Holy Bible

Aionian Edition®

Balaan nga Bibliya
Cebuano Bible

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®
Balaan nga Bibliya
Cebuano Bible

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2024
Source text: eBible.org
Source version: 7/13/2024
Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0
Door43 World Missions Community, 2019

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
https://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Cebuano at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

History

Cebuano at AionianBible.org/History

04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

Table of Contents

OLD TESTAMENT

Genesis 11
Exodo 56
Levitico 94
Numerus 123
Deuteronomio 162
Josue 195
Mga Maghuhukom 217
Ruth 239
1 Samuel 243
2 Samuel 272
1 Hari 296
2 Hari 324
1 Cronicas 351
2 Cronicas 377
Esdras 408
Nehemias 416
Ester 429
Job 436
Mga Salmo 460
Panultihon 514
Ecclesiastes 534
Awit sa mga Awit 542
Isaias 546
Jeremias 589
Pagbangotan 640
Ezequiel 645
Daniel 690
Hosea 704
Joel 711
Amos 714
Obadia 719
Jonas 720
Miquias 722
Nahum 726
Habakuk 728
Sofonias 730
Hageo 732
Zacarias 734
Malaquias 742

NEW TESTAMENT

Mateo 747
Marcos 776
Lucas 795
Juan 826
Mga Buhat 849
Roma 879
1 Corinto 892
2 Corinto 905
Galacia 914
Taga Efeso 918
Filipos 922
Colosas 925
1 Tesalonica 928
2 Tesalonica 931
1 Timoteo 933
2 Timoteo 937
Tito 940
Filemon 942
Hebreohanon 943
Santiago 953
1 Pedro 957
2 Pedro 961
1 Juan 964
2 Juan 967
3 Juan 968
Judas 969
Pinadayag 970

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

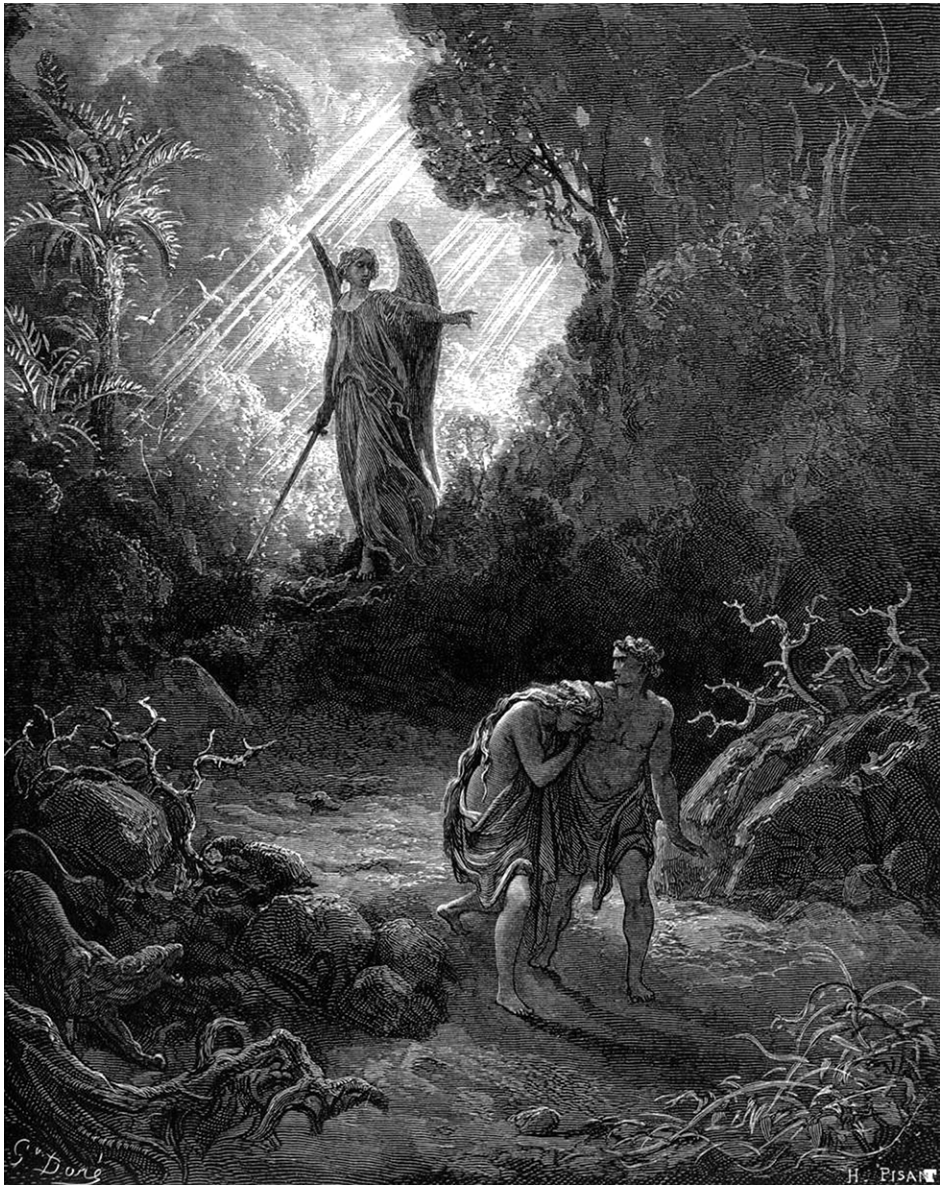

Busa gipahawa sa Dios ang tawo sa tanaman, ug gibutangan niya ug kerubin ang sidlakang bahin sa tanaman sa Eden, ug nagadilaab nga espada nga nagtuyoktuyok sa palibot, aron sa pagbantay sa dalan paingon sa kahoy sa kinabuhi.
Genesis 3:24

Genesis

1 Sa sinugdan gibuhat sa Dios ang mga langit ug ang
yuta. **2** Ang kalibotan wala pay porma ug wala pay
sulod. Ang kangitngit anaa sa ibabaw sa kinahiladman. Ang
Espiritu sa Dios naglihok ibabaw sa mga katubigan. **3** Ang
Dios miingon, “Motungha ang kahayag,” ug mitungha ang
kahayag. **4** Nakita sa Dios ang kahayag, nga kini maayo.
Gibahin niya ang kahayag gikan sa kangitngit. **5** Gitawag sa
Dios ang kahayag ug “adlaw,” ug ang kangitngit gitawag
niya ug “gabii.” Mao kini ang kagabhion ug kabuntagon, ang
unang adlaw. **6** Ang Dios miingon, “Motungha ang usa ka
wanang taliwala sa mga katubigan, ug bahinon niini ang mga
tubig gikan sa katubigan.” **7** Gibuhat sa Dios ang wanang
ug gibahin ang mga tubig nga anaa sa ilalom sa wanang
gikan sa katubigan nga anaa ibabaw sa wanang. Nahitabo
kini. **8** Gitawag sa Dios ang wanang ug “kawanangan.”
Mao kini ang kagabhion ug ang kabuntagon, ang ikaduhang
adlaw. **9** Ang Dios miingon, “Ang tubig nga anaa ilalom sa
kawanangan matigom sa usa ka dapit ug motungha ang
mala nga yuta.” Nahitabo kini. **10** Gitawag sa Dios ang mala
nga dapit nga “yuta,” ug ang natigom nga mga tubig gitawag
niya ug “kadagatan.” Nakita niya nga kini maayo. **11** Ang
Dios miingon, “Moturok sa yuta ang mga tanom: mga tanom
nga adunay binhi ug mga kahoy nga nagapamunga nga ang
liso anaa sa sulod sa bunga, ang matag usa sumala sa ilang
kaugalingong matang.” Nahitabo kini. **12** Ang yuta naghatag
ug mga tanom, mga tanom nga adunay binhi sumala sa
ilang matang, ug mga kahoy nga nagapamunga nga ang
bunga adunay liso sa sulod niini, sumala sa ilang matang.
Nakita sa Dios nga kini maayo. **13** Mao kini ang kagabhion
ug ang kabuntagon, ang ikatulong adlaw. **14** Miingon ang
Dios, “Motungha ang mga kahayag diha sa kawanangan
aron magbahin sa adlaw gikan sa gabii. Ug tugoti nga sila
mahimong mga ilhanan, alang sa mga tempo, alang sa mga
adlaw ug sa mga katuigan. **15** Himoa sila nga mahimong
kahayag sa kawanangan aron maghatag ug kahayag sa
kalibotan.” Nahitabo kini. **16** Gibuhat sa Dios ang duha ka
dagko nga mga kahayag, ug ang labing dako nga kahayag
mao ang magdumala sa adlaw, ug ang dili kaayo hayag
mao ang magdumala sa kagabhion. Gibuhat usab niya ang
mga bituon. **17** Gibutang sila sa Dios sa kawanangan aron
maghatag ug kahayag sa kalibotan, **18** aron sa pagdumala
sa adlaw ug sa kagabhion, ug sa pagbahin sa kahayag gikan
sa kangitngit. Nakita sa Dios nga kini maayo. **19** Mao kini
ang kagabhion ug ang kabuntagon, ang ika-upat nga adlaw.
20 Miingon ang Dios, “Pun-a ang katubigan sa mga buhing
binuhat, ug tugoti nga molupad ang mga langgam ibabaw sa
kayutaan diha sa haw-ang sa kawanangan.” **21** Gihimo sa
Dios ang dagkong mga mananap sa dagat, lakip ang uban
pang buhing binuhat sumala sa iyang matang, mga binuhat
nga nagalihok ug naglukop sa katubigan, ug matag langgam
nga adunay pako sumala sa ilang matang. Nakita sa Dios
nga kini maayo. **22** Gipanalanginan sila sa Dios, nga nag-
ingon, “Pagmabungahon ug panaghan, ug pun-a ninyo ang
katubigan sa kadagatan. Managhan ang mga langgam sa
kalibotan.” **23** Mao kini ang kagabhion ug ang kabuntagon,
ang ikalimang adlaw. **24** Ang Dios miingon, “Motungha sa
yuta ang mga buhing binuhat, sumala sa matag matang
niini, mga binuhing mga mananap, mga mananap nga
nagakamang, ug mga mapintas nga mananap sa kalibotan,
sumala sa matag matang niini.” Nahitabo kini. **25** Gibuhat sa
Dios ang mapintas nga mga mananap sa kalibotan sumala
sa ilang matang, ang binuhing mga mananap sumala sa
ilang matang, ug ang tanang nagakamang ibabaw sa yuta
sumala sa matang niini. Nakita niya nga kini maayo. **26**
Miingon ang Dios, “Buhaton nato ang tawo sama sa atong
hulagway, sunod kanato. Magdumala sila sa mga isda sa
dagat, sa mga langgam sa kawanangan, sa mga binuhing
mga mananap, sa tibuok kalibotan, ug sa matag mananap
nga nagakamang sa kalibotan.” **27** Gibuhat sa Dios ang
tawo sama sa iyang hulagway. Gibuhat niya siya sama sa
iyang kaugalingong panagway. Gibuhat niya ang babaye ug
ang lalaki. **28** Gipanalanginan sila sa Dios ug miingon kanila,
“Pagmabungahon, ug pagpadaghan. Pun-a ang kalibotan,
ug lukopa kini. Pagdumala ngadto sa tanang isda sa dagat,
ngadto sa mga kalanggaman sa kawanangan, ug ngadto sa
tanang buhing mananap nga nagalihok sa kalibotan.” **29**
Miingon ang Dios, “Tan-awa, gihatag ko kaninyo ang tanang
tanom nga nagahatag ug binhi nga anaa sa tibuok kalibotan,
ug ang matag kahoy nga nagapamunga nga adunay liso.
Mahimo ninyo kining pagkaon. **30** Sa matag mapintas nga
mananap sa kalibotan, sa matag langgam sa kalangitan, ug
sa tanang mananap nga nagakamang sa kalibotan, ug sa
matag binuhat nga adunay gininhawa sa kinabuhi gihatag
ko ang lunhaw nga tanom aron makaon.” Nahitabo kini. **31**
Nakita sa Dios ang tanang butang nga iyang gibuhat. Tan-
awa, kini maayo kaayo. Mao kini ang kagabhion ug ang
kabuntagon, ang ikaunom nga adlaw.

2 Unya ang mga langit ug ang yuta nahuman na, ug ang
tanang buhing binuhat nga nipuno niini. **2** Sa ikapito
nga adlaw nahuman sa Dios ang iyang buluhaton, ug busa
mipahulay siya sa ikapito nga adlaw gikan sa tanan nga
iyang gibuhat. **3** Gipanalanginan sa Dios ang ikapito nga
adlaw ug gibalaan kini, tungod kay mipahulay siya niini gikan
sa tanan nga iyang gibuhat sa iyang mga binuhat. **4** Mao kini
ang mga panghitabo mahitungod sa mga langit ug sa yuta,
sa dihang gibuhat sila, sa adlaw nga gibuhat ni Yahweh nga

Dios ang yuta ug ang kalangitan. **5** Wala pay sagbot sa uma
nga anaa sa kayutaan, ug wala pay tanom nga miturok sa
uma, tungod kay wala pa man gipaulanan ni Yahweh nga
Dios ang kalibotan, ug wala pay tawo nga mag-uma sa yuta.
6 Apan adunay yamog nga migawas gikan sa kalibotan ug
nagpatubig sa tibuok kayutaan. **7** Gihimo ni Yahweh nga
Dios ang tawo gikan sa abog sa yuta, ug gihuypan ang
bangag sa iyang ilong sa gininhawa sa kinabuhi, ug ang
tawo nahimong buhing binuhat. **8** Nagbutang si Yahweh nga
Dios ug usa ka tanaman sa sidlakang bahin sa Eden, ug
didto gibutang niya ang tawo nga iyang hinimo. **9** Gikan sa
yuta gipatubo ni Yahweh nga Dios ang matag kahoy nga
nindot tan-awon ug maayong kaonon. Lakip na niini ang
kahoy sa kinabuhi nga anaa sa taliwala sa tanaman, ug
ang kahoy sa kahibalo sa maayo ug sa daotan. **10** Usa ka
suba ang midagayday gikan sa Eden aron patubigan ang
tanaman. Gikan didto kini nabahin ug nahimong upat ka
mga suba. **11** Ang ngalan sa una nga suba mao ang Pishon.
Mao kini ang midagayday sa tibuok yuta sa Habila, diin
adunay bulawan. **12** Ang bulawan nianang yutaa maayo.
Didto adunay bedelyom usab ug bato nga onise. **13** Ang
ngalan sa ikaduhang suba mao ang Gihon. Kini midagayday
paingon sa tibuok yuta sa Cus. **14** Ang ngalan sa ikatulo
nga suba mao ang Tigris, nga midagayday sa sidlakang
bahin sa Asur. Ang ika-upat nga suba mao ang Eufrates.
15 Gikuha ni Yahweh nga Dios ang lalaki ug gibutang niya
didto sa tanaman sa Eden aron magtrabaho niini ug aron
mag-atiman niini. **16** Si Yahweh nga Dios nagmando sa
lalaki, nga nag-ingon, “Gawasnon ka nga mokaon gikan
sa matag kahoy sa tanaman. **17** Apan dili ka angay nga
mokaon gikan sa kahoy sa kahibalo sa maayo ug sa daotan,
kay sa adlawa nga mokaon ka gikan niini, sigurado gayod
nga mamatay ka.” **18** Unya si Yahweh nga Dios miingon,
“Dili maayo alang sa lalaki nga mag-inusara. Himoan ko siya
ug katabang nga angay kaniya.” **19** Gikan sa yuta giumol
ni Yahweh nga Dios ang tanang hayop sa kaumahan ug
mga langgam sa kawanangan. Unya gidala niya sila ngadto
sa lalaki aron makita kung unsa ang iyang itawag sa ila.
Kung unsay itawag sa lalaki sa mga buhing binuhat, kana
mao ang ilang ngalan. **20** Gihatagan ug ngalan sa lalaki ang
tanang kahayopan, ang tanang langgam sa kawanangan, ug
ang tanang mapintas nga mananap sa kaumahan. Apan
alang sa lalaki wala siyay nakita nga katabang nga angay
kaniya. **21** Gipakatulog ug maayo ni Yahweh nga Dios ang
lalaki, busa nakatulog ang lalaki. Nikuha si Yahweh nga
Dios ug usa ka gusok ug gisirado niya ang unod kung asa
niya gikuha ang gusok. **22** Gamit ang gusok nga gikuha
ni Yahweh nga Dios gikan sa lalaki, gihimo niya kini ang
babaye ug gidala siya ngadto sa lalaki. **23** Ang lalaki miingon,
“Karon, kini mao ang bukog sa akong bukog, ug unod sa
akong unod. Pagatawgon siya nga 'babaye,' kay gikuha man
siya gikan sa lalaki.” **24** Tungod niini ang lalaki mobiya sa
iyang amahan ug sa iyang inahan, ug siya mahiusa sa iyang
asawa, ug mahimo silang usa ka unod. **25** Hubo silang duha,
ang lalaki ug ang iyang asawa, apan wala sila naulaw.

3 Karon ang serpente mas labing mautok kay sa ubang
mapintas nga mananap sa tanaman nga binuhat ni
Yahweh nga Dios. Siya miingon ngadto sa babaye, “Miingon
ba gayod ang Dios nga, 'Kinahanglan nga dili kamo mokaon
gikan sa bisan unsa nga kahoy sa tanaman'”? **2** Ang babaye
miingon sa serpente, “Makakaon kami sa tanang bunga
sa kahoy sa tanaman, **3** apan mahitungod sa bunga sa
kahoy nga anaa taliwala sa tanaman, ang Dios miingon,
'Ayaw kamo pagkaon niini, o bisan paghikap niini, o kamo
mamatay.'” **4** Ang serpente miingon sa babaye, “Dili gayod
kamo mamatay. **5** Kay ang Dios nasayod nga sa panahon
nga mokaon kamo niini maabli ang inyong mga mata,
ug mahisama kamo sa Dios, nga nasayod sa maayo ug
daotan.” **6** Sa dihang nakita sa babaye nga ang kahoy
maayo nga kan-on, ug kini nindot sa mga mata, ug ang
kahoy makadani nga makahimo sa tawo nga maalamon,
mikuha siya sa bunga ug mikaon niini. Ug gihatagan niya
ang iyang bana nga uban kaniya, ug mikaon siya niini. **7**
Ang ilang mga mata nangaabli, ug nakamatngon sila nga
sila hubo. Mitahi sila ug mga dahon sa igera ug gihimo nga
pangtabon sa ilang mga kaugalingon. **8** Nadunggan nila ang
kasikas ni Yahweh nga Dios nga nagalakaw sa tanaman sa
kabugnaw sa adlaw, busa ang lalaki ug ang iyang asawa
nanago gikan sa presensiya ni Yahweh nga Dios taliwala sa
mga kahoy sa tanaman. **9** Gitawag ni Yahweh nga Dios
ang lalaki ug miingon ngadto kaniya, “Hain ka man?” **10**
Ang lalaki miingon, “Nadungog ko ikaw sa tanaman, ug
nahadlok ako, tungod kay hubo ako. Busa mitago ako.” **11**
Ang Dios miingon, “Kinsa may nagsulti kanimo nga ikaw
hubo? Mikaon ka ba sa kahoy nga akong gisugo kanimo
nga dili nimo angay kan-on?” **12** Ang lalaki miingon, “Ang
babaye nga imong gihatag aron akong makauban, iya akong
gihatagan sa bunga nga gikan sa kahoy, ug ako kining
gikaon.” **13** Miingon si Yahweh nga Dios sa babaye, “Unsa
kining imong gibuhat?” Ang babaye miingon, “Ang serpente
milingla kanako, ug mikaon ako.” **14** Si Yahweh nga Dios
miingon sa serpente, “Tungod kay imo kining gibuhat, tali
sa tanang kahayopan ug sa tanang mga mapintas nga
mananap sa kaumahan ikaw lamang ang tinunglo. Pinaagi
sa imong tiyan ikaw magakamang, ug ikaw magakaon sa
abog sa tanang adlaw sa imong kinabuhi. **15** Magbutang ako
ug panag-away tali kanimo ug sa babaye, ug tali sa imong
binhi ug sa iyang binhi. Samaran niya ang imong ulo, ug

imong samaran ang iyang tikod." 16 Miingon siya ngadto sa
babaye, "Pilopiloon ko gayod ang imong kasakit sa pagbaton
ug mga anak; diha sa kasakit nga ikaw magbaton ug mga
anak. Ang imong tinguha mao ang pagpangandoy sa imong
bana, apan siya ang magdumala kanimo." 17 Miingon siya
ngadto kang Adan, "Tungod kay naminaw ka sa tingog sa
imong asawa, ug mikaon gikan sa kahoy, nga akong gisugo
kanimo, nga naga-ingon, 'Dili ka magakaon gikan niini,'
matinunglo ang yuta tungod kanimo; sa hilabihang kahago
ikaw mokaon gikan niini sa tanang adlaw sa imong kinabuhi.
18 Magahatag kini ug mga tunok ug mga sampinit alang
kanimo, ug mokaon ka sa mga tanom sa kaumahan. 19
Pinaagi sa mga singot sa imong nawong ikaw makakaon ug
tinapay, hangtod nga mobalik ka sa yuta, kay ikaw gihimo
gikan niini. Kay ikaw abog man, ug ngadto sa abog ikaw
mobalik." 20 Ginganlan sa lalaki ug Eva ang iyang asawa
tungod kay siya ang inahan sa tanang may kinabuhi. 21
Nagbuhat si Yahweh nga Dios ug sapot gikan sa mga
panit sa mananap alang kang Adan ug sa iyang asawa ug
gibistihan sila. 22 Si Yahweh nga Dios miingon, "Karon ang
tawo nahimong sama na kanato, nga nasayod sa maayo
ug sa daotan. Busa karon kinahanglan dili na siya tugotan
nga makakab-ot niini sa iyang kamot, ug makakuha gikan
sa kahoy sa kinabuhi, makakaon niini, ug unya mabuhi
sa kahangtoran." 23 Busa gipagawas siya ni Yahweh nga
Dios gikan sa tanaman sa Eden, aron sa pag-uma sa yuta
diin siya naggikan. 24 Busa gipahawa sa Dios ang tawo
sa tanaman, ug gibutangan niya ug kerubin ang sidlakang
bahin sa tanaman sa Eden, ug nagadilaab nga espada
nga nagtuyoktuyok sa palibot, aron sa pagbantay sa dalan
paingon sa kahoy sa kinabuhi.

4 Ang lalaki nidulog kang Eva nga iyang asawa. Nagmabdos
siya ug nanganak kang Cain. Siya miingon, "Nakabaton
ako ug anak nga lalaki sa tabang ni Yahweh." 2 Unya
nanganak siya kang Abel nga igsoong lalaki ni Cain. Karon si
Abel nahimong magbalantay sa karnero, apan si Cain nag-
uma sa yuta. 3 Miabot ang panahon nga nagdala si Cain ug
pipila sa abot sa yuta ingon nga halad kang Yahweh. 4 Ingon
man si Abel, midala siya ug pipila sa kinamagulangan nga
anak sa iyang panon ug pipila sa mga tambok. Gidawat ni
Yahweh si Abel ug ang iyang halad, 5 apan wala niya gidawat
si Cain ug ang iyang halad. Mao nga si Cain nasuko pag-
ayo, ug siya nagmug-ot. 6 Si Yahweh miingon kang Cain,
"Nganong nasuko ug nganong nagmug-ot ka man? 7 Kung
imong gibuhat ang husto, dili ba diay ikaw pagadawaton?
Apan kung wala nimo buhata ang husto, ang sala nagahulat
sa pultahan ug nagtinguha sa pagdumala kanimo, apan
kinahanglan nga ikaw ang magdumala niini." 8 Nakig-sulti si
Cain sa iyang igsoon nga si Abel. Samtang anaa na sila
didto sa kaumahan, si Cain mibarog batok kay Abel nga
iyang igsoon ug gipatay siya. 9 Unya si Yahweh miingon
kang Cain, "Asa man ang imong igsoon nga si Abel?" Siya
miingon, "Wala ako masayod. Ako ba ang magbalantay sa
akong igsoon?" 10 Si Yahweh miingon, "Unsa kining imong
gibuhat? Ang dugo sa imong igsoon nagatawag kanako
gikan sa yuta. 11 Karon tinunglo ka nga gikan sa yuta, nga
miabli sa iyang baba aron sa pagdawat sa dugo sa imong
igsoon gikan sa imong kamot. 12 Sa dihang imong umahon
ang yuta, gikan karon dili na kini maghatag sa iyang kusog
alang kanimo. Magtagotago ug maglatagaw ka sa kalibotan."
13 Si Cain miingon kang Yahweh, "Ang akong silot mas dako
kaysa sa akong makaya. 14 Sa pagkatinuod, imo akong
ipapahawa karong adlawa niining yutaa, ug matago na ako
gikan kanimo. Magtagotago ug maglatagaw ako sa kalibotan,
ug si bisan kinsa ang makakita kanako mopatyon kanako."
15 Si Yahweh miingon kaniya, "Si bisan kinsa nga mopatay
kang Cain, ang panimalos moabot kaniya sa pitoan ka pilo."
Unya gibutangan ni Yahweh ug patik si Cain, aron nga kung
kinsa man ang makakaplag kaniya, kanang tawhana dili
moataki kaniya. 16 Busa mibiya si Cain sa presensiya ni
Yahweh ug mipuyo sa yuta sa Nod, sa sidlakang bahin sa
Eden. 17 Nakigdulog si Cain sa iyang asawa ug nagmabdos
siya. Nanganak siya kang Enoc. Nagtukod siya ug siyudad
ug ginganlan niya kini sunod sa ngalan sa iyang anak nga si
Enoc. 18 Ngadto kang Enoc natawo si Irad. Si Irad nahimong
amahan ni Mehujael. Si Mehujael nahimong amahan ni
Methushael. Si Methushael nahimong amahan ni Lamec.
19 Si Lamec nagkuha ug duha ka mga asawa alang sa
iyang kaugalingon: ang ngalan sa usa mao si Ada, ug ang
ngalan sa lain pa mao si Zila. 20 Si Ada nanganak kang
Jabal. Siya ang amahan niadtong nagpuyo sa tolda nga
adunay mga kahayopan. 21 Ang ngalan sa iyang igsoon nga
lalaki mao si Jubal. Siya ang amahan niadtong nagatugtog
ug alpa ug plawta. 22 Ug si Zila nanganak kang Tubal
Cain, ang nagahimo ug mga gamit nga gikan sa bronse
ug puthaw. Ang igsoon nga babaye ni Tubal Cain mao si
Naama. 23 Si Lamec miingon sa iyang mga asawa, "Ada ug
Zila, paminawa ang akong tingog; kamo nga mga asawa
ni Lamec, paminawa kung unsa ang akong isulti. Tungod
kay nakapatay ako ug batan-on nga lalaki nga nagsamad
kanako, usa ka batan-on nga lalaki nga nagbun-og kanako.
24 Kung adunay pito ka pilo nga balos alang kang Cain,
unya adunay 77 ka pilo nga balos alang kang Lamec." 25
Nakigdulog na usab si Adan sa iyang asawa, ug nanganak
siya ug laing anak nga lalaki. Iya kining ginganlan ug Set
ug miingon, "Ang Dios naghatag kanako ug laing anak nga
lalaki nga puli kang Abel, kay gipatay man siya ni Cain." 26
Adunay anak nga lalaki nga natawo gikan kang Set ug iya

siyang gitawag sa ngalan nga Enos. Nianang panahona ang mga tawo nagsugod na sa pagtawag sa ngalan ni Yahweh.

5 Mao kini ang listahan sa mga kaliwat ni Adan. Sa adlaw nga gibuhat sa Dios ang tawo, gibuhat niya sila nga sama kaniya. **2** Gibuhat niya sila nga lalaki ug babaye. Gipanalanginan niya sila ug ginganlan sila ug tawo sa dihang sila gibuhat. **3** Sa dihang nagpangidaron na si Adan ug 130 ka tuig, nahimo siyang amahan sa anak nga lalaki nga sama kaniya, sunod sa iyang panagway ug ginganlan niya siya ug Set. **4** Human si Adan nahimong amahan ni Set, nagkinabuhi pa siya ug 800 ka tuig. Ug nahimo siyang amahan sa daghan pang anak nga mga lalaki ug mga babaye. **5** Si Adan nagkinabuhi ug 930 ka tuig, ug unya siya namatay. **6** Sa dihang nagpangidaron na si Set ug 105 ka tuig, nahimo siyang amahan ni Enos. **7** Human siya nahimong amahan ni Enos, nagkinabuhi pa siya ug 807 ka tuig ug nahimong amahan sa daghan pang anak nga mga lalaki ug mga babaye. **8** Nagkinabuhi si Set ug 912 ka tuig, ug unya siya namatay. **9** Sa dihang nagpangidaron na si Enos ug 90 ka tuig, nahimo siyang amahan ni Kenan. **10** Human siya nahimong amahan ni Kenan, nagkinabuhi pa si Enos ug 815 ka tuig. Nahimo siyang amahan sa daghan pang anak nga mga lalaki ug mga babaye. **11** Si Enos nagkinabuhi ug 905 ka tuig, ug unya siya namatay. **12** Sa dihang nagpangidaron na si Kenan ug 70 ka tuig, nahimo siyang amahan ni Mahalalel. **13** Human siya nahimong amahan ni Mahalalel, nagkinabuhi pa si Kenan sulod sa 840 ka tuig. Nahimo siyang amahan sa daghan pang anak nga mga lalaki ug mga babaye. **14** Si Kenan nagkinabuhi ug 910 ka tuig, ug unya siya namatay. **15** Sa dihang nagpangidaron na si Mahalalel ug 65 ka tuig, nahimo siyang amahan ni Jared. **16** Human siya nahimong amahan ni Jared, nagkinabuhi si Mahalalel sulod sa 830 ka tuig. Nahimo siyang amahan sa daghan pang anak nga mga lalaki ug mga babaye. **17** Nagkinabuhi si Mahalalel ug 895 ka tuig, ug unya siya namatay. **18** Sa dihang nagpangidaron na si Jared ug 162 ka tuig, nahimo siyang amahan ni Enoc. **19** Human siya nahimong amahan ni Enoc, nagkinabuhi pa si Jared ug 800 ka tuig. Nahimo siyang amahan sa daghan pang anak nga mga lalaki ug mga babaye. **20** Nagkinabuhi si Jared ug 962 ka tuig, ug unya siya namatay. **21** Sa dihang nagpangidaron na si Enoc ug 65 ka tuig, nahimo siyang amahan ni Metusela. **22** Naglakaw si Enoc uban sa Dios sulod sa 300 ka tuig human siya nahimong amahan ni Metusela. Nahimo siyang amahan sa daghan pang anak nga mga lalaki ug mga babaye. **23** Nagkinabuhi si Enoc ug 365 ka tuig. **24** Si Enoc naglakaw uban sa Dios, ug unya nawala siya, kay gikuha man siya sa Dios. **25** Sa dihang nagpangidaron na si Metusela ug 187 ka tuig, nahimo siyang amahan ni Lamec. **26** Human siya nahimong amahan ni Lamec, si Metusela nagkinabuhi pa ug 782 ka tuig. Nahimo siyang amahan sa daghan pang anak nga mga lalaki ug mga babaye. **27** Si Metusela nagpangidaron ug 969 ka tuig. Unya siya namatay. **28** Sa dihang nagpangidaron na si Lamec ug 182 ka tuig, nahimo siyang amahan sa usa ka anak nga lalaki. **29** Ginganlan niya siya ug Noe, nga nag-ingon, "Siya maoy maghatag kanato ug kapahulayan gikan sa atong mga pagpaningkamot ug gikan sa kahago sa atong mga kamot, nga mao ang angay natong buhaton tungod sa yuta nga gitunglo ni Yahweh." **30** Nagkinabuhi si Lamec ug 595 ka tuig human siya nahimong amahan ni Noe. Nahimo siyang amahan sa daghan pang anak nga mga lalaki ug mga babaye. **31** Nagkinabuhi si Lamec ug 777 ka tuig. Unya siya namatay. **32** Human sa pagkinabuhi ni Noe ug 500 ka tuig, nahimo siyang amahan nila Sem, Ham, ug Jafet.

6 Miabot ang panahon nga ang katawhan midaghan sa kalibotan ug nanganak sila ug mga babaye, **2** nakita sa mga anak sa Dios nga maanyag ang mga babayeng anak sa mga tawo. Ilaha kining gikuha ug gihimo nga mga asawa, bisan kinsa kanila nga ilang napili. **3** Si Yahweh miingon, "Ang akong espiritu dili magpabilin sa katawhan hangtod sa kahangtoran, tungod kay sila mga unod. Mabuhi sila sulod sa 120 ka tuig." **4** Niadtong mga panahona adunay mga higante sa kalibotan, ug bisan sa sunod nga panahon. Nahitabo kini sa dihang giminyoan sa mga anak sa Dios ang mga anak nga babaye sa mga tawo, ug nakabaton sila ug mga anak kanila. Mao kini ang mga kusgan nga mga tawo kaniadto, mga tawong bantogan. **5** Nakita ni Yahweh nga dako ang pagkadaotan sa tawo diha sa kalibotan, ug ang matag tinguha sa hunahuna sa ilang mga kasingkasing nagpadayon nga daotan. **6** Nagbasol si Yahweh nga gibuhat niya ang tawo sa kalibotan, ug nakapasubo kini sa iyang kasingkasing. **7** Unya si Yahweh miingon, "Pagalaglagon ko ang katawhan nga akong gibuhat gikan sa ibabaw sa kalibotan; ang katawhan ug ang dagkong mga mananap, ang mga nagakamang nga mga mananap ug ang mga langgam sa kalangitan, kay nagbasol ako nga gibuhat ko sila." **8** Apan si Noe nakakaplag ug pabor sa atubangan ni Yahweh. **9** Mao kini ang mga panghitabo nga may kalabotan kang Noe. Si Noe usa ka matarong nga tawo, ug wala siya'y sala taliwala sa mga tawo sa iyang kapanahonan. Si Noe naglakaw uban sa Dios. **10** Si Noe nahimong amahan sa tulo ka anak nga mga lalaki: si Sem, si Ham, ug si Jafet. **11** Ang kalibotan hugaw na sa atubangan sa Dios, ug napuno kini sa pagkadaotan. **12** Nakita sa Dios ang kalibotan; tan-awa, hugaw na kini, kay gihugawan sa tanang unod ang ilang paggawi sa kalibotan. **13** Ang Dios miingon kang Noe, "Akong nakita nga panahon na nga tapuson ang tanang unod, kay napuno sa pagkamapintas ang kalibotan pinaagi

kanila. Tinuod gayod, laglagon ko sila uban ang kalibotan.
14 Pagbuhat ug arka nga gikan sa kahoy nga cipros alang sa
imong kaugalingon. Paghimo ug mga lawak sa arka, buliti
kini ug alkitran sa sulod ug sa gawas. **15** Ingon niini ang
imong pagabuhaton: ang katas-on sa arka mokabat ug 300
ka kubiko, 50 ka kubiko ang gilapdon, ug 30 ka kubiko ang
kahabugon. **16** Pagbuhat ug atop alang sa arka, ug humana
kini sa usa ka kubiko gikan sa taas sa kilid niini. Pagbutang
ug pultahan sa kilid sa arka ug buhati kini ug pinakaubos,
ikaduha, ug ikatulo nga andana. **17** Paminaw, padad-an ko
ug dakong lunop sa tubig ang kalibotan, aron laglagon ang
tanang unod nga adunay gininhawa sa kinabuhi ilalom sa
kalangitan. Mangamatay ang tanan nga anaa sa kalibotan.
18 Apan pagabuhaton ko ang akong saad diha kanimo.
Mosulod ka sa arka, ikaw, ug ang imong mga anak nga
lalaki, ug ang imong asawa, ug ang mga asawa sa imong
mga anak nga lalaki. **19** Sa matag buhing binuhat sa tanang
unod, kinahanglan nga magdala ka ug tinagduha sa matag
matang ngadto sa arka, aron mabuhi sila uban kanimo, laki
ug baye. **20** Sa mga langgam sumala sa ilang matang, ug
ang matag matang sa dagko nga mga mananap, sa matag
matang sa mananap nga nagakamang sa yuta, tinagduha sa
nagkadaiyang matang ang mokuyog kanimo, aron mabuhi
sila. **21** Pagtigom ug matag matang sa pagkaon ug tipigi kini,
aron aduna kamoy makaon lakip na sila." **22** Busa gibuhat
kini ni Noe. Sumala sa tanan nga gimando kaniya sa Dios,
iya kining gibuhat.

7 Si Yahweh miingon kang Noe, "Dali, ikaw ug ang tibuok
mong panimalay, sulod sa arka, kay nakita nako nga ikaw
ra ang matarong sa akong atubangan niining kaliwatana. **2**
Sa matag hinlo nga mananap pagdala ug pito ka parisan nga
laki ug baye. Ug sa mga mananap nga dili hinlo, pagdala
ug duha, laki ug ang iyang pares. **3** Ingon man ang mga
langgam sa kawanangan, pagdala ug pito ka parisan sa
laki ug baye, aron magpabilin ang ilang kaliwat ibabaw sa
tibuok kalibotan. **4** Kay sa ikapito ka adlaw paulanon ko ang
kalibotan sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii. Pagalaglagon
ko gikan sa yuta ang tanang buhi nga binuhat nga akong
gihimo." **5** Gituman ni Noe ang tanan nga gisugo ni Yahweh
kaniya. **6** Nagpangidaron si Noe ug 600 ka tuig sa dihang
ang lunop miabot sa kalibotan. **7** Misulod sa arka si Noe,
ang iyang mga anak nga lalaki, ang iyang asawa, ug ang
mga asawa sa iyang mga anak tungod sa tubig sa lunop. **8**
Ang mga mananap nga hinlo ug mga mananap nga dili hinlo,
mga langgam, ug ang tanan nga nagakamang sa yuta, **9** sa
tinagduha, laki ug baye, miduol kang Noe ug nanulod ngadto
sa arka, sumala sa gisugo sa Dios kang Noe. **10** Unya human
sa pito ka adlaw, ang tubig sa lunop miabot sa kalibotan.
11 Sa ika-600 ka tuig sa kinabuhi ni Noe, sa ikaduhang
bulan, sa ika-17 nga adlaw sa bulan, sa maong adlaw,
mibuhagay ang tanang tubod sa kinahiladman, ug nangaabli
ang mga tamboanan sa langit. **12** Misugod sa pagbundak
ang ulan sa kalibotan sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii.
13 Nianang samang adlawa si Noe ug ang iyang mga anak
nga lalaki, si Sem, si Ham, ug si Jafet, ug ang asawa ni
Noe, ug ang tulo ka mga asawa sa iyang mga anak nga
lalaki nga uban kanila, misulod ngadto sa arka. **14** Nanulod
sila uban ang matag ihalas nga mananap sumala sa ilang
matang, ug matag binuhi nga mga mananap sumala sa ilang
matang, ug ang mga nagakamang nga mananap ibabaw sa
kalibotan sumala sa ilang matang, ug ang langgam sumala
sa ilang matang, ug matag matang sa binuhat nga adunay
pako. **15** Duha sa tanang unod nga adunay gininhawa sa
kinabuhi misulod sa arka uban kang Noe. **16** Ug ang mga
mananap nga nanulod mao ang mga laki ug baye sa tanang
binuhat; misulod sila sumala sa gisugo sa Dios kaniya.
Unya pagkahuman gisirad-an ni Yahweh ang pultahan. **17**
Unya miabot ang lunop sa kalibotan sa 40 ka adlaw, ug
milawom pag-ayo ang tubig ug milutaw ang arka. Naglutaw
kini ibabaw sa yuta. **18** Mihaganas ang tubig ug midako pa
gayod ibabaw sa yuta, ug milutaw ang arka ibabaw sa tubig.
19 Ug hilabihan gayod ang pagtaas sa tubig sa kalibotan.
Hingpit nga gilapawan niini ang tanang tag-as nga bukid
nga anaa sa ilalom sa tibuok kalangitan. **20** Milapaw pa
gayod ang tubig ug 15 ka kubiko ibabaw sa kabukiran. **21**
Nangamatay ang tanang may kinabuhi nga nagalihok ibabaw
sa kalibotan: ang mga langgam, mga binuhi nga mananap,
mga ihalas nga mga mananap, ang tanang mga binuhat
nga nagakamang sa yuta, ug ang tanang katawhan. **22**
Ang tanang mga binuhat nga may gininhawa sa espiritu sa
kinabuhi, ang tanang anaa sa mala nga yuta, nangamatay.
23 Busa nangahanaw ang tanang butang nga may kinabuhi
ibabaw sa yuta, gikan sa mga tawo ngadto sa dagko nga
mga mananap, sa nagakamang nga mga mananap, ug
ngadto sa mga kalanggaman sa kawanangan. Nangalaglag
silang tanan nga gikan sa yuta. Si Noe lamang ug kadtong
kauban niya sa arka ang nahibilin. **24** Gilunopan sa tubig
ang kalibotan sulod sa 150 ka adlaw.

8 Giisip sa Dios si Noe, ang tanang mga ihalas nga
mananap, ug ang tanang binuhi nga mananap nga uban
kaniya sa arka. Gipatayhop sa Dios ang hangin sa tibuok
kalibotan, ug misugod paghubas ang tubig. **2** Ang mga tubod
sa kinahiladman ug ang mga tamboanan sa langit gisirad-an,
ug miundang na sa pag-ulan. **3** Nagpadayon sa paghubas
ang tubig sa lunop diha sa kalibotan. Ug human sa 150
ka adlaw, mihubas na gayod ang tubig. **4** Ug sa ikapito
nga bulan, sa ika-17 nga adlaw sa bulan nakatungtong na
ang arka ibabaw sa kabukiran sa Ararat. **5** Nagpadayon

sa paghubas ang tubig hangtod sa ikanapulo nga bulan. Sa unang adlaw sa bulan, nakita na ang mga tumoy sa kabukiran. **6** Miabot human sa 40 ka adlaw nga giablihan ni Noe ang tamboanan sa arka nga iyang gihimo. **7** Gisugo niya ang uwak ug naglupadlupad kini hangtod nga mihubas na ang tubig sa kalibotan. **8** Unya nagpalupad siya ug salampati aron masuta kung mihubas na ang tubig sa yuta, **9** apan walay nakaplagan nga katugpahan ang salampati aron iyang pahulayan, ug mibalik kini ngadto kaniya sa arka, kay natabonan pa gihapon ug tubig ang tibuok kalibotan. Gipagawas niya ang iyang kamot, ug gikuha ug gipasulod kini ngadto sa arka uban kaniya. **10** Mihulat pa siya ug dugang pito ka adlaw unya gipalupad niya pag-usab ang salampati gikan sa arka. **11** Mibalik ang salampati ngadto kaniya sa pagkagabii. Tan-awa! Adunay bag-ong kinutlo nga dahon sa olibo sa iyang sungo. Busa nasayran ni Noe nga mihubas na ang tubig sa kalibotan. **12** Mihulat pa siya ug dugang pang pito ka adlaw, ug gipalupad niya pag-usab ang salampati. Ug wala na kini mibalik pag-usab kaniya. **13** Nahitabo sa ika-601 ka tuig, sa unang bulan, sa unang adlaw sa bulan, nga nihubas na ang tubig sa kalibotan. Gikuha ni Noe ang tabon sa arka, ug mitan-aw sa gawas, ug nakita niya nga mala na ang ibabaw sa yuta. **14** Sa ikaduhang bulan, sa ika-27 nga adlaw sa bulan, namala na ang yuta. **15** Ang Dios miingon kang Noe, **16** "Gawas na sa arka, ikaw, ang imong asawa, ang imong mga anak nga lalaki, ug ang mga asawa sa imong mga anak nga lalaki nga uban kanimo. **17** Pagawasa na uban kanimo ang tanang buhing binuhat nga adunay unod, lakip na ang mga langgam, ang binuhi nga mga mananap, ug ang tanang mananap nga nagakamang sa yuta, aron managsanay sila sa tibuok kalibotan, magmabungahon, ug managhan sa ibabaw sa kalibotan." **18** Busa migawas si Noe uban ang iyang mga anak nga lalaki, iyang asawa, ug ang mga asawa sa iyang mga anak uban kaniya. **19** Nanggawas sa arka ang tanang buhi nga binuhat, ang tanang nagakamang nga mananap, ug ang tanang langgam, ang tanan nga nagalihok ibabaw sa yuta, sumala sa ilang banay. **20** Nagtukod si Noe ug usa ka halaran alang kang Yahweh. Mikuha siya ug pipila ka hinlo nga mga mananap ug pipila ka hinlo nga mga langgam, ug naghalad siya ug sinunog nga mga halad ngadto sa halaran. **21** Nasimhotan ni Yahweh ang mahumot nga aso ug miingon sa iyang kasingkasing, "Dili ko na tunglohon pag-usab ang kalibotan tungod sa mga katawhan, bisan pa ug daotan ang gitinguha sa ilang mga kasingkasing sukad pa sa ilang pagkabata. Dili ko na laglagon pag-usab ang tanang may kinabuhi, sama sa akong gibuhat. **22** Samtang anaa pa ang kalibotan, ang tingtanom ug ting-ani, ang bugnaw ug ang init, ang ting-init ug ting-tugnaw, ug ang adlaw ug gabii dili mohunong."

9 Unya gipanalanginan sa Dios si Noe ug ang iyang mga anak nga lalaki, ug miingon ngadto kanila, "Pagmabungahon, pagpadaghan, ug pun-a ang kalibotan. **2** Mangahadlok ug malisang kaninyo ang matag buhing mananap sa kalibotan, ang tanang kalanggaman sa kawanangan, ang tanang nagakamang sa yuta, ug ang tanang isda sa kadagatan. Gihatag sila diha sa inyong kamot. **3** Ang tanang molihok nga butang nga buhi mahimong pagkaon alang kaninyo. Sama nga gihatag ko kaninyo ang mga lunhaw nga mga tanom, karon ihatag ko kaninyo ang tanang butang. **4** Apan kinahanglan nga dili kamo mokaon sa karne nga adunay kinabuhi—nga adunay dugo—niini. **5** Apan alang sa inyong dugo, ang kinabuhi nga anaa sa inyong dugo, nagkinahanglan ako ug bayad. Gikan sa kamot sa matag mananap nagkinahanglan ako niini. Gikan sa kamot sa bisan kinsang tawo, gikan sa kamot sa tawo nga nagpatay sa iyang igsoon, nagkinahanglan ako ug bayad alang sa kinabuhi nianang tawhana. **6** Si bisan kinsa nga mag-ula sa dugo sa tawo, pinaagi sa tawo maula usab ang iyang dugo, kay pinaagi sa hulagway sa Dios gibuhat ang tawo. **7** Alang kaninyo, pagmabungahon ug pagpadaghan, lukopa ang tibuok kalibotan ug panaghan." **8** Unya ang Dios misulti kang Noe ug sa iyang mga anak nga lalaki nga uban kaniya, nga nag-ingon, **9** "Alang kanako, paminaw! Ako magahimo ug pakigsaad uban kaninyo ug sa inyong mga kaliwatan sunod kaninyo, **10** ug lakip ang tanang buhing binuhat nga uban kaninyo, lakip ang kalanggaman, ang mga binuhing mananap, ug ang tanang binuhat sa kalibotan nga uban kaninyo, gikan sa tanan nga miggawas sa arka, ngadto sa tanang buhing binuhat sa kalibotan. **11** Ug karon ako magahimo ug pakigsaad tali kaninyo, nga dili na pagalaglagon pag-usab ang tanang unod pinaagi sa lunop sa tubig. Wala na gayoy lunop nga molaglag sa kalibotan pag-usab." **12** Miingon ang Dios, "Kini ang timaan sa pakigsaad nga akong pagahimoon tali kanako ug kaninyo ug sa tanang buhing binuhat nga uban kaninyo, alang sa tanang umaabot nga kaliwatan: **13** akong gibutang ang akong bangaw sa panganod, ug mao kini ang timaan sa pakigsaad tali kanako ug sa kalibotan. **14** Moabot kini sa dihang dad-on ko ang panganod ibabaw sa kalibotan ug makita ang bangaw sa panganod, **15** unya mahinumdoman ko ang akong pakigsaad, nga tali kanako ug kaninyo ug sa tanang buhing binuhat sa tanang unod. Dili na gayod mahimong lunop ang tubig nga maglaglag sa tanang unod. **16** Ang bangaw maanaa sa kapanganoran ug makita ko kini, aron nga mahinumdoman ko ang walay kataposang pakigsaad tali sa Dios ug sa matag buhing binuhat sa tanang

unod nga anaa sa kalibotan." 17 Unya miingon ang Dios kang
Noe, "Kini ang timaan sa pakigsaad nga akong gihimo tali
kanako ug sa tanang unod nga anaa sa kalibotan." 18 Ang
mga anak ni Noe nga lalaki nga migawas sa arka mao sila
Sem, Ham, ug Jafet. Si Ham mao ang amahan ni Canaan.
19 Kining tulo mao ang mga anak ni Noe nga lalaki, ug gikan
kanila nalukop ang tibuok kalibotan. 20 Nahimong mag-uuma
si Noe, ug nagtanom siyag parasan. 21 Nag-inom siya ug
bino ug nahubog. Naghigda siya nga walay tabon didto sa
iyang tolda. 22 Unya nakita ni Ham, nga amahan ni Canaan,
ang hubo nga lawas sa iyang amahan ug iyang gisultihan
ang iyang duha ka mga igsoon nga anaa sa gawas. 23 Busa
mikuha ug panapton si Sem ug si Jafet ug gibutang nila kini
ibabaw sa ilang mga abaga, ug milakaw nga patalikod ug
gitabonan ang hubo nga lawas sa ilang amahan. Nilingi sila
sa laing bahin, aron nga dili nila makita ang hubo nga lawas
sa ilang amahan. 24 Sa dihang nakamata na si Noe gikan
sa iyang pagkahubog, nasayran niya kung unsa ang nahimo
sa iyang kinamanghorang anak nga lalaki ngadto kaniya. 25
Busa miingon siya, "Tinunglo si Canaan. Mahimo siyang
ulipon sa mga ulipon sa iyang mga igsoon." 26 Miingon usab
siya, "Hinaot nga mapanalanginan si Yahweh, ang Dios ni
Sem, ug hinaot nga si Canaan mahimo niyang sulugoon.
27 Hinaot nga padak-on sa Dios si Jafet, ug tugotan siya
nga mobuhat sa iyang pinuy-anan didto sa mga tolda ni
Sem. Hinaot nga mahimo niyang sulugoon si Canaan." 28
Human sa lunop, nabuhi pa si Noe sulod sa 350 katuig. 29
Sa kinatibuk-an nabuhi si Noe ug 950 katuig, unya namatay
siya.

10 Mao kini ang mga kaliwatan sa mga anak ni Noe nga
lalaki, nga sila si, Sem, Ham, ug Jafet. Nakabaton
sila ug mga anak nga lalaki human sa lunop. 2 Ang mga
anak ni Jafet nga lalaki mao sila Gomer, Magog, Madai,
Jaban, Tubal, Mesec, ug Tiras. 3 Ang mga anak ni Gomer
nga lalaki mao sila Askenas, Rifat, ug Togarma. 4 Ang
mga anak ni Jaban nga lalaki mao sila Elisha, Tarsis,
Kittim, ug Dodanim. 5 Gikan niini nagkabulag ang mga
tawo sa baybayon ug nangadto sa ilang kayutaan, ang
matag-usa sumala sa ilang kaugalingon nga pinulongan,
sumala sa ilang mga banay, sumala sa ilang mga nasod. 6
Ang mga anak ni Ham nga lalaki mao sila Cus, Mizraim,
Put, ug Canaan. 7 Ang mga anak ni Cus nga lalaki mao
sila Seba, Habila, Sabata, Raama, ug Sabteca. Ang mga
anak ni Raama nga lalaki mao sila Seba ug Dedan. 8
Si Cus nahimong amahan ni Nimrod, nga maoy unang
nahimong mananaog sa kalibotan. 9 Siya ang kusgang
mangangayam sa atubangan ni Yahweh. Maong ginaingon
kini, "Sama kang Nimrod, ang kusgang mangangayam sa
atubangan ni Yahweh." 10 Ang unang mga sentro sa iyang
gingharian mao ang Babel, Erec, Acad, ug Calne, didto
sa yuta sa Sinar. 11 Gawas niadtong yutaa miadto siya sa
Assyria ug gitukod ang Nineve, Rehobot Ir, Cala, 12 ug
Resen, nga anaa taliwala sa Nineve ug Cala. Dako kato
nga siyudad. 13 Si Mizraim nahimong amahan sa mga
Luditihanon, sa mga Anamihanon, sa mga Lehabihanon, sa
Naptuhanon, 14 sa mga Patrusihanon, sa mga Casluhanon
(nga mao ang gigikanan sa mga Filistihanon), ug sa mga
Captorihanon. 15 Si Canaan nahimong amahan ni Sidon,
ang iyang kamagulangang anak, ug ni Het, 16 ug sa mga
Jebusihanon, sa mga Amorihanon, sa mga Girgasihanon, 17
sa mga Hebihanon, sa mga Arkihanon, sa mga Sinaihanon,
18 sa mga Arvadihanon, sa mga Semarihanon ug sa mga
Hamatihanon. Pagkahuman nikaylap ang mga banay sa
mga Canaanhon. 19 Ang utlanan sa mga Canaanhon gikan
sa Sidon, padulong sa Gerar, hangtod sa Gasa, ug paingon
sa Sodoma, Gomora, Adma, ug Zeboim, hangtod sa Lasa.
20 Mao kini ang mga anak ni Ham nga lalaki, sumala sa ilang
banay, sumala sa ilang mga pinulongan, sa ilang kayutaan,
ug sa ilang kanasoran. 21 Nakabaton usab ug mga anak nga
lalaki si Sem ang magulang nga igsoon ni Jafet. Si Sem usab
ang katigulangan sa tanang tawo sa Eber. 22 Ang mga anak
ni Sem nga lalaki mao sila si Elam, Asur, Arpacsad, Lud, ug
Aram. 23 Ang mga anak ni Aram nga lalaki mao sila si Uz,
Hul, Geter, ug Mesec. 24 Si Arpacsad nahimong amahan
ni Sela, ug si Sela nahimong amahan ni Eber. 25 Si Eber
adunay duha ka mga anak nga lalaki. Ang pangalan sa usa
mao si Peleg, tungod kay sa iyang panahon nabahin man
ang kalibotan. Ang pangalan sa iyang igsoon nga lalaki mao
si Joktan. 26 Si Joktan nahimong amahan nila ni Almodad,
Selep, Hasarmabet, Jera, 27 Hadoram, Uzal, Dikla, 28 Obal,
Abimael, Seba, 29 Opir, Habila, ug Jobab. Silang tanan mga
anak nga lalaki ni Joktan. 30 Ang ilang teritoryo gikan sa
Mesa, padulong sa Sefar, ang bukid sa sidlakan. 31 Mao
kini ang mga anak nga lalaki ni Sem, sumala sa ilang mga
banay ug sa ilang mga pinulongan, sa ilang kayutaan, ug
sumala sa ilang kanasoran. 32 Mao kini ang mga banay sa
mga anak ni Noe nga lalaki, sumala sa ilang mga gigikanan,
sumala sa ilang kanasoran. Gikan niini nagkatibulaag ang
mga nasod ug nagkatag sa kalibotan human sa lunop.

11 Karon ang tibuok kalibotan nagagamit ug usa lamang
ka pinulongan ug adunay managsama nga mga pulong.
2 Samtang mipanaw sila paingon sa sidlakan, nakita nila
ang kapatagan sa yuta sa Sinar ug mipuyo sila didto. 3 Ug
nagsultihanay sila sa usag-usa, "Umari kamo, magbuhat
kita ug tisa ug lutoon nato kini pag-ayo." Aduna silay tisa
imbis nga bato ug alkitran ingon nga apog. 4 Miingon sila,
"Umari kamo, magbuhat kita ug siyudad ug usa ka tore nga
mosangko sa langit, ug maghimo kitag ngalan alang sa atong

kaugalingon. Kung dili nato kini himoon, magkatibulaag kita sa tibuok kalibotan." **5** Busa mikanaog si Yahweh aron sa pagtan-aw sa siyudad ug sa tore nga gibuhat sa mga kaliwat ni Adan. **6** Miingon si Yahweh, "Tan-awa, usa na sila ka katawhan nga managsama ang pinulongan, ug nagsugod na sila sa paghimo niini! Sa dili madugay wala na silay gusto nga himoon nga dili nila mahimo. **7** Umari kamo, manganaog kita ug libogon ang ilang pinulongan didto, aron nga dili na sila magkasinabot sa usag-usa." **8** Busa gipatibulaag sila ni Yahweh gikan didto ug ngadto sa tibuok kalibotan ug mihunong sila sa pagbuhat sa siyudad. **9** Busa, ginganlan kini ug Babel, tungod kay didto man gilibog ni Yahweh ang pinulongan sa tibuok kalibotan ug gikan didto gipatibulaag sila ni Yahweh sa nagkalainlaing dapit sa tibuok kalibotan. **10** Mao kini ang mga kaliwat ni Sem. Si Sem nag-edad na ug 100 ka tuig, ug nahimo siyang amahan ni Arpacsad duha ka tuig human ang lunop. **11** Nabuhi si Sem sulod sa 500 ka tuig human siya nahimong amahan ni Arpacsad. Nahimo usab siya nga amahan sa uban niyang mga anak nga lalaki ug babaye. **12** Sa dihang nag-edad na si Arpacsad ug 35 ka tuig, nahimo siyang amahan ni Sela. **13** Si Arpacsad nabuhi sulod sa 403 katuig human siya nahimo nga amahan ni Sela. Nahimo usab siya nga amahan sa uban pa niya nga mga anak nga lalaki ug babaye. **14** Sa dihang nag-edad na si Sela ug 30 ka tuig, nahimo siya nga amahan ni Eber. **15** Nabuhi si Sela sulod sa 403 ka tuig human siya nahimong amahan ni Eber. Nahimo usab siya nga amahan sa uban pa niya nga mga anak nga lalaki ug babaye. **16** Sa dihang nag-edad si Eber ug 34 ka tuig, nahimo siya nga amahan ni Peleg. **17** Nabuhi si Eber sulod sa 430 katuig human siya nahimong amahan ni Peleg. Nahimo usab siya nga amahan sa uban pa niya nga mga anak nga lalaki ug babaye. **18** Sa dihang nag-edad si Peleg ug 30 ka tuig, nahimo siya nga amahan ni Reu. **19** Nabuhi si Peleg sulod sa 209 katuig human siya nahimo nga amahan ni Reu. Nahimo usab siya nga amahan sa uban pa niya nga mga anak nga lalaki ug babaye. **20** Sa dihang nag-edad si Reu ug 32 ka tuig, nahimo siya nga amahan ni Serug. **21** Nabuhi si Reu sulod sa 207 ka tuig human siya nahimo nga amahan ni Serug. Nahimo usab siya nga amahan sa uban pa niya nga mga anak nga lalaki ug babaye. **22** Sa dihang nag-edad si Serug ug 30 ka tuig, nahimo siya nga amahan ni Nahor. **23** Nabuhi si Serug sulod sa 200 ka tuig human siya nahimo nga amahan ni Nahor. Nahimo usab siya nga amahan sa uban niya nga mga anak nga lalaki ug babaye. **24** Sa dihang nag-edad si Nahor ug 29 ka tuig, nahimo siya nga amahan ni Tera. **25** Nabuhi si Nahor sulod sa 119 ka tuig human siya mahimong amahan ni Tera. Nahimo usab siya nga amahan sa uban niya nga mga anak nga lalaki ug babaye. **26** Sa nag-edad si Tera ug 70 ka tuig, nahimo siya nga amahan ni Abram, Nahor, ug Haran. **27** Karon mao kini ang mga kaliwat ni Tera. Si Tera mao ang amahan ni Abram, Nahor ug Haran. Ug si Haran mao ang amahan ni Lot. **28** Namatay si Haran sa atubangan sa iyang amahan nga si Tera sa yuta nga iyang natawhan, sa Ur sa mga Caldeahanon. **29** Nangasawa si Abram ug si Nahor. Ang ngalan sa asawa ni Abram mao si Sarai ug ang ngalan sa asawa ni Nahor mao si Milca, anak nga babaye ni Haran, nga amahan ni Milca ug ni Isca. **30** Karon baog si Sarai; wala siyay anak. **31** Gikuha ni Tera ang iyang anak nga si Abram, ug si Lot nga anak sa iyang anak nga si Haran, ug si Sarai nga iyang umagad nga babaye, nga asawa ni Abram ug mibiya sila sa dapit sa Ur sa Caldehanon, aron moadto padulong sa yuta sa Canaan. Apan nahiabot sila sa Haran ug mipuyo sila didto. **32** Nabuhi pa si Tera sulod sa 205 ka tuig ug unya namatay didto sa Haran.

12 Karon miingon si Yahweh kang Abram, "Lakaw ug biya sa imong nasod, gikan sa imong kaparyentihan, ug gikan sa panimalay sa imong amahan, ngadto sa yuta nga akong ipakita kanimo. **2** Himoon ko ikaw nga dakong nasod, panalanginan ko ikaw, himoon ko nga bantogan ang imong ngalan, ug mahimo kang panalangin. **3** Panalanginan ko kadtong magapanalangin kanimo, apan si bisan kinsa kadtong magpakaulaw kanimo akong pagatunglohon. Pinaagi kanimo mapanalanginan ang tanang pamilya sa kalibotan." **4** Busa milakaw si Abram, sama sa giingon ni Yahweh nga iyang himoon, ug miuban kaniya si Lot. 75 ka tuig na ang edad ni Abraham sa dihang mibiya siya sa Haran. **5** Gidala ni Abram si Sarai, nga iyang asawa, ug si Lot nga anak sa iyang igsoon nga lalaki, lakip na ang tanan nilang mga kabtangan nga ilang natigom, ug ang katawhan nga ilang nakuha sa Haran. Unya mibiya sila aron moadto ngadto sa yuta sa Canaan, ug miabot sila sa yuta sa Canaan. **6** Milabay si Abram niadtong yutaa hangtod nahiabot sa Shekem, ngadto sa tugas sa More. Nianang panahona ang mga Canaanhon ang nagpuyo didtong yutaa. **7** Mipakita si Yahweh kang Abram, ug miingon, "Ihatag ko kining yutaa sa imong mga kaliwat." Busa si Abram nagbuhat ug halaran alang kang Yahweh, nga nagpakita kaniya. **8** Gikan didto mibalhin siya sa kabungtoran sa sidlakan sa Betel, nga diin nagtukod siya ug barongbarong, diha ang Betel sa kasadpan ug ang Ai paingon sa Sidlakan. Didto nagtukod siyag halaran alang kang Yahweh ug gitawag ang ngalan ni Yahweh. **9** Unya si Abram mipadayon sa iyang panaw, padulong sa Negeb. **10** Adunay kagutom didto nga yuta, busa milugsong si Abram padulong sa Ehipto ug mipuyo didto, kay hilabihan ang kagutom nianang yutaa. **11** Sa

dihang hapit na siya makasulod sa Ehipto, miingon siya kang Sarai nga iyang asawa, “Tan-awa ako, nasayod ako nga maanyag kaayo ka nga babaye. **12** Sa dihang ang mga Ehiptohanon makakita kanimo moingon sila nga, 'Mao kini ang iyang asawa', ug ila akong patyon, apan buhion ka nila. **13** Ingna sila nga igsoon ko ikaw, aron nga ayohon nila ako pagtagad tungod kanimo, ug aron nga luwason nila ang akong kinabuhi tungod kanimo.” **14** Nahitabo kadto sa dihang misulod si Abram ngadto sa Ehipto, nakita sa mga Ehiptohanon si Sarai nga maanyag kaayo. **15** Nakita siya sa mga prinsipe ni Paraon ug gidayeg nila siya ngadto kang Paraon, ug gidala siya ngadto sa panimalay ni Paraon. **16** Giatiman pag-ayo ni Paraon si Abram tungod kaniya, ug gihatagan siya ug karnero, baka, lalaki nga mga asno, mga sulugoon nga lalaki, mga sulugoon nga babaye, babaye nga mga asno, ug mga kamelyo. **17** Unya gipaantos ni Yahweh si Paraon ug ang iyang panimalay uban sa dako nga hampak tungod kang Sarai, nga asawa ni Abram. **18** Unya gipatawag ni Paraon si Abram, ug miingon; “Unsa ba kining gibuhat mo kanako? Nganong wala ka man nagsulti nga imo man diay siyang asawa? **19** Nganong miingon ka man, 'Igsoon nako siya', aron ba kuhaon nako siya ug himoon nakong asawa? Busa karon, ania ang imong asawa. Dal-a siya, ug lakaw.” **20** Unya gimandoan ni Paraon ang iyang mga tawo mahitungod kaniya, ug gipalakaw nila siya, uban sa iyang asawa ug ang tanan nga anaa kaniya.

13 Busa mitungas si Abram gikan sa Ehipto ug mipadulong ngadto sa Negeb, siya, ang iyang asawa, ug ang tanan nga iyang gipanag-iyahan. Mikuyog usab si Lot kanila. **2** Karon si Abram dato na kaayo sa mga mananap, plata, ug sa bulawan. **3** Mipadayon siya sa iyang pagpanaw gikan sa Negeb paingon sa Betel, ngadto sa dapit nga iyang gitukoran kaniadto sa iyang barongbarong, taliwala sa Betel ug Ai. **4** Miadto siya sa dapit nga iyang gitukoran kaniadto sa iyang halaran. Dinhi gitawag niya ang ngalan ni Yahweh. **5** Karon si Lot, nga mikuyog sa pagpanaw ni Abram, aduna usab mga karnero, mga baka, ug mga barongbarong. **6** Ang yuta dili na paigo alang kanila nga maghiusa sila pagpuyo, tungod kay daghan na kaayo ang ilang mga kabtangan, busa dili sila mahimong magkuyog ug puyo. **7** Usab, adunay panagbingkil tali sa mga magbalantay sa mga mananap ni Abram ug sa mga magbalantay sa mga mananap ni Lot. Niadtong panahona ang mga Canaanhon ug ang mga Perisihanon nanimuyo usab niadtong yutaa. **8** Busa miingon si Abram kang Lot, “Wala untay panagbingkil tali kanimo ug kanako, ug tali usab sa mga magbalantay sa imong mga mananap ug sa mga magbalantay sa akong mga mananap; kay pamilya man kita. **9** Dili ba anaa man ang tibuok yuta sa imong atubangan? Lakaw ug biya gikan kanako. Kung moadto ka sa wala, moadto ako sa tuo. O kung moadto ka sa tuo, moadto ako sa wala.” **10** Busa gisud-ong ni Lot ang palibot, ug nakita niya ang tibuok patag sa Jordan nga daghan ug katubigan sa bisan asang dapit paingon sa Soar, sama sa tanaman ni Yahweh, sama sa yuta sa Ehipto. Sa wala pa gilaglag ni Yahweh ang Sodoma ug Gomora. **11** Busa gipili ni Lot alang sa iyang kaugalingon ang tibuok patag sa Jordan ug mipanaw paingon sa sidlakan, ug ang magparyente nagbulag-bulag sa usag-usa. **12** Nagpuyo si Abram sa yuta sa Canaan, ug si Lot nagpuyo taliwala sa mga siyudad nga patag. Gitukod niya ang iyang barongbarong ingon ka layo sa Sodoma. **13** Karon ang mga tawo sa Sodoma hilabihan na kaayo ka daotan batok kang Yahweh. **14** Miingon si Yahweh kang Abram human mibiya si Lot kaniya, “Lantawa ang dapit nga imong gitindogan ngadto sa amihanan, sa habagatan, sa sidlakan ug sa kasadpan. **15** Ihatag ko kanimo ang tanang yuta nga imong nakita, ihatag ko kanimo ug sa imong mga kaliwat hangtod sa kahangtoran. **16** Ug himoon ko ang imong mga kaliwat nga sama kadaghan sa abog sa yuta, kay kung adunay tawo nga makaihap sa abog sa kalibotan, unya maihap usab ang imong mga kaliwat. **17** Tindog, lakaw sa gitas-on ug sa gilapdon sa yuta, kay ihatag ko kini kanimo.” **18** Busa gidala ni Abram ang iyang barongbarong, ug miadto ug mipuyo sa katugasan ni Mamre, nga anaa sa Hebron, ug didto gitukod niya ang halaran alang kang Yahweh.

14 Nahitabo kini sa kapanahonan ni Amrafel nga hari sa Sinar, ni Ariok nga hari sa Elasar, ni Kedorlaomer nga hari sa Elam, ug ni Tidal nga hari sa Goiim, **2** nakiggubat sila batok kang Bera, ang hari sa Sodoma, kang Birsa ang hari sa Gomora, kang Sinab ang hari sa Adma, kang Semeber ang hari sa Seboiim ug ang hari sa Bela (nga gitawag usab ug Soar.) **3** Kining lima ka mga hari nagkahiusa didto sa walog sa Sidim (nga gitawag usab ug Asin nga Dagat). **4** Sa napulo ug duha ka tuig nag-alagad sila kang Kedorlaomer, apan sa ika napulo ug tulo ka tuig mibatok na sila. **5** Unya sa ika napulo ug upat ka tuig, si Kedorlaomer ug ang mga hari nga uban kaniya miabot ug gisulong ang Refaim diha sa Asterot Karnaim, ang Susihanon diha sa Ham, ang Emihanon diha sa Shabeh Kiriataim, **6** ang Horihanon diha sa ilang kabungtoran nga nasod sa Seir, ingon ka layo sa El Paran, nga diin duol sa kamingawan. **7** Unya mibalik sila ug miadto sa En Mispat (nga gitawag usab ug Kades), ug gipildi ang mga nasod sa mga Amalekanhon, ug usab ang Amorihanon nga nagpuyo sa Hasason Tamar. **8** Unya ang hari sa Sodoma, ang hari sa Gomora, ang hari sa Adma, ang hari sa Seboiim, ug ang hari sa Bela (nga gitawag usab nga Soar) migawas ug nangandam sa pagpakiggubat **9** batok ni Kedorlaomer, ang hari sa Elam, si Tidal ang hari sa Goiim, si

Amrafel ang hari sa Sinar, si Ariok ang hari sa Elasar; upat ka mga hari batok sa lima. **10** Karon ang walog sa Sidim napuno sa mga lungag sa alkitran, ug sa dihang miikyas na ang mga hari sa Sodoma ug Gomora, nangahulog sila didto. Kadtong nahibilin miikyas ngadto sa mga kabukiran. **11** Busa gikuha sa kaaway ang mga kabtangan sa Sodoma ug Gomora ug ang tanan nilang mga pagkaon ug mipadayon sa ilang dalan. **12** Sa ilang paglakaw gidala usab nila si Lot, nga anak sa igsoong lalaki ni Abram, nga nagpuyo sa Sodoma, uban sa tanan niyang mga kabtangan. **13** Ang usa nga nakaikyas miabot ug misugilon kang Abram nga usa ka Hebreohanon. Nagpuyo siya sa mga katugasan nga gipanag-iyahan ni Mamre nga Amorihanon, nga igsoon ni Escol ug Aner, nga mga kaabin ni Abram. **14** Karon sa dihang nadungog ni Abram nga gibihag sa mga kaaway ang iyang paryente, gipangulohan niya ang iyang 318 nga gibansay nga mga tawo, nga natawo sa iyang panimalay, ug gigukod ang mga kaaway ingon ka layo sa Dan. **15** Sa pagkagabii, gibahin niya ang iyang mga tawo ug gisulong sila, ug gigukod nila sila ingon ka layo sa Hoba, nga mao ang amihanan sa Damascus. **16** Unya gidala niya pagbalik ang tanang kabtangan, ug gidala usab niya pagbalik ang iyang paryente nga si Lot ug ang iyang mga katigayonan, lakip na usab ang mga babaye ug ang uban pa nga mga tawo. **17** Human sa pagbalik ni Abram gikan sa pagbuntog kang Kedorlaomer ug ang mga hari nga uban kaniya, ang hari sa Sodoma migawas aron himamaton siya didto sa walog sa Shabeh (nga gitawag usab ug Walog sa mga Hari). **18** Si Melquisedek, ang hari sa Salem, nagdala ug tinapay ug bino. Usa siya ka pari sa Labing Halangdon nga Dios. **19** Ug gipanalanginan niya siya nga nag-ingon, "Panalanginan ka Abram sa Labing Halangdon nga Dios, ang Magbubuhat sa langit ug sa yuta. **20** Dalaygon ang Dios nga Labing Halangdon, nga nagtugyan sa imong mga kaaway sa imong kamot." Unya gihatagan siya ni Abram sa ika pulo sa tanang butang. **21** Ang hari sa Sodoma miingon kang Abram, "Ihatag kanako ang katawhan, ug kuhaa ang mga pagkaon alang sa imong kaugalingon." **22** Miingon si Abram sa hari sa Sodoma, "Gibayaw ko ang akong kamot kang Yahweh, ang Dios nga Labing Halangdon, ang Magbubuhat sa langit ug sa yuta, **23** nga dili ako mokuha ug tanod, higot sa sandalyas, o bisan pag unsa nga mga butang nga imoha, aron dili ka gayod makaingon, 'Ako ang nakapadato ni Abram.' **24** Wala akoy kuhaon gawas sa gikaon sa akong mga tawo ug ang bahin sa mga tawo nga miuban kanako. Tugoti si Aner, Escol, ug Mamre nga magakuha sa ilang bahin."

15 Pagkahuman niining mga butanga ang pulong ni Yahweh miabot ngadto kang Abram sa usa ka panan-awon, nga nag-ingon, "Ayaw kahadlok Abram! Ako ang imong taming ug dakong ganti." **2** Miingon si Abram, "Ginoo nga Yahweh, unsa ba ang imong mahatag kanako, nga nagapadayon man ako nga walay anak, ug ang makapanunod sa akong panimalay mao si Eliezer nga taga-Damascus?" **3** Miingon si Abram, "Sanglit wala mo man ako hatagi ug kaliwat, tan-awa, ang piniyalan sa akong balay maoy makapanunod." **4** Unya, tan-awa, ang pulong ni Yahweh miabot kaniya, nga nag-ingon, "Kining tawhana dili mao ang mamahimo nimong tigpanunod; apan ang gikan gayod sa kaugalingon nimong lawas mao ang imong tigpanunod." **5** Unya gidala niya siya sa gawas, ug miingon, "Hangad sa langit, ug ihapa ang kabituonan, kung maihap mo ba sila." Unya miingon siya kaniya, "Ingon usab niana kadaghan ang mamahimo nimong mga kaliwat." **6** Mituo siya kang Yahweh, ug giisip siya niini nga matarong. **7** Miingon siya kaniya, "Ako si Yahweh, ang nagpagawas kanimo sa Ur sa mga taga-Caldea, aron sa paghatag kanimo niini nga yuta nga imong mapanunod." **8** Miingon siya, "Ginoo nga Yahweh, unsaon ko man pagkasayod nga ako kining mapanunod?" **9** Unya miingon siya kaniya, "Dad-i ako ug usa ka nating baka nga tulo ka tuig ang pangidaron, usa ka bayeng kanding nga tulo ka tuig ang pangidaron, usa ka torong karnero nga tulo ka tuig ang pangidaron, usa ka salampati ug usa ka piso nga tukmo." **10** Gidala niya kining tanan ngadto kaniya, ug gitunga niya kini sa duha, ug gibutang ang matag katunga sa atbang sa matag-usa niini, apan wala niya tungaa ang mga langgam. **11** Sa dihang moadto ang mga langgam nga manunukob sa mga patay nga mananap, ginaabog kini ni Abram. **12** Unya sa pagsalop sa adlaw, nakahinanok pag-ayo sa pagtulog si Abram ug, tan-awa, ang lalom ug makalilisang nga kangitngit mitabon kaniya. **13** Unya miingon si Yahweh kang Abram, "Hibaloi gayod nga ang imong mga kaliwat mamahimong mga langyaw sa yuta nga dili ilaha, ug mahimo silang ulipon ug dinaog-daog sulod sa 400 ka mga katuigan. **14** Hukman ko ang maong nasod nga ilang alagaran, ug unya manggula sila inubanan sa daghan nga mga kabtangan. **15** Apan moadto ka sa imong mga amahan nga malinawon, ug ilubong ka sa sakto nga pangidaron. **16** Sa ika upat nga kaliwatan mobalik sila dinhi pag-usab, kay ang pagkadaotan sa mga Amorihanon wala pa misangko sa kinutoban niini." **17** Sa dihang misalop na ang adlaw ug mingitngit na, tan-awa, ang nag-aso ug nagkalayo nga kaang ug ang nagdilaab nga sulo miagi sa tunga sa mga hiniwa. **18** Ug niadtong adlawa naghimo si Yahweh ug kasabotan ngadto kang Abram, nga nagaingon, "Ihatag ko sa imong mga kaliwat kining yutaa, gikan sa suba sa Ehipto ngadto sa dakong suba, ang Eufrates— **19** ang Kenihanon, ang Kenisihanon, ang Kadmonihanon, **20** ang Hitihanon, ang

Perisihanon, ang Repaihanon, 21 ang Amorihanon, ang Canaanhon, ang Girgasihanon, ug ang Jebusihanon."

16 Karon, si Sarai nga asawa ni Abram, wala nakahatag ug mga anak alang kaniya, apan aduna siyay usa ka sulugoong babaye, usa ka Ehiptohanon nga ginganlag Hagar. 2 Busa miingon si Sarai kang Abram, "Tan-awa, wala tugoti ni Yahweh nga makabaton ako ug mga anak. Lakaw ug pakigdulog sa akong sulugoon. Kay basin makabaton ako ug anak pinaagi kaniya." Ug namati si Abram sa gisulti ni Sarai. 3 Nahitabo kadto human sa napulo ka tuig gikan sa pagbiya nila sa Canaan nga si Sarai, ang asawa ni Abram, mihatag kang Hagar, nga iyang Ehiptohanong sulugoon, ngadto sa iyang bana aron nga mahimo niyang asawa. 4 Busa nakabaton si Abram ug relasyon kang Hagar, ug nagmabdos siya. Sa dihang nakita niya nga nagmabdos siya, iyang gitan-aw ang iyang agalon nga babaye uban ang pagbiay-biay. 5 Busa miingon si Sarai kang Abram, "Kining sayop nga ania kanako tungod gayod kanimo. Gihatag ko ang akong sulugoong babaye sa imong paggakos, ug sa dihang nakita niya nga nagmabdos siya, mabiaybiayon na ang iyang pagtan-aw kanako. Tugoti nga si Yahweh ang maghukom tali kanimo ug kanako." 6 Apan miingon si Abram kang Sarai, "Tan-awa ko, ang imong sulugoong babaye anaa ilalom sa imong gahom, buhata kaniya ang gihunahuna mong husto." Busa gidaog-daog siya pag-ayo ni Sarai, ug milayas siya gikan kaniya. 7 Nakaplagan siya sa anghel ni Yahweh didto sa tuboran sa tubig nga anaa sa kamingawan, ang tuboran nga anaa sa agianan paingon sa Shur. 8 Miingon siya, "Hagar, sulugoon ni Sarai, asa ka man gikan ug asa ka man moadto?" Ug miingon siya, "Milayas ako gikan sa akong agalong babaye nga si Sarai." 9 Ang anghel ni Yahweh miingon kaniya, "Balik ngadto sa imong agalon nga babaye ug pailalom sa iyang pagdumala." 10 Unya ang anghel ni Yahweh nag-ingon kaniya, "Padaghanon ko pag-ayo ang imong mga kaliwat, aron mahimo silang hilabihan ka daghan ug dili maihap." 11 Ang anghel ni Yahweh miingon usab kaniya, "Tan-awa, nagmabdos ka, ug manganak ug batang lalaki, ug paganganlan mo siyag Ismael, tungod kay nadungog ni Yahweh ang imong mga pag-antos. 12 Mahisama siya sa ihalas nga asno. Makigbangi siya batok sa tanang tawo, sama nga ang mga tawo makigbangi kaniya, maong magpuyo siya nga layo sa iyang mga igsoon." 13 Busa ginganlan niya si Yahweh nga nakigsulti kaniya, "Ikaw ang Dios nga nakakita kanako," kay miingon siya, "Magpadayon ba ako sa pagtan-aw, bisan ug nakakita na siya kanako?" 14 Busa ginganlan ang atabay ug Beerlahairoi; tan-awa, anaa kini sa taliwala sa Kades ug Bered. 15 Gipakatawo ni Hagar ang anak nga lalaki ni Abram, ginganlan ni Abram ug Ismael ang iyang anak nga lalaki, nga gipakatawo ni Hagar. 16 Si Abram nagpanuigon ug 86-anyos sa dihang gipanganak ni Hagar si Ismael alang kang Abram.

17 Sa nag-edad na si Abram ug 99 ka tuig, mipakita si Yahweh kaniya ug miingon, "Ako ang Dios nga Labing Gamhanan. Pagsunod kanako, ug pagmatarong. 2 Unya pamatud-an ko ang akong kasabotan tali kanako ug kanimo, ug pasanayon ko ikaw pag-ayo." 3 Mihapa si Abraham sa yuta, ug ang Dios nakigsulti kaniya, nga nagaingon, 4 "Alang kanako, tan-awa, ang akong kasabotan anaa kanimo. Mahimo kang amahan sa daghang kanasoran. 5 Dili na Abram ang imong ngalan, kondili Abraham na—kay ako kang gipili nga mahimong amahan sa daghang kanasoran. 6 Himoon ko ikaw nga magmabungahon pag-ayo, ug himoon ko ang kanasoran gikan kanimo, ug ang mga hari magagikan kanimo. 7 Pagatukoron ko ang kasabotan tali kanako ug kanimo, ug ang imong mga kaliwat sunod kanimo, sa tibuok nilang mga kaliwatan alang sa walay kataposang kasabotan, mahimong Dios kanimo ug sa mosunod nimong mga kaliwat. 8 Ihatag ko kanimo, ug sa mosunod nimong mga kaliwat, ang yuta diin ikaw nagpuyo, ang tanang kayutaan sa Canaan, alang sa walay kataposan nga kabtangan, ug mahimo nila ako nga Dios." 9 Unya miingon ang Dios kang Abraham, "Alang kanimo, tipigi ang akong kasabotan, ikaw ug ang imong mga kaliwat sunod kanimo ngadto sa tibuok nilang mga kaliwatan. 10 Mao kini ang akong kasabotan, nga kinahanglan nimong tipigan, tali kanako ug kanimo ug sa imong mga kaliwatan sunod kanimo: Matag lalaki nga anaa kaninyo kinahanglan matuli. 11 Kinahanglan ka nga matuli, ug mao kini ang timaan sa kasabotan tali kanako ug kanimo. 12 Matag lalaki nga anaa kaninyo nga nagpangidaron ug walo ka adlaw kinahanglan matuli, ngadto sa mga kaliwatan sa imong katawhan. Naglakip kini kaniya nga gipakatawo sa imong panimalay ug kaniya nga gipalit sa salapi gikan ni bisan kinsa nga langyaw nga dili lakip sa imong mga kaliwat. 13 Siya usab nga natawo sa imong panimalay ug siya nga imong gipalit sa salapi kinahanglan nga tulion. Kining akong kasabotan maanaa sa inyong unod alang sa walay kataposan nga kasabotan. 14 Si bisan kinsa ang wala matuli nga lalaki nga dili tinuli sa unod sa iyang panit igasalikway gikan sa iyang katawhan. Giguba niya ang akong kasabotan." 15 Ang Dios nag-ingon kang Abraham, "Alang kang Sarai nga imong asawa, ayaw na siya pagatawaga nga Sarai. Hinuon, ang iyang ngalan mahimo nang Sara. 16 Panalanginan ko siya, ug pagahatagan ko ikaw ug anak nga lalaki pinaagi kaniya. Panalanginan ko siya, ug mahimo siyang inahan sa mga kanasoran. Ang mga hari sa katawhan magagikan kaniya." 17 Unya mihapa si Abraham sa yuta, ug mikatawa, ug miingon sa iyang kasingkasing, "Makabuhat pa ba ug bata ang usa ka tawo nga nagpanuigon na ug 100?

Ug makaanak pa ba si Sara, nga 90 na ang panuigon?" **18** Miingon si Abraham sa Dios, "O hinaot unta nga mabuhi si Ismael sa imong atubangan!" **19** Miingon ang Dios, "Dili, apan si Sara nga imong asawa magmabdos ug lalaki nga anak, ug kinahanglan nga imong panganlan siya ug Isaac. Tukoron ko ang kasabotan kaniya ingon nga walay kataposang kasabotan uban sa iyang mga kaliwat sunod kaniya. **20** Alang kang Ismael, nadungog ko ikaw. Tan-awa, ania ako magpanalangin kaniya, ug himoon ko siya nga magmabungahon, ug pasanayon ko siya nga madagayaon gayod. Mahimo siya nga amahan sa dose ka mga pangulo sa mga tribo, ug pagahimoon ko siyang dako nga nasod. **21** Apan pagatukoron ko ang kasabotan uban kang Isaac, nga imabdos ni Sara kanimo sama niining taknaa sa sunod tuig." **22** Sa dihang nahuman na siya sa pakigsulti kaniya, ang Dios mibiya kang Abraham. **23** Unya gikuha ni Abraham si Ismael nga iyang anak nga lalaki, ug ang tanang natawo sa iyang panimalay, ug kadtong tanang gipalit sa iyang salapi, ang matag kalalakin-an sa panimalay ni Abraham, ug gituli niya sila sa unod sa panit nianang adlawa, sumala sa gisulti sa Dios kaniya. **24** Si Abraham nagpangidaron ug 99 na ka tuig sa dihang gituli ang unod sa iyang panit. **25** Ug si Ismael nga iyang anak napulo ug tulo ka tuig ang edad sa dihang gituli ang panit sa iyang kinatawo. **26** Sa maong adlaw usab silang duha ni Abraham ug Ismael nga iyang anak gituli. **27** Ang tanang mga lalaki nga anaa sa iyang panimalay gituli uban kaniya, lakip kadtong mga natawo sa panimalay ug kadtong gipalit sa salapi gikan sa mga langyaw.

18 Nagpakita si Yahweh kang Abraham diha sa katugasan ni Mamre, samtang naglingkod siya sa pultahan sa iyang tolda sa kainiton sa adlaw. **2** Mihangad siya ug, tan-awa, nakita niya ang tulo ka mga lalaki nga nagbarog sa iyang atubangan. Sa pagkakita niya kanila, midagan siya aron sa pagtagbo kanila gikan sa pultahan sa tolda ug miyukbo sa yuta. **3** Miingon siya, "Ginoo, kung gikahimut-an mo ako, ayaw sayloi ug biyai ang imong sulugoon. **4** Tugoti nga dalhan kamo ug diyutay nga tubig, aron hugasan ang inyong mga tiil, ug pahulay kamo ilalom sa kahoy. **5** Tugoti ako sa pagdala ug diyutay nga pagkaon, aron mahupay ang inyong kaugalingon. Pagkahuman makapadayon na kamo sa inyong panaw, sanglit mianhi man kamo sa inyong sulugoon." Ug miingon sila, "Buhata kung unsa ang imong gisulti." **6** Unya nagdalidali ug adto si Abraham sa sulod sa barongbarong ngadto kang Sara, ug miingon, "Pagdali, pagkuha ug tulo ka takus sa pinakamaayong harina, masaha kini, ug paghimo ug tinapay." **7** Unya midagan si Abraham ngadto sa panon sa mga mananap, ug gikuha niya ang nating baka nga humok ug maayo, ug gihatag kini ngadto sa sulugoon, ug gidali niya kini pag-andam. **8** Gikuha niya ang mantikilya ug gatas, ug ang nating baka nga giandam, ug gibutang ang pagkaon sa ilang atubangan, ug nagbarog siya tapad kanila ilalom sa kahoy samtang nangaon sila. **9** Miingon sila kaniya, "Diin man si Sara ang imong asawa?" Mitubag siya, "Atua didto sa sulod sa barongbarong." **10** Miingon siya, "Mobalik gayod ako kanimo sa tingpamulak, ug tan-awa, ang imong asawa nga si Sara makabaton ug anak nga lalaki." Naminaw si Sara didto sa pultahan sa tolda, nga anaa sa iyang luyo. **11** Karon si Abraham ug si Sara tigulang na, ug taas na ang pangidaron, ug si Sara wala na sa sakto nga pangidaron nga ang usa ka babaye makabaton pa ug anak. **12** Busa mikatawa si Sara sa iyang kaugalingon, nga nag-ingon, "Human nga nagmaluyahon na ako, aduna pa ba akoy kagana, nga ang akong agalon tigulang na man usab?" **13** Miingon si Yahweh kang Abraham, "Nganong mikatawa man si Sara ug miingon, 'Makabaton pa ba ako ug anak, nga tigulang na man ako?' **14** Aduna bay lisod kaayo kang Yahweh? Sa panahon nga akong gitagana, sa tingpamulak, mobalik ako kanimo. Sa samang higayon sa sunod tuig makabaton na ug anak nga lalaki si Sara." **15** Unya gilimod kini ni Sara ug miingon, "Wala man ako mikatawa," tungod kay nahadlok siya. Mitubag siya, "Dili, mikatawa ka gayod." **16** Unya mitindog ang mga lalaki aron sa pagbiya ug midungaw paubos sa Sodoma. Miuban si Abraham kanila aron mahatod niya sila sa unahan. **17** Apan miingon si Yahweh, "Angay bang itago ko kang Abraham kung unsa ang akong pagahimuon, **18** sanglit mahimo man gayong usa ka bantogan ug gamhanan nga nasod si Abraham, ug ang tanang nasod sa tibuok kalibotan mapanalanginan tungod kaniya? **19** Kay gipili ko siya aron tudloan niya ang iyang mga anak ug ang iyang panimalay sa pagsunod sa paagi ni Yahweh kung wala na siya, sa pagbuhat ug matarong ug husto, aron buhaton ni Yahweh kang Abraham kung unsa ang iyang gisulti ngadto kaniya." **20** Unya miingon si Yahweh, "Tungod kay ang mga sumbong batok sa Sodoma ug Gomora hilabihan na gayod kadako, ug tungod kay ang ilang mga sala hilabihan na kaayo kadaotan, **21** molugsong ako karon didto ug sutaon ang mga sumbong batok kaniya nga nahiabot kanako, kung tinuod ba gayod nga gibuhat nila kini. Kung wala man, masayran ko." **22** Busa ang mga lalaki mibiya gikan didto, ug miadto padulong sa Sodoma, apan si Abraham nagpabilin nga nagbarog sa atubangan ni Yahweh. **23** Unya miduol si Abraham ug miingon, "Imo ba gayong laglagon ang matarong uban sa daotan? **24** Pananglitan adunay 50 ka matarong nga anaa sa siyudad. Imo ba kining laglagon ug dili luwason ang dapit alang sa 50 ka matarong nga atua didto? **25** Dili mo gayod mahimo kanang butanga, ang mopatay sa mga matarong uban sa daotan, aron nga ang matarong mahisama sa

pagtagad sa mga daotan. Dili mo gayod kana mahimo! Dili ba himoon man sa manghuhukom sa tibuok kalibotan kung unsa ang makiangayon?" **26** Miingon si Yahweh, "Kung makakaplag ako ug 50 ka matarong sa siyudad sa Sodoma, dili ko pagalaglagon ang tibuok nga dapit alang kanila." **27** Mitubag si Abraham ug miingon, "Tan-awa, nakaako ako sa pagpakigsulti sa akong Ginoo, bisan tuod abog lamang ako ug mga abo! **28** Pananglitan adunay 45 ka matarong? Imo bang laglagon ang tibuok nga siyudad tungod kay kulang ug lima?" Ug miingon siya, "Dili ko kini pagalaglagon, kung makakaplag ako didto ug 45." **29** Misulti na usab siya kaniya, ug miingon, "Pananglitan adunay 40 nga imong makaplagan didto?" Mitubag siya, "Dili ko kini buhaton alang niadtong 40." **30** Miingon siya, "Palihog ayaw kasuko, Ginoo, aron makahimo pa ako nga makasulti. Pananglitan adunay 30 nga makaplagan didto." Mitubag siya, "Dili ko kini buhaton, kung makakaplag ako ug 30 didto." **31** Miingon siya, "Tan-awa, nakaako ako sa pagsulti sa akong Ginoo! Pananglitan adunay makaplagan nga 20 didto." Mitubag siya, "Dili ko kini pagalaglagon alang niadtong 20." **32** Miingon siya, "Palihog ayaw kasuko, Ginoo, ug mosulti ako sa makausa pa sa kataposang higayon. Pananglitan makakaplag ka ug napulo didto." Ug miingon siya, "Dili ko kini pagalaglagon alang niadtong napulo." **33** Mipadulong si Yahweh sa iyang dalan pagkahuman gayod sa iyang pagpakigsulti kang Abraham, ug mibalik si Abraham sa iyang panimalay.

19 Nahiabot ang duha ka anghel didto sa Sodoma sa pagka-gabii, samtang si Lot naglingkod sa ganghaan sa Sodoma. Nakita sila ni Lot, mitindog siya sa pagtagbo kanila, ug mihapa sa yuta. **2** Miingon siya, "Palihog mga agalon ko, hangyoon ko kamo nga mohapit sa balay sa inyong alagad, ug mopabilin sa tibuok nga gabii, ug makapanghimasa kamo sa inyong mga tiil. Ug makabangon kamo sa sayo sa kabuntagon, ug magpadayon sa inyong paglakaw." Ug sila nag-ingon, "Dili, kay sa plasa sa lungsod lang kami mopahulay sa tibuok gabii." **3** Apan gihangyo niya sila pag-ayo, ug sila miuban kaniya, ug misulod sila sa iyang balay. Nag-andam siya ug pagkaon ug nagluto siya ug mga tinapay nga walay patubo, ug sila nangaon. **4** Apan sa wala pa sila mihigda nagpalibot sa balay ang mga lalaki sa siyudad, ang mga lalaki sa Sodoma, mga batan-on ug mga tigulang, tanang mga lalaki nga gikan sa bisan asang bahin sa siyudad. **5** Gitawag nila si Lot, ug miingon sila kaniya, "Hain na ang mga lalaki nga miabot kanimo karong gabhiona? Dad-a sila pagawas nganhi kanamo, aron kami makigdulog kanila." **6** Busa migawas si Lot sa pultahan ngadto kanila ug gisirad-an ang pultahan human siya makagawas. **7** Ug siya miingon "Nagpakiluoy ako kaninyo, akong mga igsoon, ayaw kamo pagbuhat ug daotan. **8** Tan-awa, aduna akoy duha ka mga anak nga babaye nga wala pa nakigdulog kang bisan kinsang lalaki. Naghangyo ako nga tugoti nga ihatag ko sila kaninyo, ug buhata kanila ang bisan unsa nga maayo sa inyong panan-aw. Ug ayaw lang hilabti kining mga tawhana, tungod kay sila mianhi ilalom sa landong sa akong atop." **9** Nag-ingon sila, "Pahawa diha!" Ug Nag-ingon usab sila, "Kini siya mianhi ug mipuyo ingon nga langyaw, ug karon siya mahimo natong maghuhukom! Karon, ikaw among buhatan ug mas daotan labaw pa kanila." Gituklod nila pag-ayo si Lot, ug midutdot aron sa pagguba sa pultahan. **10** Apan gibira sa duha ka lalaki si Lot pasulod sa balay uban kanila ug gisirad-an ang pultahan. **11** Kadtong mga tawo nga anaa sa gawas sa pultahan sa balay, giataki ug gipangbutahan sila sa mga bisita ni Lot, mga batan-on ug mga tigulang, aron nga mangaluya sila sa pagpangita sa pultahan. **12** Unya ang duha ka lalaki nag-ingon kang Lot, "Aduna ka pa bay kauban dinhi? Bisan kinsa nga umagad nga lalaki, imong mga anak nga lalaki ug imong mga anak nga babaye, ug si bisan kinsa nga imong paryente sa siyudad, kuhaa sila pagawas niining dapita. **13** Kay pagalaglagon namo kini nga dapit, tungod kay ang sumbong batok niini midangat sa atubangan ni Yahweh sa hilabihan gayod mao nga gipadala niya kami sa paglaglag niini." **14** Migawas si Lot ug nakigsulti sa iyang mga umagad nga lalaki, ang mga lalaki nga nagsaad nga makigminyo sa iyang mga anak nga babaye, "Pagdali, gawas niini nga dapit, tungod kay sa dili madugay pagalaglagon ni Yahweh kini nga siyudad." Apan ang iyang mga umagad nga lalaki naghunahuna nga nagtiaw-tiaw siya. **15** Sa sayo sa kabuntagon, ang mga anghel naghangyo kang Lot nga miingon, "Panglakaw na kamo, ug dad-a ang imong asawa ug ang imong duha ka mga anak nga babaye nga ania dinhi, aron dili kamo mahiapil sa pagsilot sa siyudad." **16** Apan siya naglanganlangan. Busa gibira sa duha lalaki ang iyang kamot, ug ang kamot sa iyang asawa, ug ang mga kamot sa iyang duha ka mga anak nga babaye, tungod kay si Yahweh nga Dios nagmaluluy-on kaniya. Gidala nila sila pagawas, ug gipahimutang sila sa gawas sa siyudad. **17** Sa dihang gipagawas na nila sila, usa sa mga lalaki nag-ingon, "Dagan alang sa inyong kinabuhi! Ayaw paglingi o paghunong bisan asa sa kapatagan. Ikyas ngadto sa kabukiran aron dili kamo mahiapil pagkapapas." **18** Si Lot nag-ingon kanila, "Ayaw, palihog, mga agalon ko! **19** Ang inyong alagad nakakaplag ug kaluoy sa inyong atubangan, ug gipakita ninyo kanako ang dako ninyong kaayo sa pagluwas sa akong kinabuhi, apan dili ako makahimo sa pag-ikyas ngadto sa mga bukid, tungod kay maapsan ako sa katalagman, ug ako mamatay. **20** Tan-awa, kanang usa ka gamay nga siyudad nga haduol paigo na nga makadagan ako didto. Palihog, paikyasa ako didto (Dili ba gamay ra man kini?), ug ang akong kinabuhi maluwas."

21 Mitubag siya kaniya, “Sige, gidawat ko usab kining imong
gihangyo, ug dili ko pagalaglagon ang siyudad nga imong
giingon. 22 Pagdali! ug ikyas na didto, tungod kay dili ako
makabuhat bisan unsa hangtod nga mahiabot ka didto.”
Busa gitawag ang siyudad ug Zoar. 23 Ang adlaw misidlak
ibabaw sa kalibotan sa dihang nahiabot si Lot sa Zoar.
24 Unya gipaulanan ni Yahweh ug asupre ug kalayo ang
Sodoma ug Gomora, migula kini gikan sa langit. 25 Gigun-ob
niya kadtong mga siyudad, ug ang tanang kapatagan, ug ang
tanang mga nagpuyo sa maong mga siyudad, ug ang mga
tanom nga nagtubo sa yuta. 26 Apan ang asawa ni Lot, nga
nagsunod kaniya, milingi sa likod, ug siya nahimong haligi
nga asin. 27 Mibangon si Abraham sa sayo sa kabuntagon
ug miadto sa dapit nga diin siya mibarog sa atubangan ni
Yahweh. 28 Milantaw siya paubos sa Sodoma ug Gomora
ug paingon sa tibuok yuta sa kapatagan. Siya milantaw
ug iyang nakita ang aso gikan sa yuta sama sa aso sa
dakong hudno. 29 Busa sa dihang gigun-ob sa Dios ang mga
siyudad sa kapatagan, nahinumduman sa Dios si Abraham.
Gipagawas niya si Lot taliwala sa kadaot sa dihang iyang
gigun-ob ang mga siyudad diin si Lot nagpuyo. 30 Apan
mitungas si Lot gikan sa Zoar aron mopuyo sa kabukiran
uban ang iyang duha ka mga anak nga babaye, tungod kay
siya nahadlok nga mopuyo sa Zoar. Busa nagpuyo siya sa
langub, siya ug ang iyang duha ka mga anak nga babaye. 31
Ang kamaguwangan nga anak miingon ngadto sa manghod,
“tiguwang na ang atong amahan, ug walay lalaki sa bisan
asang dapit aron makigdulog kanato sumala sa pamaagi
sa tibuok kalibotan. 32 Dali, atong paimnon ug bino ang
atong amahan, ug makigdulog kita kaniya, aron mamahimo
natong mapadaghan ang banay sa atong amahan.” 33
Busa gipainom nila ang ilang amahan ug bino niadtong
gabhiona. Unya ang kinamaguwangang anak miadto sa
sulod ug nakigdulog sa iyang amahan; wala nasayod
si Lot sa dihang mihigda ang iyang kinamaguwangang
anak, ni sa iyang pagbangon. 34 Sa pagkasunod nga
adlaw ang kinamaguwangang anak miingon ngadto sa
manghod, “Paminaw, nakigdulog ako sa atong amahan
kagabii. Atong paimnon ug bino ang atong amahan pag-
usab, ug kinahanglan nimo nga mosulod ug makigdulog
uban kaniya, aron mamahimo natong mapadaghan ang
banay sa atong amahan.” 35 Busa nahimo nila nga napainom
ang ilang amahan ug bino niadtong gabhiona pag-usab, ug
ang manghod niadto ug nakigdulog kaniya. Wala nasayod si
Lot sa dihang mihigda ang iyang kinamanghorang anak,
ni sa iyang pagbangon. 36 Busa ang duha ka mga anak
nga babaye ni Lot nagmabdos pinaagi sa ilang amahan.
37 Ang kinamaguwangang anak nanganak ug lalaki, ug
ginganlan niya ug Moab. Nahimo siyang katigulangan sa
katawhan sa mga Moabnon sa karong panahon. 38 Alang sa
kinamanghorang anak, siya nanganak usab ug lalaki, ug
ginganlan kini ug Ben Ami. Nahimo siyang katigulangan sa
katawhan sa mga Amonihanon sa karong panahon.

20 Gikan didto mipanaw si Abraham ug nagpadulong sa
yuta sa Negeb, ug nagpuyo siya sa tunga-tunga sa
Kades ug Sur. Usa siya ka langyaw nga nagpuyo sa Gerar.
2 Si Abraham miingon mahitungod sa iyang asawa nga si
Sara, “Siya mao ang akong igsoon nga babaye.” Unya ang
hari sa Gerar nga mao si Abimelec nagpadala sa iyang mga
tawo ug ilang gikuha si Sara. 3 Apan ang Dios nagpakita
kang Abimelec pinaagi sa damgo nianang gabhiona, ug siya
miingon kaniya, “Tan-awa, mamatay ka tungod sa babaye
nga imong gikuha, kay asawa siya sa usa ka tawo.” 4 Karon
si Abimelec wala miduol kaniya ug siya nag-ingon, “Ginoo,
pagapatyon mo ba bisan ang nasod nga matarong? 5 Dili ba
diay siya mismo ang nag-ingon kanako, 'Siya akong igsoong
babaye?' Ug bisan siya mismo ang nag-ingon, 'Siya akong
igsoong lalaki.' Gihimo ko kini sa pakamatinud-anon sa
akong kasing-kasing ug dili sad-an ang akong mga kamot.”
6 Unya ang Dios miingon kaniya pinaagi sa damgo, “Oo,
nasayod usab ako nga nabuhat mo kini sa pagkamatinud-
anon sa imong kasing-kasing, ug wala ko usab gitugot nga
ikaw makasala batok kanako. Busa wala ko ikaw tugoti nga
imo siyang hilabtan. 7 Busa, ibalik ang asawa sa tawo,
tungod kay siya usa man ka propeta. Mag-ampo siya alang
kanimo, ug ikaw mabuhi. Apan kung dili mo siya iuli, sayri
nga ikaw ug ang tanang anaa kanimo mangamatay gayod.”
8 Mibangon sa sayo sa kabuntangon si Abimelec ug iyang
gipatawag ang tanan niyang mga sulugoon ngadto kaniya.
Iyang gisugilon kining tanang mga butanga ngadto kanila, ug
ang mga tawo nangahadlok pag-ayo. 9 Unya gipatawag ni
Abimelec si Abraham ug nag-ingon kaniya, “Unsa man kining
imong gibuhat kanamo? Giunsa ko man pagkasala kanimo,
nga gidad-an mo ako ug ang akong gingharian ug dakong
sala? Nakabuhat ka kanako sa dili unta angay buhaton.”
10 Nag-ingon si Abimelec kang Abraham, “Unsa man ang
nagtukmod kanimo aron buhaton kining mga butanga?” 11
Nag-ingon si Abraham, “Tungod kay ako naghuna-huna,
'Wala gayo'y kahadlok sa Dios kini nga dapit, ug pagapatyon
nila ako tungod sa akong asawa.' 12 Labot pa niana, tinuod
gayod nga siya akong igsoong babaye, ang anak nga
babaye sa akong amahan, apan dili siya anak nga babaye
sa akong inahan; ug siya nahimong akong asawa. 13 Sa
dihang gipabiya ako sa Dios sa balay sa akong amahan
ug mipanaw sa nagkalainlaing dapit, miingon ako kaniya,
'Kinahanglan ipakita mo kanako ang pagkamatinud-anon
isip akong asawa: Sa bisan asang dapit kita moadto, ikaw
moingon bahin kanako, “Siya ang akong igsoong lalaki.”' 14

Unya gikuha ni Abimelec ang karnero ug baka, ug mga lalaki ug babaye nga mga sulugoon, ug gihatag kang Abraham. Unya iyang gibalik si Sara, ang asawa ni Abraham, ngadto kaniya. **15** Miingon si Abimelec, "Tan-awa, anaa sa imong atubangan ang akong yuta. Pagpuyo sa bisan asa nimo gusto." **16** Unya miingon siya kang Sara, "Tan-awa, naghatag ako ug isa ka libo ka plata sa imong igsoong lalaki. Kini alang sa pagtabon sa bisan unsang paglapas batok kanimo sa mga mata sa imong mga kauban, ug sa atubangan sa tanan, ikaw nahimong hingpit nga maayo." **17** Unya nag-ampo si Abraham ngadto sa Dios, ug giayo sa Dios si Abimelec, ang iyang asawa, ang iyang mga sulugoon nga babaye aron sila makabaton ug mga anak. **18** Kay gihimo man ni Yahweh nga ang mga babaye sa panimalay ni Abimelec nahimong mga baog sa hingpit, tungod kang Sara, nga asawa ni Abraham.

21 Gitagad ni Yahweh si Sara sumala sa iyang gisulti nga pagabuhaton, ug gibuhat ni Yahweh ang iyang gisaad kang Sara. **2** Nagmabdos si Sara ug nanganak ug usa ka batang lalaki alang kang Abraham sa natigulang na siya, sumala sa gitagal nga panahon nga gisulti sa Dios kaniya. **3** Ginganlan ni Abraham ang iyang anak nga lalaki ug Isaac, siya nga gipakatawo kaniya, nga gipanganak ni Sara. **4** Gituli ni Abraham ang iyang anak nga si Isaac sa dihang walo na kini ka adlaw, sumala sa gisugo kaniya sa Dios. **5** Nagpanuigon si Abraham ug 100 ka tuig sa pagkatawo ni Isaac alang kaniya. **6** Miingon si Sara, "Gipakatawa ako sa Dios; ang tanang makadungog mangatawa uban kanako." **7** Miingon usab siya, "Kinsa ba ang makaingon kang Abraham nga si Sara makapasuso pa sa mga bata, ug ania ako nakapahimugso pa kaniya ug usa ka batang lalaki sa iyang katigulangon!" **8** Midako ang bata ug gilutas nila kini, ug nagpakombira si Abraham sa adlaw sa paglutas kang Isaac. **9** Nakita ni Sara nga gibiaybiay sa anak ni Hagar nga Ehiptohanon si Isaac, nga gipakatawo ni Hagar alang kang Abraham. **10** Busa gisultihan niya si Abraham, "Papahawaa kining ulipong babaye ug ang iyang anak: kay ang anak niining sulugoong babaye dili mahimong manununod uban ang akong anak, nga si Isaac." **11** Kining mga butanga nakapaguol pag-ayo kang Abraham tungod sa iyang anak nga lalaki. **12** Apan gisultihan sa Dios si Abraham, "Ayaw kaguol tungod sa bata, ug tungod sa imong ulipong babaye. Paminawa ang tanang mga pulong nga iyang gisulti kanimo mahitungod niining mga butanga, tungod kay pinaagi kang Isaac paganganlan ang imong kaliwatan. **13** Himoon ko usab nga dakong nasod ang anak nga lalaki sa ulipong babaye, tungod kay kaliwat mo man gihapon siya." **14** Mibangon si Abraham sayo sa kabuntagon, ug mikuha ug tinapay ug panit nga panudlanan sa tubig, ug gihatag ngadto kang Hagar, gipapas-an niya kini. Gihatag niya ang bata kaniya ug gipalakaw. Mipahawa si Hagar ug naglatagaw didto sa kamingawan sa Beersheba. **15** Sa nahurot na ang tubig sa panit nga panudlanan, gibiyaan niya ang bata ilalom sa usa ka kahoy. **16** Unya milakaw siya ug milingkod palayo dyutay sa bata, sama sa gilay-on sa pagbuhi sa pana, kay miingon siya, "Dili ako makaako sa pagtan-aw sa kamatayon sa bata." Sa paglingkod niya atbang sa bata, missinggit siya ug mihilak. **17** Nadungog sa Dios ang tingog sa bata, ug gitawag sa anghel sa Dios si Hagar gikan sa langit, ug miingon kaniya, "Unsa bay nakapahasol kanimo, Hagar? Ayaw kahadlok, kay nadungog sa Dios ang tingog sa bata sa nahimutangan niini. **18** Tindog, sakwata ang bata, ug dasiga siya; kay himoon ko siyang dakong nasod." **19** Unya giablihan sa Dios ang iyang mga mata, ug nakita niya ang atabay nga may tubig. Miadto siya ug gipuno ug tubig ang panit nga panudlanan, ug gipainom ang bata. **20** Ang Dios nag-uban sa bata, ug nagtubo siya. Mipuyo siya sa kamingawan ug nahimong usa ka magpapana. **21** Mipuyo siya sa kamingawan sa Paran, ug ang iyang inahan mikuha ug usa ka asawa alang kaniya gikan sa yuta sa Ehipto. **22** Miabot ang panahon nga sila si Abimelec ug si Phicol ang kapitan sa iyang mga kasundalohan nakigsulti kang Abraham, ug miingon, "Ang Dios nag-uban kanimo sa tanan nimong gibuhat. **23** Busa karon panumpa kanako dinhi pinaagi sa Dios nga dili mo gayod ako limbongan, ni bisan ang akong mga kaanakan, ni bisan ang akong mga kaliwatan. Ipakita kanako ug didto sa yuta nga imong gipuy-an ang sama gihapong kasabotan sa pagkamatinud-anon nga akong gipakita kanimo." **24** Si Abraham mitubag, "Ipanumpa ko." **25** Mireklamo usab si Abraham kang Abimelec mahitungod sa atabay nga giilog sa mga sulugoon ni Abimelec gikan kaniya. **26** Si Abimelec miingon, "Wala ako masayod kinsa ang nagbuhat niining mga butanga. Wala ka man magsulti kanako kaniadto; wala ako makadungog niini kondili karon lamang." **27** Busa gikuha ni Abraham ang karnero ug ang baka ug gihatag kini kang Abimelec, ug naghimo silang duha ug usa ka kasabotan. **28** Busa gilain ni Abraham alang kanila ang pito ka nating baye nga mga karnero gikan sa panon. **29** Si Abimelec miingon kang Abraham, "Unsa may buot ipasabot niining imong nilain nga pito ka nating baye nga mga karnero?" **30** Mitubag siya, "Kining pito ka nating baye nga mga karnero nga pagadawaton nimo gikan sa akong kamot, mahimo kining saksi alang kanako, nga gikalot ko gayod kini nga atabay." **31** Busa gitawag niya ug Beersheba ang maong dapit, tungod kay didto man silang duha nanumpa, **32** Naghimo sila ug kasabotan didto sa Beersheba, ug unya si Abimelec ug si Phicol, ang kapitan sa iyang mga kasundalohan, mipauli ngadto sa yuta sa mga Filistihanon. **33** Gitanom ni Abraham

ang kahoy nga tamarisko sa Beersheba. Gisimba niya didto si Yahweh, ang walay kataposang Dios. **34** Nagpabiling langyaw si Abraham didto sa yuta sa mga Filistihanon sa daghang mga adlaw.

22 Miabot ang panahon human niining mga butanga nga gisulayan sa Dios si Abraham. Miingon siya kaniya, "Abraham!" Mitubag si Abraham, "Ania ako". **2** Unya miingon ang Dios, "Dad-a ang imong anak, ang bugtong mong anak nga lalaki nga si Isaac nga imong hinigugma, ug adto sa yuta sa Moriah. Ihalad siya didto ingon nga halad sinunog sa usa sa mga kabukiran didto, nga akong isulti kanimo. **3** Busa mibangon si Abraham sa sayo sa kabuntagon, ug gikargahan niya ang asno, ug gidala niya uban kaniya ang duha ka batan-ong mga lalaki, kauban si Isaac nga iyang anak nga lalaki. Nangahoy siya alang sa halad sinunog, unya migikan na sa iyang panaw padulong sa dapit nga gisulti sa Dios kaniya. **4** Sa ikatulo ka adlaw mihangad si Abraham ug nakita niya ang dapit sa halayo. **5** Unya miingon si Abraham sa iyang mga batan-ong lalaki, "Hulat dinhi uban sa asno, ug ako ug ang bata lamang moadto didto. Mosimba kami ug mobalik ra kaninyo." **6** Unya gikuha ni Abraham ang sugnod alang sa halad sinunog ug gipapas-an kini kang Isaac nga iyang anak. Gidala niya sa iyang kamot ang kalayo ug ang punyal; ug nangadto na silang duha. **7** Nakigsulti si Isaac sa iyang Amahan ug miingon, "Amahan ko." ug mitubag siya, "Ania ako, akong anak." Miingon siya, "Tan-awa, may kalayo ug pangsugnod dinhi, apan diin na man ang karnero alang sa halad sinunog?" **8** Miingon si Abraham, "Ang Dios sa iyang kaugalingon magapatagbo sa karnero alang sa halad sinunog, anak ko." Busa mipadayon na silang duha. **9** Sa nahiabot na sila sa dapit nga gisulti sa Dios kaniya, nagbuhat si Abraham ug halaran didto ug gibutang niya ang mga sugnod niini. Unya gigapos niya ni Isaac nga iyang anak ug gipahigda ibabaw sa halaran, sa ibabaw sa mga sugnod. **10** Ug giisa ni Abraham ang iyang kamot ug gikuha ang punyal aron patyon ang iyang anak. **11** Ug unya ang anghel ni Yahweh mitawag kaniya gikan sa langit ug miingon, "Abraham, Abraham!" ug miingon si Abraham, "Ania ako." **12** Miingon siya, "Ayaw pagbakyawa ang imong kamot batok sa bata, ni modagmal kaniya, kay nasayod na ako nga nahadlok ka sa Dios, sa pagpakita nga wala mo gihikaw ang imong anak nga lalaki, ang bugtong mong anak nga lalaki gikan kanako." **13** Mihangad si Abraham ug ania karon, sa iyang likod adunay laking karnero nga nagapos ang sungay sa kasagbotan. Giadto ug gikuha ni Abraham ang laking karnero ug gihalad ingon nga halad sinunog puli sa iyang anak. **14** Busa gitawag ni Abraham kadtong dapita ug, "Si Yahweh ang magapatagbo," ug gitawag kini niining panahona, "Sa bukid ni Yahweh ipatagbo kini." **15** Ang anghel ni Yahweh mitawag kang Abraham sa ikaduhang higayon gikan sa langit **16** ug miingon—mao kini ang mensahe ni Yahweh, "Pinaagi sa akong kaugalingon manumpa ako nga tungod sa imong pagbuhat niining butanga, ug wala mihikaw sa imong anak nga lalaki, nga imong bugtong anak, **17** pagapanalanginan ko gayod ikaw ug padaghanon pag-ayo ang imong kaliwatan sama kadaghan sa mga bituon sa kalangitan, ug sama kadaghan sa mga balas sa baybayon; ug ang imong kaliwatan manag-iya sa mga ganghaan sa ilang mga kaaway. **18** Pinaagi sa imong kaliwatan mapanalanginan ang tanang kanasoran sa kalibotan, tungod kay mituman ka man sa akong tingog." **19** Busa gibalikan ni Abraham ang iyang mga batan-ong lalaki, ug mibiya sila ug nanglakaw padulong sa Beersheba, ug mipuyo siya sa Beersheba. **20** Miabot ang higayon human niining mga butanga nga gisuginlan si Abraham, "Si Milca nanganak ug mga anak, ingon man ang imong igsoong lalaki nga si Nahor." **21** Sila mao si Uz ang kamagulangan, si Buz ang iyang igsoon nga lalaki, si Kemuel ang amahan ni Aram, **22** si Chesed, si Hazo, si Pildash, si Jidlaph, ug si Betuel. **23** Si Betuel nahimong amahan ni Rebeca. Mao kini ang walo ka anak ni Milca nga gipanganak alang kang Nahor nga igsoong lalaki ni Abraham. **24** Ang iyang kapuyopuyo, nga ginganlan ug Reuma, nanganak usab kang Teba, kang Gaham, kang Tahas, ug kang Maaca.

23 Nabuhi si Sara sulod sa 127 ka tuig. Mao kini ang katuigan sa kinabuhi ni Sara. **2** Namatay si Sara sa Kiriath Arba, nga mao na ang Hebron, sa yuta sa Canaan. Nagbangotan si Abraham ug naghilak alang kang Sara. **3** Unya mitindog si Abraham ug mibiya gikan sa patayng lawas sa iyang asawa, ug nakigsulti sa mga anak nga lalaki ni Heth nga nag-ingon, **4** "Usa ako ka langyaw diha kaninyo. Palihog papalita ako ug yuta diha kaninyo nga kalubngan, aron akong kalubngan sa akong minatay." **5** Mitubag ang mga anak nga lalaki ni Heth kang Abraham, nga nag-ingon, **6** "Paminawa kami, akong agalon. Usa ikaw ka prinsipe sa Dios taliwala kanamo. Ilubong ang imong minatay sa labing maayo namong mga lubnganan. Walay usa kanamo ang mohikaw kanimo sa iyang lubnganan, aron nga imong malubong ang imong minatay. **7** Mitindog si Abraham ug miyukbo sa katawhan niadtong yutaa, sa mga anak nga lalaki ni Heth. **8** Gisultihan niya sila, nga nag-ingon, "Kung mitugot kamo nga ilubong ko ang akong minatay, nan paminawa ako ug hangyoa si Efron ang anak nga lalaki ni Zohar alang kanako. **9** Hangyoa siya sa pagbaligya kanako sa langob sa Macpela, nga iyang gipanag-iya, nga atua sa kinatumyan sa iyang kaumahan. Sa igo nga kantidad ipabaligya kini kaniya nganhi kanako diha sa kadaghanan ingon nga gipanag-iyahan alang sa usa ka dapit nga lubnganan. **10** Karon

naglingkod si Efron kauban sa mga anak nga lalaki ni Heth, ug gitubag ni Efron ang Hitihanon si Abraham nga madunggan sa mga anak nga lalaki ni Heth, ug sa tanang miadto sa ganghaan sa iyang siyudad, nga nag-ingon, **11** Dili, paminawa ako akong agalon. Ihatag ko kanimo ang uma, ug ang langob nga anaa niini. Ihatag ko kini kanimo atubangan sa mga anak sa akong katawhan. Ihatag ko kini kanimo aron kalubngan sa imong minatay." **12** Unya si Abraham sa iyang kaugalingon miyukbo atubangan sa katawhan niadtong yutaa. **13** Misulti siya kang Efron nga madungog sa katawhan niadtong yutaa, nga nag-ingon, "Apan kung itugot nimo, palihog paminawa ako. Bayaran ko ang kaumahan. Dawata ang salapi gikan kanako, ug ilubong ko ang akong minatay didto." **14** Mitubag si Efron kang Abraham, nga nag-ingon, **15** "Palihog, agalon ko, paminaw kanako. Ang yuta nagkantidad ug 400 ka siklo sa plata, unsa ra man kana tali kanako ug kanimo? Ilubong ang imong minatay. **16** Miuyon si Abraham kang Efron ug gitimbang niya sa kantidad sa plata nga iyang gisulti nga madunggan sa mga anak nga lalaki ni Heth, 400 ka siklo nga plata, sumala sa sukaranan sa sukdanan sa mga tigpatigayon. **17** Busa ang uma ni Efron, nga anaa sa Macpela, nga duol sa Mamre, nga mao ang uma, ang langob nga anaa niini, ug ang tanang kakahoyan nga anaa sa uma ug sa mga utlanan nga naglibot niini, **18** gihatag kang Abraham pinaagi sa pagpalit niini diha sa atubangan sa mga anak nga lalaki ni Heth, ug sa tanan usab nga miadto sa ganghaan sa iyang siyudad. **19** Human niini, gilubong ni Abraham si Sara nga iyang asawa sa langob nga anaa sa uma sa Macpela nga duol sa Mamre, nga mao ang Hebron, sa yuta sa Canaan. **20** Busa ang uma ug ang langob niini napanag-iyahan ni Abraham ingon nga dapit nga lubngan nga gikan sa mga anak nga lalaki ni Heth.

24 Karon si Abraham tigulang na, anaa na sa katigulangon, ug gipanalanginan ni Yahweh si Abraham sa tanang mga butang. **2** Gisultihan ni Abraham ang iyang sulugoon, nga mao ang labing tigulang sa iyang panimalay ug ang piniyalan sa tanang anaa kaniya, "Ibutang ang imong kamot ilalom sa akong paa **3** ug papanumpaon ko ikaw pinaagi kang Yahweh, ang Dios sa langit ug ang Dios sa yuta, nga dili ka magpili ug asawa alang sa akong anak nga lalaki gikan sa mga anak nga babaye sa mga Canaanhon, diin ako maghimo sa akong pinuy-anan. **4** Apan moadto ka sa akong kaugalingong nasod, ug sa akong mga kabanay, ug pilia ang usa ka asawa alang sa akong anak nga lalaki nga si Isaac." **5** Ang sulugoon miingon kaniya, "Unsaon man kung dili buot mokuyog kanako ang babaye niining yutaa? Dad-on ko ba ang imong anak nga lalaki balik sa dapit nga imong gigikanan?" **6** Miingon si Abraham kaniya, "Siguradoha nga dili mo gayod pagadad-on ang akong anak nga lalaki balik didto! **7** Si Yahweh, ang Dios sa langit, nga maoy nagkuha kanako gikan sa pinuy-anan sa akong amahan ug gikan sa yuta sa akong mga kabanay, ug ang nanumpa kanako sa maligdong nga panumpa, nga nag-ingon, 'Sa imong kaliwat ihatag ko kining yutaa,' ipadala niya ang iyang anghel una kanimo, ug makakita ka ug usa ka asawa alang sa akong anak nga lalaki gikan didto. **8** Apan kung ang babaye dili buot mokuyog kanimo, nan makalingkawas ka na gikan niining gipanumpa kanako. Ayaw lamang dad-a ang akong anak nga lalaki balik didto." **9** Busa gibutang sa sulugoon ang iyang kamot sa ilalom sa paa ni Abraham nga iyang agalon, ug nanumpa kaniya mahitungod niining butanga. **10** Gikuha sa sulugoon ang napulo ka mga kamelyo sa iyang agalon ug mibiya. Gidala usab niya ang tanang matang sa mga gasa gikan sa iyang agalon. Mibiya siya ug miadto sa rehiyon sa Aram Naharaim, sa siyudad sa Nahor. **11** Gipaluhod niya ang mga kamelyo sa kilid sa atabay nga may tubig nga anaa sa gawas sa siyudad. Gabii na kadto, ang takna sa pagpanggawas sa mga babaye aron sa pagkabo ug tubig. **12** Unya miingon siya, "Yahweh, Dios sa akong agalon nga si Abraham, hatagi ako ug kalamposan karong adlawa ug ipakita ang imong matinud-anong pakigsaad ngadto sa akong agalon nga si Abraham. **13** Tan-awa, ania ako nagtindog kilid sa tuboran sa tubig, ug ang mga anak nga babaye sa mga tawo sa siyudad manggula aron sa pagkabo ug tubig. **14** Tugoti nga mahitabo ang sama niini. Kung mosulti ako sa batan-ong babaye, 'Palihog ipaubos ang imong banga aron makainom ako,' ug mosulti siya kanako, 'Inom, ug paimnon ko usab ang imong mga kamelyo,' ug tugoti nga siya na ang imong pilion alang sa imong sulugoon nga si Isaac. Pinaagi niini masayran ko nga gipakita mo ang matinud-anong pakigsaad ngadto sa akong agalon." **15** Miabot ang higayon nga sa wala pa siya mahuman sa pagsulti, ania karon, miabot si Rebeca nga nagpas-an ug banga. Natawo si Rebeca kang Betuel nga anak nga lalaki ni Milca, ang asawa ni Nahor nga igsoong lalaki ni Abraham. **16** Maanyag kaayo ang dalaga ug usa ka ulay. Wala pay lalaki nga nakadulog kaniya. Milugsong siya sa tubod ug gipuno ang iyang banga, ug mitungas. **17** Unya midagan ang sulugoon aron sa pagsugat kaniya ug miingon, "Palihog hatagi ako ug gamay nga mainom gikan sa imong banga." **18** Miingon siya, "Inom, akong agalon," ug gipaubos dayon niya ang banga sa iyang kamot, ug gipainom siya. **19** Sa pagkahuman na niya ug pagpainom kaniya, miingon siya, "Magkabo usab ako ug tubig alang sa imong mga kamelyo, hangtod matapos sila sa pag-inom." **20** Busa nagdali-dali siya ug gihurot niya pagbubo ang tubig sa banga ngadto sa pasungan sa

paimnanan, unya midagan siya pagbalik sa atabay aron sa pagkabo ug tubig, ug mikabo ug tubig alang sa tanan niyang mga kamelyo. **21** Ang tawo nagtan-aw lamang kaniya sa hilom aron masuta kung gipalampos ba gayod ni Yahweh ang iyang panaw o wala. **22** Sa pagkahuman na sa pag-inom sa mga kamelyo, gipagawas sa tawo ang bulawang ariyos alang sa ilong nga adunay gibug-aton nga katunga sa shekel, ang duha ka bulawang porselas alang sa iyang mga bukton nga adunay gibug-aton nga napulo ka shekels, **23** ug nangutana, “Kang kinsa ka bang anak? Palihog sultihi ako, aduna bay lawak sa balay sa imong amahan alang kanamo aron kami mamahulay sa kagabhion?” **24** Miingon siya kaniya, “Ako ang anak nga babaye ni Betuel nga anak nga lalaki ni Milca, nga gianak niya gikan kang Nahor. **25** Miingon usab siya kaniya, “Aduna kami daghang dagami ug kumpay, ug aduna usab kami lawak alang kaninyo aron kapahulayan sa kagabhion.” **26** Unya miyukbo ang tawo ug misimba kang Yahweh. **27** Miingon siya, “Bulahan si Yahweh, ang Dios sa akong agalon nga si Abraham, nga wala mobiya sa iyang matinud-anong pakigsaad ug takos siya nga kasaligan ngadto sa akong agalon. Ingon man kanako, gigiyahan ako ni Yahweh ngadto sa panimalay sa kabanay sa akong agalon.” **28** Unya midagan ang dalaga ug gipahibalo niya ang panimalay sa iyang inahan mahitungod sa tanang mga nahitabo. **29** Karon si Rebeca adunay igsoong lalaki, ug ang iyang ngalan mao si Laban. Midagan si Laban padulong sa tawo nga anaa pa sa dalan daplin sa tubod. **30** Sa pagkakita niya sa ariyos sa ilong ug sa mga porselas sa bukton sa iyang igsoong babaye, ug sa pagkadungog niya sa mga gipangsulti ni Rebeca nga iyang igsoong babaye, “Mao kini ang gisulti sa tawo kanako,” giadto niya ang maong tawo, ug tan-awa, nagtindog siya uban ang mga kamelyo didto sa tubod. **31** Ug miingon si Laban, “Dayon, ikaw nga gipanalanginan ni Yahweh. Nganong nagtindog ka man diha sa gawas? Giandam ko na ang pinuy-anan, ug ang dapit alang sa mga kamelyo.” **32** Busa midayon ang tawo sa pinuy-anan ug gihaw-as niya ang dala sa mga kamelyo. Gihatagan ang mga kamelyo sa dagami ug gipakaon, ug gihatagan siya ug tubig nga ikahugas sa iyang mga tiil ug sa mga tiil sa mga tawong kauban niya. **33** Giandaman nila siya ug pagkaon aron siya makakaon, apan miingon ang tawo, “Dili sa ako mokaon hangtod dili ko maisugilon kaninyo ang angay nakong isulti.” Si Laban miingon, “Sige sulti na.” **34** Miingon siya, “Ako mao ang sulugoon ni Abraham, **35** Gipanalanginan pag-ayo ni Yahweh ang akong agalon ug nahimo siyang bantogan. Gihatagan niya siya ug panon sa mga karnero ug panon sa mga baka, salapi ug bulawan, mga lalaki ug babayeng sulugoon, ug mga kamelyo ug mga asno. **36** Si Sara, nga asawa sa akong agalon, nanganak ug usa ka lalaki alang sa akong agalon sa pagkatigulang na niya, ug gihatagan niya sa tanang butang nga iyang gipanag-iyahan. **37** Gipapanumpa ako sa akong agalon, nga nag-ingon, “Dili ka magpili ug usa ka asawa alang sa akong anak nga lalaki gikan sa mga anak nga babaye sa mga Canaanhon, kansang yuta nga akong gipuy-an. **38** Hinuon, moadto ka sa pamilya sa akong amahan ug sa akong mga kabanay, ug pangita ug asawa alang sa akong anak nga lalaki.' **39** Miingon ako sa akong agalon, 'Tingali dili mosunod ang babaye kanako.' **40** Apan miingon siya kanako, 'Si Yahweh, nga diha sa iyang atubangan naglakaw ako, magpadala sa iyang anghel uban kanimo ug palamposon niya ang imong panaw, aron nga makapangita ka ug usa ka asawa alang sa akong anak nga lalaki gikan sa akong mga kabanay ug gikan sa banay sa pamilya sa akong amahan. **41** Apan makalingkawas ka lamang sa akong panumpa kung mahiabot ka na sa akong mga kabanay ug dili nila siya ihatag kanimo. Ug mahimo kanang gawasnon gikan sa akong panumpa.' **42** Busa karong adlawa miabot ako sa tuboran, ug miingon, “O Yahweh, Dios sa akong agalon nga si Abraham, palihog, kung himoon mo man gayod nga malamposon ang akong pagpanaw - **43** ania ako, nagtindog sa dapit sa tuboran sa tubig - tugoti nga ang mga dalaga nga mogawas aron sa pagkabo ug tubig, ang babaye nga akong sultihan, “Palihog, hatagi ako sa gamayng tubig gikan sa imong banga aron ako makainom,” **44** ang babaye nga moingon kanako, “Inom, ug mokabo usab ako ug tubig alang sa imong mga kamelyo” - hinaot nga siya na unta mao ang babaye nga gipili nimo Yahweh, alang sa anak nga lalaki sa akong agalon.' **45** Bisan sa wala pa ako matapos sa kinasingsing nga akong pagsulti, anaa, migawas si Rebeca nga nagpas-an ug banga ug milugsong siya ngadto sa tuboran aron sa pagkabo ug tubig. Busa giingnan ko siya, 'Palihog, paimna ako.' **46** Gipaubos dayon niya ang iyang gipas-an nga banga ug miingon, 'Inom, ug hatagan ko usab ug tubig ang imong mga kamelyo.' Busa miinom ako, ug gipainom usab niya ang mga kamelyo. **47** Nangutana ako kaniya ug miingon, “Kang kinsa ka man nga anak?” Mitubag siya, “Anak nga babaye ni Betuel, nga anak ni Nahor nga gihimugso ni Milca gikan kaniya.” Ug unya gibutangan nako ug ariyos ang iyang ilong ug mga porselas sa iyang mga bukton.” **48** Ug unya miyukbo ako ug misimba kang Yahweh, ug gidayeg si Yahweh, ang Dios sa akong agalon nga si Abraham, nga maoy naggiya kanako sa husto nga dalan aron makaplagan ko ang anak nga babaye nga kabanay sa akong agalon alang sa iyang anak nga lalaki. **49** Busa karon, kung andam kamo sa pagtagad sa akong agalon uban sa pagkamatinud-anon ug pagkamatinumanon, sultihi ako. Apan kung dili, sultihi ako, aron makasimang ako

ngadto sa too, o sa wala." **50** Unya mitubag ug miingon si Laban ug si Betuel, "Ang butang nagagikan kang Yahweh; dili kami makasulti kanimo kung daotan o maayo. **51** Tan-awa, anaa si Rebeca sa imong atubangan. Dad-a siya ug lakaw, aron nga mamahimo siyang asawa sa anak nga lalaki sa imong agalon, sama sa gipamulong ni Yahweh." **52** Sa pagkadungog sa sulugoon ni Abraham sa ilang gisulti, mihapa siya sa yuta alang kang Yahweh. **53** Gipagawas sa sulugoon ang mga plata, ang mga bulawan, ug ang mga bisti, ug gihatag kini kang Rebeca. Gihatagan usab niya ug bililhong mga gasa ang iyang igsoong lalaki ug ang iyang inahan. **54** Unya siya ug ang mga tawong mikuyog kaniya, nangaon ug nanginom. Namahulay sila didto sa tibuok gabii, ug sa pagbangon nila sa kabuntagon, miingon siya, "Palakawa na ako ngadto sa akong agalon." **55** Miingon ang iyang igsoong lalaki ug iyang inahan, "Tugoti nga magpabilin una ang dalaga kanamo bisan sa pipila pa ka mga adlaw, o bisan napulo lamang. Human niana makalakaw na siya." **56** Apan mitubag siya kanila, "Ayaw na ako pagpugngi pa, sanglit gipalampos man ni Yahweh ang akong panaw. Palakawa na ako aron makapauli na ako sa akong agalon. **57** Miingon sila, "Tawgon nato ang dalaga ug pangutan-on siya." **58** Busa gitawag nila si Rebeca ug gipangutana, "Mokuyog ka ba niining tawhana?" Mitubag siya, "Mokuyog ako." **59** Busa gipakuyog nila ang ilang igsoong babaye nga si Rebeca, kauban ang iyang sulugoon nga babaye, sa iyang panaw kauban ang sulugoon ni Abraham ug sa iyang mga tawo. **60** Gipanalanginan nila si Rebeca, ug miingon kaniya, "Among igsoong babaye, hinaot nga mahimo kang inahan sa liniboan ngadto sa napulo ka linibolibo, ug hinaot nga ang imong kaliwatan makapanag-iya sa ganghaan niadtong mga nagdumot kanila." **61** Unya mitindog si Rebeca, ug misakay siya ug ang iyang mga sulugoong babaye sa mga kamelyo, ug misunod sa tawo. Sa ingon gidala sa sulugoon si Rebeca, ug milakaw. **62** Karon nagpuyo si Isaac sa Negev, ug mao pay pagbalik gikan sa Beerlahairoi. **63** Migawas si Isaac aron mamalandong sa uma niadtong gabhiona. Tan-awa, sa paghangad niya, nakita niya nga adunay nagpadulong nga mga kamelyo! **64** Mitan-aw si Rebeca, ug sa pagkakita niya kang Isaac, milukso siya gikan sa kamelyo. **65** Miingon siya sa sulugoon, "Kinsa man kanang tawhana nga naglakaw diha sa uma aron sa pagsugat kanato?" Mitubag ang sulugoon, "Siya ang akong agalon." Busa gikuha ni Rebeca ang iyang pandong, ug gitabonan ang iyang kaugalingon. **66** Gisugilon pag-usab sa sulugoon kang Isaac ang tanan nga iyang nahimo. **67** Unya gidala siya ni Isaac sulod sa tolda sa iyang inahan nga si Sara ug gikuha niya si Rebeca, ug nahimo niya siyang asawa, ug gihigugma niya siya. Busa nahupay si Isaac human sa kamatayon sa iyang inahan.

25 Nagminyo pag-usab si Abraham; ang iyang ngalan mao si Ketura. **2** Gipanganak niya sila si Simran, si Jocsan, si Medan, si Midian, si Isbac, ug si Sua. **3** Nahimong amahan si Jocsan kang Seba ug kang Dedan. Ang mga kaliwatan ni Dedan mao ang katawhan sa Asiria, ang katawhan sa Letus, ug katawhan sa Leum. **4** Ang mga anak nga lalaki ni Midian mao sila si Epa, si Eper, si Hanoc, si Abida, ug si Eldaa. Mao kining tanan ang kaliwatan ni Ketura. **5** Gihatag ni Abraham kang Isaac ang tanan niyang gipanag-iyahan. **6** Apan, samtang buhi pa siya, gihatagan niya ug mga gasa ang mga anak nga lalaki sa iyang mga puyopuyo ug gipalakaw niya sila didto sa yuta sa sidlakan, halayo kang Isaac, nga iyang anak nga lalaki. **7** Mao kini ang mga adlaw sa katuigan sa kinabuhi ni Abraham, 175 ka tuig. **8** Si Abraham miginhawa sa kataposang gininhawa ug namatay sa hilabihang katigulangon, usa ka tigulang nga tawo nga puno sa kinabuhi, ug gitipon siya sa iyang katawhan. **9** Ang iyang mga anak nga lalaki nga sila si Isaac ug si Ismael, maoy naglubong kaniya sa langob sa Macpela, didto sa kaumahan ni Efron nga anak ni Zohar nga usa ka Hitihanon, nga haduol sa Mamre. **10** Kini nga uma napalit ni Abraham gikan sa mga anak nga lalaki ni Heth. Gilubong si Abraham didto tapad kang Sara nga iyang asawa. **11** Human sa kamatayon ni Abraham, gipanalanginan sa Dios si Isaac nga iyang anak nga lalaki, ug nagpuyo si Isaac duol sa Beerlahairoi. **12** Karon mao kini ang mga kaliwatan ni Ismael, nga anak nga lalaki ni Abraham, nga gianak ni Hagar gikan kang Abraham, ang Ehiptohanong ulipon ni Sara. **13** Mao kini ang mga ngalan sa mga anak nga lalaki ni Ismael, sumala sa ilang adlawng natawhan: si Nebaiot ang panganay nga anak ni Ismael, si Kedar, si Adbeel, si Mibsam, **14** si Misma, si Duma, si Masa, **15** si Hadad, si Tema, si Jetur, si Nafis, ug si Kedema. **16** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Ismael, ug mao kini ang ilang mga ngalan, sumala sa ilang baryo, ug sumala sa ilang mga dapit; ang napulo ug duha ka mga prinsipe sumala sa ilang mga banay. **17** Mao kini ang katuigan sa kinabuhi ni Ismael, 137 ka tuig: miginhawa siya sa iyang kataposang gininhawa ug namatay, ug gitipon siya sa iyang katawhan. **18** Nagpuyo sila gikan sa Habila hangtod sa Sur, nga haduol sa Ehipto, nga padulong sa Asiria. Namuyo sila nga adunay panag-away sa usag-usa. **19** Mao kini ang mga panghitabo mahitungod kang Isaac; ang anak nga lalaki ni Abraham: si Abraham nahimong amahan ni Isaac. **20** Ug 40 na ang panuigon ni Isaac sa pagpangasawa niya kang Rebeca, ang anak nga babaye ni Betuel ang Aramehanon sa Padan Aram, ang igsoong babaye ni Laban nga Aramehanon. **21** Nag-ampo si Isaac kang Yahweh alang sa iyang asawa tungod kay wala pa siyay anak, ug gitubag ni Yahweh ang

iyang pag-ampo, ug nagmabdos ang iyang asawa nga si Rebeca. **22** Ang mga bata nanagbangi sa iyang sabakan, ug miingon siya, “Nganong nahitabo man kini kanako?” Miduol siya kang Yahweh aron mangutana mahitungod niini. **23** Giingnan siya ni Yahweh, “Duha ka nasod ang anaa sa imong sabakan, ug duha ka katawhan ang mabahin gikan kanimo. Ang usa ka nasod mahimong labing kusgan kaysa sa usa, ug ang kamagulangan moalagad sa manghod.” **24** Sa pag-abot sa panahon nga manganak na siya, ania, adunay kaluha sa iyang sabakan. **25** Ug ang una migawas nga bulagaw nga balhiboon ang iyang kinatibok-an sama sa balhiboon nga bisti. Ginganlan nila siya ug Esau. **26** Human niana, migawas ang iyang igsoong lalaki. Ug ang iyang kamot naggunit sa tikod ni Esau. Gitawag siya ug Jacob. Si Isaac 60 na ang panuigon sa dihang gipanganak sila sa iyang asawa. **27** Sa nanagko na ang mga batang lalaki, si Esau nahimong hanas nga mangangayam, ang tawo sa kaumahan; apan hilomon nga tawo si Jacob, nga nagpuyo lamang sa mga tolda. **28** Karon gihigugma ni Isaac si Esau tungod kay makakaon man siya sa mga mananap nga iyang gipangayam, apan gihigugma ni Rebeca si Jacob. **29** Naglata si Jacob ug pipila ka mga liso. Miabot si Esau gikan sa kaumahan, ug naluya siya gumikan sa kagutom. **30** Miingon si Esau kang Jacob, “Pakan-a ako nianang pula nga linat-an. Palihog, kay hilabihan ang akong kakapoy!” Mao kana ang hinungdan nga ang iyang ngalan gitawag ug Edom. **31** Miingon si Jacob, “Ibaligya una kanako ang imong katungod sa pagkamagulang.” **32** Mitubag si Esau, “Tan-awa, himalatyon na ako. Unsa pa may kaayohan sa katungod sa pagkamagulang dinhi kanako? **33** Miingon si Jacob, “Manumpa ka una kanako,” busa nanumpa si Esau ug nianang paagiha gibaligya niya ang iyang katungod sa pagkamagulang ngadto kang Jacob. **34** Gihatagan siya ni Jacob sa tinapay ug linat-an nga mga liso. Mikaon siya ug miinom, unya mitindog ug milakaw. Sa niini nga paagi gipakawalay bili ni Esau ang iyang katungod sa pagkamagulang.

26 Karon adunay kagutom nga nahitabo sa yuta, gawas pa sa kagutom sa mga adlaw ni Abraham. Miadto si Isaac kang Abimelec, ang hari sa mga Felistihanon sa Gerar. **2** Karon si Yahweh mipakita kaniya ug miingon, “Ayaw paglugsong didto sa Ehipto; puyo sa dapit nga isulti ko kanimo nga puy-an. **3** Pabilin dinhi niining yutaa, kay magauban ako kanimo ug magapanalangin kanimo; kay alang kanimo ug sa imong mga kaliwat, ihatag ko kining tanang kayutaan, ug pagatumanon ko ang akong gisaad kang Abraham nga imong amahan. **4** Padaghanon ko ang imong kaliwatan sama sa mga kabituonan sa langit, ug ihatag ko kining tanang kayutaan sa imong mga kaliwatan. Pinaagi sa imong mga kaliwatan mapanalanginan ang tanang kanasoran. **5** Buhaton ko kini tungod kay nagmatinumanon man si Abraham sa akong tingog ug gitipigan ang akong mga gitudlo, ug ang akong mga kasugoan, ang akong mga pamatasan, ug ang akong mga balaod.” **6** Busa mipuyo si Isaac sa Gerar. **7** Sa dihang mangutana kaniya ang mga tawo didtong dapita mahitungod sa iyang asawa, moingon siya, “Ako siyang igsoon nga babaye.” Nahadlok siya sa pagsulti nga, “Ako siyang asawa,” tungod kay naghunahuna man siya, “Patyon ako sa mga tawo niining dapita aron kuhaon si Rebeca, tungod kay siya maanyag kaayo.” **8** Human makapuyo si Isaac didto sa pipila ka mga higayon, ug nahitabo nga milantaw sa iyang bintana si Abimelec, ang hari sa mga Felistihanon. Ania karon, nakita niya si Isaac naghagwa kang Rebeca nga iyang asawa. **9** Gipatawag ni Abimelec si Isaac ngadto kaniya ug miingon, “Tan-awa, sigurado gayod nga asawa mo siya. Nganong miingon ka man nga, “Ako siyang igsoon?” Miingon si Isaac kaniya, “Tungod kay naghunahuna ako nga basin adunay mopatay kanako aron makuha siya.” **10** Mitubag si Abimelec, “Unsa ba kining gibuhat mo kanamo? Sayon lang kaayo kang bisan kinsa ang modulog sa imong asawa, ug naghatag ka ug sala kanamo. **11** Busa gipahimangnoan ni Abimelec ang tanang mga tawo ug giingnan, “Si bisan kinsa ang motandog niining tawhana o sa iyang asawa pagapatyon.” **12** Nagtanom si Isaac niadtong yutaa ug miani sa gatosan ka pilo sa samang tuiga, tungod kay gipanalanginan man siya ni Yahweh. **13** Ang tawo naadunahan, ug nagmalambuon gayod hangtod nga nahimo siyang bantogan. **14** Nakabaton siya ug daghang mga karnero ug mga baka, ug dakong panimalay. Ug nangasina kaniya ang mga Felistihanon. **15** Karon ang tanang mga atabay nga gipangkalot sa mga sulugoon sa iyang amahan sa mga adlaw ni Abraham nga iyang amahan, gipanabonan sa mga Felistihanon pinaagi sa pagpuno niini ug yuta. **16** Miingon si Abimelec kang Isaac, “Pahilayo na kanamo kay mas kusgan ka na kay kanamo. **17** Busa mibiya si Isaac didto ug nagbalong-balong sa walog sa Gerar, ug mipuyo didto. **18** Sa makausa pa gikalot ni Isaac pag-usab ang atabay nga may tubig, nga gipangkalot na nila sa mga adlaw ni Abraham nga iyang amahan. Gipangtabonan kini sa mga Felistihanon human sa kamatayon ni Abraham. Ginganlan ni Isaac ang mga atabay sa samang ngalan nga gipangalan sa iyang amahan kanila. **19** Sa pagkalot sa mga sulugoon ni Isaac didto sa walog, nakakaplag sila didto ug usa ka atabay nga may nagtubod nga tubig. **20** Nag-away ang mga magbalantay sa Gerar batok sa mga magbalantay ni Isaac, ug miingon, “Amoa kining tubiga.” Busa gitawag ni Isaac ang atabay ug “Esek,” tungod kay nakig-away man sila kaniya. **21** Unya nagkalot

na usab sila ug lain nga atabay, ug nag-away na usab sila niadto, busa gitawag niya kini ug "Sitna." **22** Mibiya siya didto ug mikalot ug lain na usab nga atabay, apan wala na sila nag-away niini. Busa gitawag niya kini nga Rehobot, ug miingon siya, "Karon si Yahweh naghatag ug dapit alang kanato, ug magmalambuon kita sa yuta. **23** Unya mitungas si Isaac gikan didto padulong sa Beersheba. **24** Mipakita kaniya si Yahweh nianang gabhiona ug miingon, "Ako ang Dios ni Abraham nga imong amahan. Ayaw kahadlok, kay ako magauban kanimo ug magpanalangin kanimo ug padaghanon ko ang imong kaliwatan, tungod ug alang sa akong sulugoon nga si Abraham." **25** Nagbuhat si Isaac ug halaran didto ug misangpit sa ngalan ni Yahweh. Gitukod niya didto ang iyang tolda, ug ang iyang mga sulugoon nagkalot ug usa ka atabay. **26** Unya si Abimelec miadto kaniya gikan sa Gerar, uban ni Ahuzat, nga iyang higala, ug si Phicol, ang kapitan sa iyang kasundalohan. **27** Si Isaac miingon kanila, "Nganong mianhi man kamo kanako, sanglit gikasilagan na man ninyo ako ug gipapahawa gikan kaninyo?" **28** Ug mitubag sila, "Nakita namo sa dayag nga si Yahweh nag-uban kanimo. Busa nakahukom kami nga kinahanglang aduna kitay panumpa tali kanato, oo, tali kanamo ug kanimo. Busa tugoti kaming makigsaad kanimo, **29** nga dili mo kami hilabtan, sama ra nga wala ka namo hilabti, ingon nga gitagad namo kamo pag-ayo ug gipalakaw nga malinawon. Kay tinuod gayod, gipanalanginan ka ni Yahweh." **30** Busa nagpakombira si Isaac alang kanila, nangaon sila ug nanginom. **31** Mibangon sila sayo sa kabuntagon ug nanumpa sa usag-usa. Unya gipalakaw sila ni Isaac, ug mibiya silang malinawon. **32** Niadtong adlawa miabot ang mga sulugoon ni Isaac, ug gisuginlan nila siya mahitungod sa atabay nga ilang gikalot. Miingon sila, "Nakakaplag na kami ug tubig." **33** Gitawag niya ang atabay ug Shiba, busa ang ngalan sa maong siyudad Beersheba hangtod karong mga panahona. **34** Sa nagpanuigon na si Esau ug 40, gipangasawa niya si Judith ang anak ni Beeri nga Hitihanon, ug si Basemath ang anak ni Elon nga Hitihanon. **35** Nakapaguol sila ngadto kang Isaac ug kang Rebeca.

27 Sa pagkatigulang na ni Isaac ug mihalap na ang panan-aw sa iyang mga mata nga dili na siya makakita, gitawag niya si Esau, ang iyang kamagulangan nga anak, ug miingon kaniya, "Anak ko." Mitubag siya kaniya, "Ania ako." **2** Miingon siya, "Tan-awa, tigulang na ako. Wala ako masayod sa adlaw sa akong kamatayon. **3** Busa kuhaa ang imong hinagiban, ang imong baslayan ug ang imong pana, ug lakaw sa kapatagan ug pangayam alang kanako. **4** Lutoi ako ug lamian nga pagkaon, ang ampay nakong pagkaon, ug dad-a kini kanako aron nga makakaon ako niini ug mapanalanginan ko ikaw sa dili pa ako mamatay." **5** Karon nakadungog si Rebeca sa pagpakigsulti ni Isaac kang Esau nga iyang anak. Miadto si Esau sa kapatagan aron mangayam ug aron nga iyang madala pabalik. **6** Nakigsulti si Rebeca kang Jacob nga iyang anak ug miingon, "Tan-awa, nadungog ko ang imong amahan nga nakigsulti kang Esau nga imong igsoon. Miingon siya, **7** 'Dad-an mo ako ug inayam ug lutoi ako ug lamiang pagkaon, aron makakaon ako niini ug mapanalanginan ko ikaw diha sa presensya ni Yahweh sa dili pa ako mamatay.' **8** Busa karon, akong anak nga lalaki, tumana ang akong tingog sumala sa akong isugo kanimo. **9** Adto sa mga kahayopan, ug dad-i ako ug duha ka maayong mga nating kanding; ug magluto ako ug lamiang pagkaon gikan niini alang sa imong amahan, ingon nga iyang ampay. **10** Dad-on mo kini sa imong amahan, aron makakaon siya niini, aron nga sa ingon niana mapanalanginan ka niya sa dili pa siya mamatay." **11** Miingon si Jacob kang Rebeca nga iyang inahan, "Tan-awa, si Esau nga akong igsoon balhibuon man nga tawo, ug ako hamis nga tawo. **12** Tingali hikapon ako sa akong amahan, ug mahibaloan ako ingon nga usa ka malimbungon. Modangat hinuon kanako ang tunglo ug dili ang panalangin." **13** Ang iyang inahan miingon kaniya, "Akong anak, pasagdihi nga mahulog kanako ang bisan unsang tunglo. Tumana lamang ang akong tingog, lakaw, ug dad-a sila kanako." **14** Busa milakaw si Jacob ug mikuha ug nating mga kanding ug gidala niya kini sa iyang inahan, ug nagluto ang iyang inahan ug lamian nga pagkaon, sama sa ampay sa iyang amahan. **15** Gikuha ni Rebeca ang labing maanindot nga bisti ni Esau, ang kinamagulangan niyang anak nga lalaki, nga anaa na sa iyang pinuy-anan, ug gipasul-ob kini kang Jacob, nga iyang kinamanghorang anak. **16** Gibutangan niya ug balhibo sa nating kanding ang iyang mga kamot ug sa hamis nga bahin sa iyang liog. **17** Gihatag niya ang lamian nga pagkaon ug ang tinapay nga iyang gihikay ngadto sa kamot ni Jacob nga iyang anak. **18** Miadto si Jacob sa iyang amahan ug miingon, "Akong amahan." Mitubag siya, "Ania na ako; kinsa ka man, anak ko?" **19** Mitubag si Jacob sa iyang amahan, "Ako si Esau ang imong kamagulangang anak; gibuhat ko na ang imong gisulti kanako. Karon, bangon ug kaon sa akong inayaman, aron mapanalanginan mo na ako." **20** Miingon si Isaac sa iyang anak nga lalaki, "Giunsa mo man pagkakaplag niini nga dali ka ra man kaayo, akong anak?" Mitubag siya, "Tungod kay si Yahweh nga imong Dios nagdala niini kanako." **21** Miingon si Isaac kang Jacob, "Paduol ngari kanako, aron hikapon ko ikaw, akong anak, ug aron akong mahibaloan kung ikaw ba gayod ang akong tinuod nga anak nga si Esau o dili." **22** Mipaduol si Jacob kang Isaac nga iyang amahan; ug gihikap siya ni Isaac ug miingon, "Ang tingog mao ang tingog ni Jacob, apan ang mga kamot mao ang mga kamot

ni Esau." **23** Wala na mailhi ni Isaac si Jacob, tungod kay
ang iyang mga kamot balhiboon man, sama sa mga kamot
sa iyang igsoon nga si Esau, busa gipanalanginan siya ni
Isaac. **24** Miingon siya, "Ikaw ba gayod ang akong anak nga
si Esau?" Ug mitubag siya, "Oo, ako." **25** Miingon si Isaac,
"Ipaduol ang pagkaon dinhi kanako, ug kaonon ko na ang
imong inayaman, aron mapanalanginan ko ikaw." Gipaduol
ni Jacob ang pagkaon ngadto kaniya. Mikaon si Isaac, ug
gidad-an siya ni Jacob ug bino, ug miinom siya. **26** Unya ang
iyang amahan nga si Isaac miingon kaniya, "Karon paduol
kanako ug haloki ako, akong anak." **27** Miduol si Jacob ug
mihalok kaniya, ug napanimahoan ni Isaac ang baho sa
iyang mga bisti ug gipanalanginan siya. Miingon siya, "Tan-
awa, ang baho sa akong anak sama sa baho sa uma nga
gipanalanginan ni Yahweh. **28** Hinaot nga pagahatagan
ka sa Dios sa bahin sa yamog sa langit, ang bahin sa
katambok sa yuta, ug ang daghang trigo ug ang bag-ong
bino. **29** Hinaot nga ang katawhan moalagad kanimo ug ang
mga kanasoran moyukbo kanimo. Mahimo kang agalon sa
imong mga igsoon, ug hinaot nga ang mga anak sa imong
inahan moyukbo kanimo. Ug hinaot nga si bisan kinsa nga
motunglo kanimo matinunglo usab; hinaot nga ang matag
usa nga mopanalangin kanimo mapanalanginan usab." **30**
Sa pagkahuman ni Isaac ug panalangin kang Jacob, mibiya
dayon si Jacob sa atubangan sa iyang amahan nga si Isaac,
kay miabot na ang iyang igsoon nga si Esau gikan sa iyang
pagpangayam. **31** Nagluto usab siya ug lamiang pagkaon ug
gidala niya kini sa iyang amahan. Miingon siya sa iyang
amahan, "Bangon na amahan ko ug kaon na sa inayaman
sa imong anak, aron nga mapanalanginan mo na ako." **32**
Miingon ang iyang amahan nga si Isaac kaniya, "Kinsa ka
man?" Mitubag siya, "Ako ang imong kamagulangang anak
nga si Esau." **33** Nangurog si Isaac pag-ayo ug miingon,
"Kinsa man kadtong nangayam niining inayaman ug midala
niini kanako? Ako nang gikaon tanan sa wala pa ikaw
moabot, ug gipanalanginan ko na siya. Sa pagkatinuod,
napanalanginan gayod siya." **34** Sa pagkadungog ni Esau sa
gipamulong sa iyang amahan, mitiyabaw siya sa makusog
ug mihilak pag-ayo, ug miingon siya sa iyang amahan,
"Panalangini usab ako, amahan ko." **35** Si Isaac miingon,
"Ang imong igsoon malimbungong mianhi ug mikuha sa
imong panalangin." **36** Miingon si Esau, "Dili ba nga insakto
gayod nga ginganlan siya ug Jacob? Kay kaduha na niya
ako malimbongi. Gikuha niya kanako ang katungod sa
pagkamagulang, ug tan-awa, karon giilog niya ang akong
panalangin." Ug miingon siya, "Wala ka bay gigahin nga
panalangin alang kanako?" **37** Mitubag si Isaac ug miingon
kang Esau, "Paminaw, gihimo ko na siya nga imong agalon,
ug gihatag ko na kaniya ang tanan niyang mga igsoon ingon
nga iyang mga sulugoon. Ug gihatag ko na kaniya ang trigo
ug ang bag-ong bino. Unsa pa man ang akong mabuhat
kanimo, akong anak?" **38** Si Esau miingon sa iyang amahan,
"Wala ka na ba diay bisan usa ka panalangin alang kanako,
amahan ko? Panalangini ako, bisan ako usab, amahan ko."
Mihilak sa makusog si Esau. **39** Mitubag si Isaac nga iyang
amahan ug miingon kaniya, "Tan-awa, ang yuta nga imong
pagapuy-an halayo sa katambok sa yuta, halayo sa yamog
sa kalangitan. **40** Pinaagi sa imong espada ikaw mabuhi, ug
alagaran mo ang imong igsoon. Apan kung magmasinupakon
ka, uyogon mo ang iyang yugo aron matangtang sa imong
liog." **41** Gikasilagan ni Esau si Jacob tungod sa panalangin
nga gihatag sa iyang amahan kaniya. Miingon si Esau sa
iyang kasingkasing, "Ang mga adlaw sa pagbangotan alang
sa akong amahan nagkaduol na; human niana pagapatyon
ko ang akong igsoon nga si Jacob." **42** Ang mga gipamulong
ni Esau nga iyang kamagulangang anak gisugilon ngadto
kang Rebeca. Busa gipadala niya ug gipatawag si Jacob
nga iyang kamanghorang anak ug miingon kaniya, "Tan-
awa, ang imong igsoon nga si Esau naghupay sa iyang
kaugalingon mahitungod kanimo pinaagi sa paglaraw sa
pagpatay kanimo. **43** Busa karon, akong anak, tumana ako
ug kalagiw didto sa akong igsoong lalaki nga si Laban, sa
Haran. **44** Pagpuyo uban kaniya sa makadiyot, hangtod nga
mahupay ang kapungot sa imong igsoon, **45** hangtod nga
mawala ang kasuko sa imong igsoon kanimo, ug nga iyang
makalimtan ang imong gibuhat kaniya. Unya pahibal-on
ko ikaw ug pabalikon didto. Nganong kinahanglan mang
mangawala kamong duha kanako sa usa ka adlaw? **46**
Miingon si Rebeca kang Isaac, "Gikapoy na ako sa kinabuhi
tungod sa mga anak nga babaye ni Heth. Kung mangasawa
si Jacob gikan sa mga anak nga babaye ni Heth, sama
niining mga babayhana, ug sa ubang mga anak sa maong
yuta, unsa may kaayohan sa akong kinabuhi?"

28 Gitawag ni Isaac si Jacob, gipanalanginan, ug
gimandoan siya, "Ayaw pangasawa gikan sa mga
babaye sa Canaan. **2** Tindog, ug pag-adto ngadto sa Paddan
Aram, sa panimalay ni Betuel nga amahan sa imong inahan,
ug pangasawa gikan didto, sa usa sa mga anak nga babaye
ni Laban, nga igsoong lalaki sa imong inahan. **3** Hinaot nga
ang Dios Makakagahom magpanalangin kanimo, maghimo
kanimong mabungahon ug magpadaghan kanimo, aron
mamahimo kang panon sa katawhan. **4** Hinaot nga ihatag
niya kanimo ang panalangin ni Abraham, alang kanimo, ug
ngadto sa mosunod nimong mga kaliwatan, nga mapanunod
mo ang yuta nga imong gipuy-an, nga gihatag sa Dios
kang Abraham. **5** Busa gipalakaw ni Isaac si Jacob. Miadto
si Jacob sa Paddan Aram, ngadto kang Laban nga anak
nga lalaki ni Betuel nga Aramihanon, ang igsoong lalaki ni

Rebeca, nga inahan ni Jacob ug Esau. **6** Karon nakita ni
Esau nga gipanalanginan ni Isaac si Jacob ug gipaadto siya
sa Paddan Aram, aron mangasawa didto. Nakita usab niya
nga gipanalanginan siya ni Isaac ug gisugo, nga nag-ingon,
"Ayaw pagpangasawa gikan sa mga babaye sa Canaan." **7**
Nakita usab ni Esau nga gituman ni Jacob ang iyang amahan
ug inahan, ug miadto sa Paddan Aram. **8** Nakita ni Esau nga
ang mga babaye sa Canaan wala makapahimuot sa iyang
amahan nga si Isaac. **9** Busa miadto siya kang Ismael, ug
nangasawa gawas sa iyang mga asawa, kang Mahalat ang
anak nga babaye ni Ismael, nga anak nga lalaki ni Abraham,
ang igsoong babaye ni Nebaioth, aron mamahimo niyang
asawa. **10** Mibiya si Jacob sa Beersheba ug miadto padulong
sa Haran. **11** Miabot siya sa usa ka dapit ug mipahulay
didto sa tibuok gabii, tungod kay misalop na man ang adlaw.
Mikuha siya ug usa sa mga bato niadtong dapita, ug giunlan
kini sa iyang ulo, ug mihigda nianang dapita aron matulog.
12 Nagdamgo siya ug nakita ang usa ka hagdanan nga
nagbarog sa kalibotan. Ang tumoy niini miabot hangtod sa
langit ug ang mga anghel sa Dios nagsaka kanaog niini. **13**
Tan-awa, nagbarog si Yahweh sa ibabaw niini ug miingon,
"Ako si Yahweh, ang Dios ni Abraham nga imong amahan, ug
ang Dios ni Isaac. Ang yuta nga imong gihigdaan, ihatag ko
kanimo ug sa imong mga kaliwatan. **14** Ang imong kaliwatan
mahisama sa abog sa kalibotan, ug mokaylap ka ngadto sa
kasadpan, sa sidlakan, sa amihan ug sa habagatan. Diha
kanimo ug sa imong kaliwatan mapanalanginan ang tanang
panimalay sa kalibotan. **15** Tan-awa, magauban ako kanimo,
ug bantayan ko ikaw bisan diin ka man moadto. Pagadad-on
ko ikaw pagbalik niining yutaa; kay dili ko man ikaw biyaan.
Pagabuhaton ko ang tanan nakong gisaad kanimo." **16**
Nakamata si Jacob gikan sa iyang paghikatulog, ug miingon
siya, "Sa pagkatinuod ania si Yahweh niining dapita, ug
wala ako masayod niini." **17** Nahadlok siya ug miingon,
"Pagkamakalilisang niining dapita! Wala na kini lain kondili
pinuy-anan sa Dios. Mao kini ang ganghaan sa langit." **18**
Mibangon si Jacob sayo sa kabuntagon ug gikuha niya ang
bato nga iyang giunlan sa iyang ulo. Gipatindog niya kini
ingon nga usa ka haligi ug gibuboan niya ug lana ang ibabaw
niini. **19** Ginganlan niya kadtong dapita ug Bethel, apan sa
sinugdanan ang ngalan niadtong siyudara Luz. **20** Nanumpa
si Jacob nga nag-ingon, "Kung ang Dios mag-uban kanako
ug magpanalipod kanako sa dalan nga akong pagalaktan, ug
mohatag kanako ug tinapay aron makaon, ug mga bisti nga
akong masul-ob, **21** aron makabalik ako nga luwas sa balay
sa akong amahan, unya si Yahweh mamahimo nakong Dios.
22 Unya kining bato nga akong gipatindog ingon nga haligi
handomanang bato. Ug sa tanang butang nga imong gihatag
kanako, ihatag ko gayod pagbalik ang ikapulo kanimo.

29 Unya mipadayon si Jacob sa iyang panaw ug nahiabot
siya sa kayutaan sa katawhan sa sidlakan. **2** Sa
iyang pagtan-aw, nakakita siya ug atabay didto sa uma, ug
ania, adunay tulo ka panon sa mga karnero nga naglubog
niini. Kay gikan niana nga atabay magpainom sila sa mga
panon sa kahayopan, ug adunay dako nga bato ibabaw
sa baba sa atabay. **3** Sa dihang matigom na didto ang
tanang panon sa kahayopan, ang mga magbalantay maoy
magligid sa bato gikan sa baba sa atabay ug magpainom
sa mga karnero, ug unya ibutang ang bato ibabaw sa
baba sa atabay balik sa nahimutangan niini. **4** Miingon si
Jacob ngadto kanila, mga igsoon ko, asa man kamo gikan?
Ug miingon sila, "Gikan kami sa Haran." **5** Miingon siya
kanila, "Nakaila ba kamo kang Laban ang anak nga lalaki
ni Nahor?" Mitubag sila, "Nakaila kami kaniya," **6** Miingon
siya kanila, "Maayo ba siya?" Sila mitubag, "Maayo man
siya, ug tan-awa, nagpadulong dinhi ang iyang anak nga
babaye nga si Raquel uban ang mga karnero." **7** Miingon
si Jacob, "Tan-awa, hataas pa ang adlaw. Dili pa kini mao
ang takna aron tigumon ang mga kahayopan. Kinahanglan
paimnon una ninyo ang mga karnero ug unya lakaw ug
pasabsaba sila." **8** Miingon sila, "Dili kami makapainom
kanila hangtod nga matigom ang tanang kahayopan. Unya
igaligid sa mga lakaki ang bato gikan sa baba sa atabay, ug
makapainom na kami sa mga karnero." **9** Samtang nakigsulti
pa si Jacob kanila, miabot si Raquel uban sa mga karnero
sa iyang amahan, kay siya man ang nag-atiman kanila. **10**
Sa pagkakita ni Jacob kang Raquel, ang anak nga babaye
ni Laban, nga igsoong lalaki sa iyang inahan, ug sa mga
karnero ni Laban, nga igsoong lalaki sa iyang inahan, miduol
si Jacob, ug giligid niya ang bato gikan sa baba sa atabay,
ug gipainom ang kahayopan ni Laban, nga igsoon sa iyang
inahan. **11** Gihalokan ni Jacob si Raquel ug mihilak siya sa
makusog. **12** Gisultihan ni Jacob si Raquel nga siya mao ang
paryente sa iyang amahan, ug nga siya ang anak ni Rebeca.
Unya midagan siya ug gisuginlan ang iyang amahan. **13** Sa
pagkadungog ni Laban sa balita mahitungod kang Jacob
nga anak sa iyang igsoong babaye, midagan siya aron
sa pagtagbo kaniya, gigakos niya siya ug gihalokan, ug
gidala niya siya sa iyang panimalay. Gisugilon ni Jacob kang
Laban kining tanang butang. **14** Miingon si Laban kaniya,
"Ikaw gayod ang akong bukog ug ang akong unod." Unya
mipuyo si Jacob kaniya sa usa ka bulan. **15** Unya miingon si
Laban kang Jacob, "Kinahanglan ba nga mag-alagad ka
kanako nga walay bayad tungod kay ikaw akong paryente?
Sultihi ako, unsa man ang ibayad kanimo?" **16** Karon si
Laban adunay duha ka anak nga babaye. Ang ngalan sa
kamagulangan mao si Lea, ug ang kinamanghoran mao si
Raquel. **17** Ang mga mata ni Lea malumo, apan si Raquel

maanyag ang pamarog ug ang panagway. 18 Gihigugma
ni Jacob si Raquel, busa miingon siya, “Mag-alagad ako
kanimo sulod sa pito ka tuig alang kang Raquel, ang imong
kamanghorang anak nga babaye.” 19 Si Laban miingon,
“Mas maayo pa nga ihatag ko siya kanimo kaysa ihatag
ko siya sa ubang lalaki. Pagpuyo uban kanako.” 20 Busa
nag-alagad si Jacob kang Laban sulod sa pito katuig alang
kang Raquel; ug daw sama lamang kini sa pipila ka mga
adlaw, tungod sa iyang gugma kaniya. 21 Unya miingon si
Jacob kang Laban, “Ihatag na kanako ang akong asawa, kay
nahingpit ko na ang mga adlaw—aron nga mapangasawa
ko na siya!” 22 Busa gitigom ni Laban ang tanang tawo sa
maong dapit ug nagpakombira siya. 23 Pagkagabii niana,
gikuha ni Laban ang iyang anak nga babaye nga si Lea ug
gidala siya ngadto kang Jacob, nga nakigdulog kaniya. 24
Ug gihatag ni Laban ang iyang babayeng sulugoon nga si
Zilpa ngadto sa iyang anak nga si Lea, aron mahimo niyang
sulugoon. 25 Sa pagkabuntag, tan-awa, si Lea diay kadto!
Miingon si Jacob ngadto kang Laban, “Unsa man kining
gibuhat mo kanako? Dili ba nag-alagad man ako kanimo
alang kang Raquel? Nganong gilingla mo man ako?” 26
Mitubag si Laban, “Wala namo nabatasan ang paghatag una
sa manghod kaysa magulang. 27 Taposa una ang simana
sa kasal niining anak nga babaye, ug igahatag usab namo
kanimo ang manghod ingon nga baylo sa imong pag-alagad
pa kanako sa dugang pito katuig.” 28 Busa gibuhat kana ni
Jacob, ug gitapos ang simana ni Lea. Unya gihatag usab ni
Laban kaniya si Raquel nga iyang anak nga babaye ingon
nga iyang asawa. 29 Gihatag usab ni Laban si Bilha ngadto
sa iyang anak nga babaye nga si Raquel aron mahimo
niyang sulugoon. 30 Busa nakigdulog usab si Jacob kang
Raquel, apan mas gihigugma pag-ayo niya si Raquel kaysa
kang Lea. Busa nag-alagad pa si Jacob kang Laban sa
dugang pito katuig. 31 Nakita ni Yahweh nga wala gihigugma
si Lea, busa giablihan niya ang iyang tagoangkan, apan si
Raquel walay anak. 32 Nagmabdos si Lea ug nanganak
ug usa ka batang lalaki, ug ginganlan niya siya ug Ruben.
Kay miingon siya, “Tungod kay nakita ni Yahweh ang akong
kasakitan; higugmaon na gayod ako karon sa akong bana.”
33 Unya nagmabdos siya pag-usab ug nanganak ug usa
ka batang lalaki. Miingon siya, “Tungod kay nadungog ni
Yahweh nga wala ako higugmaa, gihatagan niya usab ako ug
laing anak nga lalaki.” Ug ginganlan niya siya ug Simeon. 34
Unya nagmabdos na usab siya ug nanganak ug laing batang
lalaki. Miingon siya, “Karon niining higayona mahigugma na
kanako ang akong bana, tungod kay gipanganak ko alang
kaniya ang tulo ka anak nga lalaki.” Busa ginganlan siya ug
Levi. 35 Nagmabdos siya pag-usab ug nanganak ug batang
lalaki. Miingon siya, “Niining higayona pagadaygon ko si
Yahweh.” Busa ginganlan siya ug Juda; unya mihunong na
siya sa pagpanganak.

30 Sa pagkakita ni Raquel nga wala siya makabaton ug
mga anak kang Jacob, nasina siya sa iyang igsoong
babaye. Miingon siya kang Jacob, “Hatagi ako ug mga
anak, o mamatay ako.” 2 Hilabihan ang kasuko ni Jacob
kang Raquel. Miingon siya, “Anaa ba ako sa dapit sa Dios,
nga nagpugong kanimo sa pagbaton ug mga anak?” 3
Miingon siya, “Tan-awa, ania ang akong sulugoon nga si
Bilha. Pakigdulog kaniya, aron makapanganak siya diha
sa akong tuhod, ug makabaton ako ug mga anak pinaagi
kaniya.” 4 Busa gihatag niya ang iyang sulugoon nga si
Bilha ingon nga asawa, ug si Jacob nakigdulog kaniya. 5
Nagmabdos si Bilha ug nanganak ug batang lalaki alang
kang Jacob. 6 Unya miingon si Raquel, “Midapig ang Dios
kanako. Naminaw siya sa akong pag-ampo ug gihatagan
ako ug usa ka anak nga lalaki.” Tungod niini ginganlan
niya siya ug Dan. 7 Nagmabdos usab ang sulugoon ni
Raquel nga si Bilha, ug nanganak sa ikaduhang anak nga
lalaki alang kang Jacob. 8 Si Raquel miingon, “Pinaagi
sa pagpakiglayog nga hilabihan nakiglayog ako sa akong
igsoong babaye ug nagmadaogon ako.” Ginganlan niya siya
ug Neptali. 9 Sa pagkakita ni Lea nga mihunong na siya sa
pagpanganak, gikuha niya si Zilpa, nga iyang sulugoon, ug
gihatag siya kang Jacob ingon nga asawa. 10 Ang sulugoon
ni Lea nga si Zilpa, nanganak ug batang lalaki kang Jacob.
11 Miingon si Lea, “Palaran kini!” busa ginganlan niya siya
ug Gad. 12 Unya si Zilpa, ang sulugoon ni Lea, nanganak
sa ikaduhang batang lalaki alang kang Jacob. 13 Miingon
si Lea, “Malipayon ako! Kay ang mga anak nga babaye
magtawag kanako nga malipayon.” Busa ginganlan niya
siya ug Aser. 14 Milakaw si Ruben sa mga adlaw nga ting-
ani sa trigo ug nakakaplag siya ug mandragora sa uma.
Gidala niya kini ngadto sa iyang inahan nga si Lea. Unya
miingon si Raquel ngadto kang Lea, “Hatagi ako sa pipila ka
mandragora sa imong anak nga lalaki.” 15 Miingon si Lea
ngadto kaniya, “Diyutay lamang ba kini nga butang alang
kanimo, nga gikuha mo usab ang akong bana? Unya gusto
mo usab kuhaon ang mandragora sa akong anak nga lalaki?”
Miingon si Raquel, “Kung ingon niana man, makadulog
siya kanimo karong gabhiona, baylo sa mandragora sa
imong anak nga lalaki.” 16 Miabot si Jacob gikan sa uma
nianang gabhiona. Migawas si Lea aron sa pagsugat kaniya
ug miingon, “Kinahanglang makigdulog ka kanako karong
gabhiona, kay gisuholan ko ikaw pinaagi sa mandragora sa
akong anak.” Busa nakigdulog si Jacob kang Lea nianang
gabhiona. 17 Gidungog sa Dios si Lea, ug nagmabdos
siya ug nanganak sa ikalimang anak nga lalaki alang kang
Jacob. 18 Miingon si Lea, “Gihatag sa Dios kanako ang

akong balos, tungod kay akong gihatag ang akong sulugoon nga babaye sa akong bana." Ginganlan niya siya ug Isacar. **19** Nagmabdos pag-usab si Lea ug nanganak sa ikaunom nga anak nga lalaki alang kang Jacob. **20** Miingon si Lea, "Naghatag ang Dios kanako ug usa ka maayong gasa. Karon pasidunggan na ako sa akong bana, tungod kay gianak ko man alang kaniya ang unom ka batang lalaki." Ginganlan niya siya ug Zebulun. **21** Pagkahuman niana nanganak siya ug batang babaye ug ginganlan siya ug Dina. **22** Nahinumdom ang Dios kang Raquel ug naminaw kaniya. Gitugot sa Dios nga magmabdos siya. **23** Nagmabdos siya ug nanganak sa usa ka batang lalaki. Miingon siya, "Gikuha sa Dios ang akong kaulaw." **24** Ginganlan niya siya ug Jose, nga nag-ingon, "Si Yahweh nagdugang kanako ug usa ka anak nga lalaki." **25** Human manganak si Raquel kang Jose, miingon si Jacob kang Laban, "Palakwa ako, aron nga makauli na ako sa akong kaugalingong panimalay ug sa akong nasod. **26** Ihatag kanako ang akong mga asawa ug ang akong mga anak nga akong gialagaran kanimo, ug tugoti ako sa paglakaw, kay nasayod ka sa pag-alagad nga gialagad ko kanimo." **27** Miingon si Laban kaniya, "Kung makakaplag ako karon ug kalooy sa imong mga mata, hulat usa, tungod kay akong nasayran pinaagi sa panagna nga gipanalanginan ako ni Yahweh tungod kanimo." **28** Unya miingon siya, "Ibungat ang imong mga suhol, ug pagabayaran ko kini." **29** Si Jacob miingon kaniya, "Nasayod ka kung giunsa ko ikaw pag-alagad, ug kung giunsa ko ang kahimtang sa imong mga kahayopan. **30** Kay diyutay lamang ang imo sa wala pa ako miabot, ug midaghan kini pag-ayo. Gipanalanginan ka ni Yahweh bisan asa ako ang magbuhat. Karon kanus-a pa man ako makahatag usab alang sa akong kaugalingong panimalay?" **31** Busa miingon si Laban, "Unsa man ang akong ibayad kanimo?" Mitubag si Jacob, "Dili ka na maghatag kanako ug bisan unsa. Kay kung buhaton mo kini alang kanako, pasibsibon ko pag-usab ang imong mga panon sa kahayopan ug atimanon kini. **32** Palakawa ako sa tanang panon sa imong kahayopan karong adlawa, magalain ako sa puntik-puntik ug sa kabang nga mga karnero, ug sa matag itom diha sa mga karnero, ug ang puntik-puntik ug ang kabang nga mga kanding. Mao kini ang akong suhol. **33** Ang akong kadungganan magpamatuod kanako human sa pagsusi nimo sa akong mga suhol. Ang tanan nga dili puntik-puntik ug dili kabang diha sa mga kanding, ug ang tanan nga itom diha sa mga karnero, nga makaplagan mo kanako, pagaisipon mo kini nga kinawat." **34** Miingon si Laban. "Mouyon ako. Mahitabo unta kini sumala sa imong gipamulong." **35** Nianang adlawa gilain ni Laban ang mga lake nga kanding nga adunay badlis ug kabang, ug ang tanang baye nga mga kanding nga puntik-puntik ug kabang, ang matag usa nga adunay puti niini, ug ang tanang itom diha sa mga karnero, ug gihatag kini sa kamot sa iyang mga anak nga lalaki. **36** Nagtakda usab si Laban ug tulo ka adlaw nga panaw tali kaniya ug kang Jacob. Busa nagpadayon si Jacob sa pagpasibsib sa tanang nahibilin nga kahayopan ni Laban. **37** Mikuha si Jacob ug bag-ong putol nga mga sanga sa lunhaw nga poplar, ug sa alamo ug sa palano nga kahoy ug gipal-akan ang panit niini maputi, ug gihimo nga makita ang puti sa kahoy nga pinal-akan nga anaa sa mga sanga. **38** Unya gibutang niya ang sanga nga iyang pinanitan atubangan sa mga panon sa kahayopan, sa atubangan sa pasungan nga paimnanan kung asa sila manginom. Nagmabdos sila sa dihang mangadto sila aron moinom. **39** Nag-upahanay ang mga kahayopan atubangan sa mga sanga; ug ang panon sa kahayopan nanganak nga may mga badlis, mga puntik-puntik, ug mga kabang. **40** Gilain ni Jacob kining mga nating karnero, apan gipaatubang ang nahibilin kanila sa may mga badlis nga mga kahayopan ug ang tanang itom nga karnero sa panon sa kahayopan ni Laban. Unya gilain niya ang iyang panon sa kahayopan alang lamang sa iyang kaugalingon ug wala sila itipon uban sa panon sa kahayopan ni Laban. **41** Ug nahitabo nga sa dihang mosanay ang kusgan nga karnero diha sa panon, didto ibutang ni Jacob ang mga sanga sa pasungan nga paimnanan sa atubangan sa mga mata sa panon sa kahayopan, aron manamkon sila taliwala sa mga sanga. **42** Apan kung moduol ang mga luyahon nga kahayopan sa panon, dili niya ibutang ang mga sanga sa atubangan nila. Busa ang mga luyahon nga kahayopan mao ang kang Laban, ug ang mga kusgan mao ang kang Jacob. **43** Ang tawo nagmalambuon. Nakabaton siya ug dakong panon sa kahayopan, mga sulugoon nga babaye ug mga lalaki, ug mga kamelyo ug mga asno.

31 Karon nadunggan ni Jacob ang mga pulong sa mga anak nga lalaki ni Laban, nga sila miingon, "Gikuha ni Jacob ang tanan nga iya sa atong amahan, ug gikan sa gipanag-iyahan sa atong amahan ang tanan nga niyang katigayonan." **2** Nakita ni Jacob ang panagway ni Laban. Nakita niya nga nausab ang tinagdan ni Laban ngadto kaniya. **3** Unya miingon si Yahweh kang Jacob, "Balik ngadto sa yuta sa imong katigulangan ug sa imong kaparyentihan, ug mag-uban ako kanimo." **4** Gipatawag ni Jacob si Raquel ug si Lea didto sa sibsibanan sa panon sa iyang mananap **5** ug miingon kanila, "Namatikdan nako nga nausab ang tinagdan sa inyong amahan nganhi kanako, apan ang Dios sa akong amahan nakig-uban kanako. **6** Nasayod kamo nga sa tibuok nakong kusog nag-alagad ako sa inyong amahan. **7** Gilimbongan ako sa inyong amahan ug giusab-usab niya ang akong suhol sa napulo ka higayon, apan ang Dios

wala motugot kaniya sa pagpasakit kanako. 8 Sa dihang
miingon siya, 'Ang mga puntik-puntikon nga mananap mao
ang imong bayad,' nanganak ang tanang panon sa mananap
ug puntik-puntikon. Ug sa dihang miingon siya, 'Ang adunay
badlis-badlis mao ang imong bayad,' nanganak ang tibuok
panon sa mananap ug adunay badlis-badlis. 9 Ingon niini
nga paagi gikuha sa Dios ang mga mananap sa imong
amahan ug gihatag kini nganhi kanako. 10 Usa ka higayon
sa panahon sa tingsanay sa mga mananap, nakita ko sa
damgo nga ang mga laki nga kanding nakig-upa sa panon
sa kanding. Ang mga laki nga kanding nga adunay badlis-
badlis, mga puntik-puntikon, ug mga kabang. 11 Miingon ang
anghel sa Dios kanako diha sa damgo, 'Jacob.' Mitubag
ako, 'Ania ako.' 12 Miingon siya, 'Itutok ang imong mata ug
tan-awa ang tanang mga kanding nga laki nga ning-upa
sa panon sa kanding nga adunay badlis-badlis, ug puntik-
puntikon, ug kabang, tungod kay nakita ko ang tanan nga
gibuhat ni Laban kanimo. 13 Ako ang Dios didto sa Betel,
diin gidihogan nimo ang haligi, diin naghimo ka ug panaad
nganhi kanako. Karon bangon ug biyai kining yutaa ug balik
sa yuta nga imong natawhan.'" 14 Mitubag si Raquel ug
si Lea ug miingon kaniya, "Aduna pa ba kamiy bahin o
mapanunod sa panimalay sa among amahan? 15 Dili ba iya
man kaming giisip ingon nga mga langyaw? Tungod kay
gibaligya kami niya ug gihurot usab niya ang among salapi.
16 Tungod kay ang tanang katigayonan nga gikuha sa Dios
gikan sa among amahan amoa ug sa among mga anak.
Busa karon, buhata dayon ang bisan unsa nga giingon sa
Dios kanimo." 17 Busa nangandam si Jacob ug gipasakay
ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga asawa
ngadto sa mga kamelyo. 18 Gipalakaw niya ang iyang mga
kahayopan una kaniya, uban sa tanan niyang kabtangan,
lakip ang mga kahayopan nga iyang napanag-iya sa Padan
Aram. Unya nangandam siya padulong sa iyang amahan
nga si Isaac sa yuta sa Canaan. 19 Sa dihang milakaw
si Laban aron sa pagpanupi sa iyang karnero, gikawat ni
Raquel ang diosdios sa iyang amahan. 20 Gilingla usab
ni Jacob si Laban nga Arameanhon, tungod kay wala siya
nananghid kaniya nga mobiya na. 21 Busa mikalagiw siya
uban sa tanan nga iyang gipanag-iya ug dali nga mitabok sa
Suba, ug mipadulong ngadto sa kabungtoran sa Gilead.
22 Sa ikatulo nga adlaw gisuginlan si Laban nga mikagiw
na si Jacob. 23 Busa gidala niya ang iyang mga paryente
kuyog kaniya ug migukod kaniya sulod sa pito ka adlaw nga
pagpanaw. Naapsan niya siya didto sa bungtod sa Gilead.
24 Unya sa pagkagabii nagpakita ang Dios kang Laban nga
Arameanhon diha sa usa ka damgo ug miingon kaniya,
"Pag-amping sa imong isulti ngadto kang Jacob maayo
man o daotan." 25 Naapsan ni Laban si Jacob samtang
gitaod ang iyang tolda didto sa bungtod. Nagkampo usab si
Laban kauban ang iyang mga paryente didto sa bungtod
sa Gilead. 26 Miingon si Laban kang Jacob, "Unsa man
kining imong gihimo, nga imoha man akong gilimbongan
ug gidala ang akong mga anak sama sa mga bihag sa
gubat? 27 Nganong mikalagiw ka man sa tago ug gilingla
ako nimo ug wala suginli. Palakwon ko unta kamo inubanan
ang mga pagsaulog ug mga pag-awit, uban sa tamborin ug
sa mga alpa. 28 Wala man lang ko nimo tugoti sa paghalok
sa akong mga apo nga lalaki ug sa akong mga anak nga
babaye agig panamilit. Binuang kining imong gihimo. 29
Aduna unta akoy gahom sa pagsakit kaninyo, apan ang Dios
sa imong amahan misulti kanako kagabii ug miingon, 'Pag-
amping sa imong isulti ngadto kang Jacob maayo man o
daotan.' 30 Ug karon, mipahawa ka tungod kay naghandom
ka pag-ayo sa panimalay sa imong amahan. Apan nganong
gikawat man nimo ang akong mga diosdios?" 31 Mitubag si
Jacob ug miingon kang Laban, "Tungod kay nahadlok ako
ug naghunahuna nga imong kuhaon pagpugos ang imong
mga anak nga babaye gikan kanako mao nga mibiya ako sa
tago. 32 Si bisan kinsa ang mikawat sa imong mga diosdios
mamatay. Sa atubangan sa atong mga paryente, tan-awa
kung unsa ang ania kanako nga imoha ug kuhaa kini."
Tungod kay wala man masayod si Jacob nga si Raquel mao
ang nagkawat niini. 33 Misulod si Laban ngadto sa tolda ni
Jacob, sa tolda ni Lea, ug ngadto sa tolda sa duha ka mga
sulugoon nga babaye, apan wala gayod niya kini makita.
Migawas siya sa tolda ni Lea ug misulod ngadto sa tolda ni
Raquel. 34 Karon gikuha na ni Raquel ang mga diosdios, ug
gibutang kini sa sakang sa kamelyo, ug gilingkoran niya kini.
Nangita si Laban sa tibuok tolda, apan wala gayod niya kini
nakita. 35 Miingon siya sa iyang amahan, "Ayaw kasuko
akong agalon, nga dili ako makabarog sa imong atubangan,
tungod kay giregla ako." Busa nangita siya apan wala niya
hikaplagi ang iyang mga diosdios. 36 Nasuko si Jacob ug
nakiglalis kang Laban. Miingon siya kaniya, "Unsa man ang
akong sayop? Unsa man ang akong sala, nga mainiton
ka man nga migukod kanako? 37 Kay giutingkay mo na
ang tanan kong mga kabtangan. Unya unsa may imong
nakita nga butang nga imoha? Dad-a ngari sa atubangan sa
atong mga paryente aron mohukom sila tali natong duha.
38 Sulod sa 20 ka tuig nga nakig-uban ako kanimo. Wala
gayod nakuhai sa ilang pagburos ang imong mga baye
nga karnero ug mga kanding, ni nagkaon ako sa bisan usa
nga laking karnero nga gikan sa imong panon. 39 Kadtong
gikunis-kunis sa mga mananap wala nako dad-a kanimo.
Hinuon, ako ang nahimong responsable sa mga nawala niini.
Kanunay nimong gipabayran kanako ang matag nawala nga
mananap, kung gikawat kini sa adlaw man o sa gabii. 40

Anaa ako; sa adlaw nga ang kainit mituhop kanako, ug ang katugnaw sa kagabhion; ug wala akoy tulog. **41** Anaa ako sa imong panimalay sa milabay nga 20 ka tuig. Nagtrabaho ako kanimo sulod sa napulog upat ka tuig alang sa imong duha ka anak nga babaye, ug unom ka tuig alang sa imong mga mananap. Giusab nimo ang akong suhol sa napulo ka higayon. **42** Gawas kung ang Dios sa akong amahan, ang Dios ni Abraham, ug ang gikahadlokan ni Isaac, wala pa nag-uban kanako, papahawaon gayod nimo ako nga walay dala. Nakita sa Dios ang akong pag-antos ug kung unsa kalisod ang akong pagtrabaho, ug gibadlong ka niya kagabii." **43** Mitubag si Laban ug miingon kang Jacob, "Kanang mga babaye akoa nang mga anak, ang ilang mga anak ako nang mga apo, ug ang panon sa mga mananap ako nang mga mananap. Tanan nga imong nakita akoa. Apan unsa pa may mabuhat nako karon sa akong mga anak nga babaye, o sa mga anak nga ilang gipakatawo? **44** Busa karon, magbuhat kita ug kasabotan, ikaw ug ako, ug mamahimo kining usa ka saksi tali kanimo ug kanako." **45** Busa nagkuha si Jacob ug usa ka dakong bato ug iya kining gibutang ingon nga usa ka haligi. **46** Miingon si Jacob sa iyang mga paryente, "Pagtapok ug mga bato." Busa nagkuha sila ug mga bato ug gipatong-patong nila kini. Unya nangaon sila didto duol sa gipatong-patong nga mga bato. **47** Gitawag kini ni Laban ug Jegar Saha Duta, apan gitawag kini ni Jacob ug Galeed. **48** Miingon si Laban, "Kining gipatong-patong nga mga bato mao ang saksi tali kanako ug kanimo karong adlawa." Busa ang ngalan niini gitawag ug Galeed. **49** Gitawag usab kini ug Mispa, tungod kay nag-ingon si Laban, "Magbantay unta si Yahweh tali kanimo ug kanako, kung dili man kita magkita. **50** Kung imong pasipad-an ang akong mga anak, ug mangasawa ka ug lain gawas sa akong mga anak, bisan tuod wala kita nag-uban, tan-awa, saksi ang Dios tali kanimo ug kanako." **51** Miingon si Laban kang Jacob, "Tan-awa kining gipatong-patong nga mga bato, ug tan-awa ang haligi, nga diin gihimo ko tali kanimo ug kanako. **52** Kining gipatong-patong nga mga bato, ug ang haligi mao ang saksi, nga dili ako molatas niining gipatong-patong nga mga bato paingon kanimo, ug dili usab ikaw molatas niining gipatong-patong nga mga bato ug haligi paingon kanako aron sa pagbuhat ug daotan. **53** Ang Dios ni Abraham, ug ang Dios ni Nahor, ang Dios sa ilang amahan, maghukom unta tali kanato." Nanumpa si Jacob sa Dios, nga mao ang gikahadlokan ni Isaac. **54** Naghalad ug usa ka sakripisyo si Jacob didto sa bukid ug gidapit niya ang iyang mga paryente aron mangaon. Nangaon sila ug nagpagabii sila didto sa bukid. **55** Sayo sa kabuntagon mibangon si Laban ug gihagkan niya ang iyang mga apo nga lalaki ug ang iyang mga anak nga babaye ug gipanalanginan niya sila. Unya mibiya si Laban ug mibalik sa iyang panimalay.

32 Mipadayon usab si Jacob sa iyang panaw, ug misugat ang mga anghel sa Dios kaniya. **2** Sa pagkakita ni Jacob kanila, miingon siya, "Kampo kini sa Dios," busa gitawag niya ang dapit ug Mahanaim. **3** Nagpadala si Jacob ug mga sulugoon nga mouna kaniya ngadto kang Esau, sa yuta sa Seir, sa rehiyon sa Edumea. **4** Gimandoan niya sila ug miingon, "Mao kini ang isulti ninyo sa akong agalon nga si Esau: Mao kini ang gisulti ni Jacob nga imong sulugoon: 'Mipuyo ako kang Laban, ug nagpabilin gihapon hangtod karon. **5** Aduna na akoy mga baka, mga asno ug mga panon sa mananap, mga sulugoong lalaki, ug mga sulugoong babaye. Gipadala ako sa pagsulti niini sa akong agalon, aron makakaplag unta ako ug pabor sa imong atubangan.'" **6** Mibalik ang mga sulugoon ngadto kang Jacob ug miingon, "Gikan kami sa imong igsoon nga si Esau, Moanhi siya sa pagsugat kanimo, ug kuyog niya ang 400 ka mga lalaki." **7** Unya nahadlok ug naguol pag-ayo si Jacob. Busa gibahin niya ang mga tawo nga iyang kuyog sa duha ka kampo, ug mao usab ang mga panon sa mananap, ug mga kamelyo. **8** Miingon siya, "Kung moabot si Esau ngadto sa usa ka kampo ug atakihon kini, ang kampo nga nahibilin mahimong makaikyas." **9** Nag-ampo si Jacob, "Dios sa akong amahan nga si Abraham, ug Dios sa akong amahan nga si Isaac, Yahweh, nag-ingon ka kanako, 'Balik ngadto sa imong nasod ug sa imong mga kaliwatan, ug pauswagon ko ikaw,' **10** dili ako takos sa imong pagkamatinud-anon sa kasabotan ug sa tanan nga imong pagkamasaligon sa imong alagad. Tungod kay pinaagi lamang sa sungkod nga ako nakatabok niining Jordan, ug karon nahimo na akong duha ka mga kampo. **11** Luwasa intawon ako sa kamot sa akong igsoon nga si Esau, tungod kay nahadlok ako kaniya, nga basin moabot siya ug atakihon niya ako ug ang mga inahan uban sa mga bata. **12** Apan miingon ka, "Palamboon ko gayod ikaw. Himoon ko ang imong mga kaliwat nga sama kadaghan sa balas sa baybayon, nga dili maihap tungod sa ilang kadaghan.'" **13** Nagpabilin didto si Jacob nianang gabhiona. Mikuha siya ug pipila ka mga mananap nga anaa kaniya isip gasa alang kang Esau, nga iyang igsoon: **14** 200 ka mga baye ug 20 ka mga laki nga kanding, 200 ka mga baye ug 20 ka mga laki nga karnero, **15** 30 ka gatasan nga mga kamelyo ug mga anak niini, 40 ka mga baka ug napulo ka mga turo, 20 ka mga baye ug napulo ka mga laki nga asno. **16** Gipiyal niya kini ngadto sa iyang mga sulugoon, ang matag panon sa mga mananap. Miingon siya sa iyang mga sulugoon, "Pag-una kamo kanako ug hatagig gilay-on ang matag panon." **17** Gimandoan niya ang unang sulugoon nga nag ingon, "Kung imong matagboan si Esau nga akong igsoon ug mangutana

kanimo nga moingon, 'Kang kinsa ka man nahisakop? Asa man kamo paingon? Ug kang kinsa man kining mga mananap nga anaa sa imong atubangan?' **18** Unya motubag ka, 'Iya kini ni Jacob nga imong sulugoon. Mga gasa kini nga gipadala alang kang Esau nga akong agalon. Ug tan-awa, padulong na usab siya sunod kanamo.'" **19** Nagmando na usab si Jacob sa ikaduhang pundok, sa ikatulo, ug sa tanang mga lalaki nga nagsunod sa panon sa mga mananap. Siya miingon, "Isulti ninyo ang susamang butang ngadto kang Esau kung inyo siyang matagboan. **20** Kinahanglan moingon usab kamo, 'Si Jacob nga imong sulugoon padulong na sunod kanamo.'" Tungod kay naghuna-huna siya, "Mahupay nako siya sa mga gasa nga gipadala ko una kanako. Aron unya, kung makita ko siya, basin nga iya akong dawaton." **21** Busa gipadala niya una kaniya ang mga gasa. Ug siya nalang ang nagpabilin sa kampo niadtong gabhiona. **22** Mibangon si Jacob sa kagabhion, ug gikuha niya ang iyang duha ka asawa, duha ka sulugoon nga babaye, ug ang iyang napulog usa ka mga anak nga lalaki. Ug iyang gipatabok sa tabokanan sa suba sa Jabok. **23** Niini nga paagi, gipalakaw niya sila tabok sa suba uban sa tanan niyang mga gipanag-iyahan. **24** Nag-inusara nalang si Jacob, ug adunay usa ka tawo nga nakiglayog kaniya hangtod sa pagka-kaadlawon. **25** Sa pagkakita sa tawo nga dili niya mapildi si Jacob, iyang gihapak ang dapidapi ni Jacob. Nalisa ang dapidapi ni Jacob sa dihang nakiglayog siya kaniya. **26** Miingon ang tawo, "Buhii na ako kay hapit na mabuntag." Si Jacob miingon, dili ko ikaw buhian gawas king imo na akong panalanginan." **27** Nangutana ang tawo kaniya, "Unsa man ang imong ngalan?" Miingon siya "Jacob." **28** Ang tawo miingon, "Dili na Jacob ang imong ngalan, kung dili Israel na. Kay nakiglayog ka sa Dios ug sa mga tawo ug midaog." **29** Nangutana si Jacob kaniya, "Palihog suginli ako sa imong ngalan." Mitubag siya, "Nganong nangutana ka man sa akong ngalan?" Ug unya gipanalanginan niya siya didto. **30** Gitawag ni Jacob ang dapit ug Peniel kay miingon siya, "Nakita ko ang panagway sa Dios, ug naluwas ang akong kinabuhi." **31** Misubang na ang adlaw samtang mibiya si Jacob sa Peniel. Nagtakiang siya tungod sa iyang dapidapi. **32** Mao nga hangtod karong adlawa, ang mga Israelita dili na mokaon sa unod sa luta-lutahan sa may dapidapi, tungod kay mao kini ang gibikil sa tawo sa dihang iyang gikasa sa dapidapi ni Jacob.

33 Mihangad si Jacob ug, tan-awa, si Esau nagpadulong na, ug uban kaniya ang 400 ka mga kalalakin-an. Gibahin ni Jacob ang mga kabataan diha kang Lea, Raquel, ug ang duha ka babaye nga mga sulugoon. **2** Unya gibutang niya ang mga babaye nga mga sulugoon ug ang ilang mga anak sa unahan, ug gisundan ni Lea ug sa iyang mga anak, ug gisundan kini ni Raquel ug Jose nga anaa sa pinakaulahian sa tanan. **3** Nag-una si Jacob kanila. Miyukbo siya sa yuta sa makapito ka higayon, hangtod nahiduol siya sa iyang igsoon. **4** Midagan si Esau aron sa pagtagbo kaniya, migakos kaniya, migakos sa iyang liog, ug mihalok kaniya. Unya nanghilak sila. **5** Sa paghangad ni Esau, nakita niya ang mga kababayen-an ug ang mga kabataan. Miingon siya, "Kinsa man kining mga katawhan nga imong kauban?" Miingon si Jacob, "Ang mga bata ang madagayaon nga gihatag sa Dios sa imong alagad." **6** Unya mipaduol ang mga sulugoong babaye uban sa ilang mga anak, ug miyukbo sila. **7** Misunod usab si Lea ug ang iyang mga anak nga mipaduol ug miyukbo. Sa kataposan mipaduol ug miyukbo si Jose ug Raquel. **8** Miingon si Esau, "Unsay buot nimong ipasabot niining tanang pundok nga akong nahimamat?" Miingon si Jacob, "Aron makakaplag og kaluoy sa panan-aw sa akong agalon." **9** Nag-ingon si Esau, "Igo na ang akong nabatonan, igsoon ko. Tipigi kung unsay anaa kanimo alang sa imong kaugalingon." **10** Nag-ingon si Jacob, "Dili, palihog, kung nakakaplag ako og kaluoy sa imong panan-aw, dawata ang akong gasa gikan sa akong kamot, kay sa pagkatinuod, nakita ko ang imong panagway, ug kini daw sama nga nakita ko ang panagway sa Dios, ug gidawat mo na ako. **11** Palihog dawata ang akong gasa nga gidala kanimo, tungod kay ang Dios maluluy-ong nagpatigayon kanako, ug tungod kay igo na ang akong nabatonan." Niini gipugos siya ni Jacob, ug gidawat kini ni Esau. **12** Unya miingon si Esau, "Manglakaw na kita. Mag-una ako kanimo." **13** Miingon si Jacob kaniya, "Nasayod ang akong agalon nga ang kabataan mga huyang pa, ug ang mga karnero ug ang mga baka adunay mga nating gipasuso. Kung pugson sila sa pagpalakaw bisan sa usa lang ka adlaw, mangamatay ang tanang kahayopan. **14** Palihog tugoti nga ang akong agalon mag-una sa iyang alagad. Maglakaw ako sa mas hinay pa, uyon sa lakang sa kahayopan nga nag-una kanako, ug sa linaktan sa mga kabataan, hangtod nga ako mahiabot sa akong agalon sa Seir." **15** Miingon si Esau, "Tugoti nga akong ibilin kanimo ang pipila sa akong mga tawo nga uban kanako." Apan miingon si Jacob, "Nganong buhaton mo man kana? Paigo na ang kaluoy sa akong agalon kanako." **16** Busa sugod nianang adlawa misugod si Esau sa iyang panaw pauli ngadto sa Seir. **17** Ug mipanaw si Jacob padulong sa Sucot, nagtukod siya sa iyang balay, ug naghimo og silonganan alang sa iyang kahayopan. Busa ang ngalan niadtong dapita gitawag og Sucot. **18** Sa dihang nahiabot si Jacob gikan sa Padan Aram, nahiabot siya nga luwas sa kadaot sa siyudad sa Siquem, nga mao ang yuta sa Canaan. Nagkampo siya duol sa siyudad. **19** Unya nagpalit siya og usa ka bahin sa yuta kung diin siya nagtukod sa iyang tolda gikan sa mga anak nga lalaki ni Hamor, amahan ni Siquem, sa kantidad

nga 100 ka plata. **20** Didto nagpabarog siya ug halaran ug gitawag kini ug El Elohe Israel.

34 Karon si Dina, nga anak ni Lea kang Jacob, migawas aron makigkita sa mga batan-ong babaye niadtong yutaa. **2** Si Siquem nga anak nga lalaki ni Hamor nga Hibitihanon, ang prinsipe sa maong dapit, nakakita kang Dina, gibira niya siya, gipanamastamasan ug gidulog niya. **3** Naibog siya kang Dina, ang anak nga babaye ni Jacob. Nahigugma siya sa batan-ong babaye ug malumo siya nga nakigsulti kaniya. **4** Nakigsulti si Siquem kang Hamor nga iyang amahan, nga nag-ingon, "Kuhaa kining batan-ong babaye alang kanako aron mamahimo ko siyang asawa." **5** Karon nadungog ni Jacob nga gihugawan niya si Dina nga iyang anak nga babaye. Ang iyang mga anak nga lalaki atua pa sa uma uban sa mga kahayopan, busa si Jacob nagpabiling hilom hangtod nga miabot sila. **6** Miadto si Hamor nga amahan ni Siquem ngadto kang Jacob aron makigsulti kaniya. **7** Miabot ang mga anak nga lalaki ni Jacob gikan sa uma sa dihang nadungog nila ang panghitabo. Nasakitan ang mga tawo. Nasuko sila pag-ayo tungod kay iya mang gipakaulawan ang Israel pinaagi sa pagpugos niya sa iyang kaugalingon ngadto sa anak nga babaye ni Jacob, tungod kay kadto nga butang dili unta angay nga mahitabo. **8** Nakigsulti si Hamor kanila nga nag-ingon, "Ang akong anak nga lalaki nga si Siquem nahigugma sa imong anak nga babaye. Palihog ihatag siya ngadto kaniya ingon nga iyang asawa. **9** Pakigminyo kanamo, ihatag kanamo ang inyong mga anak nga babaye, ug kuhaa usab ninyo ang among mga anak nga babaye alang kaninyo. **10** Makapuyo kamo uban kanamo, ug ang kayutaan abli alang kaninyo aron inyong kapuy-an ug makabaligya ug makapalit kamo, ug makapanag-iya ug mga kabtangan." **11** Miingon si Siquem ngadto sa amahan ni Dina ug sa iyang mga igsoong lalaki, "Makakaplag unta ako ug pabor diha kaninyo, ug bisan unsa ang inyong pangayoon kanako akong ihatag. **12** Pangayo kanako ug dakong kantidad sa bugay ug ang buot ninyong gasa, ug ihatag ko ang bisan unsa nga inyong isulti kanako, apan ihatag kanako ang dalagang babaye ingon nga asawa." **13** Malimbongong mitubag ang mga anak nga lalaki ni Jacob kang Siquem ug kang Hamor nga iyang amahan, tungod kay gihugawan man ni Siquem si Dina nga ilang igsoong babaye. **14** Miingon sila kanila, "Dili namo mahimo kining butanga, nga ihatag ang among igsoong babaye sa mga dili tinuli; kay makauulaw kana kanamo. **15** Mouyon lamang kami kaninyo sa usa ka kondisyon: kung magpatuli kamo sama kanamo, ug magpatuli usab ang matag lalaki diha kaninyo. **16** Unya ihatag namo kaninyo ang among mga anak nga babaye, ug among kuhaon ang inyong mga anak nga babaye alang kanamo, ug mopuyo kami uban kaninyo ug mahimong usa ka katawhan. **17** Apan kung dili kamo maminaw kanamo ug magpatuli, nan kuhaon namo ang among igsoong babaye ug mobiya kami." **18** Ang ilang mga pulong nakapahimuot kang Hamor ug sa iyang anak nga lalaki nga si Siquem. **19** Wala langana sa batan-ong lalaki ang pagbuhat sa ilang giingon, tungod kay nakagusto man siya sa anak nga babaye ni Jacob, ug tungod kay siya ang pinakatinahod nga tawo sa tibuok panimalay sa iyang amahan. **20** Miadto si Hamor ug si Siquem nga iyang anak nga lalaki sa ganghaan sa ilang siyudad ug nakigsulti sa mga kalalakin-an sa siyudad, nga nag-ingon, **21** "Kalinaw ang gidala niining mga tawhana kanato, busa tugoti sila nga mopuyo sa yuta ug makabaligya ug makapamalit dinhi, tinuod, ang yuta dako ra alang kanila. Kuhaon nato ang ilang mga anak nga babaye ingon nga mga asawa, ug ihatag nato kanila ang atong mga anak nga babaye. **22** Niini lamang nga kondisyon mouyon kining mga tawhana nga mopuyo uban kanato ug mamahimong usa ka katawhan: kung ang tanang lalaki kanato magpatuli, sama nga sila mga tinuli. **23** Dili ba maangkon man nato ang ilang kahayopan ug mga gipanag-iyang mga butang—ug ang tanan nilang kahayopan? Maong mouyon kita kanila, ug mopuyo sila uban kanato." **24** Ang tanang kalalakin-an sa siyudad naminaw kang Hamor ug Siquem, nga anak niyang lalaki. Ang tanang lalaki nagpatuli. **25** Sa ikatulo nga adlaw, samtang hubag pa ang ilang mga samad, ang duha ka mga anak nga lalaki ni Jacob, si Simeon ug Levi, nga mga igsoong lalaki ni Dina, ang kada usa kanila nagdala ug espada ug miadto sa maong siyudad, ug gipamatay ang tanang mga lalaki. **26** Gipatay nila si Hamor ug Siquem, nga anak niyang lalaki, pinaagi sa sulab sa ilang espada. Gikuha nila si Dina gikan sa panimalay ni Siquem ug mibiya. **27** Ang ubang mga anak nga lalaki ni Jacob miadto sa mga patayng lawas ug nangawat sa siyudad, tungod kay gihugawan man sa katawhan ang ilang igsoong babaye. **28** Gikuha nila ang mga panon sa mga karnero, ang ilang mga baka, ug mga asno, ug ang tanang mga butang nga anaa sa siyudad, anaa sa mga uma ug lakip **29** ang tanan nilang mga kabtangan. Gipangdakop nila ang kabataan ug ang ilang mga asawa. Gipangkuha nila bisan ang tanang butang nga anaa sulod sa mga panimalay. **30** Miingon si Jacob kang Simeon ug Levi, "Gidad-an ninyo ako ug kasamok, aron manimaho ako sa mga lumulupyo niining yutaa, ang Canaanhon ug ang Perisihanon. Diyutay lamang ang akong gidaghanon. Kung magtigom sila batok kanako ug moataki, malaglag gayod ako, ako ug ang akong panimalay." **31** Apan miingon si Simeon ug Levi, "Angay bang isipon ni Siquem nga ang among igsoong babaye daw sama sa babayeng bayaran?"

35 Miingon ang Dios kang Jacob, "Tindog, ug tungas ngadto sa Betel, ug pabilin didto. Pagbuhat didto ug

usa ka altar alang sa Dios, nga nagpakita kanimo niadtong mikagiw ka gikan kang Esau nga imong igsoong lalaki." **2** Unya miingon si Jacob sa iyang panimalay ug sa tanan nga kuyog kaniya, "Isalikway ang mga diosdios nga anaa kaninyo, ug hinloi ang inyong kaugalingon, ug ilisi ang inyong mga bisti. **3** Unya mogikan kita ug motungas ngadto sa Betel. Magbuhat ako didto ug altar alang sa Dios, nga nagtubag kanako sa adlaw sa akong kagul-anan, ug nag-uban kanako bisan asa ako nag-adto." **4** Busa gihatag nila ngadto kang Jacob ang tanang mga diosdios nga anaa kanila, ug ang mga ariyos nga anaa sa ilang mga dalunggan. Gilubong kini ni Jacob ilalom sa kahoy nga tugas duol sa Siquem. **5** Sa ilang pagpanaw, gihimo sa Dios nga mangahadlok ang mga siyudad nga nagpalibot kanila, busa kadtong mga tawhana wala na migukod sa mga anak nga lalaki ni Jacob. **6** Busa si Jacob miabot sa Luz (nga mao ang Betel), nga anaa sa yuta sa Canaan, siya ug ang tanang mga tawo nga uban kaniya. **7** Nagbuhat siya didto ug usa ka altar ug gitawag ang maong dapit nga El Betel, tungod kay didto nagpakita ang Dios kaniya, sa panahon nga mikagiw siya gikan sa iyang igsoon nga lalaki. **8** Si Debora, nga nag-atiman kang Rebeca, namatay. Gilubong siya didto sa ubos gikan sa Betel ilalom sa tugas nga kahoy, busa gitawag kini nga Allon Bacut. **9** Sa dihang miabot na si Jacob gikan sa Padan Aram, nagpakita ang Dios kaniya pag-usab ug gipanalanginan siya. **10** Miingon ang Dios kaniya, "Ang imong pangalan mao si Jacob, apan ang imong ngalan dili na Jacob. Israel na ang imong ngalan." Busa gitawag na siya sa Dios ug Israel. **11** Miingon ang Dios kaniya, "Ako ang makagagahom nga Dios. Pagmabungahon ug pagsanay. Ang nasod ug ang mga pundok sa kanasoran magagikan kanimo, ug ang mga hari magagikan sa imong mga kaliwatan." **12** Ang yuta nga akong gihatag kang Abraham ug Isaac, ihatag ko kanimo. Ngadto sa imong mga kaliwatan human kanimo igahatag ko usab ang yuta." **13** Mikayab ang Dios gikan kaniya sa dapit diin nakigsulti siya kaniya. **14** Nag-ugbok ug haligi si Jacob didtong dapita nga diin nakigsulti ang Dios kaniya, usa ka haligi nga bato. Gibuboan niya kini ug hinalad nga bino ug lana. **15** Ginganlan ni Jacob og Betel ang maong dapit diin nakigsulti ang Dios kaniya. **16** Mipanaw sila gikan sa Betel. Samtang duol na sila gikan sa Efrata, nagbati si Raquel. Naglisod siya sa pagpanganak. **17** Samtang naglisod na gayod siya sa pagpanganak, miingon ang mananabang kaniya, "Ayaw kahadlok, kay karon makabaton ka na usab ug laing anak nga lalaki." **18** Sa dihang himalatyon na siya, ug sa kataposan niyang gininhawa ginganlan niya ang bata og Benoni, apan ginganlan siya sa iyang amahan og Benjamin. **19** Namatay si Raquel ug gilubong sa dalan padulong sa Efrata (gitawag nga Betlehem). **20** Nagbuhat si Jacob og haligi ibabaw sa iyang lubnganan. Kini ang ilhanan sa lubnganan ni Raquel hangtod niining adlawa. **21** Padayon nga nagpanaw si Israel ug nagtukod ug tolda unahan sa Migdal Eder. **22** Samtang nagpuyo si Israel nianang dapita, nakigdulog si Ruben kang Bilha nga puyo-puyo sa iyang amahan, ug nadungog kini ni Jacob. Karon si Jacob adunay dose ka mga anak nga lalaki. **23** Ang iyang mga anak nga lalaki kang Lea mao si Ruben, ang kinamagulangang anak ni Jacob, ug si Simeon, Levi, Juda, Isacar, ug Zebulon. **24** Ang iyang anak nga mga lalaki kay Raquel mao si Jose ug Benjamin. **25** Ang iyang mga anak nga lalaki kay Bilha, nga sulugoong babaye ni Raquel, mao si Dan ug Naftali. **26** Ang mga anak nga lalaki ni Zilfa, nga sulugoong babaye ni Lea mao sila Gad ug Aser. Kini mao ang tanang anak nga lalaki ni Jacob nga natawo sa Padan Aram. **27** Miadto si Jacob kang Isaac nga iyang amahan sa Mamre sa Kiriat-Arba, (ingon nga Hebron) diin nagpuyo si Abraham ug Isaac. **28** Si Isaac nabuhi ug 180 ka tuig. **29** Miginhawa si Isaac sa kataposan ug namatay, usa ka tawo nga tigulang na kaayo ug giipon siya didto sa iyang mga katigulangan. Gilubong siya sa iyang mga anak nga lalaki nga sila si Esau ug Jacob.

36 Mao kini ang mga kaliwat ni Esau (ginatawag usab nga Edom). **2** Nangasawa si Esau sa taga-Canaan. Mao kini ang iyang mga asawa: Si Ada ang anak nga babaye ni Elon nga Hetihanon; Oholibama ang anak nga babaye ni Ana, nga apo ni Zibeon nga Hebihanon; **3** ug Basemat, ang anak nga babaye ni Ismael, nga igsoong babaye ni Nebaiot. **4** Nanganak si Ada nga asawa ni Esau kang Elifas, ug si Basemat nanganak kang Reuel. **5** Nanganak si Oholibama kang Jeus, Jalam, ug Kora. Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Esau nga natawo sa yuta sa Canaan. **6** Gidala ni Esau ang iyang mga asawa, ang iyang mga anak nga lalaki, ang iyang mga anak nga babaye, ug ang tanang miyembro sa iyang panimalay, iyang mga kahayopan—ang tanan niyang mga hayop, ug ang tanan niyang mga kabtangan, nga iyang natigom sa yuta sa Canaan, ug miadto sa yuta nga layo sa iyang igsoon nga si Jacob. **7** Gibuhat niya kini tungod kay ang ilang mga kabtangan hilabihan na kadaghan alang kanila nga magpabilin nga mag-uban ug puyo. Ang yuta nga ilang gipuy-an dili na igo kanila tungod sa ilang mga kahayopan. **8** Busa si Esau, nga nailhan usab nga Edom, mipuyo sa kabungtoran sa Seir. **9** Mao kini ang mga mosunod nga mga kaliwatan ni Esau, mga katigulangan sa mga Edomihanon sa kabungtoran sa Seir. **10** Mao kini ang mga ngalan sa mga anak nga lalaki ni Esau: si Elifas ang anak nga lalaki ni Ada, ang asawa ni Esau; si Reuel ang anak nga lalaki ni Basemat, ang asawa ni Esau. **11** Ang mga anak nga lalaki ni Elifas mao si Teman, Omar, Zefo, Gatam, ug Kenas. **12** Si Timna, nga puyo-puyo ni Elifas, anak nga

lalaki ni Esau nanganak kang Amalek. Mao kini ang mga apo nga lalaki ni Ada, nga asawa ni Esau. **13** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Reuel: si Nahat, Zera, Shama, ug Miza. Mao kini ang mga apo nga lalaki ni Basemat, nga asawa ni Esau. **14** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Oholibama, nga asawa ni Esau, nga anak nga babaye ni Ana ug apo nga babaye ni Zibeon. Nanganak siya kang Jeus, Jalam, ug Kora. **15** Mao kini ang mga banay sa mga kaliwat ni Esau: ang kaliwat ni Elifas, ang kinamagulangan ni Esau: si Teman, Omar, Zefo, Kenaz, **16** Kora, Gatam, ug Amalek. Mao kini ang mga banay nga kaliwat ni Elifas sa yuta sa Edom. Sila ang mga apo nga lalaki ni Ada. **17** Mao kini ang mga banay nga gikan kang Reuel, anak nga lalaki ni Esau: si Nahat, Zera, Shama, Miza. Mao kini ang mga banay nga kaliwat ni Reuel sa yuta sa Edom. Mao kini ang mga apo nga lalaki ni Basemat, nga asawa ni Esau. **18** Mao kini ang mga banay ni Oholibama, nga asawa ni Esau: si Jeus, Jalam, Kora. Mao kini ang mga banay nga gikan sa asawa ni Esau nga si Oholibama, anak nga babaye ni Ana. **19** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Esau, ug mao kini ang ilang mga banay. **20** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Seir nga Horitihanon, ang mga lumulupyo sa yuta: si Lotan, Shobal, Zibeon, Ana, **21** Dishon, Ezer, ug Dishan. Mao kini ang mga banay sa mga Horitihanon, ang mga lumulupyo sa Seir nga yuta sa taga-Edom. **22** Ang mga anak nga lalaki ni Lotan mao si Hori ug Heman, ug si Timna mao ang igsoong babaye ni Lotan. **23** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Shobal: si Alvan, Manahat, Ebal, Shefo, ug Onam. **24** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Zibeon: si Aya ug Ana. Si Ana mao ang nakakita sa init nga tubod didto sa kamingawan, samtang nagpasabsab siya sa mga asno sa iyang amahan nga si Zibeon. **25** Mao kini ang mga anak ni Ana: si Dishon ug Oholibama, ang anak nga babaye ni Ana. **26** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Dishon: si Hemdan, Esban, Itran, ug Keran. **27** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Ezer: si Bilhan, Saavan, ug Akan. **28** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Dishan: si Uz ug Aran. **29** Mao kini ang mga banay sa mga Horitihanon: Lotan, Shobal, Zibeon ug Ana, **30** Dishon, Ezer, Dishan: mao kini ang mga banay sa mga Horitihanon, sumala sa listahan sa ilang mga banay sa yuta sa Seir. **31** Mao kini ang mga hari nga naghari sa yuta sa Edom sa wala pay hari ang mga Israelita: **32** Si Bela nga anak nga lalaki ni Beor, ang naghari sa Edom, ug ang ngalan sa iyang siyudad mao ang Dinhaba. **33** Sa dihang namatay na si Bela, si Jobab anak nga lalaki ni Zera kang Bozra, ang naghari puli kaniya. **34** Sa dihang namatay na si Jobab, si Husan nga taga-Teman ang naghari puli kaniya. **35** Sa dihang namatay na si Husan, si Hadad anak nga lalaki ni Bedad, nga nakapildi sa mga Midianhon sa yuta sa Moab, ang naghari puli kaniya. Ang ngalan sa iyang siyudad mao ang Abit. **36** Sa dihang namatay na si Hadad, si Samla nga taga-Masreka ang naghari puli kaniya. **37** Sa dihang namatay na si Samla, si Shaul ang naghari puli kaniya nga taga-Rehobot nga duol sa suba. **38** Sa namatay na si Shaul, si Baal Hanan anak nga lalaki ni Acbor ang naghari puli kaniya. **39** Sa dihang si Baal Hanan anak nga lalaki ni Acbor namatay na, si Hadar ang naghari puli kaniya. Ang ngalan sa iyang siyudad mao ang Pau. Ang ngalan sa iyang asawa mao si Mehetabel, ang anak nga babaye ni Matred, nga apo nga babaye ni Me Zahab. **40** Mao kini ang mga ngalan sa mga pangulo sa mga banay gikan sa kaliwat ni Esau, sumala sa ilang mga banay ug sa ilang mga dapit, sumala sa ilang mga ngalan: Timna, Alva, Jetet, **41** Oholibama, Ela, Pinon, **42** Kenaz, Teman, Mibzar, **43** Magdiel, ug Iram. Mao kini ang mga pangulo sa banay sa Edom, sumala sa ilang pagpuyo sa yuta nga ilang napanag-iyahan. Mao kini si Esau, ang amahan sa mga Edomihanon.

37 Nagpuyo si Jacob sa dapit nga gipuy-an sa iyang amahan sa yuta sa Canaan. **2** Mao kini ang mga panghitabo mahitungod kang Jacob. Si Jose, usa ka batan-on nga nag-edad ug 17 anyos, nagabantay siya ug karnero uban sa iyang mga igsoon. Kuyog niya ang mga anak nga lalaki ni Bilha ug anak nga lalaki ni Zilpa, mga asawa sa iyang amahan. Ginasumbong ni Jose ngadto sa iyang amahan ang mga dili maayo nila nga binuhatan. **3** Karon gihigugma pag-ayo ni Israel si Jose labaw pa sa iyang mga anak nga lalaki tungod kay anak man siya sa iyang pagkatigulang. Tungod niini gibuhatan niya siya ug maanindot nga bisti. **4** Nakita sa iyang mga igsoon nga ang ilang amahan nahigugma pag-ayo kaniya labaw pa sa tanan nilang managsuon. Busa nasuko sila kaniya ug dili maayo ang ilang pagtagad ngadto kaniya. **5** Nagdamgo si Jose, ug gisuginlan niya ang iyang mga igsoon mahitungod niini. Nisamot ang ilang kasuko kaniya. **6** Miingon siya kanila, "Palihog paminawa kining akong nadamgohan. **7** Tan-awa, nagbugkos kita ug mga trigo sa kaumahan, ug tan-awa, ang akong binugkos mitindog ug mipataas, ug tan-awa, ang inyong mga binugkos mipalibot ug miyukbo sa akong binugkos." **8** Ang iyang mga igsoon miingon kaniya, "Maghari ka ba diay kanamo? Maghari ka ba gayod diay kanamo?" Misamot pa ang ilang kasuko kaniya tungod sa iyang damgo ug sa iyang mga gipamulong. **9** Nagdamgo na usab siya ug lain nga damgo ug iya kining gisugilon sa iyang mga igsoon. Miingon siya, "Tan-awa, nagdamgo ako ug lain na usab nga damgo: Ang adlaw ug bulan ug ang napulog usa ka mga bituon miyukbo kanako." **10** Gisugilon niya kini sa iyang amahan ingon man sa iyang mga igsoon, ug gibadlong siya sa iyang amahan. Miingon siya kaniya, "Unsa ba kining imong gidamgo? Moyukbo ba

ako ug ang imong inahan, ingon man ang imong mga igsoon nganha kanimo?" 11 Nasina ang iyang mga igsoon kaniya, apan gitipigan sa hunahuna sa iyang amahan kining mga butanga. 12 Miadto sa Shekem ang iyang mga igsoon aron pagbantay sa mga karnero sa ilang amahan. 13 Miingon si Israel kang Jose, "Dili ba nagbantay man sa mga karnero sa Shekem ang imong mga igsoon? Dali, ug ipadala ko ikaw ngadto kanila." Miingon si Jose kaniya, "Andam ako." 14 Miingon siya kaniya, "Lakaw na karon, tan-awa kung maayo ba ang kahimtang sa imong mga igsoon ingon man ang mga karnero, ug suginli ako." Busa gipaadto siya ni Jacob gawas sa walog sa Hebron ug miadto si Jose sa Shekem. 15 Adunay usa ka tawo nga nakakita kang Jose. Tan-awa, naglatagaw si Jose sa kaumahan. Miingon ang tawo kaniya, "Unsa man ang imong gipangita?" 16 Miingon si Jose, "Gipangita ko ang akong mga igsoon. Palihog sultihi ako, kung asa sila nagbantay sa mga karnero." 17 Miingon ang tawo, "Mibiya sila niini nga dapit, kay nadungog ko sila, nga nag-ingon, 'Moadto kita sa Dotan.'" Miapas si Jose sa iyang mga igsoong lalaki ug nakita niya sila didto sa Dotan. 18 Nakita nila siya sa layo, ug sa wala pa siya maabot duol kanila, naglaraw sila nga patyon siya. 19 Ang iyang mga igsoon miingon sa usag-usa, "Tan-awa, nagpaingon dinhi ang tigdamgo. 20 Busa, dali kamo, patyon ta siya ug ihulog siya sa isa sa mga atabay ug moingon kita, 'Gilamoy siya sa ihalas nga mananap.' Tan-awon ta kung unsa ang mahitabo sa iyang mga damgo.'" 21 Nakadungog si Ruben niini ug giluwas niya siya sa ilang mga kamot. Miingon siya, "Dili nato kuhaon ang iyang kinabuhi." 22 Miingon si Ruben kanila, "Walay dugo nga angay moawas. Ihulog siya niining atabay nga anaa sa kamingawan, apan ayaw ninyo siya dapati"— aron luwason niya siya gikan sa ilang mga kamot ug dad-on siya pagbalik sa iyang amahan. 23 Sa dihang niabot na si Jose sa iyang mga igsoon, gigisi nila ang iyang maanindot nga bisti. 24 Ila siyang gikuha ug gihulog siya sa atabay. Walay tubig kadto nga atabay. 25 Nanglingkod sila aron mokaon ug tinapay. Sa dihang mihangad sila ug mitan-aw, tan-awa, ilang nakita ang panon sa mga Ismaelita nga gikan sa Gilead, uban sa ilang mga kamelyo nga nagkarga ug mga lamas ug balsamo ug mira. Nagpanaw sila aron ila kining dad-on paubos sa Ehipto. 26 Miingon si Juda sa iyang mga igsoon, "Unsa man ang atong makuha kung patyon ta ang atong igsoon ug tabonan ang iyang dugo? 27 Dali kamo, ibaligya ta siya sa mga Ismaelita ug dili nato siya dapatan. Tungod kay ato siyang igsoon, atong unod." Ang iyang mga igsoon naminaw kaniya. 28 Milabay ang Midianhon nga negosyanti. Gikuha sa iyang mga igsoon si Jose gawas sa atabay. Ug unya gibaligya nila si Jose ngadto sa mga Ismaelita sa 20 kabuok nga plata. Gidala si Jose sa mga Ismaelita ngadto sa Ehipto. 29 Mibalik si Ruben sa atabay, ug tan-awa, wala na didto si Jose sa atabay. Gigisi niya ang iyang bisti. 30 Mibalik siya sa iyang mga igsoon ug miingon, "Asa na ang bata? Ug ako, asa na man ako moadto?" 31 Nagpatay sila ug kanding unya gikuha ang bisti ni Jose ug gituslob kini sa dugo. 32 Unya gidala nila kini sa ilang amahan ug miingon, "Nakita namo kini. Palihog tan-awa kung bisti ba kini sa imong anak o dili." 33 Nailhan kini ni Jacob ug miingon, "Bisti kini sa akong anak. Gitukob siya sa ihalas nga mananap. Sigurado gayod nga gikunis-kunis niini si Jose." 34 Gigisi ni Jacob ang iyang bisti ug nagsul-ob ug sako sa iyang hawak. Nagbangotan siya alang sa iyang anak sa daghang mga adlaw. 35 Ang tanan niyang anak nga lalaki ug mga babaye miadto kaniya ug gihupay siya, apan wala siya mosugot nga ila siyang hupayon. Miingon siya, "Sa pagkatinuod, moadto ako sa seol ug magbangotan alang sa akong anak." Mihilak ang iyang amahan alang kaniya. **(Sheol h7585)** 36 Gibaligya siya sa mga Midianhon didto sa Ehipto ngadto kang Potifar, usa ka opisyal ni Paraon, ang kapitan sa mga guwardiya.

38 Niabot ang panahon nga si Juda mibiya sa iyang mga igsoon ug mipuyo didto sa usa ka taga-Adulam, nga ginganlan og Hira. 2 Nakita niya didto ang anak nga babaye sa usa ka Canaanhon nga ginganlan og Sua. Giminyoan niya ang babaye ug nakigdulog kaniya. 3 Nagmabdos siya ug nakabaton og anak nga lalaki. Ginganlan kini og Er. 4 Nagmabdos siya pag-usab ug nakabaton og anak nga lalaki. Ginganlan niya kini og Onan. 5 Nakabaton na usab siya og anak nga lalaki ug gitawag siya og Sela. Didto siya nanganak kang Sela sa Chezib. 6 Nakakita si Juda og pangasaw-onon alang kang Er, ang kamagulangan niyang anak. Ang iyang ngalan, si Tamar. 7 Si Er nga kamagulangang anak ni Juda, daotan sa panan-aw ni Yahweh. Busa gipatay siya ni Yahweh. 8 Si Juda miingon kang Onan, "Dulog sa asawa sa imong igsoong lalaki. Buhata ang bulohaton sa usa ka bayaw nga lalaki ngadto kaniya, ug pagbaton ug bata alang sa imong igsoon. 9 Nasayod si Onan nga ang bata dili gayod maiya. Sa panahon nga modulog siya sa asawa sa iyang igsoon, ipagawas niya ang similya ngadto sa yuta aron dili siya makahatag ug bata alang sa iyang igsoon. 10 Ang iyang gibuhat daotan sa panan-aw ni Yahweh. Mao nga gipatay usab siya ni Yahweh. 11 Unya miingon si Juda kang Tamar, nga iyang umagad nga babaye, "Pabilin nga usa ka biyuda sa balay sa imong amahan hangtod nga maulitawo ang akong anak nga si Sela." Tungod kay naghunahuna siya nga, "Basin mamatay usab siya sama sa iyang mga igsoon." Busa mibiya si Tamar ug mipuyo sa balay sa iyang amahan. 12 Milabay ang taas nga panahon, namatay ang asawa ni

Juda nga anak ni Sua. Pagkahuman sa pagbangotan ni Juda, miadto siya ug ang iyang higala nga si Hira nga taga-Adulam sa mga tigtupi sa balhibo sa iyang mga karnero didto sa Timna. **13** Gisultihan si Tamar, "Tan-awa, ang imong ugangang lalaki motungas sa Timna aron sa pagpatupi sa iyang mga karnero." **14** Gihukas niya ang iyang bisti sa pagkabiyuda ug nagsul-ob ug bilo ug gitabonan ang iyang kaugalingon. Milingkod siya sa ganghaan sa Enaim, nga daplin sa dalan paingon sa Timna. Kay nakita niya nga ulitawo na si Sela apan wala siya gihatag kaniya ingon nga asawa niini. **15** Sa dihang nakita siya ni Juda nagtuo kini nga usa siya ka babayeng nagabaligya ug dungog tungod kay gitabonan man niya ang iyang nawong. **16** Miduol siya kaniya sa daplin sa dalan ug miingon, "Dali, kay buot kong makigdulog kanimo"—tungod kay wala kini masayod nga siya ang iyang umagad nga babaye—ug miingon ang babaye, "Unsa man ang imong ihatag kanako aron makadulog ka kanako?" **17** Miingon siya, "Padad-an ko ikaw ug nating kanding gikan sa panon." Miingon siya, "Mohatag ka ba kanako ug saad hangtod nga ikaw makapadala niini?" **18** Mitubag siya, "Unsa man nga saad ang akong ihatag kanimo?" Ug siya miingon, "Ang imong silyo ug higot, ug ang imong sungkod." Gihatag niya kini ug nakigdulog kaniya. Ug nagmabdos siya pinaagi kaniya. **19** Mibangon siya ug mibiya. Gihubo niya ang iyang bilo ug gisul-ob ang bisti sa pagkabiyuda. **20** Gipadala ni Juda ang nati nga kanding gikan sa panon sa iyang higala nga taga-Adulam aron kuhaon ang saad gikan sa kamot sa babaye, apan wala niya hikaplagi ang babaye. **21** Unya ang taga-Adulam nangutana sa mga tawo sa maong dapit, "Asa na ang babaye nga nagabaligya ug dungog nga anaa sa Enaim daplin sa dalan?" Miingon sila, "Walay babaye nga nagabaligya ug dungog dinhi." **22** Mibalik siya ngadto kang Juda ug miingon, "Wala nako siya hikaplagi. Ang mga tawo sa maong dapit miingon usab, 'Walay babaye nga nagabaligya ug dungog dinhi.'" **23** Miingon si Juda, "Pasagdi nga maiya ang mga butang aron dili kita maulawan. Hinuon, gipadala ko na man kining nati nga kanding, apan wala mo siya hikaplagi." **24** Nahitabo kini pagkahuman sa mga tulo ka bulan nga gisulti kini ngadto kang Juda, "Si Tamar nga imong umagad nga babaye nahimong babayeng nagabaligya ug dungog, ug namabdos siya tungod niini." Miingon si Juda, "Dad-a siya dinhi ug sunoga." **25** Sa dihang gidala na siya sa gawas, nagpadala siya ug mensahe ngadto sa iyang ugangan nga lalaki. "Pinaagi sa tawo nga nanag-iya niini namabdos ako." Siya miingon, "Ilha palihog kung kang kinsa kini, ang silyo ug higot ug ang sungkod." **26** Nailhan ni Juda ang mga butang ug miingon, "Siya ang mas labing husto kay kanako, sanglit wala ko man siya gihatag aron asawa ni Sela, nga akong anak nga lalaki." Ug wala na siya midulog kaniya pag-usab. **27** Nahitabo kini sa panahon nga manganak na siya, tan-awa, adunay kaluha sulod sa iyang tagoangkan. **28** Nahitabo kini sa dihang manganak na siya nga ang usa mipagawas sa iyang kamot, ug ang mananabang mikuha ug pula nga tanod ug gihigtan ang kamot sa bata, ug miingon, "Kini ang unang migawas." **29** Nahitabo nga sa dihang gibira niya ang iyang kamot, tan-awa, ang iyang igsoong lalaki ang unang migawas. Miingon ang mananabang, "Giunsa nimo paggawas!" Ug ginganlan siya ug Perez. **30** Unya migawas ang iyang igsoon, ang adunay tanod nga pula sa iyang kamot, ug ginganlan siya ug Zera.

39 Gidala si Jose palugsong sa Ehipto. Si Potifar, nga usa ka opisyal sa Paraon nga kapitan sa mga guwardiya ug usa ka Ehiptohanon, nagpalit kaniya gikan sa mga Ismaelita, nga maoy nagdala kaniya didto. **2** Si Yahweh nag-uban kang Jose ug nagmalamboon siya nga tawo. Nagpuyo siya sa balay sa iyang agalon nga Ehiptohanon. **3** Nakita sa iyang agalon nga si Yahweh nag-uban kaniya ug gipanalanginan ni Yahweh ang tanan niyang gibuhat. **4** Nakakaplag si Jose ug pabor sa iyang panan-aw. Nag-alagad siya kang Potifar. Gihimo ni Potifar si Jose nga tigdumala sa iyang tibuok panimalay, ug ang tanan nga iyang gipanag-iyahan, iyang gibutang ilalom sa iyang pag-atiman. **5** Nahitabo kini gikan sa panahon nga gihimo niyang tigdumala si Jose sa tibuok niyang panimalay ug sa tibuok niyang gipanag-iyahan, nga gipanalanginan ni Yahweh ang balay sa Ehiptohanon tungod kang Jose. Ang panalangin ni Yahweh anaa sa tanang butang nga anaa sa panimalay ni Potifar ug sa kaumahan. **6** Gibutang ni Potifar ubos sa pagdumala ni Jose ang tanan nga anaa kaniya. Wala na siya maghunahuna sa bisan unsa gawas sa iyang pagkaon. Karon kining si Jose gwapo ug makadani. **7** Nahitabo human niini nga ang asawa sa agalon ni Jose naibog kaniya. Miingon ang babaye, "Dulog kanako." **8** Apan midumili si Jose ug miingon sa asawa sa iyang agalon, "Tan-awa, ang akong agalon wala na manghilabot kung unsa ang akong pagabuhaton sa balay, ug iyang gibutang ubos sa akong pagdumala ang tanang butang nga iyang gipanag-iyahan. **9** Walay usa nga mas labaw kay kanako niining panimalaya. Wala siyay gihikaw kanako gawas kanimo, tungod kay asawa ka man niya. Unsaon man nako pagbuhat niining hilabihang pagkadaotan ug sala batok sa Dios?" **10** Gidani niya si Jose sa matag-adlaw, apan nagdumili kini sa pagpakigdulog o sa pagpakig-uban kaniya. **11** Miabot ang usa ka adlaw nga misulod siya sa balay aron pagbuhat sa iyang buluhaton. Walay mga tawo sa sulod sa panimalay. **12** Gibira niya ang bisti ni Jose ug miingon, "Dulog kanako." Unya nahibilin ang iyang bisti

sa kamot sa babaye sa dihang miikyas ug miadto siya sa gawas. 13 Pagkahuman, sa dihang nakita niya nga nahibilin ang bisti ni Jose sa iyang kamot ug miikyas pagawas, 14 gitawag niya ang mga tawo sa iyang balay ug giingnan sila, “Tan-awa, nagdala si Potifar ug usa ka Hebreohanon aron pakaulawan kita. Misulod siya aron makigdulog unta kanako, ug misinggit ako. 15 Sa dihang nadungog niya nga misinggit ako, miikyas siya ug nahibilin ang iyang bisti ngari kanako ug miadto sa gawas.” 16 Gibutang niya ang bisti ni Jose tapad kaniya hangtod nga miabot ang iyang agalon. 17 Gisugilon niya kini nga panghitabo ngadto kaniya, “Ang Hebreohanon nga ulipon nga imong gidala nganhi kanato, mianhi aron pakaulawan ako. 18 Sa dihang misinggit ako, iyang nabiyaan ang iyang bisti nganhi kanako ug miikyas pagawas.” 19 Nahitabo kini sa dihang nadungog sa iyang agalon ang gisugilon sa asawa niini, “Mao kana ang gibuhat sa imong ulipon kanako,” ug nasuko siya pag-ayo. 20 Gidala sa iyang agalon si Jose ug gibilanggo siya, sa dapit kung asa nahimutang ang mga binilanggo sa hari. Anaa siya didto sa bilanggoan. 21 Apan si Yahweh nag-uban kang Jose ug nagpakita sa pagkamatinud-anon sa iyang saad ngadto kaniya. Gihatagan niya siya ug pabor sa panan-aw sa tigdumala sa bilanggoan. 22 Gitugyan sa tigdumala sa bilanggoan ngadto sa kamot ni Jose ang tanan nga anaa sa bilanggoan. Bisan unsa ang ilang pagabuhaton didto, si Jose mao ang nagdumala niini. 23 Wala na naghunahuna pa ang tigdumala sa bilanggoan sa bisan unsa nga anaa sa iyang kamot, tungod kay nag-uban man kaniya si Yahweh. Bisan unsa ang iyang pagabuhaton, gipalambo ni Yahweh.

40 Nahitabo kadto human niining mga butanga, ang tigtagay ug bino ug ang tigbuhat ug tinapay sa hari sa Ehipto nakasala sa ilang agalon, ang hari sa Ehipto. 2 Nasuko si Paraon sa iyang duha ka mga kadagkoan, ang pangulo sa tigtagay ug bino ug ang pangulo sa tigbuhat ug tinapay. 3 Gipabilanggo niya sila ilalom sa pagbantay sa kapitan sa mga guwardiya, sa samang bilanggoan kung asa nabilanggo si Jose. 4 Ang kapitan sa guwardiya nagpiyal kang Jose nga mahimo nilang sulugoon. Nagpabilin silang binilanggo sa pipila ka mga panahon. 5 Silang duha nagdamgo ug mga damgo—ang pangulo sa tigtagay ug bino ug ang pangulo sa tigbuhat ug tinapay sa hari sa Ehipto nga nabilanggo. Matag-usa kanila adunay kaugalingong damgo sa samang kagabhion, ug matag damgo adunay kaugalingong kahulogan. 6 Pagkabuntag niana miduol si Jose ngadto kanila ug nakita sila. Tan-awa, nagmasulob-on sila. 7 Nangutana siya sa mga kadagkoan ni Paraon nga uban kaniya sa bilanggoan sa balay sa iyang agalon, nga nag-ingon, “Nganong nagmasulob-on man kamo karon?” 8 Nag-ingon sila kaniya, “Kaming duha nagdamgo ug walay bisan usa nga makahubad niini.” Nag-ingon si Jose ngadto kanila, “Dili ba iya man sa Dios ang mga paghubad? Palihog, suginli ako.” 9 Ang pangulo sa tigtagay ug bino misugilon kang Jose sa iyang damgo. Siya misugilon kaniya, “Sa akong damgo, tan-awa, ang usa ka paras anaa sa akong atubangan. 10 Ang paras adunay tulo ka mga sanga. Nangudlot kini, migula ang mga bulak ug ang mga pungpong sa ubas nangahinog. 11 Ang kupa ni Paraon anaa sa akong kamot. Akong gikuha ang mga ubas ug gipuga kini ngadto sa kupa ni Paraon, ug gibutang ko ang kupa ngadto sa kamot ni Paraon.” 12 Si Jose nag-ingon kaniya, “Mao kini ang kahulogan niini. Ang tulo ka mga sanga mao ang tulo ka mga adlaw. 13 Sulod sa tulo ka mga adlaw ituboy ka ni Paraon ug ibalik ka niya sa imong katungdanan. Ibutang nimo ang kupa ni Paraon ngadto sa iyang mga kamot, susama kaniadto nga ikaw iyang tigtagay ug bino.” 14 Apan hinumdomi ako sa dihang maayo na ang imong dangatan, ug palihog ipakita ang imong kaayo nganhi kanako. Hisgoti ako ngadto kang Paraon ug ipagawas ako niining bilanggoan. 15 Kay sa pagkatinuod gidagit ako pagawas sa yuta sa mga Hebrohanon. Dinhi usab wala akoy nabuhat nga sayop nga angay nila akong ibutang niining bilanggoan.” 16 Sa pagkakita sa pangulo sa tigbuhat ug tinapay nga ang kahulogan maayo, siya nag-ingon kang Jose, “Nagdamgo usab ako, tan-awa, adunay tulo ka mga bukag nga tinapay nga anaa sa ibabaw sa akong ulo. 17 Sa ibabaw sa bukag anaa didto ang tanan nga nagkalain-laing linutong pagkaon alang kang Paraon, apan ang mga langgam mikaon niini pagawas sa bukag nga anaa sa akong ulo.” 18 Si Jose mitubag ug miingon, “Mao kini ang kahulogan. Ang tulo ka mga bukag, mao ang tulo ka mga adlaw. 19 Sulod sa tulo ka adlaw putlan ka ni Paraon ug ulo ug pagabitayon ka didto sa kahoy. Ang kalanggaman magakaon sa imong unod.” 20 Niabot ang higayon sa ikatulo nga adlaw sa adlaw nga natawhan ni Paraon. Nagpakumbira siya alang sa tanan niyang mga sulugoon. Naghatag siya ug pinasahi nga pagtagad sa pangulo sa tigtagay ug bino ug sa pangulo sa tigbuhat ug tinapay labaw pa sa tanan niyang mga sulugoon. 21 Iyang gipabalik ang pangulo sa tigtagay ug bino sa iyang katungdanan, ug gibutang niya pag-usab ang kupa ngadto sa kamot ni Paraon. 22 Apan iyang gipabitay ang pangulo sa tigbuhat ug tinapay, sumala sa gihubad ni Jose ngadto kanila. 23 Apan ang pangulo sa tigtagay ug bino wala nahinumdom sa pagtabang kang Jose. Hinuon, gikalimtan niya siya.

41 Niabot ang higayon pagkahuman sa duha ka mga tuig ang Paraon nagdamgo. Tan-awa, nagbarog siya daplin sa Nilo. 2 Tan-awa, pito ka mga baka ang migula gikan sa Nilo, mga himsog ug tambok, ug misabsab sila sa kasagbotan. 3 Tan-awa, adunay pito ka mga baka nga

misunod paggula gikan sa Nilo, mga maot ug niwang. Nagbarog sila duol sa ubang mga baka nga anaa daplin sa suba. **4** Unya gilamoy sa maot ug niwang nga mga baka ang pito ka mga baka nga himsog ug tambok. Unya nakamata ang Paraon. **5** Unya natulog siya ug nagdamgo sa ikaduha nga higayon. Tan-awa, pito ka mga uhay sa trigo ang mitubo sa usa ka punoan, timgas ug maayo. **6** Tan-awa, miturok sunod kanila ang pito ka mga uhay sa trigo, mga niwang ug nasawot tungod sa hangin sa sidlakan. **7** Gilamoy sa pito ka niwang nga mga uhay sa trigo ang timgas ug bus-ok nga mga lugas. Unya nakamata ang Paraon, ug, tan-awa, damgo lamang kini. **8** Niabot ang higayon sa kabuntagon nga ang iyang espiritu nasamok. Gipadala ug gipatawag niya ang tanang mga salamangkero ug maalamon nga mga tawo sa Ehipto. Gisaysay sa Paraon kanila ang iyang mga damgo, apan wala gayoy nakahubad niini ngadto sa Paraon. **9** Unya ang pangulo sa tigdala ug kupa nag-ingon sa Paraon, "Karong adlawa naghunahuna ako sa akong mga sayop. **10** Nasuko ang Paraon sa iyang mga sulugoon, ako ug ang pangulo sa tigbuhat ug tinapay gibutang sa bilanggoan sa balay sa kapitan sa guwardiya. **11** Nagdamgo kami sa sama nga gabii, siya ug ako. Nagdamgo kami ug ang matag-usa kanamo managlahi ang kahulogan sa mga damgo. **12** Aduna kami kauban didto nga usa ka batan-ong lalaki nga Hebrohanon, sulugoon sa kapitan sa mga guwardiya. Gisugilon namo kaniya ug gihubad niya alang kanamo ang among mga damgo. Iyang gihubad sa matag-usa kanamo sumala sa nagkadaiyang damgo. **13** Niabot ang higayon nga nahitabo gayod ang iyang gihubad kanamo. Gipabalik ako sa Paraon sa akong katungdanan, apan ang laing usa iyang gipabitay." **14** Unya nagsugo ang Paraon ug gipatawag si Jose. Gikuha dayon nila si Jose pagawas gikan sa bilanggoan. Namalbas siya ug nagpaopaw, nag-ilis sa iyang bisti, ug miadto siya sa Paraon. **15** Miingon ang Paraon ngadto kang Jose, "Aduna akoy damgo, apan walay makahubad niini. Apan nadungog ko ang mahitungod kanimo, nga sa dihang madungog nimo ang damgo makahubad ka niini." **16** Mitubag si Jose sa Paraon, nga nag-ingon, "Dili kini gikan kanako. Motubag ang Dios sa Paraon nga adunay pabor." **17** Gisuginlan sa Paraon si Jose, "Tan-awa, sa akong damgo, nagbarog ako daplin sa suba sa Nilo. **18** Tan-awa, pito ka mga baka ang migula gikan sa Nilo, mga tambok ug himsog, ug nagsabsab sila sa kasagbotan. **19** Tan-awa, adunay laing pito ka mga baka ang misunod paggula, mga luyahon, maot kaayo, ug niwang. Wala pa ako makakita sa tibuok yuta sa Ehipto nga sama nila ka maot. **20** Gikaon sa mga niwang ug maot nga mga baka ang nahaunang pito ka tambok nga mga baka. **21** Sa dihang nakaon na nila sila, dili masayran nga ila nang nakaon sila, sanglit mga niwang gihapon sila sama kaniadto. Unya nakamata ako. **22** Nakita ko sa akong damgo, ug, tan-awa, adunay pito ka mga uhay ang mitubo gikan sa usa ka punoan, bus-ok ug timgas. **23** Tan-awa, adunay laing pito ka mga uhay ang mitubo sunod kanila, nga nalawos, niwang ug nasawot tungod sa hangin sa sidlakan. **24** Gilamoy sa pito ka niwang nga mga uhay ang pito ka timgas nga mga uhay. Gisaysay nako kining mga damgo ngadto sa mga salamangkero, apan walay usa nga nakapasabot kanako niini." **25** Miingon si Jose sa Paraon, "Ang mga damgo sa Paraon managsama lang. Kung unsa man ang pagabuhaton sa Dios, iyang gipadayag ngadto sa Paraon. **26** Ang pito ka maayong mga baka mao ang pito ka mga katuigan, ug ang pito ka maayong mga uhay mao ang pito ka mga katuigan. Managsama lang ang mga damgo. **27** Ug ang laing pito ka niwang ug maot nga mga baka nga mitungha sunod kanila mao ang pito ka mga katuigan, ug ang pito usab ka niwang nga mga uhay nga nasawot sa hangin gikan sa sidlakan mao ang pito ka mga katuigan sa kagutom. **28** Mao kanang mga butanga ang akong masaysay ngadto sa Paraon. Kung unsa man ang pagabuhaton sa Dios gipadayag niya kini ngadto sa Paraon. **29** Tan-awa, pito ka mga katuigan sa kadagaya ang moabot sa tibuok yuta sa Ehipto. **30** Pito usab ka mga katuigan sa kagutom ang moabot sunod niana, ug ang tanang kadagaya mahikalimtan sa yuta sa Ehipto, ug ang hulaw modaot sa tibuok yuta. **31** Ang kadagaya dili mahinumdoman sa yuta, tungod sa mosunod nga kagutom nga hilabihan kaayo. **32** Gibalik pag-usab ang damgo ngadto sa Paraon tungod kay kining mga butanga namugna na sa Dios, ug sa dili madugay buhaton kini sa Dios. **33** Karon kinahanglan nga mangita ang Paraon ug tawong adunay pagsabot, ug maalamon, ug tugyanan siya sa tibuok kayutaan sa Ehipto. **34** Tugoti nga buhaton kini sa Paraon: tugoti nga mopili siya ug tigdumala sa tibuok kayutaan. Tugoti sila nga kuhaon ang ikalima nga bahin sa abot sa Ehipto sulod sa pito ka mga katuigan sa kadagaya. **35** Ipatigom kanila ang tanang pagkaon sa umaabot nga maayong mga katuigan. Tugoti sila nga tipigan ang trigo ilalom sa pagbuot sa Paraon alang sa pagkaon sa mga siyudad. Pabantayi kini kanila. **36** Ang pagkaon maoy mosangkap alang sa yuta sulod sa pito ka mga katuigan sa kagutom nga modangat sa yuta sa Ehipto. Niini nga paagi ang yuta dili madaot sa kagutom." **37** Kini nga tambag maayo sa mga mata sa Paraon ug sa mga mata sa tanan niyang mga sulugoon. **38** Miingon ang Paraon sa iyang mga sulugoon, "Makakaplag pa ba kita ug tawo nga sama niini, kansang adunay Espiritu sa Dios?" **39** Unya miingon ang Paraon ngadto kang Jose, "Tungod kay kining tanan gipakita man sa Dios kanimo, wala nay laing adunay

pagsabot ug maalamon sama kanimo. **40** Himuon ko ikaw
nga piniyalan sa akong panimalay, ug sumala sa imong
pulong madumalahan nimo ang tanan nakong katawhan.
Diha lamang sa trono ako ang mas labaw kaysa kanimo." **41**
Miingon ang Paraon ngadto kang Jose, "Tan-awa, piyalan ko
ikaw sa tibuok kayutaan sa Ehipto." **42** Gikuha sa Paraon
ang pangsilyo nga singsing sa iyang tudlo ug gibutang niya
kini sa tudlo ni Jose. Gisul-oban niya siya ug bisti, hinimo sa
nindot nga panapton nga lino, ug gibutangan niya siya ug
bulawang kwentas. **43** Gipasakay niya siya sa ikaduha nga
karwahe nga iyang gipanag-iya. Misinggit ang mga tawo
nga nag-una kaniya, "Pangluhod kamo." Gipiyalan siya sa
Paraon sa tibuok yuta sa Ehipto. **44** Nag-ingon ang Paraon
ngadto kang Jose, "Ako ang Paraon, ug gawas kanimo, wala
nay lain pang tawo ang makataas sa iyang kamot o sa iyang
tiil sa tibuok yuta sa Ehipto." **45** Ginganlan sa Paraon si Jose
ug "Zaphenath Paneah." Gihatag kaniya si Asenat ingon
nga iyang asawa, ang anak nga babaye ni Potifera nga pari
sa On. Ang katungod ni Jose lukop sa tibuok Ehipto. **46**
Nagpanuigon ug 30 si Jose sa dihang nag-alagad siya sa
Paraon. Milakaw si Jose gikan sa presensya sa Paraon, ug
miadto sa tanang yuta sa Ehipto. **47** Sa pito ka madagayaon
nga mga katuigan ang yuta mihatag sa madagayaon nga
abot. **48** Gipatigom niya ang tanan nga mga pagkaon sulod
sa pito ka mga katuigan nga anaa sa yuta sa Ehipto, ug
gibutang ang mga pagkaon sa mga siyudad. Gibutang niya
sa kada siyudad ang pagkaon gikan sa mga uma nga
nakapalibot niini. **49** Gitipigan ni Jose ang mga trigo nga
sama kadaghan sa balas sa dagat, nga mihunong na sila sa
pag-ihap, tungod kay dili na nila kini maihap. **50** Adunay
duha ka mga anak nga lalaki si Jose sa wala pa miabot ang
mga tuig sa kagutom, kansang gimabnos ni Asenat, ang
anak nga babaye ni Potifera nga pari sa On. **51** Ginganlan ni
Jose ug Manases, ang kamagulangan niyang anak, kay siya
nag-ingon, "Gibuhat sa Dios nga ako makalimot sa tanan
nakong mga kalisod ug sa tibuok pamilya sa akong amahan."
52 Ginganlan niya ug Efraim ang ikaduha niyang anak nga
lalaki, kay siya nag-ingon, "Gihimo akong magmabungahon
sa yuta sa akong kasakitan." **53** Nahuman ang pito ka mga
katuigan sa kadagaya nga anaa sa yuta sa Ehipto. **54** Ug
nagsugod na ang pito ka mga katuigan sa kagutom, sumala
sa gisaysay ni Jose. Adunay kagutom sa tanang kayutaan,
apan adunay pagkaon sa tibuok yuta sa Ehipto. **55** Sa
dihang ang tanang yuta sa Ehipto nakasinati ug kagutom,
ang katawhan nagtawag sa makusog sa Paraon alang sa
pagkaon. Ang Paraon nag-ingon sa tanang Ehiptohanon,
"Adto kamo kang Jose ug buhata ninyo ang iyang isulti." **56**
Ang kagutom mikoyanap sa tibuok yuta. Gipaablihan ni Jose
ang tanang balay tipiganan ug gibaligya ngadto sa mga
Ehiptohanon. Ang kagutom hilabihan na kaayo sa yuta sa
Ehipto. **57** Ang tanan sa kalibotan miabot sa Ehipto aron sa
pagpalit ug trigo gikan kang Jose, tungod kay ang kagutom
hilabihan na man kaayo sa tibuok kalibotan.

42 Karon nasayran ni Jacob nga adunay trigo sa Ehipto.
Miingon siya sa iyang mga anak nga lalaki, "Nganong
nagtinan-away lang man kamo sa usag-usa?" **2** Miingon
siya, "Tan-awa dinhi, nakadungog ako nga adunay trigo
sa Ehipto. Panglugsong kamo didto ug pamalit kamo ug
pagkaon aron mabuhi kita ug dili mangamatay." **3** Ang napulo
ka mga igsoon ni Jose milugsong aron mopalit ug trigo sa
Ehipto. **4** Apan wala gipakuyog ni Jacob si Benjamin nga
igsoon ni Jose, uban sa iyang mga igsoon, kay miingon siya,
"Tingali adunay daotan nga mahitabo kaniya." **5** Miabot ang
mga anak nga lalaki ni Israel aron sa pagpalit uban niadtong
mga miabot, kay ang kagutom anaa na sa yuta sa Canaan.
6 Karon si Jose mao ang gobernador sa tibuok kayutaan.
Siya mao ang tigbaligya ngadto sa tanang katawhan sa yuta.
Miabot ang mga igsoong lalaki ni Jose ug mihapa sila sa
iyang atubangan. **7** Nakita ni Jose ang iyang mga igsoong
lalaki ug nailhan niya sila, apan nagpakaaron-ingnon siya
sa iyang kaugalingon ngadto kanila ug masuk-anon nga
nakigsulti kanila. Miingon siya kanila, "Asa man kamo gikan?"
Miingon sila, "Gikan kami sa yuta sa Canaan aron mopalit
ug pagkaon." **8** Nailhan ni Jose ang iyang mga igsoon, apan
wala sila makaila kaniya. **9** Nahinumdoman ni Jose ang iyang
mga damgo mahitungod kanila. Miingon siya ngadto kanila,
"Mga espiya kamo. Mianhi kamo aron sa pagsusi sa huyang
nga mga bahin sa yuta." **10** Miingon sila kaniya, "Dili, among
agalon. Mianhi ang imong mga sulugoon aron sa pagpalit
ug pagkaon. **11** Mga anak kaming tanan sa usa ka tawo.
Matinud-anon kaming mga tawo. Ang imong mga sulugoon
dili mga espiya." **12** Miingon siya ngadto kanila, "Dili, mianhi
kamo aron sa pagsusi sa huyang nga mga bahin sa yuta.
13 Miingon sila, "Ang imong mga sulugoon dose ka mga
managsoon, mga anak nga lalaki sa usa lamang ka tawo sa
yuta sa Canaan. Unya, ang among kinamanghoran atua
didto karon sa among amahan, ug ang usa namo ka igsoon
patay na." **14** Miingon si Jose kanila, "Mao kini ang giingon
ko kaninyo; mga espiya kamo. **15** Pagasulayan kamo pinaagi
niini. Pinaagi sa ngalan sa Paraon, dili kamo makabiya dinhi,
gawas kung dad-on ninyo dinhi ang inyong kinamanghorang
igsoon. **16** Papaulia ang usa kaninyo ug ipakuha ang inyong
igsoon. Magpabilin kamo sa bilanggoan, aron masulayan
ang inyong gipamulong, kung aduna bay kamatuoran diha
kaninyo." **17** Busa gibutang niya silang tanan sa bilanggoan
sulod sa tulo ka mga adlaw. **18** Sa ikatulo ka-adlaw miingon
si Jose kanila, "Buhata kini ug mabuhi kamo, tungod kay
aduna akoy kahadlok sa Dios. **19** Kung tinuod nga kamo

matinud-anon nga mga tawo, kinahanglan mabilanggo ang usa sa inyong igsoon, apan panlakaw kamo ug pagdala ug trigo alang sa kagutom sa inyong mga panimalay. **20** Dad-a ang inyong kinamanghorang igsoon nga lalaki nganhi kanako aron ang inyong mga pulong mapamatud-an ug dili kamo mamatay." Busa gibuhat nila kini. **21** Miingon sila sa usag-usa, "Nakasala gayod kita sa atong igsoon kay niadtong nakita nato ang pagtuaw sa iyang kalag samtang siya nagahangyo kanato wala nato siya gipaminaw. Mao nga midangat kanato kining kalisod." **22** Mitubag si Ruben kanila, "Dili ba nag-ingon man ako kaninyo, 'Ayaw kamo pagpakasala batok sa bata,' apan wala kamo naminaw? Karon, tan-awa, gipaninglan kita sa iyang dugo." **23** Wala sila masayod nga nakasabot si Jose kanila, tungod kay aduna may tighubad tali kanila. **24** Mitalikod siya gikan kanila ug mihilak. Mibalik siya ug nakigsulti ngadto kanila. Gikuha niya si Simeon gikan kanila ug gigapos siya samtang sila nagtan-aw. **25** Unya nagsugo si Jose sa iyang mga sulugoon sa pagpuno sa ilang mga sudlanan ug trigo, ug isulod pagbalik ang salapi sa ilang matag sako, ug hatagan sila ug pagkaon sa ilang pagpanaw. Gibuhat kini ngadto kanila. **26** Gikargahan sa mga managsoon ang ilang mga asno sa mga trigo ug mibiya sila didto. **27** Samtang ang usa kanila miabli sa iyang sako aron sa pagkuha ug pagkaon alang sa iyang asno sa dapit nga pahulayanan, nakita niya ang iyang salapi. Tan-awa, anaa kini sa sulod sa iyang sako. **28** Miingon siya sa iyang mga igsoong lalaki, "Ang akong salapi nahibalik. Tan-awa kini; anaa kini sa akong sako." Ug nahugno ang ilang mga kasingkasing ug nangurog sila sa usag-usa. Miingon sila, "Unsa ba kining gibuhat sa Dios kanato?" **29** Miadto sila kang Jacob, nga ilang amahan sa yuta sa Canaan, ug gisuginlan siya sa tanang mga nahitabo kanila. Miingon sila, **30** "Ang tawo, nga agalon sa yuta, maisugon nga nagsulti kanamo ug gidudahan kami nga mga espiya sa yuta. **31** Miingon kami kaniya, 'Matinud-anon kami nga mga tawo. Dili kami mga espiya. **32** Dose kami ka managsoon, mga anak nga lalaki sa among amahan. Ang usa patay na, ug ang kinamanghoran atua karon sa among amahan sa yuta sa Canaan.' **33** Ang tawo, nga agalon sa yuta, miingon kanamo, 'Pinaagi niini, masayran ko kung matinud-anon ba kamo nga mga tawo. Ibilin ang usa sa inyong igsoon kanako, pagdala kamo ug trigo alang sa kagutom sa inyong mga panimalay, ug panlakaw kamo. **34** Dad-a ang inyong kinamanghorang igsoon nga lalaki nganhi kanako. Unya masayran ko nga kamo dili mga espiya, ug kamo matinud-anon nga mga tawo. Unya pagawason ko ang inyong igsoon, makabaligya ug makapamalit na kamo dinhing yuta.'" **35** Miabot ang higayon nga sa dihang gihuwad nila ang ilang mga sako, ug, tan-awa, ang kada iya nga sudlanan nga puno sa plata anaa sa ilang matag sako. Sa dihang nakita nila ug sa ilang amahan ang ilang mga plata, nangahadlok sila. **36** Ang ilang amahan nga si Jacob miingon kanila, "Gikuhaan ninyo ako ug mga anak. Patay na si Jose, si Simeon wala na, ug ipalayo pa gayod ninyo gikan kanako si Benjamin. Supak kanako kining tanang mga butanga." **37** Misulti si Ruben sa iyang amahan nga nag-ingon, "Mamahimo mong patyon ang duha ko ka mga anak nga lalaki kung dili ko madala pagbalik diha kanimo si Benjamin. Isalig siya sa akong mga kamot, ug dad-on ko siya pagbalik nganhi kanimo." **38** Miingon si Jacob, "Dili nako palugsongon uban kaninyo ang akong anak. Tungod kay patay na ang iyang igsoon ug siya na lamang ang nahibilin. Kung adunay mahitabo kaniya sa dalan nga inyong pagalakwan, nan kamoy makaingon sa pagdala sa ubanon kong buhok ngadto sa seol tungod sa kasub-anan." **(Sheol h7585)**

43 Hilabihan na kaayo ang kagutom sa yuta. **2** Niabot ang higayon sa dihang ila nang nahurot ug kaon ang mga trigo nga ilang gidala gikan sa Ehipto, miingon kanila ang ilang amahan, "Lakaw pag-usab; pagpalit ug pagkaon alang kanato." **3** Miingon si Juda kaniya, "Ang tawo nagpasidaan pag-ayo kanamo, 'Dili kamo makakita sa akong dagway gawas kung kauban ninyo ang inyong igsoong lalaki.' **4** Kung imong ipauban ang among igsoong lalaki kanamo, molugsong kami ug palitan ka namo ug pagkaon. **5** Apan kung dili mo siya ipauban, dili kami molugsong. Kay miingon kanamo ang tawo, 'Dili kamo makakita sa akong dagway gawas kung inyong kauban ang inyong igsoong lalaki.'" **6** Miingon si Israel, "Nganong dili man maayo ang inyong pagtagad kanako pinaagi sa pag-ingon sa tawo nga aduna pa kamoy usa pa ka igsoong lalaki?" **7** Miingon sila, "Nangutana pag-ayo ang tawo mahitungod kanamo ug sa atong pamilya. Miingon siya, 'Buhi pa ba ang inyong amahan? Aduna pa ba kamoy igsoong lalaki?' Gitubag namo siya sumala niini nga mga pangutana. Unsaon man namo pagkasayod nga moingon siya, 'Dad-a palugsong ang inyong igsoong lalaki?'" **8** Miingon si Juda kang Israel nga iyang amahan, "Ipadala uban kanako ang batang lalaki. Motindog kami ug molakaw aron mabuhi kita ug dili mangamatay, kami, ikaw, ug ang among mga kabataan usab. **9** Magpasalig ako alang kaniya. Manubag ako kanimo. Kung dili ko siya madala balik kanimo ug mapakita siya diha sa imong atubangan, unya ipapas-an kanako ang pagbasol hangtod sa hangtod. **10** Kay kung wala kita maglangay, sa pagkatinuod lang nakabalik na unta kami karon dinhi sa ikaduhang higayon." **11** Ang ilang amahan nga si Israel miingon kanila, "Kung mao kana, himoa kini karon. Pagkuha ug pipila ka pinakamaayong abot sa yuta

ug ibutang sa inyong panudlanan. Pagdala palugsong ug gasa ngadto sa tawo: pipila nga lana ug dugos, mga lamas ug mira, mga pistasio nga mani ug mga almendras nga mani. 12 Pagdala ug doble nga salapi ug dad-a pag-usab ang salapi nga gibalik sa sulod sa inyong mga sako. Basin sayop lamang kini. 13 Dad-a usab ang inyong igsoong lalaki. Tindog ug lakaw pag-usab ngadto sa tawo. 14 Hinaot pa nga ang Dios nga Makagagahom maghatag kaninyo ug kaluoy sa atubangan sa tawo, aron iyang buhian ang usa pa ninyo ka igsoong lalaki ug si Benjamin. Kung ako mawad-an sa akong mga anak, mawad-an gayod ako." 15 Gikuha sa mga tawo kini nga mga gasa, ug gidoble nila ang kantidad sa salapi, ug gidala si Benjamin. Migikan sila ug milugsong paingon sa Ehipto ug mibarog atubangan kang Jose. 16 Sa dihang nakita ni Jose si Benjamin uban kanila, miingon siya sa piniyalan sa iyang balay, "Dad-a ang mga tawo didto sa balay, pag-ihaw ug hayop ug andama kini, kay ang mga tawo mokaon uban kanako sa paniudto." 17 Gihimo sa piniyalan kung unsa ang gisulti ni Jose. Iyang gidala ang mga tawo didto sa balay ni Jose. 18 Nangahadlok ang mga tawo tungod kay gidala man sila didto sa balay ni Jose. Miingon sila, "Tungod kini sa salapi nga gibalik sa atong mga sako sa unang higayon nga gidala kita dinhi, aron makakita siya ug higayon batok kanato. Basin ug iya kitang dakpon ug kuhaon kita aron mahimong ulipon, ug kuhaon ang atong mga asno." 19 Miduol sila sa piniyalan sa balay ni Jose, ug nakigsulti sila kaniya diha sa pultahan sa balay, 20 nga naga-ingon, "Among agalon, milugsong kami dinhi sa unang higayon aron mopalit ug pagkaon. 21 Ug nahitabo kini, nga sa dihang nahiabot kami sa dapit nga among gipahulayan, nga among giablihan ang among mga sako, ug, tan-awa, ang matag salapi sa tawo anaa sa sulod sa iyang sako, ang among salapi anaa sa sakto nga kantidad. Gidala namo kini pagbalik. 22 Nagdala na usab kami palugsong ug dugang nga salapi aron pagpalit ug pagkaon. Wala kami masayod kung si kinsa ang nagsulod sa among salapi sa among mga sako." 23 Miingon ang piniyalan, "Magmalinawon kamo, ayaw kamo kahadlok. Ang inyong Dios ug ang Dios sa inyong amahan mao ang nagsulod sa inyong salapi sa inyong mga sako." Akong nadawat ang inyong salapi." Unya gidala pagawas sa piniyalan si Simeon ngadto kanila. 24 Gidala sa piniyalan ang mga tawo didto sa balay ni Jose. Gihatagan niya sila ug tubig, ug nanghugas sila sa ilang mga tiil. Gihatagan niya ug pagkaon ang ilang mga asno. 25 Ug giandam nila ang mga gasa kay moabot si Jose sa pagka-udto, kay nadungog nila nga mokaon sila didto. 26 Sa dihang nahiabot si Jose sa iyang panimalay, gidala nila ang mga gasa nga anaa kanila didto sa balay, ug miyukbo sa iyang atubangan. 27 Nangutana siya mahitungod sa ilang kahimtang ug miingon, "Maayo ba ang kahimtang sa inyong amahan, kadtong tigulang na nga lalaki nga inyong giingon? Buhi pa ba siya?" 28 Miingon sila, "Ang imong sulugoon nga among amahan anaa sa maayong kahimtang. Buhi pa siya." Unya mihapa ug miyukbo. 29 Sa dihang giyahat niya ang iyang mga mata iyang nakita si Benjamin nga iyang igsoon, ang anak nga lalaki sa iyang inahan, ug siya miingon, "Mao ba kini ang inyong kinamanghorang igsoon nga inyong gisugilon kanako?" Ug unya miingon siya, "Hinaot nga ang Dios maluoy kanimo, akong anak." 30 Nagdali si Jose nga migawas sa lawak, kay naluoy siya pag-ayo sa iyang igsoong lalaki. Nangita siya ug luna aron mohilak. Miadto siya sa iyang lawak ug mihilak didto. 31 Nanghilam-os siya ug migawas. Gipugngan niya ang iyang kaugalingon, nga nag-ingon, "Idalit ang pagkaon." 32 Gidalit sa mga sulugoon ang pagkaon nga alang lamang kang Jose ug alang usab sa iyang mga igsoong lalaki. Nangaon usab didto ang mga Ehiptohanon uban kang Jose tungod kay dili man sila makakaon ug tinapay kauban sa mga Hebreo, kay makauulaw kana alang sa mga Ehiptohanon. 33 Naglingkod ang mga managsoong lalaki sa iyang atubangan, sa pinaka- kamagulangan sumala sa iyang katungod sa pagkamagulang, ug sa pinaka-kamanghoran sumala sa ilang pagkabatan-on. Nahibulong ang mga tawo. 34 Nagpadala si Jose kanila ug bahin sa mga pagkaon nga anaa sa iyang atubangan. Apan ang bahin ni Benjamin adunay kalimahon ang kadaghan kaysa sa iyang mga igsoong lalaki. Miinom sila ug nagmalipayon uban kaniya.

44 Gisugo ni Jose ang piniyalan sa iyang balay, nga nag-ingon, "Pun-a ang mga sako sa mga tawo ug pagkaon, kutob sa ilang madala, ug ibutang ang matag salapi sa tawo sa sulod sa iyang sako. 2 Ibutang ang akong kupa, ang kupa nga plata, sa sulod sa sako sa kinamanghoran, ug ang iyang salapi alang sa trigo." Gibuhat sa piniyalan ang gisulti kaniya ni Jose. 3 Sa pagkabanag-banag sa kabuntagon, ug gipalakaw na ang mga tawo, sila ug ang ilang mga asno. 4 Sa dihang nakagawas na sila sa siyudad apan dili pa halayo, miingon si Jose sa iyang piniyalan, "Tindog, gukda ang mga tawo, ug sa dihang imo silang maapsan, sultihi sila, 'Nganong inyo man nga gibalosan ug daotan ang maayo? 5 Dili ba mao man kini ang kupa nga gina-imnan sa akong agalon, ug ang kupa nga iyang ginagamit sa pagpanagna? Daotan kaayo kining inyong gibuhat.'" 6 Naapsan sila sa piniyalan ug giingon kining mga pulonga kanila. 7 Miingon sila kaniya, "Nganong makasulti man ang among agalon ug pulong nga sama niini? Dili mahimo sa inyong mga sulugoon kanang mga butanga. 8 Tan-awa, ang salapi nga among nakita sa sulod sa among mga sako, gidala namo pagbalik kanimo gikan sa yuta sa Canaan.

Unsaon man namo pagkawat sa plata ni bulawan didto sa balay sa imong agalon? 9 Kung makaplagan kini sa bisan kinsa sa imong mga sulugoon, mamahimo siyang patyon, ug mamahimo usab kaming mga ulipon sa among agalon." 10 Miingon ang piniyalan, "Nan karon mahitabo kini sumala sa inyong mga gipamulong. Kaniya kansang nakaplagan ang kupa mamahimong akong ulipon, ug kamong uban dili pakasad-on." 11 Unya ang matag-usa ka tawo nagdali-dali nga gipanaog ang iyang sako sa yuta, ug giablihan sa matag-usa ang iyang sako. 12 Misusi ang piniyalan. Iyang gisugdan sa kinamagulangan ug nahuman hangtod sa kinamanghoran, ug nakita ang kupa sa sako ni Benjamin. 13 Busa gigisi nila ang ilang mga bisti. Ug gibalik sa matag-usa ang karga sa asno ug mibalik sa siyudad. 14 Mibalik si Juda ug ang iyang mga igsoong lalaki sa balay ni Jose. Anaa pa siya didto, ug miyukbo diha sa iyang atubangan. 15 Miingon si Jose ngadto kanila, "Unsa man kining inyong gibuhat? Wala ba kamo masayod nga ang tawo sama kanako makahimo sa pagpanagna?" 16 Miingon si Juda, "Unsa man ang among masulti sa akong agalon? Unsa man ang among ipamulong? Ni unsaon man namo pagpanalipod sa among kaugalingon? Nasayran sa Dios ang sala sa imong mga sulugoon. Tan-awa, kami mga ulipon sa akong agalon, kanamo ug kaniya usab kansang nakaplagan ang kupa." 17 Miingon si Jose, "Dili ko kana mahimo. Mamahimong akong ulipon, ang tawo kansang nakaplagan ang kupa, apan alang sa uban kaninyo, lakaw pauli sa inyong amahan nga malinawon." 18 Unya miduol si Juda kaniya ug miingon, "Akong agalon, palihog tugoti ang imong sulugoon nga mosulti ug pulong sa igdulongog sa akong agalon, ug ayaw itugot ang imong kasuko nga magkalayo batok sa imong sulugoon, kay ikaw nahisama man sa Paraon. 19 Nangutana ang akong agalon sa iyang mga sulugoon, nga naga-ingon, 'Aduna pa ba kamoy amahan ug igsoong lalaki?' 20 Ug miingon kami sa akong agalon, 'Anaa kami amahan, nga tigulang na, ug usa ka anak sa iyang pagkatigulang, nga gamay'ng bata. Ug ang iyang igsoong lalaki namatay na, ug siya na lamang ang nag-inusarang nahibilin nga anak sa iyang inahan, ug gihigugma siya sa iyang amahan.' 21 Ug ikaw miingon sa imong mga sulugoon, 'Dad-a ninyo siya palugsong aron ako siyang makita.' 22 Ug miingon kami sa akong agalon, 'Ang bata dili makabiya sa iyang amahan. Kay kung siya mobiya sa iyang amahan ang iyang amahan mamatay.' 23 Ug ikaw miingon sa imong mga sulugoon, 'Dili kamo makakita pag-usab sa akong dagway, gawas lang kung ang inyong kinamanghorang igsoon molugsong uban kaninyo.' 24 Ug miabot ang higayon sa dihang mitungas kami didto sa imong sulugoon nga akong amahan, among gisugilon kaniya ang mga pulong sa akong agalon. 25 Ug ang among amahan miingon, 'Lakaw pag-usab, pagpalit ug pagkaon alang kanato.' 26 Ug miingon kami, 'Dili kami molugsong. Apan kung ang among kinamanghorang igsoon uban kanamo, nan molugsong kami, kay dili kami makakita sa panagway sa tawo gawas kung kauban namo ang among kinamanghorang igsoon.' 27 Ang imong sulugoon nga akong amahan nagsulti kanamo, 'Nasayod kamo nga ang akong asawa nakabaton kanako ug duha ka mga anak nga lalaki. 28 Ug ang usa nawala gikan kanako ug ako miingon, "Gikunis-kunis gayod siya, ug sukad wala ko na siya hikit-i." 29 Ug kung inyong kuhaon usab kining usa gikan kanako ug adunay daotang mahitabo kaniya, kamoy magdala sa akong ubanong buhok paubos sa seol nga adunay kasub-anan.' (Sheol h7585) 30 Busa, karon, kung mopauli ako sa imong sulugoon nga akong amahan, ug ang bata dili namo kauban, sanglit ang iyang kinabuhi sumpay man sa kinabuhi sa batang lalaki, 31 moabot gayod, nga kung iyang makita nga dili namo kauban ang bata mamatay siya. Ug ang imong mga sulugoon ang magdala sa ubanong buhok sa imong sulugoon nga among amahan paubos sa seol nga adunay kasub-anan. (Sheol h7585) 32 Kay ang imong sulugoon nagpasalig alang sa batang lalaki ngadto sa akong amahan ug miingon, 'Kung dili ko siya madala pagbalik nganha kanimo, basolon ako sa akong amahan hangtod sa kahangtoran.' 33 Busa karon, palihog tugoti ang imong sulugoon nga magpabilin puli sa batang lalaki aron mahimong sulugoon sa akong agalon, ug tugoti ang batang lalaki nga motungas kauban sa iyang mga igsoong lalaki. 34 Kay unsaon man nako pag-adto sa akong amahan kung ang batang lalaki dili nako kauban? Mahadlok ako nga makita ang daotang mahitabo sa akong amahan."

45 Wala na makapugong si Jose sa iyang kaugalingon atubangan sa tanan niyang mga sulogoon nga nagtindog duol kaniya. Misulti siya sa makusog, "Pahawa kamong tanan gikan kanako." Walay mga sulogoon nga nagpabilin duol kaniya sa dihang gipaila niya ang iyang kaugalingon ngadto sa iyang mga igsoon. 2 Mihilak siya sa makusog, nakadungog niini ang mga Ehiptohanon, lakip ang panimalay sa Paraon. 3 Miingon si Jose sa iyang mga igsoon, "Ako si Jose. Buhi pa ba ang akong amahan?" Wala makatubag kaniya ang iyang mga igsoon, tungod kay nakuyawan sila sa iyang presensiya. 4 Unya si Jose miingon sa iyang mga igsoon, "Palihog, duol kamo kanako." Miduol sila. Siya miingon, "Ako si Jose nga inyong igsoon, nga inyong gibaligya sa Ehipto. 5 Ug karon ayaw kamo kaguol o kasuko sa iyong mga kaugalingon nga inyo akong gibaligya dinhi, kay ang Dios nagpadala kanako una kaninyo aron pagtipig sa kinabuhi. 6 Tungod kay adunay kagutom sa yuta niining duha ka tuig, ug aduna pay lima ka mga tuig

nga dili makahimo sa pag-daro ni mag-ani. 7 Gipadala ako
sa Dios una kaninyo aron matipigan kamo ingon nga mga
nabilin nga kaliwat sa kalibotan, aron magpabilin kamong
mabuhi pinaagi sa dako nga kaluwasan. 8 Busa dili kamo
ang nagpadala kanako apan ang Dios, ug gihimo niya ako
nga amahan sa Paraon, agalon sa tibuok niyang panimalay,
ug pangulo sa tibuok yuta sa Ehipto. 9 Pagdali ug tungas
ngadto sa akong amahan ug ingna siya, 'Mao kini ang
giingon sa imong anak nga si Jose, Gibuhat ako sa Dios
nga agalon sa tibuok Ehipto. Anhi lugsong kanako, ug
ayaw paglangan. 10 Magpuyo ka sa yuta sa Gosen, ug
maduol kana kanako, ikaw ug ang imong mga anak ug
mga anak sa imong mga anak, imong mga karnero ug
ang imong mga baka, ug tanan nga anaa kanimo. 11 Ako
magapatagbo sa inyong panginahanglan didto, kay aduna
pay lima ka mga tuig sa kagutom, aron dili kamo makabsan,
ikaw, imong panimalay, ug ang tanan nga anaa kanimo.
12 Tan-awa, sa inyong mga mata, ug ang mata sa akong
igsoon nga si Benjamin, nga kini ang akong baba nagasulti
kaninyo. 13 Suginlan ninyo ang akong amahan mahitungod
sa tibuok nakong gahom sa Ehipto, sa tanan nga inyong
nakita. Pagdali kamo ug dad-a ang akong amahan lugsong
ngari. 14 Gigakos niya ang iyang igsoon nga si Benjamin
sa liog ug mihilak, ug mihilak usab si Benjamin sa iyang
liog. 15 Gihalokan niya ang tanan niyang mga igsoon ug
mihilak ngadto kanila. Human niana nakig-istorya kaniya
ang iyang mga igsoon. 16 Ang balita mahitungod sa maong
butang gisugilon ngadto sa panimalay sa Paraon; "Miabot
ang mga igsoon ni Jose" Nahimuot pag-ayo niini ang Paraon
ug ang iyang mga sulugoon. 17 Miingon ang Paraon kang
Jose, "Ingna ang imong mga igsoon, 'Buhata kini; kargahi
ang inyong mga hayop ug adto sa yuta sa Canaan. 18
Kuhaa ang inyong amahan ug tibuok panimalay ug anhi
kanako. Ihatag ko kaninyo ang maayong yuta sa Ehipto,
ug makakaon kamo sa tambok sa yuta.' 19 Karon gisugo
kamo, 'Buhata kini, pagkuha ug mga karwahi sa yuta sa
Ehipto alang sa inyong mga kabataan ug sa inyong mga
asawa. Kuhaa ang inyong amahan ug anhi. 20 Ayaw kamo
kabalaka sa inyong mga kabtangan, tungod kay inyo man
ang tanan nga maayo sa yuta sa Ehipto.'" 21 Gibuhat kini sa
mga anak ni Israel. Gihatagan sila ni Jose ug mga karwahe
sumala sa giingon sa Paraon, ug gihatagan usab sila ug
pagkaon sa ilang panaw. 22 Kanilang tanan naghatag siya
sa matag-usa ug ilisan nga bisti, apan iyang gihatagan si
Benjamin ug 300 ka plata ug lima ka ilisan nga bisti. 23
Alang sa iyang amahan gipadala niya kini: napulo ka mga
asno nga puno sa mga maayong butang gikan sa Ehipto; ug
napulo ka baye nga mga asno nga puno ug trigo, tinapay,
ug uban pa nga mga panginahanglan alang sa pagpanaw
sa iyang amahan. 24 Busa gipagikan niya ang iyang mga
igsoon ug sila mibiya. Siya miingon kanila, "Ayaw kamo pag
away sa inyong panaw". 25 Milakaw sila pagawas sa Ehipto
ug miabot sa yuta sa Canaan, ngadto kang Jacob nga ilang
amahan. 26 Gisuginlan nila siya nga nag-ingon, "Buhi pa si
Jose, ug siya ang nagdumala sa tibuok yuta sa Ehipto." Ug
nahibulong ang iyang kasing-kasing, tungod kay wala siya
mituo kanila. 27 Gisugilon nila kaniya ang tanan nga mga
pulong nga gisulti ni Jose kanila. Sa pagkakita ni Jacob sa
mga karwahe nga gipadala ni Jose aron magdala kaniya,
nadasig ang espiritu sa iyang amahan nga si Jacob. 28 Si
Israel miingon, "Husto na. Buhi pa si Jose nga akong anak.
Muadto ako ug makig-kita kaniya sa dili pa ako mamatay."

46 Mipanaw si Israel ngadto sa Berseba uban ang tanan
nga anaa kaniya. Didto naghalad siya ug mga halad
alang sa Dios sa iyang amahan nga si Isaac. 2 Ang Dios
nakigsulti kang Israel sa usa ka panan-awon niana nga gabii,
nga nag-ingon, "Jacob, Jacob." Siya miingon, "Ania ako."
3 Ang Dios nag-ingon, "Ako ang Dios, ang Dios sa imong
amahan. Ayaw kahadlok nga molugsong ngadto sa Ehipto,
kay didto himuon ko ikaw nga dakong nasod. 4 Ako mag-
uban kanimo ngadto sa Ehipto, ug dad-on ko gayod ikaw
pag-usab balik dinhi. Ug itik-op ni Jose ang imong mga mata
pinaagi sa iyang mga kamot." 5 Milakaw si Jacob gikan sa
Berseba. Gidala sa mga anak nga lalaki ni Israel si Jacob
nga ilang amahan, ang ilang mga kabataan, ug ang ilang
mga asawa, sakay sa mga karwahe nga gipadala sa Paraon
aron iyang pagasakyan. 6 Gidala nila ang mga kahayopan
ug ang ilang mga katigayonan nga ilang natigom sa yuta sa
Canaan. Miabot sila sa Ehipto, si Jacob ug ang tanan niyang
mga kaliwatan kuyog kaniya. 7 Iyang gidala uban kaniya
ngadto sa Ehipto ang iyang mga anak nga lalaki, ug ang
mga anak nga lalaki niini, ang iyang mga anak nga babaye
ug ang mga anak nga babaye sa iyang mga anak nga lalaki,
ug tanan niyang mga kaliwatan. 8 Mao kini ang mga ngalan
sa mga anak ni Israel nga miabot sa Ehipto, si Jacob ug
ang iyang mga anak nga lalaki: Si Ruben, kamagulangang
anak ni Jacob; 9 Ang mga anak ni Ruben Hanoc ug si Palu
ug si Hesron ug si Carmi; 10 ang mga anak nga lalaki ni
Simeon, mao sila Jemuel, si Jamin, si Ohad, si Jakin, si
Sohar, ug si Saul, ang anak nga lalaki sa babayeng taga-
Canaan; 11 Ang mga anak nga lalaki ni Levi sila mao si
Gerson, si Cohat, ug si Merari; 12 Ang mga anak nga lalaki
ni Juda: mao sila Er, si Onan, si Sela, si Peres, ug si Sera,
(apan si Er ug Onan namatay sa yuta sa Canaan). Ug ang
mga anak nga lalaki ni Peres mao si Hesron ug Hamul. 13
Ang mga anak nga lalaki ni Isacar mao sila Tola, si Pua, si
Lob, ug si Simron; 14 Ang mga anak nga lalaki ni Zabulon
mao sila Sered, si Elon, ug si Jaleel. 15 Mao kini ang mga

anak nga lalaki ni Lea nga iyang gipakatawo kang Jacob sa Paddan Aram, lakip si Dina nga anak niyang babaye. Mikabat ug 33 ang iyang mga anak nga lalaki ug ang mga anak niyang babaye. **16** Ang mga anak nga lalaki ni Gad mao sila Sifeon, si Hagi, si Suni, si Esbon, si Eri, si Arod, ug si Areli. **17** Ang mga anak nga lalaki ni Aser mao sila Imna, si Iska, si Isvi, ug si Beria. Ug si Sera mao ang ilang igsoong babaye. Ug mga anak nga lalaki ni Beria mao sila Eber ug si Malkiel. **18** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Zilfa, kansang gihatag ni Laban ngadto sa iyang anak nga babaye nga si Lea. Mao kini ang iyang mga gipakatawo kang Jacob-16 tanan. **19** Ang mga anak nga lalaki sa asawa ni Jacob nga si Raquel mao sila Jose ug Benjamin. **20** Sa Ehipto si Manases ug Efraim natawo kang Jose pinaagi kang Asenat, ang anak nga babaye ni Potifera nga pari sa On. **21** Ang mga anak nga lalaki ni Benjamin mao sila Bela, Betser, Asbel, Gera, Naaman, Ehi, Ros, Mufim, Hufim, ug si Ared. **22** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Jacob nga natawo ngadto kang Raquel-14 tanan. **23** Ang anak nga lalaki ni Dan mao si Husim. **24** Ang mga anak nga lalaki ni Neftali mao sila Jaseel, si Guni, si Jeser, ug si Selem. **25** Mao kini ang mga anak nga lalaki nga natawo kang Jacob pinaagi kang Bilha, kansang gihatag ni Laban ngadto kang Raquel nga anak niyang babaye - pito tanan. **26** Ang tanang tawo nga miabot uban ni Jacob ngadto sa Ehipto, nga mao ang iyang mga kaliwat, wala pay labot ang mga asawa sa mga anak ni Jacob nga lalaki 66 tanan. **27** Apil sa duha ka mga anak nga lalaki ni Jose nga natawo kaniya sa Ehipto, 70 tanan ang mga sakop sa iyang panimalay ang miadto sa Ehipto. **28** Gipadala ni Jacob si Juda una kanila ngadto kang Jose aron ipakita kaniya ang dalan paingon sa Gosen, ug nakaabot sila sa yuta sa Gosen. **29** Giandam ni Jose ang iyang karwahe ug mitungas sa Gosen aron sa pakigkita kang Israel nga iyang amahan. Nakita niya siya, migakos sa iyang liog, ug naghilak ug dugay. **30** Si Israel miingon kang Jose, "Karon tugoti ako nga mamatay na, sanglit nakita ko na ang imong panagway, nga ikaw buhi pa." **31** Miingon si Jose sa iyang mga igsoong lalaki ug sa panimalay sa iyang amahan, "Moadto ako ug sultihan ko ang Paraon, nga mag-ingon, 'Ang akong mga igsoong lalaki ug ang panimalay sa akong amahan, nga anaa sa yuta sa Canaan, nahiabot kanako. **32** Ang mga tawo mga magbalantay, tungod kay tig-atiman man sila sa mga kahayopan. Gidala nila ang ilang mga karnero, mga baka, ug ang tanan nga anaa kanila." **33** Moabot ang higayon, sa dihang tawgon kamo sa Paraon ug pangutan-on, "Unsa man ang inyong trabaho?" **34** kinahanglan kamong moingon nga, "Ang imong mga sulugoon mga tig-atiman ug mga kahayopan sukad pa sa pagkabatan-on ug hangtod karon, kami, ug ang among mga katigulangan.' Buhata kini aron makapuyo kamo sa yuta sa Gosen, kay ang mga magbalantay ginakasilagan man sa mga Ehiptohanon."

47 Unya miadto ug miingon si Jose sa Paraon, "Miabot gikan sa yuta sa Canaan ang akong amahan ug akong mga igsoon, ang ilang mga karnero, ilang mga kahayopan, ug ang tanan nga ilang gipanag-iyahan. Tan-awa, anaa sila sa yuta sa Gosen." **2** Gikuha niya ang lima niya ka mga igsoon ug gipaila-ila ngadto sa Paraon. **3** Miingon ang Paraon sa mga igsoon ni Jose "Unsa man ang inyong mga trabaho?" Miingon sila sa Paraon, "Magbalantay sa mga karnero ang imong mga sulugoon, sama sa among katigulangan." **4** Unya miingon sila sa Paraon, "Mianhi kami aron mopuyo sa yuta sa makadiyot lang. Walay kalan-on alang sa mga karnero sa imong sulugoon, tungod kay hilabihan man kaayo ang kagutom sa yuta sa Canaan. Busa karon, palihog tugoti nga mopuyo ang imong mga sulugoon sa yuta sa Gosen." **5** Unya nakig-istorya ang Paraon kay Jose, nga miingon, "Mianha kanimo ang imong amahan ug imong mga igsoon. **6** Ang yuta sa Ehipto alang kanimo. Ipahiluna ang imong amahan ug ang imong mga igsoon sa labing maayong dapit, ang yuta sa Gosen. Kung may nailhan ka nga adunay katakos kanila, himoa silang tig-atiman sa akong kahayopan." **7** Unya gidala ni Jose si Jacob nga iyang amahan ug gipaila-ila sa Paraon. Gipanalanginan ni Jacob ang Paraon. **8** Miingon ang Paraon kay Jacob, "Pila na man imong edad?" **9** Mitubag si Jacob sa Paraon, "130 ka mga tuig ang akong paglakaw niining kalibotana. Hamubo lang ang mga tuig sa akong kinabuhi ug daghang kasakitan. Dili sama kataas sa kinabuhi sa akong mga katigulangan." **10** Unya gipanalanginan ni Jacob ang Paraon ug mibiya sa iyang atubangan. **11** Unya gipahimutang ni Jose ang iyang amahan ug ang iyang mga igsoon. Gihatagan niya sila ug luna sa yuta sa Ehipto, ang pinaka labing maayo nga yuta, mao ang yuta sa Ramases, sumala sa gisugo sa Paraon. **12** Naghatag si Jose ug pagkaon sa iyang amahan, sa iyang mga igsoon, ug sa tanang anaa sa panimalay sa iyang amahan, sumala sa gidaghanon sa ilang mga sakop. **13** Karon wala nay pagkaon sa tibuok yuta; tungod sa hilabihang kagutom. Nangaluya ang katawhan sa Ehipto ug ang katawhan sa Canaan tungod sa hilabihan nga kagutom. **14** Gitigom ni Jose ang tanan nga salapi nga anaa sa yuta sa Ehipto ug sa yuta sa Canaan, pinaagi sa pagbaligya ug trigo ngadto sa mga lumolupyo. Unya gidala ni Jose ang salapi ngadto sa palasyo sa Paraon. **15** Sa diha nga nagasto ang tanang salapi sa yuta sa Ehipto ug sa Canaan, miadto ang tanang mga Ehiptohanon kang Jose ug miingon, "Hatagi kami ug pagkaon! Nganong kinahanglan nga kami mamatay sa imong atubangan tungod ba kay nahurot na ang among salapi?" **16** Miingon si Jose, "Kung nahurot

na ang inyong salapi, dalaha ang inyong mga kahayopan nganhi ug hatagan ko kamo ug pagkaon baylo sa inyong mga hayop." 17 Busa gidala nila ang ilang mga hayop ngadto kang Jose. Gihatagan sila ni Jose ug pagkaon baylo sa ilang mga kabayo, sa mga karnero, sa mga baka, ug mga asno. Gipakaon niya sila ug tinapay agig baylo sa tanan nilang mga kahayopan niadtong tuiga. 18 Sa natapos kadtong tuiga, miadto sila kaniya sa sunod nga tuig ug miingon kaniya, "Dili namo itago sa among agalon nga ang among salapi nahurot na, ug ang panon sa mga baka nga ana sa akong agalon. Wala nay nahibilin sa atubangan sa among agalon, gawas sa among lawas ug among yuta. 19 Nganong kinahanglan man nga mamatay kami sa imong atubangan, ug madaot ang among yuta? Palita kami ug ang among yuta agig baylo sa pagkaon, ug kami ug ang among yuta mahimong ulipon sa Paraon. Hatagi kamig binhi aron kami mabuhi ug dili mamatay, ug aron dili mapasagdan ang yuta." 20 Busa gipalit ni Jose ang tanang yuta sa Ehipto alang kang Paraon. Sa matag Ehiptohanon gibaligya nila ang ilang uma, tungod kay ang kagutom hilabihan na gayod. Sa ingon-ani nga pamaagi, napanag-iya sa Paraon ang yuta. 21 Alang sa mga tawo, gihimo niya silang ulipon gikan sa usa ka utlanan sa Ehipto ngadto sa pikas nga utlanan. 22 Apan wala gipalit ni Jose ang yuta sa mga pari tungod kay gitagbo man ang mga pagpanginahanglan sa mga pari. Sila mikaon gikan sa gahin nga gihatag sa Paraon kanila. Tungod niana wala nila gibaligya ang ilang yuta. 23 Unya miingon si Jose sa mga katawhan, "Tan-awa, gipalit ko kamo ug inyong yuta alang sa Paraon. Karon ania ang binhi para kaninyo, ug tamni ang yuta. 24 Sa ting-ani, ihatag ninyo ang ika-limang bahin ngadto sa Paraon, ug ang ika-upat nga bahin alang sa inyong kaugalingon, sa binhi sa kaumahan ug alang sa pagkaon sa inyong panimalay ug sa inyong mga kabataan." 25 Sila miingon, "Giluwas nimo ang among kinabuhi. Makakaplag unta kami ug pabor sa imong panan-aw. Kami mamahimong ulipon sa Paraon." 26 Busa nagbuhat si Jose ug balaod ug gipatuman sa yuta sa Ehipto hangtod niining adlawa, nga ang ika-limang bahin iya sa Paraon. Ang yuta lamang sa pari ang wala napanag-iya sa Paraon. 27 Busa nagpuyo si Israel sa yuta sa Ehipto, sa yuta sa Gosen. Nakapanag-iya ang iyang mga katawhan ug kabtangan didto ug sila nagmabungahon ug nanaghan pag-ayo. 28 Nagpuyo si Jacob sa yuta sa Ehipto sulod sa 17 ka mga tuig, busa ang katuigan sa kinabuhi ni Jacob nagpangidaron ug 147 ka mga tuig. 29 Sa dihang hapit na mamatay si Israel, gitawag niya ang iyang anak nga si Jose ug miingon siya kaniya, "Kung makakaplag ako karon ug pabor sa imong atubangan, ibutang ang imong kamot ubos sa akong paa, ug ipakita kanako ang imong pagkamatinud-anon ug pagkamasaligan. Palihog ayaw ako ilubong sa Ehipto. 30 Sa dihang matulog na ako uban sa akong mga amahan, dad-a ako sa gawas sa Ehipto ug ilubong ako sa lubnganan sa akong mga katigulangan." Miingon si Jose, "Buhaton ko ang giingon mo." 31 Miingon si Israel, "Panumpa kanako," ug nanumpa si Jose kaniya. Unya miduko si Israel sa ulohan sa iyang higdaanan.

48 Nahiabot ang panahon human niining mga butanga, adunay usa ka tawo nga nag-ingon ngadto kang Jose, "Tan-awa, nagsakit ang imong amahan." Busa, gidala uban kaniya ang iyang duha ka mga anak nga lalaki, sila Manases ug Efraim. 2 Sa dihang nasuginlan si Jacob, "Lantawa, nahiabot ang imong anak nga si Jose aron makita ka." Naningkamot sa pagbangon si Israel ug milingkod sa higdaanan. 3 Nag-ingon si Jacob kang Jose, "Nagpakita kanako ang Dios nga labing gamhanan sa Luz sa yuta sa Canaan. Gipanalanginan niya ako 4 ug nag-ingon kanako, 'Tan-awa, himuon ko ikaw nga magmabungahon ug modaghan. Himuon ko kanimo ang usa ka pundok sa mga nasod. Ihatag ko kanimo kining yuta sa imong mga kaliwatan ingon nga katigayonan sa dayon.' 5 Ug karon ang imong duha ka mga anak nga lalaki, nga natawo kanimo sa yuta sa Ehipto sa wala pa ako nahiabot kanimo didto sa Ehipto, akoa sila. Maako si Efraim ug Manases, ingon nga sila Ruben ug Simeon akoa man. 6 Ang imong mga kabataan nga mosunod kanila mamaimo; sila igasulat ilalom sa mga ngalan sa ilang mga igsoong lalaki sa ilang panulundon. 7 Apan alang kanako, niadtong nahiabot ako gikan sa Paddan, sa akong kasubo si Raquel namatay sa dalan sa yuta sa Canaan, samtang aduna pay pipila ka hilay-on paingon sa Efrata. Gilubong ko siya sa dalan paingon sa Efrata (kadto mao ang Betlehem)." 8 Sa dihang nakita ni Israel ang mga anak nga lalaki ni Jose, siya nag-ingon, "Kinsa man kini sila?" 9 Nag-ingon si Jose sa iyang amahan, "Sila ang akong mga anak nga lalaki nga gihatag sa Dios kanako dinhi." Miingon si Israel, "Dad-a sila kanako, aron sila akong mapanalanginan." 10 Karon hanap na ang mga mata ni Israel tungod sa iyang pangidaron, busa dili na siya halos makakita. Ug gipaduol ni Jose sila kaniya, ug iya silang gihalokan ug gigakos. 11 Nag-ingon si Israel kang Jose, "Wala ko kini damha nga makita ko pag-usab ang imong nawong, apan gitugutan pa gayod gani ako sa Dios nga makita lakip ang imong mga anak." 12 Ug gikuha silang duha ni Jose gikan sa tunga sa mga tuhod ni Israel, ug unya siya miduko sa iyang nawong ngadto sa yuta. 13 Gikuha silang duha ni Jose, si Efraim sa iyang tuo nga kamot ngadto sa wala nga kamot ni Israel, ug si Manases sa iyang wala nga kamot ngadto sa tuo nga kamot ni Israel, ug gidala sila paduol kaniya. 14 Gipataas ni Israel ang iyang tuong kamot ug gipatong kini ibabaw

sa ulo ni Efraim nga kamanghoran, ug ang iyang wala nga kamot gipatong sa ulo ni Manases. Iyang gisaylo ang iyang mga kamot, kay si Manases man ang kinamaguwangan. **15** Nagpanalangin si Israel kang Jose nga nag-ingon, “Ang Dios kaniadto nga gialagaran sa akong mga amahan nga sila Abraham ug Isaac, ang Dios nga nag-atiman kanako hangtod niining adlawa, **16** ang anghel nga nagapanalipod kanako gikan sa tanang kadaot, hinaot magpanalangin siya niining mga bataa. Hinaot pa unta nga ang akong ngalan maingalan kanila, ug ang ngalan sa akong mga amahan nga sila Abraham ug Isaac. Hinaot sila mosanay ngadto sa panon sa kalibotan.” **17** Sa dihang nakita ni Jose ang tuong kamot sa iyang amahan nga gibutang sa ulo ni Efraim, wala kini nakapahimuot kaniya. Iyang gikuha ang kamot sa iyang amahan ug gibalhin kini gikan sa ulo ni Efraim ngadto sa ulo ni Manases. **18** Nag-ingon si Jose ngadto sa iyang amahan, “Dili, akong amahan; kay kini ang kinamagulangan. Ibutang ang imong tuong kamot sa iyang ulo.” **19** Ang iyang amahan nagbalibad ug nag-ingon, “Nasayod ako, akong anak, nasayod ako. Siya usab mahimong usa ka katawhan, ug mahimo usab siyang usa ka bantogan. Apan ang iyang manghod mas bantogan pa gayod kay kaniya, ug ang iyang kaliwatan mahimong bagang panon sa mga nasod.” **20** Gipanalanginan ni Israel sila niadtong adlawa niining mga pulonga, “Magalitok ang katawhan sa Israel ug mga panalangin pinaagi sa imong ngalan nga maga-ingon, 'Hinaot nga maghimo ang Dios kanimo sama kang Efraim ug sama kang Manases'.” Niini nga paagi, gibutang ni Israel si Efraim sa unahan ni Manases. **21** Nag-ingon si Israel kang Jose, “Tan-awa, hapit na ako mamatay, apan magauban ang Dios kanimo, ug magadala kanimo pabalik sa yuta sa imong mga amahan. **22** Ngadto kanimo, ingon nga usa ka labaw kay sa imong mga igsoong lalaki, ihatag ko kanimo ang habog nga bukid nga akong gikuha gikan sa mga Amorihanon pinaagi sa akong espada ug sa akong pana.”

49 Unya gitawag ni Jacob ang iyang mga anak nga lalaki, ug miingon, “Pagtigom kamong tanan, aron akong masulti kaninyo kung unsa ang mahitabo kaninyo sa umaabot. **2** Pagtigom kamo ug paminaw, kamong mga anak nga lalaki ni Jacob. Paminaw kamo kang Israel, nga inyong amahan. **3** Ruben, ikaw ang akong kinamagulangan, ang akong kusog, ug ang sinugdanan sa akong kalig-on, dungganan sa dignidad, ug dungganan sa gahom. **4** Dili magpungan nga sama sa naghaganas nga tubig, wala na kanimo ang pagkamadungganon, tungod kay ikaw misaka sa higdaanan sa imong amahan. Unya imong gihugawan kini; misaka ka sa akong tuloganan. **5** Si Simeon ug Levi magkauban. Ang mga hinagiban sa pagpatay mao ang ilang mga espada. **6** O, akong kalag, ayaw pagduol sa ilang tigom; ayaw pag-apil sa ilang mga panagtigom, sanglit kay ang akong kasingkasing hilabihan ra kaayo kadungganon alang niana. Tungod kay sa ilang kasuko sila mipatay ug mga tawo. Ilang kalipay ang pagtigbas sa tikod sa mga baka. **7** Matinunglo ang ilang kasuko, tungod kay kini pintas- ug ang ilang kapungot, tungod kay kini bangis. Ako silang bahinon kang Jacob ug patibulaagon sila sa Israel. **8** Juda, ang imong mga igsoong lalaki magadayeg kanimo. Ang imong kamot maanaa sa liog sa imong mga kaaway. Ang mga anak nga lalaki sa imong amahan moyukbo sa imong atubangan. **9** Si Juda anak sa liyon. Akong anak, ikaw nahibalik gikan sa imong mga biktima. Mitikubo siya, mihapa siya sama sa liyon, sama sa bayeng liyon. Kinsa may mangahas nga mopukaw kaniya? **10** Ang baton dili mahimulag gikan kang Juda, ni ang sungkod sa magmamando gikan sa taliwala sa iyang mga tiil, hangtod nga moabot ang Silo. Ang mga nasod motuman kaniya. **11** Igahigot ang iyang nating kabayo ngadto sa paras, ug ang nati sa iyang asno ngadto sa piniling paras, gilabhan niya ang iyang mga bisti ngadto sa bino, ug ang iyang kupo sa duga sa ubas. **12** Ang iyang mga mata sama kaitom sa bino, ug ang iyang mga ngipon sama kaputi sa gatas. **13** Magpuyo si Zabulon sa baybayon sa kadagatan. Mamahimo siyang dunggoanan sa mga barko, ug ang iyang utlanan mosangko ngadto sa Sidon. **14** Si Isacar ang kusgang asno, nga nagahigda sa taliwala sa mga kulongan sa mga karnero. **15** Makakita siya ug maayong kapahulayan ug maanindot nga yuta. Iyang bawogon ang iyang abaga sa kabug-at ug mahimo siyang ulipon sa buluhaton. **16** Magahukom si Dan sa iyang mga katawhan isip usa sa mga banay sa Israel. **17** Si Dan mamahimong bitin sa daplin sa dalan, ang malalang bitin sa agianan nga mopaak sa tikod sa kabayo, aron mahulog ang nagsakay niini. **18** Maghulat ako sa imong kaluwasan, Yahweh. **19** Gad- ang mga manggugubat mohasmag kaniya, apan atakihon niya sila diha sa ilang mga tikod. **20** Ang pagkaon ni Aser mamahimong sama sa dato, ug siya magatagbo ug harianong mga pagkaon. **21** Si Neftali ang bayeng binaw nga nakabuhi, ug siya makabaton ug maanyag nga mga anak. **22** Si Jose ang mabungahon nga dagkong sanga, ang mabungahon nga dagkong sanga haduol sa tuboran, kansang mga sanga mikatay saylo sa pader. **23** Moataki kaniya ang mga mamamana ug moigo ug mosamok kaniya. **24** Apan ang iyang pana magpabiling makanunayon, ug ang iyang mga kamot mahimong hanas tungod sa mga kamot sa Makagagahom ni Jacob, tungod sa ngalan sa Magbalantay, ang Bato sa Israel. **25** Tungod kay ang Dios sa imong amahan, nga motabang kanimo, ug tungod sa Halangdong Dios, nga magapanalangin kanimo sa mga panalangin

gikan sa kahitas-an, mga panalangin sa kinahiladman, mga panalangin sa mga dughan ug tagoangkan. 26 Ang mga panalangin sa imong amahan mas modako kaysa sa mga karaang kabukiran o sa mga ginatinguha nga mga butang sa malungtarong kabungtoran. Sila maanaa sa ulo ni Jose, ang mga panalangin nga gikurona kaniya nga prinsipe sa iyang mga igsoon. 27 Si Benjamin mao ang gigutom nga lobo. Sa kabuntagon siya motukob sa iyang tukbonon, ug sa kagabhion iyang bahinon ang iyang mga gipanglimbongan." 28 Mao kini ang mga dose ka mga banay ni Israel. Mao kini ang gisulti sa ilang amahan ngadto kanila sa dihang iya silang gipanalanginan. Ang matag-usa iyang gipanalanginan ug haom nga panalangin. 29 Unya iya silang gitugonan ug siya miingon kanila, "Hapit na ako moadto sa akong mga katawhan. Ilubong ako uban sa akong mga katigulangan sa langob nga anaa sa uma ni Efron nga Hetihanon, 30 sa langob nga anaa sa uma ni Macpela, kung asa haduol sa Mamre sa yuta sa Canaan, ang uma nga pinalit ni Abraham aron mamahimong dapit alang sa lubnganan gikan kang Efron nga Hetihanon. 31 Gilubong nila didto si Abraham ug si Sara nga iyang asawa; Gilubong nila didto si Isaac ug si Rebecca nga iyang asawa; ug akong gilubong didto si Lea. 32 Ang uma ug ang langob nga anaa niini nga napalit gikan sa katawhan sa Het." 33 Sa dihang nahuman si Jacob ug tugon niini ngadto sa iyang mga anak nga lalaki, iyang gi-alsa ang iyang mga tiil ngadto sa iyang higdaanan, miginhawa sa iyang kataposan, ug miadto sa iyang mga katawhan.

50 Unya nasubo pag-ayo si Jose nga nakoyapan siya atubangan sa iyang amahan, ug mihilak siya, ug gihagkan niya siya. 2 Gisugo ni Jose ang iyang mga sulugoon nga mga mananambal sa pagbalsamar sa iyang amahan. 3 Busa ang mga mananambal mibalsamar kang Israel. Naabtan sila ug 40 ka mga adlaw, kay mao kana ang kinatibuk-an nga panahon sa pagbalsamar. Ang mga Ehiptohanon naghilak alang kaniya sulod sa 70 ka mga adlaw. 4 Sa dihang ang mga adlaw sa pagsubo natapos na, nakigsulti si Jose ngadto sa kinatas-ang hukmanan sa Paraon ug miingon, "Kung karon ako nakakaplag ug pabor sa imong mga mata, palihog pakig-istorya ngadto sa Paraon, nga mag-ingon, 5 "Gipasaad ako sa akong amahan, nga nag-ingon, "Tan-awa, hapit na ako mamatay. Ilubong mo ako sa lubnganan nga akong gikalot alang sa akong kaugalingon sa yuta sa Canaan. Diin didto mo ako ilubong." Karon tugoti ako nga motungas ug molubong sa akong amahan, ug unya mobalik ako."' 6 Mitubag ang Paraon, "Lakaw ug ilubong ang imong amahan, ingon nga siya nagpasaad kanimo." 7 Mitungas si Jose aron sa paglubong sa iyang amahan. Kauban niya mitungas ang tanang kadagkoan sa Paraon, ang mga anaa sa hukmanan sa iyang panimalay, ug ang tanang labaw sa mga kadagkoan sa yuta sa Ehipto, 8 uban ang tanang panimalay ni Jose ug ang iyang mga igsoon, ug ang panimalay sa iyang amahan. Apan ilang gibilin ang mga gagmayng kabataan, ilang mga karnero, ug ilang mga baka, sa yuta sa Gosen. 9 Ang mga nagakarwahe ug ang manggugubat miuban kaniya. Daghan kaayo kini nga pundok sa katawhan. 10 Sa dihang miabot sila sa giokanan sa Atad sa ubang bahin tabok sa Jordan, nagbangotan sila pag-ayo ug nagsubo sa hilabihan gayod. Didto si Jose nagmugna ug kasubo sa pito ka adlaw alang sa iyang amahan. 11 Sa dihang ang mga lumolupyo sa yuta, ang mga Canaanhon, nakita ang pagbangotan sa giokanan sa Atad, sila miingon, "Subo kaayo kini nga higayon alang sa mga Ehiptohanon." Busa kining dapita ginatawag nga Abel Misraim, nga diin kini unahan sa Jordan. 12 Busa gibuhat sa iyang mga anak alang kang Jacob sumala sa iyang gitugon kanila. 13 Gidala siya sa iyang mga anak didto sa yuta sa Canaan ug gilubong siya sa langob sa uma sa Macpela, duol sa Mamre. Gipalit ni Abraham ang langob uban ang uma alang sa lugar sa paglubong. Iya kining gipalit gikan kang Efron ang Hetihanon. 14 Paghuman niya ug lubong sa iyang amahan, mibalik si Jose ngadto sa Ehipto, siya, uban ang iyang mga igsoon, ug ang tanang miuban kaniya sa paglubong sa iyang amahan. 15 Sa dihang ang mga igsoon ni Jose nakakita nga ang ilang amahan namatay na, sila miingon, "Unsa kaha kung si Jose nagdumot ug gusto niya nga magbayad kita kaniya sa kinatibuk-an sa tanang kadaotan nga atong nahimo kaniya?" 16 Busa ilang gipatawag si Jose ug miingon, "Naghatag ug tugon ang imong amahan sa wala pa siya namatay, miingon siya, 17 'Sultihi si Jose niini, "Palihog pasayloa ang kalapasan sa imong mga igsoon ug ang ilang sala sa dihang sila naghimo ug daotan kanimo." Karon palihog pasayloa ang mga sulugoon sa Dios sa imong amahan." Mihilak si Jose sa dihang nakigsulti sila kaniya. 18 Ang iyang mga igsoon usab miadto ug mihapa sa yuta diha sa iyang atubangan. Miingon sila, "Tan-awa, kami imong mga sulugoon." 19 Apan si Jose mitubag kanila, "Ayaw kamog kahadlok. Anaa ba ako sa dapit sa Dios? 20 Kay alang kaninyo, gusto ninyo nga buhatan ako ug daotan, apan alang sa Dios aduna siyay maayo nga katuyoan, aron sa pagtipig sa kinabuhi sa daghang mga tawo, sama sa inyong nakita karon. 21 Busa karon ayaw kahadlok. Ako magapatagbo alang kaninyo ug sa inyong kabataan." Gihupay niya sila sa niini nga paagi ug malumo nga nakigsulti kanila. 22 Mipuyo si Jose sa Ehipto, kauban sa pamilya sa iyang amahan. Siya nabuhi sulod sa 110 ka-tuig. 23 Nakita ni Jose ang ika-tulo nga kaliwatan ni Efraim. Nakita pa gayud niya ang anak ni Makir nga anak ni

Manases. Mga “natawo sila sa iyang mga tuhod.” **24** Miingon
si Jose sa iyang mga igsoon, “Hapit na ako mamatay; apan
ang Dios moadto kaninyo ug magdala kaninyo gawas niining
yutaa ngadto sa yuta nga diin iyang gisaad nga ihatag
ngadto kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob.” **25** Unya
gipapanumpa ni Jose ang mga tawo sa Israel ug panaad.
Miingon siya, “Ang Dios gayod moanhi kaninyo. Niana nga
panahon kinahanglan ninyong dad-on ang akong mga bukog
gikan dinhi.” **26** Busa si Jose namatay, sa panuigon nga 110.
Ila siyang gipabalsamar ug siya ilang gibutang sa lungon sa
Ehipto.

Exodo

1 Mao kini ang mga ngalan sa mga anak nga lalaki ni Israel
nga si Jacob nga miabot ngadto sa Ehipto, matag usa
uban sa iyang panimalay: **2** Si Reuben, Simeon, Levi, ug si
Juda, **3** si Isacar, Zebulun, ug si Benjamin, **4** si Dan, Neftali,
Gad, ug si Asher. **5** Mikabat ug 70 ang gidaghanon sa
tanang katawhan nga mga kaliwat ni Jacob. Atua na daan si
Jose sa Ehipto. **6** Unya namatay si Jose, ang tanan niyang
igsoon nga mga lalaki, ug ang tanan niana nga kaliwatan. **7**
Nagmabungahon ang mga Israelita, midaghan pag-ayo, ug
nahimong hilabihan ka kusgan; nalukop nila ang yuta. **8**
Unya karon adunay bag-o nga hari ang mibarog sa Ehipto,
siya nga wala makaila mahitungod kang Jose. **9** Miingon
siya sa iyang katawhan, "Tan-awa, mas daghan pa ug mas
kusgan ang mga Israelita kaysa kanato. **10** Umari kamo,
magmanggialamon kita sa pagtagad kanila, kay kondili
magpadayon sila ug kadaghan, ug kung moabot ang gubat,
makig-uban sila sa atong mga kaaway, makig-away batok
kanato, ug mobiya sa yuta." **11** Busa gibutangan nila sila ug
mga tinugyanan sa trabaho aron sa pagdaogdaog kanila
pinaagi sa malisod nga trabaho. Nagtukod ang mga Israelita
ug mga siyudad nga tipiganan alang sa Faraon: ang Pitom
ug ang Rameses. **12** Apan sa dihang gidaogdaog sila pag-
ayo sa mga Ehiptohanon, misamot hinuon ug kadaghan
ug mikatag pag-ayo ang mga Israelita. Busa nagsugod
na ug kalisang ang mga Ehiptohanon sa mga Israelita.
13 Gipatrabaho pag-ayo sa mga Ehiptohanon ang mga
Israelita. **14** Gihimo nila nga mapait ang ilang pagkinabuhi
tungod sa malisod nga pagpatrabaho pinaagi sa pagbuhat
ug alkitran ug tisa, ug uban sa tanang matang sa buluhaton
sa kaumahan. Malisod gayod ang tanan nilang kinahanglan
nga trabahoon. **15** Unya nakigsulti ang hari sa Ehipto ngadto
sa mga mananabang nga Hebreohanon; ang ngalan sa
usa mao si Shefra, ug ang usa mao si Pua. **16** Miingon
siya, "Sa dihang magpaanak kamo sa mga babaye nga
Hebreohanon didto sa paanakan, bantayi sila sa dihang
manganak na sila. Kung lalaki kini, nan kinahanglan nga
patyon ninyo siya; apan kung babaye kini, nan mabuhi siya."
17 Apan adunay kahadlok ang mga mananabang ngadto sa
Dios ug wala gituman ang gisugo sa hari sa Ehipto kanila;
hinuon, gipasagdan nila nga mabuhi ang mga batang lalaki.
18 Gipatawag sa hari sa Ehipto ang mga mananabang ug
giingnan sila, "Nganong gibuhat man ninyo kini, ug gitugotan
nga mabuhi ang mga bata nga lalaki?" **19** Mitubag ang
mga mananabang ngadto sa Faraon, "Ang mga babaye nga
Hebreohanon dili sama sa mga babaye nga Ehiptohanon.
Isog kaayo sila ug nakapanganak na sila sa wala pa moabot
ang mananabang kanila." **20** Gipanalipdan sa Dios kini nga
mga mananabang. Nagkadaghan ug maayo ang katawhan
ug nahimong hilabihan kakusgan. **21** Tungod kay ang mga
mananabang may kahadlok man sa Dios, gihatagan niya
sila ug mga pamilya. **22** Gimandoan sa Faraon ang tanan
niyang katawhan, "Kinahanglan nga ilabay ninyo ngadto sa
suba ang matag lalaki nga matawo, apan tugoti ninyo nga
mabuhi ang matag bata nga babaye."

2 Karon giminyoan sa lalaki nga gikan sa tribo ni Levi ang
babaye nga gikan usab sa kaliwat ni Levi. **2** Namabdos
ang babaye ug nanganak ug usa ka batang lalaki. Sa dihang
nakita niya nga himsog siya nga batang lalaki, gitagoan niya
siya sulod sa tulo ka bulan. **3** Apan sa dihang dili na niya
siya matago, mikuha siya ug basket nga papyrus ug gibulitan
kini sa aspalto ug alkitran. Unya gisulod niya ang bata niini
ug gipahiluna kini taliwala sa kabugangan didto sa tubig nga
daplin sa suba. **4** Nagbarog ang iyang igsoon nga babaye
didto sa unahan aron makita kung unsa ang mahitabo kaniya.
5 Milugsong sa suba ang anak nga babaye sa Faraon aron
maligo samtang naglakaw ang iyang mga katabang daplin
sa suba. Nakita niya ang basket taliwala sa kabugangan
ug gisugo niya ang iyang katabang nga kuhaon kini. **6** Sa
pag-abli niya niini, nakita niya ang bata. Tan-awa, naghilak
ang bata. Naluoy siya kaniya ug miingon, "Sigurado gayod
nga usa kini sa mga anak sa mga Hebreohanon." **7** Unya
miingon ang igsoon nga babaye sa bata ngadto sa anak nga
babaye sa Faraon, "Kinahanglan ba nga molakaw ako ug
mangita ug babaye nga Hebreohanon aron magpasuso sa
bata alang kanimo?" **8** Miingon ang anak nga babaye sa
Faraon ngadto kaniya, "Lakaw." Busa milakaw ang batan-
ong babaye ug gikuha ang inahan sa bata. **9** Miingon ang
anak nga babaye sa Faraon sa inahan sa bata, "Dad-a
kining bataa ug atimana siya alang kanako, ug suholan ko
ikaw." Busa gidala sa babaye ang bata ug giatiman siya. **10**
Sa dihang midako na ang bata, gidala niya siya sa anak
nga babaye sa Faraon, ug nahimo siya nga iyang anak nga
lalaki. Ginganlan niya siya ug Moises ug miingon, "Tungod
kay gikuha ko siya gikan sa tubig." **11** Sa dihang midako
na si Moises, miadto siya sa iyang katawhan ug naniid sa
ilang hilabihan nga pagtrabaho. Nakita niya ang usa ka
Ehiptohanon nga gikulata ang usa ka Hebreohanon, usa sa
iyang katawhan. **12** Milingi-lingi siya, ug sa dihang nakita
niya nga walay tawo didto, gipatay niya ang Ehiptohanon ug
gitagoan ang lawas niini sa balas. **13** Miadto na usab siya
pagkasunod adlaw, ug, tan-awa, nag-away ang duha ka
Hebreohanon. Miingon siya sa tawo nga sad-an, "Nganong
gisumbag man nimo ang imong kauban?" **14** Apan miingon
ang lalaki, "Kinsa man ang naghimo kanimo nga pangulo ug
maghukom nganhi kanamo? Naglaraw ka ba nga patyon ako
sama sa imong pagpatay sa Ehiptohanon?" Unya nahadlok

si Moises ug miingon, “Sigurado gayod nga nasayran na sa
uban ang akong nabuhat.” 15 Karon sa dihang nadunggan
sa Faraon ang mahitungod niini, gisulayan niya sa pagpatay
si Moises. Apan mikalagiw si Moises gikan sa Faraon ug
mipuyo didto sa yuta sa Midian. Didto milingkod siya sa kilid
sa atabay. 16 Karon ang pari sa Midian adunay pito ka mga
anak nga babaye. Miabot sila, nagsag-ob ug tubig, ug gipuno
ang imnanan ug tubig sa mga mananap aron paimnon ang
panon sa mga karnero sa ilang amahan. 17 Miabot ang mga
magbalantay sa karnero ug misulay sa pagpahawa kanila,
apan miadto si Moises ug gitabangan sila. Unya gipainom
niya ang panon sa ilang mga karnero. 18 Sa dihang miadto
na ang mga babaye kang Reuel nga ilang amahan, miingon
siya, “Nganong sayo man kamo nakauli karon?” 19 Miingon
sila, “Giluwas kami sa usa ka Ehiptohanon gikan sa mga
magbalantay sa karnero. Nagsag-ob usab siya ug tubig
alang kanamo ug gipainom ang panon sa mga karnero.”
20 Miingon siya sa iyang mga anak nga babaye, “Unya
hain man siya? Nganong gibiyaan man ninyo ang lalaki?
Tawga siya aron makakaon siya uban kanato.” 21 Miuyon si
Moises nga magpabilin uban sa tawo, nga naghatag usab sa
iyang anak nga babaye nga si Zipora ngadto kaniya diha sa
kaminyoon. 22 Nanganak siya ug batang lalaki, ug ginganlan
kini ni Moises ug Gershom; miingon siya, “Nahimo ako nga
lumolupyo sa langyaw nga yuta.” 23 Milabay ang taas nga
panahon, namatay ang Hari sa Ehipto. Nag-agulo ang mga
Israelita tungod sa pagkaulipon sa pagtrabaho. Mituaw sila
alang sa pagpakitabang, ug miabot sa Dios ang ilang mga
pangamuyo tungod sa ilang pagkaginapos. 24 Sa dihang
nadungog sa Dios ang ilang pag-agulo, nahinumdoman sa
Dios ang iyang kasabotan tali kang Abraham, kang Isaac
ug kang Jacob. 25 Nakita sa Dios ang mga Israelita, ug
nasabtan niya ang ilang kahimtang.

3 Karon nagbantay gihapon si Moises sa panon sa mga
karnero ni Jetro nga iyang ugangan nga lalaki, nga pari
sa Midian. Gidala ni Moises ang panon sa mga karnero
ngadto sa layong bahin sa kamingawan ug miabot didto sa
Horeb, ang bukid sa Dios. 2 Didto mipakita ang anghel ni
Yahweh kaniya diha sa nagkalayo nga sampinit. Mitan-aw si
Moises, ug tan-awa, nagkalayo ang sampinit, apan wala
kini masunog. 3 Miingon si Moises, “Moduol ako ug tan-
awon kining kahibulongan nga butang, nganong wala man
nasunog ang sampinit.” 4 Sa dihang nakita ni Yahweh nga
mipaduol siya aron motan-aw, gitawag siya sa Dios gikan sa
sampinit ug miingon, “Moises, Moises.” Miingon si Moises,
“Ania ako.” 5 Miingon ang Dios, “Ayaw pagpaduol! Huboa
ang imong mga sapatos, kay ang dapit nga imong gitindogan
mao ang yuta nga gigahin alang kanako.” 6 Midugang pa
siya, “Ako ang Dios sa imong amahan, ang Dios ni Abraham,
ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob.” Unya gitabonan ni
Moises ang iyang nawong, tungod kay nahadlok siya nga
motan-aw sa Dios. 7 Miingon si Yahweh, “Nakita ko gayod
ang pag-antos sa akong katawhan nga atua sa Ehipto.
Nadungog ko ang ilang mga singgit tungod sa ilang mga
tinugyanan sa trabaho, kay nasayod ako sa ilang pag-antos.
8 Mokanaog ako aron sa pagpalingkawas kanila gikan sa
gahom sa mga Ehiptohanon ug aron dad-on sila gikan niana
nga yuta paingon sa tabunok, luag nga yuta, didto sa yuta
nga nagadagayday ang gatas ug dugos; ngadto sa rehiyon
sa mga Canaanhon, mga Hitihanon, mga Amorihanon, mga
Perizihanon, mga Hivitihanon, ug mga Jebusihanon. 9 Karon
miabot kanako ang mga singgit sa katawhan sa Israel.
Dugang pa niana, nakita ko ang pagdaogdaog nga gibuhat
sa mga Ehiptohanon. 10 Unya karon, ipadala ko ikaw ngadto
sa Faraon aron nga madala nimo ang akong katawhan,
nga mga Israelita, pagawas sa Ehipto.” 11 Apan miingon
si Moises sa Dios, “Kinsa ba ako, nga kinahanglan ako
moadto sa Faraon ug ipagawas ang mga Israelita gikan
sa Ehipto?” 12 Mitubag ang Dios, “Sigurado gayod nga
magauban ako kanimo. Mao kini ang timaan diha kanimo
nga ako ang nagpadala kanimo. Sa dihang mapagawas mo
na ang katawhan gikan sa Ehipto, pagasimbahon ninyo ako
niining bukira.” 13 Miingon si Moises sa Dios, “Sa dihang
moadto ako sa mga Israelita ug sultihan sila, 'Gipadala
ako sa Dios sa inyong katigulangan diha kaninyo', ug sa
dihang moingon sila kanako, 'Unsa man ang iyang ngalan?'
unsa man ang angay nako nga isulti kanila?” 14 Miingon
ang Dios kang Moises, “AKO MAO AKO.” Miingon ang
Dios, “Kinahanglan nga sultihan nimo ang mga Israelita
nga, 'AKO ang nagpadala kanimo.'” 15 Miingon usab ang
Dios kang Moises, “Kinahanglan nga sultihan nimo ang
mga Israelita nga, 'si Yahweh, ang Dios sa inyong mga
katigulangan, ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug
ang Dios ni Jacob, ang nagpadala kanako diha kaninyo.
Mao kini ang akong ngalan hangtod sa kahangtoran, ug mao
kini ang pag-ila kanako hangtod sa tanang mga kaliwatan.'
16 Lakaw ug tigoma ang mga kadagkoan sa Israel. Ingna sila
nga, 'Mipakita kanako si Yahweh, ang Dios sa inyong mga
katigulangan, ang Dios ni Abraham, ni Isaac, ug ni Jacob,
ug miingon, “Gipanid-an ko gayod kamo ug nakita ko ang
gipangbuhat kaninyo diha sa Ehipto. 17 Nakasaad ako nga
pagawson ko kamo gikan sa pagdaogdaog diha sa Ehipto
ngadto sa yuta sa mga Canaanhon, mga Hitihanon, mga
Amorihanon, mga Perizihanon, mga Hivitihanon, ug mga
Jebusihanon, ang yuta nga nagadagayday ang gatas ug ang
dugos.'” 18 Maminaw sila kanimo. Kinahanglan nga moadto
ka ug ang mga kadagkoan sa Israel ngadto sa hari sa Ehipto,
ug kinahanglan nga sultihan nimo siya, 'Nakighimamat

kanamo, si Yahweh, nga Dios sa mga Hebreohanon. Busa tugoti kami sa pagpanaw sulod sa tulo ka adlaw ngadto sa kamingawan, aron nga makahalad kami kang Yahweh, nga among Dios.' **19** Apan nasayod ako nga dili kamo tugotan sa hari sa Ehipto nga molakaw, gawas kung mapugos ang iyang kamot. **20** Iisa ko ang akong kamot ug sulongon ang mga Ehiptohanon pinaagi sa tanang mga milagro nga akong himoon sa ilang taliwala. Human niana, tugotan na niya kamo sa paglakaw. **21** Dapigan ko kining katawhan gikan sa mga Ehiptohanon, aron nga kung mobiya kamo, dili kamo molakaw nga walay dala. **22** Mangayo ang matag babaye ug mga alahas nga plata ug bulawan ug bisti nga gikan sa iyang mga silingan nga Ehiptohanon ug si bisan kinsa nga babaye nga nagpuyo sa mga balay sa ilang silingan. Isul-ob ninyo kini sa inyong mga anak nga lalaki ug mga babaye. Niini nga paagi kawatan ninyo ang mga Ehiptohanon."

4 Mitubag si Moises, "Apan kung dili sila motuo kanako o maminaw kanako apan moingon hinuon nga, 'Wala mipakita si Yahweh kanimo'?" **2** Miingon si Yahweh kaniya, "Unsa man kanang anaa sa imong kamot?" Miingon si Moises, "Usa ka sungkod." **3** Miingon si Yahweh, "Iitsa kana sa yuta." Giitsa kini ni Moises sa yuta, ug nahimo kining bitin. Milikay si Moises gikan niini. **4** Miingon si Yahweh kang Moises, "Punita ug guniti kini pinaagi sa ikog." Mao nga gipunit niya ug gigunitan ang bitin. Nahimo kining sungkod pagbalik diha sa iyang kamot. **5** "Nahitabo kini aron nga motuo sila nga mipakita kanimo si Yahweh, ang Dios sa ilang mga katigulangan, ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ang Dios ni Jacob." **6** Miingon usab si Yahweh kaniya, "Karon isulod ang imong kamot sa imong kupo." Busa gisulod ni Moises ang iyang kamot sa iyang kupo. Sa dihang gipagawas niya kini, tan-awa, gisangla na ang iyang kamot, sama kaputi sa niyebe. **7** Miingon si Yahweh, "Isulod pagbalik ang imong kamot sa imong kupo, ug sa pagpagawas niya niini, nakita niya nga naayo na kini pag-usab, sama sa uban niyang unod. **8** Miingon si Yahweh, "Kung dili sila motuo kanimo—kung dili sila motagad sa unang timaan sa akong gahom o motuo niini, nan motuo sila sa ikaduha nga timaan. **9** Kung dili sila motuo bisan niining duha ka mga timaan sa akong gahom, o maminaw kanimo, nan pagkuha ug gamay nga tubig nga gikan sa suba ug ibubo kini sa mala nga yuta. Mahimong dugo ang tubig nga imong gikuha didto sa mala nga yuta. **10** Unya miingon si Moises kang Yahweh, "Ginoo, dili ako maayo nga manulti, ni kaniadto o sa takna nga nakigsulti ka sa imong sulugoon. Hinay akong manulti ug yungit." **11** Miingon si Yahweh kaniya, "Kinsa man kini nga naghimo sa baba sa tawo? Kinsa man ang nagpaamang o nagpabungol sa tawo o nakapakita o nagpabuta? Dili ba ako man, si Yahweh? **12** Busa lakaw, ug ako ang mahimo nimong baba ug tudloan ko ikaw kung unsa ang isulti." **13** Apan miingon si Moises, "Ginoo, palihog pagpadala nalang ug laing tawo, si bisan kinsa nga imong gusto nga ipadala." **14** Unya nasuko si Yahweh kang Moises. Miingon siya, "Unsa man ang imong panghunahuna mahitungod kang Aaron, nga imong igsoon nga lalaki, nga Levita? Nasayod ako nga makasulti siya ug maayo. Dugang pa niana, moabot siya aron sa pagpakighimamat kanimo, ug sa dihang makita ka niya, magmaya gayod ang iyang kasingkasing. **15** Makigsulti ka kaniya ug ipahiluna ang mga pulong aron isulti niya kini. Mag-uban ako sa imong baba ug sa iyang baba, ug ipakita ko kaninyo kung unsa ang buhaton. **16** Makigsulti siya sa mga tawo alang kanimo. Siya ang mahimo nimong baba, ug mag-uban ka kaniya sama kanako, nga Dios. **17** Dad-on nimo kini nga sungkod. Pinaagi niini maghimo ka ug mga timaan." **18** Busa mibalik si Moises sa iyang ugangan nga lalaki nga si Jetro ug miingon kaniya, "Tugoti ako nga molakaw aron makabalik ako sa akong kaparyentihan nga atua sa Ehipto ug tan-awon kung buhi pa ba gihapon sila." Miingon si Jetro kang Moises, "Lakaw uban ang kalinaw." **19** Miingon si Yahweh kang Moises didto sa Midian, "Lakaw, balik sa Ehipto, kay patay na ang tanang kalalakin-an nga misulay sa pagpatay kanimo." **20** Gidala ni Moises ang iyang asawa ug ang iyang mga anak nga lalaki ug gipasakay sila sa asno. Mibalik siya sa yuta sa Ehipto, ug gidala niya ang sungkod sa Dios. **21** Miingon si Yahweh kang Moises, "Sa dihang mobalik ka sa Ehipto, siguroha nga mabuhat mo sa atubangan sa Faraon ang tanang kahibulongang gahom nga gihatag ko diha kanimo. Apan patig-ahon ko ang iyang kasingkasing, ug dili niya tugotan nga molakaw ang katawhan. **22** Kinahanglan nga isulti nimo ngadto sa Faraon, 'Mao kini ang gisulti ni Yahweh; Si Israel mao ang akong anak nga lalaki, nga akong kamagulangan, **23** ug moingon ako kanimo, "Palakwa ang akong anak nga lalaki, aron makasimba siya kanako." Apan sanglit nagdumili ka man sa pagpalakaw kaniya, pagapatyon ko gayod ang imong kamagulangang anak nga lalaki.'" **24** Karon sa pagkagabii, sa dihang mihunong sila didto sa dalan, gitagbo ni Yahweh si Moises ug misulay sa pagpatay kaniya. **25** Unya gikuha ni Zipora ang santik nga kutsilyo ug giputol niya ang tumoy nga panit sa kinatawo sa iyang anak nga lalaki, ug gipahid kini sa mga tiil ni Moises. Unya miingon siya, "Pinaagi sa dugo sigurado gayod nga ikaw ang akong bana." **26** Busa gipasagdahan na lamang ni Yahweh si Moises. Miingon si Zipora, "Ikaw mao ang bana sa dugo" tungod sa pagtuli. **27** Miingon si Yahweh kang Aaron, "Lakaw ngadto sa kamingawan aron sa pagpakigkita kang Moises." Milakaw si Aaron, misugat kaniya didto sa bukid sa Dios, ug mihalok kaniya. **28** Gisultihan ni Moises si Aaron sa tanang

mga pulong ni Yahweh nga gipadala niya kaniya aron isulti
ug mahitungod sa tanang mga timaan sa gahom ni Yahweh
nga iyang gimando kaniya nga buhaton. 29 Unya milakaw si
Moises ug Aaron ug gitigom ang tanang mga kadagkoan sa
mga Israelita. 30 Gisulti ni Aaron ang tanang mga pulong ni
Yahweh nga gisulti kang Moises. Gipakita usab niya ang
mga timaan sa gahom ni Yahweh sa panan-aw sa katawhan.
31 Mituo ang mga tawo. Sa dihang nadungog nila nga naniid
si Yahweh sa mga Israelita ug nga nakita niya ang ilang
pag-antos, unya giduko nila ang ilang mga ulo ug misimba
kaniya.

5 Human nahitabo kining mga butanga, miadto si Moises
ug Aaron ngadto sa Faraon ug miingon, "Mao kini ang
giingon ni Yahweh, ang Dios sa Israel: 'Palakwa ang akong
katawhan, aron makahimo sila ug kasaulogan alang kanako
didto sa kamingawan.'" 2 Miingon ang Faraon, "Kinsa
man kana si Yahweh? Nganong kinahanglan man nakong
paminawon ang iyang tingog ug tugotan nga molakaw ang
Israel? Wala ako makaila kang Yahweh; dugang pa, dili
ko gayod palakwon ang Israel." 3 Miingon sila, "Nagpakita
kanamo ang Dios sa mga Hebreohanon. Palakwa kami
sulod sa tulo ka adlaw nga panaw ngadto sa kamingawan ug
maghalad kang Yahweh nga among Dios aron dili niya kami
pamatyon pinaagi sa hampak o sa espada. 4 Apan miingon
ang hari sa Ehipto kanila, "Moises ug Aaron, nganong
gipahunong man ninyo ang mga tawo sa ilang pagtrabaho?
Pamalik kamo sa inyong trabaho." 5 Miingon usab siya,
"Aduna nay daghang mga tawo nga Hebreohanon karon sa
among yuta, ug gipahunong ninyo sila sa ilang pagtrabaho."
6 Niadto usab nga adlaw, gimandoan sa Faraon ang mga
tinugyanan sa trabaho ug ang mga tigdumala sa mga tawo.
Miingon siya, 7 "Dili na sama kaniadto, dili na ninyo angay
nga hatagan pa ug dagami ang mga tawo aron sa paghimo
ug mga tisa. Pasagdahi sila nga moadto ug manguha ug
dagami alang sa ilang mga kaugalingon. 8 Apan, kinahanglan
nga mao gihapon ang gidaghanon sa mga tisa nga inyong
pangayoon sama sa ilang gihimo kaniadto. Ayaw dawata
ang diyutay lang, tungod kay tapolan sila. Mao nga misinggit
sila ug nag-ingon, 'Tugoti kami nga molakaw ug maghalad
sa among Dios.' 9 Dugangi ang trabahoon alang sa mga
kalalakin-an aron magkapuliki sila niini ug dili na maminaw
sa malimbongong mga pulong." 10 Busa milakaw ang mga
tinugyanan sa trabaho sa mga tawo ug ang mga tigdumala ug
gipahibalo ang mga tawo. Miingon sila, "Mao kini ang giingon
sa Faraon: 'Dili ko na kamo hatagan pa ug dagami. 11 Kamo
na mismo ang kinahanglan moadto ug mokuha sa dagami
bisan asa ninyo kini mahikaplagan, apan dili pakunhoran
ang inyong trabahoon.'" 12 Busa gilukop sa mga tawo ang
tibuok yuta sa Ehipto aron sa pagtigom ug mga uhay alang
sa dagami. 13 Ginapadali sila kanunay sa mga tinugyanan
sa trabaho ug nag-ingon, "Humana ang inyong trabaho,
sama kaniadto sa dihang gihatagan pa kamo ug dagami." 14
Gipanglatos sa mga tinugyanan sa trabaho sa Faraon ang
mga tigdumala sa mga Israelita, kadtong mga kalalakin-
an nga ilang sinaligan sa mga trabahante. Kanunay silang
ginapangutana sa mga tinugyanan sa trabaho, "Nganong
wala man ninyo mahimo ang gidaghanon sa tanang tisa nga
gipangayo kaninyo, kagahapon ug karong adlawa, sama sa
inyong ginahimo kaniadto?" 15 Busa nangadto ang mga
tigdumala sa mga Israelita ngadto sa Faraon ug nagmulo
kaniya. Miingon sila, "Nganong ingon man niini ang imong
pagtagad sa imong mga sulugoon? 16 Wala nay ginahatag
nga dagami sa imong mga sulugoon, apan nagasulti gihapon
sila kanamo nga, 'Paghimo kamo ug mga tisa!' Kami, nga
inyong mga sulugoon, gipanglatos na man gani, apan sayop
kini sa imong kaugalingon nga katawhan" 17 Apan miingon
ang Faraon, "Mga tapolan kamo! Mga tapolan kamo! Miingon
kamo, 'Tugoti nga maghalad kami kang Yahweh.' 18 Busa
karon balik sa trabaho. Wala nay dagami nga igahatag pa
kaninyo, apan kinahanglan maghimo gihapon kamo ug sama
nga gidaghanon sa mga tisa." 19 Nakita sa mga tinugyanan
sa trabaho sa mga Israelita nga anaa sila sa malisod nga
kahimtang sa dihang gisultihan sila nga, "Kinahanglan nga
dili ninyo pakunhoran ang gidaghanon sa mga tisa matag
adlaw." 20 Samtang mibiya sila sa Faraon, natagboan nila si
Moises ug si Aaron, nga nagbarog sa gawas sa palasyo.
21 Miingon sila kang Moises ug kang Aaron, "Hinaot nga
tan-awon kamo ug silotan kamo ni Yahweh, tungod kay
gihimo ninyo kami nga dulomtanan sa panan-aw sa Faraon
ug sa iyang mga sulugoon. Gibutangan ninyo ug espada
ang ilang kamot aron sa pagpatay kanamo." 22 Mibalik si
Moises ngadto kang Yahweh ug miingon, "Ginoo, nganong
gilisodlisod mo man kini nga katawhan? Nganong gipadala
mo pa man ako? 23 Sukad nga miadto ako ngadto sa Faraon
aron makigsulti kaniya pinaagi sa imong ngalan, gilisodlisod
hinuon niya kining mga tawhana, ug wala gihapon nimo
gipalingkawas ang imong katawhan."

6 Unya miingon si Yahweh kang Moises, "Karon imong
makita ang akong himoon ngadto sa Faraon. Makita mo
kini, kay tugotan niya sila sa paglakaw tungod sa kusgan
nako nga kamot. Tungod sa kusgan nako nga kamot,
papahawon niya sila gikan sa iyang yuta." 2 Nakigsulti ang
Dios kang Moises ug miingon kaniya, "Ako si Yahweh. 3
Nagpakita ako kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob
ingon nga labing Gamhanang Dios; apan sa akong ngalan
nga, Yahweh, wala nila ako mailhi. 4 Gihimo ko usab ang
akong kasabotan diha kanila, aron nga ihatag ngadto kanila
ang yuta sa Canaan, ang yuta diin nagpuyo sila ingon nga

mga dili lumolupyo, ang yuta diin sila naglatagaw. 5 Dugang
pa niana, nadungog ko ang pag-agulo sa mga Israelita nga
giulipon sa mga Ehiptohanon, ug nahinumdoman ko ang
akong kasabotan. 6 Busa, sultihi ang mga Israelita, 'Ako si
Yahweh. Ipalingkawas ko kamo gikan sa pagkaulipon ilalom
sa mga Ehiptohanon, ug ipalingkawas ko kamo gikan sa
ilang gahom. Luwason ko kamo pinaagi sa pagpakita sa
akong gahom, ug pinaagi sa gamhanang mga buhat sa
paghukom. 7 Dad-on ko kamo nganhi kanako ingon nga
akong katawhan, ug ako ang inyong Dios. Mahibaloan ninyo
nga ako si Yahweh nga inyong Dios, nga nagpalingkawas
kaninyo gikan sa pagkaulipon ilalom sa mga Ehiptohanon.
8 Dad-on ko kamo ngadto sa yuta nga akong gisaad nga
ihatag kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob. Ihatag ko
kini kaninyo ingon nga panag-iyahan. Ako si Yahweh.'" 9 Sa
dihang gisulti kini ni Moises ngadto sa mga Israelita, wala
sila naminaw ngadto kaniya tungod kay nawad-an na sila ug
paglaom tungod sa kapait sa ilang pagkaulipon. 10 Busa
nakigsulti si Yahweh kang Moises ug miingon, 11 "Lakaw
ug sultihi ang Faraon, nga hari sa Ehipto, nga tugotan ang
katawhan sa Israel nga palakwon gikan sa iyang yuta."
12 Miingon si Moises kang Yahweh, "Kung wala naminaw
kanako ang katawhan sa Israel, nganong maminaw man ang
Faraon kanako, sanglit dili man ako maayong manulti?" 13
Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug kang Aaron. Mihatag
siya ug mando kanila alang sa mga Israelita ug alang sa
Faraon, nga hari sa Ehipto, nga dad-on ang mga Israelita
pagawas sa yuta sa Ehipto. 14 Mao kini ang mga pangulo
sa mga panimalay sa ilang mga amahan: ang mga anak nga
lalaki ni Reuben, ang kamagulangang anak ni Israel, nga
mao sila si Hanok, Palu, Hezron, ug Karmi. Mao kini ang
mga katigulangan sa banay ni Reuben. 15 Ang mga anak
nga lalaki ni Simeon mao sila si Jamin, Ohad, Jakin, Zohar,
ug Saul—ang anak nga lalaki sa Canaanhon nga babaye.
Mao kini ang banay sa mga katigulangan ni Simeon. 16 Mao
kini ang nalista nga mga ngalan sa mga anak nga lalaki ni
Levi, uban sa ilang mga kaliwat. Mao sila si Gershon, Kohat,
ug Merari. Nabuhi si Levi hangtod nga 137 na ang iyang
pangidaron. 17 Ang mga anak nga lalaki ni Gershon mao
sila si Libni ug Shimi. 18 Ang mga anak nga lalaki ni Kohat
mao sila si Amram, Izhar, Hebron, ug Uziel. Nabuhi si Kohat
hangtod nga 133 na ang iyang pangidaron. 19 Ang mga
anak nga lalaki ni Merari mao sila si Mali ug Mushi. Mao kini
ang mga katigulangan nga nahimong banay sa mga Levita,
kauban sa ilang mga kaliwat. 20 Giminyoan ni Amram si
Jokebed, ang igsoong babaye sa iyang amahan. Nanganak
siya kang Moises ug kang Aaron. Nabuhi si Amram ug 137
ka tuig ug unya namatay. 21 Ang mga anak nga lalaki ni
Izhar mao sila si Kora, Nefeg, ug Zicri. 22 Ang mga anak
nga lalaki ni Uziel mao sila si Mishael, Elzafan, ug Sitri. 23
Gminyoan ni Aaron si Elisheba, nga anak nga babaye ni
Aminadab, ang igsoong babaye ni Nashon. Nanganak siya
kang Nadab ug kang Abihu, Eleazar ug Ithamar. 24 Ang
mga anak nga lalaki ni Kora mao sila si Asir, Elkana, ug
Abiasaf. Mao kini ang mga katigulangan sa banay sa mga
Korahitihanon. 25 Si Eleazar, nga anak nga lalaki ni Aaron,
nakigminyo sa anak nga babaye ni Putiel. Nanganak siya
kang Finehas. Mao kini ang mga pangulo sa mga panimalay
sa mga amahan taliwala sa mga Levita, kauban sa ilang
mga kaliwat. 26 Kining duha ka lalaki mao sila si Aaron ug si
Moises nga giingnan ni Yahweh, "Pagawsa ang mga Israelita
gikan sa yuta sa Ehipto, pinaagi sa ilang mga pundok sa
mga kalalakin-an nga manggugubat." 27 Nakigsulti si Aaron
ug si Moises sa Faraon, nga hari sa Ehipto, nga tugotan
sila sa pagdala sa mga Israelita pagawas sa Ehipto. Mao
gihapon kini nga Moises ug Aaron. 28 Sa dihang nakigsulti si
Yahweh kang Moises ngadto sa yuta sa Ehipto, 29 miingon
siya kaniya, "Ako si Yahweh. Isulti ngadto sa Faraon, nga
hari sa Ehipto, ang tanan nga isulti ko kanimo." 30 Apan
miingon si Moises kang Yahweh, "Dili ako maayong manulti,
busa nganong maminaw man ang Faraon kanako?"

7 Miingon si Yahweh kang Moises, "Tan-awa, gihimo ko
ikaw nga sama sa dios ngadto sa Faraon. Si Aaron nga
imong igsoon nga lalaki mao ang mahimo nimong propeta.
2 Isulti mo ang tanan nga gimando ko kanimo nga isulti. Si
Aaron nga imong igsoon nga lalaki mao ang mosulti ngadto
sa Faraon aron nga tugotan niya ang katawhan sa Israel
nga molakaw gikan sa iyang yuta. 3 Apan patig-ahon ko ang
kasingkasing sa Faraon, ug ipakita ko ang daghang mga
timaan sa akong gahom, daghang kahibulongan, ngadto sa
yuta sa Ehipto. 4 Apan dili maminaw ang Faraon kanimo,
busa ibutang ko ang akong kamot sa Ehipto ug pagawson
ang mga pundok sa akong manggugubat nga kalalakin-an,
akong katawhan, ang mga kaliwat sa Israel, gikan sa yuta sa
Ehipto pinaagi sa hilabihan nga silot. 5 Mahibaloan sa mga
Ehiptohanon nga ako si Yahweh sa dihang iisa ko ang akong
kamot ngadto sa Ehipto ug pagawson ang mga Israelita
gikan sa ilang taliwala." 6 Busa gibuhat kini ni Moises ug
Aaron; gibuhat gayod nila ang gimando ni Yahweh kanila. 7
Nagpanuigon na si Moises ug 80, ug nagpanuigon si Aaron
ug 83 sa dihang nakigsulti sila sa Faraon. 8 Miingon si
Yahweh kang Moises ug kang Aaron, 9 "Sa dihang mosulti
ang Faraon kaninyo, 'Paghimo ug milagro,' unya sultihan
mo si Aaron, 'Kuhaa ang imong sungkod ug ilabay kini sa
atubangan sa Faraon, aron nga mahimo kining bitin.'" 10
Unya miadto si Moises ug Aaron sa Faraon, ug gibuhat nila
kung unsa ang gimando ni Yahweh. Gilabay ni Aaron ang
iyang sungkod sa atubangan sa Faraon ug sa iyang mga

sulugoon, ug nahimo kining bitin. 11 Unya gipatawag usab
sa Faraon ang iyang maalamon nga mga tawo ug ang mga
salamangkero. Gibuhat nila ang samang butang pinaagi
sa ilang salamangka. 12 Gilabay sa matag tawo ang iyang
sungkod, ug nahimong bitin ang mga sungkod. Apan gilamoy
sa sungkod ni Aaron ang ilang mga bitin. 13 Nagmagahi
ang kasingkasing sa Faraon, ug wala siya naminaw, sama
sa gisulti ni Yahweh. 14 Miingon si Yahweh kang Moises,
“Gahi ang kasingkasing sa Faraon, ug nagdumili siya sa
pagpalakaw sa katawhan. 15 Adtoa ang Faraon panahon sa
kabuntagon sa dihang moadto siya sa suba. Barog ngadto
sa daplin sa suba aron sa pagpakigkita kaniya, ug dad-a
ang imong sungkod nga nahimong bitin. 16 Isulti kaniya,
'si Yahweh, ang Dios sa mga Hebreohanon, nga maoy
nagpadala kanako aron nga isulti kanimo, “Palakwa ang
akong katawhan, aron nga mosimba sila kanako ngadto sa
kamingawan. Hangtod karon wala gihapon ka naminaw.” 17
Miingon si Yahweh niini: “Pinaagi niini imong mahibaloan
nga ako si Yahweh. Bunalan ko ang tubig sa Suba nga
Nilo pinaagi sa sungkod nga ania sa akong kamot, ug
mamahimong dugo ang suba. 18 Mangamatay ang mga
isda nga anaa sa suba, ug manimaho ang suba. Dili na
makahimo sa pag-inom ang mga Ehiptohanon sa maong
tubig nga gikan sa suba.”” 19 Unya miingon si Yahweh kang
Moises, “Isulti kang Aaron, 'Kuhaa ang imong sungkod ug
iisa pinaagi sa imong kamot ngadto sa ibabaw sa katubigan
sa Ehipto, ug ngadto sa ilang kasubaan, sa mga sapa,
sa mga kaligoanan, ug sa tanan nilang mga linaw, aron
nga mahimong dugo ang ilang tubig. Buhata kini aron nga
adunay dugo sa tibuok kayutaan sa Ehipto, bisan sa mga
sudlanan nga kahoy ug bato.'” 20 Gibuhat ni Moises ug ni
Aaron ang gimando ni Yahweh. Giisa ni Aaron ang sungkod
ug gibunalan ang tubig sa suba, sa panan-aw sa Faraon ug
sa iyang mga sulugoon. Nahimong dugo ang tanang tubig
nga anaa sa suba. 21 Nangamatay ang mga isda sa suba,
ug nagsugod ug panimaho ang suba. Dili na makainom
ug tubig ang mga Ehiptohanon nga gikan sa suba, ug
mikuyanap ang dugo sa tibuok yuta sa Ehipto. 22 Apan
gibuhat usab sa mga salamangkero sa Ehipto ang samang
butang pinaagi sa ilang salamangka. Busa nagmagahi ang
kasingkasing sa Faraon, ug nagdumili siya sa pagpaminaw
kang Moises ug kang Aaron, sama sa gisulti ni Yahweh nga
mahitabo. 23 Unya mitalikod ang Faraon ug mibalik sa iyang
balay. Wala gani siya manumbaling niini. 24 Nagkalot ang
tanang Ehiptohanon palibot sa suba alang sa tubig nga
mainom, apan dili nila mainom ang tubig. 25 Pito ka adlaw
ang milabay human sa paghampak ni Yahweh sa suba.

8 Unya nakigsulti si Yahweh kang Moises, “Adtoa ang
Faraon ug sultihi siya, 'Nag-ingon si Yahweh niini:
“Palakwa ang akong katawhan aron nga makasimba sila
kanako. 2 Kung modumili ka sa pagpalakaw kanila, silotan
ko ang tanan ninyong nasod pinaagi sa mga baki. 3 Malukop
ug mga baki ang suba. Motungha kini ug moadto sa imong
balay, sa imong lawak, ug sa imong higdaanan. Moadto kini
sa mga balay sa imong mga sulugoon. Moadto kini ngadto
sa imong katawhan, ngadto sa imong mga pugon, ug ngadto
sa imong panaksan nga masahanan. 4 Modugok ang mga
baki kanimo, sa imong katawhan, ug sa tanan nimo nga mga
sulugoon.”” 5 Miingon si Yahweh kang Moises, “Isulti kini
kang Aaron, 'Iisa ang imong kamot ug ang imong sungkod
ngadto sa mga suba, sa mga sapa, ug sa mga kaligoanan,
ug manungha ang mga baki sa tibuok yuta sa Ehipto.'” 6
Giisa ni Aaron ang iyang kamot ngadto sa katubigan sa
Ehipto, ug migula ang mga baki ug nalukop ang yuta sa
Ehipto. 7 Apan gibuhat sa mga salamangkero ang samang
butang pinaagi sa ilang salamangka: gidala nila ang mga
baki ngadto sa yuta sa Ehipto. 8 Unya gipatawag sa Faraon
si Moises ug si Aaron ug miingon, “Pag-ampo ngadto kang
Yawheh aron nga kuhaon niya ang mga baki dinhi kanako ug
sa akong katawhan. Unya palakwon ko ang katawhan, aron
nga mohalad sila kaniya.” 9 Miingon si Moises sa Faraon,
“Aduna kay kahigayonan sa pagsulti nganhi kanako kung
kanus-a ako kinahanglan nga mag-ampo alang kanimo,
sa imong mga sulugoon, ug sa imong katawhan, aron nga
hawaon ang mga baki diha kaninyo ug sa inyong mga
balay ug magpabilin lamang didto sa suba.” 10 Miingon ang
Faraon, “Ugma.” Miingon si Moises, “Matuman ang imong
giingon, aron nga mahibaloan nimo nga walay sama kang
Yahweh, nga among Dios. 11 Mobiya ang mga baki diha
kanimo, sa inyong mga balay, sa imong mga sulugoon, ug
sa imong mga katawhan. Mopuyo lamang kini sa suba.” 12
Mibiya si Moises ug si Aaron sa Faraon. Unya mituaw si
Moises ngadto kang Yahweh mahitungod sa mga baki nga
iyang gipadala ngadto sa Faraon. 13 Gibuhat ni Yahweh ang
gihangyo ni Moises: nangamatay ang mga baki ngadto sa
mga balay, sa mga hawanan, ug sa kaumahan. 14 Gitapok
kini sa mga tawo, ug nanimaho ang yuta. 15 Apan sa dihang
nakita sa Faraon nga adunay kahupayan, gipatig-a niya ang
iyang kasingkasing ug wala naminaw kang Moises ug kang
Aaron, sama sa giingon ni Yahweh nga iyang buhaton. 16
Miingon si Yahweh kang Moises, “Isulti kang Aaron, 'Iisa
ang imong sungkod ug bunali ang abog sa yuta, aron nga
mahimo kining tagnok sa tibuok yuta sa Ehipto.'” 17 Gibuhat
nila kini: Giisa ni Aaron ang iyang kamot ug ang iyang
sungkod. Gibunalan niya ang abog sa yuta. Miabot ang mga
tagnok ngadto sa mga tawo ug sa mga mananap. Nahimong
tagnok ang tanang abog sa tibuok yuta sa Ehipto. 18 Misulay
pagbuhat ug mga tagnok ang mga salamangkero pinaagi sa

ilang salamangka, apan dili sila makahimo. Adunay mga tagnok ngadto sa tawo ug sa mananap. **19** Unya miingon ang mga salamangkero ngadto sa Faraon, “Mao kini ang tudlo sa Dios.” Apan nagmagahi ang kasingkasing sa Faraon, busa nagdumili siya sa pagpaminaw ngadto kanila. Mao kini ang giingon ni Yahweh nga himoon sa Faraon. **20** Miingon si Yahweh kang Moises, “Pagsayo ug mata sa kabuntagon ug pagbarog sa atubangan sa Faraon, samtang moadto siya sa suba. Sultihi siya nga, 'Si Yahweh ang miingon niini: “Palakwa ang akong katawhan aron nga mosimba sila kanako. **21** Apan kung dili nimo palakwon ang akong katawhan, magpadala ako ug panon sa mga langaw diha kanimo, sa imong mga sulugoon, ug sa imong katawhan, ug ngadto sa inyong mga balay. Mapuno ug panon sa mga langaw ang mga balay sa mga Ehiptohanon, ug bisan ang yuta nga ilang gibarogan mapuno sa mga langaw. **22** Apan niana nga adlaw ilikay ko ang yuta sa Goshen, ang yuta diin nagpuyo ang akong katawhan, aron nga walay panon sa mga langaw ang maanaa didto. Mahitabo kini aron nga mahibaloan nimo nga ako si Yahweh nga anaa sa taliwala niining yutaa. **23** Maghimo ako ug kalainan taliwala sa akong katawhan ug sa imong katawhan. Mahitabo kini nga timaan sa akong gahom ugma.'”' **24** Gibuhat gayod kini ni Yahweh, ug miabot ang baga nga panon sa mga langaw ngadto sa balay sa Faraon ug ngadto sa balay sa iyang mga sulugoon. Nadaot ang yuta sa tibuok Ehipto tungod sa panon sa mga langaw. **25** Gipatawag sa Faraon si Moises ug si Aaron ug miingon, “Lakaw, paghalad sa inyong Dios nganhi sa among kaugalingon nga yuta.” **26** Miingon si Moises, “Dili maayo alang kanamo nga himoon kini, kay dulumtanan alang sa mga Ehiptohanon ang paghalad nga among himoon ngadto kang Yahweh nga among Dios. Kung maghimo kami ug mga paghalad sa atubangan sa ilang mga mata nga dulumtanan alang sa mga Ehiptohanon, dili ba nila kami pagabatohon? **27** Dili, kinahanglan nga himoon namo ang pagpanaw sulod sa tulo ka adlaw, aron nga makahalad kang Yahweh nga among Dios, sumala sa gimando niya nganhi kanamo.” **28** Miingon ang Faraon, Tugotan ko kamo nga molakaw ug mohalad kang Yahweh nga inyong Dios ngadto sa kamingawan. Apan kinahanglan nga dili kamo magpalayo ug maayo. Pag-ampo alang kanako.” **29** Miingon si Moises, “Ug samtang mobiya ako gikan kanimo, mag-ampo ako kang Yahweh nga mobiya ugma ang panon sa mga langaw diha kanimo, Faraon, ug sa imong mga sulugoon ug sa imong katawhan. Apan kinahanglan nga dili ka mamakak sa dili pagtugot sa among katawhan sa pagpalakaw aron nga mohalad ngadto kang Yahweh.” **30** Mibiya si Moises sa Faraon, ug miampo kang Yahweh. **31** Gibuhat ni Yahweh ang gihangyo ni Moises: gikuha niya ang panon sa mga langaw gikan kang Faraon, sa iyang mga sulugoon, ug sa iyang katawhan. Wala gayoy nahibilin. **32** Apan nagmagahi na usab ang kasingkasing sa Faraon niining higayona, ug wala niya palakwa ang katawhan.

9 Unya miingon si Yahweh kang Moises, “Adtoa ang Faraon ug sultihi siya, 'Si Yahweh, nga Dios sa mga Hebreo, miingon niini: “Palakwa ang akong katawhan aron nga mosimba sila kanako.” **2** Apan kung modumili ka sa pagpalakaw kanila, kung ipabilin gihapon nimo sila, **3** nan maanaa ang kamot ni Yahweh sa imong mga baka sa kaumahan ug sa mga kabayo, mga asno, mga kamelyo, mga panon sa baka, ug panon sa mga karnero, ug mao kini ang hinungdan sa makalilisang nga sakit. **4** Lahi ang pagtagad ni Yahweh sa mga baka sa mga Israelita kaysa mga baka sa Ehiptohanon: Wala gayoy mananap nga gipanag-iya sa mga Israelita nga mangamatay. **5** Naghatag si Yahweh ug tukma nga panahon; miingon siya, “Ugma buhaton ko kini nga mga butang sa yuta.'”' **6** Gibuhat kini ni Yahweh pagkasunod adlaw: namatay ang tanang mga baka sa Ehiptohanon. Apan wala gayoy mga mananap sa Israelita nga namatay. **7** Nagsusi ang Faraon, ug tan-awa, wala gayoy bisan usa nga namatay sa mananap sa mga Israelita. Apan nagmagahi ang iyang kasingkasing, mao nga wala niya palakwa ang katawhan. **8** Unya miingon si Yahweh kang Moises ug kang Aaron, “Pagkumkom ug mga abo nga gikan sa hudno. Moises, kinahanglan nga isabwag nimo ang abo ngadto sa kahanginan samtang motan-aw ang Faraon. **9** Mahimo kining pino nga abog sa tibuok yuta sa Ehipto. Mahubagan ug magsakit ang katawhan ug ang mga mananap sa tibuok yuta sa Ehipto.” **10** Busa gikuha ni Moises ug Aaron ang abo sa hudno ug mitindog atubangan sa Faraon. Unya gisabwag ni Moises ang abo ngadto sa kahanginan. Gihubaghubagan ug nagsakit ang katawhan ug ang mga mananap tungod sa abo. **11** Dili makasukol ang mga salamangkero kang Moises tungod sa mga hubaghubag, tungod kay gihubaghubagan sila ug ang tanang mga Ehiptohanon. **12** Gipatig-a ni Yahweh ang kasingkasing sa Faraon, busa wala naminaw ang Faraon kang Moises ug kang Aaron. Mao kini ang giingon ni Yahweh kang Moises nga buhaton sa Faraon. **13** Unya miingon si Yahweh kang Moises, “Pagmata ug sayo sa kabuntagon, barog sa atubangan sa Faraon, ug isulti kaniya, 'Si Yahweh, ang Dios sa mga Hebreohanon, miingon niini: “Palakwa ang akong katawhan aron nga mosimba sila kanako. **14** Niining higayona ipadala ko ang tanan nakong mga hampak nganha kanimo, sa imong mga sulugoon ug sa imong katawhan. Buhaton ko kini aron nga imong mahibaloan nga wala gayoy sama kanako sa tibuok kalibotan. **15** Sa pagkakaron mamahimo kong iisa ang akong kamot ug silotan ka pinaagi sa balatian ug ang imong katawhan, ug mapuo ka gikan sa

yuta. **16** Apan tungod niini nga hinungdan tugotan ko ikaw
nga makalahutay: aron nga ipakita ko kanimo ang akong
gahom, aron nga mamantala ang akong ngalan sa tibuok
kalibotan. **17** Nagmapahitas-on ka gihapon batok sa akong
katawhan pinaagi sa dili pagpalakaw kanila. **18** Paminaw!
Ugma sa samang takna magpadala ako ug hilabihan ka
kusog nga ulan nga ice, nga wala pa nahitabo sa Ehipto
sukad pa kaniadto hangtod karon. **19** Nan karon, pagpadala
ug kalalakin-an ug tigoma ang imong mga baka ug ang tanan
nga anaa sa imong kaumahan didto sa luwas nga dapit. Ang
matag tawo ug mga mananap nga anaa sa kaumahan nga
wala madala sa panimalay—maulanan sila ug mga ice, ug
mangamatay sila.'"' **20** Busa nagdali ang mga sulugoon sa
Faraon nga mituo sa mensahe ni Yahweh sa pagdala sa
ilang mga ulipon ug mga baka ngadto sa mga balay. **21**
Apan kadtong wala gayod mituo sa mensahe ni Yahweh
gibilin lamang ang ilang mga ulipon ug mga baka didto sa
kaumahan. **22** Unya miingon si Yahweh kang Moises, "Iisa
ang imong kamot ngadto sa kawanangan aron maulanan
ug ice ang tibuok yuta sa Ehipto, sa katawhan, sa mga
mananap, ug sa tanan nga mga tanom sa kaumahan sa
tibuok yuta sa Ehipto." **23** Unya giisa ni Moises ang iyang
sungkod ngadto sa kawanangan, ug nagpadala si Yahweh
ug dalugdog, ulan nga ice, ug kilat sa kayutaan. Nagpaulan
usab siya ug ice sa yuta sa Ehipto. **24** Busa nag-ulan ug ice
ug kilat nga nasagolan ug ulan nga ice, nga hilabihan gayod,
wala pa gayoy nahitabo nga sama niini sa tibuok yuta sa
Ehipto sukad nga nahimo kini nga nasod. **25** Gidaot sa ulan
nga ice ang tanan nga anaa sa kaumahan sa tibuok yuta
sa Ehipto, lakip na ang katawhan ug ang mga mananap.
Nangadaot ang matag tanom nga anaa sa kaumahan ug
nangabali ang matag kahoy. **26** Ang yuta lamang sa Goshen,
diin namuyo ang mga Israelita ang wala naulanan ug ice. **27**
Unya nagpadala ang Faraon ug kalalakin-an aron ipatawag
si Moises ug si Aaron. Miingon siya kanila, "Nakasala ako
niining higayona. Matarong si Yahweh, ug daotan ako ug
ang akong katawhan. **28** Pag-ampo kang Yahweh, tungod
kay hilabihan ka kusog ang dalugdog ug ang ulan nga ice.
Palakwon ko na kamo, ug dili na gayod kamo magpuyo
pa dinhi." **29** Miingon si Moises kaniya, "Sa dihang mobiya
ako sa siyudad, iisa ko ang akong mga kamot ngadto kang
Yahweh. Mohunong ang dalugdog, ug moundang na gayod
ang pag-ulan ug ice. Niini nga paagi imong mahibaloan
nga si Yahweh ang nanag-iya sa kalibotan. **30** Apan alang
kanimo ug sa imong mga sulugoon, nasayod ako nga wala
pa gayod kamo nagpasidungog kang Yahweh nga Dios." **31**
Karon nangadaot na ang lino ug ang sebada, kay hapit na
mahinog ang sebada, ug namulak na ang lino. **32** Apan wala
madaot ang trigo ug ang ubang matang sa trigo tungod kay
ulahi man kining namunga. **33** Sa dihang mibiya si Moises
sa Faraon ug sa siyudad, giisa ni Moises ang iyang mga
kamot ngadto kang Yahweh; wala na gayod midalugdog
ug mihunong na ang ulan nga ice, ug wala na miulan. **34**
Sa dihang nakita sa Faraon nga miundang na ang ulan,
ulan nga ice, ug ang dalugdog, nagpakasala na usab siya
ug gipatig-a ang iyang kasingkasing, kauban sa iyang mga
sulugoon. **35** Gipatig-a ang kasingkasing sa Faraon, busa
wala niya palakwa ang katawhan sa Israel. Mao kini ang
paagi nga gisulti ni Yahweh kang Moises nga buhaton sa
Faraon.

10 Miingon si Yahweh kang Moises, "Adto sa Faraon,
kay gipatig-a ko ang iyang kasingkasing ug ang mga
kasingkasing sa iyang mga sulugoon. Gibuhat ko kini aron
ipakita kining mga timaan sa akong gahom ngadto kanila. **2**
Gibuhat ko usab kini aron nga isulti ninyo sa inyong mga
anak ug mga apo ang mga butang nga akong gibuhat, kung
unsa kabangis ang akong pagtagad sa Ehipto, ug kung
giunsa nako pagpakita sa nagkalainlaing mga timaan sa
akong gahom ngadto kanila. Niini nga paagi masayran ninyo
nga ako si Yahweh." **3** Busa miadto si Moises ug si Aaron
ngadto sa Faraon ug mingon kaniya, "Si Yahweh, nga Dios
sa mga Hebreohanon, miingon niini: 'Hangtod kanus-a ka
man magdumili sa pagpaubos sa imong kaugalingon nganhi
kanako? Palakwa ang akong katawhan aron nga makasimba
sila kanako. **4** Apan kung modumili ka sa pagpalakaw sa
akong katawhan, paminaw, ugma pagadad-an ko ug mga
dulon ang imong yuta. **5** Lukpon niini ang tibuok bahin sa
yuta aron nga wala nay makakita niini. Kan-on niini ang
tanang mga nahibilin nga wala madaot sa ulan nga ice.
Pagakan-on usab niini ang matag kahoy nga mitubo alang
kaninyo didto sa kaumahan. **6** Pun-on niini ang inyong mga
panimalay, sa tanan ninyong mga sulugoon, ug sa tanang
mga Ehiptohanon—butang nga wala pa gayod makita sa
inyong amahan ni sa inyong apohan, butang nga wala pa
gayod makita sukad sa adlaw nga miabot sila sa kalibotan
hangtod niining adlawa." Unya mibiya si Moises gikan sa
Faraon. **7** Miingon ang mga sulugoon sa Faraon kaniya,
"Hangtod kanus-a man kita samokon niining tawhana?
Palakwa na ang mga Israelita aron nga makasimba sila
kang Yahweh nga ilang Dios. Wala ka pa ba makaamgo nga
naguba na ang Ehipto?" **8** Gidala na usab si Moises ug si
Aaron ngadto sa Faraon, nga miingon kanila, "Lakaw ug
simbaha si Yahweh nga inyong Dios. Apan kinsa man nga
katawhan ang molakaw?" **9** Miingon si Moises, "Manlakaw
kami uban ang among mga kabataan ug katigulangan, uban
sa among mga anak nga lalaki ug babaye. Molakaw kami
uban sa mga panon sa among mga karnero ug baka, kay
kinahanglan kami magpahigayon ug kasaulogan alang kang

Yahweh." 10 Miingon ang Faraon kanila, "Hinaot pa nga
ubanan gayod kamo ni Yahweh, kung palakwon ko kamo
uban sa inyong mga kabataan. Paminaw, aduna kamoy
daotan nga panghunahuna. 11 Dili! Lakaw, kuyog lamang
sa inyong mga kalalakin-an, ug simbaha si Yahweh, kay
mao man kana ang inyong buot buhaton." Unya gipapahawa
si Moises ug si Aaron sa atubangan sa Faraon. 12 Unya
miingon si Yahweh kang Moises, "Iisa ang imong kamot
ibabaw sa yuta sa Ehipto ngadto sa mga dulon, aron nga
modagsang sila sa yuta sa Ehipto ug kan-on ang matag
tanom niini, tanan nga nahibilin nga wala madaot sa ulan
nga ice." 13 Giisa ni Moises ang iyang sungkod ibabaw
sa yuta sa Ehipto, ug gipadala ni Yahweh ang hangin nga
gikan sa sidlakan diha sa yuta sa tibuok adlaw ug gabii.
Pagkabuntag, nagdala ug mga dulon ang hangin nga gikan
sa sidlakan. 14 Misulod ang mga dulon sa tibuok yuta sa
Ehipto ug gilukop ang tanang bahin niini. Wala pa gayoy
miabot sa yuta nga sama niini nga panon sa mga dulon,
ug wala na gayoy sama niini nga moabot human niini. 15
Gilukop niini ang tibuok yuta busa mingitngit kini. Gikaon nila
ang matag tanom sa yuta ug ang tanang mga bunga sa mga
kahoy nga wala madaot sa ulan nga ice. Wala na gayoy
lunhaw nga tanom ni kahoy o tanom sa mga kaumahan
ang nahibilin sa tibuok yuta sa Ehipto. 16 Unya dalidali
dayon nga gipatawag sa Faraon si Moises ug si Aaron ug
miingon, "Nakasala ako batok kang Yahweh nga inyong
Dios ug batok kaninyo. 17 Busa karon, pasayloa ang akong
sala, ug pag-ampo kang Yahweh nga inyong Dios nga iyang
kuhaon kining kamatayon palayo kanako." 18 Busa mibiya si
Moises sa Faraon ug miampo kang Yahweh. 19 Nagpadala
ug hilabihan ka kusog nga hangin gikan sa kasadpan si
Yahweh nga nagpahawa sa mga dulon ug nagpalid niini
ngadto sa Dagat nga Kabugangan; walay bisan usa nga
dulon ang nahibilin sa tibuok ginsakopan sa Ehipto. 20 Apan
gipatig-a ni Yahweh ang kasingkasing sa Faraon, ug wala
niya tugoti nga molakaw ang mga Israelita. 21 Unya miingon
si Yahweh kang Moises, "Iisa ang imong kamot ngadto sa
kawanangan, aron nga moabot ang kangitngit ibabaw sa
yuta sa Ehipto, kangitngit nga mabati gayod." 22 Giisa ni
Moises ang iyang kamot ngadto sa kawanangan, ug miabot
ang baga nga kangitngit sa tibuok yuta sa Ehipto sulod sa
tulo ka adlaw. 23 Wala gayoy tawo nga makakita kang bisan
kinsa; walay migawas sa iyang panimalay sulod sa tulo ka
adlaw. Apan, adunay kahayag sa dapit nga gipuy-an sa mga
Israelita. 24 Gipatawag sa Faraon si Moises ug miingon,
"Lakaw ug simbaha si Yahweh. Makauban na kanimo bisan
ang imong mga pamilya, apan kinahanglan ninyong ibilin
ang mga panon sa inyong mga karnero ug mga baka." 25
Apan miingon si Moises, "Kinahanglan nga ihatag mo usab
kanamo ang mga mananap alang sa mga paghalad ug mga
halad nga sinunog aron nga mahalad namo kini ngadto kang
Yahweh nga among Dios. 26 Kinahanglan nga mouban usab
kanamo ang among mga baka; walay bisan tunob niini ang
ibilin, tungod kay kinahanglan namo kining dad-on alang sa
pagsimba kang Yahweh nga among Dios. Tungod kay wala
man kami masayod kung unsa ang among gikinahanglan
sa pagsimba kang Yahweh hangtod nga moabot na kami
didto." 27 Apan gipatig-a ni Yahweh ang kasingkasing sa
Faraon, ug dili niya sila palakwon. 28 Miingon ang Faraon
kang Moises, "Palayo kanako! Pagbantay niining usa ka
butang, nga dili ko na ikaw makita pag-usab, kay sa adlaw
nga imong makita ang akong panagway, mamatay ka." 29
Miingon si Moises, "Gipamulong mo na. Dili ko na makita
pag-usab ang imong panagway."

11 Unya miingon si Yahweh kang Moises, "Aduna pay
usa ka hampak nga akong ipadala sa Faraon ug sa
Ehipto. Human niana, tugotan na niya kamo sa pagbiya
dinhi. Kung palakwon na gayod niya kamo, pahawaon niya
kamo sa hingpit. 2 Sultihi ang katawhan nga ang matag
lalaki ug babaye kinahanglan mangayo ug mga alahas
nga plata ug bulawan sa iyang silingan." 3 Karon gihimo
ni Yahweh nga magpahimuot ang mga Ehiptohanon sa
mga Israelita. Dugang pa niana, nakapahimuot gayod ang
tawo nga si Moises sa panan-aw sa mga sulugoon sa
Faraon ug sa katawhan sa Ehipto. 4 Miingon si Moises,
"Miingon si Yahweh niini: 'Inigka-tungang gabii moanha ako
sa tibuok Ehipto. 5 Mangamatay ang tanang kamagulangan
nga anak sa yuta sa Ehipto, gikan sa kamagulangan nga
anak sa Faraon, nga naglingkod sa iyang trono, ngadto
sa kamagulangan nga anak sa ulipong babaye nga anaa
sa luyo sa galingan nga nagagaling, ug ngadto sa tanang
unang anak sa mga baka. 6 Unya adunay hilabihan nga
pagdangoyngoy sa tibuok yuta sa Ehipto, walay sama niini
nga nahitabo kaniadto ni sa umaabot. 7 Apan bisan ang
iro dili mousig batok sa katawhan sa Israel, batok sa tawo
o mananap. Niini nga paagi masayran ninyo nga lahi ang
akong tinagdan sa mga Ehiptohanon kaysa sa mga Israelita.'
8 Kining tanan nga imong mga sulugoon, Faraon, moduol
ug moyukbo kanako. Moingon sila, 'Lakaw, ikaw ug ang
tanang katawhan nga nagsunod kanimo!' Human niana
molakaw ako." Ug mibiya siya sa Faraon nga hilabihan ang
kasuko. 9 Miingon si Yahweh kang Moises, "Dili maminaw
ang Faraon kanimo. Mahitabo kini aron nga makabuhat
ako ug daghang katingalahan nga mga butang sa yuta sa
Ehipto." 10 Gibuhat ni Moises ug ni Aaron kining tanan nga
mga kahibulongan sa atubangan sa Faraon. Apan gipatig-a
ni Yahweh ang kasingkasing sa Faraon, ug wala tugoti sa
Faraon ang katawhan sa Israel nga mogawas sa iyang yuta.

12 Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug kang Aaron sa
yuta sa Ehipto. Miingon siya, **2** "Alang kaninyo, kini
nga bulan ang sugod sa mga bulan, ang unang bulan sa tuig
alang kaninyo. **3** Sultihi ang pundok sa Israel, 'Sa ikanapulo
nga adlaw niini nga bulan kinahanglan nga magkuha sila ug
mga nating karnero o nating kanding alang sa ilang mga
kaugalingon, ang matag pamilya magabuhat niini, usa ka
nating karnero alang sa matag panimalay. **4** Kung sobra
lamang alang sa panimalay ang usa ka nating karnero,
mahimong moambit ang tawo ug ang iyang silingan sa
karne sa nating karnero o nating kanding nga paigo sa
gidaghanon sa mga tawo sa ilang panimalay. Kinahanglan
nga paigo lamang kini nga pagkaon alang sa matag-usa,
busa kinahanglan nga mokuha sila ug igong karne nga
makaon nilang tanan. **5** Kinahanglan nga walay tatsa ang
inyong nating karnero ug nating kanding, laki nga usa pa
katuig. Mahimo kamong mokuha ug usa sa mga karnero o
mga kanding. **6** Kinahanglan nga tipigan ninyo kini hangtod
sa ika napulo ug upat nga adlaw niana nga bulan. Unya
kinahanglan nga patyon sa tibuok pundok sa mga Israelita
ang mga mananap inig kilumkilom na. **7** Kinahanglan nga
magkuha kamo ug dugo niini ug ibutang kini sa duha ka
bahin sa mga haligi sa pultahan ug sa ibabaw nga bahin sa
pultahan sa mga balay diin kamo magakaon sa karne. **8**
Kinahanglan kaonon ninyo ang karne nianang gabhiona,
human kini masugba. Kaona kini uban sa tinapay nga walay
igpapatubo, uban sa mga pait nga tanom. **9** Ayaw kini kaona
nga hilaw o sinabawan. Hinuon, sugbaha kini, uban ang mga
paa ug ang mga sulod nga bahin niini. **10** Kinahanglan nga
dili ka magsalin niini hangtod sa kabuntagon. Kinahanglan
nimong sunogon ang mga salin pagkabuntag. **11** Mao kini
ang pamaagi nga inyo kining kaonon: kinahanglan nga
nakabakos kamo, nakasapatos, ug ang sungkod anaa sa
inyong kamot. Kinahanglan dalion ninyo kini ug kaon. Mao
kini ang Pagsaylo ni Yahweh. **12** Mao kini ang giingon ni
Yahweh: moadto ako sa yuta sa Ehipto nianang gabhiona
ug patyon ang tanang kamagulangan nga anak sa tawo
ug mananap sa yuta sa Ehipto. Pagasilotan ko ang tanang
mga dios sa Ehipto. Ako si Yahweh. **13** Ang dugo ang
mahimong timaan sa inyong mga balay sa akong pag-anha
diha kaninyo. Sa dihang makita ko ang dugo, mosaylo ako
kaninyo sa dihang sulongon ko ang yuta sa Ehipto. Kini nga
hampak dili moabot kaninyo ug magalaglag kaninyo. **14**
Kini nga adlaw mahimong adlaw nga handomanan alang
kaninyo, nga kinahanglan ninyong saulogon ingon nga
kasaulogan alang kang Yahweh. Magpabilin kini nga balaod
alang kaninyo, sa tanang kaliwatan sa inyong katawhan, nga
kinahanglan ninyong saulogon karong adlawa. **15** Magakaon
kamo ug tinapay nga walay igpapatubo sulod sa pito ka
adlaw. Sa unang adlaw kinahanglan nga wagtangon ninyo
ang mga igpapatubo sa inyong mga balay. Si bisan kinsa
man nga mokaon ug tinapay nga adunay igpapatubo gikan
sa unang adlaw hangtod sa ikapito nga adlaw, kinahanglan
nga pahawaon kanang tawhana gikan sa Israel. **16** Sa unang
adlaw adunay panagtigom nga igahin alang kanako, ug sa
ikapito nga adlaw aduna na usab panagtigom nga sama
niini. Walay trabaho nga buhaton niini nga mga adlaw, gawas
lamang sa pagluto aron kaonon sa tanan. Mao lamang
kana nga trabaho ang mamahimo ninyong buhaton. **17**
Kinahanglan saulogon ninyo kini nga Kasaulogan sa Tinapay
nga Walay Igpapatubo tungod kay mao kini ang adlaw nga
gipagawas ko ang imong katawhan, ang matag pundok sa
kasundalohan, pagawas sa yuta sa Ehipto. Busa kinahanglan
nga saulogon ninyo kini nga adlaw sa tibuok kaliwatan sa
inyong katawhan. Magpabilin kini nga balaod alang kaninyo.
18 Kinahanglan nga mokaon kamo sa tinapay nga walay
igpapatubo gikan sa kilumkilom sa ikanapulo ug upat nga
adlaw sa unang bulan sa tuig, hangtod sa kilumkilom sa
ika 21 nga adlaw nianang bulana. **19** Sulod niining pito ka
adlaw, kinahanglan nga walay igpapatubo nga makita sa
inyong mga balay. Si bisan kinsa nga mokaon ug tinapay
nga adunay igpapatubo kinahanglan nga papahawaon gikan
sa katilingban sa Israel, bisan ug langyaw kanang tawhana
o tawo nga nahimugso sa inyong yuta. **20** Kinahanglan nga
dili kamo mokaon ug bisan unsa nga adunay igpapatubo.
Bisan asa kamo magpuyo, kinahanglan nga mokaon kamo
ug tinapay nga walay igpapatubo.'" **21** Unya gipatawag ni
Moises ang tanang mga kadagkoan sa Israel ug miingon
kanila, "Lakaw ug pagpili ug mga nating karnero o mga
nating kanding nga igong pagkaon sa inyong mga pamilya
ug ihawa ang nating karnero sa Pagsaylo. **22** Unya pagkuha
ug pungpung sa hisopo ug ituslob kini sa dugo nga anaa sa
dako nga panaksan. Ipahid ang dugo nga anaa sa dako
nga panaksan ngadto sa ibabaw nga bahin sa pultahan ug
ngadto sa duha ka haligi niini. Walay bisan usa kaninyo
nga mogawas sa pultahan sa iyang balay hangtod sa
kabuntagon. **23** Tungod kay molabay si Yahweh aron patyon
ang mga Ehiptohanon. Sa dihang makita niya ang dugo
sa ibabaw nga bahin sa inyong pultahan ug sa duha ka
mga haligi niini, saylohan lamang niya ang inyong pultahan
ug dili niya tugotan ang mamumuo sa pagsulod sa inyong
mga balay aron sa pagpatay kaninyo. **24** Kinahanglan
nga saulogon ninyo kini nga panghitabo. Magpabilin kini
nga balaod alang kaninyo ug sa inyong mga kaliwat. **25**
Sa dihang mosulod kamo sa yuta nga ihatag ni Yahweh
kaninyo, sumala sa iyang gisaad nga buhaton, kinahanglan
nga saulogon ninyo kini nga buhat sa pagsimba. **26** Kung
pangutan-on kamo sa inyong mga anak, 'Unsa man ang

buot ipasabot niini nga pagsimba?' 27 nan kinahanglan nga mosulti kamo, 'Mao kini ang halad sa Pagsaylo ni Yahweh, tungod kay gisaylohan man ni Yahweh ang balay sa mga Israelita didto sa Ehipto sa dihang gipamatay niya ang mga Ehiptohanon. Gipalingkawas niya ang atong mga panimalay.'" Unya nangyukbo ang katawhan ug misimba kang Yahweh. 28 Nanglakaw ang mga Israelita ug gibuhat gayod ang gimando ni Yahweh ngadto kang Moises ug kang Aaron. 29 Nahitabo kini sa tungatunga sa kagabhion nga gipamatay ni Yahweh ang tanang kamagulangang anak didto sa yuta sa Ehipto, gikan sa kamagulangang anak sa Faraon, nga naglingkod sa iyang trono, ngadto sa kamagulangan nga anak sa tawo nga anaa sa bilanggoan ug sa tanang unang anak sa mga baka. 30 Mibangon ang Faraon pagkagabii—siya, ang tanan niyang nga sulugoon, ug ang tanang mga Ehiptohanon. Adunay hilabihan nga pagbangotan sa Ehipto, tungod kay wala gayoy balay nga walay tawong patay. 31 Gipatawag sa Faraon si Moises ug si Aaron nianang gabhiona ug miingon, "Bangon, panghawa kamo gikan sa akong katawhan, kamo ug ang mga Israelita. Lakaw, simbaha si Yahweh, sumala sa inyong giingon nga buot ninyong buhaton. 32 Dad-a ang tanang panon sa inyong mga karnero ug panon sa inyong mga baka, sama sa inyong giingon, ug lakaw, ug panalangini usab ako." 33 Nagdalidali gayod ang mga Ehiptohanon sa pagpagawas kanila sa ilang yuta, kay miingon sila, "Mga patay na kaming tanan." 34 Busa gikuha sa mga tawo ang ilang minasa nga harina nga wala gisagolan ug igpapatubo. Nakabalot na sa ilang mga bisti ug gibitay na sa ilang mga abaga ang ilang mga panaksan nga masahanan sa harina. 35 Karon gibuhat sa katawhan sa Israel ang gisulti ni Moises kanila. Nangayo sila ug mga alahas nga mga plata ug bulawan, ug mga bisti ngadto sa mga Ehiptohanon. 36 Gihimo ni Yahweh nga madasigong magpahimuot ang mga Ehiptohanon ngadto sa mga Israelita. Busa gihatag sa mga Ehiptohanon ang bisan unsa nga ilang gipangayo. Niini nga paagi, giilogan sa mga Israelita ang mga Ehiptohanon. 37 Nagpanaw ang mga Israelita gikan sa Rameses padulong sa Sucot. Mikabat sa 600, 000 ka mga kalalakin-an ang nagbaktas, dugang pa ang mga kababayen-an ug mga kabataan. 38 Nanguban usab kanila ang nagkasinagol nga pundok sa dili mga Israelita, uban sa mga panon sa karnero, ug dakong panon sa mga baka. 39 Nagluto sila ug tinapay nga walay igpapatubo sa minasa nga harina nga gidala nila gikan sa Ehipto. Wala kini igpapatubo tungod kay gipagawas man sila sa Ehipto ug dili na angay maglangan sa pag-andam ug pagkaon. 40 Namuyo ang mga Israelita sa Ehipto sulod sa 430 ka tuig. 41 Human sa 430 katuig, niana gayod nga adlaw, mibiya sa yuta sa Ehipto ang tanang pundok sa kasundalohan ni Yahweh. 42 Mao kini ang gabii sa pagtukaw, kay dad-on sila ni Yahweh pagawas sa yuta sa Ehipto. Mao kini ang gabii nga kinahanglan hinumdoman sa tanang mga Israelita alang kang Yahweh sa tibuok nilang mga kaliwatan. 43 Miingon si Yahweh kang Moises ug Aaron, "Mao kini ang balaod alang sa Pagsaylo: walay langyaw ang makaambit sa pagkaon niini. 44 Apan mamahimong mokaon niini ang matag sulugoon sa mga Israelita, nga gipalit pinaagi sa salapi, human ninyo siya tulia. 45 Dili angay mokaon sa bisan unsa niini nga pagkaon ang mga langyaw ug ang mga sulugoon nga sinuholan. 46 Kinahanglan nga kaonon ang pagkaon sa usa lamang ka balay. Dili kamo angay nga magdala ug karne sa gawas sa balay, ug kinahanglan nga dili ninyo balion ang bisan usa ka bukog niini. 47 Kinahanglan nga saulogon kini nga kasaulogan sa tibuok katilingban sa Israel. 48 Kung adunay langyaw nga nagpuyo uban kaninyo ug buot nga mosaulog sa Pagsaylo ni Yahweh, kinahanglan nga magpatuli ang tanan niyang paryente nga lalaki. Unya makahimo na siya sa pag-anha ug pagsaulog niini. Mahisama siya sa mga tawo nga gipanganak niini nga yuta. Apan, walay tawo nga dili tinuli ang makakaon sa bisan unsa nga pagkaon. 49 Mao usab kini ang balaod alang sa mga natawo niining yutaa ug sa mga langyaw nga namuyo uban kaninyo." 50 Busa gibuhat sa tanang mga Israelita ang gimando ni Yahweh kang Moises ug kang Aaron. 51 Nahitabo gayod nianang adlawa nga gipagawas ni Yahweh ang Israel gikan sa yuta sa Ehipto uban sa matag pundok sa ilang kasundalohan.

13 Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug miingon, 2 "Igahin kanako ang tanang kamagulangang anak, ang matag kamagulangang anak nga lalaki sa mga Israelita, mga tawo man o mga mananap. Nahisakop kanako ang kamagulangan nga anak." 3 Miingon si Moises ngadto sa katawhan, "Hinumdomi ninyo kining adlawa, ang adlaw nga nakagawas kamo sa Ehipto, gawas sa balay sa pagkaulipon, kay pinaagi sa gamhanang kamot ni Yahweh gidala niya kamo pagawas niini nga dapit. Walay tinapay nga adunay igpapatubo ang pagakan-on. 4 Mobiya kamo sa Ehipto karong adlawa, sa bulan sa Abib. 5 Sa dihang dad-on kamo ni Yahweh ngadto sa yuta sa mga Canaanhon, Hitihanon, Amorihanon, Hibitihanon, ug sa Jebusihanon, ang yuta nga iyang gisaad sa inyong mga katigulangan nga ihatag kaninyo, ang yuta nga nagadagayday sa gatas ug dugos—unya kinahanglan nga saulogon ninyo kini nga buhat sa pagsimba karong bulana. 6 Sulod sa pito ka adlaw tinapay nga walay igpapatubo lamang ang angay ninyong kaonon; sa ikapito nga adlaw magpahigayon kamo ug kasaulogan aron sa pagpasidungog kang Yahweh. 7 Tinapay nga walay igpapatubo ang kinahanglan nga kaonon sulod sa pito ka adlaw; kinahanglan nga walay makita nga

tinapay nga adunay igpapatubo diha kaninyo. Kinahanglan nga walay igpapatubo nga makaplagan diha kaninyo o bisan asa sa inyong mga utlanan. 8 Nianang adlawa kinahanglan sultihan ninyo ang inyong mga anak, 'Tungod kini sa gibuhat ni Yahweh kanako sa dihang migawas ako sa Ehipto.' 9 Mahimo kining pahinumdom kaninyo sa inyong kamot, ug pahinumdom sa inyong agtang. Aron nga maanaa sa inyong baba ang balaod ni Yahweh, kay pinaagi sa gamhanang kamot, gipagawas kamo ni Yahweh gikan sa Ehipto. 10 Busa kinahanglan nga tumanon ninyo kini nga balaod sa gitakdang panahon niini sa matag tuig. 11 Sa dihang dad-on kamo ni Yahweh ngadto sa yuta sa mga Canaanhon, sama sa iyang gisaad kaninyo ug sa inyong mga katigulangan nga pagabuhaton, ug sa dihang ihatag niya ang yuta diha kaninyo, 12 kinahanglan nga inyong igahin alang kaniya ang matag kamagulangan nga anak ug ang unang anak sa inyong mga mananap. Ang mga lalaki iya kang Yahweh. 13 Kinahanglan nga paliton ninyo ug balik ang matag unang anak sa asno pinaagi sa nating karnero. Kung dili ninyo kini paliton pagbalik, kinahanglan nga balion ninyo ang liog niini. Apan kinahanglan ninyo paliton pagbalik ang matag kamagulangan nga anak nga lalaki sa tanan nimong mga anak. 14 Kung mangutana unya ang inyong anak nga lalaki, 'Unsa man ang buot ipasabot niini? nan kinahanglan sultihan ninyo siya, 'Pinaagi sa gamhanang kamot gipagawas kita ni Yahweh gikan sa Ehipto, gikan sa balay sa pagkaulipon. 15 Sa dihang nagdumili ang Faraon sa pagpalakaw kanato, gipatay ni Yahweh ang tanang mga kamagulangan nga anak sa yuta sa Ehipto, ang kamagulangan nga anak sa katawhan ug sa mga mananap. Maoy hinungdan nga akong gihalad kang Yahweh ang unang anak nga lalaki sa matag mananap, ug maong gipalit ko ug balik ang kamagulangan sa akong mga anak nga lalaki.' 16 Mahimo kining usa ka pahinumdom sa imong mga kamot, ug pahinumdom sa imong agtang, kay pinaagi sa gamhanang kamot ni Yahweh gidala niya kita pagawas sa Ehipto." 17 Sa dihang gitugotan sa Faraon ang katawhan sa paglakaw, wala sila gigiyahan sa Dios sa dalan nga paingon sa yuta sa mga Filistihanon, bisan tuod ug duol lamang kadto nga yuta. Kay miingon ang Dios, "Basin ug mausab ang hunahuna sa katawhan kung makasinati sila sa gubat ug mamalik sa Ehipto." 18 Busa gigiyahan sila sa Dios paingon sa kamingawan ngadto sa Dagat nga Kabugangan. Milakaw ang mga Israelita paggawas sa Ehipto nga sangkap sa hinagiban alang sa pagpakiggubat. 19 Gidala ni Moises ang mga bukog ni Jose uban kaniya, kay tinud-anay man nga gipasaad ni Jose ang mga Israelita ug miingon, "Pagaluwason gayod kamo sa Dios, ug kinahanglan nga dad-on ninyo ang akong mga bukog uban kaninyo." 20 Mipanaw ang mga Israelita gikan sa Sucot ug nagkampo sa Etam sa tumoy sa kamingawan. 21 Panahon sa adlaw, nag-una si Yahweh kanila pinaagi sa daw haligi nga panganod aron sa paggiya kanila sa dalan. Panahon sa kagabhion nag-uban siya kanila pinaagi sa daw haligi nga kalayo aron maghatag kanila ug kahayag. Niini nga paagi makapanaw sila panahon sa adlaw ug panahon sa gabii. 22 Wala gikuha ni Yahweh diha sa katawhan ang daw haligi nga panganod panahon sa adlaw o ang daw haligi nga kalayo panahon sa kagabhion.

14 Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug miingon, 2 "Sultihi ang mga Israelita nga kinahanglan nga mamalik sila ug magkampo duol sa Pi Hahirot, tungatunga sa Migdol ug sa dagat, duol sa Baal Zefon. Magkampo kamo didto daplin sa dagat likod sa Pi Hahirot. 3 Magsulti ang Faraon mahitungod sa mga Israelita, "Maglatagaw sila sa yuta. Dili sila makagawas sa kamingawan.' 4 Patig-ahon ko ang kasingkasing sa Faraon, ug gukdon niya sila. Mapasidunggan ako tungod sa Faraon ug sa iyang mga kasundalohan. Masayod ang mga Ehiptohanon nga ako si Yahweh." Busa nagkampo ang mga Israelita sumala sa gisugo kanila. 5 Sa dihang gisuginlan ang hari sa Ehipto nga mikalagiw na ang mga Israelita, nausab ang hunahuna sa Faraon ug sa iyang mga sulugoon batok sa katawhan. Miingon sila, "Unsa man ang atong gibuhat nga gitugotan man nato ang mga Israelita nga mahimong gawasnon gikan sa pagtrabaho alang kanato?" 6 Unya giandam sa Faraon nga iyang mga karwahe ug gidala ang iyang mga kasundalohan uban kaniya. 7 Gidala niya ug 600 ka pinili nga mga karwahe ug ang uban pang mga karwahe sa Ehipto, mga opisyal ang anaa sa tanan nga mga karwahe. 8 Gipatig-a ni Yahweh ang kasingkasing sa Faraon, nga hari sa Ehipto, ug gigukod sa hari ang mga Israelita. Karon namiya na ang mga Isrealita nga madaogon. 9 Apan gigukod sila sa mga Ehiptohanon, uban sa tanan niya nga mga kabayo ug mga karwahe, sa iyang mangabayoay nga mga kalalakin-an, ug sa iyang mga kasundalohan. Nakita nila ang mga Israelita nga nagkampo sa daplin sa dagat sa Pi Hahirot, duol sa Baal Zefon. 10 Sa dihang nagkaduol na ang Faraon, nakita kini sa mga Israelita ug natingala sila. Nagmartsa ang mga Ehiptohanon paingon kanila, ug nangalisang sila. Mituaw ang mga Israelita kang Yahweh. 11 Miingon sila kang Moises, "Tungod ba kay wala nay lubnganan sa Ehipto, mao nga gidala mo kami aron mangamatay dinhi sa kamingawan? Nganong ingon man niini ang imong pagtagad kanamo, sa pagpagawas kanamo sa Ehipto? 12 Dili ba mao man kini ang gisulti namo kanimo didto sa Ehipto? Miingon kami kanimo, 'Pasagdi kami nga mag-inusara, aron nga makatrabaho kami alang sa mga Ehitophanon.' Mas maayo pa alang kanamo nga magtrabaho alang kanila kaysa mangamatay dinhi sa kamingawan."

13 Miingon si Moises ngadto sa mga katawhan, “Ayaw
kamo kahadlok. Barog kamo nga lig-on ug tan-awa ang
pagluwas nga ihatag ni Yahweh alang kaninyo karong
adlawa. Tungod kay dili na gayod ninyo makita pag-usab ang
mga Ehiptohanon nga inyong nakita karon. 14 Si Yahweh ang
makig-away alang kaninyo, ug kinahanglan nga mobarog
kamo nga lig-on.” 15 Unya miingon si Yahweh kang Moises,
“Nganong magsige ka man ug tawag kanako, Moises? Sultihi
ang mga Israelita nga mopadayon sa unahan. 16 Iisa ang
imong sungkod, ipataas ang imong kamot ngadto sa dagat
ug matunga kini, aron makalatas ang katawhan sa Israel sa
dagat nga mala ang yuta. 17 Matngoni nga akong patig-ahon
ang kasingkasing sa mga Ehiptohanon aron gukdon nila sila.
Mapasidunggan ako tungod sa Faraon ug sa tanan niya nga
mga kasundalohan, sa iyang mga karwahe, ug sa iyang mga
mangabayoay nga kalalakin-an. 18 Unya masayran sa mga
Ehiptohanon nga ako si Yahweh sa dihang pasidunggan
ako tungod sa Faraon, sa iyang mga karwahe, ug sa iyang
mga kalalakin-an nga mangabayoay.” 19 Ang anghel sa
Dios, nga miuna sa mga Israelita, mibalhin ug miadto sa
ilang likod. Ang panganod nga daw haligi nga anaa sa ilang
atubangan mibalhin ug miadto sa ilang luyo. 20 Anaa ang
panganod sa tungatunga sa kampo sa Ehiptohanon ug sa
kampo sa mga Israelita. Ngitngit kini nga panganod ngadto
sa mga Ehiptohanon, apan nagpahayag kini sa kagabhion
alang sa mga Israelita, mao nga ang usa ka bahin wala
makaduol sa usa sa tibuok gabii. 21 Giisa ni Moises ang
iyang kamot didto sa dagat. Gipasibog ni Yahweh ang dagat
pabalik pinaagi sa kusog nga hangin sa sidlakan sa tibuok
gabii ug gipamala niya ang dagat. Niini nga paagi natunga
ang tubig. 22 Milatas ang mga Israelita sa tungatunga sa
dagat sa mala nga yuta. Daw nahimong paril ang tubig
alang kanila gikan sa ilang tuo nga kamot ug ngadto sa
ilang wala. 23 Gigukod sila sa mga Ehiptohanon. Milatas
sila sunod kanila paingon sa tungatunga sa dagat—ang
tanang mga kabayo sa Faraon, mga karwahe, ug ang mga
mangabayoay nga kalalakin-an. 24 Apan sa sayo nga takna
sa buntag, midungaw si Yahweh ngadto sa mga Ehiptohanon
nga kasundalohan pinaagi sa daw haligi nga kalayo ug
panganod. Gilisang niya ang mga Ehiptohanon. 25 Ming-
ungot ang mga ligid sa ilang mga karwahe, ug naglisod sa
pagsibog ang mga mangabayoay nga mga kalalakin-an.
Busa miingon ang mga Ehiptohanon, “Mokalagiw kita gikan
sa Israel, tungod kay si Yahweh ang nakig-away alang kanila
batok kanato.” 26 Miingon si Yahweh kang Moises, “Iisa
ang imong kamot ngadto sa dagat aron nga mobalik ang
tubig ngadto sa mga Ehiptohanon, sa ilang mga karwahe,
ug sa ilang mga mangabayoay nga kalalakin-an.” 27 Busa
giisa ni Moises ang iyang kamot ngadto sa dagat, ug mibalik
kini sa naandan nga porma sa pagkabuntag. Nangikyas
ang mga Ehiptohanon sa dagat, ug gisibog ni Yahweh ang
mga Ehiptohanon ngadto sa tungatunga niini. 28 Mitabon
ang tubig ug naunlod ang mga karwahe sa Faraon, ang
mga mangabayoay nga kalalakin-an, ug ang tibuok niya
nga mga kasundalohan nga nagsunod sa mga karwahe
ngadto sa dagat. Walay bisan usa nga nabuhi. 29 Bisan pa
niana, milakaw ang mga Israelita sa mala nga yuta didto sa
tungatunga sa dagat. Nahimong paril ang tubig alang kanila
gikan sa ilang tuo nga kamot ug ngadto sa ilang wala. 30
Busa giluwas ni Yahweh ang Israel nianang adlawa gikan sa
kamot sa mga Ehiptohanon, ug nakita sa mga Israelita nga
nangamatay na ang mga Ehiptohanon ngadto sa baybayon.
31 Sa dihang nakita sa Israel ang dakong gahom nga gigamit
ni Yahweh batok sa mga Ehiptohanon, gipasidunggan sa
katawhan si Yahweh, ug misalig sila kang Yahweh ug sa
iyang sulugoon nga si Moises.

15 Unya miawit si Moises ug ang katawhan sa Israel niini
nga awit ngadto kang Yahweh. Miawit sila, “Awitan
ko si Yahweh, tungod kay midaog siya nga mahimayaon;
gitambog niya ngadto sa dagat ang mga kabayo ug ang
mga nagkabayo niini. 2 Si Yahweh ang akong kusog ug ang
awit, ug siya ang akong kaluwasan. Mao kini ang akong
Dios, ug dayegon ko siya, ang Dios sa akong amahan,
ug ituboy ko siya. 3 Manggugubat si Yahweh; Yahweh
ang iyang ngalan. 4 Gipangtambog niya ang mga karwahe
sa Faraon ug ang mga kasundalohan ngadto sa dagat.
Nangalumos ang mga piniling opisyal sa Faraon ngadto
sa Dagat nga Kabugangan. 5 Natabonan sila sa kalalom
niini; naunlod sila ngadto kinahiladman sama sa bato. 6 Ang
imong tuong kamot, Yahweh, mahimayaon diha sa gahom;
ang imong tuong kamot, Yahweh, nagadugmok sa mga
kaaway. 7 Sa hilabihan nga kahalangdon gipangtambog
mo kadtong nakigbatok tali kanimo. Gipahamtang mo ang
imong kapungot; milamoy kini kanila sama sa dagami. 8
Pinaagi sa huyop sa buho sa imong ilong napundok ang
mga tubig; mipundo ang nagdagayday nga tubig sa matag
kilid; nabagtok ang lalom nga tubig diha sa kinahiladman
sa dagat. 9 Miingon ang mga kaaway, 'Gukdon ko sila,
apson ko sila, bahinbahinon ko ang mga inilog nga mga
butang; matagbaw ang akong mga tinguha diha kanila;
laniton ko ang akong espada; laglagon ko sila sa akong
mga kamot.' 10 Apan mitayhop ka, ug mitabon kanila ang
dagat; naunlod sila sama sa tingga ngadto sa kinahiladman
sa katubigan. 11 Kinsa man ang sama kanimo, Yahweh,
taliwala sa mga dios? Kinsa man ang sama kanimo, nga
nagbuhat ug mga milagro? nga halangdon sa pagkabalaan,
gipasidunggan diha sa mga pagdayeg. 12 Giisa mo ang

imong tuong kamot, ug gilamoy sila sa yuta. **13** Diha sa imong matinud-anon nga kasabotan gigiyahan mo ang katawhan nga imong giluwas. Sa imong kusog gigiyahan mo sila ngadto sa balaang dapit nga imong gipuy-an. **14** Madunggan kini sa panon sa katawhan, ug mangurog sila; sakmiton sa hilabihan nga kalisang ang mga lumolupyo sa Filistia. **15** Unya mahadlok ang mga pangulo sa Edomea; matay-og ang mga kasundalohan sa Moab; mangatunaw ang tanang mga lumolupyo sa Canaan. **16** Mohugpa ang hilabihan nga kalisang ug kahadlok kanila. Tungod sa gahom sa imong bukton, magpabilin sila nga daw bato hangtod nga makalatas ang imong mga katawhan, Yahweh— hangtod nga makalatas ang katawhan nga imong linuwas. **17** Dad-on mo sila ug itanom sila sa bukid nga imong panulondon, ang dapit, Yahweh, nga imong gibuhat aron puy-an, ang balaan nga dapit, among Ginoo, nga gitukod sa imong mga kamot. **18** Maghari si Yahweh hangtod sa kahangtoran." **19** Tungod kay miadto ang mga kabayo sa Faraon uban sa iyang mga karwahe ug mga mangabayoay nga mga kalalakin-an didto sa dagat. Gipabalik ni Yahweh ang katubigan sa dagat didto kanila. Apan nanglakaw ang mga Israelita sa mala nga yuta didto sa tungatunga sa dagat. **20** Ang babaye nga propeta nga si Miriam, nga igsoong babaye ni Aaron, mikuha sa tamborin, ug migawas ang tanang mga kababayen-an dala ang ilang mga tamborin, nga nanagsayaw uban kaniya. **21** Giawitan sila ni Miriam: "Awiti si Yahweh, tungod kay midaog siya nga mahimayaon. Gipangtambog niya ngadto sa dagat ang kabayo ug ang mga nagkabayo niini." **22** Unya gigiyahan ni Moises ang katawhan sa unahan gikan sa Dagat nga Kabugangan. Miadto sila sa kamingawan sa Shur. Nagpanaw sila sulod sa tulo ka adlaw paingon sa kamingawan ug walay nakaplagan nga tubig. **23** Unya miabot sila sa Mara, apan dili nila mainom ang tubig didto tungod kay pait kini. Mao nga ginganlan nila ug Mara ang maong dapit. **24** Mao nga nagbagulbol ang mga tawo ngadto kang Moises ug miingon, "Unsa man ang among imnon?" **25** Mituaw si Moises ngadto kang Yahweh, ug gipakita ni Yahweh kaniya ang usa ka kahoy. Giitsa kini ni Moises ngadto sa tubig, ug nahimong tam-is nga imnon ang tubig. Didto naghatag si Yahweh kanila ug hugot nga balaod, ug didto usab niya sila gisulayan. **26** Miingon siya, "Kung patalinghogan ninyo pag-ayo ang tingog ni Yahweh nga inyong Dios, ug buhaton kung unsa ang husto sa iyang panan-aw, ug kung paminawon ninyo ang iyang mga mando ug tumanon ang tanan nga iyang mga balaod—dili ko kamo pahiagoman ug mga katalagman nga akong gipahamtang sa mga Ehiptohanon, tungod kay ako si Yahweh nga nag-ayo kaninyo." **27** Unya miabot ang katawhan ngadto sa Elim, nga diin adunay napulog duha ka mga tuboran sa tubig didto ug 70 ka kahoy nga palmera. Nagkampo sila didto duol sa tubig.

16 Nipanaw ang katawhan gikan didto sa Elim, ug miabot ang tanang katilingban sa mga Israelita didto sa kamingawan sa Sin, nga anaa sa tungatunga sa Elim ug Sinai, sa ikanapulo ug lima nga adlaw sa ikaduha nga bulan human sa ilang pagbiya gikan sa yuta sa Ehipto. **2** Nagbagulbol ang tibuok katilingban sa mga Israelita batok kang Moises ug kang Aaron didto sa kamingawan. **3** Miingon ang mga Israelita ngadto kanila, "Kung nangamatay lamang unta kami sa mga kamot ni Yahweh didto sa yuta sa Ehipto sa dihang milingkod kami duol sa mga kolon sa karne ug nangaon sa tinapay hangtod nga nangabusog. Apan gidala ninyo kami dinhi sa kamingawan aron nga mangamatay ang tibuok namo nga mga katilingban sa kagutom." **4** Unya miingon si Yahweh kang Moises, "Magpaulan ako ug tinapay gikan sa langit alang kaninyo. Manggawas ang mga tawo ug magtigom ug pagkaon alang lamang nianang adlawa matag adlaw aron masulayan ko sila kung manglakaw ba sila diha sa akong balaod o dili. **5** Mahitabo kini sa ikaunom nga adlaw, nga magtigom sila ug makaduha pa kaysa ilang natigom sa miagi nga adlaw, ug lutoon nila ang ilang madala." **6** Unya miingon si Moises ug si Aaron ngadto sa katawhan sa Israel, "Karong gabhiona masayran ninyo nga si Yahweh mao ang nagpagawas kaninyo gikan sa yuta sa Ehipto. **7** Inigkabuntag makita ninyo ang himaya ni Yahweh, tungod kay nadungog niya ang inyong pagbagulbol batok kaniya. Kinsa man kami nga magbagulbol man kamo batok kanamo?" **8** Miingon usab si Moises, "Masayran ninyo kini sa dihang hatagan kamo ni Yahweh ug karne sa kagabhion ug tinapay sa kabuntagon hangtod nga mangabusog—tungod kay nadungog niya ang inyong pagbagulbol nga inyong gisulti batok kaniya. Kinsa man ako ug si Aaron? Ang inyong mga pagbagulbol dili batok kanamo; kondili batok kini kang Yahweh." **9** Miingon si Moises kang Aaron, "Sultihi ang tanang katilingban sa Israel nga, 'Duol kamo sa atubangan ni Yahweh, tungod kay nadungog niya ang inyong mga pagbagulbol.'" **10** Nahitabo kini, samtang misulti si Aaron sa tibuok katilingban sa Israel, nga milantaw sila sa kamingawan, ug, tan-awa, mipakita ang himaya ni Yahweh diha sa panganod. **11** Unya misulti si Yahweh kang Moises ug miingon, **12** "Nadungog ko ang mga pagbagulbol sa katawhan sa Israel. Sultihi sila ug ingna, 'Karong gabii mokaon kamo ug karne, ug inig kabuntag mabusog kamo sa tinapay. Unya masayran ninyo nga ako si Yahweh nga inyong Dios.'" **13** Sa pagkagabii na miabot ang mga langgam nga buntog ug milukop sa kampo. Sa pagkabuntag nalukop sa yamog ang tibuok kampo. **14** Sa dihang nauga na ang yamog, didto sa hawanan sa kamingawan adunay butang

nga nipis ug puti nga sama sa ice nga anaa sa yuta. **15** Sa dihang nakita kini sa katawhan sa Israel, nag-ingnanay sila sa usag-usa, “Unsa man kini?” Wala sila masayod kung unsa kini. Miingon si Moises kanila, “Mao kini ang tinapay nga gihatag ni Yahweh kaninyo aron kan-on. **16** Mao kini ang mga sugo nga gihatag kanila: 'Kinahanglan nga magtigom kamo, ang matag-usa kaninyo, sa gidaghanon nga kinahanglan ninyong kan-on, usa ka omer alang sa matag-usa ka tawo sa gidaghanon sa imong katawhan. Ingon niini ang pagtigom ninyo niini: Pagtigom ug makaon nga paigo sa matag usa ka tawo nga nagpuyo sa imong tolda.'” **17** Gibuhat kini sa katawhan sa Israel. Ang pipila nagtigom ug daghan, ang pipila nagtigom ug diyutay lamang. **18** Sa dihang gitakos nila kini sa omer nga taksanan, kadtong nagtigom ug daghan walay nahibilin nga salin, ug kadtong nagtigom ug diyutay wala makulangi. Nagtigom ang matag-usa ka tawo nga paigo lamang nga mahinagbo ang ilang panginahanglan. **19** Unya miingon si Moises kanila, “Kinahanglan nga walay magsalin ug bisan unsa niini hangtod sa buntag.” **20** Apan, wala sila namati kang Moises. Ang pipila kanila nagsalin niini hangtod sa pagkabuntag, apan giulod kini ug napan-os. Unya nasuko si Moises kanila. **21** Nagtigom sila niini matag buntag. Nagtigom ang matag-usa ka tawo ug igo nga pagkaon niana nga adlaw. Sa dihang miinit na ang adlaw, natunaw kini. **22** Nahitabo kini sa ikaunom ka adlaw nga gidobli nila ang pagtigom sa gidaghanon sa tinapay, duha ka omer sa matag usa ka tawo. Miabot ang tanang mga pangulo sa katilingban ug gisugid kini ngadto kang Moises. **23** Miingon siya kanila, “Mao kini ang giingon ni Yahweh, 'Ugma ang tiunay nga pagpahulay, ang balaang Adlaw nga Igpapahulay sa pagpasidungog kang Yahweh. Lutoa ang gusto ninyo nga lutoon, ug lagaa ang gusto ninyo nga lagaon. Ang tanan nga mahibilin, igahin kini alang sa inyong kaugalingon hangtod sa buntag.'” **24** Busa gilahi nila kini hangtod sa buntag, sumala sa gisugo ni Moises kanila. Wala kini napan-os, ni adunay mga ulod niini. **25** Miingon si Moises, “Kan-a kanang pagkaon karong adlawa, kay karon ang adlaw nga gitagana ingon nga Adlaw nga Igpapahulay aron sa pagpasidungog kang Yahweh. Karong adlawa dili na kamo makakaplag niini sa kaumahan. **26** Tigomon ninyo kini sulod sa unom ka adlaw, apan ang ikapito nga adlaw mao ang Adlaw nga Igpapahulay. Sa adlaw nga Igpapahulay walay na gayoy manna.” **27** Nahitabo kini sa ikapito nga adlaw nga adunay pipila ka mga tawo nga miadto aron sa pagtigom ug manna, apan wala silay nakaplagan. **28** Unya miingon si Yahweh kang Moises, “Hangtod kanus-a man ninyo supakon ang akong mga sugo ug mga balaod? **29** Tan-awa, gihatag ni Yahweh kaninyo ang Adlaw nga Igpapahulay. Mao nga sa ikaunom nga adlaw naghatag siya kaninyo ug tinapay nga alang sa duha ka adlaw. Kinahanglan nga ang matag usa kaninyo magpabilin sa iyang kaugalingong dapit; kinahanglan nga walay mogawas sa iyang dapit sa ikapito nga adlaw.” **30** Busa nagpahulay ang katawhan sa ikapito nga adlaw. **31** Gitawag sa mga katawhan sa Israel kini nga pagkaon ug “manna.” Puti kini sama sa liso sa culantro, ug ang lami niini sama sa nipis nga tinapay nga hinimo gikan sa dugos. **32** Miingon si Moises, “Mao kini ang gisugo ni Yahweh: 'Tugoti nga matipigan ang usa ka omer nga manna sa tibuok kaliwatan sa inyong katawhan aron makita sa inyong mga kaliwat ang tinapay nga akong gipakaon kaninyo sa kamingawan, human ko kamo gipagawas gikan sa yuta sa Ehipto.'” **33** Miingon si Moises kang Aaron, “Pagkuha ug usa ka kolon ug ibutang dinhi ang usa ka omer nga manna. Tipigi kini sa atubangan ni Yahweh aron nga matipigan hangtod sa mga kaliwatan sa katawhan.” **34** Sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises, gibutang kini ni Aaron didto tapad sa kasugoan sa kasabotan sulod sa Sudlanan sa Kasabotan. **35** Mikaon ug manna ang katawhan sa Israel sulod sa 40 ka tuig hangtod nga miabot sila sa yuta nga ilang puy-an. Mikaon sila niini hangtod nga miabot sila sa utlanan sa yuta sa Canaan. **36** Karon ang usa ka omer mao ang ikanapulo ka bahin sa epha.

17 Mipanaw ang tibuok katilingban nga mga Israelita gikan sa kamingawan sa Sin, nagsunod sa gisugo ni Yahweh. Nagkampo sila sa Rafidim, apan walay tubig nga mainom sa katawhan. **2** Busa gibasol sa katawhan si Moises tungod sa ilang kahimtang ug miingon, “Hatagi kami ug tubig aron imnon.” Miingon si Moises, “Nganong makiglalis man kamo kanako? Nganong sulayan man ninyo si Yahweh?” **3** Gipang-uhaw ug maayo ang katawhan, ug nagbagulbol sila batok kang Moises. Miingon sila, “Nganong gipagawas mo man kami gikan sa Ehipto? Aron ba nga mangamatay kami ug ang among mga anak ug ang among mga baka sa kauhaw?” **4** Unya mituaw si Moises kang Yahweh, “Unsa man ang angay nakong buhaton niining katawhan? Hapit na nila ako batoa.” **5** Miingon si Yahweh kang Moises, “Pag-una sa katawhan, ug paubana kanimo ang pipila sa mga kadagkoan sa Israel. Dad-a ang imong sungkod nga imong gibunal sa tubig, ug lakaw. **6** Motindog ako sa imong atubangan didto sa bato sa Horeb, ug bunalan nimo ang bato. Moawas ang tubig gikan niini aron nga mainom sa katawhan.” Unya gibuhat kini ni Moises sa panan-aw sa mga kadagkoan sa Israel. **7** Gitawag niya kana nga dapit nga Massa ug Meriba tungod kay nagbagulbol man ang mga Israelita, ug tungod kay gisulayan man nila ang Ginoo sa pag-ingon, “Uban ba gayod si Yahweh kanato o wala?” **8** Unya miabot ang mga kasundalohan sa Amalek

nga katawhan ug gisulong ang Isarel didto sa Refidim. 9 Busa miingon si Moises ngadto kang Josue, “Pagpili ug pipila ka mga kalalakin-an ug gawas kamo. Pakig-away sa Amalek. Ugma motindog ako didto sa tumoy sa bungtod dala ang sungkod sa Dios.” 10 Busa nakig-away si Josue kang Amalek sumala sa gisugo ni Moises, samtang mitungas si Moises, si Aaron, ug si Hur paingon sa tumoy sa bungtod. 11 Samtang giisa ni Moises ang iyang mga kamot, modaog ang mga Israelita; sa dihang ipahulay niya ang iyang mga kamot, magsugod pagdaog ang Amalek. 12 Sa dihang bug-at na ang kamot ni Moises, nagkuha ug bato si Aaron ug si Hur ug gibutang kini ubos kaniya aron iyang lingkoran. Sa samang panahon, gipataas ni Aaron ug ni Hur ang iyang mga kamot, usa ka tawo sa iyang kilid ug ang lain usab sa pikas. Busa nagpabilin nga gipataas ang kamot ni Moises hangtod nga misalop ang adlaw. 13 Busa nabuntog ni Josue ang katawhan sa Amalek pinaagi sa espada. 14 Miingon si Yahweh kang Moises, “Isulat kini sa libro ug basaha kini sa igdulongog ni Josue, tungod kay papason ko sa hingpit ang handomanan ni Amalek gikan sa ilalom sa kalangitan.” 15 Unya nagtukod si Moises ug halaran ug gitawag niya kini ug, “Si Yahweh ang akong bandira.” 16 Miingon siya, “Kay giisa ang kamot ngadto sa trono ni Yahweh—kay si Yahweh ang makig-away kang Amalek gikan sa kaliwatan ngadto sa kaliwatan.”

18 Nadungog ni Jetro, nga pari sa Midian, nga ugangang lalaki ni Moises, ang tanang nabuhat sa Dios kang Moises ug sa Israel nga iyang katawhan. Nadungog niya nga gipagawas ni Yahweh ang Israel gikan sa Ehipto. 2 Gidala ni Jetro, nga ugangang lalaki ni Moises, si Zipora, nga asawa ni Moises, human niya siya papaulia sa iyang panimalay, 3 ug ang iyang duha ka mga anak nga lalaki; ang ngalan sa usa ka anak nga lalaki mao si Gershom, kay miingon si Moises, “Dumoduong ako sa usa ka langyaw nga dapit.” 4 Ang ngalan sa lain mao si Eliezer, kay miingon si Moises, “Ang Dios sa akong katigulangan mao ang akong magtatabang. Giluwas niya ako gikan sa espada sa Faraon.” 5 Si Jetro, nga ugangang lalaki ni Moises, miadto uban sa mga anak nga lalaki ni Moises ug sa iyang asawa ngadto kang Moises didto sa kamingawanan nga anaa sa bukid sa Dios diin nagkampo siya. 6 Miingon siya ngadto kang Moises, “Ako, nga imong ugangan nga si Jetro, moanha kanimo uban sa imong asawa ug sa imong duha ka mga anak nga lalaki.” 7 Migawas si Moises aron sa paghimamat sa iyang ugangan nga lalaki, miyukbo, ug mihalok kaniya. Nagkumostahay sila sa kahimtang sa matag-usa unya misulod ngadto sa tolda. 8 Gisultihan ni Moises ang iyang ugangan nga lalaki sa tanan nga gibuhat ni Yahweh ngadto sa Faraon ug sa mga Ehiptohanon alang sa Israel, mahitungod sa tanang kalisdanan nga miabot kanila sa ilang dalan, ug kung giunsa sila pagluwas ni Yahweh. 9 Nagmaya si Jetro sa tanang maayo nga gibuhat ni Yahweh alang sa Israel, niana giluwas niya sila gikan sa kamot sa mga Ehiptohanon. 10 Miingon si Jetro, “Pagadayegon si Yahweh, tungod kay giluwas niya kamo gikan sa kamot sa mga Ehiptohanon ug gikan sa kamot sa Faraon, ug gipalingkawas ang katawhan gikan sa kamot sa mga Ehiptohanon. 11 Karon akong nasayran nga mas labaw pa si Yahweh kaysa sa tanang mga dios, tungod kay sa dihang gidaogdaog ug maayo sa mga Ehiptohanon ang mga Israelita, giluwas sa Dios ang iyang katawhan.” 12 Nagdala ug halad nga sinunog ug mga halad alang sa Dios, si Jetro, nga ugangan nga lalaki ni Moises. Miadto si Aaron ug ang tanang mga kadagkoan sa Israel aron sa pagpangaon atubangan sa Dios uban sa ugangan nga lalaki ni Moises. 13 Pagkasunod nga adlaw milingkod si Moises aron sa paghusay sa katawhan. Mitindog palibot kaniya ang katawhan gikan sa buntag hangtod sa kagabhion. 14 Sa dihang nakita sa ugangan nga lalaki ni Moises ang tanang niyang gibuhat sa katawhan, miingon siya, “Unsa man kining imong ginabuhat sa katawhan? Nganong ikaw lang man ang naglingkod ug ang tanang katawhan nagtindog sa imong atubangan gikan sa buntag hangtod sa kagabhion? 15 Miingon si Moises sa iyang ugangan nga lalaki, “Moduol ang mga tawo kanako aron mangayo ug giya sa Dios. 16 Kung aduna silay panaglalis, moduol sila kanako. Ako ang mohusay sa usa ka tawo tali sa uban, ug tudloan ko sila sa kasugoan ug mga balaod sa Dios.” 17 Miingon ang ugangan nga lalaki ni Moises ngadto kaniya, “Dili gayod maayo ang imong ginabuhat. 18 Sigurado gayod nga mahago ang imong kaugalingon, ikaw ug ang katawhan nga uban kanimo. Kini nga palas-anon hilabihan kabug-at alang kanimo. Dili ka makahimo niini kung ikaw lamang. 19 Paminaw kanako. Tambagan ko ikaw, ug mag-uban ang Dios kanimo, tungod kay ikaw man ang tigpataliwala sa katawhan ngadto sa Dios, ug dad-on mo ang ilang mga panaglalis ngadto kaniya. 20 Kinahanglan nga tudloan nimo sila sa iyang mga kasugoan ug mga balaod. Kinahanglan ipakita mo kanila ang dalan nga angayng laktan ug bulohaton nga angayng buhaton. 21 Dugang pa, kinahanglan nga magpili ka ug angayan nga mga tawo gikan sa tanang katawhan, mga tawo nga nagtahod sa Dios, mga tawo nga matarong nga nagasalikway sa dili pagkamakiangayon. Kinahanglan ibutang mo sila sa pagdumala sa katawhan, aron mahimong mga pangulo sa pagdumala sa liboan, gatosan, tag-singkwenta, ug tag-napulo. 22 Maghusay sila sa katawhan sa tanang sayon lamang nga mga kaso, apan ang mga lisod nga mga kaso pagadad-on nila kanimo. Alang sa tanang sayon nga mga kaso, makahimo sila sa paghusay

niana sa ilang kaugalingon. Niana nga paagi mas mosayon kini alang kanimo, ug yayongan nila ang palas-anon uban kanimo. 23 Kung buhaton mo kini, ug kung nagmando ang Dios nga buhaton mo gayod kini, nan makalahutay ka, ug makapamauli ang tibuok katawhan sa ilang panimalay nga adunay katagbawan." 24 Busa gipatalinghogan ni Moises ang mga pulong sa iyang ugangan nga lalaki ug gibuhat ang tanan nga iyang gisulti. 25 Nagpili si Moises ug mga tawo nga makadumala gikan sa tibuok Israel ug gihimo silang mga pangulo alang sa katawhan, mga pangulo nga magdumala sa liboan, gatosan, tag-singkwenta, ug tag-napulo. 26 Naghusay sila sa kasagaran nga mga panaglalis sa mga tawo. Ginadala nila ngadto kang Moises ang lisod nga mga kaso, apan sila sa ilang mga kaugalingon ang mohusay sa tanang sayon nga mga kaso. 27 Unya gitugotan ni Moises sa paglakaw ang iyang ugangan nga lalaki, ug mibalik si Jetro sa iyang kaugalingon nga yuta.

19 Sa ikatulo nga bulan human makagawas ang katawhan sa Israel gikan sa yuta sa Ehipto, sa sama nga adlaw, miadto sila sa kamingawan didto sa Sinai. 2 Human nila ug biya sa Refidim ug miabot sa kamingawan sa Sinai, nagkampo sila sa kamingawan atubangan sa bukid. 3 Mitungas si Moises ngadto sa Dios. Gitawag siya ni Yahweh didto sa bukid ug miingon, "Kinahanglan nga sultihan mo ang balay ni Jacob, ang katawhan sa Israel: 4 Nakita ninyo ang akong gibuhat sa mga Ehiptohanon, kung giunsa ko kamo pagdala sa mga pako sa agila ug gidala kamo nganhi sa akong kaugalingon. 5 Unya karon, kung matinud-anon kamo nga maminaw sa akong tingog ug motuman sa akong kasabotan, nan mamahimo ko kamong pinasahi nga gipanag-iyahan taliwala sa tanang katawhan, tungod kay ang tibuok kalibotan akoa man. 6 Mahimo kamong gingharian sa mga pari ug balaan nga nasod alang kanako. Mao kini nga mga pulong nga kinahanglan mong isulti ngadto sa katawhan sa Israel." 7 Busa miadto si Moises ug gipatawag ang tanang mga kadagkoan sa katawhan. Gisulti niya kanila kining tanan nga mga pulong nga gimando ni Yahweh kaniya. 8 Mitubag ang tanang katawhan ug miingon, "Buhaton namo ang tanang butang nga gisulti ni Yahweh." Unya miadto si Moises aron ibalita ang mga pulong sa katawhan ngadto kang Yahweh. 9 Miingon si Yahweh kang Moises, "Moanha ako kaninyo pinaagi sa baga nga panganod aron nga madungog sa katawhan samtang makigsulti ako kaninyo ug motuo usab kanimo hangtod sa kahangtoran." Unya gisulti ni Moises ang mga pulong sa katawhan ngadto kang Yahweh. 10 Miingon si Yahweh kang Moises, "Adtoa ang katawhan. Kinahanglan nga ilain mo sila alang kanako karon ug ugma, ug ingna sila nga labhan ang ilang mga bisti. 11 Pagpangandam alang sa ikatulong adlaw, kay mokanaog si Yahweh sa Bukid sa Sinai sa ikatulo nga adlaw. 12 Kinahanglan nga maghimo ka ug mga utlanan sa tibuok palibot sa bukid alang sa katawhan. Sultihi sila, 'Pagbantay nga dili kamo makatungas sa bukid o makahikap sa utlanan niini. Si bisan kinsa man nga makahikap sa bukid sigurado nga pagapatyon gayod.' 13 Kinahanglan nga walay usa ka tawo nga mohikap nianang tawhana. Sa ingon niana, kinahanglan nga batohon siya o panaon. Tawo man kini o mananap, kinahanglan nga pagapatyon siya. Sa dihang molanog na ang budyong, makahimo na silang motungas sa tiilan sa bukid." 14 Unya milugsong si Moises gikan sa bukid paingon sa katawhan. Gilain niya ang mga tawo alang kang Yahweh ug gilabhan nila ang ilang mga bisti. 15 Miingon siya sa katawhan, "Pangandam kamo sa ikatulo nga adlaw; ayaw kamo paduol sa inyong mga asawa." 16 Sa pagkabuntag, sa ikatulo nga adlaw, adunay dalugdog ug kilat ug baga nga panganod sa ibabaw sa bukid, ug gipalanog ug maayo ang budyong. Nangalisang ang tanang katawhan didto sa kampo. 17 Gipagawas ni Moises ang mga tawo sa kampo aron sa pagpakighimamat sa Dios, ug mitindog sila sa tiilan sa bukid. 18 Nalukop ug maayo sa aso ang Bukid sa Sinai tungod kay mikanaog si Yahweh niini pinaagi sa kalayo ug aso. Miutbo ang aso sama sa aso sa usa ka hudno, ug natay-og ug maayo ang bukid. 19 Samtang nag-anam ug kalanog ang tingog sa budyong, misulti si Moises, ug mitubag ang Dios kaniya sa usa ka tingog. 20 Mihugpa si Yahweh didto sa tumoy sa Bukid sa Sinai, ug gitawag niya si Moises didto sa tumoy sa bukid. Busa mitungas si Moises. 21 Miingon si Yahweh kang Moises, "Lugsong ug pahimangnoi ang katawhan nga dili sila molapas sa utlanan aron sa paglantaw kanako, o mahanaw ang kadaghanan kanila. 22 Tugoti usab kadtong mga pari nga moduol kanako sa paglain sa ilang kaugalingon—ipaandam ang ilang kaugalingon alang sa akong pag-abot—aron nga dili ko sila patyon." 23 Miingon si Moises kang Yahweh, "Dili makahimo sa pagtungas ang mga tawo sa bukid, kay gimandoan mo man kami: 'Paghimo ug mga utlanan palibot sa bukid ug igahin kini kang Yahweh.'" 24 Miingon si Yahweh kaniya, "Lakaw, lugsong gikan sa bukid, ug dad-a si Aaron uban kanimo, apan ayaw tugoti nga molapas sa mga atang ang mga pari ug ang katawhan nga moanhi kanako, o patyon ko sila." 25 Busa milugsong si Moises paingon sa katawhan ug nakigsulti kanila.

20 Gisulti sa Dios kining tanan nga mga pulong: 2 "Ako si Yahweh nga inyong Dios, nga nagpagawas kaninyo sa yuta sa Ehipto, pagawas sa balay sa pagkaulipon. 3 Kinahanglan nga wala kamoy lain nga mga dios gawas kanako. 4 Ayaw kamo paghimo sa inyong kaugalingon sa kinulit nga hulagway ni larawan sa bisan unsa nga mga

butang nga anaa ibabaw sa langit, o nga anaa sa ilalom sa yuta, o anaa sa ilalom sa tubig. **5** Kinahanglan nga dili kamo moyukbo niini o mosimba niini, kay ako, si Yahweh nga inyong Dios, abughoan nga Dios. Pagasilotan ko ang pagkadaotan sa mga katigulangan pinaagi sa pagdala ug silot sa mga kaliwat, ngadto sa ikatulo ug ikaupat nga kaliwatan niadtong nasilag kanako. **6** Apan ipakita ko ang matinud-anong kasabotan ngadto sa liboan nga nahigugma kanako ug nagtuman sa akong mga sugo. **7** Kinahanglan nga dili ninyo gamiton ang ngalan ni Yahweh nga inyong Dios, sa pagpasipala, tungod kay pakasad-on ko gayod siya nga nagpasipala sa akong ngalan. **8** Hinumdomi ang Adlaw nga Igpapahulay, nga igahin kini kanako. **9** Kinahanglan nga maghago kamo ug buhaton ang tanang bulohaton sulod sa unom ka mga adlaw. **10** Apan ang ikapitong adlaw nga mao ang Igpapahulay alang kang Yahweh nga inyong Dios. Niining adlawa kinahanglan nga dili kamo magbuhat ug bisan unsa nga bulohaton, kamo, o ang inyong anak nga lalaki, o ang inyong anak nga babaye, o ang inyong sulugoon nga lalaki, o ang inyong sulugoon nga babaye, o ang inyong baka, ang langyaw nga anaa sa inyong mga ganghaan. **11** Tungod kay sulod sa unom ka adlaw gibuhat ni Yahweh ang kalangitan ug ang yuta, ang dagat, ug ang tanan nga anaa niini, ug mipahulay sa ikapito nga adlaw. Busa gibalaan ni Yahweh ang Adlaw nga Igpapahulay ug gilain kini. **12** Tahora ang inyong amahan ug ang inyong inahan, aron nga mabuhi kamo sa hataas nga panahon sa yuta nga igahatag ni Yahweh nga inyong Dios diha kaninyo. **13** Kinahanglan nga dili kamo mopatay. **14** Kinahanglan nga dili kamo manapaw. **15** Kinahanglan nga dili kamo mangawat kang bisan kinsa. **16** Kinahanglan nga dili kamo magbutangbutang batok sa inyong silingan. **17** Kinahanglan nga dili kamo magtinguha sa balay sa inyong silingan; kinahanglan nga dili kamo magtinguha sa asawa sa inyong silingan, sa iyang sulugoon nga lalaki, sa iyang sulugoon nga babaye, sa iyang toro nga baka, sa iyang asno, o sa bisan unsa nga mga butang nga gipanag-iyahan sa inyong silingan." **18** Nakita sa tibuok katawhan ang pagdalugdog ug ang pagkilat, ug nadungog ang paglanog sa budyong, ug nakita nga nag-aso ang bukid. Sa pagkakita sa mga tawo niini, nangalisang sila ug nanagpanindog sa halayo. **19** Miingon sila kang Moises, "Sultihi kami, ug maminaw kami; apan ayaw tugoti nga ang Dios ang mosulti kanamo, kay tingali ug mangamatay kami." **20** Miingon si Moises sa katawhan, "Ayaw kahadlok, kay mianhi ang Dios aron sa pagsulay kaninyo aron nga ang iyang kadungganan maanaa kaninyo, ug aron nga dili kamo makasala." **21** Busa nanagpanindog ang mga tawo sa halayo, ug miduol si Moises sa baga nga naglagitom nga panganod diin anaa ang Dios. **22** Miingon si Yahweh kang Moises, "Mao kini ang angay mong isulti sa mga Israelita: 'Nakita gayod ninyo nga nakigsulti ako kaninyo gikan sa langit. **23** Ayaw kamo pagbuhat ug uban nga mga dios alang sa inyong kaugalingon gawas kanako, mga dios nga plata o mga dios nga bulawan. **24** Kinahanglan nga magbuhat kamo ug halaran nga yuta alang kanako, ug kinahanglan nga maghalad kamo sa inyong mga halad sinunog sa ibabaw niini, mga halad sa pakigdait, karnero, ug mga torong baka. Sa matag dapit diin mapasidunggan ko ang akong ngalan, moanha ako kaninyo ug panalanginan kamo. **25** Kung himoan ninyo ako ug bato nga halaran, kinahanglan nga dili ninyo kini himoon pinaagi sa tinabas nga mga bato, kay kung gamiton ninyo ang inyong mga kahimanan niini, mapasipad-an ninyo kini. **26** Kinahanglan nga dili kamo moadto sa akong halaran pinaagi sa hagdanan; aron nga dili makita ang tinagoan nga bahin sa inyong lawas.'"

21 "Karon mao kini ang mga balaod nga ipatuman mo kanila: **2** 'Kung mopalit kamo ug ulipon nga Hebreohanon, paalagara siya sulod sa unom ka tuig, ug sa ikapito nga tuig palakwa siya nga dili pabayron. **3** Kung ulitawo siya nga miabot, palakwa siyang mag-inusara; kung minyo siya, nan palakwa uban kaniya ang iyang asawa. **4** Kung ang iyang agalon mihatag kaniya ug asawa unya nanganak alang kaniya ang iyang asawa sa mga anak nga lalaki o mga babaye, ang asawa ug ang iyang mga anak mapanag-iya sa iyang agalon, ug molakaw siya nga mag-inusara. **5** Apan kung mosulti gayod ang ulipon, "Gihigugma ko ang akong agalon, ang akong asawa, ug ang akong mga anak; dili ako mopahawa," **6** nan pagadad-on siya sa iyang agalon ngadto sa Dios. Kinahanglan dad-on siya sa iyang agalon ngadto sa pultahan o sa haligi sa pultahan ug kinahanglan bangagan sa iyang agalon ang dalunggan sa ulipon gamit ang galamiton sa pagbangag. Unya maulipon siya sa tibuok niyang kinabuhi. **7** Kung ibaligya sa usa ka tawo ang iyang anak nga babaye ingon nga ulipon, dili siya buhian sama sa ginabuhat sa mga ulipong lalaki. **8** Kung dili siya makapahimuot sa iyang agalon, nga nagpili kaniya aron maiya, nan ang agalon makabaligya kaniya pagbalik. Walay katungod ang agalon sa pagbaligya kaniya ngadto sa mga langyaw. Wala gayod siyay katungod niana, sanglit gitamod man niya siya nga malinglahon. **9** Kung ang iyang agalon magpili kaniya aron maasawa sa iyang anak nga lalaki, kinahanglan nga tagdon niya siya sama sa iyang anak nga babaye. **10** Kung maminyo siya ug laing babaye, kinahanglan nga dili niya kuhaan ang pagkaon sa unang asawa, mga bisti, o ang iyang katungod sa pagkaasawa. **11** Apan kung dili niya mahatag kining tulo ka butang ngadto kaniya, nan gawasnon siyang makapahawa nga walay ibayad nga salapi. **12** Si bisan kinsa kadtong modagmal sa usa ka tawo aron siya

mamatay, kanang tawhana kinahanglan patyon. **13** Kung ang tawo wala magplano niining daan, kondili wala kini tuyoa, nan mopili ako ug usa ka dapit nga iyang kadangpan. **14** Kung tinuyoan sa tawo ang pagdagmal sa iyang isigkatawo ug mopatay kaniya sumala sa malimbungon nga plano, nan kuhaa ninyo siya, bisan pa kung anaa siya sa halaran sa Dios, aron patyon siya. **15** Si bisan kinsa kadtong magpasakit sa iyang amahan o inahan kinahanglan gayod patyon. **16** Si bisan kinsa ang modagit sa usa ka tawo ug mobaligya kaniya, o ang tao makaplagan nga iyang gitagoan, kanang tawo nga nagdagit kinahanglan gayod patyon. **17** Si bisan kinsa ang motunglo sa iyang amahan o sa iyang inahan kinahanglan gayod patyon. **18** Kung mag-away ang mga tawo ug dagmalan sa usa ang laing tawo gamit ang bato o sa iyang kinumo, ug wala mamatay kanang tawhana, apan naglubog siya sa iyang higdaanan; **19** unya kung mamaayo na siya ug makalakaw na gamit ang iyang sungkod, ang tawo nga nagdagmal kaniya kinahanglan mobayad sa iyang oras nga nausik; kinahanglan mobayad usab siya hangtod mamaayo na gayod siya. Apan kanang tawhana dili sad-an sa pagpatay. **20** Kung bunalan sa usa ka tawo ang iyang ulipong lalaki o babaye gamit ang sungkod, ug kung mao kana ang hinungdan nga mamatay ang ulipon, nan angay gayong silotan kanang tawhana. **21** Apan, kung buhi pa ang ulipon sulod sa usa o duha ka adlaw, dili angay silotan ang agalon, tungod kay nag-antos man siya sa pagkawala sa iyang ulipon. **22** Kung adunay mag-away nga mga tawo ug makaangin nga makuhaan ang usa ka babayeng mabdos, apan wala nay laing kadaot nga nahitabo kaniya, nan ang tawong sad-an kinahanglan magmulta sumala sa gipangayo kaniya sa bana sa babaye, ug magabayad siya sumala sa hukom sa maghuhukom. **23** Apan kung adunay kadaot nga mahitabo, nan kinahanglan ang kinabuhi bayrag kinabuhi, **24** ang usa ka mata bayrag mata, ang ngipon bayrag ngipon, ang kamot bayrag kamot, ang tiil bayrag tiil, **25** ang paso bayrag paso, ang samad bayrag samad, o ang labod bayrag labod. **26** Kung maigo sa usa ka tawo ang mata sa iyang ulipong lalaki o sa iyang ulipong babaye ug mabuta kini, nan palakwon niya ang ulipon ingon nga bayad alang sa iyang mata. **27** Kung mapangag niya ang ngipon sa iyang ulipong lalaki o babaye, angay niyang palakwon ang ulipon ingon nga bayad alang sa ngipon. **28** Kung ang torong baka makasungag sa usa ka lalaki o babaye hangtod mamatay, kinahanglan gayod batohon ang baka, ug dili kan-on ang unod niini; apan ang tag-iya sa maong baka dili silotan. **29** Apan kung nabatasan na sa baka ang pagpanungag kaniadto, ug gipasidan-an na ang tag-iya apan wala niya kini bantayi, unya makapatay ang torong baka ug lalaki o babaye, batohon gayod kanang torong baka, ug patyon usab ang tag-iya niini. **30** Kung gikinahanglan ang bayad alang sa paglukat sa iyang kinabuhi, pagabayran niya ang tibuok kantidad. **31** Kung ang torong baka makapanungag sa anak nga lalaki o anak nga babaye sa usa ka tawo, kinahanglan nga buhaton sa tag-iya ang gisugo sa balaod nga angay niyang buhaton. **32** Kung makapanungag ang torong baka sa usa ka ulipong lalaki o ulipong babaye, ang tag-iya sa maong torong baka kinahanglan magbayad ug 30 ka shekels nga plata, ug batohon ang maong baka. **33** Kung ang usa ka tawo magkuha sa tabon sa usa ka lungag, o magbangag ug dili niya kini tabonan, ug mahulog niini ang usa ka torong baka o asno, **34** kinahanglan bayran sa tag-iya ang nawala. Bayaran niyag salapi ang tag-iya sa namatay nga mananap, ug maiya na ang patay nga mananap. **35** Kung ang baka sa usa ka tawo makapatay sa torong baka sa laing tawo, nan kinahanglan ibaligya nila ang buhi nga torong baka ug bahinon nila ang halin niini, ug bahinon usab nila ang namatay nga torong baka. **36** Apan kung ilado na nga gapanungag ang maong torong baka kaniadto, ug wala kini bantayi sa tag-iya, bayran gayod niya ang torong baka alang sa torong baka, ug maiya ang patay nga mananap.

22 Kung ang usa ka tawo mangawat ug usa ka torong baka o karnero ug ihawon kini ug ibaligya, nan bayran niya ug lima ka torong baka alang sa usa ka torong baka, ug ang upat ka karnero alang niadtong usa ka karnero. **2** Kung ang kawatan nasakpan nga nanglungkab sa balay aron makasulod, ug kung siya masamaran ug maoy hinungdan nga mamatay siya, niana nga kahimtang walay sala ang si bisan kinsa nga makapatay kaniya. **3** Apan kung misubang na ang adlaw ayha siya makasulod, sad-an ang tawo nga makapatay kaniya. Ug ang kawatan kinahanglan nga magbayad. Apan kung wala gayod siyay ikabayad, nan ibaligya siya tungod sa iyang gikawat. **4** Apan kung ang kinawat nga mananap mahikaplagan nga anaa sulod sa iyang gipanag-iyahan, bisan pa kung usa kini ka torong baka, asno, o karnero, bayran niya kini ug duha ka pilo. **5** Kung ang usa ka tawo magpasibsib sa iyang kahayopan sa iyang uma o sa kaparasan, ug gibuhian ang iyang mga mananap, ug nanibsib kini sa uma sa ubang tawo, kinahanglan bayran niya kini gikan sa labing maayong abot sa iyang uma, ug sa labing maayo sa iyang kaparasan. **6** Ug kung adunay sunog ug mikuyanap sa katunokan ug hinungdan nga mangasunog ang binugkos nga mga trigo, o nanindog nga trigo, o masunog ang uma, ang tawo nga nagpasiugda sa maong sunog magabayad gayod. **7** Kung ipiyal sa usa ka tawo ang salapi o katigayonan ngadto sa iyang silingan aron tipigan, ug kung kawaton kini didto sa balay sa maong tawo, kung makaplagan ang kawatan, kanang kawatan magbayad ug duha ka pilo. **8** Apan kung

ang kawatan dili makaplagan, kinahanglan moadto ang tag-iya sa maong balay sa mga maghuhukom ug makisayod kung nanghilabot ba siya ngadto sa katigayonan sa iyang silingan. **9** Kay ang matag panaglalis mahitungod sa usa ka butang, bisan sa torong baka, sa asno, sa karnero, sa bisti, o sa bisan unsa nga nawalang butang nga gisulti sa tawo, "Akoa kini," ang matag usa moadto sa mga maghuhukom. Ang tawo nga makaplagan sa maghuhukom nga sad-an kinahanglang mobayad ug duha ka pilo ngadto sa iyang silingan. **10** Kung ipiyal sa usa ka tawo ngadto sa iyang isigkatawo ang asno, torong baka, karnero, o bisan unsang mananap aron alimahan, ug kung mamatay kini o masamdan o pagaabogon kini nga walay makakita, **11** ang panumpa ngadto kang Yahweh magpataliwala kanilang duha, bisan paman o walay usa ka tawo nga nanghilabot ngadto sa bahandi sa iyang isigkatawo. Kinahanglan nga dawaton kini sa tag-iya, ug ang usa dili magbayad. **12** Apan kung gikawat kini gikan kaniya, kinahanglan mobayad siya sa tag-iya niini. **13** Kung gikuniskunis ang mananap, ipadala kini kaniya ngadto sa tag-iya ingon nga pagpamatuod. Dili siya magabayad niadtong nakuniskunis na. **14** Kung ang usa ka tawo manghulam sa bisan unsang mananap sa iyang isigkatawo ug nasamdan ang mananap o mamatay nga wala didto ang tag-iya, kinahanglan bayaran gayod sa tawo ang nahulam. **15** Apan kung ang tag-iya anaa didto, walay bayran ang maong tawo; kung ang mananap inabangan, bayran kini sa iyang suhol. **16** Kung manintal ang usa ka lalaki sa usa ka ulay nga dili pa kinasal, ug kung makigdulog siya kaniya, kinahanglan nga minyoan gayod niya siya pinaagi sa pagbayad sa babaye ug bugay nga gikinahanglan alang niini. **17** Ug kung ang iyang amahan magdumili gayod sa pagpaminyo kaniya ngadto sa lalaki, magbayad gayod siya ug salapi sumala sa bugay alang sa mga ulay. **18** Ayaw gayod ninyo tugoti nga mabuhi ang babayeng diwatahan. **19** Si bisan kinsa nga makigdulog sa mananap pagapatyon gayod. **20** Si bisan kinsa nga mohalad ngadto sa laing dios gawas kang Yahweh pagalaglagon gayod. **21** Ayaw ninyo limbongi o daogdaoga ang mga langyaw, kay mga langaw kamo sa yuta sa Ehipto. **22** Ayaw ninyo daogdaoga ang mga balo o mga ilo. **23** Kung sakiton ninyo sila sa bisan unsang paagi, ug kung makitabang sila kanako, paminawon ko gayod ang ilang pagpangaliyupo. **24** Magadilaab ang akong kasuko, ug patyon ko kamo pinaagi sa akong espada; ang inyong mga asawa mangabalo, ug ang inyong mga anak mangailo. **25** Kung magpautang kamo ug salapi sa akong katawhan diha kaninyo nga mga kabos, ayaw kamo sa patanto sama sa tigpautang o magpatubo ngadto kaniya. **26** Kung kuhaon ninyo ang bisti sa inyong isigkatawo ingon nga panaad, ibalik mo kini sa dili pa mosalop ang adlaw, **27** kay mao lamang kini ang iyang pangtabon; mao kini ang iyang bisti alang sa iyang lawas. Unsa nalang man ang iyang katulgan? Kung motawag siya kanako, paminawon ko siya, kay ako maluluy-on man. **28** Ayaw ako pasipad-i ang Dios, ni tunglohon ang magmamando sa inyong katawhan. **29** Ayaw ninyo ihikaw ang halad gikan sa inyong abot o sa pugaanan sa bino. Kinahanglan nga ihalad ninyo kanako ang kamagulangan ninyong anak nga mga lalaki. **30** Buhaton usab ninyo kana sa inyong mga baka ug sa inyong mga karnero. Sulod sa pito ka adlaw magpabilin sila sa ilang mga inahan, apan sa ikawalo nga adlaw kinahanglan nga ihatag ninyo sila kanako. **31** Mahimo kamong mga tawo nga gilain alang kanako. Busa dili kamo magakaon sa bisan unsang karne nga gikuniskunis sa mga mananap diha sa kapatagan. Hinuon, kinahanglan nga ilabay ninyo kini ngadto sa mga iro.

23 Ayaw kamo pagbalita ug bakak mahitungod kang bisan kinsa. Ayaw pagtipon sa mga tawong daotan aron magsaksi ug bakak. **2** Ayaw kamo pagpahiuyon sa panon sa katawhan nga nagabuhat ug daotan, ni magpamatuod kamo samtang tuison ang hustisya aron matuman ang panon sa katawhan. **3** Ayaw dapigi ang tawong kabos kung husayon siya. **4** Kung makita ninyo ang torong baka o asno sa inyong kaaway nga nasaag, dad-a kini balik kaniya. **5** Kung makita ninyo nga natumba ang asno sa usa ka tawo nga nagdumot kaninyo ug nadat-ugan sa iyang karga, ayaw biyai kanang tawhana. Kinahanglan tabangan ninyo siya uban ang iyang asno. **6** Ayaw ninyo tuisa ang katarong kung kinahanglan unta maadto sa mga tawong kabos ang hukom sa husay. **7** Ayaw pakig-ipon sa mga tawong nagabuhat ug bakak nga mga pasangil, ug ayaw patya ang walay sala o matarong, kay dili ko labanan ang daotan. **8** Ayaw pagdawat ug suborno, kay ang suborno makabuta niadtong makakita, ug motuis sa matuod nga mga pulong sa mga tawo. **9** Ayaw daogdaoga ang mga langyaw, sanglit nasayod man kamo sa kinabuhi sa langyaw, kay mga langyaw man kamo sa yuta sa Ehipto. **10** Sulod sa unom ka tuig magapugas kamo sa inyong yuta ug magtigom sa abot niini. **11** Apan sa ikapito ka tuig biyai ninyo kini nga wala daroha ug wala atimana, aron nga ang mga kabos nga anaa uban sa inyong mga tawo makakaon. Sa ilang salin, makakaon usab ang ihalas nga mga mananap. Buhata usab ninyo kini sa inyong mga kaparasan ug kaolibohan. **12** Sulod sa unom ka adlaw pagabuhaton ninyo ang inyong buluhaton, apan sa ikapito ka adlaw kinahanglan magpahulay kamo. Buhata kini aron nga makapahulay ang inyong torong baka ug asno, ug aron makapahulay ug mabaskog usab ang anak nga lalaki sa inyong ulipong babaye ug si bisan kinsa nga langyaw. **13** Pagmatngon sa tanan nga gisulti ko kaninyo.

Ayaw isulti ang ngalan sa laing mga dios, ni madungog ang
ilang mga ngalan gikan sa inyong baba. 14 Maglakaw kamo
aron sa pagsaulog sa kasaulogan alang kanako makatulo
sa matag tuig. 15 Matngonan ninyo ang Kasaulogan sa
Tinapay nga Walay Patubo. Ingon sa gimando ko kaninyo,
magakaon kamo ug tinapay nga walay patubo sulod sa pito
ka adlaw. Niadtong panahona, mag-atubang kamo kanako
sa bulan sa Abib, nga gitakdo gayod niini nga katuyoan.
Nga anaa niini nga bulan migawas kamo gikan sa Ehipto.
Apan dili kamo moadto kanako nga walay dala. 16 Bantayan
ninyo ang Kasaulogan sa Abot, ang unang bunga sa inyong
mga paghago nga inyong gipugas sa inyong mga uma.
Ug bantayan usab ninyo ang Kasaulogan sa Pagtapok sa
kataposan sa tuig, sa dihang tigomon ninyo ang abot nga
gikan sa inyong mga uma. 17 Ang tanan ninyong mga
lalaki mag-atubang kang Ginoong Yahweh makatulo sa
matag tuig. 18 Ayaw gayod ninyo ihalad ang dugo gikan
sa mga hinalad nga alang kanako uban ang tinapay nga
adunay patubo. Ang tambok nga gikan sa mga halad diha sa
akong kasaulogan kinahanglan dili ibilin nga mabuntagan.
19 Pagadad-on ninyo ang unang abot sa inyong yuta ngadto
sa akong balay, sa balay ni Yahweh nga inyong Dios. Ayaw
pagalat-i ang nating kanding gikan sa gatas sa inahan niini.
20 Magpadala ako ug anghel diha sa inyong unahan aron sa
pagbantay sa inyong dalan, ug aron sa pagdala kaninyo
ngadto sa dapit nga akong giandam. 21 Pamati kamo kaniya
ug pagtuman kaniya. Ayaw siya hagita, kay dili kamo niya
pasayloon sa inyong mga kalapasan. Ang akong ngalan
anaa kaniya. 22 Kung magtuman gayod kamo sa iyang tingog
ug magbuhat sa tanan niyang isulti kaninyo, nan mamahimo
akong kaaway sa inyong mga kaaway ug tigpanimalos sa
mga nagapanimalos kaninyo. 23 Mag-una ang akong anghel
kaninyo ug dad-on kamo ngadto sa mga Amonihanon, sa
mga Hitihanon, sa mga Perisihanon, sa mga Canaanhon,
sa mga Hibitihanon, ug sa mga Jebusihanon. Laglagon ko
sila. 24 Ayaw gayod kamo pagyukbo sa ilang mga dios,
magsimba kanila, o magbuhat sa ilang gipangbuhat. Hinuon,
laglagon ninyo sila sa hingpit ug dugmokon ang ilang mga
haligi nga bato. 25 Magsimba kamo kang Yahweh nga inyong
Dios, ug panalanginan niya ang inyong tinapay ug tubig.
Ug pagawagtangon ko ang balatian diha kaninyo. 26 Wala
gayoy babaye nga dili makaanak o makuhaan sa inyong
yuta. Lugwayan ko ang inyong kinabuhi. 27 Ipadangat ko
pag-una ang akong kahadlok ngadto sa kayutaan nga inyong
adtoan. Patyon ko ang mga tawo nga inyong ikatagbo.
Ipakalagiw ko ang inyong mga kaaway kaninyo tungod sa
kahadlok. 28 Magpadala ako ug mga tambuboan sa inyong
unahan nga maoy mopahawa sa mga Hibitihanon, mga
Canaanhon, ug mga Hitihanon sa inyong atubangan. 29
Dili ko sila papahawaon sulod sa usa ka tuig, tungod kay
mahimong biniyaan ang yuta, ug ang mga ihalas nga mga
mananap managhan alang kaninyo. 30 Hinuon, hinayhinay
ko silang pagaabogon gikan sa inyong atubangan hangtod
nga mamahimo kamong magmabungahon ug mapanunod
ang yuta. 31 Buhaton ko nga ang inyong utlanan moabot
gikan sa Pulang Dagat ngadto sa Dagat sa mga Filistihanon,
ug gikan sa kamingawan ngadto sa Suba sa Eufrates.
Ihatag ko kaninyo ang kadaogan sa yuta nga pagapuy-an.
Papahawaon ninyo sila diha sa inyong atubangan. 32 Ayaw
kamo pagpakigsaad kanila o sa ilang mga dios. 33 Ayaw
sila papuy-a sa inyong yuta, kay tingali makasala kamo
batok kanako. Kung magsimba kamo sa ilang mga dios,
mamahimo gayod kini nga inyong lit-ag.'"

24 Unya miingon si Yahweh kang Moises, "Tungas kamo
nganhi kanako—ikaw, si Aaron, si Nadab, si Abihu,
ug ang 70 ka mga kadagkoan sa Israel, ug simbaha ako
samtang atua pa kamo sa halayo. 2 Si Moises lamang ang
makaduol kanako. Kinahanglan nga dili magpaduol ang
uban, o motungas ang katawhan uban kaniya." 3 Giadto ni
Moises ang katawhan ug gisuginlan sa tanang mga pulong
ug sa mga kasugoan ni Yahweh. Nagdungan pagtubag ang
tibuok katawhan ug miingon, "Tumanon namo ang tanan
nga mga pulong nga giingon ni Yahweh." 4 Unya gisulat
ni Moises ang tanang mga pulong ni Yahweh. Sayo sa
kabuntagon, gitukod ni Moises ang usa ka halaran didto sa
tiilan sa bukid ug gihan-ay ang napulog duha ka dagkong
bato nga daw haligi, aron nga ang mga bato magpaila sa
napulog duha ka tribo sa Israel. 5 Nagsugo siya ug pipila ka
mga batan-ong lalaki nga Israelita aron mohalad sa mga
halad sinunog ug mga halad sa pakigdait nga torong baka
alang kang Yahweh. 6 Gikuha ni Moises ang katunga sa
dugo ug gibutang kini sa mga panaksan; unya gisablig
niya ang laing katunga didto sa halaran. 7 Gikuha niya
ang basahon sa Kasabotan ug gibasa kini sa makusog
ngadto sa katawhan. Miingon sila, "Pagabuhaton namo
ang tanan nga gisulti ni Yahweh. Magmatinumanon gayod
kami." 8 Unya gikuha ni Moises ang dugo ug gisablig kini
ngadto sa katawhan. Miingon siya, "Mao kini ang dugo sa
kasabotan nga gihimo ni Yahweh tali kaninyo pinaagi sa
paghatag kaninyo niining panaad kauban niining tanang
mga pulong." 9 Unya mitungas sa bukid si Moises, si
Aaron, si Nadab, si Abihu, ug ang 70 ka mga kadagkoan
sa Israel. 10 Nakita nila ang Dios sa Israel. Sa iyang tiilan
ang usa ka daw salog nga hinimo sa batong Safiro, sama
ka hayag sa kalangitan. 11 Ang Dios wala magbakyaw sa
iyang kamot tungod sa kasuko batok sa mga kadagkoang
mga Israelita. Nakita nila ang Dios, unya nangaon sila ug

nanginom. 12 Miingon si Yahweh ngadto kang Moises,
"Tungas nganhi kanako sa bukid ug pabilin didto. Ihatag ko
kanimo ang mga papan nga bato nga akong gisulatan sa
balaod ug sa mga kasugoan, aron matudloan mo sila." 13
Busa mibiya si Moises uban ang iyang kaabag nga si Josue
ug mitungas didto sa bukid sa Dios. 14 Gisultihan nang daan
ni Moises ang mga kadagkoan, "Pabilin dinhi ug paghulat
hangtod nga makabalik kami dinhi kaninyo. Magpabilin uban
kaninyo si Aaron ug si Hur. Kung adunay mga panagbingkil
si bisan kinsa, paadtoa siya kanila." 15 Busa mitungas si
Moises sa bukid, ug natabonan kini sa panganod. 16 Ang
gamhanang himaya ni Yahweh mikunsad sa Bukid sa Sinai,
ug mitabon ang panganod sa bukid sulod sa unom ka adlaw.
Sa ikapitong adlaw gitawag niya si Moises gikan sa taliwala
sa panganod. 17 Ang dagway sa himaya ni Yahweh sama sa
nagdilaab nga kalayo ibabaw sa bukid sa panan-aw sa mga
Israelita. 18 Misulod si Moises sa panganod ug mitungas sa
bukid. Nagpabilin siya didto sa bukid sulod sa 40 ka adlaw
ug 40 ka gabii.

25 Mingon si Yahweh kang Moises, 2 "Sultihi ang mga
Israelita nga magdala ug halad alang kanako gikan
sa matag tawo nga manggihatagon. Kinahanglan kamo
mao ang modawat niining mga halad alang kanako. 3 Mao
kini ang mga halad nga kinahanglan mong dawaton gikan
kanila: bulawan, plata, bronse; 4 asul, tapol, ug pula nga
butang; pino nga lino; balahibo sa kanding; 5 mga panit sa
laking karnero nga tininaan ug pula ug panit sa mananap
nga dugong; kahoy nga akasya; 6 ang lana alang sa mga
lampara sa balay alampoanan; mga pahumot alang sa
lanang igdidihog ug ang mahumot nga insenso; 7 mga
bato nga onix ug ang ubang mahalon nga mga bato nga
ibutang alang sa efod ug sa tabon sa dughan. 8 Pabuhata
sila ug usa ka balay alampoanan aron akong kapoy-an
uban kanila. 9 Kinahanglan buhaton mo kini sumala sa mga
plano nga akong ipakita kanimo alang sa tabernakulo ug
alang sa tanang kasangkapan niini. 10 Magahimo sila ug
usa ka sudlanan gamit ang kahoy nga akasya. Ang gitas-
on niini kinahanglan may 2 ug1/2 ka cubit; ang gilapdon
niini may 1 ug 1/2 ka cubit; ug ang gihabugon 1 ug 1/2 ka
cubit. 11 Kinahanglan haklapan ninyo ug lunsayng bulawan
ang sulod ug sa gawas niini, ug kinahanglan hal-opan
ninyo ug bulawan ang kilid sa ibabaw niini. 12 Kinahanglan
hulmahon ninyo ug upat ka liningin nga bulawan alang
niini, ug ikabit kini sa upat ka tiil sa arka sa kasabotan,
ang duha ka mga liningin sa pikas kilid, ug laing duha ka
liningin sa pikas kilid usab. 13 Kinahanglan buhaton ninyo
ang dayonganan gamit ang kahoy nga akasya ug putoson
ninyo kini ug bulawan. 14 Isuksok ninyo ang dayongan didto
sa mga liningin nga nahimutang sa isigkakilid sa arka sa
kasabotan, aron madayongan ang arka sa kasabotan. 15
Kinahanglan ibilin ang mga dayonganan diha sa mga liningin
sa arka sa kasabotan; dili nila kini tanggalon. 16 Kinahanglan
isulod ninyo sa arka sa kasabotan ang kasugoan nga akong
ihatag kanimo. 17 Kinahanglan himoon ninyo ang usa ka
tabon gamit ang lunsay nga bulawan. Ang gitas-on niini
kinahanglan 2 ug 1/2 ka cubit, ug ang gilapdon niini 1 ug
1/2 ka cubit. 18 Kinahanglan hulmahon ninyo ang duha ka
kerubim sa sinalsal nga bulawan alang sa isigkatumoy sa
tabon. 19 Ibutang ang usa ka kerubim sa pikas tumoy sa
tabon, ug ang laing kerubim sa laing tumoy. Kinahanglan
himoon kini unay gayod sa tabon. 20 Kinahanglan ibukhad
pataas sa kerubim ang ilang mga pako ug mapandungan nila
ang tabon. Ang mga kerubim kinahanglan mag-atubang sa
usag-usa ug modungaw sa tunga sa tabon. 21 Kinahanglan
ibutang ninyo ang tabon ibabaw sa arka sa kasabotan,
ug ibutang ninyo sa arka sa kasabotan ang kasugoan
nga ihatag ko kanimo. 22 Makigkita ako kanimo didto sa
arka sa kasabotan. Makigsulti ako kanimo gikan sa akong
nahimutangan ibabaw sa tabon sa sudlanan. Makigsulti ako
kanimo mahitungod sa tanang mga sugo nga ihatag ko
kanimo alang sa mga Israelita diha sa taliwala sa duha ka
kerubim nga nahimutang ibabaw sa arka sa kasabotan. 23
Kinahanglan himoon ninyo ang lamesa gamit ang kahoy nga
akasya. Ang gitas-on niini kinahanglan duha ka cubit; ang
gilapdon niini usa ka cubit, ug ang gihabugon usab niini 1 ug
1/2 ka cubit. 24 Putoson ninyo kini ug lunsay nga bulawan
unya rebitihan ug bulawan ang palibot sa ibabaw niini. 25
Kinahanglan himoan ninyo kini ug rebiti nga may gilapdon
nga usa ka dangaw, rebitihi ang palibot niini ug bulawan.
26 Kinahanglan himoan ninyo kini ug upat ka liningin nga
bulawan alang sa tabla ug ikabit ang upat ka mga liningin
diha sa upat ka mga eskina, nga nahimutangan sa upat
ka mga tiil sa lamesa. 27 Ang mga liningin kinahanglan
makabit sa rebiti aron kasuksokan sa mga dayongan, aron
madayongan ang lamesa. 28 Kinahanglan himoon ninyo ang
mga dayongan gamit ang kahoy nga akasya ug putoson kini
ug bulawan aron madayongan nila kini. 29 Himoon ninyo
ang mga plato, mga kutsara, mga tibod, ug mga panaksan
nga gamiton pangbubo sa halad nga ilimnon. Kinahanglan
himoon ninyo kini gamit ang lunsay nga bulawan. 30
Kinahanglan ibutang ninyo kanunay ang tinapay diha sa
lamesa nga anaa sa akong atubangan. 31 Kinahanglan
maghimo ka ug tungtonganan sa lampara nga sinalsal gikan
sa lunsay nga bulawan. Pagahimoon ang tungtonganan
sa lampara uban ang patunganan ug ang lawas niini. Ang
mga kupa sa lampara, ang mga dahondahon niini, ug ang
bulakbulak niini himoon ang tanan nga unay sa lawas niini.
32 Ang unom ka mga sanga kinahanglan maglabaw pataas

gikan sa isigkakilid niini—ang tulo ka sanga molabaw gikan sa usa ka kilid niini, ug ang laing tulo ka sanga molabaw sa laing kilid niini. **33** Ang una nga sanga kinahanglan adunay hinimo nga tulo ka kupa nga daw sama sa mga bulak sa almendras, uban ang dahondahon nga tungtonganan ug ang bulakbulak, ug sa lain nga sanga himoa ang tulo ka kupa nga daw sama sa mga bulak sa almendras uban ang dahondahon ug mga bulakbulak. Kinahanglan mahisama ang tanang unom ka mga sanga nga naglabaw sa tungtonganan sa lampara. **34** Ang maong tungtonganan sa lampara, ang lawas nga anaa sa tunga, kinahanglan adunay upat ka hinimong kupa nga daw sama sa mga bulak sa almendras, uban ang mga dahondahon sa ilalom sa lawas sa sanga ug ang mga bulakbulak. **35** Kinahanglan adunay dahondahon sa ilalom sa unang pares sa mga sanga—nga unay paghimo niini, ug mga dahondahon sa ilalom sa ikaduhang pares sa sanga—nga unay gihapon sa paghimo niini. Sama gihapon niini ang ikatulong pares sa sanga, kinahanglan nga adunay mga dahondahon sa ilalom sa sanga nga unay gihapon sa paghimo niini. Kinahanglan managsama kining unom ka sanga nga gipasanga gikan sa tungtonganan sa lampara. **36** Ang ilang mga dahondahon sa ilalom ug ang mga sanga kinahanglan unay paghimo sa sinalsal nga lunsay nga bulawan. **37** Kinahanglan himoon ninyo ang tungtonganan sa lampara nga may pito ka mga lampara ug itaod ang mga lampara aron makahatag kini ug kahayag. **38** Ang mga sipit ug ang mga butangan niini kinahanglan hinimo sa lunsay nga bulawan. **39** Gamita ang usa ka talent sa lunsay nga bulawan aron sa paghimo sa tungtonganan sa lampara ug sa mga dayandayan niini. **40** Buhata gayod kini sumala sa sumbanan nga akong gipakita kanimo didto ibabaw sa bukid.

26 Kinahanglan buhaton ninyo ang tabernakulo nga may napulo ka tabil nga hinimo sa pino nga lino ug linubid nga asul, tapul, ug pula nga bordahan sa dagway sa kerubim. Pagabuhaton kini sa hanas nga tigbuhat. **2** Ang gitas-on sa matag tabil kinahanglan 28 ka cubit, ug ang gilapdon niini upat ka cubit. Kinahanglan ang tanan nga mga tabil managsama gayod ang sukod. **3** Kinahanglan sumpaysumpayon sa pagtahi ang lima ka mga tabil, ug sama usab ang buhaton sa laing lima ka mga tabil. **4** Kinahanglan himoon ninyo ang mga liningin nga asul nga ibutang sa tumoy sa tabil sa matag hut-ong. Sa samang paagi, buhaton usab ninyo ang susamang han-ay sa liningin sa ikaduhang hut-ong sa tabil. **5** Buhata ninyo ang 50 ka mga liningin sa unang tabil, ug buhata ang dugang 50 ka mga liningin sa tumoy sa ikaduhang hut-ong sa tabil. Buhata kini aron mag-atbangay ang mga liningin sa usag-usa. **6** Kinahanglan buhaton ninyo ang 50 ka mga kaw-itanan nga bulawan ug isumpay ang mga tabil aron masumpay ang tabernakulo. **7** Kinahanglan buhaton ninyo ang mga tabil gikan sa balahibo sa kanding alang sa atop sa tabernakulo. Kinahanglan himoon ninyo ang napulog usa nga mga tabil. **8** Ang gitas-on sa matag tabil kinahanglan nga 30 ka cubit, ug ang gilapdon sa tabil may upat ka cubit. Kinahanglan managsama ang sukod sa napulog duha nga mga tabil. **9** Kinahanglan sumpaysumpayon ninyo pagtahi ang lima ka mga tabil ug ilahi ang laing unom ka mga tabil. Kinahanglan piloon ninyo kaduha ang ikaunom nga tabil diha sa atubangan sa tolda. **10** Kinahanglan nga buhaton ninyo ang 50 ka buok nga mga liningin sa tumoy sa daplin sa unang hut-ong sa tabil, ug ang dugang 50 ka mga liningin sa tumoy sa daplin sa tabil nga mosumpay sa ikaduhang hut-ong sa tabil. **11** Kinahanglan buhaton ninyo ang 50 ka mga kaw-itanan nga bronse ug ibutang ngadto sa mga liningin. Unya isumpay ang sidsid sa tolda aron mausa kini. **12** Ang nabilin nga katunga sa tabil, nga maoy nagbitay nga nahibilin sa tabil sa tolda, kinahanglan ipabitay didto dapit sa likod sa tabernakulo. **13** Kinahanglan adunay usa ka cubit sa pikas tabil, ug laing usa ka cubit sa tabil nga anaa sa pikas bahin—nga mao ang sobra sa gitas-on sa tabil sa tolda kinahanglan ipabitay lapas sa isigkakilid sa mga tabernakulo aron pagtabon niini ug ngadto sa laing bahin, aron matabonan kini. **14** Kinahanglan buhaton ninyo ang atop alang sa tabernakulo gamit ang panit sa laking karnero nga gitina ug pula, ug ang laing maayong panit nga iatop ibabaw niana. **15** Kinahanglan maggabas kamo ug tul-id nga tabla gikan sa kahoy nga akasya alang sa tabernakulo. **16** Ang gitas-on sa matag tabla kinahanglan nga napulo ka cubit, ug ang gilapdon niini 1 ug 1/2 ka cubit. **17** Kinahanglan nga adunay duha ka ugsok sa matag tabla aron masumpay sa matag tabla. Kinahanglan buhaton ninyo ang tanang tabla sa tabernakulo sa sama niining paagiha. **18** Sa dihang buhaton ninyo ang mga tabla alang sa tabernakulo, kinahanglan nga maggabas kamo ug 20 ka mga tabla alang sa habagatang bahin. **19** Kinahanglan buhaton ninyo ang 40 ka mga sukaranan nga plata nga ipailalom sa 20 ka mga tabla. Kinahanglan nga adunay duha ka sukaranan sa ilalom sa unang tabla aron mopugong, ug duha usab ka sukaranan ilalom sa ubang mga tabla aron mosangga sa duha ka haligi. **20** Alang sa ikaduhang bahin sa tabernakulo, didto sa amihanan, kinahanglan maggabas kamo ug 20 ka mga tabla **21** ug ang ilang 40 ka mga sukaranan nga plata. Kinahanglan may duha ka sukaranan sa unang tabla, duha ka sukaranan ilalom sa sunod nga tabla, ug sa uban pa. **22** Alang sa likod nga bahin sa tabernakulo didto sa kasadpan, kinahanglan maggabas kamo ug unom ka mga tabla. **23** Kinahanglan magbuhat kamo ug duha ka mga tabla alang sa likod nga mga eskina sa tabernakulo. **24** Kinahanglan

nga mabulag kining mga tabla sa ubos, apan itakdo kini sa ibabaw sa samang liningin. Kinahanglan mao usab kini ang pamaagi sa luyo nga bahin sa mga eskina. **25** Kinahanglan may walo ka mga tabla, uban sa ilang mga sukaranan nga plata. Kinahanglan nga adunay 16 tanan ka mga sukaranan, may duha ka sukaranan sa ilalom sa unang tabla, duha ka sukaranan sa ilalom sa sunod nga tabla, ug sa uban pa. **26** Kinahanglan buhaton ninyo ang mga pangbabag gamit ang kahoy nga akasya—lima alang sa mga tabla sa usa ka kilid sa tabernakulo, **27** lima ka pangbabag alang sa mga tabla sa laing kilid sa tabernakulo, ug ang lima ka mga pangbabag alang sa mga tabla sa luyo nga bahin sa tabernakulo didto sa kasadpan. **28** Ang pangbabag nga anaa sa tunga sa mga tabla, nga naggikan sa tungatunga kinahanglan mosangko sa isigkatumoy. **29** Kinahanglan putoson ninyo ug bulawan ang mga tabla. Buhata ninyo ang liningin nga bulawan, aron kasuksokan sa mga pangbabag, unya putosa ug bulawan ang mga dayongan. **30** Kinahanglan tukoran ninyo ang tabernakulo pinaagi sa pagsunod sa plano nga gipakita kanimo ibabaw sa bukid. **31** Kinahanglan buhaton ninyo ang usa ka tabil sa linubid nga asul, tapol, ug pula, ug sa pino nga lino, nga binurdahan sa hulagway sa kerubim, nga hinimo sa hanas nga tigburda. **32** Kinahanglan ipakabit ninyo kini sa upat ka haligi sa kahoy nga akasya nga hinaklapan ug bulawan. Kining mga haligi kinahanglan nga adunay mga kaw-itanan nga bulawan nga gitungtong ibabaw sa upat ka plata nga mga sukaranan. **33** Ipakabit ninyo ang tabil ilalom sa mga kaw-itanan, ug kinahanglan ipasulod ninyo ang arka sa kasabotan. Ang tabil mao ang mag-ulang sa balaang dapit ug sa labing balaang dapit. **34** Itabon ninyo ang tabon ibabaw sa arka sa kasabotan, nga atua sa labing balaang dapit. **35** Ipahimutang ninyo ang lamesa gawas sa tabil. Kinahanglan ipahimutang ninyo ang tungtonganan sa lampara atbang sa lamesa sa habagatang bahin sa tabernakulo. Ang lamesa kinahanglan atua sa amihanang dapit. **36** Kinahanglan maghimo kamo ug tabil alang sa agianan sa tolda. Kinahanglan buhaton ninyo kini gikan sa mga linubid nga asul, sa tapul, ug pula ug linubid nga pinong lino, nga binuhat sa usa ka tigburda. **37** Alang sa mga tabil, kinahanglan maggabas kamo ug lima ka mga haligi nga akasya ug putoson kini ug bulawan. Ang mga kaw-itanan niini kinahanglan nga bulawan usab, ug hulmahon ninyo ang lima ka sukaranan nga bronse alang niini.

27 Paghimo kamo ug halaran nga akasya, nga lima ka cubit ang gitas-on ug lima ka cubit ang gilapdon. Ang halaran kinahanglan kwadrado ug tulo ka cubit ang gihabugon. **2** Butangi kini ug sungaysungay sa upat ka eskina nga sama sa sungay sa torong baka. Ang sungaysungay kinahanglan himoon unay gihapon sa halaran, ug haklapi kini ug bronse. **3** Paghimo kamo ug mga kasangkapan alang sa halaran: ang sudlanan sa abo, ug ang mga pala, ang mga panaksan, ang mga tinidor alang sa karne, ug ang sudlanan sa baga. Himoa ninyo kining mga kasangkapan gamit ang bronse. **4** Himoa ang rehas nga bronse alang sa halaran. Himoa ang mga liningin nga bronse alang sa upat ka eskina sa rehas. **5** Kinahanglan ibutang ninyo ang rehas sulod sa halaran gikan sa tungatunga niini hangtod sa ubos. **6** Himoa ninyo ang mga dayonganan alang sa halaran, gamit ang kahoy nga akasya, ug kinahanglan haklapan ninyo kini ug bronse. **7** Isuksok ang dayonganan sa mga liningin, ug ang dayonganan kinahanglan ipahimutang sa isigkakilid nga bahin sa halaran aron madayongan kini. **8** Kinahanglan himoon nimo ang halaran nga may haw-ang, gamit ang mga tabla. Kinahanglan himoon mo kini sa pamaagi nga gipakita kanimo didto ibabaw sa bukid. **9** Kinahanglan himoon ninyo ang hawanan alang sa tabernakulo. Kinahanglan adunay mga tabil sa habagatang bahin sa hawanan, mga tabil sa pinong lino nga linubid nga may gitas-on nga 100 ka cubit. **10** Ang mga tabil kinahanglan adunay 20 ka haligi, uban sa 20 ka bronse nga sukaranan. Kinahanglan usab nga adunay mga kaw-itanan nga ibutang sa haligi, ug lakip na ang mga hikot nga plata. **11** Sama usab sa amihanang bahin, kinahanglan adunay tabil nga 100 ka cubit ang gitas-on uban sa 20 ka mga haligi, 20 ka mga bronse nga sukaranan, mga kaw-itanan nga gibutang sa haligi, ug ang mga hikot nga hinimo sa plata. **12** Diha sa hawanan sa kasadpang bahin kinahanglan adunay tabil nga 50 ka cubit ang gitas-on. Kinahanglan adunay napulo ka mga haligi ug napulo ka mga sukaranan. **13** Ang hawanan usab sa sidlakang bahin kinahanglan 50 ka cubit ang gitas-on. **14** Ang mga tabil sa pikas kilid sa pultahan, kinahanglan may gitas-on nga 50 ka cubit. Kinahanglan adunay tulo ka haligi ug tulo ka sukaranan. **15** Sa pikas kilid usab kinahanglan adunay mga tabil nga 15 ka cubit ang gitas-on. Kinahanglan aduna usab kini tulo ka haligi ug tulo ka sukaranan. **16** Diha sa pultahan sa hawanan kinahanglan ang tabil may gitas-on nga 20 ka cubit. Ang tabil kinahanglan hinimo sa pinong lino nga panapton nga asul, tapul, ug pula nga hinimo sa tigburda. Kinahanglan adunay kini upat ka haligi uban sa upat ka sukaranan. **17** Ang tanan nga haligi sa hawanan kinahanglan adunay mga hikot nga plata, mga kaw-itanan nga palata, ug mga sukaran nga bronse. **18** Ang gitas-on sa hawanan kinahanglan 100 ka cubit, 50 ka cubit ang gilapdon, ug lima ka cubit ang gihabugon uban ang pinong linong panapton nga mga tabil, ug mga sukaranan nga bronse. **19** Ang tanan nga mga kasangkapan nga gamiton sa tabernakulo, ug ang tanang ugsok sa tolda alang sa tabernakulo ug sa hawanan kinahanglan hinimo sa bronse.

20 Kinahanglan nga sugoon mo ang mga Israelita sa pagdala
ug lunsayng lana sa olibo, ug gipuga, alang sa mga suga
aron makasiga sa kanunay. **21** Diha sa tolda nga tagboanan,
sa gawas sa tabil nga atua atubangan sa tabernakulo nga
gisudlan sa arka sa kasabotan, si Aaron ug ang iyang mga
anak kinahanglan magpasiga sa kanunay sa suga diha sa
atubangan ni Yahweh, ssukad sa pagkagabii hangtod sa
pagkabuntag. Kini nga kasugoan magpadayon hangtod sa
mosunod pa nga kaliwatan sa katawhan.

28 Ipatawag si Aaron nga imong igsoon ug ang iyang mga
anak nga lalaki nga si Nadab, si Abihu, si Eleazar ug si
Itamar gikan sa mga Israelita aron mag-alagad sila kanako
ingon nga mga pari. **2** Kinahanglan himoan nimo si Aaron,
nga imong igsoon, ug bisti nga gilain alang kanako. Kini nga
mga bisti alang sa iyang dungog ug himaya. **3** Kinahanglan
makigsulti ka sa tanang tawo nga mga maalamon, kadtong
akong gipuno sa espiritu sa kaalam, aron makatahi sila ug
mga bisti alang kang Aaron aron ilain siya alang kanako sa
pag-alagad kanako ingon nga akong pari. **4** Ang himoon
nila nga mga bisti mao ang tabon sa dughan, ang efod,
ang kupo, ang pangsapaw nga binurdahan, ang purong
ug ang bakos. Kinahanglan tahion nila kini nga mga bisti
nga linain alang kanako. Alang kini sa imong igsoon nga si
Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki aron moalagad sila
kanako ingon nga mga pari. **5** Ang mga tigburda kinahanglan
mogamit ug pinong lino nga dalag, asul, tapul, ug pula. **6**
Kinahanglan himoon nila ang efod sa dalag, asul, tapul,
ug pula ngalinubid, ug sa pinong lino nga linubid usab.
Himoon gayod kini sa hanas nga tigburda. **7** Kinahanglan
aduna kini duha ka bahin sa abaga nga mosumpay sa
duha ka tumoy niini. **8** Ang maayong pagkalubid nga bakos
kinahanglan sama sa bakos nga unay gihapon sa efod, nga
hinimo sa linubid nga pinong lino nga dalag, asul, tapul,
ug pula. **9** Pagkuha ug duha ka bato nga onix ug ikulit
ang mga ngalan sa napulo ug duha ka mga anak ni Israel.
10 Kinahanglan isulat ninyo ang unom ka ngalan sa usa
ka bato ug ang laing unom ka ngalan isulat sa ikaduhang
bato, subay sa ilang adlaw nga natawhan. **11** Pinaagi sa
paghimo sa tigkulit sa bato nga sama sa pagkulit sa usa ka
singsing nga silyo, kinahanglan ikulit ninyo diha sa duha
ka bato ang mga ngalan sa napulo ug duha ka mga anak
nga lalaki ni Israel. Ipatapot kining mga batoha sa pilitanan
nga bulawan. **12** Kinahanglan ibutang ninyo ang duha ka
bato diha sa abagahan sa efod, aron kini nga mga bato
magpahinumdom kang Yahweh sa mga anak nga lalaki
ni Israel. Dad-on ni Aaron diha sa iyang abaga ang ilang
ngalan sa atubangan ni Yahweh ingon nga pagpahinumdom
kaniya. **13** Kinahanglan himoon ninyo ang pilitanan gamit
ang bulawan **14** ug duha ka kadena nga lunsayng bulawan
nga sama sa higot, ug ipakabit ang mga kadena sa pilitanan.
15 Kinahanglan himoon ninyo ang tabon sa dughan alang
sa pagpakisayod, ang trabaho sa hanas nga tigburda, nga
gitahi sama sa efod. Himoa kini gamit ang linubid nga
dalag, asul, tapul ug pula, ug pinong lino. **16** Kinahanglan
kwadrado kini ug piloa sa makaduha ang tabon sa dughan.
Kinahanglan usa ka span ang gitas-on ug usa ka span ang
gilapdon. **17** Kinahanglan ibutang ninyo dinhi ang upat ka
laray sa bililhong mga bato. Ang unang laray kinahanglan
mao ang rubi, ang topas, ug ang garnet. **18** Ang ikaduhang
laray kinahanglan mao ang esmeralda, ang safiro, ug ang
diamante. **19** Ang ikatulo nga laray kinahanglan mao ang
hasinto, ang agata, ug ang ametis. **20** Ang ikaupat nga
laray kinahanglan mao ang berilo, ang onix, ug ang haspe.
Kinahanglan ipatapot kini sa pilitanan nga bulawan. **21**
Kinahanglan nakahan-ay ang mga bato sumala sa ngalan sa
napulo ug duha ka mga anak nga lalaki ni Israel, ang matag
usa niini nahan-ay sumala sa ngalan. Kinahanglan sama kini
sa pagkulit sa pangsilyo, ang matag ngalan nagpasabot
sa usa sa napulog duha ka mga tribo. **22** Kinahanglan
maghimo kamo diha sa tabon sa dughan ug kadena nga
sama sa hikot, sinalapid nga hinimo sa lunsayng bulawan.
23 Kinahanglan himoon usab ninyo ang duha ka singsing
nga bulawan alang sa tabon sa dughan ug ibutang kini sa
duha sa isig ka tumoy sa tabon sa dughan. **24** Kinahanglan
ikabit ninyo ang duha ka kadenang bulawan sa duha ka
eskina sa tabon sa dughan. **25** Ikabit ninyo ang laing tumoy
sa duha ka sinalapid nga kadena diha sa duha ka pilitanan.
Unya kinahanglan ikabit usab ninyo sa abagahan sa efod
sa dapit sa atubangan. **26** Kinahanglan himoon ninyo ang
dugang duha ka singsing nga bulawan, ug ibutang ninyo kini
sa laing duha ka mga eskina sa tabon sa dughan, ubos sa
kilid nga duol sa sulod nga sidsid. **27** Kinahanglan himoon
ninyo ang dugang duha ka singsing nga bulawan, ug ikabit
kini sa ubos sa duha ka abagahan nga bahin sa atubangan
sa efod, duol sa ibabaw nga dapit sa pinong linubid nga
bakos sa efod. **28** Kinahanglan ihikot nila ang mga singsing
sa tabon sa dughan ngadto sa mga singsing sa efod gamit
ang asul nga higot, aron masumpay kini ibabaw sa bakos sa
efod. Gihimo kini aron nga dili matangtang ang tabon sa
dughan gikan sa efod. **29** Sa dihang mosulod si Aaron sa
balaang dapit, kinahanglan dad-on niya ang ngalan sa mga
Israelita ibabaw sa iyang dughan aron sa pagpakisayod,
ingon nga padayon sa pagpahinumdom kang Yahweh. **30**
Ibutang ninyo ang Urim ug ang Tumim diha sa tabon sa
dughan alang sa pagpakisayod, nga kinahanglan anaa sa
ibabaw sa dughan ni Aaron sa dihang moadto siya sa
atubangan ni Yahweh. Kanunay dad-on ni Aaron diha sa
iyang dughan ang pamaagi sa paghukom alang sa katawhan

sa Israel didto sa atubangan ni Yahweh. **31** Kinahanglan
tahion ninyo ang kupo sa efod sa lunlon tapul nga panapton.
32 Kinahanglan aduna kini liab diha sa tunga alang sa ulo.
Kinahanglan tahion ang palibot sa kilid sa liab niini aron dili
kini magisi. Kinahanglan himoon kini sa tigtahi. **33** Sa ubos
nga sidsid, kinahanglan burdahan ninyo kini ug mga bunga
sa granada sa linubid nga asul, tapul, ug pula. Kinahanglan
ipataliwala usab ang kampanilyang bulawan sa palibot niini.
34 Kinahanglan adunay usa ka kampanilyang bulawan ug
usa ka bunga sa granada, ug usa na usab ka kampanilyang
bulawan ug usa ka bunga sa granada ug padayonon kini nga
pagkahan-ay palibot sa sidsid sa kupo. **35** Isul-ob ni Aaron
ang kupo sa dihang mag-alagad siya, ug aron madungog
ang tingog niini sa dihang mosulod siya sa balaang dapit
sa atubangan ni Yahweh ug sa iyang paggawas. Himoon
kini aron dili siya mamatay. **36** Kinahanglan himoon ninyo
ang medalyon nga bulawan nga ibutang sa purong ug kuliti
kini, sama sa nakakulit sa usa ka silyo, “Balaan alang kang
Yahweh.” **37** Kinahanglan ihikot ninyo kining medalyon gamit
ang asul nga hikot sa atubangan sa purong. **38** Kinahanglan
anaa kini sa agtang ni Aaron; dalaon niya kanunay ang bisan
unsang sala nga madala ngadto sa halad sa balaang mga
gasa nga gilain sa mga Israelita alang kang Yahweh. Isul-ob
niya kanunay sa iyang agtang ang purong aron dawaton
ni Yahweh ang ilang mga gasa. **39** Kinahanglan himoon
ninyo ang pangsapaw ug ang purong gamit ang pinong lino.
Burdahi usab ninyo ang bakos nga trabaho sa tigburda. **40**
Himoa ninyo ang mga pangsapaw, mga bakos, ug mga
purong sa mga anak nga lalaki ni Aaron alang sa ilang
dungog ug himaya. **41** Sul-obi si Aaron nga imong igsoon,
ug ang iyang mga anak nga lalaki uban kaniya. Kinahanglan
dihogi sila, gahinon, ug balaana alang kanako, aron mag-
alagad sila kanako ingon nga mga pari. **42** Kinahanglan
himoan ninyo sila ug linong pangbahag nga bisti nga pang-
ilalom aron motabon sa ilang pagkahubo, nga magtabon
kanila gikan sa hawak hangtod sa paa. **43** Kinahanglan isul-
ob nila kini nga mga bahag sa dihang mosulod sila sa tolda
nga tagboanan o moduol na sila halaran sa pag-alagad didto
sa balaang dapit. Kinahanglan buhaton nila kini aron dili sila
mahimong sad-an kay kung dili mamatay gayod sila. Mao
kini ang balaod nga dili mausab alang kang Aaron ug sa
mga kaliwatan nga mosunod kaniya.

29 Karon mao kini ang kinahanglan nga imong
pagabuhaton sa paglain kanila alang kanako aron
mag-alagad sila kanako ingon nga mga pari. Pagkuha ug
laking nating baka ug duha ka laking karnero nga walay
daot, **2** tinapay ug torta nga walay igpapatubo, nga sinagulan
ug lana. Pagkuha usab ug nipis nga tinapay nga walay
igpapatubo nga gipahiran sa lana. Paghimo ug nipis nga
tinapay gamit ang pinong harina sa trigo. **3** Kinahanglan
ibutang ninyo kini sa usa ka bukag, dad-a kini nga sinulod
sa bukag ug ihalad uban sa laking nating baka ug duha
ka laking karnero. **4** Kinahanglan dad-on mo si Aaron ug
ang iyang mga anak nga lalaki ngadto sa pultahan sa
tolda nga tagboanan ug kinahanglan hugasan mo sila ug
tubig. **5** Kuhaon mo ang bisti ug ipasul-ob kang Aaron ang
pangsapaw nga bisti, ang kupo sa efod, ug ang tabon sa
dughan, ug ipabakos ang maayong pagkaburda nga bakos
sa palibot sa iyang efod. **6** Kinahanglan purongi siya ug
ibutang ang balaang korona diha sa purong. **7** Unya kuhaa
ang lana nga igdidihog ug ibubo sa iyang ulo, ug niini nga
paagi dihogi siya. **8** Dad-a ang iyang mga anak nga lalaki ug
ipasul-ob kanila ang mga pangsapaw nga bisti. **9** Bakosi si
Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki ug sul-obi silag mga
purong sa ulo. Maila ang buluhaton sa pagkapari pinaagi sa
balaod nga dili mausab. Niining paagiha imong balaanon si
Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki aron mag-alagad
sila kanako. **10** Kinahanglan dad-on mo ang tanang laking
nating baka sa atubangan sa tolda nga tagboanan, ug itapion
ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang ilang mga
kamot sa ulo niini. **11** Kinahanglan ihawon ninyo ang laking
nating baka sa atubangan ni Yahweh sa pultahan sa tolda
nga tagboanan. **12** Pagkuha ug diyutay nga dugo sa laking
nating baka ug ipahid sa sungaysungay sa halaran pinaagi
sa imong tudlo, ug kinahanglan nga ibubo mo ang nahibiling
dugo sa sukaranan sa halaran. **13** Kinahanglan kuhaon mo
ang tanang tambok nga nagtabon sa mga tinai, ug kuhaa
usab ang nagtabon sa atay ug sa duha ka kidni uban ang
tambok nga uban usab niini. Sunoga kining tanan ibabaw
sa halaran. **14** Apan alang sa unod sa laking nating baka,
lakip ang panit niini ug ang hugaw, kinahanglan sunogon
nimo kini gawas sa kampo. Mao kini ang halad alang sa
sala. **15** Kinahanglan kuhaon mo usab ang usa ka laking
karnero ug itapion ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki
ang ilang mga kamot sa ulo niini. **16** Kinahanglan ihawon
mo ang laking karnero, ug salora ang dugo niini ug isablig
kini sa tanang kilid sa halaran. **17** Hiwaa ang laking karnero
ug hugasi ang mga tinai niini ug ang mga paa niini, ug
kinahanglan ibutang mo ang mga tinai sa halaran, uban
ang mga hiniwa niini lakip na ang ulo. **18** Unya sunoga ang
tibuok laking karnero. Mao kini ang halad sinunog alang
kang Yahweh, mahumot nga halad nga gisunog alang kang
Yahweh. **19** Kuhaa usab ang laing laking karnero ug itapion
usab ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang ilang
mga kamot sa ulo niini. **20** Unya ihawa ang laking karnero
ug kuhaa ang ubang dugo niini. Ipahid kini sa tuong tumoy
sa dalunggan ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki,
ug sa ilang kumagko sa tuong kamot, ug sa kumagko sa

ilang tuong tiil. Unya isablig ang dugo sa matag kilid sa halaran. **21** Kinahanglan kuhaon mo ang dugo nga anaa sa halaran ug diyutay nga lanang igdidihog, ug iwisikwisik kining tanan kang Aaron ug sa iyang mga bisti, ug sa iyang mga anak nga lalaki ug sa ilang mga bisti usab. Unya ilain si Aaron alang kanako, maingon man ang iyang mga bisti, ug ang iyang mga anak nga lalaki ug ang ilang mga bisti. **22** Kinahanglan kuhaon mo ang tambok sa laking karnero, ang tambok sa ikog, ang tambok nga nagputos sa mga tinai, ang tambok nga nagputos sa atay, ang tambok nga nagputos sa duha ka kidni, ug ang tambok sa tuong paa—kini nga laking karnero alang sa pagbalaan sa mga pari alang kanako. **23** Pagkuha ug usa ka buok tinapay, usa ka torta nga tinapay nga gilanahan, ug usa ka nipis nga tinapay gikan sa bukag sa tinapay nga walay igpapatubo nga anaa sa atubangan ni Yahweh. **24** Kinahanglan ibutang mo kini sa mga kamot ni Aaron ug sa mga kamot sa iyang mga anak nga lalaki ug iwarawara kini nga halad alang kang Yahweh. **25** Unya kuhaa ang pagkaon gikan sa ilang mga kamot ug sunoga kini diha sa halaran uban sa sinunog nga halad. Makahatag kini kanako ug kahumot; mahimo kining halad nga gisunog. **26** Kinahanglan kuhaon mo ang dughan nga bahin sa gihalad nga laking karnero alang kang Aaron ug iwarawara kini ingon nga halad nga iwarawara alang kang Yahweh, ug mao kini ang imong bahin. **27** Kinahanglan ilain mo alang kanako ang dughan nga bahin sa halad nga giwarawara, ug ang paa nga mao ang bahin alang sa mga pari lakip na ang dughan nga bahin nga giwarawara ug ang paa nga gigahin alang kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki. **28** Mao kini ang dili mausab nga balaod alang kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki. Mao usab kini ang ihatag sa mga Israelita ngadto kang Yahweh gikan sa ilang halad sa pakigdait. **29** Kinahanglan tipigan usab ang balaang mga bisti ni Aaron alang sa iyang mosunod pang mga anak nga lalaki. Pagadihogan ug ibalaan sila alang kanako. **30** Ang mopuli kaniya nga pari gikan sa iyang mga anak nga lalaki, nga mosulod sa tolda nga tagboanan aron moalagad kanako diha sa balaang dapit, mao ang mosul-ob usab niadtong mga bisti sulod sa pito ka adlaw. **31** Kinahanglan kuhaon mo ang laking karnero alang sa paghalad sa mga pari alang kanako ug lat-i ang karne niini diha sa balaang dapit. **32** Si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki kinahanglan mokaon sa unod sa laking karnero ug sa tinapay nga anaa sa bukag diha sa pultahan sa tolda nga tagboanan. **33** Kinahanglan kaonon nila ang karne ug ang tinapay nga gihatag alang sa kapasayloan sa ilang mga sala ug sa pagbalaan kanila, aron malain alang kanako. Walay laing makakaon sa maong pagkaon, tungod kay gibalaan kini alang kanako. **34** Kung adunay mabilin sa mga karne sa halad sa pagbalaan, o bisan ang tinapay hangtod pagkabuntag, nan kinahanglan sunogon mo kini. Kinahanglan dili kini kaonon tungod kay gilain kini alang kanako. **35** Niining paagiha, pinaagi sa pagsunod ninyo sa tanan nga akong gimando nga inyong pagabuhaton, kinahanglan imong gahinan si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki. Sulod sa pito ka adlaw kinahanglan andamon mo sila. **36** Matag adlaw kinahanglan maghalad kamo ug torong baka ingon nga halad alang sa kapasayloan sa sala. Hinloi ang halaran pinaagi sa pagbalaan niini, ug kinahanglan dihogan mo kini aron malain kini alang kanako. **37** Sulod sa pito ka adlaw putlion mo ang halaran ug ilain kini alang kang Yahweh. Unya ang halaran malain sa hingpit alang kanako. Ang bisan unsang makasaghid niini ilhon nga linain alang kang Yahweh. **38** Kinahanglan ihalad mo ibabaw sa halaran matag adlaw sa tanang panahon ang duha ka nating karnero nga nagpanuigon ug usa ka tuig. **39** Kinahanglan maghalad ka ug usa ka nating karnero sa buntag, ug ang laing usa sa hapon. **40** Uban sa unang nating karnero, ihalad usab ang ikapulo sa usa ka epha sa labing pinong harina nga gisagol sa 1/4 nga bahin sa usa ka hin sa lana gikan sa pinuga nga olibo, ug ang 1/4 nga bahin sa usa ka hin sa bino ingon nga usa ka halad nga ilimnon. **41** Kinahanglan ihalad mo ang ikaduhang nating karnero sa pagsalop sa adlaw. Ihalad mo usab ang samang trigo nga gihalad pagkabuntag ug ang halad nga ilimnon. Makahatag kini ug kahumot alang kanako; mao kini ang halad nga gisunog alang kanako. **42** Kinahanglan mao kini kanunay ang halad sinunog hangtod sa tanan ninyong mga kaliwatan, diha sa pultahan sa tolda nga tagboanan sa atubangan ni Yahweh, kung asa ako makigtagbo ug makigsulti kanimo. **43** Mao kana ang dapit nga makigtagbo ako sa mga Israelita; ibalaan ko ang tolda pinaagi sa akong himaya. **44** Lainon ko ang tolda nga tagboanan ug ang halaran nga alang lamang kanako. Lainon ko usab si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki aron nga mag-alagad kanako ingon nga mga pari. **45** Mopuyo ako uban sa mga Israelita ug mahimong ilang Dios. **46** Masayod sila nga ako si Yahweh, ang ilang Dios, nga nagpagawas kanila gikan sa yuta sa Ehipto aron makapuyo uban kanila. Ako mao si Yahweh, nga ilang Dios.

30 Kinahanglan magbuhat kamo ug halaran nga sunoganan sa insenso. Buhata kini gamit ang kahoy nga akasya. **2** Ang gitas-on niini kinahanglan usa ka cubit ug ang gilapdon niini usa ka cubit. Kuwadrado kini, ug ang gihabugon niini kinahanglan duha ka cubit. Ug ang mga sungaysungay niini kinahanglan buhaton unay sa halaran. **3** Kinahanglan haklapan ninyo ug lunsayng bulawan ang halaran nga insenso - ang ibabaw niini, ang mga isigkakilid, ug ang mga sungaysungay niini. Kinahanglan rebitihan

ninyo ug bulawan ang palibot niini. 4 Buhatan ninyo ug
duha ka mga liningin nga bulawan aron ipakabit kini ilalom
sa duha ka nag-atbang nga mga kilid. Ang mga liningin
kinahanglan mao ang kabitanan sa mga dayonganan aron
dayongan ang halaran. 5 Kinahanglan buhaton ninyo ang
dayonganan gamit ang kahoy nga akasya, ug haklapi kini
ug bulawan. 6 Kinahanglan ipahimutang ninyo ang halaran
nga insenso diha sa atubangan sa tabil nga anaa sa kilid
sa arka sa kasabotan. Ipahimutang kini atubangan sa may
tabon nga anaa ibabaw sa arka sa kasabotan, kung asa ako
makigtagbo kanimo. 7 Kinahanglan adlaw-adlaw sunogon
ni Aaron ang mahumot nga insenso. Sunogon niya kini
sa takna nga palungon na niya ang mga lampara, 8 ug
pasigahon na usab ni Aaron ang mga lampara sa panahon
sa kagabhion aron masunog sa kanunay ang insenso diha
sa atubangan ni Yahweh, hangtod sa tibuok pa ninyong mga
kaliwatan. 9 Apan kinahanglan wala gayod kamoy laing
insenso nga ihalad sa halaran sa insenso, ni ang bisan
unsang halad nga sunogonon o ang mga pagkaon nga
ihalad. Ayaw usab ninyo buboi sa halad ilimnon ang ibabaw
niini. 10 Kinahanglan kausa matag tuig buhaton ni Aaron
ang seremonyas sa pagtabon diha sa mga sungaysungay
niini. Gamit ang dugo nga halad sa sala buhaton niya
ang seremonyas sa pagtabon alang niini kausa matag
tuig hangtod sa sunod pa ninyong mga kaliwatan. Linain
gayod kini alang kang Yahweh." 11 Gisultihan ni Yahweh si
Moises, 12 "Sa dihang sugdan mo na sa paglista ang mga
Israelita, ang tagsatagsa ka tawo kinahanglang mobayad ug
usa ka lukat sa iyang kinabuhi kang Yahweh. Buhaton mo
kini human mo sila maihap, aron walay katalagman nga
modangat kanila sa pag-ihap mo kanila. 13 Ang tanang tawo
nga maihap diha sa listahan magbayad ug tunga sa shekel
nga plata, sumala sa timbangan sa shekel nga atua sa balay
alampoan (ang usa ka shekel sama ra sa 20 ka gerahs).
Kining tunga nga shekel mao ang halad alang kang Yahweh.
14 Ang tanang tawo nga maihap nga nagpanuigon ug 20 ka
tuig pataas, kinahanglan maghalad niini alang kanako. 15 Sa
dihang ang katawhan maghatag kanako sa halad alang sa
kapasayloan sa sala sa ilang kinabuhi, ang dato kinahanglan
dili magbayad ug sobra sa tunga ka shekel, ug ang kabos
dili usab magbayad ug kulang. 16 Kinahanglan dawaton mo
gikan sa mga Israelita kining salapi sa kapasayloan sa sala
ug gastoha kini sa buluhaton diha sa tolda nga tagboanan.
Kinahanglan mahimo kining pahinumdom sa mga Israelita
diha sa akong atubangan, aron mapasaylo ang sala sa
inyong kinabuhi." 17 Gisultihan usab ni Yahweh si Moises,
18 "Kinahanglan buhaton usab ninyo ang usa ka dakong
panaksan nga bronse nga may tungtonganan nga bronse,
usa ka dakong panaksan nga hugasanan. Ipahimutang ninyo
kini tungatunga sa tolda nga tigomanan ug sa halaran, unya
butangan ninyo kini ug tubig. 19 Si Aaron ug ang iyang
mga anak nga lalaki kinahanglan manghugas sa ilang mga
kamot ug mga tiil sa tubig niini. 20 Sa higayon nga mosulod
sila sa tolda nga tagboanan o mopaduol sa halaran aron
moalagad kanako sa pagsunog sa mga halad, kinahanglan
manghugas sila sa tubig aron dili sila mangamatay. 21
Kinahanglan hugasan nila ang ilang mga kamot ug mga
tiil aron dili sila mangamatay. Mao kini ang tulumanon nga
sundon gayod ni Aaron ug sa iyang mga kaliwatan hangtod
sa mosunod pang kaliwatan. 22 Gisultihan ni Yahweh si
Moises, 23 "Pagkuhag labing maayong mga pahumot: 500
ka shekels sa nagtubod nga mira, 250 ka shekel sa humot
nga sinamon, 250 ka shekel sa humot nga cane, 24 500 ka
shekel nga casia, nga gitimbang pinaagi sa sukdanan sa
shekel nga atua sa balay alampoanan, ug usa ka hin nga
lana sa olibo (ang hin sama ra sa 3. 7 ka litro nga lana sa
olibo). 25 Kinahanglan buhaton ninyo ang sagdradong lanang
igdidihog gamit kining mga pansagol nga maoy buluhaton
sa tigbuhat sa mga pahumot. Mao kini ang sagdradong
lanang igdidihog nga gilain alang kanako. 26 Kinahanglan
imong dihogan niining lanaha ang tolda nga tigomanan, lakip
na ang arka sa kasabotan, 27 ang lamesa ug ang tanang
mga kasangkapan niini, ang tungtonganan sa lampara ug
ang mga galamiton niini, ang halaran nga insenso, 28 ang
halaran alang sa halad nga sunogonon uban ang tanang
galamiton niini, ug ang panaksan uban ang tungtonganan
niini. 29 Ihalad kini aron mabalaan kini alang kanako. Ang
bisan unsang mga butang nga makasaghid niini mabalaan
usab. 30 Kinahanglan dihogan mo usab si Aaron ug ang
iyang mga anak nga lalaki ug balaana sila aron mag-alagad
kanako ingon nga mga pari. 31 Kinahanglan isulti mo kini sa
mga Israelita, 'Mao kini ang lanang igdidihog nga gilain kang
Yahweh ingon man sa umaabot pa nga kaliwatan. 32 Dili kini
angay ihaplas sa panit sa mga tawo, ni magbuhat kamo ug
lana nga sama niini uban ang samang pagsagol, tungod
kay gibalaan na kini alang kang Yahweh. Kinahanglan ilhon
ninyo kini sa ingon niini nga pamaagi. 33 Busa si bisan kinsa
ang magbuhat ug pahumot sama niini, o modihog niini kang
bisan kinsa, kanang tawhana kinahanglan hinginlan gikan
sa iyang katawhan.'" 34 Gisultihan ni Yahweh si Moises,
"Pagkuhag mga pahumot nga may samang gidaghanon -
estakte, onika, ug galbanum - mga mahumot nga pahumot
uban ang lunsayng insenso. 35 Gamita kini sa pagbuhat sa
insenso, nga gisagol sa usa ka tigbuhat sa mga pahumot,
nga tinimplahan sa asin nga lunsay ug sagrado. 36 Galinga
kini nga pino gayod. Ibutang ang uban niini atubangan sa
arka sa kasabotan nga atua sulod sa tolda nga tigomanan,
kung asa ako makigtagbo kanimo. Angay ninyo kining ilhon

nga balaan gayod kaayo alang kanako, 37 Alang niining
insenso nga inyong buhaton, ayaw kamo pagbuhat uban
sa samang mga pansagol alang sa inyong kaugalingon.
Kinahanglan ilhon ninyo kini nga balaan. 38 Si bisan kinsa
ang magbuhat ug sama niini nga pahumot, kinahanglan
hinginlan gikan sa iyang katawhan."

31 Gisultihan ni Yahweh si Moises, 2 "Tan-awa, gipili
ko si Bezalel ang anak nga lalaki ni Uri nga anak
ni Hur, gikan sa tribo ni Juda. 3 Gipuno ko si Bezalel sa
akong Espiritu aron hatagan siya ug kaalam, kahibalo, ug
hiyas alang sa tanang matang sa buhat, 4 aron buhaton
ang maanindot nga mga disinyo gamit ang bulawan, ang
tumbaga, ug ang bronse; 5 ang pagputol usab ug pagpili
sa mga bato ug mga kinulit nga kahoy - aron magbuhat
sa tanang matang sa mga buhat. 6 Dugang kaniya, gipili
ko usab si Oholiab ang anak nga lalaki ni Ahisamac, gikan
sa tribo ni Dan. Gihatagan ko sa kahanas ang tanang
kasingkasing niadtong mga maalamon aron nga buhaton
nila ang tanan nga gisugo kong ipabuhat kanimo. Apil na
niini 7 ang tolda nga tigomanan, ang arka sa kasabotan, ang
tabon sa arka sa kasabotan, ug ang tanang kasangkapan
sa tolda - 8 ang lamesa ug mga kasangkapan niini, ang
lunsayng tungtonganan sa lampara uban ang mga galamiton
niini, ang halaran nga insenso, 9 ang halaran alang sa mga
halad nga sunogonon uban sa mga galamiton niini, ug ang
dakong panaksan uban ang tungtonganan niini. 10 Lakip na
usab niini ang maayong pagkabuhat nga mga bisti - ang
sagradong bisti alang sa pari nga si Aaron ug sa iyang mga
anak nga lalaki, nga gilain alang kanako aron mag-alagad
sila kanako ingon mga pari. 11 Lakip usab niini ang lanang
igdidihog ug ang humot nga insenso alang sa balaang
dapit. Kining mga tighimo kinahanglan mobuhat niining mga
butanga subay gayod sa gisugo ko kanimo." 12 Gisultihan ni
Yahweh si Moises, 13 "Sultihi ang mga Israelita: 'Kinahanglan
bantayan ninyo ang Adlawng Igpapahulay ni Yahweh, kay
mao kini ang timaan tali kaniya ug kaninyo hangtod sa
mosunod pa ninyong mga kaliwatan aron masayran ninyo
nga siya mao gayod si Yahweh, nga nagpili kaninyo alang sa
iyang kaugalingon. 14 Busa kinahanglan ninyong bantayan
ang Adlawng Igpapahulay, kay kinahanglan balaanon ninyo
kini, nga gitagana alang kaniya. Ang tanang tawo nga
mosupak niini kinahanglan gayod patyon. Si bisan kinsa
nga magtrabaho sa Adlawng Igpapahulay, kanang tawhana
pagahinginlan gayod gikan sa iyang katawhan. 15 Ang
mga buluhaton buhaton sulod sa unom ka adlaw, apan sa
ikapitong adlaw mao ang Adlawng Igpapahulay, balaan, ug
gitaga alang sa pagpasidungog kang Yahweh. Si bisan kinsa
ang magtrabaho sa Adlawng Igpapahulay kinahanglan gayod
patyon. 16 Busa ang mga Israelita kinahanglan magbantay
gayod sa Adlawng Igpapahulay. Kinahanglan sundon nila
kini hangtod sa mosunod pa nilang mga kaliwatan ingon
nga balaod nga dili na gayod mausab. 17 Ang Adlawng
Igpapahulay mao kanunay ang timaan tali kang Yahweh ug
sa mga Israelita, kay sulod sa unom ka adlaw gibuhat ni
Yahweh ang langit ug ang yuta, ug sa ikapito nga adlaw
mipahulay siya ug nabaskog.'" 18 Sa natapos na si Yahweh
sa pagpakigsulti kang Moises didto sa Bukid sa Sinai, gihatag
niya kaniya ang duha ka papan sa kasabotan sa mga balaod
nga hinimo sa mga bato, nga sinulat niya mismo.

32 Sa pagkakita sa katawhan nga nadugay si Moises sa
paglugsong gikan sa bukid, nangadto sila kang Aaron
ug miingon, "Dali ngari, buhati kami ug usa ka diosdios nga
maoy mangulo alang kanamo. Kay alang niining Moises,
ang tawo nga nagpagawas kanamo sa Ehipto, wala na kami
masayod sa nahitabo kaniya" 2 Busa miingon si Aaron
kanila, "Panguhaa ang mga ariyos nga bulawan sa inyong
mga asawa, sa inyong mga anak nga lalaki ug babaye,
ug dad-a kini nganhi kanako." 3 Gipatangtang sa tibuok
katawhan ang mga ariyos nga bulawan ug gidala kini kang
Aaron. 4 Gidawat niya ang bulawan gikan kanila, gitunaw
kini diha sa hulmahan, ug gihulmang usa ka nating baka.
Unya miingon ang katawhan, "O Israel, mao kini ang inyong
dios nga nagpagawas kaninyo gikan sa yuta sa Ehipto."
5 Sa pagkakita ni Aaron niini, gibuhat niya ang usa ka
halaran atubangan sa nating baka ug nagpahibalo; miingon
siya, "Ugma mao ang kasaulogan sa pagpasidungog kang
Yahweh." 6 Nangmata ang katawhan sayo sa kabuntagon
ug naghalad sa mga halad sinunog ug ang mga halad sa
panaghiusa. Unya nanglingkod sila aron sa pagpangaon
ug sa pag-inom, ug nanindog aron sa pagpatuyang sa
hilabihan nga paglipaylipay. 7 Unya gisultihan ni Yahweh
si Moises, "Pagdali, kay ang imong katawhan kansang
gipagawas mo gikan sa yuta sa Ehipto nagpakahugaw sa
ilang kaugalingon. 8 Gitalikdan dayon nila ang paagi nga
gisugo ko alang kanila. Gihulma nila ang usa ka nating baka
alang sa ilang kaugalingon, unya gisimba kini ug naghalad
alang niini. Miingon sila, 'O Israel, mao kini ang dios nga
nagpagawas kaninyo gikan sa yuta sa Ehipto.'" 9 Unya
gisultihan ni Yahweh si Moises, "Nasayran ko na kining
katawhan. Tan-awa, mga gahi gayod ug ulo kining mga
tawhana. 10 Busa karon, ayaw ako pakganga. Ang akong
kasuko mosilaob batok kanila, busa laglagon ko gayod sila.
Unya buhaton ko ang usa ka dakong nasod gikan kanimo."
11 Apan gisulayan ni Moises paghupay si Yahweh nga iyang
Dios, Miingon siya, "O Yahweh, nganong misilaob man ang
imong kasuko batok sa imong katawhan, nga gipagawas
mo gikan sa yuta sa Ehipto uban ang dakong gahom ug
ang kusgan nga kamot? 12 Nganong kinahanglan man

mosulti ang mga Ehiptohanon, 'Gipagawas niya sila nga may daotang tinguha, aron pamatyon sila sa kabungtoran ug aron laglagon sila sa kalibotan?' Ayaw na padayona ang pagpasilaob sa imong kasuko ug ayaw na pahamtangi ug silot ang imong katawhan. **13** Hinumdomi si Abraham, si Isaac, ug si Israel nga imong mga sulugoon, nga imong gipanumpaan ug miingon kanila, 'Padaghanon ko ang inyong kaliwatan sama kadaghan sa kabituonan sa langit, ug ihatag ko sa inyong mga kaliwatan kining mga yuta nga akong gisulti. Mapanunod kini nila hangtod sa kahangtoran.'" **14** Unya wala na gipahamtang ni Yahweh ang silot nga iyang gisulti nga ipahamtang sa iyang katawhan. **15** Unya mibiya si Moises ug milugsong sa bukid nga nagbitbit sa duha ka papan nga bato sa kasabotan sa mga balaod. Gisulatan ang isigkakilid sa duha ka papan nga bato, maingon man usab sa atubangan usab ug sa likod niini. **16** Ang mga papan nga bato hinimo mismo sa Dios, ug ang mga sinulat gisulat usab sa Dios, nga kinulit diha sa mga papan nga bato. **17** Sa pagkadungog ni Josue sa kaguliyang sa katawhan sa ilang pagpaninggit, miingon siya kang Moises, "Adunay kagahob nga ingon sa gubat sulod sa kampo." **18** Apan miingon si Moises, "Dili kana kagahob sa kadaogan, ug dili kagahob sa napildi nga katawhan, kondili kagahob sa panag-awit ang akong nadungog." **19** Sa nagkaduol na si Moises sa kampo, nakita na niya ang nating baka ug ang panagsayaw sa katawhan. Hilabihan ang iyang kasuko. Gibusdak niya ang duha ka papan nga bato ug nabungkag kini diha sa tiilan sa bukid. **20** Gikuha niya ang nating baka nga gihimo sa katawhan, gidaoban kini, gidugmok, ug gisagol sa tubig. Unya gipainom niya kini sa katawhan sa Israel. **21** Unya miingon si Moises kang Aaron, "Unsa man ang gihimo niining katawhan kanimo, nga giangin mo man sila niining dakong sala?" **22** Miingon si Aaron, "Ayaw palabi sa imong kasuko, akong agalon. Nasayod ka bitaw niining mga tawhana, kung unsa gayod nila ka gusto ang pagbuhat ug daotan. **23** Miingon sila kanako, 'Buhati kami ug usa ka dios nga maoy mangulo alang kanamo. Kay alang niining Moises, ang tawo nga nagpagawas kanamo sa Ehipto, wala na kami masayod sa nahitabo kaniya.' **24** Busa miingon ako kanila, 'Si bisan kinsang tawo nga may mga bulawan, tangtanga kini.' Gihatag nila ang mga bulawan ug giitsa ko kini sa kalayo, ug mitungha kining nating baka." **25** Nakita ni Moises nga dili na mapugngan ang katawhan (kay gipasagdan sila ni Aaron, nga maoy hinungdan nga gibugalbugalan sila sa ilang mga kaaway). **26** Unya mibarog si Moises sa agianan sa kampo ug miingon, "Kinsa katong dapig kang Yahweh, duol kanako." Miduol kaniya ang tanang mga Levita. **27** Miingon siya kanila, "Si Yahweh ang Dios sa Israel, nag-ingon niini: 'Ang tagsatagsa ka tawo kinahanglan magtakin sa ilang espada ug lukopon sa pagsuroy ang tibuok agianan sa tibuok kampo, ug pamatyon ang iyang igsoong lalaki, ang iyang kaubanan, ug ang iyang silingan.'" **28** Gituman sa mga Levita ang gisugo ni Moises. Niadto gayong adlawa 3, 000 ka mga tawo ang nangamatay. **29** Miingon si Moises sa mga Levita, "Karon gitugahan kamo nga moalagad kang Yahweh, kay ang tagsatagsa kaninyo nagpatay man batok sa iyang anak nga lalaki ug sa iyang igsoong lalaki, busa gipanalanginan kamo ni Yahweh karong adlawa." **30** Pagkasunod adlaw miingon si Moises sa katawhan, "Nakabuhat kamo ug usa ka dakong nga sala. Karon motungas ako ngadto kang Yahweh. Tingali mahimo ko pa ang pagtabon alang sa inyong sala." **31** Mibalik si Moises kang Yahweh ug miingon, "O kining katawhan nakabuhat ug usa ka dakong sala ug gibuhat nila ang usa ka diosdios nga bulawan. **32** Apan karon, pasayloa intawon ang ilang mga sala; kung dili ka makapasaylo, papasa ako sa talaan nga imong gisulat." **33** Gisultihan ni Yahweh si Moises, "Si bisan kinsa ang nakasala batok kanako, kanang tawhana mao ang papason ko sa akong talaan. **34** Busa karon lakaw, pangulohi ang katawhan didto sa dapit nga gisulti ko kanimo. Ania, ang akong mga anghel magagiya kaninyo. Apan sa umaabot nga adlaw nga silotan ko sila, pagasilotan ko gayod sila tungod sa ilang mga sala." **35** Unya gipadad-an ni Yahweh ug katalagman ang katawhan tungod kay gihimo nila ang nating baka, kadtong gibuhat ni Aaron.

33 Nakigsulti si Yahweh kang Moises, "Biya gikan dinhi, ikaw ug ang katawhan nga imong gipagawas gikan sa yuta sa Ehipto. Lakaw ngadto sa yuta nga akong gisaad kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob, sa dihang miingon ako, 'Ihatag ko kini sa imong mga kaliwatan.' **2** Magpadala ako ug anghel nga mag-una kaninyo, ug papahawaon ko ang mga Canaanhon, mga Amonihanon, mga Hitihanon, mga Perisihanon, mga Hivitihanon, ug mga Jebusihanon. **3** Adto niana nga yuta, diin nagadagayday ang gatas ug dugos apan dili ako mouban kaninyo, tungod kay mga gahi kamo ug ulo nga katawhan. Tingali ug malaglag ko kamo diha sa dalan." **4** Sa dihang nadungog sa katawhan kining makahahadlok nga mga pulong, nagsubo sila, ug walay nagsul-ob kanila ug mga alahas. **5** Miingon si Yahweh kang Moises, "Sultihi ang mga Israelita, "Gahi gayod kamog ulo nga katawhan. Kung mouban ako kaniyo bisan sa usa lamang ka higayon, tingali ug malaglag ko gayod kamo. Busa karon, tangtanga ang inyong mga alahas aron nga makahukom ako kung unsa ang akong buhaton kaninyo."' **6** Busa wala na gayod magsul-ob ug mga alahas ang mga Israelita gikan sa Bukid sa Horeb ug ngadto pa sa unahan. **7** Gidala ni Moises ang usa ka tolda ug gipatindog kini gawas sa kuta, nga layolayo gamay gikan sa kampo. Gitawag niya kini nga tolda nga tagboanan.

Si bisan kinsa ang magpakisayod kang Yahweh alang sa bisan unsang butang mogawas ug moadto sa tolda nga tagboanan, didto sa gawas sa kampo. **8** Sa panahon nga moadto si Moises sa maong tolda, motindong ang tanang katawhan sa gawas sa agianan sa ilang mga tolda ug motan-aw kang Moises hangtod nga makasulod siya. **9** Sa higayon nga makasulod na si Moises sa maong tolda, ang haligi sa panganod mokanaog ug mopahimutang sa agianan sa tolda, ug makigsulti si Yahweh ngadto kang Moises. **10** Sa dihang makita sa tanang katawhan ang haligi sa panganod nga mopahimutang sa agianan sa tolda, manindog sila ug mosimba ang matag tawo didto sa ilang kaugalingong agianan sa tolda. **11** Makigsulti si Yahweh ngadto kang Moises sa nawong ug nawong, sama sa usa ka tawo nga nakigsulti sa iyang higala. Unya mobalik si Moises ngadto sa kampo, apan ang iyang sulugoong batan-on nga si Josue ang anak nga lalaki ni Nun, magpabilin sa tolda. **12** Miingon si Moises kang Yahweh, "Tan-awa, nagasulti ka kanako, 'Dad-a kining katawhan sa ilang pagpanaw,' apan wala mo ako pahibaloa kung kinsa ang imong paubanon kanako. Miingon ka, 'Nailhan ko ang imong ngalan, ug nakakaplag ka usab ug kalooy sa akong panan-aw.' **13** Karon kung nakakaplag ako ug kalooy sa imong panan-aw, ipakita kanako ang imong mga dalan aron maila ko ikaw ug magpadayon nga makakaplag ug kalooy sa imong panan-aw. Hinumdomi nga kini nga nasod imong katawhan. **14** Mitubag si Yahweh, "Ang akong presensya magauban kanimo, ug hatagan ko ikaw ug kapahulayan." **15** Miingon si Moises kaniya, "Kung dili mag-uban kanamo ang imong presensya, ayaw kami palakwa gikan dinhi. **16** Kay unsaon man pagkasayod nga nakakaplag ako ug kalooy sa imong panan-aw, ako ug ang imong katawhan? Dili lamang kini, kung mouban ka kanamo maipakita nga lahi kami, ako ug ang imong katawhan gikan sa ubang katawhan nga anaa sa ibabaw sa kalibotan?" **17** Miingon si Yahweh kang Moises, "Buhaton ko usab kining butang nga imong gihangyo, tungod kay nakakaplag ka man ug kalooy sa akong panan-aw, ug nailhan ko ang imong ngalan." **18** Miingon si Moises, "Palihog pakit-a ako sa imong himaya. **19** Miingon si Yahweh, "Palabayon ko sa imong atubangan ang tanan ko nga pagkamaayo, ug isulti ko ang akong ngalan diha sa imong atubangan nga 'ako si Yahweh'. Magmahigugmaon ako ngadto sa akong higugmaon, ug magmaluluy-on ako niadtong akong kaloy-an. **20** Apan miingon si Yahweh, "Dili ka makakita sa akong dagway, tungod kay wala gayoy makakita kanako nga mabuhi. **21** Miingon si Yahweh, "Tan-awa, ania kining dapit nga duol kanako; motindog ka niini nga bato. **22** Samtang molabay ang akong himaya, ibutang ko ikaw sa lungag sa bato ug tabonan ko ikaw sa akong kamot hangtod nga makalabay na ako. **23** Unya kuhaon ko ang akong kamot, ug makita mo ang akong likod, apan dili makita ang akong dagway."

34 Miingon si Yahweh ngadto kang Moises, "Pagputol ug duha ka papan nga bato sama sa nauna nga mga papan. Isulat ko niining mga papan ang mga pulong nga nahisulat sa unang papan, ang papan nga imong gibuak. **2** Pangandam ugma sa buntag ug tungas didto sa Bukid sa Sinai, ug pagpakigkita kanako didto ibabaw sa bukid. **3** Walay motungas uban kanimo. Ayaw tugoti si bisan kinsa nga motaak sa bisan asang bahin sa maong bukid. Walay mga karnero o mga baka nga manibsib bisan sa atubangan sa bukid. **4** Busa nagputol si Moises ug duha ka papan nga bato sama niadtong nahauna, ug unya mibangon siya sayo sa kabuntagon, ug mitungas sa Bukid sa Sinai, sumala sa gisugo ni Yahweh kaniya. Gibitbit ni Moises ang papan nga bato. **5** Mikanaog si Yahweh sa panganod ug mibarog didto uban kang Moises, ug gilitok niya ang ngalan nga "Yahweh." **6** Milabay si Yahweh sa atubangan ni Moises ug nagmantala sa iyang ngalan "Si Yahweh, si Yahweh, ang Dios nga maluluy-on ug mahigugmaon, dili daling masuko, ug puno sa matinud-anong kasabotan ug masaligan, **7** nagatuman sa matinud-anong kasabotan alang sa liboan ka mga kaliwatan, mapasayloon sa mga kasaypanan, sa mga kalapasan, ug sa mga kasal-anan. Apan dili niya pasagdan ang sad-an. Kay tungod sa sala sa mga amahan silotan niya ang ilang mga kaanakan ug ngadto sa mga kaapohan, hangtod sa ikatulo ug ngadto pa sa ikaupat nga mga kaliwatan." **8** Mihapa dayon si Moises sa yuta ug misimba. **9** Unya miingon siya, "Kung nakakaplag ako karon ug kalooy sa imong panan-aw, O akong Ginoo, palihog uban kanamo, tungod kay kining katawhan mga gahi ug ulo. Pasayloa ang among kasaypanan ug ang among sala, ug angkona kami ingon nga imong panulondon." **10** Miingon si Yahweh, "Tan-awa, pagahimoon ko na ang kasabotan. Sa atubangan sa tanan nimong katawhan, buhaton ko ang mga katingalahan nga wala pa nahimo sa tibuok kalibotan ni sa bisan asa nga nasod. Ang tanang katawhan nga uban kanimo makakita sa akong mga buhat, tungod kay makalilisang kining butang nga akong pagabuhaton diha kaninyo. **11** Tumana ang akong mga gimando kaninyo karong adlawa. Sa dili madugay papahawaon ko na sa inyong atubangan ang mga Amorihanon, mga Canaanhon, mga Hitihanon, mga Perisihanon, mga Hevitihanon, ug mga Jebusihanon. **12** Pag-amping nga dili kamo maghimo ug kasabotan tali sa mga lumolupyo sa yuta nga inyong pagaadtoan, kay mahimo silang lit-ag diha kaninyo. **13** Hinuon, kinahanglan nga gun-obon ninyo ang ilang mga halaran, dugmoka ang ilang mga haligi nga bato, ug tumbaha ang ilang mga haligi nga Ashera. **14** Tungod kay wala kamoy

laing Dios nga simbahon, tungod kay si Yahweh, kansang ngalan nga abughoan, mao ang Dios nga abughoan. **15** Busa pag-amping nga dili kamo maghimo ug kasabotan tali sa mga lumolupyo sa maong yuta, tungod kay maghimo sila ug pakighilawas alang sa ilang mga dios, ug maghalad sila ngadto sa ilang dios. Unya ang usa kanila modapit kaninyo ug mokaon kamo sa pipila sa ilang mga halad, **16** ug unya ipaasawa pa gani ninyo ang pipila sa ilang mga anak nga babaye ngadto sa inyong mga anak nga lalaki, ug ang iyang mga anak nga babaye magahimo sa inyong mga anak nga lalaki nga makighilawas alang sa ilang mga dios. **17** Ayaw paghimo ug dios alang sa inyong kaugalingon gikan sa tinunaw nga puthaw. **18** Kinahanglan nga inyong tumanon ang Kasaulogan sa Tinapay nga walay Patubo. Ingon nga ako nagmando kaninyo, kaon kamo sa tinapay nga walay patubo sulod sa pito ka adlaw sa insaktong panahon sa bulan sa Abid, tungod kay sa bulan sa Abid nakalingkawas kamo gikan sa Ehipto. **19** Akoa ang tanang kamagulangang anak, bisan pa man ang unang anak nga laki sa inyong mga baka, ang mga kanding ug mga karnero. **20** Kinahanglan nga lukaton ninyo ang panganay nga asno pinaagi sa pag-ilis ug nating karnero, apan kung dili ninyo kini lukaton, kinahanglan nga balion ninyo ang liog niini. Kinahanglan nga lukaton ninyo ang tanan ninyong kamagulangang mga anak nga lalaki. Walay tawo nga moanhi kanako nga walay dala. **21** Motrabaho kamo sulod sa unom ka adlaw, apan sa ikapito nga adlaw kinahanglan mopahulay kamo. Bisan pa sa adlaw sa tingdaro ug sa ting-ani, kinahanglan mopahulay kamo. **22** Kinahanglan bantayan ninyo ang Kasaulogan sa mga Simana uban ang unang abot sa inaning trigo, kinahanglan nga bantayan ninyo ang Kapistahan sa Pagpanigom sa kataposan sa tuig. **23** Tulo ka higayon sa usa ka tuig kinahanglan nga inyong ipakita ang tanang kalalakin-an sa atubangan ni Yahweh nga Ginoo, ang Dios sa Israel. **24** Tungod kay papahawaon ko sa inyong atubangan ang kanasoran ug dugangan ko ang inyong mga utlanan. Walay mangandoy sa pag-angkon sa inyong yuta ingon nga ilang gipanag-iya sa dihang mopakita kamo sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios makatulo sa usa ka tuig. **25** Kinahanglan nga dili ninyo ihalad ang dugo sa akong halad uban ang bisan unsa nga igpapatubo, ni mabuntagan ang bisan unsang karne nga masalin gikan sa halad sa Kasaulogan sa Pagsaylo. **26** Kinahanglan nga inyong dad-on ang labing maayo nga unang mga bunga gikan sa inyong kaumahan ngadto sa akong templo. Kinahanglan nga dili ninyo lat-an ang nating kanding gamit ang gatas sa iyang inahan." **27** Miingon si Yahweh kang Moises, "Isulat kini nga mga pulong, tungod kay ipanaad ko kini nga mga pulong nga akong isulti, ug maghimo ug kasabotan tali kanimo ug sa Israel." **28** Didto si Moises uban kang Yahweh sulod sa 40 ka mga adlaw ug mga gabii; wala siya mikaon ug bisan unsa nga pagkaon ni miinom ug tubig. Gisulat niya diha sa mga papan nga bato ang mga pulong sa kasabotan, ang napulo ka mga kasugoan. **29** Sa mikanaog na si Moises gikan sa Bukid sa Sinai dala ang duha ka papan nga bato sa kasugoan nga anaa sa iyang mga kamot, wala siya masayod nga ang iyang dagway nahimong sulaw samtang nakigsulti sa Dios. **30** Sa pagkakita ni Aaron ug sa mga Israelita kang Moises, midan-ag ang iyang dagway, ug nangahadlok sila nga moduol kaniya. **31** Apan gipangtawag sila ni Moises, unya si Aaron ug ang tanang pangulo sa katawhan miduol kaniya. Unya nakigsulti si Moises ngadto kanila. **32** Pagkahuman niini, miduol kang Moises ang tanang katawhan sa Israel, ug gisuginlan sila sa tanang mga sugo nga gihatag ni Yahweh kaniya didto sa Bukid sa Sinai. **33** Sa nahuman na si Moises sa pagpakigsulti kanila, gitabonan niya ang iyang dagway sa panapton nga nipis. **34** Sa matag higayon nga moadto si Moises ngadto kang Yahweh aron sa pagpakigsulti kaniya, tangtangon niya ang tabon, hangtod nga makagawas siya. Sa dihang makagawas na siya, sultihan niya ang mga Israelita kung unsa ang gimando kaniya nga isulti. **35** Sa dihang makita sa mga Israelita nga nagdan-ag ang panagway ni Moises, tabonan niya ang iyang dagway pag-usab hangtod nga makabalik siya sa pagpakigsulti kang Yahweh.

35 Gitigom ni Moises ang tibuok katilingban sa Israel ug miingon kanila, "Mao kini ang mga butang nga gimando ni Yahweh nga inyong buhaton. **2** Sulod sa unom ka mga adlaw magtrabaho kamo, apan alang kaninyo, ang ikapito nga adlaw kinahanglan balaanon, usa ka adlaw nga lgpapahulay, balaan kang Yahweh. Si bisan kinsa ang motrabaho nianang adlawa kinahanglan pagapatyon. **3** Kinahanglan dili kamo maghaling sa bisan asa sa inyong panimalay sa Adlaw nga lgpapahulay." **4** Nakigsulti si Moises sa tibuok katilingban sa mga Israelita, "Mao kini ang mga butang nga gimando ni Yahweh." **5** Paghalad alang kang Yahweh, kamong tanan nga adunay masinugtanong kasingkasing. Paghalad alang kang Yahweh—bulawan, plata, ug bronse, **6** linubid nga asul, tapul, pula, ug pinong lino; balahibo sa kanding; **7** mga panit sa laking karnero nga gitina ug pula ug panit sa mananap nga dugong; kahoy nga akasya; **8** lana alang sa mga lampara sa balay alampoanan, mga pahumot alang sa lanang igdidihog ug sa mahumot nga insenso, **9** onix ug ang uban pang bililhong mga bato nga ipatapot sa efod ug sa sapaw sa dughan. **10** Paanhia ang tanang hanas nga mga tawo diha kaninyo ug pahimoa sa tanang butang nga gimando ni Yahweh— **11** ang tabernakulo uban ang tolda niini, ang pangtabon niini, ang mga kaw-

itanan, ang mga tabla, mga pangbabag, mga haligi, ug mga sukaranan; 12 lakip na usab ang arka sa kasabotan uban ang mga dayongan niini, ang tabon sa arka sa kasabotan, ug ang tabil aron motago niini. 13 Gidala nila ang lamesa uban ang mga dayongan niini, ang tanan nga kasangkapan niini, ug ang tinapay sa presensya; 14 ang tungtonganan alang sa mga suga, uban ang dayandayan niini, ang mga lampara niini, ug ang lana alang sa mga lampara; 15 ang halaranan sa insenso uban ang dayongan niini, ang lanang igdidihog ug ang mahumot nga insenso; ang tabil alang sa ganghaan sa tabernakulo; 16 ang halaran alang sa mga halad sinunog uban ang rehas nga bronse ug ang dayongan niini ug ang mga kagamitan; ug ang dako nga panaksan uban ang tungtonganan niini. 17 Gidala nila ang mga tabil alang sa hawanan uban ang mga haligi ug ang mga sukaranan niini ug ang mga tabil sa agianan sa tolda; 18 ug ang mga ugsok sa tolda alang sa tabernakulo ug sa hawanan, uban ang mga hikot. 19 Gidala nila ang maayong mga tinahing bisti alang sa mag-alagad sa balaang dapit, ang balaang bisti alang sa pari nga si Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, aron moalagad sila ingon nga mga pari." 20 Unya mibiya ang tanang tribo sa Israel ug mipauli gikan sa atubangan ni Moises. 21 Ang tanang kasingkasing nga iyang natandog ug kadtong espiritu nga naandam mibalik ug nagdalag halad alang kang Yahweh alang sa pagtukod sa tabernakulo, alang sa tanang kagamitan sa pag-alagad niini, ug alang sa mga balaang bisti. 22 Nangabot sila, ang mga lalaki ug mga babaye, ang tanan nga adunay masinugtanong kasingkasing. Gidala nila ang mga dayandayan, mga ariyos, ug mga kwentas, ang tanang matang sa alahas nga bulawan. Gihalad nila ang tanang bulawan ingon nga hiniusang halad ngadto kang Yahweh. 23 Gidala sa tanang tawo nga adunay balahiboong panapton nga asul, tapul, o pula, pinong lino, balahibo sa kanding, panit sa laking karnero nga gitina ug pula, o panit sa mananap nga dugong. 24 Ang mga tawo nga naghalad ug plata o bronse alang kang Yahweh, ug ang mga tawo nga adunay kahoy nga akasya aron magamit sa bisan unsa nga buluhaton nagdala usab niini. 25 Ang mga babaye nga hanas sa paghimog linubid, nagdala sa iyang nahimo—linubid nga asul, tapul, o pula, o pinong lino. 26 Ang tanang kasingkasing sa mga babaye nga nadasig ug kadtong hanas sa paghimo ug linubid gamit ang balahibo sa kanding. 27 Gidala sa mga pangulo ang mga bato nga onix ug mga bililhong bato nga ibutang sa efod ug sa tabon sa dughan; 28 Gidala nila ang mga pahumot ug lana alang sa mga lampara, alang sa lanang igdidihog, ug alang sa mahumot nga insenso. 29 Gidala sa mga Israelita ang kinabubut-on ang halad alang kang Yahweh; gidala sa tanang lalaki ug babaye nga may kasingkasing nga masinugtanon ang mga kagamitan alang sa tanang buluhaton nga gimando ni Yahweh pinaagi kang Moises nga buhaton. 30 Miingon si Moises sa mga Israelita, "Tan-awa, gitawag ni Yahweh si Bezalel ang anak nga lalaki ni Uri nga anak ni Hur, gikan sa tribo ni Juda. 31 Gipuno niya si Bezalel sa iyang Espiritu, aron hatagan siya ug kaalam, panabot, ug kahibalo, alang sa tanang matang sa buluhaton, 32 sa paghimo sa mga maanindot nga disenyo ug sa paghimo gamit ang bulawan, plata, ug bronse; 33 sa pagputol usab ug pagpahimutang sa mga bato ug sa pagkulit sa mga kahoy—sa pagbuhat sa tanang matang sa disenyo ug paggama. 34 Gihatagan niya sa katakos ang iyang kasingkasing sa pagtudlo, kaniya ug kang Oholiab ang anak nga lalaki ni Ahisamac, gikan sa tribo ni Dan. 35 Gihatagan sila ni Yahweh sa katakos sa pagbuhat sa tanang matang sa buluhaton, sa pagtrabaho ingon nga hanas ng tighimo, ingon nga tigkulit, ingon nga mga tigburda sa asul, tapul, ug sa pulang balahibo sa karnero ug sa pinong lino, ug ingon nga mga manghahabol. Silang tanan ang tighimo sa tanang matang sa buluhaton, ug mga hanas sila nga modisenyo.

36 Busa si Bezalel ug si Oholiab ug ang matag usa ka tawo nga gihatagan ni Yahweh sa kahanas ug katakos nga masayran kung unsaon pagbuhat ang mga buluhaton sa pagtukod sa balaang dapit mao ang mobuhat sa buluhaton sumala sa tanang gisugo ni Yahweh." 2 Gipatawag ni Moises si Bezalel, si Oholiab, ug ang matag usa ka hanas nga tawo kansang kaalam naggikan kang Yahweh, ug si bisan kinsa nga natandog ang kasingkasing nga motabang ug mobuhat sa buluhaton. 3 Gihatag ni Moises kanila ang tanang mga halad nga gidala sa mga Israelita alang sa pagtukod sa balaang dapit. Nagpadayon gihapon sa pagdala ang mga tawo sa kinabubut-on nga mga halad matag buntag ngadto kang Moises. 4 Busa nangabot ang tanang hanas nga mga tawo nga nagtrabaho didto sa balaang dapit. 5 Misulti ang mga trabahante kang Moises, "Ang katawhan nagdalag sobra kay sa gikinahanglan sa pagbuhat sa buluhaton nga gisugo kanato ni Yahweh." 6 Busa nagsugo si Moises nga wala nay si bisan kinsa nga anaa sulod sa kampo ang magdala ug dugang nga mga halad alang sa pagtukod sa balaang dapit. Unya mihunong na ang katawhan sa pagdala niini nga mga gasa. 7 Paigo na ang anaa kanila nga mga kasangkapan alang sa tanang buluhaton. 8 Busa ang tanang mga hanas nga tawo diha kanila mao ang nagtukod sa tabernakulo lakip ang napulo ka tabil nga hinimo sa pinong lino ug linubid nga asul, tapul, ug pula nga may hulagway sa kerubim. Gibuhat kini ni Bezalel, ang hanas kaayo nga tawo. 9 Ang gitas-on sa matag tabil 20 ka cubit, ang gilapdon niini upat ka cubit. Ang tanang tabil managsama lamang ang

gidak-on. 10 Gisumpaysumpay sa pagtahi ni Bezalel ang
lima ka tabil, ug mao usab ang iyang gibuhat sa laing lima
ka tabil. 11 Naghimo siya ug galong nga asul sa kilid sa
tumoy sa unang hut-ong sa tabil, ug naghimo usab siya ug
sama niini sa ikaduhang hut-ong sa tabil. 12 Gibutangan
niya ug 50 ka mga galong ang unang hut-ong sa tabil ug
50 usab ka mga galong sa kilid sa tumoy sa ikaduhang
hut-ong sa tabil. Busa nagtugbang ang mga galong. 13
Naghimo siya ug 50 ka kaw-it nga bulawan ug gisumpay
ang duha ka mga tabil aron maporma ang tabernakulo. 14
Naghimo si Bezalel ug napulo ug usa ka mga tabil gikan sa
balahibo sa kanding aron iatop sa tabernakulo. 15 Ang gitas-
on sa matag tabil 30 ka cubit, ug may gilapdon nga upat ka
cubit. Managsama ang gidak-on sa napulog usa ka tabil. 16
Gisumpaysumpay niya sa pagtahi ang lima ka tabil ug ang
laing unom ka tabil usab. 17 Naghimo siya ug 50 ka mga
galong sa kilid sa tumoy sa unang hut-ong sa tabil, ug laing
50 ka mga galong diha sa kilid tumoy sa mga tabil aron
masumpay ang ikaduhang hut-ong. 18 Naghimo si Bezalel
ug 50 ka kaw-it nga bronse aron masumpay ang duha ka
hut-ong sa tabil ug maporma kining tolda. 19 Naghimo siya
ug atop sa tabernakulo gikan sa panit sa laking karnero nga
tinina ug pula, adunay lain pang atop sa maayong panit nga
ibutang sa ibabaw niini. 20 Naggabas si Bezalel ug mga
tabla gikan sa kahoy nga akasya alang sa tabernakulo. 21
Ang gitas-on sa matag usa ka tabla napulo ka cubits, ug
1/2 ka cubits ang gilapdon niini. 22 Ang matag usa ka tabla
adunay duha ka kahoy nga ugsok aron masumpaysumpay
kini. Gibuhat niya kini sa tanang tabla sa tabernakulo. 23
Sama niini ang pagbuhat niya sa mga tabla: 20 ka mga tabla
alang sa habagatang bahin. 24 Nagbuhat si Bezalel ug 40
ka sukaranan nga plata alang sa mga tabla. Adunay duha
ka sukaranan ang matag usa ka tabla aron pagsumpay niini.
25 Alang sa ikaduhang bahin sa tabernakulo, sa amihanang
bahin, naggabas siya ug 20 ka mga tabla 26 ug 40 ka
sukaranan nga plata niini. Ang matag usa ka tabla adunay
duha ka sukaranan, sa sunod na usab nga tabla, hangtod
sa uban pang mga tabla. 27 Alang sa luyo sa tabernakulo
sa kasadpan, naggabas si Bezalel ug unom ka mga tabla.
28 Naggabas usab siya ug lain pang duha ka tabla alang
sa mga eskina sa likod sa tabernakulo. 29 Kini nga mga
tabla nagbulagbulag sa ilalom, apan gisumpay sukad sa
ubos hangtod taas nga sangko sa usa ka liningin. Gihimo
niya ang sama niini sa duha ka mga eskina. 30 Adunay
walo ka mga tabla, uban sa mga sukaranan nga plata niini.
Adunay 16 tanan ka mga sukaranan, tagduha ka sukaranan
sa matag usa ka tabla. 31 Naghimo usab si Bezalel ug
pangbabag gikan sa kahoy nga akasya—lima alang sa mga
tabla sa usa ka bahin sa tabernakulo, 32 lima alang sa
mga tabla sa laing bahin sa tabernakulo, ug lima ka mga
pangbabag alang sa luyo nga bahin sa tabernakulo didto
sa kasadpan. 33 Gipalapas niya paghimo ang pangbabag
sa tungatunga nga bahin sa mga tabla aron mosangko sa
isig ka tumoy. 34 Gihaklapan niyag bulawan ang mga tabla.
Gihimoan niya kini ug bulawan nga liningin aron kasal-opan
sa mga pangbabag, ug gihaklapan niyag bulawan ang mga
pangbabag. 35 Naghimo si Bezalel ug mga tabil sa linubid
nga asul, tapul, ug pula, ug pino nga lino, nga binurdahan ug
kerubim, gibuhat kini sa hanas nga tighimo. 36 Naghimo siya
ug upat ka haligi sa kahoyng akasya aron kabitan sa mga
tabil, ug gihaklapan niya kini ug bulawan. Naghimo usab
siya ug mga kaw-it nga bulawan alang sa mga haligi, ug
gibutangan niya kini ug upat ka sukaranan nga plata. 37
Naghimo siya ug tabil alang sa ganghaan sa tolda. Hinimo
kini sa linubid nga asul, tapul, ug pula, gamit ang pino nga
lino, gibuhat kini sa usa ka tigburda. 38 Naghimo usab
siya ug lima ka mga haligi sa tabil nga may kaw-itanan.
Gihaklapan niyag bulawan ang mga tumoy ug ang mga hikot
niini. Ang lima ka sukaranan hinimo gamit ang bronse.

37 Gihimo ni Bezalel ang arka sa kasabotan gamit ang
kahoy nga akasya. Ang gitas-on niini 2 ug 1/2 ka cubit;
1. 5 ka cubit ang gilapdon niini; ug ang gihabugon niini 1/2
ka cubit. 2 Ang gawas ug ang sulod niini gihaklapan niya ug
lunsayng bulawan unya giribitihan ug bulawan ang palibot sa
ibabaw niini. 3 Gihulma niya ang upat ka dakong liningin
nga bulawan alang sa upat ka tiil, ang duha niini gibitay
sa pikas bahin, ug ang laing duha gibitay usab sa pikas
bahin. 4 Gihimo niya ang mga dayongan gamit ang kahoy
nga akasya ug gihaklapan kini ug bulawan. 5 Gisuksok niya
ang mga dayongan sa mga dakong liningin nga bulawan sa
isigkakilid sa arka sa kasabotan, aron madayongan kini. 6
Gihimo niya ang tabon gamit ang lunsayng bulawan. Ang
gitas-on niini 2 ug 1/2 ka cubit, ug ang gilapdon niini 1 ug
1/2 ka cubit. 7 Gihimo ni Bezalel ang duha ka kerubim nga
hinulma sa bulawan alang sa isigkatumoy niini. 8 Ang matag
usa ka kerubim ibutang sa isigkakilid sa tabon. Hinimo kini
ingon nga nausa diha sa tabon. 9 Gipabukhad ang mga
pako sa kerubim ug napandongan niini ang tabon. Nag-
atubangay ang kerubim sa usag-usa ug nagdungaw sa
tungatunga sa tabon. 10 Gihimo ni Bezalel ang lamesa gamit
ang kahoy nga akasya. Ang gitas-on niini duha ka cubit, usa
ka cubit ang gilapdon, ug may gihabugon nga 1 ug 1/2 ka
cubit. 11 Gihaklapan niya kini ug lunsayng bulawan unya
giribitihan ug lunsayng bulawan ang kilid sa ibabaw niini. 12
Gisanipahan niya ang palibot niini nga may usa ka dangaw
ang gilapdon, ug gihaklapan kini ug bulawan. 13 Gihulma
niya ang upat ka dakong liningin nga bulawan ug gipasulod

kini sa upat ka eskina, kung asa nahimutang ang upat ka tiil. **14** Gibutangan kining mga dakong liningin aron nga bulawan nga maoy suksokan sa mga dayongan sa lamesa, aron madayongan kini. **15** Gihimo niya ang mga dayongan gamit ang kahoy nga akasya ug gihaklapan niya kini ug bulawan, aron madayongan ang lamesa. **16** Gihimo niya ang mga kasangkapan alang sa lamesa—ang mga plato, mga kutsara, mga panaksan, ug mga panudlanan nga pangbubo sa mga halad. Gihimo niya kini gikan sa lunsayng bulawan. **17** Gihimo niya ang tungtonganan sa lampara gikan sa linilok nga lunsayng bulawan. Gihimo ni Bezalel ang tungtonganan sa lampara nga adunay tungtonganan ug lawas. Ang mga tungtonganan sa lampara, ang mga dahondahon, ug ang mga bulakbulak gihimo unay gayod niini. **18** Adunay unom ka sanga ang gipatugbaw gikan sa mga kilid niini—may tulo ka sanga ang gipatugbaw gikan sa isigkakilid niini. **19** Ang unang sanga adunay tulo ka gagmayng panaksan nga hinimo sama sa bulak sa almendras, may dahondahon ug bulakbulak, ug ingon usab niini ang pagbuhat sa pikas sanga. Gihimo ang unom ka mga sanga nga gipatugbaw diha sa tungtonganan sa lampara sama gayod sa nahiuna. **20** Sa tungtonganan sa lampara mismo, nga mao ang lawas, may upat ka kupa nga hinimo sama sa bulak sa almendras uban ang mga dahondahon ug mga bulakbulak. **21** May mga bulakbulak sa ilalom nga giusa paghimo sa matag pares sa sanga, sa unang pares hangtod sa ikatulong pares. Managsama usab ang gihimo sa unom ka sanga nga gipatugbaw gikan sa tungtonganan sa lampara. **22** Ang mga bulakbulak niini ug ang mga sanga unay tanan sa usa lamang ka paglilok gikan sa lunsayng bulawan. **23** Gihimo ni Bezalel ang tungtonganan sa lampara ug ang pito niini ka mga lampara, ang mga sipit ug ang mga sulo nga hinimo sa lunsayng bulawan. **24** Gihimo usab niya ang butanganan ug suga ug ang mga kasangkapan niini hinimo gikan sa usa ka talent nga lunsayng bulawan. **25** Gihimo ni Bezalel ang halaran sa insenso. Gihimo niya kini gamit ang kahoy nga akasya. Ang gitas-on niini usa ka cubit, ug ang gilapdon usab niini usa ka cubit. Kwadrado kini, ug duha ka cubits ang gihabugon. Ang mga sungaysungay niini hinimo unay sa kinatibuk-an niini. **26** Gihaklapan niya ug lunsayng bulawan ang halaran sa insenso—ang ibabaw, ang mga kilid, ug ang mga sungaysungay niini. Gipalibotan niya ug bulawan ang mga eskina niiini. **27** Gihimo niya ang duha ka liningin nga bulawan nga gibitay ilalom sa eskina sa isig ka kilid niini sa halaran sa sunoganan sa insenso. Ang mga liningin nga bulawan nga suksokan sa mga dayongan. **28** Gihimo niya ang mga dayongan gamit ang kahoy nga akasya ug gihaklapan niya kini ug bulawan. **29** Gihimo niya ang sagrado nga lana nga igdidihog ug walay sagol nga alimyon sa insenso, gibuhat kini sa usa ka tighimo ug pahumot.

38 Gihimo ni Bezalel ang halaran nga sunoganan sa mga halad gamit ang kahoy nga akasya. Kwadrado kini nga may lima ka cubit ang gitas-on ug lima usab ka cubit ang gilapdon ug tulo ka cubit ang gihabugon. **2** Gihimoan niya ang upat ka eskina niini ug mga sungaysungay nga sama sa sungay sa torong baka. Gihimo niya kini unay sa halaran, unya gihaklapan niya kini ug bronse. **3** Gihimo niya ang tanang kasangkapan alang sa halaran—ang mga panaksan nga saloran sa abo, mga pangkandos, mga dagkong panaksan, mga pangtuhog sa karne, ug mga butanganan sa baga. Gihimo niya kining tanan nga mga kasangkapan gamit ang bronse. **4** Gihimo niya ang rehas nga bronse alang sa halaran, nga gibutang ilalom sa sanipa gikan sa tungatunga paubos. **5** Gihulma usab niya ang upat ka liningin nga gitaod diha sa upat ka mga eskina sa rehas nga bronse, aron kasuksokan sa mga dayonganan. **6** Gihimo ni Bezalel ang mga dayonganan gamit ang kahoy nga akasya ug gihaklapan kini ug bronse. **7** Gisuksok niya ang mga dayonganan agi sa mga liningin diha sa kilid sa halaran, aron madayongan kini. Gihimo niya ang halaran gamit ang tabla, nga hawan sa sulod. **8** Gihimo ni Bezalel ang dakong panaksan nga bronse uban ang tungtonganan niini nga bronse. Gihimo niya ang dakong panaksan gikan sa mga samin nga gipanag-iyahan sa mga babaye nga nag-alagad didto sa ganghaan sa tolda nga tagboanan. **9** Gihimo usab ni Bezalel ang hawanan. Ang mga tabil nga gibitay sa habagatang bahin sa hawanan, hinimo gikan sa pinong lino, nga may gitas-on nga 100 ka cubit. **10** Ang mga tabil adunay 20 ka mga haligi, uban sa 20 ka mga sukaranan nga bronse. Adunay mga kaw-itanan nga gibutang sa mga haligi, lakip ang mga panghikot nga plata. **11** Ingon man ang amihanang bahin, adunay mga tabil nga 100 cubit ang gitas-on uban ang 20 ka mga haligi, 20 ka mga sukaranan nga bronse, mga kaw-itanan nga gibutang sa mga haligi, ug mga panghikot nga plata. **12** Ang mga tabil sa kasadpang bahin may gitas-on nga 50 ka cubits, uban sa napulo ka mga haligi ug sukaranan. Ang mga kaw-itanan ug ang mga panghikot sa haligi hinimo sa plata. **13** Ang hawanan usab sa sidlakang bahin may gitas-on nga 50 ka cubit. **14** Sa may kilid dapit sa ganghaan adunay mga tabil nga 50 ka cubit ang gitas-on. Aduna kini tulo ka mga haligi uban sa tulo ka mga sukaranan. **15** Sa pikas bahin usab sa ganghaan sa hawanan adunay mga tabil nga 50 ka cubits ang gitas-on, uban ang tulo ka mga haligi ug tulo ka mga sukaranan. **16** Ang tanang mga tabil palibot sa hawanan hinimo sa pinong lino. **17** Hinimo sa bronse ang mga sukaranan sa haligi. Ang mga kaw-itanan ug mga panghikot hinimo gikan sa plata, ug

gitabonag plata ang ibabaw sa mga haligi. Ang tanang haligi sa hawanan gihaplakan ug plata. **18** Ang tabil sa ganghaan sa hawanan may gitas-on nga 20 ka cubit. Ang tabil hinimo sa linong asul, tapul, pula ug linubid nga pinong lino, nga may 20 ka cubit ang gitas-on. Aduna kini gitas-on nga 20 ka cubit ug lima ka cubit ang gihabugon, sama sa mga tabil sa hawanan. **19** Aduna kini upat ka sukaran nga bronse ug kaw-itanan nga plata. Ang gitabon ibabaw sa mga haligi ug ang mga panghikot niini hinimo sa plata. **20** Hinimo sa bronse ang tanang ugsok sa tolda sa tabernakulo ug sa hawanan. **21** Mao kini ang talaan sa mga kasangkapan sa tabernakulo, ang tabernakulo sa kasabotan ug sa mga balaod, nga gituman sumala sa gitudlo ni Moises. Mao kini ang buluhaton sa mga Levita ilalom sa pagdumala ni Itamar ang anak nga lalaki sa pari nga si Aaron. **22** Si Bezalel ang anak nga lalaki ni Uri, ang anak nga lalaki ni Hur nga gikan sa tribo sa Juda, mao ang nagbuhat sa tanang butang nga gimando ni Yahweh kang Moises. **23** Si Oholiab ang anak nga lalaki ni Ahisamac, nga gikan sa tribo ni Dan, mao ang kauban ni Bezalel ingon nga tigkulit, hanas nga tighimo, ug tigburda sa linubid nga asul, tapul, ug pula, ug sa pino nga lino. **24** Ang tanang bulawan nga gigamit sa buluhaton, tanang buhat nga may kalabotan sa balaang dapit—ang mga hinalad nga bulawan—29 ka talent (ang usa ka talent sama ra sa 34 ka kilo) ug 730 ka shekel, gitimbang pinaagi sa sukdanan sa shekel didto sa balay alampoan. **25** Ang plata nga gihatag sa katawhan may gibug-aton nga 100 ka talent ug 1, 775 shekel, sumala sa timabangan sa shekel sa balay alampoan, **26** o usa ka beka kada tawo nga 1/2 ka shekel, sumala sa timbangan sa shekel sa balay alampoan. Kining maong kantidad natigom sumala sa matag usa ka tawo nga nalista sa listahan, may 603, 550 tanan ka mga lalaki nga nagpanuigon ug 20 ka tuig pataas. **27** 100 ka talent sa plata ang gigamit alang sa mga sukaranan sa balaang dapit ug sa mga sukaranan sa haligi sa tabil: may 100 ka sukaranan unya usa ka talent sa matag usa ka sukaranan. **28** Sa nahibilin nga 1, 775 ka shekel nga plata, gihimo ni Bezalel ang mga kaw-itanan nga gikaw-it sa mga haligi, gitabonan ang ibabaw sa mga haligi, ug gihimoan kini ug mga tukod. **29** Ang mga hinalad nga bronse may gibug-aton nga 70 ka talent ug 2, 400 ka shekel. **30** Pinaagi niini gihimo niya ang mga sukaranan alang sa ganghaan sa tolda nga tagboanan, ang halaran nga bronse, angrehas nga bronse, ang tanang kasangkapan sa halaran, **31** ang mga sukaranan sa haligi sa hawanan, ang mga sukaranan sa mga halagi sa ganghaan sa hawanan, ang tanang mga ugsok sa tolda alang sa tabernakulo, ug ang tanang mga ugsok sa hawanan.

39 Naghimo sila ug maayo nga mga bisti alang sa pag-alagad sa balaan nga dapit gamit ang asul, tapul, ug balahibo nga pula. Gihimoan nila ug mga bisti si Aaron alang sa balaan nga dapit, sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises. **2** Naghimo si Bezalel ug bulawan nga efod, nga asul, tapul, balahibo nga pula, ug sa pinong linubid nga lino. **3** Nagdukdok sila ug mga nipis nga bulawan ug gitabas kini ingon nga mga tanod aron sa pagtahi niini ngadto sa asul, sa tapul, ug sa balahibo nga pula, ug ngadto sa pino nga lino, nga binuhat sa usa ka hanas nga tighimo. **4** Gibuhatan nila ug mga hikot ang efod sa may abaga, nga nagsumpay sa duha ka sidsid sa ibabaw nga bahin niini. **5** Pino nga pagkatahi ang bakus niini sama sa efod; gisumpay kini aron mausa uban sa efod, hinimo kini sa pinong linubid nga lino nga bulawan, asul, ang tapul, ug ang dagtom pula, sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises. **6** Nagkulit sila ug onix nga mga bato, nga gilibotan ug bulawan, gikulitan kini sama sa usa ka selyo, ug gikulitan sa mga ngalan sa napulo ug duha ka mga anak nga lalaki ni Israel. **7** Gibutang kini ni Bezael sa abagang bahin nga mga hikot sa efod, ingon nga mga bato aron sa pagpahinumdom kang Yahweh mahitungod sa napulo ug duha ka mga anak nga lalaki ni Israel, sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises. **8** Naghimo siya ug tabon sa dughan, ang buhat sa usa ka hanas nga tighimo, gidesinyohan sama sa efod. Gibuhat niya kini gikan sa bulawan, sa asul, sa tapul, ug sa pula nga balahibo, ug sa pinong lino. **9** Kwadrado kini. Gipilo nila sa makaduha ang tabon sa dughan. Usa ka dangaw ang gitas-on niini ug usa ka dangaw usab ang gilapdon. **10** Gilaray nila sa sulod niini ang mga mahalon nga mga bato sa upat ka laray. Ang unang laray adunay rubi, topas, ug garnet. **11** Ang ikaduhang laray adunay esmeralda, safiro, ug diamante. **12** Ang ikatulong laray adunay hasinto, agata, ug ametis. **13** Ang ikaupat nga laray adunay berilo, onix, ug haspe. Gipalibotan kini nga mga bato sa engaste nga bulawan. **14** Gihan-ay ang mga bato sumala sa mga ngalan sa napulo ug duha ka mga anak nga lalaki ni Israel, gihan-ay sumala sa matag ngalan. Nahisama sila sa kinulit sa usa ka singsing, ang matag ngalan nagtimaan sa usa sa napulo ug duha ka mga tribo. **15** Nagbuhat sila ug mga kadena nga sama sa mga pisi ngadto sa tabon sa dughan nga gisalapid gikan sa lunsay nga bulawan. **16** Nagbuhat sila ug duha ka sukaranan nga bulawan ug duha ka singsing nga bulawan, gipapilit nila ang duha ka singsing nga bulawan ngadto sa duha ka sidsid sa tabon sa dughan. **17** Gibutang nila ang duha ka sinalapid nga kadena nga bulawan diha sa duha ka singsing nga anaa sa duha ka sidsid sa tabon sa dughan. **18** Gibutang nila ang duha ka tumoy sa sinalapid ngadto sa duha ka sukaranan. Gipatapot nila kini sa hikot sa efod sa atubangang bahin

niini. 19 Naghimo sila ug duha ka singsing nga bulawan ug
gibutang kini diha sa duha ka sidsid sa tabon sa dughan, sa
sidsid nga sunod sa sulod nga bahin niini. 20 Naghimo sila
ug lain pang duha ka singsing nga bulawan ug gipatapot
kini sa ubos sa duha ka hikot sa atubangan sa efod, duol
ang utlanan niini ibabaw sa pino nga pagkatahi nga bakos
sa efod. 21 Gihikot nila ang tabon sa dughan diha sa mga
singsing niini ngadto sa mga singsing sa efod uban sa usa
ka pisi nga asul, aron nga sumpay lamang kini ibabaw sa
pino nga pagkatahi nga bakos sa efod. Aron dili mabulag
ang tabon sa dughan gikan sa efod. Gihimo kini sumala sa
gisugo ni Yahweh kang Moises. 22 Naghimo ug kupo sa efod
si Bezalel gikan sa tapul nga panapton, ang buhat sa usa ka
magbuburda. 23 Aduna kini sul-obanan sa ulo sa tungang
bahin niini. Gitahi ang sul-obanan sa ulo libot niini aron dili
kini magisi. 24 Sa ubos nga sidsid niini, gidayandayanan nila
kini ug mga pormang prutas nga granada nga asul, tapul, ug
dagtom pula nga tanod ug pino nga lino. 25 Naghimo sila ug
mga kiling-kiling gikan sa lunsay nga bulawan, ug gibutang
nila ang mga kiling-kiling sa tunga sa mga pormang prutas
nga granada sa tanang bahin sa ubos nga sidsid sa kupo—
26 ang usa ka kiling-kiling ug ang usa ka pormang prutas nga
granada—ang anaa sa sidsid sa kupo alang sa pag-alagad
ni Aaron. Sumala kini sa gisugo ni Yahweh kang Moises.
27 Naghimo sila ug mga tag-as nga bisti gikan sa pinong
lino alang kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki. 28
Naghimo sila gikan sa pinong lino ug purong, mga kalo, mga
pang-ilalom nga bisti, 29 ug bakos nga asul, tapul, ug dagtom
pula nga tanod, ang buhat sa usa ka magbuburda. Sumala
kini sa gisugo ni Yahweh kang Moises. 30 Naghimo sila ug
balaanong korona gikan sa lunsay nga bulawan; gikulitan
nila kini, sama sa kinulit sa usa ka selyo, "Balaan ngadto
kang Yahweh." 31 Gipatapot nila sa ibabaw nga bahin sa
purong ang asul nga pisi. Sumala kini sa gisugo ni Yahweh
kang Moises. 32 Busa nahuman ang bulohaton diha sa
tabernakulo, ang tolda nga tagboanan. Gihimo kining tanan
sa katawhan sa Israel. Gituman nila ang tanan nga mga
sugo ni Yahweh nga gihatag kang Moises. 33 Gidala nila ang
tabernakulo ngadto kang Moises—ang tolda ug ang tanang
galamiton niini, mga kaw-it, mga bungbong, mga pangbabag,
mga haligi, ug ang mga pasukaranan niini; 34 ug ang mga
tabon nga hinimo sa panit sa laking karnero nga gitinaan
ug pula, ug ang tabon nga panit sa mananap sa dagat, ug
ang tabil nga itabon 35 sa sudlanan sa pagpamatuod, ingon
man ang mga dayongan ug ang halaran sa pagpasig-uli.
36 Gidala nila ang lamesa, ug ang tanang mga galamiton
niini; ug ang tinapay nga nagpaila sa presensya sa Dios; 37
ang tungtonganan ug suga nga lunsay nga bulawan ug ang
mga suga nga nalaray niini, uban sa mga galamiton niini ug
ang lana alang sa mga suga; 38 ang bulawanong halaran,
ang igdidihog nga lana ug ang mahumot nga insenso; ang
babag alang sa ganghaan sa tabernakulo; 39 ang tumbaga
nga halaran uban ang rehas nga tumbaga niini ug ang mga
dayongan niini ug ang mga gamit niini ug ang dako nga
panaksan uban sa iyang pasukaranan. 40 Nagdala sila
ug mga babag alang sa hawanan uban sa mga poste ug
mga pasukaranan, ug ang tabil alang sa ganghaan; ang
mga pisi niini ug ang mga ugsok sa tolda; ug ang tanang
galamiton alang sa pag-alagad sa tabernakulo, ang tolda
nga tagboanan. 41 Gidala nila ang pino nga pagkatahi nga
mga bisti alang sa pag-alagad sa balaang dapit, ang balaang
mga bisti alang kang Aaron nga pari ug sa iyang mga anak
nga lalaki, aron makaalagad sila ingon nga mga pari. 42
Busa gibuhat sa katawhan sa Israel ang tanan sumala sa
gisugo ni Yahweh kang Moises. 43 Gisuta ni Moises ang
tanang buhat, ug, tan-awa, nahuman nila kini. Sumala sa
gisugo ni Yahweh gibuhat kini nila sa ingon niana nga paagi.
Unya gipanalanginan sila ni Moises.

40 Unya nakigsulti si Yahweh kang Moises nga nag-
ingon, 2 "Sa unang adlaw sa unang bulan sa bag-
ong tuig kinahanglan itukod mo ang tabernakulo, ang tolda
nga tagboanan. 3 Kinahanglan nga ibutang nimo ang
sudlanan sa kasabotan niini, ug kinahanglan nga tabonan
nimo ang sudlanan sa kasabotan ug tabil. 4 Kinahanglan
nga dad-on nimo ang lamesa ug ipahimutang nga han-ay
ang tanang mga gamit nga nahiapil niini. Unya kinahanglan
dad-on nimo ang tungtonganan ug suga ug ipahimutang
ang mga suga niini. 5 Kinahanglan nga ibutang nimo ang
bulawanong halaran sa insenso atubang sa sudlanan sa
pagpamatuod, ug kinahanglan tabilan nimo ang ganghaan
sa tabernakulo. 6 Kinahanglan ibutang nimo ang halaran
alang sa mga halad sinunog sa atubangan sa ganghaan
sa tabernakulo, ang tolda nga tagboanan. 7 Kinahanglan
ibutang nimo ang dako nga panaksan taliwala sa tolda
nga tagboanan ug sa halaran ug kinahanglan imo kining
butangan ug tubig. 8 Kinahanglan ipahimutang nimo ang
hawanan palibot niini, ug kinahanglan imong tabilan ang
ganghaan sa hawanan. 9 Kinahanglan nga magdala ka ug
igdidihog nga lana ug dihogi ang tabernakulo ug ang tanan
nga anaa niini. Kinahanglan nga lainon nimo ug tanang
mga kasangkapan alang kanako; ug mabalaan kini. 10
Kinahanglan dihogan nimo ang halaran alang sa mga halad
sinunog ug ang tanang mga galamiton niini. Kinahanglan
lainon nimo ang halaran alang kanako ug mahimo gayod
kining balaan alang kanako. 11 Kinahanglan dihogan nimo
ang tumbaga nga panaksan ug ang pasukaranan niini ug
laina kini alang kanako. 12 Dad-a si Aaron ug ang iyang mga
anak nga lalaki sa ganghaan sa tolda nga tagboanan ug

kinahanglan nga hugasan nimo sila. **13** Bistihi si Aaron uban sa mga bisti nga gilain alang kanako, dihogi siya ug laina aron makaalagad siya ingon nga akong pari. **14** Dad-a ang iyang mga anak nga lalaki ug bistihi sila ug tag-as nga mga bisti. **15** Kinahanglan dihogan nimo sila ingon nga imong gidihogan ang ilang amahan aron makaalagad sila kanako ingon nga mga pari. Ang ilang pagkadinihogan maghimo kanilang magpabilin sa pagkapari hangtod sa ilang mga kaliwatan." **16** Mao kini ang gihimo ni Moises; gituman niya ang tanan nga gisugo ni Yahweh kaniya. Gihimo niya kining tanan nga mga butang. **17** Busa natukod ang tabernakulo sa unang adlaw sa unang bulan sa ikaduha nga tuig. **18** Gitukod ni Moises ang tabernakulo, gibutang ang mga pasukaranan niini, ang mga babag niini, unya gitaod ang mga tabla niini, ug gipatindog ang mga haligi ug mga poste. **19** Gibuklad niya ang tabon sa tabernakulo ug nagtukod ug tolda ibabaw niini, sumala sa gisugo ni Yahweh kaniya. **20** Gikuha niya ang mga kasugoan sa kasabotan ug gibutang kini sa sudlanan sa kasabotan. Gibutang usab niya ang mga dayongan sa sudlanan ug gibutang ang tabon sa pagpasig-uli ibabaw niini. **21** Gidala niya ang sudlanan sa kasabotan ngadto sa tabernakulo. Gibutang niya ang tabil aron sa pagsalipod sa sudlanan sa pagpamatuod, sumala sa gisugo ni Yahweh kaniya. **22** Gibutang niya ang lamesa ngadto sa tolda nga tagboanan, sa amihanang bahin sa tabernakulo, gawas sa tabil. **23** Gihan-ay niya pagbutang sa lamesa ang tinapay sa atubangan ni Yahweh, sumala sa gisugo ni Yahweh kaniya. **24** Gibutang niya ang tungtonganan sa suga ngadto sa tolda nga tagboanan, atubang sa lamesa, sa habagatang bahin sa tabernakulo. **25** Gisindihan niya ang mga suga sa atubangan ni Yahweh, sumala sa gisugo ni Yahweh kaniya. **26** Gibutang niya ang bulawanong halaran sa insenso ngadto sa tolda nga tagboanan atubang sa tabil. **27** Nagsunog siya ug humot nga insenso ibabaw niini, sumala sa gisugo ni Yahweh kaniya. **28** Gitabilan niya ang ganghaan sa tabernakulo. **29** Gibutang niya ang halaran alang sa halad sinunog dapit sa ganghaan sa tabernakulo, ang tolda nga tagboanan. Naghalad siya ibabaw niini sa halad sinunog ug halad nga trigo, sumala sa gisugo ni Yahweh kaniya. **30** Gibutang niya ang dako nga panaksan taliwala sa tolda nga tagboanan ug sa halaran, ug gibutangan niya kini ug tubig alang sa pagpanghugas. **31** Gihugasan ni Moises, ni Aaron, ug sa iyang mga anak nga lalaki ang ilang mga kamot ug mga tiil ngadto sa dako nga panaksan **32** sa matag sulod nila sa tolda nga tagboanan ug sa matag saka nila sa halaran. Gihugasan nila ang ilang mga kaugalingon, sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises. **33** Giandam ni Moises ang hawanan palibot sa tabernakulo ug sa halaran. Gitabilan niya ang ganghaan sa hawanan. Niining paagiha nahuman ni Moises ang bulohaton. **34** Unya mitabon ang panganod sa tolda nga tagboanan, ug napuno sa himaya ni Yahweh ang tabernakulo. **35** Wala nakasulod si Moises sa tolda nga tagboanan tungod sa panganod nga milukop niini, ug tungod sa himaya ni Yahweh nga mipuno sa tabernakulo. **36** Sa dihang mopataas na ang panganod gikan sa tabernakulo, mopadayon ang katawhan sa Israel sa ilang panaw. **37** Apan kung dili mopataas ang panganod gikan sa tabernakulo, dili makapadayon ang katawhan sa ilang panaw. Nagpabilin sila hangtod sa adlaw nga mopataas kini. **38** Kay ang panganod ni Yahweh anaa ibabaw sa tabernakulo panahon sa adlaw, ug ang iyang kalayo anaa sa ibabaw niini panahon sa kagabhion, nga makita sa tanang katawhan sa Israel samtang nanglakaw sila.

Levitico

1 Gitawag ni Yahweh si Moises ug nakigsulti kaniya gikan
sa tolda nga tigomanan, nga nag-ingon, **2** "Pagpakigsulti
ngadto sa katawhan sa Israel ug sultihi sila, 'Si bisan kinsa
diha kaninyo nga magdala ug halad ngadto kang Yahweh,
dad-a ingon nga halad ang usa sa inyong mga mananap,
gikan sa panon sa baka o gikan sa panon sa mga karnero.
3 Kung gikan sa panon sa baka ang iyang halad sinunog,
kinahanglan nga ihalad niya ang laking baka nga walay
tatsa. Ihalad niya kini ngadto sa pultahan sa tolda nga
tigomanan, aron nga dawaton kini ni Yahweh. **4** Itapion
niya ang iyang kamot ngadto sa ulo sa halad sinunog, ug
unya dawaton kini isip puli alang kaniya aron sa pagpasaylo
sa iyang sala. **5** Unya kinahanglan nga ihawon niya ang
torong baka sa atubangan ni Yahweh. Ihalad sa mga anak
nga lalaki ni Aaron, nga mga pari ang dugo ug iwisikwisik
kini ngadto sa halaran nga anaa sa pultahan sa tolda
nga tigomanan. **6** Unya kinahanglan nga panitan niya ang
halad sinunog ug hiwahiwaon kini. **7** Unya ang mga anak
nga lalaki ni Aaron nga pari mao ang maghaling ngadto
sa halaran ug magbutang ug kahoy aron nga sugnoran
kini. **8** Ang mga anak nga lalaki ni Aaron, nga mga pari,
ang magpahimutang sa mga gihiwahiwa, nga ulo ug sa
tambok ngadto sa gisugnoran nga kalayo sa halaran. **9** Apan
kinahanglan nga hinloan niya ug tubig ang ginhawaang bahin
ug ang mga tiil niini. Unya sunogon sa pari ang tanan diha sa
halaran ingon nga halad sinunog. Makahatag kini ug humot
nga makapahimuot alang kanako; Mahimo kining halad
alang kanako pinaagi sa kalayo. **10** Kung ang iyang halad
alang sa halad sinunog gikan sa panon sa mga mananap,
usa sa mga karnero o usa sa mga kanding, kinahanglan
ihalad niya ang laki nga walay tatsa. **11** Ihawon niya kini
ngadto sa amihanang bahin sa halaran sa atubangan ni
Yahweh. Iwisikwisik sa mga anak nga lalaki ni Aaron, nga
mga pari, ang dugo niini sa matag kilid sa halaran. **12**
Unya kinahanglan nga hiwahiwaon niya kini, ang ulo ug ang
tambok, unya ipahimutang kini sa pari ngadto sa gisugnoran
nga kalayo, nga anaa sa halaran, **13** apan kinahanglan nga
hinloan ug tubig ang ginhawaang bahin ug ang mga tiil
niini. Unya ihalad sa pari ang tibuok nga halad, ug sunogon
kini ngadto sa halaran. Mao kini ang halad sinunog, ug
makahatag kini ug humot nga makapahimuot alang kang
Yahweh; mahimo kining halad alang kaniya pinaagi sa
kalayo. **14** Kung ang iyang halad ngadto kang Yahweh mao
ang halad sinunog nga mga langgam, nan kinahanglan nga
magdala siya ug salampati o pispis nga tukmo ingon nga
iyang halad. **15** Kinahanglan nga dad-on kini sa pari ngadto
sa halaran, lubagon ang ulo niini, ug sunogon kini ngadto
sa halaran. Unya kinahanglan nga ipaagas ang dugo niini
ngadto sa kilid sa halaran. **16** Kinahanglan nga kuhaon niya
ang ubol-ubol lakip na ang mga kinaon niini, ug iitsa kini
ngadto sa kilid sa halaran sa sidlakang bahin, sa dapit diin
gibutang ang abo. **17** Kinahanglan nga pikason niya kini
pinaagi sa pagbitad sa mga pako niini, apan kinahanglan nga
dili niya kini tungaon sa duha ka bahin. Unya pagasunogon
kini sa pari ngadto sa halaran, nga gisugnoran ug kahoy.
Mahimo kining halad sinunog, ug makahatag kini ug humot
nga makapahimuot alang kang Yahweh; mahimo kining
halad alang kaniya pinaagi sa kalayo.

2 Kung adunay magdala ug halad nga trigo ngadto kang
Yahweh, kinahanglan nga labing maayo nga harina ang
iyang ihalad, ug buboan niya kini ug lana ug butangan ug
insenso. **2** Dad-on niya ang halad ngadto sa mga anak nga
lalaki ni Aaron nga mga pari, ug didto magkuha ang pari ug
usa ka kumkom sa labing maayong harina nga adunay lana
ug insenso. Unya pagasunogon sa pari ang halad ngadto
sa halaran ingon nga kinatibuk-ang halad. Makahatag kini
ug humot nga makapahimuot alang kang Yahweh; mahimo
kining halad alang kaniya pinaagi sa kalayo. **3** Mapanag-iya
ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang bisan unsa
nga mahibilin nga halad sa trigo. Balaan kaayo kini nga
halad nga gisunog alang kang Yahweh. **4** Kung mohalad
ka ug trigo nga walay igpapatubo nga giluto sa pugon,
kinahanglan nga humok kini nga tinapay nga hinimo gikan
sa labing maayong harina nga sinagolan ug lana, o gahi nga
tinapay nga walay igpapatubo, nga pinahiran ug lana. **5**
Kung giluto ang imong halad nga trigo diha sa lapad nga
karahay, kinahanglan nga hinimo kini sa labing maayong
harina nga walay igpapatubo nga sinagolan ug lana. **6**
Kinahanglan nga bahinbahinon ug buboan nimo kini ug lana.
Mao kini ang halad nga trigo. **7** Kung giluto sa karahay ang
imong halad nga trigo, kinahanglan nga hinimo kini sa labing
maayong harina ug lana. **8** Kinahanglan nga dad-on nimo
ang halad nga trigo nga hinimo gikan niining mga butanga
ngadto kang Yahweh, ug ihatag kini ngadto sa pari, nga
maoy modala niini ngadto sa halaran. **9** Unya magkuha ang
pari ug gamayng bahin gikan sa halad nga trigo ingon nga
kinatibuk-ang halad, ug pagasunogon niya kini ngadto sa
halaran. Mahimo kining halad nga gisunog, ug makahatag
kini ug humot nga makapahimuot alang kang Yahweh. **10**
Mapanag-iya ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki
ang bisan unsa nga mahibilin sa trigo nga halad. Balaan
kaayo kini nga halad nga gisunog alang kang Yahweh. **11**
Walay halad nga trigo nga adunay igpapatubo ang inyong
ihalad ngadto kang Yahweh, kay kinahanglan nga sunogon
ninyo ang tinapay nga walay igpapatubo, ni bisan unsang
matang sa dugos, ingon nga halad nga gisunog ngadto kang

Yahweh. 12 Ihalad ninyo kini ngadto kang Yahweh ingon nga
halad sa unang mga abot, apan dili kini magamit aron nga
makahatag ug humot nga makapahimuot ngadto sa halaran.
13 Kinahanglan nga butangan ninyo ug asin ang matag halad
nga trigo. Kinahanglan nga dili ninyo tugotan nga mawala
gikan sa inyong halad nga trigo ang asin sa kasabotan sa
inyong Dios. Kinahanglan nga magbutang kamo ug asin
sa tanan ninyong mga halad. 14 Kung maghalad kamo sa
unang mga abot sa trigo ngadto kang Yahweh, paghalad ug
bag-ong ani nga trigo nga gisanlag ug gilubok aron kan-on.
15 Unya kinahanglan nga butangan ninyo kini ug lana ug
insenso. Mao kini ang halad nga trigo. 16 Unya pagasunogon
sa pari ang ubang bahin sa linubok nga trigo ug lana ug
insenso ingon nga kinatibuk-ang halad. Mao kini ang halad
nga gisunog ngadto kang Yahweh.

3 Kung adunay maghalad ug mga mananap nga gikan sa
panon sa baka ingon nga halad sa pakigdait, laki man
o baye, kinahanglan nga maghalad siya ug mananap nga
walay tatsa sa atubangan ni Yahweh. 2 Itapion niya ang
iyang kamot sa ulo sa iyang halad ug ihawon kini ngadto
sa pultahan sa tolda nga tigomanan. Unya iwisikwisik sa
mga anak nga lalaki ni Aaron nga mga pari ang dugo niini
sa matag kilid sa halaran. 3 Ihalad sa tawo ang halad
sa pagpakigdait ngadto kang Yahweh pinaagi sa kalayo.
Ang tambok nga miputos o sumpay sa ginhawaang mga
bahin, 4 ug ang duha ka kidni ug ang tambok nga anaa
niini sa mga dapidapi, ug ang tambok sa atay, ug ang
mga kidni—pagakuhaon niya kining tanan. 5 Sunogon kini
sa mga anak nga lalaki ni Aaron ngadto sa halaran uban
sa halad sinunog, nga anaa sa ginasugnoran nga kalayo.
Makahatag kini ug humot nga makapahimuot alang kang
Yahweh; mahimo kining halad alang kaniya pinaagi sa
kalayo. 6 Kung ang halad sa usa ka tawo sa pagpakigdait
ngadto kang Yahweh gikan sa panon sa karnero; laki man
o baye, kinahanglan nga walay tatsa ang iyang ihalad. 7
Kung maghalad siya ug karnero, nan kinahanglan nga ihalad
niya kini sa atubangan ni Yahweh. 8 Itapion niya ang iyang
kamot ngadto sa ulo sa iyang halad ug ihawon kini ngadto
sa atubangan sa tolda nga tigomanan. Unya iwisikwisik sa
mga anak nga lalaki ni Aaron ang dugo niini sa matag kilid
sa halaran. 9 Maghalad ang tawo alang sa pagpakigdait
ingon nga halad nga gisunog ngadto kang Yahweh. Ang
tambok, puokon pagputol ang tibuok tambok nga ikog, ug
ang tambok nga miputos sa ginhawaang mga bahin ug ang
tanang tambok nga anaa duol sa ginhawaang mga bahin, 10
ug ang duha ka kidni ug ang tambok nga uban niini, nga
anaa sa dapidapi, ug ang tambok sa atay, uban sa mga
kidni—pagakuhaon niya kining tanan. 11 Unya pagasunogon
kining tanan sa pari ngadto sa halaran ingon nga halad
sinunog nga pagkaon ngadto kang Yahweh. 12 Kung kanding
ang halad sa usa ka tawo, nan ihalad niya kini ngadto sa
atubangan ni Yahweh. 13 Kinahanglan nga itapion niya ang
iyang kamot ngadto sa ulo sa maong kanding ug ihawon
kini ngadto sa atubangan sa tolda nga tigomanan. Unya
iwisikwisik sa mga anak nga lalaki ni Aaron ang dugo niini
sa matag kilid sa halaran. 14 Mohalad ang tawo ngadto kang
Yahweh sa halad nga gisunog. Kuhaon niya ang tambok nga
miputos sa ginhawaang bahin, ug ang tanang tambok nga
duol sa ginhawaang mga bahin. 15 Kuhaon usab niya ang
duha ka kidni ug ang tambok nga uban niini, nga anaa sa
dapidapi, ug ang tambok sa atay uban sa duha ka kidni. 16
Pagasunogon kining tanan sa pari diha sa halaran ingon
nga halad sinunog nga pagkaon, aron nga makahatag ug
kahumot nga makapahimuot. Iya kang Yahweh ang tanang
tambok. 17 Mahimo kining balaod hangtod sa kaliwatan sa
inyong katawhan bisan asang dapita kamo mopuyo, nga dili
kamo angay nga mokaon ug tambok o dugo.'"

4 Nakigsulti si Yahweh kang Moises, nga nag-ingon, 2
"Sultihi ang katawhan sa Israel, 'Kung makasala si bisan
kinsa nga dili tinuyoan, nakabuhat niadtong mga butang nga
gimando ni Yahweh nga dili buhaton, ug kung nakahimo
siya sa butang nga ginadili, kinahanglan nga buhaton kining
mosunod. 3 Kung nakasala ang labawng pari nga makahimo
usab sa katawhan nga sad-an, nan tugoti siya nga mohalad
ngadto kang Yahweh ug nating baka nga walay tatsa ingon
nga halad sa sala alang sa iyang nabuhat nga sala. 4
Kinahanglan nga dad-on niya ang torong baka ngadto sa
pultahan sa tolda nga tigomanan sa atubangan ni Yahweh,
itapion ang iyang kamot sa ulo niini, ug ihawon ang torong
baka ngadto sa atubangan ni Yahweh. 5 Magkuha ug gamay
nga dugo sa torong baka ang dinihogan nga pari ug dad-
on kini ngadto sa tolda nga tigomanan. 6 Ituslob sa pari
ang iyang tudlo ngadto sa dugo ug iwisikwisik ang uban
niini sa makapito ka higayon sa atubangan ni Yahweh, sa
atubangan nga tabil sa labing balaan nga dapit. 7 Unya
butangan sa pari ang mga sungaysungay sa halaran ug
gamay nga dugo diin ginasunog ang humot nga insenso sa
atubangan ni Yahweh, nga anaa sa tolda nga tigomanan, ug
ibubo niya ang tanang nahibilin nga dugo sa torong baka
ngadto sa kinaubosang bahin sa halaran alang sa mga halad
sinunog, nga anaa sa pultahan sa tolda nga tigomanan.
8 Laplapon niya ang tanang tambok sa torong baka nga
halad sa sala; ang tambok nga miputos sa ginhawaang mga
bahin, ang tanang tambok nga nakadikit sa ginhawaang mga
bahin, 9 ang duha ka kidni ug ang tambok nga anaa niini,
nga anaa sa dapidapi, ug ang tambok sa atay, uban sa mga
kidni—laplapon niya kining tanan. 10 Laplapon niya kining
tanan, sama nga iya kining gilaplap gikan sa torong baka

nga halad alang sa pagpasig-uli. Unya pagasunogon sa pari ang tanang bahin niini ngadto sa halaran alang sa mga halad sinunog. **11** Ang panit sa torong baka ug ang nahibilin nga karne, uban sa ulo ug sa mga tiil ug sa ginhawaang bahin ug sa hugaw niini, **12** ang tanang mga bahin sa torong baka—dad-on niya kining tanan nga mga bahin gawas sa kampo ngadto sa dapit nga ilang gihinloan alang kanako, diin gibubo nila ang mga abo; pagasunogon nila kadtong mga bahin didto sa kahoy. Kinahanglan nga sunogon nila kadtong mga bahin diin gibubo nila ang mga abo. **13** Kung nakasala nga dili tinuyoan ang tibuok pundok sa katawhan sa Israel, ug kung wala nakamatikod ang pundok sa katawhan nga nakasala sila ug nakabuhat sa mga butang nga gimando ni Yahweh nga dili buhaton, ug kung sad-an sila, **14** unya, sa dihang nahibaw-an na ang nabuhat nila nga sala, nan kinahanglan nga maghalad ug nating baka ang pundok sa katawhan ingon nga halad alang sa sala ug dad-on kini ngadto sa atubangan sa tolda nga tigomanan. **15** Itapion sa mga kadagkoan sa pundok sa katawhan ang ilang mga kamot ngadto sa ulo sa baka sa atubangan ni Yahweh, ug ihawon ang baka ngadto sa atubangan ni Yahweh. **16** Dad-on sa dinihogan nga pari ang gamay nga dugo sa baka ngadto sa tolda nga tigomanan, **17** ug ituslob sa pari ang iyang tudlo sa maong dugo ug iwisikwisik kini sa makapito ka higayon sa atubangan ni Yahweh, sa atubangan sa tabil. **18** Butangan niya ug gamay nga dugo ang mga sungaysungay sa halaran nga anaa sa atubangan ni Yahweh, nga anaa sa tolda nga tigomanan, ug ibubo niya ang tanang dugo sa kinaubosang bahin sa halaran alang sa halad sinunog, nga anaa sa pultahan sa tolda nga tigomanan. **19** Laplapon niya ang tanang tambok gikan niini ug sunogon kini ngadto sa halaran. **20** Mao kana ang kinahanglan niyang buhaton sa baka. Sama sa iyang gibuhat sa baka nga halad alang sa sala, busa mao usab ang iyang buhaton niini nga baka, ug ang pari mao ang maghimo ug pagpapas sa sala alang sa katawhan, ug mapasaylo sila. **21** Dad-on niya ang baka gawas sa kampo ug sunogon kini sama sa iyang pagsunog sa unang baka. Mao kini ang halad sa sala alang sa pundok sa katawhan. **22** Kung nakasala ang tigdumala nga dili tinuyoan, sa pagbuhat sa tanang mga butang nga gimando ni Yahweh nga iyang Dios nga dili buhaton, ug sad-an siya, **23** unya nahibaw-an na niya ang sala nga iyang nabuhat, kinahanglan nga magdala siya ug laking kanding nga walay tatsa, ingon nga halad. **24** Itapion niya ang iyang kamot ngadto sa ulo sa maong kanding ug ihawon kini sa dapit diin ginaihaw nila ang halad sinunog sa atubangan ni Yahweh. Mao kini ang halad sa sala. **25** Magkuha ug dugo ang pari sa halad nga alang sa sala pinaagi sa iyang tudlo ug ibutang kini ngadto sa mga sungaysungay sa halaran alang sa mga halad sinunog, ug ibubo niya ang dugo niini kinaubosang bahin sa halaran sa halad sinunog. **26** Sunogon niya ang tanang tambok ngadto sa halaran, sama sa tambok nga halad alang sa pagpasig-uli. Ang pari mao ang maghimo sa pagpapas sa sala alang sa tigdumala, ug mapasaylo ang tigdumala. **27** Kung makasala ang yanong mga tawo nga dili tinuyoan, sa pagbuhat sa mga butang nga gimando ni Yahweh kaniya nga dili buhaton, ug sa dihang naamgohan na niya ang iyang sala, **28** unya sa dihang nahibaw-an na niya ang sala nga iyang nabuhat, nan magdala siya ug baye nga kanding nga walay tatsa alang sa iyang halad, alang sa sala nga iyang nabuhat. **29** Itapion niya ang iyang kamot ngadto sa ulo sa halad sa sala ug ihawon ang halad sa sala didto sa butanganan sa halad sinunog. **30** Magkuha ug gamay nga dugo ang pari pinaagi sa iyang tudlo ug ibutang kini ngadto sa mga sungaysungay sa halaran alang sa mga halad sinunog. Ibubo niya ang tanang nahibilin nga dugo sa kinaubosang bahin sa halaran. **31** Laplapon niya ang tanang tambok, sama nga gilaplap ang tambok gikan sa mga halad sa pagpasig-uli. Sunogon kini sa pari ngadto sa halaran aron nga makahatag ug humot nga makapahimuot alang kang Yahweh. Ang pari mao ang maghimo sa pagpapas sa sala alang sa tawo, ug mapasaylo siya. **32** Kung magdala ang tawo ug karnero ingon nga halad sa sala, magdala siya ug baye nga karnero nga walay tatsa. **33** Itapion niya ang iyang kamot ngadto sa ulo sa halad sa sala ug ihawon kini ingon nga halad alang sa sala sa dapit diin ginaihaw nila ang halad sinunog. **34** Magkuha ug dugo ang pari sa halad sa sala pinaagi sa iyang tudlo ug ibutang kini ngadto sa mga sungaysungay sa halaran alang sa halad sinunog, ug ibubo niya ang tanang dugo niini sa kianubosang bahin sa halaran. **35** Laplapon niya ang tanang tambok, sama nga gilaplap ang tambok sa karnero gikan sa halad sa pagpasig-uli, ug sunogon kini sa pari ngadto sa halaran ibabaw sa mga halad nga gisunog nga alang kang Yahweh. Ang pari mao ang maghimo sa pagpapas sa sala alang kaniya sa sala nga iyang nabuhat, ug mapasaylo ang maong tawo.

5 Kung makasala ang si bisan kinsa tungod kay wala siya nagpamatuod sa dihang nakasaksi siya sa usa ka butang nga gikinahanglan niya nga pamatud-an, nakita o nadunggan man niya ang mahitungod niini, manubag gayod siya. **2** O kung nakahikap ang si bisan kinsa sa bisan unsa nga butang nga giila sa Dios ingon nga mahugaw, patayng lawas ba kini sa mahugaw nga ihalas nga mananap o patayng lawas sa bisan unsa nga mga binuhing mananap, o nagakamang nga mananap, bisan kung wala tuyoa sa tawo nga gunitan kini, mahimo siyang hugaw ug sad-an. **3** O kung nakahikap siya sa makapahugaw sa usa ka tawo, bisan unsa pa man kini kahugaw, ug kung wala siyay kasayoran

mahitungod niini, nan mahimo siyang sad-an kung masayran
niya ang mahitungod niini. 4 O kung makapanumpa dayon
ang si bisan kinsa pinaagi sa iyang ngabil aron magbuhat ug
daotan o maayo, bisan unsa pa man kini nga gidalidali sa
pagpanumpa sa usa ka tawo diha sa pagsaad, bisan pa
kung wala siya masayod niini, nan mahimo siyang sad-an,
sa bisan asa niini nga mga butanga sa dihang masayran na
niya ang mahitungod niini. 5 Sa dihang sad-an ang usa ka
tawo sa bisan asa niining mga butanga, kinahanglan nga
isugilon niya ang bisan unsang sala nga iyang nabuhat. 6
Unya kinahanglan nga dad-on niya ang halad alang sa sala
ngadto kang Yahweh alang sa sala nga iyang nahimo, usa
ka bayeng mananap nga gikan sa panon, nating karnero o
kanding, alang sa halad sa sala, ug ang pari ang maghimo
ug pagpapas sa sala alang kaniya. 7 Kung dili siya makapalit
ug nating karnero, makahimo siya sa pagdala ug duha ka
salampati o duha ka pispis nga tukmo ingon nga halad sa
dili tinuyoan nga sala ngadto kang Yahweh, usa alang sa
halad sa sala ug ang lain pang usa alang sa halad sinunog.
8 Kinahanglan nga dad-on niya kini ngadto sa pari, nga
maoy maghalad pag-una sa halad alang sa sala—lubagon
niya ang ulo niini gikan sa liog apan dili kini ibulag gikan sa
lawas. 9 Unya iwisikwisik niya ang ubang dugo sa halad
alang sa sala ngadto sa kilid sa halaran, ug paagason niya
ang nahibiling dugo ngadto sa kinaubsang bahin sa halaran.
Mao kini ang halad alang sa sala. 10 Unya ihalad niya ang
ikaduha nga langgam ingon nga halad sinunog, sumala sa
gihulagway sa mga gitudlo, ug ang pari ang maghimo ug
pagpapas sa sala alang kaniya, ug mapasaylo na ang tawo.
11 Apan kung dili siya makapalit ug duha ka salampati o
duha ka pispis nga tukmo, kinahanglan nga magdala siya ug
ikanapulo nga bahin sa epha sa labing maayo nga harina
ingon nga halad alang sa sala. Kinahanglan dili niya kini
sagolan ug lana o bisan unsa nga insenso, tungod kay halad
man kini alang sa sala. 12 Kinahanglan nga dad-on niya kini
ngadto sa pari, ug magkuha ug usa ka kumkom niini ang
pari ingon nga timaan sa kinatibuk-an nga halad ug unya
sunogon kini ngadto sa halaran, sa ibabaw sa mga halad
sinunog alang kang Yahweh. Mao kini ang halad alang sa
sala. 13 Ang pari ang maghimo ug pagpapas sa sala alang
kaniya, ug mapasaylo na ang tawo. Mapanag-iya sa pari
ang mga nahibilin gikan sa halad, ingon man ang halad nga
trigo.'" 14 Unya nakigsulti si Yahweh ngadto kang Moises,
nga nag-ingon, 15 "Kung mosupak si bisan kinsa niini nga
sugo ug makasala batok sa mga butang nga gipanag-iya ni
Yahweh, apan wala kini tuyoa, nan kinahanglan nga dad-on
niya ang iyang halad sa dili tinuyoan nga sala ngadto kang
Yahweh. Torong karnero nga walay tatsa nga gikan sa panon
sa mga karnero ang kinahanglan nga ihalad; kinahanglan
nga ang kantidad niini sama sa kantidad sa plata nga mga
shekel— ang shekel sa balaang dapit—ingon nga halad
sa dili tinuyoan nga sala. 16 Kinahanglan nga mopasig-uli
siya kang Yahweh alang sa iyang nabuhat nga sayop uban
sa balaan nga mga butang, ug kinahanglan nga dugangan
pa niya kini ug 1/5 ug ihatag kini ngadto sa pari. Unya
maghimo ang pari ug pagpapas sa sala alang kaniya uban
sa toro nga baka alang sa halad sa dili tinuyoan nga sala,
ug pasayloon kanang tawhana. 17 Kung nakasala ang si
bisan kinsa ug nagbuhat sa mga butang nga wala gipabuhat
ni Yahweh, bisan ug wala siyay kasayoran niini, sad-an
gihapon siya ug kinahanglan nga manubag siya sa iyang
sala. 18 Kinahanglan nga magdala siya ug torong karnero
nga walay tatsa nga gikan sa panon sa mga karnero, sumala
sa insaktong kantidad, ingon nga halad alang sa dili tinuyoan
nga sala ngadto sa pari. Unya maghimo ug pagpapas ang
pari alang sa sala nga iyang nahimo, nga dili tinuyoan, ug
pasayloon siya. 19 Mao kini ang halad alang sa dili tinuyoan
nga sala, ug sad-an gayod siya sa atubangan ni Yahweh."

6 Nakigsulti si Yahweh kang Moises, nga nag-ingon, 2
"Kung makasala ang si bisan kinsa ug mosupak sa sugo
batok kang Yahweh, pinaagi sa pagpanglimbong sa iyang
silingan sa usa ka butang nga gipiyal kaniya, o kung nanikas
o nangawat siya kaniya, o nagdaugdaog sa iyang silingan, 3
o nakakaplag siya ug usa ka butang nga nawala nga iya sa
iyang silingan ug namakak mahitungod niini, ug nanumpa
pa gani niini sa bakak, o kung makasala ang tawo sa mga
butang nga sama niini, 4 ug unya mahitabo kini, kung sad-
an gayod siya, kinahanglang ibalik niya ang bisan unsa nga
gikuha pinaagi sa pagpangawat sa pagpangdaugdaog o sa
pagkuha kung unsa ang gipiyal kaniya o ang usa ka butang
nga nawala nga iyang nakaplagan. 5 O kung namakak
siya mahitungod sa bisan unsang butang, kinahanglan nga
ibalik niya kini nga wala gayoy kulang ug kinahanglan nga
dugangan niya kini ug 1/5 aron ibayad sa nanag-iya niini, sa
adlaw nga siya nakaplagan nga sad-an. 6 Unya kinahanglan
nga magdala siya ug halad sa sala ngadto kang Yahweh:
usa ka torong karnero nga walay tatsa nga gikan sa panon
sa mga karnero nga subay sa insaktong kantidad, ingon
nga halad sa sala ngadto sa pari. 7 Maghimo ang pari ug
pagpapas sa sala alang kaniya sa atubangan ni Yahweh, ug
pasayloon siya sa bisan unsang butang nga iyang nabuhat
nga nakapahimo kaniya nga sad-an." 8 Unya nakigsulti si
Yahweh kang Moises, nga nag-ingon, 9 "Mandoi si Aaron
ug ang iyang mga anak nga lalaki, ug ingna, 'Mao kini
ang balaod sa halad nga sinunog: Kinahanglan nga anaa
ibabaw sa halaran ang halad sinunog sa tibuok gabii hangtod
sa kabuntagon, ug padayon nga magsiga ang kalayo sa
halaran. 10 Isul-ob sa pari ang iyang mga bisti nga lino,

ug isul-ob usab niya ang iyang pang-ilalaom nga sapot nga lino. Kuhaon niya ang mga abo nga nahibilin human lamoya sa kalayo ang halad sinunog ngadto sa halaran, ug ibutang niya ang mga abo sa kilid sa halaran. **11** Hukason niya ang iyang mga bisti ug magsul-ob siya ug laing mga bisti aron pagdala sa mga abo pagawas sa kampo paingon sa hinlo nga dapit. **12** Kanunay nga magsiga ang kalayo sa halaran. Kinahanglan nga dili kini mapalong, ug matag buntag sugnoran kini sa pari. Ibutang niya ang halad sinunog sumala sa insaktong han-ay niini, ug sunogon niya dinhi ang tambok nga bahin sa mga halad alang sa pagpasig-uli. **13** Kinahanglan nga kanunay nga magsiga ang kalayo sa halaran. Kinahanglan nga dili kini mapalong. **14** Mao kini ang balaod sa halad nga trigo. Ang maghalad niini mao ang mga anak nga lalaki ni Aaron sa atubangan ni Yahweh diha sa halaran. **15** Magkuha ang pari ug usa ka kumkom sa labing maayo nga harina sa halad nga trigo ug sa lana ug sa insenso nga anaa sa halad nga trigo, ug sunogon niya kini ngadto sa halaran aron maghatag kini ug kahumot nga makapahimuot ingon nga kinatibuk-ang halad. **16** Kan-on ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang bisan unsa nga nahibilin sa halad. Kinahanglan nga kan-on kini nga walay igpapatubo diha sa balaan nga dapit. Pagakan-on nila kini ngadto sa hawanan sa tolda nga tigomanan. **17** Kinahanglan nga lutoon kini nga walay igpapatubo. Gihatag ko kini isip ilang bahin sa akong mga halad pinaagi sa kalayo. Labing balaan kini, sama sa halad alang sa sala ug sa halad sa sala nga dili tinuyoan sala. **18** Sa tanang panahon nga moabot sa tibuok kaliwat sa imong kaliwatan, makahimo sa pagkaon niini isip iyahang bahin ang si bisan kinsa nga kaliwat ni Aaron nga lalaki, nga gikan sa mga halad sinunog alang kang Yahweh. Mamahimong balaan ang si bisan kinsa nga makahikap niini.'" **19** Busa nakigsulti na usab si Yahweh kang Moises, nga nag-ingon, **20** "Mao kini ang halad ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, nga ilang ihalad ngadto kang Yahweh sa adlaw nga madihogan ang matag-anak niya nga lalaki: ang ikanapulo nga bahin sa epha sa labing maayo nga harina ingon nga naandang halad nga trigo, katunga niini sa buntag ug ang katunga niini sa gabii. **21** Lutoon kini didto sa karahay nga adunay lana. Sa dihang motuhop na kini, dad-on mo kini didto. Ihalad nimo ang halad nga trigo nga gipikaspikas aron nga mohatag kini ug kahumot nga makapahimuot alang kang Yahweh. **22** Ang mohalad niini mao ang anak nga lalaki sa labawng pari nga mahimong bag-ong labawng pari gikan sa iyang mga anak nga lalaki. Ingon nga gimando kini hangtod sa kahangtoran, pagasunogon kining tanan ngadto kang Yahweh. **23** Pagasunogon sa hingpit ang matag trigo nga ihalad sa pari. Ug kinahanglan nga dili kini kaonon." **24** Nakigsulti na usab si Yahweh kang Moises, nga nag-ingon, **25** "Pagpakigsulti kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, ug ingna, 'Mao kini ang balaod sa halad alang sa sala: Kinahanglan nga ihawon ang halad alang sa sala ngadto sa dapit kung asa giihaw ang halad sinunog sa atubangan ni Yahweh. Labing balaan kini. **26** Kan-on kini sa pari nga maoy naghalad niini alang sa sala. Kinahanglan nga kan-on lamang kini ngadto sa balaang dapit sa hawanan sa tolda nga tigomanan. **27** Mahimong balaan ang bisan unsang masaghiran sa karne niini, ug kung mawisikan ug dugo ang bisan unsa nga panapton, kinahanglan nga labhan, ang bahin nga nawisikan, ngadto sa balaang dapit. **28** Apan kinahanglan nga buakon ang kolon nga gipabukalan niini. Kung gipabukalan kini diha sa tumbaga nga kolon, kinahanglan nga hinisan kini ug hugasan sa hinlo nga tubig. **29** Makahimo sa pagkaon ang si bisan kinsang lalaki diha sa mga pari tungod kay labing balaan man kini. **30** Apan kinahanglan nga dili ka-on ang bisan unsa nga halad sa sala nga diin ang dugo gidala ngadto sa tolda nga tigomanan aron sa paghimo ug pagpapas alang sa sala ngadto sa balaang dapit. Kinahanglan nga pagasunogon kini.

7 Mao kini ang balaod sa dili tinuyoan nga sala. Labing balaan kini. **2** Kinahanglan nga ihawon nila ang halad sa dili tinuyoan nga sala ngadto sa dapit nga ihawanan niini, ug kinahanglan nga iwisikwisik nila ang dugo sa matag kilid sa halaran. **3** Ihalad usab ang tanang tambok niini: ang tambok nga ikog, ang tambok nga nagaputos sa sulod sa ginhawaang mga bahin, **4** ang duha ka kidni ug ang tambok nga anaa niini, nga tapad sa mga dapidapi, ug ang nakaputos sa atay, ug sa mga kidni—kinahanglan nga kuhaon kining tanan. **5** Kinahanglan nga sunogon sa pari kini nga mga bahin ngadto sa halaran isip halad sinunog alang kang Yahweh. Mao kini ang halad sa dili tinuyoan nga sala. **6** Makahimo sa pagkaon ang tanang lalaki nga mga pari sa mga bahin niini nga halad. Kinahanglan nga pagakan-on kini ngadto sa balaang dapit tungod kay labing balaan man kini. **7** Ang halad alang sa sala sama lamang sa halad sa dili tinuyoan nga sala. Managsama lamang ang balaod nga gipatuman alang niining duha. Gipanag-iya na kini sa pari nga naghimo niini nga pagpapas sa sala alang nila. **8** Mapanag-iya sa pari nga naghalad sa halad sinunog ang panit niana nga halad. **9** Ang matag trigo nga giluto didto sa pugon, ug ang halad nga giluto sa karahay o sa lutoanan nga kolon mapanag-iya sa pari nga maoy naghalad niini. **10** Mapanag-iya usab sa tanang kaliwatan ni Aaron, ang matag trigo nga halad, uga man kini o sinagolan ug lana. **11** Mao kini ang balaod sa halad nga alang sa pagpasig-uli nga ihalad sa mga tawo ngadto kang Yahweh. **12** Kung adunay maghalad niini aron sa pagpasalamat, kinahanglan nga

maghalad siya ug mga keyk nga walay igpapatubo, apan sinagolan ug lana, ug mga keyk nga walay igpapatubo, apan gipahiran ug lana, ug keyk nga hinimo pinaagi sa labing maayo nga harina nga gisagolan ug lana. **13** Ug alang usab sa katuyoan sa pagpasalamat, kinahanglan nga maghalad siya ug keyk nga adunay igpapatubo alang sa halad sa pagpasig-uli. **14** Maghatag siya ug usa ka matang niini nga mga halad ingon nga halad ngadto kang Yahweh. Mapanag-iya kini sa pari nga nagwisikwisik sa dugo sa halad alang sa pagpasig-uli ngadto sa halaran. **15** Kinahanglan nga kan-on sa tawo nga naghatag ug halad alang sa pasig-uli ang maong karne niana nga adlaw sa paghalad aron sa paghatag ug pagpasalamat. Kinahanglan nga wala siyay ibilin niini pagkabuntag. **16** Apan kung ang katuyoan sa iyang paghalad mao ang pagpakigsaad, o alang sa halad nga kaugalingon nga kabubut-on, kinahanglan nga ka-on ang maong karne sa adlaw nga naghalad siya, apan ang bisan unsa nga nahibilin niini mahimong kaonon sa pagkasunod adlaw. **17** Apan, kinahanglan nga sunogon ang bisan unsa nga karne nga halad nga mahibilin hangtod sa ikatulong adlaw. **18** Kung kaonon ang bisan unsa nga karne nga halad gikan sa halad sa pagpasig-uli sa ikatulong adlaw, dili na kini pagadawaton, ni dili na kini paga-isipon nga iya sa naghalad niini. Mahimo kining dulumtanan nga butang, ug ang tawo nga mokaon niini maoy mahimong sad-an. **19** Dili na angay nga kaonon ang bisan unsa nga karne nga masaghid sa hugaw nga butang. Kinahanglang sunogon kini. Ug mahimong kaonon ang uban pa nga nahibilin nga karne ni bisan kinsa nga hinlo. **20** Bisan pa man niana, ang mahugaw nga tawo nga mikaon sa karne nga gikan sa gihalad nga halad alang sa pagpasig-uli nga iya ni Yahweh—kinahanglan papahawaon kanang tawhana gikan sa iyang katawhan **21** Kung adunay tawo nga makahikap sa bisan unsang mahugaw nga butang—sa kahugaw sa tawo, o hugaw nga mananap, o sa pipila ka mahugaw o dulumtanan nga butang, ug kung mikaon siya sa uban nga karne sa halad alang sa papasig-uli nga iya ni Yahweh, kinahanglan nga papahawaon kanang tawhana gikan sa iyang katawhan.'" **22** Unya nakigsulti si Yahweh kang Moises, nga nag-ingon, **23** "Pakigsultihi sa katawhan sa Israel ug ingna sila, 'Kinahanglan nga dili ninyo kaonon ang tambok sa torong baka o sa karnero o sa kanding. **24** Mahimong gamiton sa uban pang mga katuyoan ang tambok sa mananap nga namatay nga wala gihalad, o ang tambok sa mananap nga gikuniskunis sa ihalas nga mga mananap, apan dili gayod ninyo kini angay kaonon. **25** Kinahanglan nga papahawaon gikan sa iyang katawhan si bisan kinsa nga mokaon sa mga tambok sa mananap nga gihalad sa kalalakin-an ingon nga halad nga gisunog ngadto kang Yahweh. **26** Kinahanglan nga dili kamo mokaon sa bisan unsa nga dugo ngadto sa inyong mga panimalay, gikan man kini sa langgam o sa mananap. **27** Si bisan kinsa nga mokaon sa bisan unsang dugo, kinahanglan nga papahawaon gikan sa iyang katawhan.'" **28** Busa nakigsulti si Yahweh kang Moises ug miingon, **29** "Pagpakigsulti sa katawhan sa Israel ug ingna sila, 'Ang tawo nga naghalad ug halad sa pagpasig-uli ngadto kang Yahweh kinahanglan nga magdala ug bahin sa iyang halad ngadto kang Yahweh. **30** Kinahanglan nga siya mismo ang magdala sa halad nga pagasunogon alang kang Yahweh. Kinahanglan nga dad-on niya ang tambok uban sa dughan, aron nga ibayaw ang dughan ingon nga halad nga binayaw ngadto sa atubangan ni Yahweh. **31** Kinahanglan nga sunogon sa mga pari ang tambok ngadto sa halaran, apan maiya ni Aaron ug sa iyang mga kaliwat ang dughan. **32** Kinahanglan nga ihatag ninyo ang tuong paa ngadto sa pari ingon nga halad gikan sa inyong mga halad alang sa pagpasig-uli. **33** Ang pari, nga usa sa mga kaliwat ni Aaron, nga naghalad sa dugo sa halad sa pagpasig-uli ug ang tambok—maoy angay nga makaangkon sa tuong paa ingon nga iyang bahin sa halad. **34** Tungod kay gikuha nako gikan sa katawhan sa Israel, ang dughan alang sa binayaw nga halad, ug ang paa nga ginahatag, ug gihatag kini ngadto kang Aaron nga pari ug sa iyang mga anak nga lalaki ingon sa naandan nila nga bahin. **35** Mao kini ang bahin ni Aaron uban sa iyang mga kaliwat nga gikan sa mga halad nga sinunog alang kang Yahweh, sa adlaw nga gihalad sila ni Moises nga mag-alagad kang Yahweh sa buluhaton sa pagkapari. **36** Mao kini ang bahin nga gimando ni Yahweh nga ihatag ngadto kanila gikan sa katawhan sa Israel, sa adlaw nga iyang gidihogan ang mga pari. Ila gayod kini nga bahin sa tibuok nilang kaliwatan. **37** Mao kini ang balaod sa halad sinunog, halad nga trigo, halad alang sa sala, halad sa dili tinuyoan nga sala, halad sa paggahin, ug sa mga halad alang sa pagpasig-uli, **38** mahitungod kini sa mga mando nga gihatag ni Yahweh kang Moises sa Bukid sa Sinai sa adlaw nga gimandoan niya ang katawhan sa Israel nga maghalad sa ilang mga halad ngadto kang Yahweh didto sa kamingawan sa Sinai.'"

8 Nakigsulti si Yahweh kang Moises, nga nag-ingon **2** "Kuhaa si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki uban kaniya, ang mga bisti ug ang igdidihog nga lana, ang torong baka nga halad alang sa sala, ang duha ka torong karnero, ug ang bukag nga adunay tinapay nga walay igpapatubo. **3** Tigoma ang tanang pundok sa katawhan didto sa pultahan tolda nga tigomanan." **4** Busa gibuhat ni Moises ang gisugo ni Yahweh kaniya, ug nagtigom ang pundok sa katawhan ngadto sa pultahan sa tolda nga tigomanan. **5** Unya giingnan ni Moises ang pundok sa katawhan, "Mao kini ang gisugo ni Yahweh nga kinahanglang buhaton." **6** Gidala ni Moises

si Aaron ug ang mga anak nga lalaki niini ug giligoan sila. **7** Gisul-oban niya si Aaron ug taas nga bisti ug gibaksan siya ug bakos nga panapton, gibistihan siya ug kupo ug gisul-ob kaniya ang efod, ug unya gibaksan siya sa labing maayo nga pagkatahi nga bakos sa efod ug gihikot kini kaniya. **8** Gitaod niya kaniya ang sapaw sa dughan nga may bulsa-bulsa, ug gisulod niya ang Urim ug ang Tumim didto sa sapaw nga may bulsa-bulsa. **9** Gipurongan niya siya ug turban, ug sa atubangan sa turban, gibutang niya ang dayandayang bulawan, ang balaan nga korona, sumala sa gisugo ni Yahweh. **10** Gikuha ni Moises ang igdidihog nga lana, gidihogan ang tabernakulo ug ang tanan nga anaa niini ug gigahin kini ngadto kang Yahweh. **11** Giwisikwisikan niya ug lana ang halaran sa makapito ka higayon, ug gidihogan ang halaran ug ang tanang kagamitan niini, ug ang dakong panaksan ug ang tungtonganan niini, aron igahin kini ngadto kang Yahweh. **12** Gibuboan niya ug gamayng igdidihog nga lana ang ulo ni Aaron ug gidihogan siya aron igahin siya. **13** Gidala ni Moises ang mga anak nga lalaki ni Aaron ug gibistihan sila ug kupo. Gibaksan niya sila ug gipurongan sila ug panapton nga lino, sumala sa gisugo ni Yahweh kaniya. **14** Gidala ni Moises ang torong baka nga halad alang sa sala ug gitapion ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang ilang mga kamot sa ulo sa torong baka nga ilang gidala nga halad alang sa sala. **15** Giihaw niya kini, ug gikuha ang dugo ug gipahid kini sa mga sungaysungay sa halaran pinaagi sa iyang tudlo, giputli ang halaran, gibubo ang dugo sa kinaubosang bahin sa halaran, ug gigahin kini alang sa Dios aron sa paghimo ug pagpapas alang niini. **16** Gikuha niya ang tanang tambok nga anaa sa ginhawaang mga bahin sa mananap, ang tambok nga nagputos sa atay, ug ang duha ka mga kidni ug ang tambok niini, ug gisunog kining tanan ni Moises ngadto sa halaran. **17** Apan gisunog ang torong baka, ang panit niini, ang karne, ug ang hugaw niini sa gawas sa kampo, sumala sa gisugo ni Yahweh kaniya. **18** Gidala ni Moises ang torong karnero alang sa halad sinunog, ug gitapion ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang ilang mga kamot ngadto sa ulo sa torong karnero. **19** Giihaw niya kini ug giwisikwisik ang dugo niini sa matag kilid sa halaran. **20** Gihiwahiwa niya ang torong karnero ug gisunog ang ulo ug ang mga hiniwa nga karne ug ang tambok. **21** Gihugasan niya ang ginhawaang mga bahin sa mananap ug ang mga tiil, ug gisunog niya ang tibuok torong karnero ngadto sa halaran. Usa kini ka halad sinunog nga naghatag ug kahumot nga makapahimuot, halad nga gisunog nga alang kang Yahweh sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises. **22** Unya gidala ni Moises ang laing torong karnero, ang gigahin nga torong karnero, ug gitapion ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang ilang mga kamot sa ulo sa torong karnero. **23** Giihaw kini ni Aaron, ug gikuha ni Moises ang ubang dugo niini ug gipahid kini sa tumoy sa tuong dalunggan ni Aaron, sa kumagko sa iyang tuong kamot, ug sa kumagko sa iyang tuong tiil. **24** Gidala niya ang mga anak nga lalaki ni Aaron, ug gipahiran niya ug gamayng dugo ang tumoy sa ilang dalunggan, ang kumagko sa ilang tuong kamot, ug ang kumagko sa ilang tuong tiil. Unya giwisikwisik ni Moises ang dugo niini sa matag kilid sa halaran. **25** Gikuha niya ang tambok, ang tambok sa ikog, ang tanang tambok nga anaa sa ginhawaang mga bahin sa mananap, ang tambok nga nagputos sa atay, ang duha ka mga kidni ug ang tambok niini, ug ang tuo nga paa. **26** Mikuha siya ug usa kabuok tinapay nga walay igpapatubo, gikan sa bukag sa tinapay nga walay igpapatubo nga gihalad kang Yahweh, ug usa kabuok tinapay nga adunay lana, ug usa ka tinapay nga nipis, ug gibutang kini sa tambok ug sa tuo nga paa. **27** Gibutang niya kining tanan sa mga kamot ni Aaron ug sa mga kamot sa iyang mga anak nga lalaki ug gibayaw kini sa atubangan ni Yahweh ingon nga binayaw nga halad. **28** Unya gikuha kini ni Moises gikan sa ilang mga kamot ug gisunog kini ngadto sa halaran alang sa halad sinunog. Halad kini nga gigahin ug naghatag ug humot nga makapahimuot. Halad kini nga gisunog alang kang Yahweh. **29** Gikuha ni Moises ang dughan ug gibayaw kini ingon nga binayaw nga halad alang kang Yahweh. Mao kini ang bahin ni Moises sa torong karnero alang sa pagtugyan sa pagkapari, sumala sa gisugo ni Yahweh kaniya. **30** Mikuha si Moises ug gamayng igdidihog nga lana ug ang dugo nga atua sa halaran; giwisikwisik niya kini ngadto kang Aaron, sa iyang mga bisti, sa iyang mga anak nga lalaki, ug sa mga bisti sa iyang mga anak nga lalaki nga uban kaniya. Niini nga pamaagi gigahin niya si Aaron ug ang iyang mga bisti, ug ang iyang mga anak nga lalaki ug ang ilang mga bisti ngadto kang Yahweh. **31** Busa giingnan ni Moises si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki, “Lutoa ang karne ngadto sa pultahan sa tolda nga tigomanan, ug kaona kini didto ug ang gigahin nga tinapay nga anaa sa bukag, sumala sa akong gisugo, nga nag-ingon, 'Kaonon kini ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki.' **32** Kinahanglan nga sunogon ninyo ang bisan unsa nga mabilin sa karne ug sa tinapay. **33** Kinahanglan nga dili kamo mogawas sa pultahan sa tolda nga tigomanan sulod sa pito ka adlaw, hangtod sa adlaw nga mahuman na ang paggahin kaninyo. Kay balaanon kamo ni Yahweh sulod sa pito ka adlaw. **34** Kung unsa ang nabuhat niining adlawa— nagsugo si Yahweh nga pagabuhaton aron sa pagpapas sa sala alang kaninyo. **35** Magpabilin kamo sa adlaw ug gabii sulod sa pito ka mga adlaw ngadto sa pultahan sa tolda nga tigomanan, ug tumanon ang sugo ni Yahweh, aron dili kamo mamatay, tungod kay mao kini

ang gisugo kanako." **36** Busa gibuhat ni Aaron ug sa iyang
mga anak nga lalaki ang tanang mga butang nga gisugo ni
Yahweh kanila pinaagi kang Moises.

9 Sa ikawalo nga adlaw gipatawag ni Moises si Aaron ug
ang iyang mga anak nga lalaki ug ang mga kadagkoan sa
Israel. **2** Miingon siya kang Aaron, "Pagkuha ug nating baka
gikan sa panon aron ihalad alang sa sala, ug torong karnero
nga walay tatsa alang sa halad sinunog, ug ihalad kini sa
atubangan ni Yahweh. **3** Kinahanglan nga makigsulti ka sa
katawhan sa Israel ug ingna, 'Pagkuha ug laking kanding
aron ihalad alang sa sala ug usa ka nating baka ug usa ka
nating karnero, nga usa pa lamang katuig ang panuigon
ug walay tatsa, alang sa halad sinunog; **4** pagkuha usab
ug torong baka ug torong karnero alang sa mga halad sa
pagpasig-uli aron ihalad sa atubangan ni Yahweh, ug halad
nga trigo nga sinagolan ug lana, tungod kay mopakita si
Yahweh kaninyo karong adlawa.'" **5** Busa gidala nila ang
tanang gisugo ni Moises ngadto sa tolda nga tigomanan,
ug nangabot ang tanang pundok sa katawhan sa Israel ug
mitindog sa atubangan ni Yahweh. **6** Unya miingon si Moises,
"Mao kini ang gisugo ni Yahweh kaninyo nga buhaton, aron
nga mopakita ang iyang himaya diha kaninyo." **7** Miingon
si Moises kang Aaron, "Adto duol sa halaran ug ihalad
ang imong halad alang sa sala ug ang halad sinunog, ug
paghimo ug pagpapas sa sala alang sa imong kaugalingon
ug alang sa katawhan, ug paghalad ug halad alang sa
katawhan aron sa pagpapas sa sala alang kanila, sumala sa
gisugo ni Yahweh." **8** Busa mipaduol si Aaron ngadto sa
halaran ug giihaw niya ang nating baka aron ihalad alang sa
sala, nga alang sa iyang kaugalingon. **9** Gidala sa mga anak
nga lalaki ni Aaron ang dugo ngadto kaniya, ug gituslob niya
ang iyang tudlo niini ug gipahid kini sa mga sungaysungay
sa halaran; unya gibubo niya ang dugo sa kinaubosang
bahin sa halaran. **10** Apan, gisunog niya ang tambok, ang
mga kidni, ug ang mga tambok nga nagputos sa atay ngadto
sa halaran ingon nga halad alang sa sala, sumala sa gisugo
ni Yahweh kang Moises. **11** Gisunog niya ang karne ug
ang panit didto sa gawas sa kampo. **12** Giihaw ni Aaron
ang halad sinunog, ug gihatag kaniya sa iyang mga anak
nga lalaki ang dugo, diin giwisikwisik niya sa matag kilid sa
halaran. **13** Unya gihatag nila kaniya ang halad sinunog,
sa tinagsa, uban sa ulo, ug gisunog niya kini ngadto sa
halaran. **14** Gihinloan niya ang ginhawaang mga bahin sa
mananap ug ang mga tiil ug gisunog kini sa ibabaw sa
halad sinunog ngadto sa halaran. **15** Gidala ni Aaron ang
kanding nga mao ang halad alang sa katawhan— unya
gikuha kini ingon nga halad alang sa ilang sala ug giihaw
kini; gihalad niya kini alang sa sala, sama sa iyang gibuhat
sa unang kanding. **16** Gidala niya ang halad sinunog ug
gihalad kini sumala sa gisugo ni Yahweh. **17** Gidala niya
ang halad nga trigo; gipuno niya ang iyang kamot niini ug
gisunog kini ngadto sa halaran, uban sa halad sinunog sa
kabuntagon. **18** Giihaw usab niya ang torong baka ug torong
karnero, ang halad nga alang sa pagpasig-uli, nga alang sa
katawhan. Gihatag sa iyang mga anak nga lalaki ang dugo
ngadto kaniya, nga diin giwisikwisik niya sa matag kilid sa
halaran. **19** Apan, gilaplap nila ang tambok sa torong baka
ug sa torong karnero, ang tambok nga ikog, ang tambok nga
nagputos sa ginhawaang mga bahin sa mananap, ang mga
kidni, ug ang tambok nga nagputos sa atay. **20** Gikuha nila
ang mga bahin nga nalaplap ug gibutang kini ngadto sa
mga dughan sa mananap, ug unya gisunog ni Aaron ang
tambok ngadto sa halaran. **21** Gibayaw ni Aaron ang mga
dughan sa mananap ug ang tuong paa ingon nga binayaw
nga halad sa atubangan ni Yahweh, sumala sa gisugo ni
Moises. **22** Unya giisa ni Aaron ang iyang mga kamot ngadto
sa katawhan ug gipanalanginan sila; unya mikanaog siya
gikan didto sa gihalad nga halad alang sa sala, sa halad
sinunog, ug sa halad nga alang sa pagpasig-uli. **23** Miadto
si Moises ug Aaron ngadto sa tolda nga tigomanan, unya
migawas pag-usab ug gipanalanginan ang katawhan, ug
mipakita ang himaya ni Yahweh sa tanang katawhan. **24**
Migula ang kalayo gikan kang Yahweh ug gilamoy ang halad
sinunog ug ang tambok nga anaa sa halaran. Sa dihang
nakita kini sa tanang katawhan, naninggit sila ug mihapa.

10 Nagkuha sa ilang tagsatagsa ka butanganan sa
insenso, si Nadab ug si Abihu, nga mga anak nga
lalaki ni Aaron, gibutangan kini ug kalayo, ug unya ang
insenso. Unya naghalad sila ug sinunog nga wala gitugotan
sa atubangan ni Yahweh, nga wala niya gisugo kanila
nga ihalad. **2** Busa migula ang kalayo nga gikan kang
Yahweh ug gilamoy sila, ug nangamatay sila sa atubangan
ni Yahweh. **3** Unya miingon si Moises kang Aaron, "Mao kini
ang gisulti ni Yahweh sa dihang miingon siya, 'Ipadayag ko
ang akong kabalaan niadtong moduol kanako. Mahimaya
ako sa atubangan sa tanang katawhan.'" Wala misulti si
Aaron ug bisan unsa. **4** Gitawag ni Moises si Mishael ug
Elzafan, nga mga anak nga lalaki ni Uziel nga uyoan ni
Aaron, ug miingon kanila, "Dali kamo ug dad-a ang inyong
mga igsoon pagawas sa kampo gikan sa atubangan sa
tabernakulo." **5** Busa mipaduol sila ug gidala sila, pagawas
sa kampo, nga nagsuot pa gihapon sa ilang parianon nga
mga bisti, sumala sa gisugo ni Moises. **6** Unya miingon si
Moises kang Aaron ug kang Eleazar ug kang Itamar, nga
iyang mga anak nga lalaki, "Ayaw ipadunghay ang inyong
mga buhok, ug ayaw gisia ang inyong mga bisti, aron nga dili
kamo mangamatay, ug aron nga dili masuko si Yahweh sa
tibuok pundok sa katawhan. Apan tugoti nga magbangotan

ang inyong kaparyentihan, ang tibuok panimalay sa Israel, alang niadtong mga gisunog ni Yahweh. 7 Kinahanglan nga dili kamo mogawas gikan sa pultahan sa tolda nga tigomanan, o mamatay kamo, kay ang igdidihog nga lana ni Yahweh anaa diha kaninyo." Busa nagbuhat sila sumala sa mga sugo ni Moises. 8 Nakigsulti si Yahweh kang Aaron, nga nag-ingon, 9 "Sa dihang moadto kamo ngadto sa tolda nga tigomanan, ayaw pag-inom ug bino ug isog nga ilimnon, ikaw, o ang imong mga anak nga lalaki nga nahibilin uban kanimo, aron nga dili kamo mangamatay. Mao kini ang balaod nga magpabilin hangtod sa tibuok nga mga kaliwatan sa inyong katawhan, 10 aron sa pag-ila sa kalainan tali sa balaan ug sa dili balaan, ug tali sa hugaw ug sa hinlo, 11 aron nga matudlo ninyo sa katawhan sa Israel ang tanang balaod nga gisugo ni Yahweh pinaagi kang Moises." 12 Nakigsulti si Moises kang Aaron ug kang Eleazar ug kang Itamar, nga nahibilin niya nga mga anak nga lalaki, "Kuhaa ang halad nga trigo nga nahibilin sa mga halad sinunog nga alang kang Yahweh, ug kaona kini nga walay igpapatubo tapad sa halaran, tungod kay labing balaan man kini. 13 Kinahanglan nga kaonon ninyo kini sa balaan nga dapit, tungod kay mao kini ang inyong bahin ug bahin sa inyong mga anak nga lalaki sa mga halad sinunog nga alang kang Yahweh, kay mao kini ang gisugo kanako nga isulti kaninyo. 14 Ang dughan nga gibayaw ug ang paa nga gihalad ngadto kang Yahweh, kinahanglan nga kaonon ninyo sa hinlo nga dapit nga makapahimuot sa Dios. Kinahanglan nga kaonon ninyo kadtong mga bahin, ikaw ug ang imong mga anak nga lalaki ug mga babaye nga uban kanimo, kay gihatag sila ingon nga imong bahin ug bahin sa imong mga anak nga lalaki gikan sa mga halad sa pakigdait nga mga halad sa katawhan sa Israel. 15 Kinahanglan nga dad-on nila ang paa nga gihalad ug ang dughan nga gibayaw, uban sa mga halad sinunog nga tambok, aron nga ibayaw sa atubangan ni Yahweh. Maimo kini ug sa imong mga anak nga lalaki nga uban kanimo ingon nga bahin hangtod sa kahangtoran, sumala sa gisugo ni Yahweh. 16 Unya nangutana si Moises mahitungod sa kanding nga halad alang sa sala, ug nasayran niya nga nasunog na kini. Busa nasuko siya kang Eleazar ug kang Itamar, ang nabilin nga mga anak nga lalaki ni Aaron; miingon siya, 17 "Nganong wala man ninyo kaona ang halad nga alang sa sala didto sa tabernakulo, nga balaan man unta kaayo kini, ug gihatag man unta kini ni Yahweh kaninyo aron magwagtang sa kasal-anan sa pundok sa katawhan, aron sa paghimo ug pagpapas sa ilang sala sa iyang atubangan? 18 Tan-awa, wala gidala ang dugo niini ngadto sa sulod sa tabernakulo, busa gikaon unta ninyo kini didto sa tabernakulo, sumala sa akong gisugo." 19 Unya mitubag si Aaron kang Moises, "Tan-awa, karong adlawa gihalad nila ang ilang halad alang sa sala ug ang halad sinunog sa atubangan ni Yahweh, ug nahitabo kining butanga kanako karong adlawa. Kung gikaon ko ang halad alang sa sala karong adlawa, makapahimuot ba kini sa panan-aw ni Yahweh?" 20 Sa pagkadungog ni Moises niana, miuyon siya.

11 Nakigsulti si Yahweh ngadto kang Moises ug kang Aaron, nga nag-ingon, 2 "Pagpakigsulti sa katawhan sa Israel, ug ingna sila, "Mao kini ang mga buhing binuhat nga mahimo ninyong kaonon taliwala sa tanang mga mananap nga anaa sa kalibotan. 3 Makahimo kamo sa pagkaon sa bisan unsang mananap nga pikas ug kuko, ug nagausap ug balik sa pagkaon niini. 4 Apan, ayaw gayod kaona ang pipila sa mga mananap nga nagausap ug balik sa iyang pagkaon apan dili pikas ug kuko, mga mananap sama sa kamelyo, tungod kay nagausap kini pagbalik sa pagkaon niini apan dili pikas ug kuko. Busa hugaw ang kamelyo alang kaninyo. 5 Hugaw usab alang kaninyo ang ilaga sa bato, tungod kay nagausap kini pagbalik sa pagkaon apan dili kini pikas ug kuko. 6 Hugaw alang kaninyo ang kuneho tungod kay bisan pa ug nagausap kini pagbalik sa iyang pagkaon, dili man pikas ang kuko niini. 7 Hugaw kini alang kaninyo ang baboy, tungod kay bisan pa ug pikas ang kuko niini, dili man kini nagausap pagbalik sa iyang kinaon. 8 Kinahanglan nga dili kamo mokaon sa bisan unsa nga karne niini, ni mogunit sa mga patayng lawas niini. Hugaw kini alang kaninyo. 9 Ang mga mananap nga anaa sa tubig nga mahimo ninyong kaonon mao kadtong adunay mga silik ug mga himbis, maanaa man kini sa kadagatan o sa kasubaan. 10 Apan ang tanang buhing mga binuhat nga walay mga silik ug mga himbis nga anaa sa kadagatan o kasubaan, lakip na ang tanan nga naglihok sa tubig ug ang tanang mga buhing binuhat nga anaa sa tubig— kinahanglan nga dulumtanan kini alang kaninyo. 11 Sanglit kinahanglan man kining dumtan, kinahanglan nga dili ninyo kaonon ang mga karne niini; kinahanglan nga mahimo usab nga dulumtanan ang mga patayng lawas niini. 12 Kinahanglan nga dulumtanan alang kaninyo ang bisan unsang mananap nga walay mga silik o mga himbis diha sa tubig. 13 Mao kini ang mga langgam nga kinahanglan dulumtanan alang kaninyo ug dili ninyo angayng kaonon: ang agila, ang buwitre, 14 ang esmerenhon, ang bisan unsang matang sa banog, 15 ang bisan unsang matang sa uwak, 16 ang asbestros, ang pungaw, ang laro, ug ang bisan unsang matang sa ananangkil. 17 Kinahanglan nga dulumtanan usab alang kaninyo ang gagmay ug dagko nga kuwago, ang gamaw, 18 ang lapay ug ang itik, ang pelikano, 19 ang kalamon, ang nagkalainlaing matang sa tabon, ang abobilya, ug ang kabog. 20 Dulumtanan alang

kaninyo ang tanang gagmay ug adunay pako nga mga mananap nga nagalakaw pinaagi sa ilang upat ka tiil. **21** Apan mahimo ninyong kaonon ang bisan unsang nagalupad nga gagmayng mga mananap nga adunay upat ka tiil kung aduna kiniy lutahan sa tungatunga alang sa paglukso sa yuta. **22** Mahimo usab ninyong kaonon ang bisan unsang matang sa mga dulon, timos, gangis, o apan-apan. **23** Apan kinahanglan nga dulumtanan alang kaninyo ang uban pang nagalupad nga gagmayng mga mananap nga adunay upat ka tiil. **24** Mahimo kamong hugaw hangtod sa kagabhion kung hikapon ninyo ang patayng lawas sa bisan usa niini nga mga mananap. **25** Si bisan kinsa nga mokuha sa patayng lawas niini kinahanglan nga labhan niya ang iyang mga bisti ug magpabilin siyang hugaw hangtod sa kagabhion. **26** Hugaw alang kaninyo ang matag mananap nga dili hingpit ang pagkapikas sa kuko o dili mousap pagbalik sa pagkaon niini. Mahugaw ang tanan nga mohikap niini. **27** Ang bisan unsa nga molakaw pinaagi sa tiil niini taliwala sa tanang mga mananap nga adunay upat ka tiil, hugaw kini alang kaninyo. Mahugaw hangtod sa kagabhion ang si bisan kinsa nga mohikap sa patayng lawas niini. **28** Si bisan kinsa nga mokuha sa patayng lawas niini kinahanglan nga molaba sa iyang mga bisti ug magpabilin siyang hugaw hangtod sa kagabhion. Mahugaw kini nga mga mananap alang kaninyo. **29** Diha sa mga mananap nga nagakamang sa yuta, mao kini ang mga mananap nga hugaw alang kaninyo: ang milo, ang ilaga, ang tanang matang sa halo, **30** ang tuko, ang buaya, ang butiki, ang ibid, ug ang kamelyon. **31** Sa tanang mga mananap nga nagakamang, mao kini ang mga mananap nga hugaw alang kaninyo. Magpabilin nga hugaw hangtod sa kagabhion ang si bisan kinsa nga mohikap sa patay nga lawas niini. **32** Kung adunay mamatay niini ug mahulog kini sa bisan unsa nga butang, mahimong hugaw kadtong butanga, hinimo man kini sa kahoy, sa panapton, panit sa mananap, o sako. Bisan unsa paman kini ug unsa man ang gamit niini, kinahanglan kining ibutang sa tubig; magpabilin kining hugaw hangtod sa kagabhion. Unya mahinlo na kini. **33** Kung mahulogan sa hugaw nga mananap ang bisan unsa nga banga, mahugaw usab ang bisan unsa nga sulod niini, ug kinahanglan nga buakon ninyo ang maong banga. **34** Ang tanang mga pagkaon nga hinlo ug gitugot nga kaonon, apan nahulog sa tubig nga gikan sa hugaw nga banga, mahugaw kini. Mahugaw ang bisan unsa nga moinom gikan sa maong banga. **35** Mahugaw ang bisan unsang butang nga mahulogan sa bisan asa nga bahin sa patayng lawas sa hugaw nga mananap, pugon man kini o mga lutoanan. Kinahanglan kining dugmokon. Hugaw kini ug kinahanglan nga ilhon ninyo kini nga hugaw. **36** Magpabiling hinlo ang sapa o atabay diin ginakuha ang mainom nga tubig kung mahulogan kini sa maong mga mananap. Apan kung adunay mohikap sa patay nga lawas sa hugaw nga mananap didto sa tubig, mahimo siyang hugaw. **37** Kung mahulog ang bisan unsa nga bahin sa patayng lawas sa mananap ngadto sa mga binhi nga igtatanom, hinlo gihapon kadto nga mga binhi. **38** Apan kung butangan ug tubig ang maong mga binhi, ug kung mahulogan kini sa bisan unsa nga bahin sa patayng lawas sa mananap, nan hugaw na kini alang kaninyo. **39** Kung mamatay ang mananap nga mahimo ninyong kaonon, nan mahugaw ang si bisan kinsa nga mohikap niini hangtod sa kagabhion. **40** Si bisan kinsa nga mokaon sa karne niini kinahanglan nga labhan niya ang iyang mga bisti ug magpabilin siyang hugaw hangtod sa kagabhion. Si bisan kinsa nga mopunit sa maong patayng lawas sa mananap kinahanglan nga molaba sa iyang bisti ug magpabiling hugaw hangtod sa kagabhion. **41** Dulumtanan ang matag mananap nga nagakamang sa yuta; dili kini angayng kaonon. **42** Ang bisan unsa nga nagakamang gamit ang iyang tiyan, ug ang bisan unsa nga nagalakaw pinaagi sa upat ka tiil, o ang bisan unsa nga daghan ug tiil—ang tanang mga mananap nga nagkamang sa yuta, kinahanglan nga dili ninyo kini kaonon, tungod kay dulumtanan man kini. **43** Kinahanglan nga dili ninyo hugawan ang inyong mga kaugalingon pinaagi sa bisan unsang mga buhing binuhat nga nagakamang; kinahanglan dili ninyo hugawan ang inyong mga kaugalingon pinaagi niini. **44** Tungod kay ako si Yahweh ang inyong Dios. Busa, kinahanglan nga balaanon ninyo ang inyong mga kaugalingon, ug pagpakabalaan, tungod kay ako balaan man. Kinahanglan nga dili ninyo hugawan ang inyong mga kaugalingon pinaagi sa bisan unsang mananap nga naglihok sa yuta. **45** Tungod kay ako si Yahweh, ang nagpagawas kaninyo sa yuta sa Ehipto, aron nga mahimo ninyong Dios. Busa kinahanglan nga magpakabalaan kamo, tungod kay ako balaan man. **46** Mao kini ang balaod mahitungod sa mga mananap, sa mga langgam, sa matag buhing binuhat nga nagalihok sa katubigan, ug sa matag binuhat nga nagakamang sa yuta, **47** kung diin gihatag ang kalahian tali sa hugaw ug sa hinlo, ug tali sa buhing mga butang nga mahimong kaonon ug dili mahimong kaonon.""

12 Miingon si Yahweh ngadto kang Moises, **2** "Pagpakigsulti sa katawhan sa Israel, ingna sila, 'Kung manamkon ug manganak ang usa ka babaye ug bata nga lalaki, nan mahugaw siya sulod sa pito ka adlaw, sama nga hugaw siya panahon sa mga adlaw sa iyang binulan nga regla. **3** Kinahanglan nga tulion ang bata nga lalaki sa ikawalo nga adlaw. **4** Unya magpadayon ang pagputli sa inahan gikan sa iyang pagdugo sulod sa 33 ka adlaw. Kinahanglan nga dili siya mogunit sa bisan unsang balaan nga butang o mosulod sa tabernakulo hangtod nga wala pa

mahuman ang mga adlaw sa pagputli kaniya. 5 Apan kung
manganak siya ug bata nga babaye, nan mahugaw siya
sulod sa duha ka semana, sama nga hugaw siya panahon
sa iyang regla. Unya magpadayon ang pagputli sa inahan
sulod sa 66 ka adlaw. 6 Sa dihang natapos na ang mga
adlaw sa pagputli kaniya, alang sa anak nga lalaki o babaye,
kinahanglan nga magdala siya ug nating karnero nga usa
pa ka tuig ingon nga halad sinunog, ug pispis nga tukmo o
salampati ingon nga halad alang sa sala, ngadto sa pultahan
sa tolda nga tigomanan, ngadto sa pari. 7 Unya ihalad kini sa
pari sa atubangan ni Yahweh ug maghimo siya ug pagpapas
sa sala alang sa babaye, ug mahinlo siya gikan sa pag-
agas sa iyang dugo. Mao kini ang balaod mahitungod sa
babaye nga manganak ug bata nga lalaki o babaye. 8 Kung
wala siyay ikapalit ug nating karnero, nan kinahanglan nga
magkuha siya ug duha ka salampati o duha ka pispis nga
tukmo, ang usa niini ingon nga halad sinunog ug ang lain pa
ingon nga halad alang sa sala, ug maghimo ug pagpapas sa
sala ang pari alang sa babaye; unya mahinlo na siya.""

13 Nakigsulti si Yahweh ngadto kang Moises ug kang
Aaron, nga nag-ingon, 2 "Kung adunay hubag o
kugang, o butoy sa iyang panit ang usa ka tawo ug nahimo
kining sakit sa panit diha sa iyang lawas, nan kinahanglan
dad-on siya ngadto kang Aaron nga labaw nga pari, o ngadto
sa usa sa iyang mga anak nga lalaki nga mga pari. 3 Unya
susihon sa pari ang sakit nga anaa sa panit sa lawas sa
maong tawo. Kung nahimong puti ang balahibo sa panit nga
adunay sakit, ug kung midulot sa unod ang maong sakit,
nan makatakod kini nga sakit. Human siya masusi sa pari,
kinahanglan nga iyang ipahayag nga hugaw ang maong
tawo. 4 Kung puti ang butoy sa iyang panit, ug wala kini
midulot sa unod, ug kung wala miputi ang balahibo sa bahin
sa panit nga adunay sakit, nan kinahanglan nga ilain sa
pari ang tawo nga adunay sakit sa panit sulod sa pito ka
adlaw. 5 Sa ikapito nga adlaw kinahanglan nga susihon siya
sa pari aron makita kung wala ba misamot ang sakit sa
panit, ug kung wala ba kini mikatag sa panit. Kung wala, nan
kinahanglan nga ilain sa pari ang maong tawo sa dugang
pang pito ka adlaw. 6 Susihon na usab sa pari ang maong
tawo sa ikapito nga adlaw aron makita kung miarang-arang
na kini ug wala mikatag sa panit. Kung wala, nan ipahayag
sa pari nga hinlo ang maong tawo. Katolkatol lamang kini.
Kinahanglan nga labhan niya ang iyang mga bisti, ug hinlo
na siya. 7 Apan kung mikatag ang katolkatol sa panit human
niya mapasusi ang iyang kaugalingon ngadto sa pari alang
sa iyang pagpahinlo, kinahanglan nga moadto siya pagbalik
sa pari. 8 Susihon siya sa pari aron tan-awon kung mikatag
na pag-ayo ang katolkatol sa iyang panit. Kung mikatag na
kini, nan kinahanglan nga ipahayag sa pari nga hugaw siya.
Usa kini ka makatakod nga sakit. 9 Kung adunay makatakod
nga sakit sa panit ang usa ka tawo, nan kinahanglan nga
dad-on siya ngadto sa pari. 10 Susihon siya sa pari aron tan-
awon kung adunay nagnana nga hubag sa iyang panit, kung
nahimong puti ang iyang panit, o kung adunay migawas
nga unod diha sa hubag. 11 Kung aduna, nan hilabihan na
gayod kini nga sakit sa panit, ug kinahanglan nga ipahayag
sa pari nga hugaw kining tawhana. Dili na siya ilain aron nga
susihon sa pari, tungod kay hugaw naman gayod siya. 12
Kung mikatag na ang sakit diha sa panit ug milukop na kini
sa tibuok panit sa tawo nga adunay sakit gikan sa iyang
ulo hangtod sa iyang mga tiil, ug nakita kini sa pari, 13
nan kinahanglan siyang susihon sa pari aron makita kung
nalukop na ba gayod sa sakit sa panit ang iyang tibuok
nga lawas. Kung nalukop na gayod kini, nan kinahanglan
nga ipahayag sa pari nga hinlo na ang maong tawo nga
adunay sakit sa panit. Kung miputi na kini tanan, nan hinlo
na siya. 14 Apan kung nanggawas ang iyang unod, ilhon
siya nga hugaw. 15 Kinahanglan nga tan-awon sa pari ang
nanggawas nga unod ug ipahayag nga hugaw siya tungod
kay hugaw man ang nanggawas nga unod. Makatakod kini
nga sakit. 16 Apan kung miputi na pagbalik ang nanggawas
nga unod, nan kinahanglan nga moadto kadtong tawhana sa
pari. 17 Susihon siya sa pari aron makita kung miputi na ang
unod. Kung miputi na kini, nan ipahayag sa pari nga hinlo na
ang maong tawo. 18 Kung gihubagan ang usa ka tawo diha
sa panit ug naayo na kini, 19 ug didto sa panit nga adunay
hubag mitungha ang laing hubag o butoy, nga pulapula
ug putiputi, nan kinahanglan nga ipakita kini sa pari. 20
Susihon kini sa pari aron tan-awon kung midulot ba kini sa
unod, ug kung niputi ang balahibo niini nga bahin. Kung mao
kana, nan kinahanglan nga ipahayag sa pari nga hugaw ang
maong tawo. Makatakod kini nga sakit, kung mitubo kini
sa gihubagan nga panit kaniadto. 21 Apan kung nasusi na
kini sa pari ug iyang nakita nga walay puti nga balahibo sa
hubag, ug dili kini dulot sa unod apan mikugang na, nan
kinahanglan nga ilain siya sa pari sulod sa pito ka adlaw.
22 Kung mikatag na kini sa tibuok panit, nan kinahanglan
nga ipahayag siya sa pari ingon nga hugaw. Makatakod kini
nga sakit. 23 Apan kung nagpabilin ang butoy sa maong
bahin sa panit ug wala kini mikatag, nan ulat lamang kini sa
hubag, ug kinahanglan nga ipahayag sa pari nga hinlo ang
maong tawo. 24 Kung adunay paso ang panit ug mipulapula
ug miputiputi ang unod o nagbutoy kini, 25 nan susihon kini
sa pari aron tan-awon kung niputi ba ang balahibo nga anaa
sa butoy, ug kung midulot ba kini sa unod. Kung aduna
man, nan makatakod kini nga sakit. Mikatag kini sa paso, ug
kinahanglan nga ipahayag sa pari nga hugaw ang maong
tawo. Makatakod kini nga sakit. 26 Apan kung gisusi kini sa

pari ug iyang nakita nga walay puti nga balahibo sa butoy, ug wala kini midulot sa unod ug mikugang na kini, nan kinahanglan nga ilain siya sa pari sulod sa pito ka adlaw. **27** Unya kinahanglan nga susihon siya sa pari sa ikapito nga adlaw. Kung mikatag na kini sa tibuok panit, nan kinahanglan ipahayag sa pari nga hugaw ang maong tawo. Makatakod kini nga sakit. **28** Kung nagpabilin ang butoy sa samang bahin sa panit ug wala kini mikatag sa panit unya mikugang kini, nan mihubag kini tungod sa pagkapaso, kinahanglan nga ipahayag sa pari nga hinlo ang maong tawo, tungod kay ulat na lamang kini gikan sa paso. **29** Kung adunay makatakod nga sakit sa ulo o sa suwang ang usa ka lalaki ug babaye, **30** nan kinahanglan nga susihon sa pari ang maong tawo kung aduna bay makatakod nga sakit aron makita kung midulot ba kini sa unod, ug kung adunay dalag, ug nipis nga balahibo niini. Kung aduna, nan kinahanglan nga ipahayag sa pari nga hugaw ang maong tawo. Nukanuka kini, usa ka makatakod nga sakit diha sa ulo o sa suwang. **31** Kung nasusi sa pari ang nukanuka ug iyang nakita nga wala kini midulot sa unod, ug kung walay itom nga balahibo niini, nan ilain sa pari ang tawo nga adunay nukanuka sulod sa pito ka adlaw. **32** Sa ikapito nga adlaw susihon sa pari ang sakit aron tan-awon kung mikatag ba kini. Kung walay dalag nga balahibo, ug kung wala kini midulot sa unod, **33** nan kinahanglan nga kagison ang iyang buhok, apan dili apilon ang bahin nga adunay sakit, ug kinahanglan nga ilain sa pari ang tawo nga adunay nukanuka sulod sa dugang pang pito ka adlaw. **34** Sa ikapitong adlaw susihon sa pari ang sakit aron tan-awon kung wala naba kini mikatag sa panit. Kung wala kini midulot sa unod, nan kinahanglan nga ipahayag sa pari nga hinlo ang maong tawo. Kinahanglan nga labhan niining tawhana ang iyang mga bisti, ug unya mahinlo na siya. **35** Apan kung mikatag ang nukanuka sa tibuok panit human giingon sa pari nga hinlo na siya, **36** nan kinahanglan nga susihon siya pag-usab sa pari. Kung mikatag ang sakit sa iyang panit, dili na kinahanglan mangita pa ug dalag nga balahibo ang pari. Hugaw ang maong tawo. **37** Apan kung nakita sa pari nga wala na mikatag ang nuka ug gituboan na kini ug itom nga balahibo, nan naayo na ang sakit. Hinlo na siya, ug kinahanglan nga ipahayag sa pari nga hinlo na ang maong tawo. **38** Kung adunay mga butoybutoy sa panit ang usa ka lalaki o babaye, **39** nan kinahanglan nga susihon sa pari ang maong tawo aron tan-awon kung uga ba ang mga butoybutoy, ug nagpaila nga katolkatol lamang kini nga mikatag sa panit. Hinlo siya. **40** Kung nangalarot ang buhok sa ulo sa tawo, upaw siya, apan hinlo siya. **41** Kung nangalarot ang buhok sa atubangan nga bahin sa iyang ulo, ug kung upaw ang ibabaw nga bahin sa iyang agtang, hinlo siya. **42** Apan kung adunay pulapula ug putiputi nga hubag sa iyang upaw nga ulo o sa ibabaw sa agtang, makatakod kini nga sakit nga mikatag. **43** Nan kinahanglan nga susihon siya sa pari aron nga makita kung pulapula ug putiputi ang hubag nga bahin sa iyang upaw nga ulo o sa ibabaw nga bahin sa iyang agtang, sama sa makatakod nga sakit sa panit. **44** Kung mao kana, nan aduna siyay makatakod nga sakit ug hugaw siya. Kinahanglan nga ipahayag gayod sa pari nga hugaw siya tungod sa sakit nga anaa sa iyang ulo. **45** Kinahanglan nga magsul-ob ug dunot nga bisti ang mga tawo nga adunay makatakod nga sakit sa panit, kinahanglan nga idunghay niya ang iyang buhok, ug kinahanglan nga tabonan niya ang iyang dagway hangtod sa iyang ilong ug mosinggit, 'Hugaw ako, hugaw ako.' **46** Magpabilin siyang hugaw sa tanang mga adlaw nga aduna siyay makatakod nga sakit sa panit. Tungod kay hugaw man siya pinaagi sa makatakod nga sakit, kinahanglan nga magpuyo siya nga mag-inusara. Kinahanglan nga magpuyo siya gawas sa kampo. **47** Ang panapton nga nataptan ug agup-op, hinimo man kini sa balahibo sa mananap o sa lino nga panapton, **48** o bisan unsa nga tinahi o ginansilyo nga balahibo sa mananap o lino, o panit sa mananap o bisan unsa nga hinimo gikan sa panit sa mananap— **49** kung adunay maypagkalunhaw o maypagkapula nga nitapot sa panapton, sa panit, sa tinahi o ginansilyo nga panapton, o bisan unsa nga hinimo gikan sa panit sa mananap, nan agup-op kini nga mokatag; kinahanglan nga ipakita kini sa pari. **50** Kinahanglan nga susihon sa pari ang maong bisti kung aduna ba kini agup-op; kinahanglan nga ilain niya ang bisan unsa nga butang nga adunay agup-op sulod sa pito ka adlaw. **51** Kinahanglan nga susihon niya pagbalik ang agup-op sa ikapito nga adlaw. Kung mikatag kini sa panapton o sa bisan unsa nga tinahi o ginansilyo gikan sa balahibo sa mananap o sa lino nga panapton, o sa panit o sa bisan unsang butang nga gigamitan ug panit sa mananap, nan agup-op kini nga makadala ug sakit, ug hugaw ang maong panapton. **52** Kinahanglan nga sunogon niya ang maong panapton, o ang bisan unsa nga tinahi o ginansilyo gikan sa balahibo sa mananap o sa lino nga panapton, o ang panit sa mananap o ang bisan unsang hinimo sa panit sa mananap, o bisan unsang butang diin nakit-an ang agup-op nga makadala ug sakit, tungod kay makadala kini ug balatian. Kinahanglan nga sunogon sa hingpit ang maong panapton. **53** Kung nasusi na sa pari ang butang ug nakita niya nga wala mikatag ang agup-op sa panapton o sa butang nga tinahi o sa ginansilyo gikan sa balahibo sa mananap o sa panapton, o sa mga butang nga hinimo sa panit sa mananap, **54** nan sugoon niya sila sa paglaba sa panapton diin nakita ang agup-op, ug kinahanglan nga ilain na usab kini sa dugang na usab nga pito ka adlaw.

55 Unya susihon sa pari ang butang nga adunay agup-
op human kini nalabhan. Kung wala nabag-o ang kolor
sa agup-op, bisan pa ug wala kini mikatag, hugaw kini.
Kinahanglan ninyong sunogon ang maong butang, bisan ug
asa pa mitapot ang agup-op. 56 Kung nasusi sa pari ang
panapton, ug kung nahanaw na ang agup-op human kini
nalabhan, nan kinahanglan nga gision niya ang nataptan
nga bahin gikan sa panapton o gikan sa panit sa mananap,
o gikan sa tinahi o ginansilyo nga butang. 57 Kung anaa
lamang gihapon ang agup-op sa panapton, sa tinahi o sa
ginansilyo man nga butang, o sa bisan unsang butang nga
hinimo sa panit sa mananap, nagapadayon kini sa pagkatag.
Kinahanglan ninyong sunogon ang bisan unsang butang nga
adunay agup-op. 58 Ang panapton o bisan unsang tinahi o
ginansilyo nga gikan sa balahibo sa mananap o sa lino nga
panapton, o sa panit sa mananap o sa bisan unsang butang
nga hinimo sa panit sa mananap—kung gilabhan nimo ang
butang ug nawala na ang agup-op, nan kinahanglan nga
labhan kini sa ikaduhang higayon, ug mahinlo na kini. 59
Mao kini ang balaod mahitungod sa agup-op ug sa panapton
nga hinimo gikan sa balahibo sa mananap o sa lino, o sa
bisan unsang tinahi o ginansilyo nga balahibo sa mananap o
lino, o sa panit sa mananap o sa bisan unsang butang nga
hinimo sa panit sa mananap, aron nga mapahibalo nimo nga
hinlo kini o hugaw."

14 Nakigsulti si Yahweh kang Moises, nga nag-ingon,
2 "Mao kini ang balaod alang sa tawo nga adunay
sakit sa panit sa adlaw sa paghinlo kaniya. Kinahanglan
nga dad-on siya ngadto sa pari. 3 Mogawas sa kampo ang
pari aron susihon ang tawo kung naayo na ang makatakod
nga sakit niini sa panit. 4 Unya magmando ang pari nga
kinahanglan magdala ang tawo nga pagahinloan ug duha ka
buhi nga hinlo nga mga langgam, kahoy nga sidro, pula
nga pisi, ug hisopo. 5 Sugoon siya sa pari nga patyon ang
usa sa mga langgam diha sa ibabaw sa hinlo nga tubig
nga anaa sa banga. 6 Ug dad-on sa pari ang buhi nga
langgam ug ang kahoy nga sidro, ang pula nga pisi ug ang
hisopo, ug ituslob niya kining tanan, lakip na ang buhi nga
langgam, didto sa dugo sa gipatay nga langgam ibabaw sa
hinlo nga tubig. 7 Unya iwisikwisik sa pari kini nga tubig
sa makapito ka higayon ngadto sa tawo nga pagahinloan
gikan sa iyang sakit sa panit, ug unya ipahayag sa pari nga
hinlo na kining tawhana. Unya buhian sa pari ang langgam
ngadto sa kapatagan. 8 Labhan sa nahinloan nga tawo ang
iyang mga bisti, magkiskis sa tanan niya nga buhok, ug
maligo, ug unya mahinlo siya. Human niana, kinahanglan
nga moadto siya sa kampo, apan mopuyo siya sa gawas sa
iyang tolda sulod sa pito ka adlaw. 9 Sa ikapito nga adlaw
kinahanglan nga kiskisan niya ang tanan niyang buhok
sa ulo, ug kinahanglan usab niya nga kiskisan ang iyang
bangas ug mga kilay. Kinahanglan nga kiskisan niya ang
tanan niyang buhok, ug kinahanglan usab niyang labhan
ang iyang mga bisti ug maligo; ug unya mahinlo siya. 10 Sa
ikawalo nga adlaw kinahanglan nga magdala siya ug duha
ka laki nga mga nating karnero nga walay tatsa, ug usa ka
tuig nga baye nga nating karnero nga walay tatsa, ug 3/10
nga epha sa labing maayo nga harina nga sinagolan ug lana
ingon nga halad nga trigo ug usa ka log nga lana. 11 Dad-on
sa pari ang tawo nga iyang gihinloan uban niadtong mga
butanga, sa atubangan ni Yahweh diha sa pultahan sa tolda
nga tigomanan. 12 Dad-on sa pari ang usa sa mga nating
karnero nga laki ug ihalad ingon nga halad sa dili tinuyoan
nga sala, uban ang usa ka log nga lana; ibayaw niya kini
alang sa binayaw nga halad sa atubangan ni Yahweh. 13
Kinahanglan nga ihawon niya ang laki nga nating karnero sa
dapit diin asa nila giihaw ang mga halad alang sa sala ug
ang mga halad sinunog, sa dapit sa tabernakulo, alang sa
halad sa sala nga panag-iyahan sa pari, ingon man ang
halad sa dili tinuyoan nga sala, tungod kay labing balaan kini.
14 Magkuha ang pari ug gamayng dugo alang sa halad sa
dili tinuyoan nga sala ug ipahid niya kini sa tumoy sa tuong
dalunggan sa tawo nga pagahinloan, sa kumagko sa tuong
kamot, ug sa kumagko sa tuong tiil sa maong tawo. 15 Unya
magkuha ang pari ug lana gikan sa log ug ibubo niya kini sa
palad sa iyang wala nga kamot, 16 ug ituslob niya ang iyang
tuo nga tudlo sa lana nga anaa sa iyang wala nga kamot,
ug iwisikwisik niya sa makapito ka higayon ang gamayng
lana pinaagi sa iyang tudlo sa atubangan ni Yahweh. 17
Ipahid sa pari ang nahibilin nga lana sa iyang kamot diha sa
tumoy sa tuong dalunggan sa tawo nga pagahinloan, sa
kumagko sa tuong kamot, ug sa kumagko sa tuong tiil niini.
Kinahanglan nga ipahid niya ang lana ibabaw sa dugo gikan
sa halad sa dili tinuyoan nga sala. 18 Alang sa nahibilin nga
lana nga anaa sa kamot sa pari, ipahid niya kini sa ulo sa
tawo nga pagahinloan, ug maghimo ug pagpapas sa sala
ang pari alang niining tawhana sa atubangan ni Yahweh. 19
Unya ihalad sa pari ang halad alang sa sala ug maghimo ug
pagpapas sa sala alang sa tawo nga pagahinloan tungod sa
pagkahugaw niini, ug human niana ihawon niya ang halad
sinunog. 20 Unya ihalad sa pari ang halad sinunog ug ang
halad nga trigo didto sa halaran. Maghimo ug pagpapas
sa sala ang pari alang niining tawhana, ug unya mahinlo
ang maong tawo. 21 Apan, kung kabos ang tawo ug walay
ikapalit niini nga mga halad, nan makahimo siya sa pagdala
ug usa ka laki nga nating karnero ingon nga halad nga
ibayaw alang sa dili tinuyoan nga sala, aron makahimo ug
pagpapas sa sala alang sa iyahang kaugalingon, ug 1/10 sa
epha sa labing maayo nga harina nga sinagolan ug lana

ingon nga halad nga trigo, ug ang usa ka log sa lana, **22** uban ang duha ka mga salampati ug duha ka mga pispis nga tukmo, sumala sa iyang makuha; mahimong halad alang sa sala ang usa ka langgam ug ang lain pa mahimong halad sinunog. **23** Sa ikawalo nga adlaw kinahanglan nga dad-on niya kini aron sa paghinlo kaniya sa pari, ngadto sa pultahan sa tolda nga tigomanan, sa atubangan ni Yahweh. **24** Dad-on sa pari ang nating karnero aron ihalad, ug dad-on usab niya uban niini ang usa ka log nga lana sa olibo, ug ibayaw niya kining tanan ingon nga mga gasa sa atubangan ni Yahweh. **25** Ihawon niya ang nating karnero alang sa halad sa dili tinuyoan nga sala, ug magkuha siya ug gamay nga dugo niini ug ipahid kini sa tumoy sa tuong dalunggan sa tawo nga pagahinloan, sa kumagko sa tuong kamot ug sa kumagko sa tuong tiil sa maong tawo. **26** Unya buboan sa pari ug gamayng lana ang palad sa iyang walang kamot, **27** ug iwisikwisik niya sa makapito ka higayon pinaagi sa iyang tuo nga kamot ang lana nga anaa sa iyang wala nga kamot sa atubangan ni Yahweh. **28** Unya ipahid sa pari ang gamay nga lana nga anaa sa iyang kamot diha sa tumoy sa tuong dalunggan sa tawo nga pagahinloan, sa kumagko sa tuong kamot, ug sa kumagko sa tuong tiil sa maong tawo, sa samang mga dapit diin gibutang niya ang dugo nga halad sa dili tinuyoan nga sala. **29** Ipahid niya ang nahibilin nga lana nga anaa sa iyang kamot ngadto sa ulo sa tawo nga pagahinloan, aron makahimo ug pagpapas ang pari alang sa sala sa maong tawo diha sa atubangan ni Yahweh. **30** Kinahanglan nga ihalad niya ang usa sa mga salampati ug mga pispis nga tukmo, sumala sa nakuha sa tawo— **31** ang usa ingon nga halad alang sa sala ug ang lain pa ingon nga halad sinunog, uban sa halad nga trigo. Unya maghimo ug pagpapas sa sala ang pari alang sa tawo nga pagahinloan sa atubangan ni Yahweh. **32** Mao kini ang balaod alang sa tawo nga adunay makatakod nga sakit sa panit, nga dili makapalit sa gikinahanglan nga halad aron sa paghinlo kaniya. **33** Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug kang Aaron, nga nag-ingon, **34** "Sa dihang moabot kamo sa yuta sa Canaan nga gihatag ko kaninyo ingon nga panag-iyahan, ug kung magbutang ako ug agup-op nga mokatag sa balay diha sa yuta nga inyong gipanag-iyahan, **35** nan kinahanglan nga adtoan ug sultihan sa tag-iya sa balay ang pari. Kinahanglan nga moingon siya, 'Daw may agup-op sa akong balay.' **36** Unya magmando ang pari nga kuhaon ang tanang butang sa balay sa dili pa siya mosulod aron makita ang agup-op, ug aron nga walay bisan unsa nga anaa sa balay ang mahimong hugaw. Human niana, kinahanglan nga mosulod ug tan-awon sa pari ang balay. **37** Kinahanglan nga susihon niya ang agup-op aron makita kung naa ba kini sa mga bungbong, ug aron makita kung maypagkalunhaw o maypagkapula ba kini diha sa suoksuok sa mga bungbong. **38** Kung adunay agup-op ang balay, mogawas ang pari sa balay ug sirad-an ang pultahan niini sulod sa pito ka adlaw. **39** Unya mobalik pag-usab ang pari sa ikapito nga adlaw ug susihon kini aron tan-awon kung mikatag ba ang agup-op sa mga bungbong sa maong balay. **40** Ug kung mikatag kini, magsugo dayon ang pari nga tanggalon nila ang mga bato diin nakaplagan ang agup-op ug ilabay kini sa mahugaw nga dapit gawas sa siyudad. **41** Magsugo siya nga pakiskisan ang tanang bungbong sulod sa balay, ug kinahanglan nga dad-on nila ang hugaw nga mga butang pagawas sa siyudad ug ilabay kini sa mahugaw nga dapit. **42** Kinahanglan nga magkuha sila ug laing mga bato ug ipuli kini sa dapit diin nila gitanggal ang mga gipang-agup-op nga mga bato, ug kinahanglan nga mogamit sila ug bag-o nga yutang kolonon aron itaklap sa balay. **43** Kung mobalik gihapon ang agup-op ug mokatag sa balay diin gipangkuha ang mga bato ug gipangkiskisan ug gipangtapakan ang mga bungbong, **44** nan kinahanglan nga mosulod ang pari ug susihon ang balay aron nga makita kung mikatag ba ang agup-op sa balay. Kung mikatag kini, makadaot kini nga agup-op, ug hugaw kini nga balay. **45** Kinahanglan nga gubaon ang balay. Kinahanglan nga dad-on ngadto sa gawas sa siyudad sa mahugaw nga dapit ang mga bato, ginabas nga kahoy, ug ang tanang tapak sa balay. **46** Dugang pa niini, mahimong hugaw hangtod sa kagabhion ang si bisan kinsa nga mosulod sa balay sa panahon nga sirado kini. **47** Kinahanglan nga maglaba sa iyang mga bisti ang si bisan kinsa nga natulog ug nagkaon sulod sa maong balay. **48** Kung mosulod ang pari sa balay aron susihon kini aron makita kung mikatag ba sa balay ang agup-op human natapakan, unya, kung nawagtang na ang agup-op, ipahayag niya nga hinlo na ang balay. **49** Unya kinahanglan nga dad-on sa pari ang duha ka mga langgam, ang kahoy nga sidro, ang pula nga pisi, ug ang hisopo aron sa paghinlo sa balay. **50** Patyon niya ang usa sa mga langgam ibabaw sa hinlo nga tubig sa banga. **51** Kuhaon niya ang kahoy nga sidro, ug ang hisopo, ang pula nga pisi ug ang buhi nga langgam, ug ituslob kini sa dugo sa patay nga langgam, ngadto sa hinlo nga tubig, ug iwisikwisik sa balay sa makapito ka higayon. **52** Hinloan niya ang balay pinaagi sa dugo sa langgam ug sa hinlo nga tubig, sa buhi nga langgam, sa kahoy nga sidro, sa hisopo, ug sa pula nga pisi. **53** Apan buhian niya ang buhi nga langgam sa gawas sa siyudad ngadto sa kapatagan. Sa ingon niini nga pamaagi makahimo siya sa pagpapas sa sala alang sa maong balay, ug mahinlo kini. **54** Mao kini ang balaod alang sa tanang matang sa makatakod nga sakit sa panit ug ang mga butang nga maoy hinungdan sa mga balatian, sa katol, **55** ug sa

agup-op sa bisti ug sa balay, **56** sa hubag, sa katolkatol, ug sa butoy, **57** aron mahibal-an kung hugaw o hinlo kining mga butanga. Mao kini ang balaod alang sa makatakod nga mga sakit sa panit ug sa agup-op."

15 Nakigsulti si Yahweh ngadto kang Moises ug kang Aaron, nga nag-ingon, **2** "Pakigsulti sa katawhan sa Israel, ug sultihi sila, 'Kung adunay mogawas sa kinatawo sa usa ka lalaki tungod sa sakit, hugaw siya. **3** Ang iyang pagkahugaw tungod niining sakit nga nagagawas kaniya. Bisan paman adunay mogawas sa iyang kinatawo o mihunong na, hugaw gihapon siya. **4** Hugaw ang matag higdaanan nga iyang gihigdaan, ug ang tanan nga iyang malingkoran mahimong hugaw. **5** Si bisan kinsa nga mohikap sa iyang higdaanan kinahanglan manglaba sa iyang mga bisti ug maligo, ug hugaw siya hangtod sa pagkagabii. **6** Si bisan kinsa nga makalingkod sa gilingkoran sa lalaki nga adunay nagagawas gikan kaniya tungod sa sakit, kanang tawhana kinahanglan manglaba sa iyang mga bisti ug maligo, ug hugaw siya hangtod sa pagkagabii. **7** Si bisan kinsa nga makahikap sa lawas sa lalaki nga adunay nagagawas gikan kaniya tungod sa sakit kinahanglan manglaba sa iyang mga bisti ug maligo, ug hugaw siya hangtod sa pagkagabii. **8** Kung ang tawong hinlo maluwaan sa lalaking adunay nagagawas gikan kaniya tungod sa sakit, nan kanang tawhana kinahanglan manglaba sa iyang mga bisti ug maligo, ug hugaw siya hangtod sa pagkagabii. **9** Hugaw ang bisan unsa nga hapin nga malingkoran sa lalaki nga adunay nagagawas gikan kaniya tungod sa sakit. **10** Si bisan kinsa nga makahikap sa sa bisan unsa nga nalingkoran nianang tawhana hugaw siya hangtod sa pagkagabii, ug si bisan kinsa ang mokuha niadtong mga butanga kinahanglan manglaba sa iyang mga bisti ug maligo; hugaw siya hangtod sa pagkagabii. **11** Si bisan kinsa nga magunitan sa tawo nga adunay nagagawas gikan kaniya tungod sa sakit nga wala pa siya nakapanghugas sa iyang mga kamot, ang tawo nga iyang nagunitan kinahanglan nga manglaba sa iyang mga bisti ug maligo, ug hugaw siya hangtod sa pagkagabii. **12** Ang bisan unsa nga tadyaw nga mahikapan sa tawo nga adunay nagagawas gikan kaniya tungod sa sakit kinahanglan buakon, ug ang matag baril nga kahoy kinahanglan hugasan. **13** Sa dihang mahinloan na ang lalaki nga adunay nagagawas gikan kaniya tungod sa sakit, kinahanglan moihap siya ug pito ka adlaw alang sa iyang pagkahinlo; unya kinahanglan nga manglaba siya sa iyang mga bisti ug maligo sa nagaawas nga tubig. Unya mahinlo na siya. **14** Sa ikawalo nga adlaw kinahanglan magdala siya ug duha ka salampati o duha ka tukmo ug moduol sa atubangan ni Yahweh didto sa ganghaan sa toldang tagboanan; didto kinahanglan ihatag niya ang mga langgam sa pari. **15** Kinahanglan ihalad kini sa pari, ang usa ingon nga halad sa sala ug ang usa ingon nga halad sinunog, ug kinahanglan magbuhat ang pari ug kapasayloan alang kaniya sa atubangan ni Yahweh alang sa iyang sakit. **16** Kung adunay lalaki nga magawasan sa iyang similya, nan kinahanglan maligo siya; hugaw siya hangtod sa pagkagabii. **17** Ang bisan unsang bisti o panapton nga nabutangan sa similya kinahanglan nga labhan; hugaw kini hangtod sa pagkagabii. **18** Kung nakighilawas ang lalaki sa babaye ug adunay similya nga nakasulod sa babaye, kinahanglan maligo silang duha; hugaw sila hangtod sa pagkagabii. **19** Sa dihang dug-on ang babaye, ang iyang pagkahugaw mopadayon sulod sa pito ka adlaw, ug si bisan kinsa nga mogunit kaniya hugaw hangtod sa pagkagabii. **20** Hugaw ang tanang butang nga iyang nahigdaan sa dihang gidugo siya; hugaw usab ang tanan niyang nalingkoran. **21** Si bisan kinsa nga mohikap sa iyang higdaanan kinahanglan manglaba sa iyang mga bisti ug maligo; kanang tawhana hugaw hangtod sa pagkagabii. **22** Si bisan kinsa nga makahikap sa bisan unsa nga iyang nalingkoran kinahanglan manglaba sa iyang mga bisti ug maligo; kanang tawhana hugaw hangtod sa pagkagabii. **23** Bisan paman anaa kini sa higdaanan o anaa sa iyang gilingkoran, kung hikapon kini, kanang tawhana hugaw hangtod sa pagkagabii. **24** Kung adunay lalaki nga makigdulog kaniya, ug kung ang pagkahugaw sa babaye iyang mahikapan, hugaw siya sulod sa pito ka adlaw. Hugaw ang tanan nga iyang gihigdaan. **25** Kung ang babaye gidugo sulod sa daghang adlaw sa dili pa panahon sa iyang tingdugo, o kung dug-on siya nga lapas na sa panahon sa iyang tingdugo, sa panahon nga gidugo siya sa iyang pagkahugaw, hugaw siya sama sa panahon nga gidugo siya. **26** Ang matag higdaanan nga iyang gihigdaan sa dihang gidugo siya susama gihapon sa higdaanan nga iyang gihigdaan panahon sa iyang pagdugo, ug hugaw ang tanan nga iyang gilingkoran, sama sa pagkahugaw sa iyang pagdugo. **27** Hugaw ang si bisan kinsa nga mohikap niadtong tanang butanga; kinahanglan manglaba siya sa iyang mga bisti ug maligo, ug hugaw siya hangtod sa pagkagabii. **28** Apan kung hinlo na siya sa iyang pagdugo, nan moihap siya ug pito ka adlaw, ug human niana mamahinlo na siya. **29** Sa ikawalo ka adlaw magdala siya ug duha ka salampati o duha ka tukmo ug dad-on niya kini ngadto sa pari nga anaa sa ganghaan sa toldang tagboanan. **30** Ihalad sa pari ang usa ka salampati ingon nga halad sa sala ug ang usa ingon nga halad sinunog, ug maghimo ang pari ug kapasayloan alang kaniya sa atubangan ni Yahweh alang sa iyang hugaw nga pagdugo. **31** Kinahanglan sama niini ang inyong paglain sa mga tawo sa Israel gikan sa ilang pagkahugaw, aron dili sila mamatay tungod sa ilang pagkahugaw, pinaagi sa paghugaw

sa akong tabernakulo, kung diin ako nagpuyo taliwala kanila.
32 Mao kini ang mga kasugoan alang ni bisan kinsa nga
adunay nagagawas gikan kaniya tungod sa sakit, alang sa
lalaki nga gigawasan sa iyang simílya ug nakapahugaw
kaniya, 33 alang sa babaye nga gidugo, alang kang bisan
kinsa nga adunay nagagawas gikan kaniya tungod sa sakit,
babaye man o lalaki, ug sa lalaki nga makigdulog sa hugaw
nga babaye.'"

16 Nakigsulti si Yahweh kang Moises—human kini sa
kamatayon sa duha ka anak nga lalaki ni Aaron, sa
dihang miduol sila kang Yahweh ug nangamatay. 2 Miingon
si Yahweh ngadto kang Moises, "Pakigsulti sa imong igsoon
nga si Aaron ug sultihi siya nga dili sa tanang panahon
mosulod siya didto sa labing balaang dapit sulod sa tabil,
sa atubangan sa tabon nga anaa sa arka sa kasabotan.
Kung buhaton niya kana, mamatay gayod siya, tungod kay
motungha ako diha sa panganod ibabaw sa tabon. 3 Busa
ania kung unsaon pagsulod ni Aaron didto sa labing balaang
dapit. Mosulod siya dala ang nating baka ingon nga halad
sa sala, ug ang laking karnero ingon nga halad sinunog. 4
Kinahanglan isul-ob niya ang balaang lino nga kupo, ug isul-
ob ang pang-ilalom nga linong mga bisti, ug ibakos niya ang
linong bakos ug ikalo niya ang linong purong. Mao kini ang
balaang mga bisti. Kinahanglan maligo siya ug unya isul-ob
kini nga mga bisti. 5 Kinahanglan magdala siya ug duha ka
torong kanding gikan sa panagtigom sa katawhan sa Israel
ingon nga halad alang sa sala ug usa ka torong karnero
ingon nga halad sinunog. 6 Unya kinahanglan ipakita ni
Aaron ang torong baka ingon nga halad sa sala, nga alang
lamang sa iyang kaugalingon, alang sa iyang kapasayloan
ug sa iyang pamilya. 7 Unya dad-on niya ang duha ka
kanding ug ipahimutang kini sa atubangan ni Yahweh diha
sa ganghaan sa tolda nga tagboanan. 8 Unya kinahanglan
magripa si Aaron alang sa duha ka kanding, ang usa nga ripa
alang kang Yahweh, ug ang usa aron buhian ang kanding. 9
Unya kinahanglan dad-on ni Aaron ang kanding nga naripa
alang kang Yahweh, ug ihalad kana nga kanding ingon
nga halad alang sa sala. 10 Apan ang kanding nga naripa
nga buhian kinahanglan dad-on nga buhi sa atubangan ni
Yahweh, alang sa kapasayloan sa sala pinaagi sa pagbuhi
niini ingon nga binuhian nga kanding didto sa kamingawan.
11 Unya kinahanglan dad-on ni Aaron ang torong baka
alang sa halad sa sala, nga alang sa iyang kaugalingon.
Kinahanglan maghimo siya ug kapasayloan sa sala alang
sa iyang kaugalingon ug alang sa iyang panimalay, busa
kinahanglan ihawon niya ang torong baka ingon nga halad sa
sala alang sa iyang kaugalingon. 12 Kinahanglan magkuha si
Aaron ug sudlanan nga puno sa mga baga gikan sa halaran
sa atubangan ni Yahweh, mohakop siya ug mahumot nga
insensong pinong pagkadugmok, ug dad-on kining mga
butanga sulod sa tabil. 13 Didto ibutang niya ang insenso sa
kalayo sa atubangan ni Yahweh aron nga malukop sa aso
sa insenso ang tabon ibabaw sa kasugoan sa kasabotan.
Buhaton gayod niya kini aron dili siya mamatay. 14 Unya
kinahanglan magkuha siya ug dugo sa torong baka ug
iwisikwisik kini gamit ang iyang tudlo atubangan sa tabon.
Kinahanglan iwisikwisik niya ang ubang dugo gamit ang
iyang tudlo kapito ka higayon atubangan sa tabon. 15 Unya
kinahanglan ihawon niya ang kanding alang sa halad sa sala
sa mga tawo ug dad-on ang dugo niini sulod sa tabil. Didto
kinahanglan buhaton usab niya ang pagwisikwisik sa dugo
sama sa iyang gibuhat sa dugo sa torong baka: kinahanglan
iwisikwisik niya kini didto sa tabon ug sa atubangan niini. 16
Kinahanglan magbuhat siya ug paghinlo alang sa balaang
dapit tungod sa mahugaw nga mga buhat sa katawhan sa
Israel, ug tungod sa ilang paglapas ug sa tanan nilang mga
sala. Buhaton usab niya kini alang sa tolda nga tagboanan,
diin nagpuyo si Yahweh taliwala kanila, diha sa atubangan
sa ilang hugaw nga binuhatan. 17 Kinahanglan walay tawo
nga anaa sulod sa tolda nga tagboanan sa dihang mosulod
si Aaron aron sa pagbalaan sulod sa labing balaang dapit,
ug hangtod nga mogawas na siya ug mahuman na sa
pagbuhat sa kapasayloan alang sa iyang kaugalingon ug sa
iyang panimalay, ug alang sa tibuok katawhan sa Israel.
18 Kinahanglan mogawas siya sa halaran nga atua sa
atubangan ni Yahweh ug buhaton ang pagbalaan alang niini,
ug dad-on niya ang nahibiling dugo sa torong baka ug dugo
sa kanding ug ipahid kini palibot sa mga sungaysungay
sa halaran. 19 Kinahanglan iwisikwisik niya ang ubang
dugo niini gamit ang iyang tudlo kapito ka higayon aron
sa paghinlo niini ug sa paglain niini alang kang Yahweh,
pagpalayo sa mahugaw nga binuhatan sa katawhan sa
Israel. 20 Sa dihang mahuman na siya sa pagbalaan sa
labing balaan nga dapit, sa tolda nga tagboanan, ug sa
halaran, kinahanglan nga ihalad niya ang buhing kanding.
21 Kinahanglan nga itapion ni Aaron ang iyang mga kamot
ibabaw sa ulo sa buhing kanding ug isulti niya ngadto sa
buhing kanding ang tanang pagkadaotan sa katawhan sa
Israel, ang tanan nilang pagsupak, ug ang tanan nilang mga
sala. Unya ibutang niya kadtong pagpakasala ibabaw sa ulo
sa kanding ug ipadala kini ngadto sa kamingawan pinaagi
sa tawo nga andam sa paggiya sa kanding. 22 Pagadad-on
sa kanding ang tanang pagkadaotan sa mga tawo ngadto
sa awaaw nga dapit. Didto sa kamingawan, kinahanglan
buhian sa tawo ang kanding. 23 Unya kinahanglan nga
mosulod pagbalik si Aaron didto sa tolda nga tagboanan ug
huboon niya ang linong mga bisti nga iyang gisul-ob sa dili
pa mosulod didto sa labing balaang dapit, ug didto ibilin niya

kadtong mga bistiha. **24** Kinahanglan nga maligo siya didto sa balaang dapit, ug isul-ob ang naandan niyang mga bisti; unya mogawas siya ug ihalad niya ang halad sinunog ug ang halad sinunog alang sa katawhan, ug niini nga paagi magbuhat siya ug kapasayloan alang sa iyang kaugalingon ug alang sa katawhan. **25** Kinahanglan sunogon niya ang tambok sa halad sa sala ibabaw sa halaran. **26** Ug ang tawo nga nagdala sa kanding aron buhian kinahanglan manglaba sa iyang mga bisti ug maligo; human niana, mosulod na siya pagbalik sa kampo. **27** Ang torong baka nga alang sa halad sa sala ug ang kanding nga halad alang sa sala, kansang dugo nga gidala sa sulod aron sa pagbalaan sa balaang dapit, pagadad-on pagawas sa kampo. Didto sunogon nila ang mga panit, unod, ug ang hugaw niini. **28** Ang tawo nga magsunog niadto kinahanglan manglaba sa iyang mga bisti ug maligo; human niana, mosulod na siya pagbalik sa kampo. **29** Mao kini ang mga kasugoan alang kaninyo nga sa ikapito ka bulan, sa ikapulo nga adlaw sa maong bulan, kinahanglan magpaubos kamo sa inyong mga kaugalingon ug dili motrabaho, bisan ang mga lumolupyo o mga langyaw nga anaa nagpuyo uban kaninyo. **30** Tungod kay niana nga adlaw ang kapasayloan pagabuhaton alang kaninyo, aron sa paghinlo kaninyo gikan sa tanan ninyong mga sala aron nga hinlo kamo sa atubangan ni Yahweh. **31** Mao kini ang Adlaw nga Igpapahulay aron mopahulay kamo. Mao kini ang dili mausab nga kasugoan alang kaninyo. **32** Ang labaw nga pari ang dihogan ug pilion aron mahimong labaw nga pari sa dapit sa iyang amahan, kinahanglan magbuhat niini nga pagbalaan ug mosul-ob sa lino nga mga bisti, nga mao ang balaang mga bisti. **33** Kinahanglan nga ibalaan niya ang labing balaan nga dapit; kinahanglan nga ibalaan niya ang tolda nga tagboanan ug ang halaran, ug kinahanglan magbuhat siya ug kapasayloan alang sa mga pari ug alang sa tibuok katawhan. **34** Mao kini ang dili mausab nga kasugoan alang kaninyo, sa pagbuhat sa kapasayloan alang sa katawhan sa Israel tungod sa tanan nilang mga sala, makausa sa matag tuig." Gibuhat kini ingon nga si Yahweh ang nagmando kang Moises.

17 Nakigsulti si Yahweh kang Moises, nga nag-ingon, **2** "Sultihi si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki, ug ang tibuok katawhan sa Israel. Isulti kanila kung unsa ang gimando ni Yahweh: **3** 'Si bisan kinsa nga tawo nga gikan sa Israel nga moihaw ug baka, karnero o kanding sulod sa kampo, o moihaw niini gawas sa kampo, aron ihalad kini— **4** kung dili niya kini dad-on sa ganghaan sa tolda nga tagboanan aron ihalad kini ingon nga halad ngadto kang Yahweh sa atubangan sa iyang tabernakulo, kanang tawhana sad-an sa pagpatay. Nakaula siya ug dugo, ug kanang tawhana kinahanglan papahawaon gikan sa iyang mga katawhan. **5** Ang katuyoan niini nga sugo aron nga dad-on sa katawhan sa Israel ang ilang mga halad kang Yahweh didto sa ganghaan sa tolda nga tagboanan, ngadto sa pari aron ihalad ingon nga mga halad sa pakigdait ngadto kang Yahweh, kay sa paghalad sa mga halad didto sa kapatagan. **6** Iwisikwisik sa pari ang dugo ngadto sa halaran ni Yahweh nga atua sa ganghaan sa tolda nga tagboanan; sunogon niya ang tambok niini aron makahatag ug kahumot alang kang Yahweh. **7** Kinahanglan nga dili gayod ihalad sa katawhan ang ilang mga halad ngadto sa mga diosdios nga kanding, kay mahisama sila sa mga nagbaligya ug dungog. Mao kini ang dili mausab nga kasugoan alang kanila hangtod pa sa ilang mga kaliwatan. **8** Kinahanglan sultihan mo sila, 'Si bisan kinsa nga tawo sa Israel, o si bisan kinsa nga langyaw nga nagpuyo uban kanila, nga maghalad ug halad sinunog o sakripisyo **9** ug wala kini dad-a sa ganghaan sa tolda nga tagboanan aron mahalad kini ngadto kang Yahweh, kanang tawhana kinahanglan hinginlan gikan sa iyang katawhan. **10** Kung adunay tawo sa panimalay sa Israel, o si bisan kinsa nga langyaw nga nagpuyo uban kanila nga mokaon ug dugo, atubangon ko kanang tawo nga nagkaon ug dugo ug papahawaon ko siya gikan sa iyang katawhan. **11** Kay ang kinabuhi sa mga mananap anaa man sa dugo. Gihatag ko kining dugo kaninyo aron sa pagbalaan ibabaw sa halaran alang sa inyong mga kinabuhi, tungod kay mao kini ang dugo nga nagbuhat sa kapasayloan, kay mao kini ang dugo nga nagpasaylo alang sa kinabuhi. **12** Busa sultihan ko ang katawhan sa Israel nga kinahanglan wala gayod usa kaninyo ang mokaon ug dugo, bisan paman ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo. **13** Si bisan kinsa sa katawhan sa Israel, o bisan kinsa nga mga langyaw nga nagpuyo uban kanila, nga mangayam ug moihaw ug mananap o langgam aron kaonon, kinahanglan paagason nianang tawhana ang dugo ug tabonan kini ug yuta. **14** Kay ang kinabuhi sa matag binuhat anaa sa dugo. Mao kana nga moingon ako sa katawhan sa Israel, "Kinahanglan nga dili gayod kamo mokaon ug dugo sa bisan unsang binuhat, kay ang kinabuhi sa matag buhing binuhat anaa sa dugo. Si bisan kinsa nga mokaon niini kinahanglan papahawaon." **15** Ang matag tawo nga mokaon sa mananap nga namatay o gikuniskunis sa ihalas nga mga mananap, bisan paman kanang tawhana lumolupyo nianang dapita o langyaw nga nagpuyo uban kaninyo, kinahanglan labhan niya ang iyang mga bisti ug maligo, ug hugaw siya hangtod sa pagkagabii. Unya mamahinlo na usab siya. **16** Apan kung dili niya labhan ang iyang mga bisti o maligo, nan mag-antos siya sa iyang pagkasad-an.'"

18 Nakigsulti si Yahweh kang Moises nga miingon, **2** "Pagpakigsulti sa katawhan sa Israel ug sultihi sila,

'Ako si Yahweh ang inyong Dios. **3** Kinahanglan nga dili ninyo buhaton ang mga butang nga ginabuhat sa katawhan sa Ehipto, nga gipuy-an ninyo kaniadto. Kinahanglan nga dili ninyo buhaton ang mga butang nga ginabuhat sa katawhan sa Canaan, sa yuta diin dad-on ko kamo. Ayaw pagsunod sa ilang mga naandan. **4** Kinahanglan buhaton ninyo ang akong mga balaod, ug kinahanglan tumanon ninyo ang akong mga mando, aron magalakaw kamo niini, tungod kay ako si Yahweh nga inyong Dios. **5** Busa kinahanglan nga tumanon ninyo ang akong mga kasugoan ug ang akong mga balaod. Kung tumanon kini sa tawo, mabuhi siya tungod niini. Ako si Yahweh. **6** Kinahanglan nga walay si bisan kinsa ang makighilawas sa iyang paryente. Ako si Yahweh. **7** Ayaw pakaulawi ang inyong amahan pinaagi sa pagpakighilawas sa inyong inahan. Siya ang inyong inahan! Kinahanglan dili ninyo siya pakaulawan. **8** Ayaw pagpakighilawas sa bisan kinsa sa mga asawa sa inyong amahan; kinahanglan nga dili mo pakaulawan ang inyong amahan sa sama niana. **9** Ayaw pagpakighilawas sa bisan kinsa sa inyong igsoong babaye, bisan pa kung anak siya nga babaye sa inyong amahan o anak nga babaye sa inyong inahan, bisan pa kung nagdako siya sa inyong panimalay o halayo man kaninyo. Kinahanglan nga dili kamo makighilawas sa inyong mga igsoong babaye. **10** Ayaw pagpakighilawas sa inyong apo nga babaye nga anak sa inyong anak nga lalaki o sa inyong apo nga babaye nga anak sa inyong anak nga babaye. Makauulaw kini alang kaninyo. **11** Ayaw pagpakighilawas sa anak nga babaye sa asawa sa inyong amahan, nga gipakatawo sa kaugalingon ninyong amahan. Igsoon ninyo siya nga babaye, ug kinahanglan nga dili kamo makighilawas kaniya. **12** Ayaw pagpakighilawas sa inyong iyaan nga igsoon sa inyong amahan. Tungod kay duol siya nga kadugo sa inyong amahan. **13** Ayaw pagpakighilawas sa imong iyaan nga igsoon sa inyong inahan, tungod kay duol siya nga kadugo sa inyong inahan. **14** Ayaw pakaulawi ang inyong uyoan nga igsoon sa inyong amahan pinaagi sa pagpakighilawas sa iyang asawa. Ayaw pagpaduol kaniya alang niana nga katuyoan; iyaan ninyo siya. **15** Ayaw pagpakighilawas sa inyong umagad nga babaye. Asawa siya sa inyong anak nga lalaki; ayaw pagpakighilawas kaniya. **16** Ayaw pagpakighilawas sa asawa sa inyong igsoong lalaki; ayaw siya pakaulawi pinaagi niiini. **17** Ayaw pagpakighilawas sa usa ka babaye ug sa iyang anak nga babaye, o sa iyang apo nga babaye nga anak sa iyang anak nga lalaki o sa iyang apo nga anak sa iyang anak nga babaye. Duol sila nga kadugo niya, ug ang pagpakighilawas kanila daotan. **18** Ayaw pagpakigminyo sa igsoong babaye sa inyong asawa ingon nga ikaduhang asawa ug ayaw pagpakighilawas kaniya samtang buhi pa ang una ninyong asawa. **19** Ayaw pagpakighilawas sa babaye nga gidugo. Hugaw siya nianang panahona. **20** Ayaw pagpakighilawas sa asawa sa inyong silingan ug hugawan ang inyong kaugalingon uban kaniya niini nga paagi. **21** Kinahanglan nga dili ninyo itugyan ang bisan kinsa sa inyong mga anak aron nga sunogon sila, aron nga ihalad ninyo sila ngadto kang Molech, tungod kay kinahanglan nga dili gayod ninyo pasipalaan ang ngalan sa inyong Dios. Ako si Yahweh. **22** Ayaw pagpakighilawas sa isigka-lalaki ug sa isigka-babaye. Daotan kini. **23** Ayaw pagpakighilawas sa bisan unsa nga mananap ug hugawan ang inyong kaugalingon niini. Walay babaye nga gitugotan nga makighilawas sa bisan unsa nga mananap. Usa kini ka pagtuis. **24** Ayaw hugawi ang inyong kaugalingon sa bisan unsa niini nga mga pamaagi, kay niining tanang pamaagi nahugawan ang kanasoran, ang kanasoran nga akong gipapahawa sa wala pa kamo. **25** Nahimong mahugaw ang yuta, busa silotan ko ang ilang sala, ug gisuka sa yuta ang mga lumolupyo niini. **26** Busa, Kamo, kinahanglan nga magtuman sa akong mga mando ug kasugoan, ug kinahanglan nga dili kamo magbuhat ug bisan unsa niining mahugaw nga mga butang, bisan pa man ang natawo sa pagka-Israelita ni ang langyaw nga mipuyo uban kaninyo. **27** Kay mao kini ang pagkadaotan nga gihimo sa katawhan nga nagpuyo sa yuta, kadtong nagpuyo dinhi sa wala pa kamo, ug karon nahugawan ang maong yuta. **28** Busa pag-amping aron dili usab kamo isuka sa yuta human ninyo kini gihugawan, sama sa pagsuka niini sa katawhan nga nag-una kaninyo. **29** Si bisan kinsa ang magabuhat niining mahugaw nga mga butang, papahawaon gikan sa ilang katawhan ang mga tawo nga nagabuhat sa maong butang. **30** Busa kinahanglan nga tipigan ninyo ang akong mando nga dili magbuhat sa bisan unsa niining mahugaw nga naandan nga ginabuhat dinhi sa wala pa kamo, aron nga dili ninyo mahugawan ang inyong kaugalingon pinaagi niini. Ako si Yahweh ang inyong Dios.'"

19 Nagkigsulti si Yahweh kang Moises, nga miingon, **2** "Pakigsulti sa tanang pundok sa katawhan sa Israel ug sultihi sila, 'Pagpakabalaan kamo, kay ako si Yahweh nga inyong Dios balaan man. **3** Kinahanglan nga motahod ang matag usa sa iyang inahan ug sa iyang amahan, ug kinahanglan tipigan ninyo ang akong Adlaw nga Igpapahulay. Ako si Yahweh ang inyong Dios. **4** Ayaw kamo pag-adto sa walay pulos nga mga diosdios, ni sa paghimo ug mga dios nga hinimo sa puthaw. Ako si Yahweh ang inyong Dios. **5** Sa dihang maghalad kamo ngadto kang Yahweh ug halad sa pakigdait, kinahanglan maghalad kamo niini aron nga madawat kamo. **6** Kinahanglan nga kaonon kini sa samang adlaw nga gihalad kini, o sa pagkasunod adlaw. Kung adunay mahibilin niini hangtod sa ikatulo ka adlaw, kinahanglan nga

sunogon kini. 7 Kung gikaon kining tanan sa ikatulo nga adlaw, hugaw na kini. Kinahanglan dili na kini dawaton, 8 apan ang tanan nga mikaon niini kinahanglan manubag sa iyang kaugalingong sala tungod kay wala niya tahora kung unsa ang balaan alang kang Yahweh. Kinahanglan papahawaon kanang tawhana gikan sa iyang katawhan. 9 Sa dihang mag-ani kamo sa abot sa inyong yuta, ayaw ninyo hutda pag-ani ang anaa sa mga kilid sa uma, ni tigomon ang tanang abot sa inyong naani. 10 Kinahanglan nga dili ninyo hutdon pagtigom ang ubas gikan sa inyong parasan, ni ang pagpamunit sa mga ubas nga nangahulog sa yuta sa inyong parasan. Kinahanglan ibilin ninyo kini alang sa mga kabos ug alang sa mga langyaw. Ako si Yahweh ang inyong Dios. 11 Ayaw pangawat. Ayaw pamakak. Ayaw panglimbong sa usag-usa. 12 Ayaw panaad ug dili tinuod pinaagi sa akong ngalan ug pasipalaan ang ngalan sa inyong Dios. Ako si Yahweh. 13 Ayaw daogdaoga ang inyong silingan o ayaw pangawat kaniya. Kinahanglan nga dili magpabilin diha kaninyo ang bayad sa inyong mga sinuholan sa tibuok gabii hangtod sa pagkabuntag. 14 Ayaw tungloha ang bungol o pagbutang ug mapandolan sa buta. Hinuon, kinahanglan nga kahadlokan ninyo ang inyong Dios. Ako si Yahweh. 15 Ayaw paghimo ug sayop nga paghukom. Kinahanglan nga dili kamo magpakita nga pinalabi ang usa ka tawo tungod kay siya kabos, ug kinahanglan nga dili kamo magpakita nga pinalabi ang usa ka tawo tungod kay mahinungdanon siya. Hinunoa, hukmi ang inyong silingan nga makatarunganon. 16 Ayaw paglakawlakaw ug ipanabi ang dili tinuod diha sa inyong katawhan, apan tinguha ang pagpanalipod sa kinabuhi sa inyong silingan. Ako si Yahweh. 17 Ayaw dumti ang inyong igsoon diha sa inyong kasingkasing. Kinahanglan badlongon ninyo nga matinud-anon ang inyong silingan aron dili ka makaambit sa iyang sala. 18 Ayaw panimalos o pagkupot ug bisan unsang kaligutgot batok kang bisan kinsa sa inyong katawhan, apan higugmaa hinuon ang inyong silingan sama sa inyong kaugalingon. Ako si Yahweh. 19 Kinahanglan tipigan mo ang akong mga mando. Ayaw sulayi sa pagpahabal ang inyong mga hayop sa laing matang sa mga hayop. Ayaw sagola ang duha ka managlahi nga mga binhi sa dihang itanom kini sa inyong uma. Ayaw pagsul-ob ug bisti nga giusa sa paghimo gamit ang duha ka matang sa kasangkapan. 20 Si bisan kinsa ang nakighilawas sa ulipong babaye nga gisaad ngadto sa usa ka pamanhunon, apan wala siya gilukat o gihatagan ug kagawasan, kinahanglan nga silotan sila. Kinahanglan nga dili sila patyon tungod kay dili man gawasnon ang babaye. 21 Kinahanglan dad-on sa lalaki ang iyang halad sa pagkasad-an ngadto kang Yahweh didto sa ganghaan sa toldang tagboanan- usa ka nating karnero ingon nga halad sa pagkasad-an. 22 Unya himoon sa pari ang kapasayloan alang kaniya pinaagi sa nating karnero alang sa halad sa pagkasad-an sa atubangan ni Yahweh, alang sa sala nga iyang nabuhat. Unya mapasaylo ang sala nga iyang gibuhat. 23 Sa dihang makaabot na kamo ngadto sa yuta ug magtanom sa tanang matang sa mga kahoy nga mamunga, kinahanglan nga pasagdan ninyo ang bunga niini ingon nga ginadili nga kan-on. Kinahanglan nga idili kaninyo ang bunga niini sulod sa tulo ka tuig. Kinahanglan nga dili kini kaonon. 24 Apan balaanon ang tanang bunga sa ikaupat nga tuig, usa kini ka halad sa pagdayeg kang Yahweh. 25 Makahimo na kamo sa pagkaon sa bunga sa ikalima nga tuig, sa paghulat niini aron mamunga ug daghan ang mga kahoy. Ako si Yahweh ang inyong Dios. 26 Ayaw pagkaon ug bisan unsa nga karne nga aduna pay dugo niini. Ayaw pagpakisayod sa mga espiritu mahitungod sa umaabot, ug ayaw pagbaton ug gahom-gahom aron sa pagdumala sa uban. 27 Ayaw pagsunod sa mga gibuhat sa mga pagano sama sa pagkiskis sa buhok sa kilid sa inyong ulo o paggupit sa tumoy sa inyong bungot. 28 Ayaw pagsamad-samad sa inyong lawas alang sa mga patay o pagpatato sa inyong lawas. Ako si Yahweh. 29 Ayaw pakaulawi ang inyong anak nga babaye pinaagi sa paghimo kaniya nga tigbaligya ug dungog, o mahimong tigbaligya ug dungog ang tibuok nasod ug mapuno sa pagkadaotan ang yuta. 30 Kinahanglan nga tipigan ninyo ang akong Adlaw nga Igpapahulay ug tahoron ang akong tabernakulo. Ako si Yahweh. 31 Ayaw pag-adto niadtong makihsulti sa mga patay o sa mga espiritu. Ayaw sila pangitaa, o mahugawan nila kamo. Ako si Yahweh ang inyong Dios. 32 Kinahanglan nga mobarog kamo atubangan sa mga tawong ubanon na ug tahora ang mga tigulang nga tawo. Kinahanglan mahadlok kamo sa inyong Dios. Ako si Yahweh. 33 Kung nagpuyo uban kaninyo ang usa ka langyaw diha sa inyong yuta, kinahanglan nga dili ninyo siya pasakitan. 34 Ang langyaw nga nagpuyo uban kaninyo kinahanglan nga parihason ninyo sa tawong Israelita nga nagpuyo uban kaninyo, ug kinahanglan nga higugmaon ninyo siya sama sa inyong kaugalingon, tungod kay nahimo kamong mga langyaw sa yuta sa Ehipto. Ako si Yahweh nga inyong Dios. 35 Ayaw paggamit ug sayop nga sukdanan sa dihang magsukod kamo sa gitas-on, sa gibug-aton, o sa gidaghanon. 36 Kinahanglan maggamit kamo ug hustong pangsukod, hustong timbangan, ug hustong Epha ug hustong hin. Ako si Yahweh ang inyong Dios, ang nagpagawas kaninyo sa yuta sa Ehipto. 37 Kinahanglan nga tumanon ninyo ang tanan kong kasugoan ug ang tanan kong mga balaod, ug buhata kini. Ako si Yahweh.'"

20 Nakigsulti si Yahweh kang Moises, nga miingon, 2 "Sultihi ang katawhan sa Israel, 'Si bisan kinsa sa katawhan sa Israel, o si bisan kinsa sa mga langyaw

nga nagpuyo sa Israel nga nagtugyan sa iyang mga anak ngadto kang Molech, kinahanglan nga patyon gayod siya. Kinahanglan nga batoon siya sa katawhan sa maong dapit. **3** Ipahilayo ko ang akong dagway batok nianang tawhana tungod kay gitugyan niya ang iyang anak ngadto kang Molech, tungod niini nahugawan ang akong balaang dapit ug gipasipalaan ang akong balaang ngalan. **4** Kung gipiyong sa katawhan niana nga yuta ang ilang mga mata sa dihang gitugyan niya ang bisan kinsa sa iyang anak ngadto kang Molech, kung dili nila siya patyon, **5** ako mismo ang magpahilayo sa akong panagway batok nianang tawhana ug sa iyang banay, ug wagtangon ko siya ug ang tanan nga nakighilawas sa tigbaligya ug dungog alang kang Molech. **6** Ang nagpakisayod nga tawo ngadto sa mga makasulti sa mga patay o sa makasulti sa mga espiritu maingon nga nakighilawas sila ngadto kanila, atubangon ko kanang tawhana; wagtangon ko siya gikan sa iyang katawhan. **7** Busa paghinlo sa inyong kaugalingon ug pagbalaan, tungod kay ako si Yahweh ang inyong Dios. **8** Kinahanglan nga tipigan ninyo ang akong mga mando ug tumana kini. Ako si Yahweh ang naglain kaninyo ingon nga balaan. **9** Kinahanglan nga patyon gayod ang si bisan kinsa nga magtunglo sa iyang amahan o sa iyang inahan. Gitunglo niya ang iyang amahan o ang iyang inahan, busa sad-an siya ug angay nga mamatay. **10** Ang lalaki nga nanapaw sa asawa sa laing lalaki, si bisan kinsa ang nanapaw sa asawa sa iyang silingan—ang lalaki nga nanapaw ug ang babaye nga nanapaw kinahanglan nga patyon gayod sila. **11** Ang lalaki nga mihigda uban sa asawa sa iyang amahan aron makighilawas kaniya nagpakaulaw sa iyang kaugalingong amahan. Patyon gayod ang anak nga lalaki ug ang asawa sa iyang amahan. Sad-an sila ug angay nga mamatay. **12** Kung ang usa ka lalaki nakighilawas sa iyang umagad nga babaye, silang duha kinahanglan nga patyon gayod. Dili gayod tiaw ang ilang pagpakasala. Sad-an sila ug angay nga mamatay. **13** Kung ang lalaki nakighilawas sa isigka-lalaki, maingon man ang isigka-babaye, nakabuhat sila sa butang nga mahugaw. Kinahanglan nga patyon gayod sila. Sad-an sila ug angay nga mamatay. **14** Kung ang lalaki nakigminyo sa usa ka babaye ug minyoan usab niya ang inahan niini, daotan kini. Kinahanglan nga sunogon sila, siya ug ang mga babaye, aron walay daotan diha kaninyo. **15** Kung ang usa ka lalaki nakighilawas sa mananap, kinahanglan nga patyon gayod siya, ug kinahanglan nga patyon ninyo ang mananap. **16** Kung ang usa ka babaye nga nakighilawas sa bisan unsa nga mananap, kinahanglan nga patyon ninyo ang babaye ug ang mananap. Sad-an sila ug angay nga mamatay. **17** Kung ang usa ka lalaki nakighilawas sa iyang igsoong babaye, bisan anak kini nga babaye sa iyang amahan o anak nga babaye sa iyang inahan—kung nakighilawas siya kaniya ug ang babaye kaniya, makauulaw kini nga butang. Pagawagtangon sila gikan sa presensya sa ilang katawhan, tungod kay nakighilawas siya sa iyang igsoong babaye. Manubag siya sa iyang sala. **18** Kung ang usa ka lalaki nakighilawas sa usa ka babaye sa panahon nga gidugo siya, giablihan niya ang pag-agas sa iyang dugo, ang tinubdan sa iyang dugo. Pagawagtangon ang lalaki ug ang babaye gikan sa ilang katawhan. **19** Ayaw pakighilawas sa inyong iyaan nga igsoon sa inyong inahan, o sa inyong iyaan nga igsoon sa inyong amahan, tungod kay mapakaulawan ninyo ang inyong kadugo. Manubag kamo sa inyong kaugalingong sala. **20** Kung ang usa ka lalaki nakighilawas sa iyang iyaan, wala niya tahora ang iyang uyoan. Sa dihang mamatay sila, pagasilotan ko sila, ug sa dihang mamatay sila, kuhaon ko ang bisan unsa nga mapanunod sa ilang mga anak nga ilang madawat gikan sa ilang mga ginikanan. **21** Kung minyoan sa usa ka lalaki ang asawa sa iyang igsoon samtang buhi pa ang iyang igsoong lalaki, usa kana ka pagpakaulaw. Wala niya tahora ang iyang igsoong lalaki, ug pagakuhaon ko gikan sa ilang mga anak ang bisan unsa nga katigayonan nga ilang mapanunod gikan sa ilang mga ginikanan. **22** Busa kinahanglan nga tipigan ninyo ang tanan nakong balaod ug kasugoan; kinahanglan nga tumanon ninyo kini aron dili kamo isuka sa yuta nga akong pagadad-an kaninyo nga inyong puy-an. **23** Kinahanglan nga dili kamo maglakaw sa naandan sa mga nasod nga akong papahawaon sa inyong atubangan, kay gibuhat nila kining tanang mga butang, ug gikaligutgotan ko sila. **24** Nag-ingon ako kaninyo, “Mapanunod ninyo ang ilang yuta; ihatag ko kini kaninyo aron panag-iyahon, usa ka yuta nga nagdagayday sa gatas ug dugos. Ako si Yahweh ang inyong Dios, nga naglain kaninyo gikan sa ubang katawhan. **25** Busa kinahanglan nga ilhon ninyo ang hinlo ug ang mahugaw nga mga mananap, ug mahugaw ug ang hinlo nga mga langgam. Kinahanglan nga dili ninyo hugawan ang inyong kaugalingon sa mahugaw nga mga mananap o sa mga langgam o sa bisan unsa nga mga mananap nga nagakamang sa yuta, nga akong gilain ingon nga mahugaw gikan kaninyo. **26** Kinahanglan nga magbalaan kamo, kay ako, si Yahweh, balaan man, ug ako ang naglain kaninyo gikan sa ubang katawhan, tungod kay nahisakop man kamo kanako. **27** Ang usa ka lalaki o babaye nga nakigsulti sa mga patay o nakigsulti sa mga espiritu kinahanglan nga patyon gayod. Kinahanglan nga batoon sila. Sad-an sila ug angay nga mamatay.”'

21 Miingon si Yahweh kang Moises: “Pakigsulti sa mga pari, ang mga anak nga lalaki ni Aaron, ug sultihi sila, 'Walay bisan usa kaninyo nga maghugaw sa iyang kaugalingon sa paghikap niadtong namatay taliwala sa iyang

katawhan, 2 gawas sa iyang suod nga mga paryente—sa
iyang inahan, sa iyang amahan, sa iyang anak nga lalaki,
sa iyang anak nga babaye, sa iyang igsoon nga lalaki, 3 o
sa iyang igsoong babaye nga ulay nga nagsalig pa kaniya,
tungod kay wala pa siyay bana—kay alang kaniya mahimo
niyang hugawan ang iyang kaugalingon. 4 Apan kinahanglan
nga dili niya hugawan ang iyang kaugalingon alang sa ubang
mga paryente ug tungod niini mahugawan niya ang iyang
kaugalingon. 5 Kinahanglan dili opawan sa mga pari ang
ilang mga ulo o kiskisan ang kilid sa ilang mga balbas, ni
samadsamaran nila ang ilang lawas. 6 Kinahanglan balaan
sila sa atubangan sa ilang Dios ug dili pakaulawan ang
iyang ngalan, tungod kay maghalad ang mga pari sa mga
halad nga kalan-on alang kang Yahweh, ang tinapay sa
ilang Dios. Busa kinahanglan nga balaan ang mga pari.
7 Kinahanglan nga dili sila mangasawa sa mga babaye
nga nagabaligyag dungog ug mga mahugaw, ug dili sila
angay mangasawa sa usa ka babaye nga gibulagan sa
iyang bana, kay gilain sila alang sa ilang Dios. 8 Ilain ninyo
siya, tungod kay siya man ang maghalad sa tinapay ngadto
sa inyong Dios. Kinahanglan balaan siya alang kaninyo,
tungod kay ako, si Yahweh ang nagbalaan kaninyo, tungod
kay balaan man ako. 9 Si bisan kinsa nga anak sa pari nga
babaye nga naghugaw sa iyang kaugalingon pinaagi sa
pagbaligya sa iyang dungog nagpakaulaw sa iyang amahan.
Kinahanglan nga sunogon siya. 10 Ang usa ka labaw nga
pari sa iyang mga igsoong lalaki, kansang ulo gidihogan
sa lana nga igdidihog, ug gibalaan aron sa pagsul-ob sa
pinasahi nga mga bisti sa labawng pari, kinahanglan nga dili
kalkag ang iyang buhok o gision ang iyang mga bisti. 11
Kinahanglan dili siya moadto bisan asa nga adunay mga
patay nga lawas ug maghugaw sa iyang kaugalingon, bisan
pa sa iyang amahan o sa iyang inahan. 12 Kinahanglan nga
dili mobiya ang labawng pari sa balay nga alampoanan sa
tabernakulo o magpasipala sa balay alampoanan sa iyang
Dios, tungod kay gibalaan na siya ingon nga labawng pari
pinaagi sa lana nga igdidihog sa iyang Dios. Kay ako si
Yahweh. 13 Kinahanglan mangasawa ang labawng pari sa
usa ka babayeng ulay. 14 Kinahanglan dili siya mangasawa
ug usa ka balo, sa gibulagan ug bana, o sa babaye nga
nagbaligya ug dungog. Dili siya mangasawa niining mga
matanga sa mga babaye. Makapangasawa lamang siya sa
usa ka ulay nga gikan sa iyang katawhan, 15 aron nga dili
niya mahugawan ang iyang mga anak taliwala sa iyang
katawhan, kay ako si Yahweh, ang nagbalaan kaniya."" 16
Nagsulti si Yahweh kang Moises, nga miingon, 17 "Pakigsulti
kang Aaron ug sultihi siya, 'Si bisan kinsa sa imong kaliwatan
hangtod pa sa ilang mosunod pang kaliwatan nga adunay
ikasaway sa iyang lawas, kinahanglan dili siya moduol
sa paghalad sa kalan-on ngadto sa iyang Dios. 18 Ang
mga tawo ang adunay ikasaway sa lawas kinahanglan dili
moduol kang Yahweh, sama sa tawong buta o tawong dili
makalakaw, tawong piang o daot ang nawong, 19 usa ka
tawong pungkol o putol ang tiil, 20 usa ka tawong buktot
o payat o onano, o usa ka tawong daot ang mga mata, o
adunay sakit, nukahon, kabahongon, kugangon o kadtong
tawo nga kinapon. 21 Wala gayoy tawo diha sa kaliwatan ni
Aaron ang pari nga adunay ikasaway sa lawas ang makaduol
aron maghalad sa mga halad sinunog alang kang Yahweh.
Kanang mga tawhana nga adunay ikasaway sa lawas;
kinahanglan dili siya moduol aron maghalad sa tinapay sa
iyang Dios. 22 Makakaon siya sa pagkaon sa iyang Dios,
bisan sa ubang labing balaan o sa ubang balaan. 23 Apan,
dili siya makasulod sa tabil o makaduol sa halaran, tungod
kay aduna may ikasaway sa iyang lawas, aron dili niya
mahugawan ang akong balaang dapit, kay ako si Yahweh,
ang nagbalaan kanila."' 24 Busa gisulti ni Moises kini nga
mga pulong ngadto kang Aaron, ngadto sa iyang mga anak
nga lalaki, ug ngadto sa tibuok katawhan sa Israel.

22 Gisultihan ni Yahweh si Moises, nga nag-ingon, 2
"Pakigsulti kang Aaron ug sa iyang mga anak nga
lalaki, ug sultihi sila nga magpalayo gikan sa balaang mga
butang sa katawhan sa Israel, nga gilain alang kanako.
Kinahanglan dili nila pasipad-an ang akong balaang ngalan.
Ako si Yahweh. 3 Sultihi sila, 'Kung si bisan kinsa sa tibuok
ninyong kaliwatan ang mopaduol sa balaang mga butang
nga gihalad sa katawhan sa Israel alang kang Yahweh,
samtang hugaw pa siya, kinahanglan kanang tawhana
hinginlan sa akong atubangan: Kay ako si Yahweh. 4 Walay
kaliwat ni Aaron nga adunay makatakod nga sakit sa panit,
o adunay sakit nga nagaagas sa iyang pribadong bahin
sa lawas, ang makakaon sa bisan unsa nga mga gihalad
ngadto kang Yahweh hangtod nga mahinlo na siya. Si
bisan kinsa ang makahikap sa mga mahugaw pinaagi sa
paghikap sa mga minatay, o makahikap sa usa ka tawo
nga gigawasan ug similya, 5 o makahikap sa bisan unsang
nagakamang nga mananap o tawo nga makapahugaw
kaniya— 6 unya ang pari nga makahikap sa bisan unsang
hugaw dili gayod mahinlo hangtod pagsalop sa adlaw.
Kinahanglan dili siya mokaon sa bisan unsang balaan nga
mga kalan-on, gawas lamang kung ligoan niya ang iyang
lawas. 7 Sa dihang mosalop na ang adlaw, mamahinlo na
siya. Sa pagsalop na sa adlaw makakaon na siya sa mga
butang nga balaan, tungod kay mao man kana ang iyang
kalan-on. 8 Kinahanglan dili siya mokaon sa bisan unsa nga
nakaplagang patay o gitukob sa ihalas nga mga mananap,
kay pinaagi niini mahugawan niya ang iyang kaugalingon.

Ako si Yahweh. 9 Ang mga pari kinahanglan motuman gayod
sa akong mga gipanudlo, kondili mahimo silang sad-an sa
sala ug mamatay sa pagpasipala kanako. Ako si Yahweh
ang nagbalaan kanila. 10 Ang dili sakop sa panimalay sa
pari, lakip ang mga bisita sa pari o iyang sinuholan nga mga
sulugoon, dili makakaon sa bisan unsa nga balaan. 11 Apan
kung paliton sa pari gamit ang iyang kaugalingong salapi
ang mga ulipon, kana nga ulipon makakaon sa mga butang
nga gilain alang kang Yahweh. Ang mga sakop sa panimalay
sa pari ug ang mga ulipon nga nahimugso sa iyang pinuy-
anan, makakaon usab sila uban kaniya gikan niadtong mga
pagkaon. 12 Kung ang babayeng anak sa pari naminyo sa
tawo nga dili pari, dili na siya makakaon pa sa sa balaang
mga halad. 13 Apan kung nabalo na ang babayeng anak
sa pari, o nagbulag na sila sa iyang bana, ug kung wala
siyay anak, ug moipon na siya pagpuyo sa balay sa iyang
amahan sama sa iyang pagkabatan-on, makakaon siya
gikan sa pagkaon sa iyang amahan. Apan dili makakaon
ang dili sakop sa panimalay sa pari sa parianong kalan-on
niini. 14 Kung makakaon ang tawo sa pagkaon nga gihalad
ug wala siya nasayod nga balaan kini, kinahanglan ulian
niya ang pari alang niini; idugang usab niya ang ikalima nga
bahin niini ug iuli kini sa pari. 15 Kinahanglan dili pasipad-
an sa katawhan sa Israel ang mga balaang butang nga
ilang gibayaw ug gihalad ngadto kang Yahweh, 16 ug maoy
hinungdan nga pas-anon nila ang sala nga maoy mohimo
kanila nga sad-an sa pagkaon nga balaang kalan-on, kay
ako si Yahweh ang nagbalaan kanila.'" 17 Gisultihan ni
Yahweh si Moises, nga nag-ingon, 18 "Sultihi si Aaron ug
ang iyang mga anak nga lalaki, ug ang tibuok katawhan sa
Israel. Sultihi sila, 'Bisan kinsa sa mga Israelita, o sa mga
langyaw nga nagpuyo sa Israel, sa dihang maghalad sila
— bisan alang kini sa pagtuman sa panaad, o kinabubut-
on kini nga paghalad, o maghalad sila kang Yahweh sa
halad sinunog, 19 kung ba dawaton kini, kinahanglan
maghalad sila ug laking mananap nga walay ikasaway
gikan sa mga baka, sa mga karnero, o sa mga kanding.
20 Apan kinahanglan nga dili kamo maghalad niadtong
adunay ikasaway. Dili ko gayod kini dawaton gikan kaninyo.
21 Bisan kinsa nga maghalad ug mga halad sa pakigdait
gikan sa panon sa baka o panon sa karnero ngadto kang
Yahweh aron sa pagtuman sa panaad, o kinasingkasing nga
halad, kinahanglan nga walay ikasaway aron dawaton kini.
Kinahanglan walay ikasaway sa mananap. 22 Kinahanglan
dili kamo maghalad ug mga mananap nga buta, piang, o
pungkol, o kalunggohon, nukahon, o sanglahon. Kinahanglan
dili ninyo kini ihalad ngadto kang Yahweh ingon nga usa
ka halad sunogon ibabaw sa halaran. 23 Makahalad kamo
ingon nga kinasingkasing nga paghalad ug nating baka o
nating karnero nga masakiton o ihid, apan ang sama niana
nga halad dili pagadawaton alang sa panaad. 24 Ayaw
kamo paghalad ngadto kang Yahweh ug bisan unsa nga
mananap nga nabun-og, nadugmok, gikuniskunis, o mga
kinapon. Ayaw kini buhata sa inyong yuta. 25 Kinahanglan
dili kamo maghalad ug tinapay sa inyong Dios nga gikan
sa kamot sa usa ka langyaw. Kadtong mga mananap nga
masakiton ug adunay ikasaway niini, dili kini pagadawaton
gikan kaninyo.'" 26 Nagsulti si Yahweh kang Moises ug
miingon, 27 "Sa dihang ipanganak ang laking baka o ang
karnero o ang kanding, kinahanglan magpabilin kini sa iyang
inahan sulod sa pito ka mga adlaw. Unya gikan sa ikawalo
ka adlaw, madawat na kini ingon nga halad alang sa usa ka
halad nga gihimo nga halad sinunog alang kang Yahweh. 28
Ayaw ihawa ang baka o bayeng karnero uban ang nati niini,
sa samang adlaw. 29 Sa dihang maghalad kamo ug halad
sa pagpasalamat kang Yahweh, kinahanglan ihalad ninyo
kini sa maayong pamaagi. 30 Kinahanglan kan-on kini niana
gayong adlawa. Kinahanglan dili magsalin niini hangtod
sa pagkabuntag. Ako si Yahweh. 31 Busa kinahanglan
tipigan ninyo ang akong mga kasugoan ug tumana kini.
Ako si Yahweh. 32 Kinahanglan dili ninyo pasipad-an ang
akong balaang ngalan. Kinahanglan ilhon ako nga balaan sa
katawhan sa Israel. Ako si Yahweh ang nagbalaan kaninyo,
33 ang nagpalingkawas kaninyo sa yuta sa Ehipto aron
mahimo ninyong Dios: Ako si Yahweh."

23 Gisultihan ni Yahweh si Moises: 2 "Sultihi ang katawhan
sa Israel, ug isulti kanila, "Mao kini ang gitakda nga
mga kasaulogan alang kang Yahweh, nga kinahanglan
inyong imantala ingon nga balaan nga mga panagtigom;
mao kini ang mga kasaulogan nga himoon kanunay. 3
Makatrabaho kamo sa unom ka adlaw, apan sa ikapito nga
adlaw mao ang hingpit nga Adlaw nga Igpapahulay, usa ka
balaan nga panagtigom. Kinahanglan dili kamo magtrabaho
tungod kay kini Adlaw nga Igpapahulay alang kang Yahweh
sa tanang mga dapit kung asa kamo nagpuyo. 4 Mao kini
ang gitakda nga mga kasaulogan ni Yahweh, ang balaang
mga panagtigom nga kinahanglan imantala ninyo sa ilang
gitakda nga mga panahon: 5 Sa unang bulan, sa ikanapulo
ug upat ka adlaw sa bulan sa pagsalop sa adlaw, mao ang
kasaulogan sa Pagsaylo ni Yahweh. 6 Sa ikanapulo ug
lima ka adlaw sa sama nga bulan mao ang Kasaulogan
sa Tinapay nga walay patubo alang kang Yahweh. Sa
pito ka mga adlaw makakaon kamo sa tinapay nga walay
patubo. 7 Sa unang adlaw kinahanglan magbalaan kamo
aron magkatigom; dili kamo magbuhat ug bisan unsa sa
inyong naandan nga buluhaton. 8 Maghalad kamo ug halad
nga kalan-on alang kang Yahweh sulod sa pito ka adlaw.
Ang ikapito nga adlaw mao ang gitakda ni Yahweh nga

panagtigom, ug nianang adlawa kinahanglan nga dili kamo magtrabaho sa inyong naandan nga buluhaton.'" 9 Nagsulti si Yahweh kang Moises, nga miingon 10 "Sultihi ang katawhan sa Israel ug isulti kanila, 'Sa dihang mosulod kamo sa yuta nga akong ihatag kaninyo, ug sa dihang moani kamo sa abot niini, nan kinahanglan dad-on ninyo ang usa ka bugkos sa unang abot ngadto sa pari. 11 Ibayaw niya ang binugkos sa atubangan ni Yahweh ug ihalad kini kaniya, kay aron pagadawaton kini gikan kaninyo. Himoon kini pagkaugma human sa Adlawng Igpapahulay nga ibayaw sa pari ug ihalad kini kanako. 12 Sa adlaw sa dihang ibayaw ang binugkos nga uhay ug ihalad kini kanako, kinahanglan ihalad ninyo kanako ang usa ka tuig nga laking karnero ug walay ikasaway isip usa ka halad sinunog kang Yahweh. 13 Ang trigo nga ihalad kinahanglan 2/10 ka ephah sa harina nga gisagolan ug lana, ang halad nga sinunog alang kang Yahweh, aron makahatag sa kahumot, ug ang halad nga ilimnon, ang ikaupat nga bahin sa usa ka hin. 14 Kinahanglan dili kamo mokaon sa tinapay, ni ang sinanlag o hilaw nga uhay, hangtod sa adlaw nga mahalad ninyo kini sa inyong Dios. Dili kini mausab nga balaod alang sa tibuok kaliwatan sa katawhan, sa matag dapit nga inyong puy-an. 15 Magsugod kini sukad sa adlaw human sa Adlawng Igpapahulay—mao kadto ang adlaw nga inyong gidala ang binugkos nga uhay nga halad nga gibayaw—nga nag-ihap hangtod sa pito ka semana. 16 Kinahanglan mag-ihap kamo ug 50 ka adlaw, nga magsulad human sa ikapito nga Adlawng Igpapahulay. Unya kinahanglan maghalad kamo ug mga bag-o nga trigo ngadto kang Yahweh. 17 Pagdala kamo gikan sa inyong pinuy-anan ug duha ka tinapay nga hinimo sa 2/10 ka ephah. Kinahanglan hinimo kini sa maayo nga harina ug linuto nga adunay patubo; mahimo kini nga halad iwarawar sa unang mga abot alang kang Yahweh. 18 Kinahanglan ihalad ninyo ang tinapay uban ang pito ka mga karnero nga nagpanuigon ug usa nga walay ikasaway, usa ka nating baka, ug duha ka laking karnero. Kinahanglan adunay kamoy halad sinunog ngadto kang Yahweh, uban sa ilang halad nga trigo ug ang ilang mga halad nga ilimnon, usa ka halad sinunog nga makahatag ug kahumot alang kang Yahweh. 19 Kinahanglan maghalad kamo ug usa ka laking kanding alang sa sala, ug duha ka turong karnero aron ihalad, isip halad sa pakigdait. 20 Ang pari magbayaw niini uban ang unang abot nga tinapay ngadto sa atubangan ni Yahweh, ug ihalad kini kaniya isip usa ka halad uban ang duha ka karnero. Balaan kini nga mga halad ngadto kang Yahweh alang sa pari. 21 Sa maong adlaw gayod kinahanglan imantala ninyo kini. Adunay balaang panagtigom, ug kinahanglan nga dili kamo magbuhat sa naandan nga buluhaton. Kini ang mapinadayonong balaod sa tibuok pa ninyong kaliwatan sa katawhan sa tanang dapit kung asa kamo nagpuyo. 22 Sa dihang moani kamo sa abot sa inyong yuta, kinahanglan dili ninyo hutdon ug ani ang anaa sa mga daplin sa inyong kaumahan, ug kinahanglan dili ninyo hagdawon ang nahibilin sa inyong ani. Kinahanglan ibilin ninyo kini alang sa kabos ug alang sa langyaw. Ako si Yahweh ang inyong Dios.'" 23 Nakigsulti si Yahweh kang Moises, nga miingon, 24 "Sultihi ang katawhan sa Israel, 'Sa ikapitong bulan, sa unang adlaw nianang bulana mao ang balaang pagpahulay alang kaninyo, usa ka handomanan uban ang pagpatingog sa mga trumpeta, ug ang balaang panagtigom. 25 Kinahanglan dili kamo magbuhat sa naandan ninyong buluhaton, ug kinahanglan maghalad kamo ug halad sinunog ngadto kang Yahweh.'" 26 Unya nagsulti si Yahweh kang Moises, nga miingon, 27 "Karon ang ikapulo nga adlaw niining bulana mao ang Adlaw sa Pagtabon sa sala. Mao kini ang balaang panagtigom, ug kinahanglan magpaubos kamo sa inyong kaugalingon ug maghalad kang Yahweh ug usa ka halad sinunog. 28 Kinahanglan dili kamo magtrabaho niana nga adlaw tungod kay mao kana ang Adlaw sa Pagtabon sa sala, aron sa pagpasaylo sa inyong sala sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios. 29 Si bisan kinsa nga dili magpaubos sa iyang kaugalingon nianang adlawa papahawaon gikan sa iyang katawhan. 30 Si bisan kinsa kadtong nagtrabaho nianang adlawa, ako, si Yahweh, magalaglag kaniya gikan sa iyang katawhan. 31 Kinahanglan dili kamo magbuhat ug bisan unsa nga buluhaton nianang adlawa. Mao kini ang dili mausab nga balaod ngadto sa tibuok ninyong kaliwatan sa katawhan sa tanang dapit kung asa kamo nagpuyo. 32 Kini nga adlaw usa gayod ka Adlawng Igpapahulay alang kaninyo sa balaan nga pagpahulay, ug i[aubos gayod ninyo ang inyong kaugalingon sa ikasiyam nga adlaw sa bulan nianang gabhiona. Gikan sa hapon hangtod sa sunod hapon kinahanglang magbantay kamo sa inyong Adlawng Igpapahulay." 33 Gisultihan ni Yahweh si Moises, nga nag-ingon, 34 "Sultihi ang katawhan sa Israel, 'Sa ika-15 nga adlaw sa ikapito nga bulan mao ang Kasaulogan sa mga Balongbalong alang kang Yahweh. Mahuman kini sulod sa pito ka adlaw. 35 Sa unang adlaw kinahanglan adunay balaang panagtigom. Dili kamo magbuhat sa naandan ninyong buluhaton. 36 Kay sulod sa pito ka adlaw kinahanglan maghalad kamo ug usa ka halad sinunog ngadto kang Yahweh. Sa ikawalo ka adlaw kinahanglan adunay balaang panagtigom, ug maghalad kamo ug halad sinunog kang Yahweh. Mao kini ang balaang panagtigom, ug dili gayod kamo angay magbuhat sa naandan nga buluhaton. 37 Mao kini ang gitakda nga mga kasaulogan alang kang Yahweh, nga kinahanglan ninyong imantala ingon nga balaang mga panagtigom aron maghalad pinaagi sa pagsunog sa halad

ngadto kang Yahweh, ang halad sinunog ug ang halad nga
trigo, mga halad ug mga halad nga ilimnon, ang matag halad
sa iyang kaugalingon nga adlaw. 38 Labot pa ang kasaulogan
sa Adlawng Igpapahulay ni Yahweh ug ang inyong mga gasa,
tanan ninyong mga panaad, ug tanan ninyong kinasingkasing
nga mga halad nga inyong gihatag kang Yahweh. 39 Bahin
sa Kasaulogan sa mga Balongbalong, sa ika-15 ka adlaw
sa ikapito nga bulan, sa dihang tigomon na ninyo ang mga
abot sa inyong yuta, kinahanglan bantayan ninyo kining
kasaulogan alang kang Yahweh sulod sa pito ka adlaw. Sa
unang adlaw mao ang balaang pagpahulay, ug ang ikawalo
nga adlaw usab ang balaang pagpahulay. 40 Sa unang
adlaw kinahanglan magkuha kamo ug maayong bunga sa
kahoy, mga palwa sa palmera, ug mga sanga sa kahoy nga
daghang mga dahon, mga tanom daplin sa kasapaan, ug
paglipay kamo atubangan ni Yahweh nga inyong Dios sulod
sa pito ka adlaw. 41 Kay sulod sa pito ka adlaw sa matag
tuig, kinahanglan magsaulog kamo niining kasaulogan alang
kang Yahweh. Mao kini ang dili mausab nga balaod sa
tibuok ninyong kaliwatan sa tanang dapit kung asa kamo
nagpuyo. Kinahanglan saulogon ninyo kining kasaulogan
sa ikapito nga bulan. 42 Magpuyo kamo sa gamay nga
balongbalong sulod sa pito ka adlaw. Tanang Israelita nga
gipanganak sa Israel kinahanglang magpuyo sa gagamay
nga balongbalong sulod sa pito ka adlaw, 43 aron nga
ang inyong kaliwatan, ug ang mosunod pa nga kaliwatan,
makahibalo kung giunsa ko pagpalingkawas ang katawhan
sa Israel sa yuta sa Ehipto. Ako si Yahweh nga inyong Dios.'"
44 Niining paagiha, gipahibalo ni Moises ang katawhan sa
Israel sa gitakda nga mga kasaulogan alang kang Yahweh.

24 Nakigsulti si Yahweh kang Moises, nga nag-ingon, 2
"Mandoi ang katawhan sa Israel nga magdala ug lunsay
nga lana nga gipuga gikan sa olibo aron gamiton sa lampara,
aron magpadayon ang pagsiga sa lampara. 3 Sa gawas sa
tabil sa atubangan sa kasugoan sa tolda nga tagboanan,
kinahanglan kanunay pasigaon ni Aaron ang lampara, gikan
sa gabii hangtod sa pagkabuntag, sa atubangan ni Yahweh.
Makanunayon kini nga kasugoan ngadto sa kaliwatan sa
inyong katawhan. 4 Kinahanglan kanunay pasigaon sa labaw
nga pari ang lampara sa atubangan ni Yahweh, ang mga
lampara nga anaa sa tungtonganan nga lunsayng bulawan.
5 Kinahanglan magkuha ka ug maayong harina ug pagluto
ug dose ka tinapay gamit kini. Kinahanglan adunay 2/10 ka
epha sa matag tinapay. 6 Unya kinahanglan nga ibutang
mo kini sa duha ka laray, unom sa matag laray, diha sa
lamisa nga lunsayng bulawan sa atubangan ni Yahweh. 7
Kinahanglan nga butangan mo ug lunsayng insenso ang
matag laray sa mga tinapay ingon nga pagpaila sa halad.
Pagasunogon kini nga insenso alang kang Yahweh. 8 Sa
matag Adlaw nga Igpapahulay kinahanglan ilain kanunay
sa labaw nga pari ang tinapay sa atubangan ni Yahweh
nga gikan sa katawhan sa Israel, ingon nga timailhan sa
walay kataposan nga kasabotan. 9 Kini nga halad alang
kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, ug kaonon nila
kini didto sa balaan nga dapit, kay kini nga bahin gikan sa
mga halad nga sinunog ngadto kang Yahweh." 10 Karon
nahitabo nga ang anak nga lalaki sa babaye nga Israelita,
nga ang amahan usa ka Ehiptohanon nga nagpuyo uban sa
katawhan sa Israel. Kini nga anak nga lalaki sa babaye nga
Israelita nakigbatok sa tawo nga Israelita diha sa kampo. 11
Gipasipad-an sa anak nga lalaki sa babaye nga Israelita ang
ngalan ni Yahweh ug gitunglo ang Dios, busa gidala siya sa
katawhan ngadto kang Moises. Ang ngalan sa iyang inahan
mao si Shelomit, ang anak nga babaye ni Dibri nga gikan
sa tribo ni Dan. 12 Gibilanggo nila siya hangtod nga isulti
ni Yahweh ang iyang kabubut-on ngadto kanila. 13 Unya
nakigsulti si Yahweh kang Moises, nga nag-ingon, 14 "Dad-a
ang tawo nga nagtunglo sa Dios ngadto sa gawas sa kampo.
Ang tanang nakadungog kaniya kinahanglan motapion sa
ilang mga kamot diha sa iyang ulo, ug unya kinahanglan
nga batohon siya sa tanang katawhan. 15 Kinahanglan
nga ipasabot ug isulti nimo ngadto sa katawhan sa Israel,
'Si bisan kinsa nga magtunglo sa iyang Dios kinahanglan
manubag sa iyang sala. 16 Siya nga magpasipala sa ngalan
ni Yahweh kinahanglan nga pagapatyon gayod. Kinahanglan
nga batohon siya sa tanang katawhan, bisan kon siya usa
ka langyaw o taga-Israel. Kung adunay magpasipala sa
ngalan ni Yahweh, kinahanglang patyon gayod siya. 17
Kung adunay makapatay ug laing tawo, kinahanglan nga
patyon usab siya. 18 Kung adunay tawo nga makapatay
ug mananap sa laing tawo, kinahanglan bayaran niya kini,
kinabuhi alang sa kinabuhi. 19 Kung nakapasakit si bisan
kinsa sa iyang isigkatawo, kinahanglan nga buhaton usab kini
ngadto kaniya sama sa iyang gibuhat sa iyang isigkatawo:
20 ang nabalian alang sa nabalian, ang mata alang sa mata,
ang ngipon alang sa ngipon. Kay siya ang hinungdan sa
pagkabalda sa usa ka tawo, busa kinahanglan nga buhaton
usab kini ngadto kaniya. 21 Si bisan kinsa nga makapatay
ug mananap kinahanglan bayaran niya kini, ug si bisan
kinsa nga makapatay ug tawo kinahanglan patyon gayod.
22 Kinahanglan aduna kamoy managsamang balaod alang
sa mga langyaw ug sa taga-Israel, kay ako si Yahweh ang
inyong Dios.'" 23 Busa nakigsulti si Moises sa katawhan sa
Israel, ug gidala sa katawhan sa gawas sa kampo ang tawo
nga nagtunglo kang Yahweh. Gibato nila siya. Gituman sa
katawhan sa Israel ang gimando ni Yahweh ngadto kang
Moises.

25 Nakigsulti si Yahweh kang Moises didto sa Bukid sa Sinai, nga nag-ingon, **2** "Pakigsulti sa katawhan sa Israel ug ingna sila, 'Sa dihang didto na kamo sa yuta nga ihatag ko kaninyo, ang maong yuta kinahanglan nga matipigan sa Adlaw nga Igpapahulay alang kang Yahweh. **3** Kinahanglan magtanom kamo sa inyong uma sulod sa unom ka tuig, ug kinahanglan nga pul-ongan ninyo ang inyong kaparasan sulod sa unom ka tuig ug tigomon ang abot. **4** Apan sa ikapito nga tuig, kinahanglan nga papahulayon ang yuta, sa adlaw nga Igpapahulay alang kang Yahweh. Kinahanglan dili ninyo tamnan ang inyong uma o pul-ongan ang inyong kaparasan. **5** Kinahanglan dili ninyo anihon ang bisan unsa nga nanurok human sa pag-ani niini ug kinahanglan dili ninyo pupoon ang bisan unsa nga ubas nga mamunga diha sa wala mapul-ongan nga kaparasan. Mao kini ang tuig sa pagpahulay sa yuta. **6** Bisan unsa nga moturok panahon sa tuig sa Adlaw nga Igpapahulay mahimong pagkaon alang kaninyo. Kamo, ang inyong mga sulugoon nga lalaki ug babaye, ang inyong sinuholan nga mga sulugoon ug ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo makatigom ug pagkaon, **7** ug ang inyong kahayopan ug ang ihalas nga mga mananap makakaon usab sa bisan unsa nga abot sa kaumahan. **8** Kinahanglan mag-ihap kamo ug pito ka Adlaw nga Igpapahulay sa matag tuig, mao kana, ang pito ka pilo sa pito ka tuig, aron adunay pito ka Adlaw nga Igpapahulay, sulod sa 49 ka katuigan. **9** Unya kinahanglan nga patingogon ninyo sa makusog ang trumpeta bisan asa sa ikanapulo nga adlaw sa ikapito nga bulan. Sa Adlaw sa Kapasayloan kinahanglan patingogon ninyo ang trumpeta sa tibuok ninyong kayutaan. **10** Kinahanglan ilain ninyo ang ika-50 nga tuig alang kang Yahweh ug imantala ang kagawasan sa tibuok kayutaan ngadto sa tanang lumolupyo niini. Mao kini ang Kagawasan ug Pag-uli alang kaninyo, diin ang kabtangan ug ang mga sulugoon kinahanglan mahibalik sa ilang mga panimalay. **11** Mahimong Kagawasan ug pag-uli alang kaninyo ang ika-50 ka tuig. Kinahanglan dili kamo magtanom o mag-ani sa abot. Kaon sa bisan unsa nga moturok niini, ug tigoma ang mga ubas nga mamunga sa wala napul-ongan nga kaparasan. **12** Kay mao kini ang Kagawasan ug Pag-uli, diin balaan alang kaninyo. Kinahanglan mokaon kamo sa abot nga moturok niini diha sa kaumahan. **13** Kinahanglan ibalik ninyo sa matag usa ang kabtangan nga iyang gipanag-iya niining tuig sa Kagawasan ug Pag-uli. **14** Kung mobaligya kamo ug yuta ngadto sa inyong isigkatawo o mopalit ug yuta gikan sa inyong isigkatawo, kinahanglan dili kamo manikas o manglimbong sa usag-usa. **15** Kung magpalit kamo ug yuta sa inyong isigkatawo, timan-i ang mga katuigan ug ang mga tanom nga mahimong abot hangtod sa sunod nga Kagawasan ug Pag-uli. Kinahanglan nga motimaan usab ang inyong isigkatawo nga nagbaligya sa yuta. **16** Taas ang kantidad sa yuta kung dugay pa ang tuig sa sunod nga Kagawasan ug Pag-uli, ug barato ang kantidad kung duol na ang tuig sa sunod nga Kagawasan ug Pag-uli, tungod kay ang panahon sa pag-ani sa yuta maghatag sa abot alang sa bag-ong tag-iya gipasikad sa panahon sa katuigan sa dili pa ang sunod nga Kagawasan ug Pag-uli. **17** Kinahanglan dili kamo manikas o manglimbong sa usag-usa; hinuon, kinahanglan nga pasidunggan ninyo ang inyong Dios, kay ako si Yahweh ang inyong Dios. **18** Busa kinahanglan nga tumanon ninyo ang akong mga kasugoan, tipigi ang akong mga balaod, ug tumana kini. Unya mopuyo kamo diha sa yuta nga malinawon. **19** Magahatag ug abot ang yuta, ug mangabusog kamo sa pagkaon ug mopuyo nga malinawon. **20** Moingon kamo, "Unsa man ang atong kaonon sa panahon sa ikapito nga tuig? Tan-awa, dili kita makatanom o makatigom sa atong abot." **21** Mandoan ko ang akong panalangin nga modangat kaninyo sulod sa unom ka tuig, ug magahatag kini ug igong abot alang sa tulo ka tuig. **22** Makatanom kamo sa ikawalo nga tuig ug magpadayon sa pagkaon gikan sa abot sa nauna nga katuigan ug sa natigom nga pagkaon. Hangtod nga moabot ang pag-ani sa ikasiyam nga tuig, makakaon na kamo gikan sa panalangin nga natigom sa nilabay nga katuigan. **23** Kinahanglan dili ibaligya ang yuta ngadto sa lain, tungod kay akoa ang yuta. Mga langyaw kamong tanan ug kasamtangang namuyo sa akong yuta. **24** Kinahanglan nga mosubay kamo sa husto nga paglukat alang sa tanang yuta nga inyong naangkon; kinahanglan nga tugotan ninyo nga lukaton sa panimalay nga inyong gipalitan ang yuta. **25** Kung nahimong kabos ang inyong isigka-Israelita ug maoy hinungdan nga ibaligya niya ang pipila sa iyang kabtangan, unya ang labing duol niyang kadugo makahimo sa paglukat sa iyang kabtangan nga gibaligya kaninyo. **26** Kung walay paryente ang tawo nga makalukat sa iyang kabtangan, apan kung nagmauswagon na siya ug makahimo na sa paglukat niini, **27** unya ihapon niya ang katuigan sukad nga nabaligya ang yuta ug bayaran niya ang kulang ngadto sa tawo nga iyang gibaligyaan niini. Unya iya kining mapanag-iya pagbalik. **28** Apan kung dili siya makahimo sa paglukat sa yuta alang kaniya, nan magpabilin ang pagpanag-iya sa yuta nga iyang gibaligya ngadto sa nakapalit niini hangtod nga moabot ang tuig sa Kagawasan ug Pag-uli. Sa tuig sa Kagawasan ug pag-uli, mahibalik ang yuta ngadto sa tawo nga nagbaligya niini, ug mahibalik ang kabtangan ngadto sa tinuod nga tag-iya. **29** Kung mobaligya ang tawo sa balay nga anaa sa kinotaang siyudad, nan makahimo siya sa pagpalit niini pagbalik sulod sa usa ka tuig human kini mabaligya. Aduna

siyay katungod sa paglukat niini sulod sa usa ka tuig. **30** Kung dili malukat ang balay sulod sa usa ka tuig, nan ang balay nga anaa sa kinotaang siyudad mahimo nga mapanag-iya sa tawo nga nakapalit niini, hangtod sa mosunod niyang kaliwatan. Dili na mahibalik ang maong balay sa tuig sa Kagawasan ug Pag-uli. **31** Apan ang mga balay diha sa mga baryo nga dili kinotaan isipon kini nga kaumahan sa maong dapit. Makahimo sila sa paglukat niini, ug kinahanglan ibalik kini panahon sa tuig sa Kagawasan ug Pag-uli. **32** Bisan paman niana, ang mga Levita makahimo sa paglukat sa ilang gipanag-iya nga balay nga anaa sa ilang siyudad sa bisan kanus-a nga panahon. **33** Kung dili malukat sa usa ka Levita ang balay nga iyang gibaligya, nan ang balay nga gibaligya sa siyudad kung asa kini nahimutang kinahanglan ibalik sa tuig sa Kagawasan ug Pag-uli, kay sila ang nanag-iya sa mga balay sa mga siyudad sa mga Levita taliwala sa katawhan sa Israel. **34** Apan ang kaumahan nga nakapalibot sa mga siyudad dili angay ibaligya tungod kay gipanag-iyahan kini sa mga Levita. **35** Kung nahimong kabos ang inyong isigkatawo, busa dili na siya makabuhi sa iyang kaugalingon, busa kinahanglan tabangan ninyo siya sama nga nagtabang kamo sa langyaw o bisan kinsa nga nagpuyo uban kaninyo. **36** Ayaw pagpatubo o pagpaginansya gikan kaniya sa bisan unsang pamaagi, apan pasidunggi ang inyong Dios aron makapadayon sa pagkinabuhi ang inyong isigkatawo uban kaninyo. **37** Kinahanglan nga dili ninyo siya pahulamon ug salapi ug magpatubo ni baligyaan sa inyong pagkaon aron makaginansya. **38** Ako si Yahweh ang inyong Dios, nga nagpagawas kaninyo gikan sa yuta sa Ehipto, aron nga mahatag ko kaninyo ang yuta sa Canaan, ug aron nga mahimo ninyo ako nga inyong Dios. **39** Kung nahimong kabos ang inyong isigkatawo ug ibaligya niya ang iyang kaugalingon nganha kaninyo, kinahanglan dili ninyo siya patrabahoon sama sa ulipon. **40** Tagda siya ingon nga sinuholan nga sulugoon. Kinahanglan sama siya sa kasamtangang nagpuyo uban kaninyo. Moalagad siya kaninyo hangtod sa tuig sa Kagawasan ug Pag-uli. **41** Unya mohawa siya gikan kaninyo, uban ang iyang mga anak, ug mobalik siya sa iyang panimalay ug sa gipanag-iya sa iyang amahan. **42** Kay mga sulugoon ko sila nga gipagawas gikan sa yuta sa Ehipto. Dili sila ibaligya ingon nga mga ulipon. **43** Kinahanglan dili ninyo sila lisodlisoron, apan kinahanglan nga pasidunggan ninyo ang inyong Dios. **44** Alang sa inyong ulipon nga lalaki ug babaye, nga makuha ninyo gikan sa kanasoran nga nagpuyo libot kaninyo, makapalit kamo ug mga ulipon gikan kanila. **45** Makapalit usab kamo ug mga ulipon gikan sa mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo, nga gikan sa ilang mga pamilya nga uban kaninyo, ang mga anak nga natawo sa inyong yuta. Mahimo ninyo silang kabtangan. **46** Mahimo nga hatagan ninyo ang inyong mga anak ug mga ulipon ingon nga panulondon gikan kaninyo, nga maangkon ingon nga kabtangan. Makapalit kamo kanunay ug mga ulipon gikan kanila apan kinahanglan nga dili ninyo daogdaogon sa pagdumala ang inyong kaigsoonan taliwala sa katawhan sa Israel. **47** Kung nahimong dato ang usa ka langyaw o ang usa ka tawo nga kasamtangang nagpuyo uban kaninyo, ug kung nahimong kabos ang usa sa inyong isigka- Israelita ug ibaligya niya ang iyang kaugalingon ngadto sa maong langyaw, o ngadto sa panimalay sa langyaw, **48** human nga mapalit ang inyong isigka-Israelita, mahimo siyang malukat. Makalukat kaniya si bisan kinsa diha sa iyang panimalay. **49** Mahimo nga ang iyang uyoan o ang anak nga lalaki sa iyang uyoan, ang molukat kaniya, o si bisan kinsa nga duol sa iyang banay nga gikan sa iyang panimalay. O, kung nagmauswagon na siya, makalukat siya sa iyang kaugalingon. **50** Kinahanglan bayaran niya ang tawo nga nagpalit kaniya; kinahanglan ihapon nila ang katuigan gikan sa tuig nga nabaligya siya ngadto sa nagpalit hangtod sa tuig sa Kagawasan ug Pag-uli. Ang kantidad sa paglukat kaniya kinahanglan ipasikad sa pagbayad sa sinuholan nga sulugoon, alang sa gidaghanon sa katuigan mahimo nga mopadayon siya sa pagtrabaho ngadto sa nagpalit kaniya. **51** Kung aduna pay daghan nga katuigan hangtod sa tuig sa Kagawasan ug Pag-uli, kinahanglan bayaran niya pagbalik ang samang kantidad sa paglukat ang kantidad sa salapi nga bahin niadtong mga katuigan. **52** Kung pipila na lamang ang katuigan ngadto sa tuig sa Kagawasan ug Pag-uli, nan kinahanglan nga bayaran niya ang nagpalit kaniya aron masayran ang nahibilin nga katuigan sa dili pa ang tuig sa Kagawasan ug Pag-uli, ug kinahanglan nga bayaran niya ang iyang paglukat sumala sa gidaghanon sa katuigan. **53** Pagatagdon siya sama sa sinuholan nga tawo matag tuig. Kinahanglan nga sigurohon ninyo nga dili siya daogdaogon. **54** Kung dili siya malukat niining mga paagiha, nan kinahanglan nga moalagad siya hangtod sa tuig sa Kagawasan ug Pag-uli, siya ug ang iyang mga anak uban kaniya. **55** Alang kanako ang tanang katawhan sa Israel mga sulugoon. Mga sulugoon ko sila nga akong gipalingkawas sa yuta sa Ehipto. Ako si Yahweh ang inyong Dios.'"

26 "Kinahanglan dili kamo maghimo ug diosdios, ni magkulit ug hulagway o sagrado nga haliging bato, ug kinahanglan dili kamo magbutang ug bisan unsa nga kinulit nga hulagway sa bato nga inyong pagaludhan diha sa inyong yuta, kay ako si Yahweh ang inyong Dios. **2** Kinahanglan tipigan ninyo ang akong Adlaw nga Igpapahulay ug pasidunggan ang akong balaang alampoanan. Ako si Yahweh. **3** Kung molakaw kamo sa akong mga balaod ug tipigan ang akong mga kasugoan ug tumanon kini, **4** unya

hatagan ko kamo ug ulan sa matag panahon; mohatag ug abot ang yuta, ug mamunga ug daghan ang mga kahoy sa kaumahan. **5** Magpadayon ang inyong paggiok hangtod sa panahon sa inyong pag-ani sa ubas, ug ang pag-ani sa ubas moabot pa kini hangtod sa panahon sa tingtanom. Makakaon kamo sa inyong tinapay hangtod nga mangabusog ug mopuyo nga malinawon kung asa kamo maghimo sa inyong pinuy-anan diha sa yuta. **6** Ihatag ko ang kalinaw diha sa yuta; mopahulay kamo nga walay kahadlok. Ipahilayo ko ang makuyaw nga mga mananap gikan sa yuta, ug ang espada dili moagi sa inyong yuta. **7** Gukdon ninyo ang inyong mga kaaway, ug mapukan sila diha sa inyong atubangan pinaagi sa inyong mga espada. **8** Magagukod ang lima kaninyo ug gatosan, ug ang gatosan magagukod ug liboan; mapukan ang inyong mga kaaway sa inyong atubangan pinaagi sa espada. **9** Magatan-aw ako kaninyo uban sa kalooy ug himoon kamo nga mabungahon ug pasanayon kamo; ipahimutang ko ang akong kasabotan uban kaninyo. **10** Magakaon kamo ug pagkaon nga gitipigan sulod sa taas nga panahon. Ipagawas ninyo ang natigom nga pagkaon tungod kay magkinahanglan kamo ug lawak alang sa bag-ong abot. **11** Ibutang ko ang akong tabernakulo taliwala kaninyo, ug dili ko kamo pasagdan. **12** Molakaw ako taliwala kaninyo ug mahimong inyong Dios, ug mahimo kamong akong katawhan. **13** Ako si Yahweh ang inyong Dios, ang nagpalingkawas kaninyo gikan sa yuta sa Ehipto, aron dili na nila kamo mahimong mga ulipon. Gibungkag ko ang mga rehas sa inyong yugo ug gipalakaw kamo nga tul-id. **14** Apan kung dili kamo maminaw kanako, ug dili motuman sa tanan nga mga kasugoan, **15** ug kung isalikway ninyo ang akong mga kasugoan ug dili tagdon ang akong mga balaod, aron dili ninyo tumanon ang tanan kong mga kasugoan, apan mosupak sa akong kasabotan— **16** —kung buhaton ninyo kining mga butanga, nan buhaton ko kini diha kaninyo: pagalisangon ko kamo, mga balatian ug hilanat nga modaot sa inyong mga mata ug mout-ot sa inyong kinabuhi. Magatanom kamo ug binhi sa walay kapuslanan, tungod kay pagakan-on sa inyong mga kaaway ang abot. **17** Ipakita ko ang akong kasuko batok kaninyo, ug lupigon kamo sa inyong mga kaaway. Pagadumalahon kamo sa mga tawo nga nasilag kaninyo, ug managan kamo palayo, bisan pa ug walay naggukod kaninyo. **18** Kung dili kamo maminaw sa akong mga kasugoan, nan silotan ko gayod kamo sa pito ka pilo tungod sa inyong mga sala. **19** Gubaon ko ang inyong garbo sa inyong gahom. Himoon ko ang langit nga sama sa puthaw ug ang yuta sama sa bronse. **20** Mahimong walay pulos ang inyong mga kusog, tungod kay dili na maghatag ug abot ang inyong yuta, ug dili na mamunga ang inyong mga kahoy diha sa yuta. **21** Kung maglakaw kamo batok kanako ug dili maminaw kanako, magpadala ako ug pito ka pilo nga silot nganha kaninyo, sumala sa inyong mga sala. **22** Magpadala ako ug bangis nga mga mananap batok kaninyo, nga mokawat sa inyong mga anak, mokuniskunis sa inyong mga kahayopan, ug mahimong diyutay ang inyong gidaghanon. Busa mahimong awa-aw ang inyong mga kadalanan. **23** Bisan pa man niining mga butanga kung dili gihapon kamo modawat sa akong pagbadlong ug magpadayon sa pagkinabuhi batok kanako, **24** nan maglakaw usab ako batok kaninyo, ug silotan ko kamo sa pito ka pilo tungod sa inyong mga sala. **25** Magpadala ako ug espada nganha kaninyo nga manimalos tungod sa pagsupak sa kasabotan. Magtigom kamong tanan sulod sa inyong mga siyudad, ug didto ipadala ko ang sakit taliwala kaninyo, unya mabihag kamo ngadto sa kamot sa inyong mga kaaway. **26** Sa dihang hunongon ko ang pagsangkap sa inyong pagkaon, magaluto ang napulo ka mga babaye sa inyong tinapay sa usa na lamang ka lutoanan, ug iapod-apod nila ang inyong tinapay pinaagi sa pagtimbang. Makakaon kamo apan dili mangabusog. **27** Kung dili kamo maminaw kanako bisan pa niining mga butanga, apan magpadayon sa paglakaw batok kanako, **28** unya maglakaw ako batok kaninyo diha sa kasuko, ug silotan ko kamo sa pito ka pilo sobra pa sa inyong mga sala. **29** Kan-on ninyo ang unod sa inyong mga anak nga lalaki; kan-on ninyo ang unod sa inyong mga anak nga babaye. **30** Gun-obon ko ang habog ninyo nga mga dapit, gubaon ko ang inyong mga halaran sa insenso, ug ilabay ang inyong patay nga lawas ngadto sa patay nga lawas sa inyong diosdios, ug isalikway ko kamo. **31** Gun-obon ko ang inyong mga siyudad ug gubaon ko ang inyong mga balaang alampoanan. Dili na ako mahimuot sa kahumot sa inyong mga halad. **32** Pagalaglagon ko ang yuta. Mahibulong ang inyong mga kaaway nga nagpuyo didto sa maong kalaglagan. **33** Pagakatagon ko kamo ngadto sa kanasoran, ug ipagawas ko ang akong espada ug pagasundan kamo. Mapasagdan ang inyong yuta, ug mangaguba ang inyong mga yuta. **34** Unya magmalipayon ang yuta sa Adlaw nga Igpapahulay samtang gibiyaan kini ug anaa kamo sa kayutaan sa inyong mga kaaway. Nianang panahona, makapahulay ang yuta ug magmalipayon ang Adlaw nga Igpapahulay. **35** Samtang gibiyaan kini, makapahulay kini, pahulay nga wala mahitabo sa inyong Adlaw nga Igpapahulay, sa dihang nagpuyo pa kamo niini. **36** Alang niadtong nahibilin sa yuta sa inyong mga kaaway, magpadala ako ug kahadlok diha sa inyong kasingkasing aron bisan ang tingog sa dahon nga mapalid sa hangin makapakurat kaninyo, ug mokagiw kamo sama nga nagpalayo gikan sa espada. Mangatumba kamo, bisan walay naggukod kaninyo. **37** Magkadinasmagay kamo sa

usag-usa ingon nga nanagan kamo palayo sa espada, bisan pa kung walay naggukod kaninyo. Wala na kamoy gahom nga moatubang sa inyong mga kaaway. **38** Mangalaglag kamo taliwala sa mga kanasoran, ug lamyon kamo sa yuta sa inyong mga kaaway. **39** Kadtong nahibilin kaninyo mag-anam ug kapukan tungod sa ilang mga sala ngadto sa yuta sa inyong mga kaaway, ug tungod sa mga sala sa ilang mga amahan mangapukan usab sila. **40** Hinuon kung isugid nila ang ilang mga sala, ug ang sala sa ilang mga amahan, ug ang ilang pagbudhi pinaagi sa wala pagmatinud-anon kanako, ug naglakaw usab batok kanako— **41** diin nahimong hinungdan nga mitalikod ako kanila ug gidala ko sila sa yuta sa ilang mga kaaway—kung magmapaubsanon ang gahi nilang kasingkasing, ug kung dawaton nila ang silot alang sa ilang mga sala, **42** nan hinumdoman ko ang akong kasabotan uban kang Jacob, ang akong kasabotan kang Isaac, ug ang akong kasabotan kang Abraham; hinumdoman ko usab ang yuta. **43** Mabiyaan nila ang yuta pinaagi niini, aron nga malipay kini sa Adlaw nga Igpapahulay samtang magpabilin kini nga biniyaan nga wala sila. Pagahukman sila sa ilang mga sala tungod kay gisalikway nila ang akong kasugoan ug wala tagda ang akong mga balaod. **44** Bisan pa niining tanan, sa dihang didto na sila sa yuta sa ilang mga kaaway, dili ko sila isalikway, ni dili ko sila kasilagan ingon nga laglagon sila sa hingpit ug dili ko ipalayo ang kasabotan diha kanila, kay ako si Yahweh nga ilang Dios. **45** Apan alang kanila hinumdoman ko ang akong kasabotan uban sa ilang katigulangan, nga akong gipalingkawas sa yuta sa Ehipto nga nasaksihan sa kanasoran, aron ako mahimong ilang Dios. Ako si Yahweh." **46** Mao kini ang mga mando, mga kasugoan, ug mga balaod nga gihimo ni Yahweh taliwala sa iyang kaugalingon ug sa katawhan sa Israel didto sa Bukid sa Sinai pinaagi kang Moises.

27 Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug miingon, **2** "Pakigsulti sa katawhan sa Israel ug sultihi sila, 'Kung adunay usa ka tawo nga maghimo ug pinasahi nga pakigsaad ngadto kang Yahweh, ang mosunod ang gamiton nga mga kantidad sa angay ibugti. **3** Ang kantidad nga inyong ibugti alang sa usa ka lalaki nga nagpangidaron ug 20 hangtod sa 60 anyos kinahanglan nga 50 ka shekel nga plata, sumala sa shekel sa balay alampoanan. **4** Alang sa usa ka babaye nga anaa sa samang pangidaron ang kantidad nga inyong ibugti kinahanglan 30 ka shekel. **5** Gikan sa lima ka tuig hangtod sa 20 ka tuig ang pangidaron ang kantidad nga angay ninyong ibugti alang sa usa ka lalaki 20 ka shekel, ug napulo ka shekel alang sa usa ka babaye. **6** Gikan sa usa ka bulan hangtod sa lima ka tuig ang pangidaron kinahanglan lima ka shekel nga plata ang kantidad nga angay ninyong ibugti alang sa usa ka lalaki, ug tulo ka shekel nga plata alang sa usa ka babaye. **7** Gikan sa nagpangidaron ug 60 ka tuig pataas kinahanglang 15 ka shekel ang kantidad nga angay ninyong ibugti alang sa usa ka lalaki, ug napulo ka shekel alang sa usa ka babaye. **8** Apan kung ang tawo nga naghimo sa pagpakigsaad dili makahimo sa pagbayad sa maong kantidad, nan ang maong tawo nga hingtungdan kinahanglan dad-on ngadto sa pari, ug ang pari maoy mokantidad nianang tawhana sumala sa kantidad nga makaya bayaran sa tawo nga naghimo sa pagpakigsaad. **9** Kung ang usa ka tawo buot mohalad ug usa ka mananap ngadto kang Yahweh, ug kung dawaton kini ni Yahweh, nan kana nga mananap igahin alang kaniya. **10** Kinahanglan dili ilisdan o bayloan sa tawo ang maong mananap, ang maayo alang sa masakiton o ang masakiton alang sa maayo. Kung ilisdan gayod niya ang usa ka mananap sa lain, nan kining duha ka mananap mahimong balaan. **11** Bisan pa niana, kung ang gisaad sa tawo nga ihalad kang Yahweh maoy hugaw, mao nga dili kini dawaton ni Yahweh, nan kinahanglan nga dad-on sa maong tawo ang mananap ngadto sa pari. **12** Ang pari mao ang mokantidad niini, sumala sa kantidad sa ginabaligya nga mananap sa merkado. Bisan pila ang ikantidad sa pari sa maong mananap, mao na kana ang kantidad niini. **13** Kung buot kining lukaton sa tag-iya, nan idugang ang ikalimang bahin sa kantidad sa paglukat niini. **14** Kung ang usa ka tawo mogahin sa iyang balay isip balaang gasa alang kang Yahweh, nan ang pari ang mohatag ug kantidad niini maayo man o dili. Bisan pila ang ikantidad sa pari niini, dili na kini mausab. **15** Apan kung buot kining lukaton sa tag-iya, kinahanglan idugang niya niini ang ikalimang bahin sa kantidad sa paglukat niini, ug mapanag-iya na niya kini. **16** Kung ang usa ka tawo mogahin sa pipila ka bahin sa iyang kaugalingong yuta, nan ang kantidad niini iangay sa gidaghanon sa binhi nga matanom niini—ang usa ka homer nga sebada nagkantidad ug 50 ka shekel nga plata. **17** Kung igahin niya ang iyang uma atol sa tuig sa Kagawasan ug Pag-uli, magpabilin ang kantidad niini. **18** Apan kung gigahin niya ang iyang uma human sa tuig sa Kagawasan ug Pag-uli, nan kinahanglan kwentahon sa pari ang kantidad sa uma sumala sa kadugayon hangtod sa sunod nga tuig sa Kagawasan ug Pag-uli, ug kinahanglan kunhoran ang kantidad niini. **19** Kung ang tawo nga migahin sa uma buot nga molukat niini, nan kinahanglan idugang niya ang ikalimang bahin sa kantidad sa paglukat niini, ug mapanag-iya na niya kini. **20** Kung dili na niya lukaton ang uma, o kung gibaligya na niya ang uma ngadto sa laing tawo, dili na gayod kini mahimong lukaton. **21** Hinuon, ang uma, kung mahatag na kini sa tuig sa Kagawasan ug Pag-uli, mahimo kining balaang gasa ngadto kang Yahweh, sama sa uma nga gihatag na sa hingpit kang Yahweh. Mapanag-

iya na kini sa pari. **22** Kung ang tawo mogahin sa usa ka
uma nga iyang pinalit, apan ang maong uma dili kabahin sa
kayutaan sa iyang kaliwat, **23** nan ang pari maoy mohatag
sa kantidad niini hangtod sa tuig sa Kagawasan ug Pag-
uli, ug kinahanglan mobayad ang tawo sa maong kantidad
nianang adlawa ingon nga usa ka balaan nga gasa ngadto
kang Yahweh. **24** Sa tuig sa Kagawasan ug Pag-uli, ang
uma iuli ngadto sa tawo nga nagbaligya niini, sa tag-iya sa
maong yuta. **25** Ang tanang kantidad kinahanglan pinasikad
sa timbangan sa shekel nga anaa sa balay alampoanan.
Ang usa ka shekel kinahanglan katumbas sa 20 ka gerah.
26 Walay bisan usa nga mogahin sa panganay sa mga
mananap, sanglit ang panganay iya man kang Yahweh; baka
man o karnero, kay kang Yahweh kini. **27** Kung hugaw kini
nga mananap, nan ang tag-iya sa mananap makahimo sa
paglukat niini sa sumala sa gikantidan niini, ug kinahanglan
idugang niini ang ikalimang bahin sa kantidad sa paglukat
niini. Kung dili malukat ang mananap, nan ibaligya kini
sumala sa gikantidad niini. **28** Apan walay bisan unsa nga
gihalad sa usa ka tawo kang Yahweh, gikan sa tanang anaa
siya, mananap man o tawo, o ang yuta sa iyang kaliwat, ang
mahimong ibaligya o lukaton. Ang tanan nga gihalad balaan
kaayo alang kang Yahweh. **29** Dili mahimo ang pagbayad
aron paglukat sa usa ka tawo nga gitakda na nga malaglag.
Kinahanglang patyon gayod ang maong tawo. **30** Ang tanang
ikapulo sa kayutaan, mga trigo man kini nga mitubo sa yuta
o bunga gikan sa mga kahoy, iya na kini kang Yahweh.
Balaan gayod kini alang kang Yahweh. **31** Kung lukaton sa
tawo ang bisan unsa nga iyang ikapulo, kinahanglan idugang
niya niini ang ikalimang bahin sa kantidad sa paglukat niini.
32 Samtang ang matag ikapulo sa panon sa mga baka o
panon sa mga karnero, ang bisan unsa nga moagi sa ilalom
sa sungkod sa magbalantay, ang matag ikapulo kinahanglan
igahin alang kang Yahweh. **33** Ang magbalantay kinahanglan
dili mosusi pa sa mas maayo o sa mas daot nga mga
mananap, kinahanglan dili niya ilisdan ug lain. Kung ilisdan
niya kini, nan ang duha ug ang giilis niini mahimong balaan.
Dili na gayod kini malukat.'" **34** Mao kini ang mga kasugoan
nga gihatag ni Yahweh ngadto kang Moises didto sa bukid
sa Sinai alang sa katawhan sa Israel.

Numerus

1 Nakigsulti si Yahweh kang Moises didto sa tolda nga
tagboanan sa kamingawan sa Sinai. Nahitabo kini sa
unang adlaw sa ikaduhang bulan sa ikaduhang tuig human
nakagawas ang katawhan sa Israel gikan sa yuta Ehipto.
Miingon si Yahweh, **2** "Paghimo ug talaan sa tanan nga mga
kalalakin-an sa matag banay sa Israel, sa mga pamilya sa
ilang katigulangan. Ihapa sila pinaagi sa ngalan. Ihapa ang
matag-usa ka lalaki, ang matag tawo **3** nga nagpanuigon
ug 20 o pataas. Ihapa ang tanan nga makahimo sa
pagpakig-away ingon nga mga sundalo alang sa Israel.
Kinahanglan nga ikaw ug si Aaron maglista sa gidaghanon
sa mga kalalakin-an sa ilang grupo sa kasundalohan. **4**
Ang tawo nga gikan sa matag tribo, ang ulo sa banay,
kinahanglan moalagad kanimo ingon nga pangulo sa iyang
tribo. Ang matag-usa ka pangulo kinahanglan mangulo sa
mga kalalakin-an nga makig-away alang sa iyang tribo. **5**
Mao kini ang mga ngalan sa mga pangulo nga kinahanglan
makig-away uban kanimo: **6** gikan sa tribo ni Ruben, Elizur
ang anak nga lalaki ni Sedeur; gikan sa tribo ni Simeon, si
Selumiel ang anak nga lalaki ni Zurisadai; **7** gikan sa tribo
ni Juda, si Nashon ang anak nga lalaki ni Aminadab; **8**
gikan sa tribo ni Isacar, si Nethanel ang anak nga lalaki ni
Zuar; **9** gikan sa tribo ni Zebulun, si Eliab ang anak nga
lalaki ni Helon; **10** gikan sa tribo ni Efraim ang anak nga
lalaki ni Jose, si Elisama ang anak nga lalaki ni Amihud;
gikan sa tribo ni Manases, si Gamaliel ang anak nga lalaki ni
Pedazur; **11** nga gikan sa tribo ni Benjamin ang anak nga
lalaki ni Jose, si Abidan ang anak nga lalaki ni Gideoni;
12 gikan sa tribo ni Dan, si Ahiezer ang anak nga lalaki ni
Amisaddai; **13** gikan sa tribo ni Asher, si Pagiel ang anak
nga lalaki ni Ochran; **14** gikan sa tribo ni Gad, si Eliasaf ang
anak nga lalaki ni Deuel; **15** ug gikan sa tribo ni Naftali, si
Ahira ang anak nga lalaki ni Enan." **16** Mao kini ang mga
kalalakin-an nga pinili gikan sa katawhan. Nangulo sila sa
mga tribo sa ilang katigulangan. Sila mao ang mga pangulo
sa mga banay sa Israel. **17** Gidala ni Moises ug Aaron kining
mga kalalakin-an, nga mga nalista pinaagi sa ngalan, **18**
ug uban niining mga tawhana gitigom nila ang tanan nga
mga kalalakin-an sa Israel sa unang adlaw sa ikaduhang
bulan. Unya ang matag usa ka tawo nga nagpanuigon ug
20 ug pataas nagpahayag sa iyang kaliwat. Gipanganlan
niya ang mga banay ug ang mga pamilya nga kagikan sa
iyang mga katigulangan. **19** Unya gilista ni Moises ang
ilang gidaghanon didto sa kamingawan sa Sinai, sumala sa
gimando ni Yahweh kaniya nga iyang buhaton. **20** Gikan sa
mga kaliwat ni Ruben, ang kamagulangan ni Israel, giapil
pag-ihap ang tanan nga mga ngalan sa matag-usa ug matag
tawo nga nagpanuigon ug 20 o pataas nga makahimo sa
pag-adto sa panggubatan, gikan sa listahan sa mga banay
sa ilang mga katigulangan ug mga pamilya. **21** Nakaihap sila
ug 46, 500 ka mga kalalakin-an nga gikan sa tribo ni Ruben.
22 Gikan sa mga kaliwat ni Simeon giihap ang tanan nga
ngalan sa matag-usa ug matag tawo nga nagpanuigon ug 20
o pataas nga makahimo sa pag-adto sa panggubatan, gikan
sa listahan sa mga banay sa ilang mga katigulangan ug sa
mga pamilya. **23** Nakaihap sila ug 59, 300 ka mga kalalakin-
an nga gikan sa tribo ni Simeon. **24** Gikan sa mga kaliwat ni
Gad giihap ang tanan nga ngalan sa matag usa ug matag
tawo nga nagpanuigon ug 20 o pataas nga makahimo sa
pag-adto sa panggubatan, gikan sa listahan sa mga banay
sa ilang katigulangan ug mga pamilya. **25** Nakaihap sila ug
45, 650 ka kalalakin-an nga gikan sa tribo ni Gad. **26** Gikan
sa mga kaliwat ni Juda giihap ang tanan nga mga ngalan
sa matag usa ug sa matag tawo nga nagpanuigon ug 20
pataas nga makahimo sa pag-adto sa panggubatan, gikan
sa listahan sa mga banay sa ilang katigulangan ug mga
pamilya. **27** Nakaihap sila ug 74, 600 ka mga kalalakin-an
nga gikan sa tribo ni Juda. **28** Gikan sa mga kaliwat ni Isacar
giihap ang tanan nga mga ngalan sa matag usa ug matag
tawo nga nagpanuigon ug 20 o pataas nga makahimo sa
pag-adto sa panggubatan, gikan sa listahan sa mga banay
sa ilang katigulanga ug mga pamilya. **29** Nakaihap sila ug
54, 400 ka mga kalalakin-an nga gikan sa tribo ni Isacar. **30**
Gikan sa mga kaliwat ni Zebulun naihap ang tanan nga mga
ngalan sa matag usa ug ang matag tawo nga nagpangidaron
ug 20 pataas nga makahimo nga moadto sa gubat, gikan sa
listahan sa banay sa ilang mga katigulangan ug pamilya. **31**
Giihap nila ang 57, 400 ang mga kalalakin-an ang gikan sa
tribo ni Zebulun. **32** Gikan sa mga kaliwat ni Efraim ang
anak nga lalaki ni Jose naihap ang tanan nga mga ngalan
sa matag usa ug sa matag tawo nga nagpangidaron ug
20 o pataas nga makahimo nga moadto sa gubat, gikan
sa listahan sa banay sa ilang mga katigulangan ug mga
pamilya. **33** Giihap nila ang 40, 500 ka mga kalalakin-an
nga gikan sa tribo ni Efraim. **34** Gikan sa mga kaliwat ni
Manases ang anak nga lalaki ni Jose naihap ang tanan
nga mga ngalan sa matag usa ug sa matag tawo nga
nagpangidaron ug 20 pataas ang makahimo nga moadto sa
gubat, gikan sa listahan sa banay sa ilang mga katigulangan
ug mga pamilya. **35** Giihap nila ang 32, 200 mga kalalakin-
an nga gikan sa tribo ni Manases. **36** Gikan sa mga kaliwat
ni Benjamin naihap ang tanan nga mga ngalan sa matag
usa ug sa matag tawo nga nagpangidaron ug 20 pataas
nga makahimo nga moadto sa gubat, gikan sa listahan sa
banay sa ilang katigulangan ug mga pamilya. **37** Ilang giihap
35, 400 kalalakin-an ang gikan sa tribo ni Benjamin. **38**

Gikan sa mga kaliwat ni Dan naihap ang tanan nga mga ngalan sa matag usa ug sa matag tawo nga nagpangidaron ug 20 pataas nga makahimo nga moadto sa gubat, gikan sa listahan sa banay sa ilang mga katigulangan ug mga pamilya. **39** Ilang giihap 62, 700 ang gikan sa tribo ni Dan. **40** Gikan sa mga kaliwat ni Aser naihap ang tanan nga mga ngalan sa matag usa ug matag tawo nga nagpangidaron ug 20 pataas nga makahimo nga moadto sa gubat, gikan sa listahan sa banay sa ilang mga katigulangan ug mga pamilya. **41** Giihap nila ang 41, 500 ang mga kalalakin-an ang gikan sa tribo ni Aser. **42** Gikan sa mga kaliwat ni Naftali naihap ang tanan nga mga ngalan sa matag usa ug matag tawo nga nagpangidaron ug 20 o pataas nga makahimo nga moadto sa gubat, gikan sa listahan sa banay sa ilang mga kaliwat ug mga pamilya. **43** Giihap nila ang 53, 400 ang gikan sa tribo ni Naftali. **44** Giihap ni Moises ug Aaron ang tanan nga mga kalalakin-an, apil ang napulog duha ka mga kalalakin-an nga mangulo sa napulog duha tribo sa Israel. **45** Busa ang tanan nga mga kalalakin-an sa Israel nga gikan sa 20 pataas ang pangidaron, ang tanan nga makahimo sa pakig-away sa gubat, ang naihap sa ilang matag pamilya. **46** Giihap nila ang 603, 550 ka mga kalalakin-an. **47** Apan ang mga kalalakin-an nga gikan sa banay ni Levi wala giihap, **48** tungod kay si Yahweh miingon kang Moises, **49** "Kinahanglan nga dili nimo ihapon ang tribo ni Levi o iapil sa kinatibuk-ang kadaghanon nga katawhan sa Israel. **50** Hinuon, gitahasan ang mga Levita sa pag-atiman sa kasabotan diha sa, ug sa pag-atiman sa tanan nga kasangkapan sa tabernakulo ug sa tanan nga butang nga anaa niini. Kinahanglan nga ang mga Levita maoy magdala sa tabernakulo, ug kinahanglan nga dad-on nila ang kasangkapan sa tabernakulo. Ug Kinahanglan nga atimanon nila ang tabernakulo ug magbuhat sila ug kampo palibot niini. **51** Sa dihang balhinon ang tabernakulo ngadto sa laing dapit, kinahanglan nga ang mga Levita maoy maghipos niini. Sa dihang ang tabernakulo pagatukoron, ang mga Levita maoy magtukod niini. Ug si bisan kinsa nga mga langyaw ang magpaduol sa tabernakulo kinahanglan nga pagapatyon. **52** Sa dihang ang katawhan sa Israel magtukod sa ilang mga tolda, kinahanglan nga ang matag tawo magbuhat duol sa bandira nga apil ngadto sa iyang kasundalohan. **53** Apan, ang mga Levita kinahanglan nga magtukod ug tolda palibot sa tabernakulo sa kasabotan aron nga akong kasuko dili moabot sa katawhan sa Israel. Kinahanglan nga ang mga Levita moatiman alang sa tabernakulo sa kasabotan." **54** Ang katawhan sa Israel magbuhat niining tanang mga butang. Gibuhat nila ang tanan nga gisugo ni Yahweh pinaagi kang Moises.

2 Nakigsulti si Yahweh pag-usab kang Moises ug kang Aaron. Siya miingon, **2** "Ang matag usa ka Israelita kinahanglan nga magkampo palibot sa iyang sukod, uban sa bandira sa balay sa ilang mga amahan. Magkampo sila palibot sa tolda nga tagboanan sa matag pikas bahin. **3** Kadtong nagkampo sa sidlakang bahin sa tolda nga tagboanan, kung asa mosubang ang adlaw, sila mao ang kampo ni Juda ug nagkampo sila ilalom sa ilang bandira. Si Nason ang anak nga lalaki ni Aminadab mao ang pangulo sa katawhan ni Juda. **4** Ang gidaghanon sa katawhan ni Juda mga 74, 600. **5** Ang tribo ni Isacar kinahanglan magkampo tapad kang Juda. Si Netanel ang anak nga lalaki ni Zuar kinahanglan mangulo sa kasundalohan ni Isacar. **6** Ang gidaghanon sa iyang pundok mga 54, 400 ka mga kalalakin-an. **7** Ang tribo ni Zebulun kinahanglan magkampo sunod kang Isacar. Si Eliab ang anak nga lalaki ni Helon kinahanglan mangulo sa sundalo ni Zebulun. **8** Ang gidaghanon sa iyang kasundalohan 57, 400. **9** Ang tanan nga gidaghanon sa kampo ni Juda 186, 400. Gipalakaw sila pag-una. **10** Sa habagatan nga bahin mao ang kampo ni Ruben ubos sa ilang sukod. Ang pangulo sa kampo ni Ruben mao si Elizur ang anak nga lalaki ni Shedeur. **11** Ang gidaghanon sa iyang kasundalohan 46, 500. **12** Si Simeon nagkampo sunod kang Ruben. Ang pangulo sa katawhan ni Semeon mao si Shelumiel ang anak nga lalaki ni Zurishaddai. **13** Mao kadto ang gidaghanon sa iyang kasundalohan 59, 300. **14** Sunod ang tribo ni Gad. Ang pangulo sa katawhan sa Dios mao si Eliasaf ang anak nga lalaki ni Deuel. **15** Ang gidaghanon sa iyang kasundalohan 45, 650. **16** Kadtong tanan nga ihap sa kampo ni Ruben, sumala sa panon sa ilang kasundalohan, 151, 450. Sila ang sunod nga molakaw. **17** Sunod, ang tolda sa tagboanan kinahanglan nga igawas gikan sa kampo uban sa mga Levita sa tungatunga sa tanan nga kampo. Kinahanglan nga sila mogawas sa kampo sa sama nga paagi sa ilang pag-sulod sa kampo. Ang matag tawo kinahanglan anaa sa iyang dapit, sumala sa ilang bandira. **18** Ang panon sa kasundalohan sa kampo ni Efraim ubos sa ilang pagmando. Ang pangulo sa katawhan ni Efraim mao si Elishama ang anak nga lalaki ni Amihud. **19** Ang gidaghanon sa iyang kasundalohan 40, 500. **20** Sunod kanila mao ang tribo ni Manases. Ang pangulo ni ni Manases mao si Gamaliel ang anak nga lalaki ni Pedahzur. **21** Ang gidaghanon sa iyang kasundalohan 32, 200. **22** Sunod mao ang tribo ni Benjamin. Ang pangulo ni Benjamin mao si Abidan ang anak nga lalaki ni Gideoni. **23** Ang gidaghanon sa iyang kasundalohan 35, 400. **24** Ang tanan nga ihap sa kampo ni Efraim 108100. Ikatulo nga molakaw. **25** Sa kasadpan mao ang panon sa kasundalohan ni Dan. Ang pangulo sa katawhan ni Dan mao sa Ahiezer

ang anak nga lalaki ni Amishadai. **26** Ang gidaghanon sa
panon sa iyang kasundalohan 62, 700. **27** Ang katawhan sa
tribo ni Aser nagkampo sunod kang Dan. Ang pangulo ni
Aser mao si Pagiel ang anak nga lalaki ni Ochran. **28** Ang
gidaghanon sa panon sa iyang kasundalohan 41, 500. **29**
Sunod ang tribo ni Naftali. Ang pangulo ni Naftali mao si
Ahira ang anak nga lalaki ni Enan. **30** Ang gidaghanon sa
panon sa iyang kasundalohan 53, 400. **31** Kadtong tanan
nga gidaghanon sa kampo uban kang Dan 157, 600. Maulahi
sila nga mogawas sa kampo, ubos sa ilang bandira." **32** Mao
kini ang gidaghanon sa mga Israelita, sumala sa ilang mga
pamilya. Ang tanan nga apil sa ihap sa ilang kampo, pinaagi
sa ilang panon sa ilang kasundalohan, mao kini 603, 550. **33**
Apan wala giapil ni Moises ug Aaron ang mga Levita sa
tanan nga katawhan sa Israel. Mao kini ang ang sugo ni
Yahweh kang Moises. **34** Ang katawhan sa Israel gibuhat
ang tanan nga gisugo ni Yahweh kang Moises. Nagkampo
sila sumala sa ilang mga bandira. Nanggawas sila gikan sa
ilang mga kampo pinaagi sa ilang mga banay, sumala sa
han-ay sa ilang katigulangan o mga pamilya.

3 Karon mao kini ang sugilanon sa mga kaliwat ni Aaron
ug Moises sa dihang si Yahweh nakigsulti kang Moises
didto sa Bukid sa Sinai. **2** Ang mga ngalan sa mga anak ni
Aaron mao si Nadab ang kamagulangan, si Abihu, si Eleazar
ug si Itamar. **3** Mao kini ang mga ngalan sa mga anak ni
Aaron, ang mga pari nga gidihogan ug gipili aron mag-
alagad ingon nga mga pari. **4** Apan si Nadab ug si Abihu
natumba ug namatay sa atubangan ni Yahweh sa dihang
naghalad sila kaniya ug wala niya kahimut-i nga kalayo didto
sa kamingawan sa Sinai. Si Nadab ug si Abihu walay mga
anak, busa si Eleazar ug si Itamar lamang ang nag-alagad
ingon nga mga pari uban sa ilang amahan nga si Aaron. **5**
Misulti si Yahweh kang Moises. Miingon siya, **6** "Dad-a ang
banay ni Levi ug ihatag sila ngadto kang Aaron nga pari aron
motabang kaniya. **7** Kinahanglan nilang buhaton ang mga
buluhaton alang kang Aaron ug sa tibuok nga katilingban
didto sa tolda nga tagboanan. Kinahanglan mag-alagad
sila sa tabernakulo. **8** Sila ang mag-atiman sa tanan nga
mga kasangkapan sa tolda nga tagboanan, ug kinahanglan
tabangan nila ang mga tribo sa Israel sa pagbuhat sa mga
buluhaton sa tabernakulo. **9** Kinahanglang ihatag nimo ang
mga Levita ngadto kang Aaron ug sa iyang mga anak.
Tibuok silang gihatag aron motabang kaniya sa pag-alagad
sa katawhan sa Israel. **10** Pilia si Aaron ug ang iyang mga
anak nga lalaki nga mamahimong mga pari, apan si bisan
kinsang langyaw nga moduol kinahanglan nga pagapatyon."
11 Misulti si Yahweh kang Moises. Miingon siya, **12** "Tan-
awa, gikuha ko ang mga Levita gikan sa katawhan sa Israel.
Gihimo ko kini kaysa pagkuha sa mga kamagulangang lalaki
nga nahimugso diha sa mga katawhan sa Israel. Akoa ang
mga Levita. **13** Akoa ang tanan nga mga kamagulangan.
Sa adlaw nga giataki ko ang tanan nga kamagulangan sa
yuta sa Ehipto, gigahin ko alang sa akong kaugalingon
ang tanan nga kamagulangan sa Israel, mga tawo ug mga
kahayopan. Akoa sila. Ako si Yahweh." **14** Misulti si Yahweh
kang Moises didto sa kamingawan sa Sinai. Miingon siya, **15**
"Ihapa ang mga kaliwat ni Levi sa matag pamilya, sa mga
panimalay sa ilang mga katigulangan. Ihapa ang matag
lalaki nga nagpangidaron ug usa ka bulan ug pataas." **16**
Giihap sila ni Moises, subay sa pulong ni Yahweh, sumala
sa gimando kaniya nga buhaton. **17** Ang mga ngalan sa
mga anak nga lalaki ni Levi mao sila si Gerson, si Kohat ug
si Merari. **18** Ang mga banay nga naggikan sa mga anak
nga lalaki ni Gerson mao sila Libni ug Simei. **19** Ang banay
nga naggikan sa mga anak nga lalaki ni Kohat mao sila si
Amram, si Izar, si Hebron, ug si Uziel. **20** Ang mga banay
nga naggikan sa mga anak nga lalaki ni Merari mao si
Mali ug si Musi. Mao kini ang mga banay sa mga Levita,
nga nalista banay sa banay. **21** Ang mga banay sa mga
Libyanhon ug Simyanhon naggikan kang Gerson. Mao kini
ang mga banay sa Gersohanon. **22** Giihap ang tanang mga
lalaki nga gikan sa usa ka bulan ug pataas, miabot kini ug
7, 500. **23** Ang mga banay sa Gersohanon kinahanglan
nga magkampo sa kasadpang bahin sa tabernakulo. **24** Si
Eliasaf nga anak nga lalaki ni Lael kinahanglang mangulo sa
mga banay sa kaliwat sa Gersohanon. **25** Ang pamilya ni
Gerson mao ang mag-atiman sa tolda nga tagboanan lakip
na sa tabernakulo. Kinahanglan atimanon nila ang tolda, ang
tabon niini, ug ang tabil nga gigamit ingon nga ganghaan
sa tolda nga tagboanan. **26** Sila ang mag-atiman sa mga
tabil sa hawanan, sa tabil sa ganghaan sa hawanan—ang
hawanan nga nagpalibot sa dapit nga balaan ug sa halaran.
Sila ang mag-atiman sa mga higot sa tolda nga tagboanan
ug sa tanan nga anaa niini. **27** Mao kini ang mga banay
nga naggikan kang Kohat: ang banay sa Amramihanon,
ang banay sa Izarihanon, ang banay sa Hebronihanon,
ug ang banay sa Uzielihanon. Kini nga mga banay sakop
sa mga Kohatihanon. **28** 8, 600 ka mga lalaki ang naihap
nga nagpangidaron ug usa ka bulan ug pataas aron mag-
atiman sa mga butang nga iya kang Yahweh. **29** Ang mga
pamilya sa mga kaliwat ni Kohat kinahanglan magkampo
sa habagatang bahin sa tabernakulo. **30** Si Elisafan nga
anak nga lalaki ni Uziel mao ang mangulo sa mga banay
sa Kohatihanon. **31** Sila ang mag-atiman sa sudlanan sa
kasabotan, sa lamisa, sa tungtonganan sa lampara, sa mga
halaran, sa balaang mga butang nga galamiton sa ilang
buluhaton, sa tabil, ug sa tanang buluhaton palibot niini.

32 Si Eleazar nga anak nga lalaki ni Aaron nga pari mao
ang magdumala sa mga kalalakin-an nga nangulo sa mga
Levita. Kinahanglang dumalahan niya ang mga kalalakin-
an sa pag-atiman sa balaan nga dapit. **33** Duha ka banay
ang naggikan kang Merari: ang banay sa Mahalihanon ug
ang banay sa Musitihanon. Kini nga mga banay naggikan
kang Merari. **34** 6, 200 ka mga lalaki ang naihap nga
nagpangidaron ug usa ka bulan ug pataas. **35** Si Zuriel nga
anak nga lalaki ni Abihail maoy mangulo sa mga banay ni
Merari. Kinahanglan magkampo sila sa amihanang bahin sa
tabernakulo. **36** Ang mga kaliwat ni Merari mao ang mag-
atiman sa gambalay sa tabernakulo, sa mga tukod, sa mga
haligi, sa mga sukaranan ug sa tanang mga gamit niini,
ug sa tanan nga may kalambigitan niini, lakip na **37** ang
mga haligi ug patukoranan sa hawanan nga nakapalibot
sa tabernakulo, lakip sa ilang mga ugsokanan, mga ugsok
ug mga higot. **38** Si Moises ug si Aaron ug ang iyang mga
anak nga lalaki kinahanglan magkampo sa sidlakang bahin
sa tabernakulo, sa atubangan sa tolda nga tagboanan,
nga nag-atubang sa sidlakan. Sila ang magdumala sa mga
buluhaton sa dapit nga balaan ug sa mga buluhaton sa
katawhan sa Israel. Si bisan kinsang langyaw nga moduol
sa dapit nga balaan kinahanglan patyon. **39** Giihap ni
Moises ug Aaron ang tanan nga mga kalalakin-an sa banay
ni Levi nga nagpangidaron ug usa ka bulan ug pataas,
ingon sa gisugo ni Yahweh. Nakaihap sila ug 22, 000 ka
mga lalaki. **40** Miingon si Yahweh kang Moises, "Ihapa
ang tanan nga kamagulangang anak nga lalaki sa mga
katawhan sa Israel nga nagpangidaron ug usa ka bulan
ug pataas. Ilista ang ilang mga ngalan. **41** Kinahanglan
imong kuhaon ang mga Levita alang kanako kaysa sa tanan
nga mga kamagulangang anak sa katawhan sa Israel. Ako
si Yahweh. Ug kuhaa usab ang mga kahayopan sa mga
Levita isip puli sa tanang unang mga anak sa kahayopan sa
mga kaliwat sa Israel." **42** Giihap ni Moises ang tanan nga
kamagulangang tawo sa Israel sumala sa gisugo ni Yahweh
nga iyang pagabuhaton. **43** Giihap niya ang tanan nga mga
kamagulangang lalaki sa ngalan, nga nagpangidaron ug usa
ka bulan ug pataas. Nakaihap siya ug 22, 273 ka mga lalaki.
44 Misulti pag-usab si Yahweh kang Moises. Miingon siya, **45**
"Kuhaa ang mga Levita imbis ang tanang kamagulangang
anak sa katawhan sa Israel. Ug kuhaa ang mga kahayopan
sa mga Levita imbis ang kahayopan sa katawhan. Akoa ang
mga Levita. Ako si Yahweh. **46** Kinahanglan magkuha ka ug
lima ka sekels alang sa paglukat sa 273 ka kamagulangan
sa Israel nga misobra sa gidaghanon sa mga Levita. **47**
Gamita ang sekels sa dapit nga balaan ingon nga sumbanan
sa kabug-aton. Ang sekels sama lang sa 20 ka geras. **48**
Kinahanglan nga ihatag nimo ang kantidad sa lukat nga
imong gibayad ngadto kang Aaron ug sa iyang mga anak
nga lalaki." **49** Busa gikuha ni Moises ang bayad sa lukat
gikan niadtong mga misobra sa gidaghanon sa nalukat sa
mga Levita. **50** Gikuha ni Moises ang salapi gikan sa mga
kamagulangan sa katawhan sa Israel. Mikabat kini ug 1,
365 ka sekels, gamit ang timbangan sa sekels sa dapit nga
balaan. **51** Gihatag ni Moises ang salapi sa lukat ngadto
kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki. Gibuhat ni
Moises ang tanan nga giingon kaniya pinaagi sa pulong ni
Yahweh, ingon sa gisugo ni Yahweh kaniya.

4 Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug kang Aaron. Miingon
siya, **2** "Pagbuhat ug talaan sa mga lalaki sa kaliwat ni
Kohat gikan sa mga Levita, pinaagi sa ilang mga banay
ug mga pamilya sa ilang mga katigulangan. **3** Ihapa ang
tanan nga mga kalalakin-an nga anaa sa 30 hangtod sa
50 anyos ang pangidaron. Kini nga mga lalaki kinahanglan
nga moapil sa pundok aron moalagad didto sa tolda nga
tagboanan. **4** Ang mga kaliwat ni Kohat mao ang mag-atiman
sa labing balaang mga butang nga gigahin alang kanako
didto sa tolda nga tagboanan. **5** Sa dihang ang kampo
mangandam sa pagbalhin, si Aaron ug ang iyang mga
anak nga lalaki kinahanglan mosulod sa tolda, mopaubos
sa tabil nga nagbulag sa labing balaang dapit gikan sa
balaang dapit ug itabon kini sa sudlanan sa kasabotan. **6**
Kinahanglan nga tabonan nila ang sudlanan sa kasabotan
ug panit sa dugong. Maghapin sila ug asul nga panapton
sa ibabaw niini. Kinahanglan nga ilang isuksok ang mga
tukon aron sa pag-alsa niini. **7** Kinahanglan nga ihapin nila
ang asul nga panapton ibabaw sa lamisa sa tinapay sa
presensiya. Ibutang nila niini ang mga plato, mga kutsara,
mga panaksan, ug mga tibod alang sa pagbubo. Ang tinapay
kinahanglan anaa kanunay sa lamisa. **8** Kinahanglan nga
tabonan nila kini sa pula nga panapton ug usab sa panit sa
dugong. Kinahanglan ilang isuksok ang mga tukon aron sa
pag-alsa sa lamisa. **9** Kinahanglan magkuha sila ug asul nga
panapton ug tabonan ang tungtonganan sa lampara, uban sa
mga lampara niini, mga kimpit, mga butanganan, ug tanang
tibod sa lana alang sa mga lampara. **10** Kinahanglan nga
tabonan nila ang tungtonganan sa lampara ug ang tanang
kasangkapan sa panit sa dugong, ug ila kining ibutang sa
dayonganan. **11** Maghapin sila ug panapton nga asul sa
bulawan nga halaran. Tabonan nila kini ug panit sa dugong,
ug unya isuksok ang dayonganan nga tukon. **12** Kuhaon nila
ang tanan nga galamiton alang sa buluhaton sa balaang
dapit ug putoson kini sa asul nga panapton. Tabonan nila kini
ug panit sa dugong ug ibutang ang mga galamiton ngadto sa
dayonganan. **13** Kinahanglan kuhaon nila ang abo gikan sa
halaran ug hapinan nila ang halaran ug panapton nga tapol.
14 Kinahanglan nga ibutang nila didto sa dayonganan ang

tanan nga mga galamiton nga ilang gigamit sa buluhaton sa halaran. Kini nga mga butang mao ang mga kawa, mga tinidor, mga pala, mga panaksan, ug ang uban pang mga galamiton sa halaran. Kinahanglan tabonan nila ang halaran ug panit sa dugong ug unya isuksok ang mga tukon nga dayonganan. **15** Sa dihang nahuman na ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang pagtabon sa balaang dapit ug sa tanang galamiton niini, ug sa dihang ang kampo ibalhin na, kinahanglan nga alsahon na sa mga kaliwat ni Kohat ang balaang dapit. Kung makahikap sila sa balaang mga gamit, mamatay gayod sila. Mao kini ang buluhaton sa mga kaliwat ni Kohat, ang pagdala sa mga kasangkapan sa tolda nga tagboanan. **16** Si Eleazar nga anak nga lalaki ni Aaron ang pari maoy magbantay sa pag-atiman sa lana alang sa suga, sa mahumot nga insenso, sa halad nga trigo, ug sa lana nga pangdihog. Siya ang magbantay sa pag-atiman sa tibuok tabernakulo ug sa tanan nga anaa niini, sa balaang dapit ug sa mga galamiton niini." **17** Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug kang Aaron. Miingon siya, **18** "Ayaw tugoti nga ang banay sa mga Kohatihanon mahibulag gikan sa mga Levita. **19** Panalipdi sila, aron mabuhi sila ug dili mamatay, pinaagi sa pagbuhat niini. Kung moduol sila sa labing balaang mga butang **20** kinahanglan dili sila mosulod aron motan-aw sa balaang dapit bisan sa makadiyot, o mamatay gayod sila. Si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki lamang ang mosulod, ug unya kinahanglan tahasan ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang matag-usa ka mga Kohatihanon sa iyang buluhaton, ngadto sa iyang pinasahi nga buluhaton." **21** Misulti pag-usab si Yahweh kang Moises. Miingon siya, **22** "Pagbuhat usab ug talaan alang sa mga kaliwat ni Gerson, sa pamilya sa ilang mga katigulangan, ug sa ilang mga banay. **23** Ihapa kadtong anaa sa 30 hangtod sa 50 anyos ang pangidaron. Ihapa silang tanan nga moapil sa pundok aron moalagad sa tolda nga tagboanan. **24** Mao kini ang buluhaton sa mga banay sa Gersohanon, sa dihang mag-alagad sila ug kung unsa ang ilang dad-on. **25** Dad-on nila ang mga tabil sa tabernakulo, ang tolda nga tagboanan, ang tabon niini, ang tabon nga panit sa dugong nga anaa niini, ug ang mga tabil sa ganghaan sa tolda nga tagboanan. **26** Kinahanglan dad-on nila ang mga tabil sa hawanan, ang tabil sa agianan sa ganghaan sa hawanan, nga anaa duol sa tabernakulo, ug duol sa halaran, ang ilang mga higot, ug ang tanang mga gamit alang sa ilang buluhaton. Bisan unsa ang gikinahanglan nga buhaton niini nga mga butang, kinahanglan nga ilang buhaton. **27** Si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki kinahanglan nga mangulo sa tanan nga buluhaton sa mga Gersohanon, sa bisan unsa nga ilang pagadad-on, ug sa tanan nilang buluhaton. Kinahanglan nga imo silang tahasan sa tanan nilang mga katungdanan. **28** Mao kini ang buluhaton sa mga banay sa mga kaliwat sa Gersohanon alang sa tolda nga tagboanan. Si Itamar nga anak nga lalaki ni Aaron ang pari mao ang mangulo kanila sa ilang buluhaton. **29** Ihapa ang mga kaliwat ni Merari diha sa ilang mga banay, ug ihan-ay sila sumala sa pamilya sa ilang mga katigulangan, **30** gikan sa 30 anyos ug pataas hangtod sa 50 anyos ang pangidaron. Ihapa ang tanan nga moapil sa pundok ug moalagad didto sa tolda nga tagboanan. **31** Mao kini ang ilang katungdanan ug ang ilang buluhaton sa tanan nila nga pag-alagad sa tolda nga tagboanan. Sila ang mag-atiman sa gambalay sa tabernakulo, sa mga tukod, sa mga haligi, ug mga ugsokanan, **32** uban sa mga haligi sa hawanan palibot sa tabernakulo, sa ilang mga ugsokanan, sa mga ugsok, ug sa ilang mga higot, uban sa tanan nilang mga butang. Ilista pinaagi sa ngalan ang kinahanglan nilang dad-on. **33** Mao kini ang buluhaton sa mga banay sa mga kaliwat ni Merari, kung unsa ang ilang pagabuhaton alang sa tolda nga tagboanan, ubos sa pagmando ni Itamar nga anak nga lalaki ni Aaron ang pari." **34** Giihap ni Moises ug ni Aaron ug sa mga pangulo sa katilingban ang mga kaliwat sa mga Kohatihanon sumala sa mga banay sa mga pamilya sa ilang katigulangan. **35** Giihap nila ang nagpangidaron ug gikan sa 30 anyos ug pataas hangtod sa 50 anyos. Giihap nila ang tanan nga moapil sa pundok aron moalagad sa tolda nga tagboanan. **36** Nakaihap sila ug 2, 750 ka mga kalalakin-an sumala sa ilang mga banay. **37** Giihap ni Moises ug ni Aaron ang tanan nga kalalakin-an sa mga banay ug sa mga pamilya sa Kohatihanon nga moalagad sa tolda nga tagboanan. Sa pagbuhat niini, gituman nila kung unsa ang gimando ni Yahweh nga ilang buhaton pinaagi kang Moises. **38** Ang mga kaliwat ni Gerson giihap sumala sa ilang mga banay, sa mga pamilya sa ilang katigulangan, **39** nga nagpangidaron ug gikan sa 30 hangtod sa 50 anyos, ang tanan nga moapil sa pundok aron moalagad sa tolda nga tagboanan. **40** Ang tanan nga mga kalalakin-an, giihap sumala sa ilang mga banay ug sa mga pamilya sa ilang katigulangan, ug mikabat kini ug 2, 630. **41** Giihap ni Moises ug ni Aaron ang mga kaliwat ni Gerson nga moalagad sa tolda nga tagboanan. Sa pagbuhat niini, gituman nila kung unsa ang gimando ni Yahweh nga ilang buhaton pinaagi kang Moises. **42** Ang mga kaliwat ni Merari giihap sa ilang mga banay sumala sa mga pamilya sa ilang katigulangan, **43** gikan sa 30 hangtod sa 50 anyos ang pangidaron, ang tanan nga moapil sa pundok aron moalagad sa tolda nga tagboanan. **44** Ang tanan nga mga kalalakin-an, giihap sumala sa ilang mga banay ug sa mga pamilya sa ilang katigulangan, ug mikabat ug 3, 200. **45** Giihap ni Moises ug ni Aaron kining tanan nga mga kalalakin-an, sa mga kaliwat ni Merari. Sa pagbuhat niini, gituman nila kung unsa ang

gimando ni Yahweh nga ilang buhaton pinaagi kang Moises.
46 Busa giihap ni Moises ug ni Aaron ug sa tanan nga mga
pangulo sa Israel ang tanan nga mga Levita sumala sa ilang
mga banay sa mga pamilya sa ilang katigulangan **47** gikan
sa 30 hangtod sa 50 anyos ang pangidaron. Giihap nila
ang tanan nga mobuhat sa mga buluhaton sa tabernakulo,
ug ang modala ug moatiman sa mga butang sa tolda nga
tagboanan. **48** Nakaihap sila ug 8, 580 ka mga kalalakin-
an. **49** Sa mando ni Yahweh, giihap ni Moises ang matag
tawo, giihap ang matag usa sumala sa matang sa buluhaton
nga gitahas kaniya. Giihap niya ang matag tawo sumala
sa matang sa katungdanan nga iyang pagabuhaton. Sa
pagbuhat niini, gituman nila kung unsa ang gimando ni
Yahweh kanila nga ilang buhaton pinaagi kang Moises.

5 Nakigsulti si Yahweh kang Moises. Miingon siya, **2**
"Mandoi ang katawhan sa Israel nga ipagawas gikan sa
kampo ang tanan nga adunay sakit sa panit nga makatakod,
ug ang tanan nga adunay mga nagnana nga samad, ug si
bisan kinsa nga nahugaw tungod sa paghikap sa patay nga
lawas. **3** Lalaki man o babaye, kinahanglan nga pagawason
ninyo sila sa kampo. Kinahanglan nga dili nila hugawan ang
kampo, tungod kay nagpuyo ako dinhi." **4** Gibuhat kini sa
katawhan sa Israel. Gipagawas nila sila sa kampo, sumala
sa gimando ni Yahweh kang Moises. Mituman kang Yahweh
ang katawhan sa Israel. **5** Misulti pag-usab si Yahweh
kang Moises. Miingon siya, **6** "Sultihi ang katawhan sa
Israel. Kung ang usa ka lalaki o babaye nakabuhat sa bisan
unsang sala ingon sa ginabuhat sa mga tawo sa usag-usa,
ug dili matinud-anon kanako, sad-an kanang tawhana. **7**
Unya kinahanglan isugid niya ang sala nga iyang nabuhat.
Kinahanglan gayod niyang bayaran ang kantidad sa iyang
sala ug dugangan pa kini ug 20 porsiyento. Kinahanglan
ihatag niya kini ngadto sa tawo nga iyang nasad-an. **8** Apan
kung ang tawo nga nasad-an walay suod nga paryente nga
modawat sa bayad, kinahanglan bayran niya ang kantidad
sa iyang sala nganhi kanako pinaagi sa pari, uban sa laking
karnero aron sa kapasayloan sa iyang kaugalingon. **9** Ang
matag halad sa katawhan sa Israel, ang mga butang nga
gigahin ug gidala sa katawhan sa Israel ngadto sa pari,
mamaiya na. **10** Ang mga halad sa matag tawo mamaiya
sa pari; kung adunay mohatag ug bisan unsa ngadto sa
pari, mamaiya na kini." **11** Misulti pag-usab si Yahweh kang
Moises. Miingon siya, **12** "Sultihi ang katawhan sa Israel.
Ingna sila, 'Pananglitan ang asawa sa usa ka lalaki mobiya
ug magpakasala batok sa iyang bana. **13** Unya pananglitan
adunay laing lalaki nga makigdulog kaniya. Sa ingon niana,
hugaw na siya. Bisan kung ang iyang bana wala makakita o
makahibalo niini, ug bisan kung walay nakasakop kaniya
sa akto ug walay makapamatuod batok kaniya, **14** bisan
pa niana, ang espiritu sa pagpangabugho magpahibalo
gihapon sa bana nga ang iyang asawa hugaw na. Apan,
ang espiritu sa pagpangabugho moabot sa usa ka lalaki
bisan ang iyang asawa wala nagmahugaw. **15** Sa ingon
niana, kinahanglan dad-on sa lalaki ang iyang asawa ngadto
sa pari. Kinahanglan magdala ang bana ug mainom nga
halad alang kaniya. Kinahanglan magdala siya ug ikanapulo
nga bahin sa ephah sa sebada nga harina. Kinahanglan
dili niya kini buboan ug lana o insenso tungod kay usa kini
ka halad nga trigo sa pagpangabugho, usa ka halad nga
trigo nga mahimong makapamatuod sa sala. **16** Kinahanglan
ipaduol sa pari ang babaye ug ibutang siya sa atubangan ni
Yahweh. **17** Kinahanglan nga magkuha ang pari ug tibod
sa balaang tubig ug magkuha ug abog gikan sa salog sa
tabernakulo. Kinahanglan ibutang niya ang abog ngadto
sa tubig. **18** Ipahiluna sa pari ang babaye sa atubangan ni
Yahweh ug iyang tangtangon ang tali sa buhok sa babaye.
Ibutang niya sa mga kamot sa babaye ang halad nga trigo sa
paghandom, nga mao ang halad nga trigo sa pangabugho.
Gunitan sa pari ang pait nga tubig nga magdala ug tunglo.
19 Papanumpaon sa pari ang babaye ug moingon kaniya,
"Kung walay laing lalaki nga nakighilawas kanimo, ug kung
wala ka nahisalaag ug nagbuhat sa kahugawan, mamahimo
kang gawasnon niining pait nga tubig nga magdala ug
tunglo. **20** Apan kung ikaw, usa ka babaye nga anaa ubos
sa iyang bana, nahisalaag, kung nagpakahugaw ka, ug kung
ang laing lalaki nakigdulog kanimo, **21** unya, (papanumpaon
sa pari ang babaye sa panumpa nga magdala ug tunglo
ngadto kaniya, ug unya kinahanglan magpadayon siya sa
pakigsulti sa babaye) 'Si Yahweh motunglo kanimo aron nga
maipakita gayod sa imong katawhan. Mahitabo gayod kini
kung himoon ni Yahweh nga mawad-an ug kapuslanan ang
imong paa ug mohubag ang imong pus-on. **22** Kini nga tubig
nga magdala ug tunglo mosulod sa imong tiyan ug mohubag
ang imong pus-on ug mawad-an ug kapuslanan ang imong
mga paa.' Ang babaye motubag, 'Oo, mahitabo kana kung
sad-an ako.' **23** Kinahanglan nga isulat sa pari kini nga mga
tunglo sa linukot nga basahon, ug unya hugasan niya ang
sinulat nga mga tunglo sa pait nga tubig. **24** Kinahanglan
nga paimnon sa pari ang babaye sa pait nga tubig nga
nagdala ug tunglo. Ang tubig nga nagdala ug tunglo mosulod
sa babaye ug mahimong pait. **25** Kinahanglan kuhaon sa
pari ang halad nga trigo sa pangabugho gikan sa kamot
sa babaye. Kinahanglan ipataas niya ang halad nga trigo
sa atubangan ni Yahweh ug dad-on kini sa halaran. **26**
Kinahanglan magkuha ang pari ug usa ka kumkom sa
halad nga trigo ingon nga usa ka halad handomanan, ug
sunugon kini sa halaran. Unya ihatag niya sa babaye ang

pait nga tubig aron imnon. 27 Sa dihang ihatag na niya sa
babaye ang tubig aron imnon, kung ang babaye hugaw
tungod kay nakabuhat siya ug sala batok sa iyang bana,
unya ang tubig nga magdala ug tunglo mosulod kaniya
ug mahimong pait. Mohubag ang pus-on sa babaye ug
dili na mapuslan ang iyang paa. Matinunglo ang babaye
taliwala sa iyang katawhan. 28 Apan kung ang babaye
dili hugaw ug kung siya hinlo, kinahanglan mahimo siyang
gawasnon. Makabaton pa siya ug mga anak. 29 Mao kini
ang balaod sa pagpangabugho. Balaod kini alang sa usa
ka babaye nga mibiya sa iyang bana ug nagmahugaw. 30
Mao kini ang balaod alang sa usa ka lalaki nga adunay
espiritu sa pagpangabugho kung mangabugho siya sa iyang
asawa. Kinahanglan dad-on niya ang babaye sa atubangan
ni Yahweh, ug kinahanglan buhaton sa pari diha kaniya ang
tanan nga gihulagway niining balaod sa pagpangabugho. 31
Ang lalaki mamahimong gawasnon gikan sa sala tungod sa
pagdala sa iyang asawa ngadto sa pari. Kinahanglan antoson
sa babaye ang bisan unsang sala nga iyang nabuhat."

6 Nakigsulti si Yahweh kang Moises. Miingon siya, 2 "Sultihi
ang katawhan sa Israel. Isulti kanila, 'Sa dihang igahin sa
lalaki ug babaye ang iyang kaugalingon ngadto kang Yahweh
uban sa pinasahi nga panumpa sa Nasareo, 3 kinahanglan
nga ilikay niya ang iyang kaugalingon gikan sa bino ug sa
isog nga ilimnon. Dili siya moinom sa suka nga hinimo gikan
sa bino o gikan sa isog nga ilimnon. Kinahanglan nga dili
siya moinom sa bisan unsang duga sa ubas o mokaon
sa ubas o sa mga pasas. 4 Sa tanang mga adlaw nga
gipahilayo siya alang kanako, kinahanglan nga wala siyay
kaonon nga hinimo gikan sa mga ubas, lakip ang tanan nga
hinimo gikan sa mga liso ug mga panit niini. 5 Sulod sa
tibuok panahon sa iyang panumpa sa pagkahilayo, walay
labaha nga gamiton sa iyang ulo hangtod sa mga adlaw
nga ang iyang pagkahilayo alang kang Yahweh natuman.
Kinahanglan nga igahin siya kang Yahweh. Kinahanglan nga
pasagdan niya nga motaas ang buhok sa iyang ulo. 6 Sa
tibuok panahon nga iyang ipahilayo ang iyang kaugalingon
alang kang Yahweh, kinahanglan nga dili siya moduol sa
patay nga lawas. 7 Kinahanglan dili niya hugawan ang iyang
kaugalingon bisan alang sa iyang amahan, inahan, igsoong
lalaki, o igsoong babaye, kung sila mamatay. Kini tungod
kay gipahilayo man siya alang sa Dios, sumala sa makita
sa tanan pinaagi sa iyang taas nga buhok. 8 Sa tibuok
panahon sa iyang pagkahilayo balaan siya, gigahin alang
kang Yahweh. 9 Kung adunay tawo nga mamatay ug kalit sa
iyang tapad ug maghugaw sa iyang ulo nga gibalaan, unya
kinahanglan niyang kiskisan ang iyang ulo sa adlaw sa iyang
pagputli—sa ikapito nga adlaw kinahanglan nga kiskisan
niya kini. 10 Sa ikawalo nga adlaw kinahanglan magdala
siya ug duha ka salampati o duha ka pispis nga mga goryon
ngadto sa pari sa ganghaan sa tolda nga tagboanan. 11
Kinahanglan maghalad ang pari ug usa ka langgam ingon
nga halad tungod sa sala ug ang uban ingon nga halad
sinunog. Tungod niini mapasaylo siya tungod kay nakasala
siya pinaagi sa pagduol sa patay nga lawas. Kinahanglan
nga iyang balaanon pag-usab ang iyang ulo nianang adlawa.
12 Kinahanglan igahin niya ang iyang kaugalingon ngadto
kang Yahweh alang sa mga adlaw sa iyang pagbalaan.
Kinahanglan magdala siya ug usa ka laking karnero nga nati
nga usa ka tuig ang kagulangon ingon nga halad sa sala.
Dili niya ilakip ang mga adlaw sa wala pa niya mahugawan
ang iyang kaugalingon, tungod kay ang iyang pagbalaan
nahugawan na man. 13 Mao kini ang balaod mahitungod
sa Nasareo sa dihang mahingpit na ang takna sa iyang
pagkahilayo. Kinahanglan dad-on siya ngadto sa ganghaan
sa tolda nga tagboanan. 14 Kinahanglan itugyan niya ang
iyang halad ngadto kang Yahweh. Kinahanglan ihalad niya
ingon nga halad sinunog ang usa ka laking karnero nga nati
nga usa ka tuig ang kagulangon ug walay tatsa. Kinahanglan
magdala siya ug bayeng karnero nga nati nga usa ka tuig
ang kagulangon ug walay tatsa ingon nga halad sa sala.
Kinahanglan magdala siya ug torong karnero nga walay
tatsa ingon nga halad sa pakigdait. 15 Kinahanglan nga
magdala usab siya ug usa ka basket sa tinapay nga walay
igpapatubo, tinapay nga hinimo gikan sa lunlon nga harina
nga gisagolan ug lana, ostiyas nga walay igpapatubo nga
gipahiran ug lana, lakip ang ilang halad nga trigo ug mga
halad nga ilimnon. 16 Kinahanglan itugyan kini sa pari sa
atubangan ni Yahweh. Kinahanglan ihalad niya ang iyang
halad sa sala ug ang halad sinunog. 17 Uban ang basket
sa tinapay nga walay igpapatubo, itugyan niya ang torong
karnero ingon nga sakripisyo, ang halad sa pakigdait alang
kang Yahweh. Kinahanglan itugyan usab sa pari ang halad
nga trigo ug ang halad nga ilimnon. 18 Kinahanglan kiskisan
sa Nasareo ang iyang ulo timailhan sa iyang pagkahilayo
alang sa Dios diha sa ganghaan sa tolda nga tagboanan.
Kinahanglan kuhaon niya ang buhok gikan sa iyang ulo
ug ibutang kini sa kalayo nga anaa ilalom sa sakripisyo
nga halad sa pakigdait. 19 Kinahanglan kuhaon sa pari
ang nalutong abaga sa torong karnero, usa ka tinapay nga
walay igpapatubo gikan sa basket, ug usa ka ostiyas nga
walay igpapatubo. Ibutang niya kini ngadto sa mga kamot sa
Nasareo human niya makiskisan ang iyang ulo nga timailhan
sa pagkahilayo. 20 Kinahanglan nga ibayaw kini sa pari
ingon nga halad ngadto kang Yahweh, ang balaang bahin
alang sa pari, lakip ang dughan nga gibayaw ug ang paa
nga gihatag alang sa pari. Human niana, makainom na ug
bino ang Nasareo. 21 Mao kini ang balaod alang sa Nasareo

nga nanumpa sa iyang halad ngadto kang Yahweh alang sa iyang pagkahilayo. Bisan unsa pa man ang iyang maihatag, kinahanglan niyang tumanon ang mga katungdanan sa panumpa nga iyang gihimo, aron sa pagtuman sa saad nga gipakita sa balaod alang sa pagka-Nasareo.'" **22** Nagsulti pag-usab si Yahweh kang Moises. Miingon siya, **23** "Sultihi si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki. Isulti nga, "Kinahanglan panalanginan ninyo ang katawhan sa Israel sa ingon niini nga pamaagi. Kinahanglan isulti ninyo kanila, **24** "Hinaot nga panalanginan ka ni Yahweh ug motipig kanimo. **25** Hinaot nga ang panagway ni Yahweh modan-ag kanimo ug magmaluluy-on kanimo. **26** Hinaot nga si Yahweh magtan-aw kanimo uban ang kaluoy ug maghatag kanimo ug kalinaw." **27** Sa ingon niini nga pamaagi kinahanglan nga ihatag nila ang akong ngalan ngadto sa katawhan sa Israel. Unya ako silang panalanginan."

7 Sa adlaw nga nahuman ni Moises ang tabernakulo, gidihogan niya kini ug iya kining gigahin alang kang Yahweh, lakip ang tanan nga mga kasangkapan niini. Gibuhat usab niya ang sama niini alang sa halaran ug sa mga gamit niini. Gidihogan niya kini ug gigahin alang kang Yahweh. **2** Nianang adlawa, ang mga pangulo sa Israel, ang mga ulo sa pamilya sa ilang mga katigulangan, naghalad ug mga sakripisyo. Kining mga tawhana mao ang nangulo sa mga tribo. Sila ang nagdumala sa pag-ihap sa mga kalalakin-an. **3** Sila ang nagdala sa ilang mga halad sa atubangan ni Yahweh. Nagdala sila ug unom ka karwahe nga adunay tabon ug napulo ug duha ka mga laking baka. Nagdala sila ug usa ka karwahe alang sa duha ka pangulo, ug ang matag pangulo nagdala ug usa ka laking baka. Gibutang nila kining mga butanga sa atubangan sa tabernakulo. **4** Unya nakigsulti si Yahweh kang Moises. Miingon siya, **5** "Dawata ang ilang mga halad ug gamita ang mga halad alang sa buluhaton sa tolda nga tagboanan. Ihatag ang mga halad ngadto sa mga Levita, ngadto sa matag usa sumala sa iyang gikinahanglan sa ilang buluhaton." **6** Gikuha ni Moises ang mga karwahe ug ang mga laking baka, ug gihatag niya kini ngadto sa mga Levita. **7** Gihatag niya ang duha ka mga karwahe ug upat ka mga laking baka ngadto sa mga kaliwat ni Gerson, tungod sa gikinahanglan sa ilang buluhaton. **8** Gihatag niya ang upat ka karwahe ug walo ka laking mga baka ngadto sa mga kaliwat ni Merari, ubos sa pag-atiman ni Itamar ang anak nga lalaki ni Aaron ang pari. Gibuhat niya kini tungod sa gikinahanglan sa ilang buluhaton. **9** Apan wala niya gihatagan ug bisan usa niadtong mga butanga ang mga kaliwat ni Kohat, tungod kay ila man ang buluhaton nga may kalambigitan sa mga butang nga gipanag-iyahan ni Yahweh nga kinahanglan nilang pas-anon. **10** Gitugyan sa mga pangulo ang maayo nilang mga butang alang sa paghalad sa halaran sa adlaw nga gidihogan ni Moises ang halaran. Gihalad sa mga pangulo ang ilang mga sakripisyo atubangan sa halaran. **11** Miingon si Yahweh ngadto kang Moises, "Ang matag pangulo kinahanglan maghalad sa iyang sakripisyo sa iyang kaugalingong adlaw alang sa paghalad sa halaran." **12** Sa unang adlaw, si Nason ang anak nga lalaki ni Aminadab, sa banay ni Juda, naghalad sa iyang sakripisyo. **13** Naghalad siya ingon nga iyang sakripisyo ug usa ka bandihado nga plata nga adunay gibug-aton nga 130 ka sekels ug usa ka panaksan nga plata nga adunay gibug-aton nga 70 ka sekels, pinaagi sa timbangan ug sekel sa dapit nga balaan. Kining duha ka mga butang puno sa lunlon nga harina nga gisagolan ug lana alang sa halad nga trigo. **14** Naghatag siya ug usa ka bulawan nga plato nga adunay gibug-aton nga napulo ka sekels nga puno sa insenso. **15** Naghatag siya ug usa ka nati nga laking baka ingon nga halad sinunog, usa ka torong karnero, ug usa ka laking karnero nga nati nga usa ka tuig ang kagulangon. **16** Naghatag siya ug usa ka laking kanding ingon nga halad sa sala. **17** Naghatag siya ug duha ka laking baka, lima ka torong karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, ingon nga sakripisyo alang sa halad sa pakigdait. Mao kini ang mga sakripisyo ni Nason ang anak nga lalaki ni Aminadab. **18** Sa ikaduhang adlaw, si Netanel ang anak nga lalaki ni Zuar, pangulo sa mga kaliwat ni Isacar, naghalad sa iyang sakripisyo. **19** Naghalad siya ingon nga iyang sakripisyo ug usa ka bandihado nga plata nga adunay gibug-aton nga 130 ka sekels ug usa ka panaksan nga plata nga adunay gibug-aton nga 70 ka sekels, pinaagi sa timbangan ug sekel sa dapit nga balaan. Kining duha ka mga butang puno sa lunlon nga harina nga gisagolan ug lana alang sa halad nga trigo. **20** Naghatag usab siya ug usa ka bulawang plato nga adunay gibug-aton nga napulo ka sekels, nga puno sa insenso. **21** Naghatag siya ug usa ka nati nga laking baka ingon nga halad sinunog, usa ka torong karnero, ug usa ka laking karnero nga nati nga usa ka tuig ang kagulangon. **22** Naghatag siya ug usa ka laking kanding ingon nga halad sa sala. **23** Naghatag siya ug duha ka mga laking baka, lima ka mga torong karnero, lima ka mga laking kanding, ug lima ka mga laking karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, ingon nga sakripisyo alang sa halad sa pakigdait. Mao kini ang sakripisyo ni Netanel ang anak nga lalaki ni Zuar. **24** Sa ikatulong adlaw, si Eliab ang anak nga lalaki ni Helon, pangulo sa mga kaliwat ni Zebulun, naghalad sa iyang sakripisyo. **25** Ang iyang sakripisyo mao ang usa ka bandihado nga plata nga adunay gibug-aton nga 130 ka sekels ug usa ka panaksan nga plata nga adunay gibug-aton nga 70 ka sekels, pinaagi sa timbangan ug sekel sa dapit nga balaan. Kining duha ka mga butang puno sa

lunlon nga harina nga gisagolan ug lana alang sa halad nga trigo. **26** Naghatag usab siya ug usa ka plato nga bulawan nga adunay gibug-aton nga napulo ka sekels, nga puno sa insenso. **27** Naghatag siya ug usa ka nati nga laking baka ingon nga halad sinunog, usa ka torong karnero ug usa ka laking karnero nga nati nga usa ka tuig ang kagulangon. **28** Naghatag siya ug usa ka laking kanding ingon nga halad sa sala. **29** Naghatag siya ug duha ka mga laking baka, lima ka mga torong karnero, lima ka mga laking kanding, ug lima ka mga laking karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, ingon nga sakripisyo alang sa halad sa pakigdait. Mao kini ang sakripisyo ni Eliab ang anak nga lalaki ni Helon. **30** Sa ika-upat nga adlaw, si Elizur ang anak nga lalaki ni Sedeur, pangulo sa kaliwat ni Reuben, naghalad sa iyang sakripisyo. **31** Ang iyang sakripisyo mao ang usa ka bandihado nga plata nga adunay gibug-aton nga 130 ka sekels, ug ang usa ka panaksan nga plata nga adunay gibug-aton nga 70 ka sekels, pinaagi sa timbangan ug sekel sa dapit nga balaan. Kining duha ka mga butang puno sa lunlon nga harina nga gisagolan ug lana alang sa halad nga trigo. **32** Naghatag usab siya ug usa ka plato nga bulawan nga adunay gibug-aton nga napulo ka sekels, nga puno sa insenso. **33** Naghatag siya ug usa ka nati nga laking baka ingon nga halad sinunog, usa ka torong karnero, ug laking karnero nga nati nga usa ka tuig ang kagulangon. **34** Naghatag siya ug usa ka laking kanding ingon nga halad sa sala. **35** Naghatag siya ug duha ka laking baka, lima ka torong karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, ingon nga sakripisyo alang sa halad sa pakigdait. Mao kini ang sakripisyo ni Elizur ang anak nga lalaki ni Sedeur. **36** Sa ikalimang adlaw, si Selumiel ang anak nga lalaki ni Zurisadai, pangulo sa mga kaliwat ni Simeon, naghalad sa iyang sakripisyo. **37** Ang iyang sakripisyo mao ang usa ka plata nga bandihado nga adunay gibug-aton nga 130 ka sekels ug usa ka panaksan nga plata nga adunay gibug-aton nga 70 ka sekels, pinaagi sa timbangan ug sekel sa dapit nga balaan. Kining duha ka mga butang puno sa lunlon nga harina nga gisagolan ug lana alang sa halad nga trigo. **38** Naghatag usab siya ug usa ka plato nga bulawan nga adunay napulo ka sekels ang gibug-aton, nga puno sa insenso. **39** Naghatag siya ug usa ka nati nga laking baka, usa ka torong karnero, ug laking karnero nga nati nga usa ka tuig ang kagulangon ingon nga halad sinunog. **40** Naghatag siya ug usa ka laking kanding ingon nga halad sa sala. **41** Naghatag siya ug duha ka laking baka, lima ka torong karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, ingon nga sakripisyo alang sa halad sa pakigdait. Mao kini ang sakripisyo ni Selumiel ang anak nga lalaki ni Zurisadai. **42** Sa ika-unom nga adlaw, si Eliasaf ang anak nga lalaki ni Deuel, pangulo sa kaliwat ni Gad, naghalad sa iyang sakripisyo. **43** Ang iyang sakripisyo mao ang usa ka bandihado nga plata nga adunay gibug-aton nga 130 ka sekels ug usa ka panaksan nga plata nga adunay gibug-aton nga 70 ka sekels, pinaagi sa timbangan ug sekel sa dapit nga balaan. Kining duha ka mga butang puno sa lunlon nga harina nga gisagolan ug lana alang sa halad nga trigo. **44** Naghatag usab siya ug usa ka plato nga bulawan nga adunay gibug-aton nga napulo ka sekels, nga puno sa insenso. **45** Naghatag siya ug usa ka nati nga laking baka, usa ka torong karnero, ug usa ka laking karnero nga nati nga usa ka tuig ang kagulangon ingon nga halad sinunog. **46** Naghatag siya ug usa ka laking kanding ingon nga halad sa sala. **47** Naghatag siya ug duha ka laking baka, lima ka torong karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, ingon nga sakripisyo alang sa halad sa pakigdait. Mao kini ang sakripisyo ni Eliasaf ang anak nga lalaki ni Deuel. **48** Sa ikapitong adlaw, si Elisama ang anak nga lalaki ni Amihud, pangulo sa mga kaliwat ni Efraim, naghalad sa iyang sakripisyo. **49** Ang iyang sakripisyo mao ang usa ka bandihado nga plata nga adunay gibug-aton nga 130 ka sekels ug usa ka panaksan nga plata nga adunay gibug-aton nga 70 ka sekels, pinaagi sa timbangan ug sekel sa dapit nga balaan. Kining duha ka mga butang puno sa lunlon nga harina nga gisagolan ug lana alang sa halad nga trigo. **50** Naghatag usab siya ug usa ka plato nga bulawan nga adunay gibug-aton nga napulo ka sekels, nga puno sa insenso. **51** Naghatag siya ug usa ka nati nga laking baka, usa ka torong karnero, ug usa ka laking karnero nga nati nga usa ka tuig ang kagulangon ingon nga halad sinunog. **52** Naghatag siya ug usa ka laking kanding ingon nga halad sa sala. **53** Naghatag siya ug duha ka laking baka, lima ka torong karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, ingon nga sakripisyo alang sa halad sa pakigdait. Mao kini ang sakripisyo ni Elisama ang anak nga lalaki ni Amihud. **54** Sa ikawalo nga adlaw, si Gamaliel ang anak nga lalaki ni Pedazur, pangulo sa kaliwat ni Manases, naghalad sa iyang sakripisyo. **55** Ang iyang sakripisyo mao ang usa ka bandihado nga plata nga adunay gibug-aton nga 130 ka sekels ug usa ka panaksan nga plata nga adunay gibug-aton nga 70 ka sekels, pinaagi sa timbangan ug sekel sa dapit nga balaan. Kining duha ka mga butang puno sa lunlon nga harina nga gisagolan ug lana alang sa halad nga trigo. **56** Naghatag usab siya ug usa ka plato nga bulawan nga adunay gibug-aton nga napulo ka sekels, nga puno sa insenso. **57** Naghatag siya ug usa ka nati nga laking baka, usa ka torong karnero, ug usa ka laking karnero nga nati nga usa ka tuig

ang kagulangon ingon nga halad sinunog. **58** Naghatag siya ug usa ka laking kanding ingon nga halad sa sala. **59** Naghatag siya ug duha ka laking baka, lima ka torong karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, ingon nga sakripisyo alang sa halad sa pakigdait. Mao kini ang sakripisyo ni Gamaliel ang anak nga lalaki ni Pedazur. **60** Sa ikasiyam nga adlaw, si Abidan ang anak nga lalaki ni Gideoni, pangulo sa kaliwat ni Benjamin, naghalad sa iyang sakripisyo. **61** Ang iyang sakripisyo mao ang usa ka bandihado nga plata nga adunay gibug-aton nga 130 ka sekels ug usa ka panaksan nga plata nga adunay gibug-aton nga 70 ka sekels, pinaagi sa timbangan ug sekel sa dapit nga balaan. Kining duha ka mga butang puno sa lunlon nga harina nga gisagolan ug lana alang sa halad nga trigo. **62** Naghatag usab siya ug usa ka plato nga bulawan nga adunay gibug-aton nga napulo ka sekels, nga puno sa insenso. **63** Naghatag siya ug usa ka nati nga laking baka, usa ka torong karnero, ug usa ka laking karnero nga nati nga usa ka tuig ang kagulangon ingon nga halad sinunog. **64** Naghatag siya ug usa ka laking kanding ingon nga halad sa sala. **65** Naghatag siya ug duha ka laking baka, lima ka torong karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, ingon nga sakripisyo alang sa halad sa pakigdait. Mao kini ang sakripisyo ni Abidan ang anak nga lalaki ni Gideoni. **66** Sa ikanapulo nga adlaw, si Ahiezer ang anak nga lalaki ni Amisadai, pangulo sa mga kaliwat ni Dan, naghalad sa iyang sakripisyo. **67** Ang iyang sakripisyo mao ang usa ka bandihado nga plata nga adunay gibug-aton nga 130 ka sekels ug usa ka panaksan nga plata nga adunay gibug-aton nga 70 ka sekels, pinaagi sa timbangan ug sekel sa dapit nga balaan. Kining duha ka mga butang puno sa lunlon nga harina nga gisagolan ug lana alang sa halad nga trigo. **68** Naghatag usab siya ug usa ka plato nga bulawan nga adunay gibug-aton nga napulo ka sekels, nga puno sa insenso. **69** Naghatag siya ug usa ka nati nga laking baka, usa ka torong karnero, ug usa ka laking karnero nga nati nga usa ka tuig ang kagulangon ingon nga halad sinunog. **70** Naghatag siya ug usa ka laking kanding ingon nga halad sa sala. **71** Naghatag siya ug duha ka laking baka, lima ka torong karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, ingon nga sakripisyo alang sa halad sa pakigdait. Mao kini ang sakripisyo ni Ahiezer ang anak nga lalaki ni Amisadai. **72** Sa ikanapulo ug usa nga adlaw, si Pagiel ang anak nga lalaki ni Ocran, pangulo sa kaliwat ni Aser, naghalad sa iyang sakripisyo. **73** Ang iyang sakripisyo mao ang usa ka bandihado nga plata nga adunay gibug-aton nga 130 ka sekels ug usa ka panaksan nga plata nga adunay gibug-aton nga 70 ka sekels, pinaagi sa timbangan ug sekel sa dapit nga balaan. Kining duha ka mga butang puno sa lunlon nga harina nga gisagolan ug lana alang sa halad nga trigo. **74** Naghatag usab siya ug usa ka plato nga bulawan nga adunay gibug-aton nga napulo ka sekels, nga puno sa insenso. **75** Naghatag siya ug usa ka nati nga laking baka, usa ka torong karnero, ug usa ka laking karnero nga nati nga usa ka tuig ang kagulangon ingon nga halad sinunog. **76** Naghatag siya ug usa ka laking kanding ingon nga halad sa sala. **77** Naghatag siya ug duha ka laking baka, lima ka torong karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, ingon nga sakripisyo alang sa halad sa pakigdait. Mao kini ang sakripisyo ni Pagiel ang anak nga lalaki ni Ocran. **78** Sa ikanapulo ug duha nga adlaw, si Ahira ang anak nga lalaki ni Enan, pangulo sa kaliwat ni Naftali, naghalad sa iyang sakripisyo. **79** Ang iyang sakripisyo mao ang usa ka bandihado nga plata nga adunay gibug-aton nga 130 ka sekels ug usa ka panaksan nga plata nga adunay gibug-aton nga 70 ka sekels, pinaagi sa timbangan ug sekel sa dapit nga balaan. Kining duha ka butang puno sa lunlon nga harina nga gisagolan ug lana alang sa halad nga trigo. **80** Naghatag usab siya ug usa ka plato nga bulawan nga adunay gibug-aton nga napulo ka sekels, nga puno sa insenso. **81** Naghatag siya ug usa ka nati nga laking baka, usa ka torong karnero, ug usa ka laking karnero nga nati nga usa ka tuig ang kagulangon ingon nga halad sinunog. **82** Naghatag siya ug usa ka laking kanding ingon nga halad sa sala. **83** Naghatag siya ug duha ka laking baka, lima ka torong karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga nati nga usa ka tuig ang kagulangon, ingon nga sakripisyo alang sa halad sa pakigdait. Mao kini ang sakripisyo ni Ahira ang anak nga lalaki ni Enan. **84** Gigahin kining tanan sa mga pangulo sa Israel sa adlaw nga gidihogan ni Moises ang halaran. Gigahin nila ang napulo ug duha ka bandihado nga plata, napulo ug duha ka mga panaksan nga plata, ug napulo ug duha ka plato nga bulawan. **85** Ang matag bandihado nga plata adunay gibug-aton nga 130 ka sekels ug ang matag panaksan adunay gibug-aton nga 70 ka sekels. Ang tanang sudlanan nga plata adunay gibug-aton nga 2, 400 ka sekels, pinaagi sa timbangan ug sekel sa dapit nga balaan. **86** Ang matag usa sa napulo ug duha ka plato nga bulawan, puno sa insenso, nga adunay napulo ka sekels ang gibug-aton. Ang tanang plato nga bulawan adunay gibug-aton nga 120 ka sekels. **87** Gigahin niya ang tanan nga mga mananap alang sa halad sinunog, napulo ug duha ka mga laking baka, napulo ug duha ka mga torong karnero, ug napulo ug duha ka mga nating karnero nga laki nga usa ka tuig ang kagulangon. Gihatag nila ang ilang halad nga trigo. Naghatag sila ug

napulo ug duha ka laking kanding ingon nga halad sa sala. **88** Gikan sa tanan nilang kabakahan, mihatag sila ug 24 ka torong baka, 60 ka mga torong karnero, 60 ka mga laking kanding, ug 60 ka mga nating karnero nga laki nga usa ka tuig ang kagulangon, ingon nga sakripisyo alang sa halad sa pakigdait. Alang kini sa paghalad sa halaran human kini nadihogan. **89** Sa dihang misulod si Moises sa tolda nga tagboanan aron makigsulti kang Yahweh, nadungog niya ang tingog ni Yahweh nga nakigsulti kaniya. Nakigsulti si Yahweh kaniya gikan sa ibabaw sa tabon sa sudlanan sa kasabotan, gikan sa taliwala sa duha ka kerubin. Nagsulti siya ngadto kaniya.

8 Nakigsulti si Yahweh kang Moises. Miingon siya, **2** "Sultihi si Aaron. Ingna siya, 'Ang pito ka lampara kinahanglan maghatag ug kahayag sa atubangan sa tungtonganan ug lampara sa dihang pasigahon nimo kini.'" **3** Gibuhat kini ni Aaron. Gisindihan niya ang mga lampara diha sa tungtonganan sa lampara aron magdan-ag sa atubangan niini, sumala sa gimando ni Yahweh kang Moises. **4** Ang tungtonganan sa lampara gibuhat sa ingon niini nga paagi ug gipakita ni Yahweh kang Moises ang sumbanan niini. Kinahanglan hinimo kini sa bulawan gikan sa sukaranan niini hangtod sa taas, nga adunay hinulma nga kupa nga daw nagapamukad. **5** Misulti pag-usab si Yahweh kang Moises. Miingon siya, **6** "Kuhaa ang mga Levita gikan sa katawhan sa Israel ug hinloi sila. **7** Buhata kini kanila aron sa paghinlo kanila: Pisikpisiki sila ug tubig sa paghinlo kanila. Pakiskisi kanila ang tibuok nilang lawas, palabha sa ilang mga bisti, ug sa ingon niini nga paagi mahinloan ang ilang kaugalingon. **8** Unya pakuhaa sila ug nating baka ug halad nga trigo nga lunlon harina nga gisagolan ug lana. Pakuhaa sila pag-usab ug lain pang nating baka ingon nga halad sa sala. **9** Dad-a ang mga Levita sa atubangan sa tolda nga tagboanan, ug tigoma ang tibuok katilingban sa katawhan sa Israel. **10** Dad-a ang mga Levita sa akong atubangan, O Yahweh. Kinahanglan nga ang katawhan sa Israel mopandong sa ilang mga kamot ngadto sa mga Levita. **11** Kinahanglan nga ihalad ni Aaron ang mga Levita sa atubangan ni Yahweh, ingon nga halad nga binayaw gikan sa katawhan sa Israel. Kinahanglan buhaton niya kini aron nga ang mga Levita mag-alagad kanako. **12** Kinahanglan ipandong sa mga Levita ang ilang mga kamot sa ulo sa mga baka. Kinahanglan maghalad kamo ug usa ka baka ingon nga halad sa sala ug laing baka ingon nga halad sinunog alang kanako, aron sa paghinlo sa mga Levita. **13** Dad-a ang mga Levita sa atubangan ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, ug ipataas sila ingon nga halad nga binayaw alang kanako. **14** Sa ingon niini nga paagi kinahanglan ilain nimo ang mga Levita gikan sa katawhan sa Israel. Akoa ang mga Levita. **15** Human niana, kinahanglan nga mosulod ang mga Levita aron mag-alagad didto sa tolda nga tagboanan. Kinahanglan hinloan nimo sila. Kinahanglan ihalad nimo sila ingon nga halad nga binayaw. **16** Buhata kini, tungod kay silang tanan akoa gikan sa katawhan sa Israel. Pulihan nila ang matag batang lalaki nga moabli sa tagoangkan, ang kamagulangang anak sa tanang kaliwat sa Israel. Gikuha ko ang mga Levita alang sa akong kaugalingon. **17** Akoa ang tanan nga mga kamagulangang anak gikan sa katawhan sa Israel, sa mga tawo ug sa mga mananap. Sa adlaw nga gikuha ko ang kinabuhi sa tanang kamagulangang anak didto sa yuta sa Ehipto, gilain ko sila alang sa akong kaugalingon. **18** Gikuha ko ang mga Levita gikan sa katawhan sa Israel imbis nga ang tanang kamagulangang anak. **19** Gitagana ko ang mga Levita ingon nga gasa alang kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki. Gikuha ko sila gikan sa katawhan sa Israel aron sa pagbuhat sa buluhaton sa katawhan sa Israel didto sa tolda nga tagboanan. Gitagana ko sila alang sa kapasayloan sa katawhan sa Israel aron nga walay balatian nga mohampak sa katawhan kung moduol sila sa balaang dapit." **20** Si Moises, si Aaron ug ang tibuok katilingban sa katawhan sa Israel nagbuhat niini uban sa mga Levita. Gibuhat nila ang tanan nga gimando ni Yahweh kang Moises mahitungod sa mga Levita. Gibuhat kini sa katawhan sa Israel uban kanila. **21** Gihinloan sa mga Levita ang ilang mga kaugalingon ug gilabhan ang ilang mga bisti, ug gidala sila ni Aaron ingon nga halad nga binayaw alang kang Yahweh ug naghimo siya ug kapasayloan alang kanila aron mahinloan sila. **22** Human niana, nanulod ang mga Levita sa tolda nga tagboanan aron sa pagbuhat sa ilang buluhaton sa atubangan ni Aaron ug sa mga anak nga lalaki ni Aaron. Sumala kini sa gimando ni Yahweh kang Moises mahitungod sa mga Levita. Gitagad nila ang tanang Levita sa ingon niini nga paagi. **23** Nakigsulti pag-usab si Yahweh kang Moises. Miingon siya, **24** "Kining tanan alang sa mga Levita nga nagpanuigon ug 25 ka tuig ug pataas. Kinahanglan moapil sila sa pundok nga moalagad sa tolda nga tagboanan. **25** Kinahanglan moundang sila sa pag-alagad sa ingon niini nga paagi sa pangidaron nga 50 ka tuig. Sa ingon niana nga pangidaron kinahanglan nga dili na gayod sila mag-alagad. **26** Mahimo sila nga motabang sa ilang mga igsoong lalaki nga nagbuhat sa buluhaton sa tolda nga tagboanan, apan kinahanglan nga dili na gayod sila mag-alagad pa. Kinahanglan dumalahan nimo ang mga Levita niining tanang mga butanga."

9 Nakigsulti si Yahweh kang Moises didto sa kamingawan sa Sinai, sa unang bulan sa ikaduhang tuig gikan sa paggawas nila sa kayutaan sa Ehipto. Miingon siya, **2** "Tugoti ang katawhan sa Israel nga isaulog ang Pagsaylo

sa tukmang panahon sa tuig. 3 Sa ikanapulo ug upat nga
adlaw niining bulana, sa pagkagabii, kinahanglang isaulog
ang Pagsaylo sa tukmang panahon sa tuig. Kinahanglan
nga tumanon nimo kini, sunda ang tanang sulundon, ug
tumana ang tanang balaod nga may kalabotan niini." 4
Busa, gisultihan ni Moises ang katawhan sa Israel nga
kinahanglan nilang isaulog ang Kapistahan sa Pagsaylo.
5 Busa gisaulog nila ang Pagsaylo sa unang bulan, sa
ikanapulo ug upat nga adlaw sa bulan, sa pagkagabii, didto
sa kamingawan sa Sinai. Ang katawhan sa Israel mituman
sa tanan nga gimando ni Yahweh kang Moises nga buhaton.
6 Adunay pipila ka mga lalaki nga nahugaw tungod sa patay
nga lawas sa tawo. Dili sila makahimo sa pagsaulog sa
Pagsaylo nianang adlawa. Miduol sila kang Moises ug kang
Aaron nianang maong adlawa. 7 Kadto nga mga tawo
miingon kang Moises, "Hugaw kami tungod sa patay nga
lawas sa tawo. Nganong inyo kaming pugngan nga mohalad
ug sakripisyo kang Yahweh sa tukmang panahon sa tuig
uban sa katawhan sa Israel?" 8 Miingon si Moises kanila,
"Hulat kanako kay akong paminawon kung unsay ikasulti ni
Yahweh mahitungod kaninyo." 9 Nakigsulti si Yahweh kang
Moises. Miingon siya, 10 "Sultihi ang katawhan sa Israel.
Ingna, 'Kung bisan kinsa kaninyo o sa inyong kaliwatan ang
nahugaw tungod sa patay nga lawas, o kung anaa sa taas
nga panaw, magsaulog gihapon siya sa Pagsaylo alang
kang Yahweh.' 11 Kinahanglan nilang isaulog ang Pagsaylo
sa ikaduhang bulan sa gabii sa ikanapulo ug upat nga adlaw.
Kinahanglan kaonon nila kini uban sa tinapay nga walay
igpapatubo ug sa pait nga mga herbal. 12 Kinahanglan nga
walay mabilin niini hangtod sa pagkabuntag, o balion bisan
ang bukog niini. Kinahanglan nilang subayon ang tanang
sulundon alang sa Pagsaylo. 13 Apan kung si bisan kinsa
nga hinlo ug wala nagpanaw, apan napakyas sa pagsaulog
sa Pagsaylo, kanang tawhana kinahanglan ipahilayo sa
iyang katawhan tungod kay wala siya naghalad ug sakripisyo
nga gikinahanglan ni Yahweh sa tukmang panahon sa tuig.
Kinahanglan pas-anon nianang tawhana ang iyang sala.
14 Kung adunay langyaw nga nagpuyo diha kaninyo ug
buot magsaulog sa Pagsaylo aron sa pagpasidungog kang
Yahweh, kinahanglan niyang subayon ang mga kamandoan
sa Pagsaylo, ug tumanon ang mga balaod niini. Kinahanglan
nga aduna kamoy samang balaod alang sa mga langyaw
ug alang sa tanang nahimugso sa yuta." 15 Sa adlaw
nga natukod na ang tabernakulo, ang panganod mitabon
sa tabernakulo, ang tolda sa kasabotan. Sa pagkagabii
ang panganod anaa ibabaw sa tabernakulo. Sama kini
sa kalayo hangtod sa pagkabuntag. 16 Nagpadayon kini
nga ingon niana. Ang panganod mitabon sa tabernakulo
ug nahisama sa kalayo sa pagkagabii. 17 Sa dihang
mopataas ang panganod ibabaw sa tolda, ang katawhan
sa Israel mangandam sa ilang pagpanglakaw. Kung ang
panganod mohunong, ang mga tawo magkampo. 18 Sa
mando ni Yahweh, manglakaw ang katawhan sa Israel, ug sa
iyang pagmando, magkampo sila. Samtang ang panganod
mohunong ibabaw sa tabernakulo, magpabilin sila sa ilang
kampo. 19 Kung ang panganod magpabilin ibabaw sa
tabernakulo sa daghang mga adlaw, ang katawhan sa Israel
motuman sa mga pagmando ni Yahweh ug dili molakaw. 20
Usahay ang panganod magpabilin sa tabernakulo sa pipila
ka mga adlaw. Sa ingon niana, motuman sila sa mando ni
Yahweh—magbuhat sila ug kampo ug unya molakaw sa
iyang mando. 21 Usahay ang panganod anaa sa kampo
gikan sa kagabhion hangtod sa kabuntagon. Kung ang
panganod mopataas sa panahon sa kabuntagon, manglakaw
sila. Kung magpadayon kini sa usa ka adlaw ug sa usa ka
gabii, molakaw lamang sila kung ang panganod mopataas.
22 Kung ang panganod magpabilin sa tabernakulo sa duha
ka adlaw, sa usa ka bulan, o usa ka tuig, hangtod nga
magpabilin kini didto, ang katawhan sa Israel magpabilin
sa ilang kampo ug dili molakaw. Apan kung ang panganod
mopataas, manglakaw sila. 23 Magkampo sila ubos sa
mando ni Yahweh, ug molakaw sa iyang pagmando. Gituman
nila ang mando nga gihatag ni Yahweh pinaagi kang Moises.

10 Misulti si Yahweh kang Moises. Miingon siya, 2
"Pagbuhat ug duha ka trumpeta nga plata. Masoha
ang plata aron paghimo niini. Kinahanglan nga gamiton
nimo ang mga trumpeta aron sa pagtigom sa katilingban
ug aron sa pagpahibalo sa katilingban nga ibalhin ang
ilang mga kampo. 3 Kinahanglan ipatingog sa mga pari
ang mga trumpeta aron pagtigom sa katilingban diha sa
imong atubangan sa ganghaan sa tolda nga tagboanan.
4 Kung usa lamang ka trumpeta ang patingogon sa mga
pari, unya ang mga pangulo, ang nangulo sa matag banay
sa Israel, kinahanglang magtigom diha kanimo. 5 Kung
magpatingog kamo sa makusog nga pagpasidaan, ang
mga kampo nga anaa sa sidlakang bahin magsugod sa
ilang lakaw. 6 Kung magpatingog kamo sa makusog nga
pagpasidaan sa ikaduhang higayon, ang mga kampo sa
habagatang bahin kinahanglan magsugod sa ilang lakaw.
Kinahanglan magpatingog sila sa makusog nga pagpasidaan
alang sa ilang pagpanglakaw. 7 Kung magtigom ang
tibuok katilingban, patingoga ang mga trumpeta, apan dili
lamang kusog. 8 Ang mga anak ni Aaron, nga mga pari,
kinahanglan maoy magpatingog sa mga trumpeta. Mao kini
kanunay ang sulundon alang kanimo sa tibuok henerasyon
sa imong katawhan. 9 Kung makiggubat ka batok sa mga
kaaway nga nagdaogdaog kanimo diha sa inyong yuta,
kinahanglan nimong ipatingog ang tingog sa pagpasidaan

gamit ang mga trumpeta. Ako, si Yahweh nga imong Dios, maghinumdom kanimo ug molawas kanimo gikan sa imong mga kaaway. **10** Sa panahon usab sa pagsaulog sa inyong naandang mga kapistahan ug sa mga pagsugod sa bulan, kinahanglan nimong patingogon ang mga trumpeta aron sa pagpasidungog sa inyong halad sinunog ug ngadto sa mga halad sakripisyo alang sa inyong pakigdait. Kini maoy magpahinumdom kaninyo mahitungod kanako, nga inyong Dios. Ako si Yahweh nga inyong Dios." **11** Sa ikaduhang tuig, sa ikaduhang bulan, sa ika-20 nga adlaw sa bulan, ang panganod mipataas sa tabernakulo sa kasabotan. **12** Ang katawhan sa Israel nagpadayon sa ilang lakaw gikan sa kamingawan sa Sinai. Ang panganod mihunong sa kamingawan sa Paran. **13** Mao kadto ang ilang unang pagpanglakaw, subay sa mando ni Yahweh nga gihatag pinaagi kang Moises. **14** Ang kampo ilalom sa bandira sa mga kaliwatan ni Juda maoy nag-una, nanglakaw uban sa ilang kaugalingon kasundalohan. Si Nason ang anak nga lalaki ni Aminadab maoy naggiya sa mga sundalo ni Juda. **15** Si Netanel ang anak nga lalaki ni Zuar maoy naggiya sa mga sundalo sa tribo sa mga kaliwatan ni Isacar. **16** Si Eliab ang anak nga lalaki ni Helon maoy naggiya sa mga sundalo sa tribo sa mga kaliwatan ni Zebulun. **17** Ang mga kaliwat ni Gerson ug Merari, maoy nag-amping sa tabernakulo, naghipos sa tabernakulo ug unya nagsugod sa ilang lakaw. **18** Sunod nga nanglakaw mao ang mga sundalo ilalom sa bandira sa kampo ni Reuben. Si Elizur ang anak nga lalaki ni Sedeur maoy naggiya sa mga sundalo ni Reuben. **19** Si Selumiel ang anak nga lalaki ni Zurisadai maoy naggiya sa tribo sa mga kaliwat ni Simeon. **20** Si Elisaf ang anak nga lalaki ni Deuel maoy naggiya sa mga sundalo sa tribo sa mga kaliwat ni Gad. **21** Ang mga Kohatihanon nanglakaw. Sila ang nagdala sa mga balaang gamit sa dapit nga balaan. Ang uban maoy magtukod sa tabernakulo sa dili pa moabot ang mga Kohatihanon sa sunod nga kampo. **22** Ang mga sundalo ilalom sa bandira sa mga kaliwat ni Efraim maoy sunod nga nanglakaw. Si Elisama ang anak nga lalaki ni Amihud maoy naggiya sa mga sundalo ni Efraim. **23** Si Gamaliel ang anak nga lalaki ni Pedazur maoy naggiya sa mga sundalo sa tribo sa mga kaliwat ni Manases. **24** Si Abidan ang anak nga lalaki ni Gideoni maoy naggiya sa mga sundalo sa tribo sa mga kaliwat ni Benjamin. **25** Ang mga sundalo nga nagkampo ilalom sa bandira sa mga kaliwat ni Dan maoy ulahing nanglakaw. Si Ahiezer ang anak nga lalaki ni Amisadai maoy naggiya sa mga sundalo ni Dan. **26** Si Pagiel ang anak nga lalaki ni Ocran maoy naggiya sa mga sundalo sa tribo sa kaliwat ni Aser. **27** Si Ahira ang anak nga lalaki ni Enan maoy naggiya sa mga sundalo sa tribo sa mga kaliwat ni Naftali. **28** Mao kini ang paagi sa pagpanglakaw sa mga kasundalohan sa katawhan sa Israel. **29** Nakigsulti si Moises kang Hobab nga anak nga lalaki ni Reuel nga usa ka Midianhon. Si Reuel mao ang amahan sa asawa ni Moises. Nakigsulti si Moises kang Hobab ug miingon, "Moadto kami sa dapit nga gihulagway ni Yahweh kanamo. Si Yahweh miingon, 'Ihatag ko kini kaninyo.' Kuyog kanamo ug buhaton namo kanimo ang maayo. Gisaad ni Yahweh nga mobuhat ug maayo alang sa Israel." **30** Apan miingon si Hobab kang Moises, "Dili ako mokuyog kaninyo. Moadto ako sa akong kaugalingong yuta ug sa akong kaugalingong katawhan." **31** Unya si Moises mitubag, "Palihog ayaw kami biyai. Nasayod ka kung unsaon pagkampo sa kamingawan. Kinahanglan nga bantayan mo kami. **32** Kung mokuyog ka kanamo, buhaton namo kanimo ang maayo sama sa gibuhat ni Yahweh kanamo." **33** Gikan sa bukid ni Yahweh naglakaw sila sulod sa tulo ka adlaw. Ang sudlanan sa kasabotan ni Yahweh nag-una kanila sulod nianang tulo ka adlaw aron sa pagpangita ug dapit nga ilang kapahulayan. **34** Ang panganod ni Yahweh anaa sa ilang ibabaw sa panahon sa adlaw samtang naglakaw sila. **35** Sa dihang maglakaw ang sudlanan sa kasabotan, moingon si Moises, "Bangon, O Yahweh. Patibulaaga ang imong mga kaaway. Himoa nga kadtong nagdumot kanimo mokalagiw palayo kanimo." **36** Sa dihang ang sudlanan sa kasabotan mohunong, si Moises moingon, "O Yahweh, balik ngadto sa napulo ka liboan ka mga Israel."

11 Karon nagbagulbol ang mga tawo mahitungod sa ilang mga kalisdanan samtang naminaw si Yahweh. Nadungog ni Yahweh ang mga tawo ug nasuko. Ang kalayo nga gikan kang Yahweh misunog kanila ug milamoy sa pipila ka mga kampo nga anaa sa tumoy. **2** Unya mitawag ang mga tawo kang Moises, busa nag-ampo si Moises kang Yahweh, ug ang kalayo napalong. **3** Kadto nga dapit ginganlan ug Tabera, tungod kay ang kalayo ni Yahweh misilaob man sa ilang taliwala. **4** Pipila ka mga langyaw ang nagsugod sa pagkampo uban sa kaliwatan sa Israel. Nagtinguha sila ug maayong kalan-on aron kaonon. Unya ang katawhan sa Israel nanagpanghilak ug miingon, "Kinsay makahatag kanamo ug karne aron kaonon? **5** Nahinumdoman namo ang isda nga gawasnon namong ginakaon didto sa Ehipto, ang mga pipino, mga melon, mga sibuyas, ang mga bombay, ug ang mga ahos. **6** Karon nawala na ang among gana sa pagkaon, tungod kay kining mana na lamang ang kanunay namong makita." **7** Ang mana sama sa koriander nga liso. Sama kini sa bdelio. **8** Manglakaw ang mga tawo ug mangtigom niini. Galingon nila kini, lubokon sa lusong, lutoon kini sa mga kolon ug himoon kining tinapay. Ang lasa niini sama sa preskong lana sa olibo. **9** Sa dihang ang yamog mangatagak sa kampo sa kagabhion, mangahulog usab

ang mana. 10 Nadungog ni Moises ang pagdangoyngoy
sa mga tawo diha sa ilang mga pamilya, ug ang mga
kalalakin-an anaa sa ganghaan sa iyang tolda. Nasuko
pag-ayo si Yahweh, ug sa panan-aw ni Moises sayop ang
ilang pagbagulbol. 11 Miingon si Moises kang Yahweh,
“Nganong dili man maayo ang imong pagtagad sa imong
sulugoon? Nganong wala ka mahimuot kanako? Gipapas-an
mo kanako ang mga kabug-aton niining tanang katawhan?
12 Ako ba diay ang nanamkon niining tanang katawhan?
Gianak ko ba sila nga kinahanglan kang moingon kanako,
'Dad-a sila duol sa imong dughan sama sa amahan nga
nagkugos sa iyang gamay nga bata?' Kinahanglan ko ba
silang dad-on paingon sa yuta nga imong gipanumpa sa
ilang mga katigulangan nga ihatag kanila? 13 Diin man ako
makakita ug karne aron ihatag niining tanang katawhan?
Nanagpanghilak sila sa akong atubangan ug miingon, 'Hatagi
kami ug karne aron among kan-on.' 14 Dili nako kaya nga
pas-anon kining tanang katawhan nga mag-inusara. Sobra
ra sila alang kanako. 15 Sanglit gitagad mo ako sa ingon
niining paagiha, patya na lamang ako karon, kung maluoy ka
kanako, ug kuhaa ang akong mga kalisdanan.” 16 Miingon si
Yahweh kang Moises, “Dad-a nganhi kanako ang 70 ka mga
kadagkoan sa Israel. Siguroha nga sila mga kadagkoan ug
mga pangulo sa katawhan. Dad-a sila ngadto sa tolda nga
tagboanan aron motindog didto uban kanimo. 17 Mokanaog
ako ug magkigsulti ako kanimo didto. Kuhaon ko ang pipila
ka mga Espiritu nga anaa kanimo ug ibutang kini ngadto
kanila. Pagapas-anon nila ang kabug-aton sa mga tawo
uban kanimo. Dili mo na kini pas-anon nga mag-inusara. 18
Ingna ang katawhan, 'Andama ang inyong mga kaugalingon
alang ugma ug makakaon gayod kamo ug karne, tungod kay
mihilak kamo ug nadungog kamo ni Yahweh. Miingon kamo,
“Kinsa ang makahatag kanamo ug karne aron among kan-
on? Maayo pa alang kanamo nga didto kami sa Ehipto.”
Busa hatagan kamo ni Yahweh ug karne ug kaonon ninyo
kini. 19 Dili lamang kamo mokaon ug karne sulod sa usa ka
adlaw, sa duha ka adlaw, sa lima ka adlaw, sa napulo ka
adlaw o sa 20 ka adlaw, 20 apan mokaon kamo ug karne
sulod sa tibuok bulan hangtod nga manggawas na kini sa
inyong mga ilong. Lud-on kamo niini tungod kay gisalikway
man ninyo si Yahweh, nga anaa kaninyo. Nanaghilak kamo
sa iyang atubangan. Miingon kamo, “Nganong mibiya kita
sa Ehipto?”” 21 Unya miingon si Moises, “Uban kanako
ang 600, 000 ka mga tawo, ug miingon ka, 'Hatagan ko
sila ug karne aron ilang kaonon sulod sa tibuok bulan.' 22
Mangayam ba kami ug panon sa kahayopan aron matagbaw
sila? Pamukoton ba namo ang tanang isda sa dagat aron
matagbaw sila?” 23 Miingon si Yahweh kang Moises, “Mubo
ba ang akong kamot? Karon makita mo kung tinuod ba o dili
ang akong pulong.” 24 Migawas si Moises ug giingnan ang
mga tawo sa mga pulong ni Yahweh. Gitigom niya ang 70 ka
mga kadagkoan ug gipahimutang sila palibot sa tolda. 25
Mikanaog si Yahweh sa panganod ug misulti kang Moises.
Gikuha ni Yahweh ang pipila ka mga Espiritu nga anaa
kang Moises ug gibutang kini sa 70 ka mga kadagkoan. Sa
dihang ang Espiritu napahiluna kanila, nanagna sila, apan
niadto lamang nga higayon ug wala na mausab. 26 Duha
ka tawo ang nagpabilin sa kampo, nga ginganlan ug Eldad
ug Medad. Ang Espiritu anaa usab kanila. Ang ilang mga
ngalan nahisulat sa listahan, apan wala sila migawas sa
tolda. Hinuon, nanagna sila sa kampo. 27 Usa ka batan-ong
lalaki ang midagan paingon kang Moises ug miingon, “Si
Eldab ug Medad nanagna didto sa kampo.” 28 Si Josue
ang anak nga lalaki ni Nun, ang alalay ni Moises, usa sa
iyang pinili nga tawo, miingon kang Moises, “Akong agalong
Moises, pahunonga sila.” 29 Miingon si Moises kaniya,
“Nangabugho ka ba alang kanako? Gitinguha ko nga ang
tanang katawhan ni Yahweh mga propeta ug aron ibutang
niya ang iyang Espiritu sa ilang tanan!” 30 Unya si Moises
ug ang mga kadagkoan sa Israel mibalik sa kampo. 31 Unya
miabot ang hangin nga gikan kang Yahweh ug nagdala ug
buntog gikan sa dagat. Nangahulog kini duol sa kampo, mga
usa ka adlaw nga pagpanaw sa usa ka bahin ug usa ka
adlaw nga pagpanaw sa laing bahin. Ang buntog nakapalibot
sa kampo nga mga duha ka kyubits ang kahabogon gikan
sa yuta. 32 Nagkapuliki ang mga tawo sa pagpanguha sa
buntog tibuok adlaw, tibuok gabii, ug pagkasunod adlaw.
Walay nagkuha ug minus napulo ka homers sa buntog.
Gipangbahinbahin nila ang buntog sa tibuok kampo. 33
Samtang ang karne anaa pa sa ilang baba, samtang giusap
pa nila kini, nasuko si Yahweh kanila. Giatake niya ang
katawhan sa hilabihan ka dakong balatian. 34 Kadto nga
dapit ginganlan ug Kibrot Hataava, tungod kay didto nila
gilubong ang mga tawo nga nagtinguha ug karne. 35 Gikan
sa Kibrot Hataava ang katawhan nanglakaw padulong sa
Hazerot, diin didto sila nagpabilin.

12 Unya si Miriam ug si Aaron misulti batok kang
Moises tungod sa Cuhitihanon nga babaye nga iyang
giminyoan. 2 Miingon sila, “Nakigsulti lang ba si Yahweh
kang Moises? Wala ba usab siya nakigsulti kanato?” Karon
nadungog ni Yahweh ang ilang giingon. 3 Karon ang tawo
nga si Moises usa ka mapainubsanon, mapainubsanon kay
kang bisan kinsa nga anaa sa kalibotan. 4 Dihadiha misulti si
Yahweh kang Moises, kang Aaron, ug kang Miriam: “Gawas,
kamong tulo, ngadto sa tolda nga tagboanan.” Busa ang tulo
migawas. 5 Unya mikanaog si Yahweh diha sa haligi nga
panganod. Mitindog siya sa ganghaan sa tolda ug gitawag
si Aaron ug si Miriam. Silang duha mipaduol. 6 Miingon

si Yahweh, “Karon paminawa ang akong mga pulong. Sa dihang ang akong propeta uban kaninyo, ipakita ko ang akong kaugalingon kaniya diha sa mga panan-awon ug mosulti kaniya diha sa mga damgo. 7 Ang akong sulugoon nga si Moises dili sama niana. Matinud-anon siya sa tibuok nakong panimalay. 8 Ako mismo nagkigsulti kang Moises, dili sa mga panan-awon o mga tigmo. Nakita niya ang akong hulagway. Busa nganong wala kamo mahadlok sa pagsulti ug batok sa akong sulugoon, batok kang Moises?” 9 Ang kasuko ni Yahweh misilaob batok kanila, ug unya mibiya siya kanila. 10 Ang panganod mipataas sa tolda, ug si Miriam sa kalit gitakboyan ug sangla—niputi siya sama sa nyibe. Sa dihang milingi si Aaron kang Miriam, nakita niya nga kini nahimong sanglahon. 11 Si Aaron miingon kang Moises, “O akong agalon, palihog ayaw kupti kining sala batok kanamo. Nagsulti kami ug buangbuang, ug nakasala kami. 12 Palihog ayaw itugot nga mamahimo siyang sama sa patay nga bagong anak nga ang unod halos gilamoy sa dihang migula kini gikan sa tagoangkan sa inahan.” 13 Busa nagpakitabang si Moises kang Yahweh. Miingon siya, “Palihog ayoha siya, O Dios, palihog.” 14 Miingon si Yahweh kang Moises, “Kung giluwaan sa iyang amahan ang iyang nawong, maulawan siya sulod sa pito ka adlaw. Ipagawas siya sa kampo sulod sa pito ka adlaw. Human niana dad-a siya sa sulod pagusab.” 15 Busa gibutang si Miriam gawas sa kampo sulod sa pito ka adlaw. Ang katawhan wala nanglakaw hangtod nga nakabalik siya sa kampo. 16 Human niana, ang katawhan nanglakaw gikan sa Hazerot ug mikampo sa kamingawan sa Paran.

13 Unya nakigsulti si Yahweh kang Moises. Miingon siya, 2 “Ipadala ang pipila ka mga kalalakin-an aron sa pagsusi sa yuta sa Canaan, diin akong gihatag sa katawhan sa Israel. Pagpadala ug tawo sa matag tribo sa ilang katigulangan. Ang matag usa ka tawo kinahanglan mangulo taliwala kanila.” 3 Gipadala sila ni Moises gikan sa kamingawan sa Paran, aron nga motuman sila sa sugo ni Yahweh. Silang tanan mga pangulo sa mga katawhan sa Israel. 4 Mao kini ang ilang mga ngalan: gikan sa tribo ni Ruben, Shammua ang anak nga lalaki ni Zaccur; 5 gikan sa tribo ni Simeon, Shafat ang anak nga lalaki ni Hori; 6 gikan sa tribo ni Juda, si Caleb ang anak nga lalaki ni Jefunneh; 7 gikan sa tribo ni Isacar, si Igal ang anak nga lalaki ni Jose; 8 gikan sa tribo ni Efraim si Hosea ang anak nga lalaki ni Nun; 9 gikan sa tribo ni Benjamin, si Palti ang anak nga lalaki ni Rafu; 10 gikan sa tribo ni Zebulun, si Gaddiel ang anak nga lalaki ni Sodi; 11 gikan sa tribo ni Jose (mao kana ang pagkasulti, gikan sa tribo ni Manases), si Gaddi ang anak nga lalaki ni Susi; 12 gikan sa tribo ni Dan, si Ammiel ang anak nga lalaki ni Gemalli; 13 gikan sa tribo ni Aser, si Sethur ang anak nga lalaki ni Michael; 14 gikan sa tribo ni Naftali, mao si Nahbi ang anak nga lalaki ni Vofsi; 15 gikan sa tribo ni Gad, si Geuel ang anak nga lalaki ni Machi. 16 Mao kini ang mga ngalan sa mga kalalakin-an kansang gipadala ni Moises sa pagsusi sa yuta. Gipatawag ni Moises si Hosea ang anak nga lalaki ni Nun pinaagi sa ngalan ni Josue. 17 Gipadala sila ni Moises aron sa pagsusi sa yuta sa canaan. Siya miingon ngadto kanila, “Paduol kamo sa Negev ug saka kamo ngadto sa mga bukid. 18 Susiha ang yuta aron makita kung unsa ang sama niini. Panid-i ang mga tawo nga nanimuyo didto, kung sila ba mga kusgan o mga huyang, kung sila gamay ba o daghan. 19 Tan-awa kung unsa sama ang yuta kung asa sila nanimuyo. Kini ba maayo o dili maayo? Unsa ang mga siyudad nga anaa didto? Kung sama ba sila sa kampo, o lig-on ba nga mga siyudad? 20 Tan-awa kung sama sa unsa ang yuta kung maayo ba kini nga katuboan ug pananom o dili, ug kung aduna bay kahoy didto o wala. Pagmaisugon ug pagdala balik ug panagingnan sa yuta.” Karon ang panahon sa unang pagpamupo sa mga hinog nga ubas. 21 Busa ang mga kalalakin-an nanungas ngadto sa yuta gikan sa kamingawan sa Sin ngadto sa Rehob, duol sa Lebo sa Hamat. 22 Nagsaka sila sa Negev ug nakaabot sa Hebron. Si Ahiman, Sheshai, ug Talmai, kaliwat gikan sa banay ni Anak, anaa didto. Karon natukod ang Hebron mitukod sa pito ka tuig sa wala pa ang Zoan sa Ehipto. 23 Sa dihang nakaabot na sila sa walog sa Escol, Nagputol sila ug sanga lakip ang usa ka pungpong sa ubas. Gidala nila kini gibutangan nila ug kahoy sa taliwala sa duha sa ilang grupo. Nagdala usab sila ug granada ug mga igos. 24 Kana nga dapit ginganlan ug walog sa Eschol, tungod sa pungpong sa ubas nga giputol sa katawhan sa Israel didto. 25 Human sa 40 ka adlaw, mibalik sila gikan sa pagsusi sa yuta. 26 Miabot sila balik kang Moises, Aaron, ug ngadto sa tanan nga lumulopyo nga katawhan sa Israel didto sa kamingawan sa Paran, didto sa Kadesh. Nagdala sila pagbalik ug mga sugilanon ngadto kanila ug ngadto sa tanan nga lumulopyo, ug gipakita kanila ang mga abot gikan sa yuta. 27 Misulti sila kang Moises, “Nakaabot kami sa yuta nga imong gipaadtoan kanamo. Labihan ang pagagas sa gatas ug dugos. Kini ang pipila ka mga abot gikan niini. 28 Apan, mga kusgan ang mga tawo nga naghimo sa ilang pinuy-anan didto. Kinural ang mga siyudad ug labihan kaluag. Nakita usab namo didto ang mga kaliwat ni Anak. 29 Ang Amolikanhon nanimuyo didto sa Negev. Ang Hitihanon, Jebusihanon, ug ang mga Amonihanon adunay mga pinuy-anan didto sa kabungtoran nga bahin. Ang mga Canaanhon nanimuyo sa dagat ug kilid sa tubig sa Jordan.” 30 Unya gipahilom ni Caleb ang katawhan nga anaa sa atubangan ni Moises ug misulti, “Manaka kita ug angkonon ang yuta,

tungod kay makahimo gayod kita sa pag-ilog niini." **31** Apan ang lain nga mga kalalakin-an nga mikuyog kaniya nag-ingon "Dili kita makahimo sa pagsulong sa katawhan tungod kay mga gusgan sila kaysa kanato." **32** Busa nagpakaylap sila sa mga balita nga makapaluya sa katawhan sa Israel mahitungod sa yuta nga ilang gisusi. Sila miingon, "Ang yuta nga among gitan-aw mao ang yuta nga molamoy sa mga lumulopyo niini. Ang tanan nga mga tawo didto mga tag-as kaayo. **33** Didto nakakita kami ug mga higanti, ang mga kaliwat ni Anak, ang mga tawo nga naggikan sa mga higanti. Sa among pagtan-aw sama lang kami sa mga apan-apan kung itandi kanila, ug mao usab kini kung unsa kita sa ilang panan-aw."

14 Nianang gabhiona nanghilak sa makusog ang tibuok katilingban. **2** Gitamay sa tanang katawhan sa Israel si Moises ug si Aaron. Miingon kanila ang tibuok katilingban, "Maayo pag nangamatay nalang kami didto sa yuta sa Ehipto, o dinhi sa kamingawan! **3** Nganong gidala man kami ni Yahweh niining yutaa aron mamatay pinaagi sa espada? Ang among mga asawa ug among gagmay nga mga bata mahimong binihag. Dili ba mas maayo pa man alang kanato ang pagbalik sa Ehipto?" **4** Nag-ingnanay sila sa usag-usa, "Magpili kita ug laing pangulo, ug mamalik kita sa Ehipto." **5** Unya si Moises ug si Aaron mihapa sa atubangan sa tanang katawhan sa Israel nga nagkatigom. **6** Si Josue ang anak nga lalaki ni Nun ug si Caleb ang anak nga lalaki ni Jefune, nga pipila niadtong gipadala aron mosusi sa yuta, migisi sa ilang mga bisti. **7** Misulti sila sa tibuok katilingban sa katawhan sa Israel. Miingon sila, "Ang yuta nga among giadto ug gisusi maayo kaayo nga yuta. **8** Kung mahimuot si Yahweh kanato, dad-on niya kita niining yutaa ug ihatag kini kanato. Ang yuta nga midagayday sa gatas ug dugos. **9** Apan ayaw pagsupil batok kang Yahweh, ug ayaw kahadloki ang mga tawo sa yuta. Pagalamyon nato sila sama kasayon sa pagkaon. Ang ilang panalipod mangatangtang gikan kanila, tungod kay ubanan kita ni Yahweh. Ayaw sila kahadloki." **10** Apan ang tanang katawhan mibahad sa pagbato kanila aron patyon. Unya mitungha ang himaya ni Yahweh sa tolda nga tagboanan alang sa tanang katawhan sa Israel. **11** Miingon si Yahweh kang Moises, "Hangtod kanus-a ba kining mga tawhana mosalikyaw kanako? Hangtod kanus-a man sila mopakyas sa pagsalig kanako, luyo sa tanang timailhan sa akong gahom nga akong nahimo taliwala kanila? **12** Atakihon ko sila uban sa hampak, isalikway ko sila, ug maghimo ako gikan sa imong kaugalingong banay ug usa ka nasod nga mas bantogan ug mas kusgan pa kay kanila." **13** Miingon si Moises kang Yahweh, "Kung buhaton nimo kini, makadungog unya ang mga Ehiptohanon mahitungod niini, tungod kay giluwas mo kining mga tawhana gikan kanila pinaagi sa imong gahom. **14** Isulti nila kini sa mga lumulupyo niining yutaa. Nakadungog sila nga ikaw, O Yahweh, nag-uban niining mga tawhana, tungod kay nakita ka nawong sa nawong. Mibarog ang imong panganod ibabaw sa imong katawhan. Nag-una ka kanila ingon nga haligi nga panganod sa pagkaadlaw ug usa ka haligi nga kalayo sa kagabhion. **15** Kung patyon nimo karon kining mga tawhana ingon nga usa lang ka tawo, ang kanasoran unya nga nakadungog sa imong kabantogan mosulti ug moingon, **16** "Tungod kay dili madala ni Yahweh kining mga katawhan paingon sa yuta nga iyang gisaad kanila, gipamatay nalang niya sila sa kamingawan.' **17** Karon, gihangyo ko ikaw, gamita ang imong dakong gahom. Kay nag-ingon ka, **18** 'Si Yahweh dili daling masuko ug madagayaon sa pagkamatinud-anon sa kasabotan. Pasayloon niya ang mga kalapasan ug ang kasal-anan. Silotan niya ang sad-an sa dihang mosilot siya sa sala sa mga kaliwatan sa ilang mga katigulangan, hangtod sa ikatulo ug ikaupat nga kaliwatan.' **19** Naghangyo ako kanimo, pasayloa ang sala niining mga katawhan tungod sa pagkadako sa imong pagkamatinud-anon sa kasabotan, sama sa kanunay nimong pagpasaylo niining mga tawhana gikan pa sa panahon nga anaa pa sila sa Ehipto hangtod karon." **20** Miingon si Yahweh, "Pasayloon ko sila sumala sa imong gihangyo, **21** apan sa tinuod, samtang ako nagpuyo, ug samtang napuno ang tibuok kalibotan sa akong himaya, **22** kadtong tanang mga tawo nga nakakita sa akong himaya ug mga timailhan sa gahom nga akong gibuhat didto sa Ehipto ug sa kamingawan—gisulayan gihapon nila ako sa napulo ka higayon ug wala sila namati sa akong tingog. **23** Busa mosulti ako nga dili gayod sila makakita sa yuta nga akong gisaad sa ilang mga katigulangan. Walay bisan usa kanila nga nagsalikway kanako ang makakita niini, **24** gawas sa akong alagad nga si Caleb, tungod kay aduna siyay lahi nga espiritu. Hugot ang iyang pagtuman kanako; dad-on ko siya ngadto sa yuta nga iyang giadto ug gisusi. Makapanag-iya ang iyang kaliwatan niini. **25** (Karon ang mga Amalekanhon ug mga Canaanhon nagpuyo didto sa walog.) Ugma balik ug lakaw ngadto sa kamingawan pinaagi sa dalan sa Pulang Dagat." **26** Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug kang Aaron. Miingon siya, **27** "Hangtod kanus-a ako magpailob niining daotang katilingban nga nagtamay kanako? Nadungog ko ang pagbagulbol sa katawhan sa Israel batok kanako. **28** Ingna sila, 'Samtang nagpuyo ako, miingon si Yahweh, 'Sumala sa inyong gisulti nga akong nadungog, buhaton ko kini kaninyo: **29** Mangatumba ang inyong patay nga mga lawas dinhi sa kamingawan, kamong tanan nga nagbagulbol batok kanako, kamo nga naapil sa pag-ihap, ang tanang ihap sa katawhan nga nagpanuigon gikan sa 20 ka tuig ug pataas. **30** Dili gayod kamo makaadto

sa yuta nga akong gisaad aron mahimo ninyong puluy-anan,
gawas lamang kang Caleb ang anak nga lalaki ni Jefune
ug kang Josue ang anak nga lalaki ni Nun. 31 Apan ang
mga gagmay nga bata nga inyong giingon nga mahimong
mga bihag, dad-on ko sila didto sa yuta. Masinatian nila ang
yuta nga inyong gisalikway! 32 Alang kaninyo, mangatumba
ang inyong mga patay nga lawas dinhi sa kamingawan. 33
Mahimong mga magbalantay ang inyong mga anak dinhi
sa kamingawan sulod sa 40 ka tuig. Mag-antos sila sa
silot sa inyong pagkamasupilon hangtod sa kataposan sa
inyong patay nga mga lawas sa kamingawan. 34 Sama sa
gidugayon sa mga adlaw sa pagsusi ninyo sa yuta—40
ka adlaw, pagaantoson usab ninyo ang silot sa inyong
mga sala sulod sa 40 ka tuig—usa ka tuig alang sa matag
adlaw, ug unya inyong masayran kung unsa ako ingon nga
inyong kaaway. 35 Ako, si Yahweh, ang nagsulti. Buhaton ko
gayod kining tanan alang niining daotang katilingban nga
nagkatigom batok kanako. Mangapuo gayod sila, ug dinhi
sila mangamatay.'" 36 Busa ang mga lalaki nga gipadala ni
Moises aron sa pagtan-aw sa yuta nangamatay pinaagi sa
hampak sa atubangan ni Yahweh. 37 Mao kini ang mga lalaki
nga mibalik ug midala sa dili maayo nga balita mahitungod
sa yuta. Gihimo niini ang mga tawo nga magbagulbol batok
kang Moises. 38 Niadtong mga lalaki nga milakaw sa pagsusi
sa yuta, si Josue lamang nga anak ni Nun ug si Caleb nga
anak ni Jefune ang nabiling buhi. 39 Sa dihang gibalita ni
Moises kini nga mga pulong ngadto sa tanang katawhan sa
Israel, nagbangotan sila pag-ayo. 40 Mibangon sila sa sayo
sa buntag ug miadto sa tumoy sa bukid ug miingon, “Tan-
awa, ania kita dinhi, ug moadto kita sa dapit nga gisaad
ni Yahweh, tungod kay nakasala kita.” 41 Apan miingon si
Moises, “Nganong supakon man ninyo karon ang mando
ni Yahweh? 42 Dili kamo magmalamposon. Ayaw kamo
paglakaw, tungod kay si Yahweh dili mag-uban kaninyo
aron ilikay kamo gikan sa pagkapildi batok sa inyong mga
kaaway. 43 Ang mga Amalekanhon ug mga Canaanhon
anaa didto, ug mamatay kamo pinaagi sa espada tungod
kay mitalikod kamo gikan sa pagsunod kang Yahweh. Busa
dili siya mouban kaninyo." 44 Apan nangahas gihapon sila
sa pagtungas sa bungtod; apan, bisan si Moises ni ang
sudlanan sa kasabotan ni Yahweh wala mibiya sa kampo.
45 Unya milugsong ang mga Amalekanhon, ug ang mga
Canaanhon usab nga nagpuyo niadtong mga bungtora.
Gisulong nila ang mga Israelita ug napildi sila hangtod sa
Horma.

15 Unya nakigsulti si Yahweh ngadto kang Moises.
Miingon siya, 2 “Sultihi ang katawhan sa Israel ug
ingna sila, 'Sa pag-adto ninyo didto sa yuta nga inyong
pagapuy-an, nga ihatag ni Yahweh kaninyo, 3 mag-amdam
kamo ug halad pinaagi sa kalayo ngadto kang Yahweh, halad
nga sinunog man o halad aron sa pagtuman sa panaad
o kabubut-on nga halad, o halad sa inyong kasaulogan,
aron makahatag ug makapahimuot nga humot alang kang
Yahweh gikan sa panon sa mga mananap o pundok sa mga
mananap. 4 Kinahanglan nga maghalad kamo ug halad nga
sinunog ngadto kang Yahweh lakip usab ang halad nga
trigo nga ikanapulo nga bahin sa epa sa labing maayo nga
harina nga sagolan ug lana nga ika 1/4 nga bahin sa usa ka
hin. 5 Kinahanglan maghalad usab kamo uban ang halad
nga sinunog, o alang sa pagsakripisyo, ika 1/4 nga bahin
sa usa ka hin nga bino alang sa halad nga ilimnon alang
sa matag nating karnero. 6 Kung maghalad kamo ug toro
nga karnero, kinahanglan mag-andam usab kamo alang sa
halad nga trigo ika 2/10 nga bahin sa usa ka epa sa labing
maayo nga harina nga sagolan ug lana nga ikatulo nga bahin
sa usa ka hin. 7 Alang sa halad nga ilimnon, kinahanglan
maghalad kamo ug bino nga ikatulo nga bahin sa usa ka
hin. Maghatag kini ug kahumot alang kang Yahweh. 8 Kung
mag-andam kamo ug torong baka ingon nga halad sinunog
o ingon nga halad aron sa pagtuman sa panaad, o ingon
nga halad sa pagpakigdait ngadto kang Yahweh, 9 unya
kinahanglan maghalad kamo ug toro nga baka uban sa
halad nga trigo nga ika 3/10 nga bahin sa usa ka epa sa
labing maayo nga harina nga gisagolan ug lana nga tunga
nga bahin sa usa ka hin. 10 Kinahanglan nga maghalad
kamo alang sa halad nga ilimnon nga bino nga tunga sa
bahin sa usa ka hin, ingon nga halad nga nahimo pinaagi sa
kalayo, aron makahatag ug kahumot alang kang Yahweh. 11
Kinahanglan nga buhaton sa ingon niini nga paagi alang
sa matag toro nga baka, sa matag toro nga karnero, ug
alang sa matag laki nga mga nating karnero o nating mga
kanding. 12 Ang matag sakripisyo ug mga halad nga inyong
giandam kinahanglan nga buhaton sumala sa gihulagway
dinhi. 13 Ang tanan nga mga natawong lumad nga mga
Israelita kinahanglan nga magbuhat niini nga mga butang sa
ingon niini nga paagi, sa dihang magdala kamo ug halad
nga sinunog, aron makahatag ug humot nga makapahimuot
kang Yahweh. 14 Kung ang langyaw magpuyo uban kaninyo,
o si bisan kinsa nga magpuyo uban sa tibuok ninyo nga
kaliwatan sa katawhan, kinahanglan nga maghalad siya ug
sinunog, aron makahatag ug kahumot alang kang Yahweh.
Kinahanglan nga magbuhat siya sama sa inyong ginabuhat.
15 Kinahanglan adunay sama lamang nga balaod alang sa
katilingban ug sa mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo,
balaod nga walay kataposan sa tibuok kaliwatan sa inyong
katawhan. Sama kaninyo, busa mao usab ang magpapanaw
nga nagpuyo uban kaninyo. Kinahanglan nga magbuhat
siya sama sa inyong gibuhat sa atubangan ni Yahweh. 16

Sama lamang nga balaod ug sugo ang kinahanglan ninyo
nga tumanon ug ngadto sa langyaw nga nagpuyo uban
kaninyo.'" **17** Misulti na usab si Yahweh ngadto kang Moises.
Miingon siya, **18** "Sultihi ang katawhan sa Israel ug ingna
sila, 'Sa pag-abot ninyo sa yuta nga akong pagadad-an
kaninyo, **19** sa dihang mokaon kamo sa mga pagkaon nga
abot niadtong yutaa, kinahanglan nga maghalad kamo ug
halad ug ihalad kini kanako. **20** Gikan sa pinakauna ninyong
minasa kinahanglan nga maghalad kamo ug tinapay aron nga
ibayaw kini ingon nga binayaw nga halad gikan sa giokanan.
Kinahanglan nga ibayaw ninyo kini sa ingon niini nga paagi.
21 Kinahanglan nga ihatag ninyo kanako ang binayaw nga
halad sa tibuok nga kaliwatan sa inyong katawhan gikan sa
pinakauna ninyo nga minasa. **22** Usahay makasala kamo
nga wala tuyoa, sa dihang dili ninyo tumanon kining tanan
nga mga sugo nga gisulti ko kang Moises— **23** ang tanang
mga butang nga akong gisugo kaninyo pinaagi kang Moises
gikan niadtong unang adlaw nga gihatag ko kaninyo ang
mga sugo ug sa umaabot sa tibuok nga mga kaliwatan sa
inyong katawhan. **24** Bahin sa dili tinuyoan nga sala nga
wala mahibaloan sa mga katilingban, unya kinahanglan nga
ang tanang katilingban maghalad ug usa ka laki nga nating
baka ingon nga halad sinunog aron makahatag ug kahumot
alang kang Yahweh. Uban niini kinahanglan nga maghimo
ug halad nga trigo ug halad nga ilimnon, ingon nga mando
sa kasugoan, ug usa ka laki nga kanding ingon nga halad
alang sa sala. **25** Kinahanglan nga maghimo ug pagpapas
sa sala ang pari alang sa tanang katilingban nga katawhan
sa Israel. Mapasaylo sila tungod kay ang sala usa lamang ka
sayop. Nagdala sila sa ilang mga halad, halad nga sinunog
alang kanako. Gidala nila ang ilang halad sa sala sa akong
atubangan alang sa ilang kasaypanan. **26** Unya mapasaylo
ang tanang katilingban nga katawhan sa Israel, ug lakip na
usab ang mga langyaw nga nagpuyo uban kanila, tungod
kay ang tanang katawhan nakasala man nga dili tinuyoan.
27 Kung makasala ang usa ka tawo nga dili tinuyoan, nan
kinahanglan nga maghalad siya ug baye nga kanding nga
nagpanuigon ug usa ka tuig ingon nga halad sa sala. **28**
Kinahanglan nga maghimo ug pagpapas sa sala ang pari
atubangan ni Yahweh alang sa usa ka tawo nga nakasala nga
wala tuyoa. Mapasaylo lamang kanang tawhana sa dihang
mabuhat na ang pagpapas sa sala. **29** Kinahanglan nga
mao lamang nga balaod alang sa usa ka tawo nga nagbuhat
sa bisan unsa nga butang nga wala tuyoa, sama lamang
nga balaod alang sa natawo nga lumad nga katawhan sa
Israel ug alang sa mga langyaw nga nagpuyo taliwala kanila.
30 Apan kansang tawo nga nagsupak sa pagbuhat niana,
natawo man siya nga lumad o langyaw, nagpasipala kanako.
Kanang tawhana kinahanglan nga puohon gikan sa taliwala
sa iyang katawhan. **31** Tungod kay gipasipad-an niya ang
akong pulong ug gilapas ang akong kasugoan, kanang
tawhana kinahanglan nga puohon gayod. Ang iyang sala
maanaa gayod kaniya.'" **32** Samtang atua sa kamingawan
ang katawhan sa Israel, nakakita sila ug usa ka tawo nga
nangahoy panahon sa adlaw nga Igpapahulay. **33** Kadtong
nakakita kaniya nagdala kaniya ngadto kang Moises, kang
Aaron, ug sa tanang katilingban. **34** Gibilanggo una nila siya
tungod kay wala pa man gipahamtang kung unsa ang angay
nga buhaton alang kaniya. **35** Unya miingon si Yahweh
ngadto kang Moises, "Kanang tawhana kinahanglan nga
patyon gayod. Kinahanglan nga batohon siya sa tanang
katilingban gawas sa kampo." **36** Busa gidala siya sa tanan
nga katilingban ngadto sa gawas sa kampo ug gibato siya
hangtod nga namatay sumala sa gisugo ni Yahweh ngadto
kang Moises. **37** Nakigsulti na usab si Yahweh ngadto
kang Moises. Miingon siya, **38** "Sultihi ang mga kaliwat
ni Israel ug sugoa sila nga magbuhat alang sa ilang mga
kaugalingon ug mga borlas nga ibitay sa mga sidsid sa
ilang mga bisti, bitayi ug pisi nga asul ang matag tumoy
niini. Kinahanglan buhaton nila kini sa tibuok kaliwatan sa
ilang katawhan. **39** Mahimo kini nga usa ka pinasahi nga
pahimangno kaninyo, sa dihang motan-aw kamo niini, ang
tanan nako nga mga kasugoan, aron makinabuhi kini aron
nga dili kamo maghunahuna sa inyong kaugalingon nga
kasingkasing ug sa inyong kaugalingon nga mga mata ug
magpakahugaw sa inyong kaugalingon ngadto niini. **40**
Buhata kini aron nga mahinumdoman ninyo ug matuman
ang tanan nakong mga sugo, ug sa ingon mahimo kamo
nga balaan, gitipigan alang kanako, nga inyong Dios. **41**
Ako si Yahweh nga inyong Dios, nga nagpagawas kaninyo
gikan sa yuta sa Ehipto, aron mahimong inyong Dios. Ako si
Yahweh nga inyong Dios."

16 Karon si Kora nga anak nga lalaki ni Izhar nga anak
nga lalaki ni Kohat nga anak nga lalaki ni Levi, uban
ni Datan ug ni Abiram nga mga anak nga lalaki ni Eliab,
ug si On nga anak nga lalaki ni Pelet, nga mga kaliwat ni
Ruben, nagtigom ug pipila ka mga tawo. **2** Mibatok sila tali
kang Moises, uban sa mga tawo nga gikan sa katawhan sa
Israel, 250 ka mga pangulo sa katilingban kansang mga
inila nga sakop sa katilingban. **3** Nagtigom sila sa ilang mga
kaugalingon aron sa pagsukmat kang Moises ug kang Aaron.
Miingon sila kanila, "Sobra na kamo! Ang tibuok katilingban
nga gilain, ang matag-usa kanila, ug si Yahweh anaa kanila.
Ngano nga ipataas man ninyo ang inyong kaugalingon labaw
sa uban nga katilingban ni Yahweh?" **4** Sa pagkadungog ni
Moises niana, mihapa siya. **5** Misulti siya ngadto kang Kora
ug sa tanan nga uban kaniya, "Inigkabuntag ipaila ni Yahweh
kadtong nahisakop kaniya ug kadtong gilain alang kaniya.

Ipaduol niya kanang tawhana ngadto kaniya. Ang iyang pilion
ipaduol niya sa iyang kaugalingon. 6 Buhata kini, Kora ug sa
tanan nimo nga pundok. 7 Ugma pagdala kamo ug mga
butangan sa insenso ug butangi kini'g kalayo ug insenso
atubangan ni Yahweh. Ang tawo nga pilion ni Yahweh,
kanang tawhana mailain alang kang Yahweh. Sobra na
kamo, kamo nga mga kaliwat ni Levi." 8 Miingon, pag-usab si
Moises kang Kora, "Karon paminaw, kamo nga mga kaliwat
ni Levi: 9 gamay lang ba kini nga butang alang kaninyo nga
gilain kamo sa Dios sa Israel gikan sa mga katilingban sa
Israel, aron mapaduol kamo sa iyang kaugalingon, aron
sa pagbuhat sa bulohaton sa tabernakulo ni Yahweh, ug
sa pagbarog atubangan sa katilingban aron sa pag-alagad
kanila? 10 Gipaduol na niya kamo, ug ang tanan ninyo nga
mga kaliwat, mga kaliwat ni Levi, uban kanimo, apan gusto
pa usab ninyo nga mahimong pari! 11 Mao nga ikaw ug
ang tanan nimo nga pundok nagtigom batok kang Yahweh.
Busa ngano nga nagbagulbol man kamo mahitungod kang
Aaron, nga nagatuman kang Yahweh?" 12 Unya gipatawag
ni Moises si Datan, ug si Abiram, ang mga anak nga lalaki ni
Eliab, apan miingon sila, "Dili kami moanha." 13 Gamay lang
ba nga butang nga gidala nimo kami pagawas sa yuta nga
nagadagayday ang gatas ug dugos, aron nga mangamatay
kami sa kamingawan? Karon gusto pa gayod nimo nga
magmando kanamo! 14 Dugang pa, wala nimo kami gidala
sa yuta nga nagadagayday ang gatas ug dugos, o gihatagan
kami ug kaumahan ug parasan ingon nga panulondon.
Karon buot ba nimo nga butahan kami sa walay pulos nga
mga saad? Dili kami moanha kanimo." 15 Nasuko pag-ayo si
Moises ug giingnan niya si Yahweh, "Ayaw tahora ang ilang
mga halad. Wala akoy gikuha bisan usa ka asno gikan kanila,
ug wala akoy gipasakitan bisan usa kanila." 16 Unya miingon
si Moises ngadto kang Kora, "Ugma ikaw ug ang tanan nimo
nga kaubanan kinahanglan nga moadto sa atubangan ni
Yahweh—ikaw ug sila, ug si Aaron. 17 Kinahanglan nga
ang matag-usa kaninyo magdala ug iyang butanganan sa
insenso ug butangan kini ug insenso. Unya ang matag tawo
kinahanglan nga magdala sa iyang butanganan sa insenso
atubangan ni Yahweh, 250 ka mga butanganan sa insenso.
Ikaw ug si Aaron, usab, kinahanglan nga magdala sa inyong
matag butanganan sa insenso." 18 Busa ang matag tawo
nagdala sa iyang butanganan sa insenso, gibutangan kini
ug kalayo, gihanigan usab kini ug insenso, ug mibarog sa
pultahan sa tolda nga tigomanan uban ni Moises ug ni
Aaron. 19 Gitigom ni Kora ang tanang katilingban batok
kang Moises ug kang Aaron didto sa pultahan sa tolda nga
tigomanan, ug ang himaya ni Yahweh mipakita sa tanang
katilingban. 20 Unya nakigsulti si Yahweh ngadto kang
Moises ug kang Aaron: 21 "Ilain ang inyong mga kaugalingon
gikan sa taliwala niining katilingban aron nga malamoy ko
dayon sila." 22 Mihapa si Moises ug si Aaron ug miingon,
"Dios, ang Dios sa mga espiritu sa tanang katawhan, kung
makasala ang usa ka tawo, kinahanglan ba nga masuko ka
sa tanang katilingban?" 23 Mitubag si Yahweh ngadto kang
Moises. Miingon siya, 24 "Sultihi ang katilingban. Ingna,
'Pahilayo sa mga tolda ni Kora, Datan, ug Abiram.'" 25 Unya
mitindog si Moises ug miadto ngadto kang Datan ug Abiram;
misunod ang mga kadagkoan sa Israel kaniya. 26 Misulti
siya ngadto sa katilingban ug miingon, "Karon biyai ang
mga tolda niining daotan nga mga tawo ug ayaw hikapa
ang bisan unsa nga ila, o malamoy kamo pinaagi sa tanan
sa nilang mga sala." 27 Busa ang katilingban nga anaa
sa matag kilid sa mga tolda ni Kora, Datan, ug Abiram
mipahawa kanila. Migawas si Datan ug Abiram ug mibarog
sa pultahan sa ilang mga tolda, uban sa ilang mga asawa,
mga anak nga lalaki, ug ilang mga masuso. 28 Unya miingon
si Moises, "Pinaagi niini masayran ninyo nga si Yahweh ang
nagpadala kanako sa pagbuhat niining tanan nga buluhaton,
kay wala ako nagbuhat niini pinaagi sa akong kabubut-on.
29 Kung kining mga tawhana mamatay sa kasagaran lang
nga mahitabo, nan dili si Yahweh ang nagpadala kanako.
30 Apan kung palikion ni Yahweh ang yuta unya molamoy
kanila sama sa usa ka dako nga baba, uban sa tanan nilang
pamilya, ug kung mangahulog sila nga buhi ngadto sa Seol,
nan kinahanglan ninyo nga sabton nga kining mga tawhana
nakapasipala kang Yahweh." (Sheol h7585) 31 Dihadiha dayon
pagkahuman ug sulti ni Moises niining tanang mga pulonga,
mibuka ang yuta niadtong mga tawhana. 32 Mibuka ang
baba sa yuta ug gilamoy sila, ilang mga pamilya, ug ang
tanang katawhan nga nahisakop kang Kora, lakip na ang
tanan nilang mga gipanag-iyahan. 33 Sila ug ang tanan sa
ilang mga pamilya nangahulog nga buhi ngadto sa Seol.
Mitiklop ang yuta kanila, ug sa niini nga paagi nahanaw
sila gikan sa taliwala sa mga katilingban. (Sheol h7585) 34
Ang tanang Israelita nga nakapalibot kanila mipahilayo nga
naghilak. Naniyagit sila, "Tingali ug lamuyon usab kita sa
yuta!" 35 Unya sa kalit lang mihugpa ang kalayo nga gikan
Kang Yahweh ug gilamoy ang 250 ka kalalakin-an nga
naghalad ug insenso. 36 Nakigsulti pag-usab si Yahweh
ngadto kang Moises ug nag-ingon, 37 "Sultihi si Eleazar nga
anak ni Aaron nga pari ug tugoti siya nga mokuha sa mga
butanganan sa insenso pagawas sa kalayo, kay ang mga
butanganan sa insenso gilain alang kanako. Unya ipakatag
kaniya ang nagdilaab nga mga uling ngadto sa layo. 38
Ipakuha ang mga butangan sa insenso niadtong nawad-an
sa ilang mga kinabuhi tungod sa ilang sala. Ipahimo kining
dinukdok nga mga plato ingon nga tabon ibabaw sa halaran.
Kadtong mga tawhana naghalad niini atubangan kanako,

mao nga gilain kini alang kanako. Mahimo kining timaan sa
akong presensya ngadto sa katawhan sa Israel." 39 Gikuha
ni Eleazar nga pari ang tumbaga nga mga butanganan
sa insenso nga gigamit sa mga tawo nga nangasunog,
ug gidukdok kini aron mahimong tabon alang sa halaran,
40 isip nga pahinumdom sa katawhan sa Israel, aron nga
walay tagagawas nga wala naggikan kang Aaron nga
moduol aron sa pagsunog sa insenso sa atubangan ni
Yahweh, aron nga dili sila mahisama kang Kora ug sa iyang
pundok—sama sa gimando ni Yahweh ngadto kang Moises.
41 Apan pagkasunod buntag ang tanang katilingban nga
katawhan sa Israel nagbagulbol batok kang Moises ug
kang Aaron. Miingon sila, "Gipangpatay nimo ang katawhan
ni Yahweh." 42 Unya nahitabo kini, sa dihang ang mga
katilingban nagtigom batok kang Moises ug kang Aaron, nga
naglantaw sila sa atubangan sa tolda nga tigomanan, ug,
tan-awa, mitabon ang panganod niini. Mipakita ang himaya
ni Yahweh, 43 ug miduol si Moises ug si Aaron ngadto sa
atubangan sa tolda nga tigomanan. 44 Unya nakigsulti si
Yahweh ngadto kang Moises. Miingon siya, 45 "Pahilayo
gikan sa atubangan niining katilingban aron lamyon ko dayon
sila." Ug mihapa si Moises ug si Aaron sa yuta. 46 Miingon
si Moises ngadto kang Aaron, "Kuhaa ang butanganan sa
insenso, butangi kini ug kalayo gikan sa halaran, butangi
kini ug insenso, dad-a dayon kini ngadto sa katilingban,
ug paghimo ug pagpapas sa sala alang kanila, tungod
kay moabot ang kasuko gikan kang Yahweh. Ang hampak
nagsugod na." 47 Busa gibuhat ni Aaron ang gisulti ni
Moises. Midagan siya ngadto sa tunga-tunga sa katilingban.
Ang hampak misugod dayon sa pagkuyanap ngadto sa
taliwala sa katawhan, busa gibutang niya ang insenso ug
naghimo ug pagpapas sa sala alang sa katawhan. 48
Mibarog si Aaron taliwala sa mga buhi ug sa mga patay; niini
nga paagi miundang ang hampak. 49 Kadtong nangamatay
sa hampak mokabat ug 14, 700 ang gidaghanon, wala pay
labot kadtong nangamatay sa panghitabo kang Kora. 50
Mibalik si Aaron ngadto kang Moises didto sa pultahan sa
tolda nga tigomanan, ug mihunong na gayod ang hampak.

17 Nakigsulti si Yahweh kang Moises. Miingon siya, 2
"Pakigsulti ngadto sa katawhan sa Israel ug kuhaa
ang mga sungkod gikan kanila, usa alang sa matag tribo
sa katigulangan, napulo ug duha ka mga sungkod. Isulat
ang ngalan sa matag tawo ngadto sa iyang sungkod. 3
Kinahanglan isulat mo ang ngalan ni Aaron sa sungkod ni
Levi. Kinahanglan nga adunay usa ka sungkod sa matag
pangulo gikan sa tribo sa iyang katigulangan. 4 Kinahanglan
nga ibutang mo ang mga sungkod diha sa tolda nga
tigomanan atubangan sa kasugoan sa kasabotan, diin
ako makigkita kanimo. 5 Mahitabo kini nga ang sungkod
sa tawo nga akong pilion mosalingsing. Pahunongon ko
ang mga pagbagulbol sa katawhan sa Israel, diin ilang
gipangsulti batok kanimo." 6 Busa nakigsulti si Moises
ngadto sa katawhan sa Israel. Ang tanang mga pangulo sa
tribo naghatag kaniya ug mga sungkod, usa ka sungkod
gikan sa matag pangulo, pinili gikan sa tribo sa katigulangan,
napulo ug duha ka mga sungkod tanan. Usa niadto mao
ang sungkod ni Aaron. 7 Unya gitipigan ni Moises ang
mga sungkod sa atubangan ni Yahweh ngadto sa tolda
sa kasugoan sa kasabotan. 8 Sa sunod adlaw misulod si
Moises ngadto sa tolda sa kasugoan sa kasabotan ug, tan-
awa, misalingsing ang sungkod ni Aaron alang sa tribo ni
Levi. Nanalingsing kini ug namukhad ang mga bulak ug
namunga ug hinog nga mga almendras! 9 Gipagawas ni
Moises ang tanan nga mga sungkod gikan sa atubangan ni
Yahweh ngadto sa tanang katawhan sa Israel, ug ang matag
usa ka tawo mikuha sa iyang sungkod. 10 Miingon si Yahweh
kang Moises, "Ibutang ang sungkod ni Aaron sa atubangan
sa kasugoan sa kasabotan. Tipigi kini ingon nga timaan sa
sala batok sa katawhan nga masupilon aron mohunong ang
ilang pagbagulbol batok kanako, o mangamatay sila." 11
Gibuhat ni Moises ang gimando ni Yahweh ngadto kaniya.
12 Ang katawhan sa Israel misulti kang Moises ug miingon,
"Mangamatay kami dinhi. Mangahanaw kaming tanan! 13
Ang tanan nga mosaka, nga moduol sa tabernakulo ni
Yahweh, mangamatay. Kinahanglan ba nga mangahanaw
kaming tanan?"

18 Miingon si Yahweh kang Aaron, "Ikaw, ug ang imong
mga anak nga lalaki, ug ang banay sa imong mga
katigulangan maoy manubag alang sa tanang mga sala
nga nabuhat batok sa balaan nga dapit. Apan ikaw lamang
ug ang imong mga anak nga lalaki nga uban kanimo ang
manubag alang sa tanang mga sala nga nabuhat ni bisan
kinsa nga diha sa pagkapari. 2 Ingon man sa imong mga
kaubanan sa tribo ni Levi, nga tribo sa imong katigulangan,
kinahanglan nga ubanon mo sila aron nga makig-uban
sila kanimo ug motabang kanimo sa dihang ikaw ug ang
imong mga anak nga lalaki moalagad atubangan sa tolda
sa kasugoan sa kasabotan. 3 Kinahanglan nga moalagad
sila kanimo ug sa tibuok tolda. Apan, kinahanglan dili sila
mopaduol sa bisan unsang butang ngadto sa balaang dapit
o may kalabotan sa halaran, o sila ug ikaw usab mamatay.
4 Kinahanglan makighiusa sila kanimo ug ampingan ang
tolda nga tigomanan, kay ang tanan nga mga buhat may
kalabotan man sa tolda. Ang mga langyaw kinahanglan
nga dili moduol kanimo. 5 Kinahanglan nga buhaton nimo
ang mga buluhaton alang sa balaan nga dapit ug alang sa
halaran aron nga ang akong kapungot dili moabot pag-usab
sa katawhan sa Israel. 6 Tan-awa, gipili ko ang imong mga

kaubanan nga mga Levita gikan sa mga kaliwat sa Israel. Gasa sila alang kanimo, gihatag kanako aron mobuhat sa mga buluhaton nga may kalabotan sa tolda nga tigomanan. **7** Apan ikaw lamang ug ang imong mga anak nga lalaki maoy mobuhat sa pagkapari mahitungod sa tanan nga may kalabotan sa halaran ug ang tanan nga anaa sulod sa tabil. Kinahanglan tumanon mo kadtong mga buluhaton. Ihatag ko kanimo ang pagkapari ingon nga gasa. Bisan kinsa nga langyaw nga moduol kinahanglan nga patyon." **8** Unya miingon si Yahweh kang Aaron, "Tan-awa, gihatag ko kanimo ang buluhaton sa pagkupot sa mga halad nga ibayaw alang kanako, ug ang tanang balaan nga mga halad nga gihatag sa katawhan sa Israel alang kanako. Gihatag ko kini nga mga halad kanimo ug sa imong mga anak nga lalaki ingon nga padayon nimong bahin. **9** Balaan gayod kini nga mga butang, nga gipalayo gikan sa kalayo: gikan sa matag halad nila—sa matag halad nga trigo, sa matag halad alang sa sala, ug sa matag halad sa dili tinuyo nga sala—balaan kaayo kini alang kanimo ug sa imong mga anak nga lalaki. **10** Kini nga mga halad balaan gayod kaayo; ang matag lalaki kinahanglan nga mokaon niini, tungod kay balaan kini alang kanimo. **11** Mao kini ang mga halad nga gigahin alang kanimo: ang ilang mga gasa, ang tanang binayaw nga mga halad sa katawhan sa Israel. Gihatag ko kini kanimo, sa imong mga anak nga lalaki, ug sa imong mga anak nga babaye, ingon nga padayon mong bahin. Si bisan kinsa nga hinlo diha sa imong pamilya mahimong mokaon bisan asa niini nga mga halad. **12** Ang tanan nga labing maayo sa lana, ang tanan nga labing maayo sa bag-ong bino ug sa trigo, ang una nga mga bunga nga gihatag sa katawhan alang kanako—kining tanan nga mga butang gihatag ko kanimo. **13** Maimo gayod ang unang hinog sa tanan nga anaa sa ilang yuta, nga ilang gidala alang kanako. Ang tanan nga hinlo nga anaa sa imong pamilya makakaon niini nga mga butang. **14** Maimo ang matag gipahinungod nga butang sa Israel. **15** Ang tanan nga magabuka sa sabakan, ang tanang unang anak nga ihalad sa katawhan ngadto kang Yahweh, tawo man o mananap maimo. Bisan paman niana, ang katawhan kinahanglan gayod paliton pagbalik ang matag kinamagulangang anak nga lalaki, ug kinahanglan nilang paliton pagbalik ang unang anak sa mananap nga hugaw. **16** Kadtong pagapaliton pagbalik sa katawhan kinahanglan nga paliton pagbalik human mahimong usa ka bulan ang panuigon. Unya ang katawhan mahimo na nga mopalit niini pagbalik, nga nagkantidad ug lima ka shekel, pinaagi sa naandan nga kabug-aton sa shekel nga anaa sa balaan nga dapit, nga nagkantidad ug 20 ka gerahs. **17** Apan ang unang anak sa baka, o ang unang anak sa karnero, o ang unang anak sa kanding—kinahanglan nga dili nimo kini paliton pagbalik nga mga mananap; tungod kay gilain kini alang kanako. Kinahanglan iwisikwisik nimo ang dugo niini ngadto sa halaran ug sunogon ang tambok niini ingon nga halad nga sinunog, ang kahumot makapahimuot kang Yahweh. **18** Ang mga unod niini maimo. Sama sa binayaw nga dughan ug tuo nga paa, ang ilang karne maimo. **19** Ang tanang balaang halad nga gihalad sa katawhan sa Israel ngadto kang Yahweh, gihatag ko kanimo, ug sa imong mga anak nga lalaki ug sa imong mga anak nga babaye nga uban kanimo, ingon nga padayong bahin. Usa kini ka walay kataposan nga kasabotan sa asin, nga dili mausab nga kasabotan hangtod sa kahangtoran, sa atubangan ni Yahweh alang kanimo ug sa imong mga kaliwat nga uban kanimo." **20** Miingon si Yahweh kang Aaron, "Wala kamoy mapanunod sa yuta sa katawhan, ni bahin sa katigayonan taliwala sa katawhan. Ako ang inyong bahin ug ang inyong panulondon taliwala sa katawhan sa Israel. **21** Alang sa mga kaliwat ni Levi, tan-awa, gihatag ko ang tanan nga mga ikanapulo sa Israel ingon nga ilang panulondon isip balos sa ilang pag-alagad nga gihatag alang sa pagpamuhat diha sa tolda nga tigomanan. **22** Gikan karon kinahanglan nga dili moduol sa tolda nga tigomanan ang katawhan sa Israel, o sila ang manubag niini nga sala ug mamatay. **23** Kinahanglan nga ang mga Levita mobuhat sa mga buluhaton nga may kalabotan sa tolda nga tigomanan. Sila ang manubag sa matag sala bahin niini. Balaod kini nga dili mausab hangtod sa kaliwatan sa imong katawhan. Ug kinahanglan nga wala silay panulondon taliwala sa katawhan sa Israel. **24** Kay ang mga ikanapulo sa katawhan sa Israel, nga ilang gihatag ingon nga pagtabang alang kanako—mao kini ang akong gihatag sa mga Levita ingon nga ilang panulondon. Mao nga nag-ingon ako kanila, 'Kinahanglan nga wala silay panulondon taliwala sa katawhan sa Israel.'" **25** Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug miingon, **26** "Kinahanglan makigsulti ka sa mga Levita ug sultihi sila niini, 'Sa dihang madawat na ninyo gikan sa katawhan sa Israel ang ikanapulo nga gihatag ni Yahweh kaninyo gikan kanila ingon nga inyong panulondon, unya kinahanglan maghalad kamo ngadto kaniya usa ka amot gikan niana nga ikanapulo, ikanapulo sa ikapulo. **27** Ang inyong amot kinahanglan isipon pinaagi kaninyo ingon nga ikanapulo kini gikan sa giukanan sa trigo o ang abot nga gikan sa pugaanan sa bino. **28** Busa kinahanglan usab ninyong himoon ang paghatag ngadto kang Yahweh gikan sa tanang mga ikanapulo nga inyong madawat gikan sa katawhan sa Israel. Gikan kanila kinahanglan ninyong ihatag ang iyang gihatag ngadto kang Aaron nga pari. **29** Sa tanan nga gasa nga inyong nadawat, kinahanglan nga mohatag kamo ngadto kang Yahweh. Kinahanglan buhaton ninyo kini gikan sa pinakamaayo ug pinakabalaan nga mga butang

nga gihatag kaninyo.' 30 Busa kinahanglan nga sultihan
nimo sila, 'Sa dihang ihalad ninyo ang pinakamaayo niini,
paga-isipon sa mga Levita kini ingon nga abot gikan sa
giukanan sa trigo ug pugaanan sa bino. 31 Mahimo ninyong
kan-on ang nahibilin sa inyong mga gasa sa bisan asa nga
dapit, kamo ug ang inyong mga pamilya, tungod kay mao
kini ang ganti alang sa inyong pagpamuhat diha sa tolda
nga tigomanan. 32 Dili kamo mahiagom sa bisan unsa nga
sala pinaagi sa pagkaon ug pag-inom niini, kung inyong
ihalad kang Yahweh ang pinakamaayo nga inyong nadawat.
Apan kinahanglan nga dili ninyo hugawan ang balaan nga
mga halad sa katawhan sa Israel, o mangamatay kamo.'"

19 Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug kang Aaron.
miingon siya, 2 "Usa kini ka balaod, ang balaod nga
akong gimando kaninyo: Sultihi ang katawhan sa Israel
nga kinahanglang magdala sila nganha kanimo ug pula
nga nating baka nga walay daot o tatsa, ug wala pa gayod
sukad mayugohi. 3 Ihatag ang nating baka kang Eleazar
nga pari. Kinahanglan niya kining dad-on sa gawas sa
kampo, ug kinahanglan nga adunay tawo nga mopatay niini
sa iyang atubangan. 4 Kinahanglan nga si Eleazar nga
pari mokuha ug pipila sa dugo niini pinaagi sa iyang tudlo
ug iwisikwisik kini sa ikapito ka higayon sa atubangan sa
tolda nga tigomanan. 5 Ang uban nga pari kinahanglan
nga sunogon ang nating baka diha sa iyang atubangan.
Kinahanglan niyang sunogon ang panit, ang unod, ug ang
dugo niini uban sa hugaw niini. 6 Ang pari kinahanglan nga
mokuha ug sidro nga kahoy, hisopo, ug pulang panapton,
ug ilabay kining tanan ngadto sa tunga sa gisunog nga
nating baka. 7 Unya kinahanglan niyang labhan ang iyang
mga bisti ug maligo sa tubig. Unya mosulod siya ngadto sa
kampo, diin magpabilin siyang hugaw hangtod sa gabii. 8
Ang usa nga nagsunog sa nating baka kinahanglan nga
labhan ang iyang mga bisti ug maligo. Magpabilin siyang
hugaw hangtod sa gabii. 9 Ang tawo nga hinlo kinahanglan
nga maoy magtapok sa maong abo sa nating baka ug
ibutang kini gawas sa kampo sa hinlo nga dapit. Kini nga abo
kinahanglan nga tipigan alang sa katilingban nga katawhan
sa Israel. Isagol nila ang abo ug ang tubig alang sa paghinlo
sa sala, tungod kay ang abo halad alang sa sala. 10 Ang
tawo nga nagtapok sa abo sa nating baka kinahanglan nga
manglaba sa iyang mga bisti. Magpabilin siyang hugaw
hangtod sa gabii. Balaod kini nga dili mausab alang sa
katawhan sa Israel ug sa mga langyaw nga nagpuyo uban
kanila. 11 Si bisan kinsa nga makahikap sa patay nga lawas
sa tawo mamahimo siyang hugaw sulod sa pito ka adlaw.
12 Kanang tawhana kinahanglan nga magpahinlo sa iyang
kaugalingon sa ikatulong adlaw ug sa ikapitong adlaw. Unya
mamahinlo siya. Apan kung dili siya magpahinlo sa ikatulong
adlaw, busa dili siya mahinlo sa ikapitong adlaw. 13 Si
bisan kinsa nga makahikap sa patay nga tawo, ang lawas
sa tawo nga namatay na, ug wala nagpahinlo sa iyang
kaugalingon—gihugawan niining tawhana ang tabernakulo
ni Yahweh. Kana nga tawo kinahanglan papahawaon gikan
sa Israel tungod kay ang tubig nga alang sa panghinlo
wala nawisik kaniya. Magpabilin siyang hugaw; ang iyang
pagkahugaw magpabilin diha kaniya. 14 Mao kini ang balaod
sa dihang adunay tawo nga mamatay sulod sa tolda. Si
bisan kinsa nga mosulod sa tolda ug si bisan kinsa nga anaa
na daan sa tolda mamahimo nga hugaw sulod sa pito ka
adlaw. 15 Ang matag abli nga sudlanan nga walay taklob
mamahimo nga hugaw. 16 Susama usab, ang tawo nga anaa
gawas sa tolda nga makahikap sa tawo nga gipatay pinaagi
sa espada, bisan unsang patay nga lawas, ang bukog sa
tawo, o ang lubnganan—kana nga tawo mamahimo nga
hugaw sulod sa pito ka adlaw. 17 Himoa kini sa hugaw nga
tawo: Pagkuha ug pipila ka abo gikan sa gisunog nga halad
alang sa sala ug isagol kini sa presko nga tubig ngadto sa
tibod. 18 Ang tawo nga hinlo kinahanglan nga mokuha ug
hisopo, ituslob kini sa tubig, ug iwisikwisik kini ngadto sa
tolda, sa tanan nga mga sudlanan sulod sa tolda, ngadto
sa mga tawo nga atua didto, ug sa tawo nga naghikap
sa bukog, sa gipatay nga tawo, sa patay nga tawo, o sa
lubnganan. 19 Sa ikatulo nga adlaw ug sa ikapito nga adlaw,
ang dili hugaw nga tawo kinahanglan nga wisikwiskan ang
hugaw nga tawo. Sa ikapito nga adlaw ang hugaw nga
tawo kinahanglan nga magpahinlo sa iyang kaugalingon.
Kinahanglan niyang hugasan ang iyang mga bisti ug maligo.
Sa pagkagabii niana mamahinlo siya. 20 Apan si bisan kinsa
nga nagpabilin nga hugaw, nga nagdumili sa pagpahinlo sa
iyang kaugalingon— kanang tawhana papahawaon gikan sa
katilingban, tungod kay gihugawan man niya ang balaan nga
dapit ni Yahweh. Ang tubig nga panghinlo wala nawisikwisik
kaniya; magpabilin siyang hugaw. 21 Magpadayon kini nga
balaod niini nga mga kahimtang. Ang tawo nga nagwisikwisik
sa tubig alang sa paghinlo kinahanglan nga manglaba sa
iyang mga bisti. Ang tawo nga mihikap sa tubig alang sa
paghinlo mamahimo nga hugaw hangtod sa kagabhion. 22
Bisan unsa nga mahikapan sa hugaw nga tawo mamahimong
hugaw. Ang tawo nga maghikap niini mamahimo nga hugaw
hangtod sa kagabhion."

20 Busa ang katawhan sa Israel, ang tibuok nga
katilingban, miadto didto sa kamingawan sa Sin sa
unang bulan; mipuyo sila sa Cades. Didto namatay si Miriam
ug gilubong. 2 Wala gayoy tubig alang sa katilingban, mao
nga nagkatigom sila batok kang Moises ug kang Aaron.
3 Mibagulbol ang katawhan batok kang Moises. Miingon
sila, "Mas maayo pa unta nga nangamatay na lamang kami

sa dihang ang atong mga kaubanan nga mga Israelita nangamatay sa atubangan ni Yahweh! **4** Nganong gidala mo man ang katilingban ni Yahweh dinhi niining kamingawan aron mangamatay dinhi, kami ug ang among mga mananap?" **5** Ug nganong gipagawas mo man kami sa Ehipto aron sa pagdala kanamo niining makalilisang nga dapit? Walay binhi dinhi, mga igera, mga paras, o mga granada. Ug wala pa gayoy tubig nga mainom." **6** Busa mibiya si Moises ug si Aaron sa atubangan niadtong nagtigom. Miadto sila sa pultahan sa tolda nga tigomanan ug miyukbo. Mitungha didto ang kahayag sa himaya ni Yahweh ngadto kanila. **7** Misulti si Yahweh kang Moises ug miingon, **8** "Dad-a ang sungkod ug tigoma ang katilingban, ikaw, ug si Aaron nga imong igsoon. Sultihi ang bato sa atubangan nila, ug mandoi kini aron moagas ang tubig. Makahatag ka ug tubig alang kanila gikan niana nga bato, ug kinahanglan nga ihatag nimo kini ngadto sa katilingban ug sa ilang mga baka aron makainom." **9** Gikuha ni Moises ang sungkod gikan sa atubangan ni Yahweh, sumala sa gisugo ni Yahweh kaniya nga iyang buhaton. **10** Unya gitigom ni Moises ug Aaron ang nagtigom nga katawhan sa atubangan sa bato. Miingon si Moises kanila, "Paminaw, kamong mga masinupakon. Kinahanglan ba nga maghatag kami ug tubig dinhi niini nga bato alang kaninyo?" **11** Unya gibayaw ni Moises ang iyang kamot ug gibunal ang iyang sungkod sa bato sa makaduha nga higayon, ug daghan ang tubig nga miagas. Nanginom ang katilingban, ug ang ilang mga baka nanginom usab. **12** Unya miingon si Yahweh ngadto kang Moises ug kang Aaron, "Tungod kay wala man kamo misalig kanako o nagtahod kanako ingon nga balaan ngadto sa mga mata sa katawhan sa Israel, dili ninyo madala kining mga nagtigom nga mga katawhan ngadto sa yuta nga akong ihatag kanila." **13** Gitawag kini nga dapit nga katubigan sa Meriba tungod kay nakiglalis ang mga katawhan sa Israel kang Yahweh didto, ug gipakita niya ang iyang kaugalingon ngadto kanila ingon nga balaan. **14** Nagpadala si Moises ug mga mensahero gikan sa Cades ngadto sa hari sa Edomea: Ang imong igsoon nga si Israel ang nag-ingon niini: "Nasayod ka sa tanang kalisdanan nga nahitabo kanamo. **15** Nasayod ka nga ang among mga katigulangan milugsong sa Ehipto ug mipuyo sa Ehipto sa dugay nga panahon. Gidaog-daog kami sa mga Ehiptohanon ug ang among mga katigulangan usab. **16** Sa dihang mitawag kami kang Yahweh, nadungog niya ang among tingog ug nagpadala sa anghel ug nagpagawas kanamo gikan sa Ehipto. Tan-awa, ania kami sa Cades, ang siyudad nga utlanan sa imong yuta. **17** Naghangyo ako kanimo nga paagion nimo kami sa imong yuta. Dili kami moagi sa uma o sa parasan, ni moinom kami ug tubig sa imong mga atabay. Mosubay kami sa dakong dalan sa hari. Dili kami moliko sa tuong bahin o sa walang bahin hangtod nga makalatas na kami sa imong utlanan." **18** Apan mitubag ang hari sa Edomea kaniya, "Dili ka makaagi dinhi. Kay kung buhaton nimo kana, moadto ako nga magdala ug espada aron sa paghasmag kanimo." **19** Unya miingon ang katawhan sa Israel kaniya, "Mosubay kami sa dakong dalan. Kung makainom kami o ang among mga mananap sa inyong tubig, mobayad kami niini. Tugoti lamang kami sa paglakaw pinaagi sa tiil, nga walay laing buhaton." **20** Apan mitubag ang hari sa Edomea, "Dili kamo makahimong molatas. "Busa miadto ang hari sa Edomea nga nakigbatok sa Israel uban ang kusgan nga kamot ug ang daghang kasundalohan. **21** Mibalibad ang hari sa Edomea sa pagtugot sa Israel sa paglabang sa ilang utlanan. Tungod niini, mibiya ang Israel gikan sa yuta sa Edomea. **22** Mao nga mipanaw ang katawhan gikan sa Cades. Ang katawhan sa Israel, ang tibuok katilingban, miadto sa Bukid sa Hor. **23** Misulti si Yahweh kang Moises ug kang Aaron ngadto sa Bukid sa Hor, sa utlanan sa Edomea. Miingon siya, **24** "Kinahanglan nga paiponon si Aaron ngadto sa iyang katawhan, tungod kay dili siya makasulod sa yuta nga akong ihatag ngadto sa katawhan sa Israel. Tungod kini kay nagsupak kamong duha batok sa akong pulong didto sa katubigan sa Meriba. **25** Kuhaa si Aaron ug si Eleazar nga iyang anak, ug dad-a sila patungas ngadto sa Bukid sa Hor. **26** Huboa ang parianon nga bisti ni Aaron ug ipasul-ob kini ngadto kang Eleazar nga iyang anak. Kinahanglang mamatay si Aaron ug paiponon sa iyang katawhan didto." **27** Gibuhat ni Moises ang gisugo ni Yahweh. Mitungas sila sa Bukid sa Hor sa panan-aw sa tanang katilingban. **28** Gihubo ni Moises ang parianon nga mga bisti ni Aaron ug gipasul-ob kini ngadto kang Eleazar nga iyang anak. Namatay si Aaron didto sa tumoy sa bukid. Unya milugsong si Moises ug si Eleazar. **29** Sa dihang nakita sa mga katilingban nga patay na si Aaron, mihilak ang tibuok nasod alang kang Aaron sulod sa 30 ka adlaw.

21 Sa dihang ang Canaanhon nga hari sa Arad, nga nagpuyo sa Negeb, nakadungog nga ang mga Israelita nanglakaw paingon sa Atarim, nakig-away siya batok sa Israel ug gipangkuha ang pipila nga ilang nabihag. **2** Nanumpa ang Israel kang Yahweh ug miingon, "Kung imo kaming hatagan ug kadaogan niini nga mga katawhan, gun-obon gayod namo ang ilang mga siyudad." **3** Gipaminaw ni Yahweh ang tingog sa Israel ug gihatagan niya sila ug kadaogan batok sa mga Canaanhon. Nagun-ob gayod nila sila ug ang ilang mga siyudad. Kadto nga dapit gitawag nga Horma. **4** Mipanaw sila gikan sa Bukid sa Hor agi sa dalan sa Dagat nga Kabugangan aron sa paglibot ngadto sa yuta sa Edomea. Nawad-an na gayod ug paglaom ang katawhan didto sa dalan. **5** Misulti ang mga katawhan batok sa Dios

ug kang Moises: “Nganong gidala man nimo kami pagawas sa Ehipto aron lang mamatay dinhi sa kamingawan? Walay tinapay, walay tubig, ug nasum-olan na kami niining walay lami nga pagkaon.” **6** Unya nagpadala si Yahweh ngadto sa katawhan ug malala nga mga bitin. Gipamaak sa mga bitin ang mga tawo; daghang mga tawo ang nangamatay. **7** Miadto kang Moises ang katawhan ug miingon, “Nakasala kami tungod kay misulti kami batok kang Yahweh ug kanimo. Pag-ampo kang Yahweh aron nga iyang kuhaon ang mga bitin palayo gikan kanamo.” Busa miampo si Moises alang sa katawhan. **8** Miingon si Yahweh kang Moises, “Paghimo ug daw bitin ug ibutang kini ngadto sa tukon. Mahitabo kini nga ang tanan mapaakan magpabiling buhi, kung motan-aw siya niini.” **9** “Busa nagbuhat si Moises ug tumbaga nga bitin ug gibutang kini sa tukon. Sa dihang mapaakan sa bitin ang si bisan kinsa nga tawo, kung motan-aw siya sa tumbaga nga bitin, mabuhi siya. **10** Unya ang mga katawhan sa Israel mipadayon sa pagpanaw ug nagkampo didto sa Obot. **11** Mibiya sila gikan didto ug nagkampo sa kamingawan sa Iye Abarim nga nag-atubang sa Moab padulong sa sidlakan. **12** Gikan didto mipadayon sila sa pagpanaw ug nagkampo sa walog sa Zered. **13** Gikan didto mipadayon sila sa pagpanaw ug nagkampo sa laing bahin sa Suba sa Arnon, didto sa kamingawan nga sumpay gikan sa utlanan sa mga Amorihanon. Ang Suba sa Arnon nahimo nga utlanan sa Moab, taliwala sa Moab ug sa mga Amorihanon. **14** Mao nga ginaingon sa linukot nga basahon sa mga gubat ni Yahweh, “Waheb sa Sufa, ug sa mga walog sa Arnon, **15** ang bakilid sa mga walog nga magagiya padulong sa lungsod sa Ar ug palugsong ngadto sa utlanan sa Moab.” **16** Gikan didto mipanaw sila padulong sa Beer, nga diin atua didto ang atabay nga giingon ni Yahweh kang Moises. “Tigoma ang mga tawo kay hatagan ko sila ug tubig.” **17** Unya ang Israel miawit niini nga awit: “Pagtubod, atabay. Pag-awit mahitungod niini. **18** Ang atabay nga gikalot sa atong mga pangulo, ang atabay nga gikalot sa mga bantogan nga mga tawo pinaagi sa ilang setro ug sa ilang mga sungkod.” Unya gikan sa kamingawan mipanaw sila paingon sa Matana. **19** Gikan sa Matana mipanaw sila paingon sa Nahaliel, ug gikan sa Nahaliel paingon sa Bamot, **20** ug gikan sa Bamot paingon sa walog sa yuta sa Moab. Mao kana nga diin ang tumoy sa Bukid sa Pisga nga nagdungaw sa kamingawan. **21** Unya nagpadala ang Israel ug mga mensahero ngadto kang Sihon ang hari sa mga Amorihanon nga nag-ingon, **22** “Paagiha kami sa imong yuta. Dili kami motipas ngadto sa uma o parasan. Dili kami moinom ug tubig gikan sa inyong mga atabay. Manglakaw kami agi sa dakong dalan sa hari hangtod nga makatabok kami sa inyong utlanan.” **23** Apan wala mitugot si Haring Sihon nga moagi ang Israel agi sa ilang utlanan. Hinuon, gitigom ni Sihon ang tanan niyang kasundalohan ug gisulong ang Israel ngadto sa kamingawan. Miadto siya sa Jahas, diin nakig-away siya batok sa Israel. **24** Gisulong sa Israel ang kasundalohan sa Sihon uban sa hait nga espada ug giilog ang ilang yuta gikan sa Arnon ngadto sa suba sa Jaboc, paingon sa yuta sa katawhan sa Ammon. Karon ang utlanan sa tanan sa katawhan sa Ammon lig-on. **25** Gikuha sa Israel ang tanang siyudad sa Amorihanon ug namuyo ang tanan kanila, lakip ang Hesbon ug ang tanan nga mga baryo niini. **26** Ang Hesbon mao ang siyudad ni Sihon nga hari sa mga Amorihanon, nga nakig-away batok sa kanhing hari sa Moab. Gikuha ni Sihon ang tanan nga iyang yuta gikan sa iyang ginsakopang yuta ngadto sa Suba sa Arnon. **27** Mao nga kadtong nagasulti sa mga panultihon nag-ingon, “Adto kamo sa Hesbon. Tukora pag-usab ang siyudad sa Sihon ug patindoga pag-usab. **28** Ang nagdilaab nga kalayo nga gikan sa Hesbon, ang kalayo nga gikan sa siyudad sa Sihon nga milamoy sa Ar sa Moab, ug sa mga tag-iya sa habog nga mga dapit sa Arnon. **29** Pagkaalaot nimo, Moab! Nahanaw kamo, katawhan ni Cemos. Iyang gihimo ang iyang mga anak nga lalaki nga magtagotago ug ang iyang mga anak nga babaye nga mabinilanggo ni Sihon ang hari sa mga Amorihanon. **30** Apan gilupig na namo ang Sihon. Nagun-ob ang Hesbon ang tanan padulong sa Dibon. Nabuntog na namo sila padulong sa Nopa, nga sangko ngadto sa Medeba.” **31** Busa misugod ang Israel sa pagpuyo sa yuta sa mga Amorihanon. **32** Unya nagpadala si Moises ug tawo nga motan-aw sa Jazer. Giilog nila ang mga baryo niini ug giabog ang mga Amorihanon nga atua didto. **33** Unya miliko ug mitungas sila agi sa dalan paingon sa Basan. Miadto si Og nga hari sa Basan ug nakigbatok kanila, siya ug ang tanan niya nga kasundalohan, aron sa pagpakig-away kanila ngadto sa Edrei. **34** Unya miingon si Yahweh kang Moises, “Ayaw kahadlok kaniya, tungod kay gihatag ko kanimo ang kadaogan batok kaniya, ang tanan niyang kasundalohan, ug ang iyang yuta. Buhata ngadto kaniya ang sama sa inyong gibuhat ngadto kang Sihon nga hari sa mga Amorihanon, nga nagpuyo sa Hesbon.” **35** Busa gipatay nila siya, ang iyang mga anak nga lalaki, ug ang tanan niyang kasundalohan, hangtod nga wala nay nahibilin sa iyang katawhan nga buhi. Unya giilog nila ang iyang yuta.

22 Mipanaw ang katawhan sa Israel hangtod nga nagkampo sila sa kapatagan sa Moab duol sa Jericho, sa pikas bahin sa Suba sa Jordan gikan sa siyudad. **2** Si Balak nga anak ni Sipor nakakita sa tanan nga gibuhat sa Israel ngadto sa mga Amorihanon. **3** Hilabihan ang kahadlok sa Moab ngadto sa katawhan tungod kay daghan kaayo sila, nalisang pag-ayo ang Moab sa katawhan sa Israel. **4** Ang hari sa Moab miingon ngadto sa mga kadagkoan sa Midian,”

Kini nga kadaghanon maoy maglamoy sa tanan nga ania sa atong palibot sama sa torong baka nga nagsabsab sa sagbot ngadto sa uma." Karon si Balak nga anak ni Sipor mao ang hari sa Moab niadto nga panahon. **5** Nagpadala siya ug mga mensahero ngadto kang Balaam nga anak ni Beor, didto sa Petor nga duol sa Suba sa Eufrates, ngadto sa yuta sa iyang nasod ug sa iyang katawhan. Gitawag niya siya ug giing-nan, "Tan-awa, miabot ang nasod nga gikan sa Ehipto. Gitabonan nila ang panagway sa kalibotan ug ania na sila karon nagsunod kanako. **6** Busa palihog anhi karon ug tungloha kini nga nasod alang kanako, tungod kay kusgan kaayo sila alang kanako. Basin pa ug makahimo ako sa pagsulong kanila ug mapahawa sila gikan sa yuta. Nasayod ako nga si bisan kinsa nga imong panalanginan, mapanalanginan, ug si bisan kinsa nga imong tunglohon, matinunglo." **7** Mao nga ang mga pangulo sa Moab ug ang mga pangulo sa Midian mibiya, nga nagdala ug bayad alang sa pagtagna. Miabot sila kang Balaam ug misulti kaniya sa mga gipamulong ni Balak. **8** Miingon si Balaam kanila, "Pabilin una dinhi karong gabhiona. Dad-on ko kaninyo kung unsa ang giingon ni Yahweh kanako." Busa nagpabilin ang mga pangulo sa Maob uban kang Balaam nianang gabhiona. **9** Miadto ang Dios ngadto kang Balaam ug miingon, "Si kinsa man kining mga tawhana nga mianhi kanimo?" **10** Mitubag si Balaam sa Dios, "Si Balak ang anak ni Sipor, nga hari sa Moab, ang nagpadala kanila nganhi kanako. Miingon siya, **11** "Tan-awa, ang katawhan nga naggikan sa Ehipto mitabon ibabaw sa akong kayutaan. Karon anhi dinhi ug tungloha sila alang kanako. Basin pa ug makahimo ako pagbuntog kanila ug mapahawa sila.'" **12** Mitubag ang Dios kang Balaam, "Ayaw gayod pagkuyog niining mga tawhana. Ayaw gayod tungloha ang katawhan sa Israel tungod kay gipanalanginan sila." **13** Pagkabuntag mibangon si Balaam ug miingon sa mga pangulo ni Balak, "Pauli sa inyong yuta tungod kay wala motugot si Yahweh nga mouban ako kaninyo." **14** Busa mibiya ang mga pangulo sa Moab ug mibalik ngadto kang Balak. Miingon sila, "Midumili si Balaam sa pagkuyog kanamo." **15** Nagpadala pag-usab si Balak ug dugang pa nga mga pangulo nga mas tinahod pa gayod kaysa unang pundok. **16** Miadto sila kang Balaam ug miingon kaniya, "Si Balak nga anak ni Sipor misulti niini, 'Palihog ayaw tugoti nga adunay makapugong kanimo nga mouban kanako, **17** tungod kay bayaran ko gayod ikaw ug hatagan ug dakong kadungganan, ug buhaton ko ang bisan unsa nga imong isulti kanako nga buhaton. Mao nga palihog anhi ug tungloha kining mga katawhan alang kanako.'" **18** Mitubag si Balaam ug miingon sa mga tawo ni Balak, "Bisan pa ug ihatag ni Balak kanako ang iyang palasyo nga puno sa plata ug bulawan, dili gayod nako supakon ang pulong ni Yahweh, nga akong Dios, ug mohimo ug kulang o sobra pa sa iyang gisulti kanako. **19** Unya karon, palihog paghulat usab dinhi karong gabhiona, kay aron masabtan pa gayod nako ang isulti ni Yahweh kanako." **20** Miadto ang Dios kang Balaam nianang gabhiona ug miingon kaniya, "Sanglit mianhi man kining mga tawhana aron sa pagpatawag kanimo, tindog ug lakaw uban kanila. Apan buhata lamang kung unsa ang akong isulti kanimo nga imong buhaton." **21** Sayo sa buntag mibangon si Balaam, gisakangan niya ang iyang asno, ug miadto uban sa mga pangulo sa Moab. **22** Apan tungod kay miadto man siya, misilaob ang kasuko sa Dios. Ang anghel ni Yahweh mipahiluna sa iyang kaugalingon sa dalan ingon nga kaaway ni Balaam, nga nagsakay sa iyang asno. Uban usab ni Balaam ang duha niya ka sulugoon. **23** Nakita sa asno ang anghel ni Yahweh nga nagtindog sa dalan uban sa gihulbot niya nga espada nga anaa sa iyang kamot. Mitipas ang asno sa dalan ug miadto didto sa uma. Gibunalan ni Balaam ang asno aron nga mobalik siya sa dalan. **24** Unya ang anghel ni Yahweh mitindog didto sa sigpit nga bahin sa dalan tungatunga sa pipila ka mga parasan, nga may paril ang anaa sa iyang tuong bahin ug ang laing paril nga anaa sa iyang walang bahin. **25** Nakita pag-usab sa asno ang anghel ni Yahweh. Namidpid siya sa paril ug naipit ang tiil ni Balaam niini. Gibunalaan na usab siya ni Balaam. **26** Ang anghel ni Yahweh miuna didto sa unahan ug mitindog sa laing sigpit nga dapit diin wala na gayoy matipasan sa bisan asa nga bahin. **27** Nakita sa asno ang anghel ni Yahweh, ug mihigda ang asno nga gisakyan ni Balaam. Misilaob ang kasuko ni Balaam, ug gibunalan niya ang asno sa iyang sungkod. **28** Unya gibuka ni Yahweh ang baba sa asno aron nga makasulti siya. Miingon siya kang Balaam, "Unsa man ang akong nabuhat kanimo nga nagtukmod kanimo nga bunalan ako sa makatulo ka higayon?" **29** Mitubag si Balaam sa asno, "Tungod kay nagbinuang ka man kanako. Aduna unta akoy espada sa akong kamot. Kung aduna pa lang, gipatay ko na unta ikaw karon." **30** Miingon ang asno kang Balaam, "Dili ba ako man ang asno nga imong ginasakyan sa tibuok nimong kinabuhi hangtod karon? Nagbuhat ba ako ug sama niana nga batasan kanimo kaniadto? Miingon si Balaam, "Wala." **31** Unya gipabuka ni Yahweh ang mata ni Balaam, ug nakita niya ang anghel nga nagtindog sa dalan uban sa iyang hinulbot nga espada sa iyang kamot. Giduko ni Balaam ang iyang ulo ug mihapa. **32** Miingon ang anghel ni Yahweh ngadto kaniya, "Nganong gibunalan mo man ang imong asno sa makatulo ka higayon? Tan-awa, mianhi ako ingon nga usa ka tawo nga magsanta kanimo tungod kay daotan ang imong gibuhat kanako. **33** Nakakita kanako ang asno ug milikay gikan kanako sa makatulo ka higayon. Kay kung wala pa kini milikay gikan kanako, napatay ko

na unta ikaw ug luwason ang kinabuhi niya." **34** Miingon si Balaam ngadto sa anghel ni Yahweh, "Nakasala ako. Wala ako masayod nga nagtindog ka nga nag-atang kanako sa dalan. Busa karon, kung wala kini makapahimuot kanimo, mobalik ako." **35** Apan ang anghel ni Yahweh miingon kang Balaam, "Padayon sa unahan uban sa mga tawo. Apan ang isulti mo lamang ang mga pulong nga akong gisulti kanimo." Busa miadto si Balaam uban sa mga pangulo ni Balak. **36** Sa dihang nadungog ni Balak nga moabot si Balaam, miadto dayon siya aron sa pagpakigkita kaniya didto sa siyudad sa Moab sa Arnon, nga mao ang utlanan. **37** Miingon si Balak kang Balaam, "Dili ba nagpadala man ako ug mga tawo aron sa pagpatawag kanimo? Nganong wala ka man mianhi kanako? Dili ba ako makahimo sa pagpasidungog kanimo?" **38** Unya mitubag si Balaam kang Balak, "Tan-awa, mianhi ako kanimo. Aduna na ba akoy gahom karon sa pagsulti sa bisan unsa? Makahimo lamang ako sa pagsulti sa mga pulong nga gibutang sa Dios dinhi sa akong baba." **39** Milakaw si Balaam uban kang Balak, ug miabot sila didto sa Kiriat Husot. **40** Unya mihalad si Balak ug toro nga baka ug karnero ug naghatag ug pipila ka karne ngadto kang Balaam ug sa mga pangulo nga uban kaniya. **41** Sa pagkabuntag, gidala ni Balak si Balaam ngadto sa taas nga dapit ni Baal. Gikan didto makita lamang ni Balaam ug ubang bahin sa mga Israelita ngadto sa ilang kampo.

23 Miingon si Balaam kang Balak, "Pagtukod ug pito ka halaran dinhi alang kanako ug pag-andam ug pito ka laki nga baka ug pito ka laki nga karnero." **2** Busa gibuhat ni Balak ang gihangyo ni Balaam. Unya naghalad si Balak ug Balaam ug laki nga baka ug laki nga karnero sa matag halaran. **3** Unya giingnan ni Balaam si Balak, "Tindog tapad sa imong halad nga sinunog ug molakaw na ako. Tingali moabot si Yahweh aron sa pagpakigkita kanako. Bisan unsa nga iyang ipakita kanako isulti ko kanimo." Busa miadto siya sa tumoy sa bungtod nga walay mga kahoy. **4** Samtang atua siya sa tumoy sa bungtod, nakigkita ang Dios kaniya, ug miingon si Balaam kaniya, "Nagtukod ako ug pito ka halaran, ug naghalad ako ug laki nga baka ug laki nga karnero sa matag-usa." **5** Gibutangan ni Yahweh ug mensahe ang baba ni Balaam ug giingnan, "Balik ngadto kang Balak ug sultihi siya." **6** Busa mibalik si Balaam ngadto kang Balak, nga nagtindog tapad sa iyang halad nga sinunog, ug ang tanan nga mga pangulo sa Moab uban kaniya. **7** Unya nagsugod pagsulti si Balaam sa iyang panagna ug miingon. "Gidala ako ni Balak dinhi gikan sa Aram, ang hari sa Moab gikan sa sidlakan nga kabukiran. 'Umari ka, tungloha si Jacob alang kanako,' miingon siya. 'Umari ka, panghimaraota ang Israel.' **8** Unsaon man nako pagtunglo niadtong wala gitunglo sa Dios? Unsaon man nako pagpakigbatok niadtong wala gipakigbatokan ni Yahweh? **9** Kay gikan sa tumoy sa mga bato nakita ko siya; gikan sa kabungtoran gitan-aw ko siya. Tan-awa, adunay katawhan nga nag-inusara sa pagpuyo ug wala naghunahuna sa ilang kaugalingon ingon nga yano lamang nga nasod. **10** Kinsa man ang makaihap sa abog ni Jacob o makaihap bisan sa ikaupat nga bahin sa Israel? Tugoti ako nga mamatay ingon sa kamatayon sa matarong nga tawo, ug tugoti nga matapos ang akong kinabuhi sama kaniya!" **11** Miingon si Balak kang Balaam, "Unsa man ang gibuhat mo kanako? Gidala ko ikaw aron tunglohon ang akong mga kaaway, apan tan-awa, gipanalanginan mo hinuon sila." **12** Mitubag si Balaam ug miingon, "Dili ba ako kinahanglan nga mag-amping sa pagsulti lamang kung unsa ang gibutang ni Yahweh sa akong baba?" **13** Busa miingon si Balak kaniya, "Palihog uban kanako sa laing dapit diin makita mo sila. Makita lamang nimo ang haduol kanila, dili ang tanan kanila. Didto tunglohon mo sila alang kanako." **14** Busa gidala niya si Balaam ngadto sa uma sa Sofim, ngadto sa tumoy sa Bukid sa Pisga, ug nagtukod ug dugang pito ka halaran. Naghalad siya ug laki nga baka ug laki nga karnero sa matag halaran. **15** Unya giingnan ni Balaam si Balak, "Tindog dinhi tapad sa imong halad nga sinunog, samtang makigkita ako kang Yahweh didto." **16** Busa nakigkita si Yahweh kang Balaam ug gibutangan ug mensahe ang iyang baba. Miingon siya, "Balik ngadto kang Balak ug ihatag kaniya ang akong mensahe." **17** Mibalik si Balaam ngadto kaniya, ug tan-awa, nagtindog siya tapad sa iyang halad nga sinunog ug ang mga pangulo sa Moab uban kaniya. Unya miingon si Balak kaniya, "Unsa man ang giingon ni Yahweh?" **18** Gisugdan ni Balaam ang iyang pagpanagna. Miingon siya, "Tindog, Balak, ug paminaw. Paminawa ako, ikaw nga anak ni Sipor. **19** Ang Dios dili tawo, nga kinahanglan siya mamakak, o tawong binuhat nga kinahanglan niyang usbon ang iyang hunahuna. Aduna ba siyay gisaad nga wala niya buhata? Aduna ba siyay giingon nga buhaton nga wala niya tumana? **20** Tan-awa, gimandoan ako nga magpanalangin. Naghatag ang Dios ug panalangin, ug dili ko kini mausab. **21** Wala siyay nakita nga kalisod kang Jacob o kasamok sa Israel. Si Yahweh nga ilang Dios uban kanila, ug nanagsinggit alang sa ilang hari taliwala kanila. **22** Gipagawas sila sa Dios gikan sa Ehipto uban ang kusog nga sama sa ihalas nga baka. **23** Walay salamangka nga mabuhat batok kang Jacob, ug walay panagna nga makadaot sa Israel. Hinuon, kinahanglan igaingon kini mahitungod kang Jacob ug sa Israel, 'Tan-awa kung unsa ang nabuhat sa Dios!' **24** Tan-awa, motindog ang mga tawo sama sa baye nga liyon, ingon nga liyon nga mogula ug mohasmag. Dili siya mohigda hangtod nga makaon niya ang iyang biktima ug makainom sa dugo sa

iyang gipatay." 25 Unya miingon si Balak kang Balaam,
"Ayaw sila tungloha o panalangini." 26 Apan mitubag si
Balaam ug giingnan si Balak, "Wala ko ba nasulti kanimo
nga kinahanglan isulti ko ang tanan nga gisulti ni Yahweh
kanako?" 27 Busa mitubag si Balak kang Balaam, "Dali
karon, dad-on ko ikaw sa laing dapit. Tingali makapahimuot
kini sa Dios nga tunglohon mo sila didto alang kanako." 28
Busa gidala ni Balak si Balaam didto sa tumoy sa Bukid sa
Peor, nga diin nagdungaw sa kamingawan. 29 Giingnan ni
Balaam si Balak, "Tukori ako ug pito ka mga halaran dinhi
ug pag-andam ug pito ka laki nga baka ug pito ka laki nga
karnero. 30 Busa gibuhat ni Balak sumala sa giingon ni
Balaam; naghalad siya ug laki nga baka ug laki nga karnero
sa matag halaran.

24 Sa dihang nakita ni Balaam nga nakapahimuot kang
Yahweh ang pagpanalangin sa Israel, wala siya miadto,
sama sa ubang mga higayon, sa paggamit ug salamangka.
Hinuon, midungaw siya ngadto sa kamingawan. 2 Giyahat
niya ang iyang mga mata ug nakita niya nga nagkampo ang
Israel, sa matag kaugalingon nila nga tribo, ug mikunsad
ang Espiritu sa Dios diha kaniya. 3 Nadawat niya kini
nga panagna ug miingon, "Si Balaam nga anak ni Beor
magapamulong na, ang tawong buka ang mga mata. 4
Nagsulti siya ug nakadungog sa mga pulong sa Dios.
Nakakita siya ug panan-awon gikan sa Labing Gamhanan,
nga iyang giyukboan samtang nakabuka ang iyang mga
mata. 5 Pagkatahom sa imong mga tolda, Jacob, ang dapit
nga imong gipuy-an, Israel! 6 Sama sa mga walog mikatag
kini, sama sa mga tanaman daplin sa suba, sama sa mga
aloe nga gitanom ni Yahweh, sama sa mga sidro nga anaa
sa kilid sa katubigan. 7 Midagayday ang tubig sa ilang mga
timba, ug ang ilang binhi nabisbisan pag-ayo. Ang ilang
hari mas labaw kay sa kang Agag, ug ang ilang gingharian
mapasidunggan. 8 Gidala siya sa Dios paggawas sa Ehipto,
uban ang kusog nga sama sa ihalas nga baka. Kaonon niya
ang kanasoran nga makigbatok tali kaniya. Dugmokon niya
ang ilang mga bukog. Panaon niya sila pinaagi sa iyang mga
pana. 9 Mihupo siya sama sa liyon, sama sa baye nga liyon.
Kinsa man ang makaako sa pagsamok kaniya? Hinaot nga
ang nagpanalangin kaniya mapanalanginan; ug hinaot nga
ang nagtunglo kaniya matinunglo." 10 Misilaob ang kasuko
ni Balak batok kang Balaam ug gihapak niya ang iyang
mga kamot tungod sa kasuko. Giingnan ni Balak si Balaam,
"Gipatawag ko ikaw aron tunglohon ang akong mga kaaway,
apan tan-awa, gipanalanginan mo hinuon sila sa makatulong
higayon. 11 Busa biya kanako karon dayon ug pauli sa imong
pinuy-anan. Miingon ako nga gantihan ko gayod ikaw, apan
kanunay nga gihikaw ni Yahweh kanimo ang bisan unsa nga
ganti." 12 Unya mitubag si Balaam kang Balak, "Giingnan
ko ang mga mensahero nga imong gipadala kanako, 13
'Bisan pa ug ihatag ni Balak ang iyang palasyo nga puno sa
plata ug bulawan, dili gayod nako supakon ang pulong ni
Yahweh ug bisan unsa nga daotan ug maayo o bisan unsa
nga akong gusto buhaton. Isulti ko lamang ang gisulti ni
Yahweh kanako nga isulti.' Wala ko ba kini masulti kanila? 14
Busa karon, tan-awa, mobalik ako sa akong katawhan. Apan
pahimangnoan ko una ikaw kung unsa ang buhaton niining
mga tawhana sa imong katawhan sa umaabot nga mga
adlaw." 15 Gisugdan ni Balaam kining panagna. Miingon
siya, "Si Balaam nga anak ni Beor nagapamulong, ang tawo
nga buka ang mga mata. 16 Panagna kini sa usa ka tawo
nga nakadungog sa mga pulong gikan sa Dios, nga adunay
kahibalo gikan sa Labing Halangdon, nga adunay panan-
awon gikan sa Labing Gamhanan, nga iyang giyukboan
uban ang buka niya nga mga mata. 17 Nakita ko siya, apan
wala siya karon dinhi. Gitan-aw ko siya, apan dili siya duol.
Motungha ang bituon gikan kang Jacob, ug mousbaw ang
setro gikan sa Israel. Dugmokon niya ang mga pangulo
sa Moab ug laglagon ang tanang mga kaliwat ni Set. 18
Unya ang Edomea mahimong mapanag-iya sa Israel, ug
ang Sier ila usab nga mapanag-iya, ang mga kaaway sa
Israel, nga buntogon sa Israel nga makusganon. 19 Gikan
kang Jacob moabot ang hari nga modumala, ug laglagon
niya ang mga nabiling buhi sa ilang siyudad." 20 Unya
gitan-aw ni Balaam ang Amalek ug gisugdan ang iyang
panagna. Miingon siya, "Ang Amalek kaniadto usa sa labing
bantogan nga mga nasod, apan ang iyang kataposan mao
ang kalaglagan." 21 Unya mitan-aw si Balaam ngadto sa
mga Kenihanon ug nagsugod sa iyang panagna. Miingon
siya, "Lig-on ang dapit nga inyong gipuy-an, ug ang inyong
salag atua sa mga bato. 22 Apan magun-ob ang Kain sa
dihang dalhon kamo sa Assyria sa pagkabinihag." 23 Unya
gisugdan ni Balaam ang iyang kataposan nga panagna.
Miingon siya, "Pagkaalaot! Kinsa man ang makasugakod sa
dihang buhaton kini sa Dios? 24 Ang mga sakayan mangabot
gikan sa Kitim; sulongon nila ang Assyria ug buntogon ang
Eber, apan sila usab, matapos sa kalaglagan." 25 Unya
mitindog si Balaam ug mibiya. Mipauli siya sa iyang pinuy-
anan, ug milakaw usab si Balak.

25 Nagpuyo ang Israel didto sa Sitim, ug nagsugod ang
mga lalaki sa pagpakighilawas sa mga babaye sa
Moab, 2 kay gidapit man sa Moabihanon ang mga tawo
sa paghalad sa ilang mga dios. Busa mikaon ang mga
tawo ug miyukbo sa mga dios sa Moabihanon. 3 Mikuyog
ang mga kalalakin-an sa Israel sa pagsimba kang Baal sa
Peor, ug misilaob ang kasuko ni Yahweh batok sa Israel. 4
Miingon si Yahweh kang Moises, "Pamatya ang tanang mga

pangulo sa katawhan ug ibitay sila sa akong atubangan aron madan-agan sila sa kahayag sa adlaw, aron nga ang akong hilabihan nga kasuko mopalayo gikan sa Israel." **5** Busa miingon si Moises sa mga pangulo sa Israel, "Ang matag usa kaninyo kinahanglan nga patyon ang iyang katawhan nga mikuyog sa pagsimba kang Baal sa Peor." **6** Unya miabot ang usa sa kalalakin-an sa Israel ug nagdala ug usa ka babaye nga Midianhon taliwala sa mga sakop sa iyang pamilya. Nahitabo kini sa atubangan ni Moises ug sa tanang katilingban nga katawhan sa Israel, samtang nanghilak sila didto sa pultahan sa tolda nga tigomanan. **7** Sa dihang nakita kini ni Pinehas nga anak ni Eleazar nga anak nga lalaki ni Aaron, nga pari, mitindog siya taliwala sa mga katilingban ug mikuha ug usa ka bangkaw sa iyang kamot. **8** Gisundan niya ang lalaki nga Israelita ngadto sa tolda ug giduslak sa bangkaw ang ilang mga lawas, ang lalaki nga Israelita ug ang babaye. Busa mihunong ang hampak nga gipadala sa Dios sa katawhan sa Israel. **9** Kadtong nangamatay pinaagi sa hampak mikabat ug 24, 000 ang gidaghanon. **10** Misulti si Yahweh kang Moises ug nag-ingon, **11** "Si Pinehas nga anak nga lalaki ni Eleazar nga anak nga lalaki ni Aaron, nga pari, mao ang nagpahupay sa akong kapungot gikan sa mga tawo sa Israel tungod kay hilabihan ang iyang pagbati sa akong gitinguha taliwala kanila. Busa wala ko ut-uta ang katawhan sa Israel sa hilabihan kong kasuko. **12** Busa iingon, 'miingon si Yahweh, "Tan-awa, ihatag ko kang Pinehas ang akong kasabotan sa kalinaw. **13** Alang kaniya ug sa iyang mga kaliwat sunod kaniya, mao kini ang kasabotan sa walay kataposan nga pagkapari tungod kay matinguhaon siya alang kanako, nga iyang Dios. Gipapas niya ang mga sala alang sa katawhan sa Israel.'"' **14** Karon ang ngalan sa lalaki nga Israelita nga gipatay uban ang babaye nga Midianhon mao si Simri nga anak ni Salu, ang pangulo sa pamilya sa mga katigulangan taliwala sa mga Simeonihanon. **15** Ang ngalan sa babaye nga Midianhon nga gipatay mao si Cosbi nga anak ni Sur, nga maoy pangulo sa tribo ug pamilya sa Midian. **16** Busa misulti si Yahweh kang Moises ug nag-ingon, **17** "Tagda ang mga Midianhon ingon nga mga kaaway ug sulonga sila, **18** kay gitagad nila kamo nga sama sa mga kaaway pinaagi sa ilang pagpanglimbong. Gigiyahan nila kamo ngadto sa daotan bahin sa Peor ug bahin sa ilang igsoon nga babaye nga si Cosbi, ang anak nga babaye sa pangulo sa Midian, nga gipatay sa adlaw sa hampak mahitungod sa Peor."

26 Miabot ang takna human sa hampak, nakigsulti si Yahweh ngadto kang Moises ug kang Eleazar nga anak sa pari nga si Aaron. Miingon siya, **2** "Ihapa ang tanang katilingban sa katawhan sa Israel, gikan sa nagpanuigon ug 20 anyos pataas, sumala sa pamilya nga ilang gigikanan, ang tanan nga makahimo sa pag-adto sa gubat alang sa Israel." **3** Busa nakigsulti si Moises ug ang pari nga si Eleazar ngadto kanila sa kapatagan sa Moab duol sa Jordan didto sa Jericho ug miingon, **4** "Ihapa ang katawhan, gikan sa nagpanuigon ug 20 pataas, sumala sa gimando ni Yahweh kang Moises ug sa katawhan sa Israel, nga nakagawas sa yuta sa Ehipto." **5** Si Ruben mao ang kinamagulangang anak ni Israel. Naggikan sa iyang anak nga lalaki nga si Hanuk ang banay sa mga Hanukanon. Naggikan kang Pallu ang banay sa mga Palluhanon. **6** Naggikan kang Hezron ang banay sa mga Hesronhanon. Naggikan kang Carmi ang banay sa mga Carmihanon. **7** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Ruben, nga mikabat ug 43, 730 ka mga kalalakin-an. **8** Si Eliab ang anak nga lalaki ni Pallu. **9** Ang mga anak nga lalaki ni Eliab mao sila si Nemuel, Datan ug Abiram. Mao kini ang Datan ug Abiram nga misunod kang Kora sa dihang ilang gihagit si Moises ug si Aaron ug nakigbatok kang Yahweh. **10** Gibuka sa yuta ang baba niini ug gilamoy silang tanan uban ni Kora sa dihang nangamatay ang iyang mga sumusunod. Niadtong taknaa, gilamoy sa kalayo ang 250 ka kalalakin-an, nga nahimong timaan sa pagpahimangno. **11** Apan wala nangamatay ang mga kaliwat ni Kora. **12** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Simeon: Kang Nemuel, ang banay sa mga Nemuelhanon, kang Jamin, ang banay sa mga Jaminhanon, kang Jachin, ang banay sa mga Jachinhanon, **13** kang Zera, ang banay sa mga Zerahanon, kang Saul, ang banay sa mga Saulhanon. **14** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Simeon, nga mikabat ug 22, 200 ka mga kalalakin-an. **15** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Gad: Kang Zefon, ang banay sa mga Zefonhanon, kang Haggi, ang banay sa mga Haggihanon, kang Suni, ang banay sa mga Sunihanon, **16** kang Osni, ang banay sa mga Osnihanon, kang Eri, ang banay sa mga Erihanon, **17** kang Arod, ang mga banay sa mga Arodihanon, kang Areli, ang banay sa mga Arelihanon. **18** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Gad, nga mikabat ug 40, 500 ka mga kalalakin-an. **19** Si Er ug si Onan ang mga anak nga lalaki ni Juda, apan nangamatay sila sa yuta sa Canaan. **20** Mao kini ang kabanayan sa lain pang mga kaliwat ni Judah: kang Sela, ang banay sa mga Selahanon, kang Perez, ang banay sa mga Perezihanon, ug kang Zera, ang banay sa mga Zerahanon. **21** Mao kini ang mga kaliwat ni Perez: Gikan kang Hesron, ang banay sa mga Hesronhanon, kang Hamul, ang banay sa mga Hamulihanon. **22** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Juda, nga mikabat ug 76, 500 ka mga kalalakin-an. **23** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Isacar: Kang Tola, ang banay sa mga Tolahanon, kang Puva, ang banay sa mga Puvahanon, **24** kang Jasub, ang banay sa mga Jasubihanon,

kang Simron, ang banay sa mga Simronhanon. **25** Mao kini ang kabanayan ni Isacar, nga mikabat ug 64, 300 ka mga kalalakin-an. **26** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Zabulun: kang Sered, ang banay sa mga Seredihanon, kang Elon, ang banay sa mga Elonhon, kang Jalel ang banay sa mga Jalelhanon. **27** Mao kini ang kabanayan sa mga Zabulunhon, nga mikabat ug 60, 500 ka mga kalalakin-an. **28** Si Manases ug Efraim mga kaliwat ni Jose. **29** Mao kini ang mga kaliwat ni Manases: kang Machir, ang banay sa mga Makirhanon (Si Makir ang amahan ni Gilead), kang Gilead, ang banay sa mga Gileadihanon. **30** Mao kini ang mga kaliwat ni Gilead: Kang Iezer, ang banay sa mga Iezerhanon, kang Helek, ang banay sa mga Helekanhon, **31** kang Asriel, ang banay sa mga Asrielhanon, kang Siquem, ang banay sa mga Siquemhanon, **32** kang Semida, ang banay sa mga Semidahanon, kang Heper, ang banay sa mga Heperhanon. **33** Ang anak nga lalaki ni Heper nga si Selofehad walay anak nga mga lalaki apan mga babaye lamang. Ang mga ngalan sa iyang mga anak nga babaye mao sila: Mala, Noa, Hogla, Milca, ug Tirsa. **34** Mao kini ang kabanayan ni Manases, nga mikabat ug 52, 700 ka mga kalalakin-an. **35** Mao kini ang kabanayan ni Efraim: Kang Sutela, ang banay sa mga Sutelahanon, kang Bequer, ang banay sa mga Bequerhanon, kang Tahan, ang banay sa mga Tahananhon. **36** Ang mga kaliwat ni Sutela mao ang, kang Eran, ang banay sa mga Erananhon. **37** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Efraim, nga nikabat ug 32, 500 ka mga kalalakin-an. Mao kini ang mga kaliwat ni Jose nga giihap sumala sa ilang kabanayan. **38** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Benjamin: Kang Bela, ang banay sa mga Belahanon, kang Asbel, ang banay sa mga Asbelhanon, kang Ahiram, ang banay sa mga Ahiramhanon, **39** kang Sefufam, ang banay sa mga Sefufamhanon, kang Hufam, ang banay sa mga Hufamhanon. **40** Ang mga anak nga lalaki ni Bela mao sila si Ard ug Naaman. Gikan kang Ard ang banay sa mga Ardhanon, ug gikan kang Naaman ang banay sa mga Naamanhanon. **41** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Benjamin. Mikabat sila ug 45, 600 ka mga kalalakin-an. **42** Ang kabanayan sa mga kaliwat ni Dan mao ang, kang Suham, ang mga banay sa mga Suhamhanon. Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Dan. **43** Ang tanang kabanayan sa mga Susamhanon mikabat ug 64, 400 ka mga kalalakin-an. **44** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Aser: Kang Imna, ang banay sa mga Imnahanon, kang Isvi, ang banay sa mga Isvihanon, kang Beria, ang banay sa mga Beriahanon. **45** Mao kini ang mga kaliwat ni Beria: Kang Heber, ang banay sa mga Heberhanon, kang Malkiel, ang banay sa mga Malkielhanon. **46** Ang ngalan sa anak nga babaye ni Aser mao si Sera. **47** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Aser, nga mikabat ug 53, 400 ka mga kalalakin-an. **48** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Naftali: Kang Jazel, ang banay sa mga Jazelanhon, kang Guni, ang banay sa mga Gunihanon, **49** kang Jeser, ang banay sa mga Jeseranhon, kang Silem, ang banay sa mga Silemanhon. **50** Mao kini ang kabanayan sa mga kaliwat ni Naftali, nga mikabat ug 45, 400 ka mga kalalakin-an. **51** Mao kini ang kumpleto nga ihap sa mga kalalakin-an taliwala sa katawhan sa Israel: 601, 730. **52** Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug miingon, **53** "Kinahanglang bahinon ang yuta alang niining mga kalalakin-an isip ilang panulondon sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan. **54** Sa mas daghan nga kabanayan kinahanglan nga ihatag mo ang mas dagko nga panulondon, ug sa gagmay nga kabanayan kinahanglan nga ihatag mo ang diyutay nga panulondon. Kinahanglan nimong ihatag ang panulondon sumala sa gidaghanon sa naihap nga kalalakin-an sa matag pamilya. **55** Apan, kinahanglan ipaagi sa ripa ang pagbahin sa yuta. Kinahanglan nga mapanunod nila ang yuta ingon nga bahinon kini sa mga tribo sa ilang mga katigulangan. **56** Kinahanglan nga bahinon ang panulondon diha sa daghan ug gagmay nga mga kabanayan, iapod-apod kini kanila pinaagi sa ripa." **57** Mao kini ang kabanayan ni Levi, nga giihap sumala sa tagsa-tagsa ka banay: Kang Gerson, ang banay sa mga Gersonhanon, kang Kohat, ang banay sa mga Kohatihanon, kang Merari, ang banay sa mga Merarihanon. **58** Mao kini ang kabanayan ni Levi: Ang banay sa mga Libnihanon, ang banay sa mga Hebronhanon, ang banay sa mga Malihanon, ang banay sa mga Musihanon, ug ang banay sa mga Korahanon. Si Kohat mao ang katigulangan ni Amram. **59** Ang asawa ni Amram mao si Jocabed, usa ka kaliwat ni Levi, nga natawo didto sa Ehipto. Gipakatawo niya ang ilang mga anak ni Amram, nga mao sila Aaron, Moises, ug si Miriam ang ilang igsoon nga babaye. **60** Pinaagi kang Aaron natawo si Nadab ug Abihu, Eleazar ug Itamar. **61** Namatay si Nadab ug Abihu sa dihang naghalad sila ug dili madawat nga sinunog ngadto kang Yahweh. **62** Nikabat ug 23, 000 ka mga kalalakin-an ang naihap diha kanila, tanang kalalakin-an nga nagpangidaron ug usa ka bulan pataas. Apan wala sila giihap uban sa nga mga kaliwat ni Israel tungod kay wala may panulondon nga gihatag kanila uban sa katawhan sa Israel. **63** Mao kini ang mga naihap ni Moises ug ni Eleazar nga pari. Giihap nila ang katawhan sa Israel didto sa kapatagan sa Moab dapit sa Jordan didto sa Jericho. **64** Apan walay usa kanila nga giihap ni Moises ug Aaron nga pari ang naapil sa dihang giihap ang mga kaliwat ni Israel didto sa kamingawan sa Sinai. **65** Kay miingon nang daan si Yahweh nga kining mga tawhana mangamatay gayod sa kamingawan. Wala gayoy tawo nga nabilin diha

kanila, gawas lamang kang Caleb ang anak nga lalaki ni Jepune ug si Josue ang anak nga lalaki ni Nun.

27 Unya miadto kang Moises ang mga anak nga babaye ni Selofehad nga anak nga lalaki ni Hepher nga anak nga lalaki ni Gilead nga anak nga lalaki ni Makir nga anak nga lalaki ni Manases, sa kabanayan ni Manases nga anak nga lalaki ni Jose. Mao kini ang mga ngalan sa iyang mga anak nga babaye: Si Mahla, Noah, Hegla, Milca ug Tirsa. **2** Mitindog sila sa atubangan ni Moises, ni Eleazar nga pari, sa mga pangulo, ug sa atubangan sa tanang katilingban didto sa pultahan sa tolda nga tigomanan. Miingon sila, **3** "Namatay ang among amahan didto sa kamingawan. Dili siya kauban niadtong nagkatigom batok kang Yahweh nga kauban ni Kora. Namatay siya sa iyang kaugalingong sala, ug wala siyay mga anak nga lalaki. **4** Nganong kinahanglan man kuhaon ang ngalan sa among amahan gikan sa mga sakop sa iyang banay tungod kay wala siyay anak nga lalaki? Tagai kami ug yuta didto sa kaparyentihan sa among amahan." **5** Busa gidala ni Moises kang Yahweh ang ilang suliran. **6** Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug miingon, **7** "Tinuod ang gipanulti sa mga anak nga babaye ni Selofehad. Kinahanglan nga ihatag nimo kanila ang yuta isip panulondon nga anaa sa kaparyentihan sa ilahang amahan, ug kinahanglan nimong sigurohon nga mahatag kini nga panulondon kanila. **8** Kinahanglan nga makigsulti ka sa katawhan sa Israel ug ingna sila, 'Kung mamatay ang usa ka lalaki ug wala siyay anak nga lalaki, kinahanglan nga ihatag nimo ang iyang panulondon ngadto sa iyang mga anak nga babaye. **9** Kung wala siyay anak nga babaye, kinahanglan nimong ihatag ang iyang panulondon ngadto sa iyang igsoon nga mga lalaki. **10** Kung wala siyay mga igsoong lalaki, kinahanglan nga imong ihatag ang iyang panulondon didto sa igsoong lalaki sa iyang amahan. **11** Kung walay igsoong lalaki ang iyang amahan, kinahanglan nimong ihatag ang iyang panulondon ngadto sa pinakaduol nga paryente sa iyang banay, ug kinahanglan nga iya kining kuhaon alang sa iyang kaugalingon. Mahimo na kining balaod nga gitukod pinaagi sa kasugoan alang sa katawhan sa Israel, sumala sa gimando ni Yahweh kanako.'" **12** Miingon si Yahweh kang Moises, "Tungas sa kabukiran sa Abiram ug tan-awa ang yuta nga akong gihatag sa katawhan sa Israel. **13** Human nimo kini hikit-i, ikaw usab kinahanglan makig-uban sa imong katawhan, sama sa imong igsoong lalaki nga si Aaron. **14** Mahitabo kini tungod kay misupak kamong duha sa akong gimando didto sa kamingawan sa Sin. Didto, sa dihang miagas ang tubig gikan sa bato, sa imong kasuko wala ikaw makahimo sa pagtahod kanako isip balaan atubangan sa tanang katilingban." Mao kini ang katubigan sa Meriba sa Kades didto sa kamingawan sa Sin. **15** Unya nakigsulti si Moises kang Yahweh ug miingon, **16** "Hinaot unta nga ikaw, Yahweh, ang Dios sa mga espiritu sa tanang katawhan, maoy magtudlo ug tawo nga sa labaw katilingban, **17** tawo nga makahimo sa paggawas ug pagsulod ngadto kanila ug makapangulo kanila paggawas ug makapasulod kanila, aron nga dili mahimong sama sa karnero nga walay magbalantay ang imong katilingban" **18** Miingon si Yahweh kang Moises, "Kuhaa si Josue nga anak ni Nun, ang tawo nga gipuy-an sa akong Espiritu, ug itapion ang imong kamot kaniya. **19** Ibutang siya tupad kang Eleazar nga pari ug sa atubangan sa tanang katilingban, ug sugoa siya nga mangulo kanila atubangan sa ilang mga mata. **20** Kinahanglan nga ihatag nimo kaniya ang pipila sa imong mga katungod, aron nga tumanon siya sa mga katawhan sa Israel. **21** Moadto siya sa atubangan ni Eleazar nga pari aron sa pagpangita sa akong kabubot-on alang kaniya pinaagi sa pagbuot sa Urim. Pinaagi lamang sa iyang mando nga makagawas o makasulod ang katawhan, siya ug ang tanang katawhan sa Israel uban kaniya, ang tanang katilingban." **22** Busa gihimo ni Moises ang gimando ni Yahweh kaniya. Iyang gikuha si Josue ug gibutang siya sa atubangan ni Eleazar nga pari ug sa tanang katilingban. **23** Gitapion niya ang iyang kamot kaniya ug gisugo siya sa pagpangulo, sumala sa gimando ni Yahweh kaniya nga iyang buhaton.

28 Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug miingon, **2** "Mandoi ang katawhan sa Israel ug sultihi sila, 'Kinahanglan nga maghalad kamo ug mga halad nganhi kanako sa gitakda nga mga panahon, ang akong pagkaon gikan sa halad nga sinunog aron nga maghatag ug kahumot alang kanako.' **3** Kinahanglan nga sultihan mo usab sila, 'Mao kini ang halad nga sinunog nga kinahanglan ninyong ihalad kang Yahweh–mga nating karnero nga laki nga usa pa ka tuig ug walay tatsa, duha kabuok sa matag adlaw, ingon nga halad nga sinunog sa matag-adlaw. **4** Kinahanglan ihalad ninyo ang usa ka nating karnero sa buntag, ug kinahanglan ninyong ihalad ang usa pa ka nating karnero sa gabii. **5** Kinahanglan nga mohalad kamo ug ikanapulo nga bahin sa epa sa labing maayo nga harina isip halad nga trigo, nga adunay sagol nga ikaupat nga bahin sa hin sa binatil nga lana. **6** Mao kini ang halad nga sinunog sa matag-adlaw nga gimando didto sa Bukid sa Sinai aron makahatag ug kahumot, usa ka halad nga sinunog alang kang Yahweh. **7** Ang halad nga ilimnon nga isagol niini kinahanglan anaa sa ikaupat nga bahin sa hin alang sa usa sa mga karnero. Kinahanglan nga buboan ninyo ang balaan nga dapit sa halad nga isog nga ilimnon alang kang Yahweh. **8** Kinahanglan nga inyong ihalad sa gabii ang lain pang karnero uban sa lain pang halad nga trigo sama niadtong inyong gihalad sa buntag. Kinahanglan nga maghalad na

usab kamo ug lain pang halad nga ilimnon uban niini, halad nga sinunog, aron makahatag ug kahumot alang kang Yahweh. **9** Sa adlaw nga Igpapahulay kinahanglan nga maghalad kamo ug duha ka nating karnero nga laki, usa ka tuig ang kagulangon ug walay tatsa, ug 2/10 sa epa sa labing maayo nga harina isip halad nga trigo, nga gisagolan ug lana, ug ang halad nga ilimnon uban niini. **10** Mao na kini ang halad nga sinunog sa matag adlaw nga Igpapahulay, dugang kini sa matag-adlaw nga halad nga sinunog inubanan sa halad nga ilimnon. **11** Sa unang adlaw sa matag bulan, kinahanglan nga maghalad kamo ug halad nga sinunog alang kang Yahweh. Kinahanglan nga maghalad kamo ug duha ka laki nga nating baka, usa ka laking karnero, ug pito ka laki nga nating karnero nga usa ka tuig ug walay tatsa. **12** Kinahanglan nga maghalad usab kamo ug 3/10 sa epa sa labing maayo nga harina isip halad nga trigo nga gisagolan ug lana alang sa matag laking baka, ug 2/10 sa epa sa labing maayo nga harina isip halad nga trigo nga gisagolan ug lana alang sa usa sa laking karnero. **13** Kinahanglan usab kamong maghalad sa ikanapulong bahin sa epa sa labing maayo nga harina nga gisagolan ug lana isip halad nga trigo alang sa matag nating karnero. Mao na kini ang halad nga sinunog, aron mohatag ug kahumot, halad nga sinunog alang kang Yahweh. **14** Ang halad nga ilimnon sa katawhan kinahanglan tunga lamang ka hin sa bino alang sa laking baka, ikatulong bahin sa hin alang sa laking karnero, ug ikaupat nga bahin sa hin alang sa nating karnero. Mao na kini ang halad nga sinunog alang sa matag bulan sa tibuok nga mga bulan sa usa ka tuig. **15** Usa ka laki nga kanding ang kinahanglan ihalad alang sa halad sa sala. Dugang kini sa mga halad nga sinunog sa matag-adlaw uban sa halad nga ilimnon. **16** Sa ika-14 nga adlaw sa unang bulan, saulogon ang Pagsaylo ni Yahweh. **17** Sa ika-15 nga adlaw niining bulana kinahanglan sila magpatigayon ug kasaulogan. Sulod sa pito ka adlaw kinahanglan sila mokaon sa tinapay nga walay igpapatubo. **18** Sa unang adlaw, kinahanglan adunay balaan nga panagtigom aron pasidunggan si Yahweh. Kinahanglan nga dili kamo magtrabaho nianang adlawa. **19** Apan, kinahanglan nga maghalad kamo ug halad nga sinunog, usa ka halad nga sinunog alang kang Yahweh. Kinahanglan maghalad kamo ug duha ka laki nga nating baka, usa ka laking karnero, ug pito ka laki nga nating karnero nga usa ka tuig, nga walay tatsa. **20** Inubanan sa laking baka, kinahanglan nga maghalad kamo ug halad nga trigo sa 3/10 sa epa sa labing maayo nga harina nga gisagolan ug lana, ug inubanan sa laking karnero 2/10. **21** Sa matag usa sa pito ka nating karnero, kinahanglan maghalad kamo ug ikanapulong bahin sa epa sa labing maayo nga harina nga gisagolan ug lana, **22** ug usa ka laki nga kanding isip halad sa sala aron mapasaylo ang inyong mga kaugalingon. **23** Kinahanglan nga ihalad ninyo kini ingon nga dugang sa halad nga sinunog nga gimando kaninyo sa matag buntag. **24** Sama sa gihulagway dinhi, kinahanglan nga ihalad ninyo kini nga mga halad matag-adlaw, sulod sa pito ka adlaw sa Pagsaylo, ang pagkaon sa halad nga sinunog, ang kahumot nga alang kang Yahweh. Kinahanglan nga ihalad kini dugang sa halad nga sinunog ug sa halad nga ilimnon sa matag-adlaw. **25** Sa ika pito nga adlaw kinahanglan nga magpatigayon kamo ug balaan nga panagtigom aron sa pagpasidungog kang Yahweh, ug kinahanglan nga dili kamo magtrabaho nianang adlawa. **26** Alang usab sa adlaw sa unang mga bunga, sa dihang maghalad kamo ug halad nga trigo ngadto kang Yahweh sa inyong Kasaulogan sa mga Semana, kinahanglan nga magbuhat kamo ug balaan nga panagtigom aron sa pagpasidungog kang Yahweh, ug kinahanglan nga dili kamo magtrabaho nianang adlawa. **27** Kinahanglan nga maghalad kamo sa halad nga sinunog aron makahatag ug kahumot alang kang Yahweh. Kinahanglan nga maghalad kamo ug duha ka laki nga nating baka, usa ka laking karnero, ug pito ka laki nga nating karnero nga usa pa ka tuig. **28** Paghalad usab ug halad nga trigo uban niini: labing maayo nga harina nga gisagolan ug lana, 3/10 sa epa sa labing maayo nga harina nga gisagolan ug lana alang sa laking baka ug 2/10 alang sa laking karnero. **29** Paghalad kamo ug ikanapulo nga bahin sa epa sa labing maayo nga harina nga gisagolan ug lana alang sa matag usa sa pito ka nating karnero, **30** ug usa ka laki nga kanding aron mapasaylo ang inyong kaugalingon. **31** Sa dihang ihalad ninyo kining mga mananap nga walay tatsa, uban sa halad nga ilimnon, mahimo kining dugang sa halad nga sinunog ug halad nga trigo sa matag adlaw.'"

29 "Sa ikapito nga bulan, sa unang adlaw sa bulan, kinahanglan nga aduna kamoy balaang panagtigom aron sa pagpasidungog kang Yahweh. Kinahanglan nga dili kamo motrabaho sa naandang buluhaton nianang adlawa. Kay mao kana ang adlaw nga magpatingog kamo sa mga trumpeta. **2** Kinahanglan kamong maghalad og sinunog nga halad aron maghatag og kahumot alang kang Yahweh. Kinahanglan kamong maghalad og usa ka batan-ong torong baka, usa ka laking karnero, ug pito ka laking karnero nga usa katuig ang panuigon, ang matag-usa kinahanglan nga walay tatsa. **3** Kinahanglan ninyo kining ihalad uban ang trigo nga halad, labing maayong harina nga sinagulan ug lana, tulo sa ikanapulo sa torong baka, ug duha sa ikanapulo sa torong karnero, **4** ug usa sa ikanapulo sa matag pito ka nating karnero. **5** Ug kinahanglan kamong maghalad og usa ka torong kanding ingon nga halad alang

sa pagwagtang sa inyong sala. **6** Himoa kini nga mga halad sa ikapito nga bulan dungag sa tanang mga halad nga inyong pagahimoon sa unang adlaw sa matag bulan: uban niini ang mahinungdanong sinunog nga halad ug ang trigo nga halad. Dungag kini sa kasagarang halad nga sinunog, ang matag trigo nga halad ug ang matag ilimnon nga mga halad. Sa dihang buhaton ninyo kining mga halara, inyong gituman ang balaod sa paghatag og humot nga halad, usa ka halad nga gihimo pinaagi sa kalayo alang kang Yahweh. **7** Sa ikanapulo nga adlaw sa ikapitong bulan kinahanglan nga aduna kamoy balaang panagtigom aron sa pagpasidungog kang Yahweh. Kinahanglang magpaubos kamo ug dili motrabaho. **8** Kinahanglan kamong maghalad og sinunog aron maghatag og kahumot alang kang Yahweh. Kinahanglan nga maghalad kamo ug usa ka batan-on nga torong baka, usa ka laking karnero, pito ka nating karnero nga usa ka tuig ang kagulangon. Kinahanglan nga ang matag-usa walay tatsa. **9** Kinahanglan inyo silang ihalad uban ang trigo nga halad, labing maayong harina sinagulag lana, tulo ka ikanapulo sa torong baka, duha sa ikanapulo sa usa ka torong karnero, **10** ug ikanapulo sa matag pito ka mga nating karnero. **11** Kinahanglan kamong maghalad og usa ka torong kanding ingon nga halad sa sala. Dungag kini nga halad alang sa pagwagtang sa sala, ang kasagaran nga sinunog nga halad, ang matag trigo nga halad, ug ang ilang ilimnon nga mga halad. **12** Sa ikakinse nga adlaw sa ikapitong bulan kinahanglan maghimo kamo og balaang panagtigom alang sa pagpasidungog kang Yahweh. Kinahanglan nga dili kamo motrabaho sa naandang buluhaton nianang adlawa, ug kinahanglan ninyong ipadayon ang kapistahan alang kaniya sulod sa pito ka adlaw. **13** Kinahanglan kamong maghalad og sinunog nga halad, usa ka halad nga pinaagi sa kalayo aron maghatag og kahumot alang kang Yahweh. Kinahanglan nga maghalad kamo og trise ka batan-on nga torong baka, duha ka torong karnero, ug katorse ka torong karnero nga usa katuig ang kagulangon. Ang matag-usa kinahanglan nga walay tatsa. **14** Kinahanglan ninyo silang ihalad uban ang trigo nga halad, labing maayong harina sinagolag lana, tulo ka ikanapulo sa matag trise ka torong baka, duha ka ikanapulo sa duha ka torong karnero, **15** ug ikanapulo sa matag-usa sa katorse ka karnero. **16** Kinahanglan nga maghalad kamo og usa ka torong kanding ingon nga halad alang sa sala dungag sa naandang sinunog nga mga halad, uban niini ang matag trigo nga halad, ug ang ilimnon nga halad. **17** Sa ikaduhang adlaw sa panagtigom, kinahanglan kamong maghalad og dose ka batan-on nga torong baka, duha ka torong karnero, ug katorse ka nating karnero nga usa katuig ang kagulangon, kinahanglan nga ang matag-usa walay tatsa. **18** Kinahanglan buhaton ninyo kini uban ang halad nga trigo ug ang ilimnon nga mga halad alang sa mga torong baka, alang sa mga torong karnero, ug alang sa mga nating karnero, paghimog daghang mga halad ingon sa mga gisugo. **19** Kinahanglan kamong maghalad og usa ka torong kanding ingon nga halad alang sa sala dungag sa naandang sinunog nga halad, ang matag trigo nga halad, ug ang ilang ilimnon nga mga halad. **20** Sa ikatulo nga adlaw sa panagtigom, kinahanglan nga maghalad kamo og onse ka torong baka, duha ka torong karnero, ug katorse ka nating karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, kinahanglan nga ang matag-usa walay tatsa. **21** Kinahanglan nga buhaton ninyo kini uban ang trigo nga halad ug ang ilimnon nga mga halad alang sa torong baka, alang sa torong karnero, ug alang sa mga nating karnero, paghimog halad nga sama kadaghan sa mga halad nga gisugo. **22** Kinahanglan kamong maghalad og usa ka torong kanding ingon nga halad alang sa sala dugang sa naandang sinunog nga halad, matag trigo nga halad, ug ang ilang ilimnon nga mga halad. **23** Sa ikaupat nga adlaw sa panagtigom, kinahanglan kamong maghalad og napulo ka torong baka, duha ka torong karnero, ug katorse ka nating mga karnero nga usa katuig ang kagulangon, kinahanglan nga ang matag-usa walay tatsa. **24** Kinahanglan himoon ninyo kana uban ang trigo nga halad ug ilimnon nga mga halad alang sa torong baka, alang sa torong karnero, ug alang sa mga nating karnero, nga sama kadaghan sa mga halad nga gisugo. **25** Kinahanglan kamong maghalad og usa ka torong kanding ingon nga halad alang sa sala dugang sa naandang sinunog nga halad, trigo nga halad, ug ang ilang ilimnon nga mga halad. **26** Sa ikalima nga adlaw sa panagtigom, kinahanglan kamong maghalad og siyam ka torong baka, duha ka torong karnero, ug katorse ka nating karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, ang matag-usa kinahanglan nga walay tatsa. **27** Kinahanglan nga buhaton ninyo kini uban ang trigo nga halad ug ang ilimnon nga mga halad alang sa mga torong baka, alang sa mga torong karnero, ug alang sa mga nating karnero, buhata sama kadaghan sa mga halad nga gisugo. **28** Kinahanglang maghalad kamo og usa ka torong kanding ingon nga halad alang sa sala dugang sa naandang sinunog nga halad, trigo nga halad, ug ang ilang ilimnon nga mga halad. **29** Sa ikaunom nga adlaw sa panagtigom, kinahanglan nga maghalad kamo og walo ka torong baka, duha ka torong karnero, ug katorse ka torong karnero nga usa katuig ang kagulangon, matag usa kinahanglan nga walay tatsa. **30** Kinahanglan nga buhaton kini uban ang trigo nga halad ug ang ilimnon nga mga halad alang sa torong baka, alang sa mga torong karnero, ug alang sa mga nating karnero, buhata sama ka daghan sa mga halad nga gisugo. **31** Kinahanglan nga maghalad kamog

usa ka laking kanding alang sa sala dugang sa naandang sinunog nga halad, trigo nga halad, ug ang ilang ilimnon nga mga halad. **32** Sa ikapito nga adlaw sa panagtigom, kinahanglan nga maghalad kamo og pito ka torong baka, duha ka torong karnero, ug katorse ka nating karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, ang matag-usa kinahanglan nga walay tatsa. **33** Kinahanglan nga buhaton kini uban ang trigo nga halad ug ang ilimnon nga mga halad alang sa torong baka, alang sa mga torong karnero, ug alang sa mga nating karnero, buhata kini sama ka daghan sa mga halad nga gisugo. **34** Kinahanglan nga maghalad kamog usa ka torong kanding alang sa sala dungag sa naandang sinunog nga halad, trigo nga halad, ug ang ilang ilimnon nga mga halad. **35** Sa ikawalo nga adlaw kinahanglan magbuhat kamog laing maligdong nga panagtigom. Kinahanglan nga dili kamo motrabaho sa naandang buluhaton nianang adlawa. **36** Kinahanglan kamong maghimo og sinunog nga halad, usa ka halad nga pinaagig kalayo aron maghatag og kahumot alang kang Yahweh. Kinahanglan nga maghalad kamo og usa ka laking baka, usa ka torong karnero, ug pito ka torong karnero nga usa ka tuig ang kagulangon, ang matag-usa kinahanglan nga walay tatsa. **37** Kinahanglan ninyong ihalad ang ilang mga trigo nga halad ug ang ilang ilimnon nga mga halad alang sa torong baka, alang sa torong karnero, ug alang sa mga nating karnero, buhata sama kadaghan sa mga halad nga gisugo. **38** Kinahanglan nga maghalad kamo og usa ka torong kanding ingon nga halad alang sa sala dungag sa naandan nga sinunog nga halad, trigo nga halad, ug ang ilang ilimnon nga mga halad. **39** Mao kini ang kinahanglan ninyong ihalad ngadto kang Yahweh sa inyong mga kapistahan. Mao kini ang dungag sa inyong mga panaad ug kinabubut-on nga mga halad. Kinahanglan ninyo kining ihalad ingon nga sinunog nga mga halad, trigo nga mga halad, ilimnon nga mga halad, ug ang pagpakigdait nga halad." **40** Gisultihan ni Moises ang katawhan sa Israel sa tanan nga gisugo ni Yahweh kaniya nga isulti.

30 Nakigsulti si Moises ngadto sa pangulo sa mga tribo sa katawhan sa Israel. Miingon siya, "Mao kini ang gisugo ni Yahweh. **2** Si bisan kinsa nga mohimo ug panumpa o panaad kang Yahweh nga mogapos kaniya uban sa usa ka saad, kinahanglan nga dili niya pakyason ang iyang pulong. Kinahanglan tumanon niya ang tanan niyang gisaad nga buhaton nga migula sa iyang baba. **3** Sa dihang ang usa ka batan-ong babaye nga nagpuyo sa balay sa iyang amahan nanumpa kang Yahweh ug migapos sa iyang kaugalingon uban sa usa ka saad, **4** kung nakadungog ang iyang amahan sa iyang panumpa ug sa saad nga migapos kaniya, ug wala siyay gisulti aron sa pagbadlong kaniya, ang tanan niyang gipanumpa magpabilin. Ang tanang saad nga diin migapos kaniya magpabilin. **5** Apan kung ang iyang amahan nakadungog sa iyang gipanumpa ug sa iyang gisaad, unya walay gisulti ang iyang amahan kaniya, magpabilin nga mapugsanon ang tanang gipanumpa ug gisaad nga iyang gibutang sa iyang kaugalingon. **6** Apan, kung madungog sa iyang amahan ang tanan niyang panaad ug ang iyang gipanumpa nga migapos kaniya, ug kung dili siya tugtan sa iyang amahan nianang adlawa, dili na kini magpabilin. Pasayloon siya ni Yahweh tungod kay ang iyang amahan nagdumala man kaniya. **7** Kung magminyo siya sa usa ka lalaki samtang anaa pa siya niadto nga mga panaad, o kung naghimo siya ug dinalidali nga saad diin obligado siya, kadto nga tulobagon magpabilin nga mapugsanon. **8** Apan kung ang iyang bana magpugong kaniya nianang adlawa sa dihang nadungog niya ang mahitungod niini, nagpasabot nga napawalay bili na sa iyang bana ang panaad nga iyang gihimo, ug ang dinalidali nga nasulti sa iyang ngabil nga migapos sa iyang kaugalingon. Himoon siyang gawasnon ni Yahweh. **9** Apan alang sa usa ka balo o sa binulagan nga babaye, ang tanan nga migapos sa iyang kaugalingon magapabilin batok kaniya. **10** Ug kung ang usa ka babaye nanaad diha sa balay sa iyang bana o nag-obliga sa iyang kaugalingon sa pagpanumpa, **11** ug nadungog kini sa iyang bana apan wala siyay gisulti kaniya ug wala mipugong kaniya, ang tanan niyang gipanumpaan kinahanglan magpadayon ug ang katungdanan nga iyang gihimo kinahanglan gayod magpabilin. **12** Apan kung wagtangon kini sa iyang bana nianang adlawa sa iyang pagkadungog mahitungod niini, ang bisan unsa nga migula sa iyang ngabil mahitungod sa iyang mga panaad ug gisaad dili na gayod magpabilin. Gipawalay bili kini sa iyang bana. Himoon siyang gawasnon ni Yahweh. **13** Ang tanang panaad o panumpa sa usa ka babaye nga naggapos kaniya aron sa pagwalay bili kaniya sa usa ka butang mahimong uyonan o ipakawalay bili pinaagi sa iyang bana. **14** Apan kung wala siyay isulti kaniya sa matag adlaw, gilig-on niya ang tanan niyang panaad ug panumpa nga iyang gihimo. Giuyonan niya kini tungod kay wala siyay gisulti kaniya niana nga higayon sa iyang pagkadungog niini. **15** Ug kung ang iyang bana naghulat pa ug dugay sa pagwagtang sa panaad nga dugay nang gisaad sa iyang asawa, nagpasabot nga ang bana ang manubag sa iyang sala." **16** Mao kini ang balaod nga gimando ni Yahweh kang Moises aron ipahibalo—ang balaod taliwala sa usa ka lalaki ug sa iyang asawa ug taliwala sa usa ka amahan ug sa iyang anak nga babaye sa dihang anaa pa siya sa iyang pagkabatan-on diha sa panimalay sa iyang amahan.

31 Nakig-istorya si Yahweh kang Moises ug miingon, **2** "Panimasli ang mga Midianhon tungod sa ilang gibuhat sa mga Israelita. Human niana, mamatay ka na ug

motipon sa imong katawhan.” 3 Busa giingnan ni Moises
ang katawhan. “Paandama ang pipila sa inyong kalalakin-
an alang sa pakiggubat batok sa mga Midianhon ug dalha
ang pagpanimalos ni Yahweh kanila. 4 Ang matag banay
sa Israel kinahanglan magpadala og usa ka libo nga mga
sundalo alang sa gubat.” 5 Busa gawas sa liniboan kalibo
ka mga lalaki sa Israel, ang matag banay nagpadala og
1, 000 alang sa gubat, 12, 000 tanan ang mga lalaki. 6
Unya gipadala sila ni Moises alang sa gubat, 1000 sa matag
banay, uban kang Finehas nga anak ni Eleazar nga pari,
uban ang pipila ka butang nga gikan sa balaang dapit ug
ang trumpeta nga anaa kaniya aron patingogon ingon nga
timaan. 7 Nagkig-away sila sa mga Midianhon, sumala sa
gisugo ni Yahweh kang Moises. Gipangpatay nila ang matag
kalalakin-an. 8 Gipamatay nila ang mga hari sa Midian uban
sa ilang mga patay: Evi, Rekem, Zur, Hur, ug Reba, ang lima
ka hari sa Midian. Ila usab nga gipatay si Balaam nga anak ni
Beor, gamit ang espada. 9 Gibihag sa kasundalohan sa mga
Israelita ang mga babaye sa Midian, ang ilang mga anak,
ang tanan nilang mga baka, ang tanan nilang mga karnero,
ug ang tanan nilang kabtangan. Gidala nila kini ingon nga
inilog. 10 Gipangsunog nila ang tanang mga siyudad ug ang
tanan nilang mga kampo diin sila nagpuyo. 11 Gidala nila
ang tanan nilang inilog ug mga binilanggo, mga katawhan
ug kahayopan. 12 Gidala usab nila ang mga binilanggo,
ang mga inilog nga mga butang ngadto kang Moises, kang
Eleazar nga pari, ug ngadto sa katilingban sa Israel. Gidala
nila kini ngadto sa kampo diha sa patag sa Moab, sa dapit
sa Jordan duol sa Jerico. 13 Si Moises, si Eleazar ang pari,
ug ang tanang mga pangulo sa katilingban miadto sa gawas
sa kampo aron pasugat kanila. 14 Apan nasuko si Moises sa
mga opisyal sa kasundalohan, sa mga pangulo sa liboan ug
mga kapitan sa gatosan, nga miabot gikan sa gubat. 15
Miingon si Moises kanila, “Gitugotan ba ninyo nga mabuhi
ang mga kababayen-an? 16 Tan-awa, kining mga bayhana
mao ang makaangin sa katawhan sa Israel, sumala sa mga
tambag ni Balaam, nga nakasala kang Yahweh didto sa
Peor, sa dihang ang katalagman miabot sa katawhan ni
Yahweh. 17 Karon dayon, patya ninyo ang matag kabataan
nga lalaki, ug patya ang tanang babaye nga nakadulog na
ug lalaki. 18 Apan dalha ninyo ang tanang batan-ong babaye
nga wala pa sukad makadulog og lalaki. 19 Kinahanglan
kamong magkampo sa gawas sa Israel sulod sa pito ka
adlaw. Kamong tanan nga nakapatay o nakahikap og bisan
unsang patayng tawo—kinahanglan ninyong hinloan ang
iyong mga kaugalingon sa ikatulo nga adlaw ug sa ikapito
nga adlaw—kamo ug ang inyong mga binilanggo. 20 Ug
hinloi ang iyong matag bisti, ang tanan nga hinimo gikan
sa panit sa mananap ug sa balhibo sa mga kanding, ug
ang tanang hinimo gikan sa kahoy.” 21 Miingon si Eleazar
ang pangulong pari ngadto sa kasundalohan nga miadto sa
gubat, “Mao kini ang gipakanaog nga balaod nga gihatag ni
Yahweh kang Moises: 22 Ang bulawan, plata, bronsi, bakal,
aloy ug tingga, 23 ug ang tanan nga dili masunog sa kalayo,
kinahanglan nga ibutang ninyo kini agi sa kalayo, ug mahinlo
na kini. Kinahanglan ninyong hinloan kadtong mga butanga
pinaagi sa tubig nga panghinlo. Bisan unsang dili maagi
sa kalayo kinahanglan ninyong hinloan pinaagig tubig. 24
Ug kinahanglan ninyong labhan ang inyong mga bisti sa
ikapitong adlaw, ug unya mahinlo na kamo. Human niana
makasulod na kamo sa kampo sa mga Israelita.” 25 Unya
nakig-istorya si Yahweh kang Moises ug miingon, 26 “Ipha
ang tanang inilog nga mga butang nga ilang gidala, apil
ang tawo ug kahayopan. Ikaw, si Eleazar nga pari, ug ang
mga pangulo sa matag banay sa katilingban 27 kinahanglan
nga magbahin sa inilog ngadto sa duha ka bahin. Bahina
taliwala sa kasundalohan nga miadto sa gubat ug sa tanang
katawhan sa katilingban. 28 Unya kuhaa ang buhis aron
ihatag kanako gikan sa mga kasundalohan nga miadto sa
gubat. Kini nga buhis kinahanglan usa gikan sa matag 500,
bisan pa og mga tawo, baka, asno, karnero, o kanding. 29
Kuhaa kini nga buhis gikan sa ilang bahin ug ihatag ngadto
kang Eleazar nga pari aron ihalad kanako. 30 Ug usab gikan
sa katunga nga bahin sa katawhan sa Israel, kinahanglan
kuhaon nimo ang usa sa matag 50—sa tawo, baka, asno,
karnero, ug kanding. Ihatag kini ngadto sa mga Levita nga
nag-atiman sa akong tabernakulo.” 31 Busa si Moises ug
si Eleazar nga pari mibuhat sumala sa gisugo ni Yahweh
kang Moises. 32 Karon ang mga inilog nga nabilin gikan
sa naangkon sa mga sundalo mao ang 675, 000 ka mga
karnero, 33 72, 000 ka mga baka, 34 61, 000 ka mga asno,
35 ug 32, 000 ka mga babaye nga wala pa makadulog og
bisan kinsang lalaki. 36 Ug ang katunga nga gitipigan alang
sa mga sundalo may gidaghanon nga 337, 000 ka mga
karnero. 37 Ug 675 ka mga karnero ang bahin ni Yahweh.
38 Ang mga baka kay 36, 000 ug ang bahin ni Yahweh 72 ka
mga baka. 39 Ang mga asno mikabat og 30, 500 ug gikan
niana ang bahin ni Yahweh 61. 40 Ang katawhan mikabat og
16, 000 ka mga babaye og ang bahin ni Yahweh 32. 41
Gikuha ni Moises ang buhis nga alang sa paghalad nga
ihatag ngadto kang Yahweh. Gihatag niya kini kang Eleazar
nga pari, sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises. 42 Ug
ang katunga nga alang sa katawhan sa Israel nga gikuha ni
Moises gikan sa mga sundalo nga miadto sa gubat- 43 ang
katunga sa katilingban mikabat og 337, 500 ka mga karnero,
44 36, 000 ka mga baka, 45 30, 500 ka mga asno, 46 16, 000
ka mga babaye. 47 Katunga gikan sa bahin sa katawhan
sa Israel, mikuha si Moises og usa sa matag 50, gikan sa

mga tawo ug mga hayop. Gihatag niya kini ngadto sa mga Levita nga nag-atiman sa tabernakulo, sumala sa gisugo ni Yahweh kaniya nga pagabuhaton. **48** Unya ang mga opisyales sa kasundalohan, ang mga pangulo sa linibohan nga kasundalohan ug ang kapitan sa matag gatosan ka mga sundalo, miadto kang Moises. **49** Miingon sila kaniya, "Kaming imong mga sulugoon miihap sa kasundalohan nga nailalom sa among pagdumala, walay nawala kanila bisan isa. **50** Dala namo ang mga halad alang kang Yahweh, nga nakita sa matag tawo, mga butang nga bulawan, mga pulseras sa kamot ug bukton, pangselyo nga mga singsing, ariyos, ug kwentas, aron pasayloon kami ni Yahweh." **51** Si Moises ug si Eleazar nga pari midawat sa mga bulawan ug sa tanang butang nga hinulma sa tawo gikan kanila. **52** Ang tanang bulawan nga ilang gihatag kang Yahweh—ang mga halad nga gikan sa mga pangulo sa liniboan ug gikan sa kapitan sa ginatos ka sundalo—mitimbang og 16, 750 ka shekels. **53** Ang matag sundalo nakabaton og inilog, ang matag tawo alang sa iyang kaugalingon. **54** Si Moises ug Eleazar nga pari mikuha sa bulawan gikan sa mga pangulo sa liniboan ug sa kapitan sa gatosan ka mga sundalo. Gidala nila kini ngadto sa tolda nga tagboanan ingon nga pahinumdom sa katawhan sa Israel ngadto kang Yahweh.

32 Karon ang mga kaliwat ni Reuben ug ni Gad adunay daghang binuhing mananap. Sa dihang nakita nila ang yuta sa Jazer ug Gilead, ang yuta nindot nga dapit alang sa binuhi nga mga mananap. **2** Busa ang mga kaliwat ni Gad ug Reuben miduol ug nakigsulti kang Moises, ug kang Eleazar nga pari, ug ngadto sa mga pangulo sa katawhan. Miingon sila, **3** "Mao kini ang listahan sa mga dapit nga among nasusi: Atarot, Dibon, Jazer, Nimra, Heshbon, Eleale, Sebam, Nebo, ug Beon. **4** Mao kini ang mga yuta nga gisulong ni Yahweh atubangan sa katawhan sa Israel, ug maayo kini nga mga dapit alang sa binuhi nga mga mananap. Kami, nga imong mga sulugoon, adunay daghang mga binuhi nga mananap." **5** Miingon sila, "Kung nakakita kami ug kaluoy gikan sa imong pana-aw, ihatag mo unta kining yutaa kanamo, nga imong mga sulugoon, ingon nga panag-iyahon. Ayaw na kami palabanga sa Jordan." **6** Mitubag si Moises sa mga kaliwat ni Gad ug Reuben, "Kinahanglan ba nga moadto ang inyong mga igsoon nga lalaki sa gubat samtang nagpahimutang lang kamo dinhi? **7** Nganong gipakawad-an man ninyo ug paglaom ang mga kasingkasing sa katawhan sa Israel sa dili pag-adto sa yuta nga gihatag ni Yahweh kanila? **8** Ang inyong mga amahan nagbuhat sa samang butang sa dihang gipadala ko sila gikan sa Kadesh Barnea aron sa pagsusi sa yuta. **9** Nangadto sila sa walog sa Escol. Nakita nila ang yuta ug unya gipakawad-an nila ug paglaom ang mga kasingkasing sa katawhan sa Israel mao nga midumili sila sa pagsulod sa yuta nga gihatag ni Yahweh kanila. **10** Misilaob ang kasuko ni Yahweh niana nga adlaw. Nanumpa ug miingon siya, **11** 'Sa pagkatinuod walay bisan usa nga makalingkawas gikan sa Ehipto, nga nagpangidaron ug 20 pataas, nga makakita sa yuta nga akong gisaad kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob, tungod kay wala sila misunod kanako sa hingpit, gawas kang **12** Caleb nga anak ni Jefune nga Kenizihanon, ug kang Josue nga anak ni Nun. Si Caleb ug si Josue lamang ang hingpit misunod kanako.' **13** Busa misilaob ang kasuko ni Yahweh batok sa Israel. Gipalatagaw niya sila libot sa kamingawan sulod sa 40 ka katuigan hangtod nga ang tanang kaliwatan nga nakabuhat ug daotan sa iyang panan-aw nangamatay. **14** Tan-awa, mibarog kamo sa dapit sa inyong mga katigulangan, sama sa makasasala kaayo nga mga tawo, nga nagpadugang sa kasuko ni Yahweh ngadto sa Israel. **15** Kung magabiya kamo gikan sa pagsunod kaniya, biyaan niya pag-usab ang Israel didto sa kamingawan ug laglagon ninyo kini nga mga katawhan." **16** Busa miduol sila kang Moises ug miingon, "Tugoti kami sa pagtukod dinhi ug mga kural alang sa among mga baka ug mga siyudad alang sa among mga pamilya. **17** Apan, mangandam kami ug mosul-ob sa hinagiban uban sa kasundalohan sa Israel hangtod nga magiyahan namo sila ngadto sa ilang dapit. Apan ang among mga pamilya magpuyo sa lig-ong mga siyudad tungod sa ubang katawhan nga nagpabiling buhi niining yutaa. **18** Dili kami mobalik sa among mga balay hangtod nga ang matag-usa sa mga tawo sa Israel makaangkon sa iyang panulundon. **19** Dili namo mapanunod ang yuta uban kanila sa pikas nga bahin sa Jordan, tungod kay ang among panulundon anaa dinhi sa silangang bahin sa Jordan." **20** Busa mitubag si Moises kanila, "kung buhaton ninyo ang inyong gisulti, kung sul-uban ninyo ang inyong mga kaugalingon ug hinagiban sa atubangan ni Yahweh ngadto sa gubat, **21** unya ang matag-usa sa inyong sinul-oban ug hinagiban nga mga tawo kinahanglan nga molabang sa Jordan sa atubangan ni Yahweh, hangtod nga mapagawas niya ang iyang mga kaaway gikan sa iyang atubangan **22** ug ang yuta mailog sa iyang atubangan. Unya human niana mahimo na kamong mamalik. Mahimo kamong walay sala ngadto kang Yahweh ug ngadto sa Israel. Kining yutaa mahimong mapanag-iya ninyo sa atubangan ni Yahweh. **23** Apan kung dili ninyo kana himoon, hibaloi, makasala gayod kamo batok kang Yahweh. Busa siguroha nga ang inyong sala mapapas. **24** Pagtukod ug mga siyudad alang sa inyong mga pamilya ug mga pasungan sa inyong mga karnero; unya buhata kung unsa ang inyong giingon." **25** Ang mga kaliwat ni Gad ug Reuben nakigsulti kang Moises ug miingon, "Pagabuhaton

sa imong mga sulugoon ingon sa sugo nimo nga among agalon. 26 Ang among mga anak, ang among mga asawa, ang among mga panon, ug tanan namong mga mananap magpabilin didto sa mga siyudad sa Gilead. 27 Apan, kami, nga imong mga sulugoon, motabok uban ni Yahweh aron sa pakiggubat, ang matag lalaki nga sangkap ug hinagiban alang sa gubat, sumala sa imong giingon, among agalon." 28 Busa nagpahimangno si Moises kanila mahitungod kang Eleazar nga pari, kang Josue nga anak ni Nun, ug ngadto sa mga katigulangan sa mga banay nga mga tribo sa katawhan sa Israel. 29 Miingon si Moises kanila, "Kung molabang ang mga kaliwat ni Gad ug Reuben sa Jordan uban kaninyo, ang matag lalaki nga sinangkapan ug hinagiban aron makiggubat sa atubangan ni Yahweh, ug kung ang yuta mailog na ninyo, diha pa dayon ninyo ihatag kanila ang yuta sa Gilead ingon nga panag-iyahon. 30 Apan kung dili sila molabang uban kaninyo nga nagdala ug hinagiban, mapanag-iya nila ang ilang mga katigayunan taliwala kaninyo ngadto sa yuta sa Canaan." 31 Busa mitubag ug miingon ang kaliwatan ni Gad ug Reuben, "Sama sa giingon ni Yahweh kanamo, ang imong mga sulugoon, mao kini ang among buhaton. 32 Molabang kami nga sangkap ug hinagiban sa atubangan ni Yahweh didto sa yuta sa Canaan, apan ang among naangkon nga panulundon magpabiling amoa, dinhi nga bahin sa Jordan." 33 Busa ngadto sa mga kaliwatan ni Gad ug Reuben, ug usab ngadto sa katunga sa tribo ni Manases nga anak ni Jose, gihatag ni Moises ang gingharian ni Sihon, ang hari sa Amorihanon, ug ang kang Og, ang hari sa Bashan. Gihatag niya ngadto kanila ang yuta, ug gibahinbahin ngadto kanila ang tanan niini nga mga siyudad uban ang ilang mga utlanan, ang mga siyudad sa yuta nga libot kanila. 34 Nagtukod pag-usab ang mga kaliwat ni Gad sa Dibon, sa Atarot, sa Aroer, 35 sa Atrot Shofan, sa Jazer, sa Jogbeha, 36 sa Bet Nimra, ug sa Bet Haran ingon nga lig-ong mga siyudad nga may mga pasungan alang sa mga karnero. 37 Ang mga kaliwat ni Reuben nagtukod pag-usab sa Heshbon, Eleale, Kiriataim, 38 Nebo, Baal Meon—kadugayan ang ilang mga ngalan gipang-usab, ug ang Sibma. Gihatagan nila ug laing mga ngalan ang mga siyudad nga ilang gitukod pag-usab. 39 Ang mga kaliwat ni Makir nga anak nga lalaki ni Manases miadto sa Gilead ug gikuha nila kini gikan sa mga Amorihanon nga nagpuyo niini. 40 Unya gihatag ni Moises ang Gilead ngadto kang Makir nga anak nga lalaki ni Manases, ug ang iyang katawhan nagpuyo didto. 41 Si Jair nga anak nga lalaki ni Manases miadto ug gikuha ang mga lungsod ug gitawag sila nga Havot Jair. 42 Miadto si Noba ug gikuha ang Kenat ug ang mga baryo niini, ug gitawag kini nga Noba, nga sama sa iyang kaugalingong ngalan.

33 Mao kini ang gihunongan nga mga dapit sa katawhan sa Israel paghuman nilag biya sa Ehipto uban ang ilang matag armadong grupo nga gipangulohan ni Moises ug Aaron. 2 Gisulat ni Moises ang matag lugar nga ilang gibiyaan ug gihunongan, sumala sa sugo ni Yahweh. Mao kini ang matag lugar nga ilang gihunongan, ug matag lugar nga ilang gibiyaan. 3 Nagpanaw sila sa Rameses sa unang bulan, ug mibiya sa ika napulo ug lima nga adlaw sa unang bulan. Pagkabuntag human sa Pagsaylo, dayag nga mibiya ang katawhan sa Israel, ug nakita sila sa mga Ehiptohanon. 4 Nahitabo kini samtang gipanglubong sa mga Ehiptohanon ang ilang mga kamagulangang anak, kadtong gipangpatay ni Yahweh taliwala kanila, tungod kay gisilotan usab niya ang ilang mga dios. 5 Nanukad ang katawhan sa Israel gikan sa Rameses ug nagkampo sa Sucot. 6 Mibiya sila gikan sa Sucot ug nagkampo sa Etam, sa utlanan sa kamingawan. 7 Mibiya sila sa Etam ug mibalik sa Pi Hahirot, nga atbang sa Baal Zefon, ug nagkampo sila atbang sa Migdol. 8 Unya mibiya sila gikan sa atbang sa Pi Hahirot ug miagi sa tunga sa dagat padulong sa kamingawan. Mipanaw sila ug tulo ka adlaw sa kamingawan sa Etam ug nagkampo sa Mara. 9 Mibiya sila sa Mara ug miabot sa Elim. Sa Elim adunay napulo ug duha ka tubod ug 70 ka kahoy sa palmera. Didto sila nagkampo. 10 Mibiya sila gikan sa Elim ug nagkampo daplin sa Pulang Dagat. 11 Mibiya sila sa Pulang Dagat ug nagkampo sa kamingawan sa Zin. 12 Mibiya sila gikan sa kamingawan sa Zin ug nagkampo sa Dophka. 13 Mibiya sila sa Dophkah ug nagkampo sa Alush. 14 Mibiya sila sa Alush ug nagkampo sa Rephidim, diin wala silay nakaplagan nga tubig aron mainom sa katawhan. 15 Mibiya sila sa Rifidim ug nagkampo sa kamingawan sa Sinai. 16 Mibiya sila gikan sa kamingawan sa Sinai ug nagkampo sa Kibrot Hataava. 17 Mibiya sila gikan sa Kibrot Hataava ug nagkampo sa Hazerot. 18 Mibiya sila sa Hazerot ug nagkampo sa Ritma. 19 Mibiya sila sa Ritma ug nagkampo sa Rimon Perez. 20 Mibiya sila sa Rimon Perez ug nagkampo sa Libna. 21 Mibiya sila sa Libna ug nagkampo sa Risa. 22 Mibiya sila sa Risa ug nagkampo sa Kehelata. 23 Mibiya sila sa Kehelatha unya nagkampo sa Bukid sa Shepher. 24 Mibiya sila gikan sa Bukid sa Shepher ug nagkampo sa Harada. 25 Mibiya sila sa Haradah ug nagkampo sa Makhelot. 26 Mibiya sila gikan sa Makhelot ug nagkampo sa Tahat. 27 Mibiya sila sa Tahat ug nagkampo sa Tera. 28 Mibiya sila gikan sa Tera ug nagkampo sa Mitka. 29 Mibiya sila gikan sa Mitka ug nagkampo sa Hashmona. 30 Mibiya sila sa Hashmona ug nagkampo sa Maserot. 31 Mibiya sila sa Moserot unya nagkampo sa Bene Jaakan. 32 Mibiya sila gikan sa Bene Jaakan ug nagkampo sa Hor Haggidgad. 33 Mibiya sila sa Hor Haggidgad ug nagkampo sa Jotbatha. 34 Mibiya

sila gikan sa Jotbatha ug nagkampo sa Abrona. **35** Mibiya sila sa Abrona unya nagkampo sa Ezion Geber. **36** Mibiya sila gikan sa Ezion Geber ug nagkampo sa kamingawan sa Zin nga nahimutang sa Kadesh. **37** Mibiya sila gikan sa Kadesh ug nagkampo sa Bukid sa Hor, sa utlanan sa yuta sa Edom. **38** Mitungas si Moises sa Bukid sa Hor sumala sa sugo ni Yahweh ug namatay siya didto sa ika-40 ka tuig human nakadawat sa ilang kagawasan ang mga Israelita gikan sa yuta sa Ehipto, sa ika lima nga bulan, sa unang adlaw sa bulan. **39** Namatay si Aaron sa Bukid sa Hor sa dihang 123 na ang iyang pangidaron. **40** Ang Canaanhon nga Hari sa Arad, nga nagpuyo sa habagatang bahin sa kamingawan sa yuta sa Canaan, nakadungog sa pag-abot sa katawhan sa Israel. **41** Mibiya sila sa Bukid sa Hor ug nagkampo sa Zalmona. **42** Mibiya sila gikan sa Zalmona ug nagkampo sa Punon. **43** Mibiya sila gikan sa Punon ug nagkampo sa Obot. **44** Mibiya sila sa Obot ug nagkampo sa Iye Abarim, nga nahimutang sa utlanan sa Moab. **45** Mibiya sila gikan sa Iye Abarim ug nagkampo sa Dibon Gad. **46** Mibiya sila sa Dibon Gad ug nagkampo sa Almon Diblathaim. **47** Mibiya sila sa Almon Diblataim ug nagkampo sa kabukiran sa Abarim, atbang sa Nebo. **48** Mibiya sila sa kabukiran sa Abarim ug nagkampo sa kapatagan sa Moab daplin sa Jordan sa Jerico. **49** Nagkampo sila daplin sa Jordan, gikan sa Bet Jeshimot padulong sa Abel Shittim nga sakop sa kapatagan sa Moab. **50** Nakigsulti si Yahweh kang Moises sa kapatagan sa Moab daplin sa Jordan sa Jerico ug miingon, **51** "Pakigsulti sa katawhan sa Israel ug sultihi sila, 'Sa dihang motabok kamo sa Jordan padulong sa yuta sa Canaan, **52** kinahanglang papahawaon ninyo ang nagpuyo nianang dapita. Kinahanglan nga gubaon ninyo ang tanan nilang kinulit nga mga larawan. Gub-a ninyo ang ilang mga tinunaw ug gihulma nga mga larawan ug lumpaga ang tanan nilang hataas nga mga dapit. **53** Kinahanglan nga panag-iyahon ninyo ang yuta ug puy-an kini, tungod kay gihatag ko kanang yutaa kaninyo aron panag-iyahon. **54** Kinahanglan nga panag-iyahon ninyo ang yuta pinaagi sa ripa, sumala sa matag banay. Ang banay nga daghan ug sakop kinahanglan nga dako usab ang ilang madawat nga bahin sa yuta, ug ang banay nga gamay lamang ang ginsakpan gamay ra usab ang ilang madawat nga bahin sa yuta. Bisan asa maadto ang yuta sumala sa ripa, kanang yutaa mapanag-iya nianang maong banay. Mapanag-iya ninyo ang yuta sumala sa tribo sa inyong katigulangan. **55** Apan kung dili ninyo papahawaon ang mga tawo nianang dapita, mamahimo silang sama sa puling sa inyong mga mata ug tunok sa inyong kilid. Lisodlisoron nila ang inyong kinabuhi sa yuta nga inyong pagapuy-an. **56** Ug kung unsa ang akong giplano nga buhaton sa maong katawhan, buhaton ko usab kaninyo.'"

34 Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug miingon, **2** "Mandoi ang katawhan sa Israel ug sultihi sila, 'Sa dihang mosulod kamo sa yuta sa Canaan, ang yuta nga inyong panag-iyahon, ang yuta sa Canaan ug ang utlanan niini, **3** ang inyong utlanan sa habagatan magsugod gikan sa kamingawan sa Zin hangtod sa utlanan sa Edom. Ang tumoy sa sidlakan sa habagatan nga utlanan kay anaa sa linya nga kutob sa habagatan nga utlanan sa Asin nga Dagat. **4** Ang inyong utlanan moliko sa habagatan gikan sa bungtod sa Akrabbim ug moagi sa kamingawan sa Zin. Gikan didto, moagi kini sa habagatan sa Kadesh Barnea ug mopadayon sa Hazar Addar hangtod sa Azmon. **5** Gikan didto, ang utlanan moagi gikan sa Azmon padulong sa sapa sa Ehipto ug mosangko kini sa dagat. **6** Ang kasadpan nga utlanan mahimong utlanan sa Dako nga Dagat. Mahimo kining inyong utlanan sa kasadpan. **7** Ang inyong utlanan sa amihanan molahos hangtod sa linya nga kinahanglan ninyong markahan gikan sa Dakong Dagat kutob sa Bukid sa Hor, **8** unya gikan sa Bukid sa Hor hangtod sa Lebo Hamat, ug kutob sa Zedad. **9** Ang utlanan mopadayon sa Zifron ug kutob sa Hazar Enan. Mao kini ang inyong utlanan sa amihan. **10** Unya kinahanglan ninyong markahan ang inyong utlanan sa sidlakan sugod sa Hazar Enan hangtod sa Shefam. **11** Unya ang utlanan sa sidlakan monaog gikan sa Shefam hangtod sa Ribla, sa sidlakan nga bahin sa Ain. Ang utlanan mopadayon sa sidlakan nga bahin sa Dagat sa Chinneret. **12** Unya ang utlanan mopadayon sa habagatan subay sa Suba sa Jordan kutob sa Dagat nga Asin ug mopadayon ubos sa sidlakan nga utlanan sa Asin nga Dagat. Mao kini ang inyong yuta, subay sa tanang utlanan niini.'" **13** Unya gimandoan ni Moises ang katawhan sa Israel ug miingon, "Mao kini ang yuta nga inyong madawat pinaagi sa ripa, nga gimando ni Yahweh nga ihatag sa siyam ka mga tribo ug sa katunga sa tribo. **14** Ang tribo sa kaliwatan ni Reuben, subay sa gitagana nga luna sa tribo sa ilang mga katigulangan, ug sa tribo sa kaliwatan ni Gad, subay sa luna nga gitagana alang sa tribo sa ilang katigulangan, ug katunga sa tribo ni Manasse makadawat sa ilang mga yuta. **15** Ang duha ka tribo ug ang katunga sa tribo nakadawat sa ilang bahin sa yuta unahan sa Jordan dapit sa sidlakan sa Jerico, paingon sa sidlakan." **16** Nakigsulti si Yahweh kang Moises ug miingon, **17** "Mao kini ang ngalan sa mga kalalakin-an nga mobahin sa yuta alang sa inyong panulondon: Si Eleazar nga pari ug Josue nga anak ni Nun. **18** Kinahanglan nga magpili ka ug pangulo sa matag tribo aron bahinon ang yuta alang sa ilang mga banay. **19** Mao kini ang ngalan sa mga kalalakin-an: Gikan sa tribo sa Juda,

si Caleb nga anak ni Jefune. **20** Gikan sa tribo sa kaliwatan ni Simeon, si Shemuel nga anak nga lalaki ni Amihud. **21** Gikan sa tribo ni Benjamin, si Elidad nga anak nga lalaki ni Kislon. **22** Gikan sa tribo sa kaliwatan ni Dan nga usa ka pangulo, si Bukki nga anak ni Jogli. **23** Gikan sa kaliwatan ni Jose, sa tribo sa kaliwatan ni Manasse nga usa ka pangulo, si Hanniel nga anak ni Efod. **24** Gikan sa tribo sa kaliwatan ni Efraim nga usa ka pangulo, si Kemuel nga anak nga lalaki ni Shiftan. **25** Gikan sa tribo sa kaliwatan ni Zebulun nga usa ka pangulo, si Elizafan nga anak ni Parnak. **26** Gikan sa tribo sa kaliwatan ni Issakar nga usa ka pangulo, si Paltiel nga anak ni Azzan. **27** Gikan sa tribo sa kaliwatan ni Asher nga usa ka pangulo, si Ahihud nga anak ni Shelomi. **28** Gikan sa tribo sa kaliwatan ni Naftali nga usa ka pangulo, si Pedahel nga anak ni Amihud." **29** Si Yahweh nagmando niining mga tawhana nga bahinon ang yuta sa Canaan ug aron ihatag sa matag tribo sa Israel ang ilang bahin.

35 Nakigsulti si Yahweh kang Moises sa kapatagan sa Moab didto sa Jordan nga nahimutang sa Jerico ug miingon, **2** "Mandoi ang katawhan sa Israel nga ihatag ang pipila sa ilang naangkon nga yuta ngadto sa mga Levita. Kinahanglan nga hatagan nila sila ug mga siyudad aron kapuy-an ug mga sibsibanan nga libot niadtong mga siyudara. **3** Ang mga Levita mahimong magpuyo niining mga siyudara. Ang sibsibanan alang sa ilang mga baka, sa ilang mga karnero, ug sa tanan nilang mga mananap. **4** Ang mga sibsibanan libot sa mga siyudad nga inyong ihatag ngadto sa mga Levita kinahanglan moabot gikan sa mga pader sa siyudad ug 1, 000 ka kubiko matag direksyon. **5** Kinahanglan magsukod kamo ug 2, 000 ka kubiko gikan sa gawas sa siyudad sa sidlakang bahin, ug 2, 000 ka kubiko sa habagatan nga bahin, ug 2, 000 kubiko sa kasadpan, ug 2, 000 ka kubiko sa amihanan nga bahin. Mao kini ang mga sibsibanan nga dapit sa ilang mga siyudad. Ang mga siyudad kinahanglan nga anaa sa taliwala. **6** Unom sa mga siyudad nga inyong ihatag sa mga Levita ang igahin ingon nga mga siyudad nga dalangpanan. Kinahanglan ihatag ninyo kini ingon nga mga dapit alang sa usa ka tawo nga nakapatay aron iyang kadangpan. Paggahin usab kamo ug 42 ka mga siyudad. **7** Ang mga siyudad nga inyong ihatag sa mga Levita mahimong 48 tanan. Kinahanglan ihatag ninyo ang ilang mga sibsibanan uban kanila. **8** Ang dagko nga mga tribo sa katawhan sa Israel, ang mga tribo nga adunay daghang yuta, kinahanglan maghatag ug daghang siyudad. Ang gamay nga mga tribo kinahanglan maghatag ug gamay nga mga siyudad. Ang matag tribo kinahanglan nga maghatag alang sa mga Levita sumala sa bahin nga ilang nadawat." **9** Unya si Yahweh nakigsulti kang Moises ug miingon, **10** "Pakigsulti sa katawhan sa Israel ug ingna sila, "Sa dihang molabang kamo sa Jordan paingon sa yuta sa Canaan, **11** kinahanglan nga magpili kamo ug mga siyudad nga magsilbing mga siyudad nga dalangpanan alang kaninyo, usa ka dapit diin makatago ang usa ka tawo nga nakapatay nga wala tuyoa. **12** Kini nga mga siyudad kinahanglan maoy inyong dangpanan gikan sa tawong manimalos, aron nga ang sad-an nga tawo dili mahimong patyon nga wala pa hukmi atubangan sa katawhan. **13** Kinahanglan nga magpili kamo ug unom ka mga siyudad ingon nga mga siyudad nga dalangpanan. **14** Kinahanglan nga mohatag kamo ug tulo ka mga siyudad luyo sa Jordan ug tulo sa yuta sa Canaan. Mahimo sila nga mga siyudad nga dalangpanan. **15** Alang sa katawhan sa Israel, alang sa mga langyaw, alang ni bisan kinsa nga nagpuyo tipon kaninyo, kining unom ka mga siyudad magsilbing dalangpanan niadtong bisan kinsa nga makapatay ug tawo nga wala tuyoa. **16** Apan kung ang sad-an nga tawo gibunalan ang iyang biktima gamit ang puthaw, ug ang iyang biktima namatay, unya sa pagkatinuod ang sad-an usa gayod ka mamumuno. Kinahanglan gayod siyang patyon. **17** Kung ang sad-an nga tawo gibato ang iyang biktima nga makapatay sa biktima, ug kung ang iyang biktima namatay, unya sa pagkatinuod ang sad-an usa gayod ka mamumuno. Kinahanglan gayod siya nga patyon. **18** Kung ang sad-an nga tawo gibunalan ug hinagiban nga kahoy ang iyang biktima nga makapatay sa biktima, ug kung ang biktima namatay, nagpasabot nga ang sad-an usa gayod ka mamumuno. Kinahanglan gayod siyang patyon. **19** Ang manimalos sa dugo mahimong siya mismo ang mopatay sa mamumuno. Sa dihang makita niya siya, mahimo niya siyang patyon. **20** Ug kung ang sad-an nga tawo modagmal ni bisan kinsa tungod sa kasuko o magbato kaniya sa usa ka butang, nga nagtago aron sa pag-atang kaniya, aron mamatay ang biktima, **21** o kung bunalan niya siya nga adunay kasuko pinaagi sa iyang kamot aron mamatay ang biktima, ang sad-an nga nagbunal kaniya kinahanglan gayod nga hukman sa kamatayon. Mamumuno siya. Ang manimalos mahimong mopatay sa mamumuno sa dihang makita niya siya. **22** Apan kung ang sad-an nga tawo kalit lang makatukmod sa biktima nga walay pagdumot o makalabay ug butang nga nakapasakit sa biktima nga wala mag-atang kaniya **23** o kung makalabay siya ug bato nga makapatay sa biktima nga wala niya makita ang biktima, unya ang sad-an dili kaaway sa biktima; wala siya nagsulay sa pagpasakit sa biktima. Apan mao kini ang buhaton kung ang biktima mamatay. **24** Kana nga problema, ang katilingban kinahanglan mao ang maghukom taliwala sa sad-an ug sa tawo nga manimalos sa dugo pinasikad niining pamatakaran. **25** Ang katilingban kinahanglan moluwas sa sad-an gikan sa gahom sa tawo

nga manimalos sa dugo. Kinahanglan ibalik sa katilingban ang sad-an ngadto sa siyudad nga dalangpanan nga maoy iyang gidangpan. Kinahanglan magpabilin siya didto hangtod sa kamatayon sa labawng pari, ang usa nga dinihogan sa balaang lana. **26** Apan kung ang sad-an nga tawo moadto sa gawas sa utlanan sa siyudad sa dalangpanan nga iyang gitagoan sa bisan unsa nga higayon, **27** ug kung ang tawo nga manimalos sa dugo makakita kaniya sa gawas sa utlanan sa iyang siyudad nga dalangpanan, ug kung mapatay niya ang sad-an nga tawo, ang tawo nga nanimalos sa dugo dili sad-an sa pagpatay. **28** Tungod kini kay ang sad-an nga tawo kinahanglan nga magpabilin sa siyudad nga dalangpanan hangtod sa kamatayon sa labawng pari. Human sa kamatayon sa labawng pari, ang sad-an mahimong makabalik ngadto sa yuta nga iyang gipanag-iyaha. **29** Kini nga mga balaod kinahanglan mahimong mga balaod alang kaninyo hangtod sa tanan ninyong kaliwatan sa katawhan sa tanang dapit diin kamo nagpuyo. **30** Si bisan kinsa nga makapatay ug tawo, ang mamumuno kinahanglang patyon, sumala sa pagpamatuod sa mga pulong sa mga saksi. Apan ang usa lamang ka saksi dili makahimo kang bisan kinsa nga mahukman ug kamatayon. **31** Ug usab, kinahanglan nga dili kamo modawat sa bayad alang sa kinabuhi sa mamumuno nga sad-an sa pagpatay. Kinahanglan gayod siyang silotan sa kamatayon. **32** Ug kinahanglan nga dili kamo modawat ug bayad alang niadtong usa nga nagtago sa siyudad nga dalangpanan. Kinahanglan nga niini nga paagi dili ninyo siya tugotan nga magpuyo sa iyang kaugalingon nga yuta hangtod nga mamatay ang labawng pari. **33** Ayaw hugawi niini nga paagi ang yuta diin kamo nagpuyo, tungod kay ang dugo nga gikan sa mamumuno makahugaw sa yuta. Walay bayad nga mahitabo alang sa yuta sa dihang ang dugo naula na niini, gawas sa dugo sa usa nga nagpaula niini. **34** Busa kinahanglan nga dili ninyo hugawan ang yuta diin kamo nagpuyo tungod kay nagpuyo ako niini. Ako, si Yahweh, nagpuyo taliwala sa katawhan sa Israel."

36 Unya ang mga pangulo sa mga pamilya sa katigulangan gikan sa banay ni Gilead nga anak ni Makir (nga anak ni Manases), nga gikan sa banay sa kaliwat ni Jose, miadto ug misulti sa atubangan ni Moises ug sa atubangan sa mga pangulo nga maoy nangulo sa pamilya sa katigulangan sa katawhan sa Israel. **2** Miingon sila, "Gisugo ka ni Yahweh, among agalon, aron mohatag sa bahin sa yuta pinaagi sa pagripa ngadto sa katawhan sa Israel. Gisugo ka ni Yahweh sa paghatag sa bahin ni Zelofehad nga among igsoon ngadto sa iyang mga anak nga babaye. **3** Apan kung ang iyang mga anak nga babaye maminyo sa mga lalaki nga gikan sa lahing tribo sa katawhan sa Israel, ang ilang bahin sa yuta kuhaon gikan sa bahin sa among katigulangan. Idugang kini sa bahin sa mga tribo kung asa sila mahisakop. Tungod niana, makuhaan ang bahin nga among mapanunod. **4** Tungod niana, sa dihang moabot ang tuig sa Kasaulogan sa katawhan sa Israel, ang ilang bahin madugang ngadto sa bahin sa tribo nga ilang giiponan. Niini nga paagi, ang ilang bahin kuhaon gikan sa bahin sa tribo sa among katigulangan." **5** Busa naghatag si Moises ug usa ka sugo ngadto sa katawhan sa Israel, pinaagi sa pulong ni Yahweh. Miingon siya, "Husto ang giingon sa tribo sa kaliwatan ni Jose. **6** Mao kini ang gisugo ni Yahweh mahitungod sa mga anak nga babaye ni Zelofehad. Miingon siya, 'Paminyoa sila sa ilang nagustohan, apan kinahanglan magminyo sila sa tribo lamang sa ilang amahan.' **7** Walay bahin sa katawhan nga kinahanglan mabalhin gikan sa usa ka tribo ngadto sa uban. Ang matag-usa sa katawhan sa Israel kinahanglan ipadayon ang bahin sa tribo sa iyang katigulangan. **8** Ang matag babaye sa katawhan sa Israel nga nanag-iya sa bahin sa iyang tribo kinahanglan magminyo gikan sa banay nga nahisakop sa tribo sa iyang amahan. Mao nga ang tanang katawhan sa Israel makapanag-iya ug usa ka panulondon gikan sa iyang katigulangan. **9** Walay bahin nga mabalhin sa mga kamot gikan sa usa ka tribo ngadto sa uban. Kinahanglan tipigan sa tanang tribo sa katawhan sa Israel ang iyang panulondon. **10** Busa gibuhat sa mga anak nga babaye ni Zelofehad ang gisugo ni Moises. **11** Mala, Tirza, Hogla, Milca, ug Noa, ang mga anak nga babaye ni Zelofehad, naminyo sa kaliwatan ni Manases. **12** Naminyo sila sa banay nga kaliwat ni Manases nga anak ni Jose. Niini nga paagi, ang ilang mga napanunod nagpabilin sa tribo diin nahisakop ang banay sa ilang amahan. **13** Mao kini ang mga mando ug kasugoan nga gihatag ni Yahweh pinaagi kang Moises ngadto sa katawhan sa Israel didto sa patag sa Moab sa baybayon sa daplin sa Jordan nga anaa sa Jerico.

Deuteronomio

1 Mao kini ang mga pulong nga gisulti ni Moises sa tanang
Israelita sa unahan sa Jordan didto sa kamingawan, didto
sa walog sa Suba sa Jordan duol sa Suf, tungatunga sa
Paran, Tofel, Laban, Hazerot, ug sa Di Zahab. **2** Adunay
11 ka adlaw nga panaw gikan sa Horeb agi sa Bukid sa
Seir paingon sa Kades Barnea. **3** Nahitabo kini sa ika 40
ka tuig, sa ika-11 ka bulan, sa unang adlaw sa bulan, nga
misulti si Moises ngadto sa katawhan sa Israel, gisulti niya
kanilang tanan ang sugo ni Yahweh mahitungod kanila. **4**
Nahitabo kini human gibuntog ni Yahweh si Sihon nga hari
sa Amorihanon, nga nagpuyo sa Heshbon, ug si Og nga hari
sa Basan, nga nagpuyo sa Ashtarot sa Edrei. **5** Sa tabok
sa Jordan, didto sa yuta sa Moab, nagsugod si Moises sa
pagsulti niini nga mga balaod, nga nag-ingon, **6** "Nakigsulti
si Yahweh nga atong Dios kanato didto sa Horeb, nga nag-
ingon, "Nakapuyo na kamog dugaydugay niining bukira. **7**
Pamalik ug padayon kamo sa inyong panaw, ug adto didto
sa bukid sa Amorihanon ug sa tanang kapatagan nga dapit
duol sa walog sa Suba sa Jordan, didto sa kabungtoran,
sa kapatagan, sa Negeb, ug sa baybayon— sa yuta sa
Canaanhon, ug sa Lebanon hangtod sa dakong suba sa
Eufrates. **8** Tan-awa, giandam na nako ang yuta alang
kaninyo; lakaw ug panag-iyaha ang yuta nga gisaad ni
Yahweh sa inyong katigulangan— kang Abraham, Isaac, ug
kang Jacob—aron ihatag kanila ug sa ilang mga kaliwatan
nga mosunod kanila.' **9** Nakigsulti ako kaninyo nianang
higayona, nga nag-ingon, "Dili ako makahimo sa pagdala
kaninyo nga ako lang. **10** Gipadaghan na kamo ni Yahweh
nga inyong Dios, ug tan-awa, sama kamo kadaghan karon
sa kabituonan sa kalangitan. **11** Hinaot nga si Yahweh, ang
Dios sa inyong katigulangan, mopasanay pa gayod kaninyo
sa liboan ka pilo sama sa inyong gidaghanon karon, ug
magpanalangin kaninyo ingon sa iyang gisaad kaninyo! **12**
Apan unsaon man nako pagdala sa inyong dal-unon kung
ako lamang sa akong kaugalingon, sa inyong palas-anon ug
sa inyong mga panagbingkil? **13** Pagkuha ug mga tawong
maalamon, adunay kahibalo, ug mga maayong tawo nga
may dungog gikan sa matag tribo, ug himoon ko silang
pangulo nganha kaninyo.' **14** Mitubag kamo kanako ug
miingon, 'Ang mga butang nga imong gisulti maayo alang
kanamo nga buhaton.' **15** Busa nagkuha ako ug pangulo sa
inyong mga tribo, maalamong mga tawo, ug mga tawong
maayo ang dungog, ug gihimo silang pangulo diha kaninyo,
mga pangulo sa liboan, pangulo sa gatosan, pangulo sa
tagkalim-an, pangulo sa tagpulo, ug mga opisyal sa matag
tribo. **16** Gimandoan ko ang inyong mga maghuhukom
nianang higayona, nga nag-ingon, 'Paminawa ang mga
panaglalis taliwala sa inyong kaigsoonan, ug hukmi nga
makataronganon ang usa ka tawo ug ang iyang igsoon, ug
ang langyaw nga uban kaniya. **17** Dili kamo magpakita ug
pagdapig ni bisan kinsa diha sa usa ka panaglalis; paminawa
ninyo nga managsama ang kabos ug ang bantogan. Ayaw
kamo kahadlok sa tawo, kay ang paghukom iya sa Dios.
Ang panaglalis nga lisod alang kaninyo, dad-a kanako,
ug maminaw ako niini.' **18** Gimandoan ko kamo nianang
higayona sa tanang butang nga angay ninyong buhaton. **19**
Mipanaw kita pahilayo gikan sa Horeb ug milatas sa tanang
dagko ug makalilisang nga kamingawan nga inyong nakita,
sa atong pagpadulong sa kabukiran sa Amorihanon, sama
sa gimando ni Yahweh nga atong Dios kanato; ug miabot
kita sa Kades Barnea. **20** Miingon ako kaninyo, 'Miabot kamo
sa kabukiran sa Amorihanon, nga ihatag ni Yahweh nga
atong Dios kanato. **21** Tan-awa, giandam na ni Yahweh nga
inyong Dios ang yuta alang kaninyo; tungas ug panag-iyaha,
sama sa gisulti ni Yahweh kaninyo, ang Dios sa inyong
mga amahan; ayaw kahadlok ni kaluya.' **22** Ang matag-
usa kaninyo miduol kanako ug miingon, "Magpadala kita
ug tawo nga mag-una kanato, aron masusi nila ang yuta
alang kanato, ug magdala ug pulong mahitungod sa dalan
nga diin kinahanglan kita mosulong ug mahitungod sa mga
siyudad nga atong adtoan. **23** Ang tambag nakapahimuot
gayod kanako; mikuha ako ug napulog duha ka mga tawo
gikan kaninyo, usa ka tawo gikan sa matag tribo. **24** Mibiya
sila ug mitungas sa kabungtoran, miabot ngadto sa walog sa
Escol, ug nagsusi didto. **25** Nagkuha sila ug pipila ka abot
sa yuta sa ilang mga kamot ug gidala kini kanato. Nagdala
usab sila kanato ug pulong ug miingon, 'Maayo kining yutaa
nga ihatag ni Yahweh nga atong Dios alang kanato.' **26**
Nagdumili kamo sa pagsulong, apan misupak kamo sa
kasugoan ni Yahweh nga inyong Dios. **27** Nagbagulbol kamo
sa inyong mga tolda ug miingon, "Tungod kay gikasilagan
kita ni Yahweh gidala kita niya pagawas sa yuta sa Ehipto,
aron itugyan ngadto sa kamot sa mga Amorihanon aron
laglagon kita. **28** Asa naman kita moadto karon? Gitunaw sa
atong kaigsoonan ang atong mga kasingkasing nga nag-
ingon, 'Kadtong mga tawhana dagko ug tag-as kay kanato;
ang ilang mga siyudad dako ug ang pader misangko sa
langit; dugang pa, nakita namo ang mga anak ni Anakim
didto.'" **29** Unya miingon ako kaninyo, "Ayaw kalisang, ni
kahadlok kanila. **30** Si Yahweh nga inyong Dios nag-una
kaninyo, makig-away alang kaninyo, sama sa tanang butang
nga iyang gibuhat nga inyong nakita samtang didto pa kamo
sa Ehipto, **31** ug didto usab sa kamingawan, diin nakita
ninyo kung giunsa kamo pagdala sa Dios, sama sa usa ka
tawo nga nagkugos sa iyang anak, bisan asa kamo miadto
hangtod nga miabot kamo niining dapita.' **32** Apan bisan

pa niini nga pulong wala kamo mituo kang Yahweh nga inyong Dios, **33** nga nag-una kaninyo sa pagpangita ug dapit nga inyong kampohan, pinaagi sa kalayo panahon sa gabii ug sa panganod panahon sa adlaw. **34** Nadungog ni Yahweh ang tingog sa inyong mga pulong ug nasuko; nanumpa siya ug miingon, **35** 'Sa pagkatinuod walay usa niining mga tawhana gikan niining daotan nga kaliwatan nga makakita sa maayong yuta nga akong gisaad nga ihatag sa inyong mga katigulangan, **36** gawas ni Caleb nga anak ni Jefune; makakita siya niini. Ihatag ko kaniya ang yuta nga iyang gitindogan ug sa iyang kabataan, tungod kay siya lamang gayod ang misunod kanako sa hingpit.' **37** Nasuko usab si Yahweh kanako tungod kaninyo, nga nag-ingon, "Dili ka usab makaadto didto; **38** si Josue nga anak ni Nun, nga nagatindog sa imong atubangan, makasulod siya didto; dasiga siya, kay siya maoy maggiya sa mga Israelita aron mapanag-iya kini. **39** Dugang pa, ang inyong kabataan, nga inyong giingon nga nahimong biktima, nga karon wala makahibalo sa maayo ug daotan—makasulod sila didto. Ihatag ko kanila kini ug mapanag-iya nila kini. **40** Apan kamo, balik ug panaw kamo didto sa kamingawan paingon sa Pulang Dagat.' **41** Unya mitubag kamo kanako ug miingon, 'Nakasala kami batok kang Yahweh; motungas kami ug makig-away, ug sundon namo ang tanang gisugo ni Yahweh nga among Dios nga buhaton.' Ang matag tawo diha kaninyo magsul-ob sa ilang mga hinagiban sa gubat ug andam na kamo sa pagsulong sa kabungtoran. **42** Miingon si Yahweh kanako, 'Ingna sila, "Ayaw pagsulong ug ayaw pagpakig-away, kay dili ako mouban kaninyo, ug mabuntog kamo sa inyong mga kaaway.' **43** Nakigsulti ako kaninyo niini nga paagi, apan wala kamo naminaw. Gisupak ninyo ang gimando ni Yahweh; magarbohon kamo ug misulong sa kabukiran. **44** Apan ang Amorihanon nga nagpuyo niana nga kabukiran, migula sa pakigbatok kaninyo ug migukod kaninyo sama sa putyukan, ug mibuntog kaninyo didto sa Seir, hangtod sa Hormah. **45** Mibalik kamo ug mihilak sa atubangan ni Yahweh; apan wala naminaw si Yahweh sa inyong tingog, ni nagtagad kaninyo. **46** Busa nagpabilin kamo sa Kades sa daghang mga adlaw, sa tanang adlaw nagpabilin kamo didto.

2 Unya mibalik kami ug mipadulong ngadto sa kamingawan agi sa Pulang Dagat, sumala sa gisulti ni Yahweh kanako; naglibotlibot kita sa Bukid sa Seir sa daghang mga adlaw. **2** Nakigsulti si Yahweh kanako, nga nag-ingon, **3** 'Dugay na kamong naglibotlibot niining bukira; lakaw paingon sa amihan. **4** Mandoi ang katawhan, sa pag-ingon, 'Molatas kamo agi sa utlanan sa inyong kaigsoonan, ang kaliwat ni Esau, nga nagpuyo sa Seir; mangahadlok sila kaninyo. Busa pagmatngon **5** nga dili makig-away kanila, kay dili ko ihatag kaninyo bisag asa sa ilang yuta, dili bisan ang igo lang katumban sa tiil; kay gihatag ko ang Bukid sa Seir ngadto kang Esau ingon nga gipanag-iya. **6** Mopalit kamo ug pagkaon gikan kanila bayad ang salapi, aron makakaon kamo; mopalit usab kamo ug tubig gikan kanila bayad ang salapi, aron makainom kamo. **7** Kay gipanalanginan kamo ni Yahweh nga inyong Dios sa tanang buhat sa inyong kamot; nasayod siya sa inyong paglatas niining dakong kamingawan. Kay sulod sa 40 ka tuig si Yahweh nga inyong Dios miuban kaninyo, ug walay nakulang kaninyo.'" **8** Busa milatas kita agi sa atong kaigsoonan, ang kaliwatan ni Esau, nga nagpuyo sa Seir, layo gikan sa Araba nga dalan, gikan sa Elat ug sa Ezion Geber. Mipadayon kita ug milatas agi sa kamingawan sa Moab. **9** Miingon si Yahweh kanako, 'Ayaw samoka ang Moab, ug ayaw pakig-away kanila pinaagi sa gubat. Kay dili ko ihatag kaninyo ang iyang yuta aron inyong mapanag-iya, tungod kay gihatag ko ang Ar sa kaliwat ni Lot, aron ilang mapanag-iya. **10** (Ang Emim ang nagpuyo didto kaniadto, katawhan nga bantogan, daghan, ug tag-as sama sa Anakim; **11** nailhan usab kini nga Refaim, sama sa Anakim; apan gitawag sila sa Moabihanon nga Emim. **12** Ang Horihanon ang nagpuyo usab kaniadto sa Seir, apan ang kaliwatan ni Esau nagpuli kanila. Gilaglag nila sila ug mipuyo sa ilang dapit, sama sa gibuhat sa Israel ngadto sa yuta nga iyang maangkon nga ihatag ni Yahweh kanila.) **13** "'Karon barog ug latas sa suba sa Zered.' Busa milatas kita sa suba sa Zereb. **14** Karon gikan sa adlaw sa atong pag-abot gikan sa Kadesh Barnea hangtod sa atong pagtabok sa suba sa Zered, 38 na ka tuig. Nianang higayona ang tanang kaliwatan sa kalalakin-an nga hanas sa pakig-away nangamatay na, sama sa gisaad ni Yahweh kanila. **15** Dugang pa, ang kamot ni Yahweh mibatok niadtong kaliwatan aron laglagon sila gikan sa katawhan hangtod nangamatay sila. **16** Busa nahitabo kini, sa dihang ang tanang tawo nga hanas na alang sa gubat nangamatay ug nangahanaw diha sa katawhan, **17** nga misulti si Yahweh kanako, nga nag-ingon, **18** 'Karon molatas kamo sa Ar, ang utlanan sa Moab. **19** Sa dihang magkaduol na kamo sa atbang sa katawhan sa Amon, ayaw sila samoka o pakig away kanila; kay dili ko ihatag kaninyo ang bisan asa nga yuta sa katawhan sa Amon ingon nga mapanag-iya; tungod kay gihatag ko kini sa kaliwat ni Lot ingon nga mapanag-iya"' **20** (Nailhan usab kini nga yuta sa Refaim. Ang Refaim nagpuyo usab kaniadto didto, apan gitawag sila sa mga Amonihanon nga Zamzumim, **21** katawhan nga bantogan, daghan, ug sama katag-as sa Anakim. Apan gilaglag sila ni Yahweh atubangan sa mga Amonihanon, ug gibuntog nila sila ug mipuyo sa ilang dapit. **22** Mao usab kini ang gibuhat ni Yahweh alang sa katawhan ni Esau, nga nagpuyo

sa Seir, sa dihang gibuntog niya ang mga Horihanon sa
atubangan kanila, ug ang kaliwatan ni Esau nanag-iya kanila
ug mipuyo sa ilang dapit bisan hangtod karon. 23 Ug ang
Avihanon nga nagpuyo sa mga baryo hangtod sa Gaza—
ang Caftorim, migula ang Caftor, gilaglag sila ug mipuyo
sa ilang dapit.) 24 "'Karon barog ug padayon sa inyong
panaw, ug latas ngadto sa walog sa Arnon; tan-awa, gihatag
ko sa inyong mga kamot si Sihon ang Amorihanon, hari
sa Heshbon, ug ang iyang yuta. Sugdi ang pagpanag-iya
niini, ug pakig-away kaniya pinaagi sa gubat. 25 Karon
himoon ko nga mahadlok ug malisang kaninyo ang katawhan
nga anaa sa ubos sa kalangitan; makadungog sila sa mga
balita mahitungod kaninyo ug mangurog ug maguol tungod
kaninyo.' 26 Nagpadala ako ug mga mensahero gikan sa
kamingawan sa Kedemoth ngadto kang Sihon, ang hari sa
Heshbon, uban ang mga pulong sa kalinaw, nga nag-ingon,
27 'Paagiha kami sa imong yuta; mosubay lamang ako sa
dalan; dili ako motipas sa tuo o sa wala. 28 Makabaligya
ka kanako ug pagkaon baylo sa salapi, aron makakaon
ako; hatagi akog tubig baylo sa salapi, aron makainom ako;
paagia lamang ako pinaagi sa akong tiil; 29 sama sa gibuhat
alang kanako sa kaliwatan ni Esau nga nagpuyo sa Seir,
ug sama sa Moabihanon nga nagpuyo sa Ar; hangtod nga
nakatabok ako sa Jordan paingon sa yuta nga ihatag ni
Yahweh nga among Dios alang kanamo.' 30 Apan si Sihon
ang hari sa Heshbon, midumili sa pagpaagi kaniya; kay si
Yahweh nga inyong Dios gipatig-a ang iyang hunahuna ug
gipatig-a ang iyang kasingkasing, aron mabuntog niya siya
pinaagi sa inyong kusog, nga diin iyang gibuhat karon. 31
Mingon si Yahweh kanako, 'Tan-awa, gisugdan ko na ang
pagtugyan kang Sihon ug ang iyang yuta diha kaninyo; sugdi
na ang pag-angkon niini, aron nga mapanag-iya ninyo ang
iyang yuta.' 32 Unya si Sihon misugat batok kanato, siya
ug ang tanan niyang katawhan, aron makig-away didto sa
Jahaz. 33 Gitugyan siya ni Yahweh nga atong Dios kanato
ug nabuntog nato siya; gipatay nato siya, ang iyang mga
anak nga lalaki, ug ang tanan niyang katawhan. 34 Giilog
nato ang tanan sa iyang mga siyudad nianang higayona
ug gilaglag ang tanang siyudad sa hingpit—mga lalaki ug
ang mga babaye ug ang kabataan; wala kitay gibilin. 35
Ang mga baka lamang ang atong gikuha alang kanato,
uban sa mga siyudad nga atong giilog. 36 Gikan sa Aroer,
diha sa daplin sa walog sa Arnon, ug gikan sa siyudad nga
anaa sa walog, hangtod sa Gilead, walay siyudad nga lig-on
alang kanato. Gihatagan kita ni Yahweh nga atong Dios
ug kadaogan sa tanang natong mga kaaway. 37 Ang yuta
lamang sa kaliwatan ni Amon ang wala ninyo maadto, ang
tanang bahin sa sa Suba sa Jabbok, ug ang tanang siyudad
sa kabungtoran—bisan asa nga gidili ni Yahweh kanato nga
adtoan.

3 Unya miliko kita ug mitungas paingon sa Bashan. Apan
si Og, ang hari sa Bashan, miabot ug miataki kanato,
siya ug ang tanan niyang katawhan, aron makig-away didto
sa Edrei. 2 Miingon si Yahweh kanako, 'Ayaw kahadlok
kaniya, kay gihatag ko kaninyo ang kadaogan batok kaniya
ug ang pagdumala sa iyang katawhan ug sa iyang kayutaan.
Buhaton ninyo kaniya ang sama sa inyong gibuhat kang
Sihon, ang hari sa Amorihanon, nga nagpuyo sa Heshbon.' 3
Busa gihatagan kita ni Yahweh nga atong Dios ug kadaogan
kang Og ang hari sa Bashan, ug nabutang ilalom sa atong
pagdumala ang iyang katawhan. Unya gipatay nato siya
hangtod nga walay bisan usa nga nahibilin sa tibuok niyang
katawhan. 4 Gikuha usab nato ang tanan niyang siyudad
niadtong panahona; walay bisan usa ka siyudad nga wala
nato nailog gikan kanila: 60 ka siyudad—ang tanan nga
rehiyon sa Argob, ang gingharian ni Og sa Bashan. 5
Kini nga mga siyudad adunay tag-as nga mga pader, mga
ganghaan ug mga rehas; gawas pa kini niadtong daghang
mga baryo nga walay pader. 6 Gigun-ob nato sila pag-ayo,
sama sa atong gibuhat kang Sihon nga hari sa Heshbon,
giguba ang matag siyudad— ang kalalakin-an ug gagmayng
mga bata. 7 Apan ang mga baka ug ang tanang kabtangan
sa siyudad, gikuha nato kini ingon nga atong mga kabtangan
alang sa atong mga kaugalingon. 8 Nianang panahona
giilog nato ang yuta gikan sa kamot sa duha ka hari sa mga
Amorihanon, nga nahimutang tabok sa Jordan, gikan sa
walog sa Arnon hangtod sa Bukid nga Hermon 9 (Ginganlan
sa mga Sidonihanon ang Bukid nga Hermon ug Sirion, unya
ginganlan kini sa mga Amorihanon nga Senir) 10 ug ang
tanang siyudad sa kapatagan, ang tibuok Gilead, ug ang
tibuok Bashan, ug hangtod sa Saleca ug Edrei, nga mga
siyudad sa gingharian ni Og sa Bashan." 11 (Ang nahibilin
sa kaliwatan ni Refaim, kay si Og na lamang nga hari sa
Bashan. Tan-awa! Ang iyang higdaanan hinimo sa puthaw.
Dili ba didto man sa Rabba nagpuyo ang mga kaliwat ni
Ammon? Siyam ka kubiko ang katas-on ug upat ka kubiko
ang kalapdon, sumala sa sukdanan sa mga tawo.) 12 "Kini
nga yuta nga atong gipanag-iya niadtong panahona— gikan
sa Aroer, nahimutang kana sa walog sa Arnon, ug ang
bungtod nga bahin sa Gilead, ug ang siyudad niini—gihatag
ko kini sa mga Reubenihanon ug Gadihanon. 13 Ang nahibilin
sa Gilead ug tibuok sa Bashan, ang gingharian ni Og,
akong gihatag sa katunga sa tribo ni Manases: ang tibuok
nga rehiyon sa Argob, ug ang tibuok Bashan. (Ang maong
teritoryo ginganlan usab nga yuta sa Refaim. 14 Si Jair,
nga kaliwat ni Manasse, miilog sa tibuok rehiyon sa Argob
hangtod sa utlanan sa mga Geshurihanon ug Maacathon.

Gitawag niya ang rehiyon, bisan ang Bashan, subay sa iyang ngalan, Havvot Jair, hangtod karong panahona.) **15** Gihatag ko ang Gilead kang Makir. **16** Gihatag ko sa mga Reubenihanon ug mga Gadihanon ang teritoryo sugod sa Gilead hangtod sa walog sa Arnon—ang tungatunga sa walog mao ang utlanan sa teritoryo—ug sa Suba sa Jabok, nga utlanan sa mga kaliwat ni Ammon. **17** Ang laing utlanan niini mao usab ang kapatagan nga walog sa Suba sa Jordan, gikan sa Chinneret ngadto sa dagat sa Araba (nga mao, ang Asin nga Dagat) hangtod sa tiilan sa Bukid sa Pisga sa sidlakan nga bahin. **18** Gimandoan ko kamo nianang panahona nga miingon, 'Si Yahweh nga inyong Dios ang naghatag kaninyo niining yutaa aron mapanag-iya; kamo, nga mga kalalakin-an sa gubat, moagi nga armado taliwala sa inyong mga kaigsoonang lalaki, ang katawhan sa Israel. **19** Apan ang inyong mga asawa, ang inyong mga gagmay nga mga anak, ang inyong mga baka (nakahibalo ko nga daghan kaayo kamo ug mga baka), magpabilin sila sa mga siyudad nga akong gihatag kaninyo, **20** hangtod nga hatagan na ni Yahweh ug kapahulayan ang inyong mga kaigsoonan, sama sa iyang gibuhat alang kaninyo, hangtod nga ihatag na ni Yahweh nga inyong Dios ang yuta nga gitagana kanila didto tabok sa Jordan; unya diha pa kamo makauli, ang matag usa kaninyo, sa yuta nga akong gihatag kaninyo.' **21** Gimandoan ko si Josue nianang panahona, ug miingon, 'Nakita sa inyong mga mata kung unsa ang gibuhat ni Yahweh nga inyong Dios niining duha ka mga hari; magbuhat ug sama niini si Yahweh sa tanang gingharian nga inyong adtoan. **22** Dili kamo mahadlok kanila, tungod kay si Yahweh nga inyong Dios maoy makig-away alang kaninyo.' **23** Nanghangyo ako kang Yahweh nianang panahona nga nag-ingon, **24** 'O Ginoong Yahweh, gipakita nimo sa imong alagad ang imong pagkagamhanan ug ang imong kusgan nga kamot; kay walay dios nga anaa sa langit o sa yuta ang makabuhat sa samang butang nga imong nahimo, ug ang samang dakong buhat? **25** Tugoti ako sa pagsusi, nanghangyo ako, ug aron akong makita ang maayong yuta nga anaa unahan sa Jordan, ang nindot nga kabungtoran, ug ang Lebanon usab. **26** Apan nasuko si Yahweh kanako tungod kaninyo; wala siya naminaw kanako. Miingon si Yahweh kanako, 'sakto na kini alang kanimo—ayaw na paghisgot niining butanga kanako: **27** tungas sa tumoy sa Pisga ug iyahat ang imong mga mata sa kasadpan nga bahin, sa amihanan, sa habagatan, ug sa sidlakan; tan-awa kini, kay dili ka makalatas sa Jordan. **28** Hinuon, tudloi ug dasiga si Josue ug lig-ona siya, kay siya mao ang makaadto uban niining mga katawhan, ug siya ang hinungdan nga mapanunod nila kining yutaa nga imong nakita.' **29** Busa nagpabilin kita sa walog nga atbang sa Bet Peor.

4 Karon, Israel, paminawa ang mga balaod ug mga sugo nga akong itudlo kaninyo, aron buhaton kini; aron mabuhi kamo ug makasulod ug makapanag-iya sa yuta nga ihatag ni Yahweh kaninyo, ang Dios sa inyong mga amahan. **2** Dili ninyo dungagan ang mga pulong nga akong gisugo kaninyo, ni papason ninyo kini, aron nga inyong tipigan ang mga sugo ni Yahweh nga inyong Dios nga akong isugo kaninyo. **3** Nakita sa inyong mga mata kung unsa ang gibuhat ni Yahweh tungod kang Baal Peor; kay alang sa tanang tawo nga misunod kang Baal sa Peor, gilaglag sila ni Yahweh sa inyong taliwala. **4** Apan kamo nga nagpabilin kang Yahweh nga inyong Dios buhi karong adlawa, matag usa kaninyo. **5** Tan-awa, gitudloan ko kamo sa mga balaod ug mga sugo, sumala sa gisugo kanako ni Yahweh nga akong Dios, nga inyo usab nga pagabuhaton taliwala sa yuta nga inyong adtoan aron panag-iyahon. **6** Busa tipigi ug buhata kini; kay mao kini ang inyong kaalam ug inyong pagpanabot diha sa panan-aw sa mga tawo nga makadungog niining mga balaod ug moingon, 'Sigurado gayod nga kining dakong nasod maalamon ug masinabtonon nga mga katawhan.' **7** Unsa ba ang anaa sa ubang dakong nasod nga adunay dios nga duol kanila, sama kang Yahweh nga atong Dios sa dihang mosangpit kita kaniya? **8** Kay unsa bay anaa niadtong bantogang nasod nga may mga balaod ug kasugoan nga matarong sama sa balaod nga akong giandam alang kaninyo karong adlawa? **9** Pagmatngon lamang kamo ug bantayi pag-ayo ang inyong kaugalingon, aron nga dili ninyo makalimtan ang mga butang nga nakita sa inyong mga mata, aron nga dili kini mohawa sa inyong kasingkasing sa tanang mga adlaw sa inyong kinabuhi. Hinuon, ipahibalo kini ngadto sa inyong mga anak ug sa mga anak sa inyong mga anak. **10** Sa adlaw nga kamo mibarog sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios didto sa Horeb, sa dihang miingon si Yahweh kanako, 'Tapoka ang mga tawo nganhi kanako, ug padunggon ko sila sa akong mga pulong, aron nga makatuon sila sa pagkahadlok kanako sa tanang adlaw sa ilang pagkinabuhi sa kalibotan, ug aron nga ilang matudloan ang ilang mga anak.' **11** Miduol kamo ug mitindog ngadto sa tiilan sa bukid. Midilaab sa kalayo ang bukid ngadto sa kasingkasing sa langit, uban ang kangitngit, panganod, ug bagang kangitngit. **12** Nakigsulti si Yahweh kaninyo tunga-tunga sa kalayo; nadungog ninyo ang tingog uban ang mga pulong niini, apan wala kamoy nakita nga hulagway; nakadungog lamang kamo og tingog. **13** Gisulti niya kaninyo ang iyang kasabotan nga iyang gisugo kaninyo nga pagabuhaton, ang Napulo ka mga Sugo. Gisulat niya kini sa duha ka papan nga bato. **14** Gisugo ako ni Yahweh nianang tungora sa pagtudlo kaninyo sa mga balaod ug mga kasugoan, aron nga inyo kining buhaton ngadto sa yuta nga inyong adtoan aron panag-iyahon. **15** Busa bantayi

ninyo pag-ayo ang inyong mga kaugalingon— tungod kay
wala kamoy nakita nga matang sa hulagway sa adlaw nga
nakigsulti si Yahweh kaninyo didto sa Horeb gawas taliwala
sa kalayo— **16** aron dili ninyo hugawan ang inyong mga
kaugalingon ug maghimog kinulit nga larawan sa hulagway
sa bisan unsang binuhat, sa hulagway sa lalaki o babaye
nga tawo, **17** o sa bisan unsang hulagway sa mga mananap
sa yuta, o sa hulagway sa bisan unsang langgam nga
manglupad sa kalangitan, **18** o sa hulagway sa bisan unsang
gakamang sa yuta, o sa hulagway sa bisan unsang isda nga
anaa sa tubig ilalom sa yuta. **19** Ayaw itutok ang inyong mga
mata sa kalangitan ug motan-aw sa adlaw, sa bulan, o sa
kabituonan—sa tanang binuhat sa kalangitan—nga mohatod
ngadto sa pagsimba ug sa paghigugma kanila—niadtong
mga butang nga gihatag ni Yahweh nga inyong Dios alang sa
tanang tawo ilalom sa tibuok kawanangan. **20** Apan gikuha
kamo ni Yahweh ug gidala pagawas gikan sa nagbagang
hudno, gawas sa Ehipto, aron mahimong iyahang katawhan
nga iyang panulondon, ingon nga kamo karong adlawa. **21**
Nasuko si Yahweh kanako tungod kaninyo; nanumpa siya
nga dili ako makaadto sa tabok sa Jordan, ug dili gayod
ako makaadto sa maayo nga yuta, ang yuta nga ihatag ni
Yahweh nga inyong Dios kaninyo ingon nga panulondon.
22 Hinuon, kinahanglan nga mamatay ako niining yutaa;
kinahanglan nga dili ako moadto sa tabok sa Jordan; apan
kamo makaadto ug panag-iyahon kadto nga maayong yuta.
23 Paminaw gayod kamo pag-ayo, aron dili ninyo malimtan
ang kasabotan ni Yahweh nga inyong Dios, nga iyang gibuhat
uban kaninyo, ug hinungdan nga makabuhat kamo og kinulit
nga mga larawan sa hulagway sa bisan unsa nga ginadili ni
Yahweh kaninyo nga inyong Dios nga pagabuhaton. **24** Kay
si Yahweh nga inyong Dios sama sa kalayo nga molamoy,
usa ka abubhoan nga Dios. **25** Sa dihang makaliwat kamog
mga anak ug mangapo, ug sa dihang anaa na kamo sa
yuta sa dugay na nga panahon, ug unya pagahugawan
ninyo ang inyong mga kaugalingon ug mohimog kinulit nga
larawan sa bisan unsang mga butang, ug magbuhat og
daotan sa panan-aw ni Yahweh nga inyong Dios, hinungdan
nga masuko siya— **26** pagatawgon ko ang langit ug ang yuta
aron sa pagpamatuod batok kaninyo karong adlawa nga
sa dili madugay kamo mangalaglag gikan sa yuta tabok sa
Jordan nga iyong panag-iyahon; dili magdugay ang inyong
mga adlaw niadtong dapita, apan mangalaglag gayod kamo
sa hingpit. **27** Patibulaagon kamo ni Yahweh taliwala sa
katawhan, ug mokunhod ang inyong gidaghanon taliwala sa
kanasoran, diin kamo gipalayo ni Yahweh. **28** Didto mag-
alagad kamo sa ubang mga dios, nga gibuhat sa mga kamot
sa tawo, kahoy ug bato, nga dili makakita, makadungog,
makakaon, ni makasimhot. **29** Apan gikan didto mangita
kamo kang Yahweh nga inyong Dios, ug hikaplagan ninyo
siya, sa dihang mangita kamo kaniya sa kinasingkasing
ug sa bug-os ninyong kalag. **30** Sa dihang anaa kamo
sa kalisdanan, ug sa dihang kining tanang mga butang
modangat kaninyo, niadtong mga adlawa mobalik kamo
kang Yahweh nga inyong Dios ug maminaw sa iyang tingog.
31 Tungod kay maluloy-on si Yahweh nga inyong Dios; dili
niya kamo pakyason ni laglagon, ni kalimtan ang kasabotan
sa inyong mga amahan nga iyang gipanumpa kanila. **32** Kay
pangutan-a karon ang mahitungod sa nanglabay na nga
mga adlaw, sa wala pa kamo: sukad gayod sa paghimo sa
Dios sa tawo sa kalibotan, ug gikan sa utlanan sa langit
ngadto sa uban, pangutan-a kung aduna bay sama niini nga
dakong butang, o aduna bay nadungog nila nga sama niini?
33 Aduna bay katawhan nga nakabati sa tingog sa Dios nga
nakigsulti taliwala sa kalayo, sama sa inyong nadungog,
ug nabuhi? **34** O misulay ba ang Dios sa pag-adto aron
sa pagkuha ug nasod alang sa iyang kaugalingon taliwala
sa ubang nasod, pinaagi sa mga pagsulay, mga timaan,
ug pinaagi sa mga katingalahan, ug pinaagi sa gubat, ug
pinaagi sa kusgang kamot, ug pinaagi sa pagtuy-od sa
kamot, ug pinaagi sa dakong mga panghadlok, sama sa
tanan nga gibuhat ni Yahweh nga inyong Dios alang kaninyo
didto sa Ehipto sa inyong atubangan? **35** Gipakita gayod
kaninyo kining mga butanga, aron nga masayod kamo nga si
Yahweh mao ang Dios, ug nga wala na gayoy lain pa gawas
kaniya. **36** Gikan sa langit gipadungog kamo niya sa iyang
tingog, aron nga matudloan kamo niya; sa kalibotan gipakita
niya kamo sa iyang dakong kalayo; nadungog ninyo ang
iyang mga pulong gikan sa taliwala sa kalayo. **37** Tungod
kay gihigugma niya ang inyong mga amahan, gipili niya ang
ilang mga kaliwatan human kanila, ug gidala kamo pagawas
sa Ehipto pinaagi sa iyang presensya, uban sa iyang dakong
gahom; **38** aron nga pukanon sa inyong atubangan ang
mga nasod nga mas dako ug mas kusgan kaysa kaninyo,
aron kamo makasulod, aron ihatag kaninyo ang ilang yuta
ingon nga panulondon, ingon karong adlawa. **39** Busa hibaloi
karong adlawa, ug ibutang kini sa inyong kasingkasing,
nga si Yahweh mao ang Dios sa langit ug sa yuta; wala
na gayoy lain pa. **40** Tumana ninyo ang iyang mga balaod
ug ang iyang mga sugo nga gisugo ko kaninyo karong
adlawa, aron mahimong maayo ang inyong kahimtang ug
sa inyong mga anak human kaninyo, ug aron nga motaas
ang inyong mga adlaw sa yuta nga ihatag ni Yahweh nga
inyong Dios hangtod sa kahangtoran." **41** Unya nagpili si
Moises og tulo ka siyudad sa silangang bahin sa Jordan, **42**
aron ang si bisan kinsa makahimo sa pagdangop niadtong
mga dapita kung makapatay siya og laing tawo nga wala
gituyo, ug wala pa niya sukad nakaaway kaniadto. Pinaagi

sa pagdangop sa usa niining mga siyudara, mamahimo siyang makalahutay. **43** Kining mga lugara mao ang: Bezer nga anaa sa kamingawan, ang patag nga nasod, alang sa banay ni Reuben; ug ang Ramoth sa Gilead, alang sa banay ni Gad; ug ang Golan sa Bashan, alang sa banay ni Manases. **44** Mao kini ang balaod nga gihatag ni Moises atubangan sa katawhan sa Israel; **45** mao kini ang mga saad sa kasabotan, mga balaod, ug uban pang mga balaod nga iyang gihatag ngadto sa katawhan sa Israel sa dihang migula sila gikan sa Ehipto, **46** sa dihang anaa sila sa silangang bahin sa Jordan, walog nga atbang sa Beth Peor, sa yuta ni Sihon, hari sa mga Amorihanon, nga nagpuyo sa Heshbon, nga gibuntog ni Moises ug sa mga katawhan sa Israel sa dihang migula sila sa Ehipto. **47** Giilog nila ang iyang yuta ingon nga ilang gipanag-iyahan, ug ang yuta ni Og nga hari sa Bashan—kini, ang duha ka hari sa mga Amorihanon, nga atua sa tabok sa Jordan sa silangang bahin. **48** Kini nga yuta nagsugod sa Aroer, nga anaa sa utlanan sa walog sa Arnon, ngadto sa Bukid nga Zion (o Bukid nga Hermon), **49** ug apil ang tanang patag nga walog sa Suba sa Jordan, silangang bahin tabok sa Jordan, ngadto sa Dagat sa Araba, ngadto sa bakilid nga bahin sa Bukid sa Pisga.

5 Gitawag ni Moises ang tanang Israelita ug giingnan sila, "Paminaw, Israel, sa mga balaod ug sa mga kasugoan nga akong isulti kaninyo karong adlawa, aron inyo silang tun-an ug tipigan. **2** Si Yahweh nga atong Dios naghimo ug kasabotan kanato didto sa Horeb. **3** Wala himoa ni Yahweh kini nga kasabotan uban sa atong mga katigulangan, apan uban kanato, kanatong tanan nga buhi karon. **4** Nakigsulti si Yahweh kaninyo nawong sa nawong didto sa bukid taliwala sa kalayo. **5** (Nagtindog ako taliwala kaninyo ug kang Yahweh nianang panahona, sa pagpahayag sa iyang pulong diha kaninyo; kay nahadlok man kamo tungod sa kalayo, ug wala kamo mitungas sa bukid). Miingon si Yahweh, **6** 'Ako si Yahweh nga inyong Dios, nga nagdala kaninyo pagawas sa yuta sa Ehipto, gawas sa balay sa pagkaulipon. **7** Dili kamo magbaton ug laing mga dios sa akong atubangan. **8** Dili kamo maghimo alang sa inyong kaugalingon ug kinulit nga hulagway o laing panagway sa bisan unsa ibabaw sa langit, ni ilawom sa kalibotan, ni sa ilalom sa tubig. **9** Dili kamo moyukbo kanila o moalagad kanila, kay Ako, si Yahweh nga inyong Dios, siluso nga Dios. Silotan ko ang mga katigulangan pinaagi sa pagdalag silot sa ilang mga kabataan, ngadto sa ikatulo ug ikaupat sa ilang kaliwatan niadtong nasuko kanako, **10** ipakita ko ang matinud-anon nga kasabotan ngadto sa liboan, niadtong nahigugma kanako ug nagtuman sa akong mga sugo. **11** Dili ninyo pagagamiton ang ngalan ni Yahweh nga inyong Dios sa pagpasipala, kay alang kang Yahweh isipon niyang makasasala ang naggamit sa iyang pangalan sa pagpasipala. **12** Hinumdomi ang Adlaw nga Igpapahulay ug balaana kini, ingon sa gimando ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo. **13** Sulod sa unom ka adlaw makabuhat kamo sa tanan ninyong buluhaton; **14** apan ang ika pito nga adlaw mao ang Adlaw nga Igpapahulay alang kang Yahweh nga inyong Dios. Niining adlawa dili kamo magbuhat sa bisan unsang buluhaton—dili gayod, ni ang inyong anak nga lalaki, ang inyong anak nga babaye, ni ang inyong sulugoon nga lalaki, ni ang inyong sulugoon nga babaye, ni ang inyong torong baka, ni ang inyong asno, ni bisan ang inyong mga baka, bisan kinsa nga langyaw nga anaa sa sulod sa inyong mga ganghaan. Buhaton kini aron ang inyong lalaki nga sulugoon ug ang inyong babaye nga sulugoon makapahulay ingon man kamo. **15** Hinumdomi nga nahimo kamong mga sulugoon sa yuta sa Ehipto, ug si Yahweh nga inyong Dios nagdala kaninyo pagawas gikan didto pinaagi sa kusgan niya nga kamot ug pinaagi sa iyang bukton. Busa si Yahweh nga iyong Dios nagmando kaninyo nga tumanon ang adlaw nga Igpapahulay. **16** Tahora ninyo ang inyong amahan ug ang inyong inahan, ingon nga gimando ni Yahweh nga inyong Dios nga inyong pagabuhaton, aron mabuhi kamo sa taas nga higayon sa yuta nga ihatag ni Yahweh nga inyong Dios, aron nga maayo ang inyong dangatan. **17** Dili kamo mopatay. **18** Dili kamo manapaw. **19** Dili kamo mangawat. **20** Dili kamo magsaksi ug bakak batok sa inyong mga silingan. **21** Ayaw kaibog sa asawa sa imong silingan, ayaw kaibog sa balay sa imong silingan, sa iyang uma, ni sa iyang sulugoon nga lalaki, ni sa iyang sulugoon nga babaye, ni sa iyang torong baka, o sa iyang asno, o sa bisa unsa nga gipanag-iya sa imong silingan.' **22** Kining mga pulonga gisulti ni Yahweh sa makusog nga tingog sa tanan ninyong mga panagtigom didto sa bukid taliwala sa kalayo, ug sa panganod, ug sa baga nga kangitngit; wala nay daghang mga pulong nga iyang gidugang. Ug gisulat niya kini sa duha ka mga papan nga bato ug gihatag kini kanako. **23** Nahitabo kini, sa dihang nadungog ninyo ang tingog taliwala sa kangitngit, samtang ang bukid nagdilaab, nga kamo niduol kanako—ang tanan ninyong mga pangulo ug ang mga kadagkoan sa inyong mga tribo. **24** Miingon kamo, 'Tan-awa, si Yahweh nga atong Dios nagpakita kanato sa iyang himaya ug sa iyang pagkagamhanan, ug atong nadungog ang iyang tingog taliwala sa kalayo; nakita nato karon nga sa dihang nakigsulti ang Dios sa katawhan, mabuhi sila. **25** Apan nganong kinahanglan man kitang mamatay? Kay kining dakong kalayo molamoy kanato; kung atong nadungog ang tingog ni Yahweh nga atong Dios, kita mamatay. **26** Kay kinsa ba gawas kanato ang anaa sa tanan nga unod nga nakadungog sa buhing Dios nga nagsulti taliwala sa kalayo,

nga nagpabiling buhi, sama sa atong nabuhat? 27 Alang kanimo, kinahanglan nga moadto ka ug maminaw sa tanan nga isulti ni Yahweh nga atong Dios; ug soblia sa pagsulti kanamo ang tanan nga isulti ni Yahweh nga atong Dios kanimo; maminaw kami niini ug motuman.' 28 Nadungog ni Yahweh ang inyong mga pulong sa dihang nakigsulti kamo kanako. Miingon siya kanako, 'Akong nadungog ang mga pulong niining mga katawhan, kung unsa ang ilang gisulti kanimo. Kung unsa man ang ilang gisulti nga maayo. 29 O, nga aduna untay kasingkasing diha kanila, nga magadayeg sila kanako ug kanunay nga magtuman sa akong kasugoan, nga kini mahimong makaayo kanila ug sa ilang mga anak hangtod sa hangtod! 30 Lakaw ingna sila, "Balik sa inyong mga tolda." 31 Apan alang kanimo, barog dinhi sa akong duol, ug sultihan ko ikaw sa tanang kasugoan, sa mga balaod, ug sa tanang mando nga imong itudlo kanila, aron ilang tumanon didto sa yuta nga akong ihatag kanila nga panag-iyahon.' 32 Busa tumana ninyo ang gisugo ni Yahweh nga inyong Dios; dili kamo motipas sa tuo o sa wala. 33 Magalakaw kamo sa tanang mga dalan nga gimando ni Yahweh kaninyo nga inyong Dios, aron nga mabuhi kamo, ug makaayo kini kaninyo, ug mahimo pa nga motaas ang inyong mga adlaw didto sa yuta nga inyong panag-iyahon.

6 Mao kini karon ang mga kasugoan, mga balaod, ug mga mando nga gisugo ni Yahweh kanako aron itudlo kaninyo, aron nga inyo kining tumanon sa yuta nga inyong adtoan sa Jordan aron panag-iyahon; 2 aron nga inyong pasidunggan si Yahweh nga inyong Dios, aron tumanon ang tanan niya nga kasugoan ug mga mando nga akong gimando kaninyo— kaninyo, ug sa inyong mga anak nga lalaki, ug ang anak nga lalaki sa inyong anak nga lalaki, sa tanang adlaw sa inyong kinabuhi, aron nga motaas pa ang inyong mga adlaw. 3 Busa paminaw kamo niini, Israel, ug tumana kini, aron nga magmauswagon kamo, aron nga modaghan kamo pag-ayo, sa yuta nga nagdagayday ang gatas ug dugos, sumala sa saad nga buhaton ni Yahweh ang Dios sa inyong mga amahan. 4 Paminaw, Israel: si Yahweh nga atong Dios usa ra. 5 Higugmaon ninyo si Yahweh nga inyong Dios sa tibuok ninyong kasingkasing, sa tibuok ninyong kalag, ug sa tibuok ninyong kusog. 6 Ang mga pulong nga akong gisugo kaninyo karon maanaa sa inyong kasingkasing; 7 ug makugihon ninyo kining itudlo sa inyong mga anak; maghisgot kamo niini sa dihang naglingkod kamo sa inyong balay, sa dihang maglakaw kamo, sa dihang mohigda kamo, ug sa inyong pagbangon. 8 Ihigot ninyo kini ingon nga ilhanan diha sa inyong mga kamot, ug mahimo kining dayandayan sa tunga sa inyong mga mata. 9 Isulat ninyo kini sa pultahan sa inyong balay ug sa inyong mga ganghaan. 10 Sa dihang dalhon kamo ni Yahweh nga inyong Dios sa yuta nga iyang ihatag kaninyo, nga iyang gisaad sa inyong mga amahan, kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob, uban ang dako ug maayong siyudad nga dili kamo ang nagtukod, 11 ug mga balay nga puno ug bisan unsang maayong mga butang nga dili kamo ang naghimo, atabay nga dili kamo ang nagkalot, kaparasan ug kahoy nga mga olibo nga dili kamo ang nagtanom, mokaon kamo ug matagbaw— 12 unya siguroha nga dili ninyo malimtan si Yahweh, nga maoy nagpalingkawas kaninyo sa yuta sa Ehipto, pagawas sa balay sa pagkaulipon. 13 Pasidunggan ninyo si Yahweh nga inyong Dios; mosimba kamo kaniya, ug manumpa kamo sa iyang ngalan. 14 Dili kamo mosimba sa ubang dios, ang mga dios sa ubang mga tawo nga anaa taliwala kaninyo— 15 kay si Yahweh nga inyong Dios nga anaa taliwala kaninyo abughoan nga Dios—kung buhaton ninyo kana, ang kasuko ni Yahweh nga inyong Dios mosilaob batok kaninyo ug pagalaglagon niya kamo sa ibabaw sa kayutaan. 16 Ayaw ninyo sulayi si Yahweh nga inyong Dios sama sa inyong pagsulay kaniya sa Massah. 17 Kanunay ninyong tumanon ang mando ni Yahweh nga inyong Dios, ang iyang maligdong nga kasugoan, ug ang iyang balaod nga iyang gisugo kaninyo. 18 Buhaton ninyo ang husto ug maayo sa panan-aw ni Yahweh, aron nga maayo ang tanan kaninyo, ug moadto kamo ug panag-iyahon ang maayong yuta nga gisaad ni Yahweh sa inyong mga amahan, 19 ug papahawaon ang inyong mga kaaway, sama sa iyang giingon. 20 Kung ang inyong anak nga lalaki mangutana kaninyo sa umaabot nga panahon, ug moingon, 'Unsa man ang kasabotan nga balaod, ang kasugoan, ug uban pang balaod nga gisugo kaninyo ni Yahweh nga Dios?' 21 unya moingon kamo sa inyong mga anak, 'Ulipon kami ni Paraon sa Ehipto; Gipalingkawas kami ni Yahweh sa Ehipto pinaagi sa iyang gamhanang kamot, 22 ug nagpakita siya ug timaan ug katingalahan, dako ug hilabihan, sa Ehipto, kang Paraon ug sa tanan niyang panimalay, sa among atubangan; 23 ug gipalingkawas niya kita didto, aron nga dad-on kita niya sa yuta nga iyang gisaad sa atong mga Amahan. 24 Gisugo kita ni Yahweh nga kanunay tumanon ang iyang mga balaod, ug mahadlok kang Yahweh alang sa atong kaayohan, aron nga mabuhi pa kita sa dugay, sama karong adlawa. 25 Kung tumanon nato kining mga kasugoan diha kang Yahweh nga atong Dios, sama sa iyang gisugo kanato, mao kini ang atong pagkamatarong.'

7 Sa dihang dad-on ka ni Yahweh nga imong Dios ngadto sa yuta nga imong panag-iyahon, ug papahawaon ang daghan nga mga nasod sa imong atubangan—ang mga Hetehanon, ang mga Gergesehanon, ang mga Amorehanon, ang mga Canaanhon, ang mga Peresehanon, ang mga

Hebehanon, ug ang mga Jebusehanon—pito ka mga nasod
nga dagko ug kusgan kay kanimo. 2 Ug sa dihang si Yahweh
nga imong Dios maghatag kanimo sa kadaogan batok kanila
sa dihang mag-abot kamo ngadto sa gubat, kinahanglan
nga sulungon mo sila, unya kinahanglan nga hingpit mo
silang laglagon. Dili ka maghimo ug kasabotan tali kanila,
ni magpakita ug kaluoy ngadto kanila. 3 Ni maghan-ay sa
bisan unsa nga pagpakigminyo ngadto kanila; dili mo ihatag
ang inyong mga anak nga babaye ngadto sa ilang mga
anak nga lalaki, ug dili mo kuhaon ang ilang mga anak nga
babaye alang sa inyong mga anak nga lalaki. 4 Kay ilang
ipahilayo ang imong mga anak nga lalaki gikan sa pagsunod
kanako, aron nga mosimba sila sa lahi nga mga dios.
Busa ang kasuko ni Yahweh mosilaob nganha kanimo, ug
laglagon ka niya dayon. 5 Mao kini ang imong pagabuhaton
kanila: pagalaglagon mo ang ilang mga halaran, dugmoka
ang ilang mga haligi nga bato, putla ang ilang Asera nga
kahoy, ug sunoga ang ilang kinulit nga mga diosdios. 6
Kay ikaw ang usa ka nasod nga gitagana ngadto kang
Yahweh nga imong Dios. Gipili ka niya nga mahimong
katawhan nga maiya, labaw sa tanang katawhan nga anaa
sa ibabaw niining kalibotan. 7 Wala gigahin ni Yahweh
ang iyang gugma kanimo o gipili ka tungod kay labaw
ang imong gidaghanon kaysa uban nga katawhan—kay
pinakadiyutay ka sa tanan nga katawhan— 8 apan tungod
kay gihigugma ka niya, ug nanghinaot siya nga tumanon
niya ang saad nga iyang gisaad ngadto sa imong mga
katigulangan. Maong gipagawas ka ni Yahweh sa iyang
gamhanang kamot ug giluwas ka pagawas sa panimalay
nga nagbihag, gikan sa kamot ni Paraon, ang hari sa Ehipto.
9 Busa hibaloi nga si Yahweh nga imong Dios—siya ang
Dios, ang matinud-anon nga Dios, nga nagtipig sa mga
kasabotan ug sa pagkamatinud-anon alang sa liboan ka mga
kaliwatan uban niadtong naghigugma kaniya ug nagtipig sa
iyang kasugoan, 10 apan nagabalos niadtong nagdumot
kaniya ngadto sa ilang mga dagway, sa paglaglag kanila;
dili siya maglangan niadtong si bisan kinsa nga nagdumot
kaniya; magabalos siya kaniya ngadto sa iyang dagway. 11
Busa imo gayong tipigan ang kasugoan, ang mga balaod,
ug ang sugo nga akong gisugo kanimo karong adlawa, aron
nga imo kining mabuhat kanila. 12 Kung maminaw ka niini
nga mga sugoa, ug tipigan ug buhaton kini, mahitabo kini
nga si Yahweh nga imong Dios matipig diha kanimo sa
kasabotan ug sa pagkamatinud-anon nga iyang gisaad sa
imong mga katigulangan. 13 Higugmaon ka, panalanginan
ka, ug padaghanon ka niya; panalanginan usab niya ang
bunga sa imong lawas ug ang bunga sa imong yuta, sa
imong lugas, sa imong bag-o nga bino, ug sa imong lana,
ang pagpadaghan sa imong baka ug nati sa imong mga
karnero, ngadto sa yuta nga iyang gisaad sa imong mga
katigulangan nga ihatag kanimo. 14 Panalanginan ka labaw
sa tanan nga mga katawhan; walay nay mahimong dili
makaanak nga lalaki o babaye diha kanimo o diha sa imong
mga baka. 15 Kuhaon ni Yahweh gikan kanimo ang tanan
nga mga sakit; wala nay daotang mga balatian sa Ehipto nga
imong nahibaloan ang ibutang kanimo, apan ibutang niya kini
niadtong tanan nga nagdumot kanimo. 16 Pagalaglagon mo
ang tanang pundok sa katawhan diin si Yahweh nga imong
Dios maghatag kanimo ug kadaogan, ug ang imong mata
dili maluoy kanila. Ug dili ka magsimba sa ilang mga dios,
kay kana mahimong lit-ag alang kanimo. 17 Kung moingon
ka sa imong kasingkasing, 'Kining mga nasora mas daghan
pa kay kanako; unsaon man nako sila pagpapahawa?'—
18 ayaw kahadlok kanila; imong hinumdoman kung unsa
ang gibuhat ni Yahweh nga imong Dios kang Paraon ug
ngadto sa tanang Ehipto; 19 ang hilabihang mga pag-antos
nga nakita sa imong mga mata; ang mga timaan; ang
mga kahibulongan, ang kusgan nga kamot, ug ang gituy-
od nga bukton nga pinaagi ni Yahweh nga imong Dios sa
pagpagawas kanimo. Pagabuhaton ni Yahweh nga imong
Dios ang susama ngadto sa tanang katawhan nga imong
gikahadlokan. 20 Dugang pa niana, magpadala si Yahweh
nga imong Dios ug tambuboan ngadto kanila, hangtod
nga kadtong nabilin ug kadtong nanago mawala gikan sa
imong atubangan. 21 Dili ka mahadlok kanila, kay si Yahweh
nga imong Dios anaa sa imong taliwa, ang bantogan ug
kahadlokan nga Dios. 22 Sa hinayhinay si Yahweh nga
imong Dios magaabog niadto nga mga kanasoran sa imong
atubangan. Dili mo sila mapildi tanan sa makausa lamang, o
basin hilabihan ka daghan ang ihalas nga mga mananap
nga magpalibot kanimo. 23 Apan si Yahweh nga imong Dios
maghatag kanimo ug kadaogan batok kanila sa dihang mag-
abot ka sa gubat; pagalibogon gayod niya sila hangtod nga
malaglag sila. 24 Ibutang niya ang ilang mga hari ilalom sa
imong gahom, ug imong walaon ang ilang mga ngalan ilalom
sa langit. Walay usa nga makatindog sa imong atubangan,
hangtod nga malaglag nimo sila. 25 Pagasunogon nimo ang
kinulit nga hulagway sa ilang mga dios—ayaw pangandoya
ang plata ug ang bulawan nga nagtabon kanila, tungod
kay kung imo kining buhaton, malit-ag ka niini—tungod
kay gikasilagan kini ni Yahweh nga imong Dios. 26 Dili ka
magdala ug bisan unsa nga gikasilagan ngadto sa imong
balay ug magsugod sa pagsimba niini. Hingpit gayod nimo
kining kasilagan, kay gitagana kini alang sa kalaglagan.

8 Kinahanglan nga tipigan mo ang tanang mga sugo nga
akong ihatag kanimo karong adlawa, aron nga mabuhi ug
managhan ka, ug molakaw ug panag-iyahon ang yuta nga
gisaad ni Yahweh sa imong mga katigulangan. 2 Hinumdomi

ang tanang mga dalanon diin naggiya si Yahweh nga imong Dios sa 40 ka tuig didto sa kamingawan, aron matudloan ka niya sa pagpaubos, sulayan ka niya aron mahibaloan kung unsa ang anaa sa imong kasingkasing, kung imo bang gitipigan ang iyang kasugoan o wala. **3** Gipaubos ka, ug gipagutman ka, ug gipakaon ka niya ug manna, diin wala nimo nahibaloan ug wala usab nahibalo-i sa imong mga katigulangan. Gibuhat niya kana aron nga mahibaloan nimo nga dili lamang pinaagi sa tinapay mabuhi ang mga tawo; hinunoa, mabuhi ang tawo pinaagi sa tanan nga mogawas sa baba ni Yahweh. **4** Ang imong mga bisti wala madunot ug mahukas gikan kanimo, ug ang imong mga tiil wala naghubag panahon niadtong 40 ka tuig. **5** Magahunahuna ka niini sa imong kasingkasing, sa unsang paagi, nga ang usa ka amahan nagpanton sa iyang anak nga lalaki, sa sama usab nga paagi nga si Yahweh nga imong Dios magpanton kanimo. **6** Pagatipigan nimo ang kasugoan ni Yahweh nga imong Dios, aron nga makalakaw ka sa iyang mga dalan ug pasidunggan siya. **7** Kay si Yahweh nga imong Dios magdala kanimo ngadto sa maayong yuta, ang yuta sa gamay nga kasapaan, sa mga busay ug sa mga tuboran, nagdagayday ngadto sa kawalogan ug kabukiran; **8** ang yuta sa trigo ug sibada, sa mga ubas, mga kahoy nga igera, ug mga granada; ang yuta sa kahoy nga olibo ug dugos. **9** Mao kini ang yuta diin magakaon ka ug tinapay nga walay makulang, ug dili ka magalakaw nga walay dala bisan unsa; usa ka yuta nga ang mga bato hinimo sa puthaw, ug gikan niadtong mga kabukiran makakalot ka ug tumbaga. **10** Magakaon ka ug mabusog, ug pagadaygon mo si Yahweh nga imong Dios tungod sa maayong yuta nga iyang gihatag kanimo. **11** Pag-amping nga dili mo malimtan si Yahweh nga imong Dios, ug dili mo ibaliwala ang iyang kasugoan, ang iyang mga ordinansa, ug ang iyang mga balaod nga akong gisugo kanimo karong adlawa. **12** Pag-amping nga, sa dihang mokaon ug mabusog ka, ug sa dihang magtukod ka ug maayong mga balay ug magpuyo niini. **13** Ug pag-amping sa dihang managhan ang imong mga baka ug mga karnero, ug sa dihang managhan ang imong mga plata ug ang imong mga bulawan, ug ang tanan nga anaa kanimo managhan, **14** basin unya ang imong kasingkasing matuboy, ug malimtan mo si Yahweh nga imong Dios—nga nagpagawas kanimo gikan sa yuta sa Ehipto, paggawas sa panimalay nga nagbihag. **15** Ayaw siya kalimti nga naggiya kanimo agi sa dako ug makalilisang nga kamingawan, diin adunay malalang bitin ug mga tanga, ug agi sa giuhaw nga yuta diin walay tubig, nga nagpabugwak ug tubig agi sa buak nga bato alang kanimo, **16** nga nagpakaon kanimo ug manna ngadto sa kamingawan nga wala mailhi sa imong mga katigulangan, aron nga matudloan ka niya sa pagpaubos, ug aron nga masulayan ka niya, ug magbuhat ug maayo alang kanimo sa kataposan— **17** ug makaingon ka sa imong kasingkasing, 'Ang akong gahom ug ang kusog sa akong mga kamot nakabaton niining tanang katigayonan.' **18** Apan imong hinumdoman si Yahweh nga imong Dios, tungod kay siya ang naghatag kanimo ug gahom aron maangkon ang katigayonan; aron nga iyang matukod ang iyang kasabotan nga iyang gisaad sa imong mga katigulangan, sama sa iyang gibuhat karong adlawa. **19** Mahitabo kini nga, kung kalimtan nimo si Yahweh nga imong Dios ug magasunod sa uban nga mga dios, ug magsimba kanila, ug magtahod kanila, magpamatuod ako batok kanimo karong adlawa nga mahanaw ka gayod. **20** Sama sa kanasoran nga laglagon ni Yahweh sa imong atubangan, busa mahanaw ka, tungod kay dili ka maminaw sa tingog ni Yahweh nga imong Dios.

9 Paminaw, Israel; hapit ka na motabok ngadto sa Jordan karong adlawa, aron sa pagkuha sa mga nasod nga mas dako ug mas kusgan sa imong kaugalingon, ug ang mga siyudad nga dagko ug lig-on ngadto sa langit, **2** mga tawo nga dagko ug taas, mga anak nga lalaki ni Anakim, nga imong nailhan, ug imong nadunggan nga gihisgotan sa mga tawo, 'Kinsa man ang makabarog sa atubangan sa mga anak nga lalaki ni Anak?' **3** Busa karong adlawa hibaloi nga si Yahweh nga imong Dios maoy mouna kanimo sama sa molamoy nga kalayo; iya silang pagalaglagon, ug pagapildihon niya sila sa imong atubangan; busa papahawaa sila ug ipakalaggiw sila dayon, sama sa giingon ni Yahweh nganha kanimo. **4** Ayaw pagsulti sa imong kasingkasing, human sila isalikway ni Yahweh nga imong Dios gikan sa imong atubangan, 'Tungod kini sa akong pagkamatarong nga gidala ako ni Yahweh aron panag-iyahon kining yutaa,' kay tungod kini sa pagkadaotan niining kanasoran nga gipagawas sila ni Yahweh gikan sa imong atubangan. **5** Dili kini tungod sa pagkamatarong ug pagkamatul-id sa imong kasingkasing nga mapanag-iyahan nimo ang ilang yuta, apan tungod kini sa pagkadaotan niining kanasoran nga ang imong Dios nagpagawas kanila gikan sa imong atubangan, ug aron matuman niya ang pulong nga iyang gisaad ngadto sa imong mga katigulangan, ngadto kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob. **6** Busa hibaloi, nga si Yahweh nga imong Dios wala maghatag kanimo niining maayong yuta aron imong panag-iyahon tungod sa imong pagkamatarong, kay ikaw nga tawo gahig ulo. **7** Hinumdomi ug ayaw kalimti kung giunsa nimo paghagit si Yahweh nga imong Dios aron masuko ngadto sa kamingawan; gikan sa adlaw nga mibiya ka sa yuta sa Ehipto hangtod sa pag-abot nimo niining dapita, masinupakon ka batok kang Yahweh. **8** Didto usab sa Horeb gihagit nimo si Yahweh sa kasuko, ug suko na kaayo si Yahweh kanimo nga mahimo ka na niya

nga laglagon. 9 Sa dihang mitungas ako sa bukid aron sa
pagdawat sa papan nga bato, ang papan sa kasabotan nga
gibuhat ni Yahweh tali kanimo, mipuyo ako ngadto sa bukid
sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii; wala ako mikaon ug
tinapay ni miinom ug tubig. 10 Gihatag ni Yahweh kanako
ang duha ka papan nga bato nga gisulat pinaagi sa iyang
tudlo; ngadto kanila gisulat ang tanang mga butang sama sa
tanang mga pulong nga gipahibalo ni Yahweh kanimo sa
bukid sa tungatunga sa kalayo sa adlaw sa panagtigom.
11 Nahitabo kini sa kataposan niadtong 40 ka adlaw ug
40 ka gabii nga gihatag ni Yahweh kanako ang duha ka
papan nga bato, ang papan sa kasabotan. 12 Miingon si
Yahweh kanako, 'Tindog, lugsong dayon gikan dinhi, kay
ang imong katawhan, nga imong gidala gikan sa Ehipto,
ilang gihugawan ang ilang mga kaugalingon. Dali lang silang
nitipas sa dalan nga akong gimando kanila. Nagbuhat sila
alang sa ilang mga kaugalingon ug usa ka tinunaw nga
larawan.' 13 Dugang pa niana, nakig-istorya si Yahweh
kanako ug miingon, 'Nakita ko kining mga tawhana; mga
katawhan sila nga gahig ulo. 14 Pasagdi ako, aron malaglag
ko sila ug wagtangon ang ilang mga ngalan ilalom sa langit,
ug magbuhat ako gikan kanimo nga mas kusgan ug mas
dako kay kanila.' 15 Busa mitalikod ako ug milugsong gikan
sa bukid, ug ang bukid nagkalayo. Ang duha ka papan sa
kasabotan nga anaa sa akong mga kamot. 16 Akong gitan-
aw, ug ania, nakasala ka batok kang Yahweh nga imong
Dios. Naghulma ka alang sa imong kaugalingon ug usa ka
baka. Dali lamang kang mitipas gikan sa dalan nga gimando
ni Yahweh kanimo. 17 Akong gikuha ang duha ka papan nga
bato ug gilabay gikan sa akong mga kamot. Gidugmok ko
kini atubangan sa imong mga mata. 18 Nagyukbo ako pag-
usab sa atubangan ni Yahweh sulod sa 40 ka adlaw ug 40
ka gabii; wala ako mikaon sa tinapay ni miinom ug tubig,
tungod sa tanang sala nga imong nabuhat, sa pagbuhat
niana diin daotan sa panan-aw ni Yahweh, nga nakahagit
kaniya diha sa kasuko. 19 Kay nahadlok ako sa kasuko
ug sa wala pagkahimuot ni Yahweh batok kanimo aron
laglagon ka. Apan naminaw usab si Yahweh kanako niadto
nga higayon. 20 Nasuko pag-ayo si Yahweh kang Aaron aron
nga laglagon na unta siya; nag-ampo usab ako alang kang
Aaron sa samang higayon. 21 Gikuha ko ang imong sala,
ang baka nga imong gibuhat, ug gisunog kini, gibunal, ug
gidugmok kini pag-ayo, hangtod napino kini sama sa abog.
Gilabay ko ang abog ngadto sa sapa nga midagayday gikan
sa bukid. 22 Didto sa Tabera, didto sa Massa, ug didto sa
Kibroth Hataaba, gihagit nimo si Yahweh diha sa kapungot.
23 Sa dihang gipadala ka ni Yahweh gikan sa Kadesh Barnea
ug miingon, 'Tungas ug panag-iyahi ang yuta nga akong
gihatag kanimo,' unya nagmasinupakon ka batok sa gisugo
ni Yahweh nga imong Dios, ug wala ka mituo o naminaw sa
iyang tingog. 24 Nagmasinupakon na kang daan batok kang
Yahweh gikan pa sa adlaw nga nailhan ko ikaw. 25 Busa
mihapa ako sa atubangan ni Yahweh niadtong 40 ka adlaw
ug 40 ka gabii, tungod kay miingon siya nga pagalaglagon ka
niya. 26 Nag-ampo ako ngadto kang Yahweh ug miingon, 'O
Yahweh nga Ginoo, ayaw laglaga ang imong mga katawhan
o ang imong panulondon nga imong giluwas pinaagi sa
imong pagkabantogan, diin imong gipagawas sa Ehipto
inubanan sa kusgan nga kamot. 27 Hinumdomi ang imong
sulugoon nga si Abraham, si Isaac, ug si Jacob; ayaw tan-
awa ang pagkagahig ulo niining mga tawhana, ni ang ilang
pagkadaotan, ni ang ilang sala, 28 aron ang yuta diin asa mo
kami gikuha magasulti, “Tungod kay wala man sila nadala ni
Yahweh ngadto sa yuta nga iyang gisaad kanila, ug tungod
kay gidumtan niya sila, iya silang gidala aron patyon ngadto
sa kamingawan.” 29 Sanglit katawhan mo sila ug imong
panulondon, nga imong gipagawas pinaagi sa imong dakong
kusog ug pinaagi sa pagpasundayag sa imong gahom.'

10 Nianang panahona miingon si Yahweh kanako, 'Pagkulit
ug duha ka papan nga bato sama sa una, ug tungas
nganhi kanako sa bukid, ug pagbuhat ug arka nga kahoy. 2
Isulat ko sa mga papan ang mga pulong nga anaa sa unang
mga papan nga imong gibuak, ug isulod nimo kini sa arka.'
3 Busa naghimo ako ug arka gikan sa acacia nga kahoy, ug
nagkulit ako ug duha ka papan nga bato sama sa una, ug
mitungas ako ngadto sa bukid nga adunay duha ka papan
nga bato sa akong kamot. 4 Misulat siya sa mga papan,
sama sa unang sinulat, ang Napulo ka mga Sugo nga gisulti
ni Yahweh kaninyo didto sa bukid taliwala sa kalayo sa
adlaw sa panagtigom; unya gihatag kini ni Yahweh kanako.
5 Mipauli ako ug milugsong gikan sa bukid, ug gibutang ang
mga papan didto sa arka nga akong gibuhat; atua kini didto
sama sa gisugo ni Yahweh kanako.” 6 (Ang katawhan sa
Israel nagpanaw gikan sa Beeroth Bene Jaakan paingon sa
Mosera. Didto namatay si Aaron, ug didto siya gilubong;
nag-alagad ang iyang anak nga si Eliazar sa lawak sa mga
pari puli kaniya. 7 Gikan didto mipanaw sila paingon sa
Gudgoda, ug gikan sa Gudgoda paingon sa Jotbatha, usa
ka yuta nga adunay mga sapa. 8 Nianang panahona gipili
ni Yahweh ang tribo ni Levi nga maoy modala sa arka sa
kasabotan ni Yahweh, sa pagbarog sa atubangan ni Yahweh
sa pag-alagad kaniya, ug sa pagpanalangin sa katawhan
pinaagi sa iyang ngalan, sama karong adlawa. 9 Busa
walay bahin si Levi ni panulondon sa yuta uban sa iyang
mga igsoon; si Yahweh maoy iyang panulondon, sumala sa
pagpakigsulti ni Yahweh nga inyong Dios ngadto kaniya.) 10
“Nagpabilin ako sa bukid sama sa unang higayon, 40 ka
adlaw ug 40 ka gabii. Naminaw usab si Yahweh kanako

nianang panahona; wala nagtinguha si Yahweh sa paglaglag kaninyo. **11** Miingon si Yahweh kanako, 'Barog, adto sa katawhan ug pangulohi sila sa ilang panaw; moadto sila ug manag-iya sa yuta nga akong gisaad sa ilang mga katigulangan nga ihatag kanila.' **12** Karon, Israel, unsa man ang gipangayo ni Yahweh kanimo, gawas sa pagbaton ug kahadlok kang Yahweh nga imong Dios, sa paglakaw diha sa tanan niyang mga dalan, sa paghigugma kaniya, ug sa pagsimba kang Yahweh nga imong Dios sa tibuok nimong kasingkasing ug sa tibuok nimong kalag, **13** sa pagtipig sa mga sugo ni Yahweh, ug sa iyang mga balaod, nga gisugo ko kanimo karon alang sa imong kaayohan? **14** Tan-awa, nahisakop kang Yahweh nga imong Dios ang langit ug ang langit sa kalangitan, ang kalibotan, uban sa tanan nga anaa niini. **15** Nagakalipay lamang si Yahweh sa imong mga katigulangan sa paghigugma kanila, ug gipili kamo niya, nga ilang kaliwat, sunod kanila, labaw pa kaysa ubang katawhan, sama sa iyang gibuhat karon. **16** Busa tulia ang panit sa inyong kasingkasing, ug ayaw na pagmasinupakon. **17** Kay si Yahweh ang inyong Dios, siya ang Dios sa mga dios ug Ginoo sa mga agalon, ang bantogan nga Dios, ang gamhanan ug ang gikahadlokan, nga walay gidapigan ug dili masuholan. **18** Gipatunhay niya ang hustisya alang sa mga ilo ug sa balo, ug nagpakita siya ug gugma sa langyaw pinaagi sa paghatag kaniya ug pagkaon ug bisti. **19** Busa higugmaa ang langyaw; kay mga langyaw kamo sa yuta sa Ehipto. **20** Kahadlokan nimo si Yahweh nga imong Dios; magasimba ka kaniya. Kaniya ka lamang makighiusa, ug manumpa ka pinaagi sa iyang ngalan. **21** Siya ang imong pagdayeg, ug siya ang imong Dios, nga nagbuhat alang kanimo niining dagko ug kahadlokan nga mga butang, nga nakita sa imong mga mata. **22** Ang imong mga katigulangan miadto sa Ehipto nga mga 70 lamang ka tawo; karon si Yahweh nga imong Dios naghimo kanimo nga sama kadaghan sa kabituonan sa kalangitan.

11 Busa higugmaon ninyo si Yahweh nga inyong Dios ug tipigan kanunay ang iyang pagpanudlo, ang iyang mga balaod, ang iyang mga sugo, ug ang iyang mga kasugoan. **2** Hibaloi nga wala ako nakigsulti sa inyong mga anak, nga wala nasayod ni nakakita sa pagsilot ni Yahweh nga inyong Dios, sa iyang pagkabantogan, sa iyang makagagahom nga kamot, o sa iyang gituy-od nga bukton, **3** sa mga timaan ug mga buhat nga iyang gihimo taliwala sa Ehipto ngadto kang Paraon, ang Hari sa Ehipto, ug ngadto sa tibuok niyang yuta. **4** Ni ilang nakita unsa ang iyang gibuhat sa kasundalohan sa Ehipto, sa ilang mga kabayo, o sa ilang mga karwahi; kung giunsa niya sila pagtabon ug tubig sa Pulang Dagat samtang migukod sila kaninyo, ug kung giunsa sila paglaglag ni Yahweh hangtod karong adlawa; **5** o kung unsa ang iyang gibuhat alang kaninyo didto sa kamingawan hangtod nga nakaabot kamo niining dapita. **6** Wala nila nakita kung unsa ang gibuhat ni Yahweh kang Datan ug kang Abiram, ang mga anak ni Eliab nga anak ni Ruben; kung giunsa pagbuka sa yuta ang baba niini ug mitulon kanila, sa ilang panimalay, sa ilang mga tolda, ug sa tanang buhing binuhat nga misunod kanila, diha taliwala sa tanang Israelita. **7** Apan nakita sa inyong mga mata ang tanang dagkong mga butang nga gihimo ni Yahweh. **8** Busa tipigi ang tanang kasugoan nga akong gisugo kaninyo karong adlawa, aron mahimo kamong kusgan, ug moadto ug manag-iya sa yuta, diin inyong adtoon aron sa pagpanag-iya niini; **9** ug aron motaas ang inyong mga adlaw sa yuta nga gisaad ni Yahweh sa inyong mga katigulangan nga ihatag kanila ug sa ilang mga kaliwatan, ang yuta nga adunay nagadagayday nga gatas ug dugos. **10** Kay ang yuta, nga inyong adtoon aron panag-iyahan, dili sama sa yuta sa Ehipto nga inyong gigikanan, diin nagpugas kamo sa inyong mga binhi ug nagbisbis niini pinaagi sa inyong mga tiil, sama sa tanaman sa lagotmon; **11** apan ang yuta, nga inyong adtoon aron sa pagpanag-iya niini, usa ka yuta sa kabungtoran ug kawalogan, ug nagainom sa tubig sa ulan sa kalangitan. **12** Usa ka yuta nga giatiman ni Yahweh nga inyong Dios; ang mga mata ni Yahweh nga inyong Dios kanunay anaa niini, gikan sa sinugdanan sa tuig ngadto sa kataposan sa tuig. **13** Mahitabo kini, kung maminaw kamo pag-ayo sa akong mga kasugoan nga akong gisugo kaninyo karong adlawa sa paghigugma kang Yahweh nga inyong Dios, ug sa pag-alagad kaniya sa tibuok ninyong kasingkasing ug sa tibuok ninyong kalag, **14** nga maghatag ako ug ulan sa inyong yuta sa panahon niini, ang unang ulan ug ang kataposang ulan, aron matigom ninyo ang inyong trigo, ang inyong bag-o nga bino, ang inyong bag-o nga lana. **15** Magahatag ako ug kasagbotan sa inyong kaumahan alang sa inyong mga baka, ug mangaon kamo ug mangabusog. **16** Bantayi ang inyong kaugalingon, aron dili malimbongan ang inyong kasingkasing, ug motalikod kamo ug magsimba sa laing mga dios, ug moyukbo ngadto kanila; **17** aron ang kasuko ni Yahweh dili mosilaob batok kaninyo, ug aron dili niya isira ang kalangitan, aron walay ulan nga mahitabo, ug ang yuta dili na maghatag ug bunga, ug aron mangahanaw kamog dali gikan sa maayong yuta nga igahatag ni Yahweh kaninyo. **18** Busa ipahimutang ang akong mga pulong sa inyong kasingkasing ug kalag; ihigot sila ingon nga timaan sa inyong kamot, ug tugoti nga mahimo kining timaan sa inyong agtang tungatunga sa inyong mga mata. **19** Itudlo ninyo kini sa inyong mga anak ug magsulti mahitungod niini sa dihang maglingkod kamo diha sa inyong panimalay, sa dihang maglakaw kamo sa dalan, sa dihang maghigda kamo, ug sa dihang mobangon

kamo. 20 Isulat ninyo kini sa mga haligi sa pultahan sa
inyong balay ug sa mga ganghaan sa inyong siyudad, 21
aron motaas pa gayod ang inyong mga adlaw ug ang mga
adlaw sa inyong mga anak sa yuta nga gisaad ni Yahweh sa
inyong mga katigulangan nga ihatag kanila, hangtod nga
ang kalangitan anaa pa ibabaw sa kalibotan. 22 Kay kung
matinumanon kamong magatipig sa mga kasugoan nga
akong gisugo kaninyo, ug sa pagbuhat niini, sa paghigugma
kang Yahweh nga inyong Dios, sa paglakaw diha sa tanan
niyang mga dalan, ug sa pagpakighiusa kaniya, 23 unya
palayason ni Yahweh kining tanan nga kanasoran gikan sa
inyong atubangan, ug inyong pagahinginlan ang kanasoran
nga mas dagko ug gamhanan pa kay kaninyo. 24 Ang
matag dapit nga pagatamakan sa lapalapa sa inyong tiil
mainyo; gikan sa kamingawan paingon sa Lebanon, gikan sa
suba, ang suba sa Eufrates, ngadto sa dagat sa kasadpan
mahimong inyong utlanan. 25 Walay tawo nga makahimo
sa pagbarog sa inyong atubangan; ipahimutang ni Yahweh
nga inyong Dios ang kahadlok ug kalisang ninyo ngadto sa
tanang yuta nga inyong pagalaktan, sumala sa iyang gisulti
kaninyo. 26 Tan-awa, ipahimutang ko karong adlawa ang
panalangin ug tunglo alang kaninyo; 27 ang panalangin,
kung maminaw kamo sa kasugoan ni Yahweh nga inyong
Dios nga akong gisugo kaninyo karong adlawa; 28 ug ang
tunglo, kung dili kamo maminaw sa kasugoan ni Yahweh
nga inyong Dios, apan motalikod sa dalan nga akong gisugo
kaninyo karong adlawa, sa pag-adto sa laing mga dios nga
wala ninyo mailhi. 29 Mahitabo kini, sa dihang si Yahweh
nga inyong Dios magdala kaninyo didto sa yuta nga inyong
panag-iyahon, nga ipahimutang ninyo ang panalangin didto
sa Bukid sa Gerizim, ug ang tunglo didto sa Bukid sa Ebal.
30 Dili ba atua man kini tabok sa Jordan, kasadpan sa dalan
sa kasadpan, sa yuta sa mga Canaanhon nga nagpuyo sa
Araba, nga atbang sa Gilgal, kilid sa kakahoyan sa More?
31 Kay motabok kamo sa Jordan ug moadto aron panag-
iyahon ang yuta nga igahatag kaninyo ni Yahweh nga inyong
Dios, ug mapanag-iya ninyo kini ug magpuyo didto. 32
Pagatipigan ninyo ang tanang mga balaod ug kasugoan nga
akong gipahimutang sa inyong atubangan karong adlawa.

12 Mao kini ang mga balaod ug kasugoan nga inyong
pagatipigan sa yuta nga gihatag ni Yahweh kaninyo
aron panag-iyahon, ang Dios sa inyong mga katigulangan,
sa tanang adlaw nga magapuyo kamo niining kalibotana. 2
Pagagubaon gayod ninyo ang mga dapit diin ang mga nasod
nga inyong pagahinginlan nagasimba sa ilang dios, ngadto
sa habog nga kabukiran, ngadto sa kabungtoran, ug ilalom sa
matag lunhaw nga kahoy. 3 Ug inyong bungkagon ang ilang
mga halaran, pagadugmokon ang ilang mga haliging bato,
ug sunogon ang ilang mga haligi nga Ashera; pagaputlon
ninyo ang kinulit nga mga larawan sa ilang dios ug laglagon
ang ilang ngalan sa maong dapit. 4 Dili ninyo simbahon si
Yahweh nga inyong Dios sama niana. 5 Apan sa dapit nga
pilion ni Yahweh nga inyong Dios sa tanan ninyong tribo nga
butangan sa iyang ngalan, mao kana ang dapit nga iyang
puy-an, ug mangadto kamo didto. 6 Didto ninyo dad-on ang
sinunog nga mga halad, ang inyong mga halad, ang inyong
ikapulo, ug ang mga halad nga gikan sa inyong kamot, ang
inyong halad sa pagpanumpa, ang inyong kinabubut-ong
mga halad, ug ang unang anak sa inyong kahayopan. 7
Magkaon kamo didto sa atubangan ni Yahweh nga inyong
Dios ug maglipay kamo sa tanang butang nga gihagoan
sa inyong kamot, kamo ug ang inyong panimalay, diin
gipanalanginan kamo ni Yahweh. 8 Dili ninyo pagabuhaton
ang atong ginabuhat dinhi karong adlawa; karon ang matag-
usa nagabuhat kung unsa ang maayo sa iyang panan-aw; 9
kay wala pa kamo nakaabot sa kapahulayan, ngadto sa
panulondon nga igahatag kaninyo ni Yahweh nga inyong
Dios. 10 Apan sa dihang makatabok na kamo sa Jordan
ug magpuyo na sa yuta nga inyong mapanunod kang
Yahweh nga inyong Dios, ug sa dihang hatagan niya kamo
ug kapahulayan gikan sa tanan ninyong nagpalibot nga
mga kaaway, aron nga magpuyo kamo nga luwas, 11 unya
mahitabo kini ngadto sa dapit diin pilion ni Yahweh nga
inyong Dios aron magpuyo ang iyang ngalan, pagadad-on
ninyo didto ang tanan nga akong gisugo kaninyo: ang inyong
sinunog nga halad, ang inyong mga halad, ang inyong
ikapulo, ang mga halad nga gihalad sa inyong kamot, ug
ang tanan ninyong pinili nga mga halad alang sa panumpa
nga inyong ipanumpa kang Yahweh. 12 Maglipay kamo
sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios—kamo, inyong
mga anak nga lalaki, inyong mga anak nga babaye, inyong
mga sulugoon nga lalaki, inyong sulugoon nga babaye, ug
mga Levita nga anaa sulod sa inyong ganghaan, tungod
kay wala siyay bahin o panulondon taliwala kaninyo. 13
Bantayi ang inyong kaugalingon nga dili ninyo ihalad ang
inyong sinunog nga mga halad sa matag dapit nga inyong
makita; 14 apan didto lamang sa dapit nga pilion ni Yahweh
sa usa sa inyong mga tribo nga maghalad kamo ug sinunog
nga mga halad, ug buhaton ninyo didto ang tanan nga
akong gisugo kaninyo. 15 Bisan paman niini, makahimo
kamo sa pag-ihaw ug pagkaon ug mga mananap sulod
sa inyong mga ganghaan, sumala sa inyong gipangandoy,
sa pagdawat sa panalangin ni Yahweh nga inyong Dios
alang sa tanan nga iyang gihatag kaninyo; ang hugaw ug
hinlo nga mga tawo mahimong mokaon niini, mga mananap
sama sa lagsaw ug binaw. 16 Apan dili ninyo kaonon ang
dugo; ibubo ninyo kini sa yuta sama sa tubig. 17 Dili kamo
makahimo sa pagkaon sulod sa inyong mga ganghaan

gikan sa ikapulo sa inyong trigo, sa inyong bag-ong bino, sa inyong lana, o sa unang anak sa inyong kahayopan; ug dili kamo makahimo sa pagkaon sa bisan unsa nga karne sa inyong ihalad uban sa mga panumpa nga inyong himoon, niadtong inyong kinabubut-ong mga halad, ni kadtong halad nga inyong gihalad pinaagi sa inyong kamot. **18** Hinuon, kan-on ninyo kini sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios sa dapit nga iyang pilion—kamo, inyong mga anak nga lalaki ug babaye, inyong mga sulugoon nga lalaki ug babaye, ug Levita nga anaa sa inyong mga ganghaan; maglipay kamo sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios mahitungod sa tanang butang diin inyong gibutang sa inyong kamot. **19** Bantayi ang inyong kaugalingon aron nga dili ninyo isalikway ang Levita hangtod nga nagpuyo kamo sa inyong yuta. **20** Sa dihang padakoon ni Yahweh ang inyong mga utlanan, sumala sa iyang gisaad kaninyo, ug moingon kamo, "Mokaon kog karne," tungod sa inyong tinguha nga mokaon ug karne, makahimo kamo sa pagkaon ug karne, sumala sa gitinguha sa inyong kalag. **21** Kung ang dapit nga pilion ni Yahweh nga inyong Dios aron butangan sa iyang ngalan layo kaayo gikan kaninyo, makahimo kamo sa pag-ihaw ug pipila sa inyong kahayopan nga gihatag ni Yahweh kaninyo, sumala sa akong gisugo kaninyo; makahimo kamo sa pagkaon sulod sa inyong mga ganghaan, sumala sa gitinguha sa inyong kalag. **22** Sama nga makaon ang lagsaw ug binaw, busa mokaon kamo niini; ang hugaw ug hinlo nga mga tawo managsamang mokaon niini. **23** Siguroha lamang gayod nga dili ninyo kan-on ang dugo, kay ang dugo mao ang kinabuhi; dili ninyo kan-on ang kinabuhi uban sa karne. **24** Dili ninyo kini kan-on; ibubo ninyo kini sa yuta sama sa tubig. **25** Dili ninyo kini kan-on, aron mamaayo kini alang kaninyo, ug sa inyong mga anak sunod kaninyo, sa dihang buhaton ninyo kung unsa ang husto sa mga mata ni Yahweh. **26** Apan ang mga butang nga iya ni Yahweh nga anaa kaninyo ug ang mga halad alang sa inyong mga panumpa—pagadad-on ninyo kini sa dapit nga pilion ni Yahweh. **27** Didto magahalad kamo sa inyong sinunog nga mga halad, ang karne ug ang dugo, ngadto sa halaran ni Yahweh nga inyong Dios; ang dugo sa inyong mga halad igabubo ngadto sa halaran ni Yahweh nga inyong Dios, ug inyong kan-on ang karne. **28** Tumana ug paminawa ang tanang pulong nga akong gisugo kaninyo, aron mamaayo kini alang kaninyo ug sa inyong mga anak sunod kaninyo hangtod sa kahangtoran, sa dihang buhaton ninyo kung unsa ang maayo ug husto sa mga mata ni Yahweh nga inyong Dios. **29** Sa dihang pamutlon ni Yahweh nga inyong Dios ang mga nasod gikan sa inyong atubangan, sa dihang mosulod kamo ug hinginlan sila, ug hinginlan ninyo sila, ug magpuyo sa ilang yuta, **30** bantayi ang inyong kaugalingon nga dili kamo malit-ag ngadto sa pagsunod kanila, human sila malaglag sa inyong atubangan—malit-ag sa pagsusi sa ilang mga dios, sa pagpangutana, 'Giunsa pagsimba niini nga mga nasod ang ilang dios? Mao usab ang akong buhaton.' **31** Dili ninyo kana buhaton isip pagtahod kang Yahweh nga inyong Dios, kay ang tanang butang nga gikasilagan ni Yahweh, mga butang nga iyang gidumtan—gibuhat nila kini sa ilang dios; gisunog pa gani nila ang ilang mga anak nga lalaki ug babaye sa kalayo alang sa ilang dios. **32** Bisan unsa nga akong gisugo kaninyo, tumana kini. Ayaw pagdugang niini o pagkuha gikan niini.

13 Kung adunay motungha taliwala kaninyo nga propeta o magdadamgo, ug kung mohatag siya kaninyo ug ilhanan o kahibulongan, **2** ug kung ang ilhanan ug kahibulongan mahitabo, nga iyang gisulti kaninyo nga nag-ingon, 'Moadto kita sa laing mga dios, nga wala ninyo mailhi, ug simbahon nato sila,' **3** ayaw paminawa ang mga pulong niana nga propeta, o niana nga magdadamgo; tungod kay si Yahweh nga inyong Dios nagsulay kaninyo aron masayran kung nahigugma ba gayod kamo kang Yahweh nga inyong Dios sa tibuok ninyong kasingkasing ug sa tibuok ninyong kalag. **4** Magalakaw kamo sunod kang Yahweh nga inyong Dios, tahora siya, tipigi ang iyang kasugoan, ug tumana ang iyang tingog, ug simbaha siya ug kupot ngadto kaniya. **5** Kana nga propeta o magdadamgo pagapatyon, tungod kay nagsulti siya nga masinupakon batok kang Yahweh nga inyong Dios, nga nagpagawas kaninyo gikan sa yuta sa Ehipto, ug naglukat kaninyo pagawas gikan sa panimalay nga nagbihag. Buot niana nga propeta nga ipalayo kamo sa dalan nga buot palakwan ni Yahweh nga inyong Dios. Busa wagtanga ang daotan gikan kaninyo. **6** Pananglitan ang imong igsoon, ang anak nga lalaki sa imong inahan, o imong anak nga lalaki, o imong anak nga babaye, o ang asawa sa imong dughan, o imong higala nga sama sa imong kaugalingong kalag, magdani kanimo sa tago nga moingon, 'Mangadto kita ug mosimba sa ubang dios nga wala pa nimo mailhi, ni ikaw o ang imong mga katigulangan— **7** bisag unsa sa mga dios sa katawhan nga nagpalibot kanimo, duol kanimo, o layo gikan kanimo, gikan sa pikas nga kinatumyan sa kalibotan ngadto sa lahi nga kinatumyan sa kalibotan.' **8** Ayaw pakig-uyon o paminaw kaniya. Ni ang imong mata maluoy kaniya, ni mopalingkawas o tagoan siya. **9** Hinuon, kinahanglan patyon mo siya; ang imong kamot maoy mangunag dala kaniya ngadto sa kamatayon, ug pagkahuman ang kamot sa tanang katawhan. **10** Batohon mo siya hangtod sa iyang kamatayon, tungod kay misulay siya sa pagpahilayo kanimo gikan kang Yahweh nga imong Dios, nga nagpagawas kaninyo sa yuta sa Ehipto, pagawas gikan sa panimalay nga nagbihag. **11** Ang tanang Israelita

makadungog ug mahadlok, ug dili na magpadayon sa pagbuhat niining matang sa pagkadaotan taliwala kaninyo. **12** Kung makadungog kamo ni bisan kinsa nga magsulti mahitungod sa usa sa inyong mga siyudad, nga gihatag ni Yahweh kaninyo nga inyong Dios aron puy-an: **13** Ang pipila ka mga daotan mogula gikan kaninyo ug mopatipas sa mga lumulopyo sa ilang siyudad ug moingon, 'Mangadto kita ug mosimba sa ubang dios nga wala ninyo mailhi.' **14** Kinahanglan susihon ninyo ang pamatuod, pangutana, ug susiha gayod kini. Sa dihang masayran ninyo nga kini tinuod ug matuod gayod nga ang maong gikasilagang butang nahitabo taliwala kaninyo, busa paghimo kamo ug lakang. **15** Kinahanglan gayod nga inyong hasmagan ang mga lumolupyo niana nga siyudad pinaagi sa espada, laglaga kini sa hingpit ug ang tanang tawo nga anaa niini, uban ang mananap, sa tumoy sa espada. **16** Tigomon ninyo ang tanang inilog gikan niini ngadto sa tungatunga sa dalan ug sunogon ang siyudad, ingon usab ang tanang inilog— alang kang Yahweh nga inyong Dios. Ang siyudad mahimong tipun-og sa pagkaguba hangtod sa hangtod; dili na kini angay nga tukoron pag-usab. **17** Kinahanglan nga wala niadtong mga butanga nga nakatagana alang sa kalaglagan ang motapot sa inyong kamot. Mao kini ang hinungdan, aron ipalayo ni Yahweh ang kaligutgot sa iyang kasuko, magpakita kaninyo ug kaluoy, magmahigugmaon diha kaninyo, ug mopadaghan kaninyo, sama sa iyang gisaad ngadto sa inyong mga katigulangan. **18** Buhaton niya kini tungod kay naminaw man kamo sa tingog ni Yahweh nga inyong Dios, nga nagtipig sa tanan niyang kasugoan nga akong gisugo kaninyo karong adlawa, nagbuhat kung unsa ang maayo sa panan-aw ni Yahweh nga inyong Dios.

14 Kamo ang katawhan ni Yahweh nga inyong Dios. Ayaw samari ang inyong mga kaugalingon, o kiskisan ang bisan asang bahin sa inyong nawong alang sa patay. **2** Kay kamo ang nasod nga gitagana alang kang Yahweh nga inyong Dios, ug gipili kamo ni Yahweh nga mahimo niyang katawhan alang sa iyang kaugalingong gipanag-iyahan, labaw sa tanang tawo nga anaa ibabaw sa kalibotan. **3** Kinahanglan nga dili kamo mokaon sa mahugaw nga mga butang. **4** Mao kini ang mga mananap nga inyong mahimong kan-on: ang baka, karnero, ug kanding, **5** ang binaw, lagsaw, ang toro nga binaw, ang ihalas nga kanding, ug laing matang sa binaw, ang ihalas nga karnero. **6** Mahimo ninyong kan-on ang bisan unsang mananap nga natunga ang kuko, mao ang, kuko nga nabahin sa duha, ug mag-usap sa kinaon. **7** Apan, kinahanglan nga dili kamo mokaon sa pipila ka mga mananap nga mag-usap sa kinaon o adunay kuko nga nabahin sa duha: ang kamelyo, ang rabit, ug ang ilaga; tungod kay mag-usap sila sa ilang kinaon apan wala matunga ang kuko, makahugaw sila alang kaninyo. **8** Ang baboy usab hugaw alang kaninyo tungod kay natunga ang iyang kuko apan dili mag-usap sa kinaon: makahugaw siya alang kaninyo. Ayaw pagkaon sa karne sa baboy, ug ayaw paghikap sa patay nilang lawas. **9** Mao kini ang mga butang nga anaa sa tubig nga mahimo ninyong kan-on: bisag unsa nga adunay mga kapay ug mga himbis; **10** apan bisag unsa nga walay mga kapay ug mga himbis kinahanglan nga dili ninyo kan-on; hugaw sila alang kaninyo. **11** Ang tanang hinlo nga mga langgam mahimo ninyong kan-on. **12** Apan mao kini ang mga langgam nga kinahanglan dili ninyo kan-on: ang agila, ang boitre, ang sikop, **13** ang pula ug itom nga banog, bisag unsang matang sa banog. **14** Kinahanglan nga dili kamo mokaon sa bisan unsang matang sa uwak, **15** ug ang ostrits, ug ang pungak, ang cuclillo, bisan unsang matang sa banog, **16** ang gagmay nga ngiwngiw, ang dagko nga ngiwngiw, ang puti nga ngiwngiw, **17** ang pilicano, ang carrion nga boitre, ug ang cormorant. **18** Kinahanglan nga dili ninyo kan-on ang ciquenña, bisag unsang matang sa lapay, ang abubilla, ug ang kabog. **19** Tanang pak-an, ang magpanon nga mga mananap makapahugaw alang kaninyo; kinahanglan nga dili sila pagakan-on. **20** Mahimo ninyong kan-on ang tanang hinlo nga molupad nga mga mananap. **21** Kinahanglan nga dili kamo mokaon sa bisan unsang mananap nga nahikog; mahimo ninyo kining ihatag ngadto sa mga langyaw nga anaa sa inyong mga lungsod, aron iya kining kan-on; o ibaligya ninyo kini ngadto sa mga langyaw. Kay kamo usa ka nasod nga gitagana kang Yahweh nga inyong Dios. Kinahanglan nga dili kamo magpabukal ug nating kanding sa gatas sa iyang inahan. **22** Kinahanglan gayod nga mohatag kamo ug ikapulo sa tanang abot sa inyong binhi, nga nagagikan sa uma matag tuig. **23** Kinahanglan nga mokaon kamo atubangan ni Yahweh nga inyong Dios, sa dapit diin iyang pagapilion ingon nga iyang balaang dapit, ang ikapulo sa inyong trigo, ang inyong bag-ong bino, ug sa inyong lana, ug ang panganay sa inyong baka ug sa inyong karnero; aron makat-onan ninyo ang pagtahod kanunay kang Yahweh nga inyong Dios. **24** Kung ang panaw layo kaayo alang kaninyo aron nga dili kamo makahimo sa pagdala niini, tungod kay ang dapit nga gipili ni Yahweh nga inyong Dios ingon nga iyang balaang dapit layo kaayo gikan kaninyo, unya, sa dihang panalanginan kamo ni Yahweh nga inyong Dios, **25** mahimo ninyong ilisan ang halad ngadto sa kuwarta, kupti ang kuwarta sa inyong kamot, ug adto sa dapit nga gipili ni Yahweh nga inyong Dios. **26** Didto gamiton ninyo ang kuwarta sa bisan unsa nga inyong gusto: alang sa baka, o alang sa karnero, o alang sa bino, o alang sa isog nga ilimnon, o alang sa bisan unsa nga inyong gusto; magkaon kamo didto atubangan ni Yahweh nga inyong

Dios, ug magmaya kamo, kamo ug ang inyong panimalay. 27 Ang Levita nga anaa sa inyong ganghaan—ayaw siya pasagdai, kay wala siyay bahin ni panulondon kaninyo. 28 Sa kataposan sa matag tulo ka tuig igahatag ninyo ang tanang ikapulo sa inyong abot sa samang tuig, ug inyong ibutang kini sa inyong ganghaan; 29 ug ang Levita, tungod kay wala siyay bahin o panulondon kanimo, ug ang langyaw, ug ang ilo, ang balo nga anaa sa inyong mga ganghaan, moabot ug magkaon ug mangabusog. Buhata kini aron nga si Yahweh nga inyong Dios mopanalangin kaninyo sa tanang buhat sa inyong mga kamot nga inyong pagabuhaton.

15 Sa kataposan sa matag pito ka tuig, kinahanglan walaon ninyo ang mga utang. 2 Mao kini ang pamatasan sa pagwagtang: walaon sa tigpautang ang iyang gipautang sa iyang silingan; dili siya makapugos sa pagkuha gikan sa iyang silingan o sa iyang igsoon tungod kay gimantala na ni Yahweh ang pagwala sa utang. 3 Gikan sa langyaw mahimo ninyo kining kuhaon; apan kung unsa man ang imoha nga anaa sa imong igsoon kinahanglan pagawagtangon sa imong kamot.` 4 Apan, kinahanglan wala nay kabos taliwala kaninyo (kay panalanginan gayod kamo ni Yahweh sa yuta nga iyang gihatag kaninyo ingon nga inyong panag-iyahan isip panulondon), 5 kung kugihan lamang kamo maminaw sa tingog ni Yahweh nga inyong Dios, magtuman sa tanan niining mga kasugoan nga akong gisugo kaninyo karong adlawa. 6 Kay si Yahweh nga inyong Dios mopanalangin kaninyo, sumala sa iyang gisaad kaninyo; magpautang kamo ngadto sa daghang mga nasod, apan dili kamo manghulam; magdumala kamo sa daghang mga nasod, apan dili sila magadumala kaninyo. 7 Kung adunay kabos nga tawo taliwala kaninyo, usa sa inyong mga kaigsoonan, sa bisan asa sa inyong ganghaan sa yuta nga gihatag kaninyo ni Yahweh nga inyong Dios, kinahanglan dili ninyo pagahion ang inyong kasingkasing ni kumkumon ang inyong kamot gikan sa kabos ninyong igsoon; 8 apan siguradoha nga ibukhad ninyo ang inyong kamot ngadto kaniya ug pahulamon gayod siya sumala sa iyang gikinahanglan. 9 Pag-amping nga walay daotang hunahuna sa inyong kasingkasing, nga magsulti, 'Ang ikapito nga tuig, ang tuig sa pagwagtang, haduol na,' aron nga dili kamo magdinalo ngadto sa inyong kabos nga igsoon ug walay ihatag kaniya; basin magpakitabang siya ngadto kang Yahweh mahitungod kaninyo, ug mahimo kining sala alang kaninyo. 10 Kinahanglan nga maghatag kamo ngadto kaniya, ug kinahanglan nga dili gayod magbasol ang inyong kasingkasing sa dihang maghatag kamo ngadto kaniya, tungod kay ang balos niini, si Yahweh nga inyong Dios magapanalangin kaninyo sa tanan ninyong buhat ug sa tanan nga ibutang ninyo sa inyong kamot. 11 Kay ang mga kabos dili moundang sa paglungtad sa yuta; busa gisugo ko kamo sa pag-ingon, 'Kinahanglan nga bukharon gayod ninyo ang inyong kamot ngadto sa inyong igsoon, ngadto sa nanginahanglan, ug ngadto sa kabos sa inyong yuta.' 12 Kung ang inyong igsoon, usa ka Hebreohanon nga lalaki, o usa ka Hebreohanon nga babaye, nga gibaligya kaninyo ug nag-alagad kaninyo sulod sa unom ka tuig, sa ikapito ka tuig kinahanglan nga inyo na siyang hatagan ug kagawasan gikan kaninyo. 13 Sa dihang pagawson na ninyo siya gikan kaninyo, kinahanglan nga dili ninyo siya tugotan nga molakaw nga walay dala. 14 Kinahanglan madagayaon kamong mohatag kaniya gikan sa panon sa inyong karnero, gikan sa inyong giokanan, ug gikan sa pug-anan sa inyong mga ubas. Ingon nga si Yahweh nga inyong Dios nagpanalangin kaninyo, kinahanglan maghatag kamo ngadto kaniya. 15 Kinahanglan inyong hinumdoman nga naulipon kamo sa yuta sa Ehipto, ug gilukat kamo ni Yahweh nga inyong Dios; busa nagsugo ako kaninyo karong adlawa sa pagbuhat niini. 16 Mahitabo kini kung magsulti siya kaninyo, 'Dili ako mopalayo gikan kaninyo,' tungod kay nahigugma siya kaninyo ug sa inyong panimalay, ug tungod kay maayo siya kaninyo, 17 busa mokuha ka ug pangbangag ug itusok sa iyang dalunggan nga anaa sa pultahan, ug mahimo mo siyang sulugoon sa walay kataposan. Ug pagabuhaton mo usab kini ngadto sa imong sulugoon nga babaye. 18 Dili kini lisod alang kaninyo sa pagpalingkawas kanila gikan kaninyo, tungod kay nag-alagad siya kaninyo sulod sa unom ka tuig ug naghatag sa duha ka pilo nga kantidad sa usa ka sinuholan. Si Yahweh ang inyong Dios magapanalangin kaninyo sa tanan ninyong buhaton. 19 Ang tanang panganay nga mga lalaki sa inyong mga baka ug sa inyong mga karnero kinahanglan igahin ninyo ngadto kang Yahweh nga inyong Dios. Wala kamoy pagabuhaton sa panganay sa inyong baka, ni gupitan ang panganay sa inyong karnero. 20 Kinahanglan pagakan-on ninyo ang panganay sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios matag tuig didto sa dapit nga pagapilion ni Yahweh, kamo ug ang inyong panimalay. 21 Kung kini adunay ikasaway—pananglitan, kung kini kiang o buta, o adunay bisan unsang ikasaway— kinahanglan nga dili gayod ninyo kini ihalad ngadto kang Yahweh nga inyong Dios. 22 Pagakan-on ninyo kini sulod sa inyong ganghaan; ang hugaw ug ang hinlo nga mga tawo mahimong makakaon niini, ingon nga nagkaon kamo sa lagsaw o sa binaw. 23 Kinahanglan nga dili ninyo pagakan-on ang dugo niini; kinahanglan paagason ninyo ang dugo niini sa yuta sama sa tubig.

16 Bantayi ang bulan sa Abib ug tipigi ang Pagsaylo ngadto kang Yahweh nga inyong Dios, kay sa bulan sa Abib gikuha kamo ni Yahweh nga inyong Dios pagawas sa Ehipto panahon sa kagabhion. 2 Inyong ihalad ang Pagsaylo

ngadto kang Yahweh nga inyong Dios uban ang pipila sa
panon sa mga karnero ug panon sa mga baka ngadto
sa dapit nga pilion ni Yahweh isip iyang balaang dapit. 3
Kinahanglan mokaon kamo ug tinapay nga walay patubo
niini; sulod sa pito ka adlaw, mokaon kamo ug tinapay nga
walay patubo niini, ang tinapay sa kasakit; tungod kay mibiya
kamo sa yuta sa Ehipto nga nagdali. Buhata kini ninyo sa
tanang adlaw sa inyong kinabuhi aron mahinumdoman ninyo
ang adlaw nga migula kamo gikan sa yuta sa Ehipto. 4
Kinahanglan walay patubo nga makita diha kaninyo sulod sa
tanan ninyong utlanan sulod sa pito ka adlaw; ni adunay
magpabilin nga bisan gamay nga karne nga inyong gihalad
sa kagabhion sa unang adlaw hangtod sa kabuntagon. 5
Dili kamo mahimong maghalad sa Pagsaylo diha sulod sa
ganghaan sa inyong siyudad nga ihatag ni Yahweh nga
inyong Dios kaninyo. 6 Apan, paghalad sa dapit nga pilion
ni Yahweh nga inyong Dios nga mahimong iyang balaang
dapit. Didto, maghalad kamo sa Pagsaylo sa kagabhion
sa pagsalop sa adlaw, sa panahon sa tuig nga migawas
kamo gikan sa Ehipto. 7 Kinahanglan inyo kining lutoon
ug kaonon sa dapit nga pilion ni Yahweh; pagkabuntag,
mamalik kamo ug manguli sa inyong mga tolda. 8 Mokaon
kamo ug tinapay nga walay patubo sulod sa unom ka adlaw;
ug sa ika-pito ka adlaw adunay ligdong nga panagtigom
alang kang Yahweh nga inyong Dios; niana nga adlaw
kinahanglan dili kamo magtrabaho. 9 Mag-ihap kamo sa
inyong kaugalingon ug pito ka semana; magsugod kamo pag-
ihap ug pito ka semana gikan sa higayon nga midapat ang
garab sa inyong mga trigo. 10 Kinahanglan nga magsaulog
kamo sa Pista sa mga Semana alang kang Yahweh nga
inyong Dios uban ang inyong bahin sa kinabubut-ong halad
nga inyong ihatag gikan sa inyong mga kamot, sumala sa
pagpanalangin ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo. 11
Magmaya kamo sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios—
kamo, inyong anak nga lalaki, anak nga babaye, sulugoon
nga lalaki, sulugoon nga babaye, ang Levita nga anaa sa
sulod sa ganghaan sa inyong siyudad, sa langyaw, sa ilo
ug sa biyuda nga anaa uban kaninyo, sa dapit nga pilion
ni Yahweh nga inyong Dios nga mahimong iyang balaang
dapit. 12 Hinumdoman ninyo nga mga ulipon kamo sa Ehipto
kaniadto; kinahanglan hinumdoman ug buhaton ninyo kini
nga mga balaod. 13 Kinahanglan tipigan ninyo ang Pista sa
Pasilonganan sulod sa pito ka adlaw human ninyo matigom
ang abot gikan sa inyong giokanan ug gikan sa inyong pug-
anan sa ubas. 14 Kinahanglan magmaya kamo sa panahon
sa kapistahan—kamo, inyong mga anak nga lalaki, anak nga
babaye, sulugoon nga lalaki, sulugoon nga babaye, Levita,
langyaw, ilo ug biyuda nga anaa sa sulod sa inyong mga
ganghaan. 15 Sulod sa pito ka adlaw, kinahanglan saulogon
ninyo ang kapistahan alang kang Yahweh nga inyong Dios sa
dapit nga pilion ni Yahweh, tungod kay panalanginan kamo ni
Yahweh nga inyong Dios sa tanan ninyong abot ug sa tanang
buhat sa inyong mga kamot, ug kinahanglang magmalipayon
kamo sa hingpit. 16 Katulo sa usa ka tuig kinahanglan
nga ang tanan ninyong mga kalalakin-an moatubang kang
Yahweh nga inyong Dios sa dapit nga iyang pilion: sa Pista
sa Tinapay nga Walay Patubo, sa Pista sa mga Semana
ug sa Pista sa mga Pasilonganan; ug dili sila mahimong
moatubang kang Yahweh nga walay dala; 17 hinuon, ang
matag-usa ka lalaki mohatag sumala sa iyang makaya, aron
mahibaloan ninyo ang panalangin nga gihatag ni Yahweh
nga inyong Dios kaninyo. 18 Kinahanglan magpili kamo ug
mga maghuhukom ug opisyales diha sulod sa tanan ninyong
ganghaan sa siyudad nga ihatag ni Yahweh nga inyong Dios
kaninyo; maggikan sila sa matag tribo nga anaa kaninyo, ug
kinahanglan maghukom sila sa katawhan sa matarong nga
paghukom. 19 Kinahanglan dili ninyo kuhaon ang hustisya
sa pinugsanay nga paagi; kinahanglan nga wala kamoy
dapigan ni modawat ug suhol, kay ang suhol makabuta
sa mata sa maalamon ug makapausab sa mga pulong sa
matarong. 20 Kinahanglan sundon ninyo ang katarong, sa
katarong lamang, aron makapuyo kamo ug mapanag-iyahan
ang yuta nga ihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo.
21 Kinahanglan dili kamo magtukod ug Asherah alang sa
inyong kaugalingon, bisan unsang poste, tupad sa halaran ni
Yahweh nga inyong Dios nga inyong himoon alang sa inyong
kaugalingon. 22 Ni magtukod alang sa inyong kaugalingon
ug sagrado nga haliging bato, nga gidumtan ni Yahweh nga
inyong Dios.

17 Kinahanglan dili kamo maghalad ngadto kang Yahweh
ug torong baka o karnero nga adunay ikasaway o
bisan unsa nga daot, tungod kay gikasilagan kana sa
atubangan ni Yahweh nga inyong Dios. 2 Kung adunay
makaplagan diha kaninyo, sulod sa ganghaan sa siyudad
nga ihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo, bisan
si kinsang lalaki o babaye nga nagabuhat ug daotan sa
panan-aw ni Yahweh nga inyong Dios ug milapas sa iyang
kasabotan— 3 si bisan kinsa nga milakaw ug misimba sa
laing mga dios ug miyukbo ngadto kanila, kung sa adlaw,
bulan o bisan unsa man nga anaa sa kalangitan—nga
wala nako gimando, 4 ug kung nasuginlan kamo niini, o
nakadungog kamo mahitungod niini—kinahanglan maghimo
kamo ug mainampingong pagtuki. Kung kini tinuod ug
sigurado nga adunay gabuhat niining gikasilagang butang
sa Israel— 5 —busa kinahanglang dad-on ninyo kining
lakiha o bayhana, nga nagbuhat niining daotang butang,
sa sulod sa ganghaan sa inyong siyudad, kana gayong
lakiha o bayhana, kinahanglang batohon ninyo siya hangtod

mamatay. 6 Pinaagi sa baba sa duha o tulo ka mga saksi,
siya nga kinahanglang mamatay pagapatyon; apan kung
pinaagi lamang sa baba sa usa ka saksi dili siya mahimong
patyon. 7 Ang kamot sa mga saksi ang unang mopatay
kaniya unya ang kamot sa tanang katawhan; ug inyong
walaon ang daotan gikan diha kaninyo. 8 Kung adunay
motungha nga butang nga maglisod kamo paghukom—kung
pangutana kini mahitungod sa pagpatay o wala gituyo nga
kamatayon, kung mahitungod sa katungod sa usa ka tawo
o katungod sa lahing tawo, o pangutana sa kadaot nga
gibuhat sa usa, o lahing mga butang—kung mahitungod
kini sa panaglalis diha sulod sa ganghaan sa inyong mga
siyudad, kinahanglan nga moadto kamo sa dapit nga pilion
ni Yahweh nga inyong Dios nga mahimong iyang balaang
dapit. 9 Kinahanglan nga moadto kamo sa mga pari, mga
kaliwat ni Levi, ug ngadto sa maghuhukom nga mag-alagad
nianang taknaa; pangayoon ninyo ang ilang tambag, ug
hatagan nila kamo sa ilang hukom. 10 Kinahanglan sundon
ninyo ang balaod nga gihatag kaninyo, sa dapit nga pilion ni
Yahweh nga mahimong iyang balaang dapit. Kinahanglan
maampingon ninyong matuman ang tanang butang nga ilang
gitudlo nga ipabuhat kaninyo. 11 Sunda ang balaod nga
gitudlo nila kaninyo, ug pagbuhat sumala sa hukom nga
ilang ihatag kaninyo. Ayaw pagtipas sa ilang gisulti kaninyo,
sa tuong kamot o ngadto sa wala. 12 Si bisan kinsa nga
mapahitas-on, sa dili pagpaminaw sa pari nga nagtindog
sa pag-alagad sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios,
o sa dili pagpaminaw sa maghuhukom—kanang tawhana
mamatay; kinahanglan nga walaon ninyo ang daotan gikan
sa Israel. 13 Ang tanang katawhan kinahanglan makadungog
ug mahadlok, ug moundang na sa pagkamapahitas-on. 14
Sa dihang moabot kamo sa yuta nga ihatag ni Yahweh
nga inyong Dios kaninyo, ug kung mapanag-iyahan na
ninyo kini ug magsugod na sa pagpuyo niini, ug unya
moingon kamo, 'Magtuboy ako ug hari ibabaw sa akong
kaugalingon, sama sa tanang mga nasod nga nagpalibot
kanako,' 15 busa kinahanglang magtuboy kamo ug hari
ibabaw kaninyo nga pilion ni Yahweh nga inyong Dios.
Kinahanglan nga magtuboy kamo ug hari ibabaw kaninyo
nga gikan sa inyong mga kaigsoonan. Dili kamo mahimong
magtuboy ug hari ibabaw kaninyo nga usa ka langyaw,
nga dili ninyo igsoon. 16 Apan kinahanglan nga dili siya
magpadaghan ug mga kabayo alang sa iyang kaugalingon, o
mahimong hinungdan nga mobalik sa Ehipto ang katawhan
aron makapadaghan siya sa iyang kabayo, tungod kay
misulti si Yahweh diha kaninyo, 'Sukad karon kinahanglang
dili na kamo mobalik niana nga dalan pag-usab.' 17 Ug
kinahanglan dili siya magpadaghan sa iyang mga asawa
alang sa iyang kaugalingon, aron ang iyang kasingkasing dili
motalikod kang Yahweh; dili gani siya angay magpadaghan
sa mga plata ug bulawan alang sa iyang kaugalingon. 18 Sa
dihang maglingkod na siya sa trono sa iyang gingharian,
kinahanglan magsulat siya diha sa linukot nga kopya niini
nga balaod alang sa iyang kaugalingon, gikan sa balaod
nga anaa sa atubangan sa mga pari, nga mga Levita.
19 Ang linukot kinahanglan anaa kaniya, ug kinahanglan
basahon niya kini sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi,
aron makakat-on siya sa pagpasidungog kang Yahweh nga
iyang Dios, ug aron tumanon kining tanang pulong niini
nga balaod ug niini nga mga sugo aron pagbantay niini. 20
Kinahanglang buhaton niya kini aron nga dili mabayaw ang
iyang kasingkasing labaw sa iyang mga kaigsoonan, ug aron
dili siya motalikod sa mga kasugoan, sa tuo o sa wala nga
kamot; aron motaas pa ang mga adlaw sa iyang kinabuhi sa
iyang gingharian, siya ug iyang mga anak, diha sa Israel.

18 Ang mga pari, nga mga Levita, ug ang tibuok tribo
ni Levi, dili makaangkon ug bahin ni panulondon sa
Israel; kinahanglan kaonon nila ang mga halad nga sinunog
alang kang Yahweh isip ilang panulondon. 2 Kinahanglang
dili sila makaangkon ug panulondon diha sa ilang mga
kaigsoonan; si Yahweh ang ilang panulondon, sama sa
iyang gisulti ngadto kanila. 3 Mao kini ang bahin sa pari
gikan sa katawhan, gikan niadtong maghalad, kung baka
man kana o karnero: kinahanglan ihatag nila sa pari ang
abaga, ang duha ka aping ug ang tungol. 4 Kinahanglan
nga ihatag kaniya ang unang bahin sa inyong abot sa trigo,
sa bag-ong bino, sa inyong lana ug sa unang bahin sa
balahibo sa inyong karnero. 5 Kay gipili siya ni Yahweh nga
inyong Dios gikan sa tanan ninyong tribo aron mobarog sa
pag-alagad sa ngalan ni Yahweh, siya ug ang iyang mga
anak sa kahangtoran. 6 Kung adunay Levita nga maggikan
sa bisan asa sa inyong mga lungsod gikan sa Israel kung
asa siya nagpuyo, ug nagtinguha sa bug-os niyang kalag
nga moadto sa dapit nga pilion ni Yahweh, 7 kinahanglan
nga mag-alagad siya sa ngalan ni Yahweh nga iyang Dios
sama sa ginabuhat sa iyang kaigsoonang mga Levita, nga
nagbarog didto atubangan ni Yahweh. 8 Kinahanglan nga
managsama lamang ang bahin nga ilang kaonon, gawas
sa unsa ang halin sa panulondon sa iyang pamilya. 9 Sa
dihang moabot na kamo sa yuta nga ihatag ni Yahweh nga
inyong Dios kaninyo, kinahanglan dili ninyo sundogon ang
mga gikasilagang butang nga ginabuhat niana nga mga
nasod. 10 Kinahanglan walay makaplagan diha kaninyo nga
si bisan kinsa nga magbutang sa iyang anak nga lalaki o sa
iyang anak nga babaye ngadto sa kalayo, si bisan kinsa nga
gapanagna, si bisan kinsa nga gapanghimalad, o anting-
antingan, o diwatahan, 11 si bisan kinsa nga manglumay,
o bisan kinsa nga makig-istorya sa mga patay, o makig-

istorya sa mga espiritu. 12 Kay si bisan kinsa nga gabuhat
niining mga butanga gikasilagan ni Yahweh; tungod niining
gikasilagang mga butang maong gipapahawa sila ni Yahweh
nga inyong Dios gikan kaninyo. 13 Kinahanglan putli kamo
sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios. 14 Kay kini
nga mga nasod nga inyong papahawaon nagapaminaw
niadtong nagabuhat sa diwatahan ug gapanagna; apan
alang kaninyo, wala kamo gitugotan ni Yahweh nga inyong
Dios nga magbuhat niining mga butanga. 15 Magtuboy
si Yahweh nga inyong Dios gikan diha kaninyo ug iyang
propeta, usa sa inyong mga kaigsoonan, sama kanako.
Kinahanglan maminaw kamo kaniya. 16 Mao kini ang inyong
gipangayo kang Yahweh nga inyong Dios didto sa Horeb sa
adlaw sa panagtigom, nga nag-ingon, 'Dili na gayod kita
angay nga makadungog sa tingog ni Yahweh nga atong
Dios, ni makakita niining dakong kalayo, o mangamatay
gayod kita.' 17 Misulti si Yahweh kanako, 'Maayo ang ilang
gisulti. 18 Magtuboy ako ug propeta alang kanila gikan sa
ilang kaigsoonan, sama kanimo. Ibutang ko ang akong mga
pulong sa iyang baba, ug isulti niya kanilang tanan nga
gisugo ko siya. 19 Mahitabo kini nga kung adunay si bisan
kinsa nga dili maminaw sa akong mga pulong nga iyang
gisulti sa akong ngalan, paninglan ko siya. 20 Apan ang
propeta nga garbosong manulti sa akong ngalan, pulong nga
wala nako gisugo kaniya nga isulti, o manulti sa ngalan sa
ubang dios, kana gayod nga propeta kinahanglan mamatay.'
21 Mao kini ang inyong isulti sa inyong kasingkasing: 'Unsaon
man namo pag-ila sa mensahe nga wala gisulti ni Yahweh?'
22 Mahibaloan ninyo ang mensahe nga wala gisulti ni Yahweh
sa dihang ang propeta manulti sa ngalan ni Yahweh. Kung
kana nga butang wala matuman o mahitabo, kana nga
butang wala gisulti ni Yahweh ug gipanulti lamang kana sa
propeta diha sa garbo, ug dili kamo angay nga mahadlok
kaniya.

19 Sa dihang si Yahweh nga inyong Dios magwagtang
sa mga kanasoran, niadtong mga yuta nga ihatag ni
Yahweh nga inyong Dios kaninyo, ug sa dihang moabot
kamo puli kanila ug mopuyo sa ilang mga siyudad ug mga
balay, 2 magpili kamo ug tulo ka mga siyudad alang sa
inyong kaugalingon sa tungatunga sa inyong yuta nga
gihatag kaninyo ni Yahweh nga inyong Dios nga panag-
iyahon. 3 Magbuhat kamo ug dalan ug bahinon ang utlanan
sa inyong yuta sa tulo ka mga bahin, ang yuta nga ihatag
kaninyo ni Yahweh nga inyong Dios nga panag-iyahon, aron
ang tanan nga makapatay ug laing tawo mokalagiw paingon
didto. 4 Mao kini ang balaod alang sa usa ka nakapatay ug
tawo ug sa tawo nga mikalagiw didto aron mabuhi: bisan si
kinsa nga nakapatay sa iyang isigkatawo nga wala gituyo, ug
walay kasuko kaniya kaniadto - 5 ingon nga sa dihang ang
usa ka tawo miadto sa kalasangan uban sa iyang isigkatawo
aron mamutol ug kahoy, sa dihang giatsa na niya ang kahoy
aron putlon kini, ug ang tumoy niini nahuslo ug naigo ang
iyang isigkatawo mao nga namatay siya- kadtong tawhana
mokalagiw paingon sa usa niining mga siyudara ug mabuhi.
6 Kondili, ang tawong manimalos alang sa dugo mahimong
mangita niadtong mikuha sa kinabuhi, ug sa kainit sa iyang
kasuko maabtan siya tungod kay kini usa ka layo nga panaw.
Ug patyon niya siya, bisan dili angay mamatay kadtong
tawhana; ug dili angayan sa kamatayon tungod wala siyay
kasuko sa iyang isigkatawo sa wala pa kini nahitabo. 7
Busa, gimandoan ko kamo nga magpili ug tulo ka mga
siyudad alang kaninyo. 8 Kung si Yahweh nga inyong Dios
magapadako sa inyong mga ginsakopan, nanumpa siya
sama sa iyang gipanumpa nga buhaton ngadto sa inyong
katigulangan, ug magahatag kaninyo sa tanang yuta nga
iyang gisaad nga ihatag sa inyong mga katigulangan; 9
kung tumanon ninyo kining tanan nga mga kasugoan, nga
akong gisugo kaninyo karon - ang mga sugo nga higugmaon
si Yahweh nga inyong Dios ug kanunay nga magalakaw
sa iyang mga dalan, busa angay kamo nga magdugang
ug tulo pa ka mga siyudad alang sa inyong kaugalingon,
gawas niining tulo. 10 Buhata kini aron walay motulo nga
dugo nga dili sad-an taliwala sa yuta nga gihatag ni Yahweh
nga inyong Dios kaninyo ingon nga panulondon, aron walay
sala sa dugo diha kaninyo. 11 Apan kung adunay tawo
nga nagdumot sa iyang isigkatawo, maga-atang kaniya,
magatindog batok kaniya, ug samaran siya aron mamatay
siya, ug unya kung mokalagiw siya paingon ngadto sa
usa niining mga siyudara— 12 busa, ang katigulangan
kinahanglan magdala ug magakuha kaniya gikan didto, ug
itugyan siya sa kamot sa masaligan nga paryenti, aron
mamatay siya. 13 Dili angay nga maluoy ang inyong mata
kaniya; kondili, kinahanglan ninyong wagtangon ang sad-an
sa dugo gikan sa Israel, nga mahimo kining maayo alang
kaninyo. 14 Dili ninyo angay ibalhin ang muhon sa inyong
silingan nga ilang gibutang sa dugay na nga panahon,
sa inyong mga panulondon nga inyong mapanunod, sa
yuta nga gihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo aron
panag-iyahon. 15 Ang usa ka bugtong saksi dili angay
magatindog batok sa tawo alang sa bisan unsang kasal-
anan, o sa mga nabuhat nga sayop, ni sa unsang matang
nga siya nakasala; sa baba sa duha ka mga saksi, o sa
baba sa tulo ka mga saksi, kinahanglan ang bisan unsang
butang angay pamatud-an. 16 Pananglitan ang usa ka dili
matarong nga saksi motindog batok sa bisan kinsang tawo
aron sa pagsaksi batok kaniya sa mga daotang binuhatan.
17 Kinahanglan nga ang duha ka mga tawo, ang mga tawo
taliwala niadtong gihisgotan angay motindog sa atubangan

ni Yahweh, sa atubangan sa mga pari ug mga maghuhukom nga nag-alagad niadtong mga panahona. **18** Ang mga maghuhukom kinahanglan maghimo ug matukion nga mga pangutana; tan-awa, kung ang saksi usa ka bakakon nga saksi ug nagpamatuod sa bakak batok sa iyang igsoon, **19** kinahanglan buhaton nimo kaniya, ang iyang pangandoy nga buhaton niya sa iyang igsoon, ug walaon ninyo ang daotan gikan kaninyo. **20** Unya kadtong nagpabilin makadungog ug mahadlok, ug gikan dinhi dili na magbuhat pag-usab ug daotan taliwala kaninyo. **21** Dili angay maluoy ang inyong mga mata; ang kinabuhi magbayad ug kinabuhi, mata sa mata, ngipon sa ngipon, kamot sa kamot, tiil sa tiil.

20 Sa dihang magmartsa kamo paingon sa gubat batok sa inyong mga kaaway, ug makakita kamog mga kabayo, mga karwahe, ug mga tawo nga mas daghan pa kay kaninyo, ayaw kamo kahadlok kanila; kay si Yahweh nga inyong Dios magauban kaninyo, siya nga nagdala kaninyo pagawas gikan sa yuta sa Ehipto. **2** Sa dihang paingon na kamo mosulod sa gubat, ang pari moduol ug makig-istorya sa mga tawo. **3** Moingon siya kanila, 'Paminaw, Israel, moadto kamo sa gubat batok sa inyong mga kaaway. Ayaw tugoti nga maluya ang inyong mga kasingkasing. Ayaw kamo kalisang o pangurog. Ayaw kamo kahadlok kanila. **4** Kay si Yahweh nga inyong Dios mao ang makig-uban kaninyo aron makig-away alang kaninyo batok sa inyong mga kaaway ug aron pagluwas kaninyo.' **5** Ang mga opisyales makig-istorya sa mga tawo ug moingon, 'Kinsa ba nga tawo ang nagbuhat ug bag-ong balay ug wala nagpahinungod niini? Palakwa siya ug papaulia sa iyang balay, aron dili siya mamatay sa pakiggubat ug laing tawo ang mopahinungod niini. **6** Aduna bay tawo nga nagtanom ug kaparasan ug wala nakapahimulos sa prutas niini? Papaulia siya sa balay, aron dili siya mamatay sa pakiggubat ug laing tawo ang makapahimulos sa prutas niini. **7** Kinsa ba nga tawo nga minyoonon sa usa ka babaye apan wala pa nakigminyo kaniya? Papaulia siya sa balay aron dili siya mamatay sa pakiggubat ug laing tawo ang makaminyo kaniya.' **8** Ang mga opisyales makig-istorya ug dugang sa mga tawo ug moingon, 'Kinsa ba nga tawo ang mahadlokon o luyag kasingkasing? Palakwa siya ug papaulia sa iyang balay, aron ang kasingkasing sa iyang igsoon nga lalaki dili matunaw sama sa iyang kasingkasing.' **9** Sa dihang mahuman na ug pakig-istorya ang mga opisyales sa mga tawo, magpili ug mga magdumala kanila. **10** Sa dihang magmartsa kamo aron pagsulong sa usa ka siyudad, pagdalit kamo ug kalinaw sa katawhan. **11** Kung ilang dawaton ang inyong gitanyag, ug ilang pagaablihan ang mga ganghaan alang kaninyo, ang tanang tawo nga makaplagan didto kinahanglan pugson sa pagtrabaho alang kaninyo ug mag-alagad kaninyo. **12** Apan kung kini dili magdalit ug kalinaw kaninyo, apan makiggubat batok kaninyo, unya palibotan ninyo kini, **13** ug sa dihang si Yahweh nga inyong Dios magahatag kaninyog kadaogan ug magabutang kanila ilalom sa inyong katungod, kinahanglan nga patyon ninyo ang matag lalaki diha sa lungsod. **14** Apan ang mga babaye, mga gagmayng bata, mga baka, ug tanan nga anaa niadto nga siyudad, ug tanan niining inilog, inyong kuhaon ingon nga dinaog alang sa inyong kaugalingon. Inyong pagagamiton ang dinaog sa inyong mga kaaway, nga gihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo. **15** Pagbuhat kamo niini nga paagi ngadto sa tanang mga siyudad nga hilabihan kalayo kaninyo, nga dili mga siyudad niining mosunod nga mga nasod. **16** Sa mga siyudad niining mga katawhan nga gihatag ni Yahweh nga inyong Dios ingon nga panulondon, wala kamoy ibilin nga nagginhawa pa. **17** Hinuon, laglagon ninyo sila sa hingpit: ang mga Hitihanon, mga Amorihanon, mga Canaanhon, mga Perizihanon, mga Hibihanon, ug mga Jebusihanon, sama sa gisugo kamo ni Yahweh nga inyong Dios. **18** Buhata kini aron dili kamo nila tudloan sa pagbuhat sa mga gikasilagan nga mga butang, nga ilang ginabuhat sa ilang mga dios. Kung magbuhat kamo niana, makasala kamo batok kang Yahweh nga inyong Dios. **19** Sa dihang palibotan ninyo ang siyudad sa hataas nga panahon, ingon nga nakigbatok kamo niini aron makuha kini, dili ninyo pagaputlon ang mga kahoy pinaagi sa pag-atsa niini. Kay makakaon kamo gikan niini, mao nga dili ninyo kini angay putlon. Kay tawo ba ang kahoy sa tanaman nga inyong palibotan? **20** Ang mga kahoy lamang nga inyong nahibaloan nga dili alang sa pagkaon, mahimo ninyong tumbahon ug putlon; magatukod kamo ug kahimanan batok sa siyudad nga makiggubat kaninyo, hangtod mapukan kini.

21 Kung adunay usa ka tawo nga hikaplagan nga gipatay sa yuta nga gihatag kanimo ni Yahweh nga imong Dios aron panag-iyahan, nga nagbuy-od sa uma, ug wala masayri kung kinsa ang nagpatay kaniya; **2** nan kinahanglan moadto ang inyong mga kadagkoan ug mga maghuhukom, ug sukdon nila ang mga siyudad nga nagpalibot sa gipatay nga tawo. **3** Ug ang siyudad nga labing duol sa gipatay nga tawo—kinahanglan mokuha ang mga kadagkoan niini ug baye nga nating baka gikan sa panon, nga wala pa gayod magamit, ug wala pa gayod kasangoni sa yugo. **4** Ang mga kadagkoan niadtong siyudara kinahanglan magdala sa baye nga nating baka ngadto sa usa ka walog nga may nagdagayday nga tubig, usa ka walog nga wala pa gayod madaro ni mapugsi, ug lunggoan nila ang baye nga nating baka didto sa walog. **5** Kinahanglan moduol ang mga pari, nga kaliwatan ni Levi; kay gipili sila ni Yahweh nga imong Dios aron moalagad kaniya ug mopanalangin sa katawhan sa ngalan ni Yahweh; paminawa ang ilang

tambag, kay ang ilang pulong mao ang mohukom sa matag panagbingkil ug sa pagdagmal. **6** Ang tanan nga kadagkoan sa siyudad nga mao ang labing duol sa gipatay nga tawo kinahanglan manghunaw sa ilang mga kamot ibabaw sa baye nga nating baka nga gilunggoan didto sa walog; **7** ug kinahanglan motubag sila sa sumbong ug moingon, 'Ang among mga kamot wala miula niining dugoa, ni nakakita ang among mga mata niini. **8** Pasayloa, O Yahweh, ang imong katawhan sa Israel, nga imong giluwas, ug ayaw pakasad-a ang pag-ula sa dugo taliwala sa katawhan sa Israel.' Unya ang pag-ula sa dugo mopasaylo kanila. **9** Sa niini nga paagi mawala kanimo ang dugo nga walay sala diha sa taliwala, sa pagbuhat nimo sa husto sa mga mata ni Yahweh. **10** Sa pag-adto nimo aron sa pagpakiggubat sa imong mga kaaway ug gihatag ni Yahweh nga imong Dios ang kadaogan ug ibutang sila sa imong pagdumala, ug bihagon nimo sila, **11** kung makakaplag ka taliwala sa mga binihag ug usa ka maanyag nga babaye, ug aduna kay tinguha kaniya ug buot nimo siyang mahimong asawa, **12** nan dad-on mo siya didto sa imong panimalay; pakiskisan niya ang iyang ulo ug putlan ang iyang mga kuko. **13** Unya hukason niya ang mga bisti nga iyang gisul-ob sa pagkabihag ug magpuyo siya sa imong balay ug magbangutan alang sa iyang amahan ug sa iyang inahan sa tibuok bulan. Pagkahuman niana makadulog ka na kaniya ingon nga iyang bana, ug mamahimo mo na siyang asawa. **14** Apan kung wala ka malipay kaniya, nan mamahimo mo na siyang palakwon kung asa niya gusto moadto. Apan dili mo gayod siya ibaligya alang lamang sa salapi, ug kinahanglan dili nimo siya tagdon sama sa usa ka ulipon, tungod kay napakaulawan mo na siya. **15** Kung ang usa ka lalaki adunay duha ka asawa ug ang usa iyang gihigugma ug ang usa iyang gidumtan, ug silang duha nanganak alang kaniya—ang iyang gihigugma ug ang iyang gidumtam nga asawa—kung ang kamagulangang anak nga lalaki anak sa iyang gidumtan, **16** nan sa adlaw nga buhaton na sa lalaki nga mapanunod na sa iyang mga anak nga lalaki ang iyang katigayonan, dili niya mamahimong buhaton nga kamagulangan ang anak nga lalaki sa hinigugmang asawa kay sa anak nga lalaki sa gidumtan nga asawa, nga mao gayod ang tinuod nga kamagulangan. **17** Kondili, kinahanglan nga ilhon niya nga kamagulangang anak, ang anak nga lalaki sa iyang gidumtan nga asawa, pinaagi sa paghatag kaniya sa duha ka bahin sa tanan niyang katigayonan; kay kadto nga anak nga lalaki maoy sinugdanan sa iyang kusog; ang katungod sa pagkamagulang iya man. **18** Kung ang tawo adunay anak nga lalaki nga masupilon ug masinupakon nga dili motuman sa tingog sa iyang amahan o sa iyang inahan ug bisan gibadlong na nila siya, dili gayod siya maminaw kanila; **19** nan magkupot kaniya ang iyang amahan ug ang iyang inahan ug modala kaniya ngadto sa mga kadagkoan ug sa ganghaan sa iyang siyudad. **20** Kinahanglan mosulti sila sa mga kadagkoan sa iyang siyudad, 'Kining among anak nga lalaki masupilon ug masinupakon; dili siya motuman sa among tingog; hakog siya ug palahubog.' **21** Unya ang tanang mga tawo sa siyudad mobato kaniya hangtod nga siya mamatay; ug pagawagtangon mo ang kadaotan gikan sa inyong taliwala. Tibuok Israel magpatalinghog niini ug mangahadlok. **22** Kung ang tawo nakasala nga angay sa kamatayon ug pagapatyon siya, ug pagabitayon siya sa kahoy, **23** nan ang iyang lawas kinahanglan dili magpabilin sa kahoy tibuok gabii. Kondili, kinahanglan gayod ninyo siya ilubong nianang adlawa; kay si bisan kinsa nga gibitay tinunglo sa Dios. Tumana kini nga sugo aron nga dili nimo mahugawan ang yuta nga gihatag ni Yahweh nga imong Dios ingon nga panulondon.

22 Kinahanglan nga dili nimo tan-awon lamang ang baka sa imong isigka-Israelita o ang iyang karnero nga nahisalaag ug molikay ka gikan kanila; kinahanglan dad-on nimo kini pagbalik kaniya. **2** Kung ang imong isigka-Israelita dili duol kanimo, o kung wala ka makaila kaniya, nan kinahanglan dad-on mo ang mananap sa imong pinuy-anan, ug magpabilin kini kanimo hangtod pangitaon niya kini, ug unya iuli mo kini kaniya. **3** Kinahanglan susama usab ang buhaton mo sa iyang asno; susama usab ang buhaton mo sa iyang bisti; susama usab ang buhaton mo sa matag butang nga nangawala sa imong isigka-Israelita, sa bisan unsang nangawala kaniya ug imong nakaplagan; kinahanglan dili nimo ilikay ang imong kaugalingon. **4** Kinahanglan dili lamang nimo tan-awon ang asno sa imong isigka-Israelita o ang iyang baka nga natumba sa dalan ug molikay ka gikan kanila; tabangan mo gayod siya sa pagpatindog niini pag-usab. **5** Kinahanglan ang babaye dili magsul-ob sa bisti nga iya sa lalaki ni ang lalaki mosul-ob sa bisti nga iya sa babaye; kay si bisan kinsa nga mobuhat niining mga butanga dulumtanan alang kang Yahweh nga imong Dios. **6** Kung mahitabo nga ang usa ka salag sa langgam imong makaplagan diha sa dalan, sa bisan unsang kahoy o sa yuta, nga adunay mga pispis o mga itlog niini, ug gilumloman sa inahan ang pispis o ang mga itlog, ayaw gayod kuhaa ang inahan uban sa mga pispis. **7** Kinahanglan buhian mo ang inahan, apan ang mga pispis mahimo nimong kuhaon alang sa imong kaugalingon. Tumana kini nga sugo aron mamaayo ang imong kahimtang, ug malugwayan pa ang imong mga adlaw sa hataas nga panahon. **8** Kung magtukod ka ug bag-ong balay, kinahanglan magbuhat ka ug babag alang sa imong atop aron nga dili ka magdala ug dugo sa imong balay kung gikan niini adunay mahulog nga tawo. **9** Dili ka magpugas sa imong kaparasan sa duha

ka matang sa binhi, aron nga ang tibuok ani dili mahiadto pinaagi sa balaang dapit, ang binhi nga imong gitanom ug ang bunga sa kaparasan. **10** Dili nimo dunganon ang baka ug ang asno sa pagdaro. **11** Dili ka magsul-ob sa panapton nga gisagol sa paghimo gikan sa balahibo ug sa lino. **12** Kinahanglan buhatan ug mga borlas ang upat ka sidsid nga isul-ob mo sa imong kaugalingon. **13** Pananglitan ang lalaki mangasawa, makigdulog kaniya, ug unya magdumot kaniya, **14** ug magbutangbutang kaniya sa makauulaw nga mga butang magabutyag ug dili maayong kadungganan kaniya, ug moingon, 'Gipangasawa ko kining bayhana, apan sa pagpakigdulog ko kaniya, wala ko hikaplagi kaniya ang ilhanan sa pagkaulay.' **15** Unya ang amahan ug inahan sa babaye kinahanglan ipakita ang timaan sa iyang pagkaulay ngadto sa mga kadagkoan didto sa ganghaan sa siyudad. **16** Moingon ang amahan sa babaye sa mga kadagkoan, 'Gihatag ko ang akong anak nga babaye niining tawhana aron maasawa, ug nagdumot siya kaniya. **17** Tan-awa, gibutangbutangan siya sa makauulaw nga mga buhat ug miingon, "Wala ko hikaplagi sa imong anak nga babaye ang ilhanan sa pagkaulay"—apan ania ang timaan sa pagkaulay sa akong anak nga babaye.' Ug unya bukharon nila ang bisti sa atubangan sa mga kadagkoan didto sa ganghaan sa siyudad. **18** Ang mga kadagkoan niana nga siyudad mokuha nianang tawhana ug mosilot kaniya; **19** ug pamultahon nila siya ug 100 ka salapi nga plata, ug ihatag kini ngadto sa amahan sa babaye, tungod kay gibutyag man niya ang dili maayong kadungganan sa ulay sa Israel. Siya mahimo gayod nga iyang asawa; dili niya siya isalikway sa tanan niyang mga adlaw. **20** Apan kung matuod kining mga butanga, nga ang ilhanan sa pagkaulay wala makaplagi sa babaye, **21** unya kinahanglan pagawason nila ang babaye sa pultahan sa balay sa iyang amahan, ug ipabato siya sa mga tawo nga anaa sa iyang siyudad hangtod mamatay, tungod kay nakabuhat siya ug makauulaw nga binuhatan sa Israel, sa pakighilawas sulod sa balay sa iyang amahan; ug wagtangon mo ang kadaotan taliwala kaninyo. **22** Kung nakaplagan ang lalaki nga nakigdulog sa usa ka babaye nga minyo na sa laing lalaki, nan mangamatay silang duha, ang lalaki nga nakigdulong sa babaye ug ang babaye mismo; ug wagtangon mo ang kadaotan taliwala kaninyo. **23** Kung adunay usa ka babayeng ulay nga kaslonon sa usa ka lalaki, ug makaplagan siya sa laing lalaki sulod sa siyudad ug nakigdulog kaniya, **24** dad-on silang duha ngadto sa ganghaan sa siyudad, ug batoon sila hangtod nga mamatay. Batoon gayod ninyo ang maong babaye tungod kay wala man siya misinggit bisan kung anaa siya sa siyudad. Batoon usab ninyo ang lalaki tungod kay gipakaulawan man niya ang asawa sa iyang isigka-tawo; ug wagtangon mo ang kadaotan taliwala kaninyo. **25** Apan kung makaplagan sa usa ka lalaki ang babayeng kaslonon nga anaa sa uma, ug kung pugson niya siya ug makigdulog kaniya, nan ang lalaki lamang nga nakigdulog kaniya ang patyon. **26** Apan sa babaye wala kay buhaton; tungod kay walay sayop ang babaye nga angay sa kamatayon. Kay kini nga panghitabo sama sa usa ka tawo nga midagmal sa iyang silingan ug mipatay kaniya. **27** Kay nakaplagan man niya siya sa uma; misinggit ang babayeng kaslonon, apan walay bisan usa nga makaluwas kaniya. **28** Kung ang usa ka lalaki makakaplag ug babayeng ulay nga dili pa kaslonon, ug kung kuhaon niya siya ug makigdulog kaniya, ug kung masayran man sila, **29** nan ang lalaki nga nakigdulog sa babaye kinahanglan mohatag ug 50 ka salapi nga plata ngadto sa amahan sa babaye, ug maasawa na niya siya, tungod kay gipakaulawan na niya ang babaye. Dili niya siya isalikway sa tanan niyang mga adlaw. **30** Ang usa ka tawo dili gayod mokuha sa asawa sa iyang amahan; dili gayod niya kuhaon ang katungod sa kaminyoon gikan sa iyang amahan.

23 Dili makasulod sa panagtigom ni Yahweh ang tawong nasamaran pinaagi sa pagdugmok o pagputol. **2** Walay anak sa gawas ang makaapil sa panagtigom ni Yahweh; hangtod sa ikanapulo sa iyang kaliwatan, dili sila makasulod sa panagtigom ni Yahweh. **3** Ang usa ka Amonihanon o ang Moabihanon dili makaapil sa panagtigom ni Yahweh; bisan hangtod sa ikanapulo nga kaliwatan sa iyang mga kaliwat, dili sila makasulod sa panagtigom ni Yahweh. **4** Tungod kay wala sila mosugat kanimo uban sa tinapay ug sa tubig diha sa dalan sa paggawas nimo sa Ehipto, ug tungod kay nagsuhol hinuon sila kang Balaam sa pagbatok kanimo, nga anak nga lalaki ni Beor nga taga-Petor sa Aram Naharaim, aron sa pagtunglo kanimo. **5** Apan si Yahweh nga imong Dios dili gayod magpatalinghog kang Balaam; kondili, gihimo ni Yahweh nga imong Dios ang tunglo ngadto sa panalangin alang kanimo, tungod kay nahigugma kanimo si Yahweh nga imong Dios. **6** Ayaw gayod tinguhaa ang ilang kalinaw o ang kauswagan sa tanan mong mga adlaw. **7** Ayaw dumti ang Edumihanon, kay igsoon mo siya; ayaw kasilagi ang Ehiptohanon, tungod kay langyaw ka lamang sa iyang yuta. **8** Ang kaliwatan sa ikatulo nga kaliwat nga mangatawo kanila makasulod sa panagtigom ni Yahweh. **9** Sa dihang magmartsa ka ingon nga sundalo batok sa imong mga kaaway, nan ilikay mo ang imong kaugalingon gikan sa tanang daotan nga mga butang. **10** Kung adunay bisan kinsa kaninyo nga dili hinlo tungod sa nahitabo kaniya sa gabii, kinahanglan mopahawa siya sa kampo sa kasundalohan; dili na gayod siya makasulod sa kampo. **11** Sa pag-abot sa kagabhion, kinahanglan maligo siya; sa dihang mosalop na ang adlaw, makasulod na siya sa kampo. **12** Kinahanglan

aduna ka usab usa ka dapit sa gawas sa kampo nga imong kaadtoan; **13** ug pagbaton ug usa ka butang nga pangkalot diha sa imong mga butang; sa paglingkod nimo aron sa paghupay sa imong kaugalingon, kinahanglan mokalot ka gamit niini ug ibutang dayon ang yuta ug taboni ang migawas kanimo. **14** Kay si Yahweh nga imong Dios magalakaw taliwala sa imong kampo aron sa paghatag kanimo ug kadaogan ug pagtugyan sa imong mga kaaway diha kanimo. Busa kinahanglan nga balaan ang imong kampo, aron wala siyay makita nga bisan unsang mahugaw nga butang diha kanimo ug mobiya kanimo. **15** Dili mo gayod iuli sa iyang agalon ang usa ka ulipon nga milayas na gikan sa iyang agalon. **16** Pasagdi siya nga magpuyo uban kanimo, sa bisan asang lungsod nga iyang pilion. Ayaw siya daogdaoga. **17** Kinahanglan nga walay mamaligya ug dungog taliwala sa bisan kinsang anak nga babaye sa Israel, ni kinahanglan nga walay mamaligya ug dungog sa mga anak nga mga lalaki sa Israel. **18** Dili ka gayod magdala sa suhol sa mamaligya ug dungog o ang suhol sa iro ngadto sa pinuy-anan ni Yahweh nga imong Dios alang sa bisan unsang panaad; kay managsama kining dulumtanan alang kang Yahweh nga imong Dios. **19** Kinahanglan dili ka magpautang nga may tubo sa imong isigka-Israelita—tubo sa salapi, tubo sa makaon, o tubo sa bisan unsang butang nga gipautang nga gipatuboan. **20** Makapautang ka nga may tubo sa mga langyaw; apan sa imong isigka-Israelita dili ka makapautang nga may tubo, aron panalanginan ni Yahweh nga imong Dios ang tanang buhaton sa imong kamot, didto sa yuta nga imong adtoan aron mapanag-iya. **21** Sa pagbuhat nimo ug panaad kang Yahweh nga imong Dios, kinahanglan dili ka maglangan sa pagtuman niini, kay paninglan ka gayod niini ni Yahweh nga imong Dios; mahimo kining imong sala. **22** Apan kung maglikay ka sa pagbuhat ug panaad, dili kini mahimong sala alang kanimo. **23** Ang gipamulong sa imong mga ngabil kinahanglan matngonan ug buhaton mo; sumala sa imong gipanaad kang Yahweh nga imong Dios, ang bisan unsang gisaad pinaagi sa imong baba. **24** Kung moadto ka sa kaparasan sa imong isigka-tawo makakaon ka sa daghang mga ubas hangtod matagbaw ka, apan dili ka magbutang ug bisan unsa sa imong panudlanan. **25** Kung moadto ka sa anihonon sa imong isigka-tawo, makakutlo ka sa uhay gamit ang imong kamot, apan ayaw garaba ang anihonon sa imong isigka-tawo.

24 Sa dihang ang lalaki mangita ug pangasaw-onon ug mangasawa kaniya, kung wala siya makakaplag ug kaluoy sa iyang mga mata tungod kay adunay siyay nakaplagan nga pipila ka dili maayong butang kaniya, nan magsulat ang lalaki alang kaniya ug sulat sa pagpakigbulag, ug ihatag kini sa iyang kamot, ug pagawason siya sa iyang pinuy-anan. **2** Sa paggawas niya sa pinuy-anan sa lalaki, makalakaw na siya ug mahimong asawa sa laing lalaki. **3** Kung ang ikaduhang bana magdumot na usab kaniya ug magsulat kaniya ug sulat sa pagpakigbulag, ug ihatag kini sa iyang kamot, ug paggawason siya sa iyang pinuy-anan; o kung mamatay ang ikaduhang bana, ang lalaki nga nangasawa kaniya— **4** nan ang iyang unang bana, nga nagpagawas kaniya, dili na makapangasawa kaniya pag-usab, kay human na siya mahugawi; kay dulumtanan kana kang Yahweh. Kinahanglan nga dili ka mahimong hinungdan nga masad-an ang yuta, ang yuta nga gihatag kanimo ni Yahweh nga imong Dios ingon nga panulundon. **5** Kung ang lalaki bag-o lamang mangasawa, dili siya moadto sa panggubatan uban ang kasundalohan, ni sa pagsugo kaniya nga moadto sa pinugsanay nga katungdanan; gawasnon siya nga magpuyo sa iyang panimalay sulod sa usa ka tuig ug maglipay sa iyang asawa nga iyang gipili. **6** Walay tawo nga magprenda sa usa ka galingan o sa lingin nga ligsanan sa galingang bato, kay mao kana ang pagprenda sa kinabuhi sa tawo. **7** Kung may tawo nga hikaplagan nga mangdagit sa iyang mga igsoon taliwala sa katawhan sa Israel, ug buhaton niya ingon nga ulipon ug ibaligya siya, kanang kawatana kinahanglan mamatay; ug wagtangon mo ang kadaotan diha sa imong taliwala. **8** Magmatngon ka mahitungod sa bisan unsang sakit nga sanla, aron mapanid-an mo pag-ayo ug masunod ang tanang gitudlo kanimo nga gihatag sa mga pari, nga mga Levita; sumala sa akong gisugo kanila, nga inyong buhaton. **9** Hinumdomi kung unsa ang gibuhat ni Yahweh nga inyong Dios kang Miriam niadtong migawas kamo sa Ehipto. **10** Sa dihang magpautang ka sa bisan unsang matang nga pautang sa imong isigkatawo, ayaw pagsulod sa iyang pinuy-anan aron sa pagkuha sa iyang bayad. **11** Maghulat ka lamang sa gawas, ug ang tawo nga nakautang magdala sa bayad alang kanimo ngadto sa gawas. **12** Kung usa siya ka kabos nga tawo, dili ka matulog uban sa iyang giprenda nga anaa kanimo. **13** Kinahanglan gayod nga iuli mo kaniya ang giprenda sa dili pa mosalop ang adlaw, aron nga matulog siya sa iyang kupo ug magpanalangin kanimo; mao kini ang pagkamatarong nga alang kanimo sa atubangan ni Yahweh nga imong Dios. **14** Kinahanglan nga dili nimo daogdaogon ang sinuholang ulipon nga kabos ug nanginahanglan, bisan siya imong isigka-Israelita, o sa mga dumuduong nga anaa sa imong yuta sulod sa imong mga ganghaan sa siyudad; **15** sa matag adlaw suholan mo siya; kinahanglan nga sa dili pa masalopan sa adlaw kining wala pa masulbad nga buluhaton, kay kabos siya ug nanginahanglan niini. Buhata kini aron nga dili siya motuaw batok kanimo ngadto kang Yahweh, ug dili kini mahimong sala nga buhat diha kanimo.

16 Kinahanglan nga dili angay pagapatyon ang ginikanan
tungod sa ilang mga anak, ni pagapatyon ang mga anak
tungod sa ilang ginikanan. Kondili, pagapatyon ang matag-
usa sumala sa iyang kaugalingong sala. 17 Dili nimo ihikaw
ang kaangayan nga alang sa mga dumuduong o sa mga ilo,
ni dawaton ang kupo ingon nga prenda sa mga babayeng
balo. 18 Kondili, hinumdomi nga naulipon ka sa Ehipto, ug
giluwas ka gikan didto ni Yahweh nga imong Dios. Busa
nagsugo ako kanimo sa pagtuman niini nga sugo. 19 Sa
pag-ani nimo sa imong kaumahan, ug aduna kay nakalimtan
nga usa ka bugkos nga uhay didto sa uma, ayaw na kini
baliki pa aron kuhaon; alang na kini sa mga dumuduong, sa
mga ilo, o sa mga babayeng balo, aron nga si Yahweh nga
imong Dios magpanalangin kanimo sa tanang buhaton sa
imong mga kamot. 20 Sa dihang magauyog ka sa imong
kahoy nga olibo, ayaw na hagdawi ang mga sanga; alang na
kini sa mga dumuduong, sa mga ilo, ug sa mga babayeng
balo. 21 Sa dihang magapamupo ka sa mga ubas sa imong
kaparasan, ayaw na kini panghagdawi; alang na kini sa
mga dumuduong, sa mga ilo, ug sa mga babayeng balo. 22
Hinumdomi nga naulipon ka kaniadto sa yuta sa Ehipto;
busa nagsugo ako kanimo sa pagtuman niini nga sugo.

25 Kung adunay panaglalis tali sa mga tawo ug mangadto
sila sa hukmanan, ug ang mga maghuhukom mohukom
kanila, nan pagabuhian nila ang matarong ug silotan ang
daotan. 2 Kung ang tawong sad-an angay nga latuson,
nan ang maghuhukom magpatikubo kaniya ug latuson sa
iyang atubangan sumala sa gisugo nga gidaghanon sa mga
latos, sa iyang daotang binuhatan. 3 Pagalatuson siya sa
maghuhukom sa 40 ka latos, apan dili siya magpalabaw
niini; kay kung palabwan niya ang gidaghanon ug molatos
pa kaniya sa makadaghan, nan mapakaulawan ang imong
isigka-Israelita diha sa inyong mga mata. 4 Dili nimo
pagbusalan ang baka kung mogiok kini sa trigo. 5 Kung
ang managsoong lalaki mag-ipon sa pagpuyo ug mamatay
ang usa kanila, nga wala makabaton ug anak nga lalaki,
nan ang asawa sa namatay nga tawo kinahanglan dili
maminyo ngadto sa laing lalaki sa gawas sa pamilya. Kondili,
ang igsoon sa iyang bana kinahanglan makigdulog kaniya
ug mangasawa kaniya, ug buhaton ang katungdanan isip
igsoon sa iyang bana. 6 Kini aron nga ang panganay nga
iyang ipanganak mopabangon sa ngalan sa namatay nga
igsoon sa lalaki, aron ang iyang ngalan dili mawala sa
Israel. 7 Apan kung ang lalaki dili buot modawat sa asawa
sa iyang igsoon, nan ang asawa sa iyang igsoon moadto
sa ganghaan sa mga kadagkoan ug moingon, 'Ang igsoon
sa akong bana nagdumili sa pagpabangon sa ngalan sa
iyang igsoon sa Israel; dili niya buot buhaton kanako ang
katungdanan ingon nga igsoong lalaki sa akong bana.' 8
Unya ang mga kadagkoan sa iyang siyudad mopatawag
kaniya ug makigsulti kaniya. Apan kung magdumili gayod
siya ug moingon, 'Dili nako gusto nga mangasawa kaniya.' 9
Nan moduol kaniya ang asawa sa iyang igsoon sa atubangan
sa mga kadagkoan, tangtangon ang iyang sandalyas gikan
sa iyang tiil, ug luwaan ang iyang nawong. Motubag siya
kaniya ug moingon, 'Mao kini ang pagabuhaton sa lalaki nga
dili motukod sa pinuy-anan sa iyang igsoon nga lalaki.' 10
Paganganlan siya sa Israel, 'Ang balay niadtong tinangtangan
sa sandalyas.' 11 Kung mag-away ang duha ka tawo, ug
moabot ang asawa sa usa aron moluwas sa iyang bana
gikan sa kamot sa nagsamad kaniya, ug kung sa pagtuy-
od sa iyang kamot didto ug naigo sa kinatawo sa lalaki,
12 nan kinahanglan imong putlon ang iyang kamot; ang
imong mata dili gayod maluoy. 13 Dili ka magbutang diha
sa imong puntil sa nagkalainlain nga timbangan, usa ka
dako ug usa ka gamay. 14 Dili ka magbaton sa imong
balay sa nagkalainlaing taksanan, usa ka dako ug usa
ka gamay. 15 Magbaton ka ug timbangan nga hingpit ug
insakto; magbaton ka ug taksanan nga hingpit ug insakto,
aron nga lugwayan pa ang imong mga adlaw diha sa yuta
nga ihatag kanimo ni Yahweh nga imong Dios. 16 Kay ang
tanan nga nagabuhat nianang mga butanga, ang tanan
nga mobuhat ug dili matarong, maoy usa ka dulumtanan
kang Yahweh nga imong Dios. 17 Hunahunaa kung unsa
ang gibuhat kanimo ni Amalek didto sa dalan paggawas
mo sa Ehipto, 18 kung giunsa ka niya pagsugat didto sa
dalan ug milaglag niadtong naulahi, ang tanang mahuyang
nga naulahi kanimo, sa dihang naluya ka na ug gikapoy;
wala siyay pagpasidungog sa Dios. 19 Busa, sa dihang
gihatag na ni Yahweh nga imong Dios ang kapahulayan
gikan sa tanan nimong mga kaaway nga mialirong, diha sa
yuta nga gihatag kanimo ni Yahweh nga imong Dios nga
panag-iyahan ingon nga panulundon, kinahanglan dili nimo
hikalimtan nga papason mo ang handomanan ni Amalek sa
ilalom sa langit.

26 Sa dihang makasulod ka na sa yuta nga gihatag kanimo
ni Yahweh nga imong Dios ingon nga panulundon,
ug mapanag-iyahan mo na kini ug mopuyo na niini, 2 nan
kinahanglan kuhaon mo ang pipila sa kina-unahan sa tanan
nimong mga ani sa imong yuta nga imong gidala gikan
sa yuta nga gihatag kanimo ni Yahweh nga imong Dios.
Ibutang mo kini sa usa ka bukag ug adto sa dapit nga
gipili ni Yahweh nga imong Dios ingon nga iyang balaang
pinuy-anan. 3 Kinahanglan moadto ka sa pari nga mialagad
niadtong mga adlawa ug sultihi siya, 'Ipahayag ko karong
adlawa kang Yahweh nga imong Dios nga ania na ako sa
yuta nga gipanumpa ni Yahweh sa atong mga katigulangan
nga ihatag kanato.' 4 Kuhaon sa pari ang bukag gikan

sa imong kamot ug ibutang kini sa atubangan sa halaran ni Yahweh nga imong Dios. **5** Mosulti ka sa atubangan ni Yahweh nga imong Dios, 'Ang akong katigulangan usa ka Arameanhon. Milugsong siya sa Ehipto ug mipuyo didto, ug diyutay lamang ang iyang katawhan. Ug didto nahimo siyang usa ka nasod nga dako, gamhanan, ug ni daghan. **6** Gidaogdaog ug gisakit kami sa mga Ehiptohanon. Gipabuhat nila kanamo ang buluhaton sa mga ulipon. **7** Nagpakitabang kami kang Yahweh, ang Ginoo sa among mga amahan, ug nadungog niya ang among tingog ug nakita ang among pag-antos, ang among kahago, ug ang pagdaogdaog kanamo. **8** Gikuha kami ni Yahweh gikan sa Ehipto uban ang gamhanang kamot, ug binayaw nga bukton, tumang kahadlok, mga ilhanan, ug mga katingalahan; **9** ug gidala niya kami niining dapita ug naghatag kanamo niining yutaa, yuta nga nagdagayday ang gatas ug dugos. **10** Karon tan-awa, nagdala ako sa unang abot sa yuta nga imong gihatag kanako, O Yahweh.' Kinahanglan ibutang mo kini sa atubangan ni Yahweh nga imong Dios ug simbaha siya; **11** ug maglipay ka sa tanang kaayo nga nabuhat ni Yahweh nga imong Dios alang kanimo, sa imong pinuy-anan—ikaw, ug sa mga Levita, ug sa mga dumuduong nga anaa sa imong taliwala. **12** Sa dihang mahuman ka na sa paghatag sa tanan mong ikapulo sa imong abot sa ikatulong tuig, nga mao ang tuig sa paghatag sa ikapulo, nan ihatag mo kini sa mga Levita, sa mga dumuduong, sa mga ilo, ug sa mga babayeng balo, aron nga makakaon sila sulod sa imong mga ganghaan sa siyudad ug mangabusog. **13** Mosulti ka kang Yahweh nga imong Dios, 'Gipagawas ko sa akong pinuy-anan nga anaa ang tanang butang nga iya kang Yahweh, ug gihatag kini ngadto sa mga Levita, sa mga dumuduong, sa mga ilo, ug sa mga babayeng balo, sumala sa tanan mong mga sugo nga gihatag mo kanako. Wala ako maglapas sa bisan unsa sa imong mga sugo, ni gikalimtan ko kini. **14** Wala ako makakaon sa bisan unsa niini sa akong pagbangotan, ni magbutang ako niini sa bisan asa sa dihang hugaw ako, ni maghatag ako ug bisan unsa niini sa pagpasidungog sa mga patay. Nagpatalinghog ako sa tingog ni Yahweh nga akong Dios; nagtuman ako sa tanan nga imong gisugo nga akong pagabuhaton. **15** Pagtan-aw gikan sa imong balaang dapit kung hain ka nagpuyo, gikan sa langit, ug panalangini ang imong katawhan nga Israel, ug ang yuta nga imong gihatag kanamo, sumala sa imong gipanumpa sa among mga amahan, yuta nga nagdagayday ang gatas ug ang dugos.' **16** Karong adlawa nagsugo kanimo si Yahweh nga imong Dios sa pagtuman niini nga mga balaod ug mga kasugoan; busa bantayi kini ug buhata kini sa tibuok mong kasingkasing ug sa tibuok mong kalag. **17** Gipamatud-an mo karong adlawa nga si Yahweh mao ang imong Dios, ug naglakaw ka diha sa iyang dalan ug magabantay sa iyang mga balaod, sa iyang mga sugo, ug sa iyang mga tulumanon, ug nipatalinghog sa iyang tingog. **18** Ug karong adlawa nagpamatuod si Yahweh nga ikaw mao ang katawhan nga iyang gipanag-iyahan, sumala sa iyang gisaad nga buhaton kanimo, ug bantayan mo gayod ang tanan niyang mga sugo. **19** Karong adlawa nagpamatuod si Yahweh nga himoon ka niyang labaw sa tanang kanasoran nga iyang gihimo, sa pagsimba, sa kadungganan, ug sa pagpasidungog. Mahimo kang katawhan nga gigahin alang kang Yahweh nga imong Dios, sumala sa iyang giingon."

27 Gisugo ni Moises ug sa mga kadagkoan sa Israel ang katawhan ug miingon, "Bantayi ang tanang kasugoan nga akong gisugo kaninyo karong adlawa. **2** Sa adlaw sa pagtabok ninyo sa Jordan padulong sa yuta nga gihatag kaninyo ni Yahweh nga inyong Dios, kinahanglan magpatindog kamo ug pipila ka mga dagkong bato ug buliti kini sa apog. **3** Kinahanglan isulat ninyo niini ang tanang mga pulong sa kasugoan kung makatabok na kamo; sa pagsulod ninyo sa yuta nga gihatag ni Yahweh nga inyong Dios, usa ka yuta nga nagdagayday ang gatas ug dugos, sama sa gisaad ni Yahweh, ang Dios sa inyong mga katigulangan. **4** Sa dihang makatabok na kamo sa Jordan, patindoga kining mga bato nga gisugo ko kaninyo karong adlawa didto sa Bukid sa Ebal, ug bulita kini sa apog. **5** Ug didto kinahanglan buhatan ninyo ug halaran si Yahweh nga inyong Dios, ang halaran nga mga bato; apan dili ka mogamit sa galamiton nga puthaw sa pagtukod sa mga bato. **6** Kinahanglan tukoron mo ang halaran alang kang Yahweh nga inyong Dios sa dili sinapsapang mga bato; kinahanglan maghalad ka ug halad sinunog ibabaw niini alang kang Yahweh nga inyong Dios, **7** ug maghalad ka ug halad sa pakigdait ug mangaon didto; magmaya ka atubangan ni Yahweh nga inyong Dios. **8** Ug imong isulat sa mga bato nga tataw gayod ang tanang mga pulong niining kasugoan. **9** Nakigsulti si Moises ug ang mga pari nga mga Levita sa tibuok Israel ug miingon, "Paghilom ug pagpatalinghog, O Israel: Karong adlawa nahimo kang katawhan ni Yahweh nga inyong Dios. **10** Busa tumana gayod ang tingog ni Yahweh nga inyong Dios ug tumana ang iyang kasugoan ug ang mga balaod nga akong gisugo kanimo karong adlawa." **11** Nagsugo usab si Moises sa katawhan nianang adlawa ug miingon, **12** "Kini nga mga tribo kinahanglan mobarog ibabaw sa Bukid sa Gerizim aron sa pagpanalangin sa katawhan human kamo makatabok sa Jordan: si Simeon, si Levi, si Juda, si Isacar, si Jose ug si Benjamin. **13** Ug kini nga mga tribo ang kinahanglan mobarog sa Bukid sa Ebal aron sa pagtunglo: si Ruben, si Gad, si Aser, Zabulon, si Dan, ug si Neptali. **14** Ang mga Levita motubag ug mosulti sa tanang katawhan sa

Israel sa makusog nga tingog: **15** 'Matinunglo ang tawo nga maghimo ug kinulit o tinunaw nga larawan, nga dulomtanan alang kang Yahweh, ang buhat sa mga kamot sa usa ka batid nga magbubuhat, ug siya nga magpahimutang niini sa tago.' Ug ang tibuok katawhan motubag ug moingon, 'Amen.' **16** 'Matinunglo ang tawong dili magtahod sa iyang amaham o sa iyang inahan.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' **17** 'Matinunglo ang tawo nga magbalhin sa utlanan sa iyang isigkatawo.'Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' **18** 'Matinunglo ang tawong magpahisalaag sa buta gikan sa dalan.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' **19** 'Matinunglo ang tawong mosakmit sa kaangayan nga alang sa usa ka langyaw, sa mga ilo, o sa mga babayeng balo.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' **20** 'Matinunglo ang tawong makigdulog sa asawa sa iyang amahan, tungod kay gikuhaan niya sa katungod ang iyang amahan.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' **21** 'Matinunglo ang tawong motipon pagtulog sa bisan unsang matang sa mapintas nga mananap.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' **22** 'Matinunglo ang tawong makigdulog sa iyang igsoong babaye; nga anak nga babaye lamang sa iyang amahan o anak nga babaye lamang sa iyang inahan.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' **23** 'Matinunglo ang tawong makigdulog sa iyang ugangan nga babaye.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' **24** 'Matinunglo ang tawong mopatay sa iyang isigkatawo sa tago.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' **25** 'Matinunglo ang tawong magpasuhol aron sa pagpatay sa tawong walay sala.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' **26** 'Matinunglo ang tawong dili mouyon sa mga pulong niini nga kasugoan aron sa pagtuman niini.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.'

28 Kung maminaw ka pag-ayo sa tingog ni Yahweh nga inyong Dios ug sa pagbantay sa tanan niyang mga sugo nga akong gisugo kanimo karong adlawa, ipataas ka ni Yahweh nga inyong Dios labaw sa tanang kanasoran sa kalibotan. **2** Kining tanan nga mga panalangin moabot ug modangat kanimo, kung paminawon nimo ang tingog ni Yahweh nga inyong Dios. **3** Mabulahan ka dinhi sa siyudad, ug panalanginan ka diha sa kaumahan. **4** Mabulahan ang bunga sa imong lawas, ug ang bunga sa imong yuta, ug ang bunga sa imong mga kahayopan, ang pagdaghan sa imong mga baka, ug sa mga nati sa imong panon sa mga karnero. **5** Mabulahan ang imong bukag ug ang imong dolang nga masahan. **6** Mabulahan ka sa imong pagsulod, ug mabulahan ka usab sa imong paggawas. **7** Laglagon ni Yahweh ang imong mga kaaway nga makigbatok kanimo diha sa imong atubangan; makig-away sila batok kanimo sa usa ka dalan apan mokalagiw sila gikan kanimo sa pito ka dalan. **8** Mandoan ni Yahweh ang panalangin nga moabot diha sa imong mga kamalig ug sa tanan nga ibutang mo sa imong kamot; magapanalangin siya kanimo diha sa yuta nga gihatag niya kanimo. **9** Kung ilingiw sa tawo ang iyang dalunggan aron dili makapaminaw sa balaod, mahimong kasilagan bisan gani ang iyang pag-ampo. **10** Kung kinsa man ang modala sa mga matarong ngadto sa kadaotan, maunay ug kahulog sa iyang kaugalingon nga bung-aw, apan ang mga dili sad-an makaangkon gayod ug maayo nga panulondon. **11** Pauswagon pag-ayo ni Yahweh ang bunga sa imong lawas, ang bunga sa imong baka, ang bunga sa imong yuta, diha sa yuta nga iyang gipanumpa sa imong mga amahan nga ihatag kanimo. **12** Pagaablihan ni Yahweh alang kanimo ang kaban sa kalangitan aron sa pagpaulan sa imong yuta sa tukmang panahon, ug sa pagpanalanginan sa tanang buhat sa imong kamot; magpahulam ka sa daghang kanasoran, apan dili ka manghulam kanila. **13** Pagahimoon ka ni Yahweh nga ulo ug dili ang ikog; maibabaw ka lamang ug dili gayod mailalom, kung patalinghogan mo ang sugo ni Yahweh nga inyong Dios nga akong gisugo kanimo karong adlawa, ingon man sa pagbantay ug sa pagbuhat niini, **14** ug kung dili ka motipas sa bisan unsang mga pulong nga akong gisugo kanimo karong adlawa, ngadto sa tuong kamot o sa wala, bisan ang pag-alagad sa laing mga dios. **15** Apan kung dili ka maminaw sa tingog ni Yahweh nga inyong Dios, bisan ang pagtuman sa tanan niyang mga sugo ug sa iyang mga balaod nga akong gisugo kanimo karong adlawa, nan kining tanan nga tunglo moabot ug modangat kanimo. **16** Matinunglo ka diha sa siyudad ug matinunglo ka didto sa kaumahan. **17** Matinunglo ang imong bukag ug ang imong dolang nga masahan. **18** Matinunglo ang bunga sa imong lawas, ang bunga sa imong yuta, ang pagpanaghan sa imong mga baka, ug sa mga nating panon sa imong mga karnero. **19** Matinunglo ang imong pagsulod, ug matinunglo usab sa imong paggawas. **20** Ipahamtang ni Yahweh kanimo ang mga tunglo, ang mga kalibog, ug ang mga kapakyasan sa tanan nga pagabuhaton sa imong kamot, hangtod nga malaglag ka, ug hangtod nga mawala ka sa makadiyot tungod sa imong mga daotang binuhatan nga tungod niana gibiyaan mo ako. **21** Pagahimoon ni Yahweh nga magpabilin kanimo ang mga kasakit hangtod nga malaglag ka gikan sa yuta nga inyong pagaadtoan aron panag-iyahon. **22** Patakboyan ka ni Yahweh sa makatakod nga mga sakit, sa mga hilanat, sa mga hubag, ug sa hulaw ug sa hilabihan nga kainit, ug sa makapaso nga hangin ug sa mga agup-op sa mga tanom. Magagukod kini kanimo hangtod nga malaglag ka. **23** Ang kawanangan nga anaa sa ibabaw sa imong ulo mahimong tumbaga ug ang yuta nga anaa sa imong ilalom mahimong puthaw. **24** Pagahimoon ni Yahweh nga abog ug abo ang

ulan sa imong yuta; moulan kini gikan sa langit hangtod nga malaglag ka. **25** Pagatugotan ni Yahweh nga malaglag ka atubangan sa imong mga kaaway; makigbatok ka kanila sa usa ka dalan apan mokalagiw ka agi sa pito ka dalan sa ilang atubangan. Mahimo kang ilabay ngadto-nganhi taliwala sa tanang gingharian sa kalibotan. **26** Ang imong patay nga lawas maoy pagkaon sa tanang langgam sa kalangitan ug sa tanang mananap sa yuta; walay si bisan kinsa ang makaabog kanila. **27** Ipahamtang ni Yahweh kanimo ang mga sakit sa Ehipto ug ang mga hubag, ang mga nuka, ug ang mga katolkatol, nga dili ka gayod mamaayo gikan niini. **28** Ipahamtang ni Yahweh kanimo ang pagkabuang, ang pagkabuta ug ang pagkalibog sa hunahuna. **29** Mangapkap ka sa kaudtohon sama sa buta nga magpangapkap diha sa kangitngit, ug dili ka magmauswagon sa imong mga dalan; daogdaogon ka ug tulison sa kanunay, ug walay usa nga moluwas kanimo. **30** Magapangasawa ka sa usa ka dalaga, apan ang laing lalaki ang mokuha kaniya ug molugos kaniya. Magatukod ka ug balay apan dili ka makapuyo niini; magtanom ka ug kaparasan apan dili ka makapahimulos sa bunga niini. **31** Pagaihawon ang imong baka diha sa imong atubangan, apan dili ka makakaon sa unod niini, pagailogon ang imong asno gikan sa imong atubangan ug dili na kini iuli kanimo. Ihatag ngadto sa imong mga kaaway ang imong mga karnero, ug walay bisan usa ang makatabang kanimo. **32** Itugyan sa ubang katawhan ang imong mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye; ang imong mga mata magtan-aw lamang kanila sa tibuok adlaw, apan mapakyas ka lamang uban ang paghandom kanila. Wala na gayoy kusog diha sa imong kamot. **33** Ang abot sa imong yuta ug ang tanan nimong kahago - kaonon sa usa ka nasod nga wala mo mailhi; kanunay kang daogdaogon ug mahugno, **34** sa ingon niana mabuang ka tungod sa makita mo nga mahitabo. **35** Ipahamtang ni Yahweh kanimo ang makalilisang nga kabahong diha sa mga tuhod ug sa mga tiil nga dili ka na mamaayo pa, gikan sa imong lapalapa hangtod sa imong alimpulo. **36** Itugyan ka ni Yahweh ug ang hari nga imong ibutang nga labaw sa imong kaugalingon ngadto sa usa ka nasod nga wala mo mailhi, ikaw ni ang imong mga katigulangan; ug didto magsimba kamo sa lain nga mga dios sa kahoy ug sa bato. **37** Mahimo kang tinubdan sa kalisang, sa pagtumotumo, ug sa mga paglibak taliwala sa tanang katawhan nga gidad-an kanimo ni Yahweh. **38** Magpugas ka sa daghang mga binhi sa kaumahan, apan makatigom ka ug diyutay lamang nga mga binhi, kay ang mga dulon ang magaut-ot niini. **39** Magtanom ka sa kaparasan ug mag-ugmad niini, apan dili ka makainom sa bisan unsang bino, ni makatigom sa mga ubas, kay pagakaonon man sila sa mga ulod. **40** Makabaton ka sa mga kahoy nga olibo diha sa tanan mong mga utlanan, apan dili ka makahaplas sa lana niini sa imong kaugalingon, kay mangatagak man ang bunga sa kahoy nga olibo. **41** Makabaton ka ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, apan dili sila magpabiling maimo kay mangabihag sila. **42** Ang tanan mong kakahoyan ug ang bunga sa imong yuta panag-iyahon sa mga dulon. **43** Ang mga dumuduong nga anaa sa imong taliwala mas mouswag pa; ikaw mag-anam ug kaus-os. **44** Magpahulam siya kanimo, apan dili ka makapahulam kaniya, mahimo siya nga ulo, ug ikaw mahimong ikog. **45** Kining tanan nga mga tunglo moabot kanimo, molutos kanimo ug modangat kanimo hangtod nga malaglag ka. Mahitabo kini tungod kay wala ka man magpatalinghog sa tingog ni Yahweh nga inyong Dios, ingon man ang pagbantay sa iyang mga sugo ug sa iyang mga balaod nga gisugo niya kanimo. **46** Kini nga mga tunglo moabot kanimo ingon nga mga ilhanan ug mga katingalahan, ug sa imong mga kaliwatan sa hangtod sa kahangtoran. **47** Tungod kay wala mo man simbaha si Yahweh nga inyong Dios uban sa kasadya ug kalipay sa kasingkasing sa dihang anaa pa kamo sa kaharuhay, **48** busa mag-alagad ka sa mga kaaway nga ipadala ni Yahweh batok kanimo; mag-alagad ka kanila diha sa kagutom, sa kauhaw, sa kahubo, ug diha sa kakabos. Ibutang niya ang usa ka yugo nga puthaw diha sa imong liog hangtod nga malaglag ka. **49** Magpadala si Yahweh batok kanimo ug usa ka nasod nga gikan sa halayo, gikan sa kinatumyan sa kalibotan, sama sa paglupad sa usa ka agila sa iyang biktima, usa ka nasod nga dili mo masabtan ang pinulongan; **50** usa ka nasod nga adunay mapintas nga panagway nga walay pagtahod sa mga tigulang ug dili usab magmaluloy-on sa mga batan-on. **51** Kaonon nila ang imong mga nating baka ug ang bunga sa imong yuta hangtod nga malaglag ka. Dili ka nila pagabinlan ug trigo, bag-ong bino, o lana, walay mga nati diha sa imong mga baka o sa panon sa imong mga karnero, hangtod nga mahanaw ka. **52** Mag-alirong sila kanimo sa tanang ganghaan sa imong siyudad, hangtod nga magun-ob sa bisan asang dapit sa imong yuta ang hataas ug lig-on mong kuta nga imong gisaligan. Mag-alirong sila kanimo sulod sa tanang ganghaan sa imong siyudad sa tibuok kayutaan nga gihatag kanimo ni Yahweh nga inyong Dios. **53** Mokaon ka sa bunga sa imong kaugalingong lawas, sa unod sa imong mga anak nga lalaki ug sa mga anak nga babaye nga gihatag kanimo ni Yahweh nga inyong Dios, sa pag-alirong ug sa kagul-anan nga gipahamtang sa imong mga kaaway kanimo. **54** Ang lalaki nga malumo ug mahuyang kaayo diha kaninyo - masina sa iyang igsoong lalaki ug sa iyang minahal nga asawa, ug sa mga anak nga mahibilin kaniya. **55** Busa dili siya manghatag kang bisan kinsa kanila sa unod sa iyang kaugalingong mga anak

nga kaonon niya, tungod kay wala nay mahibilin alang sa iyang kaugalingon sa panahon sa pag-alirong ug sa kagul-anan nga ipahamtang kanimo sa imong kaaway sa tanang ganghaan sa imong siyudad **56** Ang malumo ug mahuyang kaayo nga babaye diha kaninyo, nga dili gayod magtiniil sa yuta tungod sa pagkalumo ug pagkaluya - masina sa iyang minahal nga bana, sa iyang anak nga lalaki, ug sa iyang anak nga babaye, **57** ug sa iyang bag-o pang nahimugso nga anak nga migawas taliwala sa iyang mga tiil, ug alang sa mga bata nga ipahimugso pa niya. Kaonon niya kini sa tago tungod sa pagkakulang sa bisan unsang butang, sa panahon sa paglikos ug sa kagul-anan nga ipahamtang kanimo sa imong kaaway diha sulod sa mga ganghaan sa imong siyudad. **58** Kung dili mo matngonan ang tanang pulong niini nga balaod nga nahisulat niini nga basahon, sa pagpasidungog niining mahimayaon ug makalilisang nga ngalan, si Yahweh nga inyong Dios, **59** nan pagahimoon ni Yahweh kanimo nga makalilisang ang imong mga hampak, ug sa imong mga kaliwatan; may dakong kamatay ug mangil-ad nga mga sakit sa hataas nga panahon. **60** Ipahamtang niya kanimo pag-usab ang tanang sakit sa Ehipto nga imong gikahadlokan; motakboy sila kanimo. **61** Ug maingon man usab ang matag sakit ug kamatay nga wala nahisulat sa basahon niini nga balaod, ipahamtang ni Yahweh hangtod nga malaglag ka. **62** Magkagamay ang imong gidaghanon, bisan tuod nga kaniadto ang imong gidaghanon sama sa mga kabituonan sa kalangitan, tungod kay wala mo man patalinghogi ang tingog ni Yahweh nga inyong Dios. **63** Ingon nga nagmaya sa makausa si Yahweh kanimo sa pagbuhat ug kaayohan, ug sa pagpadaghan kanimo, mao usab ang iyang pagmaya sa pagpukan ug sa paglaglag kanimo. Lukaton ka sa yuta nga imong adtoan aron panag-iyahon. **64** Ipatibulaag ka ni Yahweh taliwala sa tibuok katawhan gikan sa pikas tumoy sa yuta ngadto sa laing tumoy sa yuta; ug didto magasimba ka sa laing mga dios nga wala mo mailhi, ikaw bisan ang imong mga katigulangan, mga dios sa kahoy ug sa bato. **65** Taliwala niining kanasoran dili ka makakaplag ug kaharuhay, ug walay kapahulayan alang sa mga lapalapa sa imong tiil; kondili, si Yahweh maghatag kanimo didto ug kasingkasing nga mahinadlokon, luya nga mga mata, ug kalag nga magbangotan. **66** Magduhaduha ka sa imong kinabuhi; mahadlok ka matag gabii ug matag adlaw ug wala gayoy kasigurohan sa tibuok mong kinabuhi. **67** Sa kabuntagon magasulti ka, 'Maayo unta nga magabii na!' ug sa kagabhion magasulti ka, 'Maayo unta nga mabuntag na!' tungod sa kahadlok sa imong kasingkasing ug sa mga butang nga makita sa imong mga mata. **68** Dad-on ka pag-usab ni Yahweh didto sa Ehipto sakay sa usa ka sakayan, pinaagi sa dalan nga gisulti ko kanimo, “Dili mo na gayod makita pag-usab ang Ehipto.' Ug didto ibaligya ninyo ang inyong kaugalingon ngadto sa inyong mga kaaway ingon nga lalaki ug babayeng ulipon, apan walay bisan usa ang mopalit kaninyo.”

29 Mao kini ang mga pulong nga gisugo ni Yahweh kang Moises aron isulti sa katawhan sa Israel didto sa yuta sa Moab, mga pulong nga gidugang sa kasabotan nga iyang gihimo tali kanila didto sa Horeb. **2** Gitawag ni Moises ang tibuok katawhan sa Israel ug miingon kanila, “Nakita sa imong mga mata ang tanang gihimo ni Yahweh sa yuta sa Ehipto ngadto sa Paraon, sa tibuok niyang mga sulugoon, ug sa tibuok niyang kayutaan— **3** nakita sa imong mga mata ang hilabihan nga pag-antos, mga ilhanan, ug kadtong mga katingalahan. **4** Apan hangtod karong adlawa wala gihapon maghatag kanimo si Yahweh sa kasingkasing aron sa pagsabot, mga mata aron sa pagtan-aw, ug mga dalunggan aron sa pagpatalinghog. **5** Gidala ko ikaw sa kamingawan sulod sa 40 katuig; ang imong mga bisti wala mangagisi, ug ang imong sandalyas wala mangaguba sa imong mga tiil. **6** Wala ka makakaon sa bisan unsang tinapay, ug wala ka makainom sa bisan unsang bino o mga ilimnon nga isog, aron nga masayran mo nga ako mao si Yahweh nga imong Dios. **7** Sa pag-abot mo niining dapita, si Sihon nga hari sa Hesbon, ug si Og nga hari sa Basan, mibatok kanato aron sa pagpakig-away, ug gilaglag nato sila. **8** Gikuha nato ang ilang yuta ug gihatag kini ingon nga panulundon sa mga tribo ni Ruben, sa mga tribo ni Gad, ug ang katunga ngadto sa tribo ni Manases. **9** Busa bantayi ang mga pulong niini nga kasabotan ug buhata kini, aron nga mouswag ka sa tanan nimong buhaton. **10** Nagtindog ka karong adlawa, kamong tanan, sa atubangan ni Yahweh nga imong Dios; ang imong mga labaw, ang imong mga katribo, ang imong mga kadagkoan, ug ang imong mga pangulo—ang tanang kalalakihan sa Israel, **11** ang imong gagmay nga mga kabataan, ang imong mga asawa, ug ang mga langyaw nga anaa taliwala sa imong kampo, gikan sa magpuputol sa imong mga sugnod ug hangtod sa nagakalos sa imong tubig. **12** Ania ka dinhi aron sa pagsulod sa pagahimuon nga kasabotan ni Yahweh nga imong Dios ug sa panumpa ni Yahweh nga imong Dios tali kanimo karong adlawa, aron himuon ka niya karong adlawa nga iyang katawhan, **13** ug mamahimong siya nga Dios alang kanimo, sama sa iyang gisulti kanimo, ug sama sa iyang gipanumpa sa imong mga katigulangan, kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob. **14** Ug dili lamang kini alang kanimo nga gihimo ko kini nga kasabotan ug kini nga panumpa— **15** uban sa tanan nga nagbarog dinhi kanato karong adlawa sa atubangan ni Yahweh nga atong Dios—apan lakip usab niadtong wala dinhi karong adlawa

nga mga kauban nato. **16** Nasayod ka kung unsa ang atong pagpuyo sa yuta sa Ehipto, ug giunsa nato paglatas taliwala sa mga nasod nga atong giagian. **17** Nakita mo ang ilang kahugawan: ang ilang mga diosdios nga kahoy ug bato, plata ug bulawan, nga anaa diha kanila. **18** Siguroha nga walay bisan kinsa nga lalaki, babaye, panimalay, o tribo kansang kasingkasing mobiya karon gikan kang Yahweh nga atong Dios, nga moadto aron sa pagsimba sa mga dios niadtong mga nasora. Siguroha nga walay usa taliwala kaninyo nga adunay gamot nga pait ug makahilo. **19** Kay sa pagkadungog nianang tawhana sa mga pulong niini nga tunglo, siya sa iyang kaugalingon magpanalangin sa iyang kasingkasing ug moingon, 'Makabaton ako ug kalinaw, bisan maglakaw ako sa kagahi sa akong kasingkasing.' Pagalaglagon niini ang mga basa uban sa mga uga. **20** Dili siya pasayloon ni Yahweh, apan hinuon, ang kasuko ni Yahweh ug ang iyang pagpangabubho mosilaob batok nianang tawhana, ug ang tanang tunglo nga nahisulat niini nga basahon mopahamtang gayod kaniya, ug papason ni Yahweh ang iyang ngalan gikan sa ilalom sa langit. **21** Itagana siya ni Yahweh alang sa katalagman gikan sa tanang tribo sa Israel, sumala sa tanang tunglo nga anaa sa kasabotan nga nahisulat niini nga basahon sa balaod. **22** Ang umaabot nga kaliwatan, sa imong mga kaanakan nga mosunod kanimo, ug sa mga langyaw nga moabot gikan sa halayo nga yuta, magasulti sa pagkakita nila sa mga katalagman niining yutaa ug sa mga sakit nga gihimo ni Yahweh— **23** ug sa pagkakita nila nga ang tibuok kayutaan nahimong asupre ug asin, nga wala kapugsi o mamunga, diin walay mga tanom nga nanubo, sama sa paglaglag sa Sodoma ug Gomora, Adma ug Zeboim, nga gilaglag ni Yahweh tungod sa iyang kasuko ug kapungot— **24** moingon sila uban ang lain pang mga nasod, 'Nganong gibuhat man kini ni Yahweh niining yutaa? Unsa man ang buot ipasabot sa hilabihang kainit niini nga kapungot?' **25** Unya motubag ang katawhan, "Tungod kini kay gisalikway nila ang kasabotan ni Yahweh, ang Dios sa ilang mga katigulangan, nga iyang gihimo tali kanila sa pagkuha niya kanila sa yuta sa Ehipto, **26** ug tungod kay nag-adto sila ug nag-alagad sa laing mga dios ug miyukbo kanila, mga dios nga wala nila mailhi ug wala niya gihatag ngadto kanila. **27** Busa misilaob ang kasuko ni Yahweh batok niining yutaa, sa pagpahamtang niini sa tanang tunglo nga nahisulat niini nga basahon. **28** Gipang-ibot sila ni Yahweh gikan sa ilang yuta tungod sa iyang kasuko, sa iyang kaligutgot, ug sa iyang hilabihan nga kapungot, ug gilabay sila ngadto sa laing yuta, hangtod karong adlawa.' **29** Ang mga butang nga tinago alang lamang kang Yahweh nga atong Dios; apan ang mga butang nga gidayag alang kanatong tanan ug alang sa atong mga kaliwatan hangtod sa kahangtoran, aron mamahimo nato ang tanang mga pulong niini nga balaod.

30 Sa dihang moabot kanimo kining tanang mga butanga, ang mga panalangin ug ang mga tunglo nga gibutang ko sa imong atubangan, ug kung mahinumdoman mo kini taliwala sa ubang kanasoran kung asa ka gipapahawa ni Yahweh nga imong Dios, **2** ug kung mobalik ka kang Yahweh nga imong Dios ug motuman sa iyang tingog, mosunod sa tanang gisugo ko kanimo karong adlawa— ikaw ug ang imong mga kaanakan— sa tibuok mong kasingkasing ug uban sa tibuok mong kalag, **3** unya pagabalihon ni Yahweh nga imong Dios ang imong pagkabihag ug maluoy kanimo; mobalik siya ug tigomon kamo gikan sa tanang katawhan kung asa ka gipatibulaag ni Yahweh nga imong Dios. **4** Kung kinsa sa imong katawhan nga gibihag nga atua sa halayong mga dapit ilalom sa kalangitan, gikan didto tigomon kamo ni Yahweh nga imong Dios, ug kuhaon ka niya gikan didto. **5** Pabalikon ka ni Yahweh nga imong Dios sa yuta nga gipanag-iya sa imong mga katigulangan, ug mapanag-iyahan mo kini pag-usab; magbuhat siya ug maayo kanimo ug padaghanon ka labaw pa sa iyang gibuhat sa imong mga katigulangan. **6** Pagahinloan ni Yahweh nga imong Dios ang imong kasingkasing ug sa kasingkasing sa imong mga kaliwatan, aron nga higugmaon mo si Yahweh nga imong Dios sa tibuok mong kasingkasing ug sa tibuok mong kalag, aron mabuhi ka. **7** Ipahamtang ni Yahweh nga imong Dios kining tanan nga mga tunglo sa imong mga kaaway ug ngadto sa mga nagdumot kanimo, sa mga naglutos kanimo. **8** Mobalik ka ug motuman sa tingog ni Yahweh, ug buhaton mo ang tanan niyang mga sugo nga akong gisugo kanimo karong adlawa. **9** Padagayaon ni Yahweh nga imong Dios ang tanang buhat sa imong mga kamot, sa bunga sa imong lawas, sa bunga sa imong mga baka, ug sa bunga sa imong yuta, alang sa kauswagan; kay malipay pag-usab si Yahweh kanimo sa kauswagan, sama sa iyang pagkalipay sa imong mga amahan. **10** Buhaton niya kini kung motuman ka sa tingog ni Yahweh nga imong Dios, sama usab sa pagtuman sa iyang mga sugo ug mga balaod nga nahisulat niini nga basahon sa balaod, kung mobalik ka kang Yahweh nga imong Dios uban sa tibuok mong kasingkasing ug sa tibuok mong kalag. **11** Kay kining sugo nga akong gisugo kanimo karong adlawa dili lisod alang kanimo, ni layo kaayo alang kanimo sa pagkab-ot. **12** Wala kini sa langit, aron moingon ka nga, 'Kinsa ba ang moadto sa langit alang kanato ug magdala niini kanato ug magpadungog niini kanato, aron nga ato kining mabuhat?' **13** Ni halayo pa sa dagat, aron nga makaingon ka, 'Kinsa man ang motabok sa dagat alang kanato ug dad-on kini alang kanato ug padunggon kita niini, aron nga buhaton nato

kini?' 14 Apan haduol lamang kanimo ang mga pulong, anaa
sa imong baba ug sa imong kasingkasing, aron nga mabuhat
mo kini. 15 Tan-awa, karong adlawa gibutang ko sa imong
atubangan ang kinabuhi ug kaayohan, ang kamatayon ug
ang kadaotan. 16 Kung tumanon mo ang mga kasugoan ni
Yahweh nga imong Dios, nga akong gisugo kanimo karong
adlawa nga higugmaon si Yahweh nga imong Dios, nga
maglakaw sa iyang dalan, ug motuman sa iyang mga sugo,
sa iyang mga tulumanon, ug sa iyang mga balaod, mabuhi
ka ug modaghan pa, ug panalanginan ni Yahweh nga imong
Dios ang yuta nga imong adtoan aron panag-iyahan. 17
Apan kung mopahilayo ang imong kasingkasing, ug dili ka
mopatalinghog apan nadani hinuon ug moyukbo sa laing
mga dios ug mosimba kanila, 18 nan ipahibalo ko kanimo
karong adlawa nga mahanaw ka gayod; dili na lugwayan
ang imong mga adlaw sa yuta nga imong pagaagian sa
Jordan aron adtoan ug panag-iyahan. 19 Tawgon ko ang
langit ug ang yuta sa pagsaksi batok kanimo niining adlawa
nga gibutang ko sa imong atubangan ang kinabuhi ug ang
kamatayon, ang mga panalangin, ug ang mga tunglo; busa
pilia ang kinabuhi aron nga mabuhi ka pa, ikaw ug ang
imong mga kaliwatan. 20 Buhata kini sa paghigugma kang
Yahweh nga imong Dios, sa pagtuman sa iyang tingog,
ug sa pagdutdot ngadto kaniya. Kay siya mao ang imong
kinabuhi ug ang gitas-on sa imong mga adlaw; buhata kini
aron nga makapuyo ka sa yuta nga gipanumpa ni Yahweh
nga ihatag sa imong mga katigulangan, kang Abraham, kang
Isaac, ug kang Jacob."

31 Miadto si Moises ug gisugilon kini nga mga pulong
ngadto sa katawhan sa Israel. 2 Miingon siya kanila,
"120 na ka tuig ang akong pangidaron karon; dili na ako
makagawas ug makasulod; Miingon si Yahweh kanako, 'Dili
ka makatabok niining Jordan'. 3 Si Yahweh nga imong Dios,
siya mao ang mag-una kanimo; pagalaglagon niya kining
kanasoran gikan sa imong atubangan, ug paga-ilogan mo
sila. Si Josue, mao ang magalakaw una kanimo, sumala
sa gisulti ni Yahweh. 4 Pagabuhaton ni Yahweh kanila ang
gibuhat niya kang Sihon ug kang Og, ang mga hari sa mga
Amorihanon, ug sa ilang kayutaan, nga iyang gipanglaglag.
5 Hatagan ka ni Yahweh sa kadaogan batok kanila sa
dihang magtagbo kamo sa panggubatan, ug pagabuhaton
mo kanila ang tanang gisugo ko kanimo. 6 Magmalig-on ka
ug magmaisugon, ayaw kalisang, ug ayaw kahadlok kanila;
kay si Yahweh nga imong Dios, magauban kanimo; dili ka
niya pakyason ni isalikway." 7 Gitawag ni Moises si Josue
ug miingon kaniya atubangan sa tibuok katawhan sa Israel,
'Magmalig-on ug magmaisugon ka, kay ikaw ang mouban
niining katawhan paingon sa yuta nga gipanumpa ni Yahweh
nga ihatag sa ilang mga katigulangan; tabangan mo sila aron
mapanunod kini. 8 Si Yahweh, mao ang maga-una kanimo;
magauban siya kanimo; dili ka niya pasagdan ni biyaan;
ayaw kahadlok, ug ayaw kawala sa paglaom." 9 Gisulat ni
Moises kini nga balaod ug gihatag kini sa mga pari, ang mga
anak ni Levi, nga maoy nagdala sa arka sa kasabotan ni
Yahweh; gihatagan usab niya niini ang tanang kadagkoan sa
Israel. 10 Gisugo sila ni Moises ug miingon, "Sa kataposan
sa matag pito ka tuig, sa kasaulogan sa pagpapas sa mga
utang, sa Kasaulogan sa Kabalayan, 11 sa pagduol sa tibuok
Israel aron sa pagpangatubang kang Yahweh nga imong
Dios sa dapit nga iyang pagapilion alang sa iyang pinuy-
anan, pagabasahon mo kini nga balaod atubangan sa tibuok
katawhan sa Israel aron ilang madungog. 12 Tigoma ang
katawhan, ang mga lalaki, ang mga babaye, ug ang mga
gagmay nga bata, ug ang mga langyaw nga uban kanimo sa
sulod sa ganghaan sa imong siyudad, aron nga makadungog
sila ug makakat-on, ug mapasidunggan nila si Yahweh nga
imong Dios ug motuman sa tanang pulong niini nga balaod.
13 Buhata kini aron nga ang ilang kaanakan, nga wala pa
masayod, makadungog ug makakat-on sa pagpasidungog
kang Yahweh nga imong Dios, hangtod magpuyo ka sa yuta
nga imong pagaadtoan tabok sa Jordan aron panag-iyahon."
14 Miingon si Yahweh kang Moises, "Tan-awa, nagkaduol na
ang takna nga ikaw mamatay; tawaga si Josue ug pag-adto
kamo sa tolda sa tigomanan, aron mahatag ko kaniya ang
sugo." Miadto si Moises ug si Josue ug nagpakita sila didto
sa tolda sa tigomanan. 15 Mitungha si Yahweh didto sa tolda
pinaagi sa haligi nga panganod; ang haligi nga panganod
nagpahiluna ibabaw sa pultahan sa tolda. 16 Miingon si
Yahweh kang Moises, "Tan-awa, matulog ka uban sa imong
mga amahan; kining katawhan motindog ug mamuhat sama
sa babaying gabaligya ug dungog nga mosunod sa laing mga
dios didto sa yuta nga ilang pagaadtoan. Pagabiyaan nila
ako ug bungkagon ang akong kasabotan nga akong gihimo
tali kanila. 17 Unya, nianang adlawa, mosilaob ang akong
kasuko batok kanila, ug isalikway ko sila. Pagatagoan ko ang
akong panagway gikan kanila, ug pagaut-uton sila. Daghang
mga katalagman ug mga kagul-anan ang makakaplag kanila,
busa moingon sila nianang adlawa, 'Nakaplagan ba kanako
kining mga katalagman tungod kay ang atong Dios wala na
sa akong taliwala?' 18 Pagatagoan ko gayod gikan niini ang
akong panagway nianang adlawa tungod sa tanang daotan
nga pagabuhaton niini, tungod kay milingi sila sa laing mga
dios. 19 Busa karon isulat kini nga alawiton alang kanimo ug
itudlo kini ngadto sa katawhan sa Israel. Ibutang kini sa ilang
mga baba, aron nga kini nga alawiton mamahimong saksi
alang kanako batok sa katawhan sa Israel. 20 Kay sa dihang
pagadad-on ko na siya sa yuta nga akong gipanumpa nga
ihatag sa iyang mga katigulangan, sa yuta nga nagdagayday

sa gatas ug dugos, ug sa dihang makakaon na siya ug mabusog ug manambok, unya molingi siya sa laing mga dios ug moalagad siya kanila; pagatamayon niya ako ug supakon ang akong kasabotan. **21** Sa dihang moabot sa katawhan ang daghang mga kadaotan ug kagul-anan, magpamatuod kini nga alawiton ingon nga saksi; kay dili kini mahikalimtan gikan sa baba sa ilang mga kaliwatan; kay nasayod na ako sa mga laraw nga ilang gihunahuna karong adlawa, bisan sa wala ko pa sila gidala sa yuta nga akong gipanumpa." **22** Busa gisulat ni Moises kini nga alawiton niadto gayong adlawa ug gitudlo kini sa katawhan sa Israel. **23** Mihatag si Yahweh ug sugo kang Josue nga anak ni Nun ug miingon, "Magmalig-on ug magmaisugon ka; kay ikaw ang magdala sa katawhan sa Israel ngadto sa yuta nga akong gipanumpa kanila, ug magauban ako kanimo." **24** Nahitabo kini sa pagkahuman ni Moises pagsulat sa mga pulong niini nga balaod sa usa ka basahon, **25** nga mihatag siya ug sugo sa mga Levita nga nagdala sa arka sa kasabotan ni Yahweh; miingon siya, **26** "Kuhaa kining basahon sa balaod ug ibutang kini sa kiliran sa arka sa kasabotan ni Yahweh nga inyong Dios, aron nga maanaa kini didto ingon nga saksi batok kanimo. **27** Kay nasayod ako sa imong pagkamasupilon ug kagahi sa imong ulo; tan-awa, bisan gani buhi pa ako karon, nagmasinupakon ka na batok kang Yahweh; unsa nalang kaha kung patay na ako? **28** Tigoma alang kanako ang tanang kadagkoan sa imong mga tribo, ug ang imong mga opisyalis, aron masulti ko kining mga pulong sa ilang mga igdulungog ug tawgon ang langit ug ang yuta aron sa pagsaksi batok kanila. **29** Kay nasayod ako nga human sa akong kamatayon maghugawhugaw gayod ka sa imong kaugalingon ug mosimang sa dalan nga akong gisugo kanimo; moabot kanimo ang mga katalagman sa mosunod nga mga adlaw. Mahitabo kini tungod kay buhaton mo ang daotan sa panan-aw ni Yahweh, sa pagpasuko kaniya pinaagi sa buhat sa imong mga kamot." **30** Gisaysay ni Moises sa igdulungog sa tanang nagkatigom nga katawhan sa Israel ang mga pulong niini nga alawiton hangtod nga nahuman sila.

32 Paminaw, kamong kalangitan, ug tugoti ako sa pagsulti.
Papaminawa ang kalibotan sa mga pulong sa akong baba. **2** Tugoti nga magatulo sama sa ulan ang akong pagpanudlo, ang akong mga pagpamulong nga mahimong tinulo sama sa yamog, sama sa taligsik ibabaw sa linghod nga sagbot, ug sama sa pag-ulan sa mga tanom. **3** Kay igamantala ko ang ngalan ni Yahweh, ug ipabantog ang atong Dios. **4** Ang Bato, ang iyang buhat hingpit man; kay matarong ang tanan niyang mga dalan. Siya mao ang matinud-anong Dios, nga walay kasaypanan. Makiangayon siya ug matarong. **5** Nagbuhat sila ug daotan batok kaniya. Dili sila iyang mga anak. Mao kini ang ilang kaulawan. Sila ang kaliwatan nga baliko ug hiwi. **6** Gantihan ba ninyo si Yahweh sa ingon niini nga paagi, kamong mga buangbuang ug walay pagbati nga katawhan? Dili ba siya man ang inyong amahan, siya nga nagbuhat kaninyo? Siya mao ang nagbuhat kaninyo ug nagtukod kaninyo. **7** Hinumdomi ang mga adlaw sa karaang panahon, hunahunaa ang daghang katuigan nga milabay. Pangutana sa imong amahan ug ipadayag niya kanimo, sa imong katigulangan ug magasugilon sila kanimo. **8** Sa dihang gihatag sa Labing Halangdon sa kanasoran ang ilang panulundon— sa pagbahinbahin niya sa tanang mga tawo, ug gibutang niya ang mga utlanan sa katawhan, ingon man nga siya usab ang nagsakto sa gidaghanon sa ilang mga dios. **9** Kay ang bahin ni Yahweh mao ang iyang katawhan; si Jacob mao ang iyang bahin nga panulundon. **10** Nakaplagan niya siya sa disyerto, ug sa umaw ug sa hilabihan ka awaaw; gipanalipdan niya siya ug giampingan, gibantayan niya siya ingon nga kalimotaw sa iyang mata. **11** Sama nga usa ka agila nga nagbantay sa iyang salag ug nagalupadlupad sa pagbantay sa iyang piso. Gibukhad ni Yahweh ang iyang mga pako ug gikuha sila ug gidala sila sa iyang mga pako. **12** Si Yahweh lamang ang naggiya kaniya; walay laing dios nga uban kaniya. **13** Gipatungtong niya siya sa hataas nga mga dapit sa yuta, ug gipakaon niya siya sa mga bunga sa kaumahan; gipabaskog niya siya pinaagi sa dugos nga gikan sa bato, ug lana nga gikan sa batoon nga pangpang. **14** Mikaon siya ug mantikilya gikan sa panon sa mga baka ug miinom sa gatas sa mga karnero, uban sa tambok nga mga karnero, mga lakeng karnero sa Basan ug mga kanding, uban ang mas labing maayong trigo— ug miinom ka sa nagbulabulang bino nga hinimo gikan sa duga sa ubas. **15** Apan mitambok si Jesurun ug nanipa— mitambok ka, mitambok ka pa gayod ug nanambok pa gayod pag-ayo, ug nagpakabusog ka sa pagkaon— gibiyaan niya ang Dios nga nagbuhat kaniya, ug gisalikway niya ang Bato sa iyang kaluwasan. **16** Gipasina nila si Yahweh tungod sa ilang mga laing dios; uban ang ilang dulumtanan nga binuhatan gipasuko nila siya. **17** Naghalad sila ngadto sa mga demonyo, nga dili Dios— mga dios nga wala nila mailhi, mga dios nga bag-o pa lamang mitungha, mga dios nga wala gikahadlokan sa inyong mga amahan. **18** Gibiyaan ninyo ang Bato, nga nahimo ninyong amahan, ug gikalimtan ninyo ang Dios nga nagpakatawo kaninyo. **19** Nakakita si Yahweh niini ug gisalikway niya sila, tungod kay gihagit man siya sa iyang mga anak nga lalaki ug mga babaye. **20** "Pagatagoan ko ang akong panagway gikan kanila," miingon siya, "Ug tan-awon ko kung unsa ang ilang dangatan; tungod kay masinupakon sila nga kaliwatan, mga anak nga dili matinumanon. **21** Gipasina nila ako pinaagi sa dili dios ug gipasuko ako pinaagi

sa ilang mga butang nga walay kapuslanan. Dasigon ko
sila nga mangasina niadtong dili katawhan; pinaagi sa mga
buangbuang nga kanasoran pasuk-on ko sila. **22** Kay ang
kalayo nagdilaab tungod sa akong kasuko ug magasilaob
hangtod sa kinaladman sa Seol; magaut-ot kini sa yuta ug sa
mga abot niini; magasunog kini sa patukoranan sa kabukiran.
(Sheol h7585) **23** Tapukon ko ang katalagman nganha kanila;
ipana ko ang tanan kong udyong kanila; **24** mawad-an silag
kapuslanan tungod sa kagutom ug pagalamyon pinaagi sa
nagdilaab nga kainit ug mapait nga katalagman; ipadala
ko kanila ang mga ngipon sa ihalas nga mga mananap,
uban sa malala nga mga mananap nga nagakamang sa
abog. **25** Sa gawas makamatay ang espada, ug sa sulod
sa higdaanan anaa usab ang kahadlok. Molaglag kini sa
tanang mga ulitawo ug mga ulay, sa mga masuso, ug ang
tawo nga giuban na. **26** Miingon ako nga pagatibulaagon
ko sila sa halayo, wagtangon ko taliwala sa katawhan ang
ilang handumanan. **27** Dili sa ingon nga nahadlok ako sa
paghagit sa kaaway, ug ang ilang mga kaaway masayop
sa paghukom, ug sila magaingon, 'Dalaygon ang among
kamot,' nabuhat ko kining tanan. **28** Kay ang Israel usa ka
nasod nga nakulangan sa kaalam, ug walay pagsabot diha
kanila. **29** O, nga maalamon unta sila, nga makasabot unta
sila niini, nga hunahunaon unta nila ang ilang dangatan!
30 Unsaon man paggukod sa isa ang 1, 000, ug kung ang
duha nagbutang ug 10, 000 sa pakig-away, gawas kung
gibaligya sila sa ilang Bato, ug si Yahweh nagtugyan kanila?
31 Kay ang bato sa atong mga kaaway dili sama sa atong
Bato, ingon sa giangkon sa atong mga kaaway. **32** Kay
ang ilang paras gikan sa paras sa Sodoma, ug gikan sa
kaumahan sa Gomora; ang ilang mga ubas mao ang mga
ubas nga makahilo; ang ilang mga tapok mga mapait. **33**
Ang ilang bino mao ang hilo nga gikan sa mga bitin ug ang
mapintas nga lala sa gagmay nga mga bitin. **34** Dili ba kini
nga laraw gitipigan ko man sa tago, sinilyohan sa taliwala sa
akong bahandi? **35** Kay ako ang manimalos, ug mobalos, sa
panahon nga madalin-as ang ilang tiil; kay haduol na ang
adlaw sa katalagman alang kanila, ug ang mga butang nga
moabot kanila mahitabo dayon." **36** Kay ang katarong ihatag
ni Yahweh ngadto sa iyang katawhan, ug maluoy siya sa
iyang mga sulugoon. Makita niya nga nawala na ang ilang
gahom, ug wala nay usa nga mahibilin, bisan mga ulipon o
gawasnong katawhan. **37** Unya moingon siya, "Asa naman
ang ilang mga dios, ang bato nga ilang gidangpan? — **38**
Ang mga dios nga nagkaon sa tambok sa ilang mga halad ug
nag-inom sa bino sa ilang mga halad ilimnon? Pabangona
sila ug patabanga kaninyo; papanalipda sila kaninyo. **39**
Tan-awa karon nga ako, ako mao lamang, ang Dios, ug
walay laing dios gawas kanako; Mopatay ako, ug mobuhi
ako; mosamad ako, ug moayo ako, ug walay makaluwas
kanimo gikan sa akong gahom. **40** Kay ibayaw ko ang akong
kamot ngadto sa langit ug moingon, 'Ingon nga buhi ako
hangtod sa kahangtoran, magabuhat ako. **41** Sa dihang
bairon ko ang akong masulaw nga espada, ug magsugod na
ang akong kamot sa pagdala sa hustisya, panimaslan ko
ang akong mga kaaway, ug panimaslan ko usab kadtong
nagdumot kanako. **42** Pahubogon ko sa dugo ang akong
mga pana, ug pagalamyon sa akong espada sa unod uban
ang dugo sa napatay ug sa mga dinakpan, ug gikan sa mga
ulo sa mga pangulo sa kaaway.'" **43** Pagmaya, kamong
kanasoran, uban ang katawhan sa Dios, kay panimaslan
niya ang dugo sa iyang mga sulugoon; manimalos siya sa
iyang mga kaaway, ug maghimo siya ug pagtabon sa mga
sala alang sa iyang yuta, alang sa iyang katawhan. **44** Miabot
si Moises ug nagsulti sa tanang mga pulong niining awit sa
igdulungog sa katawhan, siya, ug si Josue nga anak nga
lalaki ni Nun. **45** Unya nahuman si Moises sa pagsulti niining
tanang mga pulong ngadto sa tibuok Israel. **46** Miingon siya
ngadto kanila, "Ibutang sa inyong hunahuna ang tanang
mga pulong nga akong gipahayag kaninyo karong adlawa,
aron mamandoan ninyo ang inyong mga anak sa pagbantay
niini, sa tanang mga pulong niini nga balaod. **47** Kay kini dili
gamay nga butang alang kaninyo, tungod kay mao kini ang
iyong kinabuhi, ug pinaagi niining butanga malugwayan pa
ang inyong mga adlaw sulod sa yuta nga inyong tabukon
sa Jordan aron panag-iyahaon." **48** Niana usab nga adlaw
nakigsulti si Yahweh kang Moises ug miingon, **49** "Tungas
ngadto sa kabukiran sa Abarim, sa taas sa Bukid sa Nebo,
nga mao ang yuta sa Moab, nga atbang sa Jerico. Tan-awa
ang yuta sa Canaan, nga igahatag ko sa katawhan sa Israel
ingon nga ilang mapanag-iya. **50** Mamatay ka sa bukid kung
diin ka motungas, ug iipon ka sa imong katawhan, sama
kang Aaron nga imong igsoong Israelita nga namatay sa
Bukid sa Hor ug giipon usab ngadto sa iyang katawhan.
51 Mahitabo kini tungod kay wala ka man mituman kanako
taliwala sa katawhan sa Israel didto sa tubig sa Meriba sa
Cades, sa kamingawan sa Sin; tungod kay wala mo man
ako pasidunggi ug gitahod taliwala sa katawhan sa Israel. **52**
Kay makita mo ang yuta sa imong atubangan, apan dili ka
makaadto didto, ngadto sa yuta nga ihatag ko sa katawhan
sa Israel."

33 Mao kini ang panalangin nga gipanalangin ni Moises,
ang tawo sa Dios alang sa katawhan sa Israel sa wala
pa siya mamatay. **2** Miingon siya: Miabot si Yahweh gikan sa
Sinai ug mibarog gikan sa Seir ibabaw kanila. Misidlak siya
gikan sa Bukid sa Paran, ug miabot siya uban ang 10, 000
ka mga balaan. Sa iyang tuong kamot ang mga nagpakidlat
nga kilat. **3** Sa pagkatinuod, gihigugma niya ang katawhan;

ang iyang tanan nga balaan anaa sa imong kamot, ug nagyukbo sila sa imong tiilan; gidawat nila ang imong mga pulong. **4** Gisugo kami ni Moises sa usa ka balaod, usa ka panulundon alang sa katilingban ni Jacob. **5** Unya adunay hari sa Jesurun, sa dihang nagtigom ang mga pangulo sa katawhan, uban ang tanang tribo sa Israel. **6** Tugoti nga mabuhi si Ruben ug dili mamatay, apan ayaw padaghana ang iyang katawhan. **7** Mao kini ang panalangin alang kang Juda. Miingon si Moises: Paminaw, O Yahweh, sa tingog ni Juda, ug dad-a siya pagbalik sa iyang katawhan. Pakig-away alang kaniya; magtatabang ka batok sa iyang mga kaaway. **8** Mahitungod kang Levi, miingon si Moises: Ang imong Thummim ug ang imong Urim iya sa matinud-anon kanimo, siya nga imong gisulayan didto sa Masa, kaniya ikaw nakig-away didto sa tubig sa Meriba. **9** Ang tawo nga nag-ingon mahitungod sa iyang amahan ug inahan, "Wala ako makakita kanila." Ni makaila siya sa iyang mga igsoong lalaki, ni maghunahuna sa iyang kaugalingong mga anak. Tungod kay nagbantay sila sa imong pulong ug nagtuman sa imong kasabotan. **10** Magtudlo siya kang Jacob sa imong kasugoan ug kang Israel sa imong balaod. Magbutang siya ug insenso sa imong atubangan ug sa tibuok nga halad sinunog sa imong halaran. **11** Panalangini, O Yahweh, ang iyang mga katigayonan, ug dawata ang buhat sa iyang mga kamot. Samari ang hawak niadtong nakigbatok kaniya ug kadtong katawhan nga nagdumot kaniya, aron nga dili na sila makabatok pag-usab. **12** Mahitungod kang Benjamin, miingon si Moises: Siya nga hinigugma ni Yahweh magpuyo nga may kasigurohan sa iyang kiliran; panalipdan siya ni Yahweh sa tanang adlaw, ug magpuyo siya taliwala sa mga bukton ni Yahweh. **13** Mahitungod kang Jose, Miingon si Moises: Hinaot nga panalanginan ni Yahweh ang iyang yuta uban sa bililhong mga butang sa langit, uban ang mga yamog, ug hangtod sa kinahiladman nga anaa sa ilalom niini. **14** Hinaot nga mapanalanginan ang iyang yuta uban sa mga bililhong butang sa abot sa adlaw, uban sa bililhong butang nga bunga sa mga bulan, **15** uban sa mas labing maayong mga butang sa karaang kabukiran, ug uban sa bililhong mga butang sa kabungtoran nga walay kataposan. **16** Hinaot nga ang iyang yuta mapanalanginan uban ang mga bililhong butang sa yuta ug sa kadagaya niini, ug sa iyang maayong kabubut-on nga anaa sa mga sagbot. Tugoti nga ang panalangin moabot sa ulo ni Jose, ug sa alimpulo nga nahimong prinsipe labaw sa iyang mga igsoong lalaki. **17** Ang iyang kahalangdon sama sa panganay sa usa ka baka, ang iyang mga sungay mao ang mga sungay sa ihalas nga baka. Uban niini iyang ituklod ang katawhan, ang tanan kanila, ngadto sa kinatumyan sa kalibotan. Mao kini ang 10, 000 ni Efraim; mao kini ang 1000 ni Manases. **18** Mahitungod kang Zebulun, miingon si Moises: Pagmaya, O Zebulun, sa imong paggawas, ug ikaw, Isacar, sa sulod sa imong mga tolda. **19** Pagatawagon nila ang katawhan ngadto sa kabukiran. Magahalad sila didto ug halad sa pagkamatarong. Kay pagasuyopon nila ang kadagaya sa kadagatan, ug gikan sa mga balas sa baybayon. **20** Mahitungod kang Gad, miingon si Moises: Bulahan siya nga nagpadako kang Gad. Magapuyo siya didto ingon nga bayeng liyon, ug pagaputlon niya ang bukton o ang ulo. **21** Gihatag niya ang pinakamaayong bahin alang sa iyang kaugalingon, kay aduna may bahin sa pangulo sa yuta nga gitagana. Miabot siya uban ang mga pangulo sa katawhan. Gipatuman niya ang kaangayan ug ang kasugoan ni Yahweh diha sa Israel. **22** Mahitungod kang Dan, miingon si Moises: Si Dan mao ang anak sa liyon nga molukso paggula gikan sa Basan. **23** Mahitungod kang Neftali, miingon si Moises: O Neftali, pagtagbaw sa kalooy, ug pagpuno sa panalangin ni Yahweh, panag-iyaha ang yuta sa kasadpan ug sa habagatan. **24** Mahitungod kang Aser, miingon si Moises; mabulahan si Aser labaw sa tanang mga anak nga lalaki; tugoti nga kahimut-an siya sa iyang mga igsoong lalaki, ug tugoti nga ituslob niya ang iyang tiil sa lana nga olibo. **25** Hinaot nga ang imong mga siyudad adunay trangka nga hinimo sa puthaw ug sa tumbaga; hangtod sa imong mga adlaw, molungtad ang imong kasigurohan. **26** Walay sama sa Dios, O Jesurun—nga matarong, nga mitungtong sa kalangitan alang sa pagtabang kanimo, ug diha sa iyang pagkagamhanan ibabaw sa kapanganoran. **27** Ang Dios nga walay kataposan mao ang dalangpanan, ug sa ilalom mao ang walay kataposang mga bukton. Gisalibay niya ang kaaway gikan sa imong atubangan, ug miingon siya, "Laglaga!" **28** Magapuyo ang Israel nga luwas. Ang kaliwat ni Jacob nahimong luwas sa yuta sa trigo ug sa bang-ong bino; sa pagkatinuod, tugoti ang iyang kalangitan magahulog sa yamog kaniya. **29** Pagkadaghan sa imong panalangin, O Israel! Kinsa ba ang sama kanimo, ang katawhan nga giluwas ni Yahweh, ang taming sa imong tabang, ug ang espada sa imong pagkahalangdon? Ang imong mga kaaway mangabot nga magakurog nganha kanimo; pagatunobtunoban mo ang ilang hataas nga mga dapit.

34 Mitungas si Moises gikan sa kapatagan sa Moab padulong sa Bukid sa Nebo, ngadto sa tumoy sa Pisga, nga atbang sa Jerico. Ug didto gipakita ni Yahweh kaniya ang tibuok yuta sa Gilead hangtod sa Dan, **2** ug ang tibuok Neftali, ug ang yuta sa Efraim ug Manases, ug ang tibuok yuta sa Juda, paingon sa dagat sa kasadpan, **3** ug ang Negev, ug ang kapatagan sa walog sa Jerico, ang Siyudad sa mga Palmera, hangtod sa Zoar. **4** Miingon si Yahweh kaniya, "Mao kini ang yuta nga akong gisaad kang Abraham,

kang Isaac, ug kang Jacob, nga nag-ingon, 'Igahatag ko kini sa imong mga kaliwatan.' Gipatan-aw ko ikaw niini sa imong mga mata, apan dili ka makaadto didto." **5** Busa si Moises nga sulugoon ni Yahweh, namatay didto sa yuta sa Moab, sumala sa pulong nga gisaad ni Yahweh. **6** Gilubong siya ni Yahweh sa walog sa yuta sa Moab atbang sa Bet Peor, apan walay tawo nga nasayod kung asa ang iyang lubnganan hangtod niining adlawa. **7** 120 ang pangidaron ni Moises sa dihang namatay siya; wala mahalap ang iyang mata, ni mokunhod ang iyang kusog. **8** Nagsubo ang katawhan sa Israel alang kang Moises sa kapatagan sa Moab sulod sa 30 ka mga adlaw, ug unya nahuman ang mga adlaw sa pagsubo alang kang Moises. **9** Si Josue nga anak ni Nun napuno sa espiritu sa kaalam, tungod kay gitapion man ni Moises ang iyang kamot kaniya. Naminaw kaniya ang katawhan sa Israel ug nagbuhat kung unsa ang gisugo ni Moises. **10** Sukad kaniadto walay nitungha nga sama kang Moises nga propeta sa Israel, nga naila ni Yahweh sa nawong ug nawong. **11** Wala na gayoy nahisama kaniya nga propeta sa tanang ilhanan ug kahibulongan nga gipadala kaniya ni Yahweh aron buhaton ngadto sa yuta sa Ehipto, ngadto kang Paraon, ug sa tanan niyang mga sulugoon, ug sa tibuok niyang yuta. **12** Wala na gayoy propeta nga sama kaniya sa tanang gamhanan, makalilisang nga mga buhat nga gibuhat ni Moises sa panan-aw sa tibuok Israel.

Josue

1 Nahitabo kini human sa kamatayon ni Moises nga alagad
ni Yahweh, nagsulti si Yahweh kang Josue nga anak nga
lalaki ni Nun, pangulo nga kaabag ni Moises, nga nag-ingon,
2 "Si Moises, nga akong alagad, patay na. Busa karon,
barog, latas niini nga Jordan, ikaw ug kining tanan nga
katawhan, ngadto sa yuta nga akong ihatag kanila—ngadto
sa katawhan sa Israel. **3** Gihatag ko kaninyo ang tanang
dapit kutob sa malaktan sa lapalapa sa inyong mga tiil.
Gihatag ko kini kaninyo, ingon sa akong gisaad kang Moises.
4 Gikan sa kamingawan ug sa Lebanon, paingon sa dako nga
suba, nga Eufrates, ang tanan nga yuta sa mga Hetihanon,
ug ngadto sa Dako nga Dagat, diin mosalop ang adlaw,
mahimong inyong yuta. **5** Walay bisan usa nga makaasdang
kanimo sa tanang mga adlaw sa imong kinabuhi. Mag-uban
ako kanimo ingon nga ako nag-uban kang Moises. Dili ko
ikaw talikdan ni biyaan. **6** Pagmalig-on ug pagmaisogon.
Himoon mo kining katawhan nga makapanunod sa yuta
nga akong gisaad sa ilang mga katigulangan nga ihatag ko
kanila. **7** Pagmalig-on ug pagmaisogon gayod. Pag-amping
sa pagtuman sa tanang balaod nga gimando kanimo ni
Moises nga akong alagad. Ayaw pagliko gikan niini ngadto
sa tuo o sa wala, aron nga ikaw magmalamposon bisan asa
ka moadto. **8** Magasulti ka kanunay mahitungod niini nga
basahon sa balaod. Magapamalandong ka niini sa adlaw ug
sa gabii aron nga matuman mo ang tanan nga nahisulat
niini. Unya magmauswagon ka ug magmalamposon. **9** Wala
ba ako nagmando kanimo? Pagmalig-on ug pagmaisogon!
Ayaw kahadlok. Ayaw kaluya. Kay si Yahweh nga imong
Dios mag-uban kanimo bisan asa ka moadto." **10** Unya
gimandoan ni Josue ang mga pangulo sa Israel, **11** "Adto
ngadto sa kampo ug mandoi ang katawhan, 'Andama ang
mga gikinahanglan alang sa inyong kaugalingon. Sulod
sa tulo ka adlaw maglatas kamo niini nga Jordan ug
mosulod ug ilogon ang yuta nga gihatag ni Yahweh nga
inyong Dios kaninyo aron panag-iyahon.'" **12** Ngadto sa
mga Reubenhanon, mga Gadihanon ug katunga sa tribo
ni Manases, miingon si Josue, **13** "Hinumdomi ang pulong
ni Moises nga alagad ni Yahweh, nagmando kaninyo sa
dihang siya miingon, 'Si Yahweh nga inyong Dios maghatag
kaninyo ug kapahulayan, ug ihatag kini nga yuta alang
kanimo.' **14** Ang inyong mga asawa, ang gagmay ninyo nga
mga anak, ug ang inyong binuhing mananap magapabilin
sa yuta nga gihatag ni Moises kaninyo lapas sa Jordan.
Apan ang inyong manggugubat nga kalalakin-an maga-
uban sa inyong mga igsoon nga lalaki ug motabang kanila
15 hangtod nga hatagan ni Yahweh ug kapahulayan ang
inyong mga igsoon nga lalaki ingon nga gihatag niya kini
kaninyo. Ug mapanag-iya usab nila ang yuta nga gihatag ni
Yahweh kanila nga inyong Dios. Unya magabalik kamo sa
inyong yuta ug manag-iya niini, lapas sa Jordan ang yuta
nga gihatag kaninyo ni Moises nga alagad ni Yahweh, diin
mosubang ang adlaw." **16** Ug mitubag sila kang Josue, nga
nag-ingon, "Tumanon namo ang tanan nga imong gimando
kanamo, ug bisan asa nimo kami ipadala moadto kami.
17 Magatuman kami kanimo ingon nga nagtuman kami
kang Moises. Hinaot nga si Yahweh lamang nga imong
Dios ang mag-uban kanimo, ingon nga siya nag-uban kang
Moises kaniadto. **18** Si bisan kinsa nga mosupak batok sa
imong mga mando ug dili motuman sa imong mga pulong
pagapatyon. Pagmalig-on lamang ug pagmaisogon."

2 Unya si Josue nga anak ni Nun hilom nga nagpadala
ug duha ka lalaki gikan sa Sitim ingon nga mga tigpaniid.
Miingon siya, "Lakaw, panid-i ang tibuok yuta, ilabina
ang Jerico." Milakaw sila ug miabot sa balay sa babaye
nga nagbaligya ug dungog nga ginganlan ug Rahab, ug
mipahulay sila didto. **2** Gibalita kini ngadto sa hari sa Jerico,
"Tan-awa, ang mga lalaki sa Israel mianhi dinhi aron sa
pagpaniid sa yuta." **3** Nagpadala ug pulong ang hari sa
Jerico ngadto kang Rahab ug miingon, "Dad-a sa gawas
ang mga lalaki nga miabot kanimo nga misulod sa imong
balay, kay mianhi sila aron sa pagpaniid sa tibuok yuta."
4 Apan gidala sa babaye ang duha ka lalaki ug gipatago
sila. Ug miingon siya, "Oo, miabot ang mga lalaki dinhi
kanako, apan wala ako masayod kung asa sila gikan. **5**
Mibiya sila sa dihang kilumkilum pa, sa dihang panahon kini
sa pagsira sa ganghaan. Wala ako masayod kung asa sila
paingon. "Tingalig madakpan pa ninyo sila kung magdali
kamo." **6** Apan gidala niya sila ngadto sa atop ug gitabonan
sila ug mga tikog nga iyang gipahimutang ngadto sa atop.
7 Busa gigukod sila sa mga lalaki sa dalan nga nagtultol
kanila ngadto sa mabaw nga bahin sa Jordan. Ug ang mga
ganghaan gisirado sa diha nga ang naggukod nakagawas
na. **8** Ang mga lalaki wala pa naghigda sa kagabhion, sa
dihang miadto siya kanila ngadto sa atop. **9** Miingon siya,
"Nasayod ako nga gihatag ni Yahweh kaninyo ang yuta
ug ang kahadlok diha kaninyo miabot dinhi kanamo. Ang
tanan nga mipuyo sa yuta mangatunaw diha kaninyo. **10**
Nadunggan namo nga gipamala ni Yahweh ang tubig sa
Dagat nga Kabugangan alang kaninyo sa dihang migawas
kamo sa Ehipto. Ug nadunggan namo kung unsa ang inyong
gibuhat sa duha ka hari sa Amorihanon sa pikas bahin sa
Jordan—si Sihon ug si Og—nga inyong gilaglag sa hingpit.
11 Sa dihang nadunggan namo kini, nangatunaw ang among
mga kasingkasing ug wala nay kaisog nga nahibilin sa matag
usa—kay si Yahweh nga inyong Dios, siya ang Dios sa
kahitas-an sa langit ug sa kinahiladman sa kalibotan. **12**

Unya karon, palihog pagsaad kanako pinaagi sa ngalan ni Yahweh nga, ingon nga nagmanggiluluy-on ako kaninyo, magmanggiluluy-on usab kamo uban sa panimalay sa akong amahan. Hatagi ako ug sigurado nga timaan **13** nga inyong pagaluwason ang kinabuhi sa akong amahan, inahan, mga igsoon nga lalaki, ug babaye ug ang tanan nila nga mga pamilya, ug pagaluwason ninyo kami gikan sa kamatayon." **14** Miingon ang mga lalaki kaniya, "Ang among kinabuhi alang kanimo, bisan paman sa kamatayon! Kung dili nimo ipanulti ang among mga buluhaton, unya, sa dihang ihatag na ni Yahweh kining yutaa kanamo magmaluluy-on kami ug magmatinud-anon kanimo." **15** Busa gitunton niya sila gawas sa bintana gamit ang pisi. Ang balay nga iyang gipuy-an natukod ngadto sa paril sa siyudad. **16** Miingon siya kanila, "Lakaw ngadto sa kabungtoran ug pagtago o basin makaplagan kamo sa nagagukod kaninyo. Pagtago didto sulod sa tulo ka adlaw hangtod nga makabalik na ang naggukod kaninyo. Unya lakaw sa inyong dalan." **17** Ang mga lalaki miingon kaniya, "Dili kami mahiktan sa mga saad sa panumpa nga imong gisaad kanamo, kung dili nimo kini pagabuhaton. **18** Sa dihang makaabot kami ngadto sa yuta, kinahanglan nga ihikot nimo kining pula nga pisi sa bintana diin imo kaming gipanaog, ug magtigom kamo ngadto sa balay ang imong amahan ug inahan, ang imong mga igsoon nga lalaki ug ang tanan nga sakop sa panimalay sa imong amahan. **19** Si bisan kinsa nga mogawas sa mga pultahan sa inyong balay ngadto sa kadalanan, ang ilang dugo maana sa ilang kaugalingon nga mga ulo ug dili kami sad-an. Apan kung modapat ang kamot ni bisan kinsa nga kauban kanimo diha sa balay, ang iyang dugo maana sa among ulo. **20** Apan kung ipanulti mo ang among mga buluhaton, magawasnon kami gikan sa among saad nga imong gipasaad kanamo." **21** Mitubag si Rahab, "Hinaot nga mahitabo ang inyong gisulti." Gipalakaw niya sila ug mipahawa sila. Unya gihigot niya ang pula nga pisi ngadto sa bintana. **22** Mibiya sila ug mitungas sa kabungtoran ug nagpabilin sila didto sulod sa tulo ka adlaw hangtod nga mibalik na ang mga naggukod kanila. Gisusi sa mga naggukod ang tanang bahin sa dalan ug walay nakaplagan. **23** Miuli ang duha ka lalaki ug milatas ug mibalik ngadto kang Josue nga anak nga lalaki ni Nun, ug gisuginlan nila siya mahitungod sa tanan nga mga nahitabo kanila. **24** Ug miingon sila kang Josue, "Tinuod gayod nga gihatag ni Yahweh kining yutaa kanato. Ang tanan nga nagpuyo sa yuta nagakatunaw tungod kanato.

3 Mibangon si Josue sayo sa kabuntagon, ug mipahawa sila gikan sa Sitim. Miabot sila sa Jordan, siya ug ang tanan nga katawhan sa Israel, ug nagkampo sila didto sa wala pa sila molatas. **2** Human sa tulo ka adlaw, miadto ang mga kadagkoan taliwala sa kampo; **3** gimandoan nila ang katawhan, "Kung makita ninyo ang sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh nga inyong Dios, ug ang mga pari nga gikan sa mga Levita nga nagpas-an niini, kinahanglan nga biyaan ninyo kining dapita ug mosunod niini. **4** Kinahanglan nga adunay gilay-on taliwala kaninyo nga mokabat ug 2, 000 ka mga kubiko. Ayaw kamo pagpaduol niini, aron nga makita ninyo kung asa nga dalan moadto, tungod kay wala pa kamo makaagi niini nga dalan kaniadto." **5** Miingon si Josue sa katawhan, "Balaana ang inyong mga kaugalingon ugma, kay maghimo si Yahweh ug kahibulongan diha kaninyo." **6** Unya miingon si Josue sa mga pari, "Pas-ana ang sagradong sudlanan sa kasabotan, ug iagi atubangan sa katawhan." Busa gikuha nila ang sagradong sudlanan sa kasabotan ug miagi atubangan sa katawhan. **7** Miingon si Yahweh kang Josue, "Karong adlawa himoon ko ikaw nga bantogan sa mga mata sa tanang Israelita. Mahibaloan nila ingon nga ako uban kang Moises kaniadto, maga-uban ako kanimo. **8** Pagamandoan nimo ang mga pari nga nagpas-an sa sagradong sudlanan sa kasabotan, 'Kung makaabot kamo sa daplin sa katubigan sa Jordan, kinahanglan nga magpabilin kamo nga motindog sa Suba sa Jordan.'" **9** Unya miingon si Josue sa katawhan sa Israel, "Umari kamo, ug paminawa ang mga pulong ni Yahweh nga inyong Dios. **10** Pinaagi niini mahibaloan ninyo nga ang buhi nga Dios anaa taliwala kaninyo ug papahawaon ninyo ang mga Canaanhon, ang mga Hitihanon, ang mga Hibihanon, ang mga Perizihanon, ang mga Girgasihanon, ang mga Amorihanon, ug ang mga Jebusihanon. **11** Tan-awa! Ang sagradong sudlanan sa kasabotan sa Ginoo sa tibuok kalibotan mitabok una kaninyo ngadto sa Jordan. **12** Karon pagpili ug napulo ug duha ka mga lalaki nga gikan sa tribo sa Israel, usa ka lalaki gikan niini. **13** Sa dihang ang lapalapa sa mga pari nga nagpas-an sa sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh, ang Ginoo sa tibuok kalibotan, matuslob sa katubigan sa Jordan, ang katubigan sa Jordan matunga, ug bisan pa ang katubigan nga nagdagayday gikan sa ibabaw mohunong ang pagdagayday ug mapundo kini sa usa ka dapit." **14** Busa sa dihang andam na ang katawhan aron sa pagtabok sa Jordan, ang mga pari nga nagpas-an sa sagradong sudlanan sa kasabotan nag-una sa katawhan. **15** Sa dihang miabot na kadtong nagpas-an sa sagradong sudlanan sa kasabotan ngadto sa Jordan, ug ang mga tiil niadtong nagpas-an sa sagradong sudlanan sa kasabotan nakatuslob na ngadto sa kilid sa suba (karon nag-awas-awas ang Jordan sa tanang mga bahin sa kilid niini panahon kadto sa ting-ani), **16** ang katubigan nga nagdagayday gikan sa taas napundo sa usa ka dapit. Mihunong ang pagdagayday sa tubig gikan sa halayo nga bahin. Mihunong ang pagdagayday sa tubig nga gikan sa Adam, ang siyudad nga tapad sa Zaretan,

paubos sa kadagatan sa Negev, ang Dagat nga Asin. Ug ang katawhan nakatabok duol sa Jerico. **17** Ang mga pari nga nagpas-an sa sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh mitindog sa mala nga yuta sa taliwala sa Jordan hangtod nga ang tanang katawhan sa Israel nakatabok sa mala nga yuta.

4 Sa dihang nakatabok na ang tanang katawhan sa Jordan, miingon si Yahweh kang Josue, **2** "Pagpili ug napulo ug duha ka kalalakin-an alang sa imong kaugalingon gikan sa taliwala sa katawhan, usa ka lalaki gikan sa matag tribo. **3** Ihatag kini kanila nga mando: 'Dad-a ang napulo ug duha ka mga bato gikan sa taliwala sa Jordan diin nagtindog ang mga pari sa mala nga yuta, ug dad-on kini diha kanimo ug ibutang kini sa dapit diin kamo magpahulay karong gabhiona.'" **4** Unya gitawag ni Josue ang napulo ug duha ka kalalakin-an nga iyang gipili gikan sa katribohan sa Israel, usa gikan sa matag tribo. **5** Miingon si Josue kanila, "Adto ngadto sa taliwala sa Jordan sa atubangan sa sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh nga inyong Dios. Ang matag usa kaninyo magpas-an ug bato, sumala sa gidaghanon sa mga tribo sa katawhan sa Israel. **6** Mao kini ang timaan alang kaninyo diha sa inyong taliwala sa dihang mangutana ang inyong mga anak sa umaabot nga mga adlaw, 'Unsa man ang buot pasabot niining mga batoha alang kaninyo?' **7** Unya mosulti kamo ngadto kanila, 'Natunga ang katubigan sa Jordan atubangan sa sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh. Ang katubigan sa Jordan natunga, sa dihang gitabok na kini sa Jordan. Busa kining mga batoha mahimong handomanan ngadto sa katawhan sa Israel hangtod sa kahangtoran.'" **8** Gituman sa katawhan sa Israel ang gimando ni Josue, unya mikuha sila ug napulo ug duha ka mga bato gikan sa taliwala sa Jordan, sama sa giingon ni Yahweh ngadto kang Josue, nagtapok sila sa samang gidaghanon ingon nga katribohan sa katawhan sa Israel. Gipas-an nila kini ngadto sa dapit diin sila nagpahulay sa kagabhion ug gitapok nila kini didto. **9** Unya gitapok ni Josue ang napulo ug duha ka mga bato sa taliwala sa Jordan, sa dapit diin nagbarog ang mga tiil sa mga pari nga nagpas-an sa sagradong sudlanan sa kasabotan. Ug ang handoman anaa pa didto hangtod niining adlawa. **10** Ang mga pari nga nagpas-an sa sagradong sudlanan sa kasabotan nagbarog taliwala sa Jordan hangtod nga nahuman ang tanan nga gimando ni Yahweh ngadto kang Josue sa pagsulti sa katawhan, sumala sa tanan nga mga mando ni Moises ngadto kang Josue. Nagdali ang katawhan ug nitabok sila. **11** Sa dihang ang tanan nga katawhan nahuman na sa pagtabok, ang sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh ug ang mga pari mitabok nga naglantaw ang katawhan. **12** Ang tribo ni Reuben, ang tribo ni Gad, ug ang katunga sa tribo ni Manases miagi sa atubangan sa katawhan sa Israel nga han-ay ingon nga mga sundalo, sama sa giingon ni Moises kanila. **13** Mokabat ug 40, 000 ka kalalakin-an nga nabansay alang sa gubat ang milabang sa atubangan ni Yahweh, alang sa gubat sa kapatagan sa Jerico. **14** Nianang adlawa gihimo ni Yahweh si Josue nga bantogan sa mga mata sa tanang Israelita. Gitahod nila siya—ingon nga gitahod nila si Moises—sa tanan niyang mga adlaw. **15** Unya nakigsulti si Yahweh kang Josue, **16** "Mandoi ang mga pari nga nagpas-an sa sudlanan sa pagpamatuod nga mopahawa na gikan sa Jordan." **17** Busa, gimandoan ni Josue ang mga pari, "Pahawa na gikan sa Jordan." **18** Sa dihang ang mga pari nga nagpas-an sa sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh mipahawa sa taliwala sa Jordan, ug ang ilang mga tiil mitikang sa mala nga yuta, unya ang katubigan sa Jordan nabalik sa nahimutangan niini ug miawas sa matag kilid niini, sama sa nahitabo sa milabay nga upat ka adlaw. **19** Mipahawa ang katawhan sa Jordan sa ikanapulo nga adlaw sa unang bulan. Nagpabilin sila sa Gilgal, ang sidlakan sa Jerico. **20** Ang napulo ug duha ka mga bato nga ilang gikuha gawas sa Jordan, gitapok ni Josue sa Gilgal. **21** Miingon siya sa katawhan sa Israel, "Sa dihang mangutana ang inyong mga kaliwat sa ilang mga amahan sa moabot nga panahon, 'Unsa man kining mga batoha?' **22** Sultihi ang inyong mga anak, 'Dinhi mitabok ang mga Israelita sa mala nga yuta sa Jordan.' **23** Gipamala ni Yahweh nga inyong Dios ang katubigan sa Jordan alang kaninyo, hangtod nga makatabok kamo, sama sa gibuhat ni Yahweh nga inyong Dios sa Dagat nga Kabugangan, nga iyang gipamala alang kanato hangtod nga kita nakalatas, **24** aron nga masayod ang tanan nga katawhan sa kalibotan nga ang kamot ni Yahweh gamhanan, ug tungod niana inyong pasidunggan si Yahweh nga inyong Dios hangtod sa kahangtoran."

5 Sa dihang nadungog sa tanang mga hari sa mga Amorihanon nga atua sa kasadpang bahin sa Jordan, ug sa tanang mga hari sa mga Canaanhon, nga atua duol sa baybayon sa Dakong Dagat, nga gipahubas ni Yahweh ang katubigan sa Jordan hangtod nga nakatabok ang katawhan sa Israel, nangatunaw ang ilang mga kasingkasing, ug wala nay espiritu sa kaisog diha kanila tungod sa mga tawo sa Israel. **2** Nianang panahona miingon si Yahweh kang Josue, "Paghimo ug santik nga mga kutsilyo ug sa makausa pa tulia ang tanang mga lalaki sa Israel." **3** Unya naghimo si Josue sa iyang kaugalingon ug santik nga mga kutsilyo ug gituli niya ang tanang mga lalaki sa Israel didto sa Gibeat Haaralot. **4** Ug mao kini ang hinungdan nga gituli sila ni Josue: ang tanang mga lalaki nga nanggula gikan sa Ehipto, lakip na ang tanang manggugubat nga kalalakin-an, nangamatay sa dalan didto sa kamingawan, human sila

nakagula gikan sa Ehipto. **5** Bisan tuod ang tanang kalalakin-an nga nanggula sa Ehipto nangatuli na, sa gihapon, wala pay natuli nga bata nga mga lalaki nga natawo didto sa kamingawan sa ilang dalan paggawas sa Ehipto. **6** Kay ang mga tawo sa Israel nanglakaw man sulod sa 40 ka tuig sa kamingawan hangtod nga ang tanang katawhan, nga mao, ang tanang kalalakin-an nga manggugubat nga nanggula sa Ehipto, nangamatay, tungod kay wala man sila mituman sa tingog ni Yahweh. Nanumpa si Yahweh kanila nga dili niya sila tugotan nga makakita sa yuta nga iyang gisaad sa ilang mga katigulangan nga iyang ihatag kanato, ang yuta nga nagadagayday ang gatas ug dugos. **7** Ang ilang mga anak nga giamuma ni Yahweh puli kanila mao ang gituli ni Josue, tungod kay wala man sila natuli didto sa dalan. **8** Sa dihang natuli na silang tanan, nagpabilin sila didto sa ilang gipuy-an nga kampo hangtod nangaayo sila. **9** Ug miingon si Yahweh kang Josue, "Niining adlawa gikuha ko na ang pagpakaulaw sa Ehipto diha kaninyo." Busa, ang ngalan niana nga dapit gitawag ug Gilgal hangtod niining adlawa. **10** Ang mga tawo sa Israel nagkampo didto sa Gilgal. Nagsaulog sila sa Pagsaylo sa ikanapulo ug upat nga adlaw sa bulan, sa kagabhion, didto sa kapatagan sa Jerico. **11** Ug sa adlaw human ang Pagsaylo, niana gayod nga adlaw, nangaon sila sa pipila sa abot sa yuta, tinapay nga walay igpapatubo, ug sinanlag nga trigo. **12** Sa adlaw human sila nangaon sa abot sa yuta mihunong ang mana. Wala na gayoy mana alang sa katawhan sa Israel, apan nangaon sila sa abot sa yuta sa Canaan niana nga tuig. **13** Sa dihang atua si Josue duol sa Jerico, giyahat niya ang iyang mga mata ug mitan-aw, ug tan-awa, adunay tawo nga nagtindog diha sa iyang atubangan; gihulbot niya ang iyang espada ug anaa kini sa iyang kamot. Miadto si Josue kaniya ug miingon, "Dapig ka ba kanamo o sa among mga kaaway?" **14** Miingon siya, "Wala niana. Kay ako ang pangulo sa kasundalohan ni Yahweh. Karon mianhi ako." Unya mihapa si Josue sa yuta aron sa pagsimba ug miingon kaniya, "Unsa man ang isulti sa akong agalon sa iyang alagad?" **15** Ang pangulo sa kasundalohan ni Yahweh miingon kang Josue, "Huboa ang imong sandalyas gikan sa imong mga tiil, tungod kay ang dapit nga imong gitindogan balaan." Ug gibuhat kini ni Josue.

6 Karon gisirad-an na ang tanang mga pultahan sa Jerico tungod sa kasundalohan sa Israel. Wala nay nakagawas ug wala nay nakasulod. **2** Miingon si Yahweh kang Josue, "Tan-awa, gitugyan na nako ang Jerico sa imong kamot, ang hari niini, ug ang mga hanas nga kasundalohan niini. **3** Kinahanglan nga manglakaw kamo libot sa siyudad, ang tanang mga lalaki nga manggugubat magalibot ug kausa sa siyudad. Kinahanglan buhaton ninyo kini sulod sa unom ka adlaw. **4** Kinahanglan nga ang pito ka pari magdala ug pito ka budyong nga mga sungay sa laking karnero nga mag-una sa sagradong sudlanan sa kasabotan. Sa ikapito nga adlaw, kinahanglan nga manglakaw kamo libot sa siyudad sa makapito ka higayon, ug kinahanglan nga patingogon sa makusog sa mga pari ang mga budyong. **5** Unya kinahanglan nga patingogon nila ug maayo ang sungay sa laking karnero, ug sa dihang madungog ninyo ang tingog sa budyong ang tanang katawhan kinahanglan mosinggit uban sa makusog nga panagsinggit, ug ang paril sa siyudad malumpag gayod. Kinahanglan nga mosulong ang kasundalohan, ang matag usa moabante sa unahan." **6** Unya gitawag ni Josue nga anak ni Nun, ang mga pari ug giingnan sila, "Alsaha ang sagradong sudlanan sa kasabotan, ug tugoti ang pito ka pari nga magdala ug pito ka budyong nga mga sungay sa laking karnero sa atubangan sa sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh." **7** Ug miingon siya sa katawhan, "Padayon kamo ug lakaw libot sa siyudad, ug paunaha sa sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh ang mga lalaki nga sangkap sa hinagiban." **8** Sama sa giingon ni Josue sa katawhan, ang pito ka pari nagdala ug pito ka budyong nga mga sungay sa laking karnero sa atubangan ni Yahweh. Samtang mipadayon sila, gipatingog nila sa makusog ang mga budyong. Ang sudlanan sa kasabotan ni Yahweh misunod kanila. **9** Naglakaw ug una sa mga pari ang mga lalaki nga sangkap sa hinagiban, ug gipatingog nila sa makusog ang ilang mga budyong, apan ang tigbantay sa likod nagsunod sa sagradong sudlanan sa kasabotan, ug nagpadayon ang mga pari sa pagpatingog sa ilang mga budyong. **10** Apan gimandoan ni Josue ang mga tawo, nga nag-ingon, "Ayaw pagsinggit. Kinahanglan nga walay tingog nga mogawas sa inyong baba hangtod sa adlaw nga mosulti ako kaninyo sa pagsinggit. Unya diha pa lamang kamo mosinggit." **11** Busa gipalibot niya ug kausa ang sagradong sudlanan sa kasabotan sa siyudad nianang adlawa. Unya misulod sila sa ilang kampo, ug nagpabilin sila didto sa kampo sa pagkagabii. **12** Unya mibangon si Josue sa sayo sa kabuntagon, ug gialsa sa mga pari ang sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh. **13** Ang pito ka mga pari nga nagdala sa pito ka budyong nga mga sungay sa laking karnero sa atubangan sa sagradong sudlanan sa kasabotan, ug nagpadayon sa paglakaw, gipatingog nila sa makusog ang mga budyong. Ang kasundalohan nga sangkap sa hinagiban naglakaw diha sa ilang atubangan. Apan sa dihang naglakaw sunod sa sagradong sudlanan sa kasabotan ang tigbantay sa likod, unya nagpadayon sila sa pagpatingog sa mga budyong. **14** Nanglakaw sila libot sa siyudad sa makausa sa ikaduha nga adlaw ug mibalik ngadto sa kampo. Gibuhat nila kini sulod sa unom ka adlaw.

15 Mao kadto ang ikapito nga adlaw nga mibangon sila ug
sayo sa banagbanag, ug nanglakaw sila libot sa siyudad sa
sama gihapon nga pamaagi, niining higayona sa makapito
ka higayon. Mao kini nga adlaw nga nanglakaw sila libot sa
siyudad sa makapito ka higayon. 16 Ikapito kadto nga adlaw
sa dihang gipatingog sa makusog sa mga pari ang mga
budyong, nga gimandoan ni Josue ang katawhan, "Singgit!
Kay gihatag na ni Yahweh kaninyo ang siyudad. 17 Ang
siyudad ug ang tanang anaa niini gigahin kang Yahweh aron
laglagon. Si Rahab lamang ang babaye nga nagabaligya ug
dungog ang mabuhi—siya ug ang tanan nga kauban niya sa
iyang panimalay— tungod kay gitagoan man niya ang mga
lalaki nga atong gipadala. 18 Apan alang kaninyo, pagbantay
mahitungod sa pagkuha sa gilain nga mga butang alang
sa paglaglag, aron nga human ninyo kini mabutangan ug
timailhan alang sa paglaglag, dili na dayon kamo mokuha ug
bisan unsa niini. Kung buhaton ninyo kini, himoon ninyo ang
kampo sa Israel nga kinahanglan laglagon ug magdala kamo
ug kasamok niini. 19 Ang tanang plata, bulawan, ug ang
mga butang nga hinimo sa tumbaga ug puthaw nga gilain
alang kang Yahweh. Kinahanglan nga moadto kini ngadto sa
tipiganan sa bahandi ni Yahweh." 20 Busa naninggit ang
mga tawo, ug nagpatingog sila sa mga budyong. Nahitabo
kadto nga sa dihang nadungog sa mga tawo ang tingog
sa budyong, naninggit sila uban sa makusog nga tingog,
ug nalumpag nga nahapla ang paril busa nanungas ang
mga tawo ngadto sa siyudad, ang matag usa nagdiritso sa
unahan. Ug giilog nila ang siyudad. 21 Gipukan gayod nila
sa hingpit ang tanang anaa sa siyudad pinaagi sa sulab
sa espada—lalaki ug babaye, batan-on ug tigulang, torong
baka, karnero ug mga asno. 22 Unya giingnan ni Josue ang
duha ka lalaki nga naniid sa yuta, "Adto ngadto sa balay
sa babaye nga nagbaligya sa iyang dungog. Pagawsa ang
babaye ug ang tanan nga uban kaniya, sumala sa inyong
gipanumpa kaniya." 23 Busa ang batan-on nga mga lalaki
nga naniid misulod ug gidala si Rahab pagawas. Gipagawas
usab nila ang iyang amahan, inahan, mga igsoon nga lalaki,
ug ang tanang kaparyentihan nga uban niya. Gidala nila
sila ngadto sa dapit sa gawas sa kampo sa Israel. 24 Ug
gisunog nila ang siyudad ug ang tanan nga anaa niini. Ang
plata lamang, bulawan, ug mga sudlanan nga tumbaga ug
puthaw ang gibutang sa tipiganan sa bahandi sa balay ni
Yahweh. 25 Apan gitugotan ni Josue si Rahab ang babaye
nga nagbaligya ug dungog, ang panimalay sa iyang amahan,
ug ang tanan nga uban kaniya nga mabuhi. Nagpuyo siya sa
Israel hangtod niining adlawa tungod kay gitagoan man niya
ang mga lalaki nga gipadala ni Josue aron sa pagpaniid sa
Jerico. 26 Unya gimandoan sila ni Josue niadtong panahona
uban sa pagpanumpa, ug miingon siya, "Matinunglo sa
atubangan ni Yahweh ang tawo nga motukod pag-usab niini
nga siyudad sa Jerico. Ang kinabuhi sa iyang kamagulangan
nga anak nga lalaki mao ang bayad, kung ipahiluna niya ang
patukoranan, ug ang kinabuhi sa iyang kamanghoran nga
anak nga lalaki mao ang bayad, kung tukoron niya ang mga
ganghaan niini." 27 Busa nagauban si Yahweh kang Josue,
ug ang iyang kabantogan mikaylap sa tibuok yuta.

7 Apan ang katawhan sa Israel wala nagmatinumanon
bahin sa mga butang nga gilain aron laglagon. Si Acan
nga anak nga lalaki ni Carmi nga anak nga lalaki ni Zabdi
nga anak nga lalaki ni Zera, gikan sa tribo ni Juda, mikuha
sa mga butang nga gilain aron laglagon, ug misilaob ang
kasuko ni Yahweh batok sa katawhan sa Israel. 2 Nagpadala
si Josue ug mga lalaki gikan sa Jerico ngadto sa Ai, nga
duol sa Bet Aven, sa sidlakan nga bahin sa Betel. Miingon
siya kanila, "Panungas kamo ug panid-i ang yuta." Busa
nanungas ang mga lalaki ug naniid sa Ai. 3 Sa dihang
nakabalik na sila kang Josue, miingon sila kaniya, "Ayaw
ipadala ang tanang katawhan ngadto sa Ai. Pagpadala
lamang ug duha o tulo ka libo ka mga kalalakin-an nga
manungas ug mosulong sa Ai. Ayaw hagoa ang tanang tawo
sa pagpakiggubat, kay diyutay lamang sila." 4 Busa mikabat
lamang ug 3, 000 ka mga kalalakin-an ang mitungas gikan
sa kasundalohan, apan nanagan kini gikan sa mga kalalakin-
an sa Ai. 5 Mikabat ug 36 ka mga kalalakin-an ang napatay
sa mga kalalakin-an sa Ai samtang gigukod nila sila gikan sa
ganghaan sa siyudad hangtod sa kabatoan, ug gipatay nila
sila samtang milugsong sila sa bungtod. Ug nangahadlok ang
mga kasingkasing sa mga tawo ug nawad-an sila sa kaisog.
6 Unya gigisi ni Josue ang iyang mga bisti. Siya ug ang
mga kadagkoan sa Israel nagbutang ug abog sa ilang mga
ulo ug mihapa sa yuta atubangan sa sagradong sudlanan
sa kasabotan ni Yahweh, ug nagpabilin didto hangtod sa
gabii. 7 Unya miingon si Josue, "Oh, Yahweh nga Ginoo,
nganong gipadala man nimo kining mga tawhana tabok sa
Jordan? Aron itugyan lang ba kami sa mga kamot sa mga
Amorihanon aron malaglag kami? Kung nakahimo lamang
unta kami ug lahi nga paghukom ug nagpabilin nalang kami
sa pikas bahin sa Jordan! 8 Ginoo, unsa man ang akong
ikaingon, human mitalikod ang Israel sa atubangan sa ilang
mga kaaway? 9 Kay ang mga Canaanhon ug ang tanang
namuyo sa yuta makadungog niini. Palibotan nila kami ug
himoon ang mga tawo sa kalibotan nga mahikalimot sa
among ngalan. Ug unsa man ang imong buhaton alang
sa imong bantogan nga ngalan?" 10 Miingon si Yahweh
kang Josue, "Tindog! Nganong naghapa kaman diha? 11
Nakasala ang Israel. Gilapas nila ang akong kasabotan
nga akong gimando kanila. Gikawat nila ang pipila sa mga
butang nga gilain. Gikawat nila ug unya gitago usab ang

ilang sala pinaagi sa pagbutang sa mga gipangkuha nila ngadto sa ilang mga gipanag-iyahan. 12 Tungod niini, ang mga tawo sa Israel dili na makabarog sa atubangan sa ilang mga kaaway. Mitalikod sila gikan sa ilang mga kaaway tungod kay sila mismo gilain aron laglagon. Dili na gayod ako mouban kaninyo gawas kung daoton ninyo ang mga butang nga angay nga laglagon, apan anaa pa gihapon sa inyong taliwala. 13 Tindog! Balaana ang katawhan nganhi kanako ug ingna sila, 'Balaana ang inyong mga kaugalingon alang ugmang adlawa. Kay si Yahweh, nga Dios sa Israel miingon, "Adunay mga butang nga gilain aron laglagon nga anaa pa gihapon kaninyo, Israel. Dili kamo makabarog batok sa inyong mga kaaway hangtod nga inyong kuhaon gikan kaninyo ang tanang butang nga gilain aron laglagon." 14 Sa pagkabuntag, kinahanglan nga inyong ipaila ang inyong mga kaugalingon pinaagi sa inyong mga tribo. Ang tribo nga pilion ni Yahweh moduol sumala sa ilang mga banay. Ang banay nga pilion ni Yahweh kinahanglan nga moduol sa matag panimalay. Ang panimalay nga pilion ni Yahweh kinahanglan nga moduol sa tinagsa. 15 Mahitabo kini nga siya nga gipili ug adunay mga butang nga gilain aron laglagon, pagasunogon siya, siya ug ang tanan nga anaa kaniya, tungod kay gilapas man niya ang kasabotan ni Yahweh ug tungod kay nakahimo man siya ug makauulaw nga butang sa Israel.'" 16 Busa, mibangon si Josue sa sayo sa kabuntagon ug gidala paduol ang Israel, tribo sa tribo, ug ang tribo ni Juda ang napili. 17 Gipaduol ni Josue ang mga banay sa Juda, ug ang mga banay sa mga Zerahanon ang napili. Gipaduol niya ang banay sa mga Zerahanon tawo sa tawo, ug si Zabdi ang napili. 18 Gipaduol niya ang panimalay ni Zabdi, tawo sa tawo, ug si Acan nga anak nga lalaki ni Carmi, nga anak nga lalaki ni Zabdi, nga anak nga lalaki ni Zera, gikan sa tribo ni Juda, ang napili. 19 Unya miingon si Josue kang Acan, "Akong anak, isulti ang kamatuoran sa atubangan ni Yahweh, ang Dios sa Israel, ug isugid ang imong sala kaniya. Palihog sultihi ako kung unsa ang imong nabuhat. Ayaw kini ililong kanako. 20 Mitubag si Acan kang Josue, "Sa pagkatinuod, nakasala ako batok kang Yahweh, ang Dios sa Israel. Mao kini ang akong nabuhat: 21 Sa dihang nakita ko taliwala sa inilog nga mga butang ang maanindot nga kupo nga gikan sa Babilonia, 200 ka shekels sa plata, ug usa ka bareta nga bulawan nga 50 shekels ang gibug-aton, nagtinguha ako niini ug gikuha ko kini. Natago kini sa yuta sa tungatunga sa akong tolda, ug ang plata anaa sa ilalom niini." 22 Misugo ug mga mensahero si Josue, nga midagan ngadto sa tolda ug atua didto ang mga butang. Sa dihang mitan-aw sila, nakaplagan nila kini nga nakatago sa iyang kaugalingon nga tolda, ug ang plata anaa sa ilalom niini. 23 Gikuha nila ang mga butang gikan sa taliwala sa tolda ug gidala kini ngadto kang Josue ug sa tanang katawhan sa Israel. Giyabo nila kini sa atubangan ni Yahweh. 24 Unya si Josue, ug ang tibuok Israel nga uban kaniya, nagkuha kang Acan nga anak ni Zera, ug ang plata, ang kupo, ang bareta sa bulawan, ang iyang anak nga mga lalaki ug mga babaye, ang iyang mga torong baka, ang iyang mga asno, ang iyang mga karnero, ang iyang tolda, ug ang tanan nga anaa kaniya, ug gidala nila kini ngadto sa walog sa Acor. 25 Unya miingon si Josue, "Nganong gisamok mo man kami? Pagasamokon ka ni Yahweh karong adlawa." Gibato siya sa tibuok Israel. Ug gisunog nila silang tanan, ug gibato nila sila. 26 Gitabonan nila siya ug daghang gipatongpatong nga mga bato nga ania gihapon hangtod karong adlawa. Giwala na ni Yahweh ang iyang nagdilaab nga kasuko. Busa ginganlan ang maong dapit ug walog sa Acor hangtod karong adlawa.

8 Miingon si Yahweh kang Josue, "Ayaw kahadlok ug ayaw kaluya. Dad-a uban kanimo ang tanang katawhan nga manggugubat. Tungas ngadto sa Ai. Tan-awa, gihatag ko na sa imong kamot ang hari sa Ai, ang iyang katawhan, ang iyang siyudad, ug ang iyang yuta. 2 Buhaton mo ngadto sa Ai ug sa iyang hari ingon sa imong gibuhat sa Jerico ug sa iyang hari, gawas lamang kung kuhaon ninyo ang mga inilog nga mga butang ug ang mga baka alang sa inyong kaugalingon. Banhigi ang luyo sa siyudad." 3 Busa mibangon si Josue ug gidala ang tanang mga kalalakin-an nga manggugubat tungas sa Ai. Unya mipili si Josue ug 30, 000 ka kalalakin-an—kusgan, maisog nga kalalakin-an—ug gipalakaw sila sa kagabhion. 4 Gimandoan niya sila, "Tan-awa, mohupo kamo sa banhiganan batok sa siyudad, sa likod niini. Ayaw kaayo pagpalayo gikan sa siyudad, apan pagmainandamon kamong tanan. 5 Ako ug ang tanang kalalakin-an nga uban kanako magpaduol sa siyudad. Ug sa dihang manggula sila aron pagsulong kanamo, managan kami palayo gikan kanila sama kaniadto. 6 Gukdon nila kami hangtod nga madala namo sila palayo sa siyudad. Moingon sila, 'Nanagan sila gikan kanato sama sa ilang gibuhat sa unang higayon.' Busa managan kami gikan kanila 7 Unya manggula kamo gikan sa inyong dapit nga gitagoan, ug ilogon ninyo ang siyudad. Si Yahweh nga inyong Dios ang mohatag niini sa inyong kamot. 8 Sa dihang mailog na ninyo ang siyudad, sunogon ninyo kini. Buhaton ninyo kini sa dihang tumanon ninyo ang mando nga gihatag sa pulong ni Yahweh. Tan-awa, gimandoan ko kamo." 9 Gipalakaw sila ni Josue, ug miadto sila sa dapit nga banhiganan, ug mitago sila taliwala sa Betel ug sa Ai didto sa kasadpang bahin sa Ai. Apan natulog si Josue nianang gabhiona uban sa katawhan. 10 Busa sayo sa kabuntagon mibangon si Josue ug giandam ang iyang kasundalohan, si Josue ug ang

mga kadagkoan sa Israel, ug gisulong nila ang katawhan sa Ai. **11** Nanungas ang tanang manggugubat nga uban kaniya ug mipaduol sa siyudad. Mipaduol sila sa siyudad ug nagkampo sa amihanan nga bahin sa Ai. Karon adunay walog taliwala kanila ug sa Ai. **12** Gidala niya ang kalalakin-an nga mikabat ug 5000 ug giandam sila sa pagbanhig ngadto sa kasadpan nga bahin sa siyudad taliwala sa Betel ug Ai. **13** Gipahiluna nila ang tanang kasundalohan, ang kadaghanan sa kasundalohan atua sa amihanan nga bahin sa siyudad, ug ang tigbantay sa likod atua sa kasadpan nga bahin sa siyudad. Nagpahulay si Josue nianang gabhiona didto sa walog. **14** Nahitabo kini sa pagkakita sa hari sa Ai niini, siya ug ang iyang kasundalohan misayo pagbangon ug nagdalidali aron sa pagsulong sa Israel sa dapit nga nag-atubang ngadto sa walog sa Suba sa Jordan. Wala siya masayod nga ang banhig naghulat aron sa pagsulong gikan sa likod sa siyudad. **15** Gitugotan ni Josue ug sa tibuok Israel nga mabuntog ang ilang kaugalingon sa ilang atubangan, ug mikalagiw sila ngadto sa kamingawan. **16** Gipatawag ang tanang katawhan nga atua sa siyudad aron sa paggukod kanila, ug misunod sila kang Josue ug nagpahilayo na sila sa siyudad. **17** Walay bisan usa ka lalaki nga nahibilin sa Ai ug sa Betel nga wala migukod sa Israel. Gitalikdan nila ang siyudad ug gibiyaan kini nga abli samtang migukod sila sa Israel. **18** Miingon si Yahweh kang Josue, "Itumong ang imong bangkaw nga anaa sa imong kamot ngadto sa Ai, kay akong ihatag ang Ai diha sa imong kamot." Gipataas niya ang bangkaw nga anaa sa iyang kamot ngadto sa siyudad. **19** Ang kasundalohan nga nanago sa banhiganan nanggula dayon sa ilang dapit samtang giisa niya ang iyang kamot. Nanagan sila ug misulod sa siyudad ug giilog kini. Gisunog dayon nila ang siyudad. **20** Ang kalalakin-an sa Ai mibalik ug milingi. Nakita nila ang aso nga naggikan sa siyudad nga miutbo ngadto sa kawanangan, ug dili na sila maka-ikyas niini nga dalan o niana. Kay ang kasundalohan sa Israelita nga mikalagiw ngadto sa kamingawan mibalik karon aron sa pag-atubang niadtong migukod kanila. **21** Sa dihang nakita ni Josue ug sa tibuok Israel ang banhig nga miilog sa siyudad uban sa miutbo nga aso, mibalik sila ug gipangpatay nila ang kalalakin-an sa Ai. **22** Ug ang ubang kasundalohan sa Israel, kadtong misulod didto sa siyudad, migula aron sa pagsulong kanila. Busa ang kalalakin-an sa Ai nadakpan taliwala sa kasundalohan sa Israel, ang pipila dinhi nga bahin ug ang pipila didto sa pikas bahin. Gisulong sa Israel ang kalalakin-an sa Ai; walay usa kanila nga naluwas o nakaikyas. **23** Gibilin nila ang hari sa Ai, nga gidakop nila nga buhi, ug gidala nila siya ngadto kang Josue. **24** Nahitabo kini sa dihang nahuman na ug patay sa Israel ang tanang nagpuyo sa Ai didto sa uma nga duol sa kamingawan diin sila gigukod, ug sa dihang silang tanan, hangtod sa kinaulahian, nangahagba pinaagi sa sulab sa espada, ang tibuok Israel mibalik sa Ai. Gisulong nila kini pinaagi sa sulab sa espada. **25** Ang tanan nga nahagba nianang adlawa, lalaki ug babaye, mga 12, 000, ang tanang katawhan sa Ai. **26** Wala gipaubos ni Josue ang iyang kamot nga diin iyang giisa samtang naggunit sa iyang bangkaw, hangtod nga nahingpit niya ug laglag ang tanang katawhan sa Ai. **27** Gikuha lamang sa Israel ang binuhi nga mga mananap ug ang inilog nga mga butang nga gikan sa siyudad alang sa ilang kaugalingon, sama sa gimando ni Yahweh kang Josue. **28** Gisunog ni Josue ang Ai ug gihimo kining tinapok sa pagkalaglag hangtod sa kahangtoran. Biniyaan kini nga dapit hangtod niining adlawa. **29** Gibitay niya ang Hari sa Ai didto sa kahoy hangtod sa pagkakilomkilom. Sa pagsalop sa adlaw, nagmando si Josue ug gikuha nila ang lawas sa hari nga gikan sa kahoy ug giitsa kini sa mga ganghaan sa siyudad. Gitabonan nila didto ug daghang tapok sa bato ang ibabaw niini. Kana nga tapok sa bato nagpabilin didto hangtod niining adlawa. **30** Unya nagtukod ug halaran si Josue alang kang Yahweh, ang Dios sa Israel, didto sa Bukid sa Ebal, **31** Sumala sa gimando ni Moises nga sulugoon ni Yahweh ngadto sa katawhan sa Israel, ingon nga nahisulat kini sa libro sa balaod ni Moises: "Ang halaran gikan sa wala giputol nga mga bato, nga wala pa gigamitan ug puthaw nga himan." Ug naghalad siya sa ibabaw niining mga halad sinunog ngadto kang Yahweh, ug naghalad sila ug halad sa kalinaw. **32** Ug didto sa presensya sa katawhan sa Israel, misulat siya sa mga bato ug usa ka kopya sa balaod ni Moises. **33** Ang tibuok Israel, ang ilang mga kadagkoan, mga opisyales, ug ang ilang mga maghuhukom mibarog sa matag kilid sa sagradong sudlanan sa kasabotan sa atubangan sa mga pari ug mga Levita nga nagdala sa sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh—ang langyaw ingon man usab ang natawo nga lumad—mibarog ang katunga kanila sa atubangan sa Bukid sa Geresim ug ang laing katunga mibarog sa atubangan sa Bukid sa Ebal. Gipanalanginan nila ang katawhan sa Israel, sumala sa gimando ni Moises nga sulugoon ni Yahweh ngadto kanila sukad pa sa sinugdanan. **34** Pagkahuman, gibasa ni Josue ang tanang pulong sa balaod, ang mga panalangin ug ang mga tunglo, ingon nga nahisulat kini sa libro sa balaod. **35** Walay usa ka pulong nga gikan sa tanang gimando ni Moises nga wala nabasa ni Josue sa atubangan sa panagtigom sa Israel, lakip na ang mga kababayen-an, gagmay nga kabataan, ug ang mga langyaw nga nagpuyo taliwala kanila.

9 Unya ang tanang mga hari nga nagpuyo layo sa Jordan didto sa kabungtoran, ug sa mga anaa sa kapatagan daplin sa baybayon sa Dako nga Dagat atubangan sa Lebanon—ang

mga Hitihanon, Amorihanon, Canaanhon, Perizihanon, Hebihanon, ug mga Jebusihanon— **2** nagkahiusa kining tanan ilalom sa usa ka mando, aron nga makiggubat batok kang Josue ug sa Israel. **3** Sa dihang nadungog sa mga lumolupyo sa Gibeon ang mahitungod sa gibuhat ni Josue ngadto sa Jerico ug sa Ai, **4** nakahimo sila ug plano sa pagpanglimbong. Miadto sila ingon nga mga mensahero. Nagkuha sila ug mga dunot nga mga sako ug gibutang nila kini sa ilang mga asno. Nagkuha usab sila ug daan nga mga sudlanan sa bino nga dunot, nangagisi, ug tinahian na. **5** Nagsul-ob sila ug mga daan ug tinapakan nga mga sandalyas, ug nagbisti ug mga daan, ug gisigisi nga mga sapot. Ang tanang pagkaon nila nga tinapay gahi ug gipang-agop-op na. **6** Unya miadto sila kang Josue didto sa kampo sa Gilgal ug miingon kaniya ug sa mga kalalakin-an sa Israel, "Nagpanaw kami gikan sa halayo kaayo nga nasod, busa karon paghimo ug kasabotan nganhi kanamo." **7** Ang mga kalalakin-an sa Israel miingon sa mga Hebihanon, "Basin nagpuyo lamang kamo duol kanamo. Unsaon man namo paghimo ug kasabotan kaninyo?" **8** Miingon sila kang Josue, "Imo kaming mga sulugoon." Miingon si Josue kanila, "Kinsa man kamo? Diin man kamo gikan?" **9** Miingon sila kaniya, "Mianhi ang imong mga sulugoon dinhi gikan pa sa halayong dapit, tungod sa ngalan ni Yahweh nga imong Dios. Among nadunggan ang mahitungod kaniya ug ang mahitungod sa tanan niyang gihimo sa Ehipto— **10** ug ang tanan niyang gihimo sa duha ka mga hari sa mga Amorihanon sa pikas bahin sa Jordan—ngadto kang Sihon nga hari sa Hesbon, ug ngadto kang Og nga hari sa Basan nga kaniadto anaa sa Astarot. **11** Ang among mga kadagkoan ug ang tanang mga lumolupyo sa among nasod miingon kanamo, 'Pagdala kamo sa inyong mga gikinahanglan nganha sa inyong kamot alang sa inyong panaw. Panlakaw kamo aron makigkita kanila ug sultihi sila, "Inyo kaming mga sulugoon. Pakigsabot kanamo." **12** Mao kini ang among tinapay, init pa kini sa dihang gikuha namo kini sa among mga panimalay sa adlaw nga miggikan na kami padulong kaninyo. Apan karon, tan-awa, gahi na kini ug giagop-op na. **13** Kining mga panit nga sudlanan sa bino, bag-o pa kini sa dihang amo kining gipuno sa bino, ug karon, tan-awa nagisi na kini. Ang among mga bisti ug ang among mga sandalyas nangadunot na gumikan sa layo kaayo nga panaw.'" **14** Busa gikuha sa mga Israelita ang uban sa ilang mga dala, apan wala sila mangayo ug giya kang Yahweh. **15** Nakighigala si Josue kanila ug naghimo ug kasabotan tali kanila, nga dili sila pamatyon. Nakigsaad usab kanila ang mga pangulo sa katawhan. **16** Tulo ka adlaw human nakigsabot ang mga Israelita kanila, nasayran nila nga sila ilang mga silingan, ug nga nagpuyo sila duol kanila. **17** Busa mipanaw ang katawhan sa Israel ug sa ikatulo nga adlaw miabot sila sa ilang mga siyudad. Ang ilang mga siyudad mao ang Gibeon, Chefira, Beerot, ug ang Keriat Jearim. **18** Wala sila sulonga sa mga katawhan sa Israel tungod kay nakasaad man ang ilang mga pangulo kanila ngadto sa atubangan ni Yahweh, nga Dios sa Israel. Nagbagulbol ang tanang mga Israelita ngadto sa ilang mga pangulo. **19** Apan miingon ang tanang mga pangulo ngadto sa tanang katawhan, "Nagsaad kami ngadto kanila pinaagi kang Yahweh, nga Dios sa Israel, busa karon dili kami makasakit kanila. **20** Mao kini ang atong buhaton kanila: aron makalikay kita sa kasuko nga moabot kanato tungod sa saad nga atong gipanaad kanila, tugotan nato sila nga mabuhi." **21** Miingon ang mga pangulo ngadto sa ilang katawhan, "Tugoti sila nga mabuhi." Busa, nahimong mga tigbugha ug kahoy ug tigsag-ob ug tubig ang katawhan sa Gibeon alang sa tanang mga Israelita, sama sa giingon sa mga pangulo mahitungod kanila. **22** Gitawag sila ni Josue ug giingnan, "Nganong inyo man kaming gilimbongan sa dihang miingon kamo, 'Layo kaayo kami gikan kaninyo', nga nagpuyo man lamang diay kamo duol kanamo? **23** Karon, tungod niini, tinunglo kamo ug ang pipila kaninyo mahimong ulipon hangtod sa hangtod, kadtong mga tigbugha ug kahoy ug tigsag-ob ug tubig alang sa balay sa akong Dios." **24** Mitubag sila kang Josue ug miingon, "Tungod kay giingon man nganhi sa imong mga sulugoon nga si Yahweh nga inyong Dios nagsugo sa iyang alagad nga si Moises sa paghatag sa tibuok yuta diha kaninyo ug sa paglaglag sa tanan nga mga nagpuyo niining yutaa—busa nangahadlok kami pag-ayo alang sa among mga kinabuhi tungod kaninyo. Maong nabuhat namo kini. **25** Karon, tan-awa, gigamhan na ninyo kami. Bisan unsa man ang anaa sa inyong hunahuna nga maayo ug husto nga buhaton nganhi kanamo, buhata kini." **26** Busa gihimo kini ni Josue alang kanila: iya silang gitanggal gikan sa pagdumala sa mga Israelita, ug wala sila pamatya sa mga Israelita. **27** Nianang adlawa gihimo ni Josue nga mga tigbugha ug kahoy ug tigsag-ob ug tubig ang katawhan sa Gibeon alang sa mga lumolupyo, ug alang sa halaran ni Yahweh, hangtod karong adlawa, didto sa dapit nga gipili ni Yahweh.

10 Karon si Adonizedek, nga hari sa Jerusalem, nakadungog nga nailog ni Josue ang Ai ug nalaglag gayod kini sa hingpit, sama sa iyang gibuhat sa Jerico ug sa hari niini. Ug nakadungog siya kung giunsa pagpakighigala sa katawhan sa Gibeon ngadto sa Israel ug namuyo uban kanila. **2** Nangahadlok pag-ayo ang katawhan sa Jerusalem tungod kay ang Gibeon usa man ka dako nga siyudad kaniadto, sama sa usa sa harianon nga mga siyudad. Mas dako pa kini kay sa Ai, ug ang tanan nga mga kalalakin-an niini mga kusgan gayod nga mga manggugubat. **3**

Busa nagpadala ug mensahe si Adonizedek, nga hari sa Jerusalem, ngadto kang Hoham, nga hari sa Hebron, kang Piram, nga hari sa Jarmut, kang Jafia, nga hari sa Lakis, ug kang Dabir, nga hari sa Eglon: **4** "Tungas kamo nganhi kanako ug tabangi ako. Sulongon nato ang Gibeon kay nakighigala man sila kang Josue ug sa katawhan sa Israel." **5** Ang lima ka mga hari sa mga Amorihanon; ang hari sa Jerusalem, sa Hebron, sa Jarmut, sa Lakis, ug ang hari sa Eglon, nanungas sila uban ang tanan nilang mga kasundalohan. Gilibotan nila ang Gibeon, ug gisulong nila kini. **6** Nagpadala ug mensahe ang katawhan sa Gibeon ngadto kang Josue ug sa mga kasundalohan nga anaa sa Gilgal. Miingon sila, "Pagdali! Ayaw ninyo kuhaa ang inyong mga kamot nganhi sa inyong mga sulugoon. Tungas dayon kamo dinhi kanamo ug luwasa kami. Tabangi kami, kay ang tanang hari sa mga Amorihanon nga nagpuyo sa kabungtoran nagkahiusa sa pagsulong kanamo." **7** Mitungas si Josue gikan sa Gilgal uban ang tanan niyang mga kasundalohan, ug ang tanang kalalakin-an nga mga manggugubat. **8** Miingon si Yahweh kang Josue, "Ayaw kahadlok kanila. Gihatag ko na sila sa imong kamot. Walay ni bisan usa kanila ang makahimo sa pagpugong sa inyong pagsulong." **9** Miabot dayon si Josue kanila, nga nagpanaw tibuok gabii gikan sa Gilgal. **10** Unya gilibog ni Yahweh ang mga kaaway sa Israel—nga nipatay kanila sa hilabihan nga kamatay didto sa Gibeon, ug gigukod nila sila patungas sa Bet Horon, ug gipamatay usab nila ang anaa sa dalan paingon sa Azeka ug Makeda. **11** Samtang nang-ikyas sila gikan sa Israel, palugsong sa bungtod gikan sa Bet Horon, nagpaulan ug dagkong mga bato si Yahweh gikan sa langit paingon sa Azeka, ug nangamatay sila. Mas daghan pa ang nangamatay tungod sa ulan nga bato kaysa nangamatay pinaagi sa espada sa mga kalalakin-an sa Israel. **12** Unya nakigsulti si Josue kang Yahweh sa adlaw nga gihatag ni Yahweh ang kadaogan sa Israel batok sa mga Amorihanon. Mao kini ang gisulti ni Josue ngadto kang Yahweh atubangan sa Israel, "Adlaw, ayaw ug salop sa Gibeon, ug ikaw bulan, sa walog sa Ajalon." **13** Mipundo ang adlaw, ug miundang ang paglihok sa bulan hangtod nga nakapanimalos na ang nasod sa ilang mga kaaway. Wala ba kini nahisulat Sa Libro ni Jasar? Ang adlaw nagpundo sa tungatunga sa kawanangan; wala kini misalop tibuok adlaw. **14** Wala na gayoy sama niining adlawa kaniadto o human niini, sa dihang gituman ni Yahweh ang tingog sa usa ka tawo. Kay si Yahweh man ang nakiggubat alang sa Israel. **15** Mibalik si Josue ug ang tibuok Israel ngadto sa kampo sa Gilgal. **16** Karon nakaikyas ug mitago ang lima ka mga hari ngadto sa langob sa Makeda. **17** Gisulti kini kang Josue, "Nakit-an na sila! —ang lima ka mga hari nga mitago sa langob sa Makeda!" **18** Miingon si Josue, "Paligiri ug dagkong mga bato ang baba sa langob ug pagbutang ug mga sundalo aron mobantay kanila. **19** Ayaw kamo pagpundo dinhi. Gukda ang inyong mga kaaway ug sulonga sila gikan sa likod. Ayaw sila tugoti nga makasulod sa ilang mga siyudad, tungod kay gihatag naman sila ni Yahweh sa inyong kamot." **20** Daghan na kaayo ug napatay si Josue ug ang mga anak nga lalaki sa Israel, hangtod nga hapit na sila malaglag sa hingpit; diyutay lang sa mga nakaikyas ang nakaabot sa ilang mga siyudad. **21** Unya namalik nga malinawon ang tibuok kasundalohan ngadto kang Josue nga anaa sa kampo sa Makeda. Ug wala gayoy misulay sa pagsulti ug pulong batok sa katawhan sa Israel. **22** Unya miingon si Josue, "Ablihi ang baba sa langob ug gikan sa langob dad-a kanako kining lima ka mga hari." **23** Gihimo nila ang iyang giingon. Gidala nila kaniya ang lima ka mga hari gikan sa langob—ang hari sa Jerusalem, ang hari sa Hebron, ang hari sa Jarmut, ang hari sa Lakis, ug ang hari sa Eglon. **24** Ug sa dihang gidala na nila ang mga hari ngadto kang Josue, gisugo niya ang matag lalaki sa Israel, ug miingon siya sa mga pangulo sa mga kasundalohan nga miuban kaniya sa pagpakiggubat, "tumbi ang ilang mga liog." Busa miduol sila ug gitumban nila ang ilang mga liog. **25** Unya miingon siya kanila, "Ayaw kamo kahadlok ug ayaw kamo kaluya. Pagmaisogon ug pagmadasigon. Mao kini ang buhaton ni Yahweh sa tanan ninyong mga kaaway nga inyong pakigbatokan." **26** Unya gisulong ug gipatay ni Josue ang mga hari. Gibitay niya sila sa lima ka mga kahoy. Nagbitay sila sa mga kahoy hangtod sa gabii. **27** Sa dihang misalop na ang adlaw, naghatag ug mga mando si Josue ug ila kining ginaog gikan sa mga kahoy ug gilabay kini sa langob diin sila mitago. Gitakloban nila ug dagko nga mga bato ang baba sa langob. Nagpabilin gihapon didto kadto nga mga bato hangtod karon. **28** Niini nga paagi, gisakop ni Josue ang Makeda niadtong adlawa ug gipamatay ang tanan nga atua didto pinaagi sa espada, lakip na ang hari niini. Gilaglag niya sila sa hingpit uban ang tanang mga buhing binuhat nga atua didto. Wala gayod siyay gibilin nga mga buhi. Gibuhat niya sa hari sa Makeda ang gibuhat niya sa hari sa Jerico. **29** Milatas si Josue ug ang tibuok Israel gikan sa Makeda hangtod sa Libna. Nakig-away siya batok sa Libna. **30** Gihatag usab kini ni Yahweh sa kamot sa Israel—uban sa ilang hari. Gipatay ni Josue ang matag buhing binuhat pinaagi sa espada. Wala siya magbilin ug bisan unsa nga buhi. Gibuhat niya sa hari ang gibuhat niya ngadto sa hari sa Jerico. **31** Unya milabay si Josue ug ang tibuok Israel gikan sa Libna paingon sa Lakis. Nagkampo sila didto ug nagkiggubat batok niini. **32** Gihatag ni Yahweh ang Lakis ngadto sa kamot sa Israel. Nasakop kini ni Josue sa ikaduha nga adlaw. Gipamatay niya pinaagi

sa espada ang tanang buhing binuhat nga anaa niini, sama sa iyang gibuhat ngadto sa Libna. **33** Unya miabot ang hari sa Gezer nga si Horam, aron tabangan ang Lakis. Gipatay siya ni Josue ug ang iyang kasundalohan hangtod nga wala na gayoy bisan usa kanila ang nahibilin nga buhi. **34** Unya milatas si Josue ug ang tibuok Israel gikan sa Lakis hangtod sa Eglon. Nagkampo sila didto ug nagkiggubat batok niini, **35** ug nailog nila kini niana usab nga adlaw. Gitigbas nila kini pinaagi sa espada ug hingpit gayod ang pagkalaglag sa tanan nga anaa niini, sama sa gibuhat ni Josue ngadto sa Lakis. **36** Unya milatas si Josue ug ang tibuok Israel gikan sa Eglon hangtod sa Hebron. Nakiggubat sila batok kanila. **37** Giilog nila kini ug gitigbas pinaagi sa espada ang tanan nga anaa niini, lakip na ang hari ug ang kasikbit nga mga baryo niini. Gilaglag gayod nila sa hingpit ang tanang buhing binuhat nga anaa niini, wala gayod silay gibilin nga buhi, sama sa gibuhat ni Josue ngadto sa Eglon. Gilaglag niya kini sa hingpit, lakip na ang tanan nga mga buhing binuhat nga anaa niini. **38** Unya mibalik si Josue, uban ang tanang kasundalohan sa Israel, ug milabay sila sa Debir ug nakiggubat batok niini. **39** Gisakop niya kini lakip na ang hari niini, ug ang tanang kasikbit nga mga baryo niini. Gitigbas nila sila pinaagi sa espada ug hingpit nga gilaglag ang tanang buhing binuhat nga anaa niini. Wala gayoy gibilin nga buhi si Josue, sama sa iyang gibuhat ngadto sa Hebron ug sa hari niini, ug sama sa iyang gibuhat sa Libna ug sa hari niini. **40** Gipildi ni Josue ang tibuok yuta, ang anaa sa kabungtoran, ang Negeb, ang anaa sa kapatagan, ug ang anaa sa tiilan sa mga bungtod. Sa tanan nga mga hari wala gayod siyay gibilin nga buhi. Gilaglag gayod niya sa hingpit ang matag buhing butang, sama sa gimando ni Yahweh, nga Dios sa Israel. **41** Gitigbas sila ni Josue pinaagi sa espada gikan sa Kades Barnea ngadto sa Gaza, ug ang tibuok nasod sa Gosen ngadto sa Gibeon. **42** Nasakop ni Josue kining tanan nga mga hari ug ang ilang yuta sa usa lamang ka higayon tungod kay si Yahweh, nga Dios sa Israel, maoy nakigbatok alang sa Israel. **43** Unya mipauli si Josue, uban ang tibuok Israel ngadto sa kampo sa Gilgal.

11 Sa dihang nadungog kini ni Jabin, nga hari sa Asor, nagpadala siya ug mensahe ngadto kang Jobab, nga hari sa Madon, ngadto sa hari sa Simron, ug ngadto sa hari sa Acsaf. **2** Nagpadala usab siya ug mensahe ngadto sa mga hari nga anaa sa mga kabungtoran nga anaa sa amihanan, ngadto sa walog sa Suba sa Jordan sa habagatang bahin sa Cinerot, ngadto sa mga kapatagan, ug sa mga kabungtoran sa Dor nga anaa sa kasadpan. **3** Nagpadala usab siya ug mensahe ngadto sa mga Canaanhon nga anaa sa sidlakan ug kasadpan, sa mga Amorihanon, sa mga Hitihanon, sa mga Perisihanon, sa mga Jebusihanon nga anaa sa kabungtoran, ug sa mga Hebihanon sa Bukid sa Hermon sa yuta sa Mispa. **4** Nagkatigom ang tanan nilang mga kasundalohan uban kanila, daghan kaayo nga mga kasundalohan, sama sa gidaghanon sa balas sa baybayon. Daghan kaayo sila ug mga kabayo ug mga karwahe. **5** Sa gitakda nga panahon nagtagbo kini nga mga hari, ug nagkampo sila daplin sa katubigan sa Merom aron makiggubat sa Israel. **6** Si Yahweh miingon kang Josue, "Ayaw kahadlok sa ilang presensiya, tungod kay ugma sa sama niining taknaa ihatag ko silang tanan sa Israel ingon nga mga patay. Imong pungkolan ang ilang mga kabayo, ug imong sunogon ang ilang mga karwahe." **7** Miabot si Josue ug ang tanan nga mga kalalakin-ang manggugubat. Kalit sila nga miabot ngadto sa mga katubigan sa Merom, ug gisulong ang kaaway. **8** Gihatag ni Yahweh ang mga kaaway ngadto sa kamot sa Israel, ug gitigbas nila sila pinaagi sa ilang mga espada ug gigukod nila sila hangtod sa Sidon, Misrefot Maim, ug hangtod sa walog sa Mispa nga anaa sa sidlakan. Gipanigbas nila sila hangtod nga wala nay nabilin. **9** Gibuhat ni Josue kanila ang giingon ni Yahweh kaniya. Giputlan niya ug tiil ang mga kabayo ug gisunog ang mga karwahe. **10** Mibalik si Josue niana nga takna ug gisakop ang Hasor. Iyang gitigbas ang hari niini pinaagi sa espada. (Ang Hasor maoy labaw niini nga mga gingharian.) **11** Gitigbas nila pinaagi sa espada ang tanang mga buhing binuhat nga anaa didto, ug gigahin niya sila aron laglagon, busa wala gayoy buhing binuhat nga nahibilin. Unya iyang gisunog ang Hazor. **12** Nailog ni Josue ang tanang mga siyudad niini nga mga hari. Gidakop usab niya ang tanan nilang mga hari ug gitigbas sila pinaagi sa espada. Gilaglag gayod niya sila sa hingpit pinaagi sa espada, sama sa gimando ni Moises nga sulugoon ni Yahweh. **13** Wala gisunog sa Israel ang mga siyudad nga natukod sa mga bungtod, gawas lamang sa Hasor. Kadto lamang ang gisunog ni Josue. **14** Gipanguha sa mga kasundalohan sa Israel alang sa ilang mga kaugalingon ang tanan nga inilog nga mga butang gikan niini nga mga siyudad uban sa mga kahayopan. Gipamatay nila ang tanang katawhan pinaagi sa espada hangtod nga ang tanan nangamatay. Wala silay gibilin nga buhing binuhat. **15** Sama nga gimandoan ni Yahweh ang iyang sulugoon nga si Moises, gimandoan usab ni Moises si Josue. Busa wala gayoy bulohaton nga wala gitapos ni Josue gikan sa tanan nga gimando ni Yahweh kang Moises nga buhaton. **16** Giilog ni Josue kadtong tanan nga mga yuta, ang kabungtoran, ang tanan sa Negeb, ang yuta sa Gosen, ang tiilan sa mga bungtod, ang walog sa Suba sa Jordan, ang kabungtoran sa Israel, ug ang mga kapatagan. **17** Gikan sa Bukid sa Halak nga duol sa Edomea, ug ngadto sa amihanan paingon sa Baal Gad sa walog nga duol sa Lebanon ubos sa Bukid sa Hermon, iyang gisakop

ug gipamatay ang tanan nilang mga hari. 18 Nakiggubat si Josue sa dugay nga panahon uban sa tanan nga mga hari. 19 Wala gayoy siyudad nga nakighigala sa kasundalohan sa Israel gawas lamang sa mga Hebihanon nga nagpuyo sa Gibeon. Giilog sa Israel ang tanang mga siyudad diha sa gubat. 20 Kay si Yahweh man ang mipagahi sa ilang mga kasingkasing aron nga mosulong ug makiggubat sila batok sa Israel, aron nga malaglag niya sila sa hingpit, ug aron nga dili sila kaluy-an sama sa iyang gisugo kang Moises. 21 Unya miabot si Josue niana nga takna ug gilaglag niya ang Anakim. Gibuhat niya kini sa kabungtoran, diha sa Hebron, Debir, Anab, ug sa tanan nga kabungtoran sa Juda, ug sa tanan nga kabungtoran sa Israel. Gilaglag gayod sila ni Josue lakip na ang ilang mga siyudad. 22 Wala gayoy kaliwat ni Anak nga nahibilin sa yuta sa Israel gawas lamang sa anaa sa Gaza, Gat, ug Asdod. 23 Busa nasakop ni Josue ang tibuok yuta, sama sa giingon ni Yahweh kang Moises. Gihatag kini ni Josue ingon nga panulondon sa Israel, nga gigahin sa matag tribo. Unya, mipahulay na ang yuta gikan sa mga panaggubat.

12 Karon mao kini ang mga hari sa yuta, nga nabuntog sa mga kalalakin-an sa Israel. Giilog sa mga Israelita ang yuta sa sidlakang bahin sa Jordan diin didto mosubang ang adlaw, gikan sa walog sa Suba sa Arnon paingon sa Bukid sa Hermon, ug sa tibuok Araba ngadto sa sidlakan. 2 Nagpuyo didto sa Hesbon si Sihon, nga hari sa mga Amorihanon. Siya ang nagdumala gikan sa Aroer, nga anaa didto sa utlanan sa pangpang sa Arnon gikan sa taliwala sa walog, ug ang katunga sa Gilead palugsong sa Suba sa Jabbok sa utlanan sa mga Amonihanon. 3 Si Sihon usab ang nagdumala sa Araba ngadto sa Dagat sa Cineret, ngadto sa sidlakan, paingon sa Dagat sa Araba (ang Dagat nga Asin) paingon sa sidlakan nga bahin, ang tanan nga paingon sa Bet Jesimot ug paingon sa habagatan nga bahin, ngadto sa tiilan sa mga bakilid sa Bukid sa Pisga. 4 Si Og, ang hari sa Basan, usa sa nahibiling buhi nga kaliwat sa Refaim, nga nagpuyo sa Astarot ug sa Edrei. 5 Gidumalahan niya ang Bukid sa Hermon, Saleca, ug ang tibuok Basan, ngadto sa utlanan sa katawhan sa Gesuri ug sa Maacatihanon, ug katunga sa Gilead, ngadto sa utlanan ni Sihon, ang hari sa Hesbon. 6 Si Moises nga alagad ni Yahweh, ug ang mga katawhan sa Israel nagbuntog kanila, ug gihatag ni Moises nga alagad ni Yahweh, ang yuta ingon nga mapanag-iya sa mga Reubenhanon, sa mga Gadihanon, ug ang katunga sa tribo ni Manases. 7 Mao kini ang mga hari sa yuta nga gibuntog ni Josue ug sa katawhan sa Israel sa kasadpang bahin sa Jordan, gikan sa Baal Gad sa walog nga duol sa Lebanon padulong sa Bukid sa Halak nga duol sa Edomea. Gihatag ni Josue ang yuta ngadto sa mga tribo sa Israel aron ilang panag-iyahon. 8 Gihatag niya kanila ang kabungtoran, ang kapatagan, ang Araba, ang daplin sa mga kabukiran, ang kamingawan, ug ang Negeb—ang yuta sa mga Hitihanon, Amorihanon, Canaanhon, Perisihanon, Hibihanon, ug mga Jebusihanon. 9 Lakip niini ang mga hari ang hari sa Jerico, ang hari sa Ai nga didto sa daplin sa Betel, 10 ang hari sa Jerusalem, ang hari sa Enaim, 11 ang hari sa Jarmut, ang hari sa Lakis, 12 ang hari sa Eglon, ang hari sa Gezer, 13 ang hari sa Dabir, ang hari sa Geder, 14 ang hari sa Horma, ang hari sa Arad, 15 ang hari sa Libna, ang hari sa Adulam, 16 ang hari sa Makeda, ang hari sa Betel, 17 Ang hari sa Tapua, ang hari sa Heper, 18 ang hari sa Afec, ang hari sa Lasaron, 19 ang hari sa Madon, ang hari sa Hazor, 20 ang hari sa Simron Meron, ang hari sa Acsaf, 21 ang hari sa Taanac, 22 ang hari sa Megido, ang hari sa Cades, ang hari sa Jokneam sa Carmel, 23 ang hari sa Dor sa Nafat Dor, ang hari sa Goyim sa Gilgal, 24 ug ang hari sa Tirsa. Adunay 31 tanan ka mga hari.

13 Karon tigulang ka na kaayo si Josue sa dihang miingon si Yahweh kaniya, "Tigulang na kaayo ka, apan daghan pa kaayo ang yuta nga ilogon. 2 Mao kini ang yuta nga nahibilin pa: ang tanang rehiyon sa mga Filistihanon, ug ang tanan nga didto sa Gesurihanon, 3 (gikan sa Sihor, nga sidlakang bahin sa Ehipto, ug sa Amihanan ngadto sa utlanan sa Ekron, nga diin gipanag-iyahan sa mga Canaanhon; ang lima ka mga magmamando sa mga Filistihanon, niadtong anaa sa Gaza, Asdod, Ascalon, Gat, ug sa Ekron—ang yuta nga gipanag-iyahan sa mga Abihanon. 4 Sa habagatan nga bahin, aduna pay nahibilin nga mga yuta sa mga Canaanhon, ug ang Maara nga gipanag-iyahan sa mga Sidonihanon, paingon sa Apek, ngadto sa utlanan sa mga Amorihanon; 5 ang yuta sa mga Gebalihanon, ang tibuok Lebanon padulong sa sidlakang bahin, gikan sa Baal Gad paubos sa Bukid sa Hermon paingon sa Lebo Hamat. 6 Usab, ang tanang lumolupyo sa kabungtoran gikan sa Lebanon paingon sa Misrefot Maim, lakip ang tanang katawhan sa Sidon. Papahawaon ko sila atubangan sa kasundalohan sa Israel. Siguroha nga mabahinbahin ang yuta ngadto sa Israel ingon nga panulondon sumala sa akong gisugo kanimo. 7 Bahinbahina kini nga yuta ingon nga panulondon sa siyam ka tribo ug sa katunga sa tribo ni Manases." 8 Uban sa katunga sa tribo ni Manases, ang Reubenhanon ug ang Gadihanon nakadawat sa ilang panulondon nga gihatag ni Moises kanila sa sidlakang bahin sa Jordan, 9 gikan sa Aroer, nga anaa sa tumoy sa pangpang sa suba sa Arnon (lakip na ang siyudad nga anaa sa taliwala sa pangpang), ngadto sa tanang patag sa Medeba paingon sa Dibon; 10 ang tanang mga siyudad ni Sihon, hari sa

mga Amorihanon, nga nagdumala sa Hesbon, padulong
na sa utlanan sa mga Amonihanon; 11 ang Gilead, ug ang
rehiyon sa Gesurihanon ug sa Maacatihanon, ang tanang
bukid sa Hermon, ang tibuok Basan paingon sa Saleca;
12 ang tanang gingharian ni Og nga anaa sa Basan, nga
naghari sa Astarot ug sa Edrei—mao kini ang mga salin
sa nahibilin sa mga Refaim—gibuntog sila ni Moises ug
gipapahawa sila. 13 Apan wala gipapahawa sa katawhan sa
Israel ang Gesurihanon o sa mga Maacatihanon. Hinuon,
mipuyo uban sa mga Israelita ang katawhan sa Gesur ug
ang Maacat niining adlawa. 14 Ang mga tribo lamang ni Levi
ang wala hatagi ni Moises ug panulondon. Ang mga halad
kang Yahweh, ang Dios sa Israel, nga sinunog sa kalayo,
mao ang ilang panulondon, sumala sa giingon sa Dios kang
Moises. 15 Gihatag ni Moises ang panulondon sa tribo ni
Reuben, banay sa banay. 16 Gikan sa Aroer ang yuta nga
ilang gisakopan, nga anaa sa tumoy sa pangpang sa Suba
sa Arnon, ug ang siyudad nga anaa sa taliwala sa walog, ug
ang tanang patag sa Medeba. 17 Nadawat usab ni Reuben
ang Hesbon, ug ang tanang siyudad nga anaa sa kapatagan,
sa Dibon, ug ang Bamot Baal, ug ang Bet Baalmeon, 18
ug ang Jahas, ug ang Kedemot, ug ang Mefaat, 19 ug ang
Kiriataim, ug ang Sebma, ug ang Seretsahar nga anaa sa
bungtod sa walog. 20 Nadawat usab ni Reuben ang Bet
Peor, ang mga bakilid sa Pisga, ang Bet Jesimot, 21 ang
tanang siyudad sa kapatagan, ug ang tanang gingharian
ni Sihon nga hari sa mga Amorihanon, nga naghari sa
Hesbon, nga nabuntog ni Moises kauban sa mga pangulo
sa Midian, sa Evi, sa Rekem, sa Zur, sa Hur ug sa Reba,
ang mga prinsipe sa Sihon, nga nagpuyo didto sa yuta. 22
Gipatay usab sa katawhan sa Israel pinaagi sa espada si
Balaam nga anak nga lalaki ni Beor, nga nagapanagna, uban
niadtong ilang gipatay. 23 Ang utlanan sa tribo ni Reuben
mao ang Suba sa Jordan; mao kini ang ilang utlanan. Mao
kini ang panulondon sa tribo ni Reuben, nga gihatag sa
ilang mga banay, uban sa ilang mga siyudad ug sa mga
baryo niini. 24 Mao kini ang gihatag ni Moises ngadto sa
tribo ni Gad, banay sa banay: 25 Ang ilang yutang gipanag-
iyahan mao ang Jazer, ang tanang mga siyudad sa Gilead
ug katunga sa yuta sa mga Amonihanon, ngadto sa Aroer,
sa sidlakang bahin sa Raba, 26 gikan sa Hesbon paingon sa
Rama Mispe ug sa Betonim, gikan sa Mahanaim paingon sa
yutang gisakopan sa Debir. 27 Ngadto sa walog, gihatag ni
Moises kanila ang Bet Haram, ang Bet Nimra, ang Sucot, ug
ang Sapon, ang uban pa nga gingharian ni Sihon nga hari
sa Hesbon, ug ang Jordan ingon nga utlanan, ngadto sa
kataposang bahin sa Dagat sa Cineret paingon sa sidlakang
bahin sa Jordan. 28 Mao kini ang panulondon sa tribo ni
Gad, banay sa banay, uban sa mga siyudad ug mga baryo
niini. 29 Gihatagan ni Moises ug panulondon ang katunga sa
tribo ni Manases. Gihatagan ug bahin ang katunga sa tribo
sa katawhan ni Manases, sumala sa ilang mga banay. 30
Ang ilang yutang gisakopan gikan sa Mahanaim, ang tibuok
Basan, ang tibuok gingharian ni Og ang hari sa Basan,
ug ang tibuok lungsod sa Jair, nga anaa sa Basan, nga
60 ka mga siyudad; 31 ang katunga sa Gilead, ug ang
Astarot ug ang Edrei (ang harianong mga siyudad ni Og sa
Basan). Gigahin kini ngadto sa banay ni Maquir nga anak
nga lalaki ni Manases—katunga sa mga katawhan ni Maquir,
nga gihatag sa ilang matag pamilya. 32 Mao kini ang mga
panulondon nga gigahin ni Moises ngadto kanila didto sa
kapatagan sa Moab, unahan sa Jordan sa silangan nga
bahin sa Jerico. 33 Wala gihatagan si Moises ug panulondon
ang mga tribo ni Levi. Si Yahweh, ang Dios sa Israel, mao
ang ilang panulondon, sumala sa iyang giingon kanila.

14 Mao kini ang mga dapit sa yuta nga nadawat sa
katawhan sa Israel ingon nga ilang panulundon sa yuta
sa Canaan, nga gigahin ngadto kanila ni Eleazar nga pari,
ni Josue nga anak nga lalaki ni Nun, ug sa mga pangulo
sa tribo sa mga pamilya sa ilang mga katigulangan diha
sa katawhan sa Israel. 2 Ang ilang mga panulondon gipili
pinaagi sa pagripa sa siyam ug katunga sa mga tribo,
sumala sa gimando ni Yahweh pinaagi kang Moises. 3 Kay
gihatag na man ni Moises ang panulondon sa duha ug sa
katunga sa mga tribo ang unahan sa Jordan, apan wala siya
mihatag ug panulondon sa mga Levita. 4 Sa pagkatinuod
duha ka tribo ang tribo ni Jose, ang Manases ug Efraim. Ug
wala gayoy yutang panulondon nga gihatag ngadto sa mga
Levita, apan mga siyudad lamang nga ilang kapuy-an, uban
ang sibsibanan sa ilang binuhing mananap ug alang sa ilang
kaugalingong mga kahimanan sa panginabuhi. 5 Gibuhat sa
katawhan sa Israel sumala sa gimando ni Yahweh kang
Moises, busa gibahinbahin nila ang yuta. 6 Unya miadto
ang tribo ni Juda kang Josue didto sa Gigal. Si Caleb
nga anak nga lalaki ni Jefone nga Kenisihanon, miingon
kaniya, "Nasayod ka kung unsa ang gisulti ni Yahweh kang
Moises ang tawo sa Dios nga adunay kahangawa kanimo ug
kanako ngadto sa Kades Barnea. 7 40 anyos ako sa dihang
gipadala ako ni Moises nga alagad ni Yahweh gikan sa
Kades Barnea aron sa pagpaniid sa yuta. Nagpahibalo ako
kaniya pag-usab sumala sa giingon sa akong kasingkasing.
8 Apan ang akong mga igsoon nga lalaki nga miadto uban
kanako nagpatunaw sa kasingkasing sa mga tawo tungod sa
kahadlok. Apan hingpit ko nga gisunod si Yahweh nga akong
Dios. 9 Nanumpa si Moises nianang adlawa, nga nag-ingon,
'Sigurado gayod nga ang yuta nga gilaktan sa imong mga tiil
mahimong panunlondon alang kanimo ug sa imong mga
anak hangtod sa kahangtoran, tungod kay hingpit mo man

nga gisunod si Yahweh nga akong Dios.' 10 Karon, tan-awa! Gibuhi pa gihapon ako ni Yahweh niining 45 ka tuig, sama sa iyang giingon—gikan sa panahon nga nagsulti si Yahweh niini nga pulong kang Moises, samtang nagpanaw ang mga Israelita sa kamingawan. Karon, tan-awa! 85 na ako ka tuig. 11 Kusgan pa gihapon ako hangtod niining adlawa sama sa panahon nga gipadala ako ni Moises kaniadto. Ang akong kusog karon sama sa akong kusog kaniadto, alang sa gubat ug sa mahitabo ug sa umaabot. 12 Busa karon ihatag kanako kining kabungtoran, nga gisaad ni Yahweh kanako niadtong adlawa. Kay nadungog nimo nianang adlawa nga ang mga kaliwat ni Anakim atoa didto uban sa bantogan ug lig-on nga mga siyudad. Mahimo nga mouban si Yahweh kanako ug papahawaon ko sila, sumala sa giingon ni Yahweh." 13 Unya gipanalanginan siya ni Josue ug gihatag kaniya ang Hebron ingon nga panulundon ni Caleb nga anak nga lalaki ni Jefone. 14 Busa ang Hebron nahimong panulondon ni Caleb nga anak nga lalaki ni Jefone nga Kenisihanon hangtod niining adlawa, tungod kay mituman man gayod siya kang Yahweh, nga Dios sa Israel. 15 Karon ang ngalan sa Hebron kaniadto mao ang Kiriat-Arba. (Si Arba ang nahimong labing bantogan nga kaliwat ni Anakim.) Unya nagmalinawon ang yuta gikan sa panaggubat.

15 Ang gigahin nga yuta alang sa tribo sa katawhan ni Juda, gihatag ngadto sa ilang kabanayan, gikan sa habagatan ngadto sa utlanan sa Edomea, uban sa kamingawan sa Sin nga labing halayo nga bahin sa habagatan. 2 Ang ilang utlanan sa habagatan nagsugod gikan sa kataposan sa Dagat nga Asin, gikan sa baybayon nga nag-atubang sa habagatan. 3 Ang ilang sunod nga utlanan paingon ngadto sa habagatan nga bungtod sa Akrabim ug mipadayon paingon sa Sin, ug patungas sa habagatan sa Kades Barnea, agi sa Esron, ug hangtod sa Adar, diin miliko sa Karka. 4 Mipadayon kini ngadto sa Asmon, misubay sa sapa sa Ehipto, ug misangko kini sa dagat. Mao kini ang ilang utlanan sa habagatan. 5 Ang utlanan sa sidlakan mao ang Dagat nga Asin, nga anaa sa baba sa Jordan. Ang utlanan sa amihan nagsugod gikan sa baybayon sa dagat nga anaa sa baba sa Jordan. 6 Patungas kini ngadto sa Bet Hogla ug mipadayon sa amihan sa Bet Araba. Unya patungas kini ngadto sa Bato ni Bohan nga anak ni Reuben. 7 Unya ang utlanan patungas ngadto sa Debir gikan sa walog sa Acor, ug paingon sa amihanan, liko ngadto sa Gilgal, nga atbang sa bungtod sa Adumim, nga anaa sa habagatan nga bahin sa walog. Unya mipadayon ang utlanan paingon sa mga tuboran sa En Semes ug paingon sa En Rogel. 8 Unya mitungas ang utlanan sa walog sa Ben Hinnom ngadto sa habagatan nga bahin sa siyudad sa Jebusihanon (nga mao ang Jerusalem). Unya mitungas kini ngadto sa tumoy sa bungtod nga nagsumpay sa walog sa Hinom, sa kasadpan, nga anaa tumoy sa amihanan sa walog sa Refaim. 9 Unya misibog ang utlanan gikan sa tumoy sa kabungtoran ngadto sa tuboran sa Neptoa, ug mipadayon pa gayod gikan didto ngadto sa mga siyudad sa Bukid sa Efron. Unya ang utlanan miliko palibot sa Baala (o Kiriat Jarim). 10 Unya ang utlanan milibot sa habagatan sa Baala ngadto sa Bukid sa Seir, ug mipadayon ngadto sa pikas bahin sa Bukid sa Jarim nga anaa sa amihan (o Keslon), palugsong ngadto sa Bet Semes, ug saylo ngadto sa Timna. 11 Ang utlanan mipadayon tapad sa amihanang bungtod sa Ekron, unya miliko kini palibot sa Sikron ug mipadayon ngadto sa Bukid sa Baala, gikan didto mipaingon kini ngadto sa Jebnel. Ang utlanan natapos sa dagat. 12 Ang utlanan sa kasadpan mao ang Dakong Dagat ug ang baybayon niini. Mao kini ang utlanan palibot sa tribo ni Juda, banay sa banay. 13 Sa pagtuman sa mando ni Yahweh ngadto kang Josue, gihatag ni Josue ngadto kang Caleb nga anak ni Jefone ang gigahin nga yuta taliwala sa tribo ni Juda, ang Kiriat Arba, nga mao ang, Hebron (si Arba mao ang amahan ni Anak). 14 Gipapahawa ni Caleb gikan didto ang tulo ka mga anak nga lalaki ni Anak: si Sesai, si Ahiman ug si Talmai, ang mga kaliwat ni Anak. 15 Mitungas siya gikan didto batok sa mga lumolupyo sa Dabir (Ang Dabir gitawag kaniadto ug Kiriat Seper). 16 Miingon si Caleb, "Ang tawo nga mosulong sa Kiriat Seper ug mobuntog niini, ngadto kaniya ihatag ko ang akong anak nga babaye nga si Acsa ingon nga asawa." 17 Sa dihang si Otniel nga anak nga lalaki ni Kenas, nga igsoong lalaki ni Caleb, mibuntog niini, gihatag ni Caleb kaniya si Acsa nga iyang anak nga babaye ingon nga asawa. 18 Pagkahuman dayon niana, miadto si Acsa kang Otniel ug giawhag niya siya nga hangyoon ang iyang amahan alang sa usa ka uma. Ug sa dihang mikanaog siya sa iyang asno, miingon si Caleb kaniya, "Unsa man ang imong gusto?" 19 Mitubag si Acsa, "Mohangyo ako. Sanglit gihatag mo na man kanako ang yuta sa Negeb, hatagi usab ako ug pipila ka mga tuboran sa tubig." Ug gihatag ni Caleb kaniya ang taas nga bahin nga mga tuboran ug ubos nga bahin nga mga tuboran. 20 Mao kini ang panulondon sa tribo ni Juda, nga gihatag ngadto sa ilang kabanayan. 21 Ang mga siyudad nga sakop sa tribo ni Juda nga anaa sa halayong habagatan, atubangan sa utlanan sa Edomea, mao ang Kabseel, Eder, Jagur, 22 Kina, Dimona, Adada, 23 Kedes, Hazor, Itnan, 24 Sip, Telem, Bealot. 25 Hasor Hadata, Kiriot Hezron (gitawag usab kini ug Hazor), 26 Amam, Shema, Molada, 27 Hazar Gada, Hesmon, Bet Pelet, 28 Hazar Sual, Berseba, Bisiotia. 29 Baala, Iyim, Esem, 30 Eltolad, Chesil, Horma, 31 Ziklag, Madmana, Sansana, 32

Lebaot, Silim, Ain, ug Rimon. Sa kinatibuk-an, 29 kini ka mga
siyudad lakip ang kabaryohan niini. 33 Sa ubos nga bahin sa
kabungtoran sa kasadpan, anaa ang Estaol, Zora, Asna,
34 Zanoa, En Ganim, Tapua, Enam, 35 Jarmut, Adulam,
Soco, Aseka, 36 Saaraim, Aditaim, ug Gedera (nga mao
ang, Gederotaim). Napulo ug upat ang gidaghanon niini nga
mga siyudad, lakip ang kabaryohan niini. 37 Sanan, Hadasa,
Migdalgad, 38 Dilean, Mispa, Joctel, 39 Lakis, Boscat, Eglon.
40 Kabon, Lamam, Kitlis, 41 Gederot, Bet Dagon, Naama,
Makeda. 16 kini ka mga siyudad ang gidaghanon, lakip
ang kabaryohan niini. 42 Libna, Eter, Asan, 43 Ifta, Asna,
Nesib, 44 Kela, Acsib, Maresa. Siyam kini ka mga siyudad,
lakip ang kabaryohan niini. 45 Ekron, uban sa nakapalibot
nga mga lungsod ug kabaryohan niini; 46 Gikan sa Ekron
ngadto sa Dakong Dagat, tanan nga kabaryohan nga duol
sa Asdod, lakip ang mga kabaryohan niini. 47 Asdod, ang
nakapalibot nga mga lungsod ug kabaryohan niini; Gasa,
ang nakapalibot nga mga lungsod ug kabaryohan niini;
ngadto sa sapa sa Ehipto, ug ngadto sa Dakong Dagat uban
sa kabaybayonan niini. 48 Sa kabungtoran, Samir, Jatir,
Soco, 49 Dana, Kiriat Sana (nga mao ang, Dabir), 50 Anab,
Estemo, Anim, 51 Gosen, Holon, ug Gilo. Napulo ug usa kini
ka mga siyudad, lakip ang kabaryohan niini. 52 Arab, Duma,
Esan, 53 Janim, Bet Tapua, Afeka, 54 Humta, Kiriat Arba
(nga mao ang, Hebron), ug Sior. Siyam kini ka mga siyudad,
lakip ang mga kabaryohan niini. 55 Maon, Carmel, Sip, Juta,
56 Jezrel, Jokdem, Sanoa, 57 Cain, Gibea, ug Timna. Napulo
kini ka mga siyudad, lakip ang mga kabaryohan niini. 58
Halol, Bet Sur, Gedor, 59 Maarat, Bet Anot, ug Eltecon.
Unom kini ka mga siyudad, lakip ang mga kabaryohan niini.
60 Kiriat Baal (nga mao ang, Kiriat Tiarim), ug Raba. Duha
kini ka mga siyudad, lakip ang mga kabaryohan niini. 61
Sa kamingawan, anaa ang Bet Araba, Medin, Secaca, 62
Nibsan, ang Siyudad sa Asin, ug ang En Gedi. Unom kini ka
mga siyudad, lakip ang mga kabaryohan niini. 63 Apan alang
sa mga Jebusihanon, nga mga lumolupyo sa Jerusalem,
ang tribo ni Juda wala makapahawa kanila, busa ang mga
Jebusihanon nagpuyo didto uban sa tribo ni Juda hangtod
karong mga adlawa.

16 Ang gigahin nga yuta alang sa tribo ni Jose nagsugod
gikan sa Jordan paingon sa Jerico, sidlakan nga bahin
sa mga tuboran sa Jerico, ngadto sa kamingawan, patungas
gikan sa Jerico latas sa kabungtoran sa Betel. 2 Unya gikan
sa Betel paingon ngadto sa Luz ug mipadayon ngadto sa
Atarot, nga yutang gipanag-iyahan sa Arkihanon. 3 Unya
palugsong kini paingon sa kasadpan sa yutang gipanag-
iyahan sa Japlitanon, hangtod sa yutang gipanag-iyahan sa
ubos nga bahin sa Bet Horon, ug unya ngadto sa Geser;
dagat ang kataposan niini. 4 Sa niini nga paagi ang mga tribo
ni Jose, Manases ug Efraim nakadawat sa ilang panulondon.
5 Ang yuta nga gipanag-iyahan sa tribo ni Efraim nga gigahin
ngadto sa ilang kabanayan mao ang mga mosunod: ang
utlanan sa ilang panulondon sa sidlakan gikan sa Atarot Adar
ingon kalayo sa Ibabaw nga Bahin sa Bet Horon, 6 ug gikan
didto mipadayon kini ngadto sa dagat. Gikan sa Micmetat
sa amihanang bahin miliko kini sa sidlakan atubangan sa
Taanat Silo ug mipadayon lapas pa niini ngadto sa sidlakan
sa Janoa. 7 Unya milugsong kini gikan sa Janoa paingon sa
Atarot ug sa Naara, ug unya sangko sa Jerico, Jordan ang
kataposan niini. 8 Gikan sa Tapua ang utlanan paingon sa
kasadpang bahin ngadto sa sapa sa Kana ug dagat ang
kataposan niini. Mao kini ang panulondon sa tribo ni Efraim,
gigahin ngadto sa ilang kabanayan, 9 uban sa mga siyudad
nga gipili alang sa tribo ni Efraim sulod sa panulondon
sa tribo ni Manases—ang tanan nga siyudad, ingon man
usab ang kabaryohan niini. 10 Wala nila napahawa ang
mga Canaanhon nga nagpuyo sa Geser, mao nga ang
mga Canaanhon nagpuyo sulod ni Efraim hangtod karong
adlawa, apan kining mga tawhana gipugos sa pagtrabaho.

17 Mao kini ang gigahin nga yuta alang sa tribo ni
Manases (nga kamagulangan nga anak ni Jose) —
nga, alang kang Maquir, nga kamagulangan nga anak ni
Manases nga sa iyang kaugalingon mao ang amahan ni
Gilead. Gigahin ang yuta sa Gilead ug Basan sa mga
kaliwat ni Maquir, tungod kay si Maquir usa ka tawo nga
manggugubat. 2 Gigahin ang yuta sa nahabilin nga tribo ni
Manases, gihatag ngadto sa ilang kabanayan—si Abi Eser,
si Helek, si Asriel, si Siquem, si Heper, ug si Semida. Mao
kini ang kalalakin-an nga mga kaliwat ni Manases nga anak
nga lalaki ni Jose, gipaila sa ilang kabanayan. 3 Karon si
Selofehad nga anak nga lalaki ni Heper nga anak nga lalaki
ni Gilead nga anak nga lalaki ni Maquir nga anak nga lalaki
ni Manases walay anak nga mga lalaki, apan mga babaye
lamang. Ang mga ngalan sa iyang mga anak nga babaye
mao si Maala, si Noa, si Hegla, si Milca, ug si Tersa. 4 Giduol
nila si Eleazar nga pari, si Josue nga anak nga lalaki ni Nun,
ug ang mga pangulo, ug miingon sila, “Nagsugo si Yahweh
kang Moises nga ihatag kanamo ang panulondon uban sa
among kaigsoonan nga mga lalaki.” Busa, sa pagtuman sa
sugo ni Yahweh, gihatagan niya kadtong mga babaye ug
panulondon taliwala sa mga igsoong lalaki sa ilang amahan.
5 Napulo ka bahin sa yuta ang gigahin kang Manases nga
anaa sa Gilead ug Basan, diin atua sa pikas bahin sa
Jordan, 6 tungod kay nakadawat ug panulondon uban sa
iyang mga anak nga lalaki ang mga anak nga babaye ni
Manases. Gigahin ang yuta sa Gilead sa nahabilin nga tribo
ni Manases. 7 Ang yuta nga gipanag-iyahan ni Manases

misangko gikan sa Aser ngadto sa Micmetat, nga anaa sa
sidlakang bahin sa Siquem. Unya ang utlanan mipaingon
sa habagatang bahin niadtong namuyo duol sa tuboran sa
Tapua. 8 (Ang yuta sa Tapua gipanag-iyahan ni Manases,
apan ang lungsod sa Tapua nga anaa sa utlanan ni Manases
gipanag-iyahan sa tribo ni Efraim.) 9 Ang utlanan palugsong
paingon ngadto sa sapa sa Kana. Kini nga mga siyudad
sa habagatang bahin sa sapa taliwala sa mga lungsod ni
Manases gipanag-iyahan ni Efraim. Ang utlanan ni Manases
anaa sa amihanang bahin sa sapa, ug dagat ang kataposan
niini. 10 Ang yuta nga paingon sa habagatan gipanag-
iyahan ni Efraim, ug ang yuta nga paingon sa amihan kang
Manases; dagat ang utlanan niini. Sa amihanang bahin
makita kang Aser, ug sa sidlakan, kang Isacar. 11 Kang
Isacar ug kang Aser usab, naangkon ni Manases ang Bet
San ug ang kabaryohan niini, ang Iblem ug ang kabaryohan
niini, ang mga lumolupyo sa Dor ug ang kabaryohan niini,
ang mga lumolupyo sa Endor ug ang kabaryohan niini, ang
mga lumolupyo sa Taanac ug ang kabaryohan niini, ug ang
mga lumolupyo sa Megido ug ang kabaryohan niini (ug ang
ikatulo nga siyudad mao ang Nafet). 12 Apan ang tribo ni
Manases wala makaangkon niadtong mga siyudara, kay ang
mga Canaanhon nagpadayon man sa pagpuyo niining yutaa.
13 Sa diha nga milig-on ang katawhan sa Israel, gipugos nila
sa pagpatrabaho ang mga Canaanhon, apan wala gayod
sila makapahawa kanila. 14 Unya ang mga kaliwat ni Jose
nagsulti kang Josue, nga nag-ingon, “Nganong gihatagan
mo man lamang kami ug usa ka gigahin nga yuta ug usa ka
bahin ingon nga panulundon, sanglit daghan man kaayo
kami nga katawhan, ug sa kinatibuk-an gipanalanginan
man kami ni Yahweh?” 15 Miingon si Josue kanila, “Kung
daghan kamo nga katawhan, tungas kamo sa inyong mga
kaugalingon ngadto sa kalasangan ug didto hawani ninyo
ang yuta alang sa inyong mga kaugalingon didto sa yuta
nga anaa sa mga Perisihanon ug sa Refaihanon. Buhata
kini, sanglit ang kabungtoran ni Efraim gamay lamang kaayo
alang kaninyo.” 16 Ang mga kaliwat ni Jose miingon, “Ang
kabungtoran dili pa paigo alang kanamo. Apan ang tanan nga
Canaanhon nga nagpuyo sa walog adunay mga puthaw nga
karwahe, niadtong anaa sa Bet San ug sa kabaryohan niini,
ug niadtong anaa sa walog sa Jesrel.” 17 Unya miingon si
Josue sa panimalay ni Jose—kang Efraim ug kang Manases,
“Daghan kamo nga katawhan, ug aduna kamoy dako nga
kagahom. Kinahanglan dili lamang usa ka bahin nga yuta
ang igahin kaninyo. 18 Ang kabungtoran mainyo usab. Bisan
ug kalasangan kini, hawanan ninyo kini ug panag-iyahon
ninyo paingon sa mga utlanan niini. Mapahawa ninyo ang
mga Canaanhon, bisan tuod ug aduna silay mga puthaw
nga karwahe, ug bisan tuod kusgan sila.”

18 Unya nanagtigom ang tibuok katawhan sa Israel didto
sa Shilo. Gitukod nila ang tolda nga tagboanan didto
ug gibuntog nila ang yuta nga anaa sa ilang atubangan. 2
May pito pa gihapon ka mga tribo taliwala sa katawhan sa
Israel ang wala pa nahatagan ug panulondon. 3 Miingon
si Josue sa katawhan sa Israel, “Hangtod kanus-a paman
kamo maglangay sa pag-adto sa yuta nga gihatag ni Yahweh
kaninyo, ang Dios sa inyong mga katigulangan? 4 Pagpili
kamo ug tulo ka tawo sa matag tribo alang kaninyo, ug
ipadala ko sila. Moadto sila ug magsusi sa kayutaan sa
taas ug sa ubos nga bahin. Magsulat sila ug paghulagway
sa ilang mga panulondon, ug unya mobalik sila kanako. 5
Bahinon nila kini sa pito ka bahin. Magpabilin ang Juda sa
ilang ginsakopan didto sa habagatan, ug ang panimalay
ni Jose magpadayon sa ilang ginsakopan sa amihanan. 6
Ihulagway ninyo ang yuta sa pito ka bahin ug dad-a ang
paghulagway dinhi kanako. Magripa ako alang kaninyo dinhi
sa atubangan ni Yahweh nga atong Dios. 7 Walay bahin ang
mga Levita diha kaninyo, kay ang pagkapari alang kang
Yahweh mao ang ilang panulondon. Si Gad, si Reuben, ug
ang katunga sa tribo ni Manases nakadawat na sa ilang
panulondon, tabok sa Jordan. Mao kini ang panulondon nga
gihatag kanila ni Moises nga alagad ni Yahweh.” 8 Busa
nanindog ang mga kalalakin-an ug nanglakaw. Gimandoan
ni Josue ang mga nanglakaw sa pagsulat ug paghulagway
sa yuta, nga nag-ingon, “Tungas ug lugsong ngadto sa yuta
ug pagsulat ug hulagway niini ug balik kanako. Magripa ako
alang kaninyo dinhi sa atubangan ni Yahweh sa Shilo.” 9
Mibiya ang kalalakin-an ug milakaw patungas ug palugsong
didto sa yuta ug nagsulat ug paghulagway niini didto sa
linukot nga basahon sa mga siyudad sa pito ka bahin,
gilista ang mga siyudad sa matag bahin. Unya namalik sila
kang Josue didto sa kampo sa Shilo. 10 Unya nagripa si
Josue alang kanila didto sa Shilo atubangan ni Yahweh.
Ug didto gibahin ni Josue ang yuta ngadto sa katawhan sa
Israel—nahatagan ang matag usa sa iyang bahin sa yuta.
11 Ang gitagana nga yuta alang sa tribo ni Benjamin gihatag
ngadto sa matag usa sa ilang banay. Ang ginsakopan sa
gihatag kanila nga yuta makita sa taliwala sa mga kaliwat
ni Juda ug sa mga kaliwat ni Jose. 12 Sa amihanang
bahin, nagsugod ang ilang utlanan sa Jordan. Ang utlanan
miabot sa amihang dapit sa Jerico, ug unya paingon sa
kabungtoran sa kasadpang bahin. Didto nakaabot kini sa
kamingawan sa Bet Aven. 13 Gikan didto miabot ang utlanan
sa habagatan didto sa Luz (ang samang dapit sa Betel).
Unya mipaubos ang utlanan ngadto sa Atarot Adar, didto sa
bukid nga anaa sa habagatan sa Bet Horon. 14 Mipadayon
ang utlanan sa laing direksyon: sa kasadpang bahin miabot
kini sa habagatan, paingon sa bukid gikan sa Bet Horon.

Kining utlanan misangko sa Kiriat Baal (mao kini ang Kiriat Jearim), ang siyudad nga nahisakop sa tribo ni Juda. Mao kini ang porma sa utlanan sa kasadpang bahin. **15** Ang habagatang bahin nagsugod sa gawas sa Kiriat Jearim. Miabot ang utlanan gikan didto paingon sa Efron, ngadto sa tuboran sa katubigan sa Neftoa. **16** Miabot ang utlanan hangtod sa utlanan sa kabukiran nga atbang sa walog sa Ben Hinom, nga anaa sa kataposang bahin sa amihanan nga walog sa Refaim. Ug miabot kini ngadto sa walog sa Hinom, habagatan sa bakilid nga bahin sa Jebusnon, ug miabot pa gayod sa En Rogel. **17** Miabot kini ngadto sa amihanan, padulong sa En Shemes, ug gikan didto miabot ang utlanan sa Gelilot, nga atbang sa tungason sa Adumim. Unya miabot kini ngadto sa Bato ni Bohan ang anak nga lalaki ni Reuben. **18** Milapas kini sa amihanang dapit sa Bet Araba ug paubos ngadto sa Araba. **19** Milapas ang utlanan ngadto sa amihan nga abaga sa Bet Hogla. Natapos ang utlanan sa amihanang baybayon sa Dagat nga Asin, didto sa kataposang bahin sa habagatan sa Jordan. Mao kini ang utlanan sa habagatan. **20** Nahimong utlanan ang Jordan sa sidlakang bahin. Mao kini ang panulondon sa tribo ni Benjamin ug gihatag kini sa matag usa sa ilang banay, sa matag utlanan, sa matag palibot. **21** Karon ang mga siyudad sa tribo ni Benjamin sumala sa ilang mga banay mao ang Jerico, Bet Hogla, Emek Keziz, **22** Bet Araba, Zemaraim, Betel, **23** Avim, Para, Ofra, **24** Kefar Amoni, Ofni, ug Geba. Adunay napulog duha ka mga siyudad, lakip na ang ilang mga baryo. **25** Adunay mga siyudad usab sa Gibeon, Rama, Beerot, **26** Mizpa, Kefira, Moza, **27** Rekem, Irpeel, Tarala, **28** Zela, Haelef, Jebus (sama sa Jerusalem), Gibea, ug Kiriat. Adunay napulog upat ka mga siyudad, lakip na ang mga baryo. Mao kini ang mga panulondon ni Benjamin alang sa ilang mga banay.

19 Ang ikaduha nga pagripa sa yuta napadulong kang Simeon ug gigahin kini ngadto sa matag usa sa ilang mga kabanay. Ang ilang panulondon anaa sa tungatunga sa panulondon nga nasakop sa tribo ni Juda. **2** Lakip sa ilang panulondon ang Beersheba, Sheba, Molada, **3** Hazar Shual, Bala, Ezem, **4** Eltolad, Betul, ug ang Horma. **5** Nakuha usab ni Simeon ang Ziklag, Bet Marcabot, Hazar Susa, **6** Bet Lebaot, ug ang Sharuhen. Kini napulog duha ka mga siyudad, lakip ang ilang mga baryo. **7** Nakuha usab ni Simeon ang Ain, Rimon, Eter, ug ang Ashan. Upat kini ka mga siyudad, lakip ang ilang mga baryo. **8** Lakip usab niinang mga baryo nga nakapalibot niini nga mga siyudad hangtod sa Baalat Beer (sama sa Rama didto sa Negev.) Mao kini ang panulondon sa tribo ni Simeon, nga ihatag ngadto sa ilang mga kabanay. **9** Lakip sa panulondon sa tribo ni Simeon ang pipila ka bahin sa nasakopan sa tribo ni Juda. Tungod kay ang bahin sa yuta nga gigahin ngadto sa tribo ni Juda luag kaayo alang kanila, nakadawat ang tribo ni Simeon sa ilang panulondon gikan sa tungatunga sa ilang nasakopan. **10** Ang ikatulo nga pagparipa sa yuta napadulong sa tribo ni Zebulun, ug gihatag kini sa ilang mga kabanay. Ang utlanan sa ilang panulondon nagsugod didto sa Sarid. **11** Ang utlanan sa ilang panulondon mitungas padulong sa Marala ug nalakbitan ang Dabeshet; unya nadugangan kini ngadto sa sapa nga atbang sa Jokneam. **12** Gikan sa Sarid ang utlanan niini miliko padulong sa sidlakan ug miabot ngadto sa utlanan sa Kislot Tabor. Gikan didto mipadulong kini ngadto sa Daberat ug unya patungas ngadto sa Jafia. **13** Gikan didto mitabok kini padulong sa sidlakan ngadto sa Gat Hefer, ug unya ngadto sa Etkazin; sunod miabot kini sa Rimon ug miliko kini padulong sa Nea. **14** Miliko ang utlanan niini ngadto sa amihan sa Hanaton ug nahuman didto sa walog sa Ifta El. **15** Lakip niini nga mga rehiyon ang mga siyudad sa Katat, Nahalal, Shimron, Idala, ug ang Betlehem. Adunay napulog duha ka mga siyudad, lakip ang ilang mga baryo. **16** Mao kini ang panulondon sa tribo ni Zebulun, nga gihatag ngadto sa ilang mga banay—ang mga siyudad, lakip ang ilang mga baryo. **17** Ang ikaupat nga pagripa sa yuta napadulong kang Isacar, ug gihatag kini ngadto sa ilang mga kabanay. **18** Lakip sa ilang nasakopan ang Jezreel, Kesulot, Shunem, **19** Hafaraim, Sion, ug ang Anaharat. **20** Lakip usab niini ang Rabit, Kision, Ebez, **21** Remet, Enganim, Enhada, ug ang Betpazez. **22** Ang ilang utlanan usab nakaabot sa Tabor, Shahazuma, ug sa Be Shemes, ug nahuman didto sa Jordan. Adunay 16 ka mga siyudad, lakip ang ilang mga baryo. **23** Mao kini ang panulondon sa tribo ni Isacar, ug gihatag kini sa ilang mga kabanay—ang mga siyudad, lakip ang ilang mga baryo. **24** Ang ikalima nga pagripa sa yuta napadulong sa tribo ni Asher, ug gihatag kini ngadto sa ilang mga kabanay. **25** Lakip sa ilang nasakopan ang Helkat, Hali, Beten, Aksaf, **26** Alamelek, Amad, ug ang Mishal. Sa kasadpan miabot pa gayod ang utlanan ngadto sa Carmel ug sa Sihor Libnat. **27** Unya miliko kini sa sidlakang bahin padulong sa Bet Dagon ug miabot hangtod sa Zebulun, ug unya ngadto sa walog sa Iftahel, ug sa amihanang bahin padulong sa Betemek ug sa Neiel. Unya milahos kini ngadto sa Cabul padulong sa amihan. **28** Unya miabot kini sa Ebron, Rehob, Hamon, ug sa Kana, hangtod sa Bantogang Sidon. **29** Mibalik ang utlanan ngadto sa Rama, ug unya ngadto sa lig-on nga siyudad sa Tiro. Unya miliko ang utlanan ngadto sa Hosa ug nahuman kini didto sa dagat, sa rehiyon sa Akzib, **30** Uma, Afek, ug sa Rehob. Adunay 22 ka mga siyudad, lakip ang ilang mga baryo. **31** Mao kini ang panulondon sa tribo ni Asher, ug gihatag kini ngadto sa ilang mga kabanay—ang

mga siyudad, lakip ang ilang mga baryo. **32** Ang ikaunom
nga pagripa sa yuta napadulong sa tribo ni Neftali, ug
gihatag kini ngadto sa ilang mga kabanay. **33** Miabot ang
ilang utlanan gikan sa Helef, gikan sa kakahoyan didto sa
Zaananim, ngadto sa Adaminekeb ug sa Jabneel, hangtod
sa Lakum; nahuman kini didto sa Jordan. **34** Miliko ang
utlanan padulong sa kasadpang bahin ngadto sa Aznot
Tabor ug miabot ngadto sa Hukok; miabot kini sa Zebulun
ngadto sa habagatang bahin, ug miabot ngadto sa Asher
padulong sa kasadpang bahin ug sa Juda padulong sa
sidlakang bahin didto sa Suba sa Jordan. **35** Ang lig-on nga
mga siyudad mao ang Zidim, Zer, Hamat, Rakat, Kineret, **36**
Adama, Rama, Hazor, **37** Kedes, Edrei, ug ang En Hazor. **38**
Aduna Yiron, Migdalel, Horem, Bet Anat, ug Bet Shemes
usab. Adunay 19 ka mga siyudad, lakip ang ilang mga baryo.
39 Mao kini ang panulondon sa tribo ni Neftali, ug gihatag
kini ngadto sa ilang mga kabanay—ang mga siyudad, lakip
ang ilang mga baryo. **40** Ang ikapito nga pagripa napadulong
sa tribo ni Dan, ug gihatag kini sa ilang mga kabanay. **41**
Ang ginsakopan sa panulondon niini naglangkob sa Zora,
Estaol, Ir Shemes, **42** Shaalabin, Ayalon, ug sa Itla. **43**
Gilangkoban usab niini ang Elon, Timna, Ekron, **44** Elteke,
Gibeton, Baalat, **45** Jehud, Bene Berak, Gat Rimon, **46**
Me Jarkon, ug ang Rakon uban sa nasakopan nga tabok
gikan sa Jopa. **47** Sa dihang ang nasakopan sa tribo ni Dan
nawala gikan kanila, gisulong ni Dan ang Leshem, nakig-
away siya kanila, ug gikuha kini pagbalik. Gipamatay nila
ang tanan pinaagi sa espada, ug gipanag-iyahan nila kini, ug
mipahimutang dinhi. Gipulihan nila ang Leshem, ginganlan
ug gitawag kini ug Dan sunod sa ilang katigulangan. **48** Mao
kini ang panulondon sa tribo ni Dan, ug gihatag kini sa ilang
mga kabanay—ang mga siyudad, lakip ang ilang mga baryo.
49 Sa dihang nahuman na sila sa pagbahinbahin sa yuta
ingon nga panulondon, ang mga tawo sa Israel naghatag ug
panulondon gikan sa ilang mga kaugalingon ngadto kang
Josue nga anak nga lalaki ni Nun. **50** Pinaagi sa mando ni
Yahweh gihatagan nila siya ug siyudad nga iyang gipangayo,
ang Timnat Sera didto sa kabungtoran sa Efraim. Nagtukod
siya ug siyudad ug nagpuyo didto. **51** Mao kini ang mga
panulondon nga gibilin nila Eleazar nga pari, Josue ang
anak nga lalaki ni Nun, ug sa mga pangulo sa matag tribo
sa pamilya sa ilang mga katigulangan ngadto sa katawhan
sa Israel pinaagi sa pagripa didto sa Silo, sa atubangan ni
Yahweh, didto sa agianan sa tolda nga tagboanan. Busa
nahuman nila ang pagbahinbahin sa yuta.

20 Unya miingon si Yahweh kang Josue, **2** "Sultihi ang
katawhan sa Israel, 'Nga magpili ug mga siyudad nga
dalangpanan diin akong gisulti kanimo pinaagi sa kamot
ni Moises. **3** Buhata kini aron nga ang usa nga nakapatay
nga wala tuyo-a makaadto didto. Kini nga mga siyudad
mahimong dapit nga dalangpanan gikan sa tanan nga
nagapangita sa pagpanimalos sa dugo sa usa ka tawo nga
gipatay. **4** Modagan siya sa usa niadtong mga siyudara ug
mobarog didto sa pultahan sa ganghaan sa siyudad, ug
ipasabot ang iyang sala ngadto sa mga kadagkoan niana
nga siyudad. Unya dalhon nila siya ngadto sa siyudad ug
hatagan ug dapit aron magpuyo uban kanila. **5** Ug kung
adunay moabot aron sa pagpanimalos sa dugo sa tawo
nga gipatay, dili kinahanglan itugyan sa mga tawo niana
nga siyudad ngadto sa mga panggamhanan ang tawo nga
nakapatay kaniya. Kinahanglan dili nila kini buhaton, tungod
kay wala niya gituyo ang pagpatay sa iyang silingan ug
wala man siyay kasuko kaniya sa wala pa kini nahitabo. **6**
Kinahanglan magpabilin siya niana nga siyudad hangtod nga
moatubang siya sa panagtigom alang sa paghukom, hangtod
sa kamatayon sa tawo nga nagbarog ingon nga labawng pari
niadtong mga adlawa. Unya ang tawo nga nakapatay nga
wala gituyo mamahimo na nga mobalik sa iyang kaugalingon
nga lungsod ug sa iyang kaugalingong panimalay, ngadto sa
lungsod nga iyang gibiyaan. **7** Busa gipili sa mga Israelita
ang Kedes sa Galilea didto sa kabungtoran sa Neftali, ang
Siquem didto sa kabungtoran sa Efraim, ug ang Kiriat Arba
(sama sa Hebron) didto sa kabungtoran sa Juda. **8** Unahan
sa Jordan sidlakang bahin sa Jerico, gipili nila ang Bezer
didto sa kamingawan ngadto sa kapatagan gikan sa tribo ni
Reuben; ang Ramot Gilead, gikan sa tribo ni Gad; ug ang
Golan sa Bashan, gikan sa tribo ni Manases. **9** Mao kini
ang mga siyudad nga gipili alang sa tanan nga katawhan
sa Israel ug sa mga langyaw nga nagpuyo uban kanila,
aron nga ang tanan nga nakapatay ug tawo nga wala gituyo
makadangop kanila nga layo sa kadaot. Kini nga tawo dili
mamatay pinaagi sa kamot sa tawo nga gusto manimalos sa
dugo nga naula, hangtod nga ang gipasanginlan nga tawo
mobarog na pag-una sa atubangan sa panagtigom.

21 Unya miadto ang mga pangulo sa mga kabanay sa
Levita ngadto sa pari nga si Eleazar, ngadto kang
Josue nga anak nga lalaki ni Nun, ug sa mga pangulo sa
pamilya sa ilang mga katigulangan taliwala sa katawhan sa
Israel. **2** Miingon sila kanila didto sa Shilo sa yuta sa Canaan,
"Gimandoan kamo ni Yahweh pinaagi sa kamot ni Moises
nga hatagan kami ug mga siyudad aron puy-an, lakip ang
sibsibanan alang sa among mga binuhing hayop." **3** Busa
pinaagi sa sugo ni Yahweh, gihatag sa katawhan sa Israel
ngadto sa mga Levita ang ilang panulondon sa mosunod
nga mga siyudad, lakip na ang ilang mga sibsibanan. **4** Ang
pagripa alang sa mga kabanay ug kaliwat ni Kohat mihatag
niini nga sangpotan: ang mga pari—ang mga kaliwat ni
Aaron nga gikan sa mga Levita—nakadawat ug napulog tulo

ka mga siyudad nga gihatag gikan sa tribo ni Juda, gikan sa tribo ni Simeon, ug gikan sa tribo ni Benjamin. **5** Ang nahibilin nga mga banay sa kaliwat ni Kohat nakadawat pinaagi sa pagripa sa napulo ka mga siyudad gikan sa mga kabanay sa tribo ni Efraim, Dan, ug gikan sa katunga sa tribo ni Manases. **6** Ug ang katawhan nga gikan sa kaliwat ni Gerson diin gihatagan ug napulog tulo ka mga siyudad pinaagi sa pagripa gikan sa mga banay sa tribo ni Isacar, Asher, Neftali, ug katunga sa tribo ni Manases didto sa Basan. **7** Ang katawhan nga mga kaliwat ni Merari nakadawat ug napulog duha ka mga siyudad gikan sa mga tribo ni Reuben, Gad, ug ni Zebulun. **8** Busa gihatag sa katawhan sa Israel kining mga siyudara, lakip na ang ilang sibsibanan, ngadto sa mga Levita pinaagi sa pagripa, sama sa gisugo ni Yahweh pinaagi sa kamot ni Moises. **9** Gikan sa mga tribo ni Juda ug ni Simeon, gihatag nila ang mosunod nga mga siyudad, gisulat dinhi pinaagi sa ngalan. **10** Gihatag kining mga siyudara ngadto sa mga kaliwat ni Aaron, kabahin sa mga banay sa mga kaliwat ni Kohat, nga gikan ra usab sa tribo ni Levi. Kay ang unang pagripa napaingon man kanila. **11** Gihatag sa mga Israelita ngadto kanila ang Kirat Arba (Si Arba ang amahan ni Anak), ang samang dapit sa Hebron, sa kabungtoran sa Juda, lakip ang sibsibanan palibot niini. **12** Apan ang kaumahan sa siyudad ug ang matag baryo niini nahatag na ngadto kang Caleb ang anak nga lalaki ni Jefune, ingon nga iyang gipanag-iyahan. **13** Gihatag nila ngadto sa mga kaliwat sa pari nga si Aaron ang Hebron lakip ang sibsibanan—nga mao ang siyudad nga dalangpanan alang ni bisan kinsa nga nakapatay sa usa ka tawo nga wala tuyo-a—ug ang Libna lakip ang sibsibanan, **14** Jatir lakip ang matag sibsibanan, ug Estemoa lakip ang sibsibanan niini. **15** Gihatag usab nila ang Holon lakip ang sibsibanan, ang Debir lakip ang sibsibanan niini, **16** ang Ain lakip ang sibsibanan niini, ang Juta lakip ang sibsibanan niini, ug ang Bet Shemes lakip ang sibsibanan niini. Adunay siyam ka mga siyudad nga gihatag gikan niining duha ka mga tribo. **17** Gikan sa tribo ni Benjamin gihatag kang Gibeon lakip ang sibsibanan niini, ang Geba lakip ang sibsibanan niini, **18** ang Anatot lakip ang sibsibanan niini, ug ang Almon lakip ang sibsibanan niini—upat ka siyudad. **19** Gihatag ang mga siyudad ngadto sa mga pari, ang mga kaliwat ni Aaron, diin ang tanan napulog tulo ka siyudad, lakip na ang ilang sibsibanan niini. **20** Alang sa nahibilin sa pamilya ni Kohat—kadtong mga Levita nga nahisakop sa pamilya ni Kohat—naangkon nila ang mga siyudad nga gihatag kanila gikan sa tribo ni Efraim pinaagi sa pagripa. **21** Gihatag ngadto kanila ang Siquem lakip ang sibsibanan sa kabungtoran sa Efraim—usa ka siyudad nga dalangpanan alang ni bisan kinsa nga nakapatay ug tawo nga wala tuyo-a—ang Gezer lakip na ang sibsibanan niini, **22** ang Kibzaim lakip ang sibsibanan niini, ug Bet Horon lakip na ang sibsibanan niini—upat kini ka siyudad tanan. **23** Gikan sa tribo ni Dan, gihatag ngadto sa banay ni Kohat ang Elteke lakip na ang sibsibanan niini, ug Gibeton lakip ang sibsibanan niini, **24** Ayalon lakip ang sibsibanan, ug ang Gatrimon lakip ang sibsibanan niini—upat kini ka siyudad tanan. **25** Gikan usab sa katunga sa tribo ni Manases, gihatag ngadto sa banay ni Kohat ang Taanac lakip na ang sibsibanan ug ang Gatrimon lakip na ang sibsibanan niini—duha kini ka siyudad. **26** Adunay napulo tanan ka mga siyudad alang sa nabilin nga mga banay sa mga kaliwat ni Kohat, lakip na ang ilang mga sibsibanan. **27** Gikan sa katunga sa tribo ni Manases, ngadto sa kabanay ni Gerson, mao kini ang laing kabanay sa mga Levita, ug gihatag kanila ang Golan didto sa Bashan lakip na ang sibsibanan niini—usa ka siyudad nga dalangpanan alang sa tanan nga nakapatay ug laing tawo nga wala tuyo-a, uban sa Beeshtera lakip ang sibsibanan niini—duha kini ka siyudad tanan. **28** Gihatag usab sa banay ni Gerson ang Kishion gikan sa tribo ni Isacar, lakip ang sibsibanan niini, ang Daberat lakip ang sibsibanan niini, **29** ang Jarmut lakip na ang sibsibanan niini, ug ang Enganim lakip ang sibsibanan niini—upat kini ka siyudad. **30** Gikan sa tribo ni Asher, gihatag nila ang Mishal lakip ang sibsibanan niini, ang Abdon lakip ang sibsibanan niini, **31** ang Helkat lakip ang sibsibanan niini, ug ang Rehob lakip ang sibsibanan niini—upat kini ka siyudad tanan. **32** Ug gikan sa tribo ni Neftali, gihatag nila sa banay ni Gerson ang Kedes sa Galilea lakip ang sibsibanan niini—usa ka siyudad nga dalangpanan alang ni bisan kinsa nga nakapatay ug laing tawo nga wala tuyo-a; ang Hamotdor lakip ang sibsibanan niini, ug ang Kartan lakip ang sibsibanan niini—tulo kini ka siyudad tanan. **33** Adunay napulog tulo ka mga siyudad tanan, gikan sa banay ni Gerson, lakip na ang ilang sibsibanan. **34** Ngadto sa nahibilin nga mga Levita—ang mga kabanay ni Merari—gihatagan sila gikan sa tribo ni Zebulun: Jokneam lakip ang sibsibanan niini, ang Karta lakip ang sibsibanan niini, **35** ang Dimna lakip ang sibsibanan niini, ug ang Nahalal lakip ang sibsibanan niini—upat ka siyudad tanan. **36** Gihatag kini ngadto sa kabanay ni Merari gikan sa tribo ni Reuben: Bezer lakip ang sibsibanan niini, ang Jahaz lakip ang sibsibanan niini, **37** Kedemot lakip ang sibsibanan niini, ug ang Mefat lakip ang sibsibanan niini—upat kini nga siyudad. **38** Gikan sa tribo ni Gad gihatag kanila ang Ramot sa Gilead lakip ang sibsibanan niini—usa ka siyudad nga dalangpanan ni bisan kinsa nga nakapatay ug tawo nga wala tuyo-a—ug ang Mahanaim lakip ang sibsibanan niini. **39** Gihatag usab ngadto sa banay sa Merari ang Hesbon lakip ang sibsibanan niini, ug ang Jazer lakip ang sibsibanan niini. Adunay upat

ka siyudad tanan. 40 Kining tanan mao ang mga siyudad
sa pipila ka mga kabanay ni Merari, nga gikan sa tribo ni
Levi—napulog duha ka mga siyudad tanan ang gihatag
kanila pinaagi sa pagripa. 41 Ang mga siyudad sa mga
Levita nga gikuha gikan sa tungatunga sa yuta nga gipanag-
iyahan sa katawhan sa Israel kay 48 ka siyudad, lakip ang
ilang mga dapit nga sibsibanan. 42 Ang matag siyudad niini
gipalibotan sa mga sibsibanan. Mao kining mga pamaagi sa
tanan niining mga siyudad. 43 Busa gihatag ni Yahweh sa
Israel ang tanang yuta nga gisaad niya nga ihatag ngadto
sa ilang mga katigulangan. Gipanag-iyahan kini sa mga
Israelita ug nagpahiluna didto. 44 Unya gihatag ni Yahweh
kanila ang matag bahin, sama sa iyang gisaad sa ilang
mga katigulangan. Walay usa sa ilang mga kaaway ang
nakabuntog kanila. Gitugyan ni Yahweh ang tanan nilang
kaaway sa ilang mga kamot. 45 Walay usa ka butang sa
tanang maayong mga saad nga gisulti ni Yahweh ngadto sa
balay sa Israel ang napakyas. Natuman ang tanan.

22 Niadtong panahona gitawag ni Josue ang mga kaliwat
ni Reuben, ang mga kaliwat ni Gad, ug ang katunga sa
tribo ni Manases. 2 Miingon siya kanila, "Gibuhat ninyo ang
tanan nga gisugo kaninyo ni Moises nga alagad ni Yahweh.
Gituman ninyo ang akong tingog sa tanan nga akong gisugo
kaninyo. 3 Wala ninyo biyai ang inyong mga kaigsoonan
niining daghang mga adlaw, ug hangtod karong adlawa.
Ug natuman ninyo ang mga buluhaton nga gikinahanglan
pinaagi sa kasugoan ni Yahweh nga inyong Dios. 4 Karon
gihatagan ni Yahweh nga inyong Dios ug kapahulayan ang
inyong mga kaigsoonan, sama sa iyang gisaad kanila. Busa
balik kamo ngadto sa inyong mga tolda sa yuta nga inyong
gipanag-iyahan, nga gihatag kaninyo ni Moises nga alagad ni
Yahweh sa tabok sa Jordan. 5 Pagbantay lamang gayod sa
pagtuman sa mga kasugoan ug balaod nga gisugo kaninyo
ni Moises nga alagad ni Yahweh, sa paghigugma kang
Yahweh nga inyong Dios, sa paglakaw diha sa iyang mga
dalan, sa pagtipig sa iyang mga kasugoan, sa pagpakighiusa
ug pagsimba kaniya sa bug-os ninyong kasingkasing ug sa
tibuok ninyong kalag." 6 Busa gipanalanginan sila ni Josue
ug gipalakaw sila, ug unya namalik sila sa ilang mga tolda. 7
Karon ngadto sa katunga sa tribo ni Manases, gihatagan sila
ni Moises ug panulondon sa Basan, apan ngadto sa katunga,
gihatagan sila ni Josue ug panulondon tapad sa ilang mga
kaigsoonan sa yuta sa kasadpan sa Jordan. Gipauli sila
ni Josue ngadto sa ilang mga tolda; gipanalanginan niya
sila 8 ug miingon kanila, "Balik sa inyong mga tolda uban
sa daghan kaayo nga salapi, ug sa daghan mga binuhing
mananap, ug uban sa plata ug bulawan, ug uban sa tumbaga
ug puthaw, ug uban sa daghang mga bisti. Bahina uban
sa inyong mga kaigsoonan ang mga inilog ninyo gikan sa
inyong mga kaaway." 9 Busa ang mga kaliwat ni Reuben,
mga kaliwat ni Gad, ug katunga sa tribo ni Manases namauli
sa ilang mga panimalay, gibiyaan ang katawhan sa Israel
didto sa Shilo, nga anaa sa yuta sa Canaan. Mibiya sila aron
moadto sa rehiyon sa Gilead, ngadto sa ilang kaugalingong
yuta, nga ilang gipanag-iyahan, ingon nga pagtuman sa
kasugoan ni Yahweh, pinaagi sa kamot ni Moises. 10 Sa
dihang miabot sila sa Jordan nga anaa sa yuta sa Canaan,
ang mga kaliwat ni Reuben ug ang kaliwat ni Gad ug ang
katunga sa tribo ni Manases nagtukod ug halaran tapad
sa Jordan, usa ka dako kaayo ug inila nga halaran. 11
Nadungog kini sa katawhan sa Israel ug miingon, "Tan-
awa! Ang katawhan ni Reuben, Gad, ug ang katunga sa
tribo ni Manases nagtukod ug halaran atubangan sa yuta
sa Canaan, didto sa Gelilot, sa rehiyon duol sa Jordan, sa
dapit nga nahisakop sa katawhan sa Israel." 12 Sa dihang
nadungog kini sa katawhan sa Israel, nagtigom ang tibuok
katawhan sa Israel didto sa Shilo aron sa pagtungas ug sa
pagpakiggubat kanila. 13 Unya nagpadala ug mensahero
ang katawhan sa Israel ngadto sa mga kaliwat ni Reuben,
sa kaliwat ni Gad, ug sa katunga sa tribo ni Manases, sa
yuta sa Gilead. Gipadala usab nila si Pinehas ang anak nga
lalaki ni Eleazar nga pari, 14 ug uban kaniya ang napulo
ka mga pangulo, usa ka tawo gikan sa kaliwat nga mga
pamilya sa Israel, ug ang matag-usa kanila mao ang pangulo
sa banay taliwala sa katawhan sa Israel. 15 Miadto sila
sa mga katawhan ni Reuben, ni Gad, ug sa katunga sa
tribo ni Manases, sa yuta sa Gilead, ug misulti sila ngadto
kanila: 16 "Miingon ang tibuok panagtigom ni Yahweh niini,
'Unsa man kining dili pagkamatinud-anon nga inyong gibuhat
batok sa Dios sa Israel, sa pagtalikod karong adlawa sa
pagsunod kang Yahweh pinaagi sa pagtukod ug halaran
alang sa inyong kaugalingon ingon nga pagsupak batok
kang Yahweh? 17 Dili pa ba igo alang kanato ang atong
sala didto sa Peor? Ug karon wala pa gani nato nahinloan
ang atong mga kaugalingon gikan niini. Kay tungod niadto
nga sala miabot ang hampak sa panagtigom ni Yahweh. 18
Kinahanglan ba nga motalikod usab kamo sa pagsunod kang
Yahweh karong adlawa? Kung mosupak usab kamo kang
Yahweh karong adlawa, masuko siya sa tibuok panagtigom
sa Israel ugma. 19 Kung mahugawan ang yuta nga inyong
gipanag-iyahan, kinahanglan mosaylo kamo sa yuta nga
gitukoran sa tabernakulo ni Yahweh ug pagkuha alang sa
inyong kaugalingon ug kabahinan nga among gipanag-
iyahan. Ayaw lamang pagsupak kang Yahweh, o pagsupak
batok kanamo pinaagi sa pagtukod ug halaran alang sa
inyong kaugalingon gawas sa halaran ni Yahweh nga atong
Dios. 20 Dili ba si Acan nga anak nga lalaki ni Zera, miguba
man sa pagtuo mahitungod sa mga butang nga gigahin

alang sa Dios? Ug dili ba kapungot ang miabot sa katawhan sa Israel? Kanang tawhana wala namatay nga nag-inusara alang sa iyang sala.'" **21** Unya ang mga tribo ni Reuben, ni Gad, ug ang katunga sa tribo ni Manases mitubag sa mga pangulo sa kabanayan sa Israel: **22** "Ang Makagagahom, ang Dios, nga si Yahweh! Ang Makagagahom, ang Dios, si Yahweh! —Nasayod siya, ug tugoti nga masayod usab ang Israel! Kung pagsupak kini o pagsalikway sa pagtuo batok kang Yahweh, ayaw kamig palingkawasa karong adlawa **23** tungod sa pagtukod ug halaran aron sa pagtalikod gikan sa pagsunod kang Yahweh. Kung gitukod namo kana nga halaran aron sa paghalad niini ug halad nga sinunog, mga halad nga trigo, o halad sa pakigdait, hinaot nga pabayron kami ni Yahweh alang niini. **24** Wala! Gibuhat namo kini tungod sa kahadlok nga sa umaabot nga panahon tingalig moingon ang inyong mga anak sa among mga anak, 'Unsa may labot ninyo kang Yahweh, nga Dios sa Israel? **25** Kay gihimo ni Yahweh nga utlanan ang Jordan taliwala kaninyo ug kanamo. Kamo nga mga katawhan ni Reuben ug katawhan ni Gad, wala kamoy labot kang Yahweh.' Kay tingalig paundangon sa inyong mga anak ang among mga anak sa pagsimba kang Yahweh. **26** Busa miingon kami, 'Magtukod kita ug halaran, dili alang sa mga halad sinunog o alang sa mga sakripisyo, **27** apan aron mahimong saksi taliwala kaninyo ug kanamo, ug taliwala sa atong mga kaliwatan, nga among buhaton ang pag-alagad kang Yahweh sa iyang atubangan, uban sa among mga halad sinunog ug sa among mga sakripisyo ug sa among mga halad sa pakigdait, aron ang inyong mga anak dili moingon sa among mga anak sa umaabot nga panahon, "Wala kamoy bahin kang Yahweh.'" **28** Busa miingon kami, "Kung mao kini ang isulti kanamo o sa among mga kaliwatan sa umaabot nga panahon, moingon kami, "Tan-awa! Mao kini ang kopya sa halaran ni Yahweh, nga gihimo sa among mga katigulangan, dili alang sa mga halad sinunog, ni alang sa mga sakripisyo, apan ingon nga saksi taliwala kaninyo ug kanamo." **29** Hinaot nga mahilayo gikan kanamo nga mosupak kami kang Yahweh, ug motalikod gikan sa pagsunod kaniya karong adlawa pinaagi sa pagtukod ug halaran alang sa halad nga sinunog, alang sa halad nga trigo, o alang sa sakripisyo, gawas sa halaran ni Yahweh nga atong Dios nga anaa sa atubangan sa iyang tabernakulo.'" **30** Sa dihang nadungog ni Pinehas nga pari ug sa mga pangulo sa katawhan, nga mao ang mga pangulo sa kabanayan sa Israel nga uban kaniya, ang mga pulong nga gisulti sa katawhan ni Reuben, ni Gad, ug ni Manases, nga maayo kini sa ilang panan-aw. **31** Miingon si Pinehas nga anak ni Eleazar nga pari ngadto sa katawhan ni Reuben, ni Gad, ug ni Manases, "Karong adlawa nasayod kami nga anaa si Yahweh sa atong taliwala, tungod kay wala ninyo gibuhat ang pagsalikway sa pagtuo batok kaniya. Karon giluwas ninyo ang katawhan sa Israel gikan sa kamot ni Yahweh." **32** Unya si Pinehas nga anak ni Eleazar nga pari, ug ang mga pangulo mibalik gikan sa mga kaliwat ni Reuben ug kaliwat ni Gad, gikan sa yuta sa Gilead, balik ngadto sa yuta sa Canaan, ngadto sa katawhan sa Israel, ug misulti ngadto kanila. **33** Ang ilang balita maayo sa panan-aw sa katawhan sa Israel. Gidayeg sa katawhan sa Israel ang Dios ug wala na magsulti mahitungod sa pagpakiggubat sa mga kaliwat ni Reuben ug sa kaliwat ni Gad, aron sa pagguba sa yuta nga ilang nahimutangan. **34** Ginganlan sa mga kaliwat ni Reuben ug sa mga kaliwat ni Gad ang halaran ug "Saksi," kay miingon sila, "Mao kini ang saksi tali kanato nga si Yahweh mao ang Dios."

23 Ug human sa daghang mga adlaw, sa dihang gipapahulay na ni Yahweh ang Israel gikan sa tanang kaaway nga nagpalibot kanila, tigulang na kaayo si Josue. **2** Gipatawag ni Josue ang tanang Israelita—ang ilang mga katigulangan, ang ilang mga pangulo, ang ilang mga maghuhukom, ug ang ilang mga opisyal—ug miingon kanila, "Tigulang na kaayo ako. **3** Nakita ninyo ang tanang butang nga gibuhat ni Yahweh nga inyong Dios ngadto sa tanang kanasoran alang sa inyong kaayohan, kay si Yahweh nga inyong Dios ang nakig-away alang kaninyo. **4** Tan-awa! Gibahinbahin ko na kaninyo ang mga nasod nga nahibilin aron buntogon ingon nga panulondon alang sa inyong mga tribo, uban sa tanang kanasoran nga ako nang gilaglag, gikan sa Jordan paingon sa Dakong Dagat sa kasadpan. **5** Papahawaon sila ni Yahweh nga inyong Dios. Ipahilayo niya sila gikan kaninyo. Ilogon niya ang ilang yuta, ug panag-iyahan ninyo ang ilang yuta, sumala sa gisaad kaninyo ni Yahweh nga inyong Dios. **6** Busa pagmalig-on, aron inyong matipigan ug matuman ang tanan nga gisulat sa libro sa balaod ni Moses, nga dili motipas sa tuo ni sa wala niini, **7** aron dili kamo makasagol niining mga nasod nga nahibilin uban kaninyo o molitok sa mga ngalan sa ilang mga dios, o manumpa pinaagi kanila, o magsimba o magyukbo kanila. **8** Hinuon, kinahanglan mokupot kamo kang Yahweh nga inyong Dios sama sa inyong gibuhat hangtod karong adlawa. **9** Kay gipapahawa ni Yahweh sa inyong atubangan ang dako ug kusgan nga mga nasod. Apan alang kaninyo, walay makabarog sa inyong atubangan hangtod karong adlawa. **10** Bisan ang usa ka tawo taliwala sa inyong kadaghanon makahimo sa pagpadagan sa usa ka libo, kay si Yahweh nga inyong Dios, mao ang makig-away alang kaninyo, sumala sa iyang gisaad kaninyo. **11** Hatagi gayod ug pinasahi nga pagtagad, aron higugmaon ninyo si Yahweh nga inyong Dios. **12** Apan kung motalikod

kamo ug mogunit sa mga nahibilin nga tawo niini nga mga nasod nga nagpabilin taliwala kaninyo, o kung makigminyo kamo kanila, o kung makigtipon kamo kanila ug sila makig-uban kaninyo, **13** hibaloi nga si Yahweh nga inyong Dios dili na gayod mopapahawa niining mga nasora gikan kaninyo. Hinuon, mahimo silang bitik o lit-ag alang kaninyo, mga latos sa inyong mga likod ug mga tunok sa inyong mga mata, hangtod mamatay kamo niining maayo nga yuta nga gihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo. **14** Ug karon moadto ako sa dalan sa tibuok kalibotan, ug nasayod kamo sa inyong bug-os nga mga kasingkasing ug mga kalag nga walay bisan usa ka pulong ang wala natinuod sa tanang maayong mga butang nga gisaad ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo. Miabot ang tanang butang alang kaninyo. Walay bisan usa niini ang napakyas. **15** Apan sama nga matuman ang matag pulong nga gisaad ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo, magdala usab si Yahweh kaninyo sa tanang daotang mga butang hangtod malaglag niya kamo gikan niining maayong yuta nga gihatag ni Yahweh nga inyong Dios diha kaninyo. **16** Himoon niya kini kung supakon ninyo ang kasabotan ni Yahweh nga inyong Dios, nga iyang gisugo nga tipigan. Kung moadto ug mosimba kamo sa laing mga dios ug moyukbo kanila, ang kasuko ni Yahweh mosilaob batok kaninyo, ug dali niya kamong wagtangon gikan sa maayong yuta nga iyang gihatag kaninyo."

24 Unya gitigom ni Josue ang tanang tribo sa Israel ngadto sa Siquem ug gipatawag ang tanang katigulangan sa Israel, ang ilang mga pangulo, ang ilang mga maghuhukom, ug ang ilang mga opisyal, ug unya gitugyan nila ang ilang mga kaugalingon atubangan sa Dios. **2** Miingon si Josue sa tanang katawhan, "Mao kini ang giingon ni Yahweh, ang Dios sa Israel, 'Nagpuyo ang inyong mga katigulangan kaniadto tabok sa Suba sa Eufrates—si Tera, ang amahan ni Abraham ug ang amahan ni Nahor—ug unya misimba silag laing mga dios. **3** Apan gikuha ko ang inyong amahan gikan sa tabok sa Eufrates ug gigiyahan siya ngadto sa yuta sa Canaan, ug gihatagan ko siya ug daghang mga kaliwat pinaagi sa iyang anak nga lalaki nga si Isaac. **4** Ug kang Isaac gihatag ko si Jacob ug si Esau. Gihatag ko kang Esau ang kabungtoran sa nasod sa Seir aron inyong angkonon, apan si Jacob ug ang iyang mga anak milugsong sa Ehipto. **5** Gipadala ko si Moises ug si Aaron, ug gisakit ko ang mga Ehiptohanon pinaagi sa mga hampak. Human niana, gipagawas ko kamo. **6** Gidala ko ang inyong mga katigulangan pagawas gikan sa Ehipto, ug miabot kamo sa dagat. Gigukod kamo sa mga Ehiptohanon nga gamit ang mga karwahe ug mga tawong nagkabayo hangtod sa Dagat sa Kabugangan. **7** Sa dihang mitawag ang inyong katigulangan kang Yahweh, gibutang niya ang kangitngit taliwala kaninyo ug sa mga Ehiptohanon. Gidala niya ang dagat aron mopaduol ug magtabon kanila. Nakita ninyo kung unsa ang akong gibuhat sa Ehipto. Unya mipuyo kamo sa kamingawan sa dugay nga panahon. **8** Gidala ko kamo sa yuta sa mga Amorihanon, nga nagpuyo sa pikas bahin sa Jordan. Nakig-away sila kaninyo, ug gihatag ko sila sa inyong kamot. Gipanag-iyahan ninyo ang ilang kayutaan, ug gilaglag ko sila sa inyong atubangan. **9** Unya si Balak nga anak nga lalaki ni Zipor, hari sa Moab, mitindog ug misulong sa Israel. Gipadala niya ug gipatawag si Balaam ang anak nga lalaki ni Beor, aron sa pagtunglo kaninyo. **10** Apan wala ako maminaw kang Balaam. Sa pagkatinuod, gipanalanginan niya kamo. Busa giluwas ko kamo gikan sa iyang kamot. **11** Mitabok kamo sa Jordan ug miabot sa Jerico. Nakig-away batok kaninyo ang mga pangulo sa Jerico, uban sa mga Amorihanon, sa mga Perizihanon, sa mga Canaanhon, sa mga Hitihanon, sa mga Girgasihanon, sa mga Hibihanon, ug sa mga Jebusihanon. Gihatagan ko kamo ug kadaogan batok kanila ug gitugyan ko sila ilalom sa inyong pagmando. **12** Gipadala ko ang tambuboan sa inyong atubangan, nga maoy nagpapahawa kanila ug sa duha ka mga hari sa Amorihanon sa inyong atubangan. Wala kini nahitabo pinaagi sa inyong mga espada o sa inyong mga pana. **13** Gihatagan ko kamo ug yuta nga wala ninyo gihagoan ug mga siyudad nga wala ninyo gitukod, ug karon nagpuyo kamo niini. Mikaon kamo sa bunga sa kaparasan ug tanaman sa olibo nga wala ninyo gitanom.' **14** Karon kahadloki si Yahweh ug simbaha siya uban sa tibuok pagkamatarong ug pagkamatinud-anon; isalikway ang mga dios nga gisimba sa inyong mga katigulangan tabok sa Eufrates ug sa Ehipto, ug simbaha si Yahweh. **15** Kung sayop alang sa inyong panan-aw ang pagsimba kang Yahweh, pagpili sa inyong kaugalingon karong adlawa kung kinsa ang inyong alagaran, kung ang mga dios ba sa inyong mga katigulangan tabok sa Eufrates, o mga dios sa Amorihanon, nga mao ang yuta nga inyong gipuy-an. Apan alang kanako ug sa akong panimalay, among simbahon si Yahweh." **16** Mitubag ang katawhan ug miingon, "Dili gayod namo isalikway si Yahweh aron mag-alagad sa laing mga dios, **17** kay si Yahweh nga among Dios maoy nagdala kanamo ug sa among mga katigulangan pagawas gikan sa yuta sa Ehipto, gawas sa balay sa pagkaulipon, ug mibuhat niadtong mga dagkong timaan sa among panan-aw, ug nagbantay kanamo sa tanang mga nasod nga among giagian, ug taliwala sa tanang kanasoran nga among nalabyan. **18** Ug gipapahawa ni Yahweh ang tanang mga katawhan sa among atubangan, ang mga Amorihanon nga nagpuyo niining yutaa. Busa simbahon usab namo si Yahweh, kay siya ang among Dios." **19** Apan miingon si Josue ngadto

sa katawhan, “Dili kamo makaalagad kang Yahweh, kay
balaan siya nga Dios; abughoan siya nga Dios; dili niya
pasayloon ang inyong mga kalapasan ug mga kasal-anan.
20 Kung isalikway ninyo si Yahweh ug mosimba sa mga
langyaw nga dios, motalikod siya ug maghimo ug daotan
diha kaninyo. Laglagon niya kamo, human siya nagbuhat ug
maayo diha kaninyo. **21** Apan miingon ang katawhan kang
Josue, “Dili, simbahon namo si Yahweh.” **22** Unya miingon si
Josue sa katawhan, “Mga saksi kamo batok sa inyong mga
kaugalingon nga inyong gipili alang sa inyong kaugalingon
si Yahweh, aron mag-alagad kaniya.” Miingon sila, “Mga
saksi kami.” **23** “Karon isalikway ang mga langyaw nga dios
nga anaa kaninyo, ug ihatag ang inyong mga kasingkasing
kang Yahweh, nga Dios sa Israel.” **24** Miingon ang katawhan
ngadto kang Josue, “Simbahon namo si Yahweh nga among
Dios. Maminaw kami sa iyang tingog.” **25** Naghimo si Josue
ug kasabotan sa mga tawo niadtong adlawa. Nagbutang
siya ug mga kasugoan ug mga balaod sa Siquem. **26** Gisulat
ni Josue kining mga pulonga sa libro sa balaod sa Dios.
Nagkuha siya ug dako nga bato ug gipahimutang kini didto
ibabaw sa tugas nga kahoy nga tapad sa sagradong dapit ni
Yahweh. **27** Miingon si Josue sa tanang katawhan, “Timan-
i, kini nga bato magpamatuod batok kanato. Nadungog
niini ang tanang mga pulong nga gisulti ni Yahweh kanato.
Busa mahimo kining saksi batok kanato, kung inyo man
ugaling ilimod ang inyong Dios.” **28** Busa gipapauli ni Josue
ang katawhan, ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang
panulondon. **29** Human niining mga butanga si Josue nga
anak nga lalaki ni Nun, nga alagad ni Yahweh, namatay, sa
110 nga pangidaron. **30** Gilubong nila siya sulod sa utlanan
sa iyang kaugalingong panulondon, sa Timnat Sera, nga
atua sa kabungtoran sa Efraim, amihanan sa Bukid sa Gaas.
31 Gisimba sa Israel si Yahweh sa tanan nga mga adlaw
sa kinabuhi ni Josue, ug sa tanang mga adlaw sa mga
katigulangan nga nagsunod kang Josue, kadtong nakasinati
sa tanang butang nga gibuhat ni Yahweh alang sa Israel. **32**
Ang mga bukog ni Jose, nga gidala sa katawhan sa Israel
pagawas sa Ehipto—gilubong nila sa Siquem, sa bahin sa
yuta nga gipalit ni Jacob gikan sa mga anak nga lalaki ni
Hamor, nga amahan ni Siquem. Gipalit niya kini sa 100
kabuok nga plata, ug nahimo kining panulondon sa mga
kaliwat ni Jose. **33** Namatay usab si Eleazar nga anak nga
lalaki ni Aaron. Gilubong nila siya sa Gibea, ang siyudad
ni Pinehas nga iyang anak nga lalaki, nga gihatag kaniya.
Nahimutang kini sa kabungtoran sa Efraim.

Mga Maghuhukom

1 Human sa kamatayon ni Josue, nangutana kang Yahweh
ang katawhan sa Israel, nga nag-ingon, “Kinsa man ang
unang mosulong sa mga Canaanhon alang kanato, aron
makiggbat batok kanila?” **2** Miingon si Yahweh, “Mosulong
ang taga-Juda. Tan-awa, hatagan nako sila ug katungod
niining yutaa.” **3** Miingon ang katawhan sa Juda ngadto
sa katawhan ni Simeon, nga ilang mga igsoon nga lalaki,
“Uban kanamo ngadto sa ginsakopan nga gigahin alang
kanamo aron mag-uban kita sa pagpakiggubat batok sa
mga Canaanhon. Ug mokuyog usab kami kaninyo ngadto
sa ginsakopan nga gigahin alang kaninyo.” Busa mikuyog
kanila ang tribo ni Simeon. **4** Misulong ang katawhan ni
Juda, ug gipadaog sila ni Yahweh batok sa mga Canaanhon
ug sa mga Perizihanon. Gipatay nila ang 10, 000 kanila didto
sa Bezek. **5** Nakit-an nila si Adoni Bezek didto sa Bezek, ug
nakiggubat sila batok kaniya ug gipildi ang mga Canaanhon
ug ang mga Perizihanon. **6** Apan nakaikyas si Bezek, ug
gigukod nila siya ug nadakpan, ug giputol nila ang iyang
mga kumagko sa kamot ug tiil. **7** Miingon si Adoni Bezek,
“Adunay 70 ka mga hari, nga gipamutlan sa ilang mga
kumagko sa kamot ug tiil, ang nagtigom sa ilang pagkaon
ilalom sa akong lamesa. Sama sa akong gibuhat, gibuhat
usab sa Dios kanako.” Gidala nila siya didto sa Jerusalem,
ug didto namatay siya. **8** Nakiggubat ang katawhan ni Juda
batok sa siyudad sa Jerusalem ug nakuha kini. Gisulong nila
kini gamit ang tumoy sa espada ug gisunog nila ang siyudad.
9 Human niana, milugsong ang katawhan ni Juda aron sa
pagpakig-away batok sa mga Canaanhon nga nagpuyo sa
kabungtoran, didto sa Negev, ug sa tiilan sa mga bungtod
sa kasadpan. **10** Gisulong ni Juda ang mga Canaanhon
nga nagpuyo sa Hebron (ang ngalan sa Hebron kaniadto
mao ang Kiriat Arba), ug napildi nila ang Shesai, Ahiman, ug
Talmai. **11** Gikan didto gisulong sa katawhan sa Juda ang
mga lumolupyo sa Debir (ang ngalan sa Debir kaniadto mao
ang Kiriat Sefer). **12** Miingon si Caleb, “Ang si bisan kinsa
nga mosulong sa Kiriat Sefer ug mokuha niini, ihatag ko
kaniya si Acsa, ang akong anak nga babaye, nga mahimong
iyang asawa.” **13** Si Otniel, ang anak nga lalaki ni Kenaz
(manghod nga lalaki ni Caleb) nadakpan sa Debir, busa
gihatag ni Caleb si Acsa kaniya, ang iyang anak nga babaye,
aron mahimo niyang asawa. **14** Sa wala madugay miabot si
Acsa ngadto kang Otniel, ug giaghat niya siya nga hangyoon
ang iyang amahan nga hatagan siya ug uma. Sa pagkanaog
niya gikan sa iyang asno, gipangutana siya ni Caleb, “Unsa
man ang akong mahimo alang kanimo?” **15** Miingon siya
kaniya, “Hatagi ako ug panalangin. Sanglit gihatag mo man
kanako ang yuta sa Negev, ihatag usab kanako ang mga
tuboran sa tubig.” Busa gihatag ni Caleb kaniya ang taas
nga bahin sa mga tuboran ug ang ubos nga bahin sa mga
tuboran. **16** Ang mga kaliwat sa ugangan ni Moises nga
mga Kenhanon mitungas gikan sa Siyudad sa Palmera uban
ang katawhan sa Juda, ngadto sa kamingawan sa Juda,
nga atua sa Negev, aron magpuyo uban ang katawhan sa
Juda duol sa Arad. **17** Ug miuban ang katawhan ni Juda sa
katawhan ni Simeon nga ilang kaigsoonan ug gisulong ang
mga Canaanhon nga nagpuyo sa Zefat ug giguba gayod
kini. Ginganlan ang siyudad ug Horma. **18** Gisakop usab sa
katawhan ni Juda ang Gaza ug ang yuta nga nagpalibot niini,
ang Askelon ug ang yuta nga nagpalibot niini, ang Ekron ug
ang yuta nga nagpalibot niini. **19** Giubanan ni Yahweh ang
katawhan ni Juda ug gipanag-iyahan nila ang kabungtoran,
apan dili nila mapapahawa ang mga lumolupyo sa mga
patag tungod kay aduna silay puthaw nga mga karwahe. **20**
Gihatag ang Hebron ngadto kang Caleb (sama sa giingon
ni Moises), ug gipapahawa niya gikan didto ang tulo ka
mga anak nga lalaki ni Anak. **21** Apan wala papahawaa sa
katawhan ni Benjamin ang mga Jebusihanon nga nagpuyo
sa Jerusalem. Busa nagpuyo ang mga Jebusihanon sa
Jerusalem uban ang katawhan ni Benjamin hangtod karong
adlawa. **22** Nangandam ang balay ni Jose sa pagsulong sa
Betel, ug nag-uban kanila si Yahweh. **23** Nagpadala sila ug
kalalakin-an aron sa pagpaniid sa Betel (ang siyudad nga
ginganlan kaniadto ug Luz). **24** Nakita sa mga tigpaniid ang
usa ka tawo nga migawas gikan sa siyudad, ug miingon sila
kaniya, “Ipakita kanamo, palihog, unsaon pagsulod ngadto
sa siyudad, ug magbinuotan kami kanimo.” **25** Gipakita niya
kanila ang dalan paingon sa siyudad. Ug gisulong nila ang
siyudad gamit ang tumoy sa espada, apan gitugotan nila
nga makaikyas ang tawo ug ang tanan niyang pamilya. **26**
Ug miadto ang tawo sa yuta sa mga Hitihanon ug nagtukod
ug siyudad ug ginganlan kini ug Luz, nga maoy ngalan
niini hangtod karon. **27** Wala gipapahawa sa katawhan ni
Manases ang katawhan nga nagpuyo sa mga siyudad sa
Bet Shan ug sa mga baryo niini, o ang Taanac ug ang mga
baryo niini, o kadtong nagpuyo sa Dor ug sa mga baryo
niini, o kadtong nagpuyo sa Ibleam ug sa mga baryo niini, o
kadtong nagpuyo sa Megido ug sa mga baryo niini, tungod
kay ang mga Canaanhon buot gayod nga mopuyo niana nga
yuta. **28** Sa dihang lig-on na ang Israel, gipugos nila ang mga
Canaanhon nga mag-alagad kanila inubanan sa hilabihan
nga paghago, apan wala nila sila papahawaa sa hingpit.
29 Wala gipapahawa ni Efraim ang mga Canaanhon nga
nagpuyo sa Gezer, busa nagpadayon ang mga Canaanhon
sa pagpuyo sa Gezer uban kanila. **30** Wala papahawaa
ni Zebulun ang katawhan nga nagpuyo sa Kitron, o ang
katawhan nga nagpuyo sa Nahalol, busa nagpadayon ang

mga Canaanhon sa pagpuyo uban kanila, apan gipugos ni Zebulun ang mga Canaanhon sa pag-alagad kanila inubanan sa hilabihan nga paghago. **31** Wala papahawaa ni Asher ang katawhan nga nagpuyo sa Aco, o ang katawhan nga nagpuyo sa Sidon, o kadtong nagpuyo sa Alab, Aczib, Helba, Afek, o Rehob. **32** Busa nagpuyo ang tribo ni Asher uban sa mga Canaanhon (kadtong nagpuyo sa yuta), tungod kay wala nila sila gipapahawa. **33** Wala gipapahawa sa tribo ni Neftali kadtong nagpuyo sa Bet Shemes, o kadtong nagpuyo sa Bet Anat. Busa nagpuyo ang tribo ni Neftali uban sa mga Canaanhon (ang katawhan nga nagpuyo niana nga yuta). Bisan pa niana, ang mga lumolupyo sa Bet Shemes ug Bet Anat gipugos sa hilabihan nga paghago alang kang Neftali. **34** Gipugos sa mga Amorihanon ang tribo ni Dan sa pagpuyo sa Kabungtoran, ug wala sila gitugotan sa paglugsong ngadto sa patag. **35** Busa nagpuyo ang mga Amorihanon didto sa Bukid sa Heres, sa Ayalon, ug sa Shaalbim, apan ang kakusgan sa kasundalohan sa balay ni Jose ang nagbuntog kanila, ug gipugos sila sa pag-alagad kanila inubanan sa hilabihan nga paghago. **36** Ang utlanan sa Amorihanon miabot gikan sa bungtod sa Akrabim didto sa Sela hangtod didto sa kabungtoran.

2 Mitungas ang manulonda ni Yahweh gikan sa Gilgal paingon sa Bokim, ug miingon, “Gidala ko kamo gikan sa Ehipto, ug gidala ko kamo ngadto sa yuta nga akong gisaad nga ihatag sa inyong mga amahan. Miingon ako, 'Dili ko gayod pakyason ang akong kasabotan alang kaninyo. **2** Kinahanglan dili kamo magbuhat ug kasabotan niadtong nagpuyo niini nga yuta. Kinahanglan gub-on ninyo ang ilang mga halaran.' Apan wala kamo naminaw sa akong tingog. Unsa man kining inyong gibuhat? **3** Busa mosulti ako karon, 'Dili nako papahawaon ang mga Canaanhon gikan kaninyo, apan mahimo silang mga tunok sa inyong mga kiliran, ug ang ilang mga dios mahimong lit-ag alang kaninyo.'” **4** Sa dihang nagsulti ang manulonda ni Yahweh niini nga mga pulong ngadto sa tanang katawhan sa Israel, misinggit ang katawhan ug nanghilak. **5** Ginganlan nila ang dapit ug Bokim. Naghalad sila didto ug mga halad ngadto kang Yahweh. **6** Karon sa dihang gipadala ni Josue ang katawhan, ang matag-usa sa katawhan sa Israel miadto sa mga dapit nga gigahin kanila, aron sa pagpanag-iya sa ilang yuta. **7** Nag-alagad ang katawhan kang Yahweh sa panahon nga buhi pa si Josue ug ang mga kadagkoan nga mas dugay nga nabuhi kay kaniya, kadtong nakakita sa tanang bantogang mga binuhatan ni Yahweh nga iyang nabuhat alang sa Israel. **8** Si Josue nga anak nga lalaki ni Nun ang sulugoon ni Yahweh, namatay sa pangidaron nga 110. **9** Gilubong nila siya sa utlanan sa yuta nga gigahin kaniya didto sa Timnat Heres, sa kabungtoran sa Efraim, sa kasadpang bahin sa Bukid sa Gaas. **10** Ang tanan nga kaliwatan nagkatigom usab ngadto sa ilang mga amahan. Laing kaliwatan ang mitubo human kanila nga wala nakaila kang Yahweh o sa iyang nabuhat alang sa Israel. **11** Gibuhat sa katawhan sa Israel kung unsa ang daotan sa panan-aw ni Yahweh ug gialagaran nila ang mga Baal. **12** Nagpahilayo sila gikan kang Yahweh, ang Dios sa ilang mga amahan, nga nagpagawas kanila sa yuta sa Ehipto. Misunod sila sa laing mga dios, ang mga dios gayod sa mga katawhan nga nakapalibot kanila, ug miyukbo sila kanila. Gihagit nila si Yahweh aron nga masuko tungod kay **13** nagpahilayo sila gikan kang Yahweh ug gisimba si Baal ug ang Astarot. **14** Misilaob ang kapungot ni Yahweh batok sa Israel, ug gitugyan niya sila ngadto sa mga kawatan nga nangawat sa ilang mga gipanag-iyahan gikan kanila. Gibaligya niya sila ingon nga mga ulipon nga dinakpan pinaagi sa kusog sa ilang mga kaaway nga nakapalibot kanila, busa dili na sila makahimo sa pagpanalipod sa ilang mga kaugalingon batok sa ilang mga kaaway. **15** Bisan asa makig-away ang Israel, ang mga kamot ni Yahweh nakigbatok kanila aron sa pagpukan kanila, sama sa iyang gipanumpa ngadto kanila. Ug nahiagom sila sa makalilisang nga pag-antos. **16** Unya nagtuboy si Yahweh ug mga maghuhukom, nga nagluwas kanila gikan sa kamot niadtong nagkawat sa ilang mga gipanag-iyahan. **17** Apan wala sila naminaw sa ilang mga maghuhukom. Dili sila matinud-anon kang Yahweh ug gihatag ang ilang mga kaugalingon sama sa mga babaye nga nagbaligya ug dungog ngadto sa laing mga dios ug gisimba kini. Sa wala madugay gisalikway nila ang pamaagi sa pagkinabuhi sa ilang mga amahan—kadtong nagtuman sa kasugoan ni Yahweh—nga wala usab nila buhata. **18** Sa dihang nagtuboy si Yahweh ug mga maghuhukom alang kanila, gitabangan ni Yahweh ang mga maghuhukom ug giluwas sila gikan sa kamot sa ilang mga kaaway sa tanang mga adlaw nga buhi pa ang maghuhukom. Naluoy si Yahweh kanila samtang nag-antos sila tungod niadtong nagbiaybiay ug nagpasakit kanila. **19** Apan sa dihang namatay ang maghuhukom, mipalayo sila ug nagbuhat sa mga butang nga mas labihan pa kadaotan kaysa nabuhat sa ilang mga amahan. Mosunod sila sa laing mga dios aron sa pag-alagad ug pagsimba kanila. Nagdumili sila sa pag-undang sa bisan unsang daotan nilang mga binuhatan o sa ilang daotang mga paagi. **20** Misilaob ang kapungot ni Yahweh batok sa Israel; miingon siya, “Tungod kay giguba man niini nga nasod ang kasabotan nga akong gitagana alang sa ilang mga amahan—tungod kay wala man sila naminaw sa akong tingog— **21** gikan karon, dili na nako papahawaon gikan kanila ang bisan unsang mga nasod nga gibilin ni Josue sa dihang namatay siya. **22** Buhaton ko kini aron sulayan ang

Israel, kung magpadayon ba sila o dili sa dalan ni Yahweh
ug maglakaw niini, sama sa pagtipig sa ilang mga amahan
niini." **23** Mao nga gibiyaan ni Yahweh kadto nga nasod ug
wala dayon sila papahawaa ug gihatag sila ngadto sa kamot
ni Josue.

3 Karon gibilin ni Yahweh kini nga mga nasod aron sa
pagsulay sa Israel, ang matag usa sa Israel nga wala
nakasinati sa bisan unsa nga pakiggubat sa Canaan. **2**
(Gibuhat niya kini aron tudloan ug pakiggubat ang bag-
ong kaliwatan sa mga Israelita nga wala pa nasayod niini
kaniadto.) **3** Mao kini ang mga nasod: ang lima ka mga
hari nga mga Filistihanon, ang tanan nga mga Canaanhon,
ang mga Sidonhon, ug ang mga Hibihanon nga nagpuyo
sa kabukiran sa Lebanon, gikan sa Bukid sa Baal Hermon
ngadto sa Hamat Pas. **4** Kini nga mga nasod gibilin ingon nga
paagi ni Yahweh sa pagsulay sa Israel, aron mapamatud-an
kung motuman ba sila sa mga mando nga iyang gihatag
sa ilang mga katigulangan pinaagi kang Moises. **5** Busa
nagpuyo ang katawhan sa Israel uban sa mga Canaanhon,
sa mga Hitihanon, sa mga Amorihanon, sa mga Perizihanon,
sa mga Hibihanon, ug sa mga Jebusihanon. **6** Gikuha ang
ilang mga anak nga babaye aron mahimong ilang mga
asawa, ug ang ilang kaugalingon nga mga anak nga babaye
gihatag ngadto sa ilang mga anak nga lalaki, ug ilang
gialagaran ang ilang mga dios. **7** Ang katawhan sa Israel
nagbuhat ug daotan sa panan-aw ni Yahweh ug gikalimtan
si Yahweh nga ilang Dios. Gisimba nila ang mga Baal ug
ang mga Ashera. **8** Busa, ang kasuko ni Yahweh misilaob
batok sa Israel, ug gibaligya niya sila ngadto sa kamot ni
Kushan Rishataim nga hari sa Aram Naharaim. Nag-alagad
ang katawhan sa Israel kang Kushan Rishataim sulod sa
walo ka tuig. **9** Sa dihang nagpakitabang ang katawhan sa
Israel kang Yahweh, nagpadala si Yahweh ug usa ka tawo
nga motabang sa katawhan sa Israel, ug moluwas kanila: Si
Otniel ang anak nga lalaki ni Kenaz (manghod ni Caleb). **10**
Gigamhan siya sa Espiritu ni Yahweh, ug gihukman niya ang
Israel ug milakaw siya aron sa pagpakiggubat. Gihatagan
siya ni Yahweh ug kadaogan batok kang Kushan Rishataim
nga hari sa Aram. Gibuntog sa kamot ni Otniel si Kushan
Rishataim. **11** Nakabaton ang yuta ug kalinaw sulod sa
40 ka tuig. Unya namatay si Othniel nga anak nga lalaki
ni Kenaz. **12** Human niana, nagbuhat na usab ang mga
Israelita ug daotan sa panan-aw ni Yahweh, ug gihatagan
ni Yahweh si Eglon ang hari sa Moab ug kusog aron sa
pagbuntog sa mga Israelita. **13** Nakighiusa si Eglon sa
mga Amornon ug sa mga Amalekanhon ug milakaw sila ug
gipildi ang Israel, ug gipanag-iyahan nila ang Siyudad sa
mga Palmera. **14** Nag-alagad ang katawhan sa Israel kang
Eglon nga hari sa Moab sulod sa 18 ka tuig. **15** Sa dihang
nagpakitabang ang mga Israelita kang Yahweh, nagpadala
na usab si Yahweh ug usa ka tawo nga motabang kanila, si
Ehud nga anak nga lalaki ni Gera, gikan sa tribo ni Benjamin,
usa ka walhon nga tawo. Gipadala siya sa katawhan sa
Israel, uban ang ilang buhis, ngadto kang Eglon nga hari sa
Moab. **16** Nagbuhat si Ehud ug espada nga adunay duha ka
sulab, usa ka cubit ang katas-on; gihigot niya kini ilalom sa
iyang bisti sa iyang tuong paa. **17** Gihatag niya ang buhis
ngadto kang Haring Eglon sa Moab. (Karon si Eglon tambok
kaayo nga tawo.) **18** Human gihatag ni Ehud ang buhis,
mibiya siya uban niadtong nagdala niini. **19** Apan, sa dihang
nakaabot na si Ehud sa dapit diin gibuhat ang kinulit nga
mga hulagway duol sa Gilgal, mitalikod siya ug mibalik,
ug miingon siya, "Aduna akoy tinago nga mensahe alang
kanimo, akong hari." Miingon si Eglon, "Paghilom!" Busa
ang tanan niadtong nag-alagad kaniya mibiya sa lawak. **20**
Miduol si Ehud kaniya. Naglingkod ang hari, nag-inusara
sa bugnaw sa taas nga dapit sa lawak. Miingon si Ehud,
"Aduna akoy mensahe nga gikan sa Dios alang kanimo."
Mitindog ang hari sa iyang lingkoranan. **21** Gikab-ot ni Ehud
ang espada gamit ang iyang wala nga kamot ug gikuha ang
espada gikan sa iyang tuo nga paa, ug gidunggab niya ang
hari. **22** Ug ang pul-an sa espada nadasok kaniya human
sa sulab sa espada, ang tumoy milapos sa iyang likod,
ug ang tambok mitabon sa espada, ug wala na hulbota ni
Ehud ang espada gikan sa iyang lawas. **23** Unya migawas
si Ehud sa portiko ug gisirado ang mga pultahan sa taas
nga bahin sa lawak nga anaa sa iyang likod ug gikandado
kini. **24** Human nakalakaw si Ehud, miabot ang sulugoon
sa hari; nakita nila nga ang mga pultahan sa ibabaw nga
bahin sa lawak sirado, busa naghunahuna sila, "Sigurado
nga iyang gihupay ang iyang kaugalingon sa kabugnaw sa
ibabaw nga lawak." **25** Nag-anam sila ug kabalaka hangtod
gibati na nila nga napasagdan na nila ang ilang trabaho sa
dihang wala pa gihapon ablihi sa hari ang mga pultahan
sa ibabawng bahin sa lawak. Busa ilang gikuha ang yabi
ug ila kining giablihan, ug didto naghigda ang ilang agalon,
natumba sa salog, ug patay na. **26** Samtang naghulat
ang mga sulugoon, nalibog kung unsa ang ilang buhaton,
nakaikyas na si Ehud ug nakaagi na sa dapit diin adunay
kinulit nga mga hulagway sa mga dios, ug nakaikyas siya
ngadto sa Seira. **27** Sa dihang nakaabot na siya, gihuypan
niya ang trumpeta didto sa kabungtoran sa Efraim. Unya
nanglugsong ang katawhan sa Israel uban kaniya gikan sa
kabungtoran, ug siya ang nanguna kanila. **28** Miingon siya
kanila, "Sunod kanako, kay buntogon ni Yahweh ang inyong
mga kaaway, ang mga Moabihanon." Misunod sila kaniya ug
ilang gikuha ang labanganan sa Jordan nga tabok gikan sa
mga Moabihanon, ug walay bisan usa nga ilang gitugotan

nga makatabok sa suba. 29 Niadtong panahona nakapatay
sila ug 10, 000 ka mga tawo sa Moab, ug ang tanan kusgan
ug may katakos nga kalalakin-an. Walay usa nga nakaikyas.
30 Busa niadtong adlawa si Moab napildi pinaagi sa kusog
sa Israel. Ug nakapahulay ang yuta sulod sa 80 ka tuig. 31
Human kang Ehud ang sunod nga maghuhukom mao si
Shamgar ang anak nga lalaki ni Anat nga nakapatay ug 600
ka mga Filistihanon pinaagi sa sungkod nga gigamit aron sa
pagtusok sa mga baka. Giluwas usab niya ang Israel gikan
sa kakuyaw.

4 Human namatay si Ehud, nagbuhat na usab ug daotan
ang katawhan sa Israel diha sa panan-aw ni Yahweh.
2 Gibaligya sila ni Yahweh sa kamot ni Jabin ang hari
sa Canaan nga naghari sa Hazor. Ang pangulo sa iyang
kasundalohan ginganlan ug Sisera, ug nagpuyo siya sa
Haroset sa mga Gentil. 3 Nagpakitabang ang katawhan
sa Israel kang Yahweh, tungod si Sisera adunay 900 ka
puthaw nga mga karwahe ug gidaogdaog niya pag-ayo ang
katawhan sa Israel sulod sa 20 ka tuig. 4 Karon si Debora,
usa ka babaye nga propeta (asawa ni Lapidot), mao ang
pangulong maghuhukom niadtong panahona. 5 Nagalingkod
siya ilalom sa palmera ni Debora taliwala sa Rama ug Betel
didto sa bungtod sa lungsod sa Efraim, ug miabot ang
katawhan sa Israel kaniya aron paghusay sa ilang mga
panaglalis. 6 Gipaadtoan niya si Barak ang anak nga lalaki
ni Abinoam gikan sa Kedes sa Neftali. Miingon siya kaniya,
“Si Yahweh, ang Dios sa Israel, nagmando kanimo, 'Adto
sa Bukid sa Tabor, ug ubana ang 10, 000 ka kalalakin-an
gikan sa Neftali ug Zebulun. 7 Dad-on ko si Sisera, ang
pangulo sa kasundalohan ni Jabin, aron pagtagbo kanimo
duol sa suba sa Kishon, uban ang iyang mga karwahe ug
kasundalohan, ug magmadaogon ka batok kaniya. 8 Miingon
si Barak kaniya, “Kung mouban ka kanako, moadto ako, apan
kung dili ka mouban kanako, dili ako moadto.” 9 Miingon
siya, “Mouban ako kanimo. Apan, ang dalan nga imong
pagaadtoan dili magdala kanimo sa imong kadungganan,
kay ibaligya ni Yahweh si Sisera ngadto sa kamot sa usa ka
babaye.” Unya mitindog si Debora ug miuban kang Barak
ngadto sa Kedes. 10 Gitawag ni Barak ang mga katawhan
sa Zebulun ug Neftali aron magtigom sa Kedes. Misunod
kaniya ang 10, 000 ka mga tawo, ug miuban usab si Debora
kaniya. 11 Karon si Heber (nga Kenhanon) naglain sa iyang
kaugalingon gikan sa mga Kenhanon— sila ang mga kaliwat
ni Hobab (ugangan ni Moises) —gitaod niya ang iyang tolda
sa nahimutangan sa tugas nga kahoy diha sa Zaananim duol
sa Kedes. 12 Sa dihang giingnan nila si Sisera nga mitungas
si Barak ang anak nga lalaki ni Abinoam sa Bukid sa Tabor,
13 gitawag ni Sisera ang iyang tanang karwahe, 900 ka mga
puthaw nga karwahe, ug ang tanang kasundalohan nga uban
kaniya, gikan sa Haroset sa mga Gentil ngadto sa Suba
sa Kishon. 14 Miingon si Debora kang Barak, “Lakaw! Kay
mao na kini ang adlaw nga padag-on ka ni Yahweh batok
kang Sisera. Dili ba si Yahweh man ang mag-una kanimo?”
Busa milugsong si Barak gikan sa Bukid sa Tabor uban ang
10, 000 ka mga tawo nga misunod kaniya. 15 Gilibog ni
Yahweh ang kasundalohan ni Sisera, ang tanan niyang mga
karwahe ug tanan niyang kasundalohan. Gisulong sila sa
katawhan ni Barak ug minaog si Sisera sa iyang karwahe ug
midagan. 16 Apan gigukod ni Barak ang mga karwahe ug
ang kasundalohan didto sa Haroset sa mga Gentil, ug ang
kinatibuk-ang kasundalohan ni Sisera nangamatay pinaagi
sa espada, ug walay bisan usa ka tawo nga nabuhi. 17 Apan
miikyas si Sisera padulong sa tolda ni Jael, ang asawa ni
Heber nga Kenhanon, kay adunay kalinaw taliwala kang
haring Jabin sa Hazor, ug ang balay ni Heber nga Kenhanon.
18 Migawas si Jael aron pagsugat kay Sisera ug miingon
kaniya, “Sulod dinhi, akong agalon; hapit una kanako ug
ayaw kahadlok.” Busa mihapit siya kaniya ug misulod sa
iyang tolda, ug gihabolan niya siya. 19 Miingon siya kaniya,
“Palihog paimna ako ug diyutay'ng tubig kay giuhaw ako
pag-ayo.” Giablihan niya ang panit nga sudlanan sa gatas ug
gipainom siya, ug gihabolan niya siya pagbalik. 20 Miingon
siya kaniya, “Pagbarog diha sa pultahan sa tolda. Kung
adunay moabot nga tawo ug mangutana kanimo nga, 'Aduna
bay tawo dinhi?', ingna nga 'Wala'.” 21 Unya si Jael (ang
asawa ni Heber) nagkuha sa ugsok sa tolda ug martilyo
ug sa hilom miadto siya kang Sisera, kay nahinanok siya
pag-ayo, ug iyang gimartilyo ang ugsok sa tolda ngadto sa
kilid sa iyang ulo ug midulot kini kaniya ug milapos ngadto
sa yuta. Ug namatay siya. 22 Samtang naggukod si Barak
kang Sisera, misugat si Jael kaniya ug miingon kaniya, “Anhi
dinhi, ipakita ko kanimo ang tawo nga imong gipangita.”
Busa misulod siya uban kaniya, ug didto nagbuy-od si Sisera
nga patay na, nga nagtaop ang ugsok sa tolda sa kilid sa
iyang ulo. 23 Busa niadtong adlawa napildi sa Dios si Jabin,
ang hari sa Canaan, atubangan sa katawhan sa Israel. 24
Ang gahom sa katawhan sa Israel nag-anam pa gayod ug
kakusog batok kang Jabin nga hari sa Canaan, hangtod nga
napildi nila siya.

5 Niadtong adlawa si Debora ug si Barak nga anak nga
lalaki ni Abinoam miawit niini nga awit: 2 “Sa dihang
ang mga pangulo nag-una sa Israel, sa dihang ang mga
tawo kinabubot-ong naghalad sa ilang kaugalingon alang
sa gubat—gidayeg namo si Yahweh! 3 Paminaw, kamong
mga hari! Pagmatngon, kamong mga pangulo! Ako, moawit
ako ngadto kang Yahweh; moawit ako ug mga pagdayeg
ngadto kang Yahweh, ang Dios sa Israel. 4 Yahweh, sa
dihang migawas ka gikan sa Seir, sa dihang nagalakaw

ka gikan sa Edom, nauyog ang yuta, ug ang kalangitan
mikurog usab; ug ang kapanganoran usab mibubo ug tubig.
5 Milinog ang kabukiran sa atubangan ni Yahweh; bisan
ang Bukid sa Sinai milinog sa atubangan ni Yahweh, ang
Dios sa Israel. 6 Sa mga adlaw ni Shamgar (anak nga
lalaki ni Anat), sa mga adlaw ni Jael, wala na gigamit ang
mga dagkong dalan, ug kadtong mga naglakaw gigamit
lamang ang mga gagmay nga mga agianan. 7 Adunay
pipila ka mga manggugubat sa Israel, hangtod nga ako, si
Debora, nangulo sa pagmando— usa ka inahan ang nangulo
sa pagmando sa Israel! 8 Sa dihang nagpili sila ug bag-
ong mga dios, adunay panag-away sa mga ganghaan sa
siyudad ug walay mga taming o mga bangkaw nga nakita
taliwala sa 40, 000 sa Israel. 9 Ang akong kasingkasing
atua sa mga pangulo sa Israel, uban sa mga tawo nga
malipayon ug kinabubot-on nga naghalad sa ilang mga
kaugalingon— nagadayeg kami kang Yahweh alang kanila!
10 Hunahunaa kini—kamo nga nagsakay sa puti nga mga
asno nga naglingkod sa panapton nga gihimong hampilo,
ug kamo nga nagalakaw sa dalan. 11 Paminawa ang mga
tingog niadtong nag-awit diha sa katubigan nga mga dapit.
Didto magasugid sila pag-usab sa mga matarong nga mga
buhat ni Yahweh, ug sa mga matarong nga buhat sa iyang
mga manggugubat sa Israel. Unya ang katawhan ni Yahweh
milugsong didto sa mga ganghaan sa siyudad. 12 Pagmata,
pagmata, Debora! Pagmata, pagmata, pag-awit ug usa ka
awit! Bangon, Barak, ug dakpa ang imong mga binilanggo,
ikaw nga anak nga lalaki ni Abinoam. 13 Unya mikanaog
ang mga nahibilin ngadto sa mga dungganon; mikanaog
ang katawhan ni Yahweh paingon kanako uban sa mga
manggugubat. 14 Gikan sila sa Efraim, nga ang gamot gikan
kang Amalek; misunod kaninyo ang katawhan ni Benjamin.
Nanaog ang mga pangulo sa kasundalohan gikan sa Makir,
ug kadtong nagdala ug sungkod sa opisyales nga gikan sa
Zebulun. 15 Ug ang akong mga prinsipe sa Isacar uban kang
Debora; ug si Isacar uban ni Barak nga nagdali sa pagsunod
kaniya ngadto sa walog ilalom sa iyang pagmando. Adunay
dakong pagpangita sa kasingkasing taliwala sa mga banay
ni Reuben. 16 Nganong naglingkod man kamo taliwala sa
mga dapit daobanan, nga naminaw sa mga magbalantay
nga nagtugtog sa ilang mga plawta alang sa ilang mga
panon? Adunay dakong pagpangita sa kasingkasing alang
sa mga banay ni Reuben. 17 Nagpabilin si Gilead sa pikas
bahin sa Jordan; ug si Dan, nganong naglatagaw man siya
sakay sa mga barko? Nagpabilin si Asher sa baybayon ug
nagpuyo duol sa iyang mga dunggoanan. 18 Ang Zebulun
mao ang tribo nga magtahan sa ilang mga kinabuhi hangtod
sa kamatayon, ug ang Neftali, usab, didto sa dapit sa gubat.
19 Miabot ang mga hari, nakig-away sila; nakig-away ang
mga hari sa Canaan didto sa Taanak sa katubigan sa
Megido. Apan wala silay gikuha nga plata ingon nga inilog.
20 Nakig-away ang mga bituon gikan sa langit, nakig-away
sila batok kang Sisera gikan sa ilang mga agianan latas sa
kalangitan. 21 Gibanlas sila sa suba sa Kishon, kadtong
karaan nga suba, ang suba sa Kishon. Lakaw akong kalag,
pagmalig-on! 22 Unya ang tingog sa tunob sa mga kabayo
nga naglagapak—nagdagan, ang pagdagan sa iyang mga
kinakusgan nga mga kabayo. 23 'Tungloha ang Meroz!'
miingon ang manulonda ni Yahweh. 'Tungloha gayod ang
mga lumolupyo niini! — tungod kay wala sila miabot aron
sa pagtabang kang Yahweh— aron sa pagtabang kang
Yahweh sa pagpakiggubat batok sa mga kusgan nga mga
manggugubat.' 24 Bulahan si Jael labaw pa kaysa tanang
kababayen-an, si Jael (ang asawa ni Heber nga Kenhanon),
mas bulahan siya kaysa tanang kababayen-an nga nagpuyo
sa mga tolda. 25 Nangayo ang tawo ug tubig, ug gihatagan
niya kini ug gatas; gidad-an niya kini ug mantikilya nga anaa
sa plato nga haom alang sa mga prinsipe. 26 Gibutang niya
ang iyang kamot sa ugsok sa tolda, ug ang iyang tuo nga
kamot ngadto sa martilyo sa magbubuhat; gamit ang martilyo
iyang gipatay si Sisera, iyang gidugmok ang ulo niini. Iyang
gidugmok ang bagulbagol niini sa dihang iya kining gitusok
sa kilid sa iyang ulo. 27 Nakuyapan siya taliwala sa iyang
mga tiil, natumba siya ug nagbuy-od siya didto. Nawad-an
siyag umoy taliwala sa iyang mga tiil. Ang dapit diin siya
natumba mao ang dapit diin siya gipatay nga walay kaluoy.
28 Gikan sa bintana naglantaw siya— naglantaw ang inahan
ni Sisera sa renehasan nga bintana ug mitawag siya nga
naguol, 'Nganong dugay man nag-abot ang iyang karwahe?
Nganong nalangan man ang mga tunob sa mga kabayo nga
maoy nagbira sa iyang mga karwahe?' 29 Mitubag ang iyang
maalamon nga mga prinsesa, ug mihatag siya sa samang
tubag sa iyang kaugalingon: 30 'Wala ba nila makaplagi ug
mabahinbahin ang inilog? — Usa ka tagoangkan, duha ka
tagoangkan alang sa matag tawo; ang inilog nga tinina nga
bisti alang kang Sisera, ang inilog nga tininaan nga bisti
nga binordahan, duha kabuok nga tininaan nga bisti nga
binordahan alang sa mga liog niadtong nangilog?' 31 Hinaot
nga pagalaglagon ang tanan nimong mga kaaway, Yahweh!
Apan ang imong mga higala sama sa adlaw sa dihang
mosubang kini sa iyang kusog." Ug ang yuta nakabaton ug
kalinaw sulod sa 40 ka tuig.

6 Gihimo sa katawhan sa Israel ang daotan diha sa
atubangan ni Yahweh, ug gihatag niya sila ngadto sa
kamot sa Midian sulod sa pito ka mga tuig. 2 Ang gahom sa
Midian nagdaogdaog sa Israel. Tungod sa Midian, naghimo
ug mga silonganan ang katawhan sa Israel alang sa ilang
kaugalingon didto sa mga lungib sa kabungtoran, mga

langob, ug sa mga lig-ong patukoranan. 3 Nahitabo kini sa
bisan unsang taknaa nga magtanom ang mga Israelita, ang
mga Midianhon, mga Amalekanhon ug ang katawhan gikan
sa sidlakan mosulong sa mga Israelita. 4 Magkampo ang
ilang kasundalohan didto sa yuta ug daoton ang mga tanom,
hangtod sa Gaza. Wala silay ibilin nga pagkaon sa Israel, ug
walay mga karnero, ni mga baka o mga asno. 5 Sa dihang
moabot sila ug ang ilang mga binuhi ug mga tolda, sama
sila sa nagpanon nga mga dulon, ug dili gayod maihap ang
katawhan niini o bisan pa ang ilang mga kamelyo. Gisulong
nila ang yuta aron sa paglaglag niini. 6 Gihasol pag-ayo
sa Midian ang mga Israelita hangtod nga ang katawhan sa
Israel nagpakitabang na kang Yahweh. 7 Sa dihang nanawag
kang Yahweh ang katawhan sa Israel tungod sa Midian, 8
nagpadala si Yahweh ug propeta ngadto sa katawhan sa
Israel. Miingon ang propeta kanila, “Mao kini ang giingon
ni Yahweh, ang Dios sa Israel: 'Gidala ko kamo gikan sa
Ehipto; gipagawas ko kamo gikan sa balay sa pagkaulipon.
9 Giluwas ko kamo gikan sa kamot sa mga Ehiptohanon,
ug sa kamot sa tanang nagdaogdaog kaninyo. Gipalayo
ko sila gikan kaninyo, ug gihatag ko kaninyo ang ilang
yuta. 10 Miingon ako kaninyo, “Ako si Yahweh nga inyong
Dios; gimandoan ko kamo nga dili mosimba sa mga dios sa
Amorihanon, sa yuta nga inyong gipuy-an.” Apan wala kamo
mituman sa akong tingog.'” 11 Karon miabot ang manulonda
ni Yahweh ug milingkod ilalom sa tugas nga kahoy sa Ofra,
nga gipanag-iyahan ni Joas (ang Abiezeranhon), samtang si
Gideon, anak nga lalaki ni Joas, naglain sa trigo pinaagi
sa paghapak niini ngadto sa salog, diha sa pug-anan sa
ubas—aron sa pagtago niini gikan sa mga Midianhon. 12
Mitungha ang manulonda ni Yahweh ug miingon kaniya,
“Nag-uban si Yahweh kanimo, kusgan ka nga manggugubat!”
13 Miingon si Gideon kaniya, “O, akong agalon, kung si
Yahweh uban kanamo, nganong nahitabo man kining tanan
kanamo? Asa naman kadtong tanan nga kahibulongang
mga buhat nga giingon kanamo sa among mga amahan,
sa dihang miingon sila, 'Wala ba kita gidala ni Yahweh
gikan sa Ehipto?' Apan karon gisalikway kami ni Yahweh ug
gihatag kami sa kamot sa Midian.” 14 Mitan-aw si Yahweh
kaniya ug miingon, “Gamita ang kusog nga anaa nang daan
diha kanimo. Luwasa ang Israel gikan sa kamot sa Midian.
Wala ko ba ikaw gipadala?” 15 Miingon si Gideon kaniya,
“Palihog, Ginoo, unsaon ko man pagluwas ang Israel? Tan-
awa, ang akong pamilya maoy labing huyang sa Manases,
ug ako ang labing ubos sa panimalay sa akong amahan.”
16 Miingon si Yahweh kaniya, “Mag-uban ako kanimo, ug
pildihon mo ang tibuok kasundalohang Midianhon isip usa
ka tawo.” 17 Miingon si Gideon kaniya, “Kung nahimuot ka
kanako, hatagi ako ug timailhan nga ikaw mao ang nakig-
istorya kanako. 18 Palihog, ayaw paghawa dinhi, hangtod
nga moabot ako kanimo ug magdala sa akong gasa ug
andamon kini sa imong atubangan.” Miingon si Yahweh,
“Hulaton ko ikaw hangtod nga mobalik ka.” 19 Milakaw si
Gideon ug nag-andam ug nating kanding ug gikan sa usa ka
efa sa harina nagbuhat siya ug tinapay nga walay patubo.
Gibutang niya ang karne sa sudlanan, ug gibutang niya ang
sabaw sa kolon ug gidala kini kaniya ilalom sa tugas nga
kahoy, ug gihalad kini. 20 Miingon ang manulonda sa Dios
kaniya, “Kuhaa ang karne ug ang tinapay nga walay patubo
ug ibutang kini niining bato, ug ibubo ang sabaw ibabaw
niini.” Ug gibuhat kini ni Gideon. 21 Unya ang manulonda ni
Yahweh mikab-ot sa tumoy sa iyang sungkod nga anaa sa
iyang kamot. Pinaagi niini gihikap niya ang unod ug ang
tinapay nga walay patubo; mitungha ang kalayo diha sa
bato ug misunog sa karne ug sa tinapay nga walay patubo.
Unya nawala ang manulonda ni Yahweh ug wala na kini
nakita ni Gideon. 22 Nasabtan ni Gideon nga kini mao ang
manulonda ni Yahweh. Miingon si Gideon, “A, Ginoong
Yahweh! Nakita ko nawong sa nawong ang manulonda ni
Yahweh!” 23 Miingon si Yahweh kaniya, “Ang kalinaw diha
kanimo! Ayaw kahadlok, dili ka mamatay.” 24 Busa nagtukod
si Gideon ug halaran ngadto kang Yahweh. Ginganlan niya
kini, “Si Yahweh ang Kalinaw.” Hangtod karon nga adlaw
nagbarog gihapon kini sa Ofra sa banay ni Abiezer. 25
Niadtong gabhiona miingon si Yahweh kaniya, “Dad-a ang
torong baka sa imong amahan, ug ang ikaduhang torong
baka nga pito ka tuig ang pangidaron, ug gub-a ang halaran
ni Baal nga gipanag-iyahan sa imong amahan, ug putla ang
Ashera nga anaa sa tapad niini. 26 Pagtukod ug halaran
kang Yahweh nga imong Dios sa kinatumyan niining dapit
nga dalangpanan, ug tukora kini sa husto nga paagi. Ihalad
ang ikaduhang torong baka ingon nga halad sinunog, gamit
ang kahoy nga gikan sa Ashera nga imong giputol. 27 Busa
nagkuha si Gideon ug napulo niya ka mga sulugoon ug
gibuhat ang gisugo ni Yahweh kaniya. Apan tungod kay
nahadlok siya pag-ayo sa panimalay sa iyang amahan ug sa
katawhan sa lungsod nga magbuhat niini panahon sa adlaw,
gibuhat niya kini sa kagabhion. 28 Pagkabuntag sa dihang
namangon ang katawhan sa lungsod, nabungkag na ang
halaran ni Baal, ug naputol na ang Ashera nga tapad niini, ug
ang ikaduhang torong baka gihalad sa halaran nga gitukod.
29 Miingon sa usag usa ang katawhan sa siyudad, “Kinsa
may nagbuhat niini?” Sa dihang nakigsulti sila sa uban ug
nangita sa mga tubag, miingon sila, “Si Gideon nga anak
nga lalaki ni Joas ang nagbuhat niining butanga.” 30 Unya
miingon kang Joas ang katawhan sa lungsod, “Ipagawas
ang imong anak nga lalaki aron mahukman ug kamatayon,
tungod kay iyang gibungkag ang halaran ni Baal, ug tungod

kay giputol niya ang Ashera tapad niini." 31 Miingon si Joas
sa tanan nga nakigbatok kaniya, "Makig-away ba kamo
alang kang Baal? Luwason ba ninyo siya? Kung kinsa man
ang makig-away alang kaniya, patya siya samtang buntag
pa. Kung dios si Baal, pasagdi siya nga manalipod sa iyang
kaugalingon kung adunay usa ka tawo nga mobungkag sa
iyang halaran." 32 Busa niadtong adlawa gitawag nila si
Gideon nga "Jerub Baal," tungod kay miingon siya, "Pasagdi
si Baal nga manalipod sa iyang kaugalingon batok kaniya,"
tungod kay gibuak ni Gideon ang halaran ni Baal. 33 Karon
nagtigom ang tanang Midianhon, mga Amalekanhon, ug ang
katawhan sa sidlakan. Mitabok sila sa Jordan ug nagtolda
sa walog sa Jezreel. 34 Apan mikunsad ang Espiritu ni
Yahweh kang Gideon, gipatingog ni Gideon ang trumpeta, sa
pagtawag sa banay ni Abiezer, aron mosunod sila kaniya. 35
Nagpadala siya ug mga mensahero sa tibuok Manases, ug
sila usab, gitawag usab aron pagsunod kaniya. Nagpadala
usab siya ug mga mensahero sa Asher, Zebulun, ug Neftali,
ug mitungas sila aron sa pagtagbo kaniya. 36 Miingon si
Gideon sa Dios, "Kung gamiton mo ako aron pagluwas
sa Israel, sama sa imong giingon— 37 Tan-awa, ibutang
ko ang balahibo sa karnero sa salog sa giokanan. Kung
ang balahibo lamang ang adunay yamog, ug uga ang yuta,
masayran ko unya nga gamiton mo ako aron sa pagluwas
sa Israel, sumala sa imong giingon." 38 Mao kini ang
nahitabo—mibangon ug sayo si Gideon pagkaugma, gipug-
an niya ang balahibo sa karnero, ug napuga ang yamog
gikan sa balahibo sa karnero, igo aron makapuno ug usa
ka yahong nga tubig. 39 Unya miingon si Gideon ngadto
sa Dios, "Ayaw kasuko kanako, mosulti ako sa makausa
pa. Palihog tugoti ako sa pagsulay pag-usab gamit ang
balahibo sa karnero. Niining higayona paugaha ang balahibo
sa karnero, ug himoa nga basa sa yamog ang tanang yuta
palibot niini. 40 Gibuhat sa Dios ang gipangayo niya niadtong
gabhiona. Uga ang balahibo sa karnero, ug adunay yamog
ang tanang yuta sa palibot niini.

7 Unya mibangon si Jerub Baal (nga mao si Gideon) sa
sayo sa kabuntagon, ug ang tanang katawhan nga uban
kaniya, ug nagkampo sila sa kilid sa tuboran sa Harod.
Anaa sa ilang amihanan nga bahin ang kampo sa mga
Midianhon didto sa walog duol sa bungtod sa More. 2
Miingon si Yahweh kang Gideon, "Adunay daghan kaayo
nga mga sundalo alang kanako aron mohatag ug kadaogan
kaninyo batok sa mga Midianhon, aron dili magpasigarbo
ang Israel dinhi kanako, nga moingon, 'Naluwas kami pinaagi
sa among kaugalingong gahom.' 3 Busa karon, imantala
ngadto sa mga igdulongog sa katawhan ug isulti, 'Si bisan
kinsa ang nahadlok, si bisan kinsa ang nangurog, paulia
siya ug pahawaa gikan sa Bukid sa Gilead.'" Busa 22, 000
ka mga tawo ang nanghawa, ug 10, 000 ang nagpabilin.
4 Miingon si Yahweh kang Gideon, "Daghan pa gihapon
ang katawhan. Dad-a sila ngadto sa tubig, ug kuhaan ko
ang ilang gidaghanon didto alang kanimo. Kung ingnon ko
ikaw, 'Mouban kini kanimo,' mouban siya kanimo; apan kung
moingon ako, 'Dili kini mouban kanimo,' dili siya mouban."
5 Busa gidala ni Gideon ang mga tawo didto sa tubig, ug
miingon si Yahweh kaniya, "Lahia ang tanan nga motilap sa
tubig, sama sa pagtilap sa iro, gikan niadtong moluhod aron
moinom." 6 300 ka mga lalaki ang mitilap aron moinom. Ang
nahibilin miluhod aron sa pag-inom ug tubig. 7 Miingon si
Yahweh kang Gideon, "Uban sa 300 ka mga lalaki nga mitilap
aron moinom, luwason ko kamo ug hatagan ug kadaogan
batok sa mga Midianhon. Pabalika ang ubang mga tawo sa
ilang kaugalingong dapit." 8 Busa kadtong napili mikuha
sa ilang mga pagkaon ug sa ilang mga budyong. Gipauli
ni Gideon ang tanang lalaki sa Israel, ang matag lalaki
sa ilang mga tolda, apan iyang gipabilin ang 300 ka mga
lalaki. Karon ang kampo sa mga Midianhon anaa lamang
ubos kaniya didto sa walog. 9 Nianang gabhiona usab
miingon si Yahweh kaniya, "Bangon! Sulonga ang kampo,
kay hatagan ko ikaw ug kadaogan batok niini. 10 Apan kung
mahadlok ka sa paglugsong, lugsong didto kuyog sa imong
sulugoon nga si Pura, 11 ug paminawa ang ilang isulti, ug
magmaisogon ka sa pagsulong sa kampo." Busa miadto si
Gideon kuyog si Pura nga iyang sulugoon, ngadto sa mga
dapit sa guwardiya sa maong kampo. 12 Ang mga Midianhon,
ang mga Amalekanhon, ug ang tanang katawhan sa sidlakan
nahimutang didto sa walog, sama ka baga sa dulon nga daw
panganod. Dili maihap ang ilang mga kamelyo; labaw pa sila
kadaghan sa balas sa baybayon. 13 Sa dihang miabot si
Gideon didto, nagsugilon ang usa ka tawo sa iyang damgo
ngadto sa iyang kauban. Miingon ang tawo, "Paminaw!
Aduna akoy damgo, ug nakakita ako ug lingin nga tinapay
nga sebada nga naligid padulong sa kampo sa Midianhon.
Miabot kini ngadto sa tolda, ug kusog ang pagkabangga niini
nga natumba ang tolda ug nabalit-ad, busa nahapla kini."
14 Miingon ang laing tawo, "Wala nay lain pa niini gawas
sa espada ni Gideon (ang anak nga lalaki ni Joas), ang
Israelita. Gihatagan siya ug kadaogan sa Dios batok sa mga
Midianhon ug sa tanan nilang kasundalohan." 15 Sa dihang
nadungog ni Gideon ang maong pagsugid sa damgo ug ang
hubad niini, miyukbo siya aron sa pagsimba. Mibalik siya sa
kampo sa Israel ug miingon, "Bangon! Gihatagan kita ni
Yahweh ug kadaogan batok sa mga Midianhon." 16 Gibahin
niya ang 300 ka mga lalaki ngadto sa tulo ka pundok, ug
gihatagan silang tanan ug mga budyong ug mga banga
nga walay sulod, uban sa mga sulo nga anaa sa sulod sa
banga. 17 Miingon siya kanila, "Tan-aw kanako ug buhata

ang akong buhaton. Tan-aw! Sa dihang moabot ako duol sa kampo, kinahanglan buhaton ninyo ang akong buhaton. **18** Sa dihang patingogon nako ang budyong, ako ug ang tanan nga uban kanako, patingoga usab ang inyong mga budyong sa matag kilid sa tibuok kampo ug singgit, 'Alang kang Yahweh ug alang kang Gideon!" **19** Busa miadto si Gideon ug ang gatosan ka mga lalaki nga uban kaniya sa utlanan sa kampo, sa pagsugod gayod sa tungatunga sa pagbantay. Sa pagpuli sa mga guwardiya sa mga Midianhon, gipatingog nila ang ilang mga budyong ug gibuak ang mga banga nga anaa sa ilang mga kamot. **20** Gipatingog sa tulo ka mga pundok ang mga budyong ug gipangbuak ang mga banga. Gigunitan nila ang mga sulo sa ilang wala nga kamot ug ang mga budyong ngadto sa ilang tuo nga kamot aron sa pagpatingog niini. Misinggit sila, "Ang espada ni Yahweh ug ni Gideon." **21** Ang matag lalaki mitindog sa ilang dapit libot sa kampo ug nanagan ang tanang mga sundalo nga Midianhon. Naninggit sila ug nanagan palayo. **22** Sa dihang gipatingog nila ang 300 ka mga budyong, gitugot ni Yahweh nga unayon sa matag Midianhon ang kauban pinaagi sa espada ug batok sa tanan nilang mga kasundalohan. Midagan ang kasundalohan hangtod sa Bet Shita paingon sa Zerera, hangtod sa utlanan sa Abel Mehola, duol sa Tabat. **23** Gipatawag ang mga kalalakin-an sa Israel gikan sa Neftali, Asher, ug ang tanang taga-Manases, ug gigukod nila ang mga Midianhon. **24** Nagpadala si Gideon ug mga mensahero sa tibuok kabungtoran sa lungsod ni Efraim, nga nag-ingon, "Lugsong batok sa mga Midianhon ug dumalahi ang Suba sa Jordan, hangtod sa Bet Bara, aron sa pagpugong kanila." Busa ang tanang kalalakin-an sa Efraim nagtigom ug gidumalahan ang katubigan, hangtod sa Bet Bara ug sa Suba sa Jordan. **25** Nadakpan nila ang duha ka prinsipe nga Midianhon, si Oreb ug si Zeeb. Gipatay nila si Oreb didto sa bato ni Oreb, ug gipatay nila si Zeeb didto sa pug-anan ug ubas ni Zeeb. Gigukod nila ang mga Midianhon, ug gidala nila ang mga ulo ni Oreb ug ni Zeeb ngadto kang Gideon, nga anaa sa tabok sa Jordan.

8 Unya miingon ang kalalakin-an sa banay ni Efraim ngadto kang Gideon, "Unsa man kining gibuhat nimo kanamo? Wala nimo kami gitawag sa dihang nakig-away ka batok sa mga Midianhon." Ug hilabihan gayod ang ilang pagpakiglalis kaniya. **2** Miingon siya kanila, "Unsa may nabuhat ko karon kung itandi kaninyo? Dili ba ang pagtapok sa mga ubas ni Efraim mas maayo pa kaysa tanang abot sa ubas ni Abiezer? **3** Gihatagan kamog kadaogan sa Dios batok sa mga prinsipe sa mga Midianhon—si Oreb ug si Zeeb! Unsa man lamang ang akong nabuhat kung itandi kaninyo?" Nahanaw ang ilang kasuko ngadto kaniya sa dihang gisulti niya kini. **4** Miabot si Gideon sa suba sa Jordan ug mitabok niini, kuyog kaniya ang 300 ka mga lalaki. Gikapoy na sila, apan nagpadayon gihapon sila sa paggukod. **5** Miingon siya sa mga tawo sa Sucot, "Palihog hatagi ug tinapay ang mga tawo nga nagsunod kanako, kay gikapoy sila, ug gigukod nako si Zeba ug si Zalmuna, ang mga hari sa Midian." **6** Ug miingon ang mga opisyales, "Anaa na ba sa inyong mga kamot ang mga kamot ni Zeba ug ni Zalmuna? Nganong kinahanglan man kami maghatag ug tinapay sa imong kasundalohan? **7** Miingon si Gideon, "Sa dihang hatagan na kami ni Yahweh ug kadaogan batok kang Zeba ug kang Zalmuna, panitan ko kamo pinaagi sa mga tunok sa kamingawan ug mga sampinit." **8** Gikan didto mitungas siya paingon sa Penuel ug nakigsulti sa katawhan didto sa samang paagi, apan ang kalalakin-an sa Penuel mitubag kanila sama sa pagtubag sa kalalakin-an didto sa Sucot. **9** Misulti usab siya sa kalalakin-an sa Penuel ug miingon, "Sa dihang makabalik ako diha sa kalinaw, gun-obon ko kining tore." **10** Karon si Zeba ug si Zalmuna anaa sa Karkor uban sa ilang kasundalohan, mga 15, 000 ka kalalakin-an, tanan nga nahibilin gikan sa tibuok kasundalohan sa katawhan sa Sidlakan, kay adunay nangamatay sa gubat nga 120, 000 ka kalalakin-an nga gibansay aron sa pagpakiggubat pinaagi sa espada. **11** Mitungas si Gideon sa dalan nga agianan sa mga nagapuyo sa tolda, agi sa Noba ug sa Jogbeha. Gipildi niya ang kasundalohan sa kaaway, tungod kay wala sila nagdahom nga sulongon. **12** Midagan si Zeba ug si Zalmuna, ug samtang gigukod sila ni Gideon, nadakpan niya ang duha ka hari sa Midian—si Zeba ug si Zalmuna—ug nalisang ang ilang tibuok kasundalohan. **13** Si Gideon, nga anak ni Joas, mibalik gikan sa pakiggubat paingon sa dalan sa Heres. **14** Midangop siya ngadto sa batan-ong lalaki sa katawhan sa Sucot ug nagpatambag kaniya. Gihulagway sa batan-ong lalaki ang mga pangulo ug mga katigulangan sa Sucot alang kaniya, 77 ka mga lalaki. **15** Miadto si Gideon sa mga kalalakin-an sa Sucot ug miingon, "Tan-awa ninyo si Zeba ug si Zalmuna, nga maoy hinungdan nga gitamay ninyo ako ug miingon, 'Nabuntog na ba diay nimo si Zeba ug Zalmuna? Wala kami nasayod nga kinahanglan namo hatagan ug tinapay ang imong kasundalohan." **16** Gikuha ni Gideon ang kadagkoan sa siyudad, ug gisilotan niya ang mga kalalakin-an sa Sucot pinaagi sa mga tunok sa disyerto ug mga sampinit. **17** Ug gigun-ob niya ang tore sa Penuel ug gipamatay ang kalalakin-an niana nga siyudad. **18** Unya miingon si Gideon kang Zeba ug kang Zalmuna, "Unsa man nga matang sa kalalakin-an ang inyong gipamatay didto sa Tabor?" Mitubag sila, "Sama kanimo, mao usab sila. Ang matag usa kanila sama sa anak sa hari." **19** Miingon si Gideon, "Mga igsoon ko sila, ang mga anak sa akong inahan. Gipanumpa ko sa ngalan ni Yahweh, kung inyo

silang gibuhi, dili ko unta kamo patyon." **20** Miingon siya ngadto kang Jeter (iyang kamagulangan anak), "Tindog ug patya sila!" Apan wala gihulbot sa batan-ong lalaki ang iyang espada kay nahadlok siya, tungod kay batan-on paman siya. **21** Unya miingon si Zeba ug Zalmuna, "Tindog diha ug patya kami! Kay kung unsa ang tawo, mao usab ang iyang kusog." Mitindog si Gideon ug gipatay si Zeba ug si Zalmuna. Gikuha usab niya ang dayandayan nga daw pikas nga bulan diha sa liog sa ilang mga kamelyo. **22** Unya miingon ang mga kalalakin-an sa Israel kang Gideon, "Dumalahi kami—ikaw, imong anak nga lalaki, ug imong apo—tungod kay giluwas mo kami gikan sa kamot sa mga Midianhon." **23** Miingon si Gideon kanila, "Dili ko kamo dumalahan, bisan ang akong mga anak nga lalaki dili modumala kaninyo. Si Yahweh ang modumala kaninyo." **24** Miingon si Gideon kanila, "Pahangyoa ako ninyo: nga ang matag usa kaninyo mohatag kanako sa mga ariyos gikan sa iyang inilog." (Adunay mga bulawan nga ariyos ang mga Midianhon tungod kay mga Ismaelita man sila.) **25** Mitubag sila, "Malipayon kami sa paghatag niini kanimo." Gibukhad nila ang panapton ug ang matag usa milabay ug ariyos didto sa panapton gikan sa iyang inilog. **26** 1, 700 nga shekels sa bulawan ang gibug-aton sa mga ariyos nga gipangayo niya. Kini nga bahandi dugang na sa mga dayandayan nga daw pikas nga bulan, ang mga dayandayan sa kwentas, ang tapol nga bisti nga gisuot sa mga hari sa Midian, ug dugang pa sa mga kadena nga anaa sa liog sa ilang mga kamelyo. **27** Naghimo si Gideon ug efod gikan niadto nga mga ariyos ug gibutang kini ngadto sa iyang siyudad, didto sa Ofra, ug gihugawan sa tanang Israelita ang ilang mga kaugalingon pinaagi sa pagsimba niini didto. Nahimo kining lit-ag alang kang Gideon ug alang niadtong anaa sa iyang balay. **28** Busa gidumalahan ang mga Midianhon sa katawhan sa Israel ug wala nila gipataas ang ilang mga ulo pag-usab. Ug ang yuta nakabaton ug kalinaw sulod sa 40 ka tuig sa mga adlaw ni Gideon. **29** Si Jerub Baal, anak nga lalaki ni Joas, milakaw ug nagpuyo sa iyang kaugalingong balay. **30** Adunay 70 ka anak nga mga lalaki si Gideon nga iyang mga kaliwat, kay daghan kaayo siya ug asawa. **31** Ang iyang kabit, nga anaa sa Siquem, nanganak usab ug lalaki, ug ginganlan siya ni Gideon ug Abimelec. **32** Si Gideon, nga anak ni Joas, namatay nga tigulang na ug gilubong didto sa Ofra sa lubnganan ni Joas nga iyang amahan, sa banay ni Abiezer. **33** Nahitabo kini nga sa pagkamatay na ni Gideon, mibalik na usab ang katawhan sa Israel sa paghugaw sa ilang kaugalingon pinaagi sa pagsimba sa mga Baal. Si Baal Berit ang gihimo nilang dios. **34** Wala nakahinumdom ang katawhan sa Israel sa pagpasidungog kang Yahweh, nga ilang Dios, nga nagluwas kanila gikan sa kamot sa ilang mga kaaway sa matag dapit. **35** Wala nila gitipigan ang ilang mga saad ngadto sa balay ni Jerub Baal (nga mao si Gideon), ingon nga balos sa tanan niyang nabuhat nga maayo sa Israel.

9 Miadto si Abimelec nga anak ni Jerub Baal sa mga paryenti sa iyang inahan didto sa Siquem ug miingon siya kanila ug sa tibuok banay sa pamilya sa iyang inahan, **2** "Palihog isulti kini, aron makadungog ang tanang mga pangulo sa Siquem, 'Asa man ang maayo alang kaninyo: dumalahan kamo sa 70 ka mga anak nga lalaki ni Jerub Baal, o usa lamang ang magdumala kaninyo?' Hinumdomi nga ako ang inyong bukog ug unod." **3** Misulti ang paryenti sa iyang inahan ngadto sa mga pangulo sa Siquem alang kaniya, ug nagkasinabot sila nga mosunod kang Abimelec, kay miingon sila, "Igsoon nato siya." **4** Gihatagan nila siya ug 70 kabuok nga plata gikan sa balay ni Baal Berit, ug gigamit kini ni Abimelec aron sa pagkuha ug mga tawo nga mga mangtas ug walay batasan, nga misunod kaniya. **5** Miadto si Abimelec sa balay sa iyang amahan didto sa Ofra, ug gipamatay niya ang iyang 70 ka igsoon sa ibabaw sa usa ka bato, ang mga anak nga lalaki ni Jerub Baal. Si Jotam na lamang ang nabilin, ang kamanghoran sa mga anak nga lalaki ni Jerub Baal, kay mitago man siya. **6** Nagtigom ang tanang pangulo sa Siquem ug Bet Milo ug milakaw sila ug gihimo nga hari si Abimelec, tapad sa tugas duol sa haligi nga anaa sa Siquem. **7** Sa dihang gisultihan si Jotam mahitungod niini, milakaw siya ug mitindog sa tumoy sa Bukid sa Gerizim. Misinggit siya ug miingon kanila, "Paminaw kanako, kamong mga pangulo sa Siquem, aron paminawon kamo sa Dios. **8** Adunay higayon nga milakaw ang mga kahoy aron sa pagdihog ug hari alang kanila. Ug miingon sila sa kahoy nga olibo, 'Dumalahi kami.' **9** Apan miingon ang kahoy nga olibo ngadto kanila, 'Kinahanglan ba nako biyaan ang akong lana, nga gigamit aron sa pagpasidungog sa mga dios ug sa katawhan, aron molakaw ako ug mobalik, aron lamang motabyog ngadto sa ubang mga kahoy?' **10** Miingon ang mga kahoy ngadto sa kahoy nga igera, 'Dali ug dumalahi kami.' **11** Apan miingon ang kahoy nga igera kanila, 'Kinahanglan ba nako biyaan ang akong katam-is ug ang akong maayo nga prutas, aron lamang mobalik ako ug motabyog ngadto sa ubang mga kahoy?' **12** Miingon ang mga kahoy sa paras, 'Dali ug dumalahi kami.' **13** Miingon ang paras kanila, 'Kinahanglan ba nako biyaan ang akong bag-o nga bino, nga nagalipay sa mga dios ug sa mga tawo, ug mobalik ug motabyog ngadto sa ubang mga kahoy?' **14** Unya miingon ang tanang kahoy ngadto sa sampinit, 'Dali ug dumalahi kami.' **15** Miingon ang sampinit ngadto sa mga kahoy, "Kung tinuod gayod nga buot ninyo akong dihogan isip inyong hari, dali ug pasilong nga luwas sa akong landong.

Kung dili, tugoti nga mogawas ang kalayo sa sampinit ug
mosunog sa mga sedro sa Lebanon.' 16 Busa karon, kung
namuhat kamo diha sa kamatuoran ug pagkamatinud-anon,
sa dihang gihimo ninyong hari si Abimelec, ug kung maayo
ang inyong gibuhat bahin kang Jerub Baal ug sa iyang balay,
ug kung gisilotan ninyo siya sumala sa angay kaniya— 17
—ug hunahunaa nga ang akong amahan nakiggubat alang
kaninyo, gitugyan ang iyang kinabuhi, ug miluwas kaninyo
gikan sa kamot sa Midian— 18 apan karong adlawa mibarog
kamo batok sa balay sa akong amahan ug gipamatay ang
iyang mga anak nga lalaki, 70 ka mga tawo, ibabaw sa usa
ka bato. Ug gihimo ninyo nga hari si Abimelec ngadto sa
mga pangulo sa Siquem, ang anak sa iyang sulugoon nga
babaye, tungod kay paryenti ninyo siya. 19 Kung namuhat
kamo uban sa pagkamatinud-anon ug pagkamatarong uban
kang Jerub Baal ug sa iyang balay, kinahanglan magmaya
kamo kang Abimelec, ug magmaya usab siya kaninyo. 20
Apan kung wala, ipagawas ang kalayo gikan kang Abimelec
ug sunoga ang mga tawo sa Siquem ug sa Bet Milo. Tugoti
nga mogawas ang kalayo gikan sa mga tawo sa Siquem
ug Bet Milo, aron sunogon si Abimelec." 21 Mipahawa si
Jotam ug midagan palayo, ug miadto siya sa Beer. Nagpuyo
siya didto tungod kay layo man kini kang Abimelec, nga
iyang igsoon. 22 Nagdumala si Abimelec sa Israel sulod sa
tulo ka tuig. 23 Nagpadala ang Dios ug daotan nga espiritu
ngadto kang Abimelec ug sa mga pangulo sa Siquem.
Nagluib ang mga pangulo sa Siquem sa pagsalig nila kang
Abimelec. 24 Gibuhat kini sa Dios aron mapanimaslan ang
kadaot nga nahiagoman sa mga anak ni Jerub Baal, ug aron
manubag si Abimelec nga ilang igsoon sa pagpatay kanila,
ug aron manubag ang mga tawo sa Siquem tungod kay
gitabangan nila siya sa pagpatay sa iyang mga igsoon. 25
Busa nagbutang ug mga tawo ang mga pangulo sa Siquem
didto sa tumoy sa mga bungtod sa paghulat aron mapatay
nila siya, ug gitulis nila ang tanan nga miagi kanila niana
nga dalan. Gibalita kini ngadto kang Abimelec. 26 Miabot
si Gaal nga anak ni Ebed uban sa iyang mga paryenti ug
miadto sila sa Siquem. Adunay pagsalig kaniya ang mga
pangulo sa Siquem. 27 Miadto sila sa uma ug nanguha ug
mga ubas gikan sa kaparasan, ug gitamak-tamakan nila
kini. Nagpahigayon sila ug kasaulogan didto sa balay sa
ilang dios, diin nangaon sila ug nangahubog, ug gitunglo
nila si Abimelec. 28 Miingon si Gaal nga anak ni Ebed,
"Kinsa mana si Abimelec, ug kinsa man si Siquem, nga
angay kitang moalagad kaniya? Dili ba siya man ang anak
ni Jerub Baal? Ug dili ba si Zebul ang iyang opisyales?
Alagari ang katawhan sa Hamor, ang amahan sa Siquem!
Nganong angay man kitang moalagad kaniya? 29 Hinaot nga
kining mga tawhana mailalom sa akong pagmando! Unya
papahawaon ko si Abimelec. Moingon ako kang Abimelec,
'Tawga ang tanan nimong kasundalohan.'" 30 Sa dihang
nadungog ni Zebul, nga opisyales sa siyudad, ang mga
gipamulong ni Gaal nga anak nga lalaki ni Ebed misilaob
ang iyang kasuko. 31 Nagpadala siya ug mga mensahero
ngadto kang Abimelec aron sa pag-ilad, nga nag-ingon,
"Tan-awa, si Gaal nga anak nga lalaki ni Ebed ug ang
iyang mga paryenti moanhi sa Siquem, ug gisulsolan nila
ang siyudad batok kanimo. 32 Karon, bangon panahon sa
kagabhion, ikaw ug ang kasundalohan uban kanimo, ug
pag-andam ug usa ka pag-atang didto sa kaumahan. 33
Unya pagkabuntag, pagsubang gayod sa adlaw, bangon ug
sayo ug sulonga ang siyudad. Ug sa dihang mosukol siya ug
ang katawhan nga kauban kaniya, buhata ang bisan unsa
nga buhaton mo kanila." 34 Busa mibangon si Abimelec
panahon sa kagabhion, siya ug ang tanang kalalakin-an nga
kauban niya, ug nag-atang sila batok sa Siquem—nagbahin
sila sa upat ka mga pundok. 35 Migawas si Gaal nga anak
nga lalaki ni Ebed ug mitindog sa ganghaan sa siyudad.
Migawas si Abimelec ug ang kalalakin-an nga kauban niya
sa ilang gitagoan. 36 Sa dihang nakita ni Gaal ang katawhan,
miingon siya ngadto kang Zebul, "Tan-awa, may mga tawo
nga nanglugsong gikan sa tumoy sa mga bungtod!" Miingon
si Zebul kaniya, "Mga anino lamang ang imong nakita diha
sa kabungtoran nga daw mga tawo sila." 37 Misulti pag-usab
si Gaal ug miingon, "Tan-awa, milugsong ang katawhan
paingon sa tungatunga sa yuta, ug usa ka pundok ang nag-
agi sa dalan dapit sa sagrado nga tugas." 38 Unya miingon si
Zebul kaniya, "Asa naman ang imong magarbohon nga mga
pulong, kadtong imong giingon, 'Kinsa mana si Abimelec nga
kinahanglan alagaran nato siya?' Dili ba mao man kini ang
mga tawo nga imong gitamay? Gawas karon ug pagkiggubat
kanila." 39 Migawas si Gaal ug gipangulohan niya ang mga
kalalakin-an sa Siquem, ug nakiggubat siya kang Abimelec.
40 Gigukod siya ni Abimelec, ug miikyas si Gaal gikan kaniya.
Ug daghan ang natumba tungod sa makamatay nga mga
samad didto sa atubangan sa ganghaan sa siyudad. 41
Nagpabilin si Abimelec didto sa Aruma. Gipugos ug pahawa
ni Zebul si Gaal ug ang iyang mga paryenti pagawas sa
Siquem. 42 Pagkasunod adlaw miadto ang katawhan sa
Siquem sa uma, ug gibalita kini ngadto kang Abimelec. 43
Gikuha niya ang iyang katawhan, gibahin kini sa tulo ka
pundok, ug nag-atang sila didto sa kaumahan. Nakita niya
ang katawhan nga migawas gikan sa siyudad. Gisulong niya
sila ug gipamatay. 44 Gisulong ug giatangan ni Abimelec ug
sa mga pundok nga uban kaniya ang ganghaan sa siyudad.
Ang laing duha ka panon maoy misulong sa tanan nga anaa
sa uma ug gipamatay sila. 45 Nakiggubat si Abimelec batok
sa siyudad sa tibuok adlaw. Nabihag niya ang siyudad, ug

gipamatay ang mga tawo nga anaa niini. Giguba niya ang mga paril sa siyudad ug gisabwagan kinig asin. **46** Sa dihang nakadungog niini ang mga pangulo sa tore sa Siquem, misulod sila sa lig-ong dalangpanan sa balay ni El Berit. **47** Gisultihan si Abimelec nga nagtigom ang mga pangulo didto sa tore sa Siquem. **48** Mitungas si Abimelec didto sa Bukid sa Zalmon, siya ug ang tanan nga uban kaniya. Mikuha si Abimelec ug atsa ug namutol ug mga sanga. Gipas-an niya kini ug gimandoan ang mga lalaki nga uban kaniya, "Kung unsa ang nakita ninyo nga akong gibuhat, pagdali ug buhata ang sama sa akong gibuhat." **49** Busa ang matag usa namutol ug mga sanga ug misunod kang Abimelec. Gipatongpatong nila kini ngadto sa paril sa tore, gisunog nila kini, busa nangamatay usab ang mga tawo sa tore sa Siquem, mga liboan ka mga lalaki ug mga babaye. **50** Unya miadto si Abimelec sa Tebez, ug nagkampo siya batok sa Tebez ug nabihag kini. **51** Apan adunay lig-on nga tore didto sa siyudad, ug ang tanang mga lalaki ug mga babaye ug ang tanang mga pangulo sa siyudad mikalagiw didto ug gisirad-an nila kini. Unya misaka sila sa atop sa tore. **52** Miadto si Abimelec sa tore ug nakigbatok niini, ug miadto siya sa duol sa pultahan sa tore aron sunogon kini. **53** Apan gihulog sa babaye ang ibabaw nga bahin sa galingang bato paingon sa ulo ni Abimelec ug miliki ang iyang bagulbagol. **54** Unya gitawag dayon niya ang batan-ong lalaki nga tigdala sa iyang hinagiban, ug miingon kaniya, "Hulbota ang imong espada ug patya ako, aron walay moingon bahin kanako nga, 'Babaye lamang ang nakapatay kaniya.'" Busa giduslak siya sa iyang batan-ong lalaki, ug namatay siya. **55** Sa dihang nakita sa katawhan sa Israel nga namatay na si Abimelec, mipauli sila. **56** Busa gipanimaslan sa Dios ang daotang nabuhat ni Abimelec sa iyang amahan nga mao ang pagpatay sa iyang 70 ka igsoong mga lalaki. **57** Gibalik sa Dios ang tanang daotang nabuhat sa mga tawo sa Siquem ngadto sa ilang kaugalingong ulo ug miabot kanila ang tunglo ni Jotam nga anak ni Jerub Baal.

10 Human kang Abimelek, si Tola ang anak nga lalaki ni Pua nga anak nga lalaki usab ni Dodo, ang tawo nga naggikan kang Isacar nga nagpuyo sa Shamir, sa kabungtorang dapit sa Efraim, mibarog aron sa pagluwas sa Israel. **2** Nahimo siyang maghuhukom sa Israel sulod sa 23 ka tuig. Namatay siya ug gilubong sa Shamir. **3** Si Jair nga taga-Gilead mao ang nagsunod kaniya. Nahimo siyang maghuhukom sa Israel sulod sa 22 ka tuig. **4** Aduna siyay 30 ka mga anak nga lalaki nga nagasakay sa 30 ka asno, ug aduna silay 30 ka mga siyudad, nga gitawag ug Havot Jair niining adlawa, nga nahimutang sa yuta sa Gilead. **5** Namatay si Jair ug gilubong sa Kamon. **6** Nadugangan pa ang pagkadaotan nga gibuhat sa mga katawhan sa Israel sa atubangan ni Yahweh ug nagsimba sila sa mga Baal, sa mga Astoret, sa mga dios sa Aram, sa mga dios sa Sidon, sa mga dios sa Moab, sa mga dios sa katawhan sa Amon, ug sa mga dios sa Filistihanon. Gisalikway nila si Yahweh ug wala na misimba kaniya. **7** Unya ang kasuko ni Yahweh misilaob batok sa Israel, ug gibaligya niya sila sa kamot sa mga Filistihanon ug sa kamot sa mga Amonihanon. **8** Gidugmok nila ug gidaugdaog ang katawhan sa Israel niana nga tuig, ug sulod sa 18 ka tuig gidaugdaog nila ang katawhan sa Israel nga anaa sa tabok sa Jordan sa yuta sa mga Amorihanon, nga sakop sa Gilead. **9** Ug nanabok ang mga Amonihanon sa Jordan aron sa pagpakig-away batok sa Juda, batok kang Benjamin, ug batok sa panimalay ni Efraim, busa labihan gayod ang kalisod nga nasinati sa mga Israelita. **10** Unya misangpit ang katawhan sa Israel kang Yahweh, nga nag-ingon, "Nakasala kami batok kanimo, tungod kay gisalikway namo ang among Dios ug nagsimba sa mga Baal." **11** Giingnan ni Yahweh ang katawhan sa Israel, "Wala ko ba kamo giluwas gikan sa mga Ehiptohanon, sa mga Amorihanon, sa mga Amonihanon, sa mga Filistihanon, **12** ug usab sa mga Sidonihanon? Gidaugdaog kamo sa mga Amalikanhon ug ang mga Maonihanon; gisangpit ninyo ako, ug giluwas ko kamo gikan sa ilang gahom. **13** Apan gisalikway gihapon ninyo ako ug nagsimbag laing mga dios. Busa, dili ko na dugangan ang higayon sa pagluwas kaninyo. **14** Lakaw ug tawga ang mga dios nga inyong gisimba. Tugoti sila nga luwason kamo sa dihang anaa kamo sa kalisdanan." **15** Niingon ang katawhan sa Israel ngadto kang Yahweh, "Nakasala kami. Buhata kanamo ang maayo alang kanimo. Apan palihog, luwasa kami niining adlawa." **16** Mitalikod sila gikan sa mga langyaw nga mga dios nga ilang gipanag-iya, ug misimba sila kang Yahweh. Ug natandog siya sa kalisdanan sa Israel. **17** Unya nagtigom ang mga Amonihanon ug nagkampo sa Gilead. Nagtigom usab ang mga Israelita ug nagkampo sa Mizpa. **18** Ang mga pangulo sa katawhan sa Gilead nagsulti sa matag-usa, "Kinsa man ang tawo nga mag-una sa pagpakig-away sa mga Amonihanon? Mahimo siyang pangulo sa tibuok katawhan nga nagpuyo sa Gilead."

11 Karon si Jepta nga Gileadhanon usa ka kusgan nga manggugubat, apan anak siya sa babayeng nagabaligya ug dungog. Si Gilead mao ang iyang amahan. **2** Ang asawa ni Gilead nanganak usab sa iyang laing mga anak nga lalaki. Sa dihang nanagko na ang mga anak nga lalaki sa iyang asawa, gipugos nila si Jepta sa pagbiya sa balay ug giingnan siya, "Wala kay bisan unsang mapanunod gikan sa among pamilya. Anak ka sa laing babaye." **3** Busa mibiya si Jepta gikan sa iyang mga igsoong lalaki ug mipuyo sa yuta sa Tob. Miuban ang mga tawong masinupakon sa

balaod ug nangadto sila ug mikuyog kaniya. **4** Pipila ka
mga adlaw, nakiggubat ang katawhan sa Ammon batok sa
Israel. **5** Sa dihang ang katawhan sa Ammon nakiggubat
batok sa Israel, miadto ang mga kadagkoan sa Gilead aron
sa pagkuha pagbalik kang Jepta gikan sa yuta sa Tob. **6**
Miingon sila kang Jepta, "Dali ug ikaw ang mangulo kanamo
aron makig-away kita sa katawhan ni Ammon." **7** Si Jepta
miingon sa mga pangulo sa Gilead, "Nasilag kamo kanako
ug gipugos ninyo ako sa pagbiya sa balay sa akong amahan.
Nganong mianhi man kamo kanako karon nga anaa kamo
sa kagubot?" **8** Ang mga kadagkoan sa Gilead miingon kang
Jepta, "Mao kana ang hinungdan nga mianhi kami kanimo
karon; uban kanamo ug pakig-away sa katawhan sa Ammon,
ug mamahimo kang pangulo ibabaw sa tanan nga nagpuyo
sa Gilead." **9** Si Jepta miingon sa mga kadagkoan sa Gilead,
"Kung inyo akung dal-on pagbalik sa balay aron sa pagpakig-
away batok sa katawhan sa Ammon, ug kung hatagan ako
ni Yahweh ug kadaogan tali kanila, mamahimo ninyo akong
pangulo." **10** Ang mga kadagkoan sa Gilead miingon kang
Jepta, "Hinaot nga si Yahweh ang mamahimong saksi tali
kanato kung dili namo buhaton ang among gisulti!" **11** Busa
miuban si Jepta sa mga kadagkoan sa Gilead, ug ang
mga tawo naghimo kaniya nga pangulo ug labaw kanila.
Sa dihang didto na siya atubangan ni Yahweh sa Mizpa,
gisubli ni Jepta ang tanan nga gihimo niyang panaad. **12**
Ug nagpadalag mga mensahero si Jepta ngadto sa hari
sa katawhan sa Ammon, nga nag-ingon, "Unsa man kining
panagbangi tali kanato? Nganong mianhi man kamo uban
sa pagpamugos sa pagkuha sa among yuta?" **13** Ang hari
sa katawhan sa Ammon mitubag sa mga mensahero ni
Jepta, "Tungod kay sa dihang migawas ang Israel gikan sa
Ehipto, giilog nila ang akong yuta gikan sa Arnon hangtod
sa Jabok, latas sa Jordan. Karon ibalik kadtong mga yutaa
nga malinawon. **14** Nagpadala pag-usab si Jepta ug mga
mensahero ngadto sa hari sa katawhan sa Ammon, **15** ug
miingon siya, "Mao kini ang giingon ni Jepta: Wala gikuha
sa Israel ang yuta sa Moab ug ang yuta sa katawhan sa
Ammon, **16** apan migikan sila sa Ehipto, ug milatas ang
Israel sa kamingawan ngadto sa Pulang Dagat ug sa Kades.
17 Sa dihang nagpadalag mga mensahero ang Israel ngadto
sa hari sa Edom, nga nag-ingon, 'Palihog paagiha kami sa
inyong yuta,' wala naminaw ang hari sa Edom. Nagpadala
usab silag mga mensahero ngadto sa hari sa Moab, apan
nagdumili siya. Busa ang Israel nagpabilin sa Kades. **18**
Unya miadto sila latas sa kamingawan ug mibiya sa yuta
sa Edom ug sa yuta sa Moab, ug miadto sila sa sidlakang
bahin sa yuta sa Moab ug nagkampo sa pikas nga bahin sa
Arnon. Apan wala sila moadto sa sakop sa Moab, kay ang
Arnon mao man ang utlanan sa Moab. **19** Nagpadalag mga
mensahero ang Israel ngadto kang Sihon, nga hari sa mga
Amorihanon, nga maoy pangulo sa Hesbon; Miingon ang
Israel kaniya, 'Palihog, paagiha kami sa imong yuta paingon
ngadto sa amoa.' **20** Apan wala mosalig si Sihon sa Israel
nga moagi sa iyang ginsakopan. Busa gitigom ni Sihon ang
tanan niyang kasundalohan ug miadto sa Jahaz, ug didto
nakiggubat siya batok sa Israel. **21** Ug si Yahweh, ang Dios
sa Israel, mitugyan kang Sihon ug sa tanan niyang katawhan
ngadto sa kamot sa Israel ug nabuntog sila. Busa gikuha sa
Israel ang tanan nga kayutaan sa mga Amorihanon nga
nagpuyo niadtong dapita. **22** Gikuha nila ang tanan nga anaa
sa ginsakopan sa mga Amorihanon, gikan sa Arnon ngadto
sa Jabbok, ug gikan sa kamingawan ngadto sa Jordan.
23 Busa si Yahweh, ang Dios sa Israel, nagpapahawa sa
mga Amorihanon diha sa iyang katawhang Israel, ug karon
gusto ninyong panag-iyahon ang ilang yuta? **24** Dili ba ninyo
kuhaon ang yuta nga iya ni Kemosh, ang inyong dios, nga
gihatag kaninyo? Busa bisan unsa nga yuta nga gihatag ni
Yahweh kanamo, among kuhaon. **25** Karon tinuod ba nga
mas maayo pa kamo ni Balak ang anak nga lalaki ni Zippor,
ang hari sa Moab? Nakaako ba siya pagpakiglalis sa Israel?
Nakiggubat ba siya batok kanila? **26** Samtang nagpuyo ang
Israel sulod sa 300 ka tuig sa Hesbon ug sa kabaryohan
niini, ug sa Aroer sa kabaryohan niini, ug sa tanan nga
mga siyudad nga anaa sa daplin sa Arnon—nganong wala
man ninyo kini kuhaa pagbalik niadtong mga panahona?
27 Wala akoy nabuhat nga sayop kaninyo, apan nagbuhat
kamo ug sayop kanako pinaagi sa pag-ataki kanako. Si
Yahweh, nga maghuhukom, ang mohukom karong adlawa
tali sa katawhan sa Israel ug sa katawhan sa Ammon." **28**
Apan ang hari sa katawhan sa Ammon wala maminaw sa
pasidaan ni Jepta nga gipadala kaniya. **29** Ug ang Espiritu
ni Yahweh mikunsad kang Jepta, ug miagi siya sa Gilead
ug sa Manasses, ug miagi sa Mizpa sa Gilead, ug gikan
sa Mizpa sa Gilead miadto siya ngadto sa katawhan sa
Ammon. **30** Nanaad si Jepta kang Yaweh ug miingon, "Kung
hatagan mo akog kadaogan tali sa katawhan sa Ammon, **31**
bisan unsa nga mogawas sa mga pultahan sa akong balay
aron sa pagsugat kanako sa akong pagbalik nga malinawon
gikan sa katawhan sa Ammon mamahimong iya ni Yahweh,
ug ihalad ko kini isip halad nga sinunog." **32** Busa miadto
si Jepta sa katawhan sa Ammon aron sa pagpakig-away
batok kanila, ug naghatag si Yahweh kaniya ug kadaogan.
33 Gisulong niya sila ug gipamatay gikan sa Aroer hangtod
sa Minnit—20 ka siyudad—ug sa Abel Keramim. Busa ang
katawhan sa Ammon nahimong ubos sa pagdumala sa
katawhan sa Israel. **34** Miadto si Jepta sa iyang balay sa
Mizpa, ug didto misugat kaniya ang iyang anak nga babaye
uban sa tambor ug mga pagsayaw. Bugtong niya siyang

anak, ug gawas kaniya wala na siyay anak nga lalaki ni anak nga babaye. **35** Sa dihang nakita niya siya, gigisi niya ang iyang bisti ug miingon, “Oh! Akong anak! Gidugmok mo ako sa kaguol, ug nahimo kang usa sa hinungdan sa akong kasakit! Kay nakahimo akog panaad ngadto kang Yahweh, ug dili ko matalikdan ang akong saad.” **36** Miingon siya kaniya, “Akong amahan, nakahimo ka ug saad ngadto kang Yahweh, himoa kanako ang tanan nimong gisaad, tungod kay si Yahweh ang nanimalos kanimo batok sa imong mga kaaway, ang Ammonihanon.” **37** Miingon siya sa iyang amahan, 'Himoa nga kining saad matuman alang kanako. Biya-i akong mag-inusara sulod sa duha ka bulan, aron makabiya ako ug makaadto sa kabungtoran ug magbangotan sa akong pagkaulay, ako ug ang akong mga kaubanan.” **38** Miingon siya, “Lakaw.” Gipalakaw niya siya sulod sa duha ka bulan. Mibiya siya kaniya, siya ug ang iyang mga kaubanan, ug nagbangotan sila sa iyang pagka-ulay didto sa kabungtoran. **39** Pagkahuman sa duha ka bulan mibalik siya sa iyang amahan, nga naghimo ngadto kaniya sumala sa saad ug panumpa nga iyang gihimo. Wala pa gayod siya madulogi ug lalaki, ug nahimo kining tulumanon sa Israel **40** nga ang kababayen-an sa Israel matag tuig, sulod sa upat ka adlaw, pagabalikon ang sugilanon sa babayeng anak ni Jepta nga Gileadhanon.

12 Miabot ang tawag sa kalalakin-an sa Efraim; miagi sila sa Zafon ug miingon kang Jepta, “Nganong milakaw ka man sa pagpakig-away batok sa katawhan sa Ammon nga wala magtawag kanamo nga mokuyog kanimo? Sunogon namo ang imong balay uban kanimo.” **2** Miingon si Jepta kanila, “Ako ug ang akong katawhan adunay dakong panagbangi tali sa katawhan sa Ammon. Sa dihang nanawag ako kaninyo, wala ninyo ako luwasa gikan kanila. **3** Sa dihang nakita nako nga wala ninyo ako luwasa, gibutang ko ang akong kinabuhi sa akong kaugalingong kusog ug mitabok batok sa katawhan sa Ammon, ug naghatag si Yahweh kanako ug kadaogan. Nganong mianhi man kamo aron pagpakig-away kanako karong adlawa?” **4** Gitigom ni Jepta ang tanang kalalakin-an sa Gilead ug nakig-away sila batok sa kalalakin-an sa Efraim. Ang kalalakin-an sa Gilead miataki sa kalalakin-an sa Efraim tungod kay sila miingon man, “Kamong mga taga Gilead nag-ikyas lang dinhi sa Efraim—sa Efraim ug sa Manasses.” **5** Nailog sa mga Gileadhanon ang tabokanan sa Jordan paingon ngadto sa Efraim. Kung adunay makalingkawas nga taga Efraim moingon, “Pataboka ako sa suba,” ang mga tawo sa Gilead moingon kaniya, “Efraimhanon ka ba?” Kong moingon siya, “Dili,” **6** unya ingnon nila siya, “Sulti: Shibbolet.” Ug kong moingon siya “Sibbolet” (kay dili niya matarong sa paglitok ang pulong), ang mga Gileadhanon modakop kaniya ug patyon siya diha sa tabokanan sa Jordan. 42, 000 ka Efraimhanon ang namatay niadtong higayona. **7** Nag-alagad si Jepta isip maghuhukom sa Israel sulod sa unom ka tuig. Ug namatay si Jepta nga Gileadhanon ug gilubong sa usa sa mga siyudad sa Gilead. **8** Human kaniya, si Ibzan nga taga Betlehem nag-alagad isip maghuhukom sa Israel. **9** Adunay siyay 30 ka lalaking anak. Gihatag niya ang iyang 30 ka mga anak nga babaye aron maminyo, ug nagdala siyag 30 ka mga babaye nga anak sa laing tawo alang sa iyang mga anak nga lalaki, gikan sa gawas. Maghuhukom siya sa Israel sulod sa pito ka tuig. **10** Namatay si Ibzan ug gilubong sa Betlehem. **11** Human kaniya si Elon nga taga Zebulon nag-alagad isip maghuhukom sa Israel. Naghukom siya sa Israel sulod sa napulo ka tuig. **12** Si Elon nga Zebulonihanon namatay ug gilubong sa Aijalon sa yuta sa Zebulon. **13** Human kaniya, si Abdon nga anak nga lalaki ni Hillel nga Piratonhon nag-alagad isip maghuhukon sa Israel. **14** Aduna siyay 40 ka mga anak nga lalaki ug 40 ka mga lalaking apo. Nagsakay sila sa 70 ka mga asno, ug naghukom siya sa Israel sulod sa walo ka tuig. **15** Namatay si Abdon nga anak nga lalaki ni Hillel nga Piratonhon ug gilubong sa Piraton sa yuta ni Efraim sa kabungtoran nga dapit sa mga Amalekanhon.

13 Nagbuhat na usab ug daotan ang katawhan sa Israel diha sa atubangan ni Yahweh, hinungdan nga gitugyan sila ni Yahweh ngadto sa kamot sa mga Filistihanon sulod sa 40 ka tuig. **2** Adunay tawo nga gikan sa Zora, sakop sa panimalay sa mga taga-Dan, ang ngalan mao si Manoa. Ang iyang asawa usa ka apuli hinungdan nga dili kini makahatag ug anak. **3** Mitungha ang manulonda ni Yahweh atubangan sa babaye ug miingon kaniya, “Tan-awa karon, dili ka man mabuntis ug makapanganak, apan mahimo kang mabuntis ug manganak ug batang lalaki. **4** Karon pag-amping ayaw pag-inom ug bino o isog nga ilimnon, ug ayaw pagkaon ug mahugaw nga pagkaon. **5** Tan-awa, mabuntis ka ug manganak ug batang lalaki. Walay labaha nga makadapat sa iyang ulo, tungod kay ang bata nga imong isabak himuon nga Nazarinhon sa Dios gikan pa sa tagoangkan, ug siya ang magluwas sa Israel gikan sa kamot sa mga Filistihanon.” **6** Unya ang babaye miadto sa iyang bana ug miingon, “Mitungha kanako ang tawo sa Dios, ug ang iyang panagway sama sa manulonda sa Dios, makahahadlok. Wala ako nangutana kaniya asa siya gikan, ug wala siya nagpaila sa iyang ngalan. **7** Miingon siya kanako, 'Tan-awa! Gikan karon mabuntis ka, ug manganak ug batang lalaki. Busa ayaw pag-inom ug bino o isog nga ilimnon, ug ayaw pagkaon ug pagkaon nga giisip sa balaod nga mahugaw, tungod kay ang bata himuon nga Nazarinhon alang sa Dios sugod nga ibuntis

mo siya hangtod sa iyang kamatayon.'" 8 Unya nag-ampo si Manoa kang Yahweh nga nag-ingon, "O, Ginoo, kung mahimo tugoti nga ang tawo sa Dios nga imong gipadala mobalik pag-usab aron nga makatudlo siya kanamo kung unsay angay namong buhaton sa bata kung mahimugso na kini." 9 Gitubag sa Dios ang pag-ampo ni Manoa, ug mitungha pag-usab ang manulonda sa Dios sa atubangan sa babaye samtang naglingkod siya didto sa uma. Apan si Manoa nga iyang bana wala makauban kaniya. 10 Busa dali nga midagan ang babaye ug giingnan niya ang iyang bana, "Tan-awa! Mitungha ang tawo kanako—ang mitungha kanako sa niaging adlaw!" 11 Mitindog si Manoa ug misunod sa iyang asawa. Sa pag-abot niya sa tawo, miingon siya, "Ikaw ba kadtong tawo nga nakigsulti sa akong asawa?" Ang tawo miingon, "Ako." 12 Busa miingon si Manoa, "Hinaot nga matinuod ang imong mga pulong. Unsa man ang balaod alang sa bata, ug unsa usab ang iyang trabaho?" 13 Miingon ang manulonda ni Yahweh kang Manoa, "Kinahanglan nga timan-an sa imong asawa ang tanan kong gisulti kaniya. 14 Dili siya magakaon sa pananom nga gikan sa ubasan, ug ayaw siya tugoti nga moinom ug bino o isog nga ilimnon; ug ayaw usab siya tugoti nga magakaon sa pagkaon nga giisip sa balaod nga mahugaw. Kinahanglan nga tumanon niya ang tanan nga gimando ko kaniya." 15 Miingon si Manoa sa manulonda ni Yahweh, "Kung mahimo pabilin una sa makadiyot, sa paghatag kanamog panahon sa pag-andam ug nating kanding alang kanimo." 16 Miingon ang manulonda ni Yahweh kang Manoa, "Bisan kung magpabilin ako, dili ako mokaon sa inyong pagkaon. Apan kung mag-andam kamo ug sinunog nga halad, ihalad kini kang Yahweh." (Wala masayod si Manoa nga manulonda diay siya ni Yahweh) 17 Miingon si Manoa ngadto sa manulonda ni Yahweh, "Unsay ngalan nimo, aron makapasidungog kami kanimo sa dihang matuman ang imong pulong?" 18 Miingon ang manulonda ni Yahweh ngadto kaniya, "Nganong nangutana ka man sa akong ngalan? Kahibulongan kini!" 19 Busa gikuha ni Manoah ang nating kanding uban ang trigo nga panghalad ug naghalad sila ibabaw sa bato alang kang Yahweh. Naghimo ug kahibulongang butang ang manulonda ni Yahweh samtang nagtan-aw si Manoah ug ang iyang asawa. 20 Sa dihang ang kalayo sa halaran paingon sa panganod, ang manulonda ni Yahweh mikayab uban sa kalayo nga gikan sa halaran. Nakita kini ni Manoah ug sa iyang asawa ug miyukbo sila nga gidapat sa yuta ang ilang mga dagway. 21 Wala na mitungha pag-usab ang manuonda ni Yahweh kang Manoa ug sa iyang asawa. Unya nasayran ni Manoa nga manulonda diay kadto ni Yahweh. 22 Miingon siya sa iyang asawa, "Nakasiguro gayod ako nga mamatay kita, tungod kay atong nakita ang Dios!" 23 Apan miingon ang asawa ni Manoah, Kung buot pa ni Yahweh nga iya kitang patyon, wala unta niya dawata ang halad nga sinunog ug ang trigo nga gihalad ta kaniya. Wala unta niya gipakita kanato kining tanan nga mga butang, ni gipadungog kanato niining mga panahona kining mga butanga." 24 Milabay ang pipila ka panahon hangtod nanganak ang asawa ni Manoa ug batang lalaki, ginganlan kini ug Samson. Nidako ang bata ug gipanalanginan siya ni Yahweh. 25 Ang Espiritu ni Yahweh nikunsad kaniya didto sa Mahane Dan, tungatunga sa Zora ug Estaol.

14 Milugsong si Samson sa Timna, ug didto may nakita siya nga babaye, usa ka babayeng anak sa mga Filistihanon. 2 Sa dihang mibalik siya, giingnan niya ang iyang amahan ug inahan, "Nakakita ako ug babaye nga taga-Timna, usa sa mga babayeng anak sa mga Filistihanon. Karon kuhaa ninyo siya aron akong maasawa." 3 Giingnan siya sa iyang amahan ug inahan, 'Wala ka bay nakitang babaye taliwala sa mga anak nga babaye sa imong mga kaparyentihan, o taliwala sa atong mga katawhan? Magkuha ka ba ug asawa gikan sa dili tinuli nga mga Filistihanon?" Miingon si Samson sa iyang amahan, "Kuhaa siya alang kanako, kay sa dihang motan-aw ako kaniya, makapahimuot siya kanako." 4 Apan wala makabalo ang iyang amahan ug inahan nga kining butanga gikan kang Yahweh, kay nagtinguha man siya nga magbuhat ug panagbingkil sa mga Filistihanon (kay nianang panahona ang mga Filistihanon maoy nagdumala sa Israel). 5 Unya milugsong si Samson sa Timna kauban ang iyang amahan ug inahan, ug nakaabot sila sa kaparasan sa Timna. Ug, tan-awa, adunay miabot nga usa sa mga batan-ong liyon ug mingulob kini ngadto kaniya. 6 Sa kalit lang mikunsad kaniya ang Espiritu ni Yahweh, ug dali dayon niyang gikuniskunis ang liyon sama sa pagkuniskunis niya sa nating kanding, ug wala nay nahibilin pa sa iyang kamot. Apan wala niya giingnan ang iyang amahan ug inahan mahitungod sa iyang nabuhat. 7 Miadto siya ug nakigsulti sa babaye, ug sa dihang mitan-aw si Samson kaniya, nahimuot si Samson. 8 Milabay ang pipila ka mga adlaw sa dihang mibalik siya aron sa pagpangasawa kaniya, miliko siya aron pagtan-aw sa patayng lawas sa liyon. Ug, tan-awa, adunay nagdugok nga mga putyokan ug dugos nga maoy nahibilin sa lawas sa liyon. 9 Gikagis niya ang dugos sa iyang mga kamot ug milakaw, nagkaon siya samtang nagpadulong. Sa dihang nakaabot na siya sa iyang amahan ug inahan, gihatagan niya sila, ug nangaon sila. Apan wala siya mitug-an kanila nga gikuha niya ang dugos gikan sa nahibilin sa lawas sa liyon. 10 Milugsong ang amahan ni Samson sa gipuy-an sa babaye, ug didto nagpakumbira si Samson, kay mao man kini ang naandan nga buhaton sa mga batan-ong lalaki. 11 Sa pagkakita sa

kaparyentihan sa babaye kaniya, gidad-an nila siyag 30 sa ilang mga higala aron sa pag-uban kaniya. 12 Miingon si Samson kanila, “Tugoti ako karon sa pagsulti kaninyo ug usa ka tigmo. Kung adunay usa kaninyo nga makahibalo niini ug makasulti kanako sa tubag sulod sa pito ka adlaw sa kumbira, hatagan ko kamo ug 30 ka lino nga mga kupo ug 30 ka parisan sa mga bisti. 13 Apan kung dili kamo makasulti kanako sa tubag, mohatag kamo kanako ug 30 ka lino nga mga kupo ug 30 ka parisan sa mga bisti” Miingon sila kaniya, “Isulti kanamo ang imong tigmo, aron madunggan namo kini.” 14 Miingon siya ngadto kanila, “Gikan sa mangangaon adunay siyay makaon; gikan sa kusgan adunay tam-is”. Apan ang iyang mga bisita wala masayod sa tubag sulod sa tulo ka adlaw. 15 Sa ikaupat nga adlaw gisultihan nila ang asawa ni Samson, “Limbongi ang imong bana aron iyang masulti kanamo ang tubag sa tigmo, kondili sunogon ka namo uban ang panimalay sa imong amahan. Giimbita mo lang ba kami dinhi aron nga mahimo kaming kabos?” 16 Nagsugod na sa paghilak ang asawa ni Samson sa iyang atubangan, ug miingon, “Gikasilagan mo gayod ako! Wala mo ako higugmaa. Nagsulti ka ug tigmo sa pipila sa akong mga katawhan, apan wala mo ako gisultihan sa tubag niini. “Miingon si Samson kaniya, “Tan-aw diri, kung wala nako gisultihan ang akong amahan ug inahan, kinahanlan ba nga sultihan ko ikaw?” 17 Mihilak siya sulod sa pito ka adlaw hangtod nga nahuman ang adlaw sa kumbira. Sa ikapito nga adlaw gisultihan na niya siya sa tubag kay gihasol gayod siya pag-ayo niini. Gisulti sa babaye ang tubag ngadto sa katawhan sa iyang kaparyentihan. 18 Sa ikapito nga adlaw sa wala pa misalop ang kahayag, miingon kaniya ang mga lalaki sa siyudad, “Unsa may mas tam-is kaysa dugos? Kinsa may kusgan kaysa liyon?” Miingon si Samson kanila, “Kung wala pa kamo nagdaro pinaagi sa akong nating baka, dili ninyo mahibaloan ang tubag sa akong tigmo”. 19 Unya kalit nga mikunsad ang Espiritu ni Yahweh kang Samson uban ang gahom. Milugsong si Samson sa Ashkelon ug iyang gipamatay ang 30 ka mga lalaki sa taliwala niadtong mga katawhan. Gikuha niya ang ilang kinawat, ug iyang gihatag ang paris sa mga bisti sa kadtong nakatubag sa iyang tigmo. Nasuko siya pag-ayo ug mitungas siya sa balay sa iyang amahan. 20 Ug ang iyang asawa gihatag ngadto sa suod niya nga higala.

15 Human sa pipila ka mga adlaw, sa panahon sa pag-ani ug trigo, nagdala si Samson ug nating kanding ug miadto aron pagbisita sa iyang asawa. Miingon siya sa iyang kaugalingon, “Mosulod ako sa lawak sa akong asawa.” Apan wala siya gitugotan sa iyang ugangang lalaki nga mosulod. 2 Miingon ang iyang ugangang lalaki, “Abi nako ug gikasilagan mo na siya, busa gihatag ko siya sa imong higala. Ang iyang manghod nga babaye mas maanyag kaysa kaniya, dili ba? Siya nalang ang dad-a.” 3 Miingon si Samson kanila, “Karon wala akoy labot sa mga Filistihanon kung mapasakitan ko sila.” 4 Milakaw si Samson ug nagdakop ug 300 ka mga milo ug gihiktan niya kini parisparis, ikog sa ikog. Ug mikuha siyag mga sulo ug gihikot niya kini sa tunga sa gipangparis nga mga ikog. 5 Sa dihang nasindihan na niya ang mga sulo, iyang gibuhian ang mga milo didto sa trigohan sa mga Filistihanon, ug ilang gipangsunog ang gipangtapok nga mga trigo ug ang mga trigo nga nagtindog pa sa kaumahan, apil pa ang kaparasan ug ang mga tanaman sa olibo. 6 Nangutana ang mga Filistihanon, “Kinsa man ang nagbuhat niini?” Giingnan sila, “Si Samson, ang umagad nga lalaki sa Timnahanon ang nagbuhat niini, tungod kay gidala ug gihatag sa Timnahanon ang asawa ni Samson sa iyang higala.” Unya miadto ang mga Filistihanon ug gisunog nila ang babaye lakip na ang iyang amahan. 7 Miingon si Samson kanila, “Kay mao man kini ang inyong gibuhat, manimalos ako kaninyo, ug kung mahuman na kana, moundang na ako.” 8 Busa gihiwahiwa niya sila, dapidapi ug paa, uban sa dakong pagpamatay. Unya milugsong siya ug mipuyo didto sa langob sa pangpang sa Etam. 9 Unya mitungas ang mga Filistihanon ug nangandam aron sa pagpakiggubat sa Juda ug giandam nila ang ilang mga sundalo sa Lehi. 10 Miingon ang mga kalalakin-an sa Juda, “Nganong mitungas man kamo aron sa pag-sulong kanamo?” Miingon sila, “Mosulong kami aron among dakpon si Samson, ug among buhaton kaniya kung unsa ang iyang gibuhat kanamo.” 11 Unya ang 3, 000 ka mga kalalakin-an nga taga Juda milugsong sa langob didto sa pangpang sa Etam, ug giingnan nila si Samson, “Wala ka ba masayod nga ang Filistihanon maoy nagdumala kanato? Unsa man kining imong gibuhat kanamo?” Mitubag si Samson kanila, “Gibuhat nila kini kanako, busa buhaton ko usab kini kanila.” 12 Giingnan nila si Samson, “Mianhi kami aron hiktan ka ug itugyan ngadto sa kamot sa mga Filistihanon.” Miingon si Samson kanila, “Panaad kamo nga dili mismo kamo ang mopatay kanako.” 13 Miingon sila kaniya, “Dili, hiktan ka lamang namo ug pisi ug itugyan ngadto kanila. Manaad kami nga dili ka namo patyon.” Busa gihiktan nila siya pinaagi sa duha ka bag-ong pisi ug ilang gidala siya didto ibabaw sa bato. 14 Sa dihang nakaabot na siya sa Lehi, naninggit ang mga Filistihanon samtang nagtagbo kaniya. Unya mikunsad ang Espiritu ni Yahweh ngadto kaniya uban ang gahom. Ang pisi nga anaa sa iyang mga bukton nahimong sama sa nasunog nga lino, ug nahulog kini gikan sa iyang mga kamot. 15 Nakakita si Samson ug bag-o pa kaayo nga panga sa asno, ug iya kining gipunit ug pinaagi niini iyang gipamatay ang liboan ka mga kalalakin-an. 16 Miingon si Samson, “Pinaagi sa panga

sa asno, mga tinapok ibabaw sa mga tinapok, pinaagi sa
panga sa asno nakapatay ako ug liboan ka mga kalalakin-
an." **17** Sa dihang nahuman na sa pagpakigsulti si Samson,
iyang gilabay ang panga sa asno, ug iyang gitawag ang
maong lugar nga Ramat Lehi. **18** Giuhaw pag-ayo si Samson
ug gitawag niya si Yahweh ug miingon, "Imong gihatag ang
dakong kadaogan sa imong sulugoon. Apan karon mamatay
ba ako tungod sa kauhaw ug malaglag gikan sa kamot sa
mga tawong dili tinuli?" **19** Ug gipaliki sa Dios ang ilalom
sa yuta nga anaa sa Lehi, ug migula ang tubig. Sa dihang
nakainom na siya, mibalik ang iyang kusog ug nabaskog
siya. Busa iyang ginganlan ang maong lugar ug En Hakore,
ug hangtod karon anaa pa gihapon kini sa Lehi. **20** Nahimong
maghuhukom si Samson sa Israel sulod sa 20 ka tuig sa
panahon nga gidumalahan sila sa mga Filistihanon.

16 Miadto si Samson sa Gaza ug nakakita siyag babayeng
nagbaligyag dungog didto, ug nagdulog silang duha.
2 Ang taga Gaza gisultihan nga, "Si Samson ania dinhi."
Sa hilom gilibotan nila ang dapit, ug nagpaabot sila kaniya
sa tibuok gabii didto sa ganghaan sa siyudad. Wala sila
nagsabasaba tibuok gabii. Miingon sila, "Hulaton ta siya
hangtod mabuntag, ug unya patyon." **3** Naghigda si Samson
hangtod sa tungang gabii. Sa tungang gabii mibangon siya
ug gigunitan ang duha ka poste sa ganghaan sa siyudad.
Gipang-ibot niya kini, lakip ang babag ug ang tanan, ug
gibutang sa iyang abaga paingon sa tumoy sa bungtod,
atubang sa Hebron. **4** Human niini, nahigugma si Samson
sa usa ka babaye nga nagpuyo sa walog sa Sorek. Ang
iyang ngalan mao si Delilah. **5** Ang mga pangulo sa mga
Pilistihanon miadto sa babaye ug miingon kaniya. "Atik-
atika si Samson aron masuta kung asa naggikan ang iyang
kusog, ug kung sa unsang paagi nga ato siyang mapildi,
ug magapos aron pakaulawan. Buhata kini, ug ang matag-
usa kanamo maghatag kanimo ug 1, 100 ka buok plata." **6**
Ug si Delilah miingon kang Samson, "Palihog, sultihi ako
kung nganong kusgan ka man kaayo, ug unsaon ka man
paggapos sa uban, aron nga ikaw madumalahan?" **7** Miingon
si Samson kaniya, "Kung ila akong hiktan ug pito ka preskong
mga pisi sa pana nga wala mauga, niana ako mahimong
luya ug mahisama sa kasagarang tawo." **8** Unya ang mga
pangulo sa Pilistihanon miadto kang Delilah ug nagdalag
pito ka pisi sa pana nga presko nga wala mauga, ug gihiktan
niya si Samson uban kanila. **9** Karon aduna siyay mga lalaki
nga nagtago sa hilom sa pinakasulod nga bahin sa iyang
lawak. Miingon siya kaniya, "Ang mga Pilistihanon anaa aron
sa pagdakop kanimo, Samson!" Apan iyang gipangbugto
ang mga pisi sa pana sama sa lambo nga nadip-ig sa
kalayo. Ug wala nila nahibaloi ang sekreto sa iyang kusog.
10 Unya si Delilah miingon kang Samson, "Nganong imo
man akong giilad ug nagsultig bakak kanako. Palihog, sultihi
ako kung unsaon ka pagpildi." **11** Miingon siya kaniya,
"Kung higtan ako nila ug bag-ong pisi nga wala pa gayod
magamit alang sa trabaho, maluya gayod ako ug mahisama
sa ubang lalaki." **12** Busa si Delilah nagkuhag bang-ong pisi
ug gihiktan niya siya, ug miingon siya kaniya, "Ang mga
Pilistihanon anaa aron sa pagdakop kanimo, Samson!" Ang
mga lalaki naghigda nga naghulat sa pinakasulod sa lawak.
Apan gipangbugto ni Samson ang pisi pinaagi sa iyang
mga bukton sama nga tipik lamang kini sa mga hilo. **13**
Miingon si Delilah kang Samson, "Hangtod kanus-a man
nimo ako ilaron ug bakakan. Sultihi ako kung paunsa ka
mapildi." Miingon si Samson kaniya, "Kung imong salapiron
ang pungpong sa akong buhok sa makapito ginamit ang
pangtahi tela nga makina, mahisama ako sa ubang lalaki."
14 Samtang siya natulog, si Delilah nagsalapid sa pito ka
pungpong sa iyang mga buhok ginamit ang kasangkapan
alang sa pagtahi ug gilansang kini didto, unya miingon siya
kang Samson, "Ang mga Pilistihanon anaa aron sa pagdakop
kanimo, Samson!" Nakamata siya gikan sa pagkatulog ug
iyang gibira ang makina ug ang pugong niini. **15** Ang babaye
miingon kaniya, Giunsa nimo pag-ingon nga 'Gihigugma ko
ikaw,' nga dili mo man itug-an ang imong sekreto kanako?
Gibugalbugalan mo ako niining tulo ka higayon ug wala
mo ako tug-ani nganong aduna kay dakong kusog nga
sama niini." **16** Sa matag adlaw ginapugos niya si Samson
pinaagi sa iyang mga pulong, ug gipugos niya siya pag-
ayo nga naglaom nga siya mamatay. **17** Busa gitug-anan
siya ni Samson sa tanan ug miingon kaniya, "Wala gayod
ako nagamitan ug labaha aron magupitan sukad masukad,
tungod kay ako usa ka Nazareno alang sa Dios gikan pa
sa taguangkan sa akong inahan. Kung kiskisan ang akong
ulo, ang akong kusog mobiya kanako, ug maluya ako ug
mahisama sa ubang mga lalaki." **18** Sa dihang nakita ni
Delilah nga nagsulti siya kaniya sa tinuod mahitungod sa
tanan, gipatawag niya ang mga pangulo sa Pilistihanon, ug
giingnan, "Balik kamo dinhi pag-usab, tungod kay gisultihan
na niya ako sa tanang mga butang." Unya ang mga pangulo
sa Pilistihanon miadto kaniya nga nagdalag plata sa ilang
mga kamot. **19** Gipatulog niya si Samson sa iyang paa.
Ug nagtawag siyag tawo aron nga magkiskis sa pito ka
pungpong sa iyang buhok nga gisalapid, ug iyang gisugdan
sa pagdumala siya, kay ang iyang kusog mibiya na man
kaniya. **20** Miingon siya, "Ang mga Pilistihanon anaa na
kanimo, Samson! "Mibangon siya gikan sa iyang pagkatulog
ug miingon, "Moikyas ako sama sa mga niaging panahon ug
magkisikisi aron makalingkawas." Apan wala siya masayod
nga si Yahweh mibiya na kaniya. **21** Gidakop siya sa mga
Pilistihanon ug gilugit ang iyang mga mata. Gidala nila

siya lugsong sa Gaza ug gikadinahan siyag kandadong bronsi. Gihimo siyang tigpatuyok ug galingang bato didto sa bilanggoan. **22** Apan ang iyang buhok naghinayhinay ug turok pag-usab human kini kiskisi. **23** Ang mga pangulo sa Pilistihanon nagtigom aron maghalad ug dakong halad sa ilang dios nga si Dagon, ug aron maglipay. Miingon sila, "Ang atong dios nagpukan kang Samson, nga atong kaaway, ug ato siyang magunitan." **24** Sa dihang makita siya sa mga tawo, daygon nila ang ilang dios, kay nag-ingon sila, "Ang atong dios nagpildi sa atong kaaway ug gihatag siya kanato - ang tigguba sa atong nasod, nga nagpatay sa daghan kanato. **25** Sa dihang nagsadya sila, miingon sila, "Tawga si Samson, aron pakataw-on kita niya." Gitawag nila si Samson pagawas sa bilangoan ug gipakatawa niya sila. Gipatindog nila siya taliwala sa duha ka haligi. **26** Giingnan ni Samson ang batan-ong lalaki nga naggunit sa iyang kamot, "Tugoti ako sa paghikap sa haligi diin gibutangan sa gambalay, aron nga makasandig ako niini." **27** Karon ang balay napunog mga lalaki ug mga babaye, Ang tanang pangulo sa Pilistihanon atua usab didto. Ang anaa sa atop mikabat sa 3, 000 ka mga tawo lalaki ug babaye, samtang nagtan-aw sila kang Samson nga naglingaw kanila. **28** Misangpit si Samson kang Yahweh ug miingon, "Ginoong Yahweh, hinumdomi ako! Palihog hatagi akog kusog niini lamang nga higayon, Dios, aron nga kapanimaslan ko sa usa lamang ka paghuyop ang mga Pilistihanon tungod sa ilang paglugit sa akong duha ka mata." **29** Gigunitan ni Samson ang duha ka haligi nga anaa sa taliwala diin napahiluna ang gambalay, ug nagsandig siya niini, ang usa ka haligi sa iyang tuong kamot, ug ang laing usa sa iyang wala. **30** Miingon si Samson, "Tugoti ako nga mamatay uban sa mga Pilistihanon!" Mihunat siya sa makusog ug ang gambalay nahugno ngadto sa mga pangulo ug sa tanang tawo nga atua didto. Busa ang iyang napatay niadtong adlawa mas daghan pa kaysa sa panahon sa iyang pagkinabuhi. **31** Unya ang iyang mga igsoong lalaki ug ang tanang anaa sa panimalay sa iyang amahan milugsong. Gikuha nila siya, ug gidala pagbalik ug gilubong tunga-tunga sa Zorah ug Eshtaol sa dapit nga gilubngan kang Manoah, nga iyang amahan. Nahimong maghuhukom si Samson sa Israel sulod sa 20 ka tuig.

17 Adunay usa ka tawo nga anaa sa kabungtoran nga bahin sa Efraim, ug ang iyang ngalan mao si Micah. **2** Miingon siya sa iyang inahan, "Ang 1, 100 ka buok plata nga gikuha gikan kanimo, hinungdan sa imong gisulti nga tunglo, nga diin akong nadungog—tan-awa dinhi! Ang plata uban kanako, gikawat ko kini." Miingon ang iyang inahan, "Hinaot nga panalanginan ka ni Yahweh, akong anak!" **3** Giuli niya sa iyang inahan ang 1, 100 ka plata ug ang iyang inahan miingon, "Gilain ko kini nga plata ngadto kang Yahweh, aron himoong kinulit ug hinulmang puthaw nga larawan alang sa akong anak. Busa karon, ibalik ko kini kanimo." **4** Sa dihang giuli na niya ang kwarta ngadto sa iyang inahan, ang iyang inahan mikuha ug 200 ka buok plata ug gihatag kini ngadto sa magbubuhat ug puthaw aron nga himoong kinulit nga larawan, ug gibutang sila sa balay ni Micah. **5** Ang tawo nga si Micah adunay balay alang sa mga ribulto ug naghimo siyag ephod ug mga diosdios sa panimalay, ug gikuha niya ang usa sa iyang anak aron mahimong iyang pari. **6** Niadtong adlawa walay hari sa Israel, ug ang tanan nagbuhat sumala sa kung unsay tama sa ilang mga mata. **7** Karon adunay batan-ong lalaki sa Bethlehem diha sa Judah, sakop sa pamilya ni Judah, nga usa ka Levita. Nagpuyo siya didto aron himoon ang iyang mga buluhaton. **8** Ang lalaki mihawa sa Bethlehem sa Judah aron molakaw sa pagpangitag dapit aron kapuy-an. Sa iyang panaw, miabot siya sa balay ni Micah sa kabungtorang lungsod sa Efraim. **9** Miingon si Micah kaniya, "Asa ka man gikan?" Ang lalaki mitubag kaniya, "Usa ako ka Levita nga gikan sa Bethlehem sa Judah, ug nagpanaw ako aron mangitag dapit diin ako makapuyo." **10** Miingon si Micah kaniya, "Puyo uban kanako, ug mahimo ka nga akong amahan ug pari. Hatagan ko ikaw ug napulo ka plata matag tuig, mga kupo sa bisti, ug imong pagkaon." **11** Busa ang Levita miadto sa iyang balay. Kuntento siya nga magpuyo uban kang Micah, ug ang batan-ong lalaki alang kang Micah nahimong sama sa usa sa mga anak. **12** Gigahin ni Micah ang Levita alang sa balaanong mga buluhaton, ug ang batan-ong lalaki nahimong iyang pari, nga nagpuyo sa iyang balay. **13** Unya miingon si Micah, "Karon nasayod ako nga si Yahweh magbuhat ug maayo alang kanako, tungod kay kining Levita nahimong akong pari."

18 Niadtong mga adlawa walay hari sa Israel. Ang tribo sa kaliwatan ni Dan nangita ug dapit nga ilang kapuy-an, tungod kay hangtod niadtong adlawa wala sila makadawat ug bisan unsang panulondon gikan sa mga tribo sa Israel. **2** Ang katawhan sa Dan nagpadalag lima ka mga lalaki gikan sa kinatibuk-ang ihap sa ilang tribo, mga lalaki nga nakasinati na ug gubat gikan sa Zorah ug sa Eshtaol, aron sa pag-adto sa maong yuta pinaagi sa pagbaklay lamang, ug panid-an kini. Miingon sila kanila, "Lakaw ug susiha ang yuta." Miabot sila sa bungtod nga bahin sa Efraim, ngadto sa balay ni Micah, ug didto sila nangatulog. **3** Sa dihang duol na sila sa balay ni Micah, nailhan nila ang pag-istorya sa usa ka batan-ong Levita. Busa mihunong sila ug nangutana kaniya, "Kinsa man ang nagdala kanimo nganhi? Unsa ang imong ginabuhat niining dapita? Nganong ania ka man dinhi? **4** Mitubag siya kanila, "Mao kini ang gibuhat ni Micah kanako: Gikuha niya ako aron mahimong iyang

pari." 5 Miingon sila kaniya, "Palihog pangayo ug tambag
sa Dios, aron nga masayran namo kung magmalampuson
ba kining among panaw karon." 6 Ang pari miingon kanila,
"Lakaw kamo nga malinawon. Tungod kay giyahan kamo
ni Yahweh sa dalan nga inyong pagalaktan." 7 Unya ang
lima ka mga lalaki mibiya ug miabot sa Laish, ug nakita nila
ang mga tawo nga luwas nga nagpuyo didto -ug sa samang
paagi ang mga taga-Sidon nagpuyo nga wala nadisturbo
ug luwas. Walay nag-ilog kanila sa ilang yuta, o nagsamok
kanila sa bisan unsang paagi. Nagpuyo sila nga layo kaayo
gikan sa mga tawo sa Sidon, ug wala sila nakig-abin kang
bisan kinsa. 8 Mibalik sila ngadto sa ilang tribo sa Zorah ug
Eshtaol. Ang ilang mga kaparyentihan nangutana kanila,
"Unsa man ang inyong ibalita?" 9 Miingon sila, "Dali! Ato
silang sulungon! Among nakita ang yuta ug maayo kaayo
kini. Wala ba kamoy gihimo? Ayaw kamo paglangan sa
pagsulong kanila ug ilogon ang yuta. 10 Sa dihang moadto
kamo, moadto kamo sa mga tawo nga naghunahuna nga
sila luwas, ug ang yuta lapad! Gihatag kini sa Dios kaninyo -
ang dapit nga walay makulang bisan unsang butang niining
kalibotana." 11 600 ka mga lalaki sa tribo ni Dan, ang gipang
armasan alang sa gubat, ang milakaw gikan sa Zorah ug
Eshtaol. 12 Misubida sila ug nagkampo sa Kiriath Jearim, sa
Judah. Maong karong panahona ang mga tawo niadtong
lugara nagtawag niini nga Mahaneh Dan; anaa kini sa
kasadpang bahin sa Kiriath Jearim. 13 Mipalayo sila gikan
didto ngadto sa bungtod nga bahin sa lungsod sa Efraim
ug miabot sa balay ni Micah. 14 Unya ang lima ka mga
lalaki nga naniid sa lungsod sa Laish miingon sa ilang mga
paryinte. "Nasayod ba kamo nga niining mga balaya adunay
ephod, mga diosdios, mga kinulit nga larawan, ug hulmahan
sa bakal? Disisyoni karon kung unsa ang inyong buhaton."
15 Busa miliko sila didto ug miabot sa balay sa batan-ong
Levita, sa balay ni Micah, ug gitagad nila siya. 16 Karon ang
600 ka mga taga-Dan, nga sangkap sa hinagiban alang sa
pakiggubat, nagbarog sa pultahan sa ganghaan. 17 Ang lima
ka mga lalaki nga nangispiya sa yuta miadto didto aron sa
pagkuha sa kinulit nga mga larawan, ang ephod, ang mga
diosdios sa panimalay, ang hulmahan sa puthaw, samtang
ang mga pari nagbarog sa atubangan sa ganghaan uban
sa 600 ka mga lalaki nga sangkap sa hinagiban alang sa
gubat. 18 Sa dihang miadto sila sa balay ni Micah ug mikuha
sa kinulit nga mga larawan, ang ephod, ang mga diosdios,
ug ang hulmahan sa bakal, ang pari miingon kanila, "Unsa
ang inyong ginabuhat?" 19 Miingon sila kaniya, "Paghilom!
Ibutang ang imong kamot sa imong baba ug uban kanamo,
ug dapig kanamo ingon nga among amahan ug pari. Mas
maayo alang kanimo nga mahimong pari sa balay sa usa
lamang ka tawo, o mahimong pari alang sa usa ka tribo
ug usa ka banay sa Israel?" 20 Ang kasingkasing sa pari
nalipay. Gikuha niya ang ephod, ang mga diosdios sa balay,
ang kinulit nga larawan, ug miuban sa mga tawo. 21 Busa
mitalikod sila ug mibiya. Gibutang nila sa ilang atubangan
ang gagmayng mga bata, ingon man ang mga baka ug
ang ilang mga gipanag-iyahan. 22 Sa dihang anaa na sila
sa maayong kalay-on gikang sa balay ni Micah, ang mga
lalaki nga anaa sa mga balay nga duol sa balay ni Micah
gipatawag, ug gigukod nila ang mga taga-Dan. 23 Misingit
sila ngadto sa mga taga Dan, ug milingi sila ug miingon
kang Micah, "Nganong imo mang gitawag silang tanan?" 24
Miingon siya, "Inyong gikawat ang mga diosdios nga akong
gihimo, gikuha ninyo ang akong pari, ug mobiya na kamo.
Unsa pa bay nahibilin kanako? Paunsa kamo naka ingon
kanako nga, "Unsay nakahasol kanimo?" 25 Ang katawhan
sa Dan miiingon kaniya, "Wala unta nimo kami gipadungog
sa bisan unsang imong gipangsulti, kay tingali ang ubang
mga tawo nga suko kaayo moataki kanimo, ikaw ug ang
imong pamilya pagapatyon." 26 Ug ang mga katawhan sa
Dan mipadayon sa ilang dalan. Sa dihang nakita ni Micah
nga lig-on kaayo sila alang kaniya, mitalikod siya ug miuli
sa iyang balay. 27 Ang katawhan sa Dan midala sa mga
nabuhat ni Micah, ingon man ang iyang pari, ug miabot sila
sa Laish, ngadto sa mga tawo nga wala nadisturbo ug luwas
ug gipamatay sila pinaagi sa espada ug gipangsunog ang
ilang mga siyudad. 28 Walay bisan usa nga makatabang
kanila tungod kay layo kaayo kini gikan sa Sidon, ug wala
silay pakig-abin kang bisan kinsa. Kadto nga walog duol
sa Beth Rehob. Ang mga taga-Dan nagtukod pag-usab
sa maong siyudad ug nagpuyo didto. 29 Gipanganlan nila
ang siyudad ug Dan, gikan sa pangalan ni Dan nga ilang
katigulangan, nga usa sa mga anak ni Israel. Apan ang
maong siyudad naandan sa ngalan nga Laish. 30 Ang
katawhan sa Dan nagpahiluna ug kinulit nga larawan alang
sa ilang mga kaugalingon, Ug si Jonathan, anak ni Gershom,
nga anak ni Moises, siya ug ang iyang mga anak mao ang
mga pari alang sa tribo ni Dan hangtod sa adlaw nga nailog
ang yuta. 31 Busa ilang gisimba ang larawan nga kinulit ni
Micah samtang ang balay sa Dios atua sa Shiloh.

19 Niadtong mga panahona, sa dihang wala pay hari ang
Israel, adunay usa ka lalaki nga Levita, nagpuyo siya
didto sa labing hilit nga dapit sa kabungtoran ni Efraim.
Mikuha siya ug babaye alang sa iyang kaugalingon, usa
ka kaipon nga gikan sa Betlehem sa Juda. 2 Apan wala
nagmatinud-anon ang iyang kaipon kaniya; mibiya kini kaniya
ug mibalik sa balay sa iyang amahan sa Betlehem sa Juda.
Nagpuyo siya didto sulod sa upat ka bulan. 3 Unya miadto ug
miapas ang iyang bana aron sa paghangyo nga mobalik siya
kaniya. Miuban kaniya ang iyang sulugoon, ug ang paris sa

asno. Busa gidala sila sa babaye sa balay sa iyang amahan. Sa dihang nakita sa amahan sa babaye ang lalaki, nalipay gayod siya. **4** Ang iyang ugangan, nga amahan sa babaye, mipugos kaniya nga magpabilin sa tulo ka adlaw. Nangaon sila ug nanginom, ug didto na sila nagpagabii. **5** Sa ika-upat nga adlaw misayo sila sa pagbangon ug nangandam siya aron sa paglakaw, apan miingon ang amahan sa babaye ngadto sa iyang umagad nga lalaki, "Lig-ona ang imong kaugalingon pinaagi sa gamay nga tinapay, ug makalakaw na kamo." **6** Busa nanglingkod silang duha aron mangaon ug nagdungan sa pag-inom. Unya miingon ang amahan sa babaye, "Palihog itugot ninyo nga magpabilin kamo aron dinhi na matulog ug maglipay." **7** Sa dihang mibangon na ang Levita aron sa pagbiya, gipugngan siya sa amahan sa babaye aron magpabilin una, busa giusab niya ang iyang plano ug nagpabilin na usab siya didto tibuok gabii. **8** Sa ikalima nga adlaw mibangon siya ug sayo aron sa pagbiya, apan miingon ang amahan sa babaye, "Lig-ona ang imong kaugalingon, ug hulat una kamo hangtod nga moabot ang kaudtohon." Busa nangaon silang duha. **9** Sa dihang mibangon na ang Levita ug ang iyang kaipon ug ang iyang sulugoon aron nga molakaw na, ang iyang ugangang lalaki, ang amahan sa babaye miingon kaniya, "Tan-awa, hapit na ang gabii. Palihog pabilin una kamo karong gabii, ug paglipay. Mahimo na kamong magmata ug sayo ugma ug mouli sa inyong balay." **10** Apan dili na gusto magpabilin ang Levita sa tibuok gabii. Mitindog siya ug mibiya. Miadto siya sa Jebus (mao kana ang Jerusalem). Aduna siyay duha ka mga asno nga adunay hapin— ug uban kaniya ang iyang kaipon. **11** Sa dihang hapit na sila sa Jebus, hapit na gayod mahuman ang adlaw, unya ang iyang sulugoon miingon sa iyang agalon, "Umari ka, moliko kita didto sa siyudad sa mga Jebusihanon ug didto na magpahulay karong gabii." **12** Ang iyang agalon miingon kaniya, "Dili kita moliko didto sa dapit sa mga langyaw nga dili sakop sa mga Israelita. Moadto nalang kita didto sa Gibea." **13** Miingon ang Levita sa iyang batan-ong sulugoon, "Umari ka, moadto kita sa laing dapit, ug didto nalang kita magpahulay karong gabii sa Gibea o sa Rama." **14** Busa miadto sila, ug misalop na ang adlaw sa dihang niabot sila duol sa Gibea, sa teritoryo ni Benjamin. **15** Busa miliko sila ug didto na nagpagabii sa Gibea. Nag-adto siya ug milingkod didto sa plasa sa siyudad, tungod kay walay nagdapit kanila sa ilang panimalay nianang gabhiona. **16** Unya nianang gabhiona adunay tigulang nga lalaki nga gikan sa iyang uma. Gikan siya sa kabungtoran ni Efraim, ug nagpuyo siya sa Gibea sa makadiyot lamang. Apan mga Benjaminhon ang mga tawo nga nagpuyo didtong dapita. **17** Giyahat niya ang iyang mga mata ug nakita niya ang mga magpapanaw didto sa plasa sa siyudad. Miingon ang tigulang nga lalaki, "Asa man kamo mangadto? Asa man kamo gikan?" **18** Miingon ang Levita kaniya, "Gikan kami sa Betlehem sa Juda padulong sa labing hilit nga bahin sa kabungtoran ni Efraim, nga kung asa didto ako naggikan. Miadto ako sa Betlehem sa Juda, ug moadto ako sa balay ni Yahweh, apan walay bisan usa nga nagdapit kanako sulod sa iyang balay. **19** Aduna kami uhot nga pagkaon sa among mga asno, ug adunay tinapay ug bino alang kanako ug alang sa akong babayeng sulugoon, ug usab niining batan-ong lalaki nga uban sa imong mga sulugoon. Ug wala na kami lain pang gikinahanglan." **20** Gitahod sila sa tigulang nga lalake, "Ang kalinaw maanaa kaninyo! Ako na ang bahala sa tanang ninyong gikinahanglan. Basta ayaw lang kamo pagpabilin karong gabii dinhi sa plasa." **21** Busa gidala sa tigulang ang Levita sa iyang balay ug iyang gipakaon ang ilang mga asno. Gihugasan nila ang ilang mga tiil unya nangaon ug nanginom. **22** Sa dihang naglipaylipay ang ilang kasingkasing, ang pipila ka mga kalalakin-an sa siyudad nga walay mga pulos ang mipalibot sa balay ug nagpukpok sa ilang pultahan. Nakigsulti sila sa tigulang nga lalaki, ang agalon sa balay, nag-ingon, "Pagawsa ang lalaki nga anaa sa imong balay, aron nga makighilawas kami kaniya." **23** Ang lalaki, ang agalon sa balay, miadto kanila ug miingon, "Dili, akong mga kaigsoonan, palihog ayaw buhata kining daotang butang! Tungod kay bisita ko kining tawhana, ayaw buhata kining daotang butang! **24** Tan-awa, anaa dinhi ang akong ulay nga anak ug ang kaipon sa akong bisita. Tugoti ako sa pagpagawas kanila. Hilabti sila ug buhata ang gusto ninyong buhaton kanila. Apan ayaw lamang ninyo buhati ug daotan kining tawhana!" **25** Apan wala naminaw ang mga kalalakin-an kaniya, busa gikuha sa lalaki ang iyang kaipon ug gidala sa gawas. Gidakop nila siya, gilugos, ug gipanamastamasan siya sa tibuok gabii, ug sa pagkakaadlawon gibuhian nila siya. **26** Sa pagkakaadlawon miabot ang babaye ug natumba kini dapit sa pultahan sa balay sa lalaki kung diin nagpuyo ang iyang agalon, ug naghigda siya didto hangtod nga mihayag na. **27** Mibangon sayo sa buntag ang iyang agalon ug giablihan ang mga pultahan sa balay ug migawas paadto sa iyang adtoan. Nakita niya ang iyang kaipon nga naghigda dapit sa pultahan, ang iyang kamot anaa sa pultahan. **28** Ang Levita misulti kaniya, "Bangon. Manglakaw na kita." Apan wala siya mitubag. Gibutang niya siya sa asno, ug mipauli ang lalaki sa ilang balay. **29** Sa nahiabot na ang Levita sa iyang balay, mikuha siya ug kutsilyo, ug iyang gigunitan ang iyang kaipon, ug iyang gihiwahiwa, matag parte, sa dose ka bahin, ug gidala ang matag bahin bisan asa sa tibuok Israel. **30** Ang tanan nga nakakita niini miingon, "Wala pa gayoy nahitabo o nakita nga sama niini sukad sa adlaw nga nakalingkawas ang mga katawhan sa Israel didto sa yuta sa

Ehipto hangtod karon nga adlaw. Hunahunaa kini! Tagai kami ug tambag! Sultihi kami unsa ang among buhaton!"

20 Ang tanang katawhan sa Israel migawas ingon nga usa lamang ka tawo, gikan sa Dan hangtod sa Beerseba, lakip usab ang yuta sa Gilead, ug nanagtigom silang tanan diha kang Yahweh didto sa Mizpa. **2** Ang mga pangulo sa tanan katawhan, sa tanang mga tribo sa Israel, nanagtigom sa tigomanan sa mga katawhan sa Dios— 400, 000 ka mga kalalakin-ang sundalo ang namaktas, nga andam makiggubat pinaagi sa ilang espada. **3** Karon nakadungog ang mga katawhan ni Benjamin nga ang mga katawhan sa Israel mitungas sa Mizpa. Miingon ang mga katawhan sa Israel, "Sultihi kami kung giunsa pagbuhat kining daotang panghitabo." **4** Mitubag ang Levita nga bana sa gipatay nga babaye, "Gikan ako sa Gibea sa teritoryo nga gipanag-iya ni Benjamin, ako ug ang akong kaipon, aron magpahulay didto sa gabii. **5** Sa pagkagabii, gisulong ako sa mga pangulo sa Gibea, gilibotan nila ang balay ug nagtinguha nga patyon ako. Ilang gikuha ug gilugos ang akong kaipon, ug namatay siya. **6** Gidala ko ang akong kaipon ug gihiwahiwa kini, ug gihatod ko kini sa rehiyon sa mga panulondon sa Israel, tungod kay nagbuhat sila ug daotan ug kalagot sa Israel. **7** Karon, kamong tanan nga mga Israelita, ihatag ang inyong tambag ug panghunahuna dinhi." **8** Mitindog ang tanan nga katawhan ingon nga usa ka tawo, ug miingon sila, "Walay usa kanamo ang moadto sa among tolda, ug walay usa kanamo ang mobalik sa among balay! **9** Apan karon mao kini ang atong buhaton sa Gibea: sulongon nato sila kung asa kita itultol sa ripa. **10** Magdala kita ug pulo ka mga lalaki sa gatosan sa tibuok banay sa Israel, ug 100 sa 1, 000, ug 1, 000 sa 10, 000, sa pagkuha sa gikinahanglan niining mga katawhan, aron kung moabot na sila sa Gibea didto sa Benjamin, pagasilotan nila sila tungod sa daotang butang nga ilang gibuhat sa Israel." **11** Busa ang tanang kasundalohan sa Israel nagtigom batok sa siyudad, ingon nga usa ka tawo. **12** Nagpadala ug mga kalalakin-an ang mga tribo sa Israel ngadto sa tibuok tribo ni Benjamin, nga nag-ingon, "Unsa man kining mga daotang butang nga gibuhat sa pipila kaninyo? **13** Busa, ihatag kanamo kadtong mga tawong daotan sa Gibea, aron amo silang patyon, aron nga mawala na sa hingpit kining pagkadaotan gikan sa Israel." Apan wala maminaw ang mga Benjaminhon sa tingog sa ilang mga igsoon, ang katawhan sa Israel. **14** Unya migawas ang mga katawhan ni Benjamin sa siyudad sa Gibea aron sa pag-andam sa pakiggubat batok sa mga katawhan sa Israel. **15** Migawas ang mga katawhan sa Benjamin gikan sa siyudad aron makiggubat nianang adlawa nagdala sila ug 26, 000 ka mga sundalo nga gibansay sa pakig-away ug paggamit ug espada. Dugang pa, adunay 700 nga mga piniling lalaki gikan sa mga lumulupyo sa Gibea. **16** Taliwala niini nga mga sundalo, adunay 700 nga pinili nga mga kalalakin-an nga walhon. Ang matag-usa kanila makapintik ug bato ngadto sa usa ka lugas sa buhok ug dili masipyat. **17** Ang katawhan sa Israel, dili lakip ang mga katawhan sa Benjamin, mikabat ug 400, 000 ka mga lalaki, nga gibansay sa pakig-away gamit ang espada. Silang tanan mga kalalakin-an sa gubat. **18** Mitindog ang katawhan sa Israel, miadto sa Betel, ug nangayo ug tambag sa Dios. Nangutana sila, "Kinsa man ang unang mosulong sa katawhan ni Benjamin alang kanamo?" Miingon si Yahweh, "Ang taga Juda maoy unang mosulong." **19** Sa pagkabuntag, namangon ang katawhan sa Israel ug namalhin sila ug kampo duol sa Gibea. **20** Nangadto ang katawhan sa Israel aron sa pakig-away batok sa Benjamin. Giandam nila ang ilang linya sa pagpakiggubat batok sa Gibea. **21** Migawas sa Gibea ang mga katawhan sa Benjamin, ug ilang gipamatay ang 22, 000 ka mga lalaking kasundalohan sa Israel nianang adlawa. **22** Apan gilig-on sa mga katawhan sa Israel ang ilang kaugalingon, ug gipahiluna nila ang ilang linya sa pakiggubat sama sa daan nilang nahimutangan sa unang adlaw. **23** Ug miadto ang mga katawhan sa Israel ug mihilak ngadto sa atubangan ni Yahweh hangtod sa gabii. Nangayo sila ug giya gikan kang Yahweh: "Moadto ba kami aron makig-away ug balik sa among mga kaigsoonan, ang mga katawhan ni Benjamin?" Ug miingon si Yahweh, "Sulonga sila!" **24** Busa nangadto ang mga katawhan sa Israel aron makigbatok sa mga sundalo ni Benjamin. **25** Sa ika-duhang adlaw, nanggawas ang mga Benjaminhon sa Gibea aron makigbatok kanila ug nakapatay sila ug 18, 000 ka mga kalalakin-an gikan sa mga katawhan sa Israel. Gibansay ang tanan nga mga kalalakin-an aron sa pakig-away pinaagi sa espada. **26** Ug ang tanang kasundalohan ug katawhan sa Israel miadto didto sa Betel ug nanghilak, ug didto nanglingkod sila atubangan ni Yahweh ug nagpuasa sila nianang adlawa hangtod sa pagkagabii ug naghalad sila ug sinunog nga halad ug pakigdait nga halad ngadto kang Yahweh. **27** Nangutana ang mga katawhan sa Israel kang Yahweh—kay niadtong adlawa anaa kanila ang sudlanan sa kasabotan sa Dios, **28** ug si Pinehas, ang anak nga lalaki ni Eleazar nga anak nga lalaki ni Aaron, nga nag-alagad atubangan sa sudlanan sa kasabotan niadtong mga adlawa— "Mangadto ba kami didto sa gubat pag-usab batok sa katawhan sa Benjamin, nga among mga igsoon, o mohunong na?" Miingon si Yahweh, "Sulonga sila, kay ugma tabangan ko kamo sa pagbuntog kanila." **29** Busa nagbutang ang Israel ug kalalakin-an sa matag tago nga mga dapit palibot sa Gibea. **30** Sa ika-tulo nga adlaw nakig-away ang katawhan sa Israel batok sa mga katawhan sa

Benjamin, ug gipahiluna nila ang ilang linya sa pakiggubat batok sa Gibea sama sa ilang gibuhat kaniadto. **31** Nangadto ang mga katawhan sa Benjamin ug nakig-away batok sa katawhan, ug gipalayo sila gikan sa siyudad. Gipamatay nila ang pipila ka mga tawo. Adunay mga 30 ka mga kalalakin-an sa Israel ang namatay didto sa kaumahan ug sa kadalanan. Ang usa ka dalan padulong sa Betel, ug ang pikas dalan padulong sa Gibea. **32** Unya miingon ang katawhan sa Benjamin, "Napildi na sila ug nanagan sila kanato, sama niadtong unang higayon." Apan miingon ang mga sundalo sa Israel, "Managan kita pagbalik ug ato silang palayason gikan sa siyudad hangtod sa kadalanan." **33** Mitindog ang tanang katawhan sa Israel gikan sa ilang nahimutangan ug gipahiluna ang ilang kaugalingon aron sa pakiggubat didto sa Baal Tamar. Ug kadtong mga sundalo sa Israel nga nanago didto sa tagong mga dapit midagan pagawas sa ilang nahimutangan gikan sa Maare Gibea. **34** Adunay migula nga 10, 000 ka mga piniling kalalakin-an gikan sa Israel ang nakigbatok didto sa Gibea, ug hilabihan gayod ang gubat, apan wala masayod ang mga Benjaminhon nga haduol na ang ilang kalaglagan. **35** Gibuntog ni Yahweh ang Benjamin atubangan sa Israel. Nianang adlawa, ang kasundalohan sa Israel nakapatay ug 25, 100 ka mga lalaki sa Benjamin. Ang tanan nga namatay mao ang gibansay sa pakig-away pinaagi sa espada. **36** Nakita gayod sa mga kasundalohan sa Benjamin nga nabuntog na sila. Nangatras ang mga kalalakin-an sa Israel palayo sa Benjamin, nagsalig man sila sa mga kalalakin-an nga ilang gipatago gawas sa Gibea. **37** Unya ang nanago nga mga kalalakin-an mitindog ug midali ug dagan padulong sa Gibea. Ug pinaagi sa ilang espada ilang gipamatay ang tanan nga nagpuyo sa siyudad. **38** Ang nasabotan nga timailhan sa mga kasundalohan sa Israel ug sa mga lalaki nga nanago mao ang bagang gabon sa aso nga moutbo gikan didto sa siyudad. **39** Sa dihang makita na sa mga kasundalohan sa Israel ang timailhan mamalik na sila sa pagpakiggubat. Karon nag-sulong na ug sugod ang Benjamin ug napatay nila ang kapin 30 ka mga lalaki sa Israel, ug miingon sila, "Sigurado gayod nga mabuntog sila sa atong atubangan, sama sa unang gubat." **40** Apan sa dihang nagsugod na sa pag-utbo ang aso sa siyudad, milingi ang mga Benjaminhon ug nakita ang aso nga miutbo sa kawanangan gikan sa tibuok siyudad. **41** Busa ang mga katawhan sa Israel misulong batok kanila. Nangalisang pag-ayo ang mga lalaki sa Benjamin, tungod kay ilang nakita nga miabot na ang dakong katalagman diha kanila. **42** Busa nanagan sila gikan sa mga katawhan sa Israel, mikalagiw padulong sa kamingawan. Apan naapsan gihapon sila sa gubat. Nanggawas sa siyudad ang mga kasundalohan sa Israel ug ilang gipamatay sila kung asa sila nagtindog. **43** Gipalibotan nila ang mga Benjaminhon ug gipanggukod sila. Ug gitamaktamakan nila sila sa Noha ug gipamatay silang tanan padulong didto sa sidlakang bahin sa Gibea. **44** Gikan sa tribo ni Benjamin, 18, 000 ka mga tawo ang nangamatay, ang tanan kanila hanas gayod sa pagpakiggubat. **45** Namalik sila ug mikalagiw didto sa kamingawan sa mga bato sa Rimmon. Nakapatay pa gayod ug dugang 5, 000 ang mga Israelita diha sa kadalanan. Wala sila miundang sa paggukod kanila, gigukod sila pag-ayo hangtod sa Gidom, ug didto nakapatay pa sila ug dugang 2, 000. **46** Ang tanan kasundalohan sa Benjamin nga nangamatay nianang adlawa miabot ug 25, 000— mga kalalakin-an nga gibansay nga makig-away gamit ang espada; ang tanan kanila hanas gayod makiggubat. **47** Apan 600 ka mga kalalakin-an ang namalik ug mikalagiw ngadto sa kamingawan, didto sa mga bato sa Rimmon. Ug nagpabilin sila didto sa mga bato sa Rimmon sulod sa upat ka bulan. **48** Namalik ang mga kasundalohan sa Israel aron makigbatok sa mga katawhan ni Benjamin ug gisulong ug gipamatay sila— ang tibuok siyudad, ang ilang mga kahayopan, ug ang tanan nga ilang nahikaplagan. Gipangsunog usab nila ang tagsa-tagsa ka mga lungsod nga ilang maagian.

21 Karon ang mga kalalakin-an sa Israel nagbuhat ug pakigsaad didto sa Mizpa, "Walay usa kanato nga ihatag ang iyang anak nga babaye aron makigminyo sa mga Benjaminhon." **2** Unya ang mga katawhan miadto sa Betel ug milingkod didto atubangan sa Dios hangtod sa kagabhion, ug sa makusog nga tingog mihilak sila ug maayo. **3** Misangpit sila, "Nganong nahitabo man kini sa Israel, Yahweh, Dios sa Israel, nga ang usa sa among tribo nawala karon?" **4** Sa sunod nga adlaw sayo nga namangon ang mga katawhan ug nagbuhat sila ug halaran ug naghalad ug sinunog nga mga halad ug mga halad sa pagpakigdait. **5** Ang mga katawhan sa Israel miingon, "Kinsa man karon sa mga tribo sa Israel ang wala niadto sa panagtigom kang Yahweh?" Kay nagbuhat man sila ug mahinungdanong saad mahitungod kang bisan kinsa nga dili moadto kang Yahweh sa Mizpa. Miingon sila, "Mamatay gayod siya." **6** Apan ang katawhan sa Israel adunay kaluoy sa ilang igsoon nga mga Benjaminhon. Miingon sila, "Karon usa ka tribo ang nawagtang sa Israel. **7** Kinsa man ang makahatag ug asawa niadtong nahibilin, tungod kay nagbuhat man kita ug pakigsaad kang Yahweh nga dili nato ipaminyo kanila ang atong mga anak nga babaye?" **8** Miingon sila, "Kinsa man sa mga tribo sa Israel ang wala niadto kang Yahweh sa Mizpa?" Ug ilang nasayran nga walay bisan usa ang miadto sa panagtigom gikan sa Jabes Gilead. **9** Tungod kay sa dihang

gipangtapok na ang mga katawhan sa han-ay nga pamaagi, tan-awa, walay mga lumulupyo sa Jabes Gilead ang anaa didto. **10** Ang panagtigom nagpadala ug 12, 000 ka mga isog nga lalaki uban ang sugo nga moadto sila sa Jabes Gilead aron sulongon sila, ug pamatyon sila, bisan ang mga babaye ug mga kabataan. **11** "Buhata kini: kinahanglan nga inyong patyon ang matag lalaki ug babaye nga nakigdulog na ug lalaki." **12** Nakakaplag ang mga kalalakin-an taliwala niadtong nagpuyo didto sa Jabes Gilead ug 400 ka mga dalagang babaye nga wala pa makigdulog ug lalaki, ug gidala nila sila sa ilang kampo sa Silo, didto sa Canaan. **13** Ang tibuok nga panagtigom nagpadala ug mensahe ug giingnan ang katawhan ni Benjamin nga tua didto sa bato sa Rimmon nga magtanyag sila kanila ug kalinaw. **14** Mibalik ang mga Benjaminhon niadtong taknaa ug gihatag kanila ang mga babaye sa Jabes Gilead, apan dili pa igo ang mga kababayen-an alang kanilang tanan. **15** Nangaliyupo gayod ang katawhan sa nahitabo ngadto sa mga Benjaminhon, tungod kay nagbuhat man ug pagkabahinbahin si Yahweh ngadto sa mga tribo sa Israel. **16** Unya miingon ang mga pangulo sa panagtigom, "Unsaon man nato paghatag ug asawa sa mga nabilin nga Benjaminhon, kay gipamatay na man ang mga Benjaminhon nga kababayen-an?" **17** Miingon sila, "Kinahanglan nga adunay mapanunod ang mga nahibilin nga Benjaminhon, aron nga walay mapukan sa tribo sa Israel. **18** Dili namo sila mamahimong tagaan ug asawa gikan sa among mga anak nga babaye, kay ang katawhan sa Israel nagbuhat ug pakigsaad, 'Tinunglo gayod ang bisan kinsa nga mohatag ug asawa sa mga Benjaminhon.'" **19** Busa miingon sila, "Nasayod kamo nga adunay kumbira alang kang Yahweh kada tuig didto sa Silo (nga diin anaa sa amihanan nga bahin sa Betel, sidlakang bahin sa kadalanan nga pasubida gikan sa Betel hangtod sa Siquem, ug habagatang bahin sa Lebona)." **20** Gisultihan nila ang mga kalalakin-an sa Benjamin, nga nag-ingon, "Lakaw ug paghulat kamo sa tago didto sa kaparasan. **21** Pagbantay sa takna nga mogawas ang mga babaye sa Silo aron manayaw, dali dayon ug dagan pagawas sa kaparasan ug ang matag usa sa inyo kinahanglan nga manguha ug asawa gikan sa babaye sa Silo, unya balik dayon sa yuta ni Benjamin. **22** Kung moadto ang ilang amahan ug mga igsoong lalaki alang sa pagmulo kanamo, amo silang ingnan, 'Kaloy-i kami! Tugoti sila nga magpabilin kay sa panahon sa gubat wala kamiy nakuha nga babaye sa matag lalaki aron ilang maasawa. Ug dili gayod kamo sad-an mahitungod sa panaad, kay wala man ninyo gihatag ang inyong mga anak nga babaye kanila." **23** Gibuhat usab kini sa mga katawhan sa Benjamin. Gikuha nila ang igong gidaghanon sa asawa nga ilang gikinahanglan gikan sa mga babaye sa Silo nga nanayaw, ug ila kining gidala aron mahimo nilang mga asawa. Nangadto sila ug namalik sa ilang gipanunod nga yuta; ilang gitukod pag-usab ang mga lungsod, ug namuyo niini. **24** Busa mibiya ang mga katawhan sa Israel sa maong lugar ug miadto sa ilang mga balay, matag usa sa ilang tribo ug banay, ug ang matag usa sa ilang kaugalingong panulondon. **25** Niadtong panahona walay hari ang Israel, ug ang tanan nagbuhat gayod kung unsa ang husto sa iyang kaugalingong panglantaw.

Ruth

1 Nahitabo kini sa mga adlaw sa dihang ang mga
maghuhukom nagmando nga adunay kagutom sa yuta.
Ug ang usa ka tawo sa Betlehem sa Juda miadto sa nasod
sa Moab uban ang iyang asawa ug duha ka anak nga lalaki.
2 Ang ngalan sa maong tawo mao si Elimelec, ug ang ngalan
sa iyang asawa mao si Naomi. Ang mga ngalan sa iyang
mga anak nga lalaki mao sila si Malon ug Chilion, mga
Ephratehanon sa Betlehem sa Juda. Nangabot sila sa nasod
sa Moab ug namuyo didto. **3** Unya si Elimelec, nga bana ni
Naomi, namatay, ug siya ang nahibilin uban sa duha niya
ka anak nga mga lalaki. **4** Kini nga mga anak nangasawa
gikan sa mga babaye sa Moab; ang ngalan sa usa mao si
Orpah, ug ang ngalan sa usa pa mao si Ruth. Nagpuyo sila
didto sulod sa napulo katuig. **5** Unya si Malon ug si Chilon
namatay, nahibilin si Naomi nga wala nay bana ug wala na
ang duha niya ka anak. **6** Unya nakahukom si Naomi nga
mobiya sa Moab kauban sa iyang mga umagad nga babaye
ug mobalik ngadto sa Juda tungod kay nadungog niya didto
sa rehiyon sa Moab nga si Yahweh nagtabang sa iyang
katawhan nga anaa sa panginahanglanon ug gihatagan sila
ug pagkaon. **7** Busa mibiya siya sa dapit nga iyang gipuy-an
kauban ang duha niya ka umagad nga babaye, ug nanglakaw
sila aron mobalik ngadto sa yuta sa Juda. **8** Miingon si
Naomi ngadto sa iyang duha ka umagad nga babaye,
“Lakaw, pauli, matag-usa kaninyo, ngadto sa panimalay
sa inyong inahan. Hinaot nga si Yahweh magmaluluy-on
kaninyo, ingon nga nagmaluluy-on kamo sa mga patay ug
nganhi kanako. **9** Hinaot nga tugotan kamo sa Dios nga
makakaplag kamo ug kapahulayan, ang matag usa kaninyo
sa panimalay sa laing bana.” Unya gihalokan niya sila, ug
ilang gipatugbaw ang ilang mga tingog ug mihilak. **10** Miingon
sila ngadto kaniya, “Dili! Mokuyog kami kanimo ngadto sa
imong katawhan.” **11** Apan miingon si Naomi, “Pauli, akong
mga anak nga babaye! Nganong mokuyog pa man kamo
kanako? Aduna pa ba akoy mga anak nga lalaki sa akong
tagoangkan alang kaninyo, aron nga sila mamahimo ninyong
mga bana? **12** Pauli, akong mga anak nga babaye, lakaw
kamo sa inyong kaugalingong dalan, kay tigulang na kaayo
ako aron makabaton pa ug bana. Kung moingon ako, 'Hinaot
nga makakaplag ako ug bana karong gabhiona,' ug unya
manganak ug mga lalaki, **13** mohulat ba kamo hangtod
nga modako sila? Mohulat ba kamo ug dili makigminyo ug
lalaki karon? Dili, akong mga anak nga babaye! Makapaguol
pag-ayo kini kanako, labaw pa sa kaguol ninyo, tungod
kay ang kamot ni Yahweh gibakyaw batok kanako.” **14**
Unya ang iyang mga umagad nga babaye mipatugbaw sa
ilang mga tingog ug mihilak pag-usab. Gihalokan ni Orpah
ang iyang ugangang babaye agig panamilit, apan si Ruth
migakos kaniya. **15** Miingon si Naomi, “Paminaw, mipauli na
ang imong bilas nga babaye ngadto sa iyang katawhan ug
sa iyang mga diosdios. Pauli na uban sa imong bilas nga
babaye.” **16** Apan miingon si Ruth, “Ayaw ako hangyoa sa
pagpahilayo kanimo, kay kung asa ka moadto, didto usab
ako; kung asa ka mopuyo, didto usab ako mopuyo; ang
imong katawhan mahimo nga akong katawhan, ug ang imong
Dios mahimo nga akong Dios. **17** Kung asa ka mamatay,
didto ako magpakamatay, ug didto ako igalubong. Ug si
Yahweh mosilot unta kanako, ug mas labaw pa, kung aduna
pay lain gawas sa kamatayon ang magpahimulag kanato.”
18 Sa pagkakita ni Naomi nga mahugtanon si Ruth nga
mouban kaniya, miundang na siya sa pagpakiglalis kaniya.
19 Busa nanglakaw ang duha hangtod nga nakaabot sila sa
lungsod sa Betlehem. Nahitabo kini sa dihang miabot na sila
sa Betlehem, ang tibuok lungsod naghinamhinam pag-ayo
mahitungod kanila. Ang mga babaye miingon, “Mao ba kini si
Naomi?” **20** Apan miingon siya ngadto kanila, “Ayaw na ako
pagtawga ug Naomi. Tawaga ako ug Mara, kay ang Labing
Gamhanan nagpaantos kanako sa hilabihang kasakitan.
21 Milakaw ako nga puno, apan gipapauli ako ni Yahweh
nga walay dala. Busa nganong gitawag pa man ninyo ako
ug Naomi, sa pagkakita nga gisilotan ako ni Yahweh, ang
Labing gamhanan nagsakit kanako?” **22** Busa si Naomi ug
si Ruth nga Moabihaon, ang iyang umagad nga babaye,
mibalik gikan sa nasod sa Moab. Miabot sila sa Betlehem sa
pagsugod sa ting- ani sa sebada.

2 Karon ang bana ni Naomi, nga si Elimelec, adunay
suod nga paryente, nga ginganlan ug Boaz, nga usa ka
adunahan, ug ilado nga tawo. **2** Si Ruth, ang Moabihanon,
miingon kang Naomi, “Karon tugoti ako nga molakaw ug
manghagdaw sa mga lugas didto sa kaumahan. Mosunod
ako kang bisan kinsa nga motugot kanako.” Busa miingon
si Naomi kaniya, “Lakaw, akong anak nga babaye.” **3**
Busa milakaw si Ruth ug nanghagdaw sa kaumahan nga
nagsunod sa mga mangangani. Unya nahitabo nga naabot
siya didto sa bahin sa kaumahan nga gipanag-iyahan ni
Boaz, nga kabanay ni Elimelec. **4** Ania karon, si Boaz
nahiabot gikan sa Betlehem ug miingon sa mga mangangani,
“Si Yahweh magauban kaninyo.” Mitubag sila kaniya, “Si
Yahweh magpanalangin kanimo.” **5** Unya miingon si Boaz
sa iyang sulugoon nga nagdumala sa mga mangangani,
“Si kinsang lalakiha ang nanag-iya niining bayhana?” **6**
Ang sulugoon nga nagdumala sa mga mangangani mitubag
ug miingon, “Mao kini ang babaye nga Moabihanon nga
mikuyog kang Naomi gikan sa yuta sa Moab. **7** Miingon
siya kanako, 'Pahangyoa ako nga manghagdaw dinhi ug
manguha sunod sa mga mangangani.' Busa mianhi siya

dinhi ug nagpadayon sukad sa buntag hangtod karon, gawas nga nagpahulay lamang siya ug diyutay sulod sa pinuy-anan." **8** Unya miingon si Boaz ngadto kang Ruth, "Naminaw ka ba kanako, akong anak? Ayaw na paglakaw ug panghagdaw sa uban pang kaumahan; ayaw na pagbiya sa akong uma. Hinuon, pagpabilin dinhi ug pamuhat kauban sa akong kadalagahang mga magbubuhat. **9** Lantaw lamang sa kaumahan kung hain nangani ang mga kaulitawhan ug sundi ang ubang mga babaye. Wala ba nako gipahimangnuan ang mga kaulitawhan nga dili manghilabot kanimo? Ug sa dihang uhawon ka, mamahimo kang mokuha sa mga tadyaw ug moinom sa tubig nga gisag-ob sa mga kaulitawhan." **10** Unya miyukbo siya nga nidapat ang iyang ulo sa yuta sa atubangan ni Boaz. Miingon siya kaniya, "Nganong nakakaplag man ako ug kaluoy sa imong panan-aw, nga mitagad ka man pag-ayo kanako, nga usa ka langyaw?" **11** Mitubag si Boaz ug miingon kaniya, "Gitaho kanako, ang tanan nga imong nabuhat sukad namatay ang imong bana. Gibiyaan nimo ang imong amahan, inahan, ug ang imong yutang natawhan aron sa pagsunod sa imong ugangan nga babaye ug moadto sa mga katawhan nga wala nimo mailhi. **12** Hinaot nga si Yahweh moganti kanimo alang sa imong binuhatan. Hinaot nga madawat nimo ang kinatibuk-ang bayad gikan kang Yahweh, ang Dios sa Israel, kansang mga pako nga imong nakaplagan aron kapasilongan." **13** Unya miingon siya, "Makakaplag unta ako ug kaluoy diha sa imong panan-aw, akong agalon, kay gilipay mo man ako, ug nakigsulti ka kanako nga may kaluoy, bisan tuod dili ako usa sa imong mga babayeng sulugoon." **14** Panahon sa pagpaniudto miingon si Boaz kang Ruth, "Duol dinhi, ug kaon sa pipila ka tinapay, ug ituslo ang tinapay diha sa suka." Milingkod siya tapad sa mga mangangani, ug gihanyag niya kaniya ang pipila ka sinanlag nga lugas. Mikaon siya hangtod nga nabusog siya ug gibilin ang uban niini. **15** Sa pagtindog na niya aron manghagdaw, gisugo ni Boaz ang iyang kaulitawhan, nga nag-ingon, "Pasagdihi siya nga manghagdaw bisan diha sa mga uhay, ug ayaw siya sultihi sa bisan unsa nga dili maayo. **16** Ug kinahanglan usab ninyong kuhaon ang pipila ka mga uhay alang kaniya gikan sa mga binugkos, ug pasagdihi kini aron iyang mahagdaw. Ayaw siya badlonga." **17** Busa nanghagdaw siya didto sa uma hangtod sa kagabhion. Unya iyang gigiok ang lugas sa uhay nga hinagdawan ug ang lugas hapit usa ka ephah sa sebada. **18** Gipas-an niya kini ug miadto sa siyudad. Unya nakita sa iyang ugangan nga babaye ang iyang hinagdawan. Gidala usab ni Ruth ang sinanlag nga lugas nga nahabilin gikan sa iyang paniudto ug gihatag kini kaniya. **19** Ang iyang ugangan nga babaye miingon kaniya, "Diin ka man nanghagdaw karong adlawa? Diin ka man magbuhat? Hinaot nga ang tawo nga nagtabang kanimo mapanalanginan pa." Unya misugilon si Ruth sa iyang ugangan nga babaye mahitungod sa tawo nga tag-iya sa uma kung asa siya nanghangdaw. Miingon siya, "Ang ngalan sa tawo nga tag-iya sa uma kung diin ako nagbuhat karong adlawa mao si Boaz." **20** Miingon si Naomi sa iyang umagad, "Hinaot nga panalanginan pa siya ni Yahweh, nga wala magpalayo sa iyang pagkamaunongon ngadto sa mga buhi ug sa mga patay." Miingon si Naomi kaniya, "Kanang tawhana mao ang duol natong kabanay, usa sa atong suod nga kadugong manunubos." **21** Si Ruth ang Moabihanon miingon, "Tinuod, miingon siya kanako, 'Kinahanglan ka magpaduol sa akong kaulitawhan hangtod nga ilang mahuman ang tanan nakong pangani.'" **22** Miingon si Naomi kang Ruth nga iyang umagad, "Maayo kini, akong anak, nga mikuyog ka uban sa iyang mga kadalagahan nga mga mamumuhat, aron dili ka madagmalan sa ubang uma." **23** Busa kanunay siya nakigkauban sa mga babayeng mamumuhat ni Boaz aron nga makapanghagdaw pa siya hangtod matapos ang pag-ani sa sebada ug ang pag-ani sa trigo. Ug nagpuyo siya kauban ang iyang ugangan nga babaye.

3 Miingon kaniya si Naomi, nga iyang ugangang babaye, "Akong anak nga babaye, dili ba ako kinahanglan mangita ug dapit nga imong kapahulayan, aron nga mamaayo ang imong pagkabutang? **2** Karon si Boaz, ang lalaki nga adunay mga babayeng sulugoon nga imong nakauban, dili ba ato man siyang kadugo? Tan-awa, magpalid siya ug sebada karong gabii didto sa giukanan. **3** Busa, kaligo, dihogi ang imong kaugalingon, ug sul-oba ang labing maanindot mo nga bisti ug lugsong didto sa giukanan. Apan ayaw pagpaila sa imong kaugalingon ngadto sa lalaki hangtod nga mahuman na siya sa pagkaon ug pag-inom. **4** Ug siguroha, nga sa dihang mohigda na siya, matiman-an nimo ang dapit diin siya mohigda aron nga maadtoan nimo siya pagkataodtaod, wakisa ang iyang tiilan, ug higda didto. Unya sultihan ka niya kung unsa ang imong buhaton." **5** Miingon si Ruth kang Naomi, "Pagabuhaton ko ang tanan nimong gisulti." **6** Busa milugsong siya didto sa giukanan, ug gisunod niya ang mga gitugon sa iyang ugangan kaniya. **7** Sa nakakaon ug nakainom na si Boaz ug nagmalipayon ang iyang kasingkasing, mihigda siya sa kinatumyan tapad sa tinapok nga mga lugas. Unya mihinay siya sa pagduol, giwakisan ang iyang tiilan, ug mihigda. **8** Sa pagkatungang gabii nakuratan ang maong lalaki. Mitakilid siya, ug dayon adunay usa ka babaye nga naghigda sa iyang tiilan! **9** Miingon siya, "Kinsa ka man?" Mitubag siya, "Ako si Ruth, ang sulugoon mong babaye. Buklara ang imong kupo ibabaw sa sulugoon mong babaye, kay ikaw man ang suod nga kadugo nga lalaki." **10** Miingon si Boaz, "Akong anak nga

babaye, hinaot nga panalanginan ka pa ni Yahweh. Gipakita mo ang labaw nga pagkamaayo sa kaulahian kaysa sa sinugdanan, tungod kay wala ka man monunot sa mga kaulitawhan, kabos man kini o adunahan. **11** Ug karon, akong anak nga babaye, ayaw ug kahadlok! Pagabuhaton ko alang kanimo ang tanan nimong gisulti, tungod kay ang tibuok siyudad sa akong katawhan nasayod nga ikaw ang babaye nga may katakos. **12** Ug karon tinuod gayod nga ako ang suod nga kadugong lalaki; apan, aduna pay mas duol nga kadugong lalaki kay kanako. **13** Pabilin dinhi karong gabhiona, ug sa pagkabuntag, kung buhaton niya alang kanimo ang katungdanan ingon nga kadugong lalaki, maayo, tugoti siya sa pagbuhat sa iyang katungdanan ingon nga kadugo nga lalaki. Apan kung dili niya buhaton ang katungdanan sa usa ka kadugo nga lalaki alang kanimo, nan ako ang mobuhat niini, ingon nga buhi si Yahweh. Higda una hangtod nga mabuntag." **14** Busa mihigda siya sa iyang tiilan hangtod nga nabuntag. Apan mibangon siya ug sayo samtang dili pa magka-ilhanay ang usag-usa. Kay miingon man si Boaz, "Ayaw ipahibalo nga ang babaye mianhi sa giukanan." **15** Unya miingon si Boaz, "Dad-a ang imong pandong ug guniti kini." Sa pagbuhat niya niini, nagtakos siya ug unom ka dagkong takos sa sebada ug gipalukdo kaniya. Unya miadto siya sa siyudad. **16** Sa pag-abot na ni Ruth didto sa iyang ugangang babaye, miingon siya, "Unsa bay gibuhat mo, akong anak nga babaye?" Unya gisuginlan siya ni Ruth sa tanang gibuhat sa lalaki alang kaniya. **17** Miingon siya, "Kining unom ka takos nga sebada mao ang iyang gihatag kanako, kay miingon man siya, 'Ayaw pagpauli nga walay dala ngadto sa imong ugangan nga babaye.'" **18** Unya miingon si Naomi, "Pabilin usa dinhi, akong anak nga babaye, hangtod nga masayran nimo kung unsa ang mahitabo, kay ang lalaki dili mopahulay hangtod nga iyang mahuman kining butanga karong adlawa."

4 Karon mitungas si Boaz ngadto sa ganghaan ug milingkod didto. Sa wala madugay, miagi ang suod nga kadugong lalaki nga gihisgotan na ni Boaz. Miingon si Boaz kaniya, "Akong higala, dali una ug lingkod diri." Miduol ang lalaki ug milingkod. **2** Unya gipatawag ni Boaz ang napulo ka mga kadagkoan nga lalaki sa siyudad ug miingon, "Lingkod diri." Busa nanglingkod sila. **3** Miingon si Boaz sa suod nga kadugo, "Si Naomi nga nakabalik na gikan sa nasod sa Moab, mibaligya sa bahin sa yuta sa atong igsoon nga si Elimelec. **4** Naghunahuna ako sa pagpahibalo kanimo ug sa pagsulti kanimo, 'Palita kini atubangan niining mga nanglingkod dinhi, ug atubangan sa mga kadagkoan sa akong katawhan.' Kung tinguha nimo nga lukaton kini, lukata na kini. Apan kung wala ka naninguha sa paglukat niini, nan sultihi ako, aron nga masayran ko kay wala nay si bisan kinsa ang makalukat niini gawas kanimo, ug mag-agad lamang usab ako kanimo." Unya ang tawo miingon, "Lukaton ko kana." **5** Unya miingon si Boaz, "Sa adlaw nga paliton mo ang uma gikan sa kamot ni Naomi, kinahanglan mo usab kuhaon si Ruth nga Moabnon, ang asawa sa namatay nga tawo, aron sa pagbangon sa ngalan sa namatay sa iyang panulondon." **6** Unya miingon ang suod nga kadugo, "Dili ako makalukat niini alang sa akong kaugalingon nga dili madaot ang akong panulondon." Kuhaa ang akong katungod sa paglukat alang sa imong kaugalingon, kay dili ako makalukat niini." **7** Karon mao kini ang nabatasan sa unang panahon sa Israel mahitungod sa paglukat ug pagbinayloay sa mga butang. Aron mapamatud-an ang tanang butang, huboon sa usa ka tawo ang iyang sandalyas ug ihatag kini ngadto sa iyang silingan; mao kini ang pamatasan sa paghimo sa mga hustong kasabotan sa Israel. **8** Busa miingon ang suod nga kadugo kang Boaz, "Palita kini alang sa imong kaugalingon." Ug gihubo niya ang iyang sandalyas. **9** Unya miingon si Boaz ngadto sa mga kadagkoan ug sa tanang tawo, "Kamo mao karon ang mga saksi nga ako nang napalit ang tanang gipanag-iya ni Elimelec ug ang tanan nga gipanag-iya nila ni Chilion ug ni Malon gikan sa kamot ni Naomi. **10** Dugang pa niana si Ruth nga Moabinhon, ang asawa ni Malon: naangkon ko usab siya nga akong maasawa, aron nga akong mapabangon ang ngalan sa namatay nga tawo sa iyang panulondon, aron nga dili mawala ang iyang ngalan diha sa iyang mga kaigsoonan ug gikan sa ganghaan sa iyang dapit. Kamo mao karon ang mga saksi." **11** Miingon ang tanang tawo nga atua sa ganghaan ug ang mga kadagkoan, "Mga saksi kami. Hinaot nga himoon ni Yahweh nga sama kang Raquel ug Lea, ang babayeng mahiadto sa imong pinuy-anan, ang duha nga nagtukod sa panimalay sa Israel. Ug hinaot nga magmauswagon ka pa diha sa Efrata ug mabantogan diha sa Bethlehem. **12** Hinaot nga ang imong panimalay mahisama sa panimalay ni Perez, nga gipanganak ni Tamar si Juda, pinaagi sa kaliwat nga igahatag ni Yahweh kanimo uban niining batan-ong babaye." **13** Busa gidala ni Boaz si Ruth, ug gipangasawa niya siya. Nakigdulog siya kaniya, ug mitugot si Yahweh kaniya nga magmabdos, ug nanganak siya ug usa ka batang lalaki. **14** Ang mga babaye miingon kang Naomi, "Bulahan si Yahweh, nga wala mobiya kanimo ug nagbilin ug usa ka suod nga kadugo aron matawo, kining bataa. Hinaot nga ang iyang ngalan mabantogan sa Israel. **15** Hinaot nga siya ang magpabag-o sa imong kinabuhi ug magpabaskog sa imong katigulangon, kay ang imong umagad nga babaye, nga nahigugma kanimo, nga mas maayo pa kaysa sa imong pito ka mga anak nga lalaki, nagpakatawo man kaniya. **16** Unya gikuha ni Naomi ang bata, ug gibutang sa iyang sabakan, ug giatiman siya.

17 Ug ang mga babaye nga iyang mga silingan mihatag
kaniya sa ngalan, nga nag-ingon, “Ang usa ka anak nga
lalaki gipakatawo alang kang Naomi.” Ginganlan nila siya
ug Obed. Nahimo siyang amahan ni Jesse, nga nahimong
amahan ni David. **18** Karon mao kini ang mga kaliwatan ni
Perez: Si Perez ang amahan ni Hezron, **19** si Hezron ang
amahan ni Ram, si Ram ang amahan ni Aminadab, **20** si
Aminadab ang amahan ni Nason, si Nason ang amahan ni
Salmon, **21** si Salmon ang amahan ni Boaz, si Boaz ang
amahan ni Obed, **22** si Obed ang amahan ni Jesse, si Jesse
ang amahan ni David.

1 Samuel

1 Adunay tawo nga Ramataim nga Zupihanon, sa
kabungtorang bahin sa Efraim; ang iyang ngalan mao si
Elkana nga anak ni Jeroham nga anak ni Elihu nga anak
ni Tohu nga anak ni Zup, nga taga Efraim. **2** Aduna siyay
duha ka mga asawa; ang ngalan sa una mao si Hana,
ug ang ngalan sa ikaduha mao si Penina. Adunay mga
anak si Penina, apan si Hana wala. **3** Kining tawhana
mogikan sa iyang siyudad matag tuig aron sa pagsimba
ug paghalad didto sa Shilo kang Yahweh nga pangulo
sa kasundalohang anghel. Anaa usab didto ang duha ka
mga anak nga lalaki ni Eli, nga si Hopni ug si Pinehas,
nga mga pari usab ni Yahweh. **4** Sa dihang miabot ang
adlaw ni Elkana aron mohalad sa matag tuig, ginahatag
niya kanunay ang bahin sa karne alang sa iyang asawa nga
mao si Pinena, ingon man usab sa iyang mga anak nga
lalaki ug babaye. **5** Apan ang bahin nga alang kang Hanna
kanunay niyang ginadoble, kay gihigugma man niya pag-ayo
si Hanna, bisan tuod ug gisirad-an ni Yahweh ang iyang
tagoangkan. **6** Kanunay siyang hagiton sa iyang karibal
sa tuyo nga pasuk-on siya, tungod kay gisirad-an man ni
Yahweh ang iyang tagoangkan. **7** Busa matag tuig, sa dihang
motungas siya sa balay ni Yahweh uban sa iyang pamilya,
kanunay nagahagit kaniya ang iyang karibal. Hinungdan
nga kanunay nalang siyang maghilak ug dili na mokaon. **8**
Kanunay nagapangutana si Elkana nga iyang bana ngadto
kaniya, "Hanna, nganong naghilak kaman? Nganong dili
kaman mokaon? Nganong nagmagul-anon man ang imong
kasingkasing? Dili pa ba diay ako igo kay sa napulo ka mga
anak?" **9** Usa niini nga mga panagtigom, mibarog si Hanna
human sila nangaon ug nag-inom didto sa Shilo. Karon ang
pari nga si Eli naglingkod duol sa iyang nahimutangan duol
sa pultahan sa templo ni Yahweh. **10** Labihan kaayo ang
kasubo ni Hanna; nag-ampo siya kang Yahweh ug naghilak
sa hilabihan. **11** Nanaad siya nga nag-ingon, "Yahweh nga
pangulo sa mga kasundalohang anghel, kung tan-awon
nimo ang pag-antos sa imong sulugoon ug hinumduman
ako, ug ayaw kalimti ang imong sulugoon, apan hatagi ug
anak nga lalaki ang imong sulugoon, unya sa tanang adlaw
sa iyang kinabuhi ihatag ko siya kang Yahweh, ug dili ko
patupihan ang iyang buhok." **12** Samtang nagpadayon siya
pag-ampo sa atubagnan ni Yahweh, gitan-aw ni Eli ang
iyang baba. **13** Nag-istorya lamang si Hanna pinaagi sa
iyang kasingkasing. Ang iyang ngabil nagkibutkibot, apan dili
madungog ang iyang tingog. Hinungdan nga naghunahuna
si Eli nga nakainom si Hanna. **14** Miingon si Eli kaniya,
"Hangtod kanus-a ka man magsigi ug inom? Ipanglabay na
ang imong mga bino." **15** Mitubag si Hana, "Wala, akong
agalon, ako ang babaye nga nagsubo ang espiritu. Wala ako
makainom ug bino ni isog nga ilimnon, apan gipagawas ko
lang ang gibati sa akong kalag sa atubangan ni Yahweh."
16 "Ayaw hunahunaa nga makauulaw kining babaye nga
imong sulugoon; nagsulti ako gikan sa hilabihan nga kadako
sa akong kabalaka ug kahagit." **17** Unya si Eli nga pari
mitubag, "Lakaw nga malinawon; hinaot nga ang Dios sa
Israel motubag sa pangamuyo nga imong gihangyo." **18**
Miingon siya, "Hinaot nga kaluy-an mo ang imong sulugoon."
Unya ang babaye mibalik sa iyang dalan ug mikaon; ug
wala na nasubo ang iyang panagway. **19** Namangon sila
sayo sa kabuntagon ug nangadto sa templo aron pagsimba
kang Yahweh, ug unya miuli sila sa ilang balay didto sa
Rama. Nakigdulog si Elkana uban kang Hanna nga iyang
asawa, ug nahinumduman ni Yahweh ang iyang pag-ampo.
20 Pag-abot sa takna, Nanamkon si Hanna ug nanganak
ug batang lalaki. Ginanlan niya ang bata ug Samuel, nga
nag-ingon, "Tungod kay gipangayo ko man siya gikan kang
Yahweh." **21** Sa makausa, mitungas si Elkana ug ang tanan
niyang panimalay aron sa paghalad kang Yahweh sa matag
tuig nga paghalad ug pagbayad sa iyang saad. **22** Apan
wala mikuyog si Hanna; miingon siya sa iyang bana, "Dili
ako mokuyog hangtod nga malutas ang bata; unya dalahon
ko na siya, aron nga mapakita siya atubangan ni Yahweh
ug magpuyo didto hangtod sa kahangtoran." **23** Miingon si
Elkana nga iyang bana, "Buhata kung unsa ang maayo alang
kanimo. Hulata hangtod nga malutas mo siya; si Yahweh
lamang ang magatuman sa iyang pulong." Busa nagpabilin
si Hanna ug giatiman ang iyang anak nga lalaki hangtod nga
nalutas niya siya. **24** Sa dihang nalutas na niya ang bata,
gidala niya kini ngadto sa Shilo, nagdala usab siya ug tulo
ka tuig nga laking baka, ug usa ka ephah sa pagkaon, ug
usa ka botilya nga bino, gidala niya siya sa balay ni Yahweh
sa Shilo. Karon bata pa siya. **25** Giihaw nila ang nating
baka, ug gidala nila ang bata ngadto kang Eli. **26** Miingon si
Hanna, "O, akong agalon! Ingon nga buhi ka, ako kadtong
babaye nga nagtindog dinhi kaniadto nga nag-ampo kang
Yahweh. **27** Giampo ko kining bataa ug gihatag ni Yahweh
ang akong gihangyo nga akong gipangayo kaniya. **28** Ihatag
ko siya kang Yahweh; samtang buhi pa siya gipanag-iya siya
ni Yahweh." Ug gisimba niya si Yahweh didto.

2 Nag-ampo si Hanna ug miingon, "Nalipay ang akong
kasingkasing kang Yahweh. Ang akong budyong ibayaw
kang Yahweh. Nagpasigarbo ang akong baba sa akong mga
kaaway, tungod kay nagmaya ako sa imong kaluwasan.
2 Walay usa nga balaan sama ni Yahweh, kay walay lain
gawas kanimo; walay bato nga sama sa among Dios. **3**
Ayaw na pagpasulabi sa pagkamapahitaas-on pag-ayo;
ayaw pagawsa sa imong baba ang pagpanghambog. Kay

si Yahweh and Dios sa kahibalo; pinaagi kaniya ang mga binuhatan pagatimbangon. 4 Ang pana sa kusgan nga mga lalaki maguba, apan kadtong mapandol nagsul-ob ug kusog sama sa bakos. 5 Kadtong nangabusog nagpatrabaho sa ilang kaugalingon alang sa tinapay; kadtong gipanggutom miundang na sa pagkagutom. Bisan ang baog nakapanganak ug pito, apan ang babaye nga adunay daghang anak magmasub-anon. 6 Mopatay si Yahweh ug mohatag ug kinabuhi. Modala siya paubos sa Seol ug mopataas. (Sheol h7585) 7 Himoon ni Yahweh ang ubang mga tawo nga kabos ug himoon ang ubang tawo nga dato. Siya magapaubos, apan siya usab magapataas. 8 Pabarogon niya ang kabos gikan sa abog. Ipataas niya ang nanginahanglan gikan sa abo nga tinapok aron palingkoron sila uban sa mga prinsipe ug makapanunod sa lingkoranan sa kadungganan. Kay ang mga haligi sa kalibotan iya ni Yahweh ug gipahimutang niya ang kalibotan ibabaw kanila. 9 Bantayan niya ang mga tiil sa iyang matinud-anong katawhan, apan ang daotan pahilomon diha sa kangitngit, kay walay usa nga molampos pinaagi sa kusog. 10 Kadtong makigbatok kang Yahweh pagadugmokon; magapadalugdog siya batok kanila gikan sa langit. Pagahukman ni Yahweh hangtod ang kinatumyan sa kalibotan; hatagan niya ug kusog ang iyang hari ug ibayaw ang budyong sa iyang dinihogan. 11 Ug miadto si Elkana didto sa Rama, sa iyang balay. Nag-alagad ang bata kang Yahweh diha sa presensya ni Eli nga pari. 12 Karon ang mga anak nga lalaki ni Eli walay pulos nga mga lalaki. Wala sila makahibalo kang Yahweh. 13 Ang nabatasan sa mga pari uban sa mga tawo mao nga kung adunay tawo nga magbuhat ug paghalad, ang sulugoon sa pari moadto nga magdalag tulo ug sima nga tinidor, samtang gipabukalan ang karne. 14 Itusok niya kini diha sa karahay, o kaldero, o kawa, o kolon. Ang tanang makuha sa tinidor kuhaon sa pari alang sa iyang kaugalingon. Gibuhat nila kini didto sa Silo uban sa tanang mga Israelita nga miadto didto. 15 Labi pang daotan, sa dili pa nila sunogon ang tambok, moadto ang sulugoon sa pari, ug moingon sa tawo nga maghalad, “Paghatag ug karne aron nga isugba alang sa pari; kay dili siya modawat ug linat-an nga karne gikan kanimo, apan hilaw lamang.” 16 Kung moingon ang tawo kaniya, “Kinahanglan sunogon nila pag-una ang tambok, ug unya pagkuha kutob sa inyong gusto.” Ug unya moingon siya, “Dili, ihatag nimo kini kanako karon; kung dili, kuhaon ko kini sa pinugos nga paagi.” 17 Ang sala niining batan-ong mga lalaki hilabihan kadako atubangan ni Yahweh, kay gitamay nila ang halad alang kang Yahweh. 18 Apan nag-alagad si Samuel kang Yahweh isip usa ka bata nga nagbisti ug lino nga epod. 19 Ang iyang inahan maghimo kaniya ug gamay nga bisti ug dad-on kini ngadto kaniya matag tuig, sa dihang moadto siya uban sa iyang bana aron sa paghalad sa tinuig nga halad. 20 Magpanalangin si Eli kang Elkana ug sa iyang asawa ug moingon, “Hinaot nga si Yahweh maghatag kaninyo ug dugang pang mga anak pinaagi niining maong babaye tungod sa hangyo nga iyang gihimo kang Yahweh.” Unya mobalik sila sa ilang kaugalingong pinuy-anan. 21 Gitabangan pag-usab ni Yahweh si Hanna, ug nanamkon siya pag-usab. Nanganak siya ug tulo ka lalaki ug duha ka babaye. Sa laing bahin, ang bata nga si Samuel nagdako diha sa atubangan ni Yahweh. 22 Karon tigulang na kaayo si Eli; nadungog niya ang tanang binuhatan sa iyang mga anak sa tibuok Israel, ug nga nakigdulog sila uban sa mga babaye nga nag-alagad sa ganghaan sa tolda nga tagboanan. 23 Miingon siya kanila, “Nganong naghimo kamo nianang mga butanga? Kay akong nadungog ang daotan ninyong mga buhat gikan niining tanang katawhan. 24 Hunong na, akong mga anak; kay dili kini maayo nga balita nga akong nadungog. Gihimo ninyo nga masinupakon ang mga katawhan ni Yahweh.” 25 “Kung makasala ang usa ka tawo batok sa uban, hukman siya sa Dios; apan kung makasala ang tawo batok kang Yahweh, kinsa man ang mosulti alang kaniya?” Apan wala sila maminaw sa tingog sa ilang amahan, tungod kay si Yahweh naglaraw sa pagpatay kanila. 26 Ang bata nga si Samuel nagtubo, ug nagdako diha sa kaluoy ni Yahweh ug sa mga tawo usab. 27 Karon miadto ang tawo sa Dios kang Eli ug miingon kaniya, “Si Yahweh nag-ingon, 'Wala ba ako magpadayag sa akong kaugalingon ngadto sa balay sa imong katigulangan, sa dihang didto pa sila sa Ehipto sa pagkaulipon sa balay ni Paraon? 28 Gipili ko siya gikan sa tanang tribo sa Israel aron mahimong akong pari, aron sa pag-adto sa akong halaran, ug sa pagsunog ug insenso, sa pagsul-ob ug epod sa akong atubangan. Gihatag ko sa balay sa inyong katigulangan ang tanang mga halad sa katawhan sa Israel nga hinimo pinaagi sa kalayo. 29 Unya nganong, gipanamastamasan man ninyo ang akong mga sakripisyo ug mga halad nga akong gipangayo sa dapit diin ako magpuyo? Nganong gipasidunggan mo man ang imong mga anak nga lalaki labaw kanako pinaagi sa paghimo sa inyong kaugalingon nga tambok sa matag labing maayong halad sa akong katawhang Israel?' 30 Kay si Yahweh, ang Dios sa Israel, nag-ingon, 'Akong isaad nga ang imong balay, ug ang balay sa imong katigulangan, kinahanglan maglakaw kanako sa kahangtoran.' Apan karon si Yahweh nag-ingon, 'Layo na kanako ang pagbuhat niini, kay pasidunggan ko kadtong nagpasidunggog kanako, apan kadtong nagtamay kanako mawad-an sa pagtahod. 31 Tan-awa, ang mga adlaw nagsingabot nga ako nang putlon ang imong kusog ug ang kusog sa balay sa imong amahan, aron wala nay mahibilin nga tigulang sa inyong balay. 32 Makakita ka sa kasakit

didto sa dapit diin ako magpuyo. Bisan tuod igahatag sa
Israel ang maayo, wala nay mahabilin nga tigulang sa inyong
balay. 33 Bisan kinsa kaninyo nga wala nako putla gikan sa
akong halaran, akong himoon nga mapakyas ang inyong
mga mata, ug hatagan ko ug kasubo ang inyong kinabuhi.
Tanang lalaki nga natawo sa inyong panimalay mamatay. 34
Mahimo nga timaan alang kanimo ang dangatan sa imong
duha ka anak, kang Hopni ug kang Pinehas: Mamatay silang
duha sa samang adlaw. 35 Magpatungha ako alang sa
akong kaugalingon ug matinud-anon nga pari nga mohimo
kung unsa ang ania sa akong kasingkasing ug sa akong
kalag. Magtukod ako kaniya ug sigurado nga puloy-anan; ug
maglakaw siya sa atubangan sa akong dinihogan nga hari
sa kahangtoran. 36 Ang matag-usa nga mabilin sa imong
balay moadto ug moyukbo kaniya, mangayo ug tipik sa plata
ug tinapay, ug moingon, "Palihog ibutang ako sa usa sa
nahimutangan sa mga pari aron makakaon ako ug tipik sa
tinapay.""

3 Ang bata nga si Samuel nag-alagad kang Yahweh ubos
kang Eli. Panagsa lang ang mga pulong ni Yahweh
niadtong panahona; dili usab kanunay makakita ug panan-
awon ang mga propeta. 2 Nianang panahona, sa dihang si
Eli, nagsugod na ug dulom ang iyang panan-aw maong dili
na kaayo siya makakita, naghigda sa iyang kaugalingong
higdaanan. 3 Ang lampara sa Dios wala pa mapalong,
samtang si Samuel naghigda na ug natulog didto sa templo
ni Yahweh, kung asa nahimutang ang sudlanan sa kasabotan
sa Dios. 4 Gitawag ni Yahweh si Samuel, nga miingon,
"Ania ako." 5 Midagan si Samuel kang Eli ug miigon, "Ania
ako, kay gitawag mo man ako." Miingon si Eli, "Wala ko
ikaw gitawag; higda ug balik." Busa milakaw si Samuel
ug mihigda pagbalik. 6 Mitawag pag-usab si Yahweh,
"Samuel." Mibangon pagbalik si Samuel ug miadto kang Eli
ug miingon, "Ania ako, kay gitawag mo man ako." Mitubag si
Eli, "Wala ko ikaw gitawag, akong anak; higda ug balik." 7
Karon wala pay kasinatian si Samuel kang Yahweh, bisan
paman ang mga mensahe nga gikan kang Yahweh wala
pa mapadayag kaniya. 8 Gitawag pag-usab ni Yahweh
si Samuel sa ikatulong higayon. Mibangon pag-usab si
Samuel ug miadto kang Eli ug miingon, "Ania ako, kay
gitawag mo man ako." Ug namatikdan ni Eli nga gitawag
ni Yahweh ang maong batang lalaki. 9 Misulti si Eli kang
Samuel, "Lakaw ug balik paghigda; kung tawgon ka niya
pag-usab, mao kini ang imong isulti, 'Sulti, Yahweh, kay
maminaw ang imong alagad." Busa mibalik pag-usab si
Samuel paghigda sa iyang kaugalingong dapit. 10 Miabot
si Yahweh ug nagtindog; mitawag siya sama sa niaging
pagtawag, "Samuel, Samuel." Mitubag si Samuel, "Sulti, kay
maminaw ang imong alagad." 11 Miingon si Yahweh kang
Samuel, "Tan-awa, aduna akoy pagabuhaton sa Israel nga
diin ang mga dalunggan nga makadungog niini motagning
gayod. 12 Nianang adlawa pagakuhaon ko ang tanan kong
gisulti mahitungod sa panimalay ni Eli, gikan sa sinugdan
hangtod sa kataposan. 13 Giingnan ko na siya nga akong
hukman ang iyang panimalay sa tanang sala nga iyang
nahibaloan, tungod kay nagdala ug tunglo ang iyang mga
anak nga lalaki sa ilang kaugalingon ug wala niya sila
badlonga. 14 Tungod niini akong gipanaad sa panimalay
ni Eli nga ang mga sala nga anaa sa iyang panimalay dili
mapasaylo pinaagi sa bisan unsang sakripisyo o halad." 15
Mihigda si Samuel hangtod nga mibuntag; unya giablihan
niya ang mga pultahan sa balay ni Yahweh. Apan nahadlok
si Samuel nga isulti ang iyang panan-awon bahin kang Eli.
16 Gitawag ni Eli si Samuel ug miingon, "Samuel, akong
anak." Miingon si Samuel, "Ania ako." 17 Miingon siya, "Unsa
man ang mga pulong nga iyang gisulti kanimo? Palihog ayaw
kini ililong kanako. Hinaot buhaton usab kini sa Dios kanimo,
ug labaw pa, kung imong ililong kanako ang tanang mga
pulong nga iyang gisulti kanimo." 18 Busa gisulti ni Samuel
ang tanan; ug wala siyay gililong gikan kaniya. Miingon si Eli,
"Siya si Yahweh. Tugoti siya sa pagbuhat kung unsay maayo
kaniya." 19 Midako na si Samuel, ug nag-uban kanunay si
Yahweh kaniya ug walay bisan usa nga napakyas sa iyang
gipangsulti nga mga pulong ug natuman kining tanan. 20
Ang tanang taga-Israel gikan sa Dan hangtod sa Beersheba
nakabalo nga gipili si Samuel aron mahimong propeta ni
Yahweh. 21 Nagpakita pag-usab si Yahweh didto sa Silo,
kay gibutyag niya ang iyang kaugalingon kang Samuel didto
sa Silo pinaagi sa iyang mga pulong.

4 Ang pulong ni Samuel miabot sa tibuok Israel. Karon
ang taga-Israel nakiggubat batok sa mga Filistihanon.
Nagkampo sila didto sa Ebenezer, ug ang mga Filistihanon
nagkampo usab didto sa Apek. 2 Naglinya ang mga
Filistihanon alang sa pagpakiggubat batok sa Israel. Sa
dihang nakigsangka na sila, nabuntog sa mga Filistihanon
ang Israel, ug napatay nila ang kapin 4, 000 ka mga
lalaki didto sa gubat. 3 Sa dihang mibalik ang mga
katawhan sa kampo, miingon ang mga pangulo sa Israel,
"Nganong gibuntog man kita ni Yahweh karon batok sa mga
Filistihanon? Atong dad-on ang sudlanan sa kasabotan ni
Yahweh gikan sa Silo, aron mag-uban siya kanato, aron
maluwas kita gikan sa mga kamot sa atong mga kaaway." 4
Busa nagpadala ang katawhan ug mga lalaki paingon sa
Silo; ug gikan didto ilang gidala ang sudlanan sa kasabotan
ni Yahweh nga makagagahom, nga naglingkod ibabaw sa
kerubim. Ang duha ka anak nga lalaki ni Eli, nga si Hopni ug
si Pinehas, anaa didto kauban sa sudlanan sa kasabotan sa
Dios. 5 Sa dihang naabot na ang sudlanan sa kasabotan ni

Yahweh sa ilang kampo, ang tanang katawhan sa Israel naghatag ug makusog nga pagsinggit, ug milanog ang tibuok kayutaan. **6** Sa dihang nadungog sa mga Filistihanon ang maong saba sa pagsinggit, miingon sila, "Unsa may buot pasabot sa mga pagsinggit didto sa kampo sa mga Hebreohanon?" Ug ilang nahibaloan nga ang sudlanan sa kasabotan ni Yahweh miabot na ngadto sa ilang kampo. **7** Nangahadlok ang mga Filistihanon; miingon sila, "Miabot ang dios sa ilang kampo." Miingon sila, "Kaalaot nato! Wala pay nahitabo nga sama niini sukadsukad! **8** Kaalaot nato! Kinsa may maka panalipod kanato gikan sa kusog niining gamhanan nga mga dios? Mao kini ang mga dios nga nag-sulong sa mga Ehiptohanon ug nagdala ug bisan unsang katalagman didto sa kamingawan. **9** Pagmaisogon, ug pagpakalalaki, kamong mga Filistihanon, kondili mahimo kamong mga ulipon sa mga Hebreohanon, sama nga sila inyong mga ulipon kaniadto. Pagpakalalaki, ug pakig-away." **10** Nakig-away ang mga Filistihanon, ug nabuntog ang Israel. Ang matag lalaki nanago sa ilang mga balay, ug daghan kaayo ang nangamatay; kay adunay 30, 000 ka mga sundalo ang nangamatay gikan sa Israel. **11** Nailog ang sudlanan sa kasabotan sa Dios, ug nangamatay ang duha ka anak nga lalaki ni Eli, nga si Hopni ug si Pinehas. **12** Midagan ang usa ka tawo nga taga-Benjamin ug miabot sa Silo sa sama nga adlaw, miabot siya nga gisi ang iyang bisti ug gibutangan niya ug yuta ang iyang ulo. **13** Sa dihang miabot siya, naglingkod si Eli sa iyang lingkoranan ug nagtan-aw didto sa kadalanan kay nagkurog ang iyang kasingkasing uban ang kabalaka mahitungod sa sudlanan sa kasabotan sa Dios. Sa dihang nakasulod na ang maong tawo sa siyudad ug gibalita ang nahitabo, nanghilak ang tibuok siyudad. **14** Sa dihang nadungog ni Eli ang paghilak sa siyudad, miingon siya, "Unsay buot pasabot sa kasaba?" Dali dayon nga nakaabot ang tawo ug gisultihan si Eli. **15** Karon si Eli 98 na ang panuigon; dili na makaklaro ang iyang mata, ug dili na siya makakita. **16** Miingon ang tawo kang Eli, "Gikan ako sa gubat. Mikalagiw ako gikan sa gubat karon." Ug nangutana siya, "Unsay nahitabo, akong anak?" **17** Mitubag ang tawo nga nagdala sa balita ug miingon, "Mikalagiw ang mga Israelita gikan sa mga Filistihanon. Ug usab, adunay dakong kapildihan ang nahitabo sa katawhan. Ug usab, nangamatay ang imong duha ka anak nga lalaki, nga si Hopni ug si Pinehas, ug nailog ang sudlanan sa kasabotan sa Dios." **18** Sa dihang nahisgotan niya ang sudlanan sa kasabotan sa Dios, nahayang si Eli gikan sa iyang lingkoranan kilid sa ganghaan. Tungod sa iyang katigulangon ug kabug-aton, nabali ang iyang liog, ug namatay siya. Nahimo siyang maghuhukom sa Israel sulod sa 40 ka tuig. **19** Karon ang iyang umagad nga babaye, ang asawa ni Pinehas, buntis ug manganakay na. Sa dihang nadungog niya ang balita nga nailog ang sudlanan sa kasabotan sa Dios ug namatay ang iyang ugangan ug ang iyang bana, miluhod siya ug nakaanak, apan ang iyang pagbati maoy nakapalisod kaniya. **20** Sa panahon nga hapit na ang iyang kamatayon miingon ang babaye nga nanabang kaniya, "Ayaw kahadlok, kay gipakatawo mo ang usa ka batang lalaki." Apan wala siya mitubag o manumbaling sa pagdasig nga ilang gisulti. **21** Ginganlan niya ug Ikabod ang maong bata, nga nag-ingon, "Nawala na gayod ang himaya nga anaa sa Israel!" tungod kay nailog man ang sudlanan sa kasabotan sa Dios, ug tungod sa iyang ugangang lalaki ug sa iyang bana. **22** Ug miingon siya, "Nawala na gayod ang himaya gikan sa Israel, tungod kay nailog man ang sudlanan sa kasabotan sa Dios."

5 Karon nailog sa mga Filistihanon ang sagradong sudlanan sa kasabotan sa Dios, ug gidala nila kini gikan sa Ebenezer paingon ngadto sa Ashdod. **2** Gikuha sa mga Filistihanon ang sagradong sudlanan sa kasabotan sa Dios, ug gidala ngadto sa balay ni Dagon, ug gibutang kini tapad ni Dagon. **3** Sa pagka buntag sa dihang sayong namangon ang katawhan sa Ashdod, tan-awa, ilang nakita nga nahulog si Dagon nga nahiumod ang nawong sa yuta sa atubangan sa sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh. Busa gikuha nila si Dagon ug gipahimutang siya pag-usab sa iyang nahimutangan. **4** Apan sa pagbangaon nila sa sunod nga kabuntagon, tan-awa, nakita na usab nila nga nahulog si Dagon nga nahiumod ang nawong sa yuta sa atubangan sa sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh. Ang ulo ni Dagon ug mga kamot nangaputol duol sa pultahan. Bugtong lawas nalang niini ang nagpabilin. **5** Mao nga, bisan karon, ang mga pari ni Dagon ug si bisan kinsa nga moadto sa balay ni Dagon dili na motamak sa pultahan sa balay ni Dagon didto sa Ashdod. **6** Bug-at ang kamot ni Yahweh ngadto sa mga katawhan sa Ashdod. Gilaglag niya sila ug gihampak ug mga hubaghubag, sa tanang sakop nga dapit sa Ashdod. **7** Sa dihang naamgohan sa katawhan sa Ashdod ang maong panghitabo, nag-ingnanay sila, "kinahanglan nga dili magpabilin dinhi uban kanato ang sagradong sudlanan sa kasabotan sa Dios sa Israel, tungod kay bug-at ang iyang kamot batok kanato ug batok kang Dagon nga atong dios." **8** Busa gipadala nila ug gitigom ang tanang mga pangulong Filistihanon; miingon sila kanila, "Unsa man ang angay natong buhaton sa sagradong sudlanan sa kasabotan sa Dios sa Israel?" Mitubag sila, "Kinahanglan nga dalahon ang sagradong sudlanan sa kasabotan sa Dios sa Israel libot sa Gat." Ug gidala nila didto ang sagradong sudlanan sa kasabotan sa Dios sa Israel. **9** Apan human nila kini malibot didto, ang kamot ni Yahweh mihampak niana nga siyudad,

nakapahimo sa labihan nga kalibog. Gisakit niya ang mga katawhan niana nga siyudad, lakip na ang tanang dagko ug gagmay; ug ang hubaghubag nitungha kanila. **10** Busa ilang gipadala ang sagradong sudlanan sa kasabotan sa Dios didto sa Ekron, apan sa didto na kini sa Ekron, nanghilak ang mga taga-Ekron, nga nag-ingon, "Gidala nila kanato ang sudlanan sa kasabotan sa Dios sa Israel aron mangamatay kita ug ang atong mga katawhan." **11** Busa nangadto sila ug nagtigom ang tanang mga pangulo sa Filistihanon; miingon sila kanila, "Ipahilayo ninyo ang sagradong sudlanan sa kasabotan sa Dios sa Israel, ug tugoti nga mabalik kini sa iyang kaugalingong dapit, aron nga dili na kita niya pamatyon ug ang atong mga katawhan." Tungod kay aduna may dakong pagkalisang niana nga siyudad; labihan kabug-at ang kamot sa Dios didto. **12** Ang mga tawo nga wala mamatay nag-antos sa mga hubaghubag, ug ang panaghilak sa tibuok siyudad miabot sa kalangitan.

6 Karon ang sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh anaa sa nasod sa mga Filistihanon sulod sa pito ka bulan. **2** Unya nagpatawag ang Filistihanon nga katawhan ug mga pari ug mga mananagna; miingon sila kanila, "Unsa man ang angay natong buhaton alang sa sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh? Sultihi kami kung unsaon namo kini pagbalik sa iyang kaugalingong lungsod." **3** Miingon ang mga pari ug ang mga mananagna, "Kung iuli ninyo pagbalik ang sagradong sudlanan sa kasabotan sa Dios sa Israel, ayaw kini ibalik nga walay gasa; sa tanang paagi padalhi siya ug halad sa sala. Unya mamaayo kamo, ug masayran ninyo kung nganong hangtod karon wala niya gibakyaw ang iyang kamot." **4** Unya miingon sila, "Unsa man ang kinahanglan nga ihalad alang sa sala kung ibalik kini kaniya?" Mitubag sila, "Lima ka bulawan nga mga hubag ug lima ka bulawan nga nagpormag ilaga, lima sama sa gidaghanon sa mga pangulo sa mga Filistihanon. Tungod kay samang katalagman ang gihampak kaninyo ug sa inyong mga pangulo. **5** Busa kinahanglan nga mobuhat kamo ug mga hulagway nga sama sa inyong mga hubag, ug mga hulagway sa mga ilaga nga maoy nagguba sa yuta, aron himayaon ang Dios sa Israel. Kay basin ug ibakyaw niya ang iyang kamot kaninyo, gikan sa inyong mga diosdios, ug sa inyong yuta. **6** Nganong pagahion paman ninyo ang inyong mga kasingkasing, sama sa pagpagahi sa kasingkasing sa mga Ehiptohanon ug ni Paraon? Mao nga hilabihan ang paglutos kanila sa Dios sa Israel; dili ba gipalingkawas man sa mga Ehiptohanon ang mga katawhan, ug mibiya sila? **7** Busa karon, andama ang karo uban ang duha ka nagpasuso nga mga baka nga wala pa gayod mayugohi. Ihikot ang mga baka diha sa karo, apan ang mga nati niini ibalik sa ilang balay, ug ipalayo sila gikan sa ilang inahan. **8** Unya ipahimutang ang sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh ibabaw sa karo. Isulod sa kahon sa usa ka bahin niini ang kinulit nga bulawan nga iuli ninyo kaniya ingon nga halad sa sala. Unya ipadala kini ug tugoti nga molakaw kini sa iyang dalan. **9** Unya bantayi ninyo; kung mopaingon kini ngadto sa iyang yuta nga anaa sa Bet Shemes, nagpasabot nga si Yahweh gayod ang nagpahamtang niining dakong katalagman. Apan kung dili, masayran nato nga dili ang iyang kamot ang naghampak kanato; hinuon, masayran nato nga sulagma lamang kining nahitabo kanato." **10** Gibuhat sa mga kalalakin-an sumala sa gisulti kanila; nagkuha sila ug duha ka nagpasuso nga mga baka, gihikot nila sa karo, ug gibalik ang iyang mga nati sa balay. **11** Gikarga nila ang sagradong sudlanan sa kasabotan ibabaw sa karo, kauban ang kahon nga gisudlan sa bulawan nga ilaga ug mga hubag. **12** Nipadulong dayon ang mga baka sa Bet Shemes. Nisubay sila sa usa ka taas nga dalan, ug naga-inga samtang nagpadulong, ug wala sila niliko sa tuo ug sa wala. Ang mga pangulong Filistihanon nagsunod kanila kutob sa utlanang bahin sa Bet Shemes. **13** Karon ang katawhan sa Bet Shemes nag-ani sa ilang trigo didto sa walog. Sa dihang pagtan-aw nila sa unahan ilang nakita ang sagradong sudlanan sa kasabotan nga nagpadulong kanila, ug nagmaya sila. **14** Miabot ang karo ngadto sa yuta ni Josue nga gikan sa lungsod sa Bet Shemes ug nihunong kini didto. Anaa didto ang dako nga bato, ug ilang gipangtunga ang kahoy gikan sa karo, ug gihalad ang mga baka ingon nga halad sinunog ngadto kang Yahweh. **15** Gipakanaog sa mga Levita ang sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh ug ang kahon nga kauban niini, kung asa gisulod ang mga bulawan nga hulagway, ug ila kining gibutang ngadto sa dakong bato. Naghalad ang kalalakihan sa Bet Shemes ug sinunog nga halad ug naghimog mga halad niana nga adlaw alang kang Yahweh. **16** Sa dihang nakita kini sa lima ka mga pangulo nga Filistihanon, mibalik sila niana nga adlaw didto sa Ekron. **17** Mao kini ang mga bulawan nga mga hubaghubag nga gibalik sa mga Filistihanon alang sa halad sa sala ngadto kang Yahweh: usa alang sa Ashdod, usa alang sa Gaza, usa alang sa Ashkelon, usa alang sa Gat, usa usab alang sa Ekron. **18** Mao ra usab ka daghan ang ilaga sama kadaghan sa mga siyudad sa mga Filistihanon nga sakop sa lima ka mga pangulo, sakop sa mga kusgan nga siyudad ug baryo sa mga nasod. Ang dako nga bato, kung asa ilang gipahimutang ang mao sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh, nagpabilin nga saksi hangtod karong panahona sa uma ni Josue nga taga-Betshemes. **19** Gipangpatay ni Yahweh ang pipila ka mga kalalakin-an sa Bet Shemes tungod kay naglili man sila sa sagradong

sudlanan sa kasabotan ni Yahweh. Iyang gipatay ang 70 ka mga kalalakin-an. Unya nagbangutan ang katawhan, tungod kay gihatagan man ni Yahweh ang katawhan ug usa ka dakong pagtayhop. **20** Unya miingon ang katawhan sa Bet Shemes, “Kinsa man ang makahimo sa pagtindog sa atubangan ni Yahweh, kining balaan nga Dios? Ug kinsa man ang iyang pagasak-on gikan kanato?” **21** Nagpadala sila ug mga mensahero ngadto sa mga lumulupyo sa Kiriat Jearim, nga nag-ingon. “Gibalik na sa mga Filistihanon ang sagradong sudlanan sa kasabotan ni Yahweh; lugsong kamo dinhi ug kuhaa kini ug ibalik diha kaninyo."

7 Nangabot ang katawhan sa Kiriat Jearim, gikuha nila ang arka ni Yahweh, ug gidala sa balay ni Abinadab nga didto sa bungtod. Gipili nila ang iyang anak nga si Eleazar aron maoy magbantay sa arka ni Yahweh. **2** Nagpabilin ang arka sa Kiriat Jearim sukad niadtong adlawa hangtod sa hataas pa nga panahon, nga milungtad sa 20 ka tuig. Nagbangotan ang tibuok panimalay sa Israel ug nagtinguha sa pagbalik kang Yahweh. **3** Si Samuel miingon sa tibuok panimalay sa Israel, “Kung mobalik kamo kang Yahweh sa bug-os ninyong kasingkasing, isalikway ang mga langyaw nga mga dios ug ang Astarot diha kaninyo, itugyan ang inyong kasingkasing kang Yahweh, ug siya lamang ang simbaha, unya siya magaluwas kaninyo gikan sa kamot sa mga Filistihanon.” **4** Unya gisalikway sa katawhan sa Israel ang mga Baal ug ang Astarot, ug si Yahweh lamang ang gisimba. **5** Unya miingon si Samuel, “Tigoma ang tibuok Israel didto sa Mizpa ug magaampo ako kang Yahweh alang kaninyo.” **6** Nagtigom sila didto sa Mizpa, nagkalos ug tubig ug gibubo kini atubangan ni Yahweh. Nagpuasa sila nianang adlawa ug miingon, “Nakasala kami batok kang Yahweh.” Ug didto naghukom si Samuel sa panagbingkil sa katawhan sa Israel ug nangulo sa katawhan. **7** Karon sa pagkadungog sa mga Filistihanon nga nagtigom ang katawhan sa Israel didto sa Mizpa, ang mga pangulo sa Filistihanon misulong sa Israel. Sa pagkadungog niini sa katawhan sa Israel, nangahadlok sila sa mga Filistihanon. **8** Unya miingon ang katawhan sa Israel kang Samuel, “Ayaw paghunong sa pagtuaw kang Yahweh nga atong Dios alang kanamo, aron luwason niya kita gikan sa kamot sa mga Filistihanon.” **9** Mikuha si Samuel ug usa ka nagsuso pa nga karnero ug gihalad kini ingon nga tibuok halad sinunog alang kang Yahweh. Unya mituaw si Samuel kang Yahweh alang sa Israel, ug mitubag si Yahweh kaniya. **10** Samtang si Samuel naghalad pa sa halad sinunog, ang mga Filitishanon nagpadulong aron makig-away sa Israel. Apan si Yahweh nagpadalugdog sa makusog nga dahunog nianang adlawa batok sa mga Filistihanon ug nagkaguliyang sila, ug nabuntog sila atubangan sa Israel. **11** Nanggawas ang katawhan sa Israel gikan sa Mizpa, ug gipanggukod nila ang mga Filistihanon ug gipamatay sila hangtod sa ubos sa Betcar. **12** Unya mikuha si Samuel ug bato ug gipahimutang kini taliwala sa Mizpa ug sa Shen. Ginganlan niya kini ug Ebenezer, nga nagpasabot, “Hangtod dinhi si Yahweh nagtabang kanato.” **13** Busa nabuntog ang mga Filistihanon ug wala na mosulod pa sa utlanan sa Israel. Ang kamot ni Yahweh batok sa mga Filistihanon sa tanang mga adlaw ni Samuel. **14** Ang mga lungsod nga giilog sa mga Filistihanon gikan sa Israel nabalik na sa Israel, gikan sa Ekron hangtod sa Gat; nabawi na sa Israel ang ilang ginsakopan gikan sa mga Filistihanon. Unya aduna nay kalinaw tali sa Israel ug sa mga Amorihanon. **15** Si Samuel mao ang maghuhukom sa Israel sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi. **16** Matag tuig mag-adtoan siya sa paglibot sa Betel, sa Gilgal, ug sa Mizpa. Nagahukom siya sa mga panagbingkil sa Israel niining mga dapita. **17** Unya mopauli siya sa Rama, kay atua man ang iyang balay didto; ug didto nagahukom usab siya sa mga panagbingkil sa Israel. Nagtukod usab siya didto ug usa ka halaran alang kang Yahweh.

8 Sa dihang tigulang na si Samuel, gihimo niyang maghuhukom ang iyang mga anak nga lalaki sa Israel. **2** Ang ngalan sa iyang kamagulangan mao si Joel, ug ang iyang ikaduhang anak mao si Abijah. Sila mao ang mga maghuhukom sa Beerseba. **3** Ang iyang mga anak wala maglakaw subay sa iyang pamaagi, kondili nag-apas hinoun sa suhol. Nagpasuhol sila ug gituis ang hustisya. **4** Unya nagtigom ang tanang kadagkoan sa Israel ug miadto kang Samuel sa Rama. **5** Miingon sila kaniya, “Tan-awa, ikaw tigulang na, ug ang imong mga anak nga lalaki wala maglakaw subay sa imong mga pamaagi. Pagpili ug usa ka hari alang kanamo aron maoy maghukom kanamo sama sa tanang kanasoran.” **6** Apan wala kini nakapahimuot kang Samuel sa pagsulti nila, “Hatagi kami ug usa ka hari aron maoy maghukom kanamo.” Busa nag-ampo si Samuel kang Yahweh. **7** Miingon si Yahweh kang Samuel, “Tumana ang tingog sa katawhan sa tanan nilang gisulti kanimo; tungod kay wala sila magsalikway kanimo, kondili nagsalikway sila kanako ingon nga hari diha kanila. **8** Ang gibuhat nila karon sama gihapon sa ilang mga gibuhat sukad niadtong adlaw nga gipagawas ko sila sa Ehipto, misalikway kanako, ug nag-alagad sa laing mga dios, busa mao usab ang buhaton nila kanimo. **9** Karon paminawa sila; apan pahimangnoi gayod sila ug pahibaloa kung unsay pamaagi sa hari nga maghari kanila. **10** Busa gisugilon ni Samuel ang tanang pulong ni Yahweh ngadto sa katawhan nga nangayo ug hari. **11** Miingon siya, “Mao kini ang pamaagi sa hari nga maghari kaninyo. Kuhaon niya ang inyong mga anak nga

lalaki ug pilion sila alang sa iyang mga karwahe ug mga tawo nga magkabayo, ug mag-una sa iyang mga karwahe. **12** Magpili siya alang kaniya ug kapitan sa mga linibo ka mga sundalo, ug mga kapitan sa 50 ka mga sundalo. Padarohon niya ang uban sa iyang yuta, ang uban mag-ani sa iyang alanihon, ug ang uban maghimo sa iyang mga hinagiban sa gubat ug mga kasangkapan alang sa iyang mga karwahe. **13** Kuhaon usab niya ang inyong mga anak nga babaye aron mahimong mga tiggama sa mga pahumot, tigluto, ug tighimo sa mga tinapay. **14** Kuhaon niya ang labing maayong abot sa inyong kaumahan, kaparasan, ug kaolibohan, ug ihatag niya kini ngadto sa iyang mga sulugoon. **15** Pagakuhaon niya ang ikapulo sa inyong trigo ug sa inyong kaparasan ug ihatag ngadto sa mga pangulo ug sa iyang mga sulugoon. **16** Kuhaon usab niya ang inyong mga sulugoon nga lalaki ug mga sulugoong babaye ug ang inyong labing ambongan nga mga batan-ong lalaki ug ang inyong mga asno; patrabahoon niya silang tanan alang kaniya. **17** Kuhaon niya ang ikapulo sa inyong mga kahayopan, ug mahimo kamong iyang mga ulipon. **18** Unya nianang adlawa magtuaw kamo tungod sa hari nga inyong gipili alang sa inyong kaugalingon; apan si Yahweh dili motubag kaninyo nianang adlawa." **19** Apan nagdumili ang katawhan sa pagpaminaw kang Samuel; miingon sila, "Dili! Kinahanglan nga adunay maghari kanamo **20** aron mahisama kami sa ubang mga nasod, ug aron ang among hari maoy maghukom kanamo, mangulo kanamo ug makiggubat alang kanamo. **21** Sa pagkadungog ni Samuel sa tanang gipamulong sa katawhan gisubli niya kini ngadto sa igdulongog ni Yahweh. **22** Si Yahweh miingon kang Samuel, "Tumana ang ilang tingog ug buhatang hari ang usa ka tawo alang kanila." Busa gisultihan ni Samuel ang katawhan sa Israel, "Ang matag tawo kinahanglan mopauli sa iyang kaugalingong siyudad."

9 Adunay tawo nga gikan sa Benjamin, usa ka ilado nga tawo. Ginganlan siyag Kis ang anak nga lalaki Abiel nga anak nga lalaki ni Zeror, ang anak nga lalaki ni Becorat, ang anak nga lalaki ni Aphia, nga anak sa Benjaminhon. **2** Aduna siyay anak nga lalaki nga ginganlan ug Saul, usa ka ambongan nga batan-on. Wala gayoy tawo sa katawhan sa Israel nga mas ambongan pa kay kaniya. Tungod sa iyang kataas ang mga tawo tupong lamang sa iyang abaga. **3** Karon nawala ang mga asno ni Kis nga amahan ni Saul. Busa miingon si Kis kang Saul nga iyang anak, "Ubana ang usa sa mga sulugoon; barog ug lakaw pangitaa ang mga asno.' **4** Busa si Saul miagi sa kabungtoran sa Efraim latas sa yuta sa Salisa, apan wala nila sila makaplagi didto. Unya nangagi sila sa yuta sa Saalim, apan wala usab sila didto. Unya milabay sila sa yuta sa mga Benjaminhon, apan wala nila kini makaplagi. **5** Pag-abot nila sa yuta sa Zup, miingon si Saul sa sulugoon nga iyang kauban, "Duol ngari, mamauli na kita, o tingali ang akong amahan wala na magpakabana sa mga asno ug mabalaka na hinuon kanato." **6** Apan ang sulugoon miingon kaniya, "Paminaw, adunay usa ka tawo sa Dios dinhi niining siyudara. Usa siya ka tinahod nga tawo; ang tanang butang nga iyang isulti mahitabo gayod. Mangadto kita didto; tingali ug makatudlo siya kanato kung asang dalana ang angay natong adtoan sa atong panaw." **7** Unya miingon si Saul sa iyang sulugoon, "Apan kung mangadto kita, unsay atong madala sa tawo? Kay ang tinapay nga anaa sa atong sudlanan nahurot na, ug wala na kitay gasa nga madala ngadto sa tawo sa Dios. Unsa bay ania kanato?" **8** Mitubag ang sulugoon kang Saul ug miingon, "Ania, aduna akoy dala nga 1/4 nga shekel sa plata nga igahatag ko sa tawo sa Dios, aron masultihan kita niya sa angay natong adtoan." **9** (Kaniadto sa Israel, kung ang tawo magpakisayod sa kahibalo sa kabubut-on sa Dios, mosulti siya, "Dali, mangadto kita sa mananagna." Kay karong panahona ang propeta gitawag kanhi ug mananagna.) **10** Unya miingon si Saul sa iyang sulugoon, "Maayo kana. Dali, mangadto na kita." Busa nangadto sila sa siyudad kung diin nahimutang ang tawo sa Dios. **11** Sa pagtungas nila sa bungtod paingon sa siyudad, nakakita sila ug mga dalaga nga nanggawas aron sa pagkalos ug tubig; si Saul ug ang iyang sulugoon miingon kanila, "Ania ba dinhi ang mananagna?" **12** Mitubag sila, ug miingon, "Ania siya; tan-awa, nag-una lamang siya kaninyo. Pagdali, kay moadto siya sa siyudad karong adlawa, tungod kay karong adlawa maghalad ang katawhan didto sa hataas nga dapit. **13** Kung makasulod na kamo sa siyudad makaplagan ninyo siya, sa dili pa siya motungas ngadto sa hataas nga dapit aron mokaon. Ang katawhan dili usab mangaon hangtod dili siya moabot, tungod kay siya ang mopanalangin sa mga halad; pagkahuman niana ang mga dinapit mangaon. Tungas kamo karon, kay makaplagan dayon ninyo siya." **14** Busa mitungas sila sa siyudad. Samtang pasulod na sila sa siyudad, nakita nila si Samuel nga nagpadulong kanila, aron motungas sa hataas nga dapit. **15** Karon, sa wala pa ang adlaw nga mahiabot si Saul, nagpadayag si Yahweh kang Samuel: **16** "Ugma sa susama niining taknaa ipadala ko kanimo ang usa ka tawo nga gikan sa yuta ni Benjamin, ug pagadihogan mo siya sa pagkaprinsipe alang sa akong katawhan sa Israel. Luwason niya ang akong katawhan gikan sa kamot sa mga Filistihanon. Kay nagsud-ong ako sa akong katawhan nga adunay kalooy tungod kay ang ilang pagpakitabang miabot nganhi kanako. **17** Sa pagkakita ni Samuel kang Saul, si Yahweh miingon kaniya, "Ania na ang tawo nga gisulti ko kanimo! Siya mao ang mangulo sa akong katawhan." **18** Unya mipaduol si Saul ngadto kang Samuel

sa may ganghaan ug miingon, “Sultihi ako, asa man ang balay sa mananagna?” **19** Si Samuel mitubag kang Saul ug miingon, “Ako mao ang mananagna. Tungas uban kanako sa hataas nga dapit, kay karong adlawa mokaon ka uban kanako. Pagkabuntag ko na ikaw palakwon, ug isugilon ko kanimo ang tanang butang nga anaa sa imong hunahuna. **20** Mahitungod sa imong mga asno nga nangawala tulo na kaadlaw, ayaw na kabalaka alang kanila, kay nahikaplagan na sila. Ug alang kang kinsa ba ang tanang mga tinguha sa Israel? Dili ba kini alang man kanimo ug sa tibuok panimalay sa imong amahan?” **21** Mitubag si Saul ug miingon, “Dili ba usa man ako ka Benjaminhon, gikan sa labing gamay nga tribo sa Israel? Dili ba ang akong banay mao man ang labing ubos sa tibuok kabanayan sa tribo ni Benjamin? Nan nganong nagsulti ka man kanako sa ingon niining paagiha?” **22** Busa gikuyog ni Samuel si Saul ug ang iyang sulugoon, gipasulod sila didto sa kan-anan, ug gipalingkod sa pinasidunggang bahin sa mga dinapit, diin anaa sa mga 30 ka mga tawo. **23** Miingon si Samuel sa tigluto, “Dad-a ang bahin nga gihatag ko kanimo, nga akong gisulti kanimo, 'Ilahi kini.'” **24** Busa gikuha sa tigluto ang tibuok paa nga gibayaw sa paghalad ug ang anaa niini, ug gibutang kini atubangan ni Saul. Unya miingon si Samuel, “Tan-awa kung unsa ang gitagana alang kanimo. Kaona kini, tungod kay gitipigan kini hangtod sa gitakdang panahon alang kanimo. Kay sa pagkakaron makasulti ka, 'Ako mao ang nagdapit sa katawhan.'” Busa si Saul mikaon uban kang Samuel nianang adlawa. **25** Sa paglugsong nila gikan sa hataas nga dapit padulong sa siyudad, nakigsulti si Samuel kang Saul didto sa atop. **26** Unya sa pagkakaadlawon, gitawag ni Samuel si Saul didto sa atop ug miingon, “Bangon na, kay palakton ko na ikaw.” Busa mibangon si Saul, ug nanggawas sila ni Samuel didto sa dalan. **27** Samtang nagpadulong sila sa kinatumoyan sa siyudad, miingon si Samuel kang Saul, “Sultihi ang imong sulugoon nga mag-una kanato”— ug miuna siya—”apan kinahanglan nga magpabilin ka una dinhi sa makadiyot, aron nga akong mapahibalo ang mensahe sa Dios alang kanimo.”

10 Unya gikuha ni Samuel ang tibod sa lana, gibubo kini sa ulo ni Saul, ug gihagkan siya. Miingon siya, “Dili ba si Yahweh nagdihog man kanimo aron nga mahimo kang pangulo sa iyang mga kaliwatan? **2** Inig biya nimo kanako karong adlawa, makakita ka ug duha ka tawo duol sa lubnganan ni Raquel, diha sa ginsakopan sa Benjamin didto sa Zelza. Moingon sila kanimo, 'Ang mga asno nga inyong gipangita nakaplagan na. Karon ang imong amahan wala na nagpakabana sa asno ug nabalaka na bahin kanimo, nga nag-ingon, “Unsa man ang angay kong buhaton sa akong anak?”' **3** Unya gikan didto mopadayon ka, ug makaabot ka sa kahoy nga tugas sa Tabor. Mahimamat mo ang tulo ka tawo nga moadto sa Dios sa Betel, ang usa nagdala ug tulo ka nating kanding, ang usa nagdala ug tulo ka buok nga tinapay, ug ang usa nagdala ug nagdala ug bino nga gisulod sa panit nga sudlanan, **4** Timbayaon ka nila ug hatagan ug duha ka tinapay, nga imong dawaton gikan sa ilang mga kamot. **5** Pagkahuman niana, moadto ka sa bungtod sa Dios, diin atua nahimutang ang kampo sa mga Filistihanon. Sa pag-abot nimo sa siyudad, masugatan nimo ang pundok sa mga propeta nga nanglugsong gikan sa hataas nga dapit ug aduna silay dala nga alpa, tambor, plawta ug lira; managna sila. **6** Ang Espiritu ni Yahweh mokunsad diha kanimo, ug managna ka uban kanila, ug mabag-o ka ingon nga lahi nga tawo. **7** Karon, kung kini nga mga ilhanan mahitabo kanimo, buhata ang bisan unsa nga maayong buhaton, kay ang Dios uban kanimo. **8** Pag-una kanako didto sa Gilgal. Unya mosunod ako kanimo aron maghalad ug mga halad sinunog ug maghalad ug mga halad sa pakigdait. Hulata ako sulod sa pito ka adlaw hangtod nga maabot ako ug ipakita ko kanimo ang angay mong buhaton.” **9** Sa pagtalikod na ni Saul aron sa pagbiya kang Samuel, ang Dios naghatag kaniya ug bag-ong kasingkasing. Unya ang tanang mga ilhanan nahitabo nianang adlawa. **10** Sa dihang miabot sila sa bungtod, adunay pundok sa mga propeta nga misugat kaniya, ug ang Espiritu sa Dios mikunsad kaniya busa nanagna siya uban kanila. **11** Sa dihang ang mga tawo nga nakaila kaniya nakakita nga nanagna siya uban ang mga propeta, ang mga tawo nagsultihanay, “Unsay nahitabo sa anak nga lalaki ni Kis? Usa na ba ka propeta karon si Saul?” **12** Ang usa ka tawo nga anaa sa samang dapit ang mitubag, “Ug kinsa man ilang amahan?” Tungod niini, nahimo kining usa ka panultihon, “Usa na ba diay si Saul sa mga propeta?” **13** Sa dihang nahuman siya ug panagna, miadto siya sa hataas nga dapit. **14** Unya ang uyoan ni Saul miingon kaniya ug sa iyang sulugoon, “Hain man kamo gikan?” Unya mitubag siya, “Nangita kami sa mga asno; kay wala man namo nakit-an, miadto kami kang Samuel,” **15** Miingon ang uyoan ni Saul, “Palihog sultihi ko kung unsay giingon ni Samuel kanimo.” **16** Si Saul mitubag sa iyang uyoan,” Misulti siya kanamo nga nakaplagan na ang mga asno.” Apan wala niya siya sultihi mahitungod sa mga butang sa gingharian, nga gisugilon ni Samuel. **17** Karon gipatawag ni Samuel ang katawhan diha sa atubangan ni Yahweh sa Mizpa. **18** Miingon siya sa katawhan sa Israel, “Mao kini ang giingon ni Yahweh, ang Dios sa Israel: 'Akong gipagawas ang Israel gikan sa Ehipto, ug giluwas ko kamo gikan sa kamot sa mga Ehiptohanon, ug gikan sa mga kamot sa tanang mga gingharian nga nagdaogdaog kaninyo.' **19** Apan karong adlawa gisalikway ninyo ang inyong Dios, nga

maoy nagluwas kaninyo gikan sa inyong mga katalagman
ug mga kalisdanan; ug miingon kamo kaniya, 'Pagpili ug hari
alang kanamo.' Karon pagtapok kamo sumala sa inyong
tribo ug sa inyong mga banay sa atubangan ni Yahweh."
20 Busa gipaduol ni Samuel ang tanang tribo sa Israel, ug
ang tribo ni Benjamin maoy napili. 21 Unya iyang gipaduol
ang tribo ni Benjamin sumala sa ilang mga banay; unya
ang banay nga Matrihanon mao ang napili; ug si Saul nga
anak ni Kis mao ang napili. Apan sa dihang nangita sila
kaniya, wala siya makaplagi. 22 Unya ang katawhan buot
pang mangutana sa Dios, "Anaa pa bay laing tawo nga
moabot?" Si Yahweh mitubag, "Mitago siya luyo sa mga
kasangkapan." Unya nanagan sila ug gikuha si Saul gikan
didto. 23 Unya pagtindog niya taliwala diha sa katawhan,
labing taas gayod siya kaysa ni bisan kinsang tawo tungod
kay ang mga tawo tupong lamang sa iyang abaga. 24 Unya
miingon si Samuel sa katawhan, "Nakita ba ninyo ang tawo
nga gipili ni Yahweh? Wala gayoy sama kaniya sa tanang
katawhan. Unya ang tibuok katawhan misinggit, "Mabuhi
ang hari!" 25 Unya si Samuel misulti sa katawhan sa mga
pamaagi ug sa mga pamalaod sa pagkahari, ug gisulat
kini sa basahon, ug gibutang sa atubangan ni Yahweh.
Unya gipapauli ni Samuel ang katawhan sa tagsa-tagsa
nila ka panimalay. 26 Mipauli usab si Saul sa iyang balay
sa Gabaon, ug kauban niya ang pipila ka kusgan nga mga
lalaki, kansang kasingkasing gihikap sa Dios. 27 Apan pipila
ka bugalbugalon nga mga tawo ang miingon, "Unsaon man
niining tawhana pagluwas kanato?" Kining mga tawhana ang
mitamay kang Saul ug wala nila siya gihatagan ug bisan
unsang gasa. Apan si Saul nagpakahilom lamang.

11 Unya miadto si Nahas nga Amonihanon ug gialirongan
ang Jabes Galaad. Ang tanang kalalakihan sa Jabes
Gilead nag-ingon kang Nahas, "Paghimo ug kasabotan
kanamo, ug moalagad kami kanimo." 2 Mitubag si Nahas
nga Amonihanon, "Makigsabot ako kaninyo sa kondisyon,
nga lugiton ko ang tanan ninyong tuong mga mata, ug niini
nga paagi mapakaulawan ang tibuok Israel." 3 Unya mitubag
ang mga kadagkoan sa Jabes kaniya, "Biyai kami sulod
sa pito ka mga adlaw, aron nga makapadala kami ug mga
mensahero sa tibuok dapit sa Israel. Unya, kung wala gayoy
moluwas kanamo, itugyan namo ang among kaugalingon
kanimo." 4 Sa pag-abot sa mensahero sa Gabaon, kung asa
nagpuyo si Saul, ug nagsugilon sa mga tawo kung unsa ang
nahitabo. Ang tibuok katawhan mihilak sa makusog. 5 Karon
nagsunod si Saul sa iyang mga baka gikan sa uma. Miingon
si Saul, "Naunsa man kining mga tawo nganong nanghilak
man sila?" Gisultihan nila si Saul kung unsa ang giingon sa
mga tawo sa Jabes. 6 Sa dihang nadungog ni Saul ang ilang
giingon, ang Espiritu sa Dios mikunsad kaniya, ug nasuko
siya pag-ayo. 7 Gikuha niya ang pangdaro nga torong baka,
ug gitadtad kini, ug gipadala niya kini sa mga mesahero
ngadto sa tibuok ginsakopan sa Israel. Miingon siya, "Si
bisan kinsa ang dili mogawas ug mosunod kang Saul ug
kang Samuel, mao usab kini ang buhaton kaniya sama sa
torong baka." Unya nahadlok ang katawhan kang Yahweh,
ug nanggula silang tanan ingon nga usa ka tawo. 8 Sa
dihang gitigom niya sila sa Besek, ang katawhan sa Israel
mikabat ug 300, 000, ug 30, 000 ang mga tawo sa Juda.
9 Gisultihan nila ang miabot nga mga mensahero, "Sultihi
ninyo ang mga tawo sa Jabes Galaad, "Ugma, sa dili pa
ang kaudtohon, pagaluwason kamo." Busa milakaw ang
mga mensahero ug gisultihan ang mga tawo sa Jabes, ug
nangalipay sila. 10 Unya ang mga tawo sa Jabes miingon
kang Nahas, "Ugma itugyan na namo kanimo ang among
mga kaugalingon, ug mahimo mo na kanamo ang bisan
unsa nga makaayo kanimo." 11 Pagkasunod nga adlaw
gibahin ni Saul ang mga tawo sa tulo ka bahin. Miadto sila
sa tungatunga sa kampo sa pagkakadlawon, ug gisulong ug
gipildi nila ang mga Amonihanon hangtod sa pagkaudto.
Kadtong nakaikyas nagkatibulaag, busa walay tagduha nga
nagkauban kanila sa pag-ikyas. 12 Unya ang katawhan
miingon kang Samuel, "Kinsa ba kadtong miingon nga, "Si
Saul ba ang maghari kanato?' Dad-a kadtong mga tawhana,
aron ato silang patyon." 13 Apan miingon si Saul, "Walay
usa nga pagapatyon karong adlawa, tungod kay karong
adlawa giluwas ni Yahweh ang Israel." 14 Unya miingon
si Samuel ngadto sa katawhan, "Dali kamo, moadto kita
sa Gilgal ug bag-ohon ang gingharian didto." 15 Busa ang
tanang katawhan nangadto sa Gilgal ug gihimo nga hari si
Saul sa atubangan ni Yahweh. Didto naghalad sila sa halad
sa pakigdait sa atubangan ni Yahweh, ug si Saul ug ang
tibuok katawhan sa Israel nagmaya pag-ayo.

12 Miingon si Samuel ngadto sa tibuok Israel, "Naminaw
ako sa tanang butang nga inyong gisulti kanako, ug
gipahimutang ko ang hari labaw kaninyo. 2 Karon, ania na
ang hari sa inyong atubangan; ug tigulang na ako ug giuban
na; ug ang akong mga anak nga lalaki uban kaninyo. Nag-
uban kaninyo sukad pa sa akong pagkabatan-on hangtod
karon. 3 Ania ako; pagpamatuod batok kanako sa atubangan
ni Yahweh ug sa atubangan sa iyang pinili. Kang kinsang
baka ang akong gikuha? Kang kinsang asno ang akong
gikuha? Kinsa ba ang akong gilupigan? Kinsa ba ang akong
gidaogdaog? Kang kinsa bang kamot gikan ang gidawat
ko nga suhol nga nagpabuta kanako? Pamatud-i, ug iuli
ko kini nganha kaninyo." 4 Miingon sila, "wala mo kami
tikasi, ni midaogdaog kanamo, o nag-ilog sa mga butang
gikan sa ubang tawo." 5 Miingon siya kanila, "Saksi si
Yahweh tali kaninyo, ug siya nga iyang gidihogan saksi

karong adlawa, nga wala kamoy nakaplagan sa akong mga kamot." Ug mitubag sila, "Saksi si Yahweh." **6** Miingon si Samuel ngadto sa katawhan, "Si Yahweh ang nagpili kang Moises ug kang Aaron, ug nagpagawas sa inyong mga katigulangan gikan sa yuta sa Ehipto. **7** Unya karon, pangduol kamo, aron mangamuyo ako uban kaninyo sa atubangan ni Yahweh mahitungod sa tanang mga matarong nga buhat ni Yahweh, nga iyang gibuhat alang kaninyo ug sa inyong mga katigulangan. **8** Sa dihang miabot si Jacob sa Ehipto, ug nagtuaw ang inyong mga katigulangan ngadto kang Yahweh. Gipadala ni Yahweh si Moises ug si Aaron, nga naggiya sa inyong mga katigulangan pagawas sa Ehipto ug nagpuyo sila niining dapita. **9** Apan gikalimtan nila si Yahweh nga ilang Dios; gitugyan niya sila ngadto sa mga kamot ni Sesira, nga kapitan sa mga kasundalohan sa Hazor, ngadto sa kamot sa mga Filistihanon, ug ngadto sa kamot sa hari sa Moab; kini silang tanan nakig-away batok sa inyong mga katigulangan. **10** Mituaw sila kang Yahweh ug miingon, 'Nakasala kami, tungod kay gisalikway namo si Yahweh ug nag-alagad kami sa mga Baal ug sa mga Astarot. Apan karon luwasa kami gikan sa kamot sa among mga kaaway, ug mag-alagad kami kanimo.' **11** Busa gipadala ni Yahweh si Jero Baal, si Bedan, si Jepte, ug si Samuel, ug gihatag ang kadaugan kaninyo sa tanang mga kaaway nga nagpalibot kaninyo, aron nga magpuyo kamo nga luwas. **12** Sa dihang nakita ninyo nga miabot si Nahas ang hari sa katawhan sa Ammon aron sa pakigbatok kaninyo, miingon kamo kanako, 'Dili! Hinuon, kinahanglan nato ug usa ka hari nga maghari kanato"—bisan si Yahweh nga inyong Dios, ang inyong hari. **13** Busa ania na karon ang hari nga inyong gipili, nga inyong gipangayo ug gipili ni Yahweh karon ingon nga magahari kaninyo. **14** Kung kahadlokan ninyo si Yahweh, alagari siya, tumana ang iyang tingog, ug ayaw pagsupak batok sa mga sugo ni Yahweh, unya kamo ug ang hari nga nagmando kaninyo mahimong sumusunod ni Yahweh nga inyong Dios. **15** Kung dili ninyo tumanon ang tingog ni Yahweh, apan mosupak hinuon batok sa mga sugo ni Yahweh, nan ang kamot ni Yahweh makigbatok kaninyo, sama sa pagpakigbatok ngadto sa inyong mga katigulangan. **16** Bisan pa karon ipaila ang inyong kaugalingon ngadto kang Yahweh ug tan-awa kining dagkong butang nga buhaton ni Yahweh sa inyong atubangan. **17** Dili ba panahon man karon sa ting-ani sa trigo? Mag-ampo ako kang Yahweh, nga magpadala siya ug dalugdog ug magpaulan. Unya masayod kamo ug makita nga hilabihan na ang inyong pagkadaotan, nga inyong nabuhat sa panan-aw ni Yahweh, sa pagpangayo ug hari alang sa inyong kaugalingon." **18** Busa miampo si Samuel kang Yahweh; ug sa maong adlaw gipadalugdog ni Yahweh ug gipaulan. Unya ang tanang katawhan nangahadlok pag-ayo kang Yahweh ug kang Samuel. **19** Unya nag-ingon ang tibuok katawhan ngadto kang Samuel, "Pag-ampo alang sa imong mga sulugoon ngadto kang Yahweh nga imong Dios, aron dili kami mangamatay. Kay among gidugangan ang tanan namong sala niining daotan nga pagpangayo ug hari alang sa among kaugalingon." **20** Mitubag si Samuel, "Ayaw kahadlok. Nabuhat na ninyo kining tanang daotan, apan ayaw pagbiya gikan kang Yahweh, hinuon alagari si Yahweh sa bug-os ninyong kasingkasing. **21** Ayaw pag-apas sa kawang nga mga butang nga dili makahatag o makaluwas, tungod kay wala silay kapuslanan. **22** Tungod ug alang sa iyang bantugang ngalan, dili isalikway ni Yahweh ang iyang katawhan, tungod kay nakapahimuot kini kang Yahweh sa paghimo kaninyo nga iyang katawhan. **23** Apan alang kanako, dili unta mahitabo kanako nga magpakasala ako batok kang Yahweh pinaagi sa paghunong sa pag-ampo alang kaninyo. Hinuon, tudloan ko kamo sa pamaagi nga maayo ug husto. **24** Kahadloki lamang si Yahweh ug alagari siya sa kamatuoran sa bug-os ninyong kasingkasing. Hunahunaa ang mga dagkong butang nga iyang nabuhat alang kaninyo. **25** Apan kung magpadayon kamo sa pagbuhat ug daotan, kamo ug ang inyong hari pagalaglagon."

13 Si Saul nagpangidaron ug 30 anyos sa dihang nagsugod siya sa paghari; sa dihang naghari siya sa tibuok Israel sa 40 ka tuig, **2** nagpili siya ug 3, 000 ka mga lalaki sa Israel. 2, 000 ang uban kaniya sa Mikmas ug sa kabungtoran sa Betel, samtang 1, 000 ang uban kang Jonatan sa Gabaon sa Benjamin. Gipapauli niya ang ubang mga sundalo sa ilang mga tolda. **3** Gibuntog ni Jonatan ang kampo sa mga Filistihanon nga didto sa Gabaa ug ang mga Filistihanon nakadungog niini. Unya gipatingog ni Saul ang trumpeta sa tibuok dapit, nga nag-ingon, "Tugoti nga makadungog ang mga Hebreohanon." **4** Nadunggan sa tibuok Israel nga gibuntog ni Saul ang kampo sa mga Filistihanon, ug gidumtan ang Israel alang sa mga Filistihanon. Unya gipatawag ang tanang kasundalohan aron magtigom uban kang Saul didto sa Gilgal. **5** Nagtigom ang tanang mga Filistihanon aron sa pagpakiggubat batok sa Israel: Adunay 3, 000 ka mga karwahe, ug 6, 000 ka mga tawo nga nagsakay niini, ug panon sa kasundalohan nga sama ka gidaghanon sa balas sa baybayon. Mitungas sila ug nagkampo sa Mikmas, sa sidlakang bahin sa Bet-aven. **6** Sa dihang nakita sa mga tawo sa Israel nga anaa sila sa kasamok—tungod kay ang katawhan nahadlok naman, nanago sila sa mga langob, sa ilalom sa mga sagbot, sa mga bato, sa mga balon, ug sa mga bangag. **7** Ang uban sa mga Hebreohanon mitabok sa Jordan ngadto sa yuta

sa Gad ug Galaad. Apan si Saul nagpabilin sa Gilgal, ug
ang tanang mga tawo nga nagsunod kaniya nangurog sa
kahadlok. 8 Naghulat siya ug pito ka adlaw, ang panahon
nga gitakda ni Samuel. Apan wala miabot si Samuel didto sa
Gilgal, ug ang katawhan nagkatibulaag gikan kang Saul.
9 Miingon si Saul, "Dad-a kanako ang halad sinunog ug
ang mga halad alang sa pakigdait." Unya iyang gihalad ang
halad sinunog. 10 Sa pagkahuman gayod niya ug halad
sa halad sinunog miabot si Samuel. Migawas si Saul aron
sa pagtagbo ug sa pag-abiabi kaniya. 11 Unya miingon
si Samuel, "Unsa man kining imong gibuhat?" Mitubag si
Saul, "Sa dihang nakita nako nga ang mga katawhan mibiya
kanako, ug wala ka miabot sa gitakda nga panahon, ug ang
mga Filistihanon nagtigom na sa Mikmas, 12 Miingon ako,
'Karon ang Filistihanon molugsong batok kanako sa Gilgal,
ug wala ko nakita ang pagdapig ni Yahweh.' Busa gipugos
ko ang akong kaugalingon sa paghalad sa halad sinunog."
13 Unya miingon si Samuel kang Saul, "Binuang kining imong
gibuhat. Wala nimo tumana ang sugo nga gihatag ni Yahweh
nga imong Dios. Kay gitukod na unta ni Yahweh ang imong
pagmando sa Israel sa walay kataposan. 14 Apan karon dili
ka na magpadayon sa pagmando. Kay nakaplagan na ni
Yahweh ang tawo nga duol sa iyang kasingkasing, ug gipili
siya ni Yahweh nga mahimong prinisipe sa iyang katawhan,
tungod kay wala mo man tumana kung unsa ang iyang
gisugo kanimo." 15 Unya mitindog ug mitungas si Samuel
gikan sa Gilgal ngadto sa Gabaon sa Benjamin. Ug giihap
ni Saul ang katawhan nga uban kaniya, mga 600 ka mga
kalalakihan. 16 Si Saul, ug ang iyang anak nga lalaki nga si
Jonatan, ug ang katawhan nga uban kanila, nagpabilin sa
Gabaa sa Benjamin. Apan ang mga Filistihanon nagkampo
sa Mikmas. 17 Ang mga nagkabayo nga nagkampo sa
mga Filistihanon miabot sa tulo ka pundok. Ang usa ka
pundok nagpadulong ngadto sa Ofra, ngadto sa dapit sa
Sual. 18 Ang laing panon nagpadulong ngadto sa Bethoron,
ug ang laing pundok nagpadulong ngadto sa utlanan nga
madungaw ang walog sa Zeboyim ngadto sa kamingawan.
19 Walay magpapanday sa espada nga makita sa tibuok
dapit sa Israel, tungod kay nag-ingon ang mga Filistihanon,
"Tingali ang mga Hebrohanon maghimo ug mga espada o
mga bangkaw alang sa ilang kaugalingon." 20 Apan ang
tanang kalalakihan sa Israel kanunay molugsong ngadto
sa Filistihanon, ang tagsatagsa magpabaid sa mga lipya
sa iyang daro, sa iyang piko, sa iyang atsa, ug sa iyang
sanggot. 21 Ang bayad tag-2/3 ka shekel alang sa lipya
sa mga daro, ug sa mga piko, ug 1/3 ka shekel alang sa
pagpabaid sa mga atsa ug sa pagpatul-id sa mga garab.
22 Busa sa adlaw sa gubat walay mga espada o mga
bangkaw nga makita sa mga kamot kang bisan kinsa sa
mga kasundalohan nga uban kang Saul ug kang Jonatan;
si Saul lamang ug Jonatan ang aduna niini. 23 Ang mga
magbabantay nga kasundalohan sa Filistihanon nanggula
ngadto sa unahan sa Mikmas.

14 Usa ka adlaw niana, miingon si Jonatan nga anak nga
lalaki ni Saul ngadto sa batan-ong tigdala sa iyang
hinagiban, "Dali, mangadto kita sa kuta sa mga Filistahanon
nga anaa sa pikas bahin." Apan wala niya sultihi ang iyang
amahan. 2 Nagpuyo si Saul ibabaw sa sibsibanan sa
Gabaon ilalom sa kahoy nga granada nga anaa sa Migron.
Adunay mga 600 ka mga tawo ang uban kaniya, 3 lakip
na si Ahijah ang anak nga lalaki ni Ahitub (nga igsoong
lalaki ni Icabod) ang anak nga lalaki ni Pinehas ang anak
nga lalaki ni Eli, nga mao ang pari ni Yahweh didto sa Silo,
nga nagsul-ob sa ephod. Wala masayod ang katawhan
nga milakaw si Jonatan. 4 Sa matag-kilid nga bahin sa
agianan nga gustong adtoan ni Jonatan aron makaabot
sa kampo sa mga Filistihanon, adunay usa ka batoon nga
pangpang sa pikas ug sa laing bahin usab ang usa ka
batoon nga pangpang. Ang ngalan sa usa nga batoon nga
pangpang mao ang Boses ug ang laing batoong pangpang
gitawag ug Sene. 5 Ang usa ka batoon nga pangpang
nagbarog dapit sa amihanan atubangan sa Mikmas, ug
ang lain sa habagatan atubangan sa Gabaa. 6 Miingon
si Jonatan sa batan-ong tigdala sa iyang hinagiban, "Dali,
adtoon ta ang kampo niining mga walay tuli nga katawhan.
Tingali ug mamuhat si Yahweh alang kanato, kay wala gayoy
makapugong kang Yahweh sa pagluwas sa kadaghanan o
sa diyutay lamang nga mga tawo." 7 Mitubag ang batan-ong
tigdala sa iyang hinagiban, "Buhata ang tanan nga anaa
sa imong kasingkasing. Padayon, kay tan-awa, magauban
ako kanimo, sa pagtuman sa tanan mong mga sugo." 8
Unya miingon si Jonatan, "Moagi kita sa mga tawo ug
magpakita kita ngadto kanila. 9 Kung moingon sila kanato
'Pabilin usa diha hangtod nga makaanha kami kaninyo'—nan
magpabilin lamang kita sa atong nahimutanangan ug dili
moadto kanila. 10 Apan kung motubag sila, 'Duol kamo
kanamo,' nan moadto kita; tungod kay gitugyan sila ni
Yahweh sa atong mga kamot. Mao kini ang atong ilhanan." 11
Busa nagpakita silang duha sa ilang kaugalingon sa kampo
sa mga Filistihanon. Miingon ang mga Filistihanon, "Tan-
awa, nanggawas na sa mga lungag ang mga Hebreohanon
kung asa sila nagtago." 12 Unya gitawag si Jonatan sa mga
tawo nga anaa sa kampo ug ang batan-on nga tigdala sa
iyang hinagiban, ug miingon, "Saka kamo nganhi kanamo,
ug may ipakita kami kaninyo." Miingon si Jonatan sa tigdala
sa iyang hinagiban, "Sunod kanako, tungod kay gitugyan
sila ni Yahweh sa kamot sa Israel." 13 Misaka si Jonatan
gamit ang iyang mga kamot ug mga tiil, ug misunod ang

tigdala sa iyang hinagiban. Gipangpatay ni Jonatan ang mga Filistihanon ug ang tigdala sa iyang hinagiban mipatay sa pipila kanila nga nagsunod kaniya. **14** Kana ang unang pagsulong nga gibuhat ni Jonatan ug sa tigdala sa iyang hinagiban, mikabat sa 20 ka tawo ang napatay niadtong dapita nga katunga sa usa ka ektarya. **15** Adunay kaguliyang sulod sa kampo, sa kapatagan, ug taliwala sa katawhan. Bisan ang kasundalohan sa kampo ug ang mga nagkabayo nagngalisang. Naglinog, ug adunay dakong kaguliyang nga nahitabo. **16** Unya sa pagtan-aw sa mga magbalantay ni Saul nga anaa sa Gabaon sa Benjamin; nagkatibulaag ang pundok sa kasundalohan sa mga Filistihanon, ug nagpanganhi sila ug nagpangadto. **17** Unya miingon si Saul sa katawhan nga atua uban kaniya, "Ihapa ug susiha kung kinsa ang nawala gikan kanato." Sa pag-ihap nila, wala didto si Jonatan ug ang tigdala sa iyang hinagiban. **18** Miingon si Saul kang Ahija, "Dad-a dinhi ang arka sa Dios," kay niadtong taknaa anaa man kini sa katawhan sa Israel. **19** Samtang nakigsulti si Saul sa pari, ang kasamok sa kampo sa mga Filistihanon nagpadayon ug nagkadako. Unya giingnan ni Saul ang pari, "Buhii nalang kana." **20** Si Saul ug ang tibuok katawhan nga uban kaniya nagtigom ug miasdang ngadto sa panggubatan. Ang espada sa matag Filistihanon nakigbatok sa iyang kaubanan nga lomulupyo, ug adunay hilabihang pagkalibog. **21** Karon, kadtong mga Hebreohanon nga uban kaniadto sa mga Filistihanon, ug nagpuyo uban kanila sa kampo, nakig-abin sila sa mga Israelita nga uban ni Saul ug ni Jonatan. **22** Sa pagkadungog sa tibuok katawhan nga nagtago sa kabungtoran duol sa Efraim nga nanagan ang mga Filistihanon, bisan sila migukod usab kanila diha sa gubat. **23** Busa giluwas ni Yahweh ang Israel niadtong adlawa, ug ang gubat milapas pa ngadto sa Bet-aven. **24** Nianang adlawa nangaguol ang katawhan sa Israel tungod kay nanumpa man si Saul sa katawhan ug miingon, "Matinunglo ang tawong mokaon sa bisan unsang kalan-on hangtod sa kagabhion ug ako magapanimalos sa akong mga kaaway." Busa walay bisan usa sa ka mga sundalo ang mitilaw ug pagkaon. **25** Unya misulod ang tibuok katawhan sa lasang ug adunay dugos didto sa yuta. **26** Sa dihang nakasulod na ang katawhan sa lasang, midagayday ang dugos, apan walay si bisan kinsa nga nagbutang sa iyang kamot sa iyang baba kay ang katawhan nahadlok man sa panumpa. **27** Apan si Jonatan wala makadungog sa pagpanumpa sa iyang amahan alang sa katawhan. Gituy-od niya ang tumoy sa sungkod nga anaa sa iyang kamot ug gituslob kini sa dugos. Gibutang niya ang iyang kamot ngadto sa iyang baba, ug mihayag ang iyang panan-aw. **28** Unya ang usa sa mga tawo, miingon, "Ang imong amahan hugtanon nga nanumpa sa katawhan, pinaagi sa pagsulti, 'Matinunglo ang tawo nga mokaon sa kalan-on niining adlawa,' bisan pa man kung naluya na ang katawhan tungod sa kagutom." **29** Unya miingon si Jonatan, "Ang akong amahan nagpasamok sa yuta. Tan-awa kung giunsa paghayag sa akong panan-aw tungod kay nakatilaw ako ug diyutay niining dugosa. **30** Unsa pa kaha kung gitugotan ang katawhan sa pagkaon karong adlawa sa inilog gikan sa ilang mga kaaaway nga ilang nakaplagan? Tungod kiini gamay ra ang ilang napatay nga mga Filistihanon." **31** Gisulong nila ang mga Filistihanon nianang adlawa gikan sa Mikmas hangtod sa Aijalon. Gipangkapoy gayod ang katawhan. **32** Nag-inilogay ang katawhan sa inilog ug nanguha sa mga karnero, mga torong baka ug sa mga nating baka, ug gipang-ihaw nila kini sa yuta. Unya nangaon niini ang katawhan lakip ang dugo. **33** Unya gisultihan nila si Saul, "Tan-awa, nagpakasala ang katawhan batok kang Yahweh pinaagi sa pagkaon lakip ang dugo." Miingon si Saul, "Nagmaluibon kamo. Karon, ipaligid ang dakong bato dinhi kanako." **34** Miingon si Saul, "Adto kamo sa katawhan, ug sultihi sila, 'Padad-a ang tagsatagsa ka tawo sa iyang torong baka ug sa iyang karnero, ihawa kini dinhi, ug kan-a. Ayaw kamo pagpakasala batok kang Yahweh pinaagi sa pagkaon lakip ang dugo.'" Busa nagdala ang matag usa ka tawo sa iyang kaugalingong torong baka niadtong gabhiona ug giihaw kini didto. **35** Nagtukod si Saul ug halaran alang kang Yahweh nga mao ang unang halaran nga gibuhat ni Saul alang kang Yahweh. **36** Unya miingon si Saul, "Gukdon ta ang mga Filistihanon sa kagabhion ug ilogan sila hangtod sa kabuntagon; dili kita magbilin bisan usa ka buhi." Mitubag sila, "Buhata ang gituohan mong maayo." Apan miingon ang pari, "Moduol una kita sa Dios dinhi." **37** Nangutana si Saul sa Dios, "Angay ko bang gukdon ang mga Filistihanon? Itugyan mo ba sila sa kamot sa Israel?" Apan wala mitubag ang Dios kaniya nianang adlawa. **38** Unya miingon si Saul, "Paduol kamo dinhi, kamong tanan nga pangulo sa katawhan; sayra ug susiha kung giunsa pagkahitabo kining sala karong adlawa. **39** Kay, ingon nga buhi si Yahweh, nga nagluwas sa Israel, bisan pa kung si Jonatan kini nga akong anak nga lalaki, sigurado gayod nga mamatay siya." Apan walay si bisan kinsa taliwala sa kalalakihan ang mitubag kaniya. **40** Unya miingon siya sa tibuok Israel, "Kinahanglan mobarog kamo didto sa pikas bahin, ug sa atbang ako ug si Jonatan ang akong anak nga lalaki. Miingon ang katawhan kang Saul, "Buhata ang gituohan mong maayo alang kanimo." **41** Busa miingon si Saul kang Yahweh, ang Dios sa Israel, "Ipadayag ang Thummim." Napilian sa pagripa si Jonatan ug si Saul, apan wala mapilii ang katawhan. **42** Unya miingon si Saul, "Pagripa taliwala kanako ug sa akong anak nga lalaki nga si Jonatan." Unya ang napili mao si Jonatan. **43** Unya miingon

si Saul kang Jonatan, “Sultihi ako kung unsa ang imong nabuhat.” Miingon si Jonatan kaniya, “Mitilaw ako sa diyutay nga dugos pinaagi sa tumoy sa akong sungkod nga diha sa akong kamot. Ania ako; mamatay gayod ako.” **44** Miingon si Saul, “Ang Dios ang magabuhat niana ug labaw na usab kanako, kung dili ka mamatay, Jonatan.” **45** Unya miingon ang katawhan kang Saul, “Angay bang mamatay si Jonatan, nga naghimo niining dakong kadaugan alang sa Israel? Dili gayod! Ingon nga buhi si Yahweh, wala gayoy mahulog nga bisan usa sa iyang buhok sa iyang ulo ngadto sa yuta, kay namuhat siya uban sa Dios karong adlawa.” Busa giluwas sa katawhan si Jonatan aron dili siya mamatay. **46** Unya mihunong na sa paggukod si Saul sa mga Filistihanon, ug namauli ang mga Filistihanon sa ilang kaugalingong dapit. **47** Sa pagsugod ni Saul sa paghari sa Israel, nakig-away siya batok sa tanan niyang kaaway bisan asa. Nakig-away siya batok sa Moab, sa mga Amonihanon, sa taga-Edom, sa mga hari sa Soba, ug sa mga Filistihanon. Bisan asa siya makaliso, naghimo siya ug pagsilot kanila. **48** Nagmaisogon gayod siya ug gipildi ang mga Amalekanhon. Giluwas niya ang Israel gikan sa mga kamot niadtong nanulis kanila. **49** Ang mga anak nga lalaki ni Saul mao sila si Jonatan, si Ishvi, ug si Malchishua. Ang ngalan sa iyang duha ka mga anak nga babaye mao sila si Merab, ang kamagulangan, ug ang kamanghoran mao si Mical. **50** Ang ngalan sa asawa ni Saul mao si Ahinoam; anak siya nga babaye ni Ahimaas. Ang ngalan sa pangulo sa iyang kasundalohan mao si Abner ang anak nga lalaki ni Ner, nga uyoan ni Saul. **51** Si Kis mao ang amahan ni Saul; ug si Ner nga amahan ni Abner, mao ang anak nga lalaki ni Abiel. **52** Adunay gubat kanunay batok sa mga Filistihanon sa tanang adlaw ni Saul. Sa dihang makakita si Saul ug tawong kusgan, o tawong lig-on, ipaduol niya ang iyang kaugalingon kaniya.

15 Miingon si Samuel kang Saul, “Gipadala ako ni Yahweh aron sa pagdihog kanimo nga hari sa iyang katawhan sa Israel. Karon paminawa ang mga pulong ni Yahweh. **2** Mao kini ang gisulti ni Yahweh nga makagagahom, 'Gitiman-an ko kung unsa ang gibuhat ni Amalek sa Israel sa pag-asdang niya kanila sa agianan, sa paggawas nila gikan sa Ehipto. **3** Karon adtoa ug gubata si Amalek ug laglaga ang tanan nga iyang gipanag-iyahan. Ayaw sila binli, patya ang mga lalaki ug mga babaye, mga bata ug mga masuso, mga baka ug mga karnero, mga kamelyo ug mga asno.” **4** Gipatawag ni Saul ang katawhan ug giihap sila didto sa siyudad sa Telem: adunay mga 200, 000 ka mga tawo, ug 10, 000 ka tawo gikan sa Juda. **5** Unya miabot si Saul sa siyudad ni Amalek ug nag-atang sa walog. **6** Unya gisultihan ni Saul ang mga Kenihanon, “Lakaw, pahawa, pahilayo kamo gikan sa mga Amalekanhon, aron nga dili ko kamo laglagon uban kanila. Kay nagmaloloy-on kamo sa tibuok katawhan sa Israel, sa paggawas nila gikan sa Ehipto.” Busa mipahawa ang mga Kenihanon gikan sa mga Amalekanhon. **7** Unya gigubat ni Saul ang mga Amalekanhon, sukad sa Havila hangtod sa Sur, nga mao ang sidlakang bahin sa Ehipto. **8** Unya nadakpan niya nga buhi si Agag ang hari sa mga Amalekanhon; gipanglaglag niya sa hingpit ang tibuok katawhan pinaagi sa sulab sa espada. **9** Apan wala niya patya si Agag, lakip na ang labing maayo nga mga karnero, mga baka ug mga tambok nga mga nating baka, ug ang mga nating karnero. Wala nila laglaga ang tanan nga mga maayo. Apan gilaglag nila sa hingpit ang tanang butang nga talamayon ug walay pulos. **10** Unya miabot ang pulong ni Yahweh kang Samuel nga nag-ingon, **11** “Nakapaguol kini kanako nga gihimo kong hari si Saul, kay mitalikod na siya gikan sa pagsunod kanako ug wala na sunda ang akong mga sugo.” Nasuko pag-ayo si Samuel; mituaw siya kang Yahweh tibuok gabii. **12** Misayo pagbangon si Samuel aron sa pagpakigkita kang Saul sa pagkabuntag. Adunay misulti kang Samuel, “Miadto si Saul sa Carmel ug nagpatindog ug usa ka monumento alang sa iyang kaugalingon, unya mibiya ug milugsong didto sa Gilgal.” **13** Unya miadto si Samuel kang Saul, ug miingon si Saul kaniya, “Panalanginan ka pinaagi kang Yahweh! Natuman ko na ang gisugo ni Yahweh.” **14** Miingon si Samuel, “Unsa man kining mga pagbahihi sa mga karnero sa akong igdulongog, ug ang pag-inga sa mga baka nga akong nadungog? **15** Mitubag si Saul, “Gidala nila sila gikan sa mga Amalekanhon. Kay gipalingkawas sa katawhan ang labing maayo sa mga karnero ug sa mga baka, aron ikahalad kang Yahweh nga imong Dios. Ang nahibilin gihurot namo sa paglaglag.” **16** Unya miingon si Samuel kang Saul, “Hulat, ug suginlan ko ikaw sa gisulti ni Yahweh kanako karong gabhiona.” Miingon si Saul, “Sulti!” **17** Miingon si Samuel, “Bisan gamay ka sa imong kaugalingon nga paglantaw, dili ba gihimo ka man nga ulo sa mga banay sa Israel? Ug gidihogan ka ni Yahweh aron maghari sa Israel; **18** Gipalakaw ka ni Yahweh ug gisultihan, 'Lakaw ug hutda sa pagpamatay ang mga makasasala, ang mga Amalekanhon, ug pagpakig-away batok kanila hangtod nga malaglag sila.' **19** Nganong wala ka man motuman sa tingog ni Yahweh, apan hinoon gikuha nimo ang mga inilog ug gibuhat ang daotan sa panan-aw ni Yahweh?” **20** Unya miingon si Saul kang Samuel, “Gituman ko gayod ang tingog ni Yahweh, ug nag-adto sa dalan nga gipaadtoan ni Yahweh kanako. Gibihag ko si Agag, ang hari sa Amalek, ug gihurot sa paglaglag ang mga Amalekanhon. **21** Apan ang katawhan mikuha sa pipila ka mga inilog - mga karnero ug mga baka, ang labing maayong butang nga angayan laglagon, aron ihalad kang Yahweh nga imong Dios

didto sa Gilgal." 22 Mitubag si Samuel, "Mas malipay ba si
Yahweh sa halad nga mga sinunog ug sa mga halad, kay sa
pagtuman sa tingog ni Yahweh? Ang pagtuman mas labaw
pa kay sa paghalad, ug ang pagpatalinghog mas maayo pa
sa tambok nga mga karnero. 23 Kay ang pagsupak sama ra
sa sala sa pagpanag-an, ug ang pagmagahi sama ra sa
kadaotan ug kalapasan. Tungod kay gisalikway mo man ang
pulong ni Yahweh, magsalikway usab siya kanimo gikan sa
imong pagkahari." 24 Unya miingon si Saul kang Samuel,
"Nakasala ako; kay nakalapas ako sa sugo ni Yahweh ug sa
imong mga pulong, tungod kay nahadlok ako sa katawhan
ug nagtuman sa ilang tingog. 25 Karon, pasayloa intawon
ang akong sala, ug balik uban kanako aron makasimba ako
kang Yahweh." 26 Miingon si Samuel kang Saul, "Dili na
ako mobalik pa uban kanimo; kay imong gisalikway ang
pulong ni Yahweh, ug gisalikway ka usab ni Yahweh sa
imong pagkahari sa Israel." 27 Sa mitalikod na si Samuel
aron mobiya, gigunitan ni Saul ang sidsid sa iyang kupo, ug
nagisi kini. 28 Miingon si Samuel kaniya, "Gilangkat na ni
Yahweh gikan kanimo karong adlawa ang gingharian sa
Israel ug gihatag kini sa imong silingan, nga mas maayo pa
kay kanimo. 29 Usab, ang Kalig-on sa Israel dili mamakak
ni mag-usab sa iyang hunahuna; kay dili man siya tawo,
nga usbon niya ang iyang hunahuna." 30 Unya miingon si
Saul, "Nakasala ako. Apan pasidunggi ako karon atubangan
sa kadagkoan sa akong katawhan ug atubangan sa Israel.
Pauli uban kanako, aron makasimba ako kang Yahweh
nga imong Dios." 31 Busa mipauli si Samuel uban kang
Saul, ug misimba si Saul kang Yahweh. 32 Unya miingon
si Samuel, "Dad-a dinhi kanako si Agag ang hari sa mga
Amalekanhon." Miduol si Agag nga nakagapos ug miingon,
"Sa pagkatinuod milabay na ang kapaitan sa kamatayon." 33
Mitubag si Samuel, "Ingon nga daghang inahan ang nawad-
an ug mga anak pinaagi sa imong espada, busa kawad-
an usab ug mga anak ang imong inahan taliwala sa mga
kababayen-an." Unya gitagodtagod ni Samuel si Agag sa
atubangan ni Yahweh didto sa Gilgal. 34 Mipauli si Samuel
sa Rama ug mitungas usab si Saul sa iyang pinuy-anan
didto sa Gabaa. 35 Ug wala na makigkita pa si Samuel kang
Saul hangtod sa adlaw sa iyang kamatayon, kay nasubo
siya alang kang Saul. Ug nagbasol si Yahweh nga gihimo
niyang hari si Saul sa Israel.

16 Miingon si Yahweh kang Samuel, "Hangtod kanus-
a ka man magsubo alang kang Saul tungod sa akong
pagsalikway kaniya gikan sa pagkahari sa Israel? Pun-a
ug lana ang budyong ug lakaw. Paadtoon ko ikaw kang
Jesse sa Betlehem, kay nagpili ako ug hari alang kanako
taliwala sa iyang mga anak nga lalaki." 2 Miingon si Samuel,
"Unsaon ko man pag-adto? Kon madunggan kini ni Saul,
patyon niya ako." Miingon si Yahweh, "Pagdala ug bayeng
baka ug ingna, "Mianhi ako aron maghalad kang Yahweh.'
3 Dapita si Jesse sa pagtambong sa paghalad, ug ipakita
ko kanimo kung unsa ang imong buhaton. Dihogi alang
kanako ang tawo nga isulti ko kanimo." 4 Gibuhat ni Samuel
ang gisulti ni Yahweh ug miadto sa Betlehem. Nangurog
ang mga kadagkoan sa siyudad sa pagsugat nila kaniya ug
miingon, "Mianhi ka ba sa kalinaw?" 5 Miingon siya, "Sa
kalinaw; mianhi ako aron sa paghalad alang kang Yahweh.
Magbalaan kamo sa inyong kaugalingon ug uban kanako
aron maghalad." Ug gibalaan niya si Jesse ug ang iyang
mga anak nga lalaki ug gidapit sila aron sa pagtambong
sa paghalad. 6 Sa pag-abot nila, nakakita siya kang Eliab
ug naghunahuna siya nga ang gipili ni Yahweh mao na
gayod ang nagbarog sa iyang atubangan. 7 Apan miingon si
Yahweh kang Samuel, "Ayaw pagtan-aw sa iyang panagway,
o sa iyang pamarug; tungod kay dili siya mao ang akong
napilian. Kay si Yahweh wala magtan-aw sama sa nakita sa
tawo; ang tawo nagtan-aw sa panagway, apan si Yahweh
nagtan-aw sa kasingkasing." 8 Unya gitawag ni Jesse si
Abinadab ug gipaagi siya sa atubangan ni Samuel. Ug
miingon si Samuel, "Dili usab siya maoy gipili ni Yahweh." 9
Unya gipaagi ni Jesse si Shamma. Ug miingon si Samuel,
"Dili usab siya maoy gipili ni Yahweh." 10 Gipalabay ni
Jesse ang pito niya ka mga anak nga lalaki sa atubangan
ni Samuel. Ug miingon si Samuel kang Jesse, "Dili kini
sila maoy gipili ni Yahweh." 11 Unya miingon si Samuel
kang Jesse, "Ania ba dinhi ang tanan mong mga anak nga
lalaki? Mitubag siya, "Aduna pay kamanghuran, apan nag-
atiman siya sa mga karnero." Miingon si Samuel kang Jesse,
"Pasugoi ug paanhia siya; kay dili kita manglingkod hangtod
moabot siya dinhi." 12 Gipakuha siya ni Jesse ug gipasulod.
Karon kini nga anak nga lalaki pulapula, adunay nindot nga
mga mata ug ambongan. Miingon si Yahweh, "Barog, dihogi
siya; kay siya mao ang pinili." 13 Unya gikuha ni Samuel
ang budyong nga may lana ug gidihogan siya taliwala sa
iyang mga igsoong lalaki. Mikunsad dayon ang Espiritu ni
Yahweh kang David sukad niadtong adlawa. Unya mibarog
si Samuel ug miadto sa Rama. 14 Karon gibiyaan na si
Saul sa Espiritu ni Yahweh, ug gihasol na siya sa daotang
espiritu nga gipadala ni Yahweh. 15 Miingon ang sulugoon ni
Saul kaniya, "Tan-awa, naghasol na kanimo ang daotang
espiritu nga gipadala sa Dios. 16 Karon among agalon sugoa
ang imong mga sulugoon nga ania sa imong atubangan sa
pagpangita ug tawo nga maayong motugtug sa alpa. Unya
kon samukon ka sa daotang espiritu nga gipadala sa Dios,
tugtugon niya kini ug mamaayo ka." 17 Miingon si Saul sa
iyang mga sulugoon, "Pangitai ako ug tawo nga maayong
motugtog ug dad-a siya dinhi kanako." 18 Unya ang usa

sa batan-ong tawo mitubag, ug miingon, “Nakita ko ang usa sa mga anak nga lalaki ni Jesse nga taga-Betlehem, nga batid sa pagtugtog, usa ka kusgan, usa ka tawo nga isog, usa ka tawo sa gubat, buotan sa pagpamulong, usa ka ambongan nga tawo; ug si Yahweh nag-uban kaniya.” **19** Busa nagpadala si Saul ug mensahero kang Jesse, ug miingon, “Paanhia ang imong anak nga lalaki nga si David, nga magbalantay sa mga karnero.” **20** Nagkuha si Jesse ug usa ka asno nga gikargahan ug tinapay, usa ka sudlanan nga may bino, ug usa ka nating kanding, ug gipaadto sila uban ang iyang anak nga lalaki nga si David ngadto kang Saul. **21** Unya miadto si David kang Saul ug mialagad kaniya. Nahigugma pag-ayo si Saul kaniya, ug nahimo siya nga tigdala sa iyang hinagiban. **22** Nagpasugo si Saul kang Jesse nga nag-ingon, “Tugoti si Dvid nga moalagad kanako, kay nakakaplag siya ug kalooy sa akong panan-aw.” **23** Sa matag higayon nga hasolon si Saul sa daotang espiritu nga gipadala sa Dios, kuhaon ni David ang alpa ug tugtugon kini. Busa mahuwasan si Saul ug mamaayo, ug mopahawa gikan kaniya ang daotang espiritu.

17 Karon ang mga Filistihanon nagtigom sa ilang kasundalohan alang sa gubat. Nagtigom sila didto sa Soco, nga sakop sa Juda. Nagkampo sila taliwala sa Soco ug sa Azeka, sa Efesdammim. **2** Si Saul ug ang iyang katawhan sa Israel nagtigom ug nagkampo didto sa walog sa Ela, ug nangandam aron sa pagpakiggubat sa mga Filistihanon. **3** Ang mga Filistihanon nagtindog ibabaw sa bukid sa pikas bahin, ug nagtindog usab ang Israel didto sa atbang nga bahin sa bukid ug adunay walog sa ilang taliwala. **4** Ang usa ka kusgang tawo migawas gikan sa kampo sa mga Filistihanon, usa ka tawo nga ginganlag Goliat nga taga-Gat, nga may gitas-on nga unom ka cubits ug usa ka dangaw. **5** Nagkalo siyag helmet nga tumbaga, ug nagsul-ob siya ug salipod nga puthaw. Ang gibug-aton sa salipod nga puthaw mga 5, 000 ka shekels nga tumbaga. **6** Ang iyang mga batiis sinul-oban ug salipod nga tumbaga ug usa ka tumbagang gamay nga bangkaw ang anaa sa tungatunga sa iyang mga abaga. **7** Dako ang gunitanan sa iyang bangkaw, nga adunay higot aron maayo ang paglabay sama sa lingkisan sa hablanan. Ang uhas sa iyang bangkaw may gibug-aton nga 600 ka shekels sa puthaw. Nag-una kaniya ang tigdala sa iyang taming. **8** Mibarog siya ug misinggit sa kasundalohan sa Israel, “Nganong nanganhi man kamo aron makiggubat? Dili ba usa man ako ka Filistihanon, ug kamo mga sulugoon ni Saul? Pagpili ug usa ka tawo diha kaninyo ug paanhia siya dinhi kanako. **9** Kon makahimo siya sa pagpakig-away ug sa pagpatay kanako, nan mahimo ninyo kaming mga sulugoon. Apan kung mapildi ug mapatay ko siya, nan mahimo kamo nga among mga sulugoon ug mag-alagad kanamo.” **10** Miingon pag-usab si Goliat, “Akong gihagit karong adlawa ang kasundalohan sa Israel. Paaria ang usa ka tawo aron magsangka kami.” **11** Sa pagkadungog ni Saul ug sa tibuok Israel sa gisulti ni Goliat, nangaluya sila ug nangahadlok pag-ayo. **12** Karon si David mao ang anak sa taga-Efraim sa Bethlehem sa Juda, nga ginganlan ug Jesse. Aduna siyay walo ka mga anak nga lalaki. Tigulang na si Jesse sa panahon ni Saul, pinakatigulang sa tanang mga tawo. **13** Ang tulo ka kamagulangang anak nga lalaki ni Jesse nagsunod kang Saul sa panggubatan. Ang ngalan sa iyang tulo ka mga anak nga lalaki nga miadto sa panggubatan mao si Eliab ang kamagulangan, si Abinadab ang ikaduha, ug si Samma ang ikatulo. **14** Si David mao ang kamanghoran. Ang tulo ka magulang misunod kang Saul. **15** Karon magpangadto-nganhi si David tali sa kasundalohan ni Saul ug aron mapakaon ang mga karnero sa iyang amahan sa Bethlehem. **16** Sulod sa 40 ka adlaw ang kusgang tawo mopaduol buntag ug gabii aron mopakita sa iyang kaugalingon alang sa gubat. **17** Unya miingon si Jesse kang David nga iyang anak nga lalaki, “Dad-i ang imong mga igsoon ug usa ka epha sa sinanlag nga trigo ug niining napulo ka buok tinapay, ug dad-a kini pagdali ngadto sa kampo sa imong mga igsoon. **18** Dad-a usab kining napulo ka keso ngadto sa kapitan sa ilang mga linibo. Tan-awa kung unsa ang kahimtang sa imong mga igsoon ug pagdala dinhi ug pamatuod nga maayo ang ilang kahimtang. **19** Ang imong mga igsoon nag-uban kang Saul ug sa tibuok katawhan sa Israel didto sa walog sa Ela, nakig-away sa mga Filistihanon.” **20** Si David mibangon pagsayo sa buntag ug gibilin ang mga karnero sa usa ka magbalantay. Gikuha niya ang mga pagkaon ug milakaw, sumala sa gisugo ni Jesse kaniya. Miabot siya sa kampo samtang ang kasundalohan nagpadulong na sa panggubatan nga naninggit. **21** Ug ang Israel ug mga Filistihanon milinya alang sa gubat, nag-inatbangay ang kasundalohan batok kasundalohan. **22** Gibilin ni David ang iyang mga dala sa tigbantay sa mga butang, midagan padulong sa kasundalohan, ug mitimbaya sa iyang mga igsoon. **23** Samtang nakigsulti siya kanila, ang usa ka tawong kusgan nga Filistihanon nga taga-Gat nga ginganlan ug Goliat, mibulag gikan sa panon sa kasundalohan sa mga Filistihanon, ug nagsulti sa susama ra gihapon nga pulong. Ug nadungog kini ni David. **24** Sa pagkakita sa tibuok katawhan sa Israel, nanagan sila palayo kaniya ug nangahadlok pag-ayo. **25** Miingon ang katawhan sa Israel, “Nakita ba ninyo kanang tawo nga mitungas? Mianhi siya aron sa paghagit sa Israel. Ug pagahatagan sa hari ug daghang kabtangan ang tawo nga makapatay kaniya, ipaasawa niya ang iyang anak nga babaye kaniya,

ug dili niya pabayron ug buhis ang tibuok panimalay sa iyang amahan sa Israel." **26** Nangutana si David sa tawo nga nagtindog duol kaniya, "Unsa may buhaton alang sa tawo nga makapatay niining Filistihanon ug makapawagtang sa kaulawan sa Israel? Kinsa ba kining walay tuli nga Filistihanon nga nanghagit man sa kasundalohan sa buhing Dios?" **27** Unya gibalik sa mga tawo ang ilang giingon ug gisultihan siya, "Busa mao kini ang pagabuhaton alang sa tawo nga makapatay kaniya." **28** Nakadungong si Eliab nga kamagulangan niyang igsoon sa pagpakigsulti niya sa mga tawo. Misilaob ang kasuko ni Eliab batok kang David, ug miingon siya, "Nganong mianhi ka man dinhi? Kang kinsa man nimo gibilin ang pipila ka mga karnero didto sa kamingawan? Nasayod ako sa imong garbo, ug ang pagkamapahitas-on sa imong kasingkasing; kay milugsong ka man dinhi aron makakita sa gubat." **29** Miingon si David, "Unsa man ang akong nabuhat karon? Dili ba usa lang man kini ka pangutana?" **30** Mitalikod siya kaniya ug miatubang sa uban, ug misulti sa mao gihapong paagi. Ang mga tawo mitubag sa susamang butang ingon sa nahiuna. **31** Sa dihang nadungog ang mga gipamulong ni David, gisubli kini sa mga sundalo ngadto kang Saul, ug iyang gipakuha si David. **32** Unya miingon si David kang Saul, "Hinaot nga walay kasingkasing sa tawo nga maluya tungod nianang Filistihanon; ang imong sulugoon moadto ug makig-away kang Goliat." **33** Miingon si Saul kang David, "Dili ka makahimo sa pag-adto batok niining Filistihanon aron sa pagpakig-away kaniya; kay ikaw usa lamang ka batan-on, ug siya usa ka hanas sa gubat sukad pa sa iyang pagkabatan-on." **34** Apan miingon si David kang Saul, "Ang imong sulugoon nagabantay sa mga karnero sa iyang amahan. Sa dihang moabot ang liyon o oso ug kuhaon ang nating karnero gikan sa panon niini, **35** gukdon ko siya ug bunalan, ug luwason kini gikan sa iyang baba. Ug sa dihang mosukol siya kanako, gunitan ko ang iyang bungot, bunalan siya, ug patyon. **36** Ang imong sulugoon nakapatay sa liyon ug sa oso. Kining walay tuli nga Filistihanon mahisama sa usa kanila, sanglit gihagit man niya ang kasundalohan sa buhing Dios." **37** Miingon si David, "Giluwas ako ni Yahweh gikan sa kamot sa liyon ug gikan sa kuko sa oso. Luwason usab niya ako gikan sa kamot niining Filistihanon." Unya miingon si Saul kang David, "Lakaw, ug hinaot nga si Yahweh magauban kanimo." **38** Gisul-oban ni Saul si David sa iyang bisti sa panggubatan. Gikaloan niya ug tumbagang helmet, ug gisul-oban niya siya sa salipod nga puthaw. **39** Gitakin ni David ang espada sa iyang bisti sa panggubatan. Apan dili siya makalakaw, tungod kay wala man siya maanad niini. Unya miingon si David kang Saul, "Dili ako makaadto aron sa pagpakig-way nga sul-ob kini, kay wala man ako maanad." Busa gihubo kini ni David. **40** Gibitbit niya ang iyang sungkod, ug nagpili siya ug lima ka hamis nga mga bato didto sa sapa; gisulod niya kini sa puntil. Bitbit niya ang iyang lambuyog sa pagpaduol niya sa Filistihanon. **41** Mitagbo ang Filistihanon ug mipaduol kang David, uban ang tawo nga nagdala sa iyang taming. **42** Sa paglingilingi sa Filistihanon nakita niya si David, gitamay niya siya, kay usa lamang siya ka batan-ong lalaki, ug pulapula, uban ang matahom nga panagway. **43** Unya nag-ingon si Goliat kang David, "Iro ba ako, nga mianhi ka man kanako uban ang bunal?" Ug gitunglo ni Goliat si David pinaagi sa iyang mga dios. **44** Miingon ang Filistihanon kang David, "Duol kanako, ug ipakaon ko ang imong unod sa kalanggaman sa kalangitan ug ngadto sa mga ihalas nga mananap sa kapatagan." **45** Mitubag si David kang Goliat, "Mianhi ka kanako uban sa espada, sa bangkaw, ug sa gamay nga bangkaw. Apan mianhi ako kanimo sa ngalan ni Yahweh nga makagagahom, ang Dios sa kasundalohan sa Israel nga imong gitamay. **46** Karong adlawa ihatahag ni Yahweh kanako ang kadaogan batok kanimo, ug pagapatyon ko ikaw ug pagalunggoan sa imong ulo. Karong adlawa ipakaon ko ang patay nga mga lawas sa Filistihanong kasundalohan sa mga langgam sa kalangitan ug sa mga ihalas nga mananap sa yuta, aron nga masayran sa tibuok kalibotan nga adunay Dios sa Israel, **47** ug ang tanang nagkatigom masayod nga dili magahatag si Yahweh sa kadaogan gamit ang espada o bangkaw. Kay ang gubat iya ni Yahweh, ug igatugyan ka niya sa among kamot." **48** Sa dihang midasdas na ang Filistihanon ug mipaduol kang David, midali dayon sa pagsugat si David padulong sa kasundalohang kaaway. **49** Mikuot si David sa iyang puntil, gikuha ang bato, gilambuyog kini, ug naigo sa agtang ang Filistihanon. Nalubong ang bato sa agtang sa Filistihanon, ug natumba siya sa yuta. **50** Gibuntog ni David ang Filistihanon gamit ang lambuyog ug usa ka bato. Naigo niya ang Filistihanon ug napatay niya. Walay dalang espada si David. **51** Unya midagan si David ug mipatong sa Filistihanon ug gikuha ang espada, giibot kini gikan sa sakuban, ug gipatay niya kini, ug unya gipunggotan niya sa ulo gamit ang espada. Sa pagkakita sa mga Filistihanon nga namatay na ang ilang kusgan nga tawo, nanagan sila. **52** Busa miasdang nga nagsinggit ang katawhan sa Israel ug sa Juda, ug gigukod ang mga Filistihanon hangtod sa walog ug sa mga ganghaan sa Ekron. Ug ang mga patay nga Filistihanon nagbuy-od sa dalan paingon sa Shaaraim, hangtod sa dalan sa Gat ug sa Ekron. **53** Mibalik ang katawhan sa Israel gikan sa paggukod sa mga Filistihanon, ug giilog nila ang ilang kampo. **54** Gikuha ni David ang ulo sa Filistihanon ug gidala kini ngadto sa Jerusalem, apan gibutang niya ang iyang hinagiban sulod sa iyang tolda.

55 Sa pagkakita ni Saul kang David nga migawas gikan
sa pagpakig-away batok sa Filistihanon, nangutana siya
kang Abner, ang kapitan sa mga kasundalohan, “Abner,
kang kinsang anak kining batan-ong lalaki? Mitubag si
Abner, “Ingon nga buhi ka, O hari, wala ako masayod.” 56
Miingon ang hari, “Pangutan-a kadtong nasayod, kinsang
anak kining batan-on.” 57 Sa nakabalik na si David gikan sa
pagpatay kang Goliat, gikuha siya ni Abner, ug gidala siya
sa atubangan ni Saul bitbit ang ulo ni Goliat sa iyang kamot.
58 Miingon si Saul kaniya, “Kang kinsa kang anak, batan-ong
lalaki? Ug mitubag si David, “Anak ako sa imong sulugoon
nga si Jesse nga taga-Bethlehem.”

18 Human siya makigsulti kang Saul, nagkasuod dayon si
Jonatan ug si David, ug nahigugma si Jonatan kaniya
sama sa iyang kaugalingong kalag. 2 Sukad niadtong adlawa
gikuha ni Saul si David aron moalagad kaniya; wala na niya
siya tugoti nga mopauli pa sa balay sa iyang amahan. 3
Unya naghimo ug kasabotan sa panaghigalaay si Jonatan
ug si David tungod kay nahigugma man si Jonatan kaniya
sama sa iyang kaugalingong kalag. 4 Gihukas ni Jonatan
ang iyang gisul-ob nga kapa ug gihatag kini kang David
uban ang kasangkapan, lakip na ang iyang espada, ang
pana, ug ang iyang bakos. 5 Miadto si David kung asa siya
ipaadto ni Saul, ug nagmalampuson siya. Gihimo siya ni
Saul nga pangulo sa kasundalohan sa gubat. Nakapahimuot
kini sa mata sa katawhan ug sa panan-aw usab sa mga
sulugoon ni Saul. 6 Sa pag-abot nila sa pinuy-anan gikan
sa pagpakiggubat sa mga Filistihanon, ang mga babaye
nangabot gikan sa tanang siyudad sa Israel, nanag-awit ug
nanagsayaw, aron mosugat kang Haring Saul, inubanan
sa mga gagmay nga tambor, uban sa kalipay, ug uban sa
mga tulunggon. 7 Nanag-awit ang mga babaye samtang
nagpatugtog sila; miawit sila “Si Saul nakapatay sa iyang
linibo, Ug si David sa iyang tinagpulo ka libo.” 8 Nasuko
pag-ayo si Saul, ug kining awita wala nakapahimuot kaniya.
Miingon siya, “Gipahinungod nila kang David ang napulo ka
libo, apan linibo lamang ang ilang gipahinungod kanako.
Unsa pay lain nga iyang maangkon kondili ang gingharian?”
9 Ug gibantayan na ni Saul si David uban ang pagduda
sukad niadtong adlawa. 10 Pagkasunod adlaw mikunsad
kang Saul ang daotang espiritu nga gipadala sa Dios. Ug
daw nabuang siya sulod sa pinuy-anan. Busa nagpatugtog
si David sa iyang alpa, sama sa iyang gibuhat matag adlaw.
Ug si Saul naggunit sa iyang bangkaw. 11 Gibangkaw ni
Saul si David, kay naghunahuna siya, “Ipataop ko si David
sa bungbong.” Apan nakalikay si David gikan sa atubangan
ni Saul sa makaduha ka higayon. 12 Nahadlok si Saul kang
David, tungod kay si Yahweh nag-uban man kaniya, apan
wala na kang Saul. 13 Busa gipapahawa siya ni Saul sa
iyang atubangan ug gipili siyang pangulo sa usa ka libo.
Niining paagiha migawas si David ug mibalik sa atubangan
sa katawhan. 14 Nagmalampuson si David sa tanan niyang
gibuhat, kay si Yahweh nagauban man kaniya. 15 Sa dihang
nakita ni Saul nga nagmalampuson siya, nahadlok siya
kaniya. 16 Apan gihigugma si David sa tibuok Israel ug
sa Juda, kay migula siya ug mibalik sa ilang atubangan.
17 Unya miingon si Saul kang David, “Ania ang akong
kamagulangang anak nga babaye nga si Merab. Ipaasawa
ko siya kanimo. Magmaisugon ka lamang alang kanako ug
pakig-away sa mga gubat ni Yahweh.” Kay naghunahuna
si Saul, “Dili ko itugot nga makadapat ang akong kamot
kaniya, kondili ang kamot sa mga Filistihanon maoy modapat
kaniya.” 18 Miingon si David kang Saul, “Kinsa ba ako,
ug ang akong mga kabanay, o ang panimalay sa akong
amahan sa Israel, nga mahimo man akong umagad sa
hari?” 19 Apan sa panahon na nga ihatag na unta si Merab,
ang anak nga babaye ni Saul, aron maasawa ni David,
gipaasawa hinuon siya kang Adriel nga taga-Mehola. 20
Apan si Mical ang anak nga babaye ni Saul, nahigugma
kang David. Gisultihan nila si Saul, ug nakapahimuot kini
kaniya. 21 Naghunahuna si Saul, “Ipaasawa ko siya kang
David aron nga siya maoy makalingla kaniya ug ang kamot
sa mga Filistihanon makapatay kaniya.” Busa miingon si
Saul kang David sa ikaduhang higayon, “Mahimo ko na
ikaw nga umagad.” 22 Gisugo ni Saul ang iyang mga
sulugoon, Pakigsulti kang David sa tago, ug isulti 'Tan-awa,
ang hari nagmalipayon diha kanimo, ug ang tanan niyang
sulugoon naghigugma kanimo. Busa karon, pag-uyon na
nga mahimo kang umagad sa hari.'” 23 Busa gisulti kini nga
mga pulong sa sulugoon ni Saul kang David. Ug miingon
si David, “Daw gipakasayon lamang ninyo kining butanga
nga maumagad sa hari, sanglit usa lamang ako ka kabos,
ug dili mahinungdanon?” 24 Ang mga sulugoon ni Saul
misugilon kaniya sa mga gipamulong ni David. 25 Unya
miingon si Saul, “Mao kini ang inyong isulti kang David, 'Ang
Hari wala magtinguha sa bisan unsang bugay, gawas sa
usa ka gatos nga mga yamis sa mga Filistihanon, aron sa
pagpanimalos sa kaaway sa hari.'” Karon naghunahuna si
Saul nga mahulog na gayod si David sa kamot sa mga
Filistihanon. 26 Sa pagsulti sa iyang mga sulugoon niining
mga pulonga kang David, nakapahimuot kang David nga
maumagad sa hari. 27 Sa wala pa mahuman kadtong mga
adlawa, milakaw si David kuyog ang iyang mga tawo ug
gipatay ang duha ka gatos nga mga Filistihanon. Gidala
ni David ang ilang yamis, ug ilang gihatag kini sa saktong
gidaghanon ngadto sa hari, aron maumagad na siya sa hari.
Busa gipaasawa ni Saul kaniya si Mical ang iyang anak
nga babaye. 28 Sa nakita ug nasayran ni Saul nga nag-

uban si Yahweh kang David. Si Mical, nga anak ni Saul, nahigugma gayod kaniya. 29 Misamot ang kahadlok ni Saul kang David. Ug si Saul nagpadayon nga kaaway ni David. 30 Unya ang mga prinsipe sa mga Filistihanon migawas aron sa pagpakig-away, ug sunodsunod ang ilang paggawas, nagmalampuson gayod si David kay sa tanang sulugoon ni Saul, hinungdan nga giila pag-ayo ang iyang ngalan.

19 Gisultihan ni Saul si Jonatan ang iyang anak nga lalaki ug ang tanan niyang sulugoon nga kinahanglan nilang patyon si David. Apan si Jonatan, ang anak nga lalaki ni Saul, nahimuot pag-ayo kang David. 2 Busa gisultihan ni Jonatan si David, "Ang akong amahan nga si Saul nagpangita sa pagpatay kanimo. Busa pagmatngon ugma sa buntag ug tago sa dapit nga dili ka makita. 3 Moadto ako ug motindog tupad sa akong amahan didto sa kaumahan diin atua ka, ug makigsulti ako sa akong amahan mahitungod kanimo. Kung aduna akoy masayran, sultihan ko ikaw." 4 Gidayeg pag-ayo ni Jonatan si David ngadto kang Saul nga iyang amahan ug miingon kaniya, "Ayaw tugoti nga makasala ang hari batok sa iyang sulugoon nga si David. Kay wala siya makasala batok kanimo, ug ang iyang buhat nakahatag ug kaayohan kanimo. 5 Kay gisugal man niya ang iyang kinabuhi aron sa pagpatay sa mga Filistihanon. Gipadaog gayod ni Yahweh ang tibuok Israel. Nakita mo kini ug nagmaya ka. Nganong magpakasala ka man sa dugo nga walay sala pinaagi sa pagpatay kang David sa walay kapasikaran?" 6 Naminaw si Saul kang Jonatan. Nanumpa si Saul, "Ingon nga buhi si Yahweh, dili gayod siya pagapatyon." 7 Gitawag ni Jonatan si David, ug gisugilon niya kining tanang butang. Gidala ni Jonatan si David ngadto kang Saul, ug nag-alagad na usab siya kaniya. 8 Ug may gubat na usab. Midasdas si David ug nakig-away sa mga Filistihanon ug nabuntog sila sa daghang pagpamatay. Nangikyas sila sa iyang atubangan. 9 Ang daotang espiritu nga gipadala ni Yahweh mikunsad kang Saul samtang naglingkod siya sulod sa iyang pinuy-anan bitbit ang iyang bangkaw, ug nagtugtog si David sa iyang alpa. 10 Gisulayan ni Saul sa pagbangkaw si David aron ipataop sa bungbong, apan milikay siya kang Saul, busa mitaroy ang bangkaw sa bungbong. Midagan si David ug miikyas nianang gabhiona. 11 Nagsugo si Saul ug mga tawo aron sa pagpaniid kang David didto sa iyang balay aron iyang patyon pagkabuntag. Si Mical nga asawa ni David, miingon kaniya, kung dili nimo luwason ang imong kaugalingon karong gabhiona, pagapatyon ka gayod ugma." 12 Busa gitunton ni Mical si David sa bintana. Milakaw siya, miikyas ug nakagawas. 13 Mikuha si Mical ug larawan sa diosdios ug gipahimutang kini sa higdaanan. Unya iyang gibutang ang usa ka unlan nga hinimo sa balahibo sa kanding dapit sa ulo niini, ug gitabonan kini sa mga panapton. 14 Sa dihang nagsugo si Saul sa mga tawo aron sa pagkuha kang David, miingon siya, "Nagsakit siya." 15 Unya gipasulod ni Saul ang mga tawo aron tan-awon si David; miingon siya, "Dad-a siya nganhi kanako nga anaa sa higdaanan, aron ako siyang patyon." 16 Sa pagsulod sa mga tawo, nakita nga, larawan diay sa diodios ang anaa sa higdaanan nga gipaunlanan sa balahibo sa kanding. 17 Miingon si Saul kang Mical, "Nganong gilimbongan mo man ako ug gitugotan ang akong kaaway nga makaikyas?" Mitubag si Mical kang Saul, "Miingon siya kanako, 'Tugoti ako nga makaikyas. Kondili patyon ko ikaw?'" 18 Karon mikalagiw ug miikyas si David, ug miadto kang Samuel didto sa Rama ug gisuginlan niya siya sa tanan nga gibuhat ni Saul kaniya. Unya nanglakaw si David ug si Samuel ug namuyo sa Naiot. 19 Adunay nakabalita kang Saul, nga miingon, "Tan-awa, si David atua sa Naiot sa Rama." 20 Unya nagpadala si Saul sa mga sinugo aron sa pagdakop kang David. Sa pagkakita nila sa pundok sa mga propeta nga nanagpanagna ug si Samuel nagtindog ingon nga maoy nangulo kanila, ang Espiritu sa Dios mikunsad sa mga sinugo ni Saul, ug nanagna usab sila. 21 Sa gisugilon kini kang Saul, nagpadala siya ug laing mga sinugo, ug sila usab nanagpanagna. Busa nagpadala pag-usab si Saul ug mga sinugo sa ikatulong higayon, ug sila usab nanagpanagna. 22 Unya siya na gayod ang miadto sa Rama ug nakaabot siya sa lawom nga atabay sa Secu. Nangutana siya, "Hain man sila si Samuel ug si David?" Ang usa ka tawo mitubag, "Atua sila sa Naiot sa Rama." 23 Miadto si Saul sa Niaot sa Rama. Ug gikunsaran usab siya sa Espiritu sa Dios, ug samtang naglakaw siya nanagna usab siya, hangtod miabot siya sa Naiot sa dapit sa Rama. 24 Ug siya usab migisi sa iyang mga bisti, ug nanagna usab sa atubangan ni Samuel ug naghigda nga hubo sa tibuok adlaw ug gabii. Tungod niini sila miingon, "Propeta na ba usab diay si Saul?"

20 Unya mibiya si David gikan sa Naiot sa Rama ug miadto kang Jonatan ug miingon, "Unsa bay akong nabuhat? Unsa bay akong kasaypanan? Unsa bay akong sala sa imong amahan, nga nagpangita man siya sa pagkuha sa akong kinabuhi?" 2 Miingon si Jonatan kang David, "Dili kana tinuod, dili ka mamatay. Walay buhaton ang akong amahan bisan dako man o gamay nga dili ipahibalo kanako. Nganong itago man kanako sa akong amahan kining butanga? Dili kana tinuod." 3 Bisan pa man niana miyukbo pag-usab si David ug miingon, "Nasayod gayod ang imong amahan nga gikahimut-an mo ako. Ug siya miingon, 'Ayaw gayod pahibaloa si Jonatan niini, tingali unya magsubo siya.' Apan sa pagkatinuod ingon nga buhi si Yahweh, ug ingon nga buhi ka, aduna na lamay usa ka lakang tali kanako ug sa kamatayon." 4 Unya miingon si Jonatan kang David, "Bisan

unsa ang imong isulti, buhaton ko alang kanimo." 5 Miingon si David kang Jonatan, "Ugma mao ang bag-ong bulan, ug kinahanglan ko nga molingkod aron makigsalo sa hari. Apan palakta ako, aron magtago ako diha sa uma hangtod sa kagabhion sa ikatulong adlaw. 6 Kung mangita ang imong amahan kanako, nan ingna, 'Kinasingkasing nga mihangyo si David kanako nga makaadto siya sa Bethlehem sa iyang siyudad; tungod kay mao kini ang tinuig nga paghalad didto alang sa tibuok pamilya.' 7 Kung moingon siya, 'Maayo kini,' ang imong sulugoon makabaton ug kalinaw. Apan kung masuko gayod siya, nagpasabot kana nga may gitinguha siya nga daotan. 8 Busa pagpakamaayo sa imong sulugoon. Kay gidala mo ang imong sulugoon ngadto sa kasabotan ni Yahweh uban kanimo. Apan kung nakasala ako, patya ako; kay nganong kinahanglan pa man nimo akong dad-on sa imong amahan?" 9 Miingon si Jonatan, "Ipalayo kana kanimo! Kung masayran ko nga adunay kadaot ang ipadangat sa akong amahan kanimo, dili ko ba kini isulti kanimo?" 10 Unya miingon si David kang Jonatan, "Kinsa man ang mosulti kanako kung pananglitan pinasingka ang pagtubag sa imong amahan kanimo?" 11 Miingon si Jonatan kang David, "Dali, mangadto kita sa uma." Ug nangadto silang duha sa uma. 12 Miingon si Jonatan kang David, "Hinaot nga si Yahweh, ang Dios sa Israel, mahimong saksi. Kung mapangutana ko na ang akong amahan ugma sa ingon niini nga takna, o sa ikatulo ba nga adlaw, tan-awa, kung adunay kaayohan kang David, dili ba ibalita ko man kanimo ug ipahibalo kini kanimo? 13 Kung ikalipay sa akong amahan ang pagsakit kanimo, hinaot nga buhaton ni Yahweh kang Jonatan ug ang labaw pa kung dili ko kini itug-an kanimo ug magpalakaw kanimo, aron nga molakaw ka nga adunay kalinaw. Hinaot nga si Yahweh magauban kanimo, ingon nga siya nagauban sa akong amahan. 14 Kung buhi pa ako, dili mo ba ipakita kanako ang matinud-anong kasabotan ni Yahweh, nga dili ako mamatay? 15 Ug ayaw putla ang imong matinud-anong kasabotan gikan sa akong panimalay sa kanunay, sa dihang pagapuohon na ni Yahweh ang tagsatagsa sa mga kaaway ni David gikan sa ibabaw sa yuta." 16 Busa nagbuhat sa usa ka kasabotan si Jonatan uban sa panimalay ni David ug miingon, "Hinaot nga maningil si Yahweh gikan sa kamot sa mga kaaway ni David." 17 Gipapanumpa usab ni Jonatan si David tungod sa iyang gugma alang kaniya, tungod kay gihigugma niya siya sama sa paghigugma niya sa iyang kaugalingong kalag. 18 Unya miingon si Jonatan kaniya, "Ugma mao ang bag-ong pagsubang sa bulan. Pangitaon ka gayod tungod kay bakante ang imong lingkoranan. 19 Sa dihang makapuyo naka ug tulo ka adlaw, lugsong dayon ug adto sa dapit kung asa ka magtago sa dihang ang buluhaton dili pa mahuman, ug pabilin didto sa bato sa Ezel. 20 Ipana ko ang tulo ka udyong sa kilid niini, ingon nga nagpana ako sa ig-anan. 21 Ug ipakuha ko sa batang lalaki ug sultihan siya, 'Lakaw pangitaa ang mga udyong.' Kung sultihan ko ang batang lalaki, 'Tan-awa, kuhaa ang mga udyong nga anaa sa imong kilid," nan gawas; kay luwas ka ug walay kasakit, ingon nga si Yahweh buhi. 22 Apan kung moingon ako sa batang lalaki, 'Tan-awa, ang mga udyong anaa sa imong unahan,' nan kalagiw sa imong dalan, kay si Yahweh nagpalakaw kanimo. 23 Alang sa kasabotan nga atong gihisgotan, tan-awa, si Yahweh mao ang magpataliwala kanimo ug kanako sa walay kataposan.'" 24 Busa mitago si David sa uma. Sa pag-abot na sa bag-ong subang sa bulan, milingkod na ang hari aron mokaon. 25 Milingkod ang hari sa iyang lingkoranan, sa naandan, didto sa lingkoranan duol sa bungbong. Mitindog si Jonatan, ug milingkod si Abner sa kilid ni Saul. Apan ang dapit ni David walay naglingkod. 26 Bisan pa man niana nagpakahilom si Saul niadtong adlawa, tungod kay naghunahuna siya, "Adunay nahitabo kaniya. Dili siya hinlo; sigurado nga dili siya hinlo." 27 Apan sa ikaduhang adlaw, ang adlaw nga miagi sa bag-ong subang sa bulan, wala gihapoy naglingkod sa dapit ni David. Giingnan ni Saul si Jonatan ang iyang anak nga lalaki, "Nganong wala man makigsalo sa pagkaon ang anak nga lalaki ni Jesse bisan gahapon o karon?" 28 Gitubag ni Jonatan si Saul, "Matinud-anon nga nananghid si David kanako nga moadto sa Bethlehem. 29 Miingon siya, 'Palakta intawon ako. Kay ang among panimalay adunay paghalad didto sa siyudad, ug ang akong igsoong lalaki nagsugo nga moadto ako didto. Karon, kung nakapahimuot ako sa imong mga mata, palakta intawon ako ug makigkita sa akong mga igsoong lalaki.' Mao kini ang hinungdan nga wala siya makatambong sa lamesa sa hari." 30 Unya misilaob ang kasuko ni Saul batok kang Jonatan, ug miingon siya ngadto kaniya, "Ikaw anak sa usa ka daotan, masupilong babaye! Gipakaingon mo ba nga wala ako masayod nga imong pinalabi ang anak nga lalaki ni Jesse sa imong kaugalingong kaulawan, ug ngadto sa kaulawan sa pagkahubo sa imong inahan? 31 Kay samtang buhi ang anak nga lalaki ni Jesse sa kalibotan, dili ikaw ni ang imong gingharian matukod. Unya karon, ipakuha siya ug dad-a nganhi kanako, kay angay siyang patyon." 32 Mitubag si Jonatan kang Saul nga iyang amahan, "Kay unsa man ang hinungdan nga pagapatyon siya? Unsa man ang iyang nabuhat?" 33 Busa gibangkaw siya ni Saul aron sa pagpatay kaniya. Busa nasayod si Jonatan nga gitinguha sa iyang amahan ang pagpatay kang David. 34 Mitindog si Jonatan gikan sa kan-anan nga hilabihang sukoa ug wala mokaon sa ikaduhang adlaw sa bulan, kay nasubo siya kang David, tungod kay ang iyang amahan nagpakaulaw man kaniya. 35 Sa pagkabuntag, miadto si Jonatan sa

uma aron sa pagpakigkita kang David, ug uban kaniya ang usa ka batang lalaki. 36 Gisultihan niya ang batang lalaki, “Dagan ug pangitaa ang udyong nga akong ipana.” Ug sa pagdagan sa batang lalaki, gipana niya ang usa ka udyong ngadto sa iyang unahan. 37 Sa pag-abot sa batang lalaki sa dapit nga gipatugpahan sa udyong nga gipana ni Jonatan, gitawag ni Jonatan ang batang lalaki, ug miingon, “Dili ba ang udyong atua man sa imong unahan?” 38 Ug gisinggitan ni Jonatan ang batang lalaki, “Pagdali, pagdali, ayaw pagdugay!” Busa gitigom sa batang lalaki ang udyong ug miduol sa iyang agalon. 39 Apan walay kalibotan ang batang lalaki sa tanan. Si Jonatan ug si David lamang ang nasayod sa maong butang. 40 Gihatag ni Jonatan ang iyang hinagiban sa batang lalaki ug miingon kaniya, “Lakaw, dad-a kini ngadto sa siyudad.” 41 Sa pagkawala na sa batang lalaki, mitindog si David gikan sa luyo sa tinapok, mihapa sa yuta ug miyukbo sa iyang kaugalingon sa makatulo ka higayon. Naghinagkanay sila sa usag-usa ug naghinilakay, ug hilabihan ang paghilak ni David. 42 Miingon si Jonatan kang David, “Lakaw nga malinawon, tungod kay kitang duha nakapanumpa na sa ngalan ni Yahweh ug miingon, 'Hinaot nga si Yahweh magapataliwala kanatong duha, ug magapataliwala sa akong mga kaliwat ug sa imong mga kaliwat, sa walay kataposan.”” Unya mitindog si David ug milakaw, ug si Jonatan mibalik sa siyudad.

21 Unya miadto si David sa Nob aron sa pagpakigkita kang Ahimelek ang pari. Misugat nga nangurog si Ahimelek kang David ug miingon kaniya, “Nganong nag-inusara ka man ug walay kauban?” 2 Miingon si David kang Ahimelek ang pari, “Gipaanhi ako sa hari sa usa ka tuyo ug misulti kanako, 'Ayaw pahibal-a si bisan kinsa sa bisan unsang butang mahitungod sa tuyo nga gituga ko kanimo.' Gikasabot ko ang batan-ong mga lalaki didto sa usa ka dapit. 3 Karon unsa man ang anaa sa imong kamot? Hatagi ako ug lima ka buok tinapay, o bisan unsa nga ania dinhi.” 4 Mitubag ang pari kang David ug miingon, “Walay naandan nga tinapay nga ania sa akong kamot, apan adunay balaang tinapay—kon ang mga batan-ong kalalakin-an wala makahilabot ug mga babaye.” 5 Gitubag ni David ang pari, “Ang tinuod gipahilayo kanamo ang mga babaye sa milabay nga tulo na ka adlaw, sama sa naandan sa dihang molakaw ako. Ang mga butang nga iya sa kalalakin-an gipahilayo bisan gani sa yanong mga buluhaton. Labi na gayod karong adlawa naglikay sila!” 6 Busa gihatagan siya sa pari ug tinapay nga linain. Kay wala nay laing tinapay ang anaa didto gawas sa tinapay diha sa atubangan, nga gikuha gikan sa atubangan ni Yahweh, aron nga kapulihan ug init nga tinapay sa adlaw nga kuhaon kini. 7 Karon ang usa sa mga sulugoon ni Saul atua didto nianang adlawa, nga nagpabilin sa atubangan ni Yahweh. Siya mao si Doeg nga taga-Edomea, ang pangulo sa tigbantay sa mga kahayopan ni Saul. 8 Miingon si David kang Ahimelek, “Aduna bay bangkaw o espada nga anaa kanimo? Kay wala ko madala ang akong espada ni ang akong mga hinagiban, tungod kay dinalian ang buluhaton sa hari.” 9 Miingon ang pari, “Ania dinhi ang espada ni Goliat ang Filistihanon nga imong gipatay didto sa walog sa Ela, ania giputos ug panapton luyo sa ephod. Kon buot nimo kanang kuhaon, kuhaa, kay walay laing hinagiban dinhi.” Miingon si David, “Wala na gayoy laing espada nga sama niana; ihatag kini kanako.” 10 Mibarog si David ug milikay nianang adlawa gikan kang Saul ug miadto kang Akis, ang hari sa Gat. 11 Ang mga sulugoon ni Akis miingon kaniya, “Dili ba mao man kini si David, ang hari niining dapita? Dili ba nanag-awit man inubanan sa panagsayaw ang tagsatagsa kanila mahitungod kaniya, 'Napatay ni Saul ang 1, 000, ug 10, 000 kang David?'” 12 Ug kining mga pulonga gikinasingkasing ni David ug nahadlok pag-ayo kang Akis, ang hari sa Gat. 13 Giusab niya ang iyang panlihok sa ilang atubangan ug nagpabuangbuang didto sa ilang mga kamot; gipatikan niya ang mga pultahan sa ganghaan ug gipatulo ang laway sa iyang bungot. 14 Unya miingon si Akis ngadto sa iyang mga sulugoon, “Tan-awa, nakita ninyo nga buang kanang tawhana. Nganong gidala man ninyo siya dinhi kanako? 15 Nakulangan ba ako ug mga tawong buang, nga nagdala man kamo ug tawo nga sama niining tawhana dinhi sa akong atubangan? Mosulod ba gayod kining tawhana sa akong pinuy-anan?”

22 Busa mibiya si David didto ug miikyas sa langob sa Adulam. Sa pagkadungog sa iyang mga igsoon ug sa tibuok panimalay sa iyang amahan, miadto sila didto kaniya. 2 Ang tanang tawo nga nagkalisodlisod, ang tanang utangan, ug ang tanang nakulangan—midangop silang tanan kaniya. Nahimong pangulo si David kanila. Mikabat sa 400 ka mga tawo ang uban kaniya. 3 Unya gikan didto miadto si David sa Mispa sa Moab. Giingnan niya ang hari sa Moab, “Hangyoon ko ikaw nga paubanon mo ang akong amahan ug inahan hangtod nga masayran ko ang buhaton sa Dios alang kanako.” 4 Gibiyaan niya sila uban sa hari sa Moab. Nagpuyo ang iyang amahan ug inahan uban kaniya sa tanang panahon samtang si David anaa sa iyang kuta. 5 Unya miingon Gad nga propeta kang David, “Ayaw na pagpuyo sa imong tagoanan. Lakaw ug adto sa yuta sa Juda.” Busa mibiya si David didto ug miadto sa lasang sa Heret. 6 Nakabalita si Saul nga nakaplagan si David, kuyog ang mga tawong miuban kaniya. Karon naglingkod si Saul sa ilalom sa kahoy nga tamarisbo sa Gabaon didto sa Rama, nga naggunit sa iyang bangkaw, ug gialirongan siya sa tanan niyang mga sulugoon. 7 Miingon si Saul sa iyang

mga sulugoon nga nag-alirong kaniya, “Karon paminaw, katawhan ni Benjamin! Mohatag ba sa tagsatagsa kaninyo ang anak nga lalaki ni Jesse ug mga uma ug kaparasan? Himoon ba niya kamong mga komandante sa liniboan o mga komandante sa gatosan, **8** nga kamong tanan nagbudhi man kanako? Walay si bisan kinsa kaninyo ang nagsulti kanako sa dihang nakigsabot ang akong anak nga lalaki sa anak nga lalaki ni Jesse. Wala gayoy bisan usa kaninyo ang naluoy kanako. Wala gayoy nagpahibalo kanako nga ang akong anak nga lalaki nagdasig sa akong sulugoon nga si David sa pagpakigbatok kanako. Karon nagtago ug nag-atang siya aron patyon niya ako.” **9** Unya si Doeg nga taga-Edomea, nga mitindog uban ang mga sulugoon ni Saul, mitubag, “Nakita ko ang anak nga lalaki ni Jesse nga miadto sa Nob, ngadto kang Ahimelek nga anak nga lalaki ni Ahitub. **10** Nag-ampo siya kang Yahweh nga unta tabangan niya siya, ug naghatag kaniya sa mga makaon ug sa espada ni Goliat nga Filistihanon.” **11** Unya ang hari nagpadala ug tawo aron sa pagpahibalo sa pari nga si Ahimelek nga anak nga lalaki ni Ahitub ug ang tanan sa balay sa iyang amahan, ang mga pari nga anaa sa Nob. Silang tanan miadto sa hari. **12** Miingon si Saul, “Karon paminaw, anak nga lalaki ni Ahitub.” Mitubag siya, “Ania ako, akong agalon.” **13** Miingon si Saul kaniya, “Nganong nagbudhi ka man kanako, ikaw ug ang anak nga lalaki ni Jesse, nga tungod niana gihatagan mo man sa tinapay, ug sa espada, ug nag-ampo sa Dios nga tabangan unta niya siya, aron nga makabatok siya kanako, nga nagtago, ingon sa iyang gibuhat niining adlawa?” **14** Unya mitubag si Ahimelek sa hari ug miingon, “Kinsa man sa tanan nimong mga sulugoon ang sama kamatinud-anon kang David, nga umagad nga lalaki sa hari ug pangulo sa imong sinaligan, ug gitamod sa imong pinuy-anan? **15** Mao ba kini ang unang higayon nga nag-ampo ako sa Dios aron tabangan siya? Dili gayod! Ayaw tugoti nga makapasangil ang hari sa iyang sulugoon o ngadto sa tibuok panimalay sa akong amahan. Kay wala masayod ang imong sulugoon niining butanga.” **16** Mitubag ang hari, “Mamatay ka gayod, Ahimelek, ikaw ug ang tibuok panimalay sa imong amahan.” **17** Giingnan sa hari ang sinaligan nga mialirong kaniya, “Atubanga ug pamatya ang mga pari ni Yahweh. Tungod kay ang ilang mga kamot anaa usab kang David, ug tungod kay nasayod sila nga mikalagiw siya, apan wala kini ipahibalo kanako.” Apan ang mga sulugoon sa hari wala makaako sa pagpatay sa mga pari ni Yahweh. **18** Unya miingon ang hari kang Doeg, “Atubanga ug pamatya ang mga pari.” Busa gipamatay ni Doeg nga taga-Edomea ang mga pari; nakapatay siya ug 85 ka mga tawo nga nagbisti ug lino nga kapa nianang adlawa. **19** Pinaagi sa sulab sa espada, iyang gipamatay ang taga-Nob, ang siyudad sa mga pari, lakip na ang mga lalaki ug mga babaye, mga kabataan ug mga masuso, ug ang mga baka ug mga asno ug mga karnero. Gipatay niya silang tanan pinaagi sa sulab sa espada. **20** Apan ang usa sa mga anak nga lalaki ni Ahimelek ang anak ni Ahitub, nga ginganlan ug Abiatar, nakaikyas ug mikalagiw sunod kang David. **21** Gisuginlan ni Abiatar si David nga gipamatay ni Saul ang mga pari ni Yahweh. **22** Giingnan ni David si Abiatar, “Nasayran ko gayod niadtong adlawa, sa dihang si Doeg nga taga-Edomea anaa didto, nga sultihan gayod niya si Saul. Ako ang nakaingon sa kamatayon sa tibuok panimalay sa imong amahan! **23** Pabilin uban kanako ug ayaw kahadlok. Kay siya nga nagapangita sa imong kinabuhi nagapangita usab kanako. Luwas ka uban kanako.”

23 Gisuginlan nila si David, “Tan-awa, nakig-away ang mga Filistihanon batok sa Keila ug gitulis ang giukanan.” **2** Busa nag-ampo si David aron sa pagpakitabang kang Yahweh ug nangutana kaniya, “Moadto ba ako ug mosulong niining mga Filistahanon?” Miingon si Yahweh kang David, “Lakaw ug sulonga ang mga Filistihanon ug luwasa ang Keila.” **3** Miingon ang mga tawo ni David kaniya, “Tan-awa, nangahadlok kita dinhi sa Juda. Unsa pa kaha kung mangadto kita sa Keila nga makigbatok sa kasundalohan sa mga Filistihanon?” **4** Busa nag-ampo pag-usab si David sa pagpakitabang kang Yahweh. Mitubag si Yahweh kaniya, “Barog, lugsong ngadto sa Keila. Kay padaugon ko kamo batok sa mga Filistihanon.” **5** Si David ug ang iyang mga tawo miadto sa Keila ug nakig-away sa mga Filistihanon. Giilog nila ang ilang mga baka ug gipamatay sila uban ang dakong kamatay. Busa giluwas ni David ang lumulopyo sa Keila. **6** Sa pagkalagiw ni Abiatar nga anak nga lalaki ni Ahimelek kang David sa Keila, milugsong siya dala ang ephod. **7** May nakabalita kang Saul nga si David atua sa Keila. Miingon si Saul, “Gitugyan na gayod siya sa Dios sa akong kamot. Kay nakulong siya tungod sa pagsulod niya sa siyudad nga adunay mga ganghaan ug mga trangka.” **8** Gipatawag ni Saul ang tibuok niyang mga sakop alang sa pagpakiggubat, aron sa paglugsong ngadto sa Keila, aron palibotan si David ug ang iyang mga tawo. **9** Nasayran ni David nga naglaraw ug daotan si Saul batok kaniya. Giingnan niya si Abiatar ang pari, “Dad-a nganhi ang ephod.” **10** Unya miingon si David, “O Yahweh, ang Dios sa Israel, sa pagkatinuod ang imong sulugoon nakadungog nga si Saul nagapangita aron sa pag-anhi sa Keila, sa paglaglag sa siyudad tungod kanako. **11** Itugyan ba kaha ako sa katawhan sa Keila ngadto sa iyang kamot? Molugsong ba gayod si Saul, sama sa nadungog sa imong sulugoon? O Yahweh, ang Dios sa Israel, nagpakiluoy ako kanimo, sultihi intawon ang imong sulugoon.” Miingon si Yahweh, “Molugsong gayod siya.” **12** Unya miingon si David, “Itugyan

ba kaha ako ug ang akong mga tawo sa katawhan sa Keila ngadto sa kamot ni Saul?" Mitubag si Yahweh, "Itugyan ka gayod nila." **13** Unya si David ug ang iyang mga tawo nga mikabat ug 600, mitindog ug mipahawa gikan sa Keila, ug nangadto sa nagkalainlaing mga dapit. Sa pagkabalita ni Saul nga nakaikyas si David gikan sa Keila, miundang siya sa paggukod. **14** Nagpuyo si David sa iyang mga tagoanan didto sa kamingawan, sa kabungtoran didto sa kamingawan sa Zip. Nagpangita si Saul kaniya adlaw-adlaw, apan wala siya gitugyan sa Dios sa iyang kamot. **15** Nahibalo si David nga miabot si Saul aron sa pagpangita sa iyang kinabuhi; ug karon didto si David sa kamingawan sa Zip sa Hores. **16** Unya si Jonatan, ang anak nga lalaki ni Saul, mitindong ug miadto kang David sa Hores, ug nagpalig-on sa iyang kamot diha sa Dios. **17** Miingon siya kaniya, "Ayaw kahadlok. Kay ang kamot ni Saul nga akong amahan dili makakaplag kanimo. Mahimo kang hari sa Israel, ug mahimo mo akong luyoluyo. Si Saul nga akong amahan nasayod na niini." **18** Nagbuhat sila ug kasabotan atubangan ni Yahweh. Ug nagpabilin si David sa Hores, ug mipauli si Jonatan. **19** Unya ang mga Zipihanon miadto kang Saul sa Gabaon ug miingon, "Dili ba nagtago man si David uban kanamo didto sa tagoanan sa Hores, sa kabungtoran sa Hachila, nga anaa sa habagatang bahin sa Jesimon? **20** Busa karon paglugsong, O hari! Sumala sa imong tinguha, paglugsong! Ang among bahin mao lamang ang pagtugyan kaniya ngadto sa kamot sa hari." **21** Miingon si Saul, "Panalanginan kamo ni Yahweh. Kay aduna kamoy kaluoy kanako. **22** Lakaw, ug paniguroha pa gayod. Sayra ug tan-awa kung hain ang iyang tagoanang dapit ug si kinsa ang nakakita kaniya didto. Gibalita kini kanako nga abtik kaayo siya. **23** Busa tan-awa, ug panid-i ang tanang dapit kung hain siya magtago. Balik kamo kanako uban ang siguradong kasayoran, ug unya mokuyog ako kaninyo. Kung anaa siya sa yuta, pangitaon ko gayod siya taliwala sa mga liboan sa Juda." **24** Unya nanindog sila ug nag-una kang Saul didto sa Zip. Karon si David ug ang iyang mga tawo anaa sa kamingawan sa Maon, didto sa Araba sa habagatang bahin sa Jesimon. **25** Si Saul ug ang iyang mga tawo nangadto aron sa pagpangita kaniya. Ug gibalitaan si David niini, busa milugsong siya ngadto sa batoon nga bungtod ug nagpuyo sa kamingawan sa Maon. Sa pagkadungog ni Saul niini, gigukod niya si David didto sa kamingawan sa Maon. **26** Miadto si Saul sa pikas bahin sa bukid, ug si David ug ang iyang mga tawo nangadto usab sa pikas bahin sa bukid. Nagdali si David aron sa pagpalayo gikan kang Saul. Samtang si Saul ug ang iyang mga tawo nag-alirong pa kang David ug sa iyang mga tawo aron sa pagdakop kanila, **27** miabot ang usa ka sinugo kang Saul ug miingon, "Pagdali ug pag-uli, kay ang mga Filistihanon ming-asdang batok sa yuta." **28** Busa mibalik si Saul gikan sa paggukod kang David ug nakig-away sa mga Filistihanon. Busa kanang dapita gitawag ug Bato sa Pag-ikyas. **29** Mitungas si David gikan didto ug mipuyo sa mga tagoanan sa Engedi.

24 Sa pagbalik ni Saul gikan sa paglutos sa mga Filistihanon, gibalitaan siya, "Atua si David sa kamingawan sa Engedi." **2** Unya nagdala si Saul ug 3, 000 ka piniling mga tawo gikan sa tibuok Israel ug milakaw aron sa pagpangita kang David ug sa iyang mga tawo didto sa mga Bato sa Ihalas nga mga Kanding. **3** Miabot siya sa toril sa mga karnero didto sa agianan, nga adunay langob. Misulod si Saul aron sa pagtabon sa iyang tiil. Karon si David ug ang iyang mga tawo nanglingkod sa kinasuokang bahin sa maong langob. **4** Miingon ang mga tawo ni David kaniya, "Mao na kini ang adlaw nga gisulti ni Yahweh sa pagsulti niya kanimo, 'Itugyan ko ang imong kaaway sa imong kamot, aron buhaton mo kaniya ang imong tinguha." Unya mitindog si David ug mikamang sa hilom ug giputlan ang sidsid sa kupo ni Saul. **5** Pagkahuman niana nagsakit ang kasingkasing ni David tungod kay iyang giputlan ang sidsid sa kupo ni Saul. **6** Giingnan niya ang iyang mga tawo, "Gidid-an ako ni Yahweh sa pagbuhat niining butanga ngadto sa akong agalon, nga dinihugan ni Yahweh, sa pagbakyaw sa akong kamot batok kaniya, sa nakita ko siya mao ang dinihogan ni Yahweh." **7** Busa gibadlong ni David ang iyang mga tawo niining mga pulong, ug wala siya magtugot kanila sa pagpatay kang Saul. Mitindog si Saul, mibiya sa langob, ug mipadayon sa iyang panaw. **8** Pagkahuman, mitindog usab si David, migawas sa langob, ug gitawag niya si Saul: "Akong agalong hari." Sa paglingi ni Saul, mihapa si David sa pagpakita ug katahoran. **9** Miingon si David ngadto kang Saul, "Nganong naminaw ka man sa mga tawo nga nagsulti, 'Tan-awa, nagapangita si David aron sa pagdagmal kanimo?' **10** Karong adlawa ang imong mga mata nakakita kung giunsa ka pagtugyan ni Yahweh sa akong kamot samtang anaa pa kita sulod sa langob. Ang pipila nagsugyot kanako nga patyon ka, apan wala ko kana buhata kanimo. Miingon ako, 'Dili ko bakyawon ang akong kamot batok sa akong agalon; kay siya mao ang dinihogan ni Yahweh.' **11** Tan-awa, amahan ko, tan-awa ang sidsid sa imong kupo sa akong kamot. Kay ang kamatuoran nga giputlan ko ang sidsid sa imong kupo ug wala ka patya, masayran mo unta ug makita nga walay daotan o pagbudhi sa akong kamot, ug wala ako makasala batok kanimo, bisan paman nga ginapangita mo ang akong kinabuhi aron sa pagkuha niini. **12** Hinaot nga maghukom si Yahweh tali kanimo ug kanako, ug si Yahweh magabalos kanimo alang kanako, apan ang akong kamot dili gayod modapat kanimo.

13 Ingon sa gisulti sa karaang panultihon, 'Gikan sa daotan
mogula ang pagkadaotan.' Apan ang akong kamot dili gayod
modapat kanimo. 14 Kang kinsa ba mogawas ang hari sa
Israel? Kang kinsa ka man nagagukod? Sa usa ba ka irong
patay! Sunod sa usa ka pulgas! 15 Si Yahweh unta mao
ang maghuhukom ug mohatag sa paghukom tali kanimo ug
kanako, ug mosusi niini, ug molaban sa akong katungod
ug magapaikyas kanako gikan sa imong kamot." 16 Sa
nahuman na sa pagsulti si David niining mga pulong ngadto
kang Saul, miingon si Saul, "Mao ba kining imong tingog,
David anak ko?" Gipatugbaw ni Saul ang iyang tingog ug
mihilak. 17 Miingon siya ngadto kang David, "Mas matarong
ka pa kay kanako. Kay gibalsan mo ako ug maayo, samtang
gibalsan ko ikaw sa kadaot. 18 Gipadayag mo karong adlawa
kung unsa kamaayo ang imong nabuhat kanako, kay wala
mo man ako patya bisan gitugyan na ako ni Yahweh nganha
kanimo. 19 Kay kung makaplagan sa usa ka tawo ang iyang
kaaway, buhian ba niya kini nga luwas? Hinaot nga moganti
si Yahweh kanimo sa kamaayo nga imong nabuhat kanako
karong adlawa. 20 Karon, nasayran ko na nga mamahimo
ka gayong hari ug ang gingharian sa Israel malig-on diha sa
imong kamot. 21 Ipanumpa kanako pinaagi kang Yahweh
nga dili mo putlon ang akong kaliwatan sunod kanako, ug
dili mo laglagon ang akong ngalan sa panimalay sa akong
amahan." 22 Busa nanumpa si David kang Saul. Unya
mipauli si Saul, apan mitungas si David ug ang iyang mga
tawo ngadto sa tagoanan.

25 Karon namatay na si Samuel. Ang tibuok Israel
nagtigom ug nagbangotan alang kaniya, ug gilubong
nila siya sa iyang balay didto sa Rama. Unya milakaw si
David ug milugsong sa kamingawan sa Paran. 2 Adunay
usa ka tawo didto sa Maon, nga ang katigayonan atua
sa Carmel. Adunahan kaayo ang maong tawo. Aduna
siyay 3, 000 ka mga karnero ug 1, 000 ka mga kanding.
Gitupihan niya ang iyang mga karnero didto sa Carmel. 3
Ang ngalan sa tawo mao si Nabal, ug Abigail ang ngalan
sa iyang asawa. Maalamon ang babaye ug maanyag ang
panagway. Apan mapintas ang lalaki ug daotan sa iyang
mga binuhatan. Kaliwat siya sa panimalay ni Caleb. 4
Nadungog ni David didto sa kamingawan nga nagtupi si
Nabal sa balahibo sa iyang karnero. 5 Busa nagpadala
si David ug napulo ka mga batan-ong lalaki. Miingon si
David sa batan-ong mga lalaki, "Tungas didto sa Carmel,
adto kang Nabal, ug pangumustaha siya pinaagi sa akong
ngalan. 6 Moingon kamo kaniya, 'Pagpuyo nga mauswagon.
Ang kalinaw maanaa kanimo ug ang kalinaw maanaa sa
imong panimalay, ug ang kalinaw maanaa sa tanan nimong
gipanag-iyahan. 7 Nadungog ko nga aduna kay mga tigtupi.
Ang imong mga magbalantay sa karnero nag-uban kanamo,
ug wala kami gibuhat nga makapasakit kanila, ug wala sila
nawad-an sa tibuok higayon nga atua sila sa Carmel. 8
Pangutan-a ang imong mga batan-ong lalaki, ug sultihan
ka nila. Karon tugoti nga ang akong mga batan-ong lalaki
makakaplag ug pabor sa imong mga mata, kay miabot kami
sa adlaw sa pagsaulog. Palihog hatagi ang imong mga
sulugoon ug bisan unsa nga anaa kanimo ug ang imong
anak nga si David.'" 9 Sa pag-abot sa mga batan-ong lalaki,
gisulti nila kining tanan kang Nabal alang kang David ug unya
naghulat. 10 Gitubag ni Nabal ang mga sulugoon ni David,
"Kinsa ba si David? Ug kinsa ba ang anak ni Jese? Karong
adlawa adunay daghang mga sulugoon nga milayas gikan
sa ilang mga agalon. 11 Kuhaon ko ba ang akong tinapay
ug ang akong tubig ug ang akong karne nga akong giihaw
alang sa akong mga tigtupi, ug ihatag kini sa mga tawo
nga wala ko hingsayri kung asa gikan?" 12 Busa namiya
ug namalik ang mga batan-ong lalaki, ug gisulti kaniya ang
tanan nga gipamulong. 13 Miingon si David ngadto sa iyang
mga tawo, "Ang matag tawo magtakin sa iyang espada."
Ug ang matag-usa nagtakin sa iyang espada. Gitakin usab
ni David ang iyang espada. Mga 400 ka mga tawo ang
misunod kang David, ug 200 ang nagpabilin uban sa mga
gamit. 14 Apan usa sa mga batan-ong lalaki ang misugilon
kang Abigail nga asawa ni Nabal; miingon siya, "Nagpadala
si David ug mga mensahero gikan sa kamingawan aron
pangumustahon ang atong agalon, ug giinsulto niya sila. 15
Apan ang mga tawo maayo kaayo kanato. Wala kami gisakit
ug walay nakulang samtang nag-uban kami kanila sa dihang
didto kami sa kaumahan. 16 Sila mao ang among pader sa
adlaw ug sa gabii, sa tanang higayon nga uban pa kami
kanila nga nag-atiman sa mga karnero. 17 Busa sayri kini ug
hunahunaa ang imong pagabuhaton, kay daotan ang gilaraw
batok sa atong agalon, ug batok sa iyang tibuok panimalay.
Wala siyay pulos nga tawo ug walay makapangatarongan
kaniya." 18 Unya midali si Abigail ug nagkuha ug 200 ka
buok tinapay, duha ka botilya sa bino, lima ka karnero nga
naandam nang daan, lima ka bakid sa binulad nga lugas,
100 ka pungpong sa binulad nga ubas, ug 200 ka tinapay
nga hinimo sa trigo, ug gikarga kini sa mga asno. 19 Miingon
siya sa iyang mga batan-ong lalaki, "Pag-una kamo kanako,
ug mosunod ako kaninyo." Apan wala niya sultihi ang iyang
bana nga si Nabal. 20 Samtang nagsakay siya sa iyang asno
ug milugsong sa nagsalipod nga bukid, si David ug ang iyang
mga tawo milugsong padulong kaniya, ug gikasugat niya sila.
21 Karon si David miingon, "Sa pagkatinuod kawang lamang
ang akong pagbantay sa tanang anaa niining tawhana didto
sa kamingawan, aron nga walay mawala sa tanan niyang
gipanag-iyahan, apan gibalosan niya ug daotan ang maayo.
22 Buhaton unta sa Dios nganhi kanako, nga si David, ug

mas labaw pa, kung sa pagkabuntag akong binlan ug usa ka lalaki sa tanan niyang gipanag-iyahan." **23** Sa pagkakita ni Abigail kang David, nagdali siya ug mikanaog sa iyang asno ug mihapa sa yuta sa atubangan ni David. **24** Mihapa siya sa tiilan ni David ug miingon, "Ako na lamang ang pakasad-a, akong agalon. Palihog tugoti ang imong sulugoon nga makigsulti kanimo, ug paminawa ang mga pulong sa imong sulugoon. **25** Akong agalon ayaw tagda kining walay pulos nga tawo nga si Nabal, kay sama sa iyang ngalan, mao na siya. Nabal ang iyang ngalan, ug ang kabuang anaa kaniya. Apan ako nga imong sulugoon wala makakita sa mga batan-ong lalaki sa akong agalon, nga imong gipadala. **26** Ug karon, akong agalon, ingon nga buhi si Yahweh, ug ingon nga ikaw buhi, sanglit si Yahweh nagpugong kanimo sa pagpabanaw sa dugo, ug gikan sa pagpanimalos pinaagi sa imong kaugalingong kamot, karon tugoti nga ang imong mga kaaway, ug kadtong nagtinguha sa pagbuhat ug daotan sa akong agalon, mahisama kang Nabal. **27** Ug karon, kining mga gasa nga gidala sa imong sulugoon alang sa akong agalon—tugoti nga igahatag kini ngadto sa mga batan-ong lalaki nga nagsunod sa akong agalon. **28** Palihog pasayloa ang kalapasan sa imong sulugoon, kay sa pagkatinuod pagahimoon gayod ni Yahweh sa akong agalon ang tinuod nga panimalay, kay ang akong agalon nakig-away sa mga gubat ni Yahweh; ug walay makita nga daotan diha kanimo hangtod nga ikaw buhi pa. **29** Ug bisan pa kung mobarog ang mga tawo sa pagpangita kanimo aron pagkuha sa imong kinabuhi, apan ang kinabuhi sa akong agalon mahigot sa bugkos sa mga buhi pinaagi kang Yahweh nga imong Dios; ug iyang ilambuyog ang mga kinabuhi sa imong mga kaaway, sama nga gikan sa puntil sa usa ka lambuyog. **30** Ug mao kini ang mahitabo, sa dihang buhaton na ni Yahweh alang sa akong agalon ang tanang maayong mga butang nga iyang gisaad kanimo, ug kung himoon ka na niyang pangulo sa tibuok Israel, **31** kini nga mga butang dili na makapaguol kanimo, ni makapasakit sa kasingkasing sa akong agalon, kay wala ka nagpabanaw ug dugo nga walay hinungdan, ug wala ka manimalos alang sa imong kaugalingon. Ug kung palampuson ni Yahweh ang akong agalon, hinumdomi ang imong sulugoon." **32** Miingon si David kang Abigail, "Dalaygon si Yahweh, ang Dios sa Israel, siya nga nagpadala kanimo aron pagsugat kanako karong adlawa. **33** Ug bulahan ang imong kaalam, ug bulahan ka, tungod kay gilikay mo ako gikan sa pagpabanaw sa dugo, ug gikan sa pagpanimalos gamit ang akong kaugalingong kamot. **34** Kay sa pagkatinuod, ingon nga si Yahweh buhi, ang Dios sa Israel, siya nga nagpugong kanako sa pagsakit kanimo, kung wala ka pa nagdali sa pagsugat kanako, wala gayoy mahibilin kang Nabal bisan usa ka batang lalaki pag-abot sa kabuntagon." **35** Busa gidawat ni David ang iyang gipangdala alang kaniya; miingon siya sa babaye, "Pauli nga malinawon ngadto sa imong pinuy-anan; tan-awa, namati ako sa imong tingog ug gidawat ko ikaw." **36** Mibalik si Abigail ngadto kang Nabal; ug tan-awa, nagpakombira siya sa iyang balay, sama sa kombira sa usa ka hari; ug nagmalipayon ang kasingkasing ni Nabal, kay nahubog man siya pag-ayo. Busa wala niya siya sultihi hangtod sa pagkabuntag. **37** Pag-abot sa kabuntagon, sa dihang nahuwasan na sa pagkahubog si Nabal, gisultihan siya sa iyang asawa niining mga butanga; giataki siya sa iyang kasingkasing, ug migahi siya sama sa bato. **38** Sa paglabay sa napulo ka adlaw nga gikastigo ni Yahweh si Nabal, namatay siya. **39** Ug sa pagkadungog ni David nga namatay na si Nabal, miingon siya, "Dalaygon si Yahweh, nga maoy nagbawi sa akong kaulawan gikan sa kamot ni Nabal, ug naglikay sa iyang sulugoon gikan sa daotan. Ug iyang gibalik sa kaugalingong ulo ni Nabal ang iyang daotang binuhatan." Unya gipaadtoan ug gipasultihan ni David si Abigail, nga iya siyang pangasaw-on. **40** Sa pag-abot sa mga sulugoon ni David ngadto kang Abigail didto sa Carmel, nakigsulti sila kaniya ug miingon, "Gipadala kami ni David nganhi kanimo aron dad-on ka ngadto kaniya ingon nga iyang asawa." **41** Mibarog siya, ug mihapa sa yuta, ug miingon, "Tan-awa, ang imong babayeng sulugoon mao ang sulugoon nga mohugas sa mga tiil sa mga sulugoon sa akong agalon." **42** Midali si Abigail ug mibarog, ug misakay sa asno uban ang iyang lima ka babayeng sulugoon nga misunod kaniya; ug misunod siya sa mga mensahero ni David ug nahimong iyang asawa. **43** Karon gikuha usab ni David si Ahinoam nga taga-Jesrel ingon nga asawa; silang duha nahimo niyang mga asawa. **44** Gihatag usab ni Saul si Mical nga anak niya nga babaye nga asawa ni David, ngadto kang Palti nga anak ni Lais, nga gikan sa Galim.

26 Miabot ang mga taga-Zif kang Saul didto sa Gabaon ug miingon, "Dili ba nagtago man si David sa kabungtoran sa Hakila, atbang sa Jesimon?" **2** Unya mitindog si Saul ug milugsong sa kamingawan sa Zif, nga may 3, 000 ka mga pinili nga mga tawo sa Israel nga mouban kaniya, aron pangitaon si David sa kamingawan sa Zif. **3** Nagkampo si Saul sa bungtod sa Hakila, nga atbang sa Jesimon, daplin sa dalan. Apan nagpuyo si David sa kamingawan, ug nakita niya nga nagpadulong si Saul kaniya didto sa kamingawan. **4** Busa nagpadala si David ug mga espiya ug nasayran nga moabot gayod si Saul. **5** Mitindog si David ug miadto sa dapit nga gikampohan ni Saul; nakita niya kung asa naghigda si Saul, ug si Abner ang anak nga lalaki ni Ner, ang heneral sa iyang kasundalohan; naghigda si Saul sulod sa kampo, ug ang mga tawo nga nagkampo palibot kaniya, nangatulog tanan. **6** Unya miingon si David kang

Ahimelek ang Hitihanon, ug kang Abisai ang anak nga lalaki ni Seruai, ang igsoong lalaki ni Joab, “Kinsay molugsong uban kanako ngadto sa kampo ni Saul?” Miingon si Abisai, “Ako! Molugsong ako uban kanimo.” **7** Busa si David ug si Abisai miadto sa mga kasundalohan sa pagkagabii. Ug atua si Saul natulog sulod sa kampo, tupad sa iyang bangkaw nga giugbok sa yuta dapit sa iyang ulohan. Si Abner ug ang iyang mga sundalo nanghigda libot kaniya. **8** Unya si Abisai miingon kang David, “Karong adlawa gitugyan sa Dios ang imong kaaway sa imong kamot. Karon palihog tugoti ako nga duslakon siya niining bangkaw diha sa yuta sa usa lang ka pagbangkaw. Dili ko siya duslakon sa ikaduhang higayon.” **9** Miingon si David kang Abisai, “Ayaw siya patya; kay kinsa man ang makapahamtang sa iyang mga kamot batok sa dinihogan ni Yahweh ug mahimong dili sad-an?” **10** Miingon si David, “Ingon nga buhi si Yahweh, si Yahweh ang mopatay kaniya, o sa adlaw sa iyang kamatayon, o moadto siya sa pagkiggubat ug malaglag. **11** Dili unta itugot ni Yahweh nga bakyawon ko ang akong kamot sa iyang dinihogan; apan karon, naghangyo ako kanimo, kuhaa ang bangkaw nga anaa sa iyang ulohan ug ang tibod sa tubig, ug manlakaw na kita.” **12** Busa gikuha ni David ang bangkaw ug ang tibod sa tubig gikan sa ulohan ni Saul, ug nanlakaw dayon sila. Walay usa nga nakakita kanila o nasayod mahitungod niini, ni may bisan usa nga nakamata, tungod kay nahikatulog silang tanan, tungod kay gipahinanok man sila pag-ayo ni Yahweh. **13** Unya miadto si David sa pikas bahin ug mibarog sa ibabaw sa tumoy sa bukid; dako ang gilay-on sa ilang taliwala. **14** Misinggit si David ngadto sa mga tawo ug kang Abner ang anak nga lalaki ni Ner; miingon siya, “Dili ka ba motubag, Abner?” Unya mitubag si Abner ug miingon, “Kinsa ka man nga nagasinggit ngadto sa hari?” **15** Miingon si David kang Abner, “Dili ba usa ka man ka isog nga tawo? Kinsa man ang sama kanimo sa Israel? Unya nganong wala man nimo bantayi ang imong agalong hari? Kay adunay tawo nga mianha aron patyon ang hari nga imong agalon. **16** Dili maayo kining imong gibuhat. Ingon nga buhi si Yahweh, angay kang mamatay tungod kay wala mo man bantayi ang imong agalon, nga dinihogan ni Yahweh. Ug karon tan-awa kung asa na ang bangkaw sa hari ug ang tibod sa tubig nga anaa sa iyang ulohan.” **17** Nailhan ni Saul ang tingog ni David ug miingon, “Imo ba kanang tingog, David akong anak?” Miingon si David, “Akoa kining tingog, akong agalong hari.” **18** Miingon siya, “Nganong gigukod sa akong agalon ang iyang sulugoon? Unsa man ang akong nabuhat? Unsay daotan nga ania sa akong kamot? **19** Busa karon, maghangyo ako kanimo, hinaot nga paminawon sa akong agalong hari ang mga pulong sa iyang sulugoon. Kung si Yahweh ang hinungdan nga nakigbatok ka kanako, tugoti nga modawat siya ug halad; apan kung sa tawo lamang kini, matinunglo unta sila sa atubangan ni Yahweh, tungod kay gipapahawa nila ako niining adlawa, nga dili na ako makakupot sa panulondon ni Yahweh; miingon sila kanako, 'Lakaw simbaha ang ubang mga dios.' **20** Busa karon, ayaw itugot nga ang akong dugo moagas sa yuta nga halayo sa presensya ni Yahweh; kay ang hari sa Israel mianhi aron sa pagpangita sa usa ka pulgas sama sa usa ka tawo nga nangayam ug langgam sa kabukiran.” **21** Unya miingon si Saul kang David, “Nakasala ako. Balik na David nga akong anak; kay dili ko na ikaw sakiton pa, tungod kay ang akong kinabuhi bililhon man sa imong panan-aw karong adlawa. Tan-awa, nagpakabuang ako ug nakabuhat ug dakong sayop.” **22** Mitubag si David ug miingon, “Tan-awa ang imong bangkaw ania dinhi, hari! Paanhia ang usa ka batan-ong lalaki ug ipakuha kini ug dad-on kini nganha kanimo. **23** Hinaot nga bayaran ni Yahweh ang matag tawo sa iyang pagkamatarong ug sa iyang pagkamatinud-anon; tungod kay itugyan ka unta ni Yahweh sa akong kamot karong adlawa, apan dili ko pasipad-an ang iyang dinihogan. **24** Ug tan-awa, ingon nga bililhon ang imong kinabuhi sa akong panan-aw karong adlawa, hinaot nga mahimong mas bililhon ang akong kinabuhi sa panan-aw ni Yahweh, ug hinaot luwason niya ako gikan sa tanang kasamok.” **25** Unya mitubag si Saul kang David, “Hinaot nga mabulahan ka, David akong anak, aron mahimo pa nimo ang dagkong mga butang, ug ikaw magmalamposon pa gayod.” Busa milakaw si David sa iyang panaw, ug mibalik si Saul sa iyang dapit.

27 Miingon si David sulod sa iyang kasingkasing, “Usa ka adlaw mahanaw gayod ako pinaagi sa kamot ni Saul; wala nay mas maayo pa alang kanako kaysa pag-ikyas ngadto sa yuta sa mga Filistihanon; mohunong na si Saul sa pagpangita kanako sa tanang utlanan sa Israel; sa ingon niini nga paagi makaikyas ako sa iyang mga kamot.” **2** Mibarog si David ug milatas, siya ug ang 600 ka mga tawo nga uban kaniya, paingon kang Akis anak nga lalaki ni Maok, ang hari sa Gat. **3** Mipuyo si David uban kang Akis sa Gat, siya ug ang iyang katawhan, ang matag tawo uban sa kaugalingon niyang panimalay, ug si David uban ang iyang duha ka mga asawa nga si Ahinoam nga taga-Jesrel ug si Abigail nga taga-Carmel nga asawa ni Nabal. **4** Gisultihan si Saul nga mikalagiw na si David ngadto sa Gat, busa wala na siya nangita kaniya. **5** Miingon si David kang Akis, “Kung nakakaplag ako ug pabor sa imong mga mata, tugoti sila nga hatagan ako ug dapit sa usa sa mga siyudad dinhi sa nasod, aron magpuyo ako didto: kay nganong magpuyo man ang imong sulugoon sa harianong siyudad uban kanimo?” **6** Busa nianang adlawa gihatag ni Akis kaniya ang Siklag; mao kana ang hinungdan nga ang Siklag gipanag-iyahan sa

mga hari sa Juda hangtod karong adlawa. 7 Usa ka tuig
ug upat ka bulan ang gidugayon sa pagpuyo ni David sa
yuta sa mga Filistihanon. 8 Gisulong ni David ug sa iyang
mga katawhan ang nagkalainlaing dapit, gisamok ang mga
Gesurihanon, sa mga Girsihanon, ug sa mga Amalekanhon;
kay kadtong mga nasora mao ang mga lumulupyo sa yuta,
kung moadto ka sa Sur, sama ka halayo sa yuta sa Ehipto.
Nagpuyo na sila niadtong yutaa sukad pa kaniadto. 9
Gisulong ni David ang yuta ug walay gibiling buhi bisan
lalaki ni babaye man; gipanguha niya ang mga karnero,
ang mga torong baka, ang mga asno, ang mga kamelyo,
ug ang mga bisti; mobalik siya ug moadto pag-usab kang
Akis. 10 Moingon si Akis, "Batok kang kinsa ka man naghimo
ug kasamok karong adlawa?" Motubag si David, "Batok sa
habagatan sa Juda," o "Batok sa habagatan sa mga taga-
Jeramel," o "Batok sa habagatan sa mga Kenihanon." 11
Walay ginabiling buhi nga lalaki ni babaye si David aron dad-
on nila sa Gat, nga nag-ingon, "Aron dili sila makasumbong
mahitungod kanato, 'Gibuhat kini kanunay ni David.'" Mao
kini ang iyang ginabuhat sa tibuok panahon nga nagpuyo
siya sa nasod sa mga Filistihanon. 12 Mituo si Akis kang
David, nga nag-ingon, "Gihimo gayod niyang kasilagan siya
sa iyang katawhan sa Israel; busa mahimo siyang akong
sulugoon sa kahangtoran."

28 Nahitabo kini niadtong mga adlawa nga gitigom sa
mga Filistihanon ang ilang mga kasundalohan aron
makiggubat sa Israel. Miingon si Akis kang David, "Nasayod
ka gayod nga makig-away ka uban kanako sa dakong
panon sa kasundalohan, ikaw ug ang imong mga tawo."
2 Miingon si David kang Akis, "Aron masayran nimo kung
unsay mabuhat sa imong sulugoon." Miingon si Akis kang
David, "Aron himoon ko ikaw nga akong tigpanalipod sa
dayon." 3 Karon namatay na si Samuel, ug ang tibuok
Israel nagbangotan kaniya ug gilubong siya didto sa Rama,
sa iyang kaugalingong siyudad. Ug usab, gipapahawa ni
Saul sa yuta kadtong nakigsulti sa mga patay o sa mga
espiritu. 4 Unya nagtigom ang mga Filistihanon ug nangadto
ug nagkampo didto sa Sunem; ug gitigom ni Saul ang
tibuok Israel, ug nagkampo sila sa Gilboa. 5 Sa pagkakita
ni Saul sa kasundalohan sa mga Filistihanon, nalisang
siya, ug nakulbaan siya pag-ayo. 6 Nag-ampo si Saul
kang Yahweh aron tabangan, apan wala mitubag kaniya
si Yahweh—bisan sa mga damgo, ni pinaagi sa Urim,
ni pinaagi sa mga propeta. 7 Unya miingon si Saul sa
iyang mga sulugoon, "Pangitai ako ug usa ka babaye nga
makahimo sa pagpakigsulti sa mga espiritu sa mga patay,
aron moadto ako kaniya ug makisayod kaniya." Miingon
kaniya ang iyang mga sulugoon, "Tan-awa, adunay usa
ka babaye sa Endor nga miangkon nga makasulti sa mga
espiritu sa mga patay." 8 Nagtakoban si Saul, nga nagsul-
ob ug lahi nga bisti, ug milakaw, uban kaniya ang duha
ka lalaki; miadto sila sa babaye sa pagkagabii. Miingon
siya, "Hangyoon ko ikaw, panagna alang kanako, pinaagi
sa usa ka espiritu ug patunghaa si bisan kinsa nga akong
hinganlan diha kanimo." 9 Ang babaye mitubag kaniya,
"Tan-awa, nasayod ka baya sa gibuhat ni Saul, kung giunsa
niya pagpahawa gikan dinhi sa yuta kadtong nakigsultli sa
mga patay o sa mga espiritu. Busa nganong lit-agon mo
man ang akong kinabuhi, aron patyon ako?" 10 Nanumpa si
Saul kaniya pinaagi kang Yahweh ug miingon, "Ingon nga
buhi si Yahweh, walay silot nga mahitabo kanimo tungod sa
pagbuhat niining butanga." 11 Unya miingon ang babaye, "Si
kinsa man ang akong tawagon alang kanimo?" Miingon si
Saul, "Paanhia si Samuel ngari kanako." 12 Sa pagkakita
sa babaye kang Samuel, misinggit siya sa makusog nga
tingog nga misulti ngadto kang Saul, "Nganong gilingla mo
man ako? Ikaw man diay si Saul." 13 Miingon ang hari sa
babaye, "Ayaw kahadlok. Unsa may imong nakita?" Miingon
ang babaye kang Saul, "Nakakita ako ug usa ka dios nga
migula gikan sa yuta." 14 Miingon siya sa babaye, "Unsa
man ang iyang dagway?" Miingon ang babaye, "Usa ka
tigulang nga lalaki ang migula; nagsul-ob siya ug kupo."
Nasayran ni Saul nga si Samuel kadto, ug mihapa siya sa
yuta ug nagpakitag pagtahod. 15 Miingon si Samuel kang
Saul, "Nganong gihasol mo ako ug gipaanhi?" Mitubag si
Saul, "Nabalaka ako pag-ayo, kay ang mga Filistihanon
nakiggubat batok kanako, ug gibiyaan na ako sa Dios ug
wala na ako tubaga, bisan pinaagi sa mga propeta, bisan
pinaagi sa mga damgo. Busa gipatawag ko ikaw, aron
ipahibalo unta nimo kanako kung unsay akong buhaton."
16 Miingon si Samuel, "Unsa man ang imong ipangutana
kanako, sanglit mibiya na man si Yahweh kanimo, ug nahimo
nimo siyang kaaway? 17 Gibuhat na ni Yahweh nganha
kanimo ang iyang gisulti nga iyang pagabuhaton. Gikuha ni
Yahweh ang gingharian gikan sa imong kamot ug gihatag
na niya kini sa laing tawo—ngadto kang David. 18 Tungod
kay wala nimo tumana ang tingog ni Yahweh ug wala nimo
gipahamtang sa mga Amelikanhon ang iyang bangis nga
kapungot, busa karong adlawa iya kining gibuhat nganha
kanimo. 19 Dugang pa niana, itugyan ka ni Yahweh ug
ang Israel ug ikaw ngadto sa kamot sa mga Filistihanon.
Ugma ikaw ug ang imong mga anak nga lalaki mouban na
kanako. Itugyan usab ni Yahweh ang mga kasundalohan
sa Israel ngadto sa mga kamot sa mga Filistihanon." 20
Unya dihadiha nahagba si Saul sa yuta ug nahadlok pag-
ayo tungod sa mga gipamulong ni Samuel. Wala na siyay
kusog, kay wala siya mikaon sa tibuok adlaw, ni sa tibuok
gabii. 21 Miduol ang babaye ngadto kang Saul ug nakita nga

nabalaka siya pag-ayo, miingon siya kaniya, “Tan-awa, ang imong sulugoong babaye namati sa imong tingog; gibutang ko ang akong kinabuhi sa akong kamot ug namati sa mga pulong nga imong gisulti kanako. 22 Busa karon, naghangyo ako kanimo, pamatia usab ang tingog sa imong sulugoong babaye, ug tugoti ako nga mag-andam ug diyutay nga pagkaon sa imong atubangan. Pagkaon aron aduna kay kusog sa imong paglakaw.” 23 Apan mibalibad si Saul ug miingon, “Dili ako mokaon.” Apan ang iyang mga sulugoon, uban sa babaye, namugos kaniya, ug namati siya sa ilang tingog. Busa mibangon siya gikan sa yuta ug milingkod sa higdaanan. 24 Ang babaye adunay gipatambok nga nating baka sa iyang balay; nagdalidali siya ug giihaw kini; nagkuha siya ug harina, gimasa kini, ug giluto ang tinapay nga walay patubo niini. 25 Gidala niya kini sa atubangan ni Saul ug sa iyang mga sulugoon ug nangaon sila. Unya mibangon sila ug mibiya nianang gabhiona.

29 Karon gitigom sa mga Filistihanon ang tanan nilang kasundalohan didto sa Afek; ang mga Israelita nagkampo dapit sa tuboran nga anaa sa Jesrel. 2 Milabay ang mga prinsipe sa mga Filistihanon sa gatosan ug liboan; si David ug ang iyang mga tawo nagmartsa sa likod uban kang Akis. 3 Unya miingon ang mga prinsipe sa mga Filistihanon, “Unsay ginahimo niining mga Hebreohanon dinhi?” Miingon si Akis sa ubang mga prinsipe sa mga Filistihanon, “Dili ba mao man kini si David, ang sulugoon ni Saul, nga hari sa Israel, nga uban kanako niining mga adlawa, o bisan niining mga tuiga, ug wala akoy nakita nga sayop kaniya sukad sa iyang pag-abot nganhi kanako hangtod karong adlawa?” 4 Apan ang mga prinsipe sa mga Filistihanon nasuko kaniya; miingon sila kaniya, “Papaulia kanang tawhana, aron nga mobalik siya sa iyang dapit nga imong gihatag kaniya; ayaw siya pakuyoga kanato sa gubat, aron nga dili nato siya mahimong kaaway sa gubat. Kay unsaon man diay sa pagpakig-uli sa iyang agalon? Dili ba pinaagi man kini sa mga ulo sa atong mga tawo? 5 Dili ba mao man kini ang David nga ilang giawitan sa usag usa diha sa mga panagsayaw, nga nag-ingon, 'Linibo ang napatay ni Saul, ug napulo ka libo kang David?'” 6 Unya gitawag ni Akis si David ug miingon kaniya, “Ingon nga buhi si Yahweh, maayo ka, ug sa imong paggawas ug sa pag-uban kanako sa kasundalohan maayo sa akong tan-aw; kay wala akoy nakita nga sayop diha kanimo sukad sa imong pag-abot nganhi kanako hangtod karong adlawa. Apan bisan pa man niini, dili uyon kanimo ang mga prinsipe. 7 Busa karon pauli ug lakaw nga malinawon, aron dili masuko kanimo ang mga prinsipe sa mga Filistihanon.” 8 Miingon si David kang Akis, “Apan unsa may akong nabuhat? Unsa may imong nakita sa imong sulugoon sukad sa akong pag-uban kanimo hangtod karong adlawa, nga dili man ako makauban ug makig-away batok sa mga kaaway sa akong agalong hari?” 9 Mitubag si Akis ug miingon kang David, “Nasayod ako nga wala kay sala sa akong panan-aw sama sa usa ka anghel sa Dios; apan ang mga prinsipe sa mga Filistihanon miingon, 'Dili siya angay nga mouban kanato sa pagpakiggubat.' 10 Busa bangon ug sayo sa buntag uban sa mga sulugoon sa imong agalon nga miuban kanimo; sa imong pagmata sayo sa kabuntagon ug kung hayag na, lakaw.” 11 Busa sayo nga mibangon si David, siya ug ang iyang mga tawo, aron sa pagbiya sa pagkabuntag, aron mobalik sa yuta sa mga Filistihanon. Apan ang mga Filistihanon mitungas padulong sa Jesrel.

30 Nahitabo kini sa ikatulo nga adlaw sa pag-abot ni David ug sa iyang katawhan sa Siklag, nga ang mga Amalekanhon misamok sa Negeb ug sa Siklag. Gisulong nila ang Siklag, gisunog kini, 2 ug gipangbihag ang mga babaye ug ang tanang anaa niini, gamay man ug dako. Wala silay gipamatay, apan gipangdala nila sila samtang nagpadayon sila sa ilang panaw. 3 Sa pag-abot ni David ug sa iyang mga tawo sa siyudad, nasunog na kini, ug gipangbihag na ang ilang mga asawa, ang ilang mga anak nga lalaki, ug ang ilang mga anak nga babaye. 4 Unya si David uban ang iyang mga mga tawo misinggit ug nanghilak hangtod nga wala na silay kusog sa paghilak. 5 Gibihag ang duha ka asawa ni David, nga si Ahinoam nga Jesrelihanon, ug si Abigail nga asawa ni Nabal ang Carmelihanon. 6 Nabalaka pag-ayo si David, tungod kay nagsinultihanay ang mga tawo sa pagbato kaniya, kay nasubo man ang espiritu sa tanang tawo, ang tagsatagsa alang sa iyang mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye; apan gilig-on ni David ang iyang kaugalingon diha kang Yahweh, nga iyang Dios. 7 Miingon si David kang Abiatar ang anak nga lalaki ni Ahimelek, nga pari, “Naghangyo ako kanimo, dad-a ang efod dinhi kanako.” Gidala ni Abiatar ang efod ngadto kang David. 8 Nag-ampo si David kang Yahweh sa pagpakisayod, nga nagaingon, “Kung gukdon ko kining panon, maapsan ko ba sila?” Mitubag si Yahweh kaniya, “Gukda, kay sigurado gayod nga maapsan mo sila, ug sigurado nga mabawi mo ang tanan.” 9 Busa milakaw si David, siya ug ang 600 ka mga tawo nga uban kaniya; miabot sila sa lugot sa Besor, kung diin nagpabilin kadtong mga naulahi. 10 Apan nagpadayon sa paggukod si David, siya ug ang 400 ka mga tawo; kay nagpabilin man ang 200, nga mga luya na kaayo nga dili na makatabok sa lugot sa Besor. 11 Nakakaplag sila ug usa ka Ehiptohanon sa uma ug gidala siya ngadto kang David; gihatagan nila siya ug tinapay, ug mikaon siya; gihatagan nila siya ug

tubig aron makainom; 12 ug gihatagan nila siya ug tinapay
nga hinimo gikan sa igos ug duha ka pungpong sa mga
binulad nga ubas. Sa dihang nakakaon na siya, nahibalik
pag-usab ang iyang kusog, tungod kay wala siya nakakaon
ug tinapay ni nakainom ug tubig sulod sa tulo ka adlaw ug
tulo ka gabii. 13 Mingon si David kaniya, "Kinsay nanag-iya
kanimo? Asa ka man gikan?" Miingon siya, "Usa ako ka
batan-ong lalaki nga taga-Ehipto, sulugoon sa Amalekanhon;
gibiyaan ako sa akong agalon tungod kay tulo na ka adlaw
ang milabay nga nagsakit ako. 14 Gisulong namo ang Negev
sa Keretihanon, ug ang sakop sa Juda, ug ang Negev sa
Caleb, ug gisunog namo ang Siklag." 15 Miingon si David
kaniya, "Mahimo bang dad-on mo ako niining nagasulong
nga panon?" Mitubag ang Ehiptohanon, "Panumpa kanako
pinaagi sa Dios nga dili mo ako patyon o itugyan ako ngadto
sa mga kamot sa akong agalon, ug tultolan ko ikaw niining
nagasulong." 16 Sa dihang gidala sa Ehiptohanon si David,
nagkatag ang mga tulisan sa tibuok yuta, nangaon ug nag-
inom ug nanagsayaw tungod sa tanang mga butang nga
ilang nakuha gikan sa yuta sa mga Filistihanon ug gikan sa
yuta sa Juda. 17 Gisulong sila ni David sa pagkakilumkilom
hangtod sa pagkagabii sa pagkasunod adlaw. Walay tawo
nga nakaikyas gawas sa 400 ka mga tawo, nga misakay sa
mga kamelyo ug mikalagiw. 18 Nabawi ni David ang tanan
nga gikuha sa mga Amalekanhon; ug naluwas ni David ang
iyang duha ka asawa. 19 Walay nawala, bisan gamay ni
dagko, bisan mga anak nga lalaki ni mga anak nga babaye,
bisan ang butang nga gikuha, bisan usa nga gikuha sa mga
nagasulong alang sa ilang kaugalingon. Gidala pagbalik ni
David ang tanan. 20 Gikuha ni David ang tanang panon
sa karnero ug ang mga kahayopan, nga gidala sa mga
tawo nga nag-una sa ubang mga baka. Miingon sila, "Kining
mga butang iya kang David." 21 Mibalik si David sa 200 ka
mga tawo nga luya na kaayo nga mosunod pa kaniya, sila
maoy nagpabilin sa lugot sa Besor. Kining mga tawhana
mitagbo kang David ug sa ubang tawo nga miuban kaniya.
Sa pag-abot ni David niining mga tawhana, gitimbaya niya
sila. 22 Unya ang tanang daotang mga tawo ug walay pulos
nga apil niadtong mikuyog kang David miingon, "Tungod
kay kining mga tawhana wala man mag-uban kanato, dili
nato sila hatagan sa bisan unsa nga mga butang nga atong
nabawi. Gawas lamang sa ilang mga asawa ug mga anak,
papahawaa sila, ug palakawa." 23 Unya miingon si David,
"Ayaw gayod ninyo buhata ang sama niini, akong mga
igsoon, nga kung unsa ang gihatag ni Yahweh kanato.
Gitipigan niya kita ug gitugyan sa atong mga kamot ang mga
tulisan nga nakigbatok kanato. 24 Kinsay mamati kaninyo
niining butanga? Kay sama sa bahin alang niadtong miadto
sa gubat, ingon niana usab ang bahin sa tanan nga naghulat
uban sa mga gamit; makaambit sila ug sama nga bahin." 25
Ingon niana ang nahitabo gikan nianang adlawa hangtod
karong adlawa, kay gibuhat ni David nga balaod kadto alang
sa Israel. 26 Sa pag-abot ni David sa Siklag, gipadad-an
niya ug tinulis nga mga butang ang mga kadagkoan sa Juda,
sa iyang mga higala, nga nagaingon, "Tan-awa, ania ang
gasa alang kaninyo gikan sa mga butang nga gikuha gikan
sa mga kaaway ni Yahweh." 27 Nagpadala usab siya ug
pipila sa mga kadagkoan nga anaa sa Betuel, ug kadtong
anaa sa Ramot sa habagatan, ug kadtong anaa sa Jatir, 28
ug kadtong anaa sa Aroer, ug kadtong anaa sa Sifmot, ug
kadtong anaa sa Estemoa. 29 Nagpadala usab siya ug pipila
ngadto sa mga kadagkoan nga anaa sa Racal, ug kadtong
anaa sa mga siyudad sa Jeramelihanon, ug kadtong anaa sa
mga siyudad sa Kenihanon, 30 ug kadtong anaa sa Horma,
ug kadtong anaa sa Borasan, ug kadtong anaa sa Atak, 31
ug kadtong anaa sa Hebron, ug kadtong tanang mga dapit
nga ginaadtoan kanunay ni David ug sa iyang mga tawo.

31 Karon nakig-away ang mga Filistihanon batok sa Israel.
Ang mga tawo sa Israel mikalagiw gikan sa mga
Filistihanon ug nangamatay sa Bukid sa Gilboa. 2 Gigukod
sa mga Filistihanon si Saul ug ang iyang mga anak nga
lalaki. Gipatay sa mga Filistihanon si Jonatan, si Abinadab,
ug si Malkisua, nga iyang mga anak. 3 Nagkalisod sa gubat
si Saul, ug naapsan siya sa mga magpapana. Nasamdan
na siya pag-ayo tungod kanila. 4 Unya miingon si Saul sa
tigdala sa iyang hinagiban, "Hulbota ang imong espada
ug duslaka ako. Kay kung dili, kining dili tinuli nga mga
tawo moabot ug mobiaybiay kanako." Apan wala mituman
ang tigdala sa hinagiban ni Saul, tungod kay nahadlok
siya pag-ayo. Busa gikuha ni Saul ang iyang kaugalingong
espada ug miukbo niini. 5 Sa pagkakita sa tigdala sa iyang
hinagiban nga namatay na si Saul, giukboan usab niya ang
iyanng espada ug namatay uban kaniya. 6 Busa namatay
si Saul, ang iyang tulo ka mga anak, ug ang tigdala sa
iyang hinagiban—kining mga tawhana nangamatay nianang
adlawa. 7 Sa diha nga ang mga tawo sa Israel nga atua
sa pikas bahin sa walog, ug kadtong anaa sa unahan sa
Jordan kadtong mga mikalagiw na ang katawhan sa Israel,
ug namatay na si Saul ug ang iyang mga anak, gibiyaan nila
ang ilang mga siyudad ug mikalagiw, ug miabot ang mga
Filistihanon ug mipuyo niini. 8 Sa pagkaugma, sa dihang
miabot ang mga Filistihanon aron hukasan ang mga patay,
ilang nakita si Saul ug ang iyang tulo ka mga anak nga lalaki
nga namatay sa Bukid sa Gilboa. 9 Gipunggotan nila siya ug
ulo ug gihukas ang iyang hinagiban, ug nagpadala ug mga
mensahero ngadto sa tibuok yuta sa mga Filistihanon aron
sa pagbalita ngadto sa mga templo sa ilang mga diosdios ug
ngadto sa mga tawo. 10 Gibutang nila ang iyang hinagiban

sa templo ni Astoret, ug ilang gibitay ang iyang lawas sa
pader sa siyudad sa Bet San. **11** Sa pagkadungog sa mga
lumulupyo sa Jabes Gilead sa gibuhat sa mga Filistihanon
kang Saul, **12** mibarog ang tanang manggugubat nga mga
tawo ug miadto sa tibuok gabii ug gikuha ang lawas ni Saul
ug ang mga lawas sa iyang tulo ka mga anak gikan sa pader
sa Bet San. Miadto sila sa Jabes ug gisunog sila didto. **13**
Unya gikuha nila ang ilang mga bukog ug gilubong ilalom sa
kahoy nga tamaris didto sa Jabes, ug nagpuasa sulod sa
pito ka adlaw.

2 Samuel

1 Human sa kamatayon ni Saul, mibalik si David gikan sa
iyang pagsulong sa mga Amalekanhon ug nagpabilin
sa Siklag sulod sa duha ka adlaw. **2** Sa ikatulo nga adlaw,
miabot ang usa ka tawo nga gikan sa kampo ni Saul nga gisi
ang mga bisti ug nagkahugaw ang iyang ulo. Sa dihang
miabot siya kang David mihapa siya sa yuta ug hilabihan
gayod ang iyang gibating kasubo. **3** Miingon si David kaniya,
"Asa ka man gikan?" Mitubag siya, "Mikagiw ako gikan
sa kampo sa Israel." **4** Miingon si David kaniya, "Palihog
sultihi ako kong unsa ang mga panghitabo." Mitubag siya,
"Mikalagiw ang mga katawhan gikan sa gubat. Daghan ang
nangalaglag ug daghan usab ang nangamatay. Namatay
usab si Saul ug ang iyang anak nga lalaki nga si Jonatan." **5**
Miingon si David ngadto sa batan-ong lalaki, "Giunsa mo
man pagkahibalo nga patay na si Saul ug ang iyang anak
nga lalaki nga si Jonatan?" **6** Mitubag ang batan-ong lalaki,
"Nahiatol nga didto ako sa bukid sa Gilboa, ug didto si Saul
nagsandig sa iyang bangkaw, ug ang mga karwahe ug ang
mga nagsakay niini nagpadulong aron sa pagdakop kaniya.
7 Milingi si Saul ug nakita niya ako busa gitawag niya ako.
Mitubag ako, "Ania ako." **8** Miingon si Saul kanako, 'Kinsa
ka man?' Mitubag ako kaniya, "Usa ako ka Amalekanhon.'
9 Miingon si Saul kanako, 'Palihog tindog duol kanako ug
patya ako, tungod kay hilabihan na gayod ang akong pag-
antos, apan nagpabilin pa gihapon ang akong kinabuhi.' **10**
Busa mitindog ako sa iyang duol ug gipatay ko siya, kay
nasayod ako nga dili na gayod siya mabuhi human siya
mahagba. Unya gikuha ko ang korona nga anaa sa iyang
ulo ug ang higot nga anaa sa iyang bukton, ug gidala ko
kini dinhi alang kanimo, akong agalon." **11** Unya gigisi ni
David ang iyang mga bisti, ug ang tanang kasundalohan
nga uban kaniya nagbuhat sa samang paagi. **12** Nagsubo
sila, nanghilak, ug nagpuasa hangtod sa pagkagabii alang
kang Saul, sa iyang anak nga lalaki nga si Jonatan, sa mga
katawhan ni Yahweh, ug sa panimalay sa Israel tungod
kay nangalaglag sila pinaagi sa espada. **13** Miingon si
David sa batan-ong lalaki, "Unsa man ang imong kagikan?"
Mitubag ang tawo, "Anak ako sa langyaw sa maong yuta,
nga Amalekanhon." **14** Miingon si David kaniya, "Nganong
wala ka man mahadlok sa pagpatay sa dinihogang hari ni
Yahweh pinaagi sa imong kaugalingong kamot?" **15** Gitawag
ni David ang usa sa mga batan-ong lalaki ug giingnan,
"Lakaw ug patya siya." Busa miadto ang lalaki ug gipatay
niya kini, ug namatay ang Amalekanhon. **16** Unya miingon si
David ngadto sa patay nga Amalekanhon, "Ang imong dugo
anaa sa imong ulo tungod kay ang imong kaugalingong baba
nagpamatuod batok kanimo ug miingon, 'Akong gipatay
ang dinihogang hari ni Yahweh.'" **17** Unya giawit ni David
kining alawiton nga alang sa patay mahitungod kang Saul
ug sa iyang anak nga lalaki nga si Jonatan. **18** Gisugo
niya ang katawhan nga itudlo kanila ang Alawiton sa Pana
ngadto sa mga anak ni Juda, nga nahisulat sa Libro ni
Jasar. **19** "Ang imong himaya, Israel, patay na, gipatay diha
sa imong taas nga mga dapit! Giunsa man pagkalaglag
sa kusgan! **20** Ayaw kini isulti ngadto sa Gat, ayaw kini
ibutyag sa kadalanan sa Askelon, aron nga dili magmaya
ang anak nga mga babaye sa mga Filistihanon, aron nga dili
magsaulog ang mga anak nga babaye sa mga dili tinuli. **21**
Sa kabungtoran sa Gilboa, unta walay yamog o ulan didto,
bisan ang kayutaan dili maghatag ug trigo alang sa mga
halad, kay didto nahugawan ang taming sa mga kusgan.
Wala na madihogi ug lana ang taming ni Saul. **22** Gikan
sa dugo sa mga tawong nangamatay, gikan sa lawas sa
mga kusgan, wala na mabalik ang pana ni Jonatan, ug wala
mabalik nga haw-ang ang espada ni Saul. **23** Gihigugma
ug gikaluy-an gayod ang kinabuhi ni Saul ug ni Jonatan,
ug bisan sa ilang kamatayon wala sila magbulag. Mas
abtik pa sila kaysa mga agila, mas kusgan pa sila kaysa
mga liyon. **24** Paghilak kamong mga anak nga babaye
sa Israel alang kang Saul, nga maoy nagbisti kaninyo ug
pula inubanan sa mga alahas, ug nagdayandayan kaninyo
ug bulawan sa inyong mga bisti. **25** Giunsa pagkalaglag
sa kusgan taliwala sa gubat! Gipatay si Jonatan didto sa
imong taas nga mga dapit. **26** Nagsubo ako alang kanimo,
akong igsoong Jonatan. Gipangga ko ikaw pag-ayo, tiunay
gayod ang imong gugma kanako, labaw pa sa gugma sa
mga babaye. **27** Giunsa man pagkalaglag sa kusgan, ug
pagkahanaw sa mga hinagiban sa panggubat!"

2 Human niini nangutana si David kang Yahweh ug miingon,
"Motungas ba ako sa usa sa mga siyudad sa Juda?"
Mitubag si Yahweh kaniya, "Tungas." Miingon si David,
"Asa man nga siyudad ang akong adtoan?" Mitubag si
Yahweh, "Sa Hebron." **2** Busa mitungas si David uban ang
iyang duha ka asawa, si Ahinoam nga gikan sa Jezreel,
ug si Abigail nga gikan sa Carmel, ang biyuda ni Nabal. **3**
Gidala usab ni David ang mga kalalakin-an nga uban kaniya,
nga nagdala sa ilang tagsatagsa ka pamilya, didto sa mga
siyudad sa Hebron, kung asa nagsugod sila sa pagpuyo. **4**
Miadto ang mga kalalakin-an sa Juda ug gidihogan nila si
David ingon nga hari sa panimalay ni Juda. Gisultihan nila
si David, "Gilubong si Saul sa mga kalalakin-an sa Jabes
Gilead." **5** Busa nagpadala si David ug mga mensahero
ngadto sa mga kalalakin-an sa Jabes Gilead ug giingnan
sila, "Gipanalanginan kamo ni Yahweh, sanglit nagpakita
man kamo ug pagkamaunongon sa inyong agalon nga si
Saul ug gilubong ninyo siya. **6** Karon hinaot nga ipakita ni

Yahweh diha kaninyo ang saad sa pagkamaunongon ug pagkamatinud-anon. Ipakita ko usab kaninyo ang akong pagkamaayo tungod kay gibuhat ninyo kining butanga. **7** Busa karon, kinahanglan nga magmakusganon ang inyong mga kamot; pagmadasigon kay patay na ang inyong agalon nga si Saul, ug gidihogan ako sa panimlay ni Juda aron mahimong hari alang kanila." **8** Apan si Abner ang anak nga lalaki ni Ner, ang pangulo sa kasundalohan ni Saul, mikuha kang Isboset ang anak nga lalaki ni Saul ug gidala niya kini didto sa Mahanaim. **9** Gihimo niyang hari si Isboset sa Gilead, Aser, Jezreel, Efraim, Benjamin, ug sa tibuok Israel. **10** Si Isboset ang anak nga lalaki ni Saul, nagpangidaron ug 40 anyos sa dihang nagsugod siya sa paghari sa Israel, ug naghari siya sulod sa duha ka tuig. Apan nagsunod kang David ang panimalay ni Juda. **11** Pito ka tuig ug unom ka bulan ang paghari ni David sa Hebron sa panimlay ni Juda. **12** Si Abner ang anak nga lalaki ni Ner, ug ang mga sulugoon ni Isboset ang anak nga lalaki ni Saul, miadto sa Mahanaim didto sa Gibeon. **13** Miadto ug gitagbo sila ni Joab ang anak nga lalaki ni Zeruia ug sa mga sulugoon ni David didto sa lanaw sa Gibeon. Nanglingkod sila, usa ka grupo sa pikas nga bahin sa lanaw ug lain usab nga grupo sa pikas nga bahin sa lanaw. **14** Miingon si Abner ngadto kang Joab, "Tugoti ang mga batan-ong kalalakin-an nga manindog ug mag-away sa atong atubangan." Unya miingon si Joab, "Patindoga sila," **15** Unya mitindog ang mga batan-ong kalalakin-an ug nagtapok silang tanan, napulo ug duha gikan kang Benjamin ug kang Isboset ang anak nga lalaki ni Saul, ug napulo ug duha usab gikan sa mga sulugoon ni David. **16** Naggunitanay ang matag usa sa ulo sa ilang mga kaaway ug miduslak sa iyang espada sa kilid sa iyang kaaway, ug nangatumba silang tanan. Busa ginganlan kadtong dapita sa Hebreo ug, "Helkat Hazzurim," o "Uma sa mga Espada," nga anaa sa Gibeon. **17** Hilabihan gayod ang gubat niadtong adlawa ug nabuntog si Abner ug ang mga kalalakin-an sa Israel sa atubangan sa mga sulugoon ni David. **18** Anaa didto ang tulo ka anak nga lalaki ni Zeruia: si Joab, si Abisai, ug si Asahel. Abtik ang mga tiil ni Asahel sama sa ihalas nga lagsaw. **19** Gigukod pag-ayo ni Asahel si Abner ug gisundan niya siya ug wala motipas sa laing agianan. **20** Milingi si Abner kaniya ug miingon, "Ikaw ba kana Asahel?" Mitubag siya, "Ako kini." **21** Miingon si Abner kaniya, "Tipas sa imong tuo o sa imong wala, ug dakpa ang usa sa mga batan-ong kasundalohan ug kuhaa ang iyang taming." Apan wala motipas si Asahel. **22** Busa miingon pag-usab si Abner kang Asahel, "Hunong na sa paggukod kanako. Nganong patyon ko man ikaw? Unsaon ko man pagharong si Joab, nga imong igsoong lalaki?" **23** Apan nagdumili sa pagtipas si Asahel, busa giduslak siya ni Abner pinaagi sa tumoy sa iyang bangkaw, hinungdan nga milapos ang bangkaw sa pikas bahin. Natumba si Asahel ug namatay didto. Busa nahitabo nga si kinsa kadtong moabot didto nga dapit diin natumba ug namatay si Asahel, mohunong siya ug magpabilin sa pagtindog. **24** Apan gigukod ni Joab ug ni Abisai si Abner. Sa dihang mosalop na ang adlaw, miabot sila sa bungtod sa Amma, nga duol sa Gia didto sa kadalanan sa kamingawan sa Gibeon. **25** Nagtapok ang tanang mga kasundalohan ni Benjamin sa likod ni Abner ug nagtindog sa tumoy sa bungtod. **26** Unya gitawag ni Abner si Joab ug miingon, "Kinahanglan ba nga motukob ang espada hangtod sa hangtod? Wala ba kamo nasayod nga mas pait kini sa kataposan? Hangtod kanus-a mo man sultihan ang imong mga kasundalohan nga mohunong na sa paggukod sa ilang mga kaigsoonan?" **27** Mitubag si Joab, "Ingon nga buhi ang Dios, kung wala mo pa kana gisulti kanako, gukdon gayod sa akong mga kasundalohan ang ilang mga kaigsoonan hangtod sa buntag!" **28** Busa gipatingog ni Joab ang trumpeta, ug mihunong ang tanan niyang mga kasundalohan ug wala na gukda ang taga-Israel, ni nakig-away pa sila. **29** Mipanaw si Abner kuyog ang iyang mga kasundalohan tibuok gabii lapos sa Araba. Mitabok sila sa Jordan, nagmartsa sila pagkaugma, ug unya nakaabot sa Mahanaim. **30** Mibalik si Joab gikan sa paggukod kang Abner. Gitigom niya ang tanan niyang mga kalalakin-an, kung asa nawala si Asahel ug lakip na ang 19 ka mga kasundalohan ni David. **31** Apan nakapatay ang mga kasundalohan ni David ug 360 sa mga kasundalohan ni Benjamin nga kauban ni Abner. **32** Unya gidala nila si Asahel ug gilubong didto sa lubnganan sa iyang amahan, nga anaa sa Betlehem. Mipanaw si Joab kuyog ang iyang mga kasundalohan tibuok gabii, ug nakaadlawonan sila didto sa Hebron.

3 Karon adunay taas nga panag-away tali sa panimalay ni Saul ug panimalay ni David. Nagkalig-on si David, apan nagkaluya ang panimalay ni Saul. **2** Sa Hebron natawo ang mga anak ni David, ang kinamagulangan mao si Amnon, pinaagi kang Ahinoam nga taga-Jezreel. **3** Ang ikaduha niyang anak, mao si Kileab, pinaagi kang Abigail, ang biyuda ni Nabal nga taga-Carmel. Ang ikatulo, mao si Absalom, pinaagi kang Maaca, nga anak nga babaye ni Talmai, nga hari sa Gesur. **4** Ang ika-upat nga anak ni David mao si, Adonija, nga anak ni Hagit. Ang ika-lima niyang anak mao si Shefatia nga anak ni Abital, **5** ug ang ika-unom mao si, Itream, nga anak sa asawa ni David nga si Egla. Natawo kining mga anak ni David didto sa Hebron. **6** Nahitabo kini panahon sa gubat tali sa panimalay ni Saul ug panimalay ni David ug si Abner mao ang nakapalig-on sa tibuok panimalay ni Saul. **7** Adunay ulipon nga kaipon si Saul nga

mao si Rizpa, anak siya nga babaye ni Aiah. Miingon si Isboset ngadto kang Abner, “Nganong nakigdulog ka man sa kaipon sa akong amahan?” **8** Unya labihan gayod ang kasuko ni Abner sa mga gisulti ni Isboset ug miingon siya, “Ulo ba ako sa iro nga sakop sa Juda? Karong adlawa nagpakita ako ug pagkamatinud-anon sa panimalay ni Saul, nga imong amahan, ngadto sa imong igsoon nga mga lalaki, ug sa iyang mga higala, pinaagi niini dili kamo matugyan sa mga kamot ni David. Ug karon pasanginlan mo ako mahitungod niining bayhana? **9** Hinaot nga buhaton usab sa Dios kanako, Abner, ug labaw pa usab, kung dili nako buhaton alang kang David ang gisaad ni Yahweh kaniya, **10** sa pagbalhin sa gingharian nga gikan sa panimalay ni Saul ug sa pagpahimutang sa trono ni David sa tibuok Israel ug sa Juda, gikan sa Dan ngadto sa Beerseba. **11** “Wala na makatubag si Isboset sa kang Abner, tungod kay nahadlok man siya kaniya. **12** Unya nagpadala si Abner ug mga mensahero ngadto kang David sa pagsulti kaniya nga nag-ingon, “Kang kinsa man kining yutaa? Pagpakigsaad kanako, ug makita nimo nga ang akong kamot magauban kanimo, aron dad-on ang tibuok Israel diha kanimo.” **13** Mitubag si David, “Maayo, maghimo ako ug pakigsaad kanimo. Apan usa ka butang ang akong ihangyo kanimo nga dili nimo makita ang akong panagway gawas kung madala nimo si Mical, nga anak nga babaye ni Saul, sa panahon nga moanhi ka dinhi aron makigkita kanako.” **14** Unya nagpadala ug mga mensahero si David ngadto kang Isboset, nga anak ni Saul nga nag-ingon, “Ihatag kanako ang akong asawa nga si Mical, nga akong gibayaran ug usa ka gatos nga yamis sa mga Filistihanon." **15** Busa miadto si Isboset kang Mical ug gikuha niya siya gikan sa iyang bana, si Paltiel nga anak ni Lais. **16** Miuban ang iyang bana kaniya, mihilak kini samtang naglakaw, ug nagsunod kaniya paingon ngadto sa Bahurim. Unya miingon si Abner kaniya, “Balik na sa imong balay karon.” Busa mibalik siya. **17** Nakigsulti si Abner sa mga katigulangan sa Israel, nga nag-ingon, “Sa mga milabay nga panahon buot ninyo nga maghari si David diha kaninyo. **18** Karon buhata kini. Kay nagsulti man si Yahweh alang kang David nga nag-ingon, 'Pinaagi sa akong sulugoon nga si David luwason ko ang akong mga katawhan gikan sa kamot sa mga Filistihanon ug gikan sa mga kamot sa tanan nilang mga kaaway.'" **19** Nangunay usab sa pagpakig-istorya si Abner sa katawhan ni Benjamin. Unya miadto usab si Abner sa Hebron aron sa pagpakig-istorya kang David aron ipasabot ang tanang gitinguha nga buhaton sa tibuok Israel ug sa tanan nga sakop sa banay ni Benjamin. **20** Sa dihang miabot si Abner kauban ang 20 ka mga kalalakin-an ngadto sa Hebron aron sa pagpakigkita kang David, nag-andam si David ug kombira alang kanila. **21** Nagsaysay si Abner ngadto kang David, “Mobarog ako ug tigomon ko ang tanang Israel alang kanimo, akong agalong hari, aron maghimo sila ug pakigsaad kanimo, aron mahimo kang maghari sa kinatibuk-an sumala sa imong gitinguha.” Busa gipabiya ni David si Abner, ug migikan si Abner nga malinawon. **22** Unya miabot si Joab kauban ang mga kasundalohan ni David gikan sa pagpangsulong ug nangdala sila ug daghang mga inilog. Apan wala na si Abner sa Hebron kauban ni David. Kay gipabiya naman niya kini, ug migikan si Abner nga malinawon. **23** Sa dihang miabot na si Joab ug ang tanang kasundalohan uban kaniya, gitug-anan nila si Joab, “Si Abner nga anak ni Ner ania, miadto siya sa hari ug pagkahuman gipalakaw siya sa hari nga malinawon.” **24** Unya miadto si Joab sa hari ug miingon, “Unsa man kining imong gibuhat? Tan-awa, si Abner mianhi kanimo! Nganong gipapauli mo man siya, ug nakalakaw na ba siya? **25** Wala ka ba masayod nga mianhi si Abner dinhi aron sa paglingla kanimo ug pagpakisayod sa tanan nimong mga plano ug tun-an ang tanan nimong pagabuhaton?” **26** Sa dihang mibiya si Joab kang David, nagpadala siyag mensahero kang Abner, ug gidala nila siya balik gikan sa balon sa Sira, apan si David wala masayod niini. **27** Sa dihang mibalik si Abner sa Hebron, gitagbo siya ni Joab taliwala sa ganghaan ug gidala sa kilid aron sa pagpakig-istorya kaniya sa hilom. Didto gidunggab ni Joab si Abner sa tiyan ug namatay kini. Niini nga paagi, gipanimaslan ni Joab ang dugo sa iyang igsoon nga si Asahel. **28** Sa pagkadungog ni David niini miingon siya, “Ako ug ang akong gingharian dili sad-an sa atubangan ni Yahweh hangtod sa hangtod mahitungod sa dugo ni Abner nga anak ni Ner. **29** Hinaot nga mahulog sa ulo ni Joab ang pagkasad-an sa kamatayon ni Abner ug sa tibuok panimalay sa iyang amahan. Dili unta makabsan ang panimalay ni Joab ug sakit sa panit o sanla o bakol ug kinahanglan mogamit ug tungkod o mamatay pinaagi sa espada o magutman.” **30** Busa gipatay sa managsoon nga si Joab ug Abisai si Abner, tungod kay gipatay man niya ang igsoon ni Joab nga si Asahel didto sa gubat sa Gibeon. **31** Miingon si David kang Joab ug sa tanang mga tawo nga uban kaniya, “Gisia ang inyong sapot, ug suot kamog sako, ug pagbangotan atubangan sa lawas ni Abner.” Ug nagsunod paglakaw si Haring David sa patayng lawas nga padulong ngadto sa lubnganan. **32** Gilubong nila si Abner sa Hebron. Nagbakho ang hari ug naghilak sa makusog sa lubnganan ni Abner, ug ang tanan nga katawhan naghilak usab. **33** Nagbangotan ang hari alang kang Abner ug nag-awit, “Kinahanglan ba nga mahisama ang kamatayon ni Abner sa usa ka buangbuang? **34** Wala nagapos ang imong kamot. Wala magapos ang imong tiil. Sama nga matumba ang tawo atubangan sa mga anak sa walay hustisya, ikaw usab natumba.” Sa

makausa naghilak ang tanang katawhan uban kaniya. 35 Ang tanang katawhan miadto kang David aron pakaonon siya samtang wala pa mosalop ang adlaw, apan nanumpa si David, "Silotan unta ako sa Dios, ug labaw pa usab, kung motilaw ako ug tinapay o bisan unsa sa dili pa mosalop ang adlaw." 36 Nakita sa tanang katawhan ang kasubo ni David, ug nakapalipay kini kanila, ingon nga nakapalipay kanila ang bisan unsa nga gibuhat sa hari. 37 Busa nakasabot ang katawhan sa Israel nianang adlawa nga dili tinguha sa hari ang pagpatay kang Abner nga anak ni Ner. 38 Miingon ang hari sa iyang mga sulugoon, "Wala ba kamo masayod nga usa ka prinsipe ug halangdon nga tawo ang nahulog niining adlawa sa Israel? 39 Ug naluya ako karong adlawa, bisan tuod dinihogan ako nga hari. Kining mga tawhana, nga mga anak ni Zeruia, labihan ka bangis alang kanako. Hinaot nga si Yahweh ang mobalos sa nagbuhat ug daotan pinaagi sa pagsilot sa iyang pagkadaotan, sumala sa angay kaniya."

4 Sa dihang nadungog ni Isboset, anak nga lalaki ni Saul, nga namatay na si Abner didto sa Hebron, namuypoy ang iyang mga kamot, ug naguol ang tanang katawhan sa Israel. 2 Karon ang anak ni Saul adunay duha ka mga lalaki nga kapitan sa duha ka pundok sa mga kasundalohan. Ang ngalan sa usa mao si Baana ug ang usa si Rekab, mga anak nga lalaki ni Rimon nga Beerotihanon sa katawhan sa Benjamin (kay ang Beerot giila usab nga kabahin sa Benjamin, 3 ug ang mga Beerotihanon mikalagiw ngadto sa Gitaim ug nagpuyo sila didto hangtod karong panahona). 4 Karon si Jonatan, anak nga lalaki ni Saul, adunay anak nga lalaki nga nabakol ang tiil. Lima ka tuig ang iyang panuigon sa dihang ang balita mahitungod kang Saul ug kang Jonatan miabot gikan sa Jezreel. Gipunit siya sa iyang babayeng magbalantay ug midagan palayo. Apan samtang nagdagan siya, nahulog ang anak ni Jonatan ug nabakol. Ang iyang ngalan mao si Mefiboset. 5 Busa ang mga anak nga lalaki ni Rimon nga Beerotihanon, si Rekab ug Baana, mipanaw panahon sa udtong tutok ngadto sa balay ni Isboset, samtang nagpahulay siya panahon sa kaudtohon. 6 Ang babaye nga nagbantay sa pultahan nakatulog samtang nagtahop sa trigo, unya hinayhinay nga naglakaw si Rekab ug Baana nga milabay kaniya. 7 Busa human sila nakasulod sa balay, giataki nila siya ug gipatay samtang naghigda sa iyang higdaanan didto sa iyang kwarto. Unya gipunggotan nila siyag ulo ug gidala nila kini, mipanaw sila tibuok gabii ngadto sa Araba. 8 Gidala nila ang ulo ni Isboset kang David didto sa Hebron, ug miingon sila sa hari, "Tan-awa, mao kini ang ulo ni Isboset ang anak nga lalaki ni Saul, nga imong kaaway, nga maoy nangita sa imong kinabuhi. Karong adlawa nanimalos si Yahweh alang sa among agalon nga hari batok kang Saul ug sa iyang mga kaliwat." 9 Gitubag ni David si Rekab ug si Baana nga iyang igsoon, ang mga anak nga lalaki ni Rimon nga Beerotihanon; miingon siya kanila, "Ingon nga buhi si Yahweh, nga maoy nagluwas kanako sa tanang kasamok, 10 sa dihang adunay nag-ingon kanako, 'Tan-awa, patay na si Saul,' naghunahuna siya nga nagdala siya ug maayong balita, gidakop ko siya ug gipatay siya didto sa Siklag. Mao kadto ang ganti nga akong gihatag kaniya sa iyang balita. 11 Unsa pa kaha sa dihang mipatay ang daotang mga tawo ug dili sad-an nga tawo sa iyang kaugalingong balay ug sa iyang higdaanan, dili ko ba singlon ang iyang dugo gikan sa inyong kamot, ug papason kamo sa kalibotan?" 12 Unya gisugo ni David ang batan-ong mga lalaki, ug gipamatay nila sila ug gipamutol ang ilang mga kamot ug tiil ug gipangbitay kini tupad sa lanaw sa Hebron. Apan gikuha nila ang ulo ni Isboset ug gilubong kini sa lubnganan ni Abner didto sa Hebron.

5 Unya miadto ang tanang mga tribo sa Israel ngadto kang David sa Hebron ug miingon, "Tan-awa, unod ug bukog mo kami. 2 Kaniadto, sa dihang si Saul pa ang naghari kanato, ikaw usab ang nagdumala sa kasundalohan sa Israel. Miingon si Yahweh kanimo, 'Bantayan mo ang akong katawhan nga mga Israelita, ug mahimo kang pangulo sa Israel.'" 3 Busa miadto ang tanang katigulangan sa Israel ngadto sa hari didto sa Hebron, ug naghimo si David ug kasabotan tali kanila sa atubangan ni Yahweh. Gidihogan nila si David ingon nga hari sa tibuok Israel. 4 Nagpangidaron si David ug 30 sa dihang nagsugod siya sa paghari, ug naghari siya sulod sa 40 ka tuig. 5 Naghari siya sa Juda didto sa Hebron sulod sa pito ka tuig ug unom ka bulan, ug naghari siya sa Jerusalem sulod sa 33 ka tuig sa tibuok Israel ug Juda. 6 Miadto ang hari ug ang iyang kasundalohan sa Jerusalem aron makigbatok sa mga Jebusihanon, nga mga lumulupyo sa maong yuta. Miingon sila kang David, "Dili kamo makaanhi dinhi gawas kung buot ninyo nga pildihon kamo sa mga buta ug bakol. Dili makasulod si David dinhi." 7 Bisan pa niana, nailog ni David ang kota sa Sion, nga nahimo karong siyudad ni David. 8 Nianang panahona miingon si David, "Kadtong nagsulong sa mga Jebusihanon kinahanglan moagi sa agianan sa tubig aron maapsan ang 'bakol ug ang buta' nga mga kaaway ni David." Maong miingon ang katawhan, "Ang 'buta ug ang bakol' kinahanglan nga dili mosulod sa palasyo." 9 Busa mipuyo si David sa maong kota ug gitawag kini nga siyudad ni David. Gilig-on niya ang tibuok palibot niini, gikan sa balkonahe hangtod sa sulod. 10 Nahimong gamhanan si David tungod kang Yahweh, ang Dios sa kasundalohang anghel, nga nag-uban kaniya. 11 Unya nagpadala ug mga mensahero si Hiram nga

hari sa Tiro ngadto kang David, ug mga kahoy nga sidro, mga panday, ug mga mason. Nagtukod sila ug balay alang kang David. **12** Nasayod si David nga gilig-on na siya ni Yahweh ingon nga hari sa Israel, ug nga iyang gibayaw ang iyang gingharian alang sa kaayohan sa iyang katawhan sa Israel. **13** Pagkahuman ug biya ni David sa Hebron ug miadto sa Jerusalem, nagkuha siya ug dugang pang mga kaipon ug mga asawa sa Jerusalem, ug dugang pang mga anak nga lalaki ug babaye ang gipakatawo kaniya. **14** Mao kini ang mga ngalan sa mga anak nga gipakatawo kaniya didto sa Jerusalem: Sammua, Sobab, Natan, Solomon, **15** Ibar, Elisua, Nefeg, Jafia, **16** Elisama, Eliada, ug si Elifelet. **17** Karon sa dihang nadunggan sa mga Filistihanon nga gidihogan na si David ingon nga hari sa Israel, migawas silang tanan aron sa pagpangita kaniya. Apan nadunggan kini ni David ug miadto siya sa salipdanan. **18** Karon miabot ang mga Filistihanon ug nagkatag sa walog sa Refaim. **19** Unya nangayo ug panabang si David kang Yahweh. Miingon siya, "Sulongon ko ba ang mga Filistihanon? Ihatag mo ba ang kadaogan batok kanila?" Miingon si Yahweh kang David, "Sulonga, kay ihatag ko gayod kanimo ang kadaogan batok sa mga Filistihanon." **20** Busa misulong si David sa Baal Perazim, ug didto gibuntog niya sila. Miingon siya, "Mibugwak si Yahweh ngadto sa akong mga kaaway sa akong atubangan ingon nga mibugwak nga tubig sa baha." Busa nahimong Baal Perazim ang ngalan niana nga dapit. **21** Gibilin sa mga Filistihanon ang ilang mga diosdios didto, ug gipangdala kini ni David ug sa iyang mga kasundalohan. **22** Unya misubida ug nagkatag na usab ang mga Filistihanon sa walog sa Refaim. **23** Busa nangayo na usab ug tabang si David kang Yahweh, ug miingon si Yahweh kaniya, "Kinahanglan nga dili kamo mosulong sa ilang atubangan, apan liputa ninyo sila ug sulonga sila agi sa kakahoyan sa balsamo. **24** Sa dihang madungog ninyo ang tingog sa pagmartsa pinaagi sa huros sa hangin agi sa tumoy sa kakahoyan sa balsamo, sulong dayon kamo. Buhata kini tungod kay mag-uban si Yahweh kaninyo aron sa pagsulong sa kasundalohan sa mga Filistihanon." **25** Busa gibuhat kini ni David sumala sa sugo ni Yahweh kaniya. Gipamatay niya ang mga Filistihanon gikan sa Geba padulong sa Gezer.

6 Karon gitigom ni David pag-usab ang tanang 30, 000 ka piniling kalalakin-an sa Israel. **2** Mibarog si David ug milakaw uban sa tanang katawhan nga nag-uban kaniya gikan sa Baala sa Juda aron dad-on didto ang sudlanan sa kasabotan sa Dios, nga gitawag pinaagi sa ngalan ni Yahweh nga pangulo sa kasundalohang anghel, nga naglingkod ibabaw sa kerubim. **3** Gipahimutang nila ang sudlanan sa kasabotan sa Dios sa bag-ong karomata. Gidala nila kini pagawas gikan sa balay ni Abinadab, nga anaa sa bungtod. Si Uza ug si Ahio, ang iyang mga anak nga lalaki, naggiya sa bag-ong karomata. **4** Gidala nila pagawas ang karomata sa balay ni Abinadab didto sa bungtod uban ang sudlanan sa kasabotan sa Dios nga anaa niini. Naglakaw si Ahio atubangan sa sudlanan sa kasabotan. **5** Unya si David ug ang tanang panimalay sa Israel nagsugod sa pagtugtog ngadto kang Yahweh, nagadayeg pinaagi sa mga kahoy nga tulonggon, mga alpa, mga lira, mga tambor, mga marakas ug piyangpiyang. **6** Sa dihang miabot sila sa salog nga giukanan ni Nakon, nalup-og ang torong baka, ug gituy-od ni Uza ang iyang kamot aron gunitan ang sudlanan sa kasabotan sa Dios, ug nakuptan niya kini. **7** Unya misilaob ang kasuko ni Yahweh batok kang Uza. Ang Dios miataki kaniya didto tungod sa iyang sala. Namatay si Uza didto duol sa sudlanan sa kasabotan sa Dios. **8** Nasuko si David kay giataki ni Yahweh si Uza, ug gitawag niya kadtong dapita nga Peres Uza. Gitawag ang maong dapit nga Peres Uza hangtod niining mga adlawa. **9** Nahadlok si David kang Yahweh nianang adlawa. Miingon siya, "Unsaon man sa pag-anhi sa sudlanan sa kasabotan ni Yahweh nganhi kanako?" **10** Busa dili buot ni David nga dad-on ang sudlanan sa kasabotan ni Yahweh uban kaniya ngadto sa siyudad ni David. Hinuon, gibutang niya kini sa balay ni Obed Edom nga Gitihanon. **11** Nagpabilin ang sudlanan sa kasabotan ni Yahweh sa balay ni Obed Edom nga Gitihanon sulod sa tulo ka bulan. Busa gipanalanginan siya ni Yahweh ug ang iyang panimalay. **12** Karon gisultihan si Haring David, "Gipanalanginan ni Yahweh ang panimalay ni Obed Edom ug ang tanan nga iyaha tungod sa sudlanan sa kasabotan sa Dios." Busa miadto si David ug gidala nga adunay kalipay ang sudlanan sa kasabotan sa Dios gikan sa balay ni Obed Edom ngadto sa siyudad ni David. **13** Sa dihang unom na ka lakang ang gilay-on sa mga nagdala sa sudlanan sa kasabotan ni Yahweh, naghalad siya ug toro ug tambok nga baka. **14** Misayaw si David atubangan ni Yahweh sa tibuok niyang kusog; nagsul-ob lamang siya ug lino nga epod. **15** Busa si David ug ang tanang panimalay sa Israel nagdala sa sudlanan sa kasabotan ni Yahweh uban ang panagsinggit ug pagpatingog sa mga trumpeta. **16** Karon sa dihang miabot na ang sudlanan sa kasabotan ni Yahweh sa siyudad ni David, si Mikal, ang anak nga babaye ni Saul, mitan-aw sa bintana. Nakita niya si Haring David nga naglukso-lukso ug nagsayaw atubangan ni Yahweh. Unya gitamay niya siya sulod sa iyang kasingkasing. **17** Gidala nila sa sulod ang sudlanan sa kasabotan ni Yahweh ug gibutang kini sa butanganan niini, sa tunga-tunga sa tolda nga gipabarog ni David alang niini. Unya naghalad si David ug mga halad sinunog ug mga halad sa pakigdait sa atubangan ni Yahweh. **18** Sa dihang nahuman na si David sa pagsakripisyo sa

mga sinunog nga halad ug sa mga halad sa pakigdait, gipanalanginan niya ang tanang tawo sa ngalan ni Yahweh nga pangulo sa kasundalohang anghel. **19** Unya giapod-aporan niya ang tanang mga tawo, ang tibuok katawhan sa Israel, ang tanang kalalakin-an ug kababayen-an, ug tinapay, mga tipik sa karne, ug tinapay nga adunay pasas. Unya mibiya ang tanang tawo; ang matag usa mibalik sa ilang kaugalingong pinuy-anan. **20** Unya mibalik si David aron sa pagpanalangin sa iyang pamilya, si Mikal, ang anak nga babaye ni Saul, migawas aron pagsugat kang David ug miingon, "Pagkahalangdon sa hari sa Israel karong adlawa, nga naghubo sa iyang kaugalingon atubangan sa mga mata sa mga ulipong babaye taliwala sa iyang mga sulugoon, sama sa usa ka bastos nga tawo nga walay kaulaw sa paghubo sa iyang kaugalingon!" **21** Mitubag si David kang Mikal, "Gibuhat ko kana sa atubangan ni Yahweh, nga nagpili kanako labaw sa imong amahan ug labaw sa tanan niyang pamilya, nga nagtuboy kanako nga pangulo ibabaw sa katawhan ni Yahweh, ibabaw sa Israel. Magmalipayon ako atubangan ni Yahweh! **22** Mas labaw pa akong tinamay kaysa niini, ug mapakaulawan ako sa akong kaugalingong mga mata. Apan pinaagi niining mga ulipong babaye nga imong giingon, mapasidunggan ako." **23** Busa si Mikal, ang anak nga babaye ni Saul, walay anak hangtod sa adlaw sa iyang kamatayon.

7 Nahitabo kini human nga nagpahimutang na ang hari sa iyang balay, ug human siya gihatagan ni Yahweh ug pahulay gikan sa tanang kaaway nga nakapalibot kaniya, **2** miingon ang hari kang Natan nga propeta, "Tan-awa, nagpuyo ako sa balay nga sidro, apan ang sudlanan sa kasabotan sa Dios anaa nahimutang sa tunga-tunga sa tolda." **3** Unya miingon si Natan ngadto sa hari, "Lakaw, buhata kung unsa ang anaa sa imong kasingkasing, kay si Yahweh uban kanimo." **4** Apan nianang gabhiona miabot ang pulong ni Yahweh ngadto kang Natan ug miingon, **5** "Lakaw ug sultihi ang akong sulugoon nga si David, 'Mao kini ang giingon ni Yahweh: Magbuhat ka ba ug balay nga papuy-an kanako? **6** Kay wala ako magpuyo sa balay gikan sa adlaw nga gidala ko ang katawhan sa Israel pagawas sa Ehipto hangtod niining mga adlawa; hinuon, nagabalhin-balhin ako sa mga tolda, sa tabernakulo. **7** Sa tanang dapit kung asa ako mibalhin uban sa tanang katawhan sa Israel, nagsulti ba ako ug bisan unsa sa bisan kinsang mga pangulo sa Israel nga akong gituboy nga mamahimong magbalantay sa akong katawhang Israel, sa pag-ingon, "Nganong wala man ninyo ako buhati ug balay nga sidro?"'" **8** Karon, sultihi ang akong sulugoon nga si David, "Mao kini ang giingon ni Yahweh nga pangulo sa kasundalohang anghel: 'Gikuha ko ikaw gikan sa sibsibanan, gikan sa pagsunod sa mga karnero, aron mamahimo kang pangulo sa akong katawhang Israel. **9** Miuban ako kanimo bisan asa ka miadto ug gipuo ko ang tanan nimong kaaway sa imong atubangan. Karon himoon kong bantogan ang imong ngalan, sama sa ngalan sa mga bantogan nga mga tawo nga ania sa kalibotan. **10** Magtuboy akog dapit alang sa akong katawhang Israel ug ipahiluna ko sila didto, aron magpuyo sila sa ilang kaugalingong dapit ug dili na gayod masamok. Dili na gayod sila daugdaogan sa mga daotang tawo, sama sa ilang gihimo kaniadto, **11** sama sa ilang gihimo gikan sa mga adlaw nga gisugo ko ang mga maghuhukom nga mamahimong labaw sa akong katawhang Israel. Ug hatagan ko ikaw ug kapahulayan gikan sa tanan nimong kaaway. Dugang pa, ako, si Yahweh, nagpahayag kanimo nga himoan ko ikaw ug balay. **12** Kung matuman na ang imong mga adlaw ug maghigda ka na uban sa imong mga amahan, magpatungha ako ug kaliwat sunod kanimo, usa nga mogawas gikan sa imong lawas, ug ipahiluna ko ang iyang gingharian. **13** Magtukod siya ug balay alang sa akong ngalan, ug ipahiluna ko ang trono sa iyang gingharian hangtod sa kahangtoran. **14** Mamahimo akong amahan kaniya, ug mamahimo ko siyang anak. Sa dihang makasala siya, pantunon ko siya sa sungkod sa mga tawo ug uban sa latos sa mga anak sa kalalakin-an. **15** Apan ang akong matinud-anong kasabotan dili mobiya kaniya, sama sa pagkuha ko niini gikan kang Saul, nga akong gikuha sa wala ka pa. **16** Ang imong panimalay ug gingharian mapahimutang hangtod sa hangtod diha kanimo. Ang imong trono magpabilin hangtod sa kahangtoran.'" **17** Nakigsulti si Natan kang David ug gisugilon ngadto kaniya kining tanan nga mga pulong, ug gisultihan niya siya mahitungod sa kinatibuk-ang panan-awon. **18** Unya miadto ang hari nga si David ug milingkod sa atubangan ni Yahweh; ug miingon siya, "Kinsa ba ako, Yahweh nga Dios, ug unsa man ang akong pamilya nga gidala mo man ako niining tungora? **19** Karon gamay ra kini nga butang sa imong panan-aw, Yahweh nga Ginoo. Nagsulti ka sa panimalay sa imong sulugoon mahitungod sa dakong kasamtangan nga moabot, ug gipakita mo kanako ang umaabot nga mga kaliwatan, Yahweh nga Ginoo! **20** Unsa pa man ang masulti nako, si David, kanimo? Gipasidunggan mo ang imong sulugoon, Yahweh nga Ginoo. **21** Alang sa imong pulong, ug sa katumanan sa imong kaugalingong tumong, gihimo mo kining dagkong butang ug gipadayag ngadto sa imong sulugoon. **22** Busa bantogan ka, Yahweh nga Ginoo. Tungod kay walay sama kanimo, ug walay laing Dios gawas kanimo, sumala sa nadungog sa among kaugalingong mga igdulongog. **23** Unsa nga nasod nahisama ang imong katawhan sa Israel, ang usa ka nasod sa kalibotan nga imo, Dios, nga giadtoan ug giluwas alang sa imong kaugalingon? Gihimo mo kini aron mamahimo nimo

silang kaugalingong katawhan, aron paghimo ug ngalan alang sa imong kaugalingon, ug sa pagbuhat ug dagko ug makahahadlok nga mga buhat alang sa imong yuta. Giabog mo pagawas ang mga nasod ug ang ilang mga dios sa atubangan sa imong katawhan, nga imong giluwas gikan sa Ehipto. **24** Gipahiluna mo ang Israel isip imong kaugalingong katawhan hangtod sa kahangtoran, ug ikaw, Yahweh, nahimo nilang Dios. **25** Busa karon, Yahweh nga Dios, hinaot nga ang imong gihimo nga saad mahitungod sa imong sulugoon ug sa iyang panimalay mapahiluna hangtod sa kahangtoran. Buhata sumala sa imong gisulti. **26** Hinaot nga mahimong bantogan ang imong ngalan hangtod sa kahangtoran, aron moingon ang mga tawo, 'Si Yahweh nga pangulo sa kasundalohang anghel ang Dios sa Israel,' samtang ang akong balay, si David, nga imong sulugoon mapahiluna sa imong atubangan. **27** Kay ikaw, Yahweh nga pangulo sa kasundalohang anghel, ang Dios sa Israel, nagpadayag sa imong sulugoon nga himoan mo siya ug balay. Mao na nga ako, ang imong sulugoon, nakakaplag ug kadasig sa pag-ampo kanimo. **28** Karon, Yahweh nga Ginoo, ikaw ang Dios, ug ang imong mga pulong kasaligan, ug gihimo nimo kining maayong saad sa imong sulugoon. **29** Busa karon, himoa nga makapahimuot kanimo ang pagpanalangin sa panimalay sa imong sulugoon, aron magpadayon kini hangtod sa kahangtoran sa imong atubangan. Kay ikaw, Yahweh nga Ginoo, nagsulti niining mga butanga, ug uban sa imong panalangin ang panimalay sa imong sulugoon mapanalanginan hangtod sa kahangtoran."

8 Human niini nahitabo nga gisulong ni David ang mga Filistihanon ug gibuntog niya sila, busa nailog ni David ang Gat ug ang matag baryo niini nga sakop sa mga Filistihanon. **2** Unya gibuntog usab niya ang Moab ug gipangsukod ang ilang mga kalalakin-an pinaagi sa paghigda sa yuta. Gisukod niya sila sa duha ka sukod aron patyon, ug ang usa ka linya pagabuhion. Busa ang mga Moabihanon nahimong sulugoon ni David ug nagsugod paghatag kaniyag buhis. **3** Unya gibuntog ni David si Hadadezer ang anak ni Rehob, ang hari sa Zoba, samtang nagpadulong si Hadadezer aron kuhaon pagbalik ang iyang pagdumala hangtod sa Suba sa Eufrates. **4** Nailog ni David gikan kaniya ang 1, 700 ka mga karwahi ug 20, 000 ka mga nagmartsa nga mga sundalo. Gipangpiangan ni David ang tanan nga kinarwahiang mga kabayo, apan naggahin siya gikan kanila ug usa ka gatos ka mga karwahe. **5** Sa dihang miabot ang mga Arameanhon nga taga-Damasco aron pagtabang kang Hadadezer nga hari sa Zoba, gipamatay ni David ang 22, 000 ka mga Arameanhon nga kalalakin-an. **6** Unya gibutangan ni David ug mga kampo ang Aram nga sakop sa Damasco, ug nahimo niyang mga sulugoon ang mga Arameanhon ug naghatag kaniyag buhis. Gihatagan ug kadaogan ni Yahweh si David bisan asa siya moadto. **7** Gikuha ni David ang mga bulawan nga taming nga anaa sa mga sulugoon ni Hadadezer ug gidala nila kini ngadto sa Jerusalem. **8** Gikuha usab ni Haring David ang labihan ka daghan nga mga bronsi, gikan sa Beta ug Berotai, nga mga siyudad ni Hadadezer. **9** Sa dihang nakadungog si Tou nga hari sa Hamat, nga napildi ni haring David ang tanang kasundalohan ni Hadadezer, **10** gipadala ni Tou ang iyang anak nga si Hadoram ngadto kang Haring David aron sa pagtimbaya ug pagpanalangin kaniya. Tungod kay gipildi ni David si Hadadezer, ug tungod kay si Hadadeser nakig-away man batok kang Tuo. Nagdala si Hadoram ngadto kaniya ug mga butang sama sa plata, bulawan, ug mga bronsi. **11** Gihalad ni Haring David kining mga butanga ngadto kang Yahweh, uban ang mga plata ug bulawan nga gikan sa tanang nasod nga iyang nabuntog— **12** gikan sa Aram, Moab, sa katawhan sa Ammon, sa Filistihanon, ug sa Amalek, uban ang tanang mga maayong butang nga inilog ni Hadadezer nga anak ni Rehob, ang hari sa Zoba. **13** Nabantog ang ngalan ni David tungod sa pagbuntog niya sa mga Arameanhon didto sa walog sa Asin, uban sa ilang 18, 000 ka mga kalalakin-an. **14** Gibutangan niyag mga kampo ang tibuok nga Edom, ug ang tanan nga Edomihanon nahimo niyang sulugoon. Gihatagan ug kadaogan ni Yahweh si David bisan asa siya moadto. **15** Naghari si David sa tibuok Israel, ug gipatuman niya ang kaangayan ug katarong sa tibuok niyang katawhan. **16** Si Joab nga anak ni Zeruia mao ang pangulo sa kasundalohan, ug si Jehosapat nga anak ni Ahilud mao ang tigpamaba. **17** Si Zadok nga anak ni Ahitub ug Ahimelec nga anak ni Abiatar mao ang mga pari, ug si Seraia mao ang manunulat sa balaod. **18** Si Benaia nga anak ni Jehoiada mao ang tigpatigayon sa mga Keretihanon ug mga Peletihanon, ug ang mga anak ni David mao ang pangulo sa mga magtatambag sa hari.

9 Miingon si David, "Aduna pa bay nahibilin sa pamilya ni Saul nga mapakitaan nako ug pagkamaayo alang kang Jonatan?" **2** Adunay sulugoon sa pamilya ni David nga ginganlan ug Ziba, ug gitawag nila siya paadto kang David. Miingon ang hari kaniya, "Ikaw ba si Ziba?" Mitubag siya, "Oo, sulugoon mo ako." **3** Busa miingon ang hari, "Aduna pa bay nahibilin sa pamilya ni Saul nga akong mapakitaan sa kamaayo sa Dios?" Mitubag si Ziba sa hari, "Aduna pay anak nga lalaki si Jonatan, nga bakol ang tiil." **4** Miingon ang hari kaniya, "Diin man siya?" Mitubag si Ziba sa hari, "Tan-awa, anaa siya didto sa Lo Debar sa balay ni Makir nga anak nga lalaki ni Ammiel." **5** Unya nagsugo si Haring David sa pagkuha kaniya sa balay ni Makir nga anak nga lalaki ni Ammiel gikan sa Lo Debar. **6** Busa si Mefiboset nga anak nga lalaki ni Jonatan nga anak nga lalaki ni Saul, miadto

kang David ug naghapa sa salog aron sa pagtahod kang David. Miingon si David, “Mefiboset.” Mitubag siya, “Tan-awa, sulugoon mo ako!” **7** Miingon si David kaniya, “Ayaw kahadlok, kay sigurado gayod nga pakitaan ko ikaw ug maayo tungod ug alang sa imong amahan nga si Jonatan, ug ibalik ko kanimo ang tanang yuta sa imong apohan nga si Saul, ug kanunay ka nga magakaon sa akong lamesa.” **8** Miyukbo si Mefiboset ug miingon, “Unsa man diay ang imong sulugoon, nga nagpakita ka man ug kaluoy sa usa ka patay nga iro nga sama kanako?” **9** Unya gitawag sa hari si Ziba, ang sulugoon ni Saul, ug miingon kaniya, “Gihatag ko na sa apo sa imong agalon ang tanang gipanag-iya ni Saul ug sa iyang pamilya. **10** Ikaw, ang imong mga anak nga lalaki, ug ang imong mga sulugoon kinahanglan nga mag-uma sa yuta alang kaniya ug kinahanglan nga anihon ninyo ang tanom aron nga adunay pagkaon nga kaonon ang apo sa imong agalon. Ug alang kang Mefiboset, nga apo sa imong agalon, kinahanglan nga dinhi siya magkaon sa akong lamesa.” Karon si Ziba adunay 15 ka anak nga lalaki ug 20 ka mga sulugoon. **11** Unya miingon si Ziba sa hari, “Ang imong sulugoon magabuhat sa tanan nga gisugo sa akong agalon nga hari.” Midugang ang hari, “Alang kang Mefiboset magakaon siya sa akong lamesa, ingon nga usa sa mga anak nga lalaki sa hari.” **12** Adunay batan-ong anak nga lalaki si Mefiboset nga ginganlan ug Mica. Ug ang tanan nga nagpuyo sa balay ni Ziba nahimong mga sulugoon ni Mefiboset. **13** Busa nagpuyo si Mefiboset didto sa Jerusalem, ug kanunay siyang gakaonan sa lamesa sa hari, bisan ug bakol na ang duha niya ka tiil.

10 Nahitabo kini human nga namatay ang hari sa katawhan sa Ammon, ug si Hanun nga iyang anak nahimong hari puli kaniya. **2** Miingon si David, “Magpakita ako ug pagkamaayo ngadto kang Hanun nga anak ni Nahas, ingon nga nagpakita ug kaayo ang iyang amahan kanako.” Busa nagpadala si David ug iyang mga sulugoon aron sa paghupay kang Hanun kabahin sa iyang amahan. Misulod ang iyang mga sulugoon sa yuta sa katawhan sa Ammon. **3** Apan miingon ang mga pangulo sa katawhan sa Ammon ngadto kang Hanun nga ilang agalon, “Naghunahuna ka ba gayod nga gitahod ni David ang imong amahan tungod kay nagpadala siya ug mga tawo aron sa paghupay kanimo? Wala ba gipadala ni David ang iyang mga sulugoon aron sa pagtan-aw sa siyudad ug sa pagpaniid niini, aron nga lumpagon kini?” **4** Busa gikuha ni Hanun ang mga sulugoon ni David, ug gikiskisan ang katunga sa ilang mga bungot, ug giputlan ang ilang mga bisti kutob sa ilang mga sampot, ug gipalakaw sila. **5** Sa dihang gisugilon nila kini kang David, nagsugo siya ug tawo nga mosugat kanila, tungod kay naulaw pag-ayo ang mga tawo. Miingon ang hari, “Pabilin kamo sa Jerico hangtod nga motaas pagbalik ang inyong mga bungot, unya balik kamo dinhi.” **6** Sa dihang nakita sa katawhan sa Ammon nga nahimo silang baho kang David, nagpadala ang katawhan sa Ammon ug mga mensahero ug gisuholan ang mga Arameanhon sa Bet Rehob ug Soba, 20, 000 ka mga nagmartsa nga mga sundalo, ug ang hari sa Maaca uban sa 1000 ka mga kalalakin-an, ug ang mga lalaki sa Tob uban sa 12, 000 ka mga kalalakin-an. **7** Sa dihang nadungog kini ni David, gipadala niya si Joab ug ang tanang kasundalohan. **8** Migawas ang mga Ammonihanon ug naglinya alang sa pagpakiggubat diha sa ganghaan sa ilang siyudad, samtang ang mga Arameanhon sa Soba ug sa Rehob, ug ang mga lalaki sa Tob ug Maaca, nagtindog sa hawan nga dapit. **9** Sa dihang nakita ni Joab nga naglinya sila sa iyang atubangan ug sa iyang likod, gipamili niya ang pinaka maayong mga manggugubat ug gihan-ay sila batok sa mga Arameanhon. **10** Ug alang sa nahibiling kasundalohan, gihatag niya ang pagdumala ngadto kang Abisai nga iyang igsoon, ug iya silang gipalinya alang sa gubat batok sa kasundalohan sa Ammon. **11** Miingon si Joab, “Kung lig-on ra kaayo ang Arameanhon alang kanako, ikaw Abisai, kinahanglan moluwas kanako. Apan kung mas lig-on alang kanimo ang kasundalohan sa Ammonihanon, moabot ako ug luwason ta ka. **12** Pagmalig-on, ug atong ipakita nga lig-on kita alang sa atong katawhan ug alang sa mga siyudad sa atong Dios, kay buhaton ni Yahweh kung unsay maayo sa iyang katuyoan.” **13** Busa misulong si Joab ug ang iyang mga kasundalohan sa mga Arameanhon, nga napugos ug sibog batok sa kasundalohan sa Israel. **14** Sa dihang nakita sa kasundalohan sa Ammon nga nanagan ang mga Arameanhon, misibog usab sila batok kang Abisai ug mibalik sa siyudad. Unya mibalik si Joab gikan sa katawhan sa Ammon ug mipauli sa Jerusalem. **15** Ug sa dihang nakita sa mga Arameanhon nga mapildi na sila sa Israel, nagtapok sila pag-usab. **16** Unya gipatawag ni Hadareser ang kasundalohan sa Aramean nga atua sa tabok sa Suba sa Eufrates. Miabot sila sa Helam kauban si Sobak, nag-una kanila ang pangulo sa mga kasundalohan ni Hadareser. **17** Sa dihang gisuginlan si David niini, gitigom niya ang tanang Israelita, tabok sa Jordan, ug miabot sa Helam. Ang mga Arameanhon naghan-ay sa ilang mga kaugalingon alang sa pagpakiggubat batok kang David ug nakig-away kaniya. **18** Mikalagiw ang mga Arameanhon batok sa Israel. Nakapatay si David ug 700 ka mga Arameanhong kasundalohan nga nagsakay sa mga karwahe ug 40, 000 ka mga sundalo nga nagkabayo. Nasamdan si Sobak ang pangulo sa ilang mga kasundalohan ug namatay didto. **19** Sa dihang nakita sa tanang mga hari nga sulugoon ni Hadareser nga napildi sila sa Israel, nakighigala sila sa Israel ug nagpadumala

kanila. Busa mahadlok na gayod nga motabang ang mga Arameanhon sa mga Ammonihanon.

11 Nahitabo kini panahon sa tingpamulak, sa panahon nga ang mga hari moadto sa gubat, nga gipadala ni David si Joab, ang iyang mga sulugoon, ug ang tanang kasundalohan sa Israel. Gibuntog nila ang kasundalohan sa Ammon ug gilibotan ang Rabba. Apan nagpabilin si David sa Jerusalem.
2 Busa miabot ang usa ka kagabhion nga mibangon si David gikan sa iyang higdaanan ug naglakawlakaw sa atop sa iyang palasyo. Gikan didto nakakita siya ug babaye nga naligo, ug maanyag kaayo nga lantawon ang maong babaye.
3 Busa nagsugo si David ug tawo aron mangutana kung kinsa ang nakaila sa maong babaye. Adunay miingon, "Dili ba si Batseba man kini, ang anak nga babaye ni Eliam, ug dili ba siya man ang asawa ni Uria nga Hitihanon?" **4** Nagpadala ug mga mensahero si David sa pagkuha kaniya; miadto siya kaniya, ug nakigdulog siya kaniya (tungod kay mao palay paghinlo niya sa iyang kaugalingon gikan sa pagregla). Unya mibalik siya sa iyang balay. **5** Namabdos ang babaye, ug nagsugo siya ngadto kang David sa pagsulti; nga nag-ingon, "Mabdos ako." **6** Unya nagpadala si David ngadto kang Joab ug mensahero nga nag-ingon, "Ipadala kanako si Uria nga Hitihanon." Busa gipadala ni Joab si Uria kang David. **7** Sa pag-abot ni Uria, nangutana si David kaniya mahitungod sa kahimtang ni Joab, unsa na ang kahimtang sa kasundalohan, ug kung unsa na usab ang kahimtang sa pakiggubat. **8** Miingon si David kang Uria, "Lugsong sa imong balay ug hugasi ang imong mga tiil." Busa mibiya si Uria sa palasyo sa hari, ug sa pagbiya ni Uria sa palasyo nagpadala ang hari ug gasa alang kaniya. **9** Apan natulog hinoon si Uria sa pultahan sa palasyo sa hari uban ang tanan nga mga sulugoon sa iyang agalon, ug wala siya milugsong sa iyang balay. **10** Sa dihang gisultihan nila si David, "Wala nilugsong si Uria sa iyang balay," Miingon si David kang Uria, "Dili ba gikan ka man sa panaw? Nganong wala ka man milugsong sa imong balay?" **11** Mitubag si Uria kang David, "Ang sudlanan sa kasabotan, ug ang Israel ug ang Juda nagpuyo didto sa mga tolda, ug ang akong agalon nga si Joab ug ang mga sulugoon sa akong agalon anaa sa kampo sa hawan nga dapit. Unsaon ko man pag-adto sa akong balay aron sa pagkaon ug pag-inom ug pagdulog sa akong asawa? Ingon nga buhi ka, dili ko kini buhaton." **12** Busa miingon si David kang Uria, "Pabilin usab dinhi karong adlawa, ug ugma ko na ikaw palakwon." Busa nagpabilin si Uria sa Jerusalem nianang adlawa ug sa sunod pa nga adlaw. **13** Sa dihang gipatawag siya ni David, mikaon siya ug miinom uban kaniya, ug gihubog siya ni David. Sa pagkagabii natulog si Uria sa iyang higdaanan uban ang mga sulugoon sa iyang agalon; wala siya milugsong sa iyang balay. **14** Busa sa pagkabuntag nagpadala ug sulat si David kang Joab, ug gipadala kini pinaagi kang Uria. **15** Nagsulat si David ug sulat nga nag-ingon, "Ibutang si Uria sa atubangan sa nagpungasi nga bahin sa gubat, ug biyai siya aron maigo siya ug mamatay." **16** Busa samtang gilantaw ni Joab ang linya sa mga kasundalohan libot sa siyudad, gibutang niya si Uria sa dapit diin nahibaloan niya nga didto makig-away ang labing kusgan nga mga sundalo.
17 Sa dihang migawas ang mga kalalakin-an sa siyudad ug nakiggubat batok sa kasundalohan ni Joab, nalaglag ang pipila sa mga kasundalohan ni David, ug lakip na usab didto sa gipatay si Uria nga Hitihanon. **18** Sa dihang nagpadala si Joab ug sulat kang David mahitungod sa gubat, **19** gisugo niya ang mensahero, nga nag-ingon, "Sa dihang mahuman ka na sa pagsulti sa tanang mga butang mahitungod sa gubat ngadto sa hari, **20** tingali ug masuko ang hari, ug mosulti siya kanimo, 'Nganong nagpaduol man kamo pag-ayo sa siyudad sa pakig-away? Wala ba kamo nasayod nga panaon nila kamo gikan sa pader? **21** Kinsa man ang mipatay kang Abimelek ang anak nga lalaki ni Jerubeset? Dili ba gihulogan man siyag dako nga galingang bato sa usa ka babaye gikan sa pader, mao nga namatay siya sa Tebez? Nganong nagpaduol man kamo pag-ayo sa pader?' Unya kinahanglan nga tubagon mo siya, 'Patay na usab ang imong sulugoon nga si Uria nga Hitihanon.'" **22** Busa mibiya ang mensahero ug miadto kang David ug gisulti ang tanan nga gisugo kaniya. **23** Unya ang mensahero miingon kang David, "Mas kusgan ang kaaway kaysa kanato sa permiro; migawas sila ngadto kanamo sa kapatagan, apan napaatras namo sila pabalik sa ganghaan. **24** Ug gipamana sa ilang tigpamana ang imong mga kasundalohan gikan sa pader, ug pipila sa sulugoon sa hari ang namatay, ug ang imong sulugoon nga si Uria nga usa ka Hitihanon namatay usab."
25 Unya miingon si David sa mensahero, "Sultihi si Joab niini, 'Ayaw tugoti nga dili kini makapahimuot kanimo, kay ang espada magalamoy sa usa ingon man sa uban. Kusgi pa sa hilabihan ang imong pakiggubat batok sa siyudad, ug pildiha kini.' ug dasiga si Joab." **26** Busa sa dihang nadunggan sa asawa ni Uria nga patay na si Uria nga iyang bana, nagbangutan siya pag-ayo alang sa iyang bana. **27** Ug sa dihang milabay na ang iyang pagsubo, gipakuha siya ni David ug gidala sa palasyo, ug giasawa niya siya ug nanganak ug batang lalaki. Apan wala nakapahimuot kang Yahweh ang gibuhat ni David.

12 Unya gipadala ni Yahweh si Natan ngadto kang David. Miadto siya kaniya ug miingon, "Adunay duha ka tawo sa siyudad. Ang usa ka tawo adunahan apan ang usa ka tawo kabos. **2** Ang adunahan adunay daghang panon sa mga karnero ug panon sa mga baka, **3** apan walay gayoy

gipanag-iya ang tawong kabos gawas sa baye nga karnero, kung asa iya kining gipalit, gipakaon, ug gipadako. Midako kini uban kaniya ug uban sa iyang mga anak. Nakigsalo kaniya ang karnero ug miinom sa iyang kaugalingong kupa, ug natulog kini sa iyang mga bukton ug gipakasama niya kini sa iyang anak nga babaye. **4** Usa ka adlaw niana adunay miabot nga bisita sa tawong adunahan, apan dili buot ang tawong adunahan nga mokuha ug mananap gikan sa iyang kaugalingong panon sa mga karnero ug panon sa mga baka aron sa pag-andam ug pagkaon sa iyang bisita. Hinuon gikuha niya ang bayeng karnero sa tawong kabos ug giluto niya kini alang sa iyang bisita." **5** Nanginit sa kasuko si David batok sa tawong adunahan, ug napungot siya kang Natan, "Ingon nga buhi si Yahweh, ang tawo nga nagbuhat niini angay nga mamatay. **6** Kinahanglan nga bayaran niya ang karnero sa upat ka pilo tungod kay gibuhat niya kini, ug tungod kay wala siyay kaluoy ngadto sa tawong kabos." **7** Unya miingon si Natan kang David, "Ikaw kadtong tawhana! Si Yahweh, Ang Dios sa Israel nag-ingon, 'Gidihogan ko ikaw isip hari sa Israel, ug giluwas ko ikaw gikan sa kamot ni Saul. **8** Gihatag ko kanimo ang panimalay sa imong agalon, ug ang mga asawa sa imong agalon diha si imong mga bukton. Gihatag ko usab kanimo ang panimalay sa Israel ug sa Juda. Apan kung gamay ra kaayo kana, hatagan ko pa ikaw ug daghan pang mga butang isip dugang. **9** Busa nganong gisupak mo man ang mga sugo ni Yahweh, ug nagbuhat ka ug daotan sa iyang panan-aw? Gipatay mo si Urias nga Hitihanon pinaagi sa espada ug gikuha mo ang iyang asawa aron mahimo nimong kaugalingong asawa. Gipatay nimo siya pinaagi sa espada sa mga kasundalohan sa Ammon. **10** Busa karon dili mobiya ang espada sa imong panimalay, tungod kay misupak ka kanako ug gikuha nimo ang asawa ni Urias nga Hitihanon ingon nga imong asawa.' **11** Miingon si Yahweh, 'Tan-awa, ipahamtang ko ang kadaot batok kanimo gikan sa imong kaugalingong panimalay. Atubangan sa imong kaugalingong mga mata, kuhaon ko ang imong mga asawa ug ihatag ngadto sa imong silingan, ug makigdulog siya sa imong mga asawa sa adlawng dako. **12** Kay nagbuhat ka ug sala sa tago, apan buhaton ko kining tanan sa atubangan sa tibuok Israel, sa adlaw." **13** Unya miingon si David ngadto kang Natan, "Nakasala ako batok kang Yahweh." Mitubag si Natan ngadto kang David, "Gipasaylo usab ni Yahweh ang imong sala. Dili ka pagapatyon. **14** Hinuon, tungod niining imong gibuhat nga pagsupak kang Yahweh, mamatay gayod ang bata nga gipakatawo gikan kanimo." **15** Unya mibiya si Natan ug mipauli sa iyang balay. Gipahamtangan ni Yahweh ang anak ni David nga gihimugso sa asawa ni Urias, ug nasakit kini pag-ayo. **16** Midangop si David kang Yahweh alang sa iyang anak nga lalaki. Nagpuasa si David ug misulod sa iyang lawak ug naghigda sa salog tibuok gabii. **17** Mitindog tupad kaniya ang mga kadagkoan sa iyang balay, aron patindogon siya gikan sa salog, apan wala siya motindog, ug wala siya mokaon uban kanila. **18** Nahitabo sa ikapito nga adlaw nga namatay ang bata. Nangahadlok ang mga sulugoon ni David nga isulti kaniya nga patay na ang bata, kay nag-ingon sila, "Tan-awa, sa dihang buhi pa ang bata nakigsulti kita kaniya, ug wala siya mamati kanato. Tingali ug unsa ang iyang buhaton sa iyang kaugalingon kung isulti nato kaniya nga patay na ang bata?!" **19** Apan sa dihang nakita ni David nga naghinunghunganay ang iyang mga sulugoon, nasabtan ni David nga patay na ang bata. Miingon siya sa iyang mga sulugoon, "Patay na ba ang bata?" Mitubag sila, "Patay na ang bata." **20** Unya mitindog si David gikan sa salog ug naligo, gidihogan niya ang iyang kaugalingon, ug nag-ilis sa iyang bisti. Miadto siya sa tabernakulo ni Yahweh ug nagsimba didto, ug unya mibalik siya sa iyang kaugalingong palasyo. Sa dihang nangayo siya ug pagkaon, giandaman nila siya, ug mikaon siya. **21** Unya miingon ang iyang mga sulugoon, "Nganong gibuhat mo man kini? Nagpuasa ka ug naghilak alang sa bata samtang buhi pa siya, apan sa namatay na ang bata, mitindog ka ug mikaon." **22** Mitubag si David, "Nagpuasa ako ug mihilak samtang buhi pa ang bata. Miingon ako, 'Kinsa may nakahibalo nga tingali ug kaluy-an ako ni Yahweh, ug buhion niya ang bata?' **23** Apan karon patay na siya, busa nganong magpuasa paman ako? Mabuhi ko pa ba siya pag-usab? Moadto ako kaniya, apan dili na siya mobalik pa kanako." **24** Gihupay ni David si Batseba nga iyang asawa, ug miadto kaniya si David ug nakigdulog kaniya. Human niini nanganak siya ug batang lalaki, ug ginganlag Solomon ang maong bata. Gihigugma siya ni Yahweh **25** ug nagpadala siya ug pulong pinaagi kang Natan nga propeta aron nga nganlan siya ug Jedidia, tungod kay gihigugma siya ni Yahweh. **26** Karon nakig-away si Joab batok sa Rabba, ang harianong siyudad sa katawhan sa Ammon, ug nailog niya ang ilang dalangpanan. **27** Busa nagpadala ug mga mensahero si Joab ngadto kang David ug miingon, 'Nakig-away ako batok sa Rabba, ug nailog ko ang tinubdan sa tubig sa maong siyudad. **28** Karon tigoma ang nahibiling mga kasundalohan ug pagkampo batok niining siyudara ug kuhaa kini, tungod kay kung ako ang makailog niini nga siyudad, panganlan kini sunod kanako." **29** Busa gitigom ni David ang tibuok kasundalohan ug miadto sa Rabba; nakig-away siya sa maong siyudad ug nailog niya kini. **30** Gikuha ni David ang korona nga anaa sa ulo sa hari—nagtimbang kini ug 34 ka kilo nga bulawan, ug adunay bililhong bato niini. Gibutang ang korona sa ulo ni David. Unya gidala niya ang mga inilog sa maong siyudad nga

hilabihan kadaghan. 31 Gidala pagawas ni David ang mga
katawhan nga anaa sa maong siyudad ug gipugos sila sa
pagtrabaho gamit ang mga gabas, puthaw nga mga piko, ug
mga atsa; gipabuhat usab niya sila ug mga tisa. Gipugos
ni David sa pagtrabaho ang tanang katawhan sa siyudad
sa Ammon. Unya mibalik si David uban ang iyang mga
kasundalohan didto sa Jerusalem.

13 Nahitabo kini human nga si Amnon nga anak ni David,
naibog pag-ayo sa maanyag nga babaye nga iyang
igsoon sa amahan nga si Tamar, nga igsoon ni Absalom,
usa sa mga anak nga lalaki ni David. 2 Wala na mahimutang
si Amnon ug nasakit siya tungod sa iyang igsoon sa amahan
nga si Tamar. Ulay siya, ug daw sa dili mamahimo alang
kang Amnon ang pagbuhat sa bisan unsa ngadto kaniya. 3
Apan adunay higala si Amnon nga ginganlag Jehonadab ang
anak nga lalaki ni Shama, nga igsoon ni David. Si Jehonadab
limbongan kaayo nga tawo. 4 Miingon si Jehonadab kang
Amnon, "Ngano man, nga ang anak sa hari, magul-anon sa
matag buntag? Dili ka ba mosulti kanako?" Busa mitubag si
Amnon kaniya, "Nahigugma ako kang Tamar, ang igsoon ni
Absalom nga akong igsoon sa amahan." 5 Ug miingon si
Jehonadab ngadto kaniya, "Paghigda sa imong higdaanan
ug pagpakaaron-ingnon nga nasakit. Sa dihang moadto
ang imong amahan sa pagtan-aw kanimo, hangyoa siya,
'Mamahimo mo ba nga ipadala ang akong igsoon nga babaye
nga si Tamar aron maghatag ug pagkaon ug magluto niini sa
akong atubangan, aron nga makita ko kini ug makakaon
gikan sa iyang kamot?'" 6 Busa mihigda si Amnon ug
nagpakaaron-ingnon nga nasakit. Sa dihang miadto ang hari
sa pagtan-aw kaniya, miingon si Amnon sa hari, "Palihog
ipadala ang akong igsoon nga si Tamar sa paghimo ug
pipila ka pagkaon alang sa akong sakit sa akong atubangan
aron makakaon ako gikan sa iyang kamot." 7 Sa iyang
palasyo nagpadala ug pulong si David ngadto kang Tamar,
nga nag-ingon, "Pag-adto karon sa balay sa imong igsoon
nga lalaki nga si Amnon ug pag-andam ug pagkaon alang
kaniya." 8 Busa miadto si Tamar sa balay sa iyang igsoon
nga lalaki nga si Amnon kung asa siya naghigda. Nagkuha
siya ug harina ug iya kining gimasa ug gihulma nga tinapay
sa iyang panan-aw, ug unya giluto niya kini. 9 Gikuha niya
ang karahay ug gihatag ang tinapay ngadto kaniya, apan
nagdumili siya sa pagkaon. Unya miingon si Amnon sa uban
nga anaa, "Pagawsa ang matag-usa, palayo kanako." Busa
ang matag-usa mipahawa sa iyang atubangan. 10 Busa
miingon si Amnon kang Tamar, "Dad-a ang pagkaon sa
akong lawak aron makakaon ako gikan sa imong kamot."
Busa gidala ni Tamar ang tinapay nga iyang gihimo, ug
gidala kini sa lawak sa iyang igsoon nga si Amnon. 11
Sa dihang nadala na niya ang pagkaon ngadto kaniya,
gikuptan niya ang iyang kamot ug giingnan siya, "Dali, dulog
uban kanako, akong igsoon." 12 Mitubag siya kaniya, "Dili,
akong igsoon, ayaw ako pugsa, kay walay sama niini nga
angay himoon sa Israel. Ayaw himoa kining makauulaw nga
butang! 13 Unsaon ko man pagwagtang sa akong kaulaw?
Unya unsaon naman lang ka? Mahimo kang sama sa usa ka
buangbuang sa tibuok Israel! Karon palihog, pakigsulti sa
hari, tungod kay dili niya ako ihikaw kanimo." 14 Bisan pa
niana wala maminaw si Amnon kaniya. Tungod kay mas
kusgan man siya kay kang Tamar, gidakop niya siya ug
nakigdulog siya kaniya. 15 Unya gikasilagan ni Amnon si
Tamar sa hilabihan nga kasilag. Gikasilagan niya siya mas
labaw pa sa iyang paghandom kaniya. Miingon si Amnon
kaniya, "Barog ug lakaw." 16 Apan mitubag siya kaniya, "Dili!
Tungod kay kining dakong kadaotan nga pagpalakaw nimo
kanako mas labi pang daotan sa imong gibuhat kanako!"
Apan wala maminaw si Amnon kaniya. 17 Hinuon, gitawag
niya ang iyang kaugalingong sulugoon ug giingnan, "Dad-a
kining bayhana palayo kanako, ug trangkahi ang pultahan
pagkahuman." 18 Unya gidala siya sa iyang sulugoon ug
gitrangkahan ang pultahan pagkahuman. Nagsul-ob si Tamar
ug bisti nga adunay mga dayandayan tungod kay ang mga
anak sa hari nga ulay magbisti man niana nga pamaagi. 19
Nagbutang ug abo si Tamar sa iyang ulo ug gigisi niya ang
iyang bisti. Gibutang niya ang iyang kamot sa iyang ulo ug
milakaw palayo, mihilak ug kusog samtang nagpalayo siya.
20 Si Absalom nga iyang igsoon miingon kaniya, "Didto ka ba
uban ni Amnon nga imong igsoon? Apan karon paghilom
lang, akong igsoon. Imo siyang igsoon. Ayaw pagbaton
niining butanga sa imong kasingkasing." Busa nagpabilin
si Tamar nga nag-inusara sa balay ni Absalom nga iyang
igsoon. 21 Apan sa dihang nadunggan ni Haring David kining
tanang mga butang, nasuko siya pag-ayo. 22 Walay gisulti si
Absalom ngadto kang Amnon, kay nasilag si Absalom kaniya
tungod sa iyang gibuhat ug pagpakaulaw sa iyang igsoon
nga si Tamar. 23 Nahitabo kini human sa duha ka tuig nga
si Absalom nagkuha ug tigpanupi sa mga karnero sa Baal
Hasor, nga duol sa Efraim, ug gidapit ni Absalom ang tanang
mga anak sa hari sa pagbisita didto. 24 Miadto si Absalom
sa hari ug miingon, "Tan-awa karon, ang imong sulugoon
magpatupi sa iyang mga karnero. Palihog, hinaot nga ang
hari ug ang iyang mga sulugoon mouban kanako, nga imong
sulugoon." 25 Ang hari mitubag kang Absalom, "Dili, akong
anak, ang tanan kanamo dili kinahanglan nga moadto kay
makapabug-at lamang kami kanimo." Gidasig ni Absalom
ang hari, apan dili siya moadto, hinuon gipanalanginan niya
si Absalom. 26 Unya miingon si Absalom, "Kung dili, palihog
itugot ang akong igsoon nga si Amnon mouban kanamo."
Busa ang hari miingon kaniya, "Nganong kinahanglan man

nga mouban si Amnon kanimo?" 27 Namugos si Absalom
kang David, busa gitugotan niya si Amnon ug ang tanang
mga anak sa hari sa pag-uban kaniya. 28 Gisugo ni Absalom
ang iyang mga sulugoon sa pag-ingon, "Paminaw pag-
ayo. Sa dihang magsugod si Amnon ug kahubog sa bino,
ug kung moingon ako kaninyo, 'Atakiha si Amnon,' patya
dayon siya. Ayaw kahadlok. Dili ba ako man ang nagsugo
kaninyo? Pagmalig-on ug pagmaisog." 29 Busa gibuhat
sa mga sulugoon ni Absalom ngadto kang Amnon sumala
sa iyang gisugo kanila. Unya nanindog ang tanang mga
anak sa hari, ug ang matag usa ka lalaki misakay sa ilang
mula ug mikagiw. 30 Busa nahitabo kini, samtang anaa pa
sila sa dalan, ang balita miabot kang David nga nag-ingon,
"Gipamatay ni Absalom ang tanang mga anak sa hari, ug
walay usa kanila nga nahibilin." 31 Mibarog ang hari ug gigisi
niya ang iyang bisti, ug miyaka diha sa salog; nagbarog ang
tanan niyang sulugoon uban sa paggisi sa ilang mga bisti. 32
Si Jehonadab nga anak nga lalaki ni Shama, nga igsoon ni
David, mitubag ug miingon, "Hinaot nga dili motuo ang akong
agalon nga ilang gipamatay ang tanang batan-ong lalaki
nga mao ang mga anak sa hari, kay si Amnon lamang ang
namatay. Giplano na kining daan ni Absalom sukad pa sa
adlaw nga gipanamastamasan ni Amnon ang iyang igsoon
nga si Tamar. 33 Busa hinaot nga dili magbaton niining
balita sa iyang kasingkasing ang akong agalon nga hari, sa
pagtuo nga ang tanang mga anak sa hari gipamatay, kay si
Amnon lamang ang gipatay." 34 Mikagiw si Absalom. Ang
sulugoon nga nagpabiling nagbantay miyahat sa iyang mata
ug nakita niya ang daghang mga tawo nga nagpadulong
sa dalan nga anaa sa kabungtorang dapit sa kasadpan.
35 Unya miingon si Jehonadab ngadto sa hari, "Tan-awa,
nagpadulong ang mga anak sa hari. Sama kini sa giingon sa
imong sulugoon." 36 Busa sa pagkahuman gayod niya ug
sulti, miabot ang mga anak sa hari ug gipatugbaw ang ilang
mga tingog ug nanghilak. Mapait usab nga mihilak ang hari
ug ang iyang mga sulugoon. 37 Apan si Absalom mikagiw
ug miadto kang Talmai nga anak ni Ammihud, nga hari sa
Gesur. Nagbangotan si David sa matag adlaw alang sa iyang
anak. 38 Busa mikagiw si Absalom ug miadto sa Gesur, diin
nagpuyo siya sa tulo ka tuig. 39 Ang hunahuna ni Haring
David naghandom nga moadto aron makita si Absalom, kay
nahupay na man siya mahitungod kang Amnon ug sa iyang
kamatayon.

14 Karon si Joab nga anak ni Zeruia nasayod nga
nagtinguha ang kasingkasing sa hari nga makita si
Absalom. 2 Busa nagpadala ug mensahe si Joab ngadto
sa Tikoa nga paadtoon kaniya ang usa ka maalamong
babaye. Miingon siya kaniya, "Palihog pagpakaarong-ingnon
nga ikaw nagsubo ug magbisti ka ug pangsubo nga bisti.
Palihog ayaw dihogi ug lana ang imong kaugalingon, apan
magpakasama ka sa usa ka babayeng nagsubo sa dugay
nga panahon alang sa namatay. 3 Unya adto sa hari ug
sultihi siya mahitungod sa akong ihulagway kanimo." Busa
gisulti ni Joab kaniya ang mga pulong nga isulti niya ngadto
sa hari. 4 Sa dihang ang babaye nga gikan sa Tekoa
nakigsulti sa hari, mihapa siya sa yuta ug miingon, "Tabangi
ako, hari." 5 Ang hari miingon kaniya, "Unsa may problema?"
Mitubag siya, "Ang tinuod usa ako ka biyuda, ug ang akong
bana patay na. 6 Ako, nga imong sulugoon, adunay duha
ka mga anak nga lalaki, ug nag-away sila didto sa uma,
ug walay makaulang kanila. Ang usa mibunal sa usa ug
namatay kini. 7 Ug karon ang tibuok nga banay nakigbatok
sa imong sulugoon, ug miingon sila, 'Itugyan ang lalaki
nga nagbunal sa iyang igsoon, aron kapahamtangan ta
siyag kamatayon, ingon nga bayad sa kinabuhi sa iyang
igsoon nga iyang gipatay.' Aron dugmokon usab nila ang
manununod. Palongon usab nila ang nagdilaab nga baga
nga nahibilin kanako, wala silay ibilin alang sa akong bana
bisan ngalan o kaliwat dinhi sa kalibotan." 8 Busa miingon
ang hari sa babaye, "Pauli sa imong balay, ug magsugo ako
ug tawo nga mobuhat niini alang kanimo." 9 Ang babaye
nga taga-Tekoa mitubag sa hari, "Akong agalong hari, unta
ang sala maana kanako ug sa pamilya sa akong amahan.
Walay sala ang hari ug ang iyang trono." 10 Mitubag ang
hari, "Bisan kinsa kadtong nagsultig bisan unsa kanimo, dad-
a siya kanako, ug dili na gayod siya makatandog kanimo."
11 Unya miingon siya, "Palihog, hinaot nga hinumduman sa
hari si Yahweh nga imong Dios, aron nga ang tigpanimalos
sa dugo dili makalaglag ni bisan kinsa, aron nga dili nila
laglagon ang akong anak nga lalaki." Mitubag ang hari,
"Ingon nga buhi si Yahweh, walay bisan usa nga buhok sa
imong anak nga mahulog sa yuta." 12 Unya miingon ang
babaye, "Palihog tugoti ang imong sulugoon sa pagsulti ug
dugang nga pulong sa akong agalong hari." Miingon siya,
"Pagsulti." 13 Busa miingon ang babaye, "Nganong gibuhat
mo man kining butanga batok sa katawhan sa Dios? Kay sa
pagsulti niining butanga, ang hari mahimong sama sa tawo
nga sad-an, tungod kay wala man niya gipabalik ang iyang
anak nga milayas gikan sa iyang balay. 14 Kay mangamatay
man kitang tanan, ug mahisama kita sa tubig nga mayabo
sa yuta, nga dili na matigom pag-usab. Apan ang Dios dili
mobawi sa kinabuhi; hinuon, mangita siyag paagi alang
niadtong gipakagiw aron mapasig-uli. 15 Unya karon, tan-
awa nga miabot ako sa pag-istorya niining mga butanga sa
akong agalong hari, tungod kini kay ang katawhan naghimo
kanako nga mahadlok. Busa ang imong sulugoon miingon
sa iyang kaugalingon, 'Makigsulti na ako karon sa hari.
Tingali ug buhaton sa hari ang hangyo sa iyang sulugoon. 16

Tungod kay maminaw kanako ang hari, sa tuyo nga ihatag
ang iyang sulugoon gawas sa kamot sa tawo nga molaglag
kanako ug sa akong anak, gawas sa panulondon sa Dios.'
17 Unya nag-ampo ang imong sulugoon, 'Yahweh, palihog
tugoti nga ang pulong sa akong agalong hari mohatag
kanako ug kahupayan, ingon nga manulonda sa Dios, mao
usab ang akong agalong hari sa pagsulti ug maayo gikan sa
daotan.' Hinaot nga magauban kanimo si Yahweh nga imong
Dios." 18 Unya mitubag ang hari ug miingon ngadto sa
babaye, "Palihog ayaw itago kanako ang tanan nga akong
ipangutana kanimo." Ang babaye mitubag, "Sulti akong
agalong hari." 19 Mitubag ang hari, "Dili ba uban kanimo
ang kamot ni Joab niining tanan? Mitubag ang babaye ug
miingon, "Ingon nga ikaw buhi, akong agalong hari, walay
bisan kinsa nga makaikyas gikan sa tuo o sa walang kamot
gikan sa bisan unsa nga gisulti sa akong agalong hari. Ang
imong sulugoon nga si Joab ang nagmando kanako nga
isulti kining mga butanga. Gibuhat kini sa imong sulugoon
nga si Joab aron mausab ang panghitabo. 20 Maalamon
ang akong agalon, sama sa kaalam sa usa ka manulonda
sa Dios, ug nasayod siya sa tanan nga nagakahitabo sa
yuta." 21 Busa miingon ang hari ngadto kang Joab, "Tan-
awa karon, buhaton ko kining butanga. Lakaw, ug kuhaa
ang batan-ong lalaki nga si Absalom ug ibalik siya dinhi."
22 Busa mihapa si Joab sa yuta atubangan sa hari aron
sa pagtahod ug pagpasalamat kaniya. Miingon si Joab,
"Karon nasayod ang imong sulugoon nga nakakaplag ako
ug pabor diha sa imong panan-aw, akong agalong hari,
niana gibuhat sa hari ang gipangayo sa iyang sulugoon." 23
Busa mitindog si Joab, miadto sa Gesur, ug gikuha niya si
Absalom balik sa Jerusalem. 24 Miingon ang hari, "Pabalika
siya sa kaugalingon niyang balay, apan dili siya makakita sa
akong panagway." Busa mibalik si Absalom sa kaugalingon
niya nga balay, apan wala niya makita ang panagway sa
hari. 25 Karon sa tibuok nga Israel wala gayoy lain nga
gidayeg nga sama sa kaguwapo ni Absalom. Gikan sa iyang
lapalapa hangtod sa iyang alimpulo walay gayod siyay tatsa.
26 Sa dihang magpatupi siya sa matag kataposan sa tuig,
tungod kay bug-at naman kini kaayo kaniya, ginatimbang
niya ang iyang buhok; 200 ka shekel ang gimbug-aton niini
nga sukdon pinaagi sa kaugalingong sukod sa hari. 27
Adunay tulo ka mga anak nga lalaki ug usa ka anak nga
babaye si Absalom, nga ginganlan ug Tamar. Maanyag siya
nga babaye. 28 Nagpuyo sa Jerusalem si Absalom sa duha
ka tuig, nga wala makakita sa panagway sa hari. 29 Unya
mipadala si Absalom ug mensahe ngadto kang Joab aron
ipadala siya ngadto sa hari, apan wala miadto kaniya si
Joab. Busa sa ikaduha nga higayon nagpadala na usab
si Absalom ug mensahe, apan sa gihapon wala miadto si
Joab. 30 Busa miingon si Absalom sa iyang mga sulugoon,
"Tan-awa, ang uma ni Joab duol sa akoa, ug aduna siyay
mga sebada didto. Lakaw ug sunoga kini." Busa gisunog sa
mga sulugoon ang uma ni Joab. 31 Unya miadto si Joab sa
balay ni Absalom, ug nangutana kaniya, "Nganong gisunog
man sa imong sulugoon ang akong uma?" 32 Mitubag si
Absalom kang Joab, "Tan-awa, nagpadala ako ug mensahe
kanimo nga nag-ingon, 'Ali aron ipadala ko ikaw ngadto sa
hari aron sa pag-ingon, "Nganong gipakuha man ako gikan
sa Gesur? Mas maayo alang kanako nga magpabilin didto.
Karon pakit-a ako sa nawong sa hari, ug kung sad-an ako,
mahimo niya akong patyon."" 33 Busa miadto si Joab sa hari
ug gisuginlan siya. Sa dihang gipatawag sa hari si Absalom,
miduol siya sa hari ug mihapa sa yuta atubangan sa hari, ug
mihalok ang hari kang Absalom.

15 Nahitabo kini human nga si Absalom nangandam ug
karwahe ug mga kabayo alang sa iyang kaugalingon,
uban sa 50 ka mga lalaki nga modagan una kaniya. 2
Mobangon si Absalom sayo sa buntag ug magtindog kilid
sa dalan nga paingon sa ganghaan sa siyudad. Sa dihang
may tawo ang adunay kaso ug moadto sa hari alang sa
paghukom, tawgon siya ni Absalom ug ingnan, "Asang
siyudara ka man gikan?" Unya motubag ang tawo nga, "Ang
imong sulugoon gikan sa usa sa mga tribo sa Israel." 3 Busa
moingon si Absalom kaniya, "Tan-awa, maayo ug husto
ang imong kaso, apan walay bisan usa nga gihatagan ug
katungod sa hari aron mamati sa imong kaso." 4 Midugang
pa gayod si Absalom, "Naghandom ako nga mahimo akong
maghuhukom sa yuta, aron ang si bisan kinsang tawo
nga adunay panagbingkil o kaso makaduol kanako, ug
mahatagan ko siya ug hustisya!" 5 Busa nahitabo kini sa
dihang ang si bisan kinsang tawo moduol kang Absalom
aron sa pagpasidungog kaniya, itunol ni Absalom ang iyang
kamot ug gakson ug hagkan siya. 6 Gibuhat kini ni Absalom
sa tanang Israelita nga moduol sa hari alang sa paghukom.
Busa gikawat ni Absalom ang kasingkasing sa katawhan
sa Israel. 7 Miabot ang panahon sa kataposan sa ikaupat
nga tuig, miingon si Absalom sa hari, "Palihog tugoti ako sa
pag-adto ug pagbayad saad nga akong gihimo ngadto kang
Yahweh didto sa Hebron. 8 Kay naghimo ug panaad ang
imong sulugoon samtang nagpuyo pa ako sa Gesur didto sa
Aram, miingon ako, 'Kung dad-on ako pag-usab ni Yahweh
sa Jerusalem, simbahon ko si Yahweh." 9 Busa miingon
ang hari kaniya, "Lakaw nga malinawon." Busa mitindog si
Absalom ug miadto sa Hebron. 10 Apan nagpadala usab si
Absalom ug mga tigpaniid sa tibuok katribohan sa Israel,
nga nag-ingon, "Sa takna nga madungog ninyo ang lanog sa
trumpeta, kinahanglan kamong moingon, 'Si Absalom ang
hari sa Hebron.'" 11 Uban kang Absalom ang 200 ka mga

tawo nga gikan sa Jerusalem, nga mga dinapit. Miuban sila
nga wala masayod sa bisan unsang gilaraw ni Absalom. 12
Samtang naghalad si Absalom sa mga halad, gipakuha niya
si Ahitofel gikan sa iyang lungsod sa Gilo. Magtatambag siya
ni David. Milig-on ang pundok ni Absalom batok kang David,
tungod kay padayon nga nagkadaghan ang mga tawo nga
misunod kang Absalom. 13 Usa ka mensahero ang miadto
kang David ug miingon: “Ang kasingkasing sa mga tawo sa
Israel nagsunod kang Absalom.” 14 Busa miingon si David
sa tanan niyang mga sulugoon nga anaa sa Jerusalem uban
kaniya, “Tindog ug mokalagiw kita, o walay bisan usa kanato
ang makaikyas gikan kang Absalom. Pangandam kamo aron
sa pagbiya dayon, o maapsan kita niya, ug magdala siyag
dakong kadaot kanato ug sulongon ang siyudad pinaagi sa
sulab sa espada.” 15 Ang mga sulugoon sa hari miingon,
“Tan-awa, andam ang imong mga sulugoon sa pagbuhat
sa bisan unsang ipabuhat sa hari.” 16 Mibiya ang hari ug
miuban kaniya ang iyang tibuok pamilya, apan gibilin sa hari
ang napulo ka mga babaye, nga iyang mga puyopuyo, aron
sa pag-atiman sa palasyo. 17 Human makagawas ang hari
ug ang tanang mga tawo nga nagsunod kaniya, mihunong
sila sa kataposang balay. 18 Nagmartsa uban kaniya ang
tanan niyang mga kasundalohan, ug nag-una uban kaniya
ang tanang Keretihanon, ug ang tanang Peletihanon, ug
tanang Gittihanon—600 ka mga tawo ang mikuyog kaniya
gikan sa Gat. 19 Unya miingon ang hari kang Itai nga
Gittihanon, “Nganong mouban man usab kamo kanamo?
Balik ug puyo uban sa hari, tungod kay langyaw ka ug walay
puluy-anan. Balik sa imong kaugalingong dapit. 20 Sanglit
mibiya ka pa man kagahapon, nganong himoon ko man
ikaw nga maglatagaw hangtod sa hangtod uban kanamo?
Wala man gani ako masayod kung asa ako moadto. Busa
balik ug dalha ang imong isig ka tagilungsod. Hinaot nga
ang pagkamatinud-anon ug pagkamaunongon magauban
kanimo.” 21 Apan mitubag si Itai sa hari ug miingon, “Ingon
nga buhi si Yahweh, ug ingon nga buhi ang akong agalon
nga hari, sigurado nga bisan asang dapit moadto ang akong
agalong hari, didto usab moadto ang imong sulugoon,
bisan pa kung mabuhi o mamatay.” 22 Busa miingon si
David kang Itai, “Pag-una ug padayon uban kanamo.” Busa
milakaw si Itai nga Gittihanon uban sa hari, uban sa tanan
niyang mga tawo ug sa tanang pamilya nga mikuyog kaniya.
23 Mihilak ug kusog ang tanang taga-lungsod samtang
nanabok sa Walog sa Kidron ang katawhan, ug mitabok
usab ang hari. Ang tanang tawo mipanaw sa dalan paingon
sa kamingawan. 24 Bisan si Sadok uban sa tanang mga
Levita, nga nagpas-an sa sudlanan sa kasabotan sa Dios,
atua usab didto. Ilang giandam ang sudlanan sa kasabotan
sa Dios aron ipakanaog, ug miapil si Abiatar kanila. Ilang
gipaabot nga makalabay na ang mga tawo pagawas sa
siyudad. 25 Miingon ang hari kang Sadok, “Pas-ana pagbalik
ang sudlanan sa kasabotan sa Dios ngadto sa siyudad.
Kung makakaplag ako ug kaluoy sa panan-aw ni Yahweh,
dalhon niya ako pagbalik nganhi ug ipakita kanako pag-usab
ang sudlanan sa kasabotan ug sa dapit diin siya nagpuyo.
26 Apan kung moingon siya, 'Wala ako mahimuot kanimo,'
tan-awa, ania ako, tugoti siya sa pagbuhat nganhi kanako
sa bisan unsang maayo sa iyang panan-aw.” 27 Miingon
usab ang hari ngadto kang Sadok nga pari, “Dili ba tigpaniid
ka man? Balik nga malinawon ngadto sa siyudad, uban
sa imong duha ka mga anak nga lalaki, si Ahimaas nga
imong anak ug si Jonatan nga anak ni Abiatar. 28 Tan-
awa, maghulat ako didto sa tabokanan sa Araba hangtod
nga moabot ang pulong gikan kanimo aron sa pagpahibalo
kanako.” 29 Busa gidala pagbalik ni Sadok ug Abiatar ang
sudlanan sa kasabotan sa Dios ngadto sa Jerusalem, ug
nagpabilin sila didto. 30 Apan misubida si David nga nagtiniil
ug naghilak paingon sa Bukid sa mga Olibo, ug gitabonan
niya ang iyang ulo. Ang matag lalaki sa katawhan nga
uban kaniya nagtabon sa iyang ulo, ug nanghilak sila nga
nagsubida. 31 Adunay usa ka tawo nga miingon kang David,
“Si Ahitofel usa sa mga naglaraw uban kang Absalom.”
Busa nag-ampo si David, “O Yahweh, palihog himoang
binuang ang mga tambag ni Ahitofel.” 32 Nahitabo kini
sa dihang nakaabot na si David sa ibabaw sa dalan, diin
kasagarang ginasimba ang Dios, mitagbo kaniya si Husai
nga Arkihanon sul-ob ang gising bisti ug adunay yuta sa
iyang ulo. 33 Miingon si David kaniya, “Kung mopanaw ka
uban kanako, mahimo ka lamang nga pabug-at kanako.
34 Apan kung mobalik ka sa siyudad ug moingon kang
Absalom, 'Mahimo mo akong sulugoon, hari, ingon nga
sulugoon ako sa imong amahan kaniadto, karon mahimo mo
akong sulugoon,' pinaagi niana malibog mo ang tambag ni
Ahitofel alang kanako. 35 Ug dili ba uban man nimo didto si
Sadok ug si Abiatar nga mga pari? Busa bisan unsa nga
imong madungog sa palasyo sa hari, kinahanglan mo kining
isulti kang Sadok ug Abiatar nga mga pari. 36 Tan-awa uban
kanila ang duha nila ka mga anak nga lalaki, si Ahimaas
nga anak ni Sadok, ug si Jonatan nga anak ni Abiatar.
Kinahanglan mong ipadala kanako pinaagi sa ilang kamot
ang tanan mong madungog.” 37 Busa si Husai, nga higala ni
David, miabot sa siyudad samtang miabot si Absalom ug
misulod didto sa Jerusalem.

16 Sa dihang nakalakaw na si David sa dili pa tantong
layo, lampas sa tumoy sa bungtod, misugat kaniya si
Ziba ang sulugoon ni Mefiboset uban sa paris nga mga asno
nga adunay sakang; diha kanila adunay 200 ka buok nga
tinapay, 100 sa linain nga mga pasas, ug 100 ka pungpong

sa igos, ug panit nga gisudlan ug bino. 2 Ang hari miingon
kang Ziba, “Nganong gidala mo man kining mga butanga?”
Mitubag si Ziba, “Ang mga asno mahimong kasakyan sa
panimalay sa hari, ang tinapay ug tinapay nga adunay igos
alang sa pagkaon sa imong katawhan, ug ang bino aron
adunay mainom alang kang bisan kinsa nga maluya didto
sa kamingawan.” 3 Miingon ang hari, “Ug hain man ang
apo sa imong agalon?” Mitubag si Ziba sa hari, “Tan-awa,
nagpuyo siya duol sa Jerusalem, tungod kay miingon siya,
'Karong adlawa iuli sa panimalay sa Israel ang gingharian
sa akong amahan kanako.” 4 Unya miingon ang hari kang
Ziba, “Tan-awa, ang tanan nga iya ni Mefiboset gipanag-
iya na nimo.” Mitubag si Ziba, “Mohapa ako sa pagpaubos
kanimo, akong agalon, ang hari. Tugoti ako nga makakaplag
ug pabor sa imong panan-aw.” 5 Sa dihang miabot si David
sa Bahurim, didto migawas ang usa ka tawo nga gikan sa
banay ni Saul, nga ginganlan ug Simei ang anak nga lalaki
ni Gera. Migawas siya nga nagpunay ug tunglo samtang
naglakaw. 6 Gibato niya si David ug ngadto usab sa tanang
mga opisyal, bisan pag adunay mga kasundalohan ug mga
guwardiya nga anaa sa tuo ug wala sa hari. 7 Nagpunay
ug singgit sa pagtunglo si Simei, “Palayo, hawa nganhi,
ikaw nga daotan, ikaw nga mipatay ug daghang tawo! 8
Gipanimaslan kamong tanan ni Yahweh sa tanang dugo sa
pamilya ni Saul, nga imong giilogan ug gingharian. Gihatag
ni Yahweh ang gingharian ngadto sa kamot sa imong anak
nga si Absalom. Ug karon mapukan ka tungod kay mipatay
ka ug daghang tawo.” 9 Unya miiingon sa hari si Abisai nga
anak ni Seruia, “Nganong kining patay nga iro nagtunglo
man sa akong agalon nga hari? Palihog tugoti ako sa pag-
adto kaniya aron nga mapunggotan ko siya ug ulo.” 10
Apan miingon ang hari, “Unsa may nabuhat ko kaninyo,
mga anak nga lalaki ni Seruia? Gitunglo tingali niya ako
tungod kay si Yahweh maoy miingon kaniya, 'Tungloha
si David.' Karon kinsa may makaingon kaniya, 'Nganong
gitunglo mo man ang hari?'” 11 Busa miingon si David kang
Abisai ug ngadto sa tanan niyang mga sulugoon, “Tan-awa,
ang akong anak, nga gipakatawo gikan sa akong lawas,
buot mokuha sa akong kinabuhi. Unsa pa kaha kini nga
Benjaminhon karon nga nagtinguha sa akong pagkapukan?
Pasagdi siya ug tugoti sa pagtunglo, tungod kay gisugo
siya ni Yahweh sa pagbuhat niini. 12 Basin pagmakita ni
Yahweh ang kagul-anan nga ania kanako, ug baslan ako
ug maayo tungod sa iyang pagtunglo kanako karon.” 13
Busa mipadayon ug panaw si David ug ang iyang mga
katawhan, samtang si Simei miuban tupad kaniya hangtod
sa kilid sa bungtod, nagtunglo ug nanglabay ug abog ug
mga bato kaniya samtang naglakaw. 14 Unya ang hari ug
ang tanang katawhan nga miuban kaniya gipangkapoy,
ug nagpahulay siya sa dihang mihunong sila alang sa
kagabhion. 15 Samtang si Absalom ug ang tanang katawhan
sa Israel nga uban kaniya, miabot sila sa Jerusalem, ug uban
kaniya si Ahitofel. 16 Nahitabo kini sa dihang si Husai nga
Arkihanon, nga higala ni David miadto kang Absalom, ug si
Husai miingon kang Absalom, “Mabuhi ang hari! Mabuhi ang
hari!” 17 Miingon si Absalom kang Husai, “Mao ba kini ang
imong pagkamaunongon sa imong higala? Nganong wala ka
man miuban kaniya?” 18 Miingon si Husai kang Absalom,
“Dili! Hinuon, kadtong gipili ni Yahweh ug niining mga tawo
ug sa tanang katawhan sa Israel, nianang tawhana ako
mahisakop, ug magpabilin ako kaniya. 19 Ug usab, kinsa
man ang tawo nga akong alagaran? Dili ba mag-alagad man
ako sa iyang anak? Sama sa akong pag-alagad sa imong
amahan, alagaran ko ikaw.” 20 Unya miingon si Absalom
kang Ahitofel, “Hatagi kami ug tambag kung unsa ang among
buhaton.” 21 Mitubag si Ahitofel kang Absalom, “Lakaw ug
pakigdulog sa mga ulipong puyopuyo sa imong amahan nga
gibilin niya aron sa pag-atiman sa palasyo, ug makadungog
ang tanang Israel nga nahimo kang baho sa imong amahan.
Ug ang tanang kamot sa mga mikuyog kanimo malig-on.” 22
Busa nagbukhad sila ug tolda alang kang Absalom ngadto
sa atop sa palasyo, ug nakigdulog si Absalom sa mga
ulipong asawa sa iyang amahan atubangan sa tanang tawo
sa Israel. 23 Karon ang tambag ni Ahitofel nga iyang gihatag
niadtong mga adlawa ingon sa usa ka tawo nga nakadungog
gikan mismo sa baba sa Dios. Mao kana ang pagtan-aw ni
David ug ni Absalom sa tanang tambag ni Ahitofel.

17 Unya miingon si Ahitofel kang Absalom, “Karon tugoti
ako sa pagpili ug 12, 000 ka mga kalalakin-an, ug
mobarog ako aron gukdon si David karong gabhiona. 2
Moabot ako kaniya samtang gikapoy siya ug luya unya
kuraton ko siya sa kahadlok. Ang mga tawo nga uban kaniya
magakalagiw, ug ang hari lamang ang akong sulungon. 3
Dalhon ko pagbalik ang tanang katawhan kanimo, sama sa
pangasaw-onon nga moadto sa iyang bana, ug ang tanang
tawo magmalinawon ubos kanimo.” 4 Nakapahimuot kang
Absalom ug sa tanan nga kadagkoan sa Israel ang gisulti ni
Ahitofel. 5 Unya miingon si Absalom, “Karon tawga si Husai
nga Arkitihanon, ug atong paminawon ang iyang isulti.” 6 Sa
dihang miadto si Husai kang Absalom, gipasabot ni Absalom
kaniya kung unsa ang gisulti ni Ahitofel unya gipangutana
si Husai, “Buhaton ba nato ang gisulti ni Ahitofel? Kung
dili, sultihi kami kung unsa ang imong matambag.” 7 Busa
miingon si Husai kang Absalom, “Dili maayo ang tambag
nga gihatag ni Ahitofel karon nga panahon.” 8 Midugang
pa gayod si Husai, “Nasayod ka nga kusgan ug lig-on
nga manggugubat ang imong amahan ug ang iyang mga
kasundalohan, ug nasakitan kaayo sila, sama sila sa oso

nga giilogan sa iyang mga anak didto sa uma. Hanas sa panggubatan ang imong amahan; dili siya matulog uban ang iyang mga kasundalohan karong gabii. **9** Tan-awa, tingali ug nagtago siya karon sa bung-aw o sa laing mga dapit. Mahitabo kini nga sa unang pagsulong mangamatay ang pipila sa imong mga tawo, ug ang si bisan kinsa nga makadungog niini makaingon, 'Gipamatay ang mga kasundalohan ni Absalom.' **10** Unya bisan ang labing isog nga mga sundalo, nga adunay mga kasingkasing nga sama sa liyon, mangahadlok tungod kay nasayod ang tibuok Israel nga ang imong amahan usa ka kusgang tawo, ug ang mga tawo nga uban kaniya hilabihan ka kusgan. **11** Busa tambagan ko ikaw nga kinahanglan nga managtigom ang tibuok Israel kanimo, gikan sa Dan hangtod sa Beerseba, sama kadaghan sa mga balas nga anaa daplin sa dagat, ug nga moadto ka mismo sa panggubatan. **12** Unya moadto kita kaniya kung diin nato siya makaplagan, ug tabonan nato siya sama sa pagkahulog sa yamog sa yuta. Dili kita magbilin ug bisan usa nga buhi sa iyang mga kasundalohan, o bisan siya. **13** Kung moatras siya ngadto sa usa ka siyudad, magadala ang tibuok Israel ug mga pisi sa siyudad ug ato kining birahon ngadto sa suba, hangtod nga walay makaplagan bisan gamay nga bato didto." **14** Unya miingon si Absalom ug ang iyang mga kasundalohan sa Israel, "Mas maayo ang tambag ni Husai nga Arkihanon kaysa kang Ahitofel." Gitakda na ni Yahweh ang pagsalikway sa maayong tambag ni Ahitofel aron mahimo kining hinungdan sa pagkalaglag ni Absalom. **15** Unya miingon si Husai kang Sadok ug kang Abiatar nga mga pari, "Nagtambag si Ahitofel kang Absalom ug sa mga katigulangan sa Israel ug usa ka pamaagi, apan nagtambag ako ug laing pamaagi. **16** Karon, pagdalig lakaw ug suginli si David; sulitihi siya, 'Ayaw pagkampo karong gabii sa sapa sa Araba, apan sa bisan unsang paagi panabok kamo, kung dili lamoyon ang hari lakip ang tanang tawo nga uban kaniya.'" **17** Karon nagpuyo si Jonatan ug Ahimas sa tubod sa En Rogel. Adunay sulugoon nga babaye ang kanunay nagasulti kanila kung unsa ang kinahanglan nilang masayran, tungod kay dili sila mahimong moadto sa siyudad. Sa dihang miabot ang mensahe, moadto dayon sila aron suginlan si Haring David. **18** Apan nianang panahona, usa ka batan-ong lalaki ang nakakita kanila ug misumbong kang Absalom. Busa midali paglakaw si Jonatan ug si Ahimas paingon sa balay sa tawo nga ginganlan ug Bahurim, nga adunay atabay sa iyang hawanan, diin sila mikanaog. **19** Nikuha ug pangtabon sa atabay ang asawa sa tawo ug gibuklad kini sa baba sa atabay, ug gipangbutangan niya kini ug trigo, aron walay masayod nga atua didto sa atabay si Jonatan ug si Ahimas. **20** Miadto ang mga kasundalohan nga sakop ni Absalom sa balay sa maong babaye ug miingon, "Diin man si Ahimas ug Jonatan?" Miingon ang babaye kanila, "Mitabok sila sa suba." Busa human sa ilang pagpangita ug wala nila sila mahikaplagi, mibalik sila sa Jerusalem. **21** Nahitabo kini sa dihang nakalakaw na sila, migawas si Jonatan ug si Ahimas sa atabay. Ug milakaw sila aron sa pagsumbong ngadto kang Haring David; miingon sila kaniya, "Tindog ug pagtabok dayon sa tubig tungod kay naghatag si Ahitofel ug usa ka tambag mahitungod kanimo." **22** Unya mitindog si David ug ang tanang tawo nga uban kaniya, ug nanabok sila sa Jordan. Sa pagkabanagbanag na walay bisan usa kanila ang wala nakatabok sa Jordan. **23** Sa dihang nakita ni Ahitofel nga wala gisunod ang iyang tambag, gihampiloan niya ang iyang asno ug mibiya. Mipauli siya sa iyang siyudad, gihan-ay niya ang iyang mga buluhaton, ug gibitay ang iyang kaugalingon. Niini nga paagi namatay siya ug gilubong sa lubnganan sa iyang amahan. **24** Unya miadto si David sa Mahanaim. Samtang si Absalom, nagtabok siya sa Jordan, siya ug ang tanan nga kasundalohan sa Israel uban kaniya. **25** Gipili ni Absalom si Amasa nga mahimong labaw sa kasundalohan imbis nga si Joab. Si Amasa anak nga lalaki ni Jeter nga Ismaelita, nga nakigdulog kang Abigail, nga anak nga babaye ni Nahas ug igsoon nga babaye ni Seruia, ang inahan ni Joab. **26** Unya nagkampo sa yuta sa Gilead ang katawhan sa Israel ug si Absalom. **27** Nahitabo kini sa dihang miabot si David sa Mahanaim, nga si Sobi anak nga lalaki ni Nahas nga gikan sa Raba sa Ammonihanon, ug si Makir nga anak nga lalaki ni Ammiel nga gikan sa Lo Debar, ug si Barzillai nga Gileadihanon nga gikan sa Rogelim, **28** nagdala ug mga banig nga katulgan ug mga habol, mga panaksan ug mga kulon, ug trigo, sebada nga harina, sinanglag nga trigo, mga liso, **29** dugos, mantikilya, karnero, ug usa ka matang sa gatas, aron nga makakaon si David ug ang mga katawhan uban kaniya. Kini nga mga kasundalohan miingon, "Gipanggutom ang mga katawhan, gikapoy, ug giuhaw diha sa kamingawan."

18 Giihap ni David ang mga sundalo nga kuyog kaniya ug nagpili siyag mga kapitan sa liboan ug mga kapitan sa gatosan diha kanila. **2** Unya gipadala ni David ang mga kasundalohan, usa ka bahin ilalom sa pagmando ni Joab, ug ang laing bahin ilalom sa pagmando ni Abisai nga anak nga lalaki ni Seruia, igsoon ni Joab, ug ang lain pang ikatulong bahin sa pagmando ni Itai ang Hitihanon. Miingon ang hari sa mga kasundalohan, "Mogawas usab ako kuyog kaninyo." **3** Apan miingon ang katawhan, "Dili ka angay moadto sa panggubatan, kay kung managan kami dili kami nila panumbalingon, o katunga man kanamo ang mangamatay dili sila manumbaling. Apan mas bililhon ka pa kaysa napulo ka libo kanamo! Busa mas maayo pa nga mangandam ka sa pagtabang kanamo gikan sa siyudad." **4**

Busa mitubag kanila ang hari, “Akong himoon kung unsa ang maayo alang kaninyo.” Mitindog ang hari sa ganghaan sa siyudad samtang migawas ang mga sundalo sa ginatos ug sa liboan. **5** Gimandoan sa Hari si Joab, si Abisai, ug si Itai nga nag ingon, “Ayoha pagtagad ang batan-ong lalaki nga si Absalom alang kanako.” Nadungog sa tanang katawhan nga gimandoan sa hari ang mga kapitan mahitungod kang Absalom. **6** Busa miadto sa kabukirang bahin ang mga kasundalohan batok sa Israel; ang gubat mikaylap paingon sa kalasangan sa Efraim. **7** Nabuntog ang kasundalohan sa Israel sa mga kasundalohan ni David; adunay dakong pagkamatay didto nianang adlawa, 20, 000 ka mga kalalakin-an. **8** Mikaylap ang gubat sa tibuok kabukiran, ug daghang mga kalalakin-an ang namatay sa kalasangan kaysa mga espada. **9** Nahitabo nga natagboan ni Absalom ang pipila sa mga kasundalohan ni David. Nagsakay siya sa iyang mula, ug ang mula miadto sa baga nga sanga sa dako nga kahoyng togas, ug nasangit ang iyang ulo sa mga sanga sa kahoy. Nabiyaan siya nga nagbitay taliwala sa yuta ug sa hangin samtang ang mula nga iyang gisakyan nagpadayon sa pagdagan. **10** Adunay nakakita niini ug giingnan si Joab. “Tan awa, nakita ko si Absalom nga nagbitay sa kahoy nga togas!” **11** Miingon si Joab sa tawo nga nagsuliti kaniya mahitungod kang Absalom, “Tan awa! Nakita mo siya! Nganong wala mo man siya giduslak paubos sa yuta? Hatagan ko unta ikaw ug napulo ka plata nga shekels ug bakos.” **12** Mitubag ang tawo kay Joab, “Bisan makadawat pa ako ug liboan ka shekels nga plata, dili nako gamiton ang akong mga kamot batok sa anak sa hari, tungod kay nakadungog kaming tanan nga gimandoan kamo sa hari, Abisai ug Ittai, nga nag-ingon, 'Kinahanglan walay bisan usa nga modapat sa batan-ong lalaki nga si Absalom.' **13** Kung akong ibutang ang akong kinabuhi sa kakuyaw pinaagi sa pagpamakak (ug walay lain matago sa hari), imo akong biyaan.” **14** Unya miingon si Joab, “Dili ako maghulat kanimo. “Busa mikuha si Joab ug tulo ka bangkaw ug giduslak sa kasingkasing ni Absalom, samtang buhi pa siya ug nagbitay sa togas nga kahoy. **15** Unya ang napulo ka batan-ong lalaki nga nagdala sa mga hinagiban ni Joab ang mialirong kay Absalom, nidasdas kaniya, ug gipatay siya. **16** Unya gipatingog ni Joab ang trumpeta, ug namalik ang mga kasundalohan gikan sa pagukod sa mga Israel, kay gipabalik ni Joab ang mga kasundalohan. **17** Gikuha nila si Absalom ug gilabay ngadto sa dako nga bangag didto sa lasang; gilubong nila ang iyang lawas ug gitabonan sa daghan kaayo nga mga bato, samtang mikalagiw ang tanang mga Israelita, ang matag-usa sa iyang kaugalingong panimalay. **18** Karon si Absalom, samtang buhi pa, nagtukod siya ug dako nga haliging bato sa Walog sa Hari, kay nag-ingon siya, “Wala akoy anak nga lalaki nga makadala sa paghinumdom sa akong ngalan.” Ginganlan niya ang haligi sa iyang kaugalingong pangalan busa gitawag kini nga Monumento ni Absalom hangtod karong adlawa. **19** Unya miingon si Ahimaas nga anak ni Sadok, “Padagana ako karon ngadto sa hari nga dala ang maayong balita, kung giunsa siya pagluwas ni Yahweh gikan sa mga kamot sa iyang mga kaaway. **20** Mitubag si Joab kaniya, “Dili ikaw ang magdala sa mga balita karong adlawa; kinahanglan nimo kining buhaton sa sunod adlaw. Karong adlawa dili ka maghatag ug mga balita tungod kay ang anak sa hari namatay.” **21** Unya miingon si Joab sa taga-Cusi, “Lakaw, suginli ang hari sa imong nakita.” Miyukbo ang taga-Cusi ngadto kang Joab, ug midagan. **22** Unya miingon pag-usab si Ahimaas ang anak nga lalaki ni Sadok ngadto kang Joab, “Bisan unsay mahitabo, palihog paadtoa usab ako ug mosunod sa taga-Cusi.” Mitubag si Joab, “Nganong gusto ka man moadto, akong anak nga lalaki, nakita mo man nga wala kay madawat nga ganti alang sa mga balita?” **23** Bisan unsa man ang mahitabo,” Miingon si Ahimaas, Moadto ako.” Busa mitubag si Joab kaniya, “Adto.” Unya miadto si Ahimaas sa patag nga dalan, ug naunhan niya ang taga-Cusi. **24** Karong taknaa naglingkod si David sa tungatunga sa sulod sa ganghaan ug gawas sa ganghaan. Misaka ang magbalantay sa atop sa ganghaan ngadto sa pader ug mihangad. Sa iyang paglantaw, nakita niya ang usa ka tawo nga nagpadulong, nag-inusarang nagdagan. **25** Misinggit ang magbalantay ug giingnan ang hari. Unya miingon ang hari, “Kung nag-inusara siya, adunay balita sa iyang baba.” Ang nagdagan nagkaduol na ug hapit na maabot sa siyudad. **26** Unya nakita sa guwardiya nga adunay laing tawo nga nagdagan, ug gitawag sa guwardiya ang magbalantay sa ganghaan; miingon siya, “Tan-awa, adunay laing tawo nga nag-inusara nga nagdagan. “Ang Hari miingon, “Nagdala usab siya ug balita.” **27** Busa miingon ang guwardiya, “Sa akong panghunahuna ang pagdagan sa tawo sa atubangan sama sa pagdagan ni Ahimaas ang anak nga lalaki ni Sadok.” Miingon ang hari, “Maayo siya nga tawo ug moanhi siya nga adunay maayong balita.” **28** Unya miingon si Ahimaas sa hari, ang tanan maayo. “Miyukbo siya ug nadapat sa yuta ang iyang nawong atubangan sa hari ug miingon, “Daygon si Yahweh nga imong Dios! nga mitugyan sa tawo nga mibayaw sa ilang kamot batok sa akong agalong hari.” **29** Busa mitubag ang hari, “Maayo lang ba ang batan-ong lalaki nga si Absalom?” Mitubag si Ahimaas, “Sa dihang gipadala ako ni Joab nga sulugoon sa hari, nganha kanimo nga hari, nakakita ako ug dako kaayo nga kasamok, apan wala ako nakahibalo kung unsa kadto.” **30** Unya miingon ang hari, “Padaplin ug tindog dinhi.” Busa nagpadaplin si

Ahimaaz, ug nagpabilin sa pagtindog. 31 Unya miabot dayon
ang taga-Cusi ug miingon, “Adunay maayong balita alang
sa akong agalong hari, kay si Yahweh nanimalos alang
kanimo karong adlawa sa tanang nakigbatok kanimo.” 32
Unya ang hari miingon sa taga-Cusi, “Maayo lang ba ang
batan ong lalaki nga si Absalom?” Mitubag ang taga-Cusi,
“Ang kaaway sa akong agalon nga hari, ug ang tanang
mibarog sa pakigbatok kanimo aron sa pagsakit kanimo.
Kinahanglan mahisama niadtong batan-ong lalaki.” 33 Unya
wala mahimutang ang Hari ug nasamok pag-ayo, ug misaka
siya sa iyang lawak ibabaw sa ganghaan ug mihilak. Sa
iyang paglakaw nasubo siya, “Absalom akong anak, anak
ko, Absalom! Ako nalang unta ang namatay kaysa ikaw,
akong anak, anak ko!”

19 Gisultihan si Joab, “Tan-awa, naghilak ang hari ug
nagbangotan alang kang Absalom.” 2 Busa ang
kadaugan nianang adlawa nahimong pagbangotan alang sa
tanang kasundalohan, kay nadungog kini sa kasundalohan
nga gisulti nianang adlawa, “Ang hari nagbangotan alang sa
iyang anak nga lalaki.” 3 Ang mga sundalo misekreto sa
pagsulod sa siyudad niadtong adlawa, sama sa katawhan
nga naulaw sa pagsulod sa dihang mikalagiw sila gikan
sa gubat. 4 Gitabonan sa hari ang iyang panagway ug
mihilak sa makusog nga tingog, “Akong anak Absalom,
Absalom, akong anak, anak!” 5 Unya misulod si Joab sa
balay sa hari ug miingon kaniya, “Gipakaulawan mo ang
imong mga sundalo karong adlawa, nga maoy nagluwas sa
imong kinabuhi karong adlawa, ug sa kinabuhi sa imong
mga anak nga lalaki ug sa imong mga anak nga babaye, ug
sa kinabuhi sa imong mga asawa, ug sa kinabuhi sa imong
mga asawa nga mga ulipon, 6 tungod kay gihigugma mo
kadtong mga nagdumot kanimo, ug gidumtan mo kadtong
nahigugma kanimo. Kay gipakita mo karong adlawa nga ang
mga komandante ug mga sundalo walay bili alang kanimo.
Karong adlawa nagtuo ako nga kung buhi pa si Absalom, ug
namatay kaming tanan, tingali mao kana ang makapahimuot
kanimo. 7 Busa karon barog ug gula ug pakigsulti nga
malumo ngadto sa imong mga sundalo, kay ipanumpa ko
pinaagi kang Yahweh, kung dili ka moadto, walay bisan usa
ka tawo ang magpabilin uban kanimo karong gabhiona.
Mas labing ngil-ad kana alang kanimo kaysa tanan nga
daotang katalagman nga nahitabo kanimo gikan sa imong
pagkabatan-on hangtod karon.” 8 Busa mibarog ang hari ug
milingkod sa ganghaan sa siyudad, ug gisultihan ang tanang
katawhan, “Tan-awa, naglingkod ang hari sa ganghaan,”
ug ang tanang katawhan miatubang sa hari. Busa mipauli
ang katawhan sa Israel, ang matag usa ngadto sa iyang
panimalay. 9 Ang tanang katawhan naglalis sa usag-usa
sa tanang mga tribo sa Israel nga nag-ingon, “Giluwas kita
sa hari gikan sa kamot sa atong mga kaaway, ug giluwas
niya kita gikan sa kamot sa mga Filistihanon, apan karon
mikalagiw siya sa yuta tungod kang Absalom. 10 Si Absalom
nga atong gidihogan nga magmando kanato, namatay na sa
gubat. Busa nganong wala man kamoy gisulti mahitungod
sa pagdalag balik sa hari?” 11 Nagpadala ug tawo si Haring
David ngadto kang Zadok ug kang Abiatar ang mga pari
nga nag-ingon, “Pakigsulti ngadto sa mga kadagkoan sa
Juda nga magaingon, 'Nganong kamo man ang ulahi sa
pagdalag balik sa hari ngadto sa iyang gingharian, sanglit
dapig man sa hari ang gipangsulti sa tibuok Israel, nga dad-
on siya pagbalik ngadto sa iyang palasyo? 12 Mga igsoon ko
kamo, akong mga kadugo. Nganong kamo man ang ulahi sa
pagdalag balik sa hari?' 13 Unya sultihi si Amasa, 'Dili ba
kadugo ko man ikaw? Buhaton unta sa Dios nganhi kanako,
ug labaw na usab, kung sugod karon dili ka mahimong
kapitan sa akong kasundalohan puli kang Joab.'” 14 Busa
nakabig niya ang mga kasingkasing sa katawhan sa Juda.”
Nagpadala sila ngadto sa hari nga nag-ingon, “Balik, ikaw
ug ang tanan mong mga tawo.” 15 Busa mibalik ang hari
ug miabot sa Jordan. Karon ang mga kalalakin-an sa Juda
miabot ngadto sa Gilgal aron makigtagbo sa hari ug aron
dad-on ang hari patabok sa Jordan. 16 Si Shimei ang anak
nga lalaki ni Gera nga taga-Benjamin, nga gikan sa Bahurim,
nagdali sa paglugsong uban sa mga kalalakin-an sa Juda
aron motagbo kang Haring David. 17 Adunay usa ka libo
nga kalalakin-an uban kaniya nga gikan sa Benjamin, ug si
Ziba ang sulugoon ni Saul, ug uban kaniya ang iyang napulo
ug lima ka mga anak nga lalaki ug 20 ka mga sulugoon.
Mitabok sila sa Jordan una sa hari. 18 Mitabok sila aron dad-
on ang pamilya sa hari ug aron buhaton ang bisan unsa nga
iyang gihunahuna nga maayo. Miyukbo sa atubangan sa
hari si Shimei ang anak nga lalaki ni Gera sa wala pa siya
misugod pagtabok sa Jordan. 19 Miingon si Shimei ngadto
sa hari, “Ayaw ako pakasad-a, akong agalon, o hinumdomi
kung unsa kasukihan ang gibuhat sa imong sulugoon sa
adlaw nga mibiya sa Jerusalem ang akong agalon nga hari.
Palihog, hinaot nga dili kini ibutang sa kasingkasing sa hari.
20 Kay nasayod ang imong sulugoon nga nakasala ako.
Tan-awa, mao kana ang hinungdan nga mianhi ako karong
adlawa ingon nga nahauna gikan sa tanang banay ni Jose
nga molugsong aron motagbo sa akong agalon ang hari.”
21 Apan si Abishai ang anak nga lalaki ni Zeruya mitubag
ug miingon, “Dili ba mahiagom si Shimei sa kamatayon
tungod niini, tungod sa iyang pagtunglo sa dinihogan ni
Yahweh?” 22 Unya miingon si David, “Unsa man ang akong
buhaton kaninyo, kamong mga anak nga lalaki ni Zeruya, nga
kinahanglan man nga makigbatok kanako karong adlawa?

Aduna bay mahiagom sa kamatayon karong adlawa sa Israel? Kay wala ako masayod nga karong adlawa ako pa ba ang hari sa Israel?" **23** Busa miingon ang hari ngadto kang Shimei, "Dili ka mamatay." Busa ang hari misaad kaniya pinaagi sa panumpa. **24** Unya si Mefiboset ang anak nga lalaki ni Saul milugsong aron sa pakigtagbo sa hari. Nagtiniil siya, o walay pamalbas, o nagkagidlay ang iyang bisti sukad pa sa adlaw nga mibiya ang hari hangtod sa adlaw nga nahiuli siya nga malinawon. **25** Busa sa dihang nahiabot siya gikan sa Jerusalem aron motagbo sa hari, ang hari miingon kaniya, "Nganong wala ka man miuban kanako, Mefiboset?" **26** Mitubag siya, "Akong agalon nga hari, gilimbongan ako sa akong sulugoon, kay miingon ako, 'Andamon ko ang asno aron kasakyan ko unta kini ug mouban sa hari, tungod kay bakol man ang imong sulugoon.' **27** Ang akong sulugoon nga si Ziba nagbutangbutang kanako, nga imong sulugoon, ngadto sa akong agalon nga hari. Apan ang akong agalon nga hari sama sa usa ka anghel sa Dios. Busa, buhata kung unsa ang maayo sa imong panan-aw. **28** Kay ang tanan nga anaa sa balay sa akong amahan nangamatay sa atubangan sa akong agalon nga hari, apan gipaapil mo ang imong sulugoon taliwala niadtong mga nangaon diha sa kaugalingon nimong kan-anan. Busa unsa man ang akong katungod nga magpadayon sa pagtuaw ngadto sa hari?" **29** Unya miingon ang hari kaniya, "Nganong magpahayag ka pa man? Nakahukom na ako nga bahinon nimo ug ni Ziba ang kaumahan." **30** Busa mitubag si Mefiboset ngadto sa hari, "Oo, tugoti siya nga kuhaon ang tanan, sanglit ang akong agalon nga hari nahiabot nga luwas sa kaugalingon niyang panimalay." **31** Unya si Barzilai nga taga-Gilead milugsong gikan sa Rogelim aron motabok sa Jordan uban ang hari, ug giubanan niya ang hari latas sa Jordan. **32** Karon tigulang na kaayo si Barzilai, 80 na ang pangidaron. Gisangkap niya ang mga gikinahanglan sa hari samtang nagpuyo siya sa Mahanaim, sanglit adunahan man siya kaayo nga tawo. **33** Miingon ang hari ngadto kang Barzilai, "Dali uban kanako, ug ipatagbo ko ang imong gikinahanglan aron magpabilin ka uban kanako sa Jerusalem." **34** Mitubag si Barzilai sa hari, "Pila na lang ba ka mga adlaw ang nahibilin sa katuigan sa akong kinabuhi, nga kinahanglan motungas pa ako uban sa hari paingon sa Jerusalem? **35** 80 na ang akong pangidaron. Mailhan ko pa ba ang maayo ug ang daotan? Makatilaw pa ba ang imong sulugoon kung unsa ang lami sa akong pagkaon o unsa ang akong giinom? Makadungog pa ba ako sa tingog sa panag-awit sa mga lalaki ug panag-awit sa mga babaye? Nganong kinahanglan pa man sa imong sulugoon nga mahimong palas-onon ngadto sa akong agalon nga hari? **36** Buot lamang sa imong sulugoon nga mouban sa hari patabok sa Jordan. Nganong kinahanglan pa man nga gantihan ako sa hari? **37** Palihog tugoti ang imong sulugoon nga mopauli sa panimalay, aron mamatay ako sa kaugalingon kong siyudad sa lubnganan sa akong amahan ug inahan. Apan tan-awa, ania ang imong sulugoon nga si Kimham. Tugoti siya nga makatabok uban sa akong agalon nga hari, ug buhata kaniya kung unsa ang maayo alang kanimo." **38** Mitubag ang hari, "Mouban si Kimham kanako, ug buhaton ko alang kaniya kung unsa ang maayo kanimo, ug bisan unsa nga imong gitinguha gikan kanako, buhaton ko kana alang kanimo." **39** Unya ang tanang katawhan mitabok sa Jordan, ug mitabok ang hari, ug mihalok ang hari kang Barzilai ug gipanalanginan siya. Unya mipauli si Barzilai ngadto sa kaugalingon niyang panimalay. **40** Busa ang hari mitabok latas sa Gilgal, ug mitabok uban kaniya si Kimham. Gidala sa tanang kasundalohan sa Juda ang hari, ug ang katunga usab sa kasundalohan sa Israel. **41** Sa wala madugay ang tanang kalalakin-an sa Israel nagsugod sa pagduol sa hari ug miingon ngadto sa hari, "Ngano man nga ang among mga igsoong lalaki, ang kalalakin-an sa Juda, nagkuha man kanimo palayo ug gidala ang hari ug ang iyang pamilya tabok sa Jordan, ug uban kaniya ang tanang mga tawo ni David?" **42** Busa ang kalalakin-an sa Juda mitubag sa katawhan sa Israel, "Tungod kini kay ang hari suod kanamo. Unya nganong nasuko man kamo mahitungod niini? Mikaon ba kami ug bisan unsa nga kinahanglan bayaran sa hari? Gihatagan ba niya kami ug bisan unsang mga gasa?" **43** Ang kalalakin-an sa Israel mitubag sa kalalakin-an sa Juda, "May napulo kami nga mga tribo nga kabanay sa hari, busa may labaw kami nga katungod kang David kaysa kaninyo. Unya nganong inyo man kaming gitamay? Dili ba nadungog ninyo nga kami ang unang naglaraw sa pagdalag balik sa among hari?" Apan ang mga pulong sa mga kalalakin-an sa Juda misamot ug kaisog labaw pa sa mga pulong sa mga kalalakin-an sa Israel.

20 Nahitabo usab nga adunay tighimo ug kasamok nianang dapita nga ang ngalan mao si Sheba anak nga lalaki ni Bicri, usa ka Benjaminhanon. Gipatingog niya ang trumpeta ug miingon, "Wala kami bahin gikan kay David, o bisan panulondon sa anak ni Jesse. Kinahanglan nga ang matag tawo mopauli sa ilang balay, sa Israel." **2** Busa gibiyaan si David sa tanang katawhan sa Israel ug misunod sila kay Sheba anak ni Bicri. Apan ang mga katawhan sa Judah misunod sa ilang hari, gikan sa Jordan padulong sa Jerusalem. **3** Sa dihang miabot si David sa iyang palasyo sa Jerusalem, gikuha niya ang iyang napulo ka mga ulipong asawa nga iyang gibiyaan aron sa pag-atiman sa palasyo, ug gidala sa iyang balay ilalom sa pagbantay sa mga guwardiya. Gihatag niya ang tanan nilang mga gikinahanglan, apan wala na siya makigdulog pa kanila. Busa wala sila gipagawas sa

balay hangtod sa adlaw sa ilang kamatayon, nagpuyo sila sama sa mga biyuda. **4** Unya miingon ang hari kay Amasa, "Tawaga ang tanang mga kalalakin-an sa Juda sulod sa tulo ka adlaw; kinahanglan usab nga ania ka dinhi." **5** Busa miadto si Amasa aron sa pagtawag sa mga kalalakin- an sa Juda, apan nagpabilin siya sa taas nga panahon gikan sa gitakna nga gisugo sa hari kaniya. **6** Busa miingon si David kang Abishai, "Karon mas mobuhat pa ug dugang kasamok si Sheba nga anak nga lalaki ni Bicri labaw pa sa gihimo ni Absalom. Dad-a ang mga sulugoon sa imong agalon, ang akong mga sundalo, ug gukda sila, o basin mangita siya ug mga kinutaang siyudad ug makaikyas sila gikan sa atong mga panan-aw." **7** Unya mikuyog ang mga kasundalohan ni Joab uban kaniya, uban ang mga Keretnon ug ang Peletnon ug ang tanang mga kusgan nga manggugubat. Mibiya sila sa Jerusalem aron sa paggukod kang Sheba nga anak nga lalaki ni Bicri. **8** Sa dihang anaa sila sa Gibeon didto sa dakong bato. Miabot si Amasa aron pagtagbo kanila. Gisul-ob ni Joab ang iyang panalipod sa gubat, uban sa bakos nga libot sa iyang hawak ug ang sakuban sa espada. Samtang nagpaingon siya, nahagbong ang espada. **9** Busa miingon si Joab ngadto kang Amasa, "Kumusta ka man akong ig-agaw?" Ug gigunitan ni Joab ang bangas ni Amasa pinaagi sa iyang tuong kamot aron muhalok ngadto kaniya. **10** Wala mabantayan ni Amasa ang kutsilyo nga anaa sa walang kamot ni Joab. Gidunggab ni Joab si Amasa sa iyang tiyan ug nangahabwa ang iyang tinae sa yuta. Wala na siya gidunggab pag-usab ni Joab, ug namatay si Amasa. Busa gigukod ni Joab ug ni Abisai nga iyang igsoon si Sheba nga anak ni Bicri. **11** Unya mitindog ang usa sa mga tawo ni Joab ngadto sa kay Amasa, miingon ang tawo, "Kinsa kadtong modapig kang Joab, ug kinsa kadtong kay David, pasunda siya kay Joab." **12** Nagbuy-od si Amasa nga naglunang sa iyang kaugalingong dugo sa tunga sa dalan. Sa dihang nakita sa maong tawo nga ang tanang katawhan nagpabilin sa pagtindog aron pagtan-aw kaniya, iyang gidala si Amasa sa gikan sa dalan ngadto sa kaumahan. Gilabayan niya siya ug bisti tungod kay ang tanang makakita kaniya magpabilin sa pagtindog **13** Human makuha si Amasa gikan sa dalan, misunod ang tanang mga tawo kang Joab aron sa paggukod kang Sheba anak nga lalaki ni Bicri. **14** Milabay si Sheba sa tanang tribo sa Israel ngadto sa taga Abel sa Bet Maaca, ug sa tanang kayutaan sa mga Beritihanon, nagkahiusa sa pagtigom ug gigukod usab si Sheba. **15** Nasakpan nila siya ug gilibotan didto sa Abel sa Bet Maaca. Nagbuhat sila ug lapok nga agianan batok sa siyudad ug batok sa pader sa siyudad. Gibungkag sa mga kasundalohan nga mikuyog kang Joab ang pader aron mahugno kini. **16** Unya misinggit ang usa ka maalamong babaye gikan sa siyudad, "Paminaw, palihog paminaw, Joab! Duol kanako aron ako maka-istorya kanimo." **17** Unya miduol si Joab kaniya, ug miingon ang babaye kaniya, Ikaw ba si Joab? "Mitubag siya, "Ako." Unya miingon ang babaye kaniya, "Paminawa ang pulong sa imong sulugoon." Mitubag si Joab, "Maminaw ako." **18** Unya miingon siya, "Misulti sila kaniadto nga, 'Kinahanglan mangayo kita ug tambag gikan kay Abel,' ug kana nga tambag maoy motapos sa maong butang. **19** Kami ang siyudad nga usa sa pinakamalinawon ug matinud-anon sa Israel. Imong gisulayan sa pagguba ang siyudad nga mao ang inahan sa Israel. Nganong gusto mo man lamoyon ang panulondon ni Yahweh?" **20** Mitubag si Joab ug miingon. "Dili gayod, Dili gayod, nga akong lamoyon o gubaon. **21** Dili kana tinuod. Apan adunay tawo nga gikan sa kabukiran sa Ephraim, nga ginganlan ug Sheba anak nga lalaki ni Bicri, gipataas ang iyang kamot batok sa hari, batok kang David. Ihatag siya kanamo nga nag-inusara, ug mohawa kami sa siyudad. Miingon ang babaye kay Joab, "Ilabay namo ang iyang ulo ibabaw kanimo sa pader." **22** Unya miadto ang babaye sa tibuok katawhan gamit ang iyang kaalam. Giputol nila ang ulo ni Sheba anak nga lalaki ni Bicri, ug gilabay ngadto kay Joab. Unya iyang gihuyop ang trumpeta ug ang mga kasundalohan ni Joab mihawa sa siyudad, ug ang tanang mga tawo mipauli sa kaugalingon nilang panimalay. Unya mipauli si Joab sa Jerusalem didto sa hari. **23** Nagmando si Joab sa tanang kasundalohan sa Israel, ug Benaya anak nga lalaki ni Jehoyada mao ang nagdumala sa Keretnon ug nagdumala sa mga Peletnon. **24** Si Adoram ang nagdumala sa mga kalalakin-an nga gipugos sa pagpatrabaho ug si Jehosafat anak nga lalaki ni Ahilud mao ang tiglista. **25** Si Sheva mao ang eskriba ug si Sadok ug Abiatar mao ang mga pari. **26** Si Ira nga taga-Jair mao pangulong pari ni David.

21 Adunay kagutom sa panahon ni David sulod sa tulo ka tuig, ug si David nangita sa panagway ni Yahweh. Busa miingon si Yahweh, "Midangat kining kagutom kanimo tungod kang Saul ug sa iyang mamumuno nga pamilya, tungod kay iyang gipangpatay ang taga-Gibeon." **2** Karon ang mga taga-Gibeon dili gikan sa katawhan sa Israel; gikan sila sa nahibilin nga Amorihanon. Ang katawhan sa Israel nanumpa nga dili nila sila patyon, apan misulay si Saul sa pagpatay kanila sa tanang paagi alang sa katawhan sa Israel ug Juda. **3** Busa gipatawag ni Haring David ang mga taga-Gibeon ug miingon kanila, "Unsa man ang angay kong buhaton alang kaninyo? Unsaon ko man pagpapas sa sala, aron imong panalanginan ang katawhan ni Yahweh, nga maoy manununod sa iyang pagkamaayo ug sa iyang mga saad?" **4** Ang mga taga-Gibeon mitubag kaniya, "Dili kini mahitungod sa plata ug bulawan tali kanamo ug sa

pamilya ni Saul. Sa samang paagi dili kini alang kanamo aron ibutang sa kamatayon ang si bisan kinsa nga tawo sa Israel." Mitubag si David, "Unsa man ang inyong ginasulti nga kinahanglan kong buhaton alang kaninyo?" **5** Mitubag sila sa hari, "Ang maong tawo misulay sa pagpatay kanamong tanan, nga naglaraw batok kanamo, aron nga mapukan kami karon ug walay luna sa mga utlanan sa Israel— **6** tugoti ang pito ka mga tawo gikan sa iyang kaliwat nga itugyan nganhi kanamo, ug bitayon namo sila sa atubangan ni Yahweh sa Gibea ni Saul, ang tawo nga gipili ni Yahweh." Busa miingon ang hari, "Ihatag ko sila nganha kaninyo." **7** Apan gibangkaw sa hari si Mefiboset ang anak nga lalaki ni Jonatan ang anak nga lalaki ni Saul, tungod sa saad ni Yahweh tali kanila, tali kang David ug kang Jonatan ang anak nga lalaki ni Saul. **8** Apan gikuha sa hari ang duha ka anak nga lalaki ni Rispa ang anak nga babaye ni Aia, nga mga anak niyang lalaki kang Saul— ang duha ka anak nga lalaki ginganlan ug Armoni ug Mefiboset; ug gikuha usab ni David ang lima ka anak nga lalaki ni Mical ang anak nga babaye ni Saul, nga iyang gimabdos kang Adriel ang anak nga lalaki ni Barzilai ang Meholahihanon. **9** Gitugyan niya sila sa mga taga-Gibeon. Gibitay nila sila sa bungtod sa atubangan ni Yahweh, ug silang pito nangamatay. Gipatay sila sa panahon sa ting-ani, sa unang adlaw sa pagsugod sa ting-ani sa sebada. **10** Unya si Rispa, ang anak nga babaye ni Aia, mikuha ug bisti nga sako ug gibuklad kini alang sa iyang kaugalingon didto sa bukid tupad sa patay nga mga lawas, sukad sa pagsugod sa ting-ani hangtod nga mibundak kanila ang ulan gikan sa kawanangan. Wala niya tugoti ang mga kalanggaman nga mosamok sa mga lawas sa adlaw o sa mga ihalas nga mananap sa gabii. **11** Gisulti kini kang David kung unsa ang gibuhat ni Rispa, ang anak nga babaye ni Aia, ang ulipon nga asawa ni Saul. **12** Busa miadto si David ug gikuha niya ang mga bukog ni Saul ug ang mga bukog ni Jonatan ang iyang anak nga lalaki gikan sa mga tawo sa Jabes Gilead, nga gikawat nila gikan sa plasa ni Bet San, kung diin sila gibitay sa mga Filistihanon, pagkahuman ug patay sa mga Filistihanon kang Saul didto sa Gilboa. **13** Gikuha ni David gikan didto ang mga bukog ni Saul ug ang mga bukog ni Jonatan ang iyang anak nga lalaki, ug gitigom nila ang mga bukog sa pito ka mga tawo nga gibitay usab. **14** Gilubong nila ang mga bukog ni Saul ug Jonatan nga iyang anak nga lalaki sa nasod ni Benjamin sa Sela, sa lubnganan ni Kis nga iyang amahan. Gibuhat nila ang tanang gisugo sa hari. Human tubaga sa Dios ang ilang mga pag-ampo alang sa yuta. **15** Unya miadto pag-usab ang mga Filistihanon aron sa pakiggubat sa Israel. Busa milugsong si David uban ang iyang mga kasundalohan ug nakiggubat batok sa mga Filistihanon. Giabot si David ug kakapoy sa pagpakiggubat. **16** Si Isbibenob, ang kaliwat sa mga higante, nga adunay bronsi nga bangkaw nga adunay 300 ka sekel ang gibug-aton ug nagtakin siya ug bag-ong espada, aron ipatay kang David. **17** Apan si Abisai ang anak nga lalaki ni Zeruya miluwas kang David, gisulong ang Filistihanon, ug gipatay siya. Unya nanumpa ang mga tawo ni David nga nag-ingon,"Dili mo na kinahanglan nga moadto pa sa gubat uban kanamo, aron nga dili mo mapalong ang suga sa Israel." **18** Miabot ang higayon pagkahuman niini nga may gubat na usab sa mga Filistihanon didto sa Gob, sa dihang si Sibicai nga taga-Husa mipatay kang Sap, nga usa sa mga kaliwat ni Repaim. **19** Miabot na usab ang higayon nga adunay gubat sa mga Filistihanon didto sa Gob, nga si Elhanan ang anak nga lalaki ni Jari nga taga- Betlehem nga mipatay kang Goliat ang Hitihanon, ang kuptanan sa iyang bangkaw sama sa likisan sa maghahabol. **20** Miabot na usab ang higayon nga adunay laing gubat didto sa Gat nga adunay tawo nga taas kaayo ang barog nga adunay unom ka mga tudlo sa matag kamot ug adunay unom ka mga tudlo sa matag tiil, 24 tanan ang gidaghanon. Gikan usab siya sa kaliwat ni Repaim. **21** Sa dihang iyang giyubit ang Israel, si Jonatan ang anak nga lalaki ni Shama, mipatay kaniya. **22** Mao kini sila ang mga kaliwat ni Repaim sa Gat, ug gipamatay sila pinaagi sa kamot ni David ug sa kamot sa iyang mga sundalo.

22 Giawit ni David ngadto kang Yahweh ang mga pulong niini nga awit sa adlaw nga giluwas siya ni Yahweh gikan sa kamot sa tanan niyang mga kaaway, ug gikan sa kamot ni Saul. **2** Nag-ampo siya, "Si Yahweh ang akong bato, ang akong salipdanan, nga maoy nagluwas kanako. **3** Ang Dios mao ang akong bato. Modangop ako kaniya. Siya ang akong taming, ang budyong sa akong kaluwasan, ang akong lig-on nga tagoanan, ug ang akong dalangpanan, siya mao ang nagluwas kanako gikan sa kaalaotan. **4** Magtawag ako kang Yahweh, nga mao ang angayan nga pagadayegon, ug maluwas ako gikan sa akong mga kaaway. **5** Kay gipalibotan ako sa mga balod sa kamatayon, milumos kanako ang sulog nga katubigan sa kagub-anan. **6** Gigapos ako sa pisi sa Seol; nalit-ag ako sa bitik sa kamatayon. **(Sheol h7585)** **7** Sa akong kagul-anan nagtawag ako kang Yahweh; nagtawag ako sa akong Dios; gidungog niya ang akong tingog gikan sa iyang templo, ug ang akong pagpakitabang nahiabot ngadto sa iyang igdulungog. **8** Unya ang kalibotan nauyog ug mikurog. Ang mga sukaranan sa kalangitan mikurog ug nauyog, tungod kay nasuko man ang Dios. **9** Migula ang aso gikan sa iyang ilong, ug ang kusog nga kalayo migula gikan sa iyang baba. Ang baga misiga tungod niini. **10** Giablihan niya ang kalangitan ug mikanaog siya, ug ang baga nga kangitngit anaa ilalom sa iyang mga tiil. **11**

Misakay siya sa usa ka kerubin ug milupad. Makita siya sa
mga pako sa kahanginan. 12 Gihimo niya nga tolda ang
kangitngit sa iyang palibot, gipadag-om ang kapanganoran
sa kawanangan. 13 Tungod sa kilat nahulog ang nagbagang
kalayo sa iyang atubangan. 14 Nagpadalugdog si Yahweh
gikan sa kalangitan. Misinggit ang Labing Halangdon. 15
Gipangpana niya ug gipatibulaag ang iyang mga kaaway—sa
makusog nga kilat ug gipangpukan sila. 16 Unya mitungha
ang tuboran sa katubigan; nadayag ang mga sukaranan
sa kalibotan sa pagtawag ni Yahweh sa gubat, sa paggula
sa gininhawa sa iyang ilong. 17 Mikunsad siya gikan sa
hataas; gikuptan niya ako! Gibira niya ako gikan sa mibul-og
nga tubig. 18 Giluwas niya ako gikan sa kusgan kong mga
kaaway, gikan niadtong nagdumot kanako, kay kusgan kaayo
sila alang kanako. 19 Miabot sila aron makigbatok kanako sa
adlaw sa akong kagul-anan, apan si Yahweh ang akong
magtatabang. 20 Gidala usab niya ako sa halapad nga dapit.
Giluwas niya ako tungod kay nahimuot man siya kanako. 21
Gigantihan ako ni Yahweh sumala sa akong pagkamatarong;
gibalik ako niya sibo sa kahinlo sa akong mga kamot. 22 Kay
gitipigan ko ang mga dalan ni Yahweh ug wala nagbuhat
ug daotan pinaagi sa pagbiya sa akong Dios. 23 Kay sa
tanan niyang matuod nga kasugoan nga ania kanako; sama
sa iyang mga balaod, wala ako mitalikod gikan niini. 24
Wala usab akoy sala sa iyang atubangan, ug gilikay ko ang
akong kaugalingon gikan sa sala. 25 Busa gibangon ako ni
Yahweh sumala sa akong pagkamatarong, ngadto sa kalidad
sa akong pagkahinlo diha sa iyang panan-aw. 26 Alang
niadtong matinumanon, gipakita mo ang imong kaugalingon
nga matinumanon; ngadto sa mga walay ikasaway, gipakita
mo ang imong kaugalingon nga walay ikasaway. 27 Sa mga
putli gipakita mo ang imong kaugalingon nga putli, apan
matuison ka ngadto sa mga masinupakon. 28 Giluwas mo
ang gisakit nga katawhan, apan ang imong mga mata batok
sa mapagarbohon, ug gipaubos nimo sila. 29 Kay ikaw ang
akong suga, Yahweh. Si Yahweh maoy nagpahayag sa
akong kangitngit. 30 Kay pinaagi kanimo makalukso ako sa
ali; pinaagi sa akong Dios makaambak ako ibabaw sa paril.
31 Alang sa Dios, ang iyang dalan hingpit. Putli ang pulong
ni Yahweh. Siya mao ang taming ngadto sa tanan nga
modangop kaniya. 32 Kay kinsa ba ang Dios gawas kang
Yahweh lamang, ug kinsa ba ang bato kondili ang atong
Dios? 33 Ang Dios ang akong dalangpanan, ug gigiyahan
niya ang tawong walay ikasaway diha sa iyang agianan. 34
Gihimo niyang idlas ang akong mga tiil sama sa binaw ug
gipahimutang ako sa hataas nga kabungtoran. 35 Gibansay
niya ang akong mga kamot sa pagpakiggubat, ug ang akong
mga bukton sa pagbawog sa tumbaga nga pana. 36 Gihatag
mo kanako ang taming sa imong kaluwasan, ug ang imong
pabor naghimo kanako nga bantogan. 37 Naghimo ka ug
halapad nga dapit aron katumban sa akong mga tiil, aron dili
madalin-as ang akong mga tiil. 38 Gigukod ko ang akong
mga kaaway ug gigun-ob sila. Wala ako miatras hangtod nga
mangalaglag sila. 39 Gitukob ko ug gidugmok sila; nga dili
na sila makabarog pa. Nangapukan sila sa akong tiilan. 40
Gilig-on mo ako sama sa bakos sa pagpakiggubat; gibutang
mo ubos sa akong pagmando kadtong mibatok kanako. 41
Gihatag mo kanako ang tangkugo sa akong mga kaaway;
gipukan ko kadtong nagdumot kanako. 42 Nanaghilak sila
aron tabangan, apan walay bisan usa nga miluwas kanila;
nagtuaw sila ngadto kang Yahweh, apan wala niya sila
tubaga. 43 Gidugmok ko sila sa pino sama sa abog sa
yuta, gipino ko sila sama sa yuta sa kadalanan. 44 Giluwas
usab nimo ako gikan sa panag-away sa kaugalingon kong
katawhan. Nagpabilin ako ingon nga pangulo sa mga nasod.
Ang katawhan nga wala ko mailhi nag-alagad kanako. 45
Napugos ang mga langyaw sa pagyukbo nganhi kanako. Sa
dihang madungog nila ako, motuman sila kanako. 46 Ang
mga langyaw miabot nga nagapangurog gikan sa ilang lig-
on nga mga salipdanan. 47 Mabuhi si Yahweh! Hinaot nga
pagadayegon ang bato. Mapasidunggan unta ang Dios, ang
bato sa akong kaluwasan. 48 Mao kini ang Dios nga mobalos
ug silot alang kanako, ang Dios nga maoy maghatod sa
katawhan ubos sa akong pagmando. 49 Gipalingkawas niya
ako gikan sa akong mga kaaway. Tinuod gayod, gituboy mo
ako sa kahitas-an niadtong nakigbatok kanako. Giluwas mo
ako gikan sa mga tawong daotan. 50 Busa maghatag ako ug
pagpasalamat nganha kanimo, Yahweh, taliwala sa mga
nasod; mag-awit ako ug mga pagdayeg nganha sa imong
ngalan. 51 Mohatag ang Dios ug dakong kadaogan ngadto
sa hari, ug gipakita niya ang iyang matinud-anong kasabotan
ngadto sa tawo nga iyang dinihogan, ngadto kang David ug
ngadto sa iyang mga kaliwat hangtod sa kahangtoran."

23 Karon mao kini ang kataposang mga pulong ni David—
si David ang anak nga lalaki ni Jese, ang tawo nga
labaw nga gipasidunggan, ang tawo nga gidihogan sa Dios ni
Jacob, ang matam-is nga Salmista sa Israel. 2 "Ang Espiritu
ni Yahweh nakigsulti kanako, ug ang iyang mga pulong ania
sa akong dila. 3 Ang Dios sa Israel nakigsulti kanako, ang
Bato sa Israel miingon kanako, 'Ang tawo nga matarong
nga magdumala sa mga tawo, nga magdumala nga adunay
kahadlok sa Dios. 4 Sama siya sa kahayag sa kabuntagon
sa dihang mosubang ang adlaw, ang kabuntagon nga walay
mga panganod, sa dihang moturok ang bag-ong sagbot
gikan sa yuta pinaagi sa kasanag sa adlaw human sa ulan.
5 Sa pagkatinuod, dili ba sama niini ang akong pamilya
atubangan sa Dios? Wala ba siya nagbuhat ug malungtaron
nga kasugoan kanako, nagmando ug nakasiguro sa matag

paagi? Wala ba niya gidugangan ang akong kaluwasan ug gituman ang akong mga pangandoy? **6** Apan ang walay pulos mahisama sa mga tunok nga isalibay lamang, tungod kay dili sila makuptan pinaagi sa usa ka kamot. **7** Ang tawo nga maggunit kanila kinahanglan nga mogamit ug puthaw o pul-an sa bangkaw. Kinahanglan sunogon sila kung diin sila mapukan.'" **8** Mao kini ang ngalan sa mga banggiitan nga mga sundalo ni David: si Jesbaal ang Hakmonihanon mao ang pangulo sa banggiitan nga mga sundalo. Nakapatay siya ug 800 ka mga tawo sa usa lamang ka higayon. **9** Sunod kaniya mao si Elesar ang anak nga lalaki ni Dodo, ang anak nga lalaki sa Ahohihanon, ang usa sa tulo ka banggiitang sundalo ni David. Atua siya didto sa dihang ilang gisuklan ang mga Filistihanon nga nagkahiusa sa pagpakiggubat, ug sa dihang miatras ang mga tawo sa Israel. **10** Mibarog si Elesar ug nakiggubat sa mga Filistihanon hangtod nga gikapuyan na ang iyang kamot ug ang iyang kamot hugot nga migunit sa pul-an sa iyang espada. Nagdala si Yahweh ug dakong kadaugan nianang adlawa. Ang kasundalohan namalik sunod kang Elesar, aron hukasan ang mga lawas sa mga gamit. **11** Sunod kaniya mao si Sama ang anak nga lalaki ni Age, ang taga-Hara. Ang mga Filistihanon nagtigom didto sa kaumahan sa mga balatong, ug ang kasundalohan mikalagiw gikan kanila. **12** Apan mitindog si Sama sa tunga sa uma ug gipanalipdan kini. Gipatay niya ang mga Filistihanon, ug nagdala si Yahweh ug dakong kadaugan. **13** Tulo sa 30 ka mga sundalo milugsong ngadto kang David sa panahon sa ting-ani, didto sa langub sa Adulam. Ang kasundalohan sa Filistihanon nagkampo sa walog sa Repaim. **14** Niadtong panahona si David anaa sa iyang taguanan, usa ka langub, samtang ang mga Filistihanon nagkuta didto sa Betlehem. **15** Nangandoy si David ug tubig ug miingon, "Kung aduna lamang untay mohatag ug tubig kanako aron makainom gikan sa atabay sa Betlehem, ang atabay nga anaa tupad sa ganghaan!" **16** Busa kining tulo ka banggiitang mga sundalo midasdas latas sa kasundalohan sa mga Filistihanon ug mikalos sa tubig gikan sa atabay sa Betlehem, ang atabay nga duol sa ganghaan. Mikuha sila ug tubig ug gidala kini ngadto kang David, apan midumili siya sa pag-inom niini. Hinuon, gibubo niya kini ngadto kang Yahweh. **17** Unya miingon siya, "Yahweh, ipalayo unta kini gikan kanako, nga kinahanglan nga ako kining buhaton. Kinahanglan ba nga moinom ako sa dugo sa katawhan nga nagbuhis sa ilang mga kinabuhi?" Busa midumili siya sa pag-inom niini. Kining mga butanga gihimo sa tulo ka mga banggiitan. **18** Si Abisai, ang igsoon ni Joab ug anak nga lalaki ni Zeruya, nga mao ang kapitan kanilang tulo. Nakiggubat siya gamit ang iyang bangkaw batok sa 300 ka mga kalalakin-an ug gipamatay sila. **19** Kanunay siyang gihisgutan uban sa tulo ka sundalo. Dili ba siya ang mas bantogan kaysa sa tulo? Gihimo nila siyang kapitan. Apan ang iyang kabantogan dili sama sa tulo ka mga bantogang mga sundalo. **20** Si Benaias nga gikan sa Kabseel mao ang anak nga lalaki ni Joyada; kusgan siya nga tawo nga nagbuhat ug dagkong mga buhat. Gipatay niya ang duha ka mga anak nga lalaki ni Ariel sa Moab. Milugsong usab siya didto sa gahong sa Moab ug gipatay ang liyon samtang naganiyebe. **21** Unya gipatay usab niya ang dako kaayo nga tawo sa Ehipto. Ang Ehiptohanon nga adunay bangkaw sa iyang kamot, apan si Benaias nakig-away batok kaniya uban sa usa lamang ka sungkod. Giilog niya ang bangkaw gikan sa kamot sa Ehiptohanon ug unya gipatay siya pinaagi sa kaugalingon niyang bangkaw. **22** Si Benaias ang anak nga lalaki ni Joyada naghimo niining mga butanga, ug ginganlan siya kauban sa tulo ka banggiitan nga mga tawo. **23** Tinahod siya labaw pa sa kinatibuk-ang 30 ka mga sundalo, apan dili siya tinahod sama sa tulo ka mga banggiitan nga mga sundalo. Bisan pa man niana gibutang siya ni David ingon nga pangulo sa iyang tigbantay. **24** Ang 30 ka mga kalalakin-an mao ang mosunod: si Asahel nga igsoong lalaki ni Joab, si Elhanan ang anak nga lalaki ni Dodo nga gikan sa Betlehem, **25** Si Sama nga taga-Harod, si Elika ang taga-Harod, **26** Si Heles ang taga-Palti, si Ira ang anak nga lalaki ni Ikes ang taga-Tekot, **27** si Abi Eser ang taga-Anatot, si Mebunai ang taga-Huhat, **28** si Salmon ang taga-Ahot, si Maharai ang taga-Netop; **29** si Heleb ang anak nga lalaki ni Baana, nga taga-Netop, si Itai ang anak nga lalaki ni Ribai nga gikan sa Gibeah nga taga-Benjamin, **30** si Benaia ang taga- Piraton, si Hidai sa mga walog sa Gaas. **31** si Abialbon ang taga-Arbat, si Asmabet nga taga-Barhumit, **32** si Eliaba ang taga-Salbon, ang anak nga lalaki ni Jasen, si Jonatan ang anak nga lalaki ni Sama ang taga-Hararit; **33** si Ahiam ang anak nga lalaki ni Sarar ang taga-Hararit, **34** si Elipelet ang anak nga lalaki ni Ahabai ang Maacatite, si Elam ang anak nga lalaki ni Ahitopel ang taga-Gilon, **35** si Hesro ang taga-Carmilita, si Paarai ang taga-Arbit, **36** si Igal ang anak nga lalaki ni Natan nga gikan sa Zoba, si Bani nga gikan sa tribo ni Gad, **37** si Selek ang taga-Amon, si Naharai ang taga-Berot, nga tigdala ug hinagiban ni Joab ang anak nga lalaki ni Seruias, **38** si Ira ang taga-Itrit, si Gareb ang taga-Itrite, **39** si Uraya ang taga-Hiti—37 silang tanan.

24 Misilaub pag-usab ang kasuko ni Yahweh batok sa Israel, ug gitandog niya si David nga mobatok kanila nga nag-ingon, "Lakaw, ipha ang Israel ug ang Juda." **2** Ang hari miingon kang Joab ang labaw sa kasundalohan, nga uban kaniya, "Lakaw ngadto sa tanang mga tribo sa Israel, gikan sa Dan ngadto sa Berseba, ug ipha ang tanang katawhan, aron masayran ko ang gidaghanon sa

kalalakin-an nga angay sa pagpakiggubat." 3 Miingon si Joab sa hari, "Hinaot padaghanon ni Yahweh nga imong Dios ang katawhan ngadto sa gatusan ka pilo, ug hinaot nga ang mga mata sa akong agalon ang hari makakita niini nga mahimutang. Apan ngano nga ang akong agalon nga hari buot niini?" 4 Bisan pa man, ang pulong sa hari hugot na batok kang Joab ug batok sa mga komandante sa kasundalohan. Busa si Joab ug ang mga komandante sa kasundalohan mibiya sa presenya sa hari aron iphon ang katawhan sa Israel. 5 Mitabok sila sa Jordan ug nagkampo duol sa Aroer, sa habagatan sa walog sa siyudad. Unya mipanaw sila latas sa Gad paingon ngadto sa Jaser. 6 Nahiabot sila sa Gilead ug ngadto sa Tatim Hodsi, unya ngadto sa Dan Jaan ug palibot paingon sa Sidon. 7 Nahiabot sila sa taguanan sa Tiro ug ang tanan nga siyudad sa Hibihanon ug sa taga-Canaan. Unya miadto sila sa Negeb sa Juda didto sa Berseba. 8 Sa dihang natapos na nila sa pag-adto ang tibuok kayutaan, mibalik sila sa Jerusalem human sa siyam ka bulan ug 20 ka mga adlaw. 9 Unya gitaho ni Joab ngadto sa hari ang gidaghanon sa kalalakin-an nga makiggubat. Adunay mga 800, 000 ka maisogon nga kalalakin-an sa Israel ang nag-ibot sa espada, ug ang kalalakin-an sa Juda mga 500, 000 ka mga kalalakin-an. 10 Unya nasubo ang kasingkasing ni David human niya maihap ang kalalakin-an. Busa miingon siya kang Yahweh, "Nakasala ako ug dako pinaagi sa pagbuhat niini. Karon, Yahweh, kuhaa ang sala sa imong alagad, kay nagbuhat ako ug hilabihang pagpakabuang." 11 Sa dihang mibangon si David sa kabuntagon, miabot ang pulong ni Yahweh ngadto kang propeta Gad, ang mananagna ni David, nga nag-ingon, 12 "Lakaw ug sultihi si David: Mao kini ang gisulti ni Yahweh: "Hatagan ko ikaw ug tulo ka pilianan. Pagpili ug usa kanila."'" 13 Busa miadto si Gad kang David ug miingon kaniya, "Aduna bay tulo ka tuig nga kagutom ang moabot kanimo sa imong yuta? O moikyas ka sulod sa tulo ka bulan gikan sa imong mga kaaway samtang mogukod sila kanimo? O adunay tulo ka adlaw nga katalagman sa imong yuta? Karon paghukom kung unsa ang tubag nga akong ibalik ngadto kaniya nga maoy nagpadala kanako." 14 Unya miingon si David ngadto kang Gad, "Ania ako sa lawom nga kasamok. Mas maayo pa nga mangapukan kami sa kamot ni Yahweh kaysa sa mga kamot sa tawo, kay dako kaayo ang iyang maluluy-on nga mga buhat." 15 Busa nagpadala si Yahweh ug katalagman sa Israel gikan sa buntag hangtod sa gitagal nga takna, ug 70, 000 sa katawhan ang nangamatay gikan sa Dan ngadto sa Berseba. 16 Sa dihang gituy-od sa anghel ang iyang kamot ngadto sa Jerusalem aron sa paglaglag niini, nausab ang hunahuna ni Yahweh tungod sa kadaot nga mahimo niini, ug miingon siya ngadto sa anghel nga milaglag sa mga tawo, "Sakto na! Karon bakwia ang imong kamot." Niadtong higayona ang anghel ni Yahweh nagbarog sa giokanan ug trigo ni Arauna nga Jebusihanon. 17 Unya nakigsulti si David kang Yahweh sa dihang nakita niya ang anghel nga misulong sa katawhan, ug miingon, "Nakasala ako, ug sukwahi ang akong gibuhat. Apan kining mga karnero, unsa man ang ilang nabuhat? Palihog siloti ako sa imong kamot ug ang pamilya sa akong amahan!" 18 Unya miabot si Gad nianang adlawa ug miingon ngadto kaniya, "Tungas ug pagbuhat ug halaran alang kang Yahweh didto sa giokanan ug trigo ni Arauna ang Jebusihanon." 19 Busa mitungas si David sumala sa gisugo ni Gad nga iyang pagabuhaton, sama sa gisugo ni Yahweh. 20 Midungaw si Arauna ug nakita niya nga nagpadulong ang hari ug ang iyang mga sulugoon. Busa misugat si Arauna ug mihapa sa yuta ngadto sa hari. 21 Unya miingon si Arauna, "Nganong mianhi man kanako ang akong agalon nga hari, sa iyang sulugoon?" Mitubag si David, "Aron paliton ang imong giokanan sa trigo, aron akong pagatukoran ug halaran alang kang Yahweh, aron nga ang katalagman matangtang gikan sa katawhan." 22 Miingon si Arauna ngadto kang David, "Kuhaa kini ingon nga imoha akong agalon nga hari. Buhata kini kung unsa ang maayo sa imong panan-aw. Tan-awa, ania ang baka alang sa halad sinunog ug balsa sa paggiok ug ang mga yugo aron isugnod. 23 Ang tanan niini, akong hari, ako si Arauna, maghatag kanimo." Unya miingon siya ngadto sa hari, "Hinaot nga dawaton ka ni Yahweh." 24 Miingon ang hari ngadto kang Arauna, "Dili, paliton ko kini sa kantidad. Dili ako mohalad ug halad sinunog ngadto kang Yahweh ug bisan unsang butang nga wala nako bayari." Busa gipalit ni David ang giokanan ug trigo ug ang baka sa 50 ka sekel nga plata. 25 Nagtukod si David ug halaran alang kang Yahweh didto ug naghalad niini sa mga halad sinunog ug mga halad sa pakigdait. Busa nangamuyo sila kang Yahweh alang sa yuta, ug gipahunong niya ang katalagman sa tibuok Israel.

1 Hari

1 Sa dihang tigulang na si Haring David, gitabonan nila siya
ug mga habol, apan dili gihapon siya mainitan. **2** Busa
miingon ang iyang mga sulugoon ngadto kaniya, “Mangita
kami ug batan-ong ulay alang sa among agalon nga hari.
Alagaran niya ang hari ug atimanon siya. Papahigdaon siya
sa mga bukton sa atong agalon nga hari aron mainitan siya.”
3 Busa nangita sila ug maanyag nga babaye sa tanang
utlanan sa Israel. Nahikaplagan nila si Abishag nga taga-
Shunem ug gidala siya ngadto sa hari. **4** Maanyag kaayo
ang babaye. Gialagaran niya ang hari ug giatiman niya kini
apan wala nakigdulog ang hari kaniya. **5** Niadtong higayona,
si Adonia ang anak nga lalaki ni Hagit mipasidungog sa
iyang kaugalingon, nga nag-ingon, “Mamahimo akong hari”.
Busa nag-andam siya ug mga karwahe sa iyang kaugalingon
ug mga tigkabayo uban ang 50 ka kalalakin-an aron mag-
una kaniya. **6** Wala gayod siya gisamok sa iyang amahan
nga miingon, “Nganong nabuhat mo man kini o kana?”
Ambongan usab kaayo si Adonia, nga sunod ni Absalom. **7**
Nakigsabot siya kang Joab, ang anak nga lalaki ni Zeruya
ug uban ang pari nga si Abiatar. Misunod sila kang Adonia
ug mitabang kaniya. **8** Apan wala misunod si Zadok nga
pari, si Benaya nga anak nga lalaki ni Jehoyada, si Natan
nga propeta, si Shimei, si Rei ug ang mga kusgan nga
lalaki nga sakop ni David wala misunod kang Adonia. **9**
Naghalad si Adonia ug mga karnero, mga torong baka, ug
pinatambok nga baka, ngadto sa bato sa Zohelet, nga tapad
sa En Rogel. Giawhag niya ang tanan niyang mga igsoon
nga lalaki, ang mga anak nga lalaki sa hari, ug ang tanan
nga kalalakin-an sa Juda, ug ang mga sulugoon sa hari. **10**
Apan wala niya awhaga si Natan nga propeta, si Benaya,
ang mga kusgan nga mga lalaki, o iyang igsoon nga lalaki
nga si Solomon. **11** Unya nakigsulti si Natan ngadto kang
Batsheba ang inahan ni Solomon, nga nag-ingon, “Wala ka
ba makadungog nga si Adonia ang anak nga lalaki ni Hagit
mamahimong hari, ug wala masayod ang atong agalon nga
si David niini? **12** Karon hatagan ko ikaw ug tambag, aron
maluwas nimo ang imong kaugalingong kinabuhi ug ang
kinabuhi sa imong anak nga lalaki nga si Solomon. **13** Adtoa
si Haring David; ug sultihi siya 'Akong agalon nga hari, wala
ka ba misaad sa imong sulugoon, nga nag-ingon, “Tinuod si
Solomon nga imong anak nga lalaki maoy maghari sunod
kanako, ug molingkod sa akong trono?” Ngano man nga
si Adonia mao may maghari?' **14** Samtang makigsulti ka
sa hari, mosunod ako kanimo ug pamatud-an ang imong
mga pulong.” **15** Busa miadto si Batsheba sa lawak sa hari.
Tigulang na kaayo ang hari, ug si Abishag nga taga-Shunem
maoy nag-alagad sa hari. **16** Miyukbo ug nangatahoran si
Batsheba sa atubangan sa hari. Unya miingon ang hari,
“Unsa bay imong gitingoha? **17** Miingon siya ngadto kaniya,
“Akong agalon, misaad ka sa imong sulugoon pinaagi kang
Yahweh nga imong Dios, nga nag-ingon, "Tinuod gayod
nga maghari si Solomon nga imong anak sunod kanako, ug
maglingkod siya sa akong trono.' **18** Karon tan-awa, hari na si
Adonia, ug ikaw, akong agalon nga hari, wala masayod niini.
19 Naghalad siya ug mga torong baka, mga pinatambok nga
nating baka, ug daghan kaayo nga mga karnero, ug giawhag
ang tanan nga mga anak nga lalaki sa hari, si Abiatar nga
pari, ug si Joab nga kapitan sa mga sundalo, apan wala
niya awhaga si Solomon nga imong sulugoon. **20** Apan
alang kanimo, akong agalon nga hari, nagtan-aw ang mga
mata sa tibuok Israel kanimo, naghulat nga isulti mo kanila
kung kinsa ba ang molingkod sa trono sunod kanimo, akong
agalon. **21** Kondili kini mahitabo, sa dihang magpahulay ang
akong agalon nga hari uban sa iyang mga amahan, nga ako
ug ang akong anak nga lalaki nga si Solomon ilhon nga
sad-an.” **22** Samtang nagpadayon siya sa pakigsulti sa hari,
misulod si Natan nga propeta. **23** Miingon ang mga sulugoon
sa hari, “Ania si Natan nga propeta.” Sa dihang miabot siya
atubangan sa hari, miyukbo siya atubangan sa hari nga
iyang dagway naghapa sa yuta. **24** Miingon si Natan, “Akong
agalon nga hari, miingon ba diay ikaw nga, 'si Adonia maoy
magdumala sunod kanimo, ug maglingkod sa akong trono?'
25 Kay milugsong siya karong adlawa ug naghalad ug mga
torong baka, pinatambok nga mga baka, ug daghang mga
karnero, ug giawhag ang tanang anak nga lalaki sa hari, mga
kapitan sa kasundalohan ug si Abiatar nga pari. Nangaon ug
nang-inom sila atubangan niya, ug miingon, 'Mabuhi ka sa
dugay Haring Adonia!' **26** Apan alang kanako, ang imong
sulugoon, Zadok nga pari, Benaya nga anak nga lalaki ni
Jehoyada, ug ang imong sulugoon nga si Solomon, wala
kami niya awhaga. **27** Mabuhat ba diay kini sa akong agalon
nga hari nga dili moingon kanato, imong mga sulugoon,
nga molingkod sa trono sunod kaniya?" **28** Unya mitubag si
Haring David ug miingon, “Tawga si Batsheba ug pabalika
dinhi kanako.” Miabot siya ngadto sa presensya sa hari ug
nagtindog atubangan sa hari. **29** Naghimo ug pakigsaad ang
hari ug miingon, “Ingon nga buhi si Yahweh, nga milukat
kanako gikan sa tanan nga kagubot, **30** ingon nga nanumpa
ako kanimo pinaagi ni Yahweh, ang Dios sa Israel, nga
nag-ingon, “Si Solomon nga imong anak nga lalaki maoy
magdumala human kanako, ug molingkod siya puli sa akong
trono, 'pagabuhaton ko kini karong adlawa.” **31** Unya miyukbo
si Batsheba nga iyang dagway naghapa sa yuta ug naghatag
ug katahoran atubangan sa hari ug miingon, “Hinaot nga
mabuhi hangtod sa kahangtoran ang akong agalon nga si
Haring David.” **32** Miingon si Haring David, Tawga nganhi

kanako si Zadok nga pari, si Natan nga propeta, ug si Benaya nga anak nga lalaki ni Jehoyada. “Busa miabot sila atubangan sa hari. **33** Miingon ang hari ngadto kanila, “Dad-a uban kaninyo ang mga sulugoon sa inyong agalon, ug pasakya si Solomon sa akong kaugalingong mula ug dad-a siya ngadto sa Gihon. **34** Padihogi siya kang Zadok nga pari ug Natan nga propeta nga mahimong hari sa tibuok Israel ug patingoga ang budyong ug moingon, 'Mabuhi sa dugay si Haring Solomon!' **35** Unya mosaka ikaw sunod kaniya, ug moduol siya ug molingkod sa akong trono; tungod kay mamahimo siyang hari puli sa akong dapit. Gipili ko siya nga maoy modumala sa tibuok Israel ug sa Juda,” **36** Mitubag si Benaya nga anak nga lalaki ni Jehoyada ngadto sa hari, ug miingon, “Busa tugoti! Si Yahweh, ang Dios sa akong agalon nga hari, magpamatuod niini. **37** Ingon nga si Yahweh uban sa akong agalon nga hari, hinaot nga uban siya kang Solomon, ug himoon ang iyang trono nga labing bantogan kaysa trono sa akong agalon nga si Haring David.” **38** Busa milugsong si Zadok nga pari, si Natan nga propeta, si Benaya nga anak nga lalaki ni Jehoyada, ug ang mga Keretnon ug mga Pelethanon ug gipasakay si Solomon sa mula ni Haring David; ug gidala siya ngadto sa Gihon. **39** Gikuha ni Zadok nga pari ang lana nga anaa sa sungay pagawas sa tolda ug gidihogan si Solomon. Unya gipatingog nila ang budyong, ug ang tanan nga katawhan miingon, “Mabuhi sa dugay si Haring Solomon!” **40** Unya misaka ang tanan nga mga katawhan sunod kaniya, ug gipatugtog sa katawhan ang mga plawta ug nagsadya uban sa dakong kalipay, aron ang kalibotan mauyog sa ilang tingog. **41** Nadungog kini ni Adonia ug sa tanang mga bisita nga uban kaniya pagkahuman nila ug kaon. Sa dihang nadungog ni Joab ang tingog sa budyong, miingon siya, “Nganong aduna may banha sa siyudad?” **42** Sa dihang nagsulti pa siya, miabot si Jonatan nga anak nga lalaki ni Abiatar nga pari. Miingon si Adonia, “Sulod, kay bililhon ka nga tawo ug nagdala ka ug maayong mga balita.” **43** Mitubag si Jonatan ug miingon ngadto kang Adonia, “Gihimo sa among agalon nga si Haring David nga hari si Solomon, **44** ug gidala sa hari uban kaniya si Zadok nga pari, si Natan nga propeta, si Benaya nga anak nga lalaki ni Jehoyada, ug ang mga Keretnon ug mga Pelethanon. Gipasakay nila si Solomon sa mula sa hari. **45** Gidihogan siya ni Zadok nga pari ug Natan nga propeta nga mahimong hari ngadto sa Gihon, ug mitungas gikan didto nga nanaghugyaw, aron ang siyudad mobanha. Mao kini ang kasaba nga imong nadungog. **46** Milingkod usab si Solomon sa trono sa gingharian. **47** Dugang pa niini, miabot ang mga sulugoon sa hari aron sa pagpanalangin sa atong agalon nga si Haring David, nga nag-ingon, 'Hinaot nga himoon sa inyong Dios ang ngalan ni Solomon nga mas maayo pa kaysa imong ngalan, ug himoon nga mas bantogan ang iyang trono kaysa imong trono.' Unya miyukbo ang hari sa iyang higdaanan. **48** Miingon usab ang hari, 'Bulahan si Yahweh, ang Dios sa Israel, nga naghatag ug tawo aron molingkod sa akong trono karong adlawa, ug kinahanglan makita sa akong mga mata.” **49** Unya nalisang ang tanan nga sulugoon ni Adonia. Mitindog sila ug milakaw ang matag-usa. **50** Nahadlok si Adonia kang Solomon ug mitindog, milakaw, ug migunit sa sungay sa halaran. **51** Unya miingon kini kang Solomon, nga nag-ingon, “Tan-awa nahadlok si Adonia kang Haring Solomon, tungod kay migunit siya sa mga sungay sa halaran, nga nag-ingon, 'Tugoti nga manumpa si Haring Solomon una kanako nga dili niya patyon ang iyang sulugoon pinaagi sa espada.” **52** Miingon si Solomon, “Kung ipakita niya sa iyang kaugalingon nga takos siya, wala gayoy buhok nga matagak ngadto sa yuta, apan kung makita kaniya ang pagkadaotan, mamatay gayod siya.” **53** Busa nagpadala si Haring Solomon ug mga tawo, nga maoy nagdala kang Adonia gikan sa halaran. Miabot siya ug miyukbo ngadto kang Haring Solomon, ug si Haring Solomon miingon ngadto kaniya, “Pauli sa imong balay.”

2 Samtang hapit na ang adlaw sa kamatayon ni David, gimandoan niya ang iyang anak nga lalaki nga si Solomon, nga nag-ingon, **2** “Moadto na ako sa dalan sa tibuok kalibotan. Pagmakusganon, ug ipakita ang imong pagkalalaki. **3** Tipigi ang mga mando ni Yahweh nga imong Dios aron paglakaw sa iyang mga dalan, aron pagtuman sa iyang mga balaod, iyang mga mando, iyang mga paghukom, ug iyang mga kasugoan, pagmatngon ka sa pagbuhat kung unsa ang nahisulat sa balaod ni Moises, aron magmalamposon ka sa tanan nimong pagabuhaton, bisan asa ka moadto, **4** aron matuman ni Yahweh ang iyang mga pulong nga iyang gisulti mahitungod kanako, nga nag-ingon, 'Kung ang imong mga anak magmabinantayon sa ilang mga lihok, nga matinud-anong maglakaw sa akong atubangan uban sa ilang tibuok nga kasingkasing ug tibuok nilang kalag, dili gayod mahutdan ug tawo sa trono sa Israel.' **5** Nasayod ka usab kung unsa ang gibuhat ni Joab nga anak nga lalaki ni Zeruya nganhi kanako, ug sa iyang gibuhat sa duha ka mga pangulo sa kasundalohan sa Israel, kang Abner nga anak nga lalaki ni Ner, ug kang Amasa nga anak nga lalaki ni Jeter, nga iyang gipatay. Giula niya ang dugo sa pagpakiggubat diha sa kalinaw ug nabutang ang dugo sa pagpakiggubat sa bakos palibot sa iyang hawak ug sa iyang sandalyas. **6** Pakigsabot ngadto kang Joab uban sa kaalam nga imong natun-an, apan ayaw tugoti nga magmalinawon ang iyang ubanon nga ulo sa lubnganan. **(Sheol h7585)** **7** Apan, ipakita ang imong kaayo ngadto sa mga anak nga

lalaki ni Barzilai nga taga-Gilead, ug tugoti nga uban sila nga mokaon sa imong lamesa tungod kay miadto sila kanako sa dihang mikalagiw ako gikan kang Absalom nga imong igsoon nga lalaki. 8 Tan-awa, anaa uban kanimo si Shimei nga anak nga lalaki ni Gera, nga ang Benjaminhon nga taga-Bahurim, nga nagtunglo kanako sa bug-at nga pagtunglo sa adlaw nga miadto ako sa Mahanaim. Milugsong si Shimei aron pagtagbo kanako sa Jordan, ug nagsaad ako ngadto kaniya pinaagi kang Yahweh, nga nag-ingon, 'Dili ko ikaw pagapatyon pinaagi sa espada.' 9 Karon ayaw itugot nga dili siya masilotan. Maalamon ikaw, ug nasayod ka unsay angay nimong buhaton ngadto kaniya. Dad-on nimo ang ubanon niya nga ulo ngadto sa lubnganan nga adunay dugo." (Sheol h7585) 10 Unya namatay si David ug gilubong siya uban sa iyang mga katigulangan ngadto sa siyudad ni David. 11 Sa adlaw nga naghari si David sa Israel sulod sa 40 ka tuig. Naghari siya sa Hebron ug pito ka tuig ug 33 ka tuig sa Jerusalem. 12 Unya milingkod si Solomon sa trono sa iyang amahan nga si David, ug lig-on kaayo ang iyang gingharian. 13 Unya miadto si Adonia nga anak nga lalaki ni Hagit ngadto kang Batsheba nga inahan ni Solomon. Miingon siya, "Mianhi ka ba sa kalinaw?" Mitubag siya, "Sa kalinaw." 14 Unya miingon siya, "Anaa akoy buot isulti nganha kanimo." Busa mitubag siya, "Pagsulti." 15 Miingon si Adonia, Nasayod ka nga ang gingharian akoa, ug ang tibuok Israel naglaom nga mamahimo akong hari. Apan nausab ang tanan, ug ang gingharian gihatag ngadto sa akong igsoon nga lalaki nga si Solomon tungod kay iya man kini gikan kang Yahweh. 16 Karon aduna akoy usa ka hangyo diha kanimo, ug ayaw ako balibari." Miingon si Batsheba ngadto kaniya, "Pagsulti." 17 Miingon siya, "Palihog pakigsulti kang Solomon nga hari, tungod kay dili gayod ka niya balibaran, nga ihatag niya si Abishag nga taga-Shunem nga mamahimo kong asawa." 18 Miingon si Batsheba, "Maayo, makigsulti ako sa hari." 19 Busa miadto si Batsheba ngadto kang Haring Solomon aron sa pagpakigsulti alang kang Adonia. Mitindog ang hari aron pagtagbo kaniya ug miyukbo kaniya. Unya milingkod siya sa iyang trono ug nagpadala ug usa ka trono alang sa inahan sa hari. Milingkod siya sa tuong kamot nga bahin dapit sa hari. 20 Unya miingon siya, "Aduna akoy hangyo nganha kanimo, kay dili mo ako pagabalibaran." Mitubag ang hari kaniya, "Pangayo, akong inahan, kay dili ko gayod ikaw pagabalibaran." 21 Miingon siya, "Tugoti nga ihatag si Abishag nga taga-Shunem ngadto kang Adonia nga imong igsoon nga lalaki nga mamahimo niyang asawa." 22 Mitubag si Haring Solomon ug miingon sa iyang inahan, "Nganong gipangayo mo man si Abishag, nga taga-Shunem para kang Adonia? Nganong dili mo man usab pangayoon ang gingharian alang kaniya, tungod kay ako man siyang magulang—alang kaniya, alang kang Abiatar nga pari, ug alang kang Joab nga anak nga lalaki ni Zeruya?' 23 Unya nanumpa si Haring Solomon pinaagi kang Yahweh, nga nag-ingon, "Hinaot nga pagabuhaton sa Dios kanako, ug labaw pa usab, kung wala nagsulti si Adonia niini nga pulong batok sa iyang kaugalingong kinabuhi. 24 Ug karon sama nga si Yahweh buhi, nga kinsay nagpahiluna kanako sa trono ni David nga akong amahan, ug naghimo kanako ug panimalay nga iyang gisaad, tinuod mamatay gayod si Adonia karong adlawa." 25 Busa gipadala ni Haring Solomon si Benaya nga anak nga lalaki ni Jehoyada, ug nakaplagan gayod ni Benaya si Adonia ug gipatay siya. 26 Unya miingon ang hari ngadto kang Abiatar nga pari, "Lakaw ngadto sa Anatot, sa imong kaumahan. Angayan ka nga mamatay, apan dili ko usa ikaw pagapatyon karon tungod kay nagdala ka sa kasabotan ni Yahweh atubangan ni David nga akong amahan ug nag-antos sama nga nag-antos ang akong amahan." 27 Busa gipapahawa ni Solomon si Abiatar sa iyang pagkapari ngadto kang Yahweh, aron iyang tumanon ang pulong ni Yahweh nga iyang gipamulong sa balay ni Eli didto sa Shilo. 28 Miabot ang balita ngadto kang Joab, tungod kay gisuportahan man niya si Adonia, bisan wala niya suportahi si Absalom. Busa mikalagiw si Joab ngadto sa tolda ni Yahweh ug migunit sa mga sungay sa halaran. 29 Gisugilon kang Haring Solomon nga si Joab mikalagiw ngadto sa tolda ni Yahweh ug anaa na tupad sa halaran. Unya gipadala ni Solomon si Benaya nga anak ni Jehoyada, nga nag-ingon, "Lakaw, Patya siya." 30 Busa miabot si Benaya sa tolda ni Yahweh, ug miingon ngadto kaniya. "Miingon ang hari, 'Gawas diha." Mitubag si Joab, "Dili, mamatay ako dinhi." Busa mibalik si Benaya ngadto sa hari, nga nag-ingon, "Miingon si Joab nga buot siyang mamatay didto sa halaran." 31 Miingon ang hari ngadto kaniya, "Buhata sumala sa iyang gisulti. Patya siya ug ilubong siya aron makuha gikan kanako ug sa balay sa akong amahan ang dugo nga gipaagas ni Joab nga walay hinungdan. 32 Balosan unta ni Yahweh sa dugo sa iyang ulo, tungod kay iyang gisulong ang duha ka mga labing matarong ug maayo nga mga tawo kaysa iyang kaugalingon ug gipatay sila gamit ang espada, si Abner nga anak nga lalaki ni Ner, ang mga kapitan sa kasundalohan sa Israel, ug si Amasa nga anak nga lalaki ni Jeter, ang kapitan sa kasundalohan sa Juda, nga wala man gani nasayran sa akong amahan nga si David. 33 Busa balikan unta sa ilang dugo ang ulo ni Joab ug ang ulo sa iyang mga kaliwatan hangtod sa kahangtoran. Apan aduna untay kalinaw hangtod sa kahangtoran ngadto kang David, ug sa iyang mga kaliwatan, ug sa iyang panimalay, ug sa iyang trono nga gikan kang Yahweh." 34 Unya misaka si Benaya nga anak ni Jehoyada, ug misulong ug gipatay si

Joab. Gilubong siya sa iyang panimalay sa kamingawan. **35** Gibutang sa hari si Benaya nga anak ni Jehoyada nga puli kang Joab ngadto sa mga kasundalohan, ug gibutang niya si Zadok nga pari sa puli kang Abiatar. **36** Unya nagpaadto ang hari ug gipatawag si Shimei, ug miingon kaniya, “Pagtukod ug puy-anan alang kanimo didto sa Jerusalem ug magpuyo ka didto, ug ayaw gayod paggawas didto padulong sa laing dapit. **37** Tungod kay sa adlaw nga mogawas ka, ug motabok sa walog sa Kidron, mamatay ka gayod. Ang imong dugo maanaa sa imong kamot. **38** Busa miingon si Shimei ngadto sa hari, “Maayo imong gisulti. Ingon nga gisulti sa akong agalon nga hari, buhaton kana sa imong sulugoon.” Busa nagpuyo si Shimei sa Jerusalem sa daghan nga mga adlaw. **39** Apan sa kataposan sa tulo ka tuig, duha sa mga sulugoon ni Shimei mikalagiw ngadto kang Akis nga anak nga lalaki ni Maaca, nga hari sa Gat. Busa giingnan nila si Shimei, nga nag-ingon, “Tan-awa, ang imong sulugoon anaa sa Gat.” **40** Unya mibangon si Shimei, ug gihampiloan ang iyang asno ug miadto kang Akis sa Gat aron pangitaon ang iyang mga sulugoon. Miadto siya ug gidala pagbalik ang iyang mga sulugoon gikan sa Gat. **41** Sa dihang giingnan si Solomon nga si Shimei milakaw gikan sa Jerusalem ug miadto sa Gat ug nibalik, **42** nagpadala ang hari ug tawo ug gipatawag si Shimei ug miingon kaniya, “Di ba gipapanumpa ko na ikaw pinaagi kang Yahweh ug nagpamatuod ngadto kanimo, nga nag-ingon, 'Sa panahon nga mogawas ka ug moadto sa ubang dapit, mamatay gayod ikaw'? Unya miingon ka nganhi kanako, 'Maayo ang imong gisulti.' **43** Nganong wala mo man tipigi ang imong pakigsaad ngadto kang Yahweh ug ang sugo nga gihatag ko kanimo?” **44** Miingon usab ang hari ngadto kang Shimei, “Nasayod ka sa imong kasingkasing sa tanang pagkadaotan nga imong gihimo ngadto sa akong amahan nga si David. Busa ibalik ni Yahweh ang imong pagkadaotan sa imong kamot. **45** Apan mapanalanginan si Haring Solomon ug matukod ang trono ni David sa atubangan ni Yahweh hangtod sa kahangtoran.” **46** Unya naghatag ang Hari ug sugo ngadto kang Benaya nga anak nga lalaki ni Jehoyada. Milakaw siya ug gipatay si Shimei. Busa nagmalig-on ang pagdumala sa kamot ni Solomon.

3 Nakig-uyon si Solomon kang Paraon nga hari sa Ehipto pinaagi sa pagpakigminyo. Gikuha niya ang anak nga babaye ni Paraon ug gidala niya kini ngadto sa siyudad ni David hangtod nga nahuman niya pagtukod ang iyang kaugalingong balay, ang balay ni Yahweh, ug ang pader palibot sa Jerusalem. **2** Naghalad ang mga tawo sa taas nga mga dapit, tungod kay wala pa man natukod ang balay alang sa ngalan ni Yahweh **3** Gipakita ni Solomon ang iyang gugma alang kang Yahweh pinaagi sa pagtuman sa mga balaod sa iyang amahan nga si David, gawas lamang nga naghalad siya ug sinunog nga insenso ngadto sa hataas nga mga dapit. **4** Miadto ang hari ngadto sa Gibeon aron sa paghalad didto, kay atoa didto ang bantogan nga hataas nga dapit. Naghalad si Solomon ug libohan ka mga halad sinunog sa maong halaran. **5** Nagpakita si Yahweh sa kang Solomon didto sa Gibeon pinaagi sa usa ka damgo sa kagabhion; miingon siya, “Pangayo! Unsa ang kinahanglan nga akong ihatag kanimo?” **6** Busa miingon si Solomon, “Nagpakita ka ug dakong matinud-anon nga pagpakigsaad sa imong alagad, sa akong amahan nga si David, tungod kay naglakaw siya diha sa imong atubangan sa pagkamasaligan, sa pagkamatarong, ug sa matul-id nga kasingkasing. Nagtipig ka alang kaniya niining dako nga matinud-anon nga pakigsaad ug naghatag kaniya ug usa ka anak nga lalaki aron molingkod sa iyang trono karong adlawa. **7** Karon Yahweh nga akong Dios, gihimo nimo ang imong alagad nga hari puli sa akong amahan nga si David, bisan tuod ako usa lamang ka bata. Wala ako masayod kung unsaon paggawas o pagsulod. **8** Ang imong alagad anaa sa taliwala sa katawhan nga imong pinili, usa ka dakong katawhan, hilabihan kadaghan o dili na maihap. **9** Busa hatagi ang imong alagad ug usa ka masinabtanong kasingkasing aron sa paghukom sa imong katawhan, aron akong mahibalo-an ang maayo ug daotan. Kay si kinsa man ang makahimo sa paghukom niining imong dakong katawhan?” **10** Kini nga gipangayo ni Solomon nakapahimoot sa Ginoo. **11** Busa miingon ang Dios kaniya, “Tungod kay nangayo ka niining butanga ug wala ka nangayo alang sa imong kaugalingon ug taas nga kinabuhi o mga bahandi o kinabuhi sa imong mga kaaway, apan nangayo ka alang sa imong kaugalingon sa salabotan, ug aron pag-ila sa hustisya. **12** Tan-awa, karon buhaton ko ang tanan nimong pangayoon kanako sa dihang mangayo ka kanako. Pagahatagan ko ikaw ug kaalam ug usa ka masinabtanong kasingkasing, aron walay mahisama kanimo sa wala pa ikaw, ug walay mahisama kanimo nga moabot human kanimo. **13** Hatagan ko usab ikaw sa wala nimo gipangayo, mga bahandi ug kadungganan, aron walay mahisama kanimo sa bisan kinsang mga hari sa tanan nimong mga adlaw. **14** Kung magalakaw ka sa akong mga dalan aron pagtipig sa akong mga balaod ug sa akong mga sugo, sama sa paglakaw sa imong amahan nga si David, pagalugwayan ko ang imong mga adlaw." **15** Unya nahigmata si Solomon, ug tan-awa, usa kadto ka damgo. Miadto siya ngadto sa Jerusalem ug mibarog atubangan sa sudlanan sa kasabotan sa Ginoo. Naghalad siya ug mga halad sinunog, ug mga halad pakigdait, ug nagkombira alang sa tanan niyang mga sulugoon. **16** Unya miabot ang duha ka babaye nga

gabaligya sa ilang dungog ngadto sa hari ug mibarog sa iyang atubangan. 17 Miingon ang usa ka babaye, “O, akong agalon, ako ug kining bayhana nagpuyo sa samang panimalay, ug gipakatawo ko ang usa ka bata uban kaniya sa balay. 18 Nahitabo kini sa ikatulong adlaw human ako manganak sa akong anak ug nanganak usab kining bayhana. Nag-uban kami. Walay nay lain tawo uban kanamo diha sa balay, gawas namong duha. 19 Unya namatay ang anak nga lalaki aning bayhana sa gabii, tungod kay nahigdaan niya kini. 20 Busa mibangon siya sa tungang gabii ug gikuha ang akong anak nga lalaki sa akong kiliran, sa dihang nahinanok pagtulog ang imong sulugoon, ug gibutang niya sa iyang dughan, ug gibutang usab niya ang patay niya nga anak nga lalaki sa akong dughan. 21 Sa pagbangon nako sa kabuntagon aron pagpasuso sa akong anak, patay na siya. Apan sa dihang ako siyang gitan-aw pag-ayo sa buntag, dili siya ang akong anak nga lalaki, nga akong gipakatawo.” 22 Unya miingon ang laing babaye, “Dili, ang usa nga buhi mao ang akong anak nga lalaki, ug ang usa nga patay mao ang imong anak.” Miingon ang unang babaye, “Dili, ang patay mao ang imong anak nga lalaki, ug ang buhi mao ang akong anak.” Ingon niini ang ilang gisulti atubangan sa hari. 23 Unya miingon ang hari, “Miingon ang usa kaninyo, ' Kini mao ang akong anak nga lalaki, ug ang imong anak nga lalaki kay namatay na; ug miingon usab ang usa, 'Dili, ang imong anak nga lalaki mao ang namatay ug ang buhi mao ang akong anak.'” 24 Miingon ang hari, “Dad-i ako ug espada.” Busa nagdala sila ug espada ngadto sa hari. 25 Unya miingon ang hari, “Bahina sa duha kining buhing bata, ug ihatag ang katunga niini sa babaye ug ang katunga sa isa.” 26 Unya ang babaye nga buhi ang iyang anak miingon ngadto sa hari, kay ang iyang kasingkasing puno sa kaluoy alang sa iyang anak, ug miingon siya, “O, akong agalon, ihatag kaniya ang buhi nga bata, ug walay hinungdan nga siya patyon.” Apan miingon ang laing babaye, “Dili na gayod siya maako o maimo. Tungaa siya.” 27 Unya mitubag ang hari ug miingon, “Ihatag sa unang babaye ang buhi nga bata, ug ayaw siya patya. Siya mao ang iyang inahan.” 28 Sa dihang nadungog sa tibuok Israel ang maong paghukom, nga gihimo sa hari, nahadlok sila sa hari, tungod kay nakita nila ang kaalam sa Dios nga anaa kaniya alang sa paghatag ug mga hukom.

4 Si haring Solomon ang hari sa tibuok Israel. 2 Mao kini ang iyang mga opisyal: Azaria nga anak nga lalaki ni Zadok mao ang pari. 3 Si Elihoref ug si Ahia nga mga anak nga lalaki ni Shisha ang mga sekretaryo. Si Jehoshafat nga anak nga lalaki ni Ahilud mao ang tiglista. 4 Si Benaya nga anak nga lalaki ni Jehoyada ang nagdumala sa kasundalohan. Si Zadok ug si Abiatar mao ang mga pari. 5 Azaria nga anak nga lalaki ni Natan ang nagdumala sa mga opisyal. Si Zabud nga anak nga lalaki ni Natan mao ang pari ug ang higala sa hari. 6 Si Ahishar mao ang nagdumala sa panimalay. Si Adoniram nga anak ni Abda mao ang nagdumala sa mga lalaki nga gipili aron pugson sa pagtrabaho. 7 Adunay dose ka mga opisyal si Solomon sa tibuok Israel, nga nagahatag ug pagkaon alang sa hari ug sa iyang panimalay. Ang matag-usa kanila mohatod ug pagkaon sulod sa usa kabulan sa matag tuig. 8 Mao kini ang ilang ngalan: Ben Hur, sa bungtod sa Efraim; 9 Ben Deker sa Makaz, sa Shaalbim, sa Bet Shemes, ug sa Elonbet Hanan; 10 Ben Hesed, sa Arubot (kaniya nasakop ang Soco ug ang tibuok yuta sa Hefer); 11 Si Ben Abinadab, sa tibuok distrito sa Dor (asawa niya si Tafat nga anak nga babaye ni Solomon); 12 si Baana nga anak sa Ahilud sa Taanac ug sa Megido, ug tanang Bet Shan nga mao tapad sa Zaretan ubos sa Jezreel, gikan sa Bet Shan ngadto sa Abel Mehola hangtod sa tabok sa Jokmeam; 13 si Ben Geber sa Ramot Gilead (kaniya nahisakop ang mga lungsod sa Jair nga anak nga lalaki ni Manases, nga anaa sa Gilead, ug ang rehiyon sa Argob nahisakop kaniya nga anaa sa Bashan, 60 ka mga dagkong siyudad nga adunay mga pader ug babag nga tumbaga sa ganghaan); 14 si Ahinadab nga anak nga lalaki ni Ido, sa Mahanaim; 15 si Ahimaaz sa Neftali, (gipangasawa usab niya si Basemat nga anak nga babaye ni Solomon); 16 si Baana nga anak ni Hushai, sa Asher ug sa Alot; 17 si Jehoshafat nga anak ni Parua, sa Isacar; 18 Shimei ang anak nga lalaki ni Ela, sa Benjamin; 19 ug sa Geber nga anak nga lalaki ni Uri, sa yuta sa Gilead, ang lungsod sa Sihon nga hari sa mga Amorihanon ug sa Og nga hari sa Bashan, ug siya lamang ang opisyal nga anaa sa maong yuta. 20 Ang Juda ug ang Israel labihan ang kadaghan sama sa balas sa dagat. Nangaon sila ug nanggiinom ug nagmalipayon. 21 Gidumalaan ni Solomon ang tibuok gingharian gikan sa Suba sa yuta sa mga Filistihanon ug paingon sa utlanan sa Ehipto. Nagdala sila sa pahinungod ug nangalagad kang Solomon sa tibuok niyang kinabuhi. 22 Ang ginahatag kang Solomon alang sa usa ka adlaw mao ang 30 ka cor nga maayong harina ug 60 ka cor nga kalanon, 23 napulo ka tambok nga baka, 20 ka baka gikan sa sibsibanan, ug 100 ka karnero, wala pay labot ang binaw, mga osa, mga lagsaw, ug gipatambok nga langgam. 24 Kay iyang gimandoan ang tibuok rehiyon sa kasikbit sa Suba, gikan sa Tifsa hangtod sa Gaza. lakip ang tanang mga hari sa kasikbit niining Suba, ug aduna siyay pakigdait sa tanang nakapalibot kaniya. 25 Nagpuyo ang Juda ug ang Israel sa kalinaw, ang matag tawo nailalom sa iyang parasan ug ilalom sa iyang igera nga kahoy, gikan sa Dan paingon sa Beersheba, sa tanang mga adlaw ni Solomon. 26 Si Solomon adunay 40, 000 ka mga kuwadra sa mga

kabayo alang sa iyang mga karwahe ug 12, 000 ka mga mangangabayo. **27** Kadtong mga opisyal ang nagahatag ug pagkaon alang kang Haring Solomon ug alang sa tanan nga anaa sa lamisa ni Haring Solomon, ang matag tawo sa iyang binulan. Dili nila tugotan nga makulang. **28** Nagdala usab sila ug maayong sebada ug kumpay alang sa ilang mga kabayo nga gamiton sa karwahe ug ang ginasakyan nga mga kabayo, ang matag-usa nagadala kung unsa ang iyang makaya. **29** Gihatagan sa Dios si Solomon ug dakong kaalam ug pagpanabot, ug ang kalapad sa iyang panabot sama sa balas sa baybayon. **30** Ang kaalam ni Solomon milabaw sa tanang kaalam sa mga tawo sa taga-sidlakan ug sa tanang kaalam sa Ehipto. **31** Mas maalamon pa siya sa tanang tawo—kaysa kang Etan ang kaliwat ni Esdras, kang Heman, kang Calcol, ug kang Darda ang anak nga mga lalaki ni Mahol—ug ang iyang kabantogan miabot sa tanang nakapalibot nga mga nasod. **32** Nakasulti siya sa 3, 000 ka mga panultihon ug ang iyang mga awit 2, 005 ka daghan. **33** Mahulagway niya ang mga pananom, gikan sa sidro nga anaa sa Lebanon paingon sa hisopo nga mitubo sa pader. Makasaysay usab siya mahitungod sa mga mananap, mga langgam, mga nagakamang nga mananap, ug sa mga isda. **34** Nangadto ang katawhan nga gikan sa tanang kanasoran aron mamati sa kaalam ni Solomon. Naggikan silang tanan sa tanang mga hari sa kalibotan nga nakadungog sa iyang kaalam.

5 Si Hiram ang hari sa Tiro gipadala ang iyang sulugoon ngadto kang Solomon kay nadunggan niya nga gidihogan nila siya nga hari puli sa iyang amahan; kay si Hiram kanunay nga nahigugma kang David. **2** Nagpadala si Solomon ug pulong kang Hiram, nga miingon, **3** "Nasayod ka sa akong amahan nga si David nga dili makatukod sa balay alang sa ngalan ni Yahweh nga iyang Dios tungod sa mga gubat nga nag-alirong kaniya, kay sa panahon sa iyang kinabuhi gibutang ni Yahweh ang iyang mga kaaway ilalom sa tumbanan sa iyang tiil. **4** Apan karon, ang akong Dios nga si Yahweh naghatag kanako ug kapahulayan sa matag kasikbit. Wala nay kaaway ni katalagman. **5** Busa gitinguha ko ang pagtukod sa templo alang sa ngalan ni Yahweh nga akong Dios, sumala sa gisulti ni Yahweh sa akong amahan nga si David, nga miingon, 'Ang imong anak nga lalaki, nga akong gipapuli paglingkod sa imong trono, ang motukod sa templo alang sa akong ngalan.' **6** Busa karon pagsugo nga mamutol sila ug mga sidro gikan sa Lebanon alang kanako. Ang akong mga sulugoon mouban sa imong mga sulugoon ug bayaran ko ikaw alang sa imong mga sulugoon aron mabayran ko ikaw sa tama sa tanang butang nga imong nauyonan nga buhaton. Kay nasayod ka man nga walay maantigo kanamo sa pagputol ug kahoy sama sa mga taga-Sidon. **7** Sa dihang nadungog ni Hiram ang mga pulong ni Solomon, nalipay siya pag-ayo ug miingon, "Mahimaya si Yahweh karon adlawa, nga naghatag kang David ug usa ka manggialamong anak nga lalaki nga magdumala niining dakong katawhan." **8** Nagpadala si Hiram ug pulong ngadto kang Solomon, nga miingon, "Nadungog ko ang mensahe nga imong gipadala kanako. Ihatag ko ang tanang sidro nga kahoy ug sipres nga imong gitinguha. **9** Ipanaog sa akong mga sulugoon ang mga kahoy gikan sa Lebanon paingon sa dagat, ug pabugkosan ko kini aron paagion sa dagat sa dapit nga imong gitudlo kanako. Badbaran ko kini didto, ug kuhaon nimo kini. Buhaton nimo kung unsa akong gitinguha pinaagi sa paghatag ug pagkaon alang sa akong panimalay." **10** Busa naghatag si Hiram kang Solomon sa tanang sidro ug sepris nga kahoy nga iyang gitinguha. **11** Mihatag si Solomon ug 20, 000 ka gibug-aton nga trigo nga kalan-on sa iyang panimalay ug 20 ka gibug-aton sa maayong lana. Ginahatag kini ni Solomon kang Hiram matag tuig. **12** Gihatagan ni Yahweh si Solomon ug kaalam, sumala sa iyang gisaad kaniya. Adunay kalinaw tali kang Hiram ug kang Solomon, ug nagbuhat silang duha ug kasabotan. **13** Gipugos pagpatrabaho ni Haring Solomon ang tibuok Israel. Ang mga gipugos nga trabahante mikabat sa 30, 000 ka mga lalaki. **14** Gipadala niya sila ngadto sa Lebanon, ang 10, 000 ka libo kanila pulihanay. Usa ka bulan mangadto sila sa Lebanon ug duha ka bulan anaa sa panimalay. Si Adoniram maoy nagdumala sa mga tawo nga gipili aron pugson pagpatrabaho. **15** Si Solomon adunay 70, 000 ka mga tigdala sa mga bug-at ug 80, 000 ka mga tigtiltil ug bato didto sa kabukiran, **16** wala pay labot ang 3, 300 ka mga pangulong opisyal nga nagadumala sa trabahoon ug magdumala sa mga trabahante. **17** Ug sa mando sa hari gilukat nila ang mga dagkong bato nga maayo ang kalidad aron gamiton alang sa pundasyon sa templo. **18** Busa gitiltil sa mga magtutukod ni Solomon ug sa magtutukod ni Hiram ug sa mga taga-Gebal ug giandam ang mga kahoy ug mga bato aron tukoron ang templo.

6 Busa gisugdan ni Solomon pagtukod ang templo ni Yahweh. Nahitabo kini sa ika-480 ka tuig human nga nakagawas ang katawhan sa Israel gikan sa yuta sa Ehipto, sa ika-upat ka tuig nga naghari si Solomon sa Israel, sa bulan sa Ziv, nga mao ang ikaduhang bulan. **2** Ang templo nga gitugod ni Solomon alang kang Yahweh adunay 60 ka cubit ang gitas-on, 20 ka cubit ang gilapdon, ug 30 ka cubit ang gihabugon. **3** Ang portico nga anaa sa atubangan sa templo, adunay 20 ka cubit ang gitas-on, managsama ang gilapdon sa templo, ug napulo ka cubit ang gilalumon sa atubangan sa templo. **4** Gibuhatan niya ang templo ug mga bintana nga adunay mga porma nga maoy nakapagamay niini sa gawas

kaysa sa sulod. 5 Sa isig ka kilid sa tibuok pader iyang
gihimoan ug mga lawak palibot niini, gipalibotan ang gawas
nga bahin nga lawak ug sa sulod nga lawak. Gihimoan
niya ug mga lawak ang tanang kilid nga nakapalibot. 6 Sa
pinakaubos nga bahin adunay lima ka cubit ang gilapdon,
ang tungatunga adunay unom ka cubit ang gilapdon, ug ang
ika-tulo adunay pito ka cubit ang gilapdon. Ug ang anaa sa
gawas gibuhatan niya ug mga moldura diha sa bongbong sa
balay sa tanang palibot aron ang mga sagbayan dili mag-
abot sa mga bongbong sa balay. 7 Ang balay hinimo sa
mga bato nga giandam didto sa kuhaanan sa mga bato.
Walay martilyo, atsa, o bisan unsang puthaw nga gamit
nga madunggan sa balay samtang ginatukod kini. 8 Sa
habagatang bahin sa templo adunay pultahan diha sa ubos
nga andana, unya adunay hagdanan pasaka sa tungatunga
nga andana, ug gikan sa tungatunga pasaka sa ika-tulo
nga andana. 9 Busa gitukod ni Solomon ang templo ug
nahuman kini; gibongbongan niya ang balay gamit ang mga
sagbayan ug tabla nga sidro. 10 Gipahimoan niya ug mga
lawak ang matag kilid sa balaang lawak sa templo, ang
matag kilid adunay lima ka cubit ang gihabugon; gisumpay
kini ngadto sa balay gamit ang mga kahoy nga sidro. 11
Ang pulong ni Yahweh miabot kang Solomon, nga nag-
ingon, 12 “Mahitungod niining temploha nga imong gitukod,
kung maglakaw ka sa akong mga balaod ug magbuhat ug
matarong, tumanon ang akong mga mando ug maglakaw
niini, unya tumanon ko ang akong gisaad kanimo nga akong
gisaad sa imong amahan nga si David. 13 Magpuyo ako
taliwala sa katawhan sa Israel ug dili ko sila pasagdan.” 14
Busa gitukod ni Solomon ang balay ug gihuman kini. 15
Unya gibongbongan niya sa sulod sa balay ug mga tabla
nga sidro. Gikan sa salog paingon sa kisame sa sulod sa
balay, gibongbongan niya kini ug kahoy, ug gisalogan niya
ang balay ug mga tabla nga sipres. 16 Gibuhatan niya
ug 20 ka cubit ang likod nga bahin sa balay gamit ang
tabla nga sidro gikan sa salog paingon sa kisame. Gitukod
niya kini nga lawak aron mahimong balaang lawak, ang
labing balaang dapit. 17 Ang lawak, nga mao ang balaang
dapit anaa sa atubangan sa mas labing balaang dapit,
adunay 40 ka cubit ang gitas-on. 18 Adunay sidro sa sulod
sa balay, nga inokitan sa naghulagway nga nagtikyop ug
nagbukhad nga mga bulak. Mga sidro tanan ang anaa sa
sulod. Walay makita nga binuhat gamit ang bato diha sa
sulod. 19 Giandam ni Solomon ang balaang lawak sa sulod
sa balay aron ibutang didto ang sudlanan sa kasabotan ni
Yahweh. 20 Ang balaang lawak adunay 20 ka cubit ang gitas-
on, 20 ka cubit ang gilapdon, ug 20 ka cubit ang gihabogon.
Gitaplakan ni Solomon ang mga bongbong sa lunsay nga
bulawan ug gihaklopan ang halaran ug sidro nga kahoy. 21
Gitaplakan ni Solomon ang sulod sa templo ug lunsay nga
bulawan, ug gibutangan niyag mga kadinang bulawan sa
atubangan sa balaang lawak, ug gihaklapan ug bulawan ang
atubangan. 22 Gitaplakan niya ug bulawan ang tibuok sulod
hangtod nga nahuman ang templo. Gitaplakan usab niya ug
bulawan ang tibuok halaran nga anaa sa balaang lawak. 23
Nagbuhat si Solomon ug duha ka kerubin gamit ang olibo
nga kahoy, napulo ka cubit ang gihabogon sa matag-usa
alang sa balaang lawak. 24 Ang usa ka pako sa unang
kerubin adunay lima ka cubit ang gitas-on. Unya gikan sa
tumoy sa usa ka pako paingon sa tumoy sa laing pako
adunay gilay-on nga napulo ka cubit. 25 Ang laing kerubin
aduna gihapoy napulo ka cubit ang gilapdon sa pako. Ang
duha ka kerubin managsama ang sukod ug hulagway. 26
Napulo ka cubit ang gitas-on sa usa ka kerubin ug ang usa
ka kerubin managsama lang. 27 Gibutang ni Solomon ang
kerubin sa mas labing balaang dapit. Nagbukhad ang mga
pako sa kerubin ug ang pako sa usa misangko sa bongbong
ug ang pako sa laing kerubin misangko sa laing bongbong.
Ang ilang mga pako nag-abot diha sa tungatunga sa labing
balaang dapit. 28 Gitaplakan ni Solomon ang kerubin ug
bulawan. 29 Giukitan niya ang palibot sa tanang bongbong
sa balay sa mga hulagway sa kerubin, mga kahoy nga
palmera, ug mga mibukhad nga bulak, sa gawas ug sa
balaang dapit. 30 Gitaplakan ug bulawan ni Solomon ang
salog sa balay, sa gawas ug sa sulod nga mga lawak. 31
Nagbuhat si Solomon ug mga pultahan gamit ang kahoy
nga olibo sa atubangan sa balaang lawak. Ang ulohan ug
ang matag kilid niini adunay lima ka mga porma. 32 Unya
nagbuhat siya ug duha ka pultahan gamit ang kahoy nga
olibo, ug giukitan niya kini ug mga kerubin, mga palmera nga
kahoy, ug mga ningbukhad nga bulak. Gitaplakan niya kini
ug bulawan ug gikatag niya sa bulawan ang kerubin ug mga
kahoy nga olibo. 33 Sa ingon niini nga paagi, gibuhatan usab
ni Solomon ang porma sa sera sa templo nga kahoy nga
olibo adunay upat ka bahin 34 ug duha ka sera gamit ang
sipres nga kahoy. Ang duha ka dahon sa usa ka pultahan
napilo ug ang duha ka dahon sa laing usa ka pultahan napilo
usab. 35 Giukitan niya kini ug kerubin, mga palmera nga
kahoy, ug mga mibukhad nga bulak, ug iyang susama nga
gitaplakan ug bulawan ang mga inukit. 36 Gibuhat niya ang
hawanan sa sulod nga tulo ka laray nga bato ug laray sa
mga sagbayan nga sidro. 37 Natukod ang pundasyon sa
balay ni Yahweh sa ika-upat nga tuig, ang bulan sa Ziv. 38
Sa ika-napulog usa ka tuig, sa bulan sa Bul, nga mao ang
ika-walo nga bulan, nahuman na ang balay sa tanang bahin
niini ug sumala sa tanang plano niini. Nahuman pagtukod ni
Solomon ang templo sa pito ka tuig.

7 Miabot ug napulog tulo ka tuig ang pagtukod ni Solomon
sa iyang kaugalingong palasyo. **2** Gitukod niya ang
Palasyo sa Kalasangan sa Lebanon. Ang gitas-on niini 100
cubits, ang gilapdon 50 cubits, ug may kahabugon nga
30 cubits. Gibuhat ang palasyo nga may upat ka laray sa
mga haliging sidro lakip na ang mga sagbayan nga sidro
ibabaw sa mga haligi. **3** Giatopan ang balay gamit ang
sidro nga gipahimutang ibabaw sa sagbayan. Kadtong mga
sagbayan mao ang nagpugong sa mga haligi. Adunay 45
ka sagbayan, ug may 15 ang matag laray. **4** Adunay mga
sagbayan ang tulo ka haligi, ug may mga bintana nga nag-
inatbangay diha sa tulo ka laray. **5** Ang tanang mga pultahan
ug mga bintana kwadrado uban ang mga sagbayan, ug
nag-inatbangay ang mga bintana diha sa tulo ka laray. **6**
Adunay hawanan nga may 50 cubits ang gitas-on ug may
30 cubits ang gilapdon, uban ang inatopan nga portico sa
atubangan nga may mga haligi. **7** Gibuhat ni Solomon ang
lawak sa trono kung asa siya magpakanaog ug hukom, nga
mao ang lawak hukmanan. Gihaklapan ug sidro ang tibuok
salog niini. **8** Ingon niini usab ang pagbuhat sa balay nga
puy-anan ni Solomon sa likod nga bahin sa laing hawanan
sulod sa palasyo. Gibuhat usab niya ang usa ka balay nga
susama niini alang sa iyang asawa nga anak nga babaye
sa Paraon. **9** Kining mga balaya binuhat sa mahalon nga
mga sinapsapang bato, nga sinukod gayod, unya gigabas
kini, ug gipahamis ang matag kilid. Gigamit kining mga
batoha gikan sa patukoranan hangtod sa atop, ug ingon
man usab didto sa gawas sa dakong hukmanan. **10** Ang
patukoranan binuhat sa dagkong mga bato nga mahalon
nga may tag-walo ug tag-napulo ka cubits ang gitas-on. **11**
Sa ibabaw mao ang mahalon nga sinapsapang mga bato
nga gipikas sa ilang mga sukod, ug ang mga sagbayan nga
sidro. **12** Ang dakong hawanan nga naglibot sa palasyo
adunay tulo ka laray sa pinutol nga bato ug usa ka laray sa
mga sagbayan nga sidro susama sa sulod nga hawanan sa
templo ni Yahweh ug sa portico sa templo. **13** Gipakuha ni
Solomon si Huram ug migikan siya sa Tiro. **14** Si Huram
mao ang anak nga lalaki sa usa ka biyuda sa tribo ni Neftali;
ang iyang amahan taga-Tiro, usa ka tawong mananalsal
sa bronse. Maalamon si Huram, unya may panabot, ug
hanas sa pagpamuhat gamit ang bronse. Miadto siya kang
Haring Solomon aron buhaton ang mga buluhaton gamit
ang bronse alang sa hari. **15** Gibuhat ni Huram ang duha
ka haligi nga bronse, ang matag usa may gitas-on nga 18
cubits ug ang kalinginon may 12 cubits. **16** Gibuhat niya ang
duha ka ulohan sa pinasinaw nga bronse aron ipahimutang
ibabaw sa tumoy sa mga haligi. Ang gihabugon sa matag
ulohan may 5 cubits. **17** May linala nga kinuroskuros ug mga
liningin nga kinadena alang sa dayandayan sa mga ulohan
nga atua sa ibabaw sa tumoy sa mga haligi, may pito niini
alang sa matag ulohan. **18** Busa gibuhat si Huram ang duha
ka laray sa mga hulagway sa granada libot sa ibabaw sa
matag haligi aron dayandayanan ang ilang mga ulohan. **19**
Ang mga ulohan sa ibabaw sa tumoy sa mga haligi nga
atua sa portico gidayandayanan sama sa mga lirio nga may
gitas-on nga upat ka cubits. **20** Giapil usab ang mga ulohan
niining duha ka mga haligi, duol gamay sa ibabaw sa tumoy
niini nga may 200 ka hulagway sa granada nga naglaray sa
palibot. **21** Gipabarog niya ang mga haligi didto sa portico sa
templo. Ang haligi sa tuong bahin ginganlan ug Jakin, ug
ang haligi sa wala nga bahin ginganlan ug Boaz. **22** Ibabaw
sa tumoy sa mga haligi gidayandayanan sama sa mga lirio.
Natapos ang pagbuhat sa mga haligi niini nga pamaagi.
23 Naghimo si Huram ug lingin nga dagatdagat gikan sa
tinunaw nga mga puthaw, nga may napulo ka cubits gikan
sa ngilit niini ngadto sa laing ngilit. May gitas-on kini nga
5 ka cubits, ug ang kalinginon sa dagatdagat may 30 ka
cubits. **24** Ilalom sa ngilit sa dagatdagat may gipalibot nga
mga kinulit nga mga putot, napulo sa matag usa ka cubit,
gidungan kini paghulma sa pagtunaw sa bronse sa paghimo
sa dagatdagat. **25** Gipahimutang ang dagatdagat ibabaw sa
napulog duha ka baka, ang tulo nag-atubang sa kasadpan,
ang laing tulo nag-atubang sa habagatan, ug ang laing tulo
nag-atubang sa sidlakan. Gitungtong ang dagatdagat sa
ibabaw niini, ug ang ilang mga ikog mao ang dapit sa sulod.
26 Usa ka dangaw ang gibagaon sa dagatdagat, ug ang
ngilit niini gibuhat sama sa baba sa usa ka kupa, sama
sa usa ka bulak sa lirio. Ang dagatdagat kasudlan ug 2,
000 ka bath nga tubig. **27** Gihimo ni Huram ang napulo ka
tungtonganan nga bronse. Ang matag tungtonganan may
gitas-on nga upat ka cubits ug may gihabugon nga tulo ka
cubits. **28** Mao kini ang pagbuhat sa mga tungtonganan.
Adunay mga haklap taliwala sa mga kwadro, **29** ug ibabaw
sa mga haklap ug sa mga kwadro mao ang mga dagway sa
liyon, mga baka, ug mga kerubin. Sa ibabaw ug sa ubos
sa mga hulagway sa liyon ug sa mga baka may binuhat
nga liningin nga purongpurong. **30** Ang matag tungtonganan
may upat ka bronse nga mga ligid ug mga ehe, ug sa
upat ka eskina mao ang mga tinunaw nga bronse aron
tungtonganan sa mga panaksan. Ang mga tungtonganan
niini gidayandayanan sa mga liningin nga mga butang ang
matag kilid sa usag-usa. **31** Ang baba sa tungtonganan
lingin sama sa mga panaksan, nga may gilapdon nga 1/2
cubit, ug gipasibo sa korona nga misaka gamay sa usa ka
cubit. Sa baba niana may mga linilok, ug kwadrado ang
ilang mga haklap, dili lingin. **32** Ang upat ka mga ligid anaa
ilalom sa mga haklap, ug ang mga ehe sa mga ligid ug ang
mga yantas niini anaa sa tungtonganan. Ang gihabugon sa

usa ka ligid may 1/2 cubit. **33** Ang pagbuhat sa mga ligid
sama sa mga ligid sa mga karwahe. Ang mga ehe niini,
ang mga yantas, ang mga rayos, ug ang mga nagpugong
sa ehe pulos mga tinunaw nga puthaw. **34** May upat ka
mga gunitanan ang upat ka eskina sa matag tungtonganan,
nga unay sa mao ra gihapong tungtonganan. **35** Ibabaw sa
tumoy sa tungtonganan adunay usa ka lingin nga gilibot nga
may tunga ka cubit ang gilalomon, ug gisumpay sa ibabaw
sa tumoy sa tungtonganan ang mga nagpugong ug mga
haklap. **36** Sa ibabaw sa mga nagpugong ug sa mga haklap
gililok ni Huram ang dagway sa mga kerubin, mga liyon, ug
ang mga kahoy nga palmera nga nagtabon sa luna sa usag-
usa, ug gipalibotan sila sa mga liningin nga mga butang. **37**
Sa ingon niini nga paagi gihimo niya ang napulo ka mga
tungtonganan. Silang tanan gihulma sa samang hulmahan,
uban sa usa ka sukod, ug susama ang mga dagway. **38**
Gibuhat ni Huram ang napulo ka mga panaksan nga bronse.
Ang usa ka panaksan kasudlan ug 40 ka bath nga tubig.
Ang gilay-on sa matag panaksan may upat ka cubits ug
ang usa ka panaksan may napulo ka tungtonganan. **39**
Nagbuhat siya ug lima ka tungtonganan sa habagatan nga
nag-atubang sa pikas kilid sa templo ug ang laing lima anaa
sa amihanan nga nag-atubang usab sa pikas kilid sa templo.
Gipahimutang niya ang dagatdagat sa sidlakang eskina,
nga nag-atubang padulong sa habagatang bahin sa templo.
40 Gibuhat ni Huram ang mga kolon, mga pala ug mga
sudlanan pangbubu. Unya natapos na niya ang iyang tanang
mga buluhaton alang kang Haring Solomon sulod sa templo
ni Yahweh: **41** ang duha ka haligi, ug ang sama sa panaksan
nga atua sa mga ulohan sa ibabaw sa tumoy sa duha ka
haligi, ug ang duha ka linya sa liningin nga dayandayan aron
motabon sa duha ka daw panaksan sa ulohan nga anaa
sa ibabaw sa tumoy sa mga haligi. **42** Gibuhat niya ang
400 ka mga hulagway sa granada alang sa duha ka pares
sa mga liningin nga mga dayandayan: duha ka linya sa
mga hulagway sa granada alang sa matag bahin sa mga
dayandayan aron motabon sa duha ka sama sa panaksan
nga anaa sa ibabaw sa tumoy sa mga haligi, **43** ang napulo
ka mga tungtonganan, ug ang napulo ka daw mga panaksan
sa mga tungtonganan. **44** Gihimo niya ang dagatdagat nga
nagpatong ibabaw sa napulog duha ka mga torong baka;
45 usab ang mga kolon, mga pala, mga panaksan, ug ang
ubang mga sudlanan. Gibuhat ni Huram ang tanan gamit
ang pinasinaw nga bronse, alang kang Haring Solomon,
sa templo ni Yahweh. **46** Gipahulma kini sa hari didto sa
kapatagan sa Jordan, sa mga lapokon nga yuta taliwala sa
Sucot ug sa Zarethan. **47** Wala na timbanga pa ni Solomon
ang tanang mga galamiton tungod sa kadaghan gayod niini,
tungod usab kay ang timbang sa bronse dili man masukod.
48 Gipabuhat ni Solomon ang tanang mga galamiton sulod
sa templo gamit ang bulawan; ang bulawang halaran ug
ang lamesa kung asa ibutang ang tinapay sa presensiya.
49 Hinimo sa lunlon bulawan ang mga tungtonganan sa
mga suga, ang lima nga anaa sa tuo ug ang laing lima
nga anaa sa wala, sa atubangan sa dapit sa kinasulorang
lawak, ug hinimo usab sa bulawan ang mga bulak, ang mga
lamparahan, ug ang mga gunitanan. **50** Hinimo sa lunlon
bulawan ang mga kupa, mga igpapalong sa suga, mga
panaksan, mga luwag, ug ang mga sunoganan sa insenso.
Hinimo usab sa bulawan ang mga bisagra sa pultahan sa
kinasulorang lawak sa labing balaang dapit, ug ang mga
pultahan nga atua sa hawanan sulod sa templo. **51** Tungod
niini, natapos na ang tanang buluhaton nga buhaton ni
Haring Solomon sa balay ni Yahweh. Busa gidala ni Solomon
ang mga butang nga gilain sa iyang amahan nga si David,
sama sa mga salapi, mga bulawan, ug mga galamiton, unya
gibutang niya kini sa tipiganan sa balay ni Yahweh.

8 Unya gitigom ni Solomon sa iyang atubangan ang mga
kadagkoan sa Israel, ang tanang mga pangulo sa matag
tribo, ang mga pangulo sa tagsatagsa ka mga banay sa
katawhan sa Israel, didto sa Jerusalem, aron dad-on ang
arka sa kasabotan ni Yahweh gikan sa siyudad ni David nga
mao ang Zion. **2** Nagtigom ang tibuok katawhan sa Israel
didto sa atubangan ni Haring Solomon atol sa kasaulogan,
sa bulan sa Etanim nga mao ang ikapitong bulan. **3** Miabot
ang mga kadagkoan ug ang mga pari nga nagdayong sa
arka sa kasabotan. **4** Gidala nila ang arka sa kasabotan
ni Yahweh, ang tolda nga tagboanan, ug ang tanan nga
mga balaang kasangkapan nga anaa sulod sa tolda. Gidala
kining mga butanga sa mga pari ug sa mga levita. **5** Si
Haring Solomon ug ang tibuok katilingban sa Israel nagtigom
duol sa arka sa kasabotan, nga naghalad sa dili maihap
nga mga karnero ug mga torong baka. **6** Gidayongan sa
mga pari ang arka sa kasabotan ni Yahweh didtong dapita,
ngadto sa kinasulorang lawak sa templo, sa labing balaang
dapit, ilalom sa mga pako sa kerubin. **7** Kay gibukhad sa
kerubin ang ilang mga pako sa dapit sa arka sa kasabotan,
ug gipandongan nila ang arka sa kasabotan ug ang mga
dayonganan niini. **8** Tag-as kaayo ang mga dayonganan
nga makita ang tumoy niini ngadto sa gawas sa pultahan
sa labing balaang lawak, apan dili nila kini makita didto sa
gawas. Atua kini didto hangtod niining adlawa. **9** Walay
laing sulod sa arka sa kasabotan gawas lamang sa duha ka
papan nga bato nga gibutang ni Moises didto sa Horeb, sa
pagbuhat ni Yahweh sa kasabotan tali sa katawhan sa Israel
sa dihang migawas sila gikan sa yuta sa Ehipto. **10** Nahitabo
kini nga sa paggawas sa mga pari gikan sa balaang dapit,
gilukop sa panganod ang templo ni Yahweh. **11** Dili na

makapadayon pa sa pag-alagad ang mga pari tungod sa
panganod, kay napuno sa himaya ni Yahweh ang templo. 12
Unya miingon si Solomon, “Miingon si Yahweh nga mopuyo
siya sa bagang kangitngit, 13 Apan gitukod ko alang kanimo
ang halangdong pinuy-anan, usa ka dapit nga kapuy-an mo
hangtod sa kahangtoran.” 14 Unya miatubang ang hari ug
gipanalanginan ang tibuok katilingban sa Israel, samtang
nanindog pa sila. 15 Miingon siya, “Dalayegon si Yahweh
ang Dios sa Israel, nga nakigsulti sa akong amahan nga
si David, ug gituman kini pinaagi sa iyang kaugalingong
mga kamot, nga nag-ingon, 16 'Sukad sa adlaw sa akong
pagpagawas sa akong katawhan sa Israel gikan sa Ehipto,
wala ako magpili ug siyudad gikan sa tanang tribo sa Israel
nga katukoran ug usa ka templo, aron maatua didto ang
akong ngalan. Apan, gipili ko si David nga maoy maghari sa
akong katawhan sa Israel.' 17 Karon mao kini ang tinguha
sa kasingkasing sa akong amahan nga David nga motukod
ug usa ka templo alang sa ngalan ni Yahweh, ang Dios
sa Israel. 18 Apan miingon si Yahweh sa akong amahan
nga si David, 'Tungod kay diha sa imong kasingkasing ang
pagtukod ug usa ka templo alang sa akong ngalan, maayo
nga gibuhat mo kini sulod sa imong kasingkasing. 19 Bisan
pa niini dili ikaw mao ang magtukod sa templo; kondili ang
imong anak nga lalaki nga mahimugso gikan gayod kanimo,
siya mao ang motukod sa templo alang sa akong ngalan.' 20
Gituman ni Yahweh ang mga pulong nga iyang gisulti, kay
gituboy ako diha sa dapit sa akong amahan nga si David,
ug nagalingkod ako sa trono sa Israel, ingon sa gisaad ni
Yahweh. Gitukod ko ang templo alang sa ngalan ni Yahweh,
ang Dios sa Israel. 21 Gibuhat ko didto ang usa ka dapit
alang sa arka sa kasabotan, nga mao ang gisaad ni Yahweh,
nga gihimo niya uban sa atong mga amahan sa dihang
gipagawas niya sila gikan yuta sa Ehipto.” 22 Mibarog si
Solomon atubangan sa halaran ni Yahweh, atubangan sa
tibuok katilingban sa Israel, ug gibayaw ang iyang mga
kamot ngadto sa langit. 23 Miingon siya “O Yahweh, ang Dios
sa Israel, wala gayoy Dios nga sama kanimo diha sa ibabaw
sa kalangitan o dinhi sa ilalom sa yuta, nga nagtuman sa
iyang matinud-anong kasabotan uban sa mga sulugoon
nga naglakaw diha sa imong atubangan sa ilang bug-os
nga kasingkasing; 24 ikaw nga nagtuman sa imong gisaad
ngadto sa imong sulogoon nga si David nga akong amahan.
Oo, gisulti mo kini ug gituman pinaagi sa imong kamot,
hangtod karong adlawa. 25 Busa karon, O Yahweh, ang Dios
sa Israel, tumana ang imong gipanaad sa imong sulugoon
nga si David nga akong amahan, sa pagsulti mo nga, 'Dili ka
makabsan ug tawo diha sa imong panan-aw nga molingkod
sa trono sa Israel, kung magmatinumanon lamang kanako
ang imong kaliwatan, ingon sa imong pagtuman kanako.' 26
Busa karon, O Dios sa Israel, nag-ampo ako nga matinuod
ang saad nga imong gibuhat sa imong sulugoon nga si
David nga akong amahan. 27 Apan magpuyo ba gayod ang
Dios dinhi sa yuta? Lantawa, bisan ang tibuok kawanangan
dili man gani igo alang kanimo - unsa na lamang kaha kining
akong gipatukod nga templo alang kanimo. 28 Apan tagda
intawon kining pangaliyupo sa imong sulugoon ug ang iyang
mga paghangyo, O Yahweh nga akong Dios; patalinghogi
ang mga pagpangaliyupo ug mga pag-ampo nga gibungat sa
imong sulugoon nganha kanimo karong adlawa. 29 Bantayan
unta sa imong mga mata kini nga templo adlaw ug gabii,
nganhi sa dapit nga imong gisulti, “Ang akong ngalan ug
ang akong presensiya maanaa didto - aron patalinghogan
ang mga pag-ampo nga ibungat sa imong mga sulugoon
niining dapita. 30 Busa patalinghogi ang pangaliyupo sa
imong sulugoon ug sa imong katawhan sa Israel sa dihang
mag-ampo kami niining dapita. Oo, patalinghogi gikan sa
imong pinuy-anan nga mao ang kalangitan; ug sa dihang
mopatalinghog ka, pagpasaylo. 31 Kung may usa ka tawo
nga makasala batok sa iyang isigkatawo, ug kung moanhi
siya ug manumpa atubangan sa imong halaran nga ania
niining balaya, 32 nan mamati ka diha sa kalangitan ug
buhata; hukmi ang imong mga sulugoon, siloti ang sad-an, ug
ipadangat ang iyang binuhatan diha sa iyang kaugalingong
ulo. Ug pakamatarunga ang walay sala, pinasikad sa iyang
ganti alang sa iyang pagkamatarong. 33 Sa dihang mapukan
sa ilang mga kaaway ang imong katawhan sa Israel tungod
kay nakasala sila batok kanimo, kung mobalik sila pag-
usab kanimo, magasugid sa imong ngalan, magaampo,
ug magpakilooy sa kapasayloan gikan kanimo niini nga
templo - 34 nan mamati ka diha sa kalangitan ug pasayloa
ang sala sa imong katawhan sa Israel; dad-a sila pagbalik
sa yuta nga imong gihatag sa ilang mga katigulangan. 35
Sa dihang matakpan ang kalangitan ug walay ulan tungod
kay nakasala batok kanimo ang katawhan - kung mag-
ampo sila niining dapita, magasugid sa imong ngalan, ug
mosalikway sa ilang mga sala sa dihang gisakit mo sila
- 36 nan mamati ka diha sa kalangitan ug pasayloa ang
sala sa imong mga sulugoon ug sa imong katawhan sa
Israel, sa dihang tudloan mo sila sa maayong mga pamaagi
nga angay nilang pagalaktan. Paulani ang imong yuta, nga
imong gihatag sa imong katawhan ingon nga panulondon. 37
Kung pananglitan adunay kagutom sa yuta, o kung adunay
kamatay, pagpangalaya o sakit sa mga tanom, mga dulon o
mga ulod, o kung sulongon sa kaaway ang mga ganghaan
sa siyudad sa ilang yuta, o kung may kamatay o balatian -
38 unya kung pananglitan buhaton ang mga pag-ampo ug
pangamuyo pinaagi sa usa ka tawo o sa imong katawhan sa
Israel - nga nasayod sa sala diha sa iyang kasingkasing, nga

magabayaw sa ilang mga kamot dinhi niini nga templo. **39** Nan mamati ka diha sa langit, ang dapit nga imong gipuy-an, unya pasayloa sila ug pagpamuhat, ug gantihi ang matag tawo alang sa iyang tanan nga nabuhat; nasayod ka sa iyang kasingkasing, tungod kay ikaw lamang gayod ang nasayod sa kasingkasing sa tibuok katawhan. **40** Buhata kini aron mahadlok sila kanimo sa tanang mga adlaw sa ilang pagpuyo sa yuta nga imong gihatag sa among mga katigulangan. **41** Dugang pa niana, mahitungod sa mga langyaw nga walay apil sa imong katawhan sa Israel: sa dihang moabot siya gikan sa layong dapit tungod sa imong ngalan - **42** kay nadungog nila ang imong bantogang ngalan, ang imong gamhanang kamot, ug ang imong binayaw nga mga bukton - kung moanhi siya ug mag-ampo dinhi niining temploha, **43** nan palihog mamati ka diha sa langit, ang dapit nga imong gipuy-an, ug buhata ang bisan unsang gipangayo sa langyaw diha kanimo. Buhata kini aron ang tanang pundok sa katawhan sa kalibotan makaila sa imong ngalan ug mahadlok kanimo, ingon sa gibuhat mo sa imong katawhan sa Israel. Buhata kini aron nga masayod sila nga kining balaya nga akong gitukod gitawag pinaagi sa imong ngalan. **44** Pananglitan kung ang imong katawhan moadto sa panggubatan batok sa ilang kaaway, sumala sa bisan unsang paagi nga palakwon mo sila, ug pananglitan kung mag-ampo sila kanimo, O Yahweh, ngadto sa siyudad nga imong gipili, ug ngadto sa templo nga akong gitukod alang sa imong ngalan. **45** Nan mamati ka sa ilang mga pag-ampo diha sa kalangitan, sa ilang mga pangamuyo, ug tabangi sila. **46** Pananglitan kung makasala sila batok kanimo, sanglit wala man gayoy dili makasala, ug kung masuko ka kanila ug magtugyan kanila ngadto sa kaaway, aron bihagon sila sa ilang kaaway ngadto sa ilang yuta, bisan pa man kung halayo kini o anaa sa duol. **47** Unya kung pananglitan makaamgo sila nianang yutaa kung asa sila mga binihag, ug kung maghinulsol sila ug magpakilooy kanimo gikan sa yuta sa mga nagbihag kanila. Kung mosulti sila, 'Nagmasupilon kami ug nakasala. Nagkinabuhi kami diha sa kadaotan.' **48** Pananglitan kung mobalik sila kanimo uban sa ilang bug-os nga kasingkasing ug sa ilang bug-os nga kalag sa yuta sa ilang mga kaaway nga nagbihag kanila, ug kung mag-ampo sila kanimo niining yutaa nga gihatag mo sa ilang mga katigulangan, ug nganhi sa siyudad nga imong gipilli, ug nganhi sa templo nga gitukod ko alang sa imong ngalan. **49** Nan mamati ka sa ilang mga pag-ampo, sa ilang mga pangamuyo diha sa kalangitan ang dapit nga imong gipuy-an, ug tabangi sila. **50** Pasayloa ang imong katawhan nga nakasala batok kanimo, ug ang ilang tanang mga kalapasan batok sa imong mga sugo. Kaloy-i sila atubangan sa ilang mga kaaway nga nagbihag kanila, aron nga ang ilang mga kaaway malooy usab sa imong katawhan. **51** Sila mao ang imong piniling katawhan nga imong giluwas gikan sa Ehipto nga daw gikan sa kinataliwad-an sa hudno kung asa gitunaw ang puthaw. **52** Nag-ampo ako nga makita sa imong mga mata ang mga pangamuyo sa imong sulugoon ug sa imong katawhan sa Israel, aron patalinghogan mo sila kung mosangpit sila kanimo. **53** Kay gipili mo sila taliwala sa tanang katawhan sa kalibotan aron mahimo mong katawhan ug midawat sa imong mga saad, sumala sa imong gisulti pinaagi kang Moises nga imong sulugoon, sa pagpalingkawas mo sa among mga katigulangan gikan sa Ehipto, O Yahweh nga among Ginoo." **54** Busa sa natapos na si Solomon sa pag-ampo niining tanang mga pag-ampo ug pangamuyo ngadto kang Yahweh, mibarog siya atubangan sa halaran ni Yahweh, gikan sa pagluhod nga binayaw ang iyang mga kamot ngadto sa kalangitan. **55** Mibarog siya ug gipanalanginan ang tibuok katilingban sa Israel sa makusog nga tingog nga nag-ingon, **56** "Hinaot nga dayegon si Yahweh, nga naghatag ug kapahulayan sa iyang katawhan sa Israel, nga nagtuman sa tanan niyang mga saad. Wala gayoy napakyas sa maayong mga saad ni Yahweh nga iyang gibuhat uban kang Moises nga iyang sulugoon. **57** Hinaot nga mag-uban kanato si Yahweh nga atong Dios, ingon nga nag-uban siya sa atong mga katigulangan. Hinaot nga dili gayod kita niya biyaan o isalikway, **58** nga ipahiuyon gayod niya ang atong mga kasingkasing ngadto kaniya, aron magkinabuhi diha sa iyang mga pamaagi ug magtuman sa iyang mga sugo ug sa iyang mga lagda ug sa iyang mga balaod, nga iyang gisugo sa atong mga amahan. **59** Ug hinaot unta nga kadtong mga pulong nga akong gisulti, pinaagi sa akong pagpangamuyo atubangan ni Yahweh, mahiduol kang Yahweh nga atong Dios adlaw ug gabii, aron matabangan niya ang iyang sulugoon ug ang iyang katawhan sa Israel, sumala sa gikinahanglan sa matag adlaw; **60** nga ang tanang katawhan sa kalibotan masayod nga si Yahweh, mao gayod ang Dios, ug wala na gayoy laing Dios! **61** Busa hingpita ang inyong kasingkasing ngadto kang Yahweh nga atong Dios, ug magsubay diha sa iyang mga balaod ug magtuman sa iyang mga sugo, hangtod niining adlawa." **62** Busa ang hari ug ang tibuok Israel nga atua uban kaniya naghalad sa mga halad ngadto kang Yahweh. **63** Naghalad si Solomon sa usa ka halad sa panaghiusa nga iyang gibuhat alang kang Yahweh: 22, 000 ka torong baka ug 120, 000 ka mga karnero. Busa gihalad sa hari ug sa tibuok katawhan sa Israel ang templo ni Yahweh. **64** Niana usab nga adlaw gigahin sa hari ang tungatunga sa hawanan diha sa atubangan sa templo ni Yahweh, kay didto naghalad siya sa mga halad nga sunugon, ang mga trigo nga halad, ug ang tambok nga halad sa pakig-ambit,

tungod kay ang bronse nga halaran nga atua sa atubangan ni Yahweh gamay ra kaayo aron kahalaran sa mga halad nga sunogon, sa mga trigo, sa tambok nga mga halad sa pagpakig-ambit. **65** Busa nagpakombira si Solomon niadtong higayona, ug ang tibuok Israel nga uban kaniya, usa ka dakong katilingban sukad sa Lebo Hamat ngadto sa sapa sa Ehipto, sa atubangan ni Yahweh nga atong Dios sulod sa pito ka adlaw ug sa laing pito usab ka adlaw, nga miabot ug napulog upat ka adlaw. **66** Sa ikawalo ka adlaw gipapauli niya ang katawhan, gipanalanginan nila ang hari ug namauli sa ilang mga panimalay nga puno sa kasadya ug sa kalipay sa kasingkasing tungod sa tanang kaayohan nga gipakita ni Yahweh kang David, ang iyang sulugoon, ug sa iyang katawhan sa Israel.

9 Sa nahuman na matukod ni Solomon ang balay ni Yahweh ug ang palasyo sa hari, ug nahuman na niya pagbuhat ang tanan niyang buot buhaton, **2** mipakita si Yahweh kang Solomon sa ikaduhang higayon, sama sa iyang pagpakita kaniya didto sa Gibeon. **3** Unya miingon si Yahweh kaniya, "Nadungog ko ang imong pag-ampo ug ang imong pagpakilooy sa akong atubangan. Gibalaan ko na kining balaya, nga imong gibuhat alang kanako, aron ibutang didto ang akong ngalan sa walay kataposan. Ang akong mga mata ug ang akong kasingkasing atua didto sa tanang panahon. **4** Alang kanimo, kung maglakaw ka sunod kanako ingon nga ang imong amahan nga si David naglakaw diha sa pagkahingpit sa kasingkasing ug diha sa katarong, sa pagbuhat sa tanan kong gisugo kanimo ug sa pagtuman sa akong balaod ug sa akong tulumanon, **5** nan lig-onon ko ang trono sa imong gingharian sa Israel sa walay kataposan, ingon sa gisaad ko kang David nga imong amahan, sa pag-ingon, 'Wala gayoy makulang sa imong kaliwatan sa trono sa Israel.' **6** Apan kung motalikod ka, ikaw ug ang imong kaanakan, ug dili na motuman sa akong mga sugo ug sa akong mga balaod nga akong gihatag diha kaninyo, ug moadto hinuon kamo ug mosimba sa ubang mga dios ug moyukbo ngadto kanila, **7** nan papahawaon ko ang Israel gikan sa yuta nga akong gihatag kanila; ug kining balay nga akong gibalaan alang sa akong ngalan, wagtangon ko kini sa akong panan-aw, ug ang Israel mahimong panig-ingnan sa pagbiaybiay ug usa ka butang sa pagtamay taliwala sa tibuok katawhan. **8** Ug kining templo mahimong tapok sa mga nangagun-ob, mangatingala ang tanan nga moagi niini ug magbiaybiay. Mangutana sila, 'Nganong gibuhat man kini ni Yahweh niining yutaa ug niining balaya?' **9** Motubag ang uban, 'Tungod kay gisalikway nila si Yahweh nga ilang Dios, nga nagpagawas sa ilang mga katigulangan sa yuta sa Ehipto, ug nagsalig sa laing mga dios, nagyukbo ug nagsimba kanila. Mao kana ang hinungdan nga gipahamtang ni Yahweh kining tanang katalagman ngadto kanila.'" **10** Nahitabo kini nga sa mahumanay na ang 20 ka tuig, nahuman na matukod ni Solomon ang duha ka gambalay, ang templo ni Yahweh ug ang palasyo sa hari. **11** Karon si Hiram ang hari sa Tiro maoy naghatag kang Solomon sa mga sidro ug sa mga kahoy nga sipre, ug inubanan sa mga bulawan—kadtong tanan gikinahanglan ni Solomon—busa gihatag ni Solomon kang Hiram ang 20 ka mga siyudad sa yuta sa Galilea. **12** Migawas sa Tiro si Hiram aron sa pagtan-aw sa mga siyudad nga gihatag ni Solomon kaniya, apan wala kini makapalipay kaniya. **13** Busa miingon si Hiram, "Unsang mga siyudara kining gihatag mo kanako, igsoon ko?" Gitawag kini ni Hiram ang Yuta sa Cabul, nga gitawag pa gihapon nila hangtod niining adlawa. **14** Nagpadala si Hiram sa hari ug 120 ka talent nga bulawan. **15** Ang mosunod mao ang mga hinungdan nga kinahanglanon sa pagtrabaho nga gipatuman ni Solomon: sa pagtukod sa templo ni Yahweh ug sa iyang palasyo, sa pagtukod sa Millo ug sa kuta sa Jerusalem, ug sa pagtukod sa mga kuta sa Hazor, sa Megiddo, ug sa Gezer. **16** Mitungas ang Paraon nga hari sa Ehipto ug giilog ang Gezer, gisunog niya kini, ug gipamatay ang mga Canaanhon nga anaa sa siyudad. Unya gihatag sa Paraon ingon nga gasa sa kasal ngadto sa iyang anak nga babaye nga asawa ni Solomon. **17** Busa gitukod pag-usab ni Solomon ang Gezer ug ang Ubos nga Bethoron, **18** ang Baalat ug ang Tamar didto sa kamingawan sa yuta sa Juda, **19** ug ang tanang tipiganan nga mga siyudad nga iyang gipanag-iyahan, ug ang mga siyudad alang sa iyang mga karwahe ug alang sa iyang mangangabayo, ug ang bisan unsa nga gitinguha niyang pagatukuron alang sa iyang kalipay sa Jerusalem, sa Lebanon, ug sa tibuok yuta ubos sa iyang pagmando. **20** Mahitungod sa nahibiling katawhan sa mga Amorihanon, sa mga Hitihanon, sa mga Perisihanon, sa mga Hebihanon, ug sa mga Jebusihanon, nga dili sakop sa katawhan sa Israel, **21** ang ilang kaliwatan nga nahibilin sunod kanila diha sa yuta, nga wala mahurot paglaglag sa mga katawhan sa Israel—giulipon sila ni Solomon hangtod niining adlawa. **22** Apan, wala giulipon ni Solomon ang katawhan sa Israel. Hinuon, nahimo sila nga iyang mga sundalo ug iyang mga sulugoon, iyang mga opisyal, ug iyang mga kapitan ug mga tigdumala sa iyang mga karwahe ug iyang mangangabayo. **23** Mao usab kini ang mga pangulong opisyal nga nagdumala sa mga tigdumala nga nagtrabaho sa buluhaton ni Solomon, 550 ka buok ang mga nagdumala sa katawhan nga nangunay sa pagbuhat. **24** Mibalhin ang anak nga babaye sa Paraon gikan sa siyudad ni David ngadto sa balay nga gibuhat ni Solomon alang kaniya. Unya, gitukod ni Solomon ang Millo. **25** Makatulo sa usa ka

tuig maghalaran si Solomon sa mga halad nga sinunog ug pakigdait didto sa halaran nga iyang gibuhat alang kang Yahweh, nga inubanan sa pagsunog sa insenso didto sa halaran nga anaa sa atubangan ni Yahweh. Busa nahuman niya ang templo ug gigamit na niya kini. **26** Nagbuhat si Haring Solomon ug usa ka panon sa mga sakayan didto sa Ezion Geber, nga anaa duol sa Elat sa baybayon sa Dagat nga Pula sa yuta sa Edom. **27** Nagpadala ug mga sulugoon si Hiram alang sa panon sa sakayan ni Solomon, mga tawong hanas sa pandagat, uban sa mga sulugoon ni Solomon. **28** Miadto sila sa Ofir uban sa mga sulugoon ni Solomon. Gikan didto nakadala sila ug 420 ka talent nga bulawan alang kang Haring Solomon.

10 Sa pagkadungog sa rayna sa Seba sa kabantog ni Solomon mahitungod sa ngalan ni Yahweh, miadto siya aron sa pagsulay kaniya sa malisod nga mga pangutana. **2** Miadto siya sa Jerusalem inubanan ang dakong panon sa ginsakopan, uban sa mga kamelyo nga may kargang mga pahumot, daghang bulawan, ug daghang bililhong mga bato. Sa pag-abot niya, giingnan niya si Solomon sa tanan nga anaa sa iyang kasingkasing. **3** Gitubag ni Solomon ang tanan niyang mga pangutana. Walay bisan usa sa iyang mga pangutana nga wala matubag sa hari. **4** Sa nakita sa rayna sa Seba ang tanang kaalam ni Solomon, ang palasyo nga iyang gibuhat, **5** ang pagkaon nga anaa sa iyang lamesa, ang pagpahimutang sa iyang mga sulugoon, ang pagpamuhat sa iyang mga sulugoon ug sa ilang pagpamisti, lakip na usab ang mga tigdala sa iyang kupa, ug ang pamatasan sa iyang paghalad sa mga halad sinunog didto sa balay ni Yahweh, wala na siyay maisulti pa. **6** Miingon siya sa hari, "Tinuod gayod ang mga balita nga akong nadungog sa akong yuta mahitungod sa imong mga pulong ug kaalam. **7** Wala ako motuo sa akong nadungog hangtod nga mianhi ako dinhi, ug karon nakita kini sa akong mga mata. Wala gani makatunga ang gisugilon kanako mahitungod sa imong kaalam ug bahandi! Milabaw pa gayod ang imong kabantog nga akong nadungog. **8** Pagkabulahan sa imong mga asawa, ug pagkabulahan sa imong mga sulugoon nga kanunay nag-alagad kanimo, tungod kay makadungog sila sa imong kaalam. **9** Hinaot nga mahimaya si Yahweh nga imong Dios nga nahimuot kanimo, ug nagpahimutang kanimo sa trono sa Israel. Tungod kay gihigugma ni Yahweh ang Israel sa walay kataposan, gihimo ka niyang hari, aron buhaton mo ang hustisya ug pagkamatarong!" **10** Gihatagan niya ang hari ug 120 ka talent nga bulawan ug daghan kaayong mga pahumot ug bililhong mga bato. Wala gayoy makalabaw niining mga pahumot nga gihatag sa rayna sa Seba ngadto kang Haring Solomon ug wala nay naghatag pa kaniya niini pag-usab. **11** Ang panon sa mga sakayan ni Hiram, nga nagdala sa bulawan gikan sa Ofir, nagdala usab gikan sa Ofir sa daghang mga almug nga kahoy ug bililhong mga bato. **12** Gihaligi sa hari ang mga almug nga kahoy sa templo ni Yahweh ug alang sa palasyo sa hari, sa mga alpa usab ug sa mga lira alang sa mga mang-aawit. Wala na gayoy lain pang almug nga kahoy o makita pa niining panahona. **13** Gihatag ni Haring Solomon ang tanan nga gitinguha sa rayna sa Seba, bisan unsay iyang gipangayo, dugang pa sa gihatag ni Solomon kaniya sa iyang harianong kadagaya. Busa mipauli siya sa iyang yuta uban ang iyang mga sulugoon. **14** Karon, ang gibug-aton nga nadawat ni Solomon nga bulawan sa usa ka tuig mga 666 ka talent nga bulawan, **15** wala pay labot ang bulawan nga gidala sa mga tigpamaligya ug sa mga tigpatigayon. Nagpadala usab ug mga bulawan ug mga plata ang tanang mga hari sa Arabia ug mga gobernador didto sa nasod alang kang Solomon. **16** Nagbuhat si Haring Solomon ug 200 ka mga dagkong taming gikan sa gipanipis nga bulawan. 600 ka shekels nga bulawan ang gigamit sa matag taming. **17** Nagbuhat usab siya ug 300 ka mga taming gikan sa gipanipis nga bulawan. Tulo ka mina nga bulawan ang gigamit sa matag taming; gibutang kini sa hari didto sa Palasyo sa Kalasangan sa Lebanon. **18** Unya nagbuhat ang hari ug dakong trono hinimo sa tango sa elepante unya gibulitan kini ug lunlon nga bulawan. **19** Adunay unom ka ang-ang ngadto sa trono, ug ang likod nga bahin niini adunay lingin sa ibabaw. Sa matag kilid sa lingkoranan adunay tungtonganan sa bukton, ug ang duha ka mga liyon nagtindog sa kilid sa tungtongan sa bukton. **20** May napulog duha ka mga liyon nga nagtindog sa mga ang-ang, nag-inatbangay ang usag-usa sa matag kilid sa mga ang-ang. Walay trono nga sama niini sa ubang gingharian. **21** Ang tanang imnanan nga kupa ni Haring Solomon mga bulawan, ug ang tanang imananan nga kupa diha sa Palasyo sa Kalasangan sa Lebanon mga hinimo sa lunlon bulawan. Wala gayoy plata, tungod kay giisip nga dili mahinungdanon ang plata sa panahon ni Solomon. **22** Ang hari adunay panon sa mga sakayan nga pangdagat nga magalayag sa kadagatan, uban sa panon sa sakayan ni Hiram. Kausa sa tulo ka tuig magdala ang panon sa sakayan nga pangdagat ug mga bulawan, mga plata, ug mga tango sa elepante, lakip na ang mga dagko ug gagmay nga mga unggoy. **23** Busa misamot ug kadato ug kamaalamon si Solomon sa tanang hari sa kalibotan. **24** Ang tibuok kalibotan nagpangita sa presensya ni Solomon aron pagpamati sa iyang kaalam, nga gibutang sa Dios sa iyang kasingkasing. **25** Kadtong mibisita nagdala ug mga gasa, mga sudlanan sa plata ug sa bulawan, mga bisti, mga hinagiban, ug mga pahumot, lakip na ang mga kabayo ug mga mula sa matag tuig. **26** Nagtigom si Solomon ug mga karwahe ug mga mangangabayo. Aduna

siyay 1, 400 ka mga karwahe ug 12, 000 ka mga sundalong mangabayo nga iyang gibutang sa mga siyudad sa karwahe ug uban kaniya sa Jerusalem. **27** Adunay plata ang hari didto sa Jerusalem nga sama kadaghan sa mga bato sa yuta. Gipadaghan niya ang kahoy nga sidro sama sa kahoy nga sikamoro nga anaa sa kapatagan. **28** Nanag-iya si Solomon ug mga kabayo nga pinalit gikan sa Ehipto ug sa Cilicia. Gipalit kini sa mga tigpatigayon sa hari sa panon sa kahayopan, ang tagsatagsa ka panon may bili. **29** Mapalit ang karwahe gikan sa Ehipto ug 600 ka shekels nga plata ang kada usa, ug ang mga kabayo tag-150 ka shekels ang kada usa. Daghan niini ang gipamaligya ngadto sa mga hari sa Hitihanon ug sa taga-Aram.

11 Karon, nahigugma si Haring Solomon sa daghang langyaw nga mga babaye: ang anak nga babaye sa Paraon ug mga babaye nga Moabihanon, mga Amonihanon, mga Edomihanon, mga Sidonihanon, ug mga Hitihanon— **2** sa kanasoran nga gidili ni Yahweh ngadto sa katawhan sa Israel, "Ayaw kamo pagpakigminyo kanila, ni manganha sila kaninyo, kay modani sila sa inyong kasingkasing sa pagsimba sa ilang mga dios." Apan gihigugma ni Solomon kining mga babaye. **3** Adunay 700 ka mga prensesang asawa si Solomon ug 300 ka mga puyopuyo. Ang iyang mga asawa nagdani sa iyang kasingkasing. **4** Sa nagkatigulang na si Solomon, gidani sa iyang mga asawa ang iyang kasingkasing sa ubang mga dios; wala niya gitugyan sa hingpit ang iyang kasingkasing ngadto kang Yahweh nga iyang Dios, sama sa kasingkasing sa iyang amahan nga si David. **5** Kay nagsunod na si Solomon kang Ashtarot, ang diyosa sa mga Sidonihanon, ug nagsunod na siya kang Molec, ang malaw-ay nga diosdios sa mga Amonihanon. **6** Gibuhat ni Solomon ang daotan sa panan-aw ni Yahweh; wala na siya magsunod nga hingpit kang Yahweh, sama sa gibuhat sa iyang amahan nga si David. **7** Unya naghimo si Solomon ug usa ka habog nga dapit alang kang Kemos, ang malaw-ay nga diosdios sa Moab, ibabaw sa bungtod sa sidlakang bahin sa Jerusalem, ug alang kang Molek usab, ang malaw-ay nga diosdios sa katawhan nga taga-Amon. **8** Nagbuhat usab siya ug habog nga mga dapit sa tanan iyang langyaw nga mga asawa, nga nagsunog sa insenso ug naghalad sa ilang mga dios didto. **9** Nasuko si Yahweh kang Solomon, tungod kay ang iyang kasingkasing misalikway na man kaniya, ang Dios sa Israel, bisan nagpakita siya kaniya sa makaduha ka higayon **10** ug nagsugo gayod kaniya niining butanga, nga dili siya magsunod sa laing mga dios. Apan wala motuman si Solomon sa gisugo ni Yahweh. **11** Busa miingon si Yahweh kang Solomon, "Tungod kay gibuhat mo man kini ug wala ka magtuman sa kasabotan ug sa akong kabalaoran nga akong gisugo kanimo, langkaton ko gayod ang gingharian gikan kanimo ug ihatag kini sa imong sulugoon. **12** Apan, tungod kang David nga imong amahan, dili ko pa kana himoon sa imong kapanahonan, kondili langkaton ko kini sa kamot sa imong anak nga lalaki. **13** Hinuon dili ko langkaton ang tibuok gingharian; ihatag ko sa imong anak nga lalaki ang usa ka tribo tungod kang David nga akong sulugoon, ug tungod sa Jerusalem nga akong gipili." **14** Unya giaghat ni Yahweh si Hadad nga taga-Edom aron mobatok kang Solomon. Gikan siya sa harianong panimalay sa Edom. **15** Sa didto pa si David sa Edom, mitungas si Joab nga kapitan sa kasundalohan aron sa paglubong sa mga gipamatay, ang tanang gipangpatay sa Edom. **16** Nagpabilin didto si Joab ug ang tibuok Israel sulod sa unom ka bulan hangtod nga iyang napatay ang tanang kalalakihan sa Edom. **17** Apan gipakalagiw si Hadad uban ang laing mga Edomihanon nga mga sulugoon sa iyang amahan didto sa Ehipto, sanglit bata pa man si Hadad. **18** Migikan sila sa Midian ug miabot sa Paran, kung asa sila nagkuhag mga tawo nga mouban kanila padulong sa Ehipto, ngadto sa Paraon nga mao ang hari sa Ehipto, nga naghatag kaniya ug balay, kayutaan, ug pagkaon. **19** Gikahimut-an pag-ayo si Hadad sa Paraon, busa gipaasawa siya sa Paraon sa igsoon mismo sa iyang asawa, ang igsoong babaye ni Tapenes nga rayna. **20** Ang igsoong babaye ni Tapenes nanganak ug batang lalaki alang kang Hadad. Ginganlan nila siya ug si Genubat. Gipadako siya ni Tapenes sa palasyo sa Paraon. Busa nagpuyo si Genubat sa palasyo sa Paraon uban sa kaanakan sa Paraon. **21** Samtang didto pa siya sa Ehipto, nabalitaan ni Hadad nga nagpahulay na si David tupad sa iyang katigulangan ug nagpahulay na usab si Joab nga kapitan sa kasundalohan, miingon si Hadad sa Paraon, "Palakwa ako, aron makaadto na ako sa akong kaugalingong nasod." **22** Unya miingon ang Paraon kaniya, "Apan unsa man ang nakulang kanimo dinhi kanako, nga nagtinguha ka man sa pag-adto sa imong kaugalingong nasod?" Mitubag si Hadad, "Wala man. Palihog palakwa lamang ako." **23** Giaghat na usab sa Dios ang laing kaaway nga si Rezon ang anak nga lalaki ni Eliada aron mobatok kang Solomon, nga mikalagiw gikan sa iyang agalon nga si Hadadezer ang hari sa Zoba. **24** Gitigom ni Rezon ang mga tawo ug nahimo siyang kapitan sa gamay nga pundok, sa dihang napildi ni David ang mga tawo sa Zoba. Nangadto ang mga tawo ni Rezon sa Damasco ug mipuyo didto, ug si Rezon mao ang naghari sa Damasco. **25** Kaaway siya sa Israel sa tanang panahon ni Solomon, sama sa kasamok nga nabuhat ni Hadad. Gikasilagan ni Rezor ang Israel ug naghari sa tibuok Aram. **26** Unya si Jeroboam ang anak nga lalaki ni Nebat nga taga-Efraim sa Zereda, usa ka opisyal ni Solomon, kansang ngalan sa iyang inahan mao

si Zerua nga usa ka balo, mibatok usab sa hari. 27 Ang hinungdan nga nakigbatok siya sa hari tungod kay gitukod ni Solomon ang dapit sa Millo ug giayo ang naguba nga ganghaan sa atubangan sa siyudad sa kuta ni David nga iyang amahan. 28 Si Jeroboam usa ka gamhanang tawo nga may kaisog. Nakita ni Solomon nga kugihan ang batan-ong lalaki, busa iyang gitugyan kaniya ang pagmando sa tanang buluhaton sa balay ni Jose. 29 Niadtong taknaa, sa dihang migawas si Jeroboam sa Jerusalem, nakita siya ni propeta Ahia nga taga-Silo didto sa dalan. Karon, nagbisti si Ahia sa usa ka bag-ong bisti ug sila lamang duha ang tawo sa kapatagan. 30 Unya gigunitan ni Ahia ang bag-ong bisti nga iyang gisul-ob ug gigisi kini sa napulog duha ka bahin. 31 Giingnan niya si Jeroboam, "Kuhaa ang napulo ka bahin, alang kang Yahweh, ang Dios sa Israel, nga nag-ingon, 'Tan-awa, langkaton ko ang gingharian sa kamot ni Solomon ug ihatag ko kanimo ang napulo ka tribo 32 (apan maiya kang Solomon ang usa ka tribo, tungod ug alang kang David nga akong sulugoon ug alang sa Jerusalem—ang siyudad nga akong gipili sa tanang mga tribo sa Israel), 33 tungod kay gisalikway nila ako ug nagsimba kang Ashtarot ang diyosa sa taga-Sidon, kang Kemos ang dios sa Moab, ug kang Molec ang dios sa katawhan sa taga-Amon. Wala sila magsubay sa akong mga pamaagi, sa pagbuhat kung unsa ang matarong sa akong atubangan, ug sa pagtuman sa akong mga kabalaoran ug tulumanon, ingon sa gibuhat sa iyang amahan nga si David. 34 Apan, dili ko kuhaon ang tibuok gingharian sa kamot ni Solomon. Hinuon, magpabilin siyang hari sa tibuok niyang kinabuhi, tungod ug alang sa akong piniling sulugoon nga si David, ang tawo nga nagtuman sa akong mga sugo ug sa akong kabalaoran. 35 Apan kuhaon ko ang gingharian sa kamot sa iyang anak nga lalaki ug ihatag ko kanimo ang napulo ka mga tribo. 36 Ihatag ko ang usa ka tribo sa anak nga lalaki ni Solomon, aron makabaton kanunay sa usa ka lampara si David nga akong sulugoon sa akong atubangan diha sa Jerusalem, ang siyudad nga akong pinili aron ibutang ang akong ngalan. 37 Gipili ko ikaw, ug maghari ka aron matuman ang tanan mong gitinguha, sa pagtuman, ug mahimo kang hari sa Israel. 38 Kung paminawon mo ang tanan kong imando kanimo, ug kung mosubay ka sa akong mga pamaagi ug mobuhat kung unsa ang matarong sa akong panan-aw, sa pagbantay sa akong kasugoan ug ang akong kabalaoran, sama sa gibuhat sa akong sulugoon nga si David, nan mag-uban ako kanimo ug tukoron ko ang imong balay, sama sa gibuhat ko kang David, ug ihatag ko ang Israel kanimo. 39 Silotan ko ang kaliwatan ni David, apan dili hangtod sa kahangtoran.'" 40 Busa naninguha si Solomon sa pagpatay kang Jeroboam. Apan mibarog si Jeroboam ug mikagiw didto sa Ehipto, ngadto kang Shishak ang hari sa Ehipto, ug nagpabilin siya sa Ehipto hangtod nga namatay si Solomon. 41 Alang sa tanang butang mahitungod kang Solomon, ang tanan nga iyang nabuhat ug ang iyang kaalam, dili ba nahisulat man kini sa basahon sa mga panghitabo ni Solomon? 42 Naghari si Solomon sulod sa 40 ka tuig sa Jerusalem sa tibuok Israel. 43 Mipahulay na siya ug gilubong tupad sa iyang mga katigulangan didto sa siyudad ni David nga iyang amahan. Ug mipuli paghari si Rehoboam ang iyang anak nga lalaki.

12 Miadto si Rehoboam sa Siquem, kay ang tibuok Israel moadto man aron himoon siyang hari. 2 Nakadungog niini si Jeroboam ang anak nga lalaki ni Nebat (kay anaa pa siya sa Ehipto, diin mikalagiw siya gikan kang haring Solomon), kay si Jeroboam didto nagpuyo sa Ehipto. 3 Busa gipasugoan ug gipatawag nila siya, ug si Jeroboam ug ang katawhan sa Israel miabot ug miingon kang Rehoboam, 4 "Gipabug-at sa imong amahan ang among yugo. Karon himoang sayon ang malisod nga buluhaton sa imong amahan ug himoang gaan ang bug-at nga yugo nga iyang gisangon kanamo, ug mag-alagad kami kanimo." 5 Miingon si Rehoboam kanila, "Lakaw kamo sulod sa tulo ka adlaw, ug balik nganhi kanako." Busa mibiya ang katawhan. 6 Nagpakisayod si haring Rehoboam sa mga tigulang nga kanhi nag-alagad sa iyang amahan nga si Solomon niadtong buhi pa siya, ug miingon siya, "Unsa man ang inyong ikatambag kanako nga angay itubag sa katawhan?" 7 Misulti sila kaniya ug miingon, "Kung ikaw mahimong sulugoon niining katawhan karong adlawa ug silbihan sila, ug tubagon sila pinaagi sa pagsulti sa mga maayong pulong, unya mahimo sila nga imong mga sulugoon sa kanunay." 8 Apan wala gitagad ni Rehoboam ang tambag sa mga tigulang ug nagpakisayod hinuon siya sa mga batan-on nga midako uban kaniya ug mialagad kaniya. 9 Miingon siya kanila, "Unsa man ang itambag ninyo kanako nga itubag nato sa katawhan nga misulti kanako ug miingon, 'Pagaana ang yugo nga gibutang sa imong amahan kanamo'?" 10 Ang mga batan-on nga midako uban kang Rehoboam nagsulti kaniya, ug miingon, "Ingna ang katawhan nga nagsulti kanimo nga ang imong amahan nga si Solomon ang nagpabug-at sa ilang yugo ug kinahanglan nga himoon mo kining gaan. Kinahanglang sultihian mo sila, "Ang akong kumingking mas dako pa kay sa hawak sa akong amahan. 11 Busa karon, bisan pa man ang akong amahan nagpabug-at sa inyong yugo, dugangan ko ang inyong yugo. Ang akong amahan nagsilot kaninyo gamit ang latigo, apan ako magsilot kaninyo gamit ang mga tanga.'" 12 Busa si Jeroboam ug ang katawhan miadto kang Rehoboam sa ikatulo ka adlaw, sumala sa gisugo sa hari sa dihang miingon siya, "Balik kanako sa ikatulo ka adlaw." 13 Masuk-anong mitubag ang

hari sa mga tawo ug gibaliwala ang tambag nga gihatag sa mga tigulang kaniya. **14** Misulti siya kanila nga subay sa tambag sa mga batan-on; miingon siya, “Ang akong amahan nagpapas-an kaninyo ug bug-at nga yugo, apan pagadugangan ko ang inyong yugo. Ang akong amahan nagsilot kaninyo gamit ang latigo, apan silotan ko kamo gamit ang mga tanga.” **15** Busa wala naminaw ang hari sa katawhan, kay kini nga panghitabo kabubut-on ni Yawheh, aron mahitabo ang pulong nga iyang gisulti pinaagi kang Ahijah nga taga Silo ngadto kang Jeroboam ang anak nga lalaki ni Nebat. **16** Sa pagkakita sa katawhan sa Israel nga wala sila gipaminaw sa hari, ang katawhan mitubag kaniya ug miingon, “Unsa man ang among bahin gikan kang David? Wala kami mapanunod diha sa anak ni Jesse! Adto kamo sa inyong mga tolda, Israel. Karon tan-awa ang inyong kaugalingong panimalay, nga si David.” Busa namalik ang katawhan sa Israel sa ilang mga tolda. **17** Apan alang sa katawhan sa Israel nga anaa nagpuyo sa mga siyudad sa Juda, si Rehoboam ang nahimo nilang hari. **18** Unya gisugo ni Haring Rehoboam si Adoram, ang nagdumala sa mga napugos nga pagpatrabaho, apan gibato siya sa katawhan sa Israel hangtod nga namatay. Nagdali sa pagkalagiw si haring Rehoboam sakay sa iyang karwahe padulong sa Jerusalem. **19** Busa ang Israel padayon nga misupak batok sa panimalay ni David sukad niadtong panahona. **20** Sa dihang nakadungog ang tibuok Israel nga nahibalik na si Jeroboam, gipatawag nila siya sa ilang panagtigom ug gihimo siyang hari sa tibuok Israel. Walay si bisan kinsa ang misunod sa panimalay ni David, gawas lamang sa tribo sa Juda. **21** Sa pag-abot ni Rehoboam sa Jerusalem, gitigom niya ang tibuok panimalay sa Juda ug ang tribo sa Benjamin; adunay 180, 000 ka mga sundalo ang napili, aron makig-away batok sa panimalay sa Israel, aron mahibalik ang gingharian ngadto kang Rehoboam ang anak nga lalaki ni Solomon. **22** Apan ang pulong sa Dios miabot kang Semaia, ang tawo sa Dios; nga miingon, **23** “Pakigsulti kang Rehoboam ang anak nga lalaki ni Solomon, ang hari sa Juda, sa tibuok panimalay sa Juda ug sa Benjamin, ug sa tanang mga tawo; sultihi, **24** 'Miingon si Yahweh niini: Kinahanglan dili kamo mosulong o makig-away batok sa inyong mga kadugo, ang katawhan sa Israel. Ang matag usa kinahanglan mopauli sa iyang balay, tungod kay gitugotan ko kini nga mahitabo.'” Busa mipatuo sila sa pulong ni Yahweh ug namauli ug nag-iyahay sa pagpanglakaw, ug gituman nila ang iyang pulong. **25** Unya gitukod ni Jeroboam ang Sequim didto sa kaumahan sa Efraim, ug mipuyo siya didto. Mipahawa siya gikan didto ug gitukod ang Penuel. **26** Naghunahuna si Jeroboam, “Karon mahiuli na gayod ang gingharian sa panimalay ni David. **27** Kung kini nga mga tawo motungas aron sa paghatag ug halad sa templo ni Yahweh sa Jerusalem, unya ang kasingkasing niining mga tawhana mobalik pag-usab sa ilang agalon, ngadto kang Rehoboam ang hari sa Juda. Patyon nila ako ug mobalik sila kang Rehoboam ang hari sa Juda.” **28** Unya nagpakisayod si Haring Jeroboam ug naghimo ug duha ka nating baka nga bulawan; miingon siya sa katawhan, “Hasol na kaayo alang kaninyo ang pagtungas ngadto sa Jerusalem. Tan-awa, mga Israelita, kini mao ang inyong mga dios, nga nagpagawas kaninyo gikan sa yuta sa Ehipto.” **29** Gibutang niya ang usa sa Betel ug usa sa Dan. **30** Busa kini nga buhat nahimong sala. Ang mga tawo moadto sa Betel ug ang uban sa Dan. **31** Naghimo si Jeroboam ug mga balay sa hataas nga dapit ug nagpili ug mga pari gikan sa katawhan, nga dili kaliwat ni Levi. **32** Naghimo si Jeroboam ug kasaulogan sa ikawalo nga bulan, sa ika 15 nga adlaw sa bulan, sama sa kasaulogan sa Juda, ug mitungas siya sa halaran. Nagbuhat usab siya ug sama niini sa Betel, naghalad sa mga nating baka nga iyang gibuhat, ug gibutang niya sa Betel ang mga pari nga iyang gipili sa hataas nga mga dapit nga iyang gihimo. **33** Mitungas si Jeroboam ngadto sa halaran nga iyang gihimo didto sa Betel sa ika-15 nga adlaw sa ikawalo nga bulan, sa maong bulan nga gilaraw sa iyang hunahuna; naghimo siya ug kasaulogan alang sa katawhan sa Israel ug mitungas ngadto sa halaran aron magsunog ug insenso.

13 May usa ka tawo sa Ginoo nga gikan sa Juda nga miadto sa Betel pinaagi sa pulong ni Yahweh. Nagtindog si Jeroboam duol sa halaran aron magsunog ug insenso. **2** Misinggit siya batok sa halaran pinaagi sa pulong ni Yahweh: “O Halaran, halaran!” Mao kini ang gisulti ni Yahweh, 'Ania karon, matawo ang batang lalaki nga nganlan ug Josias diha sa panimalay ni David, ug diha kanimo ihalad niya ang mga pari nga anaa sa hataas nga dapit nga nagsunog karon sa mga insenso alang kanimo. Diha kanimo pagasunogon nila ang mga bukog sa tawo.'” **3** Unya niana ra usab nga adlaw, naghatag ug ilhanan ang tawo sa Dios, naga-ingon, “Mao kini ang ilhanan nga gisulti ni Yahweh: 'Tan-awa, mabungkag ang halaran ug mangayabo ang abo niini.'” **4** Sa pagkadungog sa hari sa gisulti sa tawo sa Dios, nga misinggit siya batok sa halaran sa Betel, gituy-od ni Jeroboam ang iyang kamot gikan sa halaran, ug miingon, “Dakpa siya.” Unya mituskig ang kamot nga iyang gibakyaw batok sa tawo, busa dili na niya kini makungkong. **5** (Nabungkag usab ang halaran, ug nayabo ang abo niini, sama sa gihulagway nga ilhanan nga gipamulong sa tawo sa Dios pinaagi sa pulong ni Yahweh.) **6** Mitubag si Haring Jeroboam ug miingon sa tawo sa Dios, “Pagpakiluoy kang Yahweh nga imong Dios ug pag-ampo alang kanako, aron maulian ang akong kamot.” Busa ang tawo sa Dios nag-

ampo kang Yahweh, ug naulian ang kamot sa hari, ug nahibalik kini sama sa naandan. 7 Ang hari miingon sa tawo sa Dios, “Uban kanako sa balay ug baskoga ang imong kaugalingon, ug hatagan ko ikaw ug ganti. 8 Ang tawo sa Dios miingon sa hari, “Bisan pa ug ihatag mo kanako ang katunga sa imong katigayonan, dili gayod ako mouban kanimo, ni mokaon o moinom sa tubig niining dapita, 9 tungod kay si Yahweh nagsugo kanako pinaagi sa iyang pulong, 'Dili ka mokaon ug tinapay bisan sa pag-inom ug tubig, ni mobalik sa dalan nga imong giagian.'” 10 Busa ang tawo sa Dios mitipas sa laing dalan ug wala miagi pagbalik sa dalan nga iyang giagian padulong sa Betel. 11 Karon adunay usa ka tigulang nga propeta nga nagpuyo sa Betel, ug miabot ang usa sa iyang mga anak nga lalaki ug misugilon kaniya sa tanang butang nga gibuhat sa tawo sa Dios nianang adlawa didto sa Betel. Gisugilon usab sa iyang anak nga lalaki ang gipamulong sa tawo sa Dios ngadto sa hari. 12 Ang ilang amahan nangutana kanila, “Asa man siya miagi?” Karon nakita sa iyang mga anak nga lalaki kung hain nga dalan miagi ang tawo sa Dios gikan sa Juda. 13 Busa giingnan niya ang iyang mga anak nga lalaki, “Sakangi ang asno alang kanako.” Busa gisakangan nila ang asno ug misakay siya niini. 14 Giapas sa tigulang nga propeta ang tawo sa Dios ug naabtan niya kini nga naglingkod ilalom sa kahoy nga tugas; ug miingon siya kaniya, “Ikaw ba ang tawo sa Dios nga gikan sa Juda?” Ang tawo sa Dios mitubag, “Oo! Ako.” 15 Unya miingon kaniya ang tigulang nga propeta, “Uban kanako sa balay ug mangaon kita.” 16 Mitubag ang tawo sa Dios, “Dili ako mobalik uban kanimo ni mokuyog kanimo, bisan pa ang pagkaon ug pag-inom sa tubig uban kanimo niining dapita, 17 tungod kay gisugo ako pinaagi sa pulong ni Yahweh, 'Dili ka mamahimong mokaon ni ang pag-inom sa tubig didto, bisan ang pag-agi balik sa dalan nga imong giagian.'” 18 Busa miingon kaniya ang tigulang nga propeta, “Usa usab ako ka propeta sama kanimo, ug ang anghel misulti kanako pinaagi sa pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, 'Pabalika siya uban kanimo sa imong balay, aron makakaon ug makainom.'” Apan namakak siya sa tawo sa Dios. 19 Busa ang tawo sa Dios mibalik uban sa tigulang nga propeta didto sa iyang balay ug unya mikaon ug miinom. 20 Sa pagpanglingkod nila sa kan-anan, midangat ang pulong ni Yahweh sa propeta nga nagdala kaniya pagbalik, 21 ug misinggit siya sa tawo sa Dios nga gikan sa Juda, nga nag-ingon, “Miingon si Yahweh, 'Tungod kay gisupak mo man ang pulong sa Dios ug wala mo tumana ang gisugo ni Yahweh nga imong Dios, 22 apan mibalik ka hinuon, mikaon ug miinom ug tubig niini nga dapit nga gisulti ni Yahweh nga dili ka mokaon ni moinom ug tubig, ang imong lawas dili ikalubong sa lubnganan sa imong katigulangan.” 23 Human siya makakaon ug makainom, gisakangan sa propeta ang asno alang sa tawo sa Dios, ang tawo nga miuban kaniya. 24 Sa dihang nakalakaw na ang tawo sa Dios. Dihay usa ka liyon nga misugat kaniya sa dalan ug gipatay siya, ug ang iyang patayng lawas nagbuy-od sa agianan. Unya ang asno nagtindog tupad niini, ug ang liyon usab nagtindog tupad sa patayng lawas. 25 Sa paglabay sa mga tawo ug sa pagkakita sa patayng lawas nga nagbuy-od sa dalan, ug ang liyon nga nagtindog tupad sa patayng lawas, nangadto sila ug nanugilon sa siyudad kung asa nagpuyo ang tigulang nga propeta. 26 Sa dihang nadungog kini sa propeta nga nagpabalik kaniya, miingon siya, “Mao kadto ang tawo sa Dios nga misupak sa pulong ni Yahweh. Busa gitugyan siya ni Yahweh sa liyon, nga maoy nagkuniskunis ug nagpatay kaniya, sumala sa gipahimangno kaniya sa pulong ni Yahweh.” 27 Busa gisultihan sa tigulang nga propeta ang iyang mga anak nga lalaki, miingon, “Sakangi ang akong asno,” ug gisakangan nila kini. 28 Milakaw siya ug nakaplagan ang patayng lawas nga nagbuy-od sa dalan, unya ang asno ug ang liyon nga nagtindog tupad sa patayng lawas. Wala kaona sa liyon ang patayng lawas, bisan ang asno wala niya unsaa. 29 Gikuha sa propeta ang patayng lawas sa tawo sa Dios, gikarga kini sa asno, ug gidala kini pagbalik. Miadto siya sa iyang kaugalingong siyudad aron sa pagsubo ug sa paglubong kaniya. 30 Gipahimutang niya ang patayng lawas sa lubnganan, ug nagbangotan alang kaniya nga misulti, “Pagkaalaot, sa akong igsoon!” 31 Unya sa nahuman na nila siya paglubong, nag-ingon ang tigulang nga propeta sa iyang mga anak nga lalaki, “Kung mamatay ako, ilubong ako sa lubnganan kung asa gilubong ang tawo sa Dios. Ipahimutang ang akong mga bukog tupad sa iyang mga bukog. 32 Tungod kay ang mensahe nga iyang gipadayag pinaagi sa pulong ni Yahweh, batok sa halaran sa Betel ug batok sa tanang balay nga anaa sa hataas nga dapit didto sa mga siyudad sa Samaria, mahitabo gayud.” 33 Human niini wala gayod mibiya si Jeroboam sa iyang mga daotang buhat, kondili nagpadayon hinuon sa pagpili sa mga pari alang sa hataas nga dapit taliwala sa tanang matang sa mga tawo. Si bisan kinsang tawo nga gusto mag-alagad iyang gibalaan ingon nga pari. 34 Kini nga butang nahimong sala sa panimalay ni Jeroboam ug mao ang hinungdan nga malaglag sa hingpit ang iyang panimalay ug mawagtang sa ibabaw sa kalibotan.

14 Nianang panahona nagsakit na si Abia ang anak nga lalaki ni Jeroboam. 2 Miingon si Jeroboam sa iyang asawa, “Palihog tindog unya pagtakuban, aron walay makaila kanimo nga ikaw ang akong asawa, ug lakaw didto sa Shilo, tungod kay atua didto si propeta Ahia; siya mao ang namulong mahitungod kanako nga mahimo akong Hari

niining katawhan. 3 Pagdala ug napulo ka tinapay, pipila
ka mga torta, ug usa ka tibod nga dugos, ug pag-adto
kang Ahia. Mosulti siya kanimo kung unsay mahitabo sa
bata." 4 Gibuhat kadto sa asawa ni Jeroboam; milakaw
siya ug miadto sa Shilo ug miabot siya sa balay ni Ahia.
Karon dili na makakita si Ahia; halap na ang iyang panan-aw
tungod sa iyang katigulangon. 5 Miingon si Yahweh ngadto
kang Ahia, "Ania karon, mianhi ang asawa ni Jeroboam
aron magpakisusi kanimo mahitungod sa iyang anak nga
lalaki, kay nagsakit siya. Mao kini ang ipamulong mo kaniya,
tungod kay mianhi siya nga nagtakuban ingon nga laing
babaye." 6 Sa pagkadungog ni Ahia sa iyang tunob padulong
sa pultahan, miingon siya, "Sulod, asawa ni Jeroboam.
Nganong nagtakuban ka man ingon nga ikaw laing babaye?
Aduna akoy daotang balita nga ipadala kanimo. 7 Lakaw,
sultihi si Jeroboam nga mao kini ang gisulti ni Yahweh, ang
Dios sa Israel, 'Gituboy ko ikaw gikan sa katawhan aron
mahimong pangulo sa akong katawhan sa Israel. 8 Gibahin
ko ang gingharian gikan sa panimalay ni David ug gihatag
kini kanimo, apan dili ka sama sa akong sulugoon nga si
David, nga nagbantay sa akong mga sugo ug nagtuman
kanako sa tibuok niyang kasingkasing, sa pagbuhat lamang
kung unsay matarong sa akong mga mata. 9 Hinuon,
gibuhat mo ang daotan labaw sa tanan nga nahiuna kanimo.
Nagbuhat ka ug laing mga dios, ug mga hinulma nga larawan
sa paghagit kanako aron masuko, ug gisalikway mo ako.
10 Busa, ania karon, padad-an ko ug kasakitan ang imong
panimalay; puohon ko gikan kanimo ang matag batang lalaki
sa Israel, ulipon man o dili, ug wagtangon ko gayod sa
hingpit ang imong panimalay, sama sa usa ka tawo nga
nagsunog sa iyang hugaw hangtod nga magtang kini. 11 Ang
tanang sakop sa imong panimalay nga mamatay dinhi sa
siyudad kan-on sa mga iro, ang mamatay sa kapatagan kan-
on sa mga langgam sa kalangitan, kay ako si Yahweh mao
ang nagsulti niini.' 12 Busa tindog, asawa ni Jeroboam, ug
pauli sa imong balay; sa pagtamak sa imong tiil sa siyudad,
mamatay na ang bata nga si Abia. 13 Magabangotan ang
tibuok Israel alang kaniya ug ilubong siya. Sa panimalay
ni Jeroboam, siya lamang ang kahatagan ug paglubong,
tungod kay siya lamang sa panimalay ni Jeroboam ang
nakaplagan nga matarong sa panan-aw ni Yahweh, ang Dios
sa Israel. 14 Labot pa niana, si Yahweh motuboy ug usa ka
hari sa Israel nga mopuo sa panimalay ni Jeroboam niadtong
adlawa. Karon dayon nga adlaw. 15 Kay si Yahweh mosilot
sa Israel sama sa usa ka bugang nga giuyog-uyog diha sa
tubig, ug langkaton niya ang Israel niining tabunok nga yuta
nga iyang gihatag sa ilang mga katigulangan. Patibulaagon
niya sila saylo sa Suba sa Eufrates, tungod kay naghimo
man sila ug hulagway ni Ashera ug maoy hinungdan sa
kasuko ni Yahweh. 16 Itugyan niya ang Israel tungod sa mga
sala ni Jeroboam, ang mga sala nga iyang gipangbuhat,
ug tungod niini naangin niya ang Israel sa pagpakasala."
17 Busa mitindog ang asawa ni Jeroboam ug mipauli sa
Tirza. Sa pag-abot niya sa pultahan sa iyang pinuy-anan
namatay ang bata. 18 Ang tibuok Israel mao ang naglubong
ug nagbangotan alang kaniya, sumala sa gipamulong ni
Yahweh kanila pinaagi sa iyang sulugoon nga si Ahia ang
propeta. 19 Alang sa ubang mga nabuhat ni Jeroboam, kung
giunsa niya sa pagpakiggubat ug giunsa niya sa paghari,
ania karon, nahisulat sila sa basahon sa mga panghitabo sa
mga hari sa Israel. 20 Naghari si Jeroboam sulod sa 22 ka
tuig ug mipahulay siya unya gilubong uban sa iyang mga
katigulangan, ug si Nadab nga iyang anak nga lalaki mao
ang mipuli kaniya. 21 Karon si Rehoboam ang anak nga
lalaki ni Solomon mao ang naghari sa Juda. Si Rehoboam
nagpanuigon ug 41 ka tuig sa pagkahimo niya nga hari, ug
naghari siya sulod sa 17 ka tuig didto sa Jerusalem, ang
siyudad nga gipili ni Yahweh gikan sa tanang tribo sa Israel
aron pasidunggan ang iyang ngalan. Ang iyang inahan mao
si Naama ang Amonihanon. 22 Nagbuhat ug daotan ang
Juda ug daotan sa panan-aw ni Yahweh; gihagit nila siya
aron masina sa mga sala nga ilang gipangbuhat, labaw
pa sa tanan nga nabuhat sa ilang mga amahan. 23 Kay
nagtukod man usab sila alang sa ilang mga kaugalingon ug
sa hataas nga mga dapit, mga batong haligi ug tag-as nga
mga tukod ni Ashera sa tagsatagsa ka bungtod ug ilalom sa
matag lunhaw nga kahoy. 24 May mga kulto usab nga mga
nagbaligya sa ilang dungog niadtong yutaa. Gibuhat nila ang
mangil-ad nga binuhatan sama sa mga nasod nga giabog
na ni Yahweh atubangan sa katawhan sa Israel. 25 Nahitabo
kini sa ikalima ka tuig ni Haring Rehoboam nga si Shishak
ang hari sa Ehipto nakigbatok sa Jerusalem. 26 Gikuha niya
ang mga kabtangan sa balay ni Yahweh, ug ang tanang
bahandi sa balay sa hari. Gikuha niya ang tanang butang;
ug gikuha usab niya ang tanang taming nga bulawan nga
hinimo ni Solomon. 27 Naghimo si Haring Rehoboam ug
mga taming nga tumbaga puli sa ilang dapit ug gitugyan kini
sa mga kamot sa mga pangulo sa guwardiya, nga maoy
nagbantay sa ganghaan sa balay sa hari. 28 Nahitabo
kini sa matag higayon nga mosulod ang hari sa balay ni
Yahweh, pas-anon kini sa mga guwardiya; unya dad-on nila
kini pagbalik ngadto sa lawak nga bantayanan. 29 Alang sa
ubang mga butang mahitungod kang Rehoboam, ang tanan
nga iyang nabuhat, dili ba nahisulat man kini sa basahon sa
panghitabo sa mga hari sa Juda? 30 Kanunay may gubat tali
kang Rehoboam ug kang Jeroboam. 31 Busa mipahulay si
Rehoboam uban sa iyang mga katigulangan ug gilubong
uban kanila didto sa siyudad ni David. Ang ngalan sa iyang

inahan mao si Naama nga Amonihanon. Mipuli kaniya sa paghari ang iyang anak nga lalaki nga si Abia.

15 Sa ikapulo ug walo ka tuig sa paghari ni Jeroboam nga anak ni Nebat, nagsugod si Abia sa paghari sa tibuok Juda. **2** Naghari siya sulod sa tulo ka tuig sa Jerusalem. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Maaca. Anak siya nga babaye ni Absalom. **3** Nagsubay siya sa tanang sala nga gibuhat sa iyang amahan nga nahiuna kaniya; wala nagmatinud-anon ang iyang kasingkasing kang Yahweh nga iyang Dios sama sa kasingkasing ni David, nga gibuhat sa iyang katigulangan. **4** Bisan pa niini, tungod kang David, si Yahweh nga iyang Dios naghatag kaniya ug anak nga lalaki aron maoy mopuli kaniya sa paghari didto sa Jerusalem aron lig-onon ang Jerusalem. **5** Gibuhat kini sa Dios tungod kay gibuhat man ni David kung unsa ang matarong sa iyang mga mata; kay sa tibuok niyang kinabuhi, wala niya gisalikway ang tanang butang nga gisugo ni Yahweh kaniya, gawas lamang sa butang nga may kalabotan kang Uria nga Hitihanon. **6** Karon adunay gubat tali kang Rehoboam ug kang Jeroboam sa tibuok kinabuhi ni Abia. **7** Ang ubang butang nga nabuhat ni Abia, ang tanan niyang gibuhat, wala ba nahisulat sa basahon sa mga panghitabo sa mga hari sa Juda? Adunay gubat tali kang Abia ug kang Jeroboam. **8** Mipahulay si Abia ug gilubong uban sa iyang mga katigulangan didto sa siyudad ni David. Si Asa nga iyang anak nga lalaki maoy naghari puli kaniya. **9** Sa ika-20 ka tuig sa paghari ni Jeroboam sa Israel, nagsugod sa paghari si Asa sa Juda. **10** Naghari siya didto sa Jerusalem sulod sa 41 ka tuig. Ang iyang apohan nga babaye mao si Maaca, ang anak nga babaye ni Absalom. **11** Gibuhat ni Asa kung unsa ang matarong sa mga mata ni Yahweh, sama sa gibuhat ni David, nga iyang katigulangan. **12** Gihinginlan niya ang mga nagbaligya ug dungog gikan sa yuta ug gikuha niya ang tanang mga diosdios nga gibuhat sa iyang mga katigulangan. **13** Gipapahawa usab niya si Maaca, ang iyang apohan nga babaye, gikan sa iyang pagkarayna, tungod kay buhat man siya ug malaw-ay nga larawan alang sa usa ka Ashera. Gikuha ni Asa ang malaw-ay nga larawan ug gisunog didto sa walog sa Kidron. **14** Apan wala kuhaa ang anaa sa hataas nga mga dapit. Bisan pa niana, matinud-anon gayod ang kasingkasing ni Asa kang Yahweh sa tibuok niyang kinabuhi. **15** Gidala niya didto sa pinuy-anan ni Yahweh ang mga butang nga ihalad alang sa iyang amahan, ug ang iyang kaugalingong butang ingon man ang galamiton nga plata, ang bulawan ug ang mga sakayan. **16** Kanunay ang gubat tali kang Asa ug kang Baasha ang hari sa Israel, sa tibuok nilang kinabuhi. **17** Si Baasha ang hari sa Israel, isog nga misulong sa Juda ug gikutaan ang Rama, aron dili makagawas ang bisan kinsa o mosulod ngadto sa yuta ni haring Asa sa Juda. **18** Unya gikuha ni Asa ang tanang plata ug ang bulawan nga nahibilin sa panudlanan sa templo ni Yahweh, ug ang bahandi sa palasyo sa hari. Gihatag niya kini sa iyang mga sulugoon ug gipadala kini ngadto kang Ben Hadad ang anak nga lalaki ni Tabrimon ang anak nga lalaki ni Hezion, ang hari sa Aram, nga nagpuyo sa Damasco. Miingon siya, **19** "Maghimo kita ug kasabotan tali kanimo ug kanato, sama sa gibuhat sa atong amahan. Tan-awa, gipadad-an ko ikaw ug gasa nga plata ug bulawan. Isalikway ang imong kasabotan kang Baasha nga hari sa Israel, aron moundang na siya sa pagpakiggubat kanako." **20** Miuyon si Ben Hadad kang Haring Asa ug gipasulong niya ang mga pangulo sa iyang kasundalohan, ug ilang gigubat ang mga siyudad sa Israel. Gigubat nila si Ahion, si Dan, si Abel sa Bet Maaca, ug ang tanang Chinneret, uban ang tibuok yuta sa Naftali. **21** Sa dihang nabalitaan kini ni Baasha, giundangan niya pagtukod ang Rama ug mipauli sa Tirza. **22** Unya nagpahibalo si Haring Asa sa tibuok Juda. Walay bisan usa nga gawasnon. Gikuha nila ang mga bato ug mga troso gikan sa Rama diin gigamit ni Baasha sa patukod sa siyudad. Unya gigamit ni Haring Asa ang mga galamiton aron sa pagtukod sa Geba sa yuta sa Benjamin ug sa Mispa. **23** Ang ubang mga butang nga nabuhat ni Asa, ang hingpit niyang gahom, ang tanan niyang gibuhat, ug ang mga siyudad nga iyang gitukod, dili ba nahisulat man kini sa basahon sa panghitabo sa mga hari sa Juda? Apan sa iyang pagkatigulang aduna na siyay sakit sa tiil. **24** Unya mipahulay na si Asa ug gilubong tapad sa iyang katigulangan didto sa siyudad ni David nga iyang amahan. Si Josafat nga iyang anak nga lalaki maoy naghari puli kaniya. **25** Si Nadab nga anak nga lalaki ni Jeroboam nagsugod paghari sa tibuok Israel sa ikaduhang tuig sa paghari ni Asa sa Juda; naghari siya sa Israel sulod sa duha ka tuig. **26** Gibuhat niya kung unsa ang daotan sa panan-aw ni Yahweh ug nagsubay siya sama sa binuhatan sa iyang amahan, ug sa iyang kaugalingon nga sala, giangin niya ang Israel sa pagpakasala. **27** Si Baasha ang anak nga lalaki ni Ahia, sa banay ni Isacar, naglaraw ug daotan batok kang Nadab; gipatay siya ni Baasha didto sa Gibeton, nga sakop sa mga Filistihanon, kay si Nadab ug ang tibuok Israel nagbutang ug paglikos sa Gibeton. **28** Sa ikatulo ka tuig sa paghari ni haring Asa sa Juda, gipatay ni Baasha ni Nadab ug naghari siya puli kaniya. **29** Sa paghari na niya, gipatay ni Baasha ang tanang pamilya ni Jeroboam. Wala siyay gibilin nga buhi sa kaliwatan ni Jeroboam; niining paagiha gipatay niya ang tanan niyang sakop, sama sa gipamulong ni Yahweh pinaagi sa iyang sulugoon nga si Ahia nga Silonhon, **30** tungod sa mga sala nga nabuhat ni Jeroboam naangin niya ang Israel sa pagpakasala, tungod kay gihagit niya si Yahweh, ang

Dios sa Israel, aron masuko. **31** Ang ubang mga butang mahitungod kang Nadab, ang tanan niyang nabuhat, dili ba nahisulat man kini sa basahon sa mga panghitabo sa mga hari sa Israel? **32** Adunay gubat tali kang Asa ug kang Baasha ang hari sa Israel sa tibuok nilang kinabuhi. **33** Sa ikatulong tuig sa paghari ni Asa sa Juda, si Baasha nga anak ni Ahia nagsugod sa paghari sa tibuok Israel sa Tirza ug naghari siya sulod 24 ka tuig. **34** Nagbuhat siya ug daotan sa panan-aw ni Yahweh ug nagbuhat siya sama sa binuhatan ni Jeroboam ug naangin niya ang Israel sa pagpakasala.

16 Ang pulong ni Yahweh miabot kang Jehu ang anak nga lalaki ni Hanani batok kang Baasha, nga nag-ingon, **2** "Bisan gituboy ko ikaw gikan sa abog sa yuta ug naghimo kanimo nga pangulo sa akong katawhan sa Israel, nagsubay ka sa pamaagi ni Jeroboam ug giangin mo sa pagpakasala ang akong katawhan sa Israel, nga naghagit sa akong kasuko tungod sa ilang mga sala. **3** Tan-awa, puohon ko sa hingpit si Baasha ug ang iyang panimalay ug himoon ko ang imong panimalay nga mahisama sa panimalay ni Jeroboam ang anak nga lalaki ni Nebat. **4** Pagakaonon sa mga iro ang si bisan kinsa nga mangamatay sulod siyudad nga nahisakop kang Baasha, ug pagakaonon sa kalanggaman sa kawanangan ang mangamatay sa kapatagan." **5** Alang sa ubang mga butang mahitungod kang Baasha, kung unsa ang iyang gibuhat, ug ang iyang kusog, dili ba nahisulat man kini sa Basahon sa mga Panghitabo sa mga Hari sa Israel? **6** Mipahulay si Baasha uban sa iyang mga katigulangan ug gilubong sa Tirza, ug si Ela nga anak niya nga lalaki nahimong hari puli sa iyang dapit. **7** Busa pinaagi kang propeta Jehu ang anak nga lalaki ni Hanani midangat ang pulong ni Yahweh batok kang Baasha ug sa iyang panimalay, tungod sa tanang kadaotan nga iyang gibuhat sa panan-aw ni Yahweh, nga naghagit kaniya nga masuko pinaagi sa buhat sa iyang mga kamot, sama sa panimalay ni Jeroboam, ug tungod usab kay gipatay niya ang tibuok panimalay ni Jeroboam. **8** Sa ika-26 ka tuig sa paghari ni Asa sa Juda, nagsugod si Ela ang anak nga lalaki ni Baasha sa paghari sa tibuok Israel sa Tirza; naghari siya sulod sa duha ka tuig. **9** Ang iyang sulugoon nga si Zimri, ang kapitan sa katunga sa iyang mga karwahe, naglaraw ug daotan batok kaniya. Karon atua si Ela sa Tirza, nag-inom ug naghubog siya sa balay ni Arza, nga maoy tigdumala sa palasyo sa Tirza. **10** Misulod si Zimri, giatiki ug gipatay niya si Ela, sa ika-27 ka tuig sa paghari ni Asa sa Juda, ug mihari puli kaniya si Zimri. **11** Sa nagsugod na si Zimri sa paghari ug sa paglingkod na niya sa iyang trono, gipamatay niya ang tibuok panimalay ni Baasha. Wala siyay gibilin nga buhi bisan usa ka lalaki nga sakop sa mga kaparyentihan o mga higala ni Baasha. **12** Busa gilaglag ni Zimri ang tanang panimalay ni Baasha, sumala pulong ni Yahweh nga gisulti niya batok kang Baasha pinaagi kang propeta Jehu, **13** tungod sa tanang kasal-anan nga gibuhat ni Baasha ug ni Ela ang iyang anak nga lalaki, ug pinaagi sa ilang paggiya sa Israel sa pagpakasala, niini gihagit nila ang kasuko ni Yahweh, ang Dios sa Israel, tungod sa ilang mga diosdios. **14** Alang sa ubang butang mahitungod kang Ela, ang tanan nga iyang nabuhat, dili ba nahisulat man kini sa Basahon sa mga Panghitabo sa mga Hari sa Israel? **15** Sa ika-27 ka tuig sa paghari ni Asa sa Juda, si Zimri naghari sulod sa pito ka adlaw didto sa Tirza. Karon, nagkampo ang mga kasundalohang Filistihanon didto sa Gibeton. **16** Ang kasundalohan nga nagkampo didto nakadungog niini nga may miingon, "Daan na nga naglaraw si Zimri ug gipatay ang hari." Busa nianang adlawa didto sa kampo, gihimo sa tibuok Israel nga hari si Omri, ang pangulo sa kasundalohan. **17** Mitungas si Omri gikan sa Gibeton ug mikuyog kaniya ang tibuok Israel, ug ilang gilibotan ang Tirza. **18** Busa sa dihang nakita ni Zimri nga nailog na ang siyudad, miadto siya sa kuta nga nakasumpay sa palasyo sa hari ug gisunog niya ang palasyo uban ang iyang kaugalingon; namatay siya pinaagi sa kalayo. **19** Alang kadto sa mga sala nga iyang gibuhat nga daotan sa panan-aw ni Yahweh, sa pagsubay sa pamaagi ni Jeroboam ug sa sala nga iyang gibuhat, nga nag-angin sa Israel sa pagpakasala. **20** Alang sa ubang butang mahitungod kang Zimri, ug ang pagbudhi nga iyang gibuhat, dili ba nahisulat man kini sa Basahon sa mga Panghitabo sa mga Hari sa Israel? **21** Unya ang katawhan sa Israel nabahin sa duha. Ang katunga sa katawhan misunod kang Tibni ang anak nga lalaki ni Ginat, aron sa paghimo kaniya nga hari, ug ang laing bahin misunod kang Omri. **22** Apan mas lig-on ang katawhan nga misunod kang Omri kay sa katawhan nga misunod kang Tibni ang anak nga lalaki ni Ginat. Busa namatay si Tibni, ug nahimong hari si Omri. **23** Nagsugod si Omri sa paghari sa tibuok Israel sa ika-31 ka tuig sa paghari ni Asa sa Juda, ug naghari siya sulod sa napulog duha ka tuig. Naghari siya sa Tirsa sulod sa unom ka tuig. **24** Gipalit niya ang bungtod sa Samaria gikan kang Shemer sa kandtidad nga duha ka talent nga plata. Gitukod niya ang siyudad ibabaw sa bungtod ug ginganlan niya ang siyudad ug Samaria, gikan sa ngalan ni Shemer, nga maoy tag-iya sa bungtod kaniadto. **25** Gibuhat ni Omri kung unsa ang daotan sa panan-aw ni Yahweh ug gibuhat ang hilabihan nga pagkadaotan labaw pa kay sa mga nag-una kaniya. **26** Nagsubay siya sa tanang pamaagi ni Jeroboam ang anak nga lalaki ni Nebat ug pinaagi sa iyang mga sala sa paggiya niya ang Israel sa pagpakasala, nga naghagit sa kasuko ni Yahweh, ang Dios sa Israel, tungod sa ilang mga rebulto nga walay kapuslanan. **27** Alang sa uban pang mga butang nga nahimo ni Omri, ug ang kusog nga iyang gipakita, dili

ba nahisulat man kini sa Basahon sa mga Panghitabo sa
mga Hari sa Israel? 28 Busa mipahulay si Omri uban sa
iyang mga katigulangan ug gilubong didto sa Samaria ug
nahimong hari si Ahab puli sa iyang dapit. 29 Sa ika-38 nga
tuig sa paghari ni Asa sa Juda, si Ahab nga anak ni Omri
nagsugod sa paghari sa tibuok Israel. Naghari si Ahab nga
anak ni Omri sa tibuok Israel didto sa Samaria sulod sa 22
ka tuig. 30 Si Ahab nga anak nga lalaki ni Omri nagbuhat sa
kung unsa ang daotan sa panan-aw ni Yahweh, mas labaw
pa niadtong tanang hari nga nahiuna kaniya. 31 Alang kang
Ahab usa lamang ka gamay nga butang ang pagsubay sa
mga sala ni Jeroboam nga anak nga lalaki ni Nebat, busa
giasawa niya si Jezebel ang anak nga babaye ni Etbaal, ang
hari sa mga Sidonihanon; miadto siya ug misimba kang Baal
ug miyukbo kaniya. 32 Naghimo siya ug halaran alang kang
Baal sa balay ni Baal, nga iyang gitukod didto sa Samaria.
33 Nagbuhat si Ahab ug haligi alang kang Ashera. Gihagit pa
gayod ni Ahab ang kasuko ni Yahweh, ang Dios sa Israel,
labaw pa sa tanang mga hari sa Israel nga nahiuna kaniya.
34 Sa panahon sa paghari ni Ahab, si Hiel nga taga-Betel
nagtugod pag-usab sa Jerico. Gitukod ni Hiel ang sukaranan
sa siyudad sa kantidad sa kinabuhi ni Abiram, ang iyang
kamagulangang anak nga lalaki; ug namatay usab si Segub,
ang iyang kamanghurang anak nga lalaki, samtang gipanday
niya ang ganghaan sa siyudad, sa katumanan sa pulong ni
Yahweh nga iyang gisulti pinaagi kang Josue ang anak nga
lalaki ni Nun.

17 Si Elias nga taga-Tishbe, gikan sa Tishbe Gilead,
miingon kang Ahab, “Ingon nga buhi si Yahweh, ang
Dios sa Israel, nga kaniya ako mibarog, wala gayoy yamog
o ulan niining mga tuiga gawas kung akong isulti.” 2 Ang
pulong ni Yahweh midangat kang Elias, nga nag-ingon, 3
“Pahawa dinhi ug lakaw ngadto sa sidlakang bahin; pagtago
didto sa sapa sa Kerit, sa sidlakan sa Jordan. 4 Mahitabo
kini nga didto ka magainom sa sapa, ug sugoon ko ang mga
uwak sa pagpakaon kanimo didto.” 5 Busa milakaw si Elias
ug gibuhat ang gisugo sumala sa pulong ni Yahweh. Miadto
siya ug mipuyo sa daplin sa sapa sa Kerit, sa sidlakang
bahin sa Jordan. 6 Ang mga uwak nagdala kaniya ug mga
tinapay ug mga karne matag buntag ug gabii, ug gainom siya
sa sapa. 7 Apan sa wala madugay mihubas ang sapa tungod
kay wala may ulan sa maong dapit. 8 Miabot kaniya ang
pulong ni Yahweh nga nag-ingon, 9 “Barog, lakaw ngadto
sa Zarefat, nga sakop sa Sidon, ug puyo didto. Tan-awa,
gisugo ko ang usa ka balo didto sa pag-atiman kanimo.”
10 Busa mitindog siya ug miadto sa Zarefat, ug sa pag-
abot niya sa ganghaan sa siyudad nakita niya ang usa ka
balo nga nangahoy. Busa gitawag niya siya ug giingnan,
“Palihog dad-i ako ug dyutay nga tubig aron makainom
ako.” 11 Sa paglakaw na sa usa ka babaye aron mokuha ug
tubig gitawag niya siya, ug miingon, “Palihog dad-i usab
ako ug usa ka buok tinapay nga anaa kanimo.” 12 Mitubag
siya, “Samtang buhi si Yahweh nga imong Dios, wala akoy
tinapay, kondili usa lamang ka kumkom nga harina nga
anaa sa tadyaw ug diyutay nga lana nga anaa sa tibod.
Tan-awa, nangahoy ako ug duha ka kahoy aron mosulod
na ako ug lutoon kini alang kanako ug sa akong anak nga
lalaki, aron kaonon namo kini ug mamatay.” 13 Miingon si
Elias kaniya, “Ayaw kahadlok. Lakaw ug buhata ang imong
giingon, apan lutoi una ako ug dyutay nga tinapay ug dad-a
nganhi kanako. Unya human niana pagluto ug pipila alang
kanimo ug alang sa imong anak nga lalaki. 14 Kay nag-
ingon si Yahweh, ang Dios sa Israel, “Dili mahutdan sa
harina ang tadyaw, ni moundang ang pagtubod sa lana sa
imong tibod, hangtod sa adlaw nga paulanan na ni Yahweh
ang yuta.” 15 Busa gihimo niya ang gisulti ni Elias kaniya.
Siya ug si Elias, uban sa iyang panimalay, nakakaon sa
daghang mga adlaw. 16 Ang tadyaw sa harina wala mahutdi,
ni miundang ang pagtubod sa lana sa tibod, sumala sa
pulong nga gisulti ni Yahweh, nga iyang gisulti pinaagi kang
Elias. 17 Human nianang mga butanga nagsakit ang anak
nga lalaki sa balo, nga mao ang tag-balay. Hilabihan kaayo
ang iyang balatian nga wala na siya nagginhawa. 18 Busa
ang iyang inahan miingon kang Elias, “Unsa man kining
gidala mo batok kanako, tawo sa Dios? Mianhi ka ba kanako
aron sa pagpahinumdom kanako sa akong sala ug pagpatay
sa akong anak?” 19 Unya mitubag si Elias kaniya, “Ihatag
kanako ang imong anak.” Gikuha niya ang batang lalaki
gikan sa mga bukton sa babaye ug gidala niya sa taas ang
batang lalaki sa lawak nga iyang gipuy-an, ug gipahigda
niya ang bata sa iyang higdaanan. 20 Mituaw siya kang
Yahweh ug miingon, “Yahweh nga akong Dios, gipahamtang
mo ba usab ang katalagman niining balo nga akong gipuy-
an, pinaagi sa pagpatay sa iyang anak nga lalaki?” 21 Unya
gihap-an ni Elias ang bata sa makatulo ka higayon; nagtuaw
siya kang Yahweh ug miingon, “Yahweh nga akong Dios,
naghangyo ako kanimo, ibalik intawon ang kinabuhi niining
bataa.” 22 Gidungog ni Yahweh ang pag-ampo ni Elias;
ug nabuhi ang bata pag-usab. 23 Gialsa ni Elias ang bata
padulong sa silong sa balay gikan sa iyang lawak; gitunol
niya ang bata ngadto sa iyang inahan ug miingon, “Tan-
awa, nabuhi ang imong anak.” 24 Miingon ang babaye kang
Elias, “Karon nasayod ako nga ikaw usa ka tawo sa Dios, ug
tinuod ang pulong ni Yahweh sa imong baba.”

18 Busa human sa daghang mga adlaw midangat ang
pulong ni Yahweh kang Elias, sa ikatulong tuig sa
hulaw, nga nag-ingon, “Lakaw, pakita ngadto kang Ahab ug
paulanan ko na ang yuta.” 2 Milakaw si Elias ug mipakita

kang Ahab; karon hilabihan na kaayo ang hulaw didto sa Samaria. **3** Gitawag ni Ahab si Obadia, nga mao ang tigdumala sa palasyo. Karon si Obadia nagatahod pag-ayo kang Yahweh, **4** kay sa dihang gipamatay ni Jezebel ang mga propeta ni Yahweh, gidala ni Obadia ang 100 ka mga propeta ug gitagoan niya sila sa tag-50 ka tawo sa matag langob, ug gipakaon sila ug tinapay ug gipainom ug tubig. **5** Miingon si Ahab kang Obadia, "Lakaw ngadto sa tibuok yuta ngadto sa tanang tuboran sa tubig ug kasapaan. Tingali makakita pa kita ug mga sagbot ug maluwas pa ang mga kabayo ug mabuhi pa ang mga mula, aron nga dili kita kawad-an sa tanang kahayopan." **6** Busa gibahin nila ang yuta nga ilang pagaadtoan ug sa pagpangita ug tubig. Milakaw nga nag-inusara si Ahab sa laing dalan ug si Obadia milakaw usab sa laing dalan. **7** Samtang atua na sa dalan si Obadia, sa wala damha gikasugat niya si Elias. Unya nakaila si Obadia kaniya ug mihapa siya sa yuta. Miingon siya, "Ikaw ba kana, akong agalon nga si Elias?" **8** Mitubag si Elias kaniya, "Ako kini. Lakaw ug sultihi ang imong agalon, 'Tan-awa, ania dinhi si Elias'" **9** Mitubag si Obadia, "Unsa man ang akong sala, nga itugyan mo man ang imong sulugoon ngadto sa kamot ni Ahab, aron iya akong patyon? **10** Ingon nga buhi si Yahweh nga imong Dios, walay nasod o gingharian nga wala pasugoi ug tawo sa akong agalon aron sa pagpangita kanimo. Sa matag higayon nga moingon ang usa ka nasod o ang gingharian, 'Wala dinhi si Elias,' gipapanumpa sila ni Ahab nga wala ka nila makaplagi. **11** Apan karon moingon ka, 'Lakaw, sultihi ang imong agalon nga ania dinhi si Elias.' **12** Sa makabiya na ako gikan kanimo, dad-on ka sa Espiritu ni Yahweh sa laing dapit nga wala ko hibaloi. Unya kung molakaw na ako ug mosulti kang Ahab, ug kung dili ka niya makaplagan, pagapatyon niya ako. Apan ako, nga imong sulugoon nagsimba kang Yahweh sukad pa sa akong pagkabatan-on. **13** Wala ba kini masugilon kanimo, akong agalon, kung unsa ang akong gibuhat sa dihang gipamatay ni Jezebel ang mga propeta ni Yahweh, kung giunsa ko pagtago ang 100 ka mga propeta ni Yahweh ngadto sa langob sa tinag-50 ka tawo sa matag langob ug gipakaon sila ug tinapay ug gipainom ug tubig? **14** Ug karon nagsulti ka kanako, "Lakaw, sultihi ang imong agalon nga ania dinhi si Elias,' aron nga patyon niya ako." **15** Unya mitubag si Elias, "Ingon nga buhi si Yahweh nga labawng makagagahom sa tanan, nga kaniya ako mibarog, magpakita gayod ako kang Ahab karong adlawa." **16** Busa milakaw si Obadia sa pagpakigkita kang Ahab, ug gisultihan siya kung unsa ang gisulti ni Elias. Ug ang hari miadto sa pagpakigkita kang Elias. **17** Sa pagkakita ni Ahab kang Elias, miingon siya kaniya, "Ikaw ba kana? Ikaw mao ang nagghimo ug kasamok sa Israel!" **18** Mitubag si Elias, "Wala ako naghimo ug kasamok sa Israel, kondili ikaw ug ang banay sa imong amahan ang nagsamok sa Israel pinaagi sa pagsalikway sa mga kasugoan ni Yahweh ug pinaagi sa pagsunod kang Baal. **19** Busa karon, pagpadala ug mensahe ug tigoma nganhi kanako ang tibuok Israel didto sa Bukid sa Carmel, uban sa 450 ka mga propeta ni Baal ug 400 ka mga propeta ni Ashera nga nagakaon sa kan-anan ni Jezebel. **20** Busa nagpadala ug mensahe si Ahab ngadto sa tibuok katawhan sa Israel ug gitigom ang mga propeta didto sa Bukid sa Carmel. **21** Mipaduol si Elias sa tibuok katawhan sa Israel ug miingon, "Hangtod kanus-a man kamo magpunay ug usab-usab sa inyong mga hunahuna? Kung Dios si Yahweh, sunda siya. Apan kung Dios si Baal, nan sunod kaniya." Apan wala mitubag ang katawhan sa iyang gisulti. **22** Unya miingon si Elias ngadto sa katawhan, "Ako, ako lamang usa, ang nagpabiling propeta ni Yahweh, apan 450 ka kalalakihan ang propeta ni Baal. **23** Busa hatagi kami ug duha ka torong baka. Papilia sila ug usa ka torong baka alang sa ilang kaugalingon ug tadtaron kini, ug ibutang kini ibabaw sa mga sugnod, apan dili butangan ug kalayo sa ilalom niini. Unya andamon ko usab ang laing torong baka ug ibutang kini ibabaw sa mga sugnod, ug dili usab butangan ug kalayo sa ilalom niini. **24** Unya magtawag kamo sa ngalan sa inyong dios, ug magtawag usab ako sa ngalan ni Yahweh, ug ang Dios nga motubag pinaagi sa kalayo, siya ang mamahimong Dios." Busa mitubag ang tibuok katawhan ug miingon, "Maayo kini." **25** Busa miingon si Elias ngadto sa mga propeta ni Baal, "Pagpili na ug usa ka torong baka alang kaninyo ug unaha kini pag-andam, kay daghan man kamo nga mga tawo. Unya tawaga ang ngalan sa inyong dios, apan ayaw butangi ug kalayo ang ilalom sa torong baka." **26** Gikuha nila ang torong baka nga gihatag kanila ug giandam kini, ug nagtawag sila sa ngalan ni Baal gikan sa buntag hangtod sa pagkaudto, nga nag-ingon, "O Baal, dungga kami." Apan walay tingog, o tawong mitubag. Nanayaw sila palibot sa halaran nga ilang gihimo. **27** Sa pagkaudto gibugalbugalan sila ni Elias ug miingon, "Kusga pa ang pagsinggit! Kay siya usa ka dios! Tingali naghunahuna pa siya, o tingali atua pa siya sa kasilyas, o tingali may gilakaw siya, o tingali natulog pa siya ug kinahanglan nga pukawon. **28** Busa naninggit sila sa mas kusog pa, ug gisamad-samaran nila ang ilang kaugalingon, sama sa kasagaran nilang ginabuhat, pinaagi sa mga espada ug sa mga bangkaw, hangtod nga nagkaligo na sila sa ilang kaugalingong dugo. **29** Milabay ang kaudtohon ug nagpadayon gihapon sila sa ilang panagsayaw hangtod sa takna sa paghalad sa halad sa kagabhion, apan wala gihapoy tingog o bisan usa nga mitubag; wala gayoy naminaw sa ilang mga pag-ampo. **30** Unya miingon si Elias

sa tibuok katawhan, “Paduol kamo kanako,” ug ang tibuok katawhan mipaduol kaniya. Unya giayo niya ang nabungkag nga halaran ni Yahweh. **31** Mikuha si Elias ug napulog duha ka bato, ang matag bato nagrepresentar sa napulog duha ka tribo sa mga anak nga lalaki ni Jacob—kang Jacob midangat ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, “Israel na ang imong mamahimong ngalan.” **32** Gamit ang mga bato nagbuhat siya ug halaran sa ngalan ni Yahweh ug gikanalan niya ang palibot sa halaran nga igong kasudlan sa 15 ka litro nga mga binhi. **33** Unya gipahimutang niya ang mga sugnod alang sa kalayo ug gitadtad ang torong baka, ug gipatong ang tinadtad ibabaw sa mga sugnod. Ug miingon siya, “Pun-a ug tubig ang upat ka banga ug ibubo kini sa halad sinunog ug sa mga sugnod.” **34** Unya miingon na usab siya, “Buboi kini sa ikaduhang higayon,” ug gibuboan nila sa ikaduhang higayon. Unya miingon siya, “Buboi kini sa ikatulong higayon,” ug gibuboan nila sa ikatulong higayon. **35** Miawas ang tubig gikan sa halaran ug napuno ang kanal. **36** Nahitabo kadto sa takna sa paghalad sa halad sa kagabhion, ug miduol si propeta Elias ug miingon, “O Yahweh, ang Dios ni Abraham, ni Isaac, ug ni Israel, ipaila karong adlawa nga ikaw mao ang Dios sa Israel, ug imo akong alagad, nga gibuhat ko kining tanang butang sumala sa imong pulong. **37** Dungga ako, O Yahweh, dungga ako, aron nga masayod kining katawhan nga ikaw, O Yahweh mao ang Dios, ug ipabalik mo pag-usab ang ilang kasingkasing diha kanimo.” **38** Unya mikunsad ang kalayo ni Yahweh ug milamoy sa halad sinunog, lakip na ang mga sugnod, ang mga bato, ug ang abog ug nahubas ang tubig nga anaa sa kanal. **39** Sa pagkakita niini sa tibuok katawhan, mihapa sila sa yuta ug miingon, “O Yahweh, siya gayod mao ang Dios! O Yahweh, siya gayod mao ang Dios!” **40** Busa miingon si Elias kanila, “Dakpa ninyo ang mga propeta ni Baal. Ayaw paikyasa ang bisan usa kanila.” Busa gidakop nila sila, ug gidala ni Elias ang mga propeta ni Baal didto sa ubos sa sapa sa Kishon ug gipamatay sila didto. **41** Miingon si Elias kang Ahab, “Barog, kaon ug inom, kay may dinahunog sa ulan.” **42** Busa mibarog si Ahab aron mokaon ug moinom. Unya mitungas si Elias ngadto sa tumoy sa Carmel, miyuko siya sa yuta nga ang iyang nawong duol sa iyang mga tuhod. **43** Miingon siya sa iyang sulugoon, “Tungas karon, ug lantawa ang dagat.” Mitungas ang iyang sulugoon ug milantaw ug miingon, “Wala man akoy nakita.” Miingon si Elias, “Balik didto sa makapito ka higayon.” **44** Ug sa ika-pito nga higayon miingon ang sulugoon, “Lantawa, adunay panganod nga mikayab gikan sa dagat, daw sama kagamay sa kinumo sa tawo.” Mitubag si Elias, “Lakaw ug sultihi si Ahab, 'Andama ang imong karwahe ug lugsong sa dili ka pa maabtan sa ulan.” **45** Nahitabo kini sa wala lamang madugay midag-om kalangitan ug mihangin, ug dihay makusog nga ulan. Misakay si Ahab ug miadto sa Jezreel, **46** apan ang kamot ni Yahweh nag-uban kang Elias. Gipasaka niya sa baksanan ang iyang kupo ug miabot pag-una kang Ahab didto sa ganghaan sa Jezreel.

19 Gisuginlan ni Ahab si Jezebel sa tanang gihimo ni Elias ug kung giunsa niya pagpatay ang tanang mga propeta pinaagi sa espada. **2** Unya nagpadala si Jezebel ug mensahero ngadto kang Elias, nga miingon, “Hinaot nga buhaton kana sa mga dios kanako ug mas labaw pa, kung dili nako mahimo sa imong kinabuhi ang sama sa kinabuhi niadtong nangamatay nga mga propeta ugma sa sama niini nga takna.” **3** Sa dihang nadungog kini ni Elias, mitindog siya ug mikalagiw alang sa iyang kinabuhi ug miadto didto sa Beersheba, nga nahisakop sa Juda, ug gibiyaan niya ang iyang sulugoon didto. **4** Apan siya sa iyang kaugalingon milakaw ug usa ka adlaw nga panaw didto sa kamingawan, ug miabot siya ug milingkod ilalom sa kahoy nga Enebro. Nanghangyo siya alang sa iyang kaugalingon nga mamatay na unta siya, ug miingon, “Husto na kini, karon, Yahweh; kuhaa na ang akong kinabuhi, kay ako dili man labing maayo kaysa akong nangamatay nga mga katigulangan. **5** Busa mihigda siya ug natulog ilalom sa kahoy nga Enebro. Sa kalit lang mihikap kaniya ang manulonda ug miingon, “Bangon ug kaon.” **6** Mitan-aw si Elias, ug duol sa iyang ulohan adunay tinapay nga giluto sa mga uling ug usa ka tibod nga tubig. Busa mikaon ug miinom siya, ug mihigda pagbalik. **7** Mitungha pag-usab ang manulonda ni Yahweh sa ikaduha nga higayon ug gihikap siya nga nag-ingon, “Bangon ug kaon, tungod kay halayo kaayo ang panaw alang kanimo.” **8** Busa mibangon siya ug mikaon ug miinom, ug mipanaw siya nga adunay kusog pinaagi niadtong pagkaon sulod sa 40 ka mga adlaw ug 40 ka mga gabii padulong sa Horeb, ang bukid sa Dios. **9** Miadto siya sa usa ka langob ug nagpabilin didto, unya miabot ang pulong ni Yahweh ug miingon kaniya, “Nag-unsa ka man dinhi, Elias?” **10** Mitubag si Elias, “Nagmakugihon ako sa hilabihan kang Yahweh, ang pangulo sa mga kasundalohan sa angel, kay mitalikod ang katawhan sa Israel sa imong kasabotan, gigun-ob ang imong mga halaran, ug gipatay ang imong mga propeta pinaagi sa espada. Karon ako, ako na lamang, ang nahibilin ug misulay sila sa pagkuha sa akong kinabuhi.” **11** Mitubag si Yahweh, “Gawas ug barog ibabaw sa bukid sa akong atubangan.” Unya milabay si Yahweh, ug ang hilabihan ka kusog nga hangin mihampak sa mga bukid ug nangadugmok ang mga bato sa atubangan ni Yahweh, apan wala si Yahweh diha sa hangin. Unya pagkahuman sa hangin, miabot ang linog, apan wala si Yahweh diha sa linog. **12** Unya pagkahuman sa linog miabot ang usa ka kalayo, apan wala si Yahweh diha sa kalayo. Unya pagkahuman sa

kalayo, miabot ang usa ka malinawon ug diyutay nga tingog.
13 Sa pagkadungog ni Elias sa tingog, gitabonan niya ang
iyang nawong sa iyang kupo, migawas ug mitindog sa baba
sa langob. Unya miabot ngadto kaniya ang usa ka tingog
nga naga-ingon, "Nag-unsa ka man dinhi, Elias?" 14 Mitubag
si Elias, "Nagmakugihon ako sa hilabihan kang Yahweh,
ang pangulo sa mga kasundalohan sa angel, tungod kay
mitalikod ang katawhan sa Israel sa imong kasabotan, gigun-
ob ang imong mga halaran ug gipatay ang imong mga
propeta pinaagi sa espada. Karon ako, ako na lamang,
nahibilin ug misulay sila sa pagkuha sa akong kinabuhi." 15
Unya miingon si Yahweh kaniya, "Lakaw, balik sa imong
dalan padulong sa kamingawan sa Damascus, ug sa pag-
abot nimo dihogan nimo si Hazael nga mamahimong hari sa
tibuok Aram, 16 ug dihogan nimo si Jehu ang anak nga lalaki
ni Nimshi nga mamahimong hari sa tibuok Israel, ug dihogan
nimo si Eliseo ang anak nga lalaki ni Shafat sa Abel Mehola
nga mamahimong propeta puli kanimo. 17 Mahitabo kini
nga pamatyon ni Jehu si bisan kinsa nga makalingkawas
sa espada ni Hazael, ug pagapatyon ni Eliseo si bisan
kinsa nga makaikyas gikan sa espada ni Jehu. 18 Apan
magbilin ako alang sa akong kaugalingon ug 7, 000 ka mga
katawhan sa Israel, kadtong wala miluhod kang Baal, ug
kadtong wala mohalok kaniya." 19 Busa mibiya si Elias didto
ug nakaplagan niya si Eliseo ang anak nga lalaki ni Shafat,
nga nagdaro uban ang dose ka mga yugo sa torong baka
nga naga-una kaniya, ug nagdaro usab siya ug ikadose
ka yugo. Miduol si Elias kang Eliseo ug gitabonan niya
siya sa iyang kupo. 20 Unya gibiyaan ni Eliseo ang iyang
torong baka ug midagan sunod kang Elias; miingon siya,
"Palihog tugoti ako nga mohalok sa akong amahan ug sa
akong inahan unya mosunod ako kanimo." Unya miingon
si Elias kaniya, "Balik, apan hunahunaa kung unsa ang
akong gibuhat kanimo." 21 Busa mibalik si Eliseo kang Elias
ug gitangtang ang yugo sa torong baka, gipatay ang mga
hayop, giluto ang karne ug gisugnod ang kahoy sa yugo sa
torong baka. Unya gipanghatag niya kini sa katawhan ug
nangaon sila. Unya mitindog siya, milakaw sunod kang Elias
ug nag-alagad kaniya.

20 Gitigom ni Ben Hadad ang hari sa Aram ang tanan
niyang kasundalohan. Adunay 32 ka mga ubos nga
mga hari nga uban kaniya, mga kabayo, ug mga karwahe.
Mitungas siya, gipalibotan ang Samaria ug nakig-away batok
kanila. 2 Nagpadala siya ug mga mensahero ngadto sa
siyudad alang kang Ahab nga hari sa Israel, ug miingon
kaniya, "Miingon si Ben Hadad niini: 3 'Akoa ang imong mga
plata ug ang imong mga bulawan. Lakip ang imong mga
asawa ug imong mga anak, ang labing maayo, karon akoa
na.'" 4 Mitubag ang hari sa Israel ug miingon, "Sama kini sa
imong giingon akong agalon, nga hari. Ako ug ang tanan nga
ania kanako imoha man." 5 Miabot na usab ang mensahero
ug miingon, "Miingon si Ben Hadad niini, 'Nagpadala ako ug
pulong kanimo nga naga-ingon nga kinahanglan nga ihatag
mo kanako ang imong mga plata, imong mga bulawan,
imong mga asawa, ug ang imong mga anak. 6 Apan ipadala
ko ang akong mga sulugoon ugma diha kanimo sa samang
oras, ug susihon nila ang imong balay ug ang mga balay
sa imong mga sulugoon. Sakmiton nila ug kuhaon ang
bisan unsa nga makapalipay sa ilang mga mata.'" 7 Unya
gipatawag sa hari sa Israel ang mga kadagkoan sa yuta ug
miingon, "Palihog timan-i ug tan-awa kung giunsa pagpangita
niining tawhana ug kasamok. Nagpadala siya ug pulong
kanako aron kuhaon ang akong mga asawa, mga anak, ug
mga plata ug mga bulawan, ug wala ako nagdumili kaniya."
8 Miingon ang tanang kadagkoan ug ang tanang katawhan
ngadto kang Ahab, "Ayaw siya paminawa o tugoti ang iyang
mga hangyo." 9 Busa miingon si Ahab sa mga mensahero ni
Ben Hadad, "Sultihi ang akong agalon nga hari, 'Mitugot ako
sa tanang mga butang nga gipabuhat mo sa imong alagad
sa unang higayon, apan dili ko na madawat kining ikaduhang
hangyo.'" Busa mibiya ang mga mensahero ug gidala kining
tubag ngadto kang Ben Hadad. 10 Unya gipadala ni Ben
Hadad ang iyang tubag ngadto kang Ahab, ug miingon,
"Hinaot ang mga dios magabuhat kanako ug labaw pa, kung
ang mga abo sa Samaria makaigo nga hakopon alang sa
tanang katawhan nga mosunod kanako." 11 Mitubag ang
hari sa Israel ug miingon, "Sultihi si Ben Hadad, 'Walay bisan
usa nga tawo nga mao pa lang ang pagsul-ob sa iyang
hinagiban ang mahimong magpasigarbo ingon nga gihukas
na niya kini.'" 12 Nadungog ni Ben Hadad kining maong
mensahe samtang nag-inom siya, siya ug ang mga hari nga
sakop kaniya nga anaa sa ilang mga tolda. Gisugo ni Ben
Hadad ang iyang mga kalalakin-an, "Managtalay kamo alang
sa gubat." Busa giandam nila ang ilang mga kaugalingon
alang sa pagpakiggubat aron sa pagsulong sa siyudad. 13
Unya tan-awa, miadto ang usa ka propeta ngadto kang Ahab
ang hari sa Israel ug miingon, "'Miingon si Yahweh, 'Nakita
ba nimo kining dakong kasundalohan? Tan-awa, ibutang ko
sila sa imong mga kamot karong adlawa, ug masayod ka
nga ako mao si Yahweh.'" 14 Mitubag si Ahab, "'Pinaagi kang
kinsa?'" Mitubag si Yahweh ug miingon, "Pinaagi sa mga
batan-ong opisyal nga nag-alagad sa mga gobernador sa
distrito." Unya miingon si Ahab, "Kinsa man ang magsugod
sa gubat?" Mitubag si Yahweh, "Ikaw." 15 Unya gitapok
ni Ahab ang mga batan-ong opisyal nga nag-alagad sa
gobernador sa maong mga distrito. Adunay 232 ang ilang
gidaghanon. Sunod kanila gitapok niya ang tanang mga
sundalo, ang tanan nga kasundalohan sa Israel; adunay 7,

000 ang ilang gidaghanon. 16 Nanglakaw sila pagkaudto. Nag-inom ug nahubog si Ben Hadad sa iyang tolda, siya ug ang 32 ka ubos nga mga hari nga nagasuporta kaniya. 17 Nag-una paghasmag ang mga batan-ong opisyal nga maoy nag-alagad sa mga gobernador sa mga distrito. Unya gibalitaan si Ben Hadad sa iyang mga sundalo nga iyang gipadala, "Migawas ang mga katawhan gikan sa Samaria." 18 Miingon si Ben Hadad, "Bisan pa ug nanganhi sila alang sa kalinaw o kasamok, dakpa sila nga buhi." 19 Busa ang mga batan-ong opisyal nga nag-alagad sa mga gobernador sa maong mga distrito migawas sa siyudad ug misunod kanila ang mga kasundalohan. 20 Gipamatay sa matag-usa kanila ang iyang mga kaaway ug mikalagiw ang mga Arameanhon. Gigukod sila sa mga Israelita. Nakaikyas si Ben Hadad ang hari sa Aram pinaagi sa pagsakay sa kabayo uban sa pipila ka mga mangangabayo. 21 Unya gisulong sa hari sa Israel ang mga kabayo ug mga karwahe, ug gipamatay ang mga Arameanhon sa usa ka dakong pagpatay. 22 Busa miadto ang propeta ngadto sa hari sa Israel ug miingon kaniya, "Lakaw, lig-ona ang imong kaugalingon, ug sabta ug paglaraw kung unsa ang imong pagabuhaton, tungod kay sa sunod nga tuig mobalik ang hari sa Aram aron sa pagpakigbatok pag-usab kanimo." 23 Miingon ang mga sulugoon sa hari sa Aram kaniya, "Ang ilang dios maoy dios sa mga kabungtoran. Mao nga mas kusgan sila kay kanato. Mao nga karon makig-away kita batok kanila didto sa patag, ug sigurado gayod nga mas kusgan kita kay kanila. 24 Busa kinahanglan buhaton nimo kini: papahawaa ang mga hari gikan sa ilang mga katungdanan ug pulihi sila sa mga pangulo sa kasundalohan. 25 Pagsanay ug kasundalohan sama sa kasundalohan nga nawala kanimo—kabayo alang sa kabayo ug karwahe alang sa karwahe—aron makahimo kita sa pagpakig-away kanila sa patag. Unya sigurado nga mahimo kitang labing kusgan kay kanila." Busa naminaw si Ben Hadad sa ilang mga tambag ug gibuhat niya kung unsa ang ilang gipangtambag. 26 Human sa bag-ong tuig, gitapok ni Ben Hadad ang mga Arameanhon ug mitungas ngadto sa Afek aron sa pagpakig-away batok sa Israel. 27 Gitapok ang katawhan sa Israel ug gihatagan ug panginahanglanon aron sa pagpakig-away batok kanila. Nagkampo ang katawhan sa Israel atbang kanila sama sa duha ka gagmay nga panon sa mga kanding, apan gipuno sa mga Arameanhon ang kabukiran. 28 Unya mipaduol ang sulugoon sa Dios ug nakigsulti sa hari sa Israel nga nag-ingon, "Miingon si Yahweh: 'Tungod kay nag-ingon man ang mga Arameanhon nga si Yahweh mao ang dios sa mga kabungtoran, apan dili siya dios sa kawalogan, ibutang ko kining dagkong kasundalohan sa imong kamot, ug masayod ka nga ako mao si Yahweh.'" 29 Busa nag-atbang ug kampo ang mga kasundalohan sulod sa pito ka adlaw. Unya sa ika-pito nga adlaw nagsugod ang gubat. Nakapatay ang katawhan sa Israel ug 100, 000 ka mga Arameanhon nga nagbaktas sulod sa usa ka adlaw. 30 Ang uban mikalagiw ngadto sa Afek, ngadto sa siyudad, ug ang paril napukan sa 27, 000 ka tawo kadtong mga nahibilin. Mikalagiw si Ben Hadad ug miadto sa siyudad, ngadto sa kinasulorang lawak. 31 Miingon ang sulugoon ni Ben Hadad kaniya, "Tan-awa karon, nadungog nato nga manggiluloy-on nga mga hari ang mga hari sa panimalay sa Israel. Palihog magsul-ob kita ug bisti nga sako palibot sa atong mga hawak ug maghikot ug mga pisi sa atong mga ulo, ug moadto sa hari sa Israel. Tingali ug luwason niya ang imong kinabuhi." 32 Busa nagsul-ob sila ug sako nga bisti palibot sa ilang mga hawak ug naghikot ug mga pisi sa ilang mga ulo ug miadto sila sa hari sa Israel ug miingon, "Miingon ang imong sulugoon nga si Ben Hadad, 'Palihog tugoti ako nga mabuhi.'" Miingon si Ahab, "Buhi pa ba siya? Igsoon nako siya." 33 Karon naminaw ang kalalakin-an alang sa bisan unsa nga sinyas gikan kang Ahab, busa midali sila sa pagtubag kaniya, "Oo, buhi pa ang imong igsoon nga si Ben Hadad." Unya miingon si Ahab, "Lakaw ug dad-a siya." Unya miadto si Ben Hadad kaniya, ug gipasakay siya ni Ahab sa iyang karwahe. 34 Miingon si Ben Hadad ngadto kang Ahab, "Iuli ko kanimo ang siyudad nga gikuha sa akong amahan gikan sa imong amahan, ug makahimo ka ug mga merkado alang sa imong kaugalingon ngadto sa Damascus, sama sa gibuhat sa akong amahan sa Samaria." Mitubag si Ahab, "Palakwon ko ikaw uban niini nga kasabotan." Busa nagbuhat ug kasabotan si Ahab uban kaniya ug gipalakaw niya siya. 35 Adunay usa ka tawo, usa sa mga anak sa mga propeta, nga miingon sa usa sa iyang kauban nga propeta pinaagi sa pulong ni Yahweh, "Palihog sumbaga ko." Apan nagdumili ang tawo sa pagsumbag kaniya. 36 Unya miingon ang propeta sa iyang kauban nga propeta, "Tungod kay wala ka man motuman sa tingog ni Yahweh, sa higayon nga mobiya ka kanako, usa ka liyon ang mopatay kanimo." Ug sa higayon nga mibiya siya gikan kaniya giataki siya sa usa ka liyon ug gipatay siya. 37 Unya nakakaplag ang propeta ug laing tawo ug miingon, "Palihog sumbaga ko." Busa gisumbag siya sa tawo ug nasamdan siya. 38 Unya mibiya ang propeta ug nagpaabot sa hari diha sa dalan; nagtakuban sa iyang kaugalingon pinaagi sa pagtaptap ibabaw sa iyang mga mata. 39 Sa paglabay na sa hari, gisinggitan sa propeta ang hari ug miingon, "Ang imong sulugoon migula sa kataliwad-an sa gubat, ug mihunong ang usa ka sundalo ug nagdala ug kaaway nganhi kanako ug miingon, 'Bantayi kining tawhana. Kung mawala siya sa bisan unsang paagi, nan ang imong kinabuhi maoy ihatag alang sa iyang kinabuhi, o kung dili mobayad ka ug

usa ka talent nga plata. 40 Apan tungod kay nagkapuliki
man ang imong sulugoon ngadto ug nganhi, nakaikyas
ang kaaway nga sundalo." Unya miingon ang hari sa Israel
kaniya, "Mao kini ang mahimo nimo nga silot—ikaw mismo
maoy naghukom niini." 41 Unya gikuha dayon sa propeta
ang bugkos sa iyang mata, ug nailhan siya sa hari sa Israel
nga siya usa sa mga propeta. 42 Miingon ang propeta
ngadto sa hari, "Miingon si Yahweh, 'Tungod kay gibuhian
man nimo ang tawo nga akong gihukman sa kamatayon,
ang imong kinabuhi maoy ipuli sa iyang kinabuhi ug ang
imong katawhan alang sa iyang katawhan.'" 43 Busa mipauli
ang hari sa Israel sa iyang panimalay nga masulub-on ug
nasuko, ug miabot sa Samaria.

21 Karon human niadtong mga panahona, adunay usa
ka parasan si Nabot nga taga-Jezreel didto sa Jezreel,
duol sa palasyo ni Ahab, nga hari sa Samaria. 2 Nakigsulti
si Ahab ngadto kang Nabot, nga nag-ingon, "Ihatag kanako
ang imong parasan, aron himoon ko kining usa ka gulayan,
tungod kay duol kini sa akong balay. Isip baylo niini, hatagan
ko ikaw ug usa ka mas maayo nga parasan, o kung buot ka,
bayaran ko ikaw ug kwarta sa kantidad niini." 3 Mitubag si
Nabot ngadto kang Ahab, "Hinaot nga dili itugot ni Yahweh
nga ihatag ko kanimo ang akong panulondon gikan sa
akong mga katigulangan." 4 Busa mipauli si Ahab ngadto
sa iyang palasyo nga adunay kaligutgot ug kasuko tungod
sa tubag nga gihatag kaniya ni Nabot nga taga-Jezreel
sa dihang miingon siya nga, "Dili ko ihatag kanimo ang
akong panulondon gikan sa akong mga katigulangan."
Mihigda siya sa iyang higdaanan, gilingiw ang iyang nawong,
ug nagdumili sa pagkaon sa bisan unsang pagkaon. 5
Miadto kaniya si Jezebel nga iyang asawa, ug miingon
kaniya, "Nganong hilabihan man ang kasubo sa imong
kasingkasing, hinungdan nga wala ka mikaon?" 6 Mitubag
siya kaniya, "Nakigsulti ako kang Nabot nga taga-Jezreel ug
miingon kaniya, 'Ihatag kanako ang imong parasan baylo sa
kwarta, o kung makalipay kini kanimo, hatagan ko ikaw sa
laing parasan nga imong mapanag-iya.' Unya mitubag siya
kanako, 'Dili ko ihatag kanimo ang akong parasan.'" 7 Busa
mitubag kaniya si Jezebel nga iyang asawa, "Dili ba ikaw
man ang nagdumala sa gingharian sa Israel? Bangon ug
kaon; tugoti nga malipay ang imong kasingkasing. Kuhaon
ko ang parasan ni Nabot nga taga-Jezreel alang kanimo."
8 Busa nagsulat si Jezebel gamit ang ngalan ni Ahab,
giselyohan niya kini sa iyang selyo, ug gipadala kini sa
mga kadagkoan ug sa mga adunahan nga naglingkod uban
kaniya sa ilang mga panagtigom, ug nagpuyo duol kang
Nabot. 9 Nagsulat siya, nga nag-ingon, "Imantala ang usa
ka pagpuasa ug palingkora si Nabot labaw sa katawhan. 10
Pagbutang usab ug duha ka bakakon nga lalaki uban kaniya
ug tugoti sila sa pagpamatuod batok kaniya, nga moingon,
'Gitunglo nimo ang Dios ug ang hari.'" Unya dad-a siya sa
gawas ug batoha siya hangtod nga mamatay. 11 Busa ang
kalalakin-an sa iyang siyudad, ang mga kadagkoan, ug ang
mga adunahan nga namuyo sa iyang siyudad, nagbuhat
sumala sa gihulagway ni Jezebel ngadto kanila, sumala sa
nahisulat sa mga sulat nga iyang gipadala ngadto kanila. 12
Nagmantala sila pagpuasa ug gipalingkod si Nabot labaw
sa katawhan. 13 Miabot ang duha ka bakakon nga mga
lalaki ug milingkod sa atubangan ni Nabot; nagpamatuod sila
batok kang Nabot atubangan sa katawhan, nga nag-ingon,
"Gitunglo ni Nabot ang Dios ug ang hari." Unya gidala nila
siya pagawas sa siyudad ug gibato siya hangtod namatay.
14 Unya nagpadala ang mga kadagkoan ug pulong ngadto
kang Jezebel, nga nag-ingon, "Gibato si Nabot ug patay na."
15 Busa sa dihang nadungog ni Jezebel nga gibato si Nabot
ug namatay, miingon siya ngadto kang Ahab, "Bangon ug
panag-iyahi ang parasan ni Nabot nga taga-Jezreel, nga
nagdumili sa pagbaligya kanimo niini, tungod kay dili na buhi
si Nabot, apan patay na." 16 Sa dihang nadunggan ni Ahab
nga patay na si Nabot, mibangon siya aron sa pag-adto sa
parasan ni Nabot nga taga-Jezreel ug gipanag-iyahan kini.
17 Unya miabot ang pulong ni Yahweh kang Elias nga taga-
Tishbe, nga nag-ingon, 18 "Bangon ug pakigkita kang Ahab
nga hari sa Israel, nga nagpuyo sa Samaria. Anaa siya sa
parasan ni Nabot, diin miadto siya aron sa pagpanag-iya
niini. 19 Kinahanglan nga makigsulti ka kaniya ug ingna nga
miingon si Yahweh, 'Mipatay ka ug mipanag-iya usab?' Ug
sultihan nimo siya nga miingon si Yahweh, 'Sa dapit diin
gitilapan sa mga iro ang dugo ni Nabot, tilapan usab sa
mga iro ang imong dugo, oo, ang imong dugo.'" 20 Miingon
si Ahab ngadto kang Eliseo, "Nakit-an mo ba ako, akong
kaaway?" Mitubag si Elias, "Nakit-an ko ikaw, tungod kay
gibaligya mo man ang imong kaugalingon aron sa pagbuhat
ug daotan sa panan-aw ni Yahweh. 21 Miingon si Yahweh
niini kanimo: 'Tan-awa, padad-an ko ikaw ug katalagman ug
laglagon ko sa hingpit ug patyon gikan kanimo ang matag
batang lalaki, ulipon ug gawasnon nga lalaki sa Israel. 22
Himoon ko ang imong pamilya nga mahisama sa pamilya ni
Jeroboam nga anak nga lalaki ni Nebat, ug sama sa pamilya
ni Baasha nga anak nga lalaki ni Ahia, tungod kay gipalagot
mo ako ug gipangulohan ang Israel sa pagpakasala.' 23
Nagsulti usab si Yahweh mahitungod kang Jezebel, nga
nag-ingon, 'Kaonon sa mga iro si Jezebel kilid sa paril sa
Jezreel.' 24 Si bisan kinsa nga nahisakop kang Ahab ug
kadtong mangamatay sa siyudad kaonon sa mga iro. Ug
si bisan kinsa nga mangamatay sa uma kaonon sa mga
langgam sa kalangitan." 25 Walay usa nga sama kang Ahab
nga mibaligya sa iyang kaugalingon aron sa pagbuhat sa

daotan sa panan-aw ni Yahweh, nga sinugyotan ni Jezebel nga iyang asawa sa pagpakasala. **26** Naghimo si Ahab ug ngil-ad nga mga buhat alang sa mga diosdios nga iyang ginasunod, sama sa gibuhat sa tanang Amorihanon, kadtong gipapahawa ni Yahweh sa atubangan sa katawhan sa Israel. **27** Sa pagkadungog ni Ahab niining mga pulonga, gigisi niya ang iyang bisti ug nagsul-ob siya ug bisti nga sako ug nagpuasa, ug naghigda siya nga nagbisti ug sako ug nagmasulob-on pag-ayo. **28** Unya miabot ang pulong ni Yahweh kang Elias nga taga-Tishbe, nga nag-ingon, **29** "Nakita mo ba kung giunsa ni Ahab sa pagpaubos sa iyang kaugalingon nganhi kanako? Tungod kay iyang gipaubos ang iyang kaugalingon nganhi kanako, dili ko ipadala ang umaabot nga katalagman sa iyang mga adlaw. Sa panahon sa iyang anak nga lalaki padad-an ko ug katalagman ang iyang pamilya.

22 Milabay ang tulo ka mga tuig nga walay gubat taliwala sa Aram ug Israel. **2** Unya nahitabo kini sa ika-tulo ka tuig, milugsong si Jehoshafat ang hari sa Juda ngadto sa hari sa Israel. **3** Karon miingon ang hari sa Israel ngadto sa iyang mga sulugoon, "Nasayod ba kamo nga atoa ang Ramot Gilead, apan wala kitay gibuhat aron sa pagbawi niini gikan sa mga kamot sa hari sa Aram?" **4** Busa miingon siya ngadto kang Jehoshafat, "Mouban ka ba kanako aron sa pagpakiggubat ngadto sa Ramot Gilead?" Mitubag si Jehoshafat sa hari sa Israel, "Sama ako kanimo, ang akong katawhan daw imong katawhan, ug ang akong mga kabayo ingon nga imong mga kabayo." **5** Miingon si Jehoshafat ngadto sa hari sa Israel, "Palihog pangita ug giya gikan sa pulong ni Yahweh kung unsa ang kinahanglan nimo nga unang buhaton." **6** Unya gitigom sa hari sa Israel ang mga propeta, 400 ka mga lalaki, ug miingon ngadto kanila, "Moadto ba ako sa Ramot Gilead aron sa pagpakiggubat, o dili?" Miingon sila, "Sulonga, kay ang Dios maghatag niini ngadto sa kamot sa hari." **7** Apan miingon si Jehoshafat, "Wala na bay laing propeta ni Yahweh dinhi nga atong mapangayoan ug tambag?" **8** Miingon ang hari sa Israel ngadto kang Jehoshafat, "Aduna pay usa ka lalaki nga makatabang aron atong mapangayoan ug tambag gikan kang Yahweh, si Micaya nga anak nga lalaki ni Imla, apan gikasilagan ko siya tungod kay wala gayod siyay maayo nga pagpanagna mahitungod kanako, kondili mga kalisod lamang." Apan miingon si Jehoshafat, "Dili unta mosulti ang hari niana." **9** Unya nagtawag ang hari sa Israel ug usa ka opisyal ug nagmando, "Dad-a dinhi si Micaya nga anak nga lalaki ni Imla, karon dayon." **10** Karon si Ahab nga hari sa Israel ug si Jehoshafat nga hari sa Juda naglingkod sa nagkadaiyang trono, nga nagbisti sa ilang kupo, sa usa ka hawan nga dapit sa pultahan sa ganghaan sa Samaria, ug ang tanang mga propeta nanagna sa atubangan nila. **11** Naghimo si Zedekia nga anak nga lalaki ni Kenaana ug mga sungay nga puthaw ug nag-ingon, "Misulti si Yahweh niini: 'Pinaagi niini mapildi ninyo ang mga Arameanhon hangtod nga mahurot sila.'" **12** Ug managsama ang gipanagna sa tanang propeta, nga nag-ingon, "Sulonga ang Ramot Gilead ug pagmadaugon, kay gitugyan kini ni Yahweh ngadto sa kamot sa hari." **13** Ang mensahero nga miadto aron sa pagtawag kang Micaya miingon kaniya, nga nag-ingon, "Karon tan-awa, ang mga gipamulong sa mga propeta nagpahayag ug maayong mga butang ngadto sa hari pinaagi sa usa lamang ka baba. Palihog himoa nga ang imong pulong mahisama kanila ug mosulti sa maayong mga butang." **14** Mitubag si Micaya, "Ingon nga buhi si Yahweh, kung unsay igasulti ni Yahweh kanako kini mao ang akong igasulti." **15** Sa pag-adto niya sa hari, miingon ang hari kaniya, "Micaya, moadto ba kami sa Ramot Gilead aron sa pagpakiggubat, o dili?" Mitubag si Micaya kaniya, "Sulong ug pagmadaugon. Itugyan kini ni Yahweh ngadto sa kamot sa hari." **16** Unya miingon ang hari kaniya, "Kapila na ba ka higayon nga gipapanumpa ko ikaw sa pagsulti sa tinuod sa ngalan ni Yahweh?" **17** Busa miingon si Micaya, "Nakita ko ang tanang kasundalohan sa Israel nga nagkatibulaag ngadto sa kabukiran, sama sa mga karnero nga walay magbalantay, ug miingon si Yahweh, 'Wala kini magbalantay. Tugoti ang matag usa ka lalaki nga mopauli sa iyang balay uban ang kalinaw.'" **18** Busa miingon ang hari sa Israel kang Jehoshafat, "Wala ba ako mosulti kanimo nga wala siya managna ug maayo mahitungod kanako, apan katalagman lamang?" **19** Unya miingon si Micaya, "Busa paminaw sa pulong ni Yahweh: nakita nako si Yahweh nga naglingkod sa iyang trono, ug ang tanang binuhat sa langit nagtindog tupad kaniya sa iyang tuo ug wala nga kamot. **20** Miingon si Yahweh, 'Kinsa man ang magahaylo kang Ahab, aron moadto siya ug mamatay sa Ramot Gilead?' Ang usa kanila miingon niini, ug ang laing usa miingon niana. **21** Unya mipaduol ang usa ka espiritu, mitindog sa atubangan ni Yahweh, ug miingon, 'Danihon ko siya.' Miingon si Yahweh kaniya, 'Unsaon man?' **22** Mitubag ang espiritu, 'Mogula ako ug mamahimong bakakon nga espiritu sa baba sa tanan niyang mga propeta.' Mitubag si Yahweh, 'Danihon nimo siya, ug magmalamposon ka usab. Karon lakaw ug buhata.' **23** Karon tan-awa, gibutangan ni Yahweh ug usa ka bakakon nga espiritu ang baba sa tanan nimong mga propeta, ug nagsugo si Yahweh ug katalagman alang kanimo." **24** Unya miduol si Zedekia nga anak nga lalaki ni Kenaana, ug gisagpa si Micaya, ug miingon, "Diin mang dalana miadto ang espiritu ni Yahweh nga gikan kanako aron makigsulti kanimo?" **25** Miingon si Micaya,

"Tan-awa, masayran lamang nimo kana nianang adlawa, sa dihang modagan ka ngadto sa kinasuloran sa lawak aron sa pagtago." **26** Miingon ang hari sa Israel ngadto sa iyang sulugoon, "Dakpa si Micaya ug dad-a ngadto kang Amon, nga gobernador sa siyudad, ug ngadto kang Joas, ang akong anak nga lalaki. **27** Sultihi siya, 'Nag-ingon ang hari, ibutang kining tawhana sa bilanggoan ug pakan-a siya ug diyutay lamang nga tinapay ug paimna ug diyutay nga tubig, hangtod nga makabalik ako nga luwas.'" **28** Unya miingon si Micaya, "Kung makabalik ka nga luwas, wala magsulti si Yahweh pinaagi kanako." Ug midugang siya sa pagsulti, "Paminawa kini, kamong tanan nga katawhan." **29** Busa mitungas si Ahab nga hari sa Israel, ug si Jehoshafat, nga hari sa Juda, paingon sa Ramot Gilead. **30** Miingon ang hari sa Israel ngadto kang Jehoshafat, "Magtakoban ako sa akong kaugalingon ug moadto sa gubat, apan magsul-ob ka sa imong harianong kupo." Busa ang hari sa Israel nagtakoban sa iyang kaugalingon ug miadto sa gubat. **31** Karon ang hari sa Aram nagmando sa 32 ka mga kapitan sa iyang mga karwahe, nga nag-ingon, "Ayaw sulonga ang dili mahinungdanon o mahinungdanon nga mga sundalo. Hinuon, sulonga lamang ang hari sa Israel." **32** Ug nahitabo nga sa dihang nakit-an sa mga kapitan sa karwahe si Jehoshafat miingon sila, "Mao gayod kana ang hari sa Israel." Miliko sila aron sa pagsulong kaniya, busa misinggit si Jehoshafat. **33** Ug nahitabo nga sa dihang nakit-an sa mga pangulo sa kasundalohan sa mga karwahe nga dili siya mao ang hari sa Israel, mibalik sila gikan sa paggukod kaniya. **34** Apan may usa ka tawo nga mipana sa walay tumong ug naigo ang hari sa Israel taliwala sa sinumpayan sa iyang gisul-ob nga hinagiban. Unya miingon si Ahab sa tigmaneho sa iyang karwahe, "Balik ug dad-a ako pagawas niining pakiggubat, kay nasamdan ako pag-ayo." **35** Nagpadayon ang hilabihang pagpakiggubat niadtong adlawa ug misandig ang hari sa iyang karwahe nga nag-atubang sa mga Arameanhon. Namatay siya sa pagkagabii. Miagas ang dugo gikan sa iyang samad ngadto sa ilalom sa karwahe. **36** Unya sa hapit na mosalop ang adlaw, may usa ka singgit gikan sa kasundalohan, nga nag-ingon, "Ang matag usa kinahanglan mopauli ngadto sa iyang siyudad, ug ang matag usa kinahanglan mopauli ngadto sa iyang rehiyon!" **37** Busa namatay si haring Ahab, ug gidala ngadto sa Samaria, ug gilubong nila siya didto sa Samaria. **38** Gihugasan nila ang karwahe sa linaw sa Samaria, ug gitilapan sa mga iro ang iyang dugo (kini ang ligoanan sa mga babayeng nagabaligya sa ilang dungog), sumala sa gimantala sa pulong ni Yahweh. **39** Ug sa uban pang mga butang mahitungod kang Ahab, ug ang tanan niyang nabuhat, ang balay nga garing nga iyang gitukod, ug ang tanang mga siyudad nga iyang gitukod, wala ba kini mahisulat sa Libro sa mga Panghitabo sa mga Hari sa Israel? **40** Busa mipahulay si Ahab uban sa iyang mga katigulangan, ug si Ahazia nga iyang anak nga lalaki nahimong hari puli kaniya. **41** Unya nagsugod si Jehoshafat nga anak nga lalaki ni Asa sa paghari sa Juda sa ika-upat nga tuig ni Ahab nga hari sa Israel. **42** 35 na ang pangidaron ni Jehoshafat sa dihang nagsugod siya sa paghari, ug naghari siya sa Jerusalem sulod sa 25 ka tuig. Azuba ang ngalan sa iyang inahan, ang anak nga babaye ni Shilhi. **43** Naglakaw siya sa mga dalan ni Asa, nga iyang amahan, wala siya motipas gikan niini, gibuhat niya ang husto sa mga mata ni Yahweh. Apan wala gikuha ang taas nga mga dapit. Nagpabilin ang katawhan sa paghalad ug mga sakripisyo ug sinunog nga insenso ngadto sa taas nga mga dapit. **44** Nakigdait si Jehoshafat ngadto sa hari sa Israel. **45** Sa lain pang mga butang mahitungod kang Jehoshafat, ug sa gahom nga iyang gipakita ug kung giunsa niya pagpakiggubat, wala ba kini mahisulat sa Libro sa mga Panghitabo sa mga Hari sa Juda? **46** Gipapahawa ni Jehoshafat gikan sa yuta ang tanan nga nahibilin nga mga nagabaligya sa ilang dungog sa mga adlaw ni Asa nga iyang amahan. **47** Walay hari sa Edom, apan usa ka gobernador ang nagdumala didto. **48** Naghimo si Jehoshafat ug mga sakayan nga pangdagat, moadto sila paingon sa Ofir alang sa bulawan, apan wala sila makaadto tungod kay nangadugmok ang mga sakayan sa Ezion Geber. **49** Unya miingon si Ahazia nga anak nga lalaki ni Ahab ngadto kang Jehoshafat, "Tugoti ang akong mga sulugoon nga mouban sa imong mga sulugoon sulod sa mga barko." Apan wala mitugot niini si Jehoshafat. **50** Mipahulay si Jehoshafat uban ang iyang mga katigulangan ug gilubong uban kanila sa siyudad ni David, nga iyang katigulangan, nahimong hari si Jehoram nga iyang anak nga lalaki puli kaniya. **51** Nagsugod paghari si Ahazia nga anak nga lalaki ni Ahab sa Israel diha sa Samaria sa ika-17 ka tuig ni Jehoshafat nga hari sa Juda, ug naghari siya sa Israel sulod sa duha ka tuig. **52** Nagbuhat siya ug daotan sa panan-aw ni Yahweh ug naglakaw sa dalan sa iyang amahan, sa dalan sa iyang inahan, ug sa dalan ni Jeroboam nga anak nga lalaki ni Nebat, tungod niini gigiyahan niya ang Israel sa pagpakasala. **53** Nag-alagad siya kang Baal ug nagsimba kaniya ug gihagit niya si Yahweh, ang Dios sa Israel, sama sa gibuhat sa iyang amahan.

2 Hari

1 Nakigbatok ang Moab sa Israel human sa pagkamatay
ni Ahab. **2** Unya nahulog si Ahazia agi sa renehasan nga
bintana ibabaw sa iyang lawak sa Samaria, ug nabaldado.
Busa nagpadala siya ug mga mensahero ug miingon kanila,
“Lakaw, pangutan-a si Baal Zebub, ang dios sa Ekron, kung
maulian pa ba ako niining pagkabaldado.” **3** Apan miingon
ang manulonda ni Yahweh kang Elias nga taga-Tishbe,
“Bangon, tungas aron sa pagpakigkita sa mga mensahero
sa hari sa Samaria, ug pangutan-a sila, 'Tungod ba kay
walay Dios sa Israel mao nga mangutana kamo kang Baal
Zebub, ang dios sa Ekron? **4** Busa miingon si Yahweh,
“Dili ka makanaog gikan sa higdaanan nga imong gisak-
an; hinuon, mamatay ka gayod.”” Unya mibiya si Elias. **5**
Sa dihang namalik ang mga mensahero ni Ahazia, miingon
siya kanila, “Nganong namalik man kamo?” **6** Miingon sila
kaniya, “Adunay usa ka tawo nga miabot aron sa pagtagbo
kanamo ug miingon kanamo, 'Pamalik kamo ngadto sa
hari nga nagpadala kaninyo, ug sultihi siya, “Miingon si
Yahweh niini: 'Tungod ba kay walay Dios sa Israel mao nga
nagpadala ka ug mga lalaki aron sa pagpangutana kang
Baal Zebub, ang dios sa Ekron? Busa dili ka makanaog
gikan sa imong higdaanan nga imong gihigdaan; hinuon,
mamatay ka gayod.”””” **7** Miingon si Ahazia sa iyang mga
mensahero, “Unsa man siya nga matang sa tawo, nga
nakigkita man siya kaninyo ug misulti niining mga pulonga
diha kaninyo?” **8** Mitubag sila kaniya, “Nagbisti siya ug
balhiboon nga panapton ug nagbakos siya ug panit.” Busa
mitubag ang hari, “Mao kana si Elias nga taga-Tishbe.” **9**
Unya nagpadala ang hari ug kapitan uban sa 50 ka mga
sundalo ngadto kang Elias. Mitungas ang kapitan ngadto
kang Elias diin naglingkod siya ibabaw sa usa ka bungtod.
Miingon ang kapitan kaniya, “Ikaw, tawo sa Dios, nag-
ingon ang hari, 'Lugsong.’” **10** Mitubag si Elias ug miingon
ngadto sa kapitan, “Kung ako ang tawo sa Dios, hinaot nga
mokanaog ang kalayo gikan sa langit ug molamoy kanimo ug
sa imong 50 ka mga katawhan.” Unya mikanaog ang kalayo
gikan sa langit ug gilamoy siya uban sa iyang 50 ka mga
katawhan. **11** Nagpadala pag-usab si haring Ahazia ngadto
kang Elias ug laing kapitan uban sa 50 ka mga sundalo.
Miingon usab kini nga kapitan ngadto kang Elias, “Ikaw, tawo
sa Dios, miingon ang hari, 'Lugsong na dayon.’” **12** Mitubag
si Elias ug miingon kanila, “Kung ako ang tawo sa Dios,
hinaot nga mokanaog ang kalayo gikan sa langit ug molamoy
kanimo uban sa imong 50 ka mga katawhan.” Mikanaog
pag-usab ang kalayo sa Dios gikan sa langit ug gilamoy siya
uban sa iyang 50 ka mga katawhan. **13** Unya nagpadala na
usab ang hari ug ikatulong pundok sa mga manggugubat.
Mitungas kini nga kapitan, miluhod siya sa atubangan ni
Elias, ug nangamuyo ug miingon kaniya, “Ikaw, tawo sa Dios,
naghangyo ako kanimo, tugoti ang akong kinabuhi ug ang
kinabuhi niining 50 nimo ka mga sulugoon mahimong bililhon
diha sa imong panan-aw. **14** Ug tinuod gayod, mikanaog ang
kalayo gikan sa langit ug milamoy sa una ug sa ikaduha
nga mga kapitan uban sa ilang mga katawhan, apan karon
tugoti nga mahimong bililhon ang akong kinabuhi sa imong
panan-aw.” **15** Miingon ang manulonda ni Yahweh kang
Elias, “Lugsong uban kaniya. Ayaw kahadlok kaniya.” Busa
mitindog si Elias ug milugsong uban kaniya padulong sa
hari. **16** Human niini miingon si Elias kang Ahazia, “Mao kini
ang gisulti ni Yahweh, 'Nagpadala ka ug mga mensahero
aron sa pagpangutana kang Baal Zebub, ang dios sa Ekron.
Tungod ba kay walay Dios sa Israel nga imong mapangutan-
an alang sa kasayoran? Busa karon, dili ka na makanaog
sa imong higdaanan nga imong gisak-an; mamatay ka
gayod.’” **17** Busa namatay si haring Ahazia sumala sa mga
pulong ni Yahweh nga gipamulong ni Elias. Nagsugod na
sa pagdumala si Joram sa iyang dapit, sa ikaduhang tuig
ni Jehoram ang anak nga lalaki ni Jehoshafat ang hari sa
Juda, tungod kay walay anak nga lalaki si Ahazia. **18** Alang
sa ubang kasayoran mahitungod kang Ahazia, wala ba
kini nahisulat Sa Libro sa mga Panghitabo sa mga hari sa
Israel?

2 Busa nahitabo kini, sa dihang hapit na kuhaon ni Yahweh
si Elias pinaagi sa alimpulos padulong sa langit, mibiya
si Elias kauban si Eliseo gikan sa Gilgal. **2** Miingon si
Elias ngadto kang Eliseo, “Palihog, pabilin dinhi, tungod
kay paadtoon ako ni Yahweh sa Betel.” Mitubag si Eliseo,
“Ingon nga buhi si Yahweh, ug ingon nga ikaw buhi, dili
ako mobiya kanimo.” Busa milugsong sila ngadto sa Betel.
3 Miadto kang Eliseo ang mga anak sa mga propeta ug
miingon kaniya, “Nasayod ka ba nga kuhaon na ni Yahweh
ang imong agalon gikan kanimo karong adlawa?” Mitubang
si Eliseo, “Oo, nasayod ako niini, apan ayaw kini hisgoti.”
4 Miingon si Elias kaniya, “Eliseo, paghulat dinhi, palihog,
kay ipadala ako ni Yahweh ngadto sa Jerico.” Mitubag si
Eliseo,” Ingon nga buhi si Yahweh, ug ingon nga buhi ka, dili
ako mobiya kanimo.” Busa nangadto sila sa Jerico. **5** Unya
miadto kang Eliseo ang mga anak sa mga propeta nga anaa
sa Jerico ug miingon kaniya, “Nasayod ka ba nga kuhaon na
ni Yahweh ang imong agalon gikan kanimo karong adlawa?”
Mitubag si Eliseo, “Oo, nasayod ako niini, apan ayaw kini
hisgoti.” **6** Unya miingon si Elias ngadto kaniya, “Palihog,
pabilin dinhi, kay ipadala ako ni Yahweh sa Jordan.” Mitubag
si Eliseo, “Ingon nga buhi si Yahweh, ug ingon nga buhi ka,
dili ako mobiya kanimo.” Busa nagpadayon silang duha.
7 Unya, ang 50 ka mga anak nga lalaki sa mga propeta

nga nagtindog atbang kanila sa halayong dapit samtang nagtindog ang duha duol sa Jordan. **8** Gikuha ni Elias ang iyang kupo, gilukot kini, ug gihampak sa tubig. Nabahin ang tubig sa matag kilid busa nanabok ang duha latas sa mala nga yuta. **9** Nahitabo kini, pagkahuman nila ug tabok, miingon si Elias kang Eliseo, “Pangayo kanako kung unsa ang akong kinahanglan buhaton alang kanimo sa dili pa ako kuhaon gikan kanimo.” Mitubag si Eliseo, “Palihog tugoti nga makaduha ka pilo ang bahin sa imong espiritu ang mokunsad kanako.” **10** Mitubag si Elias, “Lisod nga butang ang imong gipangayo. Apan, kung makita ko nimo sa dihang kuhaon ako gikan kanimo, mahitabo kini alang kanimo, apan kung dili, dili kini mahitabo.” **11** Samtang nagpadayon sila ug nag-istoryahanay, tan-awa, nagpakita ang karwahe ug mga kabayo nga nagkalayo, nga maoy nagbulag sa duha ka lalaki gikan sa matag usa, ug gipataas si Elias pinaagi sa alimpulos ngadto sa langit. **12** Nakita kini ni Eliseo ug misinggit, “Amahan ko, amahan ko, ang mga karwahe sa Israel ug ang ilang mga mangangabayo!” Wala na niya nakita si Elias, ug gikuptan niya ang iyang kaugalingon nga bisti ug gigisi kini sa makaduha ka bahin. **13** Gipunit niya ang kupo ni Elias nga nahulog kaniya, ug mibalik ug tindog sa duol sa Jordan. **14** Gihampak niya ang tubig pinaagi sa kupo ni Elias nga nahulog ug miingon, “Asa man si Yahweh, ang Dios ni Elias?” Sa dihang gihampak niya ang katubigan, nabahin kini sa matag kilid ug mitabok si Eliseo. **15** Sa dihang nakita siya sa mga anak sa mga propeta nga gikan sa Jerico atbang kanila, miingon sila, “Mipuyo kang Eliseo ang espiritu ni Elias!” Busa miadto sila ug mitagbo kaniya, ug mihapa sila sa yuta diha sa iyang atubangan. **16** Miingon sila kaniya, “Tan-awa karon, ang imong mga sulugoon adunay 50 ka mga kusgan nga kalalakin-an. Tugoti sila nga molakaw, naghangyo kami, ug mangita alang sa imong agalon, tingali ang espiritu ni Yahweh mikuha kaniya ug gilabay ngadto sa pipila ka mga kabungtoran o ngadto sa pipila ka walog.” Mitubag si Eliseo, “Dili, ayaw sila ipadala.” **17** Apan sa dihang napugos nila si Eliseo hangtod nga naulaw na siya, miingon siya, “Ipadala sila.” Unya gipadala nila ang 50 ka mga kalalakin-an, ug nangita sila sulod sa tulo ka adlaw, apan wala nila siya makaplagi. **18** Namalik sila didto kang Eliseo, samtang nagpuyo siya didto sa Jerico, ug miingon siya kanila, “Dili ba miingon ako kaninyo, 'Ayaw pag-adto'?” **19** Miingon ang kalalakin-an sa siyudad kang Eliseo, “Tan-awa, nanghangyo kami kanimo, maayo ang kahimtang niini nga siyudad, sumala sa nakita sa akong agalon, apan dili maayo ang tubig ug ang yuta dili mabungahon.” **20** Mitubag si Eliseo, “Dad-i ako ug bag-ong panaksan ug butangi kini ug asin,” busa gidad-an nila siya niini. **21** Miadto si Eliseo sa tuboran sa tubig ug gisabwag ang asin niini; unya miingon siya, “Mao kini ang giingon ni Yahweh, 'Giayo nako kini nga katubigan. Gikan karong taknaa, wala nay kamatayon ni dili mabungahon nga yuta.'” **22** Busa naayo ang mga tubig niining adlawa, pinaagi sa mga pulong nga gipamulong ni Eliseo. **23** Unya mitungas si Eliseo gikan didto padulong sa Betel. Sa diha nga nagatungas pa siya sa dalan, migula ang mga batan-ong lalaki sa siyudad ug nagbugal-bugal kaniya; miingon sila kaniya, “Tungas, opawa ka! Tungas, opawa ka!” **24** Milingi si Eliseo sa iyang likod ug nakita niya sila; misangpit siya kang Yahweh aron sa pagtunglo kanila. Unya migula ang duha ka babaye nga uso gikan sa kakahoyan ug midagmal sa 42 ka mga lalaki. **25** Unya gikan didto miadto si Eliseo sa Bukid sa Carmel, ug gikan didto mibalik siya sa Samaria.

3 Karon sa ika-18 na ka tuig sa pagdumala ni Jehoshafat nga hari sa Juda, nagsugod sa paghari si Joram ang anak nga lalaki ni Ahab sa tibuok Israel sa Samaria; naghari siya sulod sa napulog duha katuig. **2** Gibuhat niya kung unsa ang daotan sa panan-aw ni Yahweh, apan dili sama sa iyang amahan ug sa iyang inahan; kay iyang gihawa ang sagradong haligi nga bato sa Baal nga gibuhat sa iyang amahan. **3** Apan gihimo niya ang mga sala ni Jeroboam ang anak nga lalaki ni Nebat, nga maoy hinungdan nga nakasala ang Israel; wala siya mobiya gikan niini. **4** Karon si Mesha ang hari sa Moab nagbuhi ug mga karnero. Kinahanglan maghatag siya ngadto sa hari sa Israel ug 100, 000 ka mga nating kanero ug 100, 000 ka mga balahibo sa mga laking karnero. **5** Apan pagkamatay ni Ahab, ang hari sa Moab nagsupak batok sa hari sa Israel. **6** Busa nianang panahona mibiya si Haring Joram sa Samaria aron molibot sa tibuok Israel alang sa gubat. **7** Nagpadala siya ug mensahe ngadto sa hari sa Juda nga si Jehoshafat, nga naga-ingon, “Nakigbatok kanako ang hari sa Moab. Mahimo ka bang mouban kanako batok sa Moab aron sa pagpakiggubat?” Mitubag si Jehoshafat, “Mokuyog ako. Kay ingon nga ako mao man ikaw, akong katawhan ingon nga imong katawhan, akong mga kabayo ingon nga imong mga kabayo.” **8** Unya miingon siya, “Asa man nga dalan kita moataki?” Mitubag si Jehoshafat, “Sa dalan sa kamingawan sa Edom.” **9** Busa nanglakaw ang mga hari sa Israel, Juda, ug Edom sa kurba nga porma sulod sa pito ka adlaw. Wala nay makaplagan nga mga tubig alang sa ilang mga sundalo, ni alang sa ilang mga kabayo o uban pang mga kahayopan. **10** Busa miingon ang hari sa Israel, “Unsa man kini? Gitawag ba ni Yahweh ang tulo ka mga hari aron itugyan sila ngadto sa mga kamot sa Moab?” **11** Apan miingon si Jehoshafat, “Wala bay propeta dinhi ni Yahweh, nga mahimo kitang makapangutana kang Yahweh pinaagi kaniya?” Mitubag ang

usa sa mga sulugoon sa hari sa Israel ug miingon, “Anaa dinhi si Eliseo ang anak nga lalaki ni Safat, nga nagbubo ug tubig sa mga kamot ni Elias.” **12** Miingon si Jehoshafat, “Ang pulong ni Yahweh uban kaniya.” Busa ang hari sa Israel, si Jehoshafat, ug ang hari sa Edom milugsong ngadto kaniya. **13** Miingon si Eliseo ngadto sa hari sa Israel, “Unsa man ang akong mahimo kaninyo? Adto kamo sa mga propeta sa inyong mga amahan ug inahan.” Busa miingon kaniya ang hari sa Israel, “Dili, tungod kay gitigom ni Yahweh kining tulo ka mga hari aron ihatag sila ngadto sa mga kamot sa Moab.” **14** Mitubag si Eliseo, “Ingon nga buhi si Yahweh ang pangulo sa kasundalohang mga angel, nga nagbarog ako sa iyang atubangan, sa pagkatinuod kung wala pa ako nagtahod sa presensya ni Jehoshafat ang hari sa Juda, dili unta ako manumbaling kaninyo, ni motan-aw kaninyo. **15** Apan karon dad-i ako ug manunugtog.” Ug nahitabo kini sa dihang nagtugtog ang manunugtog sa alpa, ang kamot ni Yahweh mikunsad ngadto kang Eliseo. **16** Miingon siya, “Miingon si Yahweh niini, 'Himoa kining mala nga sapa sa walog nga mapuno ug mga kanal.' **17** Kay miingon si Yahweh niini, 'Dili kamo makakita ug hangin, ni makakita ug ulan, apan kining walog nga sapa mapuno sa tubig, ug kamo mag-inom, kamo ug ang inyong mga binuhing kahayopan ug tanan ninyong mga mananap.' **18** Sayon lamang kini sa panan-aw ni Yahweh. Igahatag usab niya kaninyo ang kadaogan ngadto sa mga Moabihanon. **19** Inyong sulongon ang matag lig-on ug maayong siyudad, pamutlon ang tanang maayong kahoy, ug sampongan ang tanang tuboran sa tubig, ug daoton ang matag bahin sa yuta pinaagi sa mga bato. **20** Busa sa pagkabuntag panahon sa paghalad sa mga halad, miabot ang tubig gikan sa Edom; ang nasod napuno sa tubig. **21** Karon sa dihang nadungog sa tanang Moabihanon nga moabot ang mga hari aron sa pakiggubat batok kanila, nanagtigom sila, ang tanan nga makahimo sa pagsul-ob ug mga hinagiban, ug nagtindog sila sa utlanan. **22** Mibangon sila sa sayo sa kabuntagon ug midan-ag ang adlaw sa tubig. Sa dihang nakita sa mga Moabihanon ang tubig nga anaa sa ilang atbang, sama kini kapula sa dugo. **23** Misinggit sila, 'Dugo kini! Patay na gayod ang mga hari, ug nag-inunayay sila! Busa karon, Moab, mangadto kita ug ilogan nato sila!” **24** Sa dihang nakaabot sila sa kampo sa Israel, gipakuratan sila sa mga Israelita ug gisulong ang mga Moabihanon, nga mikalagiw sa ilang atubangan. Gigukod sa mga sundalo nga Israelita ang mga Moabihanon palayo sa yuta, ug gipamatay sila. **25** Giguba sa mga Israelita ang mga siyudad, ug milabay ang matag tawo ug bato sa matag maayo nga bahin sa yuta hangtod nga natabonan kini. Gipangsampongan nila ang tanang mga tuboran sa tubig ug giputol-putol ang tanang maayong mga kahoy. Ang Kir Hareset na lamang ang nahibilin uban sa mga bato niini diha sa maong dapit. Apan misulong ang mga sundalo nga nagdala ug mga lambuyog. **26** Sa dihang nakita ni Mesha ang hari sa Moab nga nalupig na sila, giuban niya ang 700 ka mga lalaki nga nagdala ug mga espada aron makaduol sa hari sa Edom, apan napakyas sila. **27** Unya gikuha niya ang iyang kamagulangang anak nga lalaki, nga maoy mohari sunod kaniya, ug gihalad siya ingon nga halad nga sinunog ngadto sa paril. Busa adunay dakong kasuko batok sa Israel, ug gibiyaan sa mga sundalong Israelita si Haring Mesha ug namalik sa ilang kaugalingong yuta.

4 Karon miadto ang asawa sa usa sa mga anak sa mga propeta kang Eliseo nga naghilak, nga miingon, “Ang imong sulugoon nga mao ang akong bana patay na, ug nasayod ka nga adunay kahadlok ang imong sulugoon ngadto kang Yahweh. Karon miabot ang maniningil aron kuhaon ang akong duha ka anak aron mahimo niyang mga ulipon.” **2** Busa miingon si Eliseo kaniya, “Unsa man ang akong mabuhat alang kanimo? Sultihi ako kung unsa ang anaa sa imong balay?” Miingon siya, “Walay gipanag-iyahan ang imong sulugoon didto sa balay, gawas sa usa ka kolon nga lana.” **3** Unya miingon si Eliseo, “Gawas ug panghulam ug mga banga sa imong mga silingan, mga banga nga walay sulod. Panghulam ug daghan kung mahimo. **4** Unya kinahanglan nga mosulod ka ug sirad-i ang pultahan ikaw ug ang imong mga anak nga lalaki, ug ibubo ang lana ngadto sa tanang mga banga; ipadaplin ang mga banga nga napuno na.” **5** Busa gibiyaan niya si Eliseo ug gisirad-an niya ug sa iyang mga anak nga lalaki ang pultahan. Gidala nila ngadto kaniya ang mga banga, ug gipuno niya kini ug lana. **6** Sa dihang napuno na ang mga sudlanan, miingon siya sa iyang anak nga lalaki, “Hatagi ako ug lain pang banga.” Apan miingon siya kaniya, “Wala nay mga banga.” Unya mihunong ug dagayday ang lana. **7** Unya milakaw siya ug gisultihan ang tawo sa Dios. Miingon siya, “Lakaw, ibaligya ang lana; bayari ang imong utang, ug pagkinabuhi uban sa imong mga anak pinaagi sa nahibilin.” **8** Usa ka adlaw, naglakaw si Eliseo didto sa Shunem diin nagpuyo ang mahinungdanong babaye; giawhag niya siya nga mokaon uban kaniya. Busa sa dihang moagi si Eliseo, mohapit siya didto aron mokaon. **9** Miingon ang babaye ngadto sa iyang bana, “Tan-awa, naamgohan ko karon nga kini usa ka balaan nga tawo sa Dios nga kanunay nga nagaagi. **10** Magbuhat kita ug gamay nga lawak didto sa atop alang kang Eliseo, ug magbutang kita didto ug higdaanan, usa ka lamesa, usa ka lingkoranan, ug usa ka lampara. Busa kung moanhi siya kanato, makapuyo siya didto.” **11** Busa sa dihang miabot na usab ang panahon nga mihapit si Eliseo didto, mipuyo siya sa maong lawak ug mipahulay didto. **12** Miingon si Eliseo sa

iyang sulugoon nga si Gehazi, “Tawga kining taga-Shunem.” Sa dihang gitawag niya siya, nagtindog siya atubang kaniya. **13** Miingon si Eliseo kaniya, “Ingna siya, 'Nakasinati ka niining tanan nga kahasol aron sa pag-atiman kanamo. Unsa man ang angay buhaton alang kanimo? Mahimo ba nga makigsulti kami ngadto sa hari alang kanimo o ngadto sa pangulo sa kasundalohan?'” Mitubag siya, “Nagpuyo ako uban sa akong kaugalingong katawhan.” **14** Busa miingon si Eliseo, “Unya unsa man ang atong mabuhat alang kaniya?” Mitubag si Gehazi, “Sa pagkatinuod, wala siyay anak nga lalaki, ug tigulang na ang iyang bana.” **15** Busa mitubag si Eliseo, “Tawga siya.” Sa dihang gitawag niya siya, mitindog siya sa pultahan. **16** Miingon si Eliseo, “Niining panahona sa tuig, sa sunod tuig, makabaton ka ug anak nga lalaki.” Miingon siya, “Ayaw, agalon ko ug tawo sa Dios, ayaw pamakak sa imong sulugoon.” **17** Apan nagmabdos ang babaye ug naghimugso ug anak nga lalaki pagkasunod tuig sa samang panahon, sumala sa gisulti ni Eliseo kaniya. **18** Sa dihang midako na ang bata, usa ka adlaw niana miadto siya sa iyang amahan, nga uban sa mga mangangani. **19** Miingon siya sa iyang amahan, “Ang akong ulo, ang akong ulo.” Miingon ang iyang amahan ngadto sa iyang sulugoon, “Dad-a siya ngadto sa iyang inahan.” **20** Sa dihang gikuha siya sa sulugoon ug gidala ang batang lalaki ngadto sa iyang inahan, milingkod ang bata ngadto sa iyang mga tuhod hangtod nag-udto ug unya namatay. **21** Busa mibangon ang babaye ug gipahigda ang bata sa higdaanan sa tawo sa Dios, gisirad-an ang pultahan, ug migawas. **22** Gitawag niya ang iyang bana, ug miingon, “Palihog padad-i ako ug usa sa mga sulugoon ug usa sa mga asno aron makaadto dayon ako sa tawo sa Dios ug unya mobalik.” **23** Miingon ang iyang bana, “Nganong buot man nimo nga moadto kaniya karong adlawa? Dili man bag-o ang bulan karon ni Adlaw nga Igpapahulay.” Mitubag siya, “Mahimo lamang kini.” **24** Unya gihapinan niya ang asno ug miingon siya sa iyang sulugoon, “Pagdali ug maneho; ayaw pagpahinay ug padagan alang kanako gawas kung moingon ako.” **25** Busa milakaw siya ug miabot ngadto sa tawo sa Dios didto sa Bukid sa Carmel. Busa sa dihang nakita siya sa tawo sa Dios sa layo pa siya, miingon siya sa iyang sulugoon nga si Gehazi, “Tan-awa, ania ang babaye nga taga-Shunem. **26** Palihog dagan aron sa pagtagbo kaniya ug ingna siya, “Maayo ba ang tanan diha kanimo ug sa imong bana ug sa bata?'” Mitubag siya, “Maayo lamang.” **27** Sa dihang nakaabot siya ngadto sa tawo sa Dios didto sa bukid, gikuptan niya pag-ayo ang tiil niya. Miduol si Gehazi aron birahon siya palayo apan miingon ang tawo sa Dios, “Pasagdi siya, kay nasubo siya pag-ayo, ug gitago ni Yahweh ang suliran gikan kanako, ug wala ako gisultihan.” **28** Unya miingon siya, “Nangayo ba diay ako ug anak nga lalaki, akong agalon? Dili ba miingon man ako nga, 'Ayaw akog ilara'?” **29** Unya miingon si Eliseo kang Gehazi, “Pag-ilis alang sa panaw ug dad-a ang akong sungkod. Adto sa iyang balay. Kung makasugat ka ug bisan kinsang tawo, ayaw siyag tagda, ug kung adunay motagad kanimo, ayaw siyag tubaga. Ibutang ang akong sungkod ngadto sa dagway sa bata.” **30** Apan miingon ang inahan sa bata, “Ingon nga buhi si Yahweh, ug ingon nga buhi ka, dili ako mobiya kanimo.” Busa mibangon si Eliseo ug misunod kaniya. **31** Nagdali nga nag-una si Gehazi ug gibutang ang sungkod ngadto sa dagway sa bata, apan wala misulti o nakadungog ang bata. Busa mibalik si Gehazi aron sa pagtagbo kang Eliseo ug misugilon kaniya nga nag-ingon, “Wala mimata ang bata.” **32** Sa dihang nakaabot na si Eliseo sa balay, patay na ang bata ug anaa sa higdaanan. **33** Busa misulod si Eliseo ug gisirad-an ang pultahan ug anaa ang bata didto ug nag-ampo siya ngadto kang Yahweh. **34** Mipatong siya sa bata ug mipahiluna ibabaw sa bata; gipahimutang niya ang iyang baba ngadto sa iyang baba, ug ang iyang mga mata ngadto sa iyang mga mata, ug ang iyang mga kamot ngadto sa iyang mga kamot. Gihap-an niya ang batang lalaki, ug miinit ang lawas sa batang lalaki. **35** Unya mibangon si Eliseo ug milakaw libot sa lawak ug mipatong na usab ug midupa ngadto sa bata. Mihatsing ang bata sa makapito ug unya gibuka ang iyang mga mata! **36** Busa gitawag ni Eliseo si Gehazi ug miingon, “Tawga ang taga-Shunem!” Busa gitawag niya siya, ug sa dihang miabot siya sa lawak, miingon si Eliseo, “Kuhaa ang imong anak.” **37** Unya mihapa siya sa yuta dapit sa iyang tiil ug miyukbo, ug unya gikuha ang iyang anak nga lalaki ug migawas. **38** Unya miadto pag-usab si Eliseo sa Gilgal. Adunay kagutom sa yuta, ug naglingkod ang mga anak sa mga propeta atubang kaniya. Miingon siya sa iyang sulugoon, “Pagtak-ang ug dako nga kolon ngadto sa kalayo ug pagsabaw alang sa mga anak sa mga propeta.” **39** Migawas ang usa kanila aron sa pagkuha ug mga utanon. Nakakaplag siya ug ihalas nga bagon ug mikuha ug igong ihalas nga mga tanom nga mokatay aron mopuno sa pilo sa iyang kupo. Gihiwa nila kini ug gibutang sa sabaw, apan wala sila nasayod kung unsa kini nga matang. **40** Busa gibubo nila ang sabaw alang sa mga tawo aron makakaon. Pagkataodtaod, samtang nangaon sila, misinggit sila ug miingon, “Tawo sa Dios, adunay makamatay sa sulod sa kolon!” Busa dili na nila kini makaon. **41** Apan miingon si Eliseo, “Dad-i ako ug pipila ka harina.” Gibubo niya kini ngadto sa kolon ug miingon, “Ibubo kini alang sa mga tawo, aron makakaon sila.” Unya nawala ang makadaot nga anaa sa kolon. **42** Adunay tawo gikan sa Baal Shalisa nga miadto sa tawo sa Dios ug nagdala ug 20 ka tinapay nga sebada sulod sa iyang sako gikan sa bag-

ong ani, ug bag-o nga mga lugas. Miingon siya, “Ihatag kini sa mga tawo aron makakaon sila.” **43** Miingon ang iyang sulugoon, “Unsa, ihatag ko ba kini ngadto sa gatosan ka mga tawo?” Apan miingon si Eliseo, “Ihatag kini sa mga tawo, aron makakaon sila, tungod kay miingon si Yahweh, 'Makakaon sila ug aduna pay mahibilin.'” **44** Busa gihatag kini sa iyang sulugoon ngadto kanila; mikaon sila, ug aduna pay pipila ka salin, sumala sa gisaad sa pulong ni Yahweh.

5 Karon si Naaman, pangulo sa kasundalohan sa hari sa Aram, usa ka bantogan ug dungganon nga tawo sa panan-aw sa iyang agalon, tungod kay pinaagi kaniya gihatagan ug kadaogan ni Yahweh ang Aram. Kusgan usab siya, isog nga tawo, apan sanglahon siya. **2** Migawas ang mga Arameanhon nga nagpanon ug gikuha ang batang babaye gikan sa yuta sa Israel. Nag-alagad siya sa asawa ni Naaman. **3** Miingon ang bata nga babaye ngadto sa iyang agalon nga babaye, “Hinaot nga ang akong agalon uban sa propeta nga anaa sa Samaria! Ug unya ayohon niya ang akong agalon sa iyang sangla.” **4** Busa milakaw si Naaman ug gisultihan ang hari kung unsa ang gisulti sa batang babaye gikan sa yuta sa Israel. **5** Busa miingon ang hari sa Aram, “Lakaw karon, ug magpadala ako ug sulat ngadto sa hari sa Israel.” Milakaw si Naaman ug nagdala ug napulo ka mga talent sa plata, 6, 000 ka buok bulawan, ug napulo ka paris sa mga bisti. **6** Gidala usab niya ang sulat ngadto sa hari sa Israel nga nag-ingon, “Karon kung madala kining sulat diha kanimo, makita nimo nga gipadala ko si Naaman nga akong sulugoon diha kanimo, aron nga ayohon nimo siya sa iyang sangla.” **7** Sa dihang nabasa sa hari sa Israel ang sulat, gigisi niya ang iyang mga bisti ug miingon, “Dios ba ako, aron mopatay ug mobuhi, nga buot niining tawhana nga ayohon ko ang usa ka tawo sa iyang sangla? Daw buot niya nga magsugod ug usa ka panagbangi uban kanako.” **8** Busa sa dihang nadungog ni Eliseo nga tawo sa Dios nga gigisi sa hari sa Israel ang iyang mga bisti, mipadala siya ug pulong ngadto sa hari nga nag-ingon, “Nganong gigisi man nimo ang imong bisti? Tugoti siya nga moanhi kanako karon, ug masayran niya nga adunay propeta dinhi sa Israel.” **9** Busa miabot si Naaman uban sa iyang mga kabayo ug sa iyang mga karwahe didto sa pultahan sa balay ni Eliseo. **10** Nagpadala ug mensahero si Eliseo ngadto kaniya nga nag-ingon, “Lakaw ug ituslob ang imong kaugalingon ngadto sa Jordan sa makapito ka higayon, ug maulian ang imong unod; ug mahinlo ka.” **11** Apan nasuko si Naaman ug mipahawa ug miingon, “Tan-awa, naghunahuna ako nga mogawas siya nganhi kanako ug motindog ug motawag sa ngalan ni Yahweh nga iyang Dios, ug mokawaykaway sa iyang kamot sa maong dapit ug ayohon ang akong sangla. **12** Dili ba ang Abana ug Farpar, ang mga suba sa Damascus, mas maayo pa kaysa tanang katubigan sa Israel? Dili ba ako mahimong maligo didto ug mahinlo?” Busa mitalikod siya ug mipalayo nga napungot. **13** Unya mipaduol ang mga sulugoon ni Naaman ug nakigsulti kaniya, “Amahan ko, kung gimandoan ka sa propeta sa pagbuhat ug lisod nga butang, dili mo ba kini buhaton? Unsa pa kaha, sa dihang miingon lamang siya kanimo nga, 'Ituslob ang imong kaugalingon ug mahinlo?'” **14** Unya milugsong siya ug gituslob ang iyang kaugalingon sa makapito ngadto sa Jordan, sa pagtuman sa mga giingon sa tawo sa Dios. Naulian ang iyang unod sama sa gamay nga bata, ug naayo siya. **15** Mibalik si Naaman ngadto sa tawo sa Dios, siya ug ang tanan niyang kauban, ug miabot ug mitindog atubang kaniya. Miingon siya, “Tan-awa, karon nasayran ko nga walay Dios sa tibuok kalibotan gawas sa Israel. Busa, palihog pagkuha ug gasa gikan sa imong sulugoon.” **16** Apan mitubag si Eliseo, “Ingon nga buhi si Yahweh, diin ako nagbarog, wala akoy dawaton.” Giawhag ni Naaman si Eliseo nga mokuha ug gasa, apan mibalibad siya. **17** Busa miingon si Naaman, “Kung dili, hangyoon ko ikaw nga mahatagan ang imong sulugoon ug duha ka mula nga gikargahan ug yuta, kay gikan karon, dili na maghalad ang imong sulugoon ug halad sinunog ni halad ngadto sa bisan unsang dios apan kang Yahweh. **18** Hinaot nga pasayloon ni Yahweh ang imong sulugoon niining usa ka butang, kay sa dihang mosulod ang akong hari sa balay ni Remon aron sa pagsimba didto, ug mogunit siya sa akong kamot ug moyukbo ako didto sa balay ni Remon, sa dihang moyukbo ako sa balay ni Remon, hinaot nga pasayloon ni Yahweh ang imong sulugoon niining butanga.” **19** Miingon si Eliseo kaniya, “Lakaw nga malinawon.” Busa mibiya si Naaman. **20** Mubo pa lamang ang iyang panaw, sa dihang miingon sa iyang kaugalingon si Gehazi nga sulugoon ni Eliseo ang tawo sa Dios, “Tan-awa, gipalingkawas sa akong agalon si Naaman nga Arameanhon pinaagi sa wala pagdawat ug gasa gikan sa iyang mga kamot nga iyang gidala. Ingon nga buhi si Yahweh, moapas ako kaniya ug modawat ug usa ka butang gikan kaniya. **21** Busa misunod si Gehazi kang Naaman. Sa dihang nakita ni Naaman nga adunay usa ka tawo nga nagdagan sunod kaniya, minaog siya sa iyang karwahe aron sa pagtagbo kaniya ug miingon, “Maayo ba ang tanan?” **22** Miingon si Gehazi, “Maayo ang tanan. Gipadala ako sa akong agalon, nga nag-ingon, 'Tan-awa, adunay miabot kanako gikan sa kabungtoran sa Efraim nga duha ka batan-ong lalaki nga mga anak sa mga propeta. Palihog hatagi sila ug usa ka talent nga plata ug duha ka paris nga mga bisti.'” **23** Mitubag si Naaman, “Malipayon akong maghatag kanimo ug duha ka talent.” Giawhag ni Naaman si Gehazi ug gihigot ang duha ka talent sa plata sa

duha ka puntil, uban sa duha ka mga bisti, ug gihatag kini ngadto sa duha niya ka sulugoon, nga nagdala sa mga puntil sa plata sa atubangan ni Gehazi. **24** Sa dihang nakaabot si Gehazi didto sa bungtod, gikuha niya ang mga puntil sa plata gikan sa ilang mga kamot ug gitagoan kini sa balay; gipapahawa niya sila, ug mibiya sila. **25** Sa dihang misulod si Gehazi ug mitindog atubang sa iyang agalon, miingon si Eliseo kaniya, "Asa ka man gikan, Gehazi?" Mitubag siya, "Wala milakaw ang imong sulugoon." **26** Miingon si Eliseo kang Gehazi, "Dili ba uban man kanimo ang akong espiritu sa dihang gipabalik sa tawo ang iyang karwahe aron sa pagtagbo kanimo? Mao ba kini ang panahon sa pagdawat ug salapi ug mga bisti, mga olibo ug mga kaparasan, karnero ug mga baka, ug mga sulugoon nga lalaki ug babaye? Busa ang sangla ni Naaman maanaa kanimo ug sa imong mga kaliwat hangtod sa kahangtoran." **27** Busa mibiya si Gehazi sa iyang presensya nga usa na ka sanglahon sama ka puti sa niyebe.

6 Miingon ang mga anak sa mga propeta kang Eliseo, "Ang dapit nga among gipuy-an uban kanimo gamay kaayo alang kanatong tanan. **2** Palihog moadto kita sa Jordan, ug tugoti nga moputol ug kahoy ang matag lalaki didto, ug magtukod kitag dapit nga atong kapuy-an." Mitubag si Eliseo, "Makauna na kamo sa paglakaw." **3** Miingon ang usa kanila, "Palihog uban sa imong mga sulugoon." Mitubag si Eliseo, "Mouban ako." **4** Busa miuban siya kanila, sa dihang miabot sila sa Jordan, nagsugod silag pamutol ug mga kahoy. **5** Apan samtang nagaputol ang usa, nahulog ang ulo sa atsa ngadto sa tubig; misinggit siya ug miingon, "O dili, akong agalon, hinulaman kini!" **6** Busa miingon ang tawo sa Dios, "Asa man kini nahulog?" Gitudlo sa tawo ang dapit ngadto kang Eliseo. Unya miputol siya ug gamay nga sanga, gilabay kini sa tubig, ug gipalutaw ang puthaw. **7** Miingon si Eliseo, "Punita kini." Busa gikab-ot kini sa tawo ug gikuha. **8** Karon nakiggubat ang hari sa Aram batok sa Israel. Nagpakisayod siya sa iyang mga sulugoon, nga nag-ingon, "Ang akong kampo maanaa ug maanaa sa maong dapit." **9** Busa nagpadala ang tawo sa Dios ngadto sa hari sa Israel, nga nag-ingon, "Pagbantay nga dili ka moagi niana nga dapit, kay molugsong didto ang mga Arameanhon." **10** Nagpadala ug mensahe ang hari sa Israel ngadto sa dapit diin mao ang gisulti sa tawo sa Dios nga gipasidaan kaniya. Labaw pa sa makausa o makaduha, nagbantay gayod siya, sa dihang miadto ang hari didto. **11** Napungot ang hari sa Aram mahitungod niini nga mga pasidaan, ug gitawag niya ang iyang mga sulugoon ug miingon kanila, "Dili ba ninyo ako sultihan kung kinsa kanato dinhi ang dapig sa hari sa Israel?" **12** Busa miingon ang usa sa iyang mga sulugoon, "Wala, akong agalon, hari, kay si Eliseo nga propeta sa Israel maoy nagsulti sa hari sa Israel sa mga pulong nga imong gisulti sa imong lawak!" **13** Mitubag ang hari, "Lakaw ug tan-awa kung asa si Eliseo aron makapadala ako ug mga tawo ug dakpon siya." Gisulti kini kaniya, "Tan-awa, anaa siya sa Dotan." **14** Busa mipadala ang hari ngadto sa Dotan ug mga kabayo, mga karwahe, ug dakong panon sa kasundalohan. Miabot sila panahon sa kagabhion ug gipalibotan ang siyudad. **15** Sa dihang mibangon ug sayo ang sulugoon sa tawo sa Dios ug miadto sa gawas, tan-awa, ang dako nga panon sa kasundalohan uban sa mga kabayo ug mga karwahe nakapalibot sa siyudad. Miingon ang iyang sulugoon kaniya, "O, akong agalon! Unsa man ang atong buhaton?" **16** Mitubag si Eliseo, "Ayaw kahadlok, kay kadtong uban kanato labi pang daghan kaysa kauban nila." **17** Nag-ampo si Eliseo ug miingon, "Yahweh, naghangyo ako kanimo nga ablihan nimo ang iyang mga mata aron makakita siya." Unya giablihan ni Yahweh ang mga mata sa sulugoon, ug nakakita siya. Tan-awa, napuno ang bukid ug mga kabayo ug mga karwahe nga kalayo palibot kang Eliseo! **18** Sa dihang milugsong ang mga Arameanhon ngadto kaniya, nag-ampo si Eliseo ngadto kang Yahweh ug miingon, "Himoang buta kining mga tawhana, naghangyo ako kanimo." Busa gibutahan sila ni Yahweh, sumala sa gihangyo ni Eliseo. **19** Unya giingnan ni Eliseo ang mga Arameanhon, "Dili kini mao ang dalan, ni mao kini ang siyudad. Sunod kanako, ug dad-on ko kamo sa tawo nga inyong gipangita." Unya gipangulohan niya sila ngadto sa Samaria. **20** Nahitabo kini nga sa dihang nakaabot sila didto sa Samaria, miingon si Eliseo, "Yahweh, ablihi ang mga mata niining mga tawhana aron makakita sila." Giablihan ni Yahweh ang ilang mga mata ug nakakita na sila, ug tan-awa, anaa sila sa taliwala sa siyudad sa Samaria. **21** Miingon ang hari sa Israel kang Eliseo, sa dihang nakita niya sila, "Amahan ko, pamatyon ko na ba sila? Pamatyon ko na ba sila?" **22** Mitubag si Eliseo, "Dili nimo sila patyon. Patyon ba nimo kadtong imong nabihag pinaagi sa imong espada ug pana? Pagbutang ug tinapay ug tubig sa ilang atubangan, aron makakaon sila ug makainom, ug makaadto sa ilang agalon." **23** Busa nag-andam ug daghang pagkaon ang hari alang kanila, ug sa dihang nakakaon na sila ug nakainom, gipalakaw na niya sila, ug mibalik sila sa ilang agalon. Kadto nga panon sa kasundalohan nga Arameanhon wala mibalik sa yuta sa Israel sa taas nga panahon. **24** Pagkahuman niini gitigom ni Ben Hadad nga hari sa Aram ang tanan niyang kasundalohan ug misulong sa Samaria ug gipalibotan kini. **25** Busa adunay hilabihang kagutom sa Samaria. Tan-awa, gipalibotan nila kini hangtod nga ang ulo sa asno napalit ug 80 ka buok nga plata, ug ang ikaupat nga bahin sa litro sa iti sa salampati alang sa lima ka buok nga plata. **26** Samtang

miagi ang hari sa Israel diha sa paril, misinggit ang babaye ngadto kaniya, nga nag-ingon, “Tabang, agalon ko, hari.” **27** Miingon siya, “Kung wala ka gitabangan ni Yahweh, unsaon man nako pagtabang kanimo? Aduna bay nagagikan sa giokanan o sa pug-anan ug ubas?” **28** Mipadayon ang hari, “Unsa man ang nakasamok kanimo?” Mitubag siya, “Miingon kining babaye kanako, 'Ihatag kanako ang imong anak nga lalaki aron kaonon nato siya karong adlawa, ug atong kaonon ang akong anak nga lalaki ugma.'” **29** Busa gipabukalan namo ang akong anak nga lalaki ug gikaon siya, ug miingon ako kaniya sa sunod adlaw, “Ihatag ang imong anak aron kan-on nato siya, apan gitagoan na niya ang iyang anak nga lalaki.” **30** Busa sa dihang nadungog sa hari ang mga pulong sa babaye, gigisi niya ang iyang mga bisti (nagaagi siya karon sa paril), ug nagtan-aw kaniya ang mga tawo ug nakakita nga aduna siyay sako sa ilalom nga bahin, sapaw sa iyang panit. **31** Unya miingon siya, “Hinaot nga buhaton sa Dios kanako, ug labaw pa usab, kung ang ulo ni Eliseo ang anak nga lalaki ni Shafat magpabilin kaniya karong adlawa.” **32** Apan naglingkod si Eliseo didto sa sulod sa iyang balay, ug naglingkod uban kaniya ang mga kadagkoan. Nagpadala ug tawo ang hari gikan sa iyang atubangan, apan sa dihang miabot ang mensahero ngadto kang Eliseo, miingon siya ngadto sa mga kadagkoan, “Tan-awa kung giunsa pagpadala niining anak sa mamumuno aron sa pagkuha sa akong ulo? Tan-awa, sa dihang moabot ang mensahero, sirad-i ang pultahan, ug pugngi ang pultahan nga nasira batok kaniya. Dili ba ang tunob sa mga tiil sa iyang agalon anaa lamang sa iyang luyo?” **33** Samtang nakigsulti pa siya kanila, tan-awa, milugsong ang mensahero ngadto kaniya. Miingon ang hari, “Tan-awa, kini nga kasamok naggikan kang Yahweh. Nganong kinahanglan paman ako maghulat ug dugay kang Yahweh?”

7 Miingon si Eliseo, “Paminawa ang pulong ni Yahweh. Mao kini ang giingon ni Yahweh: 'Ugmang adlawa sama niining taknaa mabaligya ang usa ka takos nga harina sa usa lamang ka shekel, ug ang duha ka takos nga sebada alang sa usa ka shekel, didto sa ganghaan sa Samaria.'” **2** Unya mitubag ang kapitan nga sinaligan sa hari ngadto sa tawo sa Dios, ug miingon, “Tan-awa, bisan pa ug maghimo si Yahweh ug mga bintana sa langit, mahitabo ba kining butanga?” Mitubag si Eliseo, “Tan-awa, makita mo kini nga mahitabo sa imong kaugalingon nga mga mata, apan dili ka makakaon niini.” **3** Karon adunay upat ka mga lalaki nga sanglahon gawas sa ganghaan sa siyudad. Nag-istoryahanay sila sa usag usa, “Nganong maglingkod lamang kita dinhi hangtod mamatay kita? **4** Kung moingon kita nga mangadto kita didto sa siyudad, unya ang kagutom anaa sa siyudad, ug mangamatay kita didto. Apan kung magpadayon kita sa paglingkod dinhi, mamatay gihapon kita. Busa karon, dali, mangadto kita sa kasundalohan sa mga Arameanhon. Kung buhion kita nila, mabuhi kita, ug kung patyon kita nila, mamatay gayod kita.” **5** Busa mibangon sila pagkakilom-kilom ug miadto sa kampo sa Arameanhon; sa pag-abot nila sa kinatumyan nga bahin sa kampo, walay bisan usa ka tawo didto. **6** Kay gipadungog sa Ginoo ang kasundalohan sa Aram ug kasaba sa mga karwahe, ug kasaba sa mga kabayo—ang kasaba sa laing dako nga kasundalohan, ug miingon sila sa matag usa, “Gisuholan sa hari sa Israel ang mga hari sa mga Hitihanon ug sa Ehiptohanon aron pag-anhi batok kanato.” **7** Busa namangon ang mga sundalo ug miikyas pagkakilom-kilom; gibiyaan nila ang ilang mga tolda, ilang mga kabayo, ilang mga asno, ug ang kampo nga sama gihapon, ug miikyas sila alang sa ilang mga kinabuhi. **8** Sa dihang miabot ang mga tawong sanglahon ngadto sa kinatumyang bahin sa kampo, misulod sila sa usa ka tolda ug mikaon ug miinom, ug nagdala sila ug plata ug bulawan ug mga bisti, ug milakaw ug gitagoan kini. Mibalik napud sila ug misulod sa laing tolda ug nagbitbit ug mga inilog gikan gihapon didto, milakaw ug gitagoan kini. **9** Unya nagsultihanay sila sa usag usa, “Wala kita nagbuhat sa matarong. Karong adlawa ang adlaw sa maayong balita, apan naghilom lamang kita mahitungod niini. Kung maghulat pa kita hangtod sa banag-banag, masilotan gayod kita. Busa karon, dali, manlakaw kita ug sultihan ang panimalay sa hari.” **10** Busa miadto sila ug gitawag ang mga tigbantay sa ganghaan sa siyudad. Nanugilon sila kanila, nga nag-ingon, “Nangadto kami sa kampo sa mga Arameanhon, apan walay bisan usa ka tawo didto, walay tingog sa bisan kinsa, apan adunay mga kabayo, ug mga asno nga gipanghiktan, ug ang mga tolda mao sa gihapon.” **11** Unya misinggit ang mga tigbantay sa ganghaan mahitungod sa balita, ug unya gisugilon kini sa sulod sa panimalay sa hari. **12** Unya mibangon ang hari panahon sa kagabhion ug miingon sa iyang mga sulugoon, “Isugilon ko kaninyo kung unsay gibuhat karon sa mga Arameanhon kanato. Nasayod sila nga gipanggutom kita, busa migawas sila sa ilang kampo aron pagtago sa ilang mga kaugalingon ngadto sa kaumahan. Miingon sila, 'Kung manggawas sila sa siyudad, dakpon nato sila nga buhi, ug manulod ngadto sa siyudad.'” **13** Mitubag ug miingon ang usa sa mga sulugoon sa hari, “Nagpakiluoy ako kanimo, tugoti ang pipila ka mga tawo sa pagdala ug lima ka mga kabayo nga nahibilin, kadtong nabilin sa siyudad. Sama sila sa gidaghanon sa tanang panon sa Israel nga nangabilin—halos tanan nangamatay na; ipadala nato sila ug tan-awon nato.” **14** Busa gidala nila ang duha ka mga karwahe uban ang mga kabayo, ug gipadala sila sa hari ngadto sa kasundalohan sa mga Arameanhon, nga nag-

ingon, “Lakaw ug tan-awa.” **15** Miadto sila sunod kanila
paingon sa Jordan, ug ang tanang agianan napuno sa mga
bisti ug mga himan nga nabiyaan sa mga Arameanhon
sa ilang pagdalidali. Busa mibalik ang mga mensahero ug
misugilon sa hari. **16** Nanggawas ang mga tawo ug nangilog
didto sa kampo sa Arameanhon. Busa ang usa ka takos nga
harina gibaligya sa usa lamang ka shekel, ug ang duha ka
takos nga sebada alang sa usa ka shekel, sama sa pulong
nga gisulti ni Yahweh. **17** Gimandoan sa hari ang kapitan
nga iyang sinaligan nga maoy magdumala sa ganghaan,
ug gitunob-tunoban siya sa mga tawo didto sa agianan sa
ganghaan. Namatay siya sumala sa gisulti sa tawo sa Dios,
nga misulti sa dihang mikanaog ang hari ngadto kaniya.
18 Busa nahitabo kini sumala sa gisulti sa tawo sa Dios
ngadto sa hari, nga nag-ingon, “Niining mga taknaa didto sa
ganghaan sa Samaria, ang duha ka takos sa sebada alang
sa usa ka shekel, ug usa ka takos sa harina alang sa usa
ka shekel.” **19** Mitubag kadto nga kapitan sa tawo sa Dios
ug miingon, “Tan-awa, bisan ug maghimog mga bintana si
Yahweh sa langit, mahitabo ba kining butanga?” Miingon si
Eliseo, “Tan-awa, makita nimo kini nga mahitabo gamit ang
imong kaugalingong mga mata, apan dili ka makakaon bisan
usa niini.” **20** Ug mao gayod kadto ang nahitabo kaniya, kay
gitunob-tunoban siya sa katawhan didto sa ganghaan, ug
namatay siya.

8 Karon nakigsulti si Eliseo sa babaye kansang kinabuhi
sa anak nga lalaki iyang gibanhaw. Miingon siya kaniya,
“Tindog, ug lakaw uban ang imong panimalay, ug pagpuyo
sa bisan asa sa laing dapit, tungod kay nagtawag si Yahweh
ug kagutom nga moabot niini nga yuta sulod sa pito ka tuig.”
2 Busa mitindog ang babaye ug mituman siya sa pulong
sa tawo sa Dios. Milakaw siya uban sa iyang panimalay
ug nagpuyo sa yuta sa mga Filistihanon sulod sa pito ka
tuig. **3** Ug nahitabo nga sa kataposan sa pito ka tuig nga
mibalik ang babaye gikan sa yuta sa mga Filistihanon, ug
miadto siya ngadto sa hari aron magpakiluoy kaniya alang
sa iyang balay ug alang sa iyang yuta. **4** Karon nakigsulti
ang hari kang Gehazi, ang sulugoon sa tawo sa Dios, nga
nag-ingon, “Palihog sultihi ako sa dagkong mga butang nga
nahimo ni Eliseo.” **5** Unya sa dihang gisultihan niya ang
hari giunsa ni Eliseo pagbanhaw ang kinabuhi sa bata nga
patay na, miabot ang babaye kansang kinabuhi sa anak
nga lalaki nabanhaw aron sa pagpakiluoy sa hari alang sa
iyang balay ug yuta. Miingon si Gehazi, “Akong agalon, nga
hari, mao kini ang babaye, ug mao kini ang iyang anak nga
lalaki, nga gibanhaw ni Eliseo.” **6** Sa dihang gipangutana sa
hari ang babaye mahitungod sa iyang anak, gisugilon niya
kini kaniya. Busa nagsugo ang hari ug usa ka opisyales
alang kaniya, nga miingon, “Ihatag kaniya pagbalik ang
iyang gipanag-iya ug ang tanang abot sa iyang kaumahan
gikan sa adlaw nga mibiya siya sa yuta hangtod karon.” **7**
Miadto si Eliseo sa Damascus diin ang hari sa Aram nga
si Ben Hadad nagsakit. Giingnan ang hari, “Mianhi dinhi
ang tawo sa Dios.” **8** Miingon ang hari ngadto kang Hazael,
“Pagdala ug gasa diha sa imong kamot ug pakigkita sa tawo
sa Dios, ug pagpakisayod kang Yahweh pinaagi kaniya, nga
nagaingon, 'Maayo pa ba ako gikan niini nga balatian?'” **9**
Busa milakaw si Hazael aron sa pagpakigkita kaniya ug
nagdala siyag gasa uban kaniya sa tanang matang sa
maayong butang sa Damascus, nga gikarga sa 40 ka mga
kamelyo. Busa miabot si Hazael ug mitindog sa atubangan
ni Eliseo ug miingon, “Ang imong anak nga si Ben Hadad
nga hari sa Aram nagpadala kanako nganhi kanimo, nga
nagaingon, 'Maayo pa ba ako gikan niini nga balatian?'”
10 Miingon si Eliseo kaniya, “Lakaw, ingna si Ben Hadad,
'Mamaayo gayod ikaw,' apan gipakita kanako ni Yahweh
nga mamatay gayod siya.'” **11** Unya gitutokan ni Eliseo si
Hazael hangtod nga naulaw siya, ug mihilak ang tawo sa
Dios. **12** Nangutana si Hazael, “Nganong mihilak ka man,
akong agalon?” Mitubag siya, “Tungod kay nasayod ako sa
daotan nga imong buhaton sa katawhan sa Israel. Imong
sunogon ang ilang mga dalangpanan, ug patyon mo ang
mga batan-ong kalalakin-an pinaagi sa espada, dugmokon
mo ang ilang mga gagmay'ng bata, ug pagatastason ang
tiyan sa ilang mabdos nga kababayen-an.” **13** Mitubag si
Hazael, “Kinsa man ang imong sulugoon, nga magbuhat siya
niining dagkong butang? Iro lamang siya.” Mitubag si Eliseo,
“Gipakita ni Yahweh kanako nga mahimo kang hari sa Aram.”
14 Unya gibiyaan ni Hazael si Eliseo ug miadto sa iyang
agalon, nga miingon kaniya, “Unsa man ang giingon ni Eliseo
kanimo?” Mitubag siya, “Miingon siya kanako nga mamaayo
gayod ikaw.” **15** Unya pagkaugma nagkuha ni Hazael ug
habol ug gituslob niya kini sa tubig, ug gibukhad kini sa
nawong ni Ben Hadad maong namatay siya. Unya nahimong
hari si Hazael puli kaniya. **16** Sa ikalima ka tuig ni Joram nga
anak nga lalaki ni Ahab, ang hari sa Israel, nagsugod ug hari
si Jehoram. Siya ang anak nga lalaki ni Jehoshafat ang hari
sa Juda. Nagsugod siya ug hari sa dihang si Jehoshafat
mao ang hari sa Juda. **17** Nag-edad ug 32 si Jehoram sa
dihang nagsugod siya ug hari, ug naghari siya sa Jerusalem
sulod sa walo ka tuig. **18** Naglakaw si Jehoram sa mga dalan
sa mga hari sa Israel, sama sa ginabuhat sa panimalay ni
Ahab; kay asawa niya ang anak nga babaye ni Ahab, ug
nagbuhat siya kung unsa ang daotan sa mata ni Yahweh. **19**
Bisan pa niana, tungod sa iyang sulugoon nga si David, dili
buot laglagon ni Yahweh ang Juda, tungod kay giingnan
niya siya nga hatagan niya siya ug mga kaliwat. **20** Sa
mga adlaw ni Jehoram, misupak ang Edom gikan sa ilalom

sa kamot sa Juda, ug nagpili sila ug hari alang sa ilang kaugalingon. **21** Unya miadto si Jehoram uban ang iyang mga pangulo sa kasundalohan ug ang tanan niyang mga karwahe. Nahitabo kini nga mibangon siya pagkagabii ug misulong ug midasdas sa mga Edomhon, nga nagpalibot kaniya ug sa mga pangulo sa mga karwahe. Unya mikalagiw pauli sa ilang mga panimalay ang kasundalohan ni Jeroham. **22** Busa supak gihapon ang Edom batok sa pagdumala sa Juda hangtod karong adlawa. Misupak usab ang Libna sa samang panahon. **23** Ug bahin sa ubang mga butang mahitungod kang Jehoram, ang tanan niyang gibuhat, wala ba kini nahisulat sa Libro sa mga Panghitabo sa mga hari sa Juda? **24** Namatay ug nagpahulay si Jehoram uban ang iyang mga amahan, ug gilubong uban sa iyang mga amahan sa siyudad ni David. Unya ang iyang anak nga lalaki nga si Ahazia maoy nahimong hari puli kaniya. **25** Sa ikanapulog duha ka tuig ni Joram ang anak nga lalaki ni Ahab, ang hari sa Israel, si Ahazia ang anak nga lalaki ni Jehoram, ang hari sa Juda, nagsugod ug hari. **26** Nag-edad ug 22 si Ahazia sa dihang nagsugod siya ug hari; naghari siya ug usa ka tuig sa Jerusalem. Atalia ang ngalan sa iyang inahan; siya ang anak nga babaye ni Omri, ang hari sa Israel. **27** Naglakaw si Ahazia sa mga dalan sa panimalay ni Ahab; nagbuhat siya ug daotan sa panan-aw ni Yahweh, sama sa ginabuhat sa panimalay ni Ahab, kay umagad nga lalaki si Ahazia sa panimalay ni Ahab. **28** Milakaw si Ahazia uban ni Joram ang anak nga lalaki ni Ahab, aron sa pagpakiggubat batok kang Hazael, ang hari sa Aram, didto sa Ramot Gilead. Nasamdan sa mga Arameanhon si Joram. **29** Mipauli sa Jezreel si Haring Joram aron matambalan ang mga samad didto nga gihatag sa mga Arameanhon kaniya didto sa Rama, sa dihang nakiggubat siya batok kang Hazael nga hari sa Aram. Busa si Ahazia ang anak nga lalaki ni Jehoram, nga hari sa Juda, milugsong sa Jezreel aron makita si Joram ang anak nga lalaki ni Ahab, tungod kay nasamdan man si Joram.

9 Gipatawag ni Eliseo nga propeta ang usa sa mga anak sa mga propeta ug miingon kaniya, “Pag-ilis alang sa panaw, unya dad-a kining gamay nga botelya sa lana sa imong kamot ug pag-adto sa Ramot Gilead. **2** Sa imong pag-abot, pangitaa si Jehu, ang anak nga lalaki ni Jehoshafat, ang anak nga lalaki ni Nimshi, ug sulod didto ug patindoga siya gikan sa iyang mga kaubanan, ug dad-a siya sa sulod sa lawak. **3** Unya kuhaa ang botelya sa lana ug ibubo kini sa iyang ulo ug ingna, 'Miingon si Yahweh niini: “Gidihogan ko ikaw nga mahimong hari sa Israel.'” Unya ablihi ang pultahan, ug dagan; ayaw paglangan.” **4** Busa ang batan-ong lalaki, ang batan-ong propeta, miadto sa Ramot Gilead. **5** Sa pag-abot niya, tan-awa, naglingkod ang mga kapitan sa kasundalohan. Busa miingon ang batan-ong propeta, “Mianhi ako kay aduna akoy tuyo kaninyo, kapitan.” Mitubag si Jehu, “Kang kinsa man kanamo?” Mitubag ang batan-ong propeta, “Kanimo, kapitan.” **6** Busa mitindog si Jehu ug miadto didto sa balay, ug gibubo sa propeta ang lana sa iyang ulo ug miingon ngadto kang Jehu, “Si Yahweh, ang Dios sa Israel, miingon niini: 'Gidihogan ko ikaw nga mahimong hari sa katawhan ni Yahweh, ang Israel. **7** Kinahanglan nga patyon mo ang pamilya ni Ahab nga imong agalon, aron akong mapanimaslan ang dugo sa akong mga sulugoon nga mga propeta, ug ang dugo sa tanang sulugoon ni Yahweh, nga gipatay sa kamot ni Jezebel. **8** Kay patyon ang tibuok pamilya ni Ahab ug putlon ko gikan kang Ahab ang matag batang lalaki, bisan ulipon siya o usa ka gawasnon nga tawo. **9** Himoon ko nga mahisama ang balay ni Ahab sa balay ni Jeroboam ang anak nga lalaki ni Nebat ug sama sa balay ni Baasha ang anak nga lalaki ni Ahia. **10** Kaonon sa mga iro si Jezebel didto sa Jezreel, ug walay bisan usa nga molubong kaniya.'” Unya giablihan sa propeta ang pultahan ug midagan. **11** Busa mitungha si Jehu sa mga sulugoon sa iyang agalon, ug miingon ang usa kaniya, “Maayo ba ang tanan? Nganong mianhi man kanimo kining buangbuang nga tawo?” Mitubag si Jehu kanila, “Kaila ka niadtong tawhana ug sa mga matang sa mga butang nga iyang gisulti.” **12** Miingon sila, “Bakak kana. Sultihi kami.” Mitubag si Jehu, “Miingon siya kanako niini ug niana, ug miingon usab siya, 'Mao kini ang gisulti ni Yahweh: Gidihogan ko ikaw ingon nga hari sa Israel.'” **13** Unya ang matag usa kanila nagdalidali sa paghubo sa ilang pangsapaw nga bisti ug gibutang kini ilalom kang Jehu sa kinatumyan sa hagdanan. Gipatingog nila ang trumpeta ug miingon, “Hari si Jehu.” **14** Niini nga paagi si Jehu ang anak nga lalaki ni Jehoshafat nga anak nga lalaki ni Nimshi mibudhi batok kang Joram. Karon si Joram nagapanalipod sa Ramot Gilead, siya ug ang tanang Israel, tungod kang Hazael ang hari sa Aram, **15** apan miuli si Haring Joram ngadto sa Jezreel aron magpaayo sa mga samad nga gihatag kaniya sa mga Arameanhon, sa dihang nakiggubat siya batok kang Hazael ang hari sa Aram. Miingon si Jehu sa mga sulugoon ni Joram, “Kung mao kana ang inyong panghunahuna, ayaw tugoti nga adunay makaikyas o makagawas sa siyudad, aron sa pagsulti niini nga balita ngadto sa Jezreel.” **16** Busa misakay si Jehu sa karwahe paingon sa Jezreel; kay nagpahulay si Joram didto. Karon milugsong si Ahazia nga hari sa Juda aron makita si Joram. **17** Nagtindog ang tigbantay sa tore sa Jezreel, ug nakit-an niya ang panon ni Jehu sa dihang layo pa sila; miingon siya, “Nakakita ako ug usa ka panon sa kalalakin-an nga nagpadulong.” Miingon si Joram, “Pagkuha ug tigkabayo, ug ipadala siya aron pagtagbo kanila; ingna

siya nga isulti kini, 'Mianhi ba kamo aron sa pagpakigdait?'" **18** Busa gipadala ang tawo nga nagkabayo aron sa pagtabo kaniya; miingon siya, "Miingon ang hari niini: 'Mianhi ba kamo aron sa pagpakigdait?'" Busa miingon si Jehu, "Unsa may labot nimo sa pagpakigdait? Talikod ug sakay sunod kanako." Unya giingnan sa tigbantay ang hari, "Nakigtagbo na ang mensahero kanila, apan dili na siya mobalik." **19** Busa nagpadala siya ug ikaduhang tawo nga nagkabayo, nga miabot kanila ug miingon, "Miingon ang hari niini: 'Mianhi ba kamo aron sa pagpakigdait?'" Mitubag si Jehu, "Unsa may labot nimo sa pagpakigdait? Talikod ug sakay sunod kanako." **20** Mibalita na usab ang tigbantay, "Mitagbo siya kanila, apan dili na siya mobalik. Kay ang paagi nga gimaneho ang karwahe sama sa pagmaneho ni Jehu ang anak nga lalaki ni Nimshi, mangtas siya nga nagmaneho." **21** Busa miingon si Joram, "Andama ang akong karwahe." Giandam nila ang iyang karwahe, ug misakay si Joram nga hari sa Israel ug si Ahazia nga hari sa Juda, sa tagsatagsa nila ka karwahe, aron sa pagtagbo kang Jehu. Nakit-an nila siya sa yuta ni Nabot nga taga-Jezreel. **22** Sa dihang nakita ni Joram si Jehu, miingon siya, "'Mianhi ba kamo aron sa pagpakigdait, Jehu?" Mitubag siya, "Unsa man ang maayo sa pagpakigdait, kung nagpadayon ang daghan kaayong buhat sa mga pagbaligya ug dungog ug pagpamarang sa imong inahan nga si Jezebel?" **23** Busa gipaliko ni Joram ang iyang karwahe ug mikalagiw ug miingon kang Ahazia, "Adunay pagluib, Ahazia." **24** Unya gihulbot ni Jehu ang iyang pana uban sa tibuok niyang kusog ug gipana si Joram taliwala sa iyang mga abaga; milapos ang udyong sa iyang kasingkasing, ug nalup-og siya sulod sa iyang karwahe. **25** Unya miingon si Jehu sa iyang kapitan nga si Bidkar, "Kuhaa siya ug ilabay siya sa uma ni Nabot nga taga-Jezreel. Hinumdomi sa dihang ikaw ug ako nag-uban nga nagsakay sunod kang Ahab nga iyang amahan, gihimo kini nga panagna ni Yahweh batok kaniya: **26** 'Sa pagkatinuod nakita ko kagahapon ang dugo ni Nabot ug ang dugo sa iyang mga anak nga lalaki, miingon si Yahweh, ug mobalos ako kanimo niining yutaa,' miingon si Yahweh. Unya karon, kuhaa siya ug ilabay siya niini nga uma, sumala sa pulong ni Yahweh. **27** Sa dihang nakita kini ni Ahazia, ang hari sa Juda, mikalagiw siya sa dalan paingon sa Bet Haggan. Apan misunod kaniya si Jehu, ug miingon, "Patya usab siya sulod sa iyang karwahe," ug gipana nila siya didto sa tungason sa Gur, nga tapad sa Ibleam. Nakaikyas si Ahazia ngadto sa Megido ug namatay didto. **28** Gidala sa iyang mga sulugoon ang iyang lawas sulod sa karwahe padulong sa Jerusalem ug gilubong siya didto sa iyang lubnganan uban ang iyang mga amahan sa siyudad ni David. **29** Karon mao kini ang ikanapulog usa ka tuig sa panahon ni Joram ang anak nga lalaki ni Ahab nga nagsugod sa paghari si Ahazia sa Juda. **30** Sa dihang miabot si Jehu sa Jezreel, nakadungog si Jezebel niini, ug gipintalan niya ang iyang mga mata, gihan-ay ang iyang buhok, ug midungaw sa bintana. **31** Sa dihang pasulod na sa ganghaan si Jehu, miingon siya kaniya, "Mianhi ka ba aron sa pagpakigdait, ikaw Zimri, nga nagpatay sa imong agalon? **32** Mihangad si Jehu sa bintana ug miingon, "Kinsa man ang dapig kanako? Kinsa?" Unya ang duha o tulo ka mga yunoko midungaw. **33** Busa miingon si Jehu, "Ihulog siya." Busa gihulog nila si Jezebel, ug nanglagsik ang iyang dugo sa pader ug sa mga kabayo, ug gitumban siya ni Jehu. **34** Sa dihang misulod na si Jehu sa palasyo, mikaon siya ug miinom. Unya miingon siya, "Tan-awa karon kining bayhana nga gitunglo ug ilubong siya, kay anak siya nga babaye sa hari." **35** Milakaw sila aron paglubong kaniya, apan wala na silay nakita kaniya gawas sa iyang bagulbagol, mga tiil, ug mga palad sa iyang mga kamot. **36** Busa mibalik sila ug misugilon kang Jehu. Miingon siya, "Mao kini ang pulong ni Yahweh nga iyang gisugilon pinaagi sa iyang alagad nga si Elias nga taga-Tishbe, nga nag-ingon, 'Kaonon sa mga iro ang unod ni Jezebel sa yuta sa Jezreel, **37** ug ang lawas ni Jezebel mahisama sa hugaw sa mananap sa kaumahan diha sa yuta sa Jezreel, aron walay bisan usa nga makaingon, "Si Jezebel kini."'"

10 Karon si Ahab adunay 70 ka mga kaliwat didto sa Samaria. Nagsulat si Jehu ug mga sulat ug gipadala kini ngadto sa Samaria, ngadto sa mga tigdumala sa Jezreel, lakip ang mga kadagkoan ug mga magbalantay sa mga kaliwat ni Ahab, nga nag-ingon, **2** "Ang mga kaliwat sa inyong agalon uban kaninyo, ug aduna usab kamoy mga karwahe ug mga kabayo ug lig-on nga siyudad ug mga taming. Busa, sa pag-abot gayod niini nga sulat diha kaninyo, **3** pilia ang labing maayo ug labing angayan sa mga kaliwat sa inyong agalon ug ipahiluna siya sa trono sa iyang amahan, ug pagpakig-away alang sa harianon nga kaliwat sa inyong agalon." **4** Apan nangalisang sila ug nag-ingnanay sa ilang kaugalingon, "Tan-awa, ang duha ka mga hari wala man gani makabarog sa atubangan ni Jehu. Busa unsaon man nato pagbarog?" **5** Unya ang tawo nga gipadumala sa palasyo, ug ang tawo nga nagdumala sa tibuok siyudad, ug ang mga kadagkoan usab, ug sila nga nagpadako sa mga kabataan, nagpadala ug pulong balik kang Jehu, nga nag-ingon, "Mga sulugoon nimo kami. Buhaton namo ang tanan nga imong imando kanamo. Dili kami motuboy ug usa ka tawo nga mahimong hari. Buhata kung unsa ang maayo sa imong panan-aw." **6** Unya nagsulat si Jehu ug sulat sa ikaduha nga higayon ngadto kanila, nga nag-ingon, "Kung dapig kamo kanako, ug kung paminawon ninyo ang akong tingog, kinahanglan nga punggotan ninyo ug mga ulo

ang mga kalalakin-an nga mga kaliwat sa inyong agalon, ug pagkaugma anhi kanako sa Jezreel sa ingon niini nga takna." Karon ang mga kaliwat sa hari, 70 ang gidaghanon, nga uban sa mahinungdanon nga mga kalalakin-an sa siyudad, kansang nag-atiman kanila. **7** Busa sa dihang miabot ang sulat kanila, gikuha nila ang mga anak nga lalaki sa hari ug gipangpatay sila, 70 ka mga tawo, gibutang ang ilang mga ulo sa mga bukag, ug gipadala kini ngadto kang Jehu didto sa Jezreel. **8** Miabot ang mensahero ngadto kang Jehu, nga nag-ingon, "Gidala nila ang mga ulo sa mga anak nga lalaki sa hari." Busa miingon siya, "Tapoka kini sa duha ka pundok didto sa agianan sa ganghaan hangtod sa pagkabuntag." **9** Sa pagkabuntag na migawas si Jehu ug mibarog, ug miingon sa tanang katawhan, "Wala kamoy sala. Tan-awa, naglaraw ako ug daotan batok sa akong agalon ug gipatay siya, apan kinsa man ang nagpatay niining tanan? **10** Karon kinahanglan ninyo nga hinuklogan nga walay bahin sa pulong ni Yahweh, ang pulong nga iyang gisulti mahitungod sa pamilya ni Ahab, nga mahisukamod sa yuta, kay gibuhat man ni Yahweh ang iyang gisulti pinaagi sa iyang sulugoon nga si Elias." **11** Busa gipatay ni Jehu ang tanan nga nahibilin sa pamilya ni Ahab didto sa Jezreel, ug ang tanan niyang mahinungdanon nga mga kalalakin-an, ang iyang suod nga mga higala, ug ang iyang mga pari, hangtod nga wala nay nahibilin kanila. **12** Unya mibarog si Jehu ug mibiya; miadto siya sa Samaria. Samtang nagapadulong pa siya sa Bet Eked sa magbalantay ug karnero, **13** nahimamat niya ang mga igsoong lalaki ni Ahazia nga hari sa Juda. Miingon si Jehu kanila, "Si kinsa man kamo?" Mitubag sila, "Mga igsoon kami nga mga lalaki ni Ahazia, ug mopalugsong kami aron sa pagtimbaya sa mga kaanakan sa hari ug sa kaanakan sa Reyna nga si Jezebel." **14** Miingon si Jehu sa iyang kaugalingon nga katawhan, "Dad-a sila nga buhi." Busa gidala nila sila nga buhi ug gipatay sila didto sa atabay sa Bet Eked, 42 ka mga kalalakin-an tanan. Wala siyay gibiling buhi kanila. **15** Sa pagbiya ni Jehu didto, nahimamat niya si Jonadab nga anak nga lalaki ni Recab nga nagpadulong aron sa pagpakigkita kaniya. Gitimbaya siya ni Jehu ug miingon kaniya, "Ang imo bang kasingkasing nakigduyog kanako, ingon nga ang akong kasingkasing nakigduyog kanimo?" Mitubag si Jonadab, "Oo." Miingon si Jehu, "Kung Oo, guniti ang akong kamot." busa gigunitan ni Jonadab ang iyang kamot, busa gipasakay siya ni Jehu uban kaniya didto sa karwahe. **16** Miingon si Jehu, "Uban kanako ug tan-awa ang akong kadasig alang kang Yahweh." Busa miuban kaniya si Jonadab nga misakay sa iyang karwahe. **17** Sa pag-abot niya sa Samaria, gipatay ni Jehu ang tanang nahibilin sa mga kaliwat ni Ahab didto sa Samaria, hangtod nga nalaglag niya ang harianon nga kaliwat ni Ahab, sama sa gisulti kanila kaniadto pinaagi sa pulong ni Yahweh, nga gisulti na niyang daan ngadto kang Elias. **18** Unya gitigom ni Jehu ang tanang katawhan ug miingon kanila, "Gamay lamang ang pag-alagad ni Ahab kang Baal, apan si Jehu mag-alagad kaniya sa mas labaw pa. **19** Busa karon paanhia alang kanako ang tanang mga propeta ni Baal, ang tanan niyang magsisimba, ug ang tanan niyang mga pari. Tugoti nga wala gayoy masayloan bisan usa, tungod kay aduna akoy dakong halad nga ihalad kang Baal. Si bisan kinsa nga dili moanhi mamatay." Apan gibuhat kini ni Jehu alang sa pagpanglimbong, sa tuyo nga patyon ang mga magsisimba ni Baal. **20** Miingon si Jehu, "Pagtakda ug panahon sa panagtigom alang kang Baal." Busa gipahibalo nila kini. **21** Unya nagpadala si Jehu ug mensahe sa tibuok Israel ug nangabot ang tanang magsisimba ni Baal, mao nga walay nahibilin bisan usa ka tawo nga wala makaadto. Miabot sila sa templo ni Baal, ug napuno kini gikan sa usa ka bahin ngadto sa kataposan nga bahin. **22** Miingon si Jehu ngadto sa tawo nga nagtipig sa kupo sa pari, "Ipagawas ang mga kupo alang sa tanan nga mga magsisimba ni Baal." Busa gipagawas sa tawo ang mga kupo ngadto kanila. **23** Busa miadto si Jehu uban ni Jonadab nga anak nga lalaki ni Recab ngadto sa balay ni Baal, ug miingon siya sa mga magsisimba ni Baal, "Susiha ug siguroha nga walay bisan usa dinhi nga uban kaninyo nga gikan sa mga sulugoon ni Yahweh, kondili ang mga magsisimba lamang ni Baal." **24** Unya misulod sila aron sa paghalad sa mga halad ug mga halad nga sinunog. Karon nagpili si Jehu ug 80 ka mga kalalakin-an nga nagbarog sa gawas, ug gisultihan niya sila, "Kung adunay mga tawo nga makaikyas sa akong gidala sa inyong mga kamot, si bisan kinsa nga mopaikyas niana nga tawo, pagakuhaon ang iyang kinabuhi alang sa kinabuhi sa usa nga nakaikyas." **25** Busa dihadiha dayon human ni Jehu mahalad ang mga halad nga sinunog, miingon siya sa magbalantay ug sa mga kapitan, "Sulod kamo ug pamatya sila. Ayaw tugoti nga adunay makagawas." Busa gipatay nila sila pinaagi sa sulab sa espada, ug giitsa sila sa magbalantay ug sa mga kapitan pagawas ug miadto sa sulod nga lawak sa balay ni Baal. **26** Giguyod nila pagawas ang mga haligi nga bato nga anaa sa balay ni Baal, ug gisunog nila kini. **27** Unya gipulpog nila ang haligi ni Baal, ug gigun-ob ang balay ni Baal ug gihimo kini nga kasilyas, diin mao pa kini hangtod karong adlawa. **28** Ingon niana paggun-ob ni Jehu ang pagsimba kang Baal diha sa Israel. **29** Apan si Jehu wala mibiya sa mga sala ni Jeroboam nga anak nga lalaki ni Nebat, sa diin iyang gipakasala ang Israel—nga mao ang, pagsimba sa bulawang nati nga mga baka didto sa Betel ug Dan. **30** Busa miingon si Yahweh kang Jehu, "Tungod kay gihimo mo man ang maayo sa

pagbuhat sa matarong sa akong panan-aw, ug gibuhat sa balay ni Ahab ang sumala sa tanan nga anaa sa akong kasingkasing, magalingkod ang imong mga kaliwat sa trono sa Israel ngadto sa ikaupat nga kaliwatan." **31** Apan wala gayod nag-amping si Jehu diha sa paglakaw sa balaod ni Yahweh, nga Dios sa Israel, sa tibuok niyang kasingkasing. Wala siya mitalikod sa mga sala ni Jeroboam, nga diin iyang gipakasala ang Israel. **32** Niadtong mga adlawa gisugdan ni Yahweh ang pagpuo sa mga rehiyon diha sa Israel, ug gibuntog ni Hazael ang mga Israelita didto sa mga utlanan sa Israel, **33** gikan sa sidlakan nga bahin sa Jordan, ang tanan nga yuta sa Gilead, ang mga Gadihanon, ug ang mga Reubenhanon, ug ang mga Manasehanon, gikan sa Aroer, nga diin anaa sa Walog sa Arnon, latas sa Gilead ngadto sa Basan. **34** Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Jehu, ug sa tanan niyang nabuhat, ug ang tanan niyang kagahom, wala ba kini nahisulat sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Israel? **35** Mipahulay si Jehu uban sa iyang mga katigulangan, ug gilubong nila siya didto sa Samaria. Unya si Jehoahaz nga iyang anak nga lalaki ang nahimong hari puli kaniya. **36** Ang panahon sa paghari ni Jehu sa Israel didto sa Samaria 28 ka mga katuigan.

11 Karon sa dihang nakita ni Atalia, nga inahan ni Ahazia, nga ang iyang anak nga lalaki patay na, mibarog siya ug gipangpatay ang harianong banay nga mga kabataan. **2** Apan si Jehoseba, ang anak nga babaye ni Haring Jehoram ug igsoong babaye ni Ahazia, mikuha kang Joas nga anak nga lalaki ni Ahazia, ug gitagoan siya palayo gikan sa taliwala sa mga anak nga lalaki sa hari nga gipangpatay, uban sa tig-atiman kaniya; gibutang niya sila ngadto sa lawak nga tuloganan. Gitagoan nila siya gikan kang Atalia aron nga dili siya mamatay. **3** Uban siya ni Jehoseba, nga mitago didto sa balay ni Yahweh, sulod sa unom ka tuig, samtang nagdumala si Atalia sa tibuok yuta. **4** Sa ikapito nga tuig, nagpadala si Jehoyada ug mga mensahe ug gipaadto ang mga pangulo sa gatosan ka mga Carite ug sa magbalantay, ug gipaadto sila kaniya, ngadto sa templo ni Yahweh. Naghimo siya ug kasabotan uban kanila, ug gipapanumpa niya sila didto sa balay ni Yahweh. Unya gipakita niya kanila ang anak nga lalaki sa hari. **5** Gimandoan niya sila, nga nag-ingon, "Mao kini ang angay ninyo nga buhaton. Ang ikatulo ninyo nga bahin nga moanhi sa Adlaw nga Igpapahulay magpabilin nga magbantay sa balay sa hari, **6** ug ang laing ikatulo nga bahin didto sa Ganghaan sa Sur, ug ang laing ikatulo nga bahin anha sa ganghaan luyo sa balay sa magbalantay." **7** Ug ang laing duha ka pundok nga dili magtrabaho sa Adlaw nga Igpapahulay, kinahanglan nga magbantay kamo sa tibuok nga balay ni Yahweh alang sa hari. **8** Kinahanglan nga alirongan ninyo ang hari, ang matag tawo uban sa iyang mga hinagiban sa iyang kamot. Si bisan kinsa nga mosulod sa inyong linya, patya siya. Kinahanglan nga magpabilin kamo uban sa hari sa dihang mogawas siya, ug sa dihang mosulod siya. **9** Busa mituman ang mga pangulo sa gatosan sa tanan nga gimando ni Jehoyada nga pari. Nagdala ang matag usa sa iyang mga tawo, kadtong moadto aron sa pagtrabaho sa Adlaw nga Igpapahulay, ug kadtong pahumanay na sa pagtrabaho sa Adlaw nga Igpapahulay; unya miadto sila kang Jehoyada nga pari. **10** Unya gihatagan ni Jehoyada nga pari ang mga pangulo sa gatosan ug mga bangkaw ug mga taming nga gipanag-iya ni Haring David ug, nga anaa sa balay ni Yahweh. **11** Busa mibarog ang mga magbalantay, ang matag tawo adunay hinagiban diha sa iyang kamot, gikan sa tuong bahin sa templo ngadto sa walang bahin sa templo, duol sa halaran ug sa templo, nga nag-alirong sa hari. **12** Unya gidala ni Jehoyada sa gawas ang anak nga lalaki sa hari nga si Joas, gikoronahan siya, ug gihatag kaniya ang balaodnong kasabotan. Unya gidihogan siya ug gihimo nila siyang hari. Mipalakpak sila ug miingon, "Mabuhi ang hari!" **13** Sa pagkadungog ni Atalia sa masaba nga tingog sa magbalantay ug sa mga tawo, miadto siya sa mga tawo didto sa balay ni Yahweh. **14** Milantaw siya, ug, tan-awa, ang hari nagbarog tapad sa haligi, sama sa naandan, ug ang mga kapitan ug ang mga magbubudyong anaa tapad sa hari. Nagmaya ang tanang katawhan sa yuta ug nagpatingog sa mga budyong. Unya gigisi ni Atalia ang iyang mga bisti ug misinggit, "Mabudhion! Mabudhion!" **15** Unya gimandoan ni Jehoyada nga pari ang mga pangulo sa gatosan nga nagdumala sa mga sundalo, nga nag-ingon, "Dad-a siya sa gawas taliwala sa inyong mga linya. Si bisan kinsa nga mosunod kaniya, patya siya pinaagi sa espada." Kay miingon man ang pari, "Ayaw siya patya sa balay ni Yahweh." **16** Busa gidakop nila siya sa pag-abot niya sa dapit diin mosulod ang mga kabayo sa hawanan sa palasyo, ug didto gipatay siya. **17** Unya naghimo ug kasabotan si Jehoyada taliwala kang Yahweh ug sa hari ug sa mga tawo, nga kinahanglan mahimo gayod silang katawhan ni Yahweh, ug taliwala usab sa hari ug sa mga tawo. **18** Busa miadto ang tanang tawo sa yuta ngadto sa balay ni Baal ug gigun-ob kini. Gipulpog nila ang mga halaran ni Baal ug ang iyang mga larawan, ug ilang gipatay si Matan, ang pari ni Baal, sa atubangan niadto nga mga halaran. Unya nagpili ug mga magbalantay si Jehoyada nga pari nga magdumala sa templo ni Yahweh. **19** Gidala ni Jehoyada ang mga pangulo sa mga gatosan, ang mga Carite, ang magbalantay, ug ang tanang katawhan sa yuta, ug gidala nila paubos ang hari gikan sa balay ni Yahweh ug miadto sila sa balay sa hari agi sa ganghaan sa mga magbalantay. Milingkod si Joas sa iyang trono didto sa harianong trono. **20** Busa nagmaya ang

tanang katawhan sa yuta, ug nagmalinawon na ang siyudad
human namatay si Atalia pinaagi sa espada didto sa pinuy-
anan sa hari. 21 Nagsugod sa paghari si Joas sa dihang
Pito pa ka tuig ang iyang pangidaron.

12 Sa ikapito nga tuig ni Jehu, nagsugod ang paghari
ni Joas; naghari siya sulod sa 40 ka tuig sa Jerusalem.
Ang ngalan sa iyang inahan mao si Sebia, nga taga-Berseba.
2 Gibuhat ni Joas ang matarong sa panan-aw ni Yahweh sa
tanang panahon, tungod kay gitudloan man siya ni Jehoyada
nga pari. 3 Apan wala giwagtang ang anaa sa taas nga
mga dapit. Nagpadayon gihapon sa paghalad ang mga tawo
ug nagsunog sa insenso didto sa taas nga mga dapit. 4
Miingon si Joas ngadto sa mga pari, "Ang tanang mga salapi
nga gidala ingon nga balaang mga halad ngadto sa balay ni
Yahweh, kana nga salapi nga gihatag sa matag tawo—salapi
man kini nga nakolekta sa buwis, o salapi nga nadawat
gikan sa kaugalingon nga mga panaad, o salapi nga gidala
sa mga tawo pinaagi sa pagdasig ni Yahweh sumala sa ilang
kinasingkasing nga paghatag— 5 kinahanglan nga kohaon
sa mga pari ang salapi gikan sa usa sa ilang mga tigtipig sa
salapi ug ayohon ang bisan unsa nga guba nga makita diha
sa templo." 6 Apan sa ika-23 ka tuig sa paghari ni Joas,
ang mga pari wala pay napaayo sa templo. 7 Unya gitawag
ni Haring Joas si Jehoyada nga pari ug ang ubang mga
pari; miingon siya kanila, "Nganong wala pa man kamoy
napaayo sa templo? Karon dili na kamo magkuha ug salapi
gikan sa mga magbabayad ug buhis, apan kuhaa lamang
ang nakolekta alang sa ayuhonon sa templo ug ihatag kini
niadtong makahimo sa pag-ayo." 8 Busa miuyon ang mga
pari nga dili na magkuha pa ug salapi gikan sa katawhan
ug dili na sila ang moayo sa templo. 9 Hinuon, nagkuha
si Jehoyada nga pari ug usa ka kahon, gibangagan ang
tabon niini, ug gipahimutang kini tapad sa halaran, sa tuong
bahin samtang mosulod ang tawo dito sa balay ni Yahweh.
Gibutang sa mga pari nga nagbantay sa pultahan sa templo
ang tanang salapi nga gidala ngadto sa balay ni Yahweh.
10 Inig tan-aw nila nga daghan na kaayo ug salapi ang
kahon, moadto ang escriba sa hari ug ang labaw nga pari ug
ibutang ang salapi sa mga sudlanan ug ihapon kini, ang
salapi nga nakaplagan sa templo ni Yahweh. 11 Gihatag nila
ang salapi nga naihap na ngadto sa mga kamot sa mga
tawo nga nag-atiman sa templo ni Yahweh. Gisuhol nila
kini ngadto sa mga panday ug sa mga magtutukod nga
nagtrabaho didto sa templo ni Yahweh, 12 ug ngadto sa
mga mason ug sa mga tigtabas ug bato, alang sa pagpalit
ug mga ginabas nga kahoy ug pagtabas sa mga bato aron
sa pag-ayo sa templo ni Yahweh, ug alang sa tanan nga
angayng bayaran sa pagpaayo niini. 13 Apan ang salapi
nga gidala ngadto sa balay ni Yahweh wala gigasto aron
sa paghimo ug bisan unsa nga mga platang kupa, mga
igpapalong sa suga, mga panaksan, mga budyong, o bisan
unsa nga bulawan o plata nga mga butang. 14 Gihatag nila
kini nga salapi niadtong nagtrabaho sa pag-ayo sa balay
ni Yahweh. 15 Dugang pa, wala na nila kinahanglana nga
ihapon pa ang salapi nga ibayaray sa pag-ayo alang sa mga
tawo nga nagdawat niini ug gisuhol kini sa mga trabahador,
tungod kay matinud-anon man kining mga tawhana. 16 Apan
ang salapi alang sa mga halad sa dili tinuyoan nga sala ug
ang salapi alang sa mga halad sa sala wala na gidala ngadto
sa templo ni Yahweh, tungod kay iya man kini sa mga pari.
17 Unya misulong ug nakig-away si Hazael nga hari sa Aram
batok sa Gat, ug giilog kini. Unya miliko si Hazael aron sa
pagsulong sa Jerusalem. 18 Gikuha ni Joas nga hari sa
Juda ang tanang mga butang nga gilain ni Jehoshafat, ug ni
Jehoram, ug ni Ahazia, nga iyang mga amahan, nga mga
hari sa Juda ug ang tanang bulawan nga nakaplagan sa
mga lawak nga tipiganan sa mga balay ni Yahweh ug sa
hari ug gipadala niya kini ngadto kang Hazael nga hari sa
Aram. Unya mipahilayo si Hazael gikan sa Jerusalem. 19
Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Joas,
ang tanan niyang nabuhat, wala ba kini nahisulat sa libro sa
mga panghitabo sa mga hari sa Juda? 20 Mibarog ang iyang
mga sulugoon ug naglaraw sa tigom; gisulong nila si Joas
didto sa Bet Millo, sa dalan nga palugsong paingon sa Silla.
21 Gisulong siya ni Jozacar nga anak nga lalaki ni Shimeat,
ug ni Jehozabad nga anak nga lalaki ni Shomer, nga iyang
mga sulugoon, ug namatay siya. Gilubong nila si Joas uban
sa iyang mga katigulangan didto sa siyudad ni David, ug si
Amazia, nga iyang anak nga lalaki, ang nahimong hari puli
kaniya.

13 Sa ika-23 ka tuig ni Joas ang anak nga lalaki ni Ahazia
nga hari sa Juda, nagsugod sa paghari sa Israel si
Jehoahaz nga anak nga lalaki ni Jehu didto sa Samaria;
naghari siya sulod sa 17 ka tuig. 2 Gihimo niya ang daotan sa
panan-aw ni Yahweh ug misunod sa mga sala ni Jeroboam
ang anak nga lalaki ni Nebat, nga maoy hinungdan nga
nakasala ang Israel; ug wala mibiya si Jehoahaz gikan
niini. 3 Misilaob ang kasuko ni Yahweh batok sa Israel,
ug padayon sila nga gihatag ngadto sa kamot ni Hazael
ang hari sa Aram ug ngadto sa mga kamot ni Ben Hadad
nga anak nga lalaki ni Hazael. 4 Nangaliyupo si Jehoahaz
kang Yahweh, ug naminaw si Yahweh kaniya tungod kay
nakita niya kung giunsa pagdaogdaog ang Israel, kung
giunsa sila pagdaogdaog sa hari sa Aram. 5 Busa gihatagan
ni Yahweh ang Israel ug manluluwas, ug nakalingkawas
sila gikan sa kamot sa mga Arameanhon, ug nagsugod
pagpuyo ang katawhan sa Israel sa ilang panimalay sama
kaniadto. 6 Bisan pa niana, wala sila mobiya gikan sa mga

sala sa panimalay ni Jeroboam, nga maoy hinungdan sa
pagpakasala sa Israel, ug nagpadayon gihapon sila niini; ug
nagpabilin gihapon ang poste nga si Ashera sa Samaria.
7 Gibinlan lamang sa Arameanhon si Jehoahaz ug 50 ka
mga mangabayoay, napulo ka mga karwahe, ug 10, 000
ka mga tawo nga nagbaktas, kay gilaglag sila sa hari sa
Aram ug gihimo sila nga sama sa tahop sa panahon sa
pag-giuk. 8 Alang sa uban pang mga butang mahitungod
kang Jehoahaz, ug sa tanan niyang nabuhat ug sa iyang
gahom, wala ba kini nahisulat sa libro sa mga panghitabo sa
mga hari sa Israel? 9 Busa nagpahulay si Jehoahaz uban
sa iyang mga katigulangan, ug gilubong nila siya didto sa
Samaria. Si Jehoas nga iyang anak nga lalaki ang nahimong
hari puli kaniya. 10 Sa ika-37 ka tuig ni Joas nga hari sa
Juda, nagsugod sa paghari si Jehoas nga anak nga lalaki ni
Jehoahaz sa Israel didto sa Samaria; naghari siya sulod
sa 16 ka tuig. 11 Gihimo niya ang daotan sa panan-aw ni
Yahweh. Wala siya mobiya sa mga sala ni Jeroboam nga
anak nga lalaki ni Nebat, diin gihimo niya nga magpakasala
ang Israel, apan milakaw hinuon siya niini. 12 Alang sa uban
pang mga butang mahitungod kang Jehoas, ug sa tanan
niyang nabuhat, ug sa iyang gahom pinaagi sa pagpakig-
away niya batok kang Amazia nga hari sa Juda, wala ba kini
nahisulat sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Israel?
13 Mipahulay si Jehoas uban sa iyang mga katigulangan,
ug si Jeroboam ang milingkod sa iyang trono. Gilubong si
Jehoas sa Samaria uban sa mga hari sa Israel. 14 Karon
nagsakit si Eliseo sa balatian nga iya nang ikamatay, busa
miadto kaniya si Jehoas ang hari sa Israel ug mihilak ngadto
kaniya. Miingon siya, “Amahan ko, amahan ko, ang mga
karwahe sa Israel ug ang mga mangabayoay nga kalalakin-
an mokuha kanimo!” 15 Miingon si Eliseo kaniya, “Pagkuha
ug pana ug pipila ka mga udyong,” busa mikuha si Joas ug
pana ug pipila ka mga udyong. 16 Miingon si Eliseo ngadto
sa hari sa Israel, “Guniti ang pana,” busa gigunitan niya kini.
Unya gigunitan ni Eliseo ang mga kamot sa hari. 17 Miingon
si Eliseo, “Ablihi ang bintana nga anaa sa sidlakang bahin,”
busa giablihan niya kini. Unya miingon si Eliseo, “Ipana!”, ug
iyang gipana. Miingon si Eliseo, “Mao kini ang udyong sa
kadaogan ni Yahweh, ang udyong sa kadaogan ngadto sa
Aram, kay inyong solungon ang mga Arameanhon sa Afek
hangtod nga inyo silang mapuo.” 18 Unya miingon si Eliseo,
“Kuhaa ang mga udyong,” busa gikuha kini ni Joas. Miingon
siya sa hari sa Israel, “Ibunal kini sa yuta,” ug gibunal niya
sa yuta sa makatulo ka higayon, unya miundang. 19 Apan
nasuko kaniya ang tawo sa Dios ug miingon, “Gibunal unta
nimo sa yuta sa makalima o kaunom ka higayon. Unya
imong sulongon ang Aram hangtod nga imo kining malaglag,
apan karon imong sulongon ang Aram sa makatulo lamang
ka higayon.” 20 Unya namatay si Eliseo, ug gilubong nila
siya. Karon ang mga pundok sa mga Moabihanon misakop
sa yuta sa pagsugod sa tuig. 21 Samtang naglubong sila ug
usa ka tawo, nakita nila ang pundok sa mga Moabihanon,
busa giitsa nila ang lawas ngadto sa lubnganan ni Eliseo. Sa
pagdapat gayod sa tawo ngadto sa mga bukog ni Eliseo,
nabuhi siya ug mitindog. 22 Gidaogdaog ni Hazael nga
hari sa Aram ang Israel sa tanang mga adlaw ni Jehoahaz.
23 Apan nagmaluluy-on si Yahweh ngadto sa Israel, ug
adunay kahangawa ug kabalaka alang kanila, tungod sa
iyang kasabotan kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob.
Busa wala sila laglaga ni Yahweh, ug wala niya sila hinginli
gikan sa iyang presensya. 24 Namatay si Hazael ang hari sa
Aram ug mipuli kaniya si Ben Hadad nga iyang anak nga
lalaki. 25 Gikuha pagbalik ni Jehoas nga anak nga lalaki ni
Jehoahaz gikan kang Ben Hadad nga anak nga lalaki ni
Hazael ang mga siyudad nga giilog gikan kang Jehoahaz
nga iyang amahan pinaagi sa gubat. Gisulong siya ni Jehoas
sa makatulo ka higayon, ug iyang nabawi kadtong mga
siyudad sa Israel.

14 Sa ikaduha ka tuig ni Jehoas nga anak nga lalaki ni
Jehoahaz, ang hari sa Israel, si Amazia ang anak nga
lalaki ni Joas, nga hari sa Juda, nagsugod sa paghari. 2
Nagpanuigon siya ug 25 ka tuig sa dihang nagsugod siya
sa paghari; naghari siya sa Jerusalem sulod sa 29 ka tuig.
Ang ngalan sa iyang inahan mao si Jehoadan, nga taga
Jerusalem. 3 Gihimo niya ang matarong sa mga mata ni
Yahweh, apan dili sama kang David nga iyang amahan.
Gibuhat niya ang tanan nga nabuhat sa iyang amahan, nga
si Joas. 4 Apan wala gihapon mawala ang anaa sa taas nga
mga dapit. Nagpadayon gihapon ang katawhan sa paghalad
ug pagsunog sa insenso didto sa taas nga mga dapit. 5
Nahitabo kini nga sa dihang lig-on na ang iyang pagdumala,
gipamatay niya ang mga sulugoon nga mipatay sa iyang
amahan, nga hari. 6 Apan wala niya patya ang mga anak
nga lalaki sa mga mamumuno; hinuon, nagbuhat siya subay
sa nahisulat sa balaod, sa Libro ni Moises, sama sa gimando
ni Yahweh nga nag-ingon, “Kinahanglan nga dili patyon ang
mga amahan tungod sa ilang mga anak, ni kinahanglan
nga patyon ang mga anak tungod sa ilang mga ginikanan.
Hinuon, ang matag tawo kinahanglan nga patyon tungod sa
iyang kaugalingon nga sala.” 7 Gipamatay niya ang 10, 000
ka mga sundalo sa Edomea didto sa Walog sa Asin; nailog
usab niya ang Sela pinaagi sa paggubat ug gitawag kini nga
Jokteel, nga maoy gitawag hangtod niining adlawa. 8 Unya
nagpadala si Amazia ug mga mensahero kang Jehoas ang
anak nga lalaki ni Jehoahaz nga anak nga lalaki ni Jehu
nga hari sa Israel, nga nag-ingon, “Dali, magkita kita sa

usag-usa nawong sa nawong aron sa pagpakiggubat." 9 Apan nagpadala pag-balik ug mga mensahero si Jehoas nga hari sa Israel kang Amazia nga hari sa Juda, nga nag-ingon, "Ang sampinit nga anaa sa Lebanon nagpadala ug mensahe ngadto sa sidro sa Lebanon, nga nag-ingon, 'Ihatag ang imong anak nga babaye sa akong anak nga lalaki aron mahimong usa ka asawa,' apan miagi ang ihalas nga mananap sa Lebanon ug gitunobtunoban ang sampinit. 10 Sa pagkatinuod gayod nabuntog mo ang Edomea, ug gibayaw ka sa imong kasingkasing. Ipasigarbo ang imong kadaogan, apan pagpuyo sa imong balay, kay nganong kinahanglan man nga himuon nimong hinungdan ang imong kaugalingon sa kagubot ug pagkalaglag, ikaw ug uban kanimo ang Juda?" 11 Apan wala mamati si Amazia. Busa misulong si Jehoas nga hari sa Israel; siya ug si Amazia ang hari sa Juda, nagkita sa usag-usa nawong sa nawong ngadto sa Bet Shemes, nga gipanag-iya sa Juda. 12 Nabuntog sa Israel ang Juda, ug ang matag kalalakin-an mikalagiw sa puloy-anan. 13 Gidakop ni Jehoas nga hari sa Israel si Amazia, nga hari sa Juda nga anak nga lalaki ni Jehoas nga anak nga lalaki ni Ahazia, didto sa Bet Shemes. Miadto siya sa Jerusalem ug gilumpag ang paril sa Jerusalem gikan sa Ganghaan sa Efraim ngadto sa Ganghaan sa Eskina, nga 400 ka kubiko ang gilay-on. 14 Gikuha niya ang tanang bulawan, ug plata, ang tanang mga butang nga nakita sa balay ni Yahweh, ug ang mga mahinongdanon nga mga butang sa palasyo sa hari, uban usab ang mga binihag, ug mibalik ngadto sa Samaria. 15 Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Jehoas, ang tanan nga iyang nahimo, sa iyang gahom, ug giunsa niya pagpakig-away kang Amazia nga hari sa Juda, wala ba kini nahisulat sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Israel? 16 Unya mipahulay si Jehoas uban sa iyang mga katigulangan ug gilubong didto sa Samaria uban sa mga hari sa Israel, ug si Jeroboam, nga iyang anak nga lalaki, ang nahimong hari puli kaniya. 17 Si Amazia ang anak nga lalaki ni Jehoas, nga hari sa Juda, nabuhi sa 15 ka tuig human sa kamatayon ni Jehoas nga anak nga lalaki ni Jehoahaz, ang hari sa Israel. 18 Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Amazia, wala ba kini nahisulat sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Juda? 19 Naglaraw sila ug daotan batok kang Amazia didto sa Jerusalem, ug mikalagiw siya ngadto sa Lakis. Mikalagiw siya ngadto sa Lakis, apan nagpadala sila ug mga kalalakin-an ngadto kaniya paingon sa Lakis aron sa pagpatay kaniya didto. 20 Gidala nila siya balik sakay sa mga kabayo, ug gilubong siya uban sa iyang mga katigulangan ngadto sa siyudad ni David. 21 Gikuha sa tanang katawhan sa Juda si Azaria, nga nagpanuigon ug 16, ug gihimo siya nga hari puli sa iyang amahan nga si Amazia. 22 Si Azaria ang mitukod pagbalik sa Elat ug gibalik kini ngadto sa Juda, human mipahulay si Haring Amazia uban sa iyang mga katigulangan. 23 Sa ikanapulo ug lima ka tuig ni Amazia nga anak nga lalaki ni Jehoas nga hari sa Juda, si Jeroboam nga anak nga lalaki ni Jehoas nga hari sa Israel misugod sa paghari sa Samaria; naghari siya sulod sa 41 ka tuig. 24 Gihimo niya ang daotan sa panan-aw ni Yahweh. Wala siya mibiya gikan sa bisan unsa nga mga sala ni Jeroboam nga anak nga lalaki ni Nebat, nga maoy hinungdan sa pagpakasala sa Israel. 25 Gibalik niya ang utlanan sa Israel gikan sa Lebo Hamat ngadto sa Dagat sa Araba, nga nagsunod sa mga mando sa pulong ni Yahweh, ang Dios sa Israel, nga iyang gisulti pinaagi sa iyang alagad nga si Jona nga anak nga lalaki ni Amitai, ang propeta, nga gikan sa Gat Hefer. 26 Kay nakita ni Yahweh ang pag-antos sa Israel, nga nagkalisod pag-ayo ang matag-usa, ulipon man o gawasnon, ug walay manluluwas alang sa Israel. 27 Busa miingon si Yahweh nga dili ko bulingan ang ngalan sa Israel ilalom sa langit; hinuon, luwason niya sila pinaagi sa mga kamot ni Jeroboam ang anak nga lalaki ni Jehoas. 28 sa uban pang mga butang mahitungod kang kang Jeroboam, ang tanan nga iyang nabuhat, ang iyang gahom, ug giunsa niya pagpakiggubat ug pagbawi sa Damasco ug sa Hamat, nga gipanag-iyahan sa Juda, alang sa Israel, wala ba kini mahisulat sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Israel? 29 Mipahulay si Jeroboam uban sa iyang mga katigulangan, uban sa mga hari sa Israel, ug si Zacarias nga iyang anak nga lalaki ang nahimong hari puli kaniya.

15 Sa ika-27 ka tuig ni Jeroboam nga hari sa Israel, nagsugod ang paghari ni Azaria nga anak nga lalaki ni Amazia nga hari sa Juda. 2 16 anyos si Azaria sa dihang nagsugod ang iyang pagkahari. Naghari siya sulod sa 52 ka tuig sa Jerusalem. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Jecolia, nga taga Jerusalem. 3 Gibuhat niya kung unsa ang husto sa mga mata ni Yahweh, sama sa gibuhat sa iyang amahan nga si Amazia. 4 Apan, wala hawaa ang anaa sa taas nga mga dapit. Nagpadayon gihapon ang mga tawo sa paghalad ug pagsunog sa insenso didto sa taas nga mga dapit. 5 Gisakit ni Yahweh ang hari aron nga mahimo siyang sanglahon hangtod sa adlaw sa iyang kamatayon ug magpuyo sa laing balay. Si Jotam, nga anak nga lalaki sa hari, maoy nangulo sa panimalay ug nagdumala sa katawhan sa yuta. 6 Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang kang Azaria, ug ang tanan nga iyang nabuhat, wala ba kini masulat sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Juda? 7 Busa mipahulay si Azaria uban sa iyang mga katigulangan; gilubong nila siya uban sa iyang mga katigulangan sa siyudad ni David. Si Jotam, nga iyang anak nga lalaki, mao ang nahimong hari puli kaniya. 8 Sa

ika-38 ka tuig nga paghari ni Azaria sa Juda, si Zacarias nga anak nga lalaki ni Jeroboam ang naghari sa tibuok Israel didto sa Samaria sulod sa unom ka bulan. **9** Gibuhat niya kung unsa ang daotan sa panan-aw ni Yahweh, sama sa nabuhat sa iyang amahan. Wala siya miundang gikan sa mga sala ni Jeroboam nga anak nga lalaki ni Nebat, nga maoy hinungdan sa pagpakasala ang Israel. **10** Naglaraw ug daotan batok kang Zacarias si Shalum nga anak nga lalaki ni Jabes, pagsulong kaniya sa Ibleam, ug gipatay siya. Unya nahimo siyang hari puli kaniya. **11** Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Zacarias, nahisulat kini sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Israel. **12** Mao kini ang pulong ni Yahweh nga iyang gisulti ngadto kang Jehu, nga nag-ingon, “Maglingkod sa trono sa Israel ang imong mga kaliwat hangtod sa ikaupat ka kaliwatan.” Ug mao kana ang nahitabo. **13** Sa ika-39 ka tuig ni Azaria nga hari sa Juda nagsugod sa paghari si Shalum nga anak nga lalaki ni Jabes, ug naghari siya sa sulod sa usa lamang ka bulan ngadto sa Samaria. **14** Mitungas gikan sa Tirsa paingon sa Samaria si Menahem ang anak nga lalaki ni Gadi. Gisulong niya si Shalum ang anak nga lalaki ni Jabes, didto sa Samaria. Gipatay niya siya ug nahimong hari puli kaniya. **15** Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Shalum ug sa iyang daotang laraw nga iyang gihimo, nasulat kini sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Israel. **16** Unya gibuntog ni Menahem ang Tifsa ug ang tanan nga anaa didto, ug ang mga utlanan palibot sa Tirsa, tungod kay wala nila ablihi ang siyudad alang kaniya. Busa gisulong niya kini, ug iyang gipanglaslas ang tiyan sa tanang mga mabdos nga mga babaye niana nga baryo. **17** Sa ika-39 ka tuig nga paghari ni Azaria nga hari sa Juda nagsugod paghari si Menahem nga anak nga lalaki ni Gadi sa tibuok Israel; napulo siya ka tuig nga naghari sa Samaria. **18** Gibuhat niya kung unsa ang daotan sa panan-aw ni Yahweh. Sa tibuok niyang kinabuhi, wala siya mibiya gikan sa mga sala ni Jeroboam nga anak nga lalaki ni Nebat, nga maoy hinungdan sa pagpakasala sa Israel. **19** Unya miadto si Pul nga hari sa Asiria aron sa pagpakigbatok sa yuta, ug gihatagan ni Menahem si Pul ug salapi nga usa ka libo ka talent nga plata, aron nga tabangan siya ni Pul nga palig-unon ang gingharian sa Israel sa iyang mga kamot. **20** Gikuha kini ni Menahem nga salapi gikan sa Israel pinaagi sa pagpabayad sa adunahan nga mga kalalakin-an ug 50 ka shekels nga plata ngadto kaniya aron nga ihatag didto sa hari sa Asiria. Busa mibalik ang hari sa Asiria ug wala na magpuyo didto sa yuta. **21** Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Menahem, ug sa tanan nga iyang nabuhat, wala ba kini nahisulat sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Israel? **22** Busa mipahulay si Menahem uban sa iyang mga katigulangan, ug si Pekahia nga iyang anak nga lalaki nahimong hari puli kaniya. **23** Sa ika-50 ka tuig nga paghari ni Azaria sa Juda, nagsugod sa paghari si Pekahia nga anak nga lalaki ni Menahem nga taga Israel didto sa Samaria; naghari siya sulod sa duha ka tuig. **24** Gibuhat niya ang daotan sa panan-aw ni Yahweh. Wala niya biyai ang mga sala ni Jeroboam nga anak lalaki ni Nebat, nga diin siya mao ang hinungdan sa pagpakasala sa Israel. **25** Si Peka nga anak nga lalaki ni Remelia, ang kapitan nga nag-alagad kang Pekahia, naglaraw ug daotan batok kaniya. Kauban ang 50 ka mga kalalakin-an sa Geliad gipatay ni Peka si Pekahia lakip si Argob ug si Arie sa Samaria ngadto sa salipdanan sa palasyo sa hari. Gipatay ni Peka si Pekahia ug nahimong hari puli kaniya. **26** Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Pekahia, ang tanan nga iyang nabuhat, nasulat kini sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Israel. **27** Sa ika-52 ka tuig nga paghari ni Azaria sa Juda, nagsugod paghari si Peka nga anak nga lalaki ni Remalia sa Israel didto sa Samaria; Naghari siya sulod sa 20 ka tuig. **28** Gibuhat niya kung unsa ang daotan sa panan-aw ni Yahweh. Wala siya mibiya gikan sa mga sala ni Jeroboam nga anak nga lalaki ni Nebat, nga maoy hinungdan sa pagpakasala sa Israel. **29** Sa mga adlaw ni Peka nga hari sa Israel, miabot si Tiglat Piliser nga hari sa Asiria ug gikilog ang Ijon, ang Abel Bet Maaca, ang Janoa, ang Kedes, ang Hasor, ang Gilead, ang Galilea, ug ang tanan nga yuta sa Neftali. Gidala niya ang katawhan paingon sa Asiria. **30** Busa si Hosea nga anak nga lalaki ni Ela naglaraw ug daotan batok kang Peka nga anak nga lalaki ni Remalia. Gisulong niya siya ug gipatay siya. Unya nahimo siyang hari puli kaniya, sa ika-20 ka tuig nga paghari ni Jotam nga anak nga lalaki ni Uzia. **31** Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Peka, ang tanan nga iyang nabuhat, nasulat kini sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Israel. **32** Sa ikaduha ka tuig ni Peka nga anak nga lalaki ni Remalia, nga hari sa Israel, nagsugod ang paghari ni Jotam nga anak nga lalaki ni Azaria, nga hari sa Juda. **33** 25 ang iyang pangidaron sa dihang nagsugod siya sa paghari; naghari siya sa Jerusalem sulod sa 16 ka tuig. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Jerusa; anak siya nga babaye ni Zadok. **34** Gibuhat ni Jotam ang husto sa mga mata ni Yahweh. Misunod siya sa panig-ingnan sa tanan nga nabuhat sa iyang amahan nga si Azaria. **35** Apan, wala hawaa ang anaa sa taas nga mga dapit. Nagpadayon gihapon ang mga tawo sa paghalad ug pagsunog sa insenso didto sa taas nga mga dapit. Gitukod ni Jotam ang anaa sa taas nga ganghaan sa balay ni Yahweh. **36** Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Jotam, ug ang tanan nga iyang nabuhat, wala ba kini nasulat sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Juda? **37** Niadtong mga adlawa nagsugod si Yahweh sa

pagpadala kang Rasin batok sa Juda nga hari sa Aram ug si Peka nga anak nga lalaki ni Remalia. **38** Mipahulay ug gilubong si Jotam uban sa iyang mga katigulangan didto sa siyudad ni David, nga iyang katigulangan. Unya si Ahaz, nga iyang anak nga lalaki, ang nahimong hari puli kaniya.

16 Sa ikanapulo ug pito ka tuig ni Peka nga anak nga lalaki ni Remalia, nagsugod sa paghari si Ahaz nga anak nga lalaki ni Jotam nga hari sa Juda. **2** Nagsugod sa paghari si Ahaz sa dihang 20 pa ka tuig ang iyang pangidaron, ug naghari siya sa Jerusalem sulod sa napulo ug unom ka tuig. Wala siya nagbuhat ug matarong sa panan-aw ni Yahweh nga iyang Dios, sama sa nabuhat sa iyang katigulangan nga si David. **3** Hinuon, naglakaw siya sa dalan sa mga hari sa Israel; sa pagkatinuod, gisunog niya ang iyang anak nga lalaki ingon nga halad sinunog, sa pagsunod sa salawayon nga naandan nga mga buluhaton sa mga nasod, nga gipapahawa ni Yahweh sa atubangan sa katawhan sa Israel. **4** Naghalad siya ug mga halad ug nagsunog ug insenso didto sa taas nga mga dapit, sa tumoy sa bungtod, ug sa ilalom sa matag lunhaw nga kahoy. **5** Unya si Rezin, nga hari sa Aram ug si Peka nga anak nga lalaki ni Remalia, nga hari sa Israel, mitungas sa Jerusalem aron sa pagsulong. Gipalibotan nila si Ahaz, apan dili nila siya mabuntog. **6** Nianang higayona, nabawi ni Rezin nga hari sa Aram ang Elat alang sa Aram ug gipapahawa ang kalalakin-an sa Juda gikan sa Elat. Unya miabot ang mga Arameanhon sa Elat diin ilang gipuy-an hangtod niining adlawa. **7** Busa nagpadala ug mga mensahero si Ahaz kang Tiglat Piliser nga hari sa Asiria, nga nag-ingon, “Ako ang imong alagad ug ang imong anak nga lalaki. Tungas ug luwasa ako gikan sa kamot sa hari sa Aram ug gikan sa kamot sa hari sa Israel, nga misulong kanako.” **8** Busa gikuha ni Ahaz ang plata ug bulawan nga nakaplagan didto sa balay ni Yahweh ug diha sa mga bahandi sa palasyo sa hari ug gipadala kini ingon nga gasa ngadto sa hari sa Asiria. **9** Unya naminaw ang hari sa Asiria kaniya, unya mitungas ang hari sa Asiria batok sa Damascus, gibuntog kini ug gidala ang katawhan niini ingon nga mga binilanggo ngadto sa Kir. Gipatay usab niya si Rezin ang hari sa Aram. **10** Miadto si Haring Ahaz ngadto sa Damascus aron makigkita kang Tiglat Piliser nga hari sa Asiria. Didto sa Damascus nakakita siya ug halaran. Gipadala niya kang Uria nga pari ang usa ka modelo sa halaran ug ang sumbanan niini ug ang disenyo alang sa tanan nga galamiton nga gikinahanglan. **11** Busa nagtukod si Uria nga pari ug halaran nga sama sa mga plano nga gipadala ni Haring Ahaz nga gikan sa Damascus. Nahuman niya kini sa wala pa nakabalik ang hari nga si Ahaz gikan sa Damascus. **12** Sa dihang miabot ang hari gikan sa Damascus nakita niya ang halaran; nagpaduol ang hari sa halaran ug naghalad niini. **13** Naghalad siya sa iyang sinunog nga halad ug sa iyang halad nga mga trigo, gibubo niya ang halad ilimnon, ug giwisikwisik niya ang dugo nga halad sa pakigdait ngadto sa halaran. **14** Ang tumbaga nga halaran nga anaa sa atubangan ni Yahweh—gidala niya kini gikan sa atubangan sa templo, gikan sa taliwala sa iyang halaran ug sa templo ni Yahweh ug gibutang kini ngadto sa amihanang bahin sa iyang halaran. **15** Unya gimandoan ni Haring Ahaz si Uria nga pari, nga nag-ingon, “Sa kabuntagon sunoga ang halad nga sinunog, ug sa kagabhion sunoga ang halad nga trigo, ug ang halad sinunog sa hari ug ang iyang halad nga trigo, uban sa halad sinunog sa tanang katawhan sa yuta, ug ang ilang halad nga trigo ug ang ilang mga halad nga ilimnon didto sa dako nga halaran. Iwisikwisik niini ang tanan nga dugo sa halad sinunog, ug ang tanan nga dugo nga halad. Apan ang tumbaga nga halaran mahimong giya alang sa akong pagpakigsayod.” **16** Gibuhat ni Uria nga pari kung unsa ang gimando ni Haring Ahaz. **17** Busa gihawa ni Haring Ahaz ang mga hulagway ug ang mga palanggana nga gikan sa tungtonganan; gikuha usab niya ang tumbaga nga tangke ang gikan sa tumbaga nga baka nga anaa sa ubos niini ug gibutang kini sa salog nga bato. **18** Gitanggal niya ang tabon sa agianan alang sa Adlaw nga Igpapahulay nga ilang gitukod didto sa templo, uban sa agianan sa pagsulod sa hari gawas sa templo ni Yahweh, tungod sa hari sa Asiria. **19** Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Ahaz ug sa iyang gibuhat, wala ba kini nahisulat sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Juda? **20** Mipahulay si Ahaz uban sa iyang mga katigulangan ug gilubong uban sa iyang mga katigulangan ngadto sa siyudad ni David. Nahimong hari si Hezekia nga iyang anak nga lalaki puli kaniya.

17 Sa ikanapulo ug duha ka tuig ni Haring Ahaz sa Juda, nagsugod ang paghari ni Hosea nga anak nga lalaki ni Ela. Nagdumala siya sa Samaria didto sa Israel sulod sa siyam ka tuig. **2** Gibuhat niya ang daotan sa panan-aw ni Yahweh, apan dili sama sa mga hari sa Israel nga nauna kaniya. **3** Gisulong siya ni Shalmaneser nga hari sa Asiria, ug nahimo niyang sulugoon si Hosea ug nagbayad kaniya. **4** Unya nakaamgo ang hari sa Asiria nga naglaraw ug daotan si Hosea batok kaniya, kay nagpadala ug mga mensahero si Hosea ngadto kang So nga hari sa Ehipto; wala usab siya naghatag ug buhis ngadto sa hari sa Asiria, sama sa iyang gibuhat sa matag tuig. Busa gipahilom siya sa hari sa Asiria ug gibilanggo siya. **5** Unya gisulong sa hari sa Asiria ang tibuok yuta, ug gisulong ang Samaria ug gipalibotan kini sulod sa tulo ka tuig. **6** Sa ikasiyam ka tuig ni Hosea, giilog sa hari sa Asiria ang Samaria ug gidala ang mga Israelita ngadto sa Asiria. Gipahimutang niya sila ngadto

sa Hala, didto sa Suba sa Habor sa Gozan, ug sa mga siyudad sa Medes. **7** Nahitabo kining pagkabihag tungod kay nakasala ang katawhan sa Israel batok kang Yahweh nga ilang Dios, nga nagpagawas kanila gikan sa yuta sa Ehipto, gikan sa kamot ni Faraon nga hari sa Ehipto. Nagasimba ang katawhan sa ubang mga dios **8** ug nagalakaw sa mga naandan nga mga buluhaton sa mga nasod nga gipapahawa ni Yahweh sa atubangan sa katawhan sa Israel, ug sa mga naandan nga mga buluhaton sa mga hari sa Israel nga ilang nabuhat. **9** Hilom nga gibuhat sa katawhan sa Israel—ang mga butang nga dili maayo—batok kang Yahweh nga ilang Dios. Nagtukod sila alang sa ilang kaugalingon ug taas nga mga dapit sa tanan nilang mga siyudad, gikan sa bantayanang tore ngadto na sa salipdanan. **10** Nagbutang usab sila ug mga haligi nga bato ug mga poste nga si Asera sa matag taas nga bungtod ug ilalom sa matag lunhaw nga kahoy. **11** Nagsunog sila didto ug insenso sa tanang taas nga mga dapit, sama sa gibuhat sa mga nasod, kadtong gikuha ni Yahweh sa ilang atubangan. Nagbuhat ug daotang mga butang ang mga Israelita aron sa paghagit kang Yahweh nga masuko; **12** nagsimba sila ug mga diosdios, mahitungod sa gisulti ni Yahweh ngadto kanila nga, "Dili ninyo kini buhaton nga butang." **13** Apan gipasidan-an ni Yahweh ang Israel ug ang Juda pinaagi sa matag propeta ug sa matag manalagna, nga nag-ingon, "Biya gikan sa inyong daotang mga gawi ug tumana ang akong mga kasugoan ug ang akong mga balaod, ug pag-amping sa pagtuman sa tanang mga balaod nga gimando ko sa inyong mga amahan, ug nagpadala ako kaninyo pinaagi sa akong mga sulugoon nga mga propeta." **14** Apan dili sila maminaw; nagmagahi hinuon sila sama sa gibuhat sa ilang mga amahan nga wala nagsalig kang Yahweh nga ilang Dios. **15** Gisalikway nila ang iyang mga balaod ug ang kasugoan nga iyang gibuhat uban sa ilang mga katigulangan, ug ang kasugoan sa kasabotan nga iyang gihatag ngadto kanila. Gisunod nila ang walay pulos nga naandan nga mga buluhaton ug nahimo nga walay pulos ang ilang mga kaugalingon. Gisunod nila ang pagano nga mga nasod nga nakapalibot kanila, kadtong gimando ni Yahweh kanila nga dili sundon. **16** Gisalikway nila ang tanan nga mga kasugoan ni Yahweh nga ilang Dios. Nagtunaw sila ug puthaw nga hulagway sa duha ka baka aron nga simbahon. Nagbuhat sila ug poste nga si Asera, ug gisimba nila ang tanang kabituonan sa kalangitan ug si Baal. **17** Gisunog nila ang ilang mga anak nga lalaki ug mga babaye, migamit ug pagpanagna ug mga pagpanglamat, gibaligya ang ilang kaugalingon aron sa pagbuhat ug daotan sa panan-aw ni Yahweh, ug gihagit siya aron nga masuko. **18** Busa nasuko pag-ayo si Yahweh sa Israel ug gipapas sila sa iyang panan-aw. Wala gayoy nahibilin gawas sa tribo lamang ni Juda. **19** Bisan wala magtuman ang Juda sa mga sugo ni Yahweh nga ilang Dios, apan misunod hinuon sa samang pagano nga mga naandan nga mga buluhaton nga gisunod sa Israel. **20** Busa gisalikway ni Yahweh ang tanan nga mga kaliwat sa Israel; gisakit niya sila ug gitugyan sila ngadto sa mga kamot niadtong mokuha sa kabtangan ingon nga inilog, hangtod nga gipapas niya sila sa iyang panan-aw. **21** Gipapahawa niya ang Israel gikan sa harianong banay ni David, ug gihimo nilang hari si Jeroboam ang anak nga lalaki ni Nebat nga hari. Giabog ni Jeroboam ang katawhan sa Israel gikan sa pagsunod kang Yahweh ug giangin sa pagbuhat ug dakong sala. **22** Gisunod sa katawhan sa Israel ang tanang mga sala ni Jeroboam ug wala sila mibiya niini, **23** busa gipahawa ni Yahweh ang Israel gikan sa iyang panan-aw, sama sa iyang giingon sa tanan niyang mga alagad nga mga propeta nga iyang buhaton. Busa gipadala ang mga Israelita gikan sa ilang kaugalingon nga yuta ngadto sa Asiria, ug sama gihapon niini hangtod niining adlawa. **24** Gidala sa hari sa Asiria ang katawhan nga gikan sa Babilonia ug gikan sa Cuta, ug gikan sa Ava, ug gikan sa Hamat ug sa Sefarvaim, ug gipapuyo sila sa mga siyudad sa Samaria puli sa katawhan sa Israel. Gipanag-iya nila ang Samaria ug namuyo sa mga siyudad niini. **25** Nahitabo kini sa pagsugod sa ilang pagpuyo didto nga wala sila magtahod kang Yahweh. Busa nagpadala si Yahweh ug mga liyon taliwala kanila nga maoy nagpatay sa pipila kanila. **26** Busa nakigsulti sila sa hari sa Asiria, nga nag-ingon, "Ang mga nasod nga inyong gidala ug gipapuyo sa mga siyudad sa Samaria wala masayod sa naandan nga mga buluhaton nga gikinahanglan sa dios sa yuta. Busa nagpadala siya ug mga liyon taliwala kanila, ug, tan-awa, gimapatay sa mga liyon ang mga tawo didto tungod kay wala sila masayod sa naandan nga mga buluhaton nga gipabuhat sa dios niana nga yuta." **27** Unya nagsugo ang hari sa Asiria, nga nag-ingon, "Pagkuha ug usa sa mga pari didto nga inyong gidala gikan didto, ug tugoti siya nga molakaw ug mopuyo didto, ug tugoti siya nga magtudlo kanila sa naandan nga mga buluhaton nga ipabuhat sa dios niana nga yuta." **28** Busa miabot ang usa sa mga pari nga ilang gidala gikan sa Samaria ug mipuyo sa Betel; gitudloan niya sila kung unsaon pagpasidungog kang Yahweh. **29** Nagbuhat ang matag pundok sa tribo ug kaugalingon nilang mga dios, ug gibutang kini sa taas nga mga dapit nga gibuhat sa mga Samaritanhon—matag pundok sa tribo sa mga siyudad diin sila nagpuyo. **30** Gihimo sa katawhan sa Babilonia ang Sucot Benot; gihimo sa katawhan sa Cuta ang Nergal; gihimo sa katawhan sa Hamat ang Ashima; **31** gihimo sa mga taga-Ava ang Nibhaz ug ang Tartak. Gisunog sa mga taga-Sefarvaim ang ilang mga anak ngadto kang Adramelec ug

kang Anamelec, ang mga dios sa mga taga-Sefarvaim. 32 Nagpasidungog usab sila kang Yahweh, ug nagpili gikan sa
ilang taliwala nga mahimong pari sa taas nga mga dapit, nga
mohalad alang kanila ngadto sa mga templo nga anaa sa
taas nga mga dapit. 33 Nagpasidungog sila kang Yahweh ug
nagsimba usab sa ilang mga dios, sa mga nabatasan sa mga
nasod gikan niadtong nagkuha kanila. 34 Hangtod niining
adlawa nagpadayon sila sa ilang daan nga mga nabatasan.
Wala sila magpasidungog kang Yahweh, ni magsunod sila
sa mga kabalaoran, mga kasugoan, mga balaod, o ang mga
mando nga gihatag ni Yahweh sa katawhan ni Jacob—nga
ginganlan niya ug Israel— 35 ug uban sa gihimo ni Yahweh
nga kasabotan ug gimando kanila, "Ayaw ninyo kahadloki
ang laing mga dios, ni iyukbo ang inyong kaugalingon niini,
ni mosimba niini, ni maghalad niini. 36 Apan si Yahweh, nga
nagdala kaninyo pagawas gikan sa Ehipto uban sa dako
nga gahom ug sa inisa nga bukton, mao ang kinahanglan
ninyong pasidunggan; ngadto lamang kaniya iyukbo ang
inyong mga kaugalingon, ug ngadto lamang kaniya kamo
maghalad. 37 Ang mga kabalaoran ug ang kasugoan, ang
balaod ug ang mga mando nga gisulat alang kaninyo, tipigi
ninyo kini hangtod sa kahangtoran. Busa kinahanglan nga
dili kamo mahadlok sa ubang mga dios, 38 ug ang kasabotan
nga akong gibuhat tali kaninyo, dili ninyo mahikalimtan; ni
mopasidungog kamo sa ubang mga dios. 39 Apan si Yahweh
nga inyong Dios mao lamang ang inyong pasidunggan.
Pagaluwason niya kamo gikan sa gahom sa inyong mga
kaaway." 40 Dili sila maminaw, tungod kay nagpadayon
sa pagbuhat kung unsa ang ilang gibuhat kaniadto. 41
Busa nahadlok kining mga nasora ngadto kang Yahweh ug
nagsimba usab sila sa ilang mga kinulit nga hulagway, ug
gibuhat usab kini sa ilang mga anak—ingon nga gibuhat sa
mga anak sa ilang mga anak. Nagpadayon sila sa pagbuhat
kung unsa ang gibuhat sa ilang mga katigulangan, hangtod
niining adlawa.

18 Karon sa ikatulong tuig ni Hosea ang anak nga lalaki
ni Ela, nga hari sa Israel, nagsugod sa paghari si
Hezekia nga anak nga lalaki ni Ahaz, nga hari sa Juda. 2
Nagsugod siya sa paghari sa dihang 25 pa ka tuig ang iyang
pangidaron; naghari siya sulod sa 29 ka tuig sa Jerusalem.
Ang ngalan sa iyang inahan mao si Abia; anak siya nga
babaye ni Zacarias. 3 Nagbuhat siya ug matarong sa panan-
aw ni Yahweh, gisunod niya ang tanang panag-ingnan nga
nabuhat ni David, nga iyang katigulangan. 4 Gitanggal niya
ang anaa sa taas nga mga dapit, giguba ang bato nga
mga haligi, ug giputol ang mga mga poste nga si Asera.
Gidugmok niya ang tumbaga nga bitin nga gibuhat ni Moises,
tungod kay niadtong mga adlawa ang katawhan sa Israel
nagsunog ug insenso niini; gitawag kini nga "Nehustan." 5
Misalig si Hezekia kang Yahweh, ang Dios sa Israel, mao
nga human kaniya wala na gayoy susama kaniya taliwala sa
mga hari sa Juda, ni taliwala sa mga hari nga nauna kaniya.
6 Kay nagpabilin siya ngadto kang Yahweh. Wala gayod siya
mihunong sa pagsunod kaniya apan mituman sa iyang mga
mando, nga gimando ni Yahweh kang Moises. 7 Busa nag-
uban si Yahweh kang Hezekia, ug nagmauswagon siya bisan
asa moadto. Misupak siya batok sa hari sa Asiria ug wala
mag-alagad kaniya. 8 Gisulong niya ang mga Filistihanon
hangtod sa Gaza ug ang utlanan nga nagpalibot niini, gikan
sa tore sa mga tigbantay ngadto sa lig-on nga siyudad. 9
Sa ikaupat nga tuig ni Haring Hezekia, nga maoy ikapito
nga tuig ni Hosea nga anak nga lalaki ni Ela nga hari sa
Israel, miabot si Shalmaneser nga hari sa Asiria batok sa
Samaria ug gipalibotan kini. 10 Sa kataposan sa tulo ka
tuig gikuha nila kini, sa ikaunom nga tuig ni Hezekia, nga
maoy ikasiyam nga tuig ni Hosea nga hari sa Israel; niini
nga pamaagi nailog nila ang Samaria. 11 Busa gidala sa
hari sa Asiria ang Israel ngadto sa Asiria ug gibutang sila
sa Hala, ug sa Suba sa Habor didto sa Gozan, ug sa mga
siyudad sa Medes. 12 Gibuhat niya kini tungod kay wala sila
mituman sa tingog ni Yahweh nga ilang Dios, apan gisupak
nila ang kasabotan sa iyang pagpakigsaad, ang tanan nga
gimando ni Moises nga alagad ni Yahweh. Nagdumili sila
sa pagpamati o sa pagbuhat niini. 13 Unya sa ikanapulo
ug upat ka tuig ni Haring Hezekia, gisulong ni Senakerib
nga hari sa Asiria ang tanang lig-on nga mga siyudad sa
Juda ug nailog kini. 14 Busa nagpadala si Hezekia nga
hari sa Juda ug pulong ngadto sa hari sa Asiria, nga anaa
sa Lakis, nga nag-ingon, "Nakasala ako kanimo. Ayaw na
pagsulong nganhi kanako. Bisan unsa ang imong ipabuhat
kanako akong pagabuhaton." Gipabayad sa hari sa Asiria si
Hezekia nga hari sa Juda ug 300 ka mga talent sa plata
ug 30 ka talent sa bulawan. 15 Busa gihatag ni Hezekia
kaniya ang tanan nga plata nga anaa sa balay ni Yahweh ug
ang anaa sa tipiganan sa bahandi sa palasyo sa hari. 16
Unya giputol ni Hezekia ang bulawan nga gikan sa mga
pultahan sa templo ni Yahweh ug gikan sa mga haligi nga
iyang gitaklap; gihatag niya ang bulawan ngadto sa hari sa
Asiria. 17 Apan gipangtawag sa hari sa Asiria ang iyang
daghang kasundalohan, gipadala si Tartan ug si Rabsaris ug
ang pangulo sa kasundalohan nga gikan sa Lakis ngadto
kang Haring Hezekia sa Jerusalem. Mitungas sila ngadto sa
kadalanan ug miabot gawas sa Jerusalem. Miabot sila sa
tubo sa tubig nga paingon sa tigomanan sa tubig sa ibabaw,
didto sa dalan sa dapit nga labhanan, ug mitindog sa kilid
niini. 18 Sa dihang gitawag nila si Haring Hezekia, migawas
si Eliakim nga anak nga lalaki ni Hilkia, nga nagdumala sa
panimalay, ug si Shebna nga escriba, ug si Joa nga anak

nga lalaki ni Asaf, ang tiglista, migawas aron paghimamat kanila. **19** Busa giingnan sila sa pangulo sa kasundalohan nga sultihan si Hezekia kung unsa ang gisulti sa bantogan nga hari, ang hari sa Asiria, nga miingon: “Unsa man ang gigikanan sa imong pagsalig? **20** Nagsulti ka lamang ug walay pulos nga mga pulong, nga nagsulti nga adunay mga kadapig ug kusog alang sa gubat. Karon kinsa man ang imong gisaligan? Kinsa man ang naghatag kanimo ug kaisog aron sa pagpakigbatok kanako? **21** Tan-awa, nagsalig ka sa sungkod niining makasamad nga bagakay sa Ehipto, apan kung ang tawo mosalig niini, makatuslok kini ngadto sa iyang kamot ug makasamad kini. Mahisama niana ang si bisan kinsa nga mosalig kang Faraon nga hari sa Ehipto. **22** Apan kung moingon ka kanako, 'Nagasalig kami kang Yahweh nga among Dios,' dili ba siya man mismo ang anaa sa taas nga mga dapit ug sa mga halaran nga gipangkuha ni Hezekia, ug miingon ngadto sa Juda ug sa Jerusalem, 'Kinahanglan nga mosimba kamo sa atubangan niini nga halaran sa Jerusalem'? **23** Busa karon, buot ko nga maghatag kanimo ug maayong tanyag gikan sa akong agalon ang hari sa Asiria. Hatagan ko ikaw ug 2, 000 ka mga kabayo, kung makakaplag ka ug mangabayo niini. **24** Unsaon man nimo pagsukol sa bisan usa lang ka kapitan sa labing ubos nga mga sulugoon sa akong agalon? Nagsalig ka sa Ehipto alang sa mga karwahe ug nagkabayo nga kalalakin-an! **25** Mopanaw ba ako dinhi kung dili makig-away si Yahweh batok niining dapita ug laglagon kini? Miingon si Yahweh kanako, 'Sulonga kining yutaa ug laglaga kini.'” **26** Unya miingon si Eliakim nga anak nga lalaki ni Hilkia, ug si Shebna, ug si Joa ngadto sa pangulo sa kasundalohan, “Palihog pakigsulti sa imong mga sulugoon sa Aramaico nga pinulongan, kay makasabot kami niini. Ayaw pakigsulti kanamo sa pinulongan sa Juda kay madunggan sa katawhan nga anaa sa paril.” **27** Apan miingon ang pangulo sa kasundalohan kanila, “Gipadala ba ako sa akong agalon ngadto sa inyong agalon ug diha kaninyo aron sa pagsulti niining mga pulonga? Wala ba niya ako gipadala ngadto sa kalalakin-an nga naglingkod sa paril, nga magakaon sa kaugalingon nga hugaw ug moinom sa ilang kaugalingon nga ihi uban kanimo?” **28** Unya mitindog ang pangulo sa kasundalohan ug misinggit sa makusog nga tingog sa Judio nga pinulongan, nga nag-ingon, “Paminawa ang pulong sa bantogan nga hari, ang hari sa Asiria. **29** Miingon ang hari, 'Ayaw tugoti nga limbongan kamo ni Hezekia, kay dili siya makahimo sa pagluwas kaninyo gikan sa akong gahom. **30** Ayaw tugoti si Hezekia nga ipasalig kamo kang Yahweh, nga moingon, “Pagaluwason gayod kita ni Yahweh, ug kining siyudara wala gihatag ngadto sa kamot sa hari sa Asiria.'” **31** Ayaw paminaw kang Hezekia, kay mao kini ang giingon sa hari sa Asiria: 'Pakighigala kanako ug umari kanako. Unya ang matag usa kaninyo mokaon gikan sa iyang kaugalingon nga paras ug gikan sa iyang kaugalingon nga kahoy sa igera, ug moinom gikan sa tubig sa iyang kaugalingon nga atabay. **32** Pagabuhaton ninyo kini hangtod nga moabot ako ug dad-on kamo ngadto sa yuta ingon nga inyong kaugalingon nga yuta, ang yuta sa trigo ug bag-o nga bino, ang yuta sa tinapay ug kaparasan, ang yuta sa olibo nga mga kahoy ug ang dugos, aron nga mabuhi kamo ug dili mamatay.' Sa dihang mosulay sa pagdani si Hezekia kaninyo ayaw kamo ug paminaw kaniya, nga moingon, 'Pagaluwason kita ni Yahweh.' **33** Aduna bay mga dios sa katawhan nga mitabang kanila gikan sa kamot sa hari sa Asiria? **34** Diin man ang mga dios ni Hamat ug ni Arpad? Diin man ang mga dios ni Sefarvaim, Hena, ug Iva? Giluwas ba nila ang Samaria gikan sa akong kamot? **35** Taliwala sa mga dios sa kayutaan, aduna bay dios nga niluwas sa iyang yuta gikan sa akong gahom? Unsaon man pagluwas ni Yahweh ang Jerusalem gikan sa akong gahom?” **36** Apan nagpabilin nga hilom ang katawhan ug wala mitubag, kay nagmando ang hari nga, “Ayaw siyag tubaga.” **37** Unya si Eliakim nga anak nga lalaki ni Hilkia, nganagdumala sa panimalay; si Shebna nga escriba; ug si Joa nga anak nga lalaki ni Asaf, ang tigsulat, miadto kang Hezekia uban sa gisi nila nga mga bisti, ug gisugilon ngadto kaniya ang mga pulong sa pangulo sa kasundalohan.

19 Nahitabo kini nga sa dihang nadungog ni Haring Hezekia ang ilang balita, gigisi niya ang iyang mga bisti, ug nagsul-ob siya ug sako, ug miadto sa balay ni Yahweh. **2** Gipadala niya si Eliakim, nga maoy tigdumala sa sulod sa iyang panimalay, ug ang escriba nga si Shebna, ug ang mga kadagkoan sa mga pari, tanan nagsul-ob ug sako, ngadto kang Isaias nga anak nga lalaki ni Amos, nga propeta. **3** Miingon sila kaniya, “Miingon si Hezekia, 'Kini nga adlaw ang adlaw sa pag-antos, sa pagbadlong, ug kaulaw, kay miabot na ang takna nga ipakatawo ang kaanakan, apan walay kusog aron nga matawo sila. **4** Tingali ug madunggan ni Yahweh nga imong Dios ang tanan nga pulong sa pangulong kasundalohan, nga gipadala sa iyang agalon nga hari sa Asiria aron nga hagiton ang buhi nga Dios, ug mosalikway sa mga pulong nga nadungog sa imong Dios nga si Yahwheh. Karon ipasibaw ang imong pag-ampo alang sa nahibilin nga ania gihapon dinhi.'” **5** Busa miadto ang mga sulugoon ni Haring Hezekia ngadto kang Isaias, **6** ug giingnan sila ni Isaias, “Sultihi ang inyong agalon: 'Miingon si Yahweh, “Ayaw kahadlok sa mga pulong nga imong nadungog, nga gipasipala sa mga sulugoon sa hari sa Asiria kanako. **7** Tan-awa, hatagan ko siya ug espiritu, ug makadungog siya ug usa ka balita ug mopauli

sa iyang kaugalingon nga yuta. Laglagon ko siya pinaagi sa espada diha sa iyang kaugalingon nga yuta.'" **8** Unya miuli ang pangulo sa kasundalohan ug nakita niya ang hari sa Asiria nga nakigbatok sa Libna, tungod kay nadunggan man niya nga miikyas ang hari gikan sa Lakis. **9** Unya nadungog ni Senakerib nga naglihok na si Tirhaka nga hari sa Etiopia ug sa Ehipto aron makigbatok kaniya, busa nagpadala na usab siya ug mga mensahero ngadto kang Hezekia uban niini nga mensahe: **10** Sultihi si Hezekia nga hari sa Juda, 'Ayaw tugoti nga linglahon ka sa Dios nga imong gisaligan, nga nag-ingon, "Dili ihatag ang Jerusalem ngadto sa kamot sa hari sa Asiria," **11** Tan-awa, nadungog nimo ang gibuhat sa mga hari sa Asiria sa tanang kayutaan pinaagi sa paglaglag kanila sa hingpit. Busa pagaluwason ka ba? **12** Naluwas ba sila sa mga dios sa mga nasod, ang mga nasod nga gilaglag sa akong mga amahan: ang Gozan, Haran, Resef, ug ang katawhan sa Eden didto sa Telasar? **13** Asa naman ang hari sa Hamat, ang hari sa Arpad, ang hari sa mga siyudad sa Sefarvaim, sa Hena, ug sa Iva?'" **14** Nadawat ni Hezekia kini nga sulat gikan sa mga mensahero ug gibasa kini. Unya mitungas siya sa balay ni Yahweh ug gisugilon niya kini kaniya **15** Unya nag-ampo si Hezekia sa atubangan ni Yahweh ug miingon, "Yawheh nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel, ikaw nga naglingkod sa ibabaw sa kerubin ikaw lamang ang Dios sa tanang mga gingharian sa kalibotan. Ikaw ang nagbuhat sa kalangitan ug kalibotan. **16** Ipatalinghog ang imong igdulongog, Yahweh, ug paminaw. Ibuka ang imong mga mata, Yahweh ug tan-awa, ug paminawa ang mga pulong ni Senakerib, nga iyang gipadala aron pasipad-an ang buhi nga Dios. **17** Tinuod, Yahweh, gilaglag sa mga hari sa Asiria ang mga nasod ug ang ilang kayutaan. **18** Gipangsunog nila ang ilang mga dios, tungod kay dili man sila mga dios apan mga binuhat lamang sa mga kamot sa tawo, kahoy ug bato lamang. Busa gilaglag sila sa katawhan sa Asiria. **19** Busa karon, luwasa kami, Yahweh nga among Dios, gisangpit ko ikaw, gikan sa iyang gahom, aron nga masayod ang tanang gingharian sa kalibotan nga ikaw lamang ang Dios, Yahweh." **20** Unya nagpadala ug mensahe si Isaias nga anak ni Amos ngadto kang Hezekia, nga nag-ingon, "Nag-ingon si Yahweh, nga Dios sa Israel, 'Tungod kay nag-ampo kaman kanako bahin kang Senakerib nga hari sa Asiria, nadungog ko ikaw. **21** Mao kini ang pulong ni Yahweh nga gisulti mahitungod kaniya: "Gibugalbugalan ug gibiay-biay ka sa ulay nga anak nga babaye sa Zion aron sa pagtamay kanimo. Nagpanlingo kanimo ang anak nga babaye sa Jerusalem. **22** Kinsa man ang imong gihagit ug gitamay? Batok kang kinsa man ang pagsingka ug ang pagkamapahitas-on sa imong mga mata? Batok sa Balaan sa Israel! **23** Pinaagi sa imong mga mensahero gihagit nimo ang Ginoo, ug miingon, 'Uban sa daghan nakong mga karwahe mitungas ako sa kinatumyan sa kabukiran, sa kahitas-an sa Lebanon. Didto, pamutlon ko ang mga tag-as nga mga sidro ug ang labing maayong kahoy nga sipre. Mosulod ako sa kinalayoan nga bahin, ang labing mabungahon nga kalasangan niini. **24** Nagkalot ako ug mga atabay ug nakainom ug mga tubig sa laing nasod. Gipahubas ko ang mga suba sa Ehipto ilalom sa akong mga lapalapa.' **25** Wala ba nimo nadungog kung giunsa ko kini pagkahibalo sa dugay na nga panahon, ug gibuhat kini sa karaan nga kapanahonan? Karon buhaton ko kini. Ania ikaw aron kuhaan ang dili mapildi nga mga siyudad ug himoon silang tinapok sa pagkaguba. **26** Ang ilang mga lumulopyo, diyutay lamang ang kusog, nangapukan ug nangaulawan. Mga tanom sila sa uma, lunhaw nga sagbot, ang sagbot sa atop o sa uma, nga gisunog sa wala pa kini milabong. **27** Apan nasayod ako sa imong paglingkod, sa imong paggawas, ug sa imong pagsulod, ug sa imong pagpakigbatok kanako. **28** Tungod sa imong pagpakigbatok kanako, ug tungod kay miabot sa akong dalunggan ang imong pagkamapasigarbohon, ibutang ko ang akong taga sa imong ilong, ug ang akong renda nganha sa imong baba; ibalik ko ikaw kung diin ka gikan." **29** Mao kini ang timaan alang kanimo: Karong tuiga imong kaonon ang motubo nga ihalas nga tanom, ug sa ikaduhang tuig kung unsa ang motubo gikan niana. Apan sa ikatulong tuig kinahanglan nga magtanom ka ug mag-ani, pagtanom ug kaparasan ug kaona ang bunga niini. **30** Moturok ug mamunga pag-usab ang nahibilin sa panimalay ni Juda nga nangaluwas. **31** Kay gikan sa Jerusalem adunay mahibilin, gikan sa Bukid sa Zion adunay mangaluwas. Ang pagkamainiton ni Yahweh nga labawng makagagahom maoy mobuhat niini. **32** Busa gisulti kini ni Yahweh mahitungod sa hari sa Asiria: "Dili siya makaadto niini nga siyudad ni makapana dinhi. Ni makaadto siya dinhi uban sa ilang taming o makahimo ug tinapok nga yuta batok niini. **33** Ang pamaagi sa iyang pag-anhi mao usab ang pamaagi sa iyang pagbiya; dili siya makasulod niini nga siyudad— mao kini ang gipadayag ni Yahweh." **34** Kay panalipdan ko kini nga siyudad ug luwason kini, alang sa akong kaugalingon ug alang sa akong alagad nga si David.'" **35** Nahitabo kini niadtong gabhiona nga miabot ang anghel ni Yahweh ug gisulong ang kampo sa mga taga-Asiria, ug gipamatay ang 185, 000 ka mga kasundalohan. Sa dihang mibangon ang mga tawo sayo sa kabuntagon, nagbuy-od ang patay nga mga lawas bisan asa. **36** Busa mibiya sa Israel ang hari sa Asiria nga si Senakerib ug mipauli sa iyang panimalay ug mipuyo sa Nineve. **37** Unya, samtang nagsimba siya sa balay ni Nisroc nga iyang dios, gipatay siya sa iyang mga anak nga lalaki nga mao sila Adramelec

ug Sharezer pinaagi sa espada. Unya miikyas sila ngadto sa yuta sa Ararat. Unya si Esarhadon nga iyang anak nga lalaki ang nahimong hari puli kaniya.

20 Niadtong mga adlawa nagsakit si Hezekia ug himalatyon na. Busa miadto kaniya ang propeta nga si Isaias nga anak nga lalaki ni Amos, ug miingon kaniya, “Miingon si Yahweh, 'Ipahiluna ang imong panimalay; tungod kay mubo nalang ang imong kinabuhi, ug mamatay kana.” **2** Human niini mitalikod si Hezekia ug miatubang sa paril ug nag-ampo kang Yahweh, nga nag-ingon, **3** “Yahweh, palihog hinumdomi kung giunsa nako paglakaw nga matinud-anon sa imong atubangan sa tibuok kong kasing-kasing, ug kung unsa ang mga maayo nakong nabuhat sa imong panan-aw.” Unya midanguyngoy si Hezekia. **4** Sa wala pa makagawas si Isaias didto sa tungatunga sa hawanan, miabot ang pulong ni Yahweh kaniya, nga nag-ingon, **5** “Balik, ug sultihi si Hezekia, nga pangulo sa akong katawhan, 'Mao kini ang gisulti ni Yahweh, ang Dios ni David nga imong katigulangan, “Nadungog ko ang imong pag-ampo, ug nakita ko ang imong mga luha. Pagaayohon ko ikaw sa ikatulo nga adlaw, ug motungas ka sa balay ni Yahweh. **6** Dugangan ko ug napulo ug lima ka tuig ang imong kinabuhi, ug pagaluwason ko ikaw ug kini nga siyudad gikan sa kamot sa hari sa Asiria, ug panalipdan ko kini nga siyudad alang sa akong kaugalingon ug alang sa akong alagad nga si David.”” **7** Busa miingon si Isaias, “Pagkuha ug unod sa bunga sa igera.” Gibuhat nila kini ug gibutang sa iyang hubag, ug naayo siya. **8** Miingon si Hezekia kang Isaias, “Unsa man ang timaan nga ayohon ako ni Yahweh, ug nga kinahanglan motungas ako ngadto sa templo ni Yahweh sa ikatulo nga adlaw?” **9** Mitubag si Isaias, “Mao kini ang timaan alang kanimo gikan kang Yahweh, nga himoon ni Yahweh ang butang nga iyang gisulti. Kinahanglan ba nga moabante ang anino ug napulo ka tikang, o moatras ug napulo ka tikang? **10** Mitubag si Hezekia, “Sayon lamang alang sa anino nga moabante ug napulo ka tikang. Dili, tugoti nga moatras ang anino ug napulo ka tikang.” **11** Busa mituaw si Isaias ngadto kang Yahweh, ug gipaatras niya ang anino ug napulo ka tikang, gikan sa gilihokan niini sa hagdanan ni Ahaz. **12** Niana nga takna nagpadala ug mga sulat ug gasa si Merodac Baladan nga anak sa hari sa Babilonia nga si Baladan ngadto kang Hezekia, tungod kay nadungog niya nga nagsakit si Hezekia. **13** Gitagad ni Hezekia kadto nga mga sulat, ug unya gipakita ngadto sa mga mensahero ang tibuok palasyo ug ang tanang bililhon nga mga butang, ang plata, bulawan, mga pahumot ug bililhon nga lana, ug ang tipiganan sa iyang mga hinagiban, ug ang tanan nga makita sa iyang mga tipiganan. Walay butang sa iyang panimalay, ni sa tibuok niyang gingharian, nga wala gipakita ni Hezekia ngadto kanila. **14** Unya miadto ang propeta nga si Isaias ngadto kang Haring Hezekia ug nangutana kaniya, “Unsa man ang giingon niining mga tawhana diha kanimo? Diin man sila gikan?” Miingon si Hezekia, “Gikan sila sa layong nasod sa Babilonia.” **15** Nangutana si Isaias, “Unsa man ang ilang nakita sa imong panimalay?” Mitubag si Hezekia, “Nakita nila ang tanan sa akong panimalay. Walay ni usa sa akong bililhon nga mga butang ang wala nako gipakita kanila.” **16** Busa miingon si Isaias ngadto kang Hezekia, “Paminawa ang pulong ni Yahweh: **17** 'Tan-awa, moabot ang mga adlaw nga ang tanan nga anaa sa imong palasyo, ang mga butang nga gitipigan sa imong mga katigulangan hangtod karong adlawa, pagadad-on ngadto sa Babilonia. Walay mahibilin, miingon si Yahweh. **18** Ang mga anak nga lalaki nga gipakatawo gikan kanimo, nga imong giamoma—kuhaon nila silang tanan, ug mahimo silang mga yunoko sa palasyo sa hari sa Babilonia.'” **19** Unya miingon si Hezekia ngadto kang Isaias, “Maayo ang pulong ni Yahweh nga imong gisulti.” Kay nagtuo man siya, “Wala bay kalinaw ug kahapsay sa akong mga adlaw?” **20** Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Hezekia, ug sa tanan niyang kagahom, ug kung giunsa niya paghimo sa linaw ug ang agianan sa tubig, ug kung giunsa niya pagpaagas ang tubig paingon sa siyudad—wala ba kini nahisulat sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Juda? **21** Mipahulay si Hezekia uban sa iyang mga katigulangan, ug ang iyang anak nga lalaki nga si Manases ang nahimong hari puli kaniya.

21 Nagpanuigon si Manases ug napulo ug duha sa dihang nagsugod siya sa paghari; naghari siya sulod sa 55 ka tuig sa Jerusalem. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Hefziba. **2** Gibuhat niya ang daotan sa panan-aw ni Yahweh, sama sa malaw-ay nga mga butang sa mga nasod nga gipahawa ni Yahweh atubangan sa katawhan sa Israel. **3** Kay gitukod man niya pagbalik ang mga anaa sa taas nga mga dapit nga gigun-ob sa iyang amahan nga si Hezekia, ug nagtukod siya ug mga halaran alang kang Baal, naghimo ug poste ni Ashera, sama sa gibuhat ni Ahab nga hari sa Israel, ug miyukbo siya ngadto sa tanang kabituonan sa kalangitan ug misimba niini. **4** Nagtukod ug pagano nga mga halaran si Manases ngadto sa balay ni Yahweh, bisan pa ug nagmando si Yahweh, “Diha sa Jerusalem molungtad ang akong ngalan hangtod sa kahangtoran.” **5** Nagtukod siya ug mga halaran alang sa tanang kabituonan sa kalangitan didto sa duha ka mga hawanan sa balay ni Yahweh. **6** Gisunog niya ang iyang anak nga lalaki; nanagna siya ug naghimo ug salamangka ug nagpakisayod niadtong mga nakigsulti sa mga patay ug niadtong nakigsulti sa mga espiritu. Nagbuhat gayod siya ug hilabihan ka daotan diha sa panan-aw ni Yahweh ug iyang gipasuko ang Dios. **7** Gibutang niya sa balay ni Yahweh ang kinulit nga hulagway ni Ashera nga iyang hinimo. Dinhi

niining balaya nakigsulti si Yahweh ngadto kang David ug kang Solomon nga iyang anak nga lalaki; miingon siya: “Dinhi niining balaya ug dinhi sa Jerusalem, nga akong gipili gikan sa tanang katribohan sa Israel, nga akong ibutang ang akong ngalan hangtod sa kahangtoran. 8 Dili ko na gayod pahisalaagon ang mga tiil sa katawhan sa Israel gikan sa yuta nga akong gihatag sa ilang mga katigulangan, kung magmatngon lamang sila sa pagtuman sa tanan nga akong gimando kanila, ug mosunod sa tanang mga balaod nga gimando kanila sa akong alagad nga si Moises.” 9 Apan wala naminaw ang katawhan, ug gipangulohan sila ni Manases sa pagbuhat ug hilabihan pa gayod kadaotan kaysa sa mga nasod nga gigun-ob ni Yahweh sa atubangan sa katawhan sa Israel. 10 Busa nakigsulti si Yahweh pinaagi sa iyang mga alagad nga mga propeta, nga nag-ingon, 11 “Tungod kay nakabuhat man ug salawayon nga mga butang ang hari sa Juda nga si Manases, ug hilabihan kaayo ka daotan ang iyang mga binuhatan kaysa sa tanang mga Amorihanon nga nag-una kaniya, ug iyang gipakasala ang Juda uban ang iyang mga diosdios, 12 busa giingon kini ni Yahweh, nga Dios sa Israel: Tan-awa, magdala ako ug hilabihan kadaotan diha sa Jerusalem ug sa Juda nga si bisan kinsa nga makadungog niini, magataginting ang iyang mga dalunggan. 13 Akong gamiton sa Jerusalem ang sukdanan nga gigamit batok sa Samaria, ug ang tunton nga gigamit batok sa balay ni Ahab; limpyohan ko ang Jerusalem sama sa pagtrapo sa usa ka tawo sa plato, balibalihon niya kini pagtrapo. 14 Ilabay ko ang mga nahibilin sa akong mga panulondon ug ihatag sila sa kamot sa ilang mga kaaway. Mahimo silang mga tukbonon ug inilog alang sa ilang mga kaaway, 15 tungod kay nagbuhat man sila ug daotan sa akong panan-aw, ug gipasuko nila ako, sukad sa adlaw nga migawas ang ilang mga katigulangan sa Ehipto, hangtod karong adlawa.” 16 Dugang pa niana, daghan ug giula nga dugo sa mga tawo nga walay sala si Manases, hangtod nga gipuno niya ang Jerusalem gikan sa utlanan niini ngadto sa pikas uban ang kamatayon. Dugang kini sa sala nga gipabuhat niya sa Juda, sa dihang nagbuhat sila ug daotan diha sa panan-aw ni Yahweh. 17 Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Manases, tanan niyang gibuhat, ug sa sala nga iyang nabuhat, wala ba kini nahisulat sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Juda? 18 Mipahulay si Manases uban sa iyang mga katigulangan ug gilubong sa tanaman sa iyang kaugalingon nga balay, sa tanaman sa Uza. Si Amon nga iyang anak nga lalaki ang nahimong hari puli kaniya. 19 Nagpanuigon si Amon ug 22 sa dihang nagsugod siya sa paghari; naghari siya sulod sa duha ka tuig sa Jerusalem. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Meshulemet; anak siya nga babaye ni Haruz nga taga Jotba. 20 Gibuhat niya kung unsa ang daotan sa panan-aw ni Yahweh, sama sa gibuhat sa iyang amahan nga si Manases. 21 Gisunod ni Amon ang tanang dalan nga gilaktan sa iyang amahan ug nagsimba siya sa mga diosdios nga gisimba sa iyang amahan, ug miyukbo niini. 22 Gitalikdan niya si Yahweh, ang Dios sa iyang mga amahan, ug wala maglakaw sunod sa dalan ni Yahweh. 23 Naglaraw ug daotan ang mga sulugoon ni Amon batok kaniya ug gipatay ang hari didto sa iyang kaugalingon nga balay. 24 Apan gipamatay sa mga katawhan sa yuta kadtong mga naglaraw ug daotan batok kang Haring Amon, ug gihimo nga hari ang iyang anak nga lalaki nga si Josia puli kaniya. 25 Alang sa uban pang mga butang mahitungod sa gibuhat ni Amon, wala ba kini nahisulat sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Juda? 26 Gilubong siya sa katawhan sa iyang lubnganan didto sa tanaman sa Uza, ug nahimong hari ang iyang anak nga lalaki nga si Josia puli kaniya.

22 Nagpanuigon ug walo ka tuig si Josia sa dihang nagsugod siya sa paghari; naghari siya sulod sa 31 ka tuig sa Jerusalem. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Jedida (ang anak nga babaye ni Adaya nga taga-Boskat). 2 Gibuhat niya ang matarong sa pana-aw ni Yahweh. Naglakaw siya sa tanang dalan ni David nga iyang katigulangan, ug wala siya mitipas ngadto sa wala o sa tuo. 3 Nahitabo kini sa ika-18 ka tuig ni Haring Josia, gipadala niya si Shafan nga anak nga lalaki ni Azalia nga anak nga lalaki ni Meshullam, ang escriba, ngadto sa balay ni Yahweh, nga nag-ingon, 4 “Tungas ngadto kang Hilkia ang labaw nga pari ug sultihi siya sa pag-ihap sa salapi nga gidala ngadto sa balay ni Yahweh, nga gitigom sa mga tigbantay sa templo gikan sa katawhan. 5 Ihatag kini ngadto sa kamot sa mga trabahante nga sinaligan sa balay ni Yahweh, ug ipahatag kini ngadto sa mga trabahante nga anaa sa balay ni Yahweh, aron nga ilang ayohon ang mga guba sa sulod sa templo. 6 Ipahatag kanila ang salapi ngadto sa mga panday, sa mga magtutukod, ug sa mga mason, ug aron ipalit usab ug ginabas nga kahoy ug pagtabas ug bato aron ayohon ang templo.” 7 Apan wala na kinahanglana ang pag-ihap sa salapi nga gihatag ngadto kanila, tungod kay gigamit man nila kini nga matinud-anon. 8 Miingon ang labaw nga pari nga si Hilkia ngadto kang Shafan nga escriba, “Nakaplagan ko ang libro sa balaod sa balay ni Yahweh.” Busa gihatag ni Hilkias ang libro ngadto kang Shafan, ug gibasa niya kini. 9 Milakaw si Shafan ug gidala ang libro ngadto sa hari, ug nagbalita usab siya kaniya, nga nag-ingon, “Gigasto sa imong mga sulugoon ang salapi nga anaa sa templo ug gihatag nila kini sa kamot sa mga trabahante nga nagdumala sa pag-atiman sa balay ni Yahweh.” 10 Unya miingon ang

escriba nga si Shafan ngadto sa hari, “Gihatagan ako ug libro ni Hilkia nga pari.” Unya gibasa kini ni Shafan ngadto sa hari. **11** Nahitabo kini nga sa dihang nadungog sa hari ang mga pulong sa balaod, gigisi niya ang iyang mga bisti. **12** Gimandoan sa hari si Hilkia nga pari, si Ahikam nga anak nga lalaki ni Shafan, si Acbor nga anak nga lalaki ni Mikaya, si Shafan nga escriba, ug si Asaya, nga iyang kaugalingong sulugoon, nga nag-ingon, **13** “Lakaw ug pagpakisayod kang Yahweh alang kanako, ug alang sa katawhan ug alang sa tibuok Juda, tungod kay ang mga pulong niini nga libro nakaplagan na. Tungod kay hilabihan kadako ang kasuko ni Yahweh nga nisilaob batok kanato tungod kay wala man naminaw ang atong mga katigulangan sa mga pulong niini nga libro alang sa pagtuman sa tanan nga nahisulat niini mahitungod kanato.” **14** Busa miadto ang pari nga si Hilkia, si Ahikam, si Acbor, si Shapan, ug si Asaya ngadto kang Hulda nga usa ka babaye nga propeta, nga asawa ni Shalum nga anak nga lalaki ni Tikva nga anak nga lalaki ni Harhas, nga tigtipig sa butanganan sa mga bisti (nagpuyo siya sa ikaduhang bahin sa siyudad sa Jerusalem), ug nakigsulti sila kaniya. **15** Miingon siya kanila, “Mao kini ang giingon ni Yahweh, nga Dios sa Israel: 'Ingna ang tawo nga nagpadala kaninyo nganhi kanako, **16** “Mao kini ang giingon ni Yahweh: 'Tan-awa, magdala ako ug katalagman niini nga dapit ug sa mga namuyo niini, sumala sa tanan nga nahisulat sa libro nga gibasa sa hari sa Juda. **17** Tungod kay gisalikway nila ako, ug nagsunog sila ug insenso sa laing mga dios, aron nga mahagit nila ako nga masuko sa tanan nilang mga binuhatan—busa misilaob ang akong kasuko batok niini nga dapit ug dili na kini mapalong.'” **18** Apan alang sa hari sa Juda, nga nagpadala kaninyo aron sa pagpangutana sa kabubut-on ni Yahweh, mao kini ang inyong isulti kaniya: “Si Yahweh, nga Dios sa Israel miingon niini: 'Mahitungod sa mga pulong nga imong nadungog, **19** tungod kay malumo man ang imong kasingkasing, ug tungod kay gipaubos mo man ang imong kaugalingon sa atubangan ni Yahweh, sa dihang imong nadungog ang akong giingon batok niini nga dapit ug sa mga nagpuyo niini, nga mabungkag ug matinunglo sila, ug tungod kay imo mang gigisi ang imong mga bisti ug mihilak sa akong atubangan, naminaw usab ako kanimo—mao kini ang gipadayag ni Yahweh. **20** Tan-awa, ibutang ko ikaw uban sa imong mga katigulangan, ug mahimutang ka sa imong lubnganan nga may kalinaw. Dili makakita ang imong mga mata sa tanang mga katalagman nga akong ipahamtang niini nga dapit.'”” Busa gidala sa mga tawo kini nga mensahe balik sa hari.

23 Busa nagpadala ang hari ug mga mensahero nga maoy nagpatigom sa tanang mga kadagkoan sa Juda ug sa Jerusalem ngadto kaniya. **2** Unya mitungas ang hari ngadto sa balay ni Yahweh, ug ang tanang katawhan sa Juda ug ang tanang namuyo sa Jerusalem uban kaniya, ug ang mga pari, ang mga propeta, ug ang tanang katawhan, gikan sa gagmay padulong sa dagko. Unya gibasa niya sa ilang igdulongog ang tanang mga pulong sa libro sa Kasabotan nga nakaplagan sa balay ni Yahweh. **3** Mibarog ang hari duol sa haligi ug naghimo ug kasabotan sa atubangan ni Yahweh, sa paglakaw sunod kang Yahweh ug sa pagtuman sa iyang kasugoan, sa iyang mga patakaran, ug sa iyang mga balaod, uban sa tibuok niyang kasingkasing ug sa tibuok niyang kalag, sa pagpamatuod sa mga pulong niini nga kasabotan nga nahisulat niini nga libro. Busa miuyon ang tanang tawo nga mobarog sa kasabotan. **4** Gimandoan sa hari si Hilkia nga labaw nga pari, ang mga pari nga ubos kaniya, ug ang mga tigbantay sa ganghaan, sa pagdala ngadto sa gawas sa templo ni Yahweh sa tanang mga sudlanan nga gihimo alang kang Baal ug Ashera, ug alang sa tanang kabituonan sa langit. Gisunog niya kini sa gawas sa Jerusalem ngadto sa kaumahan sa Walog sa Kidron ug gidala ang mga abo niini ngadto sa Betel. **5** Gipapahawa niya ang mga pari nga nagsimba ug diosdios nga pinili sa mga hari sa Juda aron sa pagsunog ug insenso sa taas nga mga dapit ngadto sa mga siyudad sa Juda ug ngadto sa mga dapit nga nagpalibot sa Jerusalem—kadtong nagsunog ug insenso alang kang Baal, ngadto sa adlaw ug sa bulan, ngadto sa mga planeta, ug ngadto sa tanang kabituonan sa langit. **6** Gipagawas niya ang poste nga si Ashera gikan sa Templo ni Yahweh, sa gawas sa Jerusalem ngadto sa Walog sa Kidron ug gisunog nila kini didto. Gidugmok niya kini hangtod naabog ug gisabwag kana nga abog ngadto sa mga lubnganan sa yanong mga tawo. **7** Gihinloan niya ang mga lawak sa mga lalaki nga nagbaligya sa ilang dungog nga atua sa templo ni Yahweh, diin nagbuhat ug mga bisti ang mga babaye alang kang Ashera. **8** Gidala ni Josia ang tanang mga pari gikan sa mga siyudad sa Juda ug gihugawhugawan ang mga anaa sa taas nga mga dapit diin nagsunog ug insenso ang mga pari, gikan sa Geba padulong sa Berseba. Gigun-ob niya ang mga anaa sa taas nga mga dapit sa mga ganghaan nga atua sa pultahan paingon sa ganghaan ni Josue (ang gobernador sa siyudad), sa wala nga bahin sa ganghaan sa siyudad. **9** Bisan tuod ug wala gitugotan sa pag-alagad sa halaran ni Yahweh sa Jerusalem ang mga pari niadtong taas nga mga dapit, nangaon sila ug tinapay nga walay igpapatubo taliwala sa ilang mga kaigsoonan. **10** Gihugawhugawan ni Josia ang Tofet, diin atua sa walog sa Ben Hinom, aron nga wala nay magsunog sa iyang anak nga lalaki o sa iyang anak nga babaye ingon nga halad ngadto kang Molec. **11** Gikuha niya ang mga kabayo nga gihatag sa mga hari sa Juda ngadto sa adlaw. Atua sila sa usa ka dapit sa pultahan

sa templo ni Yahweh, nga duol sa lawak ni Natan Melec, nga tigdumala sa palasyo. Gisunog ni Josia ang mga karwahe sa adlaw. **12** Giguba ni Josia nga hari ang mga halaran nga anaa sa atop sa kinatas-an nga lawak ni Ahaz, nga gihimo sa mga hari sa Juda, ug ang mga halaran nga gihimo ni Manases didto sa duha ka hawanan sa templo ni Yahweh. Gidugmok kini ni Josia ug gilabay kini ngadto sa Walog sa Kidron. **13** Giguba sa hari ang mga anaa sa taas nga mga dapit sa Jerusalem, sa habagatan sa bukid sa pagkadunot nga gitukod ni Solomon nga hari sa Israel alang sa Astoret, ang dulomtanan nga diosdios sa mga Sidonhon; alang kang Cemos, ang dulomtanan nga diosdios sa Moab; ug alang kang Molec, ang dulumtanan nga diosdios sa katawhan sa Amon. **14** Gibuak niya ang mga haligi nga mga bato ug gipamutol ang mga poste nga si Ashera ug gipuno niya kadtong mga dapita ug mga bukog sa mga tawo. **15** Giguba usab ni Josia sa hingpit ang halaran nga atua sa Betel ug ang anaa sa taas nga dapit nga gitukod ni Jeroboam nga anak nga lalaki ni Nebat (ang tawo nga maoy hinungdan sa pagpakasala sa Israel). Gisunog usab niya ang halaran ug ang anaa sa taas nga dapit ug gidugmok kini hangtod naabog. Gisunog usab niya ang poste nga si Ashera. **16** Samtang nagsusi si Josia sa dapit, nakamatikod siya sa mga lubnganan nga atua sa bukid. Nagpadala siya ug mga lalaki aron sa pagkuha sa mga bukog gikan sa mga lubnganan; unya gisunog niya kini ngadto sa halaran, nga nakahugaw niini. Sumala kini sa pulong ni Yahweh nga gisulti sa tawo sa Dios, ang tawo nga nagsulti nang daan niining mga butanga sa wala pa kini nahitabo. **17** Unya miingon siya, "Unsa ba kanang monumento nga akong nakita?" Gisultihan siya sa mga lalaki nga anaa sa siyudad, "Mao kana ang lubnganan sa tawo sa Dios nga naggikan sa Juda ug nagsulti niining mga butanga nga imong nabuhat batok sa halaran sa Betel." **18** Busa miingon si Josia, "Ayaw kini hilabti. Kinahanglan nga walay mobalhin sa iyang mga bukog." Busa wala nila hilabti ang iyang mga bukog, uban sa mga bukog sa propeta nga naggikan sa Samaria. **19** Unya giguba ni Josia ang tanang mga balay nga anaa sa taas nga mga dapit nga atua didto sa mga siyudad sa Samaria, nga gihimo sa mga hari sa Israel, ug nga nakapahagit kang Yahweh nga masuko. Gibuhat niya kanila ang iyang gibuhat sa Betel. **20** Gipamatay niya ang tanang mga pari sa taas nga mga dapit didto sa mga halaran ug gisunog niya ang mga bukog sa mga tawo diha niini. **21** Unya gimandoan sa hari ang tanang katawhan, nga nag-ingon, "Hinumdomi ang Pagsaylo alang kang Yahweh nga inyong Dios, sumala sa nahisulat niini nga Libro sa Kasabotan." **22** Wala gayod napahigayon ang maong kasaulogan sa Pagsaylo gikan sa mga adlaw sa mga maghuhukom nga nagdumala sa Israel, ni sa tanang adlaw sa mga hari sa Israel o sa Juda. **23** Apan sa ika-18 nga tuig ni Haring Josia gisaulog kini nga Pagsaylo alang kang Yahweh didto sa Jerusalem. **24** Gipapahawa usab ni Josia kadtong nakigsulti sa mga patay o sa mga espiritu. Gipapahawa usab niya ang mga salamangkero, ang mga diosdios, ug ang tanang mga dulumtanan nga mga butang nga nakita didto sa yuta sa Juda ug didto sa Jerusalem, aron nga uyonan ang mga pulong sa balaod diin nahisulat sa libro nga nakaplagan ni Hilkia nga pari didto sa balay ni Yahweh. **25** Wala pa gayoy hari nga nahiuna kang Josue, nga sama kaniya, nga mibalik kang Yahweh sa tibuok niyang kasingkasing, sa tibuok niyang kalag, ug sa tibuok niyang kusog, nga nagsunod sa tanang balaod ni Moises. Ni adunay hari nga sama kang Josia nga mibarog sunod kaniya. **26** Bisan paman niana, wala gipaiway ni Yahweh ang kabangis sa iyang hilabihang kapungot, nga misilaob batok sa Juda tungod sa tanang pagano nga pagsimba nga maoy gibuhat ni Manases nga nakapahagit kaniya. **27** Busa miingon si Yahweh, "Papason ko usab ang Juda sa akong panan-aw, sama sa akong pagpapas sa Israel, ug isalikway ko kini nga siyudad nga akong gipili, ang Jerusalem, ug ang balay nga diin nag-ingon ako, 'Maanaa didto ang akong ngalan.'" **28** Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Josia, ang tanan nga iyang gibuhat, wala ba kini nahisulat sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Juda? **29** Sa iyang mga adlaw, si Faraon Neco, nga hari sa Ehipto, miadto aron sa pagpakig-away batok sa hari sa Asiria didto sa Suba sa Eufrates. Miadto si Haring Josia aron sa pagpakigkita kang Neco alang sa gubat, ug gipatay siya ni Neco didto sa Megido. **30** Gisakay sa sulugoon ni Josia ang iyang patay nga lawas sa karwahe gikan sa Megido, gidala siya padulong sa Jerusalem, ug gilubong siya sa iyang kaugalingon nga lubnganan. Unya gikuha sa mga tawo sa yuta si Jehoahaz nga anak nga lalaki ni Josia, gidihogan siya, ug gihimo siya nga hari puli sa iyang amahan. **31** Nagsugod sa paghari si Jehoahaz sa dihang 23 pa ka tuig ang iyang pangidaron, ug naghari siya sulod sa tulo ka bulan sa Jerusalem. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Hamutal; siya ang anak nga babaye ni Jeremias sa Libna. **32** Gibuhat ni Jehoahaz ang daotan sa panan-aw ni Yahweh, sama sa tanang butang nga gibuhat sa iyang mga katigulangan. **33** Gibilanggo siya ni Faraon Neco sa Ribla ngadto sa yuta sa Hamat, aron nga dili siya makahari sa Jerusalem. Unya gipabuhis ni Neco ang Juda ug 100 ka mga talent sa plata ug usa ka talent sa bulawan. **34** Gihimo nga hari ni Faraon Neco si Eliakim nga anak nga lalaki ni Josia, ug giilisan ang iyang ngalan ug Jehoyakim. Apan gidala niya si Jehoahaz padulong sa Ehipto, ug namatay si Jehoahaz didto. **35** Gibayad ni Jehoyakim ang plata ug bulawan kang Faraon. Aron nga

mapahinagbo ang gipangayo ni Faraon, gipabuhisan ni Jehoyakim ang yuta ug gipugos niya ang matag tawo taliwala sa katawhan sa yuta nga bayran siya ug plata ug bulawan sumala sa angay nilang bayaran. **36** Nagsugod sa paghari si Jehoyakim sa dihang 25 pa ka tuig ang iyang pangidaron, ug naghari siya sulod sa napulo ug usa ka tuig sa Jerusalem. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Zebida; anak siya nga babaye ni Pedaya nga taga-Rama. **37** Gibuhat ni Jehoyakim ang daotan sa panan-aw ni Yahweh, sama sa gihimo sa iyang mga katigulangan.

24 Sa mga adlaw ni Jehoyakim, gisulong ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ang Juda; nahimo niyang sulugoon si Jehoyakim sulod sa tulo ka tuig. Unya misukol si Jehoyakim ug nakigbatok kang Nebucadnezar. **2** Nagpadala si Yahweh ug mga panon sa mga Caldeanhon, mga Arameanhon, mga Moabihanon, ug mga Amonihanon batok kang Jehoyakim; gipadala niya sila batok sa Juda aron sa paglaglag niini. Mao kini ang pagpamatuod sa pulong ni Yahweh nga gisulti pinaagi sa mga propeta nga iyang mga alagad. **3** Gikan gayod kini sa baba ni Yahweh nga midangat kini sa Juda, aron papahawaon sila gikan sa iyang panan-aw, tungod sa mga sala ni Manases, ang tanan nga iyang gibuhat, **4** ug tungod usab sa iyang gipaula nga dugo sa mga tawo nga walay sala, kay gipuno niya ug dugo sa mga tawo nga walay sala ang Jerusalem. Dili gayod buot mopasaylo si Yahweh niana. **5** Alang sa uban pang mga butang mahitungod kang Jehoyakim, ug sa tanan niyang gibuhat, wala ba kini nahisulat sa libro sa mga panghitabo sa mga hari sa Juda? **6** Mipahulay si Jehoyakim uban sa iyang mga katigulangan, ug si Jehoyakin nga iyang anak nga lalaki ang nahimong hari puli kaniya. **7** Wala na gayod misulong ang hari sa Ehipto sa gawas sa iyang yuta, tungod kay nabuntog na man sa hari sa Babilonia ang tanang mga yuta nga gidumalahan sa hari sa Ehipto, gikan sa sapa sa Ehipto padulong sa Suba sa Eufrates. **8** Nagpanuigon si Jehoyakin sa dihang 18 pa ka tuig ang iyang pangidaron; naghari siya sa Jerusalem sulod sa tulo ka bulan. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Nehusta; anak siya nga babaye ni Elnatan nga taga-Jerusalem. **9** Gibuhat niya ang daotan sa panan-aw ni Yahweh; gibuhat niya ang tanan nga gibuhat sa iyang amahan. **10** Nianang higayona gisulong ang Jerusalem sa kasudalohan ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ug gipalibotan ang siyudad. **11** Miabot si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia didto siyudad samtang gipalibotan kini sa iyang mga kasundalohan, **12** ug miadto si Jehoyakin ang hari sa Juda ngadto sa hari sa Babilonia, siya, ang iyang inahan, ang iyang mga sulugoon, ang iyang mga prinsipe, ug ang iyang mga opisyal. Gidakop siya sa hari sa Babilonia sa ikawalo nga tuig sa iyang paghari. **13** Gikuha ni Nebucadnezar ang tanang mahinungdanong mga butang sa balay ni Yahweh, ug kadtong atua sa palasyo sa hari. Gipangdugmok niya ang tanang bulawanon nga mga butang nga gihimo ni Solomon nga hari sa Israel didto sa templo ni Yahweh, sumala sa giingon ni Yahweh nga mahitabo. **14** Gibihag niya ang tibuok Jerusalem, ang tanang mga pangulo, ug ang tanang lalaki nga manggugubat, ang 10, 000 nga mga binihag, ug ang tanang hanas nga trabahador ug ang mga panday sa puthaw. Walay bisan usa nga nahibilin gawas lamang sa mga tawong kabos didto sa yuta. **15** Gibihag ni Nebucadnezar si Jehoyakin ngadto sa Babilonia, ingon man usab ang inahan sa hari, ang mga asawa, ang mga opisyal, ug ang pangulo nga mga kalalakin-an sa yuta. Gibihag niya sila gikan sa Jerusalem paingon sa Babilonia. **16** Ang tanang manggugubat nga kalalakin-an, 7, 000 ang gidaghanon, ug 1, 000 ka mga hanas nga mga trabahador ug mga panday sa puthaw, ang tanan kanila hanas sa pagpakig-away—gibihag sa hari sa Babilonia kining mga kalalakin-an ngadto sa Babilonia. **17** Gihimo nga hari si Matania sa hari sa Babilonia, ang igsoon nga lalaki sa amahan ni Jehoyakin, nga puli kaniya, ug giilisan ang iyang ngalan ug Zedekia. **18** Nagsugod sa paghari si Zedekia sa dihang 21 pa ka tuig ang iyang pangidaron; naghari siya sulod sa napulo ug usa ka tuig sa Jerusalem. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Libna. **19** Gibuhat niya ang daotan sa panan-aw ni Yahweh; gibuhat niya ang tanang gibuhat ni Jehoyakim. **20** Tungod sa kasuko ni Yahweh, nahitabo kining tanan sa Jerusalem ug sa Juda, hangtod nga gipapahawa sila sa iyang presensya. Unya nakigbatok si Zedekia sa hari sa Babilonia.

25 Nahitabo kini sa ikasiyam nga tuig sa paghari ni Haring Zedekia, sa ikanapulo nga bulan, ug sa ikanapulo nga adlaw sa bulan, miabot si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia uban sa iyang kasundalohan batok sa Jerusalem. Nagkampo siya atbang niini, ug nagtukod sila ug kuta palibot niini. **2** Busa napalibotan ang siyudad hangtod sa ikanapulo ug usa ka tuig sa paghari ni Haring Zedekia. **3** Sa ikasiyam nga adlaw sa ikaupat nga bulan sa tuig, hilabihan gayod ang kagutom didto sa siyudad nga wala nay pagkaon alang sa mga tawo sa maong yuta. **4** Unya nalumpag ang siyudad, ug mikalagiw ang tanang manggugubat nga mga kalalakin-an sa pagkagabii pinaagi sa agianan sa ganghaan taliwala sa duha ka mga pariil, pinaagi sa tanaman sa hari, bisan tuod gipalibotan sa mga Caldeanhon ang tibuok siyudad. Miadto ang hari sa dalan nga paingon sa Araba. **5** Apan gigukod sa kasundalohan sa Caldeanhon si Haring Zedekia ug naapsan siya didto sa kapatagan sa walog sa Suba sa Jordan nga duol sa Jerico. Nagkatibulaag ang tanan niyang kasundalohan palayo kaniya. **6** Gidakop nila ang hari ug gidala siya ngadto sa hari sa Babilonia didto sa

Ribla, diin gihukman nila siya. **7** Alang sa mga anak nga
lalaki ni Zedekia, gipangpatay nila sila sa iyang atubangan.
Unya gilugit nila ang iyang mga mata, gigapos siya sa mga
kadena nga tumbaga, ug gidala siya ngadto sa Babilonia. **8**
Karon sa ikalima nga bulan, sa ikapito nga adlaw sa bulan,
nga ika-19 ka tuig sa paghari ni Nebucadnezar ang hari sa
Babilonia, miabot sa Jerusalem ang sulugoon sa hari sa
Babilonia ug pangulo sa iyang mga magbalantay, nga si
Nebuzaradan. **9** Gisunog niya ang balay ni Yahweh, ang
palasyo sa hari, ug ang tanang mga balay sa Jerusalem;
gisunog usab niya ang tanang mahinungdanon nga mga
dagkong balay sa siyudad. **10** Ingon man sa tanang mga
paril nga nakapalibot sa Jerusalem, gigun-ob kini sa tanang
kasundalohan sa Babilonia nga ubos sa pagdumala sa
pangulo sa magbalantay. **11** Alang sa uban pang mga
katawhan nga nahibilin didto sa siyudad, kadtong mga mibiya
sa hari sa Babilonia, ug ang mga nahibilin sa katawhan—si
Nebuzaradan, ang pangulo sa magbalantay, mibihag kanila.
12 Apan gibilin sa pangulo sa magbalantay ang labing kabos
sa yuta aron motrabaho sa kaparasan ug sa kaumahan.
13 Alang sa mga haligi nga tumbaga nga atua sa balay ni
Yahweh, ang tungtonganan ug ang tumbaga nga tangke nga
atua sa balay ni Yahweh, gidugmok sa mga Caldeanhon ug
gidala pagbalik ang tumbaga didto sa Babilonia. **14** Ang mga
kolon, mga pala, mga igpapalong sa lampara, mga kutsara,
ug ang tanang mga butang nga tumbaga nga ginagamit sa
mga pari nga nag-alagad didto sa templo—gikuha kining
tanan sa mga Caldeanhon. **15** Ang mga kolon alang sa
pagkuha sa mga abo ug ang mga panaksan nga hinimo sa
bulawan, ug kadtong hinimo sa plata—gikuha usab kini sa
kapitan sa magbalantay sa hari. **16** Ang duha ka mga haligi,
ang tumbaga nga tangke, ang mga tungtonganan nga gihimo
ni Solomon alang sa balay ni Yahweh dili maalsa tungod
sa kadaghan sa tumbaga. **17** 18 ka kubiko ang gitas-on sa
unang haligi, ug ang ulohan nga tumbaga anaa sa ibabaw
niini. Tulo ka kubiko ang gitas-on sa ulohan nga tumbaga
uban sa binuhat nga rehas ug napalibotan sa mga granada
ang ulohan, ang tanan hinimo sa tumbaga. Ang ubang
haligi ug ang binuhat nga rehas niini managsama lamang
sa nauna. **18** Gikuha sa pangulo sa mga magbalantay
si Seraya ang pangulo nga pari, kauban si Zefania, ang
ikaduha nga pari, ug ang tulo ka tigbantay sa ganghaan. **19**
Gikan sa siyudad gidala niya ang opisyal nga maoy sinaligan
sa mga kasundalohan, ug ang lima ka mga kalalakin-an
nga nagtambag sa hari, nga anaa gihapon sa siyudad.
Gidala usab niya ang opisyal nga sundalo sa hari nga maoy
sinaligan alang sa pagtigom sa mga kalalakin-an ngadto sa
kasundalohan, uban sa 60 ka mahinungdanon nga mga
kalalakin-an gikan sa yuta nga atua sa siyudad. **20** Unya
gikuha sila ni Nebuzaradan, ang pangulo sa magbalantay,
ug gidala sila ngadto sa hari sa Babilonia sa Ribla. **21**
Gipangpatay sila sa hari sa Babilonia sa Ribla didto sa yuta
sa Hamat. Niini nga paagi, gipagawas nga binihag ang
Juda sa ilang yuta. **22** Alang sa mga tawo nga nahibilin
sa yuta sa Juda, kadtong gibiyaan ni Nebucadnezar nga
hari sa Babilonia, gihimo niya nga tinugyanan kanila, si
Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam ang anak nga lalaki
ni Shafan. **23** Karon sa dihang nadungog sa mga pangulo
sa mga kasundalohan, sila ug ang ilang mga kalalakin-an,
nga gihimo sa hari sa Babilonia si Gedalia nga gobernador,
miadto sila kang Gedalia nga anaa sa Mizpa. Kini nga mga
kalalakin-an mao si Ismael nga anak nga lalaki ni Netania, si
Johanan nga anak nga lalaki ni Karea, si Seraya nga anak
nga lalaki ni Tanhumet nga Netofatihanon, ug si Jaazania
nga anak nga lalaki sa Maacatihanon—sila ug ang ilang
kalalakin-an. **24** Naghimo ug pakigsaad si Gedalia kanila
ug sa ilang kalalakin-an, ug miingon siya kanila, “Ayaw
kahadlok sa mga opisyal sa mga Caldeanhon. Pagpuyo
sa yuta ug pag-alagad sa hari sa Babilonia, ug maayo ang
tanan nga mahitabo diha kaninyo.” **25** Apan nahitabo kini
sa ikapito nga bulan nga si Ismael nga anak nga lalaki ni
Netania nga anak nga lalaki ni Elishama, gikan sa harianon
nga pamilya, miabot uban sa napulo ka mga kalalakin-an
ug gisulong si Gedalia. Namatay si Gedalia, uban sa mga
kalalakin-an sa Juda ug ang mga taga-Babilonia nga uban
kaniya didto sa Mizpa. **26** Unya mibarog ug miadto sa Ehipto
ang tanang katawhan, gikan sa dili mahinungdanon ngadto
sa labing mahinungdanon, ug ang mga pangulo sa mga
kasundalohan, tungod kay nangahadlok sila sa mga taga-
Babilonia. **27** Nahitabo kini human sa ika-37 ka tuig sa
pagkabihag ni Jehoyakin nga hari sa Juda, sa ikanapulo ug
duha nga bulan, sa ika-27 nga adlaw sa bulan, gibuhian ni
Evil Merodac nga hari sa Babilonia si Jehoyakin nga hari sa
Juda gikan sa pagkabinilanggo. Nahitabo kini sa tuig nga
nagsugod sa paghari si Evil Merodac. **28** Malumo siya nga
nakigsulti kaniya ug gihatagan siya ug mas halangdon pa
nga lingkoranan kaysa sa ubang mga hari nga uban kaniya
sa Babilonia. **29** Gihubo ni Evil-Merodac ang mga bisti ni
Jehoyakin sa pagkabinilanggo, ug kanunay nga nagkaon
si Jehoyakin didto sa lamesa sa hari sa tibuok niya nga
kinabuhi. **30** Ug ginahatagan siya ug panggasto alang sa
iyang pagkaon sa matag adlaw alang sa tibuok niyang
kinabuhi.

1 Cronicas

1 Ang mga kaliwat ni Adan mao sila si Set, **2** Enos, Kenan, Mahalalel, Jared, **3** Enoc, Metusela, ug si Lamec. **4** Ang mga anak nga lalaki ni Noe mao sila si Shem, Ham, ug si Jafet. **5** Ang mga anak nga lalaki ni Jafet mao sila si Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshec, ug si Tiras. **6** Ang mga anak nga lalaki ni Gomer mao sila si Ashkenaz, Rifat ug si Togarma. **7** Ang mga anak nga lalaki ni Javan mao sila si Elisha, Tarshis, Kitim, ug si Rodanim. **8** Ang mga anak nga lalaki ni Ham mao sila si Cus, Mizraim, Put, ug si Canaan. **9** Ang mga anak nga lalaki ni Cus mao sila si Seba, Havila, Sabta, Raama, ug si Sabteca. Ang mga anak ni Raama mao si Sheba ug si Dedan. **10** Si Cus mao ang amahan ni Nimrod, nga unang manggugubat sa kalibotan. **11** Si Mizraim mao ang katigulangan sa mga Ludhanon, Anamnon, Lehabnon, Naftunon, **12** Patrusnon, Caslunon (diin naggikan ang mga Filistihanon), ug sa mga Caftornon. **13** Si Canaan mao ang amahan ni Sidon, nga iyang kamagulangan, ug ni Het. **14** Siya usab ang katigulangan sa mga Jebusnon, Amornon, Girgasnon, **15** Hivhanon, Arkanhon, Sinhanon, **16** Arvadnon, Zemarnon, ug sa mga Hamatnon. **17** Ang mga anak nga lalaki ni Shem mao sila si Elam, Ashur, Arfaxad, Lud, Aram, Uz, Hul, Geter, ug si Meshec. **18** Si Arfaxad mao ang amahan ni Shela, ug si Shela mao ang amahan ni Eber. **19** Adunay duha ka anak nga lalaki si Eber. Ang ngalan sa usa mao si Peleg, kay nabahin ang kalibotan sa iyang kapanahonan. Ang ngalan sa iyang igsoon mao si Joktan. **20** Si Joktan mao ang amahan nila ni Almodad, Shelef, Hazarmavet, Jera, **21** Hadoram, Uzal, Dikla, **22** Obal, Abimael, Sheba, **23** Ofir, Havila, ug ni Jobab; kini silang tanan mga kaliwat ni Joktan. **24** Si Shem, Arfaxad, Shela, **25** Eber, Peleg, Reu, **26** Serug, Nahor, Tera, **27** Abram nga mao si Abraham. **28** Ang mga anak nga lalaki ni Abraham mao si Isaac ug si Ishmael. **29** Mao kini ang ilang mga anak nga lalaki: ang kamagulangan ni Ishmael mao si Nebaiot, unya si Kedar, Adbeel, Mibsam, **30** Mishma, Duma, Massa, Hadad, Tema, **31** Jetur, Nafis, ug si Kedema. Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Ishmael. **32** Ang mga anak nga lalaki ni Ketura, nga puyopuyo ni Abraham, mao sila si Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak, ug si Shua. Ang mga anak nga lalaki ni Jokshan mao si Sheba ug si Dedan. **33** Ang mga anak nga lalaki ni Midian mao sila si Efa, Efer, Hanok, Abida, ug si Eldaa. Tanan kini sila mga kaliwat ni Ketura. **34** Si Abraham mao ang amahan ni Isaac. Ang mga anak nga lalaki ni Isaac mao si Esau ug si Israel. **35** Ang mga anak nga lalaki ni Esau mao sila si Elifaz, Reuel, Jeus, Jalam, ug si Kora. **36** Ang mga anak nga lalaki ni Elifaz mao sila si Teman, Omar, Zefo, Gatam, Kenaz, Timna ug si Amalek. **37** Ang mga anak nga lalaki ni Reuel mao sila si Nahat, Zera, Shama, ug si Miza. **38** Ang mga anak nga lalaki ni Seir mao sila si Lotan, Shobal, Zibeon, Ana, Dishon, Ezer, ug si Dishan. **39** Ang mga anak nga lalaki ni Lotan mao si Hori ug si Homam, ug si Timna nga igsoong babaye ni Lotan. **40** Ang mga anak nga lalaki ni Shobal mao sila si Alvan, Manahat, Ebal, Shefo, ug si Onam. Ang mga anak nga lalaki ni Zibeon mao si Aya ug si Ana. **41** Ang anak nga lalaki ni Ana mao si Dishon. Ang mga anak nga lalaki ni Dishon mao sila si Hemdan, Eshban, Itran, ug si Keran. **42** Ang mga anak nga lalaki ni Ezer mao sila si Bilhan, Zaavan, ug si Jaakan. Ang mga anak nga lalaki ni Dishan mao si Uz ug si Aran. **43** Mao kini ang mga hari nga naghari sa yuta sa Edom sa wala pay hari nga naghari sa mga Israelita: si Bela nga anak ni Beor, ug Dinhaba ang ngalan sa iyang siyudad. **44** Sa dihang namatay si Bela, mipuli paghari sa iyang dapit si Jobab ang anak nga lalaki ni Zera nga taga-Bozra. **45** Sa dihang namatay si Jobab, mipuli paghari sa iyang dapit si Husham nga taga-Teman. **46** Sa dihang namatay si Husham, mipuli paghari sa iyang dapit si Hadad nga anak ni Bedad, nga maoy nakapildi sa mga Midianhon didto sa yuta sa Moab. Avit ang ngalan sa iyang siyudad. **47** Sa dihang namatay si Hadad, mipuli paghari sa iyang dapit si Samla nga taga-Masreka. **48** Sa dihang namatay si Samla, mipuli paghari sa iyang dapit si Shaul nga taga-Rehobot Hannahar. **49** Sa dihang namatay si Shaul, mipuli paghari sa iyang dapit si Baal Hanan nga anak ni Acbor. **50** Sa dihang namatay si Baal Hanan nga anak ni Acbor, mipuli paghari sa iyang dapit si Hadar. Pai ang ngalan sa iyang siyudad. Ang ngalan sa iyang asawa mao si Mehetabel nga anak nga babaye ni Matred nga anak nga babaye ni Mezahab. **51** Unya namatay si Hadad. Ang mga pangulo sa mga banay sa Edom mao sila si Timna, Alva, Jetet, **52** Oholibama, Ela, Pinon, **53** Kenaz, Teman, Mibzar, **54** Magdiel, ug si Iram. Mao kini ang mga pangulo sa mga banay sa Edom.

2 Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Israel: sila si Ruben, Simeon, Levi, Juda, Isacar, Zebulun, **2** Dan, Jose, Benjamin, Neftali, Gad, ug si Asher. **3** Ang mga anak nga lalaki ni Juda mao sila si Er, Onan, ug si Shela, nga anak niya sa anak nga babaye ni Shua nga Canaanhon. Daotan sa panan-aw ni Yahweh ang kamagulangang anak ni Juda nga si Er, ug gipatay siya ni Yahweh. **4** Si Tamar nga iyang umagad, nanganak alang kaniya kang Perez ug kang Zera. Adunay lima ka mga anak nga lalaki si Juda. **5** Ang mga anak nga lalaki ni Perez mao si Hezron ug si Hamul. **6** Ang lima ka mga anak nga lalaki ni Zera mao sila si Zimri, Etan, Heman, Calcol, ug si Dara. **7** Ang anak nga lalaki ni Carmi mao si Acar nga nagdala ug kasamok sa Israel sa dihang gikawat niya kung unsa ang giandam alang sa Dios. **8** Ang

anak nga lalaki ni Etan mao si Azaria. **9** Ang mga anak nga lalaki ni Hezron mao sila si Jerameel, Ram, ug si Caleb. **10** Si Ram mao ang amahan ni Aminadab, ug si Aminadab mao ang amahan ni Naason, ang pangulo sa mga kaliwat ni Juda. **11** Si Naason mao ang amahan ni Salma, ug si Salma mao ang amahan ni Boaz. **12** Si Boaz mao ang amahan ni Obed, ug si Obed mao ang amahan ni Jesse. **13** Si Jesse mao ang amahan ni Eliab ang iyang kamagulangang anak, ikaduha mao si Abinadab, ikatulo mao si Shimea, **14** ikaupat mao si Netanel, ikalima mao si Radai, **15** ikaunom mao si Ozem, ug ang ikapito mao si David. **16** Ang ilang mga igsoong babaye mao si Zeruya ug si Abigail. Ang tulo ka mga anak nga lalaki ni Zeruya mao sila si Abishai, Joab, ug si Asahel. **17** Nanganak si Abegail kang Amasa, nga ang amahan mao si Jeter nga Ismaelinhon. **18** Si Caleb nga anak ni Hezron mao ang amahan sa mga anak pinaagi kang Azuba, nga iyang asawa, ug pinaagi kang Jeriot. Ang iyang mga anak mao sila si Jesher, Shobab, ug si Ardon. **19** Namatay si Azuba, ug unya gipangasawa ni Caleb si Efrat, nga nanganak alang kaniya kang Hur. **20** Si Hur mao ang amahan ni Uri ug si Uri mao ang amahan ni Bezalel. **21** Unya si Hezron(sa dihang nagpangidaron na siya ug 60 ka tuig) gipangasawa ang anak ni Makir, ang amahan ni Gilead. Gipanganak niya si Segub. **22** Si Segub mao ang amahan ni Jair, nga nagdumala sa 23 ka mga siyudad sa yuta sa Gilead. **23** Giilog ni Gesor ug ni Aram ang mga lungsod sa Jair ug Kenat, lakip ang 60 ka mga baryo sa palibot niini. Kining tanan nga mga lumulupyo mga kaliwat ni Makir, nga amahan ni Gilead. **24** Human sa kamatayon ni Hezron, nakighilawas si Caleb kang Efrata, ang asawa sa iyang amahan nga si Hezron. Gipanganak niya si Ashur, nga amahan ni Tekoa. **25** Ang mga anak nga lalaki ni Jerameel, nga kamagulangang anak ni Hezron, mao sila si Ram ang kamagulangan, si Buna, Oren, Ozem ug si Ahija. **26** Adunay laing asawa si Jerameel, nga ang ngalan mao si Atara. Siya mao ang inahan ni Onam. **27** Ang mga anak nga lalaki ni Ram, nga kamagulangan ni Jerameel, mao sila si Maaz, Jamin, ug si Eker. **28** Ang mga anak nga lalaki ni Onam mao si Shamai ug si Jada. Ang mga anak nga lalaki ni Shamai mao si Nadab ug si Abishur. **29** Ang ngalan sa asawa ni Abishur mao si Abihail, ug nanganak siya alang kaniya kang Aban ug kang Molid. **30** Ang mga anak nga lalaki ni Nadab mao si Seled ug si Apaim, apan namatay si Seled nga walay mga anak. **31** Ang anak nga lalaki ni Apaim mao si Ishi. Ang anak nga lalaki ni Ishi mao si Shesan. Ang anak nga lalaki ni Shesan mao si Alai. **32** Ang mga anak nga lalaki ni Jada, nga igsoon ni Shamai, mao si Jeter ug si Jonathan. Namatay si Jeter nga walay mga anak. **33** Ang mga anak nga lalaki ni Jonathan mao si Pelet ug si Zaza. Mao kini ang mga kaliwat ni Jerameel. **34** Karon walay mga anak nga lalaki si Shesan, mga anak nga babaye lamang. Adunay Ehiptohanong sulugoon si Shesan, nga ang ngalan mao si Jarha. **35** Gipaminyo ni Shesan ang iyang anak nga babaye kang Jarha nga iyang sulugoon ingon nga iyang asawa. Nanganak siya alang kaniya kang Atai. **36** Si Atai mao ang amahan ni Natan, ug si Natan mao ang amahan ni Zabad. **37** Si Zabad mao ang amahan ni Eflal, ug si Eflal mao ang amahan ni Obed. **38** Si Obed mao ang amahan ni Jehu, ug si Jehu mao ang amahan ni Azaria. **39** Si Azaria mao ang amahan ni Helez, ug si Helez mao ang amahan ni Eleasa. **40** Si Eleasa mao ang amahan ni Sismai, ug si Sismai mao ang amahan ni Shalum. **41** Si Shalum mao ang amahan ni Jekamia, ug si Jekamia mao ang amahan ni Elishama. **42** Ang mga anak nga lalaki ni Caleb, nga Igsoon ni Jerameel, mao si Mesha nga iyang kamagulangan, nga amahan ni Zif. Ang ikaduha niyang anak, mao si Maresha, nga amahan ni Hebron. **43** Ang mga anak nga lalaki ni Hebron mao sila si Kora, Tapua, Rekem, ug si Shema. **44** Si Shema mao ang amahan ni Raham, nga amahan ni Jorkeam. Si Rekem mao ang amahan ni Shamai. **45** Ang anak ni Shamai mao si Maon, ug si Maon mao ang amahan ni Bet Zur. **46** Si Efa, ang laing puyopuyo ni Caleb, nanganak kang Haran, Moza, ug kang Gazez. Si Haran mao ang amahan ni Gazez. **47** Ang mga anak nga lalaki ni Jahdai, mao sila si Regem, Jotam, Geshan, Pelet, Efa, ug si Shaaf. **48** Ang usa pa gayod ka puyopuyo ni Caleb mao si Maaca, nga nanganak kang Sheber ug kang Tirhana. **49** Nanganak usab siya kang Shaaf ang amahan ni Madmana, si Sheva ang amahan ni Macbena ug ang amahan ni Gibea. Ang anak nga babaye ni Caleb mao si Acsa. Mao kini ang mga kaliwat ni Caleb. **50** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Hur, ang iyang kamagulangang anak pinaagi kang Efrata: si Shobal ang amahan ni Kiriat Jearim, **51** Si Salma ang amahan ni Bethlehem, ug si Haref ang amahan ni Bet Gader. **52** Adunay mga kaliwat si Shobal nga amahan ni Kiriat Jearim: si Haroe, ang katunga sa katawhan nga Manahat, **53** ug ang mga banay ni Kiriat Jearim: mao ang mga Itrahanon, Puthanon, Shumatnon, ug ang Mishranon. Naggikan niini ang kaliwat sa mga Zorahanon ug sa mga Eshtaolnon. **54** Ang mga banay ni Salma mao ang mosunod: ang mga taga-Betlehem, ang mga Netofanon, ang mga Artot Bet Joab, ug ang katunga sa mga Manahatnon—ang mga Zorahanon, **55** ang mga banay sa mga escriba nga nagpuyo didto sa Jabez: ang mga Tiratnon, Shimeatnon, ug Sucatnon. Mao kini ang mga Kenhanon nga naggikan kang Hamat, ang katigulangan sa mga Recabnon.

3 Karon mao kini ang mga anak nga lalaki ni David nga natawo alang kaniya didto sa Hebron: ang kamagulangan

mao si Amnon, pinaagi kang Ahinoam nga gikan sa Jezreel;
ang ikaduha mao si Daniel, pinaagi kang Abigail nga gikan
sa Carmel; 2 ang ikatulo mao si Absalom, nga ang inahan
mao si Maaca, ang anak nga babaye ni Talmai nga hari sa
Geshur. Ang ikaupat mao si Adonia ang anak nga lalaki ni
Hagit; 3 ang ikalima mao si Shefatia pinaagi kang Abital; ang
ikaunom mao si Itream pinaagi kang Egla nga iyang asawa.
4 Natawo kining unom alang kang David didto sa Hebron,
diin naghari siya sulod sa pito ka tuig ug unom ka bulan.
Unya nagdumala siya sa Jerusalem sulod sa 33 ka tuig. 5
Kining upat ka mga anak nga lalaki, pinaagi kang Batsheba
nga anak nga babaye ni Amiel, nga natawo alang kaniya sa
Jerusalem: si Shamua, Shobab, Natan, ug si Solomon. 6
Ang laing siyam nga mga anak nga lalaki ni David mao sila:
si Ibhar, Elishua, Elifelet, 7 Noga, Nefeg, Jafia, 8 Elishama,
Eliada, ug si Elifelet. 9 Mao kini ang mga anak nga lalaki ni
David, walay labot ang mga anak nga lalaki sa uban niyang
mga puyopuyo. Si Tamar ang ilang igsoong babaye. 10 Ang
anak ni Solomon mao si Rehoboam. Ang anak ni Rehoboam
mao si Abija. Ang anak ni Abija mao si Asa. Ang anak ni Asa
mao si Jehoshafat. 11 Ang anak ni Jehoshafat mao si Joram.
Ang anak ni Joram mao si Ahazia. Ang anak ni Ahazia mao
si Joas. 12 Ang anak ni Joas mao si Amazia. Ang anak ni
Amazia mao si Azaria. Ang anak ni Azaria mao si Jotam. 13
Ang anak ni Jotam mao si Ahaz. Ang anak ni Ahaz mao si
Hezekia. Ang anak ni Hezekia mao si Manases. 14 Ang anak
ni Manases mao si Amon. Ang anak ni Amon mao si Josia.
15 Ang mga anak nga lalaki ni Josia mao si Johanon ang
iyang kamagulangang anak, ang ikaduha mao si Jehoyakim,
ang ikatulo mao si Zedekia, ug ang ikaupat mao si Shalum.
16 Ang mga anak nga lalaki ni Jehoyakim mao si Jehoyakin
ug si Zedekia. 17 Ang mga anak nga lalaki ni Jehoyakin,
ang binihag, mao sila si Shealtiel, 18 Malkiram, Pedaya,
Shenazar, Jekamia, Hoshama, ug si Nedabia. 19 Ang mga
anak nga lalaki ni Pedaya mao si Zerubabel ug si Shimei.
Ang mga anak nga lalaki ni Zerubabel mao si Meshulam ug
si Hanania; ang ilang igsoong babaye mao si Shelomit. 20
Ang ubang lima niya ka mga anak nga lalaki mao sila si
Hashuba, Ohel, Berekia, Hasadia, ug si Jushab Hesed. 21
Ang mga anak nga lalaki ni Hanania mao si Pelatia ug si
Jeshaya. Ang iyang anak mao si Refaya, ug ang uban pa
nga kaliwat mao sila si Arnan, Obadia, ug si Shecania. 22
Ang anak nga lalaki ni Shecania mao si Shemaya. Ang mga
anak nga lalaki ni Shemaya mao sila si Hatus, Igal, Baria,
Nearia, ug si Shafat. 23 Ang tulo ka mga anak nga lalaki ni
Nearia mao sila si Elyoenai, Hizkia, ug si Azrikam. 24 Ang
pito ka mga anak nga lalaki ni Elyoenai mao sila si Hodavia,
Eliashib, Pelaya, Akub, Johanan, Delaya, ug si Anani.

4 Ang mga kaliwat ni Juda mao sila Perez, Hezron, Carmi,
Hur, ug si Shobal. 2 Si Shobal mao ang amahan ni
Reaya. Si Reaya mao ang amahan ni Jahat. Si Jahat mao
ang amahan ni Ahumai ug ni Lahad. Mao kini ang mga
katigulangan sa banay sa mga Zorahanon. 3 Mao kini ang
mga katigulangan sa banay sa siyudad sa Etam: Si Jezreel,
Ishma, ug si Idbas. Ang ngalan sa ilang igsoong babaye
mao si Hazelelponi. 4 Si Penuel mao ang katigulangan sa
banay sa siyudad sa Gedor. Si Ezer mao ang katigulangan
sa banay sa Husha. Mao kini ang mga kaliwat sa Hur, ang
kamagulangan nga anak ni Efrata ug ang kagikan sa mga
taga-Betlehem. 5 Si Ashur ang amahan ni Tekoa nga adunay
duha ka asawa, si Hela ug si Naara. 6 Si Ahuzam, Hefer,
Temeni, ug si Haahashtari ang iyang mga anak nga lalaki
kang Naara. Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Naara.
7 Ang mga anak nga lalaki ni Hela mao sila Zeret, Izhar,
Etnan, 8 ug si Koz, nga amahan ni Anub ug ni Zobeba, ug
ang ubang mga banay naggikan kang Aharhel ang anak
nga lalaki ni Harum. 9 Labaw nga tinahod si Jabez kay sa
iyang mga igsoong lalaki. Ginganlan siya sa iyang inahan ug
Jabez. Miingon siya, “Tungod kay gipanganak ko siya sa
kasakit.” 10 Nag-ampo si Jabez ngadto sa Dios sa Israel ug
miingon, “Kung panalanginan lamang nimo ako, palaparon
ang akong nasakopan, ug ang imong kamot magauban
kanako. Sa dihang buhaton mo kini malikay mo ako gikan sa
kadaot, aron mahimo akong gawasnon gikan sa kasakit!”
Busa gitubag sa Dios ang iyang pag-ampo. 11 Si Kelub nga
igsoong lalaki ni Shuha mao ang amahan ni Mehir, nga
amahan ni Eshton. 12 Si Eshton mao ang amahan nila Bet
Rafa, Pasea, ug ni Tehina, ang nagsugod sa siyudad sa
Nahas. Mao kini ang mga tawo nga nagpuyo sa Reca. 13
Ang mga anak nga lalaki ni Kenaz mao sila Otniel ug si
Seraya. Ang mga anak nga lalaki ni Otniel mao si Hatat
ug si Meonotai. 14 Si Meonotai mao ang amahan ni Ofra,
ug si Seraya ang amahan ni Joab, ang nagpundar sa Ge
Harashim, ang iyang katawhan mga hanas nga panday. 15
Ang mga anak nga lalaki ni Caleb ang anak nga lalaki ni
Jefune mao si Iru, Ela ug si Naam. Ang anak nga lalaki ni Ela
mao si Kenaz. 16 Ang mga anak nga lalaki ni Jehalelel mao
sila Zif, Zifa, Tiria, ug si Asarel. 17 Ang mga anak nga lalaki
ni Ezra mao sila Jeter, Mered, Efer, ug si Jalon. Gipakatawo
sa Ehiptohanon nga asawa ni Mered sila Miriam, Shamai,
ug si Ishba, nga amahan ni Eshtemoa. Mao kini ang mga
anak nga lalaki ni Bitya, ang anak nga babaye sa Paraon,
nga giminyoan ni Mered. 18 Ang asawa ni Mered nga Judio
nanganak kang Jered, ang amahan ni Gedor; si Heber, ang
amahan ni Soco; ug si Jekutiel, ang amahan ni Zanoa. 19
Sa duha ka anak nga lalaki sa asawa ni Hodia, nga igsoong
babaye ni Naham, ang usa mao ang amahan ni Keila ang

Garminhon. Ug ang usa mao ang amahan ni Eshtemoa nga
Maacaton. 20 Ang mga anak nga lalaki ni Shimon mao sila
Amnon, Rina, Ben Hanan, ug si Tilon. Ang mga anak nga
lalaki ni Ishi mao sila Zohet ug si Ben Zohet. 21 Ang mga
kaliwat ni Shela nga anak nga lalaki ni Juda, mao si Er ang
amahan ni Leca, si Laada ang amahan ni Maresha ug ang
banay sa tighimo ug lino sa Bet Ashbea, 22 Si Jokim, ang
katawhan sa Cozeba, ug sa Joas ug sa Saraph, nga adunay
kabtangan sa Moab, apan mipauli sa Bethlehem. (Kini nga
kasayoran naggikan sa karaang mga talaan.) 23 Ang ubang
katawhan niini mga magkukulon nga nagpuyo sa Netaim
ug sa Gedera ug nagatrabaho alang sa hari. 24 Ang mga
kaliwat ni Simeon mao sila Nemuel, Jamin, Jarib, Zera, ug
Shaul. 25 Si Shalum mao ang anak nga lalaki ni Shaul, si
Mibsam mao ang anak nga lalaki ni Shalum, ug si Mishma
mao ang anak nga lalaki ni Mibsam. 26 Ang mga kaliwat ni
Mishma mao si Hamuel ang iyang anak nga lalaki, si Zacur
ang iyang apo, ug si Shimei ang iyang apo sa tuhod. 27 Si
Shimei adunay 16 ka mga anak nga lalaki ug unom ka nga
mga babaye. Ang iyang mga igsoong lalaki walay daghang
mga anak, busa wala midaghan ang ilang banay sama usab
sa katawhan sa Juda. 28 Nagpuyo sila didto sa Beersheba,
Molada, ug sa Hazar Shual. 29 Nagpuyo usab sila sa Bilha,
Ezem, Tolad, 30 Betuel, Horma, Ziklag, 31 Bet Markabot,
Hazar Susim, Bet Biri, ug sa Shaaraim. Mao kini ang ilang
mga siyudad hangtod sa paghari ni David. 32 Ang lima nila
ka mga baryo mao ang Etam, Ain, Rimon, Token, ug ang
Ashan, 33 lakip ang mga baryo sa palibot hangtod sa Baalat.
Mao kini ang dapit nga ilang mga gipuy-an, ug gitipigan nila
ang talaan sa ilang kagikan. 34 Ang mga pangulo sa mga
banay mao sila Meshobab, Jamlek, si Josha nga anak nga
lalaki ni Amazia, 35 si Joel, si Jehu nga anak nga lalaki ni
Joshibia nga anak nga lalaki ni Seraya ug anak nga lalaki ni
Aziel, 36 si Elyoenai, Jaakoba, Jeshohaya, Asaya, Adiel,
Jesimiel, Benaya, 37 ug si Ziza nga anak nga lalaki ni Shifi
ug anak nga lalaki ni Alon nga anak nga lalaki ni Jedaya nga
anak nga lalaki ni Shimri nga anak nga lalaki ni Shemaya.
38 Kining gihisgotan nga mga ngalan mao ang mga pangulo
sa ilang mga banay, ug midaghan pag-ayo ang ilang mga
banay. 39 Miadto sila haduol sa Gedor, sa sidlakang bahin
sa walog, aron sa pagpangita ug pasabsaban alang sa ilang
mga karnero. 40 Nakakaplag sila ug abugana ug maayong
sabsabanan. Halapad ang yuta, hilom, ug malinawon. Didto
nagpuyo kaniadto ang mga Hamihanon. 41 Nahisulat kini
nga mga ngalan sa pag-abot sa adlaw ni Hezekia ang hari
sa Juda, ug gisulong ang gipuy-an sa mga Hamihanon ug
ang mga Meunhon, nga atua usab didto. Gilaglag nila sila sa
hingpit ug nagpuyo didto tungod kay nakakaplag sila ug
pasabsaban alang sa ilang mga karnero. 42 500 ka mga
kalalakin-an ang gikan sa tribo ni Simeon ang miadto sa
Bukid sa Seir, uban sa ilang mga pangulo nga si Pelatia,
Nearia, Refaya, ug si Uziel, ang anak nga lalaki ni Ishi. 43
Nalupig nila ang nahibiling mga Amaleknon nga midangop,
ug mipuyo didto hangtod karong adlawa.

5 Ang mga anak nga lalaki ni Ruben ang kamagulangang
anak sa Israel—karon si Ruben mao ang kamagulangang
anak ni Israel, apan gihatag ngadto sa mga anak nga lalaki
ni Jose nga anak sa Israel ang katungod sa pagkamagulang
tungod kay gihugawan ni Ruben ang higdaanan sa iyang
amahan. Busa wala siya nahisulat isip kamagulangang
anak nga lalaki. 2 Si Juda ang pinakakusgan sa iyang mga
igsoong lalaki, ug ang pangulo magagikan kaniya. Apan
ang katungod sa pagkaanak gihatag kang Jose— 3 ang
mga anak nga lalaki ni Ruben, ang kamagulangang anak ni
Israel mao sila Hanok, Palu, Hezron, ug si Carmi. 4 Mao kini
sila ang mga kaliwat ni Joel: ang anak nga lalaki ni Joel
mao si Shemaya. Ang anak nga lalaki ni Shemaya mao si
Gog. Ang anak nga lalaki ni Gog mao si Shimei. 5 Ang anak
nga lalaki ni Shimei mao si Mica. Ang anak nga lalaki ni
Mica mao si Reaya. Ang anak nga lalaki ni Reaya mao
si Baal. 6 Ang anak nga lalaki ni Baal mao si Beera, nga
gibihag ni Tilgat Pileser nga hari sa Asiria. Si Beera mao ang
pangulo sa tribo sa Ruben. 7 Ang mosunod mao ang matag
banay nga mga kadugo ni Beera, nga nahisulat sa talaan sa
ilang mga kagikan: Si Jeiel ang kamagulangan, Zecarias, 8
ug si Bela ang mga anak nga lalaki ni Azaz nga anak nga
lalaki ni Shema ug anak nga lalaki ni Joel. Nagpuyo sila
sa Aroer, hangtod sa Nebo ug sa Baal Meon, 9 ug ngadto
sa sidlakan hangtod sa sinugdanan sa kamingawan nga
paingon sa Suba sa Eufrates. Tungod kini sa kadaghan sa
ilang mga baka sa yuta sa Gilead. 10 Sa mga adlaw ni
Saulo, gisulong sa tribo ni Ruben ang mga Hagarnon ug
gipildi sila. Nagpuyo sila sa mga tolda sa mga Hagarnon sa
tibuok yuta sa sidlakan sa Gilead. 11 Ang mga membro sa
tribo sa Gad nagpuyo duol kanila, sa yuta sa Bashan ngadto
sa Saleca. 12 Ang ilang pangulo mao si Joel, nga labaw
sa maong banay, ug si Shafam mao usab ang labaw sa
laing banay, ug sila Janai ug si Shafat sa Bashan. 13 Ang
ilang mga kadugo, sumala sa pamilya sa ilang mga amahan,
mao sila Micael, Meshulam, Sheba, Jorai, Jacan, Zia, ug si
Eber—pito silang tanan. 14 Kining mga tawo nga ginganlan
sa ibabaw mao ang mga kaliwat ni Abihail, ug si Abihail mao
ang anak nga lalaki ni Huri. Si Huri mao ang anak nga lalaki
ni Jaroa. Si Jaroa mao ang anak nga lalaki ni Gilead. Si
Gilead mao ang anak nga lalaki ni Micael. Si Micael mao
ang anak nga lalaki ni Jeshishai. Si Jeshishai mao ang anak
nga lalaki ni Jado. Si Jado mao ang anak nga lalaki ni Buz.
15 Si Ahi mao ang anak nga lalaki ni Abdiel nga anak nga

lalaki ni Guni, nga labaw sa pamilya sa ilang mga amahan.
16 Nagpuyo sila sa Gilead, sa Bashan, sa mga lungsod
niini, ug sa tibuok pasabsabang dapit sa Sharon ngadto sa
kinatumyan sa mga utlanan niini. 17 Kining tanan nalista sa
talaan sa mga kagikan sa panahon ni Jotam ang hari sa
Juda ug kang Jeroboam ang hari sa Israel. 18 Ang mga
Rubenhon, ang mga Gadhanon, ug ang katunga sa tribo sa
Manases adunay 44, 000 ka mga sundalo nga gibansay sa
pagpakiggubat, sa pagdala ug taming ug espada, ug pana.
19 Gisulong nila ang kaliwat ni Hagar, Jetur, Nafis, ug Nodab.
20 Nakadawat sila ug langitnong tabang batok kanila. Niini
nga paagi, napildi ang mga taga-Hagar ug ang tanan nga
miuban kanila. Tungod kini sa pagtuaw sa mga Israelita
ngadto sa Dios diha sa gubat, ug mitubag siya kanila, tungod
kay misalig man sila kaniya. 21 Gikuha nila ang ilang mga
kahayopan, lakip na ang 50, 000 ka mga kamelyo, 250, 000
ka mga karnero, 2, 000 ka mga asno, ug 100, 000 ka mga
kalalakin-an. 22 Daghan ang ilang napatay nga mga kaaway,
tungod kay nakig-away man ang Dios alang kanila. Nagpuyo
sila sa ilang yuta hangtod sa panahon sa pagkabihag. 23 Ang
katunga sa tribo ni Manases nagpuyo sa yuta sa Bashan
ngadto sa Baal Hermon ug sa Senir (Bukid kini sa Hermon).
24 Mao kini ang mga pangulo sa ilang mga pamilya: Si Efer,
Ishi, Eliel, Azriel, Jeremias, Hodavia, ug si Jadiel. Kusgan ug
mga maisog sila nga mga tawo, inila nga mga tawo, mga
pangulo sa ilang mga pamilya. 25 Apan dili sila matinud-
anon sa Dios sa ilang katigulangan. Hinuon, misimba sila sa
mga dios sa katawhan niadtong yutaa, nga gigun-ob sa Dios
sa wala pa sila. 26 Ang Dios sa Israel nagsugo kang Pul ang
hari sa Asiria (gitawag usab ug Tilgat Pileser, ang hari sa
Asiria). Gibihag niya ang mga Rubenhon, Gadhanon, ug ang
katunga sa tribo sa Manases. Gikuha niya ug gidala ngadto
sa Hala, Habor, Hara, ug ngadto sa suba sa Gozan, diin
nagpabilin sila hangtod karong adlawa.

6 Ang mga anak nga lalaki ni Levi mao sila Gershom,
Kohat, ug si Merari. 2 Ang mga anak nga lalaki ni Kohat
mao sila Amram, Izhar, Hebron, ug Uziel. 3 Ang mga anak
nga lalaki ni Amram mao sila Aaron, Moises, ug si Miriam.
Ang mga anak nga lalaki ni Aaron mao si Nadab, Abihu,
Eleazar, ug si Itamar. 4 Si Eleazar mao ang amahan ni
Finehas, ug si Finehas mao ang amahan ni Abishua. 5
Si Abishua mao ang amahan ni Buki, ug si Buki mao ang
amahan ni Uzi. 6 Si Uzi mao ang amahan ni Zerahia, ug si
Zerahia mao ang amahan ni Merayot. 7 Si Merayot mao ang
amahan ni Amaria, ug si Amaria mao ang amahan ni Ahitub.
8 Si Ahitub mao ang amahan ni Zadok, ug si Zadok mao
ang amahan ni Ahimaaz. 9 Si Ahimaaz mao ang amahan ni
Azaria, ug si Azaria mao ang amahan ni Johanan. 10 Si
Johanan mao ang amahan ni Azaria, nga nag-alagad sa
templo ni Solomon nga gitukod sa Jerusalem. 11 Si Azaria
mao ang amahan ni Amaria, ug si Amaria mao ang amahan
ni Ahitub. 12 Si Ahitub mao ang amahan ni Zadok, ug si
Zadok mao ang amahan ni Shalum. 13 Si Shalum mao ang
amahan ni Hilkia, ug si Hilkia mao ang amahan ni Azaria. 14
Si Azaria mao ang amahan ni Seraya, ug si Seraya mao ang
amahan ni Jehozadak. 15 Nabihag si Jehozadak sa dihang
gipabihag ni Yahweh ang Juda ug ang Jerusalem pinaagi
kang Nebucadnezar. 16 Ang mga anak nga lalaki ni Levi mao
sila Gershom, Kohat, ug si Merari. 17 Ang mga anak nga
lalaki ni Gershom mao sila Libni ug si Shimei. 18 Ang mga
anak nga lalaki ni Kohat mao sila Amram, Izhar, Hebron, ug
si Uziel. 19 Ang mga anak nga lalaki ni Merari mao sila Mali
ug si Mushi. Sila ang mga banay sa mga levita nga nalista
sumala sa pamilya sa ilang mga katigulangan. 20 Nagsugod
ang mga kaliwat ni Gershom sa iyang anak nga lalaki nga si
Libni. Ang anak nga lalaki ni Libni mao si Jahat. Ang iyang
anak nga lalaki mao si Zima. 21 Ang iyang anak nga lalaki
mao si Joa. Ang iyang anak nga lalaki mao si Ido. Ang iyang
anak nga lalaki mao si Zera. Ang iyang anak nga lalaki mao
si Jeaterai. 22 Ang mga kaliwat ni Kohat nagsugod sa iyang
anak nga lalaki nga si Aminadab. Ang iyang anak nga lalaki
mao si Kora. Ang iyang anak nga lalaki mao si Asir. 23 Ang
iyang anak nga lalaki mao si Elkana. Ang iyang anak nga
lalaki mao si Ebiasaf. Ang iyang anak nga lalaki mao si Asir.
24 Ang iyang anak nga lalaki mao si Tahat. Ang iyang anak
nga lalaki mao si Uriel. Ang iyang iyang anak nga lalaki mao
si Uzia. Ang iyang anak nga lalaki mao Shaul. 25 Ang mga
anak nga lalaki ni Elkana mao sila Amasai, Ahimot, ug si
Elkana. 26 Ang anak niining ikaduhang Elkana mao si Zofai.
Ang iyang anak nga lalaki mao si Nahat. 27 Ang iyang anak
nga lalaki mao si Eliab. Ang anak nga lalaki ni Eliab mao
si Jeroham. Ang iyang anak nga lalaki mao si Elkana. 28
Ang kamagulangang anak ni Samuel mao si Joel, ug ang
ikaduhang anak mao si Abija. 29 Anak nga lalaki ni Merari
mao si Mali. Ang iyang anak nga lalaki mao si Libni. Ang
iyang anak nga lalaki mao si Shimei. Ang anak nga lalaki ni
Shimei mao si Uza. 30 Ang iyang anak nga lalaki mao si
Shimea. Ang iyang anak nga lalaki mao si Hagia. Ang iyang
anak nga lalaki mao si Asaya. 31 Mao kini ang mga ngalan
sa mga kalalakin-an nga gitugyanan ni David sa mga pag-
awit sa sulod sa templo ni Yahweh, human nga nabalhin
didto ang sudlanan sa kasabotan. 32 Nag-alagad sila pinaagi
sa pag-awit didto sa tabernakulo, ang tolda nga tagboanan,
hangtod nga natukod ni Solomon ang balay ni Yahweh sa
Jerusalem. Gituman nila ang ilang mga bulohaton sumala sa
mga sugo nga gihatag kanila. 33 Mao kini kadtong ang nag-
alagad uban sa ilang mga anak nga lalaki. Gikan sa banay
ni Kohat mao si Heman nga manunugtog. Ania ang iyang

mga katigulangan, balik ngadto sa nanglabay nga panahon:
Si Heman mao ang anak nga lalaki ni Joel. Si Joel mao ang
anak nga lalaki ni Samuel. **34** Si Samuel mao ang anak
nga lalaki ni Elkana. Si Elkana mao ang anak nga lalaki ni
Jeroham. Si Jeroham mao ang anak nga lalaki ni Eliel. Si
Eliel mao ang anak nga lalaki ni Toa. **35** Si Toa mao ang
anak nga lalaki ni Zuf. Si Zuf mao ang anak nga lalaki ni
Elkana. Si Elkana mao ang anak nga lalaki ni Mahat. Si
Mahat mao ang anak nga lalaki ni Amasai. Si Amasai mao
ang anak nga lalaki ni Elkana. **36** Si Elkana mao ang anak
nga lalaki ni Joel. Si Joel mao ang anak nga lalaki ni Azaria.
Si Azaria mao ang anak nga lalaki ni Zefania. **37** Si Zefania
mao ang anak nga lalaki ni Tahat. Si Tahat mao ang anak
lalaki ni Asir. Si Asir mao ang anak nga lalaki ni Ebiasap. Si
Ebiasap mao ang anak lalaki ni Kora. **38** Si Kora mao ang
anak nga lalaki ni Izar. Si Izar mao ang anak nga lalaki ni
Kohat. Si Kohat mao ang anak nga lalaki ni Levi. Si Levi ang
anak nga lalaki ni Israel. **39** Ang mga kaubanan ni Heman
mao si Asaf, nga mitindog sa iyang tuong bahin. Si Asaf mao
ang anak nga lalaki ni Berekia. Si Berekia mao ang anak
nga lalaki ni Shimea. **40** Si Shimea mao ang anak nga lalaki
ni Micael. Si Micael mao ang anak nga lalaki ni Baaseya. Si
Baaseya mao ang anak nga lalaki ni Malkia. **41** Si Malkia
mao ang anak nga lalaki ni Etni. Si Etni ang anak nga lalaki
ni Zera. Si Zera mao ang anak nga lalaki ni Adaya. **42** Si
Adaya mao ang anak nga lalaki ni Etan. Si Etan mao ang
anak nga lalaki ni Zima. Si Zima mao ang anak nga lalaki ni
Shimei. **43** Si Shimei mao ang anak nga lalaki ni Jahat. Si
Jahat mao ang anak nga lalaki ni Gershom. Si Gershom
mao ang anak nga lalaki ni Levi. **44** Ang anaa sa walang
bahin sa kamot ni Heman mao ang iyang mga kaubanan
nga mga anak nga lalaki ni Merari. Gilakip nila si Ethan ang
anak nga lalaki ni Kishi. Si Kishi ang anak nga lalaki ni Abdi.
Si Abdi ang anak nga lalaki ni Maluc. **45** Si Maluc ang anak
nga lalaki ni Hashabia. Si Hashabia ang anak nga lalaki ni
Amazia. Si Amazia ang anak nga lalaki ni Hilkia. **46** Si Hilkia
ang anak nga lalaki ni Amzi. Si Amzi ang anak nga lalaki ni
Bani. Si Bani ang anak nga lalaki ni Shemer. **47** Si Shemer
ang anak nga lalaki ni Mali. Si Mali ang anak nga lalaki ni
Mushi. Si Mushi ang anak nga lalaki ni Merari. Si Merari ang
anak nga lalaki ni Levi. **48** Ang ilang mga kaubanan, nga
mga Levita, gisaligan sa pagbuhat sa tanang buluhaton sa
tabernakulo, ang balay sa Dios. **49** Si Aaron ug ang iyang
mga anak nga lalaki ang nagahalad sa halad sinunog ngadto
sa halaran; ug ang halad diha sa halaran sa insenso alang
sa tanang buluhaton sa labing balaang dapit. Kini nga mga
halad gihimo alang sa pagpasaylo sa sala sa Israel, sumala
sa tanang gimando ni Moises nga alagad sa Dios. **50** Ang
gituohan nga mga kaliwat ni Aaron mao ang mga mosunod:
Ang anak nga lalaki ni Aaron mao si Eleazar. Ang anak nga
lalaki ni Eleazar mao si Finehas. Ang anak nga lalaki ni
Finehas mao si Abishua. **51** Ang anak nga lalaki ni Abishua
mao si Buki. Ang anak nga lalaki ni Buki mao si Uzi. Ang
anak nga lalaki ni Uzi mao si Zerahia. **52** Ang anak nga lalaki
ni Zerahia mao si Merayot. Ang anak nga lalaki ni Merayot
mao si Amaria. Ang anak nga lalaki ni Amaria mao si Ahitub.
53 Ang anak nga lalaki ni Ahitub mao si Zadok. Ang anak
nga lalaki ni Zadok mao si Ahimaaz. **54** Mao kini ang mga
dapit nga gipapuy-an sa mga kaliwat ni Aaron, alang kini
sa mga kaliwat ni Aaron nga gikan sa mga banay ni Kohat
(ilaha ang unang luna). **55** Gihatag kanila ang Hebron sa
yuta sa Juda ug ang mga sabsabanang dapit, **56** apan ang
kaumahan sa siyudad ug ang mga baryo niini gihatag ngadto
kang Caleb nga anak ni Jefune. **57** Gihatag nila ngadto
sa mga kaliwat ni Aaron: ang Hebron (ang siyudad nga
dalangpanan), ug ang Libna lakip ang mga sabsabanang
dapit niini, Jatir, Eshtemoa lakip ang mga sabsabanang dapit
niini, **58** ang Hilen lakip ang mga sabsabanang dapit niini,
ug ang Debir lakip ang mga sabsabanang dapit niini. **59**
Gihatag nila sa mga kaliwat ni Aaron: ang Ashan lakip ang
mga sabsabanang dapit niini ug ang Bet shemes lakip ang
mga sabsabanang dapit niini; **60** ug ang gikan sa tribo ni
Benjamin gihatag nila ang Geba lakip ang mga sabsabanang
dapit niini, ang Alemet lakip ang mga sabsabanang dapit
niini, ug ang Anatot lakip ang mga sabsabanang dapit niini.
Napulo ug tulo ang gidaghanon sa ilang mga siyudad. **61**
Gihatag nila ngadto sa mga nahibilin nga mga kaliwat ni
Kohat ang napulo ka luna sa mga siyudad gikan sa katunga
sa tribo ni Manases. **62** Alang sa mga kaliwat ni Gershom sa
nagkalainlain nilang kabanay gihatagan ug napulo ug tulo ka
mga siyudad gikan sa mga tribo ni Isacar, Asher, Neftali, ug
gikan sa katunga sa tribo ni Manases sa Bashan. **63** Gihatag
nila ang napulo ug duha ka mga siyudad ngadto sa mga
kaliwat ni Merari, sumala sa ilang mga banay, gikan sa mga
tribo ni Ruben, Gad, ug kang Zebulun. **64** Busa gihatag sa
katawhan sa Israel kini nga mga siyudad lakip ang ilang
mga sabsabanan ngadto sa mga Levita. **65** Gihatag nila
ang matag luna sa mga lungsod nga gihisgotan sa nahiuna
gikan sa mga tribo sa Juda, Simeon, ug sa Benjamin. **66**
Alang sa ubang banay sa mga Kohatihanon gihatag nila
ang mga siyudad gikan sa tribo sa Efraim. **67** Gihatag nila:
ang Shekem (usa ka siyudad nga dalangpanan) lakip ang
mga sabsabanang dapit niini sa bungtod sa kaumahan
sa Efraim, Gezer lakip ang mga sabsabanang dapit niini,
68 ang Jokmeam lakip ang mga sabsabanang dapit niini,
ang Bet Horon lakip ang mga sabsabanang dapit niini, **69**
ang Ayalon lakip ang sabsabanang dapit niini, ug ang Gat
Rimon lakip ang mga sabsabanang dapit niini. **70** Gihatag sa

katunga sa tribo ni Manases sa mga Kohatnon: ang Aner lakip ang sabsabanang dapit niini ug ang Bileam lakip ang mga sabsabanang dapit niini. Nahimo kining gipanag-iya sa ubang banay ni Kohat. **71** Alang sa mga kaliwat ni Gershom gikan sa banay sa katunga sa tribo ni Manases, gihatag nila: ang Golan sa Bashan lakip ang mga sabsabanang dapit niini ug ang Ashtarot lakip ang mga sabsabanang dapit niini. **72** Gihatag sa tribo ni Isacar ngadto sa mga kaliwat ni Gershom: ang Kedes lakip ang mga sabsabanang dapit niini, ang Daberat lakip ang mga sabsabanang dapit niini, **73** ang Ramot lakip ang mga sabsabanang dapit niini, ug ang Anem lakip ang mga sabsabanang dapit niini. **74** Nadawat ni Isacar gikan sa tribo ni Asher: ang Mashal lakip ang mga sabsabanang dapit niini, Abdon lakip ang mga sabsabanang dapit niini, **75** ang Hukok lakip ang mga sabsabanang dapit niini, ug ang Rehob lakip ang mga sabsabanang dapit niini. **76** Nadawat nila gikan sa tribo ni Neftali: ang Kedes sa Galilea lakip ang mga sabsabanang dapit niini, ang Hamon lakip ang mga sabsabanang dapit niini, ug ang Kiriataim lakip ang mga sabsabanang dapit niini. **77** Alang sa nahibiling mga Levita, ang mga kaliwat ni Merari, gihatagan gikan sa tribo ni Zebulun: ang Rimono lakip ang mga sabsabanang dapit niini ug ang Tabor lakip ang mga sabsabanang dapit niini. **78** Gihatag usab alang kanila, ang laing bahin sa Jordan ug sa Jerico, sa sidlakang bahin sa suba: ang Bezer sa kamingawan lakip ang mga sabsabanang dapit niini, ang Jaza lakip ang mga sabsabanang dapit niini, **79** ang Kedemot lakip ang mga sabsabanang dapit niini, ug ang Mefaat lakip ang mga sabsabanang dapit niini. Gihatag kini gikan sa tribo ni Ruben. **80** Nadawat sa mga Levita ang gikan sa tribo ni Gad: ang Ramot sa Gilead lakip ang mga sabsabanang dapit niini, ang Mahanaim lakip ang mga sabsabanang dapit niini, **81** ang Heshbon lakip ang mga sabsabanang dapit niini, ug ang Jazer lakip ang mga sabsabanang dapit niini.

7 Ang upat ka mga anak nga lalaki si Isacar mao sila si Tola, Pua, Jashub, ug si Shimron. **2** Ang mga anak nga lalaki ni Tola mao sila si Uzi, Refaya, Jeriel, Jamai, Ibsam, ug si Samuel. Sila mao ang mga pangulo sa panimalay sa ilang amahan, gikan sa mga kaliwat ni Tola ug sila mao ang mga nalista ingon nga maisog nga mga manggugubat taliwala sa ilang kaliwat. Mikabat sila ug 22, 600 sa mga adlaw ni David. **3** Ang anak nga lalaki ni Uzi mao si Izrahia. Ang mga anak ni Izrahia mao sila si Micael, Obadia, Joel, ug si Ishia, silang lima mao ang mga pangulo sa ilang banay. **4** Diha kanila aduna silay 36, 000 ka kasundalohan alang sa gubat, sumala sa mga listahan nga natala sa mga kaliwat sa ilang mga katigulangan, kay daghan man silag mga asawa ug mga anak nga lalaki. **5** Ang ilang kaigsoonan, ang tribo ni Isacar, adunay 87, 000 ka manggugubat, sumala sa listahan nga natala sa banay sa ilang mga katigulangan. **6** Ang tulo ka mga anak nga lalaki ni Benjamin mao sila si Bela, Beker, and Jediel. **7** Ang lima ka mga anak nga lalaki ni Bela mao sila si Ezbon, Uzi, Uziel, Jerimot, ug si Iri. Sila mao ang mga sundalo ug mga pangulo sa mga banay. Mikabat ang ilang katawhan ug 22, 034 ka manggugubat, sumala sa nalista nga natala sa mga banay sa ilang mga katigulangan. **8** Ang mga anak nga lalaki ni Beker mao sila si Zemira, si Joas, si Eliezer, si Elyoenai, si Omri, si Jeremot, si Abija, si Anatot, ug si Alemet. Kining tanan mao ang iyang mga anak nga lalaki. **9** Ang nalista sa ilang mga banay mikabat ug 20, 200 nga mga pangulo sa panimalay ug mga manggugubat. **10** Ang anak nga lalaki ni Jediel mao si Bilhan. Ang mga anak nga lalaki ni Bilhan mao sila si Jeus, si Benjamin, si Ehud, si Kenaana, si Zetan, si Tarshis, ug si Ahishahar. **11** Kining tanan mao ang mga anak nga lalaki ni Jediel. Ang nalista sa talaan sa ilang banay 17, 200 ka mga pangulo ug mga manggugubat nga angay moalagad sa kasundalohan. **12** (Sila si Shupim ug si Hupim mao ang mga anak nga lalaki ni Ir, ug si Hushim mao ang anak ni Aher.) **13** Ang mga anak nga lalaki ni Neftali mao sila si Jaziel, si Guni, si Jezer, ug si Shalum. Mao kini ang mga apo ni Bilha. **14** Adunay usa ka lalaki nga anak si Manases nga ginganlan ug Asriel, nga gipanamkon sa iyang puyopuyo nga taga-Aram. Nanganak usab siya kang Makir ang amahan ni Gilead. **15** Naminyo si Makir gikan sa mga Hufanon ug mga Shufanon. Ang ngalan sa iyang igsoong babaye mao si Maaca. Ang laing kaliwat ni Manases mao si Zelofehad, nga may mga anak nga babaye lamang. **16** Si Maaca ang asawa ni Makir, nanganak ug usa ka lalaki ug ginganlan niya siya ug Peres. Ang ngalan sa iyang igsoong lalaki mao si Sheres, ug ang iyang mga anak nga lalaki mao sila si Ulam ug si Rakem. **17** Ang anak nga lalaki ni Ulam mao si Bedan. Mao kini ang mga kaliwat ni Gilead ang anak ni Makir nga anak ni Manases. **18** Ang igsoon nga babaye ni Gilead nga si Hamoleket nanganak kang Ishod, kang Abiezer, ug kang Mala. **19** Ang mga anak nga lalaki ni Shemida mao sila si Ahian, si Shekem, si Likhi, ug si Aniam. **20** Ang mga mosunod mao ang mga kaliwat ni Efraim: Si Shutela mao ang anak nga lalaki ni Efraim. Ang anak ni Shutela mao si Bered. Ang anak ni Bered mao si Tahat. **21** Ang anak ni Tahat mao si Zabad. Ang anak ni Zabad mao si Shutela. (Si Ezer ug si Elead gipatay sa mga lalaki sa Gat, nga mga lumulupyo nianang yutaa, sa dihang gikawat nila ang ilang mga kahayopan. **22** Nagsubo ang ilang amahan nga si Efraim alang kanila sulod sa daghang mga adlaw, ug nangadto kaniya ang iyang mga igsoong lalaki aron hupayon siya. **23** Nakighilawas siya sa iyang asawa. Nanamkon siya ug nanganak ug usa ka batang lalaki. Ginganlan siya ni Efraim ug Beria, tungod kay ang

katalagman midangat man sa iyang pamilya. 24 Ang iyang anak nga babaye mao si Sheera, nga nagtukod sa Ubos ug sa Taas nga bahin sa Bet Horon ug sa Uzen Sheera.) 25 Ang iyang anak nga lalaki mao si Refa. Ang anak ni Refa mao si Resep. Ang anak ni Resep mao si Tela. Ang anak ni Tela mao si Tahan. 26 Ang anak ni Tahan mao si Ladan. Ang anak ni Ladan mao si Amihud. Ang anak ni Amihud mao si Elishama. 27 Ang anak ni Elishama mao si Nun. Ang anak ni Nun mao si Josue. 28 Ang ilang gipanag-iyahan ug mga gipuy-an mao ang Betel ug ang kasikbit nga mga baryo. Gipalapdan pa nila dapit sa silangan nga bahin hangtod sa Naaran ug sa kasadpan nga dapit hangtod sa Gezer ug sa mga baryo niini, ug hangtod sa Shekem ug sa mga baryo sa Aya ug sa mga baryo niini. 29 Didto sa utlanan ni Manases mao ang Bet Shan ug ang baryo niini, ang Taanac ug ang mga baryo niini, ang Megido ug ang mga baryo niini, ug ang Dor ug ang mga baryo niini. Nagpuyo dinhi nga mga lungsod ang mga kaliwat ni Jose nga anak ni Israel. 30 Ang mga anak nga lalaki ni Asher mao sila si Imna, Ishva, Ishvi, ug si Beria. Si Sera mao ang ilang igsoong babaye. 31 Ang mga anak nga lalaki ni Beria mao sila si Heber ug si Malkiel, nga maoy amahan ni Birzait. 32 Ang mga anak nga lalaki ni Heber mao sila si Jaflet, si Shomer, ug si Hotam. Si Shua mao ang ilang igsoong babaye. 33 Ang mga anak nga lalaki ni Jaflet mao sila si Pasac, Bimhal ug si Ashvat. Mao kini sila ang mga anak ni Jaflet. 34 Si Shomer, ang igsoong lalaki ni Jaflet adunay tulo ka anak nga mga lalaki: si Roga, si Jehuba, ug si Aram. 35 Ang igsoon ni Shemer nga si Helem adunay mga anak nga sila si Zofa, si Imna, si Sheles, ug si Amal. 36 Ang mga anak nga lalaki ni Zofa mao sila si Sua, si Harnefer, si Shual, si Beri, si Imra, 37 si Bezer, si Hod, si Shama, si Shilsha, si Itran, ug si Beera. 38 Ang mga anak nga lalaki ni Jeter mao sila si Jefune, si Pispa, ug si Ara. 39 Ang mga anak nga lalaki ni Ula mao sila si Ara, si Haniel, ug si Rizia. 40 Kining tanan mao ang mga kaliwat ni Asher. Sila mao ang mga katigulangan sa banay, pangulo sa ilang mga panimalay, mga mahinungdanong mga tawo, mga manggugubat, ug mga pangulo taliwala sa mga pangulo. Adunay nalista nga 26, 000 ka mga lalaki nga angay moalagad sa kasundalohan, sumala sa ilang gidaghanon nga nalista.

8 Ang lima ka mga anak nga lalaki ni Benjamin mao sila si Bela ang iyang kamagulangan, si Ashbel, si Ahara, 2 si Noha, ug si Rafa. 3 Ang mga anak ni Bela mao sila si Adar, si Gera, si Abihud, 4 si Abishua, si Naaman, si Ahoa, 5 si Gera, si Shefufan, ug si Huram. 6 Mao kini ang mga kaliwat ni Ehud nga mao ang mga pangulo usab sa banay alang sa mga lumolupyo sa Geba, nga gipapahawa ngadto sa Manahat: 7 si Naaman, si Ahija, ug si Gera. Sa kataposan, si Gera ang nangulo sa ilang pagbiya. Siya mao ang amahan ni Uza ug ni Ahihud. 8 Si Shaharaim ang nahimong amahan sa mga kabataan sa yuta sa Moab, human siya makigbulag sa iyang mga asawa nga si Hushim ug si Baara. 9 Sa iyang asawa nga si Hodes, nahimong amahan si Shaharaim ni Jobab, ni Zibia, ni Mesha, ni Malcam, 10 ni Jeuz, ni Sakia, ug ni Mirma. Mao kini ang iyang mga anak nga maoy mga pangulo sa ilang mga banay. 11 Nahimo na siyang amahan daan ni Abitub ug ni Elpaal pinaagi kang Hushim. 12 Ang mga anak nga lalaki ni Elpaal mao sila si Eber, Misham, ug si Shemed (nga nagtukod sa Ono ug sa Lod uban ang mga kasikbit nga mga baryo). 13 Anaa usab si Beria ug si Shema. Sila mao ang mga pangulo sa mga banay nga lumulupyo sa Ayalon, nga nagpapahawa sa mga lumulupyo sa Gat. 14 Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Beria: si Ahio, si Sashak, si Jeremot, 15 si Zebadia, si Arad, si Eder, 16 si Micael, si Ishpa, ug si Joha. 17 Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Elpaal: si Zebadia, si Meshulam, si Hizki, si Heber, 18 si Ishmerai, si Izlia, ug si Jobab. 19 Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Shimei: si Jakim, si Zicri, si Zabdi, 20 si Elienai, si Ziletai, si Eliel, 21 si Adaya, si Beraia, ug si Shimrat. 22 Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Sashak: si Ishpan, si Eber, si Eliel, 23 si Abdon, si Zicri, si Hanan, 24 si Hanania, si Elam, si Antotia, 25 si Ifdeia, ug si Penuel. 26 Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Jeroham: si Shamsherai, si Sheharia, si Atalia, 27 si Jaareshia, si Elija, ug si Zicri. 28 Mao kini ang mga pangulo sa mga banay nga nagpuyo sa Jerusalem. 29 Ang amahan ni Gibeon mao si Jeil kansang ngalan sa asawa mao si Maaca nga nagpuyo sa Gibeon. 30 Ang iyang kamagulangan mao si Abdon, gisundan ni Zur, ni Kis, ni Baal, ni Nadab, 31 ni Gedor, ni Ahio ug ni Zeker. 32 Ang laing anak nga lalaki ni Jeil mao si Meklot nga maoy amahan ni Shimea. Nagpuyo usab sila duol sa ilang mga kabanay sa Jerusalem. 33 Si Ner mao ang amahan ni Kis. Si Kis mao ang amahan ni Saul. Si Saul mao ang amahan ni Jonathan, ni Malkisua, ni Abinadab, ug ni Ishbaal. 34 Ang anak ni Jonathan mao si Merib Baal. Si Merib Baal mao ang amahan ni Mica. 35 Ang mga anak nga lalaki ni Mica mao sila si Piton, si Melec, si Tarea, ug si Ahaz. 36 Si Ahaz mao ang amahan ni Jehoada. Si Jehoada mao ang amahan ni Alemet, ni Azmavet, ug ni Zimri. Si Zimri mao ang amahan ni Moza. 37 Si Moza mao ang amahan ni Binea. Si Binea mao ang amahan ni Rafa. Si Rafa mao ang amahan ni Eleasa. Si Eleasa mao ang amahan ni Azel. 38 Adunay unom ka mga anak nga lalaki si Azel: si Azrikam, si Bokeru, si Ishmael, si Searia, si Obadia, ug si Hanan. Kining tanan mao ang mga anak ni Azel. 39 Ang mga anak nga lalaki sa iyang igsoon nga si Eshek mao sila si Ulam ang iyang kamagulangan, si Jeus ang ikaduha, ug ang ikatulo si

Elifelet. 40 Ang mga anak ni Ulam mga manggugubat ug
mga mamamana. Daghan silag mga anak ug mga apo nga
lalaki, mga 150 ang gidaghanon. Kining tanan sakop sa mga
kaliwat ni Benjamin.

9 Busa nalista ang kagikan sa tibuok Israel. Gisulat nila
kini sa libro sa mga hari sa Israel. Mahitungod sa Juda,
gibihag sila padulong sa Babilonia tungod sa ilang sala. 2
Ang unang mopuyo pag-usab sa ilang mga siyudad mao ang
pipila sa mga Israelita, mga pari, mga Levita, ug nag-alagad
sa templo. 3 Ang pipila sa mga kaliwat ni Juda, ni Benjamin,
ni Efraim, ug ni Manases anaa nagpuyo sa Jerusalem. 4
Ang mga lumolupyo naglakip kang Utai ang anak ni Amihud
nga anak ni Omri nga anak ni Imri nga anak ni Bani, nga
usa sa mga kaliwat ni Perez nga anak ni Juda. 5 Taliwala
sa mga taga-Shilon mao si Asaya ang kamagulangan ug
ang iyang mga anak nga lalaki. 6 Taliwala sa mga kaliwat
ni Zera mao si Jeuel. May gidaghanon nga 690 ang ilang
mga kaliwat. 7 Taliwala sa mga kaliwat ni Benjamin mao si
Salu ang anak nga lalaki ni Meshulam nga anak ni Hodavia
nga anak ni Hasenua. 8 Lakip usab si Ibnea ang anak ni
Jeroham; si Ela ang anak ni Uzi nga anak ni Micri; ug si
Meshulam ang anak ni Shefatia nga anak ni Reuel nga anak
ni Ibnija. 9 Nahisulat ang ilang mga kabanay nga sa talaan
sa mga kagikan nga mikabat ug 956 tanan. Kining tanan
nga mga lalaki mao ang mga pangulo sa banay sa ilang
mga katigulangan. 10 Ang mga pari mao sila si Jedaya, si
Jehoyarib, ug si Jakin. 11 Lakip usab si Azaria ang anak nga
lalaki ni Hilkia nga anak ni Meshulam nga anak ni Zadok
nga anak ni Merayot nga anak ni Ahitub, ang tigdumala
sa balay sa Dios. 12 Lakip usab si Adaya nga anak ni
Jeroham nga anak ni Pashur nga anak ni Malkia. Lakip usab
si Maasai ang anak ni Adiel nga anak ni Jazera nga anak
ni Meshulam nga anak ni Meshilemit nga anak ni Imer. 13
Ang ilang mga kabanay, kinsa mga pangulo sa mga banay
sa ilang katigulangan, mikabat ug 1, 760 tanan. Sila mao
ang kalalaki-an nga labing angayan sa buluhaton sa balay
sa Dios. 14 Taliwala sa mga Levita, anaa sila si Shemaya
ang anak nga lalaki ni Hashub nga anak ni Azrikam nga
anak ni Hashabia, nga mga kaliwat ni Merari. 15 Lakip usab
sila si Bakbakar, si Heres, si Galal, ug si Matania nga anak
nga lalaki ni Mica nga anak ni Zicri nga anak ni Asaf. 16
Lakip usab si Obadia ang anak nga lalaki ni Shemaya nga
anak ni Galal nga anak ni Jedutun; ug si Berekia ang anak
nga lalaki ni Asa nga anak ni Elkana, nga nagpuyo sa mga
baryo sa mga taga-Netofat. 17 Ang mga magbalantay sa
pultahan mao sila si Shalum, si Akub, si Talmon, si Ahiman,
ug ang ilang mga kaliwat. Si Shalum mao ang ilang pangulo.
18 Kaniadto nagbantay sila sa ganghaan sa hari nga atua
sa kasadpan nga bahin alang sa kampo sa mga kaliwat ni
Levi. 19 Si Shalum ang anak nga lalaki ni Kore nga anak ni
Ebiasaf nga mao ang anak ni Kora, ug ang iyang kabanay
nga gikan sa panimalay sa iyang amahan nga mao ang mga
taga-Kora, mao ang tigdumala sa buluhaton, nagbantay sila
sa pultahan paingon sa tolda, ingon nga gibantayan sa ilang
mga katigulangan ang kampo ni Yahweh, ug gibantayan
usab nila ang agianan. 20 Si Finehas nga anak ni Eleazar
mao ang tigdumala kanila kaniadto, ug si Yahweh nag-uban
kaniya. 21 Si Zacarias ang anak nga lalaki ni Meshelemia
mao ang tigbantay sa pultahan paingon sa templo, ang
“tolda nga tagboanan.” 22 Kadtong tanan nga napili ingon
nga tigbantay sa mga pultahan mikabat ug 212. Nalista ang
ilang mga ngalan sa talaan sa katawhan sa ilang mga baryo.
Ang mananagna nga si David ug si Samuel ang mananagna
maoy nagpili kanila sa ilang mga katungdanan nga sinaligan.
23 Busa sila ug ang ilang mga kaanakan nga tigbantay sa
mga pultahan sa balay ni Yahweh, ang tabernakulo. 24
Nagbantay sa upat ka mga bahin ang tigbantay sa pultahan,
padulong sa sidlakan, sa kasadpan, sa amihanan, ug sa
habagatan. 25 Mangadto ang ilang mga kaigsoonan nga
namuyo sa ilang mga baryo aron mopulipuli kanila sulod
sa pito ka adlaw. 26 Apan ang upat ka mga pangulo nga
tigbantay sa ganghaan nga mga Levita mao ang gipabantay
sa mga lawak ug sa mga lawak nga tipiganan sa balay sa
Dios. 27 Tibuok gabii bantayan nila ang ilang mga dapit
palibot sa balay ni Yahweh, kay sila man ang gitugahan sa
pagbantay niini. Unya ablihan nila kini matag buntag. 28 Ang
pipila kanila mao ang tigdumala sa mga kasangkapan sa
templo; ihapon nila ang mga butang sa dihang ipasulod kini
ug ipagawas. 29 Pipila usab kanila ang gitugyanan nga maoy
mag-atiman sa balaang mga butang, sa mga kasangkapan,
ug mga kagamitan, lakip na ang labing maayong harina,
mga bino, mga lana, mga insenso, ug mga panakot. 30 Ang
pipila sa mga anak nga lalaki sa mga pari mao ang mosagol
sa mga panakot. 31 Si Matitia ang usa sa mga Levita nga
kamagulangan ni Shalum nga taga-Kora, mao ang tigdumala
sa pag-andam sa tinapay alang sa paghalad. 32 Pipila sa
ilang mga igsoon, nga kaliwat ni Kohat, mao ang tigdumala
sa tinapay diha sa presensya, aron andamon kini sa matag
Adlaw nga Igpapahulay. 33 Nagpuyo ang mga mang-aawit
ug ang mga pangulo sa panimalay sa Levita sa mga lawak
sa balay alampoanan sa dihang wala na silay buhaton,
tungod kay kinhanglan nilang buhaton ang gisangon kanila
nga buluhaton adlaw ug gabii. 34 Mao kini ang mga pangulo
taliwala sa panimalay sa mga Levita, ingon nga nalista diha
sa listahan sa kagikan. Nagpuyo sila sa Jerusalem. 35 Ang
amahan ni Gibeon nga si Jeil kansang ngalan sa asawa
mao si Maaca, nga nagpuyo didto sa Gibeon. 36 Ang iyang
kamagulangang anak mao si Abdon, 37 unya sila si Zur, si

Kis, si Baal, si Ner, si Nadab, si Gedor, si Ahio, si Zacarias, ug si Miklot. 38 Si Miklot mao ang amahan ni Shimeam. Nagpuyo usab sila duol sa ilang kaigsoonan sa Jerusalem. 39 Si Ner mao ang amahan ni Kis. Si Kis mao ang amahan ni Saul. Si Saul mao ang amahan ni Jonathan, ni Malki Shua, ni Abinadab, ug ni Eshbaal. 40 Ang mga anak nga lalaki ni Jonathan mao si Merib Baal. Si Merib Baal mao ang amahan ni Mica. 41 Ang mga anak nga lalaki ni Mica mao sila si Piton, si Melec, si Tarea, ug si Ahaz. 42 Si Ahaz mao ang amahan ni Jara. Si Jara mao ang amahan ni Alemet, ni Azmavet, ug ni Zimri. Si Zimri mao ang amahan ni Moza. 43 Si Moza mao ang amahan ni Binea. Si Binea mao ang amahan ni Refaya. Si Refaya mao ang amahan ni Eleasah. Si Eleasa mao ang amahan ni Azel. 44 Ang unom ka mga anak nga lalaki ni Azel mao sila si Azrikam, si Bokeru, si Ishmael, si Searia, si Obadia, ug si Hanan. Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Azel.

10 Karon nakiggubat ang mga Filistihanon batok sa Israel. Ang matag tawo sa Israel miikyas gikan sa Filistihanon ug nangamatay sa Bukid sa Gilboa. 2 Hapit na maapsan sa mga Filistihanon si Saul ug ang iyang anak nga lalaki. Gipatay sa mga Filistihanon si Jonathan, si Abinadab, ug si Malkishua, ang iyang mga anak nga lalaki. 3 Misamot na pag-ayo ang gubat batok kang Saul, ug naigo siya sa mga tigpana. Hilabihan ang iyang gibating kasakit tungod sa pana. 4 Unya miingon si Saul sa iyang tigdala sa hinagiban, "Hulbota ang imong espada ug duslaka ako gamit niini. Kay kung dili, moabot kining mga walay tuli ug magpasipala kanako." Apan midumili ang iyang tigdala sa hinagiban, kay nahadlok man siya pag-ayo. Busa gihulbot ni Saul ang iyang kaugalingong espada ug miubo niini. 5 Sa pagkakita sa iyang tigdala sa hinagiban nga namatay na si Saul, siya usab miubo sa iyang espada ug namatay. 6 Busa namatay si Saul, ug ang iyang tulo ka mga anak nga lalaki, busa nangamatay ang tibuok sakop sa iyang panimalay. 7 Sa pagkakita sa matag tawo sa Israel nga atua didto sa walog nga nangikyas sila, ug namatay na si Saul ug ang iyang mga anak, gibiyaan nila ang ilang mga siyudad ug nangikyas. Unya nangabot ang mga Filistihanon ug namuyo niini. 8 Nahitabo nga sa pagkasunod adlaw, sa pagpangabot sa mga Filistihanon aron sa pagkuha sa mga butang sa mga patay, nakaplagan nila si Saul ug ang iyang mga anak nga nagbuy-od didto sa Bukid sa Gilboa. 9 Gihuboan nila siya ug gidala ang iyang ulo ug ang iyang hinagiban. Nagpadala sila ug mga mensahero sa tibuok Filistia aron sa pagbalita sa ilang mga diosdios ug sa katawhan. 10 Gibutang nila ang iyang hinagiban sulod sa templo sa ilang mga diosdios, ug gibitay ang iyang ulo sa templo ni Dagon. 11 Sa pagkadungog sa tibuok Jabes Gilead sa tanang gibuhat sa mga Filistihanon ngadto kang Saul, 12 nangadto ang tanang mga lalaking manggugubat ug gikuha ang lawas ni Saul ug sa iyang mga anak nga lalaki, ug gidala sila sa Jabes. Gisunog nila ang ilang mga bukog ilalom sa kahoy nga tugas ug nagpuasa sulod sa pito ka adlaw. 13 Busa namatay si Saul tungod sa iyang pagkamasinupakon kang Yahweh. Wala niya tumana ang mga gitudlo ni Yahweh, apan nagpakisayod hinuon gikan sa tawo nga makasulti sa mga patay. 14 Wala niya pangitaa ang giya nga gikan kang Yahweh, busa gipatay siya ni Yahweh ug gitugyan ang gingharian ngadto kang David nga anak ni Jesse.

11 Unya miadto ang tibuok Israel ngadto kang David didto sa Hebron ug miingon, "Paminaw, kami ang imong unod ug ang imong bukog. 2 Sa milabay nga panahon, sa dihang si Saul pa ang naghari kanamo, ikaw na ang nagdumala sa kasundalohan nga mga Israelita. Si Yahweh nga imong Dios miingon kanimo, 'Pagabantayan mo ang akong katawhan sa Israel, ug mahimo kang magmamando sa akong katawhan sa Israel.'" 3 Busa miadto ang tanang pangulo sa Israel ngadto sa hari didto sa Hebron, ug naghimo ug kasabotan si David tali kanila sa atubangan ni Yahweh. Gidihogan nila si David ingon nga hari sa Israel. Niini nga paagi, ang pulong ni Yahweh nga gipadayag pinaagi kang Samuel natinuod. 4 Miadto si David ug ang tanang Israelita sa Jerusalem (nga mao ang, Jebus). Karon anaa didto ang mga kaliwat ni Jebus, nga lumolupyo sa yuta. 5 Ang mga lumolupyo sa Jebus miingon ngadto kang David, "Dili ka makasulod dinhi." Apan gikuha ni David ang lig-ong salipdanan sa Zion, nga mao ang, siyudad ni David. 6 Miingon si David, "Si Bisan kinsa nga mouna ug sulong sa mga Jebusehanon mahimong kumandante." Busa misulong ug una si Joab ang anak nga lalaki ni Zeruya, busa nahimo siyang kumandante. 7 Unya nagpuyo si David sa lig-ong salipdanan. 8 Busa gitawag nila kini nga siyudad ni David. Gikutaan niya palibot ang siyudad gikan sa Milo ug ang likod palibot sa pader. Gikutaan ni Joab ang ubang siyudad. 9 Nahimo si David nga mas labaw tungod kay nagauban man kaniya si Yahweh. 10 Mao kini ang mga pangulo ni David, nga nagpakita sa ilang pagkakusgan uban kaniya sa iyang gingharian, uban sa tibuok Israel, aron mahimo siyang hari, nga nagatuman sa pulong ni Yahweh mahitungod sa Israel. 11 Mao kini ang listahan sa bantogang mga sundalo ni David: Si Jashobeam, ang anak nga lalaki sa usa ka Hakmonihanon, ang kumandante sa 30. Gipatay niya ang 300 ka mga kalalakin-an sa iyang bangkaw sa usa lamang ka higayon. 12 Sunod kaniya mao si Eleazer, ang anak nga lalaki ni Dodo, ang Ahotihanon, nga usa sa tulo ka bantogang mga kalalakin-an. 13 Kauban siya ni David didto sa Pasdamim, ug didto nagtigom ang

mga Filistihanon alang sa gubat, diin didto adunay umahan sa sebada ug mikalagiw ang kasundalohan gikan sa mga Filistihanon. **14** Nagbarog sila taliwala sa maong uma. Gipanalipdan nila kini ug gipamatay ang mga Filistihanon ug giluwas sila ni Yahweh uban ang dakong kadaogan. **15** Unya ang tulo sa 30 ka mga pangulo milugsong paingon kang David ngadto sa kabatohan, sa langub sa Adulam. Nagkampo ang kasundalohan sa Filistihanon didto sa walog sa Refaim. **16** Niana nga panahon anaa si David sa iyang salipdanan nga usa ka langub, samtang ang mga Filistihanon nagtigom sa ilang kampo didto sa Betlehem. **17** Giuhaw si David ug miingon, "Kung aduna untay tawo nga makahatag kanako ug tubig aron imnon nga gikan sa atabay didto sa Betlehem, ang atabay nga anaa duol sa ganghaan!" **18** Busa mingsulod kining tulo ka bantogang mga sundalo taliwala sa kasundalohan sa Filistihanon ug nagkabo ug tubig sa atabay sa Betlehem, ang atabay nga anaa tupad sa ganghaan. Nagkuha sila ug tubig ug gidala kini ngadto kang David, apan nagdumili siya sa pag-inom niini. Hinuon, gibubo niya kini ngadto kang Yahweh. **19** Unya miingon siya, "o Yahweh, ipalayo kini kanako, nga ako kining imnon. Kinahanglan ko ba nga imnon ang dugo sa mga tawo nga nagbutang sa ilang mga kinabuhi sa kakuyaw?" Tungod kay gibutang man nila sa kakuyaw ang ilang kinabuhi, nagdumili siya sa pag-inom niini. Mao kini ang mga butang nga gibuhat sa tulo ka bantogang mga sundalo. **20** Si Abisai ang igsoong lalaki ni Joab, ang kapitan sa tulo. Gibangkaw niya sa usa ka higayon ang 300 ka tawo ug gipamatay sila. Gipasidunggan siya taliwala sa tulo. **21** Taliwala sa Tulo, siya ang labing gipasidunggan ug nahimong ilang kapitan. Bisan paman ug dili siya sakop sa tulo. **22** Si Benaya ang anak nga lalaki ni Jehoyada ang kusgan nga tawo nga nakabuhat sa dagkong mga butang. Gipatay niya ang duha ka anak nga lalaki ni Ariel sa Moab. Mikanaog usab siya ngadto sa bangag ug gipatay ang usa ka liyon samtang panahon sa tingtugnaw. **23** Gipatay usab niya ang usa ka Ehiptohanon, ang tawo nga adunay lima ka cubit ang gitas-on. Adunay usa ka bangkaw ang Ehiptohanon nga sama sa likisan sa manghahabol, apan milugsong siya paingon kaniya dala lamang ang usa ka sungkod. Giilog niya ang bangkaw nga anaa sa kamot sa Ehiptohanon ug gipatay siya pinaagi sa iyang kaugalingong bangkaw. **24** Si Benaya ang anak nga lalaki ni Jehoyada ang nagbuhat sa dagkong butang, ug gipasidunggan siya taliwala sa tulo ka bantogang mga sundalo. **25** Sa kinatibuk-an mas labaw gayod siya kay sa 30 ka mga sundalo, apan wala niya makab-ot ang sama ka labing labaw sa tulo ka mas labing bantogang mga sundalo. Apan gihimo siya ni David nga pangulo sa iyang mga tigbantay. **26** Ang bantogang mga sundalo mao si Asahel nga igsoong lalaki ni Joab, si Elhanan nga anak nga lalaki ni Dodo sa Betlehem, **27** si Shamot nga taga-Haror, si Helez nga taga-Pelon, **28** si Ira nga anak nga lalaki ni Ikes nga taga-Tekoa, si Abiezer nga taga-Anatot, **29** si Sibecai nga taga-Husha, si Ilai nga taga-Aho, **30** Si Maharai nga taga-Netofa, si Heled anak nga lalaki ni Baana nga taga-Netofa, **31** si Itai anak nga lalaki ni Ribai nga taga-Gibea sa kaliwatan ni Benjamin, si Benaya nga taga-Piraton, **32** si Hurai nga nagpuyo sa mga walog sa Gaas, si Abiel nga taga-Araba **33** si Azmavet nga taga-Baharum, si Eliaba nga taga-Shaalbon, **34** ang mga anak nga lalaki ni Hasem nga taga-Gizon, si Jonathan nga anak nga lalaki ni Shagee nga taga-Harar, **35** si Ahiam nga anak nga lalaki ni Sacar nga taga-Harar, si Elifal nga anak nga lalaki ni Ur, **36** si Hefer nga taga-Mekerat, si Ahia nga taga-Pelon, **37** si Hezro nga taga-Carmel, si Naarai nga anak ni Ezbai, **38** Si Joel ang igsoong lalaki ni Natan, si Mibhar nga anak nga lalaki ni Hagri, **39** si Zelek nga taga-Amon, si Naharai nga taga-Berot (ang tigdala sa hinagiban ni Joab nga anak nga lalaki ni Zeruya), **40** si Ira ug si Gareb nga taga-Jatir, **41** si Uria nga Hitihanon, si Zabad nga anak nga lalaki ni Alai, **42** Si Adina nga anak nga lalaki ni Shiza nga kaliwat ni Ruben (usa ka pangulo sa mga tribo ni Ruben) ug uban ang 30 ka mga sakop, **43** si Hanan nga anak nga lalaki ni Maaca, ug si Joshafat nga taga-Mitna, **44** si Uzia nga taga-Ashterat, si Shama ug si Jeil nga mga anak nga lalaki ni Hotam nga taga-Aroer, **45** si Jediel nga anak nga lalaki ni Shimri sa Juda (igsoon niya nga taga-Tiz), **46** si Eliel nga taga-Mahav, si Jeribai ug si Joshovia nga mga anak nga lalaki ni Elnaam, si Itma nga taga-Moab, **47** si Eliel, si Obed, ug si Jaasiel nga taga-Zoba.

12 Mao kini ang kalalakin-an nga miadto kang David sa Ziklag, samtang gihinginlan pa siya sa presensya ni Saul nga anak nga lalaki ni Kis. Uban sila sa mga kasundalohan, nga iyang mga kaubanan sa gubat. **2** Aduna silay mga pana ug makahimo sila sa pagpana ug paglambuyog ug mga bato gamit ang ilang tuo ug wala nga kamot. Mga kaliwat sila ni Benjamin, nga katribo ni Saul. **3** Ang pangulo mao si Ahi Ezer, unya si Joas, nga mga anak nga lalaki ni Shemaa nga taga-Gibea. Anaa usab si Jeziel ug si Pelet, nga anak nga lalaki ni Azmavet. Anaa usab si Beraca. Si Jehu nga taga-Anatot, **4** si Ismaya nga taga-Gibeon, ang sundalo uban sa 30 (ug nagmando sa 30); si Jeremias, si Jahaziel, si Johanan, si Jozabad nga taga-Gedera, **5** Si Eluzai, si Jerimot, si Bealia, si Shemaria, si Shefatia nga taga-Haruf, **6** ang taga-Kora nga si Elkana, si Isia, si Azarel, si Joezer, si Jashobeam, ug **7** si Joela ug si Zebadia, nga mga anak nga lalaki ni Jeroham sa Gedor. **8** Nakighiusa ang pipila ka mga kaliwat ni Gad kang David sa tagoanan didto sa kamingawan. Manggugubat sila nga mga lalaki nga gibansay sa gubat, nga hanas sa taming ug

bangkaw; nga adunay isog nga mga panagway nga sama sa panagway sa mga liyon. Paspas silang managan sama sa mga binaw nga anaa sa kabukiran. **9** Si Eser mao ang pangulo, si Obadia ang ikaduha, si Eliab ang ikatulo, **10** si Mismanna ang ikaupat, si Jeremias ang ikalima, **11** si Atai ang ikaunom, si Eliel ang ikapito, **12** si Johanan ang ikawalo, si Elzabad ang ikasiyam, **13** si Jeremias ang ikanapulo, si Macbanai ang ika-onse. **14** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Gad nga mga pangulo sa kasundalohan. Ang labing ubos nangulo sa gatosan, ug ang labing bantogan nangulo sa liboan. **15** Nanabok sila sa Jordan sa unang bulan, sa dihang mibaha kini, ug giabog nila ang tanan nga nagpuyo didto sa walog, gikan sa sidlakang bahin paingon sa kasadpang bahin. **16** Miadto ang pipila ka kalalakin-an nga naggikan sa banay ni Benjamin ug ni Juda sa tagoanan ni David. **17** Migawas si David aron sa paghimamat kanila ug miingon kanila, "Kung mianhi kamo sa kalinaw aron sa pagtabang kanako, mahimo kamong makig-abin kanako. Apan kung mianhi kamo aron sa pagbudhi kanako alang sa akong mga kaaway, hinaot nga makita sa Dios sa atong mga katigulangan ug badlongon kamo, sanglit wala man akoy nabuhat nga daotan." **18** Unya mikunsad ang Espiritu kang Amasai, nga pangulo sa 30. Miingon si Amasai, "Imo kami, David. Dapig kami kanimo, anak ni Jesse. Kalinaw, hinaot nga ang kalinaw maanaa kang bisan kinsa nga motabang kanimo. Maanaa unta ang kalinaw sa mga nagtabang kanimo, kay nagtabang man kanimo ang imong Dios." Unya gidawat sila ni David ug gihimo silang mga pangulo sa tibuok niyang katawhan. **19** Mikuyog usab ang pipila nga gikan sa mga kaliwat ni Manases kang David sa dihang miabot siya uban ang mga Filistihanon aron makiggubat batok kang Saul. Apan wala sila mitabang sa mga Filistihanon, tungod kay nagsultihanay ang mga pangulo sa Filistihanon ug gipapahawa si David. Miingon sila, "Mibiya siya sa iyang agalon nga si Saul alang sa kadaot sa atong mga kinabuhi." **20** Sa dihang miadto siya sa Ziklag, nakig-abin kaniya ang katawhan ni Manases nga sila si Adna, si Jozabad, si Jediel, si Micael, si Jozabad, si Elihu, ug si Ziletai, nga mga kapitan sa liboan nga kaliwat ni Manases. **21** Gitabangan nila si David sa pagpakig-away batok sa mga pundok sa kawatan, kay isog sila nga mga tawo. Sa wala madugay nahimo silang mga pangulo sa kasundalohan. **22** Sa matag adlaw, miadto kang David ang mga kasundalohan aron sa pagtabang kaniya, hangtod nga midaghan ang kasundalohan, sama sa kasundalohan sa Dios. **23** Mao kini ang talaan sa kasundalohan nga sinangkapan alang sa gubat nga miadto kang David sa Hebron, aron sa pagbalhin sa gingharian ni Saul ngadto kaniya, nga katumanan sa pulong ni Yahweh. **24** 6, 800 kadtong gikan sa banay ni Juda nga nagdala ug taming ug bangkaw nga gisangkapan alang sa gubat. **25** Gikan sa banay ni Simeon adunay 7, 100 ka mga manggugubat. **26** Gikan sa banay sa mga Liveta adunay 4, 600 ka mga manggugubat. **27** Si Jehoyada mao ang pangulo sa mga kaliwat ni Aaron, ug adunay 3, 700 ang uban kaniya. **28** Uban kang Zadok, ang batan-on, kusgan ug isog nga tawo, nga adunay 22 ka pangulo gikan sa panimalay sa iyang amahan. **29** Gikan sa banay ni Benjamin, nga tribo ni Saul, adunay 3, 000. Nagpabilin nga matinud-anon ang kadaghanan kanila kang Saul hangtod niining panahona. **30** Gikan sa banay ni Efraim adunay 20, 800 ka mga manggugubat, nga bantogan sa panimalay sa ilang amahan. **31** Gikan sa katunga sa tribo ni Manases adunay 18, 000 ka bantogan nga mga lalaki ang miadto aron nga himoon nga hari si David. **32** Gikan sa banay ni Isacar, adunay 200 ka mga pangulo nga may salabotan sa mga panahon ug nasayod kung unsa ang angayang buhaton sa Israel. Ubos sa ilang pagmando ang tanan nilang mga kadugo. **33** Gikan sa banay ni Zebulun adunay 50, 000 ka isog nga mga lalaki, nga andam sa gubat, uban ang tanang mga hinagiban sa gubat, ug andam sa paghatag sa ilang pagsalig sa walay pagduhaduha. **34** Gikan sa banay ni Neftali adunay 1, 000 ka opisyal, ug uban kanila ang 37, 000 ka lalaki nga may mga taming ug mga bangkaw. **35** Gikan sa banay ni Dan adunay 28, 600 ka lalaki nga andam sa gubat. **36** Gikan sa banay ni Aser adunay 40, 000 ka lalaki nga andam sa gubat. **37** Gikan sa laing bahin sa Jordan, gikan sa banay ni Ruben, ni Gad, ug sa katungang banay ni Manases, adunay 120, 000 ka isog nga kalalakin-an uban ang tanang matang sa hinagiban sa gubat. **38** Kining tanan nga kasundalohan, gisangkapan alang sa gubat, miadto sa Hebron uban ang ligdong nga mga tinguha aron himoon nga hari si David sa tibuok Israel. Nagkauyon usab ang tibuok Israel nga himoong hari si David. **39** Sulod sa tulo ka adlaw atoa sila didto sa pakigsalo sa pagkaon ug pag-inom uban kang David, kay gipadad-an sila ug mga pagkaon sa ilang mga kadugo. **40** Ug dugang pa, kadtong anaa duol kanila, ingon man ang anaa sa layo sama sa kaliwat ni Isacar, ni Zebulun, ug ni Neftali, nagdala ug mga tinapay, mga mamon, minasa nga mga pasas, bino, lana, nating baka, ug karnero, nga gikarga sa mga asno, sa mga kamelyo, sa mga mula, ug sa mga baka, kay nagsaulog ang Israel.

13 Nagpakisayod si David sa mga komandante sa liboan ug sa gatosan, uban sa matag pangulo. **2** Miingon si David ngadto sa tibuok katilingban sa Israel, "Kung maayo kini alang kaninyo, ug kung gikan kini kang Yahweh nga atong Dios, magpadala kita ug mga mensahero sa bisan asa ngadto sa atong mga kaigsoonan nga nagpabilin sa tibuok rehiyon sa Israel, ug ngadto sa mga pari ug mga Levita nga

anaa sa ilang mga siyudad. Kinahanglan masultihan sila
aron makighiusa kanato. 3 Dad-on nato ang sudlanan sa
kasabotan sa atong Dios balik ngadto sa atong dapit, kay
wala nato gisusi ang iyang kabubot-on sa mga panahon
sa paghari ni Saul." 4 Miuyon ang tibuok pundok nga
buhaton kini nga mga butang, tungod kay daw husto kini sa
panan-aw sa tanang katawhan. 5 Busa gitigom ni David
ang tanang katawhan sa Israel, gikan sa Suba sa Sihor sa
Ehipto hangtod sa Lebo Hamat, aron dad-on ang sudlanan
sa kasabotan sa Dios gikan sa Kiriat Jearim. 6 Miadto si
David ug ang tibuok Israel sa Baala, mao kini, ang Kiriat
Jearim, nga nahisakop sa Juda, aron dad-on gikan didto ang
sudlanan sa kasabotan sa Dios, kinsa gitawag sa ngalan ni
Yahweh, si Yahweh, nga naglingkod sa trono ibabaw sa mga
kerubin. 7 Busa gibutang nila ang sudlanan sa kasabotan
sa Dios sa bag-ong karomata. Gidala nila kini sa gawas
sa balay ni Abinadab. Gigiyahan ni Uzza ug ni Ahio ang
karomata. 8 Nagsaulog si David ug ang tibuok Israel sa
atubangan sa Dios sa tibuok nilang kusog. Nag-awit sila uban
ang kinuwerdasan nga mga tulonggon, mga tamborin, mga
piyangpiyang, ug mga trumpeta. 9 Pag-abot nila sa giokanan
sa Kidon, gigunitan ni Uzza ang sudlanan sa kasabotan,
tungod kay natumba ang torong baka. 10 Unya misilaob ang
kasuko ni Yahweh batok kang Uzza, ug gipatay ni Yahweh
si Uzza tungod kay gigunitan man niya ang sudlanan sa
kasabotan. Namatay siya didto sa atubangan sa Dios. 11
Nasuko si David tungod kay gipatay ni Yahweh si Uzza.
Kadto nga dapit gitawag ug Perez Uzza hangtod niining
adlawa. 12 Nahadlok si David sa Dios nianang adlawa.
Miingon siya, "Unsaon ko man pagdala ang sudlanan sa
kasabotan sa Dios ngadto sa akong panimalay?" 13 Busa
wala gidala ni David ang sudlanan sa kasabotan ngadto
sa siyudad ni David, apan gibutang kini sa balay ni Oben
Edom nga kaliwat ni Gite. 14 Nagpabilin ang sudlanan sa
kasabotan sa Dios sa balay ni Obed Edom sulod sa tulo ka
bulan. Busa gipanalanginan ni Yahweh ang iyang panimalay
ug ang tanan niyang gipanag-iya.

14 Unya nagpadala si Haring Hiram sa Tyre ug mga
mensahero ngadto kang David, lakip ang mga kahoy
nga sedro, mga panday, ug mga mason. Nagtukod sila ug
balay alang kaniya. 2 Nahibaloan ni David nga gipili siya ni
Yahweh isip hari sa tibuok Israel, ug tungod niana gibayaw
ang iyang gingharian alang sa kaayohan sa iyang katawhan
sa Israel. 3 Sa Jerusalem, nangasawa ug daghan si David,
ug nahimong amahan sa daghang mga anak nga lalaki ug
mga anak nga babaye. 4 Mao kini ang mga ngalan sa iyang
mga anak nga natawo sa Jerusalem: si Shamua, si Shobab,
si Natan, si Solomon, 5 si Ibhar, si Elishua, si Elpelet, 6 si
Noga, si Nefeg, si Jafia, 7 si Elishama, si Beeliada, ug si
Elifelet. 8 Karon sa dihang nahibaloan sa mga Filistihanon
nga gidihogan si David ingon nga hari sa tibuok Israel,
migawas silang tanan ug gipangita siya. Apan nahibaloan
kini ni David ug migawas aron makigbatok kanila. 9 Karon
miabot ang mga Filistihanon ug misulong sa Walog sa
Refaim. 10 Unya nangayo ug pakitabang si David ngadto sa
Dios. Miingon siya, "Kinahanglan bang sulongon ko ang mga
Filistihanon? Ihatag mo ba ang kadaogan batok kanila?" Ug
miingon si Yahweh ngadto kaniya, "Sulonga, tungod kay
itugyan ko sila diha kanimo." 11 Busa miadto sila sa Baal
Perazim, ug didto gibuntog niya sila. Unya nagpahayag siya,
"Gibanlas ni Yahweh ang akong mga kaaway pinaagi sa
akong kamot sama sa haguros nga baha sa tubig." Busa
nahimong Baal Perazim ang ngalan nianang dapita. 12
Gisalikway sa mga Filistihanon ang ilang mga diosdios
didto, ug naghatag ug mando si David nga kinahanglan
pagasunogon kini. 13 Unya gisulong na usab sa mga
Filistihanon ang maong walog. 14 Busa nangayo pag-usab
ug pakitabang si David ngadto sa Dios. Miingon ang Dios
ngadto kaniya, "Kinahanglan dili mo sila sulongon sa ilang
atubangan, apan paliboti hinuon sila ug adto kanila taliwala
sa mga kahoy nga balsamo. 15 Sa dihang madunggan ninyo
ang tingog nga nagmartsa pinaagi sa hangin nga mohuyop
taliwala sa mga kahoy nga balsamo, unya sulonga dayon
sila uban sa puwersa. Buhata kini tungod kay ang Dios
ang nag-una kaninyo sa pagsulong sa kasundalohan sa
mga Filistihanon." 16 Busa gibuhat ni David kung unsa ang
gisugo sa Dios kaniya. Gibuntog niya ang kasundalohan sa
Filistihanon gikan sa Gibeon hangtod sa Gezer. 17 Unya
mikaylap sa tibuok kayutaan ang pagkabantogan ni David,
ug gihimo ni Yahweh nga mahadlok kaniya ang tibuok
kanasoran.

15 Nagtukod ug mga balay si David alang sa iyang
kaugalingon didto sa siyudad ni David. Nag-andam
usab siya ug usa ka dapit alang sa sudlanan sa kasabotan
sa Dios ug nagpatindog usab ug tolda alang niini. 2
Unya miingon si David, "Ang mga Levita lamang ang
makahimo sa pagdala sa sudlanan sa kasabotan sa Dios,
kay gipili sila ni Yahweh aron pagdala sa sudlanan sa
kasabotan ni Yahweh, ug aron pag-alagad kaniya hangtod
sa kahangtoran." 3 Unya gitigom ni David ang tanang Israel
sa Jerusalem, aron dad-on ang sudlanan sa kasabotan ni
Yahweh ngadto sa dapit nga iyang giandam alang niini. 4
Gitigom ni David ang mga kaliwat ni Aaron ug ang mga
Levita. 5 Gikan sa mga kaliwat ni Kohat, adunay 120 ka
kalalakin-an nga gipangulohan ni Uriel ug sa iyang mga
kaparyentihan. 6 Gikan sa mga kaliwat ni Merari, adunay 220
ka kalalakin-an nga gipangulohan ni Asaya ug sa iyang mga
kaparyentihan. 7 Gikan sa mga kaliwat ni Gershom, adunay

130 ka kalalakin-an nga gipangulohan ni Joel ug sa iyang
mga kaparyentihan. 8 Gikan sa mga kaliwat ni Elizafan,
adunay 200 ka kalalakin-an nga gipangulohan ni Shemaya
ug sa iyang mga kaparyentihan. 9 Gikan sa mga kaliwat ni
Hebron, adunay 80 ka kalalakin-an nga gipangulohan ni Eliel
ug sa iyang mga kaparyentihan. 10 Gikan sa mga kaliwat
ni Uziel, adunay 112 ka kalalakin-an nga gipangulohan ni
Aminadab ug sa iyang mga kaparyentihan. 11 Gipatawag ni
David sila Zadok ug si Abiatar nga mga pari, uban ang mga
Levita nga sila si Uriel, si Asaya, si Joel, si Shemaya, si
Eliel, ug si Aminadab. 12 Miingon siya ngadto kanila, “Kamo
ang mga pangulo sa mga pamilya sa Levita. Balaana ang
inyong kaugalingon, kamo ug ang inyong mga igsoong lalaki,
aron madala ninyo ang sudlanan sa kasabotan ni Yahweh,
ang Dios sa Israel, ngadto sa dapit nga akong giandam
alang niini. 13 Wala ninyo kini dad-a sa unang higayon.
Mao kana ang hinungdan nga si Yahweh nga atong Dios
nakigbatok kanato, kay wala nato siya pangitaa o tumana
ang iyang mando.” 14 Busa gibalaan sa mga pari ug sa
mga Levita ang ilang kaugalingon aron madala nila ang
sudlanan sa kasabotan ni Yahweh, ang Dios sa Israel. 15
Busa gidayongan sa mga Levita ang sudlanan sa kasabotan
sa Dios, sama sa gimando ni Moises—ang pagsunod sa mga
sugo nga gihatag sa pulong ni Yahweh. 16 Nakigsulti si David
ngadto sa mga pangulo sa mga Levita nga mopili sa ilang
mga igsoong lalaki aron mahimong manunugtog uban sa
mga tulonggon, mga lira, mga harpa ug mga piyangpiyang,
sa makusog nga pagtugtog ug malipayong mopasibaw sa
ilang mga tingog. 17 Busa gipili sa mga Levita si Heman
ang anak nga lalaki ni Joel ug usa sa iyang mga igsoon, si
Asaf ang anak nga lalaki ni Berekia. Gipili usab nila si Etan
ang anak nga lalaki ni Kusaya ang kadugo nga gikan sa
mga kaliwat ni Merari. 18 Uban kanila ang ilang kadugo sa
ikaduhang ranggo: nga mao sila si Zacarias, si Jaaziel, si
Shemiramot, si Jehiel, si Uni, si Eliab, si Benaya, si Maasea,
si Matitia, si Elifelehu, si Miknea, si Obed Edom ug Jeil, ang
mga tigbantay sa ganghaan. 19 Ang mga manunugtog nga
sila Heman, si Asaf, ug si Etan maoy gipili aron mopatugtog
ug makusog sa bronse nga mga piyangpiyang. 20 Ang
mopatugtog sa mga lira mao sila si Zacarias, si Aziel, si
Shemiramot, si Uni, si Eliab, si Maasea, ug si Benaya. 21
Ang nanguna sa dalan uban sa mga harpa mao sila si
Matitia, si Elifelehu, si Miknea, si Obed Edom, si Jeil, ug si
Azazia. 22 Si Kenania, ang pangulo sa mga Levita, siya mao
ang nagdumala sa panag-awit tungod kay usa man siya ka
magtutudlo sa musika. 23 Si Berekia ug si Elkana mao ang
tigbantay sa sudlanan sa kasabotan. 24 Sila si Shebania,
si Joshafat, si Netanel, si Amasai, si Zacarias, si Benaya
ug Eliezer, nga mga pari mao ang nagpatingog sa mga
trumpeta atubangan sa sudlanan sa kasabotan sa Dios. Sila
Obed Edom ug si Jehia mao ang tigbantay sa sudlanan sa
kasabotan. 25 Busa miadto si David, ang mga kadagkoan
sa Israel, ug ang mga komandante sa liboan aron pagdala
sa sudlanan sa kasabotan ni Yahweh pagawas sa balay
ni Obed Edom uban sa kalipay. 26 Samtang gitabangan
sa Dios ang mga Levita nga nagpas-an sa sudlanan sa
kasabotan ni Yahweh, naghalad sila ug pito ka mga torong
baka ug pito usab ka mga torong karnero. 27 Nagbisti si
David ug maanindot nga kupo nga lino, lakip ang mga Levita
nga nagpas-an sa sudlanan sa kasabotan, ang mga mag-
aawit, ug si Kenania, ang nangulo sa pagkanta uban sa mga
mag-aawit. Nagsul-ob usab si David ug efod nga lino. 28
Busa gidala sa tanang Israelita ang maong sudlanan sa
kasabotan ni Yahweh uban sa malipayong panagsinggit, ug
uban sa tingog sa mga budyong, uban sa mga piyangpiyang,
ug uban usab sa mga lira ug mga harpa. 29 Apan sa
dihang miabot ngadto sa siyudad ni David ang sudlanan sa
kasabotan ni Yahweh, midungaw sa bintana si Michal ang
anak nga babaye ni Saulo. Nakit-an niya nga nagsayaw-
sayaw ug nagsaulog si Haring David. Ug unya gitamay niya
siya sulod sa iyang kasingkasing.

16 Gidala nila sa sulod ang sudlanan sa kasabotan sa
Dios ug gibutang taliwala sa tolda nga giandam ni
David alang niini. Unya naghalad sila ug mga halad sinunog
ug halad sa pakigdait sa atubangan sa Dios. 2 Sa dihang
nahuman ni David ang paghalad ug mga halad sinunog ug
halad sa pakigdait, gipanalanginan niya ang katawhan sa
ngalan ni Yahweh. 3 Giapod-apod niya ang usa kabuok
nga tinapay ngadto sa matag Israelita, sa mga kalalakin-
an ug mga kababayen-an, usa ka bahin sa karne, ug usa
ka torta nga may mga pasas. 4 Nagpili si David ug pipila
ka mga Levita aron moalagad atubangan sa sudlanan sa
kasabotan ni Yahweh, ug aron pagsaulog, ug pagpasalamat
ug pagsimba diha kang Yahweh, ang Dios sa Israel. 5 Kini
nga mga Levita mao sila si Asaf ang nangulo, ug ikaduha
sila Zacarias, si Jeil, si Shemiramot, si Jehiel, si Matitia,
si Eliab, si Benaya, si Obed Edom, ug si Jeil. Mao kini
sila ang nagpatugtog sa mga lira ug uban sa mga harpa.
Ang nagpatingog ug kusog sa mga piyangpiyang mao si
Asaf. 6 Ang nagpatingog sa mga budyong kada adlaw
diha sa atubangan sa sudlanan sa kasabotan sa Dios mao
sila Benaya ug si Jahaziel nga mga pari. 7 Unya nianang
adlawa unang gipili ni David si Asaf ug ang iyang mga
kaigsoonan aron moawit sa awit sa pagpasalamat ngadto
kang Yahweh. 8 Pasalamati si Yahweh, sangpit sa iyang
ngalan; ipasundayag ang iyang mga binuhatan sa tibuok
kanasoran. 9 Awiti siya, pag-awit ug mga pagdayeg ngadto
kaniya; imantala ang tanan niyang kahibulongang mga buhat.

10 Ipasigarbo ang iyang balaang ngalan; magmaya ang
kasingkasing niadtong nangita kang Yahweh. 11 Pangitaa
si Yahweh ug ang iyang kusog; pangitaa kanunay ang
iyang presensya. 12 Hinumdomi ang kahibulongang mga
butang nga iyang nahimo, ang iyang mga milagro ug ang
mga mando nga gikan sa iyang baba, 13 kamong mga
kaliwat sa Israel nga iyang sulugoon, kamong katawhan ni
Jacob, nga iyang mga pinili. 14 Siya si Yahweh, nga atong
Dios. Ang iyang mga mando anaa sa tibuok kalibotan. 15
Tipigi sa imong hunahuna ang iyang kasabotan hangtod sa
kahangtoran, ang pulong nga iyang gisugo alang sa liboan
ka mga kaliwatan. 16 Gihinumdoman niya ang kasabotan
nga iyang gihimo tali kang Abraham, ug ang iyang saad
ngadto kang Isaac. 17 Mao kini ang iyang gipamatuod kang
Jacob isip usa ka kasabotan, ug ngadto sa Israel isip usa ka
walay kataposan nga kasabotan. 18 Miingon siya, "Ihatag
ko diha kanimo ang yuta sa Canaan isip imong bahin sa
imong panulundon." 19 Gisulti ko kini sa dihang diyutay
pa lamang kamo, diyutay lamang kaayo, ug mga langyaw
lamang niining yutaa. 20 Miadto sila sa matag nasod, gikan
sa usa ka gingharian paingon ngadto sa uban. 21 Wala niya
tugoti ang si bisan kinsa nga modaogdaog kanila; gisilotan
niya ang mga hari alang sa ilang mga kaayohan. 22 Ug
miingon siya, "Ayaw hilabti ang akong mga gipangdihogan,
ug ayaw usab dagmali ang akong mga propeta." 23 Awiti si
Yahweh, tibuok kalibotan; imantala ang iyang kaluwasan
matag adlaw. 24 Ipahayag ang iyang himaya sa tibuok
kanasoran, ang iyang kahibulongang mga buhat sa tibuok
kanasoran. 25 Tungod kay bantogan si Yahweh ug angayan
nga dayegon ug angayan nga kahadlokan labaw sa ubang
mga dios. 26 Kay ang tanang mga dios sa kanasoran mga
diosdios, apan si Yahweh nga nagbuhat sa kalangitan. 27
Anaa sa iyang presensya ang katahom ug kahalangdon.
Ang kusog ug kalipay anaa sa iyang dapit. 28 Dayega si
Yahweh, kamong mga banay sa katawhan, dayega ang
himaya ug kusog ni Yahweh; 29 Dayega ang himaya ni
Yahweh tungod sa iyang ngalan. Pagdala ug halad ug
duol diha kaniya. Pagyukbo diha kang Yahweh tungod sa
iyang pagkabalaan. 30 Kahadloki siya, tibuok kalibotan.
Natukod usab ang kalibotan; ug dili gayod kini matay-
og. 31 Pagmaya kalangitan, ug pagmalipayon kalibotan;
pasultia sila sa tibuok kanasoran nga, "Maghari si Yahweh."
32 Modahunog ang kadagatan, ug malukop kini sa mga
singgit uban sa kalipay. Magsadya ang kaumahan, ug ang
tanan nga anaa niini. 33 Unya mosinggit sa kalipay ang
mga kahoy didto sa kalasangan sa atubangan ni Yahweh,
tungod kay moabot siya aron paghukom sa kalibotan. 34
Pasalamati si Yahweh, tungod kay maayo siya, kay ang
iyang matinud-anong kasabotan molungtad hangtod sa
kahangtoran. 35 Unya pag-ingon, "Luwasa kami, Dios sa
among kaluwasan. Tigoma ug luwasa kami gikan sa ubang
kanasoran, aron magahatag kami ug pagpasalamat diha sa
imong balaang ngalan ug himaya sa imong mga pagdayeg."
36 Pagadayegon si Yahweh, ang Dios sa Israel, hangtod sa
walay kataposan. Moingon ang tanang katawhan, "Amen" ug
pagadayegon si Yahweh. 37 Busa gibiyaan ni David si Asaf
ug ang iyang mga igsoon didto atubangan sa sudalanan sa
kasabotan ni Yahweh, aron padayon nga mag- alagad sa
maong sudalanan sa kasabotan, ingon nga matag adlaw
nga buluhaton. 38 Lakip si Obed Edom uban ang iyang
68 ka mga kaliwat. Ang mga magbalantay sa ganghaan
mao sila Obed Edom ang anak nga lalaki ni Jedutun ug
si Hosa. 39 Ang moalagad sa tabernakulo ni Yahweh sa
hataas nga dapit sa Gibeon mao sila si Zadok ug ang
iyang kaubanang mga pari. 40 Maghalad sila ug mga halad
sinunog ngadto kang Yahweh sa halaran alang sa mga
halad sinunog matag buntag ug matag gabii, sumala sa
tanang nahisulat sa balaod ni Yahweh, nga iyang gihatag
isip usa ka sugo ngadto sa Israel. 41 Uban usab kanila mao
si Heman ug si Jedutun, lakip ang nahibilin nga gipili pinaagi
sa ilang ngalan, aron magpasalamat kang Yahweh, tungod
sa iyang matinud-anong kasabotan nga molungtad hangtod
sa kahangtoran. 42 Sila Heman ug si Jedutun ang gitahasan
nga magpatugtog sa mga budyong, sa mga piyangpiyang,
ug sa laing mga tulonggon alang sa balaang musika. Ang
nagbantay sa ganghaan mao ang mga anak nga lalaki ni
Jedutun. 43 Ug unya mipauli ang katawhan sa ilang mga
panimalay, ug mipauli usab si David aron panalanginan ang
iyang kaugalingong panimalay.

17 Nahitabo kini human nga nakapahimutang na ang
hari sa iyang puluy-anan, miingon siya kang Natan
nga propeta, "Tan-awa, nagpuyo ako sa puluy-anan nga
sedro, apan ang sudlanan sa kasabotan ni Yahweh anaa
nahimutang sulod sa tolda." 2 Unya miingon si Natan
kang David, "Lakaw, buhata kung unsa ang anaa sa imong
kasingkasing, kay nag-uban man ang Dios kanimo." 3 Apan
sa samang kagabhion ang pulong sa Dios miabot kang
Natan, nga nag-ingon, 4 "Lakaw ug sultihi si David nga
akong alagad, 'Mao kini ang gisulti ni Yahweh: Dili ikaw ang
magtukod ug puluy-anan nga akong kapuy-an. 5 Kay wala
ako nagpuyo sa puluy-anan sukad sa panahon nga niabot
ako sa Israel hangtod niining mga adlawa. Hinuon, nagpuyo
ako sa tolda, sa tabernakulo, sa nagkalainlaing mga dapit.
6 Sa tanang mga dapit nga akong gibalhinan uban ang
tanang Israelita, aduna ba akoy gisulti sa bisan kinsa sa
mga pangulo sa Israelita nga akong gipili nga mahimong
magbalantay sa akong katawhan, nga nag-ingon, "Nganong
wala man ninyo ako tukori ug puluy-anan nga sedro?"'" 7

“Busa karon, sultihi ang akong alagad nga si David, 'Mao kini ang gisulti ni Yahweh nga labaw nga makagagahom: Gikuha ko ikaw gikan sa sibsibanan, gikan sa pagsunod sa mga karnero, aron mahimo ka nga tigdumala sa akong katawhan sa Israel. **8** Nag-uban ako kanimo bisan asa ka miadto ug gibuntog ang tanan mong mga kaaway, ug himoan ko ikaw ug ngalan, sama sa ngalan sa mga bantogan nga anaa sa kalibotan. **9** Magpili ako ug dapit alang sa akong katawhan sa Israel ug itanom sila didto, aron nga makapuyo na sila sa ilang kaugalingong dapit ug dili na samokon. Wala nay daotang katawhan ang magdaogdaog kanila, sama sa ilang gibuhat kaniadto, **10** sama sa ilang gibuhat sa mga panahon nga nagsugo ako ug mga paghukom nga maoy magmando sa tanan kong katawhan sa Israel. Unya buntogon ko ang tanan nimo nga mga kaaway. Labaw pa niini sultihan ko ikaw nga ako, si Yahweh, ang motukod sa imong puluy-anan. **11** Moabot kini nga higayon nga sa dihang matuman na ang imong mga adlaw nga moadto na ikaw sa imong mga amahan, padaghanon ko ang imong mga kaliwat sunod kanimo, ug alang sa usa sa imong mga kaliwat, pagatukoron ko ang iyang gingharian. **12** Tukoran niya ako ug puluy-anan, ug tukoron ko ang iyang trono hangtod sa kahangtoran. **13** Mahimo akong amahan ngadto kaniya, ug mahimo siyang akong anak nga lalaki. Dili ko ipahilayo ang akong matinud-anon nga kasabotan tali kaniya, sama nga gikuha ko kini gikan kang Saul, nga nagmando una kanimo. **14** Ipahimutang ko siya sa akong puluy-anan ug sa akong gingharian hangtod sa kahangtoran, ug ang iyang trono molungtad hangtod sa kahangtoran.”” **15** Nakigsulti si Natan kang David ug gisugilon kaniya kining tanan nga mga pulong, ug gisulti niya kaniya ang mahitungod sa tibuok panan-awon. **16** Unya misulod si David nga hari ug milingkod sa atubangan ni Yahweh, miingon siya, “Kinsa man ako, Yahweh nga Dios, ug unsa man ang akong panimalay, nga miabot man ako niini nga punto? **17** Kay kining butanga gamay lamang sa imong panan-aw, O Dios. Nakigsulti ka sa banay sa imong alagad nga mahimong bantogan sa umaabot, ug gipakita kanako ang umaabot nga mga kaliwatan, Yahweh nga Dios. **18** Unsa pa man ang akong ikasulti kanimo? Gipasidunggan mo ang imong alagad. Gihatagan mo ug pinasahi nga pagtagad ang imong alagad. **19** O Yahweh, alang sa kaayohan sa imong alagad, ug aron sa pagtuman sa imong kaugalingong katuyoan, nabuhat mo kining dagkong butang aron mapadayag nimo ang tanang dakong mga buhat. **20** O Yahweh, wala gayoy sama kanimo, ug walay laing Dios gawas lamang kanimo, sama sa kanunay namong madungog. **21** Kay unsa man nga nasod sa kalibotan ang sama sa imong katawhan sa Israel, diin imong giluwas, O Dios, gikan sa Ehipto ingon nga imong katawhan, aron paganganlan sa imong kaugalingon pinaagi sa bantogan ug maayong mga buhat? Gipapahawa mo ang kanasoran gikan sa imong katawhan, nga imong giluwas gikan sa Ehipto. **22** Gihimo mong kaugalingong katawhan ang Israelita hangtod sa kahangtoran, ug ikaw, Yahweh, nahimong ilang Dios. **23** Busa karon, Yahweh, hinaot unta nga molungtad hangtod sa kahangtoran ang imong saad nga gihimo kabahin sa imong alagad ug sa iyang banay. Buhata ang imong gisulti. **24** Molungtad unta ang imong ngalan hangtod sa kahangtoran ug mahimong bantogan, aron mosulti ang katawhan nga, 'si Yahweh nga labawng makagagahom ang Dios sa Israel,' samtang sa akong panimalay ako si David, nga imong alagad molungtad sa imong atubangan. **25** Kay ikaw, akong Dios, nagpadayag sa imong alagad nga tukoran mo siya ug puluy-anan. Mao kana ang hinungdan, nga ang imong alagad, nakakaplag ug kadasig sa pag-ampo kanimo. **26** Karon, O Yahweh, ikaw ang Dios, ug gihimo kining maayong saad sa imong alagad: **27** Karon nahimuot ka sa pagpanalangin sa banay sa imong alagad, nga unta mopadayon kini hangtod sa kahangtoran sa imong atubangan. Ikaw, O Yahweh, ang nagpanalangin niini, ug panalanginan kini hangtod sa kahangtoran.”

18 Human niini miabot ang higayon nga gisulong ni David ang mga Filistihanon ug gibuntog sila. Nailog niya gikan sa pagdumala sa mga Filistihanon ang Gat ug ang mga baryo niini. **2** Unya nabuntog niya ang Moab, ug nahimong mga sulugoon ni David ang mga Moabihanon ug nagbayad ug buhis kaniya. **3** Unya gibuntog ni David si Hadadezer, ang hari sa Zoba didto sa Hamat, samtang nagpanaw si Hadadezer aron sa pagpatuman sa iyang balaod duol sa Suba sa Eufrates. **4** Giilog ni David gikan kaniya ang liboan ka mga karwahe, 7, 000 ka mangangabayo, ug 20, 000 ka mga sundalo. Gipiangan ni David ang tanang kabayo nga adunay mga karwahe, apan nagbilin ug igo kanila alang sa gatosan ka mga karwahe. **5** Sa dihang miabot ang mga Aramihanon gikan sa Damascus aron pagtabang kang Hadadezer nga hari sa Zoba, gipatay ni David ang 22, 000 ka mga kalalakin-an nga Aramihanon. **6** Unya nagbutang si David ug mga kampo sa Aram didto sa Damascus, ug iyang nahimong mga sulugoon ang mga Aramihanon ug nagdala ug buhis kaniya. Gihatagan ni Yahweh ug kadaogan si David bisan asa siya moadto. **7** Gikuha ni David ang bulawang mga taming nga anaa sa mga sulugoon ni Hadadezer ug gidala kini sa Jerusalem. **8** Gikuha ni David ang daghang mga bronse gikan sa Teba ug sa Cun, ang mga siyudad ni Hadadezer. Mao kini ang bronse nga gigamit ni Solomon sa wala madugay sa pagbuhat ug dagat nga bronse, sa mga haligi, ug sa mga kagamitan nga bronse. **9** Sa dihang nadungog ni Toi, nga hari sa Hamat, nga nabuntog ni David

ang tanang kasundalohan ni Hadadezer nga hari sa Zoba, **10** gipadala ni Toi si Hadoram ang iyang anak nga lalaki ngadto kang Haring David aron sa pagtimbaya ug pagpanalangin kaniya, tungod kay nakig-away ug nabuntog ni David si Hadadezer, ug tungod kay nakigbatok si Hadadezer kang Toi. Nagdala si Hadoram ug mga gasa nga hinimo sa plata, sa bulawan, ug sa bronse. **11** Gilain kini nga mga butang ni Haring David ngadto kang Yahweh, uban sa mga plata ug sa mga bulawan nga iyang gikuha gikan sa tanang kanasoran: Sa Edom, sa Moab, sa katawhan sa Amon, sa mga Filistihanon, ug sa Amalek. **12** Nakapatay si Abishai ang anak nga lalaki ni Zeruya ug 18, 000 ka mga Edomihanon didto sa Walog sa Asin. **13** Nagbutang siya ug mga kampo didto sa Edom, ug nahimong mga sulugoon ni David ang tanang mga Edomihanon. Gihatagan ni Yahweh si David ug kadaogan bisan asa siya moadto. **14** Naghari si David sa tibuok Israel, ug nagdumala siya nga adunay hustisya ug pagkamatarong sa tanan niyang katawhan. **15** Ang komandante sa kasundalohan mao si Joab ang anak nga lalaki ni Zeruya, ug ang tigsulat mao si Jehoshafat ang anak nga lalaki ni Ahilud. **16** Ang mga pari mao si Zadok ang anak nga lalaki ni Ahitub ug si Ahimelek ang anak nga lalaki ni Abiatar, ug ang eskriba mao si Shavsha. **17** Ang nangulo sa mga Keretihanon ug sa mga Peletihanon mao si Benaya ang anak nga lalaki ni Jehoyada, ug ang mga anak nga lalaki ni David mao ang nangulo sa iyang mga magtatambag.

19 Human nga namatay si Nahas, ang hari sa katawhan sa Amon, ug nahimong hari ang iyang anak nga lalaki puli kaniya. **2** Miingon si David, "Ipakita ko ang akong kaluoy kang Hanun ang anak nga lalaki ni Nahas, tungod kay nagpakita man usab ug kaluoy ang iyang amahan nganhi kanako." Busa nagpadala si David ug mga mensahero aron makig-unong kabahin sa iyang amahan. Misulod sa yuta sa mga Amonihanon ang mga sulugoon ni David ug miadto kang Hanun, aron mounong kaniya. **3** Apan ang mga prinsipe sa Amonihanon miingon kang Hanun, "Sa imong hunahuna gipasidunggan ba ni David ang imong amahan tungod kay nagpadala siya ug mga kalalakin-an aron maghupay kanimo? Wala ba kaha mianhi ang iyang mga sulugoon aron sa pagpangispiya ug pagsusi sa yuta aron laglagon kini?" **4** Busa gidakop ni Hanun ang mga sulugoon ni David, gipangbalbasan sila, gigisi ang ilang mga bisti gikan sa hawak hangtod sa ilang mga sampot, ug gipahilayo sila. **5** Samtang gisaysay nila kini ngadto kang David, nagpadala siya aron makigkita kanila, kay naulaw gayod pag-ayo ang kalalakin-an. Miingon ang hari, "Pagpuyo una sa Jerico hangtod nga motubo ang inyong mga bungot, ug unya balik." **6** Sa dihang nakaamgo ang mga Amonihanon nga nakapabaho lamang sila kang David, nagpadala si Hanun ug ang mga Amonihanon ug liboan ka talent nga plata aron mag-abang ug mga karwahe sa mga Aramihanon ug mangangabayo gikan sa Naharaim, sa Maaca, ug sa Zoba. **7** Nag-abang sila ngadto kanila ug 32, 000 ka mga karwahe uban ang hari sa Maaca ug ang iyang katawhan, nga miabot ug nagkampo duol sa Medeba. Nagtigom ang mga Amonihanon gikan sa ilang mga siyudad, ug migawas aron sa pagpakiggubat. **8** Sa dihang nadungog kini ni David, gipadala niya si Joab uban ang tibuok niyang kasundalohan aron pagsugat kanila. **9** Migawas ang katawhan sa Amon ug naglinya alang sa pakiggubat didto sa ganghaan sa siyudad, samtang nag-uban usab kanila ang ilang mga hari sa hawanan. **10** Sa dihang nakita ni Joab ang posisyon sa gubat nga anaa sa iyang atubangan ug luyo, nagpili siya ug pipila ka maayong manggugubat sa Israel ug gihan-ay sila batok sa mga Aramihanon. **11** Ang nahibilin nga kasundalohan, gihatag niya kini sa pagmando ni Abishai nga iyang igsoong lalaki, ug gibutang niya sila ngadto sa posisyon sa gubat batok sa kasundalohan sa Amon. **12** Miingon si Joab, "Kung mas kusgan pa kay kanako ang mga Aramihanon, unya kinahanglan ikaw Abishai, ang moluwas kanako. Apan kung mas kusgan pa kay kanimo ang Amonihanon, moabot ako ug lawason ka. **13** Pagmalig-on, ug atong ipakita sa atong kaugalingon nga magmalig-on alang sa atong katawhan ug sa mga siyudad sa atong Dios, kay buhaton ni Yahweh ang maayo alang sa iyang katuyoan." **14** Busa nag-una si Joab ug ang iyang kasundalohan sa pagpakiggubat batok sa mga Aramihanon, nga napugos sa pagkagiw sa kasundalohan sa Israel. **15** Sa dihang nakita sa kasundalohan sa Amon nga mikalagiw na ang mga Aramihanon, mikalagiw na usab sila gikan sa igsoong lalaki ni Joab nga si Abishai ug mipauli didto sa siyudad. Unya mibalik si Joab gikan sa katawhan sa Amon ug mipauli sa Jerusalem. **16** Sa dihang nakita sa mga Aramihanon nga mabuntog na sila sa mga Israelita, nagpadala sila ug daghang mga sundalo gikan sa halayo pa sa Suba sa Eufrates, uban si Shofac ang komandante sa kasundalohan ni Hadadezer. **17** Sa dihang gisultihan si David niini, gitigom niya ang tanang mga Israelita, mitabok sa Jordan, ug misulong kanila. Gihan-ay niya ang kasundalohan aron makiggubat batok sa mga Aramihanon, ug nakig-away sila kaniya. **18** Mikalagiw ang mga Aramihanon gikan sa Israel, ug gipatay ni David ang 7, 000 ka mga tigmaneho sa karwahe nga Aramihanon ug 40, 000 ka mga sundalo. Gipatay usab niya si Shofac, ang komandante sa kasundalohan. **19** Sa dihang nakita sa tanang mga hari nga nag-alagad kang Hadadezer nga nabuntog na sila sa mga Israelita, nagpasig-uli sila kang David ug nag-alagad kanila. Busa wala na gitabangan sa katawhan sa Aram ang mga Amonihanon.

20 Miabot kini sa panahon sa tingpamulak, ang kasagarang higayon nga makig-away ang mga hari, nga gipangulohan ni Joab ang kasundalohan sa pagpakiggubat ug gilaglag ang kayutaan sa mga Amonihanon. Miadto siya ug gipalibotan ang Raba. Nagpabilin si David sa Jerusalem. Gisulong ni Joab ang Raba ug gibuntog kini. **2** Gikuha ni David ang korona sa ilang hari gikan sa iyang ulo, ug nakaplagan niya nga motimbang kini ug talent nga bulawan, ug adunay matahom nga mga bato niini. Gibutang ang korona sa ulo ni David, ug labihan ka daghan ang nakuha niya nga mga kinawat sa siyudad. **3** Gipagawas niya ang katawhan nga anaa sa siyudad ug gipugos sila sa pagtrabaho uban sa mga gabas ug mga piko ug mga atsa. Gipabuhat kini nga buluhaton ni David sa tanang mga siyudad sa katawhan sa Amon. Unya mibalik si David ug ang tanang kasundalohan sa Jerusalem. **4** Human niini adunay gubat nga nahitabo didto sa Gezer uban sa mga Filistihanon. Gipatay ni Sibecai nga taga-Husha si Sipai, usa sa mga kaliwat sa Refaimnon, ug nabuntog ang mga Filistihanon. **5** Miabot na usab ang gubat uban sa mga Filistihanon didto sa Gob, nga gipatay ni Elhanan ang anak nga lalaki ni Jair nga taga-Bethlehem nga si Lami ang igsoong lalaki ni Goliat nga taga-Gat, diin ang iyang bangkaw sama sa kahoy sa manghahabol. **6** Miabot ang higayon nga adunay laing gubat sa Gat nga adunay usa ka tawo nga taas kaayo nga adunay unom ka tudlo sa matag kamot ug tiil. Kaliwat usab siya gikan sa Refaimnon. **7** Sa dihang gibugalbugalan niya ang kasundalohan sa Israel, gipatay siya ni Jehonadab ang anak nga lalaki ni Shimea, ang igsoong lalaki ni David. **8** Mao kini ang mga kaliwat sa Refaimnon sa Gat, ug gipatay sila pinaagi sa mga kamot ni David ug pinaagi sa mga kamot sa iyang kasundalohan.

21 Miabot ang kaaway batok sa Israel ug nag-aghat kang David nga ihapon ang Israel. **2** Miingon si David kang Joab ug sa mga komandante sa kasundalohan, "Lakaw ug ihapa ang katawhan sa Israel gikan sa Barsheba hangtod sa Dan ug sultihi ako sa imong pagbalik, aron masayran ko ang ilang gidaghanon." **3** Miingon si Joab, "Himoon unta ni Yahweh ang iyang mga kasundalohan sa gatosan ka pilo labaw pa niini. Apan agalon kong hari, dili ba nag-alagad man silang tanan kanimo? Nganong buot man sa akong agalon nga ipabuhat kini? Nganong pakasad-on man ang Israel?" **4** Apan hingpit na ang hukom sa hari batok kang Joab. Busa mibiya si Joab ug miadto sa tibuok Israel. Unya mibalik siya sa Jerusalem. **5** Unya gisugilon ni Joab ang tibuok gidaghanon sa manggugubat nga mga kalalakin-an ngadto kang David. Adunay 1, 100, 000 ka mga kalalakin-an nga batid sa paggamit sa espada sa Israel. Adunay 470, 000 lamang ka mga sundalo sa Juda. **6** Apan wala mahiapil sa ihap ang banay ni Levi ug ni Benjamin, kay wala nakauyon si Joab sa gisugo sa hari. **7** tungod niini nga buhat wala nahimuot ang Dios, busa gisulong niya ang Israel. **8** Miingon si David ngadto sa Dios, "Nakasala ako sa paghimo niini. Busa karon pasayloa ang mga sala sa imong alagad, kay naghimo ako ug binuang." **9** Gisutihan ni Yahweh si Gad, ang propeta ni David. **10** "Lakaw ug sultihi si David, 'Mao kini ang giingon ni Yahweh: Hatagan ko ikaw niining tulo ka butang nga imong pilian. Pagpili ug usa kanila.'" **11** Busa miadto si Gad kang David ug miingon kaniya, "Miingon si Yahweh niini, **12** 'Pagpili ug usa niini: ang kagutom ba sulod sa tulo ka tuig, o tulo ba ka bulan nga gukdon ka sa imong mga kaaway ug madakpan pinaagi sa ilang espada, o tulo ba ka adlaw diha sa espada ni Yahweh, nga mao ang katalagman sa yuta, pinaagi sa anghel ni Yahweh nga maoy moguba sa tibuok yuta sa Israel.' Busa karon, paghukom kung unsa ang imong tubag nga akong isulti sa nagpadala kanako." **13** Unya miingon si David kang Gad, "Nahasol ako pag-ayo. Itugyan ako sa kamot ni Yahweh kaysa mapukan ako sa kamot sa tawo, kay hilabihan kaayo ang iyang pagkamaluluy-on." **14** Busa nagpadala si Yahweh ug katalagman sa Israel, ug namatay ang 70, 000 ka tawo. **15** Nagpadala ang Dios ug anghel sa Jerusalem aron sa paglaglag niini. Sa dihang laglagon na unta niya kini, mitan-aw si Yahweh ug nausab ang iyang panghunahuna mahitungod sa kadaot. Miingon siya sa angel nga tiglaglag, "Husto na! Bakwia ang imong kamot." Nianang higayona nagtindog ang anghel ni Yahweh sa giokanan ni Ornan nga Jebusihanon. **16** Mihangad si David ug nakita niya ang anghel ni Yahweh nga nagtindog taliwala sa yuta ug langit, nga adunay espada sa iyang kamot nga gipataas ibabaw sa Jerusalem. Unya nagsul-ob si David ug ang mga pangulo ug bisti nga sako ug nanghapa sa yuta. **17** Miingon si David sa Dios, "Dili ba ako man ang nagsugo nga iphon ang kasundalohan? Gihimo ko kining daotang butang. Apan kining mga karnero, unsa may ilang nahimo? Yahweh nga akong Dios! Tugoti ang imong kamot nga mohampak kanako ug sa akong pamilya, apan ayaw tugoti nga magpabilin ang mga katalagman sa imong katawhan." **18** Busa gimandoan sa anghel ni Yahweh si Gad nga sultihan si David, nga kinahanglan motungas ug magtukod si David ug halaran alang kang Yahweh sa giokanan ni Ornan ang Jebusihanon. **19** Busa miadto si David sumala sa gimando kaniya ni Gad nga himoon sa ngalan ni Yahweh. **20** Samtang naggiok si Ornan ug trigo, milingi siya ug nakita niya ang anghel. Mitago siya uban ang iyang upat ka mga anak nga lalaki. **21** Sa pag-abot ni David kang Ornan, mitan-aw siya ug nakita niya si David. Gibiyaan niya ang giokanan ug mihapa siya sa atubangan ni David. **22** Unya miingon si David kang Ornan, "Ibaligya kanako

kining giokanan, aron makatukod ako ug halaran alang kang Yahweh. Bayran ko kini sa tibuok kantidad, aron mawala ang katalagman gikan sa katawhan." **23** Miingon si Ornan kang David, "Ikaw na ang manag-iya niini, akong agalong hari. Buhata kung unsa ang maayo sa imong panan-aw. Tan-awa, ihatag ko kanimo ang mga baka alang sa mga halad nga sinunog, ang giokanan aron himoong sugnod, ug ang trigo alang sa halad nga trigo; Ihatag ko kining tanan kanimo." **24** Miingon si Haring David kang Ornan, "Dili, buot ko gayod nga paliton kini sa tibuok kantidad. Dili ko kuhaon kung unsa ang anaa kanimo ug ihalad kini ingon nga halad sinunog ngadto kang Yahweh, nga kini walay bili kanako." **25** Busa mibayad si David ug 600 ka shekel nga bulawan alang sa maong dapit. **26** Nagtukod si David ug halaran didto alang kang Yahweh ug naghalad niini ug mga halad nga sinunog ug halad sa pakigdait. Nag-ampo siya kang Yahweh, ug gitubag siya pinaagi sa kalayo gikan sa langit ngadto sa halaran alang sa mga halad sinunog. **27** Unya gimandoan ni Yahweh ang anghel, ug gibalik sa anghel ang iyang espada sa sakuban niini. **28** Sa dihang nakita ni David nga gitubag siya ni Yahweh didto sa giokanan ni Ornan nga Jebusihanon, sa samang higayon naghimo siya ug paghalad nga sakripisyo didto. **29** Niadtong tungora, ang Tabernakulo ni Yahweh nga gihimo ni Moises didto sa kamingawan, ug ang halaran alang sa mga halad nga sinunog didto mahimutang sa habog nga dapit sa Gibeon. **30** Bisan paman niana, dili makaadto didto si David aron sa pagpangayo ug giya sa Dios, tungod kay nahadlok man siya sa espada sa anghel ni Yahweh.

22 Unya miingon si David: "Mao kini ang dapit sa puluy-anan ni Yahweh nga akong Dios, uban ang halaran alang sa mga halad nga sinunog sa Israel." **2** Busa gimandoan ni David ang iyang mga alagad nga tigomon ang nagpuyo nga mga langyaw sa yuta sa Israel. Gitahasan niya sila nga mahimong tigtiltil sa mga bato, aron sa pagtabas sa mga bato, alang sa pagtukod sa templo sa Dios. **3** Naghatag si David ug dakong kantidad sa puthaw aron himoon ug mga lansang ug alang sa mga bisagra sa mga pultahan sa ganghaan. Naghatag usab siya ug dugang mga bronse nga dili matimbang, **4** ug dugang mga kahoy nga sedro nga dili maihap. (Daghan kaayo ang gipadala sa mga taga-Sidon ug taga-Tiro nga dili maihap ni David. **5** Miingon si David, "Batan-on pa ang akong anak nga lalaki nga si Solomon ug wala pa siyay kasinatian, ug kinahanglan nga pinasahi ang katahom sa templo nga tukoron alang kang Yahweh, aron nga mahimo kining bantogan ug mahimayaon sa ubang kayutaan. Busa pangandaman ko gayod ang pagtukod niini." Busa gipangandaman gayod ni David sa wala pa siya mamatay. **6** Unya gipatawag niya ang iyang anak nga si Solomon ug gimandoan nga tukoron niya ang templo ni Yahweh, ang Dios sa Israel. **7** Miingon si David kang Solomon, "Akong anak, akong gitinguha nga ako ang magtukod sa puluy-anan alang sa ngalan ni Yahweh nga akong Dios. **8** Apan miabot si Yahweh kanako ug miingon, 'Daghang naula nga dugo tungod kanimo ug nakig-away sa daghang mga gubat. Dili ikaw ang motukod sa templo alang sa akong ngalan, tungod kay daghang mga dugo ang naula sa kalibotan sa akong panan-aw. **9** Bisan pa man niana, aduna kay anak nga lalaki nga malinawong tawo. Hatagan ko siya ug kapahulayan gikan sa tanan niyang mga kaaway sa palibot. Kay ang iyang ngalan mao si Solomon, ug hatagan ko ug kalinaw ang Israel sa iyang mga adlaw. **10** Tukoron niya ang templo alang sa akong ngalan. Mamahimo siyang akong anak, ug mamahimo niya akong amahan. Ug ipatunhay ko ang trono sa iyang gingharian sa tibuok Israel hangtod sa kahangtoran.' **11** Karon, akong anak, manghinaot ako nga mag-uban si Yahweh kanimo ug himoon ka niyang magmalampuson. Manghinaot ako nga tukoron mo ang templo ni Yahweh nga imong Dios, sama sa iyang gisulti nga imong buhaton. **12** Hinaot nga hatagan ka ni Yahweh ug kaalam ug panabot, aron nga matuman mo ang balaod ni Yahweh nga imong Dios, sa dihang ipadumala niya kanimo ang tibuok Israel. **13** Unya magmalampuson ka, kung imong tumanon ang mga kasugoan ug mga balaod nga gihatag ni Yahweh kang Moises mahitungod sa Israel. Pagmalig-on ug pagmaisogon. Ayaw kahadlok o kaluya. **14** Karon, Tan-awa, gipangandaman ko uban sa dakong paghago ang pagtukod sa templo ni Yahweh ug 100, 000 ka talent nga bulawan, 1, 000, 000 ka talent nga plata, ug bronsi ug puthaw nga daghan kaayo. Naghatag usab ako ug kahoy ug bato. Kinahanglan dugangan mo pa kining tanan. **15** Aduna kay daghang mga trabahante: mga tigtiltil ug bato, mga mason, mga panday, ug daghan nga mga tawong hanas nga trabahante nga makabuhat sa bisan unsang butang **16** nga makatrabaho sa bulawan, sa plata, sa bronsi, ug sa puthaw. Busa sugdi sa pagtrabaho, ug hinaot nga mag-uban kanimo si Yahweh." **17** Gimandoan usab ni David ang tanang mga pangulo sa Israel nga tabangan ang iyang anak nga si Solomon nga miingon, **18** "Nag-uban kaninyo si Yahweh nga inyong Dios ug gihatagan kamo ug kalinaw sa inyong palibot. Gihatag niya sa akong mga kamot ang mga lumulupyo niini nga rehiyon. Naulipon ang rehiyon sa atubangan ni Yahweh ug sa iyang katawhan. **19** Karon pangitaa si Yahweh nga inyong Dios sa tibuok ninyong kasingkasing ug kalag. Barog ug tukora ang balaang dapit sa Dios nga si Yahweh. Unya madala ninyo ang sudlanan sa Kasabotan ni Yahweh ug ang mga butang nga gipanag-iyahan sa Dios ngadto sa templo nga gitukod alang sa ngalan ni Yahweh."

23 Sa dihang tigulang na si David, ug hapit na siya
mamatay, gihimo niyang hari ang iyang anak nga si
Solomon sa tibuok Israel. **2** Gitigom niya ang tanang mga
pangulo sa Israel, lakip ang mga pari ug mga Levita. **3** Giihap
ang mga Levita nga nagpangidaron ug 30 ka tuig pataas.
Ang ilang gidaghanon mokabat ug 38, 000. **4** Miingon si
David niining 24, 000 nga mao ang magdumala sa tibuok
buluhaton sa templo ni Yahweh, ug ang 6, 000 mao ang
mga opisyal ug mga maghuhukom. **5** Ang 4, 000 mao ang
magbalantay sa mga ganghaan ug ang laing 4, 000 mao
ang magdayeg kang Yahweh uban ang mga tulunggon nga
akong gibuhat aron sa pagdayeg," **6** Gibahin niya sila sa
mga pundok sumala sa mga anak nga lalaki ni Levi: si
Gershon, si Kohat ug si Merari. **7** Gikan sa mga banay
nga kaliwat ni Gershon, anaa si Ladan ug si Shemei. **8**
Adunay tulo ka mga anak nga lalaki si Ladan: nga mao sila
si Jeheil ang pangulo, si Zetam ug si Joel. **9** Adunay tulo ka
mga anak nga lalaki ni Shimei: nga mao sila si Selomot, si
Haziel, ug si Haran. Mao kini ang mga pangulo sa banay ni
Ladan. **10** Adunay upat ka mga anak nga lalaki si Shimei:
nga mao sila si Jahath, si Ziza, si Jeush, ug si Beriah. **11** Si
Jahat mao ang kamagulangan, ug ang ikaduha mao si Ziza,
apan si Jeush ug si Beria walay mga anak nga lalaki, busa
giisip sila nga usa lamang ka banay nga adunay samang
mga buluhaton. **12** Adunay upat ka mga anak nga lalaki
si Kohat nga mao sila si Amram, si Izhar, si Hebron, ug si
Uzziel. **13** Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Amram:
sila mao si Aaron ug si Moises. Gipili si Aaron aron igahin
ang labing balaang mga butang, nga siya ug ang iyang
mga kaliwat mohalad ug insenso sa atubangan ni Yahweh,
aron mag-alagad kaniya ug magpanalangin diha sa iyang
ngalan hangtod sa kahangtoran. **14** Apan alang kang Moises
ang alagad sa Dios, ang iyang mga anak nga lalaki giisip
nga mga Levita. **15** Ang mga anak ni Moises mao sila si
Gershom ug si Eliezer. **16** Ang kaliwat ni Gershom mao sila
si Shebuel ang kamagulangan. **17** Ang kaliwat ni Eliezer
mao si Rehabia. Walay laing mga anak nga lalaki si Eliezer
apan si Rehabia adunay daghang mga kaliwat. **18** Ang anak
nga lalaki ni Izhar mao si Shelomit ang pangulo. **19** Ang mga
kaliwat ni Hebron mao si Jeria ang kamagulangan, si Amaria
ang ikaduha, si Jahaziel ang ikatulo, ug si Jekameam ang
ika-upat. **20** Ang mga anak nga lalaki ni Uziel mao si Mica
ang kamagulangan, ug si Ishia ang ikaduha. **21** Ang mga
anak nga lalaki ni Merari mao si Mali ug si Mushi. Ang
mga anak nga lalaki ni Mali mao si Eleazar ug si Kis. **22**
Namatay si Eleazar nga wala gayoy mga anak nga lalaki.
Aduna lamang siyay mga anak nga babaye. Gipangasawa
sila sa mga anak nga lalaki ni Kis. **23** Ang tulo ka mga anak
nga lalaki ni Mushi mao sila si Mali, si Eder, ug si Jeremot
24 Mao kini ang mga kaliwat ni Levi sumala sa ilang mga
banay. Sila mao ang mga pangulo, nga giihap ug gilista
sumala sa ilang ngalan, sa mga banay nga nagbuhat sa
buluhaton sa pag-alagad sa templo ni Yahweh, gikan sa
nagpangidaron ug 20 ka tuig pataas. **25** Kay miingon si
David, "Yahweh, ang Dios sa Israel, naghatag ug kalinaw
sa iyang katawhan. Gihimo niya nga iyang pinuy-anan ang
Jerusalem hangtod sa kahangtoran. **26** Dili na kinahanglan
nga dad-on sa mga Levita ang tabernakulo ug ang tanang
butang nga gamiton niining buluhaton." **27** Kay pinaagi sa
kataposang mga pulong ni David giihap ang mga Levita
gikan sa 20 ka tuig ang pangidaron pataas. **28** Ang ilang
buluhaton mao ang pagtabang sa mga kaliwat ni Aaron
sa mga buluhaton sa templo ni Yahweh. Sila ang mag-
atiman sa hawanan, sa mga lawak, ug sa tanang butang
sa seremonyas sa pagputli nga alang ni Yahweh, ug sa
laing buluhaton sa templo sa Dios. **29** Atimanon usab nila
ang tinapay sa presensya, ang lunlon nga harina alang sa
mga halad nga trigo, sa pan nga walay igpatubo, sa torta
ug sa ubang halad nga gisagolan ug lana, ug sa tanang
timbangan ug sudlanan sa mga butang. **30** Nagtindog usab
sila matag buntag alang sa pagpasalamat ug pagdayeg
kang Yahweh. Gihimo usab nila kini matag gabii **31** ug sa
matag higayon nga maghalad ug halad sinunog nga ihalad
ngadto kang Yahweh, sa Adlaw nga Igpapahulay ug sa
Kasaulogan sa Pagsubang sa bag-ong Bulan, ug sa adlaw
sa mga pista. Kanunay nga moatubang kang Yahweh ang
insaktong gidaghanon sumala sa kasugoan. **32** Sila ang
tigdumala sa tolda nga tagboanan, ang balaang dapit, ug
ginatabangan ang ilang mga kaubanan nga kaliwat ni Aaron
sa pag-alagad sa templo ni Yahweh.

24 Mao kini ang pundok sa mga magbubuhat gikan sa
mga kaliwat ni Aaron: si Nadab, si Abihu, si Eleazar
ug si Itamar. **2** Namatay si Nadab ug si Abihu sa wala pa
namatay ang ilang amahan. Wala silay mga anak, busa
nag-alagad si Eleazar ug si Itamar ingon nga mga pari. **3**
Si David, uban kang Zadok, nga kaliwat ni Eleazar ug ni
Ahimelec, nga kaliwat ni Itamar, gibahin sila ngadto sa mga
pundok alang sa ilang mga gimbuhaton ingon nga mga pari.
4 Daghan ang nangulo nga kalalakin-an sa mga kaliwat ni
Eleazar kaysa mga kaliwat ni Itamar, busa gibahin nila ang
mga kaliwat ni Eleazar ngadto sa 16 ka pundok. Gibuhat nila
kini pinaagi sa mga pangulo sa mga banay ug pinaagi sa
mga kaliwat ni Itamar. Walo ka bahin kining pundok sumala
sa ilang banay. **5** Gibahin nila sila nga walay pinalabi pinaagi
sa pagripa, kay sila ang mga balaang opisyal ug mga opisyal
sa Dios, gikan sa mga kaliwat ni Eleazar ug sa mga kaliwat
ni Itamar. **6** Si Shemaya ang anak nga lalaki ni Natanel ang
sekretaryo, ang Levita, ang nagsulat sa ilang mga ngalan

sa presensya sa hari, ang mga opisyal, si Zadok ang pari, si Ahemelec ang anak nga lalaki ni Abiatar, ug ang mga pangulo sa mga pari ug ang mga pamilya sa Levita. Ang usa ka banay nga napili pinaagi sa pagripa gikan sa mga kaliwat ni Eleazar, ug ang sunod nga napili pinaagi sa pagripa gikan sa mga kaliwat ni Itamar. **7** Ang unang napilian sa pagripa mao si Jehoyarib, ang ikaduha mao si Jedaya, **8** Ang ikatulo mao si Harim, ang ikaupat mao si Seorim, **9** ang ikalima mao si Malkia, ang ikaunom mao si Miamin, **10** ang ikapito mao si Hakoz, ang ikawalo mao si Abija, **11** Ang ikasiyam mao si Josue, ang ikapulo mao si Shecania, **12** ang ika-napulo ug usa mao si Eliashib, ang ika-napulo ug duha mao si Jakim, **13** ang ika-napulo ug tulo mao si Hupa, Ang ika-napulo ugupat mao si Jeshebead, **14** ang ika-15 mao si Bilga, ang ika-16 mao si Imer, **15** Ang ika-17 mao si Hazir, ang ika-18 mao si Happizez, **16** ang ika-19 mao si Petahia, ang ika-20 mao si Jehezkel, **17** ang ika-21 mao si Jakin, ang ika-22 mao si Gamul, **18** ang ika-23 mao si Delaya, ug ang ika-24 mao si Maazia. **19** Mao kini ang paagi sa ilang pag-alagad, sa dihang moadto sila sa balay ni Yahweh, subay sa paagi nga gihatag kanila pinaagi ni Aaron nga ilang katigulangan, sumala sa gisulti ni Yahweh kaniya ang Dios sa Israel. **20** Mao kini ang kaliwat ni Levi: ang mga anak nga lalaki ni Amram, ni Shebuel; mga anak nga lalaki Shebael, si Jedea. **21** Ang mga anak nga lalaki ni Rehabia, **22** mga anak nga lalaki ni Rehabia, ni Ishia ang pangulo. Si Izhar, si Shelomot; ang mga anak nga lalaki ni Shelomot, Jahar. **23** Ang mga anak nga lalaki ni Hebron: si Jeria ang pangulo, ang ikaduha mao si Amaria, ang ikatulo mao si Jahaziel, ug ang ikaupat mao si Jekameam. **24** Ang mga anak nga lalaki sa mga kaliwat ni Uziel lakip na si Mica. Ang mga kaliwat ni Mica lakip si Shamir. **25** Ang igsoon nga lalaki ni Mica mao si Ishia. Ang iyang mga anak nga lalaki lakip na si Zacarias **26** Ang anak nga lalaki ni Merari: si Mali ug si Mushi. Ang anak nga lalaki ni Jaazia, si Beno. **27** Ang anak nga lalaki ni Merari: si Jaazia, si Beno, si Shoham, si Zacur, ug si Ibri. **28** Ang anak nga lalaki ni Mahil: si Eleazar, nga walay mga anak nga lalaki. **29** Ang anak nga lalaki ni Kis, mao si Jerameel **30** ang mga anak nga lalaki ni Mushi: mao si Mali, si Eder, ug si Jerimot. Kini sila ang mga Levita, nga nalista pinaagi sa ilang mga pamilya. **31** Mao kini ang kalalakin-an nga pangulo sa balay sa ilang mga amahan ug sa matag usa sa ilang kamanghorang lalaki, mao ang napili pinaagi sa pagripa sa presensya ni Haring David, ug ni Zadok ug ni Ahimelec, uban sa mga pangulo sa mga pamilya sa mga pari ug sa mga Levita. Nagripa sila sama sa gibuhat sa mga kaliwat ni Aaron.

25 Si David ug ang mga pangulo sa tabernakulo gigahin alang sa buluhaton sa pipila ka mga anak nga lalaki ni Asaf, ni Heman, ug ni Jedutun. Kining kalalakin-an nagpropesiya pinaagi sa harpa, lira, ug mga piyangpiyang. Mao kini ang listahan sa kalalakin-an nga nagbuhat sa buluhaton: **2** Gikan sa mga anak nga lalaki ni Asaf, ni Zacur, ni Jose, ni Netania, ug ni Asarela, ang mga anak nga lalaki ni Asaf, ubos sa pagmando ni Asaf, nga nagpropesiya ubos sa pagmando sa hari. **3** Gikan sa mga anak nga lalaki ni Jedutun: ni Gedalia, ni Zeri, ni Jeshaya, ni Shimei, ni Hashabia, ug ni Matitia, unom silang tanan, ubos sa pagmando sa ilang amahan nga si Jedutun, nga nagtugtog sa harpa alang sa paghatag sa mga pagpasalamat ug pagdayeg kang Yahweh. **4** Gikan sa mga anak nga lalaki ni Heman: mao si Bukia, si Matania, si Uziel, si Shebuel, ug si Jerimot, si Hanania, si Hanani, si Eliata, si Gidalti, si Romanti Ezer, ug si Joshbekasha, si Maloti, si Hotir ug si Mahaziot. **5** Silang tanan mga anak nga lalaki ni Heman nga propeta sa hari. Gihatagan sa Dios si Heman ug 14 ka mga anak nga lalaki ug tulo ka mga anak nga babaye aron pagpasidungog kaniya. **6** Kining tanan ubos sa pagmando sa ilang mga amahan. Sila ang nagtugtog sa balay ni Yahweh, inubanan sa mga piyangpiyang ug sa mga lira samtang moalagad sila sa balay sa Dios. Si Asaf, si Jedutun, ug si Heman ubos sa pagmando sa hari. **7** Sila ug ang ilang mga igsoong lalaki nga adunay kahibalo ug gibansay sa pagtugtog alang kang Yahweh nga adunay gidaghanon nga 288 ka manunugtog. **8** Nagripa sila alang sa ilang mga katungdanan, managsama ang tanan, susama sa mga batan-on ingon man sa mga tigulang, ang magtutudlo ingon man ang mga tinun-an. **9** Karon mahitungod sa anak nga lalaki ni Asaf: ang unang napilian pinaagi sa pagripa mao ang pamilya ni Jose; ang ikaduha mao ang pamilya ni Gedalia, napulo ug duha silang tanan; **10** ang ikatulo mao si Zacur, ang iyang mga anak nga lalaki ang iyang mga paryente, napulo ug duha silang tanan **11** ang ikaupat mao si Izri, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga pareyente, napulo ug duha silang tanan; **12** ang ikalima mao si Netania, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, napulo ug duha silang tanan; **13** ang ikaunom mao si Bukia, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, napulo ug duha silang tanan; **14** ang ikapito mao si Jesarela, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, napulo ug duha silang tanan **15** ang ikawalo mao si Jeshaya, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang napulo ug duha ka mga paryente; **16** ang ikasiyam mao si Matania, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, napulo ug duha silang tanan; **17** ang ikanapulo mao si Shimei, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, napulo ug duha silang tanan; **18** ang ika-napulo ug usa mao si Azarel, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, napulo

ug duha silang tanan; 19 ang ika-napulo ug duha mao si Hashabia, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, napulo ug duha silang tanan; 20 ang ika-napulo ug tulo mao si Shubael, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, napulo ug duha silang tanan; 21 Ang ika-napulo ug upat mao si Matitia, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, napulo ug upat silang tanan; 22 ang ika-15 mao si Jerimot, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, napulo ug upat silang tanan; 23 ang ika-16 mao si Hanania, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, dose silang tanan; 24 ang ika-17 mao si Joshbekasha, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, dose silang tanan; 25 ang ika-18 mao si Hanani, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente dose silang tanan; 26 ang ika-19 mao si Maloti, ang iyang mga anak mga lalaki ug ang iyang mga paryente, dose silang tanan; 27 ang ika-20 mao si Eliata, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, dose silang tanan; 28 ang ika-21 mao si Hotir, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, dose silang tanan; 29 ang ika-22 mao si Gidalti, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, dose silang tanan; 30 ang ika-23 mao si Mahaziot, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, dose silang tanan; 31 ang ika-24 mao si Romamti Ezer, ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga paryente, dose silang tanan.

26 Mao kini ang mga pundok sa tigbantay sa ganghaan: Gikan kang Kora, si Meshelemia nga anak nga lalaki ni Kore, ang mga kaliwat ni Asaf. 2 Adunay mga anak nga lalaki ni Meshelemia: Si Zacarias mao ang kamagulangan, si Jedial mao ang ikaduha, si Zebadia mao ang ikatulo, 3 si Jatniel mao ang ikaupat, si Elam mao ang ikalima, si Jehohanan mao ang ikaunom, si Eleihoenai mao ang ikapito. 4 Adunay mga anak nga lalaki ni Obed Edom: Si Shemaya mao ang kamagulangan, si Jehozabad mao ang ikaduha, ang ikatulo mao si Joa, ug ang ikaupat mao si Sacar, ug ang ikalima mao si Netanel, 5 ang ikaunom mao si Amiel, ang ikapito mao si Isacar, ang ikawalo mao si Peulethai. Gipanalanginan sa Dios si Obed Edom. 6 Ang iyang anak nga lalaki nga mao si Shemaya adunay mga anak nga lalaki nga nagdumala sa ilang mga pamilya; sila ang kalalakin-an nga daghan ug mga abilidad. 7 Ang mga anak nga lalaki ni Shemaya mao sila Otni, si Refail, si Obed, ug si Elzabad. Ang iyang mga paryente nga si Elihu ug si Semakia mga kalalakin-an usab nga adunay daghang mga abilidad. 8 Mga kaliwat kining tanan ni Obed Edom. Sila ug ang ilang mga anak nga lalaki ug ang ilang mga paryente nga mga lalaki nga adunay katakos nga mobuhat sa ilang mga katungdanan sulod didto sa tabernakulo. Adunay 62 kanila nga paryente ni Obed Edom. 9 Si Meshelemia adunay mga anak nga mga lalaki ug mga paryente, 18 silang tanan. 10 Si Hosa, nga kaliwat ni Merari, adunay mga anak nga lalaki: si Shimri ang pangulo (bisan tuod dili siya ang kamagulangan, gihimo siya nga pangulo sa iyang amahan), 11 ang ikaduha mao si Hilkia, ang ikatulo mao si Tebalia, ang ikaupat mao si Zacarias. Adunay napulo ug tulo ang gidaghanon sa mga anak nga lalaki ni Hosa ug mga paryente. 12 Mao kini ang mga grupo sa tigbantay sa ganghaan, uban sa ilang mga pangulo, nga adunay mga katungdanan, sama sa ilang mga paryente, aron sa pag-alagad sa balay ni Yahweh. 13 Nagripa sila, ang managsamang mga batan-on ug mga tigulang, sa ilang mga pamilya, alang sa matag ganghaan. 14 Sa dihang magripa na alang sa sidlakan nga ganghaan, natunong kini kang Shelemia. Unya nagripa sila alang sa anak nga lalaki ni Zacarias, ang maalamon nga magtatambag, ug ang iyang napili pinaagi sa pagripa mao ang amihanang ganghaan. 15 Gipahimutang si Obed Edom sa habagatang ganghaan, ug ang iyang mga anak nga lalaki gipahimutang sa mga balay tipiganan. 16 Si Shupim ug Hosa gipahimutang sa ganghaan nga kasadpan nga duol sa ganghaan sa Shalechet, ibabaw sa dalan. Ang pagbantay gibahinbahin sa matag pamilya. 17 Sa sidlakang bahin adunay unom ka mga Levita, upat ang anaa sa amihanan sa matag adlaw, ug sa habagatan upat sa matag adlaw, ug duha ka paris ang anaa sa bodega. 18 Didto sa hawanan sa kasadpan adunay upat nga nagbantay, ug upat ang anaa sa dalan, ug duha ang anaa sa hawanan. 19 Mao kini ang mga gibahin nga mga magbalantay sa mga ganghaan. Puno sila sa mga kaliwat ni Kora ug ni Merari. 20 Diha sa mga Levita, si Ahija ang gitugyanan sa panudlanan sa balay sa Dios, ug sa panudlanan sa mga butang nga gipanag-iya ni Yahweh. 21 Ang mga kaliwat ni Ladan, gikan kang Gershon pinaagi kaniya ug sa mga pangulo sa mga pamilya ni Ladan ang taga-Gershon, mao si Jehieli ug sa iyang mga anak nga lalaki, 22 mao si Zetam, ug si Joel nga iyang igsoong lalaki, nga mao ang magbalantay sa bodega ni Yahweh. 23 Adunay magbalantay usab nga gikuha gikan sa mga banay ni Amram, ni Izhar, ni Hebron, ug ni Uziel. 24 Si Shebuel ang anak nga lalaki ni Geshom ang anak nga lalaki ni Moises, mao ang labaw nga nagdumala sa mga balay tipiganan. 25 Ang iyang mga paryente gikan sa banay ni Eliezer ang iyang mga anak nga lalaki nga si Rehabia, ang anak nga lalaki ni Rehabia mao si Jeshaia, ang iyang anak nga lalaki nga si Joram, ang iyang anak nga lalaki nga si Zicri, ug ang iyang anak nga lalaki nga si Shelomit. 26 Si Shelomit ug ang iyang mga paryente mao ang gitugyanan sa balay tipiganan nga gitigoman sa mga butang nga gipanag-iya ni Yahweh, nga si David nga hari, ang mga pangulo sa mga pamilya, ang mga komandante sa liboan ug gatosan,

ug sa mga komandante sa mga sundalo. **27** Gilain nila ang kinawat nga nadaogan nila sa mga gubat aron tipigan alang sa puluy-anan ni Yahweh. **28** Gitugyanan usab sila sa tanang butang nga gilain ngadto kang Yahweh pinaagi kang Samuel nga propeta, si Saul ang anak ni Kis, si Abner ang anak nga lalaki ni Ner, ug si Joab ang anak nga lalaki ni Zeruya. Ang tanang butang nga gilain alang kang Yahweh nga ubos sa pagbantay ni Shelomit ug sa iyang mga paryente. **29** Ang mga kaliwat ni Izhar, ni Kenania ug ang iyang mga anak nga lalaki mao ang gitugyanan sa mga butang nga pangkatawhan nga kalihokan sa Israel. Sila ang mga opisyal ug mga maghuhukom. **30** Gikan sa mga kaliwat ni Hebron, ni Hashabia ug ang iyang igsoong lalaki, 1, 700 ang adunay katakos nga kalalakin-an ang gitugyanan sa buluhaton ni Yahweh ug sa buluhaton sa hari. Anaa sila sa kasadpang bahin sa Jordan. **31** Gikan sa mga kaliwat ni Hebron, ni Jeria nga mao ang pangulo sa iyang mga kaliwat, giihap gikan sa ilang listahan sa ilang mga pamilya. Sa ika-40 ka tuig sa paghari ni David gisusi ang mga talaan ug nakaplagan gikan kanila ang mga tawo nga maabilidad sa Jazer sa Gilead. **32** Si Jeria adunay 2, 700 ka mga paryente, nga mga takos nga pangulo sa pamilya. Gihimo siya ni David nga tigdumala sa mga tribo ni Ruben ug ni Gad, ug ang katunga sa tribo ni Manases, alang sa matag butang nga alang lamang sa Dios, ug alang sa mga buluhaton sa hari.

27 Mao kini ang talaan sa mga pangulo sa banay sa mga Israelita, nga mga komandante sa liboan ug gatosan, ingon man usab ang mga opisyal sa kasundalohan nga nag-alagad sa hari sa nagkalainlaing mga paagi. Nag-alagad ug usa ka bulan sa tibuok tuig ang matag pundok sa kasundalohan. Adunay 24, 000 ka kalalakin-an ang matag pundok. **2** Ang nangulo sa pundok alang sa unang bulan mao si Jashobeam ang anak nga lalaki ni Zabdiel. Adunay 24, 000 ka kalalakin-an sa iyang pundok. **3** Kaliwat siya ni Perez ug gitugyanan sa tanang mga opisyal sa kasundalohan alang sa unang bulan. **4** Ang nangulo sa pundok alang sa ikaduhang bulan mao si Dodai, nga gikan sa banay ni Ahohi. Si Miklot mao ang ikaduha sa ranggo. Adunay 24, 000 ka kalalakin-an sa iyang pundok. **5** Ang komandante sa kasundalohan alang sa ikatulong bulan mao si Benaya ang anak nga lalaki ni Jehoyada, nga usa ka pari ug pangulo. Adunay 24, 000 ka kalalakin-an sa iyang pundok. **6** Si Benaya mao ang pangulo sa 30 ug lapas sa 30 ka kalalakin-an. Nahisakop sa iyang pundok si Amizabad ang iyang anak nga lalaki. **7** Ang komandante sa ikaupat nga bulan mao si Asahel nga igsoong lalaki ni Joab. Nahimong komandante sunod kaniya si Zebadia ang iyang anak nga lalaki. Adunay 24, 000 ka kalalakin-an sa iyang pundok. **8** Ang komandante sa ikalimang bulan mao si Shamhut, ang kaliwat ni Izra. Adunay 24, 000 ka kalalakin-an sa iyang pundok. **9** Ang komandante alang sa ika-unom nga bulan mao si Ira ang anak nga lalaki ni Ikkes, nga gikan sa Tekoa. Adunay 24, 000 ka kalalakin-an sa iyang pundok. **10** Ang komandante alang sa ikapito nga bulan mao si Helez nga taga-Pelon, gikan sa katawhan ni Efraim. Adunay 24, 000 ka kalalakin-an sa iyang pundok. **11** Ang komandante sa ikawalo nga bulan mao si Sibecai nga taga-Husha, gikan sa banay ni Zera. Adunay 24, 000 ka kalalakin-an sa iyang pundok. **12** Ang komandante sa ikasiyam nga bulan mao si Abiezer nga taga-Anatot, nga gikan sa tribo ni Benjamin. Adunay 24, 000 ka kalalakin-an sa iyang pundok. **13** Ang komandante sa ikanapulo nga bulan mao si Maharai nga gikan sa siyudad sa Netofa, ug gikan sa banay ni Zera. Adunay 24, 000 ka kalalakin-an sa iyang pundok. **14** Ang komandante alang sa ikanapulo ug usa ka bulan mao si Benaya nga gikan sa siyudad sa Piraton, ug gikan sa tribo ni Efraim. Adunay 24, 000 ka kalalakin-an sa iyang pundok. **15** Ang komandante sa ikanapulo ug duha ka bulan mao si Heldai nga gikan sa siyudad sa Netofa, ug gikan sa banay ni Otniel. Adunay 24, 000 ka kalalakin-an sa iyang pundok. **16** Mao kini ang mga pangulo sa mga tribo sa Israel: Alang sa tribo ni Ruben, ang pangulo mao si Eliezer ang anak nga lalaki ni Zicri. Alang sa tribo ni Simeon, ang pangulo mao si Shefatia ang anak nga lalaki ni Maaca. **17** Alang sa tribo ni Levi, ang pangulo mao si Hashabia ang anak nga lalaki ni Kemuel, ug si Zadok mao ang nangulo sa mga kaliwat ni Aaron. **18** Alang sa tribo ni Juda, ang pangulo mao si Elihu, ang usa sa mga igsoong lalaki ni David. Alang sa tribo ni Isacar, ang pangulo mao si Omri ang anak nga lalaki ni Micael. **19** Alang sa tribo ni Zebulun, ang pangulo mao si Ishmaya ang anak nga lalaki ni Obadia. Alang sa tribo ni Naftali, ang pangulo mao si Jeremoth ang anak nga lalaki ni Azriel. **20** Alang sa tribo ni Efraim, ang pangulo mao si Hoshea ang anak nga lalaki ni Azazia. Alang sa katunga sa tribo ni Manases, ang pangulo mao si Joel ang anak nga lalaki ni Pedaya. **21** Alang sa katunga nga tribo ni Manases sa Gilead, ang pangulo mao si Ido ang anak nga lalaki ni Zacarias. Alang sa tribo ni Benjamin, ang pangulo mao si Jaasiel ang anak nga lalaki ni Abner. **22** Alang sa tribo ni Dan, ang pangulo mao si Azarel ang anak nga lalaki ni Jeroham. Mao kini ang mga pangulo sa mga tribo sa Israel. **23** Wala giihap ni David kadtong nagpangidaron ug 20 hangtod paubos, tungod kay nagsaad man si Yahweh nga padaghanon ang Israel sama sa mga bituon sa langit. **24** Nagsugod sa pag-ihap sa kalalakin-an si Joab ang anak nga lalaki ni Zeruya, apan wala kini nahuman. Gipahamtang sa Israel ang kapungot tungod niini. Wala nahisulat sa basahon ni Haring David ang gidaghanon niini. **25** Si Azmavet ang

anak nga lalaki ni Adiel mao ang gitugyanan sa mga bahandi sa hari. Si Jonathan ang anak nga lalaki ni Uzia mao ang nagdumala sa mga balay tipiganan sa kaumahan, sa mga siyudad, ug sa mga baryo, ug sa lig-ong mga tore. **26** Si Ezri ang anak nga lalaki ni Kelub mao ang nagdumala sa mga mag-uuma, nga maoy nag-ugmad sa yuta. **27** Si Shimei nga gikan sa Rama mao ang nagdumala sa mga parasan, ug si Zabdi nga gikan sa Sefam mao ang nagdumala sa ubasan ug sa mga bodega sa bino. **28** Si Baal Hanan nga gikan sa Geder mao ang nagdumala sa mga kahoy nga olibo ug sa mga kahoy nga sikamoro diha sa patag nga mga dapit, ug si Joas mao ang nagdumala sa mga balay tipiganan sa lana. **29** Ang nagdumala sa panon sa kahayopan nga nagpasibsib sa Sharon mao si Shitrai nga gikan sa Sharon, ug ang nagdumala sa panon sa kahayopan sa mga walog mao si Shafat ang anak nga lalaki ni Adlai. **30** Ang nagdumala sa mga kamelyo mao si Obil ang Ismaelinhon, ug ang nagdumala sa mga bayeng asno mao si Jedea nga gikan sa Meronot. Ang nagdumala sa panon sa mga karnero mao si Jaziz nga taga-Hagrite. **31** Silang tanan mao ang gitugyanan sa kabtangan ni Haring David. **32** Ang uyoan ni David, nga si Jonathan, mao ang magtatambag, sanglit usa man siya ka tawong maalamon ug usa ka eskriba. Si Jehiel ang anak nga lalaki ni Hacmoni maoy nag-atiman sa mga anak nga lalaki sa hari. **33** Si Ahitofel mao ang magtatambag sa hari, ug si Hushai nga gikan sa katawhan sa Arkanhon mao ang suod nga magtatambag sa hari. **34** Gipulihan ni Jehoyada ang anak nga lalaki ni Benaya ug ni Abiatar, ang katungdanan ni Ahitofel. Si Joab mao ang komandante sa kasundalohan sa hari.

28 Gitigom ni David sa Jerusalem ang tanang mga opisyal sa Israel: ang mga opisyal sa mga tribo, ang mga opisyal sa mga pundok nga nag-alagad sa hari sa ilang gitakda nga buluhaton, ang mga komandante sa liboan ug gatosan, ang mga tigdumala sa tanang kabtangan ug sa mga gipanag-iyahan sa hari ug sa iyang mga anak nga lalaki, ug ang mga opisyal ug ang mga manggugubat, lakip ang mga labing hanas kanila. **2** Unya mitindog si David ug miingon, “Patalinghogi ako, akong mga kaigsoonan ug akong katawhan. Ako kining katuyoan nga magtukod ug templo alang sa sudlanan sa kasabotan ni Yahweh; usa ka tumbanan alang sa atong Dios, ug naghimo ako ug pagpangandam aron matukod kini. **3** Apan miingon ang Dios kanako, 'Dili ikaw ang magtukod sa templo alang sa akong ngalan, tungod kay usa ka man ka tawong manggugubat ug nakaula ug dugo.' **4** Apan si Yahweh, ang Dios sa Israel, nagpili kanako gikan sa banay sa akong amahan nga mahimong hari sa tibuok Israel hangtod sa kahangtoran. Gipili niya ang tribo sa Juda ingon nga pangulo. Sa tribo sa Juda, ug sa panimalay sa akong amahan, sa tanang mga anak nga lalaki sa akong amahan, gipili niya ako nga mahimong hari sa tibuok Israel. **5** Gikan sa daghang mga anak nga mga lalaki nga gihatag kanako ni Yahweh, gipili niya si Solomon, ang akong anak nga lalaki, aron molingkod sa trono sa gingharian ni Yahweh, sa tibuok Israel. **6** Miingon siya kanako, 'Si Solomon nga imong anak nga lalaki mao ang magtukod sa puluy-anan ug sa akong mga hawanan, kay gipili ko siya nga mahimong akong anak, ug mahimo niya akong amahan. **7** Ipatunhay ko ang akong gingharian hangtod sa kahangtoran, kung magpabilin siya sa pagtuman sa akong mga mando ug mga kasugoan, sama kanimo niining adlawa.' **8** Busa karon, sa atubangan sa tanan sa Israel, niining panagtigom alang kang Yahweh, ug sa presensya sa atong Dios, kinahanglan nga tipigan ninyong tanan ug tumanon ang tanang mga mando ni Yahweh nga inyong Dios. Buhata kini aron nga mapanag-iya ninyo kining maayong yuta ug ibilin kini ingon nga panulondon sa mosunod ninyong mga anak hangtod sa kahangtoran. **9** Alang kanimo, Solomon nga akong anak, tumana ang Dios sa imong amahan, ug alagari siya sa tibuok mong kasingkasing ug sa masinugtanong espiritu. Buhata kini tungod kay nagasusi si Yahweh sa tanang mga kasingkasing ug nasayod sa matag tinguha nga gihunahuna sa matag usa. Kung mangita ka kaniya, mahikaplagan mo siya, apan kung mobiya ka kaniya, isalikway ka gayod niya sa dayon. **10** Hinunoa nga gipili ka ni Yahweh aron sa pagtukod niini nga templo ingon nga iyang balaang dapit. Pagmalig-on ug buhata kini.” **11** Unya gihatag ni David ngadto kang Solomon nga iyang anak nga lalaki, ang mga plano alang sa pagbuhat sa portico sa templo, ang mga gambalay sa templo, ang mga lawak nga tipiganan, ang mga lawak sa hataas, ang mga lawak sa sulod, ug ang lawak diin nahimutang ang balaang sudlanan sa kasabotan. **12** Gihatag niya kang Solomon ang mga plano nga iyang gihimo alang sa mga hawanan sa puluy-anan ni Yahweh, ang tanang nakapalibot nga mga lawak, ang mga lawak nga mga tipiganan sa puluy-anan sa Dios, ug sa mga bahandi alang sa mga butang nga gipanag-iyahan ni Yahweh. **13** Gihatagan niya siya ug mga lagda alang sa mga pundok sa mga pari ug sa mga Levita, alang sa mga gisangon nga mga katungdanan alang sa pag-alagad sa puluy-anan ni Yahweh, ug alang sa tanang mga butang sa pag-alagad sa puluy-anan ni Yahweh. **14** Gihatagan niya siya sa gidaghanon sa tanang bulawan nga mga sudlanan sa kada matang sa mga buluhaton ug sa tanang mga plata nga mga sudlanan, alang sa tanang mga butang sa matag matang sa buluhaton. **15** Kini nga mga detalye gihatag pinaagi sa kabug-aton, lakip ang mga detalye sa patunganan sa lampara nga

bulawan ug sa mga lampara nga bulawan, ang mga detalye pinaagi sa kabug-aton sa matag patunganan sa lampara, alang sa mga lampara, alang sa mga patunganan sa mga lampara nga plata, ug mga detalye alang sa galamiton sa matag patunganan sa lampara. **16** Naghatag siya sumala sa kabug-aton sa bulawan alang sa mga lamesa sa tinapay sa presensya, alang sa matag lamesa, ug sumala sa kabug-aton sa plata alang sa mga lamesa nga plata. **17** Naghatag siya sumala sa kabug-aton sa lunsay nga bulawan alang sa mga tinidor sa karne, sa mga planggana, ug sa mga kopa. Naghatag siya sumala sa kabug-aton sa matag panaksan nga bulawan, ug sumala sa kabug-aton sa matag panaksan nga plata. **18** Naghatag siya sumala sa kabug-aton sa lunsay nga bulawan alang sa halaran sa insenso, ug bulawan alang sa desinyo sa kerubim nga nagbukhad sa ilang mga pako ug nagtabon sa sudlanan sa kasabotan ni Yahweh. **19** Miingon si David, "Gisulat ko kini sama sa gidikta ni Yahweh kanako ug gipasabot niya ako mahitungod sa desinyo." **20** Miingon si David kang Solomon nga iyang anak nga lalaki, "Pagmaligon ug pagmaisogon. Buhata ang buluhaton. Ayaw kahadlok o kabalaka, kay si Yahweh nga Dios, nga akong Dios, mag-uban kanimo. Dili siya mobiya kanimo ni magpasagad kanimo hangtod nga matapos ang tanang buluhaton sa templo ni Yahweh. **21** Tan-awa, ania ang mga pundok sa mga pari ug sa mga Levita alang sa buluhaton sa templo sa Dios. Magauban sila kanimo, uban sa mga masinugtanon ug hanas nga kalalakin-an, aron sa pagtabang sa buluhaton ug sa pagbuhat sa pag-alagad. Andam sa pagsunod sa imong mga mando ang mga opisyal ug ang tanang katawhan."

29 Miingon si Haring David sa tibuok tigom sa katawhan, "Solomon akong anak, nga maoy gipili sa Dios, nga batan-on pa ug walay kasinatian, ug dako ang katungdanan. Kay ang templo dili alang sa katawhan apan alang kang Yahweh nga Dios. **2** Busa gibuhat ko ang kutob sa akong mahimo aron ipatagbo ang gikinahanglan alang sa templo sa akong Dios. Maghatag ako ug bulawan alang sa mga butang nga himoon sa bulawan, plata alang sa mga butang nga himoon sa plata, bronse alang sa mga butang nga himoon sa bronse, puthaw alang sa mga butang nga himoon sa puthaw, ug kahoy alang sa mga butang nga himoon sa kahoy. Maghatag usab ako ug onyx nga mga bato, mga bato nga idayandayan, mga bato nga adunay nagkalainlaing mga kolor—tanang matang sa bililhong mga bato— ug daghan pang marbol nga mga bato. **3** Karon, tungod kay nahimuot man ako sa puluy-anan sa akong Dios, ihatag ko ang kaugalingon kong mga bahandi nga bulawan ug plata alang niini. Gibuhat ko kini aron idugang sa tanan nga akong giandam alang niining balaang templo: **4** 3, 000 ka talent sa bulawan gikan sa Ophir, ug 7, 000 ka talent sa lunsay nga plata, aron ibutang sa mga paril sa mga gambalay. **5** Maghatag ako ug bulawan alang sa mga butang nga himoon sa bulawan, ug plata alang sa mga butang nga himoon sa plata, ug mga butang alang sa tanang matang sa buluhaton nga himoon sa mga hanas nga trabahante. Kinsa pa man ang buot maghatag ngadto kang Yahweh ug ihatag ang iyang kaugalingon ngadto kaniya?" **6** Unya naghimo ug kinabubut-ong mga halad ang mga pangulo sa ilang mga pamilya nga katigulangan, ang mga pangulo sa mga tribo sa Israel, ang mga komandante sa liboan ug gatosan, ug ang mga opisyal nga nagdumala sa buluhaton sa hari. **7** Naghatag sila ug 5, 000 ka talent ug 10, 000 ka darics sa bulawan, 10, 000 ka talent sa plata, 18, 000 ka talent sa plata, ug 100, 000 ka talent sa puthaw alang sa buluhaton sa puluy-anan sa Dios. **8** Kadtong adunay bililhong mga bato ilang gihatag ngadto sa tipiganan sa puluy-anan ni Yahweh, ilalom sa pagdumala ni Jehiel, nga kaliwat ni Gershon. **9** Nagmalipayon ang katawhan tungod niining kinabubut-ong mga halad, tungod kay naghatag man sila sa tibuok nilang kasingkasing ngadto kang Yahweh. Nagmalipayon usab pag-ayo si David. **10** Gidayeg ni David si Yahweh atubangan sa tanang tigom sa katawhan. Miingon siya, "Hinaot nga pagadayegon ka hangtod sa kahangtoran, Yahweh, ang Dios sa Israel sa among katigulangan. **11** Kanimo, Yahweh, ang kadungganan, ang gahom, ang himaya, ang kadaogan, ug ang kahalangdon. Kay imo man ang tanan sa kalangitan ug sa kalibotan. Imo ang gingharian, Yahweh, ug pasidunggan ka ingon nga magmamando sa tanan. **12** Ang kadagaya ug kadungganan naggikan kanimo, ug nagmando ka sa tanang katawhan. Sa imong mga kamot adunay gahom ug kusog. Kusgan ka ug bantogan nga makahimo nga bantogan sa katawhan ug maghatag ug kusog kang bisan kinsa. **13** Busa karon, among Dios, nagpasalamat kami kanimo ug nagdayeg sa mahimayaon nimong ngalan. **14** Apan kinsa man ako, ug kining akong katawhan, nga makahimo sa kinabubut-ong paghalad niining mga butanga? Sa pagkatinuod, kining tanang mga butanga naggikan kanimo, ug gibalik lamang namo paghatag diha kanimo kung unsa ang imo. **15** Sanglit mga langyaw ug dumuduong lamang kami sa imong atubangan, sama sa tanan namong mga katigulangan. Ang among mga adlaw sa kalibotan sama sa anino, ug walay mahibilin nga paglaom dinhi. **16** Yahweh nga among Dios, kining tanang bahandi nga among natigom alang sa pagtukod sa templo aron sa pagpasidungog sa balaan mong ngalan—naggikan kini kanimo ug imo man kini. **17** Nasayod usab ako, akong Dios, nga gisusi mo ang kasingkasing ug nahimuot ka sa matarong. Alang kanako, kinabubut-on kong gihalad kining tanang mga butanga uban sa matarong kong kasingkasing, ug

karon nalipay ako sama sa imong katawhan nga ania karon
nga kinabubut-ong naghalad ug mga gasa diha kanimo. **18**
Yahweh, ang Dios ni Abraham, ni Isaac, ug ni Israel—nga
among mga katigulangan—itisok kini sa mga hunahuna sa
imong katawhan hangtod sa kahangtoran. Giyahi ang ilang
mga kasingkasing nganha kanimo. **19** Hatagi ang akong
anak nga lalaki nga si Solomon ug kinasingkasing nga
magtinguha sa pagtuman sa imong mga mando, sa imong
mga kasugoan sa kasabotan, ug sa imong mga balaod,
ug ipahimutang kining tanan nga mga plano aron matukod
ang palasyo nga akong gipatagboan." **20** Miingon si David
ngadto sa tanang tigom sa katawhan, "Karon dayega si
Yahweh nga inyong Dios." Nagdayeg ang tanang tigom sa
katawhan ngadto kang Yahweh, ang Dios sa ilang mga
katigulangan, nangyukbo ug nagsimba kang Yahweh ug
nanghapa sila atubangan sa hari. **21** Sa pagkasunod adlaw,
naghimo sila ug mga halad sakripisyo ngadto kang Yahweh
ug naghalad ug halad sinunog alang kaniya. Naghalad sila
ug liboan ka mga torong baka, liboan ka mga torong karnero,
ug liboan ka mga nating karnero, lakip ang ilang mga halad
ilimnon ug madagayaon nga mga halad sakripisyo alang sa
tibuok Israel. **22** Nianang adlawa, nagkaon ug nag-inom
sila sa atubangan ni Yahweh uban sa dakong kasaulogan.
Gihimo nilang hari sa ikaduhang higayon si Solomon, ang
anak nga lalaki ni David, ug gidihogan siya nga mahimong
magmamando pinaagi sa katungod ni Yahweh. Gidihogan
usab nila si Zadok nga mahimong pari. **23** Unya milingkod
si Solomon sa trono ni Yahweh ingon nga hari imbes nga
si David nga iyang amahan. Nagmauswagon siya, ug ang
tanan sa Israel nagtuman kaniya. **24** Nagmatinud-anon kang
Haring Solomon ang tanang mga pangulo, mga sundalo, ug
ang mga anak nga lalaki ni David. **25** Gipasidunggan pag-
ayo ni Yahweh si Solomon atubangan sa tibuok Israel ug
gigamhan siya labaw pa sa ubang mga hari sa Israel nga
nahauna kaniya. **26** Naghari si David ang anak nga lalaki ni
Jesse sa tibuok Israel. **27** Nahimong hari si David sulod sa
40 ka tuig. Nagmando siya sulod sa pito ka tuig sa Hebron
ug 33 ka tuig sa Jerusalem. **28** Namatay siya sa maayong
katigulangon, human sa malipayong taas nga pagkinabuhi,
bahandi ug kadungganan. Si Solomon nga iyang anak
maoy nagpanunod kaniya. **29** Nahisulat sa kasaysayan ni
Samuel nga usa ka propeta ang mga kadaogan ni Haring
David, sa kasaysayan ni Nathan nga usa ka propeta, ug sa
kasaysayan ni Gad nga usa ka propeta. **30** Nalista didto ang
mga binuhatan sa iyang pagdumala, ang iyang mga nabuhat
ug ang mga panghitabo nga iyang nasinatian, sa Israel, ug
sa tanang mga gingharian sa ubang kayutaan.

2 Cronicas

1 Gipakusgan ni Solomon nga anak ni David ang iyang
pagdumala, ug si Yahweh nga iyang Dios nag-uban
kaniya ug naghimo kaniya nga labing gamhanan. **2** Nakigsulti
si Solomon ngadto sa tibuok Israel, sa mga pangulo sa
kasundalohan sa liboan ug sa gatosan, sa mga maghuhukom,
sa matag prinsipe sa tibuok Israel, ug sa mga nagdumala sa
mga balay sa mga amahan. **3** Busa miadto si Solomon ug
ang tanan nga nagtigom uban kaniya sa taas nga dapit nga
anaa sa Gibeon, kay atua didto ang tolda nga tagboanan sa
Dios, nga gibuhat ni Moises nga sulugoon ni Yahweh didto
sa kamingawan. **4** Apan gidala ni David ang sudlanan sa
kasabotan sa Dios gikan sa Kiriat Jearim ngadto sa dapit nga
iyang giandam alang niini, kay nagtukod siya ug tolda alang
niini didto sa Jerusalem. **5** Dugang pa niini, ang tumbaga
nga halaran nga binuhat ni Bezalel ang anak nga lalaki ni
Uri nga anak nga lalaki ni Hur atua didto sa atubangan sa
tabernakulo ni Yahweh; miadto didto si Solomon ug ang
panagtigom. **6** Mitungas si Solomon didto padulong sa
tumbaga nga halaran sa atubangan ni Yahweh, nga anaa sa
tolda nga tagboanan, ug naghalad ug usa ka libo nga mga
halad sinunog didto. **7** Mipakita ang Dios kang Solomon
nianang gabhiona ug miingon ngadto kaniya, "Pangayo!
Unsa man ang ihatag ko kanimo?" **8** Miingon si Solomon
ngadto sa Dios, "Gipakita nimo ang dakong kasabotan sa
pagkamatinud-anon ngadto sa akong amahan nga si David,
ug gihimo mo akong hari puli kaniya. **9** Karon, Yahweh nga
Dios, tugoti nga matuman ang imong saad ngadto sa akong
amahan nga si David, kay gihimo mo akong hari labaw
niining katawhan nga sama kadaghan sa abog sa kalibotan.
10 Karon hatagi ako ug kaalam ug kahibalo, aron nga
makahimo ako sa pagdumala niining katawhan, kay kinsa
man ang makahukom sa imong katawhan, nga hilabihan
kadaghan?" **11** Miingon ang Dios ngadto kang Solomon,
"Tungod kay mao kini ang anaa sa imong kasingkasing,
ug tungod kay wala ka mangayo ug bahandi, kabtangan, o
kadungganan, ni kinabuhi niadtong nasilag kanimo, ni taas
nimo nga kinabuhi, apan nangayo ka ug kaalam ug kahibalo
alang sa imong kaugalingon, aron nga makahimo ka sa
pagdumala sa akong katawhan, diin gihimo ko ikaw nga
hari labaw kanila, ug mao kini ang akong pagabuhaton. **12**
Hatagan ko ikaw karon ug kaalam ug kahibalo. Hatagan
ko usab ikaw ug bahandi, kabtangan, ug kadungganan,
nga wala nabatonan sa mga hari nga nag-una kanimo; ug
dili mabatonan sa mosunod kanimo." **13** Busa miadto si
Solomon sa Jerusalem gikan sa taas nga dapit nga anaa
sa Gibeon, gikan sa atubangan sa tolda nga tagboanan;
naghari siya sa Israel. **14** Gitigom ni Solomon ang mga
karwahe ug ang mga tigkabayo, ug aduna siyay 1, 400 ka
mga karwahe ug 12, 000 nga mga tigkabayo, nga iyang
gibutang sa mga siyudad sa karwahe, ug uban kaniya,
nga mao ang hari sa Jerusalem. **15** Gipakasama sa hari
ang plata ug bulawan ngadto sa mga kasagarang mga
bato sa Jerusalem, ug gipakasama niya ang sedro nga
kahoy sa mga sikomoro nga kahoy nga kasagarang anaa
sa kapatagan. **16** Alang usab sa mga kabayo nga ipadala
ngadto kang Solomon gikan sa Ehipto ug sa Kue, gipalit kini
sa iyang mga tigpatigayon sa usa ka kantidad. **17** Nagkuha
sila ug karwahe gikan sa Ehipto sa kantidad nga 600 ka
shekel nga plata, ug ang kabayo sa kantidad nga 150 ka
shekel. Gidala usab nila kini ngadto sa mga hari sa mga
Hitihanon ug sa mga Arameanhon.

2 Karon nagmando si Solomon sa pagtukod ug balay alang
sa ngalan ni Yahweh ug sa pagtukod ug palasyo alang
sa iyang gingharian. **2** Gigahin ni Solomon ang 70, 000 nga
kalalakin-an aron pagdala sa mga dad-onon, ug 80, 000 nga
kalalakin-an ingon nga tigpanggabas didto sa kabukiran, ug
3, 600 nga kalalakin-an nga magdumala kanila. **3** Nagpadala
si Solomon ug mensahe ngadto kang Hiram, nga hari sa Tiro,
nga nag-ingon, "Sama sa gibuhat nimo sa akong amahan
nga si David, sa pagpadala kaniya ug mga troso nga sedro
aron sa pagtukod ug balay nga pagapuy-an, buhata usab
kini kanako. **4** Tan-awa, magtukod ako ug balay alang sa
ngalan ni Yahweh nga akong Dios, aron paglain niini alang
kaniya, aron sa pagsunog ug insenso nga humot sa iyang
atubangan, aron sa pag-andam ug tinapay sa presensya,
ug alang sa mga halad sinunog sa buntag ug sa gabii, sa
mga adlaw nga igpapahulay ug sa mga bag-ong bulan, ug
sa mga pinili nga kombira alang kang Yahweh nga among
Dios. Hangtod kini sa kahangtoran, alang sa Israel. **5** Dako
kaayo ang balay nga akong pagatukoron, kay mas dako ang
among Dios kaysa sa ubang mga dios. **6** Apan kinsa man
ang makahimo sa pagtukod ug balay alang sa Dios, nga
bisan ang tibuok kawanangan ug bisan ang langit mismo
dili man makaarang kaniya? Kinsa ba ako nga magtukod
ug balay alang kaniya, gawas sa pagsunog ug mga halad
diha sa iyang atubangan? **7** Busa padad-i ako ug tawo nga
hanas sa pagtrabaho sa bulawan, sa plata, sa tumbaga,
sa puthaw, ug sa tapul, sa dagtom pula, ug sa asul nga
balahibo sa karnero, ug tawo nga nasayod sa pagbuhat sa
tanang matang sa pagkulit sa kahoy. Makauban niya ang
mga hanas nga mga tawo nga uban kanako sa Juda ug sa
Jerusalem, nga gihatag sa akong amahan nga si David. **8**
Padad-i usab ako ug sedro, sipres, kahoy nga algum nga
gikan sa Lebanon, kay nasayod ako nga ang imong mga
sulugoon kahibalo kung unsaon pagputol ang mga kahoy sa

Lebanon. Tan-awa, mag-uban ang akong mga sulugoon sa
imong mga sulugoon, 9 aron sa pag-andam alang kanako ug
daghang mga kahoy, kay dako ug kahibulongan ang balay
nga akong pagatukoron. 10 Tan-awa, hatagan ko ang imong
mga sulugoon, ang mga kalalakin-an nga magputol sa mga
kahoy, ug 20, 000 ka takos nga trigo, ug 20, 000 ka takos
nga sebada, ug 20, 000 ka galon nga bino, ug 20, 000 ka
galon nga lana. 11 Unya si Hiram nga hari sa Tiro, mitubag
sa gisulat, nga gipadala ni Solomon: "Tungod kay nahigugma
si Yahweh sa iyang katawhan, gihimo ka niya nga hari
labaw kanila." 12 Dugang pa, miingon si Hiram, "Dalaygon si
Yahweh, ang Dios sa Israel, nga nagbuhat sa langit ug sa
yuta, nga maoy naghatag kang David ug anak nga lalaki
nga manggialamon, gigasahan sa pagkamaampingon ug
pagsabot, nga magtukod sa balay alang kang Yahweh,
ug balay alang sa iyang gingharian. 13 Karon magpadala
ako ug batid nga tawo, gigasahan uban sa pagsabot, si
Huram, ang akong hanas nga trabahante. 14 Anak siya nga
lalaki sa usa sa mga anak nga babaye ni Dan. Taga-Tiro
ang iyang amahan. Hanas siya sa pagtrabaho sa bulawan,
plata, tumbaga, puthaw, bato ug sa kahoy, ug sa tapul,
asul, ug dagtom pula ug pino nga lino. Hanas usab siya
sa paghimo ug bisan unsa nga matang sa pagkulit ug sa
pagbuhat sa bisan unsa nga mga dayandayan. Tugoti nga
mahimo ang usa ka dapit alang kaniya kauban sa imong
mga hanas nga trabahante, ug kauban niadtong akong
agalon, si David, nga imong amahan. 15 Busa karon, ang
trigo ug ang sebada, ang lana ug ang bino, nga gisulti sa
akong agalon, ipadala kaniya kining mga butang sa iyang
mga sulugoon. 16 Magputol kami ug mga kahoy gikan sa
Lebanon, sumala sa imong gikinahanglan nga mga kahoy.
Dad-on namo kini diha kanimo pinaagi sa gakit agi sa dagat
ngadto sa Jopa, ug dad-on nimo kini ngadto sa Jerusalem."
17 Giihap ni Solomon ang tanang mga langyaw nga anaa sa
yuta sa Israel, sama sa pag-ihap ni David kanila, nga iyang
amahan. Nakaplagan nga 153, 600 sila kabuok. 18 Gigahin
niya ang 70, 000 kanila nga tigdala ug mga dad-onon, 80,
000 ang mga tigputol ngadto sa kabukiran, ug 3, 600 ang
mga tigdumala nga magsugo sa katawhan sa pagtrabaho.

3 Unya gisugdan ni Solomon ang pagtukod sa balay ni
Yahweh didto sa Jerusalem sa Bukid sa Moria, diin
nagpakita si Yahweh ngadto kang David nga iyang amahan.
Giandam niya ang dapit nga giplano ni David alang niini,
didto sa giokanan ni Arauna nga Jebusihanon. 2 Nagsugod
siya sa pagtukod sa ikaduha nga adlaw sa ikaduhang bulan,
sa ika-upat nga tuig sa iyang paghari. 3 Karon mao kini ang
mga sukod sa patukoranan nga gipahimutang ni Solomon
alang sa balay ni Yahweh. Ginamit ang karaang pamaagi
nga cubit, 60 ka cubit ang gitas-on, ug 20 ka cubit ang
gilapdon. 4 20 ka cubit ang gitas-on sa portiko nga anaa sa
atubangan sa balay ug 20 ka cubit ang gilapdon. 20 ka cubit
usab ang iyang gihabogon, ug gisapawan ni Solomon ug
lunsay nga bulawan ang sulod niini. 5 Gikisamihan niya ang
sentrong hawanan ug kahoy nga sipres ug gisapawan niya
ug pino nga bulawan, ug iyang gikulitan ug mga palmera
ug mga kadena. 6 Gidayandayanan niya ang balay sa
mga bililhong bato; ang bulawan nga gikan sa Parvaim.
7 Gisapawan usab niya ug bulawan ang mga sagbayan,
mga tamakanan, mga bongbong, ug mga pultahan; gikulitan
niya ug mga kerubim diha sa ibabaw sa mga bongbong. 8
Gitukod niya ang labing balaang dapit. Ang katas-on niini
sama sa kalapdon sa balay, 20 ka cubit ug 20 ka cubit usab
ang gilapdon niini. Gisapawan niya kini sa pino nga bulawan,
nga nagkantidad ug 600 ka mga talent. 9 50 ka shekel
nga bulawan ang gibug-aton sa mga lansang. Gisapawan
usab niya ug bulawan ang taas nga bahin. 10 Nagbuhat
siya ug duha ka hulagway sa mga kerubim alang sa labing
balaang dapit; gisapawan kini ug bulawan sa mga batid nga
magbubuhat. 11 20 ka cubit tanan ang gitas-on sa mga pako
sa mga kerubim; 5 ka cubit ang gitas-on sa usa ka pako sa
kerubim, ug misangko kini sa bongbong sa lawak; 5 ka cubit
usab ang laing pako kay, nag-abot sa pako sa laing kerubim.
12 5 ka cubit usab ang pako sa laing kerubim, nga misangko
sa bongbong sa lawak; 5 ka cubit usab ang laing pako,
nasumpay kini sa pako sa unang kerubim. 13 20 ka cubit
ang kinatibuk-ang sukod sa bukhad sa mga pako sa duha
ka kerubim. Nagtindog ang mga kerubin, nga ang ilang mga
nawong nag-atubang sa sentrong tigomanan. 14 Nagbuhat
siya ug tabil nga asul, tapul ug dagtom pula nga balahibo
sa karnero ug pino nga lino, ug giburdahan kini ug mga
kerubim. 15 Naghimo usab si Solomon ug duha ka haligi, 35
ka cubit ang gitas-on sa matag haligi, alang sa atubangan
sa balay; 5 ka cubit ang gitas-on sa ulo-ulo nga anaa sa
ibabaw niini. 16 Naghimo usab siya ug mga kadena alang sa
mga haligi ug gibutang kini sa ibabaw niini; nagbuhat usab
siya ug 100 ka porma ug prutas nga granada ug gisumpay
kini sa mga kadena. 17 Gipahilona niya ang mga haligi sa
atubangan sa templo, ang usa anaa sa tuong kamot, ug ang
lain anaa sa wala; ginganlan niya ug Jakin ang haligi nga
anaa sa tuo, ug Boaz ang haligi nga anaa sa wala.

4 Dugang pa niini, nagbuhat siya ug tumbaga nga halaran;
20 ka cubit ang gitas-on ug 20 ka cubit ang gilapdon.
Ug 10 ka cubit ang gihabogon. 2 Naghimo usab siya ug
lingin nga tangke nga tinunaw nga puthaw, 10 ka cubit ang
gikan sa unang baba hangtod sa ikaduhang baba. 5 ka
cubit ang gihabogon niini, ug 30 ka cubit ang sukod sa
tangke. 3 Ilalom sa baba nga nakapalibot sa tangke mao ang
mga baka, napulo sa matag cubit, gihulma ang usa kabuok

uban sa tangke sa dihang gihimo kini. 4 Gipahimutang
ang tangke sa ibabaw sa napulo ug duha ka torong baka,
tulo ang nag-atubang ngadto sa amihanan, tulo ang nag-
atubang ngadto sa kasadpan, tulo ang nag-atubang ngadto
sa habagatan ug tulo usab ang nag-atubang ngadto sa
sidlakan. Gipahimutang ang tangke sa ibabaw niini, ug ang
tanan nga likod niini paingon sa sulod. 5 Sama ka baga
ang tangke sa kabag-on sa kamot, ug ang baba niini gihimo
sama sa baba sa usa ka tasa, sama sa bulak sa liryo.
Masudlan kini ug 3, 000 ka banga sa tubig. 6 Naghimo usab
siya ug napulo ka dagko nga panaksan alang sa paghugas
sa mga butang; gibutang niya ang lima sa tuo nga kamot, ug
lima sa wala; hugasan didto ang mga butang nga gigamit
sa paghimo ug halad sinunog. Sa laing bahin, ang tangke,
gamiton sa paghugas sa mga pari. 7 Nagbuhat usab siya ug
napulo ka tungtonganan ug suga nga bulawan nga gihimo
pinaagi sa gimando sa mga dayandayan niini; gibutang niya
kini sa templo, ang lima anaa sa tuo nga bahin, ug ang lima
anaa sa wala. 8 Nagbuhat siya ug napulo ka lamesa ug
gibutang kini didto sa templo, lima ngadto sa tuo nga bahin,
ug lima ngadto sa wala. Naghimo siya ug 100 ka dagko nga
panaksan nga bulawan. 9 Dugang pa niana nagbuhat siya
ug hawanan alang sa mga pari ug dakong hawanan, ug mga
pultahan alang sa hawanan; gisapawan niya ang ilang mga
pultahan ug tumbaga. 10 Gibutang niya ang tangke sa tuo
nga bahin sa balay, sa sidlakan, nag-atubang sa habagatan.
11 Nagbuhat si Huram ug mga kolon, mga pala, ug mga
panaksan alang sa pagpisikpisik. Busa nahuman ni Huram
ang trabaho nga iyang gibuhat alang kang Haring Solomon
ngadto sa balay sa Dios: 12 ang duha ka haligi, ang sama
sa panaksan nga mga ulo-ulo nga anaa sa ibabaw sa duha
ka haligi, ug ang duha ka paris nga gidayandayanan nga
linala aron sa pagtabon sa duha ka sama sa panaksan
nga mga ulo-ulo nga anaa sa ibabaw sa mga haligi. 13
Nagbuhat siya ug 400 ka porma ug prutas nga granada
alang sa duha ka paris nga gidayandayanan nga linala: duha
ka laray nga mga porma ug prutas nga granada alang sa
matag paris nga linala aron sa pagtabon sa duha ka sama
sa panaksan nga mga ulo-ulo nga anaa ibabaw sa mga
haligi. 14 Nagbuhat usab siya ug mga tungtonganan ug mga
dagko nga panaksan nga itungtong sa tindoganan; 15 usa
ka tangke ug napulog duha ka torong baka ang anaa sa
ilalom niini, 16 ang mga kolon usab, mga pala, mga tinidor
alang sa karne, ug ang ubang mga sudlanan. Gibuhat kini ni
Huram nga hanas alang kang Haring Solomon, alang sa
balay ni Yahweh, sa gipasinaw nga tumbaga. 17 Gitunaw
kini sa hari didto sa kapatagan sa Jordan, sa lapokon
nga yuta taliwala sa Sucot ug Zereda. 18 Busa gibuhat ni
Solomon ang tanang mga sudlanan nga daghan kaayo; sa
pagkatinuod, wala nahibaloan ang gibug-aton sa tumbaga.
19 Gibuhat ni Solomon ang tanan nga mga gamit nga anaa
sa balay sa Dios, ang bulawan nga halaran usab, ug ang
mga lamesa nga butangan ug tinapay sa presensya; 20 ang
mga tungtonganan ug suga uban sa mga suga niini, nga
gibuhat sa pagsunog atubangan sa kinasuloran nga lawak—
gibuhat kini gikan sa lunsay nga bulawan; 21 ug ang mga
bulak, ang mga suga, ang mga kompit, nga bulawan, lunsay
nga bulawan. 22 Lakip ang mga pangkorte sa pabilo, mga
panaksan, mga kutsara, ug mga pangsunog sa insenso nga
gibuhat gikan sa lunsay nga bulawan. Alang sa agianan
paingon sa balay, ang sulod nga mga pultahan niini paingon
sa labing balaang dapit ug ang mga pultahan sa balay, nga
anaa sa templo, gibuhat gikan sa bulawan.

5 Sa dihang nahuman ang tanan nga bulohaton ni Solomon
alang sa balay ni Yahweh, gidala ni Solomon ang mga
butang ni David, ang iyang amahan, nga gigahin niya alang
niini nga katuyoan, lakip ang mga plata, ang bulawan, ug
ang tanang mga gamit—gibutang niya kini didto sa mga
tipiganan sa balay sa Dios. 2 Unya gitigom ni Solomon
ang kadagkoan sa Israel, ang tanan nga mga pangulo sa
mga tribo, ug ang mga nangulo sa mga banay sa katawhan
sa Israel, sa Jerusalem, aron sa pagdala sa sudlanan sa
kasabotan ni Yahweh gikan sa siyudad ni David, nga mao
ang, Zion. 3 Nagtigom ang tanang kalalakin-an sa Israel sa
atubangan sa hari diha sa kombira, nga anaa sa ikapito nga
bulan. 4 Miabot ang tanan nga mga kadagkoan sa Israel, ug
gikuha sa mga Levita ang sudlanan sa kasabotan. 5 Gidala
nila ang sudlanan sa kasabotan, ang tolda nga tagboanan,
ug ang tanang balaan nga mga butang nga anaa sa tolda.
Gidala kining mga butanga sa mga pari nga tribo ni Levi. 6
Nagtigom si Haring Solomon ug ang tanang katawhan sa
Israel atubangan sa sudlanan sa kasabotan, naghalad ug dili
maihap nga mga karnero ug mga torong baka. 7 Gidala sa
mga pari ang sudlanan sa kasabotan ni Yahweh didto sa
butanganan niini, didto sa kinasuloran nga lawak sa balay,
ngadto sa labing balaan nga dapit, ilalom sa mga pako sa
kerubim. 8 Kay gibukhad sa kerubim ang mga pako niini
ibabaw sa sudlanan sa kasabotan, ug gitabonan nila ang
sudlanan sa kasabotan ug ang mga tukon nga pangyayong
niini. 9 Tag-as kaayo ang mga tukon ug ang ilang mga
tumoy makita gikan sa balaan nga dapit atubangan sa
kinasuloran nga lawak, apan dili nila kini makita gikan sa
gawas. Anaa pa gihapon kini karong adlawa. 10 Walay
laing sulod ang sudlanan sa kasabotan gawas sa duha ka
papan nga gibutang ni Moises kaniadto didto sa Horeb, sa
dihang naghimo si Yahweh ug kasabotan tali sa katawhan
sa Israel, sa dihang migawas sila sa Ehipto. 11 Nahitabo

kini sa dihang migawas ang mga pari sa balaang dapit. Ang tanang mga pari nga anaa didto nagbalaan sa ilang mga kaugalingon alang kang Yaweh, wala sila nagsubay sumala sa kaugalingon nilang pundok. **12** Ang mga Levita usab nga mga mag-aawit, silang tanan, lakip na si Asaf, Heman, Jedutun, ug ang ilang mga anak nga lalaki ug mga igsoon nga lalaki, nagbistig pinong lino ug nagtugtog ug mga piyangpiyang, alpa, ug mga lira, nagtindog sa sidlakang bahin sa halaran. Kauban nila ang 120 ka mga pari nga nagpatingog ug mga budyong. **13** Nahitabo kini nga naghiusa sa pagtugtog ang mga tigpatingog sa mga budyong ug mga mag-aawit, naghimo ug usa ka lanog aron madungog ang pagdayeg ug pagpasalamat alang kang Yahweh. Gipatugbaw nila ang ilang mga tingog inubanan sa mga budyong ug mga piyangpiyang ug inubanan sa laing mga tulonggon, ug nagdayeg sila kang Yahweh. Nag-awit sila, "Kay maayo siya, kay ang iyang maunongong kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran." Unya ang balay, ang balay ni Yahweh, napuno sa panganod. **14** Dili makabarog ang mga pari aron sa pag-alagad tungod sa panganod, kay ang himaya ni Yahweh milukop sa iyang balay.

6 Unya miingon si Solomon, "Miingon si Yahweh nga mopuyo siya sa baga nga kangitngit, **2** apan nagtukod ako ug dungganon nga pinuy-anan alang kanimo, usa ka dapit nga imong puy-an hangtod sa kahangtoran." **3** Unya miatubang ang hari ug gipanalanginan ang tibuok panagtigom sa Israel, samtang nagtindog ang tibuok panagtigom sa Israel. **4** Miingon siya, "Hinaot nga daygon si Yahweh, ang Dios sa Israel, nga nakigsulti sa akong amahan nga si David, ug gituman kini pinaagi sa iyang mga kamot, nga nag-ingon, **5** 'Sukad sa adlaw nga gipagawas ko ang akong katawhan sa yuta sa Ehipto, wala akoy gipili nga siyudad gikan sa tanang mga tribo sa Israel diin motukod ug balay, aron maanaa didto ang akong ngalan. Ni nagpili ako ug tawo nga mahimong prinsipe sa Israel nga akong katawhan. **6** Bisan pa niini, gipili ko ang Jerusalem, aron nga maanaa ang akong ngalan didto, ug gipili ko si David aron mahimong pangulo sa Israel nga akong katawhan.' **7** Karon anaa kini sa kasingkasing ni David nga akong amahan, nga magtukod ug balay alang sa ngalan ni Yahweh, ang Dios sa Israel. **8** Apan miingon si Yahweh sa akong amahan nga si David, 'Ug niana anaa sa imong kasingkasing ang pagtukod ug balay alang sa akong ngalan, maayo ang imong gibuhat alang niini nga maanaa kini sa imong kasingkasing. **9** Apan, dili ka kinahanglan magtukod ug balay; hinuon, ang imong anak nga lalaki, nga moabot gikan sa imong pus-on, maoy magtukod ug balay alang sa akong ngalan.' **10** Gituman ni Yahweh ang pulong nga giingon niya, kay mibarog ako sa dapit sa akong amahan nga si David, ug milingkod ako sa trono sa Israel, sumala sa gisaad ni Yahweh. Gitukod ko ang balay alang sa ngalan ni Yahweh, ang Dios sa Israel. **11** Gibutang ko ang sudlanan sa kasabotan didto, diin atua ang kasabotan ni Yahweh, nga gihimo niya uban sa katawhan sa Israel." **12** Mitindog si Solomon atubangan sa halaran ni Yahweh diha sa presensya sa tibuok panagtigom sa Israel, ug gibayaw ang iyang mga kamot. **13** Kay naghimo siya ug tumbaga nga entablado, lima ka cubit ang gitas-on, lima ka cubit ang gilapdon, ug tulo ka cubit ang kahabogon. Gibutang niya kini sa tunga nga bahin sa hawanan. Nagtindog siya niini ug miluhod atubangan sa tibuok panagtigom sa Israel, ug unya gibayaw niya ang iyang mga kamot ngadto sa kalangitan. **14** Miingon siya, "Yahweh, Dios sa Israel, walay Dios nga sama kanimo diha sa kalangitan o sa kalibotan, nga nagtipig sa kasabotan ug sa gugmang walay paglubad uban sa imong mga sulugoon nga naglakaw diha sa imong atubangan sa bug-os nilang kasingkasing; **15** ikaw nga nagtipig uban sa imong sulugoon nga si David nga akong amahan, kung unsa ang gisaad nimo kaniya. Oo, nagsulti ka ug gituman nimo kini pinaagi sa imong kamot, sama niining adlawa. **16** Karon, Yahweh, Dios sa Israel, tumana ang imong gisaad sa imong sulugoon nga si David nga akong amahan, sa dihang miingon ka, 'Dili ka mapakyas sa pagbaton ug tawo diha sa akong panan-aw aron molingkod sa trono sa Israel, kung magmainampingon lamang ang imong mga kaliwat sa paglakaw diha sa akong mga balaod, sama sa imong paglakaw diha sa akong atubangan.' **17** Karon, Dios sa Israel, nag-ampo ako nga matuman ang saad nga gihimo nimo sa imong sulugoon nga si David. **18** Apan mopuyo ba gayod ang Dios uban sa mga tawo dinhi sa kalibotan? Tan-awa, ang tibuok kawanangan ug ang langit mismo dili makaarang kanimo—unsa pa kaha kining templo nga akong gitukod! **19** Apan palihog hatagig pagtahod kining pag-ampo sa imong sulugoon ug ang iyang hangyo, Yahweh nga akong Dios; paminawa ang paghilak ug pag-ampo nga gipangaliyupo sa imong sulugoon sa imong atubangan. **20** Hinaot nga magtan-aw ka niining templo sa adlaw ug gabii, ang dapit diin nagsaad ka nga ibutang ang imong ngalan. Hinaot nga paminawon nimo ang pag-ampo nga iampo sa imong sulugoon atubang niini nga dapit. **21** Busa paminawa ang mga hangyo sa imong sulugoon ug sa Israel nga imong katawhan sa dihang mag-ampo kami niining dapita. Oo, paminaw gikan sa dapit nga imong gipuy-an, gikan sa kalangitan; ug sa dihang maminaw ka, pagpasaylo. **22** Kung makasala ang tawo sa iyang silingan ug kinahanglan nga manumpa siya, ug kung moanhi siya ug manumpa atubangan sa imong halaran niini nga balay, **23** unya paminaw gikan sa kalangitan ug buhata, ug hukmi ang

imong mga sulugoon, balosi ang daotan, sa pagpabalik sa iyang nahimo sa iyang kaugalingong kamot. Ipahayag nga walay sala ang mga matarong, sa paghatag kaniya ug ganti alang sa iyang pagkamatarong. **24** Sa dihang mapildi sa kaaway ang imong katawhan sa Israel tungod kay nakasala sila batok kanimo, kung mobalik sila kanimo, ug mosugid sa imong ngalan, mag-ampo, ug mangayog kapasayloan sa imong atubangan dinhi sa templo— **25** palihog paminaw gikan sa kalangitan ug pasayloa ang sala sa imong katawhan sa Israel; pabalika sila sa yuta nga imong gihatag kanila ug sa ilang mga katigulangan. **26** Sa dihang masirado ang kalangitan ug walay ulan tungod kay nakasala ang katawhan batok kanimo— kung mag-ampo sila nga mag-atubang niini nga dapit, mosugid sa imong ngalan, ug mobiya sa ilang sala sa dihang gisakit nimo sila— **27** unya paminaw diha sa langit ug pasayloa ang sala sa imong mga sulugoon ug sa imong katawhan sa Israel, sa dihang giyahan mo sila sa maayong dalan nga angay nilang lakwan. Pagpadala ug ulan sa imong yuta, nga gihatag nimo sa imong katawhan ingon nga panulondon. **28** Pananglit adunay kagutom sa yuta, o pananglit adunay balatian, pagkalawos sa tanom o pagkadaot, mga dulon o ulod; o pananglit sulongon sa mga kaaway ang mga ganghaan sa siyudad sa ilang yuta, o adunay hampak o mga sakit— **29** ug pananglit nga gihimo ang mga pag-ampo ug ang mga hangyo pinaagi sa tawo o sa tibuok Israel nga imong katawhan—ug nasayod sa matag usa kanila sa hampak ug kasubo diha sa iyang kasingkasing samtang gibayaw niya ang iyang mga kamot atubang niini nga templo. **30** Unya paminaw gikan sa langit, ang dapit diin ka nagpuyo; pasayloa ug gantihi ang matag usa alang sa tanan niyang mga paagi; nasayod ka sa iyang kasingkasing, tungod kay ikaw lamang gayod ang nasayod sa mga kasingkasing sa mga tawo. **31** Buhata kini aron mahadlok sila kanimo, aron molakaw sila sa tanan nimong mga dalan sa tanang adlaw nga magkinabuhi sila sa yuta nga gihatag nimo sa among mga katigulangan. **32** Alang sa mga langyaw nga dili sakop sa Israel nga imong katawhan, apan mosulod ug mag-ampo niini nga balay—tungod sa imong bantogan nga ngalan, sa imong makagagahom nga kamot, ug sa gibayaw nimo nga bukton, **33** palihog paminaw gikan sa langit, ang dapit diin ka nagpuyo, ug buhata ang tanang gihangyo sa langyaw kanimo, aron nga ang tanang katawhan sa kalibotan masayod sa imong ngalan ug mahadlok kanimo, ingon man ang Israel nga imong katawhan, ug aron masayod sila nga kining balay nga akong gitukod gitawag pinaagi sa imong ngalan. **34** Pananglit molakaw ang imong katawhan aron makiggubat batok sa ilang mga kaaway, sa bisan unsang paagi nimo sila ipadala, ug pananglit mag-ampo sila kanimo niining siyudad nga imong gipili, ug sa balay nga gitukod nako alang sa imong ngalan. **35** Paminaw gikan sa kalangitan sa ilang mga pag-ampo, sa ilang mga hangyo, ug labani ang ilang katungod. **36** Pananglit nakasala sila kanimo—sanglit walay bisan usa nga wala makasala—ug pananglit nasuko ka kanila ug gitugyan sila ngadto sa kaaway, aron dad-on sila sa kaaway palayo ingon nga mga binihag ngadto sa ilang yuta, sa layo man o sa duol. **37** Unya pananglit makaamgo sila nga anaa sila sa yuta diin gibihag sila, ug pananglit maghinulsol sila ug mangita ug pagdapig gikan kanimo sa yuta diin sila gibihag. Pananglit moingon sila, 'Ngil-ad kaayo ang among gibuhat ug nakasala kami. Daotan kaayo ang among binuhatan.' **38** Pananglit mobalik sila kanimo sa bug-os nilang kasingkasing ug sa bug-os nilang kalag didto sa yuta diin gibihag sila, diin gidala nila sila ingon nga mga bihag, ug pananglit mag-ampo sila nga nag-atubang sa ilang yuta, nga gihatag nimo sa ilang mga katigulangan, ug ngadto sa siyudad nga gipili nimo, ug sa balay nga gitukod nako alang sa imong ngalan. **39** Unya paminaw gikan sa kalangitan, sa dapit diin ka nagpuyo, sa ilang mga pag-ampo ug sa ilang mga hangyo, labani ang ilang katungod. Pasayloa ang imong katawhan, nga nakasala batok kanimo. **40** Karon, akong Dios, nagpakiluoy ako kanimo, hinaot nga motan-aw ka, ug hinaot nga maminaw ka sa pag-ampo nga buhaton dinhi nga dapit. **41** Karon barog, Yahweh nga Dios, sa imong pahulayanang dapit, ikaw ug ang sudlanan sa kasabotan nga nagpakita sa imong kusog. Hinaot nga ang imong mga pari, Yahweh nga Dios, masul-oban ug kaluwasan, ug hinaot nga magmaya ang imong mga balaan diha sa imong pagkamaayo. **42** Yahweh nga Dios, ayaw ipalayo ang panagway sa imong dinihogan gikan kanimo. Hinumdomi ang imong mga buhat sa matinud-anong kasabotan alang kang David, nga imong alagad."

7 Karon sa dihang nahuman na ug ampo si Solomon, mikunsad ang kalayo gikan sa langit ug gisunog ang mga halad sinunog ug ang mga halad, ug napuno ang balay sa himaya ni Yahweh. **2** Dili makasulod ang mga pari sa balay ni Yahweh, tungod kay napuno sa iyang himaya ang iyang balay. **3** Mitan-aw ang tibuok katawhan sa Israel sa dihang mikunsad ang kalayo ug anaa sa balay ang himaya ni Yahweh. Mihapa sila nga sangko ang ilang nawong sa agianang bato, misimba, ug nagpasalamat kang Yahweh. Miingon sila, "Kay maayo siya, ang iyang matinud-anong kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran." **4** Busa naghalad ug mga halad ngadto kang Yahweh ang hari ug ang tanang katawhan. **5** Naghalad si haring Solomon ug 22, 000 ka mga torong baka ug 120, 000 ka mga karnero ug mga kanding. Busa gihalad sa hari ug sa tanang katawhan ang balay sa Dios. **6** Nagtindog ang mga pari, nagtindog

ang matag usa sa dapit diin sila nagaalagad; ang mga Levita usab uban sa mga instrumento sa mga tugtog kang Yahweh, nga gibuhat ni haring David aron sa pagpasalamat kang Yahweh diha sa awit nga, “Kay ang iyang matinud-anong kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran.” Nagpatingog ug mga budyong ang mga pari sa atubangan nila, ug mitindog ang tibuok Israel. **7** Gilain ni Solomon ang tunga nga bahin sa hawanan sa atubangan sa balay ni Yahweh. Naghalad siya didto ug mga halad sinunog ug ang tambok nga mga halad alang sa pakigdait, tungod kay ang tumbaga nga halaran nga gihimo niya dili makahimo sa pagpaigo sa mga halad sinunog, sa mga halad nga trigo, ug sa tambok. **8** Busa gipahigayon ni Solomon ang kasaulogan nianang panahona sulod sa pito ka adlaw, ug uban kaniya ang tibuok Israel, usa ka dako kaayo nga panagtigom, gikan sa Lebo Hamat padulong sa lugut sa Ehipto. **9** Gipahigayon nila ang sagrado nga panagtigom sa ikawalo nga adlaw, kay gitipigan nila ang paghalad sa halaran sulod sa pito ka adlaw, ug ang kasaulogan sulod sa pito ka adlaw. **10** Sa ika-23 nga adlaw sa ikapito nga bulan, gipauli ni Solomon ang katawhan sa ilang mga panimalay uban ang pagmaya ug sa malipayong mga kasingkasing tungod sa pagkamaayo nga gipakita sa Dios kang David, kang Solomon, ug sa Israel, nga iyang katawhan. **11** Unya nahuman ug nabuhat ni Solomon ang balay ni Yahweh ug ang iyang kaugalingong balay. Ang tanang butang nga miabot sa kasingkasing ni Solomon nga buhaton didto sa balay ni Yahweh ug sa iyang kaugalingong balay, nagmalampuson siya sa pagtuman niini. **12** Mipakita si Yahweh kang Solomon panahon sa kagabhion ug miingon kaniya, “Nadungog ko ang imong pag-ampo, ug gipili ko kining dapita alang sa akong kaugalingon ingon nga balay sa paghalad. **13** Ug pananglit sirad-an ko ang kalangitan aron walay ulan, o kung sugoon ko ang mga dulon sa pagdaot sa yuta, o kung magpadala ako ug balatian sa akong katawhan, **14** unya kung ang akong katawhan, nga gitawag pinaagi sa akong ngalan, magpaubos sa ilang kaugalingon, mag-ampo, mangita sa akong dagway, ug mobiya gikan sa ilang daotang mga paagi, maminaw ako gikan sa langit, mopasaylo sa ilang sala, ug moayo sa ilang yuta. **15** Karon buka ang akong mga mata ug maminaw ang akong dalunggan sa mga pag-ampo nga himoon niini nga dapit. **16** Kay karon gipili ko ug gilain kining balaya nga maanaa didto ang akong ngalan hangtod sa kahangtoran. Maanaa didto ang akong mga mata ug ang akong kasingkasing sa matag adlaw. **17** Alang kanimo, kung maglakaw ka sa akong atubangan sama sa paglakaw sa imong amahan nga si David, sa pagtuman sa tanan nga akong gisugo kanimo ug sa pagtipig sa akong mga balaod ug sa akong mga sugo, **18** unya tukoron ko ang trono sa imong gingharian, sama sa akong gisulti diha sa kasabotan uban sa imong amahan nga si David, sa dihang miingon ako, 'Dili gayod mapakyas ang imong kaliwat nga mahimong tigdumala sa Israel.' **19** Apan kung mopalayo ka, ug isalikway ang akong mga balaod ug ang akong mga kasugoan nga akong gibutang sa imong atubangan, ug kung mosimba ka sa laing mga dios ug moyukbo kanila, **20** ibton ko sila gikan sa akong yuta nga gihatag ko kanila. Kini nga balay nga akong gigahin alang sa akong ngalan, pahawaon ko sa akong atubangan, ug himoon ko kining panultihon ug usa ka tiawtiaw taliwala sa tanang katawhan. **21** Bisan tuod ug dungganon kini nga templo karon, matingala ang tanan nga makaagi niini ug manghupaw. Mangutana sila, 'Nganong gibuhat man kini ni Yahweh niini nga yuta ug niini nga balay?' **22** Motubag ang uban, 'Tungod kay gisalikway nila si Yahweh, ang ilang Dios, nga nagpagawas sa ilang katigulangan gikan sa yuta sa Ehipto, ug nagkupot sila sa laing mga dios ug miyukbo ngadto kanila ug misimba kanila. Mao kana ang hinungdan nga gidala ni Yahweh kining tanan nga katalagman ngadto kanila.'”

8 Nahitabo kini sa kataposan sa 20 ka tuig, panahon sa pagtukod ni Solomon sa balay ni Yahweh ug sa iyang kaugalingong balay, **2** ug gitukod pag-usab ni Solomon ang mga lungsod nga gihatag ni Hiram kaniya, ug gipahiluna niya ang mga Israelita didto. **3** Gisulong ni Solomon ang Hamatzoba ug gibuntog kini. **4** Gitukod niya ang Tadmor sa kamingawan, ug tanang tipiganang siyudad, nga gitukod niya sa Hamat. **5** Gitukod usab niya sa Ibabaw nga bahin sa Bethoron, ug sa Ubos nga bahin sa Bethoron, ang gipaligon nga mga siyudad pinaagi sa mga paril, mga ganghaan, ug mga rehas. **6** Gitukod niya ang Baalat ug tanan nga tipiganang mga siyudad nga iyang gipanag-iyahan, ug tanan nga mga siyudad alang sa iyang mga karwahe, ug ang mga siyudad alang sa iyang mga tigkabayo, ug bisan unsa nga gitinguha niyang tukoron alang sa iyang kalipay didto sa Jerusalem, sa Lebanon ug sa tanang yuta ilalom sa iyang pagdumala. **7** Ug alang sa tanang katawhan nga nahibilin ang mga Hetihanon, mga Amorihanon, ang Perezihanon, ang Hevihanon ug ang Jebusihanon nga wala nahisakop sa Israel, **8** ang ilang kaliwatan nga nahibilin sunod kanila sa yuta, kadtong wala nalaglag sa mga Israelita—gihimo sila ni Solomon nga mga sulugoon ug gipugos sa pagpatrabaho, hangtod karong adlawa. **9** Apan, wala gipugos ni Solomon sa pagtrabaho ang mga Israelita. Hinuon, gihimo niya silang iyang mga sundalo, iyang mga pangulo sa kasundalohan, mga opisyal, ug mga pangulo sa iyang mga tigkarwahe ug mga tigkabayo. **10** Mao usab kini ang mga pinakalabaw nga opisyal nga nagdumala nga sakop ni Haring Solomon, 250 kanila, nga maoy magdumala sa mga tawo nga nagtrabaho. **11** Gidala ni Solomon ang anak nga babaye ni Paraon

pagawas sa siyudad ni David ngadto sa balay nga iyang
gipatukod alang kaniya, kay miingon siya, “Dili angay mopuyo
ang akong asawa sa balay ni David nga hari sa Israel,
tungod kay bisan asa moabot ang sudlanan sa kasabotan
ni Yahweh balaan gayod.” **12** Unya naghalad si Solomon
ug halad nga sinunog ngadto kang Yahweh didto sa iyang
halaran nga gihimo atubangan sa portiko. **13** Naghalad
siya ug mga halad ingon nga tulomanon sa matag adlaw;
gihalad niya kini, pagsunod sa mga panudlo nga makita sa
kasugoan ni Moises, sa Adlaw nga Igpapahulay, sa bag-ong
mga bulan, ug sa tulo ka higayon sa Kasaulogan matag
tuig: ang Kasaulogan sa mga tinapay nga walay patubo,
ang kasaulogan sa mga Semana, ug ang Kasaulogan sa
mga Tolda. **14** Sa pagtipig sa mga balaod sa iyang amahan
nga si David, gibahinbahin ni Solomon ang mga bulohaton
sa mga pari, ug ang mga Levita sa ilang mga bulohaton,
aron modayeg sa Dios ug pag-alagad sa atubangan sa mga
pari, ingon nga bulohaton sa matag adlaw. Nagtudlo usab
siya ug tigbantay sa ganghaan ngadto sa matag ganghaan,
kay si David, ang sulugoon sa Dios, nagmando usab niini.
15 Wala mibiya kining mga katawhan gikan sa mga sugo
sa hari ngadto sa mga pari ug sa mga Levita mahitungod
sa ubang mga butang, o mahitungod sa tipiganang mga
lawak. **16** Nahuman ang tanang bulohaton nga gimando ni
Solomon, gikan sa adlaw nga gitukod ang balay ni Yahweh
hangtod nga nahuman kini. **17** Unya miadto si Solomon sa
Ezion Geber ug sa Elat, sa baybayon sa yuta sa Edom. **18**
Gipadad-an siya ni Hiram ug mga barko nga minandoan sa
mga hanas nga mga manlalawig. Naglawig sila uban ang
mga sulugoon ni Solomon paingon sa Ofir. Nagkuha sila
didto ug 450 ka mga talents sa bulawan nga gihatag nila
kang Haring Solomon.

9 Sa dihang nakadungog ang rayna sa Sheba mahitungod
sa pagkainila ni Solomon, miadto siya sa Jerusalem aron
sulayan siya pinaagi sa lisod nga mga pangutana. Miabot
siya uban sa dakong panon sa iyang ginsakopan, uban sa
mga kamelyo nga gikargahan ug mga pahumot, daghang
mga bulawan, ug daghang bililhon nga mga bato. Sa dihang
miabot na siya ngadto kang Solomon, gisultihan niya siya sa
tanan nga anaa sa iyang kasingkasing. **2** Gitubag ni Solomon
ang tanan niyang mga pangutana; walay lisod alang kang
Solomon; walay pangutana nga wala niya natubag. **3** Sa
dihang nakita sa rayna sa Sheba ang kaalam ni Solomon ug
ang palasyo nga gitukod niya, **4** ang pagkaon nga anaa sa
iyang lamesa, ang paglingkod sa iyang mga sulugoon, ang
buhat sa iyang mga sulugoon ug ang ilang mga bisti, ang
mga tigdala usab niya ug kopa ug ang ilang bisti, ug ang
paagi sa iyang paghalad ug halad sinunog diha sa balay ni
Yahweh, wala nay espiritu diha kaniya. **5** Miingon siya ngadto
sa hari, “Tinuod gayod, ang balita nga akong nadungog didto
sa akong kaugalingong yuta mahitungod sa imong mga
pulong ug sa imong kaalam. **6** Wala ako mituo sa akong
nadungog hangtod nga miabot ako dinhi, ug karon nakita kini
sa akong mga mata. Wala masugilon kanako ang katunga
sa imong kaalam ug bahandi! Nalabwan nimo ang pagkainila
nga nadungog nako. **7** Pagkabulahan sa imong katawhan,
ug pagkabulahan sa imong mga sulugoon nga kanunay
nagatindog sa imong atubangan, tungod kay madungog nila
ang imong kaalam. **8** Dalaygon si Yahweh nga imong Dios,
nga nagakalipay diha kanimo, nga nagbutang kanimo diha
sa iyang trono, nga mahimong hari alang kang Yahweh
nga imong Dios. Tungod kay gihigugma sa imong Dios ang
Israel, aron mapahimutang sila hangtod sa kahangtoran,
gihimo ka niya nga hari ngadto kanila, aron buhaton nimo
ang hustisya ug pagkamatarong!” **9** Gihatagan niya ang
hari ug 120 ka talent nga bulawan ug daghang pahumot
ug mga bililhong bato. Wala nay sama niini kadaghan nga
mga pahumot nga gihatag sa rayna sa Sheba ngadto kang
Haring Solomon nga nahatag kaniya pag-usab. **10** Ang mga
sulugoon ni Hiram ug ang mga sulugoon ni Solomon, nga
nagdala ug mga bulawan gikan sa Ofir, nagdala usab ug
mga kahoy nga algum ug bililhong mga bato. **11** Gamit
ang kahoy nga algum, naghimo ang hari ug mga hagdanan
alang sa balay ni Yahweh ug alang sa iyang balay, ug mga
alpa ug mga lira usab alang sa mga manunugtog. Walay
kahoy nga makita sama niini kaniadto sa yuta sa Juda.
12 Gihatag ni haring Solomon ngadto sa rayna sa Sheba
ang tanang butang nga iyang gitinguha, bisan unsa nga
gipangayo niya, dugang pa niana nga gidala niya ngadto sa
hari. Busa mibiya siya ug mipauli sa iyang kaugalingong
yuta, siya ug ang iyang mga sulugoon. **13** Karon ang kabug-
aton sa mga bulawan nga ginahatag kang Solomon sa
usa ka tuig mokabat ug 666 ka talent nga bulawan, **14**
wala pay labot ang bulawan nga gidala sa mga tigbaylo ug
mga tigpatigayon. Nagdala usab ug mga bulawan ug mga
plata ngadto kang Solomon ang tanang mga hari sa Arabia
ug ang mga gobernador sa nasod. **15** Naghimo si haring
Solomon ug 200 ka mga dagkong taming nga bulawan gikan
sa gidukdok nga bulawan. 600 ka shekel nga bulawan ang
nagamit sa matag usa niini. **16** Nagbuhat usab siya ug 300
ka mga taming gikan sa gidukdok nga bulawan. Tulo ka mina
nga bulawan ang nagamit sa matag taming; gibutang kini sa
hari ngadto sa Palasyo sa Kalasangan sa Lebanon. **17** Unya
naghimo ang hari ug bantogang trono gamit ang tango ug
gisapawan kini ug lunsay nga bulawan. **18** Adunay unom ka
ang-ang sa hagdanan padulong sa trono, ug adunay lingin
sa luyo nga bahin sa ibabaw sa trono. Adunay patonganan
ug kamot sa matagkilid sa lingkoranan, ug duha ka mga liyon

nga nagtindog sa kilid sa patonganan ug kamot. 19 Napulo ug duha ka mga liyon ang nagtindog sa mga ang-ang sa hagdanan, nag-atbangay kini sa matag usa sa unom ka ang-ang sa hagdanan. Walay trono nga sama niini sa bisan asa nga gingharian. 20 Bulawan ang tanang kopa ni Haring Solomon, ug lunsay nga bulawan ang tanang kopa didto sa Balay sa Kalasangan sa Lebanon. Walay plata tungod kay giila nga dili bililhon ang plata sa mga adlaw ni Solomon. 21 Adunay mga barko ang hari diha sa dagat, uban sa mga barko ni Hiram. Makausa sa tulo ka tuig kargahan ang mga barko ug mga bulawan, mga plata, ug mga tango, ug lakip na usab ang mga aliwas ug mga unggoy. 22 Busa milabaw si Haring Solomon sa tanang mga hari sa kalibotan diha sa bahandi ug kaalam. 23 Nangita ang tibuok kalibotan sa presensya ni Solomon aron maminaw sa iyang kaalam, nga gibutang sa Dios sa iyang kasingkasing. 24 Kadtong miduaw nagdala ug mga gasa, mga panaksan nga plata ug bulawan, mga bisti, hinagiban, ug mga pahumot, lakip na usab ang mga kabayo ug mga mula, sa matag tuig. 25 Adunay 4, 000 ka mga kuwadra si Solomon alang sa iyang mga kabayo ug mga karwahe, ug 12, 000 ka mga tigkabayo, nga gipahiluna niya sa siyudad sa mga karwahe ug uban kaniya didto sa Jerusalem. 26 Nagdumala siya sa tanang mga hari gikan sa Suba sa Eufrates paingon sa yuta sa mga Filistihanon, ug ngadto sa utlanan sa Ehipto. 27 Adunay mga plata ang hari didto sa Jerusalem, sama kadaghan sa mga bato diha sa yuta. Gipadaghan niya ang kahoy nga sedro sama sa mga kahoy nga sikomoro sa kapatagan. 28 Nagdala sila ug mga kabayo alang kang Solomon gikan sa Ehipto ug gikan sa tanang kayutaan. 29 Alang sa ubang mga butang mahitungod kang Solomon, sa sinugdanan ug sa kataposan, wala ba kini nahisulat sa Kasaysayan ni Natan nga Propeta, sa Panagna ni Ahia nga taga-Shilo, ug sa Mga Panan-awon ni Ido ang Tigpanagna mahitungod kang Jeroboam nga anak nga lalaki ni Nebat? 30 Naghari si Solomon sa Jerusalem sa tibuok Israel sulod sa 40 ka tuig. 31 Mipahulay siya uban sa iyang mga katigulangan ug gilubong siya sa katawhan didto sa siyudad sa iyang amahan nga si David. Nahimong hari si Rehoboam, ang iyang anak nga lalaki, puli sa iyang dapit.

10 Miadto si Rehoboam sa Shequim, kay ang tibuok Israel miadto man sa Shequim aron himoon siya nga hari. 2 Nahitabo nga nadunggan kini ni Jeroboam ang anak nga lalaki ni Nebat (kay atua man siya sa Ehipto, diin mikalagiw siya gikan sa atubangan ni Haring Solomon, apan mibalik si Jeroboam gikan sa Ehipto). 3 Busa gipadala ug gipatawag nila siya, ug miabot si Jeroboam ug ang tibuok Israel; nakigsulti sila kang Rehoboam ug miingon, 4 "Gipabug-at sa imong amahan ang among yugo. Busa karon, pasayona ang lisod nga gipatrabaho sa imong amahan, ug pagaana ang bug-at nga yugo nga iyang gibutang kanamo, ug moalagad kami kanimo." 5 Miingon si Rehoboam ngadto kanila, "Balik nganhi kanako human sa tulo ka adlaw." Busa mibiya ang katawhan. 6 Nagpakisayod si Haring Rehoboam sa mga katigulangang lalaki nga nagtindog atubangan sa iyang amahan nga si Solomon samtang buhi pa siya; miingon siya, "Unsa man ang inyong ikatambag kanako aron itubag niini nga katawhan?" 7 Nakigsulti sila kaniya ug miingon, "Kung maayo ka niining mga tawhana ug mapahimuot sila, ug mosulti ug maayong mga pulong ngadto kanila, unya mahimo nimo kanunay silang sulugoon." 8 Apan wala gihatagan ug bili ni Rehoboam ang tambag nga gihatag sa mga katigulangang lalaki ngadto kaniya, ug nagpakisayod sa mga batan-ong lalaki nga nagdako uban kaniya, nga nagbarog sa iyang atubangan. 9 Miingon siya ngadto kanila, "Unsa man nga tambag ang ihatag ninyo kanako, aron matubag nato ang mga tawo nga nakigsulti kanako ug miingon, 'Pagaana ang yugo nga gibutang sa imong amahan nganhi kanamo'?" 10 Nakigsulti ang mga batan-ong lalaki nga nagdako uban kang Rehoboam ngadto kaniya, nga nag-ingon, "Mao kini ang kinahanglan nimong isulti ngadto sa katawhan nga misulti nga ang imong amahan nga si Solomon nagpabug-at sa ilang yugo, apan kinahanglan pagaanon nimo kini. Mao kini ang angay nimong isulti ngadto kanila, 'Ang akong kumingking mas baga pa kaysa hawak sa akong amahan. 11 Busa karon, bisan gipapas-an kamo sa akong amahan ug bug-at nga yugo, pagadugangan ko ang inyong yugo. Gikastigo kamo sa akong amahan pinaagi sa mga latigo, apan pagakastigohon ko kamo pinaagi sa mga tanga.'" 12 Busa miadto si Jeroboam ug ang tanang katawhan ngadto kang Rehoboam sa ikatulo ka adlaw, sumala sa gisulti sa hari, "Balik nganhi kanako sa ikatulo nga adlaw." 13 Misingka si Rehoboam ngadto kanila, wala hatagi ug pagtagad ang tambag sa mga katigulangang lalaki. 14 Nakigsulti siya ngadto kanila nga nagsunod sa tambag sa mga batan-ong lalaki, nga nag-ingon, "Gipabug-at sa akong amahan ang inyong yugo, apan pagadugangan ko kini. Gikastigo kamo sa akong amahan pinaagi sa mga latigo, apan kastigohon ko kamo pinaagi sa mga tanga." 15 Busa wala nagpatalinghog ang hari ngadto sa katawhan, kay gituyo kini sa Dios nga mga panghitabo, aron mapatuman ni Yahweh ang iyang pulong nga gipamulong ni Ahia nga taga-Shilo ngadto kang Jeroboam nga anak nga lalaki ni Nebat. 16 Sa dihang nakita sa tibuok Israel nga wala naminaw ang hari kanila, mitubag ang katawhan kaniya ug miingon, "Unsa may bahin namo kang David? Wala kami panulondon sa anak nga lalaki ni Jesse! Matag usa kaninyo kinahanglan mobalik sa iyang tolda, sa Israel. Karon tan-awa sa imong kaugalingong panimalay, David." Busa namalik

ang tibuok Israel sa ilang mga tolda. 17 Apan alang niadtong katawhan sa Israel nga nagpuyo sa mga siyudad sa Juda, gidumalahan sila ni Rehoboam. 18 Unya gipadala ni Haring Rehoboam si Adoniram, nga nagdumala sa pinugos nga mga mamumuhat, apan gibato siya sa katawhan sa Israel hangtod nga namatay. Mikalagiw dayon si Haring Rehoboam sakay sa iyang karwahe paingon sa Jerusalem. 19 Mao nga ang Israel nagmasinupakon batok sa panimalay ni David hangtod karong adlawa.

11 Sa pag-abot ni Rehoboam sa Jerusalem, gitigom niya ang panimalay sa Juda ug Benjamin, 180, 000 ka mga pinili nga kalalakin-an nga mga sundalo, aron sa pakig-away batok sa Israel, aron pagbawi sa gingharian ngadto kang Rehoboam. 2 Apan mikunsad ang pulong ni Yahweh ngadto kang Shemaya nga tawo sa Dios, nga nag-ingon, 3 "Isulti kang Rehoboam ang anak nga lalaki ni Solomon, ang hari sa Juda, ug ngadto sa tibuok Israel diha sa Juda ug Benjamin, 4 'Miingon si Yahweh niini, "Dili kamo angay mosulong o makiggubat batok sa inyong kaigsoonan. Kinahanglan mopauli ang matag usa sa iyang kaugalingong balay, kay gitugotan ko kini nga mahitabo.'" Busa mituman sila sa mga pulong ni Yahweh ug mitalikod gikan sa pagsulong kang Jeroboam. 5 Nagpuyo si Rehoboam sa Jerusalem ug nagtukod ug mga siyudad ngadto sa Juda alang sa pagpanalipod. 6 Gitukod niya ang Betlehem, Etam, Tekoa, 7 Betzur, Soco, Adulam, 8 Gat, Maresha, Zif, 9 Adoraim, Lakis, Azeka, 10 Zora, Ayalon, ug Hebron. Mao kini ang lig-on nga mga siyudad diha sa Juda ug Benjamin. 11 Gipalig-on niya ang mga salipdanan ug gibutangan kini ug mga pangulo sa kasundalohan, gipundohan ug pagkaon, lana, ug bino. 12 Nagbutang siya ug mga taming ug mga bangkaw sa tanang siyudad ug naghimo kanila nga lig-on kaayo. Busa nahisakop kaniya ang Juda ug Benjamin. 13 Miadto kaniya ang mga pari ug mga Levita nga anaa sa tibuok Israel gikan sa ilang mga utlanan. 14 Kay gibiyaan sa mga Levita ang ilang mga sibsibanan ug kabtangan aron moadto sa Juda ug Jerusalem, kay gipapahawa man sila ni Jeroboam ug sa iyang mga anak nga lalaki, aron dili na sila makabuhat sa mga katungdanan ingon nga mga pari alang kang Yahweh. 15 Nagpili si Jeroboam ug mga pari alang sa hataas nga mga dapit ug kanding ug baka nga mga diosdios nga iyang gihimo. 16 Miabot sunod kanila ang katawhan nga gikan sa tanang tribo sa Israel, kadtong nagtinguha sa ilang mga kasingkasing sa pagpangita kang Yahweh, ang Dios sa Israel; miadto sila sa Jerusalem aron sa paghalad ngadto kang Yahweh, ang Dios sa ilang mga amahan. 17 Busa gipalig-on nila ang gingharian sa Juda ug gihimo nila nga kusgan si Rehoboam, ang anak nga lalaki ni Solomon sulod sa tulo ka tuig, ug naglakaw sila sa dalan ni David ug Solomon sulod sa tulo ka tuig. 18 Mikuha ug asawa si Rehoboam alang sa iyang kaugalingon; si Mahalat, ang anak nga babaye ni Jerimot, nga anak nga lalaki ni David, ug ni Abihail, ang anak nga babaye ni Eliab, nga anak nga lalaki ni Jesse. 19 Nakaanak siya kaniya ug mga lalaki: si Jeus, si Shemaria, ug si Zaham. 20 Human kang Mahalat, gipangasawa ni Rehoboam si Maaca, ang anak nga babaye ni Absalom; nanganak siya kang Abija, Attay, Ziza, ug Shelomit. 21 Gihigugma ni Rehoboam si Maaca, ang anak nga babaye ni Absalom, labaw sa tanan niyang mga asawa ug mga kabit (aduna siyay 18 ka mga asawa ug 60 ka mga kabit, ug nahimong amahan sa 28 ka mga anak nga lalaki ug 60 ka mga anak nga babaye). 22 Gipili ni Rehoboam si Abija nga anak nga lalaki ni Maaca nga mahimong pangulo, ang mangulo sa iyang mga igsoong lalaki; kay naghunahuna siya nga himoon siyang hari. 23 Maalamong nagdumala si Rehoboam; gikatagkatag niya ang tanan niyang mga anak nga lalaki sa tibuok yuta sa Juda ug Benjamin ngadto sa matag lig-on nga siyudad. Gihatagan usab niya sila ug daghang mga pagkaon ug gipangitaan sila ug daghang mga asawa.

12 Nahitabo kini sa dihang gitukod na ang gingharian ni Rehoboam ug lig-on na siya, nga iyang gibiyaan ang balaod ni Yahweh—ug uban kaniya ang tibuok Israel. 2 Nahitabo kini sa ikalima ka tuig ni Haring Rehoboam, nga si Shishak, ang hari sa Ehipto, misulong batok sa Jerusalem, tungod kay wala na nagmatinud-anon ang katawhan ngadto kang Yahweh. 3 Miabot siya uban ang 1, 200 ka mga karwahe ug 60, 000 ka mga tigkabayo. Miabot uban kaniya ang dili maihap nga mga sundalo gikan sa Ehipto: mga taga-Libya, taga-Sucot, ug taga-Etiopia. 4 Nailog niya ang lig-on nga mga siyudad nga nahisakop sa Juda ug miabot ngadto sa Jerusalem. 5 Karon miadto si propeta Shemaya kang Rehoboam ug sa mga pangulo sa Juda nga nanagtigom sa Jerusalem tungod kang Shishak. Miingon si Shemaya ngadto kanila, "Mao kini ang gisulti ni Yahweh: Gisalikway ninyo ako, busa gitugyan ko usab kamo ngadto sa kamot ni Shisak." 6 Unya nagpaubos sa ilang mga kaugalingon ang mga prinsipe sa Israel ug ang hari ug miingon, "Matarong si Yahweh." 7 Sa pagkakita ni Yahweh nga nagpaubos sila sa ilang mga kaugalingon, mikunsad kang Shemaya ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, "Nagpaubos sila sa ilang mga kaugalingon. Dili ko na sila laglagon; pagaluwason ko sila, ug dili ko ibubo ang akong kasuko ngadto sa Jerusalem pinaagi sa kamot ni Shishak. 8 Bisan pa niini, mahimo silang iyang mga sulugoon, aron masabtan nila kung unsa ang pag-alagad kanako ug ang pag-alagad sa mga tigdumala sa ubang mga nasod." 9 Busa si Shishak, ang hari sa Ehipto misulong batok sa Jerusalem ug gipangkuha ang mga

bahandi sa balay ni Yahweh, ug ang mga bahandi sa balay sa hari. Gikuha niya ang tanang butang; gikuha usab niya ang mga taming nga bulawan nga gihimo ni Solomon. **10** Naghimo si Haring Rehoboam ug mga taming nga tumbaga nga puli niana ug gitugyan kini ngadto sa mga kamot sa mga pangulo sa tigbantay, nga nagbantay sa mga pultahan sa balay sa hari. **11** Nahitabo nga sa dihang mosulod ang hari sa balay ni Yahweh, magbitbit ang mga tigbantay niini; unya dad-on nila kini pagbalik ngadto sa balay sa tigbantay. **12** Sa dihang nagpaubos si Rehoboam sa iyang kaugalingon, nawala ang kasuko ni Yahweh gikan kaniya, ingon nga dili siya laglagon sa hingpit; ug labot pa niana, aduna pay mga maayo nga makaplagan didto sa Juda. **13** Busa gipalig-on ni Haring Rehoboam ang iyang pagdumala didto sa Jerusalem, ug naghari siya. Nagpangidaron ug 41 si Rehoboam sa dihang nagsugod siya ug paghari, ug naghari siya sulod sa 17 ka tuig sa Jerusalem, ang siyudad nga gipili ni Yahweh gikan sa tanang tribo sa Israel aron mabutang niya ang iyang ngalan didto. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Naama, ang Amonhon. **14** Gibuhat niya kung unsa ang daotan, tungod kay wala niya gipahimutang ang iyang kasingkasing sa pagpangita kang Yahweh. **15** Ug sa ubang mga butang mahitungod kang Rehoboam, ang sinugdanan ug ang kataposan, wala ba kini nahisulat sa mga sinulat ni Shemaya nga propeta ug ni Ido nga mananagna, nga aduna usab natala nga mga kagikan ug ang kanunay nga pakiggubat taliwala nila Rehoboam ug Jeroboam? **16** Mipahulay si Rehoboam uban sa iyang mga katigulangan ug gilubong sa siyudad ni David; si Abija nga iyang anak nga lalaki ang nahimong hari puli kaniya.

13 Sa ika-18 ka tuig ni Haring Jeroboam, nagsugod sa paghari si Abija sa tibuok Juda. **2** Nagdumala siya sa Jerusalem sulod sa tulo ka tuig; ang ngalan sa iyang inahan mao si Maaca, ang anak nga babaye ni Uriel sa Gibea. Adunay pakiggubat taliwala kang Abija ug kang Jeroboam. **3** Miadto si Abija sa gubat uban ang kusgan nga kasundalohan, maisogon nga mga sundalo, 400, 000 ka mga piniling kalalakin-an. Gipahimutang ni Jeroboam ang 800, 000 ka mga piniling kalalakin-an, kusgan, maisogon nga kasundalohan sa paglaray sa pagpakiggubat atbang kang Abija. **4** Nagtindog si Abija sa Bukid sa Zemaraim, diin nahimutang sa kabukiran sa Efraim, ug miingon, "Paminaw kanako, Jeroboam ug tibuok Israel! **5** Wala ba kamo masayod nga si Yahweh, ang Dios sa Israel, naghatag sa pagdumala sa tibuok Israel ngadto kang David hangtod sa kahangtoran, ngadto kaniya ug sa iyang mga anak nga lalaki pinaagi sa ligdong nga kasabotan? **6** Apan mibarog si Jeroboam nga anak nga lalaki ni Nebat, ang sulugoon ni Solomon nga anak nga lalaki ni David, ug misupak batok sa iyang agalon. **7** Nagtigom ngadto kaniya ang mga tawong walay pulos ug mga malaw-ay. Miabot sila batok kang Rehoboam nga anak nga lalaki ni Solomon, sa dihang batan-on pa si Rehoboam ug walay kasinatian ug dili makasukol kanila. **8** Karon moingon kamo nga makasukol na kamo sa kagahom sa pagdumala ni Yahweh diha sa kamot sa mga kaliwat ni David. Daghan kamo nga kasundalohan, ug uban kaninyo ang bulawan nga mga baka nga gihimo ni Jeroboam alang kaninyo ingon nga inyong mga dios. **9** Wala ba ninyo papahawaa ang mga pari ni Yahweh, ang mga kaliwat ni Aaron, ug ang mga Levita? Wala ba kamo naghimo ug mga pari alang sa inyong mga kaugalingon sa batasan sa mga katawhan sa laing mga yuta? Si bisan kinsa nga moduol aron sa paghalad sa iyang kaugalingon uban ang laki nga nating baka ug pito ka mga torong karnero mamahimong usa ka pari sa dili mga dios. **10** Apan alang kanamo, si Yahweh mao ang among Dios, ug wala namo siya gisalikway. Aduna kami mga pari, mga kaliwat ni Aaron, nga nag-alagad kang Yahweh, ug mga Levita, nga anaa sa ilang bulohaton. **11** Nagasunog sila matag buntag ug gabii ug mga halad sinunog ug mahumot nga insenso alang kang Yahweh. Gihan-ay usab nila ang tinapay nga gibutang sa atubangan diha sa putli nga lamesa; giatiman usab nila ang bulawan nga tungtonganan sa suga uban sa mga suga niini, aron magsiga kini matag gabii. Gituman namo ang mga kasugoan ni Yahweh, nga among Dios, apan gisalikway ninyo siya. **12** Tan-awa, ang Dios nag-uban kanato isip atong pangulo, ug ania ang iyang mga pari uban sa mga budyong aron sa pagpatingog ug usa ka pasidaan batok kaninyo. Katawhan sa Israel, ayaw pakig-away batok kang Yahweh, ang Dios sa inyong katigulangan, kay dili gayod kamo magmalampuson." **13** Apan nag-andam ug pag-atang si Jeroboam luyo kanila; ang iyang kasundalohan anaa sa atubangan sa Juda, ug ang pag-atang anaa sa ilang luyo. **14** Sa dihang milingi ang mga taga-Juda, tan-awa, ang pakig-away anaa sa atubangan ug sa luyo kanila. Nagpakitabang sila ngadto kang Yahweh, ug gipatingog sa mga pari ang mga budyong. **15** Unya misinggit ang katawhan sa Juda; sa ilang panagsinggit, nahitabo nga gihampak sa Dios si Jeroboam ug ang tibuok Israel sa atubangan ni Abija ug sa Juda. **16** Mikalagiw ang katawhan sa Israel atubangan sa Juda, ug gihatag sila sa Dios ngadto sa kamot sa Juda. **17** Gipamatay sila ni Abija ug sa iyang kasundalohan; 500, 000 ka mga piniling kalalakin-an ang nangamatay. **18** Niini nga paagi, napildi ang katawhan sa Israel niadtong taknaa; nakadaog ang katawhan sa Juda tungod kay misalig sila kang Yahweh, ang Dios sa ilang mga katigulangan. **19** Gigukod ni Abija si Jeroboam; giilog niya ang mga siyudad gikan kaniya; ang Betel uban sa mga baryo niini, ang Jeshana uban sa mga baryo niini, ug ang Efron

uban sa mga baryo niini. 20 Wala na gayod nahiuli pagbalik
ang iyang kagahom sa mga adlaw ni Abija; gihampak siya ni
Yahweh, ug namatay siya. 21 Apan nahimong gamhanan si
Abija; nangasawa siya ug napulog upat ka mga babaye ug
nahimong amahan sa 22 ka mga anak nga lalaki ug 16 ka
mga anak nga babaye. 22 Ang ubang mga buhat ni Abija,
iyang pamatasan ug mga pulong nahisulat sa basahon ni
propeta Ido.

14 Mipahulay si Abija uban sa iyang mga katigulangan,
ug gilubong nila siya sa siyudad ni David. Si Asa,
ang iyang anak nga lalaki, ang nahimong hari puli kaniya.
Nagmalinawon ang yuta sa iyang mga adlaw sulod sa
napulo ka tuig. 2 Gibuhat ni Asa kung unsa ang maayo ug
matarong sa mga mata ni Yahweh nga iyang Dios, 3 kay
gipangkuha niya ang langyaw nga mga halaran ug ang anaa
sa hataas nga mga dapit. Giguba niya ang mga haliging bato
ug gipangputol ang mga poste ni Ashera. 4 Gimandoan niya
ang Juda sa pagpangita kang Yahweh, ang Dios sa ilang
mga katigulangan, ug sa pagtuman sa balaod ug sa mga
kasugoan. 5 Gipangkuha usab niya ang anaa sa hataas
nga mga dapit ug ang mga halaran sa insenso gikan sa
tanang siyudad sa Juda. Nakapahulay ang gingharian ilalom
sa iyang pagdumala. 6 Nagtukod siya ug lig-on nga mga
siyudad sa Juda, kay mingaw ang yuta, ug wala siyay gubat
niadtong mga tuiga, tungod kay gihatagan siya ni Yahweh
ug kalinaw. 7 Kay miingon si Asa sa Juda, "Tukoran nato
kining mga siyudara ug maghimo ug mga paril palibot niini,
ug mga tore, mga ganghaan, ug mga rehas; atoa gihapon
ang yuta tungod kay nangita kita kang Yahweh nga atong
Dios. Nangita kita kaniya, ug gihatagan kita ug kalinaw sa
matag bahin." Busa nagtukod sila ug nagmalampuson. 8
Adunay kasundalohan si Asa nga nagdala ug mga taming ug
mga bangkaw; aduna siyay 300, 000 nga kalalakin-an nga
gikan sa Juda, ug sa Benjamin, 280, 000 ka mga kalalakin-
an nga nagdala ug mga taming ug tigpana. Kining tanan
mga kusgan, ug maisogon nga kalalakin-an. 9 Miabot si
Zera nga taga-Etiopia batok kanila uban sa iyang 1, 000,
000 ka mga sundalo ug 300 ka mga karwahe; miabot siya
sa Maresha. 10 Unya migawas si Asa aron pagsugat kaniya,
ug gipahimutang nila ang gubat diha sa Walog sa Zefata
sa Maresha. 11 Nangamuyo si Asa ngadto kang Yahweh,
ang iyang Dios, ug miingon, "Yahweh, walay lain gawas
kanimo ang makatabang sa tawo nga walay kusog sa dihang
moatubang siya sa kadaghanan. Tabangi kami, Yahweh nga
among Dios, kay nagsalig kami kanimo, ug sa imong ngalan
mianhi kami batok niining daghan kaayo nga kasundalohan.
Yahweh, ikaw ang among Dios; ayaw tugoti nga adunay
tawo nga mobuntog kanimo." 12 Busa gilaglag ni Yahweh
ang mga taga-Etiopia sa atubangan ni Asa ug sa Juda, ug
mikalagiw ang mga taga-Etiopia. 13 Gigukod sila ni Asa
uban sa iyang mga sundalo hangtod sa Gerar. Busa daghan
kaayo ang nangapukan nga mga taga-Etiopia hinungdan
nga wala na sila maulii, kay nalaglag sila sa hingpit sa
atubangan ni Yahweh ug sa iyang kasundalohan. Nagdala
ang kasundalohan ug daghan kaayo nga mga inilog. 14
Gilaglag sa kasundalohan ang tanang baryo palibot sa Gerar,
kay ang kahadlok kang Yahweh miabot sa mga lumolupyo.
Gipang-ilog sa kasundalohan ang mga kabtangan sa tanang
baryo, ug adunay daghang bahandi niini. 15 Gipangguba
usab sa kasundalohan ang mga tolda sa mga magbalantay
ug karnero; gipanguha nila ang hilabihan kadaghan nga mga
karnero, ingon usab ang mga kamelyo, ug unya namalik sila
sa Jerusalem.

15 Mikunsad ang espiritu sa Dios kang Azaria ang anak
nga lalaki ni Oded. 2 Miadto siya aron makigkita kang
Asa ug miingon kaniya, "Paminaw kanako, Asa, ug ang
tibuok Juda ug Benjamin: mag-uban si Yahweh kaninyo,
samtang anaa kamo kaniya. Kung pangitaon ninyo siya,
makaplagan ninyo siya; apan kung isalikway ninyo siya,
isalikway usab kamo niya. 3 Karon sa hataas nga higayon,
walay tinuod nga Dios ang Israel, walay magtutudlo nga pari,
ug walay balaod. 4 Apan sa dihang anaa sila sa kalisdanan
mibalik sila ngadto kang Yahweh, ang Dios sa Israel, ug
nangita kaniya, nakaplagan nila siya. 5 Niadtong panahona
walay kalinaw alang kaniya nga milakaw palayo, ni alang
kaniya nga mianhi; hinuon, dakong mga kasamok ang anaa
sa tanang lumolupyo sa kayutaan. 6 Nadugmok sila sa pino,
nasod batok nasod, ug siyudad batok siyudad, kay gisamok
sila sa Dios pinaagi sa tanang matang sa mga pag-antos. 7
Apan pagmalig-on, ug ayaw tugoti nga maluya ang imong
mga kamot, kay pagagantihan ang imong mga buhat." 8 Sa
dihang nadungog ni Asa kining mga pulong, ang panagna
ni Oded nga propeta, nagmaisogon siya ug gipakuha ang
mangil-ad nga mga butang gikan sa tanang kayutaan sa
Juda ug Benjamin, ug gikan sa mga siyudad nga iyang
nabihag gikan sa kabungtoran sa Efraim, ug gitukod niya
pag-usab ang halaran ni Yahweh, nga anaa sa atubangan sa
portiko sa balay ni Yahweh. 9 Gitigom niya ang tibuok Juda
ug Benjamin, ug kadtong nagpuyo uban kanila—mga tawo
nga gikan sa Efraim ug Manases, ug gikan sa Simeon. Kay
mianha sila kaniya gikan sa Israel nga hilabihan kadaghan,
sa dihang nakita nila nga si Yahweh nga iyang Dios nag-
uban kaniya. 10 Busa nagtigom sila sa Jerusalem sa ikatulo
ka bulan, sa ikanapulo ug lima ka tuig sa paghari ni Asa. 11
Naghalad sila kang Yahweh nianang adlawa sa pipila ka
mga inilog nga ilang gidala: 700 ka mga torong baka ug 7,
000 ka mga karnero ug mga kanding. 12 Misulod sila sa usa

ka kasabotan aron sa pagpangita kang Yahweh, ang Dios sa
ilang mga katigulangan, sa bug-os nilang kasingkasing ug sa
bug-os nilang kalag. 13 Nagkauyon sila nga si bisan kinsa
ang magdumili sa pagpangita kang Yahweh, ang Dios sa
Israel, kinahanglan nga pagapatyon, bisan kining tawhana
ubos man o bantogan, lalaki man o babaye. 14 Nanumpa
sila kang Yahweh uban sa makusog nga tingog, uban sa
panagsinggit, ug inubanan sa mga budyong ug mga sungay.
15 Nagmaya ang tibuok Juda sa pagpakigsaad, kay nanumpa
sila inubanan sa bug-os nilang kasingkasing, ug nangita sila
sa Dios inubanan sa hilabihan nilang tinguha, ug nakaplagan
nila siya. Gihatagan sila ni Yahweh ug kalinaw sa tibuok
nilang palibot. 16 Gikuha usab niya si Maaca, ang iyang
apohan nga babaye, gikan sa iyang pagkarayna, tungod
kay naghimo siya ug usa ka dulomtanang hulagway nga
poste ni Ashera. Giputol ni Asa ang dulomtanang hulagway,
gidugmok kini sa pino ug gisunog kini didto sa lugot sa
Kidron. 17 Apan wala kuhaa ang anaa sa hataas nga mga
dapit sa Israel. Apan bisan pa niana, ang kasingkasing ni
Asa hingpit nga nagmatinud-anon sa tanan niyang mga
adlaw. 18 Gidala niya ngadto sa balay sa Dios ang mga
butang sa iyang amahan ug ang iyang mga butang nga
nahisakop kang Yahweh: plata ug bulawan nga mga butang.
19 Wala nay kagubot hangtod sa ika-35 ka tuig sa paghari ni
Asa.

16 Sa ika-36 ka tuig sa paghari ni Asa, si Baasha, ang
hari sa Israel, nagmaisogon batok sa Juda ug gitukod
ang Rama, aron nga dili niya tugotan si bisan kinsa nga
mobiya ug mosulod ngadto sa yuta ni Asa, ang hari sa
Juda. 2 Unya gidala ni Asa ang plata ug bulawan gikan sa
lawak nga tipiganan sa balay ni Yahweh ug sa panimalay sa
hari, ug gipadala kini ngadto kang Ben Hadad ang hari sa
Aram, nga nagpuyo sa Damascus. Miingon siya, 3 "Tugoti
nga adunay kasabotan tali kanako ug kanimo, ingon nga
anaa tali sa akong amahan ug sa imong amahan. Tan-awa,
gipadad-an ko ikaw ug plata ug bulawan. Gub-a ang imong
pagpakigsaad kang Baasha, ang hari sa Israel, aron nga
biyaan ko niya nga mag-inusara." 4 Naminaw si Ben Hadad
kang Haring Asa ug gipadala niya ang mga pangulo sa iyang
kasundalohan batok sa mga siyudad sa Israel. Gisulong nila
ang Ijon, Dan, Abelmaim, ug ang tanang tipiganan nga mga
siyudad sa Neftali. 5 Nahitabo nga sa dihang nadungog
kini ni Baasha, miundang siya sa pagtukod sa Rama, ug
gitugotan niya nga mohunong ang bulohaton. 6 Unya gidala
ni Haring Asa ang tibuok Juda uban kaniya. Gidala nila ang
mga bato ug mga poste sa Rama kung diin gitukod ni Baasha
ang siyudad. Unya gigamit ni Haring Asa kadtong mga
galamiton alang sa gambalay aron sa pagtukod sa Geba
ug Mizpa. 7 Nianang higayona si Hanani nga manalagna
miadto kang Asa, ang hari sa Juda, ug miingon kaniya,
"Tungod kay nagsalig ka lamang sa hari sa Aram, ug wala
nagsalig kang Yahweh nga imong Dios, ang mga sundalo
sa hari sa Aram nakaikyas gikan sa imong mga kamot. 8
Dili ba ang mga taga-Etiopia ug ang mga taga-Libya usa
ka dakong kasundalohan, inubanan sa hilabihan kadaghan
nga mga karwahe ug mga tigkabayo? Apan, tungod kay
nagsalig ka kang Yahweh, gihatagan ka niya ug kadaogan
batok kanila. 9 Kay ang mga mata ni Yahweh nagtan-aw sa
bisan asa sa tibuok kalibotan, aron nga iyang mapakita ang
iyang kaugalingon nga lig-on niadtong mga kasingkasing nga
hingpit ngadto kaniya. Apan nagpakabuangbuang ka niining
butanga. Sukad karon, kanunay kana nga makiggubat." 10
Unya nasuko si Asa sa propeta; gibilanggo niya siya, kay
nasuko siya kaniya mahitungod niining butanga. Sa samang
higayon, gidaugdaog ni Asa ang pipila ka mga tawo. 11
Tan-awa, ang mga binuhatan ni Asa, gikan sa sinugdanan
hangtod sa kataposan, tan-awa, nahisulat kini sa libro sa
mga hari sa Juda ug sa Israel. 12 Sa ika-39 ka tuig sa
iyang paghari, adunay sakit ang tiil ni Asa; hilabihan ang
iyang sakit. Bisan pa niana, wala siya nagpakitabang kang
Yahweh, apan sa mga mananambal lamang. 13 Nagpahulay
si Asa uban sa iyang mga katigulangan; namatay siya sa ika-
41 ka tuig sa iyang paghari. 14 Gilubong nila siya sa iyang
kaugalingon nga lubnganan, diin gikalot niya alang sa iyang
kaugalingon didto sa siyudad ni David. Gibutang nila siya sa
higdaanan nga puno sa mga pahumot ug nagkalainlaing
matang sa mga pahumot nga giandam sa mga hanas nga
tighimo ug pahumot. Unya nagbuhat sila ug usa ka dako
nga kalayo alang sa iyang kadungganan.

17 Nahimong hari si Jehoshafat ang anak nga lalaki ni
Asa puli kaniya. Gipalig-on ni Jehoshafat ang iyang
kaugalingon batok sa Israel. 2 Nagbutang siya ug mga
sundalo sa tanang lig-on nga mga siyudad sa Juda, ug
nagtagana siya ug mga sundalong bantay sa yuta sa Juda
ug sa mga siyudad sa Efraim, diin nailog sa iyang amahan
nga si Asa. 3 Nag-uban si Yahweh kang Jehoshafat tungod
kay naglakaw siya sa unang mga dalan sa iyang amahan
nga si David, ug wala nangita sa mga Baal. 4 Hinuon,
nagsalig siya sa Dios sa iyang amahan, ug naglakaw sa
iyang mga kasugoan, dili sa mga pamatasan sa Israel. 5
Busa gipahimutang ni Yahweh ang pagdumala sa iyang mga
kamot; nagdala ug gasa ang tanang taga-Juda ngadto kang
Jehoshafat. Aduna siyay mga bahandi ug kadungganan nga
madagayaon. 6 Nagmatinud-anon ang iyang kasingkasing
sa mga dalan ni Yahweh. Gikuha usab niya ang hataas
nga mga dapit ug ang mga poste ni Ashera nga gikan sa
Juda. 7 Sa ikatulong tuig sa iyang paghari gipadala niya ang
iyang mga opisyal nga sila si Benhail, Obadia, Zacarias,

Netanel, ug Micaya, aron magtudlo didto sa mga siyudad
sa Juda. 8 Uban kanila ang mga Levita: sila si Shemaya,
Netania, Zebadia, Asahel, Shemiramot, Jehonatan, Adonia,
Tobia, ug Tobadonia; ug uban kanila ang mga pari nga sila si
Elishama ug Jehoram. 9 Nagtudlo sila sa Juda, anaa kanila
ang libro sa balaod ni Yahweh. Miadto sila sa tibuok siyudad
sa Juda ug nagtudlo sa mga tawo. 10 Ang pagkahadlok kang
Yahweh anaa sa tanang mga gingharian sa mga yuta nga
nagpalibot sa Juda, aron nga dili sila makiggubat batok kang
Jehoshafat. 11 Nagdala ang pipila ka mga Filistihanon ug
mga gasa ug plata ingon nga buhis ngadto kang Jehoshafat.
Nagdala usab kaniya ang mga taga-Arabia ug mga panon,
7, 700 ka mga torong karnero ug 7, 700 ka mga kanding.
12 Nahimong gamhanan kaayo si Jehoshafat. Nagpatukod
siya ug mga salipdanan ug tipiganan sa mga siyudad sa
Juda. 13 Daghan siya ug mga kahimanan sa mga siyudad sa
Juda, ug kasundalohan—kusgan, maisogon nga kalalakin-
an—sa Jerusalem. 14 Mao kini ang ilang mga talaan, nahan-
ay sumala sa ngalan sa panimalay sa ilang mga amahan:
Gikan kang Juda, ang pangulo sa liboan ka kasundalohan;
si Adna ang pangulo, ug uban kaniya ang 300, 000 ka mga
manggugubat nga kalalakin-an; 15 sunod kaniya mao si
Jehohanan ang pangulo, uban kaniya ang 280, 000 ka mga
lalaki; 16 sunod kaniya mao si Amasia ang anak nga lalaki ni
Zicri, nga kinabubut-ong mihalad sa iyang kaugalingon aron
sa pag-alagad kang Yahweh; ug uban kaniya ang 200, 000
ka mga manggugubat. 17 Gikan kang Benjamin: Si Eliada
ang usa ka gamhanang tawo nga maisogon, ug uban kaniya
ang 200, 000 ka mga sundalo nga adunay mga udyong ug
mga taming; 18 sunod kaniya mao si Jehozabad, ug uban
kaniya ang 180, 000 nga andam na alang sa pagpakiggubat.
19 Mao kini kadtong nag-alagad sa hari, gawas niadtong
gibutang sa hari sa lig-on nga mga siyudad sa tibuok Juda.

18 Karon si Jehoshafat adunay dakong mga bahandi ug
kadungganan; nakighiusa siya kang Ahab pinaagi sa
pagpakigminyo sa usa sa iyang pamilya sa anak nga babaye
ni Ahab. 2 Human sa pipila ka mga tuig, milugsong siya
paingon kang Ahab didto sa Samaria. Nag-ihaw si Ahab ug
daghang mga karnero ug torong baka alang kaniya ug sa
mga tawo nga mikuyog kaniya. Gidani usab siya ni Ahab
aron sa pagsulong sa Ramot Gilead uban kaniya. 3 Si Ahab,
ang hari sa Israel, miingon kang Jehoshafat, ang hari sa
Juda, "Mokuyog ka ba kanako sa Ramot Gilead?" Mitubag si
Jehoshafat kaniya, "Nahisama ako kanimo, ug ang akong
mga katawhan sama sa imong mga katawhan; mouban
kami kanimo sa pagpakiggubat." 4 Miingon si Jehoshafat sa
hari sa Israel, "Palihog pangitaa una ang pulong ni Yahweh
alang sa imong katubagan." 5 Unya gitigom sa hari sa Israel
ang mga propeta, 400 ka mga lalaki, ug miingon kanila,
"Kinahanglan ba kita moadto sa Ramot Gilead aron sa
pagpakiggubat, o dili na?" Miingon sila, "Sulong, kay itugyan
kini sa Dios ngadto sa kamot sa hari." 6 Apan miingon si
Jehoshafat, "Wala bay laing propeta ni Yahweh dinhi nga
makahimo kita sa pagpangayo ug tambag?" 7 Miingon ang
hari sa Israel kang Jehoshafat, "Aduna pay usa ka tawo nga
atong mapangayoan ug tambag ni Yahweh, si Micaya ang
anak nga lalaki ni Imla, apan nasuko ako kaniya tungod
kay wala siyay maayong panagna mahitungod kanako,
apan kanunay daotan." Apan miingon si Jehoshafat, "Dili
kinahanglan mosulti ang hari niana." 8 Unya nagpatawag
ug opisyal ang hari sa Israel ug miingon, "Pagdali dad-a si
Micaya ang anak nga lalaki ni Imla." 9 Karon naglingkod
sa tagsatagsa nila ka mga trono ang hari sa Israel nga si
Ahab ug si Jehoshafat ang hari sa Juda, nagbisti sa ilang
mga kupo, sa hawan nga dapit pasulod sa ganghaan sa
Samaria, ug ang tanang mga propeta nanagna sa ilang
atubangan. 10 Naghimo ang anak nga lalaki ni Kenaana
nga si Zedekia ug mga sungay nga puthaw ug miingon,
"Miingon si Yahweh niini: Pinaagi niini laglagon mo ang mga
Arameanhon hangtod mahurot sila." 11 Managsama ang
panagna sa tanang mga propeta, nga nag-ingon, "Sulonga
ang Ramot Gilead ug pagmadaogon, kay gihatag kini ni
Yahweh ngadto sa kamot sa hari." 12 Ang mensahero nga
miadto aron sa pagtawag kang Micaya nakigsulti kaniya,
nga nag-ingon, "Karon tan-awa, ang mga pulong sa mga
propeta nagpadayag ug maayong mga butang ngadto sa
hari pinaagi sa usa ka baba. Palihog tugoti ang imong
mga pulong nga mahisama sa pulong sa usa kanila ug
mosulti sa maayong mga butang." 13 Mitubag si Micaya,
"Ingon nga buhi si Yahweh, kung unsa ang gisulti sa Dios
mao ang akong isulti." 14 Sa dihang miabot siya sa hari,
miingon ang hari ngadto kaniya, "Micaya, kinahanglan ba
kami moadto sa Ramot Gilead alang sa pagpakiggubat, o
dili?" Mitubag si Micaya kaniya, "Sulong ug pagmadaogon!
Kay mahimo kining usa ka dakong kadaogan." 15 Unya
miingon ang hari ngadto kaniya, "Makapila ba kahigayon ako
kinahanglan magpapanumpa kanimo nga dili ka magsulti
ug bisan unsa kanako apan ang kamatuoran lamang sa
ngalan ni Yahweh?" 16 Busa miingon si Micaya, "Nakita
ko nga nagkatibulaag ang tibuok Israel sa kabungtoran,
sama sa karnero nga walay magbalantay, ug miingon si
Yahweh, 'Wala kini magbalantay. Tugoti ang matag usa nga
mobalik sa iyang panimalay nga adunay kalinaw.'" 17 Busa
miingon ang hari sa Israel kang Jehoshafat, "Wala ko ba
ikaw sultihi nga wala siya managna ug maayo mahitungod
kanako, apan kadaot lamang?" 18 Unya miingon si Micaya,
"Busa kinahanglan makadungog kamong tanan sa pulong
ni Yahweh: Nakita ko nga naglingkod si Yahweh sa iyang

trono, ug ang pangulo sa kasundalohang manulonda sa
langit nagtindog sa iyang tuong kamot ug sa iyang walang
kamot. 19 Miingon si Yahweh, “Kinsa man ang molingla
kang Ahab, ang hari sa Israel, aron nga motungas siya
ug mapukan sa Ramot Gilead?' Ang usa miingon niini ug
ang uban miingon niana. 20 Unya miabot ang espiritu ug
mitindog sa atubangan ni Yahweh ug miingon, 'Linglahon
ko siya.' Miingon si Yahweh kaniya, 'Unsaon man?' 21
Mitubag ang espiritu, 'Mogula ako ug magpakabakakon nga
espiritu sa baba sa tanan niyang mga propeta.' Mitubag si
Yahweh, 'Ikaw ang molingla kaniya, ug magmalampuson ka.
Karon lakaw ug buhata.' 22 Karon tan-awa, nagbutang si
Yahweh ug usa ka bakakon nga espiritu sa baba niining
imong mga propeta, ug nagpadala si Yahweh ug kadaot
alang kanimo” 23 Unya mipaduol si Zedekia ang anak nga
lalaki ni Kenaana, gisagpa sa aping si Micaya, ug miingon,
“Asa man nga dalan miagi ang Espritu ni Yahweh aron
mopahawa gikan kanako sa pagpakigsulti nganha kanimo?”
24 Miingon si Micaya, “Tan-awa, masayod ka ana nianang
adlawa, sa dihang modagan ka sa kinasuloran nga lawak
aron motago.” 25 Miingon ang hari sa Israel sa pipila ka
mga sulugoon, “Dakpa si Micaya kamo nga mga tawo ug
dad-a siya kang Amon, ang Gobernador sa siyudad, ug
ngadto kang Joas, ang akong anak nga lalaki. 26 Kamo nga
mga tawo ang magsulti kaniya, 'Miingon ang hari: Bilanggoa
kining tawhana ug pakan-a siya ug diyutay lamang nga
tinapay ug diyutay lamang nga tubig, hangtod makabalik ako
nga luwas.'” 27 Unya miingon si Micaya, “Kung makabalik
ka nga luwas, nagpasabot nga wala nakigsulti si Yahweh
pinaagi kanako.” Unya gidugang pa niya, “Paminaw niini,
kamong tanang katawhan.” 28 Busa si Ahab, ang hari sa
Israel, ug si Jehoshafat, ang hari sa Juda, mitungas batok
sa Ramot Gilead. 29 Miingon ang hari sa Israel ngadto kang
Jehoshafat, “Magtakoban ako ug moadto sa gubat, apan sul-
ubon nimo ang imong harianon nga kupo.” Busa nagtakoban
ang hari sa Israel, ug miadto sa gubat. 30 Karon gisugo
sa hari sa Aram ang mga kapitan sa iyang mga karwahe,
nga nag-ingon, “Ayaw sulonga ang dili mahinungdanon ug
ang mahinungdanon nga mga sundalo. Hinuon, sulonga
lamang ang hari sa Israel.” 31 Nahitabo kini sa dihang nakita
sa kapitan sa mga karwahe si Jehoshafat ug miingon sila,
“Mao kana ang hari sa Israel.” Mibalik sila aron sa pagpakig-
away kaniya, apan mituaw si Jehoshafat, ug gitabangan
siya ni Yahweh. Gipalayo sila sa Dios gikan kaniya. 32 Ug
nahitabo nga sa pagkakita sa mga pangulo sa mga karwahe
nga dili kini mao ang hari sa Israel, namalik sila gikan sa
paggukod kaniya. 33 Apan adunay usa ka lalaki nga namana
nga wala sa tumong ug naigo ang hari sa Israel tungatunga
sa sinumpayan sa iyang hinagiban. Unya miingon si Ahab sa
tigmaneho sa iyang karwahe, “Balik ug dad-a ako pagawas
sa gubat, kay nasamdan ako pag-ayo.” 34 Misamot ang
gubat nianang adlawa, ug ang hari sa Israel nagpabilin
sa iyang karwahe nga nag-atubang sa mga Arameanhon
hangtod pagkahapon. Ug sa hapit na mosalop ang adlaw,
namatay siya.

19 Luwas nga mibalik si Jehoshafat ang Hari sa Juda
didto sa iyang balay sa Jerusalem. 2 Unya si Jehu ang
anak nga lalaki ni Hanani, ang mananagna, miadto aron
makigkita kaniya ug miingon kang Jehoshafat, “Tabangan
pa ba nimo ang daotan? Higugmaon pa ba nimo kadtong
nasilag kang Yahweh? Kay niini nga binuhatan, ang kasuko
ni Yahweh maanaa kanimo. 3 Apan, adunay pipila ka maayo
nga nakita diha kanimo, kay gikuha nimo ang mga poste
ni Ashera pagawas sa yuta, ug gipahimutang nimo ang
imong kasingkasing sa pagpangita sa Dios.” 4 Nagpuyo si
Jehoshafat sa Jerusalem; ug miadto siya pag-usab uban
ang katawhan gikan sa Beersheba paingon sa kabukiran
sa Efraim ug gidala sila pagbalik ngadto kang Yahweh,
ang Dios sa ilang mga amahan. 5 Nagbutang siya ug
mga maghuhukom sa yuta sa tanang kinutaan nga mga
siyudad sa Juda, matag siyudad. 6 Miingon siya ngadto
sa mga maghuhukom, “Hunahunaa kung unsa ang angay
ninyong buhaton, tungod kay wala kamo maghukom alang
sa tawo, apan alang kang Yahweh; nag-uban siya kaninyo
sa pagbuhat ninyo ug hukom. 7 Unya karon, tugoti nga ang
kahadlok kang Yahweh maanaa kaninyo. Pag-amping sa
dihang maghukom kamo, kay walay pagkadaotan diha kang
Yahweh nga atong Dios, ni adunay pinalabi o pagdawat ug
suhol.” 8 Dugang pa niini, nagpili si Jehoshafat didto sa
Jerusalem ug pipila ka mga Levita ug mga pari, ug pipila
ka mga pangulo sa mga kabalayan sa katigulangan sa
Israel, alang sa paghukom ni Yahweh, ug alang sa mga
panaglalis. Nagpuyo sila sa Jerusalem. 9 Gitudloan niya sila,
nga nag-ingon, “Kinahanglan nga mag-alagad kamo nga
adunay pagtahod kang Yahweh, matinud-anon, ug sa bug-os
ninyong kasingkasing.” 10 Sa dihang moabot ang bisan unsa
nga mga panaglalis kaninyo gikan sa imong mga igsoon
nga nagpuyo sa ilang mga siyudad, nga adunay kalabotan
sa pag-ula sa dugo, kung mahitungod kini sa mga balaod
ug mga kasugoan, mga tugon o mga sugo, kinahanglan
nga pasidan-an ninyo sila aron dili sila mahimong sad-an sa
atubangan ni Yahweh, o moabot ang kasuko diha kaninyo ug
sa inyong mga kaigsoonan. Buhata ninyo kini ug dili kamo
mahimong sad-an. 11 Tan-awa, ang pangulong pari nga si
Amaria anaa kaninyo sa tanang mga butang ni Yahweh.
Si Zebadia ang anak nga lalaki ni Ismael, ang pangulo
sa banay sa Juda, maoy nagdumala sa tanang butang sa
hari. Ug, ang mga Levita mao ang mga opisyal nga mag-

alagad kaninyo. Pagmalig-on ug tumana ang inyong mga pagpanudlo, ug hinaot nga mag-uban si Yahweh niadtong mga maayo."

20 Pagkahuman niini kini ang nahitabo, nga ang katawhan sa Moab ug Amon, ug uban sa pipila ka Meanhon miabot aron sa pagpakiggubat batok kang Jehoshafat. **2** Unya miabot ang pipila nga nagsugilon kang Jehoshafat, nga nag-ingon, "Nagpadulong ang dakong pundok batok kanimo gikan sa tabok sa Patay nga Dagat, gikan sa Edom. Tan-awa, anaa na sila sa Hazezon Tamar," nga mao ang En Gedi. **3** Nahadlok si Jehoshafat ug nangita siya kang Yahweh. Gimantala niya ang usa ka pagpuasa sa tibuok Juda. **4** Nagkatigom ang Juda sa pagpangita kang Yahweh; miabot sila gikan sa tanang mga siyudad sa Juda aron sa pagpangita kang Yahweh. **5** Nagbarog si Jehoshafat sa panagtigom sa Juda ug sa Jerusalem, sa balay ni Yahweh, atubangan sa bag-ong hawanan. **6** Miingon siya, "Yahweh, ang Dios sa among mga katigulangan, dili ba ikaw man ang Dios sa langit? Dili ba ikaw man ang nagdumala sa mga gingharian sa tanang kanasoran? Ang gahom ug kusog anaa sa imong kamot, busa walay bisan kinsa nga makasukol kanimo. **7** Among Dios, dili ba gipapahawa mo man ang mga lumolupyo niini nga yuta, atubangan sa imong katawhan sa Israel, ug ihatag kini hangtod sa kahangtoran sa mga kaliwat ni Abraham? **8** Namuyo sila niini ug nagtukod ug balaang dapit alang sa imong ngalan, nga nag-ingon, **9** 'Kung moabot ang katalagman kanamo—ang espada, ang paghukom, o mga balatian, o kagutom—mobarog kami atubang niining balaya, ug sa imong atubangan (kay ang imong ngalan anaa niining balaya), ug mangamuyo kami diha kanimo sa among pag-antos, ug dunggon nimo kami ug luwason.' **10** Tan-awa karon, ania ang katawhan sa Amon, Moab, ug gikan sa Bukid sa Seir kadtong wala nimo itugot nga sulongon sa Israel sa dihang migawas sila gikan sa yuta sa Ehipto; hinuon, mipalayo ang Israel gikan kanila ug wala sila gilaglag. **11** Tan-awa kung giunsa nila pagganti kanamo; ania sila aron sa pag-abog kanamo gikan sa imong yuta nga imong gihatag kanamo aron among mapanunod. **12** Among Dios, dili ba nimo sila hukman? Tungod kay wala man kami gahom batok niining dakong kasundalohan nga nagpadulong batok kanamo. Wala kami nasayod unsay angay nga buhaton, apan ang among mga mata anaa kanimo." **13** Nagbarog ang tibuok Juda sa atubangan ni Yahweh, uban sa ilang mga kabataan, mga asawa, ug mga anak. **14** Unya sa taliwala sa panagtigom, miabot ang espiritu ni Yahweh kang Jahaziel, ang anak nga lalaki ni Zacarias, ang anak nga lalaki ni Benaya ang anak nga lalaki ni Jeil, ang anak nga lalaki ni Matania nga Levita, usa sa mga anak nga lalaki ni Asaf. **15** Miingon si Jahaziel, "Pamati, kamong tibuok Juda ug kamong lumolupyo sa Jerusalem, ug Haring Jehoshafat. Mao kini ang giingon ni Yahweh kaninyo, 'Ayaw kahadlok; ug ayaw kaluya tungod niining dakong kasundalohan, kay dili alang kaninyo ang pagpakiggubat, apan sa Dios. **16** Kinahanglan molugsong kamo ugma batok kanila. Tan-awa, mitungas sila agi sa dalan sa Ziz. Makaplagan ninyo sila sa kataposang bahin sa kapatagan, sa dili pa ang kamingawan sa Jeruel. **17** Dili na kinahanglan nga makig-away pa kamo niini nga gubat. Barog kamo sa inyong mga nahimutangan, pabilin sa pagbarog, ug tan-awa ang pagluwas ni Yahweh kaninyo, Juda ug Jerusalem. Ayaw kahadlok ni kaluya. Panggawas kamo ugma batok kanila, kay si Yahweh uban kaninyo.'" **18** Miyukbo si Jehoshafat nga sangko ang nawong sa yuta. Miyukbo ang tibuok Juda ug ang tanang lumolupyo sa Jerusalem sa atubangan ni Yahweh, nga nagsimba kaniya. **19** Nagbarog ang mga Levita, kadtong mga kaliwat ni Kohat ug ni Kora aron sa pagdayeg kang Yahweh ang Dios sa Israel, uban sa makusog nga tingog. **20** Mibangon sila sayo sa kabuntagon ug miadto sa kamingawan sa Tekoa. Samtang nanglakaw sila, mibarog si Jehoshafat ug miingon, "Pamati kamo kanako, Juda, ug kamong mga lumolupyo sa Jerusalem! Salig kamo kang Yahweh nga inyong Dios, ug tabangan kamo. Salig sa iyang mga propeta ug magmalampuson kamo." **21** Sa dihang nagpakisayod si Jehoshafat sa katawhan, gipili niya kadtong moawit kang Yahweh ug modayeg alang sa iyang balaan nga himaya, samtang mibiya sila nga nag-una sa kasundalohan, ug miingon, "Pasalamati si Yahweh, kay ang iyang matinud-anonong kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran." **22** Sa dihang misugod sila sa pag-awit ug pagdayeg, nagpahimutang si Yahweh ug kalalakin-an aron pag-atang batok sa katawhan sa Amon, Moab, ug sa mga lumolupyo sa Bukid sa Seir, nga nagpaingon batok sa Juda. Napildi sila. **23** Kay nakig-away man ang katawhan sa Amon ug sa Moab batok sa mga lumolupyo sa Bukid sa Seir, aron pamatyon sila sa hingpit ug laglagon sila. Sa dihang nahurot na nila ug pamatay ang mga namuyo sa Bukid sa Seir, nag-unay sila ug pinatyanay. **24** Sa dihang nakaabot ang Juda sa dapit diin malantawan ang kamingawan, mitan-aw sila sa kasundalohan. Tan-awa, nangamatay na sila, nagbuy-od sa yuta; walay nakaikyas bisan usa. **25** Sa dihang miabot si Jehoshafat ug ang iyang katawhan aron sa pag-ilog ug mga butang gikan kanila, nakaplagan nila gikan kanila ang daghan kaayo nga maayong mga butang, mga bisti, ug mga bililhon nga alahas, nga gikuha nila alang sa ilang kaugalingon, labaw pa kay sa ilang madala. Miabot ug tulo ka adlaw ang ilang pagpanguha sa inilog nga mga butang, daghan kaayo kini. **26** Sa ikaupat ka adlaw nagtigom sila sa Walog sa Beraca. Nagdayeg sila kang Yahweh didto, busa

ang ngalan sa dapit "Walog sa Beraca" hangtod karong adlawa. **27** Unya namalik sila, ang matag tawo sa Juda ug sa Jerusalem, ug gipangulohan sila ni Jehoshafat, aron sa pagbalik ngadto sa Jerusalem uban ang kalipay, kay gihimo sila ni Yahweh nga nagmaya batok sa ilang mga kaaway. **28** Miabot sila sa Jerusalem ug ngadto sa balay ni Yahweh uban sa mga lira, sa mga alpa, ug sa mga budyong. **29** Ang kahadlok sa tanang mga gingharian sa kanasoran anaa sa Dios sa dihang nadungog nila nga nakig-away si Yahweh batok sa mga kaaway sa Israel. **30** Busa nagmalinawon ang gingharian ni Jehoshafat, kay gihatagan man siya ug kalinaw sa iyang Dios sa tanang nakapalibot kaniya. **31** Naghari si Jehoshafat sa Juda; 35 ang iyang pangidaron sa dihang misugod siya sa paghari, ug naghari siya sa Jerusalem sulod sa 25 ka tuig. Si Azuba ang iyang inahan, nga anak ni Shilhi. **32** Nagkinabuhi siya sa mga paagi ni Asa, nga iyang amahan; wala siya mibiya gikan niini; gihimo niya ang matarong sa mga mata ni Yahweh. **33** Bisan paman niini, wala gun-oba ang anaa sa tag-as nga mga dapit. Nagpabilin ang katawhan nga wala nagmatinumanon sa ilang mga kasingkasing ngadto sa Dios sa ilang mga katigulangan. **34** Ang uban nga mga butang mahitungod kang Jehoshafat, sa sinugdan ug sa kataposan, tan-awa, nahisulat kini sa kasaysayan ni Jehu nga anak nga lalaki ni Hanani, nga nahisulat sa libro sa mga hari sa Israel. **35** Human niini si Jehoshafat, ang hari sa Juda nakighiusa uban kang Ahazia, ang hari sa Israel, nga nagbuhat ug hilabihang pagkadaotan. **36** Nakighiusa siya uban kaniya aron sa pagbuhat ug mga sakayang pandagat nga mobiyahe ngadto sa Tarshish. Naghimo sila ug mga sakayang pandagat didto sa Ezion-Geber. **37** Unya si Eliezer nga anak nga lalaki ni Dodavahu nga taga-Maresha, nanagna batok kang Jehoshafat; miingon siya, "Tungod kay nakighiusa ka man kang Ahazia, gun-obon ni Yahweh ang inyong mga sakayang pandagat." Naguba ang mga sakayang pandagat busa wala na kini nakalawig.

21 Mipahulay si Jehoshafat uban sa iyang mga katigulangan ug gilubong siya uban kanila sa siyudad ni David; si Jehoram, ang iyang anak nga lalaki, nahimong hari puli kaniya. **2** Adunay mga igsoon si Jehoram, ang mga anak nga lalaki ni Jehoshafat: si Azaria, si Jehiel, si Zacarias, si Azariahu, si Micael, ug si Shefatia. Kining tanan mao ang mga anak nga lalaki ni Jehoshafat ang hari sa Israel. **3** Gihatagan sila sa ilang amahan ug daghan kaayong mga gasa nga mga plata, mga bulawan, ug uban pang bililhon nga mga butang, lakip na usab ang mga lig-on nga siyudad sa Juda, apan gihatag niya ang trono kang Jehoram, kay siya man ang kamagulangan. **4** Karon sa dihang mibarog na si Jehoram sa gingharian sa iyang amahan ug napalig-on na niya pag-ayo ang iyang kaugalingon ingon nga hari, gipamatay niya ang tanan niyang mga igsoon nga lalaki pinaagi sa espada, ug uban sa nagkalainlaing mga pangulo sa Israel. **5** 32 ang pangidaron ni Jehoram sa dihang nagsugod siya paghari, ug naghari siya sulod sa walo ka tuig sa Jerusalem. **6** Nagkinabuhi siya sa mga paagi sa mga hari sa Israel, sama sa gibuhat sa balay ni Ahab, tungod kay naminyoan man niya ang anak nga babaye ni Ahab, ug gibuhat niya ang daotan sa panan-aw ni Yahweh. **7** Bisan pa niana, wala nangandoy si Yahweh sa paglaglag sa panimalay ni David, tungod sa kasabotan nga iyang gihimo uban kang David; misaad siya nga kanunay niya siyang hatagan ug kinabuhi ug ang iyang mga kaliwat. **8** Sa mga adlaw ni Jehoram, misupak ang Edom gikan sa pagdumala sa Juda, ug nagbutang sila ug hari labaw kanila. **9** Unya mitabok si Jehoram uban sa mga pangulo sa iyang kasundalohan ug sa tanan niyang mga karwahe. Mibangon siya sa pagkagabii ug nakig-away batok sa Edomhon nga mipalibot kaniya ug sa mga pangulo sa iyang karwahe. **10** Busa misupak ang Edom gikan sa pagdumala sa Juda hangtod karon. Misupak usab ang Libna sa samang panahon gikan sa iyang pagdumala, tungod kay gisalikway man ni Jehoram si Yahweh, ang Dios sa iyang mga katigulangan. **11** Dugang pa, nagtukod usab si Jehoram ug tag-as nga mga dapit sa kabukiran sa Juda ug gihimo niya ang mga lumolupyo sa Jerusalem nga magkinabuhi sama sa mga nagbaligya ug dungog, ug gipahisalaag niya ang Juda. **12** Miabot ang sulat gikan kang propeta Elias ngadto kang Jehoram. Nag-ingon kini, "Kini ang giingon ni Yahweh, ang Dios ni David, nga imong katigulangan, nag-ingon: Tungod kay wala ka man nagkinabuhi sa mga paagi ni Jehoshafat, nga imong amahan, ni sa mga paagi ni Asa, ang hari sa Juda, **13** apan nagkinabuhi ka sa mga paagi sa mga hari sa Israel, ug gihimo mo ang Juda ug ang mga lumolupyo sa Jerusalem nga magkinabuhi sama sa nagbaligya ug dungog, sama sa gihimo sa balay ni Ahab—ug gipamatay usab nimo ang imong mga igsoon gikan sa pamilya sa imong amahan pinaagi sa espada, ang mga kalalakin-an nga mas maayo kay kanimo— **14** tan-awa, padad-an ni Yahweh ug dakong hampak ang imong katawhan, ang imong mga anak, ang imong mga asawa, ug ang imong mga katigayonan. **15** Magsakit ka tungod sa balatian sa imong mga tinae, hangtod nga manggawas ang imong mga tinae tungod sa imong sakit, sa matag-adlaw. **16** Gipahigmata ni Yahweh ang mga espiritu sa mga Filistihanon ug sa mga Arabo nga namuyo duol sa Etiopia batok kang Jehoram. **17** Gisulong nila ang Juda, ug giataki nila kini, ug gidala ang tanan nga mga katigayonan nga ilang nakaplagan sa balay sa hari. Gidala usab nila ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga asawa. Walay anak nga lalaki nga nahibilin kaniya gawas

kang Jehoahaz, ang iyang kinamanghorang anak. 18 Human
niining tanan, gipadad-an ni Yahweh si Jehoram ug sakit
sa iyang mga tinae nga dili matambalan. 19 Nahitabo kini
sa gitakdang panahon, pagkahuman sa duha ka tuig, sa
dihang nanggawas ang iyang mga tinae tungod sa iyang
sakit, ug namatay siya niining hilabihan nga balatian. Wala
siya gipasidunggan sa iyang katawhan pinaagi sa pagsunog
sama sa ilang gibuhat sa iyang mga katigulangan. 20
Nagsugod siya paghari sa dihang nagpangidaron siya ug
32; naghari siya sa Jerusalem sulod sa walo ka tuig, ug
namatay siya nga walay nagbangotan. Gilubong nila siya sa
siyudad ni David, apan dili sa mga harianong lubnganan.

22 Gihimong hari sa mga lumulopyo sa Jerusalem si
Ahazia, ang kamanghorang anak nga lalaki ni Jehoram
puli kaniya, tungod kay gipamatay ang tanan niyang
mga kamagulangang anak nga lalaki sa panon sa mga
kalalakin-an kauban ang taga-Arabia didto sa kampo. Busa
nahimong hari si Ahazia ang anak nga lalaki ni Jehoram. 2
Nagpangidaron ug 40 ka tuig si Ahazia sa dihang nagsugod
siya sa paghari; naghari siya sulod sa usa ka tuig sa
Jerusalem. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Atalia; anak
siya nga babaye ni Omri. 3 Nagasubay usab siya sa paagi
sa panimalay ni Ahab kay ang iyang inahan mao ang iyang
tigtambag sa pagbuhat ug daotang mga butang. 4 Ginabuhat
ni Ahazia kung unsa ang daotan sa panan-aw ni Yahweh,
sama sa gipangbuhat sa panimalay ni Ahab, tungod kay sila
man ang iyang mga magtatambag human sa kamatayon sa
iyang amahan, sa iyang pagkapukan. 5 Gituman usab niya
ang ilang tambag; miadto siya uban ni Joram ang anak nga
lalaki ni Ahab, ang hari sa Israel, aron makig-away batok
kang Hazael, ang hari sa Aram, didto sa Ramot Gilead.
Nasamdan si Joram sa mga taga-Aram. 6 Mibalik si Joram
ngadto sa Jezreel aron pagpaayo sa iyang samad nga iyang
nabatonan didto sa Ramah, samtang nakig-away siya batok
kang Hazael, ang hari sa Aram. Busa milugsong ngadto
sa Jezreel si Ahazia ang anak nga lalaki ni Jehoram, ang
hari sa Juda aron makita si Joram nga anak nga lalaki ni
Ahab, tungod kay samaran man si Joram. 7 Karon gidala
sa Dios ang pagkalaglag ni Ahazia pinaagi sa pagbisita
niya kang Joram. Sa dihang niabot siya, mikuyog dayon
siya kang Joram aron sulongon si Jehu ang anak nga lalaki
ni Nimshi, nga maoy gipili ni Yahweh aron molaglag sa
panimalay ni Ahab. 8 Miabot ang higayon, nga gipahamtang
ni Jehu ang paghukom sa Dios sa panimalay ni Ahab, ug
nakita niya ang mga pangulo sa Juda ug ang mga anak
nga lalaki sa kaigsoonan ni Ahazia nga nag-alagad kang
Ahazia. Ug gipamatay sila ni Jehu. 9 Gipangita ni Jehu si
Ahazia; nadakpan nila siya nga nagtago sa Samaria, gidala
siya ngadto kang Jehu, ug gipatay siya. Unya gilubong nila
siya, tungod kay matod pa nila, "Anak siya nga lalaki ni
Jehoshafat, nga nagpakita kang Yahweh sa tibuok niyang
kasingkasing." Busa wala nay gahom ang panimalay ni
Ahazia nga magdumala sa gingharian. 10 Sa pagkakita ni
Atalia, nga inahan ni Ahazia nga patay na ang iyang anak
nga lalaki, milihok siya ug gipamatay ang tanang harianong
mga anak didto sa panimalay ni Juda. 11 Apan gikuha ni
Jehoshaba, ang anak nga babaye sa hari, si Joas, ang anak
nga lalaki ni Ahazia, ug gisibat niya gikan niadtong mga
anak nga lalaki sa hari nga gipamatay. Gibutang niya siya sa
iyang lawak ug uban sa iyang tig-atiman. Busa gitagoan
si Joas ni Jehoshaba, ang anak nga babaye sa hari (kay
siya man ang igsoon nga babaye ni Ahazia), nga asawa
ni Jehoyada nga pari, gikan kang Atalia, busa wala siya
gipatay ni Atalia. 12 Nagtago siya uban kanila sa puloy-anan
sa Dios sulod sa unom ka tuig, samtang naghari si Atalia sa
tibuok kayutaan.

23 Sa ikapito nga tuig, gipakita ni Jehoyada ang iyang
kusog ug misulod sa kasabotan uban sa mga gatosan
ka mga komandante, si Azaria ang anak nga lalaki ni
Jehoram, si Ishmael ang anak nga lalaki ni Jehohanan, si
Azaria ang anak nga lalaki ni Obed, si Maasea ang anak nga
lalaki ni Adaya, ug si Elishafat ang anak nga lalaki ni Zicri.
2 Miadto sila ngadto sa Juda ug gihiusa ang tanang mga
Levita gikan sa tanang mga siyudad sa Juda, lakip usab
ang mga pangulo sa mga banay sa kaliwatan sa Israel, ug
miabot sila ngadto sa Jerusalem. 3 Naghimo ug kasabotan
ang tanang katilingban tali sa hari sa puluy-anan sa Dios.
Miingon si Jehoyada ngadto kanila, "Tan-awa, maghari gayod
ang anak nga lalaki sa hari, sumala sa gisulti ni Yahweh
bahin sa kaliwatan ni David. 4 Mao kini ang angay ninyong
buhaton: ang usa sa tulo ka bahin kaninyong mga pari ug
sa mga Levita nga moadto aron mag-alagad sa Adlaw nga
Igpapahulay, maoy magabantay sa mga pultahan. 5 Ang
laing usa sa tulo ka bahin didto sa puluy-anan sa hari, ug
ang laing usa sa tulo ka bahin didto dapit sa Sukaranan
sa Ganghaan. Didto ang tanang katawhan sa hawanan sa
puly-anan ni Yahweh. 6 Ayaw tugoti nga adunay mosulod
sa puluy-anan ni Yahweh, gawas sa mga pari ug mga
Levita nga nagaalagad. Makahimo sila pagsulod tungod kay
gibalaan man sila. Apan kinahanglan ang tanang katawhan
motuman sa mga mando ni Yahweh. 7 Kinahanglan nga
palibotan sa mga Levita ang hari, ang matag-usa maghawid
sa iyang hinagiban. Patyon ang si bisan kinsa nga mosulod
sa puluy-anan. Pabilin kamo uban sa hari sa dihang mosulod
ug mogawas siya." 8 Busa nag-alagad ang tanan nga mga
Levita ug ang tanan nga taga-Juda sa tanang paagi nga
gimando ni Jehoyada nga pari. Mikuha ang matag-usa sa

iyang mga tawo, nga kadtong misulod aron sa pag-alagad sa Adlawng Igpapahulay, ug kadtong mga wala sa sulod aron sa pag-alagad sa Adlawng Igpapahulay, alang kang Jehoyada nga pari, wala niya papahulaya ang bisan usa sa ilang mga pundok. **9** Unya gidala ni Jehoyada nga pari, ngadto sa mga komandante ang mga bangkaw ug ang gagmay ug dagko nga mga taming nga gipangbutang ni Haring David sa puluy-anan sa Dios. **10** Gipahimutang ni Jehoyada ang tanan nga mga sundalo palibot sa hari, ang matag-usa nagkupot sa iyang hinagiban, gikan sa tuong bahin sa templo ngadto sa walang bahin sa templo, duol sa halaran ug palibot sa templo. **11** Unya gipagawas nila ang anak nga lalaki sa hari, gikoronahan siya, ug gihatag kaniya ang mga kasugoan sa kasabotan. Unya gihimo nila siyang hari, ug gidihogan siya ni Jehoyada ug sa iyang anak nga lalaki. Miingon sila, "Mabuhi sa dugay ang hari." **12** Sa pagkadungog ni Atalia sa kasaba sa katawhan nga nagadagan ug nanagdayeg sa hari, miadto siya ngadto sa katawhan sa puluy-anan ni Yahweh. **13** Ug milantaw siya, ug tinuod, nagtindog ang hari dapit sa haligi sa ganghaan tapad sa iyang mga komandante ug sa mga tigpatingog sa budyong. Nagmaya ug nagpatugtog sa mga budyong ang tanang mga katawhan sa kayutaan, ug ang tanan nga mga mang-aawit mipatugtog sa mga tulonggon ug nangulo sa panag-awit ug panagdayeg. Unya gigisi ni Atalia ang iyang bisti ug misinggit, "Mabudhion! Mabudhion!" **14** Unya gidala ni Jehoyada nga pari, ang gatosan ka mga komandante nga nagdumala sa kasundalohan ug miingon ngadto kanila, "Pagawasa siya taliwala sa kasundalohan, si bisan kinsa ang mosunod kaniya, pagapatyon siya pinaagi sa espada." Kay miingon ang pari, "Ayaw siya patya dinhi sa puluy-anan ni Yahweh." **15** Busa gipaagi nila siya, latas sa Ganghaan sa Kabayo paingon sa balay sa hari, ug gipatay nila siya didto. **16** Unya naghimo si Jehoyada ug kasabotan sa iyang kaugalingon, tali sa tanang katawhan, ug sa hari, nga mahimo gayod silang katawhan ni Yahweh. **17** Busa miadto ang tanang katawhan ngadto sa panimalay ni Baal ug gipanglumpag kini. Gibungkag nila ang mga halaran ni Baal ug gidugmok ang iyang mga larawan, ug gipatay nila si Matan, ang pari ni Baal, sa atubangan sa mga halaran. **18** Nagpili si Jehoyada ug mga opisyal alang sa balay ni Yahweh ilalom sa pagbuot sa mga pari, mga Levita, nga gitahasan ni David sa puluy-anan ni Yahweh, aron maghalad ug halad sinunog ngadto kang Yahweh, sumala sa nahisulat sa balaod ni Moises, uban sa panagsadya ug panag-awit, sumala sa gitudlo ni David. **19** Nagbutang si Jehoyada ug mga tigbantay sa mga ganghaan sa puluy-anan ni Yahweh, aron walay makasulod nga mga tawo nga mahugaw. **20** Gipauban ni Jehoyada kaniya ang gatosan ka mga komandante, ang mga dungganong mga tawo, ang mga gobernador sa katawhan, ug ang tanang katawhan sa kayutaan. Gidala niya ang hari gikan sa puluy-anan ni Yahweh; miabot ang katawhan latas sa Amihanang Ganghaan paingon sa balay sa hari ug gipalingkod ang hari sa trono sa gingharian. **21** Busa nagmaya ang tanang katawhan sa kayutaan, ug aduna nay kalinaw ang siyudad. Tungod kay si Atalia, gipatay na nila siya pinaagi sa espada.

24 Nagpangidaron ug pito ka tuig si Joas sa dihang nagsugod siya sa paghari; Naghari siya sa Jerusalem sulod sa 40 ka tuig. Si Zibia ang iyang inahan, nga taga-Beersheba. **2** Gibuhat ni Joas kung unsa ang maayo sa mga mata ni Yahweh sa tanang mga adlaw ni Jehoyada, nga pari. **3** Gihatagan siya ni Jehoyada ug duha ka mga asawa, ug nahimo siyang amahan sa iyang mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye. **4** Miabot ang higayon, nga nakahukom si Joas nga tukoron pag-usab ang puluy-anan ni Yahweh. **5** Gitigom niya ang mga pari ug mga Levita, ug miingon ngadto kanila, "Gawas ngadto sa siyudad sa Juda sa matag tuig ug tigoma ang salapi sa tibuok Israel aron pag-ayo sa puluy-anan sa inyong Dios. Siguradoha gayod nga masugdan dayon kini." Sa sinugdanan wala kini buhata sa mga Levita. **6** Busa gipatawag sa hari si Jehoyada, ang labaw nga pari, ug giingnan siya, "Ngano wala mo man gisultihan ang mga Levita nga kinahanglan dad-on gikan sa Juda ug sa Jerusalem ang buhis sa katawhan sa Israel nga gipakolekta ni Moises nga sulugoon ni Yahweh alang sa tolda sa kasuguan sa kasabotan?" **7** Kay alang sa mga anak nga lalaki ni Atalia, ang daotan nga babaye, nga naglumpag sa puluy-anan sa Dios ug naghatag sa tanang mga balaang butang sa puluy-anan ni Yahweh ngadto sa mga Baal. **8** Busa nagmando ang hari, ug naghimo sila ug sudlanan ug gibutang kini gawas sa agianan diha sa puluy-anan ni Yahweh. **9** Unya nagmantala sila ngadto sa Juda ug sa Jerusalem, alang sa katawhan sa Israel nga dad-on ang buhis alang kang Yahweh nga gipakolekta ni Moises nga sulugoon sa Dios didto sa kamingawan. **10** Nagsadya ang tanang mga pangulo ug ang tanang katawhan ug gidala sa sulod ang salapi ug gibutang kini sa sudlanan hangtod nga napuno nila kini. **11** Sa matag higayon nga dad-on sa mga Levita ang sudlanan ngadto sa mga opisyal sa hari, ug sa matag tan-aw nila nga aduna kini daghang salapi, mobalik ang mga eskriba sa hari ug mga opisyal sa mga labaw nga pari, habwaon ang sudlanan, ug kuhaon kini ug dad-on pagbalik sa nahimutangan niini. Gibuhat nila kini sa matag-adlaw, sa pagtigom ug dakong kantidad sa salapi. **12** Gihatag sa hari ug ni Jehoyada ang salapi ngadto sa mga nagatrabaho sa puluy-anan ni Yahweh. Nagsuhol kining mga tawhana ug mga mason, ug mga panday aron ayohon ang puluy-anan ni Yahweh, ug kadto usab nga nagatrabaho sa

puthaw ug bronsi. 13 Busa nagmakugihon kaayo ang mga
trabahante, ug paspas ang ilang pagtrabaho, gipatindog
nila pag-usab ang balay sa Dios sama sa daang disenyo
ug gipalig-on kini. 14 Sa dihang nahuman nila kini, gidala
nila ang nabilin nga mga salapi ngadto sa hari ug kang
Jehoyada. Gigamit kining salapi alang sa kagamitan sa
puluy-anan ni Yahweh, mga gamit alang sa pag-alagad
ug paghalad—mga kutsara ug mga gamit nga hinimo sa
bulawan ug plata. Nagpadayon sila sa paghalad ug mga
sinunog sa puluy-anan ni Yahweh sa tanang mga adlaw
ni Jehoyada. 15 Nagkatigulang na si Jehoyada ug taas
nga mga adlaw, ug unya namatay siya; 130 ang iyang
pangidaron sa dihang namatay siya. 16 Gilubong nila siya sa
siyudad ni David uban sa mga hari, tungod kay nagbuhat
man siya ug maayo sa Israel, ngadto sa Dios, ug sa puluy-
anan sa Dios. 17 Karon human sa kamatayon ni Jehoyada,
miabot ang mga pangulo sa Juda ug nagpasidungog ngadto
sa hari. Unya nagpatalinghog ang hari kanila. 18 Mibiya sila
sa balay ni Yahweh, ang Dios sa ilang mga katigulangan,
ug misimba sa diosa nga si Ashera ug sa mga diosdios.
Gipahamtang ang kasuko sa Dios ngadto sa Juda ug sa
Jerusalem tungod niining sayop nilang gipangbuhat. 19 Bisan
pa niana, nagpadala si Yahweh ug mga propeta ngadto
kanila aron mahibalik sila pag-usab ngadto kaniya, ang mga
propeta nagsaksi ngadto sa katawhan, apan midumili sila
nga mopatalinghog. 20 Ang Espiritu ni Yahweh miabot kang
Zacarias ang anak nga lalaki ni Jehoyada, nga pari; mibarog
si Zacarias taliwala sa katawhan ug miingon ngadto kanila,
“Miingon ang Dios niini: Ngano man nga naglapas kamo
sa mga sugo ni Yahweh, mao nga wala kamo mouswag?
Sanglit gisalikway man ninyo si Yahweh, isalikway usab niya
kamo.” 21 Apan naglaraw sila batok kaniya; sa mando sa
hari, gibato nila siya diha sa hawanan sa puluy-anan ni
Yahweh. 22 Niining panghitaboa, wala tagda ni Joas, nga
hari, ang kamaayo nga gibuhat kaniya ni Jehoyada, nga
amahan ni Zacarias. Hinuon, gipatay niya ang anak nga
lalaki ni Jehoyada. Sa dihang kamatyonon na si Zacarias,
miingon siya, “Makita unta kini ni Yahweh ug paninglan ka
niini.” 23 Sa pag-abot sa kataposan sa tuig, miabot ang
kasundalohan sa Aram aron makigbatok kang Joas. Miabot
sila ngadto sa Juda ug sa Jerusalem; gipamatay nila ang
tanang mga pangulo sa katawhan ug gipadala ngadto sa hari
sa Damascus ang tanang kinawat gikan kanila. 24 Gamay ra
ang miabot nga kasundalohan sa mga taga-Aram, apan
gihatagan sila ug kadaogan batok sa dakong kasundalohan
tungod kay gisalikway man sa Juda si Yahweh, ang Dios sa
ilang mga katigulangan. Niini nga paagi gihukman sa taga-
Aram si Joas. 25 Sa wala na nianang tungora ang mga taga-
Aram, nasamdan pag-ayo si Joas. Ang kaugalingon niyang
mga sulugoon naglaraw batok kaniya tungod sa pagpatay sa
mga anak nga lalaki ni Jehoyada, nga pari. Gipatay nila siya
sa iyang higdaanan, ug namatay siya; gilubong nila siya
ngadto sa siyudad ni David, apan dili sa mga lubnganan
sa mga hari. 26 Mao kini ang mga tawo nga naglaraw
batok kaniya: si Zabad ang anak nga lalaki ni Shimeat, nga
Amonihanon, ug si Jehozabad ang anak nga lalaki ni Shimrit,
nga Moabihanon. 27 Karon ang mga talaan mahitungod
sa iyang mga anak nga lalaki, ang mahinungdanon nga
panagna nga naghisgot bahin kaniya, ug ang pagtukod sa
puluy-anan sa Dios, tan-awa, nahisulat kini sa Basahon sa
mga Pahayag sa Hari. Si Amazia, ang iyang anak nga lalaki,
nahimong hari puli kaniya.

25 Nagpangidaron si Amazia ug 25 sa dihang nagsugod
siya sa paghari; naghari siya sulod sa 29 ka tuig sa
Jerusalem. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Jehoadan,
nga taga-Jerusalem. 2 Gibuhat niya kung unsa ang maayo
sa mga mata ni Yahweh, apan dili hingpit nga kinasingkasing.
3 Miabot ang higayon nga maayo ang iyang pagdumala,
gipamatay niya ang mga sulugoon nga mipatay sa iyang
amahan, nga hari. 4 Apan wala niya patya ang mga anak sa
mipatay sa iyang amahan. Apan gituman niya kung unsa
ang nahisulat sa balaod, sa basahon ni Moises, sumala sa
gimando ni Yahweh nga, “Dili kinahanglan mamatay ang
mga amahan alang sa mga anak, ni ang mga anak mamatay
alang sa mga amahan. Hinuon, ang matag-usa kinahanglan
mamatay alang sa iyang kaugalingong sala.” 5 Dugang
pa niana, gitigom ni Amazia ang tanan nga taga-Juda, ug
gilista sila sumala sa ilang mga banay sa katigulangan,
ilalom sa liboan ka mga komandante ug gatosan ka mga
komandante—sa tibuok Juda ug Benjamin. Giihap niya
sila gikan sa 20 ang pangidaron pataas, ug nalista nila
ang 300, 000 ka mga pinili nga mga kalalakin-an, nga
makahimo pag-adto sa gubat, nga kahibalo mogamit ug
bangkaw ug mga taming. 6 Nagsuhol usab siya ug laing
100, 000 ka mga kalalakin-an nga manggugubat gikan sa
Israel sa kantidad nga 100 ka talent nga plata. 7 Apan
miabot ang usa ka tawo sa Dios ug miingon ngadto kaniya,
“Among hari, ayaw tugoti ang kasundalohan sa Israel nga
mokuyog kanimo, tungod kay dili magauban si Yahweh sa
Israel— dili usab sa katawhan sa Efraim. 8 Apan bisan
kung moadto ka pa ug magmaisugon ug magmakusganon
sa gubat, itugyan ka gayod sa Dios ngadto sa imong mga
kaaway, tungod kay may gahom ang Dios sa pagtabang,
ug gahom sa pagpapukan.” 9 Miingon si Amazia ngadto
sa tawo sa Dios, “Apan unsa man ang among buhaton sa
100 ka talent nga gihatag nako ngadto sa kasundalohan sa
Israel?” Mitubag ang tawo sa Dios, “Makahimo si Yahweh
sa paghatag ug mas labaw pa niana.” 10 Busa gilain ni

Amazia ang kasundalohan nga gikan sa Efraim nga mikuyog kaniya; gipapauli pabalik sa ilang panimalay. Busa hilabihan ang ilang kasuko batok sa Juda, ug mibalik sila sa ilang panimalay sa labihang kapungot. **11** Nagmaisugon si Amazia ug gipangulohan ang iyang mga katawhan nga moadto ngadto sa Walog sa Asin; didto gibuntog niya ang 10, 000 ka mga kalalakin-an sa Seir. **12** Gidala usab sa kasundalohan sa Juda ang laing buhi nga mga 10, 000. Gidala sila ngadto sa tumoy sa pangpang ug gipanghulog sila didto, mao nga nangadugmok silang tanan. **13** Apan ang mga kasundalohan nga gipapauli pabalik ni Amazia, aron dili sila makakuyog kaniya sa maong gubat, nagsulong sa mga siyudad sa Juda gikan sa Samaria paingon sa Bethhoron. Gipukan nila ang 3, 000 ka mga katawhan ug gipanguha ang mga daghang mga butang. **14** Karon miabot ang higayon, human nga nahibalik si Amazia gikan sa pagpatay sa mga taga-Edom, gidala niya ang diosdios sa katawhan sa Seir, ug gipahimutang sila aron himuon nga iyang kaugalingon nga diosdios. Miyukbo siya ug nagsunog ug insenso sa atubangan kanila. **15** Busa misilaob ang kasuko ni Yahweh batok kang Amazia. Nagpadala siya ug propeta ngadto kaniya, nga nag-ingon, "Nganong nangita ka man sa mga diosdios sa katawhan nga dili gani makaluwas sa ilang kaugalingong katawhan gikan sa imong kamot?" **16** Nianang higayona samtang nakigsulti pa ang propeta kaniya, miingon ang hari ngadto kaniya, "Gihimo ba diay ka namo nga magtatambag ngadto sa hari? Hilom! Kung dili ka gusto mamatay?" Unya mihilom ang propeta ug miingon, "Nasayod ako nga nakahukom na ang Dios sa pagpukan kanimo tungod kay gibuhat mo man kini ug wala ka maminaw sa akong tambag." **17** Unya nakisayod si Amazia ang hari sa Juda sa mga magtatambag ug nagpadala ug mga mensahero ngadto kang Jehoas ang anak nga lalaki ni Jehoahaz nga apo ni Jehu, ang hari sa Israel, nga nag-ingon, "Dali, mag-atubangay kita sa gubat." **18** Apan gipabalik ni Jehoas ang hari sa Israel ang mga mensahero ngadto kang Amazia ang hari sa Juda, nga nag-ingon, "Nagpadala ug mensahe ang sampinit nga anaa sa Lebanon ngadto sa sedro sa Lebanon, nga nag-ingon, 'Ihatag ang imong anak nga babaye ngadto sa akong anak nga lalaki aron mahimo niyang asawa,' apan milabay ang ihalas nga mananap sa Lebanon ug gitunobtunoban ang sampinit. **19** Miingon ka, 'Tan-awa, gipukan ko ang Edom,' ug mibukad dayon ang imong atay. Ipasigarbo ang imong kadaogan, apan pagpuyo diha sa imong panimalay, kay nganong ibutang mo man ang imong kaugalingon sa kaalaotan ug kalaglagan, lakip ka ug ang Juda uban kanimo?" **20** Apan wala nagpatalinghog si Amazia tungod kay gikan man kini sa Dios, busa iyang gitugyan ang katawhan sa Juda ngadto sa kamot sa ilang mga kaaway, tungod kay nangita man sila ug tambag gikan sa mga diosdios sa Edom. **21** Busa gisulong ni Jehoas ang hari sa Israel, siya ug si Amazia nga hari sa Juda nagtagboay sa Bet Shemes, nga sakop sa Juda. **22** Napukan sa Israel ang Juda, ug mipauli sa panimalay ang matag tawo. **23** Nadakpan sa hari sa Israel nga si Jehoas ang hari sa Juda nga si Amazia ang anak nga lalaki ni Jehoas ang anak nga lalaki ni Ahazia, didto sa Bet Shemes. Gidala ni Jehoas si Amazia ngadto sa Jerusalem ug gilumpag ang paril sa Jerusalem gikan sa Ganghaan sa Efraim paingon sa Eskinang Ganghaan, mga 400 ka cubit ang gilay-on. **24** Gipakuha niya ang tanang bulawan ug plata, ang tanang mga kabtangan nga makit-an sa puluy-an sa Dios nga anaa kang Obed Edom, ug ang bililhong mga butang sa puluy-an sa hari, uban usab ang mga bihag ug mibalik ngadto sa Samaria. **25** Nabuhi ug 15 ka tuig si Amazia ang anak nga lalaki ni Joas, ang hari sa Juda human sa kamatayon ni Jehoas, ang anak nga lalaki ni Jehoahaz, nga hari sa Israel. **26** Ang uban pang mga butang mahitungod kang Amazia, sa sinugdanan ug sa kataposan, tan-awa, wala ba mahisulat sa basahon sa mga hari sa Juda ug sa Israel? **27** Karon miabot ang higayon nga mitalikod si Amazia sa pagsunod kang Yahweh, nagsugod sila sa paghimo ug daotang laraw batok kaniya sa Jerusalem. Mikalagiw siya ngadto sa Lakis, apan gipasundan nila siya ug mga kalalakin-an didto sa Lakis ug gipatay siya didto. **28** Gidala nila siya pagbalik sakay sa mga kabayo ug gilubong siya uban sa iyang mga katigulangan sa siyudad sa Juda.

26 Ang tanang katawhan sa Juda mikuha kang Uzia, nga nagpangidaron ug 16 ka tuig, ug gihimo siya nga hari puli sa iyang amahan nga si Amazia. **2** Siya mao ang nagtukod pag-usab sa Elat ug gibalik kini ngadto sa Juda. Human mipahulay ang hari uban siya sa iyang mga katigulangan. **3** Si Uzia nagpangidaron ug 16 ka tuig sa dihang naghari siya. Naghari siya sulod sa 52 ka tuig sa Jerusalem. Ang iyang inahan mao si Jecilia; nga gikan sa Jerusalem. **4** Nagbuhat siya ug matarong sa mga mata ni Yahweh, nagsunod siya sa panag-ingnan sa iyang amahan, nga si Amazia, sa tanang mga butang. **5** Gipahimutang niya ang iyang kaugalingon sa pagpahimuot sa Dios sa mga adlaw ni Zacarias, nga maoy naghatag kaniya sa pahimangno alang sa pagtuman sa Dios. Samtang gipangita niya si Yahweh, gipalambo siya sa Dios. **6** Miadto si Uzia ug nakig-away batok sa mga Filistihanon. Gilumpag niya ang mga paril sa siyudad sa Gat, Jabne, ug Asnod; nagtukod siya ug siyudad sa nasod sa Asdod ug taliwala sa mga Filistihanon. **7** Mitabang ang Dios kaniya batok sa mga Filistihanon, batok sa Arabianhon nga nagpuyo sa Gurbaal, ug batok sa taga-Maon. **8** Ang taga Amon nanumpa ngadto kang Uzia, ug ang iyang kabantog mikaylap, bisan sa ganghaan sa Ehipto,

tungod kay nahimo siyang gamhanan kaayo. 9 Dugang pa
niana, gitukod ni Uzia ang mga tore sa Jerusalem diha sa
Eskina sa Ganghaan, ug diha sa Ganghaan sa Walog, ug sa
likounon nga paril, ug gilig-on kini. 10 Gipatukod niya ang
bantayanang mga tore didto sa kamingawan ug nagkalot sila
ug daghang pundohanan ug tubig, kay daghan man kaayo
siya ug kahayopan, ubos sa buntod ingon man usab sa mga
kapatagan. Aduna siyay mga mag-uuma ug mga tigpatubo
ug ubas sa bukid ug sa mga prutasan, kay gusto kaayo niya
ang pagpanguma. 11 Dugang pa niana, adunay mga hanas
nga kasundalohan si Uzia nga manggugubat nga miadto
sa gubat nga gipundok nga gihan-ay sa ilang gidaghanon
nga giihap ni Jeiel, ang escriba, ug si Maasea, ang opisyal,
ubos sa pagmando ni Hanania, usa sa mga komandante sa
hari. 12 Adunay 2, 600 nga gidaghanon sa tibuok pangulo
sa katigulangan sa banay, ug mga hanas nga manggugubat.
13 Ubos sa ilang pagdumala ang kasundalohan nga 307,
500 ka mga kalalakin-an nga makiggubat nga may dakong
gahom aron sa pagtabang sa hari batok sa ilang mga
kaaway. 14 Giandaman sila ni Uzia—ang tanan nga mga
kasundalohan—ug mga taming, mga bangkaw, mga helmet,
mga salipod sa dughan, mga pana, ug mga bato alang sa
lambuyog. 15 Sa Jerusalem nagbuhat siya ug mga makina,
nga gibuhat sa mga hanas nga tawo, aron ibutang sa mga
tore ug sa panggubatan, uban sa pagpamana niini ug sa
paglabay sa mga dagkong mga bato. Ang iyang kabantog
mikaylap sa halayo nga kayutaan, gitabangan siya pag-
ayo hangtod nga nahimo siyang gamhanan kaayo. 16
Apan sa dihang si Uzia nahimong gamhanan, ang iyang
kasingkasing nagmapagarbohon mao nga nahimo siya nga
daotan; gisupak niya si Yahweh, ang iyang Dios, kay miadto
siya sa balay ni Yahweh aron sa pagsunog ug insenso
ngadto sa halaran sa mga insenso. 17 Si Azaria, ang pari,
misunod kaniya, ug kuyog niya ang 80 ka mga pari ni
Yahweh, nga mga maisugon nga tawo. 18 Gibadlong nila si
Uzia, ang hari, ug miingon ngadto kaniya, “Dili ikaw, Uzia,
ang magsunog sa insenso ngadto kang Yahweh, apan alang
kini sa mga pari, ang mga anak nga lalaki ni Aaron, nga
gibalaan aron magsunog sa insenso. Gawas sa balaan nga
dapit, kay wala ka man nagmatinud-anon ug dili ka dawaton
ni Yahweh nga Dios.” 19 Unya nasuko si Uzia. Nagbitbit
siya ug panaksan aron sa pagsunog sa insenso. Samtang
nasuko siya sa mga pari, ang sanla migula sa iyang agtang
sa atubangan sa mga pari sa balay ni Yahweh, tapad sa
halaran sa insenso. 20 Ang labaw nga pari nga si Azaria ug
ang tanang mga pari mitutok kaniya, ug, tan-awa, adunay
sanla mitubo sa iyang agtang. Gipadalidali nila siya ug
pagawas didto. Hinuon, nagdali siya ug gawas, tungod kay
gisilotan siya ni Yahweh. 21 Si Uzia, ang hari, adunay sanla
sa adlaw sa iyang kamatayon ug nagpuyo siya sa laing
balay kay usa naman siya ka sanlahon, kay gipapahawa
man siya sa balay ni Yahweh. Si Jotam, ang iyang anak nga
lalaki, mipuli sa balay sa hari ug nagdumala sa mga tawo
sa maong dapit. 22 Sa lain pang mga butang mahitungod
kang Uzia, ang sinugdanan ug ang katapusan, diin mao ang
gisulat ni Isaias ang anak nga lalaki ni Amoz, ang propeta.
23 Busa mipahulay si Uzia uban sa iyang mga katigulangan;
gilubong nila siya uban sa iyang katigulangan sa lubnganan
nga gipanag-iya sa mga hari, kay nag-ingon sila, “Sanlahon
siya.” Ang iyang anak nga lalaki nga si Jotam, ang nahimong
hari puli sa iyang dapit.

27 Nagpangidaron si Jotam ug 25 ka tuig sa dihang
misugod siya paghari; naghari siya sulod sa16 ka tuig
sa Jerusalem. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Jerusha;
ang anak ni Zadok. 2 Nagbuhat siya ug matarong sa mga
mata ni Yahweh, misunod siya sa panag-ingnan sa iyang
amahan nga mao si Uzia, sa tanang butang. Wala usab
siya misulod sa templo ni Yahweh. Apan ang katawhan
nagpabilin sa pagbuhat ug daotang paagi. 3 Gipabuhat niya
ang taas nga ganghaan sa balay ni Yahweh, ug daghan
kaayo ang iyang gipatukod sa bukid sa Ofel. 4 Labaw
sa tanan gipatukod niya ang mga siyudad sa bungtod sa
Juda, ug gipatukod niya ang mga palasyo ug mga tore
didto sa kalasangan. 5 Nakiggubat usab siya uban sa
hari sa katawhan sa Amon ug gibuntog niya sila. Samang
tuig, ang katawhan sa Amon naghatag kaniya ug 100 ka
talents nga plata, 10, 000 ka tonelada nga trigo, 10, 000 ka
tonelada nga sebada. Ang katawhan sa Amon naghatag
kaniya sa susama sa ikaduha ug sa ikatulo ka tuig. 6 Busa
nahimong gamhanan si Jotam tungod kay naglakaw siya nga
matinud-anon diha kang Yahweh nga iyang Dios. 7 Ingon sa
laing mga butang mahitungod kang Jotam, sa tanan niyang
pakiggubat, ug sa iyang pamaagi, tan-awa, nahisulat kini sa
libro sa mga hari sa Israel ug sa Juda. 8 Nagpangidaron siya
ug 25 ka tuig sa dihang misugod siya sa paghari; naghari
siya sulod sa 16 ka katuig sa Jerusalem. 9 Namatay si
Jotam ug gilubong uban sa iyang mga katigulangan, ug
gilubong siya sa siyudad ni David. Si Ahaz nga iyang anak,
nahimong hari puli kaniya.

28 Nagpangidaron si Ahaz ug 20 ka tuig sa dihang
misugod siya sa paghari, ug naghari siya sulod sa 16
ka tuig sa Jerusalem. Wala siya magbuhat ug matarong sa
panan-aw ni Yahweh, sama sa gibuhat sa iyang katigulangan
nga si David. 2 Hinuon, naglakaw siya sa mga paagi sa
mga hari sa Israel; nagbuhat usab siya ug mga puthaw nga
rebolto alang sa mga Baal. 3 Dugang pa niana, nagsunog
siya ug insenso sa Walog sa Ben Hinom ug gisunog niya

ang iyang mga anak, sumala sa pagtulon-an sa mga pagano nga katawhan nga gihinginlan ni Yahweh sa ilang yuta sa atubangan sa katawhan sa Israel. **4** Naghalad siya ug nagsunog ug insenso ngadto sa hataas nga mga dapit ug sa mga bungtod ug ubos sa mga lunhaw nga kahoy. **5** Busa si Yahweh ang Dios ni Ahaz, mitugyan kaniya ngadto sa kamot sa hari sa Aram. Gipukan siya sa taga-Aram ug gikuha gikan kaniya ang dakong panon sa binihag, gidala sila paingon sa Damascu. Gitugyan usab si Ahaz ngadto sa mga kamot sa hari sa Israel nga mibuntog kaniya pinaagi sa dakong kamatay. **6** Kay si Pika nga anak ni Remalia, nakapatay ug 120, 000 ka mga sundalo sa Juda sulod sa usa ka adlaw, silang tanan mga maisogon nga lalaki, tungod kay gisalikway nila si Yahweh, ang Dios sa ilang mga katigulangan. **7** Si Zicri, ang gamhanan nga tawo nga gikan sa Efraim, mipatay kang Maasea ang anak sa hari, si Azrikam, ang opisyal sa palasyo, ug si Elkana, ang sinaligan sa hari. **8** Ang mga sundalo sa Israel nga mibihag gikan sa ilang kaparyentihan nga 200, 000 ka mga asawa, mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye. Daghan ang ilang kinawat, diin ilang gidala pagbalik sa Samaria. **9** Apan ang propeta ni Yahweh atua didto, ang iyang ngalan mao si Oded. Miadto siya aron sa pakigkita sa mga sundalo nga nangabot sa Samaria. Miingon siya kanila, "Tungod kay si Yahweh, ang Dios sa inyong katigulangan, nasuko sa Juda, gitugyan sila sa inyong kamot. Apan inyo silang gipamatay tungod sa kasuko nga misangko sa langit. **10** Karon buot ninyo nga tipigan ang mga lalaki ug mga babaye sa Juda ug sa Jerusalem ingon nga inyong mga ulipon. Apan wala ba kamoy sala batok kang Yahweh nga inyong Dios? **11** Unya karon, paminaw kanako: Ipadala pagbalik ang mga binihag, kadtong dinakpan nga inyong mga kaugalingong igsoong lalaki, kay ang kapungot ni Yahweh anaa kaninyo." **12** Unya sa mga pangulo sa katawhan ni Efraim—si Azaria ang anak nga lalaki ni Johanan, si Berekia ang anak nga lalaki ni Meshilemot, si Jehizkia ang anak nga lalaki ni Shalum, ug si Amasa anak ni Hadlai, nakigbatok kanila niadtong mibalik gikan sa gubat. **13** Miingon sila kanila, "Ayaw ninyo dad-a dinhi ang mga binihag, kay nagbuhat kamo sa mga butang nga maoy magdala kanato sa sala batok kang Yahweh, aron pagdungag sa atong mga sala ug mga kalapasan, kay daghan na kaayo ang atong kalapasan, ug adunay hilabihan nga kapungot batok sa Israel." **14** Busa gibuhian sa mga sundalo ang mga binihag ug ang kinawat sa atubangan sa mga pangulo ug sa tanang katawhan. **15** Unya ang kalalakin-an nga gitahasan sa matag ngalan nga mitindog ug mikuha sa mga binihag, ug gisininaan kadtong mga hubo taliwala kanila gamit ang mga kinawat. Gisininaan nila sila ug gihatagan sila ug mga sandalyas. Gihatagan nila sila ug pagkaon ug gipainom. Gitambalan nila ang ilang mga samad ug gipasakay ang mga luyahon sa mga asno. Gidala nila sila pagbalik sa ilang mga panimalay sa Jerico, (ang siyudad sa Palmira). Unya mibalik sila ngadto sa Samaria. **16** Niadtong panahona nagpadala si haring Ahaz ug mensahero ngadto sa mga hari sa Asiria aron sa paghangyo kanila nga tabangan siya. **17** Kay sa maka-usa pa ang taga-Edom moanhi ug sulongon ang Juda, ug dad-on ang mga binihag palayo. **18** Sakupon usab sa mga Filistihanon ang mga siyudad sa kapatagan ug ang Negev sa Juda. Gisakop nila ang Bet Shemes, ang Ayalon, Gederot, Soco uban pang mga bario, ang Timna ug ang mga bario niini ug ang Ginzo usab uban ang mga baryo niini. Miadto sila aron sa pagpuyo niadtong mga dapit. **19** Kay gipaubos ni Yahweh ang Juda tungod kang Ahaz, ang hari sa Israel; kay nagbuhat man siya ug daotan sa Juda ug labihan kabug-at ang sala batok kang Yahweh. **20** Si Tilgat Pileser, ang hari sa Asiria, miadto kaniya ug nagsamok kaniya imbis nga dasigon siya. **21** Kay si Ahaz nangawat sa balay ni Yahweh ug sa balay sa hari ug sa mga pangulo, aron ihatag ang mga mahinungdanong butang ngadto sa mga hari sa Asiria. Apan sa pagbuhat niini dili makaayo kaniya. **22** Kining hari nga si Ahaz nagpakasala batok kang Yahweh sa panahon sa iyang pag-antos. **23** Kay naghalad man siya sa diosdios sa Damascu, ang diosdios nga nagbuntog kaniya. Miingon siya, "Tungod kay ang diosdios sa mga hari sa Aram nagtabang kanila, magahalad ako kanila, aron nga tabangan unta ako nila." Apan sila mao ang nakapukan kaniya ug sa tibuok Israel. **24** Gitigom ni Ahaz ang mga galamiton sa balay sa Dios ug gipamoak. Gisirad-an niya ang mga pultahan sa balay ni Yahweh ug nagbuhat siya sa iyang kaugalingon nga halaran sa matag eskina sa Jerusalem. **25** Sa matag siyudad sa Juda nagbuhat siya sa taas nga mga dapit aron sunogon ang mga halad ngadto sa mga diosdios. Gihagit niya si Yahweh, ang Dios sa iyang mga katigulangan, aron masuko. **26** Karon ang tanan nga iyang mga nabuhat, ug sa tanan niyang pamaagi, sa sinugdanan ug sa katapusan, tan-awa, nahisulat kini sa basahon sa mga hari sa Juda ug sa Israel. **27** Namatay si Ahaz uban sa iyang mga katigulangan, ug ila siyang gilubong sa siyudad, sa Jerusalem, apan wala nila siya dad-a sa lubnganan sa mga hari sa Israel. Si Hezekia, ang iyang anak, ang nahimong hari puli kaniya.

29 Nagsugod si Hezekia sa paghari sa dihang nagpangidaron siya ug 25 ka tuig; naghari siya sulod sa 29 ka tuig sa Jerusalem. Ang ngalan sa iyang inahan mao si Abija; anak siya nga babaye ni Zacarias. **2** Nagbuhat siya ug matarong sa mga mata ni Yahweh, sama sa gibuhat sa iyang amahan nga si David. **3** Sa unang tuig sa iyang paghari, sa unang bulan, giablihan ni Hezekia ang mga

pultahan sa balay ni Yahweh ug giayo kini. **4** Gipasulod niya ang mga pari ug ang mga Levita, ug nagtigom sila sa hawanan sa silangang bahin. **5** Miingon siya kanila, "Paminaw kamong mga Levita kanako! Balaana ang inyong mga kaugalingon, ug balaana ang balay ni Yahweh, ang Dios sa inyong mga katigulangan, ug isalikway ang mga kahugaw gikan sa balaan nga dapit. **6** Kay ang atong mga katigulangan nakalapas ug nagbuhat ug daotan sa panan-aw ni Yahweh nga atong Dios; gitalikdan nila siya, mibiya sila sa dapit kung asa nagpuyo si Yahweh, ug mitalikod sila niini. **7** Gisirad-an usab nila ang mga pultahan sa portico ug gipalong ang mga lampara; wala sila nagsunog ug insenso o wala usab naghalad ug mga halad sinunog sa balaan nga dapit sa Dios sa Israel. **8** Busa ang kapungot ni Yahweh gipahamtang sa Juda ug sa Jerusalem, ug gihimo niya silang sentro sa kalisang, sa kahadlok, ug sa pagtamay sumala sa inyong makita sa inyong kaugalingon nga mga mata. **9** Mao kini ang hinungdan nga ang atong katigulangan nangamatay pinaagi sa espada, ug ang atong mga anak nga lalaki, ang atong mga anak nga babaye, ug ang atong mga asawa nangabihag tungod niini. **10** Karon mao kini ang akong kinasingkasing nga saad kang Yahweh, ang Dios sa Israel, aron nga ang iyang hilabihan nga kasuko mobiya kanato. **11** Akong mga anak, karon ayaw pagtinapulan, kay si Yahweh mipili kaninyo nga mobarog sa iyang atubangan, aron nga mosimba kaniya, ug mahimo kamo nga iyang mga sulugoon ug magsunog sa insenso." **12** Unya mitindog ang mga Levita: Si Mahat ang anak nga lalaki ni Amasai, ug si Joel ang anak lalaki ni Azaria, sa katawhan sa taga-Kohat; ug sa katawhan sa Merari, si Kis ang anak nga lalaki ni Abdi, ug si Azaria ang anak lalaki ni Jehalel; ug sa taga-Gersonit, si Joa ang anak nga lalaki ni Zima, ug si Eden ang anak nga lalaki Joa; **13** sa mga anak ni Elizpan, Shimri ug si Jeil; ug sa mga anak niyang lalaki Asaf, ni Zacarias ug ni Matania; **14** sa mga anak ni Heman, si Jehiel ug Shimri ug sa anak nga lalaki ni Jedutun, si Shemaya ug si Uziel. **15** Gitigom nila ang ilang mga kaigsoonan, ilang gibalaan ang ilang mga kaugalingon, ug misulod sila, sama sa gimando sa hari, nagsunod sila sa mga pulong ni Yahweh, aron sa paghinlo sa balay ni Yahweh. **16** ang mga pari nisulod sa tungatunga sa balay ni Yahweh, aron sa paghinlo niini; gipagawas nila ang tanang hugaw nga ilang nakaplagan didto sa templo ni Yahweh ngadto sa hawanan sa balay. Gidala kini sa mga Levita aron nga ipagawas didto sa sapa sa Kidron ug dugmokon. **17** Karon gisugdan nila ang paghinlo sa unang adlaw sa unang bulan. Sa ika-walo ka adlaw sa bulan miabot na sila sa portico ni Yahweh. Unya sa lain pang walo ka adlaw nahinloan na nila ang balay ni Yahweh. Ug nahuman sila sa ika-16 na ka adlaw sa unang bulan. **18** Unya nangadto sila kang Hezekia, ang hari, sulod sa palasyo ug nag-ingon, "Nahinloan na namo ang balay ni Yahweh, ang halaran alang sa halad sinunog lakip ang tanan niining mga butang, ug sa lamesa sa tinapay sa presensya, uban sa tanang mga butang. **19** Busa giandam namo ug gibalaan ang tanang butang nga gikuha ni haring Ahaz sa dihang wala siya nagmatinud-anon sa iyang pagkahari. Tan-awa, anaa sila sa atubangan sa halaran ni Yahweh." **20** Unya mibangon si haring Hezekia sa sayo sa kabuntagon ug gitigom niya ang mga pangulo sa siyudad; misaka siya sa balay ni Yahweh. **21** Nagdala siya ug pito ka torong baka, pito ka laking karnero, pito ka nating karnero, ug pito ka laking kanding ingon nga halad sa sala alang sa gingharian, alang sa templo, ug alang sa Juda. Gimandoan niya ang mga pari, ang mga anak ni Aaron, aron paghalad sa halaran ni Yahweh. **22** Busa giihaw nila ang mga torong baka, ug gikuha sa mga pari ang dugo ug giwisik-wisik kini sa halaran. Ilang giihaw ang laking karnero ug ang dugo giwisik-wisik sa halaran; giihaw usab nila ang nating karnero ug giwisik-wisik ang dugo ngadto sa halaran. **23** Gidala usab nila ang mga laki nga kanding alang sa halad sa sala sa atubangan sa hari ug sa katawhan, gitapion nila ang ilang mga kamot niini. **24** Unya giihaw kini sa mga pari, ug naghimo sila sa halad alang sa sala ug sa ilang dugo ngadto sa halaran aron sa pagpasig-uli sa mga Israelita, kay gimando sa hari nga ang halad sinunog ug ang halad alang sa sala kinahanglan buhaton sa tanang mga Israelita. **25** Gipahimutang ni Hezekia ang mga Levita ngadto sa balay ni Yahweh dala ang mga piyang-piyang, ang mga alpa, ug mga lira, gipahimutang sila sumala sa mando ni David, si Gad ang propeta sa hari, ug si Natan, nga propeta, kay ang mando gikan kang Yahweh pinaagi sa buhat sa iyang mga propeta. **26** Mitindog ang mga Levita dala ang mga tulunggon ni David, ug ang mga pari dala ang mga trumpeta. **27** Nagmando si Hezekia kanila nga maghalad sa halad sinunog ngadto sa halaran. Sa gisugdan na ang halad sinunog, gisugdan usab ang awit ni Yahweh, diyugan sa mga trumpeta, dinuyogan sa mga tulunggon ni David, ang hari sa Israel. **28** Nagdayeg ang tanang katawhan, nanag-awit ang mga mag-aawit, ug samtang ang tigtugtog sa mga trumpeta nagtugtog; nagpadayon kining tanan hangtod nahuman ang halad sinunog. **29** Sa dihang nahuman na sila sa paghalad, ang hari ug ang tanan nga anaa uban kaniya miyukbo ug nagsimba. **30** Gawas pa niini, si Hezekia, ang hari, ug ang mga pangulo nagmando sa mga Levita nga mag-awit ug mga pagdayeg ngadto kang Yahweh uban sa mga pulong ni David ug ni Asap, ang propeta. Nanag-awit sila ug mga pagdayeg uban sa kalipay, ug miyukbo sila ug nagdayeg. **31** Unya miingon si Hezekia, "Karon pagbalaan kamo sa inyong mga kaugalingon ngadto kang Yahweh. Duol kamo

dinhi ug pagdala ug mga halad ug halad sa pagpasalamat ngadto sa balay ni Yahweh." Nagdala ang katawhan ug mga halad ug halad sa pagpasalamat, ug kadtong tanang nagmasinugtanon ang kasingkasing nagdala ug mga halad sinunog. **32** Ang gidaghanon sa mga halad sinunog nga gidala sa mga katawhan mga 70 ka turong baka, 100 ka laking karnero, ug 200 ka laking nating karnero. Kining tanang halad sinunog alang kang Yahweh. **33** Ang gibalaan nga mga halad 600 ka mga baka ug 3, 000 ka mga karnero. **34** Apan gamay lang kaayo ang mga pari nga mopanit sa tanang halad sinunog, busa ang ilang mga kaigsoonan, nga mga Levita, mitabang kanila hangtod nga nahuman ang bulohaton, ug hangtod nga ang mga pari kinahanglan nga magbalaan sa ilang mga kaugalingon, kay ang mga Levita maampingon kaayo kay sa mga pari. **35** Dugang pa niana, aduna pay daghang mga halad sinunog; naghimo sila sa halad sa pakigdait uban sa tambok nga mga halad, ug adunay halad ilimnon alang sa matag halad sinunog. Busa ang bulohaton sa balay ni Yahweh nahan-ay. **36** Naglipay si Hezekia, ug ang tanang katawhan usab, tungod kay mao kini ang giandam sa Dios sa tanan nga katawhan, kay ang tanan nga gimbuhaton dali lang nahuman.

30 Nagpadala si Hezekia ug mga mensahero sa tibuok Israel ug sa Juda, ug gisulatan usab niya ang Efraim ug Manases, nga moadto sila sa balay ni Yahweh sa Jerusalem, aron sa pagsaulog sa Pista sa Pagsaylo ngadto kang Yahweh, ang Dios sa Israel. **2** Kay ang hari, ang iyang mga pangulo, ang tanang katawhan sa Jerusalem, nagpangutan-anay sila sa usag-usa ug nagkauyong mosaulog sa Pista sa Pagsaylo sa ikaduhang bulan. **3** Kay wala dayon sila makasaulog niini, tungod kay walay igong mga pari nga nakabalaan sa ilang kaugalingon, ni mga tawo nga makatambong sa panagtigom niana sa Jerusalem. **4** Nakita kini sa hari ug sa tanang katawhan nga maayo ang maong plano. **5** Busa nagkauyon sila nga imantala sa tibuok Israel, gikan sa Beersheba paingon sa Dan, kinahanglan mangadto ang tanang tawo aron pagsaulog sa Pista kang Yahweh, ang Dios sa Israel, diha sa Jerusalem. Tungod kay wala nila kini mahimo uban sa daghang katawhan, sumala kung unsa ang nahisulat. **6** Busa ang mensahero milakaw ug dala ang sulat gikan sa hari ug sa iyang mga pangulo sa tibuok Israel ug sa Juda, pinaagi sa mando sa hari. Miingon sila, "Kamong katawhan sa Israel, balik kamo kang Yahweh, ang Dios ni Abraham, ni Isaac, ug ni Israel, aron siya mobalik kaninyo nga nahibilin ug nakaikyas gikan sa kamot sa mga hari sa Asiria. **7** Ayaw ninyo sunda ang inyong mga katigulangan o inyong mga kaigsoonan, nga nakalapas batok kang Yahweh, ang Dios sa ilang katigulangan, busa gitugyan sila sa kadaot, sumala sa inyong nakita. **8** Karon ayaw kamo pagmagahi, sama sa inyong katigulangan; hinuon, ihatag ang inyong kaugalingon kang Yahweh ug pangadto kamo sa iyang balaan nga dapit, nga iyang gibalaan hangtod sa kahangtoran, ug simbaha si Yahweh nga imong Dios, aron ang iyang hilabihang kapungot mobiya diha gikan kaninyo. **9** Kay kung mobalik kamo kang Yahweh, ang inyong mga igsoon ug mga anak makadawat ug kalooy sa nagbihag kanila ingon nga mga piniriso, ug mobalik sila niining yutaa. Kay si Yahweh nga inyong Dios, mahigugmaon ug maluluy-on, ug dili gayod siya motalikod kaninyo, kon mobalik kamo kaniya." **10** Busa gitagsatagsa sa mga mensahero ang mga siyudad hangtod sa tibuok rehiyon sa Efraim ug sa Manases, hangtod sa Zebulun, apan gikataw-an lamang sila sa mga tawo ug gibugalbugalan sila. **11** Bisan pa niana, dihay mga kalalakin-an sa Aser ug sa Manases ug sa Zebulun ang nagpaubos sa ilang kaugalingon ug miadto sa Jerusalem. **12** Niabot usab ang kaayo sa Dios sa Juda, aron hatagan sila ug mahiusa ang ilang kasingkasing, alang sa pagtuman sa sugo sa hari ug sa mga pangulo pinaagi sa pulong ni Yahweh. **13** Daghang mga tawo, ug dakong panon sa katawhan, ang nagtigom sa Jerusalem sa ikaduhang bulan aron sa pagsaulog sa Pista sa Pan nga Walay Patubo. **14** Mitindog sila ug gikuha ang mga halaran nga anaa sa Jerusalem, ug ang tanang mga halaran sa insenso; ug gilabay nila kini sa sapa Kidron. **15** Unya nag-ihaw sila ug nating karnero alang sa Kasaulogan sa ika-katorse nga adlaw sa ikaduhang bulan. Naulaw ang mga pari ug ang mga Levita, busa gibalaan nila ang ilang kaugalingon ug nagdala sila ug mga halad sinunog ngadto sa balay ni Yahweh. **16** Mitindog sila sa dapit sumala sa ilang banay, gituman nila ang patakaran nga gihatag sa balaod ni Moises, ang alagad sa Dios. Giwisik-wisik sa mga pari ang dugo nga ilang nadawat gikan sa mga Levita. **17** Tungod kay daghan kaayo nga anaa didto sa katawhan nga wala nagbalaan sa ilang kaugalingon. Busa giihaw sa mga Levita ang mga nating karnero alang sa Pista alang sa tanang wala mahinloan sa ilang kaugalingon ug dili makabalaan sa ilang halad kang Yahweh. **18** Alang sa daghang panon sa katawhan, ang wala makapahinlo sa ilang kaugalingon, apan mikaon gihapon sa pagkaon sa Pista ug supak kini sa nahisulat nga balaod, kadaghanan kanila ang gikan sa Efraim ug sa Manases, ug sa Issachar ug sa Zebulun. Busa nag-ampo si Hezekia alang kanila, nga miingon, "Pasayloon unta sa maayo nga Yahweh ang tanan **19** nga nagapangita sa kinasingkasing sa Dios, kang Yahweh, ang Dios sa ilang mga katigulangan, bisan pa nga dili siya mahinloan basi sa patakaran sa balaang dapit." **20** Busa gipaminaw ni Yahweh si Hezekia ug gihatagan ug kaayohan ang mga tawo. **21** Gipadayon sa mga katawhan sa Israel nga anaa didto sa Jerusalem

ang pagsaulog sa Pista sa Pan nga Walay Patubo uban sa dakong kalipay sulod sa pito ka adlaw. Nagdayeg ang mga pari ug mga Levita kang Yahweh matag adlaw, nag-awit sila nga dinuyogan sa kusog nga tingog sa mga tulonggon ngadto kang Yahweh. **22** Nagsulti si Hezekia sa tanang mga Levita ug mga pagdasig kay nasabtan man nila ang ilang pag-alagad kang Yahweh. Busa nangaon sila sa tibuok Kasaulogan sulod sa pito ka adlaw, nanaghalad sila ug mga halad alang sa pakigdait, ug nanagsugid ngadto kang Yahweh, ang Dios sa ilang katigulangan. **23** Nakahukom ang tibuok katawhan nga magsaulog sila ug lain pang pito ka adlaw, ug gihimo nila kini uban sa kalipay. **24** Kay gihatagan sa hari sa Juda nga si Hezekia ang katawhan ug 1, 000 ka torong baka, ug 7, 000 ka karnero aron ihalad; ug ang mga pangulo naghatag sa katawhan ug 1, 000 ka torong baka ug 10, 000 ka mga karnero ug mga kanding. Daghan kaayo nga mga pari ang nagbalaan sa ilang kaugalingon. **25** Nagsadya ang tibuok katawhan sa Juda, uban ang mga pari ug mga Levita, ug ang tanang tawo nga nagkahiusa sa pag-adto gikan sa Israel, ug ang mga langyaw usab nga gikan sa yuta sa Israel, ug ang tanang nagpuyo sa Juda. **26** Busa adunay dakong kalipay sa Jerusalem, walay sama niini nga panghitabo sukad sa panahon ni Solomon ang anak nga lalaki ni David, nga hari sa Jerusalem. **27** Unya mitindog ang mga pari, ang mga Levita, ug gipanalanginan nila ang mga katawhan. Gidungog ang ilang mga tingog, ug mikayab ngadto sa langit ang ilang mga pag-ampo, ang balaang dapit diin nagpuyo ang Dios.

31 Karon sa dihang nahuman na kining tanan, ang tanang katawhan sa Israel nga atua didto miadto sa siyudad sa Juda ug ilang gidugmok ang haliging bato ug gibungkag nila ang mga poste ni Ashera. Gipangguba nila ang mga habog nga dapit ug ang mga halaran sa tibuok Juda ug sa Benjamin, sa Efraim, ug sa Manases hangtod nga giguba nila ang tanan. Mipauli ang tanang katawhan sa Israel, ang matag-usa sa iyang kaugalingong pinuy-anan ug sa iyang kaugalingong siyudad. **2** Gitahasan ni Hezekia ang matag bahin sa mga pari ug ang mga Levita nagpahiluna pinaagi sa ilang mga pundok, gihatagan ang matag-usa ug buluhaton, ang mga pari ug ang mga Levita. Gitahasan niya sila aron paghimo sa mga halad sinunog ug mga halad alang sa pakigdait, aron sa pag-alagad, sa pagpasalamat, ug sa pagdayeg diha sa ganghaan sa templo ni Yahweh. **3** Gihatag usab sa hari ang iyang bahin alang sa mga halad sinunog gikan sa iyang mga kabtangan, alang sa buntag ug sa gabii nga halad sinunog, ug ang mga halad sinunog alang sa Adlaw nga Igpapahulay, sa mga pagsubang sa bulan, ug sa mga kapistahan, nga nahisulat sumala sa balaod ni Yahweh. **4** Labaw sa tanan, gimandoan sa hari ang mga katawhan nga nagpuyo sa Jerusalem nga mohatag sa bahin sa mga pari ug sa mga Levita, aron ikahatag nila ang ilang panahon sa pagtuman sa balaod ni Yahweh. **5** Sa dihang napadala na ang mga mando, malipayon nga naghatag ang katawhan sa Israel sa ilang unang abot sa trigo, sa bino, sa lana, sa dugos, ug sa uban pang abot sa kaumahan. Gidala nila ang ilang ikapulo sa tanan; nga daghan kaayo. **6** Nagdala usab ang mga katawhan sa Israel ug sa Juda nga nagpuyo sa siyudad sa Juda sa ilang ikapulo sa mga baka ug sa mga karnero, ug ikapulo nga mga halad nga balaang butang nga gigahin alang kang Yahweh nga ilang Dios, ug ila kining gitapok. **7** Anaa kadto sa ikatulo ka bulan sa dihang nagsugod sila sa pagtigom sa ilang hatagon ug nahuman kini sa ikapito nga bulan. **8** Sa pag-abot ug pagkakita ni Hezekia ug sa iyang mga pangulo ang dakong tapok, gidayeg nila si Yahweh ug ang iyang katawhan sa Israel. **9** Unya gipangutana ni Hezekia ang mga pari ug ang mga Levita mahitungod sa mga tinapok. **10** Mitubag ug miingon si Azaria ang pangulong pari sa balay ni Zadok, "Sukad nga nagsugod pagdala ang mga tawo sa ilang halad sa balay ni Yahweh, nakakaon kami ug sakto, ug adunay daghang mga sobra, kay gipanalanginan ni Yahweh ang iyang katawhan. Kining daghan nga anaa dinhi mao kini ang nahibilin." **11** Nagmando si Hezekia nga andamon ang lawak tipiganan sa balay ni Yahweh, ug giandam nila kini. **12** Unya gidala nila nga matinud-anon ang ilang mga halad, ug mga ikapulo, ug ang mga butang nga iya ni Yahweh. Si Konanias nga usa ka Levita, mao ang gitugyanan nga magdumala niini, ug si Shemei, ang iyang igsoon nga lalaki mao ang iyang katabang. **13** Giipili usab nga mga tigdumala si Jeheil, si Azazia, si Nahat, si Asahel, si Jerimot, si Jozabad, si Eliel, si Ismakia, si Mahat, ug si Benaya nga ubos sa pagmando ni Konanias ug si Shimei nga iyang igsoon, pinaagi ni Hezekia, ang hari, ug si Azaria nga pangulong opisyal sa balay sa Dios. **14** Si Kore ang anak nga lalaki ni Imna nga Levita, ang tigdala nga nagbantay sa ganghaan sa sidlakan, mao ang tinugyanan sa kinabubut-on nga halad sa Dios, ang gitugyanan sa pag-apod apod sa mga halad ngadto kang Yahweh ug ang labing balaan nga halad. **15** Ilalom sa iyang pagdumala si Eden, si Miniamin, si Jeshua, si Shemaya, si Amaria, ug si Shecania. Gihatag nila sa may mga katungdanan aron sa pag-apod-apod niining mga bahin sa ilang mga igsoon, sa mahinungdanon ug sa walay bili. **16** Gihatagan usab nila ang mga lalaki nga nagpangidaron ug tulo ka tuig pataas, nga nahisulat sa talaan sa ilang katigulangan nga misulod sa balay ni Yahweh, nga gikinahanglan sa ilang adlaw-adlaw nga buluhaton, aron himoon ang trabaho sumala sa ilang grupo ug mga bahin. **17** Giapod-apod sa mga pari sumala sa

mga talaan sa ilang katigulangan, ug sama usab sa mga Levita ang nagpangidaron ug 20 pataas sumala sa ilang katungdanan ug sa ilang banay. **18** Gilakip usab nila ang mga bata, ang ilang mga asawa, ang ilang mga anak nga lalaki, ug ilang mga anak nga babaye ang tibuok katilingban, kay nagmatinumanon man sila sa pagtipig sa ilang mga kaugalingon nga balaan. **19** Alang usab sa mga pari, nga mga kaliwat ni Aaron nga anaa sa mga uma sa mga baryo nga nahisakop sa ilang mga siyudad, o sa matag siyudad, adunay mga kalalakin-an nga gitahasan didto sumala sa ilang ngalan aron paghatag sa bahin sa tanang mga lalaki nga uban sa mga pari, ug sa tanang nahisulat sa talaan sa ilang mga katigulangan nga sila nahisakop sa mga Levita. **20** Nahimo kini ni Hezekia sa tibuok Juda. Iyang gihuman ang maayo, ang matarong, ug matinud-anon sa atubangan ni Yahweh nga iyang Dios. **21** Sa matag buluhaton nga iyang gisugdan sa pag-alagad sa balay sa Dios, ang balaod, ug mga sugo, aron sa pagpangita sa Dios, gibuhat niya kini sa tibuok niyang kasingkasing, ug nagmalampuson siya.

32 Pagkahuman niining mga butanga ug niining mga buhat sa pagkamatinumanon, miabot ug misulod sa Juda si Senakerib, hari sa Asiria. Nagkampo siya aron sa pagsulong sa lig-on nga mga siyudad, diin gusto niyang ilugon kini alang sa iyang kaugalingon. **2** Sa dihang nakita ni Hezekia nga miadto si Senakerib ug ang iyang tuyo mao ang pagpakig-away batok sa Jerusalem, **3** Nagpakisayod siya sa iyang mga pangulo ug sa iyang mga gamhanan nga kalalakin-an aron paundangon ang tubig sa tuboran nga anaa sa gawas sa siyudad; gitabangan nila siya sa pagbuhat niini. **4** Daghang mga tawo ang nagtigom nga nagkahiusa sa pagpaundang sa mga tuboran ug sa mga sapa diha sa taliwala sa kayutaan. Miingon sila, "Nganong moanhi man ang hari sa Asiria aron sa pagpangita ug daghang tubig?" **5** Nagmaisogon si Hezekia ug gipabuhat ang mga paril nga nangalumpag. Gipahabog niya ang mga tore, ug ang laing mga paril sa gawas. Gipalig-on usab niya ang Milo sa siyudad ni David, ug nagbuhat siya sa daghang mga hinagiban ug mga taming. **6** Nagbutang siya ug mga pangulo sa kasundalohan nga magdumala sa mga tawo. Gitigom niya sila ngadto kaniya sa hawan nga dapit didto sa ganghaan sa siyudad ug madasigon nga miingon ngadto kanila. Miingon siya, **7** "Pagmalig-on ug pagmaisogon. Ayaw kamo kahadlok o kaluya tungod sa hari sa Asiria ug sa tanang kasundalohan nga nag-uban kaniya, kay adunay nag-uban kanato nga mas dako pa kaysa nag-uban kaniya. **8** Kusog sa iyang bukton ang anaa lamang kaniya, apan ang nag-uban kanato mao si Yahweh, atong Dios, aron motabang kanato ug makig-away sa atong pakiggubat." Unya nahupay ang mga tawo sa ilang kaugalingon tungod sa mga pulong ni Hezekia, ang hari sa Juda. **9** Human niini, si Senakerib, ang hari sa Asiria gipadala ang iyang sulugoon sa Jerusalem (niining tungora anaa siya sa atubangan sa Lakis ug ang tanan niyang mga kasundalohan uban kaniya), Miingon siya, alang kang Hezekia, ang hari sa Juda, ug sa tibuok Juda nga anaa sa Jerusalem, **10** "Mao kini ang gisulti ni Senakerib, ang hari sa Asiria: Unsay inyong gisaligan aron makalahotay sa pagsulong diha sa Jerusalem? **11** Wala ba kaha kamo gilingla ni Hezekia, nga itugyan kamo niya ngadto sa kamatayon ug kagutom ug sa kauhaw, sa dihang gisultihan niya kamo, 'Si Yahweh nga atong Dios magluwas kanato gikan sa kamot sa hari sa Asiria'? **12** Dili ba sama usab nga gipakuha ni Hezekia ang mga hataas nga dapit ug ang mga halaran ug gimandoan ang Juda ug ang Jerusalem, 'Sa usa lang ka halaran kamo kinahanglan mosimba, ug diha kamo magsunog ug mga halad'? **13** Wala ba kamo nasayod kung unsa ang akong gibuhat ug sa akong mga katigulangan sa tanang pundok sa katawhan sa ubang kayutaan? Nabuhat ba sa mga diosdios sa pundok sa mga katawhan sa kayutaan ang pagluwas sa ilang yuta gikan sa akong gahom? **14** Sa tanang mga diosdios niadtong mga kanasoran nga giguba sa hingpit sa akong katigulangan, aduna bay laing dios nga nakaluwas sa iyang katawhan gikan sa akong mga kamot? Nganong makahimo man pagluwas kaninyo ang inyong Dios gikan sa akong gahom? **15** Karon ayaw kamo palingla ni Hezekia o danihon kamo niining paagiha. Ayaw kamo pagtuo kaniya, kay walay dios sa bisan asang nasod o gingharian nga makahimo sa pagluwas sa iyang katawhan gikan sa akong mga kamot, o sa mga kamot sa akong katigulangan. Pagkagamay sa inyong Dios nga makahimo sa pagluwas kaninyo gikan sa akong mga kamot?" **16** Nagsulti ug dugang kadaot batok kang Yahweh ug sa iyang alagad nga si Hezekia ang sulugoon ni Senekerib. **17** Nagsulat usab si Senekerib aron sa pagtamay kang Yahweh, ang Dios sa Israel, ug aron sa pagsulti batok kaniya. Miingon siya, "Sama sa diosdios sa mga nasod sa mga kayutaan nga wala miluwas sa ilang mga katawhan gikan sa akong mga kamot, busa dili luwason sa Dios ni Hezekia ang iyang katawhan gikan sa akong mga kamot." **18** Gisinggitan nila sa pinulongan sa mga Judio ang mga katawhan sa Jerusalem nga anaa didto sa paril, aron sa paghadlok kanila ug paglisang aron mailog nila ang siyudad. **19** Nakigsulti sila sa Dios sa Jerusalem sama sa nagsulti sila sa mga diosdios sa ubang mga tawo sa kalibotan, nga binuhat sa mga kamot sa mga tawo. **20** Busa tungod niining butanga miampo ug mituaw sa langit si Hezekia, ang hari, ug si propeta Isaias ang anak nga lalaki ni Amoz. **21** Nagpadala si Yahweh ug usa ka anghel, nga mopatay sa mga kasundalohan, sa mga komandante, ug opisyal sa

hari didto sa kampo. Busa mipauli si Senakerib nga walay nawong nga ikaatubang sa iyang kaugalingong yuta. Sa dihang miadto siya sa balay sa iyang diosdios, ang pipila sa iyang mga anak ang mipatay kaniya pinaagi sa espada. **22** Niining paagiha, giluwas ni Yahweh si Hezekia ug ang lumolupyo sa Jerusalem gikan sa mga kamot ni Senakerib, ang hari sa Asiria, ug gikan sa kamot sa uban, ug gihatagan sila ug kapahulayan sa tanang bahin. **23** Daghan kanila ang nagdala ug mga halad ngadto kang Yahweh sa Jerusalem, ug bililhon nga mga gasa kang Hezekia ang hari sa Juda, ug taas ang panglantaw sa tanang nasod kaniya gikan niadtong panahona. **24** Niadtong mga adlawa nagsakit si Hezekia ug miabot sa punto nga himatyonon na siya, nag-ampo siya kang Yahweh, nga nakigsulti kaniya ug naghatag kaniya ug timailhan nga siya mamaayo. **25** Apan wala mibalos si Hezekia kang Yahweh sa tabang nga gihatag kaniya, kay nagmapahitas-on ang iyang kasingkasing. **26** Bisan pa niana, nagpaubos si Hezekia sa iyang kaugalingon alang sa garbo sa iyang kasingkasing, siya ug ang lumolupyo sa Jerusalem, aron ang kasuko ni Yahweh dili moabot kanila sa adlaw ni Hezekia. **27** Si Hezekia hilabihan ka adunahan ug kabantogan. Nagpahimo siya alang sa iyang kaugalingon ug tipiganan alang sa plata, sa bulawan, sa mahalong mga bato, sa pahumot, ug ingon man sa mga taming ug uban pang bililhon nga mga butang. **28** Aduna usab siyay tipiganan alang sa iyang mga abot nga trigo, bag-ong bino, ug lana, ug nagpahimo usab siya ug puy-anan sa tanang mga kahayopan. Aduna usab siyay panon sa kahayopan sa ilang kulongan. **29** Dugang pa niini, nagpahimo usab siya ug mga siyudad ug nakapanag-iya ug daghang mga karnero ug mga baka, kay ang Dios naghatag kaniya ug daghang katigayonan. **30** Sama usab nga si Hezekia ang nagpasampong sa agianan sa tubig sa ibabaw sa tuboran sa Gihon, ug gipadagayday kini nila sa kasadpang bahin sa siyudad ni David. Nagmalamposon si Hezekia sa tanan niyang mga gipangbuhat. **31** Bisan pa niana, sa mga tigpamaba sa prinsipe sa Babilonia, nga gipadala ngadto kaniya aron sa pagpangutana niadtong nahibalo, mahitungod sa kahibulongang timailhan nga nahitabo sa kayutaan, gibiyaan siya sa Dios, aron siya sulayan, aron mahibaw-an ang tanan nga anaa sa iyang kasingkasing. **32** Sa ubang mga butang mahitungod kay Hezekia, apil ang mga buhat sa matinud-anon nga pag-alagad, makita nimo kini nga nahisulat sa Panan-awon ni Propeta Isaias ang anak nga lalaki ni Amoz, ug sa basahon sa mga hari sa Juda ug sa Israel. **33** Mipahulay siya kauban ang iyang mga katigulangan, ug gilubong siya sa bungtod nga bahin sa lubnganan sa kaliwat ni David. Gipasidunggan siya sa tanang taga -Juda ug tanang lumolupyo sa Jerusalem sa iyang kamatayon. Si Manases nga iyang anak mao ang nahimong hari puli kaniya.

33 Nagpangidaron ug napulog duha si Manases sa dihang nahimo siyang hari; naghari siya sa Jerusalem sulod sa 55 ka tuig. **2** Nagbuhat siya ug daotan sa panan-aw ni Yahweh, sama sa malaw-ay nga mga butang nga gibuhat sa kanasoran nga gipapahawa ni Yahweh sa wala pa ang katawhan sa Israel. **3** Kay gitukod niya pag-usab ang mga habog nga dapit nga gilumpag kaniadto sa iyang amahan nga si Hezekia, ug nagbuhat usab siya ug mga halaran alang kang Baal, ug nagbuhat usab siya ug mga poste ni Ashera, miyukbo usab siya sa mga bituon nga anaa sa kalangitan ug iya kining ginasimba. **4** Nagtukod si Manases ug mga halaran nga pagano sa puloy-anan ni Yahweh bisan nagmando na si Yahweh niini, "Sa Jerusalem mahimutang ang akong ngalan hangtod sa kahangtoran." **5** Nagbuhat siya ug mga halaran alang sa tanan nga mga bituon nga anaa sa kalangitan nga diha sa duha ka hawanan sa puloy-anan ni Yahweh. **6** Gisunog niya ang iyang mga anak nga lalaki sa Walog sa Ben Hinom. Nagapatagna siya ug nagapasalamangka, nagabasa siya ug mga orasyon; ug nakisayod siya niadtong nakigsulti sa mga patay ug niadtong nakigsulti sa mga espiritu. Nagbuhat siya ug daotan kaayo sa panan-aw ni Yahweh ug gihagit niya ang Dios nga masuko. **7** Gibutang niya sa puloy-anan ni Yahweh ang gihimo niya nga kinulit nga imahe ni Ashera gibutang niya kini sa puloy-anan sa Dios. Mahitungod kini sa balay nga gisulti sa Dios kang David ug kang Solomon nga iyang anak; miingon siya, "Niini nga puloy-anan ug sa Jerusalem, nga akong gipili gikan sa tanang katribuhan sa Israel, akong ipaila ang akong ngalan hangtod sa kahangtoran. **8** Dili ko papahawaon ang katawhan sa Israel sa yuta nga akong gihatag alang sa ilang mga katigulangan, kung magmaampingon lamang sila sa pagtuman sa tanan nga akong gisugo kanila, sa pagsunod sa tanang balaod ug kasugoan nga akong gihatag kanila pinaagi kang Moises." **9** Gipangulohan ni Manases ang Juda ug ang lumulupyo sa Jerusalem nga maghimo ug daotan nga labaw pa sa kanasoran nga gigun-ob ni Yahweh sa wala pa ang katawhan sa Israel. **10** Nakigsulti si Yahweh kang Manases, ug sa iyang katawhan apan wala sila namati. **11** Busa gidala ngadto kanila ni Yahweh ang komandante sa kasundalohan sa hari sa Asiria, nga maoy nagkadena kang Manases, naggapos sa iyang mga tiil ug gidala siya ngadto sa Babilonia. **12** Sa dihang anaa sa kagul-anan si Manases, nangamuyo siya kang Yahweh, nga iyang Dios, ug nagpaubos sa iyang kaugalingon sa atubangan sa Dios sa iyang mga katigulangan. **13** Nag-ampo siya sa Dios; ug nagpakiluoy siya kaniya, ug gidungog sa Dios ang iyang pagpakiluoy ug gibalik siya sa Jerusalem,

sa iyang pagkahari. Unya nasayran ni Manases nga si Yahweh mao ang Dios. **14** Pagkahuman niini, nagtukod si Manases ug paril palibot sa siyudad ni David, sa kasadpang bahin sa Gihon, sa walog, sa agianan sa Ganghaan sa mga Isda. Nagtukod siya ug paril nga habog kaayo palibot sa bungtod sa opel. Gipahimutangan niya ug mga maisugong mga komandante ang tanang lig-on nga mga siyudad sa Juda. **15** Gipangsalikway niya ang mga langyaw nga mga diosdios pagawas sa puloy-anan ni Yahweh, ug ang tanan nga mga halaran nga iyang gibuhat sa bukid nga balay ni Yahweh ug sa Jerusalem, gilabay niya kini pagawas sa siyudad. **16** Gibuhat pag-usab ni Manases ang halaran sa Dios ug naghalad siya niini ug mga halad sa pakigdait ug halad sa pagpasalamat; gimandoan niya ang Juda nga moalagad kang Yahweh, ang Dios sa Israel. **17** Bisan pa niana, ang mga katawhan naghalad gihapon sa hataas nga mga dapit, apan alang lamang kang Yahweh, nga ilang Dios. **18** Alang sa ubang mga butang mahitungod kang Manases, ang iyang mga pag-ampo sa iyang Dios, ug ang mga pulong nga gisulti kaniya pinaagi sa mga propeta sa ngalan ni Yahweh, ang Dios sa Israel, nahisulat kini sa mga buhat sa mga hari sa Israel. **19** Sa kana nga talaan adunay mga kasaysayan sa iyang mga pag-ampo, ug kung giunsa nga natandog ang Dios niini. Adunay mga talaan usab sa tanan niyang kasal-anan ug sa iyang mga kalapasan, ug sa mga dapit kung diin nagtukod siya ug mga habog nga dapit ug kung diin nagbarog ang mga poste ni Ashera ug ang mga kinulit nga larawan, sa wala pa siya nagpaubos sa iyang kaugalingon—nahisulat kining tanan sa Kasaysayan sa mga Propeta. **20** Mipahulay na si Manases uban sa iyang mga katigulangan, ug gilubong nila siya sa kaugalingon niyang puloy-anan. Ang iyang anak nga lalaki nga si Amon, nahimong hari puli kaniya. **21** Nagpangidaron si Amon ug 22 ka tuig; naghari siya sulod sa 2 ka tuig sa Jerusalem. **22** Nagbuhat siya ug daotan sa panan-aw ni Yahweh, sama sa binuhatan ni Manases, nga iyang amahan. Naghalad si Amon ngadto sa mga kinulit nga imahe nga gibuhat sa iyang amahan nga si Manases, ug ginasimba niya kini. **23** Wala niya gipaubos ang iyang kaugalingon sa atubangan ni Yahweh, sama sa gibuhat sa iyang amahan nga si Manases. Hinuon, nagpakasala pa gayod si Amon sa makadaghan. **24** Naglaraw ang mga sulugoon ni Amon batok kaniya ug gipatay siya sulod sa iyang puloy-anan. **25** Apan, gipatay usab sa mga katawhan sa kayutaan kadtong naglaraw batok kang Haring Amon, ug gihimo nilang hari si Josia, nga iyang anak puli kaniya.

34 Nagpangidaron ug walo ka tuig si Josia sa dihang nagsugod siya sa paghari; naghari siya sulod sa 31 ka tuig sa Jerusalem. **2** Gibuhat niya kung unsa ang husto sa panan-aw ni Yahweh, ug nagsubay sa dalan ni David nga iyang katigulangan, ug wala misimang bisan sa tuo ni ngadto sa wala. **3** Sa ika-walo nga tuig sa iyang paghari, samtang bata pa siya, nagsugod siya sa pagpangita sa Dios ni David, nga iyang katigulangan. Sa ika-napulo ug duha ka tuig, nagsugod siya sa paghinlo sa Juda ug sa Jerusalem gikan sa hataas nga mga dapit, ang mga poste ni Ashera, ug ang mga kinulit nga mga larawan ug ang mga hinulmang puthaw nga rebulto. **4** Gipanglumpag sa katawhan ang mga halaran ni Baal sa iyang atubangan; gipangguba niya ang mga insenso nga anaa ibabaw sa mga halaran. Gipangbuak niya ang mga poste ni Ashera ug ang mga kinulit nga mga larawan, ug gidugmok ang mga hinulma nga puthaw nga rebulto hangtod nangapino kini. Gikatag niya ang abog ngadto sa mga lubnganan niadtong mga naghalad kanila. **5** Gipangsunog niya ang mga bukog sa ilang mga pari diha sa mga halaran. Sa ingon niini nga paagi, gihinloan niya ang Juda ug ang Jerusalem. **6** Sama usab niini ang iyang gibuhat sa mga siyudad sa Manases, sa Efraim, ug sa Simeon, hangtod sa Neftali, ug sa nangagun-ob nga nakapalibot niini. **7** Gipanglumpag niya ang mga halaran, gipangdugmok sa pino ang mga poste ni Ashera ug ang kinulit nga mga larawan, ug gipangtunga ang tanang halaran sa insenso sa tibuok yuta sa Israel; unya mibalik siya sa Jerusalem. **8** Karon sa ika-18 ka tuig sa iyang paghari, pagkahuman sa paghinlo ni Josia sa yuta ug sa templo, gipadala niya si Shafan ang anak nga lalaki ni Azalia, ug ni Maasea, ang gobernador sa siyudad, ug si Joa ang anak nga lalaki ni Joahaz ang sekretaryo, aron ayohon ang puloy-anan ni Yahweh nga iyang Dios. **9** Miadto sila kang Hilkia, ang labaw nga pari, ug gisalig kaniya ang salapi nga gidala ngadto sa puloy-anan sa Dios, ang mga Levita, ang mga guwardiya sa mga pultahan, nagkatigom gikan sa Manases ug sa Efraim, gikan sa tanang nahibilin sa Israel, ang tanan nga gikan sa Juda ug sa Benjamin, ug gikan sa mga lumolupyo sa Jerusalem. **10** Gitugyan nila ang salapi ngadto sa mga tawo nga nagadumala sa buluhaton sa templo ni Yahweh. Kini nga mga tawo maoy nagsuhol sa mga nag-ayo ug nagpahiuli sa templo. **11** Gisuhol nila kini sa mga panday ug magtutukod aron ipalit sa tiniltil nga mga bato ug mga kahoy aron pangtukod, ug aron himoong sagbayan alang sa mga pinanday nga gipasagdan sa ubang mga hari sa Juda nga malumpag. **12** Matinud-anong nagtrabaho ang mga tawo. Ang ilang mga tigdumala sa mga buluhaton mao si Jahat ug si Obadia, ang mga Levita, ang mga anak nga lalaki ni Merari; ug ni Zacarias ug ni Meshulam, gikan sa mga anak nga lalaki sa Kohatihanon. Nagdumala sa mga trabahante ang ubang mga Levita nga maayong mga manunugtog. **13** Kini nga mga Levita mao ang mga sinaligan niadtong mga

tighakot sa mga kagamitan sa pagtukod ug sa ubang tawo nga nagtrabaho sa bisan unsang paagi. Adunay mga Levita usab nga mao ang mga sekretaryo, mga tigtipig sa talaan, ug mga guwardiya sa ganghaan. **14** Sa dihang gikuha nila ang salapi nga gidala sa puloy-anan ni Yahweh, nahikaplagan ni Hilkia nga usa ka pari ang libro sa balaod ni Yahweh nga gihatag pinaagi kang Moises. **15** Miingon si Hilkia kang Shafan ang eskriba, "Nakakaplag ako ug libro sa balaod sa puloy-anan ni Yahweh." Gidala ni Hilkia ngadto kang Shafan ang libro. **16** Gidala ni Shafan ang libro ngadto sa hari, ug gisuginlan usab niya siya nga nag-ingon, "Gibuhat sa imong mga sulugoon ang tanan nga gisalig ngadto kanila. **17** Gikuha nila ang salapi nga nakaplagan sa puloy-anan ni Yahweh, ug gihatag kini sa mga tigdumala ug ngadto sa mga trabahante." **18** Si Shafan ang eskriba nagsulti sa hari, "Gihatag ni Hilkia nganhi kanako ang libro." Unya gibasa kini ni Shafan ngadto sa hari. **19** Sa dihang nabatian sa hari ang mga pulong sa balaod, gigisi niya ang iyang bisti. **20** Gimandoan sa hari si Hilkia, si Ahikam ang anak nga lalaki ni Shafan, si Abdon ang anak nga lalaki ni Mica, si Shafan ang eskriba, ug si Asaya, ang kaugalingon niyang sulugoon, nga nag-ingon, **21** "Lakaw ug pangutana kang Yahweh alang kanako, ug alang niadtong nahibilin sa Israel ug sa Juda, bahin sa mga pulong sa libro nga nakaplagan. Sanglit hilabihan man ang kasuko ni Yahweh nga gibubo nganhi kanato. Kay hilabihan kini, tungod kay wala man gipatalinghogan sa atong mga katigulangan ang mga pulong niining libroha ingon man ang pagtuman sa tanang nahisulat niini." **22** Busa si Hilkia, ug kadtong gipangmandoan sa hari, miadto kang Hulda nga usa ka propeta, ang asawa ni Sallum ang anak nga lalaki ni Tokat ang anak nga lalaki Hasra, nga maoy nagatipig sa mga bisti (nagpuyo siya sa Jerusalem nga anaa sa Ikaduhang Distrito), ug nakigsulti sila kaniya sa ingon niini nga paagi. **23** Miingon siya ngadto kanila, "Mao kini ang gisulti ni Yahweh, ang Dios sa Israel, nga nag-ingon: Sultihi ang tawo nga nagpadala kaninyo nganhi kanako, **24** 'Mao kini ang gisulti ni Yahweh: Tan-awa, magpadala ako ug katalagman niining dapita ug sa mga lumolupyo niini, ang tanang mga tunglo nga nahisulat sa libro nga gibasa atubangan sa hari sa Juda. **25** Sanglit mibiya man sila kanako ug nagsunog ug insenso ngadto sa laing mga dios, busa nahagit nila ako nga masuko sa tanang butang nga ilang nabuhat—busa igabubo ko ang akong kasuko niining dapita, ug dili kini mapalong.' **26** Apan ngadto sa hari sa Juda, nga nagpadala kaninyo aron mangutana kang Yahweh kung unsa ang angay nga pagabuhaton, mao kini ang inyong isulti kaniya, 'Si Yahweh, ang Dios sa Israel miingon niini: Mahitungod sa mga pulong nga imong nadungog, **27** sanglit malumo man ang imong kasingkasing, ug gipaubos mo ang imong kaugalingon diha sa Dios sa dihang nadungog mo ang iyang mga pulong mahitungod niining dapita ug sa mga lumolupyo niini, ug sanglit kay nagmapainubsanon ka man nganhi kanako, ug gigisi ang imong bisti ug nagbakho sa akong atubangan, nagpatalinghog usab ako kanimo—mao kini ang gisugilon ni Yahweh— **28** tan-awa, itipon ko ikaw sa imong mga katigulangan. Ibutang ka sa imong lubnganan nga malinawon, ug dili mo makita bisan ang katalagman nga akong ipahamtang niining dapita ug sa mga lumolupyo niini.'" Gidala kini nga mensahe sa mga tawo balik ngadto sa hari. **29** Unya nagpadala ang hari ug mga mensahero ug gipatigom ang tanang kadagkoan sa Juda ug sa Jerusalem. **30** Unya miadto ang hari sa puloy-anan ni Yahweh, ug ang tanang katawhan sa Juda ug ang mga lumolupyo sa Jerusalem, ug ang mga pari, mga Levita, ug ang tanang katawhan, gikan sa inila ngadto sa dili inila. Gibasa dayon niya sa ilang panagtigom ang tanang mga pulong sa libro sa Kasabotan nga nahikaplagan sa puloy-anan ni Yahweh. **31** Mitindog ang hari sa iyang nahimutangan ug naghimo ug kasabotan sa atubangan ni Yahweh, nga mosunod kang Yahweh, ug tipigan ang iyang mga mando, ang iyang mga balaod, ug ang iyang mga kasugoan, sa tibuok niyang kasingkasing ug sa tibuok niyang kalag, aron tumanon ang mga pulong sa kasabotan nga nahisulat niini nga libro. **32** Gipabarog niya diha sa kasabotan ang tanan nga anaa sa Jerusalem ug sa Benjamin. Gituman sa mga lumolupyo sa Jerusalem ang kasabotan sa Dios, ang Dios sa ilang mga katigulangan. **33** Gisalikway ni Josia ang tanang malaw-ay nga mga butang gikan sa kayutaan nga gipanag-iyahan sa katawhan sa Israel. Gipasimba niya ang tanan sa Israel kang Yahweh. Sa tanan niyang mga adlaw, wala sila mitalikod sa pagsunod kang Yahweh, ang Dios sa ilang mga katigulangan.

35 Gisaulog ni Josia ang Pagsaylo alang kang Yahweh sa Jerusalem, ug nag-ihaw sila ug mga nating karnero alang sa Pagsaylo sa ika-14 nga adlaw sa unang bulan. **2** Gipahimutang niya ang mga pari sa ilang mga katungdanan ug gidasig sila sa pag-alagad sa puloy-anan ni Yahweh. **3** Miingon siya ngadto sa mga Levita nga nagtudlo sa tibuok Israel ug gigahin ngadto kang Yahweh, "Ibutang ang balaang sudlanan sa puloy-anan nga gitukod sa hari sa Israel nga mao si Solomon ang anak nga lalaki ni David. Ayaw na kini pas-ana pa sa imong mga abaga. Karon simbaha si Yahweh nga imong Dios, ug alagari ang iyang katawhan sa Israel. **4** Ihan-ay ang inyong mga kaugalingon sumala sa ngalan sa banay sa inyong katigulangan ug sa inyong mga pundok, sa pagsunod sa nahisulat nga mga kasugoan ni David, ang hari sa Israel, ug kang Solomon, nga iyang anak. **5** Barog diha sa balaang dapit, ug buhata ang inyong katungdanan uban ang inyong mga pundok sa banay sa katigulangan

sa inyong mga igsoon, ang mga kaliwat sa katawhan, ug pagpahimutang sa inyong mga dapit uban ang inyong mga pundok sa banay sa katigulangan sa mga Levita. **6** Pag-ihaw ug mga nating karnero alang sa Pagsaylo, balaana ang inyong mga kaugalingon, andama ang mga nating karnero alang sa inyong mga igsoong lalaki, buhata kini sumala sa pulong ni Yahweh nga gihatag kang Moises." **7** Gihatagan ni Josia ang tanang katawhan ug 30, 000 ka mga nating karnero ug mga nating kanding gikan sa panon sa mga kahayopan alang sa paghalad sa Pagsaylo sa tanan nga atua didto. Naghatag usab siya ug 3, 000 ka mga torong baka; gikan kini sa gipanag-iyahan sa hari. **8** Naghatag ang iyang mga pangulo ug kinabubut-ong halad ngadto sa katawhan, mga pari, ug mga Levita. Si Hilkia, si Zacarias, ug si Jehiel, ang mga opisyal nga tinugyanan sa puluy-anan sa Dios, naghatag ug mga halad ngadto sa mga pari alang sa Pagsaylo nga mokabat ug 2, 600 ka mga nating baka ug 300 ka mga baka. **9** Naghatag usab si Konanias, ug si Shemaya ug si Netanel, ang iyang mga igsoong lalaki, ug si Hashabia, si Jeil, ug si Jozabad, ang mga pangulo sa mga Levita, ngadto sa mga Levita alang sa paghalad sa Pagsaylo nga mokabat ug 5, 000 ka mga nating baka ug 5, 000 ka mga laking baka. **10** Busa naandam na ang buluhaton, ug ang mga pari nagbarog sa ilang mga dapit, uban sa mga Levita sumala sa ilang mga pundok, ingon nga pagtuman sa mando sa hari. **11** Nag-ihaw sila ug mga nating karnero alang sa Pagsaylo, ug giwisikwisik sa mga pari ang dugo nga ilang nadawat gikan sa mga Levita, ug gipanitan sa mga Levita ang mga nating karnero. **12** Gikuha nila ang mga halad sinunog, aron iapod-apod kini sa katawhan sa matag pundok nga banay sa katigulangan, aron igahalad kini ngadto kang Yahweh, sumala sa nahisulat sa Libro ni Moises. Sama usab niini ang gihimo nila sa mga torong baka. **13** Gisugba nila sa kalayo ang mga nating karnero alang sa Pagsaylo subay sa kasugoan. Alang sa mga balaang halad, gilat-an nila kini sa mga kolon, mga kaldero, ug sa mga kawa, ug gidala dayon nila kini ngadto sa tanang katawhan. **14** Unya giandam nila ang mga halad alang sa ilang mga kaugalingon ug alang sa mga pari, tungod kay ang mga pari, ang mga kaliwat ni Aaron, nagpatigayon man sa halad nga mga halad sinunog ug sa tambok nga mga halad hangtod sa pagkagabii, busa giandam sa mga Levita ang mga halad alang sa ilang mga kaugalingon ug alang sa mga pari, nga mga kaliwat ni Aaron. **15** Ang mga mag-aawit, ang mga kaliwat ni Asaf anaa sa ilang dapit, sumala sa gimando ni David kang Asaf, kang Heman, ug kang Jedutun nga mananagna sa hari, ug ang mga magbalantay anaa sa matag ganghaan. Wala nila biyai ang ilang mga dapit, sanglit giandaman man sila sa ilang mga igsoong lalaki nga mga Levita. **16** Busa, nahuman nianang higayona ang tibuok buluhaton alang kang Yahweh sa kasaulogan sa Pagsaylo ug aron sa paghalad ug mga halad sinunog sa halaran ni Yahweh, sumala sa gimando ni Haring Josia. **17** Nianang higayona ang katawhan nga atua didto nagsaulog sa Pagsaylo, ug unya misunod ang Pista sa Pan nga walay Patubo sulod sa pito ka adlaw. **18** Wala pay pagsaulog nga nahitabo sama niadto sa Israel sukad sa mga adlaw ni propeta Samuel, ni bisan ang ubang mga hari sa Israel wala nagsaulog sa ingon niini nga Pagsaylo sama sa gibuhat ni Josia, uban sa mga pari, mga Levita ug sa tanang katawhan sa Juda ug sa Israel nga atua didto, ug sa mga lumolupyo sa Jerusalem. **19** Gisaulog kini nga Pagsaylo sa ika-18 nga tuig sa paghari ni Josia. **20** Pagkahuman niining tanan, human sa paghan-ay ni Josia sa templo, miadto si Neco, ang hari sa Ehipto, aron makig-away batok sa Carkemis nga daplin sa Suba sa Eufrates, ug miadto si Josia aron makig-away batok kaniya. **21** Apan nagpadala ug mga mensahero si Neco ngadto kaniya, nga nag-ingon, "Unsa man ang akong buhaton kanimo, hari sa Juda? Wala ako mianhi aron makigbatok kanimo karong adlawa, apan batok sa panimalay nga akong gubaton. Gimandoan ako sa Dios nga magdali, busa ayaw babagi ang Dios, nga nag-uban kanako, kay tingali ug laglagon ka niya." **22** Bisan pa niana, mibalibad si Josia sa pag-atras gikan kaniya. Nagtakuban siya sa iyang kaugalingon aron makig-away kaniya. Wala niya patalinghogi ang mga pulong ni Neco nga naggikan sa baba sa Dios; busa miadto siya sa Walog sa Megido aron makig-away. **23** Naigo si Haring Josia sa mga tigpamana, ug miingon siya sa iyang mga sulugoon, "Ipalayo ako, kay nasamdan ako pag-ayo." **24** Busa gikuha siya sa iyang mga sulugoon gikan sa karwahe, ug gisakay siya sa laing karwahe. Gidala siya ngadto sa Jerusalem, kung diin siya namatay. Gilubong siya sa lubnganan sa iyang mga katigulangan. Ang tibuok Juda ug Jerusalem nagbangotan alang kang Josia. **25** Nagbangotan si Jeremias alang kang Josia; ang tanang kalalakin-an ug mga mag-aawit nga mga kababayen-an nagbangotan alang kang Josia nianang adlawa. Kini nga mga awit nahimong kabahin sa tulomanon sa Israel; ug nahisulat kini sa mga awit sa pagbangotan. **26** Alang sa ubang mga butang bahin kang Josia, ug sa maayo niyang mga binuhatan sa pagtuman sa nahisulat sa balaod ni Yahweh— **27** ug ang iyang mga binuhatan, sukad pa sa sinugdanan hangtod sa kataposan, nahisulat sa libro sa mga hari sa Juda ug sa Israel.

36 Unya gipili sa katawhan sa yuta si Jehoahaz ang anak nga lalaki ni Josia, ug gihimo siya nga hari sa Jerusalem puli sa iyang amahan. **2** Nagpangidaron ug 23 ka tuig si Jehoahaz sa dihang nagsugod siya sa paghari, ug naghari siya sulod sa tulo ka bulan sa Jerusalem. **3**

Ang hari sa Ehipto nagpapahawa kaniya sa Jerusalem, ug gipabayad ang katawhan ug usa ka gatos nga plata ug usa ka talent nga bulawan. **4** Ang hari sa Ehipto naghimo kang Eliakim, nga iyang igsoon, nga maghari sa tibuok Juda ug Jerusalem, ug giilisan ang iyang ngalan ug Jehoiakim. Unya gikuha niya ang igsoon ni Eliakim nga si Joahaz ug gidala siya sa Ehipto. **5** Nagpangidaron ug 25 ka tuig si Jehoiakim sa dihang nagsugod siya sa paghari, ug naghari siya sulod sa napulo ug usa ka tuig sa Jerusalem. Nagbuhat siya ug daotan sa panan-aw ni Yahweh nga iyang Dios. **6** Unya si Nebucadnezar, ang hari sa Babilonia, misulong kaniya ug gigapos siya sa kadena aron dad-on siya ngadto sa Babilonia. **7** Nagdala usab si Nebucadnezar ug pipila ka mga butang sa puloy-anan ni Yahweh ngadto sa Babilonia, ug gibutang kini sa iyang palasyo sa Babilonia. **8** Ingon man sa ubang mga butang bahin kang Jehoiakim, ang malaw-ay nga mga butang nga iyang nabuhat, ug kung unsa ang nakaplagan batok kaniya, tan-awa, nahisulat kini sa libro sa mga hari sa Juda ug sa Israel. Unya si Jehoiakin, nga iyang anak, nahimong hari puli kaniya. **9** Nagpangidaron ug walo ka tuig si Jehoiakin sa dihang nagsugod siya sa paghari; naghari siya sulod sa tulo ka bulan ug napulo ka adlaw sa Jerusalem. Nagbuhat siya ug daotan sa panan-aw ni Yahweh. **10** Sa panahon sa tingpamulak, nagpadala ug mga tawo si Haring Nebucadnezar ug gidala siya ngadto sa Babilonia, lakip ang mga bililhong mga butang gikan sa puloy-anan ni Yahweh, ug gihimong hari si Zedekias, nga iyang paryente sa tibuok Juda ug Jerusalem. **11** Nagpangidaron ug 21 ka tuig si Zedekias sa dihang nagsugod siya sa paghari; naghari siya sulod sa napulo ug usa ka tuig sa Jerusalem. **12** Nagbuhat siya ug daotan sa panan-aw ni Yahweh nga iyang Dios. Wala siya nagpaubos sa iyang kaugalingon sa atubangan ni Jeremias ang propeta, nga nagsulti sa mga pulong nga naggikan kang Yahweh. **13** Nagrebelde usab si Zedekia batok kang Haring Nebucadnezar, nga nagpanumpa kaniya pinaagi sa Dios nga magmatinud-anon kaniya. Apan nagmagahi si Zedekia sa iyang ulo ug kasingkasing bahin sa pagbalik ngadto kang Yahweh, ang Dios sa Israel. **14** Labaw pa niana, hilabihan ang pagkamasinupakon sa tanang mga pangulo sa mga pari ug sa katawhan, ug gisunod nila ang malaw-ay nga mga binuhatan sa mga nasod. Gihugawan nila ang puloy-anan ni Yahweh nga iyang gibalaan sa Jerusalem. **15** Nagpadala ug pulong si Yahweh ngadto kanila, ang Dios sa ilang mga katigulangan, pinaagi sa iyang mga mensahero sa makadaghan, tungod aduna siyay kaluoy sa iyang katawhan ug sa dapit nga iyang gipuy-an. **16** Apan ilang gibugalbugalan ang mga mensahero sa Dios, gisalikway ang iyang mga pulong, ug gidagmalan ang iyang mga propeta, hangtod nga ang kapungot ni Yahweh midangat sa iyang katawhan, hangtod walay makatabang niini. **17** Busa gipadala sa Dios ngadto kanila ang hari sa Caldeahanon, nga milaglag sa ilang mga batan-ong lalaki pinaagi sa espada sulod sa templo, ug walay kaluoy sa mga batan-ong lalaki o sa mga ulay, mga tigulang nga lalaki o mga ubanon. Gitugyan silang tanan sa Dios ngadto sa iyang kamot. **18** Ang tanang mga kagamitan sa puloy-anan sa Dios, gagmay man o dagko, ang mga bahandi sa puloy-anan ni Yahweh, ug ang mga bahandi sa hari ug sa iyang mga opisyal— kining tanan gidala niya ngadto sa Babilonia. **19** Gisunog nila ang puloy-anan sa Dios, gilumpag ang paril sa Jerusalem, gisunog ang tanang palasyo niini, ug gigun-ob ang tanang mga maanyag nga mga butang niini. **20** Gipangbihag sa hari ang mga tawo nga wala nangamatay pinaagi sa espada. Gihimo silang mga ulipon alang kaniya ug sa iyang mga anak nga lalaki hangtod sa pagmando sa gingharian sa Persia. **21** Nahitabo kini aron matuman ang pulong ni Yahweh pinaagi sa gisulti ni Jeremias, hangtod nga ang yuta magmalipayon sa Adlawng Igpapahulay. Nagsaulog kini sa Adlawng Igpapahulay hangtod nga napasagdan kini, sulod sa 70 ka tuig naingon ani kini. **22** Karon sa unang tuig sa paghari ni Cyrus, ang hari sa Persia, aron nga imantala ang pulong ni Yahweh pinaagi kang Jeremias, gidasig ni Yahweh ang espiritu ni Cyrus, ang hari sa Persia, nga imantala niya sa tibuok niyang gingharian, ug isulat usab kini sa talaan. Miingon siya, **23** "Mao kini ang gisulti ni Cyrus, nga hari sa Persia: si Yahweh, ang Dios sa langit, naghatag kanako sa tanang mga gingharian sa kalibotan. Gimandoan niya ako sa pagtukod sa puloy-anan alang kaniya sa Jerusalem, nga anaa sa Juda. Si bisan kinsa ang nahisakop kaninyo sa tibuok niyang katawhan, hinaot nga si Yahweh nga inyong Dios, mag-uban kaninyo. Tugoti siya nga moadto sa maong yuta."

Esdras

1 Sa unang tuig ni Ciro, ang hari sa Persia, gituman ni
Yahweh ang iyang pulong nga gikan sa baba ni Jeremias,
ug gitandog ang espiritu ni Ciro. Mikaylap ang pulong ni
Ciro sa tibuok niyang gingharian. Mao kini ang gisulat ug
gisulti: **2** "Si Ciro, ang hari sa Persia, miingon: si Yahweh,
ang Dios sa Langit, gihatag kanako ang tanang gingharian
sa kalibotan, ug gipili niya ako aron sa pagpatukod alang
kaniya sa usa ka balay sa Jerusalem didto sa Judea. **3** Bisan
kinsa kaninyo nga gikan sa iyang katawhan (hinaot nga ang
iyang Dios magauban kaniya) mahimong motungas ngadto
sa Jerusalem ug magtukod sa balay alang kang Yahweh,
ang Dios sa Israel, nga mao ang Dios sa Jerusalem. **4** Ang
nahibiling mga katawhan nga nagpuyo sa yuta sa bisan asa
nga bahin sa gingharian kinahanglan mohatag kanila ug
plata ug bulawan, mga kabtangan ug mga kahayopan, ingon
man ang kinabubut-ong halad alang sa balay sa Dios sa
Jerusalem." **5** Unya mitindog ang pangulo sa mga banay sa
katigulangan ni Juda ug ni Benjamin, ang mga pari ug ang
mga Levita ug ang tanan kansang ang espiritu gitandog sa
Dios nga moadto ug motukod sa iyang balay. **6** Kadtong nag-
alirong kanila mitabang sa ilang buluhaton uban ang mga
plata ug mga bulawan, mga kabtangan, mga kahayopan,
mga bililhong butang, ug mga halad nga kinabubut-on. **7**
Giuli usab ni Haring Ciro ang mga galamiton nga gipanag-
iya sa balay ni Yahweh nga gidala ni Nabucodonozor
gikan sa Jerusalem ug gibutang sulod sa mga balay sa
iyang diosdios. **8** Gitugyan kini ni Ciro ngadto sa kamot ni
Mitredates ang tinugyanan sa panudlanan, nga giihap kini
alang kang Sesbasar, ang pangulo sa Judea. **9** Mao kini ang
ilang gidaghanon: 30 ka plangganang bulawan, 1, 000 ka
plangganang plata, 29 ka lain pang planggana, **10** 30 ka
panaksang bulawan, 410 ka gagmay nga panaksang plata,
ug 1, 000 ka mga dugang kabtangan. **11** Ang tanang butang
nga bulawan ug plata mikabat ug 5, 400. Gipangdala kining
tanan ni Sesbasar sa dihang ang mga binihag nanguli gikan
sa Babilonia paingon sa Jerusalem.

2 Mao kini ang katawhan sa probinsya nga mitungas gikan
sa pagkabihag ni Haring Nabucodonozor, nga nagbihag
kanila sa Babilonia, ang katawhan nga namalik sa ilang mga
tagsatagsa ka mga siyudad sa Jerusalem ug sa Judea. **2**
Miabot sila kuyog si Sorobabel, si Josue, si Nehemias, si
Seraias, si Reeliaias, si Mardoqueo, si Bilsan, si Mispar,
si Bigvai, si Rehum, ug si Baana. Mao kini ang talaan sa
mga kalalakin-an sa katawhan sa Israel. **3** Ang mga kaliwat
ni Paros: 2, 721. **4** Ang mga kaliwat ni Sefatias: 372. **5**
Ang mga kaliwat ni Arak: 775. **6** Ang mga kaliwat ni Pahat
Moab: pinaagi kang Josue ug kang Joab: 2, 812. **7** Ang mga
kaliwat ni Elam: 1, 254. **8** Ang mga kaliwat ni Satu: 945. **9**
Ang mga kaliwat ni Sacai: 760. **10** Ang mga kaliwat ni Bani:
642. **11** Ang mga kaliwat ni Bebai: 623. **12** Ang mga kaliwat
ni Asgad: 1, 222. **13** Ang mga kaliwat ni Adonikam: 666. **14**
Ang mga kaliwat ni Bigvai: 2, 056. **15** Ang mga kaliwat ni
Adin: 454. **16** Ang kalalakin-an ni Ater, pinaagi ni Hesekias:
98. **17** Ang mga kaliwat ni Besai: 323. **18** Ang mga kaliwat
ni Jora: 112. **19** Ang kalalakin-an ni Hasum: 223. **20** Ang
kalalakin-an ni Gibar: 95. **21** Ang kalalakin-an sa Bethlehem:
123. **22** Ang kalalakin-an sa Netofa: 56. **23** Ang kalalakin-an
sa Anatot: 128. **24** Ang kalalakin-an sa Asmavet: 42. **25**
Ang kalalakin-an sa Kiriat Arim, sa Chefira, ug sa Beerot:
743. **26** Ang kalalakin-an sa Rama ug sa Geba: 621. **27**
Ang kalalakin-an sa Mikmas: 122. **28** Ang kalalakin-an sa
Betel ug sa Ai: 223. **29** Ang kalalakin-an sa Nebo: 52. **30**
Ang kalalakin-an sa Magbis: 156. **31** Ang kalalakin-an sa
ubang dapit sa Elam: 1, 254. **32** Ang kalalakin-an sa Harim:
320. **33** Ang kalalakin-an sa Lod, sa Hadid, ug sa Ono:
725. **34** Ang kalalakin-an sa Jerico: 345. **35** Ang kalalakin-
an sa Senaa: 3, 630 **36** Ang mga pari: ang mga kaliwat ni
Jedaias sa panimalay ni Josue: 973. **37** Ang mga kaliwat ni
Imer: 1, 052. **38** Ang mga kaliwat ni Pasur: 1, 247. **39** Ang
mga kaliwat ni Harim: 1, 017. **40** Ang mga Levita: ang mga
kaliwat ni Josue ug ni Kadmeil, mga kaliwat ni Hodavias: 74.
41 Ang mga mag-aawit sa templo, mga kaliwat ni Asaf: 128.
42 Ang mga kaliwat sa mga tigbantay sa ganghaan: mga
kaliwat ni Salum, ni Ater, ni Talmon, ni Akub, ni Hatita, ug ni
Sobai: 139 tanan. **43** Kadtong gitahasan aron moalagad sa
templo: ang mga kaliwat ni Siha, ni Hasufa, ni Tabaot, **44** ni
Keros, ni Siaha, ni Padon, **45** ni Lebana, ni Hagaba, ni Akub,
46 ni Hagab, ni Salmai, ug ni Hanan. **47** Ang mga kaliwat ni
Gidel: si Gahar, si Reaias, **48** si Resin, si Nekoda, si Gasam,
49 si Usa, si Pasea, si Besai, **50** si Asna, si Meunim, ug si
Nefisim. **51** Ang mga kaliwat ni Bakbuk: si Hakufa, si Harhur,
52 si Baslut, si Mehida, si Harsa, **53** si Barkos, si Sisera, si
Tema, **54** si Nesia, ug si Hatifa. **55** Ang mga kaliwat sa mga
sulugoon ni Solomon: ang mga kaliwat ni Sotai, ni Hasoferet,
ni Peruda, **56** ni Jaala, ni Darkon, ni Gidel, **57** ni Sefatias, ni
Hatil, ni Poceret Hasebaim, ug ni Ami. **58** Mikabat sa 392
ka mga kaliwat nga gitahasan aron moalagad sa templo
ug mga kaliwat sa mga sulugoon ni Solomon. **59** Kadtong
mibiya sa Tel Mela, sa Tel Carsa, sa Kerub, sa Adan, ug sa
Imer—apan dili makapamatuod sa ilang katigulangan nga
gikan sa Israel **60** —lakip ang 652 ka mga kaliwat ni Delaias,
ni Tobias, ug ni Nekoda. **61** Ug ang mga kaliwat sa pari:
Ang mga kaliwat ni Habaias, ni Hakos, and ni Barsilai (nga
mikuha sa iyang asawa gikan sa mga anak nga babaye sa
Barsilai sa Gilead ug gitawag pinaagi sa ilang ngalan). **62**

Gisulayan nila sa pagpangita ang talaan sa ilang kagikan, apan wala nila nakaplagan sanglit gihugawan nila ang ilang pagkapari. **63** Busa gisultihan sila sa gobernador nga dili sila angay mokaon sa bisan unsang mga balaang halad hangtod nga mouyon ang pari gamit ang Urim ug Tumim. **64** Mikabat sa 42, 360 ang tibuok pundok, **65** wala pay labot ang ilang mga sulugoong lalaki ug mga sulugoong babaye (kini mga 7, 337) ug ang ilang mang-aawit nga lalaki ug babaye sa templo. **66** Ang ilang mga kabayo: 736. Ang ilang mga mula: 245. **67** Ang ilang mga kamelyo: 435. Ang ilang mga asno: 6, 720. **68** Sa dihang miabot na sila sa balay ni Yahweh sa Jerusalem, ang pangulong patriyarka naghalad sa kinabubut-ong gasa aron sa pagtukod sa balay. **69** Mihatag sila sumala sa ilang katakos ngadto sa panudlanan: 61, 000 ka daric nga bulawan, 5, 000 ka platang mina, ug 100 ka mga parianong kupo. **70** Busa ang mga pari, ug mga Levita, ang katawhan, mga mang-aawit sa templo, ug mga tigbantay sa ganghaan, ug kadtong gitahasan aron moalagad sa templo nagpuyo sa ilang mga siyudad. Ang tibuok katawhan sa Israel anaa sa ilang mga siyudad.

3 Sa ikapito ka bulan human nakabalik ang katawhan sa Israel sa ilang mga siyudad, sa dihang nagkatigom ingon nga usa ka tawo diha Jerusalem. **2** Mitindog si Josue ang anak nga lalaki ni Jozadak ug ang iyang mga igsoon nga mga pari, ug si Zerubabel nga anak ni Sealtiel, ug ang iyang mga igsoong lalaki ug gitukod ang halaran sa Dios sa Israel aron sa paghalad sa mga halad sinunog sumala sa gisugo sa balaod ni Moises, ang alagad sa Dios. **3** Unya gipahimutang nila ang halaran sa tungtunganan niini, kay nangahadlok sila tungod sa mga tawo niadtong yutaa. Naghalad sila ug mga halad sinunog ngadto kang Yahweh sa kaadlawon ug sa gabii. **4** Gisaulog gihapon nila ang Pista sa Balongbalong sumala sa nahisulat ug naghalad sa mga halad sinunog adlaw-adlaw sumala sa kasugoan, sa gikinahanglan sa matag adlaw. **5** Tungod niini, adunay mga halad sinunog adlaw-adlaw ug kausa sa usa ka bulan ug mga halad alang sa tanan nga natudlong kasaulogan ni Yahweh, lakip ang tanang mga halad nga kinabubut-on. **6** Nagsugod sila sa paghalad sa mga halad sinunog alang kang Yahweh sa unang adlaw sa ikapito nga bulan, bisan tuod wala pa matukod ang templo. **7** Busa gihatagan nila ug plata ang mga tigtiltil ug bato ug mga panday; ug pagkaon, mainom, ug lana ngadto sa katawhan sa Sidon ug sa Tiro, aron nga sila magdala sa mga kahoy nga sidro gikan sa Lebanon paingon sa Jopa agi sa dagat, sumala sa pagtugot kanila ni Ciro, ang hari sa Persia. **8** Unya sa ikaduhang bulan sa ikaduhang tuig sa ilang pag-abot ngadto sa balay sa Dios sa Jerusalem, si Sorobabel, si Jesua ang anak nga lalaki ni Josadak, ang nahibilin nga mga pari, ang mga Levita ug kadtong nakabalik gikan sa pagkabihag ngadto sa Jerusalem nagsugod na sa pagtrabaho. Gitahasan nila ang mga Levita nga may 20 ang panuigon pataas aron maoy magdumala sa buluhaton sa balay ni Yahweh. **9** Si Josue uban sa iyang mga anak nga lalaki ug iyang mga igsoong lalaki, si Kadmiel ug iyang mga anak nga lalaki, ug ang mga kaliwat ni Juda aron sa pagdumala sa katawhan nga nagtrabaho sa balay sa Dios. Kauban nila ang mga kaliwat ni Henadad, ang ilang mga kaliwat, ug ang ilang kaubanang mga Levita usab. **10** Gipahiluna sa mga magtutukod ang patukoranan sa templo ni Yahweh. Nanindog ang mga pari nga nagsul-ob sa parianong bisti nga may trumpeta, ug ang mga Levita, mga anak ni Asaf, aron pagdayeg kang Yahweh inubanan sa mga piyangpiyang, sumala sa sugo ni David, nga hari sa Israel. **11** Nag-awit sila sa pagdayeg ug pagpasalamat kang Yahweh, "Maayo siya! Ang iyang matinud-anong kasabotan sa Israel molungtad sa kahangtoran." Ang tibuok katawhan misinggit sa dakong kalipay sa pagdayeg ngadto kang Yahweh kay ang patukoranan sa templo napahimutang na. **12** Apan daghan sa mga pari, sa mga Levita, sa mga pangulong patriyarka ug sa mga tigulang nga tawo nga nakakita sa unang balay ang mihilak sa makusog, sa dihang kining patukoranan sa balay nahimutang na sa atubangan sa ilang panan-aw. Apan daghan ang misinggit sa kalipay uban sa pagmaya ug sa madasigong tugtog. **13** Tungod niini wala na makaila ang katawhan sa kalahian sa malipayon ug sa nagmayang tingog gikan sa tingog sa panaghilak sa mga tawo, kay naninggit man ang katawhan uban sa dakong kalipay, ug nadungog ang kasaba sa layong dapit.

4 Karon nakadungog ang pipila sa mga kaaway sa Juda ug sa Benjamin nga ang katawhan nga mga binihag nagtukod ug templo alang kang Yahweh, ang Dios sa Israel. **2** Busa miduol sila kang Sorobabel ug ang mga pangulo sa ilang mga katigulangang mga banay. Miingon sila ngadto kanila, "Magtukod kita uban kaninyo, kay sama kaninyo, nangita kami sa inyong Dios ug naghalad ngadto kaniya sukad pa sa panahon ni Esardad, nga hari sa Asiria, nagdala kanato dinhing dapita." **3** Apan si Sorobabel, si Josue, ug ang mga pangulo sa ilang mga katigulangang banay nag-ingon, "Dili kamo, apan kami ang kinahanglan magtukod sa balay sa among Dios, tungod kay kami motukod sa balay alang kang Yahweh, ang Dios sa Israel, ingon nga mando ni Haring Ciro sa Persia." **4** Busa ang katawhan sa yuta gihimong maluya ang mga kamot sa taga-Juda; gihadlok nila ang mga taga-Juda sa pagtukod. **5** Gisuholan usab nila ang mga magtatambag aron sa pagpakyas sa ilang plano. Gibuhat nila kini sa tanang mga adlaw ni Ciro ug ngadto sa paghari ni haring Dariu sa Persia. **6** Unya sa sinugdanan

sa paghari ni Asuero nagsulat sila ug sumbong batok sa mga lumolupyo sa Juda ug sa Jerusalem. **7** Sa panahon kini sa mga adlaw ni Asuero nga si Bislam, si Mitredates, si Tabel, ug sa ilang mga kaubanan nagsulat kang Asuero. Ang maong sulat gisulat sa pinulongan nga Aramaica ug gihubad. **8** Si Rehum ang labaw ug si Simsai ang eskriba maoy nagsulat niining paagi ngadto kang Artajerjes mahitungod sa Jerusalem. **9** Unya si Rehum, si Simsai, ug ang iyang mga kaubanan, nga mga maghuhukom ug ang uban pang mga opisiyal sa gobyerno, gikan sa Erec, sa Babilonia, ug sa Susa sa Elam—misulat sila ug sulat— **10** ug nahiapil sila niadtong mga tawo nga gipugos pagpapuyo sa Samaria sa bantogan ug inila nga si Asbanipal, uban sa tanan nga anaa sa probinsya unahan sa Suba. **11** Mao kini ang kopya sa sulat nga ilang gipadala ngadto kang Artajerjes: "Ang imong mga sulugoon, mga katawhan tabok sa suba, nagsulat niini: **12** Tugoti ang hari masayod nga ang mga Judio nga gikan kanimo moanhi batok kanato dinhi sa Jerusalem aron itukod ang masinupakon nga siyudad. Gihuman nila ang mga pader ug gitukod pag-usab ang mga pundasyon. **13** Karon tugoti ang hari nga masayod niana nga kung kining siyudara matukod ug mahuman na ang pader, dili sila maghatag ug pahinungod ug buhis apan ilang pagasakiton ang mga hari. **14** Tungod kay kami nagakaon ug asin sa palasyo, dili kini husto kanamo nga motan-aw sa bisan unsang pagpakaulaw nga nahitabo sa hari. Tungod niini mao nga nagpahibalo kami ngadto sa hari **15** nga pangitaon ang talaan sa imong amahan ug aron sa pagsuta nga kining masinupakon nga siyudad magpasakit sa mga hari ug sa mga probinsya. Mao kini ang hinungdan sa daghang mga suliran ngadto sa mga hari ug sa mga probinsya. Nahimo kining sentro sa masinupakon sukad pa kaniadto. Mao kini ang hinungdan nga kining siyudara nagun-ob. **16** Nagpahibalo kami sa hari nga kung matukod kining siyudara ug ang pader, unya walay mabilin alang kanimo sa unahan sa dako nga suba sa Eufrates." **17** Busa nagpadala ang hari ug tubag ngadto kang Rehum ug kang Simsai ug sa ilang mga kaubanan sa Samaria ug sa uban pang bahin unahan sa Suba: "Ang kalinaw maanaa kaninyo. **18** Ang maong sulat nga imong gipadala kanako gihubad ug gibasa dinhi kanako. **19** Busa nagsugo ako sa pagsusi ug nahibaloan nga kaniadto misupak sila ug misukol batok sa mga hari. **20** Adunay mga hari nga kusgan nga nagdumala sa Jerusalem ug adunay gahom sa tanang butang sa unahan sa Suba. Ang pahinungod ug mga buhis ginabayad kanila. **21** Karon, paghimo ug balaod alang niining mga tawhana aron mohunong ug dili na pagatukoron kining siyudara hangtod nga makahimo ako ug balaod. **22** Pagmabinantayon nga dili kini masalikway. Nganong gitugotan man nga modako kining kadaot ug maoy hinungdan nga midako ang nawala sa bahin alang sa hari? **23** Sa dihang nabasa ni haring Artajerjes ang balaod sa atubangan ni Rehum, ni Simsai, ug sa ilang mga kaubanan, nagdali sila ug gawas sa Jerusalem ug gipugos ang mga Judio sa pagpaundang sa pagtukod. **24** Busa ang bulohaton sa balay sa Dios ngadto sa Jerusalem naundang hangtod sa ikaduhang tuig sa paghari ni haring Dario sa Persia.

5 Unya si Hageo nga propeta ug si Zecarias ang anak nga lalaki ni Idonga nga propeta nanagna sa ngalan sa Dios sa Israel ngadto sa mga Judio sa Juda ug sa Jerusalem. **2** Si Sorobabel ang anak nga lalaki ni Salatiel ug Josue ang anak nga lalaki ni Josadak mibangon ug misugod sa pagtukod sa balay sa Dios sa Jerusalem uban sa mga propeta nga nagdasig kanila. **3** Unya si Tatenai ang gobernador sa probinsya sa unahan sa Suba, si Setar Bosenai, ug ang ilang mga kaubanan miduol ug miingon kanila, "Kinsa man ang naghatag kaninyo ug kasugoan aron tokuron kining balay ug humanon kining mga pader?" **4** Miingon usab sila, "Kinsa man ang mga ngalan sa katawhan nga nagtukod niining maong balay?" **5** Apan ang mata sa Dios anaa sa mga pangulo sa Judio ug ang ilang mga kaaway wala nakapaundang kanila. Naghulat sila sa sulat nga ipadala ngadto sa hari ug alang sa kasugoan nga ibalik ngadto kanila mahitungod niini. **6** Mao kini ang sulat ni Tatenai, ni Setar Bosenai, ug sa ilang mga kaubanan nga mga opisyal ngadto kang Dario ang hari. **7** Nagpadala sila ug balita, gisulat kini ngadto kang Haring Dario, "Ang tanang kalinaw maanaa kaninyo. **8** Tugoti nga masayod ang hari nga mangadto kita sa Juda ngadto sa balay sa gamhanang Dios. Pagatukoron kini gamit ang dagkong mga bato ug mga kahoy nga troso nga ibutang sa mga pader. Mahuman kining buluhaton sa hingpit ug maayo nga pagabuhaton sa ilang mga kamot. **9** Nangutana kami sa mga pangulo, 'Kinsa man ang naghatag kaninyo kasugoan aron tukoron kining balay ug kining mga pader?' **10** Gipangutana usab namo ang ilang mga ngalan aron imong masayran ang ngalan sa matag tawo nga nangulo kanila. **11** Mitubag sila ug miingon, 'Mga sulugoon kami sa Dios nga anaa sa langit ug sa yuta, ug tukoron namo pag-usab kining balay nga gitukod sa milabay nga daghang katuigan sa dihang gitukod kini ug gihuman sa bantogan nga hari sa Israel. **12** Bisan pa niana, sa dihang gipalagot sa among mga katigulangan ang Dios sa langit, gitugyan niya sila ngadto sa mga kamot ni Nabucodonosor ang hari sa Babilonia, nga migun-ob niining balaya ug nagkuha sa katawhan sa pagkabihag didto sa Babilonia. **13** Bisan pa, sa unang tuig sa paghari ni Ciro sa Babilonia, naghatag si Ciro ug kasugoan nga tukoron pag-usab ang balay sa Dios. **14** Giuli usab ni Haring Ciro ang mga butang nga bulawan ug plata ngadto sa balay sa

Dios nga gidala ni Nabucodonosor nga gikan sa templo sa Jerusalem nga gidala sa templo sa Babilonia. Giuli niya kini ngadto kang Sesbasar, nga gihimo niyang gobernador. **15** Miingon siya kaniya, “Dad-a kining mga butanga. Lakaw ug ibutang kini sa templo sa Jerusalem. Tugoti nga pagatukoron pag-usab didto ang balay sa Dios.” **16** Unya kini si Sesbasar miabot ug nagpahiluna sa pundasyon alang sa balay sa Dios sa Jerusalem; ug kini natukod, apan wala pa kini nahingpit.' **17** Karon kung makapahimuot kini sa hari, tugoti nga kini masusi ngadto sa balay nga tipiganan sa Babilonia kung ang paghukom gikan kang Haring Ciro sa pagtukod niining balay sa Dios sa Jerusalem. Unya tugoti ang hari magpadala sa iyang hukom nganhi kanato.”

6 Busa nagsugo si Haring Dario nga susihon ang balay tipiganan sa Babilonia. **2** Ngadto sa lig-on nga siyudad sa Ecbatana didto sa Media diin nakaplagan ang basahon; mao kini ang nahisulat sa talaan: **3** Sa unang tuig sa paghari ni Haring Ciro, naghatag si Ciro ug kasugoan mahitungod sa balay sa Dios sa Jerusalem: 'Pagatukoron pag-usab ang balay ingon nga dapit sa paghalad. 'Ipahimutang ang pundasyon. Nga ang katas-on 60 ka cubit ug ang kalapdon 60 ka cubit, **4** uban sa tulo ka laray sa dagkong mga bato ug laray sa bag-ong troso. Ug tugoti nga bayran ang kantidad pinaagi sa balay sa hari. **5** Dad-a usab ang bulawan ug plata nga gipanag-iya sa balay sa Dios nga gidala ni Nabucodonosor gikan sa templo sa Jerusalem ngadto sa templo sa Babilonia. Ipadala kini ngadto sa Jerusalem ug ibutang sila sa balay sa Dios.' **6** Karon ipahilayo si Tatenai, si Setar Bosenai, ug ang imong kauban nga mga opisyal nga anaa sa tabok sa Suba. **7** Pasagdi ang bulohaton niining balay sa Dios. Ang gobernador ug ang mga pangulo sa Judio maoy magtukod sa balay sa Dios sa maong dapit. **8** Nagmando ako nga kinahanglan inyo kining buhaton alang niining mga pangulo sa mga Judio nga magtukod niining balay sa Dios: Ang suhol nga gidalit gikan sa hari sa tabok sa Suba maoy gamiton aron ibayad niining mga tawhana aron dili sila moundang sa ilang pagtrabaho. **9** Bisan unsa ang gikinahanglan—mga nati nga laking baka, torong karnero, o nating karnero alang sa halad sinunog ngadto sa Dios sa Langit, trigo, asin, bino o lana sumala sa mando sa mga pari sa Jerusalem—ayaw pakyasa ang paghatag niining mga butanga ngadto kanila sa matag-adlaw. **10** Buhata kini aron dad-on nila ang halad ngadto sa Dios sa Langit ug pag-ampo alang kanako, ang hari, ug sa akong mga anak nga lalaki. **11** Nagamando ako nga kung si binsa kinsa ang mosupak niining kasugoan, kinahanglan nga ipabunlot ang sakbayan sa iyang balay ug bitayon gayod siya niini. Ang iyang balay mahimo gayod nga nagkatipun-og nga basura tungod niini. **12** Pukanon unta sa Dios nga buhi ang si bisan kinsa nga hari ug ang katawhan nga mosupak niining balay sa Dios sa Jerusalem. Ako, si Dario, nagamando niini. Mahitabo unta kini nga makugihon!” **13** Unya si Tatenai, si Setar Bosenai, ug ang ilang mga kaubanan mibuhat sa tanan nga gisugo ni Haring Dario. **14** Busa ang mga pangulo sa Judio mitukod sa paagi sa gitudlo ni Hageo ug ni Zecarias pinaagi sa pagpanagna. Ilang gitukod sumala sa gisugo sa kasugoan sa Dios sa Israel ug si Ciro, si Dario ug si Artajerjes, ang mga hari sa Persia. **15** Ang balay nahuman sa ikatulo ka adlaw sa bulan sa Adar, sa ikaunom ka tuig sa paghari ni Haring Dario. **16** Ang mga Israelita, mga pari, mga Levita, ug ang uban pang mga dinakpan nagsaulog nga malipayon alang sa paghalad niining balay sa Dios. **17** Naghalad sila ug 100 ka mga laking baka, 100 ka gatos ka mga torong karnero ug 400 ka nating karnero alang sa paghalad sa balay sa Dios. Dose ka mga lalaking kanding gihalad usab ingon nga halad sa sala sa tibuok Israel, usa sa matag tribo sa Israel. **18** Gitahasan usab nila ang mga pari ug ang mga Levita sa pagpamuhat sa pag-alagad sa Dios sa Jerusalem, ingon nga kini gisulat sa Libro ni Moises. **19** Busa kadtong mga nabihag nagsaulog sa pagsaylo sa ika-katorse ka adlaw sa unang bulan. **20** Ang tanang mga pari ug mga Levita naghinlo sa ilang kaugalingon ug nag-ihaw sila sa mga ihalad sa Pagsaylo alang sa tanang gibihag, lakip ang ilang mga kaugalingon. **21** Ang mga Israelita nga nagkaon sa pipila ka karne mao kadtong nahibalik gikan sa pagkabihag ug gilain ang ilang kaugalingon gikan sa kahugawan sa katawhan sa yuta ug nangita kang Yahweh, ang Dios sa Israel. **22** Malipayon silang nagsaulog sa Pista sa Pan nga Walay Patubo sulod sa pito ka adlaw, kay gihatagan man sila ug kalipay ug giusab ang kasingkasing sa hari sa Asiria aron lig-onon ang ilang mga kamot sa pagtrabaho sa iyang balay, ang balay sa Dios sa Israel.

7 Pagkahuman niini, sa panahon sa paghari ni Artajerjes nga hari sa Persia, miabot si Esdras gikan sa Babilonia. Ang mga katigulangan ni Esdras mao si Seraias, si Asarias, si Hilkias, **2** si Salum, si Sadoc, si Ahitub, **3** si Amarias, si Asarias, si Merayot, **4** si Serahias, si Usi, si Buki, **5** si Abisue, si Pinehas, ug si Eleasar, nga mao ang anak ni Aaron ang labaw nga pari. **6** Miabot si Esdras gikan sa Babilonia ug usa siya ka batid nga eskriba sa balaod ni Moises nga gihatag ni Yahweh, ang Dios sa Israel. Gihatagan siya sa hari sa bisan unsang mga butang nga iyang gipangayo sanglit ang kamot ni Yahweh nag-uban man kaniya. **7** Ang pipila sa mga kaliwat sa Israel ug ang mga pari, mga levita, mga mang-aawit sa templo, ang mga tigbantay sa ganghaan, ug kadtong mga gitahasan nga moalagad sa templo mikuyog usab sa pagtungas ngadto sa Jerusalem sa ikapito nga tuig ni Haring Artajerjes. **8** Miabot siya sa Jerusalem sa ikalimang

bulan sa samang tuig. 9 Mibiya siya sa Babilonia sa unang
adlaw sa unang bulan. Unang adlaw kadto sa ikalimang
bulan nga miabot siya sa Jerusalem, sanglit ang maayong
kamot sa Dios nag-uban man kaniya. 10 Gihatag ni Esdras
ang iyang kasingkasing diha sa pagtuon, sa pagkinabuhi, ug
sa pagtudlo sa balaod ug sa mga kasugoan sa balaod ni
Yahweh. 11 Mao kini ang kasugoan nga gihatag ni Haring
Artajerjes ngadto kang Esdras ang pari ug eskriba sa mga
kasugoan ni Yahweh ug sa mga balaod alang sa Israel:
12 "Ang hari sa mga hari nga si Artajerjes, ngadto kang
Esdras nga pari, ang eskriba sa balaod sa Dios sa langit:
13 Nagmando ako nga si bisan kinsa nga gikan sa Israel
nga ania sa akong gingharian uban sa ilang mga pari ug
sa mga Levita nga nagtinguha sa pag-adto sa Jerusalem,
makauban kanimo. 14 Ako, ang hari, ug ang akong pito ka
mga magtatambag magpalakaw kaninyong tanan aron sa
pagsusi bahin sa Juda ug sa Jerusalem sumala sa inyong
nasabtan nga mga balaod sa Dios, 15 ug aron dad-on ang
plata ug bulawan nga gihatag nila nga walay bayad ngadto
sa Dios sa Israel didto sa Jerusalem, nga iyang puloy-anan.
16 Ihatag nga walay bayad ang tanang plata ug bulawan
nga gihatag sa tanang taga-Babilonia uban sa kinabubut-
ong gihalad sa katawhan ug sa mga pari alang sa balay
sa Dios sa Jerusalem. 17 Busa pagpalit ug mga torong
baka, mga torong karnero ug mga nating karnero ug trigo
ug mga halad ilimnon. Ihalad kini sa halaran nga anaa sa
sulod sa balay sa inyong Dios sa Jerusalem. 18 Bahin
sa nahibilin nga plata ug bulawan buhata ang bisan unsa
nga makaayo alang kanimo ug sa imong mga kaigsoonan,
aron sa pagpahimuot sa inyong Dios. 19 Ibutang ang mga
butang nga gihatag kanimo nga walay bayad diha sa iyang
atubangan alang sa pag-alagad sa balay sa inyong Dios
sa Jerusalem. 20 Bisan unsa pa nga kinahanglanon sa
balay sa inyong Dios nga inyong gikinahanglan, kuhaa kini
nga kantidad gikan sa akong panudlanan sa bahandi. 21
Ako, si Haring Artajerjes, naghimo ug kasugoan ngadto
sa tanang mga tinugyanan sa panudlanan sa unahan sa
Suba, nga ihatag ang bisan unsang butang nga pangayoon
ni Esdras gikan kaninyo, 22 kutob sa 100 ka talents nga
plata, 100 ka cors nga trigo, 100 ka baths nga bino, ug
100 ka baths nga lana, ug asin nga walay kinutoban. 23
Ang bisan unsa nga kasugoan nga naggikan sa Dios sa
Langit, buhaton kini uban ang pagkamatinud-anon alang sa
iyang balay. Kay nganong kinahanglan man nga ipahamtang
ang iyang kapungot nganhi sa akong gingharian ug sa
akong mga anak nga lalaki? 24 Gipahibalo namo kanila
ang mahitungod kaninyo nga dili magkuha ug bisan unsang
bayad o buhis sa kang bisan kinsa nga mga pari, mga
Levita, mga manunugtog, mga tigbantay sa templo, o sa
mga tawo nga gitahasan nga mag-alagad sa templo ug sa
mga alagad sa balay sa Dios. 25 Esdras, pinaagi sa kaalam
nga gihatag sa Dios kanimo, kinahanglan magpili ka ug mga
maghuhukom ug mga maalamong tawo nga mag-alagad
sa tanang katawhan sa unahan sa Suba, ug mag-alagad
kang bisan kinsa nga nasayod sa balaod sa imong Dios.
Kinahanglan tudloan mo usab kadtong mga wala masayod
sa balaod. 26 Siloti ang bisan kinsa nga dili hingpit nga
motuman sa mga balaod sa Dios ug sa mga balaod sa
hari, pinaagi sa kamatayon, pagpahawa, pagbawi sa ilang
mga kabtangan, o sa pagbilanggo." 27 Miingon si Esdras,
"Dalaygon si Yahweh, ang Dios sa among mga katigulangan,
nga nagpahiluna niining tanan sa kasingkasing sa hari aron
pagpatahom sa balay ni Yahweh sa Jerusalem, 28 ug siya
mao ang naghatag sa matinud-anong kasabotan nganhi
kanako sa atubangan sa hari, sa iyang mga magtatambag,
ug sa tanan niyang mga bantogang opisyal. Gilig-on ako
pinaagi sa tabang ni Yahweh nga akong Dios, ug gitigom ko
ang mga pangulo gikan sa Israel aron mokuyog kanako."

8 Mao kini ang mga pangulo sa mga banay sa katigulangan
nga mibiya uban kanako sa Babilonia sa panahon sa
paghari ni Haring Artajerjes. 2 Sa mga kaliwat ni Pinehas:
si Gersom. Sa mga kaliwat ni Itamar: si Daniel. Sa mga
kaliwat ni David: si Hatus. 3 Sa mga kaliwat ni Seconias,
sa mga kaliwat ni Paros: si Zacarias. Uban kaniya nalista
ang 150 ka mga lalaki. 4 Sa mga kaliwat ni Pahat Moab: si
Elioenai ang anak nga lalaki ni Seraias. Uban kaniya nalista
ang 200 ka mga lalaki. 5 Sa mga kaliwat ni Seconias: si
Ben Jahasiel. Uban kaniya nalista ang 300 ka mga lalaki.
6 Sa mga kaliwat ni Adin: si Ebed ang anak nga lalaki ni
Jonatan. Uban kaniya nalista ang 50 ka mga lalaki. 7 Sa
mga kaliwat ni Elam: si Jesaias ang anak ni Atalia. Uban
kaniya nalista ang 70 ka mga lalaki. 8 Sa mga kaliwat ni
Sefatias: si Sebadias ang anak nga lalaki ni Miguel. Uban
kaniya nalista ang 80 ka mga lalaki. 9 Sa mga kaliwat ni
Joab: si Obadias ang anak nga lalaki ni Jehiel. Uban kaniya
nalista ang 218 ka mga lalaki. 10 Sa mga kaliwat ni Selomit
ang anak nga lalaki ni Josefias. Uban kaniya nalista ang 160
ka mga lalaki. 11 Sa mga kaliwat ni Bebai: si Zacarias ang
anak nga lalaki ni Bebai. Uban kaniya nalista ang 28 ka
mga lalaki. 12 Sa mga kaliwat ni Asgad: si Johanan ang
anak nga lalaki ni Hacatan. Uban kaniya nalista ang 110
ka mga lalaki. 13 Sa wala madugay miabot kadtong mga
kaliwat ni Adonicam. Mao kini ang ilang mga ngalan: si
Elifelet, si Jeuel, ug si Semaias. Uban kanila miabot ang
60 ka mga lalaki. 14 Sa mga kaliwat ni Bigvai: si Utai ug
si Sacur. Uban kaniya nalista ang 70 ka mga lalaki. 15
Miingon si Esdras, "Gitigom ko ang mga tawong nagapanaw
didto sa kanal nga paingon sa Ahava, ug nagkampo kami

didto sulod sa tulo ka adlaw. Gisusi ko ang katawhan ug ang mga pari, apan wala akoy nakaplagan didto bisan usa sa mga kaliwat ni Levi. **16** Busa nagpasugo ako alang kang Elieser, Ariel, Semaias, Elnatan, Jarib, ug Elnatahan ug kang Natan, Zecaraias, ug kang Mesulam—nga mga pangulo— ug alang kang Joarib ug kang El Natan— nga mga magtutudlo. **17** Sunod gipaadto ko sila ngadto kang Edo, ang pangulo sa Casfia. Gisultihan ko sila kung unsa ang isulti kang Ido ug sa iyang mga kaparyentihan, ang mga sulugoon sa templo nga nagpuyo sa Casfia, nga padad-an kita ug mga sulugoon alang sa balay sa Dios. **18** Busa pinaagi sa maayong kamot sa Dios gipadad-an kita ug usa ka maalamong tawo nga ginganlan ug Serebias. Kaliwat siya ni Mali ang anak nga lalaki ni Levi nga anak ni Israel. Miabot siya uban ang iyang 18 ka mga anak nga lalaki ug mga igsoong lalaki. **19** Miabot uban kaniya si Hasabias. Anaa usab si Jesaias, usa sa mga anak ni Merari, uban sa iyang mga igsoong lalaki ug sa ilang mga anak nga lalaki, 20 ka mga lalaki tanan. **20** Kadtong gitahasan nga mag-alagad sa templo, nga gitugyan ni David ug sa iyang mga opisyal aron sa pag-alagad sa mga Levita: adunay 220 ka mga lalaki nga ang matag usa kanila gilista ang ngalan. **21** Unya nagpahibalo ako ug pagpuasa didto sa Kanal sa Ahava aron sa pagpaubos sa among mga kaugalingon sa atubangan sa Dios, aron sa pagpangita gikan kaniya sa tul-id nga agianan alang kanamo, sa among mga kabataan, ug sa tanan namong kabtangan. **22** Naulaw ako nga mohangyo sa hari ug kasundalohan o mangangabayo aron mopanalipod kanamo batok sa mga kaaway sa agianan, sanglit nagsulti man kami sa hari, 'Ang kamot sa among Dios magauban sa tanan nga magapangita kaniya alang sa kaayohan, apan ang iyang gahom ug kapungot modangat usab sa tanan nga makalimot kaniya.' **23** Busa nagpuasa kami ug nagpakisayod sa Dios mahitungod niini, ug nangaliyupo kami kaniya. **24** Sunod nagpili ako ug napulog duha ka mga lalaki gikan sa mga parianong opisyal: si Serebias, si Hasabias, ug ang napulo sa ilang mga igsoong lalaki. **25** Gitimbang ko alang kanila ang plata, ang bulawan, ug ang mga butang ug ang mga halad alang sa balay sa Dios nga gihalad nga walay bayad sa hari, sa iyang magtatambag ug sa mga opisyal, ug sa tibuok Israel. **26** Busa gitimbang ko diha sa ilang mga kamot ang 22, 100 ka kilong plata, 3, 400 ka kilo nga bulawan, **27** 20 ka panaksan nga bulawan nga kung timbangon mokabat ug 1, 000 ka darics, ug duha ka sudlanan nga tumbaga nga gipasinaw pag-ayo nga sama ka bililhon sa bulawan. **28** Unya gisultihan ko sila, 'Gibalaan kamo ngadto kang Yahweh, ug kining mga butanga usab. Ug kining plata ug bulawan mao ang mga kinabubut-ong halad ngadto kang Yahweh, ang Dios sa inyong katigulangan. **29** Bantayi kini ug tipigi hangtod matimbang ninyo kini atubangan sa mga parianong opisyal, mga Levita, ug mga pangulo sa mga banay sa katigulangan sa Israel didto sa Jerusalem sulod sa mga lawak sa balay sa Dios.' **30** Gidawat sa mga pari ug sa mga Levita ang natimbang nga plata, bulawan, ug mga butang aron dad-on kini ngadto sa Jerusalem, ngadto sa balay sa among Dios. **31** Milakaw kami gikan sa Kanal sa Ahava sa ika-napulo ug duha ka adlaw sa unang bulan aron moadto sa Jerusalem. Ang kamot sa among Dios nag-uban kanamo; gipanalipdan niya kami gikan sa kamot sa kaaway ug niadtong mga tawo nga nagtinguha sa pagtulis kanamo sa dalan. **32** Busa nakasulod kami sa Jerusalem ug nagpabilin didto sulod sa tulo ka adlaw. **33** Unya sa ikaupat nga adlaw gitimbang ang plata, bulawan, ug mga butang sulod sa balay sa Dios ngadto sa kamot ni Meremot ang anak nga lalaki ni Uria nga usa ka pari. Uban kaniya si Eleasar nga anak ni Pinehas, si Josabad nga anak ni Josue, ug si Noadias ang anak nga lalaki ni Binui nga usa ka Levita. **34** Nasayran ang kinatibuk-ang gidaghanon ug gibug-aton; ang kinatibuk-ang timbang nahasulat niadtong higayona. **35** Ang mga tawo nga nahibalik gikan sa pagkaulipon, ang katawhan nga binihag, naghalad ug mga halad sinunog ngadto sa Dios sa Israel: napulog duha ka mga torong baka alang sa tibuok Israel, 96 ka mga laking karnero, 77 ka nating karnero, ug napulog duha ka mga kanding ingon nga halad tungod sa sala. Ang tanan mao ang halad sinunog alang kang Yahweh. **36** Unya gihatag nila ang mga kasugoan ngadto sa mga labaw nga opisyal sa hari ug sa mga gobernador sa unahan sa suba, ug gitabangan nila ang katawhan ug ang balay sa Dios."

9 "Sa dihang nahuman na kining mga butanga, miduol kanako ang mga opisyal ug miingon, 'Ang katawhan sa Israel, ang mga pari ug ang mga Levita wala mibulag sa ilang mga kaugalingon gikan sa katawhan sa ubang mga nasod ug gikan sa ilang mga kalaw-ayan: mga Canaanhon, mga Hetihanon, mga Perisihanon, mga Jebusihanon, mga Amorihanon, mga Moabihanon, mga Ehiptohanon, ug mga Amorihanon. **2** Tungod kay giminyoan nila ang pipila sa ilang mga anak nga babaye ug mga anak nga lalaki, ug nasagolan ang balaang katawhan sa mga tawo sa ubang mga nasod. Ug ang mga opisyal ug mga pangulo mao ang nagsugod sa pagka dili matinumanon.' **3** Sa pagkadungog nako niini, gigisi ko ang akong bisti ug kupo ug gilabnot ang buhok gikan sa akong ulo ug bungot, ug milingkod ako nga nasubo. **4** Kadtong tanan nga nangalisang sa mga pulong sa Dios sa Israel mahitungod niining pagkadili matinumanon miduol kanako samtang nagalingkod ako sa kaulawan hangtod sa pagkagabii nga paghalad. **5** Apan sa gabii nga paghalad mitindog ako sa akong nahimutangan sa kaulawan sa nagisi kong mga bisti ug kupo, ug miluhod

ug gidupa ko ang akong mga kamot ngadto kang Yahweh
nga akong Dios. 6 Miingon ako, “Dios ko, naulaw ako
ug makauulaw nga iyahat ang akong panagway nganha
kanimo, tungod sa among kasaypanan nga milapaw na
sa among mga ulo, ug ang among mga sala misangko
na ngadto sa kalangitan. 7 Sukad pa sa mga adlaw sa
among katigulangan hangtod karon anaa na kami sa dakong
pagpakasala. Sa among mga kasaypanan kami, ang among
mga hari, ug ang among mga pari gitugyan ngadto sa kamot
sa mga hari niining kalibotana, ngadto sa espada, ngadto
sa pagkaulipon, ug ngadto sa mga tulisan ug ngadto sa
kaulawan, sama kanamo niining panahona. 8 Apan karon
sa hamubo nga panahon, miabot ang kaluoy gikan kang
Yahweh nga among Dios aron adunay mahibilin pa nga
diyutay kanamo ug aron hatagan kami ug tumbanan sa iyang
balaang dapit. Alang kini sa among Dios aron malamdagan
ang among mga panan-aw ug aron hatagan kami ug diyutay
nga tabang sa among pagkaulipon. 9 Sanglit mga ulipon
kami, apan ang among Dios wala malimot kanamo kondili
iyang gipakita ang matinud-anong saad nganhi kanamo.
Gipakita niya kini ngadto sa hari sa Persia aron sa paghatag
kanamo ug bag-ong kusog, aron among tukoron pag-usab
ang balay sa Dios ug pabarogon ang mga naguba. Gibuhat
niya kini aron nga hatagan kami ug luwas nga pader didto
sa Juda ug sa Jerusalem. 10 Apan karon, among Dios, unsa
man ang among ikasulti human niini? Gikalimtan namo ang
imong mga mando, 11 ang mga mando nga imong gihatag
sa imong mga alagad nga mga propeta, sa dihang miingon
ka nga, “Kining yuta nga inyong adtoan aron panag-iyahon
usa ka yuta nga mahugaw. Nahugawan kini pinaagi sa
pagkamalaw-ay sa katawhan sa maong dapit. Gilukop nila
kini sa ilang kahugawan gikan sa usa ka bahin hangtod sa
pikas bahin. 12 Busa karon, ayaw ihatag ngadto kanila ang
inyong mga anak nga babaye ngadto sa ilang mga anak nga
lalaki; ayaw kuhaa ang ilang mga anak nga babaye alang sa
inyong mga anak nga lalaki, ug ayaw tinguhaa ang padayon
nilang kalinaw ug kauswagan, aron mahimo kamong kusgan
ug makakaon sa abot sa yuta, aron nga makapanunod niini
ang inyong mga anak sa tanang panahon.” 13 Apan human
sa tanang butang nga nahitabo kanamo tungod sa among
daotang binuhatan ug sa dako namong sala—sanglit ikaw,
among Dios, nagpugong kung unsa ang angay sa among
kasaypanan ug gibilin nga buhi— 14 supakon ba namo
pag-usab ang imong mga mando ug makigminyo niining
mga tawong daotan? Dili ka ba diay masuko ug molaglag
kanamo aron nga wala nay bisan usa nga mahibilin kanamo,
walay bisan usa nga makaikyas? 15 Yahweh, Dios sa Israel,
matarong ka, kay ang pipila kanamo nahibilin nga buhi
hangtod niining adlawa. Tan-awa! Ania kami dinhi sa imong
atubangan uban sa among mga sala, kay walay si bisan
kinsa ang makabarog sa imong atubangan tungod niini.”

10 Samtang nag-ampo si Esdras ug nagsugid, mihilak
siya ug mihapa siya atubangan sa balay sa Dios. Ang
dakong pundok sa mga Israelita nga kalalakin-an, mga
kababayen-an, ug mga kabataan nagtigom uban kaniya,
kay hilabihan ang panaghilak sa katawhan. 2 Si Sekanias
ang anak nga lalaki ni Jehiel nga kaliwat ni Elam miingon
ngadto kang Esdras, “Wala kami nagmatinumanon sa atong
Dios ug nakigminyo sa mga babayeng langyaw gikan sa
katawhan sa ubang mga nasod. Apan bisan pa man niini,
aduna pa gihapoy paglaom alang sa Israel. 3 Busa karon
maghimo kita ug usa ka kasabotan sa atong Dios nga
papaulion ang tanang mga babaye ug ang ilang mga anak
sumala sa gitudlo sa Ginoo ug sa mga gipanudlo niadtong
nagmahinadlokon sa mga mando sa atong Dios, ug tugoti
kini nga mahitabo sumala sa balaod. 4 Barog, kay kining
butanga alang kanimo aron ipatuman, ug mag-uban kami
kanimo. Pagmalig-on ug buhata kini.” 5 Busa mibarog si
Esdras ug ang mga parianong opisyal, mga Levita, ug ang
tanan sa Israel gipasaad sa pagbuhat niini. Busa silang
tanan maligdong nga nanumpa. 6 Unya mibarog si Esdras
gikan sa atubangan sa balay sa Dios ug miadto sa lawak
ni Jehohanan ang anak nga lalaki ni Eliasib. Wala siya
mikaon sa bisan unsang tinapay o miinom bisan ug tubig,
sanglit nagbangotan man siya mahitungod sa pagka dili
matinumanon niadtong mga binihag. 7 Busa nagpadala
sila ug pulong sa Juda ug sa Jerusalem ngadto sa tanang
katawhan nga mibalik gikan sa pagkabihag aron magtigom
sa Jerusalem. 8 Si bisan kinsa ang dili moadto sulod sa tulo
ka adlaw sumala sa mga panudlo gikan sa mga opisyal ug
mga kadagkoan pagailogon ang tanan nilang kabtangan ug
dili na mahiapil sa dakong panagtigom sa katawhan nga
nahibalik gikan sa pagkabihag. 9 Busa ang tanang katawhan
sa Juda ug sa Benjamin nagtigom sa Jerusalem sulod sa
tulo ka adlaw. Ika-siyam nga bulan kadto ug ika-20 nga
adlaw sa bulan. Ang tibuok katawhan nagbarog sa hawanan
atubangan sa balay sa Dios ug nangurog tungod sa pulong
ug sa ulan. 10 Mibarog si Esdras nga pari ug miingon,
“Nagbudhi kamo. Nagpuyo kamo uban ang mga babayeng
langyaw nga maoy nakapadako sa sala sa Israel. 11 Apan
karon dayega si Yahweh, ang Dios sa inyong katigulangan,
ug buhata ang iyang kabubut-on. Bulag gikan sa katawhan
sa maong yuta ug gikan sa mga babayeng langyaw.” 12
Ang tibuok tigom mitubag sa makusog nga tingog, “Buhaton
namo ang imong gisulti. 13 Apan, adunay daghang mga
tawo, ug ting-ulan kini nga panahon. Wala na kami kusog
nga mobarog pa sa gawas, ug dili lamang kini usa o duha ka
adlaw nga buhaton, sanglit dako man ang among kalapasan

niining butanga. **14** Busa tugoti ang among mga opisyal nga magpaila sa tibuok tigom. Paanhia ang tanan nga mitugot sa mga babayeng langyaw nga magpuyo sa atong mga siyudad sa gitakdang panahon sa mga kadagkoan ug sa mga maghuhukom sa siyudad hangtod nga mawagtang gikan kanamo ang hilabihang kapungot sa Dios." **15** Misupak niini ang anak nga lalaki ni Asahel nga si Jonatan ug si Jaaseia ang anak nga lalaki ni Tekoa, unya miuyon kanila si Mesulam ug si Sabetai nga usa ka Levita. **16** Busa gibuhat kining tanan sa mga tawo nga nahibalik gikan sa pagkabihag. Si Esdras ang pari nagpili ug mga lalaki, ang mga pangulo sa mga banay sa ilang katigulangan ug panimalay—ang tanan sumala sa ilang ngalan, ug gisusi nila ang mga butang sa unang adlaw sa ika-napulo nga bulan. **17** Sa unang adlaw sa unang bulan nahuman nila ang pagsusi kung kinsa ang mga tawo nga nakigminyo sa mga babayeng langyaw. **18** Taliwala sa mga kaliwat sa mga pari adunay mga nakigminyo sa mga babayeng langyaw. Lakip ang mga kaliwat ni Josue ang anak ni Josadak ug ang iyang mga igsoong lalaki nga si Maasias, si Elieser, si Jarib, ug si Gedalias. **19** Busa hugot silang misaad nga isalikway ang ilang mga asawa. Sanglit nakasala man sila, naghalad sila ug torong karnero gikan sa panon sa kahayopan alang sa ilang sala. **20** Lakip sa mga kaliwat ni Imer: si Hanani ug si Sebadias. **21** Lakip sa mga kaliwat ni Harim: mao si Maasias, si Elias, si Semaias, si Jehiel, ug si Usias. **22** Lakip sa mga kaliwat ni Pasur: si Elionai, si Maasias, si Ismael, si Netanel, si Josabad, ug si Elasa. **23** Lakip sa mga Levita: mao si Josabad, Simei, Kelaias—nga ang laing ngalan mao si Kelita, si Fetaias, si Juda, ug si Elieser. **24** Lakip sa mga mag-aawit: mao si Eliasib. Lakip sa mga tigbantay sa ganghaan: mao si Salum, si Telem, ug si Uri. **25** Taliwala sa nabilin nga mga Israelita—ang mga kaliwat ni Faros: nga si Remeya, si Isias, si Malquias, si Eleasar, si Malquias, si Benaias ug si Hasabias. **26** Lakip sa mga kaliwat ni Elam: mao si Matanias, si Zecarias, si Jehiel, si Abni, si Jeremot, ug si Elias. **27** Lakip sa mga kaliwat ni Sato: mao si Elioenai, si Eliasib, si Matanias, si Jeremot, si Zabad, ug si Asisa. **28** Lakip sa mga kaliwat ni Bebai: mao si Johakanan, si Hananias, si Zabai, ug si Atlai. **29** Lakip sa mga kaliwat ni Bani: mao si Mesulam, si Maluc, si Adaias, si Jasub, ug si Saal Jeremot. **30** Lakip sa mga kaliwat ni Pahat Moab: mao si Adna, si Calal, sii Benaias, si Maaseias, si Matanias, si Besalel, si Binui ug si Manases. **31** Lakip sa mga kaliwat ni Harim: mao si Elieser, si Isiha, si Melquias, si Semaias, si Simeon, **32** si Benjamin, si Maluc, ug si Semarias. **33** Lakip sa mga kaliwat ni Hasum: mao si Matenai, si Matata, si Sabad, si Elifelet, si Jeremai, si Manases, ug si Simei. **34** Lakip sa mga kaliwat ni Bani: mao si Maadai, si Amram, si Uel, **35** si Benaias, si Badeias, si Seluhi, **36** si Banias, si Merimot, si Eliasib. **37** si Matanias, si Matenai, ug si Jasu. **38** Lakip sa mga kaliwat ni Binui: mao si Simei Bani, si Binui, si Simei, **39** si Selemias, si Natan, si Adaias, **40** si Maknadebai, si Sasai, si Sarai, si Sacai, **41** si Asarel, si Selemias, si Semarias, **42** si Salum, si Amarias, ug si Jose. **43** Sa mga kaliwat ni Nebo: si Jeiel, si Matitias, si Sabad, si Sebina, si Ido, si Joel, ug si Benaias. **44** Kining tanan nakigminyo sa mga langyaw apan gipalakaw nila uban ang ilang mga anak.

Nehemias

1 Ang mga pulong ni Nehemias anak nga lalaki ni Hacalia:
Niining tungora nahitabo kini sa bulan sa Kislev, sa ika-
20 ka tuig, samtang anaa ako sa portico sa Susa, **2** usa
sa akong igsoon nga lalaki, si Hanani, ang miabot kuyog
ang pipila ka mga tawo sa Juda, ug nangutana ako kanila
mahitungod sa mga Judio nga nakaikyas, ug sa nahabilin nga
mga Judio nga anaa didto, ug mahitungod sa Jerusalem. **3**
Miingon sila kanako, "Katong anaa sa probinsya nga nahibilin
sa pagkabihag kanila anaa sa dakong kagubot ug kaulawan
tungod kay ang paril sa Jerusalem nangalumpag ug nasunog
ang mga ganghaan niini." **4** Sa nadungog ko kining mga
pulong, Milingkod ako ug mihilak, ug sa pila ka adlaw
nagpadayon ako sa pagbangotan ug pagpuasa ug nag-ampo
atubangan sa Dios sa langit. **5** Unya miingon ako, "Ikaw
si Yahweh, ang Dios sa langit, ang Dios nga bantogan ug
kahibulongan, nga nagtipig sa kasabotan ug nagpabilin nga
nahigugma uban niadtong nahigugma kanimo ug nagtuman
sa imong mga sugo. **6** Paminaw sa akong mga pag-ampo
ug ablihi ang imong mga mata, aron madungog nimo ang
pag-ampo sa imong alagad nga nag-ampo ako kanimo
adlaw ug gabii alang sa katawhan sa Israel nga imong mga
sulugoon. Isugid ko kanimo ang mga sala sa katawhan
sa Israel, nga nakasala kami batok kanimo. Nakasala ako
ug ang panimalay sa akong amahan. **7** Nagpakadaotan
kami pag-ayo, ug wala namo gituman ang imong mga sugo,
mga balaod, ug ang tulumanon nga imong gimando sa
imong alagad nga si Moises. **8** Palihog hinumdomi ang
pulong nga imong gimando sa imong alagad nga si Moises,
'Kung dili kamo magmatinumanon, patibulaagon ko kamo sa
ubang mga nasod, **9** apan kung mobalik kamo kanako ug
sundon ninyo ang akong mga sugo ug tumanon kini, bisan
magkatibulaag ang imong katawhan sa halayo nga dapit,
tigomon ko kamo pag-usab gikan didto ug dalhon ko kamo
sa dapit nga akong gipili aron magpabilin ang akong ngalan.'
10 Karon imoha silang mga sulugoon ug imong katawhan,
sa diin imong giluwas pinaagi sa imong dakong gahom ug
sa kusgang kamot. **11** Nagpakilooy ako kanimo, Yahweh,
paminawa karon ang pag-ampo sa imong alagad ug sa pag-
ampo sa imong mga alagad nga nagpasidungog sa imong
ngalan. Karon hatagi ang imong alagad ug kalamposan, ug
ihatag kaniya ang kalooy sa atubangan niining tawhana."
Nag-alagad ako ingon nga tigtagay ngadto sa hari.

2 Sa bulan sa Nisan, sa ika-20 ka tuig nga naghari si
Artaxerxes, nagpili siya ug bino, ug gikuha ko ang bino
ug gihatag kini ngadto sa hari. Niining tungora wala pa
gayod ako nasubo sa iyang atubangan. **2** Apan gisultihan
ako sa hari, "Nganong nasubo man ang imong panagway?
Wala man ka nagmasakiton. Nasubo gayod ang imong
kasingkasing." Unya nahadlok gayod ako pag-ayo. **3** Miingon
ako ngadto sa hari, "Mabuhi unta ang hari sa kahangtoran!
Nganong dili man magsubo ang akong panagway? Ang
siyudad, ang dapit nga lubnganan sa akong katigulangan
nangapukan, ug ang mga ganghaan niini nangaguba tungod
sa pagkasunog." **4** Unya miingon ang hari kanako, "Unsa
may buot nimo nga akong buhaton?" Busa nag-ampo ako
sa Dios sa langit. **5** Mitubag ako ngadto sa hari, "Kung
maayo kini ngadto sa hari, ug kung ang imong sulugoon
nagbuhat ug maayo sa imong panan-aw, makahimo ka sa
pagpadala kanako paingon sa Juda, ngadto sa siyudad nga
lubnganan sa akong katigulangan aron tukoron ko unta kini
pag-usab." **6** Mitubag ang hari kanako (ug naglingkod usab
tupad kaniya ang rayna), "Unsa ka man kadugay mawala
ug kanus-a ka man mobalik?" Sa pagsulti ko sa maong
pitsa sa hari nahimuot siya sa pagpadala kanako. **7** Unya
miingon ako ngadto sa hari, "Kung makapahimuot kini sa
hari, hatagi unta ako ug mga sulat alang sa mga gobernador
didto sa Probinsiya sa Tabok sa Suba aron tugotan nila
ako sa pag-agi sa ilang mga teritoryo sa akong pagpaingon
sa Juda. **8** Usa usab ka sulat alang kang Asaf ang tig-
atiman sa kalasangan sa hari, aron hatagan unta niya ako
ug mga kahoy aron himoong mga sagbayan alang sa mga
ganghaan sa kota tupad sa templo, ug alang sa paril sa
siyudad, ug alang sa balay nga akong pagapuy-an." Busa
gihatag sa hari kanako ang akong mga gipangayo tungod
kay ang kamaayo sa Dios ania kanako. **9** Miabot ako sa
mga gobernador sa Probinsiya sa Tabok sa Suba ug gihatag
kanila ang mga sulat sa hari. Unya gipakuyogan ako sa hari
ug mga opisyal sa kasundalohan ug sa mga nagkabayo. **10**
Sa dihang nakadungog niini si Sanbalat nga taga-Horon ug
si Tobia nga sulugoon sa Amonihanon, nasuko sila pag-
ayo nga adunay tawo nga moabot aron sa pagtabang sa
katawhan sa Israel. **11** Busa miabot ako sa Jerusalem ug
anaa ako didto sulod sa tulo ka adlaw. **12** Mibangon ako sa
kagabhion ug kuyog kanako ang pipila ka mga kalalakin-
an. Wala akoy gisultihan kung unsa ang gibutang sa akong
Dios dinhi sa akong kasingkasing nga buhaton alang sa
Jerusalem. Wala akoy dala nga mananap, gawas lang sa
akong gisakyan. **13** Migawas ako sa pagkagabii latas sa
Ganghaan sa Walog paingon sa Atabay sa mga Lobo ug
lahos sa Ganghaan sa mga Basura, ug gisubay ang mga
paril sa Jerusalem nga nangalumpag na ug nangaugdaw ang
mga ganghaan nga hinimo sa kahoy tungod sa pagkasunog.
14 Unya giadto ko ang Ganghaan sa Tuboran ug ngadto
sa Lanaw sa Hari. Sigpit na kaayo ang dapit aron agian
sa mananap nga akong gisakyan. **15** Busa mitungas ako

nianang gabhiona latas sa walog ug gisusi ang paril, ug
mipauli ako ug misulod latas sa Ganghaan sa Walog ug
aron makabalik. 16 Wala nasayod ang mga tigdumala kung
asa ako gikan ug unsa ang akong gibuhat, ug wala ko pa
usab gisuginlan ang mga Judio, ni ang mga pari, ni ang mga
tinahod, ni ang mga tigdumala, ni ang uban nga nahibilin
nga mobuhat sa buluhaton. 17 Miingon ako kanila, "Nakita
ninyo ang kalisod sa atong kahimtang, pagkagun-ob gayod
sa Jerusalem ug nangasunog ang mga ganghaan niini. Dali,
tukoron nato pag-usab ang paril sa Jerusalem, aron dili na
kita maulawan." 18 Gisultihan ko sila nga ang kamaayo sa
akong Dios ania kanako ug ang mga pulong usab sa hari
nga iyang gisulti kanako. Miingon sila, "Molihok na kita ug
magtukod." Busa gilig-on nila ang ilang mga kamot alang sa
maayo nga buluhaton. 19 Apan sa dihang nadungog kini
ni Sanbalat nga taga-Horon, ug ni Tobia ang sulugoon sa
Amonihanon, ug ni Geshem nga Arabihanon, nagbugalbugal
sila ug gitamay kami ug miingon sila, "Unsa man kini ang
inyong ginabuhat? Nagarebelde na ba kamo sa hari?" 20
Unya gitubag ko sila, "Ang Dios sa langit maghatag kanamo
ug kalamposan. Mga sulugoon kami niya ug molihok kami
ug magtukod. Apan wala kamoy makuha, walay katungod,
ug walay kabahin sa kasaysayan sa Jerusalem."

3 Unya si Eliashib ang labaw nga pari milihok kauban
sa iyang mga kaigsoonang pari, ug gitukod nila ang
Ganghaan sa mga Karnero. Gibalaan nila kini ug gitaoran
kini ug mga pultahan. Gibalaan nila kini hangtod sa Tore sa
Gatosan ug paingon sa Tore sa Hananel. 2 Sunod kaniya
nga nagtrabaho mao ang kalalakin-an sa Jerico, ug sunod
kanila nga nagtrabaho mao si Zacur ang anak ni Imri. 3 Ang
mga anak nga lalaki ni Hashenaa nagtukod sa Ganghaan
sa mga Isda. Gibutangan nila kini ug mga sagbayan, ug
gitaoran kini ug mga pultahan, ug mga trangkahan ug mga
babag niini. 4 Giayo ni Meremot ang sunod nga bahin. Anak
siya nga lalaki ni Uria ang anak nga lalaki ni Hakoz. Sunod
kanila nga nag-ayo mao si Meshulam. Anak siya nga lalaki
ni Berekia ang anak nga lalaki ni Meshezabel. Sunod kanila
nga nag-ayo mao si Zadok. Anak siya nga lalaki ni Baana. 5
Sunod kanila nga nag-ayo mao ang taga-Tekoa, apan ang
ilang mga pangulo nagdumili sa pagbuhat sa buluhaton
nga gisugo sa ilang mga tigmando. 6 Si Joyada ang anak
nga lalaki ni Pasea ug si Meshulam ang anak nga lalaki ni
Besodea mao ang nag-ayo sa Daang Ganghaan. Gibuhatan
nila kini ug mga sagbayan, gitaoran kini ug mga pultahan,
ug mga trankahan ug mga babag niini. 7 Sunod kanila mao
si Melatia ang taga-Gibeon ug si Jadon ang taga-Meronot,
nga mga tawo nga gikan sa Gibeon ug sa Mizpa, mao ang
nag-ayo sa usa ka bahin nga gipuy-an sa mga gobernador
sa Probinsiya Tabok sa Suba. 8 Sunod kaniya nga nag-
ayo mao si Uziel ang anak nga lalaki ni Harhaya, usa sa
mga platero ug sunod kaniya mao si Hanania ang tigbuhat
ug mga pahumot. Gitukod nila pag-usab ang Jerusalem
paingon sa Lapad nga Paril. 9 Sunod kanila nga nag-ayo
mao si Refaya ang anak nga lalaki ni Hur. Siya mao ang
tigdumala sa katunga sa distrito sa Jerusalem. 10 Sunod
kanila mao si Jedaya ang anak nga lalaki ni Harumaf nga
nag-ayo sa tupad sa iyang balay. Sunod kaniya nga nag-ayo
mao si Hatus ang anak nga lalaki ni Hashabnea. 11 Si Malkia
ang anak nga lalaki ni Harim ug si Hashub ang anak nga
lalaki ni Pahat Moab mao ang nag-ayo sa laing bahin haduol
sa Tore sa mga Hudno. 12 Sunod kanila mao si Shalum ang
anak nga lalaki ni Halohes, ang tigdumala sa katunga sa
distrito sa Jerusalem, ang nag-ayo kauban ang iyang mga
anak nga babaye. 13 Si Hanun ug ang mga nagpuyo sa
Zanoa mao ang nag-ayo sa Ganghaan sa Walog. Gitukod
nila kini pag-usab ug gitaoran kini ug mga pultahan, mga
trangkahan ug mga babag niini. Giayo nila ang 1, 000 ka
cubit paingon sa Ganghaan sa mga Basura. 14 Si Malkia ang
anak nga lalaki ni Recab, ang tigdumala sa distrito sa Bet
Hakerem mao ang nag-ayo sa Ganghaan sa mga Basura.
Gitukod niya kini ug gitaoran kini ug mga pultahan, mga
trangkahan ug mga babag niini. 15 Si Shalum ang anak nga
lalaki ni Colhoze, ang tigdumala sa distrito sa Mizpa, mao
ang nag-ayo sa Ganghaan sa mga Tuboran. Gitukod niya
kini, ug gibutangan kini ug tabon ug gitaoran kini ug mga
pultahan, mga trankahan ug mga babag niini. Gitukod niya
pag-usab ang paril sa Lanaw sa Siloam sa tanaman sa hari,
hangtod sa hagdanan paubos gikan sa siyudad ni David. 16
Si Nehemias ang anak nga lalaki ni Azbuk, ang tigdumala sa
katunga sa distrito sa Bet Zur, mao ang nag-ayo sa tabok
nga gikan sa mga lubnganan ni David paingon sa lanaw nga
binuhat sa tawo, hangtod sa mga balay sa mga bantogang
tawo. 17 Human kaniya nga nag-ayo mao ang mga Levita,
lakip si Rehum ang anak nga lalaki ni Bani ug sunod kaniya,
mao si Hashabia, ang nagdumala sa katunga sa distrito sa
Keila, alang sa iyang distrito. 18 Sunod kaniya nga nag-ayo
mao ang lumolupyo sa ilang lungsod, lakip si Bavai ang
anak nga lalaki ni Henadad, ang tigdumala sa katunga sa
distrito sa Keila. 19 Sunod kaniya mao si Ezer ang anak
nga lalaki ni Jeshua, ang tigdumala sa Mizpa, ang nag-ayo
sa laing bahin nga nag-atubang sa butanganan ug mga
hinagiban diha sa eskina sa paril. 20 Sunod kaniya mao
si Baruk ang anak nga lalaki ni Zabai nga madasigon nga
nag-ayo sa laing bahin, gikan sa eskina sa paril paingon sa
pultahan sa balay ni Eliashib ang labaw nga pari. 21 Sunod
kaniya mao si Meremot ang anak nga lalaki ni Uria nga anak
nga lalaki ni Hakoz ang nag-ayo sa laing bahin, gikan sa

pultahan sa balay ni Eliashib hangtod sa tumoy sa iyang balay. **22** Sunod kaniya nga nag-ayo mao ang mga pari, ug ang mga kalalakin-an nga nagpuyo gikan sa dapit nga nakapalibot sa Jerusalem. **23** Sunod kanila, mao si Benjamin ug si Hashub ang nag-ayo sa atbang sa ilang kaugalingong balay. Sunod kanila mao si Azaria ang anak nga lalaki ni Maasea nga anak nga lalaki ni Ananias ang nag-ayo sa tupad sa iyang kaugalingong balay. **24** Sunod kaniya, mao si Binui ang anak nga lalaki ni Henadad ang nag-ayo sa laing bahin, gikan sa balay ni Azaria paingon sa eskina sa paril. **25** Si Palal ang anak nga lalaki ni Uzai mao ang nag-ayo sa atbang sa eskina sa paril ug sa tore nga milabaw gikan sa ibabaw nga bahin sa balay sa hari nga anaa sa hawanan sa guwardya. Sunod kaniya nga nag-ayo mao si Pedaya ang anak nga lalaki ni Paros. **26** Karon ang mga sulugoon sa templo nga nagpuyo sa Ofel mao ang nag-ayo sa atbang sa Ganghaan sa Tubig sa sidlakan nga bahin ug sa habog nga tore. **27** Sunod kaniya mao ang taga-Tekoa ang nag-ayo sa pikas bahin nga atbang sa habog kaayo nga tore paingon sa paril sa Ofel. **28** Ang mga pari mao ang nag-ayo sa ibabaw nga bahin sa Ganghaan sa mga Kabayo, ang atbang sa iyang kaugalingong balay. **29** Sunod kanila mao si Zadok ang anak nga lalaki ni Imer ang nag-ayo sa atbang nga bahin sa iyang kaugalingong balay. Unya human kaniya nga nag-ayo mao si Shemaya ang anak nga lalaki ni Shecania, ang tigbantay sa ganghaan sa sidlakan nga bahin. **30** Human kaniya mao si Hanania ang anak nga lalaki ni Shelemia, ug si Hanun ang ika-unom nga anak nga lalaki ni Zalaf, ang nag-ayo sa laing bahin. Sunod kaniya mao si Meshulam ang anak nga lalaki ni Berekia ang nag-ayo sa atbang sa iyang gipuy-an nga mga lawak. **31** Sunod kaniya mao si Malkia, usa sa mga platero, ang nag-ayo sa balay sa mga sulugoon sa templo ug sa mga negosyante nga mao ang atbang sa Ganghaan nga Tigomanan ug sa mga puy-anan nga lawak sa eskina. **32** Ang mga platero ug mga negosyante mao ang nag-ayo sa tungatunga sa mga lawak sa taas sa eskina ug Ganghaan sa mga Karnero.

4 Karon sa pagkadungog ni Sanbalat nga gitukod namo ang paril, nakapasilaob kini kaniya, ug hilabihan ang iyang kasuko, ug iyang gibugalbugalan ang mga Judio. **2** Sa atubangan sa iyang mga igsoong lalaki ug sa kasundalohan sa Samaria, miingon siya, "Unsay gibuhat niining mga huyang nga mga Judio? Tukoron ba nila pag-usab ang siyudad alang sa ilang mga kaugalingon? Maghimo ba sila ug mga paghalad? Mahuman ba nila kini pagtrabaho sa usa lamang ka adlaw? Buhion ba nila pag-usab ang nangadugmok nga mga bato human kini masunog? **3** Uban kaniya si Tobia nga Amonihanon, ug miingon siya, "Bisan gani mosaka lamang ang milo sa ilang gitukod, malumpag niini ang ilang paril nga bato!" **4** Patalinghogi, O among Dios, kay gitamay kami. Ibalik sa ilang kaugalingong mga ulo ang ilang pagtamay kanamo ug tugoti nga kawaton ang ilang bahandi sa yuta kung diin sila pagabihagon. **5** Ayaw taboni ang ilang kalapasan ug ayaw papasa ang ilang mga sala nga gikan sa imong atubangan, kay gipasuko man nila pag-ayo ang mga magtutukod. **6** Busa, gitukod namo ang paril ug ang tanang paril miabot sa katunga ang kahabugon, kay aduna may tinguha ang mga katawhan nga magtrabaho. **7** Apan sa pagkadungog ni Sanbalat, ni Tobia, ang mga taga-Arabia, ang mga taga-Amonihanon, ug mga taga-Asdod nga padayon ang pag-ayo sa paril sa Jerusalem, ug natabunan na ang mga bahin nga adunay bangag, ang hilabihang kasuko misilaob kanila. **8** Nagkahiusa sila sa pagplano ug daotan, ug miabot sila aron makig-away batok sa Jerusalem aron magkagubot. **9** Apan nag-ampo kami sa among Dios ug nagbutang ug magbalantay aron manalipod kanamo batok kanila sa adlaw ug gabii tungod sa ilang panghulga. **10** Unya nag-ingon ang katawhan sa Juda, "Nagkaluya na kadtong nagdala ug bug-at nga palas-anon. Daghan ang nangadugmok nga bato, ug dili na kami makahimo sa pagtukod ug paril." **11** Miingon ang among mga kaaway, "Dili nila masayran o makita kung moadto kita kanila ug patyon sila, ug pahunongon ang trabaho." **12** Niadtong panahona ang mga Judio nga nagpuyo duol kanila miabot gikan sa tanan nga dapit ug nagsulti kanamo sa ikapulo ka higayon, nagpasidaan kanamo mahitungod sa daotang laraw nga ilang gihimo batok kanamo. **13** Busa gipahimutang ko ang mga tawo sa ubos nga bahin sa paril sa hawan nga dapit. Gipahimutang ko ang matag pamilya uban sa ilang mga espada, mga bangkaw, ug mga pana. **14** Unya mitan-aw ako, ug mitindog, ug gisultihan ko ang mga halangdon, ug ang mga tigmando, ug ang uban pang mga tawo, "Ayaw kamo kahadlok kanila. Hunahunaa nga ang Dios, maoy gamhanan ug makalilisang. Makig-away alang sa inyong mga banay, sa inyong mga anak nga lalaki ug inyong anak nga mga babaye, sa inyong mga asawa, ug sa inyong panimalay." **15** Niabot ang higayon nga ang among mga kaaway nakadungog nga nasayran namo ang ilang mga laraw, ug gipakyas sa Dios ang ilang mga laraw, busa mibalik kaming tanan sa paril, ug ngadto sa tagsatagsa namo nga buluhaton. **16** Busa niadtong higayona nagtrabaho ang katunga sa akong mga sulugoon sa pagtukod sa paril, ug ang katunga kanila nagkupot ug mga bangkaw, mga taming, mga pana ug nagsul-ob ug armadora, samtang nagtindog ang mga pangulo luyo sa tanang tawo sa Juda. **17** Ang maong mga trabahante nga nagtukod sa paril ug ang nag-alsa sa mga karga nagmabinantayon sa ilang nahimutangan. Nagtrabaho sila sa usa lamang ka kamot ug ang laing kamot nagkupot

sa iyang hinagiban. **18** Nagtakin sa iyang espada ang matag magtutukod ug mao kini ang paagi sa iyang pagtrabaho. Ang tigpatingog sa budyong anaa sa akong tapad. **19** Akong gisultihan ang mga halangdon, mga opisyal ug ang ubang katawhan, “Dako ug malisod ang buluhaton, ug nagkabulag kita sa paril, halayo sa usag-usa. **20** Kinahanglan magdali ka paingon sa dapit kung diin madungog mo ang tingog sa budyong ug pagtigom didto. Ang atong Dios makig-away alang kanato.” **21** Busa buhaton namo ang buluhaton. Naggunit ug mga bangkaw ang katunga kanila gikan sa pagsubang sa sayo sa kabuntagon hangtod sa paggawas sa mga bituon. **22** Miingon usab ako ngadto sa mga tawo nianang higayona, “Tugoti ang matag tawo ug ang iyang sulugoon nga magpabilin pagkagabii diha sa tunga sa Jerusalem, aron mobantay kanato panahon sa gabii ug motrabaho inig ka adlaw.” **23** Bisan ug ako, ni akong mga igsoon nga lalaki, bisan akong mga sulugoon, bisan pa ang mga tawo sa tigbantay musunod kanako, walay usa kanamo ang mag-ilis sa among mga bisti, ug ang matag usa kanamo nagdala sa kaugalingon nga hinagiban, bisan molakaw siya aron sa pagsag-ob ug tubig.

5 Unya mipatugbaw sa hilabihan nga pagtuaw ang mga kalalakin-an ug ang ilang mga asawa batok sa ilang isigka mga Judio. **2** Tungod kay adunay pipila nga nag-ingon, “Daghan kami uban sa among mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye. Busa tugoti kami nga makakuha ug trigo aron makakaon kami ug magpabilin nga buhi.” **3** Miingon usab ang pipila, “Giprenda namo ang among kaumahan, ang among mga kaparasan, ug ang among mga balay aron makabaton ug trigo panahon sa tinggutom.” **4** Miingon usab ang uban, “Nanghulam kami ug salapi nga ibuhis sa hari sa among mga kaumahan ug sa among mga kaparasan. **5** Apan karon ang among unod ug dugo sama lang sa among mga kaigsoonan, ug ang among mga anak sama lang sa ilang mga anak. Napugos kami sa pagbaligya sa among mga anak nga mga lalaki ug sa among mga anak nga mga babaye aron mamahimong mga ulipon. Ang pipila sa among mga anak nga babaye ulipon nang daan. Apan wala kami gahom sa pagtabang niini tungod kay gipanag-iya na karon sa ubang mga tawo ang among mga kaumahan ug ang among mga kaparasan.” **6** Nasuko ako pag-ayo sa dihang nadungog ko ang ilang pagtuaw ug kining mga pulong. **7** Unya naghunahuna ako mahitungod niini, ug mipasaka ako ug mga sumbong batok sa mga halangdon ug sa mga opisyal. Miingon ako kanila, “Nagpatanto kamo, ang matag-usa sa iyang kaugalingong igsoon.” Nagpahigayon ako ug dakong panagtigom batok kanila **8** ug giingnan ko sila, “Kutob sa among mahimo, gipalit namo pagbalik ang atong mga kaigsoonang mga Judio gikan sa pagkaulipon ug sa pagkabaligya ngadto sa mga nasod, apan gibaligya hinuon ninyo ang inyong mga igsoong lalaki ug igsoong babaye aron ibaligya nila kini pagbalik kanamo!” Mihilom sila ug wala gayod makakaplag ug pulong nga isulti. **9** Miingon usab ako, “Dili maayo ang inyong gibuhat. Dili ba kamo maglakaw nga adunay kahadlok sa atong Dios aron kapugngan ang pagbiaybiay sa atong mga kaaway nga mga nasod? **10** Magpahulam ako ug ang akong mga igsoong lalaki ug ang akong mga sulugoon kanilag salapi ug trigo. Apan kinahanglan nga moundang na kita sa pagkuha ug tubo niining maong mga hulam. **11** Ibalik kanila karong adlawa ang ilang mga kaumahan, ang ilang mga kaparasan, ang ilang olibohan ug ang ilang mga balay ug ang tubo sa salapi, ang trigo, ang bag-ong bino, ug ang lana nga inyong gikuha gikan kanila.” **12** Unya miingon sila, “Ibalik namo kung unsa ang among gikuha gikan kanila, ug wala kami pangayoon gikan kanila. Buhaton namo ang imong gisulti.” Unya gitawag ko ang mga pari, ug gipapanumpa ko sila nga himoon nila kung unsa ang ilang gisaad. **13** Giuyog ko ang sidsid sa akong bisti ug miingon, “Hinaot nga uyogon sa Dios ang balay ug mga kabtangan sa matag tawo nga dili magtuman sa iyang saad. Aron nga mauyog siya ug makabsan.” Miingon ang tanan nga nagkatigom, “Amen,” unya gidayeg nila si Yahweh ug gibuhat sa mga tawo ang ilang gisaad. **14** Busa sukad sa higayon sa pagtuboy kanako nga mamahimong gobernador sa yuta sa Juda, gikan sa ika-20 ka tuig hangtod sa ika-32 ka tuig sa paghari ni Artaxerxes, 12 ka tuig, wala ako mikaon ni ang akong mga kaigsoonan sa pagkaon nga giandam alang sa gobernador. **15** Apan ang gobernador kaniadto nga nahiuna kanako naghatag ug bug-at nga mga palas-anon sa mga tawo, ug nagkuha gikan kanila ug 40 ka mga shekels nga plata alang sa ilang matag-adlaw nga pagkaon ug bino. Bisan ang ilang mga sulugoon nagdaogdaog sa katawhan. Apan wala ako magbuhat sama niana tungod kay may kahadlok ako sa Dios. **16** Nagpadayon usab ako sa pagtukod sa pader, ug wala kami nagpalit ug yuta, ug nagkatigom ang tanan nakong mga sulugoon didto alang sa pagtrabaho. **17** Sa akong lamesa anaa ang mga Judio ug mga opisyal, 150 ka mga kalalakin-an, gawas niadtong miadto kanamo gikan sa mga nasod nga nakapalibot kanamo. **18** Karon sa matag adlaw mag-andam ug usa ka torong baka, unom ka piniling karnero, ug mga langgam usab, ug sa matag ikanapulo nga adlaw abundansya ang tanang matang sa bino, apan bisan niining tanan wala ako mangayo ug pagkaon nga alang sa gobernador, tungod kay bug-at ra kaayo ang maong pagpangayo ngadto sa katawhan. **19** Hinumdomi ako, akong Dios, sa pagbuhat ug maayo, tungod kay gibuhat ko kining tanan alang niining katawhan.

6 Karon sa dihang nadungog ni Sanbalat, ni Tobia, ug ni Gershem nga taga-Arabia ug ang uban namo nga mga kaaway nga gitukod nako pagbalik ang pader ug wala nay nahibiling guba nga mga bahin nga abri, bisan tuod wala pa nako mataod ang mga pultahan sa mga ganghaan, **2** nagpadala ug mensahe kanako si Sanbalat ug si Gershem nga nag-ingon, "Dali, magtagbo kita didto sa kapatagan sa Ono." Apan nagtinguha sila sa pagdagmal kanako. **3** Nagpadala ako ug mga mensahero ngadto kanila, sa pag-ingon, "Nagbuhat ako ug dako nga buluhaton, ug dili ako makalugsong. Nganong kinahanglan man maundang ang trabaho samtang biyaan ko kini ug molugsong diha kaninyo?" **4** Nagpadala sila ug mao gihapon nga mensahe kanako sa upat ka higayon, ug gitubag ko sila sa samang paagi sa matag higayon. **5** Gipadala ni Sanbalat ang iyang sulugoon nganhi kanako sa samang paagi sa ikalima nga higayon, uban sa binukhad nga sulat nga anaa sa iyang kamot. **6** Mao kini ang nahisulat, "Gibalita kini sa mga nasod, ug miingon usab si Gershem niini, nga ikaw ug ang mga Judio naglaraw sa pagpakigbatok, tungod niana gitukod nimo pagbalik ang pader. Gikan niining maong balita giingon, nga hapit kana nila nga mamahimong hari. **7** Nagtuboy ka usab ug mga propeta aron maghimo niining pagpahayag mahitungod kanimo didto sa Jerusalem, nga nag-ingon, 'Adunay hari sa Juda!' Makasigurado ka gayod nga madungog sa hari kining maong mga balita. Busa dali, mag-istorya kita." **8** Unya nagpadala ako ug mensahe ngadto kaniya nga nag-ingon, "Walay mga butang nga nahitabo sama sa imong gipanulti, tungod kay tinumotumo lang kini gikan sa imong kasingkasing." **9** Tungod kay buot nila nga mahadlok kaming tanan, sa paghunahuna nga, "Moundang sila sa pagtrabaho, ug dili kini mahuman." Apan karon, O Dios, palihog lig-ona ang akong mga kamot. **10** Miadto ako sa balay ni Shemaya ang anak nga lalaki ni Delaya nga anak nga lalaki ni Mehetabel, nga dili makabiya sa iyang balay. Miingon siya, "Magtagbo kita sa balay sa Dios, sa sulod sa templo, ug sirad-an nato ang mga pultahan sa templo, kay moanhi sila aron sa pagpatay kanimo. Sa pagkagabii moanhi sila aron sa pagpatay kanimo." **11** Mitubag ako, "Modagan ba ang tawo nga sama kanako? Moadto ba sa templo ang tawo nga sama kanako aron lang maluwas niya ang iyang kaugalingong kinabuhi? Dili ako moadto!" **12** Nakaamgo ako nga dili ang Dios ang nagpadala kaniya, apan nanagna siya batok kanako. Gisuholan siya ni Sanbalat ug ni Tobia. **13** Gisuholan nila siya aron hadlokon ako, aron nga himoon nako ang iyang giingon ug makasala, aron nga daoton nila ang akong ngalan ug aron nga maulawan ako. **14** Hinumdomi si Tobia ug si Sanbalat, akong Dios, ug ang tanan nilang gibuhat. Hinumdomi usab ang babayeng propeta nga si Noadia ug ang ubang mga propeta nga misulay paghadlok kanako. **15** Busa nahuman ang pader sa ika-25 nga adlaw sa bulan sa Elul, human sa 52 ka mga adlaw. **16** Sa dihang nadungog kini sa tanan namong mga kaaway, ang tanang nasod nga naglibot kanamo, nangahadlok sila pag-ayo ug nangawad-an ug pagsalig sa ilang mga kaugalingon. Tungod kay nasayod sila nga nahuman ang buluhaton pinaagi sa panabang sa among Dios. **17** Nagpadala ug daghang mga sulat ang mga halangdon nga tawo sa Juda ngadto kang Tobia niining higayona, ug miabot ang mga sulat ni Tobia ngadto kanila. **18** Tungod kay daghan ang anaa sa Juda nga nakahimo ug panaad ngadto kaniya, tungod kay umagad siya nga lalaki ni Shecania ang anak nga lalaki ni Ara. Ang iyang anak nga lalaki nga si Jehohanan gipangasawa ang anak nga babaye ni Meshulam nga anak nga lalaki ni Berekia. **19** Gisultihan usab ako nila mahitungod sa iyang mga maayong buhat ug gisulti usab nila pagbalik ngadto kaniya ang akong mga gipamulong. Gipadad-an ako ug mga sulat gikan kang Tobia aron sa paghadlok kanako.

7 Sa dihang nahuman na ang pader ug napahiluna ko na ang mga pultahan, ug nakapili na ug mga magbalantay sa ganghaan, mga mag-aawit ug mga Levita, **2** gipiyal ko kang Hanani nga akong igsoon ang pagdumala sa Jerusalem, uban kang Hanania nga maoy nagdumala sa mga kota, tungod kay matinud-anon siya nga tawo ug adunay kahadlok sa Dios labaw sa kadaghanan. **3** Miingon ako kanila, "Ayaw abrihi ang mga ganghaan sa Jerusalem hangtod nga moinit ang adlaw. Samtang nagbantay pa ang mga tigbantay sa mga ganghaan, mahimo mong isarado ang mga pultahan ug alihan kini. Pagpili ug mga magbalantay gikan niadtong nagpuyo sa Jerusalem, ang pipila sa dapit diin napahiluna ang puy-anan sa mga guwardiya, ug ang uban sa atubangan sa ilang mga balay." **4** Karon lapad ang siyudad ug dako, apan gamay lamang ang mga tawo sa sulod niini, ug wala pay mga balay nga natukod pag-usab. **5** Ang akong Dios mao ang nagbutang sa akong kasingkasing sa pagtigom sa mga inila nga mga tawo, mga opisyal, ug ang mga katawhan aron ilista ang ilang mga pamilya. Nahikaplagan ko ang libro sa kaliwatan niadtong nakabalik ug una ug nakaplagan ang mga nahisulat niini. **6** Mao kini ang mga tawo sa probinsya nga mitungas pagawas gikan sa pagkabihag niadtong mga gipangbihag ni Nebucadnezar ang hari sa Babilonia. Mibalik sila sa Jerusalem ug sa Juda, ang matag usa sa iyang kaugalingong lungsod. **7** Miabot sila uban kang Zerubabel, Jeshua, Nehemias, Azaria, Raamia, Nahamani, Mordecai, Bilsan, Misperet, Bigvai, Nehum, ug Baana. Ang gidaghanon sa kalalakin-an sa Israel lakip ang mga mosunod. **8** Ang mga kaliwat ni Paros, 2, 172. **9** Ang mga kaliwat ni Shefatia, 372. **10** Ang mga kaliwat ni Ara, 652. **11** Ang mga kaliwat ni

Pahat Moab, pinaagi sa mga kaliwat ni Jeshua ug Joab, 2, 818. **12** Ang mga kaliwat ni Elam, 1, 254. **13** Ang mga kaliwat ni Zatu, 845. **14** Ang mga kaliwat ni Zacai, 760. **15** Ang mga kaliwat ni Binui, 648. **16** Ang mga kaliwat ni Bebai, 628. **17** Ang mga kaliwat ni Azgad, 2, 322. **18** Ang mga kaliwat ni Adonikam, 667. **19** Ang mga kaliwat ni Bigvai, 2, 067. **20** Ang mga kaliwat ni Adin, 655. **21** Ang mga kaliwat ni Ater, ni Hezekia, 98. **22** Ang mga kaliwat ni Hashum, 328. **23** Ang mga kaliwat ni Bezai, 324. **24** Ang mga kaliwat ni Harif, 112. **25** Ang mga kaliwat ni Gibeon, 95. **26** Ang katawhan nga gikan sa Betlehem ug Netofa, 188. **27** Ang katawhan nga gikan sa Anatot, 128. **28** Ang katawhan sa Bet Azmavet, 42. **29** Ang katawhan sa Kiriat Jearim, Kefira, ug Beerot, 743. **30** Ang katawhan sa Rama ug Geba, 621. **31** Ang katawhan sa Micmas, 122. **32** Ang katawhan sa Betel ug Ai, 123. **33** Ang katawhan sa laing pang Nebo, 52. **34** Ang katawhan sa lain pang Elam, 1, 254. **35** Ang katawhan sa Harim, 320. **36** Ang katawhan sa Jerico, 345. **37** Ang katawhan sa Lod, Hadid, ug Ono, 721. **38** Ang katawhan sa Senaa, 3, 930. **39** Ang mga pari: sa kaliwatan ni Jedaya (sa panimalay ni Jeshua), 973. **40** Sa kaliwatan ni Imer, 1, 052. **41** Sa kaliwatan ni Pashur, 1, 247. **42** Sa kaliwatan ni Harim, 1, 017. **43** Ang mga Levita: sa mga kaliwat ni Jeshua, ni Kadmiel, ni Binui, ug ni Hodeva, 74. **44** Ang mga mag-aawit: sa mga kaliwat ni Asaf, 148. **45** Ang tigbantay sa mga ganghaan sa mga kaliwat ni Shalum, sa mga kaliwat ni Ater, sa mga kaliwat ni Talmon, sa mga kaliwat ni Akub, sa mga kaliwat ni Hatita, sa mga kaliwat ni Shobai, 138. **46** Ang mga sulugoon sa templo: sa mga kaliwat ni Ziha, sa mga kaliwat ni Hasufa, sa mga kaliwat ni Tabaot, **47** sa mga kaliwat ni Keros, sa mga kaliwat ni Sia, sa mga kaliwat ni Padon, **48** sa mga kaliwat ni Lebana, sa mga kaliwat ni Hagaba, sa mga kaliwat ni Shalmai, **49** sa mga kaliwat ni Hanan, sa mga kaliwat ni Gidel, sa mga kaliwat ni Gahar. **50** Sa mga kaliwat ni Reaya, sa mga kaliwat ni Rezin, sa mga kaliwat ni Nekoda, **51** sa mga kaliwat ni Gazam, sa mga kaliwat ni Uza, sa mga kaliwat ni Pasea, **52** sa mga kaliwat ni Besai, sa mga kaliwat ni Meunim, sa mga kaliwat ni Nefushesim. **53** Sa mga kaliwat ni Bakbuk, sa mga kaliwat ni Hakufa, sa mga kaliwat ni Harhur, **54** sa mga kaliwat ni Bazlit, sa mga kaliwat ni Mehida, sa mga kaliwat ni Harsha, **55** sa mga kaliwat ni Barkos, sa mga kaliwat ni Sisera, sa mga kaliwat ni Tema, **56** sa mga kaliwat ni Nezia, sa mga kaliwat ni Hatifa. **57** Ang mga kaliwat sa mga sulugoon ni Solomon: ang mga kaliwat ni Sotai, ang mga kaliwat ni Soferet, ang mga kaliwat ni Perida, **58** ang mga kaliwat ni Jaala, ang mga kaliwat ni Darkon, ang mga kaliwat ni Gidel, **59** ang mga kaliwat ni Shefatia, ang mga kaliwat ni Hatil, ang mga kaliwat ni Pokeret Hazebaim, ang mga kaliwat ni Amon. **60** Ang tanang mga sulugoon sa templo, ug ang kaliwat sa mga sulugoon ni Solomon, miabot ug 392. **61** Mao kini ang mga tawo nga misubida gikan sa Tel Mela, Tel Harsha, Querub, Adon, ug Imer. Apan dili sila makapamatuod nga sila o ang pamilya sa ilang mga kaliwatan mga kaliwat gikan sa Israel: **62** ang mga kaliwat ni Delaya, ang mga kaliwat ni Tobia, ug ang mga kaliwat ni Nekoda, 642. **63** Kadtong gikan sa mga pari: ang mga kaliwat ni Habaya, Hakoz, ug Barzilai nga mikuha sa iyang asawa gikan sa mga anak nga babaye ni Barzilai nga taga-Gilead ug gitawag sa ilang mga pangalan). **64** Gipangita nila ang ilang mga listahan sumala niadtong mga nalista subay sa ilang kaliwatan, apan dili nila kini makaplagan, busa wala sila gilakip sa pagkapari ug giila sila nga hugaw. **65** Unya miingon ang gobernador kanila nga kinahanglan nga dili sila tugotan sa pagkaon sa bahin sa pari nga gikan sa mga halad hangtod nga mouyon ang pari sa Urim ug Tumim. **66** Ang tibuok panagtigom miabot ug 42, 360, **67** gawas sa ilang mga lalaki ug mga babaye nga sulugoon, nga mga 7, 337. Aduna silay 245 ka mag-aawit nga mga lalaki ug babaye. **68** Ang ilang mga kabayo miabot ug 736 ang kadaghanon, ang ilang mga mula, 245, **69** ang ilang mga kamelyo, 435, ug ang ilang mga asno, 6, 720. **70** Ang pipila gikan sa mga pangulo sa pamilya sa mga katigulangan naghatag ug mga gasa alang sa buluhaton. Ang gobernador mihatag ngadto sa panudlanan ug usa ka libo nga darics nga bulawan, 50 ka mga palanggana, ug 530 ka parianong mga bisti. **71** Ang pipila sa mga pangulo sa pamilya sa mga katigulangan mihatag ngadto sa panudlanan alang sa pagtrabaho ug 20, 000 ka darics nga bulawan ug 2, 200 ka mina nga plata. **72** Ang nahibiling katawhan mihatag ug 20, 000 ka darics nga bulawan, ug 2, 000 ka mga mina nga plata, ug 67 ka parianong mga bisti. **73** Busa ang mga pari, mga Levita, ang mga magbalantay sa ganghaan, ang mga mag-aawit, ang pipila sa mga tawo, ang sulugoon sa templo, ug ang tanang mga Israel nagpuyo sa ilang mga siyudad. Sa ika-pitong bulan ang katawhan sa Israel napahiluna na sa ilang mga siyudad."

8 Nagtapok ang tanang katawhan ingon nga usa ka tawo didto sa hawan nga dapit atubangan sa Ganghaan sa Tubig. Gihangyo nila si Ezra nga escriba nga dad-on ang libro sa balaod ni Moises, nga maoy gimando ni Yahweh ngadto sa Israel. **2** Sa unang adlaw sa ikapito nga bulan, gidala ni Ezra nga pari ang balaod atubangan sa panagtigom, taliwala sa mga kababayen-an ug mga kalalakin-an, ug sa tanan nga makadungog ug makasabot. **3** Miatubang siya sa hawan nga dapit atubangan sa Ganghaan sa Tubig, ug gibasa niya kini sugod sa sayo sa kabuntagon hangtod sa udtong tutok, atubangan sa mga kalalakin-an ug mga kababayen-an, ug ni bisan kinsa nga makasabot, ug naminaw gayod pag-ayo ang

tanang katawhan sa libro sa balaod. 4 Unya mitindog si Ezra nga escriba didto sa habog nga kahoyng entablado nga gihimo sa mga katawhan alang niini nga katuyoan. Nagtindog tupad kaniya sila Matitia, Shema, Anaya, Uria, Hilkia, ug si Maasea, sa iyang tuo nga bahin; ug si Pedaya, Mishael, Malkia, Hashum, Hashbadana, Zacarias, ug si Meshulam nga nagtindog sa iyang wala nga bahin. 5 Gibukhad ni Ezra ang libro sa atubangan sa tanang mga katawhan, kay nagtindog man siya labaw sa mga katawhan, ug sa dihang gibukhad na niya kini nanindog ang tanang katawhan. 6 Nagpasalamat si Ezra ngadto kang Yahweh, ang bantogan nga Dios, ug gibayaw sa tanang katawhan ang ilang mga kamot ug mitubag, "Amen! Amen!" Unya miyukbo sila ug nagsimba kang Yahweh nga nanghapa sa yuta. 7 Bisan paman sila Jeshua, Bani, Sherebia, Jamin, Akub, Shabetai, Hodia, Maasea, Kelita, Azaria, Jozabad, Hanan, Pelaya-nga mga Levita- nga mitabang sa pagpasabot sa balaod ngadto sa katawhan, samtang nagpabilin ang katawhan sa ilang mga dapit. 8 Gibasa nila ang libro, Ang Balaod sa Dios, gipaklaro kini uban ang paghubad ug gihatag ang buot ipasabot aron nga masabtan sa katawhan ang maong basahon. 9 Si Nehemias nga gobernador, ug si Ezra nga pari ug escriba, ug ang mga Levita nga naghubad sa mensahe ngadto sa mga katawhan miingon ngadto kanila, "Balaan kini nga adlaw alang kang Yahweh nga inyong Dios. Ayaw pagsubo ug paghilak." Tungod kay nanghilak ang tanang katawhan sa dihang nadungog nila ang mga pulong sa balaod. 10 Unya miingon si Nehemias kanila, "Pamalik kamo, kaona ang tambok sa karne ug pag-inom sa matam-is nga ilimnon, ug ipadala ang uban niini ngadto sa usa nga wala makaandam, kay balaan kini nga adlaw sa atong Ginoo. Ayaw pagbangotan, kay ang kalipay ni Yahweh mao ang imong kusog." 11 Busa gipahilom sa mga Levita ang katawhan, ug miingon, "Paghilom! kay balaan kini nga adlaw. Ayaw pagbangotan." 12 Ug mipauli ang tanang katawhan aron sa pagpangaon ug pag-inom ug sa pagpangdalit ug pagkaon ug aron sa pagsaulog uban ang dakong kalipay tungod kay nasabtan nila ang mga pulong nga gisulti ngadto kanila. 13 Sa ikaduha nga adlaw ang mga pangulo sa mga katigulangan, ang mga pamilya gikan sa tibuok katawhan, ang mga pari ug ang mga Levita, nanagtigom ngadto kang Ezra nga escriba aron sa pagbaton ug panglantaw gikan sa mga pulong sa balaod. 14 Nahibaloan nila sa sinulat nga balaod ang mando ni Yahweh pinaagi kang Moises nga kinahanglan magpuyo sa mga tolda ang katawhan sa Israel sa panahon sa kasaulogan sa ikapito nga bulan. 15 Kinahanglan magbuhat sila ug pagsangyaw sa tibuok mga siyudad, ug sa Jerusalem, nga nag-ingon, "Pangadto kamo sa kabungtoran nga nasod, ug pagdala ug mga sanga gikan sa olibo ug ihalas nga mga olibong kahoy, ug gikan sa mirtol, mga palmera ug dahonon nga mga kahoy, aron sa pagbuhat ug mga tolda, sama sa nahisulat." 16 Busa nangadto ang mga katawhan nga nagdala ug mga sanga ug nagbuhat alang sa ilang kaugalingon ug mga tolda, sa ilang matag-usa ka mga atop, sa ilang mga hawanan, sa hawanan sa balay sa Dios, sa hawanang dapit atubangan sa Ganghaan sa Tubig, ug sa plasa didto sa Ganghaan sa Efraim. 17 Nagbuhat ug mga tolda ang tanang pundok niadtong mga namalik gikan sa pagkabinihag ug didto na sila namuyo. Kay sukad pa sa panahon ni Josue ang anak nga lalaki ni Nun hangtod nianang adlawa, wala na gayod magsaulog pa ang katawhan sa Israel niining maong kasaulogan, ug busa hilabihan gayod ang ilang kalipay. 18 Bisan paman matag adlaw, gikan sa unang adlaw hangtod sa kataposan, gibasa ni Ezra ang libro gikan sa balaod sa Dios. Nagsaulog sila sa kasaulogan sulod sa pito ka adlaw ug sa ikawalo nga adlaw mao ang maligdong nga panagtigom, aron sa pagtuman sa kasugoan.

9 Karon sa ika 24 nga adlaw sa samang bulana nagtigom ang tanang katawhan sa Israel ug nagpuasa sila, ug nagbisti sila ug sako, ug nagbutang ug abog sa ilang mga ulo. 2 Gibulag sa mga kaliwat sa Israel ang ilang kaugalingon gikan sa tanang mga langyaw. Mitindog sila ug gisugid ang ilang kaugalingong mga sala ug ang mga daotang binuhatan sa ilang mga katigulangan. 3 Nagbarog sila sa ilang mga dapit, ug sulod sa tulo ka oras gibasa nila ang libro sa balaod ni Yahweh nga ilang Dios. Sa ikaupat nga bahin sa adlaw gisugid nila ang ilang mga sala ug nagyukbo atubangan kang Yahweh nga ilang Dios. 4 Ang mga Levita, si Jeshua, si Bani, si Kadmiel, si Shebania, si Buni, si Sherebia, si Bani, ug si Kenani, mitindog sa hagdanan ug mitawag sa makusog nga tingog ngadto kang Yahweh nga ilang Dios. 5 Unya ang mga Levita, nga sila Jeshua, ug si Kadmiel, si Bani, si Hashabnea, si Sherebia, si Hodia, si Shebania, ug si Petahia miingon, "Pagtindog ug dayga si Yahweh nga imong Dios hangtod sa kahangtoran." "Hinaot nga daygon nila ang imong balaanong ngalan, ug hinaot nga mapasidunggan kini sa matag panalangin ug pagdayeg. 6 Ikaw si Yahweh. Ikaw lamang. Gibuhat nimo ang kalangitan, ang kinatas-ang kalangitan, uban ang tibuok nilang panon sa kasundalohang anghel, ug ang kalibotan ug ang tanan nga anaa niini, ug ang mga kadagatan ug ang tanan nga anaa kanila. Gihatagan nimo ug kinabuhi kining tanan, ug nagsimba ang mga kasundalohang anghel diha kanimo. 7 Ikaw si Yahweh, ang Dios nga nagpili kang Abram, ug ang nagkuha kaniya gawas sa Ur sa Chaldes, ug naghatag kaniya sa ngalan nga Abraham. 8 Nakaplagan nimo nga matinud-anon gayod ang iyang kasingkasing diha kanimo,

ug nagbuhat ka ug kasabotan uban kaniya nga ihatag ngadto sa iyang mga kaliwat ang yuta sa mga Canaanhon, sa mga Hithanon, sa mga Amornon, sa mga Pereznon, sa mga Jebusnon, ug sa mga Girgasnon. Gituman mo gayod ang imong saad tungod sa imong pagkamatinud-anon. **9** Nakita nimo ang pag-antos sa among mga katigulangan didto sa Ehipto ug nadungog nimo ang ilang mga paghilak didto sa Pula nga Dagat. **10** Naghatag ka ug mga timailhan ug katingalahang mga butang batok sa Paraon, ug sa tanan niyang mga sulugoon, ug sa tanang katawhan sa iyang yuta, kay nasayod ka nga mapasigarbohon gayod ang mga Ehiptohanon batok kanila. Apan nagbuhat ka ug ngalan alang sa imong kaugalingon nga nagpabilin hangtod karon. **11** Unya gitunga nimo ang dagat sa ilang atubangan, aron nga makalabang sila sa tungatunga sa dagat nga agi sa mala nga yuta; ug gipanglabay nimo kadtong naggukod kanila didto sa kinahiladman, sama sa bato didto sa lawom nga katubigan. **12** Panahon sa kabuntagon gigiyahan nimo sila pinaagi sa haligi nga panganod, ug sa haligi nga kalayo panahon sa kagabhion aron sa paghatag ug kahayag sa ilang agianan aron nga makalakaw sila. **13** Mikanaog ka gikan sa Bukid sa Sinai ug nakigsulti ka kanila gikan sa kalangitan ug gihatag nimo kanila ang matarong nga mga kasuguan ug matuod nga mga balaod, ug maayong mga lagda ug mga mando. **14** Gipahibalo nimo ngadto kanila ang balaan nga Igpapahulay, ug gihatagan nimo sila sa mga mando ug mga kasugoan ug mga balaod pinaagi kang Moises nga imong sulugoon. **15** Gihatagan nimo sila ug tinapay gikan sa langit alang sa ilang kagutom, ug tubig gikan sa bato alang sa ilang kauhaw, ug giingnan nimo sila nga molakaw ug angkonon ang yuta nga imong gisaad uban ang panumpa nga gihatag kanila. **16** Apan wala gayod silay pagtahod ug ang among mga katigulangan, ug nagmagahi ang ilang mga ulo, ug wala mamati sa imong mga kasugoan. **17** Nagdumili sila sa pagpaminaw, ug wala nila panumbalinga ang mga katingalahang butang nga imong nabuhat ngadto kanila, apan nagmagahi ang ilang mga ulo, ug sa ilang pagkamasinupakon nagpili sila ug pangulo aron nga makabalik sa ilang pagkaulipon. Apan ikaw ang Dios nga puno sa pagpasaylo, puno sa grasya ug maluluy-on, dili daling masuko, ug napuno sa tiunay nga gugma. Ug wala nimo sila gibiyaan. **18** Bisan tuod ug nagbuhat sila ug larawan sa nating baka nga gikan sa tinunaw nga puthaw ug miingon, 'Mao kini ang inyong Dios nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto,' ug nagbuhat ug hilabihan nga pagbugalbugal, **19** ikaw, sa imong kaluoy, wala ka mibiya kanila didto sa kamingawan. Gigiyahan sila pinaagi sa haligi nga panganod sa ilang dalan ug wala kini mibiya kanila panahon sa kabuntagon, bisan paman sa pagkagabii ang haligi nga kalayo naggiya kanila aron sa pag-iwag sa ilang dalan aron nga makalakaw sila. **20** Gihatag nimo ang imong maayong Espiritu aron sa pagmatuto kanila, ug wala nimo ihikaw ngadto sa ilang baba ang imong manna, ug ang tubig nga imong gihatag kanila alang sa ilang pagkauhaw. **21** Kay gihatag nimo ang ilang gikinahanglan sulod sa 40 ka tuig didto sa kamingawan, ug walay nakulang kanila. Wala mangagisi ang ilang mga bisti ug wala nanghubag ang ilang mga tiil. **22** Gihatagan nimo sila ug mga gingharian ug mga katawhan, gipahimutang sila sa matag suok sa maong dapit. Unya gipanag-iya nila ang yuta ni Sihon nga hari sa Heshbon ug ang yuta ni Og nga Hari sa Bashan. **23** Gipadaghan nimo ang ilang mga anak sama sa kabituonan sa kalangitan, ug gidala nimo sila didto sa yuta nga imong gisulti nga panag-iyahon ngadto sa ilang mga katigulangan. **24** Busa miadto ang katawhan ug gipanag-iya ang yuta sa mga Canaanhon ug gibuntog nimo gikan kanila ang mga lumulupyo niadtong yutaa. Gitugyan nimo sila ngadto sa ilang mga kamot, uban sa ilang mga hari ug sa mga katawhan sa maong yuta, aron nga buhaton sa taga-Israel kung unsa ang ilang nahimut-an. **25** Nabihag nila ang lig-on nga mga siyudad ug ang tabunok nga yuta, ug ilang gibihag ang mga balay nga napuno ug maayong mga butang, mga atabay nga nakalot na, mga parasan ug mga tanaman sa mga olibo, ug mga kahoy nga namunga sa madagayaon. Busa nangaon sila ug nangabusog ug nanambok ug gilipay ang ilang kaugalingon sa imong hilabihan nga pagkamaayo. **26** Unya nagmasupilon sila ug nagmasinupakon batok kanimo. Gitalikdan nila ang imong balaod. Gipatay nila ang imong mga propeta nga maoy nagpahimangno kanila aron nga mobalik diha kanimo, ug nagbuhat sila ug hilabihan nga pagbugalbugal. **27** Busa gitugyan nimo sila ngadto sa kamot sa ilang mga kaaway, nga maoy nagpaantos kanila. Sa panahon sa ilang pag-antos, nagtawag sila kanimo, ug nadungog nimo sila gikan sa kalangitan, ug tungod sa imong dakong kaluoy nagpadala ka ug moluwas kanila gikan sa kamot sa ilang mga kaaway. **28** Apan human sila makapahulay, nagbuhat na usab sila ug daotan diha kanimo, ug gipasagdan nimo sila didto sa kamot sa ilang mga kaaway, busa gidumalahan sila sa ilang mga kaaway. Apan sa dihang mibalik sila ug nagtawag diha kanimo, nadungog nimo gikan sa langit, ug sa kadaghan nga higayon tungod sa imong kaluoy giluwas nimo sila. **29** Gipasidan-an nimo sila aron nga mobalik sa imong balaod. Apan hinuon nahimo silang garboso ug wala mamati sa imong mga mando. Nakasala sila batok sa imong mga balaod nga maoy naghatag ug kinabuhi niadtong nagtuman niini. Gipatig-a nila ang ilang mga abaga ug gipagahi ang ilang mga liog ug nagdumili sa pagpaminaw. **30** Sa daghang mga katuigan gipahimangnoan nimo sila pinaagi sa imong

Espiritu ngadto sa imong mga propeta. Apan wala sila mamati. Busa gitugyan nimo sila ngadto sa kamot sa ilang mga kasilinganang katawhan. **31** Apan sa imong dakong kaluoy wala nimo sila gipukan sa hingpit, o mibiya kanila, tungod kay puno ka sa grasya ug maluluy-on ka nga Dios. **32** Busa karon, ang atong Dios—ikaw nga bantogan, makagagahom, ug katingalahan nga Dios nga mituman sa imong mga panaad ug tiunay nga gugma—ayaw tugoti nga mahimong daw diyutay lamang diha kanimo ang tanang kalisdanan nga miabot nganhi kanamo, sa among mga hari, sa among mga prinsipe, ug sa among mga pari, ug sa among mga propeta, ug sa among mga katigulangan, ug sa tanan nimong katawhan gikan sa adlaw sa mga hari sa Asiria hangtod karon. **33** Makiangayon ka sa tanan nga midangat kanamo, kay nagmatinud-anon ka man, apan nagpakadaotan kami. **34** Wala gayod nagtuman sa imong balaod ug naminaw sa imong mga mando o bisan paman sa imong mga kasabotan nga balaod nga imong gapasidaan sa among mga hari, among mga prinsipe, among mga pari, ug among mga katigulangan. **35** Bisan paman sa ilang kaugalingong gingharian, samtang naglipay sila sa imong hilabihan nga kaayo ngadto kanila, sa halapad ug tabunok nga yuta nga imong gitagana ngadto kanila, wala sila mag-alagad kanimo o bisan mibiya sa ilang mga daotang binuhatan. **36** Karon mga ulipon kami niining maong yuta nga imong gihatag sa among mga katigulangan aron nga mapahimuslan ang mga bunga ug ang mga maayong gasa, ug tan-awa, mga ulipon kami niini! **37** Ang kaadunahan sa among yuta moadto gayod sa mga hari nga imong gitagana kanamo tungod sa among mga sala. Nagdumala sila ubos sa among mga lawas ug ubos sa among mga kahayopan sumala sa ilang nahimut-an. Anaa kami sa dakong kalisang. **38** Tungod niining tanan, magbuhat kami ug lig-on nga panaad nga sinulat. Sa nasilyohan nga sinulat anaa ang mga ngalan sa among mga prinsipe, mga Levita, ug mga pari."

10 Sulod sa nasilyohan nga mga dokumento, anaa ang ngalan ni Nehemias, nga gobernador, ang anak nga lalaki ni Hacalia ug ni Zedekia, **2** si Seraya, si Azaria, si Jeremias, **3** si Pashur, si Amaria, si Malkia, **4** si Hatus, si Shebania, si Maluc **5** si Harim, si Meremot, si Obadia, **6** si Daniel, si Gineton, si Baruk, **7** si Meshulam, si Abija, si Miamin, **8** si Maazia, si Bilgai, ug si Shemaya. Mao kini ang mga pari. **9** Ang mga Levita mao sila si: Jeshua ang anak nga lalaki ni Azania, si Binui nga gikan sa panimalay ni Henadad, si Kadmiel, **10** ug ang ilang mga kauban nga mga Levita, si Shebania, si Hodia, si Kelita, si Pelaya, si Hanan, **11** si Mica, si Rehob, si Hashabia, **12** si Zacur, si Sherebia, si Shebania, **13** si Hodia, si Bani, ug si Beninu. **14** Ang mga pangulo sa katawhan mao sila si: Paros, si Pahat Moab, si Elam, si Zatu, si Bani, **15** si Buni, si Azgad, si Bebai, **16** si Adonia, si Bigvai, si Adin, **17** si Ater, si Zedekia, si Azur, **18** si Hodia, si Hashum, si Bezai, **19** si Harif, si Anatot, si Nebai, **20** si Magpias, si Meshulam, si Hezir, **21** si Meshezabel, si Zadok, si Jadua, **22** si Pelatia, si Hanan, si Anaya, **23** si Hoshea si Hanania, si Hashub, **24** si Halohes, si Pilha, si Shobek, **25** si Rehum, si Hashabna, si Maasea, **26** si Ahia, si Hanan, si Anan, **27** si Maluc, si Harim, si ug si Baana. **28** Alang sa nahibilin nga mga katawhan, nga mga pari, mga Levita, mga tigbantay sa ganghaan, mga mag-aawit, mga sulugoon sa templo, ug ang tanan nga nagpahimulag sa ilang mga kaugalingon gikan sa mga tawo sa kasikbit nga kayutaan ug nanaad sa ilang mga kaugalingon ngadto sa balaod sa Dios, lakip ang ilang mga asawa, ang ilang mga anak nga mga lalaki ug ang ilang mga anak nga mga babaye, ang tanan nga adunay kahibalo ug panabot, **29** naghiusa silang tanan uban sa ilang mga kaigsoonang mga lalaki, ang ilang mga halangdon, ug gigapos ang ilang kaugalingon uban sa tunglo ug panumpa nga mosubay sa balaod sa Dios, nga gihatag ni Moises ang sulugoon sa Dios, ug sa pagmatngon ug pagtuman sa tanan nga mga kasugoan ni Yahweh nga among Dios ug sa iyang mga balaod ug sa iyang mga mando. **30** Misaad kami nga dili namo ihatag ang among mga anak nga mga babaye ngadto sa katawhan sa maong yuta o kuhaon ang ilang mga anak nga mga babaye alang sa among mga anak nga mga lalaki. **31** Misaad usab kami nga dili mopalit ug bisan unsa nga butang o trigo gikan kanila kung magdala nganhi kanamo ang katawhan sa maong yuta sa Adlawng Igpapahulay o sa bisan unsang balaan nga adlaw. Papason namo ang tanang utang tali sa ubang mga Judio, ug papahulayon namo ang among mga kaumahan sa matag ikapito nga tuig. **32** Gidawat namo ang mga sugo nga mohatag sa usa ug tunga nga shekel sa matag tuig alang sa pag-alagad sa balay sa among Dios, **33** sa pag-andam ug tinapay alang sa presensya, ug alang sa naandang halad nga trigo, ang mga sinunog nga halad sa mga Igpapahulay, ang kasaulogan sa bag-ong bulan ug ang gitakda nga mga kasaulogan, ug alang sa mga halad nga balaan, ug alang sa mga halad sa sala aron sa paghimo ug kapasayloan alang sa Israel, ug alang sa tanang mga buluhaton sa balay sa among Dios. **34** Nagripa ang mga pari, ang mga Levita ug ang katawhan alang sa halad nga kahoy. Pinaagi sa ripa mapili kung kinsa sa among mga pamilya ang magdala ug kahoy ngadto sa balay sa among Dios sa gitakda nga mga panahon sa matag tuig, nga pagasunogon diha sa halaran ni Yahweh nga among Dios, sumala sa nahisulat sa balaod. **35** Misaad kami nga dad-on ngadto sa balay ni Yahweh ang unang mga bunga nga nanurok sa among yuta, ug ang unang mga bunga sa kahoy sa matag

tuig. 36 Sumala sa nahisulat sa balaod, misaad kami nga
dad-on namo sa balay sa Dios ug ngadto sa mga pari nga
nag-alagad didto, ang kamagulangan namong mga anak
nga mga lalaki ug ang kamagulangan sa among mga baka
ug karnero. 37 Dad-on namo ang unang abot sa among mga
harina ug ang among mga halad nga trigo, ug ang bunga sa
matag kahoy, ug ang bag-ong bino ug ang lana pagadad-on
ngadto sa mga pari, ngadto sa lawak nga tipiganan sa balay
sa among Dios. Dad-on namo ngadto sa mga Levita ang
ikanapulo gikan sa among yuta tungod kay ang mga Levita
ang magkuha sa mga ikanapulo sa tanang lungsod kung
diin kami magtrabaho. 38 Ang pari, nga kaliwat ni Aaron,
kinahanglan nga mouban sa mga Levita sa dihang modawat
sila sa mga ikanapulo. Kinahanglan nga dad-on sa mga
Levita ang ikanapulo nga bahin sa mga ikanapulo ngadto
sa balay sa among Dios ngadto sa lawak nga tipiganan sa
mga bahandi. 39 Tungod kay magdala ang katawhan sa
Israel ug ang mga kaliwat ni Levi sa mga giamot nga mga
trigo, bag-ong bino, ug lana ngadto sa lawak nga tipiganan
diin ang mga kahimanan sa sagradong dapit gitipigan ug
diin nagpuyo ang mga pari nga nag-alagad, ug ang mga
magbalantay sa ganghaan, ug ang mga mag-aawit. Dili
namo isalikway ang balay sa among Dios.

11 Nagpuyo ang mga pangulo sa katawhan didto sa
Jerusalem, ug ang nahibilin nga mga katawhan nagripa
aron mopili ug usa gikan sa napulo ka tribo aron maoy
mopuyo sa Jerusalem, ang balaan nga siyudad, ug ang
laing siyam nagpabilin sa ubang mga lungsod. 2 Unya
gipanalanginan sa tanang katawhan kadtong nagtanyag ug
miuyon nga mopuyo sa Jerusalem. 3 Mao kini ang mga
opisyal sa probinsiya nga nagpuyo sa Jerusalem. Apan
ang uban nga anaa sa lungsod sa Juda nagpuyo sa ilang
kaugalingon nga yuta, lakip ang pipila sa mga Israelita,
mga pari, mga Levita, mga sulugoon sa templo, ug ang
mga kaliwat sa mga sulugoon ni Solomon. 4 Sa Jerusalem
nagpuyo usab ang pipila sa mga kaliwat sa Juda ug ang
pipila sa mga kaliwat sa Benjamin. Mao kini ang nalakip sa
katawhan sa Juda: Si Ataya ang anak ni Uzia nga anak ni
Zacarias nga anak ni Amaria nga anak ni Shefatia nga anak
ni Mahalalel, nga kaliwat ni Perez. 5 Si Maasea anak nga
lalaki ni Baruk nga anak nga lalaki ni Col Hoze nga anak nga
lalaki ni Hazaya nga anak nga lalaki ni Adaya nga anak nga
lalaki ni Joyarib nga anak nga lalaki ni Zacarias, ang anak
sa Shilohanon. 6 Ang tanan nga mga anak nga lalaki ni
Perez nga nagpuyo sa Jerusalem mikabat ug 468. Kusgan
kaayo sila nga mga lalaki. 7 Mao kini ang mga kaliwatan ni
Benjamin: Si Salu ang anak nga lalaki ni Meshulam nga
anak nga lalaki ni Joed nga anak nga lalaki ni Pedaya nga
anak nga lalaki ni Kolaya nga anak nga lalaki ni Maasea nga
anak nga lalaki ni Itiel nga anak nga lalaki ni Jeshaya, 8 ug
ang tanan niadtong misunod kaniya, mao si Gabay ug Salay,
mikabat ug 928 ka mga kalalakin-an. 9 Si Joel nga anak nga
lalaki ni Zicri mao ang ilang tigdumala, ug si Juda nga anak
nga lalaki ni Hasenua mao ang ikaduhang magmamando sa
tibuok siyudad. 10 Gikan sa mga pari: Si Jedaya ang anak
nga lalaki ni Joyarib, Jakin, 11 si Seraya ang anak nga lalaki
ni Hilkia nga anak nga lalaki ni Meshulam nga anak nga
lalaki ni Zadok nga anak nga lalaki ni Merayot nga anak
nga lalaki ni Ahitub, mao ang labawng pangulo sa balay sa
Dios, 12 ug ang ilang katambayayong sa pagtrabaho sa
buluhaton alang sa balay, mga 822 ka kalalakin-an, uban
kang Adaya nga anak nga lalaki ni Jeroham nga anak nga
lalaki ni Pelalia nga anak nga lalaki ni Amzi nga anak nga
lalaki ni Zacarias nga anak nga lalaki ni Pashur nga anak
nga lalaki ni Malkia. 13 Ang iyang mga igsoon nga mga lalaki
mao ang mga nangulo sa mga banay, nga mikabat ug 242
ka mga kalalakin-an; ug si Amasai nga anak nga lalaki ni
Azarel nga anak nga lalaki ni Azai nga anak nga lalaki ni
Meshilemot nga anak nga lalaki ni Imer, 14 ug ang ilang mga
igsoon, mikabat ug 128 ka mga isog nga mga kalalakin-an;
ang ilang tigdumala mao si Zabdiel nga anak nga lalaki ni
Hagedolim. 15 Gikan sa mga Levita: Si Shemaya nga anak
nga lalaki ni Hashub nga anak nga lalaki ni Azrikam nga
anak nga lalaki ni Hashabia nga anak nga lalaki ni Buni, 16
ug si Shabetai ug Jozabad, nga gikan sa mga pangulo sa
mga Levita nga mao ang tigdumala sa buluhaton sa gawas
sa balay sa Dios. 17 Didto anaa usab si Matania nga anak
nga lalaki ni Mica nga anak nga lalaki ni Zabdi, ang kaliwat ni
Asaf, nga mao ang nangulo sa pag-ampo sa pagpasalamat,
ug si Bakbukia, ang ikaduha sa tanan niyang mga igsoon, ug
si Abda nga anak nga lalaki ni Shamua nga anak nga lalaki
ni Galal nga anak nga lalaki ni Jedutun. 18 Mikabat ug 284
ang tanan nga mga Levita nga anaa sa balaang siyudad. 19
Ang mga magbalantay sa mga ganghaan: Mao sila si Akub,
Talmon, ug ang ilang mga kaabag, nga nagbantay usab sa
mga ganghaan, mikabat ug 172 ka mga kalalakin-an. 20
Anaa sa mga lungsod sa Juda ang nahibilin sa Israel ug
ang mga pari ug ang mga Levita. Ang matag usa kanila
nagpuyo sa kaugalingon nilang napanunod nga yuta. 21 Ang
mga trabahante sa templo nagpuyo sa Ofel, ug si Ziha ug
si Gishpa mao ang nagdumala kanila. 22 Ang labaw nga
pangulo sa mga Levita sa Jerusalem mao ang mga anak
nga lalaki ni Uzi nga anak nga lalaki ni Bani nga anak nga
lalaki ni Hashabia nga anak nga lalaki ni Matania nga anak
nga lalaki ni Mica, gikan sa kaliwatan ni Asaf, nga mag-aawit
didto sa balay sa Dios. 23 Ubos sila sa mga mando sa hari,
ug adunay gihatag nga mga mando sa mga mag-aawit nga

paigo sa matag adlaw nga gikinahanglan. 24 Unya si Petahia
nga anak nga lalaki ni Meshezabel, ang kaliwat ni Zera nga
anak nga lalaki ni Juda, mao ang kanunay nga anaa sa
kiliran sa hari alang sa tanang mga butang mahitungod sa
katawhan. 25 Mahitungod sa ilang mga baryo ug sa ilang
mga kaumahan, ug ang pipila sa mga katawhan sa Juda
mipuyo sa Kiriat Arba ug sa mga baryo niini, ug sa Dibon ug
sa mga baryo niini, ug sa Jekabzel ug sa mga baryo niini,
26 ug sa Jeshua, Molada, Bet Pelet, 27 Hazar Shual, ug
Beersheba ug sa mga baryo niini. 28 Pipila sa mga katawhan
sa Juda nagpuyo sa Ziklag, sa Mecona ug sa matag baryo
niini, 29 Sa En Rimon, Zora, Jarmut, 30 Zanoa, Adulam, ug
sa mga baryo niini, ug sa Lakis ug ang mga uma niini ug
Azeka ug sa mga baryo niini. Busa nagpuyo sila gikan sa
Beersheba ug sa mga baryo sa Hinom. 31 Ang katawhan sa
Benjamin nagpuyo usab gikan sa Geba, ngadto sa Micmas
ug Aija, sa Betel ug sa mga baryo niini, 32 sa Anatot, Nob,
Anania, 33 Hazor, Rama, Gitaim, 34 Hadid, Zeboim, Nebalat,
35 Lod, ug Ono, ang walog sa mga hanas nga manggagama
nga mga lalaki. 36 Ang pipila sa mga Levita nga nagpuyo sa
Juda nahimong tigdumala sa katawhan sa Benjamin.

12 Mao kini ang mga pari ug mga Levita nga mitungas
uban kang Zerubabel nga anak nga lalaki ni Shealtiel
ug uban kang Jeshua: Seraya, Jeremias, Ezra, 2 Amaria,
Maluk, Hatus, 3 Shecania, Rehum, ug si Meremot. 4 Anaa
sila Ido, Gineton, Abija, 5 Miamin, Moadia, Bilga, 6 Shemaya,
ug Joyarib, Jedaya, 7 Salu, Amok, Hilkia, ug si Jedaya.
Mao kini ang mga pangulo sa mga pari ug ang ilang mga
kaubanan sa panahon ni Jeshua. 8 Ang mga Levita mao sila
si Jeshua, Binui, Kadmiel, Sherebia, Juda, ug si Matania,
nga maoy gitahasan sa mga kanta sa pagpasalamat, uban
sa iyang mga kaubanan. 9 Nagtindog sa atbang si Bakbukia
ug si Uni, ug ang ilang mga kaubanan samtang nag-alagad.
10 Si Jeshua ang amahan ni Joyakim, si Joyakim ang
amahan ni Eliashib, si Eliashib ang amahan ni Joyada, 11
si Jehoyada ang amahan ni Jonatan, ug si Jonatan ang
amahan ni Jadua. 12 Mao kini ang mga pari sa panahon
ni Joyakim, ang mga pangulo sa pamilya: si Meraya ang
pangulo ni Seraya, si Hanania ang pangulo ni Jeremias,
13 si Meshulam ang pangulo ni Ezra, si Jehohanan ang
pangulo ni Amaria, 14 si Jonatan ang pangulo ni Maluc, ug
si Jose ang pangulo ni Shebania. 15 Si Adna ang pangulo
ni Harim, si Helkai ang pangulo ni Merayot, 16 si Zacarias
ang pangulo ni Ido, si Meshulam ang pangulo ni Gineton,
ug 17 si Zicri ang pangulo ni Abija, si Abija ang pangulo ni
Miniamin. Si Piltai ang pangulo ni Moadia. 18 Si Shamua
ang pangulo ni Bilga, si Jehonatan ang pangulo ni Shemaya,
19 si Matenai ang pangulo ni Joyarib, si Uzi ang pangulo
ni Jedaya, 20 si Kalai ang pangulo ni Salai, si Eber ang
pangulo ni Amok, 21 si Hashabia ang pangulo ni Hilkia, ug
si Netanel ang pangulo ni Jedaya. 22 Sa kapanahonan ni
Eliashib, ang Levita nga si Eliashib, Joyada, Johanan, ug si
Jadua mao ang nalista nga mga pangulo sa mga pamilya, ug
ang mga pari nalista panahon sa paghari ni Darius nga taga-
Persia. 23 Nalista sa basahon sa kasaysayan ang kaliwatan
ni Levi ug ang ilang mga pangulo sa pamilya hangtod sa
kapanahonan ni Johanan nga anak nga lalaki ni Eliashib.
24 Ang mga pangulo sa mga Levita mao sila si Hashabia,
Sherebia, ug si Jeshua nga anak nga lalaki ni Kadmiel, uban
ang ilang mga kaubanan, nga nagtindog atbang kanila aron
magdayeg ug maghatag ug pagpasalamat, nga magtubag-
tubag sa pag-awit kada pundok, agig pagtuman sa sugo ni
David, nga tawo sa Dios. 25 Si Matania, Bakbukia, Obadia,
Meshulam, Talmon, ug si Akub mao ang mga magbalantay
sa ganghaan nga nagtindog sa lawak nga tipiganan tapad
sa mga ganghaan. 26 Nag-alagad sila sa kapanahonan ni
Joyakim nga anak nga lalaki ni Jozadak, ug sa kapanahonan
ni Nehemias nga gobernador ug ni Ezra nga pari ug escriba.
27 Sa pagpahinungod sa pader sa Jerusalem, gipangita sa
katawhan ang mga Levita sa bisan asang dapit nga ilang
gipuy-an, aron sa pagdala kanila sa Jerusalem alang sa
pagsaulog sa pagpahinungod uban ang kalipay, uban ang
mga pagpasalamat ug pag-awit gamit ang mga piyangpiyang,
mga alpa, ug uban ang mga lira. 28 Nanagtigom ang pundok
sa mga mag-aawit gikan sa distrito libot sa Jerusalem ug
gikan sa mga baryo sa Netofatihanon. 29 Gikan usab sila sa
Bet Gilgal ug gikan sa kaumahan sa Geba ug Azmavet,
tungod kay nagtukod man ug mga baryo libot sa Jerusalem
ang mga mag-aawit alang sa ilang kaugalingon. 30 Giputli sa
mga pari ug sa mga Levita ang ilang mga kaugalingon, ug
unya ilang giputli ang mga katawhan, ang mga ganghaan,
ug ang pader. 31 Unya akong gipaadto sa ibabaw sa pader
ang mga pangulo sa Juda, ug nagpili akog duha ka dagkong
pundok sa mga mag-aawit nga nanagpasalamat. Ang usa
miadto sa tuong bahin sa pader padulong sa Ganghaan
sa Hugaw sa Hayop. 32 Nagsunod kanila si Hoshaya ug
ang katunga sa mga pangulo sa Juda, 33 ug sunod kanila
si Azaria, Ezra, Meshulam, 34 Juda, Benjamin, Shemaya,
Jeremias, 35 ug ang pipila sa mga anak sa pari uban ang
mga trumpeta, ug si Zacarias nga anak nga lalaki ni Jonatan
nga anak nga lalaki ni Shemaya nga anak nga lalaki ni
Matania nga anak nga lalaki ni Micaya nga anak nga lalaki
ni Zacur nga anak nga lalaki ni Asaf. 36 Anaa usab ang
mga paryente ni Zacarias, nga sila si Shemaya, Azarel,
Milalai, Gilalai, Maai, Netanel, Juda, Hanani, uban ang mga
instrumento sa musika ni David nga tawo sa Dios. Anaa
sa ilang atubangan ang escriba nga si Ezra. 37 Gikan sa
Ganghaan sa Tuboran sa Tubig miadto sila sa hagdanan

sa siyudad ni David, gikan sa hagdanan sa pader ibabaw sa palasyo ni David, hangtod sa Ganghaan sa Tubig sa sidlakan. **38** Misubay sa laing agianan ang laing mga mag-aawit nga tigpasalamat. Gisundan ko sila sa pader uban ang katunga sa katawhan, ibabaw sa Tore sa mga Hudno, hangtod sa Lapad nga Pader, **39** ug ibabaw sa Ganghaan sa Efraim, ug gikan sa Ganghaan nga Karaan, ug padulong sa Ganghaan sa Isda ug sa Tore ni Hananel ug sa Tore sa Usa ka Gatos, hangtod sa Ganghaan sa Karnero, ug nihunong sila sa Ganghaan sa Guwardiya. **40** Busa gipahimutang sa balay sa Dios ang duha ka pundok sa mga mag-aawit nga tigpasalamat, ug gipahimutang ko usab ang akong kaugalingon uban ang katunga sa mga opisyal. **41** Unya gipahimutang usab sa mga pari ang ilang kaugalingon: Eliakim, Maasea, Miniamin, Micaya, Elyoenai, Zacarias, ug Hanania, uban ang mga trumpeta, **42** ug usab si Maasea, Shemaya, Eleazar, Uzi, Jehohanan, Malkia, Elam, ug Ezer, unya nanganta ang mga mag-aawit nga gipangulohan ni Jezrahia. **43** Naghalad sila ug dakong mga halad nianang adlawa, ug naglipay, tungod kay gilipay sila sa Dios uban ang dakong pagsadya. Naglipay usab ang mga kababayen-an ug ang mga kabataan. Busa madungog ang pagsadya sa Jerusalem hangtod sa layong dapit. **44** Nianang adlawa, nagpili sila ug mga kalalakin-an nga magdumala sa mga lawak nga tipiganan alang sa mga amot, sa mga unang bunga, ug sa mga ikanapulo, aron tigomon didto kanila ang mga bahin nga gikinahanglan sa balaod alang sa mga pari ug sa mga Levita. Gipili ang matag usa sa pagtrabaho sa mga kaumahan nga duol sa mga lungsod. Tungod kay nagsadya ang Juda diha sa mga pari ug sa mga Levita nga nagtindog sa ilang atubangan. **45** Nag-alagad sila sa ilang Dios, ug ang seremonya sa pagputli, ug lakip na usab ang mga mag-aawit ug ang mga magbalantay sa ganghaan, aron sa pagtuman sa sugo ni David ug ni Solomon nga iyang anak nga lalaki. **46** Tungod kay kaniadto, sa kapanahonan ni David ug ni Asaf, adunay pangulo sa mga mag-aawit, ug adunay kanta sa pagdayeg ug sa pagpasalamat sa Dios. **47** Sa kapanahonan ni Zerubabel ug sa kapanahonan ni Nehemias, nagahatag ang tibuok Israel ug matag adlaw nga bahin alang sa mag-aawit ug sa mga magbalantay sa ganghaan. Gigahin nila ang bahin nga alang sa mga Levita, ug gigahin sa mga Levita ang bahin nga alang sa mga kaliwat ni Aaron.

13 Gibasa nila nianang adlawa ang Basahon ni Moises diha sa panagtigom sa katawhan. Nakaplagan nila ang nahisulat niini nga kinahanglan walay Amonihanon ug Moabihanon nga motambong sa panagtigom sa Dios, hangtod sa kahangtoran. **2** Tungod kini kay wala sila miadto sa katawhan sa Israel uban ang tinapay ug tubig, apan gisuholan hinuon nila si Balaam sa pagtunglo sa Israel. Apan, gihimo sa among Dios nga panalangin ang tunglo. **3** Sa pagkadungog nila sa balaod, gilain dayon nila gikan sa Israel ang matag langyaw nga tawo. **4** Karon, sa wala pa kini, si Eliasib nga pari ang gituboy nga mahimong tigdumala sa lawak nga tipiganan sa balay sa among Dios. Paryente siya ni Tobia. **5** Giandam ni Eliasib alang kang Tobia ang dakong lawak nga tipiganan, nga kaniadto maoy gibutangan sa halad nga trigo, insenso, kahimanan, ug ang ikanapulo nga trigo, bag-ong bino, ug lana, nga gitagana alang sa mga Levita, sa mga mag-aawit, sa mga magbalantay sa ganghaan, ug ang mga giamot alang sa mga pari. **6** Apan sa tanan niining panahona wala ako sa Jerusalem. Tungod kay miadto ako sa hari sa ika-32 ka tuig ni Artaxerxes nga hari sa Babilonia. Pagkahuman sa pipila ka panahon nananghid ako sa hari nga mobiya, **7** ug mibalik ako sa Jerusalem. Nasayran ko ang daotan nga nabuhat ni Eliasib pinaagi sa paghatag kang Tobia ug lawak nga tipiganan sa mga hawanan sa balay sa Dios. **8** Nasuko ako pag-ayo ug akong gipanglabay ang tanang kahimanan ni Tobia sa iyang panimalay pagawas sa lawak nga tipiganan. **9** Gimanduan ko sila nga ilang putlion ang mga lawak nga tipiganan, ug ibalik ko kanila ang mga kahimanan sa balay sa Dios, ang mga halad nga trigo, ug ang insenso. **10** Nasayran ko nga ang mga bahin sa mga Levita wala gihatag kanila ug sa mga mag-aawit nga maoy namuhat, busa nangadto na lang sila sa ilang kaugalingon nga kaumahan. **11** Busa akong giatubang ang mga opisyal ug giingnan, "Nganong gipasagdan man ang balay sa Dios?" Gitigom ko silang tanan ug gipahiluna sa ilang mga dapit. **12** Unya gidala sa tibuok Juda ang ikanapulo nga bahin sa trigo, ang bag-ong bino, ug ang lana ngadto sa lawak nga tipiganan. **13** Gituboy ko nga tigtipig sa salapi si Shelemaya nga pari ug si Zadok nga escriba, ug si Pedaya nga gikan sa mga Levita. Ang sunod kanila mao si Hanan nga anak nga lalaki ni Zacur nga anak nga lalaki ni Matanaya, tungod kay giila man sila nga kasaligan. Ang ilang buluhaton mao ang pagpanghatag sa mga gikinahanglan ngadto sa ilang mga kaubanan. **14** Hinumdomi ako, akong Dios, mahitungod niini ug ayaw wagtanga ang akong mga maayong buhat nga gihimo alang sa balay sa akong Dios ug sa pag-alagad niini. **15** Nakita ko sa Juda niadtong mga adlawa ang mga tawo nga nagpuga ug ubas sa Adlawng Igpapahulay ug nagdala ug mga tinapok nga mga trigo ug gisakay kini sa mga asno, ug ang mga bino usab, mga ubas, mga igos, ug ang tanang matang sa mga bug-at nga palas-anon, nga ilang gidala ngadto sa Jerusalem sa Adlawng Igpapahulay. Wala ako miuyon nga mamaligya sila ug pagkaon nianang adlawa. **16** Nagdala ug isda ug nagkalainlaing mga butang ang mga kalalakin-an nga gikan sa Tiro nga nagpuyo sa Jerusalem,

ug gibaligya nila kini sa adlaw nga Igpapahulay ngadto sa katawhan sa Juda ug sa siyudad! **17** Unya giatubang ko ang mga pangulo sa Juda, “Unsa kining daotang butang nga inyong gipangbuhat, pagpasipala sa Adlawng Igpapahulay? **18** Dili ba gibuhat man kini sa inyong mga amahan? Dili ba gipadala man sa Dios kining tanang kadaotan kanato ug niining siyudara? Karon nagdala kamog dugang pang kapungot sa Israel pinaagi sa pagpasipala sa adlaw nga Igpapahulay.” **19** Sa pagkagabii, didto sa mga ganghaan sa Jerusalem sa wala pa ang adlaw nga Igpapahulay, gipasirad-an nako ang pultahan ug kinahanglan nga dili kini ablihan hangtod wala pa nahuman ang adlaw nga Igpapahulay. Gipabantay nako ang pipila sa akong mga sulugoon sa mga ganghaan aron nga walay butang nga madala sa adlaw nga Igpapahulay. **20** Nagkampo sa makausa o makaduha ka higayon ang mga tigpatigayon ug ang mamaligyaay sa tanang matang sa mga butang gawas sa Jerusalem. **21** Apan gipasidan-an ko sila, “Nganong nagkampo man kamo gawas sa pader? Kung buhaton pa ninyo kini pag-usab, itapion ko ang akong mga kamot diha kaninyo!” Sukad nianang adlawa wala na sila nangadto sa panahon sa Adlawng Igpapahulay. **22** Unya gimandoan ko ang mga Levita sa pagputli sa ilang mga kaugalingon, ug unya magbantay sa mga ganghaan, aron sa pagputli sa Adlawng Igpapahulay. Hinumdomi usab kini, akong Dios, ug kaluy-i ako tungod sa maunongon nimo nga kasabotan nganhi kanako. **23** Niadtong mga adlawa nakakita usab ako ug mga Judio nga naminyo ug mga babaye nga taga-Ashdod, taga-Ammon, ug taga-Moab. **24** Katunga sa ilang mga anak nagasulti sa pinulongan sa Ashdod. Walay usa kanila nga makasulti sa pinulongan sa Juda, apan ang pinulongan lamang sa usa sa laing mga banay. **25** Gisukmatan ko sila, ug gitunglo, ug gipangdapatan ko ang pipila kanila ug gipanglabnot ang ilang buhok. Gipapanumpa ko sila sa Dios, sa pag-ingon, “Kinahanglan nga dili ninyo ihatag ang inyong mga anak nga babaye sa ilang mga anak nga lalaki, o kuhaon ang ilang mga anak nga babaye alang sa inyong mga anak nga lalaki, o alang sa inyong mga kaugalingon. **26** Dili ba nakasala man si Solomon nga hari sa Israel tungod niining mga bayhana? Walay laing hari sama kaniya taliwala sa daghang mga nasod, ug gihigugma siya sa iyang Dios, ug gihimo siya sa Dios nga hari sa tibuok Israel. Apan, nakasala siya tungod sa iyang mga langyaw nga asawa. **27** Unya kinahanglan ba nga maminaw kami kaninyo ug buhaton kining dakong kadaotan, ug magbuhat ug daotan batok sa atong Dios pinaagi sa pagminyo sa mga langyaw nga babaye?” **28** Ang usa sa mga anak nga lalaki ni Joyada nga anak ni Eliasib nga labawng pari nga umagad nga lalaki ni Sanballat nga Horonihanon. Busa gipakalagiw ko siya gikan kanako. **29** Hinumdomi sila, akong Dios, tungod kay gipasipad-an nila ang pagkapari, ug ang kasabotan sa pagkapari ug sa mga Levita. **30** Busa gihinloan ko sila gikan sa tanang langyaw, ug gilig-on ang mga buluhaton sa mga pari ug mga Levita, sa ilang matag usa kabuluhaton. **31** Naghatag ako ug halad nga kahoy sa gitakda nga mga panahon ug sa unang mga bunga. Hinumdomi ako, akong Dios, alang sa kaayohan.

Ester

1 Sa mga adlaw ni Ahasuerus (mao kini nga Ahasuerus nga
naghari gikan sa India hangtod sa Etiopia, labaw sa 127 ka
mga probinsya), **2** niadto nga mga adlaw naglingkod si Haring
Ahasuerus sa iyang harianong trono sa salipdanan sa Susa.
3 Sa ikatulo nga tuig sa iyang paghari, nagpakombira siya
sa tanan niya nga mga opisyal ug sa iyang mga sulugoon.
Ang kasundalohan sa Persia ug sa Media, ang dungganong
mga tawo, ug mga gobernador sa mga probinsya nga
anaa sa iyang atubangan. **4** Gipasundayag niya ang mga
mahimayaong bahandi sa gingharian ug ang kadungganan
sa pagkamahimayaon sa iyang pagkabantogan sa daghang
mga adlaw, sulod sa 180 ka adlaw. **5** Sa dihang nahuman
na kini nga mga adlaw, nagpakombira ang hari sulod sa
pito ka adlaw. Alang kini sa tanang katawhan sa salipdanan
sa susa, gikan sa labing dako hangtod sa labing ubos.
Gipahigayon kini sa hawanan sa tanaman sa palasyo sa
hari. **6** Gidayandayanan ang hawanan sa tanaman ug puti
nga mga tabil nga gapas ug ube, uban sa mga pisi nga
pinong lino ug tapul, gibitay sa singsing nga mga plata gikan
sa mga haligi nga marmol. Didto adunay mga lingkoranan
nga bulawan ug plata ibabaw sa usa ka salog nga bato,
marmol, perlas, ug de-kolor nga mga bato. **7** Gidalit ang mga
ilimnon pinaagi sa mga kopa nga bulawan. Pinasahi ang
matag kopa ug adunay daghang harianong bino ang miabot
tungod sa pagkamanggihatagon sa hari. **8** Gipatuman ang
pag-inom pinaagi sa sugo nga, "Kinahanglan nga walay
pagpamugos." Naghatag ug mga mando ang hari ngadto sa
tanang sulugoon sa iyang palasyo aron buhaton nila ang
bisan unsa nga gitinguha sa matag bisita. **9** Nagpakombira
usab si Rayna Vasti alang sa mga babaye sa harianong
palasyo ni Haring Ahasuerus. **10** Sa ikapito nga adlaw, sa
dihang nakabati sa kalipay ang kasingkasing sa hari tungod
sa bino, miingon siya kang Mehuman, Bizta, Harbona, Bigta,
Abagta, Zetar, ug Carkas (ang pito ka opisyal nga nag-
alagad sa atubangan niya), **11** sa pagdala kang Rayna Vasti
sa iyang atubangan uban sa iyang harianong korona. Buot
niyang ipakita sa katawhan ug sa mga opisyal ang iyang
pagkamaanyag, kay ang iyang katahom makadani. **12** Apan
midumili sa pag-adto si Rayna Vasti sa pulong sa hari nga
gipadala ngadto kaniya pinaagi sa mga opisyal. Unya nasuko
pag-ayo ang hari; ang iyang kasuko misilaob diha kaniya. **13**
Busa gipatawag ni Haring Ahasuerus ang iyang kalalakin-an
nga mga inila nga manggialamon, nga makasabot sa mga
panahon (kay mao kini ang nabatasan nga buhaton sa hari
ngadto sa tanang mga batid sa balaod ug paghukom). **14**
Karon ang duol kaniya mao sila Karshena, Zetar, Admata,
Tarshis, Meres, Marsena, Memukan, pito ka prinsipe sa
Persia ug sa Media. Makaduol dayon sila ngadto sa hari, ug
gikuptan nila ang labing taas nga mga katungdanan sulod sa
gingharian. **15** "Pinasikad sa balaod, unsa man ang buhaton
kang Rayna Vasti tungod kay midumili siya sa pagtuman sa
sugo ni Haring Ahasuerus, nga gipadala kaniya pinaagi sa
mga opisyal?" **16** Miingon si Memukan sa atubangan sa hari
ug sa mga opisyal, "Dili lamang batok sa hari nakabuhat
ug sayop si Rayna Vasti, apan batok usab sa tanang mga
opisyal ug sa tibuok katawhan nga anaa sa tanang mga
probinsya ni Haring Ahasuerus. **17** Kay ang panghitabo sa
rayna masayran sa tanang kababayen-an. Mahimo kining
hinungdan nga dili nila tahoron ang ilang mga bana. Moingon
sila, 'Nagsugo si Haring Ahasuerus kang Rayna Vasti nga
dad-on sa iyang atubangan, apan midumili siya.' **18** Sa dili
pa mahuman kini nga adlaw ang halangdong mga babaye
sa Persia ug sa Media nga nakadungog sa panghitabo
mahitungod sa rayna mosulti sa sama nga butang ngadto sa
tanang mga opisyal sa hari. Adunay hilabihan nga kasuko
ug pagkawalay pagtahod. **19** Kung makalipay kini sa hari,
pagpadala ug harianong sugo gikan kaniya, ug isulat ang
mga balaod sa mga taga-Persia ug sa taga-Medes, nga dili
na mabakwi, nga dili na moatubang si Vasti diha kaniya.
Tugoti nga ihatag sa hari ang iyang katungdanan ingon nga
rayna ngadto sa uban nga mas maayo pa kay kaniya. **20** Sa
dihang gimantala ang sugo sa hari ngadto sa halapad niya
nga gingharian, ang tanang mga asawa motahod sa ilang
mga bana, gikan sa labing bantogan ngadto mga labing ubos.
21 Gikalipay kini nga tambag sa hari ug sa iyang halangdong
mga tawo, ug gibuhat kini sa hari sumala sa gitanyag ni
Memukan. **22** Nagpadala siya ug mga sulat ngadto sa tanan
nga harianong mga probinsya, sa kaugalingong sinulatan
sa matag probinsya, ug ngadto sa matag katawhan sa
ilang kaugalingong pinulongan. Nagmando siya nga ang
matag lalaki maoy mahimong pangulo sa iyang kaugalingong
panimalay. Gihatag kini nga sugo sa pinulongan sa matag
katawhan sa gingharian.

2 Human niini nga mga butang, sa dihang nahupay na
ang kasuko ni Haring Ahasuerus, naghunahuna siya
mahitungod kang Vasti ug kung unsa ang iyang nabuhat.
Naghunahuna usab siya mahitungod sa sugo nga iyang
gihimo batok kaniya. **2** Unya miingon ang batan-ong mga
lalaki sa hari nga nag-alagad kaniya, "Pagpangita ug
maanyag nga mga batan-ong ulay nga babaye sa ngalan
sa hari. **3** Tugoti nga magpili ang hari ug mga opisyal sa
tanang mga probinsya sa iyang gingharian, aron pagtigom
sa tanang maanyag nga mga batan-ong ulay didto sa harem
sa salipdanan sa Susa. Ibutang sila ilalom sa pag-atiman ni
Hegay, ang opisyal sa hari, nga tinugyanan sa kababayen-
an, ug ipahatag kaniya ngadto kanila ang ilang mga gamit

pangpaanyag. 4 Tugoti nga ang batan-ong babaye nga
makapalipay sa hari mahimong rayna nga puli kang Vasti."
Nakapahimuot kini nga tambag sa hari, ug gibuhat niya
kini. 5 Adunay usa ka Judio sa salipdanan sa Susa nga
ginganlan ug Mordecai ang anak nga lalaki ni Jair nga anak
nga lalaki ni Shimei nga anak nga lalaki ni Kis, nga taga-
Benjamin. 6 Gidala siya palayo gikan sa Jerusalem uban
ang mga binihag niadtong gidala uban kang Jehoyakin,
nga hari sa Juda, nga gidala ni Nebucadnezar nga hari
sa Babilonia. 7 Nag-atiman siya kang Hadasa, nga mao
si, Ester, anak nga babaye sa iyang uyoan, tungod kay
wala na siyay amahan ug inahan. Adunay maanyag nga
pamarog ug matahom nga panagway ang batan-ong babaye.
Giatiman siya ni Mordecai ingon nga iyang kaugalingong
anak nga babaye. 8 Sa dihang gimantala ang mando ug
kasugoan sa hari, daghang batan-ong mga babaye ang
gidala ngadto sa salipdanan sa Susa. Gibutang sila ubos
sa pag-atiman ni Hegay. Gidala usab si Ester ngadto sa
palasyo sa hari ug gibutang ilalom sa pag-atiman ni Hegay,
ang tigbantay sa kababayen-an. 9 Nakapahimuot kaniya ang
batan-ong babaye, ug nakaangkon siya ug pabor ngadto
kaniya. Dihadiha dayon gihatagan niya siya ug mga gamit
pangpaanyag ug bahin niya nga pagkaon. Nagpatagana siya
ug pito niya ka sulugoon nga mga babaye gikan sa palasyo
sa hari, ug gidala niya siya ug ang sulugoong mga babaye
didto sa labing maayo nga dapit sa balay sa kababayen-
an. 10 Wala misugilon si Ester kang bisan kinsa sa iyang
katawhan o mga paryenti, kay gitudloan man siya ni Mordecai
nga dili siya magsulti. 11 Matag adlaw nagalakaw paadto
ug pabalik si Mordecai atubangan sa gawas sa hawanan
sa balay sa kababayen-an, aron masayod mahitungod sa
kahimtang ni Ester, ug mahitungod kung unsa ang nahitabo
kaniya. 12 Sa dihang moatubang na ang matag babaye
ngadto kang Haring Ahasuerus— sa pagtuman sa mga
patakaran alang sa kababayen-an, matag babaye adunay
napulog duha ka bulan aron sa pagpaanyag sa hingpit, unom
ka bulan uban sa lana sa mira, ug unom ka bulan uban sa
mga pahumot ug mga gamit pangpaanyag— 13 sa dihang
miadto ang batan-ong babaye sa hari, ang bisan unsa nga
iyang gitinguha gihatag ngadto kaniya gikan sa balay sa
kababayen-an, aron pagadad-on niya didto sa palasyo.
14 Sa gabii moadto siya sa palasyo ug sa pagkabuntag
mobalik siya didto sa ikaduhang balay sa kababayen-an,
ug didto sa pagbantay ni Shaashgaz, ang opisyal sa hari,
nga nagbantay sa mga kabit. Dili siya mobalik pag-usab
ngadto sa hari gawas kung gikahimut-an siya pag-ayo sa
hari ug tawgon siya pag-usab. 15 Karon sa dihang miabot na
ang panahon alang kang Ester (anak nga babaye ni Abihail,
ang uyoan ni Mordecai, nga nag-atiman kaniya ingon nga
iyang kaugalingong anak nga babaye) aron moadto sa hari,
wala siya nangayo alang sa bisan unsa nga mga butang
apan kung unsa ang gitudlo ni Hegay ang opisyal sa hari,
nga tig-atiman sa kababayen-an. Karon nadawat ni Ester
ang pabor sa tanang nakakita kaniya. 16 Gidala si Ester
ngadto kang Haring Ahasuerus didto sa harianong puloy-
anan sa ikanapulo nga bulan, nga bulan sa Tebet, sa ikapito
nga tuig sa iyang paghari. 17 Gihigugma si Ester sa hari
labaw sa tanang mga babaye ug nakapahimuot siya pag-
ayo sa hari ug nadawat ang pabor sa iyang atubangan,
labaw sa tanang mga ulay. Busa gikoronahan niya siya ug
harianong korona ug gihimo siya nga rayna puli kang Vasti.
18 Naghimo ang hari ug dakong kombira alang sa tanang
mga opisyal ug sa iyang mga sulugoon, "Kombira ni Ester",
ug wala niya gipabuhis ang mga probinsya. Naghatag usab
siya ug mga gasa uban sa harianong pagkamanggihatagon.
19 Karon sa dihang nagkatigom ang mga ulay sa ikaduha
nga higayon, naglingkod si Mordecai didto sa ganghaan sa
hari. 20 Wala pay tawo nga gisultihan ni Ester mahitungod
sa iyang mga paryenti o iyang katawhan, sumala sa gitudlo
ni Mordecai kaniya. Nagpadayon siya sa pagtuman sa mga
tambag ni Mordecai, sama sa iyang pagtuman sa dihang
gipadako siya niini. 21 Niadtong mga adlawa, samtang
naglingkod si Mordecai didto sa ganghaan sa hari, duha ka
mga opisyal sa hari, si Bigtan ug si Teres, nga tigbantay sa
pultahan, nasuko ug nagtinguha sa pagbuhat ug daotan
ngadto kang Haring Ahasuerus. 22 Sa dihang nasayran kini
ni Mordecai, gisultihan niya si Rayna Ester, ug unya misulti
si Ester ngadto sa hari sa ngalan ni Mordecai. 23 Gisusi ang
sumbong ug napamatud-an gayod, ug gibitay ang duha ka
lalaki sa mga bitayanan. Kini nga panghitabo nahisulat sa
Ang Libro sa mga Cronicas atubangan sa hari.

3 Human niining mga butanga, gipauswag ni Haring
Ahasuerus si Haman ang anak nga lalaki ni Hamedata
nga Agagnon, ug gibutang ang iyang lingkoranan labaw sa
tanang mga opisyal nga uban niya. 2 Kanunay moluhod
ug mohapa ang tanang mga sulugoon sa hari nga anaa sa
ganghaan sa hari ngadto kang Haman, sama sa gimando sa
hari nga ilang pagabuhaton. Apan wala miluhod ni mihapa
si Mordecai. 3 Unya miingon kang Mordecai ang mga
sulugoon sa hari nga anaa sa ganghaan sa hari, "Nganong
misupak ka man sa mando sa hari?" 4 Misulti sila kaniya
adlaw-adlaw, apan midumili siya sa pagtuman sa ilang mga
hangyo. Busa misulti sila kang Haman aron tan-awon kung
magpabilin nga sama niana ang mga butang mahitungod
kang Mordecai, kay miingon siya ngadto kanila nga siya usa
ka Judio. 5 Sa dihang nakita ni Haman nga wala miluhod ug
miyukbo si Mordecai kaniya, napuno sa kasuko si Haman. 6
Nagpasipala siya sa panghunahuna nga patyon lamang si

Mordecai, kay ang sulugoon sa hari miingon kaniya kung kinsa ang katawhan ni Mordecai. Buot pamatyon ni Haman ang tanang mga Judio, ang katawhan ni Mordecai, nga anaa sa tibuok gingharian ni Ahasuerus. **7** Sa unang bulan (nga bulan sa Nisan), sa ikanapulo ug duha ka tuig ni Haring Ahasuerus, ang Pur—nga maoy ripa giitsa sa—atubangan ni Haman, aron pagpili sa adlaw ug bulan. Giitsa nila ang ripa hangtod napadulong sa ikanapulo ug duha ka bulan (nga bulan sa Adar). **8** Unya miingon si Haman ngadto kang Haring Ahasuerus, "Adunay usa ka pundok sa katawhan nga nagkatag ug nagkatibulaag sa tanang mga probinsya sa imong gingharian. Lahi ang ilang mga balaod gikan niadtong ubang katawhan, ug wala nila tumana ang mga balaod sa hari, busa dili maayo alang sa hari nga tugotan sila nga magpabilin. **9** Kung ikahimuot kini sa hari, paghatag ug sugo nga pamatyon sila, ug magbayad ako ug 10, 000 ka talent nga plata ngadto sa kamot niadtong sinaligan nga tigpatigayon sa hari, aron ibutang nila kini didto sa panudlanan sa hari." **10** Unya gitanggal sa hari ang iyang pangselyo nga singsing sa iyang kamot ug gihatag kang Haman nga anak nga lalaki ni Hamedata nga Agagnon, ang kaaway sa mga Judio. **11** Miingon ang hari kang Haman, "Sigurohon ko nga mabalik ang salapi diha kanimo ug sa imong katawhan. Buhata ang bisan unsa nga gitinguha nimo nga buhaton." **12** Unya gipatawag ang mga escriba sa hari sa ikanapulo ug tulo ka adlaw sa unang bulan, ug ang sugo naglangkob sa tanan nga gimando ni Haman gisulat ngadto sa mga gobernador sa probinsya sa hari, niadtong anaa sa tibuok nga mga probinsya, ngadto sa tanang nagkalainlaing mga katawhan, ug ngadto sa mga opisyal sa tanang katawhan, sa matag probinsya sa ilang kaugalingong sinulatan, ug sa matag katawhan sa ilang kaugalingong pinulongan. Gisulat kini sa ngalan ni Haring Ahasuerus ug giselyohan sa iyang singsing. **13** Gihatod ang mga sulat pinaagi sa mga tigdala ug sulat ngadto sa tanang mga probinsya sa hari, aron pagpuo, pagpatay, ug paglaglag sa tanang mga Judio, gikan sa batan-on hangtod sa hamtong, mga bata ug mga babaye, sulod sa usa ka adlaw—sa ikanapulo ug tulo ka adlaw sa ikanapulo ug duha ka bulan (nga bulan sa Adar) —ug aron pagkuha sa ilang mga gipanag-iyahan. **14** Ang kopya sa maong sulat gihimo nga balaod sa matag probinsya. Nasayran sa tanang katawhan sa matag probinsya nga kinahanglan mangandam sila alang niini nga adlaw. **15** Miadto ug nagdalidali sa pagpang-apod-apod ang mga tigdala ug sulat sa mando sa hari. Ang sugo giapod-apod usab sa salipdanan sa Susa. Nag-inom ang hari ug si Haman, apan ang siyudad sa Susa anaa sa hilabihan nga kaguliyang.

4 Sa dihang nasayran ni Mordecai ang tanan nga nahimo, gigisi niya ang iyang bisti ug nagbisti ug sako ug nagbutang ug mga abo. Miadto siya taliwala sa siyudad, ug mituaw sa makusog ug nagdangoyngoy. **2** Mitungas siya hangtod lamang didto sa ganghaan sa hari, tungod kay walay bisan usa ang makasulod niini nga nagbisti ug sako. **3** Sa matag probinsya, kung asa man dapit naabot ang mando ug kasugoan sa hari, adunay dakong kasubo sa mga Judio, uban ang pagpuasa, panaghilak ug pagbangotan. Daghan kanila ang nagbisti ug sako ug naglingkod sa mga abo. **4** Sa dihang miadto ug gisuginlan si Ester sa iyang mga dalaga ug sa iyang mga sulugoon, nagmasulob-on pag-ayo ang rayna. Nagpadala siya ug mga bisti aron sul-obon ni Mordecai (aron iyang huboon ang iyang bisti nga sako), apan wala niya kini dawata. **5** Unya gipatawag ni Ester si Hatak, usa sa mga opisyal sa hari nga gitagana aron sa pag-alagad kaniya. Gisugo niya siya aron sa pag-adto kang Mordecai aron masayran kung unsa ang nahitabo ug kung unsa ang buot ipasabot niini. **6** Busa miadto si Hatak kang Mordecai didto sa plasa sa siyudad atubangan sa ganghaan sa hari. **7** Gibalita ni Mordecai kaniya ang tanan nga nahitabo kaniya, ug ang kinatibuk-ang kantidad sa plata nga gisaad ni Haman nga ibutang ngadto sa panudlanan sa hari aron pagapatyon ang mga Judio. **8** Gihatagan usab niya siya ug usa ka kopya sa kasugoan nga gimantala sa Susa alang sa kalaglagan sa mga Judio. Gibuhat niya kini aron mapakita ni Hatak ngadto kang Ester, ug kinahanglan nga ihatag niya kaniya ang katungdanan sa pag-adto sa hari aron sa pagpakiluoy alang sa iyang pabor, ug aron sa magpakitabang kaniya alang sa iyang katawhan. **9** Busa miadto ug gisuginlan ni Hatak si Ester kung unsa ang gisulti ni Mordecai. **10** Unya nakigsulti si Ester kang Hatak ug giingnan niya nga mobalik ngadto kang Mordecai. **11** Miingon siya, "nasayod ang tanang sulugoon sa hari ug ang katawhan sa mga probinsya sa hari nga si bisan kinsang lalaki o babaye nga moadto sa sulod nga hawanan nga wala gipatawag sa hari, adunay usa lamang ka balaod: nga kinahanglan siyang patyon—gawas lamang sa tawo nga tunolan sa hari sa bulawang setro aron nga mabuhi siya. Wala na ako gipatawag aron sa pag-adto sa hari sulod sa 30 na ka mga adlaw." **12** Busa gisugilon ni Hatak ang mga pulong ni Ester ngadto kang Mordecai. **13** Gipadala pagbalik ni Mordecai kini nga mensahe: "Ayaw hunahunaa nga anaa ka sa palasyo sa hari, makalingkawas ka labaw pa sa ubang mga Judio. **14** Kung magpakahilom ka niining taknaa, kahupayan ug kaluwasan ang mopatigbabaw alang sa mga Judio gikan sa laing dapit, apan ikaw ug ang panimalay sa imong amahan mangamatay. Kinsa man ang nasayod kung moabot ka niining harianon nga katungdanan alang sa panahon nga sama niini?" **15** Unya gipadala ni

Ester kini nga mensahe ngadto kang Mordecai, 16 "Lakaw, tigoma ang tanang mga Judio nga nagpuyo sa Susa, ug pagpuasa alang kanako. Ayaw kamo pagkaon ni moinom sulod sa tulo ka adlaw, sa gabii o sa adlaw. Magapuasa usab ako ug ang akong kadalagahan sa samang paagi. Unya moadto ako sa hari, bisan tuod nga supak kini sa balaod, ug kung mamatay ako, mamatay gayod ako." 17 Miadto si Mordecai ug gibuhat ang tanang gisulti ni Ester nga iyang buhaton.

5 Human sa tulo ka adlaw, nagsuot si Ester sa iyang harianon nga bisti ug miadto aron sa pagtindog sa sulod nga hawanan sa palasyo sa hari, nga anaa sa atubangan sa balay sa hari. Naglingkod ang hari sa iyang harianon nga trono diha sa harianon nga balay, nga nag-atubang sa agianan sa balay. 2 Sa dihang nakita sa hari si Ester ang rayna nga nagtindog sa hawanan, nakadawat siya ug pagtugot sa iyang mga mata. Gitunol niya ang iyang bulawan nga setro ngadto sa kamot ni Ester. Busa mipaduol si Ester ug mihikap sa tumoy sa setro. 3 Unya miingon ang hari ngadto kaniya, "Unsa man ang imong gusto, Rayna Ester? Unsa man ang imong hangyo? Bisan ang katunga sa akong gingharian, igahatag kini nganha kanimo." 4 Miingon si Ester, "Kung makapahimuot kini sa hari, itugot nga ang hari ug si Haman moadto karon sa kombira nga akong giandam alang kaniya." 5 Unya miingon ang hari, "Pagdali dad-a si Haman, aron buhaton kung unsa ang gisulti ni Ester." Busa miadto sa kombira ang hari ug si Haman nga giandam ni Ester. 6 Sa dihang nadalit na ang bino sa kombira, miingon ang hari ngadto kang Ester, "Unsa man ang imong gusto? Igahatag kini kanimo. Unsa man ang imong hangyo? Ang katunga sa akong gingharian, igahatag kini nganha kanimo." 7 Mitubag si Ester, "Ang akong gusto ug ang akong hangyo mao kini, 8 kung makakaplag ako ug pabor sa panan-aw sa hari ug kung makapahimuot kini sa hari aron sa paghatag sa akong gusto ug sa pagtahod sa akong hangyo, tugoti ang hari ug si Haman nga moadto sa kombira nga akong andamon alang kanimo pagkaugma ug akong tubagon ang pangutana sa hari." 9 Niadto si Haman nianang adlawa nga malipayon ug nasadya ang iyang kasingkasing. Apan sa dihang nakita ni Haman si Mordecai nga anaa sa ganghaan sa hari, nga wala nagtindog ni nagpangurog si Mordecai sa iyang atubangan inubanan sa kahadlok, napuno siya sa kalagot batok kang Mordecai. 10 Bisan pa niana, nagpugong si Haman sa iyang kaugalingon ug miuli sa iyang balay. Gipatawag niya ang iyang mga higala ug gitigom sila, uban sa iyang asawa nga si Zeres. 11 Gipasigarbo ni Haman kanila ang kadagaya sa iyang bahandi, ang gidaghanon sa iyang mga anak nga lalaki, ang tanang pagtuboy nga gipasidungog kaniya sa hari, ug giunsa siya sa pagpauswag labaw sa tanan nga mga opisyal ug sa mga sulugoon sa hari. 12 Miingon si Haman, "Walay laing gidapit ni Rayna Ester gawas lamang kanako nga mouban sa hari aron moadto sa kombira nga iyang giandam. Bisan ugma gidapit ako niya pag-usab uban sa hari. 13 Apan kining tanan walay bili alang kanako kung makita ko gihapon si Mordecai ang Judio nga nagalingkod sa ganghaan sa hari." 14 Unya miingon ang iyang asawa nga si Zeres ngadto kang Haman ug sa tanan niyang mga higala, "Tugoti sila nga maghimo ug bitayanan nga 50 ka cubit ang gitas-on. Sa pagkabuntag pagpakigsulti sa hari alang kanila aron ibitay si Mordecai niini. Unya pag-uban nga malipayon sa hari ngadto sa kombira." Nakapahimuot kini kang Haman ug gipabuhat niya ang bitayanan.

6 Nianang gabhiona dili makatulog ang hari. Gisugo niya ang iyang mga sulugoon nga dad-on ang mga talaan sa mga panghitabo sa iyang paghari, ug gibasa nila kini sa makusog atubangan sa hari. 2 Ug nakaplagan sa talaan nga si Mordecai misugilon mahitungod kang Bigtan ug kang Teres, duha sa mga opisyal sa hari nga nagbantay sa agianan, nga nagsulay sa pagbuhat ug daotan kang Haring Ahasuerus. 3 Nangutana ang hari, "Unsa man ang nahatag aron sa pagpasidungog o pag-ila kang Mordecai alang sa pagbuhat niini?" Unya miingon ang batan-ong kalalakin-an nga nag-alagad sa hari, "Walay nabuhat alang kaniya." 4 Miingon ang hari, "Kinsa man kanang anaa sa hawanan?" Karon misulod na si Haman sa gawas nga hawanan sa balay sa hari aron sa pagpakigsulti kaniya mahitungod sa pagbitay kang Mordecai sa bitayanan nga iyang gihimo alang kaniya. 5 Miingon ang mga sulugoon sa hari ngadto kaniya, "Nagtindog si Haman sa hawanan." Miingon ang hari, "Pasudla siya." 6 Sa pagsulod ni Haman, miingon ang hari ngadto kaniya, "Unsa man ang angay buhaton sa hari alang sa pagpasidungog sa tawo nga nakapahimuot kaniya?" Karon miingon si Haman sa iyang kasingkasing, "Kinsa pa man ang nakahatag sa hari ug kalipay sa pagpasidungog labaw pa kay kanako?" 7 Miingon si Haman ngadto sa hari, "Alang sa tawo nga gikahimut-an sa hari aron nga pasidunggan, 8 tugoti nga ipadala ang harianong mga kupo, mga kupo nga gisuot sa hari, ug usa ka kabayo nga ginasakyan sa hari ug ang ulo niini butangan ug harianon nga purongpurong. 9 Unya ihatag ang mga kupo ug ang kabayo ngadto sa usa nga halangdong mga opisyal sa hari. Bistihan nila ang tawo nga nakapahimuot sa hari alang sa pagpasidungog, ug giyahan nila siya sa kabayo ngadto sa kadalanan sa siyudad. Imantala nila sa iyang atubangan, 'Mao kini ang buhaton sa tawo nga nakapahimuot sa hari sa pagpasidungog!'" 10 Unya misulti ang hari kang Haman, "Pagdali, kuhaa ang mga kupo ug ang kabayo, sama sa imong giingon, ug buhata kini alang kang Mordecai ang

Judio nga naglingkod sa ganghaan sa hari. Ayaw pakyasa bisan usa sa mga butang nga imong giingon." 11 Unya gikuha ni Haman ang kupo ug ang kabayo. Gibistihan niya si Mordecai ug gipasakay sa kabayo ug gigiyahan siya ngadto sa kadalanan sa siyudad. Gimantala niya sa iyang atubangan, "Mao kini ang buhaton alang sa tawo nga nakapahimuot sa hari aron pasidunggan!" 12 Mibalik si Mordecai sa ganghaan sa hari. Apan nagdali sa pag-uli si Haman sa iyang balay, nasubo, ug nagtabon sa iyang ulo. 13 Gisuginlan ni Haman ang iyang asawa ug ang tanan niyang mga higala sa tanan nga nahitabo kaniya. Unya ang iyang katawhan nga inila sa ilang pagkamaalamon, ug ang iyang asawa nga si Zeres, miingon kaniya, "Kung Judio si Mordecai, diin napukan ka, dili mo gayod siya mabuntog, apan mapakaulawan ka gayod sa iyang atubangan." 14 Samtang nag-istoryahanay sila kaniya, miabot ang mga opisyal sa hari. Nagdali sila sa pagdala kang Haman ngadto sa kombira nga giandam ni Ester.

7 Busa miadto ang hari ug si Haman sa kombira ni Rayna Ester. 2 Sa ikaduhang adlaw, samtang gidalitan sila ug bino, miingon ang hari kang Ester, "Unsa man ang imong gusto, Rayna Ester? Igahatag kini nganha kanimo. Unsa man ang imong hangyo? Bisan sa katunga sa akong gingharian, igahatag kini." 3 Unya mitubag si Rayna Ester, "Kung nakakaplag ako ug pabor sa imong panan-aw, hari, ug kung makapahimuot kini kanimo, tugoti nga ihatag kanako ang akong kinabuhi—mao kini ang akong gusto, ug gihangyo ko usab kini alang sa akong katawhan. 4 Kay gibaligya na kami, ako ug ang akong katawhan, aron pagalaglagon, patyon, ug puohon. Kung gibaligya lamang unta kami ngadto sa pagkaulipon, ingon nga lalaki ug babaye nga mga ulipon, magpakahilom na lamang ako, kay walay igong kalisdanan nga hinungdan aron sa pagsamok sa hari." 5 Unya miingon si Haring Ahasuerus ngadto kang Rayna Ester, "Kinsa man siya? Asa man nato makaplagan kining tawhana nga nagpuno sa iyang kasingkasing aron sa pagbuhat niining butanga?" 6 Miingon si Ester, "Ang masupilon nga tawo, nga kaaway, mao kining daotan nga si Haman!" Unya nalisang si Haman atubangan sa hari ug sa rayna. 7 Mitindog sa kalagot ang hari gikan sa pag-inom ug bino sa kombira ug miadto sa tanaman sa palasyo, apan nagpabilin si Haman aron sa paghangyo alang sa iyang kinabuhi gikan kang Rayna Ester. Nakita niya nga nakahukom na ug katalagman ang hari batok kaniya. 8 Unya mibalik ang hari gikan sa tanaman sa palasyo ngadto sa lawak kung diin gidalit ang bino. Mao usab ang pagkahapa ni Haman sa bangko kung diin nahimutang si Ester. Miingon ang hari, "Lugoson ba niya ang rayna sa akong atubangan sa akong kaugalingon nga balay?" Sa dihang migawas kini nga silot gikan sa baba sa hari, gitabonan sa mga sulugoon ang nawong ni Haman. 9 Unya miingon si Harbona, usa sa mga opisyal nga nag-alagad sa hari, "Adunay usa ka bitayanan nga 50 ka cubit ang gitas-on nga gitukod tapad sa balay ni Haman. Gitukod niya kini alang kang Mordecai, ang tawo nga nanugilon aron sa pagpanalipod sa hari." 10 Miingon ang hari, "Ibitay siya didto." Busa gibitay nila si Haman sa bitayanan nga iyang giandam alang kang Mordecai. Unya nahuwasan ang hari sa iyang kasuko.

8 Niadtong adlawa gihatag ni Haring Ahasuerus kang Rayna Ester ang kabtangan ni Haman, ang kaaway sa mga Judio, ug nagsugod sa pag-alagad si Mordecai atubangan sa hari, kay gisultihan man ni Ester ang hari nga paryenti sila ni Mordecai. 2 Gihubo sa hari ang iyang pangselyo nga singsing, nga iyang gikuha pagbalik gikan kang Haman, ug gihatag kini kang Mordecai. Gitagana ni Ester si Mordecai aron mahimong tigdumala sa mga kabtangan ni Haman. 3 Unya nakigsulti pag-usab si Ester sa Hari. Mihapa siya sa yuta ug mihilak samtang nagpakitabang kaniya nga tapuson na ang daotang laraw ni Haman nga Agagnon, kadtong mga laraw nga iyang gihimo batok sa mga Judio. 4 Unya gitunol sa hari ngadto kang Ester ang bulawan nga setro, mibangon ug mitindog siya atubangan sa hari. 5 Miingon siya, "Kung makapahimuot kini sa hari, ug kung nakakaplag ako ug pabor sa imong panan-aw, kung kining butanga daw matarong atubangan sa hari, ug kung nakapahimuot ako sa imong mga mata, tugoti nga mahisulat ang usa ka sugo sa pagbakwi sa mga sulat nga gisulat ni Haman nga anak nga lalaki ni Hamedata nga Agagnon, ang mga sulat nga iyang gisulat aron sa paglaglag sa mga Judio nga anaa sa tanang mga probinsya sa hari. 6 Kay unsaon ko man pagsugakod sa paglantaw sa katalagman nga modangat sa akong katawhan? Unsaon ko man paglahutay nga maglantaw sa kalaglagan sa akong kaparyentihan?" 7 Miingon si Haring Ahasuerus kang Rayna Ester ug kang Mordecai nga Judio, "Tan-awa, gihatag ko na kang Ester ang balay ni Haman, ug gibitay nila siya sa bitayanan, tungod kay iyang sulongon ang mga Judio. 8 Pagsulat ug laing kasugoan alang sa mga Judio pinaagi sa ngalan sa hari ug selyohi kini pinaagi sa singsing sa hari. Kay ang kasugoan nga nahisulat na sa ngalan sa hari ug naselyohan na sa singsing sa hari dili na mahimong bawion pa." 9 Unya niadtong higayona gipatawag ang mga escriba sa hari, sa ikatulong bulan, nga mao ang bulan sa Sivan, sa ika-23 nga adlaw sa bulan. Gisulat ang kasugoan nga naglangkob sa tanan nga gimando ni Mordecai mahitungod sa mga Judio. Gisulat kini ngadto sa mga gobernador sa probinsya, mga gobernador ug mga opisyal sa mga probinsya nga nahimutang gikan sa India paingon sa Etiopia, 127 ka mga

probinsya, ngadto sa matag probinsya nga gisulat sa ilang kaugalingong sinulatan, ug ngadto sa matag katawhan sa ilang pinulongan, ug ngadto sa mga Judio sa ilang sinulatan ug pinulongan. **10** Nagsulat si Mordecai pinaagi sa ngalan ni Haring Ahasuerus ug giselyohan kini sa singsing nga pangselyo sa hari. Gipadala niya ang mga kasulatan pinaagi sa mga tigdala ug mensahe nga nagsakay sa paspas kaayo nga mga kabayo nga ginagamit sa pag-alagad sa hari, kaliwat gikan sa harianong kabayo. **11** Tugotan sa hari ang mga Judio nga anaa sa matag siyudad nga magtigom ug mobarog aron sa pagpanalipod sa ilang mga kinabuhi: sa pagpuo, sa pagpatay, ug sa paglaglag ni bisan kinsa gikan sa bisan unsang katawhan o probinsya nga mosulong kanila, lakip ang mga bata ug kababayen-an, o sa pag-ilog sa ilang mga kabtangan. **12** Ipatuman kini sa tanang mga probinsya ni Haring Ahasuerus, sa ikanapulog tulo ka adlaw sa ikanapulog duha nga bulan, nga mao ang bulan sa Adar. **13** Gihatag ang kopya sa kasugoan ingon nga usa ka balaod ug gipakita sa tanang katawhan. Nag-andam na ang mga Judio nianang adlawa aron sa pagpanimalos sa ilang mga kaaway. **14** Busa nagsakay ang mga tigdala sa mensahe sa harianong mga kabayo nga gigamit sa pag-alagad sa hari. Milakaw sila sa walay paglangan. Gimantala usab ang kasugoan sa hari gikan sa palasyo sa Susa. **15** Unya mibiya si Mordecai sa presensya sa hari nga nagsul-ob sa asul ug puti nga harianong mga bisti, uban sa dakong korona nga bulawan ug tapul nga kupo sa pinong lino, ug naninggit ug nagmaya ang siyudad sa Susa. **16** Adunay kahayag ug kalipay, ug kasadya ug kadungganan ang mga Judio. **17** Sa matag probinsya ug sa matag siyudad, sa bisan asa nga naabot ang kasugoan sa hari, adunay kalipay ug kasadya sa mga Judio, usa ka kombira ug kasaulogan. Daghan ang nahimong Judio gikan sa nagkalain-laing katawhan sa yuta, tungod kay miabot kanila ang pagkahadlok ngadto sa mga Judio.

9 Karon sa ikanapulog duha nga bulan, nga mao ang bulan sa Adar, sa ikanapulog tulo ka adlaw, sa dihang ipatuman na ang balaod ug kasugoan sa hari, sa adlaw nga gilaoman sa mga kaaway sa mga Judio aron sa pagbaton ug gahom labaw kanila, nasukwahi kini. Nagbaton ug gahom ang mga Judio labaw niadtong adunay kalagot kanila. **2** Nagtigom ang mga Judio sa ilang mga siyudad sa tanang mga probinsya ni Haring Ahasuerus, aron sa pagdapat sa ilang mga kamot niadtong buot mosulay sa pagdala ug katalagman kanila. Walay makabarog batok kanila, kay ang pagkahadlok kanila midangat ngadto sa tanang katawhan. **3** Mitabang sa mga Judio ang tanang opisyal sa mga probinsya, mga gobernador sa probinsya, mga gobernador, ug mga tigdumala sa hari, tungod kay midangat kanila ang pagkahadlok kang Mordecai. **4** Kay bantogan si Mordecai sa panimalay sa hari, ug ang iyang pagkainila mikaylap sa tanang mga probinsya, kay nahimong bantogan si Mordecai. **5** Gisulong sa mga Judio ang ilang mga kaaway pinaagi sa espada, sa pagpatay ug paglaglag kanila, ug gibuhat ang nakapahimuot kanila niadtong nagdumot kanila. **6** Gipamatay ug gipanglaglag sa mga Judio ang 500 ka kalalakin-an didto sa salipdanan sa Susa. **7** Gipamatay nila si Parshandata, Dalfon, Aspata, **8** Porata, Adalia, Aridata, **9** Parmashta, Arisay, Ariday, Vaysata, **10** ug ang napulo ka mga anak nga lalaki ni Haman nga anak nga lalaki ni Hamedata, ang kaaway sa mga Judio. Apan wala sila nanguha ug bisan unsang inilog. **11** Niadtong adlawa gibalita ngadto sa hari ang gidaghanon sa gipamatay sa salipdanan sa Susa. **12** Miingon ang hari kang Rayna Ester, "Gipamatay sa mga Judio ang 500 ka kalalakin-an didto sa salipdanan sa Susa, lakip ang napulo ka mga anak nga lalaki ni Haman. Unsa pa man ang ilang gibuhat sa ubang mga probinsya sa hari? Karon unsa pa man ang imong hangyoon? Kay igahatag kini kanimo. Unsa pa man ang imong hangyo? Kay igahatag kini kanimo." **13** Miingon si Ester, "Kung makapahimuot kini sa hari, tugoti ang mga Judio nga anaa sa Susa sa pagtuman sa sugo niining adlawa ug sa sunod adlaw usab, ug tugoti nga bitayon ang napulo ka mga anak nga lalaki ni Haman didto sa bitayanan." **14** Busa nagsugo ang hari sa pagbuhat niini. Gimantala ang kasugoan didto sa Susa, ug gibitay ang napulo ka mga anak nga lalaki ni Haman. **15** Nagtigom ang mga Judio didto sa Susa sa ikanapulog upat nga adlaw sa bulan sa Adar, ug mipatay ug dugang 300 ka kalalakin-an sa Susa, apan wala sila nanghilabot sa mga inilog. **16** Nagtigom ang ubang mga Judio nga anaa sa mga probinsya sa hari aron sa pagpanalipod sa ilang mga kinabuhi, ug nagmadaugon sila gikan sa ilang mga kaaway ug gipatay ang 75, 000 niadtong adunay kalagot kanila, apan wala sila nanghilabot niadtong mga bililhong kabtangan sa ilang gipamatay. **17** Nahitabo kini sa ikanapulog tulo nga adlaw sa bulan sa Adar. Nagpahulay sila sa ikanapulog upat nga adlaw ug gihimo kini nga adlaw sa pagsaulog ug paglipay. **18** Apan nagtigom ang mga Judio nga anaa sa Susa sa ikanapulog tulo ug sa ikanapulog upat nga mga adlaw. Nagpahulay sila sa ikanapulog lima ka adlaw ug gihimo kini nga adlaw sa pagsaulog ug paglipay. **19** Mao nga ang mga Judio sa mga baryo, nga nagtukod sa ilang mga panimalay didto sa mga lungsod, nagsaulog sa ikanapulog upat nga adlaw sa bulan sa Adar ingon nga adlaw sa paglipay ug pagsaulog, ug ingon nga adlaw nga magpadala sila ug mga gasa nga pagkaon sa usag usa. **20** Gisulat ni Mordecai kining mga butanga ug nagpadala ug mga sulat sa tanang mga Judio nga anaa sa tanang mga probinsya ni Haring Ahasuerus, sa duol ug sa layo, **21**

gihatagan sila ug kaakohan sa pagsaulog sa ikanapulog upat ug ikanapulog lima nga adlaw sa Adar matag tuig. **22** Mao kini ang mga adlaw nga nagmadaugon ang mga Judio gikan sa ilang mga kaaway, ug ang bulan sa dihang ang ilang kasubo napulihan ug kalipay, ug ang pagbangotan nahimong adlaw sa pagsaulog. Gihimo nila kini nga mga adlaw sa kombira ug paglipay, ug pagpadala ug mga gasa nga pagkaon sa usag usa, ug mga gasa ngadto sa mga kabos. **23** Busa gipadayon sa mga Judio ang kasaulogan nga ilang nasugdan, ug gibuhat kung unsa ang gisulat ni Mordecai kanila. **24** Niadtong panahona si Haman nga anak nga lalaki ni Hamedata nga Agagnon, ang kaaway sa tanang mga Judio naglaraw sa paglaglag kanila, ug gipaagi niya sa Pur (mao kini ang iyang pagripa), aron sa paggun-ob ug paglaglag kanila. **25** Apan sa dihang naabot kini nga butang sa atubangan sa hari, nagmando siya pinaagi sa mga sulat nga ang daotang laraw nga gihimo ni Haman batok sa mga Judio angay lamang nga mahibalik kaniya, ug nga siya ug ang iyang mga anak nga lalaki ang angay nga bitayon didto sa dapit nga bitayanan. **26** Busa gitawag nila kining mga adlawa ug Purim, sunod sa ngalan nga Pur. Tungod sa tanang butang nga nahisulat niini nga sulat, ug sa tanang butang nga ilang nakita ug nahitabo kanila, **27** gidawat sa mga Judio ang bag-ong gawi ug katungdanan. Kini nga gawi alang sa ilang mga kaugalingon, sa ilang mga kaliwat, ug sa tanan nga nakighiusa kanila. Saulogon nila kining duha ka mga adlaw matag tuig. Magsaulog sila niini sa samang paagi ug sa samang panahon sa matag tuig. **28** Pagasaulogon ug pagahinumdoman kini nga mga adlaw sa matag kaliwatan, matag pamilya, matag probinsya, ug matag siyudad. Dili moundang ang mga Judio ug ilang mga kaliwat sa matinud-anong pagsaulog niining mga adlawa sa Purim, aron nga dili nila kini mahikalimtan. **29** Nagsulat si Rayna Ester nga anak nga babaye ni Abihail ug si Mordecai nga Judio uban sa hingpit nga katungod ug gipamatud-an kining ikaduhang sulat mahitungod sa Purim. **30** Gipadala ang mga sulat ngadto sa tanang mga Judio sa 127 ka mga probinsya sa gingharian ni Ahasuerus, nga nanghinaot ug kaluwasan ug kamatuoran sa mga Judio. **31** Gipamatud-an kini nga mga sulat sa mga adlaw sa Purim sa ilang gitakda nga panahon, sumala sa gihatag nga kaakohan ni Mordecai nga Judio ug Rayna Ester ngadto sa mga Judio. Gidawat sa mga Judio kini nga kaakohan alang kanila ug sa ilang mga kaliwat, sama usab sa ilang pagdawat sa panahon sa pagpuasa, ug pagbangotan. **32** Ang mando ni Ester nagpamatuod niini nga mga kalagdaan mahitungod sa Purim, ug nahisulat kini sa libro.

10 Unya nagpahamtang si Haring Ahasuerus ug buhis sa yuta ug sa mga baybayon sa dagat. **2** Ang tanang nakab-ot sa iyang gahom ug pagkagamhanan, uban sa kinatibuk-ang kasayoran sa pagkabantogan ni Mordecai nga gituboy siya sa hari, nahisulat kini sa libro sa mga cronicas sa mga hari sa Media ug Persia. **3** Si Mordecai nga Judio mao ang ikaduha sa katungdanan ni Haring Ahasuerus. Bantogan siya taliwala sa mga Judio ug inila sa iyang kaigsoonang mga Judio, kay nangita siya sa kauswagan sa iyang katawhan ug nakigsulti siya alang sa kalinaw sa tanan niyang katawhan.

Job

1 Adunay usa ka tawo didto sa yuta sa Uz nga ginganlan
ug Job; ug si Job usa ka hingpit ug matarong, nga
mahadlokon sa Dios ug nagpahilayo sa daotan. **2** May
natawo kaniya nga pito ka mga anak nga lalaki ug tulo ka
mga anak nga babaye. **3** Gipanag-iyahan niya ang 7000
nga mga karnero, 3000 nga mga kamelyo, 500 nga pares
sa mga baka, ug 500 nga mga asno ug daghan kaayong
mga sulugoon. Kining tawhana mao ang labing inila sa
tibuok katawhan sa Sidlakan. **4** Sa adlaw nga gitagana sa
tagsatagsa niya ka mga anak nga lalaki, nagpakombira
siya sa iyang pinuy-anan ug nagpasugo sila ug modapit sa
ilang tulo ka igsoong babaye aron mangaon ug manginom
uban kanila. **5** Sa mga adlaw nga matapos na ang kombira,
nagpasugo si Job alang kanila ug nagpabalaan kanila.
Mobangon siya sayo sa kabuntagon ug maghalad sa mga
halad sinunog alang sa tagsatagsa niya ka mga anak,
kay mosulti man siya, "Tingali nakasala ug nakapasipala
ang akong mga anak sa Dios diha sa ilang kasingkasing."
Gibuhat kini kanunay ni Job. **6** Ug unya miabot ang usa ka
adlaw nga ang mga anak sa Dios miduol aron sa pagpakita
sa ilang kaugalingon sa atubangan ni Yahweh, ug miabot
usab si Satanas taliwala kanila. **7** Miingon si Yahweh kang
Satanas, "Diin ka man gikan?" Unya mitubag si Satanas
kang Yahweh ug miingon, "Gikan ako sa pagsuroysuroy
sa kalibotan, ug gikan sa pagsaka ug sa pagkanaog niini."
8 Si Yahweh miingon kang Satanas, "Gihunahuna mo ba
ang akong sulugoon nga si Job? Kay wala gayoy sama
kaniya ibabaw sa kalibotan, usa ka hingpit ug matarong
nga tawo, nga mahadlokon sa Dios ug nagpahilayo sa
daotan. **9** Unya mitubag si Satanas kang Yahweh ug
miingon, "Nagmahadlokon lang ba si Job sa Dios sa walay
hinungdan? **10** Dili ba gikuralan mo man ang palibot sa iyang
pinuy-anan aron panalipdan siya, ug ang palibot sa matag
bahin sa tanan nga iyang gipanag-iyahan? Gipanalanginan
mo ang gipangbuhat sa iyang mga kamot, ug midaghan ang
iyang gipanag-iyahan nga yuta. **11** Apan karon bakyawa ang
imong kamot ug hilabti ang tanan nga iya, ug magpasipala
siya diha sa imong panagway." **12** Miingon si Yahweh kang
Satanas, "Ania karon, ang tanan nga iyang gipanag-iyahan
anaa na sa imong mga kamot. Apan ayaw bakyawa ang
imong kamot batok sa tawo mismo." Busa mibiya si Satanas
gikan sa atubangan ni Yahweh. **13** Unya miabot ang adlaw
nga ang iyang mga anak nga lalaki ug iyang mga anak
nga babaye nangaon ug nanginom sa bino didto sa pinuy-
anan sa ilang kamagulangang igsoon nga lalaki, **14** miabot
ang usa ka sinugo ngadto kang Job ug miingon, "Ang mga
baka gipadaro ug gipasibsib ang mga asno duol kanila;
15 midasmag ang mga Sabeohanon kanila ug gikuha sila.
Tinuod gayod, gipangpatay nila ang mga sulugoon pinaagi
sa sulab sa mga espada; ako lamang ang nakaikyas aron sa
pagsugilon kanimo." **16** Samtang nagsulti pa siya, miabot
usab ang laing tawo ug miingon, "Ang kalayo sa Dios
nahulog gikan sa kalangitan ug misunog sa mga karnero
ug sa mga sulugoon; ug ako lamang ang nakaikyas aron
sa pagsugilon kanimo." **17** Ug samtang nagsulti pa siya,
miabot na usab ang laing tawo ug miingon, "Ang mga
Caldeahanon nga nabahin sa tulo ka pundok, mihasmag
sa mga kamelyo, ug gikuha sila. Oo, ug gipangpatay pa
gayod nila ang mga sulugoon pinaagi sa sulab sa mga
espada, ug ako lamang ang nakaikyas aron sa pagsugilon
kanimo." **18** Samtang nagsulti pa siya, miabot na usab ang
laing tawo ug miingon, "Ang imong mga anak nga lalaki ug
ang imong mga anak nga babaye nangaon ug nanginom
sa bino didto sa pinuy-anan sa ilang kamagulangan nga
igsoong lalaki. **19** Ug dihay miabot nga usa ka kusog nga
hangin gikan sa kamingawan ug mihuros sa matag upat ka
suok sa balay ug natumpagan niini ang mga batan-on, ug
nangamatay silang tanan, ug ako lamang ang nakaikyas
aron sa pagsugilon kanimo." **20** Unya mibarug si Job, gigisi
ang iyang bisti ug gikiskisan ang iyang ulo, mihapa siya
sa yuta, ug gisimba ang Dios. **21** Miingon siya "Hubo ako
nga migawas sa tagoangkan sa akong inahan, ug mobalik
ako didto nga hubo. Si Yahweh ang mihatag, ug si Yahweh
usab ang mikuha; hinaot nga mabulahan ang ngalan ni
Yahweh." **22** Sa tanang panghitabo, wala nagpakasala si
Job, ni nagbinuang nga mibutangbutang sa Dios.

2 Nahitabo na usab ang adlaw sa dihang nakig-atubang
ang mga anak sa Dios sa ilang kaugalingon sa atubangan
ni Yahweh, miabot usab si Satanas taliwala kanila aron sa
pagpakita sa iyang kaugalingon sa atubangan ni Yahweh.
2 Miingon si Yahweh kang Satanas, "Diin ka ba gikan?"
Mitubag si Satanas kang Yahweh ug miingon, "Gikan sa
akong pagsuroysuroy sa kalibotan ug sa pagsaka ug sa
pagkanaog niini." **3** Miingon si Yahweh kang Satanas,
"Giila mo ba ang akong sulugoon nga si Job? Kay wala
gayoy sama kaniya ibabaw sa kalibotan, usa ka hingpit
ug matarong nga tawo, nga mahinadlokon sa Dios ug
nagpahilayo sa daotan. Gihuptan gihapon niya ang iyang
kadungganan, bisan ug gidani mo ako sa pagbatok kaniya,
aron sa paglaglag kaniya sa walay hinungdan." **4** Mitubag si
Satanas kang Yahweh ug miingon, "Ang panit alang sa panit,
oo tinood gayod; ang usa ka tawo mohatag sa tanan nga iya
alang sa iyang kinabuhi. **5** Apan bakyawa karon ang imong
kamot ug tandoga ang iyang kabukogan ug ang iyang lawas,
ug balikason ka niya diha sa imong panagway." **6** Miingon si
Yahweh kang Satanas, "Ania karon, anaa na siya sa imong

kamot; ayaw lamang hilabti ang iyang kinabuhi." 7 Busa
mibiya dayon si Satanas sa atubangan ni Yahweh ug misakit
kang Job sa makalilisang nga mga hubaghubag gikan sa
iyang lapalapa hangtod sa iyang alimpulo. 8 Mikuha si Job
sa usa ka bahin sa nabuak nga banga aron maoy ikalot sa
iyang kaugalingon, ug milingkod siya sa abo. 9 Unya miingon
ang iyang asawa kaniya, "Mokupot ka ba pa gihapon sa
imong kadungganan? Tungloha ang Dios ug pagpakamatay."
10 Apan mitubag si Job kaniya, "Nagsulti ka sama sa usa ka
buangbuang nga babaye. Naghunahuna ka ba nga modawat
lamang kita sa kaayohan gikan sa kamot sa Dios ug dili
kadaotan? Sa tanan nga nahitabo, wala magpakasala si Job
pinaagi sa iyang mga ngabil. 11 Karon sa pagkadungog sa
tulo ka mga higala ni Job mahitungod sa tanang kadaotan
nga midangat kaniya, ang tagsatagsa kanila migikan mismo
sa ilang dapit: si Eliphaz ang Timanitanhon, si Bildad ang
Suhitanon, ug si Sophar Naamitihanon. Nagkasabot sila sa
pag-adto aron sa pagsubo uban kaniya ug sa paghupay
kaniya. 12 Sa pagtan-aw nila sa ilang mga mata sa halayo,
wala na sila makaila kaniya; misinggit sila ug mihilak; ang
tagsatagsa kanila migisi sa ilang mga bisti ug milabay ug
abog sa hangin ug sa ibabaw sa ilang mga ulo. 13 Busa
nanglingkod sila sa yuta uban kaniya sulod sa pito ka adlaw
ug pito ka gabii, ug walay bisan usa nga misulti ug pulong
ngadto kaniya, kay nakita nila nga hilabihan gayod ang iyang
kaguol.

3 Human niini, mibungat si Job sa iyang baba ug mibalikas
sa adlaw sa iyang pagkahimugso. 2 Miingon siya: 3
"Wagtanga ang adlaw sa akong pagkahimugso, ang gabii
nga miingon, "Gipanamkon ang usa ka batang lalaki.' 4
Pangitngita kanang adlawa; ayaw ipahinumdom sa Dios
sa kahitas-an, ni mosidlak ang adlaw niini. 5 Pasagdi ang
kangitngit ug ang landong sa kamatayon nga moangkon niini
alang sa ilang kaugalingon; palukopa ang panganod ibabaw
niini; pasagdi nga ang tanang nagpahimo ug itom sa adlaw
moguba niini. 6 Alang niadtong gabhiona, ipasakop kini
sa baga nga kangitngit: ayaw pagpasadyaa kini nga mga
adlaw sa tuig; ayaw kana ilakip sa pag-ihap sa mga bulan.
7 Tan-awa, himoa nga mangiob kanang gabhiona; ayaw
pasudla ang tingog nga malipayon. 8 Ipatunglo kanila kanang
adlawa, niadtong nasayod sa pagpamata sa Leviathan.
9 Pangitngita ang mga bituon sa kagabhion. Papangitaa
kanang adlawa sa kahayag, apan ayaw ipakita; ni pakit-
on sa mga mata sa kaadlawon, 10 tungod kay wala patak-
uma niini ang ganghaan sa tagoangkan sa akong inahan, ni
gitagoan niini ang kasamok gikan sa akong mga mata. 11
Nganong wala man ako mamatay sa paggawas ko gikan
sa tagoangkan? Nganong wala man mibiya ang akong
espiritu sa pagpahimugso kanako sa akong inahan? 12
Nganong gidawat man ako sa iyang mga tuhod? O nganong
gidawat man ako sa iyang mga dughan aron makasuso
ako niini? 13 Kay karon unta naghigda na ako sa hilom;
natulog na unta ako ug nakapahulay 14 kauban ang mga
hari ug mga magtatambag sa kalibotan, nga nagtukod sa
mga lubnganan alang sa ilang kaugalingon nga nagun-
ob na karon. 15 O naghigda na unta ako kauban sa mga
prinsipe nga adunay mga bulawan kanhi, nga napuno sa
mga plata ang ilang mga pinuy-anan. 16 O dili ba kaha
namatay na lamang unta ako sa tagoangkan sa akong
inahan, sama sa mga gagmay'ng bata nga wala na makakita
sa kahayag. 17 Didto ang daotan dili na makasamok pa;
ug didto ang gikapuyan may kapahulayan. 18 Didto ang
mga binilanggo managkatigom; dili na nila madunggan ang
tingog sa labaw sa sulugoon. 19 Ang ubos ug bantogan
nga mga tawo atua usab didto; ang sulugoon gawasnon na
sa iyang agalon didto. 20 Nganong ang kahayag gihatag
man kaniya nga anaa sa kaalaot; nganong ang kinabuhi
gihatag man sa tawong may mapait nga kalag; 21 ngadto
sa tawong nangandoy alang sa kamatayon, apan wala kini
miabot; ngadto sa tawo nga nangita sa kamatayon labaw pa
niadtong nangita sa bahanding tinagoan? 22 Nganong ang
kahayag gihatag man sa nagmaya pag-ayo ug malipay kung
makaplagan na niya ang lubnganan? 23 Nganong gihatag
man ang kahayag sa tawo nga kansang dalan tinagoan,
usa ka tawo nga gisalikway sa Dios? 24 Kay nanghupaw
ako inay mokaon; ang akong pag-agulo ginayabo sama sa
tubig. 25 Kay ang butang nga akong gikahadlokan midangat
kanako; kung unsa ang akong gikalisangan miabot kanako.
26 Wala na akoy kalinaw, dili na ako maghilom, ug wala na
akoy pahulay; kasamok na hinoon ang miabot.

4 Unya mitubag si Eliphaz nga Temanitanhon ug miingon,
2 Kung adunay mosulay sa pagpakigsulti kanimo, maguol
ka ba? Apan si kinsa man ang makapugong kaniya sa
pagsulti? 3 Tan-awa, daghan ang imong natudloan; gilig-
on mo ang huyang nga mga kamot. 4 Ang imong mga
pulong nagaagak niadtong nagakatumba, gibaskog mo ang
mahuyang nga mga tuhod. 5 Apan karon ang kasakitan
midangat kanimo, ug naluya ka; mitandog kini kanimo,
ug nasamok ka. 6 Dili ba ang imong kahadlok sa Dios
mao ang imong gisandigan? Dili ba ang pagkamatul-id sa
imong mga dalan mao ang imong gilaoman? 7 Hunahunaa
kini, nagpakiluoy ako kanimo: kinsa ba ang nawagtang
nga walay sala? O kanus-a ba gilaglag ang matarong nga
tawo? 8 Sumala sa akong namatikdan, kadtong magdaro
ug kasaypanan ug magpugas sa kasamok susama usab
ang anihon. 9 Pinaagi sa gininhawa sa Dios nalaglag sila;
pinaagi sa pag-ulbo sa iyang kasuko nangaut-ut sila. 10 Ang
pagngulob sa liyon, ang tingog sa mabangis nga liyon, ang

bangkil sa mga gagmay nga liyon— nangapudpod. 11 Ang
tigulang nga liyon mamatay sa kakulangon sa tukbonon; ang
mga anak sa baye nga liyon nagkatibulaag bisan asa. 12
Karon ang usa ka butang gisugilon kanako sa tago ug ang
akong igdulongog nakadawat sa hunghong mahitungod niini.
13 Unya miabot ang mga panumdoman gikan sa mga panan-
awon sa kagabhion, sa dihang nahinanok ang katawhan. 14
Panahon kadto sa kagabhion sa dihang midangat kanako
ang kakulba ug pagpangurog ug nakapauyog sa tanan
kong kabukogan. 15 Unya ang espiritu milabay sa akong
atubangan ug nanindog ang balahibo sa akong kalawasan.
16 Nagpabilin nga mibarog ang espiritu, apan wala ako
makakita sa panagway niini. Dihay anino nga anaa sa akong
mga mata; adunay kahilom, ug nadungog ko ang tingog nga
miingon, 17 "Molabaw ba ang pagkamatarong sa usa ka
tawo kay sa Dios? Molabaw ba ang pagkaputli sa usa ka
tawo kay sa iyang Magbubuhat? 18 Tan-awa, kung wala pa
mosalig ang Dios sa iyang mga sulugoon; kung namasangil
siya sa iyang mga anghel sa kahungog, 19 unsa nalang kaha
katinuod kini alang niadtong nagpuyo sa mga balay nga
lapok, kansang patukoranan anaa sa abog, nga nadugmok
lang dayon una pa sa mga anay? 20 Taliwala sa kabuntagon
ug sa kagabhion gilaglag sila; mangawagtang sila sa walay
kataposan nga walay makabantay kanila. 21 Dili ba ang
hikot sa ilang tolda pang-ibton diha kanila? Mangamatay
sila; mangamatay sila nga walay kaalam.

5 Pagtawag karon; aduna bay motubag kanimo? Kinsa man
sa mga balaan ang imong kaadtoan? 2 Kay ang kasuko
mopatay sa tawong buangbuang; ang kasina molaglag sa
tawong pahong. 3 Nakita ko ang tawong buangbuang nga
nakagamot na, apan gitunglo ko dayon ang iyang puluy-anan.
4 Layo sa kaluwasan ang iyang kaanakan; nangadugmok
sila diha sa ganghaan sa siyudad. Walay bisan usa ang
magaluwas kanila— 5 kadtong alanihon gipangaon sa uban
nga gipanggutom, bisan sa katunokan pagakuhaon kini sa
katawhan; kadtong katigayonan gihurot sa katawhan nga
giuhaw niini. 6 Kay ang kalisdanan dili motubo gikan sa yuta;
ni ang kasamok moturok sa yuta; 7 Apan ang tawo mao ang
naghimo sa iyang kaugalingong kalisdanan, sama sa agipo
nga milupad paitaas. 8 Apan alang kanako, mobalik ako sa
Dios; didto kaniya itugyan ko ang akong mga tuyo— 9 kaniya
nga nagbuhat sa dagko ug dili matukib nga mga butang,
kahibulongang mga butang nga dili maihap. 10 Naghatag
siya ug ulan sa yuta, ug nagpadalag tubig sa kaumahan. 11
Gibuhat niya kini aron ipahimutang sa hataas kadtong anaa
sa ubos; aron igabayaw sa kaluwasan kadtong nagbangotan
sa abo. 12 Gisumpo niya ang mga laraw sa malimbongong
mga tawo, aron nga ang ilang mga kamot dili makahimo sa
ilang bulohaton. 13 Gilit-ag niya ang malimbongong mga
tawo sa ilang kaugalingong pagkamalimbongon; ang mga
laraw sa mga tawong hanas mapakyas sa dili madugay.
14 Masagubang nila ang kangitngit panahon sa adlaw, ug
masukarap sa kaudtohon ingon nga kini gabii. 15 Apan
iyang giluwas ang kabos nga tawo gikan sa espada sa ilang
mga baba ug ang nanginahanglan nga mga tawo gikan sa
kamot sa gamhanang mga tawo. 16 Busa may paglaom ang
kabos nga tawo, ug ang dili makataronganon magatak-om
sa iyang baba. 17 Tan-awa, pagkamalipayon sa tawo nga
pagabadlongon sa Dios; busa, ayaw pagbiaybiay sa mga
kastigo sa Makagagahom. 18 Kay siya ang magasamad
ug unya pagabugkosan; siya magasakit ug unya ang iyang
mga kamot magaayo. 19 Siya ang magaluwas kanimo sa
unom ka kasamok; bisan paman, sa pito ka kasamok, ang
daotan dili makadapat kanimo. 20 Sa tinggutom magaluwas
siya kanimo gikan sa kamatayon; ug sa gubat gikan sa
mga kamot niadtong migamit sa espada. 21 Pagatagoan ka
gikan sa hampak sa dila; ug dili ka mahadlok sa kalaglagan
nga modangat. 22 Pagakataw-an mo ang paglaglag ug
tinggutom, ug dili ka mahadlok sa mga ihalas nga mga
mananap. 23 Kay aduna kay kasabotan uban sa mga bato sa
imong kapatagan; aduna kay kalinaw kauban ang ihalas nga
mga mananap. 24 Masayod ka nga ang imong tolda anaa sa
luwas; moduaw ka sa imong kahayopan ug walay nawala
niini. 25 Masayod ka usab nga ang imong kaliwat modaghan,
nga ang imong mga kaliwatan mahisama sa sagbot sa yuta.
26 Moadto ka sa imong lubnganan sa hingkod nga panuigon,
sama sa usa ka tapok sa mga binugkosang trigo nga gidala
didto sa giokanan. 27 Tan-awa, gisusi ta kining butanga;
sama kini niini; patalinghugi kini, ug sayri alang sa imong
kaugalingon."

6 Unya mitubag si Job ug miingon, 2 "Kung matimbang
pa lamang unta ang akong pag-agulo; kung ang tanan
kong kagul-anan mapahimutang pa sa timbangan! 3 Kay
karon mas bug-at pa kini kay sa balas sa kadagatan. Mao
kana ang hinungdan nga sakit ang akong mga pulong.
4 Kay ang pana sa Makagagahom mitaop man kanako,
miinom sa hilo ang akong espiritu; ang kalisang sa Dios
naglaray sa pagpakigbatok kanako. 5 Magabahihi ba sa
kaguol ang ihalas nga asno kung siya aduna pay sagbot? O
magaunga ba ang baka kung siya may kumpay? 6 Makaon
ba ang walay lami nga pagkaon kung walay asin? O aduna
bay lami ang puti sa itlog? 7 Nagdumili ako sa paghikap
niini; sama sila sa kalan-on nga luod alang kanako. 8 O,
maangkon ko unta ang akong gipangayo; O, nga tumanon
unta sa Dios ang butang nga akong gipangandoy: 9 nga
makapahimuot unta kini sa Dios ang pagdugmok kanako,
nga buhian unta niya ang iyang kamot ug putlon ako niining
kinabuhia! 10 Nga mao na unta kini ang akong ganti—bisan

paman kung maglipay ako sa kasakit nga dili mawala: nga wala ko ilimod ang mga pulong sa Balaang Pinili. 11 Unsa ba ang akong kusog, nga ako magapaabot man? Unsa ba ang akong kataposan, nga ako magpakabuhi pa man? 12 Ang kusog ba sa mga bato ang akong kusog? O binuhat ba sa tumbaga ang akong unod? 13 Dili ba tinuod man kini nga wala akoy ikatabang sa akong kaugalingon, ug ang kaalam gipapahawa na kanako? 14 Ngadto sa tawo nga hapit nang maluya, ang pagkamatinud-anon kinahanglan ipakita sa iyang higala; bisan paman kaniya nga mibiya sa kahadlok sa Makagagahom. 15 Apan ang akong kaigsoonan nagluib kanako ingon nga ugang sapa, sama sa tubig sa kasapaan nga molabay lamang kadali, 16 nga miitom tungod sa yelo nga mitabon kanila, ug tungod sa niyebe nga nagtago niini. 17 Sa pagkatunaw niini, mangawala sila; sa dihang ting-init, mangatunaw sila sa ilang dapit. 18 Ang mga magbabaklay nga nanglakaw sa ilang dalan misimang alang sa tubig; nangasaag sila didto sa mamingaw nga yuta ug unya nangalaglag. 19 Ang mga magbabaklay nga gikan sa Tema mingtan-aw didto, samtang ang kapundokan sa Seba naglaom kanila. 20 Nasubo sila tungod kay naglaom sila nga makakita ug tubig. Miadto sila didto, apan nalimbongan sila. 21 Kay karon kamong mga higala wala nay pulos alang kanako; nakakita kamo sa akong makalilisang nga kahimtang ug nangahadlok. 22 Nag-ingon ba ako kaninyo, 'Hatagi ako ug usa ka butang?' O, 'Hatagi ako ug gasa gikan sa inyong bahandi?' 23 O, 'Luwasa ako gikan sa kamot sa akong mga kaaway?' O, 'Bawia ako gikan sa kamot sa mga nagdaogdaog kanako?' 24 Tudloi ako, ug pagagunitan ko ang akong kalinaw; pasabta ako kung asa ako nasayop. 25 Pagkasakit gayod sa matuod nga mga pulong! Apan ang inyong pagbadlong, unsay gibadlong niana kanako? 26 Naglaraw ba kamo nga dili tagdon ang akong mga pulong, ang pagtagad sama sa hangin sa mga pulong sa tawong nawad-an ug paglaom? 27 Tinuod, giripahan ninyo ang mga batang ilo, ug mibaligya sa inyong mga higala sama sa nagpatigayon. 28 Busa karon, tan-awa intawon ako, kay sigurado gayod nga dili ako mamakak diha sa inyong atubangan. 29 Hunong na, nagpakiluoy ako kaninyo; wad-a ang inyong pagkadili-makatarunganon; Sa pagkatinuod, hunonga na, kay ang akong tinguha matarong. 30 Aduna bay daotan sa akong dila? Dili ba ang akong baba makaila man sa malaw-ay nga mga butang?

7 Wala bay lisod nga buluhaton sa tagsatagsa nga tawo sa yuta? Dili ba ang iyang mga adlaw sama sa mga adlaw sa sinuholang tawo? 2 Sama sa ulipon nga nagtinguha gayod sa landong sa kagabhion, sama sa sinuholang tawo nga nagapangita sa iyang suhol— 3 busa naglahutay ako sa mga bulan sa kaalautan; gihatagan ako sa kagabhion nga puno sa kalisdanan. 4 Sa dihang magahigda na ako, moingon ako sa akong kaugalingon, 'Kanus-a pa ako mobangon ug kanus-a ba matapos ang kagabhion?' Kanunay akong maglimbaglimbag hangtod sa pagkabanagbanag. 5 Ang akong unod nalukop na sa mga ulod ug sa nagtibugol nga abog; ang mga nuka sa akong panit namurot na, unya namuto ug makaluod. 6 Ang akong mga adlaw mas labing paspas kay sa lansadera sa maghahabol; milabay kini nga walay paglaom. 7 O Dios, hinumdomi ang akong kinabuhi nga usa lamang ka gininhawa; ang akong mga mata dili na makakita sa maayo. 8 Ang mata sa Dios nga nagatan-aw kanako, dili na makakita kanako; ang mata sa Dios ilantaw kanako, apan mawala na ako. 9 Sama sa panganod nga mahurot ug mahanaw, mao usab kaninyo nga mokanaog sa Seol dili na gayod mobalik sa ibabaw. **(Sheol h7585)** 10 Dili na gayod siya mobalik sa iyang pinuy-anan; ni makaila pa kaniya sa iyang dapit. 11 Busa dili ako mopugong sa akong baba; mosulti ako sa kaguol sa akong espiritu; mag-agulo ako sa kapait sa akong kalag. 12 Dagat ba ako o usa ka mabangis nga mananap sa dagat nga magbutang ka man ug usa ka magbalantay alang kanako? 13 Sa dihang moingon ako, 'Ang akong higdaanan molipay kanako, ug ang akong banig mohupay sa akong inagulo,' 14 unya gihadlok mo ako sa mga damgo ug gilisang ako pinaagi sa mga panan-awon, 15 aron nga palabihon pa nako ang malumsan ug mamatay kay sa pagtipig niining akong kabukogan. 16 Giluod ako sa akong kinabuhi; dili na ako buot pa nga mabuhi sa kanunay; pasagdi ako nga mag-inusara kay kawang na man ang akong mga adlaw. 17 Unsa ba ang tawo nga gitagad mo man siya, nga gihunahuna mo man gayod siya, 18 nga gibantayan mo man siya matag buntag ug gisulayan sa matag gutlo? 19 Hangtod kanus-a ka pa ba mohunong sa pagsud-ong kanako, nga pasagdan mo akong mag-inusara hangtod nga matulon ko ang akong kaugalingong laway? 20 Bisan kung nakasala ako, unsa man ang mabuhat niini alang kanimo, ikaw nga magbalantay sa katawhan? Nganong ako man ang imong gipunting, aron ba nga mahimo akong palas-onon alang kanimo? 21 Nganong dili mo man ako pasayloon ang akong kalapasan, ug kuhaon ang akong kasaypanan? Kay karon naghigda ako sa abog; magapangita ka pag-ayo kanako, apan mawala na ako."

8 Unya mitubag si Bildad nga Suhitanon ug miingon, 2 "Hangtod kanus-a ka ba mosulti niining mga butanga? Hangtod kanus-a ang mga pulong sa imong baba mahisama sa makusog nga hangin? 3 Tuison ba sa Dios ang hustisya? Tuison ba sa Makagagahom ang pagkamatarong? 4 Ang imong mga anak nakasala batok kaniya; nasayod kita niini, kay gitugyan niya sila ngadto sa kamot sa ilang mga sala. 5 Apan pananglitan naningkamot ka sa pagpangita sa Dios ug

gitugyan mo ang imong pangamuyo sa Makagagahom. 6 Pananglitan putli ka ug matarong; nan sigurado gayod nga siya mamuhat alang kanimo ug moganti kanimo uban ang panimalay nga gipanag-iya mo gayod. 7 Bisan tuod diyutay ra imong gisugdan, sa gihapon mas magmauswagon pa ang imong kaulahiang kahimtang. 8 Palihog pangutan-a ang miagiing kaliwatan, ug susiha ang nakat-onan sa atong mga katigulangan. 9 (Kay natawo lamang kita sa kagahapon ug walay kasayoran tungod kay ang atong mga adlaw sa kalibotan sama lamang sa usa ka anino). 10 Dili ba sila motudlo ug mosugilon kanimo? Dili ba sila magasulti sa mga pulong gikan sa ilang kasingkasing? 11 Motubo ba ang papyrus nga mga tanom kung walay lapok? Motubo ba ang mga bugang kung walay tubig? 12 Samtang lunhaw pa kini ug dili pinutol, mangalaya kini una sa ubang mga tanom. 13 Busa mao usab ang maagian sa tanan nga nahikalimot sa Dios, ang paglaom sa walay Dios mahanaw. 14 Ang iyang kalig-on pagaputlon, ug ang iyang pagsalig sama ka huyang sa lawa-lawa. 15 Mosandig siya sa iyang balay, apan mangatumpag kini; pugngan niya kini, apan dili na kini molungtad. 16 Ilalom sa adlaw malunhaw siya, ug ang iyang mga salingsing molabaw sa tibuok tanaman. 17 Ang iyang mga gamot mangapot duol sa nagtapok nga mga bato; mangita sila ug maayong kahimutangan taliwala sa kabatoan. 18 Apan kung kining tawhana laglagon sa iyang dapit, nan kanang dapita molimod kaniya ug moingon, 'Wala gayod ako makakita kanimo.' 19 Tan-awa, mao kini ang "kalipay" nga kinaiya sa usa ka tawo; ang ubang mga tanom manurok sa samang yuta nga iyang nahimutangan. 20 Tan-awa, ang Dios dili gayod mosalikway sa tawong walay sala; ni motabang siya sa mga nagbuhat ug daotan. 21 Pagapun-on niya ang imong baba sa katawa, ang imong mga ngabil sa pagsinggit. 22 Kadtong nagdumot kanimo pagasul-oban sa kaulaw; ang tolda niadtong mga daotan mangawagtang."

9 Unya mitubag si Job ug miingon, 2 "Sa pagkatinuod nasayod ako nga mao gayod kini. Apan unsaon man sa usa ka tawo mamatarong atubangan sa Dios? 3 Kung buot niyang mangatarongan sa Dios, dili siya makatubag kaniya bisan sa usa ka libo pa nga higayon. 4 Ang Dios manggialamon sa kasingkasing ug makagagahom sa kusog; kinsa man ang nagpagahi sa iyang kaugalingon batok kaniya ug nagmalampuson? — 5 siya nga nagbalhin sa kabukiran nga wala nagpahibalo kang bisan kinsa sa dihang ang iyang kapungot naglukat niini. — 6 siya nga nag-uyog sa kalibotan sa nahimutangan niini ug nagpakurog sa patukoranan niini. 7 Mao ra usab kini nga Dios ang magasugo sa adlaw nga dili mosubang, ug dili gayod kini mosubang, ug magatabon sa kabituonan, 8 nga mao lamang ang magabuklad sa kalangitan, ug magatamak sa kabaloran sa dagat, 9 nga mao ang nagbuhat sa Oso, sa Orion, ug sa mga Pleyadas, ug sa mga laray sa kabituonan sa habagatan. 10 Mao ra usab kini nga Dios ang nagabuhat sa dagkong mga butang, ang dili matukib nga mga butang—oo tinuod gayod, ang kahibulongang mga butang nga dili maihap. 11 Tan-awa, mipadayon siya kanako, ug wala ko siya makita; milabay usab siya, apan wala ko siya nahimatngoni. 12 Kung iyang sakmiton ang usa ka tukbonon, kinsa man ang makapakgang kaniya? Kinsa man ang makasulti kaniya, 'Unsa man ang imong gibuhat?' 13 Dili gayod bawion sa Dios ang iyang kasuko; ang magatabang kang Rahab nagyukbo sa ilalom niya. 14 Unsa ka mubo ang akong igatubag kaniya, makapili ba ako ug mga pulong aron ipangatarungan kaniya? 15 Bisan kung ako matarong pa, dili gayod ako motubag kaniya; makahangyo lamang nga kaloy-an uban sa akong maghuhukom. 16 Bisan kung ako nagtawag ug siya mitubag kanako, dili pa gayod ako motuo nga nagpatalinghog siya sa akong tingog. 17 Kay gipukan niya ako sa usa ka dakong unos ug gipadaghan ang akong samad sa walay hinungdan. 18 Dili niya ako tugotan sa pagginhawa; hinuon, gipuno niya sa kapaitan. 19 Kung mosulti kita bahin sa kusog, nganong kusgan man siya! Ug kung mosulti kita sa hustisya? Nag-ingon siya, kinsa man ang magapatawag kanako?' 20 Bisan kung ako matarong pa, ang akong kaugalingong baba ang magahukom kanako; bisan kung ako hingpit pa, magpamatuod gihapon kini nga sad-an ako. 21 Ako hingpit, apan wala na gayod ako magpakabana mahitungod sa akong kaugalingon; gitamay ko ang akong kinabuhi. 22 Wala kini kalahian, mao nga misulti ako nga dunganon niya paglaglag ang mga tawong hingpit ug mga tawong daotan. 23 Kon ang hampak magapatay sa kalit, mokatawa siya sa mga kasakitan sa mga tawong walay sala. 24 Ang kalibotan gitugyan ngadto sa kamot sa mga tawong daotan; ang Dios nagtabon sa panagway sa mga maghuhukom niini. Kung ugaling dili siya ang nagbuhat niini, nan kinsa man diay kana? 25 Ang akong mga adlaw mas paspas pa kay sa nagdagan nga sinugo; nanglabay na ang akong mga adlaw; wala silay makita nga kaayohan bisan asa. 26 Sama sila katulin sa mga sakayang hinimo sa mga bugang sa papyrus nga tanom, ug sama ka paspas sa agila nga modagit sa tukbonon niini. 27 Kung moingon ako nga kalimtan ko na lamang ang mahitungod sa akong mga sumbong, nga akong isalikway ang masulob-on kong panagway ug magmaya, 28 nahadlok ako sa tanan kong kasub-anan tungod kay nasayod ako nga dili mo ako pagailhon nga walay sala. 29 Pagahukman ako; nan nganong kinahanglan man nga maningkamot pa ako sa walay kapuslanan? 30 Kung ang akong kaugalingon magahugas sa niyebe sa tubig ug mahinloan ang akong mga kamot, 31 ang Dios magaunlod

gihapon kanako sa kalapukan, ug ang akong kaugalingong
mga bisti makapaluod kanako. 32 Kay ang Dios dili tawo
nga sama kanako nga motubag ako kaniya, nga mokuyog
kita didto sa hukmanan. 33 Walay maghuhukom sa atong
taliwala nga makabakyaw usab sa iyang kamot kanato.
34 Walay laing maghuhukom nga makakuha sa sungkod
sa Dios kanako, nga makapalikay sa iyang kapungot nga
nakapahadlok kanako. 35 Unya mosulti na ako ug dili
mahadlok kaniya. Apan sama sa mga butang karon, dili ako
makabuhat niana.

10 Gikapuyan na ako sa akong kinabuhi; ipadayag ko
na ang akong sumbong; mosulti na ako sa kapaitan
sa akong kalag. 2 Mosulti ako sa Dios, 'Ayaw dayon ako
hukmi; ipakita una kanako nganong gipasanginlan mo ako.
3 Maayo ba kini alang kanimo nga makapanlupig kanako,
aron tamayon ang buhat sa imong mga kamot samtang
mipahiyom ikaw sa mga laraw sa mga daotan? 4 Aduna
ka bay mga mata nga unodnon? Makita mo ba ang sama
sa nakita sa tawo? 5 Ang imong mga adlaw sama ba sa
mga adlaw sa katawhan o ang imong mga katuigan sama
ba sa katuigan sa mga tawo, 6 nga nagpangita ka man sa
akong kalapasan ug nagsusi sa akong mga sala, 7 bisan
tuod nasayod ka nga ako dili sad-an ug walay usa nga
makaluwas kanako gikan sa imong kamot? 8 Ang imong
mga kamot naghulma ug nag-umol kanako, apan nagalaglag
ka man kanako. 9 Hinumdumi, ipakilooy ko kanimo nga
giumol mo ako sama sa lapok; dad-on mo ba ako pag-usab
sa abug? 10 Dili ba gibubo mo man ako sama sa gatas
ug gipagahi daw sama sa keso? 11 Giputos mo ako sa
panit ug sa unod ug gisumpay mo ang akong kabukogan
uban ang kaugatan. 12 Gihatagan mo ako sa kinabuhi ug
matinud-anong kasabotan; ang imong pagtabang nagbantay
sa akong espiritu. 13 Apan kining mga butanga gitagoan mo
sa imong kasingkasing— nasayod ako nga mao kini ang
imong gihunahuna: 14 nga kung makasala ako, timan-an
mo kini; dili mo ako ipalingkawas sa akong kasaypanan. 15
Kung daotan man ako, alaot ako; bisan kung ako matarong
pa, dili ko mahangad ang akong ulo, sanglit kay puno man
ako sa kaulawan ug nagtan-aw sa akong kaugalingong pag-
antos. 16 Kung ang akong ulo mohangad lamang sa iyang
kaugalingon, mogukod ka kanako sama sa usa ka liyon; ikaw
nagpadayag na usab kanako sa imong pagkagamhanan.
17 May bag-o kang mga saksi batok kanako ug misamot
ang imong kasuko batok kanako; gigubat mo ako uban sa
mga bag-ong kasundalohan. 18 Nan, nganong gipagawas
mo pa man ako sa tagoangkan? Namatay na lamang unta
ako ug wala na untay mata nga nakakita kanako. 19 Wala
na lamang unta ako gipakatawo; Gihatod na lamang unta
ako gikan sa tagoangkan paingon sa lubnganan. 20 Dili ba
hamubo na lamang ang akong mga adlaw? Nan undanga
na, pasagdi ako nga mag-inusara, aron nga makapahulay
ako sa makadiyut, 21 sa dili pa ako molakaw sa dapit ug dili
na mobalik, ngadto sa yuta sa kangitngit ug sa anino sa
kamatayon, 22 ang yuta mangitngit ingon sa tungang gabii,
sa yuta sa anino sa kamatayon, walay kahapsayan diin ang
kahayag sama sa tungang gabii.'"

11 Unya si Zophar nga taga-Naama mitubag ug miingon,
2 "Dili ba kinahanglan man tubagon ang daghang mga
pulong? Dili ba kining tawhana nga puno sa pangatarungan,
pagatuohan? 3 Makapahilom ba sa mga tawo ang imong
pagpanghambog? Sa pagbiaybiay mo sa among gipanudlo,
wala bay tawo nga makapakaulaw kanimo? 4 Kay ikaw
nag-ingon sa Dios, 'Ang akong gituohan putli, ug hingpit
ako sa imong mga mata.' 5 'Apan, O kung magasulti pa
lamang unta ang Dios ug magabuka pa unta sa iyang
ngabil batok kanimo; 6 nga ikapakita pa unta niya kanimo
ang mga tinago nga kaalam! Kay walay makatupong sa
iyang pagkamasinabuton. Nan, hibaloi gayod nga ang Dios
maningil gikan kanimo sa labing diyutay kay sa silot nga
angay sa imong mga kasaypanan. 7 Makasabot ka ba sa
Dios pinaagi sa pagpangita kaniya? Makab-ot mo ba ang
kahingpit sa Makagagahom? 8 Ang mga butang sama sa
gitas-on sa kalangitan; unsa man ang imong mabuhat?
Labing halalom kini kay sa Seol; unsa man ang imong
masayran? (Sheol h7585) 9 Ang gitas-on niini mas hataas pa
kay sa kalibotan, ug mas halapad pa kay sa kadagatan.
10 Kung molabay siya ug mopahilom kang bisan kinsa,
kung manawag siya kang bisan kinsa aron maghukom, nan
kinsa man ang arang makapugong kaniya? 11 Kay nasayod
siya sa mga tawong malimbungon; Kung makakita siya ug
kasaypanan, dili ba siya magatagad niini? 12 Apan ang
tawong buangbuang walay salabutan; makakuha na sila
niini kung ang usa ka ihalas nga asno manganak na ug
usa ka tawo. 13 Apan pananglitan gipakamatarong mo ang
imong kasingkasing ug gituy-od mo ang imong mga kamot
sa Dios; 14 pananglitan ang kasaypanan anaa sa imong
kamot, apan gipahilayo mo kini gikan kanimo, ug wala mo
tugoti nga ang pagkadili-matarong magpuyo sa imong mga
tolda. 15 Nan makayahat ka gayod sa imong panagway
nga walay ilhanan sa kaulawan; sa pagkatinuod, mahimo
kang lig-on ug dili mahadlok. 16 Mahikalimot ka sa imong
kaalaot; mahinumduman mo lamang nga kini sama sa tubig
nga midagayday. 17 Mohayag pa ang imong kinabuhi labaw
kay sa udto; bisan aduna pay kangitngit, mahisama kini sa
kabuntagon. 18 May kasigurohan ka tungod kay adunay
paglaom; oo tinuod gayod, makakaplag ka ug kaluwasan
mahitungod kanimo ug makapahulay ka nga luwas. 19
Magahigda ka usab, ug walay makapahadlok kanimo; sa

pagkatinuod, daghan ang magahangyo sa imong kaayo. **20** Apan mapakyas ang mga mata sa mga tawong daotan; wala silay agianan nga kaikyasan; ang ila lamang paglaom mao ang kataposang gininhawa sa kinabuhi."

12 Unya mitubag si Job ug miingon, **2** "Sa walay pagduhaduha kamo mao ang katawhan; ang kaalam mamatay uban kaninyo. **3** Apan aduna akoy salabutan sama usab kaninyo; dili ako ubos kaninyo. Oo matuod gayod, kinsa ba ang wala makahibalo niining mga butanga? **4** Usa na ako ka tawo nga nahimong kataw-anan sa akong silingan—ako nga nagtawag sa Dios ug mitubag siya kanako! Ako nga usa ka matarong ug hingpit nga tawo—gihimo na ako karong kataw-anan. **5** Sa hunahuna sa tawo nga anaa sa kaharuhay, adunay pagtamay alang sa kaalautan; naghunahuna siya ug pamaagi nga makapadala ug dugang pang kaalautan alang niadtong mga tiil nga nangadalin-as. **6** Ang mga balongbalong sa mga tulisan nagmalamboon, ug kadtong nagpasuko sa Dios mibati nga luwas; ang ilang kaugalingong mga kamot mao ang ilang mga dios. **7** Apan pangutan-a karon ang mga mananap, ug sila magatudlo kanimo; pangutan-a ang mga langgam sa kalangitan ug sila magasulti kanimo. **8** O pakigsulti sa yuta, ug sila magatudlo kanimo; ang isda sa kadagatan mopahayag kanimo. **9** Asa man niining tanang mga mananap ang wala masayod nga ang kamot ni Yahweh mao ang nagbuhat niini—naghatag kanila sa kinabuhi— **10** kang Yahweh, kansang mga kamot anaa ang kinabuhi sa matag buhing binuhat ug ang gininhawa sa tanang katawhan? **11** Dili ba ang igdulungog man ang nagaila sa mga pulong sama sa dila nga nagatilaw sa pagkaon? **12** Anaa sa mga tawong tigulang ang kaalam; ang kataas sa mga adlaw mao ang salabutan. **13** Sa Dios anaa ang kaalam ug kagahom; aduna siyay maayong mga panghunahuna ug panabot. **14** Tan-awa, nagalumpag siya, ug dili na kini matukod pag-usab; kung bilanggoon niya ang usa tawo, wala nay makapalingkawas. **15** Tan-awa, kung pugngan niya ang katubigan, mahubas sila; ug kung buhian niya sila, molunop sa kayutaan. **16** Kaniya ang kusog ug ang kaalam; ang mga tawo nga nalimbongan ug ang malimbungon managsama man nga anaa sa iyang gahom. **17** Nagpalakaw siya sa mga magtatambag nga nagtiniil diha kasub-anan; ang mga maghuhukom iyang himoong buang. **18** Gitanggal niya ang kadina sa katungdanan gikan sa mga hari; giputos niya ang ilang mga hawak sa panapton. **19** Nagpalakaw siya sa mga pari nga magtiniil diha sa kagulanan ug nagpukan sa mga tawong gamhanan. **20** Gipahilom niya ang mga tawo nga masaligan ug gikuha ang salabutan sa mga tigulang. **21** Pagabubuan niya sa pagtamay ang mga prinsipe ug pagatanggalon ang bakos sa mga tawong kusgan. **22** Magpadayag siya sa mga halalom nga mga butang gikan sa kangitngit ug dad-on ngadto sa kahayag ang mga landong kung asa nahimutang ang mga tawong patay. **23** Magapalig-on siya sa kanasoran, ug magalaglag usab siya kanila; padakuon niya ang mga kanasoran, ug ihatod usab niya sila ingon nga mga binilanggo. **24** Kuhaon niya ang salabutan gikan sa mga pangulo sa katawhan sa kalibotan; palatagawon niya sila sa kamingawan nga walay agianan. **25** Nagpangapkap sila sa kangitngit nga walay kahayag; gipasukarap niya sila sama sa tawong hubog.

13 Tan-awa, ang akong mga mata nakakita niining tanan; ang akong mga dalunggan nakadungog ug nakasabot niini. **2** Kung unsa ang inyong nasayran, mao usab ang akong nasayran. Dili ako ubos kaninyo. **3** Apan, mas mosulti pa ako ngadto sa Makagagahom; hinaot nga makapangatarongan ako ngadto sa Dios. **4** Apan gituis ninyo ang kamatuoran pinaagi sa inyong mga bakak; kamong tanan mao ang mananambal nga walay bili. **5** O, magmalinawon nalang unta kamo! Kana mahimo nga inyong kaalam. **6** Paminawa karon ang akong pangatarongan; pamatia ang mga paghangyo sa akong mga ngabil. **7** Magasulti ba diay kamo ug mga dili matarong alang sa Dios, ug magasulti ba diay kamo ug bakak alang kaniya? **8** Magpakita ba gayod kamo sa inyong kabuotan kaniya? Makiglantugi ba gayod kamo sulod sa hukmanan ingon nga manlalaban alang sa Dios? **9** Mas maayo ba kini alang kaninyo kung siya ingon nga maghuhukom mobalik kaninyo ug susihon na hinuon kamo? O sama sa usa ka tawo nga naglimbong sa laing tawo, pagasaypon ba ninyo ang pagpaila kaniya sa hukmanan? **10** Magabadlong gayod siya kaninyo kung may pagpalabi kamo sa tago alang kaniya. **11** Dili ba makapahadlok kaninyo ang iyang pagkagamhanan? Dili ba modangat kaninyo ang iyang kahadlok? **12** Ang inyong mga handumanang pulong mao ang mga panultihong hinimo sa abo; ang imong mga salipdanan mao ang salipdanan nga hinimo sa lapok. **13** Pagmalinawon kamo, pasagdi ako nga mag-inusara, aron nga makasulti ako, tugoti nga modangat ang alang kanako. **14** Kuhaon ko ang akong unod sa akong mga ngipon; kutloon ko ang akong kinabuhi sa akong mga kamot. **15** Tan-awa, kung patyon niya ako, wala nay paglaom nga mahibilin kanako; apan, panalipdan ko ang akong mga dalan sa iyang atubangan. **16** Mao kini ang mga katarongan sa akong kagawasan, nga dili ako makig-atubang kaniya sama sa tawong walay Dios. **17** O Dios, patalinghogi pag-ayo ang akong mga gipanulti; tugoti ang akong pagpahayag nga moabot sa imong mga igdulongog. **18** Tan-awa karon, giandam ko sa han-ay ang akong pangatarongan; nasayod ako nga dili ako sad-an. **19** Kinsa man ang makiglantugi batok kanako sa hukmanan? Kung moanhi kamo aron sa pagbuhat sa ingon, ug kung mapamatud-an nga sayop ako,

nan mohilom na ako ug ihatag ang akong kinabuhi. 20 O Dios, buhata ang duha lamang ka butang alang kanako, ug unya dili ko na itago ang akong kaugalingon gikan sa imong panagway: 21 bakwia ang imong madaugdaugong kamot gikan kanako, ug ayaw tugoti nga ang imong kasuko nga makapahadlok kanako. 22 Unya tawga ako, ug motubag ako; o tugoti ako nga mosulti kanimo, ug tubagon mo ako. 23 Unsa ba kadaghan ang akong mga kasaypanan ug kasal-anan? Pahibaloa ako sa akong kalapasan ug sa akong sala. 24 Nganong gitago mo man ang imong panagway gikan kanako ug giisip mo ako sama sa imong kaaway? 25 Lutoson mo ba ang linabay nga mga dahon? Gukoron mo ba ang uga nga uhot? 26 Kay nagasulat ka man sa mapait nga mga butang batok kanako; gihimo mo ako nga makapanunod sa kasal-anan sa akong pagkabatan-on. 27 Gibutang mo usab sa sepohan ang akong mga tiil; gibantayan mo pag-ayo ang tanan kong mga dalan; gisusi mo ang yuta kung asa ang mga tunob nga akong gilaktan. 28 Bisan sama lamang ako sa malata nga butang nga mawala, sama sa bisti nga gikutkot sa mga anay.

14 Ang tawo, nga gipakatawo sa usa ka babaye, mabuhi lamang sa hamubo nga mga adlaw ug puno sa kalisdanan. 2 Motubo siya gikan sa yuta sama sa usa ka bulak ug pagaputlon lamang; mikalagiw siya sama sa anino ug wala magdugay. 3 Lantawon mo ba lamang kini? Dad-on mo ba ako ngadto sa hukmanan uban kanimo? 4 Kinsa ba ang makadala ug hinlo nga butang gikan sa butang nga hugaw? Wala gayod. 5 Gitagal na ang adlaw sa tawo. Ang gidaghanon sa iyang mga bulan anaa kanimo; gitakda mo ang iyang kinutoban nga dili niya malabang. 6 Ayaw na siya tan-awa aron nga makapahulay siya, aron nga ikalipay niya ang iyang adlaw sama sa sinuholang tawo kung mabuhat niya kana. 7 Adunay paglaom sa usa ka kahoy; kung putlon man kini, manalingsing pa kini pag-usab, aron ang iyang linghod nga sanga dili mawala. 8 Bisan magkagulang na ang ugat niini sa yuta, ug ang tuod madunot na sa yuta, 9 apan bisan kung kini makasimhot lamang ug tubig, makasalingsing kini ug makapananga sama sa usa ka tanom. 10 Apan ang tawo mamatay; maluya siya; tinuod, mabugto ang gininhawa sa tawo, ug unya asa naman siya? 11 Sama sa tubig nga mahanaw gikan sa linaw, ug maingon man ang suba nga mahubas ug mauga, 12 busa mohigda ang mga tawo ug dili na makabangon pag-usab. Hangtod ang kalangitan mahanaw, dili na sila makamata ni makabangon gikan sa ilang pagkatulog. 13 O, igatago mo unta ako pahilayo sa Sheol halayo gikan sa kalisdanan, ug ibutang mo ako sa tago hangtod nga mahupay na ang imong kaligutgot, nga imo unta akong tagalan sa hustong panahon nga magpabilin didto ug unya hinumdomi ako! (Sheol h7585) 14 Kung ang usa ka tawo mamatay, mabuhi pa ba siya pag-usab? Kung mao kana, hulaton ko na lamang didto ang tanang panahon sa akong kakapoy hangtod nga moabot ang akong kagawasan. 15 Motawag ka unta, ug ako magatubag kanimo. Magatinguha ka unta sa buhat sa imong mga kamot. 16 Pagaiphon mo unta ug atimanon ang akong mga lakang; dili mo unta pagasubayon kanunay ang akong sala. 17 Ang akong kalapasan gisilyohan sulod sa usa ka panudlanan; gitabunan mo ang akong mga kasaypanan. 18 Apan bisan matumpag ang kabukiran ug mawagtang kini; bisan ang mga bato mabalhin gikan sa ilang nahimutangan; 19 ang katubigan magahilis sa mga bato; ang ilang pagbaha mobanlas sa abog sa yuta. Sama niini, gilaglag mo ang mga paglaom sa tawo. 20 Padayon ka nga magapukan kaniya, ug siya mamatay; giusab mo ang iyang dagway ug gipalakaw aron mamatay. 21 Ang iyang mga anak nga lalaki mapasidunggan, apan wala na siya masayod niini; mapakaulawan sila, apan dili siya makakita nga nahitabo kini. 22 Mabati lamang niya ang kasakit sa iyang kaugalingong lawas, ug magsubo siya alang sa iyang kaugalingon.

15 Unya si Eliphaz nga taga Teman mitubag ug miingon, 2 "Kinahanglan ba nga motubag ang usa ka maalamong tawo pinasikad sa mga walay hinungdan nga kahibalo ug pun-on ang iyang kaugalingon sa hangin sa sidlakan? 3 Kinahanglan ba nga mangatarungan siya sa walay kapuslanang mga pagpanulti o uban sa pagpamulong nga dili makaayo kaniya? 4 Tinuod gayod, nawad-an ka na ug pagtahod sa Dios; nawala na ang imong pagpamalandong kaniya, 5 kay ang imong kasaypanan nagatudlo sa imong baba; gipili nimo ang pagbaton sa dila sa tawong malimbongon. 6 Ang imong kaugalingong baba naghukom kanimo, dili ako; tinuod gayod, ang imong kaugalingong ngabil nagpamatuod batok kanimo. 7 Ikaw ba ang unang tawo nga nahimugso? Nauna ka na ba diay nga gibuhat sa wala pa ang kabungtoran? 8 Nadungog mo na ba ang mga tinagong kahibalo sa Dios? Gituga lang ba alang sa imong kaugalingon ang kaalam? 9 Unsa ba ang imong nasayran nga wala namo masayri? Unsa man ang imong nasabtan nga wala kanamo? 10 Ania kanamo ang mga ubanon ug tigulang na kaayo nga mga tawo nga mas magulang pa kay sa imong amahan. 11 Gamay lang ba diay alang kanimo ang mga paglipay sa Dios, ang mga pulong nga malumo alang kanimo? 12 Nganong nadala ka man sa imong kasingkasing? Nganong hait man ang imong tinan-awan, 13 aron ba makabatok ang imong espiritu ngadto sa Dios ug maipagawas kanang mga pulonga gikan sa imong baba? 14 Unsa ba ang tawo nga kinahanglan man siyang hinloan? Unsa ba siya nga gihimugso sa usa ka babaye nga

kinahanglan man siyang ipakamatarong? 15 Tan-awa, ang
Dios wala mosalig bisan sa iyang mga balaan; tinuod gayod,
ang kalangitan dili hinlo sa iyang panan-aw; 16 labi pa nga
dili hinlo ang tawo nga malaw-ay ug malimbongon, ang tawo
nga naga-inom sa kasaypanan sama sa tubig! 17 Ipakita
ko kanimo, paminawa ako; Ipahibalo ko kanimo ang mga
butang nga akong nakita, 18 ang mga butang nga gikabilin
sa mga maalamong tawo gikan pa sa ilang mga amahan,
ang mga butang nga wala gililong sa ilang mga katigulangan.
19 Mao kini ang ilang mga katigulangan, nga kanila lamang
gihatag ang yuta, ug sa taliwala niini wala malabyi sa mga
langyaw. 20 Ang tawong daotan molimbaglimbag sa kasakit
sa tanan niyang mga adlaw, ang kadaghan sa mga katuigan
nga giandam alang sa madaugdaogon aron paantuson.
21 Ang tingog sa kalisang anaa sa iyang mga igdulungog;
samtang anaa siya sa kauswagan, ang manglalaglag moabot
kaniya. 22 Wala siya naghunahuna nga makabalik pa siya
gikan sa kangitngit; ang espada nagpaabot kaniya. 23
Naglakawlakaw siya sa nagkalainlaing mga dapit alang sa
tinapay, nga nagaingon, 'Asa naman kini?' Nasayod siya nga
ang adlaw sa kangitngit moabotay. 24 Ang kaguol ug kasakit
makapahadlok kaniya; mopatigbabaw kini kaniya, sama sa
hari nga andam alang sa pakiggubat. 25 Tungod kay gituy-
od niya ang iyang kamot batok sa Dios ug nagmagarbohon
batok sa Makagagahom, 26 kining tawong daotan miasdang
sa Dios uban ang liog nga nagtikig, uban sa baga nga
taming. 27 Tinuod gayod kini, bisan gilukop niya ang iyang
panagway sa iyang tambok ug gitigom ang tambok sa iyang
hawak, 28 ug nagpuyo sa mamingaw nga mga siyudad;
sa mga balay nga wala nay tawo nga nagpuyo karon ug
andam na nga mahimong tipun-og. 29 Dili na gayod siya
maadunahan; ang iyang bahandi dili na molungtad; bisan
pa ang iyang anino dili molungtad sa kalibotan. 30 Dili na
siya mogawas gikan sa kangitngit; 31 Ayaw siya tugoti nga
mosalig sa mga walay kapuslanan nga mga butang, nga
naglimbong sa iyang kaugalingon; kay ang pagkawalay
kapuslanan mao ang iyang ganti. 32 Mahitabo kini sa dili pa
moabot ang iyang takna nga mamatay; ang iyang sanga
dili molunhaw. 33 Ipanghulog niya ang iyang linghod pa
nga ubas sama sa bagon sa parasan; Ipangtaktak niya ang
iyang mga bulak sama sa kahoy nga olibo. 34 Kay ang
pundok niadtong mga tawong walay dios dili makabunga;
pagaut-uton sa kalayo ang ilang tolda sa pagpangsuhol. 35
Manamkon sila sa kalapasan ug manganak sa kasaypanan;
ang ilang tagoangkan manamkon sa pagpanglimbong."

16 Unya mitubag si Job ug miingon, 2 "Nakadungog
na ako sa daghang mga butang nga ingon niana;
kamong tanan walay pulos nga manghuhupay. 3 Aduna bay
katapusan ang walay hinungdan nga mga pulong? Unsa bay
nakapahagit kaninyo nga mitubag man kamo sama niini? 4
Makasulti usab ako sama sa inyong gibuhat, kung kamo pa
ang anaa sa akong kahimtang; Makatigom ako ug usahon
ang mga pulong batok kaninyo ug magpanglingo sa akong
ulo sa pagbugalbugal kaninyo. 5 O, pagadasigun ko gayod
kamo sa akong baba! Pagahupayon ko gayod ang inyong
kasubo gikan sa akong mga ngabil! 6 Kung mosulti ako, ang
akong pagsubo dili mokunhod; kung magpadayon ako sa
pagsulti, sa unsang paagi ako matabangan? 7 Apan karon, O
Dios, gipasubo mo ako; gikuha mo ang tanan kong pamilya.
8 Gihimo mo akong uga, nga maoy usa ka pagpamatuod
batok kanako; ang kapayat sa akong kalawasan mibatok
kanako, ug nagpamatuod kini batok sa akong panagway. 9
Gikuniskunis ako sa Dios sa iyang kapungot ug gilutos ako;
mikagot ang iyang ngipon kanako; gisigaan ako sa mga
mata sa akong kaaway samtang iya akong gikuniskunis. 10
Nagnganga ang baba sa mga tawo; gisagpa nila ang akong
aping uban ang pagpakaulaw; nagkatigom sila batok kanako.
11 Gitugyan ako sa Dios sa dili diosnon nga mga tawo, ug
gilabay ako ngadto sa mga kamot sa mga tawong daotan.
12 Anaa ako sa kaharuhay, ug iya akong gipikas. Tinuod
gayod, gituok niya ang ako ug gidugmok ako sa pino; gihimo
usab niya ako ingon nga iyang ig-onon. 13 Ang iyang mga
magpapana nag-alirong kanako sa tanang higayon; gitusok
sa Dios ang akong mga kidney ug wala niya ako luwasa;
giula niya ang akong apdo sa yuta. 14 Gibalikbalik niya
sa pagdugmok ang akong pader; midasmag siya kanako
sama sa manggugubat. 15 Gitahi ko ang sako nga bisti sa
akong panit; Gihulog ko ang akong budyong ngadto sa yuta.
16 Ang akong panagway mipula na sa paghilak; sa akong
mga mata anaa ang landong sa kamatayon 17 bisan walay
pagpanlupig ang akong mga kamot, ug putli ang akong mga
pag-ampo. 18 Yuta, ayaw taboni ang akong dugo; ayaw
papahulaya ang akong paghilak. 19 Bisan karon, tan-awa,
ang akong saksi atua sa langit; siya nga nagsaksi alang
kanako atua sa kahitas-an. 20 Gibiaybiay ako sa akong mga
higala, apan ang akong mata mihilak ngadto sa Dios. 21
Maghangyo ako nianang saksi sa langit aron mangatarungan
alang niining tawhana uban sa Dios sama sa gibuhat sa usa
ka tawo ngadto sa iyang silingan! 22 Kay sa paglabay sa
pipila ka mga katuigan, moadto ako sa dapit nga kung diin
dili na ako mobalik pa.

17 Ang akong espiritu naluya na, ang akong mga adlaw
nahurot na; ang lubnganan andam na alang kanako.
2 Nakasiguro ako nga adunay mangyubit kanako; ang
akong mata kinahanglan kanunay gayod makakita sa ilang
pagpanghagit. 3 Paghatag na karon sa bayad, pangakohon
mo ako uban ang imong kaugalingon; kinsa pa man didto
ang makatabang kanako? 4 Kay ikaw, O Dios, ang nagtabon

sa ilang kasingkasing gikan sa salabotan; busa, dili ka motuboy kanila labaw pa kay kanako. **5** Siya nga nagbudhi sa iyang mga higala alang sa usa ka ganti, ang mga mata sa iyang mga anak mangapakyas. **6** Apan gihimo niya ako nga yubitanan sa mga tawo; giluwaan nila ang akong nawong. **7** Ang akong mga mata mihalap usab tungod sa kasubo; ang tanang bahin sa akong lawas sama na kapayat sa mga anino. **8** Ang mga tawong matarong natingala niini; ang tawong walay sala mao ang mobatok sa mga tawong walay dios. **9** Ang tawong matarong magapadayon sa iyang dalan; siya nga hinlo ang mga kamot magatubo sa kalig-on pa gayod. **10** Apan alang kaninyong tanan, karon duol kamo; wala akoy nakita nga maalamong tawo taliwala kaninyo. **11** Ang akong mga adlaw nanglabay na; ang akong mga laraw nangakawang na. Ingon man ang mga pangandoy sa akong kasingkasing... **12** Kining mga tawhana, kining mga mabiaybiayon, nag-usab sa gabii ngadto sa adlaw; ang kahayag haduol na sa kangitngit. **13** Sanglit gitan-aw ko na ang Sheol ingon nga akong pinuy-anan; tungod kay gibukhad ko na ang akong higdanan sa kangitngit; **(Sheol h7585)** **14** sanglit nag-ingon na ako sa bung-aw, 'Ikaw mao ang akong amahan,' ug sa ulod, 'Ikaw mao ang akong inahan o ang akong igsoong babaye,' **15** nan asa may akong paglaom? Alang sa akong paglaom, kinsa pa may makakita niana? **16** Mouban ba kanako ang paglaom paingon sa ganghaan sa Sheol sa dihang mopadulong kita sa abug?" **(Sheol h7585)**

18 Unya si Bildad nga taga-Shua mitubag ug miingon, **2** "Kanus-a ka ba moundang sa imong pagsulti? Pagpakabana, ug pagkahuman mosulti kami. **3** Nganong giisip man kami ingon nga mga mananap; nganong nahimo na man kaming mga hungog sa imong panan-aw? **4** Ikaw nga misakit sa imong kaugalingon diha sa imong kasuko, kinahanglan ba nga isalikway ang kalibotan alang kanimo o angay bang balhinon ang mga bato gikan sa ilang mga nahimutangan? **5** Tinuod gayod, mapalong ang suga sa tawong daotan; ang agipo sa iyang kalayo dili na modan-ag. **6** Mongitngit ang suga sa iyang tolda; mapalong ang lampara sa iyang ibabaw. **7** Ang mga lakang sa iyang pagkamakusganon mamahimong hamubo; ang iyang kaugalingong laraw mopatumba kaniya. **8** Kay malit-ag ang iyang mga tiil ngadto sa usa ka pukot; magalakaw siya padulong sa bung-aw. **9** Ang lit-ag mokupot kaniya sa tikod; ang bitik mogapos kaniya. **10** Anaay higot nga giandam sa yuta alang kaniya; ug alang kaniya ang lit-ag sa dalan. **11** Ang kalisang magpahadlok kaniya sa bisan asang bahin; dakpon nila siya diha sa iyang mga tikod. **12** Ang iyang kadato mamahimong kagutom, ug ang katalagman giandam na sa iyang kilid. **13** Ang mga bahin sa iyang lawas pagalamyon; tinuod gayod, ang kamagulangan sa kamatayon magalamoy sa iyang mga bahin. **14** Langkaton siya gikan sa luwas niyang tolda ug gipalakaw paingon sa hari sa mga kalisang. **15** Ang ubang mga tawo magpuyo na sa iyang tolda human nila masabwagi ug asupre sa iyang pinuy-anan. **16** Mangauga ang iyang mga ugat sa ilalom; pagaputlon ang iyang sanga sa ibabaw. **17** Ang iyang handumanan mangahanaw ibabaw sa kalibotan; mangapapas na ang iyang ngalan sa mga kadalanan. **18** Papahawaon siya gikan sa kahayag ngadto sa kangitngit ug abugon niining kalibotana. **19** Dili siya makabaton ug anak nga lalaki o mga apo nga lalaki taliwala sa iyang katawhan, ni adunay mahibiling banay sa iyang gipuy-an. **20** Kadtong nagpuyo sa kasadpan mangahadlok sa mahitabo kaniya sa umaabot nga adlaw; kadtong nagpuyo sa sidlakan mangalisang pinaagi niini. **21** Tinuod gayod nga mao kana ang pinuy-anan sa mga tawong dili matarong, ang mga dapit niadtong wala masayod sa Dios.

19 Unya mitubag si Job ug miingon, **2** "Hangtod kanus-a man ninyo ako paantoson ug dugmokon pinaagi sa mga pulong? **3** Ikanapulo na kini nga higayon nga inyo akong gisaway; wala kamo naulaw sa daotan ninyo nga pagtagad kanako. **4** Kung tinuod man nga ako nasayop, ang akong sayop magpabilin nga akoa nang tulubagon. **5** Kung ikaw manghambog batok kanako ug mapatuo nimo ang matag-usa nga ako nagpakaulaw, **6** nan angay nimong mahibaloan nga ang Dios nagbuhat ug daotan kanako ug nadakpan ako sa iyang pukot. **7** Tan-awa, nagtawag ako ug nag-ingon nga nakabuhat ako ug sayop, apan wala ako gidungog; nagpakitabang ako, apan walay katarong. **8** Giparilan niya ang akong dalan aron dili ako makaagi, ug gipangitngit niya ang akong agianan. **9** Gitanggal niya kanako ang akong himaya, ug gikuha niya ang korona sa akong ulo. **10** Giguba niya ako sa tanang bahin, ug nawala ako; giibot niya ang akong mga paglaom sama sa kahoy. **11** Gipasilaob usab niya ang iyang kapungot batok kanako; giisip niya ako nga usa sa iyang mga kaaway. **12** Nanagtigom ang iyang kasundalohan; naghimo silag mapatungan nga yuta batok kanako ug nagkampo libot sa akong tolda. **13** Gipahilayo niya kanako ang akong kaigsoonan; ang akong mga kaila layo na kanako. **14** Gipakyas ako sa akong kaparyentihan; gikalimtan ako sa akong mga suod nga higala. **15** Ang mga nagpuyo isip bisita sa akong balay ug ang akong mga babaye nga sulugoon nag-isip kanako nga dumuduong; langyaw ako sa ilang panan-aw. **16** Gitawag ko ang akong sulugoon, apan wala siya mitubag bisan pag nangaliyupo ako kaniya pinaagi sa akong baba. **17** Ang akong gininhawa makapasuko sa akong asawa; ang akong mga pangaliyupo gidumtan sa akong kaugalingong mga igsoong lalaki ug babaye. **18**

Bisan ang mga bata nagbiaybiay kanako; kung mobarog
ako aron pagsulti, mosulti sila batok kanako. **19** Ang tanan
nakong mga higala naglikay na kanako; kadtong akong mga
gihigugma nakigbatok na kanako. **20** Ang akong mga bukog
nagpilit sa akong panit ug sa akong unod; nakasugakod
nalang ako pinaagi sa akong lagus. **21** Kaluy-i ako, kaluy-
i ako, akong mga higala, kay ang kamot sa Dios mihikap
kanako. **22** Nganong gilutos man ninyo ako nga daw kamo
ang Dios? Nganong wala man kamo matagbaw sa pagsakit
sa akong unod? **23** Oh, hinaot nga ang akong mga pulong
mahisulat karon! Oh, hinaot nga gisulat kini sa libro! **24**
Oh, hinaot nga pinaagi sa puthaw nga tinalinisan ug tingga
ikulit kini diha sa bato hangtod sa hangtod! **25** Apan alang
kanako, nasayod ko nga ang akong Manluluwas buhi, ug sa
kataposan mobarog siya sa kalibotan; **26** human ang akong
panit, madunot kining lawasa, unya diha sa akong unod
makita ko ang Dios. **27** Makita ko siya, ako mismo makakita
kaniya sa akong kiliran; makita ko siya sa akong mga mata,
ug dili sama sa langyaw. Ang akong kidney mawala uban
kanako. **28** Kung moingon ka, 'Unsaon nato siya paglutos!
Ang gamot sa iyang kagubot anaa kaniya,' **29** angay kang
mahadlok sa espada, kay ang kapungot nagdala sa silot sa
espada, aron ka makahibalo nga adunay paghukom."

20 Unya mitubag si Zofar nga Naamatihanon ug miingon,
2 "Paspas ako makatubag tungod sa kabalaka nga
anaa sa akong mga hunahuna. **3** Naulawan ako tungod sa
akong nadungog nga pagbadlong gikan kanimo, apan ang
espiritu nga labaw pa sa akong panabot nagatubag kanako.
4 Wala ka ba nasayod niini nga kamatuoran nga gikan sa
karaang kapanahonan, sa dihang gibutang sa Dios ang tawo
sa kalibotan: **5** hamubo lamang ang kadaogan sa tawong
daotan, ug hamubo lamang ang kalipay sa tawo nga walay
dios? **6** Bisan tuod ang iyang katas-on mosangko hangtod
sa kalangitan, ug ang iyang ulo mosangko sa kapanganoran,
7 apan ang maong tawo mahanaw gayod sama sa iyang
kaugalingong hugaw; kadtong nakakita kaniya moingon,
'Hain naman siya?' **8** Mahanaw siya sama sa damgo ug
dili na makaplagan; sa pagkatinuod, gukdon siya sama sa
panan-awon sa kagabhion. **9** Dili na makakita kaniya pag-
usab ang mata nga nakakita kaniya; ug ang iyang dapit dili
na makakita kaniya. **10** Mangayog pasaylo ang iyang mga
anak ngadto sa mga tawong kabos; ibalik niyag hatag ang
iyang bahandi pinaagi sa iyang kamot. **11** Puno ang iyang
kabukogan sa kusog sa pagkabatan-on, apan mohigda kini
uban kaniya sa abog. **12** Bisan tuod tam-is ang kadaotan
sa iyang baba, bisan tuod ug gitago niya kini ilalom sa
iyang dila, **13** bisan ug gipundo niya kini ug gitipigan sa
iyang baba— **14** ang pagkaon sa iyang tinai mahimong pait;
mahimo kining lala sa bitin sa iyang kinasuloran. **15** Tunlon
niya ang bahandi, apan isuka gihapon niya kini pag-usab;
pagawson kini sa Dios gikan sa iyang tiyan. **16** Suyupon
niya ang lala sa bitin; ang dila sa bitin maoy makapatay
kaniya. **17** Dili na siya makapahimulos sa mga sapa, ang
paghaganas sa dugos ug sa mantikilya. **18** Ibalik niya ang
bunga sa iyang paghago apan dili na siya makakaon niini;
dili na siya makapahimulos sa bahandi nga halin sa iyang
negosyo. **19** Tungod kay gidaogdaog ug gipasagdan niya
ang mga tawong kabos; mapugsanon niya nga giilog ang
mga balay nga dili siya ang nagtukod. **20** Tungod kay wala
siya makasinati sa katagbawan, dili niya matipigan ang bisan
unsang mga butang nga makapalipay kaniya. **21** Walay
laing nahibilin nga wala niya gilamoy; nagpasabot nga dili
molungtad ang iyang pagkaadunahan. **22** Mahulog siya sa
kagubot tungod sa kadagaya sa iyang bahandi; moduol
kaniya ang mga kamot sa tanan nga anaa sa kawalad-on.
23 Sa dihang busgon na niya ang iyang tiyan, ilabay sa Dios
ang kabangis sa iyang kasuko ngadto kaniya; paulanan siya
niini sa Dios samtang gakaon siya. **24** Bisan tuod ug kanang
tawhana mopalayo gikan nianang puthaw nga hinagiban, ang
bronsi nga pana moigo kaniya. **25** Motaop ang pana sa iyang
likod ug molapos sa pikas; sa pagkatinuod, moigo gayod sa
iyang atay ang sinaw nga hait niini; ang pagkalisang moabot
kaniya. **26** Nakatagana ang hingpit nga kangitngit alang
sa iyang mga bahandi; molamoy kaniya ang kalayo nga
dili matayhop; lamoyon niini ang bisan unsa nga nahibilin
sa iyang tolda. **27** Ibutyag sa kalangitan ang iyang kasal-
anan, ug makigbatok kaniya ang yuta ingon nga saksi. **28**
Mawagtang ang bahandi sa iyang balay; maanod ang iyang
kabtangan sa adlaw sa kasuko sa Dios. **29** Mao kini ang
bahin sa tawong daotan gikan sa Dios, ang kabilin nga
gitagana kaniya sa Dios."

21 Unya mitubag si Job ug miingon, **2** "Patalinghogi
pag-ayo ang akong isulti, ug tugoti kini nga mohupay
kaninyo. **3** Paantosa ako, ug magasulti usab ako; human
ako makasulti, tamaya dayon ako. **4** Alang kanako, sa tawo
ba ang akong sumbong? Nganong kinahanglan man nga
dili ako mag-apura? **5** Tan-wa ako ug katingala, ug ibutang
ang imong kamot sa imong baba. **6** Sa paghunahuna ko sa
akong mga pag-antos, nasamok gayod ako, ug nagagunit
ang kahadlok sa akong unod. **7** Nganong nagpadayon man
ang mga daotang tawo sa pagkabuhi, hangtod matigulang,
ug magdako nga kusgan diha sa gahom? **8** Nagmalig-on
ang ilang mga kaliwatan atubangan sa ilang panan-aw, ug
nalig-on ang ilang kaliwatan atubangan sa ilang mga mata. **9**
Ang ilang mga balay mahilayo gikan sa kahadlok; bisan ang
sungkod sa Dios anaa kanila. **10** Misanay ang ilang torong
baka; wala gayod kini napakyas sa pagbuhat niana; ang ilang

mga bayeng baka nanagpanganak ug wala nangamatay ang ilang mga nati. **11** Pagawason nila ang ilang mga anak sama sa panon sa mananap, ug nanagsayaw ang ilang mga anak. **12** Nanag-awit sila uban ang mga tambor ug alpa ug nagsadya uban sa mga sonata sa plawta. **13** Gigawi nila ang ilang mga adlaw sa kadagaya, ug hilom nga mokanaog sila sa Sheol. **(Sheol h7585)** **14** Moingon sila sa Dios, 'Biya gikan kanamo tungod kay wala kami nangandoy ug bisan unsa nga kahibalo sa imong mga pamaagi. **15** Unsa man ang Gamhanan, nganong kinahanglan man nga mosimba kita kaniya? Unsa man ang atong makuha kung moampo kita kaniya?' **16** Tan-awa, dili ba ang ilang kadagaya anaa man sa ilang mga kamot? Wala akoy mahimo sa tambag sa daotang tawo. **17** Makapila man ka higayon nga ang suga sa tawong daotan palungon, o nga ang kalamidad mahitabo kanila? Makapila man ka higayon nga maghatag kanila ang Dios ug kalisdanan pinaagi sa iyang kasuko? **18** Makapila man ka higayon nga mahimo silang sama sa uhot atubangan sa hangin o sama sa tahop nga mapalid sa bagyo? **19** Miingon kamo, 'Nagalista ang Dios sa kasal-anan sa iyang mga anak aron bayran nila kini.' Tugoti nga siya mismo ang mobayad niini, aron masayod siya sa iyang kasal-anan. **20** Tugoti nga makita niya ang iyang pagkalaglag, ug tugoti siya sa pag-inom sa kasuko sa Makagagahom. **21** Kay unsa man ang kalabotan niya sa iyang pamilya sa dihang ang gidaghanon sa iyang mga bulan giputol na? **22** Aduna bay makatudlo sa Dios ug kaalam nga bisan man gani ang anaa sa kahitas-an iyang ginahukman? **23** Ang tawo mamatay diha sa iyang tibuok kusog, hingpit nga hilom ug kalmado. **24** Napuno sa gatas ang iyang lawas, ug ang kinauyokan sa iyang bukog nagyamog ug anaa sa maayo nga panlawas. **25** Ang usa ka tawo namatay sa kapait sa kalag, ang usa ni wala nakasinati ug bisan unsang butang nga maayo. **26** Managsama sila nga mihigda sa yuta; ang mga ulod nitabon kanilang duha. **27** Tan-awa, nasayod ako sa inyong mga hunahuna, ug sa inyong mga pamaagi aron himoon akong sayop. **28** Kay kamo moingon, 'Asa man karon ang balay sa prinsipe? Asa man ang tolda nga gipuy-an kaniadto sa daotang tawo?' **29** Wala ba kamo nangutana sa mga tawong nagapanaw? Wala ba kamo nasayod sa kamatuoran nga ilang giingon, **30** nga ang daotang tawo ipahilayo sa adlaw sa kalamidad, ug nga ipahilayo siya gikan sa adlaw sa kasuko? **31** Kinsa man ang mohukom sa binuhatan sa tawong daotan sa iyang atubangan? Kinsa man ang mobayad sa iyang gibuhat? **32** Hinuon ipakatawo siya aron ilubong; ang tawo magbantay sa iyang lubnganan. **33** Ang tibugol nga yuta sa walog mahimong tam-is kaniya; ang tanang mga tawo magasunod kaniya, ingon nga adunay dili maihap nga katawhan sa iyang atubangan. **34** Unsaon man ninyo ako paghupay sa walay pulos nga butang, nga bakak man gani ang inyong mga tubag?"

22 Unya mitubag si Elifaz nga Temanihanon ug miingon, **2** "Magamit ba gayod ang tawo diha sa Dios? Magamit ba gayod ang maalamon nga tawo diha kaniya? **3** Makapalipay ba sa Makagagahom kung ikaw matarong? Maayo ba kini kaniya kung walay ikasaway sa imong mga pamaagi? **4** Tungod ba sa imong pagtahod kaniya nga siya nagbadlong kanimo ug nagdala kanimo sa hukmanan? **5** Dili ba dako ang imong kadaotan? Wala bay kataposan ang imong kasal-nan? **6** Tungod kay imong gisiguro ang bayad gikan sa imong igsoon sa walay hinungdan; gihuboan nimo ang usa ka tawo sa ilang sapot. **7** Wala nimo gihatagan ug tubig nga mainom ang mga tawong gipangkapoy; nagdinalo ka ug tinapay sa mga tawong gipanggutom, **8** bisan tuod ikaw, ang kusgan ug usa ka halangdon nga tawo, nagpanag-iya sa kalibotan ug nagpuyo niini. **9** Gipapahawa nimo ang mga biyuda nga walay dala; ang mga bukton sa walay mga amahan nangabali. **10** Busa, ang mga lit-ag naglibot kanimo, ug ang kalit nga kahadlok makapagubot kanimo. **11** Adunay kangitngit, hinungdan nga dili ka makakita; ug ang kadagaya sa tubig magatabon kanimo. **12** Dili ba ang Dios anaa man sa langit? Tan-awa ang kataas sa mga bituon, unsa sila kataas! **13** Makaingon kamo, 'Unsa man ang nasayran sa Dios? Makahukom ba siya pinaagi sa kabaga sa kangitngit? **14** Ang baga nga mga panganod nagatabon kaniya, aron nga dili siya makakita kanato; nagalakaw siya sa lig-on nga ali sa langit.' **15** Ipadayon mo ba gihapon ang daang dalan nga gisubay sa tawong daotan— **16** alang niadtong gisakmit sa wala pa ang ilang panahon, kadtong gianod ang ilang mga patukoranan sama sa suba, **17** kadtong miingon sa Dios, 'Palayo kanamo'; kadtong nagsulti, 'Unsa man ang mabuhat sa Makagagahom kanato?' **18** Hinuon gipuno niya ang ilang mga balay sa maayong mga butang; ang mga laraw sa daotang mga tawo halayo kanako. **19** Makakita ang matarong nga mga tawo sa ilang kapalaran ug malipay; ang walay kabangkaagang mga tawo magkatawa kanila sa pagtamay. **20** Magaingon sila, 'Sa pagkatinuod kadtong magaalsa batok kanato mangawala; ang kalayo maglamoy sa ilang mga kabtangan.' **21** Karon pag-uyon sa Dios ug pagpasig-uli uban kaniya; kay sa niana nga paagi, ang maayo moabot kanimo. **22** Dawata, naghangyo ako kanimo, ang pagpanudlo naggikan sa iyang baba; ibutang ang iyang mga pulong sa imong kasingkasing. **23** Kung mobalik ka sa Makagagahom, mahimo kang lig-on, kung ipahilayo nimo ang daotan diha sa imong mga tolda. **24** Ibutang ang imong katigayonan sa abog, ang bulawan sa Ophir nga anaa sa mga bato sa kasapaan, **25** ug ang Makagagahom mao ang imong bahandi, ug bililhon nga

plata alang kanimo. **26** Ug unya magmalipayon ka tungod sa
Makagagahom; ihangad nimo ang imong nawong ngadto sa
Dios. **27** Moampo ka kaniya, ug dunggon ka niya; mobayad
ka sa imong panumpa kaniya. **28** Magbuhat ka ug bisan unsa
nga butang, ug himoon kining malampuson alang kanimo;
modan-ag ang kahayag sa imong mga dalan. **29** Ipaubos
sa Dios kadtong mapahitas-on nga tawo, ug luwason niya
kadtong nagpaubos. **30** Tabangan niya ang tawo nga walay
kabangkaagan; luwason ka pinaagi sa kahinlo sa imong
mga kamot."

23 Unya mitubag si Job ug miingon, **2** "Bisan karong
adlawa ang akong pagbagulbol mapait; ang akong
mga pag-antos mas bug-at kaysa sa akong pag-agulo. **3**
Oh, aron nga masayran ko kung hain ko siya makaplagan!
Oh, aron nga mahiabot ako sa iyang dapit! **4** Ipahimutang
ko sa iyang atubangan ang akong katarongan ug pun-
on ko ang akong baba sa mga pakiglalis. **5** Pagatun-an
ko ang mga pulong nga iyang itubag kanako ug sabton
ang iyang mga isulti kanako. **6** Makiglalis ba siya kanako
pinaagi sa iyang dakong gahom? Dili, maminaw hinuon
siya kanako. **7** Didto ang mga matarong nga tawo tingali
maoy makiglalis kaniya. Niini nga paagi dili ako pakasad-on
hangtod sa kahangtoran sa akong maghuhukom. **8** Tan-awa,
miadto ako sa sidlakang bahin, apan wala siya didto, ug sa
kasadpang bahin, apan dili ko siya masabtan. **9** Ngadto
sa amihanan, nga diin siya nagtrabaho, apan dili ko siya
makita, ug ngadto sa habagatan, diin gitagoan niya ang
iyang kaugalingon aron dili ko siya makita. **10** Apan nasayod
siya sa dalan nga akong pagalaktan; sa dihang gisulayan
niya ako, migula ako nga sama sa bulawan. **11** Ang akong
tiil nagsunod ug tunob sa iyang mga lakang; gisubay ko
ang iyang dalan ug wala nitipas. **12** Wala ako nahisalaag
sa mga sugo sa iyang mga ngabil; gitipigan ko sa akong
kasingkasing ang mga pulong sa iyang baba. **13** Apan walay
sama kaniya, kinsay makabatok kaniya? Unsa ang iyang
gitinguha, iyang pagabuhaton. **14** Kay gidala niya ang iyang
sugo batok kanako; ug aduna pay daghang sama kanila. **15**
Busa, malisang ako diha sa iyang atubangan; sa dihang
maghunahuna ako kaniya, mahadlok ako kaniya. **16** Kay
ang Dios naghimo sa akong kasingkasing nga huyang; ang
Labawng Makagagahom maoy naglisang kanako. **17** Kana
dili tungod kay giputol ako sa kangitngit, ni ang bagang
kangitngit nagtabon sa akong dagway.

24 Nganong wala man nagtakda ang Makagagahom ug
tukmang panahon sa iyang paghukom alang sa tawong
daotan? Nganong wala man nakita niadtong nagmatinud-
anon sa Dios ang pag-abot sa iyang paghukom? **2** Adunay
mga tawong daotan nga mikuha sa mga ilhanan sa utlanan;
ug adunay mga tawong daotan nga nangawat ug mga panon
sa karnero ug gibutang kini nila sa ilang sibsibanan. **3**
Gipahilayo nila ang asno sa mga walay amahan; gikuha
usab nila ang toro nga baka sa biyuda ingon nga garantiya.
4 Gipugos nilag papahawa sa ilang mga agianan ang mga
timawa; ang tanang kabos nga katawhan sa kalibotan
nanago gikan kanila. **5** Tan-awa, kining mga tawong kabos
miadto sa ilang mga trabaho sama sa ihalas nga mga asno
sa kamingawan, maampingon nga nangita sa ilang pagkaon;
tingali ug hatagan silag pagkaon sa Araba alang sa ilang
mga anak. **6** Ang mga tawong kabos nag-ani panahon sa
kagabhion sa kaumahan sa ubang tawo, namunit sila ug
mga ubas gikan sa mga tawong daotan nga nag-ani. **7**
Nangatulog sila tibuok gabii nga hubo ug walay bisti; ug
wala silay tabon panahon sa tingtugnaw. **8** Nangabasa sila
tungod sa ulan sa kabukiran; ug tungod kay wala silay
balay nga mapuy-an nanghigda na lamang sila tupad sa
mga dagkong bato. **9** Adunay mga tawong daotan nga
mikuha sa ilang mga anak gikan sa suso sa ilang inahan,
mga tawong daotan nga nagapanguha ug bata ingon nga
garantiya gikan sa mga tawong kabos. **10** Apan ang mga
tawong kabos nagalakaw nga hubo ug walay bisti; bisan tuod
naglakaw sila nga gutom, ginapas-an gihapon nila ang mga
pung-pung sa humay sa ubang tawo. **11** Ang mga tawong
kabos nagbuhat ug lana gikan sa balay sa mga daotan;
gitamaktamakan nila ang pug-anan ug bino sa mga tawong
daotan, apan sila mismo nag-antos sa kauhaw. **12** Nag-
agulo ang mga tawo sa siyudad; nagpakitabang ang mga
samaran, apan wala nagpanumbaling ang Dios sa ilang mga
pag-ampo. **13** Ang uban niining mga tawong daotan misupak
batok sa kahayag; wala sila nasayod sa pamaagi niini; ni
nagpabilin sa iyang pamaagi. **14** Ang mamumuno mobangon
panahon sa kahayag; patyon niya ang mga kabos ug timawa
nga katawhan; sa kagabhion sama siya sa kawatan. **15**
Usab, ang mata sa mananapaw naghulat sa pagsalop sa
adlaw; miingon siya, 'Walay mata nga makakita kanako'.
Gitabonan niya ang iyang dagway. **16** Panahon sa kangitngit
ang mga tawong daotan nanglungkab sa mga balay; apan
motago sila panahon sa adlaw; ug wala nila gitagaan ug
pagtagad ang kahayag. **17** Kay kanila ang kabuntagon sama
lamang sa usa ka baga nga kangitngit; ug mas ganahan
sila sa makalilisang nga mahitabo sa baga nga kangitngit.
18 Dali silang namatay, hinuon, sama sa mga bula ilalom
sa katubigan; tinunglo ang ilang gipanag-iya nga yuta; ug
walay si bisan kinsa nga motrabaho sa ilang mga parasan.
19 Lamuyon sa kauga ug kainit ang mga tubig sa niyebe;
busa lamuyon usab sa Sheol kadtong nakasala. **(Sheol h7585)**
20 Kalimtan gayod siya sa nagsabak kaniya; kaunon siya
sa mga ulod; ug wala nay makahinumdom pa kaniya; ug

sa ingon niini nga paagi, ang pagkadaotan mabungkag
sama sa kahoy. 21 Lamunon sa daotan ang babaye nga
dili makaanak; wala gayod siya'y mabuhat nga maayo sa
biyuda. 22 Apan birahon sa Dios ang mga kusgang mga
tawo pinaagi sa iyang gahom; motindog siya ug dili niya sila
hatagan ug kusog sa kinabuhi. 23 Gitugotan sila sa Dios nga
maghunahuna nga aduna silay kasigurohan, ug nalipay sila
niana, apan ang iyang mga mata nagatan-aw sa ilang mga
pamaagi. 24 Napasidunggan kining mga tawhana; apan,
sa dali lamang nga panahon, mawala sila; sa pagkatinuod,
dad-on sila paubos; pagatigumon sila sama sa uban; ug
pagaputlon sila sama sa usa ka mag-uuma nga nanggarab
ug trigo. 25 Kung dili man, kinsa may makapamatuod nga ako
bakakon; kinsa man ang makahimo sa akong pagpamulong
nga walay bili?"

25 Unya mitubag si Bildad nga Shuhitihanon ug misulti,
2 "Ang katungod ug kahadlok anaa kaniya; nagbuhat
siya ug mga mando didto sa kahitas-an sa langit. 3 Aduna
bay kataposan ang pag-ihap sa iyang kasundalohan? Kang
kinsa man wala midan-ag ang iyang kahayag? 4 Unsaon
man aron ang tawo mahimong matarong diha sa Dios?
Unsaon man siya nga gianak sa babaye nga malimpyo, ug
madawat niya? 5 Tan-awa, bisan ang bulan walay kahayag
kaniya; bisan ang kabituonan dili hingpit sa iyang panan-aw.
6 Unsa pa kaha ang tawo, nga usa ka ulod—anak nga lalaki
sa tawo, nga mao ang ulod!"

26 Unya mitubag si Job ug miingon, 2 "Giunsa nimo
pagtabang kadtong tawo nga walay gahom! Giunsa
nimo pagluwas ang bukton nga walay kusog! 3 Giunsa man
nimo pagtambag kadtong walay kaalam ug pagpahibalo
kaniya sa maayong kahibalo! 4 Kang kinsa man nga
panabang ang mga pulong nga imong gipanulti? Kang kinsa
man nga espiritu ang migawas gikan kanimo? 5 Nagkurog
ang patay ilawom sa katubigan, ug kadtong nagpuyo uban
kanila. 6 Ang Sheol hubo atubangan sa Dios; bisan pa ang
pagkaguba walay tabon batok kaniya. **(Sheol h7585)** 7 Giinat
niya ang amihan ibabaw sa kawanangan ug gisab-it ang
kalibotan sa wala. 8 Gibugkos niya ang katubigan sa iyang
baga nga mga panganod, apan ang mga panganod wala
magisi diha kanila. 9 Gitabonan niya ang panagway sa bulan
ug gipakatag ang iyang mga panganod niini. 10 Gikulit niya
ang lingin nga utlanan ibabaw sa katubigan sama sa linya
taliwala sa kahayag ug kangitngit. 11 Ang mga haligi sa
langit magkurog ug nahibulong sa iyang pagbadlong. 12
Gipahunong niya ang dagat sa iyang gahom; pinaagi sa
iyang panabot gigupok niya si Rahab. 13 Pinaagi sa iyang
gininhawa, gihawanan niya ang kalangitan sa bagyo; ang
kalangitan nahawanan sa bagyo; nitusok ang iyang kamot
sa mikagiw nga bitin. 14 Tan-awa, kini tipik lamang sa iyang
mga pamaagi; unsa kagamay sa hunghong nga madungog
nato kaniya! Kinsa man ang makasabot sa dalugdog sa
iyang gahom?"

27 Mibalik sa pagsulti si Job ug miingon, 2 "Kay ang Dios
buhi, nga nagkuha sa akong katarong, ang Gamhanan,
nga naghimo sa akong kinabuhi nga pait, 3 samtang ang
akong kinabuhi ania pa kanako ug ang gininhawa sa Dios
anaa pa sa bangag sa akong ilong. 4 Ang akong mga ngabil
dili gayod magsulti ug dili matarong, ni bisan ang akong dila
magsulti ug bakak. 5 Dili gayod ako modawat nga husto
kamo; hangtod sa akong kamatayon dili ko gayod isalikway
ang akong gibarogan. 6 Gigunitan ko pag-ayo ang akong
pagkamatarong ug dili ko gayod kini buhian; ang akong
hunahuna dili magsudya kanako samtang ako buhi pa. 7
Himoa ang akong mga kaaway nga sama sa daotang tawo;
himoa nga kadtong mibarog batok kanako mahimong sama
sa tawong dili matarong. 8 Kay unsa man ang paglaom
sa tawong walay Dios sa dihang pouhon na siya sa Dios,
kung kuhaon na sa Dios ang iyang kinabuhi? 9 Mamati
ba ang Dios sa iyang paghilak kung ang kagubot moabot
kaniya? 10 Itugyan ba niya ang iyang kaugalingon ngadto sa
Makagagahom ug motawag sa Dios sa tanang panahon?
11 Tudloan ko kamo mahitungod sa kamot sa Dios; dili ko
itago ang hunahuna sa Makagagahom. 12 Tan-awa, kamong
tanan mismo nakakita niini; nganong nagsulti pa man kamo
niining mga walay pulos? 13 Mao kini ang kapalaran sa
daotang tawo diha sa Dios, ang panulundon gikan sa
Makagagahom ngadto sa nagdaogdaog: 14 Kung ang iyang
anak modaghan, kini alang sa espada; ang iyang kaliwat
dili gayod makabaton ug igo nga pagkaon. 15 Kadtong
makasugakod kaniya ilubong sa hampak, ug ang ilang mga
biyuda dili magbangotan alang kanila. 16 Bisan ang daotang
tawo magtigom ug plata sama sa abog, ug magtigom ug
sinina sama sa lapok, 17 mahimo siyang magtigom ug
sinina, apan ang mga matarong nga tawo magsuot niini, ug
ang mga tawong dili sad-an ang magbahin sa plata diha
kanila. 18 Gitukod niya ang iyang balay sama sa damang,
sama sa payag nga gihimo sa magbalantay. 19 Maghigda
siya sa iyang higdaanan nga bahandianon, apan dili siya
magpadayon sa pagbuhat niini; nawala ang tanan pagbuka
niya sa iyang mata. 20 Ang kahadlok nakaapas kaniya sama
sa katubigan; ang bagyo mokuha kaniya sa gabii. 21 Ang
sidlakan nga hangin mopalid kaniya palayo, ug mobiya siya;
silhigon siya niini pagawas sa iyang dapit. 22 Iitsa kini sa
iyang kaugalingon ug dili moundang; mosulay siya paglikay
sa kamot niini. 23 Magpalakpak siya sa iyang kamot sa
pagbiaybiay kaniya; pagatayhopon siya niini pagawas sa
iyang lugar.

28 Sigurado gayod nga adunay minahan sa plata, ang
dapit diin nila ginalunsay ang bulawan. **2** Ginakuha ang
puthaw gikan sa yuta; Pulpogon nila ang bato ug tunawon
aron mogawas ang tumbaga gikan sa bato. **3** Ang tawo
modala ug suga sa ngitngit nga dapit ug magapangita, sa
kinalayoan nga kinutoban, ang mga bato sa hilit ug baga
nga kangitngit. **4** Giablihan niya ang sigpit nga lungag layo
sa puy-anan sa mga tawo, dapit nga wala matultoli ni bisan
kinsang tiil. Magkumbitay siya layo gikan sa mga tawo;
nagalabyog siya padulong ug pabalik. **5** Alang sa yuta, gikan
niini ang tinapay, apan ingon nga gibaliktad kini pinaagi
sa kalayo. **6** Sa mga bato niini ang dapit kung asa makita
ang safiro, ug ang abog niini adunay bulawan. **7** Walay
dumadagit nga langgam ang nasayod niini nga dalan, ni
wala kini nakita sa mata sa banog. **8** Ang magarbohon
nga mga mananap wala nilakaw niini nga dalan, ni ang
bangis nga liyon wala nakaagi didto. **9** Gigunitan sa tawo
ang gahi nga bato; gilintuwad niya ang mga bukid hangtod
sa mga gamot. **10** Nagkalot siyag kanal taliwala sa mga
bato; ang iyang mga mata nakakita sa mga bililhong mga
butang didto. **11** Sampongan niya ang mga tubod aron nga
dili kini makaagas; kung unsa ang nakatago didto dalahon
niya sa kahayag. **12** Asa man makaplagan ang kaalam? Asa
man ang dapit sa panabot? **13** Wala nasayod ang tawo sa
kantidad niini; ni makita kini sa yuta sa mga buhi. **14** Ang
lawom nga mga tubig ilalom sa yuta moingon, 'Wala kini
kanako'; ang dagat moingon, 'Wala kini uban kanako.' **15** Dili
kini makuha pinaagi sa bulawan; ni ang plata timbangon
aron mahimong makatupong sa kantidad niini. **16** Dili kini
bililhon uban ang bulawan sa Ophir, uban ang bililhon nga
onyx o safiro. **17** Ang bulawan ug kristal dili makatupong
sa bili niini; ni ibaylo kini alang sa mga alahas nga hinimo
sa lunsay nga bulawan. **18** Wala pa naingon ang kabililhon
sa mga coral o haspe; sa pagkatinuod, ang kantidad sa
kaalam labaw pa kay sa mga rubi. **19** Ang topaz sa Ethiopia
wala nakatandi niini; ni kini mahimong sama ka bililhon sa
lunsay nga bulawan. **20** Asa man gikan ang kaalam? Asa
man ang dapit sa panabot? **21** Ang kaalam dili makita sa
mga mata sa tanang buhing butang ug dili makita sa mga
langgam sa kalangitan. **22** Ang Pagkaguba ug Kamatayon
moingon, 'Nadungog namo ang hungihong mahitungod niini
sa among mga dalunggan.' **23** Nakasabot ang Dios niini nga
paagi; nakakita siya niini nga dapit. **24** Kay siya nagtan-aw
sa kinatumyan sa yuta ug nakakita ang tanan nga anaa sa
ilalom sa kalangitan. **25** Kaniadto, gihimo niya ang hangin
ug gibahinbahin ang katubigan pinaagi sa taksanan. **26**
Naghimo siya ug balaod sa mga ulan ug agianan sa kilat ug
dalugdog. **27** Unya nakita niya ang kaalam ug nagpasayod
niini; gipahiluna niya kini, tinuod, ug gisuta niya kini. **28**
Miingon siya ngadto sa mga tawo, 'Tan-awa, ang kahadlok
sa Ginoo—mao ang kaalam; ang pagpahilayo sa daotan
mao ang panabot.”

29 Mipadayon sa pagsulti si Job ug miingon, **2** “O, unta
anaa ako sa mga nilabay nga mga bulan sa dihang
giamuma pa ako sa Dios, **3** sa dihang ang iyang lampara
misidlak sa akong ulohan, ug sa dihang naglakaw ako sa
kangitngit pinaagi sa iyang kahayag. **4** O, unta anaa ako
sa panahon nga ako hinog sa dihang ang pagpakighigala
sa Dios anaa sa akong tolda, **5** sa dihang ang Labawng
Makagagahom uban pa kanako, ug ang akong mga anak
naglibot pa kanako, **6** sa dihang ginahugasan ug mantikilya
ang akong dalan, ug ang bato nagbubo kanako ug mga
tubod sa lana! **7** Sa dihang migawas ako sa ganghaan
sa siyudad, sa dihang milingkod ako dapit sa plasa sa
siyudad, **8** ang mga batan-ong lalaki nakakita kanako ug
mipadaplin gikan kanako sa pagtahod, ug ang mga hamtong
nga mga tawo mibarog alang kanako. **9** Mihunong pagsulti
ang mga prinsipe sa dihang miabot ako; ug gisamponган
nila ang ilang mga baba pinaagi sa ilang mga kamot. **10**
Ang mga tingog sa bantogang mga tawo daw hunghong,
ug ang ilang dila nipilit sa ibabaw sa ilang alingagngag. **11**
Human nila nadungog ang akong gisulti, gipanalanginan nila
ako; human nila ako nakita, gitagaan nila ako ug pagsaksi
ug giuyonan nila ako, **12** tungod kay giluwas ko ang mga
tawong kabos nga nagpakitabang, ug kadtong mga walay
amahan usab, nga wala gayo'y makatabang kaniya. **13** Ang
panalangin niadtong hapit na mamatay miabot kanako; ako
ang hinungdan nganong nagkanta sa kalipay ang mga biyuda
sa ilang kasingkasing. **14** Gisul-ob ko ang pagkamatarong,
ug gibisthan ako niini; ang akong katarong sama sa usa ka
kupo ug purong sa ulo. **15** Ako ang mga mata sa mga buta
nga tawo; ug ako ang tiil sa mga tawo nga bakol. **16** Amahan
ako sa mga tawo nga timawa; ug akong gisusi ang kaso sa
uban bisan ug wala ko sila mailhi. **17** Gibuak nako ang panga
sa tawong dili matarong; gikuha nako ang biktima gikan sa
iyang mga ngipon. **18** Unya miingon ako, 'Mamatay ako sa
akong salag; ug padaghanon ko ang akong mga adlaw sama
sa balas sa baybayon. **19** Ang akong ugat nagkatag sa
katubigan, ug ang yamog sa tibuok gabii anaa sa akong mga
sanga. **20** Ang pagtahod kanako kanunay nga bag-o, ug ang
akong kusog sama sa usa ka bag-ong pana sa akong kamot.
21 Naminaw ang mga tawo kanako; naghulat sila kanako;
nagpabilin sila nga hilom aron sa pagpaminaw sa akong mga
tambag. **22** Sa dihang nahuman na ako sa pagpamulong;
wala na silay ikasulti pa; ang akong mga pulong daw tubig
nga gibubo diha kanila. **23** Kanunay silang naghulat kanako
sama nga naghulat sila sa ulan; ilang ginganga ug dako ang
ilang baba aron sa pag-inom sa akong mga pulong, sama sa

ilang ginabuhat kung mag-ulan. **24** Mipahiyom ako kanila sa dihang wala sila magdahom niini; ug wala nila gisalikway ang kahayag sa akong panagway. **25** Ako ang nagpili sa ilang dalan ug milingkod ingon nga ilang pangulo; nagpuyo ako ingon nga hari sa iyang kasundalohan; sama sa usa ka maghuhupay sa mga nagbangotan sa lamay.

30 Karon kadtong mga mas batan-on pa kay kanako puro lamang pagbiaybiay ang ilang ginabuhat kanako— kini nga mga batan-ong kalalakin-an kansang mga amahan nga wala nako gitugotan sa pagtrabaho tupad sa mga iro sa akong mga panon. **2** Sa pagkatinuod, ang kusog sa mga kamot sa ilang amahan, unsaon man niini pagtabang kanako— mga kalalakin-an nga ang mga kusog sa pagkahamtong nahanaw na? **3** Payat na kaayo sila tungod sa kawalad-on ug sa kagutom; nag-usap sila sa ugang yuta diha sa kangitngit sa kamingawan ug biniyaan. **4** Nangutlo sila ug dahon sa tunokong mga tanom; ang mga gamot sa tambo mao ang ilang mga pagkaon. **5** Gipalayas sila gikan sa taliwala sa katawhan nga nagasinggit kanila ingon nga sila mga kawatan. **6** Maong nagpuyo sila sa suba sa mga walog, sa mga lungag sa yuta ug sa mga bato. **7** Uban sa tonukong mga sagbot nag-ngisi sila sama sa mga asno; ilalom sa tonukong mga sagbot nagtigom sila. **8** Mga kaliwat sila sa mga buangbuang, sa pagkatinuod, wala silay mga pulos nga mga lalaki; gipalayas sila sa yuta pinaagi sa mga bunal. **9** Apan karon, ang ilang mga anak nga lalaki maoy nagbugalbugal kanako pinaagi sa alawiton; sa pagkatinuod, kataw-anan ako alang kanila. **10** Nagdumot ug nagpalayo sila kanako; wala sila nagduhaduha sa pagluwa sa akong dagway. **11** Tungod kay gitanggalan sa Dios ug pisi ang akong pana ug gipaantos ako, ug mao nga kining mga tawhana dili na makapugong sa ilang kaugalingon dinhi kanako. **12** Sa akong tuong kamot mibangon ang mga tigpasiugda ug kagubot; gipalayas nila ako ug nagbuhat sila ug harang batok kanako. **13** Giguba nila ang akong agianan; gipahamtangan nila ako ug mga katalagman, mga lalaki nga walay bisan usa nga makapugong. **14** Gisulong nila ako sama sa mga sundalo nga miagi sa dakong lungag sa paril sa siyudad; taliwala sa pagkagun-ob nagligidligid sila sa ilang kaugalingon padulong kanako. **15** Miabot ang kalisang kanako; nahanaw ang akong dungog ingon nga gipadpad sa hangin; ang akong kaadunahan milabay lamang sama sa panganod. **16** Karon ang akong kinabuhi gibubo gikan kanako; daghang mga adlaw sa pag-antos ang gibutang kanako. **17** Sa kagabhion ang akong mga kabukogan gipangtusok; ang kasakitan nga nagkitkit kanako walay pagpahulay. **18** Ang dakong kusog sa Dios mikupot sa akong bisti; miputos kini kanako sama sa kwelyo sa akong kupo. **19** Gilabay niya ako ngadto sa lapok; nahisama ako sa abog ug abo. **20** Nagtuaw ako kanimo, Dios, apan wala mo ako gitubag; mibarog ako, apan wala mo ako tan-awa. **21** Nausab kana ug nagmadagmalon kanako; pinaagi sa kusog sa imong kamot imo akong gilutos. **22** Gisakwat mo ako ngadto sa hangin ug gipasagdan mo kini nga magdala kanako; gilabay mo ako pabalikbalik diha sa unos. **23** Tungod kay nasayod ako nga dalhon ako nimo ngadto sa kamatayon, ngadto sa balay nga mao gayoy padulngan sa tanang buhi. **24** Bisan pa man, dili ba walay makatuy-od sa iyang kamot aron sa pagpangayo ug tabang sa dihang matumba siya? Dili ba magpakitabang man kadtong anaa sa kalisod? **25** Wala ba ako mihilak kaniya nga anaa sa kalisdanan? Wala ba ako nagsubo sa tawo nga nanginahanglan? **26** Sa dihang nangita ako sa maayo, daotan hinuon ang miabot; sa dihang nagpaabot ako sa kahayag, ang kangitngit hinuon maoy niabot. **27** Nasamok ang akong kasingkasing ug walay pahulay; ang mga adlaw sa kasakitan miabot kanako. **28** Naglakaw ako nga itom ang panit apan dili tungod sa adlaw; nagbarog ako diha sa panagtigom ug nangayog tabang. **29** Nahimo akong igsoon sa ihalas nga mga iro, ug nahimong kauban sa mga ostrits. **30** Itom ang akong panit ug nangataktak kini gikan kanako; ang akong kabukogan nangasunog sa kainit. **31** Busa ang akong alpa nakatono sa mga alawiton sa pagbangotan, ang akong plawta alang niadtong nanganta nga nagdangoyngoy.

31 Nagbuhat ako ug kasabotan sa akong mga mata; nganong motan-aw man ako nga adunay kaibog sa usa ka ulay? **2** Kay unsa man ang bahin gikan sa Dios sa kahitas-an, ang panulondon gikan sa Gamhanan sa kahitas-an? **3** Nagtuo ako kaniadto nga ang kalamidad alang lamang sa mga tawong dili matarong, ug ang katalagman alang lamang sa magbubuhat ug daotan. **4** Wala ba nakita sa Dios ang akong mga dalan ug giihap ang akong mga lakang? **5** Kung wala ako naglakaw sa kamatuoran, kung ang akong tiil nagdali ug lakaw padulong sa pagpanglimbong, **6** timbanga ako sa sakto aron nga mahibaw-an sa Dios ang akong baroganan. **7** Kung ang akong lakang misimang palayo sa husto nga dalan, kung ang akong kasingkasing milakaw sunod sa akong mga mata, kung adunay kahugawan nga mitapot sa akong kamot, **8** patamna ako ug ipakaon kini sa uban; sa pagkatinuod, tugoti nga ibton ang ani gikan sa akong uma. **9** Kung nadani ang akong kasingkasing sa ubang babaye, kung naghulat ako sa pultahan sa akong silingan alang sa iyang asawa, **10** tugoti nga mogaling ug trigo ang akong asawa alang sa ubang lalaki, ug tugoti nga ang ubang mga lalaki modulog uban kaniya. **11** Tungod kay daotan kaayo kana nga salaod; sa pagkatinuod, mao kini nga salaod ang pahamtangan sa mga maghuhukom. **12** Tungod kay mao kana ang kalayo nga maglamoy sa tanan alang sa

Sheol ug magsunog sa tanan nakong ani. 13 Kung wala
nako panumbalinga ang hangyo alang sa hustisya gikan
sa akong mga lalaki ug babaye nga sulugoon sa dihang
nakiglalis sila kanako, 14 unsa man ang akong buhaton sa
dihang makigbatok ang Dios kanako aron pasanginlan ako?
Kon moabot siya aron sa paghukom kanako, unsaon ko man
siya pagtubag? 15 Dili ba ang usa nga nagbuhat kanako sa
tagoangkan nagbuhat man usab kanila? Dili ba usa lang
man siya nga naghulma kanato sulod sa tagoangkan? 16
Kung akong gipugngan ang mga tawong kabos sa ilang
tinguha, o kung ako ang hinungdan nga magdulom ang
panan-aw sa biyuda gikan sa mga paghilak, 17 o kung
nagkaon ako ug gamay unya wala nako gitugotan ang mga
walay amahan sa pagkaon usab niini— 18 tungod kay sukad
sa akong pagkabatan-on siya nga walay ginikanan nagdako
uban kanako ingon nga adunay amahan, ug gigiyahan ko
ang iyang inahan, nga usa ka biyuda, gikan sa tagoangkan
sa akong kaugalingong inahan. 19 Kung aduna akoy bisan
kinsa nga nakita nga namatay tungod sa kakulangon ug bisti,
o kung akong nakita nga walay bisti ang nanginahanglan nga
tawo, 20 kung ang iyang kasingkasing wala nakapanalangin
kanako tungod kay wala siya nasul-oban sa balhibo sa
akong mga karnero, 21 kung akong gialsa ang akong kamot
batok sa mga tawong walay amahan tungod kay akong
nakita ang akong pagtabang sa ganghaan sa siyudad,
hukmi gayod ako! 22 Unya tugoti ang akong bukton nga
matanggal gikan sa abaga, ug tugoti nga mabali ang akong
bukton gikan sa buko-buko niini. 23 Kay gikahadlokan ko
ang kalaglagan gikan sa Dios; tungod sa paghunahuna sa
iyang kahalangdon, nabuhat ko unta kadtong mga butanga.
24 Kung gihimo nako nga paglaom ang bulawan, ug kung
nag-ingon ako sa lunsayng bulawan nga, 'Ikaw ang akong
gisaligan', 25 kung nagmaya ako tungod sa kadako sa akong
bahandi, kay nakakuha ang akong kamot ug daghang mga
kabtangan, hukmi ako! 26 Kung akong nakita ang adlaw nga
nagsidlak, o ang bulan nga naglakaw sa iyang kahayag,
27 ug kung ang akong kasingkasing nadani sa tago, unya
gihalokan nako ang akong kamot sa pagsimba kanila— 28
usa usab kini ka sala nga silotan sa mga maghuhukom,
tungod kay ako untang isalikway ang Dios sa kahitas-
an. 29 Kung nagmaya ako sa pagkalaglag ni bisan kinsa
nga nasilag kanako o akong gipasidunggan ang akong
kaugalingon sa dihang naabtan siya sa katalagman, hukmi
ako! 30 Sa pagkatinuod, wala man gani nako gitugotan ang
akong baba sa pagpakasala pinaagi sa pagpangayo sa iyang
kinabuhi uban ang tunglo. 31 Kung ang mga kalalakin-an sa
akong tolda wala nakaingon, 'Kinsa man ang makakaplag ug
si bisan kinsa nga wala nabusog sa pagkaon ni Job?' 32
(bisan ang mga langyaw wala nakapuyo sa plasa sa siyudad
tungod kay kanunay nakong ginaablihan ang pultahan alang
sa mga magpapanaw), ug kung wala gayod, hukmi ako!
33 Kung, sama sa katawhan, gitagoan ko ang akong mga
sala, pinaagi sa pagbutang sa akong pagkasad-an sulod sa
akong kupo 34 — tungod kay nahadlok ako sa kadaghanan,
kay ang kalagot sa mga pamilya nakapalisang kanako,
ug hinungdan nga nagpakahilom ako ug wala nagaadto
sa gawas, hukmi ako! 35 O, kung aduna untay maminaw
kanako! Tan-awa, ania ang akong pirma; tugoti nga motubag
kanako ang Labing Gamhanan! Kung anaa unta kanako ang
silot nga gisulat sa akong kaaway! 36 Sigurado nga dayag
nako kining pas-anon; sul-obon ko kini ingon nga korona. 37
Ibutyag ko kaniya ang gidaghanon sa akong mga lakang;
mosaka ako ingon nga prinsipe nga walay kahadlok. 38 Kung
mohilak ang akong yuta batok kanako, ug modanguyngoy,
39 kung kaonon ko ang abot niini ug dili kini bayran o ako
ang hinungdan nga mawad-an sa kinabuhi ang tag-iya niini,
40 tugoti nga motubo ang tunok kaysa trigo ug sagbot kaysa
sebada." Nahuman na ang mga pulong ni Job.

32 Busa ang tulo ka mga lalaki miundang na sa
pagtubag kang Job tungod kay matarong siya sa iyang
kaugalingong mata. 2 Unya nakapasilaob kini sa kasuko ni
Elihu nga anak ni Barakel nga Buzihanon, nga sakop sa
pamilya ni Ram; misilaob kini batok kang Job tungod kay
gimatarong niya ang iyang kaugalingon kaysa sa Dios. 3
Nagsilaob usab ang kalagot ni Elihu batok sa iyang tulo ka
mga higala tungod kay wala silay nakaplagan nga tubag kang
Job, apan gihukman gihapon nila si Job. 4 Karon, naghulat
si Elihu aron makigsulti kang Job kay ang ubang mga lalaki
mas tigulang paman kaysa kaniya. 5 Apan, sa dihang nakita
ni Elihu nga walay tubag gikan sa tulo ka lalaki, nagsilaob
ang iyang kasuko. 6 Unya si Elihu nga anak ni Barakel nga
usa ka Buzihanon miingon, 'Batan-on pa ako ug tigulang na
kaayo kamo. Mao nga nagpugong ako ug wala nagsulay
sa pagpadayag sa akong hunahuna. 7 Miingon ako, "Ang
katas-on sa adlaw kinahanglan mosulti; ang gidaghanon
sa tuig kinahanglan maghatag ug kaalam. 8 Apan adunay
espiritu sa usa ka tawo; ang gininhawa sa Halangdon maoy
naghatag kaniya ug panabot. 9 Dili lamang ang mga tawong
bantugan ang maalamon, ni ang mga tawong tigulang lang
ang makasabot sa hustisya. 10 Busa moingon ako kaninyo,
'Paminaw kanako; sultihan ko usab kamo sa akong kahibalo.'
11 Tan-awa, naghulat ako sa inyong mga pulong; naminaw
ako sa inyong panaglalis samtang naghunahuna kamo sa
inyong isulti. 12 Sa pagkatinuod, naniid ako kaninyo, apan
tan-awa, walay bisan usa kaninyo ang nakakumbinsi kang
Job o nakatubag sa iyang mga pulong. 13 Pagbantay nga dili
kamo makaingon, 'Nakaplagan na namo ang kaalam!' gipildi
na sa Dios si Job; ang tawo dili makahimo niini. 14 Kay dili

man ako ang gitumong ni Job sa iyang mga pulong, busa dili ko siya tubagon sa inyong mga pulong. **15** Wala na gayoy masulti pa kining tulo ka kalalakin-an; dili na gayod sila makatubag kang Job; wala na silay dugang pang maingon. **16** Kinahanglan ba ako maghulat tungod kay wala na sila nagsulti, tungod kay hilom sila nga nagtindog ug wala na nagtubag? **17** Dili, magtubag usab ako sa akong bahin; isulti ko usab kanila ang akong kahibalo. **18** Tungod kay daghan ako ug mga pulong; ang espiritu nga ania kanako mao ang naghatag kanako ug kusog. **19** Tan-awa, ang akong dughan sama sa gipadugay nga bino nga walay kahungawan; sama sa bag-ong mga panit sa bino nga kabutohon na. **20** Mosulti ako aron nga mahimutang na ako; akong ibuka ang akong mga ngabil ug motubag. **21** Dili ako magpakita ug pinalabi; ni maghatag ug makapasidungog nga mga titulo kang bisan kinsang tawo. **22** Kay wala ako nasayod kung unsaon paghatag niana nga mga titulo; kung nakahibalo ako, kuhaon na ako sa akong Magbubuhat sa dili madugay.

33 Ug karon, Job, hangyoon ko ikaw, pamati sa akong isulti; paminawa ang tanan kong mga pulong. **2** Tan-awa karon, abrihan ko akong baba; ang akong dila nagsulti diha sa akong baba. **3** Ang akong mga pulong magsulti sa pagkamatarong sa akong kasingkasing; kung unsa ang nahibaloan sa akong ngabil, mosulti kini nga matinud-anon. **4** Ang Espiritu sa Dios nagbuhat kanako; ang gininhawa sa Makagagahom naghatag kanako ug kinabuhi. **5** Kung makahimo ka, tubaga ako; andama ang imong mga pulong kanako ug barog. **6** Tan-awa, sama lamang ako kanimo diha sa panan-aw sa Dios; hinimo usab ako gikan sa lapok. **7** Tan-awa, ang kalisang kanako dili makahimo kanimo nga mahadlok; ni bisan ang akong pagduot mamahimong bug-at kanimo. **8** Dayag sa akong pagdungog ang imong gisulti; nadungog ko ang tingog sa imong pulong nga nag-ingon, **9** 'Hinlo ako ug walay kalapasan; matarong ako, ug walay sala dinhi kanako. **10** Tan-awa, nangita ang Dios ug kahigayonan sa pagsulong kanako; giisip niya ako ingon nga iyang kaaway. **11** Gigapos niya ang akong mga tiil; ug gibantayan ang tanan kong mga agianan. **12** 'Tan-awa, niini dili ka husto— tubagon ko ikaw, kay ang Dios mas labaw kaysa tawo. **13** Nganong nakigbatok ka man tali kaniya? Wala siyay tulobagon sa tanan niyang gihimo. **14** Kay makausa lamang mosulti ang Dios— oo, kaduha, bisan ang tawo dili makabantay niini. **15** Diha sa damgo, diha sa panan-awon sa gabii, kung mahinanok ang mga tawo, diha sa ilang higdaanan— **16** ug ang Dios mag-abli sa dalunggan sa mga tawo, ug hadlokon sila sa mga hulga, **17** aron birahon pagbalik ang tawo gikan sa iyang makasasala nga mga tumong, ug kuhaon ang garbo kaniya. **18** Kuhaon pagbalik sa Dios ang kinabuhi sa tawo gikan sa bung-aw, ang iyang kinabuhi sa pagtabok ngadto sa kamatayon. **19** Silotan ang tawo usab pinaagi sa kasakit diha sa iyang higdaanan, pinaagi sa padayon nga pag-antos diha sa iyang mga bukog, **20** aron ang iyang kinabuhi maglikay sa pagkaon, ug ang iyang kalag maglikay sa mga kalan-on. **21** Ang iyang unod nadunot aron dili na makita; ang iyang mga bukog, kaniadto dili na makita, karon nakita na. **22** Tinuod, ang iyang kalag nagpaduol pag-ayo sa bung-aw, ang iyang kinabuhi niadtong nangandoy sa pagguba niini. **23** Apan kung adunay anghel nga magpataliwala alang kaniya, ang tigpataliwala, usa nga gikan sa liboan ka mga anghel, aron pakit-on siya unsa ang husto nga himoon, **24** ug kung ang anghel maluoy kaniya ug moingon sa Dios, 'Luwasa kining tawhana sa pagpadulong sa bung-aw; nakakita akog bayad alang kaniya,' **25** unya ang iyang unod mamahimong bag-o labaw pa sa bata; mobalik siya sa mga adlaw sa iyang batan-on nga kusog. **26** Mag-ampo siya sa Dios, ug ang Dios maluoy kaniya, aron nga makita niya ang nawong sa Dios nga may kalipay. Tagaan sa Dios ang tawo sa iyang kadaogan. **27** Ug kanang tawhana mag-awit atubangan sa laing tawo ug moingon, 'Nakasala ako ug gituis ko ang maayo, apan wala siloti ang akong sala. **28** Ang Dios nagluwas sa akong kalag padulong ngadto sa bung-aw; ang akong kinabuhi padayon nga makakita sa kahayag.' **29** Tan-awa, nagbuhat ang Dios niining tanang butang sa tawo, kaduha, oo, bisan sa tulo ka higayon, **30** aron pagdala balik sa iyang kalag gikan sa bung-aw, aron nga mahayagan siya sa kahayag sa kinabuhi. **31** Hatagig pagtagad, Job, ug paminaw kanako, paghilom ug mosulti ako. **32** Kung aduna kay masulti, tubaga ako; sulti, kay nagtinguha ako nga mapamatud-an nga ikaw anaa sa husto. **33** Kung dili, paminaw kanako; pabilin sa paghilom, ug tudloan ko ikaw sa kaalam."

34 Dugang pa, nagpadayon sa pagsulti si Elihu: **2** "Paminaw sa akong mga pulong, kamong mga maalamon; paminaw kanako, kamong adunay kahibalo. **3** Kay ang dalunggan mosulay sa mga pulong sama sa dila nga motilaw sa pagkaon. **4** Pilion nato alang sa atong kaugalingon kung unsa ang husto: hibaloan nato sa atong kaugalingon kung unsa ang makaayo. **5** Kay miingon si Job, 'Matarong ako, apan gikuha sa Dios ang akong katungod. **6** Bisan paman sa akong katungod, giisip ako nga usa ka bakakon. Ang akong samad walay kaayohan, bisan tuod ug wala akoy sala'. **7** Unsa man nga tawo ang sama kang Job, nga nag-inom ug pagbiaybiay sama sa tubig, **8** nga nakig-uban sa katawhan nga nagabuhat ug daotan, ug naglakaw uban sa mga tawong daotan? **9** Kay miingon man siya, 'Walay pulos sa usa ka tawo ang pagbati ug kalipay sa pagbuhat sa mga gikahimut-an sa Dios.' **10** Busa paminaw kanako, kamong mga tawo nga adunay panabot: dili gayod

makabuhat ang Dios ug daotan; dili gayod magpakasala ang Makagagahom. 11 Kay bayaran niya ang gibuhat sa tawo; himuon niya nga makadawat ang matag tawo sa ganti sa iyang mga binuhatan. 12 Sa pagkatinuod, ang Dios wala magbuhat ug daotan, ni ang Makagagahom motuis sa katarong. 13 Kinsa man ang nagbutang kaniya aron sa pagdumala sa kalibotan? Ug kinsa man ang nagbutang sa tibuok kalibotan ubos kaniya? 14 Kung naghunahuna lamang siya sa iyang kaugalingon, ug kung tigumon lamang niya pabalik sa iyang kaugalingon ang iyang espiritu ug iyang gininhawa, 15 ang tanang unod mahanaw; ug ang katawhan mobalik sa abog pag-usab. 16 Kung karon aduna kanay panabot, paminawa kini; paminawa ang tingog sa akong mga pulong. 17 Makahimo ba sa pagdumala kadtong adunay kasilag sa katarong? Imo bang pagahukman ang Dios, nga maoy Matarong ug Gamhanan? 18 Ang Dios, nga nagsulti sa hari, 'Mahugaw ka,' o nagsulti sa mga halangdon, 'Daotan kamo'? 19 Ang Dios, wala nagpakita ug pagdapig sa mga pangulo, ug wala nag-ila sa mga adunahan ingon nga labaw sa mga kabos, kay binuhat lamang silang tanan sa iyang mga kamot. 20 Unya moabot ang takna nga sila mamatay; sa tungang gabii ang tanang mga tawo mangurog ug mamatay; ang gamhanang mga tawo pagakuhaon, apan dili pinaagi sa kamot sa mga tawo. 21 Kay ang mga mata sa Dios anaa sa mga binuhatan sa tawo, ug nakita niya ang tanan nilang mga lakang. 22 Wala nay kangitngit, ug wala nay baga nga dulom diin ang nagabuhat sa daotan matago. 23 Kay dili na kinahanglan susihon pa sa Dios ang tawo, dili na kinahanglan nga moadto pa ang tawo kaniya aron hukman. 24 Gidugmok niya ang mga kusgan nga mga tawo tungod sa ilang binuhatan nga dili na kinahanglan pa sukitsukiton; ug iyang gibutang ang uban sa ilang mga dapit. 25 Niini nga paagi nakabalo siya mahitungod sa ilang mga binuhatan; gipanglabay niya kining mga tawhana sa kagabhion; ug nangalaglag gayod sila. 26 Sa dayag nga pagtan-aw sa uban, gipamatay niya sila tungod sa ilang daotang binuhatan sama sa mga mamumuno 27 tungod kay mibiya sila gikan sa pagsunod kaniya ug nagdumili sila sa pag-ila sa bisan unsa niyang mga pamaagi. 28 Niini nga paagi, gipaduol nila kaniya ang paghilak sa mga katawhan ngadto, ug nadungog niya ang mga paghilak sa mga dinaogdaog nga katawhan. 29 Kung magpakahilom siya, kinsa man ang maghukom kaniya? Kung iyang tabonan ang iyang dagway, kinsa man ang makaila kaniya? Nagdumala siya sa tibuok nasod ug sa matag tawo, 30 aron nga dili makadumala ang mga tawo nga walay dios, ug aron wala nay si bisan kinsa nga manlimbong sa mga tawo. 31 Pananglitan adunay mosulti sa Dios, 'Sad-an gayod ako, apan dili na ako magpakasala pa; 32 tudloi ako kung unsa ang wala ko makita; nakabuhat ako ug sala, apan dili ko na gayod kini pagabuhaton.' 33 Pagasilotan ba gayod sa Dios ang sala niadtong tawhana, kay dili ka man ganahan sa mga binuhatan sa Dios? Kinahanglan nga mopili ka, ug dili ako. Busa isulti kung unsa ang imong nahibaloan. 34 Ang mga lalaki nga adunay panabot magasulti kanako— sa pagkatinuod, ang matag maalamon nga tawo nga makadungog kanako mosulti gayod, 35 'Misulti si Job nga walay kahibalo, ang iyang mga pulong walay kaalam.' 36 Kung mahimo lang nga dad-on si Job didto sa hukmanan bisan sa pinakagamay nga kasayoran sa iyang sumbong tungod sa iyang sinultian nga sama sa daotang tawo. 37 Kay gidungagan niya ug pagsupak ang iyang sala; gipalakpak niya ang iyang kamot taliwala kanamo sa pagbiaybiay; ug nagpundo siya ug daotang mga pulong batok sa Dios."

35 Dugang pa niana mipadayon si Elihu sa pag-ingon, 2 "Nagtuo ka ba nga matarong kini sa dihang moingon ka, 'Ang akong katungod anaa diha sa Dios'? 3 Kay nangutana ka, 'Unsa man ang gamit niini kanako' ug 'Mas maayo pa ba kung nakasala ako?' 4 Tubagon ko ikaw, ikaw ug ang imong mga higala. 5 Hangad sa kawanangan, ug tan-awa kini; tan-awa ang kawanangan, nga mas taas kanimo. 6 Kung nakasala ka, unsa man nga pagsakit ang imong mabuhat sa Dios? Kung ang imong kalapasan gipatong-patong, unsa man ang imong mabuhat kaniya? 7 Kung ikaw matarong, unsa man ang imong mahatag kaniya? Unsa man ang iyang madawat gikan sa imong kamot? 8 Ang imong pagkadaotan tingali makapasakit ug tawo, ingon nga ikaw tawo usab, ug ang imong pagkamatarong makaayo sa anak nga lalaki sa ubang tawo. 9 Tungod sa daghang buhat sa pagdaogdaog, nanghilak ang katawhan; nagpakitabang sila gikan sa mga bukton sa mga kusgang lalaki. 10 Apan walay usa nga miingon, 'Hain man ang Dios nga akong Magbubuhat, nga naghatag ug mga alawiton panahon sa kagabhion, 11 nga nagtudlo kanato labaw pa sa iyang pagtudlo sa mga bangis nga mananap sa kalibotan, ug ang naghimo kanato nga mas maalamon kaysa sa mga kalanggaman sa kawanangan?' 12 Didto nagtuaw sila, apan wala mihatag ug tubag ang Dios tungod sa garbo sa daotang mga lalaki. 13 Sigurado gayod nga dili dunggon sa Dios ang pagtuaw sa buangbuang; ang Makagagahom dili gayod mamati niana. 14 Unsa pa kaha kamo nga mosangpit kaniya nga nag-ingon nga wala kamo makakita kaniya, mao kana ang inyong kahimtang diha kaniya, ug kamo nagpaabot kaniya! 15 Dili gayod niya kamo tubagon kung moingon kamo nga dili gayod niya silotan ang si bisan kinsa diha sa kasuko, ug dili siya magtagad ug maayo mahitungod sa garbo sa mga tawo. 16 Busa giablihan ni Job ang iyang baba aron lamang sa pagsulti ug binuang; nagtigom siya ug mga pulong nga walay kahibalo."

36 Mipadayon si Elihu ug miingon, **2** Tugoti ako sa
pagsulti sa makadiyut, ug ipakita ko kanimo ang pipila
ka mga butang tungod kay aduna pa gayod akoy masulti
aron sa pagpanalipod ngadto sa Dios. **3** Nakuha ko ang
akong kaalam gikan sa halayo nga dapit; Giila ko nga
ang pagkamatarong iyaha sa akong Magbubuhat. **4** Sa
pagkatinuod, ang akong mga pulong dili bakak; usa ka tawo
nga hingkod ug kahibalo ang uban kanimo. **5** Tan-awa, ang
Dios gamhanan, ug wala mipakaulaw kang bisan kinsa;
gamhanan siya sa kusog sa panabot. **6** Wala niya tipigi
ang kinabuhi sa mga tawo nga daotan apan gibuhat niya
hinuon ang matarong alang niadtong nag-antos. **7** Wala niya
gilingiw ang iyang panan-aw gikan sa mga tawong matarong
apan gibutang hinuon niya sila sa mga trono ingon nga
mga hari hangtod sa kahangtoran, ug gituboy sila. **8** Kung
mahigtan sila sa mga kadena ug malit-ag sa mga pisi sa
mga pag-antos, **9** unya ipakita niya kanila ang ilang nabuhat,
ug ang ilang mga kasaypanan ug ang ilang mga garbo. **10**
Ablihan usab niya ang ilang mga igdulungog alang sa iyang
pagpanudlo, ug mandoan sila nga biyaan ang mga sala. **11**
Kung maminaw sila kaniya ug mosimba, magkinabuhi silang
madagayaon, ang ilang mga katuigan diha sa pagkatagbaw.
12 Apan, kung dili sila maminaw, mangalaglag sila pinaagi sa
espada; mangamatay sila tungod kay wala silay kahibalo. **13**
Kadtong mga tawo nga walay Dios sa kasingkasing mitipig
sa ilang mga kasuko; wala sila nagpakitabang bisan sa
dihang gihigtan sila sa Dios. **14** Mangamatay sila sa ilang
pagkabatan-on; matapos ang ilang mga kinabuhi uban sa
kulto nga mga babaye nga nagbaligyag dungog. **15** Luwason
sa Dios ang gisakit nga mga tawo pinaagi sa ilang mga
kasakit; ablihan niya ang ilang mga igdulungog pinaagi sa
ilang mga kalisdanan. **16** Sa pagkatinuod, gusto niyang
birahon ka gikan sa kalisdanan ngadto sa luag nga dapit nga
diin walay kalisdanan ug diin ang imong lamesa mapuno
sa mga tambok nga mga pagkaon. **17** Apan puno ka sa
paghukom sa mga tawong daotan; ang paghukom ug ang
katarong giandam alang kanimo. **18** Ayaw tugoti nga ang
bahandi makadani kanimo sa pagpangilad; ayaw itugot nga
ang dakong sukod sa suborno maoy makahimo kanimo nga
mobiya sa katarong. **19** Makatabang ba kanimo ang imong
bahandi, aron nga dili ka maproblema, o makatabang ba
kanimo ang tibuok nimong mga kusog? **20** Ayaw tinguhaa
ang kagabhion, aron sa pagbuhat ug sala batok sa uban, sa
dihang papahawaon ang katawhan sa ilang lugar. **21** Pag-
amping nga dili ka makasala tungod kay gisulayan ka pinaagi
sa kalisdanan aron nga dili ka magpakasala. **22** Tan-awa,
gipataas ang Dios diha sa iyang gahom, kinsay magtutudlo
nga sama kaniya? **23** Kinsa ba ang nakahimo sa pagtudlo
kaniya sa iyang mga pamaagi? Kinsa man ang maka-
ingon kaniya, 'Nakabuhat ka ug daotan?' **24** Hinumdomi
ang pagdayeg sa iyang mga nabuhat, nga gipang-awit sa
katawhan. **25** Nagtan-aw ang tanang katawhan niadtong
iyang mga buhat, apan naglantaw sila niadtong mga buhat
gikan sa layo. **26** Tan-awa, bantugan ang Dios, apan wala
nato siya nasabtan pag-ayo; ang iyang katuigan dili gayod
maihap. **27** Kay gikalos niya ang mga tinulo sa tubig nga
iyang gihinloan ingon nga ulan gikan sa alisngaw, **28** nga diin
gibubo sa kapanganoran alang sa kaayohan sa katawhan.
29 Sa pagkatinuod, aduna bay makasabot sa hilabihan nga
pagkatag sa mga panganod ug ang pagdalugdog gikan sa
iyang payag? **30** Tan-awa, gipakatag niya ang iyang kilat
libot kaniya, ug gitabonan ang mga gamot sa dagat. **31**
Niining paagiha gihukman niya ang mga tawo ug gihatagan
ug madagayaong pagkaon. **32** Gipuno niya ug kilat ang
iyang mga kamot hangtod nga iya kining sugoon sa pag-igo
ngadto sa ilhanan. **33** Ang matag dalugdog nagpasidaan sa
unos, ang mga baka makadungog usab nga moabot kini.

37 Sa pagkatinuod, nagkurog ang akong kasingkasing
tungod niini; daw misibog kini sa nahimutangan niini.
2 Dungga, o, dungga ang kasaba sa iyang tingog, ang
tingog nga migula gikan sa iyang baba. **3** Gipadala niya kini
ilalom sa tibuok kalangitan, ug iyang gipadala ang iyang kilat
ngadto sa mga utlanan sa kalibotan. **4** Midahunog ang usa
ka tingog human niini; midalugdog siya uban sa tingog sa
iyang pagkahalangdon; wala niya gipugngan ang kilat sa
dihang nadunggan ang iyang tingog. **5** Makahibulonganong
midalugdog ang Dios pinaagi sa iyang tingog; nagbuhat
siya ug bantogang mga butang nga dili nato masabtan. **6**
Kay miingon siya sa niyebe, 'Pangahulog kamo sa yuta';
ngadto usab sa ulan, 'Mahimo kang kusog kaayo nga ulan'.
7 Gipahunong niya ang kamot sa tanang katawhan gikan
sa pagtrabaho, aron ang iyang binuhat nga mga tawo
makakita sa iyang mga buhat. **8** Unya ang mapintas nga
mga mananap manago ug magpabilin sa ilang mga lungib.
9 Naggikan ang unos sa iyang lawak sa habagatan ug ang
katugnaw daw nagkatibulaag nga hangin sa amihanan. **10**
Pinaagi sa gininhawa gihatag sa Dios ang ice; ang gilapdon
sa katubigan migahi sama sa puthaw. **11** Sa pagkatinuod,
gipabug-atan niya ang baga nga panganod sa yamog;
gikatag niya ang iyang kilat agi sa mga panganod. **12**
Gipatuyok niya ang panganod pinaagi sa iyang paggiya,
aron buhaton nila ang bisan unsang gimando niya kanila
ibabaw sa tibuok kalibotan. **13** Gitugotan niya nga mahitabo
kining tanan; usahay nahitabo kini aron sa pagpanudlo,
usahay alang sa iyang yuta, ug usahay isip mga buhat sa
matinud-anong kasabotan. **14** Paminawa kini, Job; hunong
ug pamalandongi ang kahibulongang mga buhat sa Dios.
15 Nasayod ka ba giunsa pagpatuman sa Dios sa iyang

kabubut-on ngadto sa panganod ug gihimo ang kilat aron sa
pagkidlap kanila? 16 Nasabtan ba nimo ang paglutaw sa
kapanganoran, ang kahibulongang mga buhat sa Dios, nga
hingpit ang kahibalo? 17 Nasabtan ba nimo kung giunsa
pag-init sa imong bisti sa dihang walay hangin nga naggikan
sa habagatan diha sa yuta? 18 Mabukhad ba nimo ang
kalangitan sama sa iyang mahimo— ang langit, nga sama
kalig-on sa hinulmang puthaw nga samin? 19 Tudloi kami
kung unsa ang angay namong isulti kaniya, kay dili namo
masulti sa han-ay ang among mga pangatarongan tungod
sa kangitngit sa among mga hunahuna. 20 Angay ba siyang
masultihan nga buot kong makigsulti kaniya? Buot ba sa usa
ka tawo nga lamoyon? 21 Karon, dili makalantaw ang mga
tawo sa adlaw kung nagsidlak pa kini diha sa langit human
mohuyop ang hangin ug gihawanan kini sa mga panganod. 22
Gikan sa amihan miabot ang bulawanong katahom—ibabaw
sa Dios ang halangdong kahadlok. 23 Mahitungod sa
Makagagahom, dili gayod nato siya makaplagan; bantogan
siya sa gahom ug pagkamatarong. Dili niya daogdaogon ang
mga tawo. 24 Busa, gikahadlokan siya sa mga tawo. Wala
niya panumbalinga kadtong maalamon sa ilang kaugalingong
mga panghunahuna."

38 Unya gitawag ni Yahweh si Job gikan sa mabangis nga
unos ug miingon, 2 "Kinsa kining nagdala ug kangitngit
sa mga plano pinaagi lamang sa mga pulong nga walay
kahibalo? 3 Karon, itaod imong bakos ug tindog sama sa
usa ka lalaki kay daghan ako ug pangutana kanimo, ug
kinahanglan nga imo akong tubagon. 4 Asa ka man sa
dihang gibutang ko ang mga patukoranan sa kalibotan?
Sultihi ako, kung nakasabot ka man ugaling. 5 Kinsa man
ang nagbuot sa iyang kadak-on? Sultihi ako, kung nasayod
ka man ugaling. Kinsa man ang nag-inat sa linya nga
sukdanan niini? 6 Unsa man ang gibutangan sa patukoranan
niini? Kinsa man ang nagbutang sa batong patukoranan 7
sa dihang nanag-awit ang mga bituon sa kabuntagon ug
ang tanang anak sa Dios nanaghugyaw sa kalipay? 8 Kinsa
man ang misira sa dagat pinaagi sa pultahan sa dihang
mibuhagay kini, nga daw gikan kini sa tagoangkan— 9 sa
dihang gihimo ko ang panganod nga iyang bisti, ug ang
bagang kangitngit nga iyang lampin? 10 Mao kadto ang
higayon nga akong gimarkahan ang dagat sa akong utlanan,
ug sa dihang gibutang ko ang mga babag ug pultahan niini,
11 ug sa dihang gisultihan ko kini, 'Moabot ka niini nga kalay-
on, apan dinhi lamang; dinhi ang dapit diin butangan ko ug
utlanan ang garbo sa imong mga balod.' 12 Nasulayan na
ba nimo, sukad nga nagsugod ang imong mga adlaw, nga
mihatag ka ug mando sa kabuntagon nga magsugod, ug
nahimong hinungdan sa banagbanag nga mahibalo sa iyang
dapit diha sa kahan-ayan sa mga butang, 13 aron mahuptan
niini ang kinatumyan sa kalibotan ug aron ang daotang mga
tawo mangurog tungod niini? 14 Nabag-o ang panagway
sa kalibotan sama nga mabag-o ang lapok ilalom sa silyo;
ang tanang butang niini maklaro pag-ayo sama sa pinilo
nga panapton. 15 Gikan sa daotang mga tawo gikuha ang
ilang 'kahayag'; ang ilang gibayaw nga kamot nabali. 16
Nakaabot ka na ba sa mga tinubdan sa tubig sa dagat?
Nakalakaw ka na ba sa kinahiladman nga bahin sa dagat?
17 Gipadayag na ba kanimo ang ganghaan sa kamatayon?
Nakita na ba nimo ang ganghaan sa anino sa kamatayon?
18 Nasabtan ba nimo ang kadak-on sa kalibotan? Sultihi
ako, kung nasayod ka man ugaling niining tanan. 19 Asa
man ang dalan sa pahulayanang dapit sa kahayag— ug
sa kangitngit, asa man ang dapit niini? 20 Magiyahan mo
ba ang kahayag ug ang kangitngit sa mga dapit sa ilang
trabahoan? Makaplagan mo ba ang dalan balik sa ilang
mga panimalay alang kanila? 21 Nasayod ka gayod sa
walay pagduhaduha, tungod natawo ka na kaniadto; ang
gidaghanon sa imong mga adlaw dako kaayo! 22 Nakasulod
ka na ba sa pundohanan sa niyebe, o nakita ba nimo ang
pundohanan sa ice, 23 kining mga butang nga gigahin ko sa
panahon sa kagubot, alang sa mga adlaw sa pakig-away ug
pakiggubat? 24 Unsa man ang dalan diin ang mga kidlap
sa kilat gibahinbahin, o diin man nagkatibulaag ang hangin
gikan sa sidlakan ibabaw sa kalibotan? 25 Kinsa man ang
nagbuhat sa agianan alang sa mga baha sa ulan, o kinsa
man ang naghimo ug mga agianan alang sa kusog nga
dalugdog, 26 aron moulan sa dapit nga walay tawo nga
nagpuyo, ug sa kamingawan, diin walay usa ka tawo, 27
aron tagboon ang panginahanglan sa mga walay tanom
ug mingaw nga mga rehiyon, ug aron maghimo sa mga
gagmay nga sagbot nga moturok? 28 Aduna bay amahan
ang ulan? Kinsa man ang nagmugna sa tulo sa yamog?
29 Kang kinsa mang tagoangkan naggikan ang ice? Kinsa
man ang nagpakatawo sa puti nga tun-og sa kalangitan? 30
Gitagoan sa mga tubig ang ilang kaugalingon ug nahimong
daw sama sa bato; ug migahi ang ibabaw sa kinahiladman.
31 Mahugtan ba nimo ang kadena sa Pleiades o usabon ang
hikot sa Orion? 32 Magiyahan ba nimo ang mga bituon nga
magpakita sa ilang hustong panahon? Magiyahan ba nimo
ang Oso uban sa mga anak niini? 33 Nasayod ka ba sa mga
patakaran sa kalangitan? Mabutang ba nimo ang pagdumala
sa kalangitan ibabaw sa kalibotan? 34 Mapadungog ba
nimo ang imong tingog ibabaw sa kapanganoran, aron ang
kadagaya sa ulan motabon kanimo? 35 Makapadala ka ba
ug kidlap sa kilat aron manggawas sila, nga miingon sila
kanimo, 'Ania na kami'? 36 Kinsa bay nagbutang ug kaalam
sa panganod o naghatag ug kahibalo sa yamog? 37 Kinsa
man ang makaihap sa panganod pinaagi sa iyang kahanas?

Kinsa man ang makayabo sa panit nga sudlanan ug tubig sa
kalangitan 38 sa dihang ang abog matapok ug ang tibugol
nga yuta mogahi? 39 Makapangayam ka ba ug pagkaon
alang sa babayeng liyon o matagbaw ang iyang mga batan-
ong anak nga liyon 40 sa dihang naghupo sila sa ilang lungib
ug nagtago aron sa pag-atang sa ilang kan-onon? 41 Kinsa
man ang naghatag ug bihagonon sa mga uwak sa dihang
ang iyang mga anak misinggit ngadto sa Dios ug ningbarag
tungod sa kakulang sa pagkaon?

39 Nasayod ka ba kung kanus-a manganak sa ilang
mga nati ang mga ilahas nga kanding sa kabukiran?
Nakakita ka ba sa dihang ang mga binaw nakabaton sa ilang
mga nati? 2 Makaihap ka ba sa mga bulan nga nanamkon
sila? Nasayod ka ba sa panahon nga nakabaton sila sa
ilang mga nati? 3 Naglubog sila ug gianak ang ilang nati,
ug unya natapos na ang kasakit sa ilang pagpanganak.
4 Nahimong kusgan ang ilang mga nati ug mitubo diha
sa kaumahan; manggawas sila ug dili na mamalik pag-
sab. 5 Kinsa may nagpalingkawas sa ihalas nga asno?
Kinsa man ang nagbadbad sa hikot sa paspas nga asno, 6
kansang puloy-anan akong gihimo sa Arabah, iyang balay
sa parat nga yuta? 7 Mikatawa siya sa pagtamay sa mga
kasaba sa siyudad; wala niya nadunggan ang singgit sa
nagmaneho. 8 Naglatagaw siya sa kabukiran isip iyang
sibsibanan; didto nangita siya sa tanang lunhaw nga tanom
aron kaonon. 9 Malipayon bang moalagad kanimo ang
ihalas nga torong baka? Magtugot ba siya nga magpabilin sa
imong pasongan? 10 Pinaagi sa pisi, madumalahan ba nimo
ang ihalas nga torong baka aron darohon ang mga tudling?
Darohon ba niya ang walog alang kanimo? 11 Saligan ba
nimo siya tungod kay kusgan kaayo siya? Biyaan ba nimo
ang imong bulohaton ngadto kaniya? 12 Magsalig ka ba
nga dad-on niya ang imong lugas sa balay, aron tigomon
ang lugas sa imong giokanan? 13 Magarbohon ang ostrits
nga mibukhad sa mga pako, apan tag-as ba ug nalukop
ang ilang balahibo sa gugma? 14 Kay biyaan niya ang
iyang mga itlog diha sa yuta, ug gipainitan niya sila diha sa
abog; 15 nalimot siya nga mahimong matamakan sila o nga
madugmok sila sa usa ka mapintas nga mananap. 16 Dili
maayo ang iyang pagtagad sa iyang mga piso nga daw dili
kini iya; wala siya nahadlok nga mahimong kawang ang
iyang paghago, 17 tungod kay gihikawan siya sa Dios sa
kaalam ug wala siya gihatagan ug panabot. 18 Sa dihang
paspas siyang modagan, magkatawa siya nga magtamay
sa kabayo ug sa nagsakay niini. 19 Gihatagan mo ba ang
kabayo sa iyang kusog? Gibistihan mo ba ang iyang liog sa
iyang daw nag-awas nga buhok sa ulo? 20 Napalukso na
ba nimo siya sama sa dulon? Gikahadlokan pag-ayo ang
kahalangdon sa iyang pagpangusmo. 21 Nagpanikad siya
sa tibuok niyang kusog ug nagmalipayon sa iyang kusog;
nagdali siya sa pagsugat sa mga hinagiban. 22 Gitamay niya
ang kahadlok ug wala naluya; dili siya motalikod sa espada.
23 Ang sakoban nag-uyog diha sa iyang kiliran, uban sa
nagpangidlap nga bangkaw. 24 Gilamoy niya ang yuta sa
kabangis ug hilabihang kasuko; sa tingog sa budyong, dili
siya magpabilin ug barog sa usa lamang ka dapit. 25 Sa
tanang higayon nga motingog na ang budyong, moingon
siya, 'Aha!' Nasimahoan na niya ang gubat sa layo pa
lamang— ang daw dalugdog nga panagsinggit sa mga
nagdumala sa kasundalohan ug sa mga singgit panahon
sa gubat. 26 Pinaagi ba sa imong kaalam nga habog nga
milupad ang banog, nga iyang gibukhad ang iyang mga
pako alang sa habagatan? 27 Pinaagi ba sa imong mga
mando nga ang agila mipataas ug nagbuhat ug salag ngadto
sa habog nga dapit? 28 Nagpuyo siya sa mga pangpang
ug lig-on nga naghimo sa iyang panimalay sa kinatumyan
sa pangpang. 29 Gikan didto nangita siya sa iyang mga
dagitonon; nakita sila sa iyang mga mata gikan sa layo
kaayo nga dapit. 30 Ang iyang mga piso usab moinom ug
dugo; kung diin ang mga patay nga tawo, atua usab siya."

40 Nagpadayon sa pagpakigsulti si Yahweh ngadto kang
Job; miingon siya, 2 "Si bisan kinsa ba nga buot
manaway mosulay sa pagbadlong sa Makagagahom? Siya
nga makiglalis sa Dios, patubaga siya." 3 Unya mitubag
si Job kang Yahweh ug miingon, 4 "Tan-awa, dili ako
mahinungdanon; busa unsaon ko man ikaw pagtubag?
Ibutang ko ang akong kamot sa akong baba. 5 Misulti ako sa
makausa, ug dili na ako motubag; sa pagkatinuod, kaduha,
apan dili na ako magpadayon pa." 6 Unya mitubag si Yahweh
kang Job gikan sa bangis kaayo nga unos ug miingon, 7
"Karon, itaod ang imong bakos sama sa usa ka lalaki, tungod
kay pangutan-on ko ikaw, ug kinahanglan nga tubagon mo
ako. 8 Moingon ka ba gayod nga dili ako makataronganon?
Hukman mo ba ako aron angkonon mo nga sakto ka? 9
May bukton ka ba sama sa Dios? Makapadalugdog ka
ba sa imong tingog sama kaniya? 10 Karon, sul-obi ang
imong kaugalingon sa himaya ug dungog; sul-obi ang
imong kaugalingon sa kadungganan ug kahalangdon. 11
Ipakatag ang naghinubra nimong kasuko; tan-awa ang tanan
nga garboso ug ipaubos siya. 12 Tan-awa ang tanan nga
mapasigarbohon ug ipaubos siya; tamaki ang daotang mga
tawo kung diin sila nagbarog. 13 Ilubong silang tanan ilalom
sa yuta; bilanggoa ang ilang mga dagway sa tagong dapit.
14 Unya ilhon ko usab ikaw nga ang imong tuong kamot
makaluwas kanimo. 15 Tan-awa karon ang behemot, nga
hinimo usab nako sama sa paghimo ko kanimo; nagakaon
siya ug sagbot sama sa torong baka. 16 Tan-awa karon,
ang iyang kusog anaa sa iyang hawakan; ang iyang gahom

anaa sa mga unod sa iyang tiyan. 17 Lihokon niya ang iyang
ikog sama sa kahoy nga sedro; ang unod sa iyang paa
nag-abot. 18 Ang iyang mga bukog sama sa mga tubo nga
tumbaga; ang iyang tiil sama sa mga babag nga puthaw.
19 Siya ang pangulo sa mga binuhat sa Dios. Ang Dios
lamang, nga nagbuhat kaniya, ang makalupig kanila. 20
Kay ang kabungtoran naghatag kaniya ug pagkaon; ang
mabangis nga mga mananap sa yuta nagduladula sa duol.
21 Naghigda siya ilalom sa bulak nga lirio diha sa landong
sa kasagbotan ug diha sa lamakan. 22 Nagtabon kaniya
ang landong sa bulak nga lirio; ang kahoy nga tambo diha
sa gamay nga sapa naglibot kaniya. 23 Tan-awa, kung
magbaha ang kilid sa sapa, dili siya mangurog; masaligon
siya, bisan kung ang Suba sa Jordan moabot hangtod sa
iyang ilong. 24 Aduna bay makadakop kaniya gamit ang
taga, o makatusok sa iyang ilong pinaagi sa lit-ag?

41 Madakpan ba nimo ang Leviathan pinaagi sa taga sa
isda? O mahiktan ang iyang panga pinaagi sa pisi? 2
Makabutang ka ba ug pisi sa iyang ilong, o makatusok sa
iyang panga pinaagi sa taga? 3 Magpakiluoy ba siya sa
makadaghan kanimo? Magsulti ba siya ug mga malumo
nga mga pulong kanimo? 4 Maghimo ba siya ug kasabotan
uban kanimo, nga himoon nimo siyang sulugoon hangtod sa
kahangtoran? 5 Makigdula ka ba kaniya sama sa imong
buhaton sa langgam? Hiktan ba nimo siya alang sa imong
mga sulugoon nga mga babaye? 6 Makigbaylo ba alang
kaniya ang mga pundok sa mga mananagat? Bahinbahinon
ba nila siya aron ibaylo ngadto sa mga nagpatigayon? 7
Madutlan ba nimo ang iyang panit pinaagi sa tinalinisan nga
puthaw o ang iyang ulo pinaagi sa mga bangkaw alang
sa isda? 8 Guniti siya sa makausa, ug mahinumdoman
nimo ang gubat ug dili na kini buhaton pag-usab. 9 Tan-
awa, ang paglaom ni bisan kinsa nga nagbuhat niana usa
lamang ka bakak; dili ba matumba sa yuta ang si bisan kinsa
pinaagi lamang sa pagtan-aw kaniya? 10 Walay bangis nga
makaako sa pagpukaw sa Leviathan; unya, kinsa man siya
nga makabarog sa akong atubangan? 11 Kinsa man ang
unang nakahatag kanako ug bisan unsa aron nga bayran ko
siya pagbalik? 12 Akoa ang bisan unsa nga anaa ilalom sa
kawanangan. Dili ako magpakahilom mahitungod sa mga
batiis sa Leviathan, ni mahitungod sa iyang pagkakusgan, ni
mahitungod sa iyang matahom nga panagway. 13 Kinsa man
ang makalangkat sa iyang panggawas nga sapot? Kinsa
man ang makapadulot sa iyang duha ka sapaw nga kalasag?
14 Kinsa man ang makaabli sa mga pultahan sa iyang
nawong— gipalibotan sa iyang ngipon, nga makalilisang?
15 Ang iyang likod hinimo gikan sa naglaray nga mga
taming, hugot kaayo sama sa usa ka nasirado nga selyo.
16 Duol kaayo ang usa ngadto sa usa nga walay hangin
nga makasulod niini. 17 Nahiusa sila sa matag usa; dug-ol
kaayo sila, aron dili sila mabulag. 18 Sa iyang pagpangusmo
may mokidlap nga kayahag; ang iyang mga mata sama sa
tabontabon sa banagbanag sa kabuntagon. 19 Nagagawas
gikan sa iyang baba ang nagkalayo nga mga sulo, daw
nangambak ang siga sa kalayo. 20 Nagagawas gikan sa
bangag sa iyang ilong ang aso nga sama sa nagbukal
nga kolon diha sa kalayo diin gipaypayan aron moinit ug
maayo. 21 Ang iyang gininhawa makapasilaob sa mga uling
ngadto sa kalayo; mogawas ang kalayo gikan sa iyang
baba. 22 Ang pagkakusgan anaa sa iyang liog, ug ang
kalisang nagasayaw diha sa iyang atubangan. 23 Ang mga
bahin sa iyang unod nagtapot; lig-on kini ngadto kaniya; dili
kini matarog. 24 Ang iyang kasingkasing sama kagahi sa
bato— sa pagkatinuod, sama kagahi sa bato nga anaa sa
ubos nga bahin sa galingan. 25 Sa dihang motindog siya,
bisan ang mga diosdios mangahadlok; tungod sa kahadlok,
moatras sila. 26 Kung tigbason siya pinaagi sa espada,
wala kini mahimo— ug bisan pa ang bangkaw, ang pana, o
bisan unsang talinis nga hinagiban. 27 Alang kaniya ang
puthaw daw usa lamang ka uhay, ug ang tumbaga daw usa
lamang ka gabok nga kahoy. 28 Dili makapadagan kaniya
ang pana; alang kaniya ang mga lambuyog mahimong
tipasi. 29 Ang mga bunal giisip ingon nga uhay; nagkatawa
siya sa hinadyong sa mga bangkaw. 30 Ang ilalom niyang
bahin sama sa hait nga mga tipik sa buak nga mga kolon;
nagabilin siya ug agi diha sa lapok ingon nga kini usa ka
balsa nga panggiok. 31 Gipabula niya ang kahiladman sama
sa nagbukal nga tubig diha sa kolon; gihimo niya ang dagat
nga sama sa kolon sa lana. 32 Gipadan-ag niya ang iyang
maagian; makahunahuna ang tawo nga puti ang kahiladman.
33 Walay makatupong kaniya dinhi sa kalibotan, nga gimugna
aron magpuyo nga walay kahadlok. 34 Nagtan-aw siya sa
tanang butang nga adunay garbo; hari siya sa tanang mga
anak sa garbo."

42 Unya mitubag si Job kang Yahweh ug miingon, 2
"Nasayod ako nga mabuhat mo ang tanang butang, ug
walay makapugong sa imong katuyoan. 3 'Kinsa man kining
walay alamag nga nagtago sa mga plano?' Sa pagkatinuod,
nagsulti ako ug mga butang nga wala ko masabti, mga
butang nga lisod kaayo alang kanako nga sabton, diin wala
nako nasayran. 4 Miingon ka kanako, 'Paminaw, karon,
ug mosulti ako; pangutan-on ko ikaw, ug sultihan mo ako.'
5 Nakadungog ako mahitungod kanimo pinaagi sa akong
igdulongog, apan karon nakita ka sa akong mga mata. 6
Busa gitamay ko ang akong kaugalingon; naghinulsol ako
diha sa abog ug mga abo." 7 Ug nahitabo nga pagkahuman
niyag sulti niining mga butanga ngadto kang Job, miingon si
Yahweh ngadto kang Elifaz nga Timanitanhon, "Ang akong

kapungot misilaob batok kanimo ug sa imong duha ka higala
tungod kay wala kamo nagsulti ug hustong mga butang
mahitungod kanako sama sa gibuhat sa akong sulugoon
nga si Job. **8** Busa karon, pagdala kamo alang sa inyong
kaugalingon ug pito ka torong baka ug pito ka torong karnero,
adto kamo sa akong sulugoon nga si Job, ug paghalad
ug sinunog nga halad alang sa inyong kaugalingon. Mag-
ampo ang akong sulugoon nga si Job alang kaninyo, ug
dawaton ko ang iyang pag-ampo, aron nga dili ko kamo
silotan sa inyong pagkabuangbuang. Wala kamo nagsulti
kung unsa ang husto mahitungod kanako, sama sa gibuhat
sa akong sulugoon nga si Job." **9** Busa miadto si Elifaz nga
Timanitanhon, Bildad nga Suhitanhon, ug si Zophar nga
Naamatitanhon ug gibuhat ang gisugo ni Yahweh kanila,
ug gidawat ni Yahweh si Job. **10** Sa dihang nag-ampo
si Job alang sa iyang mga higala, gibalik ni Yahweh ang
iyang kabtangan. Gihatagan siya ni Yahweh ug duha ka
pilo labaw pa kaysa iyang gipanag-iyahan kaniadto. **11**
Unya ang tanang mga igsoon nga lalaki ni Job, ug ang
tanan niyang mga igsoon nga babaye, ug ang tanan niyang
nakahimamat kaniadto—miadto kaniya didto ug nagkaon
uban kaniya ngadto sa iyang balay. Nagsubo sila uban
kaniya ug gihupay siya mahitungod sa tanang katalagman
nga gidala ni Yahweh ngadto kaniya. Naghatag ang matag
tawo ngadto kang Job ug pipila ka plata ug singsing nga
bulawan. **12** Gipanalanginan ni Yahweh ang kataposang
gutlo sa kinabuhi ni Job labaw pa kay kaniadto; aduna siyay
14, 000 ka karnero, 6, 000 ka kamelyo, 1, 000 ka mga baka
nga igdadaro, ug 1, 000 ka mga baye nga asno. **13** May pito
usab siya ka anak nga lalaki ug tulo ka anak nga babaye. **14**
Ginganlan niya ang unang anak nga babaye ug Jemima, ang
ikaduha si Kezia, ug ang ikatulo si Kerenhappuch. **15** Walay
nakaplagan nga sama kaanyag sa mga anak nga babaye
ni Job sa tibuok yuta. Gihatagan sila sa ilang amahan ug
panulondon uban sa ilang mga igsoong lalaki. **16** Human
niini, nagkinabuhi si Job ug 140 ka katuigan; ug nakita pa
niya ang iyang mga anak nga lalaki ug ang iyang mga apo,
hangtod sa ikaupat nga kaliwatan. **17** Unya namatay si Job,
tigulang na ug puno sa mga adlaw.

Mga Salmo

1 Bulahan ang tawo nga wala magalakaw sa tambag sa mga
daotan, o magabarog sa dalan uban sa mga makasasala,
o magalingkod sa panagtigom sa mga bugalbugalon. **2**
Apan ang iyang kalipay anaa sa balaod ni Yahweh, ug sa
iyang balaod namalandong siya adlaw ug gabii. **3** Sama
siya sa usa ka kahoy nga natanom daplin sa kasapaan nga
naghatag sa bunga niini sa iyang panahon, nga kansang
mga dahon dili malaya; bisan unsa ang iyang buhaton
magmauswagon. **4** Ang daotan dili sama niini, apan sama
hinuon kini sa uhot nga ipadpad sa hangin. **5** Busa ang
daotan dili gayod makabarog sa hukmanan, ni bisan ang
mga makasasala diha sa panagtigom sa mga matarong.
6 Kay gitugotan ni Yahweh ang dalan sa matarong, apan
mahanaw ang dalan sa daotan.

2 Nganong nagkaguliyang man ang kanasoran, ug nganong
makawang lamang ang laraw sa mga tawo? **2** Ang
mga hari sa kalibotan nagkahiusa sa pagbatok ug ang
mga magmamando nagkahiusa sa paglimbong batok kang
Yahweh ug sa pagbatok sa iyang Mesiyas, nga nag-ingon,
3 "Bugtoon ta ang talikala nga gigapos nila kanato ug
ilabay ang ilang mga kadena." **4** Siya nga naglingkod sa
kalangitan magakatawa ngadto kanila; magbiaybiay ang
Ginoo kanila. **5** Unya mosulti siya kanila sa iyang kasuko
ug hadlokon (sila) sa iyang kapungot, nga nag-ingon, **6**
Ako sa akong kaugalingon nagpili sa akong hari sa Zion,
ang balaan kong bukid." **7** Ipahibalo ko ang kasugoan
ni Yahweh. Miingon siya kanako, "Ikaw ang akong anak
nga lalaki! Karong adlawa mahimo mo na akong imong
amahan. **8** Pangayo kanako, ug igahatag ko kanimo ang
kanasoran alang sa imong panulondon ug ang kinatumyang
mga dapit sa kalibotan aron imong mapanag-iyahan. **9**
Pagadukmokon mo (sila) sa sungkod nga puthaw; sama sa
banga sa magkukolon, pulpugon mo (sila) sa pino." **10** Busa
karon, pagmabinantayon kamong mga hari; pagpatudlo
kamong magmamando sa kalibotan. **11** Simbaha si Yahweh
sa kahadlok ug pagmaya uban ang pagkurog. **12** Haloki
ang anak nga lalaki kay kondili masuko siya kaninyo, ug
mamatay kamo sa dihang mosilaob ang iyang kasuko sa
makadiyot nga higayon. Pagkabulahan niadtong tanan nga
modangop diha kaniya.

3 Ang salmo ni David, sa pag-ikyas niya gikan ni Absalom
ang iyang anak nga lalaki. O Yahweh, pagkadaghan sa
akong mga kaaway! Daghan ang nakigbatok na kanako. **2**
Daghan ang nagsulti mahitungod kanako, "Walay tabang
alang kaniya gikan sa Dios." (Sela) **3** Apan ikaw, O Yahweh,
mao ang taming nga naglibot kanako, ang akong himaya,
ug ang nagpahangad sa akong ulo. **4** Nagtuaw ako kang
Yahweh, ug gitubag niya ako gikan sa iyang balaang
bungtod. (Sela) **5** Mihigda ako ug nakatulog; nakamata ako,
kay si Yahweh nanalipod kanako. **6** Dili ako mahadlok sa
daghang mga tawo nga nag-andam sa ilang kaugalingon sa
pagpakigbatok kanako sa matag bahin. **7** Barog, O Yahweh!
Luwasa ako, akong Dios! Kay pagasagpaon mo ang tanan
kong mga kaaway; pagapudpuron mo ang mga ngipon sa
mga daotan. **8** Ang kaluwasan naggikan kang Yahweh.
Hinaot nga ang imong mga panalangin maanaa sa imong
katawhan. (Sela)

4 Alang sa pangulo sa musikero; sa mga tulonggon
nga adunay kwerdas. Ang salmo ni David. Tubaga
ako sa dihang mosangpit ako kanimo, O Dios sa akong
pagkamatarong; hatagi ako ug lawak sa dihang gisakit ako.
Kaloy-i ako ug paminawa ang akong mga pag-ampo. **2**
Kamong mga tawo, hangtod kanus-a ba ninyo pagabalihon
ang akong kadungganan ngadto sa kaulawan? Hangtod
kanus-a ba kamo mahigugma nianang walay pulos ug ang
pagpangita sa mga kabakakan? (Sela) **3** Apan hibaloi nga si
Yahweh naglain sa mga diosnon alang sa iyang kaugalingon.
Magapatalinghog si Yahweh sa dihang mosangpit ako
kaniya. **4** Pagkurog sa kahadlok, apan ayaw pagpakasala!
Pamalandong sa inyong kasingkasing didto sa inyong
higdaanan ug paghilom. (Sela) **5** Paghalad sa mga halad
sa pagkamatarong ug ibutang ang inyong pagsalig diha
kang Yahweh. **6** Daghan ang miingon, "Kinsa man ang
makapakita kanato sa bisan unsang butang nga maayo?"
O Yahweh, ipadan-ag ang kahayag sa imong panagway
nganhi kanamo. **7** Gihatagan mo ug dakong kalipay ang
akong kasingkasing labaw pa sa naangkon sa uban sa
dihang midaghan ang ilang trigo ug mga bag-ong bino. **8** Sa
kalinaw magahigda ako ug matulog, kay kanimo lamang, O
Yahweh, nahimo akong luwas ug adunay kasigurohan.

5 Pangulo sa mang-aawit; uban ang mga tulonggon nga
huypan. Ang salmo ni David. Paminawa ang akong
pagsangpit kanimo, O Yahweh; hunahunaa ang akong mga
pag-agulo. **2** Paminawa ang tingog sa akong pagsangpit
kanimo, akong Hari ug akong Dios, kay kanimo ako nag-
ampo. **3** Yahweh, sa buntag patalinghogan mo ang akong
pagtuaw; sa kabuntagon dalhon ko ang akong mga pag-
ampo kanimo ug malaomong magahulat. **4** Sa pagkatinuod
ikaw ang Dios nga dili mouyon sa daotan; ang mga tawong
daotan dili nimo mahimong mga dinapit. **5** Dili magabarog
ang mapahitas-on sa imong presensya; kay gikasilagan mo
man ang tanan nga nagbuhat ug daotan. **6** Laglagon mo
ang mga bakakon; tamayon ni Yahweh ang mga mabangis
ug ang mga tawong malimbongon. **7** Apan alang kanako,

tungod sa imong matinud-anong kasabotan, mosulod ako sa imong pinuy-anan; sa pagtahod mohapa ako atubangan sa imong balaang templo. **8** O Ginoo, giyahi ako sa imong pagkamatarong tungod sa akong mga kaaway; tul-ira ang imong agianan sa akong atubangan. **9** Kay wala gayoy kamatuoran sa ilang baba; daotan ang ilang kinasulorang tinguha; ang ilang tutonlan mao ang inablihan nga lubnganan; magaulog-ulog (sila) uban sa ilang dila. **10** Hukmi (sila) nga sad-an, O Dios; hinaot nga maunay (sila) ug kahulog sa ilang mga laraw! Isalikway (sila) tungod sa ilang mga kalapasan, kay nagsupak (sila) batok kanimo. **11** Apan hinaot nga malipay kadtong tanan nga midangop kanimo; sa gihapon pasinggita (sila) kanunay sa kalipay tungod kay ikaw ang nanalipod kanila; pasagdi (sila) nga magmalipayon diha kanimo, kadtong nahigugma sa imong ngalan. **12** Kay ikaw ang magpanalangin sa mga matarong, O Yahweh; ikaw ang nag-alirong kanila uban ang kaluoy ingon nga taming.

6 Alang sa pangulo sa musikero; sa mga tulonggon nga adunay kwerdas, gisunod ngadto sa Sheminith nga paagi. Ang salmo ni David. O Yahweh, ayaw ako badlonga sa imong kasuko o pantona sa imong kapungot. **2** O Yahweh, Kaloy-i intawon ako kay naluya na ako; ayoha ako O Yahweh, kay nagapangurog na ang akong kabukogan. **3** Ang akong kalag usab nahasol na pag-ayo. Apan ikaw, O Yahweh—hangtod kanus-a man kini magpadayon? **4** O Yahweh, balik ug tabangi na ako. Luwasa ako tungod sa imong matinud-anong kasabotan! **5** Kay sa kamatayon wala nay makahinumdom kanimo. Kinsa ba ang makapasalamat pa kanimo didto sa Sheol? **(Sheol h7585)** **6** Naluya na ako sa tumang pag-agulo. Sa tibuok gabii nabasa ang akong higdaan sa akong mga luha; nabasa ang akong kama sa mga luha. **7** Mihalap na ang akong mga mata tungod sa kasubo; naluya na kini tungod sa tanan kong kaaway. **8** Palayo gikan kanako, kamong tanan nga nagbuhat ug sala; kay nadungog ni Yahweh ang tingog sa akong pagbakho. **9** Nadungog ni Yahweh ang tingog sa akong pagpangaliya; gidawat ni Yahweh ang akong pag-ampo. **10** Ang tanan kong kaaway maulawan ug mahasol pag-ayo. Motalikod (sila) ug dihadiha maulawan.

7 Ang mga awit nga gisulat ni David, nga giawit niya alang kang Yahweh mahitungod sa mga pulong ni Cus nga gikan sa tribo ni Benjamin. O Yahweh nga akong Dios, midangop ako diha kanimo! Luwasa ako gikan sa tanang migukod kanako, ug tabangi ako. **2** Kay tingali, kuniskunison nila ako sama sa usa ka liyon, nga magawataswas kanako nga wala nay si bisan kinsa ang magaluwas kanako. **3** O Yahweh nga akong Dios, wala ko gibuhat ang giingon sa akong mga kaaway nga akong buhaton; kay walay pagpanlupig sa akong mga kamot. **4** Wala akoy nabuhat nga sayop kang bisan kinsa nga nagmalinawon uban kanako, o nagpasakit nga walay kapasikaran kang bisan kinsa nga nakigbatok kanako. **5** Kung wala ako magsulti sa kamatuoran nan tugoti ang akong kaaway nga maglutos sa akong kinabuhi ug maapsan kini; tugoti siya nga moyatakyatak sa akong lawas ibabaw sa yuta ug mobiya kanako nga naghigda nga naulawan diha sa abog. (Sela) **6** Barog, O Yahweh, diha sa imong kasuko; bangon batok sa kapungot sa akong mga kaaway; pagmata alang kanako ug ipakita ang matarong nga kasugoan nga imong gisugo alang kanila. **7** Nag-alirong kanimo ang panagtigom sa kanasoran; bawia pag-usab ang imong naandan nga dapit ibabaw kanila. **8** O Yahweh, hukmi ang kanasoran; tubsa ako, O Yahweh, nga Labing Halangdon, tungod kay ako matarong ug walay sala. **9** Hinaot nga ang daotang mga binuhatan sa mga daotan matapos na, apan tukora ang matarong nga katawhan, matarong nga Dios, ikaw nga nagsusi sa mga kasingkasing ug sa mga hunahuna. **10** Ang akong taming naggikan sa Dios, siya nga moluwas sa matarong nga kasingkasing. **11** Ang Dios mao ang matarong nga maghuhukom, usa ka Dios nga may kapungot sa matag adlaw. **12** Kung ang usa ka tawo dili maghinulsol, pagabairon sa Dios ang iyang espada ug pagaandamon ang iyang pana alang sa gubat. **13** Andam na siya nga mogamit sa mga hinagiban batok kaniya; gihimo niya nga magakalayo ang iyang pana. **14** Hunahunaa ang babayeng mabdos uban sa kadaotan, nga nanamkon sa malimbongong mga laraw, nga nanganak sa makalilisang nga mga bakak. **15** Mikalot siya sa usa ka bangag ug mihaw-as sa tanan ug unya nahulog sa bangag nga iyang kinalot. **16** Ang iyang kaugalingon nga daotang mga laraw magabalik sa iyang ulo, kay ang iyang kabangis nahulog ibabaw sa iyang alimpulo. **17** Magapasalamat ako kang Yahweh sumala sa iyang katarong; Magaawit ako sa pagdayeg alang kang Yahweh nga Labing Halangdon.

8 Alang sa pangulong musikero, nga gikuha sa gittith nga pamaagi. Ang salmo ni David. O Yahweh nga among Ginoo, pagkahalangdon sa imong ngalan sa tibuok kalibotan, ikaw nga nagpakita sa imong himaya sa kalangitan. **2** Gikan sa baba sa gagmay nga mga bata ug sa mga masuso gihimo mo ang mga pagdayeg tungod sa imong mga kaaway, aron makapahilom sa kaaway ug sa tigpanimalos. **3** Sa dihang mohangad ako sa imong kalangitan, nga binuhat sa imong mga tudlo, ang bulan ug ang mga kabituonan, nga imong gipahimutang. **4** Unsa ba ka mahinungdanon ang katawhan nga gihunahuna mo man (sila) o ang anak sa tawo nga gitagad mo man (sila) **5** Apan gibuhat mo (sila) nga ubos lamang sa mga langitnong binuhat ug gipurongpurongan (sila) sa himaya ug sa kadungganan. **6** Gibuhat mo siya aron

magdumala ibabaw sa tanang buhat sa imong mga kamot;
gibutang mo ang tanang butang ilalom sa iyang tiilan: 7 ang
tanang karnero ug mga baka, ug bisan pa ang mga mananap
sa kapatagan, 8 ang kalanggaman sa kawanangan, ug ang
mga isda sa dagat, ang bisan unsa nga moagi sa sulog sa
kadagatan. 9 O Yahweh nga among Ginoo, pagkahalangdon
sa imong ngalan sa tibuok kalibotan!

9 Alang sa pangulong musikero; nga gikan sa Muth Labben
nga pamaagi. Ang salmo ni David. Pasalamatan ko ikaw
O Yahweh sa tibuok kong kasingkasing; isugilon ko ang mga
kahibulongan mong mga buhat. 2 Maglipay ug magmaya
ako diha kanimo; ug magaawit ako sa pagdayeg sa imong
ngalan, O Labing Halangdon! 3 Sa dihang motalikod ang
akong mga kaaway, mangapokan ug mangahanaw (sila)
diha sa imong atubangan. 4 Kay gidapigan mo ang akong
katarong; milingkod ka sa imong trono, usa ka matarong
nga maghuhukom! 5 Gibadlong mo ang kanasoran; gilaglag
mo ang mga daotan; gipapas mo ang ilang mga ngalan
hangtod sa kahangtoran. 6 Napukan ang kaaway sama sa
kalaglagan sa dihang gibuntog mo ang ilang mga siyudad.
Nangahanaw ang tanan nilang handomanan. 7 Apan si
Yahweh magpabilin hangtod sa kahangtoran; gitukod niya
ang iyang trono alang sa katarong. 8 Hukman niya ang
kalibotan uban ang pagkamatarong, ug pagahukman niya
ang kanasoran uban ang kaangayan. 9 Si Yahweh mao usab
ang dalangpanan sa mga dinaogdaog, ang dalangpanan sa
panahon sa kalisdanan. 10 Kadtong nakaila sa imong ngalan
nagsalig diha kanimo, alang kanimo, O Yahweh, ayaw
isalikway kadtong nangita kanimo. 11 Awiti ug mga pagdayeg
si Yahweh, nga naghari sa Zion; suginli ang kanasoran kung
unsa ang iyang nahimo. 12 Kay ang Dios nga manimalos sa
naulang dugo magahinumdom; wala niya hikalimti ang hilak
sa mga dinaogdaog. 13 Kaloy-i ako, O Yahweh; tan-awa
kung giunsa ako pagdaogdaog niadtong nagdumot kanako,
ikaw nga makasakmit kanako gikan sa mga ganghaan sa
kamatayon. 14 O, aron maimantala ko ang tanan nimong
pagdayeg. Diha sa mga ganghaan sa anak nga babaye sa
Zion magmaya ako diha sa imong kaluwasan! 15 Nangahulog
ang kanasoran ngadto sa bangag nga ilang kinalot; ang ilang
mga tiil nalit-ag sa pukot nga ilang gitagoan. 16 Gipaila ni
Yahweh ang iyang kaugalingon; maghukom siya; nangalit-ag
ang mga daotan pinaagi sa ilang kaugalingong mga buhat.
(Sela) 17 Ang mga daotan mibalik ug gipadala sa Sheol,
ang dangatan sa tanang kanasoran nga nakalimot sa Dios.
(Sheol h7585) 18 Kay ang nagkinahanglan dili mahikalimtan,
ni mahanaw sa kahangtoran ang mga paglaom sa mga
dinaogdaog. 19 Barog, O Yahweh; ayaw tugoti nga ang
tawo modaog batok kanimo; hinaot nga ang kanasoran
mahukman diha sa imong panan-aw. 20 Lisanga (sila) O
Yahweh; hinaot nga ang kanasoran masayod nga tawo
lamang (sila, Sela)

10 O Yahweh, nganong nagpalayo ka man kanako?
Nganong gitagoan mo man ang imong kaugalingon sa
panahon sa kalisdanan? 2 Tungod sa ilang pagkamapahitas-
on, gilutos sa mga tawong daotan ang mga dinaogdaog; apan
palihog tugoti nga malit-ag ang mga daotan pinaagi sa ilang
kaugalingong gipanglaraw. 3 Kay gipasigarbo sa tawong
daotan sa iyang labing lalom nga mga tinguha; gipanalanginan
niya ang mga hakog ug gibiaybiay si Yahweh. 4 Ang tawong
daotan nagpataas sa iyang panagway; wala niya pangitaa
ang Dios. Wala gayod siya maghunahuna mahitungod sa
Dios tungod kay wala gayod siya magpakabana mahitungod
kaniya. 5 Luwas siya sa tanang panahon, apan ang imong
matarong nga kasugoan hataas pa kaayo alang kaniya;
giyam-iran niya ang tanan niyang mga kaaway. 6 Nag-ingon
siya sa iyang kasingkasing, "Dili gayod ako mapakyas; sa
tibuok kaliwatan dili ako makatagamtam ug kalisod." 7 Ang
iyang baba napuno sa mga pagtunglo ug sa mga bakak,
makadaot nga mga pulong; ang iyang dila makadaot ug
makalaglag. 8 Mag-atang siya sa kabaryohan; diha sa hilit
nga dapit pamatyon niya ang walay sala; ang iyang mga
mata naniid sa mga tawong walay mahimo. 9 Nagbantay
siya sa hilit sama sa liyon nga anaa sa kasagbotan; naghupo
ug naghulat sa pagtukob sa mga dinaogdaog. Gidakop
niya ang mga dinaogdaog pinaagi sa pagbira niya sa iyang
pukot. 10 Gidugmok ug gilutos niya ang iyang gibiktima;
nahulog (sila) ngadto sa iyang lig-on nga mga pukot. 11 Nag-
ingon siya sa iyang kasingkasing, "Nahikalimot na ang Dios;
gitagoan niya ang iyang panagway; dili na siya magpakabana
sa pagtan-aw." 12 Barog, O Yahweh! Bayawa ang imong
kamot, O Dios! Ayaw kalimti ang mga dinaogdaog. 13
Nganong gisalikway man sa tawong daotan ang Dios ug
nag-ingon sa iyang kasingkasing, "Dili mo ako basolon"? 14
Nakakita ka niini, kay nakita mo kanunay ang nagpahamtang
sa mga pag-antos ug mga kagul-anan. Gitugyan sa mga
makaluluoy ang ilang kaugalingon diha kanimo; giluwas
mo ang mga ilo. 15 Dugmoka ang bukton sa masalaypon
ug tawong daotan. Paningli siya sa iyang daotang mga
binuhatan, nga gihunahuna niya nga dili mo masayran. 16 Si
Yahweh Hari hangtod sa kahangtoran; gipapahawa niya ang
kanasoran sa iyang yuta. 17 O Yahweh, gidungog mo ang
mga panginahanglan sa mga dinaogdaog; gilig-on mo ang
ilang kasingkasing, gipatalinghogan mo ang ilang pag-ampo;
18 Gipanalipdan mo ang mga ilo ug ang mga dinaogdaog
aron walay tawo sa kalibotan ang mangalisang pag-usab.

11 Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David.
Midangop ako diha kang Yahweh; unsaon mo pagsulti

kanako, “Kalagiw sama sa langgam ngadto sa bukid”? 2 Kay
tan-awa! Ang daotan nag-andam na sa ilang mga pana.
Giandam nila ang ilang mga udyong diha sa mga pisi aron
sa pagpana diha sa kangitngit ngadto sa matarong ang
kasingkasing. 3 Kay kung magun-ob ang mga patukoranan,
unsa man ang mahimo sa mga matarong? 4 Si Yahweh
anaa sulod sa iyang balaang templo; nagtan-aw ug nagsusi
ang iyang mga mata sa mga anak sa katawhan. 5 Nagsusi si
Yahweh sa mga matarong ug sa mga daotan, apan nagdumot
siya niadtong nahigugma sa pagbuhat sa pagpanlupig. 6
Paulanan niya sa kalayo ug asupre ang mga daotan; ang
makapaso nga hangin mao ang ilang bahin gikan sa iyang
kupa! 7 Kay si Yahweh matarong, ug nahigugma siya sa
pagkamatarong; ang mga matarong makakita sa iyang
panagway.

12 Alang sa pangulong musikero; nga gikan sa Sheminith.
Ang salmo ni David. Tabangi, O Yahweh, kay nahanaw
na ang mga diosnon; nawagtang na ang mga matinumanon.
2 Ang tanan nagsulti sa walay pulos nga mga pulong batok sa
ilang silingan; ang tanan nagsulti uban sa ngabil nga maulog-
ulogon ug palingpaling nga kasingkasing. 3 O Yahweh, putla
ang tanang ngabil nga maulog-ulogon, ang matag dila nga
nagmantala sa dakong mga butang. 4 Mao kini kadtong nag-
ingon, “Uban sa among mga dila magmalamposon kami.
Sa dihang magsulti ang among mga ngabil, kinsa ba ang
makamando kanamo?” 5 “Tungod sa panpanlupig batok sa
mga kabos, tungod sa pag-agulo sa mga timawa, mobarog
ako,” nag-ingon si Yahweh. “Ihatag ko ang kasigurohan nga
ilang gipangandoy.” 6 Ang mga pulong ni Yahweh mao ang
mga pulong nga putli, sama sa plata nga giputli sa hudno
sa kalibotan, sa makapito ka higayon. 7 Ikaw O Yahweh!
Gibantayan mo (sila) Gitipigan mo ang diosnong mga tawo
gikan sa daotang kaliwatan hangtod sa kahangtoran. 8 Ang
mga tawong daotan naglakaw sa bisan asa nga bahin sa
dihang ang daotan gipasidungan taliwala sa mga anak sa
katawhan.

13 Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David.
Hangtod kanus-a, O Yahweh, nga padayon kang
mahikalimot kanako? Hangtod kanus-a mo man itago ang
imong panagway nganhi kanako? 2 Hangtod kanus-a man
ako mabalaka ug masubo sulod sa akong kasingkasing
sa tibuok adlaw? Hangtod kanus-a man padayon nga
magmadaogon ang akong kaaway batok kanako? 3 Tan-awa
ug tubaga ako, O Yahweh nga akong Dios! Hayagi ang akong
panan-aw, kay kondili mahikatulog ako sa kamatayon. 4 Ayaw
tugoti ang akong kaaway nga moingon, “Gibuntog ko siya,”
aron nga ang akong kaaway dili makaingon, “Nagmadaugon
ako batok sa akong kaaway”; kay kondili, magmaya gayod
ang akong mga kaaway sa dihang mapukan ako. 5 Apan
nagsalig ako sa imong matinud-anong kasabotan; nagmaya
ang akong kasingkasing diha sa imong kaluwasan. 6 Mag-
awit ako kang Yahweh tungod kay hilabihan gayod ang iyang
pagtagad kanako.

14 Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David.
Ang buangbuang moingon sa iyang kasingkasing,
“Wala gayoy Dios,” Malimbongon (sila) ug nagbuhat sa
makauulaw nga pagpakasala; walay bisan usa nga nagbuhat
ug maayo. 2 Si Yahweh nagatan-aw gikan sa langit ngadto
sa mga anak sa tawo aron sa pagpangita kung aduna bay
nakasabot, nga nangita kaniya. 3 Nahisalaag silang tanan.
Ug nadunot silang tanan. Walay bisan usa nga nagbuhat
ug maayo, wala gayod bisan usa. 4 Wala ba silay bisan
unsang nahibaloan, kadtong nagpakasala, kadtong milamoy
sa akong katawhan sama nga mikaon (sila) sa tinapay,
apan wala magtawag kang Yahweh? 5 Nangurog (sila) sa
kahadlok, kay ang Dios anaa man sa panagtigom sa mga
matarong! 6 Buot ninyong pakaulawan ang tawong kabos
bisan pa kung si Yahweh ang iyang dalangpanan. 7 O, kana
nga kaluwasan sa Israel moabot pa unta gikan sa Zion! Sa
dihang bawion na ni Yahweh ang iyang mga katawhan gikan
sa pagkabihag, unya magmaya si Jacob ug magmalipayon
ang Israel!

15 Ang salmo ni David. O Yahweh, kinsa man ang
makapuyo sa imong tabernakulo? Kinsa man ang
magpuyo sa imong balaan nga bungtod? 2 Si bisan kinsa
ang nagalakaw nga walay kasaypanan, nagabuhat kung
unsa ang husto ug nagasulti sa kamatuoran gikan sa iyang
kasingkasing. 3 Dili siya magbutangbutang uban sa iyang
dila, dili siya mangdaot sa uban, ug dili niya tamayon ang
iyang silingan. 4 Ang tawong walay pulos ginatamay sa
iyang mga mata, apan gipasidunggan niya kadtong adunay
kahadlok kang Yahweh. Nagapanumpa siya bisan pa sa
iyang kalisod ug dili niya bakwion ang iyang mga gipanaad.
5 Dili niya patuboan ang salapi sa dihang magpautang siya.
Dili siya magdawat ug suhol aron sa pagpamatuod batok sa
mga dili sad-an. Si bisan kinsa kadtong magbuhat niining
mga butanga dili gayod matarog.

16 Ang michtam ni David. Panalipdi ako, O Dios, kay
midangop ako kanimo. 2 Nag-ingon ako kang Yahweh,
“Ikaw ang akong Ginoo; ang pagkamaayo ko kawang lamang
kung wala ka. 3 Sa mga balaang tawo nga anaa sa kalibotan,
maalamon (sila) nga mga tawo; ang bug-os kong kalipay
anaa kanila. 4 Modaghan pa ang ilang mga kalisdanan,
niadtong mga nangita ug laing dios. Dili ko gayod ibubo
ang halad nga dugo sa ilang mga dios ni bayawon ang
ilang mga ngalan sa akong ngabil. 5 O Yahweh, ikaw ang

akong pinili nga bahin ug ang akong kupa. Gikuptan mo ang akong kaugmaon. 6 Ang gisukod nga utlanan gipahimutang alang kanako sa maanindot nga mga dapit; tinuod gayod nga akong maangkon ang maayong panulondon. 7 Dayegon ko si Yahweh, nga mao ang nagtambag kanako; bisan sa kagabhion ang akong hunahuna nagapanudlo kanako. 8 Giuna ko si Yahweh sa kanunay, aron dili gayod ako matarog gikan sa iyang tuong kamot! 9 Busa malipayon ang akong kasingkasing; nagamaya ang akong dungog. Tinuod gayod nga magpuyo ako nga luwas. 10 Kay dili mo isalikway ang akong kalag ngadto sa Sheol. Dili mo pagatugotan nga ang imong mga nagmatinumanon makakita sa bung-aw. (Sheol h7585) 11 Gitudloan mo ako sa dalan sa kinabuhi; ang madagayaon nga kalipay nagapabilin sa imong presensya; ang kalipay nagasunod sa imong tuong kamot hangtod sa walay kahangtoran!"

17 Ang pag-ampo ni David. Paminawa ang akong paghangyo sa katarong, O Yahweh; patalinghogi ang akong pagpakitabang! Dungga ang pag-ampo gikan sa akong ngabil nga wala manglimbong. 2 Tugoti ang akong pagpamatuod magagikan sa imong presensya; tugoti nga makita sa imong mga mata kung unsa ang husto! 3 Kung sulayan mo ang akong kasingkasing, kung duawon mo ako sa kagabhion, putlion mo ako ug wala nay makaplagan nga bisan unsang daotang mga laraw; ang akong baba wala nay kalapasan. 4 Sa mga binuhatan sa katawhan, pinaagi kini sa pulong sa imong ngabil nga naglikay ako gikan sa pamaagi sa mga masupilon. 5 Ang akong mga lakang nagsubay gayod sa imong agianan; wala gayod nadalin-as ang akong mga tiil. 6 Nagtawag ako kanimo, kay tubagon mo ako, O Dios; Patalinghogi ako ug paminawa sa dihang mosulti ako. 7 Ipakita ang imong matinud-anong kasabotan sa katingalahang paagi, giluwas mo kadtong midangop kanimo pinaagi sa imong tuong kamot gikan sa ilang mga kaaway! 8 Panalipdi ako sama sa kalimutaw sa imong mata; tagoi ako ilalom sa landong sa imong mga pako 9 gikan sa presensya sa mga daotan nga naghasmag kanako, sa akong mga kaaway nga nag-alirong kanako. 10 Wala gayod silay kaluoy kang bisan kinsa; pagkamasigarbohon sa ilang mga baba. 11 Gialirongan nila ang akong mga lakang. Gitutok nila ang ilang mga mata aron sa pagpatumba kanako ngadto sa yuta. 12 Sama (sila) sa liyon nga naghinamhinam na nga motukob sa iyang tukbonon, sama sa batan-ong liyon nga nagpahipi sa mangiob nga mga dapit. 13 Barog, O Yahweh! Sulonga (sila) Ipalukapa (sila) Luwasa ang akong kinabuhi gikan sa mga daotan pinaagi sa imong espada! 14 Luwasa ako gikan sa mga tawo pinaagi sa imong kamot, O Yahweh, gikan sa mga tawo niining kalibotana kansang kauswagan anaa lamang niining kinabuhia! Pagabusgon mo ang tiyan niadtong mga bililhon kanimo uban ang mga bahandi; makabaton (sila) ug daghang kaanakan ug igabilin ang ilang katigoyanan sa ilang kaanakan. 15 Alang kanako, tan-awon ko ang imong panagway sa pagkamatarong; matagbaw ako, sa akong pagmata, sa pagkakita kanimo.

18 Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David, nga sulugoon ni Yahweh, sa dihang giawit niya kang Yahweh ang mga pulong niini nga awit sa adlaw nga giluwas siya ni Yahweh gikan sa kamot sa tanan niyang mga kaaway ug gikan sa kamot ni Saul. Nag-awit siya: Gihigugma ko ikaw, O Yahweh, ang akong kusog. 2 Si Yahweh mao ang akong bato, ang akong lig-on nga kuta, siya nga nagluwas kanako; siya mao ang akong Dios, ang akong bato; midangop ako kaniya. Siya mao ang akong taming, ang budyong sa akong kaluwasan, ug ang akong dalangpanan. 3 Magtawag ako kang Yahweh nga takos nga pagadaygon, ug maluwas ako gikan sa akong mga kaaway. 4 Ang mga hikot sa kamatayon migapos kanako, ug ang naghaganas nga tubig sa pagkawalay kapuslanan naglumos kanako. 5 Ang mga hikot sa Sheol migapos kanako; ug ang bitik sa kamatayon naglit-ag kanako. (Sheol h7585) 6 Sa akong kasakitan nagtawag ako kang Yahweh; nagpakitabang ako sa akong Dios. Nadungog niya ang akong tingog diha sa iyang templo; ang akong pagpakitabang miabot sa iyang presensya; nahiabot kini sa iyang igdulungog. 7 Unya ang kalibotan miuyog ug mikurog; ang patukoranan usab sa mga kabukiran nauyog ug nangurog tungod sa kasuko sa Dios. 8 Miulbo ang aso nga migawas sa iyang ilong, ug ang nagdilaab nga kalayo migawas sa iyang baba. Gipasiga niini ang mga baga. 9 Giablihan niya ang kalangitan ug mikanaog, ug ang tumang kangitngit anaa ilalom sa iyang mga tiil. 10 Misakay siya sa kerubin ug milupad; nagpatianod siya sa mga pako sa hangin. 11 Gihimo niya ang kangitngit ingon nga usa ka tolda nga nagpalibot kaniya, baga nga mga dag-om sa kawanangan. 12 Nangahulog ang mga yelo ug ang nagdilaab nga mga kalayo sa pagkilat nga gikan sa iyang atubangan. 13 Nagdalugdog si Yahweh sa kalangitan! Nagsinggit ang Labing Halangdon. 14 Gipana niya ug nagkatibulaag ang iyang mga kaaway; daghang mga kilat ang nagpahisalaag kanila. 15 Unya mitungha ang tuboran sa mga katubigan; ang mga patukoranan sa kalibotan nadayag diha sa panagsinggit sa imong pagpakiggubat, O Yahweh—sa pag-ulbo sa gininhawa sa imong ilong. 16 Mikab-ot siya gikan sa kahitas-an; gigunitan niya ako! Gihaw-as niya ako gikan sa makusog nga tubig. 17 Giluwas niya ako gikan sa lig-on kong mga kaaway, gikan niadtong nagdumot kanako, kay hilabihan (sila) ka kusgan kay kanako. 18 Gisulong nila ako sa adlaw sa akong kasakitan apan si Yahweh mao ang mitabang kanako! 19 Gipalingkawas niya

ako sa halapad nga hawan; giluwas niya ako tungod kay nahimuot siya kanako. **20** Gigantihan ako ni Yahweh tungod sa akong pagkamatarong; gilig-on niya ako tungod kay hinlo ang akong mga kamot. **21** Kay akong gisubay ang dalan ni Yahweh ug diha sa pagkadaotan wala gayod ako mitalikod gikan sa akong Dios. **22** Kay ang tanan niyang matarong nga kasugoan nagauna kanako; maingon man sa iyang mga mando, wala ko kini gisalikway. **23** Wala usab akoy sayop sa iyang atubangan, ug gilikay ko ang akong kaugalingon gikan sa sala. **24** Busa gilig-on ako ni Yahweh tungod sa akong pagkamatarong, tungod kay ang akong mga kamot hinlo diha sa iyang atubangan. **25** Alang niadtong nagmatinumanon, gipakita mo nga ikaw matinumanon; sa tawo nga hingpit, gipakita mo nga ikaw hingpit. **26** Alang niadtong putli, gipakita mo nga ikaw putli; apan maabtikon ka ngadto ni bisan kinsang sukwahi. **27** Kay giluwas mo kadtong mga tawong gisakit, apan gipaubos mo kadtong mga mata nga mapasigarbohon! **28** Kay gidagkotan mo ang akong suga; gihayagan ni Yahweh nga akong Dios ang akong kangitngit. **29** Kay pinaagi kanimo makadagan ako ngadto sa usa ka babag; pinaagi sa akong Dios makaambak ako sa kuta. **30** Alang sa Dios: hingpit ang iyang mga pamaagi. Ang pulong ni Yahweh putli! Siya mao ang taming sa tanan nga modangop kaniya. **31** Kinsa pa ba ang Dios gawas kang Yahweh? Kinsa pa ba ang bato gawas sa among Dios? **32** Mao kini ang Dios nga naghatag ug kusog kanako sama sa bakos, nga nagbutang sa tawong matarong sa iyang dalan. **33** Gipaabtik niya ang akong mga tiil sama sa binaw ug gibutang ako sa hataas nga mga dapit! **34** Gibansay niya ang akong mga kamot alang sa gubat ug ang akong mga bukton sa pagbira sa pana nga bronse. **35** Gihatag mo kanako ang taming sa imong kaluwasan. Ang imong tuong kamot nagtabang alang kanako, ug ang imong kaluoy ang naghimo kanako nga bantogan. **36** Naghimo ka ug halapad nga hawan ilalom sa akong mga tiil aron dili madalin-as ang akong mga tiil. **37** Gigukod ko ang akong mga kaaway ug ako silang nadakpan; wala gayod ako mipauli hangtod nga malaglag (sila) **38** Gidugmok ko (sila) aron dili na (sila) makabangon pa; nangatumba (sila) sa akong tiilan. **39** Kay gihatagan mo ako ug kusog sama sa bakos sa panggubatan; gipailalom mo kanako kadtong nakigbatok kanako. **40** Gihatag mo kanako ang tangkugo sa akong mga kaaway; giwagtang ko kadtong nagdumot kanako. **41** Nagpakitabang (sila) apan walay si bisan usa ang nagluwas kanila; nagtawag (sila) kang Yahweh, apan wala siya mitubag kanila. **42** Gidugmok ko (sila) hangtod nga mapulpog sama sa abog nga gipalid sa hangin; gilabay ko (sila) sama sa lapok sa kadalanan. **43** Giluwas mo ako gikan sa panag-away sa mga tawo. Gihimo mo akong pangulo sa tibuok kanasoran. Gialagaran ako sa mga tawo nga wala ko mailhi. **44** Sa dihang madungog nila ako, mituman (sila) kanako; ang mga langyaw napugos sa pagyukbo kanako. **45** Nanggawas ang mga langyaw nga nagpangurog gikan sa ilang mga kuta. **46** Buhi si Yahweh; hinaot nga pagadayegon ang akong bato. Hinaot nga mapasidunggan ang Dios sa akong kaluwasan. **47** Siya mao ang Dios nga manimalos alang kanako, nga nagbuntog sa mga kanasoran ilalom kanako. **48** Gipalingkawas ako gikan sa akong mga kaaway! Sa pagkatinuod, gibayaw mo ako labaw niadtong nakigbatok kanako! Giluwas mo ako gikan sa mga tawong malupigon. **49** Busa pasalamatan ko ikaw, O Yahweh, taliwala sa mga kanasoran; mag-awit ako ug mga pagdayeg sa imong ngalan! **50** Gihatag sa Dios ang dakong kadaogan sa iyang hari, ug gipakita niya ang iyang maunongon nga kasabotan ngadto sa iyang pinili, ngadto kang David ug ngadto sa iyang kaliwatan hangtod sa kahangtoran.

19 Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David.
Ang kalangitan nagpadayag sa himaya sa Dios, ug ang kawanangan nagpakita sa iyang mga binuhat! **2** Adlaw-adlaw nagaawas ang pagpanugilon; matag gabii nagapadayag kini sa kaalam. **3** Walay mga sinultihan o pinulongan; ang ilang mga tingog dili madungog. **4** Apan mikaylap ang ilang mga pulong ngadto sa tibuok yuta, ug ang ilang mga gipanugilon miabot sa kinatumyan sa kalibotan. Gipabarog niya ang tolda sa adlaw diha kanila. **5** Ang adlaw sama sa usa ka pamanhonon nga migula sa iyang lawak ug sama sa kusgang lalaki nga nagmaya sa iyang pagdagan sa lumba. **6** Misubang ang adlaw gikan sa usa ka bahin ug milatas sa kawanangan ngadto sa laing bahin; walay makaikyas sa kainit niini. **7** Ang balaod ni Yahweh hingpit, nga nagpabag-o sa kalag; ang pagpamatuod ni Yahweh kasaligan nga naghimo nga maalamon sa mga yano. **8** Matarong ang pagpanudlo ni Yahweh, nga naghimo sa kasingkasing nga malipayon; ang kasugoan ni Yahweh putli, nga nagahayag sa mga mata. **9** Ang kahadlok kang Yahweh putli nga molungtad hangtod sa kahangtoran; ang matarong nga kasugoan ni Yahweh matuod ug ang tanan lunlon matarong! **10** Mas bililhon pa (sila) kay sa bulawan, labaw pa kay sa lunlong bulawan; mas tam-is pa (sila) kay sa dugos ug sa tinulo nga dugos gikan sa balayan niini. **11** Oo, pinaagi kanila ang imong sulugoon gipahimangnoan; nga sa pagtuman niini adunay dakong ganti. **12** Kinsa ba ang nasayod sa tanan niyang mga sayop? Hinloi ako gikan sa tinagong mga kalapasan. **13** Ilikay ang imong sulugoon gikan sa mga sala sa pagkamapahitas-on; ug ayaw tugoti nga magmando (sila) kanako. Unya mahimo akong hingpit, ug dili ako mahimong sad-an gikan sa tanang kalapasan. **14** Hinaot nga ang mga

pulong sa akong baba ug ang mga panghunahuna sa akong kasingkasing madawat diha sa imong panan-aw, O Yahweh, ang akong bato ug ang akong manluluwas.

20 Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David.
Hinaot nga tabangan ka ni Yahweh sa adlaw sa kasamok; hinaot nga ang ngalan sa Dios ni Jacob magapanalipod kanimo **2** ug ipadala ang tabang gikan sa balaang dapit aron sa pagtabang kanimo gikan sa Zion. **3** Hinaot nga hinumdoman niya ang imong mga halad ug pagadawaton ang imong halad sinunog. (Sela) **4** Hinaot nga ihatag niya kanimo ang gipangandoy sa imong kasingkasing ug tumanon ang tanan mong mga laraw. **5** Unya sa imong kadaogan magmaya kita, ug diha sa ngalan sa atong Dios, ituboy nato ang mga bandila. Hinaot nga ihatag ni Yahweh ang tanan mong gipangamuyo. **6** Karon nasayod ako nga si Yahweh magaluwas sa iyang pinili; siya magatubag kaniya gikan sa iyang balaang langit uban sa kusog sa iyang tuong kamot nga makaluwas kaniya. **7** Ang uban nagsalig sa ilang mga karwahe ug ang uban sa ilang mga kabayo, apan motawag kita kang Yahweh nga atong Dios. **8** Mangalaglag (sila) ug mangapukan, apan mobangon kita ug mobarog nga matarong! **9** O Yahweh, luwasa ang hari; tabangi kami sa dihang magatawag kami.

21 Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David.
Maglipay ang hari diha sa imong kusog, O Yahweh! Pagkadako gayod sa iyang kalipay sa kaluwasan nga imong gihatag! **2** Ikaw ang naghatag kaniya sa gipangandoy sa iyang kasingkasing ug wala ka nagdumili sa gihangyo sa iyang mga ngabil. (Sela) **3** Kay ikaw ang nagdala kaniya sa daghang panalangin; gipurongpurongan mo siya ug lunlon bulawan. **4** Nangayo siya ug kinabuhi; gihatag mo kini kaniya; gilugwayan mo pa siya sa taas nga mga adlaw hangtod sa walay kataposan. **5** Dako ang iyang himaya tungod sa imong kadaogan; gihatag mo kaniya ang imong katahom ug kahalangdon. **6** Kay gihatag mo kaniya ang molungtad nga mga panalangin; gilipay mo siya uban ang kalipay diha sa imong presensya. **7** Kay ang hari nagsalig kang Yahweh; pinaagi sa matinud-anong kasabotan sa Labing Halangdon dili siya matarog. **8** Ang imong kamot modakop sa tanan mong kaaway; ang imong tuong kamot modakop niadtong nagdumot kanimo. **9** Sa panahon sa imong kasuko, pagasunogon mo (sila) sama sa nagdilaab nga hudno. Gipukan (sila) ni Yahweh sa iyang kapungot, ug ang kalayo magaut-ot kanila. **10** Pagalaglagon mo ang ilang mga anak gikan sa yuta ug ang ilang kaliwatan diha sa katawhan. **11** Kay gitinguha nila ang daotan batok kanimo; naglaraw (sila) nga dili magmalampuson! **12** Kay ikaw ang magpapauli kanila; gipunting mo ang imong pana batok kanila. **13** Bayawon ka, O Yahweh, diha sa imong kusog; magaawit ug magadayeg kami sa imong gahom.

22 Alang sa pangulong musikero; gihan-ay sa "Timpo sa binaw." Ang salmo ni David. Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaan mo man ako? Nganong halayo ka man kaayo gikan sa pagluwas kanako ug halayo gikan sa mga pulong sa akong pag-agulo? **2** Dios ko, nagtuaw ako sa adlaw, apan wala ka mitubag, ug sa kagabhion wala ako maghilom! **3** Apan balaan ka; naglingkod ka ingon nga hari uban ang mga pagdayeg sa Israel. **4** Nagasalig kanimo ang among katigulangan; nagsalig (sila) kanimo, ug giluwas mo (sila) **5** Nagtuaw (sila) kanimo ug giluwas mo (sila) Nagsalig (sila) kanimo ug wala (sila) napakyas. **6** Apan ulod lamang ako ug dili usa ka tawo, kaulawan ako ngadto sa mga tawo ug tinamay sa katawhan. **7** Ang tanang nakakita kanako nagtamay kanako; nagbugalbugal kanako; nagpanglingo (sila) kanako. **8** Miingon (sila) "Nagsalig siya kang Yahweh; pasagdi nga si Yahweh ang moluwas kaniya. Pasagdi nga siya ang moluwas kaniya, kay nahimuot man siya kaniya." **9** Kay gipagula mo ako gikan sa tagoangkan; gihimo mo ako nga mosalig kanimo sa dihang nagsuso pa ako sa akong inahan. **10** Gipahimugso ako diha kanimo gikan sa tagoangkan; ikaw mao ang akong Dios sukad pa nga anaa ako sa tagoangkan sa akong inahan! **11** Ayaw pagpahilayo kanako, kay ang kasamok haduol lamang; walay si bisan usa ang motabang kanako. **12** Gilibotan ako sa daghan nga torong baka; mga kusgan nga mga torong baka sa Basan ang nagapalibot kanako. **13** Ginganga nila pag-ayo ang ilang mga baba batok kanako sama sa nagangulob nga liyon nga magkuniskunis sa iyang biktima. **14** Gibubo ako sama sa tubig, ug ang tanan kong kabukogan nangalisa. Ang akong kasingkasing sama sa kandila; natunaw kini sa akong kinasuloran. **15** Nauga ang akong kusog sama sa kolon; ang akong dila mitapot sa akong alingagngag. Gipahimutang mo ako sa abog sa kamatayon. **16** Kay gilibotan ako sa mga iro; ang panon sa mga daotan nag-alirong kanako; gitusok nila ang akong mga kamot ug mga tiil. **17** Maihap ko na ang tanan kong kabukogan. Gitan-aw ug gitutokan nila ako. **18** Gibahin-bahin nila ang akong mga bisti sa ilang taliwala, nagripa (sila) alang sa akong mga sapot. **19** Ayaw pagpahilayo, O Yahweh; palihog pagdali aron sa pagtabang kanako, akong kusog! **20** Luwasa ang akong kalag gikan sa espada, ang akong usa lamang ka kinabuhi gikan sa mga kuko sa mga ihalas nga iro. **21** Luwasa ako gikan sa baba sa liyon; luwasa ako gikan sa sungay sa mga ihalas nga baka. **22** Imantala ko ang imong ngalan ngadto sa akong mga kaigsoonan; taliwala sa panagtigom pagadaygon ko ikaw. **23** Kamo nga nagmahadlokon kang Yahweh, dayega siya! Kamong tanan nga kaliwat ni Jacob, pasidunggi siya! Barog

nga may pagtahod kaniya, kamong tanan nga kaliwatan sa Israel! **24** Kay wala niya gipasagdan o gisalikway ang pag-antos sa mga dinaogdaog; wala gitago ni Yahweh ang iyang panagway gikan kaniya; sa dihang nagtawag kaniya ang mga dinaogdaog, gidungog niya. **25** Tungod kanimo magdayeg ako diha sa dakong panagtigom; tumanon ko ang akong gipanaad atubangan niadtong nagmahadlokon kaniya. **26** Ang dinaogdaog magakaon ug matagbaw; kadtong nangita kang Yahweh magadayeg kaniya. Hinaot nga ang inyong mga kasingkasing mabuhi hangtod sa kahangtoran. **27** Ang tanang katawhan sa kalibotan mahinumdom ug mobalik kang Yahweh; ang tanang kabanayan sa kanasoran manghapa sa imong atubangan. **28** Kay iya ni Yahweh ang gingharian; siya mao ang magmamando labaw sa tanang kanasoran. **29** Ang tanang malampusong katawhan sa kalibotan magakombira ug magasimba; kadtong tanan nga mikanaog ngadto sa abog magayukbo sa iyang atubangan, kadtong dili arang makatipig sa ilang kaugalingong kinabuhi. **30** Ang moabot nga kaliwatan magaalagad kaniya; magasugilon (sila) sa mosunod nga kaliwatan sa Ginoo. **31** Moabot (sila) ug magasulti sa iyang pagkamatarong; magasugilon (sila) ngadto sa katawhan nga wala pa matawo kung unsa ang iyang nabuhat!

23 Ang salmo ni David. Si Yahweh mao ang akong magbalantay; walay makulang kanako. **2** Gipahigda niya ako sa lunhaw nga mga sibsibanan; gitultolan niya ako sa linaw nga tubig. **3** Gilig-on niya ang akong kinabuhi; gigiyahan niya ako sa hustong dalan tungod sa iyang ngalan. **4** Bisan magalakaw ako latas sa walog sa labing mangitngit nga landong; dili ako mahadlok sa kadaot sanglit nag-uban ka man kanako; ang imong bunal ug ang imong sungkod nanalipod man kanako. **5** Giandam mo ang lamesa sa akong atubangan diha sa presensiya sa akong mga kaaway; gidihogan mo sa lana ang akong ulo; nagaawas ang akong kupa. **6** Ang pagkamaayo gayod ug ang matinud-anong kasabotan magasunod kanako sa tanang adlaw sa akong kinabuhi; ug magapuyo ako sa balay ni Yahweh sa hataas gayod nga panahon!

24 Ang salmo ni David. Ang kalibotan iya ni Yahweh, ug ang tanan niini, ang kalibotan, ug ang tanang nagpuyo niini. **2** Kay gitukod niya kini ibabaw sa kadagatan ug gipalig-on kini ibabaw sa kasapaan. **3** Kinsa ba ang motungas sa bukid ni Yahweh? Kinsa ba ang mobarog sa iyang balaang dapit? **4** Siya nga adunay hinlo nga mga kamot ug putli nga kasingkasing; nga wala nagpasaka ug kabakakan, ug wala manumpa aron sa pagpanlimbong. **5** Makadawat siya sa panalangin nga gikan kang Yahweh ug ang pagkamatarong gikan sa Dios sa iyang kaluwasan. **6** Ingon niini ang kaliwatan niadtong nangita kaniya, kadtong nagapangita sa panagway sa Dios ni Jacob. (Sela) **7** Ablihi ang mga ganghaan; ablihi ang walay kataposang mga pultahan, aron ang Hari sa himaya makasulod! **8** Kinsa ba kining Hari sa himaya? Si Yahweh ang kusgan ug makagagahom; si Yahweh ang makagagahom sa panggubatan. **9** Ablihi ang mga ganghaan; ablihi ang walay kataposang mga pultahan, aron makasulod ang Hari sa himaya! **10** Kinsa ba kining Hari sa himaya? Si Yahweh sa panon, siya ang Hari sa himaya. (Sela)

25 Ang Salmo ni David. Nganha kanimo, O Yahweh, itugyan ko ang akong kinabuhi! **2** Akong Dios, nagasalig ako kanimo. Ayaw ako pakaulawi; ayaw tugoti ang akong mga kaaway nga magmadaogon batok kanako. **3** Hinaot nga walay si bisan kinsa nga naglaom kanimo ang maulawan, hinaot nga ang maulawan mao kadtong malimbungon nga walay hinungdan! **4** Ipaila kanako ang imong mga dalan, O Yahweh; itudlo kanako ang imong mga agianan. **5** Tultoli ako ngadto sa imong kamatuoran ug tudloi ako, kay ikaw mao man ang Dios sa akong kaluwasan; naglaom ako kanimo sa tibuok adlaw. **6** Hinumdomi, O Yahweh, ang imong pagkamaluloy-on ug ang imong matinud-anong kasabotan; kay sa kanunay anaa (sila) **7** Ayaw hinumdomi ang mga sala sa akong pagkabatan-on o sa akong pagkamasinupakon; Hinumdomi ako uban sa matinud-anong saad tungod sa imong kaayo, O Yahweh! **8** Si Yahweh maayo ug matarong; busa gitudloan niya ang mga makasasala sa dalan. **9** Gitultolan niya ang mapainubsanon sa kung unsa ang matarong ug gitudloan niya (sila) sa iyang dalan. **10** Ang tanang agianan ni Yahweh mao ang mahigugmaong kalolot ug pagkamatinumanon alang niadtong nagtipig sa iyang kasabotan ug sa iyang ligdong nga mga sugo. **11** Tungod ug alang sa imong ngalan, O Yahweh, pasayloa ang akong sala, kay dako na kini kaayo. **12** Kinsa mang tawhana ang nahadlok kang Yahweh? Ang Ginoo magtudlo kaniya sa dalan nga angay niyang pilion. **13** Ang iyang kinabuhi mosubay sa pagkamaayo; ug ang iyang mga kaliwatan makapanunod sa yuta. **14** Ang pagpakighigala ni Yahweh alang niadtong nagpasidungog kaniya, ug ang iyang kasabotan gipaila ngadto kanila. **15** Ang akong mga mata anaa kanunay kang Yahweh, kay ipalingkawas niya ang akong mga tiil gikan sa pukot. **16** Patalinghogi intawon ako ug kaloy-i ako; kay ako nag-inusara ug sinakit. **17** Ang kasamok sa akong kasingkasing nagkadako na; ipalingkawas ako sa akong kagul-anan! **18** Tan-awa ang akong kasakit ug ang akong pag-antos; pasayloa ang tanan nakong mga sala. **19** Tan-awa ang akong mga kaaway, kay daghan kaayo (sila) nagdumot (sila) kanako uban sa mabangis nga pagdumot. **20** Panalipdi ang akong kinabuhi ug luwasa ako; ayaw ako pakaulawi, kay midangop ako diha kanimo! **21** Hinaot nga

ang pagkamatinud-anon ug ang pagkamatarong mapatunhay kanako, kay ako naglaom diha kanimo. **22** Luwasa ang Israel, O Dios, sa tanan niyang mga kalisdanan!

26 Ang Salmo ni David. Hukmi ako, O Yahweh, kay naglakaw man ako uban sa kahingpitan; nagsalig ako kang Yahweh nga walay pagduhaduha. **2** Susiha ako, O Yahweh, ug sulayan mo ako; sulayi ang kaputli sa akong kinasulorang bahin ug sa akong kasingkasing! **3** Kay ang imong matinud-anong kasabotan anaa atubangan sa akong mga mata, ug maglakaw ako diha sa imong pagkamatinud-anon. **4** Wala ako makig-abin sa malimbongong mga tawo, ni makig-uban sa bakakong mga tawo. **5** Gidumtan ko ang panagtigom sa mga tawong daotan, ug wala ako magpuyo tipon sa mga daotan. **6** Manghunaw ako sa akong kamot diha sa pagkawalay sala, ug molibot ako sa imong halaran, O Yahweh, **7** aron moawit sa usa ka makusog nga awit sa pagdayeg ug mosugilon sa tanan nimong katingalahang mga buhat. **8** O Yahweh, gihigugma ko ang pinuy-anan kung diin ka nagpuyo, ang dapit kung diin magpuyo ang imong himaya! **9** Ayaw ako laglaga uban sa mga makasasala, o ang akong kinabuhi uban sa mga tawong uhaw sa dugo, **10** nga diha sa mga kamot nga adunay laraw, ug nga sa tuong kamot napuno sa mga suhol. **11** Apan alang kanako, magalakaw ako diha sa kahingpitan; luwasa ako ug kaloy-i ako. **12** Ang akong tiil nagabarog patag nga yuta; diha sa mga panagtigom maghimaya ako kang Yahweh!

27 Ang Salmo ni David. Si Yahweh mao ang akong kahayag ug ang akong kaluwasan; kinsa ba ang akong angay kahadlokan? Si Yahweh mao ang dalangpanan sa akong kinabuhi; kinsa ba ang akong angay kalisangan? **2** Sa pagpakigbatok kanako sa mga tawong daotan aron sa pagkaon sa akong unod, natumba ug napukan ang akong mga kalaban ug mga kaaway. **3** Bisan pa ang kasundalohan mag-alirong batok kanako, dili mahadlok ang akong kasingkasing; bisan pa kung ang gubat motungha batok kanako, bisan pa man niini magpabilin akong magmaisogon. **4** Usa lamang ka butang ang akong gihangyo kang Yahweh; ug pagapangitaon ko kana: nga makapuyo ako diha sa pinuy-anan ni Yahweh sa tanang mga adlaw sa akong kinabuhi, aron makita ko ang kaanyag ni Yahweh ug makapamalandong sulod sa iyang templo. **5** Kay sa adlaw sa kasamok pagatagoan niya ako sa iyang pinuy-anan; diha sa tabil sa iyang tolda pagatagoan niya ako. Igatuboy niya ako ibabaw sa taas nga bato! **6** Unya ang akong ulo ihangad batok sa akong mga kaaway nga nag-alirong kanako, ug magahalad ako ug halad sa kalipay diha sa iyang tolda! Magaawit ako ug magbuhat sa mga awit alang kang Yahweh! **7** Patalinghogi, O Yahweh, ang akong tingog sa paghilak! Kaloy-i ako, ug tubaga ako! **8** Nagsulti ang akong kasingkasing mahitungod kanimo, "Pangitaa ang iyang panagway!" Gipangita ko ang imong panagway, O Yahweh! **9** Ayaw tagoi ang imong panagway gikan kanako; ayaw isalikway ang imong sulogoon diha sa kasuko! Ikaw ang akong magtatabang; ayaw ako talikdi o pasagdi, O Dios sa akong kaluwasan! **10** Bisan kung talikdan ako sa akong amahan ug sa akong inahan, dawaton ako ni Yahweh. **11** Tudloi ako sa imong dalan, O Yahweh! Giyahi ako sa patag nga agianan tungod sa akong mga kaaway. **12** Ayaw ako itugyan ngadto sa mga tinguha sa akong mga kaaway, kay ang bakak nga mga saksi mibatok na kanako, ug mibuga (sila) sa kabangis. **13** Unsa man ang mahitabo kanako kung wala ako mituo nga makita ko ang kamaayo ni Yahweh ibabaw sa yuta sa mga buhi? **14** Maghulat ka alang kang Yahweh; pagmalig-on ug pagmaisogon sa imong kasingkasing! Maghulat alang kang Yahweh!

28 Ang salmo ni David. Kanimo, O Yahweh, naghilak ako; akong bato, ayaw pagpakabungol kanako. Kung dili mo ako patalinghogan, mahiapil ako niadtong nagpadulong sa lubnganan. **2** Patalinghogi ang tingog sa akong pagpangaliya sa dihang magtawag ako alang sa tabang gikan kanimo, sa dihang ibayaw ko ang akong mga kamot ngadto sa imong labing balaang dapit! **3** Ayaw ako guyora uban sa mga daotan, kadtong nagpakasala, kadtong nagsulti nga malinawon sa ilang mga silingan apan aduna diay pagkadaotan sa ilang kasingkasing. **4** Hatagi (sila) kung unsa ang angay sa ilang binuhatan ug balosi (sila) sa ilang daotang mga hangyo, balosi (sila) sumala sa buhat sa ilang mga kamot ug ihatag kanila ang igong bayad. **5** Tungod kay wala (sila) makasabot sa mga buhat ni Yahweh o sa mga buhat sa iyang mga kamot, pagagun-obon niya (sila) ug dili na gayod (sila) pagatukoron pag-usab. **6** Dalaygon si Yahweh tungod kay gidungog niya ang tingog sa akong pagtuaw! **7** Si Yahweh mao ang akong kusog ug ang akong taming; ang akong kasingkasing nagsalig kaniya, ug gitabangan ako. Busa, dako ang pagmaya sa akong kasingkasing, ug dayegon ko siya uban sa panag-awit. **8** Si Yahweh mao ang kusog sa iyang katawhan ug siya ang dalangpanan sa iyang pinili. **9** Luwasa ang imong katawhan ug panalangini ang imong panulondon. Magbalantay ka kanila ug sapnaya (sila) hangtod sa kahangtoran.

29 Ang salmo ni David. Dayega si Yahweh, kamong mga anak sa Dios! Dayega si Yahweh tungod sa iyang himaya ug kusog. **2** Ihatag kang Yahweh ang himaya nga angay sa iyang ngalan. Yukboi si Yahweh diha sa katahom sa pagkabalaan. **3** Ang tingog ni Yahweh nadungog ibabaw sa katubigan; ang Dios sa mahimayaong dalogdog, nagdalogdog si Yahweh ibabaw sa daghang katubigan. **4**

Ang tingog ni Yahweh gamhanan; ang tingog ni Yahweh halangdon. **5** Ang tingog ni Yahweh nagbali sa mga cedro; gibalibali ni Yahweh ang mga cedro sa Lebanon. **6** Gipalukso niya ang Lebanon ug ang Sirion sama sa nating baka. **7** Ang tingog ni Yahweh nagpadala sa nagdilaab nga kalayo. **8** Ang tingog ni Yahweh nagauyog sa kamingawan; si Yahweh nagauyog sa kamingawan sa Cades. **9** Ang tingog ni Yahweh naglubag sa kahoy nga tugas ug gihukasan ang kalasangan. Ang tanan nga anaa sa sulod sa iyang templo nanag-ingon "Himaya!" **10** Milingkod si Yahweh ingon nga hari ibabaw sa lunop; naglingkod si Yahweh ingon nga hari hangtod sa kahangtoran. **11** Maghatag si Yahweh ug kusog sa iyang katawhan; magpanalangin si Yahweh sa iyang katawhan diha sa pakigdait.

30 Ang salmo; awit alang sa paghalad sa templo. Ang salmo ni David. Pagabayawon ko ikaw, O Yahweh, kay gituboy mo ako ug wala mitugot nga ang akong mga kaaway magmaya batok kanako. **2** O Yahweh nga akong Dios, naghilak ako kanimo aron tabangan, ug giayo mo ako. **3** O Yahweh, gikuha mo ang akong kalag gikan sa Sheol, gipakabuhi mo ako gikan sa pagkanaog sa akong lubnganan. **(Sheol h7585)** **4** Awiti ug dayega si Yahweh, kamo nga iyang matinumanong katawhan. Pagpasalamat sa dihang mahinumdoman ninyo ang iyang pagkabalaan. **5** Kay sa makadiyot lamang ang iyang kasuko, apan ang iyang kaluoy molungtad sa tibuok kinabuhi. Ang panaghilak moabot sa kagabhion, apan moabot ang kalipay sa kabuntagon. **6** Diha sa kaisog mosulti ako, "Dili ako matarog." **7** O Yahweh, pinaagi sa imong kalooy gipabarog mo ako ingon nga lig-ong bukid; apan sa dihang gitagoan mo ang imong panagway, nahasol ako. **8** Naghilak ako kanimo, O Yahweh, ug nangita sa kaluoy gikan sa akong Ginoo. **9** Unsa man ang kaayohan nga anaa sa akong kamatayon, kung moadto man lamang ako sa lubnganan? Dayegon ka ba sa mga abog? Makapadayag ba kini sa imong pagkamasaligan? **10** Patalinghogi, O Yahweh, ug kaloy-i intawon ako! O Yahweh, mahimo kang akong magtatabang. **11** Gipulihan mo ug panagsayaw ang akong pagbangotan, gihukas mo ang akong bisting sako ug gisul-oban mo ako sa kalipay. **12** Busa karon ang akong himaya magaawit sa pagdayeg diha kanimo ug dili magpakahilom; O Yahweh nga akong Dios, magpasalamat ako kanimo hangtod sa kahangtoran.

31 Kanimo, Yahweh, midangop ako, ayaw gayod itugot nga maulawan ako. Luwasa ako diha sa imong pagkamatarong. **2** Paminawa ako; luwasa dayon ako; ikaw ang bato nga akong dalangpanan, ang tigpanalipod nga magluwas kanako. **3** Kay ikaw mao ang akong bato ug ang akong kota; busa alang sa imong ngalan, tultuli ug giyahi ako. **4** Sakmita ako gikan sa lit-ag nga ilang giandam alang kanako, kay ikaw ang akong dalangpanan. **5** Sa imong kamot itugyan ko ang akong espiritu; luwasa ako, Yahweh, Dios nga kasaligan. **6** Gikasilagan ko kadtong nag-alagad sa mga walay pulos nga mga diosdios, apan nagsalig ako kang Yahweh. **7** Magmalipayon ug magmaya ako diha sa imong matinud-anong kasabotan, kay nakita nimo ang akong kagul-anan; nasayod ka sa kalisdanan sa akong kalag. **8** Wala nimo ako itugyan ngadto sa kamot sa akong kaaway. Gipahimutang mo ang akong mga tiil sa lapad ug hawan nga dapit. **9** Kaloy-i intawon ako, Yahweh, kay anaa ako sa kalisdanan; nanghubag na ang akong mga mata kay nagsubo ang akong kalag ug ang akong lawas. **10** Kay ang akong kinabuhi naluya tungod sa pagsubo ug nag-agulo ang akong katuigan. Naluya ang akong kusog tungod sa akong sala, ug nagkagabok na ang akong kabukogan. **11** Tungod sa tanan kong mga kaaway, gitamay ako sa mga tawo; nangahadlok ang akong mga silingan sa nahitabo kanako, ug nangalisang kadtong nakaila kanako. Kadtong nakakita kanako sa dalan, magpalayo kanako. **12** Gikalimtan ako sama sa patay nga tawo nga wala nay nakahinumdom. Sama ako sa buak nga kulon. **13** Kay nadungog ko ang paghinunghongay sa kadaghanan, makalilisang nga mga balita bisan asa nga daw naglaraw (sila) batok kanako. Naglaraw (sila) sa pagkuha sa akong kinabuhi. **14** Apan nagsalig ako kanimo, Yahweh; moingon ako, "Ikaw ang akong Dios." **15** Ang akong padulngan anaa sa imong kamot. Luwasa ako gikan sa kamot sa akong mga kaaway ug gikan niadtong naggukod kanako. **16** Padan-aga ang imong nawong ngadto sa imong sulugoon; luwasa ako sa imong matinud-anong kasabotan. **17** Ayaw gayod itugot nga maulawan ako, Yahweh; kay nagsangpit ako kanimo! Maulawan unta ang mga daotan! Mahilom unta (sila) didto sa Sheol. **(Sheol h7585)** **18** Mahilom unta ang mga bakakong ngabil nga mahagitong nanghimaraot sa mga matarong uban ang mga mapahitas-on ug ang mapasipalahon. **19** Pagkadako gayod sa imong kaayo nga imong gitagana sa mga nagtahod kanimo, nga gipakita nimo niadtong midangop kanimo diha sa atubangan sa mga anak sa katawhan! **20** Sa puloy-anan sa imong presensya, gitago mo (sila) gikan sa mga laraw sa mga tawo. Gitago mo (sila) sa puloy-anan gikan sa daotang mga dila. **21** Bulahan si Yahweh, kay gipakita niya kanako ang iyang kahibulongang matinud-anong kasabotan sa dihang anaa ako sa linikosan nga siyudad. **22** Sa akong pagdalidali miingon ako, "Giwala mo na ako sa imong panan-aw," apan gidungog mo ang akong paghangyo sa dihang nagpakitabang ako kanimo. **23** O, higugmaa si Yahweh, kamong tanan nga matinud-anon nga mga sumusunod. Panalipdan ni Yahweh ang matinud-anon,

apan panimaslan niya ang mga mapahitas-on sa angay
kanila. 24 Pagmalig-on ug pagmasaligon, kamong tanan nga
nagsalig sa pagtabang ni Yahweh.

32 Bulahan ang tawo nga gipasaylo na ang kalapasan,
ang sala gitabonan na. 2 Bulahan ang tawo nga wala
na isipa ni Yahweh nga sad-an ug wala nay paglimbong
sa espiritu. 3 Sa dihang nagpakahilom ako, nagkagabok
ang akong kabukogan samtang nag-agulo sa ako tibuok
adlaw. 4 Kay adlaw ug gabii ang imong kamot nagkabug-at
nganhi kanako. Nalawos ang akong kusog sama sa panahon
sa ting-init. (Selah) 5 Unya giila ko ang akong sala diha
kanimo ug wala ko gililong ang akong mga daotang buhat.
Miingon ako, "Isugid ko ang akong mga kalapasan kang
Yahweh," ug gipasaylo mo ang pagkadaotan sa akong sala.
(Selah) 6 Tungod niini, ang tanang diosnon angay mag-
ampo kanimo sa panahon sa dakong kalisdanan. Unya sa
dihang moawas ang baha, dili kini moabot niadtong mga
tawhana. 7 Ikaw ang akong tagoanan; bantayan mo ako
gikan sa kasamok. Palibotan mo ako uban sa mga awit sa
kadaogan. (Selah) 8 Mandoan ug tudloan ko ikaw sa dalan
nga imong pagalaktan. Mandoan ko ikaw samtang nagatan-
aw ako kanimo. 9 Ayaw pagpahisama sa kabayo o sama
sa mula, nga walay salabotan; pinaagi lamang sa rinda ug
latigo nga maoy nagdumala kanila kung asa nimo (sila) buot
paadtuon. 10 Daghan ang kagul-anan sa daotang mga tawo,
apan nagpalibot ang matinud-anong kasabotan ni Yahweh
niadtong nagsalig kaniya. 11 Paglipay diha kang Yahweh,
ug pagmaya, kamong mga matarong; singgit sa kalipay,
kamong tanan nga matarong ang kasingkasing.

33 Paglipay diha kang Yahweh, kamong mga matarong;
ang pagdayeg angay sa mga matarong. 2 Pasalamati
si Yahweh dinuyogan sa alpa; ug awiti siyag mga pagdayeg
dinuyogan sa alpa nga napulo ang kuwerdas. 3 Awiti
siyag bag-ong awit; ayoha pagtugtog ug singgit sa kalipay.
4 Kay ang pulong ni Yahweh matarong, ug ang tanan
niyang gibuhat makiangayon. 5 Gihigugma ni Yahweh ang
pagkamatarong ug ang hustisya. Napuno sa matinud-anong
kasabotan ni Yahweh ang kalibotan. 6 Pinaagi sa pulong
ni Yahweh nahimo ang kalangitan, ug nahimo ang tanang
kabituonan pinaagi sa gininhawa sa iyang baba. 7 Gitigom
niya ang tubig sa dagat sama sa usa ka pundok; gibutang
niya ang kadagatan sa lawak-pundohanan. 8 Tugoti nga
mahadlok ang tibuok kalibotan kang Yahweh; tugoti ang
tanan nga lumulupyo sa kalibotan nga mobarog nga may
kahadlok kaniya. 9 Kay misulti siya, ug nahimo kini; nagsugo
siya, ug mitungha kini. 10 Gibabagan ni Yahweh ang panag-
abin sa kanasoran, gidumalahan niya ang mga laraw sa
katawhan. 11 Ang mga laraw ni Yahweh molungtad sa
kahangtoran, ang mga laraw sa iyang kasingkasing alang
sa tanang kaliwatan. 12 Bulahan ang nasod nga ang Dios
mao si Yahweh, ang katawhan nga iyang gipili ingon nga
iyang mapanunod. 13 Mitan-aw si Yahweh gikan sa langit;
nakita niya ang tanang katawhan. 14 Sa dapit kung diin
siya nagpuyo, midungaw siya sa tanan nga nagpuyo sa
kalibotan. 15 Siya nga maoy nag-umol sa kasingkasing
nilang tanan, nagtan-aw sa ilang mga binuhatan. 16 Walay
hari nga maluwas pinaagi sa panon sa kasundalohan; walay
manggugubat nga maluwas pinaagi sa iyang kakusgan. 17
Ang kabayo dili kasaligan alang sa kadaogan, bisan pa sa
iyang kakusgan, dili siya makaluwas. 18 Tan-awa, ang mata
ni Yahweh anaa niadtong may kahadlok kaniya, ug kadtong
nagsalig sa iyang matinud-anong kasabotan 19 aron ilikay
nila ang ilang kinabuhi gikan sa kamatayon ug giatiman (sila)
panahon sa kagutom. 20 Maghulat kita kang Yahweh; siya
ang atong magtatabang ug tigpanalipod. 21 Maglipay ang
atong kasingkasing diha kaniya, kay misalig man kita sa
iyang balaang ngalan. 22 Yahweh, mag-uban unta kanamo
ang imong matinud-anong kasabotan samtang nagalaom
kami kanimo.

34 Daygon ko si Yahweh sa tanang panahon, daygon ko
siya kanunay sa akong baba. 2 Daygon ko si Yahweh!
Makadungog unta ang mga dinaugdaog ug maglipay. 3
Dayga si Yahweh duyog kanako, ug atong ipataas ang iyang
ngalan. 4 Nagpakitabang ako kang Yahweh ug gitubag niya
ako, ug gihatagan niya akog kadaogan sa tanan kong mga
kahadlok. 5 Kadtong nangita kaniya magmasanagon, ug
ang ilang mga nawong dili maulawan. 6 Misangpit kining
dinaugdaog nga tawo ug gidungog siya ni Yahweh ug
giluwas siya sa tanan niyang kalisdanan. 7 Ang anghel ni
Yahweh nagkampo libot niadtong nagmahadlokon kaniya
ug giluwas (sila) 8 Sulayi ug makita ninyo ang kaayo
ni Yahweh. Bulahan ang tawo nga modangop kaniya. 9
Kahadloki si Yahweh, kamo nga iyang balaang katawhan.
Walay makulang niadtong nagmahadlokon kaniya. 10 Ang
batan-ong liyon makabsan usahay sa pagkaon ug mag-
antos sa kagutom, apan kadtong moduol kang Yahweh
dili makabsan sa bisan unsa nga maayong mga butang.
11 Duol, mga anak nga lalaki, paminawa ako. Tudloan ko
kamo nga magmahadlokon kang Yahweh. 12 Kinsa man
ang tawo nga nagtinguha sa kinabuhi ug naghigugma sa
daghang mga adlaw, aron makita niya ang maayo? 13 Busa
bantayi ang inyong dila sa pagsultig daotan ug bantayi ang
inyong ngabil sa pagsultig bakak. 14 Biyai ang daotan ug
buhata ang maayo. Pangitaa ang kalinaw ug paninguhaa
kini. 15 Ang mga mata ni Yahweh anaa sa matarong ug
ang iyang mga dalunggan nakadungog sa ilang pagtuaw.
16 Apan ang nawong ni Yahweh nagabatok sa nagbuhat

og daotan, puohon (sila) aron dili na mahinumdoman sa kalibotan. 17 Dunggon ni Yahweh ang pagtuaw sa mga matarong ug luwason niya (sila) gikan sa tanan nilang mga kalisdanan. 18 Duol si Yahweh sa samdan og kasingkasing, ug luwason niya kadtong dugmok sa espiritu. 19 Daghan ang kalisdanan sa mga matarong, apan luwason (sila) ni Yahweh gikan niining tanan. 20 Ampingan niya ang tanan niyang kabukogan, nga walay mabali bisan usa niini. 21 Ang daotan maoy mopatay sa daotang tawo. Kadtong nagdumot sa matarong pagasilotan. 22 Luwason ni Yahweh ang kinabuhi sa iyang mga sulugoon. Dili niya silotan kadtong midangop kaniya.

35 Yahweh, pakigbatok niadtong nakigbatok kanako;
pakig-away niadtong nakig-away kanako. 2 Kupti
ang imong gamay ug dako nga taming, tindog ug tabangi
ako. 3 Gamita ang imong bangkaw ug atsa alang niadtong
naggukod kanako; sultihi ang akong kalag, "Ako ang imong
kaluwasan." 4 Maulawan ug mapakyas unta kadtong nangita
sa akong kinabuhi. Moatras ug malibog unta kadtong
naglaraw og daotan kanako. 5 Mahisama unta (sila) sa
uhot nga gipadpad sa hangin, samtang abugon (sila) sa
anghel ni Yahweh. 6 Mongitngit ug modanlog unta ang ilang
agianan, samtang gukdon (sila) sa anghel ni Yahweh. 7
Sa walay hinungdan nag-andam silag lit-ag alang kanako;
sa walay hinungdan nagkalot silag bangag alang sa akong
kinabuhi. 8 Laglaga (sila) sa wala nila damha. Mangaunay
(sila) sa ilang giandam nga lit-ag. Mangahulog (sila) niini,
ngadto sa ilang kalaglagan. 9 Apan magmalipayon ako
diha kang Yahweh ug magmaya sa iyang kaluwasan. 10
Ang tanan nakong kabukogan moingon, "Yahweh, kinsa
gayod ang sama kanimo, nga maoy magaluwas sa mga
dinaugdaog gikan niadtong mga gamhanan ug ang kabos
ug nanginahanglan gikan niadtong mangawat kanila?" 11
Ang dili matarong nga mga saksi mibarog; nagpasangil
(sila) ug bakak batok kanako. 12 Gibalosan nila ug daotan
ang akong pagkamaayo. Nagmasulub-on ako. 13 Apan, sa
dihang nagsakit (sila) nagbisti ako ug sako; nagpuasa ako
alang kanila ug giduko ko ang akong ulo. 14 Nagsubo ako
ingon nga alang sa akong igsoong lalaki; nagluhod ako sa
pagbangotan ingon nga alang sa akong inahan. 15 Apan sa
dihang napandol ako, naglipay (sila) ug nagtigom; nagtigom
(sila) batok kanako, ug nahibulong ako kanila. Gikuniskunis
nila ako sa walay hunong. 16 Sa walay pagtahod nga
gibugalbugalan nila ako; gipakagotan nila ako sa ilang mga
ngipon. 17 Ginoo, hangtod kanus-a man ka nga magtan-
aw lang kanako? Luwasa ang akong kalag gikan sa ilang
paglaglag, ang akong kinabuhi gikan sa mga liyon. 18
Unya pasalamatan ko ikaw didto sa dakong panagtigom;
daygon ko ikaw taliwala sa daghang katawhan. 19 Ayaw
itugot nga maglipay ang akong mga limbongan nga mga
kaaway tungod kanako; ayaw itugot nga matuman ang
ilang daotang mga laraw. 20 Kay wala (sila) nagasulti ug
kalinaw, apan naghimo silag malimbongong mga pulong
batok niadtong nagpuyo nga malinawon sa among yuta.
21 Ang ilang mga baba nakigbatok kanako; miingon (sila)
"Hala! nakita namo kini." 22 Nakita nimo kini, Yahweh,
ayaw pagpakahilom; Ginoo, ayaw pagpalayo kanako. 23
Pagmata ug bangon labani ako; Akong Dios ug akong
Ginoo, panalipdi ako. 24 Panalipdi ako, Yahweh nga akong
Dios, tungod sa imong pagkamatarong; ayaw itugot nga
magmaya (sila) tungod kanako. 25 Ayaw itugot nga moingon
(sila) sa ilang kasingkasing, "Aha, natuman na ang among
gitinguha." Ayaw itugot nga moingon (sila) "Gilamoy na namo
siya." 26 Pakaulawi (sila) ug liboga kadtong buot magpasakit
kanako. Masul-oban unta sa kaulawan ug mapakyas kadtong
nagdaugdaog kanako. 27 Hinaot nga kadtong nagtinguha
sa akong katubsanan magsinggit sa kalipay ug magmaya;
hinaot nga magpadayon (sila) sa pag-ingon, "Dalaygon si
Yahweh, siya nga malipay sa kadaogan sa iyang sulugoon."
28 Unya isugilon ko ang imong hustisya ug daygon ka sa
tibuok adlaw.

36 Ang sala magsulti sama sa mananagna nga anaa sa
kasingkasing sa daotang tawo; walay kahadlok sa Dios
diha sa iyang mga mata. 2 Kay gihupay na niya ang iyang
kaugalingon, naghunahuna nga dili makita ang iyang sala
ug dili pagadumtan. 3 Makasasala ug malimbongon ang
iyang mga pulong; dili niya buot nga mahimong maalamon
ug magbuhat og maayo. 4 Samtang naghigda siya sa iyang
higdaanan, naglaraw siya sa pagpakasala; naglaraw siyag
daotan nga paagi; dili niya isalikway ang daotan. 5 Ang imong
matinud-anong kasabotan, Yahweh, misangko sa kalangitan;
ang imong kamaunongon misangko sa kapanganoran. 6
Ang imong pagkamatarong nahisama sa bukid sa Dios;
ang imong paghukom nahisama sa kinahiladman. Yahweh,
gitipigan nimo ang katawhan ug ang mga mananap. 7
Pagkabililhon sa imong matinud-anong kasabotan, Dios!
Ang katawhan mopasilong sa landong sa imong mga pako.
8 Mabuhong (sila) sa kadaghan sa pagkaon sa imong balay;
gipainom nimo (sila) gikan sa suba sa imong bililhong mga
panalangin. 9 Kay ikaw man ang tinubdan sa kinabuhi; sa
imong kahayag makita namo ang kahayag. 10 Ipadayon
gayod ang imong matinud-anong kasabotan niadtong nakaila
kanimo, ug ang imong pagpanalipod niadtong mga matarong
ang kasingkasing. 11 Ayaw itugot ang tiil sa mapahitas-on
nga moduol kanako. Ayaw itugot ang kamot sa mga daotan
nga moabog kanako. 12 Didto mapukan ang mga daotan;
matumba (sila) ug dili na makabangon.

37 Ayaw kalagot tungod sa mga nagbuhat og daotan;
ayaw kasina niadtong dili matarong ang binuhatan, **2**
Kay sa dili madugay mangalaya (sila) sama sa mga sagbot
ug mangalarag sama sa lunhaw nga mga tanom. **3** Salig
kang Yahweh ug buhata ang maayo; puyo sa yuta ug sibsib
sa pagkamatinud-anon. **4** Unya paglipay diha kang Yahweh,
ug ihatag niya ang gitinguha sa imong kasingkasing. **5**
Ihatag ang imong mga pamaagi kang Yahweh; salig kaniya,
ug siya motabang kanimo. **6** Ipakita niya ang imong hustisya
sama sa kahayag sa adlaw, ug ang imong pagkawalay sala,
sama sa udtong tutok. **7** Pagmalinawon diha kang Yahweh
ug hulata siya nga mapailubon. Ayaw kasuko kung adunay
nagmalampuson sa iyang gibuhat, o kung maglaraw siyag
daotan. **8** Ayaw kasuko ug ayaw kalain. Ayaw kabalaka.
Maghimo lamang kinig kasamok. **9** Ang nagbuhat og
daotan pagaputlon, apan kadtong naghulat kang Yahweh
makapanunod sa yuta. **10** Sa makadiyot ang daotang tawo
mahanaw; tan-awon mo ang iyang nahimutangan, apan wala
na siya. **11** Apan ang mapainubsanon makapanunod sa yuta
ug magmalipayon sa dako nga kauswagan. **12** Ang daotang
tawo maglaraw ug magpangagot sa iyang ngipon batok sa
mga matarong. **13** Ang Ginoo mokatawa sa daotang tawo,
tungod kay nakita niya nga ang iyang adlaw moabot na. **14**
Ang mga daotan mihulbot sa ilang mga espada, ug miinat sa
ilang mga pana aron sa pagpukan sa mga dinaugdaog ug sa
mga nanginahanglan, aron sa pagpatay niadtong matarong.
15 Ang ilang mga espada motusok sa ilang kaugalingong
mga kasingkasing, ug ang ilang mga pana mangabali. **16**
Mas maayo ang diyutay nga nabatonan sa tawong matarong
kay sa kadagaya sa mga daotan. **17** Kay ang mga bukton
sa mga daotan mangabali, apan tabangan ni Yahweh ang
mga tawo nga matarong. **18** Sa matag adlaw gibantayan
ni Yahweh ang mga walay sala, ug ang ilang napanunod
molungtad. **19** Dili (sila) maulawan kung ang panahon dili
maayo. Sa dihang moabot ang kagutom, aduna silay igong
makaon. **20** Apan ang daotang mga tawo mangalaglag. Ang
mga kaaway ni Yahweh mahisama sa himaya sa mga bulak
diha sa sibsibanan; mangasunog (sila) ug mahanaw diha
sa aso. **21** Ang daotang mga tawo manghulam apan dili
mobayad, apan ang tawong matarong manggihatagon. **22**
Kadtong gipanalanginan sa Dios makapanunod sa yuta;
kadtong iyang gitunglo pagaputlon. **23** Pinaagi kang Yahweh
ang mga lakang sa tawo magmalampuson, ang tawo nga
ang paagi nakapahimuot sa panan-aw sa Dios. **24** Bisan
kung mapandol siya, dili siya mahagba, kay naggunit kaniya
ang kamot ni Yahweh. **25** Sa batan-on pa ako ug karon
tigulang na; wala gayod ako makakitag matarong nga
gipasagdan o ang iyang mga anak nga nagapangayo ug
pan. **26** Sa tanang adlaw siya maluluy-on ug nagapahulam,
ang iyang mga anak nahimong panalangin. **27** Biya-i ang
daotan ug buhata ang husto; ug maluwas ka hangtod sa
kahangtoran. **28** Kay gihigugma ni Yahweh ang hustisya ug
wala niya biya-i ang iyang matinud-anong mga sumusunod.
Gitipigan (sila) sa walay kataposan, apan pagaputlon ang
kaliwatan sa mga daotan. **29** Ang matarong makapanunod
sa yuta ug magpuyo didto hangtod sa kahangtoran. **30** Ang
baba sa matarong nga tawo magsultig kaalam ug mopa-
uswag sa hustisya. **31** Ang balaod sa Dios anaa sa iyang
kasingkasing; ang iyang mga tiil dili madakin-as. **32** Panid-
an sa daotan ang matarong ug mangitag paagi sa pagpatay
kaniya. **33** Apan dili siya pasagdan ni Yahweh ngadto sa
kamot sa daotan o pakasad-on siya sa dihang siya hukman.
34 Hulat kang Yahweh ug pabilin sa iyang mga pamaagi, ug
patindugon ka niya aron mapanag-iya ang yuta. Makita nimo
ang mga daotan sa dihang (sila) pagaputlon. **35** Nakita ko
ang daotan ug ang makalilisang nga tawo nga nagkatag
sama sa lunhaw nga kahoy diha sa iyang kaugalingong yuta.
36 Apan sa dihang milabay ako pag-usab, wala na siya didto.
Gipangita ko siya, apan dili na siya makit-an. **37** Panid-i ang
tawong may baruganan, ug timan-i ang matarong; adunay
maayong kaugmaon alang sa tawo nga may kalinaw. **38**
Mangalaglag gayod sa hingpit ang mga makasasala; ug
putlon ang kaugmaon sa tawong daotan. **39** Ang kaluwasan
sa mga matarong naggikan kang Yahweh; panalipdan niya
(sila) panahon sa kagubot. **40** Tabangan ug luwason (sila)
ni Yahweh. Luwason (sila) gikan sa daotang mga tawo ug
luwason (sila) tungod kay nagdangop man (sila) kaniya.

38 Yahweh, ayaw ako badlonga sa imong kasuko; ayaw
ako siloti sa imong kapungot. **2** Kay ang imong mga
pana mitusok kanako, ug ang imong mga kamot miduot
pag-ayo kanako. **3** Ang tibuok kung lawas nagsakit tungod
sa imong kasuko; walay kaayohan sa akong mga bukog
tungod sa akong sala. **4** Tungod kay mitabon kanako ang
akong mga kasal-anan; ug palas-anon (sila) nga hilabihan
kabug-at alang kanako. **5** Nadaot ug nabaho na ang akong
mga samad tungod sa akong buangbuang nga mga sala. **6**
Nagtikuko ako ug gibiaybiay sa matag adlaw; halos tibuok
adlaw ako magbangotan. **7** Kay dinhi kanako, napuno ako sa
kainit; walay kaayohan dinhi sa akong unod. **8** Naminhod na
ang akong lawas ug hilabihan na ang akong pagkadugmok;
nag-agulo ako tungod sa pag-antos sa akong kasingkasing.
9 Ginoo, nasabtan nimo ang gitinguha sa kinahiladman
sa akong kasingkasing, ug ang akong mga pag-agulo
wala matago gikan kanimo. **10** Ang akong kasingkasing
nagbuto-buto, ang akong kusog nagkawala, ug mingitngit
ang akong panan-aw. **11** Ang akong mga higala ug mga
kauban naglikay kanako tungod sa akong kahimtang; ang
akong mga silingan nagpalayo kanako. **12** Kadtong buot

mopatay kanako naghimo ug lit-ag alang kanako. Kadtong nangandoy sa pagpasakit kanako nagsultig makadaot nga mga pulong, ug nagsultig mga malimbongong mga pulong sa tibuok adlaw. **13** Apan ako, sama sa bungol nga tawo nga dili gayod makadungog; sama ako sa amang nga dili gayod makasulti. **14** Sama ako sa tawo nga dili makadungog ug dili makatubag. **15** Magpaabot gayod ako sa imong tubag, Yahweh; Ginoo nga akong Dios. **16** Gisulti ko kini aron ang akong mga kaaway dili magbiaybiay kanako. Kung ang akong mga tiil madakin-as, maghimo silag makalilisang nga mga butang kanako. **17** Kay hapit ako madagma, ug anaa ako sa kanunayng kasakit. **18** Isugid ko ang akong kalapasan; may pagtagad ako sa akong sala. **19** Apan daghan kaayo ang akong mga kaaway; daghan kaayo kadtong sayop nga nagdumot kanako. **20** Ilang gibalosan og daotan ang maayo nga akong gibuhat kanila; giduot nila kanako ang mga pasangil bisan og naningkamot ako sa pagbuhat og maayo. **21** Ayaw ako biyai, Yahweh; nga akong Dios, ayaw palayo kanako. **22** Dalia ang pagtabang kanako, Ginoo, nga akong manluluwas.

39 Nakahukom ako, "Bantayan ko ang akong isulti aron dili ako makasala pinaagi sa akong dila. Akong busalan ang akong baba samtang anaa ako atubangan sa daotang tawo." **2** Nagpakahilom ako; gipugngan ko ang akong mga pulong bisan sa pagsulti sa maayong mga butang, ug misamot ang akong kasakit. **3** Nagmainiton ang akong kasingkasing; sa dihang naghunahuna ako niining mga butanga, nagdilaab kini sama sa kalayo. Ug sa kataposan misulti ako, **4** "Yahweh, pahibaloa ako sa kataposan sa akong kinabuhi ug sa gidugayon sa akong mga adlaw. Ipakita kanako ang kamubo sa akong kinabuhi. **5** Tan-awa, gihimo mo ang akong mga adlaw nga sama lamang kalapdon sa akong kamot, ug ang katas-on sa akong kinabuhi daw walay pulos kanimo. Sa pagkatinuod ang matag tawo usa lamang ka gininhawa. (Selah) **6** Sa pagkatinuod ang tanang tawo nagalakaw sama lamang sa anino. Tinuod nga ang matag-usa nagdali sa pagtigom og bahandi bisan pa nga wala (sila) masayod kung kinsa ang makadawat niini. **7** Karon, Ginoo, unsa man ang akong gipaabot? Ikaw lamang ang akong paglaom. **8** Luwasa ako gikan sa akong mga sala; ayaw ako himoang maulawan sa mga buangbuang. **9** Naghilom ako ug dili mabuka ang akong baba, tungod kay ikaw man ang hinungdan niini. **10** Undangi ang pagsamad kanako; makuyawan ako sa sumbag sa imong kamot. **11** Sa dihang imong pantunon ang katawhan tungod sa sala, imong ut-uton ang butang nga ilang gitinguha sama sa anay; tinuod nga ang tanang tawo walay pulos ug hinungaw lamang. (Selah) **12** Dungga ang akong mga pag-ampo, Yahweh, ug paminawa ako; paminawa ang akong mga paghilak! Ayaw pagpakabungol kanako, tungod kay sama ako sa langyaw diha kanimo, ang mikalagiw sama sa tanan nakong katigulangan. **13** Ayaw na ako tan-awa aron makapahiyom ako pag-usab sa dili pa ako mamatay.

40 Mapailubon akong nagpaabot kang Yahweh; naminaw siya kanako ug gidungog niya ang akong mga pagsangpit. **2** Gikuha niya ako gikan sa makalilisang nga bangag, pagawas sa lapok, ug gibutang niya ang akong mga tiil ibabaw sa bato ug gihimong luwas ang akong mga lakang. **3** Gibutang niya ang bag-ong awit sa akong baba, dalaygon ang atong Dios. Daghan ang makakita niini ug magtahod kaniya ug mosalig kang Yahweh. **4** Bulahan ang tawo nga nagsalig kang Yahweh ug wala nagtahod niadtong mapagarbohon o niadtong mibiya kaniya aron sa pagpamakak. **5** Yahweh nga akong Dios, pagkadaghan sa maanindot nga mga butang nga imong nahimo, ug dili namo maihap ang imong mga hunahuna mahitungod kanamo; kung ako silang isulti, dili kini maihap. **6** Wala mo kahimut-i ang mga paghalad o mga gasa, apan giabrihan mo ang akong mga dalunggan; wala ka nagkinahanglan sa sinunog nga mga gasa alang sa sala. **7** Ug ako miingon, "Tan-awa moanha ako; nahisulat sa linukot nga basahon ang mahitungod kanako. **8** Ikalipay nako ang pagtuman sa imong kabubut-on, akong Dios; ang imong mga balaod ania sa akong kasingkasing." **9** Isangyaw ko ang maayong balita sa imong pagkamatarong sa dako nga panagtigom; Yahweh, nasayod ka nga ang akong mga ngabil dili magpanuko sa pagsulti niini. **10** Wala ko giwala ang imong pagkamatarong nganhi sa akong kasingkasing; gisulti ko ang imong pagkamatinud-anon ug ang imong kaluwasan; wala ko giwala ang imong matinud-anong kasabotan o ang imong pagkamasaligan gikan sa dakong panagtigom. **11** Ayaw bakwia ang imong kaluoy kanako, himoa ang imong matinud-anong kasabotan ug ang imong pagkamasaligan kanunayng magtipig kanako. **12** Ang kalisdanan nga nag-alirong kanako dili maihap; midakop kanako ang akong mga sala aron dili ako makakita sa bisan unsa; mas daghan pa (sila) kaysa sa mga buhok sa akong ulo, ug napakyas ang akong kasingkasing. **13** Palihog, Yahweh, luwasa ako; pagdali tabangi ako, Yahweh. **14** Tugoti nga mapaulawan ug mapakyas (sila) nga buot mogukod aron sa pagkuha sa akong kinabuhi. Tugoti nga masumbalikan (sila) ug mapaulawan, kadtong buot mopasakit kanako. **15** Himoa nga makuyawan (sila) tungod sa ilang kaulaw, kadtong nagbiaybiay kanako. **16** Apan hinaot nga kadtong nangita kanimo magmaya ug magmalipayon diha kanimo; hinaot nga ang tanan nga nahigugma sa imong kaluwasan padayon nga mag-ingon, "Dalaygon si Yahweh." **17** Kabos ako ug anaa sa panginahanglan; apan ang Ginoo naghunahuna

kanako. Ikaw mao ang akong magtatabang ug moabot ka aron sa pagluwas kanako; ayaw paglangan akong Dios.

41 Bulahan siya nga adunay pagtagad sa mga huyang; sa
adlaw sa kagubot, luwason siya ni Yahweh. **2** Tipigan
siya ni Yahweh ug ipabilin siya nga buhi, ug panalanginan
siya sa kalibotan; dili siya itugyan ni Yahweh ngadto sa iyang
mga kaaway. **3** Tabangan siya ni Yahweh diha sa higdaanan
sa pag-antos; himuon mo ang iyang higdaanan sa mga
balatian ngadto sa higdaanan sa kaayohan. **4** Miingon ako,
"Yahweh, kaloy-i ako! Ayoha ako, kay nakasala ako batok
kanimo." **5** Ang akong mga kaaway nagsultig daotan batok
kanako, nga nag-ingon 'Kanus-a man siya mamatay ug ang
iyang ngalan mahanaw?' **6** Kon ang akong kaaway moduaw
kanako, magsulti siyag walay pulos nga mga butang; gitigom
sa iyang kasingkasing ang mga daotang nahitabo kanako; ug
sa dihang mobiya na siya kanako, ipanabi niya kini sa uban.
7 Ang tanan nga nagdumot kanako naghunghonganay batok
kanako; naghandom (sila) sa pagsakit kanako. **8** Miingon
(sila) "Ang daotang sakit nagpabilin kaniya; karon nga
naglubog siya, dili na gayod siya makabangon pag-usab." **9**
Sa pagkatinuod, bisan ang suod nako nga higala, nga akong
gisaligan, ug mikaon sa akong pan, nag-alsa sa iyang tikod
batok kanako. **10** Apan ikaw, Yahweh, kaloy-i ug bangona ako
aron nga kapanimaslan ko (sila) **11** Pinaagi niini masayran
ko nga ikaw nahimuot kanako, kay wala nagmadaugon
ang akong mga kaaway batok kanako. **12** Alang kanako,
gitabangan mo ako sa akong kaligdong ug gitipigan mo ako
sa imong atubangan hangtod sa kahangtoran. **13** Hinaot nga
si Yahweh, ang Dios sa Israel, daygon sa walay kataposan.
Amen ug Amen. Ikaduhang Libro.

42 Sama sa binaw nga nangandoy sa lunsayng tubig,
giuhaw usab ako kanimo, O Dios. **2** Giuhaw ako sa
Dios, sa buhing Dios, kanus-a man ako moadto ug mopakita
sa iyang atubangan? **3** Ang akong mga luha mao ang
akong pagkaon adlaw ug gabii, samtang ang akong mga
kaaway kanunay nga nagaingon kanako, "Hain naman ang
imong Dios?" **4** Gihinumdoman ko kining mga butanga
samtang gibubo ko ang akong kalag: sa dihang nag-uban
ako sa dakong pundok sa katawhan ug gigiyahan ko (sila)
paingon sa balay sa Dios uban ang singgit sa kalipay ug
pagdayeg, ang daghang mga tawo nagsaulog sa pista. **5**
Nganong miyukbo ka man kalag ko? Nganong naguol ka
man? Laom sa Dios, kay daygon ko na usab siya nga mao
ang akong kaluwasan. **6** Akong Dios, ang akong kalag
miyukbo, busa gihinumdoman ko ikaw gikan sa yuta sa
Jordan, gikan sa tulo ka tumoy sa bukid sa Hermon, ug
gikan sa bungtod sa Mizar. **7** Ang kahiladman nagsangpit sa
kahiladman sa kasaba sa imong busay; ang tanan nimo nga
balod ug dagkong balod miabot kanako. **8** Apan sugoon
ni Yahweh ang iyang matinud-anong kasabotan panahon
sa adlaw; sa pagkagabii ang iyang awit mag-uban kanako,
usa ka pag-ampo ngadto sa Dios sa akong kinabuhi. **9**
Moingon ako sa Dios, ang akong bato, "Nganong gikalimtan
mo man ako? Nganong magbangotan man ako tungod
sa pagdaugdaog sa akong kaaway?" **10** Sama sa espada
nga ania sa akong mga bukog, ang akong mga kaaway
nagbadlong kanako, sa dihang kanunay silang nag-ingon,
"Asa naman ang imong Dios?" **11** Nganong nagyukbo ka
man akong kalag? Nganong nasuko ka man kanako? Laom
sa Dios, kay daygon ko na usab siya nga mao ang akong
Dios ug ang akong kaluwasan.

43 Ihatag kanako ang hustisya, Dios, ug naghangyo
nga panalipdan mo ako batok sa mga nasod nga dili
diosnon. **2** kay ikaw ang Dios sa akong kusog. Nganong
gisalikway mo man ako? Nganong nagbakho man ako
tungod sa pagdaugdaog sa kaaway? **3** O, ipadala ang imong
kahayag ug ang imong kamatuoran, tugoti (sila) sa paggiya
kanako. Tugoti (sila) sa pagdala kanako sa imong balaang
bungtod ug sa imong puloy-anan. **4** Unya moadto ako sa
altar sa Dios, kay sa Dios labihan ang akong kalipay. Daygon
ko ikaw dinuyogan sa alpa, Dios, akong Dios. **5** Nganong
nagyukbo ka man, akong kalag? Nganong nahiubos ka man
kanako? Pagmalaomon diha sa Dios, kay makadayeg ako
pag-usab kaniya nga akong manluluwas ug akong Dios.

44 Nadungog namo sa among mga igdulongog, Dios, ang
among katigulangan nag-sulti kanamo sa mga butang
nga imong nabuhat sa ilang mga panahon, sa karaang
mga panahon. **2** Gipapahawa mo ang mga nasod pinaagi
sa imong mga kamot, apan gitanom mo ang among mga
katawhan; gipasakitan mo ang imong mga katawhan, apan
gipakatag mo ang among katawhan sa kayutaan. **3** Kay
wala nila naangkon ang yuta nga ilang gipanag-iya pinaagi
sa ilang espada, ni ang ilang mga bukton nagluwas kanila;
apan pinaagi sa imong tuong kamot, sa imong bukton,
ug sa kahayag sa imong panagway, tungod kay midapig
kaman kanila. **4** Dios, Ikaw ang akong Hari; pagmando ug
kadaogan kang Jacob. **5** Pinaagi kanimo ipaubos namo
ang among mga kaaway; pinaagi sa imong ngalan amo
silang tamak-tamakan, kadtong nakigbatok kanamo. **6** Kay
wala ako misalig sa akong pana, ni ang akong espada
nga magluwas kanako. **7** Apan giluwas mo kami gikan sa
among mga kaaway, ug gipakaulawan kadtong nagdumot
kanamo. **8** Diha sa Dios makapasigarbo kami sa tibuok nga
adlaw, ug kami magapasalamat sa imong ngalan hangtod
sa hangtod. (Selah) **9** Apan karon gihulog mo kami ug
gipakaulawan, ug wala ka miuban sa among mga sundalo.

10 Gipabalik mo kami gikan sa mga kaaway; ug kadtong
nagdumot kanamo giilog ang among mga kabtangan alang
sa ilang kaugalingon. 11 Gihimo mo kaming sama sa karnero
nga gitagana alang sa pagkaon ug gitibulaag taliwala sa
mga kanasoran. 12 Gibaligya mo ang imong katawhan
alang sa wala; ug wala nadugangan ang imong bahandi
tungod niana. 13 Gipahinginlan mo kami sa among mga
silingan, gipakaulawan ug gipasipalahan niadtong nagpalibot
kanamo. 14 Gipabugalbugalan mo kami taliwala sa mga
nasod, ug nagpanglingolingo ang mga tawo sa ilang mga
ulo taliwala sa mga katawhan. 15 Sa tibuok adlaw ang
kaulaw anaa kanako, ug ang kaulawan nagtabon sa akong
panagway. 16 Tungod sa iyang tingog sa pagbadlong ug
pagtamay, tungod sa kaaway ug sa nagapanimalos. 17
Kining tanan miabot kanamo; apan kami wala nakalimot
kanimo o nakalapas sa imong kasabotan. 18 Ang among
kasingkasing wala mibalik, ang among lakang wala mawala
sa imong dalan. 19 Apan gibuak mo kami sa dapit sa mga
ihalas nga iro ug gitabonan kami sa landong sa kamatayon.
20 Kung among nalimtan ang ngalan sa among Dios o
nagbayaw sa among mga kamot sa diosdios, 21 Dili ba
makita man kini sa Dios? Kay nasayod siya sa gitago sa
kasingkasing. 22 Sa pagkatinuod, alang kanimo nabutang
kami sa kamatayon sa tibuok adlaw; sama kami sa karnero
nga ihawonon. 23 Pagmata, nganong natulog ka man,
Ginoo? Barog, ayaw kami isalikway kanunay. 24 Nganong
gitago mo man ang imong panagway ug gikalimtan ang
among kasakit ug ang among pagkadinaugdaog? 25 Kay
kami natunaw ug nahimong abog; ug ang among mga lawas
nasagol sa yuta. 26 Tindog ug tubsa kami alang sa imong
matinud-nong kasabotan.

45 Nagaawas ang akong kasingkasing sa maayong mga
butang; kusgon ko pagbasa ang mga pulong nga akong
nasulat mahitungod sa hari; ang akong dila ang tinta alang
sa andam na nga tigsulat. 2 Ikaw ang pinakaambongan
kaysa kabataan sa mga katawhan; gibubo ang grasya sa
imong mga ngabil; busa nasayod kami nga panalanginan ka
sa Dios hangtod sa hangtod. 3 Ibutang ang imong espada
sa imong kilid, ikaw nga kusgan, sa imong himaya ug sa
imong kahalangdon. 4 Sa imong kahalangdon pagsakay sa
kadaugan tungod sa pagkamasaligon, pagkamaaghop, ug
pagkamatarong; ang imong tuong kamot magatudlo kanimo
sa makahahadlok nga mga butang. 5 Hait ang imong mga
pana; ang mga katawhan naghapa kanimo; ang imong
mga pana anaa sulod sa kasingkasing sa mga kaaway
sa hari. 6 Ang imong trono, Dios, walay kataposan; ang
baton sa hustisya mao ang baton sa imong gingharian. 7
Nahigugma ka sa pagkamatarong ug gikasilagan mo ang
pagkadaotan; busa Dios, ang imong Dios, nagdihog kanimo
sa lana sa kalipay labaw pa kay sa imong mga kaabin. 8
Tanan sa imong mga bisti humot ug mira, aloes, ug casia;
sa palasyo sa mga tango ang adunay mga kwerdas nga
instrumento maglipay kanimo. 9 Ang mga anak nga babaye
sa Hari anaa taliwala sa imong halangdon nga kababayen-
an; sa imong tuong kamot nagatindog ang rayna nga nagsul-
ob sa bulawan nga Ophir. 10 Pamati, anak nga babaye,
tugoti ug ipaduol ang imong igdulongog; kalimti ang imong
katawhan ug ang pinuy-anan sa imong amahan. 11 Kay
niining paagiha ang hari nagtinguha sa imong kaanyag; siya
ang imong agalon; tahora siya. 12 Ang anak nga babaye sa
Tiro mahimong atoa didto uban ang gasa; ang dato taliwala
sa katawhan maghangyo sa imong pabor. 13 Ang anak
sa harianong babaye sa palasyo mahimayaon sa tanan;
ang iyang bisti binordahan sa bulawan. 14 Dad-on siya
ngadto sa hari sinul-oban sa binurdahan nga bisti; ang mga
kauban niya nga berhin nagsunod kaniya, pagadalhon diha
kanimo. 15 Magdala (sila) sa kalipay ug kasadya; mosulod
(sila) ngadto sa palasyo sa hari. 16 Sa dapit sa imong mga
amahan anaa ang imong mga anak, nga himuon mo unya
nga mga prinsipe sa tibuok nga kalibotan. 17 Himuon ko nga
ang imong ngalan mahinumdoman sa tanan nga kaliwatan;
busa ang katawhan magpasalamat kanimo hangtod sa
kahangtoran.

46 Ang Dios mao ang atong dalangpanan ug ang
atong kusog, kanunay andam motabang panahon
sa kalisdanan. 2 Busa dili kami mahadlok, bisan ang
kayutaan mausab, bisan ang mga kabukiran mauyog ngadto
sa kasingkasing sa kadagatan, 3 bisan ang mga tubig
magngulob ug mahimong bangis, ug mangatay-ug man
ang mga kabukiran sa paglapaw niini. (Selah) 4 Adunay
suba, ang mga tubod niini makahimo sa siyudad sa Dios
nga malipayon, ang balaang dapit sa tabernakulo sa Labing
Halangdon. 5 Ang Dios anaa sa iyang taliwala; dili siya
matarog; ang Dios magtabang kaniya, ug himuon niya kini
sayo sa kabuntagon. 6 Ang mga nasod nagkaguliyang ug
ang mga gingharian nauyog; gipatugbaw niya ang iyang
tingog, ug ang kalibotan natunaw. 7 Si Yahweh nga pangulo
sa kasudalohang anghel nagauban kanato; ang Dios ni
Jacob mao ang atong dalangpanan. (Selah) 8 Dali, tan-awa
ang nabuhat ni Yahweh, ang pagkaguba nga iyang nahimo
sa kalibotan. 9 Iyang gipahunong ang mga gubat hangtod
sa kinatumyan sa kalibotan; iyang pangbalion ang pana
ug putolputolon ang bangkaw; ug iyang sunogon ang mga
taming. 10 Paghilom ug sayri nga ako ang Dios; ituboy ako
sa mga kanasoran; ituboy ako sa kalibotan. 11 Si Yahweh
nga tinubdan nag-uban kanato; ang Dios ni Jacob mao ang
atong dalangpanan. (Selah)

47 Ipakpak ang inyong mga kamot, kamong tanan nga
mga katawhan; singgit sa Dios uban ang tingog sa
kadaogan. **2** Kay makahahadlok si Yahweh nga Labing
Halangdon; siya mao ang labaw nga Hari sa tibuok kalibotan.
3 Iyang gipaluhod ang katawhan ubos kanato ug ang mga
nasod ubos sa atong mga tiil. **4** Gipili niya ang panulondon
alang kanato, ang himaya ni Jacob nga iyang hinigugma.
(Selah) **5** Mipataas ang Dios uban sa pagsinggit, mipataas
si Yahweh uban ang tingog sa trumpeta. **6** Awiti ang Dios sa
mga pagdayeg, pag-awit sa mga pagdayeg; awiti sa mga
pagdayeg ang atong Hari, pag-awit sa mga pagdayeg. **7** Kay
ang Dios mao ang Hari sa tibuok kalibotan; pag-awit sa mga
pagdayeg uban ang pagsabot. **8** Maghari ang Dios sa mga
kanasoran; naglingkod ang Dios sa iyang balaang trono. **9**
Ang mga prinsipe sa katawhan nanagtigom sa katawhan sa
Dios ni Abraham; kay ang mga taming sa kalibotan gipanag-
iya sa Dios; pasidunggan gayod siya.

48 Bantugan si Yahweh ug angayan sa pagdayeg, sa
siyudad sa atong Dios sa iyang balaan nga bukid.
2 Maanyag diha sa kahitas-an, ang kalipay sa tibuok nga
kalibotan, mao ang Bukid sa Sion, sa kasadpan nga mga
bahin, ang siyudad sa labaw nga Hari. **3** Gihimo sa Dios
nga mailhan ang iyang kaugalingon ngadto sa iyang mga
palasyo ingon nga dalangpanan. **4** Tan-awa, ang mga hari
nanagtigom; nangagi ang matag-usa kanila. **5** Nakita nila kini,
unya (sila) natingala; (sila) nangadismaya, ug mipahawa ug
dali. **6** Nangurog (sila) sama sa kasakit nga bation sa babaye
nga manganak. **7** Uban sa hangin sa silangan gipaguba
nimo ang mga barko sa Tarsis. **8** Ingon sa among nadungog,
busa nakita usab namo ang siyudad ni Yahweh nga pangulo
sa kasundalohang anghel, sa siyudad sa atong Dios; lig-
onon sa Dios ang iyang siyudad hangtod sa hangtod.
(Selah) **9** Nakahinumdom kami sa imong matinud-anong
kasabotan, Dios, taliwala sa imong templo. **10** Sama sa
imong ngalan, Dios, ang pagdayeg kanimo lamang hangtod
sa kinatumyan sa kalibotan; ang imong tuong kamot puno
sa pagkamatarong. **11** Pagmaya Bukid sa Sion, palipaya
ang anak nga babaye sa Juda tungod sa imong matarong
nga mando. **12** Lakaw ug libot sa Bukid sa Sion, libota siya;
ihapa ang iyang mga tore, **13** timan-i ang iyang mga pader,
ug tan-awa ang iyang palasyo aron masaysay mo kini sa
sunod nga kaliwatan. **14** Kay kini nga Dios mao ang atong
Dios hangtod sa kahangtoran; siya mao ang maggiya kanato
hangtod sa kamatayon.

49 Paminawa kini, kamong tanang katawhan; dungga,
kamong tanan nga mga nagpuyo sa kalibotan, **2**
ang mga anaa sa taas ug ang anaa sa ubos, uban ang
kabos ug dato. **3** Ang akong baba magsulti ug kaalam
ug ang pagpamalandong sa akong kasingkasing mao ang
pagpanabot. **4** Ipaduol ko ang akong dalunggan sa usa ka
sambingay; sugdan ko ang akong sambingay dinuyugan
sa alpa. **5** Nganong mahadlok man ako sa mga adlaw sa
daotan, nga ang kasal-anan nag-alirong man kanako sa
akong mga tikod? **6** Nganong mahadlok man ako niadtong
nagsalig sa ilang bahandi ug nanghambog sa kantidad sa
ilang katigayonan? **7** Sigurado gayod nga walay makatubos
sa iyang igsoon o makahatag sa Dios ug panglukat alang
kaniya, **8** kay dako ang kantidad sa pagtubos sa usa ka
kinabuhi, ug walay bisan kinsa nga makabayad sa atong
mga utang. **9** Walay si bisan kinsa nga mabuhi hangtod
sa kahangtoran aron nga ang iyang lawas dili madunot. **10**
Tungod kay siya makakita ug pagkadunot. Ang maalamong
mga tawo mamatay; ang buangbuang ug ang walay buot
mangamatay usab ug mabiyaan nila ang ilang bahandi
sa uban. **11** Ang ilang kinasulorang hunahuna mao nga
ang ilang pamilya ug ang mga lugar diin (sila) nagpuyo
nga magpadayon hangtod sa kahangtoran sa tanang mga
kaliwatan; gitawag nila ang ilang yuta subay sa ilang
mga ngalan. **12** Apan ang tawo nga adunay bahandi, dili
magpabiling buhi; sama siya sa mapintas nga mananap
nga mamatay. **13** Kini, ang ilang padulngan mao ang ilang
binuang; apan human nila, ang mga tawo mouyon sa ilang
gipanulti. (Selah) **14** Sama sa karnero gitagana (sila) alang
sa Sheol, ug ang kamatayon mao ang ilang magbalantay.
Ang matarong magdumala kanila sa kabuntagon, ug ang
ilang kalawasan lamuyon sa Sheol, ug wala na silay kapuy-
an. **(Sheol h7585)** **15** Apan ang Dios magtubos sa akong
kinabuhi gikan sa gahom sa Sheol; dawaton niya ako.
(Selah) **(Sheol h7585)** **16** Ayaw kahadlok kung adunay usa nga
madato, ug ang himaya sa iyang balay magmalamboon. **17**
Tungod kay kung mamatay siya wala siyay madala; ang
iyang himaya dili ilubong uban kaniya. **18** Gipanalanginan
niya ang iyang kalag samtang buhi pa siya— ug ang mga
tawo magdayeg kanimo kung ikaw nagkinabuhi alang sa
imong kaugalingon— **19** moadto siya sa kaliwatan sa iyang
mga amahan ug dili na (sila) makakita pag-usab sa kahayag.
20 Ang usa nga adunay bahandi apan walay panabot sama
sa mapintas nga mananap, nga mamatay.

50 Siya nga Gamhanan, Dios, Yahweh, nagsulti ug
nagtawag sa yuta gikan sa pagsubang sa adlaw
hangtod sa pagsalop niini. **2** Gikan sa Zion ang hingpit nga
katahom, gipadan-ag sa Dios. **3** Ang atong Dios moabot ug
dili magpakahilom; ang kalayo naglamoy diha kaniya, ug
nagbagyo gayod pag-ayo ang iyang palibot. **4** Nagtawag
siya sa kalangitan ug sa yuta aron iyang pagahukman ang
iyang katawhan. **5** "Tigoma ang mga matinumanon kanako,
kadtong naghimo ug kasabotan tali kanako pinaagi sa

paghalad." 6 Ang kalangitan mao ang magpadayag sa iyang
pagkamatarong, kay ang Dios mismo ang maghuhukom.
(Selah) 7 "Paminaw akong katawhan, ug magasulti ako;
ako ang Dios, ang inyong Dios. 8 Dili ko kamo badlongon
sa inyong mga halad, ang inyong sinunog nga mga halad
kanunay nga anaa kanako. 9 Dili ako magkuha ug torong
baka gikan sa inyong balay, o laki nga mga kanding diha
sa inyong mga kulongan. 10 Tungod kay akoa ang tanang
ihalas nga mananap sa kalasangan, ug ang mga baka sa 1,
000 ka kabungtoran. 11 Nakaila ako sa tanang langgam
sa kabukiran, ug akoa ang mga ihalas nga mananap sa
kapatagan. 12 Kung gutomon ako, dili ko kamo sultihan; kay
ang kalibotan akoa man, ug ang tanan nga anaa niini. 13
Mokaon ba ako sa unod sa mga torong baka o moinom sa
dugo sa mga kanding? 14 Ihalad diha sa Dios ang halad
sa pagpasalamat, ug bayri ang inyong panaad sa Labing
Halangdon. 15 Sangpita ako sa adlaw sa inyong kalisdanan;
luwason ko kamo, ug himayaon ninyo ako." 16 Apan miingon
ang Dios sa mga daotan, "Unsa man ang kalabotan ninyo sa
pagpahayag sa akong mga balaod, nga gikuha ninyo ang
akong kasabotan sa inyong mga baba, 17 sanglit nagdumot
man kamo sa mga gipanudlo ug gisalikway ang akong mga
pulong? 18 Sa dihang makakita kamo ug kawatan, mouyon
dayon kamo kaniya; nag-apil-apil kamo kanila nga nagbuhat
ug pagpanapaw. 19 Gihatag ninyo ang inyong baba sa
daotan, ug ang inyong dila nagsultig pagpanglimbong. 20
Naglingkod kamo ug nagsulti batok sa inyong igsoong
lalaki; nanghimaraot kamo sa anak nga lalaki sa inyong
kaugalingong inahan. 21 Gibuhat ninyo kining tanan nga
mga butang apan naghilom lamang ako, busa naghunahuna
kamo nga sama lamang ako kaninyo. Apan badlongon ko
kamo ug ipagawas sa inyong atubangan ang tanan nga mga
butang nga inyong gibuhat. 22 Pamalandongi kini pag-ayo,
kamo nga nakalimot sa Dios, kondili pagakuniskunison ko
kamo, ug wala na gayoy moabot aron motabang kaninyo! 23
Ang magahalad kanako sa halad sa pagpasalamat nagdayeg
kanako, ug si bisan kinsa nga nagplano sa iyang dalan
ngadto sa husto nga dalan pakit-on ko sa kaluwasan sa
Dios."

51 Kaloy-i ako, O Dios, tungod sa imong matinud-anong
kasabotan; tungod sa imong daghang manggiluluy-on
nga mga buhat, papasa ang akong kalapasan. 2 Hugasi ako
pag-ayo sa akong kasal-anan ug hinloi ako gikan sa akong
sala. 3 Tungod kay nasayod ako sa akong mga kalapasan,
ug anaa kanako kanunay ang akong sala. 4 Batok kanimo,
ug kanimo lamang, nakasala ako ug nakabuhat ug daotan
sa imong panan-aw; husto ka sa imong pagpanulti; insakto
ka sa imong paghukom. 5 Tan-awa, natawo ako gikan
sa kasal-anan, sugod pa sa pagmabdos sa akong inahan
kanako, anaa na ako sa sala. 6 Tan-awa, nagtinguha ka nga
magmatinud-anon ang akong kasingkasing; ipahibalo mo
sulod sa akong kasingkasing ang kaalam. 7 Putlia ako gamit
ang hisopo, ug mahinlo ako; hugasi ako, ug mahimo akong
mas puti pa kaysa sa niyebe. 8 Padungga ako sa kalipay ug
kasadya aron nga magmaya ang kabukogan nga imong
gidugmok. 9 Itago ang imong nawong gikan sa akong mga
sala ug papaa ang akong kasal-anan. 10 Himoa nga hinlo
ang akong kasingkasing, O Dios, ug bag-oha ang espiritu
nga masinugtanon dinhi kanako. 11 Ayaw ako isalikway
gikan sa imong presensya, ug ayaw kuhaa ang imong
balaang Espiritu gikan kanako. 12 Ibalik kanako ang kalipay
sa imong kaluwasan, ug hatagi ako kanunay ug andam nga
espiritu. 13 Unya akong tudloan ang mga malapason sa
imong mga pamaagi, ug makabig ang mga makasasala
nganha kanimo. 14 Pasayloa ang akong pag-ula ug dugo, O
Dios sa akong kaluwasan, ug magsinggit ako sa kalipay sa
imong pagkamatarong. 15 Ginoo, ablihi ang akong ngabil,
aron ang akong baba magpahayag sa pagdayeg kanimo. 16
Kay dili ka malipay sa halad, o kining akong igahatag; dili ka
mahimuot sa sinunog nga mga halad. 17 Ang mga halad
sa Dios mao ang guba nga mga espiritu. Ikaw, O Dios, dili
mosalikway sa guba ug mahinulsolon nga kasingkasing. 18
Buhata ang maayo sa imong kalipay sa Sion; tukora pag-
usab ang mga pader sa Jerusalem. 19 Unya malipay ka sa
mga halad sa pagkamatarong, sa sinunog nga mga halad
ug sa tibuok sinunog nga mga halad; unya maghalad ang
among katawhan ug mga torong baka sa imong halaran.

52 Nganong nagpasigarbo ka man sa paghimog kagubot,
kusgan ka ba diay nga lalaki? Ang matinud-anong
kasabotan sa Dios moabot matag adlaw. 2 Ang imong
dila naglaraw ug pagguba sama sa hait nga labaha, nga
nanglimbong. 3 Nahigugma ka sa daotan labaw pa sa maayo,
ug sa pagpamakak kaysa sa pagsultig pagkamatarong.
(Selah) 4 Nahigugma ka sa pulong nga nagalamoy sa
uban, ikaw nga malimbongong dila. 5 Ang Dios usab
magalaglag kanimo hangtod sa kahangtoran; kuhaon ka
niya ug sakmiton ka sa imong tolda ug ibton ka gikan sa
yuta sa mga buhi. (Selah) 6 Ang mga matarong makakita
usab niini ug mangahadlok; kataw-an nila siya ug moingon;
7 "Tan-awa, mao kini ang tawo nga wala naghimo sa Dios
nga iyang dalangpanan, apan nagsalig siya sa kadagaya
sa iyang bahandi, ug kusgan siya sa dihang iyang giguba
ang uban." 8 Apan alang kanako, sama ako sa lunhaw
nga kahoy nga olibo sa balay sa Dios; magsalig ako sa
matinud-anong kasabotan sa Dios sa walay kataposan. 9
Magpasalamat ako kanimo sa walay kataposan tungod sa
imong nabuhat. Magahulat ako sa imong ngalan, kay maayo
kini, sa atubangan sa imong diosnon nga mga katawhan.

53 Ang buangbuang nagsulti sa iyang kasingkasing,
"Walay Dios." Hugaw (sila) ug nakabuhat ug malaw-ay
nga kasal-anan; walay bisan usa nga nagbuhat ug maayo. **2**
Midungaw ang Dios gikan sa langit ngadto sa mga anak
sa katawhan aron makita kung aduna bay nakasabot, nga
nangita kaniya. **3** Mibiya na silang tanan. Silang tanan
nahimong daotan. Walay nagbuhat ug maayo kanilang
tanan, wala gayod bisan usa. **4** Kadto bang nagbuhat ug
kasal-anan wala bay alamag— kadtong naglamoy sa akong
katawhan nga daw (sila) nagkaon lamang ug tinapay ug
(sila) wala ba nagtawag sa Dios? **5** Anaa (sila) sa dakong
kahadlok, bisan tuod walay angay kahadlokan didto; tungod
kay ang Dios maoy mokatag sa bukog ni bisan kinsa nga
magkampo batok kaninyo; kana nga mga tawo mapaulawan
kay gisalikway man (sila) sa Dios. **6** O, nga ang kaluwasan
sa Jerusalem moabot gikan sa Sion! Sa dihang dad-on
pagbalik sa Dios ang iyang katawhan gikan sa pagkabihag,
unya magmaya si Jacob ug maglipay ang Israel!

54 Luwasa ako, O Dios, pinaagi sa imong ngalan, ug
hukmi ako sa imong kusog. **2** Dungga ang akong pag-
ampo, Dios; paminawa ang mga pulong sa akong baba.
3 Kay ang mga langyaw nakigbatok kanako, ug ang mga
walay kaluoy nga kalalakin-an nangita sa akong kinabuhi.
Wala nila gibutang ang Dios taliwala kanila. (Selah) **4**
Tan-awa, ang Dios maoy akong magtatabang, ang Ginoo
maoy naglaban kanako. **5** Panimaslan niya ug daotan ang
akong mga kaaway; sa imong pagkamatinud-anon, laglaga
(sila) **6** Magahalad ako kanimo ug kinabubut-ong halad;
magpasalamat ako sa imong ngalan, Yahweh, tungod kay
maayo kini. **7** Kay giluwas niya ako sa tanang pagsulay; ang
akong mata nagtan-aw sa kadaogan ngadto sa akong mga
kaaway.

55 Patalinghogi ang akong mga pag-ampo, O Dios;
ug ayaw itago ang imong kaugalingon sa akong
paghangyo. **2** Patalinghogi ako ug tubaga ako; wala akoy
kapahulayan sa akong mga kalisdanan, **3** tungod sa tingog
sa akong mga kaaway, tungod sa pagpangdaugdaog sa
mga daotan; kay nagdala (sila) ug kalisdanan kanako ug
gilutos ako uban sa kasuko. **4** Ang akong kasingkasing
nagpangurog sa akong kinasuloran, ug nahulog kanako ang
kalisang sa kamatayon. **5** Ang kahadlok ug ang pagpangurog
niabot kanako, ug nagtabon kanako ang hilabihan nga
kahadlok. **6** Miingon ako, "O, kung aduna lamang akoy
pako nga sama sa salampati! Unya molupad ako sa layo ug
mopahulay. **7** Tan-awa, mahisalaag ako sa layo; magpuyo
ako didto sa kamingawan. (Selah) **8** Mangita dayon ako ug
katagoan gikan sa mapintas nga hangin ug unos." **9** Lamoya
(sila) Ginoo, liboga ang ilang pinulongan! Kay nakita nako
ang kasamok ug panagbingkil sa siyudad. **10** Adlaw ug gabii
naglibotlibot (sila) sa mga pader niini; ang kadaotan ug ang
kasamok anaa sa taliwala niini. **11** Ang pagkadaotan anaa
sa taliwala niini; ang pagpangdaugdaog ug pagpanglimbong
wala mobiya sa mga kadalanan niini. **12** Dili kaaway ang
nagbadlong kanako, kay maantos ko pa unta kini; ni dili siya
nga nasuko kanako ang nagpataas sa iyang kaugalingon
batok kanako, kay itago ko lang unta ang akong kaugalingon
gikan kaniya. **13** Apan ikaw mismo, ang tawo nga sama
sa akong kaugalingon, ang akong kauban ug ang akong
suod nga higala. **14** Aduna kitay matam-is nga panag-uban;
naglakaw kita ngadto sa pinuy-anan sa Dios uban ang hut-
ong sa katawhan. **15** Tugoti nga moabot sa kalit lang ang
kamatayon ngadto kanila; tugoti nga mahiadto (sila) nga
buhi sa Sheol, kay magpuyo (sila) didto sa pagkadaotan,
taliwala kanila. **(Sheol h7585)** **16** Alang kanako, tawgon ko
ang Dios, ug luwason ako ni Yahweh. **17** Sa pagkagabii,
buntag ug udto nagbagulgbol ug nag-agulo ako; madungog
niya ang akong tingog. **18** Luwason gayod niya ang akong
kinabuhi gikan sa gubat batok kanako, tungod kay daghan
ang nakigbatok kanako. **19** Ang Dios nga maoy magdumala
sa walay kataposan, makadungog kanila ug pakaulawan
(sila) Selah. Dili (sila) mausab, ug wala (sila) mahadlok sa
Dios. **20** Gibakyaw sa akong higala ang iyang kamot batok
niadtong makigdait kaniya; wala niya gitahod ang kasabotan
nga iyang gihimo. **21** Ang iyang baba sama kahumok sa
mantikilya, apan ang iyang kasingkasing malimbungon; ang
iyang mga pulong mas danlog pa sa lana, apan ang tinuod
naghulbot (sila) sa espada. **22** Itugyan ang imong palas-onon
ngadto kang Yahweh, ug tabangan ka niya; dili gayod niya
tugotan nga matarog ang matarong nga tawo. **23** Apan ikaw,
O Dios, ang magdala sa mga daotan ngadto sa bangag sa
kaalaotan; ang uhaw sa dugo ug malimbungon nga mga
tawo dili mabuhi bisan katunga sama sa uban, apan mosalig
ako kanimo.

56 Kaloy-i ako, O Dios, kay gisulong ako sa mga tawo!
Tibuok adlaw kadtong nakig-away kanako nagpadayon
sa ilang pagsulong. **2** Giyatakan ako sa akong mga kaaway
tibuok adlaw; kay adunay daghan kaayong mapasigarbuhon
nga makig-away batok kanako. **3** Sa dihang mahadlok ako,
mosalig ako kanimo. **4** Sa Dios, kansang pulong nga akong
gidayeg— sa Dios akong gibutang ang akong pagsalig;
dili ako mahadlok; unsa may mabuhat sa tawo kanako? **5**
Tibuok adlaw ilang gituis ang akong mga pulong; daotan ang
tanan nilang gihunahuna batok kanako. **6** Nagtigom (sila) ug
nagtago sa ilang mga kaugalingon, ug ilang gimarkahan
ang akong mga tunob, ingon nga naghulat (sila) sa akong
kinabuhi. **7** Ayaw tugoti nga makaikyas (sila) sa pagbuhat
ug kasal-anan. Laglaga ang katawhan sa imong kasuko, O

Dios. 8 Imong giihap ang akong pagkahisalaag ug gisulod
ang akong mga luha sa imong botelya; wala ba kini sa imong
basahon? 9 Unya ang akong mga kaaway mobalik sa adlaw
nga ako nagtawag kanimo; nasayod ako niini, nga ang Dios
alang kanako. 10 Sa Dios—kansang pulong nga akong
gidayeg, kang Yahweh—kansang pulong akong gidayeg,
11 sa Dios ako mosalig, dili ako mahadlok. Unsa man ang
mabuhat nila kanako? 12 Ang katungdanan sa pagtuman sa
akong mga saad kanimo ania kanako, O Dios; maghatag
ako ug mga halad pasalamat kanimo. 13 Kay imong giluwas
ang akong kinabuhi gikan sa kamatayon; imong gitipigan
ang akong mga tiil sa pagkadakin-as, aron nga magalakaw
ako atubangan sa Dios sa kahayag sa mga buhi.

57 Kaloy-i ako, O Dios, kaloy-i ako, kay ikaw ang akong
dalangpanan hangtod nga mahuman kini nga mga
kalisdanan. Magpabilin ako ilalom sa imong mga pako
aron mapanalipdan hangtod nga mahuman kining kadaot.
2 Mohilak ako sa Labing Halangdon nga Dios, ang Dios
nga nagbuhat sa tanang mga butang alang kanako. 3
Magpadala siya ug tabang gikan sa langit aron luwason ako,
masuko siya niadtong magdugmok kanako. (Selah) Ang
Dios magpadala kanako sa iyang mahigugmaong kaluoy ug
sa iyang pagkamatinud-anon. 4 Ang akong kinabuhi anaa
taliwala sa mga liyon; anaa ako taliwala niadtong andam
molamoy kanako. Anaa ako taliwala sa mga tawo nga ang
mga ngipon sama sa mga bangkaw ug mga pana, nga ang
mga dila sama kahait sa mga espada. 5 Bayawon ka, O
Dios ibabaw sa kalangitan; tugoti ang imong himaya nga
mopatigbabaw sa tibuok kalibotan. 6 Gikatag nila ang lit-
ag alang sa akong mga tiil; nasubo ako. Nagkalot (sila) sa
akong atubangan. Apan ang ilang mga kaugalingon mismo
ang nahulog taliwala niini! (Selah) 7 Ang akong kasingkasing
nahimutang na, O Dios, ang akong kasingkasing nahimutang
na; Moawit ako, oo, moawit ako ug mga pagdayeg. 8
Pagmata, tinahod kong kasingkasing; pagmata, salterio ug
alpa; Pukawon ko ang kaadlawon. 9 Pasalamatan ko ikaw,
Ginoo, taliwala sa katawhan; moawit ako ug mga pagdayeg
kanimo taliwala sa mga nasod. 10 Kay dako ang imong
gugma nga walay paglubad, nisangko sa mga kalangitan; ug
ang imong pagkamatinud-anon ngadto sa mga panganod.
11 Bayawon ka, O Dios, ibabaw sa mga kalangitan; hinaot
nga ang imong himaya magpatigbabaw sa tibuok kalibotan.

58 Kamo nga magmamando, matarong ba ang inyong
gipamulong? Kamong mga tawhana naghukom ba
kamo sa husto? 2 Wala, nagbuhat kamo ug daotan sa
inyong kasingkasing; nagpakaylap kamo ug kasamok sa
tibuok yuta pinaagi sa inyong mga kamot. 3 Ang daotan
mahisalaag bisan pa nga anaa pa (sila) sa tagoangkan;
mahisalaag (sila) gikan pa sa pagkahimugso, nagsulti ug
mga bakak. 4 Ang ilang mga lala sama sa lala sa mga bitin;
sama (sila) sa usa ka bungol nga bitin nga gisamponган ang
iyang mga igdulungog, 5 nga wala naghatag ug pagtagad sa
mga magdadani, bisan unsa pa (sila) kahanas. 6 Luboa ang
ilang mga ngipon sa ilang mga baba, O Dios; luboa ang lig-
on nga mga ngipon sa batan-on nga mga liyon, Yahweh. 7
Pasagdi (sila) nga matunaw sama sa tubig nga motuhop;
sa dihang ipunting nila ang ilang mga pana, pasagdi nga
daw kini walay talinis. 8 Pasagdi (sila) nga mahisama sa
kuhol nga matunaw ug mahanaw, sama sa usa ka bata
nga gihimugso sa usa ka babaye nga dili pa panahon ug
dili na gayod makakita sa kahayag sa adlaw. 9 Sa dili pa
mabati sa imong kolon ang makapaso nga kainit sa tunok,
paliron niya (sila) sa usa ka kusog nga hangin, ang lunhaw
nga tunok ug ang nasunog nga tunok usab. 10 Magmaya
ang mga matarong sa dihang makita nila ang panimalos
sa Dios; pagahugasan niya ang iyang mga tiil sa dugo
sa mga daotan, 11 aron nga ang mga tawo moingon, "sa
pagkatinuod, adunay ganti ang mga tawo nga matarong; sa
pagkatinuod adunay Dios nga maghukom sa kalibotan."

59 Luwasa ako gikan sa akong mga kaaway, akong Dios;
ipahimutang ako sa ibabaw gikan niadtong makigbatok
kanako. 2 Tipigi ako gikan niadtong mobuhat ug daotan, ug
luwasa ako gikan sa mga tawo nga uhaw sa dugo. 3 Kay tan-
awa, naghulat (sila) alang sa pagkuha sa akong kinabuhi.
Ang gamhanan nga magbubuhat ug daotan nagtigom batok
kanako, apan dili tungod sa akong kalapasan o sa akong
sala, Yahweh. 4 Nangandam (sila) alang sa paggukod
kanako bisan wala akoy sala; Pagmata ug tabangi ako ug
tan-awa. 5 Ikaw, Yahweh ang Dios sa mga kasundalohang
anghel, ang Dios sa Israel, tindog ug siloti ang tanang mga
nasod; ayaw kaloy-i ang tanang mga daotan nga malapason.
(Selah) 6 Mibalik (sila) sa kagabhion, nag-uwang (sila)
sama sa mga iro ug naglibotlibot sa siyudad. 7 Tan-awa,
nagginhawa (sila) agi sa ilang mga baba; ang mga espada
anaa sa ilang mga ngabil, kay miingon (sila) "kinsa ang
makadungog kanato?" 8 Apan ikaw, Yahweh, kataw-i (sila)
gihimo mo ang tanang nasod nga kataw-anan. 9 Dios akong
kusog, hatagan ko ikaw ug pagtagad; ikaw ang akong taas
nga tore. 10 Ang Dios magatagbo kanako sa iyang matinud-
anon nga kasabotan; ipakita sa Dios kanako ang tinguha sa
akong mga kaaway. 11 Ayaw (sila) patya, o ang akong mga
tawo makalimot. Kataga (sila) pinaagi sa imong gahom ug
laglaga (sila) Ginoo nga among taming. 12 Kay ang sala sa
ilang mga baba ug ang mga pulong sa ilang mga ngabil,
tugoti (sila) nga madakpan sa ilang mga garbo, ug alang
sa mga tunglo ug sa mga bakak nga ilang gipahayag. 13
Lamoya (sila) sa kasuko, lamoya (sila) aron nga mahanaw

na (sila) tugoti (sila) nga masayod nga ang Dios nagdumala kang Jacob ug hangtod sa kinatumyan sa yuta. (Selah) **14** Mibalik (sila) sa kagabhion, nga nag-uwang sama sa iro ug naglibotlibot sa siyudad. **15** Nanagsuroy (sila) sa pagpangita ug mga pagkaon ug nagngulob (sila) sama sa iro kung dili (sila) matagbaw. **16** Apan moawit ako mahitungod sa imong kusog, ug sa kabuntagon moawit ako sa imong gugma nga dili matarog! Kay ikaw man ang akong taas nga tore ug dalangpanan sa adlaw sa akong kasubo. **17** Nganha kanimo ang akong kusog, moawit ako og mga pagdayeg; kay ang Dios man ang akong taas nga tore, ang Dios sa matinud-anon nga kasabotan.

60 Dios imo kaming gipahilayo; imong giguba ang among mga panalipod; nasuko ka; ipasig-uli kami pag-usab. **2** Giuyog nimo ang yuta; gipaliki mo kini; ayoha ang mga liki niini, kay kini nauyog. **3** Gihimo nimo ang imong katawhan nga makakita ug lisod nga mga butang; gipainom mo kami ug bino aron magsumparay. **4** Alang niadtong nagtahod kanimo, imong gipahimutang ang bandila nga madayag batok niadtong nagbitbit sa pana. (Selah) **5** Aron nga kadtong imong gihigugma maluwas, luwasa kami sa imong tuo nga kamot ug tubaga ako. **6** Ang Dios nagsulti sa iyang pagkabalaan, "Magmaya ako; tungaon ko ang Siquem ug bahinbahinon ang walog sa Succoth. **7** Akoa ang Gilead, ug akoa ang Manasseh; ug ang Efraim usab ang panalipod sa akong ulo; Ang Juda ang akong setro. **8** Ang Moab mao ang akong hunawanan; akong ilabay ang akong sapatos ngadto sa Edom; mosinggit ako sa kadaogan tungod sa Filistia. **9** Kinsa ang magdala kanako ngadto sa lig-on nga siyudad? Kinsa ang maggiya kanako sa Edom? **10** Apan ikaw, O Dios, wala mo ba kami gisalikway? Wala ka moadto sa gira uban ang among mga kasundalohan. **11** Hatagi kami ug tabang batok sa kaaway, kay ang tabang sa tawo walay pulos. **12** Magmalampuson kami pinaagi sa tabang sa Dios; iyang pagayatakan ang among mga kaaway.

61 Alang sa pangulong musikero; dinuyogan sa tulunggon nga adunay kuwerdas. Ang salmo ni David. Pamatia ang akong pagtuaw, O Dios; paminawa ang akong mga pag-ampo. **2** Gikan sa kinalayoang bahin sa kalibotan mosangpit ako kanimo sa dihang naghuot ang akong kasingkasing; dad-a ako sa bato nga mas habog pa kay kanako. **3** Tungod kay ikaw ang kanunay kong dalangpanan, usa ka lig-ong tore batok sa kaaway. **4** Papuy-a ako sa imong puluy-anan hangtod sa kahangtoran! Padangopa ako sa landong sa imong mga pako. (Selah) **5** Kay ikaw, Dios, nakadungog sa akong mga panumpa ug gihatagan mo ako sa mga panulundon niadtong nagpasidungog sa imong ngalan. **6** Lugwayan nimo ang kinabuhi sa hari; ang iyang katuigan mahisama sa daghang kaliwatan. **7** Magpabilin siya sa atubangan sa Dios hangtod sa kahangtoran. **8** Mag-awit ako sa pagdayeg sa imong ngalan hangtod sa kahangtoran aron sa matag adlaw mabuhat ko ang akong mga panumpa.

62 Alang sa pangulong musikero; sumala kang Jedutun. Ang salmo ni David. Magpaabot lamang ako sa Dios; gikan kaniya ang akong kaluwasan. **2** Siya lang ang akong bato ug ang akong kaluwasan; siya ang akong habog nga tore; dili gayod ako matarog. **3** Hangtod kanus-a ba kamong tanan mag-atake sa tawo, nga inyong itulak nga sama sa nagharag nga paril o katumbahon nga koral? **4** Nagpakisayod lamang (sila) kaniya aron ipaubos siya gikan sa iyang halangdong katungdanan; gihigugma nila ang pagpamakak; gipanalanginan nila siya pinaagi sa ilang mga baba, apan sa ilang mga kasingkasing gitunglo diay nila siya. (Selah) **5** Magpaabot lang ako sa Dios; kay ang akong paglaom anaa lang kaniya. **6** Siya lang ang akong bato ug akong kaluwasan; siya ang akong habog nga tore; dili gayod ako matarog. **7** Diha sa Dios ang akong kaluwasan ug akong himaya; ang bato sa akong kusog ug ang akong dalangpanan anaa sa Dios. **8** Kamong mga katawhan salig kaniya sa tanang panahon, ibubo ang inyong kasingkasing diha kaniya; ang Dios ang atong dalangpanan. (Selah) **9** Sa pagkatinuod, ang yano nga mga tawo walay pulos, ug ang tinamod nga mga tawo usa ka bakak; gaan lang (sila) kung timbangon; mas gaan pa (sila) sa walay bili. **10** Ayaw pagsalig diha sa pagpangdaugdaog o pagpangawat; ug ayaw paglaom sa walay pulos nga bahandi, kay dili gayod kini magapamunga; ayaw isalig ang imong kasingkasing niini. **11** Misulti ang Dios sa makausa, nadungog ko kini sa makaduha: iya sa Dios ang gahom. **12** Imo usab, Ginoo, ang pagkamatinud-anon sa kasabotan, tungod kay gantihan mo ang matag tawo sumala sa iyang binuhatan.

63 Ang salmo ni David, sa dihang atua siya sa kamingawan sa Juda. Dios, ikaw ang akong Dios! Gipangita ko ikaw pag-ayo, giuhaw ang akong kalag kanimo, ug ang akong unod nangandoy kanimo, diha sa usa ka uga ug malang yuta diin wala gayoy tubig. **2** Busa nangita ako kanimo diha sa imong balaang katawhan aron makita ang imong gahom ug ang imong himaya. **3** Tungod kay ang imong pagkamatinud-anon sa kasabotan mas maayo pa kaysa kinabuhi, magadayeg ang akong mga ngabil kanimo. **4** Busa dayegon ko ikaw samtang ako buhi pa; ibayaw ko ang akong mga kamot diha sa imong ngalan. **5** Sama kini ingon nga nagkaon ako sa unod nga anaa sa bukog ug sa tambok; pinaagi sa malipayong ngabil dayegon ko ikaw sa akong baba, **6** sa dihang maghunahuna ako kanimo sa akong higdaanan ug mamalandong ako kanimo sa takna sa

kagabhion. 7 Kay ikaw nagatabang kanako ug nagmaya
ako sa landong sa imong mga pako. 8 Migunit ako kanimo;
ang imong tuong kamot nag-agak kanako. 9 Apan kadtong
naninguha sa paglaglag sa akong kinabuhi mahiadto sa
kinahiladmang bahin sa yuta; 10 itugyan (sila) ngadto sa mga
kamot nga migamit ug espada, ug mahimo silang pagkaon
sa mga lobo. 11 Apan magmaya ang hari diha sa Dios;
tanan nga nanumpa kaniya mapasigarbohon kaniya, apan
ang baba niadtong nagapamakak pahilumon.

64 Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David.
Pamatia ang akong tingog, O Dios, paminawa ang
akong mga mulo; tipigi ang akong kinabuhi gikan sa kahadlok
sa akong mga kaaway. 2 Tagoi ako gikan sa tinagong laraw
sa mga daotan, ug gikan sa kasamok sa nagabuhat ug kasal-
anan. 3 Gibaid nila ang ilang mga dila sama sa mga espada;
gition nila ang ilang mga pana, ang sakit nga mga pulong,
4 aron ipana ngadto sa mga walay sala diha sa tagong
dapit; unya sa kalit ilang panaon siya sa walay kahadlok. 5
Gidasig nila ang ilang kaugalingon sa pagplano ug daotan;
nagsabot (sila) sa tago aron sa pagbuhat ug lit-ag; unya
miingon (sila) "Kinsa ang makakita kanato?" 6 Nagplano
(sila) ug daotan; "Nahuman na kita," unya miingon (sila)
"Maayo ang pagkaplano." Dili matukib ang hunahuna ug
kasingkasing sa tawo. 7 Apan panaon (sila) sa Dios; ug sa
kalit lang masamdan (sila) sa iyang mga pana. 8 Mapandol
(sila) sanglit ang ilang mga dila mounay kanila; ang tanan
nga makakita kanila maglingolingo. 9 Mangahadlok ang
tanang mga tawo ug magsulti sa mga gibuhat sa Dios.
Maghunahuna (sila) pag-ayo mahitungod kung unsa ang
iyang nabuhat. 10 Magmaya ang mga matarong ngadto kang
Yahweh ug modangop kaniya; ang tanang adunay matarong
nga kasingkasing mapasigarbohon diha kaniya.

65 Alang sa pangulong musikero. Ang salmo nga awit ni
David. Alang kanimo, O Dios sa Zion, nagpaabot ang
among mga pagdayeg; tumanon namo ang among mga
panaad diha kanimo. 2 Ikaw nga naminaw sa mga pag-ampo,
ang tanang may unod moduol kanimo. 3 Mipatigbabaw
ang kasal-anan batok kanamo; ingon man ang among
mga kalapasan, apan pasayloon nimo kini. 4 Bulahan ang
tawo nga imong gipili nga ipaduol kanimo aron nga siya
magpuyo sa imong templo. Matagbaw kami sa pagkamaayo
sa imong puluy-anan, ang imong balaang templo. 5 Diha sa
pagkamatarong imo kaming tubagon pinaagi sa pagbuhat sa
mga kahibulongang butang, Dios sa among kaluwasan; ikaw
nga paglaom sa tibuok kalibotan ug niadtong anaa sa layong
dapit sa tabok sa kadagatan. 6 Kay ikaw ang nagbuhat sa
lig-on nga mga kabukiran, ikaw nga nagbakos sa kusog.
7 Ikaw ang nagpahilom sa pagngulob sa kadagatan, sa
pagdahunog sa mga balod niini ug sa kasamok sa mga
tawo. 8 Kadtong nagpuyo sa halayong dapit sa kalibotan
mangahadlok sa timaan sa imong mga buhat; magmaya
ang sidlakan ug ang kasadpan tungod kanimo. 9 Moanhi ka
aron pagtabang sa yuta; gipatubigan nimo kini; gipatambok
nimo kini; ang sapa sa Dios puno sa tubig; gihatagan nimo
ang mga tawo ug trigo sa dihang giandam mo ang yuta. 10
Gipatubigan nimo pag-ayo ang mga tudling; gipahiluna nimo
ang dinarong yuta; gipahumok nimo kini pinaagi sa taligsik;
gipanalanginan nimo ang nagturok niini. 11 Gikoronahan
nimo ang tuig sa imong pagkamaayo; ang maagian sa
imong karwahe adunay nangahulog nga patambok sa yuta.
12 Ang sibsibanan sa kamingawan napuno sa yamog, ug
ang kabungtoran nagsul-ob sa kalipay. 13 Nagsul-ob ang
sibsibanan sa mga panon sa mananap; napuno usab ang
mga walog sa mga trigo; nagsinggit (sila) sa kalipay, ug nag-
awit (sila)

66 Alang sa pangulong musikero. Usa ka awit, ang salmo.
Paghimo ug malipayong kasaba ngadto sa Dios, tibuok
kalibotan; 2 Awita ang himaya sa iyang ngalan; himoa
nga mahimayaon ang iyang pagdayeg. 3 Isulti sa Dios,
"Pagkamakalilisang sa imong mga buhat! Tungod sa kadako
sa imong gahom moyukbo kanimo ang imong mga kaaway. 4
Ang tibuok kalibotan magsimba kanimo ug mag-awit kanimo;
magaawit (sila) sa imong ngalan." (Selah) 5 Ngari ug tan-
awa ang mga gibuhat sa Dios; kahadlokan siya ug ang iyang
mga gibuhat ngadto sa mga anak sa katawhan. 6 Gipamala
niya ang dagat; milatas (sila) sa suba; didto nagmalipayon
kita diha kaniya. 7 Pinaagi sa iyang kusog nagdumala siya
hangtod sa kahangtoran; nagtaw-an siya sa kanasoran;
ayaw itugot nga magpataas ang mga masupilon sa ilang
kaugalingon. (Selah) 8 Dayega ang Dios, kamong katawhan,
ipalanog ang pagdayeg alang kaniya. 9 Giampingan kita niya
taliwala sa mga buhi, ug wala niya gitugot nga madalin-as
ang atong mga tiil. 10 Kay ikaw, O Dios, nagsulay kanamo;
gisulayan nimo kami sama sa plata nga giulay. 11 Gihatod
nimo kami sa pukot; gibutang nimo sa among likod ang
labihang palas-anon. 12 Gipayatakan nimo sa mga tawo ang
among mga ulo; miagi kami sa kalayo ug sa tubig, apan
gidala mo kami sa usa ka hawan nga dapit. 13 Moadto ako
sa imong puluy-anan nga dala ang mga halad nga sinunog;
akong tumanon ang akong panumpa 14 nga gisaad sa akong
mga ngabil ug ang gisulti sa akong baba sa dihang anaa
ako sa kagul-anan. 15 Maghalad ako kanimo ug sinunog
nga tambok nga mga mananap nga adunay humot sa laking
karnero; maghalad ako ug mga torong baka ug mga kanding.
(Selah) 16 Ngari ug paminaw, kamong tanan nga may
kahadlok sa Dios, ug imantala ko ang gibuhat niya alang sa

akong kalag. 17 Mituaw ako kaniya pinaagi sa akong baba,
ug gidayeg siya sa akong dila. 18 Kung aduna akoy makita
nga sala sa akong kasingkasing, ang Ginoo dili maminaw
kanako. 19 Apan ang Dios naminaw gayod; gitagad niya
ang tingog sa akong pag-ampo. 20 Dalayegon ang Dios,
nga wala niya pasagdi ang akong pag-ampo o ang iyang
pagkamatinud-anon sa kasabotan nganhi kanako.

67 Alang sa pangulong musikero; dinuyogan sa tulunggon
nga adunay kuwerdas. Ang salmo, nga usa ka awit.
Magmaluluy-on unta ang Dios kanato ug magpanalangin
kanato ug iyang ipadan-ag ang iyang panagway nganhi
kanato (Selah) 2 aron masayod ang kalibotan sa imong
paagi, nga ang imong kaluwasan alang sa tanang kanasoran.
3 Tugoti nga dayegon ka sa katawhan, Dios; tugoti nga
dayegon ka sa tanang katawhan. 4 O, tugoti ang kanasoran
nga magmaya ug mag-awit sa kalipay, tungod kay hukman
mo ang katawhan uban sa hustisya ug dumalahan ang
kanasoran sa kalibotan. (Selah) 5 Tugoti nga dayegon ka
sa katawhan, O Dios; tugoti nga dayegon ka sa tanang
katawhan. 6 Mihatag ang yuta sa abot niini ug ang Dios nga
atong Dios nagpanalangin kanato. 7 Gipanalanginan kita
sa Dios, ug ang tanang anaa sa kalibotan nagpasidungog
kaniya.

68 Alang sa pangulong musikero; Ang salmo ni David,
usa ka awit. Hinaot motindog ang Dios; magkatibulaag
unta ang iyang mga kaaway; ug kadtong nasilag usab
kaniya mokalagiw unta sa iyang atubangan. 2 Sama sa
aso nga ipadpad; busa pahawaa (sila) sama sa kandila
nga matunaw sa kalayo, aron nga ang daotan mahanaw
sa presensiya sa Dios. 3 Apan magmaya ang matarong;
magsadya (sila) diha sa Dios; hinaot nga magmaya (sila) ug
magmalipayon. 4 Awiti ang Dios! Awiti ug pagdayeg ang
iyang ngalan! Dayega siya nga nagsakay latas sa walog
sa Suba sa Jordan! Yahweh ang iyang ngalan! Pagmaya
kaniya! 5 Ang amahan sa mga walay amahan, tigpanalipod
sa mga biyuda, ang Dios anaa sa balaang dapit diin siya
nagpuyo. 6 Gibutang sa Dios ang mga nag-inusara ngadto
sa matag pamilya; gipagawas niya ang mga binilanggo
uban ang panag-awit; apan ang mga masupilon gipapuyo
sa ugang yuta. 7 O Dios, sa dihang nag-una ka sa imong
katawhan, sa pagmartsa nimo latas sa kamingawan, (Selah)
8 Nangurog ang kalibotan; ug nag-ulan ang kalangitan sa
presensiya sa Dios, diha sa presensiya sa Dios sa iyang
pag-abot sa Sinai, diha sa presensiya sa Dios, ang Dios sa
Israel. 9 Ikaw, Dios nagpadala ug dakong ulan; imong gilig-
on ang imong panulundon sa dihang naluya kini. 10 Mipuyo
ang imong katawhan niini; ikaw, O Dios mihatag sa imong
kamaayo ngadto sa mga kabos. 11 Naghatag ang Ginoo ug
kasugoan, ug kadtong nagpahibalo niini mao ang daghang
kasundalohan. 12 Ang mga hari sa kasundalohan mikalagiw,
nanagan (sila) ug ang mga babaye nga nagpaabot sa
panimalay nagbahinbahin sa mga kinuha: 13 mga salampati
nga plata ug ang mga pako sa naggilakgilak nga bulawan.
Sa dihang ang pipila kaninyo nagpabilin sa kulongan sa
karnero, nganong gibuhat ninyo kini? 14 Gipatibulaag sa
Labing Gamhanan ang mga hari didto, atol kini nga nag-
ulan ug nyebe sa Bukid sa Zalmon. 15 Ang kusgan nga
bukid mao ang bungtod sa Basan; ang usa ka habog nga
bukid mao ang bungtod sa Basan. 16 Nganong nasina ka
man, ikaw habog nga bukid, sa bukid nga gipili sa Dios
nga iyang puy-an? Sa pagkatinuod, si Yahweh magpuyo
niini hangtod sa kahangtoran. 17 Ang mga karwahe sa Dios
20, 000, nilibo ka liboan; uban ang Ginoo kanila didto sa
balaang dapit sa Sinai. 18 Misaka siya sa kinatumyan; nga
dala ang mga binihag; nagdawat ka sa mga gasa gikan sa
katawhan, bisan pa niadtong nakig-away kanimo, aron ikaw
Yahweh nga Dios mopuyo didto. 19 Bulahan ang Ginoo,
nga sa matag adlaw nagdala sa atong mga palas-anon,
ang Dios nga mao ang atong kaluwasan. (Selah) 20 Ang
atong Dios mao ang Dios nga moluwas; si Yahweh ang
Ginoo nga maoy makaluwas kanato gikan sa kamatayon.
21 Apan dugmukon sa Dios ang mga ulo sa iyang mga
kaaway, ang buhokon nga mga ulo niadtong naglakaw sa
pagpakasala batok kaniya. 22 Miingon ang Ginoo, "Dad-
on ko ang akong mga kaaway balik sa Basan, ako silang
ipabalik ngadto sa kinahiladman sa dagat 23 aron inyong
dugmukon ang inyong mga kaaway, ug mabasa ang inyong
tiil sa dugo, ug aron ang mga dila sa inyong mga iro adunay
bahin sa inyong mga kaaway." 24 Nakita nila ang imong
pagpasundayag, Dios, ang pasundayag sa akong Dios,
akong Hari, didto sa balaang dapit. 25 Nag-una ang mga
mag-aawit, ang misunod mao ang mga musikero, ug sa
tungatunga ang mga dalaga nga nagtugtog sa mga tamborin.
26 Bulahan ang Dios sa panagtigom; dayega si Yahweh,
kamong mga tinuod nga kaliwat sa Israel. 27 Nag-una ang
Benjamin nga labing gamay nga banay, unya ang pangulo
sa Juda ug ilang panon, ug ang mga pangulo sa Zebulun ug
ang mga pangulo sa Neftali. 28 Ang inyong Dios, O Israel
nagsugo sa inyong kusog; ipadayag kanamo ang imong
gahom, Dios, sama sa imong pagpadayag niini kaniadto. 29
Ipadayag ang imong gahom kanamo gikan sa imong templo
sa Jerusalem, diin ang mga hari magdala sa mga gasa
nganha kanimo. 30 Singgit diha sa gubat batok sa ihalas nga
mananap diha sa kasagbotan, batok sa katawhan, kanang
panon sa mga torong baka ug mga nati. Pakaulawi (sila) ug
himoa nga (sila) magdala ug mga gasa; patibulaaga ang
mga tawo nga nagtinguha sa pakiggubat. 31 Mogawas ang

mga prinsipe gikan sa Ehipto; ibayaw dayon sa Etiopia ang iyang mga kamot ngadto sa Dios. **32** Awiti ang Dios, kamong mga gingharian sa kalibotan; (Selah) Awiti ug pagdayeg si Yahweh. **33** Kaniya nga nagsakay diha sa kalangitan nga anaa na sukad pa kaniadto; tan-awa nagsinggit siya uban ang gahom. **34** Ang kusog iya gayod sa Dios; ang iyang pagkahalangdon anaa sa tibuok Israel, ug ang iyang kusog anaa sa kalangitan. **35** O Dios, gikahadlokan ka diha sa imong balaang dapit; ang Dios sa Israel—naghatag siyag kusog ug gahom sa iyang katawhan. Dalayegon ang Dios.

69 Alang sa pangulong musikero; sumala sa Shoshanim. Ang salmo ni David. Luwasa ako, Dios; kay ang katubigan nagbutang sa akong kinabuhi diha sa kakuyaw. **2** Naunlod ako sa lalom nga lapok, diin walay dapit nga katindogan; nahiabot ako sa lalom nga katubigan, diin ang baha milumos kanako. **3** Gikapoy ako tungod sa akong paghilak; nauga na ang akong tutonlan; naluya na ang akong mga mata samtang naghulat sa akong Dios. **4** Kadtong nagdumot kanako nga walay hinungdan mas daghan pa kaysa buhok sa akong ulo; kadtong buot mopuo kanako, nga walay kapasikaran, nahimo nakong mga kaaway, mga kusgan (sila) ang wala nako gikawat, kinahanglan nakong ibalik. **5** Dios, nasayod ka sa akong pagkabuangbuang, ug ang akong mga sala wala nalilong diha kanimo. **6** Ayaw itugot nga kadtong naghulat kanimo maulawan tungod kanako, Yahweh nga Ginoong makagagahom; ayaw itugot nga kadtong nagapangita kanimo pagatamayon tungod kanako, O Dios sa Israel. **7** Tungod kanimo nabug-atan ako sa pagtamay; ang kaulaw mitabon sa akong nawong. **8** Nahimo akong dumuduong ngadto sa akong mga igsoong lalaki, usa ka langyaw ngadto sa mga anak sa akong inahan. **9** Kay ang tumang kadasig sa imong puluy-anan milamoy kanako, ug ang mga pagtamay niadtong mga nagtamay kanimo naania kanako. **10** Sa dihang mihilak ako ug wala mikaon, gitamay nila ako. **11** Sa dihang gihimo kong bisti ang sako, nahimo akong buangbuang sa panultihon ngadto kanila. **12** Gihisgotan ako niadtong naglingkod sa ganghaan sa siyudad; ako mao ang awit sa mga palahubog. **13** Apan alang kanako, ang akong pag-ampo diha kanimo, Yahweh, sa takna nga imong dawaton; tubaga intawon ako diha sa kasaligan mong kaluwasan. **14** Biraha ako gikan sa lapok, ug ayaw itugot nga maunlod ako; kuhaa ako palayo gikan niadtong mga nagdumot kanako ug luwasa ako gikan sa lalom nga katubigan. **15** Ayaw itugot nga ang baha molumos kanako, ni ang lalom molamoy kanako. Ayaw itugot nga ang bung-aw motak-om sa iyang baba nganhi kanako. **16** Tubaga ako, O Yahweh, kay ang imong pagkamatinud-anon sa kasabotan maayo man; tungod kay dako ang imong kaluoy kanako, lingia ako. **17** Ayaw itago ang imong nawong gikan sa imong sulugoon, kay ania ako sa kalisdanan; tubaga dayon ako. **18** Anhia ako ug luwasa ako. Tungod sa akong mga kaaway, lukata ako. **19** Nasayod ka sa mga pagsaway kanako, sa pagpakaulaw kanako, ug sa pagtamay kanako; ang tanan kong mga kaaway anaa sa imong atubangan. **20** Nasakitan ang akong kasingkasing sa mga pagtamay; napuno ako sa kabug-aton; nangita ako ug tawo nga maluoy kanako, apan walay bisan usa; nangita ako ug maghuhupay, apan wala akoy nakaplagan. **21** Gidalitan nila ako ug hilo aron akong kan-on; sa akong kauhaw gidalitan nila ako ug suka aron akong imnon. **22** Itugot nga ang lamesa sa ilang atubangan mahimong lit-ag; sa dihang (sila) maghunahuna nga luwas (sila) mahimo unta kining bitik. **23** Mangitngitan unta ang ilang mga mata aron dili (sila) makakita; ug himoa kanunay nga ang ilang mga dapidapi mangurog. **24** Ibubo ngadto kanila ang imong kasuko, ug unta maapsan (sila) sa kabangis sa imong kapungot. **25** Unta mahimo biniyaan ang ilang dapit; wala na untay bisan usa nga mopuyo sa ilang mga tolda. **26** Tungod kay gilutos nila ang usa nga imong gilatos. Gibalik nila pag-usab ang mga kasakit niadtong imong gisamaran. **27** Pakasad-a (sila) sa pagbuhat ug daghang mga sala; ayaw (sila) tugoti nga makaduol sa imong matarong nga kadaogan. **28** Papason unta (sila) gikan sa Libro sa Kinabuhi ug dili mahisulat uban sa mga matarong. **29** Apan kabos ako, ug masulob-on; unta ang imong kaluwasan, O Dios, mopahiluna kanako sa hataas. **30** Dayegon ko ang ngalan sa Dios inubanan sa awit ug ako siyang pasidunggan inubanan sa mga pagpasalamat. **31** Makapahimuot kini kang Yahweh labaw pa sa torong baka nga adunay mga sungay. **32** Makita kini sa malumo ug magmaya (sila) kamo nga nagapangita sa Dios, magmadasigon ang inyong mga kasingkasing. **33** Tungod kay mopatalinghog si Yahweh sa mga nagkinahanglan ug dili niya pasagdan ang iyang mga binilanggo. **34** Hinaot nga ang langit ug ang yuta magadayeg kaniya, ang kadagatan ug ang tanan nga nagalihok niini. **35** Tungod kay luwason sa Dios ang Zion, ug pagatukoron pag-usab ang mga siyudad sa Juda; ang katawhan mopuyo didto ug makapanag-iya niini. **36** Ang kaliwatan sa iyang mga sulugoon maoy makapanunod niini; ug kadtong nahigugma sa iyang ngalan makapuyo didto.

70 Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David; alang sa paghinumdom. Luwasa ako, O Dios! Yahweh, dali dayon ug tabangi ako. **2** Tugoti nga kadtong mosulay sa pagkuha sa akong kinabuhi mapaulawan ug pagatamastamasan; motalikod unta (sila) ug dad-on sa kaulawan, kadtong nagmalipayon sa akong kasakitan. **3** Motalikod unta (sila) tungod sa ilang kaulaw, kadtong mga nagkatawa. **4** Ang tanan nga nagapangita kanimo maglipay unta ug magmaya diha kanimo; kadtong nahigugma sa

imong kaluwasan kanunay unta nga magasulti, “Dalayegon
ang Dios.” 5 Apan kabos ako ug timawa; pagdali nganhi
kanako, Dios; ikaw ang akong magtatabang ug luwasa ako.
Yahweh, ayaw paglangan.

71 Diha kanimo, Yahweh, magdangop ako; ayaw gayod
itugot nga mabutang ako sa kaulawan. 2 Luwasa ako
ug himoa akong luwas sa imong pagkamatarong; ikiling ang
imong igdulungog nganhi kanako ug luwasa ako. 3 Mahimo
kang bato nga akong kadangpan diin kanunay kong adtoan;
gihatag mo ang pagmando sa pagluwas kanako, kay ikaw
ang akong bato ug akong salipdanan. 4 Luwasa ako, akong
Dios, gikan sa kamot sa mga daotan, gikan sa kamot sa
mga dili matarong ug mapintas. 5 Tungod kay ikaw ang
akong paglaom, Yahweh nga Ginoo. Nagsalig ako kanimo
sukad pa sa akong pagkabata. 6 Pinaagi kanimo giamoma
ako gikan sa tagoangkan; ikaw mao siya nga nagkuha
kanako gikan sa tagoangkan sa akong inahan; ang akong
pagdayeg kanunay lang nga mahitungod kanimo. 7 Ako ang
panag-ingnan sa daghang katawhan; ikaw ang akong lig-
ong dalangpanan. 8 Ang akong baba mapuno sa pagdayeg
kanimo, sa tanang mga adlaw uban sa imong kadungganan.
9 Ayaw ako isalikway sa takna sa akong katigulangon; ayaw
ako biyai sa dihang wala na akoy kusog. 10 Tungod kay ang
akong mga kaaway naghisgot mahitungod kanako; kadtong
nagalantaw sa akong kinabuhi nagkahiusa sa paglaraw.
11 Miingon (sila) “Gipasagdan na siya sa Dios; gukdon ug
patyon nato siya, kay wala nay moluwas kaniya.” 12 Dios,
ayaw pagpahilayo gikan kanako; akong Dios, pagdali ug
tabangi ako. 13 Mabutang unta (sila) sa kaulawan ug magun-
ob, kadtong nagbatok sa akong kinabuhi; matabonan unta
(sila) sa mga pagtamay ug kaulawan, kadtong nagtinguha sa
pagpasakit kanako. 14 Apan kanunay akong molaom kanimo
ug modayeg kanimo sa makadaghan. 15 Ang akong baba
mosulti mahitungod sa imong pagkamatarong ug sa imong
kaluwasan sa tanang adlaw, bisan dili ko kini masabtan.
16 Moabot ako uban sa makagagahom nga mga buhat ni
Yahweh nga Ginoo; isulti ko ang imong pagkamatarong,
kanimo lang. 17 O Dios, gitudloan mo ako sukad pa sa akong
pagkabatan-on; bisan karon akong gimantala ang imong mga
kahibulongang gibuhat. 18 Sa pagkatinuod, bisan sa dihang
ako matigulang ug ubanon na, Dios, ayaw ako pasagdi,
samtang akong ginamantala ang imong kusog ngadto sa
mosunod nga mga kaliwatan, ang imong gahom ngadto
sa tanan nga moabot. 19 Ang imong pagkamatarong man
usab, Dios, hataas kaayo; ikaw nga nagbuhat sa dagkong
mga butang, O Dios, kinsa man ang sama kanimo? 20 Ikaw
nga nagpakita kanamo sa daghang makalilisang nga mga
kalisdanan maoy modasig kanamo pag-usab ug mobangon
kanamo pag-usab gikan sa kinahiladman sa yuta. 21 Hinaot
nga imong dugangan ang akong kadungganan; balik pag-
usab ug hupaya ako. 22 Magpasalamat usab ako kanimo
dinuyogan sa alpa alang sa imong pagkamasaligan, akong
Dios; magaawit ako kanimo sa mga pagdayeg dinuyogan sa
alpa, Balaan sa Israel. 23 Ang akong mga ngabil magasinggit
sa kalipay sa dihang mag-awit ako ug mga pagdayeg
alang kanimo—bisan ang akong kalag, nga imong giluwas.
24 Ang akong dila magalitok usab mahitungod sa imong
pagkamatarong sa tanang adlaw; tungod kay napaulawan
ug nagkaguliyang (sila) kadtong nagtinguha sa pagpasakit
kanako.

72 Ang salmo ni Solomon. Hatagi ang hari sa
imong matarong nga kasugoan, Dios, ang imong
pagkamatarong ngadto sa anak sa hari. 2 Hinaot nga
mohukom siya sa imong katawhan uban ang pagkamatarong
ug sa imong mga kabos uban ang hustisya; 3 hinaot nga
ang kabukiran mohatag ug kalinaw alang sa katawhan;
hinaot nga ang kabungtoran mohatag ug pagkamatarong. 4
Hinaot hukman niya ang kabos sa mga katawhan; hinaot
nga luwason niya ang mga anak sa mga nagkinahanglan ug
dugmukon ang mga nagdaugdaog. 5 Hinaot nga pasidunggan
ka nila samtang ang adlaw molungtad, ug hangtod nga
ang bulan magpabilin sa tanang mga kaliwatan. 6 Hinaot
nga mokanaog siya sama sa ulan diha sa pinutol nga mga
sagbot, sama sa ulan nga mobisbis sa yuta. 7 Hinaot
nga ang matarong modagsang sa iyang mga adlaw, ug
hinaot adunay kadagaya sa kalinaw hangtod nga ang bulan
mahanaw. 8 Hinaot nga iyang dumalahan ang gikan sa
dagat hangtod sa dagat, ug gikan sa Suba hangtod sa
kinatumyan sa kalibotan. 9 Hinaot nga kadtong mga nagpuyo
sa kamingawan moyukbo sa iyang atubangan; hinaot nga
ang iyang mga kaaway molukapa sa abog. 10 Hinaot nga ang
mga hari sa Tarsis ug sa mga isla mohatag ug buhis; hinaot
nga ang mga hari sa Sheba ug sa Seba mohatag ug mga
gasa. 11 Hinaot gayod nga ang tanang mga hari moyukbo
sa iyang atubangan; hinaot nga ang tanang kanasoran
moalagad kaniya. 12 Tungod kay iyang gitabangan ang mga
nagkinahanglan nga nagtuaw ug ang mga kabos nga walay
laing magtatabang. 13 Aduna siyay kaluoy sa mga kabos ug
sa mga nagkinahanglan, ug iyang luwason ang kinabuhi sa
mga nagkinahanglang katawhan. 14 Iyang gitubos ang ilang
mga kinabuhi gikan sa pagdaugdaog ug kasamok, ug ang
ilang dugo bililhon sa iyang panan-aw. 15 Hinaot nga mabuhi
pa siya! Hinaot nga ang bulawan sa Sheba igahatag kaniya.
Hinaot ang katawhan kanunay nga mag-ampo alang kaniya;
hinaot nga ang Dios magpanalangin kaniya sa tanang adlaw.
16 Hinaot nga ang ilang yuta adunay kadagaya sa trigo;
hinaot nga ipalidpalid ang mga tanom sa kinatumyan sa
kabukiran. Hinaot nga ang bunga niini mahimong sama

sa Lebanon; hinaot nga molabong ang katawhan sa mga siyudad sama sa mga sagbot sa kaumahan. **17** Hinaot nga ang iyang ngalan molungtad hangtod sa kahangtoran; hinaot nga ang iyang ngalan magapadayon hangtod aduna pay adlaw; hinaot nga ang katawhan mapanalanginan pinaagi kaniya; hinaot nga ang tanang kanasoran motawag kaniya ug bulahan. **18** Hinaot nga si Yahweh nga Dios, ang Dios sa Israel, mahimaya, nga mao ang nagbuhat sa kahibulongang mga butang. **19** Hinaot nga ang iyang mahimayaong ngalan pagadayegon hangtod sa kahangtoran, ug hinaot ang tibuok kalibotan mapuno sa iyang himaya. Amen ug Amen. **20** Natapos na ang mga pag-ampo ni David nga anak ni Jess.
Ikatulong Libro.

73 Ang salmo ni Asaf. Tinuod gayod nga ang Dios maayo ngadto sa Israel, niadtong adunay putli ug kasingkasing. **2** Apan alang kanako, hapit madalin-as ang akong mga tiil; ang akong mga tiil hapit madalin-as samtang ako naglakaw **3** tungod kay nasina ako sa mga garboso sa dihang nakita ko ang pag-uswag sa mga daotan. **4** Tungod kay wala silay kasakitan hangtod sa ilang kamatayon, apan mga kusgan (sila) ug maayo ang ginakaon. **5** Gawasnon (sila) gikan sa mga kabug-aton sa ubang tawo; wala (sila) gisakit sama sa ubang tawo. **6** Ang garbo gidayandayan kanila sama sa kuwentas sa ilang liog; ang kasamok gibisti kanila sama sa kupo. **7** Tungod sa pagkabuta miabot ang sala; ang daotang mga panghunahuna milahos sa ilang mga kasingkasing. **8** Nagbugalbugal (sila) ug nagsulti ug daotan; sa ilang pagkagarboso nagbahad (sila) sa pagdaugdaog. **9** Ang ilang mga baba nagsulti batok sa kalangitan, ug ang ilang mga dila nagmartsa sa tibuok kalibotan. **10** Busa mibalik ang iyang katawhan ngadto kanila ug ang kadagaya sa katubigan nahubas. **11** Miingon (sila) "Giunsa man pagkasayod sa Dios? Aduna bay kahibalo diha sa Labing Halangdon?" **12** Timan-i kini: mga daotan kini nga katawhan; kanunay silang walay pagpakabana, nahimong hilabihan ka dato. **13** Tinuod gayod nga kawang lamang nga akong gipanalipdan kining akong kasingkasing ug gihugasan ang akong mga kamot sa pagkawalay sala. **14** Tungod kay sa tanang adlaw gisakit ako ug gipanton sa matag buntag. **15** Kung misulti ako, "Akong isulti kining mga butanga," unya akong gibudhian kining kaliwatan sa imong mga anak. **16** Bisan gisulayan ko sa pagsabot kining mga butanga, lisod kaayo kini alang kanako. **17** Unya miadto ako sa puluy-anan sa Dios ug nasabtan ko ang ilang dangatan. **18** Tinuod gayod gibutang nimo (sila) sa danlog nga mga dapit; gihatod nimo (sila) sa kalaglagan. **19** Naunsa nga nahimo silang kamingawan sa usa ka higayon! Moabot ang ilang kataposan ug matapos (sila) sa makalilisang nga paagi. **20** Sama (sila) sa damgo nga sa pagkahuman ang tawo mahigmata; O Ginoo, sa dihang ikaw mobangon, dili na nimo hunahunaon kadtong mga damgoha. **21** Tungod kay ang akong kasingkasing nagmasulob-on, ug nasamdan ako pag-ayo. **22** Usa ako ka walay alamag ug kulang sa panabot; sama lang ako sa usa ka walay pagbati nga mananap sa imong atubangan. **23** Apan kanunay akong magauban kanimo; gigunitan mo ang akong tuong kamot. **24** Giyahi ako sa imong mga tambag ug human niana dawata ako sa himaya. **25** Kinsa may ako nga anaa sa langit apan ikaw? Walay bisan usa sa kalibotan nga akong gitinguha kung dili ikaw. **26** Ang akong unod ug ang akong kasingkasing maluya man, apan ang Dios mao ang kusog sa akong kasingkasing hangtod sa kahangtoran. **27** Kadtong halayo gikan kanimo mangalaglag; gun-obon mo kadtong tanan nga wala nagmatinud-anon kanimo. **28** Apan alang kanako, ang gikinahanglan kong buhaton mao ang pagdangop kanimo Dios. Gihimo nakong dalangpanan si Yahweh nga Ginoo. Akong imantala ang tanan nimong gibuhat.

74 Usa ka maskil ni Asaf. O Dios, nganong gisalikway mo kami sa kahangtoran? Ngano nga ang imong kasuko misunog batok sa karnero diha sa imong sibsibanan? **2** Hinumdomi ang imong katawhan, nga imong gipalit niadtong karaang kapanahonan, ang banay nga imong gitubos nga mahimo nga imong kaugalingong panulundon, ug ang Bukid sa Zion, diin ikaw mipuyo. **3** Ngari tan-awa ang hingpit nga pagkagun-ob, ang tanang kadaot nga gibuhat sa mga kaaway sa balaang dapit. **4** Ang imong mga kaaway nagngulob taliwala sa imong piniling dapit; gipahimutang nila ang ilang mga bandira. **5** Nanigbas (sila) gamit ang mga hatsa sama diha sa baga nga kalasangan. **6** Gidugmok nila ug gipangguba ang tanang kinulitan; giguba nila kini pinaagi sa mga hatsa ug mga maso. **7** Gisunog nila ang imong puluy-anan; gipanamastamasan nila ang imong pinuy-anan; gipukan kini ngadto sa yuta. **8** Miingon (sila) sa ilang mga kasingkasing, "Laglagon nato silang tanan." Gisunog nila ang tanan nimong tigomanan sa yuta. **9** Wala na kitay makita nga mga timaan, wala nay mga propeta, ug walay usa kanato ang nasayod kung hangtod kanus-a kini molungtad. **10** Hangtod kanus-a, O Ginoo, nga magtamay ang kaaway kanimo? Ang kaaway magpasipala ba sa imong ngalan sa kahangtoran? **11** Nganong imo mang gipugngan ang imong kamot, ang imong tuong kamot? Ipagawas ang imong tuong kamot sa imong bisti ug laglaga (sila) **12** Bisan pa niini ang Dios maoy akong hari gikan pa sa karaang kapanahonan, nga nagadala sa kaluwasan sa kalibotan. **13** Gibahin mo ang dagat pinaagi sa imong kusog; gidugmok mo ang mga ulo sa makalilisang nga mga mananap diha sa katubigan. **14** Gidugmok mo ang mga ulo sa Leviatan; gipakaon mo siya sa mga nagpuyo sa kamingawan. **15** Giablihan mo

ang mga tuboran ug kasapaan; gipahubas mo ang mga kasubaan. **16** Imo ang adlaw, ug ang kagabhion imo man usab; gipahimutang mo ang adlaw ug bulan sa ilang dapit. **17** Gipahimutang mo ang tanang utlanan sa kalibotan; ug ikaw ang naghimo sa ting-init ug sa tingtugnaw. **18** Hinumdomi kung giunsa sa kaaway paglabay ug mga pagtamay kanimo, O Yahweh, ug ang pagpasipala sa mga buangbuang nga mga tawo sa imong ngalan. **19** Ayaw itugyan ang kinabuhi sa imong salampati ngadto sa ihalas nga mananap. Ayaw kalimti hangtod sa kahangtoran ang kinabuhi sa dinaugdaog nimong katawhan. **20** Hinumdomi ang imong kasabotan, kay ang mangitngit nga mga rehiyon sa yuta napuno sa mga dapit sa kabangis. **21** Ayaw itugot nga ang dinaugdaog mahibalik uban sa kaulaw; itugot nga ang kabos ug ang dinaugdaog modayeg sa imong ngalan. **22** Bangon, O Dios; panalipdi ang imong kadungganan; hinumdomi kung giunsa ka pagtamay sa mga buangbuang sa tibuok adlaw. **23** Ayaw kalimti ang tingog sa imong mga kaaway o ang kabanha niadtong padayon nga nagsupak kanimo.

75 Alang sa pangulong musikero; sumala sa Al Tasyet. Ang salmo ni Asaf, usa ka awit. Magapasalamat kami kanimo, O Dios; magapasalamat kami, kay gipadayag mo ang imong presensiya; ang mga tawo magasulti sa imong kahibulongang mga buhat. **2** Sa gitakda nga panahon ako magahukom sa walay pinalabi. **3** Bisan ang kalibotan ug ang tanang lumulupyo niini mangurog sa kahadlok, akong ligonon ang mga haligi sa kalibotan. (Selah) **4** Moingon ako ngadto sa mga garboso, “Ayaw pagpagarbo,” ug ngadto sa mga daotan, “Ayaw ipataas ang sungay. **5** Ayaw ipataas ang inyong sungay; ayaw pagsulti uban ang mapahitas-ong liog.” **6** Dili gikan sa sidlakan o gikan sa kasadpan, ug kini dili gikan sa kamingawan nga ang pagbayaw moabot. **7** Apan ang Dios mao ang maghuhukom; siya ang magadala paubos ug siya ang magabayaw. **8** Tungod kay si Yahweh nagkupot ug kupa sa nagabulabula nga bino, nga sinagolan ug mga lamas, ug ibubo kini. Sigurado gayod nga ang tanang daotan sa kalibotan moinom niini hangtod sa kataposang tulo. **9** Apan magpadayon ako sa pagsulti kung unsa ang imong nabuhat; magaawit ako ug mga pagdayeg sa Dios ni Jacob. **10** Siya miingon, “Akong pagaputlon ang tanang sungay sa daotan, apan ang mga sungay sa mga matarong igabayaw.”

76 Alang sa pangulong musikero, dinuyogan sa tulunggon nga adunay kuwerdas. Ang salmo ni Asaf, usa ka awit. Gipaila sa Dios ang iyang kaugalingon ngadto sa Juda; ang iyang ngalan bantogan sa Israel. **2** Ang iyang tolda anaa sa Salem; ang iyang puluy-anan anaa sa Zion. **3** Didto gibali niya ang mga uhas sa pana, ang taming, ang espada, ug ang uban pang mga hinagiban sa gubat. (Selah) **4** Hilabihan ang imong kasanag ug gipadayag mo ang imong himaya, samtang milugsong ka gikan sa mga kabukiran, diin imong gipatay ang imong mga biktima. **5** Ang mga maisugon ug kasingkasing nakawatan; ug nahinanok (sila) Ang tanang manggugubat wala nay nahimo. **6** Sa imong pagbadlong, O Dios ni Jacob, ang mga nagkabayo ug ang kabayo nahinanok. **7** Ikaw, oo ikaw, ang angay kahadlokan; kinsa ang makabarog sa imong atubangan kung ikaw masuko? **8** Gikan sa langit nadungog ang imong paghukom; ang kalibotan mahadlok ug mahilom **9** sa dihang ikaw O Dios, mobarog aron sa paghukom ug pagluwas sa tanang dinaugdaog sa kalibotan. (Selah) **10** Sigurado gayod nga ang imong masuk-anon nga paghukom sa katawhan magdala ug pagdayeg kanimo; baksi ang imong kaugalingon sa kung unsa ang nahilabilin sa imong kasuko. **11** Paghimo ug pakigsaad kang Yahweh nga imong Dios, ug tumana kini. Hinaot nga ang nakapalibot kaniya nga angay kahadlokan magdala ug mga gasa alang kaniya. **12** Giputol niya ang espiritu sa mga prinsipe; gikahadlokan siya sa mga hari sa kalibotan.

77 Alang sa pangulong musikero; sunod sa istilo ni Jedutun. Ang salmo ni Asaf. Magtawag ako sa Dios uban sa akong tingog; tawgon ko ang Dios uban sa akong tingog, ug ang akong Dios makadungog kanako. **2** Sa adlaw sa akong kalisdanan nangita ako sa Ginoo; sa kagabhion akong gibayaw ang akong mga kamot, ug dili gayod kini makapoyan. Midumili ang akong kalag nga mahupay. **3** Naghunahuna ako sa Dios sa dihang ako nagagulo; naghunahuna ako kaniya sa dihang ako naluya. (Selah) **4** Imong giablihan ang akong mga mata; dili ako makasulti sa hilabihang kalibog. **5** Naghunahuna ako sa nangaging mga adlaw, mahitungod sa mga adlaw nga dugay nang milabay. **6** Sa kagabhion nahinumdoman ko ang usa ka awit nga kaniadto akong giawit. Gipamalandongan ko pag-ayo ug gisulayan sa pagsabot kung unsa ang nahitabo. **7** Isalikway ba ako sa Dios sa kahangtoran? Dili na ba siya magpakita kanako ug pabor? **8** Ang iya bang pagkamatinudanon sa kasabotan mawala na sa hingpit? Napakyas ba ang iyang saad sa kahangtoran? **9** Nakalimot ba ang Dios nga magmaluluy-on? Nasirad-an na ba sa iyang kapungot ang iyang kahangawa? (Selah) **10** Miingon ako, “Mao kini ang akong kagul-anan: ang pagkausab sa tuong kamot sa Labing Halangdon nganhi kanato.” **11** Apan akong hinumdoman ang imong mga buhat, O Yahweh; hunahunaon ko ang imong kahibulongan nga mga buhat kaniadto. **12** Pamalandongan ko ang imong mga buhat ug pagahunahunaon ko kini. **13** Ang imong pamaagi, O Dios, balaan; unsa nga dios ang ikatandi sa atong bantogang Dios? **14** Ikaw ang Dios nga

naghimo sa mga kahibulongan; gipakita mo sa katawhan
ang imong kusog. 15 Gihatagan mo ug kadaogan ang
imong katawhan pinaagi sa imong dakong gahom— ang
mga kaliwat ni Jacob ug ni Jose. (Selah) 16 Ang katubigan
nakakita kanimo, O Dios; ang katubigan nakakita kanimo,
ug nangahadlok (sila) ang kinahiladman nangurog. 17 Ang
mga panganod nagbubo ug tubig; ang mapanganorong
kawanangan naghatag ug tingog; ang imong mga pana
nanagpanglupad. 18 Ang imong gadalugdog nga tingog
madungog diha sa hangin; ang kilat midan-ag sa kalibotan,
ang yuta mikurog ug nauyog. 19 Ang imong dalan diha sa
dagat ug ang imong agianan diha sa dagkong mga tubig,
apan ang imong mga tunob dili makita. 20 Gigiyahan mo ang
imong katawhan sama sa panon pinaagi sa kamot ni Moises
ug ni Aaron.

78 Usa ka maskil ni Asaf. Pamatia ang akong pagpanudlo,
O akong katawhan, patalinghogi ang mga pulong sa
akong baba. 2 Akong pagaablihan ang akong baba sa
mga sambingay; ako magaawit mahitungod sa tinagong
mga butang mahitungod kaniadto. 3 Mao kini ang mga
butang nga atong nadungog ug nakat-onan, mga butang
nga gitudlo kanato sa atong mga katigulangan. 4 Dili nato
kini ililong sa ilang mga kaliwatan. Isugilon ta sa sunod nga
kaliwatan ang mahitungod sa dalayegong mga buhat ni
Yahweh, ang iyang kusog, ug ang mga kahibulongan nga
iyang gibuhat. 5 Kay nagbuhat siya ug mga kasugoan kang
Jacob ug nagbutang ug balaod sa Israel. Gimandoan niya
ang atong mga katigulangan nga ila kining itudlo ngadto sa
ilang mga anak. 6 Gimando niya kini aron nga ang sunod
nga kaliwatan masayod sa iyang kasugoan, ang mga bata
nga wala pa matawo, mao na usab ang mosulti sa ilang
kaugalingong mga anak. 7 Unya mosalig (sila) sa Dios ug dili
nila kalimtan ang iyang mga buhat apan tumanon ang iyang
mga kasugoan. 8 Unya dili (sila) mahisama sa ilang mga
katigulangan, nga mga gahig ulo ug mga masinupakong
kaliwatan, kaliwatan nga ang kasingkasing dili maayo, ug
ang mga espiritu nga dili maunongon ug matinud-anon sa
Dios. 9 Ang mga Efraimihanon adunay mga pana, apan
mibalik (sila) sa adlaw sa pagpakiggubat. 10 Wala nila tipigi
ang ilang kasabotan tali sa Dios, ug nagdumili (sila) sa
pagtuman sa iyang balaod. 11 Gikalimtan nila ang iyang mga
buhat, ang kahibulongang mga butang nga iyang gipakita
kanila. 12 Gikalimtan nila ang katingalahang mga butang
nga iyang gibuhat sa atubangan sa ilang mga katigulangan
didto sa yuta sa Ehipto, sa yuta sa Zoan. 13 Gitunga niya
ang dagat ug gigiyahan (sila) patabok niini; gipatindog niya
ang katubigan sama sa mga pader. 14 Panahon sa adlaw
gigiyahan niya (sila) uban ang panganod ug sa tanang
gabii inubanan sa kahayag sa kalayo. 15 Gipikas niya ang
mga bato didto sa kamingawan, ug gihatagan niya (sila) ug
tubig nga madagayaon gayod, nga igo nga makapuno sa
kinahiladman sa dagat. 16 Naghimo siya ug mga tuboran
nga nag-agas gikan sa bato ug iyang gipadagayday ang
tubig sama sa kasubaan. 17 Apan nagpadayon (sila) sa
pagpakasala batok kaniya, nagasupak batok sa Labing
Halangdon didto sa kamingawan. 18 Gisulayan nila ang
Dios sa ilang mga kasingkasing pinaagi sa pagpangayo ug
pagkaon nga makatagbaw sa ilang kaugalingon. 19 Nagsulti
(sila) batok sa Dios; miingon (sila) “Makahatag ba gayod
ang Dios ug lamesa alang kanato diha sa kamingawan?
20 Tan-awa, sa dihang iyang gibunalan ang bato, miagas
ang tubig ug midagayday. Apan makahatag ba usab siya
ug tinapay? Magahatag ba siya ug karne alang sa iyang
katawhan?” 21 Sa dihang nadungog kini ni Yahweh, nasuko
siya; busa ang iyang kalayo misunog batok kang Jacob,
ug ang iyang kasuko misulong sa Israel, 22 tungod kay
wala man (sila) mituo sa Dios ug wala misalig sa iyang
kaluwasan. 23 Apan gimandoan niya ang kalangitan ug
naablihan ang mga pultahan sa langit. 24 Nagpaulan siya
ug mana aron (sila) makakaon, ug gihatagan (sila) ug trigo
gikan sa langit. 25 Gikaon sa mga tawo ang tinapay sa
mga anghel. Nagpadala siya ug pagkaon nga madagayaon
gayod. 26 Gipahuros niya ang hangin sa sidlakan aron
motayhop sa kawanangan, ug pinaagi sa iyang gahom
gigiyahan niya ang hangin sa kasadpan. 27 Gipaulanan niya
(sila) ug karne sama sa abog, mga langgam nga dili maihap
sama sa balas sa kadagatan. 28 Nangahulog kini taliwala sa
ilang kampo, palibot sa ilang mga tolda. 29 Busa nangaon
(sila) ug nangabusog. Gihatag niya ngadto kanila ang ilang
gitinguha. 30 Apan wala pa (sila) nangabusog; ang ilang
kalan-on anaa pa sa ilang mga baba. 31 Unya gisulong (sila)
sa kasuko sa Dios ug gipamatay ang labing kusgan kanila.
Gipuo niya ang mga batan-ong lalaki sa Israel. 32 Bisan pa
niini, nagpadayon (sila) sa pagpakasala ug wala mituo sa
iyang kahibulongang mga buhat. 33 Busa gipamubo sa Dios
ang ilang mga adlaw; ang ilang katuigan napuno sa kalisang.
34 Sa dihang ang Dios mosakit kanila, mosugod (sila) sa
pagpangita kaniya, ug unya mobalik (sila) ug mangita gayod
kaniya. 35 Mahinumdoman nila nga ang Dios mao ang ilang
bato ug nga ang Labing Halangdong Dios mao ang ilang
manluluwas. 36 Apan giulog-ulogan nila siya pinaagi sa ilang
mga baba ug namakak kaniya sa ilang mga pulong. 37
Kay ang ilang mga kasingkasing dili lig-ong mitutok kaniya,
ug dili (sila) matinud-anon sa iyang kasabotan. 38 Apan
siya, sanglit maluluy-on, nagpasaylo sa ilang kasal-anan
ug wala niya (sila) laglaga. Oo, daghang mga panahon
nga iyang gipugngan ang iyang kasuko ug wala pukawa
ang tanan niyang kapungot. 39 Gihinumdoman niya nga

gibuhat (sila) gikan sa unod, usa ka hangin nga molabay
ug dili na mobalik. 40 Sa makadaghang higayon misupak
(sila) batok kaniya didto sa kamingawan ug nagpasubo
kaniya didto sa umaw nga mga rehiyon! 41 Sa kanunay
gisulayan nila ang Dios ug minghagit sa Balaan sa Israel.
42 Wala (sila) maghunahuna mahitungod sa iyang gahom,
kung giunsa niya (sila) pagluwas gikan sa ilang kaaway 43
sa dihang gipakita niya ang iyang makalilisang nga mga
timaan didto sa Ehipto ug ang iyang mga kahibulongan sa
rehiyon sa Zoan. 44 Gihimo niyang dugo ang mga suba sa
mga Ehiptohanon aron dili (sila) makainom gikan sa ilang
mga tuboran. 45 Nagpadala siya ug labihan kadaghang
langaw nga milamoy kanila ug mga baki nga milukop sa
ilang yuta. 46 Iyang gihatag ang ilang mga pananom sa
mga apan-apan ug ang ilang mga hinagoan ngadto sa mga
dulon. 47 Gilaglag niya ang ilang mga kaparasan tungod sa
pagpaulan ug yelo ug ang ilang mga kahoy nga sikomoro. 48
Gipaulanan niya ug yelo ang ilang mga baka ug gipanglitian
ang ilang binuhing mga mananap. 49 Ang iyang hilabihang
kasuko mihampak batok kanila. Gipadala niya ang kapungot,
kaligutgot, ug kalisdanan sama sa mga anghel nga nagdala
ug kasamok. 50 Naghimo siya ug dalan alang sa iyang
kasuko; wala niya (sila) ilikay gikan sa kamatayon apan
gitugyan (sila) sa katalagman. 51 Gipamatay niya ang tanang
panganay didto sa Ehipto, ang kinamagulangan sa ilang
kusog didto sa mga tolda ni Ham. 52 Gigiyahan niya ang
iyang mga katawhan pagawas sama sa karnero ug gitultolan
(sila) didto sa kamingawan sama sa panon sa mananap. 53
Gigiyahan niya (sila) nga luwas ug walay kahadlok, apan
ang dagat mitabon sa ilang mga kaaway. 54 Unya gidala
niya (sila) sa utlanan sa iyang balaang yuta, niining bukira
nga naangkon sa iyang tuong kamot. 55 Gipapahawa niya
ang mga nasod nga nauna kanila ug gipanghatag kanila ang
ilang panulundon. Gipapuyo niya ang mga banay sa Israel
sa ilang mga tolda. 56 Apan ilang gisulayan ug gisupak ang
Labing Halangdong Dios ug wala gituman ang iyang mga
kasugoan. 57 (Sila) dili mga matinud-anon ug nagmabudhi-
on sama sa ilang mga amahan; dili (sila) kasaligan sama sa
baliko nga pana. 58 Kay gipasuko nila siya sa ilang hataas
nga mga dapit ug gihagit siya aron mangabugho sa ilang
mga diosdios. 59 Sa dihang nadungog kini sa Dios, nasuko
siya ug hingpit nga gisalikway ang Israel. 60 Gibiyaan niya
ang puluy-anan sa Silo, ang tolda diin siya mipuyo uban sa
mga tawo. 61 Gitugotan niya nga ang iyang kusog makuha
ug gihatag ang iyang himaya ngadto sa mga kamot sa
kaaway. 62 Gitugyan niya ang iyang katawhan ngadto sa
espada, ug nasuko siya sa iyang panulundon. 63 Gilamoy sa
kalayo ang ilang mga batan-ong lalaki, ug ang ilang mga
kadalagahan wala nay mga awit sa kasal. 64 Ang ilang
mga pari nangapukan pinaagi sa espada, ug ang ilang mga
balo dili makahimo sa pagbangotan. 65 Unya ang Ginoo
nahigmata sama sa tawo nga gikan sa pagkatulog, sama sa
manggugubat nga nagsinggit tungod sa bino. 66 Giabog niya
ang iyang mga kaaway; gipakaulawan niya (sila) sa walay
kataposan. 67 Gisalikway niya ang tolda ni Jose, ug wala
niya pilia ang banay ni Efraim. 68 Gipili niya ang banay ni
Juda ug ang Bukid sa Zion nga iyang gihigugma. 69 Gitukod
niya ang iyang pinuy-anan sama sa mga langit, sama sa
kalibotan nga iyang palungtaron sa kahangtoran. 70 Gipili
niya si David, nga iyang sulugoon, ug gikuha siya gikan sa
puluy-anan sa mga karnero. 71 Gikuha niya siya gikan sa
pagbantay sa mga babayeng karnero ug sa mga anak niini
ug gidala niya siya aron mahimong magbalantay ni Jacob,
nga iyang katawhan, ug sa Israel, nga iyang panulundon.
72 Gibantayan (sila) ni David uban sa kaligdong sa iyang
kasingkasing, ug gigiyahan niya (sila) sa kahanas sa iyang
mga kamot.

79 Ang salmo ni Asaf. O Dios, ang langyaw nga kanasoran
miabot sa imong panulundon; giguba nila ang imong
balaang templo; ug gihimo nilang nagtipun-og nga kagun-
ob ang Jerusalem. 2 Gipakaon nila sa mga langgam sa
kalangitan ang patay nga lawas sa imong mga sulugoon, ug
ang lawas sa imong mga matinud-anon nga katawhan ngadto
sa mga ihalas nga mananap sa yuta. 3 Gipabanaw nila ang
ilang dugo sama sa tubig palibot sa Jerusalem, ug walay
milubong kanila. 4 Nahimo kaming salawayon sa among
mga silingan, gibiaybiay ug gitamay kami sa mga nakapalibot
kanamo. 5 Hangtod kanus-a, O Yahweh? Magpabilin ka
bang masuko hangtod sa kahangtoran? Hangtod kanus-a
mosilaob nga daw kalayo ang imong pagpangabugho? 6
Ibubo ang imong kapungot ngadto sa mga nasod nga wala
makaila kanimo ug sa mga gingharian nga wala magtawag
sa imong ngalan. 7 Tungod kay gilamoy nila si Jacob, ug
giguba ang iyang mga kabalayan. 8 Ayaw tipigi ang mga sala
sa among mga katigulangan batok kanamo; moabot unta
ang imong maluluy-ong buhat nganhi kanamo, tungod kay
huyang kami. 9 Tabangi kami, O Dios sa among kaluwasan,
alang sa himaya sa imong ngalan; luwasa kami ug pasayloa
kami sa among mga sala tungod ug alang sa imong ngalan.
10 Nganong miingon man ang mga kanasoran, “Asa man
ang ilang Dios?” Mapanimaslan unta sa among atubangan
ang dugo sa imong mga sulugoon nga gipabanaw sa mga
kanasoran. 11 Makaabot unta kanimo ang mga pag-agulo
sa mga binilanggo; uban sa kadako sa imong gahom tipigi
ang mga anak gikan sa kamatayon. 12 Balosi sa mas
labaw pa sa makapito ka pilo ang mga sabakan sa among
kasilinganang mga nasod ang mga pagpasipala nga ilang
gipakaulaw kanimo, O Ginoo. 13 Aron kami nga imong mga

katawhan ug karnero sa imong sibsibanan maghatag ug pagpasalamat diha kanimo hangtod sa kahangtoran. Among isulti ang imong mga pagdayeg ngadto sa tanang kaliwatan.

80 Alang sa pangulong musikero, sumala sa Shoshanim Edut nga istilo. Ang salmo ni Asaf. Paminaw, Magbalantay sa Israel, ikaw nga naggiya kang Jose sama sa panon sa karnero; ikaw nga naglingkod ibabaw sa kerubin, dan-ag kanamo! **2** Sa atubangan ni Efraim ug Benjamin ug Manases, palihoka ang imong gahom; anhi ug luwasa kami. **3** O Dios, ipahiuli kami; padan-aga ang imong nawong nganhi kanamo, ug maluwas kami. **4** Yahweh Dios nga makagagahom, hangtod kanus-a ka masuko sa imong mga katawhan sa dihang mag-ampo (sila) **5** Gipakaon mo (sila) ug tinapay sa mga luha ug gihatagan mo (sila) ug daghang luha aron imnon. **6** Nagbuhat ka kanamo ug butang nga gilalisan sa among mga silingan, ug gikataw-an kami sa among mga kaaway. **7** Dios nga makagagahom, ipahiuli kami; ipadan-ag ang imong nawong nganhi kanamo, ug maluwas kami. **8** Nagdala ka ug paras gikan sa Ehipto; giabog mo ang kanasoran ug gibalhin mo kini sa pagtanom. **9** Gihinloan nimo ang yuta alang niini; ug nakagamot kini ug nipuno sa yuta. **10** Ang mga kabukiran natabonan sa landong niini, ang mga cedar sa Dios sa mga sanga niini. **11** Miabot ang mga sanga niini hangtod sa dagat ug ang linghod nga sanga ngadto sa Suba sa Eufrates. **12** Nganong giguba man nimo ang paril niini ug ang tanan nga moagi mopupo sa bunga niini. **13** Gipangguba kini sa ihalas nga mga baboy nga gikan sa kalasangan, ug gipangaon kini sa mapintas nga mga mananap sa kaumahan. **14** Lingia kami, O Dios nga makagagahom; dungaw gikan sa langit ug tagda ug atimana kining paras. **15** Mao kini ang gamot nga gitanom sa imong tuo nga kamot, ang linghod nga sanga nga imong gipatubo. **16** Nangasunog kini ug gipamutol; nangahanaw (sila) tungod sa imong pagbadlong. **17** Ang imong kamot maanaa unta sa tawo nga anaa diha sa imong tuong kamot, sa anak sa tawo nga imong gilig-on alang sa imong kaugalingon. **18** Unya dili kami mobiya gikan kanimo; dasiga kami, ug mosangpit kami sa imong ngalan. **19** Yahweh, Dios nga makagagahom, ipahiuli kami; ipadan-ag kanamo ang imong nawong, ug mamaluwas kami.

81 Alang sa pangulong musikero; sumala sa Getit nga istilo. Ang salmo ni Asaf. Pag-awit ug makusog sa Dios nga atong kusog; singgit sa kalipay sa Dios ni Jacob. **2** Pag-awit ug alawiton ug tugtoga ang tamborin, ang maanindot nga lira ug alpa. **3** Patingoga ang trumpeta nga sungay sa panahon sa pagsubang sa bag-ong bulan, sa adlaw sa pagtakdol sa bulan, sa adlaw sa pagsugod sa atong pista. **4** Kay kini balaod alang sa Israel, usa ka mando nga gihatag sa Dios ni Jacob. **5** Iyang kini gihatag ingon nga lagda kang Jose sa dihang miadto siya batok sa yuta sa Ehipto, diin nakadungog ako ug usa ka tingog nga wala nako nailhan: **6** "Akong kuhaon ang palas-anon sa iyang abaga; ang iyang mga kamot gawasnon na gikan sa paghawid sa bukag. **7** Sa imong mga kasakit misangpit ka, ug gitabangan ko ikaw; gitubag ko ikaw gikan sa gadag-om nga panganod. Gisulayan ko ikaw didto sa katubigan sa Meriba. (Selah) **8** Paminaw, O akong mga katawhan, tungod kay pasidan-an ko kamo, Israel, kung maminaw lang unta kamo kanako! **9** Kinahanglan walay langyaw nga dios diha kaninyo; ayaw gayod kamo pagsimba sa bisan unsang langyaw nga dios. **10** Ako si Yahweh nga inyong Dios, nga mao ang nagpagawas kaninyo gikan sa yuta sa Ehipto. Ablihi ug dako ang inyong mga baba, ug pun-on ko kini. **11** Apan wala magpatalinghog ang akong mga katawhan sa akong mga pulong; ang Israel wala motuman kanako. **12** Busa gipasagdan ko (sila) sa ilang kaugalingon nga pamaagi aron buhaton nila kung unsa ang maayo alang kanila. **13** O, nga ang akong katawhan maminaw kanako; O, nga ang akong katawhan maglakaw sa akong dalan. **14** Unya buntugon ko dayon ang ilang mga kaaway ug itumong ko ang akong kamot batok sa ilang mga manglulutos. **15** Kadtong nasilag kang Yahweh unta mangurog sa kahadlok diha sa iyang atubangan! Mapakaulawan unta (sila) hangtod sa kahangtoran. **16** Akong pakan-on ang Israel ug pino nga trigo; tagbawon ko kamo ug dugos nga gikan sa bato."

82 Ang salmo ni Asaf. Nagbarog ang Dios sa balaang panagtigom; sa taliwala sa mga dios naghatag siya ug paghukom. **2** Hangtod kanus-a ka mohukom nga dili makataronganon ug magpakita ug pagdapig sa mga daotan? (Selah) **3** Panalipdi ang mga kabos ug ang mga walay amahan; atimana ang katungod sa mga gisakit ug sa mga nagkalisod. **4** Luwasa ang mga kabos ug ang mga nagkinahanglan; kuhaa (sila) gikan sa kamot sa mga daotan. **5** Wala (sila) mahibalo ni makasabot; naglatagaw (sila) diha sa kangitngit; ang tanan nga patukoranan sa kalibotan napukan. **6** Miingon ako, "Mga dios kamo, ug kamong tanan mga anak sa Labing Halangdon. **7** Apan mamatay kamo sama sa mga kalalakin-an ug mangahulog sama niadtong mga prinsipe." **8** Tindog, O Dios, hukmi ang kalibotan, tungod kay aduna kay panulundon sa tanang kanasoran.

83 Usa ka awit. Ang salmo ni Asaf. O Dios, ayaw pagpakahilom! Ayaw kami pasagdi ug magpabilin nga dili mairog, O Dios. **2** Tan-awa, ang imong mga kaaway nagbuhat ug kasamok, ug kadtong nasilag kanimo mipataas sa ilang mga ulo. **3** Nag-abin (sila) batok sa imong mga katawhan ug nagsabot batok sa imong mga gipanalipdan. **4**

Miingon (sila) “Dali kamo, laglagon ta (sila) ingon nga nasod. Ug ang ngalan nga Israel dili na gayod mahinumdoman.” **5** Nagplano (sila) ug usa ka pamaagi; batok kanimo naghimo (sila) ug panag-abin. **6** Naglakip kini sa mga tolda ni Edom ug sa mga Ismaelinhon, ug sa mga katawhan sa Moab ug sa mga Hagarnon, nga nakig-abin uban sa **7** Gebal, sa Amonihanon, sa Amalekanhon; lakip usab niini ang Filistia ug ang mga lumulupyo sa Tiro. **8** Nakig-abin usab kanila ang Assyria; gitabangan nila ang mga kaliwat ni Lot. (Selah) **9** Buhata ngadto kanila ang sama sa gibuhat mo ngadto sa Midian, ug sama sa gibuhat mo sa Sisera ug sa Jabin didto sa Suba sa Kishon. **10** Nangahanaw (sila) didto sa Endor ug nahimong sama sa patambok sa yuta. **11** Himoa ang ilang kadagkoan nga mahisama kang Oreb ug Zeeb, ug ang tanan nilang mga prinsipe mahisama kang Zeba ug Zalmuna. **12** Miingon (sila) “Kuhaon nato alang sa atong kaugalingon ang sibsibanan sa Dios.” **13** O akong Dios, himoa (sila) nga daw nagkatag nga abog, sama sa uhot nga gipalid sa hangin, **14** sama sa kalayo nga misunog sa lasang, ug sama sa kalayo nga misilaob sa kabukiran. **15** Gukora (sila) sa kusgan mong hangin, ug hadloka (sila) sa imong bagyo. **16** Pun-a ang ilang mga nawong sa kaulaw aron ilang pangitaon ang imong ngalan, O Yahweh. **17** Maulawan unta (sila) ug mangalisang sa walay kataposan; mangamatay unta (sila) nga walay dungog. **18** Unya masayod (sila) nga ikaw lang, O Yahweh, ang Labing Halangdon sa tibuok kalibotan.

84 Alang sa pangulong musikero; sumala sa Gitit nga istilo. Ang salmo sa mga anak ni Kora. Pagkatahom gayod sa dapit nga imong gipuy-an, O Yahweh nga makagagahom! **2** Naghandom ako sa templo ni Yahweh, ang akong pagtinguha niini maoy nakapaluya kanako. Ang akong kasingkasing ug ang tibuok nakong pagkatawo nagtawag sa buhi nga Dios. **3** Bisan gani ang gorion nakakaplag sa iyang balay, ug ang sayaw nagbuhat sa iyang salag aron kabutangan sa iyang piso duol sa imong mga altar, O Yahweh nga makagagahom, akong Hari, ug akong Dios. **4** Bulahan (sila) nga nagpuyo sa imong balay; kanunay silang gadayeg diha kanimo. (Selah) **5** Bulahan kadtong tawo nga ang kusog anaa kanimo, nga ang kasingkasing mao ang dalan patungas sa Zion. **6** Latas sa walog sa mga Luha, makakaplag (sila) ug mga tuboran sa tubig aron mainom. Ang unang ulan nagpuno niini sa mga panalangin. **7** Manglakaw (sila) uban sa kusog; ang matag-usa kanila magpakita sa Dios didto sa Zion. **8** O Yahweh Dios nga makagagahom, patalinghogi ang akong mga pag-ampo; Dios ni Jacob, paminaw kung unsa ang akong ginasulti! (Selah) **9** O Dios, bantayi ang among tigpanalipod; pagpakita ug kahangawa sa imong dinihogan. **10** Kay ang usa ka adlaw sa imong templo mas labing maayo kaysa liboan ka mga adlaw sa ubang dapit. Palabihon ko pa nga mamahimong tig-abli sa pultahan sa balay sa akong Dios, kaysa mopuyo sa tolda sa mga daotan. **11** Tungod kay si Yahweh nga Dios mao ang atong adlaw ug taming; maghatag si Yahweh ug grasya ug himaya; dili niya ihikaw ang mga maayong butang alang niadtong maglakaw nga adunay kaligdong. **12** O Yahweh nga makagagahom, bulahan ang tawo nga nagsalig diha kanimo.

85 Alang sa pangulong musikero. Ang salmo sa mga anak ni Kora. O Yahweh, nagpakita ka ug pabor sa imong yuta; ug gipahiuli nimo ang maayo nga kahimtang ni Jacob. **2** Gipasaylo mo ang mga sala sa imong mga katawhan; gitabonan mo ang tanan nga ilang mga kalapasan. (Selah) **3** Gibakwi mo ang tanan nimong kapungot; mitalikod ka gikan sa imong hilabihang kasuko. **4** Ipahiuli kami, O Dios sa among kaluwasan, ug buhii na ang wala nimo gikahimut-an kanamo. **5** Masuko ka ba kanamo hangtod sa hangtod? Magbilin ka bang masuko hangtod sa umaabot nga mga kaliwatan? **6** Dili mo ba kami dasigon pag-usab? Ug unya ang imong katawhan magmaya diha kanimo. **7** Ipakita kanamo ang imong pagkamatinud-anon sa kasabotan, O Yahweh, ihatag kanamo ang imong kaluwasan. **8** Maminaw ako kung unsa ang isulti ni Yahweh nga Dios, tungod kay magbuhat siya ug kalinaw sa iyang mga katawhan, ang iyang matinud-anon nga mga sumusunod. Apan kinahanglan nga dili na (sila) mobalik pag-usab sa buangbuang nila nga mga binuhatan. **9** Tinuod gayod nga ang iyang kaluwasan haduol niadtong nahadlok kaniya; unya ang himaya magpabilin sa atong yuta. **10** Pagkamatinud-anon sa kasabotan ug pagkamasaligan, nagtagbo; ang pagkamatarong ug ang kalinaw naghagkanay sa usag-usa. **11** Ang pagkamasaligan mibuswak gikan sa yuta, ug ang pagkamatarong midungaw gikan sa langit. **12** Oo, si Yahweh maghatag sa iyang maayong mga panalangin, ug ang atong yuta maghatag sa iyang abot. **13** Ang pagkamatarong mag-una kaniya ug magbuhat ug dalan alang sa iyang mga lakang.

86 Ang pag-ampo ni David. Paminaw, O Yahweh, ug tubaga ako, tungod kay ako kabos ug dinaugdaog. **2** Panalipdi ako, tungod kay ako maunongon; akong Dios, luwasa ang imong alagad nga nagsalig kanimo. **3** Pagmaluluy-on kanako, O Ginoo, tungod kay nagtuaw ako kanimo sa tibuok adlaw. **4** Lipaya ang imong alagad, kay diha kanimo, O Ginoo, nag-ampo ako. **5** Ikaw, O Ginoo, maayo, ug andam nga mopasaylo, ug nagpakita ka ug dakong kaluoy niadtong nagtuaw kanimo. **6** O Yahweh, paminawa ang akong pag-ampo; patalinghogi ang tingog sa akong mga paghangyo. **7** Sa adlaw sa akong mga kalisdanan mitawag ako kanimo, kay ikaw magatubag kanako. **8** Walay maitandi kanimo sa mga dios, O Ginoo. Walay mga buhat nga sama sa imong

mga buhat. 9 Ang tanang kanasoran nga imong gihimo
moduol ug moyukbo kanimo, O Ginoo. Pasidunggan nila ang
imong ngalan. 10 Tungod kay gamhanan ka ug nagbuhat sa
kahibulongang mga butang; ikaw lamang ang Dios. 11 Tudloi
ako sa imong dalan, O Yahweh. Unya magalakaw ako sa
imong kamatuoran. Bug-osa ang akong kasingkasing sa
pagyukbo kanimo. 12 Ginoo nga akong Dios, dayegon ko
ikaw sa tibuok nakong kasingkasing; himayaon ko ang imong
ngalan sa walay kataposan. 13 Tungod kay dako ang imong
pakamatinud-anon sa kasabotan nganhi kanako; giluwas
mo ang akong kinabuhi gikan sa kinahiladman sa Seol.
(Sheol h7585) 14 O Dios ko, ang mga mapahitas-on miabot ug
nakigbatok kanako. Ang panon sa bangis nga mga tawo
nangita sa akong kinabuhi. Wala (sila) makaila kanimo. 15
Apan ikaw, O Ginoo, maluluy-on ug puno sa grasya nga
Dios, dili daling masuko, ug madagayaon sa pagkamatinud-
anon sa kasabotan ug pagkamasaligan. 16 Lingi kanako
ug kaluy-i ako; ihatag ang imong kusog sa imong alagad;
luwasa ang anak sa imong sulugoong babaye. 17 Ipakita
kanako ang timaan sa imong pabor. Unya kadtong nasilag
kanako makakita niini ug mapakaulawan tungod kay ikaw, O
Yahweh, ang nagtabang kanako ug naghupay kanako.

87 Salmo sa mga anak ni Kora; usa ka awit. Sa balaang
bukid nagbarog ang siyudad nga iyang gitukod; 2
gihigugma ni Yahweh ang mga ganghaan sa Zion labaw sa
tanang mga tolda ni Jacob. 3 Mahimayaong mga butang
ang gisulti mahitungod kanimo, siyudad sa Dios. (Selah)
4 "Gihisgotan ko ang Rahab ug ang Babilonia sa akong
mga sumusunod. Tan-awa, ang Filistia ug ang Tiro, uban
ang Etiopia — ug moingon, 'Kini natawo didto.'" 5 Isulti
kini ngadto sa Zion, "Ang matag usa niini nahimugso diha
kaniya; ug ang Labing Halangdon mismo maoy molig-on
kaniya." 6 Gisulat ni Yahweh sa libro sa mga nasod, "Kini
natawo didto." (Selah) 7 Busa ang mga mang-aawit ug ang
magsasayaw nag-ingon, "Ang tanan kong tuboran anaa
kanimo."

88 Usa ka awit, salmo sa mga anak ni Kora, alang sa
pangulong musikero, sumala sa Mahalat Lenot nga
istilo. Usa ka maskil ni Heman ang Ezrahanon. O Yahweh,
Dios sa akong kaluwasan, adlaw ug gabii nagtuaw ako
kanimo. 2 Paminawa ang akong pag-ampo; patalinghogi
ang akong pagpangamuyo. 3 Kay napuno ako sa mga
kalisdanan, ug ang akong kinabuhi nahiabot sa Seol.
(Sheol h7585) 4 Gitagad ako sa mga tawo sama niadtong
mikanaog sa bung-aw; usa ako ka tawo nga wala nay
kusog. 5 Gipasagdan ako uban sa mga patay; sama ako
sa patay nga naghigda diha sa lubnganan, nga wala na
nimo gipanumbaling tungod kay (sila) giputol na gikan sa
imong gahom. 6 Gibutang mo ako sa pinakaubos nga bahin
sa bung-aw, sa mangitngit ug sa lalom nga mga dapit. 7
Gipapas-an mo kanako ang imong kaligutgot, ug ang tanan
mong balod midat-og kanako. (Selah) 8 Tungod kanimo,
gilikayan ako sa akong mga kauban. Gihimo mo akong
makalilisang nga talan-awon ngadto kanila. Gigaid ako ug dili
ako makaikyas. 9 Nagkaluya na ang akong mga mata tungod
sa kalisdanan; sa tanang adlaw nagtawag ako kanimo,
Yahweh; gibayaw ko ang akong mga kamot diha kanimo.
10 Mobuhat ka ba ug mga kahibulongan alang sa patay?
Kadtong mga nangamatay mabanhaw ba ug modayeg
kanimo? (Selah) 11 Mahimo ba nga maimantala ang imong
pagkamatinud-anon sa kasabotan diha sa lubnganan, ang
imong pagkamaunongon diha sa dapit sa mga patay? 12
Masayran ba ang imong kahibulongang mga buhat diha
sa kangitngit, o ang imong pagkamatarong sa dapit sa
pagkalimot? 13 Apan nagtuaw ako kanimo Yahweh; sa
kabuntagon ang akong pag-ampo anaa kanimo. 14 Yahweh,
nganong imo man akong gisalikway? Nganong gitago mo
man ang imong panagway kanako? 15 Kanunay akong
gisakit ug nag-ungaw sa kamatayon sukad pa sa akong
pagkabatan-on. Nag-antos ako tungod sa imong kaisog;
ug nawad-an ako ug paglaom. 16 Ang imong mga buhat
sa kasuko anaa kanako, ug ang imong makalilisang nga
mga buhat naglaglag kanako. 17 Gialirongan nila ako sama
sa tubig sa tibuok adlaw; gipalibotan ako nilang tanan. 18
Gipahilayo mo ang matag higala ug mga kauban gikan
kanako. Kangitngit na lamang maoy akong kauban.

89 Ang maskil ni Etan ang Ezrahanon. Magaawit
ako sa kahangtoran mahitungod sa mga buhat sa
pagkamatinud-anon sa kasabotan ni Yahweh. Imantala
ko ang imong pagkamatinud-anon sa umaabot nga mga
kaliwatan. 2 Kay ako nagaingon, "Ang pagkamatinud-
anon sa kasabotan molahutay sa kahangtoran; ang imong
pagkamatinud-anon nga imong gitukod sa kalangitan." 3
"Naghimo ako ug kasabotan uban sa akong pinili, nanumpa
ako kang David nga akong sulugoon. 4 Himoon ko nga
magpadayon ang imong mga kaliwat sa kahangtoran, ug
himoon ko nga molahutay ang imong trono sa tanang
henerasyon." (Selah) 5 Ang kalangitan nagadayeg sa
imong mga kahibulongan, Yahweh; gidayeg ang imong
pagkamatinud-anon diha sa pundok sa mga balaan. 6 Kay si
kinsa man sa kalangitan ang ikatandi kang Yahweh? Kinsa
man sa mga anak sa mga dios ang sama kang Yahweh?
7 Siya ang Dios nga gipasidunggan pag-ayo sa pundok
sa mga balaan ug takos kahadlokan sa mga nag-alirong
kaniya. 8 Yahweh, Dios nga makagagahom, kinsa ang
kusgan sama kanimo, Yahweh? Napalibotan ka sa imong
pagkamatinud-anon. 9 Gimandoan mo ang bangis nga

dagat; kung ang mga balod motaas, palinawon mo (sila) **10** Gidugmok mo ang Rahab sama sa gipatay. Pinaagi sa imong kusgan nga bukton gipatibulaag mo ang imong mga kaaway. **11** Imo ang kalangitan, ug ang kalibotan man usab. Gibuhat mo ang kalibotan ug ang tanang anaa niini. **12** Gibuhat mo ang amihan ug ang habagatan. Ang Tabor ug ang Hermon nagmaya diha sa imong ngalan. **13** Aduna kay gamhanang bukton ug kusgan nga kamot, ug taas ang imong tuong kamot. **14** Pagkamatarong ug hustisya mao ang mga patukoranan sa imong trono. Ang pagkamatinud-anon sa kasabotan ug ang pagkamasaligan naggikan kanimo. **15** Bulahan ang mga tawo nga nagsimba kanimo! Yahweh, naglakaw (sila) uban sa kahayag sa imong panagway. **16** Sa tanang adlaw nagmaya (sila) diha sa imong ngalan, ug sa imong pagkamatarong gibayaw ka nila. **17** Ikaw ang ilang halangdong kusog, ug pinaagi sa imong pabor nagmadaugon kami. **18** Kay ang among taming iya kang Yahweh; ang among hari nahisakop sa Balaan sa Israel. **19** Kaniadto nakigsulti ka sa mga matinumanon kanimo pinaagi sa panan-awon; ikaw miingon, "Akong gikoronahan ang usa ka gamhanan; gituboy ko ang usa nga pinili gikan sa katawhan. **20** Gipili ko si David nga akong sulugoon; uban sa akong balaan nga lana gidihogan ko siya. **21** Ang akong kamot motabang kaniya; ang akong bukton maoy molig-on kaniya. **22** Walay kaaway ang molingla kaniya; walay anak sa pagkadaotan ang modaugdaog kaniya. **23** Pagadugmukon ko ang iyang mga kaaway diha sa iyang atubangan; patyon ko kadtong modumot kaniya. **24** Ang akong kamatuoran ug ang akong pagkamatinud-anon sa kasabotan maanaa kaniya; pinaagi sa akong ngalan magmadaugon siya. **25** Ibutang ko ang iyang kamot ngadto sa dagat ug ang iyang tuong kamot ngadto sa mga suba. **26** Pagatawgon niya ako, 'Ikaw ang akong Amahan, ang akong Dios, ug ang bato sa akong kaluwasan.' **27** Isipon ko siya ingon nga akong kinamagulangang anak nga lalaki, ang pinakahalangdon sa mga hari sa kalibotan. **28** Ang akong pagkamatinud-anon sa kasabotan diha kaniya molahutay hangtod sa kahangtoran; ug molungtad ang akong kasabotan uban kaniya. **29** Himoon ko nga ang iyang mga kaliwatan molahutay sa kahangtoran ug ang iyang trono magmalungtaron sama sa kalangitan nga anaa sa ibabaw. **30** Kung kalimtan sa iyang mga anak ang akong balaod ug dili motuman sa akong kasugoan, **31** kung supakon nila ang akong mga sugo ug dili tipigan ang akong mga mando, **32** silotan ko ang ilang pagkamasupilon gamit ang sungkod ug ang ilang kasal-anan uban sa mga hampak. **33** Apan dili ko kuhaon gikan kaniya ang akong mapinadayunong gugma o dili magmatinumanon sa akong gisaad. **34** Dili ko pakyason ang akong kasabotan o bag-ohon ang mga pulong sa akong mga ngabil. **35** Sa makausa pa manumpa ako pinaagi sa akong pagkabalaan— dili ako magbakak kang David: **36** ang iyang mga kaliwatan magapadayon sa kahangtoran ug ang iyang trono sama sa adlaw nga molahutay sa akong atubangan. **37** Molungtad kini sa kahangtoran sama sa bulan, ang matinud-anong saksi diha sa langit." (Selah) **38** Apan ikaw midumili ug misalikway; nasuko ka sa imong dinihogang hari. **39** Imong gibawi ang kasabotan sa imong sulugoon. Gipasipalahan mo ang iyang korona ngadto sa yuta. **40** Gigun-ob mo ang tanan niyang paril. Giguba mo ang iyang mga kota. **41** Gikawatan siya sa tanang nanagpangagi. Nahimo siyang malaw-ay ngadto sa iyang mga silingan. **42** Gipataas mo ang tuong kamot sa iyang mga kaaway; gihimo mo nga magmalipayon ang tanan niyang kaaway. **43** Gilumping mo ang sulab sa iyang espada ug wala mo siya patindoga sa gubat. **44** Gitapos mo ang iyang katahom; gibutang mo sa yuta ang iyang trono. **45** Gipamubo mo ang mga adlaw sa iyang pagkabatan-on. Giputos mo siya sa kaulawan. (Selah) **46** Hangtod kanus-a Yahweh? Igatago mo ba ang imong kaugalingon sa kahangtoran? Hangtod kanus-a magdilaab ang imong kasuko sama sa kalayo? **47** O, hunahunaa kung unsa ka mubo ang akong panahon, ug alang sa unsa nga pagkawalay pulos nga gibuhat mo ang tanang anak sa katawhan! **48** Si kinsa man ang mabuhi ug dili mamatay, o ang makaluwas sa iyang kaugalingon gikan sa kamot sa Seol? (Selah) **(Sheol h7585)** **49** O Ginoo, asa ang imong mga buhat kaniadto sa pagkamatinud-anon sa kasabotan nga imong gisaad kang David diha sa imong kamatuoran? **50** Hinumdomi, O Ginoo, ang pagbiaybiay batok sa imong mga sulugoon ug giunsa nako pagdala sa akong kasingkasing ang daghang mga pagtamay gikan sa mga nasod. **51** Nagtamay ang imong mga kaaway, Yahweh; ilang gibiaybiayan ang mga lakang sa imong dinihogan. **52** Pagadayegon si Yahweh sa kahangtoran. Amen ug Amen.

Ikaupat nga Libro

90 Pag-ampo ni Moises ang tawo sa Dios. O Ginoo, ikaw ang among dalangpanan sa tanang kaliwatan. **2** Sa wala pa namugna ang kabukiran, o sa imong pagmugna sa yuta ug sa kalibotan, gikan sa kahangtoran hangtod sa walay kataposan, ikaw ang Dios. **3** Gibalik mo ang tawo sa abog, ug miingon ka, "Balik kamo nga mga kaliwat sa katawhan." **4** Kay ang liboan ka mga katuigan sa imong panan-aw sama sa kagahapon sa dihang kini molabay, ug sama sa pagtukaw sa kagabhion. **5** Gibanlas mo (sila) pinaagi sa baha ug (sila) nahinanok; sa kabuntagon sama (sila) sa sagbot nga moturok. **6** Sa pagkabuntag molabong kini ug motubo; sa pagkagabii mangalaya kini ug mauga. **7** Sa pagkatinuod, gilamoy kami sa imong kasuko, ug nalisang kami sa imong kaligutgot. **8** Imong gibutang ang among mga

kasal-anan diha sa imong atubangan, ang among tinagong
mga sala diha sa kahayag sa imong presensiya. 9 Ang
among kinabuhi mahanaw sa imong kaligutgot; ang among
katuigan matapos dayon sama sa usa ka panghupaw. 10
Ang among katuigan 70, o 80 kung kami himsog; apan bisan
ang among labing maayo nga katuigan mga napuno sa
kasakit ug kagul-anan. Oo, molabay dayon kini, ug kami
mangahanaw. 11 Kinsa man ang nasayod sa kadako sa
imong kasuko, ug sa imong kaligutgot nga sama sa kahadlok
kanimo? 12 Busa tudloi kami nga matngonan ang among
kinabuhi aron nga magkinabuhi kami nga maalamon. 13
Balik Yahweh! Hangtod kanus-a ba kini? Kaluy-i ang imong
mga sulugoon. 14 Sa kabuntagon tagbawa kami sa imong
pagkamatinud-anon sa kasabotan aron nga magmaya kami
ug magmalipayon sa tanang namong mga adlaw. 15 Lipaya
kami sumala sa mga adlaw nga imo kaming gisakit ug sa
mga tuig nga nakasinati kami ug kalisdanan. 16 Tugoti ang
imong mga sulugoon nga makakita sa imong buhat, ug tugoti
ang among mga anak nga makakita sa imong kahalangdon.
17 Hinaot nga maania kanamo ang pabor sa Ginoo nga
among Dios; palamboa ang buhat sa among mga kamot;
palamboa gayod ang buhat sa among mga kamot.

91 Siya nga nagpuyo sa puloy-anan sa Labing Halangdon
magpabilin sa anino sa Labing Gamhanan. 2 Magasulti
ako kang Yahweh, "Siya ang akong dalangpanan ug ang
akong tigpanalipod, akong Dios, nga akong gisaligan." 3 Kay
siya magaluwas kanimo gikan sa lit-ag sa mga mangangayam
ug gikan sa sakit nga makapatay. 4 Panalipdan ka niya
sa iyang mga pako, ug ilalom sa iyang mga pako aduna
kay dalangpanan. Ang iyang pagkamasaligan mao ang
taming ug panalipod. 5 Dili ka mahadlok sa makalilisang
nga butang sa kagabhion, o sa mga udyong nga nagalupad
sa adlaw, 6 o sa kasakitan nga nagapalibot sa kangitngit,
o sa mga sakit nga moabot sa kaudtohon. 7 Bisan ug
mangatumba ang 1000 sa imong kiliran ug 10, 000 sa
imong tuong kamot, apan dili kini makaabot kanimo. 8
Mapanid-an ug makita lamang nimo ang pagsilot sa daotan.
9 Kay si Yahweh ang akong dalangpanan! Himo-a usab
ang Labing Halangdon nga imong dalangpanan. 10 Walay
daotan nga makauna kanimo; walay kasakit nga moabot
sa imong panimalay. 11 Kay iyang sugoon ang iyang mga
anghel sa pagpanalipod kanimo, sa pagbantay kanimo sa
tanan nimong mga dalanon. 12 Pagasapnayon ka nila sa
ilang mga kamot aron ang imong mga tiil dili maigo sa mga
bato. 13 Imong pagadugmokon ang mga liyon ug ang mga
malalang bitin ilalom sa imong mga tiil; ikaw magatamak sa
mga batan-ong liyon ug sa mga serpenti. 14 Tungod kay
matinud-anon siya kanako, luwason ko siya. Panalipdan
ko siya tungod kay maunongon siya kanako. 15 Sa dihang
magatawag siya kanako, pagatubagon ko siya. Ubanan ko
siya diha sa kalisdanan; hatagan ko siya ug kadaogan ug
pasidunggan siya. 16 Tagbawon ko siya pinaagi sa taas nga
kinabuhi ug ipakita ko kaniya ang akong kaluwasan.

92 Maayo ang magpasalamat ngadto kang Yahweh ug
mag-awit sa mga alawiton alang sa imong ngalan, o
Labing Halangdon, 2 aron imantala ang imong matinud-anong
kasabotan sa kabuntagon ug ang imong pagkamatinud-anon
sa matag kagabhion, 3 inubanan sa alpa nga may napulo
ka mga kuwerdas ug inubanan sa tono sa mga lira. 4 Kay
ikaw, Yahweh, ang naglipay kanako pinaagi sa imong mga
buhat. Magaawit ako sa kalipay tungod sa mga buhat sa
imong mga kamot. 5 Pagkabantogan gayod sa imong mga
buhat, Yahweh! Pagkalalom gayod sa imong hunahuna.
6 Ang tawong hayopnon ang kinaiya wala masayod, ni
ang buangbuang nga tawo makasabot niini: 7 Sa dihang
manalinsing ang daotan sama sa sagbot, ug bisan pa ug
molambo ang tanang nagabuhat sa daotan, magpabilin
gihapon (sila) sa walay kataposang kalaglagan. 8 Apan ikaw,
Yahweh, maghari sa walay kataposan. 9 Sa pagkatinuod,
tan-awa ang imong mga kaaway, Yahweh! Sa pagkatinuod,
tan-awa ang imong mga kaaway. Mangamatay (sila) Ang
tanan nga nagbuhat ug daotan magkatibulaag. 10 Gibayaw
mo ang akong sungay sama sa sungay sa ihalas nga baka;
gidihogan ako sa bag-ong lana. 11 Nakita sa akong mga
mata ang kalaglagan sa akong mga kaaway, nadungog sa
akong mga dalunggan ang kataposan sa mga daotan kong
kaaway. 12 Ang mga matarong molambo sama sa kahoy
nga palmera; motubo (sila) sama sa sedro sa Lebanon. 13
Gitanom (sila) sa balay ni Yahweh; molambo (sila) sa templo
sa atong Dios. 14 Mamunga gihapon (sila) bisan mga tigulang
na (sila) magpabilin gihapon (sila) nga bag-o ug lunhaw, 15
aron sa pagmantala nga si Yahweh makataronganon. Siya
ang akong bato, ug walay dili pagkamatarong kaniya.

93 Naghari si Yahweh; nagbisti siya sa pagkahalangdon;
gibistihan ug gibakosan ni Yahweh ang iyang
kaugalingon uban sa kusog. Ang kalibotan natukod nga
lig-on; dili kini matarog. 2 Ang imong trono natukod sukad
pa kaniadto; gikan ka sa walay kataposan. 3 Motaas ang
kadagatan; Yahweh; gipataas nila ang ilang mga tingog;
ang mga balod sa kadagatan nagbanggaay ug nagngulob.
4 Ibabaw sa panagbangga sa mga balod, ang dagkong
mga balod sa dagat, gamhanan si Yahweh nga anaa sa
kahitas-an. 5 Ang imong matinud-anon nga mga mando
kasaligan kaayo; ang pagkabalaan nagpanindot sa imong
balay, Yahweh, hangtod sa kahangtoran.

94 Si Yahweh, ang Dios nga nagapanimalos, ang Dios nga
nagapanimalos, dan-agi kami. 2 Barog, maghuhukom

sa kalibotan, ihatag ngadto sa mga garboso ang angay
kanila. 3 Hangtod kanus-a man ang mga daotan, O Yahweh,
hangtod kanus-a man maglipay ang mga daotan? 4 Ilang
gibubo ang ilang magarbohon nga mga pulong; nanghambog
ang tanan nga nagbuhat ug daotan. 5 Gidugmok nila
ang imong katawhan, Yahweh; gisakit nila ang nasod nga
nahisakop kanimo. 6 Ilang gipatay ang biyuda ug ang
langyaw nga nagpuyo sa ilang nasod, ug ilang gipamatay
ang mga ilo. 7 Miingon (sila) "Dili makakita si Yahweh, ang
Dios ni Jacob dili makamatikod niini." 8 Sabta, kamong mga
buangbuang nga katawhan! Kamong mga buangbuang,
kanus-a man kamo makakat-on? 9 Siya nga nagbuhat sa
dalunggan, dili ba siya makadungog? Siya nga naghulma
sa mata, dili ba siya makakita? 10 Siya nga nagpanton sa
kanasoran, dili ba siya mobadlong? Siya ang naghatag og
kahibalo sa tawo. 11 Nasayod si Yahweh sa hunahuna sa
mga tawo, nga mga aso lamang kini. 12 Bulahan siya nga
imong gitudloan, Yahweh, siya nga imong gitudloan gikan sa
imong balaod. 13 Gihatagan mo siya ug kapahulayan sa mga
panahon sa kalisdanan hangtod nga makalot na ang bangag
alang sa mga daotan. 14 Kay dili isalikway ni Yahweh ang
iyang katawhan o biyaan ang iyang panulondon. 15 Kay ang
paghukom mahimong matarong pag-usab; ug ang tanan nga
mga matarong ang kasingkasing mosunod niini. 16 Si kinsa
man ang mobarog sa pagpanalipod kanako batok sa mga
nagabuhat ug daotan? Si kinsa man ang motindog alang
kanako batok sa mga daotan? 17 Gawas kung wala ang
tabang ni Yahweh, dugay ra unta ako naghigda sa dapit
nga mamingaw. 18 Sa dihang misulti ako, "Nadalin-as ako,"
ang imong matinud-anong kasabotan, Yahweh, nagpabarog
kanako. 19 Sa dihang daghan ang kahangawa sulod kanako,
ang imong paghupay maoy naglipay kanako. 20 Makahimo
ba ang trono sa kadaotan sa pagpakig-uban kanimo, siya
nga nagbuhat ug dili makiangayon pinaagi sa balaod? 21
Nagsabot (sila) sa pagkuha sa kinabuhi sa matarong ug
gihukman nila ug kamatayon ang dili sad-an. 22 Apan si
Yahweh ang akong taas nga tore, ug ang akong Ginoo maoy
bato nga akong dalangpanan. 23 Dad-on niya kanila ang
ilang mga sala ug wagtangon (sila) sa ilang pagkadaotan.
Wagtangon (sila) ni Yahweh nga among Dios.

95 O dali kamo, manag-awit kita ngadto kang Yahweh;
manag-awit kita nga malipayon ngadto sa bato sa
atong kaluwasan. 2 Mosulod kita sa iyang presensya
inubanan sa pagpasalamat; manag-awit kita kaniya ug mga
salmo nga pagdayeg. 3 Kay bantogan nga Dios si Yahweh
ug bantogan nga Hari nga labaw sa tanang dios. 4 Anaa
sa iyang mga kamot ang kinahiladman sa kalibotan; ang
kahabogon sa kabukiran iyaha. 5 Iyaha ang dagat, kay
siya ang nagbuhat niini, ug ang iyang mga kamot maoy
naghulma sa mala nga yuta. 6 O dali kamo, magsimba kita
ug magyukbo; mangluhod kita atubangan ni Yahweh nga
atong magbubuhat: 7 Kay siya ang atong Dios, ug kita ang
katawhan sa iyang sibsibanan ug ang karnero sa iyang
kamot. O karong adlawa—nga madungog ninyo ang iyang
tingog! 8 "Ayaw pagahia ang inyong kasingkasing, sama
didto sa Meriba, o sama niadtong adlaw sa Massa didto
sa kamingawan, 9 diin gitintal ug gisulayan ako sa inyong
mga katigulangan, bisan ug nakita na nila ang akong mga
buhat. 10 Sulod sa 40 ka katuigan nasuko ako niana nga
kaliwatan ug miingon, 'Mao kini ang katawhan kansang mga
kasingkasing nahisalaag; wala nila nasayran ang akong
pamaagi.' 11 Busa sa akong kasuko nanumpa ako nga dili
gayod (sila) makasulod sa akong pahulayanang dapit."

96 O, awiti si Yaweh ug bag-ong awit; awiti si Yahweh, sa
tibuok kalibotan. 2 Awiti si Yahweh, dayga ang iyang
ngalan; ipahibalo ang iyang kaluwasan sa matag adlaw. 3
Imantala ang iyang himaya sa tanang kanasoran, ang iyang
katingalahang buhat sa tanang kanasoran. 4 Kay bantogan
si Yahweh ug angayan siyang daygon. Angayan siyang
kahadlokan labaw sa tanang dios. 5 Kay ang tanang dios sa
kanasoran mga diosdios, apan si Yahweh ang nagbuhat
sa kalangitan. 6 Ang katahom ug kahalangdon anaa sa
iyang presensya. Ang kalig-on ug katahom anaa sa iyang
templo. 7 Hatagi ug pagdayeg si Yahweh, kamong mga
banay sa katawhan, hatagi ug pagdayeg si Yahweh tungod
sa iyang himaya ug kusog. 8 Ihatag kang Yahweh ang
himaya nga angay sa iyang ngalan. Pagdala kamo ug halad
ug adto sa hawanan sa iyang templo. 9 Yukbo ngadto
kang Yahweh nga nagsul-ob ug bisti nga nagpasidungog
sa iyang pagkabalaan. Pangurog sa iyang atubangan,
tibuok kalibotan. 10 Isulti taliwala sa kanasoran, "Naghari si
Yahweh." Natukod usab ang kalibotan; ug dili kini matarog.
Hukman niya ang katawhan nga may kaangayan. 11 Tugoti
nga maglipay ang kalangitan, ug magmaya ang kalibotan;
tugoti nga magdahunog ang kadagatan ug ang anaa niini
managsinggit sa kalipay. 12 Tugoti nga magmaya ang mga
kaumahan ug ang tanan nga anaa niini. Unya tugoti ang
tanang mga kahoy sa kalasangan nga managsinggit sa
kalipay 13 atubangan ni Yahweh, kay siya hapit na moabot.
Moabot siya aron sa paghukom sa kalibotan. Hukman niya
ang kalibotan inubanan sa pagkamatarong ug ang mga tawo
sa iyang pagkamatinumanon.

97 Naghari si Yahweh; tugoti ang kalibotan nga magmaya;
tugoti ang daghang mga baybayon nga maglipay. 2
Ang mga panganod ug kangitngit nagpalibot kaniya. Ang
katarong ug hustisya ang patukoranan sa iyang trono. 3
Kalayo ang nag-una kaniya ug lamoyon ang iyang kaaway

sa matag kilid. 4 Gisindihan sa iyang kilat ang kalibotan;
ang kalibotan nakakita ug nangurog. 5 Ang kabukiran
matunaw sama sa kandila diha sa atubangan ni Yahweh,
ang Ginoo sa tibuok kalibotan. 6 Ang kalangitan nagpahayag
sa iyang hustisya, ug ang tanang kanasoran nakakita sa
iyang himaya. 7 Kadtong tanan nga nagsimba sa kinulit nga
mga larawan maulawan, kadtong nagpasigarbo sa walay
pulos nga mga diosdios— yukbo kaniya, kamong tanan nga
mga dios! 8 Nakadungog ang Zion ug nalipay, ug ang tanang
kalungsoran sa Judah nagmaya tungod sa imong matarong
nga mga sugo, Yahweh. 9 Kay ikaw, Yahweh, ang labaw sa
tanan dinhi sa kalibotan. Gibayaw ka labaw sa tanang mga
dios. 10 Kamo nga nahigugma kang Yahweh, dumti ang
daotan! Iyang panalipdan ang kinabuhi sa iyang mga balaan,
ug kuhaon niya (sila) gikan sa kamot sa daotan. 11 Kahayag
ang itanom alang niadtong mga matarong ug kalipay alang
niadtong adunay matinud-anon nga mga kasingkasing. 12
Paglipay diha kang Yahweh, kamong mga matarong; ug
pagpasalamat sa dihang inyong mahinumdoman ang iyang
pagkabalaan.

98 O, Pag-awit kang Yahweh ug bag-ong awit, tungod
kay nagbuhat siya ug katingalahan nga mga butang;
ang iyang tuong kamot ug ang iyang balaang bukton
naghatag kaniya ug kadaogan. 2 Gipahayag ni Yahweh
ang iyang kaluwasan; ug dayag niyang gipakita ang iyang
hustisya sa tanang kanasoran. 3 Gihinumdoman niya ang
iyang maunongon ug matinud-anon nga kasabotan ngadto
sa panimalay ni Israel; ang tibuok kalibotan makakita sa
kadaogan sa atong Dios. 4 Panagsinggit sa kalipay ngadto
kang Yahweh, tibuok kalibotan, singgit diha sa mga pag-awit,
pag-awit diha sa kalipay, ug pag-awit sa mga pagdayeg. 5
Pag-awit ug mga pagdayeg ngadto kang Yahweh pinaagi sa
alpa, inubanan sa alpa ug maanindot nga tono sa awit. 6
Inubanan sa mga trumpeta ug ugong sa budyong, pagmugna
ug malipayong panaghugyaw atubangan sa Hari, nga si
Yahweh. 7 Pasinggita ang kadagatan ug ang tanan nga anaa
niini, ang kalibotan ug ang tanang lumolupyo niini! 8 Ang
kasapaan mopalakpak, ug ang kabukiran managsinggit sa
kalipay. 9 Moabot si Yahweh aron maghukom sa kalibotan;
magahukom siya sa kalibotan inubanan sa katarong ug ang
kanasoran inubanan sa kaangayan.

99 Naghari si Yahweh; tugoti nga mangurog ang
kanasoran. Siya naglingkod sa iyang trono ibabaw sa
mga kerubin; molinog ang kalibotan. 2 Si Yahweh bantogan
sa Zion; siya gibayaw ibabaw sa tanang kanasoran. 3 Tugoti
nga magdayeg (sila) sa imong bantogan ug halangdon nga
ngalan; siya balaan. 4 Ang hari kusgan, ug siya nahigugma
sa katarong. Imong gitukod ang kaangayan; nabuhat mo
ang pagkamatarong ug hustisya kang Jacob. 5 Daygon si
Yahweh nga atong Dios ug simbaha siya diha sa iyang tiilan.
Siya balaan. 6 Si Moises ug Aaron lakip sa iyang mga pari,
ug si Samuel usa niadtong nag-ampo kaniya. Nag-ampo
(sila) kang Yahweh ug gitubag niya (sila) 7 Siya nakigsulti
kanila pinaagi sa haliging panganod. Gituman nila ang iyang
balaan nga mga balaod ug ang mga sugo nga gihatag niya
kanila. 8 Gitubag mo (sila) Yahweh nga among Dios. Dios
ka nga mapinasayloon ngadto kanila, apan mosilot sa ilang
makasasalang binuhatan. 9 Dalaygon si Yahweh nga atong
Dios, ug panagsimba sa iyang balaang bungtod, tungod si
Yahweh nga atong Dios balaan.

100 Singgit nga malipayon ngadto kang Yahweh, tibuok
kalibotan. 2 Pag-alagad kang Yahweh inubanan sa
kalipay; paduol sa iyang prensensya inubanan sa malipayong
mga awit. 3 Hibaloi nga si Yahweh Dios, siya ang nagbuhat
kanato. Iya kitang katawhan, ug ang karnero sa iyang
sibsibanan. 4 Sulod sa iyang ganghaan inubanan sa
pagpasalamat ug ngadto sa iyang templo inubanan sa
pagdayeg. Pasalamati siya ug dayga ang iyang ngalan. 5
Kay maayo si Yahweh; ang iyang matinud-anong kasabotan
magpabilin sa walay kataposan ug ang iyang pagkamatinud-
anon magpabilin sa tanang kaliwatan.

101 Mag-awit ako ug matinud-anon nga kasabotan ug
hustisya; alang kanimo, Yahweh, magaawit ako ug
mga pagdayeg. 2 Maglakaw ako sa dalan sa pagkamatinud-
anon. O, kanus-a ka man moanhi kanako? Maglakaw ako
inubanan sa pagkamatinud-anon sulod sa akong balay.
3 Dili ako motugot ug daotang mga binuhatan sa akong
panan-aw; nagdumot ako sa mga daotan; dili kini makakupot
kanako. 4 Ang masinupakon nga mga tawo mobiya kanako;
dili ako magmaunongon sa daotan. 5 Laglagon ko kadtong
nanglibak sa iyang silingan sa tago. Dili nako pasagdan nga
magpadayon kadtong mapasigarbohon ug mapahitas-on
ang kinaiya. 6 Tugotan ko nga ang matinud-anon sa yuta
maglingkod sa akong kiliran. Kadtong naglakaw sa dalan
sa pagkamatinud-anon mahimong mag-alagad kanako. 7
Ang malimbongon nga mga tawo dili magpabilin sa akong
balay; ang mga bakakon dili madawat sa akong panan-aw.
8 Matag buntag akong laglagon ang daotan gikan sa yuta.
Wagtangon ko ang tanan nga nagabuhat ug daotan gikan sa
siyudad ni Yahweh.

102 Dungga ang akong pag-ampo, Yahweh; dungga ang
akong paghilak kanimo. 2 Ayaw tagoi ang imong
panagway gikan kanako sa panahon sa akong kalisdanan.
Pamatia ako. Sa dihang motawag ako kanimo, tubaga dayon
ako. 3 Kay ang akong adlaw lumalabay lamang sama sa
aso, ug ang akong mga bukog daw nasunog sa kalayo.

4 Nadugmok ang akong kasingkasing, ug sama ako sa
sagbot nga nalaya. Nakalimot ako sa pagkaon sa bisan unsa
nga pagkaon. 5 Sa padayon kong pag-agulo, naniwang
ako pag-ayo. 6 Sama ako sa pilicano sa kamingawan, ug
nahisama ako sa kwago nga anaa sa kadaot. 7 Nagatukaw
ako sama sa biniyaan nga langgam, nga nag-inusara sa
atop. 8 Gihagit ako sa akong mga kaaway sa tibuok adlaw;
ug kadtong nagbugalbugal kanako ginamit ang akong ngalan
sa pagpanunglo. 9 Nagkaon ako ug abo sama sa tinapay ug
nasagolan ang akong imnonon sa mga luha. 10 Tungod sa
imong hilabihan nga kasuko, gialsa mo ako aron ibundak.
11 Ang akong mga adlaw sama sa anino nga mahanaw,
ug malaya ako sama sa sagbot. 12 Apan ikaw, Yahweh,
magpabilin sa walay kataposan, ug ang imong kabantogan
alang sa tanang kaliwatan. 13 Motindog ka ug kaluy-an
ang Zion. Karon ang takna nga maluoy ka kaniya; ang
gitagana nga takna miabot na. 14 Kay ang imong mga
sulugoon nagpugong sa ilang mga pinalanggang mga bato
ug naluoy alang sa abog sa iyang kadaot. 15 Ang kanasoran
magpasidungog sa imong ngalan, Yahweh, ug ang tanang
mga hari sa kalibotan magatahod sa imong himaya. 16
Gitukod pag-usab ni Yahweh ang Zion ug magpakita diha
sa iyang himaya. 17 Nianang tungora, pagatubagon niya
ang pag-ampo sa mga kabos; dili niya isalikway ang ilang
mga pag-ampo. 18 Kay nahisulat kini alang sa umaabot
nga kaliwatan, ug ang mga tawo nga wala pa nahimugso
magadayeg kang Yahweh. 19 Kay midungaw siya gikan sa
habog nga balaang dapit; gikan sa langit nakita ni Yahweh
ang kalibotan, 20 aron sa pagpaminaw sa agulo sa mga
binilanggo, aron sa pagpagawas niadtong nasilotan sa
kamatayon. 21 Unya imantala sa mga tawo ang ngalan ni
Yahweh sa Zion ug ang iyang pagdayeg sa Jerusalem 22 sa
dihang magatigom ang katawhan ug ang mga gingharian
aron sa pag-alagad kang Yahweh. 23 Gikuha niya ang
akong kusog sa kinatung-an sa akong kinabuhi. Gipamubo
niya ang akong mga adlaw. 24 Miingon ako, "Akong Dios,
ayaw kuhaa ang akong kinabuhi sa akong pagkabatan-on;
anaa ka sa tanang kaliwatan. 25 Kaniadto pa imo nang
gipahimutang ang kalibotan; ang kalangitan mao ang buhat
sa imong mga kamot. 26 Mangahanaw (sila) apan ikaw
magapabilin; mangadaan silang tanan sama sa panapton;
sama sa bisti, pahawa-on mo (sila) ug mangahanaw (sila)
27 Apan ikaw mao lamang gihapon, ug walay kataposan ang
imong katuigan. 28 Ang mga anak sa imong mga sulugoon
managpadayon, ug ang ilang mga kaliwatan magkinabuhi
diha sa imong presensya."

103 Gidayeg ko si Yahweh sa tibuok kong kinabuhi; ug sa
tanan nga ania kanako, gidayeg ko ang iyang balaang
ngalan. 2 Gidayeg ko si Yahweh sa tibuok kong kinabuhi, ug
gihinumdoman ko ang tanan niyang mga maayong buhat. 3
Iyang gipasaylo ang tanan ninyong mga sala; iyang giayo
ang tanan ninyong mga balatian. 4 Iyang giluwas ang inyong
kinabuhi gikan sa kalaglagan; gikoronahan niya kamo sa
iyang matinud-anon nga kasabotan ug sa buhat sa iyang
malumong kaluoy. 5 Gitagbaw niya ang inyong kinabuhi sa
tanang maayong mga butang aron ang inyong pagkabatan-
on mabag-o sama sa agila. 6 Makiangayon ang buhat ni
Yahweh ug nagapakita ug hustisya alang niadtong tanan
nga gidaogdaog. 7 Iyang gipaila ang iyang mga pamaagi
kang Moises, ang iyang mga buhat sa kaliwatan ni Israel.
8 Maluloy-on ug mahigugmaon si Yahweh; mapailubon
siya; aduna siyay bantogan nga pagkamaunongon sa iyang
kasabotan. 9 Dili siya kanunay nga nagapanton; dili siya
kanunay masuko. 10 Wala kita niya gitagad sumala sa angay
sa atong mga sala o balosan sumala sa silot nga angay sa
atong mga sala. 11 Kay sama sa kahabog sa kalangitan
ibabaw sa kalibotan, sama niana ka bantogan ang iyang
matinud-anon nga kasabotan niadtong nagtahod kaniya. 12
Sama kalayo sa sidlakan gikan sa kasadpan, sama niini ang
iyang pagwagtang sa atong mga kasal-anan gikan kanato.
13 Sama nga ang amahan adunay kahangawa sa iyang
mga anak, si Yahweh usab adunay kahangawa niadtong
nagpasidungog kaniya. 14 Kay nasayod siya kung unsang
paagi kita nahulma; nasayod siya nga kita mga abog. 15
Mahitungod sa tawo, ang iyang mga adlaw sama sa sagbot;
mamukhad siya sama sa bulak diha sa kaumahan. 16
Ang hangin mohuyop niini, ug kini mawala, ug wala nay
makasulti kung diin kini mitubo kaniadto. 17 Apan ang
matinud-anon nga kasabotan ni Yahweh walay kataposan
alang niadtong nagtahod kaniya. Ang iyang pagkamatarong
molungtad ngadto sa ilang mga kaliwatan. 18 Ilang gitipigan
ang iyang kasabotan ug gihinumdoman sa pagtuman ang
iyang mga gipanudlo. 19 Gitukod ni Yahweh ang iyang trono
sa kalangitan, ug ang iyang gingharian nagmando sa tanan.
20 Dayega si Yahweh, kamong iyang mga anghel, kamong
mga bantogan nga kusgan ug nagbuhat sa iyang pulong, ug
nagtuman sa tingog sa iyang pulong. 21 Dayega si Yahweh,
tanan niyang kasundalohan nga anghel, kamo ang iyang
mga sulugoon nga nagpatuman sa iyang kabubut-on. 22
Dayega si Yahweh, tanan niyang binuhat, sa tanang dapit
diin siya naghari. Magadayeg ako kang Yahweh sa tibuok
nakong kinabuhi.

104 Daygon ko si Yahweh sa tibuok nakong kinabuhi,
Yahweh nga akong Dios, matahom ka kaayo; nagbisti
ka sa kadungganan ug pagkahalangdon. 2 Gitabonan mo
ang imong kaugalingon sa kahayag ingon nga usa ka
panapton; giabre mo ang kalangitan sama sa usa ka tabil
sa tolda. 3 Gipahimutang mo ang mga sablayan sa imong

lawak sa kapanganoran; gihimo mo ang kapanganoran nga imong karwahi; naglakaw ka sa mga pako sa hangin. **4** Iyang gihimo ang kahanginan nga iyang mga mensahero, ug ang mga dilaab sa kalayo iyang mga sulugoon. **5** Gitukod niya ang mga patukoranan sa kalibotan, ug dili gayod kini matarog. **6** Gitabonan mo ang kalibotan ug tubig sama sa panapton; ang tubig mitabon sa mga kabukiran. **7** Ang imong pagbadlong nagpahubas sa katubigan; sa dinahunog sa imong tingog (sila) mikalagiw. **8** Mitugbaw ang kabukiran, ug ang mga walog mikatag ngadto sa dapit nga gitagana alang kanila. **9** Gibutangan mo (sila) ug utlanan aron nga dili (sila) makalabang; aron dili nila matabonan pag-usab ang kalibotan. **10** Gihimo niya ang tuboran nga modagaygay ngadto sa mga walog; ang mga sapa modagayday taliwala sa kabukiran. **11** Nagahatag (sila) ug tubig alang sa tanang mananap sa kaumahan; ang mga ihalas nga mga asno natagbaw sa ilang kauhaw. **12** Sa daplin sa sapa ang mga langgam naghimo sa ilang mga salag; nanag-awit (sila) diha sa mga sanga. **13** Bisbisan niya ang kabukiran gikan sa mga lawak sa tubig sa kawanangan. Napuno ang kalibotan sa bunga sa iyang mga buhat. **14** Gipatubo niya ang mga sagbot alang sa mga baka ug ang mga tanom alang sa mga tawo aron atimanon ug aron nga ang mga tawo makakuha ug pagkaon gikan sa yuta. **15** Naghimo siya ug bino aron sa paglipay sa tawo, lana aron mosinaw ang iyang dagway, ug pagkaon aron sa paghatag kaniya ug kinabuhi. **16** Ang kakahoyan ni Yahweh naulanan pag-ayo; ang sedro sa Lebanon diin iyang gitanom. **17** Didto nanagsalag ang mga langgam. Ang langgam nagbuhat sa iyang puloy-anan sa sipris nga kahoy. **18** Ang mga ihalas nga kanding nanagpuyo sa habog nga kabukiran; ang habog nga bukid mao ang dalangpanan alang sa kuneho. **19** Iyang gitagana ang bulan aron mahimong timaan sa mga panahon; ug ang adlaw masayod sa takna sa iyang pagsalop. **20** Gihimo nimo ang kangitngit sa kagabhion sa dihang mogawas ang tanang mapintas nga mananap sa kalasangan. **21** Ang batan-ong mga liyon nagngulob sa ilang tukbonon ug nagpangita sa ilang pagkaon gikan sa Dios. **22** Sa dihang mosubang ang adlaw, manago (sila) ug matulog sa ilang langob. **23** Sa kasamtangan, mogawas ang mga tawo alang sa ilang buhat ug mamuhat hangtod sa kagabhion. **24** Yahweh, daghan kaayo ug nagkalain-lain ang imong mga buhat! Inubanan sa kaalam imong gibuhat kining tanan; ang kalibotan nag-awas sa imong mga buhat. **25** Sa unahan mao ang dagat, lalom ug halapad, nag-awas sa dili matukib nga mga binuhat, gagmay ug dagko. **26** Ang mga sakayan naglawig didto, ug atua usab didto ang mga Leviathan, diin gihulma mo aron magdula diha sa dagat. **27** Kining tanan nangita kanimo aron sa paghatag kanila sa ilang mga pagkaon sa tukmang panahon. **28** Sa dihang maghatag ka kanila, magatigom (sila) sa dihang ibukhad mo ang imong mga kamot, matagbaw (sila) **29** Kung itago mo ang imong panagway, mabalaka (sila) kung kuhaon mo ang ilang mga gininhawa, mamatay (sila) ug mobalik sa abog. **30** Sa dihang gipadala mo ang imong Espiritu, namugna (sila) ug imong gibag-o ang kabungtoran. **31** Hinaot nga ang himaya ni Yahweh molungtad sa kahangtoran, ug hinaot nga mahimuot si Yahweh sa iyang binuhat. **32** Modungaw siya sa kalibotan, ug mauyog kini; iyang hikapon ang kabukiran, ug moaso (sila) **33** Magaawit ako kang Yahweh sa tibuok kong kinabuhi; magaawit ako ug mga pagdayeg ngadto sa akong Dios samtang buhi pa ako. **34** Hinaot nga ang akong mga panghunahuna tam-is ngadto kaniya; magalipay ako kang Yahweh. **35** Hinaot ang mga makasasala mawagtang sa kalibotan, ug tugoti nga mawala na ang mga daotan. Daygon ko si Yahweh sa tibuok nakong kinabuhi. Daygon si Yahweh.

105 Pasalamati si Yahweh, sangpita ang iyang ngalan; ibalita sa kanasoran ang iyang nabuhat. **2** Awiti siya, awiti siya ug mga pagdayeg; isugilon ang tanang katingalahang butang nga iyang nahimo. **3** Pagpasigarbo sa iyang balaang ngalan; tugoti nga magmaya ang kasingkasing niadtong nangita kang Yahweh. **4** Pangitaa si Yahweh ug ang iyang kusog; pangitaa kanunay ang iyang presensya. **5** Hinumdomi ang katingalahang mga butang nga iyang nahimo, ang iyang milagro ug ang kasugoan sa iyang baba, **6** kamong mga kaliwat ni Abraham nga iyang sulugoon, kamong katawhan ni Jacob, nga iyang pinili. **7** Siya si Yahweh, nga atong Dios. Ang iyang kasugoan anaa sa tibuok kalibotan. **8** Kanunay niyang hinumdoman ang iyang kasabotan sa kahangtoran, ang pulong nga iyang gimando alang sa liboan nga mga kaliwatan. **9** Hinumdoman niya ang kasabotan nga iyang gihimo kang Abraham ug ang iyang gipanumpa ngadto kang Isaac. **10** Mao kini ang iyang gipamatud-an ngadto kang Jacob ingon nga balaod ug ngadto kang Israel ingon nga walay kataposang kasabotan. **11** Miingon siya, "Ihatag ko kanimo ang yuta sa Canaan ingon nga bahin sa imong panulondon." **12** Gisulti niya kini sa dihang diyutay pa lamang (sila) gamay pa gayod, ug mga langyaw sa yuta. **13** Miadto (sila) sa nagkalainlaing kanasoran ug gikan sa usa ka gingharian ngadto sa uban. **14** Wala niya tugoti nga daogdaogon (sila) ni bisan kinsa; gibadlong niya ang mga hari alang sa ilang kaayohan. **15** Miingon siya, "Ayaw hilabti ang akong mga pinili, ug ayaw pasipad-i ang akong mga propeta." **16** Mitawag siya ug kagutom ibabaw sa yuta; giundang niya ang pagpadala ug tinapay. **17** Nagpadala siya ug tawo una kanila; gibaligya si Jose ingon nga sulugoon. **18** Ang iyang mga tiil gibugkosan

ug mga kadena; ang iyang liog giyugohan ug puthaw, **19** hangtod sa takna nga ang iyang mga pulong natuman, ug
ang pulong ni Yahweh misulay kaniya. **20** Nagpadala ang hari
ug sulugoon aron pagpagawas kaniya; ang magmamando
sa katawhan nagpalingkawas kaniya. **21** Gihimo niya siyang
piniyalan sa iyang panimalay ingon nga tigdumala sa tanan
niyang gipanag-iyahan **22** aron sa pagpanudlo sa iyang mga
prinsipe sama sa iyang gipangandoy ug sa pagtudlo sa
kaalam sa iyang mga kadagkoan. **23** Unya miadto si Israel
sa Ehipto, ug nagpuyo si Jacob ngadto sa yuta ni Ham. **24**
Gihimong mabungahon ni Yahweh ang iyang katawhan, ug
gihimo (sila) nga mas kusgan kaysa ilang mga kaaway. **25**
Gitugotan niya ang ilang mga kaaway nga masilag sa iyang
katawhan, aron pasipad-an ang iyang mga sulugoon. **26**
Gipadala niya si Moises, nga iyang sulugoon, ug si Aaron,
nga iyang gipili. **27** Naghimo (sila) sa iyang timaan taliwala
sa mga Ehiptohanon, ug ang iyang mga kahibulongan didto
sa yuta ni Ham. **28** Nagpadala siya ug kangingit ug gihimo
niya kadtong yutaa nga ngitngit, apan ang mga katawhan
wala motuman sa iyang mga sugo. **29** Gihimo niyang dugo
ang ilang mga tubig ug gipatay ang ilang mga isda. **30** Ang
ilang yuta nalukop sa mga baki, bisan sa lawak sa ilang mga
magmamando. **31** Miingon siya, ug nalukop sa langaw ug
tagnok ang tibuok nilang kanasoran. **32** Gihimo niyang ice
ang ilang ulan, uban ang nagdilaab nga kalayo sa ilang yuta.
33 Gidaot niya ang ilang mga paras ug mga kahoy nga igera;
gidaot niya ang kakahoyan sa ilang kabukiran. **34** Misulti
siya, ug ang mga dulon miabot, ug daghang mga dulon.
35 Gikaon sa mga dulon ang tanang tanom sa ilang yuta;
gikaon nila ang tanang abot sa yuta. **36** Gipatay niya ang
tanang kinamagulangang anak sa ilang dapit, ang tanang
unang bunga sa ilang kusog. **37** Gipagawas niya ang mga
Israelita inubanan sa bulawan ug mga plata; walay napandol
sa iyang banay diha sa dalan. **38** Nangalipay ang mga
Ehiptohanon sa ilang pagbiya, tungod kay nangahadlok
kanila ang mga Ehiptohan. **39** Iyang gibukhad ang panganod
aron sa pagtabon kanila ug naghimo ug kalayo aron pag-
iwag sa kagabhion. **40** Nangayo ug pagkaon ang mga
Israelita, ug gidad-an (sila) ug buntog ug gitagbaw (sila)
pinaagi sa tinapay nga gikan sa langit. **41** Gipaliki niya
ang bato, ug mibuhagay ang tubig gikan niini; midagayday
kini sa kamingawan sama sa sapa. **42** Kay gihinumdoman
niya ang iyang balaang saad ngadto kang Abraham nga
iyang sulugoon. **43** Gigiyahan niya ang iyang katawhan
pagawas inubanan sa kalipay, ang iyang pinili inubanan
sa panagsinggit sa kadaogan. **44** Gihatag niya kanila ang
yuta sa kanasoran; gipanag-iyahan nila ang kabtangan sa
katawhan **45** aron nga ilang tipigan ang iyang mga sugo ug
tumanon ang iyang mga balaod. Dalaygon si Yahweh.

106 Dayega si Yahweh. Pasalamati si Yahweh, kay siya
maayo, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan
molungtad sa kahangtoran. **2** Kinsa ba ang makaihap pag-
usab sa gamhanang mga buhat ni Yahweh o makamantala
sa tanan niyang mga buhat nga takos sa pagdayeg?
3 Bulahan kadtong nagbuhat kung unsa ang husto, ug
nagbuhat kanunay sa makataronganon. **4** Hinumdomi ako
sa imong hunahuna, O Yahweh, sa dihang magpakita ka ug
kaluoy sa imong katawhan; tabangi ako sa dihang luwason
mo (sila) **5** Unya makita ko ang pagkamauswagon sa imong
pinili, pagmaya sa kalipay sa imong nasod, ug ang himaya
uban sa imong panulundon. **6** Nakasala kita sama sa atong
mga katigulangan; nakabuhat kita ug sayop, ug nakabuhat
kita ug daotan. **7** Ang among mga amahan wala midayeg
sa imong kahibulongan nga mga buhat sa Ehipto; wala
(sila) nagpakabana sa daghang buhat sa imong matinud-
anon nga kasabotan; nagmasupilon (sila) ngadto sa dagat,
sa Pula nga Dagat. **8** Apan, giluwas niya (sila) alang sa
kaayohan sa iyang ngalan aron mapadayag niya ang iyang
gamhanang gahom. **9** Gibadlong niya ang Pula nga Dagat,
ug nauga kini. Unya gigiyahan niya (sila) ngadto agi sa
kinahiladman, daw sama sa kamingawan. **10** Giluwas niya
(sila) gikan sa kamot sa nagdumot kanila, ug giluwas niya
(sila) gikan sa kamot sa kaaway. **11** Apan ang tubig mitabon
sa ilang mga kaaway; walay usa kanila nga nakalingkawas.
12 Unya mituo (sila) sa iyang mga pulong, ug nag-awit sa
iyang pagdayeg. **13** Apan dali ra silang nalimot kung unsa
ang iyang nabuhat; wala (sila) naghulat sa iyang pagtudlo.
14 Hilabihan ang ilang pangandoy didto sa kamingawan, ug
ilang gihagit ang Dios didto sa desiyerto. **15** Gihatag niya
kanila ang ilang hangyo, apan gipadad-an (sila) ug sakit
nga miut-ut sa ilang mga lawas. **16** Sa kampo gikasinahan
nila si Moises ug si Aaron, ang balaang pari ni Yahweh. **17**
Naabli ang yuta ug gilamoy si Dathan ug gitabonan ang
manununod ni Abiram. **18** Misilaob ang kalayo kanila; ang
kalayo misunog sa daotan. **19** Nagbuhat (sila) ug nating
baka didto sa Horeb ug gisimba ang kinulit nga puthaw nga
hulagway. **20** Ilang gibaylo ang himaya sa Dios alang sa
hulagway sa torong baka nga mokaon ug sagbot. **21** Ilang
nalimtan ang Dios nga ilang manluluwas, nga nagbuhat
sa bantogang mga buhat sa Ehipto. **22** Nagbuhat siya ug
kahibulongang mga butang sa yuta ni Ham ug gamhanan
nga mga buhat didto sa Pula nga Dagat. **23** Iya unta nga
gisugo ang ilang pagkapukan, kung wala pa si Moises, nga
iyang pinili, mibabag sa iyang paglaglag aron sa pag-iway
sa iyang kasuko gikan sa paguba kanila. **24** Unya ilang
gisalikway ang mabungahon nga yuta; wala (sila) mituo sa
iyang saad, **25** apan nagbagolbol sa ilang mga tolda, ug wala
nagtuman kang Yahweh. **26** Busa gipataas niya ang iyang

kamot ug nanumpa ngadto kanila nga iya silang tugotan
nga mamatay sa kamingawan, 27 itibulaag ang ilang mga
kaliwat taliwala sa kanasoran, ug itibulaag (sila) sa langyaw
nga kayutaan. 28 Ilang gisimba ang Baal sa Peor ug gikaon
ang halad nga gihalad ngadto sa mga patay. 29 Ila siyang
gihagit aron masuko pinaagi sa ilang mga binuhatan, ug ang
pagkaylap sa hampak milukop kanila. 30 Unya mibarog si
Pinehas aron sa pagbabag, ug ang hampak nikunhod. 31
Kini giisip alang kaniya ingon nga matarong nga buhat alang
sa tanang kaliwatan hangtod sa kahangtoran. 32 Gipasuko
usab nila si Yahweh didto sa katubigan sa Meriba, ug nag-
antos si Moises tungod kanila. 33 Gipasuko nila pag-ayo si
Moises ug nagsulti siya nga maisog. 34 Wala nila giguba
ang mga nasod sama sa gisugo ni Yahweh kanila, 35 apan
nakig-uban (sila) sa lahi nga mga nasod ug nakatuon sa
ilang mga pamaagi 36 ug gisimba ang ilang mga diosdios,
nga nahimong lit-ag ngadto kanila. 37 Gihalad nila ang
ilang mga anak nga lalaki ug babaye sa mga demonyo. 38
Giula nila ang dugo sa mga walay alamag, ang dugo sa
ilang mga anak nga lalaki ug babaye, nga ilang gihalad sa
mga diosdios sa Canaan, nahugawan ang yuta sa dugo.
39 Nahugaw (sila) pinaagi sa ilang kaugalingon nga mga
binuhatan; sa ilang mga buhat nahimo silang susama sa
mga babayeng nagbaligya ug dungog. 40 Busa nasuko si
Yahweh sa iyang katawhan ug gisalikway niya ang iyang
kaugalingong katawhan. 41 Gihatag niya (sila) ngadto sa
kamot sa kanasoran ug kadtong nagdumot kanila maoy
nagdumala kanila. 42 Ang ilang mga kaaway nagdaogdaog
kanila, ug gidala (sila) ilalom sa ilang kagahom. 43 Daghang
higayon nga miabot siya aron sa pagtabang kanila, apan
nagpadayon (sila) sa pagsukol ug gipaubos (sila) pinaagi sa
ilang kaugalingong mga sala. 44 Apan, gihatagan niya (sila)
ug pagtagad sa ilang pag-antos sa dihang nadungog niya
(sila) nga nangayo ug tabang. 45 Nahinumdoman niya ang
iyang kasabotan uban kanila ug naluoy tungod sa iyang
walay paglubad nga gugma. 46 Gihimo niya ang tanan nilang
mamimihag nga maluoy kanila. 47 Luwasa kami, Yahweh,
among Dios. Tigoma kami gikan sa mga nasod aron nga
makahatag kami ug pagpasalamat sa imong balaan nga
ngalan ug himaya sa imong mga pagdayeg. 48 Hinaot si
Yahweh, nga Dios sa Israel, madayeg sa walay kataposan.
Ang tanang katawhan miingon, “Amen.” Dalaygon si Yahweh.
Ikalima nga Libro

107 Pasalamati si Yahweh, kay siya maayo, ug ang
iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad sa
kahangtoran. 2 Tugoti nga mosulti ang giluwas ni Yahweh,
kadtong iyang gitubos gikan sa kamot sa ilang kaaway. 3
Gitigom niya (sila) gikan sa langyaw nga kayutaan, gikan sa
sidlakan ug gikan sa kasadpan, gikan sa amihan ug gikan sa
habagatan. 4 Naglatagaw (sila) sa kamingawan sa desiyerto
nga dalan ug wala nakakaplag ug siyudad nga mapuy-an.
5 Tungod kay gigutom ug giuhaw (sila) nakuyapan (sila)
tungod sa kaluya 6 Unya mitawag (sila) kang Yahweh sa
ilang kalisdanan, ug giluwas niya (sila) sa ilang pag-antos. 7
Gitultolan niya (sila) sa maayong dalan aron nga makaadto
(sila) sa siyudad nga ilang pagapuy-an. 8 O, kana nga mga
tawo magadayeg kang Yahweh tungod sa iyang matinud-
anon nga kasabotan ug alang sa kahibulongang mga butang
nga iyang nabuhat alang sa katawhan! 9 Kay pagatagbawon
niya ang gipangandoy niadtong giuhaw, ug ang tinguha
niadtong gigutom iyang pagabusgon sa maayong mga
butang. 10 Ang pipila naglingkod sa kangitngit ug sa ngiob,
binilanggo sa pag-antos ug mga kadena. 11 Tungod kay
(sila) misupak batok sa pulong sa Dios ug gisalikway ang
pagtudlo sa Labing Halangdon. 12 Gipaubos niya ang ilang
mga kasingkasing pinaagi sa kalisdanan; napandol (sila) ug
walay bisan usa nga motabang kanila. 13 Unya mitawag
(sila) kang Yahweh sa ilang kalisdanan, ug gipalingkawas
niya (sila) sa ilang pag-antos. 14 Gipagawas niya (sila) sa
kangitngit ug ngiob ug gitangtang ang ilang mga gapos. 15
O, ang mga tawo magadayeg kang Yahweh tungod sa iyang
matinud-anon nga kasabotan ug alang sa kahibulongan
nga mga butang nga iyang nabuhat alang sa katawhan! 16
Kay iyang giguba ang ganghaan nga tumbaga ug giputol
ang mga rehas nga puthaw. 17 Buangbuang (sila) sa ilang
masinupakon nga pamaagi ug nag-antos tungod sa ilang
mga sala. 18 Nawala ang ilang tinguha sa pagkaon sa bisan
unsa nga pagkaon, ug nagkaduol (sila) sa ganghaan sa
kamatayon. 19 Unya mitawag (sila) kang Yahweh sa ilang
kalisdanan, ug gipalingkawas niya (sila) sa ilang pag-antos.
20 Gipadala niya ang iyang pulong ug giayo (sila) ug giluwas
niya (sila) gikan sa ilang kalaglagan. 21 O, nga ang mga
tawo magadayeg kang Yahweh alang sa iyang matinud-
anon nga kasabotan ug alang sa kahibulongan nga mga
butang nga iyang nabuhat alang sa katawhan! 22 Tugoti
(sila) nga maghatag ug mga halad sa pagpasalamat ug sa
pagmantala sa iyang mga buhat sa pag-awit. 23 Ang pipila
naglawig sa dagat sakay sa sakayan ug nagpatigayon sa
layo. 24 Nakita nila ang mga buhat ni Yahweh ug ang iyang
kahibulongan ngadto sa kadagatan. 25 Kay iyang gisugo
ang dagat nga modako ug ang hangin nga magkutaw sa
kadagatan. 26 Miabot (sila) sa kawanangan; mipaubos (sila)
sa kinahiladman. Ang ilang mga kinabuhi nahanaw sa pag-
antos. 27 Natabyog ug nagsarasay (sila) sama sa hubog ug
wala masayod sa ilang buhaton. 28 Unya mitawag (sila)
kang Yahweh sa ilang kalisdanan, ug gipalingkawas niya
(sila) sa ilang pag-antos. 29 Gipakalma niya ang bagyo, ug
ang mga balod nahapsay. 30 Unya naglipay (sila) tungod kay

ang dagat kalma na, ug gidala niya (sila) sa ilang gitinguha
nga dunggoan. 31 O, nga ang mga tawo magadayeg kang
Yahweh alang sa iyang matinud-anon nga kasabotan ug
alang sa kahibulongan nga mga butang nga iyang nabuhat
alang sa katawhan! 32 Tugoti nga pasidunggan nila siya
diha sa panagtigom sa mga tawo ug dayegon siya ngadto
sa konseho sa mga kadagkoan. 33 Ang kasapaan gihimo
niya nga kamingawan, mga tuboran sa tubig ngadto sa
mala nga yuta, 34 ug ang mabungahon nga yuta ngadto sa
dili mabungahon nga dapit tungod sa kadaotan sa iyang
katawhan. 35 Ang kamingawan gihimo niya nga linaw sa
tubig ug ang uga nga yuta ngadto sa tuboran sa tubig. 36 Ang
mga gipanggutom gipahilona niya didto, ug nagtukod (sila)
ug siyudad nga kapuy-an. 37 Nagbuhat (sila) sa siyudad
aron umahan, aron katanoman ug parasan, ug maghatag ug
madagayaon nga ani. 38 Gipanalanginan niya (sila) aron nga
(sila) modaghan pa kaayo. Wala niya tugoti nga ang ilang
mga baka nga makunhon ang gidaghanon. 39 Nagkakunhod
(sila) ug gipaubos pinaagi sa hilabihang kasakit ug pag-
antos. 40 Gibuboan niya ug pagtamay ang mga pangulo ug
gitibulaag (sila) ngadto sa kamingawan, diin walay agianan.
41 Apan iyang gipanalipdan ang nanginahanglan gikan sa
kasakit ug nag-amping sa iyang mga banay sama sa panon.
42 Ang matarong nga mga tawo makakita niini ug maglipay,
ug ang tanan nga mga daotan magtak-om sa ilang baba. 43
Si bisan kinsa nga maalamon kinahanglan maghunahuna
niining mga butanga ug mamalandong sa buhat ni Yahweh
sa matinud-anon nga kasabotan.

108 Ang akong kasingkasing nahimutang, O Dios;
magaawit ako, oo, magaawit usab ako sa mga
pagdayeg uban sa akong matinahuron nga kasingkasing.
2 Pagmata na, lira ug alpa; pagapukawon ko ang
kaadlawon. 3 Magapasalamat ako kanimo, Yahweh, taliwala
sa katawhan; magaawit ako ug mga pagdayeg kanimo
taliwala sa kanasoran. 4 Kay ang imong matinud-anon nga
kasabotan bantogan ibabaw sa kalangitan; ug ang imong
pagkamasaligan misangko sa kawanangan. 5 Mabayaw
ka, O Dios, ibabaw sa kalangitan, ug ang imong himaya
mabayaw sa tibuok kalibotan. 6 Aron nga kadtong imong
gihigugma maluwas, luwasa kami sa imong tuong kamot
ug tubaga ako. 7 Nagsulti ang Dios sa iyang pagkabalaan;
“Maglipay ako; bahinon ko ang Siquem ug bahinbahinon
ang walog sa Succot. 8 Akoa ang Gilead, ug ang Manases
akoa; ang Efraim usab mao ang akong kalo; ug ang Judah
mao ang akong setro. 9 Ang Moab mao ang akong hugasan
nga planggana; ngadto sa Edom akong ilabay ang akong
sapatos; magasinggit ako sa kadaogan tungod sa Filistia.”
10 Kinsa may modala kanako ngadto sa lig-on nga siyudad?
Kinsa man ang moggiya kanako ngadto sa Edom?” 11
O Dios, wala mo ba kami gisalikway? Wala ka makig-
uban sa among kasundalohan sa gubat. 12 Tabangi kami
batok sa kaaway, kay ang tabang sa tawo walay pulos.
13 Magmadaogon kami uban sa tabang sa Dios; iyang
buntogon ang among mga kaaway.

109 Dios nga akong gidayeg, ayaw intawon
pagpakahilom. 2 Kay ang daotan ug limbongan
mihasmag kanako; nagsulti (sila) ug bakak batok kanako. 3
Gilibotan nila ako ug nagsulti ug dulumtanong mga butang,
ug mihasmag (sila) kanako nga walay hinungdan. 4 Isip
balos sa akong gugma ila akong gidaot, apan nag-ampo ako
alang kanila. 5 Gibalosan nila ako ug daotan alang sa maayo,
ug ilang gidumtan ang akong gugma. 6 Pagpili ug daotan
nga tawo ibabaw niini nga mga kaaway sama niining mga
tawhana; pagpili ug tigpamasangil nga mobarog sa iyang
tuong kamot. 7 Sa dihang gihukman na siya, hinaot nga
makaplagan siyang sad-an; hinaot nga ang iyang pag-ampo
isipon nga makasasala. 8 Hinaot nga mamubo ang iyang
mga adlaw; hinaot nga adunay laing tawo nga mopuli sa
iyang katungdanan. 9 Hinaot nga ang iyang mga anak mailo,
ug hinaot ang iyang asawa mabiyuda. 10 Hinaot nga ang
iyang mga anak maglatagaw ug magpakiluoy, manglimos sa
ilang pagbiya sa ilang nagun-ob nga panimalay. 11 Hinaot
nga ang tanan nga iyang gipanag-iyahan sakmiton sa iyang
nautangan; hinaot nga ang mga dumuduong mokawat sa
tanan niyang abot. 12 Hinaot nga walay usa nga maluoy
kaniya; hinaot nga walay maluoy sa nailo niya nga mga anak.
13 Hinaot ang iyang mga anak mangawala; hinaot nga ang
ilang ngalan mawagtang sa sunod nga kaliwatan. 14 Hinaot
nga ang sala sa iyang katigulangan mahisgotan ngadto kang
Yahweh; hinaot nga ang sala sa iyang inahan dili malimtan.
15 Hinaot nga ang ilang pagkasad-an magpabilin kanunay
kang Yahweh; hinaot nga wagtangon ni Yahweh ang ilang
panumdoman gikan sa kalibotan. 16 Hinaot nga buhaton kini
ni Yahweh tungod kay kining tawhana wala nagpakabana sa
pagpakita sa matinud-anon nga kasabotan, apan hinuon
gidaogdaog ang makaluluoy, ang mga nanginahanglan
ug ang naluyahan sa kasingkasing hangtod mamatay. 17
Kalipay niya ang pagpanunglo; hinaot nga mobalik kini
ngadto kaniya. Gidumtan niya ang panalangin; hinaot nga
walay panalangin nga moabot kaniya. 18 Iyang gisul-oban
ang iyang kaugalingon sa pagpanunglo sama nga iya kining
bisti, ug ang iyang tunglo moabot sa kinahiladman sa iyang
pagkatawo sama sa tubig, sama sa lana ngadto sa iyang
kabukogan. 19 Hinaot nga ang iyang mga tunglo mahisama
sa bisti nga iyang gisul-ob aron nga motabon kaniya, sama
sa bakos nga kanunay niyang gisul-ob. 20 Hinaot nga
mao kini ang ganti sa mga nagpasangil kanako gikan kang
Yahweh, alang niadtong nagsulti ug daotan batok kanako.

21 Yahweh akong Ginoo, tagda ako uban ang kaluoy alang
sa imong ngalan. Tungod kay ang imong matinud-anon nga
kasabotan maayo, luwasa ako. 22 Kay gidaogdaog ako
ug nanginahanglan, ug samdan ang akong kasingkasing
nganhi kanako. 23 Nagakahanaw ako sama sa anino sa
kagabhion; ginapalidpalid ako sama sa dulon. 24 Ang akong
mga tuhod nangaluya tungod sa pagpuasa. Bukog na lang
ako ug panit. 25 Gilibak ako sa mga nagpasangil kanako;
sa dihang makita nila ako, naglingolingo (sila) 26 Tabangi
ako, Yahweh nga akong Dios; luwasa ako pinaagi sa imong
matinud-anon nga kasabotan. 27 Hinaot masayran nila nga
imo kining buhat, nga ikaw, Yahweh, ang nagbuhat niini.
28 Bisan kung ila akong gitunglo, palihog panalangini ako;
sa dihang mohasmag (sila) kanako, hinaot nga maulawan
(sila) apan hinaot nga ang imong sulugoon magmaya. 29
Hinaot nga ang akong mga kaaway magabisti sa kaulawan;
hinaot sul-obon nila ang kaulaw sama sa kupo. 30 Sa akong
baba pasalamatan ko pag-ayo si Yahweh; dayegon ko siya
taliwala sa panon sa katawhan. 31 Tungod kay mobarog
siya sa tuong kamot sa nanginahanglan, aron luwason siya
sa mga naghukom kaniya.

110 Si Yahweh misulti sa akong agalon, "Lingkod sa
akong tuong kamot hangtod nga himoon kong
tumbanan sa imong tiil ang imong mga kaaway." 2 Hawiran
ni Yahweh ang setro sa imong kusog gikan sa Zion; dumalahi
ang imong mga kaaway. 3 Motuman kanimo ang imong
katawhan sa ilang kabubut-on sa adlaw sa imong gahom
nga nagsul-ob sa ilang balaang bisti; gikan sa tagoangkan
sa banagbanag ang imong pagkabatan-on sama lamang sa
yamog. 4 Nanumpa si Yahweh ug dili na kini mausab: "Ikaw
ang pari sa kahangtoran sunod sa laray ni Melquizedec." 5
Ang Ginoo anaa sa imong tuong kamot. Patyon niya ang
mga hari sa adlaw sa iyang kapungot. 6 Hukman niya ang
kanasoran; pun-on niya ang panggubatan ug mga patay
nga mga lawas; patyon niya ang mga pangulo sa daghang
mga nasod. 7 Moinom siya sa sapa diha sa dalan, ug unya
mohangad siya human sa kadaogan.

111 Dayga si Yahweh. Magpasalamat ako kang Yahweh
sa tibuok nakong kasingkasing diha sa panagtigom
sa mga matarong. 2 Ang mga buhat ni Yahweh bantogan,
madasigong gihulat niadtong nagtinguha kanila. 3 Ang
iyang buhat halangdon ug mahimayaon, ug ang iyang
pagkamatarong molungtad sa kahangtoran. 4 Nagbuhat siya
ug katingalahang mga butang nga dili malimtan; si Yahweh
mahigugmaon ug maluloy-on. 5 Gihatagan niya ug pagkaon
ang matinumanon niyang mga sumusunod. Kanunay moabot
sa iyang hunahuna ang iyang kasabotan. 6 Gipakita niya ang
iyang gamhanang mga buhat sa iyang katawhan sa paghatag
kanila sa panulondon sa kanasoran. 7 Ang buhat sa iyang
mga kamot masaligan ug makiangayon; ang tanan niyang
mga gipanudlo masaligan. 8 Natukod (sila) sa kahangtoran,
nga angayang tumanon nga matinumanon ug inubanan
ang kahan-ay. 9 Gihatagan niya ug kadaogan ang iyang
katawhan; iyang gipanalanginan ang iyang kasabotan sa
kahangtoran; balaan ug katingalahan ang iyang ngalan. 10
Ang pagtahod kang Yahweh ang sinugdanan sa kaalam;
kadtong nagatuman sa iyang gipanudlo adunay maayong
panabot. Ang iyang pagdayeg molungtad sa kahangtoran.

112 Dayegon si Yahweh. Bulahan ang tawo nga motuman
kang Yahweh, nga nalipay pag-ayo sa iyang mga
kasugoan. 2 Ang iyang kaliwatan mahimong gamhanan sa
kalibotan; ang kaliwatan sa diosnon nga tawo mabulahan. 3
Ang kabtangan ug bahandi anaa sa iyang balay; ang iyang
pagkamatarong molungtad sa kahangtoran. 4 Mosidlak ang
kahayag diha sa kangitngit alang sa tawo nga diosnon;
mahigugmaon siya, maluloy-on, ug makataronganon. 5
Maayo kini alang sa tawo nga nagtagad nga maluloy-
on ug nagapahulam ug salapi, nga nagahimo sa iyang
mga buluhaton nga matinud-anon. 6 Kay dili gayod siya
matarog; ang matarong nga tawo mahinumdoman sa
kahangtoran. 7 Dili siya mahadlok sa dili maayo nga balita;
siya walay pagduhaduha, nga nagasalig kang Yahweh.
8 Ang iyang kasingkasing malinawon, walay kahadlok,
hangtod makita niya ang kadaogan batok sa iyang mga
kaaway. 9 Manggihatagon siya sa mga kabos; ang iyang
pagkamatarong molungtad sa kahangtoran; igabayaw siya
uban sa kadungganan. 10 Ang mga daotang tawo makakita
niini ug masuko; magkagot siya sa iyang ngipon ug mahanaw;
ang tinguha sa daotang mga tawo mawala.

113 Dayega si Yahweh. Dayega siya, kamong mga
sulugoon ni Yahweh; dayega ang ngalan ni Yahweh.
2 Dalaygon ang ngalan ni Yahweh, gikan karon hangtod sa
kahangtoran. 3 Gikan sa pagsubang sa adlaw hangtod sa
pagsalop niini, angayang dayegon ang ngalan ni Yahweh. 4
Ibayaw si Yahweh ibabaw sa tanang kanasoran, ug ang
iyang himaya mosangko ibabaw sa kalangitan. 5 Kinsa man
ang sama kang Yahweh nga atong Dios, nga anaa ang iyang
lingkoranan sa kahitas-an, 6 nga nagdungaw sa kalangitan
ug sa kalibotan? 7 Gihaw-as niya ang mga kabos gikan sa
lapok ug gisakwat ang mga nanginahanglan gikan sa tapok
sa abo, 8 aron iya silang palingkoron uban sa mga prinsipe,
uban sa mga prinsipe sa iyang katawhan. 9 Gihatagan niya
ug puloy-anan ang babayeng walay anak sa usa ka balay,
pagahimoon niya siyang malipayon nga inahan sa daghang
mga kabataan. Dayegon si Yahweh!

114 Sa dihang mibiya ang Israel sa Ehipto, ang balay
ni Jacob gikan niadtong langyaw nga katawhan, **2**
nahimo niyang balaang dapit ang Juda, ang Israel iyang
gingharian. **3** Ang dagat nakakita ug mikalagiw; mitalikod
ang Jordan. **4** Ang kabukiran milukso sama sa mga laking
karnero, ang kabungtoran milukso sama sa nating karnero.
5 Dagat, nganong mikalagiw ka man? Jordan, nganong
mitalikod ka man? **6** Kabukiran, nganong milukso man kamo
sama sa laking mga karnero? Kamong gagmay nga mga
bungtod, nganong milukso man kamo sama sa mga nating
karnero? **7** Pangurog, kalibotan, sa atubangan sa Ginoo, sa
presensya sa Dios ni Jacob. **8** Gihimo niyang linaw ang
dakong bato, ang gahi nga bato ngadto sa tuboran sa tubig.

115 Dili alang kanamo, Yahweh, dili alang kanamo,
apan alang sa imong ngalan ang pasidungog,
tungod sa imong matinud-anon nga kasabotan ug sa imong
pagkamasaligan. **2** Nganong misulti man ang kanasoran,
"Asa man ang ilang Dios?" **3** Ang among Dios anaa sa langit;
buhaton niya ang bisan unsa nga makapahimuot kaniya. **4**
Ang diosdios sa kanasoran hinimo sa plata ug bulawan,
hinimo sa kamot sa mga tawo. **5** Kadto nga mga diosdios
adunay mga baba, apan dili (sila) makasulti; aduna silay mga
mata, apan dili (sila) makakita; **6** aduna silay mga dalunggan,
apan dili (sila) makadungog; aduna silay mga ilong, apan dili
(sila) makasimhot. **7** Kadto nga mga diosdios adunay mga
kamot, apan dili (sila) makabati; aduna silay tiil, apan dili
(sila) makalakaw; dili gani (sila) makasulti pinaagi sa ilang
mga baba. **8** Kadtong naghimo kanila sama kanila, lakip
usab kadtong tanan nga nagsalig kanila. **9** Israel, salig kang
Yahweh; siya ang inyong tabang ug taming. **10** Panimalay
ni Aaron, salig kang Yahweh, siya ang inyong tabang ug
taming. **11** Kamo nga nagtahod kang Yahweh, salig kaniya;
siya ang inyong tabang ug taming. **12** Gibantayan kita ni
Yahweh ug panalanginan kita niya; panalanginan niya ang
pamilya ni Israel; panalanginan niya ang panimalay ni Aaron.
13 Panalanginan niya kadtong nagtahod kaniya, bata man o
tigulang. **14** Hinaot nga padaghanon kamo ni Yahweh sa
hilabihan, kamo ug ang inyong kaliwatan'. **15** Hinaot nga
panalanginan kamo ni Yahweh, nga nagbuhat sa langit ug
yuta. **16** Ang kalangitan gipanag-iyahan ni Yahweh; apan ang
kalibotan iyang gihatag sa katawhan. **17** Ang mga patay dili
magdayeg kang Yahweh, ni bisan kinsa niadtong mopaubos
padulong sa kamingawan; **18** apan among dayegon si
Yahweh karon ug sa walay kataposan. Dalaygon si Yahweh.

116 Gihigugma ko si Yahweh tungod kay iyang nadungog
ang akong tingog ug ang akong pagpakiluoy. **2**
Tungod kay naminaw siya kanako, magtawag ako kaniya
hangtod nga buhi pa ako. **3** Ang hikot sa kamatayon
nagpalibot kanako ug ang lit-ag sa Seol nagpaduol kanako;
gibati ko ang kasakit ug kaguol. **(Sheol h7585)** **4** Unya mitawag
ako sa ngalan ni Yahweh: "Palihog Yahweh, luwasa ang
akong kinabuhi." **5** Si Yahweh maluloy-on ug makiangayon;
ang atong Dios maluloy-on. **6** Panalipdan ni Yahweh ang
mga dili makapanalipod sa ilang kaugalingon; gipaubos ako,
ug iya akong giluwas. **7** Ang akong kalag mahimo nang
mobalik sa iyang dapit nga kapahulayan, tungod kay maayo
gayod si Yahweh kanako. **8** Kay imong giluwas ang akong
kinabuhi gikan sa kamatayon, ang akong mga mata gikan sa
mga luha, ug ang akong mga tiil gikan sa pagkapandol. **9**
Alagaran ko si Yahweh sa yuta sa mga buhi. **10** Mituo ako
kaniya, bisan sa higayon nga misulti ako, "Hilabihan ang
akong kasakit." **11** Dali akong misulti, "Ang tanang tawo mga
bakakon." **12** Unsaon ko man pagbayad si Yahweh sa tanan
niyang kaayo kanako? **13** Ipataas ko ang kopa sa kaluwasan,
ug motawag sa ngalan ni Yahweh. **14** Tumanon ko ang
akong mga saad kang Yahweh sa atubangan sa tanan
niyang katawhan. **15** Bililhon sa panan-aw ni Yahweh ang
kamatayon sa iyang mga balaan. **16** Tinuod gayod, Yahweh,
ako imong sulugoon; ako imong alagad, ang anak nga lalaki
sa imong sulugoon nga babaye; gikuha mo ang akong mga
gapos. **17** Ihalad ko kanimo ang halad sa pagpasalamat
ug motawag sa ngalan ni Yahweh. **18** Tumanon ko ang
akong mga saad kang Yahweh atubangan sa tanan niyang
katawhan, **19** sa hawanan sa panimalay ni Yahweh, sa
imong taliwala, Jerusalem. Dayega si Yahweh.

117 Dayega si Yahweh, kamong tanan nga kanasoran;
ibayaw siya, kamong tanan nga katawhan. **2** Kay
ang iyang matinud-anon nga kasabotan bantogan nganhi
kanato, ug ang pagkamasaligan ni Yahweh molungtad sa
kahangtoran. Dayega si Yahweh.

118 Pasalamati si Yahweh, tungod kay siya maayo, kay
ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad
sa kahangtoran. **2** Tugoti nga moingon ang Israel, "Ang iyang
matinud-anon nga kasabotan molungtad sa kahangtoran."
3 Tugoti ang panimalay ni Aaron nga mosulti, "Ang iyang
matinud-anon nga kasabotan molungtad sa kahangtoran." **4**
Tugoti ang maunongon nga mga sumusunod ni Yahweh
mosulti, "Ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad
sa kahangtoran." **5** Sa akong pag-antos mitawag ako kang
Yahweh; gitubag ako ni Yahweh ug gihimo niya akong
gawasnon. **6** Uban kanako si Yahweh; dili ako mahadlok;
unsa may mabuhat sa tawo kanako? **7** Anaa si Yahweh sa
akong kiliran isip akong magtatabang; maglantaw ako sa
kadaogan batok niadtong nagdumot kanako. **8** Mas maayo
pa nga modangop kang Yahweh kaysa mosalig sa tawo. **9**
Mas maayo pa nga modangop kang Yahweh kaysa ibutang

ang pagsalig sa mga prinsipe. **10** Ang tanang kanasoran
nagpalibot kanako; sa ngalan ni Yahweh gipamutol ko (sila)
11 Gilibotan ako nila; oo, gilibotan ako nila; sa ngalan ni
Yahweh gipamutol ko (sila) **12** Gilibotan ako nila sama sa
mga buyog; nangawala (sila) sama kapaspas sa kalayo
diha sa mga tunok; sa ngalan ni Yahweh gipamutol ko
(sila) **13** Mihasmag (sila) kanako aron tumbahon ako,
apan gitabangan ako ni Yahweh. **14** Si Yahweh ang akong
kusog ug kalipay, ug siya ang nagluwas kanako. **15** Ang
malipayong panaghugyaw sa kadaogan madunggan sa
mga tolda sa matarong; ang tuong kamot ni Yahweh
nagmadaugon. **16** Ang tuong kamot ni Yahweh gibayaw;
ang tuong kamot ni Yahweh nagmadaugon. **17** Dili ako
mamatay apan mabuhi ug ipahayag ang mga buhat ni
Yahweh. **18** Apan hilabihan ang pagsilot kanako ni Yahweh;
apan wala niya ako itugyan sa kamatayon. **19** Ablihi alang
kanako ang ganghaan sa pagkamatarong; mosulod ako
kanila ug magpasalamat ako kang Yahweh. **20** Mao kini ang
ganghaan ni Yahweh; ang matarong makasulod pinaagi niini.
21 Pasalamatan ko ikaw, tungod kay imo akong gitubag,
ug ikaw ang nahimo kong kaluwasan. **22** Ang bato nga
gisalikway sa mga magtutukod nahimo nang patukoranan.
23 Buhat kini ni Yahweh; katingalahan kini sa atong mga
mata. **24** Mao kini ang adlaw nga namuhat si Yahweh;
magmaya ug maglipay kita niini. **25** Palihog, Yahweh, ihatag
kanamo ang kadaogan! Palihog, Yahweh, ihatag kanamo
ang kalamposan! **26** Bulahan siya nga miduol sa ngalan ni
Yahweh; gipanalanginan namo kamo gikan sa panimalay
ni Yahweh. **27** Si Yahweh Dios, ug gihatagan kita niya ug
kahayag; hikti ang halad ngadto sa sungay sa halaran.
28 Ikaw ang akong Dios, ug magpasalamat ako kanimo;
ikaw ang akong Dios; ibayaw ko ikaw. **29** O, pasalamati si
Yahweh; kay siya maayo; kay ang iyang matinud-anon nga
kasabotan molungtad sa kahangtoran.

119 ALEPH. Bulahan kadtong walay ikasaway sa ilang
dalan, nga naglakaw sa balaod ni Yahweh. **2** Bulahan
(sila) nga nagtipig sa iyang matinud-anon nga kasugoan,
nga nagapangita kaniya sa tibuok nilang kasingkasing. **3**
Wala (sila) nagbuhat ug sayop; naglakaw (sila) diha sa iyang
mga dalan. **4** Gimandoan mo kami sa pagtipig sa imong
pagpanudlo aron nga matuman gayod namo kini. **5** O, nga
mahimutang ako nga lig-on diha sa pagtuman sa imong mga
balaod! **6** Unya dili ako maulawan sa dihang maghunahuna
ako sa tanan mong kasugoan. **7** Magpasalamat ako kanimo
inubanan sa matinud-anon nga kasingkasing sa dihang
makat-onan ko ang imong matarong nga kasugoan. **8**
Tumanon ko ang imong mga balaod; ayaw ako biyai nga
mag-inusara. BETH. **9** Unsaon man sa usa ka batan-on nga
magpabiling tul-id ang iyang dalan? Pinaagi sa pagtuman sa
imong pulong. **10** Sa tibuok kong kasingkasing gipangita
ko ikaw; ayaw ako tugoti nga mahisalaag gikan sa imong
kasugoan. **11** Gitipigan ko ang imong pulong sa akong
kasingkasing aron nga dili unta ako makasala batok kanimo.
12 Dalaygon ka, Yahweh; tudloi ako sa imong mga balaod.
13 Sa akong baba gipahayag ko ang tanang matarong
nga kasugoan nga imong gipadayag. **14** Nagmaya ako sa
paagi sa imong sugo sa kasabotan labaw pa kaysa tanang
bahandi. **15** Pamalandongan ko ang imong pagpanudlo ug
hatagan ko ug pagtagad ang imong mga paagi. **16** Gikalipay
ko ang imong mga balaod; dili ko kalimtan ang imong pulong.
GIMEL. **17** Pagmaluluy-on sa imong sulugoon aron nga
mabuhi pa ako ug magtipig sa imong pulong. **18** Ablihi ang
akong mga mata aron nga makita ko ang mga katingalahang
mga butang sa imong balaod. **19** Langyaw ako niini nga yuta;
ayaw itago ang imong kasugoan gikan kanako. **20** Nadugmok
ang akong mga tinguha pinaagi sa pagpangandoy nga
masayod sa imong matarong nga kasugoan sa tanang
panahon. **21** Gibadlong mo ang mga garboso, nga gitunglo,
kadtong wala mituman sa imong kasugoan. **22** Luwasa ako
gikan sa pagkawalay dungog ug kaulawan, kay gituman
ko man ang imong kasugoan sa kasabotan. **23** Bisan
naglaraw ug daotan ang mga magmamando ug nanglibak
kanako, namalandong ang imong sulugoon sa imong mga
balaod. **24** Ang imong kasugoan sa kasabotan maoy akong
kalipay, ug (sila) ang akong mga magtatambag. DALETH. **25**
Midikit ang akong kinabuhi sa abog! Hatagi ako ug kinabuhi
pinaagi sa imong pulong. **26** Gisulti ko kanimo ang akong
mga dalan, ug gitubag mo ako; tudloi ako sa imong mga
balaod. **27** Pasabta ako sa pamaagi sa imong pagpanudlo,
aron makapamalandong ako sa imong mga kahibulongang
pagtulon-an. **28** Napuno ako sa kasub-anan! Lig-ona ako
pinaagi sa imong pulong. **29** Ipalayo ako gikan sa dalan sa
pagpanglimbong; inubanan sa kaluoy tudloi ako sa imong
balaod. **30** Gipili ko ang dalan sa pagkamatinumanon;
gitipigan ko kanunay ang imong matarong nga kasugoan
nganhi kanako. **31** Nagkupot ako sa imong kasugoan sa
kasabotan; O Yahweh, ayaw tugoti nga maulawan ako. **32**
Modagan ako diha sa dalan sa imong kasugoan, kay imong
gipadako ang akong kasingkasing sa pagbuhat niini. HE.
33 Tudloi ako, Yahweh, sa dalan sa imong mga balaod,
ug tipigan ko kini hangtod sa kataposan. **34** Hatagi akog
panabot, ug tipigan ko ang imong balaod; tumanon ko kini
sa tibuok kong kasingkasing. **35** Giyahi ako sa dalan sa
imong mga sugo, kay gikalipay ko ang pagkinabuhi niini. **36**
Giyahi ang akong kasingkasing diha sa imong kasugoan sa
kasabotan ug ipalayo gikan sa dili matarong nga pagbaton sa
mga butang. **37** Ilikay ang akong mga mata sa pagtan-aw sa
mga butang nga walay pulos; buhia ako diha sa imong mga

paagi. **38** Dad-a alang sa imong sulugoon ang imong saad
nga gihimo nimo alang niadtong nagpasidungog kanimo.
39 Kuhaa ang mga pagtamay nga akong gikalisangan, kay
maayo ang imong matarong nga paghukom. **40** Tan-awa,
nagtinguha ako sa imong pagpanudlo; buhia ako diha sa
imong pagkamatarong. VAV. **41** Yahweh, ihatag kanako
ang imong gugma nga walay pagkapakyas— ang imong
kaluwasan, sumala sa imong saad; **42** unya makatubag
ako alang niadtong nagbiaybiay kanako, kay nagsalig ako
sa imong pulong. **43** Ayaw kuhaa ang mga pulong sa
kamatuoran gikan sa akong baba, kay naghulat ako sa
imong matarong nga kasugoan. **44** Tumanon ko kanunay
ang imong balaod, hangtod sa kahangtoran. **45** Magalakaw
ako nga luwas, kay gipangita ko ang imong pagpanudlo. **46**
Isulti ko ang imong matinud-anon nga kasugoan ngadto sa
mga hari ug dili gayod maulaw. **47** Gikalipay ko ang imong
mga sugo, nga gihigugma ko pag-ayo. **48** Igabayaw ko ang
akong mga kamot diha sa imong mga sugo, nga akong
gihigugma; pamalandongan ko ang imong mga balaod.
ZAYIN. **49** Hinumdomi ang imong saad ngadto sa imong
sulugoon tungod kay gihatagan mo akog paglaom. **50** Mao
kini ang akong kahupay sa akong kasakitan: nga ang imong
saad maoy nagbuhi kanako. **51** Ang mga garboso nagtamay
kanako, apan wala ako mitalikod gikan sa imong balaod. **52**
Naghunahuna ako mahitungod sa imong matarong nga mga
sugo gikan pa kaniadto, Yahweh, ug gihupay ko ang akong
kaugalingon. **53** Ang hilabihang kasuko midumala kanako
tungod sa mga daotan nga nagsalikway sa imong balaod. **54**
Ang imong mga balaod maoy akong mga alawiton sa balay
nga akong gipuy-an sa mubo nga panahon. **55** Naghunahuna
ako sa imong ngalan panahon sa kagabhion, O Yahweh, ug
gitipigan ko ang imong balaod. **56** Mao na kini ang akong
tulumanon tungod kay gituman ko ang imong pagpanudlo.
HETH. **57** Si Yahweh ang akong bahin; nakahukom ako sa
pagtuman sa imong mga pulong. **58** Matinud-anon akong
naghangyo sa imong pagdapig inubanan sa tibuok kong
kasingkasing; kaloy-i intawon ako, sama sa gisaad sa imong
pulong. **59** Gisusi ko ang akong mga paagi ug gipabalik ang
akong mga tiil sa imong kasugoan sa kasabotan. **60** Nagdali
ako ug wala magdugay sa pagtipig sa imong kasugoan. **61**
Ang mga higot sa daotan mibalikos kanako; wala ko hikalimti
ang imong balaod. **62** Sa tungang gabii nagabangon ako
sa pagpasalamat kanimo tungod sa imong matarong nga
kasugoan. **63** Kauban ako sa tanan nga nagapasidungog
kanimo, sa tanan nga mga nagatuman sa imong pagpanudlo.
64 Ang kalibotan, Yahweh, napuno sa imong matinud-anon
nga kasabotan; tudloi ako sa imong mga balaod. TETH. **65**
Maayo ang imong gibuhat sa imong sulugoon, O Yahweh,
pinaagi sa imong pulong. **66** Tudloi ako sa husto nga pag-ila
ug panabot, kay nagtuo ako sa imong mga sugo. **67** Sa wala
pa ako gisakit nahisalaag na ako, apan karon nagtuman ako
sa imong pulong. **68** Maayo ka, ug ikaw ang nagabuhat ug
maayo; tudloi ako sa imong mga balaod. **69** Gihugawan
ako sa mga garboso pinaagi sa mga bakak, apan gitipigan
ko ang imong pagpanudlo sa tibuok kong kasingkasing. **70**
Nagmagahi ang ilang mga kasingkasing, apan gikalipay
ko ang imong balaod. **71** Maayo kini alang kanako nga
mag-antos aron makakat-on ako sa imong mga balaod.
72 Ang panudlo nga gikan sa imong baba mas bililhon pa
alang kanako kaysa linibo nga bulawan ug mga plata. YOD.
73 Ang imong mga kamot maoy nag-umol ug naghulma
kanako; hatagi ako ug panabot aron nga makakat-on ako
sa imong mga sugo. **74** Kadtong nagpasidungog kanimo
maglipay sa dihang makita nila ako tungod kay nakakaplag
ako ug paglaom diha sa imong pulong. **75** Nasayod ako,
Yahweh, nga ang imong kasugoan makataronganon, ug diha
sa pagkamatinumanon gisakit mo ako. **76** Tugoti ang imong
matinud-anong kasabotan nga mohupay kanako, sama sa
gisaad mo sa imong sulugoon. **77** Ipakita kanako ang imong
kaluoy aron nga mabuhi ako, kay ang imong balaod maoy
akong kalipay. **78** Tugoti ang mga garboso nga maulawan,
kay gilibak nila ako; apan pamalandongan ko ang imong
pagpanudlo. **79** Hinaot nga kadtong nagpasidungog kanimo
mobalik kanako, kadtong nasayod sa imong kasugoan
sa kasabotan. **80** Hinaot nga walay masaway sa akong
kasingkasing inubanan sa pagtahod sa imong mga balaod
aron nga dili ako maulawan. KAPH. **81** Naluya ako sa
pagtinguha nga luwason mo ako! May paglaom ako sa
imong pulong. **82** Ang akong mga mata nagtinguha sa
pagtan-aw sa imong saad; kanus-a mo man ako hupayon?
83 Kay nahisama ako sa panit nga sudlanan ug bino diha sa
aso; wala ko hikalimti ang imong mga balaod. **84** Hangtod
kanus-a man makalahutay niini ang imong sulugoon; kanus-
a man nimo hukman kadtong naglutos kanako? **85** Ang
mga garboso nagbangag ug daghan alang kanako, ug
nagasupak sa imong balaod. **86** Ang tanan mong mga sugo
masaligan; kadtong mga tawhana nasayop sa paglutos
kanako; tabangi ako. **87** Halos gihimoan na nila ako sa
akong kataposan dinhi sa kalibotan, apan wala ko gisalikway
ang imong pagpanudlo. **88** Pinaagi sa imong gugmang walay
paglubad, lugwayi ang akong kinabuhi, aron nga matuman
ko ang imong mga sugo. LAMEDH. **89** Yahweh, ang imong
pulong magpabilin sa walay kataposan; ang imong pulong
lig-on nga gipahimutang didto sa langit. **90** Ang imong
pagkamatinumanon nagalungtad alang sa tanang kaliwatan;
gipahimutang mo ang kalibotan, ug nagpabilin kini. **91** Ang
tanang butang nagapadayon hangtod karong adlawa, sama
sa gisulti mo sa imong matarong nga kasugoan, kay ang

tanang butang imong mga sulugoon. **92** Kung dili ko pa
kalipay ang imong balaod, nalaglag na unta ako sa akong
kasakitan. **93** Dili ko kalimtan ang imong pagpanudlo, kay
pinaagi niini gilugwayan mo ang akong kinabuhi. **94** Imoha
ako; luwasa ako, kay gipangita ko ang imong pagpanudlo.
95 Ang mga daotan nangandam sa paglaglag kanako, apan
magapangita ako sa pagsabot sa imong kasugoan sa
kasabotan. **96** Nakita ko nga ang tanang butang adunay
kinutoban, apan ang imong mga sugo halapad, ug walay
kinutoban. MEM. **97** O gihigugma ko pag-ayo ang imong
balaod! Mao kini ang akong pagpamalandong sa tibuok
adlaw. **98** Ang imong mga sugo naghimo kanako nga mas
maalamon kaysa akong mga kaaway, kay ang imong mga
sugo kanunay nga uban kanako. **99** Aduna akoy mas labaw
nga panabot kaysa tanan nakong mga magtutudlo, kay
namalandong ako sa imong kasugoan sa kasabotan. **100**
Nakasabot ako labaw pa sa mga tigulang; tungod kay
gitipigan ko ang imong pagpanudlo. **101** Gilikay ko ang akong
mga tiil gikan sa daotang dalan aron matuman ko ang imong
pulong. **102** Wala ko gisalikway ang imong matarong nga
kasugoan, kay gitudloan mo ako. **103** Pagkatam-is gayod
sa imong mga pulong, oo, mas tam-is pa kaysa dugos
nganhi sa akong baba! **104** Pinaagi sa imong pagpanudlo
nakaangkon akog pag-ila; busa gikasilagan ko ang tanang
bakak nga dalan. NUN. **105** Ang imong pulong maoy suga
sa akong mga tiil ug ang kahayag sa akong agianan. **106**
Gipanumpa ko ug gipamatud-an kini, nga tumanon ko ang
imong matarong nga kasugoan. **107** Gisakit ako pag-ayo;
lugwayi ang akong kinabuhi, Yahweh, sama sa imong gisaad
sa imong pulong. **108** Yahweh, palihog dawata ang kinabubut-
ong halad sa akong baba, ug tudloi ako sa imong matarong
nga kasugoan. **109** Ang akong kinabuhi ania kanunay sa
akong kamot, apan wala ko gikalimtan ang imong balaod.
110 Ang mga daotan nag-andam ug lit-ag alang kanako,
apan wala ako nahisalaag gikan sa imong pagpanudlo. **111**
Giangkon ko ang imong kasugoan sa kasabotan ingon nga
akong panulondon sa kahangtoran, kay mao kini ang kalipay
sa akong kasingkasing. **112** Andam ang akong kasingkasing
sa pagtuman sa imong mga balaod hangtod sa kataposan.
SAMEKH. **113** Gikasilagan ko kadtong maduhaduhaon,
apan gihigugma ko ang imong balaod. **114** Ikaw ang akong
dalangpanan ug akong taming; naghulat ako sa imong
pulong. **115** Palayo gikan kanako, kamong mga nagabuhat
ug daotan, aron matuman ko ang mga sugo sa akong Dios.
116 Tabangi ako pinaagi sa imong pulong aron mabuhi ako
ug dili maulaw sa akong paglaom. **117** Tabangi ako, ug
mahimo akong luwas; kanunay akong mamalandong sa
imong mga balaod. **118** Gisalikway mo kadtong nahisalaag
sa imong mga balaod, kay kadto nga katawhan mga
malimbongon ug dili masaligan. **119** Giwagtang mo ang
tanang daotan sa kalibotan sama sa taya; busa gihigugma
ko ang imong matinud-anon nga mga sugo. **120** Ang akong
lawas nagkurog sa pagkahadlok kanimo, ug nahadlok ako
sa imong matarong nga kasugoan. AYIN. **121** Gibuhat ko
ang makataronganon ug husto; ayaw ako pasagdi ngadto sa
mga nagdaogdaog kanako. **122** Siguroha ang kaayohan sa
imong sulugoon; ayaw tugoti nga daogdaogon ako sa mga
garboso. **123** Ang akong mga mata naluya samtang naghulat
ako sa imong kaluwasan ug sa imong matarong nga pulong.
124 Ipakita sa imong sulugoon ang imong matinud-anon
nga kasabotan, ug tudloi ako sa imong mga balaod. **125**
Sulugoon mo ako; hatagi ako ug panabot aron masayran ko
ang imong kasugoan sa kasabotan. **126** Mao na kini ang
panahon alang kang Yaweh nga mobuhat, kay gisupak sa
katawhan ang imong balaod. **127** Sa pagkatinuod gihigugma
ko ang imong mga sugo labaw pa kaysa bulawan, labaw pa
kaysa lunsay nga bulawan. **128** Busa mainampingon akong
nagsunod sa tanan mong pagpanudlo, ug gikasilagan ko
ang tanang dalan sa pagkabakakon. PE. **129** Ang imong
mga balaod kahibulongan, mao nga gituman ko kini. **130**
Ang imong mga pulong nga walay pagkabalhin naghatag ug
kahayag; naghatag kini ug salabotan sa mga tawo nga wala
mabansay. **131** Gibuka ko ang akong baba ug naghangos,
kay nagtinguha ako sa imong mga sugo. **132** Tagda ako
ug kaloy-i ako, sama sa gibuhat mo kanunay niadtong
nahigugma sa imong ngalan. **133** Giyahi ang akong mga
lakang pinaagi sa imong pulong; ayaw tugoti ang bisan
unsa nga sala nga magdumala kanako. **134** Luwasa ako
gikan sa pagdaogdaog sa mga tawo aron matuman ko ang
imong pagpanudlo. **135** Tugoti ang imong panagway nga
modan-ag sa imong sulugoon, ug tudloi ako sa imong mga
balaod. **136** Ang sapa sa mga luha midagayday gikan sa
akong mga mata tungod kay ang katawhan wala mituman
sa imong balaod. TSADHE. **137** Matarong ka, Yahweh, ug
ang imong mga sugo makiangayon. **138** Gihatag mo ang
imong kasugoan sa kasabotan nga makataronganon ug
matinumanon. **139** Ang kasuko milaglag kanako tungod kay
gikalimtan sa akong mga kaaway ang imong mga pulong. **140**
Ang imong mga pulong nasulayan na pag-ayo, ug ang imong
sulugoon nahigugma niini. **141** Dili ako mahinungdanon ug
ginabiaybiay, apan wala ko hikalimti ang imong pagpanudlo.
142 Ang imong pagkamakiangayon husto sa walay kataposan,
ug kasaligan ang imong balaod. **143** Bisan tuod ang kasakit
ug pag-antos nakakaplag kanako, ang imong mga sugo
nagpabilin nga akong kalipay. **144** Ang imong kasugoan sa
kasabotan matarong sa kahangtoran; hatagi akog panabot
aron mabuhi ako. QOPH. **145** Nagtuaw ako sa tibuok
kong kasingkasing, “Tubaga ako, Yahweh, tipigan ko ang

imong mga balaod. **146** Nagtawag ako kanimo; luwasa ako, ug tumanon ko ang imong kasugoan sa kasabotan.” **147** Nagabangon ako sa wala pa ang pagbanagbanag sa kabuntagon ug nagpakitabang. Naglaom ako sa imong mga pulong. **148** Nagmata na ako sa wala pa nagtukaw ang kagabhion aron makapamalandong ako sa imong pulong. **149** Dungga ang akong tingog diha sa imong matinud-anong kasabotan; lugwayi ang akong kinabuhi, Yahweh, sama sa imong gisaad sa imong matarong nga kasugoan. **150** Kadtong nagalutos kanako nagakaduol kanako, apan layo (sila) sa imong balaod. **151** Haduol ka, Yahweh, ug kasaligan ang tanan mong mga sugo. **152** Kaniadto nakat-onan ko gikan sa imong kasugoan sa kasabotan nga gitukod mo kini hangtod sa kahangtoran. RESH. **153** Lantawa ang akong kasakit ug tabangi ako, kay wala ko gikalimtan ang imong balaod. **154** Labani ang akong pagpakigbisog ug luwasa ako; tipigi ako, sama sa imong gisaad sa imong pulong. **155** Ang kaluwasan layo sa mga daotan, kay wala nila gihigugma ang imong mga balaod. **156** Bantogan ang imong manggiluluyong mga buhat, Yaweh; lugwayi ang akong kinabuhi, sama sa ginabuhat mo kanunay. **157** Daghan ang akong mga maglulutos ug ang akong mga kaaway, apan wala ako mitalikod sa imong kasugoan sa kasabotan. **158** Gitan-aw ko ang mga maluibon inubanan sa kalagot tungod kay wala nila gitipigan ang imong pulong. **159** Tan-awa kung giunsa ko paghigugma ang imong pagpanudlo; lugwayi ang akong kinabuhi, Yahweh, sama sa imong gisaad pinaagi sa imong matinud-anong kasabotan. **160** Ang patukoranan sa imong pulong kamatuoran; ang matag usa sa imong matarong nga kasugoan magalungtad sa kahangtoran. SHIN. **161** Ang mga prinsipe naglutos kanako bisan walay hinungdan; nagkurog ang akong kasingkasing, nahadlok sa pagsupak sa imong pulong. **162** Naglipay ako sa imong pulong sama niadtong nakakaplag ug dakong bahandi. **163** Gikasilagan ug gibiaybiay ko ang pagkabakakon, apan gihigugma ko ang imong balaod. **164** Makapito sa usa ka adlaw nagadayeg ako kanimo tungod sa imong matarong nga kasugoan. **165** Dakong kalinaw ang ilang naangkon, kadtong nahigugma sa imong balaod; walay makapandol kanila. **166** Naghulat ako sa imong kaluwasan, Yahweh, ug gituman ko ang imong mga sugo. **167** Gituman ko ang imong matinud-anon nga mga sugo, ug gihigugma ko kini pag-ayo. **168** Gitipigan ko ang imong pagpanudlo ug ang imong matinud-anon nga mga sugo, kay nasayod ka sa tanan kong buhaton. TAV. **169** Pamatia ang akong pagpakitabang, Yahweh; hatagi akog pagsabot sa imong pulong. **170** Hinaot nga ang akong pagpakitabang moabot kanimo; tabangi ako, sama sa imong gisaad sa imong pulong. **171** Hinaot nga igabubo sa akong ngabil ang pagdayeg, kay gitudloan mo ako sa imong mga balaod. **172** Tugoti nga mag-awit ang akong dila mahitungod sa imong pulong, kay husto ang tanan mong mga sugo. **173** Hinaot nga tabangan ako sa imong kamot, kay gipili ko ang imong pagpanudlo. **174** Nagtinguha ako sa imong pagluwas, Yahweh, ug ang imong balaod maoy akong kalipay. **175** Hinaot nga mabuhi ako ug magadayeg kanimo, ug hinaot nga ang imong matarong nga mga sugo magtabang kanako. **176** Naglatagaw ako sama sa nawala nga karnero; pangitaa ang imong sulugoon, kay wala ko hikalimti ang imong mga sugo.

120 Sa akong pag-antos gitawag ko si Yahweh, ug iya akong gitubag. **2** Luwasa ang akong kinabuhi, O Yahweh, gikan niadtong namakak uban sa ilang mga ngabil ug naglimbong gamit ang ilang mga dila. **3** Unsaon man kamo niya pagsilot, ug unsa pa gayod ang iyang buhaton kaninyo, kamong adunay bakakon nga mga dila? **4** Silotan kamo niya inubanan sa pana sa manggugubat nga gipahait pinaagi sa nagbagang oling. **5** Pagkaalaot ko tungod kay nagpuyo ako sa makadiyot sa Mesec; nagpuyo ako kaniadto taliwala sa tolda sa Kedar. **6** Kay sa dugay nga panahon nagpuyo ako uban niadtong nagdumot sa kalinaw. **7** Ako alang sa kalinaw, apan sa dihang magsulti ako, (sila) alang sa gubat.

121 Iyahat ko ang akong mga mata sa kabukiran. Asa man maggikan ang akong panabang? **2** Ang akong panabang naggikan kang Yahweh, nga maoy nagbuhat sa langit ug kalibotan. **3** Dili niya itugot nga madalin-as ang imong mga tiil; siya nga nagpanalipod kanimo dili magduka. **4** Tan-awa, ang magbalantay sa Israel dili magduka ni matulog. **5** Si Yahweh ang imong magbalantay; si Yahweh ang landong sa imong tuong kamot. **6** Ang adlaw dili makapasakit kanimo sa panahon sa adlaw, ni ang bulan panahon sa kagabhion. **7** Si Yahweh ang manalipod kanimo sa tanan nga kasakitan, ug panalipdan niya ang imong kinabuhi. **8** Si Yahweh ang manalipod kanimo sa tanan nimong buhaton sukad karon ug hangtod sa kahangtoran.

122 Nalipay ako pag-ayo sa dihang miingon (sila) kanako, “Mangadto kita sa balay ni Yahweh.” **2** Jerusalem, ang among mga tiil nagtindog diha sa imong mga ganghaan! **3** Jerusalem, ang usa ka siyudad nga maayong pagkatukod! **4** Motungas ang kabanayan didto sa Jerusalem—ang kabanayan ni Yahweh—ingon nga pagpamatuod alang sa Israel, aron makapasalamat sa ngalan ni Yahweh. **5** Atua didto nahimutang ang mga trono sa paghukom, ang trono sa balay ni David. **6** Pag-ampo alang sa kalinaw sa Jerusalem! “Hinaot nga kadtong nahigugma kanimo adunay kalinaw. **7** Hinaot nga adunay kalinaw diha sa mga paril nga maoy nagpanalipod kanimo,

ug hinaot nga aduna silay kalinaw diha sa imong mga kota."
8 Alang sa kaayohan sa akong mga kaigsoonan ug sa akong
mga higala ako moingon, "Hinaot nga adunay kalinaw diha
kanimo." 9 Alang sa kaayohan sa balay ni Yahweh nga
atong Dios, mangita ako ug kaayohan alang kanimo.

123 Iyahat ko kanimo ang akong mga mata, ikaw nga
naghari sa kalangitan. 2 Tan-awa, sama sa mga
mata sa mga sulugoon nga nagtan-aw sa kamot sa ilang
agalon, sama sa mga mata sa sulugoong babaye nga
nagtan-aw sa kamot sa iyang agalong babaye, busa itutok ta
ang atong mga mata kang Yahweh nga atong Dios hangtod
nga kaluy-an kita niya. 3 Kaluy-i kami, Yahweh, kaluy-i kami,
kay napuno na kami sa pagpakaulaw. 4 Napuno na kami sa
pagbugalbugal sa mga matinamayon ug uban ang pagtamay
sa mapahitas-on.

124 "Kung wala pa modapig si Yahweh kanato," tugoti
ang Israelita nga mosulti karon, 2 "kung wala pa
modapig si Yahweh kanato sa dihang ang atong mga kaaway
mitungha batok kanato, 3 gilamoy na unta kita nila nga
buhi sa dihang misilaob ang ilang kaligutgot kanato. 4
Gibanlas na unta kita sa tubig; nalapawan na unta kita
sa baha. 5 Nalumos na unta kita sa sulog nga tubig." 6
Dalaygon si Yahweh, nga wala mitugot nga wataswatason
kita pinaagi sa ilang mga ngipon. 7 Sama kita sa mga
langgam nga nakaikyas sa lit-ag sa mga mangangayam; ang
lit-ag naguba, ug kita nakaikyas. 8 Ang atong panabang anaa
kang Yahweh, nga maoy nagbuhat sa langit ug kalibotan.

125 Kadtong mosalig kang Yahweh sama (sila) sa
Bukid sa Zion, dili matarog, molahotay hangtod
sa kahangtoran. 2 Ingon nga ang kabukiran nag-alirong
sa Jerusalem, busa si Yahweh nag-alirong usab sa iyang
katawhan sukad karon ug hangtod sa kahangtoran. 3 Ang
sungkod sa pagkadaotan kinahanglan nga dili maghari sa
yuta sa mga matarong. Tingalig ang matarong mohimo kung
unsa ang daotan. 4 Buhati ug maayo, Yahweh, kadtong mga
maayo ug kadtong matarong sa ilang mga kasingkasing.
5 Apan kadtong nagpadayon pagbuhat sa ilang hiwi nga
dalan, pahisalaagon (sila) ni Yahweh uban sa daotan ug
mga binuhatan. Hinaot nga ang kalinaw maanaa sa Israel.

126 Sa dihang gibalik ni Yahweh ang kadato sa Zion,
sama lamang kita niadtong nagdamgo. 2 Unya
ang atong mga baba napuno sa pagkatawa ug ang atong
mga dila sa pag-awit. Unya (sila) miingon taliwala sa mga
kanasoran, "Nagbuhat si Yahweh ug dagkong mga butang
kanila." 3 Nagbuhat si Yahweh ug dagkong mga butang
alang kanato; pagkamalipayon nalang gayod nato! 4 Ibalik
ang among kadato, Yahweh, sama sa mga tubod didto sa
Negeb. 5 Kadtong nagpugas uban ang mga luha mag-ani
uban ang panagsinggit sa kalipay. 6 Siya nga naglakaw nga
naghilak, nga nagdala ug binhi alang sa pagpugas, mopauli
nga magasinggit sa kalipay, nga magdala sa iyang binugkos
uban kaniya.

127 Gawas kung si Yahweh ang magtukod sa balay,
walay kapuslanan ang paghago niadtong nagtukod
niini. Gawas kung si Yahweh ang magbantay sa siyudad,
walay pulos ang pagbantay sa mga magbalantay. 2 Walay
pulos alang kanimo ang pagmata ug sayo, nga muoli ug
dugay, o ang pagkaon sa tinapay nga hinagoan, kay si
Yahweh ang naghatag alang sa iyang hinigugma samtang
natulog pa (sila) 3 Tan-awa, ang mga kabataan panulondon
gikan ni Yahweh, ug ang bunga nga anaa sa sabakan
ganti usab gikan kaniya. 4 Sama sa mga udyong nga anaa
sa kamot sa manggugubat, mao usab ang mga anak sa
pagkabatan-on. 5 Pagkabulahan sa tawo kansang iyang
baslayan puno niini. Dili siya mapakaulawan kung makig-
atubang na siya sa iyang mga kaaway ngadto sa ganghaan.

128 Awit sa pagtungas. Bulahan ang matag-usa nga
nagpasidungog kang Yahweh, ug naglakaw sumala
sa iyang pamaagi. 2 Makapahimulos ka kung unsa ang
mahatag sa imong kamot; mabulahan ka ug magmauswagon.
3 Ang imong asawa mahisama sa paras nga mabungahon
diha sa imong balay; ang imong mga anak sama sa olibo
nga mga tanom samtang manglingkod (sila) palibot sa
imong lamesa. 4 Oo, tinuod, panalanginan ang tawo nga
nagpasidungog kang Yahweh. 5 Hinaot nga panalangin ka ni
Yahweh gikan sa Zion; hinaot nga makita pa nimo ang pag-
uswag sa Jerusalem sa tanan nga adlaw sa imong kinabuhi.
6 Hinaot nga mabuhi ka pa aron makita nimo ang mga anak
sa imong mga anak. Hinaot nga ang kalinaw maanaa sa
Israel.

129 Awit sa pagtungas. "Sukad pa sa akong pagkabatan-
on kanunay silang nagsulong kanako," tugoti nga
mosulti ang Israel. 2 "Sukad pa sa akong pagkabatan-on
kanunay silang nagsulong kanako, apan wala pa gayod
(sila) makabuntog kanako. 3 Ang magdadaro nagdaro sa
akong likod; gipalaloman nila ang agi sa daro. 4 Matarong
si Yahweh; putlon niya ang mga pisi sa mga daotan. 5
Hinaot nga maulawan silang tanan ug mangatras, kadtong
nagdumot sa Zion. 6 Hinaot nga mahisama (sila) sa sagbot
nga anaa sa ibabaw sa balay nga mangalaya sa dili pa kini
motag-as, 7 nga dili na magpuno sa kamot sa magtitigom
o sa dughan sa tawo nga magbugkos niini. 8 Hinaot nga
kadtong moagi dili moingon, "Hinaot nga ang panalangin ni

Yahweh maanaa kanimo; panalanginan ka namo sa ngalan ni Yahweh."

130 Awit sa pagtungas. Didto sa kinahiladman naghilak ako kanimo, Yahweh. **2** Ginoo, dungga ang akong tingog, paminawa ang akong mga paghangyo sa kaluoy. **3** Kung ikaw Yahweh magtimaan sa kalapasan, Ginoo, kinsa man ang makabarog? **4** Apan adunay kapasayloan diha kanimo, aron nga ikaw pagatahuron. **5** Nagpaabot ako kang Yahweh, nagpaabot ang akong kalag, ug naglaom ako sa iyang mga pulong. **6** Ang akong kalag nagpaabot sa Ginoo labaw pa sa magbalantay nga nagpaabot sa kabuntagon. **7** Israel, laomi si Yahweh. Maluluy-on si Yahweh, ug andam gayod siya nga mopasaylo. **8** Siya ang maglukat sa Israel gikan sa tanan niyang mga sala.

131 Awit sa pagtungas; ni David. Yahweh, ang akong kasingkasing wala nagmapagarbohon o nagmapahitas-on ang akong mga mata. Wala akoy dakong gilaoman sa akong kaugalingon o naghunahuna sa mga butang nga dili nako matugkad. **2** Nagmalinawon gayod ako ug naghilom na gayod ang akong kalag; sama sa gilutas nga bata nga anaa sa iyang inahan, ang akong kalag sama sa gilutas nga bata. **3** Israel, laomi si Yahweh gikan karon ug hangtod sa kahangtoran.

132 Awit sa pagtungas. Yahweh, alang sa kaayohan ni David hinumdomi ang tanan niyang mga kasakit. **2** Hinumdomi ang iyang gisaad kang Yahweh, kung giunsa niya pagpanaad sa pinakagamhanan nga gitamod ni Jacob. **3** Miingon siya, "Dili ako mosulod sa akong balay o mohigda sa akong higdaanan, **4** dili ako matulog o magpahulay sa akong tabon-tabon sa mata **5** hangtod nga makakaplag ako ug dapit alang kang Yahweh, ang tabernakulo sa pinakagamhanan nga gitamod ni Jacob." **6** Tan-awa, nadungog namo ang mahitungod niini sa Efrata; nakaplagan namo kini sa kaumahan sa Jaar. **7** Mangadto kita sa tabernakulo sa Dios; magsimba kita didto sa iyang tiilan. **8** Lakaw, Yahweh, ngadto sa dapit nga imong pahulayan, ikaw ug ang arka sa imong kusog! **9** Hinaot nga ang imong mga pari sul-oban sa dungog; mosinggit unta sa kalipay ang mga nagmatinumanon kanimo. **10** Tungod sa imong alagad nga si David, ayaw isalikway ang imong pinili nga hari. **11** Nagsaad si Yahweh kang David, saad nga dili gayod niya pakyason: "Ibutang nako ang usa sa imong mga kaliwat ngadto sa imong trono. **12** Kung magtuman ang imong mga anak sa akong kasabotan ug sa mga balaod nga akong itudlo kanila, maglingkod usab ang ilang mga anak sa imong trono hangtod sa kahangtoran." **13** Gipili gayod ni Yahweh ang Zion, nagtinguha siya kaniya alang sa iyang kalingkoran. **14** Mao kini ang dapit nga akong pahulayan hangtod sa kahangtoran. Magpuyo ako dinhi, kay nagtinguha ako kaniya. **15** Panalanginan ko siya nga madagayaon uban sa iyang mga gikinahanglan. Tagbawon ko ang iyang mga kabos sa tinapay. **16** Sul-oban ko ang iyang mga pari sa kaluwasan, ang mga nagmatinumanon kaniya magsinggit sa makusog tungod sa kalipay. **17** Maghimo ako ug budyong didto nga motubo alang kang David unya magpahimutang ug suga alang sa akong pinili. **18** Sul-oban nako sa kaulawan ang iyang mga kaaway, apan ngadto kaniya modan-ag ang iyang korona."

133 Tan-awa, maayo ug nindot gayod alang sa mga kaigsoonan nga magpuyo nga nagkatigom! **2** Sama kini sa mahalon nga lana nga gidihog sa ulo paingon sa balbas— balbas ni Aaron, ug unya midagayday kini ngadto sa kuwelyo sa iyang mga kupo. **3** Sama kini sa yamog sa Hermon nga mihugpa sa kabukiran sa Zion. Kay didto gimandoan ni Yahweh ang panalangin— kinabuhi nga walay kataposan.

134 Umari kamo, dayega si Yahweh, kamong tanan nga mga sulugoon ni Yahweh, kamo nga nag-alagad sa balay ni Yahweh panahon sa kagabhion. **2** Ibayaw ang inyong mga kamot ngadto sa balaang dapit ug dayega si Yahweh. **3** Hinaot nga panalanginan kamo ni Yahweh gikan sa Zion, siya nga naghimo sa langit ug kalibotan.

135 Dayega si Yahweh. Dayega ang ngalan ni Yahweh. Dayega siya, kamong mga sulugoon ni Yahweh, **2** kamo nga nagbarog sa balay ni Yahweh, diha sa hawanan sa balay sa atong Dios. **3** Dayega si Yahweh, kay maayo siya; pag-awit ug mga pagdayeg sa iyang ngalan, kay maayo ang pagbuhat niini. **4** Kay gipili ni Yahweh si Jacob alang sa iyang kaugalingon, ug ang Israel ingon nga iyang gipanag-iyahan. **5** Nasayod ako nga si Yahweh bantogan, nga ang atong Ginoo labaw sa tanan nga mga dios. **6** Bisan unsa ang mga gitinguha ni Yahweh, mabuhat niya sa langit, sa yuta, sa kadagatan ug sa kinahiladman sa tibuok kadagatan. **7** Gidala niya ang kapanganoran nga gikan sa layo, naghimo sa mga kilat uban sa ulan ug nagpagula sa hangin sa iyang tipiganan. **8** Gipatay niya ang kinamagulangan nga anak sa Ehipto, tawo ug mga mananap. **9** Nagpadala siya ug mga timaan ug mga kahibulongan ngadto sa imong taliwala, Ehipto, batok kang Paraon ug sa tanan niyang mga sulugoon. **10** Gisulong niya ang daghang kanasoran ug gipangpatay ang mga bantogan nga hari, **11** si Sihon nga hari sa mga Amorihanon ug si Og nga hari sa Basan ug ang tanang gingharian sa Canaan. **12** Gihatag niya kanato ang ilang yuta ingon nga panulundon, panulundon sa Israel nga iyang katawhan. **13** Ang imong ngalan, Yahweh, molungtad hangtod sa kahangtoran; ang imong pagkainila,

Yahweh, molungtad hangtod sa tanang mga kaliwatan. **14** Kay panalipdan ni Yahweh ang iyang mga katawhan ug kaluy-an ang iyang mga alagad. **15** Ang mga diosdios sa kanasoran mga plata ug bulawan, mga hinimo sa mga kamot sa tawo. **16** Kadto nga mga diosdios adunay mga baba, apan dili makasulti; adunay mga mata, apan dili makakita; **17** adunay mga dalunggan, apan dili makadungog, ni magginhawa sa ilang mga baba. **18** Kadtong naghimo kanila sama ra usab kanila, ingon usab kadtong nagsalig kanila. **19** Mga kaliwat ni Israel, dayega si Yahweh; mga kaliwat ni Aaron dayega si Yahweh. **20** Mga kaliwat ni Levi, dayega si Yahweh; kamo nga nagpasidungog kang Yahweh, dayega si Yahweh. **21** Dayegon si Yahweh didto sa Zion, siya nga nagpuyo sa Jerusalem. Dayega si Yahweh.

136 O, pasalamati si Yahweh; kay maayo siya, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran. **2** O, pasalamati ang Dios sa mga dios, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran. **3** O, pasalamati ang Ginoo sa mga ginoo, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran. **4** Pasalamati siya nga mao lamang ang makahimo sa dagkong mga kahibulongan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran— **5** ngadto kaniya nga pinaagi sa kaalam nahimo ang kalangitan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran. **6** Pasalamati siya nga maoy nagpakuyanap sa yuta ngadto sa ibabaw sa katubigan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran— **7** kaniya nga naghimo sa dagkong mga kahayag, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran. **8** Pasalamati siya nga naghatag sa adlaw nga maoy magmando panahon sa adlaw, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran — **9** ang bulan ug ang kabituonan nga maoy magmando panahon sa kagabhion, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran. **10** Pasalamati siya nga nagpatay sa kinamagulangan nga anak sa Ehipto, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran— **11** ug nagpagawas sa Israel gikan sa ilang taliwala, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran— **12** inubanan sa kusgan nga kamot ug gipataas nga bukton, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran. **13** Pasalamati siya nga nagtunga sa Dagat nga Kabugangan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran— **14** ug gipalabang ang Israel sa tunga-tunga niini, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran— **15** apan naglaglag kang Paraon ug sa iyang mga kasundalohan didto sa Dagat nga Kabugangan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran. **16** Pasalamati siya nga nangulo sa iyang katawhan latas sa kamingawan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran— **17** kaniya nga nagpatay sa mga bantogang hari, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran. **18** Pasalamati siya nga nagpatay sa inila nga mga hari, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran— **19** si Sihon nga hari sa Amorihanon, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran— **20** ug si Og nga hari sa Basan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran. **21** Pasalamati siya nga naghatag sa ilang yuta ingon nga panulundon, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran— **22** panulondon sa Israel nga iyang sulugoon, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran— **23** ngadto kaniya nga nakahinumdom kanato ug nagtabang kanato sa atong kaulawan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran. **24** Pasalamati siya nga naghatag kanato ug kadaogan batok sa atong mga kaaway, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran— **25** nga naghatag ug pagkaon sa tanang buhing binuhat, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran. **26** O, pasalamati ang Dios sa langit, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran.

137 Nanglingkod kami ug nanghilak daplin sa suba sa Babilonia sa dihang naghunahuna kami mahitungod sa Zion. **2** Gisangit namo ang among mga alpa didto sa mga kahoy nga poplara. **3** Didto ang mga nagdakop kanamo namugos sa pagpaawit ug mga alawiton kanamo, ug kadtong nagbiaybiay kanamo namugos nga magmalipayon kami, nga nag-ingon, “Awiti kami ug usa sa mga alawiton sa Zion.” **4** Unsaon man namo pag-awit sa usa ka awit mahitungod kang Yahweh dinhi sa langyaw nga dapit? **5** Kung hikalimtan ko ikaw, Jerusalem, tugoti nga ang akong tuong kamot mahikalimot sa iyang kahanas. **6** Tugoti nga modikit ang akong dila sa ngala-ngala sa akong baba kong hikalimtan ko na ikaw, kung dili na nako pilion ang Jerusalem labaw sa akong hilabihan nga kalipay. **7** Hinumdomi, Yahweh, ang gibuhat sa mga taga-Edumea sa adlaw sa pagkahugno sa Jerusalem. Miingon (sila) “Gun-oba kini, gun-oba ang matag-patukoranan niini.” **8** Anak nga babaye sa Babilonia, nga laglagon sa dili madugay— bulahan ang tawo, nga

manimalos kanimo gumikan sa imong gibuhat kanamo. 9 Hinaot nga mabulahan ang tawo, nga mokuha ug mobunal sa imong mga masuso ngadto sa bato.

138 Pasalamatan ko ikaw sa tibuok nako nga kasingkasing; atubangan sa mga dios mag-awit ako ug mga pagdayeg kanimo. 2 Moyukbo ako atubangan sa imong balaan nga templo ug pasalamatan ang imong ngalan tungod sa imong matinud-anon nga kasabotan ug tungod sa imong pagkamatinud-anon. Gihimo nimong mahinungdanon ang imong pulong ug ang imong ngalan labaw pa kay sa uban nga mga butang. 3 Sa panahon nga nagsangpit ako kanimo, gitubag mo ako; gidasig ug gilig-on mo ang akong kalag. 4 Ang tanang mga hari sa kalibotan magpasalamat kanimo, Yahweh, kay madunggan nila ang mga pulong gikan sa imong baba. 5 Sa pagkatinuod, mag-awit (sila) sa mga buhat ni Yahweh, kay dako ang himaya ni Yahweh. 6 Bisan tuod halangdon si Yahweh, gitagad gihapon niya ang anaa sa ubos, apan mipahilayo sa nasayran niya nga mapahitas-on. 7 Bisan maglakaw ako taliwala sa kakuyaw, panalipdan nimo ang akong kinabuhi; santaon nimo pinaagi sa imong kamot ang kapungot sa akong mga kaaway, ug ang tuo nimo nga kamot maoy magluwas kanako. 8 Nag-uban si Yahweh kanako hangtod sa kataposan; ang imong matinud-anon nga kasabotan, Yahweh, molungtad hangtod sa kahangtoran. Ayaw (sila) talikdi nga hinimo sa imong mga kamot.

139 Yahweh, gisusi nimo ako, ug nakaila ka kanako. 2 Nasayod ka sa dihang molingkod ug motindog ako; gikan sa layo nasabtan nimo ang akong mga panghunahuna. 3 Nakita nimo ang akong agianan ug ang akong paghigda; nasayod ka sa tanan nakong mga pamaagi. 4 Kay sa wala pa malitok ang pulong sa akong dila, nasayran mo na ang kinatibuk-an niini, Yahweh. 5 Sa akong likod, ug sa akong atubangan gilibotan mo ako ug gitapion nimo ang imong kamot kanako. 6 Kana nga kahibalo sobra gayod kaayo alang kanako; hilabihan kini ka taas ug dili ko kini matukib. 7 Asa man ako moadto gikan sa imong Espiritu? Asa man ako mokalagiw gikan sa imong presensiya? 8 Kung mosaka ako sa kalangitan, atua ka didto; kung mohimo ako ug higdaanan sa Seol, tan-awa, atua ka usab didto. **(Sheol h7585)** 9 Kung molupad ako pinaagi sa mga pako sa kabuntagon unya mopuyo sa kinalayoang dapit tabok sa dagat, 10 bisan didto ang imong kamot maoy mogiya kanako, ang imong tuong kamot maoy mogunit kanako. 11 Kung miingon ako, "Sigurado nga ang kangitngit gayod ang motabon kanako, ug ang kahayag mahimong kagabhion palibot kanako," 12 bisan ang kangitngit dili mahimong ngitngit alang kanimo. Ang kagabhion modan-ag sama sa adlaw, tungod kay ang kangitngit ug ang kahayag managsama lamang alang kanimo. 13 Gihulma nimo ang mga bahin sa akong lawas; gihulma nimo ako sa sabakan sa akong inahan. 14 Dayegon ko ikaw, tungod kay gihimo ako sa kahibulongan nga paagi. Nasayod gayod ang akong kalag niini. 15 Wala nalilong kanimo ang akong kabukogan sa dihang gimugna ako didto sa tago, sa dihang gihulma ako sa kinahiladman sa kalibotan. 16 Nakakita ka kanako sulod sa sabakan; nahisulat na diha sa imong libro ang tanang adlaw nga alang kanako bisan sa wala pa nahitabo ang unang adlaw niini. 17 Pagkabililhon gayod sa imong mga panghunahuna nganhi kanako, Dios! Pagkadaghan gayod niini! 18 Kung sulayan ko kini pag-ihap, mas daghan pa kini kay sa balas. Sa akong pagmata uban gihapon ako kanimo. 19 Dios, kung patyon unta nimo ang daotan; palayo kanako, kamo nga mga tawong bangis. 20 Nakigbatok (sila) kanimo ug nanglimbong; nagsulti ug bakak ang imong mga kaaway. 21 Dili ko ba kasilagan, kadtong nasilag kanimo, Yahweh? Dili ko ba tamayon kadtong mga nakigbatok kanimo? 22 Gikasilagan ko (sila) pag-ayo; nahimo ko na silang mga kaaway. 23 Susiha ako, Dios, ug hibaloi ang akong kasingkasing; sulayi ako ug hibaloi ang akong mga panghunahuna. 24 Tan-awa kung aduna ba akoy daotang mga pamaagi, ug giyahi ako sa dalan ngadto sa walay kataposan.

140 Yahweh, luwasa ako gikan sa mga daotan; ipahilayo ako sa mga tawong bangis. 2 Naglaraw (sila) ug daotan sulod sa ilang mga kasingkasing; (sila) ang hinungdan sa mga panag-away sa matag-adlaw. 3 Makasamad ang ilang mga dila susama sa mga serpente; ug ang lala sa bitin anaa sa ilang mga ngabil. (Selah) 4 Ipahilayo ako sa mga kamot sa daotan, Yahweh, panalipdi ako sa mga tawong bangis nga naglaraw sa pagpuo kanako. 5 Nagbutang ug lit-ag ang mga garboso alang kanako; nagbukhad (sila) ug pukot; nagbutang (sila) ug bitik alang kanako. (Selah) 6 Miingon ako kang Yahweh, "Ikaw ang akong Dios; paminawa ang akong mga paghilak sa pagpakiluoy." 7 Yahweh, akong Ginoo, gamhanan ka ug makahimo sa pagluwas kanako, gipanalipdan mo ang akong ulo panahon sa gubat. 8 Yahweh, ayaw ihatag ang mga gitinguha sa daotan; ayaw tugoti nga molampos ang ilang mga laraw. (Selah) 9 Kadtong mga nag-alirong kanako nagpataas sa ilang mga ulo; tugoti nga ang pagpasipala sa ilang kaugalingong mga ngabil maoy motabon kanila. 10 Tugoti nga mahulogan (sila) ug nagdilaab nga mga uling; itambog (sila) ngadto sa kalayo, didto sa walay kataposan nga bung-aw ug dili na gayod makatungha pa. 11 Hinaot nga ang mga tawong mabutangbutangon dili maluwas sa kalibotan; hinaot nga gukdon sa daotan ang bangis nga tawo aron patyon siya. 12 Nasayod ako nga ang hukom ni Yahweh dapig didto sa mga nag-antos,

ug hatagan niya ug hustisya ang mga nanginahanglan. 13 Pasalamatan gayod sa mga tawong matarong ang imong ngalan; magpuyo sa imong presensiya ang mga tawong matarong.

141 Yahweh, nagpakitabang ako kanimo; anhi dayon kanako. Paminawa ako sa dihang mosangpit ako kanimo. 2 Hinaot nga ang akong pag-ampo mahisama sa insenso diha sa imong atubangan; hinaot nga ang binayaw kong mga kamot mahisama sa halad sa kagabhion. 3 Yahweh, butangi ug magbalantay ang akong baba; bantayi ang pultahan sa akong mga ngabil. 4 Ayaw tugoti ang akong kasingkasing sa pagtinguha ug daotang butang o mobuhat ug mga makasasalang buhat uban sa mga tawong nagabuhat ug daotan. Hinaot nga dili unta ako mokaon sa ilang mga inandam nga pagkaon. 5 Tugoti nga bunalan ako sa tawong matarong; mahimo kining usa ka malumong buhat alang kanako. Tugoti siya sa pagtudlo kanako; mahisama kini sa lana nga anaa sa akong ulo; dili unta mobalibad ang akong ulo sa pagdawat niini. Apan ang akong pag-ampo kanunay nga nakigbatok sa ilang daotang mga binuhatan. 6 Itambog ang ilang mga pangulo gikan sa taas sa mga pangpang; madunggan nila nga maayo ang akong kaugalingong mga pulong. 7 Magsulti (sila) "Sama sa pagdaro ug pagbungkal sa yuta, ingon man nga mikatag ang among mga bukog sa baba sa Seol." **(Sheol h7585)** 8 Ang akong mga mata anaa lamang gayod kanimo, Yahweh, Ginoo; modangop ako kanimo, ayaw biyai nga huyang ang akong kalag. 9 Panalipdi ako gikan sa mga bitik nga ilang giandam alang kanako, gikan sa mga lit-ag sa mga nagbuhat ug daotan. 10 Tugoti nga maunay sa ilang kaugalingong mga pukot ang mga daotan samtang ako magaikyas.

142 Pinaagi sa akong tingog nagpakitabang ako kang Yahweh; pinaagi sa akong tingog nagpakiluoy ako sa pagdapig ni Yahweh. 2 Gibubo nako ang akong pagbangotan sa iyang atubangan; gisultihan nako siya sa akong mga kalisdanan. 3 Sa dihang naluya ang akong espiritu, nasayod ka sa akong agianan. Nagtago (sila) ug lit-ag sa dalan nga akong ginalakwan. 4 Nilingi ako sa akong tuo ug akong nasayran nga walay nagpakabana kanako. Wala koy kapaingnan; walay nahingawa sa akong kinabuhi. 5 Misangpit ako kanimo, Yahweh; miingon ako, "Ikaw ang akong dalangpanan, ang akong gikinahanglan dinhi sa yuta sa mga buhi. 6 Paminawa ang akong pagtawag, kay gipaubos gayod ako pag-ayo. Luwasa ako gikan sa mga naglutos kanako, kay mas kusgan man (sila) kay kanako. 7 Pagawsa ang akong kalag sa bilanggoan aron makapasalamat ako sa imong ngalan. Moalirong kanako ang mga matarong tungod kay maayo ka man kanako."

143 Paminawa ang akong pag-ampo, Yahweh; dungga ang akong mga paghangyo. Tungod sa imong pagkamatinumanon ug pagkamatarong, tubaga ako! 2 Ayaw hukmi ang imong sulugoon, kay wala man gayoy matarong diha sa imong panan-aw. 3 Gigukod gayod sa kaaway ang akong kalag; giumod niya ako sa yuta; gipapuyo niya ako sa kangitngit sama niadtong mga minatay sa dugay na nga panahon. 4 Naguol gayod ang akong espiritu; nawad-an na ug paglaom ang akong kasingkasing. 5 Nahinumdoman ko ang kagahapon, gipamalandongan ko ang tanan nimong gibuhat; gihunahuna nako ang imong mga kalamposan. 6 Gibayaw ko ang akong mga kamot nganha kanimo sa pag-ampo; giuhaw ang akong kalag kanimo diha sa uga nga yuta. (Selah) 7 Tubaga dayon ako, Yahweh, tungod kay naluya na ang akong espiritu. Ayaw itago ang imong panagway nganhi kanako, o mahisama ako niadtong nipadulong sa lubnganan. 8 Sa kabuntagon ipapaminaw kanako ang imong matinumanon nga kasabotan, kay nagsalig man ako kanimo. Ipakita kanako ang dalan nga angay kong lakwan, kay gihalad ko ang akong kalag kanimo. 9 Luwasa ako gikan sa akong mga kaaway, O Yahweh; niadto ako kanimo aron magtago. 10 Tudloi ako sa pagbuhat sa imong kabubut-on, kay ikaw man ang akong Dios. Hinaot nga giyahan ako sa imong Espiritu ngadto sa yuta sa pagkamatarong. 11 Alang sa imong ngalan, Yahweh, luwasa ako sa kamatayon; pinaagi sa imong pagkamatarong pagawsa ang akong kalag sa kalisdanan. 12 Sa imong matinud-anon nga kasabotan puoha ang akong mga kaaway ug laglaga ang tanang mga kaaway sa akong kinabuhi, kay imo man akong sulugoon.

144 Dayega si Yahweh, nga akong bato, nga maoy nagbansay sa akong mga kamot alang sa gubat ug sa akong mga tudlo alang sa pagpakig-away. 2 Ikaw ang akong matinud-anon nga kasabotan ug ang akong salipdanan, ang akong taas nga tore ug maoy nagluwas kanako, ang akong taming ug ang akong dalangpanan, ang nibuntog sa mga nasod nga ubos kanako. 3 Yahweh, unsa man ang tawo nga gihatagan mo man siya ug pagtagad o ang anak sa tawo nga imo man siyang gihuna-huna? 4 Ang tawo sama sa gininhawa; ang iyang mga adlaw lumalabay lamang sama sa anino. 5 Ipaubos ang kawangangan ug kanaog, Yahweh; hikapa ang kabukiran ug paasoha kini. 6 Pakilati ug patibulaaga ang akong mga kaaway, panaa (sila) ug liboga (sila) pag-usab. 7 Gikan sa taas ikab-ot ang imong kamot; haw-asa ako gikan sa katubigan, gikan sa kamot sa mga langyaw. 8 Nagsulti ug mga bakak ang ilang mga baba, ug bakak lamang ang ilang tuong kamot. 9 Awitan ko ikaw ug bag-ong awit, Dios; inubanan sa lira nga adunay napulo ka kuwerdas, moawit ako ug mga pagdayeg kanimo, 10 nga maoy naghatag ug kaluwasan sa mga hari, nga maoy

niluwas kang David nga imong sulugoon gikan sa espada nga daotan. 11 Luwasa ug pagawsa ako gikan sa kamot sa mga langyaw. Nagsulti ug mga bakak ang ilang mga baba, ug bakak lamang ang ilang tuong kamot. 12 Mahisama unta sa mga tanom nga nanagko sa ilang pagkabatan-on ang among mga anak nga lalaki ug mahisama unta sa mga kinulit nga haligi nga sama niadtong anaa sa palasyo ang among mga anak nga babaye. 13 Mapuno unta sa tanang matang sa abot ang among mga kamalig, ug manganak unta ug liniboan ug 10, 000 ang among mga karnero sa kaumahan. 14 Unya manganak untag daghan ang among mga baka. Wala nay makaguba sa among mga paril, wala nay mobihag ug wala nay maghilak pa sa among kadalanan. 15 Bulahan ang mga tawo nga nakaangkon niini nga mga panalangin; malipayon ang mga tawo nga ang Dios mao si Yahweh.

145 Isangyaw ko ikaw, akong Dios, nga Hari; dayegon ko ang imong ngalan hangtod sa kahangtoran. 2 Dayegon ko ikaw sa matag adlaw; dayegon ko ang imong ngalan hangtod sa kahangtoran. 3 Bantogan si Yahweh ug angayan gayod nga dayegon; dili matukib ang iyang kabantogan. 4 Dayegon sa usa ka kaliwatan ang imong mga buhat ngadto sa mosunod ug imantala ang imong gamhanang mga buhat. 5 Pamalandongan ko ang kahalangdon sa imong himaya ug ang imong kahibulongan nga mga buhat. 6 Isangyaw nila ang gahom sa imong kahibulongang mga buhat, ug ipahayag ko ang imong kabantogan. 7 Ipahayag nila ang imong madagayaon nga kaayo, ug magaawit (sila) mahitungod sa imong pagkamatarong. 8 Mahigugmaon ug maluluy-on si Yahweh, dili daling masuko ug madagayaon sa matinud-anon nga kasabotan. 9 Maayo si Yahweh sa tanan; ang iyang malumong kaluoy anaa sa tanan niyang mga buhat. 10 Magpasalamat ang tanan nimong mga binuhat nganha kanimo, Yahweh; ang mga nagmatinud-anon magadayeg nganha kanimo. 11 Ang mga nagmatinud-anon diha kanimo magasugid sa himaya sa imong gingharian, ug isulti nila ang imong gahom. 12 Ipahibalo nila sa katawhan ang gamhanang mga buhat sa Dios ug ang mahimayaong katahom sa iyang gingharian. 13 Ang imong gingharian walay kataposan, ug ang imong paghari molungtad sa tibuok kaliwatan. 14 Tabangan ni Yahweh ang tanang nangapukan ug pabangonon kadtong tanan nga nasukamod. 15 Ang tanang mga mata nagpaabot alang kanimo; ihatag mo kanila ang ilang pagkaon sa husto nga panahon. 16 Gibukhad mo ang imong kamot ug gitagbaw ang gitinguha sa matag buhing binuhat. 17 Matarong si Yahweh sa tanan niyang mga pamaagi ug maluluy-on siya sa tanan niyang gibuhat. 18 Haduol si Yahweh niadtong tanan nga nagsangpit kaniya, sa tanan nga masaligon nga nagsangpit kaniya. 19 Tumanon niya ang gitinguha niadtong nagpasidungog kaniya; dunggon niya ang ilang paghilak ug luwason (sila) 20 Bantayan ni Yahweh kadtong tanan nga nahigugma kaniya, apan pagalaglagon niya ang tanang daotan. 21 Ang akong baba magasulti sa pagdayeg kang Yahweh; padayega ang tanang katawhan sa iyang balaan nga ngalan hangtod sa kahangtoran.

146 Dayega si Yahweh. Dayega si Yahweh, akong kalag. 2 Dayegon ko si Yahweh sa tibuok kong kinabuhi; magaawit ako ug mga pagdayeg sa akong Dios samtang ako buhi pa. 3 Ayaw ibutang ang imong pagsalig sa mga prinsipe o sa mga tawo, kay dili (sila) makaluwas. 4 Sa dihang moundang na ang gininhawa sa tawo, mobalik na siya sa yuta; nianang adlawa ang iyang mga laraw matapos. 5 Bulahan siya nga adunay Dios ni Jacob nga motabang kaniya, nga ang paglaom anaa kang Yahweh nga iyang Dios. 6 Gibuhat ni Yahweh ang langit ug ang yuta, ang dagat, ug ang tanan nga anaa niini; nagpabilin siya nga matinud-anon hangtod sa kahangtoran. 7 Gipahamtang niya ang katarong alang sa mga dinaogdaog ug naghatag ug pagkaon sa gigutom. Gibuhian ni Yahweh ang mga binilanggo; 8 gibuka ni Yahweh ang mga mata sa buta; gipatindog ni Yahweh kadtong nangasukamod; gihigugma ni Yahweh ang mga tawo nga matarong. 9 Gipanalipdan ni Yahweh ang mga langyaw diha sa yuta; giagak niya ang mga walay amahan ug ang mga balo, apan gipakigbatokan niya ang daotan. 10 Maghari si Yahweh hangtod sa kahangtoran, imong Dios, Zion, alang sa tanang mga kaliwatan. Dayega si Yahweh.

147 Dayega si Yahweh, kay maayo nga mag-awit sa mga pagdayeg sa atong Dios, maayo kini, ug angay ang pagdayeg. 2 Gitukod pag-usab ni Yahweh ang Jerusalem, gitigom niya ang mga nagkatibulaag nga katawhan sa Israel. 3 Giayo niya ang nasakitan nga kasingkasing ug gibugkosan ang ilang mga samad. 4 Naihap niya ang mga bituon, ginganlan niya kining tanan. 5 Bantogan ang atong Ginoo ug hilabihan kagamhanan, ang iyang panabot dili masukod. 6 Gipataas ni Yahweh ang mga dinaogdaog, ug gipalukapa niya ang mga daotan ngadto sa yuta. 7 Awiti si Yahweh uban ang pagpasalamat, awiti ug mga pagdayeg ang atong Dios dinuyogan sa alpa. 8 Gitabonan niya ang kalangitan sa mga panganod ug giandam ang ulan alang sa kalibotan, aron motubo ang sagbot sa kabukiran. 9 Gihatagan niya ug mga pagkaon ang mga mananap ug ang mga pisu sa uwak sa dihang (sila) mopiyak. 10 Wala siya makakaplag ug kalipay diha sa kusog sa kabayo, wala siya mahimuot sa kusgan nga mga paa sa tawo. 11 Mahimuot lamang si Yahweh niadtong magpasidungog kaniya, nga naglaom sa iyang matinud-anon nga kasabotan. 12 Dayega si Yahweh, Jerusalem,

dayega ang imong Dios, Zion. 13 Kay gipalig-on niya ang
mga babag sa imong mga ganghaan, gipanalanginan niya
ang imong mga anak taliwala kanimo. 14 Magdala siya
ug kauswagan sulod sa imong mga utlanan, tagbawon ka
niya sa labing maayo nga trigo. 15 Gipadala niya ang iyang
kasugoan ngadto sa kalibotan, ang iyang sugo moabot
dayon. 16 Gihimo niya ang niyebe sama sa balahibo sa
karnero, gikatag niya ang gagmay nga ice sama sa abo.
17 Nagpaulan siya ug ice sama sa dinugmok nga tinapay,
kinsa man ang makaagwanta sa kabugnaw nga iyang
gipadala? 18 Gipadala niya ang iyang sugo ug nangalanay
kini, gipahuros niya ang hangin ug gipadagayday ang tubig.
19 Gimantala niya ang iyang pulong ngadto kang Jacob, ang
iyang kabalaoran ug ang iyang matarong nga kasugoan
sa Israel. 20 Wala niya kini buhata sa uban nga nasod, ug
mahitungod sa iyang kasugoan, wala (sila) masayod niini.
Dayega si Yahweh.

148 Dayega si Yahweh. Dayega si Yahweh, kamo nga
anaa sa kalangitan; dayega siya, kamo nga anaa sa
kahitas-an. 2 Dayega siya, tanan niyang mga anghel; dayega
siya, tanan niyang kasundalohan nga anghel. 3 Dayega
siya, adlaw ug bulan; dayega siya, tanang nagasidlak nga
kabituonan. 4 Dayega siya, kinatas-ang langit ug kamong
katubigan nga anaa ibabaw sa kawanangan. 5 Padayega
(sila) sa ngalan ni Yahweh, kay naghatag siya ug sugo,
ug nabuhat (sila) 6 Gipahimutang usab niya (sila) hangtod
sa kahangtoran; naghatag siya ug kasugoan nga dili na
gayod mausab. 7 Dayega siya gikan sa kalibotan, kamong
mga binuhat nga anaa sa dagat ug ang tanang anaa sa
kinahiladman sa dagat, 8 kalayo ug ulan nga ice, niyebe
ug kapanganoran, naghaguros nga hangin nga nagtuman
sa iyang pulong. 9 Dayega siya, kabukiran ug ang tanang
kabungtoran, mga kahoy nga mamunga ug tanang mga
sidro, 10 ihalas ug dili ihalas nga mga mananap, nagkamang
nga mga binuhat ug kalanggaman. 11 Dayega si Yahweh,
mga hari sa kalibotan ug tanang kanasoran, mga prinsipe ug
tanang nagdumala sa kalibotan, 12 batan-ong lalaki man
ug batan-ong babaye, tigulang ug mga bata. 13 Padayega
silang tanan sa ngalan ni Yahweh, kay ang iyang ngalan
lamang ang labaw sa tanan ug ang iyang himaya nilukop sa
tibuok kalibotan ug kalangitan. 14 Gibayaw niya sa iyang
katawhan ang sungay alang sa pagdayeg gikan sa tanang
nagmatinud-anon kaniya, ang mga Israelita, ang katawhan
nga duol kaniya. Dayega si Yahweh.

149 Dayega si Yahweh. Awiti si Yahweh ug bag-ong
awit; dayega siya sa pag-awit diha sa panagtigom
sa mga nagmatinud-anon. 2 Tugoti nga magmaya ang
Israel diha sa nagbuhat kanila; tugoti nga magmaya ang
katawhan sa Zion sa ilang hari. 3 Padayega (sila) sa
iyang ngalan uban sa panagsayaw; paawita (sila) sa mga
pagdayeg ngadto kaniya dinuyogan sa tambor ug alpa. 4
Kay mahimuot si Yahweh sa iyang katawhan; himayaon niya
ang mga mapainubsanon uban ang kaluwasan. 5 Tugoti nga
magmaya ang mga diosnon sa kadaogan; tugoti (sila) nga
mag-awit sa kalipay diha sa ilang mga higdaanan. 6 Hinaot
nga ang mga pagdayeg ngadto sa Dios maanaa sa ilang
mga baba ug ang espada nga duhay sulab maanaa sa ilang
kamot 7 aron mapatuman ang pagpanimalos sa kanasoran
ug mga buhat sa pagsilot sa katawhan. 8 Gapuson nila ang
ilang mga hari pinaagi sa mga kadena ug ang ilang mga
pangulo pinaagi sa puthaw nga mga posas. 9 Ipatuman nila
ang paghukom nga nahisulat. Mapasidunggan ang tanan
nga nagmatinud-anon kaniya. Dayega si Yahweh.

150 Dayega si Yahweh. Dayega ang Dios sa iyang
balaan nga dapit; dayega siya diha sa gamhanang
kalangitan. 2 Dayega siya tungod sa iyang gamhanan nga
mga buhat, dayega siya kay labaw ang iyang pagkabantogan.
3 Dayega siya dinuyogan sa pagpatingog sa sungay; dayega
siya dinuyogan sa lira ug alpa. 4 Dayega siya dinuyogan sa
mga tambor ug panagsayaw; dayega siya dinuyogan sa
kuwinerdasan ug tinayhupan nga mga tulonggon. 5 Dayega
siya dinuyogan sa makusog nga mga piyangpiyang; dayega
siya uban sa masaba nga mga piyangpiyang. 6 Padayega
ang tanan nga may gininhawa diha kang Yahweh. Dayega si
Yahweh.

Panultihon

1 Ang mga panultihon ni Solomon nga anak ni David,
ang hari sa Israel. **2** Kini nga mga panultihon motudlo
ug kaalam ug pagpanudlo, aron pagtudlo sa mga pulong
sa panabot, **3** aron makadawat ka sa pagbadlong aron
mabuhi pinaagi sa pagbuhat sa insakto, matarong, ug
may kaangayan. **4** Kini nga mga panultihon mohatag
usab ug kaalam niadtong walay alamag, ug mohatag sa
kahibalo ug sa pagkamabinantayon alang sa kabatan-onan.
5 Papaminawa ang maalamon nga mga tawo ug padugangi
ang ilang panabot, ug pakuhaa ug kaalam ang mga tawong
may salabotan, **6** aron sa pagsabot sa mga panultihon,
mga gipanulti, ug mga pulong sa maalamon nga mga tawo
ug sa ilang mga tanghaga. **7** Ang kahadlok kang Yahweh
maoy sinugdanan sa kahibalo, ginasalikway sa buangbuang
ang kaalam ug pagpanton. **8** Akong anak, paminawa ang
pagtudlo sa imong amahan ug ayaw isalikway ang mga
balaod sa imong inahan; **9** mahimo sila nga matahom nga
purongpurong sa imong ulo ug mga kwentas diha sa imong
liog. **10** Akong anak, kung ang makasasala modani kanimo
ngadto sa ilang sala, pagdumili sa pagsunod kanila. **11** Kung
moingon sila, "Uban kanamo, maghulat kita aron mopatay,
magtago kita ug atakihon ang mga walay sala nga tawo sa
walay hinungdan. **12** Lamyon nato sila nga buhi, sama sa
Sheol nga kuhaon kadtong mga himsog, ug himoon silang
sama niadtong mga nahulog sa bangag. **(Sheol h7585)** **13**
Pangitaon nato ang tanang matang sa mga butang nga
bililhon; pun-on nato ang atong mga balay sa atong mga
kinawat gikan sa uban. **14** Pagripa uban kanamo; hiusahon
ta ang atong sudlanan." **15** Akong anak, ayaw paglakaw sa
dalan kuyog kanila; ayaw itugot nga motunob ang imong tiil
sa ilang gilaktan; **16** ang ilang mga tiil magdagan sa daotan
ug nagdali sila aron sa pagpaawas ug dugo. **17** Tungod kay
walay pulos ang pagbukhad sa pukot aron sa panglit-ag sa
langgam samtang nagatan-aw ang langgam. **18** Kining mga
tawhana naghulat aron sa pagpatay sa ilang kaugalingon—
nag-andam sila ug lit-ag alang sa ilang mga kaugalingon.
19 Mao usab ang mga pamaagi sa tanan nga nakaangkon
sa bahandi pinaagi sa pagpanglupig; ang naangkon sa
dili makataronganon molaglag sa mga kinabuhi niadtong
nagkupot niini. **20** Ang kaalam nagsinggit sa kadalanan,
gipatugbaw niya ang iyang tingog sa dapit nga daghang mga
tawo; **21** diha sa ulohan sa masaba nga kadalanan, misinggit
siya, diha sa agianan sa ganghaan sa siyudad misulti siya.
22 "Hangtod kanus-a, kamong walay alamag nga mga tawo,
buot ba kamo nga magpakawalay alamag? Hangtod kanus-
a ba, kamong mga mabugalbugalon, mahimuot ba kamo
sa pagkamabugalbugalon, ug hangtod kanus-a ba kamo,
kamong mga buangbuang, magdumot sa kahibalo? **23**
Patalinghogi ang akong pagbadlong; akong ibubo ang akong
mga gihinahuna alang kaninyo; akong ipahibalo kaninyo ang
akong mga pulong. **24** Nagtawag ako, ug nagdumili kamo sa
pagpaminaw; gitunol ko ang akong kamot, apan walay usa
nga nanumbaling. **25** Apan wala kamo nagpakabana sa tanan
kong pagbadlong kaninyo ug wala nagpanumbaling sa akong
mga pagpaglong. **26** Kataw-an ko ang inyong kalisdanan,
bugalbugalan ko kamo kung moabot ang mga makalilisang—
27 sa dihang mohasmag kaninyo ang inyong gikahadlokan
nga sama sa unos ug ang katalagman mobanlas kaninyo
sama sa alimpulos, sa diha nga ang kalisod ug ang kasakit
modangat kaninyo. **28** Unya mosangpit sila kanako, ug dili
ko sila pagatubagon; magtinguha gayod sila sa pagtawag
kanako, apan dili nila ako mahikaplagan. **29** Tungod kay
nagdumot sila sa kahibalo ug wala pilia ang pagkahadlok
kang Yahweh, **30** wala sila magtuman sa akong mga gitudlo,
ug gisalikway nila ang tanan kung mga pagbadlong. **31**
Magakaon sila sa bunga sa ilang mga paagi, ug uban sa
bunga sa ilang mga laraw mapuno sila. **32** Kay ang yano
mangamatay sa dihang motalikod sila, ug ang kawalay
pagpakabana sa mga buangbuang mopukan kanila. **33**
Apan si bisan kinsa kadtong maminaw kanako magauyo nga
luwas ug makapahulay nga walay kahadlok sa katalagman."

2 Akong anak, kung dawaton nimo ang akong mga pulong
ug tipigan ang akong mga mando diha kanimo, **2**
paminawa ang kaalam ug itutok ang imong kasingkasing
sa pagsabot. **3** Kung mosangpit ka alang sa pagsabot ug
ipatugbaw ang imong tingog alang niini, **4** kung mangita
ka niini sama sa imong pagpangita sa plata ug mangita
sa panabot sama sa imong pagpangita sa tinagong mga
bahandi, **5** unya imong masabtan ang pagkahadlok kang
Yahweh ug imong makaplagan ang kahibalo sa Dios. **6**
Kay ihatag ni Yahweh ang kaalam, gikan sa iyang baba
mogawas ang kahibalo ug panabot. **7** Nagtigom siya ug
maayong kaalam alang niadtong nagpahimuot kaniya,
taming siya alang niadtong naglakaw diha sa katarong, **8**
bantayan niya ang agianan sa hustisya ug iyang tipigan ang
dalan niadtong nagmatinud-anon kaniya. **9** Unya imong
masabtan ang pagkamatarong, hustisya, ug katarong, ug sa
matag maayo nga agianan. **10** Kay ang kaalam motisok sa
imong kasingkasing, ug ang kahibalo makapalipay sa imong
kalag. **11** Ang pagkamabinantayon magbantay kanimo, ang
pagsabot mopanalipod kanimo. **12** Luwason ka nila gikan sa
dalan sa kadaotan, gikan niadtong nagsulti sa mangil-ad
nga mga butang, **13** nga mibiya sa saktong mga agianan
ug naglakaw sa mga dalan sa kangitngit. **14** Malipay sila
sa dihang magbuhat sila ug daotan ug mahimuot diha sa
mga kangil-ad sa daotan. **15** Nagsunod sila sa hiwi nga mga

agianan, ug ilang gitagoan ang ilang giagian pinaagi sa pagpanglimbong. **16** Ang kaalam ug ang pagkamabinantayon makaluwas kanimo gikan sa daotang babaye, gikan sa babaye nga nangita sa kalaagan ug gikan sa maulog-ulogon niyang mga pulong. **17** Gibiyaan niya ang iyang kauban sa iyang pagkabatan-on ug gikalimtan ang kasabotan sa iyang Dios. **18** Kay ang iyang panimalay mosangpot sa kamatayon ug ang iyang dalan mohatod kanimo niadtong anaa sa lubnganan. **19** Kadtong tanan nga mosunod kaniya dili na makabalik pag-usab ug dili na nila makaplagan ang agianan sa kinabuhi. **20** Busa lakaw sa dalan sa maayong mga tawo ug subaya ang agianan niadtong nagbuhat ug matarong. **21** Kay kadtong nagabuhat sa matarong makahimo ug puluy-anan sa yuta, ug kadtong adunay katarong magpabilin niini. **22** Apan ang daotan pagapuohon gikan sa yuta, ug ang walay pagtuo pagapuohon gikan niini.

3 Akong anak, ayaw kalimti ang akong mga mando ug tipigi ang akong pagpanudlo diha sa imong kasingkasing, **2** kay ang gitas-on sa mga adlaw ug katuigan sa kinabuhi ug ang kalinaw igadugang kini diha kanimo. **3** Ayaw tugoti nga ang pakamatinud-anon sa kasabotan ug pagkamasaligan mahimulag kanimo, ihigot kini sa imong liog, isulat kini sa papan sa imong kasingkasing. **4** Unya makakaplag ka ug pabor ug maayong kadungganan sa panan-aw sa Dios ug sa tawo. **5** Salig kang Yahweh sa tibuok nimong kasingkasing ug ayaw gayod pagsalig sa kaugalingon nimong panabot; **6** sa tanan nimong mga dalan ilha siya ug itul-id niya ang imong agianan. **7** Ayaw pagmanggialamon sa kaugalingon nimong panan-aw; kahadloki si Yahweh ug talikdi ang daotan. **8** Makaayo kini sa imong unod ug makapabaskog sa imong lawas. **9** Pasidunggi si Yahweh uban sa imong bahandi ug uban sa unang mga bunga sa tanang nimong abot, **10** ug mapuno ang imong mga kamalig ug ang imong sudlanan moawas, mapuno sa bag-ong bino. **11** Akong anak, ayaw isalikway ang pagpanton ni Yahweh ug ayaw pagdumot sa iyang pagbadlong, **12** kay pagapantonon ni Yahweh kadtong iyang gihigugma, sama sa pagpanton sa amahan sa iyang anak nga lalaki nga nakapahimuot kaniya. **13** Ang usa nga makakaplag ug kaalam malipayon, makaangkon usab siya ug pagsabot. **14** Ang imong maangkon gikan sa kaalam mas maayo pa kung unsa ang maihatag pagbalik sa plata ug ang ginansya niini mas maayo pa kaysa bulawan. **15** Mas bililhon pa ang kaalam kaysa mga alahas ug walay imong gitinguha nga ikatandi siya. **16** Adunay siyay hataas nga mga adlaw sa iyang tuong kamot; sa iyang walang kamot ang mga bahandi ug kadungganan. **17** Ang iyang mga dalan mao ang mga paagi sa kaluoy ug ang tanan niyang mga agianan mao ang kalinaw. **18** Siya ang kahoy sa kinabuhi niadtong nagkupot niini, malipay kadtong nagkupot niini. **19** Pinaagi sa kaalam gitukod ni Yahweh ang kalibotan, pinaagi sa panabot iyang gipahimutang ang kalangitan. **20** Pinaagi sa iyang kahibalo ang kahiladman naabli ug ang mga panganod nagahulog sa ilang yamog. **21** Akong anak, padayon sa hustong paghukom ug pagpanabot, ug ayaw ibulag ang imong panan-aw kanila. **22** Mahimo sila nga kinabuhi sa imong kalag ug dayandayan nga pabor aron isul-ob sa imong liog. **23** Unya maglakaw ka sa imong dalan nga layo sa kakuyaw ug dili mapandol ang imong tiil; **24** kung mohigda ka, dili ka mahadlok; kung mohigda ka nindot ang imong pagkatulog. **25** Ayaw kahadlok sa kalit nga kasamok ug pagpanggun-ob sa daotan, sa dihang moabot kini, **26** kay si Yahweh anaa sa imong kiliran ug maglikay sa imong tiil gikan sa pagkalit-ag. **27** Ayaw ihikaw ang maayo gikan niadtong angayan niini, kung anaa kanimo ang kagahom sa pagbuhat. **28** Ayaw sultihi ang imong silingan, "Lakaw ug balik pag-usab, ug ihatag ko kini ugma nganha kanimo," kung aduna kay salapi. **29** Ayaw pagbuhat ug laraw nga makadaot sa imong silingan— ang tawo nga haduol nagpuyo ug misalig kanimo. **30** Ayaw pakiglalis sa tawo kung walay rason, kung wala siyay nabuhat nga makadaot kanimo. **31** Ayaw kasina sa tawong bangis o pilia ang bisan unsa sa iyang mga dalan. **32** Tungod kay ang tawong malimbongon dulumtanan kang Yahweh, apan ang tawong matarong mahimo niyang suod nga higala. **33** Ang tunglo ni Yahweh anaa sa balay sa mga tawong daotan, apan panalanginan niya ang panimalay sa tawong matarong. **34** Bugalbugalan niya ang mabugalbugalon, apan hatagan niya ug pabor ang mga tawong mapainubasanon. **35** Mapanunod sa mga maalamong tawo ang kadungganan, apan ang buangbuang pagabayawon diha sa kaulawan.

4 Mga anak, paminaw sa pagpanudlo sa amahan, ug patalinghogi aron mahibaloan ninyo kung unsa ang panabot. **2** Hatagan ko kamo ug maayo nga mga pagpanudlo; ayaw talikdi ang akong pagpanudlo. **3** Sa dihang bata pa ako diha sa akong amahan, huyang ug nag-inusarang anak sa akong inahan, **4** gitudloan niya ako ug miingon kanako, "Kupti dayon sa imong kasingkasing ang akong mga pulong; tumana ang akong mga mando ug pagkinabuhi. **5** Batoni ang kaalam ug pagpanabot; ayaw kalimti ug ayaw isalikway ang mga pulong sa akong baba; **6** ayaw biyai ang kaalam ug magbantay siya kanimo; higugmaa siya ug panalipdan ka niya. **7** Ang kaalam mao ang mahinungdanong butang, busa batoni ang kaalam ug gastoha ang tanan kanimo aron makab-ot nimo ang panabot. **8** Pangandoya ang kaalam ug bayawon ka niya; pasidunggan ka niya kung gakson mo siya. **9** Pagapurong-purongan ka niya ug kadungganan sa imong ulo; hatagan ka niya ug matahom nga korona." **10** Akong anak, paminaw ug patalinghogi ang akong mga

pulong, ug makabaton ka ug daghang katuigan sa imong kinabuhi. 11 Giyahan ko ikaw sa dalan sa kaalam; tultolan ko ikaw sa tul-id nga mga agianan. 12 Sa imong paglakaw, walay mobabag sa imong dalan ug kung ikaw modagan, dili ka mapandol. 13 Kupti ang pagpanton, ayaw kini buhii; panalipdi kini, kay mao kini ang imong kinabuhi. 14 Ayaw sunda ang agianan sa daotan ug ayaw paglakaw sa dalan niadtong nagbuhat sa daotan. 15 Likayi kini, ayaw pag-adto niini; talikod gikan niini ug lakaw sa laing dalan. 16 Tungod kay dili sila makatulog hangtod dili sila makahimo ug daotan ug dili sila makatulog hangtod mapandol nila ang uban. 17 Tungod kay nagkaon sila ug tinapay sa kadaotan ug naginom sa bino sa kasamok. 18 Apan ang agianan sa tawo nga nagbuhat ug matarong sama sa unang kahayag nga modanag; nagkaanam kini ug kahayag hangtod nga mihayag na gayod. 19 Ang dalan sa daotan sama sa kangitngit—wala sila masayod kung unsa ang makapandol kanila. 20 Akong anak, patalinghogi ang akong mga pulong; paminaw ang akong gipanulti. 21 Ayaw itugot nga mawala sila sa imong panan-aw; tipigi sila sa imong kasingkasing. 22 Kay ang akong mga pulong mao ang kinabuhi alang niadtong nagapangita niini ug kaayohan sa ilang tibuok panglawas. 23 Panalipdi ang imong kasingkasing ug bantayi kini uban sa tanang pagkugi, kay gikan niini modagayday ang tuboran sa kinabuhi. 24 Isalikway ang hiwi nga pamulong gikan kanimo ug biyai ang mga daotang pagpanulti diha kanimo. 25 Itan-aw ang imong mga mata sa unahan ug itutok ang imong panan-aw sa imong atubangan. 26 Himoang patag ang imong agianan; unya tanan nimong mga dalan mahilayo sa kakuyaw. 27 Ayaw pagtipas diha sa tuo o diha sa wala; ilikay ang imong tiil gikan sa daotan.

5 Akong anak, tagda ang akong kaalam; paminawa pag-ayo ang akong pagpanabot, 2 aron makakat-on ka sa pagkamabinantayon ug ang imong mga ngabil manalipod sa kahibalo. 3 Kay ang mga ngabil sa mananapaw gidagaydayan sa dugos ug ang iyang baba mas danlog pa kaysa lana, 4 apan sa kataposan sama siya kapait sa panyawan, moputol sama sa hait nga espada. 5 Ang iyang mga tiil mokanaog ngadto sa kamatayon; ang iyang mga lakang mopadulong sa Sheol. (Sheol h7585) 6 Wala siyay paghunahuna sa dalan sa kinabuhi. Naglatagaw ang iyang mga lakang; wala siya masayod kung asa siya mopadulong. 7 Ug karon, akong mga anak, paminaw kanako; ayaw talikdi ang pagpaminaw sa mga pulong sa akong baba. 8 Ipahilayo ang imong dalan gikan kaniya ug ayaw pagpaduol sa pultahan sa iyang balay. 9 Sa ingon niana nga paagi dili nimo mahatag ang imong dungog sa uban o ang mga tuig sa imong kinabuhi ngadto sa bangis nga tawo; 10 ang mga langyaw dili magkombira sa imong bahandi; ang imong hinagoan dili maadto sa balay sa mga langyaw. 11 Sa kataposan sa imong kinabuhi mag-agulo ka kung ang imong unod ug ang imong lawas mawad-an na ug kapuslanan. 12 Moingon ka, "Gidumtan ko ang pagpanton ug nasilag ang akong kasingkasing sa pagbadlong! 13 Wala ako mituman sa akong mga magtutudlo o naminaw sa akong mga tigpanudlo. 14 Hapit ako madaot sa hingpit diha sa taliwala sa katilingban, sa panagtigom sa katawhan." 15 Paginom ug tubig nga gikan sa imong kaugalingong sudlanan ug pag-inom ug tubig nga gikan sa imong kaugalingong atabay. 16 Nag-awas ba ang imong mga tuboran sa bisan asa ug ang imong mga sapa nagdagayday ba sa mga plaza? 17 Himoa nga kini alang lamang sa imong kaugalingon ug dili alang sa mga langyaw nga uban kanimo. 18 Hinaot nga mapanalanginan ang imong tuboran ug hinaot nga magmaya ka sa asawa sa imong pagkabatan-on. 19 Kay siya mao ang mahigugmaong usa ug bayeng usa nga malumo. Tugoti nga ang iyang mga dughan mopuno kanimo sa kalipay sa tanang panahon; pagpaulipon kanunay sa iyang gugma. 20 Kay nganong ikaw, akong anak, magpaulipon sa usa ka mananapaw; nganong imong gakson ang mga dughan sa laing babaye? 21 Si Yahweh makakita sa tanang buhaton sa tawo ug naglantaw sa tanang dalan nga iyang gilakwan. 22 Ang daotang tawo madakpan pinaagi sa iyang kaugalingong mga kasaypanan; ang mga pisi sa iyang sala mohikot kaniya pag-ayo. 23 Mamatay siya tungod kay wala siya napanton; nahisalaag siya tungod sa iyang hilabihang pagkabuangbuang.

6 Akong anak, kung gigahin nimo ang imong salapi ingon nga bayad sa utang sa imong silingan, kung nagsaad ka alang sa utang sa usa ka tawo nga wala nimo mailhi, 2 imong gilit-ag ang imong kaugalingon pinaagi sa imong saad ug nabihag ka pinaagi sa mga pulong sa imong baba. 3 Kung nabihag ka pinaagi sa imong mga pulong, akong anak, buhata kini ug luwasa ang imong kaugalingon, sanglit nahulog ka man sa kamot sa imong silingan; lakaw ug ipaubos ang imong kaugalingon ug isulti ang imong kahimtang ngadto sa imong silingan. 4 Ayaw pakatulga ang imong mga mata ug ayaw papahulaya ang imong mga pilok. 5 Luwasa ang imong kaugalingon sama sa lagsaw gikan sa kamot sa mangangayam, sama sa langgam gikan sa kamot sa mangangayam ug langgam. 6 Tan-awa ang hulmigas, ikaw nga tawong tapulan, hunahunaa ang iyang mga pamaagi, ug pagmanggialamon. 7 Kini walay pangulo, opisyal, o magmamando, 8 apan nag-andam kini ug pagkaon sa ting-init ug sa panahon sa ting-ani nagtigom kini kung unsay kaonon. 9 Hangtod kanus-a ka matulog, ikaw nga tawong tapulan? Kanus-a ka man mobangon sa imong pagkatulog? 10 "Diyutay nga pagkatulog, diyutay nga pagpahulay, gamay nga pagtiklop sa mga kamot aron sa

pagpahulay”— 11 ug ang imong kakabos moabot sama
sa kawatan ug ang imong panginahanglanon sama sa
armadong sundalo. 12 Ang walay hinungdan nga tawo—ang
daotang tawo—nagkinabuhi pinaagi sa pagkabaliko sa
iyang sinultihan, 13 nagapangidhat ang iyang mga mata,
nagasinyas gamit ang iyang mga tiil ug nagatudlo gamit
ang iyang mga tudlo. 14 Nagplano siya ug daotan uban sa
iyang malinlahong kasingkasing; kanunay siyang nagabuhat
ug kasamok. 15 Busa sa kalit modangat kaniya ang iyang
kalisdanan; sa diyutay nga panahon mabuak siya nga walay
kaayohan. 16 Adunay unom ka mga butang nga gidumtan ni
Yahweh, pito nga malaw-ay alang kaniya. 17 Ang mga mata
sa mapahitas-ong tawo, ang dila nga nagapamakak, mga
kamot nga nagpaawas sa dugo sa mga tawong walay sala,
18 ang kasingkasing nga mobuhat ug daotang mga laraw,
mga tiil nga dali lang modagan sa pagbuhat ug daotan,
19 ang saksi nga nagabuga ug mga bakak ug ang tawo
nga nagtanom ug kasamok taliwala sa managsoon. 20
Akong anak, tumana ang mando sa imong amahan ug ayaw
isalikway ang gitudlo sa imong inahan. 21 Kanunay kining
ihigot diha sa imong kasingkasing; ihigot kini sa imong liog.
22 Kung maglakaw ka, mogiya kini kanimo; kung matulog
ka, mobantay kini kanimo; ug kung magmata ka, motudlo
kini kanimo. 23 Kay ang mga pagmando mao ang lampara,
ug ang pagtudlo mao ang kahayag; ang pagbadlong sa
pagpanton mao ang dalan sa kinabuhi. 24 Ipahilayo ka
niini gikan sa daotang babaye, gikan sa malumo nga mga
pulong sa mananapaw. 25 Ayaw kaibog diha sa imong
kasingkasing sa iyang kaanyag ug ayaw itugot nga madani
ka sa iyang mga pilok. 26 Ang pakigdulog sa babayeng
gabaligya ug dungog nagkantidad lamang sa usa ka tinapay,
apan ang asawa sa uban maoy hinungdan nga kawad-an ka
sa imong kinabuhi. 27 Makahimo ba sa pagdala ug kalayo
ang tawo sa iyang dughan nga dili masunog ang iyang bisti?
28 Makahimo ba sa paglakaw sa baga ang tawo nga dili
mapaso ang iyang mga tiil? 29 Mao usab ang tawo nga
modulog sa asawa sa iyang silingan; ang tawo nga modulog
kaniya pagasilotan gayod. 30 Ang mga tawo dili motamay
sa kawatan kung mangawat kini aron sa pagtagbaw sa
iyang panginahanglan sa dihang gutom kini. 31 Apan kung
masakpan siya, magbayad gayod siya sa makapito ka pilo
sa kung unsa ang iyang gikawat; kinahanglan iyang ihatag
ang tanan nga adunay bili diha sa iyang panimalay. 32 Ang
tawo nga nanapaw walay panabot; ang tawo nga mobuhat
niini naglaglag sa iyang kaugalingon. 33 Mga samad ug
kaulawan mao ang angay kaniya ug ang iyang kaulawan dili
mawala. 34 Kay ang pangabugho makapasuko pag-ayo sa
usa ka lalaki; dili siya magpakita ug kaluoy kung manimalos
siya. 35 Dili siya modawat ug bayad ug dili siya mahaylo,
bisan ug hatagan nimo siya ug daghang gasa.

7 Akong anak, tumana ang akong mga pulong ug tipigi
ang akong mga pagmando diha sa imong kaugalingon. 2
Tumana ang akong mga mando ug pagkinabuhi ug tipigi ang
akong gitudlo ingon nga mansanas sa imong mga mata. 3
Ihigot kini sa imong mga tudlo; isulat kini sa papan sa imong
kasingkasing. 4 Sultihi ang kaalam, “Ikaw ang akong igsoong
babaye,” ug tawaga ang panabot nga imong suod nga
paryente, 5 aron nga malikay ang imong kaugalingon gikan
sa dili matarong nga babaye, gikan sa langyaw nga babaye
uban sa iyang malumo nga mga pulong. 6 Sa bintana sa
akong balay nagtan-aw ako sa rehas. 7 Nagtan-aw ako sa
walay kasinatian nga mga tawo, ug namatikdan ko taliwala sa
batan-ong mga kalalakin-an ang usa ka batan-on nga walay
panabot. 8 Kana nga batan-ong lalaki milabay sa dalan duol
sa kanto sa babaye, ug miadto siya padulong sa balay niini.
9 Kilomkilom kadto, sa pagsalop sa adlaw, sa panahon sa
kagabhion ug sa kangitngit. 10 Didto gitagbo siya sa babaye,
nga nagbisti sama sa usa ka gabaligya ug dungog, nga
adunay bakak nga kasingkasing. 11 Sabaan siya ug sukwahi
ang iyang mga pamaagi; dili makapuyo ang iyang mga tiil sa
balay. 12 Karon anaa sa kadalanan, unya diha sa mercado,
ug diha sa matag kanto naghulat siya aron sa pag-atake. 13
Busa gigunitan niya siya ug gihalokan siya, uban sa isog nga
panagway miingon siya kaniya, 14 “Naghalad ako karong
adlawa, gituman ko ang akong mga panumpa, 15 busa
migawas ako aron sa pagtagbo kanimo, sa matinguhaong
pagpangita sa imong panagway, ug nakaplagan ko ikaw.
16 Gihapinan ko ang akong higdaanan sa dekolor nga lino
gikan sa Ehipto. 17 Gibutangan ko ang akong higdaanan
ug mira, aloe, ug cinamon. 18 Dali, mag-inom kita hangtod
matagbaw sa gugma hangtod buntag; maglipay kita pag-
ayo sa mga buhat sa gugma. 19 Kay ang akong bana wala
sa iyang balay; naglakaw siya sa halayo nga panaw. 20
Nagdala siya ug puntil sa salapi; mobalik siya sa adlaw sa
pagtakdol sa bulan.” 21 Sa daghang pulong nahaylo niya
siya; uban sa iyang malumo nga mga ngabil napahisalaag
niya siya. 22 Sa walay langan misunod siya kaniya sama
sa baka nga pagapatyon, sama sa lagsaw nga nalit-ag,
23 hangtod ang pana motusok sa atay niini. Sama siya
sa langgam nga nagdali pagpadulong sa lit-ag. Wala siya
masayod nga kawad-an siya sa iyang kinabuhi. 24 Ug karon
akong mga anak, paminaw kanako, pamatia ang mga pulong
sa akong baba. 25 Hinaot nga ang imong kasingkasing
dili mopadulong sa iyang mga dalan; ayaw pagpahisalaag
ngadto sa iyang mga dalan. 26 Siya ang hinungdan nga
daghang mga tawo ang nasamdan; daghan na kaayo ang
iyang gipamatay nga mga tawo. 27 Ang iyang balay anaa sa

dalan padulong sa Sheol; padulong kini sa ubos ngadto sa mga lawak sa kamatayon. **(Sheol h7585)**

8 Wala ba nagtawag ang kaalam? Wala ba gipatugbaw
sa panabot ang iyang tingog? **2** Sa kinatumyan sa
kabungtoran nga daplin sa dalan, diha sa nagsangang dalan,
nagbarog ang kaalam. **3** Sa kilid sa pultahan sa siyudad,
haduol sa mga ganghaan sa siyudad, nagtawag siya. **4**
"Katawhan, nagtawag ako kaninyo ug akong gipatugbaw
ang akong tingog ngadto sa mga anak sa mga tawo. **5**
Kamong mga uyamot, tun-i ang kaalam, ug kamong mga
nagdumot sa kahibalo, kinahanglan nga inyong maangkon
ang masinabtanon nga kasingkasing. **6** Paminaw ug mosulti
ako ug mga bililhong mga butang ug sa dihang mobuka
ang akong mga ngabil isulti ko ang matarong— **7** kay
ang akong baba mohisgot kung unsa ang kasaligan ug
ang akong mga ngabil nagdumot sa pagkadaotan. **8** Ang
tanang mga pulong sa akong baba matarong; walay gituis o
makapahisalaag niini. **9** Ang tanan kong mga pulong tul-id
alang niadtong nakasabot; ang akong mga pulong husto
alang niadtong nagapangita ug kahibalo. **10** Pilia ang akong
pagpanudlo labaw pa sa plata ug ang kahibalo labaw pa
kaysa lunsay nga bulawan. **11** Kay ako, ang Kaalam, mas
maayo labaw kaysa mga alahas; walay imong gitinguha
ang ikatandi kanako. **12** Ako, ang Kaalam, nagkinabuhi
sa Pagkamaalam, ug gibatonan ko ang kahibalo ug ang
pagkamabinantayon. **13** Ang pagkahadlok kang Yahweh
mao ang pagdumot sa daotan—gikasilagan ko ang garbo
ug ang pagkamapahitas-on, ang daotang dalan, ug ang
tinuis nga sinultihan—gikasilagan ko sila. **14** Aduna akoy
maayong panambagon ug maayo nga kaalam; ako ang
panghunahuna; akoa ang kusog. **15** Pinaagi kanako naghari
ang mga hari— ang mga tawong bantogan usab, ug ang
tanang makiangayon nga nangulo. **16** Pinaagi kanako
nagmando ang mga prinsipe ug ang mga bantogan ug
ang tanang nangulo uban ang hustisya. **17** Gihigugma
ko kadtong nahigugma kanako, ug kadtong nagkugi sa
pagpangita kanako, makakaplag kanako. **18** Ania kanako
ang mga bahandi ug ang kadungganan, ang malungtaron
nga bahandi ug ang pagkamatarong. **19** Ang akong bunga
mas maayo kaysa bulawan, mas maayo pa bisan sa lunsay
nga bulawan; ang akong mahatag labaw pa kaysa lunsay
nga plata. **20** Naglakaw ako sa matarong nga dalan, sa
agianan nga mopadulong sa katarong, **21** busa makahatag
ako ug panulundon niadtong nahigugma kanako ug magpuno
sa ilang tipiganan. **22** Gibuhat ako ni Yahweh sukad pa sa
sinugdanan—ang nahiuna sa iyang mga binuhat sa karaang
kapanahonan. **23** Gikan sa dugay na nga mga katuigan
gipahimutang na ako—gikan sa una, gikan sa sinugdanan sa
kalibotan. **24** Kaniadto sa wala pa ang kadagatan, nahimugso
na ako—sa wala pa ang mga tubod nga madagayaon sa
tubig, **25** sa wala pa napahimutang ang kabukiran ug sa
wala pa ang kabungtoran, nahimugso na ako. **26** Nahimugso
na ako sa wala pa nabuhat ni Yahweh ang kalibotan, o
ang kapatagan, o bisan sa unang abog sa kalibotan. **27**
Atua ako sa dihang gipahimutang niya ang kalangitan,
sa dihang gihimo niya ang kapunawpunawan ibabaw sa
kinahiladman. **28** Atua ako sa dihang gipahimutang niya ang
kalangitan sa kawanangan ug sa dihang gibuhat niya ang
mga tuboran sa kinahiladman. **29** Atua ako sa dihang gibuhat
niya ang utlanan alang sa dagat, aron nga ang katubigan
dili malapas kung diin kini niya gimandoan, ug sa dihang
gimandoan niya kung asa mahimutang ang mga patukoranan
sa kalibotan. **30** Anaa ako sa iyang kiliran, ingon nga hanas
nga magbubuhat, ug ako ang iyang kalipay sa matag adlaw,
kanunay nga nagmalipayon uban kaniya. **31** Nagmalipayon
ako sa tibuok niyang kalibotan ug ang akong kalipay anaa
sa mga anak sa katawhan. **32** Ug karon, akong mga anak,
paminaw kanako, kay magmalipayon kadtong nagtipig sa
akong mga dalan. **33** Paminawa ang akong mga pagpanudlo
ug pagmanggialamon; ayaw kini isalikway. **34** Ang tawo nga
maminaw kanako magmalipayon— nagabantay sa akong
mga ganghaan sa matag adlaw, nagapaabot kanako sa
kilid sa mga pultahan sa akong puluy-anan. **35** Kay si bisan
kinsa nga nakakaplag kanako, makakaplag sa kinabuhi,
ug iyang nakaplagan ang pabor ni Yahweh. **36** Apan siya
nga mapakyas sa pagpangita kanako, nagdaot sa iyang
kaugalingon; ang tanan nga nagdumot kanako nahigugma
sa kamatayon."

9 Ang kaalam nagtukod sa kaugalingon niyang panimalay;
naglilok siya ug pito ka mga haligi gikan sa mga bato.
2 Giandam niya ang iyang mga mananap aron idalit sa
panihapon; gisagolan niya ang iyang bino; ug giandam niya
ang iyang lamisa. **3** Gisugo niya ang iyang mga sulugoong
babaye aron pagdapit ug pagpanawag gikan sa hataas nga
bahin sa siyudad: **4** "Paanhia dinhi ang mga wala natudloan!"
Miingon siya ngadto sa mga walay alamag. **5** "Dali, kaon sa
akong pagkaon, ug pag-inom sa bino nga akong gisagolan.
6 Biyai ang yano nimong mga binuhatan, ug pagkinabuhi;
paglakaw sa dalan nga adunay salabotan. **7** Si bisan
kinsa nga mobadlong sa mabugalbugalon nag-awhag ug
pagdaogdaog ug si bisan kinsa nga mobadlong sa tawong
daotan masakitan. **8** Ayaw badlonga ang mabugalbugalon,
kay dumtan ka niya; badlonga ang tawong maalamon, ug
higugmaon ka niya. **9** Hatagi ug pagpanudlo ang tawong
maalamon, ug mahimo pa gayod siyang maalamon; tudloi
ang tawong matarong, ug madugangan pa ang iyang
nakat-onan. **10** Ang pagkahadlok kang Yahweh mao ang
sinugdanan sa kaalam ug ang kahibalo sa Balaan mao ang

pagsabot. **11** Kay pinaagi kanako modaghan pa ang imong
mga adlaw ug madugangan ang mga tuig sa imong kinabuhi.
12 Kung maalamon ka, maalam ka sa imong kaugalingon,
apan kung magbugalbugal ka, mag-inusara kang magpas-
an niini." **13** Ang babayeng buangbuang sabaan— wala
siya natudloan ug walay nahibaloan. **14** Naglingkod siya sa
pultahan sa iyang puluy-anan, sa lingkoranan sa hataas nga
mga dapit sa lungsod. **15** Nagatawag siya niadtong nangagi,
ngadto sa mga tawong tul-id nga nagalakaw sa ilang dalan.
16 "Paanhia dinhi ang mga wala natudloan!" Giingnan niya
kadtong mga walay alamag. **17** "Tam-is ang kinawat nga
tubig ug maayo ang tinapay nga gikaon sa tago." **18** Apan
wala siya nasayod nga atua didto ang mga patay, nga ang
iyang mga dinapit anaa sa kinahiladman sa Sheol. **(Sheol h7585)**

10 Ang mga panultihon ni Solomon. Ang anak nga
maalamon makapalipay sa iyang amahan apan ang
anak nga buangbuang maghatag ug kasub-anan sa iyang
inahan. **2** Walay bili ang kabtangan nga naangkon pinaagi
sa pagkadaotan, apan ang pagbuhat ug matarong maglikay
kanimo sa kamatayon. **3** Dili itugot ni Yahweh nga magutman
ang nagbuhat kung unsa ang matarong, apan iyang pakyason
ang mga tinguha sa daotan. **4** Ang kamot nga tapulan
makapahimong kabos sa tawo, apan ang kamot sa tawong
kugihan makaangkon ug mga bahandi. **5** Ang maalamon
nga anak magtigom sa abot sa yuta sa ting-init apan
makauulaw alang kaniya kung matulog siya panahon sa
ting-ani. **6** Ang mga gasa nga gikan sa Dios anaa sa ulo
niadtong mga mobuhat sa matarong, apan ang baba sa
daotan motabon sa kasamok. **7** Ang tawo nga mobuhat sa
matarong makapalipay kanato sa dihang maghunahuna kita
mahitungod kaniya, apan ang ngalan sa daotan madunot.
8 Kadtong adunay panabot modawat sa mga pagmando,
apan ang sabaan nga buangbuang magun-ob. **9** Siya nga
maglakaw sa kaligdong maglakaw nga luwas, apan ang
tawong mohimo sa iyang mga dalan nga baliko, masakpan
ra unya siya. **10** Siya nga mangidhat makapasubo, apan
pagalumpagon ang sabaan nga buangbuang. **11** Ang baba
sa tawo nga mobuhat sa matarong mao ang tubig sa
kinabuhi, apan ang baba sa daotan motabon sa kasamok. **12**
Ang kaligutgot hinungdan sa panagbingkil, apan tabonan sa
gugma ang tanang kasal-anan. **13** Ang kaalam makaplagan
diha sa mga ngabil sa tawong adunay maayong paghukom,
apan ang bunal alang sa likod sa tawong walay alamag.
14 Ang mga tawong maalamon magtigom ug kahibalo,
apan ang baba sa buangbuang nagapaduol sa kagub-
anan. **15** Ang bahandi sa tawong adunahan mao ang
iyang lig-on nga siyudad; ang kawad-on sa kabos mao ang
iyang kagub-anan. **16** Ang bayad niadtong magbuhat kung
unsa ang matarong mogiya kanila ngadto sa kinabuhi; ang
ginansiya sa daotan mogiya kanila ngadto sa sala. **17** Adunay
agianan paingon sa kinabuhi alang niadtong mosunod sa
pagpanton, apan mahisalaag ang tawo nga magsalikway
sa pagbadlong. **18** Si bisan kinsa nga adunay tinago nga
pagdumot adunay bakakon nga mga ngabil, ug si bisan
kinsa nga magbutangbutang mga buangbuang. **19** Kung
adunay daghang mga pulong, dili mawala ang kalapasan,
apan siya nga nagmaampingon sa iyang isulti maalamon.
20 Ang dila sa mobuhat ug matarong, lunsay nga plata;
adunay gamay nga bili sa kasingkasing sa daotan. **21** Ang
mga ngabil sa tawong mobuhat kung unsa ang matarong
makapahimsog sa kadaghanan, apan mangamatay ang mga
buangbuang tungod kay wala silay alamag. **22** Ang maayong
mga gasa ni Yahweh magdala ug bahandi ug walay kasakit
niini. **23** Ang pagkadaotan mao ang dula nga ginadula sa
buangbuang, apan ang kaalam mao ang makapahimuot
sa tawong adunay panabot. **24** Ang kahadlok sa daotan
mogukod kaniya, apan ang tinguha sa matarong igahatag. **25**
Ang daotan sama sa bagyo nga molabay lang, ug mahanaw
dayon, apan kadtong mobuhat kung unsa ang matarong mao
ang patukoranan nga molungtad hangtod sa kahangtoran.
26 Sama sa suka nga anaa sa ngipon ug aso sa mga mata,
mao usab ang tapulan alang niadtong nagpadala kaniya. **27**
Ang pagkahadlok kang Yahweh makapalugway sa kinabuhi,
apan ang mga katuigan sa daotan mapamubo. **28** Ang
paglaom niadtong mobuhat sa matarong mao ang ilang
kalipay, apan ang katuigan sa mga daotan mapamubo. **29**
Ang dalan ni Yahweh mopanalipod niadtong adunay dungog,
apan kagub-anan kini alang sa daotan. **30** Kadtong mobuhat
sa matarong dili gayod mapukan, apan ang daotan dili
magpabilin sa yuta. **31** Gikan sa baba niadtong magbuhat ug
matarong adunay bunga sa kaalam, apan ang bakakon nga
dila pagaputlon. **32** Ang mga ngabil niadtong mobuhat sa
matarong nasayod kung unsa ang angayan, apan ang baba
sa daotan, nasayod sila kung unsa ang tinuis.

11 Gikasilagan ni Yahweh ang sukdanan nga dili husto,
apan gikahimut-an niya ang husto nga pagsukod. **2**
Kung ang garbo moabot, ang kaulaw unya modangat, apan
diha sa pagpaubos moabot ang kaalam. **3** Ang dungog sa
matarong mogiya kanila, apan ang baliko nga mga dalan
sa mga malimbongon moguba kanila. **4** Walay pulos ang
bahandi sa adlaw sa kapungot, apan ang pagbuhat ug
matarong maglikay kanimo gikan sa kamatayon. **5** Ang
matarong nga binuhatan sa tawong walay sala magtul-
id sa iyang dalan, apan ang daotan mapukan tungod
sa ilang pagkadaotan. **6** Ang matarong nga binuhatan
niadtong makapahimuot sa Dios magluwas kanila, apan
ang malimbongon malit-ag pinaagi sa ilang mga tinguha.

7 Sa dihang ang tawong daotan mamatay, ang iyang
paglaom mahanaw ug ang paglaom nga anaa sa iyang
kusog mawagtang. 8 Ang tawo nga magbuhat kung unsa
ang matarong malikay gikan sa kagubot ug modangat
hinuon kini ngadto sa daotan. 9 Ang baba sa dili diosnon
makadaot sa iyang silingan, apan pinaagi sa kahibalo
kadtong mobuhat kung unsa ang matarong maluwas. 10
Kung magmauswagon kadtong magbuhat ug matarong, ang
siyudad magmalipayon; kung ang daotan malaglag, adunay
panagsinggit sa kalipay. 11 Pinaagi sa maayong mga gasa
niadtong makapahimuot sa Dios, mouswag ang siyudad;
pinaagi sa baba sa daotan, magun-ob ang siyudad. 12 Ang
tawo nga magtamay sa iyang higala walay alamag, apan
ang tawo nga adunay panabot maghilom. 13 Si bisan kinsa
nga nagapanglibak mopadayag sa mga tinago, apan ang
tawong matinud-anon motipig sa mga butang nga gitago. 14
Kung walay maalamong padulngan, ang nasod mapukan,
apan moabot ang kadaogan pinaagi sa pagpakisayod sa
daghang magtatambag. 15 Si bisan kinsa nga magpasalig
sa utang sa usa ka langyaw mag-antos gayod sa kasakit,
apan ang tawo nga dili buot mohimo ug kasabotan sa ingon
ana nga matang sa saad maluwas. 16 Ang maluluy-on
nga babaye makadawat ug pagpasidungog, apan ang mga
tawong mangtas mga hakog sa bahandi. 17 Ang tawong
maluluy-on makapahimulos sa iyang kaugalingon, apan ang
tawong bangis magpasakit sa iyang kaugalingon. 18 Ang
tawong daotan manglimbong aron lang makuha ang iyang
suhol, apan ang tawong magpugas kung unsa ang matarong
moani sa bayad sa kamatuoran. 19 Ang tawong matinud-
anon nga mobuhat kung unsa ang matarong mabuhi, apan
mamatay ang tawo nga mosunod sa daotan. 20 Gikasilagan
ni Yahweh kadtong mga kasingkasing nga dili matarong,
apan gikahimut-an niya kadtong mga dalan sa mga walay
sala. 21 Siguradoha kini—ang mga tawong daotan dili
pasagdan nga dili masilotan, apan ang mga kaliwat niadtong
mobuhat kung unsa ang matarong maluwas. 22 Sama sa
singsing nga bulawan nga anaa sa ilong sa baboy mao man
ang maanyag nga babaye nga walay maayong paghukom.
23 Ang mga tinguha niadtong mobuhat kung unsa ang
matarong mosangpot sa kaayohan, apan ang mga tawong
daotan molaom lang sa kapungot. 24 Adunay tawo nga
magpugas ug binhi—makatigom siya ug mas daghan pa; ang
uban nga wala magpugas—modangat kaniya ang kakabos.
25 Ang tawong manggihatagon mouswag ug ang tawong
mohatag ug tubig ngadto sa uban makabaton ug tubig sa
iyang kaugalingon. 26 Tunglohon sa mga tawo ang tawong
mobalibad sa pagbaligya ug trigo, apan ang maayong mga
gasa magpurongpurong sa ulo niadtong magbaligya niini. 27
Ang tawo nga kugihan mangita sa maayo nagapangita usab
ug pabor, apan ang tawo nga mangita sa daotan makakaplag
niini. 28 Kadtong misalig sa ilang kaadunahan mapukan,
apan sama sa dahon, molabong kadtong mobuhat kung
unsa ang matarong. 29 Ang tawo nga magdala ug kagubot
sa iyang kaugalingong panimalay makapanunod ug hangin
ug ang buangbuang mahimong ulipon sa maalamon ug
kasingkasing. 30 Kadtong mobuhat kung unsa ang matarong
mahimong sama sa kahoy sa kinabuhi, apan ang kasamok
molaglag ug mga kinabuhi. 31 Kung kadtong mga mobuhat
ug matarong makadawat kung unsa ang angay kanila, unsa
pa kaha ang daotan ug ang makasasala!

12 Bisan kinsa nga nahigugma sa pagpanton nahigugma
sa kahibalo, apan ang tawo nga nagdumot sa
pagbadlong buangbuang. 2 Kaluy-an ni Yahweh ang
maayong tawo, apan iyang silotan ang tawo nga nagplano
ug daotan. 3 Ang tawo dili malig-on pinaagi sa pagkadaotan,
apan kadtong nagbuhat ug maayo dili gayod maibot. 4
Ang asawa nga may katakos mao ang korona sa iyang
bana, apan siya nga modala ug kaulawan sama sa sakit nga
modunot sa iyang kabukogan. 5 Ang mga plano niadtong
nagbuhat kung unsa ang husto matarong, apan malimbongon
ang tambag sa daotan. 6 Ang mga pulong sa daotang mga
tawo nag-atang sa kahigayonan aron sa pagpatay, apan
ang mga pulong sa matarong maoy motipig kanila. 7 Ang
daotang mga tawo mapukan ug mangahanaw sila, apan
ang panimalay niadtong nagbuhat ug matarong motindog. 8
Ang tawo pagadayegon pinaagi sa kadako sa kaalam nga
anaa kaniya, apan ang mga tawo nga mopili sa sukwahi
isalikway. 9 Maayo pa ang adunay dili mahinungdanon nga
katungdanan— nga sulugoon lamang—kay sa magpasigarbo
mahitungod sa imong pagkamahinungdanon apan walay
pagkaon. 10 Ang tawong nagbuhat ug matarong nag-
atiman sa panginahanglan sa iyang mananap, apan bisan
ang kahangawa sa tawong daotan bangis. 11 Ang tawo
nga nagatrabaho sa iyang yuta makabaton ug daghang
pagkaon, apan si kinsa kadtong nagsunod sa walay pulos
nga mga buluhaton walay salabotan. 12 Gitinguha sa
daotang mga tawo ang gikawat sa daotang kalalakin-an
nagdto sa uban, apan ang bunga niadtong nagbuhat ug
matarong nagagikan sa ilang mga kaugalingon. 13 Ang
tawong daotan malit-ag pinaagi sa iyang daotang sinultihan,
apan kadtong nagbuhat ug matarong makalingkawas gikan
sa kasamok. 14 Gikan sa bunga sa iyang mga pulong ang
tawo mapuno sa mga maayong butang, ingon nga ang
buhat sa iyang mga kamot moganti kaniya. 15 Ang dalan
sa buangbuang matarong sa iyang kaugalingong panan-
aw, apan ang tawong maalamon maminaw sa tambag. 16
Ipadayag dayon sa buangbuang ang iyang kasuko, apan ang
tawong mobaliwala sa pagtamay maalamon 17 Ang tawong

nagsulti sa kamatuoran nagsulti kung unsa ang matarong, apan ang mini nga saksi mosulti ug mga bakak. **18** Ang mga pulong sa tawong madalidalion sama sa tusok sa espada, apan ang dila sa maalamon magdala ug kaayohan. **19** Ang matinud-anon nga ngabil molungtad sa kahangtoran, apan ang bakakong dila lumalabay lamang. **20** Adunay paglingla diha sa kasingkasing niadtong nagplano sa pagbuhat ug daotan, apan ang kalipay nagagikan sa mga magtatambag sa kalinaw. **21** Walay kasakit nga mahitabo niadtong nagbuhat ug matarong, apan ang tawong daotan napuno sa mga kalisdanan. **22** Dumtan ni Yahweh ang bakakong mga ngabil, apan kadtong nagpuyo sa pagkamatinud-anon mao ang iyang kalipay. **23** Ang maalamon nga tawo nagtago sa iyang kahibalo, apan ang kasingkasing sa mga buangbuang nagasinggit sa binuang. **24** Ang kamot sa makugihon magdumala, apan ang tawong tapulan ibutang ngadto sa lisod nga trabaho. **25** Ang kabalaka nga anaa sa kasingkasing sa usa ka tawo maoy mobira kaniya paubos, apan ang mga maayong pulong makapalipay kaniya. **26** Ang tawo nga nagbuhat ug matarong usa ka giya sa iyang higala, apan ang dalan sa daotan maoy mopahisalaag kanila. **27** Ang tawong tapulan dili makasugba sa ilang kaugalingong inayam, apan ang makugihon nga tawo makaangkon sa bililhong bahandi. **28** Kadtong naglakaw diha sa matarong nga dalan makakaplag ug kinabuhi ug diha sa iyang agianan walay kamatayon.

13 Ang maalamon nga anak mamati sa pagtudlo sa iyang amahan, apan ang mabugalbugalon dili maminaw sa pagbadlong. **2** Gikan sa bunga sa iyang baba ang tawo maglipay sa mga maayong butang, apan ang kagana sa maluibon alang sa kabangis. **3** Ang tawo nga nagabantay sa iyang baba nanalipod sa iyang kinabuhi, apan ang tawong moabli ug dako sa iyang mga ngabil mogun-ob sa iyang kaugalingon. **4** Ang kagana sa tawong tapulan motinguha apan walay makuha, apan ang kagana sa tawong kugihan tagbawon pag-ayo. **5** Ang tawo nga nagbuhat ug matarong nagdumot sa mga bakak, apan ang daotang tawo naghimo sa iyang kaugalingon nga mangilngig, ug nagbuhat siya ug kaulawan. **6** Ang pagkamatarong manalipod niadtong dili sad-an sa ilang agianan, apan ang pagkadaotan molaglag sa nagbuhat ug sala. **7** Adunay tawo nga nagpalambo sa iyang kaugalingon, apan wala gayoy nahot ug adunay tawo nga naghatag sa tanan, apan tinuod nga adunahan. **8** Malukat sa tawong adunahan ang iyang kinabuhi pinaagi sa iyang mga katigayonan, apan ang tawong kabos dili gayod makadawat sa maong pagtagad. **9** Ang kahayag sa tawong nagbuhat sa matarong maglipay, apan ang lampara sa daotan pagapalungon. **10** Ang garbo manganak lamang ug panagbangi, apan alang niadtong maminaw sa maayong tambag adunay kaalam. **11** Ang bahandi mahanaw kung adunay dakong garbo, apan ang tawo nga mangita ug salapi pinaagi sa pagkugi sa iyang kamot modaghan ang iyang salapi. **12** Kung ang paglaom malangan, makaguba kini sa kasingkasing, apan ang pangandoy nga natuman mao ang kahoy sa kinabuhi. **13** Ang tawo nga motamay sa pagtudlo mahitumpawak gihapon niini, apan ang tawong motuman sa mando pagagantihan. **14** Ang pagpatudlo sa tawong maalamon tuboran sa kinabuhi, maglikay kanimo gikan sa lit-ag sa kamatayon. **15** Ang maayong panghunahuna makuha ug pabor, apan ang dalan sa mabudhion wala gayoy kataposan. **16** Ang tawong maalaman mobuhat inubanan sa kahibalo sa matag hukom, apan ang buangbuang magpasundayag sa iyang pagkabuangbuang. **17** Ang daotan nga mensahero mahitumpawak ngadto sa kasamok, apan ang matinud-anon nga tigbalita magdala ug pagpasig-uli. **18** Ang tawo nga mosalikway sa pagpanton mahimong kabos ug maulawan, apan ang dungog moabot kaniya nga nagtuon gikan sa pagbadlong. **19** Ang pangandoy nga natuman tam-is sa panlasa, apan ang mga buangbuang dili gayod motalikod sa pagkadaotan. **20** Paglakaw uban sa mga maalamon ug magmaalamon ka, apan ang kauban sa mga buangbuang mag-antos sa kasakit. **21** Ang katalagman mosunod sa mga makasasala, apan kadtong nagbuhat ug matarong adunay maayong ganti. **22** Ang tawong matarong adunay ikabilin nga panulundon alang sa iyang mga apo, apan ang bahandi sa makasasala mahiadto sa tawo nga nagbuhat ug matarong. **23** Ang wala gidaro nga uma nga gipanag-iyahan sa usa ka kabos makahatag ug daghang pagkaon, apan gibanlas kini pinaagi sa dili pagkamataronganon. **24** Ang tawong dili mopanton sa iyang anak wala naghiguma kaniya, apan ang tawo nga naghigugma sa iyang anak maampingon sa pagpanton kaniya. **25** Ang tawong nagbuhat ug matarong mokaon hangtod sa iyang katagbawan, apan ang tiyan sa mga daotan kanunay gutom.

14 Ang maalamong babaye motukod sa iyang panimalay, apan gubaon kini sa buangbuang nga babaye pinaagi sa iyang mga kamot. **2** Ang tawong naglakaw sa pakamatarong adunay kahadlok kang Yahweh, apan ang tawo nga dili matinud-anaon sa iyang mga dalan nagsalikway kaniya. **3** Gikan sa baba sa buangbuang mogawas ang salingsing sa iyang garbo, apan ang ngabil sa maalamon magtipig kanila. **4** Kung walay mga baka ang pasungan hinlo, apan ang kadagaya sa pananom moabot pinaagi sa kusog sa baka. **5** Ang matinud-anon nga saksi dili mamakak, apan ang mini nga saksi mobuga ug mga bakak. **6** Ang mayubiton mangita sa kaalam ug walay makaplagan, apan ang kahibalo sayon lang moabot ngadto sa tawong adunay panabot. **7** Palayo sa tawong buangbuang, kay dili ka makakaplag ug

kahibalo sa iyang mga ngabil. 8 Ang kaalam sa tawong maampingon mao ang pagsabot sa iyang kaugalingong dalan, apan ang kabuang sa mga buangbuang mao ang pagpanglimbong. 9 Mayubiton ang mga buangbuang kung ang halad sa sala ihalad, apan taliwala sa matarong ang pabor gipaambit. 10 Nasayod ang kasingkasing sa iyang kaugalingong kapaitan ug walay langyaw nga moambit sa kalipay niini. 11 Ang balay sa tawong daotan magunob, apan ang barongbarong sa tawong matarong maligon. 12 Adunay dalan nga daw matarong alang sa usa ka tawo, apan sa kataposan niini mopadulong sa kamatayon. 13 Ang kasingkasing makahimo sa pagkatawa apan anaa gihapon sa kasakitan ug ang kalipay mosangpot sa kasubanan. 14 Ang tawong dili matinud-anon makaangkon kung unsa ang angay sa iyang mga dalan, apan ang maayong tawo makaangkon kung unsay ang iyaha. 15 Ang tawo nga wala gitudlo-an motuo sa bisan unsang butang, apan ang tawo nga maampingon maghunahuna sa iyang mga lakang. 16 Ang tawo nga maalamon mahadlokon ug mopalayo sa daotan, apan ang buangbuang mosalikway gayod sa pagpasidaan. 17 Ang tawong dali ra masuko nagabuhat sa buangbuang nga mga butang, ug gikasilagan ang tawong naglaraw ug daotan. 18 Ang yano nga tawo makapanunod sa pagkabuangbuang, apan ang maalamon nga mga tawo napalibotan sa kahibalo. 19 Kadtong mga daotan moyukbo sa atubangan niadtong matarong ug kadtong mga daotan moyukbo sa mga ganghaan sa mga matarong. 20 Ang tawong kabos dumtan bisan sa iyang mga kauban, apan ang tawong adunahan daghan ug mga higala. 21 Ang tawong nagtamay sa iyang silingan nakasala, apan ang tawong nagpakita ug kaluoy sa mga kabos malipayon. 22 Dili ba kadtong naglaraw ug daotan mahisalaag man? Apan kadtong nagplano sa pagbuhat ug maayo makadawat sa pagkamatinud-anon sa kasabotan ug pagkamasaligan. 23 Uban sa tanang kakugi moabot ang ganansiya, apan kung kanunay lamang panagsultihanay, mogiya kini sa pagkakabos. 24 Ang korona sa tawong maalamon mao ang ilang bahandi, apan ang pagkabuangbuang sa mga buangbuang magdala lamang kanila sa dugang kabuang. 25 Ang matinud-anon nga saksi moluwas sa mga kinabuhi, apan ang mini nga saksi mobuga ug mga bakak. 26 Kung ang usa ka tawo adunay kahadlok kang Yahweh, siya usab adunay hilabihang pagsalig kaniya; kining mga butanga sama sa lig-ong dapit nga mapanalipdan sa mga anak nianing tawhana. 27 Ang kahadlok kang Yahweh maoy tuboran sa kinabuhi, aron nga motalikod ang tawo gikan sa lit-ag sa kamatayon. 28 Ang himaya sa hari makita diha sa kadaghan sa iyang katawhan, apan kung walay mga tawo ang prinsipe magguba. 29 Ang tawong mapailubon adunay dakong panabot, apan ang tawong dali ra masuko motuboy sa pagkabuangbuang. 30 Ang malinawon nga kasingkasing mao ang kinabuhi sa lawas, apan ang kasina modunot sa kabukogan. 31 Ang tawong nagdaogdaog sa mga kabos nagatunglo sa iyang Magbubuhat, apan ang tawong nagpakita ug kaluoy sa nanginahanglan nagpasidungog kaniya. 32 Ang tawong daotan malaglag pinaagi sa iyang daotang mga binuhatan, apan ang tawong matarong adunay dalangpanan bisan diha sa kamatayon. 33 Ang kaalam anaa sa kasingkasing sa adunay panabot, apan bisan sa taliwala sa mga buangbuang gipaila niya ang iyang kaugalingon. 34 Ang pagbuhat kung unsa ang matarong motuboy sa nasod, apan ang sala kaulawan sa kang bisan kinsa. 35 Ang kaluoy sa hari anaa sa sulugoon nga nagmaampingon, apan ang iyang kasuko alang sa tawo nga nagpakaulaw.

15 Ang malumo nga tubag makapahupay sa kapungot, apan ang sakit nga pulong makapasamot sa kasuko. 2 Ang dila sa mga tawong maalamon magasulti ug kahibalo, apan ang baba sa mga buangbuang magasulti ug mga binuang. 3 Ang mata ni Yahweh anaa sa bisan asa, nagabantay sa mga daotan ug sa mga maayo. 4 Ang makapaayo nga dila mao ang kahoy sa kinabuhi, apan ang dila nga malimbongon makapasubo sa espiritu. 5 Ang buangbuang adunay pagtamay sa pagpanton sa iyang amahan, apan siya nga nakakat-on sa mga pagbadlong usa ka maampingon. 6 Adunay dakong bahandi sa balay niadtong nagbuhat ug matarong, apan ang kinitaan sa mga tawong daotan naghatag kanila ug kasamok. 7 Ang mga ngabil sa mga tawong maalamon nagasabwag ug kahibalo, apan dili sama niini ang mga kasingkasing sa mga buangbuang. 8 Gidumtan ni Yahweh ang mga sakripisyo sa mga tawong daotan, apan ang pag-ampo sa mga tawong matarong maoy iyang kalipay. 9 Gidumtan ni Yahweh ang dalan sa mga tawong daotan, apan gihiguma niya kadtong nagtinguha sa matarong. 10 Mapintas nga pagpanton ang naghulat kang bisan kinsa nga mibiya sa ilang dalan, ug mamatay kadtong mga nagdumot sa pagbadlong. 11 Ang Sheol ug ang kalaglagan dayag sa atubangan ni Yahweh; unsa pa kaha ang mga kasingkasing sa mga anak sa katawhan? (Sheol h7585) 12 Ang mga bugalbugalon nagsalikway sa pagbadlong; dili siya moadto sa mga manggialamon. 13 Ang malipayon nga kasingkasing makapasadya sa nawong, apan ang kaguol makapasubo sa espiritu. 14 Ang kasingkasing nga adunay panabot nagapangita sa kahibalo, apan ang baba sa mga buangbuang nagtagbaw sa kabuang. 15 Alaot ang tanang adlaw sa mga dinaogdaog, apan ang kasingkasing nga malipayon adunay kombira nga walay kataposan. 16 Mas maayo pa ang diyutay nga adunay kahadlok kang Yahweh kaysa dako nga bahandi nga puno

sa kalibog. 17 Mas maayo pa ang pagkaon nga adunay mga
gulay diin anaay gugma kaysa tambok nga nating baka nga
gidalit uban sa pagdumot. 18 Ang masuk-anon nga tawo
makapakutaw sa mga panaglantugi, apan ang tawo nga dili
daling masuko makahupay sa panaglalis. 19 Ang dalan sa
mga tapolan sama sa dapit nga adunay daghang mga tunok,
apan ang dalan sa mga matarong halapad ug patag. 20 Ang
maalamon nga anak nagdala ug kalipay sa iyang amahan,
apan ang buangbuang nga tawo nagtamay sa iyang inahan.
21 Ang kabuang makalipay sa tawong walay alamag, apan
kadtong adunay panabot magalakaw sa tul-id nga dalan. 22
Ang plano mapakyas kung walay mga panambagon, apan
magmalamposon sila kung daghan ang mga magtatambag.
23 Ang tawo makakaplag ug kalipay kung siya mohatag ug
hustong tubag; pagkamaayo nalang sa tukma nga pulong!
24 Ang dalan sa kinabuhi mogiya pataas alang niadtong
mga maampingon nga mga tawo, aron mobiya sila gikan
sa kinahiladman sa Sheol (Sheol h7585) 25 Gun-obon ni
Yahweh ang kabilin sa mga mapagarbohon, apan panalipdan
niya ang kabtangan sa mga balo. 26 Gidumtan ni Yahweh
ang mga panghunahuna sa mga tawong daotan, apan
putli ang mga pulong sa mga matarong. 27 Ang kawatan
nagdala ug kasamok sa iyang pamilya, apan ang usa nga
nagdumili sa suhol mabuhi. 28 Ang kasingkasing niadtong
nagabuhat ug matarong nagahunahuna sa dili pa motubag,
apan ang baba sa mga tawong daotan mosulti sa tanang
kadaotan. 29 Halayo si Yahweh niadtong mga tawong daotan,
apan paminawon niya ang pag-ampo niadtong nagbuhat
ug matarong. 30 Ang kahayag sa mga mata nagdala ug
kalipay sa kasingkasing ug ang maayong balita kaayohan
alang sa lawas. 31 Kung patalinghogan mo ang tawo
nga magbadlong kanimo kung giunsa nimo pagkinabuhi,
magpabilin ka uban sa mga tawong maalamon. 32 Kadtong
nagdumili sa pagpanton nagtamay sa iyang kaugalingon,
apan siya nga nagapaminaw ug pagbadlong makaangkon
ug panabot. 33 Ang pagkahadlok kang Yahweh nagatudlo ug
kaalam, ug diha sa pagpaubos moabot ang kadungganan.

16 Ang mga laraw sa kasingkasing iya sa tawo, apan
nagagikan kang Yahweh ang tubag sa iyang dila. 2
Ang tanan nga pamaagi sa tawo putli sa iyang kaugalingong
panan-aw, apan sukdon ni Yahweh ang espiritu. 3 Itugyan
kang Yahweh ang imong mga buluhaton ug ang imong mga
laraw magmalamposon. 4 Gibuhat ni Yahweh ang tanang
butang nga adunay katuyoan, bisan ang mga daotan sa adlaw
sa kalisdanan. 5 Gidumtan ni Yahweh ang tanan nga adunay
mapahitas-on nga kasingkasing, bisan tuod makabarog sila
nga nagkahiusa, dili sila makalingkawas sa silot. 6 Pinaagi
sa pagkamatinud-anon sa kasabotan ug pagkamasaligan
ang sala napasaylo ug pinaagi sa pagkahadlok kang Yahweh
ang mga tawo mobiya sa pagkadaotan. 7 Kung ang pamaagi
sa usa ka tawo nakapahimuot kang Yahweh, himoon niya
bisan pa ang kaaway nianang tawhana nga mapasig-uli
kaniya. 8 Mas maayo pa ang diyutay nga kinitaan uban ang
pagkamatarong, kaysa dako nga uban pagkadili matarong.
9 Sa iyang kasingkasing, ang tawo naglaraw sa iyang dalan,
apan si Yahweh ang mogiya sa iyang mga lakang. 10 Ang
pagpanagna anaa sa ngabil sa hari, sa paghukom ang
iyang baba dili gayod mosulti ug bakak. 11 Ang husto nga
sukdanan nagagikan kang Yahweh; ang tibuok nga gibug-
aton sa sudlanan mao ang iyang bulohaton. 12 Kung ang
mga hari magbuhat ug daotan nga mga butang, mao kana
ang butang nga hinginlan, tungod kay ang trono gitukod
sa pagbuhat ug maayo. 13 Ang hari malipay sa ngabil
nga nagsulti sa matuod ug gihiguma niya ang nagsulti
sa walay pagduhaduha. 14 Ang kapungot sa hari usa ka
mensahero sa kamatayon apan ang tawong maalamon
mosulay sa paghupay sa iyang kasuko. 15 Diha sa kahayag
sa nawong sa hari mao ang kinabuhi, ug ang iyang pabor
sama sa panganod nga nagdala ug ulan. 16 Mas maayo
ang pagbaton ug kaalam kaysa bulawan. Ang pagbaton ug
panabot kinahanglan pilion labaw sa plata. 17 Ang dalan sa
mga tawong matarong maglikay kanila gikan sa daotan;
kadtong mopanalipod sa iyang kinabuhi mobantay sa iyang
dalan. 18 Ang garbo mosangpot sa kalaglagan ug ang
mapahitas-on nga espiritu sa pagkapukan. 19 Mas maayo
ang pagpaubos diha sa mga kabos nga mga tawo kaysa
pagbahin sa mga inilog uban sa mga mapahitas-on nga
mga tawo. 20 Si kinsa kadtong namalandong sa gitudlo
kanila makakaplag ug maayo ug kadtong nagsalig kang
Yahweh magmalipayon. 21 Siya nga maalamon sa iyang
kasingkasing gitawag nga adunay panabot ug ang katam-is
sa pagpanulti magdugang sa iyang katakos sa pagtudlo. 22
Ang panabot mao ang tuboran sa kinabuhi alang kaniya
nga nagbaton niini, apan ang silot sa mga buangbuang
mao ang ilang pagkabuang-buang. 23 Ang kasingkasing sa
maalamon nga tawo maghatag ug panabot sa iyang baba
ug makadugang sa pagkamadanihon sa iyang mga ngabil.
24 Ang malumo nga mga pulong sama sa dugos— tam-
is alang sa kalag ug kaayohan alang sa kabukogan. 25
Adunay dalan nga ang hunahuna sa tawo husto, apan ang
tumoy niini dalan paingon sa kamatayon. 26 Ang tinguha
sa usa ka mamumuo ang makapakaon kaniya; ang iyang
kagutom mao ang nag-aghat kaniya nga magpadayon. 27
Ang walay pulos nga tawo nangita ug kagubot ug ang
iyang sinultihan sama sa makapaso nga kalayo. 28 Ang
mga tawong daotan makapasamot sa panagbangi ug ang
pagpanglibak makapabulag sa suod nga mga managhigala.
29 Ang tawo nga mangtas mamakak sa iyang silingan ug

maggiya kaniya sa dalan nga dili matarong. **30** Siya nga mokidhat sa iyang mata naglaraw ug daotang mga butang; kadtong mongisi magabuhat ug daotan. **31** Ang puti nga buhok mao ang purongpurong sa himaya; naangkon kini tungod sa pagkinabuhi sa husto nga pamaagi. **32** Mas maayo nga dili daling masuko kaysa mahimong manggugubat ug ang nagdumala sa iyang espiritu mas kusgan pa sa usa ka tawo nga makalupig ug siyudad. **33** Ang ripa giitsa ngadto sa sabakan, apan ang pagbuot nagagikan kang Yahweh.

17 Mas maayo pa nga adunay kahilom uban sa diyutay nga bahaw nga tinapay kaysa balay nga puno sa kombira apan adunay panag-away. **2** Ang maalamon nga sulugoon maoy magmando sa anak nga magpakaulaw ug makigbahin sa mga katigayonan ingon nga usa sa mga igsoon. **3** Ang hulmahan alang sa plata ug ang hudno alang sa bulawan, apan si Yahweh ang magputli sa mga kasingkasing. **4** Ang tawo nga nagabuhat ug daotan maminaw niadtong mga nagasultig daotan; ang bakakon motagad niadtong nagasulti ug daotan nga mga butang. **5** Si bisan kinsa nga nagabiaybiay sa kabos nagatamay sa iyang magbubuhat ug ang nagmaya sa kalisdanan dili makalikay sa silot. **6** Ang mga apo maoy korona sa mga tigulang, ug ang mga ginikanan maghatag ug pagpasidungog sa ilang mga anak. **7** Ang maayo nga pagpanulti dili angay sa usa ka buangbuang; ingon man ang ngabil nga bakakon dili angay sa mga halangdon. **8** Ang pagsuhol sama sa usa ka batong salamangka alang niadtong naghatag niini; bisan asa siya paingon, magmalamposon siya. **9** Si bisan kinsa ang wala maghunahuna sa sayop nagapangita sa gugma, apan kadtong nagabalik-balik sa usa ka butang makapabulag sa suod nga panaghigala. **10** Ang pagbadlong modulot sa kinahiladman sa tawong adunay panabot kaysa gatosan ka lapdos ngadto sa buangbuang. **11** Ang tawong daotan nangita lamang ug kasamok, busa ang mangtas nga sinugo ipadala batok kaniya. **12** Mas maayo pa nga makasugat ug oso nga gikawatan sa iyang mga anak kay sa makasugat ug usa ka buangbuang diha sa iyang pagkabuang-buang. **13** Kung ang usa ka tawo nagbalos ug daotan sa maayo, ang pagkadaotan dili mobiya sa iyang panimalay. **14** Ang sinugdanan sa panagbingkil sama sa usa ka tawo nga nagsabwag ug tubig sa bisan asa, busa palayo sa panaglalisay sa dili pa kini modako. **15** Ang tawo nga magpalingkawas sa mga tawong daotan o maghukom niadtong magbuhat sa matarong— kining duha ka mga tawo dulumtanan kang Yahweh. **16** Nganong magsuhol man ang buangbuang ug salapi aron makakat-on mahitungod sa kaalam, nga wala man siyay katakos sa pagkat-on niini? **17** Ang managhigala maghigugmaay sa tanang higayon ug ang managsoon nahimugso sa panahon sa kalisdanan. **18** Ang tawo nga walay alamag magahimo ug hugot nga mga pakigsaad ug maoy moangkon sa mga utang sa iyang silingan. **19** Si bisan kinsa kadtong mahigugma sa panagbingkil nahigugma sa sala; siya nga maghimo sa hataas nga babag sa iyang pultahan maoy mahimong hinungdan nga makabali sa mga bukog. **20** Ang tawo nga daotan ug kasingkasing walay makaplagan nga maayo; siya nga adunay daotan nga dila mahiagom ngadto sa katalagman. **21** Si bisan kinsa kadtong ginikanan sa buangbuang magdala ug kasubo sa iyang kaugalingon; ug ang amahan sa buangbuang walay kalipay. **22** Ang malipayon nga kasingkasing maayo nga tambal, apan ang dugmok nga espiritu makauga sa bukog. **23** Ang tawong daotan modawat ug tinago nga suhol aron tuison ang dalan sa hustisya. **24** Ang usa ka tawo nga adunay panabot nagatumong sa iyang nawong ngadto sa kaalam, apan ang mata sa buangbuang nagatumong sa tumoy sa kalibotan. **25** Ang anak nga buangbuang mao ang kasubanan ngadto sa iyang amahan, ug kapaitan alang sa babaye nga naghimugso kaniya. **26** Dili usab maayo nga silotan ang nagbuhat ug matarong; ni maayo ang paglatigo sa mga tawong halangdon nga adunay baroganan. **27** Ang tawo nga adunay kahibalo mogamit ug diyutay lamang nga mga pulong ug ang tawo nga adunay panabot mapinugnganon. **28** Bisan ang buangbuang daw sama sa maalamon kung siya magpakahilom; kung dili siya mosulti, isipon siyang usa ka utokan.

18 Siya nga naglain sa iyang kaugalingon nangita sa kaugalingon niyang tinguha ug gisupak niya ang tanan nga maayo. **2** Ang buangbuang dili makakaplag ug kalipay sa pagsabot, apan kadto lang ginapadayag sa iyang kasingkasing. **3** Kung ang tawong daotan moabot, ang pagtamay moabot kaniya— uban sa kaulaw ug pagsaway. **4** Ang mga pulong sa baba sa usa ka tawo sama sa lalom nga katubigan; ang tuboran sa kaalam mao ang nagadagayday nga sapa. **5** Dili maayo ang pagdapig ngadto sa daotan, ni sa paghikaw sa hustisya niadtong magbuhat ug matarong. **6** Ang mga ngabil sa buangbuang magdala kaniya sa panagbingkil ug ang iyang baba mag-awhag sa mga paglatos. **7** Ang baba sa buangbuang mao ang iyang kalaglagan ug gilit-ag niya ang iyang kaugalingon sa iyang dila. **8** Ang mga pulong sa pagpanglibak sama sa diyutay ug lamian nga pagkaon nga moadto sa kinahiladman nga bahin sa lawas. **9** Mao usab, ang tawo nga maglangaylangay sa iyang buluhaton sama lamang sa tawo nga nagguba niini sa husto. **10** Ang ngalan ni Yahweh mao ang lig-on nga tore; ang tawo nga magbuhat ug matarong modangop niini ug maluwas. **11** Ang katigayonan sa dato mao ang iyang lig-on nga siyudad ug sa iyang panghunahuna sama kini sa hataas nga paril. **12** Sa dili pa siya mapukan ang kasingkasing sa tawo magarbohon,

apan pasidunggan kadtong magpaubos. 13 Ang tawo nga magtubag nga wala maminaw— iya kining kabuang ug kaulawan. 14 Ang espiritu sa tawo makasugakod sa balatian, apan sa nagluya nga espiritu kinsa man ang makalahutay niini? 15 Ang kasingkasing sa utokan magtinguha sa kahibalo ug ang igdulongog sa mga maalamon magapangita niini. 16 Ang gasa sa tawo mag-abli sa iyang dalan ug magdala kaniya ngadto sa atubangan sa tawong mahinungdanon. 17 Ang unang mosulti sa husay daw husto hangtod nga moabot ang iyang kontra ug magsukitsukit kaniya. 18 Ang pagripa makahusay sa panaglantugi ug magpahimulag sa lig-on nga mga kaaway. 19 Lisod dag-on ang usa ka igsoon nga nasakitan kaysa sa usa ka lig-on nga siyudad, ug ang panaglalis sama sa haligi sa usa ka palasyo. 20 Gikan sa bunga sa iyang baba mapuno ang tiyan sa usa ka tawo; pinaagi sa ani sa iyang mga ngabil matagbaw siya. 21 Ang kamatayon ug ang kinabuhi gidumalahan sa dila, ug kadtong nahigugma sa dila makakaon sa bunga niini. 22 Siya nga makakaplag ug asawa makakaplag ug maayong butang ug makadawat siya ug pabor gikan kang Yahweh. 23 Ang tawong kabos maghangyo nga kaluy-an, apan ang tawong adunahan motubag ug pinasingka. 24 Ang tawo nga daghan ug mga higala mosangpot sa kalaglagan tungod kanila, apan adunay higala nga mahimong mas suod kay sa igsoon.

19 Mas maayo pa ang tawo nga kabos nga naglakaw diha sa iyang katarong kaysa kaniya nga sukwahi sa iyang pagpanulti ug buangbuang. 2 Dili usab maayo ang pagpangandoy nga dili inubanan sa kahibalo ug siya nga kusog modagan mahisalaag sa dalan. 3 Ang kabuang sa tawo nagdaot sa iyang kinabuhi ug napungot ang iyang kasingkasing batok kang Yahweh. 4 Makadugang ang bahandi ug daghang mga higala, apan ang tawong kabos nahimulag gikan sa iyang mga higala. 5 Ang bakakon nga saksi pagasilotan ug siya nga nagsulti ug bakak dili gayod makaikyas. 6 Daghan ang magapangayo ug tabang gikan sa tawong manggihatagon ug higala sa tanan siya nga manggihatagon ug mga gasa. 7 Ang tanang mga igsoong lalaki sa kabos nasilag kaniya; unsa pa kaha ang iyang mga higala nga mipahilayo kaniya! Motawag siya kanila apan wala na sila. 8 Siya nga nagbaton sa kaalam naghigugma sa iyang kinabuhi; siya nga nagtipig sa pagsabot makakaplag kung unsa ang maayo. 9 Ang bakakon nga saksi pagasilotan gayod, apan ang nagsulti ug bakak malaglag. 10 Dili angay sa tawo nga buangbuang ang pagpuyo sa kaharuhay— labi na gayod nga walay angay ang ulipon nga maoy magdumala sa mga prinsipe. 11 Ang pagkamabinantayon maghimo sa tawo nga dili daling masuko ug ang dili pagtagad sa sayop maoy makahatag kaniya ug himaya. 12 Ang kapungot sa hari sama sa ngulob sa batan-ong liyon, apan ang iyang kaluoy sama sa yamog nga anaa sa sagbot. 13 Ang buangbuang nga anak nga lalaki nagdaot sa iyang amahan ug ang malalison nga asawa sama sa tubig nga kanunay magtulo. 14 Ang balay ug ang bahandi maoy panulondon gikan sa mga ginikanan, apan ang maalamon nga asawa gikan kang Yahweh. 15 Ang pagkatapolan maghatod kanimo ngadto sa pagkahinanok ug tulog, apan siya nga dili magtrabaho gutomon. 16 Siya nga nagtuman sa sugo nanalipod sa iyang kinabuhi, apan mamatay ang tawo nga wala maghunahuna mahitungod sa iyang mga pamaagi. 17 Si bisan kinsa nga maluluy-on sa kabos sama ra nga nagpahulam kang Yahweh ug magbayad siya kaniya sa iyang nahimo. 18 Pantona ang imong anak samtang aduna pay paglaom ug ayaw pangandoya nga mabutang siya sa kamatayon. 19 Ang tawo nga daling masuko kinahanglan nga mobayad sa kasaypanan, kung imo siyang luwason, buhaton mo pa gihapon kini sa ikaduhang higayon. 20 Paminawa ang tambag ug dawata ang pagtudlo, aron nga magmaalamon ka hangtod sa kataposan sa imong kinabuhi. 21 Daghan ang mga laraw sa kasingkasing sa tawo, apan ang kabubut-on lamang ni Yahweh maoy matuman. 22 Ang pagkamatinud-anon maoy gipangandoy sa tawo ug mas maayo pa ang tawong kabos kaysa bakakon. 23 Ang pagpasidungog kang Yahweh magtultol sa katawhan ngadto sa kinabuhi; si bisan kinsa nga aduna niini matagbaw ug dili mahiagom sa kadaot. 24 Maglubong sa iyang kamot ang tapolan ngadto sa pagkaon; dili gani siya makahimo sa paghungit niini padulong sa iyang baba. 25 Kung imong silotan ang mabugalbugalon, mahimong magmaalamon ang walay alamag; badlonga siya nga adunay pagsabot ug makabaton siya ug kahibalo. 26 Siya nga mangawat sa iyang amahan ug maghingilin sa iyang inahan mao ang anak nga lalaki nga magpakaulaw ug salawayon. 27 Kung mohunong ka sa pagpaminaw sa pagtudlo, akong anak nga lalaki, mahisalaag ka gikan sa mga pulong sa kahibalo. 28 Magbugalbugal sa katarong ang bakak nga saksi ug ang baba sa daotan magalamoy sa pagkadaotan. 29 Andam na ang paghukom alang sa mga mabugalbugalon ug ang paglatos alang sa mga likod sa mga buangbuang.

20 Ang bino mao ang mabugalbugalon ug ang isog nga ilimnon mao ang sabaan; si bisan kinsa nga mahisalaag pinaagi sa ilimnon dili manggialamon. 2 Ang pagkahadlok ngadto sa hari sama sa pagkahadlok sa nagngulob nga batan-ong liyon; siya nga nagpasuko kaniya makabsan sa iyang kinabuhi. 3 Dungog gayod kini alang ni bisan kinsa nga makalikay sa panagbingkil, apan ang matag kabuang mosangko sa pagpakiglalis. 4 Dili magdaro ang tawong tapolan sa panahon sa tingtugnaw; mangita siya ug abot panahon sa ting-ani apan wala gayod siyay

makuha. 5 Ang mga katuyoan sa kasingkasing sa tawo
sama sa lalom nga tubig, apan makasag-ob niini ang tawo
nga may panabot. 6 Daghang mga tawo ang magpahayag
nga matinud-anon siya, apan kinsa man ang makakaplag
kaniya nga matinumanon? 7 Ang tawo nga nagbuhat ug
maayo nagalakaw diha sa iyang katarong ug magmalipayon
ang iyang mga anak nga lalaki nga magsunod kaniya. 8
Ang hari nga maglingkod diha sa trono nga magabuhat
sa buluhaton sa maghuhukom magapatibulaag sa tanang
daotan pinaagi sa iyang mata. 9 Kinsa man ang makaingon,
"Hinlo ang akong kasingkasing; gawasnon ako sa akong
sala"? 10 Ang nagkalainlain nga timbangan ug ang dili
insakto nga mga sukdanan, kasilagan kini ni Yahweh. 11
Bisan pa ang batan-on maila pinaagi sa iyang mga buhat,
kung putli ug matarong ba ang iyang binuhatan. 12 Ang mga
dalunggan nga makadungog ang mga mata nga makakita,
gibuhat kini ni Yahweh. 13 Ayaw higugmaa ang pagkatulog o
mahiagom ka sa pagkakabos; bukha ang imong mga mata
ug aduna kay daghan nga makaon. 14 "Dili maayo! Dili
maayo!" miingon ang tigpamalit, apan sa dihang makalakaw
na siya magpagarbo na siya. 15 Adunay bulawan ug daghan
nga mga mahalon nga mga bato, apan ang mga ngabil sa
kahibalo mao ang bililhon nga alahas. 16 Kuhaa ang bisti sa
tag-iya nga naghulam ug salapi ingon nga garantiya sa utang
sa usa ka langyaw, ug kuhaa kini kung siya garantiya alang
sa mga babaye nga mananapaw. 17 Tam-is ang tinapay
nga nakuha pinaagi sa pagpanlimbong, apan sa kinaulahian
mapuno sa balas ang iyang baba. 18 Natukod ang mga
laraw pinaagi sa tambag ug uban lamang sa maalamong
giya nga makiggubat ka. 19 Ang pagtabi makabutyag sa
mga tinago ug busa kinahanglan nga dili ka makig-uban
sa mga tawo nga tabian. 20 Kung tunglohon sa tawo ang
iyang amahan o ang iyang inahan, mapalong ang iyang
lampara taliwala sa kangitngit. 21 Ang panulondon nga
gidalidali lamang sa pagkuha sa sinugdanan walay maayong
mahimo sa kaulahian. 22 Ayaw pagsulti, "Mobalos ako sa
imong sayop nga gihimo!" Paghulat kang Yahweh kay siya
ang moluwas kanimo. 23 Gikasilagan ni Yahweh ang dili
insakto nga mga timbangan ug dili gayod maayo ang mga
limbongan nga taksanan. 24 Gigiyahan ni Yahweh ang
mga lakang sa tawo; unsaon man niya pagsabot sa iyang
paagi? 25 Lit-ag alang sa tawo ang pagdalidali ug ingon nga,
"Balaan kini nga butang," ug magsugod lang ug hunahuna
sa buot ipasabot niini human sa iyang panaad. 26 Lainon
sa maalamon nga hari ang mga daotan ug patuyokon ang
galingan alang kanila. 27 Ang espiritu sa tawo mao ang
lampara ni Yahweh, nga magsusi sa kinahiladman niya
nga mga bahin. 28 Ang matinud-anon nga kasabotan ug
pagkamasaligan maoy makapanalipod sa hari; nahimong
luwas ang iyang trono pinaagi sa gugma. 29 Ang himaya sa
batan-ong mga lalaki mao ang ilang kusog, ug ang dungog
sa mga tigulang mao ang ilang puti nga buhok. 30 Ang mga
paghuyop makahimo paghinlo sa samad sa daotan ug ang
mga pagbunal makapahinlo sa kinauyokan nga mga bahin.

21 Ang kasingkasing sa hari usa ka nagadagayday nga
tubig diha sa kamot ni Yahweh; gipasimang niya kini
sa bisan asa niya gusto. 2 Ang tagsatagsa ka pamaagi sa
tawo matarong sa iyang kaugalingon nga mga mata, apan si
Yahweh ang magatimbangtimbang sa mga kasingkasing. 3
Ang pagbuhat sa pagkamatarong ug pagkamakiangayon labi
pang dawaton ni Yahweh kay sa halad. 4 Ang mapahitas-on
nga mga mata ug mapasigarbohon nga kasingkasing— ang
suga sa daotan— mga sala. 5 Ang mga laraw sa makugihon
mogiya lamang ngadto sa pagkamauswagon, apan ang
tagsatagsa nga nagabuhat nga madalidalion mosangko
lamang sa kawalad-on. 6 Ang pagbaton ug mga bahandi
pinaagi sa bakakon nga dila usa ka lumalabayng inalisngaw
nga aso ug usa ka lit-ag nga makapatay. 7 Ang kabangis
sa daotan mao ang moguyod kanila palayo, kay nagdumili
man sila sa pagbuhat sa katarong. 8 Baliko ang dalan sa
tawong sad-an, apan siya nga putli nagabuhat ug matarong.
9 Mas maayo pa nga mopuyo sa lawak sa ibabaw sa balay
kaysa mopuyo sa balay uban ang asawa nga malalison. 10
Ang pangpagana sa daotan nangita sa pagkadaotan; walay
kaluoy nga makit-an sa iyang mga silingan diha sa iyang mga
mata. 11 Sa dihang masilotan na ang matamayon, ang walay
alamag mahimong maalamon, ug sa dihang pahamatngonan
ang maalamon nga tawo, madugangan ang iyang kahibalo.
12 Siya nga nagabuhat ug matarong nagabantay sa balay sa
daotan; iyang ipasukamod ang daotan ngadto sa pagkagun-
ob. 13 Siya nga magasampong sa iyang mga igdulungog sa
mga pagtuaw sa mga kabos, magatuaw usab siya, apan
dili siya patalinghogan. 14 Makapahupay sa kasuko ang
gasa sa tago ug makapahupay sa hilabihan nga kaligutgot
ang gasa sa tago. 15 Sa dihang mapahamtang na ang
katarong, magdala kini ug kalipay ngadto sa tawo nga
nagabuhat sa matarong, apan magdala kini ug kalisang
sa nagabuhat ug daotan. 16 Siya nga nahisalaag gikan sa
dalan sa panabot, magapahulay siya ngadto sa tigomanan
sa mga patay. 17 Bisan kinsa nga nahigugma sa kahilayan
mahimo nga kabos; siya nga nahigugma sa bino ug lana dili
maadunahan. 18 Ang daotan nga tawo maoy lukat alang
sa nagabuhat ug matarong, ug ang maluibon maoy lukat
alang sa matinud-anon. 19 Mas maayo pang magpuyo sa
kamingawan kay sa uban ang babaye nga tigpasiugda ug
kasamok ug hilabihan ka bagulbolan. 20 Adunay bililhon nga
bahandi ug lana sa panimalay sa manggialamon, apan usik-
usikan lamang kini sa tawong buangbuang. 21 Siya nga

nagabuhat ug matarong ug manggiluluy-on— kining tawhana
makakaplag ug kinabuhi, pagkamatarong, ug kadungganan.
22 Ang tawong maalamon makakatkat sa siyudad sa mga
bantogan, ug mapokan niya ang mga salipdanan nga diin
ilang gisaligan. 23 Bisan kinsa nga magabantay sa iyang
baba ug sa iyang dila magapahilayo sa iyang kaugalingon
sa kasamok. 24 Ang mapahitas-on ug mapasigarbohon nga
tawo— "Matamayon" ang iyang ngalan— nagabuhat uban
ang mapalabilabihon nga garbo. 25 Ang tinguha sa tapolan
makapatay kaniya, kay ang iyang mga kamot nagadumili sa
pagtrabaho. 26 Sa tibuok adlaw nagatinguha ug nagatinguha
pa gayod siya, apan siya nga nagabuhat ug matarong
nagahatag ug wala nagatihiktihik. 27 Dulomtanan ang halad
sa tawong daotan; mas dulomtanan pa gayod kini kung dad-
on niya kini uban sa daotan nga mga tinguha. 28 Mahanaw
ang bakakon nga saksi, apan siya nga nagapatalinghog
magasulti sa tanang panahon. 29 Ang usa ka tawong
daotan magapagahi sa iyang panagway, apan ang tawong
matinud-anon masaligon mahitungod sa iyang mga paagi.
30 Wala gayoy kaalam, wala gayoy panabot, ug wala gayoy
tambag nga makabarog batok kang Yahweh. 31 Giandam
ang kabayo alang sa adlaw sa pagpakiggubat, apan ang
kadaogan iya lamang kang Yahweh.

22 Ang maayong ngalan pagapilion labi pa sa dagkong
mga bahandi ug ang kaluoy mas maayo pa kay
sa plata ug bulawan. 2 Ang adunahan ug kabos nga
mga tawo managsama lamang sa niini nga paagi— si
Yahweh ang nagbuhat kanilang tanan. 3 Ang mabinantayon
nga tawo makakita sa kasamok ug magatago sa iyang
kaugalingon, apan ang walay pagtagad mopadayon ug mag-
antos tungod niini. 4 Ang ganti sa pagkamapainubsanon ug
pagkamahadlokon kang Yahweh mao ang mga bahandi,
dungog, ug kinabuhi. 5 Mga tunok ug mga lit-ag ang naglaray
sa agianan sa masinupakon; si bisan kinsa nga nagbantay sa
iyang kinabuhi mapahilayo gikan kanila. 6 Tudloi ang bata sa
dalan nga angay niyang pagaadtoan ug sa dihang matigulang
na siya dili siya motalikod gikan niana nga pagpanudlo. 7
Ang adunahan nga mga tawo modumala ibabaw sa mga
kabos nga mga tawo ug siya nga nangutang ulipon sa usa
nga nagapautang. 8 Siya nga nagpugas sa dili matarong
magaani ug kasamok ug ang iyang sungkod sa kapungot
mahanaw. 9 Siya nga adunay mata sa pagkamahinatagon
pagapanalanginan, kay gipakigbahin niya ang iyang tinapay
ngadto sa mga kabos. 10 Papahawaa ang mga matamayon,
ug pagulaa ang samokan; ug mohunong ang mga panaglalis
ug mga pagtamay. 11 Siya nga nahigugma sa putli nga
kasingkasing ug kansang mga pagpanulti malumo, mahimo
niyang higala ang hari. 12 Ang mga mata ni Yahweh kanunay
nga nagabantay sa kahibalo, apan isalikway niya ang mga
pulong sa mabudhion. 13 Ang tawong tapolan moingon,
"Adunay liyon sa dalan! Pagapatyon ako diha sa hawan nga
mga dapit." 14 Ang baba sa babaye nga mananapaw usa
ka lalom nga bung-aw; mosilaob ang kasuko ni Yahweh
batok sa tawo nga mahulog niini. 15 Nabugkos ang mga
binuang diha sa kasingkasing sa bata, apan ang bunal sa
pagpanton magapahawa niini palayo. 16 Siya nga namintaha
sa mga kabos nga mga tawo aron madugangan ang iyang
bahandi, o paghatag ngadto sa mga adunahan nga tawo,
mosangko ngadto sa kawalad-on. 17 Ipapaminaw ang imong
dalunggan ug patalinghogi ang mga pulong sa maalamon ug
gamita ang imong kasingkasing sa akong kahibalo, 18 kay
makaayo kanimo kung ampingan mo kini diha sa imong
kinasuloran, kung kining tanan andam na diha sa imong
mga ngabil. 19 Aron nga ang imong pagsalig maanaa kang
Yahweh, gitudlo ko kini kanimo karong adlawa— bisan
kanimo. 20 Wala ba diay ako makasulat alang kanimo ug 30
ka mga panultihong pagpanudlo ug kahibalo, 21 aron sa
pagtudlo kanimo sa kamatuoran niining kasaligan nga mga
pulong, aron makahatag ka ug kasaligan nga mga tubag
niadtong nagpadala kanimo? 22 Ayaw kawati ang kabos
tungod kay kabos siya, o yatakan ang mga nagkinahanglan
nga anaa sa ganghaan, 23 kay labanan ni Yahweh ang ilang
kahimtang, ug kawatan niya sa kinabuhi kadtong nagakawat
kanila. 24 Ayaw pagpakighigala sa tawo nga gidumalahan
sa kasuko ug kinahanglan nga dili ka mouban sa tawo nga
maligutguton, 25 o tingali ug makakat-on ka sa iyang mga
paagi ug motukob ka sa paon alang sa imong kalag. 26
Ayaw paisip nga usa niadtong mohapak sa mga kamot, nga
nagapasalig sa utang. 27 Kung makulang ka sa pagbayad,
unsa man ang makapahunong sa usa ka tawo sa pagkuha
sa higdaanan nga imong gihigdaan? 28 Ayaw ibalhin ang
karaan nga utlanang bato nga gipahimutang sa imong mga
amahan. 29 Nakakita ka ba ug usa ka tawo nga hanas sa
iyang trabaho? Mobarog siya atubangan sa mga hari; dili
siya mobarog atubangan sa mga yano lamang nga mga
tawo.

23 Sa dihang molingkod ka aron mokaon uban ang
magmamando, pagbantay pag-ayo kung unsa ang
anaa sa imong atubangan, 2 ug ibutang ang kutsilyo sa
imong tutonlan kung ikaw ang matang sa tawo nga gusto
mokaon ug daghang pagkaon. 3 Ayaw pagtinguha sa iyang
lamiang mga pagkaon, kay pagkaon kini sa mga bakak. 4
Ayaw paghago ug maayo aron makaangkon ug bahandi;
pagmaalamon aron masayod kung kanus-a moundang. 5
Tugotan ba nimo ang imong mga mata nga masilaw niini?
Mahanaw lamang kini, kay sigurado gayod nga tugkan kini
ug mga pako sama sa agila ug molupad sa kawanangan. 6

Ayaw kan-a ang pagkaon sa tawong adunay daotan nga
tinan-awan— ug ayaw pagtinguha sa iyang lamiang mga
pagkaon, 7 kay siya ang matang sa tawo nga nag-ihap sa
kantidad sa pagkaon. “Kaon ug inom!” moingon siya kanimo,
apan ang iyang kasingkasing wala diha kanimo. 8 Isuka
nimo bisan ang diyutay nga imong gikaon ug giusik-usikan
lang nimo ang imong mga pagdayeg. 9 Ayaw pakigsulti sa
igdulungog sa usa ka buangbuang, kay tamayon lamang niya
ang imong maalamon nga mga pulong. 10 Ayaw ibalhin ang
karaang bato nga utlanan o ilogon ang kaumahan sa mga ilo,
11 kay ang ilang Manluluwas kusgan ug molaban siya sa ilang
katungod batok kanimo. 12 Ibutang sa imong kasingkasing
ang pagpanudlo ug sa imong mga dalunggan ang mga
pulong sa kahibalo. 13 Ayaw pagdumili sa pagpanton sa
usa ka bata, kay kung latoson nimo siya ug bunal, dili siya
mamatay. 14 Kinahanglan nga ikaw gayod ang molatos
kaniya pinaagi sa bunal ug moluwas sa iyang kalag gikan sa
Seol. (Sheol h7585) 15 Akong anak nga lalaki, kung maalamon
ang imong kasingkasing, nan ang akong kasingkasing
magmaya usab; 16 malipay ang akong kinasuloran sa dihang
ang imong mga ngabil magsulti ug husto. 17 Ayaw itugot nga
masina ang imong kasingkasing sa mga makasasala, apan
padayon diha sa pagkahadlok kang Yahweh sa tibuok adlaw.
18 Sigurado gayod nga adunay kaugmaon ug dili mahanaw
ang imong paglaom. 19 Paminaw- ikaw! - akong anak nga
lalaki, ug pagmaalamon ug giyahi ang imong kasingkasing
ngadto sa dalan. 20 Ayaw pakig-uban sa mga palahubog
ug sa kusog mokaon ug karne, 21 kay ang palahubog ug
ang kusog mokaon mahimong kabos ug mahinanok nga
magbisti na lamang sila ug mga trapo. 22 Paminawa ang
imong amahan nga maoy nagpakatawo kanimo ug ayaw
tamaya ang imong inahan sa dihang matigulang na siya. 23
Palita ang kamatuoran, apan ayaw kini ibaligya; pagpalit
ug kaalam, pagpanton, ug panabot. 24 Ang amahan sa
matarong maglipay gayod, ug siya nga magpakatawo ug
maalamon nga bata magmaya diha kaniya. 25 Tugoti nga
magmaya ang imong amahan ug imong inahan ug tugoti nga
maglipay siya nga maoy nagpakatawo kanimo. 26 Akong
anak nga lalaki, ihatag kanako ang imong kasingkasing ug
ipaniid ang imong mga mata sa akong mga dalan. 27 Kay
ang babaye nga nagbaligya sa iyang dungog usa ka lalom
nga bung-aw, ug ang asawa sa laing lalaki usa ka masigpit
nga atabay. 28 Nagpauraray siya nga nag-atang sama sa
kawatan ug padaghanon niya ang mga maluibon taliwala sa
katawhan. 29 Kinsa man ang adunay kaalaot? Kinsa man
ang adunay kasubo? Kinsa man ang adunay mga kaaway?
Kinsa man ang adunay pagbagulbol? Kinsa man ang adunay
mga samad nga walay hinungdan? Kinsa man ang adunay
mapula nga mga mata? 30 Kadtong magpabilin sa pag-
inom ug bino, kadtong misulay sa sinagolan nga bino. 31
Ayaw tan-awa ang bino sa dihang pula na kini, sa dihang
mangidlap kini diha sa baso ug hamloy nga lad-okon. 32
Sa kataposan mamaak kini sama sa bitin ug molikos kini
sama sa udto-udto nga bitin. 33 Makita sa imong mga mata
ang katingalahang mga butang ug ang imong kasingkasing
magapamulong sa sukwahi nga mga butang. 34 Mahisama
ka sa natulog ngadto sa kinahiladman sa kadagatan o
naghigda tumoy sa tukon sa layag. 35 “Gibunalan nila ako,”
moingon ka, “apan wala ako nasakitan. Gikulata nila ako,
apan wala ko kini mabati. Kanus-a ba ako makamata?
Mangita ako ug laing ilimnon.”

24 Ayaw kasina niadtong mga daotan, ni magtinguha
sa pagpakig-uban kanila, 2 tungod kay ang ilang
mga kasingkasing naglaraw ug kadaot ug ang ilang mga
ngabil nagsulti mahitungod sa kasamok. 3 Pinaagi sa
kaalam natukod ang balay ug pinaagi sa panabot napabarog
kini. 4 Pinaagi sa kahibalo napuno ang mga lawak sa
tanang bililhon ug maanindot nga mga bahandi. 5 Kusgan
ang manggugubat sa kaalam, ug ang tawo sa kahibalo
makadugang sa iyang kusog; 6 kay pinaagi sa maalamon
nga paggiya makaasdang ka sa imong pagpakiggubat ug
uban sa daghang mga magtatambag adunay kadaogan. 7
Ang kaalam hataas kaayo alang sa usa ka buangbuang;
wala niya bukha ang iyang baba diha sa ganghaan. 8
Adunay naglaraw nga magbuhat ug daotan— gitawag siya
sa mga tawo nga agalon sa daotang mga laraw. 9 Sala
ang binuang nga laraw ug biaybiayon sa mga lalaki ang
mga matamayon. 10 Kung magmaluyahon ka uban ang
kahadlok sa adlaw sa kasamok, nan diyutay ra ang imong
kusog. 11 Luwasa kadtong gidala ngadto sa kamatayon
ug kupti kadtong nagsusapinday ngadto sa ihawanan. 12
Kung moingon ka, “Tan-awa, wala kami nasayod mahitungod
niini,” ang nagtimbang-timbang sa kasingkasing wala ba siya
makasabot sa imong giingon? Ug siya nga nagabantay sa
imong kinabuhi, wala ba siya masayod niini? Ug dili ba ihatag
sa Dios sa matag usa ang angay kaniya? 13 Akong anak nga
lalaki, pagkaon ug dugos tungod kay maayo kini, tungod kay
ang tinulo sa balayan sa putyokan tam-is sa imong pagtilaw.
14 Mao usab ang kaalam alang sa imong kalag— kung
makaplagan mo kini, aduna gayoy kaugmaon ug ang imong
paglaom dili mahanaw. 15 Ayaw pangatang sama sa daotan
nga mosulong sa balay sa matarong. Ayaw gubaa ang iyang
pinuy-anan! 16 Kay mapukan ang matarong sa makapito ka
higayon ug mobarog pag-usab, apan malaglag ang daotan
pinaagi sa katalagman. 17 Ayaw paglipay sa dihang mapukan
ang imong kaaway ug ayaw tugoti nga magmaya ang imong
kasingkasing sa dihang mahisukamod siya, 18 o makakita si
Yahweh ug dili na itugot ug iiway niya ang iyang kapungot

diha kaniya. 19 Ayaw kabalaka tungod sa mga nagabuhat
ug daotan, ug ayaw kasina sa mga tawong daotan, 20 kay
walay kaugmaon ang tawong daotan ug pagapalungon ang
lampara sa mga tawong daotan. 21 Kahadloki si Yahweh, ug
kahadloki ang hari, akong anak nga lalaki; ayaw pakig-uban
niadtong nakigbatok tali kanila, 22 kay ang ilang katalagman
moabot dayon ug kinsa man ang masayod sa gidak-on sa
kalaglagan nga moabot gikan kanilang duha? 23 Kini usab
ang mga panultihon sa maalamon. Ang dili makatarunganon
nga paghukom sa katungod diha sa balaod dili maayo. 24
Si bisan kinsa nga mosulti ngadto sa sad-an, "Anaa ka
sa katarong," matinunglo sa mga tawo ug kasilagan sa
kanasoran. 25 Apan magmalipayon kadtong mobadlong sa
daotan ug ang mga gasa sa pagkamaayo moabot kanila. 26
Siya nga mohatag ug tinud-anay nga tubag naghatag usab
ug halok sa mga ngabil. 27 Andama ang imong buluhaton sa
gawas, ug himoa nga andam ang tanan alang sa imong
kaugalingon diha sa uma; human niana, tukora ang imong
balay. 28 Ayaw pagsaksi batok sa imong silingan kung wala
kay kapasikaran ug ayaw panglimbong pinaagi sa imong
mga ngabil. 29 Ayaw pag-ingon, "buhaton ko kaniya kung
unsa ang iyang gibuhat kanako; balosan ko siya tungod sa
iyang gibuhat." 30 Miagi ako sa uma sa tawong tapolan,
agi sa parasan sa tawong walay alamag. 31 Mitubo ang
mga tunok bisan asa, ang yuta naputos sa mga sampinit,
ug nahugno ang paril nga hinimo sa bato. 32 Unya ako
kining nakita ug gihunahuna; mitan-aw ako ug nadawat ang
gitudlo. 33 Ang diyutay nga pagkatulog, ang diyutay nga
hinanok, ang diyutay nga pagkiyugpos sa mga kamot aron
mopahulay— 34 ug ang kawalad-on nagapadulong nga
nagpanon nganha kanimo, ug ang imong mga gikinahanglan
sama sa sundalo nga sinangkapan sa hinagiban.

25 Kini ang dugang pa nga mga panultihon ni Solomon,
nga gikopya sa mga tawo ni Ezequias, ang hari sa
Juda. 2 Mao kini ang himaya sa Dios aron itago ang usa
ka butang, apan ang himaya sa mga hari ang mosusi niini.
3 Sama nga ang kalangitan alang sa kahitas-an ug ang
kalibotan alang sa kinahiladman, busa dili matukib ang
kasingkasing sa mga hari. 4 Tanggala ang hugaw gikan sa
plata ug ang magbubuhat ug puthaw makagamit sa plata
sa iyang binuhat. 5 Bisan pa niana, tanggala ang mga
tawong daotan gikan sa presensya sa hari ug ang iyang
trono matukod pinaagi sa pagbuhat ug matarong. 6 Ayaw
pasidunggi ang imong kaugalingon diha sa presensya sa
hari ug ayaw pagbarog diha sa dapit nga gitagana alang sa
bantogan nga mga tawo. 7 Mas maayo nga moingon siya
alang kanimo, "Saka ngari," kaysa pakaulawan ka diha sa
presensya sa halangdon. Kung unsa imong nasaksihan,
8 ayaw dayon dad-a sa hukmanan. Kay unsa man ang
imong buhaton sa kataposan, sa dihang pakaulawan ka
sa imong silingan? 9 Pakiglantugi sa imong katungod tali
lamang kanimo ug sa imong silingan ug ayaw ibutyag ang
tinago sa uban, 10 o tingali ang usa nga nakadungog kanimo
magdala ug kaulawan nganha kanimo ug ang daotang balita
mahitungod kanimo dili mahilom. 11 Ang pagsulti ug pulong
nga maayo ang pagkapili, sama sa hulmahan sa bulawan
nga nahimutang sa plata. 12 Sama sa bulawan nga singsing
o alahas nga hinimo sa labing maayo nga bulawan mao ang
maalamon nga pagbadlong alang sa nagapatalinghog nga
dalunggan. 13 Sama sa kabugnaw sa niyebe sa panahon
sa ting-ani mao ang matinumanon nga mensahero alang
niadtong nagpadala kaniya; gipasig-uli niya ang kinabuhi
sa iyang mga agalon. 14 nga mapasigarbuhon mahitungod
sa gasa nga wala niya gihatag sama sa mga panganod
ug hangin nga walay ulan. 15 Pinaagi sa pagpailob ang
magmamando mahimong malukmay ug ang malumo nga
dila makadugmok sa bukog. 16 Kung makakaplag ka ug
dugos, pagkaon ug insakto lang— kondili, ang pagpasobra
niini, masuka mo lamang kini. 17 Ayaw pakanunaya ang
imong tiil sa balay sa imong silingan, kay mahimong kapoyon
siya kanimo ug masilag kanimo. 18 Ang tawo nga nagdala
ug bakak nga pagsaksi batok sa iyang silingan sama sa usa
ka puspos nga gigamit sa pagpakiggubat, o sa espada, o
sa hait nga pana. 19 Ang tawo nga dili matinud-anon nga
imong gisaligan sa panahon sa kasamok sama sa daot nga
ngipon o sa tiil nga madakin-as. 20 Sama sa usa ka tawo
nga naghukas ug bisti sa bugnaw nga panahon, o sama
sa suka nga gibubo sa ibabaw sa nagbulabula nga soda,
siya nga nagaawit ug mga alawiton diha sa gibug-atan nga
kasingkasing. 21 Kung gigutom ang imong kaaway, hatagi
siya ug pagkaon aron makakaon ug kung giuhaw siya, hatagi
siya ug tubig aron makainom, 22 kay palahon nimo ang
mga baga sa kalayo ngadto sa iyang ulo ug gantihan ka ni
Yahweh. 23 Ingon kasigurado nga magdala gayod ug ulan
ang hangin sa amihan, ang usa ka tawo nga magsulti ug
mga tinago makapasuko sa mga panagway. 24 Mas maayo
pa nga magpuyo sa suok sa atop kay sa makig-ipon sa balay
kauban ang babaye nga malalison. 25 Sama sa bugnaw nga
mga tubig alang sa tawo nga giuhaw, mao man usab ang
maayo nga balita gikan sa halayo nga nasod. 26 Sama sa
nahugaw nga tinubdan o sa nadaot nga tuboran mao ang
tawo nga maayo nga nadaog atubangan sa daotan nga mga
tawo. 27 Dili maayo ang paghinobra ug kaon sa dugos; sama
kana sa pagpangita ug dungog human sa kadungganan. 28
Ang tawo nga walay pagpugong sa kaugalingon sama sa
siyudad nga nalumpag ug walay mga paril.

26 Sama sa niyebe sa ting-init o sa ulan sa ting-ani, busa
dili angay pasidunggan ang buangbuang. 2 Sama

ka paspas sa goryon ug sa sayaw nga nagpaingon ug nagpabalik samtang sila naglupad, busa dili makadulot ang tunglo nga wala nagakaangay. **3** Ang latos alang sa kabayo, ang renda alang sa asno, ug ang bunal alang sa likod sa mga buangbuang. **4** Ayaw tubaga ang buangbuang ug moapil sa iyang mga kabuang, o mahisama ka usab kaniya. **5** Tubaga ang buangbuang ug apil sa iyang kabuang, aron dili siya mahimong maalamon sa iyang kaugalingong mga mata. **6** Si bisan kinsa nga magpadala ug mensahe pinaagi sa kamot sa buangbuang nagputol sa iyang kaugalingong tiil ug miinom sa kadaotan. **7** Ang panultihon nga anaa sa baba sa mga buangbuang sama lamang sa nagbitay nga tiil sa mga paralitiko. **8** Ang pagpasidungog sa usa ka buangbuang sama lamang sa paghigot ug bato sa lambuyog. **9** Ang panultihon nga anaa sa baba sa mga buangbuang sama lamang sa hubog nga mikab-ot ug sampinit sa iyang kamot. **10** Ang mamamana nga mosamad sa tanan sama lamang niadtong nagpatrabaho ug usa ka buang-buang o si bisan kinsa na lamang nga molabay. **11** Sama sa iro nga mobalik ug kaon sa iyang sinuka, busa mao usab ang buangbuang nga mousab sa iyang kabuang. **12** Nakakita ka ba ug tawo nga maalamon sa iyang kaugalingong mga mata? Mas aduna pay paglaom ang mga buangbuang kay kaniya. **13** Moingon ang tawo nga tapolan, “Adunay liyon sa dalan! Adunay liyon taliwala sa mga hawanan!” **14** Sama sa pultahan nga masirado ug maabli pinaagi sa bisagra niini, mao man usab ang tapolan nga tawo nga anaa sa iyahang higdaanan. **15** Ikab-ot sa tawong tapolan ang iyang kamot ngadto sa pagkaon apan wala siyay kusog aron sa paghungit niini sa iyang baba. **16** Gilantaw sa tawong tapolan nga mas maalamon pa siya kaysa sa pito ka tawong adunay panabot. **17** Sama sa tawo nga mogunit sa dalunggan sa iro, ang lumalabay nga nasuko tungod sa usa ka suliran nga dili iyaha. **18** Sama sa nasuko nga tawo nga namana gamit ang nagkalayo nga mga udyong, **19** ang tawo nga nanglimbong sa iyang silingan ug moingon, “Wala ba diay ako nangumidya lang?” **20** Kay ang kakulangon sa sugnod, mapalong ang kalayo; ug kung walay manglibak mohunong ang panaglalis. **21** Sama nga ang uling mahimong nagdilaab nga baga ug ang kahoy mahimong kalayo, mao man usab ang malalison nga tawo nga mohaling sa panag-away. **22** Sama sa lamiang pagkaon ang mga pulong nga libak; mosulod sila ngadto sa kinasuloran nga mga bahin sa lawas. **23** Ang plata nga gitabon sa kulon sama sa nagdilaab nga mga ngabil ug daotan nga kasingkasing. **24** Ang tawo nga nasilag sa uban makatago sa iyang mga gibati pinaagi sa iyang mga ngabil ug gilimbongan niya ang iyang kaugalingon. **25** Malumo siya nga mosulti, apan ayaw ug tuo kaniya, tungod kay adunay pito ka daotan sa iyang kasingkasing. **26** Bisan tuod ug gitabonan sa paglimbong ang iyang pagdumot, ang iyang kadaotan mapadayag diha sa kadaghanan. **27** Si bisan kinsa nga mokalot ug bung-aw maoy mahulog niini ug ang tawo nga moligid sa bato maoy maligiran niini. **28** Gikasilagan sa bakakon nga dila ang mga tawo nga gidugmok niini ug ang maulog-ulogon nga baba nagdala ug kadaot.

27 Ayaw panghambog mahitungod sa ugma, kay wala ka masayod kung unsa ang dalhon nianang adlawa. **2** Pasagdi nga dayegon ka sa uban ug dili ang imong kaugalingon nga baba; ang dumuduong ug dili ang imong kaugalingong mga ngabil. **3** Hunahunaa ang kabug-aton sa bato ug ang kabug-aton sa balas–mas bug-at pa nianang duha ang pagpanghagit sa usa ka buangbuang. **4** Adunay kasamok diha sa kapungot ug baha diha sa kasuko, apan kinsa man ang makabarog diha sa pagpangabugho? **5** Mas maayo pa ang dayag nga pagbadlong kaysa gitagoan nga gugma. **6** Matinud-anon ang mga samad nga gikan sa usa ka higala, apan mahimong malinlahon ang halok sa usa ka kaaway. **7** Ang tawo nga nabusog na pag-ayo mobalibad bisan gani sa dugos, apan alang sa tawong gigutom, ang tanang pait nga butang tam-is. **8** Ang langgam nga nahisalaag gikan sa iyang salag sama sa tawo nga nahisalaag gikan sa iyang gipuy-an. **9** Ang pahumot ug ang insenso makapalipay sa kasingkasing, apan ang kaayo sa usa ka higala mas maayo pa kaysa sa iyang tambag. **10** Ayaw isalikway ang imong higala ug ang mga higala sa imong amahan, ug ayaw pag-adto sa balay sa imong igsoon nga lalaki sa panahon sa imong kalisdanan. Mas maayo pa ang silingan nga anaa sa duol kaysa igsoon nga atua sa layo. **11** Pagmaalamon, akong anak, ug lipaya ang akong kasingkasing; unya tubagon ko ang motamay kanako. **12** Sa dihang makakita ug kagubot ang tawo nga adunay kahibalo, motago siya, apan mopadayon ang tawong walay alamag ug mag-antos siya tungod niini. **13** Kuhaa ang bisti kung ang tag-iya niini nagbutang ug salapi alang sa utang sa usa ka dumuduong; ug kuhaa kini kung nagbutang siya ug kwarta alang sa usa ka babaye nga mananapaw. **14** Si bisan kinsa nga naghatag ug panalangin sa iyang silingan uban sa makusog nga tingog sayo sa kabuntagon, kana nga panalangin isipon nga tunglo! **15** Ang malalison nga asawa sama sa kanunay nga tagaktak sa ulan sa tibuok adlaw; **16** ang pagpugong kaniya sama sa pagpugong sa hangin, o ang pagsulay sa paghakop sa lana sa imong tuo nga kamot. **17** Ang puthaw mobaid sa puthaw; sa samang paagi, ang tawo mobaid sa iyang higala. **18** Siya nga nag-atiman sa kahoy nga igera magakaon sa bunga niini, ug ang tawo nga nagpanalipod sa iyang agalon mapasidunggan. **19** Sama nga makita ang dagway sa tawo kung motan-aw siya sa tubig, busa ang kasingkasing sa tawo magapakita kung unsa

siya nga pagkatawo. **20** Ingon nga dili gayod matagbaw ang Sheol ug ang Abaddon, busa dili gayod matagbaw ang mga mata sa tawo. **(Sheol h7585)** **21** Ang tunawanan alang sa plata ug ang hudnohan alang sa bulawan; ug masulayan ang tawo sa dihang dayegon siya. **22** Bisan pa ug imong dugmokon ang buangbuang pinaagi sa lubokanan–uban sa trigo–apan sa gihapon dili siya biyaan sa iyang pagkabuangbuang. **23** Siguroha nga nasayod ka sa kahimtang sa panon sa imong mga karnero ug hatagi ug pagtagad ang panon sa imong mga kanding, **24** kay ang bahandi dili man molungtad hangtod sa kahangtoran. Molungtad ba ang paghari sa tanang kaliwatan? **25** Nahanaw ang sagbot ug mitubo ang bag-o ug sa kabukiran gitigom ang pagkaon alang sa mga baka. **26** Ang mga nating karnero ang mohatag kanimo ug bisti ug ang mga kanding ang magpahinagbo sa bayad sa inyong uma. **27** Adunay gatas sa kanding alang sa imong pagkaon–ang pagkaon alang sa imong panimalay–ug kalan-on alang sa imong mga sulugoon nga babaye.

28 Managan ang mga daotan bisan walay naggukod kanila, apan kadtong nagbuhat sa matarong mga maisogon sama sa bata nga liyon. **2** Tungod sa kasaypanan sa usa ka yuta, daghan kini ug mga magmamando, apan diha sa tawo nga adunay panabot ug kahibalo, molungtad kini sa dugay nga kapanahonan. **3** Ang tawong kabos nga modaogdaog sa uban pang tawo nga kabos daw sama lamang nga nakigbugno sa ulan nga nagdaot sa pagkaon. **4** Kadtong nagsalikway sa balaod nagdayeg sa mga tawong daotan, apan kadtong mituman sa balaod nakigbatok kanila. **5** Ang mga tawong daotan dili makasabot sa katarong, apan kadtong nagtinguha kang Yahweh nakasabot gayod sa tanan. **6** Mas maayo pa ang tawong kabos nga naglakaw uban ang iyang dungog, kaysa sa tawong adunahan nga baliko sa iyang mga pamaagi. **7** Siya nga nagtuman sa balaod usa ka anak nga adunay panabot, apan ang tawo nga kauban sa mga dakog kaon nagpakaulaw lamang sa iyang amahan. **8** Ang tawo nga nanginabuhi pinaagi sa pagpabayad ug dako nga tubo nagtigom lamang sa iyang bahandi alang niadtong adunay kaluoy sa mga tawong kabos. **9** Kung ilingiw sa tawo ang iyang dalunggan aron dili makapaminaw sa balaod, kasilagan bisan gani ang iyang pag-ampo. **10** Si bisan kinsa nga mopahisalaag sa mga matarong ngadto sa daotan nga dalan, maunay ug kahulog sa iyang kaugalingon nga bung-aw, apan ang mga dili sad-an makaangkon gayod ug maayo nga panulondon. **11** Ang tawong adunahan maalamon sa iyang kaugalingong mga mata, apan ang tawong kabos nga adunay panabot maoy makasakop kaniya. **12** Kung adunay kadaogan alang niadtong nagbuhat kung unsay matarong, adunay dakong himaya, apan kung mobarog ang mga daotan, motago ang katawhan. **13** Siya nga nagtago sa iyang mga sala dili gayod mouswag, apan ang tawo nga mosulti niini ug mosalikway niini kaluy-an gayod. **14** Malipayon gayod siya nga kanunay nagkinabuhi uban ang pagtahod, apan si bisan kinsa nga nagapagahi sa iyang kasingkasing mahiagom sa kasamok. **15** Sama sa nagngulob nga liyon o kadasmagon nga oso ang daotan nga magmamando sa mga tawong kabos. **16** Ang magmamando nga nakulangan ug panabot mapintas nga modaogdaog, apan ang tawo nga nasilag sa pagkabakakon maoy makalugway sa iyang mga adlaw. **17** Kung ang tawo nasad-an tungod kay nakapaagas siya ug dugo sa tawo, motagotago siya hangtod sa iyang kamatayon ug wala gayoy motabang kaniya. **18** Si bisan kinsa nga maglakaw uban ang dungog mapanalipdan, apan ang tawo nga baliko ang dalan malaglag gayod. **19** Ang tawo nga nagtrabaho sa iyang yuta makaangkon ug daghang pagkaon, apan si bisan kinsa nga nagsunod sa walay pulos nga mga tinguha makahiagom gayod sa tumang kakabos. **20** Ang tawong matinud-anon makaangkon gayod ug dagkong mga panalangin, apan ang tawo nga naadunahan ug kalit masilotan gayod. **21** Dili maayo ang pagpakita ug pagkapinalabi, apan alang sa usa ka tinapay mobuhat ug daotan ang tawo. **22** Ang tawo nga tihikan nag-apas sa mga bahandi, apan wala siya masayod nga moabot kaniya ang kawalad-on. **23** Si bisan kinsa nga nagbadlong sa usa ka tawo mas makaangkon pa ug labaw nga kaluoy gikan kaniya sa kina-ulahian kaysa niadtong nidayeg kaniya pinaagi sa iyang dila. **24** Si bisan kinsa nga nangawat sa iyang amahan ug inahan ug moingon, "Dili kana sala," kauban siya niadtong tawo nga molaglag. **25** Ang hakog nga tawo makaaghat ug panagbingkil, apan ang tawo nga misalig kang Yahweh magmauswagon. **26** Siya nga mosalig sa iyang kaugalingong kasingkasing usa ka buangbuang, apan ang maglakaw sa kaalam mahilayo gayod gikan sa kakuyaw. **27** Ang tawo nga naghatag sa mga kabos dili gayod makulangan, apan si bisan kinsa nga mopiyong sa iyang mga mata diha kanila makadawat gayod ug daghang tunglo. **28** Sa dihang mobarog ang mga tawong daotan, motago ang katawhan, apan kung mahanaw na ang mga tawong daotan, magkadaghan gayod kadtong mobuhat sa matarong.

29 Ang tawo nga midawat ug daghang mga pagbadlong apan nagpatikig sa iyang liog moabot ang higayon nga mapukan ug dili na gayod maayo. **2** Kung kadtong nagabuhat ug matarong modaghan, maglipay ang katawhan, apan kung ang daotan nga tawo ang magmamando, manghupaw ang katawhan. **3** Si bisan kinsa nga nahigugma sa kaalam makalipay sa iyang amahan, apan siya nga nagkig-uban sa mga nagbaligya ug dungog nagaguba sa iyang bahandi. **4** Ang hari magtukod sa yuta pinaagi sa katarong, apan

siya nga gusto makasapi maoy moguba niini. 5 Ang tawo
nga nag-ulog-ulog sa iyang silingan sama lamang nga
nagbukhad ug pukot alang sa iyang mga tiil. 6 Malit-ag ang
tawong daotan pinaagi sa iyang kaugalingon nga sala, apan
siya nga nagbuhat ug matarong mag-awit ug magmalipayon.
7 Siya nga nagbuhat ug matarong nag-amping sa katungod
sa mga kabos; ang tawong daotan dili makasabot niana
nga kahibalo. 8 Ang mga matamayon nagbutang ug kalayo
sa siyudad, apan kadtong maalamon molikay sa kapungot.
9 Kung adunay panaglalis sa tawong maalamon ug sa
buangbuang, masuko lamang siya ug mokatawa, ug wala
gayoy pagpahulay. 10 Ang mga mamumuno magdumot
kaniya nga walay sala ug pangitaon ang kinabuhi sa mga
matarong. 11 Ipakita gayod sa buangbuang ang tanan
niyang kasuko, apan ang tawong maalamon makapugong
niini ug mapailubon sa iyang kaugalingon. 12 Kung ang
magmamando magtagad sa mga bakak, ang tanan niyang
mga kadagkoan mahimong daotan. 13 Ang tawong kabos ug
ang madaogdaogon managsama lamang, kay si Yahweh
ang naghatag ug kahayag sa ilang mga mata. 14 Kung
maghukom ang hari sa mga kabos pinaagi sa kamatuoran,
matukod ang iyang trono hangtod sa kahangtoran. 15 Ang
bunal ug ang pagpadlong mohatag ug kaalam; apan ang
bata nga gilikay gikan sa pagpanton magpakaulaw sa iyang
inahan. 16 Kung ang mga tawong daotan anaa sa gahom,
modagsang ang pagpakasala, apan kadtong nagbuhat ug
matarong makakita sa pagkapukan sa mga tawong daotan.
17 Pantuna ang imong anak nga lalaki ug papahulayon ka
niya; ug magdala siya ug kalipay sa imong kinabuhi. 18
Diin wala nay makita nga mga pagpanagna ang mga tawo
managdagan, apan bulahan siya nga nagtuman sa balaod.
19 Dili nimo mabadlong ang mga ulipon pinaagi sa mga
pulong, bisan tuod makasabot siya, magpakahilom lamang
gihapon. 20 Nakakita na ba ka ug tawo nga madali-dalion
sa iyang gipamulong? Mas aduna pay paglaom ang usa
ka buangbuang kaysa kaniya. 21 Siya nga mapatuyangon
sa iyang ulipon gikan sa iyang pagkabatan-on, adunay
kasamok sa kaulahian niini. 22 Ang masuk-anon nga tawo
makapukaw sa panagbingkil ug ang hanas sa kaligutgot
makahimo ug daghang mga sala. 23 Ang garbo sa tawo
makapaubos kaniya; apan siya nga adunay mapainubsanon
nga espiritu mapasidunggan. 24 Siya nga makig-uban sa
mga kawatan masilag sa iyang kaugalingon nga kinabuhi;
madungog niya ang pagtunglo ug walay ikasulti. 25 Ang
kahadlok sa tawo naghimo ug lit-ag, apan siya nga mosalig
kang Yahweh mapanalipdan. 26 Daghan ang nagapangita sa
dagway sa magmamando, apan gikan kang Yahweh moabot
ang katarong alang kaniya. 27 Ang walay katarong nga tawo
gidumtan niadtong nagbuhat ug matarong, apan siya nga
matarong ang dalan gidumtan sa mga tawong daotan.

30 Ang mga panultihon ni Agur nga anak nga lalaki
ni Jaque—ang panagna: Kining tawhana gipahayag
ngadto kang Itiel, kang Itiel ug kang Ucal: 2 Sigurado gayod
nga labaw pa ako kasusama sa mananap kaysa bisan
kinsa nga tawo ug wala akoy panabot sa tawo. 3 Wala ako
nakakat-on sa kaalam, ni aduna akoy kahibalo Kaniya nga
Balaan. 4 Kinsa ba ang miadto sa langit ug mikanaog? Kinsa
ba ang nakatigom sa hangin diha sa walay sulod niyang
mga kamot? Kinsa ba ang nakatigom sa katubigan diha sa
panapton? Kinsa ba ang nagpahimutang sa kinutoban sa
kalibotan? Unsa man ang iyang ngalan, ug unsa man ang
ngalan sa iyang anak? Sigurado nga nasayod gayod kamo!
5 Ang matag pulong sa Dios napamatud-an na, siya ang
taming niadtong modangop kaniya. 6 Ayaw dugangi ang
iyang mga pulong, o pagabadlongon ka niya, ug mapamatud-
an ka nga bakakon. 7 Naghangyo ako kanimo ug duha ka
butang, ayaw intawon ihikaw kini gikan kanako sa dili pa ako
mamatay: 8 Ipahilayo gikan kanako ang mga walay pulos
nga pulong ug mga bakak. Ayaw ako hatagi ug kawalad-
on ni mga bahandi, ihatag lamang kanako ang pagkaon
nga akong gikinahanglan. 9 Kay kung hatagan mo ako ug
sobra, tingali ug ilimod ko ikaw ug moingon, “Kinsa man si
Yahweh?” O kung mahimo akong kabos, makapangawat ako
ug mapasipad-an ang ngalan sa akong Dios. 10 Ayaw daota
ang ulipon atubangan sa iyang agalon, o pagatunglohon
ka niya ug pagailhon ka nga sad-an. 11 Ang kaliwatan
nga magtunglo sa ilang amahan ug wala magpanalangin
sa ilang inahan, 12 mao kana ang kaliwatan nga putli sa
ilang kaugalingong mga mata, apan wala sila nahugasan
sa ilang mga hugaw. 13 Mao kana ang kaliwatan—mga
mapahitas-on sa ilang mga mata ug nagpataas sa ilang mga
tabontabon sa mata! — 14 sila ang kaliwatan nga daw mga
espada ang ilang mga ngipon, ug ang ilang mga panga daw
mga kutsilyo, mao nga mahimo nilang lamyon ang mga
kabos gikan sa kalibotan ug ang mga nagakinahanglan
gikan sa taliwala sa katawhan. 15 Ang mga alimatok adunay
duha ka anak nga mga baye, “Hatag ug hatag,” mihilak
sila. Adunay tulo ka butang nga dili gayod matagbaw, upat
nga dili moiingon ug, “Igo na”: 16 Ang Seol, ang sabakan
nga dili makapanamkon, yuta nga giuhaw sa tubig, ug ang
kalayo nga dili moingon ug, “Igo na.” **(Sheol h7585)** 17 Ang
mata nga nagatamay sa amahan ug nagasupak sa inahan,
pagatukaon ang iyang mga mata pinaagi sa mga uwak
sa walog, ug kan-on siya sa mga agila. 18 Adunay tulo
ka mga butang nga kahibulongan kaayo alang kanako,
upat nga dili nako masabtan: 19 ang dalan sa agila sa
kawanangan; ang dalan sa bitin nga anaa sa bato; ang

dalan sa sakayan nga anaa sa kinalaloman nga bahin sa dagat; ug ang dalan sa lalaki uban sa batan-ong babaye. **20** Mao kini ang dalan sa babaye nga mananapaw— mokaon siya ug iyang trapohan ang iyang baba ug moingon, “Wala akoy nabuhat nga sayop.” **21** Adunay tulo ka mga butang nga makapatay-og sa kalibotan ug ang ikaupat dili kini molahutay: **22** kung mahimong hari ang usa ka ulipon; kung ang buangbuang mapuno sa pagkaon; **23** kung magminyo ang babaye nga gikasilagan; ug kung ang sulugoong babaye mopuli sa dapit sa iyang agalong babaye. **24** Upat ka mga butang sa kalibotan nga gagmay apan maalamon kaayo: **25** ang mga lamigas nga mga binuhat dili kusgan, apan nag-andam sila sa ilang mga pagkaon panahon sa ting-init; **26** ang mga ilaga sa bato dili kusgan nga mga binuhat, apan nagbuhat sila sa ilang balay sa kabatoan. **27** Ang mga dulon walay hari, apan silang tanan magpanon nga han-ay. **28** Ang taluto, makuptan mo kini sa duha nimo ka mga kamot, apan makita sila sa mga palasyo sa hari. **29** Adunay tulo ka mga butang nga halangdon lantawon sa ilang pagtikang ug upat nga halangdon lantawon kung unsa sila molakaw: **30** ang lion, ang labing kusgan taliwala sa mga ihalas nga mananap— walay talikdan niini gikan sa tanan; **31** ang hambog nga sunoy; ang kanding; ug ang hari diin ang iyang mga sundalo anaa sa iyang tupad. **32** Kung ikaw nagpakabuang, nagdayeg sa imong kaugalingon, o naglaraw ka ug daotan— ibutang ang imong kamot sa imong baba. **33** Ingon nga ang pagkutaw sa gatas makahimo ug mantekilya ug ingon nga magdugo ang ilong sa tawo kung lubagon kini, busa ang mga buhat nga gibuhat sa kasuko magahatag kini ug panagbingkil.

31 Ang mga pulong ni Haring Lemuel— ang panagna nga gitudlo sa iyang inahan. **2** Unsa man, akong anak? Ug unsa man, anak sa akong sabakan? ug unsa man, anak sa akong mga panaad? — **3** Ayaw ihatag ang imong kusog sa babaye, o ang imong mga pamaagi niadtong maglaglag sa mga hari. **4** Dili kini alang sa mga hari, Lemuel, dili kini alang sa mga hari aron pag-inom sa bino, ni ang mga magmamando aron mangutana, “Hain man ang isog nga ilimnon?” **5** Tungod kay kung moinom sila, makalimtan nila kung unsa ang kasugoan, ug yatakan ang mga katungod sa tanang mga gidaogdaog. **6** Hatagi ug isog nga ilimnon ang mga tawo nga mangahanaw ug bino niadtong hilabihan ang kasakit. **7** Moinom siya ug mahikalimtan niya ang iyang kawalad-on ug dili niya mahinumdoman ang iyang kasamok. **8** Pakigsulti alang niadtong dili makasulti, alang sa kaayohan sa tanan nga hapit na mangahanaw. **9** Pagsulti ug paghukom pinaagi sa sukdanan kung unsa ang husto ug labani ang katungod sa mga kabos ug nagakinahanglan nga mga tawo. **10** Kinsa man ang makakita ug takos nga asawa? Ang iyang kabililhon labaw pa sa mga alahas. **11** Ang kasingkasing sa iyang bana mosalig kaniya, ug dili gayod siya mahimong kabos. **12** Mobuhat gayod siya ug maayong mga butang alang kaniya ug dili ang daotan sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi. **13** Magpili siya ug balahibo sa karnero ug lanot sa lino nga tanom, ug magabuhat uban ang kalipay sa iyang mga kamot. **14** Sama siya sa nagpatigayon nga mga sakayan; nagdala siya sa iyang pagkaon gikan sa halayo. **15** Mobangon siya samtang gabii pa ug mohatag ug pagkaon sa iyang panimalay, ug ibahinbahin niya ang buluhaton alang sa iyang mga sulugoong babaye. **16** Maghunahuna siya ug uma ug paliton kini, uban sa kinitaan sa iyang mga kamot motanom siya ug paras. **17** Bistihan niya ang iyang kaugalingon sa kusog ug himoon niyang kusgan ang iyang mga bukton. **18** Makita niya kung unsa ang maayo nga makaginansya siya; sa tibuok gabii wala gipalong ang iyang lampara. **19** Gibutang niya ang iyang mga kamot sa lamboranan, ug iyang gigunitan ang nilubid nga tanod. **20** Gituy-od niya ang iyang kamot sa mga tawong kabos; gituy-od niya ang iyang kamot sa mga tawong nanginahanglan. **21** Dili siya mahadlok sa niyebe alang sa iyang panimalay, kay ang tibuok niya nga panimalay nabistihan sa dagtom pula. **22** Naghimo siya ug hapin alang sa iyang higdaanan, ug nagbisti siya ug labing maayo nga tapul nga lino. **23** Inila ang iyang bana sa mga ganghaan, kung molingkod siya kauban sa mga kadagkoan sa yuta. **24** Naghimo siya ug lino nga mga panapton ug gibaligya kini, ug nagbaligya siya ug mga bakus sa mga nagapatigayon. **25** Nabistihan siya uban ang kusog ug kadungganan, ug mokatawa siya sa dihang moabot ang panahon. **26** Magabuka siya sa iyang baba uban ang kaalam ug ang balaod sa pagkamaluluy-on anaa sa iyang dila. **27** Nagabantay siya sa tanang pamaagi sa iyang panimalay ug dili mokaon sa tinapay nga walay pulos **28** Mobangon ang iyang mga anak ug tawgon siya ug bulahan ug ang iyang bana modayeg kaniya, ug moingon, **29** “Daghang buotan nga mga babaye, apan silang tanan dili makalabaw kanimo.” **30** Ang katahom malimbongon, ug ang kaanyag walay kapuslanan, apan ang babaye nga mahinadlokon kang Yahweh, pagadayegon siya. **31** Ihatag kaniya ang kinitaan sa iyang mga kamot ug tugoti ang iyang mga buhat nga modayeg kaniya diha sa mga ganghaan.

Ecclesiastes

1 Mao kini ang mga pulong sa Magtutudlo, ang kaliwat
ni David ug hari sa Jerusalem. **2** Miingon ang Magtutudlo
niini. “Sama sa aso, sama sa huyuhoy sa hangin, mahanaw
ang tanan, ug nagbilin ug daghang pangutana. **3** Unsa
man ang makuha sa mga tawo gikan sa tanang buhat nga
ilang gihagoan ilalom sa adlaw? **4** Ang usa ka kaliwatan
mahanaw, ug moabot ang laing kaliwatan, apan ang kalibotan
magpabilin hangtod sa kahangtoran. **5** Mosubang ang
adlaw, ug mosalop kini ug modalig balik ngadto sa dapit
nga subangan niini pag-usab. **6** Mohuyop ang hangin
ngadto sa habagatan ug molibot sa amihanan, kanunay
lamang nagalibot sa agianan niini ug mobalik pag-usab.
7 Ang tanang kasapaan nagaagas padulong sa dagat,
apan wala gayod napuno ang dagat. Ngadto sa dapit diin
nagaagas ang mga sapa, mobalik kini pag-usab. **8** Ang
tanang butang makaluya, ug walay makapasabot niini. Dili
matagbaw ang mata sa makita niini, bisan paman ang
dalunggan dili matagbaw sa madungog niini. **9** Ang bisan
unsa nga nahitabo kaniadto mao gayod ang mahitabo, ug
ang bisan unsa nga nabuhat mao gayod ang buhaton.
10 Walay bag-o ilalom sa adlaw. Aduna bay butang diin
mahimong maingnan, 'Tan-awa, bag-o kini'? Ang bisan unsa
nga naglungtad milungtad na sa dugay nga panahon, sa
kapanahonan nga dugay nang miabot una kanato. **11** Wala
nay bisan usa nga nahinumdom sa mga butang nga nahitabo
kaniadto. Ug sa mga butang nga nahitabo sa nangagi ug
ang mahitabo sa umaabot dili na usab mahinumdoman.”
12 Ako ang Magtutudlo, ug nahimo akong hari sa Israel
diha sa Jerusalem. **13** Gigamit ko ang akong hunahuna sa
pagtuon ug sa pagpangita pinaagi sa kaalam sa tanang
butang nga nahimo ilalom sa langit. Ang pagpangita usa ka
makahasol nga buhat nga gihatag sa Dios sa kaanakan
sa katawhan aron pagabuhaton. **14** Nakita ko ang tanang
mga buhat nga nahimo ilalom sa adlaw, ug tan-awa, kining
tanan sama lamang sa aso ug usa ka sulay sa pagbantay
sa hangin. **15** Ang baliko dili na matul-id! Ang nawala dili
na maihap! **16** Nakigsulti ako sa akong kasingkasing nga
nag-ingon, “Tan-awa, nakaangkon ako ug dakong kaalam
kaysa tanan nga nag-una kanako sa Jerusalem. Nakita sa
akong hunahuna ang dakong kaalam ug kahibalo.” **17** Busa
gigamit ko ang akong kasingkasing sa pagsayod sa kaalam
ug sa pagkabuangbuang ug pagkawalay pulos. Nasabtan
nako nga kini usa ka sulay sa pagbantay sa hangin. **18** Kay
diha sa kadagaya sa kaalam anaa ang tumang suliran, ug
siya nga nagadaghan ang kahibalo nagadaghan ang kasub-
anan.

2 Miingon ako sa akong kasingkasing, “Dali karon, sulayan
ko ikaw pinaagi sa kalipay. Busa pagpahimulos sa kalipay.”
Apan tan-awa, lumalabay lamang usab kini nga huyuhoy sa
hangin. **2** Miingon ako mahitungod sa pagkatawa, “Binuang
kini,” ug mahitungod sa kalingawan, “Unsa may pulos niini?”
3 Gisusi ko sa akong kasingkasing kung unsaon pagtagbaw
ang akong mga tinguha pinaagi sa bino. Gitugotan ko ang
akong hunahuna sa paggiya kanako pinaagi sa kaalam
bisan tuod ug nagkupot pa ako sa pagkabuangbuang. Buot
kong makita kung unsa ang maayong buhaton sa mga tawo
ilalom sa langit panahon sa mga adlaw sa ilang kinabuhi. **4**
Nagbuhat ako ug bantogang mga butang. Nagtukod ako
ug mga balay alang sa akong kaugalingon ug nagtanom
ug mga paras. **5** Naghimo ako ug mga tanaman ug mga
suroyanan alang sa akong kaugalingon; diha niini gitanom
ko ang tanang matang sa kahoy nga mamungag prutas. **6**
Nagbuhat akog mga punong sa tubig aron sa pagpatubig sa
lasang diin nagatubo ang mga kahoy. **7** Nagpalit ako ug mga
ulipon nga lalaki ug mga ulipon nga babaye; aduna akoy
mga ulipon nga natawo diha sa akong palasyo. Aduna usab
akoy dakong pundok sa mga baka ug mga karnero, labaw
pa kaysa bisan kinsang hari nga nagdumala una kanako sa
Jerusalem. **8** Nagtigom usab akog plata ug bulawan alang
sa akong kaugalingon, ang mga bahandi sa mga hari ug
mga probinsya. Nakakuha ko ug mga mang-aawit nga lalaki
ug babaye alang sa akong kaugalingon, ug mga kalipay
gikan sa kaanakan sa katawhan, mga kabit ug mga asawa.
9 Busa nahimo akong mas bantogan ug mas dato kaysa
tanan nga nahiuna kanako sa Jerusalem, ug ang akong
kaalam nagpabilin kanako. **10** Bisan unsa nga gitinguha sa
akong mga mata, wala ko pugngi ang akong kaugalingon
gikan niini. Wala ko gipugngan ang akong kasingkasing
gikan sa bisan unsang kalipay, tungod kay naglipay ang
akong kasingkasing sa tanan nakong kahago ug ang kalipay
maoy akong ganti alang sa tanan nakong buhat. **11** Unya
gitan-aw ko ang tanang buhat nga nahimo sa akong mga
kamot, ug sa buhat nga akong nahimo, apan sa gihapon,
ang tanan aso lamang ug usa ka sulay sa pagbantay sa
hangin. Walay makuha niini ilalom sa adlaw. **12** Unya milingi
ako aron sa pag-ila sa kaalam, ug sa pagkabuangbuang ug
pagkawalay pulos usab. Kay unsa man ang mabuhat sa
sunod nga hari nga moabot human sa usa ka hari, nga wala
pa nabuhat? **13** Unya nasabtan ko nga bintaha ang kaalam
kaysa pagkabuangbuang, sama lamang nga ang kahayag
mas maayo kaysa kangitngit. **14** Ang maalamon nga tawo
mogamit sa iyang mga mata nga anaa sa iyang ulo aron sa
pagtan-aw kung asa siya padulong, apan ang buangbuang
magalakaw diha sa kangitngit, bisan tuod ug nasayod ako
nga managsamang kapaingnan ang gitagana alang sa

matag usa. 15 Unya miingon ako sa akong kasingkasing,
“Kung unsa ang mahitabo sa buangbuang, mao usab ang
mahitabo kanako. Busa unsa man ang kalahian kung ako
maalamon kaayo?” Nakahukom ako sa akong kasingkasing,
“Sama lamang usab kini sa aso.” 16 Kay ang maalamon,
sama sa buangbuang, dili mahinumdoman sa dugay nga
panahon. Sa mga adlaw nga moabot ang tanang butang
mahikalimtan lamang. Mamatay ang maalamon nga tawo
sama lamang nga mamatay ang buangbuang. 17 Busa
gikasilagan ko ang kinabuhi tungod kay ang tanang buhat
nga nahimo ilalom sa adlaw daotan nganhi kanako. Tungod
kay ang tanang butang aso lamang ug usa ka sulay sa
pagbantay sa hangin. 18 Gidumtan ko ang tanan nakong
nakab-ot nga akong nahimo ilalom sa adlaw tungod kay
igabilin ko lamang kini ngadto sa tawo nga mopuli kanako.
19 Ug kinsa man ang nasayod kung maalamon siya nga
tawo o buangbuang? Apan mahimo siya nga modumala sa
tanang butang nga gitukod sa akong paghago ug kaalam
ilalom sa adlaw. Aso lamang usab kini. 20 Busa nawad-
an ug paglaom ang akong kasingkasing sa tanang buhat
nga akong nahimo ilalom sa adlaw. 21 Kay tingalig adunay
nagbuhat uban ang kaalam, uban ang kahibalo, ug katakos,
apan ibilin lamang niya kining tanan ngadto sa tawo nga
wala gayod nagbuhat bisan usa niini. Aso lamang usab
kini ug dakong kadaot. 22 Kay unsa man ang makuha sa
tawo nga naghago pag-ayo ug naningkamot diha sa iyang
kasingkasing aron sa paghingpit sa iyang mga buhat ilalom
sa adlaw? 23 Matag adlaw ang iyang bulohaton sakit ug
makahasol, busa panahon sa kagabhion dili makakaplag
ug kapahulayan ang iyang kalag. Aso lamang usab kini.
24 Wala nay laing maayo nga buhaton ang si bisan kinsa
gawas sa pagkaon ug pag-inom ug pagkatagbaw kung unsa
ang maayo diha sa iyang mga buhat. Nakita ko nga kini
nga kamatuoran naggikan sa kamot sa Dios. 25 Kay si
kinsa man ang makakaon o kinsa man ang makabaton ug
bisan unsa nga kalipay kung wala ang Dios? 26 Kay ngadto
ni bisan kinsa nga nakapahimuot kaniya, nagahatag ang
Dios ug kaalam, kahibalo, ug kalipay. Bisan paman niini,
naghatag siya ngadto sa makasasala ug buhat sa pagkuha
ug pagtigom aron mahatag niya kini ngadto sa tawo nga
nakapahimuot sa Dios. Sama lamang usab kini sa aso ug
usa ka sulay sa pagbantay sa hangin.

3 Kay ang tanang butang adunay gitagana nga panahon,
ug panahon alang sa matag katuyoan ilalom sa langit. 2
Adunay panahon sa pagkatawo ug panahon sa pagkamatay,
panahon sa pagtanom ug panahon sa pag-ibot sa mga
tanom, 3 panahon sa pagpatay ug panahon sa pag-ayo,
panahon sa paglumpag ug panahon sa pagtukod. 4 Adunay
panahon sa paghilak ug panahon sa pagkatawa, panahon
sa pagbangotan ug panahon sa pagsayaw, 5 panahon
sa paglabay ug mga bato ug panahon sa pagtigom ug
mga bato, panahon sa paggakos sa ubang mga tawo, ug
panahon sa pag-undang gikan sa paggakos. 6 Adunay
panahon alang sa pagpangita sa mga butang ug panahon
sa paghunong sa pagpangita, panahon sa pagtipig sa mga
butang ug panahon sa paglabay sa mga butang, 7 panahon
sa paggisi sa bisti ug panahon sa pagtahi sa bisti, panahon
sa paghilom ug panahon sa pagsulti. 8 Adunay panahon sa
paghigugma ug panahon sa pagdumot, panahon alang sa
pakiggubat ug panahon alang sa pakigdait. 9 Unsa man
ang makuha sa usa ka nagtrabaho sa iyang kahago? 10
Nakita ko ang buhat nga gihatag sa Dios sa mga tawo aron
humanon. 11 Gihimo sa Dios ang tanang butang nga tukma
alang sa kaugalingong takna niini. Gibutangan usab niya ug
butang nga molungtad ang ilang mga kasingkasing. Apan
dili makasabot ang tawo sa mga buhat nga nahimo sa Dios,
gikan sa ilang sinugdanan hangtod sa ilang kataposan. 12
Nasayod ako nga walay laing mas maayo alang ni bisan
kinsa kaysa paglipay ug sa pagbuhat ug maayo samtang
buhi pa siya— 13 ug nga ang tanan mokaon ug moinom,
ug kinahanglan makasabot unsaon paglipay sa maayong
butang nga moabot gikan sa tanan niyang paghago. Usa
kini ka gasa gikan sa Dios. 14 Nasayod ako nga bisan unsa
nga gibuhat sa Dios magpadayon hangtod sa kahangtoran.
Walay madugang niini o makuha, tungod kay ang Dios ang
nagbuhat niini aron ang katawhan moduol kaniya uban sa
dungog. 15 Ang bisan unsa nga anaa na, anaa nang daan;
ang bisan unsa nga moabotay pa, anaa nang daan. Gihimo
sa Dios ang mga tawo sa pagpangita sa mga butang nga
tinago. 16 Ug nakita ko kana ilalom sa adlaw nga anaa ang
pagkadaotan diin kinahanglan adunay hustisya, ug sa dapit
sa pagkamatarong kasagaran makaplagan ang pagkadaotan.
17 Miingon ako sa akong kasingkasing, “Hukman sa Dios
ang matarong ug ang daotan sa hustong panahon alang sa
matag butang ug matag buhat.” 18 Misulti ako sa akong
kasingkasing, “Gisulayan sa Dios ang mga tawo aron makita
nila nga sila daw sama sa mga mananap.” 19 Kay ang
mahiagoman sa mga anak sa tawo ug ang mahiagoman sa
mga mananap managsama lamang. Ang kamatayon sa usa
sama sa kamatayon sa uban. Ang gininhawa managsama
alang kanilang tanan. Dili labaw ang tawo ibabaw sa mga
mananap. Kay dili ba ang tanang butang gininhawa lamang?
20 Ang tanang butang mopadulong sa samang dapit. Ang
tanang butang naggikan sa abog, ug ang tanang butang
mobalik ngadto sa abog. 21 Kinsa man ang nakabalo kung
ang espiritu sa tawo mopataas ug ang espiritu sa mga
mananap mopaubos ngadto sa yuta? 22 Ug namatngonan
nako pag-usab nga walay mas maayo alang ni bisan kinsa

kaysa paglipay sa iyang buhat, kay mao kana ang gitagana kaniya nga bulohaton. Kinsa man ang makadala kaniya ug balik aron makita kung unsay mahitabo sunod kaniya?

4 Sa makausa pa, naghunahuna ako mahitungod sa pagdaog-daog nga nahitabo ilalom sa adlaw. Tan-awa ang mga luha sa dinaog-daog nga mga tawo. Walay tighupay kanila. Ang gahom anaa sa kamot sa mga nagdaog-daog kanila, apan walay nagahupay sa dinaog-daog nga mga tawo. **2** Busa gidayeg ko ang patay nga mga tawo, kadtong nangamatay na, dili ang mga buhi, kadtong mga buhi pa. **3** Apan, labing bulahan pa kaysa duha kadtong tawo nga wala pa matawo, ang tawo nga wala pay nakita nga bisan unsa nga mga daotang binuhatan nga nahimo ilalom sa adlaw. **4** Unya nakita ko nga ang matag buhat sa paghago ug matag batid nga buhat nahimong gikasinahan sa iyang silingan. Kini usab sama sa aso ug usa ka pagsulay sa pagbantay sa hangin. **5** Ang buangbuang maghiyugpos sa iyang mga kamot ug wala nagtrabaho, busa ang iyang pagkaon mao ang iyang kaugalingong unod. **6** Apan mas labing maayo ang usa ka kumkom nga ginansya uban ang hilom nga pagtrabaho kaysa sa duha ka kumkom uban ang pagbuhat nga nagasulay sa pagbantay sa hangin. **7** Unya nahunahunaan ko pag-usab ang mahitungod sa daghan pang kakawangan, daghang nagakahanaw nga aso ilalom sa adlaw. **8** Adunay matang sa tawo nga nag-inusara. Wala siyay si bisan kinsa, walay anak nga lalaki o igsoon nga lalaki. Walay kataposan ang tanan niyang buhat, ug walay katagbawan ang iyang mga mata sa pagbaton ug bahandi. Natingala siya, "Alang kang kinsa man ang akong paghago ug paghikaw sa akong kaugalingon sa kalipay?" Kini usab sama sa aso, usa ka dili maayo nga kahimtang. **9** Mas maayo ang buhat sa duha kaysa usa ka tawo; silang duha makaangkon ug maayo nga bayad alang sa ilang paghago. **10** Kay kung ang usa mapukan, ang usa magbangon sa iyang higala. Apan, magsunod ang kasub-anan niadtong nag-inusara sa dihang mapukan siya kung walay tawo nga magbangon kaniya. **11** Ug kung ang duha mag-uban ug higda, mainitan sila, apan unsaon man sa tawo nga nag-inusara aron mainitan? **12** Mabuntog ang tawo nga nag-inusara, apan makabarog sa pagsulong ang duha, ug lisod bugtoon ang tulo ka lubid sa pisi. **13** Labi pang maayo nga mahimong kabos apan maalamon nga batan-on kaysa usa ka tigulang ug buangbuang nga hari nga dili na kahibalo maminaw sa mga pasidaan. **14** Tinuod kini bisan kung ang batan-on nga lalaki mahimong hari gikan sa bilanggoan, o bisan kung natawo siya nga kabos sa iyang gingharian. **15** Apan, nakita ko ang tanan nga buhi ug nagalakawlakaw ilalom sa adlaw nga nagtugyan sa ilang mga kaugalingon sa laing batan-on nga lalaki nga mibarog isip hari. **16** Walay kinutoban alang sa tanang tawo nga buot motuman sa bag-ong hari, apan sa dili madugay daghan kanila ang dili na magadayeg kaniya. Sa pagkatinuod kini nga kahimtang sama sa aso ug usa ka pagsulay sa pagbantay sa hangin.

5 Bantayi ang imong lihok sa dihang moadto ka sa balay sa Dios. Adto didto aron sa pagpaminaw. Mas maayo pa ang pagpaminaw kaysa maghalad ug sakripisyo ang mga buangbuang nga wala masayod nga daotan ang ilang ginabuhat sa kinabuhi. **2** Ayaw pagdali ug sulti sa imong baba, ug ayaw tugoti ang imong kasingkasing nga dali maghisgot ug butang atubangan sa Dios. Ang Dios atua sa langit, apan ikaw anaa sa yuta, busa himoa nga pipila lamang ang imong mga pulong. **3** Kung aduna kay daghang mga butang nga buhaton ug gikabalak-an, mahimong makabaton ka ug daotang mga damgo. Ug kung mas daghan ang imong gisulti nga mga pulong, mahimong mas daghan ang walay pulos nga mga butang nga imong masulti. **4** Sa dihang maghimo ka ug panumpa sa Dios, ayaw dugaya ang pagbuhat niini, kay ang Dios wala malipay sa mga buangbuang. Buhata ang imong gipanumpa nga buhaton. **5** Mas maayo pa nga dili maghimo ug panumpa kaysa maghimo ka nga dili tumanon. **6** Ayaw tugoti ang imong baba nga mahimong hinungdan nga makasala ang imong unod. Ayaw pagsulti ngadto sa mensahero sa pari, "Sayop kana nga pagpanumpa." Nganong pasuk-on man ang Dios pinaagi sa bakak nga panumpa, ug hagiton ang Dios sa paglaglag sa buhat sa imong mga kamot? **7** Kay sa daghan nga mga damgo, sa daghan nga mga pulong, anaa usab ang walay kapuslanan nga aso. Busa kahadloki ang Dios. **8** Sa dihang makita mo ang tawong kabos nga gidaog-daog ug gihikawan sa katarong ug husto nga pagtagad sa imong probinsya, ayaw kahibulong ingon nga walay nakabalo, tungod kay adunay labaw nga mga tawo nga nagtan-aw niadtong ubos kanila, ug adunay mas labaw pa ibabaw kanila. **9** Dugang pa niini, alang sa tanan ang abot sa yuta, ug ang hari mismo maoy magakuha sa abot gikan sa kaumahan. **10** Si bisan kinsa nga nahigugma sa plata dili gayod matagbaw sa plata, ug si bisan kinsa nga nahigugma sa katigayonan mangandoy pa gayod ug mas daghan pa. Kini, usab, sama sa aso. **11** Sa dihang magadaghan ang imong bahandi, magadaghan usab ang mga tawo nga mohurot niini. Unsa may pulos sa bahandi sa nanag-iya niini gawas sa pagtan-aw niini uban sa iyang mga mata? **12** Matam-is gayod ang tulog sa tawo nga nanarbaho, bisan kung gamay lang ang iyang gikaon o daghan, apan ang bahandi sa dato nga tawo dili magtugot kaniya nga mahinanok sa pagtulog. **13** Adunay hilabihan ka daotan nga akong nakita ilalom sa adlaw: mga bahandi nga gitagoan sa tag-iya, nga misangpot sa iyang kaugalingong kaalaot. **14** Sa dihang mawad-an ang dato nga

tawo sa iyang bahandi pinaagi sa daotan nga pagpatigayon, ang iyang kaugalingong anak nga lalaki, iyang giatiman isip amahan, wala gayoy bisan unsa nga mabilin sa iyang kamot. **15** Ingon nga ang tawo nahimugso nga hubo gikan sa tagoangkan sa iyang inahan, ug mobiya usab siya nga hubo niining kinabuhia. Walay madala ang iyang mga kamot gikan sa iyang buhat. **16** Usa pa ka hilabihan ka daotan mao nga sa paagi nga miabot ang tawo, sama usab niana nga paagi ang iyang pagbiya. Busa unsa man ang makuha ni bisan kinsa sa pagbuhat alang sa hangin? **17** Sa panahon sa iyang mga adlaw nagakaon siya uban ang kangitngit ug hilabihan nga nag-antos sa sakit ug kaligutgot. **18** Tan-awa, ang nakita nako nga maayo ug haom mao ang pagkaon ug pag-inom ug paglipay sa abot gikan sa tanan natong buhat, samtang nagbuhat kita ilalom sa adlaw panahon sa mga adlaw niini nga kinabuhi nga gihatag sa Dios kanato. Kay mao kini ang bulohaton nga gibilin ngadto sa tawo. **19** Si bisan kinsa nga gihatagan sa Dios sa bahandi ug katigayonan ug katakos sa pagdawat sa iyang bahin ug paglipay sa iyang buhat—usa kini ka gasa gikan sa Dios. **20** Kay dili niya kanunay hinumdoman ang mga adlaw sa iyang kinabuhi, tungod kay ang Dios maghatag kaniya ug daghang bulohaton nga makalipay kaniya sa pagbuhat.

6 Adunay daotan nga akong nakita ilalom sa adlaw, ug hilabihan ka daotan kini alang sa mga tawo. **2** Mahimong maghatag ang Dios ug mga bahandi, katigayonan, ug kadungganan sa usa ka tawo aron walay makulang sa iyang gitinguha alang sa iyang kaugalingon, apan ang Dios wala maghatag kaniya ug katakos sa paglipay niini. Hinuon, ang ubang tawo ang migamit sa iyang mga kabtangan. Kini sama sa aso, usa ka daotan nga kasakit. **3** Kung ang tawo gihatagan ug gatosan ka mga anak ug magapuyo sa daghang katuigan, aron daghan ang mga adlaw sa iyang katuigan, apan kung wala natagbaw ang iyang kasingkasing sa maayo ug wala siya gilubong uban ang dungog, busa makasulti ako nga mas maayo pa ang bata nga patay na nga nahimugso kaysa kaniya. **4** Bisan tuod kana nga bata nahimugso sa kakawangan ug namatay sa kangitngit, ug ang ngalan niini nagpabilin sa tago. **5** Bisan kung kini nga bata wala nakakita sa adlaw o nasayod sa bisan unsang butang, nakapahulay na kini bisan ang tawo wala pa. **6** Bisan kung ang usa ka tawo magpuyo sa duha ka libo ka tuig apan wala nakatuon sa paglipay sa mga maayong butang, mopadulong siya sa samang dapit nga padulngan sa tanan. **7** Bisan ang tanang buhat sa tawo mao ang pagpuno sa iyang baba, apan wala napuno ang iyang kagana. **8** Sa pagkatinuod, unsa man ang nakabintaha sa usa ka maalaom nga tawo ngadto sa buangbuang? Unsa man ang nakabintaha nga nabatonan sa kabos nga tawo bisan kung nasayod siya unsaon paglihok atubangan sa ubang mga tawo? **9** Mas maayo nga matagbaw sa kung unsa ang nakita sa mga mata kaysa magtinguha sa gitinguha sa naglatagaw nga kagana, diin sama usab sa aso ug usa ka pagsulay sa pagbantay sa hangin. **10** Kung unsa kadtong anaa nang daan gihatagan nang daan ug ngalan, ug nasayran nang daan kung sa unsa gisusama ang tawo. Busa mahimong walay pulos nga makiglalis sa tawo nga gamhanang maghuhukom sa tanan. **11** Kung mas daghan ang mga pulong nga isulti, mas daghan ang kakawangan, busa unsa ang kapuslanan niini sa tawo? **12** Kay kinsa man ang nasayod kung unsa ang maayo alang sa kinabuhi sa tawo sa panahon sa iyang walay kapuslanan ug inihap nga mga adlaw nga daw miagi lamang siya sama sa anino? Kinsa man ang makasulti sa tawo kung unsa ang moabot ilalom sa adlaw human siya mamatay?

7 Ang maayong ngalan mas maayo kaysa mahalon nga pahumot, ug ang adlaw sa kamatayon mas maayo kaysa adlaw sa pagkahimugso. **2** Mas maayo nga moadto sa balay sa pagbangotan kaysa balay sa pagkombira, kay ang pagbangotan moabot ngadto sa tanang katawhan sa kataposan sa kinabuhi, busa ang buhi nga mga tawo angay magtipig niini ngadto sa kasingkasing. **3** Ang kasubo mas maayo kaysa pagkatawa, kay human sa kagul-anan sa panagway moabot ang kalipay sa kasingkasing. **4** Ang kasingkasing sa malaamon anaa sa balay sa nagbangotan, apan ang kasingkasing sa buangbuang anaa sa balay sa nagkombira. **5** Mas maayo nga maminaw sa pagbadlong sa maalamon kaysa maminaw sa awit sa buangbuang. **6** Kay sama sa piti-piti sa mga tunok nga nagkalayo ilalom sa kolon, sama usab niana ang pagkatawa sa mga buangbuang. Kini, usab, sama sa aso. **7** Sa pagkatinuod ang pagpangayo ug kwarta pinaagi sa pagpanghulga makapabuang sa maalamon nga tawo, ug ang suhol makadaot sa kasingkasing. **8** Mas maayo ang kataposan sa usa ka butang kaysa sinugdanan; ug ang katawhan nga mapailubon sa espiritu mas maayo kaysa mapahitas-on sa espiritu. **9** Ayaw dayon kasuko diha sa imong espiritu, kay ang kasuko nagpuyo sa mga kasingkasing sa mga buangbuang. **10** Ayaw pagsulti, "Nganong mas maayo man ang mga adlaw kaysa niining adlawa karon?" Kay dili kini tungod sa kaalam nga ikaw mangutana niini nga pangutana. **11** Ang kaalam sama ka maayo sa mahinungdanon nga mga butang nga atong mapanunod gikan sa atong mga katigulangan. Makahatag kini ug kaayohan niadtong makakita sa adlaw. **12** Kay ang kaalam makapanalipod sama sa salapi nga makapanalipod, apan ang nakamaayo sa kahibalo mao nga ang kaalam makahatag ug kinabuhi niadtong nakabaton niini. **13** Hunahunaa ang mga buhat sa Dios: Kinsa man ang makatul-id sa bisan

unsang butang nga iyang gihimo nga baliko? **14** Sa dihang maayo ang panahon, pagpuyo nga malipayon niana nga maayo nga panahon, apan sa dihang dili maayo ang higayon, hunahunaa kini: Gitugot sa Dios nga maanaa kining duha sa samang higayon. Kay niini nga hinungdan, walay bisan usa nga makakaplag sa bisan unsang butang nga moabot sunod kaniya. **15** Nakita ko ang daghang mga butang sa walay pulos nakong mga adlaw. Adunay mga tawong matarong nga mahanaw bisan pa sa ilang pagkamatarong, ug adunay mga tawong daotan nga nalugwayan ang kinabuhi bisan sa ilang pagkadaotan. **16** Ayaw pagpakamatarong sa imong kaugalingon, pagmaalamon sa imong kaugalingong mga mata. Nganong kinahanglan mo mang laglagon ang imong kaugalingon? **17** Ayaw pagpakadaotan o pagpakabuang kaayo. Nganong kinahanglan man nga mamatay ka sa dili pa nimo panahon? **18** Maayo nga kuptan mo gayod kining kaalam, ug kinahanglan nga dili nimo buhian ang pagkamatarong. Kay ang tawo nga adunay kahadlok sa Dios makabuhat sa tanan niyang mga katungdanan. **19** Ang kaalam gamhanan diha sa maalamon nga tawo, labaw pa sa napulo ka mga pangulo sa siyudad. **20** Walay matarong nga tawo sa kalibotan nga nagbuhat ug maayo ug dili makasala. **21** Ayaw paminaw sa mga pulong nga gipanulti, tungod kay basin madungog nimo ang imong sulugoon nga magtunglo kanimo. **22** Sa samang paagi, nasayod ka sa imong kaugalingon nga sa imong kasingkasing usab kanunay kang nanunglo sa uban. **23** Kining tanan akong napamatud-an pinaagi sa kaalam. Miingon ako, "Magmaalamon ako," apan labaw pa kini sa akong mabuhat. **24** Ang kaalam lapad ug lalom kaayo. Kinsa man ang makakaplag niini? **25** Milingi ang akong kasingkasing aron magtuon ug magtuki ug mangita sa kaalam ug mga pagpasabot sa kamatuoran, ug sa pagsabot nga ang daotan buangbuang ug ang pagka walay pulos pagkabuangbuang. **26** Nakaplagan ko ang labing pait kaysa kamatayon ang si bisan kinsa nga babaye nga ang kasingkasing puno sa mga lit-ag ug mga pukot, ug ang mga kamot daw mga kadina. Si bisan kinsa nga magapahimuot sa Dios makagawas gikan kaniya, apan ang makasasala pagakuhaon niya. **27** "Hunahunaa kung unsa ang akong nasayran," miingon ang Magtutudlo. "Nagadugang ug anam ang akong nasayran aron makita ang pagpasabot sa kamatuoran. **28** Mao gihapon kini ang akong gipangita, apan wala nako kini nakaplagi. Nakaplagan ko ang usa ka matarong nga tawo taliwala sa liboan, apan wala nako nakaplagi ang usa ka babaye taliwala niadtong tanan. **29** Mao lamang kini ang akong nasayran: gibuhat sa Dios ang katawhan nga matul-id, apan nagpalayo sila ug nangita sa daghang kalisdanan."

8 Kinsa man ang maalamon nga tawo? Kinsa man ang nasayod sa pasabot sa mga panghitabo sa kinabuhi? Ang kaalam nga anaa sa tawo makapadan-ag sa iyang dagway, ug ang kaisog sa iyang panagway mausab. **2** Tambagan ko ikaw nga magtuman sa mando sa hari tungod sa panumpa sa Dios sa pagpanalipod kaniya. **3** Ayaw pagdali sa paghawa sa iyang presensya, ug ayaw pagbarog sa pagtabang sa sayop nga mga butang, kay buhaton sa hari kung unsa ang iyang mga gitinguha. **4** Ang pulong sa hari maoy matuman, busa kinsa man ang mosulti ngadto kaniya, "Unsa man ang imong gibuhat?" **5** Si bisan kinsa ang magtipig sa mga mando sa hari makalikay sa kadaot. Ang kasingkasing sa maalamon nga tawo makaila sa husto nga hukom ug panahon sa pagbuhat. **6** Kay ang matag butang adunay hustong tubag ug panahon aron sa pagtubag, tungod kay hilabihan ang mga kasamok sa tawo. **7** Walay usa nga nasayod kung unsa ang mahitabo sa sunod. Kinsa man ang makasulti kaniya kung unsa ang moabot? **8** Walay usa nga magdumala sa iyang gininhawa ingon nga makapahunong siya sa gininhawa, ug walay usa nga adunay gahum sa iyang kamatayon. Walay usa sa kasundalohan nga mahimulag atol sa gubat, ug ang pagkadautan dili makaluwas niadtong iyang mga giulipon. **9** Nakaamgo ako niining tanan; Kinasingkasing kong gituman ang tanang matang sa buhat nga gipabuhat matag adlaw. Adunay panahon diin ang usa ka tawo adunay gahom sa pagdaugdaug sa laing tawo aron sa pagpasakit niini. **10** Busa nakita ko ang daotan nga gilubong diha sa kadaghanan. Gikuha sila gikan sa balaang dapit ug gilubong ug gidayeg sa mga tawo sa siyudad diin nagbuhat sila sa ilang daotan nga mga binuhatan. Kini usab walay kapuslanan. **11** Kung ang hukom batok sa daotang binuhatan wala gipatuman dayon, makapadani kini sa mga kasingkasing sa katawhan mga magbuhat ug daotan. **12** Bisan pa kung ang makasasala magbuhat ug daotan sa gatosan ka higayon ug padayon nga mabuhi sa taas nga panahon, apan nasayod ako nga maayo ang mahitabo niadtong nagtahod sa Dios, nga nagpasidungog sa iyang presensya uban kanila. **13** Apan dili mahimong maayo ang mahitabo sa daotang tawo; ang iyang kinabuhi dili malugwayan. Ang iyang mga adlaw sama sa naglupad nga anino tungod kay wala siya nagpasidungog sa Dios. **14** Adunay lain pang walay pulos nga aso—usa ka butang nga nahimo sa kalibotan. Mga butang nga mahitabo ngadto sa matarong nga mga tawo sama nga mahitabo ngadto sa daotan nga mga tawo, ug mga butang nga mahitabo ngadto sa daotan nga mga tawo sama nga mahitabo kini ngadto sa matarong nga mga tawo. Magsulti ako nga kini usab walay pulos sama sa aso. **15** Busa nagsugyot ako ug kalipay, tungod kay ang tawo wala nay maayong buhaton ilalom sa

adlaw gawas sa pagkaon ug pag-inom ug pagmalipayon. Kalipay kini nga magduyog kaniya sa iyang pagpaningkamot sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi nga gihatag sa Dios kaniya ilalom sa adlaw. **16** Sa dihang gigamit nako ang akong kasingkasing aron sa pagpakigsayod ug sa pagsabot sa buhat nga nahitabo sa kalibotan, mga buhat nga kanunay nahimo nga walay tulog sa kagabhion o sa adlaw, **17** unya akong gihunahuna ang tanang mga buhat sa Dios, ug nga ang tawo dili makasabot sa buhat nga nahimo ilalom sa adlaw. Bisan unsaon sa pagpaningkamot sa tawo aron makakaplag ug katubagan, dili niya kini makaplagan. Bisan pa ug ang maalamon nga tawo nagtuo nga nasayod siya, apan wala gayod siya nasayod.

9 Kay namalandong ako mahitungod niining tanan sa akong hunahuna aron sa pagsabot mahitungod sa matarong ug maalamon nga mga tawo ug sa ilang mga binuhatan. Silang tanan anaa sa kamot sa Dios. Walay usa nga masayod kung ang gugma o kasuko moabot ngadto sa usa ka tawo. **2** Ang matag usa adunay managsamang kapadulngan. Ang managsamang kapadulngan naghulat sa matarong nga mga tawo ug daotan, ang maayo, ang hinlo ug ang dili hinlo, ug ang naghalad ug ang wala naghalad. Ingon nga ang maayong mga tawo mamatay, busa ang makasasala mamatay usab. Sama nga ang usa ka tawo nanumpa nga mamatay, mao usab ang tawo nga nahadlok nga maghimo sa panumpa. **3** Adunay daotan nga kapadulngan ang tanan nga nahimo ilalom sa adlaw, usa ka kapaingnan alang sa tanan. Ang kasingkasing sa mga tawo puno sa kadaotan, ug ang kasuko anaa sa ilang mga kasingkasing samtang buhi pa sila. Busa human niana moadto sila sa mga patay. **4** Kay ang matag usa nga nahiusa ngadto sa tanang buhi, adunay paglaom, sama sa buhi nga iro kaysa patay nga liyon. **5** Kay ang buhi nga mga tawo nasayod nga sila mamatay, apan ang mga patay walay nasayran nga bisan unsang butang. Dili na sila makaangkon ug bisan unsa nga ganti tungod kay gilimtan na ang ilang panumdoman. **6** Ang ilang gugma, kasuko, ug ang kasina nahanaw na sa dugay nga panahon. Wala na gayod silay luna pag-usab sa bisan unsang butang nga nahimo ilalom sa adlaw. **7** Adto sa imong dalan, kan-a ang imong tinapay inubanan sa kalipay, ug imna ang imong bino inubanan sa malipayon nga kasingkasing, kay uyonan sa Dios ang pagsaulog sa maayong mga buhat. **8** Paputia kanunay ang imong mga bisti ug dihogi ang imong ulo sa lana. **9** Pagpuyo nga malipayon uban ang imong hinigugmang asawa sa tanang mga adlaw sa imong kinabuhi nga walay kapuslanan, mga adlaw nga gihatag sa Dios kanimo ilalom sa adlaw panahon sa imong mga adlaw nga walay kapuslanan. Mao kana ang imong ganti sa kinabuhi alang sa imong mga buhat ilalom sa adlaw. **10** Bisan unsa nga makaplagan sa imong kamot nga buhaton, buhata kini inubanan sa imong kusog, tungod kay walay buhat o pagpasabot o kahibalo o kaalam sa Seol, diin ikaw moadto. **(Sheol h7585)** **11** Nakakita ako ug pipila ka mga maayong butang ilalom sa adlaw: Ang lumba dili alang sa paspas nga mga tawo. Ang gubat dili alang sa kusgan nga mga tawo. Ang tinapay dili alang sa maalamon nga mga tawo. Ang kadato dili alang sa mga tawo nga adunay pagsabot. Ang pagdapig dili alang sa mga tawo nga adunay kahibalo. Hinuon, ang panahon ug kahigayonan makaapekto kanilang tanan. **12** Kay walay nasayod sa takna sa iyang kamatayon, sama sa isda nga nabitik sa pukot sa kamatayon, o sama sa mga langgam nga naigo sa pana. Sama sa mga mananap, ang mga tawo nabilanggo sa daotan nga kapanahonan nga sa kalit lang nahitabo kanila. **13** Nakita ko usab ang kaalam ilalom sa adlaw sa paagi nga daw dako kaayo alang kanako. **14** Adunay gamay nga siyudad nga aduna na lamang pipila ka tawo niini, ug ang bantogang hari miabot batok niini ug gilibotan kini ug nagtukod ug dako nga baluarte batok niini. **15** Karon sa maong siyudad adunay nakaplagan nga kabos, tawo nga maalamon, pinaagi sa iyang kaalam naluwas ang siyudad. Apan sa wala madugay, walay nakahinumdom nianang kabos nga tawo. **16** Busa napamatud-an nako, "Ang kaalam mas maayo kaysa kusog, apan ang kaalam sa kabos nga tawo gibiaybiay, ug ang iyang mga pulong wala gidungog." **17** Ang mga pulong sa maalamon nga mga tawo nga gisulti sa hilom gidungog kaysa singgit sa bisan kinsa nga magmamando taliwala sa mga buangbuang. **18** Ang kaalam mas maayo kaysa mga hinagiban sa gubat, apan ang makasasala makadaot gayod sa maayo.

10 Sama sa patay nga langaw nga nakapabaho sa pahumot, busa ang diyutay nga binuang makatabon sa kaalam ug sa kadungganan. **2** Ang kasingkasing sa maalamon nga tawo anaa sa tuo, apan ang kasingkasing sa buangbuang anaa sa wala. **3** Sa dihang ang buangbuang magalakaw sa dalan, ang iyang panghunahuna walay pulos, nagpamatuod ngadto sa tanan nga buangbuang siya. **4** Kung ang pagbati sa magmamando mosilaob batok kanimo, ayaw biya-i ang imong buluhaton. Ang kalumo makapakunhod sa dakong kasuko. **5** Adunay daotan nga akong nakita ilalom sa adlaw, usa ka matang sa sayop nga magaabot gikan sa usa ka magmamando. **6** Ang mga buangbuang gihatagan ug katungdanan, apan ang malamposon nga mga tawo gihatagan ug ubos nga katungdanan. **7** Nakita nako ang mga ulipon nga nagsakay sa mga kabayo, ug ang malamposon nga tawo naglakaw sama sa mga ulipon ngadto sa yuta. **8** Si bisan kinsa nga mokalot ug bangag mahimong mahulog niini, ug sa bisan kanus-a nga adunay usa ka tawo nga moguba sa paril, mapaakan sa bitin. **9** Si bisan kinsa nga magbuak

sa mga bato mahimong masakitan niini, ug ang tawo nga magbugha ug kahoy mamiligro pinaagi niini. **10** Kung ang sundang habol, ug wala kini gibaid sa tawo, kinahanglan mogamit siya ug kusog, apan ang kaalam maghatag ug kaayohan alang sa kalamposan. **11** Kung ang bitin makapaak sa dili pa kini lamaton, walay bintaha alang sa manglamat. **12** Ang mga pulong sa baba sa maalamon nga tawo maluloy-on, apan ang mga ngabil sa buangbuang magatulon sa iyang kaugalingon. **13** Sama sa mga pulong nga nagsugod sa pag-awas gikan sa baba sa buangbuang, mogawas ang pagkabuangbuang, ug sa kataposan magaawas sa iyang baba ang daotan nga pagkabuangbuang. **14** Ang buangbuang magapadaghan sa mga pulong, apan walay nasayod kung unsa ang moabot. Kinsa man ang nasayod kung unsa ang moabot sunod kaniya? **15** Ang pagkugi sa mga buangbuang makahago kanila, busa wala sila nasayod bisan sa dalan paingon sa lungsod. **16** Alaot ikaw, yuta, kung ang imong hari usa ka batan-ong lalaki, ug kung ang imong mga pangulo nagsugod sa pagpakombira sa kabuntagon! **17** Apan bulahan ikaw, yuta, kung ang imong hari anak sa mga halangdon, ug kung ang imong mga pangulo magakaon sa husto nga takna, alang sa kusog, ug dili alang sa pagkapalahubog! **18** Tungod sa pagkatapolan ang atop mahugno, ug tungod sa walay gibuhat nga mga kamot ang balay magatulo. **19** Ang mga tawo mag-andam ug pagkaon alang sa pagkatawa, ang bino magadala ug kalipay sa kinabuhi, ug ang salapi magahatag sa panginahanglanon alang sa tanang butang. **20** Ayaw tungloha ang hari, bisan sa imong hunahuna, ug ayaw tungloha ang adunahan nga mga tawo sa imong higdaanan. Kay basin ang langgam sa kawanangan magdala sa imong mga pulong; bisan unsang adunay mga pako makahimo sa pagpakaylap sa maong butang.

11 Ipaanod ang imong tinapay ngadto sa katubigan, kay makaplagan ra nimo kini pagkahuman sa daghang mga adlaw. **2** Angaya kini ngadto sa pito, bisan pa sa walo ka mga tawo, kay wala ka masayod kung unsa ang mga katalagman nga moabot sa kalibotan. **3** Kung ang kapanganoran puno sa ulan, ilang pahubsan ang ilang kaugalingon ngadto sa kalibotan, ug kung ang usa ka kahoy matumba sa habagatan o sa amihang bahin, bisan asa matumba ang kahoy, magpabilin kini didto. **4** Kinsa kadtong magabantay sa hangin tingali dili makatanom, ug kinsa kadtong magabantay sa panganod tingali dili makaani. **5** Sama ra nga wala ka masayod sa agianan sa hangin, ni giunsa pagtubo sa mga bukog sa bata nga anaa sa tagoangkan sa nagmabdos, ingon man usab nga wala ka masayod sa tanang buhat sa Dios, nga nagbuhat sa tanan. **6** Sa kabuntagon ipugas ang imong binhi; hangtod sa kagabhion, hangtod kinahanglan pa, padayon sa pagpamuhat pinaagi sa imong mga kamot, kay wala ka nasayod kung asa ang dili mouswag, kung sa buntag o sa gabii, o kini o kana, o managsama ba sila nga maayo. **7** Sa pagkatinuod ang kahayag tam-is, ug makalipay kini nga butang alang sa mga mata nga makakita sa adlaw. **8** Kung nabuhi ang usa ka tawo sa daghang mga katuigan, tugoti siya nga magmalipayon diha kanilang tanan, apan tugoti siya nga mamalandong mahitungod sa umaabot nga mga adlaw sa kangitngit, kay daghan kining mga adlawa. Ang tanang butang nga moabot mawala sama sa aso. **9** Paglipay, batan-ong lalaki, sa imong pagkabatan-on, ug tugoti nga magmaya ang imong kasingkasing sa mga adlaw sa imong pagkabatan-on. Ipadayon ang maayong tinguha sa imong kasingkasing, ug kung unsa man ang makita sa imong mga mata. Apan, hibaloi nga ang Dios magdala kanimo ngadto sa paghukom alang sa tanan niining mga butanga. **10** Kuhaa ang kasuko gikan sa imong kasingkasing, ug ayaw tagda ang bisan unsang sakit sa imong lawas, tungod kay ang pagkabatan-on ug ang kusog niini sama lamang sa aso.

12 Hinumdomi usab ang imong Magbubuhat sa mga adlaw sa imong pagkabatan-on, sa dili pa moabot ang adlaw sa kalisdanan, ug sa dili pa moabot ang katuigan sa dihang moingon ka, "Wala akoy kalipay kanila," **2** buhata kini sa dili pa mongitngit ang kahayag sa adlaw, sa bulan ug sa mga bituon, ug ang mga dag-om sa panganod mobalik pagkahuman sa ulan. **3** Mao na kana ang takna sa dihang mangurog ang magbalantay sa palasyo, ug ang kusgan nga mga tawo makaluhod, ug ang mga babaye nga naggaling moundang tungod kay gamay na lamang sila, ug kadtong nagdungaw sa mga bintana dili na makaklaro. **4** Mao na kana ang takna sa dihang masirado ang mga pultahan sa kadalanan, ug ang tingog sa paggaling mohunong, sa dihang makuratan ang tawo sa huni sa usa ka langgam, ug ang tingog sa babaye nga nag-awit mawala. **5** Mao na kana ang takna sa dihang ang mga tawo mahadlok sa kahabog ug sa kakuyaw daplin sa dalan, ug sa dihang mamulak ang kahoy nga almendro, ug sa dihang ang mga dulon magguyod sa ilang mga kaugalingon, ug sa dihang mapakyas ang naandan nga tinguha. Unya moadto ang mga tawo sa walay kataposang panimalay ug ang nagbangotan molugsong sa mga dalan. **6** Hinumdomi ang inyong Magbubuhat sa dili pa maputol ang pisi nga plata, o madugmok ang bulawan nga panaksan, o ang banga mabuak ngadto sa tuboran, o madugmok ang ligid nga anaa sa atabay, **7** sa dili pa mobalik ang abog ngadto sa yuta kung diin kini naggikan, ug ang espiritu mobalik ngadto sa Dios nga naghatag niini. **8** "Yamog sa aso," miingon ang Magtutudlo, "ang tanan sama sa nagakawala nga aso." **9** Maalamon ang Magtutudlo kaniadto ug nagtudlo siya sa

kahibalo sa katawhan. Nagtuon siya ug namalandong ug naghan-ay ug daghang mga panultihon. **10** Naninguha ang Magtutudlo nga magsulat ug klaro, ug matul-id nga mga pulong sa kamatuoran. **11** Ang mga pulong sa maalamon nga mga tawo sama sa sungkod nga talinis. Sama sa mga lansang nga gipataop ug maayo ang mga pulong sa pangulo sa pagkolekta sa ilang mga panultihon, diin gitudlo sa usa ka magbalantay. **12** Akong anak nga lalaki, pagbantay sa daghan pang mga butang: ang pagbuhat sa daghan nga mga libro, dili matapos ug ang hilabihang pagtuon makahago sa kalawasan. **13** Ang kataposan niining mga butanga human madungog ang tanan, mao nga kinahanglan mahadlok ka sa Dios ug tipigan ang iyang mga kasugoan, kay mao kini ang tibuok katungdanan sa tawo. **14** Kay pagadad-on sa Dios ang matag binuhatan ngadto sa paghukom, uban sa matag tinagong butang, kung maayo o daotan kini.

Awit sa mga Awit

1 Ang Awit sa mga Awit, ni Solomon. Ang batan-ong babaye
misulti sa iyang hinigugma. **2** O, nga hagkan mo ako sa
mga halok sa imong baba, kay ang imong gugma labaw pa
sa bino. **3** Makatagbaw ang kahumot sa imong pandihog nga
mga lana; ang imong ngalan sama sa nagadagayday nga
pahumot, mao nga ang mga batan-ong babaye nahigugma
kanimo. **4** Dad-a ako uban kanimo, ug modagan kita. Nagsulti
ang babaye sa iyang kaugalingon. Gidala ako sa hari sa
iyang mga lawak. Malipayon ako; ang babaye nagsulti sa
iyang hinigugma; malipayon ako bahin kanimo; tugoti ako
nga isaulog ang imong gugma; mas maayo pa kini kaysa
bino. Angay lang nga modayeg ang ubang babaye kanimo.
Ang babaye nagsulti sa ubang babaye. **5** Itomon ako apan
matahom, kamong mga anak nga babaye sa kalalakin-an sa
Jerusalem— itom sama sa mga tolda sa Kedar, matahom
sama sa mga tabil ni Solomon. **6** Ayaw akog tutoki tungod
kay itomon ako, tungod kay ang adlaw nagsunog kanako.
Ang anak nga mga lalaki sa akong inahan nasuko kanako;
gihimo nila akong tig-atiman sa kaparasan, apan wala nako
naatiman ang akong kaugalingon nga parasan. Ang babaye
nagsulti sa iyang hinigugma. **7** Sultihi ako, akong hinigugma,
diin mo man gipasibsib ang imong kamananapan? Diin mo
man gipapahulay ang imong kamananapan panahon sa
kaudtohon? Nganong kinahanglan man nga mahisama ako
sa tawo nga nasaag-saag tupad sa kamananapan ug sa
imong kaubanan? Mitubag kaniya ang iyang hinigugma. **8**
Kung wala ikaw masayod, labing matahom taliwala sa mga
babaye, sunda ang mga tunob sa akong kamananapan, ug
pasibsiba ang imong nating mga kanding duol sa mga tolda
sa magbalantay. **9** Gitandi ko ikaw, akong hinigugma, sa
kabayong baye taliwala sa mga kabayo nga anaa sa karwahe
ni Paraon. **10** Matahom ang imong mga aping uban ang
mga dayandayan, ang imong liog uban ang binitay nga mga
alahas. **11** Buhatan ko ikaw ug dayandayan nga bulawan
inubanan sa batones nga plata. Ang babaye nagsulti sa
iyang kaugalingon. **12** Samtang naghigda ang hari sa iyang
higdaanan, mialisngaw ang kahumot sa akong nardo. **13** Ang
akong hinigugma sama sa sudlanan sa mira nga naghatag
ug usa ka gabii nga nagpauraray sa akong dughan. **14** Ang
akong hinigugma sama sa usa ka pongpong sa henna nga
mga bulak nga anaa sa kaparasan sa En Gedi. Ang iyang
hinigugma nagsulti kaniya. **15** Tan-awa, matahom ka gayod,
akong hinigugma; tan-awa, matahom ka gayod; ang imong
mga mata sama sa mga salampati. Ang babaye nagsulti sa
iyang hinigugma. **16** Tan-awa, ambungan ka gayod, akong
hinigugma, pagkaambungan mo gayod. Ang lunhaw nga
mga tanom maoy atong higdaan. **17** Ang mga damba sa
atong balay mao ang mga sanga sa cidro nga kahoy, ug ang
atong mga sagbayan mao ang mga sanga sa fir nga kahoy.

2 Usa lamang ako ka bulak sa hawanan, ingon nga usa
ka lirio sa walog. Nagsulti ang lalaki kaniya. **2** Ingon nga
lirio taliwala sa mga tunok, ikaw usab akong hinigugma,
taliwala sa mga anak nga babaye sa akong kanasudnon.
Nagsulti ang babaye sa iyang kaugalingon. **3** Ingon nga
kahoy nga apricot nga anaa sa taliwala sa mga kakahoyan
sa kalasangan, mao usab akong hinigugma nga anaa
taliwala sa mga batan-ong lalaki. Naglingkod ako ubos sa
iyang landong uban sa dakong kalipay, ug ang iyang bunga
matam-is sa akong panlasa. **4** Gidala niya ako sa balay nga
kombirahanan, ug ang iyang bandila ibabaw kanako mao
ang gugma. Ang babaye nagsulti sa iyang hinigugma. **5**
Buhia ako uban sa mga keyk nga may pasas ug atimana
ako uban sa mga apricot, kay huyang ako sa gugma. Ang
babaye nagsulti sa iyang kaugalingon. **6** Ang iyang kamot
nga wala anaa sa akong ulo, ug ang iyang tuong kamot
nagagakos kanako. Ang babaye nagsulti sa ubang babaye.
7 Buot ko nga magsaad kamo, mga anak nga babaye sa
Jerusalem, pinaagi sa mga lagsaw nga laki ug mga lagsaw
nga baye nga anaa sa kaumahan, dili ninyo samokon
ang among paghinigugmaay hangtod nga mahuman kini.
Nagsulti ang babaye sa iyang kaugalingon. **8** Adunay tingog
sa akong hinigugma! O, ania miabot siya, milukso sa mga
kabukiran, naglukso-lukso sa mga kabungtoran. **9** Ang
akong hinigugma sama sa laki nga lagsaw o nating usa; tan-
awa, nagtindog siya luyo sa among paril, mitan-aw pinaagi
sa bintana, milili pinaagi sa latis. **10** Nagsulti ang akong
hinigugma kanako ug miingon, "Tindog, akong hinigugma;
ang matahom, uban kanako. **11** Tan-awa, milabay na ang
tingtugnaw; wala nay ulan ug natapos na. **12** Mitungha ang
mga bulak sa kayutaan; ang panahon alang sa pagpamutol
ug panag-awit sa mga langgam miabot, ug ang tingog sa
mga salampati nadungog sa among kayutaan. **13** Ang igera
nga kahoy nagapahinog sa iyang lunhaw nga mga higos,
ug ang kaparasan nagpamulak; nagahatag sila sa ilang
kahumot. Tindog, akong hinigugma, ang akong maanyag,
ug umari ka. **14** Akong salampati, nga anaa sa bangag sa
bato, sa tagong mga bangag sa kabukiran sa mahait nga
kabatoan, patan-awa ako sa imong panagway. Padungga
ako sa imong tingog, kay nindot ang imong tingog, ug ang
imong panagway matahom." Ang babaye nagsulti sa iyang
kaugalingon. **15** Dakpa ang mga milo alang kanamo, ang
gagmay nga mga milo nga nagdaot sa kaparasan, kay ang
among kaparasan namulak na. **16** Ako ang akong hinigugma,
ug kaniya ako; nagpasibsib siya taliwala sa mga lirio uban
ang kalipay. Ang babaye nagsulti sa iyang hinigugma. **17**
Pahawa na, akong hinigugma, sa dili pa moaguros ang

mabugnaw nga hangin sa kaadlawon ug ang mga landong
mahanaw. Lakaw na; pagpakasama sa usa ka lagsaw o
nating lagsaw nga anaa sa kabatoan sa mga kabukiran.

3 Sa pagkagabii sa akong higdaanan nagtinguha ako sa
akong hinigugma; nangita ako kaniya, apan wala ko
siya mahikaplagi. **2** Miingon ako sa akong kaugalingon,
"Mobangon ako ug moadto sa siyudad, ngadto sa kadalanan
ug sa mga plasa; pangitaon ko ang akong hinigugma."
Nangita ako kaniya, apan wala ko siya mahikaplagi. **3**
Nakaplagan ako sa mga magbalantay samtang naglibotlibot
sila sa siyudad. Gipangutana ko sila, "Nakita ba ninyo ang
akong hinigugma?" **4** Wala madugay human ako milabay
kanila nga nahikaplagan ko ang gihigugma sa akong kalag.
Gigunitan ko siya ug wala ko na siya palakwa hangtod nga
nadala nako siya ngadto sa balay sa akong inahan, ngadto
sa lawak nga tuloganan sa tawo nga maoy nanamkon
kanako. Nakigsulti ang babaye sa ubang mga babaye. **5**
Buot ko nga manumpa kamo, nga mga anak nga babaye sa
kalalakin-an sa Jerusalem, pinaagi sa mga laki nga lagsaw
ug sa mga baye nga binaw didto sa kaumahan, nga dili
ninyo samokon ang among paghigugmaay hangtod nga
mahuman kini. Miingon ang babaye sa iyang kaugalingon
6 Unsa man kanang nanungas gikan sa kamingawan
nga sama sa hugpong nga aso, gipahumotan sa mira
ug insenso, uban sa tanang mga pulbos nga gibaligya
sa tigpatigayon? **7** Tan-awa, mao kini ang higdaanan ni
Solomon; 60 ka mga manggugubat ang nag-alirong niini,
60 ka kasundalohan sa Israel. **8** Hanas sila sa espada ug
batid sa pagpakiggubat. Ang matag lalaki adunay espada sa
iyang kiliran, sinangkapan sa hinagiban batok sa kalisang
sa kagabhion. **9** Naghimo si Haring Solomon alang sa
iyang kaugalingon ug sedan nga lingkoranan gikan sa
kahoy sa Lebanon. **10** Hinimo sa plata ang mga tukod niini;
hinimo sa bulawan ang sandiganan, ug tapol ang panapton
sa lingkoranan. Ang sulod niini gidayandayanan uban sa
gugma pinaagi sa mga anak nga babaye sa kalalakin-an sa
Jerusalem. Nakigsulti ang batan-on nga babaye ngadto sa
mga babaye sa Jerusalem. **11** Panggula kamo, mga anak
nga babaye sa kalalakin-an sa Zion, ug sud-onga si Haring
Solomon, nga nagsul-ob sa korona nga gikorona kaniya sa
iyang inahan sa adlaw sa iyang kasal, sa malipayon nga
adlaw sa iyang kinabuhi.

4 Pagkamaanyag mo gayod, hinigugma ko, pagkamaanyag
mo. Ang imong mga mata sama sa mga salampati luyo
sa imong belo. Ang imong buhok sama sa panon sa mga
kanding nga milugsong gikan sa Bukid sa Gilead. **2** Ang
imong mga ngipon sama sa mga panon sa baye nga karnero
nga bag-ong gitupihan, nga nanungas gikan sa dapit nga
hugasanan. Ang matag-usa kanila adunay kaluha, ug walay
usa kanila nga nawala. **3** Ang imong mga ngabil sama sa
dagtompula nga sinulid; ug matahom gayod ang imong
baba. Ang imong aping sama sa natunga nga granada luyo
sa imong belo. **4** Ang imong liog sama sa tore ni David
nga gitukod diha sa gilinya nga bato, uban sa liboan ka
mga taming nga gibitay niini, ang tanang mga taming sa
kasundalohan. **5** Ang imong duha ka mga dughan sama sa
duha ka nating usa, mga kaluha nga lagsaw, nga nanibsib
taliwala sa mga lirio. **6** Hangtod nga moabot ang kaadlawon
ug molabay ang ang mga landong, moadto ako sa bukid sa
mira ug sa bungtod sa insenso. **7** Maanyag ka sa tanang
paagi, hinigugma ko ug walay hugaw diha kanimo. **8** Uban
kanako gikan sa Lebanon, pangasaw-onon ko. Uban kanako
gikan sa Lebanon; lugsong gikan sa kinatumyan sa Amana,
gikan sa kinatumyan sa Senir ug sa Hermon, gikan sa
mga lungib sa liyon, gikan sa bukid sa mga lungib sa mga
leopardo. **9** Imong gikawat ang akong kasingkasing, akong
igsoong babaye, akong pangasaw-onon; imong gikawat ang
akong kasingkasing, pinaagi lamang sa pagtan-aw kanako,
pinaagi lamang sa usa ka alahas sa imong kuwentas.
10 Pagkatahom gayod sa imong gugma, akong igsoong
babaye, akong pangasaw-onon! Mas maayo pa ang imong
gugma kaysa bino, ug ang kahumot sa imong pahumot
kaysa bisan unsang mga lamas. **11** Ang imong mga ngabil,
akong pangasaw-onon, nagapaagas ug dugos; ang dugos
ug ang gatas anaa sa ilalom sa imong dila; ang kahumot
diha sa imong mga bisti sama sa kahumot sa Lebanon. **12**
Akong igsoong babaye, sama sa tanaman nga gisirad-an
ang akong pangasaw-onon, ang tanaman nga gisirad-an,
ang tuboran nga gitak-upan. **13** Ang imong mga sanga mao
ang mga gagmay nga kahoy sa granada uban ang pinili
nga mga prutas, ug sa henna ug nardo nga mga tanom,
14 Nardo ug dulaw, calamus ug sinamon uban ang tanang
matang sa mga lamas, mira ug mga aloe uban sa tanang
labing maayo nga mga igpapahumot. **15** Ikaw ang tuboran
sa tanaman, ang tuboran nga naghatag ug limpyo nga tubig,
mga sapa nga midagayday gikan sa Lebanon. Ang batan-
ong babaye misulti ngadto sa iyang hinigugma. **16** Pagmata,
hangin sa amihan; umari ka, hangin sa habagatan; huros
ngadto sa akong tanaman aron nga maghatag ug pahumot
ang mga igpapahumot niini. Hinaot unta nga moadto ang
akong hinigugma sa iyang tanaman ug mokaon sa pipila ka
mga pinili nga bunga.

5 Mianhi ako sa akong tanaman, akong igsoong babaye,
akong pangasaw-onon; natigom ko na ang akong mira
uban sa akong lamas. Nakaon ko na ang balayan sa
putyokan uban sa akong dugos; Nainom ko na ang akong
bino uban ang akong gatas. Nagsulti ang mga higala

sa naghinigugmaay pangaon kamo, mga higala; inom ug
pagpakahubog sa gugma. Ang batan-ong babaye nagsulti
sa iyang kaugalingon 2 natulog ako, apan ang akong
kasingkasing nagmata sa akong damgo. Nadungog ko ang
tingog sa akong hinigugma nga nanuktok ug nag-ingon,
“Ablihi ako, akong igsoong babaye, akong hinigugma, akong
salampati, akong ulay, kay ang akong ulo nabasa sa yamog,
ang akong buhok diha sa tinulo sa kagabhion.” 3 Nahukas
ko na ang akong kupo, sul-obon ko pa ba kini pagbalik?
Nahugasan ko na ang akong mga tiil, hugawan ko pa ba kini
pag-usab?” 4 Gibutang sa akong hinigugma ang iyang kamot
ngadto sa ablihanan sa pultahan, ug natandog ang akong
kasingkasing alang kaniya. 5 Mibangon ako aron ablihan
ang pultahan alang sa akong hinigugma; nagtulotulo ang
mira sa akong mga kamot, ang akong mga tudlo nalukop
sa mira, samtang naggunit sa ablihanan sa pultahan. 6
Giablihan ko ang pultahan alang sa akong hinigugma, apan
nitalikod ug nawala ang akong hinigugma. Naunlod ang
akong kasingkasing; nawad-an akog paglaom. Gipangita ko
siya, apan wala ko siya hikit-i; Gitawag ko siya, apan wala
siya mitubag kanako. 7 Ang magbalantay nga miadto sa
siyudad nakakita kanako; gibunalan nila ako ug gisamaran;
gilabnot sa mga magbalantay sa mga paril ang akong kupo.
Nakigsulti ang batan-ong babaye sa mga kababayen-an
sa siyudad 8 buot ko nga manumpa kamo, mga anak nga
babaye sa Jerusalem, nga kung makaplagan ninyo ang
akong hinigugma, sultihi siya nga nagsakit ako tungod sa
akong gugma alang kaniya. Miingon ang mga babaye nga
taga siyudad ngadto sa batan-ong babaye 9 Nganong labaw
pa man ang imong hinigugma kaysa ubang hinigugma nga
lalaki, ikaw nga maanyag sa tanang mga babaye? Nganong
mas labaw pa man ang imong hinigugma kaysa laing
hinigugma, nga imo man kaming sugoon nga manumpa ug
sama niini? Miingon ang batan-ong babaye sa mga babaye
sa siyudad 10 “Ang akong hinigugma hamis ug pulapula,
labaw pa siya kay sa 10, 000. 11 Ang iyang ulo lunsay nga
bulawan; kulot ang iyang buhok ug sama kini kaitom sa
uwak. 12 Ang iyang mga mata sama sa mga salampati nga
anaa sa daplin sa nagdagayday nga tubig, gihugasan sa
gatas, ug maayo ang pagkahiluna sama sa mga alahas.
13 Ang iyang mga aping sama sa mga tugkanan sa mga
igpapahumot, nga adunay hilabihan nga kahumot. Ang iyang
mga ngabil sama sa mga lirio, nga nagatulotulo sa mira.
14 Ang iyang mga bukton lingin nga bulawan nga gilibotan
sa mga alahas; ang iyang tiyan sama kaputi sa tango sa
elepante nga gitabonan sa mga sapiro. 15 Ang iyang mga
paa sama sa mga haligi nga marmol, nga nagtindog sa
lunsay nga bulawan; ang iyang panagway sama sa Lebanon,
pinili sama sa mga cidro. 16 Ang iyang baba hilabihan katam-
is; ambongan gayod siya. Mao kini ang akong hinigugma,
ug mao kini ang akong higala, mga anak nga babaye sa
Jerusalem.

6 Asa man miadto ang imong hinigugma, labing maanyag
sa tanang kababayen-an? Asa man padulong ang
imong hinigugma, aron nga pangitaon namo siya uban
kanimo? Ang batan-on nga babaye miingon sa iyang
kaugalingon 2 Milugsong ang akong hinigugma ngadto sa
iyang tanaman, ngadto sa tugkanan sa mga igpapahumot,
aron sa pagpasibsib didto sa tanaman ug sa pagtigom
sa mga lirio. 3 Iya man ako sa akong hinigugma ug
ang akong hinigugma akoa; nagapasibsib siya taliwala
sa kaliriohan uban sa kalipay. Ang hinigugma sa babaye
miingon kaniya 4 Pagkamaanyag nalang nimo sama sa
Tirsa, akong hinigugma, matahom ingon sa Jerusalem,
makalilisang sama sa panon sa kasundalohan uban sa
ilang mga bandera. 5 Ilingiw ang imong mga mata gikan
kanako, kay maaghat nila ako. Ang imong buhok sama sa
panon sa mga kanding nga nagapalugsong gikan sa mga
bakilid sa bukid sa Gilead. 6 Ang imong mga ngipon sama
sa panon sa baye nga mga karnero nga nanungas gikan
sa dapit nga hugasanan. Ang matag usa adunay kaluha,
ug walay namatay kanila. 7 Ang imong mga aping sama
sa katunga sa kahoy nga granada sa likod sa imong belo.
Ang hinigugma sa babaye miingon sa iyang kaugalingon 8
Adunay 60 ka mga rayna, 80 ka mga kabit, ug dili maihap
nga mga batan-ong babaye. 9 Ang akong salampati, akoa
nga walay buling, nag-inusara; pinasahi siya nga anak nga
babaye sa iyang inahan; siya ang pinalangga sa babaye
nga nagpakatawo kaniya. Nakakita kaniya ang mga anak
nga babaye sa akong mga katawhan ug gitawag siya nga
bulahan; nakakita usab kaniya ang mga rayna ug ang mga
kabit, ug gidayeg nila siya: Mao kana ang giingon sa rayna
ug sa mga kabit 10 “Si kinsa ba kini nga mipakita sama sa
kaadlawon, matahom ingon sa bulan, masilaw ingon sa
adlaw, makalilisang ingon sa panon sa kasundalohan uban
sa mga bandera niini?” Ang hinigugma sa babaye miingon
sa iyang kaugalingon 11 Milugsong ako ngadto sa mga
gagmayng kakahoyan nga almendras aron sa paglantaw
sa bag-ong tubo nga anaa sa walog, aron makita kung
nanalingsing na ba ang kaparasan, ug kung namulak na ba
ang kahoy nga granada. 12 Hilabihan ang akong kalipay nga
gibati ko nga daw nagsakay ako sa karwahe sa prinsipe.
Ang hinigugma sa babaye miingon kaniya 13 Pauli, pauli,
ikaw nga babayeng hingpit; pauli, pauli aron nga makasud-
ong ako kanimo. Ang batan-on nga babaye miingon sa iyang
hinigugma, Nganong sud-ongon mo man ako, ang hingpit
nga babaye, ingon nga nagsayaw ako taliwala sa duha ka
panon sa mga mananayaw?

7 Pagkaanindot sa imong mga tiil diha sa imong mga
sandalyas, anak nga babaye sa prinsipe! Ang porma sa
imong mga paa sama sa mga mutya, ang buhat sa mga
kamot sa usa ka hanas nga mangkukulit. **2** Ang imong pusod
sama sa lingin nga yahong; ug dili unta kini makulangan sa
gisagol nga bino. Ang imong tiyan sama sa pundok sa trigo
nga gipalibotan ug mga lirio. **3** Ang imong duha ka suso
sama sa duha ka nating binaw, kaluha sa lagsaw. **4** Ang
imong liog sama sa tore nga gikan sa tango sa elepante;
ang imong mga mata sama sa linaw sa Heshbon duol sa
ganghaan sa Bath Rabbim. Ang imong ilong sama sa tore
sa Lebanon nga nag-atubang sa Damascus. **5** Ang imong
ulo sama sa Carmel; dagtom tapol ang imong buhok sa ulo.
Ang hari nabihag sa mga salapid niini. **6** Pagkatahom ug
pagkamahigugmaon mo gayod, hinigugma, inubanan sa
imong kalipay! **7** Ang imong katas-on sama kaanindot ug
barog sa kahoy nga palmera, ug ang imong mga suso sama
sa pongpong sa mga bunga. **8** Naghunahuna ako, "Gusto
ko nga mokatkat niana nga kahoy nga palmera; Mokupot
ako sa matag sanga niini." Hinaot nga ang imong mga suso
mahisama sa pungpong sa mga ubas, ug ang kahumot sa
imong ilong mahisama sa mga apricot. **9** Ang imong baba
mahisama sa labing maayo nga bino, nga mihinayhinay ug
awas sa akong hinigugma, nga nagpadailos sa atong mga
ngabil ug mga ngipon. Nakigsulti ang batan-ong babaye
sa iyang hinigugma. **10** Ako iya man sa akong gihigugma,
ug nagtinguha siya kanako. **11** Dali, akong hinigugma,
mangadto kita sa bukid; didto kita mangatulog sa mga baryo.
12 Mobangon kita ug sayo ug moadto sa parasan; tan-
awon nato kung nangudlot ang mga paras, kung namukhad
ang ilang bulak, ug kung namulak na ang mga granada.
Didto akong ihatag kanimo ang akong gugma. **13** Ang mga
mandragora nagahatag sa ilang kahumot; didto sa pultahan
diin kita nagpuyo anaa ang tanan nga nagkalainlaing matang
sa pinili nga mga prutas, bag-o ug daan, nga akong gitipigan
alang kanimo, akong hinigugma.

8 Nangandoy ako nga ikaw sama sa akong igsoon nga
lalaki, nga nagsuso sa akong inahan. Aron kung bisan asa
ko ikaw matagboan sa gawas, makahimo ako sa paghalok
kanimo, ug walay bisan usa nga motamay kanako. **2** Giyahan
ko ikaw ug dad-on ko ikaw ngadto sa panimalay sa akong
inahan, ug tudloan mo ako. Hatagan ko ikaw sa gipahumot
nga bino ug duga sa akong mga granada aron imnon.
Nagsulti ang batan-ong babaye sa iyang kaugalingon. **3** Ang
iyang wala nga kamot anaa sa ilalom sa akong ulo ug ang
iyang tuong kamot naggakos kanako. Nakigsulti ang babaye
ngadto sa laing babaye. **4** Gusto ko nga manumpa ka, mga
anak nga babaye sa katawhan sa Jerusalem, nga dili mo
kami samokon sa among paghinigugmaay samtang dili pa
kini mahuman. Nagsulti ang mga babaye sa Jerusalem.
5 Kinsa man kining miabot gikan sa kamingawan, nga
nagsandig sa iyang hinigugma? Ang batan-on nga babaye
nakigsulti sa iyang hinigugma, gipukaw ko ikaw ilalom sa
kahoy nga apricot; didto gipanamkon ka sa imong inahan;
didto ka niya gimabdos, siya ang naghimugso kanimo. **6**
Himoa ako ingon nga silyo sa tibuok mong kasingkasing,
sama sa silyo sa imong bukton, kay ang gugma kusgan
sama sa kamatayon. Ang kainit sa hilabihan nga pagbati
sama sa Sheol; miulbo ang kalayo niini; nagdilaab kini nga
kalayo, usa ka kalayo nga mas init kaysa ubang kalayo.
(Sheol h7585) **7** Ang baha dili makapahunong sa gugma, ni
ang baha makabanlas niini. Kung ihatag sa usa ka lalaki ang
tanan niyang mga kabtangan nga anaa sa iyang balay alang
sa gugma, ang tanyag pagatamayon gayod. Ang igsoon nga
mga lalaki sa batan-ong babaye nagsultianay sa ilang mga
kaugalingon. **8** Aduna kami igsoon nga batan-ong babaye,
ug wala pa siya namukol. Unsa man ang among mabuhat
alang sa among igsoon nga babaye sa adlaw nga saaran
siya nga minyoan? **9** Kung siya usa ka paril, pagatukoran
namo siya ug usa ka tore nga plata. Kung siya usa ka
pultahan, pagadayandayanan namo siya sa tabla nga sedro.
Ang batan-ong babaye nakigsulti sa iyang kaugalingon. **10**
Usa ako ka paril kaniadto, apan ang akong suso karon sama
sa kahabog sa mga tore; busa hamtong na gayod ako sa
iyang mga mata. Ang batan-ong babaye nakigsulti sa iyang
kaugalingon. **11** Adunay kaparasan si Solomon didto sa
Baal Hamon. Gipaabangan niya ang kaparasan niadtong
gusto mag-atiman niini. Ang matag usa magdala sa liboan
ka mga shekel nga plata alang sa bunga niini. **12** Ang akong
kaparasan, akoa lang gayod; ang liboan ka mga shekel
nahisakop kanimo, akong hinigugma nga si Solomon, ug
ang duha ka gatos nga mga shekel alang niadtong nag-
atiman sa bunga niini. Nakigsulti ang hinigugma sa babaye
ngadto kaniya. **13** Ikaw nga nagpuyo sa mga tanaman,
naminaw sa imong tingog ang akong mga kaubanan; hinaot
nga ako lamang ang makadungog niini. Ang batan-ong
babaye nakigsulti sa iyang hinigugma. **14** Pagdali, akong
hinigugma, ug pahisama sa usa ka lagsaw o sa nating binaw
nga anaa ibabaw sa kabukiran sa mga pahumot.

Isaias

1 Ang Panan-awon ni Isaias nga anak nga lalaki ni Amoz,
nga nakita niya mahitungod sa Juda ug sa Jerusalem,
sa mga adlaw ni Uzia, Jotam, Ahaz, ug Hezekia nga
mga hari sa Juda. **2** Dungga kalangitan, ug paminaw
kalibotan; kay nagsulti si Yahweh: "giatiman ko ug gipadako
ang mga katawhan, apan misupak sila batok kanako. **3**
Nakaila ang baka sa tag-iya niini, ug ang asno sa pasungan
sa iyang agalon, apan wala makaila ang Israel, ug wala
makasabot ang Israel." **4** Alaot ang nasod nga makasasala!
Ang katawhan nga napuno sa pagkadaotan, kaliwat sa
mga nagabuhat ug daotan, mga anak nga nagabuhat ug
mahugaw! Gisalikway nila si Yahweh, gitamay nila ang Usa
ka Balaan sa Israel, mibiya sila gikan kaniya. **5** Nganong
gibunalan pa man gihapon kamo? Nganong hilabihan man
kamo kamasinupakon? Nagmasakiton ang tibuok ulo, naluya
ang tibuok kasingkasing. **6** Gikan sa lapalapa hangtod sa ulo
walay bahin niini nga maayo; apan mga samad lamang, ug
mga pangos, ug bag-ong mga samad; nga wala pa naulian,
nahinloan, nabugkosan, ni gipahiran ug lana. **7** Nagun-ob
ang inyong nasod ug nasunog ang inyong mga siyudad;
gun-obon sa mga langyaw diha sa inyong atubangan—ang
inyong kaumahan, —biniyaang guba gibuntog sa mga
langyaw. **8** Mahibilin ang anak nga babaye sa Zion sama
sa usa ka payag nga anaa sa parasan, sama sa usa ka
silonganan nga anaa sa pipinohan, sama sa usa ka siyudad
nga gipalibotan sa kaaway. **9** Kung wala nagbilin si Yahweh
nga labawng makagagahom ug gamay nga kaliwat alang
kanato, mahisama kita sa Sodoma ug Gomora. **10** Dungga
ang pulong ni Yahweh, kamong mga pangulo sa Sodoma;
paminaw sa balaod sa atong Dios, kamong katawhan sa
Gomora: **11** Miingon si Yahweh "Unsa man ang gidaghanon
sa inyong halad nganhi kanako?" "Nakabaton ako ug igong
halad nga sinunog nga mga karnero ug gipatambok nga mga
mananap; ug dugo sa mga baka, mga nating karnero, o mga
kanding nga wala ko gikahimut-an. **12** Sa dihang moabot
kamo aron sa pagpakita sa akong atubangan, kinsa man
ang nagsugo niini kaninyo, aron sa pagtunob sa akong mga
hawanan? **13** Ayaw na pagdala ug mga walay pulos nga
halad; usa ka dulomtanan ang insenso alang kanako; ang
inyong bag-ong bulan ug ang mga panagtigom sa Adlawng
igpapahulay—dili ko maantos kining daotan kaayo nga mga
panagtigom. **14** Gikasilagan ko ang inyong bag-ong mga
bulan ug ang inyong pinili nga mga kasaulogan; kabug-aton
kini alang kanako; gikapoy ako sa pag-antos kanila. **15** Busa
sa dihang ibayaw ninyo ang inyong mga kamot sa pag-
ampo, itago ko ang akong mga mata gikan kaninyo; bisan
pa ug mag-ampo kamo sa makadaghan, dili ako maminaw;
nabulit sa dugo ang inyong mga kamot. **16** Hugasi, hinloi ang
inyong kaugalingon, biyai ang daotan ninyong mga binuhatan
gikan sa akong panan-aw; hunonga ang pagkadaotan; **17**
pagtuon sa pagbuhat ug maayo; pangita ug kaangayan,
tul-ira ang pagdaugdaog, hatagi ug kaangayan ang mga
ilo, ug labani ang balo." **18** Dali karon, ug maghusay kita,"
miingon si Yahweh; "bisan pa ug pula ang inyong mga sala,
maputi kini sama sa niebe; bisan pa ug sama sa dagtom
pula ang inyong mga sala, maputi kini sama sa balahibo
sa karnero. **19** Kung magmasinugtanon ug magmatinuman
kamo, makakaon kamo sa abot sa yuta, **20** apan kung
modumili ug mosupak kamo, laglagon kamo sa espada,"
kay gisulti kini sa baba ni Yahweh. **21** Giunsa pagkahimong
nagbaligya ug dungog sa matinud-anong siyudad! Puno siya
sa hustisya—puno siya sa pagkamatarong, apan karon puno
siya sa mga mamumuno. **22** Dili lunsay ang imong plata,
sinagolan ug tubig ang imong bino. **23** Nagmasinupakon ang
imong mga prinsipe ug kauban sa mga kawatan; nahigugma
ang tanan sa suhol ug nagtinguha sa bayad. Wala nila dapigi
ang mga ilo, ni ang mga sumbong sa mga balo nga miabot
sa ilang atubangan. **24** Busa mao kini ang gipahayag sa
Ginoo nga si Yahweh nga labawng makagagahom, ang Usa
ka Gamhanan sa Israel: "Alaot sila! Panimaslan ko ang mga
nakigbatok kanako, ug panimaslan ko mismo ang akong mga
kaaway; **25** ipaatubang ko batok kanimo ang akong kamot,
pagahinloan ko ang imong taya, ug mawala kining tanan. **26**
Ipahibalik ko ang imong mga maghuhukom sama sa una, ug
ang imong mga magtatambag sama sa sinugdan; human
niana pagatawagon ka nga siyudad sa pagkamatarong,
usa ka matinud-anon nga lungsod." **27** Lukaton ang Zion
pinaagi sa hustisya, ug ang iyang paghinulsol pinaagi sa
pagkamatarong. **28** Malaglag ang mga masinupakon ug
ang mga makasasala, ug kadtong mibiya kang Yahweh
makahiagom sa ingon. **29** Kay maulawan kamo pinaagi sa
sagradong mga kahoy nga akasya nga inyong gitinguha,
ug maulawan kamo pinaagi sa mga tanaman nga inyong
gipili. **30** Kay mahisama kamo sa akasya nga malaya ang
dahon, ug sama sa tanaman nga walay tubig. **31** Mahisama
sa sugnod ang kusgan nga tawo, ug sama sa siga ang iyang
buhat; modilaab silang duha ug walay makapalong niini."

2 Ang mga butang nga nakita ni Isaias ang anak nga lalaki
ni Amoz, mahitungod sa Juda ug Jerusalem. **2** Mahitabo
kini sa kataposang mga adlaw nga pagatukoron ang bukid
sa balay ni Yahweh ingon nga pinakataas nga kabukiran, ug
mobarog kini ibabaw sa kabungtoran, ug modagayday ang
tanang kanasoran niini. **3** Daghang mga tawo nga moabot ug
moingon, "Dali motungas kita sa bukid ni Yahweh, ngadto sa
balay sa Dios ni Jacob, aron tudloan niya kita sa iyang mga
paagi, ug molakaw kita sa iyang mga dalan." Kay gikan sa

Zion mogula ang kasugoan, ug ang pulong ni Yahweh gikan sa Jerusalem. **4** Hukman niya ang mga nasod ug magbuot alang sa daghang katawhan; himoon nila ang ilang mga espada ug mga lipya sa daro, ug himoon nila ang ilang mga bangkaw ug mga garab; dili na makigbatok ang nasod sa laing nasod, ni magbansay pa alang sa gubat. **5** Dali balay ni Jacob, manglakaw kita diha sa kahayag ni Yahweh. **6** Kay imong gibiyaan ang imong katawhan, ang balay ni Jacob, kay napuno sila sa mga pamatasan nga gikan sa sidlakan ug mga mananagna sama sa mga Filistihanon, ug nagkumusta sila sa mga anak nga lalaki sa mga langyaw. **7** Napuno sa plata ug bulawan ang ilang yuta, ug walay kataposan ang ilang bahandi; napuno usab sa mga kabayo ang ilang yuta, walay kataposan ang ilang mga karwahe. **8** Napuno usab sa mga diosdios ang ilang yuta; nagsimba sila sa binuhat sa ilang kaugalingong mga kamot, mga butang nga gibuhat mismo sa ilang mga kamot. **9** Manghapa ang katawhan, ug mangatumba ang matag usa; busa ayaw sila patindoga. **10** Pag-adto sa batoon nga mga dapit ug tago ilalom sa yuta gikan sa kasuko ni Yahweh ug gikan sa himaya sa iyang pagkahalangdon. **11** Ipaubos ang mapahitas-ong tinan-awan sa tawo, ug ipaubos ang mga tawo nga garboso, ug si Yahweh lamang ang ibayaw nianang adlawa. **12** Kay adunay adlaw si Yahweh nga labawng makagagahom batok sa tanan nga mga garboso ug mapalabilabihon, ug sa tanan nga mga mapahitas-on—ug ipaubos niya sila— **13** ug batok sa tanang mga sedro sa Lebanon nga taas ug labong, ug batok sa tanang mga akasya sa Basan. **14** Sa adlaw ni Yahweh nga labawng makagagahom batok kini sa tanang tag-as nga kabukiran, ug batok sa tanang kabungtoran nga tinuboy, **15** ug batok sa matag taas nga tore, ug batok sa matag salipdanan nga paril, **16** ug batok sa tanang mga sakayang pandagat sa Tarshis, ug batok sa tanang matahom nga mga sakayang pandagat. **17** Ipaubos ang garbo sa tawo, ug mapukan ang pagkamapasigarbohon sa mga tawo; si Yahweh lamang ang ibayaw nianang adlawa. **18** Mahanaw sa hingpit ang mga diosdios. **19** Gikan sa kahadlok kang Yahweh, ug gikan sa himaya sa iyang pagkahalangdon, moadto ang mga tawo sa mga langob diha sa mga bato ug sa mga bangag diha sa yuta, sa dihang mobarog siya sa paglisang sa kalibotan. **20** Nianang adlawa isalikway sa katawhan ang ilang mga diosdios nga plata ug bulawan nga ilang gibuhat aron ilang simbahon—ilabay nila kini ngadto sa mga ilaga ug mga kabog. **21** Gikan sa kahadlok kang Yahweh ug gikan sa himaya sa iyang pagkahalangdon, moadto ang mga tawo sa mga bangag diha sa mga bato ug ngadto sa gansalgansalon nga mga bato, sa dihang mobarog siya aron sa paglisang sa kalibotan. **22** Undanga ang pagsalig sa tawo, nga nabuhi pinaagi sa pagginhawa, kay unsa man ang iyang bili?

3 Tan-awa, kuhaon sa Ginoo nga si Yahweh nga labawng makagagahom, gikan sa Jerusalem ug Juda ang tukod ug sungkod: ang tanang tinubdan sa tinapay ug tubig; **2** ang kusgan nga tawo, ang maggugubat, ang maghuhukom, ang propeta, ang mananagna, ang pangulo; **3** ang kapitan sa 50, ang inila nga mga tawo, ang magtatambag, ang hanas nga magbubuhat, ug ang hanas nga maglalamat. **4** Ibutang ko ang mga batan-on ingon nga ilang mga pangulo, ug ang batan-on mangulo labaw kanila. **5** Daugdaogon ang katawhan, ang matag usa pinaagi sa ubang tawo ug sa iyang silingan; pakaulawan sa bata ang hamtong, ug hagiton sa yanong tawo ang halangdon. **6** Gunitan sa tawo ang iyang igsoong lalaki diha sa balay sa iyang amahan ug moingon, 'Aduna kay kupo; dumalahi kami, ug tugoti nga maanaa sa imong mga kamot kining naguba.' **7** Nianang adlawa mosinggit siya ug moingon, 'Dili ako mahimong mananambal; wala akoy tinapay o bisti. Dili mahimo nga himoon mo ako nga pangulo sa katawhan.'" **8** Kay nadagma ang Jerusalem, ug napukan ang Juda, tungod kay ang ilang gipamulong ug mga buhat batok man kang Yahweh, nga nagdumili sa mga mata sa iyang himaya. **9** Ang hulagway sa ilang mga nawong nagpamatuod batok kanila; ug isugilon nila ang ilang sala sama sa Sodoma; dili nila kini itago. Alaot sila! Kay aduna silay hingpit nga katalagman alang sa ilang mga kaugalingon. **10** Sultihi ang maayong tawo nga mamaayo kini, kay makakaon sila sa bunga sa ilang mga binuhatan. **11** Pagkaalaot sa daotan! Kadaot kini alang kaniya, kay ang bayad sa iyang mga kamot moabot gayod kaniya. **12** Akong katawhan—mga anak ang magdaugdaog kanila, ug ang mga babaye ang magdumala labaw kanila. Akong katawhan, gipatibulaag kamo niadtong naggiya kaninyo ug gilibog kamo sa inyong padulngan nga dalan. **13** Mibarog si Yahweh alang sa pag-akusar; mibarog siya aron sa pag-akusar sa katawhan. **14** Moabot si Yahweh aron sa paghukom batok sa mga kadagkoan sa iyang katawhan ug sa ilang mga pangulo: Gigun-ob ninyo ang parasan; ang inilog gikan sa mga kabos nga anaa sa inyong mga balay. **15** Nganong gidugmok man ninyo ang akong katawhan ug gigaling ang nawong sa mga kabos?" Mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo nga labaw nga makagagahom. **16** Misulti si Yahweh niana tungod kay garboso ang anak nga mga babaye sa Zion, naglakaw sila nga naghangad, ug nagkidhat ang ilang mga mata, naghinayhinay sila sa paglakaw uban sa kilingkiling nga anaa sa ilang mga tiil, **17** busa pahamtangan sa Ginoo ug nuka ang mga ulo sa anak nga mga babaye sa Zion, ug upawan sila ni Yahweh. **18** Nianang adlawa kuhaon sa Ginoo ang maanindot nga mga alahas nga anaa sa ilang tikod, ang

mga dayandayan sa ulo, ang mga dayandayan nga pormang
bag-ong subang nga bulan, 19 ang mga ariyos, ang mga
pulsiras, ug ang mga tabon sa nawong; 20 ang mga purong,
ang mga kadena nga anaa sa tikod, ang mga bakos, ug ang
mga sudlanan sa pahumot, ug ang mga anting-anting. 21
Kuhaon niya ang mga singsing ug mga alahas nga anaa
sa ilong; 22 ang mga kupo alang sa kasaulogan, ang mga
mantiletas ug ang mga puntil; 23 ang mga samin, ang pinong
lino, ang mga purong, ug ang mga turban. 24 Imbis nga
humot nga pahumot adunay dili maayong baho; imbis nga
turban, adunay usa ka pisi; imbis nga maayong pagkasudlay
nga buhok, adunay pagkaupaw; ug imbis nga kupo, nagsul-
ob ug sako; ug paso imbis nga kaanyag. 25 Mapukan ang
imong mga tawo pinaagi sa espada, ug mapukan didto sa
gubat ang imong kusgan nga kalalakin-an. 26 Magbangotan
ug magsubo ang mga ganghaan sa Jerusalem; ug mag-
inusara siya ug maglingkod sa yuta.

4 Nianang adlawa pito ka babaye ang mogunit sa usa ka
lalaki ug moingon, “Ang among kaugalingong pagkaon
ang among kan-on, ang among kaugalingong bisti ang
among sul-obon. Apan tugoti kami nga mobaton sa imong
ngalan aron pagkuha sa among kaulawan.” 2 Nianang
adlawa mahimong nindot ug mahimayaon ang sanga ni
Yahweh, ug mahimong lamian ug makapahimuot ang abot sa
yuta alang niadtong mga nahibilin sa Israel. 3 Mahitabo kini
nga ang mahibilin sa Zion ug ang magpabilin sa Jerusalem
pagatawagon nga balaan, ang matag usa nga nahisulat
ingon nga nagpuyo sa Jerusalem. 4 Mahitabo kini sa dihang
banlason sa Ginoo ang ikalima nga anak nga babaye sa
Zion, ug hinloan ang mga mansa nga dugo gikan sa taliwala
sa Jerusalem, pinaagi sa espiritu sa paghukom ug sa espiritu
sa nagdilaab nga kalayo. 5 Unya magbuhat ug panganod ug
aso si Yahweh sa tibuok dapit sa Bukid sa Zion ug ibabaw sa
dapit sa iyang tigomanan, maghimo si Yahweh ug panganod
ug aso panahon sa adlaw, ug masiga nga dilaab sa kalayo
panahon sa kagabhion; mahimo kining silonganan labaw sa
tanang himaya. 6 Mahimo kining silonganan ang landong
gikan sa kainit panahon sa adlaw, ug usa ka dalangpanan
ug usa ka salipdanan gikan sa unos ug ulan.

5 Tugoti ako sa pag-awit alang sa akong gihigugma pag-
ayo, usa ka awit sa akong gihigugma mahitungod sa
iyang parasan. Ang akong gihigugma pag-ayo adunay
parasan sa tabunok kaayo nga bungtod. 2 Gibungkal niya
kini, gikuha ang mga bato, ug gitamnan sa labing maayo nga
matang sa paras. Gitukoran niya ug tore sa taliwala niini, ug
nagtukod usab siya ug pug-anan sa ubas. Nagpaabot siya
sa pagpamunga niini, apan ihalas lamang nga mga ubas
ang bunga niini. 3 Busa karon, lumolupyo sa Jerusalem
ug tawo sa Juda, hukmi ako ug ang akong parasan. 4
Unsa pa man ang akong buhaton alang sa akong parasan,
nga wala nako nabuhat alang niini? Sa dihang nagpaabot
ako nga mobunga kini, nganong namunga man hinuon
kini ug ihalas nga mga ubas? 5 Karon sultihan ko kamo
kung unsa ang akong buhaton sa akong parasan: kuhaon
ko ang kural niini, himoon ko kini nga usa ka sibsibanan,
gubaon ko ang paril niini, ug yatakyatakan kini. 6 Gun-
obon ko na kini, ug dili na kini pagapul-ongan ni kapnan.
Hinuon, moturok ang mga sampinit ug mga tunok. Sugoon
ko usab ang mga panganod nga dili mopaulan niini. 7
Kay ang parasan ni Yahweh nga labawng makagagahom
mao ang balay sa Israel, ug ang tawo sa Juda mao ang
makapahimuot niyang tanom; nagpaabot siya ug hustisya,
apan adunay pagpinatyanay; alang sa pagkamatarong,
apan singgit lamang sa pagpakitabang. 8 Alaot kadtong
nagpadaghan ug mga balay, kadtong nagpadaghan ug
mga uma, hangtod nga wala nay lawak nga mahibilin,
ug magpabilin kang mag-inusara sa yuta! 9 Gisultihan
ako ni Yahweh nga labawng makagagahom, daghang
kabalayan ang biyaan, bisan pa ang dagko ug nindot, wala
nay lumolupyo. 10 Kay ang napulo ka yugo nga parasan
mohatag lamang ug usa ka bath, ug ang usa ka homer nga
binhi mohatag lamang ug usa ka ephah. 11 Alaot kadtong
nagsayo ug bangon sa buntag aron sa pag-inom ug isog
nga ilimnon, kadtong naglangaylangay diha sa kangitngit
hangtod nga mahubog sila sa bino. 12 Nagbangketi sila
uban sa alpa, gamay nga gitara, tamborin, plawta, ug bino,
apan wala nila ilha ang buhat ni Yahweh, ni gihunahuna
ang mga buhat sa iyang mga kamot. 13 Busa giulipon ang
akong katawhan kay kulang ug pagsabot; gigutom ang ilang
halangdon nga mga pangulo, ug walay mainom ang yano
nilang mga tawo. 14 Busa adunay mas dakong kagana ang
Sheol ug nagnganga kini ug maayo; ang inila diha kanila,
ang katawhan, ang mga pangulo, ug ang mga tigmaya ug
kadtong nagmalipayon, mangadto sa Sheol. **(Sheol h7585)**
15 Mapugos sa pagyukbo ang tawo, ug magpaubos ang
katawhan; ipaubos ang mga mata sa mapahitas-on. 16
Ibayaw si Yahweh nga labawng makagagahom diha sa
iyang hustisya, ug ipakita sa Dios nga Usa ka Balaan ang
iyang pagkamatarong. 17 Unya manibsib ang mga karnero
ingon nga anaa sa ilang kaugalingong sibsibanan, ug diha
sa mga guba, ang nating mga karnero manibsib ingon nga
mga langyaw. 18 Alaot kadtong nagguyod sa pagkadaotan
uban sa walay pulos nga mga pisi ug kadtong nagguyod sa
sala ingon nga hikot sa kariton. 19 Alaot kadtong nag-ingon,
“Padalia ang Dios, tugoti siya nga mamuhat ug dali, aron
makita nato kini nga mahitabo; ug tugoti nga moabot ang
mga laraw sa Usa ka Balaan sa Israel, aron nga masayod

kita niini." 20 Alaot kadtong nagtawag sa daotan nga maayo,
ug maayo ang daotan; kadtong nagpaila sa kangitngit ingon
nga kahayag, ug ang kahayag ingon nga kangitngit; kadtong
nagpaila sa pait ingon nga tam-is, ug ang tam-is ingon nga
pait! 21 Alaot kadtong mga maalamon sa ilang kaugalingong
mga mata, ug ang mga maampingon sa ilang kaugalingong
panabot! 22 Alaot kadtong mga mananaog sa pag-inom ug
bino, ug mga hanas sa pagtimpla sa isog nga mga ilimnon;
23 kadtong nagpakamatarong sa daotan pinaagi sa suhol, ug
pagkuha sa katungod sa mga walay sala! 24 Busa ingon
nga ang dila sa kalayo molamoy sa dagami, ug ingon nga
masunog ang nalaya nga sagbot, busa malata ang gamot
niini, ug mapalid ang bulak niini sama sa abog. Mahitabo
kini kay gisalikway nila ang balaod ni Yahweh nga labawng
makagagahom, ug tungod kay gitamay nila ang pulong sa
Usa ka Balaan sa Israel. 25 Busa mosilaob ang kasuko
ni Yahweh batok sa iyang katawhan. Gituy-od niya ang
iyang kamot batok kanila ug gisilotan sila. Mokurog ang
kabukiran, ug mahisama sa basura diha sa kadalanan ang
ilang mga patayng lawas. Dili mahupay ang iyang kasuko
niining mga butanga; hinuon, magpabilin nga gituy-od ang
iyang kamot. 26 Ipatindog niya ang usa ka timailhan nga
bandera alang sa layo nga mga nasod ug taghoyan kadtong
anaa sa kinatumyan sa kalibotan. Tan-awa, moabot dayon
sila sa walay langan. 27 Walay gikapoyan o napandol diha
kanila; walay nagduka o nangatulog. Ni miluag ang ilang
mga bakos, o nabugto ang mga liston sa ilang sandalyas. 28
Hait ang ilang mga udyong ug gibawog ang tanan nilang
pana; sama sa santik ang mga koko sa ilang mga kabayo,
ug sama sa bagyo ang mga ligid sa ilang karwahe. 29
Mahisama sa usa ka liyon ang ilang pagngulob; magngulob
sila sama sa nating mga liyon. Magngulob sila ug gunitan
ang biktima ug dad-on kini palayo, nga walay makaluwas. 30
Nianang adlawa magngulob sila batok sa biktima sama sa
dagat nga nagngulob. Kung motan-aw si bisan kinsa ibabaw
sa yuta, makita niya ang kangitngit ug pag-antos; bisan ang
kahayag mahimong ngitngit pinaagi sa mga panganod.

6 Sa tuig nga namatay si haring Uzia, nakita ko ang Ginoo
nga naglingkod sa usa ka trono; hataas siya ug habog,
ug ang sidsid sa iyang kupo milukop sa templo. 2 Adunay
mga serafim ibabaw kaniya; ang matag usa adunay unom
ka mga pako; ang duha nagtabon sa iyang nawong, ug
ang duha nagtabon siya sa iyang mga tiil, ug ang duha
gigamit niya sa paglupad. 3 Nagtinawagay sila sa usag
usa ug nag-ingon, "Balaan, balaan, balaan, si Yahweh
nga labawng makagagahom! Napuno ang tibuok kalibotan
sa iyang himaya." 4 Natay-og ang mga pultahan sa mga
patukoranan sa mga tingog niadtong nagasinggit, ug nalukop
ang balay sa aso. 5 Unya miingon ako, "Alaot ako! Gilaglag
ako tungod kay usa ako ka tawo nga hugaw ug mga ngabil,
ug nagpuyo ako uban sa mga tawong hugaw ug mga ngabil.
Tungod kay nakita ko ang Hari, si Yahweh, si Yahweh nga
labawng makagagahom!" 6 Unya milupad ang usa sa mga
serafim nganhi kanako; aduna siyay nagbaga nga uling sa
iyang kamot, nga gikuha niya pinaagi sa mga kimpit gikan
sa halaran. 7 Gipahid niya kini sa akong baba ug miingon,
"Tan-awa, midapat kini sa imong mga ngabil; gikuha na
ang imong pagkadaotan, ug gipasaylo na ang imong mga
sala." 8 Nadungog ko ang tingog sa Ginoo nga nag-ingon,
"Kinsa man ang akong ipadala; kinsa man ang molakaw
alang kanato?" Unya miingon ako, "Ania ako; ipadala ako." 9
Miingon siya, "Lakaw ug sultihi kini nga katawhan, 'Naminaw,
apan dili makasabot; nagtan-aw, apan walay pagsabot.'
10 Patig-aha ang kasingkasing niining mga tawhana, ug
himoang bungol ang ilang mga igdulongog ug butahi ang
ilang mga mata. Kay basin ug makakita sila, makadungog,
ug makasabot ang ilang mga kasingkasing, ug unya mamalik
ug mamaayo." 11 Unya miingon ako, "Ginoo, hangtod kanus-
a man?" Mitubag siya, "Hangtod madugmok ug magun-ob
ang mga siyudad ug wala nay mga lumolupyo, ug wala nay
mga tawo ang mga balay, ug mahimong hingpit nga biniyaan
ang yuta, 12 ug hangtod abogon ni Yahweh ang katawhan
ngadto sa layong dapit, ug maawaaw na sa hingpit ang yuta.
13 Bisan pa magpabilin ang ikanapulo ka bahin sa katawhan
niini, maguba kini pag-usab; sama sa giputol nga terebinto o
akasiya nga mabilin ang punoan niini, ang balaanong binhi
anaa sa mga tuod niini."

7 Panahon sa mga adlaw ni Ahaz nga anak nga lalaki ni
Jotam nga anak nga lalaki ni Uzia, ang hari sa Juda,
mitungas ngadto sa Jerusalem si Rezin ang hari sa Aram,
ug si Peka nga anak nga lalaki ni Remalia, ang hari sa
Israel aron sa pagpakiggubat batok niini, apan dili sila
makadaog batok niini. 2 Gisugilon kini sa panimalay ni David
nga ang Aram nakig-abin sa Efraim. Nagkurog ang iyang
kasingkasing, ug ang kasingkasing sa iyang katawhan, sama
sa mga kahoy sa kalasangan nga giuyog sa hangin. 3 Unya
miingon si Yahweh ngadto kang Isaias, "Lakaw uban sa
imong anak nga lalaki nga si Shear Jashub aron tagboon si
Ahaz sa tumoy sa agianan sa tubig sa ibabaw nga dapit
sa linaw, sa dalan paingon sa Dapit nga Labhanan. 4
Sultihi siya, 'Pag-amping, pagpabilin nga malinawon, ayaw
kahadlok o kakulba niining duha ka sanga nga nagaaso
apan walay kalayo, pinaagi sa hilabihan nga kasuko ni Rezin
ug sa Aram, ug ni Peka nga anak nga lalaki ni Remalia. 5
Naglaraw ang Aram, ang Efraim, ug ang anak nga lalaki ni
Remalia ug daotan batok kanimo; miingon sila, 6 "Sulongon
nato ang Juda ug lisangon siya, ug bungkagon nato siya ug
ipahimutang ang atong hari didto, ang anak nga lalaki ni

Tabeel." 7 Miingon si Yahweh nga Ginoo, "Dili kini mahimo;
dili kini mahitabo, 8 tungod kay ang pangulo sa Aram mao
ang Damascus, ug ang pangulo sa Damascus mao si Rezin.
Sulod sa 65 ka mga tuig, malaglag ang Efraim ug dili na
kini matawag nga katawhan. 9 Ang pangulo sa Efraim mao
ang Samaria, ug ang pangulo sa Samaria mao ang anak
nga lalaki ni Remalia. Kung dili kamo magpabiling lig-on sa
inyong pagtuo, dili gayod kamo magpabilin nga luwas."" 10
Nakigsulti pagbalik ang Ginoo kang Ahaz, 11 "Pangayo ug
timailhan kang Yahweh nga imong Dios; pangayo niini diha
sa kinahiladman o diha sa ibabaw sa kahitas-an." (Sheol h7585)
12 Apan miingon si Ahaz, "Dili ako mangayo, ni sulayan si
Yahweh." 13 Busa mitubag si Isaias, "Paminaw, panimalay ni
David. Dili pa ba igo kaninyo nga katawhan ang pagsulay
sa pailob sa katawhan? Sulayan ba usab ninyo ang pailob
sa akong Dios? 14 Busa ang Ginoo mohatag kaninyo nga
katawhan sa timailhan; tan-awa, magmabdos ang batan-
ong babaye, manganak ug usa ka lalaki, ug pagatawgon
ang iyang ngalan nga Immanuel. 15 Magakaon siya ug
keso ug dugos sa dihang makabalo na siya sa pagdumili
sa daotan ug pagpili sa maayo. 16 Kay sa dili pa mahibalo
ang bata sa pagdumili sa daotan ug sa pagpili sa maayo,
mamingaw ug mabiyaan na ang yuta sa duha ka mga hari
nga imong gikahadlokan. 17 Pagadad-on ni Yahweh kanimo,
sa imong katawhan, ug sa balay sa imong amahan ang
mga adlaw nga walay sama kaniadto sanglit mibulag ang
Efraim gikan sa Juda— pagadad-on niya kanimo ang hari
sa Asiria." 18 Nianang panahona, motaghoy si Yahweh sa
langaw nga gikan sa layong mga sapa sa Ehipto, ug alang
sa putyokan nga gikan sa yuta sa Asiria. 19 Manganhi silang
tanan ug mamuyo sa mga lalom nga lugot, ngadto sa mga
bangag sa dagkong mga bato, sa tanang sampinitan, ug sa
tanang sibsibanan. 20 Nianang panahona kiskisan sa Ginoo
pinaagi sa labaha ang mga buhok sa ulo ug sa paa nga
giabangan unahan sa Suba sa Eufrates—ang hari sa Asiria;
pagakiskisan usab niini ang bangas. 21 Nianang adlawa,
magbuhi ang usa ka tawo ug nating baka ug duha ka mga
karnero, 22 ug tungod sa kadaghan sa gatas nga ilang
mahatag, mokaon siya ug keso, kay ang ang tanang nahibilin
sa yuta makakaon sa keso ug dugos. 23 Nianang taknaa,
ang dapit nga adunay 1, 000 ka parasan nga nagkantidad
ug 1, 000 ka mga shekels, walay bisan unsang butang nga
maanaa gawas sa mga sampinit ug mga tunok. 24 Moadto
ang kalalakin-an didto aron mangayam gamit ang ilang mga
pana, tungod kay ang tanang yuta mahimong sampinitan ug
katunokan. 25 Magpalayo sila gikan sa tanang kabungtoran
nga kanhing tanaman gamit ang bara, gumikan sa kahadlok
sa mga sampinit ug tunok; apan mahimo kining sibsibanan
sa mga baka ug mga karnero.

8 Miingon si Yahweh kanako, "Pagkuha ug dagkong papan
nga bato ug sulati kini, 'Maher Shalal Has Baz.' 2
Magpatawag ako ug matinud-anong mga saksi aron sa
pagpamatuod alang kanako, si Uria nga pari, ug si Zacarias
nga anak nga lalaki ni Jeberekia." 3 Miadto ako sa propeta
nga babaye, ug nagmabdos siya ug nanganak ug usa ka
batang lalaki. Unya miingon si Yahweh kanako, "Tawga
siya ug 'Maher Shalal Has Baz.' 4 Kay sa dili pa makalitok
ang bata ug, 'Amahan ko,' ug, 'Inahan ko,' kuhaon na sa
hari sa Asiria ang mga bahandi sa Damascus ug ang inilog
sa Samaria." 5 Nakigsulti pagbalik si Yahweh kanako, 6
"Tungod kay misalikway kini nga katawhan sa maayong
tubig sa Shiloa, ug nalipay kang Rezin ug sa anak nga
lalaki ni Remalia, 7 busa ipadala na sa Ginoo ngadto kanila
ang katubigan sa Suba, kusog ug daghan, ang hari sa
Asiria ug ang tanan niyang himaya. Mogawas kini ngadto
sa tanang mga kanal ug moawas kini. 8 Mohaguros ang
Suba paingon sa Juda, mibaha ug mitaas ang tubig hangtod
miabot na kini sa inyong liog. Lukopon sa gibukhad nga
mga pako niini ang gilapdon sa inyong yuta, Immanuel."
9 Kamo nga katawhan, madugmok sa pino. Paminaw,
kamong tanan nga anaa sa layong mga nasod; andama
ang inyong kaugalingon alang sa gubat ug madugmok
sa pino; andama ang inyong kaugalingon ug madugmok
sa pino. 10 Paghimo ug laraw, apan dili kini matuman;
paghatag ug sugo, apan dili kini matuman, kay ang Dios
nag-uban kanamo. 11 Nakigsulti si Yahweh kanako, uban
sa iyang kusgan nga kamot dinhi kanako, ug nagpasidaan
kanako nga dili maglakaw sa dalan niini nga katawhan. 12
Ayaw pagatawga nga pagsukol ang bisan unsa nga butang
nga gitawag nga pagsukol niini nga katawhan, dili ninyo
kahadlokan ang ilang gikahadlokan, ug ayaw kalisang. 13 Si
Yahweh nga labawng makagagahom lamang ang inyong
tahoron ingon nga balaan; siya lamang ang angay ninyong
kahadlokan, ug kaniya lamang kamo angay nga malisang.
14 Mamahimo siyang dalangpanan; apan mamahimo siyang
bato nga kadagmaan ug kapandolan— alang sa duha
ka mga balay sa Israel, ug mamahimo siyang lit-ag ug
bitik ngadto sa katawhan sa Jerusalem. 15 Daghan ang
mangadagma niini ug matumba ug malaglag, ug mahimong
malit-ag ug mabihag. 16 Hugti ang akong pagpamatuod,
selyohi ang opisyal nga talaan, ug ihatag kini ngadto sa
akong mga tinun-an. 17 Maghulat ako alang kang Yahweh,
nga nagtago sa iyang panagway gikan sa balay ni Jacob;
maghulat ako kaniya. 18 Tan-awa, ako ug ang akong mga
anak nga lalaki nga gihatag kanako ni Yahweh mao ang
mga timailhan ug mga kahibulongan sa Israel gikan kang
Yahweh nga labawng makagagahom, nga nagpuyo sa Bukid
sa Zion. 19 Moingon sila kaninyo, "Pagpakigsayod sa mga

espiritista ug mga salamangkero," niadtong nagayawyaw nga nagapangyamyam. Apan angay ba nga dili makisayod ang katawhan sa ilang Dios? Angay ba silang makisayod sa patay alang sa buhi? **20** Sa balaod ug sa pagpamatuod! Kung dili sila mosulti niana nga mga butang, tungod kini kay wala silay kahayag sa banagbanag. **21** Moagi sila latas sa yuta uban ang hilabihang kaguol ug kagutom. Sa dihang gutomon sila, masuko sila ug tunglohon ang ilang hari ug ang ilang Dios, ug mohangad sila sa taas. **22** Motan-aw sila sa yuta ug makita ang kagul-anan, kangitngit, ug kadulom sa pagpanghupaw. Pagaabogon sila ngadto sa yuta sa kangitngit.

9 Mahanaw ang kangitngit gikan kaniya nga anaa sa hilabihang kasakit. Kaniadto gipakaulawan niya ang yuta sa Zebulun ug ang yuta sa Neftali, apan sa umaabot nga panahon himoon niya kining mahimayaon, sa dalan paingon sa dagat, tabok sa Jordan, ang Galilea sa mga nasod. **2** Makakita ug dakong kahayag ang katawhan nga naglakaw sa kangitngit; midan-ag ang kahayag kanila, niadtong namuyo sa yuta sa landong sa kamatayon. **3** Gipadaghan mo ang mga nasod; gidugangan mo ang ilang kalipay. Nagsadya sila sa imong atubangan sama sa kalipay sa panahon sa ting-ani, sama sa kalalakin-an nga nagsadya sa dihang gibahinbahin nila ang inilog. **4** Kay ang yugo sa iyang palas-anon, ang yayongan sa iyang abaga, ang bunal sa iyang tigdaugdaog, gilaglag nimo sama sa adlaw sa Midian. **5** Kay pagasunogon ang matag sapatos nga gitamak diha sa kagubot ug ang sapot nga nabulitan sa dugo, igasugnod sa kalayo. **6** Kay nahimugso ang usa ka bata alang kanato, gihatag alang kanato ang usa ka anak nga lalaki; ug ang pagdumala anaa sa iyang abaga; ug pagatawgon ang iyang ngalan nga Kahibulongang Magtatambag, Gamhanan nga Dios, Walay Kataposang Amahan, Prinsipe sa Kalinaw. **7** Walay kataposan ang pag-uswag sa iyang panggamhanan ug sa pakigdait, samtang nagdumala siya sa trono ni David, ug sa iyang gingharian, sa pagtukod ug pagpabilin niini uban sa pagkamakiangayon ug pagkamatarong gikan niini nga panahon hangtod sa umaabot ug hangtod sa kahangtoran. Ang magbuhat niini mao ang kadasig sa tinguha ni Yahweh nga labawng makagagahom. **8** Nagpadala ang Ginoo ug pulong batok kang Jacob, ug miabot kini sa Israel. **9** Masayod ang tanang katawhan, bisan ang Efraim ug ang mga lumolupyo sa Samaria, nga mapasigarbohong nagsulti inubanan sa mapahitas-on nga kasingkasing, **10** "Nangatumpag na ang mga tisa, apan tukoron namo pag-usab uban sa tiniltilan nga bato; gipangputol ang mga kahoy nga sikamoro, apan mobutang kami ug mga kahoy nga sedro puli niini." **11** Busa pabarogon ni Yahweh ang nakigbatok kang Rezin, ang iyang kaatbang, ug pasulongon ang iyang mga kaaway, **12** ang mga Arameanhon sa sidlakan, ug ang mga Filistihanon sa kasadpan. Magnganga sila sa paglamoy sa Israel. Wala gayod nahuwasi ang iyang kasuko bisan pa niining tanan nga mga butang; hinuon, nagtuy-od gihapon ang iyang kamot. **13** Apan dili mobalik kaniya ang katawhan nga maoy naghampak kanila, ni mangita sila kang Yahweh nga labawng makagagahom. **14** Busa pagaputlon ni Yahweh gikan sa Israel ang ulo ug ikog, ang sanga sa palmera ug bugang, sa usa lamang ka adlaw. **15** Ang pangulo ug ang inila nga tawo mao ang ulo; ug ang propeta nga nagatudlo ug bakak mao ang ikog. **16** Ang gipangulohan niini mahisalaag gayod, ug malaglag kadtong ilang gipangulohan. **17** Busa dili malipay ang Ginoo sa ilang mga batan-ong kalalakin-an ni maluoy sa ilang mga ilo ug mga balo, sanglit ang matag usa walay dios ug nagabuhat ug daotan, ug ang matag baba nagsulti ug binuang nga mga butang. Wala gayod nahuwasi ang iyang kasuko, bisan pa niining tanan nga mga butang; hinuon, nagtuy-od gihapon ang iyang kamot. **18** Masunog ang pagkadaotan sama sa kalayo; lamoyon niini ang mga sampinit ug mga tunok; sunogon niini bisan pa ang kalibonan sa lasang, moulbo kini sama sa usa ka haligi nga aso. **19** Nagdilaab ang yuta tungod sa kasuko ni Yahweh nga labawng makagagahom, ug ang katawhan sama sa sugnod alang sa kalayo. Walay tawo nga makaluwas sa iyang igsoon. **20** Mokuha sila ug pagkaon gamit ang ilang tuong kamot apan gutomon gihapon sila; mokaon sila gamit ang ilang walang kamot apan dili gihapon sila matagbaw. Kaonon man gani sa matag usa ang unod sa iyang kaugalingong bukton. **21** Lamoyon ni Manases si Efraim, ug si Efraim, ni Manases; ug sulongon nilang duha ang Juda. Wala gayod nahuwasi ang iyang kasuko bisan pa niining tanan nga mga butang; hinuon, nagtuy-od gihapon ang iyang kamot.

10 Alaot kadtong mga nagbuhat ug dili makataronganon nga mga balaod ug nagsulat sa mga dili makiangayon nga mga kasugoan. **2** Gihikawan nila ang mga nanginahanglan sa hustisya, gikawatan sa ilang mga katungod ang mga kabos nakong katawhan, giilogan ang mga balo, ug gihimo nilang tukbonon ang mga ilo! **3** Unsa man ang inyong buhaton sa adlaw sa paghukom kung ang kalaglagan maggikan sa layong dapit? Kang kinsa man kamo modangop aron mangayo ug tabang, ug asa man ninyo ibilin ang inyong kabtangan? **4** Walay mahibilin, ug magtikuko kamo uban sa mga binilanggo o malaglag uban sa mga gipatay. Wala gayod nahuwasi ang iyang kasuko bisan pa niining tanan nga mga butang; hinuon, nagtuy-od gihapon ang iyang kamot. **5** Pagkaalaot sa mga taga-Asiria, ang bunal sa akong kasuko, ang tungkod nga gibutangan ko sa akong kapungot! **6** Gipadala ko siya batok sa garbosong nasod ug batok sa katawhan nga nagdala sa

akong nag-awas nga kaligutgot. Gisugo ko siya sa pagkuha
sa inilog, sa pagkuha sa tukbonon, ug sa pagyatak-yatak
kanila sama sa lapok diha sa kadalanan. 7 Apan dili kini
mao ang iyang tumong, ni ang iyang gihunahuna. Anaa sa
iyang kasingkasing ang paglaglag ug pagbuntog sa daghang
kanasoran. 8 Kay miingon siya, “Dili ba sama sa mga hari
ang tanan nakong mga prinsipe? 9 Dili ba ang Calno sama
sa Carkemis, ang Hamat sama sa Arpad, ug ang Samaria
sama sa Damascus? 10 Ingon nga nabuntog na sa akong
kamot ang mga gingharian nga nagsimba ug mga diosdios,
nga ang kinulit nga mga imahe mas labaw pa kaysa niadtong
sa Jerusalem ug sa Samaria, 11 sama sa akong gibuhat didto
sa Samaria ug sa walay pulos nga mga diosdios niini, dili ko
ba usab kini buhaton sa Jerusalem ug sa mga diosdios niini?”
12 Sa dihang natapos na sa Ginoo ang iyang bulohaton didto
sa Bukid sa Zion ug sa Jerusalem, pagasilotan ko ang mga
gipamulong sa garbosong kasingkasing sa hari sa Asiria ug
sa iyang pagkamapahitas-on. 13 Kay miingon siya, “Pinaagi
sa akong kusog ug sa akong kaalam namuhat ako. Aduna
akoy kahibalo, ug gikuha ko ang mga utlanan sa akong
mga katawhan. Gikawat ko ang ilang mga bahandi ug sama
sa usa ka torong baka, gipildi ko ang mga lumolupyo. 14
Nakasakmit ang akong kamot, gikan sa mga salag, ang
katigayonan sa kanasoran, ug sama sa tawo nga nagtigom
sa gisalikway nga mga itlog, gitigom ko ang tibuok kalibotan.
Walay mikapa-kapa sa ilang mga pako o mipiyak.” 15
Magpasigarbo ba ang atsa sa iyang kaugalingon batok sa
naggunit niini? Daygon ba sa gabas ang iyang kaugalingon
labaw pa sa tawo nga nagputol gamit niini? Daw sama nga
ang tungkod makaalsa niadtong miisa niini, o nga daw ang
kahoy nga bunal makaalsa ug tawo. 16 Busa si Yahweh
nga Ginoo nga labawng makagagahom magpadala ug sakit
ngadto sa iyang kusgang mga manggugubat; ug adunay
magdagkot ug kalayo nga magdilaab ilalom sa iyang himaya.
17 Ang kahayag sa Israel mahimong kalayo, ug ang iyang
Balaan usa ka dilaab; sunogon ug ugdawon niini ang iyang
mga tunok ug mga sampinit sulod sa usa lamang ka adlaw.
18 Lamoyon ni Yahweh ang himaya sa iyang kalasangan ug
mabungahong yuta, ang kalag ug ang lawas; mahisama kini
sa dihang nausik ang kinabuhi sa usa ka masakiton nga
tawo. 19 Diyutay na lamang ang mahibilin sa mga kahoy
diha sa iyang kalasangan, nga maihap na lamang sa usa
ka bata. 20 Nianang adlawa, ang nahibilin sa Israel, ang
nakaikyas nga pamilya ni Jacob, dili na mosalig niadtong
nakapildi kanila, apan mosalig lamang kang Yahweh, ang
Balaan sa Israel. 21 Ang nahibilin kang Jacob mobalik
ngadto sa Dios nga makagagahom. 22 Kay bisan ang imong
katawhan, ang Israel, daw sama sa balas sa baybayon, ang
nahibilin lamang kanila ang mahimong mobalik. Gimando
na ang kalaglagan, ingon nga gikinahanglan sa nagaawas
nga pagkamatarong. 23 Kay ipatuman na ni Yahweh nga
Ginoo nga labawng makagagahom ang kalaglagan nga
gihukom sa tibuok yuta. 24 Busa miingon si Yahweh nga
Ginoo nga labawng makagagahom, “Akong katawhan nga
namuyo sa Zion, ayaw kahadlok sa mga taga-Asiria. Latoson
niya kamo pinaagi sa bunal ug moisa sa iyang sungkod
batok kaninyo, sama sa gibuhat sa mga Ehiptohanon. 25
Ayaw kahadlok kaniya, kay sa dili madugay mahupay na
ang akong kasuko batok kaninyo, ug ang akong kasuko
motumong sa iyang kalaglagan.” 26 Unya mohampak ug
latigo si Yahweh nga labawng makagagahom batok kanila,
sama sa iyang pagbuntog sa Midian didto sa bato sa Oreb.
Iyang ipataas ang iyang sungkod ibabaw sa dagat ug iisa
kini sama sa iyang gibuhat sa Ehipto. 27 Nianang adlawa,
gikuha ang iyang palas-anon gikan sa inyong abaga ug
ang iyang yugo gikan sa inyong liog, ug mabali ang yugo
tungod sa katambok. 28 Miabot ang kaaway didto sa Ayat ug
milatas sa Migron; gitapok niya sa Micmas ang iyang mga
kabtangan. 29 Mitabok sila sa agianan ug natulog sila sa
Geba. Nangurog ang Rama ug mikalagiw ang Gibea ni Saul.
30 Paghilak sa makusog, anak nga babaye ni Galim! Hatagig
pagtagad, Lais! Ikaw alaot nga Anatot! 31 Mikalagiw na ang
Madmena, ug nanagan na ang mga lumolupyo sa Gebim
aron maluwas. 32 Mohunong siya niining adlawa sa Nob ug
uyogon ang iyang kinumo diha sa bukid sa anak nga babaye
sa Zion, ang bungtod sa Jerusalem. 33 Tan-awa, pagaputlon
ni Yahweh nga Ginoo nga labawng makagagahom ang mga
dagkong sanga uban sa makalilisang nga pagkabungkag;
pamutlon ang pinakataas nga mga kahoy, ug ang taas
iyang ipaubos. 34 Putlon niya ang mga kalibonan diha sa
kalasangan pinaagi sa atsa, ug laglagon ang Lebanon uban
sa himaya niini.

11 Manalingsing ang bag-ong tuod gikan ni Jesse, ug
mamunga ang sanga nga gikan sa iyang mga gamot.
2 Mopuyo kaniya ang Espiritu ni Yahweh, ang espiritu sa
kaalam ug sa pagsabot, ang espiritu sa pagpanudlo ug
sa gahom, ang espiritu sa kahibalo ug sa kahadlok kang
Yahweh. 3 Kalipay niya ang pagkahadlok sa Ginoo; dili siya
mohukom pinaagi sa iyang nakita, o mohukom pinaagi kung
unsa ang iyang nadungog. 4 Hinuon, hukman niya ang kabos
uban sa pagkamatarong ug makiangayon niyang hukman
ang mapaubsanon dinhi sa kalibotan. Hampakon niya ang
kalibotan pinaagi sa sungkod sa iyang baba, ug patyon niya
ang daotan pinaagi sa gininhawa sa iyang mga ngabil. 5
Ang pagkamatarong mao ang bakos sa iyang hawak, ug ang
pagkamatinud-anon ang bakos sa iyang bat-ang. 6 Makig-
uban ang lobo uban sa mga nating karnero, ug mohigda
ang leopardo uban sa mga nating kanding, mag-uban ang

nating baka ang nating liyon ug ang gipatambok nga nating baka. Giyahan sila sa gamay nga bata. 7 Magdungan ug sabsab ang baka ug ang oso, ug magtapad ug higda ang ilang mga anak. Mosabsab ug dagami ang liyon sama sa torong baka. 8 Magdula ang gamay nga bata ibabaw sa bangag nga puy-anan sa bitin, ug ibutang sa linutas nga bata ang iyang kamot ngadto sa lungib sa mga bitin. 9 Dili nila pasakitan ni gun-obon ang tanan nakong balaang bukid; kay mapuno sa kahibalo ni Yahweh ang kalibotan, sama sa tubig nga mitabon sa dagat. 10 Nianang adlawa, mobarog ang gamot ni Jesse ingon nga bandera alang sa katawhan. Pangitaon siya sa mga nasod, ug mahimaya ang iyang pahulayanan nga dapit. 11 Nianang adlawa, ituy-od pag-usab sa Ginoo ang iyang kamot aron luwason ang nahibilin niyang katawhan sa Asiria, Ehipto, Patros, Cush, Elam, Shinar, Hamat, ug ang mga isla sa dagat. 12 Magtukod siya ug bandera alang sa mga nasod ug tigomon ang mga sinalikway sa Israel ug ang nagkatibulaag sa Juda gikan sa upat ka suok sa kalibotan. 13 Walaon niya ang kasina sa Efraim, ug mawala na ang kasamok sa Juda. Dili na masina ang Efraim sa Juda, ug dili na magsamok ang Juda sa Efraim. 14 Hinuon molugsong sila sa kabukiran sa mga Filistihanon sa kasadpang bahin, ug mag-uban sila sa pag-ilog sa katawhan didto sa sidlakan. Sulongon nila ang Edom ug ang Moab, ug motuman kanila ang katawhan sa Amon. 15 Laglagon gayod sa hingpit ni Yahweh ang gulpo sa Dagat sa Ehipto. Uban sa iyang init nga hangin ikaway niya ang iyang kamot ibabaw sa Suba sa Eufrates ug mabahin kini ngadto sa pito ka mga sapa, aron malatas lamang kini sa mga nagsandalyas. 16 Adunay lapad nga dalan alang sa iyang nahibilin nga katawhan nga mobalik gikan sa Asiria, sama sa Israel sa ilang paggula gikan sa yuta sa Ehipto.

12 Nianang adlawa moingon kamo, "Pasalamatan ko ikaw, Yahweh. Kay bisan nasuko ka kanako, nawala ang imong kapungot, ug gihupay mo ako. 2 Tan-awa, ang Dios maoy akong kaluwasan; mosalig ako ug dili mahadlok, kay si Yahweh, oo, si Yahweh ang akong kusog ug awit. Siya ang nahimo nakong kaluwasan." 3 Inubanan sa kalipay magsag-ob kamo ug tubig gikan sa mga atabay sa kaluwasan. 4 Moingon kamo nianang adlawa, "Pasalamati si Yahweh ug sangpita ang iyang ngalan; ipahayag ang iyang mga buhat ngadto sa katawhan, imantala nga gipasidunggan ang iyang ngalan. 5 Awiti si Yahweh, kay naghimo siya ug mahimayaong mga butang; ipahibalo kini ngadto sa tibuok kalibotan. 6 Paghugyaw ug singgit alang sa kalipay, kamong lumolupyo sa Zion, kay bantogan ang Usa ka Balaan sa Israel nga anaa sa inyong taliwala."

13 Ang pamahayag mahitungod sa Babilonia, nga nadawat ni Isaias nga anak nga lalaki ni Amoz: 2 Didto sa hawan nga bukid iisa ang usa ka timailhan nga bandera, singgit ug kusog ngadto kanila, iwarawara ang inyong kamot aron moadto sila sa mga ganghaan sa mga inila. 3 Gisugo ko na ang akong mga balaan, oo, gipatawag ko na ang akong kusgan nga kalalakin-an aron magpahamtang sa akong kasuko, bisan pa ang akong nagakalipay nga katawhan. 4 Ang kasaba sa daghang mga tawo didto sa kabukiran, sama sa daghang katawhan! Ang kasaba sa hugyaw sa mga gingharian sama sa nagtigom nga daghan nga kanasoran! Gitigom ni Yahweh nga labawng makagagahom ang kasundalohan alang sa gubat. 5 Gikan sila sa halayo nga nasod, gikan sa dalan paingon sa halayo nga dapit. Mao kini si Yahweh uban sa iyang mga galamiton sa paghukom, aron sa paglaglag sa tibuok yuta. 6 Pagdangoyngoy, kay duol na ang adlaw ni Yahweh; moabot kini uban sa kalaglagan gikan sa Makagagahom. 7 Busa kawad-ag umoy ang tanang mga kamot, ug matunaw ang matag kasingkasing. 8 Mangalisang sila; bihagon sila sa kasakit ug pag-antos, sama sa usa ka babaye nga nagbati. Magtinan-away sila sa usag usa nga mahibulong; manginit ug mamula ang ilang mga nawong. 9 Tan-awa, moabot ang adlaw ni Yahweh inubanan sa mapintas nga kapungot ug hilabihang kasuko, aron himoong biniyaan ang yuta ug laglagon ang mga makasasala gikan niini. 10 Dili na modan-ag ang mga bituon sa langit ug sa nahimutangan niini. Ngitngit na ang adlaw bisan pa sa kaadlawon, ug dili na usab mohayag ang bulan. 11 Silotan ko ang kalibotan alang sa pagkadaotan niini, ug ang daotan alang sa ilang kalapasan. Taposon ko ang pagkamapahitas-on sa mga garboso ug ipaubos ko ang mapahitas-on nga walay kaluoy. 12 Himoon ko ang katawhan nga mas talagsaon pa kaysa lunsay nga bulawan ug lisod pa pangitaon ang katawhan kaysa sa lunsay nga bulawan sa Ofir. 13 Busa pakurogon ko ang kalangitan, ug matay-og ang kalibotan sa nahimutangan niini, pinaagi sa kapungot ni Yahweh nga labawng makagagahom, ug sa adlaw sa iyang hilabihan nga kasuko. 14 Sama sa usa ka gipangayam nga lagsaw o sama sa karnero nga walay magbalantay, motalikod ang tagsatagsa ka tawo sa iyang kaugalingon nga katawhan ug mokalagiw sa iyang kaugalingong yuta. 15 Patyon ang matag usa nga makaplagan, ug patyon ang matag usa nga madakpan pinaagi sa espada. 16 Pagapinopinohon usab ang ilang masuso nga mga anak sa ilang atubangan. Pagailogon ang ilang mga balay ug lugoson ang ilang mga asawa. 17 Tan-awa, hapit ko na libogon ang mga Midianhon aron sa pagsulong kanila, kinsa man ang dili magpakabana mahitungod sa plata, o dili malipay sa bulawan. 18 Matusok sa pana ang ilang batan-ong kalalakin-an. Wala silay kaluoy

alang sa mga gagmay nga bata ug wala silay ibilin nga mga bata. 19 Unya ang Babilonia, ang mga gingharian nga gidayeg pag-ayo, ang himaya sa mga Caldeanhon, pagalaglagon sa Dios sama sa Sodoma ug Gomora. 20 Dili na kini pagapuy-an o wala nay magpuyo gikan sa kaliwatan hangtod sa laing kaliwatan. Dili na magtukod ug tolda didto ang mga taga-Arabia, o ipapahulay sa mga magbalantay ang panon sa ilang mga karnero didto. 21 Apan mohigda didto ang ihalas nga mga mananap, mapuno sa mga ngiwngiw ang ilang kabalayan; ug ang mga ostrits ug molukso-lukso didto ang ihalas nga mga kanding. 22 Manag-uwang ang mga hyenas sa ilang lig-on nga mga salipdanan, ug ang ihalas nga mga iro sa maanindot nga mga palasyo. Duol na ang iyang panahon, ug dili na malangay ang iyang mga adlaw.

14 Adunay kaluoy si Yahweh kang Jacob; pilion niya pag-usab ang Israel ug pabalikon sila sa ilang yuta. Mouban kanila ang mga langyaw ug makigtipon sila didto sa balay ni Jacob. 2 Pagadad-on sila sa mga nasod sa ilang kaugalingong dapit. Unya kuhaon sila sa balay ni Israel sa yuta ni Yahweh ingon nga lalaki ug babaye nga mga sulugoon. Ilang bihagon kadtong mibihag kanila, ug dumalahan nila kadtong nagdaugdaog kanila. 3 Sa adlaw nga hatagan ka ni Yahweh ug kapahulayan gikan sa imong mga pag-antos ug kasubo, ug gikan sa imong paghago nga gikinahanglan nimong buhaton, 4 awiton nimo kining awit sa pagtamay batok sa hari sa Babilonia, "Nalaglag na ang tigdaugdaog, natapos na ang hilabihan nga pagkagarboso! 5 Gibali ni Yahweh ang sungkod sa daotan, ang setro niadtong mga tigdumala, 6 nga naghampak sa katawhan sa kaligutgot pinaagi sa walay hunong nga pagbunal, nga nagdumala sa kanasoran sa kasuko, uban ang paglutos nga walay pagpugong. 7 Nagpahulay ug malinawon ang tibuok kalibotan; nagsugod na sila ug saulog uban sa panag-awit. 8 Bisan ang sipres nga mga kahoy naglipay alang kanimo uban sa mga sedro sa Lebanon; miingon sila, 'Sanglit napukan na ikaw, wala nay tigputol ug kahoy nga moanhi aron sa pagputol kanamo.' 9 Buot na makigkita kanimo ang Sheol sa dihang moadto kana didto. Gipukaw na ang mga patay alang kanimo, ang tanang hari sa kalibotan, mitindog gikan sa ilang mga trono, ang tanang hari sa kanasoran. (Sheol h7585) 10 Makigsulti silang tanan ug moingon kanimo, 'Nahimo ka nang huyang sama kanamo. Managsama na kita. 11 Gidala ang imong kabantog didto sa Sheol uban sa huni sa imong kinuwerdasan nga mga instrumento. Nagkatag ang mga ulod ilalom kanimo, ug matabonan ka sa mga ulod. (Sheol h7585) 12 Giunsa man nimo pagkahulog gikan sa kalangitan, bituon sa kabuntagon, anak nga lalaki sa buntag! Giunsa nimo pagkalumpag sa yuta, ikaw nga mibuntog sa mga nasod! 13 Miingon ka sa imong kasingkasing, 'Mokayab ako sa langit, ituboy ko ang akong trono ibabaw sa kabituonan sa Dios, ug molingkod ako sa bukid nga tigomanan, sa halayong dapit sa amihanan. 14 Mokayab ako ibabaw sa kahitas-an sa mga panganod; himoon ko ang akong kaugalingon nga Labing Halangdon nga Dios.' 15 Apan karon gidala na ikaw sa Sheol, ngadto sa kahiladman nga bung-aw. (Sheol h7585) 16 Kadtong mga nakakita kanimo motutok gayod ug maminaw sila kanimo. Moingon sila, "Mao ba kini ang tawo nga nakapakurog sa yuta, miuyog sa mga gingharian, 17 nga naghimo sa kalibotan sama sa usa ka kamingawan, nagguba sa mga siyudad niini ug wala nagpapauli sa iyang mga binilanggo sa ilang mga panimalay?' 18 Ang tanang hari sa kanasoran, naghigda silang tanan uban ang kadungganan, sa matag usa nila ka lubnganan. 19 Apan gikuha ka pagawas sa imong lubnganan sama sa sanga nga gilabay sa layo. Tabonan ka sa mga patay sama sa panapton, kadtong gipatay pinaagi sa espada, nga manaog sa kabatoan sa bangag. 20 Dili ka iipon kanila sa paglubong, tungod kay gilaglag mo ang imong yuta ug gipamatay ang imong katawhan. Dili na gayod hisgotan pa pag-usab ang mga anak sa mga nagbuhat ug daotan." 21 Andama ang inyong ihawanan alang sa iyang mga anak, alang sa kasal-anan sa ilang mga katigulangan, aron dili na sila mobarog pa ug makaangkon sa yuta ug magpuno sa tibuok kalibotan pinaagi sa mga siyudad. 22 "Mobarog ako batok kanila"—mao kini ang pahayag ni Yahweh nga labawng makagagahom. "Pagaputlon ko gikan sa Babilonia ang ngalan, kaliwat, ug mga kaliwatan"—mao kini ang pahayag ni Yahweh. 23 "Himoon ko usab siya nga puy-anan sa mga ngiwngiw, ug mga lunangan, ug silhigon ko siya pinaagi sa silhig sa kalaglagan"—mao kini ang pahayag ni Yahweh nga labawng makagagahom. 24 Nanumpa si Yahweh nga labawng makagagahom, "Sa pagkatinuod, sama sa akong katuyoan, ingon niana ang mahitabo; ug sama sa akong gitumong, mao gayod ang matuman: 25 Gun-obon ko ang mga taga-Asiria diha sa akong yuta, ug tumban ko siya sa akong kabukiran. Unya kuhaon ang iyang yugo gikan kanila ug ang iyang palas-anon diha sa ilang abaga." 26 Mao kini ang laraw nga gitumong alang sa tibuok kalibotan, ug mao kini ang kamot nga gipataas ibabaw sa tanang kanasoran. 27 Kay gilaraw kini ni Yahweh nga labawng makagagahom; kinsa man ang makapugong kaniya? Gipataas ang iyang kamot, ug kinsa man ang makapabalik niini? 28 Sa tuig nga namatay si Haring Ahaz, miabot kini nga pahayag: 29 Ayaw paglipay, kamong tanan nga Filistihanon, nga nabali ang bunal nga naghampak kaninyo. Kay gikan sa gamot sa bitin mogula ang malala nga halas, ug ang iyang mga anak mahimong mas lala pa nga bitin nga molupad. 30

Magpasabsab ang kamagulangang anak sa kabos sa ilang
mga karnero didto sa akong sibsibanan, ug maghigda ang
timawa nga luwas. Pamatyon ko ang imong mga gamot
pinaagi sa kagutom nga mopatay sa tanan nimong mga
nahibiling katawhan. **31** Pagngulob, ganghaan; paghilak,
siyudad; mangatunaw kamong tanan, nga mga taga-Filistia.
Kay mogawas gikan sa amihanan ang panganod sa aso, ug
walay mahibilin sa iyang laray. **32** Unsaon man pagtubag sa
usa sa mga tigdala ug mensahe niana nga nasod? Nga si
Yahweh ang nagtukod sa Zion, ug makadangop kaniya ang
mga nag-antos sa iyang katawhan.

15 Ang pamahayag mahitungod sa Moab. Sa pagkatinuod,
sa usa kagabii magun-ob ug malaglag ang Ar sa
Moab; nagun-ob ug nalaglag usab ang Kir sa Moab sa
usa lamang ka gabii. **2** Niadto sila sa templo, nitungas
ang katawhan sa Dibon sa habog nga mga dapit aron sa
paghilak; magbangotan ang Moab alang sa Nebo ug sa
Medeba. Kiskisan nila ang ilang mga ulo ug ang ilang ang
mga bangas. **3** Nagbisti sila ug sako sa ilang kadalanan;
magbakho ang tanan didto sa ilang mga atop ug sa plasa,
nagdangoyngoy pag-ayo. **4** Nagpakitabang ang Hesbon
ug Eleale; nadungog ang ilang mga tingog sama kalayo sa
Jahas. Busa nagpakitabang ang kasundalohan sa Moab;
nangurog sila. **5** Mihilak ang akong kasingkasing alang
sa Moab; nikalagiw ang iyang katawhan ngadto sa Zoar
ug ngadto sa Eglat Shilishia. Nitungas sila nga naghilak
didto sa tungasonon nga Luhit; nitiyabaw sila sa dalan sa
Horonaim tungod sa ilang kalaglagan. **6** Nahubas ang mga
tubig sa Nimrim; nalaya ang sagbot ug namatay ang bag-
ong tubo nga sagbot; wala nay lunhaw. **7** Ang kadagaya
nga ilang gipatubo ug gitigom gidala na didto sa tabok sa
lugot sa poplars. **8** Nadunggan ang panaghilak palibot sa
ginsakopan sa Moab; ang pagbakho ingon kalayo sa Eglaim
ug sa Beer Elim. **9** Kay napuno sa dugo ang katubigan sa
Dibon; apan magpadala pa ako ug mas labaw pa ngadto
sa Dibon. Tukbon sa liyon ang moikyas gikan sa Moab ug
kadtong mahibilin usab didto sa yuta.

16 Pagpadala ug mga toro nga karnero ngadto sa
tigdumala sa yuta nga gikan sa Sela diha sa
kamingawan, ngadto sa bukid sa anak nga babaye sa
Zion. **2** Sama sa naglatagaw nga mga langgam ug sama
sa nagkatibulaag nga salag, busa ang mga babaye sa
Moab anaa sa mga tabokanan sa Suba sa Arnon. **3**
Paghatag ug panudlo ug buhata ang hustisya. Hatagi ug
landong nga sama sa kagabhion taliwala sa kahayag; tagoi
ang mga dinakpan; ayaw budhii ang mga dinakpan. **4**
Papuy-a sila uban kaninyo, ang mga binihag nga gikan
sa Moab; kinahanglan nga mahimo kamong tagoanang
dapit alang kanila gikan sa tiglaglag." Kay mahunong na
ang pagdaudaog, ug maundang na ang pagpangdaot, ug
mahanaw kadtong nagyatak gikan sa yuta. **5** Matukod ang
trono sa matinud-anong kasabotan; ug molingkod didto nga
matinud-anon ang usa ka tawo nga gikan sa tolda ni David.
Maghukom siya sumala sa iyang pagpangita ug hustisya ug
pagbuhat sa matarong. **6** Nadungog namo ang garbo sa
Moab, ang iyang pagkamapahitas-on, iyang pagkagarboso,
ug ang iyang kasuko. Apan ang iyang mga pagpasigarbo,
walay sulod nga pulong. **7** Busa magdangoyngoy ang Moab
alang sa Moab—magdangoyngoy silang tanan! Pagsubo,
kamong nalaglag sa hingpit, alang sa mga pan nga adunay
pasas sa Kir Hareset. **8** Nangalaya ang mga kaumahan sa
Heshbon sama sa kaparasan sa Sibma. Giyatakyatakan sa
mga tigdumala sa mga nasod ang gipili nga kaparasan nga
nakaabot ngadto sa Jazer ug mikatay ngadto sa disyerto.
Mikatay ang mga udlot niini; nagpadulong kini sa dagat. **9** Sa
pagkatinuod mohilak ako uban sa Jazer alang sa kaparasan
sa Sibma. Patubigan ko kamo pinaagi sa akong mga luha,
Heshbon, ug Eleale. Kay gitapos ko ang mga panagsinggit
sa kalipay diha sa inyong kaumahan alang sa mga bunga sa
ting-init ug ting-ani. **10** Nawala ang kasadya ug ang kalipay
gikan sa mga mabungahon nga kahoy; ug wala nay panag-
awit, ug panagsinggit diha sa kaparasan. Wala nay magpuga
ug bino diha sa mga pug-anan ug ubas, kay gitapos ko
ang panagsinggit niadtong nagpuga. **11** Busa nanghupaw
ang akong kasingkasing sama sa alpa alang sa Moab, ug
ang akong kinasulorang bahin alang sa Kir Hareset. **12** Sa
dihang kapuyon ang Moab ngadto sa tag-as nga dapit ug
mosulod sa iyang templo aron moampo, walay kahimoan
ang iyang mga pag-ampo. **13** Mao kini ang pulong nga gisulti
ni Yahweh kaniadto mahitungod sa Moab. **14** Nagsulti pag-
usab si Yahweh, "Sulod sa tulo ka tuig, mahanaw na ang
himaya sa Moab; bisan pa ug daghan ang katawhan, diyutay
na lamang ang mahibilin ug dili mahinungdanon."

17 Ang pahayag mahitungod sa Damascus. **2** Biyaan na
ang mga siyudad sa Aroer. Mahimo kining mga dapit
diin mohigda ang mga panon sa karnero, ug walay bisan
usa nga makapalisang kanila. **3** Mahanaw ang lig-ong mga
siyudad gikan sa Efraim, ang gingharian gikan sa Damascus,
ug ang nahibilin sa Aram—mahisama sila sa himaya sa
katawhan sa Israel—mao kini ang pahayag ni Yahweh
nga labawng makagagahom. **4** Moabot kini sa adlaw nga
mokunhod ang himaya ni Jacob, ug moniwang ang katambok
sa iyang unod. **5** Mahisama kini sa dihang tapokon sa mag-
aani ang nagbarog nga trigo, ug anihon niya ang mga uhay
sa trigo. Mahisama kini sa dihang adunay manghagdaw ug
uhay sa mga trigo diha sa Walog sa Refaim. **6** Mahibilin
ang mga hagdaw, bisan pa niana, sama sa dihang uyogon

ang kahoy nga olibo: duha o tulo nga olibo ang anaa sa pinakaibabaw nga sanga, upat o lima ang anaa sa kinatas-an nga mga sanga sa mabungahon nga kahoy—mao kini ang gipahayag ni Yahweh, ang Dios sa Israel. **7** Nianang adlawa motan-aw ang kalalakin-an sa ilang Magbubuhat, ug motutok ang ilang mga mata ngadto sa Usa nga Balaan sa Israel. **8** Dili na sila motan-aw ngadto sa mga halaran, ang buhat sa ilang mga kamot, ni motan-aw kung unsay nahimo sa ilang mga kulamoy, ang mga poste nga Asera o ang mga hulagway sa adlaw. **9** Nianang adlawa ang ilang lig-on nga mga siyudad mahisama sa biniyaang bakilid nga kakahoyan ngadto sa ibabaw sa kabungtoran, nga gisalikway tungod sa katawhan sa Israel ug mahimo kana nga biniyaan. **10** Kay gikalimtan nimo ang Dios sa imong kaluwasan, ug wala gitagad ang bato nga imong kusog. Busa nagtanom ka ug matahom nga mga tanom, ug gipagawas ang mga sanga sa paras nga nadawat gikan sa langyaw, **11** sa adlaw nga magtanom ka, ug magkoral, ug mag-atiman sa yuta. Sa dili madugay motubo ang imong binhi, apan mapakyas ang ani sa adlaw sa kasakitan ug sa hilabihan nga kasub-anan. **12** Pagkaalaot! Ang panagsinggit sa daghang katawhan, nga nagdahunog sama sa dahunog sa kadagatan, ug ang pagdagan sa mga nasod, mihaguros sama sa hinaguros sa dagkong katubigan! **13** Modahunog ang mga nasod sama sa naghaguros nga mga tubig, apan hinginlan sila sa Dios. Mokalagiw sila palayo ug gukuron sama sa laya nga mga sagbot ngadto sa kabukiran atubangan sa hangin, ug sama sa nagtuyoktuyok nga sagbot atubangan sa bagyo. **14** Sa pagkagabii, tan-awa, makalilisang! Mangahanaw sila sa dili pa ang kabuntagon! Mao kini ang bahin niadtong nanulis kanato, ang luna niadtong nangawat kanato.

18 Pagkaalaot sa yuta sa naghaguros nga mga pako, nga daplin sa mga suba sa Etiopia; **2** nga nagpadala ug mga tigpamaba diha sa dagat, ug naggakit ug papyrus diha sa katubigan. Lakaw, kamong paspas nga mga mensahero, ngadto sa nasod nga tag-as ug hamis, ngadto sa katawhan nga gikahadlokan sa layo ug sa duol, ang lig-on ug moyatak nga nasod, nga nabahin sa kasubaan ang ilang yuta. **3** Kamong tanan nga mga lumolupyo sa kalibotan ug kamo nga nagpuyo sa yuta, sa dihang ipataas na ang timailhan didto sa kabungtoran, pagtan-aw; ug sa dihang patingogon na ang budyong, paminaw. **4** Mao kini ang giingon ni Yahweh kanako, "Magpakahilom ako nga maniid gikan sa akong balay, sama sa nagkaanam nga kainit sa pagsidlak sa adlaw, sama sa panganod nga yamog diha sa kainit sa ting-ani. **5** Sa dili pa ang ting-ani, sa dihang nahuman na ang pagpamulak, ug ang bulak mahimo nang ubas nga hapit na mahinog, pamutlon niya ang mga gagmay nga sanga pinaagi sa karit, putlon niya ug ipalayo ang nagkatay nga mga sanga. **6** Mahibilin kini alang sa mga langgam sa kabukiran ug alang sa mga mananap sa yuta. Kaonon kini sa mga langgam panahon sa ting-init, ug kaonon kini sa tanan nga mga mananap sa yuta panahon sa tingtugnaw". **7** Nianang panahona igahatag ngadto kang Yaweh nga labawng makagagahom ang gasa nga gikan sa mga tawo nga tag-as ug hamis, gikan sa mga tawo nga gikahadlokan sa layo ug sa duol, ang lig-on ug moyatak nga nasod, nga gibahin sa kasubaan ang ilang yuta, didto sa dapit sa ngalan ni Yahweh nga labawng makagagahom, sa Bukid sa Zion.

19 Ang pahayag mahitungod sa Ehipto. Tan-awa, nagsakay si Yahweh sa paspas nga panganod padulong sa Ehipto. Nangurog sa iyang atubangan ang mga diosdios sa Ehipto, ug natunaw ang mga kasingkasing sa mga Ehiptohanon. **2** "Ipag-unay ko ang mga Ehiptohanon batok sa mga Ehiptohanon, ug makig-away ang tawo batok sa iyang igsoong lalaki, ang tawo batok sa iyang silingan; siyudad batok siyudad, ug gingharian batok gingharian. **3** Mangaluya ang espiritu sa mga Ehiptohanon gikan sa sulod. Gub-on ko ang iyang tambag, bisan nangita sila sa tambag sa mga diosdios, mga espiritu sa patay nga mga tawo, mga orasyon, ug mga espiritista. **4** Itugyan ko ang mga Ehiptohanon ngadto sa kamot sa mabangis nga agalon, ug modumala ang kusgan nga hari ngadto kanila—mao kini ang gipahayag sa Ginoo nga si Yahweh nga labawng makagagahom. **5** Mahubas ang katubigan sa dagat, ug mahubas ang suba ug mauga. **6** Mobaho ang kasubaan; momabaw ug momabaw ang kasapaan sa Ehipto; mangalaya ang kabugangan ug katigbawan. **7** Mangalaya ang kabugangan sa Nilo, sa tinubdan sa Nilo, ug ang tanang tinamnan nga kaumahan sa Nilo, mahimong abog, ug pagapaliron. **8** Magtuaw ug magbangotan ang mga mangingisda, ug magbangotan ang tanan nga namingwit ngadto sa Nilo, ug magsubo kadtong nagtaktak ug mga pukot didto sa katubigan. **9** Mangluspad ang tigtrabaho sa gisudlay nga lanot ug kadtong naghimo ug puti nga panapton. **10** Malaglag ang tigtrabaho ug panapton sa Ehipto; magsubo ang tanan nga sinuholan sa pagtrabaho. **11** Buangbuang gayod ang mga prinsipe sa Zoan. Nahimong walay pulos ang tambag sa labing maalamon nga mga magtatambag sa Paraon. Unsaon man ninyo pag-ingon ngadto sa Paraon, "Ako ang anak nga lalaki sa maalamon nga mga tawo, ang anak nga lalaki sa karaan nga mga hari?" **12** Unya asa naman ang imong maalamong kalalakin-an? Tugoti sila nga mosulti kanimo ug ipaila kung unsa ang mga laraw ni Yahweh nga labawng makagagahom mahitungod sa Ehipto. **13** Nahimo gayod nga buangbuang ang mga prinsipe sa Zoan, malimbongon ang mga prinsipe sa Memfis; gipahisalaag nila ang Ehipto, nga mao ang bato nga patukoranan sa iyang katribohan. **14** Gisagol ni

Yahweh ang espiritu sa kalibog diha sa iyang taliwala, ug gipahisalaag nila ang Ehipto sa tanan nga iyang nabuhat, sama sa hubog nga nagsusapinday sa iyang suka. **15** Wala gayoy mabuhat si bisan kinsa alang sa Ehipto, bisan ang ulo o ikog, palwa sa palmira o bugang. **16** Nianang adlawa, mahisama sa mga babaye ang mga Ehiptohanon. Mangurog ug mahadlok sila tungod sa giisa nga kamot ni Yahweh nga labawng makagagahom ibabaw kanila. **17** Mahimong hinungdan ang yuta sa Juda sa pagsapinday sa Ehipto. Sa dihang pahinumdoman sila sa usa ka tawo mahitungod kanila, mangahadlok gayod sila, tungod sa laraw ni Yaweh, nga iyang gilaraw batok kanila. **18** Nianang adlawa adunay lima ka mga siyudad diha sa yuta sa Ehipto nga mosulti ug sinultihan sa Canaan ug manumpa sa pagpakig-abin kang Yahweh nga labawng makagagahom. Pagatawgon ang usa niini nga mga siyudad nga Ang Siyudad sa Adlaw. **19** Nianang adlawa adunay halaran alang kang Yahweh diha sa taliwala sa yuta sa Ehipto, ang haligi nga bato diha sa utlanan ngadto kang Yahweh. **20** Mahimo kini nga timailhan ug saksi ngadto kang Yahweh nga labawng makagagahom diha sa yuta sa Ehipto. Sa dihang mohilak sila ngadto kang Yahweh tungod sa mga tigdaugdaog, padad-an niya sila ug manluluwas ug tigpanalipod, ug luwason niya sila. **21** Mahimong inila si Yahweh ngadto sa Ehipto, ug pagailhon si Yahweh sa mga Ehiptohanon nianang adlawa. Magsimba sila uban ang mga halad, ug maghimo ug mga panumpa ngadto kang Yahweh ug tumanon kini. **22** Sakiton ni Yahweh ang Ehipto, sakiton ug ayohon. Mobalik sila ngadto kang Yahweh; paminawon niya ang ilang pag-ampo ug ayohon sila. **23** Nianang adlawa aduna unyay dalan gikan sa Ehipto paingon sa Asiria, ug moadto ang mga taga-Asiria ngadto sa Ehipto, ug ang Ehiptohanon ngadto sa Asiria; ug magsimba ang mga Ehiptohanon kauban ang mga taga-Asiria. **24** Nianang adlawa, mahimong ikatulo ang Israel uban sa Ehipto ug Asiria, usa ka panalangin taliwala sa kalibotan; **25** panalanginan sila ni Yahweh nga labawng makagagahom ug moingon, "Bulahan gayod ang Ehipto, nga akong katawhan; ang Asiria nga mao buhat sa akong mga kamot; ug ang Israel nga akong panulondon."

20 Sa tuig nga miabot si Tartan didto sa Ashdod, sa dihang gipadala siya ni Sargon nga hari sa Asiria, nakig-away siya batok sa Ashdod ug nailog kini. **2** Nianang panahona nakigsulti si Yahweh ngadto kang Isaias nga anak ni Amoz nga nag-ingon, "Lakaw ug huboa ang sako gikan sa imong hawak, ug huboa ang sandalyas sa imong tiil." Busa gibuhat niya kini nga naglakaw nga hubo ug nagtiniil. **3** Miingon si Yahweh, "Sama nga naglakawlakaw nga hubo ug nagtiniil ang akong sulugoon nga si Isaias sulod sa tulo ka tuig. Mao kini ang timailhan ug tilimad-on mahitungod sa Asiria ug mahitungod sa Etiopia— **4** niini nga paagi pangulohan palayo sa hari sa Asiria ang mga dinakpan sa Ehipto, ug ang mga hininginlan sa Etiopia, batan-on ug tigulang nga hubo ug nagtiniil, ug walay tabon ang mga sampot, alang sa kaulawan sa Ehipto. **5** Mangahadlok ug mangaulaw sila, tungod sa Etiopia nga ilang paglaom ug sa Ehipto nga ilang himaya. **6** Moingon unya nianang adlawa ang mga lumolupyo sa baybayon, 'Sa pagkatinuod, mao kini ang tinubdan sa atong paglaom, asa man kita modangop sa pagpakitabang aron luwason gikan sa hari sa Asiria, ug karon, unsaon man nato pag-ikyas?'"

21 Ang pahayag mahitungod sa disyerto daplin sa dagat. Sama sa mga alimpulos nga mohaguros ngadto sa Negev ug molabang kini gikan sa kamingawan, gikan sa makalilisang nga yuta. **2** Gihatag kanako ang makasusubo nga panan-awon: ang maluibon nga tawo magmaluibon gayod, ug ang tiglaglag molaglag. Tungas ug sulong, Elam; ug liboti, Media; pahunongon ko ang tanan nilang pag-agulo. **3** Busa nalukop sa kasakit ang akong dapi-dapi; naghawid kanako ang mga kasakit nga sama sa mga kasakit sa babaye nga nagbati; nahugno ako sa akong nadungog; nasamok ako sa akong nakita. **4** Mipitik pag-ayo ang akong kasingkasing, nagkurog ako sa kahadlok. Nahadlok na ako sa sayo sa kagabhion, nga mao ang akong pinakagusto nga takna. **5** Giandam nila ang lamesa, ug gibuklad nila ang mga hapin, nangaon ug nag-inom; barog, mga prinsipe, dihogi ang inyong mga taming pinaagi sa lana. **6** Kay mao kini ang gisulti sa Ginoo kanako, "Lakaw, pagbutang ug usa ka tigbantay; kinahanglan nga mobalita siya sa iyang makita. **7** Sa dihang makakita siya ug karwahe, usa ka paris sa tigkabayo, mga tawo nga nagsakay sa mga asno, ug mga tao nga nagsakay sa mga kamelyo, kinahanglan nga hatagan niya ug pagtagad ug magmaigmat gayod." **8** Misinggit ang tigbantay, "Ginoo, nagtindog ako sa bantayanang tore sa tibuok adlaw, sa matag adlaw, ug nagtindog ako sa akong nahimutangan tibuok gabii." **9** Adunay miabot nga karwahe nga adunay tawo ug usa ka paris sa tigkabayo. Misinggit siya, "Napukan ang Babilonia, napukan, ug nangabuak sa yuta ang tanang mga kinulit nga imahe sa mga dios niini." **10** Akong giokanan ug paliranan sa tahop, mga anak sa akong giokanan nga salog! Akong ipahayag kaninyo kung unsa ang akong nadungog gikan kang Yahweh nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel. **11** Ang pahayag mahitungod sa Duma. Adunay tawo nga nagtawag kanako gikan sa Seir, "Tigbantay, unsa man ang nahibilin sa kagabhion?" **12** Miingon ang tigbantay, "Moabot ang kabuntagon ug ang kagabhion usab. Kung buot ka nga mangutana, unya pangutana; ug balik pag-usab." **13** Ang pahayag mahitungod sa Arabia. Nagpahulay kamo

sa kamingawan sa Arabia panahon sa gabii, kamong mga
panon sa magpapanaw nga Dedanhon. 14 Pagdala ug tubig
alang sa mga giuhaw; mga lumolupyo sa yuta sa Tema,
sugata ang mga miikyas uban sa tinapay. 15 Kay miikyas
sila gikan sa espada, gikan sa gihulbot nga espada, gikan sa
gibawog nga pana, ug gikan sa kabug-aton sa gubat. 16 Kay
mao kini ang gisulti sa Ginoo kanako, "Sulod sa usa ka tuig,
makita niini nga sama sa sinuholan nga trabahador alang sa
usa ka tuig, matapos na ang tanang himaya sa Kedar. 17
Gamay na lamang ang mabilin sa mga magpapana, ang
mga manggugubat sa Kedar." Kay miingon si Yahweh, ang
Dios sa Israel.

22 Ang pahayag mahitungod sa Walog sa usa ka Panan-
awon: Unsa man ang hinungdan nga misaka man
kamo sa atop sa kabalayan? 2 Aron ba nga makadungog
kamo sa siyudad nga napuno sa kasaba, ang lungsod nga
puno sa paghudyaka? Wala gipatay ang inyong mga patay
pinaagi sa espada, ug wala sila namatay sa gubat. 3 Miikyas
ang tanan ninyong mga tigdumala, apan nadakpan sila
nga wala gigamitan ug mga pana; nadakpan silang tanan,
bisan ug miikyas sila sa layo. 4 Busa miingon ako, "Ayaw
ako tan-awa, magtuaw ako; ayaw pagsulay sa paghupay
kanako mahitungod sa pagkalaglag sa anak nga babaye
sa akong katawhan." 5 Kay adunay adlaw sa kasaba,
kaguliyang, ug kalibog alang sa Ginoo nga si Yahweh nga
labawng makagagahom, sa Walog sa Panan-awon, ang
pagkabungkag sa mga paril, ug ang paghilak sa katawhan
ngadto sa kabukiran. 6 Nagdala ug baslayan si Elam, uban
sa mga karwahe sa kalalakin-an ug mga tigkabayo, ug
gihukasan ni Kir ang taming. 7 Mahitabo nga mapuno sa mga
karwahe ang inyong pinili nga mga walog, ug magpahiluna
ang mga tigkabayo diha sa ilang ganghaan. 8 Gikuha niya
ang nagpanalipod sa Juda; ug nangita kamo niana nga
adlaw sa mga hinagiban diha sa Palasyo sa Kalasangan. 9
Nakita ninyo ang daghang gubang bahin sa siyudad ni David,
ug gitigom ninyo ang tubig sa ubos nga linaw. 10 Giihap
ninyo ang mga balay sa Jerusalem, ug giguba ang mga
balay aron sa pagpalig-on sa mga paril. 11 Nagbuhat kamo
ug pundohanan taliwala sa duha ka paril alang sa tubig sa
karaan nga linaw. Apan wala ninyo hunahunaa ang nagbuhat
sa siyudad, nga naglaraw niini kaniadto. 12 Nagtawag si
Yahweh nga Ginoo nga labawng makagagahom niana nga
adlaw alang sa paghilak, alang sa pagbangotan, alang sa
pagpaupaw, ug sa pagsul-ob ug bisti nga sako. 13 Apan tan-
awa, hinuon, adunay kasaulogan ug paglipay, pagpatay ug
mga nating baka ug pag-ihaw sa mga karnero, pagkaon ug
karne ug pag-inom ug bino; mangaon kita ug mag-inom, kay
ugma mangamatay na kita. 14 Gipaabot kini ni Yahweh nga
labawng makagagahom sa akong mga dalunggan: miingon
si Yahweh nga Ginoo nga labawng makagagahom "Sigurado
gayod dili kamo mapasaylo niini nga sala, bisan pa ug
mamatay kamo." 15 Miingon niini si Yahweh nga Ginoo nga
labawng makagagahom, "Adtoa kini nga tigdumala, ngadto
kang Shebna, nga tinugyanan sa balay, ug ingna, 16 "Unsa
man ang imong gibuhat dinhi ug kinsa man ang nagtugot
kanimo aron sa pagkalot ug lubnganan alang sa imong
kaugalingon, paghimo ug lubnganan sa taas nga dapit ug
pagkulit ug kapahulayang dapit sa bato?'" 17 Tan-awa, ilabay
ka na ni Yahweh, usa ka gamhanang tawo, ilabay ka na
paubos; gunitan ka niya pag-ayo. 18 Sigurado gayod nga
ituyok-tuyok ka niya, ug isalibay ka sama sa bola ngadto
sa halapad nga nasod. Mamatay ka didto, ug itapad sa
imong mahimayaong mga karwahe; ikaulaw ka sa balay sa
imong agalon! 19 "Papahawaon ko ikaw gikan sa imong
katungdanan ug gikan sa imong nahimutangan. Birahon ka
paubos. 20 Ug mahitabo nianang adlawa pagatawgon ko
ang akong sulugoon nga si Eliakim nga anak nga lalaki ni
Hilkia. 21 Sul-oban ko siya sa imong kupo ug bakosan ko
siya sa imong bakos, ug ibalhin ko ang imong katungod diha
sa iyang kamot. Mahimo siyang amahan ngadto sa tanang
lumolupyo sa Jerusalem ug ngadto sa balay sa Juda. 22
Ibutang ko ang yabi sa balay ni David sa iyang abaga; iyang
ablihan, ug walay makasirado; iyang siradoan, ug walay
makaabli. 23 Itaod ko kaniya, ang ugsok nga anaa sa luwas
nga dapit, ug mahimo siyang lingkoranan sa himaya alang
sa balay sa iyang amahan. 24 Isab-it nila kaniya ang tanang
himaya sa balay sa iyang amahan, ang mga anak ug ang
mga kaliwat, ang matag sudlanan gikan sa mga kopa ngadto
sa tanang mga tibod. 25 Nianang adlawa—mao kini ang
pahayag ni Yahweh nga labawng makagagahom—maibot,
mabali ug mahulog ang ugsok nga giugsok sa lig-on nga
dapit, ug pagaputlon ang gipatong nga anaa sa ibabaw
niini—kay nagsulti si Yahweh.

23 Ang pahayag mahitungod sa Tyre: Paghilak, kamong
mga barko sa Tarshis; kay wala nay puy-anan ni
dunggoanan; gipadayag kini ngadto kanila gikan sa yuta sa
Cyprus. 2 Paghilom, kamong mga lumolupyo sa baybayon;
mga tigpatigayon sa Sidon, nga nagalawig sa kadagatan,
maoy nagpatagbo kaninyo. 3 Ibabaw sa halapad nga
katubigan mao ang trigohan sa Shihor, ang ani sa Nilo maoy
iyang abot; ug nahimo kining tigpatigayon sa mga nasod. 4
Kaulaw, Sidon; kay misulti na ang dagat, ang makagagahom
sa dagat. Miingon siya, "wala ako nagbati ni manganak, wala
usab ako nagpadako ug batan-ong mga lalaki ni nag-atiman
ug batan-ong mga babaye." 5 Sa dihang miabot ang balita
sa Ehipto, nagmasulob-on sila mahitungod sa Tyre. 6 Tabok
ngadto sa Tarshis; pagdangoyngoy, kamong mga lumolupyo
sa baybayon. 7 Nahitabo ba kini diha kaninyo, ang malipayon

nga siyudad, nga ang kagikan mao ang karaan nga mga
panahon, nga nagdala sa iyang mga tiil palayo ngadto sa
langyaw nga mga dapit aron magpahiluna? 8 Kinsa man ang
naglaraw niini batok sa Tyre, ang tighatag ug mga korona,
nga ang mga tigpatigayon mao ang mga prinsipe, nga ang
tigpatigayon giila nga dungganon sa kalibotan? 9 Si Yahweh
nga labawng makagagahom ang naglaraw niini aron wad-an
ug dungog ang iyang garbo ug ang tanan niya nga himaya,
aron pakaulawan ang tanan niyang mga halangdon sa yuta.
10 Daroha ang imong yuta, sama sa pagdaro sa Nilo, anak
nga babaye sa Tarshis. Wala na gayoy baligyaanan sa Tyre.
11 Gituy-od ni Yahweh ang iyang kamot ibabaw sa dagat, ug
giuyog niya ang mga gingharian; naghatag siya ug mando
mahitungod sa Fenicia, aron pagguba sa mga lig-on nga
dalangpanan. 12 Miingon siya, "Dili kana maglipay pag-usab,
dinaugdaog nga anak nga babayeng ulay sa Sidon; barog,
lakaw ngadto sa Cyprus; apan dili gihapon ka makapahulay
didto." 13 Tan-awa ang yuta sa mga Caldeanhon. Nawala
na kini nga katawhan; gibuhat kini sa mga taga-Asiria nga
kamingawan alang sa ihalas nga mga hayop. Nagtukod sila
ug mga tore nga adunay hagdanan; gipangguba nila ang
mga palasyo niini; gibuhat nila kini nga tipun-og sa mga
guba. 14 Paghilak, kamong mga sakayan sa Tarshis; kay
nagun-ob na ang inyong dalangpanan. 15 Nianang adlawa,
makalimtan ang Tyre sulod sa 70 ka tuig, sama sa mga
adlaw sa hari. Human sa 70 ka tuig adunay mahitabo sa
Tyre nga usa ka butang nga sama sa awit sa nagbaligya ug
dungog. 16 Dad-a ang alpa, lakaw niana nga siyudad, ikaw
gikalimtan nga nagbaligya ug dungog; patugtoga kini pag-
ayo, pag-awit ug daghang alawiton, aron mahinumdoman
ka. 17 Mahitabo kini nga human sa 70 ka tuig, tabangan ni
Yahweh ang Tyre, ug magsugod usab siyag panalapi pinaagi
sa pagbaligya ug dungog, ug ihalad niya ang iyang mga
pag-alagad ngadto sa tanang gingharian sa kalibotan. 18
Igahin ngadto kang Yahweh ang iyang mga ginansya ug mga
halin. Dili kini tagoan o ibutang sa panudlanan, kay ihatag
ang iyang mga ginansya niadtong nagpuyo sa presensya ni
Yahweh ug gamiton aron sa pagpatagbo kanila uban ang
kadagaya sa pagkaon ug aron aduna silay maayong mga
bisti.

24 Tan-awa, hapit na himoon ni Yahweh nga awaaw ang
kalibotan, laglagon kini, gun-obon ang matag yuta, ug
patibulaagon ang mga lumolupyo niini. 2 Mahitabo kini, ingon
man sa katawhan, mao usab sa pari, ingon man sa sulugoon,
mao usab sa iyang agalon; ingon man sa katabang, mao
usab sa iyang kabit, ingon man sa mga mopalit, mao usab
sa mobaligya; ingon man sa nagpautang; mao usab sa
mangutang; ingon man sa modawat ug tubo, mao usab sa
mohatag ug tubo. 3 Laglagon ug mawagtang ang yuta sa
hingpit; kay misulti si Yahweh niini nga pulong. 4 Mauga ug
mogahi ang yuta, mokaging ug mahanaw ang kalibotan,
madunot ang inila nga katawhan sa yuta. 5 Gihugawan
ang kalibotan sa mga lumolupyo niini tungod kay wala nila
tumana ang mga balaod, gisupak ang mga kasugoan, ug
giguba ang walay kataposang kasabotan. 6 Busa lamoyon
sa tunglo ang yuta, ug makaplagan nga sad-an ang mga
lumolupyo niini. Masunog ang mga lumolupyo sa yuta, ug
diyutay nalang ang katawhan nga mabilin. 7 Mohubas ang
bag-ong bino, malaya ang paras, ug magdangoyngoy ang
tanang malipayon. 8 Mohunong ang malipayon nga tingog
sa mga tamborin, ug ang paghudyaka niadtong nagakalipay;
ug miundang ang malipayon nga lira. 9 Dili na sila moinom
ug bino ug moawit, ug pait na ang ilimnon niadtong moinom
niini. 10 Nagun-ob na ang siyudad sa kagubot; sirado ug
walay sulod ang matag balay. 11 Adunay panaghilak sa
kadalanan tungod sa bino; mingitngit ang tanang kalipay,
nahanaw ang pagkamalipayon sa yuta. 12 Magpabilin sa
siyudad nga awaaw, maguba ang ganghaan ngadto sa pino.
13 Kay mao kini ang mahitabo sa tibuok yuta taliwala sa mga
nasod, sama sa dihang pukpokon ang kahoy nga olibo, ug
sama sa hagdawonon sa dihang mahuman na ang pagpupo
sa ubas. 14 Ipatugbaw nila ang ilang mga tingog ug mosinggit
sa kahalangdon ni Yahweh, ug malipayon nga mosinggit
gikan sa dagat. 15 Busa himayaa si Yahweh sa sidlakan, ug
sa gagmay nga mga pulo sa dagat maghatag ug kahimayaan
sa ngalan ni Yahweh, ang Dios sa Israel. 16 Nadungog namo
gikan sa layong dapit nga bahin sa kalibotan ang alawiton,
"Himaya alang sa usa nga matarong!" Apan miingon ako,
"Nagkaluya ako, alaot ako! Ang maluibon nagmaluibon; oo,
ang maluibon nagmaluibon gayod." 17 Kahadlok, ang bung-
aw ug ang lit-ag anaa kaninyo, mga lumolupyo sa yuta. 18
Si bisan kinsa nga moikyas sa tingog sa kahadlok mahulog
ngadto sa bung-aw, ug si bisan kinsa ang makagawas sa
taliwala sa bung-aw madakpan sa lit-ag. Maabli ang mga
bintana sa kalangitan, ug mauyog ang mga patukoranan sa
yuta. 19 Maguba sa hingpit ang kalibotan, mapikas ang yuta;
mauyog sa mapintason ang yuta. 20 Magsusapinday ang
yuta sama sa nahubog nga tawo ug matabyog ngadto ug
nganhi sama sa usa ka payag. Mabug-at ang sala niini ug
matumba kini ug dili na gayod makabarog pag-usab. 21
Mahitabo kini nianang adlawa, silotan ni Yahweh ang mga
gamhanan nga anaa sa langit, ug ang mga hari nga anaa sa
kalibotan. 22 Pagatigomon sila uban sa mga binilanggo sa
usa ka bung-aw, ug sirad-an sa bilanggoan; ug silotan sila
human sa daghang mga adlaw. 23 Unya maulawan ang
bulan, ug maulawan ang adlaw, kay maghari si Yahweh nga
labawng makagagahom sa Bukid sa Zion ug sa Jerusalem,
ug atubangan sa iyang mga katigulangan sa himaya.

25 Yahweh, ikaw ang akong Dios; ituboy ko ikaw,
daygon ko ang imong ngalan; kay nagbuhat ka
ug kahibulongang mga butang, mga butang nga gilaraw
kaniadto, sa husto nga pagkamatinud-anon. **2** Kay gibuhat
mong tipun-og ang siyudad, ang lig-on nga siyudad, usa
ka gun-ob, ug ang salipdanan sa mga langyaw aron
nga wala nay siyudad. **3** Busa himayaon ka sa mga
kusgan nga katawhan; mahadlok kanimo ang siyudad sa
walay kaluoy nga mga nasod. **4** Kay ikaw ang dapit sa
kaluwasan alang niadtong mga kabos, kapasilongan alang
niadtong nagkinahanglan nga anaa sa iyang kasub-anan—
kapasilongan gikan sa unos ug landong gikan sa init. Sa
dihang mohuyop ang walay kaluoy nga hangin nga sama
sa unos batok sa paril, **5** ug sama sa kainit sa uga nga
yuta, nabuntog mo ang kasaba sa mga langyaw, sama nga
nabuntog sa landong sa panganod ang kainit, busa gitubag
ang awit sa mga walay kaluoy. **6** Niini nga bukid maghimo si
Yahweh nga labawng makagagahom ug kombira sa mga
tambok nga mga butang alang sa tanang katawhan, sa gipili
nga mga bino, sa humok nga mga karne, usa ka kombira
sa labing maayong bino. **7** Pagagun-obon niya niini nga
bukid ang nakatabon sa tanang katawhan, ang pandong nga
nabuklad ibabaw sa tanang mga nasod. **8** Lamoyon niya ang
kamatayon hangtod sa kahangtoran, ug pahiran ni Yahweh
nga Ginoo ang mga luha nga gikan sa tanan ninyong mga
nawong; kuhaon niya ang kaulaw sa iyang katawhan gikan
sa tanang yuta, kay gisulti kini ni Yahweh. **9** Isulti kini nianang
adlawa, "Tan-awa, mao kini ang atong Dios; nagpaabot
kita niya, ug luwason kita niya. Mao kini si Yahweh; ang
atong gipaabot, magpalipayon kita ug magmaya sa iyang
kaluwasan." **10** Kay niini nga bukid mopahulay ang kamot ni
Yahweh; ug pagayatak-yatakan ang Moab sa iyang dapit,
sama sa uhot nga giyatak-yatakan didto sa bangag nga
puno sa mga hugaw sa hayop. **11** Ibuklad nila ang ilang mga
kamot taliwala niini, sama sa manlalangoy nga nagbuklad sa
iyang mga kamot aron makalangoy. Apan ipaubos ni Yahweh
ang ilang garbo taliwala sa kahanas sa ilang mga kamot. **12**
Tumpagon niya ang imong habog nga salipdanang mga paril
ngadto sa yuta, ngadto sa abog.

26 Nianang adlawa pagaawiton kini nga awit diha sa yuta
sa Juda: Aduna kami lig-on nga siyudad; gihimo sa
Dios ang kaluwasan ingon mga paril ug mga salipdanan. **2**
Ablihi ang mga ganghaan, aron makasulod ang matarong
nga nasod nga nagtipig sa ilang pagtuo. **3** Ang hunahuna
nga nagpabilin kanimo, pagatipigan nimo siya sa hingpit
nga kalinaw, kay nagasalig siya kanimo. **4** Salig kang
Yahweh hangtod sa kahangtoran; kay kang Yah, si Yahweh,
usa ka bato nga walay kataposan. **5** Kay ipaubos niya
kadtong nagkinabuhi nga mapahitas-on; tumpagon niya
ngadto sa yuta ang lig-ong siyudad; itupong niya kini
sa abog. **6** Tamak-tamakan kini sa mga kabos ug mga
timawa. **7** Patag ang dalan sa matarong, Matarong nga
Dios; gihimo nimong tul-id ang dalan sa matarong. **8** Oo,
maghulat kami kanimo Yahweh diha sa dalan sa imong
mga paghukom; gitinguha namo ang imong ngalan ug
ang imong kadungganan. **9** Nagtinguha ako kanimo diha
sa kagabhion; oo, nangita gayod kanimo sa tinuoray ang
akong espiritu sulod kanako. Kay sa dihang moabot na ang
imong mga paghukom dinhi sa kalibotan, makakat-on ang
lumolupyo sa kalibotan mahitungod sa pagkamatarong. **10**
Tugoti nga ang pabor mapakita ngadto sa daotan, apan
dili siya makakat-on sa pagkamatarong. Nagbuhat siya ug
daotan sa yuta sa pagkamatarong ug wala makakita sa
kahalangdon ni Yahweh. **11** Yahweh, gipataas ang imong
kamot, apan wala sila nakamatikod. Apan makita nila ang
imong pagkamainiton alang sa katawhan ug mapakaulawan
sila, tungod kay lamoyon sila sa kalayo sa imong mga
kaaway. **12** Yahweh, magdala ka ug kalinaw alang kanamo;
kay sa pagkatinuod, gitapos mo usab ang tanan namong
mga bulohaton alang kanamo. **13** Yahweh nga among Dios,
gawas kanimo nagdumala ang ubang mga agalon nganhi
kanamo; apan ang imong ngalan lamang ang among daygon.
14 Patay na sila, dili na sila mabuhi; patay na sila, dili na sila
mobangon. Sa pagkatinuod, mianhi ka sa paghukom ug
paglaglag kanila, ug gihanaw ang matag handomanan nila.
15 Gipadaghan mo ang mga nasod, Yahweh, gipadaghan mo
ang mga nasod; gitahod ikaw; gipalapdan mo ang tanang
utlanan sa yuta. **16** Yahweh, mangita sila kanimo panahon sa
kalisdanan; mag-ampo sila sa hilom sa dihang anaa kanila
ang imong pagpanton. **17** Sama sa mabdos nga babaye nga
hapit na manganak, sa dihang magbati siya ug maghilak sa
hilabihang kasakit sa pagpanganak, sama usab nga anaa
kami diha sa imong atubangan, Ginoo. **18** Namabdos kami,
nagbati kami, apan daw sama lamang nga naghimugso kami
sa hangin. Wala kami nagdala ug kaluwasan ngadto sa yuta,
ug wala nangapukan ang mga lumolupyo sa kalibotan. **19**
Mabuhi ang imong patay, mobangon ang ilang mga patay
nga lawas. Pagmata ug pag-awit sa kalipay, kamo nga
nagpuyo sa abog; kay ang imong yamog mao ang yamog sa
kahayag, ug banhawon sa kalibotan ang mga patay niini. **20**
Lakaw, akong katawhan, sulod kamo sa inyong mga lawak
ug sirad-i ang inyong mga pultahan; tago sa makadiyot,
hangtod nga mahanaw ang hilabihang kasuko. **21** Kay tan-
awa, mogawas na si Yahweh sa iyang dapit aron sa pagsilot
sa mga lumolupyo sa kalibotan alang sa ilang kasal-anan;
ipakita na sa yuta ang naula nga mga dugo niini, ug dili na
tabonan pa ang iyang mga gipamatay.

27 Nianang adlawa silotan ni Yahweh ang Leviatan ang
nagkamang nga bitin uban sa lig-on, dako ug hait
niya nga espada, baliko nga bitin ang Leviatan, ug patyon
niya ang mapintas nga mananap nga anaa sa dagat. **2**
Nianang adlawa: Moawit ang parasan sa bino mahitungod
niini. **3** Ako, si Yahweh, nga iyang tigpanalipod; patubigan
ko kini matag higayon. Bantayan ko kini adlaw ug gabii
aron walay makapasakit niini. **4** Wala ako nasuko, O, nga
adunay mga sampinit ug mga tunok! Magmartsa ako batok
kanila sa gubat; sunogon ko silang tanan; **5** gawas kung
kuptan nila ang akong pagpanalipod ug makigdait nganhi
kanako; tugoti sila nga makigdait nganhi kanako. **6** Sa
umaabot nga adlaw, mogamot si Jacob; mamulak ang Israel
ug mosalingsing; ug malukop nila ang yuta uban sa bunga."
7 Gisulong ba ni Yahweh si Jacob ug ang Israel ingon
nga gisulong niya ang mga nasod nga nagsulong kanila?
Gipatay ba si Jacob ug ang Israel sama sa pagpamatay
niadtong mga nasod nga ilang gipamatay? **8** Sa hustong
sukdanan nakiglantugi kamo, gipahilayo si Jacob ug ang
Israel; gipapahawa niya sila uban sa kusog nga hangin,
sa adlaw sa sidlakan nga hangin. **9** Busa niining paagiha,
pasayloon ang pagkadaotan ni Jacob, kay mao kini ang
hingpit nga bunga nga mopapas sa iyang sala: sa dihang
dugmokon niya ang halaran nga mga bato sama sa tisas, ug
wala nay mga poste ni Ashera o magpabilin nga mobarog
nga mga halaran sa insenso. **10** Kay mahimong mingaw ang
pinarilang siyudad, mabiyaan ang puloy-anan ug isalikway
sama sa kamingawan. Didto manibsib ang nating baka,
ug didto molubog ug mokaon sa mga sanga niini. **11** Sa
dihang malaya ang mga sanga, mangabali kini. Moabot ang
mga babaye ug mosugnod pinaagi niini, kay mao kini ang
katawhan nga walay salabotan. Busa wala nay kaluoy ang
ilang Magbubuhat kanila, ug siya nga nagbuhat kanila dili na
magmaluloy-on ngadto kanila. **12** Mahitabo kini sa adlaw
nga giokon ni Yahweh gikan sa Suba sa Eufrates ngadto
sa Wadi sa Ehipto ug pagatigomon kamo nga katawhan
sa Israel. **13** Nianang adlawa patingogon ang dako nga
budyong; ug mamalik ang mga binihag sa yuta sa Asiria, ug
ang mga sinalikway sa yuta sa Ehipto mosimba sila kang
Yahweh didto sa balaang bukid sa Jerusalem.

28 Pagkaalaot sa garbo sa korona nga bulak nga gisul-
ob sa tagsatagsa ka mga palahubog sa Efraim, ug sa
nagkalawos nga bulak sa iyang mahimayaong katahom,
ang bulak nga gibutang ngadto sa ulohan sa nagdagayday
nga Walog niadtong nalupig sa bino! **2** Tan-awa, nagpadala
ang Ginoo ug usa ka gamhanan ug kusgan; sama sa
unos nga yelo ug makaguba nga bagyo, sama sa kusog
nga ulan ug naghaguros nga mga tubig; ug ipanglabay
niya ang tagsatagsa ka korona nga bulak didto sa yuta. **3**
Pagayatakyatakan ang garbo nga koronang bulak sa mga
palahubog sa Efraim. **4** Ang nalawos nga bulak sa iyang
mahimayaong katahom, nga anaa sa ulo sa adunahan
nga walog, mamahimong unang hinog sa igos sa dili pa
ang ting-init, nga, kung adunay makakita niini, tunlon niya
kini samtang anaa pa kini sa iyang kamot. **5** Nianang
adlawa mahimong matahom nga korona ug matahom nga
purongpurong si Yahweh nga labawng makagagahom alang
sa nahibilin sa iyang katawhan, **6** ang espiritu sa hustisya
alang kaniya nga naglingkod sa hukmanan, ug ang kusog
niadtong mipasibog sa ilang mga kaaway diha sa ilang mga
ganghaan. **7** Apan bisan niining nabarag uban sa bino, ug
nagsusapinday pinaagi sa isog nga ilimnon. Nabarag ang
pari ug ang propeta pinaagi sa isog nga ilimnon, ug gilamoy
sila pinaagi sa bino. Nagsusapinday sila uban ang maisog
nga ilimnon, nagsusapinday sa panan-awon ug nabarag
diha sa paghukom. **8** Tinuod, nalukop sa suka ang mga
lamesa, busa wala na gayoy limpyo nga dapit. **9** Kang
kinsa man niya itudlo ang kaalam, ug kang kinsa man niya
ipasabot ang mensahe? Niadto bang nalutas gikan sa gatas
o niadtong bag-o pa lang gipanguha gikan sa mga dughan?
10 Kay kini sugo ibabaw sa sugo, sugo ibabaw sa sugo;
pagdumala ibabaw sa pagdumala, pagdumala ibabaw sa
pagdumala; diyutay dinhi, diyutay didto. **11** Bisan paman,
uban sa mapasipalaon nga mga ngabil ug langyaw nga
baba makigsulti siya niining mga tawhana. **12** Nagsulti siya
kanila kaniadto "Mao kini ang kapahulayan, papahulaya
siya nga gikapoy; ug mao kini ang makapahayahay," apan
dili sila mamati. **13** Busa ang pulong ni Yahweh ngadto
kanila mahimong sugo ibabaw sa sugo, sugo ibabaw
sa sugo; pagdumala ibabaw sa pagdumala, pagdumala
ibabaw sa pagdumala; diyutay dinhi, diyutay didto; aron nga
mangadto sila ug mangabalintong, ug mapiangan, malit-ag,
ug madakpan. **14** Busa paminawa ang pulong ni Yahweh,
kamong nagbiaybiay, kamong nagdumala niining katawhan
nga anaa sa Jerusalem. **15** Mao kini ang mahitabo tungod
kay nagsulti kamo, "Nagbuhat kami ug kasabotan tali sa
kamatayon, ug nakabaton kami ug panag-uyon uban sa
Seol. Busa sa dihang moagi ang naghaguros nga latigo, dili
kini moabot kanamo. Kay gihimo namong dalangpanan ang
bakak, ug gihimong puloy-anan ang pagkabakakon." **(Sheol
h7585)** **16** Busa nagsulti ang Ginoo nga si Yahweh, "Tan-
awa: Ipahimutang ko diha sa Zion ang patukoranan nga
bato, ang nasulayan nga bato, ang bililhong patukoranan
nga bato, ang lig-on nga patukoranan. Kadtong motuo dili
gayod maulawan. **17** Himoon ko ang kahoyng igsusukod
nga hustisya, ug ang tunton sa pagkamatarong. Banlason sa
unos nga yelo ang dalangpanan sa mga bakak, ug ang mga
baha maoy molapaw sa tagoanan nga dapit. **18** Matunaw

ang inyong kasabotan tali sa kamatayon, ug dili molungtad ang inyong pakig-uyon uban sa Seol. Sa dihang molabay na ang naghaguros nga baha, mangalumos kamo pinaagi niini. **(Sheol h7585)** **19** Sa dihang molabay kini mangalumos kamo, ug sa matag buntag modangat kini sa adlaw ug gabii. Kung masabtan na ang mensahe, makahatag kini ug kalisang. **20** Kay mubo lamang ang higdaanan alang sa usa ka tawo aron iyang katuy-oran, ug dili halapad ang habol alang kaniya aron ibukot sa iyang kaugalingon." **21** Mobarog si Yahweh ingon nga anaa sa Bukid sa Perazim; mobarog siya sa iyang kaugalingon didto sa Walog sa Gibeon aron sa pagbuhat sa iyang buluhaton, sa iyang talagsaon nga buluhaton, ug ipakita ang iyang talagsaon nga binuhatan. **22** Busa karon ayaw pagbiaybiay, kay basin mahugot ang inyong hikot. Nadungog ko gikan sa Ginoo nga si Yahweh nga labawng makagagahom, ang kasugoan sa kalaglagan didto sa kalibotan. **23** Patalinghogi ug paminawa ang akong tingog; pamatia ug paminawa ang akong mga pulong. **24** Ang mag-uuma ba nga nagdaro kada adlaw aron magpugas, nagdaro lang ba sa yuta? Nagpadayon ba siya sa pagbungkal ug sa pagkaras sa uma? **25** Sa dihang naandam na niya ang yuta, wala ba niya gipangsabwag ang binhi nga lunga, gipugas ang anis, gibutang ang trigo diha sa mga tudling ug ang sebada sa angay nga dapit, ug ang gisabwag sa matag tumoy niini? **26** Gipahimangnoan siya sa iyang Dios; gitudloan niya kini nga maalamon. **27** Dugang pa, wala pa nagiok ang binhi nga lunga pinaagi sa karomata, ni paligsan sa ligid sa kariton ang anis; apan gipusposan ang lunga pinaagi sa kahoy, ug ang anis pinaagi sa sungkod. **28** Gigaling ang lugas alang sa tinapay apan dili kaayo pino, bisan pa ug katagon kini sa ligid sa iyang kariton ug sa iyang mga kabayo, dili kini madugmok sa iyang kabayo. **29** Naggikan usab kini kang Yahweh nga labawng makagagahom, nga maoy kahibulongan sa pagtambag ug halangdon sa kaalam.

29 Pagkaalaot sa Ariel, ang Ariel, ang siyudad kung asa nagkampo si David! Dugangi ang mga katuigan; sauloga ang mga kasaulogan. **2** Apan palibotan ko ang Ariel, ug magminatay siya ug magbangotan; ug mahimo siya nga sama sa Ariel alang kanako. **3** Magkampo ako libot kaninyo ug ipahimutang ko ang toreng panggubatan batok kaninyo, ug magtukod ako ug mga hinagibang panggubatan batok kaninyo. **4** Magun-ob ka ug magsulti gikan sa yuta; mahagawhaw ang imong pakigpulong gikan sa abog. Mahisama sa kalag nga gikan sa yuta ang imong tingog, ug mahimong luya kaayo ang imong tingog gikan sa abog. **5** Ang panon sa inyong mga manununlong mahisama sa pino nga abog, ug ang panon sa mga mabangis ingon sa uhot nga mapadpad palayo. Mahitabo kini sa kalit lamang. **6** Moanha si Yahweh nga labawng makagagahom diha kaninyo uban ang dalugdog, linog, kasaba sa dahunog, uban ang naghaguros nga hangin ug mapintas nga bagyo, ug ang molamoy nga siga sa kalayo. **7** Mahisama kini sa damgo, panan-awon sa kagabhion: Ang panon sa tanang kanasoran makig-away batok sa Ariel ug sa iyang salipdanan. Sulongon nila siya ug ang iyang mga malig-ong salipdanan aron sa pagdasok kaniya. **8** Mahisama kini sa tawong gigutom nga nagdamgo nga nagkaon siya, apan sa dihang nakamata na siya, haw-ang ang iyang tiyan. Mahisama kini sa tawong giuhaw nga nagdamgo nga aduna siyay giinom, apan sa dihang nakamata na siya, naghangos siya, uban sa iyang kauhaw nga wala matagbaw. Oo, maingon sa hilabihan ka daghan nga mga nasod ang makig-away batok sa Bukid sa Zion. **9** Katingala sa inyong kaugalingon ug katingala; butahi ang inyong kaugalingon ug pagpakabuta! Pagpakahubog, apan dili pinaagi sa bino; pagsusapinday, apan dili pinaagi sa ilimnon. **10** Kay gibubo ni Yahweh diha kaninyo ang espiritu sa pagkahinanok. Gipiyong niya ang mga mata sa mga propeta, ug gitabonan ang mga ulo sa mga manalagna. **11** Ang tanan nga gipadayag diha kaninyo nahimong ingon sa mga pulong sa basahon nga nasilyohan, nga mahimong ihatag sa tawo ngadto sa usa ka maalamon, ug moingon, "Basaha kini." Moingon usab siya, "Dili ako makahimo, kay nasilyohan man kini." **12** Kung ihatag ang basahon ngadto sa usa nga dili makabasa, ug moingon, "Basaha kini," moingon siya, "Dili ako makabasa." **13** Miingon ang Ginoo, "Mianhi kining mga tawhana kanako uban sa ilang mga baba ug nagpasidungog kanako pinaagi sa ilang mga ngabil, apan halayo ang ilang kasingkasing kanako. Ang ilang pagpasidungog kanako ingon lamang sa kasugoan nga gitudlo sa katawhan. **14** Busa, tan-awa, magpadayon ako sa pagbuhat ug mga kahibulongang butang taliwala niining katawhan, katingalahan human sa katingalahan. Mahanaw ang kaalam sa ilang maalamong mga tawo, ug mangawala ang panabot sa ilang mabinantayon nga mga tawo." **15** Pagkaalaot niadtong gitago pag-ayo ang ilang mga laraw gikan kang Yahweh, ug kansang mga binuhatan anaa sa kangingit. Moingon sila, "Kinsa man ang makakita kanato, ug kinsa man ang makaila kanato?" **16** Giusab ninyo ang tanang mga butang! Mahimo bang sama sa lapok ang magkukolon, aron nga ang butang nga iyang gihimo magsulti mahitungod kaniya nga maoy nagbuhat niini, "Wala niya ako buhata," o magsulti ang gihulma nga butang mahitungod kaniya nga maoy naghulma niini, "Wala siya makasabot?" **17** Sa diyutay nga panahon, mahimong uma ang Lebanon, ug ang uma mahimong lasang. **18** Nianang adlawa makadungog ang bungol sa mga pulong sa basahon, ug makakita ang mga mata sa buta diha sa kadulom sa

kangitngit. 19 Magmaya pag-usab ang mga dinaugdaog diha
kang Yahweh, ug magmaya ang kabos taliwala sa katawhan
diha sa Balaang Dios sa Israel. 20 Kay mawagtang ang
mga mabangis, ug mangahanaw ang mga mabiaybiayon.
Pagawad-on ang tanan nga nahigugma sa pagbuhat ug
daotan, 21 kansang pinaagi sa pulong naghimo sa usa
ka tawo nga maoy sad-an. Nagpahimutang sila ug lit-ag
diha sa ganghaan alang kaniya nga nagpangita sa hustisya
ug nagpasangil sa matarong pinaagi sa walay hinungdan
nga mga bakak. 22 Busa mao kini ang gisulti ni Yahweh
mahitungod sa panimalay ni Jacob—Yahweh, nga maoy
naglukat kang Abraham, "Dili na gayod maulawan si Jacob,
ni mangluspad pa ang iyang dagway. 23 Apan sa dihang
makita niya ang iyang mga anak, ang buhat sa akong mga
kamot, balaanon nila ang akong ngalan. Balaanon nila ang
ngalan sa Balaang Dios ni Jacob ug magatindog sila diha sa
pagtahod sa Dios sa Israel. 24 Kadtong nasayop diha sa
espiritu makabaton ug pagsabot, ug ang mga nagbagulbol
makakat-on sa kahibalo."

30 Pagkaalaot sa masinupakon nga mga anak," mao kini
ang gipamulong ni Yahweh. "Naglaraw sila, apan wala
naggikan kanako; nakig-abin sila sa ubang nga mga nasod,
apan wala sila gigiyahan pinaagi sa akong Espiritu, busa
nagdugang sila ug sala sa pagpakasala. 2 Nanggawas sila
aron sa paglugsong didto sa Ehipto, apan wala mangayo sa
akong giya. Midangop sila sa panalipod gikan sa Faraon ug
mipasalipod sa landong sa Ehipto. 3 Busa mahimo ninyong
kaulawan ang pagpanalipod sa Faraon, ug inyong kaulawan
ang dalangpanan sa landong sa Ehipto, 4 bisan anaa
ang ilang mga prinsipe sa Zoan, ug miadto ang ilang mga
mensahero didto sa Hanes. 5 Maulawan silang tanan tungod
sa katawhan nga dili makatabang kanila, apan makahatag
hinuon ug kaulawan." 6 Ang gipamulong mahitungod sa
mga mananap sa Negev: Latas sa yuta sa kasamok ug
kakuyaw, sa babayeng liyon ug sa liyon, sa bitin ug ang daw
kalayo nga halas nga molupad, gidala nila ang ilang mga
kaadunahan diha sa likod sa ilang mga asno, ug ang ilang
mga bahandi diha sa bukobuko sa mga kamelyo, ngadto sa
katawhan nga dili makatabang kanila. 7 Kay kawang lamang
ang tabang sa Ehipto; busa gitawag ko siya nga Rahab, nga
nagpabilin sa paglingkod. 8 Karon lakaw, ikulit kini diha sa
papan sa ilang atubangan, ug isulat kini diha sa linukot nga
basahon, aron nga matipigan kini alang sa moabotay nga
panahon ingon nga pagpamatuod. 9 Kay mga masinupakon
kini nga katawhan, bakakon nga mga anak, mga anak
nga dili mamati sa pahimangno ni Yahweh. 10 Gisultihan
nila ang mga manalagna, "Ayaw pagtan-aw;" ug ngadto sa
mga propeta, "Ayaw pagpanagna sa kamatuoran kanamo;
pagsulti ug mga pulong nga pag-ulog-ulog, panagna sa
mga tinumotumo. 11 Agi ngadto sa laing dalan, tipas sa
laing agianan; himoa nga mohunong na sa pagsulti diha sa
among atubangan ang Balaang Dios sa Israel." 12 Busa
miingon ang Balaang Dios sa Israel, "Tungod kay gisalikway
man ninyo kini nga pulong ug nagsalig sa pagpanglupig
ug pagpanglimbong ug midangop niini, 13 busa kini nga
kasal-an mahimo alang kaninyo nga sama sa nagliki nga
bahin nga andam nang matumpag, sama nga nakapatong
diha sa taas nga pader nga sa kalit lang mahitabo dayon
ang pagkatumpag." 14 Buakon niya kini sama sa pagbuak
sa hulmahan sa kolon sa magkukolon; wala siyay ibilin
niini, aron nga wala nay makita sa mga natipak niini nga
mahimong kabutangan ug kalayo gikan sa halinganan, o
aron sa pagsag-ob ug tubig gikan sa atabay, 15 Kay mao
kini ang gisulti sa Ginoong Dios, ang Balaang Dios sa Israel,
"Sa pagbalik ug sa pagpahulay maluwas kamo; sa kalinaw
ug sa pagsalig mao ang inyong kusog. Apan dili kamo
gusto. 16 Miingon kamo, 'Dili, kay mokalagiw kami pinaagi sa
mga kabayo,' busa mokalagiw kamo; ug, 'Mosakay kami sa
matulin nga mga kabayo,' busa kadtong mogukod kaninyo
matulin usab. 17 Mokalagiw ang usa ka libo tungod sa
pagpanghulga sa usa; sa pagpanghulga sa lima mokalagiw
kamo hangtod nga ang mahibilin kaninyo mahisama sa
poste sa bandila didto sa tumoy sa bukid, o sama sa bandila
didto sa bungtod." 18 Sa gihapon naghulat si Yahweh
nga manggiluy-on kaninyo, busa andam siya sa pagpakita
ug kaluoy kaninyo. Kay si Yahweh ang Dios sa hustisya;
bulahan kadtong tanan nga naghulat alang kaniya. 19 Kay
magpuyo ang katawhan didto sa Zion, sa Jerusalem, ug dili
na kamo maghilak pa. Magmaluluy-on gayod siya kaninyo
diha sa tingog sa inyong pagtuaw. Sa dihang madungog niya
kini, motubag siya kaninyo. 20 Bisan ug gihatagan kamo
ni Yahweh ug tinapay sa kalisdanan, ug tubig sa kasakit,
bisan pa niana, dili na gayod motago ang inyong magtutudlo,
apan makita ninyo ang inyong magtutudlo pinaagi sa inyong
kaugalingong mga mata. 21 Makadungog ang imong mga
igdulongog ug pulong sa imong likod nga moingon, "Mao kini
ang dalan, lakaw niini," kung moliko ka sa tuo o kung moliko
ka sa wala. 22 Pagabulingan ninyo ang inyong kinulit nga
mga larawan nga gihaklapan sa plata ug sa inyong bulawan
nga mga larawan. Ipanglabay ninyo kini sama sa hugaw nga
pasador. Moingon ka kanila, "Pahawa dinhi." 23 Ihatag niya
ang ulan alang sa inyong binhi sa dihang magpugas kamo
sa yuta, ug ang tinapay uban sa kadagaya gikan sa yuta, ug
managhan ang mga ani. Nianang adlawa ang inyong mga
mananap manibsib sa halapad nga mga sibsibanan. 24 Ang
mga torong baka ug ang mga asno, nga nagdaro sa yuta,
magakaon sa lamian nga kumpay nga gikaykay pinaagi sa
pala ug karas. 25 Sa matag hataas nga bukid ug sa matag

hataas nga bungtod, adunay magdagayday nga mga sapa ug magdagayday nga mga tubig, sa adlaw sa dakong kamatay sa dihang mangatumpag ang mga tore. **26** Ang kahayag sa bulan mahisama sa kahayag sa adlaw, ug ang siga sa adlaw mahimong pito ka pilo sa kahayag, sama sa siga sa adlaw sa pito ka mga adlaw. Pagabugkoson ni Yahweh ang pagkabungkag sa iyang katawhan ug alibyohan ang mga pangos nga naka samad kanila. **27** Tan-awa, ang ngalan ni Yahweh naggikan sa halayo nga dapit, nga nagdilaab uban sa iyang kasuko ug sa baga nga aso. Napuno sa kasilag ang iyang mga ngabil, ug ang iyang dila sama sa molamoy nga kalayo. **28** Ang iyang gininhawa sama sa nag-awas nga baha nga miabot hangtod sa liog, aron sa pag-alig-ig sa mga nasod pinaagi sa pagyagyag sa kagub-anan. Ang iyang gininhawa ingon nga rinda sa apapangig sa mga katawhan aron sa pagpahisalaag kanila. **29** Makabaton kamog awit sa kagabhion sa dihang pagahimoon ang balaang pagsaulog, ug kalipay sa kasingkasing, ingon sa usa ka tawo nga nagpaingon didto sa bukid ni Yahweh uban ang plawta, ngadto sa Bato sa Israel. **30** Ipadungog ni Yahweh ang iyang matahom nga tingog ug ipakita ang paglihok sa iyang bukton diha sa iyang mapintas nga kasuko ug nagdilaab nga kalayo, uban sa unos, bagyo, ug ulan nga yelo. **31** Kay tungod sa tingog ni Yahweh, magupok ang Asiria; bunalan niya sila pinaagi sa sungkod. **32** Sa matag hampak sa gituboy nga sungkod nga ipahamtang ni Yahweh kanila pagaduyogan pinaagi sa tugtog sa mga tamborin ug mga alpa samtang makiggubat siya ug makig-away kanila. **33** Kay giandam na kaniadto pa ang dapit sa pagsunog. Sa pagkatinuod, giandam kini alang sa hari, ug gibuhat kini sa Dios nga lalom ug halapad. Andam na ang daghang tinapok nga mga kahoy uban sa kalayo. Ang gininhawa ni Yahweh, sama sa sapa sa asupre, nga maoy mopasilaob sa kalayo.

31 Pagkaalaot niadtong milugsong didto sa Ehipto aron sa pagpakitabang ug midangop sa mga kabayo, ug nagsalig sa mga karwahe (kay daghan sila) ug sa mga mangabayoay (hilabihan gayod sila kadaghan). Apan wala silay pagpakabana mahitungod sa Balaang Dios sa Israel, ni bisan mangita sila kang Yahweh! **2** Apan maalamon siya, ug magdala siya ug katalagman ug dili mobakwi sa iyang mga pulong. Mobarog siya batok sa daotang panimalay ug batok niadtong nagatabang sa nagbuhat ug sala. **3** Tawo lamang ang Ehipto ug dili Dios, unod lamang ang ilang mga kabayo ug dili espiritu. Sa dihang kab-oton kini ni Yahweh pinaagi sa iyang kamot, mapandol lakip ang usa nga mitabang, ug malaglag siya nga gitabangan; mangamatay silang tanan. **4** Mao kini ang gisulti ni Yahweh kanako, "Ingon nga ang liyon, bisan ang batan-ong liyon, mongulob ngadto sa iyang tukbunon, sa dihang misinggit ang panon sa mga magbalantay sa karnero batok niini, apan wala kini mahadlok sa ilang mga tingog, ni mikamang palayo gikan sa ilang saba; ingon niini mokanaog si Yahweh nga labawng makagagahom aron makig-away didto sa Bukid sa Zion, niana nga bungtod. **5** Sama sa mga langgam nga nanglupad, busa panalipdan ni Yahweh nga labawng makagagahom ang Jerusalem; panalipdan niya ug luwason kini sa dihang molabay siya ug tipigan kini. **6** Balik kamo kaniya nga inyong gitalikdan sa hilabihan, katawhan sa Israel. **7** Kay nianang adlawa mopahilayo ang matag-usa sa iyang mga diosdios nga plata ug sa iyang diosdios nga bulawan nga gibuhat sa inyong kaugalingong makasasala nga kamot. **8** Mapukan ang Asiria pinaagi sa espada; ang espada nga dili hinimo sa tawo maoy molamoy kaniya. Mokalagiw siya gikan sa espada, ug mapugos sa pagbuhat ug lisod nga trabaho ang iyang batan-ong kalalakin-an. **9** Mangawad-an silang tanan ug pagsalig tungod sa kalisang, ug mangahadlok ang iyang mga prinsipe sa pagkakita sa panggubatan nga bandera ni Yahweh — mao kini ang gipamulong ni Yahweh, kansang kalayo anaa sa Zion ug kansang kalan anaa sa Jerusalem."

32 Tan-awa, ang hari maghari diha sa pagkamatarong, ug magdumala ang mga prinsipe diha sa hustisya. **2** Nahisama ang matag usa sa dalangpanan gikan sa hangin ug dalangpanan gikan sa bagyo, sama sa mga sapa sa tubig diha sa uga nga dapit, sama sa landong sa dakong bato diha usa ka malaay nga yuta. **3** Unya dili mahanap ang mga mata niadtong makakita, ug mamati gayod ang mga dalunggan niadtong makadungog. **4** Ang madali-dalion maghunahuna pag-ayo uban ang panabot, ug ang yungit sayon lang nga makasulti. **5** Dili na gayod pagatawgon nga halangdon ang buangbuang, ni pagatawgon nga limbongan ang adunay baroganan. **6** Tungod kay magsulti man ug binuang ang buangbuang, ug naglaraw ang iyang kasingkasing ug daotan ug dili diosnon nga mga buhat, ug nagsulti siya ug sayop batok kang Yahweh. Wala niya pakan-a ang gigutom, ug wala niya painoma ang gipang-uhaw. **7** Daotan ang mga pamaagi sa malimbongon. Naglaraw siya sa paglimbong sa mga kabos aron gub-on sila pinaagi sa mga bakak, bisan makasulti ang mga kabos sa kung unsa ang sakto. **8** Apan ang halangdong tawo maghimo ug halangdong mga laraw; ug mobarog siya tungod sa iyang halangdon nga mga binuhatan. **9** Tindog, kamong mga babaye nga nagpahayahay lamang, ug pamatia ang akong tingog; kamong mga walay kabalaka nga mga anak nga babaye, paminaw kamo kanako. **10** Tungod kay sa mubong panahon nga kapin usa ka tuig maguba ang inyong pagsalig, kamong mga haruhay nga mga babaye, tungod kay sa tingpamupo sa ubas wala na gayod kamoy

mapupo, ug ang pag-ani dili gayod moabot. 11 Pangurog,
kamong mga babayeng nagpahayahay lamang; kabalaka,
kamong nagsalig sa inyong kaugalingon; huboa ang inyong
labing maayo nga mga bisti ug himoa nga hubo ang inyong
kaugalingon; pagtapis ug sako libot sa inyong mga hawak.
12 Magdangoyngoy kamo alang sa inyong maanindot nga
mga kaumahan, alang sa mabungahon nga mga paras. 13
Ang yuta sa akong katawhan magturok ang mga sampinit
ug tunokon nga mga tanom, bisan ang tanang malipayong
panimalay didto sa masadyang siyudad. 14 Tungod kay
isalikway ang palasyo, ug mahimong biniyaan ang gubot
nga siyudad; mahimong mga langob ang bungtod ug ang
bantayanang tore hangtod sa kahangtoran, ang kalipay sa
ihalas nga mga asno, ang sibsibanan sa mga karnero; 15
hangtod nga ibubo kanato ang Espiritu gikan sa kahitas-an,
ug mahimong mabungahong kaumahan ang kamingawan,
ug ilhon ingon nga lasang ang mabungahong kaumahan.
16 Unya magpuyo ang hustisya diha sa kamingawan;
ug magpuyo ang pagkamatarong diha sa mabungahong
kaumahan. 17 Ang buhat sa pagkamatarong mao ang
kalinaw; ug ang sangpotanan sa pagkamatarong, mao ang
kahilom ug pagsalig hangtod sa kahangtoran. 18 Magpuyo
diha sa malinawong pinuy-anan ang akong katawhan, diha
sa mga balay nga layo sa kakuyaw, ug diha sa malinawong
mga dapit nga pahulayanan. 19 Apan bisan pa kung mag-
ulan ug yelo ug maguba ang kalasangan, ug hingpit nga
maguba ang siyudad, 20 pagapanalanginan kamong tanan
nga nagpugas sa daplin sa tanang kasapaan, kamo nga
nagpagawas sa inyong baka ug asno ngadto sa sibsibanan.

33 Alaot ka, tiglaglag nga wala pa gayod malaglag! Alaot
ang maluibon nga wala gayod luibi! Sa paghunong mo
na sa pagpanglaglag, pagalaglagon ka usab. Sa paghunong
mo sa pagpangluib, luiban ka nila. 2 Yahweh, kaluy-i kami;
mohulat kami kanimo; himoa nga ikaw ang among bukton
sa matag buntag, among kaluwasan panahon sa kalisod.
3 Mokalagiw ang katawhan sa makusog nga dahunog; sa
imong pag-abot, magkatibulaag ang kanasoran. 4 Ang
imong kalugmok gitigom sama sa pagtigom sa mga dulon;
sama nga manglukso ang mga dulon, manglukso usab ang
mga kalalakin-an niini. 5 Bayawon si Yahweh. Nagpuyo
siya sa kinatas-an nga dapit. Pun-on niya ang Zion sa
hustisya ug pagkamatarong. 6 Siya ang kasaligan sa inyong
kapanahonan, madagayaon sa kaluwasan, kaalam, ug
kahibalo; ang pagkahadlok kang Yahweh mao ang iyang
bahandi. 7 Tan-awa, nanghilak diha sa kadalanan ang mga
gipadala nila; midangoyngoy pag-ayo ang mga gipadala nga
naglaom ug kalinaw. 8 Gibiyaan ang mga kadalanan; wala na
gayoy magpapanaw. Naguba ang mga kasabotan, gitamay
ang mga saksi, ug wala na tahora ang mga katawhan.
9 Nagbangotan ang yuta ug nalawos kini; naulaw ang
Lebanon ug nalawos kini; nahisama ang Sharon sa patag
nga kamingawan; ug giuyog sa Bashan ug sa Carmel ang
ilang mga dahon. 10 Miingon si Yahweh, “karon motindog
na ako”; “Karon pagabayawon na ako; karon ipataas na
ako. 11 Nanamkon ka ug tahop, ug nagpahimugso ug
dagami; ang imong gininhawa sama sa kalayo nga molamoy
kanimo. 12 Mangasunog ang katawhan hangtod mahimong
apog, sama sa mga sampinit nga gipamutol ug gisunog.
13 Kamo nga anaa sa layo, paminawa kung unsa ang
akong nabuhat; ug, kamo nga ania sa duol, ilha ang akong
gahom.” 14 Nangahadlok ang mga makakasala sa Zion; ang
pagkurog maoy nagdakop sa mga dili diosnon. Kinsa man
kanato ang mopanaw uban ang walay kataposang nagdilaab
nga kalayo? 15 Siya nga naglakaw sa pagkamatarong ug
nagsulti nga matinud-anon; siya nga nagtamay sa ginansiya
sa pagpangdaugdaog, siya nga nagdumili sa pagkuha sa
suborno, siya nga wala naglaraw sa pagpatay, ug wala
motan-aw sa daotan— 16 himoon niya ang iyang balay sa
hataas nga dapit; ang dapit nga iyang salipdanan mahimong
mga kota nga mga bato; dili siya makabsan ug pagkaon ug
tubig. 17 Makita ninyo ang kaanyag sa hari; ilang pagasud-
ongon ang halapad nga yuta. 18 Mahinumdoman sa imong
kasingkasing ang kalisang; hain na man ang manunulat,
hain na man kadtong tigdumala sa salapi? Hain na man
kadtong nag-ihap sa tore? 19 Dili na gayod ninyo makita
ang mga masinupakong tawo, ang katawhan nga lahi ang
pinulongan, nga dili ninyo masabtan. 20 Tan-awa ang Zion,
ang siyudad sa atong mga kasaulogan; makita ninyo ang
Jerusalem ingon nga malinawong pinuy-anan, ang tolda
nga dili mabalhin, kansang mga ugsok dili gayod maibot
ug kansang mga higot dili mabugto. 21 Hinuon, mag-uban
kanato si Yahweh diha sa pagkahalangdon, nga anaa sa
lapad nga mga suba ug mga sapa. Walay sakayan nga
panggubat nga adunay pangbugsay ang moagi niini, ug
walay dakong sakayan nga molawig. 22 Tungod kay si
Yahweh ang atong maghuhukom, si Yahweh ang atong
tighatag ug balaod, si Yahweh ang atong hari; luwason
niya kita. 23 Ang inyong banting dili hugot; dili gayod nila
makuptan ang poste nga anaa sa tunga sa sakayan; dili nila
mabukhad ang layag; sa dihang bahinon ang dakong inilog,
bisan ang bakol maguyod sa inilog. 24 Dili moingon ang mga
lumolupyo, “Nagsakit ako;” ang katawhan nga namuyo didto
pasayloon sa ilang kasal-anan.

34 Paduol, kamo nga mga nasod, ug paminaw; hatagi
kinig pagtagad, kamong katawhan! Ang kalibotan
ug ang tanang naglukop niini angay nga maminaw, ang
kalibotan, ug ang tanang butang nga gikan niini. 2 Tungod
kay nasuko si Yahweh sa tanang kanasoran, ug napungot

batok sa tanan nilang mga kasundalohan; gilaglag niya sila sa hingpit, gitugyan niya sila sa kamatayon. 3 Ipanglabay gayod ang ilang patayng lawas. Ang baho sa ilang mga patayng lawas moabot bisan asa; ug mapuno sa ilang dugo ang kabukiran. 4 Mangahanaw ang tanang kabituonan sa kalangitan, ug malukot ang langit sama sa linukot nga basahon; ug mangahanaw gayod ang tanan nilang kabituonan, sama sa dahon nga mangalarag gikan sa paras, ug ingon sa hilabihan ka hinog nga igos gikan sa kahoy nga igera. 5 Tungod kay kung malukop na sa akong espada ang langit; tan-awa, mokanaog kini ngadto sa Edom, ngadto sa katawhan nga akong gilain alang sa kalaglagan. 6 Nagtulo ang dugo gikan sa espada ni Yahweh ug naputos kini ug tambok, nagtulo sa dugo sa mga karnero ug mga kanding, natabonan sa tambok sa rinyon sa mga torong karnero. Tungod kay naghalad si Yahweh didto sa Bozra ug daghang gipamatay didto sa yuta sa Edom. 7 Pamatyon nila ang mga ihalas nga baka, uban ang nati ug torong baka. Mahubog sa dugo ang ilang yuta, ug ang ilang abog mobaga uban sa tambok. 8 Tungod kay mao kini ang adlaw sa pagpanimalos alang kang Yahweh ug ang tuig nga paninglan nila sila pag-usab tungod sa Zion. 9 Mahimong alkitran ang kasapaan sa Edom ug ang iyang abo ngadto sa asupre, ug ang iyang yuta mahimong sinunog nga alkitran. 10 Magsiga kini adlaw ug gabii; moutbo ang aso niini hangtod sa hangtod; gikan sa kaliwatan hangtod sa kaliwatan ug mahimo kining biniyaan nga yuta; wala nay bisan usa nga moagi niini hangtod sa kahangtoran. 11 Apan mamuyo didto ang ihalas nga mga langgam ug mga mananap; ang kuwago ug ang uwak magsalag didto. Pagainaton niya ibabaw niini ang igsusukod sa pagkagun-ob ug ang tunton sa kalaglagan. 12 Wala na gayoy mahibilin nga pagatawgon nga gingharian ang iyang mga pangulo, mahimong walay pulos ang tanan niyang mga prinsipe. 13 Manurok ang mga tunok diha sa iyang palasyo, ang mga kudyapa ug ang mga sampinit diha sa iyang mga kota. Mahimo kining puloy-anan sa mga ihalas nga iro, ug dapit sa mga ostrits. 14 Magtagbo didto ang ihalas nga mananap ug ang ihalas nga iro, ug magtawag sa usag-usa ang ihalas nga mga kanding. Makakaplag ug dapit nga kapahulayan ang mga mananap nga mutongha sa kagabhion ug mamuyo didto. 15 Maghimo ug salag ang mga kuwago, mangitlog ug mamusa, ug panalipdan ang mga pispis niini. Oo, magkatigom ang mga uwak didto, ang matag-usa uban sa iyang paris. 16 Pangitaa pinaagi sa linukot nga basahon ni Yahweh; walay bisan usa nga mawala niini. Walay nakulangan sa iyang kaparis; tungod kay ang iyang baba ang nagmando niini, ug ang iyang espiritu ang nagtapok kanila. 17 Nagripa siya alang sa ilang mga dapit, ug gisukod niya kini pinaagi sa higot alang kanila. Panag-iyahon nila kini hangtod sa hangtod; mamuyo sila didto gikan sa kaliwatan hangtod sa mosunod nga mga kaliwatan.

35 Maglipay ang kamingawan ug ang Araba; ug ang disyerto magmaya ug mamulak. Sama sa rosas, 2 mamulak kini nga madagayaon ug magmaya uban ang panag-awit sa kalipay; ang himaya sa Lebanon igahatag niini, ang katahom sa Carmel ug Sharon; makita nila ang himaya ni Yahweh, ang katahom sa atong Dios. 3 Lig-ona ang huyang nga mga kamot, ug pahunonga ang pagkurog sa mga tuhod. 4 Ingna kadtong nangahadlok nga kasingkasing, "Pagmaisugon, ayaw kahadlok! Tan-awa, moabot ang imong Dios uban ang panimalos, uban ang iyang ganti. Moanhi siya sa pagluwas kanimo." 5 Unya makakita ang mga buta ug makadungog ang mga bungol. 6 Unya ang tawo nga bakol makalukso sama sa binaw, ug ang amang maka-awit, kay mobuhagay naman ang tubig ngadto sa Araba, ug ang mga tubod sa kamingawan. 7 Ang nagdilaab nga mga balas mahimong usa ka linaw, ug mobugwak ang tubig sa nagmala nga yuta; sa puy-anan sa mga ihalas nga mga iro, diin motubo ang mga sagbot uban sa mga bugang ug kupongkupong. 8 Didto adunay usa ka dalan nga gitawag "Ang Balaang Dalan." Ug walay mahugaw nga makaagi niini. Apan mahimong kining alang kaniya nga nagalakaw niini. 9 Walay liyon ang atoa didto, ug walay manunukob nga anaa niini; dili sila makaplagan didto, apan ang linuwas magalakaw didto. 10 Ang linuwas ni Yahweh mamalik sa Zion uban ang panag-awit, ug ang walay kataposang kalipay anaa sa ilang mga ulo; kasadya ug kalipay ang mag-una kanila; ang kaguol ug panghupaw mangahanaw.

36 Sa ika-14 ka tuig ni Haring Hezekia, si Senakerib, nga hari sa Asiria, misulong sa tanang kinotaan nga mga siyudad sa Juda ug giilog kini. 2 Unya gipadala sa hari sa Asiria ang pangulo sa kasundalohan gikan sa Lakis paingon sa Jerusalem ngadto kang Haring Hezekia uban ang dakong pundok sa kasundalohan. Nagpaduol siya sa agianan sa tubig ibabaw sa pundohanan niini, didto sa dalan paingon sa dapit nga labahanan, ug nagtindog didto. 3 Ang mga opisyal sa mga Israelita nga migawas sa siyudad aron sa pagpakigsulti kanila mao si Hilkia ang anak nga lalaki ni Eliakim, nga sinaligan sa palasyo, si Shebna nga sekretaryo sa hari, ug si Joa nga anak nga lalaki ni Asaf, nga maoy tigsulat sa mga hukom sa panggamhanan. 4 Miingon kanila ang pangulo sa kasundalohan, "Sultihi si Hezekia nga miingon ang bantogang hari, nga hari sa Asiria, nga, 'Unsa man ang inyong gisaligan? 5 Nagsulti lamang kamo ug walay pulos nga mga pulong, sa pag-ingon nga adunay tambag ug kusog alang sa pagpakig-away. Karon kinsa man ang inyong gisaligan? Kinsa man ang naghatag kaninyo

ug kadasig aron sa pagsukol batok kanako? 6 Tan-awa, nagsalig kamo sa Ehipto, nga sama sa tipak sa bagakay nga imong gigamit ingon nga sungkod, apan kung motukod ang tawo niini, motusok kini sa iyang kamot ug motaop. Ingon niana ang Faraon nga hari sa Ehipto alang niadtong si bisan kinsa nga mosalig kaniya. 7 Apan kung moingon ka kanako, "Nagsalig kami kang Yahweh nga among Dios," dili ba siya man gayod ang gipanguhaan ni Hezekia ug taas nga mga dapit ug mga halaran, ug miingon ngadto sa Juda ug sa Jerusalem, "Kinahanglan nga mosimba kamo atubangan niining halaran dinhi sa Jerusalem"? 8 Busa karon, buot akong motanyag kanimo ug maayo gikan sa akong agalon nga hari sa Asiria. Hatagan ko ikaw ug duha ka libo nga mga kabayo, kung makahimo ka sa pagpangitag mangangabayo alang niini. 9 Unsaon man nimo pagbuntog ang bisan usa sa labing ubos nga kapitan nga sulugoon sa akong agalon? Gibutang nimo ang imong pagsalig ngadto sa Ehipto alang sa mga karwahe ug mangangabayo! 10 Busa karon, mopanaw ba ako padulong dinhi nga wala si Yahweh aron sa pagpakig-away niining yutaa ug sa paggun-ob niini? Miingon si Yahweh kanako, "Sulonga kining yutaa ug laglaga kini."" 11 Unya miingon si Eliakim nga anak nga lalaki ni Hilkia, ug Shebna, ug Joa ngadto sa pangulo sa kasundalohan, "Palihog pakigsulti sa imong mga sulugoon pinaagi sa pinulongan nga Aramico, tungod kay makasabot kami niini. Ayaw pagsulti sa pinulongan sa Juda uban kanamo kay madunggan ka sa katawhan nga anaa sa paril." 12 Apan miingon ang pangulo sa kasundalohan, "Gipadala ba ako sa akong agalon ngadto sa inyong agalon aron sa pagsulti niining mga pulonga nganha kaninyo? Dili ba gipadala man niya ako alang niadtong mga kalalakin-an nga naglingkod didto sa paril, nga mokaon sa ilang kaugalingong hugaw ug moinom sa ilang kaugalingong ihi uban kaninyo?" 13 Unya mitindog ang pangulo sa kasundalohan ug misinggit sa makusog sa pinulongang Hebreo, nga nag-ingon, "Pamati kamo sa mga pulong sa bantogang hari, ang hari sa Asiria. 14 Miingon ang hari, 'Ayaw tugoti nga malimbongan kamo ni Hezekia, tungod kay dili siya makahimo sa pagluwas kaninyo. 15 Ayaw itugot nga himoon kamo ni Hezekia nga mosalig kang Yahweh, sa pag-ingon, "luwason gayod kita ni Yahweh; kining siyudara dili gayod itugyan ngadto sa kamot sa hari sa Asiria." 16 Ayaw kamo pamati kang Hezekia, tungod kay mao kini ang giingon sa hari sa Asiria: 'pagpasig-uli kamo kanako ug panganhi kamo kanako. Unya makakaon ang matag-usa kaninyo gikan sa inyong paras ug sa inyong igera, ug makainom ug tubig gikan sa inyong atabay. 17 Buhaton ninyo kini hangtod nga mobalik ako ug dad-on ko kamo ngadto sa yuta nga sama sa inyong kaugalingong yuta, ang yuta sa trigo ug bag-ong bino, ang yuta sa tinapay ug sa kaparasan.' 18 Ayaw tugoti nga linglahon kamo ni Hezekia, sa pag-ingon, 'luwason kita ni Yahweh.' aduna bay dios nga makaluwas sa katawhan gikan sa kamot sa hari sa Asiria? 19 Hain naman ang dios sa Hamat ug sa Arpad? Hain naman ang dios sa Sefarvaim? Naluwas ba nila ang Samaria gikan sa akong gahom? 20 Taliwala sa tanang dios niining yutaa, aduna bay dios nga nakaluwas sa iyang yuta gikan sa akong gahom, daw ingon nga maluwas ni Yahweh ang Jerusalem gikan sa akong gahom?" 21 Apan nagpabilin nga hilom ang katawhan ug wala gayod mitubag, tungod kay nagmando ang hari nga, "Dili siya tubagon." 22 Unya miadto kang Hezekia si Eliakim nga anak nga lalaki ni Hilkia, nga mao ang tigdumala sa panimalay, ang manunulat nga si Shebna, ug si Joa nga anak nga lalaki ni Asaf, nga tiglista, uban sa ilang nagisi nga mga bisti, ug gisulti ngadto kaniya ang mga pulong sa pangulo sa kasundalohan.

37 Miabot ang panahon nga sa dihang nadungog ni Haring Hezekias ang ilang balita, gigisi niya ang iyang mga bisti, pagkahuman nagbisti siyag sako, ug miadto sa balay ni Yahweh. 2 Gipadala niya si Eliakim, nga mao ang gipiyalan sa panimalay, ug si Sebna nga eskriba, ug ang mga katigulangan sa mga pari, silang tanan nagbisti ug sako, ug miadto kang Isaias nga anak ni Amos, nga propeta. 3 Miingon sila kaniya, "Nag-ingon si Hezekias, 'Kini nga adlaw mao ang adlaw sa kaguol, pagbadlong, ug kaulaw, sama nga ang bata andam na nga ihimugso, apan ang inahan walay kusog sa paghimugso sa iyang anak. 4 Tingali ug madungog ni Yahweh nga imong Dios ang mga pulong sa labawng pangulo, nga gipadala sa hari sa Asiria nga iyang agalon aron sa pagbugalbugal sa buhing Dios, ug badlongon ang mga pulong nga nadungog ni Yahweh nga imong Dios. Karon ipatugbaw ang imong mga pag-ampo alang sa kaliwatan nga ania pa gihapon dinhi.'" 5 Busa miadto ang mga sulugoon ni Haring Hezekias ngadto kang Isaias, 6 ug giingnan sila ni Isaias, "Ingna ang imong agalon: miingon si Yahweh, "Ayaw kamo kahadlok sa mga pulong nga inyong nadungog, gikan sa mga sulugoon sa hari sa Asiria aron sa pag-insulto kanako. 7 Tan-awa, butangan ko siya ug espiritu, ug makadungog siya ug usa ka balita ug mobalik gayod siya sa iyang kaugalingong yuta. Himoon ko nga mahagba siya pinaagi sa espada ngadto sa iyang kaugalingong yuta.'" 8 Unya mibalik ang labawng pangulo ug nakaplagan niya ang hari sa Asiria nga nakig-away batok sa Libna, kay nadungog niya nga nakasibat ang hari gikan sa Lakis. 9 Unya nadungog ni Senakerib nga si Tirhaka nga hari sa Etiopia ug sa Ehipto nagpundok ug mga tawo aron sa pagpakig-away batok kaniya, busa nagpadala siya pag-usab ug mga mensahero ngadto kang Hezekias uban sa mensahe nga: 10 "Ingna si Hezekias,

nga hari sa Juda, 'Ayaw tugoti nga limbongan kamo sa Dios nga inyong gisaligan, nga nag-ingon, “Dili gayod itugyan ang Jerusalem ngadto sa kamot sa hari sa Asiria.” **11** Tan-awa, nadungog nimo kung unsa ang gibuhat sa hari sa Asiria sa tanang yuta pinaagi sa pagpukan kanila sa hingpit. Busa maluwas ka kaha? **12** Nakaluwas ba kanila ang mga dios sa mga nasod, ang mga nasod nga gipanglaglag sa akong amahan nga mao ang: Gosan, Haran, Resep, ug ang katawhan sa Eden sa Telasar? **13** Asa naman ang hari sa Hamat, ang hari sa Arpad, ang hari sa mga lungsod sa Sefarvaim, sa Hena, ug Ivva?'” **14** Nadawat ni Hezekias kini nga sulat gikan sa kamot sa mga mensahero ug iya kining gibasa. Unya mitungas siya ngadto sa balay ni Yahweh ug gibukhad niya kini sa atubangan ni Yahweh. **15** Nag-ampo si Hezekias ngadto kang Yahweh: **16** “Yahweh nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel, ikaw nga naglingkod ibabaw sa kerubim, ikaw lamang ang Dios nga labaw sa tanang gingharian sa kalibotan. Ikaw ang nagbuhat sa langit ug sa yuta. **17** Ikiling ang imong igdulungog, Yahweh, ug paminawa. Bukha ang imong mga mata, Yahweh, ug tan-awa, pamatia ang mga pulong ni Senakerib, nga iyang gipadala aron sa pagbiaybiay sa buhing Dios. **18** Tinuod gayod, Yahweh, nga gipangpukan sa mga hari sa Asiria ang mga nasod ug ang ilang mga yuta. **19** Gipangbutang nila ang ilang mga dios ngadto sa kalayo, tungod kay dili man gayod sila mga dios apan binuhat lamang sa kamot sa mga tawo, mga kahoy lamang ug bato. Busa gilaglag sila sa mga taga-Asiria. **20** Busa karon, Yahweh nga among Dios, luwasa kami gikan sa iyang gahom, aron nga ang tanang mga gingharian sa kalibotan masayod nga ikaw si Yahweh ug wala nay lain pa. **21** Unya si Isaias nga anak ni Amos nagpadala ug mensahe ngadto kang Hezekias, nga nagkanayon, “Si Yahweh, ang Dios sa Israel nag-ingon, 'Tungod kay nag-ampo ka man kanako kabahin kang Senakerib nga hari sa Asiria, **22** mao kini ang pulong nga gisulti ni Yahweh mahitungod kaniya: “Gitamay ka sa berhen nga babayeng anak sa Zion ug nagkatawa uban ang pagtamay kanimo; nagpanglingo ang anak nga babaye sa Jerusalem kanimo. **23** Kinsa man ang imong gitamay ug giinsulto? Batok kang kinsa man nimo gipataas ang imong tingog ug gipataas ang imong mga mata uban sa garbo? Batok sa Balaang Dios sa Israel. **24** Pinaagi sa imong mga sulugoon gibiaybiay nimo ang Ginoo ug miingon ka, 'Uban sa daghan nako nga mga karwahe mitungas ako sa mga habog nga mga kabukiran, sa pinakahabog nga dapit sa Lebanon. Pamutlon ko ang tag-as nga mga kahoyng sedro niini ug mamili ug sepres nga mga kahoy didto, ug mosulod ako sa pinakalayong mga dapit niini, sa dapit diin hilabihan ang pagpamunga sa kalasangan. **25** Nagkalot ako ug mga atabay ug nag-inom ug tubig; Gipahubas ko ang tanang kasapaan sa Ehipto ilalom sa mga tikod sa akong mga tiil.' **26** Wala ka ba makadungog kung giunsa ko kini pagplano sa una pang mga panahon ug gitrabaho kini sa kaniadto pang mga katuigan? Karon ipahamtang ko na kini. Ania ka aron sa pagpakunhod sa mabungahon nga mga siyudad sama sa mga uhot nga mangabungkag. **27** Ang ilang mga lumulopyo, nga wala kaayoy kusog, nabungkag ug naulawan. Mga tanom sila sa kaumahan, nga lunhawng mga sagbot, mga sagbot nga anaa sa atop o sa kaumahan, nga gipadpad sa hangin sa sidlakan. **28** Apan nasayod ako sa imong paglingkod, sa imong paggawas, sa imong pagsulod, ug ang imong kasuko batok kanako. **29** Tungod sa imong kasuko kanako, ug tungod kay miabot sa akong mga dalunggan ang imong pagkahambogiro, ibutang ko ang akong kaw-it diha sa imong ilong, ug ang akong rinda diha sa imong baba; pabalikon ko ikaw sama sa pamaagi sa imong pag-abot.” **30** Mao kini ang timaan alang kanimo: Karon nga tuig magkaon kamo sa mga nanubo sa kalasangan, ug sa ikaduhang tuig sa mga nanubo gikan niana. Apan sa ikatulo nga tuig kinahanglan kamong magtanom ug mag-ani, pagtanom ug mga paras ug kaon sa ilang mga bunga. **31** Ang nahibilin sa panimalay ni Juda nga nakalahutay mangugat pag-usab ug mamunga. **32** Kay gikan sa Jerusalem mogawas ang nahibilin; gikan sa Bukid sa Zion moabot ang mga nakalahutay. Ang kasibot ni Yahweh nga labawng makagagahom mao ang magbuhat niini.'” **33** Busa nag-ingon si Yahweh niini mahitungod sa hari sa Asiria: “Dili siya makasulod niini nga siyudad, ni makapana padulong dinhi. Ni makaduol niini uban ang taming o makatukod ug patunganan batok niini. **34** Ang paagi nga siya naabot mao usab ang paagi sa iyang pagbiya; dili siya mosulod niini nga siyudad—mao kini ang gisulti ni Yahweh. **35** Kay panalipdan ko kining siyudara ug luwason kini, alang sa akong kaugalingong kaayohan ug alang kang David nga akong alagad.” **36** Unya migawas ang anghel ni Yahweh ug gisulong ang kampo sa mga Asirianhon, gipamatay ang 185, 000 ka mga kasundalohan. Sa pagmata sa mga kalalakin-an sa sayo sa kabuntagon, nakita nila ang mga patayng lawas nga nagbuy-od sa bisan asang dapit. **37** Busa mibiya sa Israel ug mipauli sa iyang balay ang hari sa Asiria nga si Senakerib ug nagpuyo sa Nenive. **38** Sa wala madugay, samtang nagsimba siya didto sa balay ni Nisrok nga iyang diosdios, ang duha niya ka anak nga mga lalaki nga si Adramelek ug si Sharezer mipatay kaniya gamit ang espada. Unya misibat sila ngadto sa yuta sa Ararat. Ug ang iyang anak nga si Esarhadon maoy mipuli kaniya sa paghari.

38 Niadtong mga adlawa nagsakit si Hezekias ug himalatyon na. Busa miadto kaniya si Isaias nga anak ni Amos, ang propeta, ug miingon kaniya, “Nag-ingon

si Yahweh, 'Ipahiluna ang imong panimalay; tungod kay mamatay kana, ug dili na mabuhi.'" 2 Unya miatubang si Hezekias sa bongbong ug nag-ampo ngadto kang Yahweh. 3 Miingon siya, "Palihog, Yahweh, hinumdomi kung unsa ako nagmatinud-anon sa paglakaw diha kanimo sa tibuok nako nga kasingkasing, ug kung unsa ang maayong mga butang nga akong nabuhat diha sa imong panan-aw." Unya mihilak ug kusog si Hezekia. 4 Unya miabot ang pulong ni Yahweh ngadto kang Isaias, nga nag-ingon 5 "Lakaw ug ingna si Hezekias, ang pangulo sa akong katawhan, 'Mao kini ang giingon ni Yahweh, ang Dios ni David nga imong katigulangan: Nadungog ko ang imong pag-ampo, ug nakita ko ang imong mga luha. Tan-awa, dugangan ko ug kinsi katuig ang imong kinabuhi. 6 Unya luwason ko ikaw ug kining siyudad gikan sa kamot sa hari sa Asiria, ug panalipdan ko kini nga siyudad. 7 Mao kini ang timaan alang kanimo nga gikan kang Yahweh, nga buhaton ko gayod ang akong gisaad. 8 Tan-awa, akong paatrason ug napulo ka lakang ang anino nga anaa sa hagdanan ni Ahas.'" Busa miatras ang anino ug napulo ka lakang diha sa hagdanan sumala gayod sa gisulti. 9 Mao kini ang gisulat nga mga pag-ampo ni Hezekias nga hari sa Juda, sa dihang nasakit siya ug naulian: 10 "Miingon ako nga hapit sa katunga sa akong kinabuhi moagi gayod sa mga ganghaan sa Sheol; Gipadala ako didto hangtod sa kinatibuk-an sa akong mga tuig. **(Sheol h7585)** 11 Nag-ingon ako nga dili ko na gayod makita si Yahweh, si Yahweh diha sa yuta sa mga buhi; dili na gayod ako motutok sa mga tawo o sa tanang lumulopyo sa kalibotan. 12 Gitanggal ang akong kinabuhi ug gikuha kini gikan kanako sama sa tolda sa magbalantay ug karnero; gilukot ko ang akong kinabuhi sama sa manghahabi; giputol mo ako gikan sa himoanan ug tela; sa tungatunga sa adlaw ug gabii taposon mo ang akong kinabuhi. 13 Naghilak ako hangtod sa pagkabuntag; sama sa lion nga mibali sa tanan nako nga mga bukog. Sa tungatunga sa adlaw ug sa kagabhion taposon mo ang akong kinabuhi. 14 Sama sa sayaw, nagatingog ako; nagtukorok ako sama sa salampati; gikapoy ang akong mga mata sa pagyahat. Ginoo, gidaogdaog ako; tabangi ako. 15 Unsa man ang akong isulti? Managsama ang iyang gisulti kanako, ug gibuhat kini; maglakaw ako ug hinay sa tibuok nakong mga tuig tungod kay napuno ako sa hilabihan nga kaguol. 16 Ginoo, ang mga pag-antos nga imong gipadala makaayo alang kanako; hinaot nga ihatag pagbalik nganhi kanako ang akong kinabuhi; gibalik mo ang akong kinabuhi ug ang akong maayong panglawas. 17 Alang kini sa akong kaayohan maong nakasinati ako sa kaguol. Giluwas mo ako gikan sa bung-aw sa kalaglagan; tungod kay imong gilabay ang tanan kong mga sala diha sa imong likod. 18 Kay dili magpasalamat kanimo ang Seol; dili modayeg kanimo ang kamatayon; kadtong nanaug ngadto sa bung-aw wala naglaom sa imong pagkamasaligan. **(Sheol h7585)** 19 Ang buhi nga tawo, ang buhi nga tawo, mao ang magpasalamat kanimo, sama sa akong gibuhat karong adlawa; ang amahan magasugilon sa ilang mga anak nga kasaligan ka. 20 Hapit na ako luwason ni Yahweh, ug magsaulog kita uban ang musika sa tanang mga adlaw sa atong kinabuhi ngadto sa balay ni Yahweh." 21 Karon miingon si Isaias, "Pakuhaa sila ug sanga sa igera ug ibutang kini sa hubag, ug mamaayo siya." 22 Miingon usab si Hezekias, "Unsa man ang timaan nga moadto ako sa balay ni Yahweh?

39 Nianang higayona nagpadalag mga sulat ug gasa si Merodac Baladan nga anak nga lalaki ni Baladan, nga hari sa Babilonia, ngadto kang Hezekia; tungod kay nakadungog siya nga nagsakit si Hezekia ug naayo. 2 Nahimuot si Hezekia niining mga butanga; ug gipakita niya sa mga mensahero ang lawak nga tipiganan sa iyang mga bililhong butang—ang plata, ang bulawan, ang mga pahumot ug mga mahalong lana, ang lawak nga tipiganan sa iyang mga hinagiban, ug ang tanan nga makita diha sa iyang mga lawak nga tipiganan. Walay bisan unsa diha sa iyang balay, ni bisan diha sa tibuok niyang gingharian, nga wala ipakita ni Hezekia ngadto kanila. 3 Unya miadto si propeta Isaias kang Haring Hezekia ug nangutana, "Unsa man ang gisulti niining mga kalalakin-an kanimo? Diin man sila naggikan?" Miingon si Hezekia, "Mianhi sila kanako gikan sa layong nasod sa Babilonia." 4 Nangutana si Isaias, "Unsa man ang ilang nakita diha sa imong balay?" Mitubag si Hezekia, "Nakita nila ang tanang butang diha sa akong balay. Walay bisan unsa sa akong bililhong mga butang nga wala nako ipakita kanila." 5 Unya miingon si Isaias ngadto kang Hezekia, "Paminawa ang pulong ni Yahweh nga labawng makagagahom: 6 Nag-ingon si Yahweh. 'Tan-awa, hapit na moabot ang mga adlaw nga ang tanang butang diha sa imong palasyo, ang mga butang nga gitigom sa imong mga katigulangan hangtod niining adlawa, pagadad-on ngadto sa Babilonia. Walay mahibilin. 7 Pagadad-on nila, ang imong mga anak nga mga lalaki, ug mamahimo silang mga yunoko didto sa palasyo sa hari sa Babilonia.'" 8 Unya miingon si Hezekia ngadto kang Isaias, "Maayo ang pulong ni Yahweh nga imong gisulti." Kay naghunahuna man siya, "Adunay kalinaw ug maayong kahimtang sa akong kapanahonan."

40 "Paghupay, hupaya ang akong katawhan," nag-ingon ang inyong Dios. 2 "Pakigsulti nga malumo ngadto sa Jerusalem; ug imantala ngadto kaniya nga natapos na ang iyang pagpakiggubat, nga gipasaylo na ang iyang sala, nga nakadawat na siya ug pinilo gikan sa kamot ni Yahweh sa

tanan niyang mga sala." 3 Adunay tingog nga misinggit, "Diha
sa kamingawan andama ang dalan ni Yahweh; paghimo
ug tul-id nga dalan diha sa Araba nga usa ka lapad nga
agianan alang sa atong Dios." 4 Ipataas ang matag walog,
ug mapatag ang bukid ug bungtod; ug mapatag ang dili
patag nga yuta; 5 ug mapadayag ang himaya ni Yahweh, ug
makita kini sa tanang katawhan; tungod kay ang baba ni
Yahweh maoy nagsulti niini. 6 Miingon ang usa ka tingog,
"Hilak." Adunay mitubag, "Unsa may akong ihilak?" "Sagbot
ang tanang unod, ug ang tanan nilang mga kasabotan
sa pagkamatinud-anon sama sa bulak sa kaumahan. 7
Malawos ang mga sagbot ug mangalarag ang bulak sa
dihang motayhop ang gininhawa ni Yahweh niini; sigurado
gayod nga ang katawhan sama sa sagbot. 8 Malawos ang
sagbot, ug mangalarag ang bulak, apan magpabilin hangtod
sa kahangtoran ang pulong sa atong Dios." 9 Tungas sa taas
nga bukid, sa Zion, tigdala sa maayong balita. Singgit sa
makusog, Jerusalem. Ikaw nga nagdala sa maayong balita,
ipatugbaw ang imong tingog, ayaw kahadlok. Ingna ang
mga siyudad sa Juda, "Ania ang imong Dios!" 10 Tan-awa,
moabot si Yahweh ingon sa madaogon nga manggugubat,
ug ang iyang lig-on nga bukton maoy nagdumala alang
kaniya. Tan-awa, anaa kaniya ang iyang ganti, ug ang tanan
nga iyang giluwas miuban kaniya. 11 Pakaonon niya ang
iyang panon sa karnero sama sa magbalantay sa karnero,
tapokon niya ang mga nating karnero diha sa iyang bukton,
ug kugoson sila paduol sa iyang kasingkasing, ug hinay
nga giyahan ang bayeng karnero nga nagapasuso sa mga
anak niini. 12 Kinsa man ang nagsukod sa mga tubig diha
sa hakop sa iyang mga kamot, nagsukod sa kawanangan
pinaagi sa dangaw sa iyang kamot, nagbutang sa abog sa
kalibotan diha sa basket, nagtimbang sa mga kabukiran
diha sa mga timbangan, o nagbalansi sa mga kabungtoran?
13 Kinsa man ang nakasabot sa hunahuna ni Yahweh, o
nagtudlo kaniya ingon nga magtatambag? 14 Kang kinsa
man siya nakadawat ug pagtudlo? Kinsa man ang nagtudlo
kaniya sa hustong paagi sa pagbuhat sa mga butang, ug
kinsa ang nagtudlo kaniya sa kaalam, o nagpakita kaniya sa
dalan paingon sa panabot? 15 Tan-awa, ang mga nasod nga
sama lamang sa usa katinulo nga tubig diha sa balde, ug
giisip nga sama sa abog diha sa mga timbangan; tan-awa,
gitimbang niya ang gagmay nga mga isla sama sa tipik. 16
Dili paigo nga sugnod ang Lebanon, ni paigo ang ihalas nga
mga mananap niini alang sa halad sinunog. 17 Dili paigo
ang tanang mga nasod diha kaniya; giisip niya sila ingon
nga walay bili. 18 Kang kinsa man ninyo ikatandi ang Dios?
Sa unsa man nga diosdios ninyo siya ipakasama? 19 Ang
diosdios! Usa ka batid nga magkukulit ang naghimo niini:
ang mananalsal ug bulawan naghal-op niini ug bulawan ug
naghulma sa plata nga mga kadena alang niini. 20 Aron sa
paghimo ug halad, ang usa nagpili ug kahoy nga dili gabok;
nangita siya ug batid nga magkukulit aron sa paghimo
ug diosdios nga dili matumba. 21 Wala ka ba masayod?
Wala ka ba nakadungog? Wala ba kini gisugilon kanimo
sukad pa sa sinugdan? Wala ka ba nakasabot sukad pa sa
pagpahiluna sa kalibotan? 22 Siya mao ang naglingkod sa
ibabaw sa kalibotan; ug sama lamang sa mga apan-apan
diha kaniya ang mga lumulopyo sa kalibotan. Gibukhad
niya ang kalangitan sama sa kurtina ug gibukhad ko sila
sama sa tolda aron nga puy-an. 23 Gipaubos niya ang
mga nagdumala ngadto sa pagkawalay nahot ug naghimo
kanila nga mga dili mahinungdanon. 24 Natanom sila,
gipugas, ang ilang mga punoan nakagamot gayod sa yuta,
sa dihang huypan niya sila, mangalawos kini, ug paliron
sila sa hangin sama sa uhot. 25 "Kang kinsa man kaninyo
ako ikatandi, kang kinsa man ako nahisama?" miingon ang
Balaan nga Dios. 26 Tan-awa ang kawanangan! Kinsa man
ang nagbuhat niining tanang kabituonan? Siya ang naggiya
sa ilang pagkahan-ay ug nagtawag sa ilang tanan sumala sa
ilang kaugalingong mga ngalan. Pinaagi sa kadako sa iyang
gahom ug pinaagi sa kusog sa iyang gahom, wala gayoy
bisan usa nga nawala. 27 Nganong nag-ingon man kamo,
Jacob, ug nagsulti nga, Israel, "Natago ang akong agianan
gikan kang Yahweh, ug dili manghilabot ang Dios sa akong
mga paghukom?" 28 Wala ka ba masayod? Wala ka ba
nakadungog? Ang walay kataposang Dios, si Yahweh, ang
Nagbuhat sa tibuok kalibotan, dili kapoyan o maluya; walay
kinutoban ang iyang panabot. 29 Naghatag siya ug kusog sa
mga gipangkapoy; ug naghatag siya ug bag-ong kabaskog
sa mga nangaluya. 30 Bisan ang mga batan-on kapoyan ug
maluya, mapandol ug mahagba ang batan-ong mga lalaki:
31 apan makabaton ug bag-ong kusog kadtong nagpaabot
kang Yahweh; manglupad sila sama sa mga agila; managan
sila ug dili kapoyan; manglakaw sila ug dili mangaluya.

41 "Pamatia ako sa hilom, kamong mga kabaybayonan;
tugoti nga bag-ohon sa mga kanasoran ang ilang
kusog; tugoti sila nga moanhi ug mosulti; managtigom kita
aron mahusay ang atong gilantugian. 2 Kinsa man ang
mipatungha kaniya gikan sa sidlakan, ug nag-ingon nga
matarong ang iyang binuhatan? Gigunitan niya ang mga
nasod ug gitabangan nga mabuntog niya ang mga hari.
Gihimo niya sila nga abog pinaagi sa iyang espada, sama sa
tahop nga gipalid sa iyang pana. 3 Gigukod niya sila ug luwas
nga nakalatas, pinaagi sa kusog niyang pagdagan nga daw
wala magtunob sa dalan ang iyang mga tiil. 4 Kinsa man ang
nagbuhat ug nagtapos niini nga mga buluhaton? Kinsa man
ang nagpatawag sa mga kaliwatan gikan pa sa sinugdan?
Ako, si Yahweh, ang nahiuna, ug ang ulahi, Ako mao siya.

5 Nakakita ang mga Isla ug nangahadlok; nangurog ang
kinatumyan sa kalibotan; miabot sila ug nanuol. 6 Mitabang
ang matag-usa sa iyang silingan, ug miingon ang matag-usa
ngadto sa uban, 'Pagmalig-on.' 7 Busa gidasig sa tigpanday
ang tiggama sa bulawan, ug siya nga nagtrabaho gamit
ang maso nagdasig kaniya nga naggamit sa pandayan, ug
miingon sa tigsumpay sa puthaw, 'Maayo kini.' Gilansangan
nila kini busa dili na kini mahagsa. 8 Apan ikaw, Israel,
akong sulugoon, si Jacob nga akong gipili, ang kaliwat ni
Abraham nga akong higala, 9 pagadad-on ko ikaw gikan sa
kinatumyan sa kalibotan, ug ikaw nga akong gitawag gikan
sa lagyong mga dapit, ako moingon, 'Ikaw akong sulugoon;'
gipili ko ikaw ug wala gisalikway. 10 Ayaw kahadlok, kay
magauban ako kanimo. Ayaw kabalaka, kay ako ang imong
Dios. Lig-onon ko ikaw ug tabangan, ituboy ko ikaw pinaagi
sa tuo ug matarong kong kamot. 11 Tan-awa, maulawan
sila ug mawad-ag dungog, ang tanan nga nasuko kanimo;
mahimong walay mga pulos ug mangahanaw, tanan niadtong
nakigbatok kanimo. 12 Mangita ka ug dili makaplagan
kadtong nakigbatok kanimo; mangahanaw kadtong makig-
away batok kanimo, sa pagkatibuod mahanaw gayod. 13
Tungod kay ako, si Yahweh ang imong Dios, magagunit
sa tuo mong kamot, ug moingon kanimo, 'Ayaw kahadlok;
tabangan ko ikaw.' 14 Ayaw kahadlok, ikaw Jacob nga
usa ka ulod, ug kamong katawhan sa Israel; tabangan ko
kamo—mao kini ang gipamulong ni Yahweh, ingon nga
inyong manluluwas, ang Labing Balaan sa Israel. 15 Tan-
awa, himoon ko ikaw nga sama sa hait nga giukanan,
bag-o ug duhay-sulab; giukon mo ang mga kabukiran ug
dugmokon kini; himoon mo ang mga kabungtoran nga sama
sa uhot. 16 Alig-igon mo sila, ug padparon sila sa hangin
palayo; pagakatagon sila sa hangin. Maglipay kamo diha
kang Yahweh, magmaya kamo sa Labing Balaan sa Israel.
17 Ang mga dinaogdaog ug timawa nangita ug tubig, apan
wala makakaplag, ug ang ilang mga dila nauga sa kauhaw;
Ako, si Yahweh, motubag sa ilang mga pag-ampo; Ako,
ang Dios sa Israel, dili mobiya kanila. 18 Paagason ko ang
mga tubod diha sa mga bakilid nila nga yuta, ug mga tubod
taliwala sa mga walog; himoon ko nga mapuno ug tubig
ang disyerto, ug patubigan ko ang mga nagmala nga yuta.
19 Patuboon ko ang mga sedro sa kamingawan, ang mga
akasya, mga mirtol, ug ang mga olibo nga kahoy. Patuboon
ko usab ang mga sepros sa patag nga disyerto, ug mga
palo de tsina ug uban pang mga kahoy. 20 Buhaton ko kini
aron makita sa katawhan, maila, ug masabtan sa tanan, nga
ang kamot ni Yahweh mao ang nagbuhat niini, ang Labing
Balaang Dios sa Israel ang naghimo niini. 21 "Ipadayag
ang imong sumbong," Nag-ingon si Yahweh, "Ipadayag ang
imong mga pangatarongan alang sa imong diosdios," Nag-
ingon ang Hari ni Jacob. 22 Tugoti sila nga dalahon ang
ilang mga pangatarongan nganhi kanamo; paanhia sila ug
pasultiha kung unsa ang mahitabo, aron nga masayran namo
kining mga butanga. Pasultiha sila kanamo mahitungod
sa ilang unang gipanagna, aron nga mapamalandungnan
nato kini aron masayran kung kini natuman. 23 Pagsultig
mga butang mahitungod sa umaabot, aron nga masayran
namo kung mga dios ba gayod kamo; pagbuhat kamo ug
maayo o daotan, aron nga mahadlok kami ug mahibulong.
24 Tan-awa, walay pulos kamo nga mga diosdios ug ang
mga butang nga inyong gibuhat kawang; gikasilagan ang
tawo nga nagpili kaninyo. 25 Motuboy ako ug usa gikan sa
amihan, ug moabot siya; gipatawag ko siya gikan sa sidlakan
nga nagsangpit sa akong ngalan, ug tamakan niya ang
mga magmamando sama sa lapok, sama sa magkukulon
nga naghimog kulon. 26 Kinsa man ang nagsulti niini gikan
sa sinugdanan, aron nga masayod kami? Sa wala pa kini
nga panahon, aron nga makasulti kami, "Husto siya"? Sa
pagkatinuod wala gayoy nagmando kanila bahin niini, oo,
walay nakadungog kaninyo nga nagsulti sa bisan unsang
butang. 27 Miingon ako pag-una sa Zion, "Tan-awa anaa
sila dinhi;" nagpadala ako ug mensahero sa Jerusalem.
28 Sa dihang milan-aw ako, walay bisan usa ang anaa,
nga gikan kanila nga mihatag ug maayong tambag, kinsa
man, sa dihang nangutana ako, ang nagtubag. 29 Tan-awa,
silang tanan wala gayoy pulos, ingon man usab ang ilang
binuhatan; ang ilang gipangpurma nga mga hulagway usa
lamang ka hangin ug walay bili.

42 Tan-awa, akong sulugoon, nga akong gituboy; akong
pinili, nahimuot ako kaniya. Gibutang ko ang akong
Espiritu kaniya; magdala siyag hustisya ngadto sa mga
kanasoran. 2 Dili siya mohilak ni mosinggit, ni madungog
ang iyang tingog diha sa mga kadalanan. 3 Dili niya balion
ang mga nabuak nga bugang, ug dili niya palungon ang
nagkapalong nga pabilo: matinud-anon siya nga mopakanaog
sa iyang hukom. 4 Dili gayod siya mawad-ag paglaom
ni maluya hangtod nga matukod niya ang kaangayan sa
kalibotan; ug nagpaabot ang mga kabaybayonan sa iyang
balaod. 5 Mao kini ang giingon ni Yahweh—ang nagbuhat sa
mga langit ug nagpahimutang niini, ang naghimo sa kalibotan
ug sa tanang bunga niini, ang naghatag ug gininhawa sa
katawhan ug kinabuhi niadtong nagpuyo niini: 6 "Ako, si
Yahweh, nagtawag kanimo sa pagkamatarong ug naggunit
sa imong kamot. Ampingan ko ikaw ug himoon ko kanimo
ang usa ka kasabotan alang sa katawhan, ingon nga kahayag
alang sa mga Gentil, 7 aron sa pagbuka sa mga mata sa
buta, ug paghatag ug kagawasan sa mga binilanggo, ug
gikan sa mangitngit nga bilanggoan. 8 Ako si Yahweh, mao
kini ang akong ngalan; ug dili ko ipaambit sa uban ang akong

himaya ni ang pagdayeg nga alang kanako ug ngadto sa
mga kinulit nga mga diosdios. 9 Tan-awa, ang mga butang
nga nahitabo kaniadto, karon mosulti na usab ako sa mga
bag-ong panghitabo. Sa dili pa kini mahitabo moingon ako
kaninyo mahitungod niini." 10 Pag-awit ug bag-ong awit
ngadto kang Yahweh, ug ang pagdayeg nga alang kaniya
gikan sa kinatumyan sa kalibotan; kamo nga anaa sa ilawom
sa kadagatan, ug ang tanang ania niini, ug kamong tanan
nga anaa sa kabaybayonan, ug kadtong nagpuyo niini. 11
Tugoti ang disyerto ug ang mga siyudad nga mosinggit, ang
mga baryo nga gipuy-an sa Kedar, pagsinggit sa kalipay!
Paawita ang mga lumolupyo sa Sela; pasinggita sila nga
anaa sa kinatumyan sa mga bungtod. 12 Tugoti sila nga
himayaon si Yahweh ug mopahayag sa ilang mga pagdayeg
diha sa kabaybayonan. 13 Mogawas si Yahweh ingon nga
manggugubat; ingon nga manggugubat kutawon niya ang
iyang kadasig. Mosinggit siya, oo, magngulob siya diha sa
singgit sa gubat; pakit-on niya sa iyang gahom ang iyang
mga kaaway. 14 Nagpakahilom ako sa dugayng panahon;
nagpuyo ako ug nagpugong sa akong kaugalingon; karon
mohilak ako sama sa babaye nga manganak, mohingal
ug moutong. 15 Lumpagon ko ang mga kabukiran ug
kabungtoran ug palayaon ko ang tanan nilang mga tanom;
himoon ko nga isla ang mga suba ug pahubson ko ang
mga linaw. 16 Dad-on ko ang mga buta sa dalan nga wala
nila nasayran; giyahan ko sila sa mga dalan nga wala nila
nasayran. Himoon ko nga kahayag ang kangitngit sa ilang
atubangan, ug tul-iron ang hiwi nga mga dapit. Himoon
ko kining mga butanga, ug dili ko gayod sila isalikway. 17
Tumban mo sila, ug maulawan sa hingpit, kadtong misalig sa
kinulit nga hulagway, ug moingon sa gibuhat nga hulagway,
"Kamo mao ang among diosdios." 18 Paminaw, kamong
mga bungol; ug tan-aw, kamong mga buta, aron inyong
makita. 19 Kinsa man ang buta apan ang akong sulugoon?
O bungol sama sa mensahero nga akong gipadala? Kinsa
mang buta nga sama sa akong gipakigsaaran, o buta sama
sa sulugoon ni Yahweh? 20 Makakita ka sa daghang mga
butang, apan dili makasabot; abri ang mga igdulongog, apan
walay nakadungog. 21 Ikalipay ni Yahweh ang pagdayeg
sa iyang hustisya ug paghimaya sa iyang balaod. 22 Apan
kini ang katawhan nga nakawatan ug natulisan; silang
tanan nalit-agan, ug pangbilanggoon; mahimo silang mga
binihag ug walay bisan usa nga makaluwas kanila, ug walay
moingon, "Dad-a sila pabalik!" 23 Kinsa diha kaninyo ang
maminaw niini? Kinsa man ang naminaw ug nakadungog sa
umaabot? 24 Kinsa man ang nagtugyan kang Jacob ngadto
sa kawatan, ug sa Israel ngadto sa mga tulisan? Dili ba si
Yahweh, kung diin kita nakasala, ug siya ang gidumilian nga
sundon, ug gisupakan sa pagsunod sa iyang balaod? 25
Busa gibubo niya ang iyang labihang kasuko batok kanila,
pinaagi sa pagguba tungod sa gubat. Nagdilaab kini libot
kanila, apan wala sila makaamgo niini; misunog kini kanila,
apan wala nila kini tipigi sa ilang kasingkasing.

43 Apan karon mao kini ang giingon ni Yahweh, siya
nga nagbuhat kanimo, Jacob, ug siya nga naghulma
kanimo, Israel: "Ayaw kahadlok, tungod kay gilukat ko na
ikaw; gitawag ko ikaw pinaagi sa imong ngalan, gipanag-
iya ko na ikaw. 2 Sa dihang moagi ka sa tubig, magauban
ako kanimo; ug bisan molatas ka sa kasapaan, dili kini
makalumos kanimo. Sa dihang molakaw ka sa kalayo dili ka
masunog, ug ang kalayo dili makalaglag kanimo. 3 Tungod
kay ako si Yahweh ang imong Dios, ang Labing Balaan
sa Israel, ang imong Manluluwas. Ihatag ko ang Ehipto
ingon nga lukat kanimo, ug ang Etopia ug Seba maoy baylo
kanimo. 4 Tungod kay bililhon ka ug pinasahi sa akong
panan-aw, gihigugma ko ikaw; busa ihatag ko ang katawhan
ingon nga baylo alang kanimo, ug ang ubang katawhan
ingon nga baylo sa imong kinabuhi. 5 Ayaw kahadlok, kay
magauban ako kanimo; dad-on ko ang imong mga anak
gikan sa sidlakan, ug tapukon ko ang imong gingsakpan
gikan sa kasadpan. 6 Ingnon ko ang amihan, 'Himoa silang
gawasnon;' ug ang anaa sa habagatan, 'Ayaw pagdala ug
bisan unsa;' dad-a ang akong mga anak nga lalaki gikan sa
layo, ug ang akong mga anak nga babaye gikan sa hilit nga
mga dapit sa kalibotan, 7 ang tanan nga akong gitawag
pinaagi sa akong ngalan, nga akong gibuhat alang sa akong
himaya, oo, akong mga hinimo. 8 Dad-a ang mga tawong
buta, bisan tuod ug makakita sila, ug ang bungol bisan
tuod ug makadungog sila. 9 Magtigom ang mga kanasoran,
ug magtapok usab ang katawhan. Kinsa man kanila ang
nakapahayag niini ug nagsulti sa bag-o palang nahitabo nga
mga butang? Padad-a silag saksi aron makapamatuod nga
sila husto, papaminawa sila ug paingna, "Tinuod kini.' 10
Kamo ang akong mga saksi," nag-ingon si Yahweh, "ug ang
akong sulugoon nga akong gipili, aron nga masayod kamo
ug motuo kanako, ug makasabot nga ako mao siya. Walay
laing dios gawas kanako, ug wala nay mosunod kanako. 11
Ako, ako si Yahweh, ug wala nay laing manluluwas gawas
kanako. 12 Ako nagpahayag, nagluwas, ug misugilon, ug
wala nay laing dios taliwala kaninyo. Kamo ang akong
mga saksi," nag-ingon si Yahweh, Ako ang Dios. 13 Gikan
karong adlawa Ako mao siya, ug wala nay makaluwas kang
bisan kinsa gikan sa akong kamot. Mamuhat ako ug kinsay
makapugong niini?" 14 Mao kini ang gipamulong ni Yahweh,
ang imong Manlulukat, ang Labing Balaan sa Israel: "Tungod
ug alang kanimo ipasulong ko ang Babilonia ug ihatod silang
tanan nga mapukan ingon nga mga binihag, ilisan ko ang
kalipay nga gibati sa mga taga-Babilonia ngadto sa mga

pag-awit sa pagbangotan. 15 Ako si Yahweh, ang inyong
Labing Balaan, ang Nagbuhat sa Israel, ang inyong Hari." 16
Mao kini ang giingon ni Yahweh (nga nag-abri sa dalan sa
dagat ug agianan sa halapad nga katubigan, 17 nga maoy
naggiya sa karwahe ug kabayo, sa mga kasundalohan ug
sa labawng makagagahom. Nangatumba silang tanan; ug
dili na gayod makabarog pag-usab; napalong sila, gipalong
sila sama sa pabilo nga nagsiga.) 18 "Ayaw na hunahunaa
ang mga butang nga nangagi, ni hinumdoman ang mga
butang nga nilabay na. 19 Tan-awa, magahimo ako ug bag-
ong mga butang; ug karon nagapanghitabo na kini; wala
ba ninyo kini nabantayan? Butangan ko ug mga sapa ang
disyerto ug patubigan ko ang mga kamingawan. 20 Ang mga
ihalas nga mga mananap sa kaumahan moyukbo kanako,
apil ang mga ihalas nga iro ug ang mga ostrits, tungod kay
gipatubigan ko man ang kamingawan, ug gipasubaan ang
mga disyerto, aron mainom sa akong piniling katawhan,
21 kining katawhan nga akong gihulma sama sa akong
kaugalingon, aron nga modayeg sila kanako. 22 Apan wala
ka misangpit kanako, Jacob; gikapuyan kamo kanako, Israel.
23 Wala kamo midala kanako sa inyong mga karnero ingon
nga halad sinunog, o nagpasidungog kanako pinaagi sa
inyong mga halad. Wala ko kamo gipabug-atan sa mga
trigo nga ihalad, ni sa pagpadala kaninyo ug halad incenso.
24 Wala kamo magdala kanako ug humot nga tubo uban
sa salapi, ni mibubo nganhi kanako sa tambok ninyo nga
halad; apan gipabug-atan ninyo ako sa inyong mga sala,
gipakapuy ninyo ako sa daotan ninyong mga buhat. 25 Ako,
Oo, ako, ang nagpapas sa inyong mga kasal-anan alang sa
akong kagahom; ug dili ko na hinumdumi ang inyong mga
sala. 26 Pahinumdomi ako unsay nahitabo. Maghusay kita;
ipasaka ang imong sumbong, aron nga mapamatuod nga
ikaw walay sala. 27 Ang inyong katigulangan, ug ang inyong
mga pangulo misupak batok kanako. 28 Busa dili ko putlion
ang balaang mga pangulo; gitugyan ko si Jacob sa hingpit
nga pagkaguba, ug ang Israel sa labihang kaulawan."

44 Karon paminaw, Jacob nga akong sulugoon, ug Israel,
nga akong pinili. 2 Mao kini ang giingon ni Yahweh,
siya nga nagbuhat ug nag-umol kanimo diha sa tagoangkan
ug ang motabang kanimo: "Ayaw kahadlok, Jacob nga
akong sulugoon; ug ikaw, Jeshurun, nga akong pinili. 3
Tungod kay buboan ko ug tubig ang giuhaw nga yuta, ug
magadagayday ang sapa diha sa uga nga yuta; Ibubo ko
ang akong Espiritu diha sa inyong kaliwat, ug ang akong
panalangin diha sa inyong mga anak. 4 Manubo sila taliwala
sa mga sagbot, sama sa mga balili daplin sa mga sapa.
5 Adunay moingon, 'iya ako ni Yahweh,' ug ang uban
magtawag sa ngalan ni Jacob, ug ang uban magsulat diha
sa iyang kamot nga 'Gipanag-iya ni Yahweh,' ug nganlan
niya ang iyang kaugalingon pinaagi sa ngalan sa Israel." 6
Mao kini ang giingon ni Yahweh— ang Hari sa Israel ug ang
iyang Manunubos, Yahweh nga labawng makagagahom:
"Ako ang sinugdanan, ug ako ang kataposan: ug walay laing
Dios gawas kanako. 7 Kinsa man ang sama kanako? Tugoti
siya nga mopahibalo niini ug ipasabot kanako ang mga
panghitabo nga nahitabo sukad sa akong pagpahimutang sa
akong katawhan kaniadto, ug tugoti sila nga isulti ang mga
mahitabo sa umaabot. 8 Ayaw kahadlok o kalisang. Wala
ko ba kini gipamulong, ug gipahibalo kaninyo kaniadto?
kamo ang akong mga saksi: Aduna bay laing Dios gawas
kanako? Walay laing Bato; wala akoy laing nailhan." 9 Walay
pulos ang tanan nga nagbuhat ug mga diosdios; walay
pulos ang mga butang nga ilang gikalipay; dili makakita ug
walay nahibaloan ang ilang mga saksi, ug maulawan sila. 10
Kinsa man ang maghimo ug dios o magbuhat ug diosdios
nga walay pulos? 11 Tan-awa, maulawan ang tanan niyang
mga kaabin; tawo lamang ang mga manggagama. Tugoti
silang tanan nga mobarog; mangurog sila ug maulawan.
12 Nagatrabaho pinaagi sa iyang mga kahimanan ang
manggagama, sa paghulma niini, sa pagtrabaho ibabaw sa
mga baga. Hulmahon niya kini pinaagi sa mga martilyo ug
himoon kini pinaagi sa kusgan niyang mga bukton. Gigutom
siya, ug nawad-an siya ug kusog; wala siya makainom
ug tubig ug nakuyapan. 13 Sukdon sa panday ang kahoy
pinaagi sa igsusukod, ug butangan kini ug timailhan pinaagi
sa hait nga puthaw. Hulmahon niya kini pinaagi sa iyang
mga kahimanan ug butangan kini ug timailhan pinaagi sa
pangmarka. Hulmahon niya kini sama sa hulagway sa lalaki,
sama sa makadani nga tawo, aron nga magpabilin kini diha
sa balay. 14 Mamutol siya ug mga sedro, o magpili ug kahoy
nga sepros o kahoy nga tugas. Manguha siya ug mga kahoy
didto sa kalasangan alang sa iyang kaugalingon. Nagtanom
siya ug kahoy nga fir ug mitubo kini tungod sa ulan. 15
Unya gamiton kini sa tawo ingon nga sugnod aron mainitan
ang iyang kaugalingon. Oo, maghaling siya ug magluto ug
tinapay. Unya maghimo siya ug dios gikan niini ug iya kining
yukboan. 16 Isugnod niya ang ubang bahin sa kahoy, ug
isugba ang karne ibabaw niini. Mokaon siya ug matagbaw.
Painitan niya ang iyang kaugalingon ug moingon, "nainitan
ako, nakita ko ang kalayo." 17 Maghimo siya ug dios gamit
ang nahibilin nga kahoy, ang iyang kinulit nga hulagway;
yukboan niya kini ug tahoron, ug mag-ampo niini nga mag-
ingon, "Luwasa ako, tungod kay ikaw ang akong dios." 18
Wala sila masayod, ni makasabot, tungod kay buta sila ug
dili makakita, ug dili makabati ang ilang mga kasingkasing.
19 Walay nakahunahuna, ni nakasabot ug miingon, "Gisunog
ko ang ubang bahin sa kahoy diha sa kalayo; oo, nagluto
usab ako ug tinapay ibabaw sa mga baga niini. Nagsugba

ako ug karne ibabaw sa mga baga niini ug mikaon. Karon angay ko bang himoon ang ubang bahin sa kahoy ngadto sa usa ka malaw-ay nga butang aron simbahon? Angay ba akong moyukbo sa tipak sa kahoy?" **20** Daw sama kini nga magkaon siya ug mga abo; ang nalimbongan niya nga kasingkasing ang migiya kaniya ngadto sa sayop. Dili siya makaluwas sa iyang kaugalingon, ni makaingon siya, "Kining butang nga ania sa akong tuong kamot usa ka mini nga dios." **21** Hunahunaa kining mga butanga, Jacob, ug Israel, tungod kay ikaw ang akong sulugoon: Giumol ko ikaw; ikaw ang akong sulugoon: Israel, dili ko gayod ikaw hikalimtan. **22** Gipapas ko, sama sa mabaga nga panganod, ang imong masinupakon nga mga binuhatan, ug sama sa panganod, ang imong mga sala; balik kanako, tungod kay gitubos ko na ikaw. **23** Pag-awit, kamo kalangitan, tungod kay gibuhat kini ni Yahweh; singgit, kamong kinahiladman sa kalibotan. Paninggit kamo mga kabukiran, kamong kalasangan uban sa matag kahoy niini; tungod kay gitubos ni Yahweh si Jacob, ug ipakita ang iyang himaya ngadto sa Israel. **24** Mao kini ang giingon ni Yahweh, ang imong Manunubos, siya nga nag-umol kanimo diha sa tagoangkan: "Ako si Yahweh, nga maoy nagbuhat sa tanang butang, ang bugtong nga nagpahimutang sa kalangitan, ang nagmugna sa kalibotan. **25** Ako nga mipakyas sa mga panagna sa mga bakakong mananagna ug nagpakaulaw niadtong nagbasa sa mga panagna; ako nga mibuntog sa kaalam sa maalamon ug naghimo nga walay pulos ang ilang mga tambag. **26** Ako, si Yahweh, nga nagpamatuod sa mga pulong sa iyang sulugoon ug mopadangat sa mga panagna sa iyang mga mensahero, nga nag-ingon ngadto sa Jerusalem, 'Pagapuy-an siya,' ug ang mga lungsod sa Juda, "Tukoron sila pagbalik, ug pabarogon ko ang ilang pagkaguba'; **27** ang miingon ngadto sa lawom nga dagat, 'kauga, ug paughon ko ang imong pag-agas.' **28** Si Yahweh ang miingon ngadto kang Cyrus, 'Siya ang akong magbalantay, buhaton niya ang akong matag pangandoy; maghukom siya mahitungod sa Jerusalem, 'Matukod siya pagbalik,' ug mahitungod sa templo, 'Itukod ang mga pasukaranan niini.'"

45 Mao kini ang giingon ni Yahweh ngadto sa iyang dinihogan, ngadto kang Cyrus, nga akong gikuptan ang tuong kamot, aron sakopon ang mga nasod sa iyang atubangan, aron kuhaon ang mga hinagiban sa mga hari, ug aron abrihan ang mga pultahan sa iyang atubangan, aron nga magpabiling abri ang mga ganghaan: **2** Mag-una ako kanimo ug patagon ko ang kabukiran; dugmokon ko ang mga bronsi nga ganghaan ug pamutlon ang mga puthaw nga babag, **3** ug ihatag ko kanimo ang mga bahandi nga anaa sa kangitngit ug ang gitago nga pagkaadunahan, aron nga mahibaloan nimo nga ako, si Yahweh, ang nagtawag sa imong ngalan, ako, ang Dios sa Israel. **4** Alang kang Jacob nga akong sulugoon, ug sa Israel nga akong pinili, gitawag ko ikaw pinaagi sa imong ngalan: hatagan ko ikaw ug kadungganan, bisan nga wala pa nimo ako mailhi. **5** Ako si Yahweh, ug wala nay laing Dios gawas kanako. Sangkapan ko ikaw sa hinagiban alang sa gubat, bisan wala pa nimo ako mailhi; **6** aron nga mahibaloan sa katawhan gikan sa pagsubang sa adlaw, ug gikan sa kasadpan, nga walay laing Dios gawas kanako: Ako si Yahweh, ug wala nay lain. **7** Gihimo ko ang kahayag ug ang kangitngit; nagadala akog kalinaw ug nagahimo ug katalagman; Ako si Yahweh nga nagbuhat niining tanang butang. **8** Kamong mga kalangitan, ibubo ang ulan! Tugoti nga magpaulan ug pagkamatarong ang kawanangan. Tugoti nga motuhop kini sa yuta, aron nga moturok ang kaluwasan, ug motubo ang pagkamatarong uban niini. Ako, si Yahweh, ang nagbuhat niini. **9** Alaot ang si bisan kinsa nga nakiglalis ngadto sa nag-umol kaniya, kaniya nga sama sa ubang lapok nga kolon taliwala sa tanang lapok nga mga kolon diha sa yuta! Moingon ba ang lapok ngadto sa magkokolon, 'Unsa man ang imong gibuhat?' o 'Wala kay katakos sa pagbuhat niini'? **10** Alaot siya nga moingon ngadto sa amahan, "Alang sa unsa man ang imong pagkaamahan?' o ngadto sa babaye, 'Alang sa unsa man ang imong pagpanganak?' **11** Mao kini ang giingon ni Yahweh, ang Balaang Dios sa Israel, ang iyang Magbubuhat: 'Nganong gipangutana man ninyo ako kung unsa ang akong himoon sa akong mga anak? Sultihan ba ninyo ako kung unsa ang buhaton mahitungod sa buhat sa akong mga kamot?' **12** Gimugna ko ang kalibotan ug gibuhat ang tawo nga anaa niini. Ang akong mga kamot ang nagpahimutang sa kalangitan, ug gimandoan ko nga motumaw ang kabituonan. **13** Himoon ko nga tinguhaon ni Cyrus ang pagkamatarong, ug patagon ko ang tanan niyang mga agianan. Tukoron niya ang akong siyudad; ug tugotan niya nga mamauli sa ilang balay ang akong mga binihag nga katawhan, ug buhaton niya kini dili tungod sa ganti ug suborno,'" mi-ingon si Yahweh nga labawng makagagahom. **14** Mao kini ang giingon ni Yahweh, "Pagadad-on diha kaninyo, ang mga tinigom sa Ehipto ug ang katigayonan sa Etopia uban sa mga tag-as nga mga kalalakin-an nga taga Seba. Panag-iyahon ninyo sila. Mosunod sila kaninyo, nga kinadinahan. Moyukbo ug magpakiluoy sila kaninyo nga mag-ingon, 'Sa pagkatinuod nag-uban ang Dios kaninyo, ug walay lain gawas kaniya.'" **15** Sa pagkatinuod ikaw ang Dios nga nagtago sa imong kaugalingon, ang Dios sa Israel, ang Manluluwas. **16** Mapakaulawan silang tanan; kadtong nagkulit ug mga diosdios maglakaw sa kaulaw. **17** Apan luwason ni Yahweh ang Israel pinaagi sa walay kataposan nga kaluwasan; dili na gayod kamo maulaw

o mapakaulawan pag-usab. 18 Mao kini ang giingon ni
Yahweh, nga nagbuhat sa kalangitan, ang tinuod nga Dios
nga nagbuhat sa kalibotan, ug nagpahimutang niini. Gibuhat
niya kini, dili ingon nga walay pulos, apan gihimo kini aron
pagapuy-an: “Ako si Yahweh, ug wala nay lain pa. 19
Wala ako makigsulti sa tago, diha sa tago nga dapit; wala
ako moingon ngadto sa mga kaliwat ni Jacob, 'Pangitaa
ninyo ako sa walay pulos!' Ako si Yahweh, ang matinud-
anon nga nagasulti; isulti ko ang mga butang nga husto.
20 Pagtigom kamo ug panganhi! Pagtigom kamong tanan,
nga namakwit gikan sa mga nasod! Wala silay kahibalo,
kadtong nagdala ug mga kinulit nga mga hulagway ug nag-
ampo sa mga dios nga dili makaluwas 21 Paduol ug isulti
kini kanako, dad-a ang pagpamatuod! Tugoti nga makig-
abin silang tanan. Kinsa ang nagpakita niini kaniadto? kinsa
ang nagpahibalo niini? Dili ba ako man, si Yahweh? Walay
laing Dios gawas kanako, ang makiangayon nga Dios ug
ang Manluluwas; walay lain gawas kanako. 22 Balik kamo
kanako aron maluwas, kamong tanang katawhan sa tibuok
kalibotan; tungod kay ako ang Dios, ug walay lain. 23
Pinaagi sa akong kaugalingon manumpa ako, magsulti sa
akong makiangayon nga paghukom, ug dili kini mosumbalik:
'Dinhi kanako moluhod ang matag tuhod, ang matag dila
manumpa. 24 Moingon sila kanako, “Diha lamang kang
Yahweh ang kaluwasan ug kusog.'''' Maulaw ang tanan nga
nasuko kaniya. 25 Diha kang Yahweh pagamatarongon ang
tanan nga mga kaliwatan sa Israel; makapasigarbo sila diha
kaniya.

46 Mihapa sa yuta si Bel, miyukbo si Nebo; gipas-an sa
mga mananap ang ilang mga diosdios ug sa mananap
nga gibug-atan. Kini nga mga diosdios nga inyong gipas-
an usa ka bug-at nga palas-onon alang sa gikapoy nga
mga mananap. 2 Nagdungan sila ug paubos, ug miluhod;
dili nila maluwas ang mga larawan, ug nangabihag sila. 3
Paminaw kanako, panimalay ni Jacob, kamong tanan nga
mga nahibilin sa panimalay ni Israel, nga akong gidala sa
wala pa kamo nahimugso, ug gisabak. 4 Bisan pa sa imong
pagkatigulang ako mao siya, ug hangtod nga moputi na ang
inyong buhok pas-anon ko kamo. Ako ang nagbuhat kaninyo
ug dalhon ko kamo; Pas-anon ko kamo ug luwason. 5 Kang
kinsa man ninyo ako ikatandi? Sa inyong hunahuna kang
kinsa man ako ipakasama, aron nga matandi kami? 6 Iyabo
sa katawhan ang bulawan gikan sa bag ug magtimbang ug
plata sa timbangan. Magkuha sila ug tigpanday sa puthaw,
ug himoon niya kini ug mga dios; yukboan ug simbahon
nila kini. 7 Gialsa nila kini ug gipas-an; gipahiluna nila kini
sa ilang butanganan, ug nagtindog kini sa ilang dapit ug
dili mabalhin gikan niini. Naghilak sila niini, apan dili kini
makatubag ni makaluwas kang bisan kinsa nga anaa sa
kagubot. 8 Hunahunaa kining mga butanga; ayaw gayod
sila baliwalaa, kamong mga masinupakon! 9 Hunahunaa
ang bag-o palang nga mga butang, kadtong milabay nga
mga panahon, kay ako ang Dios, ug wala nay lain pa, ako
ang Dios, ug walay laing sama kanako. 10 Gisulti ko ang
kataposan gikan sa sinugdanan palang daan, ug ang butang
nga wala pa mahitabo; miingon ako, “Mahitabo ang akong
laraw, ug buhaton ko ang akong gitinguha.” 11 Magtawag
ako ug mandaragit nga langgam gikan sa sidlakan, ang
tawo nga akong gipili nga gikan sa layong dapit; oo, ako ang
nagsulti; ako usab nga pagatumanon; aduna akoy katuyoan,
buhaton ko usab kini. 12 Paminaw kanako, kamong gahig
ulo nga mga tawo, kamong wala nagbuhat ug matarong.
13 Ipaduol ko ang akong pagkamatarong; dili na kini layo,
ug dili maghulat ang akong kaluwasan; ug hatagan ko ug
kaluwasan ang Zion ug ang akong katahom ngadto sa
Israel.

47 Kanaog ug lingkod diha sa abog, ulay nga babayeng
anak sa Babilonia; lingkod diha sa yuta nga walay
trono, anak nga babaye sa mga Caldeahanon. Dili na gayod
kamo pagatawgon nga maanindot ug haruhay. 2 Kuhaa ang
galingan nga bato ug paggaling ug harina; kuhaa ang imong
tabon hukasa ang imong bisti, kuhaa ang tabon sa imong
paa, ug tabok sa mga sapa. 3 Makita ang imong pagkahubo,
oo, maulawan ka: Manimalos ako ug wala gayod akoy tawo
nga kaluy-an. 4 Ang among Manunubos, si Yahweh nga
labawng makagagahom mao ang iyang ngalan, ang Balaang
Dios sa Israel. 5 Lingkod diha sa kahilom ug adto ngadto sa
kangitngit, mga anak nga babaye sa mga Caldeahanon;
tungod kay dili na gayod kamo pagatawgon nga rayna
sa mga gingharian. 6 Nasuko ako sa akong katawhan;
gipasipad-an ko ang akong panulondon ug gitugyan ko
sila ngadto sa imong kamot, apan wala ka magpakitag
kaluoy ngadto kanila; gisangonan nimo ug bug-at kaayo
nga yugo ang mga tigulang. 7 Miingon ka, “Magdumala
ako hangtod sa kahangtoran ingon nga gamhanang rayna.”
Wala ka magbaton niining mga butanga diha sa imong
kasingkasing, ni magtagad kung maunsa sila. 8 Busa
karon paminawa kini, kamo nga nahigugma sa kalipay ug
naglingkod nga walay kabalaka; kamo nga nag-ingon diha
sa inyong kasingkasing, “Ania ako, ug walay sama kanako;
dili gayod ako molingkod ingon nga balo, ni makasinati
nga mawad-an ug mga anak.” 9 Apan moabot kining duha
ka butang diha kaninyo sa usa ka adlaw: ang pagkawala
sa mga anak ug ang pagkabalo; moabot kini kaninyo sa
kalit, bisan paman sa inyong mga pagpamarang ug ang
inyong daghan nga pagyamyam ug mga anting-anting. 10
Nagsalig kamo sa inyong pagkadaotan; miingon kamo,

“Walay nakakita kanako”; ang inyong kaalam ug ang inyong kahibalo nagpasalaag kaninyo, apan nag-ingon kamo diha sa inyong kasingkasing, “ania ako, ug walay sama kanako.” **11** Moabot ang katalagman kaninyo; dili kamo makahimo sa pag-abog niini pinaagi sa inyong mga pagyamyam. Modangat diha kaninyo ang kalaglagan; dili kamo makahimo sa pag-abog niini. Mohapak kaninyo ang katalagman sa kalit, sa dili pa ninyo kini mahibaloan. **12** Padayon sa pagbuhat sa inyong mga salamangka ug sa inyong pagpamarang nga matinud-anon ninyong ginabuhat sukad pa sa inyong pagkabatan-on; tingali ug magmalamposon kamo, tingali ug maabog ninyo palayo ang katalagman. **13** Gikapoy na kamo sa daghan ninyong mga pagpakitambag; tugoti nga mobarog kadtong mga kalakin-an ug luwason kamo—kadtong mga nanagna sa kalangitan ug nagtan-aw sa mga bituon, kadtong nagpahayag sa mga bag-ong bulan—tugoti sila nga moluwas kaninyo. **14** Tan-awa, mahimo silang sama sa dagami. Ugdawon sila sa kalayo. Dili nila maluwas ang ilang mga kaugalingon gikan sa kamot sa pagdilaab. Wala nay baga nga mopainit kanila ug wala nay kalayo alang kanila! **15** Mao kini ang mahitabo kanila diha kaninyo, kadtong inyong gitrabahoan, ug namalit kamo ug namaligya uban kanila sa dihang batan-on pa kamo, ug ang tanan kanila nagpadayon sa pagbuhat sa ilang kaugalingong mga binuang; ug sa dihang manawag kamo aron sa pagpakitabang, walay bisan usa nga makaluwas kaninyo.”

48 Paminawa kini, panimalay ni Jacob, nga gitawag sa ngalan nga Israel, ug miabot gikan sa binhi ni Juda; kamo nga nanumpa pinaagi sa ngalan ni Yahweh ug nagpasuko sa Dios sa Israel, apan dili matinud-anon ni sa matarong nga paagi. **2** Kay gitawag nila ang ilang kaugalingon nga katawhan sa balaang siyudad ug misalig sa Dios sa Israel. Yahweh nga labawng makagagahom mao ang iyang ngalan. **3** Gisulti ko ang mga butang kaniadto; migula sila gikan sa akong baba, ug gitugotan ko kini nga mahibaloan; ug sa kalit lang gibuhat ko kini, ug nahanaw sila. **4** Tungod kay nasayod ako nga masinupakon kamo, gahi kamo ug liog sama sa puthaw, ug ang inyong agtang sama sa bronsi, **5** busa gisulti ko kining mga butanga kaninyo kaniadto pa; sa wala pa kini mahitabo gipahibalo ko na kamo, aron dili kamo makaingon, 'Gibuhat sila sa akong diosdios,' o 'Ang akong kinulit ug ang puthaw nga hulagway mao ang naghimo niining mga butanga.' **6** Nakadungog kamo mahitungod niining mga butanga; tan-awa kining tanan nga pagpamatuod; ug kamo, dili ba ninyo angkonon nga tinuod ang akong gisulti? Gikan karon, pakit-on ko kamo ug bag-ong mga butang, tinagong mga butang nga wala pa ninyo mahibaloi. **7** Karon, ug dili sa milabay, anaa na silang daan, sa wala pa kining adlawa wala kamo makadungog mahitungod kanila, busa dili kamo makahimo sa pag-ingon, 'Oo, nasayod ako mahitungod kanila.' **8** Wala pa gayod kamo makadungog; wala kamo nahibalo; kining mga butanga wala malilong sa inyong mga igdulungog kaniadto. Tungod kay nasayod ako nga mga limbongan kaayo kamo, ug nga masinupakon kamo sukad pa sa inyong pagkatawo. **9** Alang sa akong ngalan pugngan ko ang akong kasuko, ug alang sa akong dungog dili ko idayon ang paglaglag kaninyo. **10** Tan-awa, gilunsay ko kamo, apan dili sama sa plata; giputli ko kamo diha sa hudno sa kasakit. **11** Alang sa akong kaugalingon mamuhat ako; matugotan ko ba nga mawad-an ug dungog ang akong ngalan? Dili ko ihatag ang akong himaya kang bisan kinsa. **12** Paminaw kanako, Jacob, ug Israel nga akong tinawag: ako ang sinugdanan, ug ako usab ang kataposan. **13** Oo, ang akong mga kamot ang nagpahimutang sa pasukaranan sa kalibotan, ug ang akong tuong kamot ang nagpakatag sa kalangitan; sa dihang tawgon ko sila, mobarog silang tanan. **14** Pagtigom kamo, kamong tanan, ug paminaw! Kinsa man kaninyo ang nagpahibalo niining mga butanga? Ang kaabin ni Yahweh mao ang motapos sa iyang katuyoan batok sa Babilonia. Himoon niya ang kabubut-on ni Yahweh batok sa mga Caldeahanon. **15** Ako ang nag-ingon, oo, gipatawag ko siya, gidala ko siya, ug magmalamposon siya. **16** Paduol kanako, paminawa kini: Sukad sa sinugdanan wala ako magsulti diha sa tago; sa dihang mahitabo kini, atua ako didto.” Karon gipadala ako sa Ginoo nga si Yahweh, ug sa iyang Espiritu. **17** Mao kini ang giingon ni Yahweh, ang inyong Manunubos, ang Balaang Dios sa Israel, “Ako si Yahweh nga inyong Dios, ang nagtudlo kaninyo unsaon nga magmalamposon, ang naggiya kaninyo sa dalan nga angayan ninyong subayon. **18** Kung gituman lamang ninyo ang akong mga sugo! Magadagayday unta sama sa suba ang inyong kalinaw ug kauswagan, ug ang inyong kaluwasan sama sa mga balod sa dagat. **19** Sama unta kadaghan sa balas ang inyong mga kaliwatan, ug ang mga anak nga gikan sa inyong tagoangkan sama kadaghan sa mga lugas sa balas; dili unta mawagtang ni mapapas ang ilang mga ngalan gikan sa akong atubangan. **20** Gula gikan sa Babilonia! Kalagiw gikan sa mga Caldeahanon! Uban sa makusog nga pagsinggit ipahibalo kini! Ipahibalo kini, ipaabot kini ngadto sa mga kinatumyan sa kalibotan! Isulti, 'Gitubos ni Yahweh ang iyang sulugoon nga si Jacob.' **21** Wala sila uhawa sa dihang gigiyahan niya sila latas sa kamingawan; gipadagayday niya ang tubig gikan sa bato alang kanila; gibuak niya ang bato, ug mibugwak ang tubig. **22** Walay kalinaw alang sa daotan—nag-ingon si Yahweh.”

49 Patalinghogi ako, kamong mga baybayon! Hatagi ninyo ako karon ug pagtagad, kamong katawhan nga anaa

sa halayo. Gitawag ako ni Yahweh sa akong ngalan sukad
pa sa akong pagkahimugso, sa dihang gihimugso ako sa
akong inahan niining kalibotana. 2 Gihimo niyang sama
sa hait nga espada ang akong baba; gitagoan niya ako
sa landong sa iyang mga kamot; gihimo niya ako sama
sa bag-ong pana; gitagoan niya ako sa baslayan sa mga
udyong. 3 Miingon siya kanako, "Ikaw ang akong alagad,
Israel, nga gipadayagan sa akong himaya." 4 Apan mitubag
ako, "Bisan pa ug gihunahuna ko nga kawang lamang ang
akong mga paghago, giusikan ko lamang ang akong kusog
sa walay kapuslanan, apan anaa kang Yahweh ang akong
hustisya, ug ang akong ganti anaa sa akong Dios." 5 Karon
nagsulti si Yahweh—siya mao ang nag-umol kanako sa
tagoangkan aron mahimo niyang alagad, aron pagpahibalik
pag-usab kang Jacob, aron mahiusa kaniya ang Israel, kay
gipasidunggan ako sa mga mata ni Yahweh, ug ang akong
Dios mao ang akong kusog— 6 ug miingon siya, "Gamay
lamang kini nga butang alang kanimo nga mahimong akong
alagad aron pagatukoron pag-usab ang mga tribo ni Jacob,
ug aron ipahibalik ang mga naluwas sa Israel. Himoon ko
ikaw nga kahayag ngadto sa mga Gentil, aron mahimo kang
akong kaluwasan hangtod sa kinatumyan sa kalibotan." 7
Mao kini ang gisulti ni Yahweh, ang Manluluwas sa Israel,
ang Balaang Dios, ngadto sa tawo nga gitamay ang kinabuhi,
gidumtan sa kanasoran, ug giulipon sa mga magmamando,
"Makita ka sa mga hari ug motindog sila, ug makita ka
sa mga prinsipe ug moyukbo sila, tungod kang Yahweh
nga matinud-anon, nga bisan ang Balaang Dios sa Israel,
nagpili man kanimo." 8 Mao kini ang gisulti ni Yahweh, "Sa
takna nga makahukom na ako nga ipakita ko ang akong
kaluoy tubagon ko ikaw, ug tabangan ko ikaw sa adlaw
sa kaluwasan; panalipdan ko ikaw, ug igatugyan ka ingon
nga kasabotan alang sa katawhan, aron tukoron pag-usab
ang yuta, ug aron ihatag pag-usab ang mapanunod nga
awaaw. 9 Sultihi ang mga binilanggo, 'Gawas'; ug kadtong
anaa sa kangitngit nga mga bilanggoan, 'Pakita kamo.'
Manabsab sila sa kadalanan, ug mahimo nilang sabsabanan
ang tanang umaw nga bakilid. 10 Dili sila gutomon o uhawon;
ni ang kainit sa adlaw mopaso kanila, kay siya nga adunay
kaluoy kanila mao ang mogiya kanila; giyahan niya sila
ngadto sa tuboran sa tubig. 11 Unya himoon kong agianan
ang kabukiran, ug himoong patag ang kadalanan." 12 Tan-
awa, maggikan kini sa halayo, ang uban maggikan sa
amihanan ug sa kasadpan; ug ang uban maggikan sa yuta
sa Sinim. 13 Pag-awit kalangitan, ug pagmaya kayutaan;
paghugyaw sa panag-awit, kamong mga kabukiran! Kay
hupayon ni Yahweh ang iyang katawhan, ug magmaluluy-on
siya sa mga gisakit. 14 Apan miingon ang Zion, "Gibiyaan
na ako ni Yahweh, ug gikalimtan na ako sa Ginoo." 15
"Mahimo ba nga kalimtan sa babaye ang masuso niyang
anak, nga magpasuso diha sa iyang dughan, nga walay
kaluoy sa iyang anak nga gihimugso? Oo, mahikalimot sila,
apan dili ako mahikalimot kanimo. 16 Tan-awa, gikulit ko
ang imong ngalan sa akong mga palad; ang imong mga
paril anaa kanunay sa akong atubangan. 17 Nagdali sa
pagbalik ang imong mga anak, samtang nagpalayo kadtong
milaglag kanimo. 18 Tan-awa ang palibot ug imong makita,
nga nagkatigom sila ug moduol kanimo. Ingon nga ako
buhi—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—sul-obon mo
gayod sila sama sa mga dayandayan, ug ibutang mo sila
sama sa usa ka pangasaw-onon. 19 Bisan pa man ug
nakawang ka ug naawaaw, usa ka yuta nga nagun-ob,
diyutay ka na lamang karon alang sa mga lumulupyo, ug
mopahilayo kadtong molamoy kanimo. 20 Madungog nimo
ang kabataan nga nahimugso sa takna sa imong kagul-anan
nga magaingon, 'Guot na kaayo ang dapit alang kanamo,
buhati kami ug lawak, aron makapuyo kami dinhi.' 21 Unya
makapangutana ka sa imong kaugalingon, "Kinsa man ang
naghimugso niining mga kabataan alang kanako? Nakuhaan
ako ug dili makaanak, binihag ug binulagan. Kinsa man
ang nagpadako niining mga kabataan? Tan-awa, gibiyaan
ako nga nag-inusara; asa man kini gikan?'" 22 Mao kini
ang gisulti ni Yahweh nga Ginoo, "Tan-awa, ituboy ko ang
akong kamot ngadto sa kanasoran; ituboy ko ang akong
ilhanan nga bandira ngadto sa katawhan. Kugoson nila ang
imong mga anak nga lalaki sa ilang mga bukton ug sung-
ayon nila sa ilang mga abaga ang imong mga anak nga
babaye. 23 Mahimo nimong amahan ang mga hari nga
maoy mag-atiman kanimo, ug ang ilang mga rayna maoy
magpasuso kanimo; mangyukbo sila ug manghapa sa imong
atubangan ug tilapan ang abog sa imong mga tiil; ug imong
masayran nga ako si Yahweh; kadtong magpaabot kanako
dili mahiagom sa kaulawan." 24 Mailog ba ang nakuha
nga mga butang gikan sa manggugubat, o maluwas ba
ang mga binihag gikan sa kabangis? 25 Apan mao kini
ang gisulti ni Yahweh, "Oo, mailog ang mga binihag gikan
sa mga manggugubat, ug maluwas ang mga butang; kay
babagan ko ang imong mga kaaway ug luwason ko ang
imong anak." 26 Pakan-on ko ang mga nagdaogdaog kanimo
sa ilang kaugalingong mga unod; ug mangahubog sila sa
ilang kaugalingong mga dugo, nga sama kini sa bino. Unya
masayran sa tanang katawhan nga ako, si Yahweh, ako
ang imong Manluluwas ug ang imong Manunubos, ang
Gamhanang Dios ni Jacob."

50 Mao kini ang gisulti ni Yahweh, "Hain na ba ang
kasulatan sa pagpakigbulag nga nagpamatuod sa
akong pakigbulag sa imong inahan? Nga maoy hinungdan
nga gibaligya ko ikaw sa mga utangan? Tan-awa, gibaligya

ka tungod sa imong mga sala, ug tungod sa imong pagkamasinupakon, gisalikway ang imong inahan. 2 Miabot ako apan nganong wala may usa nga atua didto? Nagtawag ako apan nganong wala may usa nga mitubag? Mubo ba ang akong mga kamot aron paglukat kanimo? Wala ba akoy gahom aron pagluwas kanimo? Tan-awa, pinaagi sa akong pagbadlong gipahubas ko ang dagat; gihimo kong kamingawan ang kasubaan; nangamatay ug nangadubok ang mga isda niini tungod kay wala nay tubig. 3 Gibistihan ko ang kalangitan sa kangitngit; gitabonan ko kini sa bisti sa pagbangotan." 4 Gihatagan ako ni Yahweh nga Ginoo ug dila nga sama niadtong natudloan, aron magpadayon ako sa pagdasig niadtong mga gikapoyan; gipukaw niya ako sa matag buntag; gipukaw niya ang akong igdulongog aron makadungog sama niadtong mga natudloan. 5 Giablihan ni Yahweh nga Ginoo ang akong salabotan, ug wala ako nagmasinupakon, ni mibiya. 6 Gihatag ko ang akong likod niadtong nagbun-og kanako, ug ang akong mga aping niadtong naglabnot sa akong bungot; wala ko gitagoan ang akong nawong gikan sa kaulawan ug sa pagtamay. 7 Kay motabang kanako si Yahweh nga Ginoo; busa dili ako maulaw; busa gihimo kong madasigon ang akong nawong sama sa bantilis, kay nasayod ako nga dili ako mahiagom sa kaulawan. 8 Siya nga magpakamatarong kanako haduol lamang. Kinsa ba ang mobatok kanako? Patindoga kami ug maghusay sa usag usa. Kinsa ba ang magbutangbutang kanako? Paduola siya kanako. 9 Tan-awa, tabangan ako ni Yahweh nga Ginoo. Kinsa ba ang magpahayag nga sad-an ako? Tan-awa, mangagisi sila sama sa panapton; nga pagakaonon sila sa mga anay. 10 Kinsa ba kaninyo ang adunay kahadlok kang Yahweh? Kinsa ba ang magtuman sa tingog sa iyang alagad? Kinsa ba ang maglakaw sa hilabihang kangitngit nga walay kahayag? Kinahanglan mosalig sila sa ngalan ni Yahweh ug mosandig sa iyang Dios. 11 Tan-awa, kamong tanan nga nagdagkot sa kalayo, nga nagsangkap sa ilang mga kaugalingon inubanan sa mga sulo: paglakaw subay sa kahayag sa inyong kalayo ug sa suga nga inyong gidagkotan. Mao kini ang inyong nadawat gikan kanako: maghigda kamo sa dapit sa kasakitan.

51 Patalinghogi ako, kamo nga nagtinguha sa pagkamatarong, kamo nga nangita kang Yahweh: tan-awa ang bato kung diin kamo gitipak ug gibuak sa kubkubanan ug mga bato. 2 Tan-awa si Abraham, nga inyong amahan ug si Sara, nga nagmabdos kaninyo; kay sa dihang wala pa silay anak, gitawag ko na siya. Gipanalanginan ko siya ug gipasanay. 3 Oo, hupayon ni Yahweh ang Zion; hupayon niya ang tanan niyang awaaw nga mga dapit; gihimo niya ang iyang kamingawan nga sama sa Eden, ug ang iyang mga patag nga disyerto nga haduol sa walog sa Suba sa Jordan gihimo niya nga sama sa tanaman ni Yahweh; makita ang kalipay ug pagmaya kaniya, ang pagpasalamat, ug ang tingog sa panag-awit. 4 "Patalinghogi ako, akong katawhan; ug paminawa ako, akong katawhan! Kay maghatag ako ug kasugoan, ug himoon kong masayon ang hustisya alang sa kanasoran. 5 Haduol na ang akong pagkamatarong; mogula na ang akong kaluwasan, ug ang akong mga bukton magahukom sa kanasoran; magpaabot kanako ang baybayon; kay ang akong mga bukton magtinguha sa pagpaabot kanila. 6 Iyahat ang inyong mga mata sa langit, ug tan-awa ang kayutaan, kay mahanaw ang kalangitan sama sa aso, magisi ang kalibotan sama sa panapton, ug mangamatay ang mga lumulopyo niini sama sa mga langaw. Apan ang akong kaluwasan magpadayon hangtod sa kahangtoran, ug ang akong pagkamatarong dili matapos sa pagpamuhat. 7 Paminaw kanako, kamo nga nasayod kung unsa ang matarong, kamong katawhan nga adunay balaod sa inyong mga kasingkasing; Ayaw kahadloki ang mga pagtamay sa mga tawo, ni maguol sa ilang pagpatuyang. 8 Kay sama sa panapton nga anayon sila, ug sama sa balhibo sa karnero nga kaonon sila sa ulod; apan ang akong pagkamatarong ug ang akong kaluwasan molungtad hangtod sa kahangtoran ngadto sa tanang kaliwatan." 9 Pagmata, pagmata, bistihi ang inyong mga kaugalingon sa kalig-on, pinaagi sa bukton ni Yahweh. Pagmata sama sa mga adlaw kaniadto, sa kaliwatan sa karaang kapanahonan. Dili ba ikaw ang mibuntog kang Rahab, nga maoy mitusok sa mapintas nga mananap? 10 Wala ba nimo gipahubas ang dagat, ang katubigan sa kinahiladmang bahin, ug naghimo ug dalan sa kinahiladman sa dagat aron makalatas ang mga niluwas? 11 Mobalik ang mga niluwas ni Yahweh ug moabot sa Zion uban ang panaghilak sa kalipay ug pagmaya hangtod sa kahangtoran sa tibuok nilang pagkatawo; matagamtaman nila ang pagmaya ug kalipay, ug mokalagiw ang kasub-anan ug ang pagbangotan. 12 "Ako, ako mao ang maghupay kaninyo. Nganong mahadlok man kamo sa mga tawo, nga mamatay lamang, ang mga anak sa mga tawo, nga gibuhat sama sa sagbot? 13 Nganong gikalimtan man ninyo si Yahweh nga inyong Magbubuhat, nga maoy nagbukhad sa kalangitan ug nagpahimutang sa mga patukoranan sa kalibotan? Anaa kamo sa hilabihang kalisang matag adlaw tungod sa kainit nga kapungot sa mga nagdaogdaog sa dihang makahukom siya sa pagguba. Hain na man ang kapungot sa nagdaodaog? 14 Luwason dayon ni Yahweh ang moyukbo kaniya; dili siya mamatay ug mahulog sa bung-aw, ni makulangan sa tinapay. 15 Kay ako si Yahweh nga imong Dios, nga maoy nagkutaw sa dagat aron nga modahunog ang mga balod niini—Yahweh nga Makagagahom ang iyang ngalan. 16 Gibutang ko ang akong mga pulong sa imong

baba, ug gitabonan ko ikaw sa landong sa akong mga kamot,
aron akong matanom ang kalangitan, mapahimutang ang
patukoranan sa kalibotan, ug moingon sa Zion, 'Kamo ang
akong katawhan." 17 Pagmata, pagmata, tindog Jerusalem,
ikaw nga miinom gikan sa panaksan sa iyang kasuko nga
gihatag ni Yahweh; ikaw nga miinom gikan sa panaksan, nga
gitilok gikan sa kopa nga makahubog. 18 Walay usa sa tanan
niyang mga anak nga lalaki nga iyang gihimugso ang mogiya
kaniya; walay usa sa tanang mga anak nga lalaki nga iyang
gipadako ang mogunit sa iyang mga kamot. 19 Kining duha
ka katalagman mahitabo kanimo—kinsa ba ang magsubo
uban kanimo? — ang kaawaaw ug pagkagun-ob, ug ang
kagutom ug ang espada. Kinsa ba ang maghupay kanimo?
20 Naluya ang imong mga anak nga lalaki; nanghigda sila sa
matag eskina, sama sa binaw nga nalit-ag sa pukot; napuno
sila sa kasuko ni Yahweh, pinaagi sa pagbadlong sa imong
Dios. 21 Apan karon paminawa kini, ikaw nga dinaogdaog
ug palahubog, apan wala miinom sa bino: 22 Ang imong
Ginoo nga si Yahweh, nga imong Dios, nga nagpakiluoy
alang sa iyang katawhan, miingon niini, "Tan-awa, gikuha
ko ang kopa sa pagsarasay gikan sa imong kamot—ang
panaksan, nga mao ang kopa sa akong kasuko—aron nga
dili ka moinom niini pag-usab. 23 Itugyan ko kini ngadto sa
kamot sa imong mga tiglutos, kadtong nag-ingon kanimo,
'Paghigda, aron makalakaw kami ibabaw kanimo'; gihimo
mong sama sa yuta ang imong likod ug sama sa dalan nga
ilang pagalakwan."

52 Pagmata, pagmata, pagmalig-on, Zion; sul-oba ang
imong maanyag nga mga bisti, Jerusalem, ang balaang
siyudad; kay dili na mosulod pag-usab diha kanimo ang mga
dili tinuli o mga hugaw. 2 Itaktak ang abog gikan sa imong
kaugalingon; tindog ug lingkod, Jerusalem; tangtanga ang
kadena sa imong liog, binihag, anak nga babaye sa Zion. 3
Kay mao kini ang gisulti ni Yahweh, "Gibaligya ka nga walay
bayad, ug tuboson ka nga walay bayad." 4 Kay mao kini ang
gisulti ni Yahweh nga Ginoo, "Sa sinugdanan milugsong
ang akong katawhan ngadto sa Ehipto aron magpuyo didto
sa makadiyot; sa wala madugay gidaogdaog sila sa Asiria.
5 Karon unsa man ang ania kanako dinhi—mao kini ang
gipahayag ni Yahweh—nga makita ang akong katawhan
nga panguhaon nga walay hinungdan? Gibugalbugalan
sila niadtong nagdumala kanila—mao kini ang gipahayag
ni Yahweh—ug padayon sila nga nagpasipala sa akong
ngalan sa tanang mga adlaw. 6 Busa masayran sa akong
katawhan ang akong ngalan; masayran nila nianang adlawa
nga ako mao ang nagsulti, "Oo, ako kini!" 7 Pagkaanindot
niadtong mga tiil sa mensahero nga nagdala sa maayong
balita ngadto sa kabukiran, nga nagmantala sa kalinaw,
nga nagdala sa maayong mga balita, nga nagmantala sa
kaluwasan, nga nagsulti sa Zion, "Maghari ang imong Dios!"
8 Patalinghogi, ang imong mga magbalantay nga nagpasibaw
sa ilang mga tingog, nagdungan sila sa pagsinggit sa
kalipay, kay ilang makita, sa kaugalingon nilang mga mata,
nga mobalik si Yahweh sa Zion. 9 Paghugyaw kamong
tanan sa panag-awit sa kalipay, kamong nagun-ob nga
Jerusalem; kay gihupay ni Yahweh ang iyang katawhan;
gitubos niya ang Jerusalem. 10 Gipakita ni Yahweh ang
iyang balaang bukton sa atubangan sa tanang kanasoran;
makita sa tanan sa kalibotan ang kaluwasan sa atong Dios.
11 Pahawa, pahawa, gawas gikan diha; ayaw paghikap sa
mga mahugaw; pahawa gikan sa iyang taliwala; putlia ang
inyong mga kaugalingon, kamo nga nagdala sa mga butang
ni Yahweh. 12 Kay dili na kamo magdalidali sa paggawas, ni
magkaguliyang kamo sa pagbiya; kay mag-una si Yahweh
kaninyo; ug ang Dios sa Israel mahimo ninyong tigpanalipod.
13 Tan-awa, magmalampuson ang akong alagad; ipahitaas
siya ug igatuboy, ug pasidunggan siya. 14 Ingon nga daghan
ang mangalisang kanimo—dili na mahitsura ni bisan kinsa
ang iyang panagway, ug dili na sama sa tawo ang iyang
hulagway. 15 Bisan pa man niana, wisik-wisikan sa akong
alagad ang daghang kanasoran ug itak-om sa mga hari ang
ilang mga baba tungod kaniya. Tungod niana bisan wala sila
gisultihan, makakita sila, ug bisan wala sila nakadungog,
makasabot sila.

53 Kinsa ba ang motuo sa ilang mga nadungog gikan
kanato, ug kinsa man ang padayagan sa gahom ni
Yahweh? 2 Kay motubo siya sama sa linghod nga tanom
sa atubangan ni Yahweh, ug sama nga moturok kini sa
uga nga yuta; dili siya maayong tan-awon o matahom; sa
dihang makita nato siya, wala siyay kaanyag nga makadani
kanato. 3 Gitamay siya ug gisalikway sa katawhan; usa
ka tawo sa kasub-anan, ug adunay kasakitan. Kansang
mga tawo nga nagtabon sa ilang mga nawong palayo
kaniya, ug gitamay siya; ug giisip nato siya nga walay bili.
4 Apan giako niya ang atong mga kasakitan ug gipas-an
ang atong mga kasub-anan; bisan pa man niana, giisip nato
nga gisilotan siya sa Dios, gilatos sa Dios, ug gisakit. 5
Apan gisamaran siya tungod sa daotan natong binuhatan;
gidagmalan siya tungod sa atong mga sala. Nasinatian
niya ang pagsilot alang sa atong kalinaw, ug nangaayo
kita pinaagi sa iyang mga samad. 6 Sama kitang tanan sa
mga karnero nga nahisalaag; nga ang matag-usa kanato
nagsubay sa kaugalingong dalan, ug gipahamtang ni Yahweh
kaniya ang tanan natong kalapasan. 7 Gilutos siya; bisan
pa man niana gipaubos niya ang iyang kaugalingon, wala
niya giablihan ang iyang baba; sama sa nating karnero
nga gidala ngadto sa ihawanan, ug mihilom siya sama
sa nating karnero nga dad-on sa tigtupi sa balhibo niini,

busa wala siya mitingog. **8** Gidakop siya ug gihukman siya
sa hukmanan; wala na bay nakahunahuna mahitungod
kaniya nianang panahona? Apan gipapahawa siya gikan sa
yuta sa mga buhi; gisilotan siya tungod sa kasaypanan sa
akong katawhan. **9** Gitipon ang iyang lubnganan sa mga
makasasala, uban sa tawong dato sa iyang kamatayon,
bisan tuod wala siya makasala, walay pagpanglimbong sa
iyang baba. **10** Apan mao kini ang pagbuot ni Yahweh
nga pagasamaran siya ug pagasakiton. Sa dihang gihalad
niya ang iyang kinabuhi alang sa sala, makita niya ang
iyang kaliwat, lugwayan niya ang iyang mga adlaw, ug
matuman diha kaniya ang katuyoan ni Yahweh. **11** Human
sa pag-antos sa iyang kinabuhi, makita niya ang kahayag ug
mapuno siya sa kahibalo. Ang akong alagad nga matarong
maoy mohatag ug katarong sa kadaghanan; pas-anon niya
ang ilang mga kalapasan. **12** Busa ihatag ko ang iyang bahin
taliwala sa kasundalohan, ug bahinon niya ang mga butang
uban sa kadaghanan, kay gitugyan man niya ang iyang
kaugalingon sa kamatayon ug giisip nga makasasala. Gipas-
an niya ang sala sa tanan ug nangamuyo alang sa mga
kasaypanan.

54 "Pag-awit, ikaw babaye nga dili makaanak, ikaw nga
wala pa gayod makaanak; pag-awit nga malipayon, ug
pagtiyabaw, ikaw nga wala gayod makasinati nga magbati.
Kay mas daghan pa ang mga anak sa biniyaan nga asawa
kay sa mga anak sa babayeng minyo," miingon si Yahweh.
2 "Padakoa ang imong tolda ug padakoa sa pagbukhad ang
mga tabil sa imong tolda, ayaw pagdaginot; pataasa ang
imong mga pisi ug palig-ona ang imong mga ugsok. **3** Kay
magkatag ka sa nagkalainlaing dapit, ug buntogon sa imong
mga kaliwat ang mga kanasoran ug mopuyo pag-usab sa
biniyaan nga mga siyudad. **4** Ayaw kahadlok kay dili ka
man maulawan, ni maluya kay dili ka na man pagatamayon;
imong mahikalimtan ang kaulawan sa imong pagkabatan-on
ug sa imong pagkabiniyaan. **5** Kay ang imong Magbubuhat
mao ang imong bana; si Yahweh nga labing gamhanan mao
ang iyang ngalan. Ang Balaan sa Israel mao ang imong
Manluluwas; gitawag siya nga Dios sa tibuok kalibotan. **6**
Kay gitawag ka pagbalik ni Yahweh ingon nga asawa nga
biniyaan ug nagsubo diha sa espiritu, sama sa babaye
nga nagminyo nga batan-on pa ug gisalikway," miingon
ang imong Dios. **7** "Kay sa hamubo lamang nga higayon
gisalikway ko ikaw, apan pinaagi sa dakong kaluoy tigomon
ko ikaw. **8** Sa nagbaha nga kapungot gitago ko sa makadiyot
ang akong panagway gikan kanimo; apan uban sa walay
kataposan nga matinud-anon nga kasabotan kaluy-an ko
ikaw— miingon si Yahweh, nga maoy nagluwas kanimo. **9**
Kay alang kanako sama kini sa lunop sa panahon ni Noa:
ingon nga nanumpa ako nga ang lunop sa panahon ni
Noa dili na gayod mahitabo sa kalibotan, busa manumpa
ako nga dili na ako masuko kanimo o mobadlong kanimo.
10 Bisan pa ug matumpag ang mga kabukiran ug matay-
og ang kabungtoran, apan ang akong gugma nga walay
paglubad dili gayod mobiya kanimo, ni mahanaw ang akong
kasabotan sa kalinaw— miingon si Yahweh, nga naluoy
kanimo. **11** Mga sinakit, gikusokuso sa unos ug walay
kalipay, tan-awa, ipahiluna ko ang imong sukaranan gamit
ang mga batong torquoise, ug ibutang ko ang mga batong
safiro sa imong patukoranan. **12** Dayandayanan ko sa mga
batong rubi ang imong tore ug ang imong mga ganghaan
sa naggilakgilak nga mga bato, ug ang imong kuta sa
matahom nga mga bato. **13** Unya tudloan ni Yahweh ang
imong mga kaanakan; ug magmalinawon ang imong mga
anak. **14** Pagatukoron ko ikaw sa pagkamatarong. Dili mo na
masinatian ang paglutos, kay dili ka naman mahadlok, ug
walay kalisang nga modangat duol kanimo. **15** Tan-awa, kung
adunay nagpasiugda sa kasamok, dili kini gikan kanako; si
bisan kinsa nga magpasiugda sa kasamok nganha kanimo
mabuntog gayod. **16** Tan-awa, gibuhat ko ang hanas nga
mga trabahante, nga maoy naghuyop sa nagbagang oling ug
mohulma sa mga hinagiban ingon nga iyang buluhaton, ug
gibuhat ko ang tigguba aron mangguba. **17** Walay hinulma
nga hinagiban ang magmalamposon batok kanimo; ug
hukman mo ang tanan nga nagpasangil kanimo. Mao kini
ang panulondon sa mga alagad ni Yahweh, ug ang akong
pagtubos kanila—mao kini ang gipahayag ni Yahweh."

55 "Duol, kamong tanan nga giuhaw, duol kamo sa tubig,
ug kamo nga walay mga salapi, duol, palit ug kaon!
Duol, palit kamo ug bino ug gatas nga walay salapi ug
walay kantidad. **2** Nganong gastohon man ninyo ang plata
sa dili tinapay, ug nganong maghago man kamo sa dili
makatagbaw? Paminaw gayod kanako ug kaona kung unsa
ang maayo, ug kalipay sa inyong kaugalingong katambok. **3**
Paminaw ug duol kanako! Paminaw, aron mabuhi kamo!
Maghimo ako ug walay kataposang kasabotan tali kaninyo:
ang akong kasaligan, ang matinud-anon nga gugmang
gisaad kang David. **4** Tan-awa, gibutang ko siya ingon nga
saksi sa kanasoran, ingon nga pangulo ug komandante sa
katawhan. **5** Tan-awa, tawgon ninyo ang kanasoran nga
wala ninyo mailhi; ug modangop kaninyo ang kanasoran
nga wala makaila kaninyo tungod kang Yahweh nga inyong
Dios, ang Balaan sa Israel, nga maoy nahimaya kaninyo." **6**
Pangitaa si Yahweh samtang mahikaplagan pa siya; sangpita
siya samtang anaa pa siya sa duol. **7** Pabiyaa ang daotan
sa iyang agianan, ug ang tawo nga makasasala sa iyang
hunahuna. Pabalika siya kang Yahweh, ug maluoy siya
kaniya, ug sa atong Dios, nga madagayaong mopasaylo
kaniya. **8** "Kay ang akong hunahuna dili inyong hunahuna,

ni ang inyong pamaagi sa akong pamaagi —mao kini ang gipahayag ni Yahweh— 9 kay ingon nga ang kalangitan
habog kay sa kalibotan, busa ang akong pamaagi mas labaw
sa inyong mga pamaagi, ug ang akong hunahuna kay sa
inyong hunahuna. 10 Kay ingon nga ang ulan ug niyebe
mangahulog gikan sa langit ug dili na kini mobalik hinuon
mopatubig kini sa yuta ug makapatubo ug makapaturok ug
makahatag kini ug binhi ngadto sa mag-uuma nga maoy
nagpugas ug makahatag sa tinapay ngadto sa mga mokaon,
11 busa sama usab sa akong pulong nga migula sa akong
baba: dili kini mobalik kanako nga walay kapuslanan, apan
matuman ang akong gitinguha, ug magmalamposon kini
diin ko kini gipadala. 12 Kay mogula kamong malipayon ug
giyahan nga malinawon; mosinggit sa tumang kalipay ang
kabukiran ug ang kabungtoran sa inyong atubangan, ug ang
tanang kakahoyan sa kaumahan mopakpak sa ilang mga
kamot. 13 Imbis ang mga sampinit, motubo ang sipres; ug
imbis nga briyer, motubo ang kahoy nga mirto, ug alang kini
kang Yahweh, kay ang iyang ngalan, ingon nga timaan sa
walay kataposan nga dili gayod mawagtang."

56 Mao kini ang gisulti ni Yahweh, "Matngoni kung unsa
ang husto, ug buhata ang matarong; kay haduol na
ang akong kaluwasan, ug hapit na mapadayag ang akong
pagkamatarong. 2 Bulahan ang tawo nga magbuhat niini,
ug hugot nga mikupot niini. Siya nga nagbantay sa Adlaw
nga Igpapahulay, nga wala makalapas niini, ug nagabantay
sa iyang kamot sa pagbuhat ug daotan." 3 Ayaw tugoti
nga ang langyaw nga nahimong sumusunod ni Yahweh
mosulti, "Isalikway gayod ako ni Yahweh gikan sa iyang
katawhan." Kinahanglan nga ang yunuko dili mosulti, "Tan-
awa, usa ako ka laya nga kahoy." 4 Kay mao man kini ang
gisulti ni Yahweh, "Alang sa mga yunuko nga nagatuman
sa Adlaw nga Igpapahulay ug nagabuhat kung unsa ang
makapahimuot kanako ug nagkupot sa akong kasabotan, 5
alang kanila ipahimutang ko sa akong puloy-anan ug diha
sulod sa akong mga pader ang handomanan nga mas maayo
pa kay sa pagbaton ug mga anak nga lalaki ug babaye.
Hatagan ko sa walay kataposang handomanan nga dili
gayod mawala. 6 Alang usab sa mga langyaw nga nahiusa
diha kang Yahweh—aron mag-alagad kaniya, ug nahigugma
sa ngalan ni Yahweh, aron magsimba kaniya, ang matag-
usa nga nagtuman sa Adlaw nga Igpapahulay ug nagbantay
nga dili kini mapasidan-an, ug ang nagkupot gayod sa akong
kasabotan 7 — Dad-on ko didto sa balaang bukid ug himoon
ko silang magmalipayon sa balay alampoanan; ang ilang mga
halad sinunog ug ang ilang mga halad pagadawaton diha
sa akong halaran. Kay ang akong puloy-anan pagatawgon
nga balay alampoanan sa tanang kanasoran, 8 mao kini
ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo, nga maoy nagtigom
sa mga nagkatibulaag sa Israel— tigomon ko gihapon ang
uban aron idugang kanila." 9 Kamong tanan nga mga ihalas
nga mananap sa kaumahan, duol ug panukob, kamong
tanan nga mga mananap sa kalasangan! 10 Buta ang tanan
nila nga magbalantay, wala sila makasabot. Amang silang
tanan nga mga iro nga dili makapaghot. Nagdamgo sila, ug
nanghigda kay gusto lamang nila nga matulog. 11 Hakog
ang mga iro; dili gayod sila matagbaw; mga magbalantay
sila sa karnero nga walay alamag: mibalik silang tanan sa
ilang kaugalingong pamaagi, ang tagsatagsa naninguha nga
makaangkon pinaagi sa pagpanikas. 12 Miingon sila "Dali,
manginom kita ug bino ug makahubog nga ilimnon. Ang
ugma mahisama lamang niining adlawa, ang adlaw nga dili
hitupngan."

57 Mamatay ang mga matarong, apan walay nagpakabana
niini, ug gikuha ang katawhan nga matinud-anon sa
kasabotan, apan walay makasabot nga ang mga matarong
gikuha gikan sa daotan. 2 Magsulod sila diha sa kalinaw;
mopahulay sila sa ilang mga higdaanan, kadtong naglakaw
sa ilang pagkamatarong. 3 Apan duol dinhi, kamong mga
anak nga lalaki sa mga diwatahan, mga anak sa mananapaw
ug ang babaye nga nagbaligya sa iyang dungog. 4 Kinsa ba
ang inyong gikahimut-an sa pagtamay? Batok kang kinsa
ba kamo naganganga sa inyong baba ug nagdiwaldiwal
sa inyong dila? Dili ba mga anak man kamo sa pagsupak,
mga anak sa limbong? 5 Nagdulog kamo ilalom sa kahoy
nga tugas aron magpainit sa inyong mga kaugalingon, ug
ilalom sa matag lunhaw nga kahoy, nagpatay kamo sa
inyong mga anak sa nahubas nga suba, ilalom sa batohon
nga mga langub. 6 Taliwala sa mga hamis nga bato diha
sa walog gipiyal kaninyo kanang mga butanga. Sila ang
inyong ginasimba. Nagbubo kamo ug mga halad ilimnon
alang kanila ug nagtuboy ug halad nga trigo. Mahimuot
na ba ako niining mga butanga? 7 Gipahimutang ninyo
ang inyong higdaanan sa hataas nga bukid; mitungas usab
kamo didto aron sa paghalad. 8 Gipahimutang ninyo sa
luyo sa pultahan ug sa mga haligi niini ang mga timaan sa
inyong mga diosdios; gitalikdan ninyo ako, naghubo kamo,
ug misaka; gipadako ninyo ang inyong mga higdaanan.
Nakigsaad kamo tali kanila; nahigugma kamo sa ilang mga
higdaanan; nakita ninyo ang ilang mga pribadong bahin sa
lawas. 9 Miadto kamo kang Molec dala ang lana; inyong
gidaghan ang mga pahumot. Gipakalagiw ninyo sa layo ang
inyong mga sinugo; miadto kamo sa Sheol. **(Sheol h7585)** 10
Gikapoy kamo sa taas ninyong panaw, apan wala gayod
kamo misulti nga, "Wala na kini paglaom." Nakakaplag kamo
ug kinabuhi diha sa inyong kamot; busa wala gayod kamo
maluya. 11 "Kinsa ba ang inyong gikabalak-an? Kinsa ba

ang inyong gikahadlokan pag-ayo nga nakapanlimbong man gayod kamo, wala na gani kamo maghandom o maghuhuna mahitungod kanako? Tungod sa akong pagpakahilom sa hataas nga panahon, dili na kamo mangahadlok kanako. **12** Imantala ko ang inyong tanang matarong mga buhat ug isulti ang tanan ninyong nabuhat, apan dili gayod kini makatabang kaninyo. **13** Kung magtuaw kamo, pagpakitabang sa inyong tinigom nga mga diosdios. Hinuon paliron lamang sila sa hangin, sa usa ka huyop mangapalid sila. Apan siya nga modangop kanako makapanunod sa yuta ug makapanag-iya sa akong balaang bukid. **14** Moingon siya, "Pagtukod, pagtukod! Hawani ang dalan! Kuhaa ang tanang mga babag sa agianan sa akong katawhan!'" **15** Kay mao kini ang gisulti sa labaw ug halangdon nga Dios, nga buhi hangtod sa kahangtoran, kansang ngalan balaan, "Nagpuyo ako sa halangdon ug sa balaang dapit, uban usab kaniya ang nagmasulob-on ug mapainubsanon nga espiritu, aron pagdasig sa espiritu niadtong mga mapaubsanon, ug sa kasingkasing sa mga mahinulsolon. **16** Kay dili na ako maghukom, ni masuko hangtod sa kahangtoran, kay diha sa akong atubangan mangaluya ang espiritu sa tawo, ang mga kinabuhi nga akong binuhat. **17** Tungod sa sala nga iyang nahimo, nasuko ako, ug gisilotan ko siya; gitago ko ang akong panagway ug nasuko, apan mibalik siya sa pamaagi sa iyang kasingkasing. **18** Nakita ko ang iyang mga pamaagi, apan ayuhon ko siya. Giyahan ko siya ug hupayon ug lipayon kadtong nagbangotan alang kaniya, **19** ug gibuhat ko ang bunga sa mga ngabil. Kalinaw, kalinaw, alang niadtong atua sa halayo ug anaa sa duol—miingon si Yahweh—Pagaayuhon ko sila. **20** Apan ang mga daotan mahisama sa balod sa dagat, nga dili gayod makapahulay, ug ang tubig niini magdalag lapok ug hugaw. **21** Wala gayoy kalinaw ang mga daotan—miingon si Yahweh."

58 "Singgit sa makusog, ayaw pugngi. Ipatugbaw ang imong tingog sama sa trumpeta. Sultihi ang akong katawhan sa ilang pagkamasinupakon, ug ang banay ni Jacob sa ilang mga sala. **2** Apan nagapangita sila kanako adlaw-adlaw ug nalipay sa pagkasayod sa akong mga pamaagi, sama sa usa ka nasod nga nagbuhat sa pagkamatarong ug wala nagsalikway sa balaod sa ilang Dios. Naghangyo sila kanako sa matarong nga mga paghukom; nalipay sila nga naghunahuna nga mopaduol ang Dios. **3** Miingon sila "Nganong nagpuasa man kami, apan wala mo kini makita? Nganong nagapaubos man kami sa among mga kaugalingon, apan wala ka magtagad?' Tan-awa, sa adlaw sa inyong pagpuasa gipalabi ninyo ang inyong kaugalingong kalipay ug gidaogdaog ang tanan ninyong mga sinuholan. **4** Tan-awa, nagpuasa kamo aron makiglalis ug makig-away, ug aron manumbag kamo sa pagkadaotan; wala kamo nagpuasa karong adlawa aron madungog ang inyong tingog sa hataas. **5** Mao ba gayod kini ang matang sa pagpuasa nga akong gitinguha: Ang adlaw nga magpaubos ang tawo sa iyang kaugalingon, aron moyukbo sama sa kogon, ug sa pagbukhad sa bisting-sako ug moyaka sa abo? Gitawag ba gayod ninyo kini nga pagpuasa, ang adlaw nga makapahimuot kang Yahweh? **6** Dili ba mao man kini ang akong gipili nga pagpuasa: Sa pagbadbad sa mga gapos sa pagkadaotan, sa pagtangtang sa mga hikot sa yugo, sa paghatag ug kagawasan sa gidaogdaog, ug sa pagbali sa matag yugo? **7** Dili ba mao man kini ang pagpikas sa inyong tinapay sa mga gipanggutom ug sa pagpadayon sa kabos ug sa mga walay puloy-anan nganha sa inyong mga balay?" Kung makakita kamo ug tawong hubo, kinahanglan bistihan ninyo siya; ug dili ninyo tagoan ang inyong kaugalingon sa inyong mga paryente. **8** Unya ang inyong kahayag mosidlak sama sa pagsubang sa adlaw, ug dali ra ang inyong kaayohan, mag-una kaninyo ang inyong pagkamatarong, ug ang himaya ni Yahweh manalipod kaninyo. **9** Unya motawag kamo, ug motubag si Yahweh; magpakitabang kamo ug moingon siya, "Ania ako." Kung isalikway ninyo ang yugo sa matag-usa, ang pagtulisok sa tudlo, ug ang pagsulti ug mga daotan, **10** kung inyong pakan-on kadtong gipanggutom ug tagbawon ang panginahanglan sa nagsubo; nan mosubang ang inyong kahayag diha sa kangitngit, ug ang inyong kangitngit sama sa kaudtohon. **11** Unya giyahan kamo sa kanunay ni Yahweh ug tagbawon kamo sa mga dapit nga walay tubig, ug lig-onon niya ang inyong kabukogan. Mahisama kamo sa pinatubigan nga tanaman, ug sama sa tuboran sa tubig, nga adunay tubig nga walay pagkahubas. **12** Daghan kaninyo ang motukod pag-usab sa karaang nangaguba; patindogon ninyo ang mga nagun-ob sa daghang kaliwatan; nganlan kamo ug "Ang mga tig-ayo sa pader," "Ang mga tig-ayo sa mga dalan aron kapuy-an." **13** Kung ilikay ninyo ang inyong mga tiil sa pagpanaw sa Adlaw nga Igpapahulay, ug sa pagtagbaw sa inyong kaugalingong kalipay sa akong balaan nga adlaw. Kung tawagon ninyong kalipay ang Adlaw nga Igpapahulay, ug kung tawagon ninyong balaan ug halangdon ang mga butang ni Yahweh. Kung gipasidunggan ninyo ang Adlaw nga Igpapahulay pinaagi sa pagbiya sa inyong trabaho, ug dili sa pagpangita sa inyong kaugalingon nga kalipay ug dili sa pagsulti sa inyong kaugalingong mga pulong. **14** "Nan makakaplag kamo ug kalipay diha kang Yahweh; pasak-on ko kamo sa hataas nga dapit sa kalibotan; pakan-on ko kamo gikan sa kabilin ni Jacob nga inyong amahan— kay mao kini ang gisulti ni Yahweh."

59 Tan-awa, dili mubo ang kamot ni Yahweh nga dili makaluwas; o bungol nga dili makadungog. **2** Kondili

ang inyong daotang mga binuhatan, maoy nakapahimulag kaninyo gikan sa inyong Dios, ug ang inyong mga sala maoy nakapatago sa iyang panagway gikan kaninyo ug sa pagpaminaw kaninyo. **3** Kay nalamaan sa dugo ang inyong mga kamot ug mga tudlo tungod sa sala. Pulos bakak ang gipanulti sa inyong mga ngabil ug ang inyong dila nagsultig daotan. **4** Walay nagtawag sa pagkamatarong, ug walay nagpamatuod sa giakosa kaniya diha sa kamatuoran. Misalig sila sa walay unod nga mga pulong, ug nagsulti ug mga bakak; nanamkon sila sa kasamok ug nanganak ug sala. **5** Nagpusa sila sa mga itlog sa malalang bitin ug naghabi gamit ang lawalawa sa damang. Si bisan kinsa nga mokaon sa mga itlog niini mangamatay, ug kung mapusa na ang itlog, mogula niini ang usa ka malalang bitin. **6** Dili magamit alang sa mga bisti ang ilang mga lawalawa o matabonan nila ang ilang kaugalingon sa ilang mga binuhatan. Ang ilang mga binuhatan mga buhat sa pagpakasala, ug anaa sa ilang mga kamot ang mga buhat sa kasamok. **7** Ang ilang mga tiil managan padulong sa kadaotan, ug nagdali sila sa pag-ula sa dugo sa dili sad-an. Ang ilang hunahuna napuno sa sala; kadaot ug kalaglagan ang ilang mga agianan. **8** Wala sila makabalo sa dalan sa kalinaw, ug walay hustisya sa ilang mga agianan. Nagbuhat sila ug baliko nga mga agianan; kay si bisan kinsa nga moagi niining dalana wala makaila sa kalinaw. **9** Busa halayo kanato ang hustisya, ni wala midangat kanato ang pagkamatarong. Naghulat kita sa kahayag, apan kangitngit ang nakita; nangita kita sa kahayag, apan naglakaw kita sa kangitngit. **10** Nagapangapkap kita diha sa bongbong nga daw buta, sama niadtong dili makakita. Mangapandol kita bisag udtong tutok; taliwala sa mga kusgan sama kita sa mga patayng mga tawo. **11** Mongulob kita daw uso ug moagulo sama sa salampati; naghulat kita alang sa hustisya, apan wala kini; sa kaluwasan, apan layo kini kanato. **12** Kay ang atong mga kalapasan midaghan na diha sa imong atubangan, ug ang among mga sala nagpamatuod batok kanamo; kay ang among mga kalapasan ania uban kanamo, ug nasayod kami sa among mga sala. **13** Misupak kami, milimod kang Yahweh ug mitalikod gikan sa pagsunod sa among Dios. Pagdaogdaog ug pagsupil ang among gisulti, nanamkon ug pagbagolbol gikan sa kasingkasing ug bakak nga mga pulong **14** Gibakwi ang hustisya, ug nagtindog sa halayo ang pagkamatarong; kay ang kamatuoran napukan didto sa hawanan ug dili na makaabot. **15** Ang pagkamasaligan nahanaw na, ug kadtong motalikod sa daotan nakapahimo kaniya nga usa ka tukbonon. Nakita kini ni Yahweh ug wala nakapahimuot kaniya tungod sa wala nay hustisya. **16** Nakita niya nga wala nay tawo, ug natingala siya nga walay bisan usa nga nagpakabana. Busa giluwas niya ang iyang kaugalingon pinaagi sa iyang mga bukton, ug ang iyang pagkamatarong maoy nakapalig-on kaniya. **17** Gisul-ob niya ang pagkamatarong ingon nga salipod sa dughan ug gikalo ang kaluwasan. Gibistihan niya ang iyang kaugalingon sa sapot sa pagpanimalos ug gisuot ang kadasig ingon nga kupo. **18** Gipanimaslan niya sila sa ilang mga nahimo, kasuko nga paghukom ngadto sa iyang mga kaaway ug pagpanimalos batok sa iyang mga kaaway, pagsilot alang sa mga isla ingon nga ilang mga ganti. **19** Busa kahadlokan nila ang ngalan ni Yahweh didto sa kasadpan, ug ang iyang himaya gikan sa pagsubang sa adlaw; tungod kay moabot siya ingon nga nagbaha nga suba, nga gihuyop sa gininhawa ni Yahweh. **20** "Moabot ang manluluwas didto sa Zion ug niadtong naglikay sa ilang masinupakon nga mga binuhatan diha kang Jacob—mao kini ang pahayag ni Yahweh. **21** Alang kanako, mao kini ang akong kasabotan alang kanila—miingon si Yahweh—ang akong espiritu nga anaa kaninyo, ug ang akong mga pulong nga anaa sa inyong mga baba, dili gayod mawala diha sa inyong baba, o sa baba sa inyong mga anak, o sa baba sa inyong mga apo—miingon si Yahweh—sukad niining taknaa ug hangtod sa kahangtoran."

60 Bangon, ug sidlak; kay ang inyong kahayag miabot na, ug ang himaya ni Yahweh midan-ag na diha kaninyo. **2** Bisan pa man kung motabon ang kangitngit sa kalibotan, ug ang kangiob sa kanasoran; modan-ag gihapon si Yahweh diha kaninyo, ug ang iyang himaya makita diha kaninyo. **3** Mopaduol ang kanasoran sa inyong kahayag, ug ang mga hari sa dan-ag sa inyong kahayag nga misidlak. **4** Tan-awa ang tibuok palibot. Nagkatigom sila ug miduol kaninyo. Moabot ang inyong mga anak nga lalaki gikan sa layo, ug kugoson nila ang inyong mga anak nga babaye. **5** Unya malipayon kamong motan-aw ngadto kanila, ug maghinubra ang kalipay nga anaa sa inyong kasingkasing, tungod kay ang kadagaya sa dagat igabubo diha kaninyo, ug modangat kaninyo ang bahandi sa kanasoran. **6** Malukop kamo sa mga panon sa kamelyo, ang mga nating kamelyo nga gikan sa Midian ug sa Efa; kining tanan naggikan sa Seba; magdala sila ug bulawan ug insenso, ug maga-awit sa mga panagdayeg alang kang Yahweh. **7** Mangadto kaninyo ang tanang panon sa kahayopan sa Kedar, ang mga torong karnero sa Nebaioth mohatag sa inyong panginahanglan; dawaton ko sila nga mga halad sa akong halaran; ug himayaon ko ang katahom sa akong puluy-anan. **8** Kinsa man kining naglupad nga sama sa panganod, ug daw salampati nga paingon sa ilang puy-anan? **9** Nagtan-aw kanako ang mga baybayon, ug gipangunahan kini sa mga barko sa Tarsis, aron dad-on ang inyong mga anak nga lalaki gikan sa layong dapit, uban kanila ang ilang mga

plata ug mga bulawan, alang sa ngalan ni Yahweh nga inyong Dios, ug alang sa Balaang Dios sa Israel, tungod kay gipasidunggan man niya kamo. **10** Tukoron pagbalik sa mga anak nga lalaki sa mga langyaw ang inyong mga kota, ug moalagad kaninyo ang ilang mga hari; kay bisan diha sa akong kasuko gisilotan ko kamo, apan sa akong maayong kabubut-on kaluy-an ko kamo. **11** Magpabilin usab nga abli ang inyong mga ganghaan; dili kini sirad-an adlaw ug gabii, aron mahatod ang mga bahandi sa kanasoran uban sa pagpangulo sa ilang mga hari. **12** Sa pagkatinuod, mangalaglag gayod ang kanasoran ug ang mga gingharian nga dili moalagad kaninyo; magun-ob gayod sa hingpit kadtong mga nasora. **13** Modangat diha kaninyo ang himaya sa Lebanon, ang kahoy nga sipre, ang kahoy nga fir, ug ang kahoy nga pino aron sa pagpanindot sa akong templo; ug himayaon ko ang dapit sa akong mga tumbanan. **14** Moanhi sila dinhi kaninyo aron sa pagyukbo, ang mga anak nga lalaki niadtong nagdaogdaog kaninyo; manghapa sila sa imong tiilan; pagatawagon ka nila Ang Siyudad ni Yahweh, ang Zion sa Balaang Dios sa Israel. **15** Bisan ug magpabilin kang sinalikway ug gikasilagan, nga walay usa nga miagi kaninyo, himoon ko ikaw nga halangdon hangtod sa kahangtoran, kalipay sa tanang kaliwatan. **16** Magainom ka usab sa gatas sa kanasoran, ug magasuso sa dughan sa mga hari; mahibaloan mo kana nga, ako si Yahweh, ang inyong Manluluwas ug ang inyong Manunubos, ang Makagagahom nga Dios ni Jacob. **17** Dad-an ko kamo ug bulawan imbis nga bronse, dad-an ko kamo ug plata imbis nga puthaw, imbis nga kahoy, mahimong bronse, ug imbis nga mga bato, mahimong puthaw. Pilion ko ang kalinaw ingon nga inyong mga gobernador, ug ang hustisya ingon nga inyong magmamando. **18** Dili na madungog ang kasamok sa inyong yuta, o ang kadaot o ang pagkalaglag sulod sa inyong mga utlanan; apan tawagon ninyo nga Kaluwasan ang inyong mga paril, ug Pagdayeg ang inyong mga ganghaan. **19** Ang adlaw dili na mao ang inyong kahayag sa panahon sa adlaw, o modan-ag pa ang kahayag sa bulan nganha kaninyo; Apan si Yahweh mao na ang inyong walay pagkapalong nga kahayag, ug ang inyong himaya mao ang inyong Dios. **20** Dili na mosalop ang inyong adlaw, o ang bulan; kay ang inyong kahayag nga dili mapalong mao man si Yahweh, ug matapos na ang mga adlaw sa inyong pagbangotan. **21** Mahimong matarong ang tibuok mong katawhan; mapuyo sila sa yuta sa tanang panahon, ang sanga sa akong tanom, ang buhat sa akong mga kamot, nga mahimaya gayod ako. **22** Mahimong liboan ang pipila lamang, ug mahimong kusgan ang huyang nga nasod; ako, si Yahweh, magadali sa pagbuhat niining mga butanga sa pag-abot na sa panahon.

61 Ang Espiritu ni Yahweh nga Ginoo ania kanako, tungod kay gidihogan man ako ni Yahweh aron sa pagsangyaw sa maayong balita ngadto sa mga sinakit. Gipadala niya ako aron sa pag-ayo sa mga kasingkasing nga nagmagul-anon, sa pagsangyaw sa kagawasan ngadto sa mga binihag, ug sa pag-abli sa mga bilanggoan niadtong mga gibilanggo. **2** Gipadala niya ako aron sa pagmantala sa tuig sa kaluoy ni Yahweh, ang adlaw sa pagpanimalos sa atong Dios, ug pagdasig niadtong mga nagmasulob-on. **3** Gipadala niya ako—aron paghatag niadtong mga nagmasulob-on sa Zion—sa paghatag kanila ug purongpurong imbis abo, lana sa kalipay imbis kagul-anan, usa ka kupo sa pagdayeg puli sa dapit sa espiritu sa kapuol, aron sa pagtawag kanila nga mga kahoy sa pagkamatarong, nga gitanom ni Yahweh, aron mahimaya siya. **4** Tukoron nila pag-usab ang daang dapit nga nagun-ob; patindogon nila ang daang biniyaan. Ayohon nila ang nagubang mga siyudad, ang mga biniyaan nga gikan sa miaging mga kaliwatan. **5** Motindog ang mga langyaw ug pakaonon ang inyong panon sa kahayopan, ug modaro ang mga anak sa mga langyaw diha sa inyong kaumahan ug kaparasan. **6** Gitawag kamo nga mga pari ni Yahweh; tawagon nila kamo nga sulugoon sa atong Dios. Kan-on ninyo ang katigayonan sa kanasoran, ug mapasigarbohon ka sa ilang kadato. **7** Imbis sa inyong kaulawan duha ang inyong maangkon, ug imbis nga kaulawan maglipay hinuon kamo sa ilang bahin. Busa maangkon nila ang duha ka bahin sa ilang kayutaan; ug magmalipayon sila sa walay kataposan. **8** Kay ako, si Yahweh, nahigugma sa hustisya, ug gikasilagan ko ang pagpangawat ug pagpanlupig. Matinumanon akong manimalos alang kanila, ug himoon ko ang walay kataposan nga kasabotan alang kanila. **9** Mailhan ang ilang kaliwatan sa kanasoran, ug ang ilang mga kaliwat taliwala sa tibuok katawhan. Ug ilhon sila sa tanan nga nakakita kanila, nga sila ang katawhan nga gipanalanginan ni Yahweh. **10** Magmaya ako pag-ayo diha kang Yahweh; diha sa akong Dios maglipay ako pag-ayo. Tungod kay gisul-oban niya ako sa mga bisti sa kaluwasan; gikupoan niya ako sa kupo sa pagkamatarong, daw pamanhonon nga nagdayandayan sa iyang kaugalingon sa usa ka purongpurong, ug daw pangasaw-onon nga nagdayandayan sa iyang kaugalingon sa mga alahas. **11** Kay ingon nga ang yuta mopaturok sa mga tanom niini, ug ingon sa tanaman nga magpatubo sa mga pananom niini, Busa paturokon usab ni Yahweh nga Ginoo ang pagkamatarong ug ang pagdayeg atubangan sa tanang kanasoran.

62 Dili gayod ako magpakahilom alang sa kaayohan sa Zion ug sa Jerusalem, hangtod nga ang iyang pagkamatarong modan-ag, ug ang iyang kaluwasan nga daw sulo nga nagsiga. **2** Makita sa kanasoran ang imong

pagkamatarong, ug makita sa mga hari ang imong himaya.
Pagatawagon ka sa bag-ong ngalan nga gipili ni Yahweh. 3
Mahimo usab kamong maanyag nga korona diha sa kamot
ni Yahweh, ug usa ka purongpurong sa pagkahari diha sa
kamot sa inyong Dios. 4 Dili na kamo pagatawagon ug,
"Sinalikway"; o tawagon sa inyong yuta ug, "Biniyaan." Sa
tinuod, pagatawagon kamo nga "Ang akong kalipay anaa
kanila," ug ang inyong yuta motawag kaninyo nga "Minyo,"
kay ang kalipay ni Yahweh anaa kaninyo, ug ang inyong yuta
pagaminyoan. 5 Sa pagkatinuod, ingon nga ang batan-ong
lalaki mangasawa sa batan-ong babaye, busa pangasaw-on
kamo sa inyong mga anak nga lalaki, ug maingon sa usa ka
pamanhonon nga magakalipay sa iyang pangasaw-onon,
ang inyong Dios magmaya uban kaninyo. 6 Nagbutang ako
ug tigbantay sa inyong mga kota, O Jerusalem; dili sila
magpakahilom sa adlaw ug sa gabii. Kinahanglan dili ka
mohunong sa pagpahinumdom kang Yahweh. 7 Ayaw gayod
siya papahulaya hangtod nga matukod niya pagbalik ang
Jerusalem ug mahimo kining usa ka pagdayeg sa yuta.
8 Nanumpa si Yahweh pinaagi sa iyang tuong kamot ug
pinaagi sa kusog sa iyang bukton, "Sa pagkatinuod dili ko
na gayod ihatag ang inyong pagkaon ngadto sa inyong
mga kaaway. Dili na imnon sa mga langyaw ang inyong
bag-ong bino, kay gihagoan man ninyo kini. 9 Kay kadtong
nag-ani sa mga trigo maoy mokaon niini ug modayeg kang
Yahweh, ug kadtong nagpupo sa mga ubas maoy moinom
sa bino sa hawanan sa akong balaan nga templo." 10 Adto,
pag-adto sa ganghaan! Andama ang agianan alang sa
katawhan! Himoa kini, paghimo ug lapad nga dalan! Hawani
sa mga bato! Pagpataas ug bandila alang sa kanasoran! 11
Tan-awa, nagpahibalo si Yahweh ngadto sa kinatumyan sa
kalibotan, "Sultihi ang anak nga babaye sa Zion: Tan-awa,
ang inyong manluluwas moabot na! Tan-awa, dala niya ang
iyang ganti, ug nag-una kaniya ang iyang bayad." 12 Tawgon
ka nila, "Ang balaang katawhan; ang tinubos ni Yahweh," ug
"Pinangita; usa ka siyudad nga dili biniyaan."

63 Kinsa ba kining gikan sa Edom, nga nagsul-ob ug
pula nga bisti nga gikan sa Bozra? Kinsa ba kining
nagsul-ob sa harianong bisti, nga naglakaw nga walay
gikahadlokan? Ako kini, nga nagsulti sa pagkamatarong
ug gamhanan nga makaluwas. 2 Nganong pula man ang
imong bisti, ug daw nagpuga ka sa mga ubas didto sa
giokanan? 3 Gipuga ko nga nag-inusara ang mga ubas didto
sa giokanan, ug walay usa gikan sa ubang kanasoran ang
miapil kanako. Gitunobtunoban ko sila sa akong kasuko ug
giyatakyatakan sa akong kapungot. Mipisik ang ilang mga
dugo sa akong bisti ug namansahan ang akong tibuok sapot.
4 Kay nagtinguha na ako sa adlaw sa pagpanimalos, ug
miabot na ang tuig sa akong pagtubos. 5 Milantaw ako, ug
wala gayoy usa nga makatabang kanako. Nahibulong ako
nga walay ni usa nga mitabang kanako, apan nagmadaugon
ako pinaagi sa akong bukton, ug ang hilabihan kong kasuko
nagdasig kanako. 6 Gitunobtunoban ko ang katawhan sa
akong kasuko ug gihubog sila sa akong kaligutgot, ug gibubo
ko ang ilang dugo sa kalibotan. 7 Isulti ko ang buhat sa
matinumanong kasabotan ni Yahweh, ang mga binuhatan
ni Yahweh takos sa pagdayeg. Isulti ko kanang tanan nga
nahimo ni Yahweh alang kanato, ug ang iyang pagkamaayo
ngadto sa balay sa Israel. Kining kaayo nga gipakita ni
Yahweh kanato tungod sa iyang kaluoy, ug uban sa daghang
mga buhat sa matinumanong kasabotan. 8 Kay miingon
siya, "Tinuod gayod nga katawhan ko sila, mga anak nga dili
moluib." Ug nahimo siyang ilang Manluluwas. 9 Bisan pa
sa ilang mga kalisdanan, nag-antos usab siya, ug giluwas
sila sa anghel nga gikan sa iyang presensiya. Sa iyang
gugma ug kaluoy giluwas niya sila, ug gibayaw niya sila
ug giagak sila sa tibuok nga nangaging panahon. 10 Apan
misupak sila ug gipasubo ang iyang Balaang Espiritu. Busa
nahimo siyang ilang kaaway ug nakig-away batok kanila. 11
Nahinumdom ang iyang katawhan bahin sa milabay nga
kapanahonan ni Moises. Miingon sila, "Asa man ang Dios,
nga nagpagawas kanila sa dagat uban ang mga magbalantay
sa panon sa iyang mga kahayopan? Asa man ang Dios, nga
nagbutang sa iyang Balaang Espiritu taliwala kanila? 12
Asa man ang Dios, nga nagpauban sa iyang mahimayaong
gahom sa tuong kamot ni Moises, ug mibahin sa tubig sa
ilang atubangan, aron manganlan ang iyang kaugalingon sa
walay kataposan? 13 Asa man ang Dios, nga migiya kanila
latas sa kinahiladman sa tubig? Daw kabayo nga nagdagan
sa patag, nga wala gayod madagma. 14 Daw mga baka
nga milugsong padulong sa walog, ang Espiritu ni Yahweh
nagpapahulay kanila. Busa gipangulohan mo ang imong
katawhan, aron paghimo sa imong kaugalingon ug usa ka
ngalan nga daygon. 15 Sud-onga kami gikan sa langit ug
tan-awa kami gikan sa imong balaan ug mahimayaon nga
pinuy-anan. Asa naman ang imong kadasig ug gamhanang
mga buhat? Gipahilayo mo na man kanamo ang imong
kaluoy ug ang imong pagpangga. 16 Kay ikaw man ang
among amahan, bisan pa ug wala kami mailhi ni Abraham,
ug wala kami tagda sa Israel, ikaw, O Yahweh, mao ang
among amahan. 'Among Manunubos' ang imong ngalan
sukad pa sa nangaging panahon. 17 O Yahweh, nganong
gipahisalaag mo man kami gikan sa imong mga dalan
ug gipatig-a ang among mga kasingkasing, aron dili kami
motuman kanimo? Balik alang sa kaayohan sa imong mga
sulugoon, ang mga tribo sa imong mga kabilin. 18 Gipanag-
iya sa imong katawhan ang imong balaang dapit sulod
sa mubong panahon, apan giyatakyatakan kini sa among

mga kaaway. 19 Nahisama kami niadtong mga wala mo
gayod mandoi, sama niadtong wala gayod gitawag sa imong
ngalan."

64 "O, kung imong gision ang kalangitan ug mokanaog
ka! Mangurog ang kabukiran diha sa imong presensya,
2 ingon nga ang kalayo magsunog sa kasagbotan, o ang
kalayo nga makapabukal sa tubig, O, nga masayran sa
imong mga kaaway ang imong ngalan, aron mangurog
ang kanasoran diha sa imong presensya! 3 Kaniadto, sa
dihang gihimo mo ang kahibulongang mga butang nga wala
namo gidahom, mikanaog ka, ug nangurog ang kabukiran sa
imong presensya. 4 Sukad kaniadto wala gayoy usa nga
nakadungog o nakasabot, ni nakakita sa Dios gawas kanimo,
nga naghimo sa mga butang nga nagpaabot alang kaniya. 5
Mianhi ka aron sa pagtabang sa mga nagmaya sa pagbuhat
ug matarong, kadtong naghinumdom sa imong mga pamaagi
ug nagtuman niini. Nasuko ka sa dihang nakasala kami.
Kanunay sa imong mga pamaagi kami naluwas. 6 Kay
nahimo kaming tanan sama sa usa ka hugaw, ug ang
tanan namong matarong nga buhat sama lamang sa hugaw
nga trapo. Nangalaya kaming tanan sama sa mga dahon;
ang among mga kasaypanan, sama sa hangin nga mipalid
kanamo. 7 Wala gayoy mitawag sa imong ngalan, nga
naningkamot sa pagkupot kanimo. Kay gilingiw mo man ang
imong panagway gikan kanamo ug gipasagdan sa among
mga kasaypanan. 8 Apan, O Yahweh, ikaw ang among
amahan; kami ang lapok. Ikaw ang among magkukolon; ug
kaming tanan mga binuhat sa imong kamot. 9 Busa ayaw
intawon palabi ug kasuko, O Yahweh, ni hinumdomi ang
among mga sala. Palihog tan-awa kaming tanan, nga imong
katawhan. 10 Nahimong kamingawan ang balaan mong mga
siyudad; ang Zion nahimong kamingawan, naawaaw na ang
Jerusalem. 11 Gisunog ang among balaan ug matahom nga
templo kung diin gisimba ka sa among mga katigulangan, ug
nagun-ob ang tanang matahom didto. 12 Giunsa mo man sa
pagpugong O Yahweh? Magpakahilom ka ba lamang ug
padayon mo ba kaming pakaulawan?"

65 "Andam ako sa pagtubag niadtong wala maghangyo;
ug andam ako sa pagpakita alang niadtong wala
mangita. Miingon ako, 'Ania ako! Ania ako! ngadto sa nasod
nga wala mitawag sa akong ngalan. 2 Gibukhad ko ang
akong mga kamot tibuok adlaw alang niadtong mga tawong
masupilon, nga naglakaw sa dalan nga dili maayo, nga
nagsubay sa ilang kaugalingong hunahuna ug mga laraw! 3
Sila mao ang katawhan nga padayon sa paghagit kanako,
naghalad diha sa mga tanaman, ug nagasunog sa insenso
ibabaw sa mga tisa. 4 Naglingkod sila sa mga lubnganan
ug nagtukaw sa tibuok gabii, ug nagkaon sila sa unod sa
baboy uban ang sinabawan sa daot nga karne ang ilang
sudlanan. 5 Nag-ingon sila, 'Palayo, ayaw pagduol kanako,
kay mas balaan ako kay kaninyo.' Kining mga butanga aso
sa akong ilong, usa ka kalayo nga nagdilaab sa tibuok
adlaw. 6 Tan-awa, nahisulat kini sa akong atubangan: Dili
ako magpakahilom lamang, kay manimalos ako kanila;
manimalos ako kanila diha sa ilang mga sabakan, 7 alang sa
ilang mga sala ug sa sala sa ilang mga katigulangan," nag-
ingon si Yahweh. "Pabayron ko sila sa pagsunog ug insenso
ibabaw sa kabukiran ug tungod sa pagbugalbugal kanako
didto sa kabungtoran. Busa sukdon ko ang ilang miaging
mga binuhatan diha sa ilang mga sabakan." 8 Mao kini ang
gisulti ni Yahweh, "Sa dihang makaplagan ang duga sa usa
ka pungpong nga ubas, sa dihang adunay moingon, 'Ayaw
kini puoha, kay adunay maayo niini,' mao usab kini ang
akong himoon alang sa kaayohan sa akong mga sulogoon!
Dili ko puohon silang tanan. 9 Dad-on ko ang mga kaliwat ni
Jacob, ug gikan sa Juda nga maoy makapanag-iya sa akong
kabukiran. Ang akong mga pinili maoy makapanag-iya sa
yuta, ug magpuyo ang akong mga sulogoon didto. 10 Ang
Sharon mahimong sibsibanan alang sa mga karnero, ug ang
Walog sa Achor mahimong pahulayanan sa mga kahayopan,
alang kini sa katawhan nga nangita kanako. 11 Apan kamo
nga mibiya kang Yahweh, nga nalimot sa akong balaang
bukid, nga nag-andam sa lamisa alang sa dios sa kapalaran,
ug nagpuno sa mga sudlanan sa sinagulang bino alang sa
dios nga gitawag sa kapalaran. 12 Itugyan ko kamo ngadto
sa espada, ug moyukbo kamong tanan sa ihawan, tungod
kay sa dihang mitawag ako, wala kamo mitubag; sa dihang
nagsulti ako, wala kamo namati. Apan gihimo ninyo kung
unsa ang daotan sa akong panan-aw ug gipili ang paghimo
sa wala ko kahimut-i." 13 Mao kini ang giingon sa Ginoo
nga si Yahweh, "Tan-awa, mangaon ang akong mga alagad,
apan gutomon gihapon kamo; tan-awa, mag-inom ang akong
alagad, apan uhawon gihapon kamo; tan-awa magmaya
ang akong mga alagad, apan pakaulawan kamo. 14 Tan-
awa, mosinggit sa kalipay ang akong mga alagad tungod sa
pagmaya sa kasingkasing, apan mohilak kamo tungod sa
kasakit sa kasingkasing, ug magminatay tungod sa kaguol sa
espiritu. 15 Ibilin ninyo ang inyong ngalan ingon nga tunglo
nga isulti sa akong mga pinili; Ako si Yahweh nga Ginoo,
magapatay kaninyo; tawgon ko ang akong mga alagad sa
laing ngalan. 16 Si bisan kinsa kadtong mopanalangin niining
kalibotan akong panalanginan, ang Dios sa kamatuoran. Si
bisan kinsa kadtong manumpa dinhi sa kalibotan manumpa
kanako, ang Dios sa kamatuoran, tungod kay nalimtan
na ang daang mga kalisdanan, kay nasalipdan na sila
sa akong panan-aw. 17 Tan-awa, maghimo ako ug bag-
ong langit ug bag-ong yuta; ug kalimtan ko na gayod ang

daang mga butang o dili na gayod hinumdoman. 18 Apan magmaya ug magmalipayon kamo hangtod sa kahangtoran sa akong gibuhat. Tan-awa himoon ko ang Jerusalem ingon nga usa ka kalipay, ug ang iyang katawhan ingon nga usa ka pagmaya. 19 Magsadya ako diha sa Jerusalem ug magmalipayon diha sa akong katawhan; dili na madungog ang pagdanguyngoy ug pagbakho diha kaniya. 20 Wala na gayoy mga batang masuso nga mabuhi sa hamubo lamang nga mga adlaw, ni mamatay ang mga tawong tigulang sa wala pa ang ilang panahon. Kay ang tawo nga mamatay sa 100 ang pangidaron isipon nga batan-on pa. Ug si bisan kinsa nga dili moabot sa panuigon nga 100 isipon siya nga tinunglo. 21 Magtukod sila ug mga balay ug magpuyo niini, ug magtanom sila sa ilang mga parasan ug mokaon sa mga bunga niini. 22 Dili sila motukod ug balay ug puy-an lamang sa uban; dili sila magtanom, ug ang lain lamang ang mokaon; kay ang mga adlaw sa mga kahoy mao man ang adlaw sa akong katawhan. Kapahimuslan gayod sa akong pinili ang buhat sa ilang mga kamot. 23 Dili na sila maghago sa walay kapuslanan, ni manganak diha sa kagulanan. Kay sila mao ang mga anak niadtong gipanalanginan ni Yahweh, ug ingon man ang ilang mga kaliwat. 24 Sa dili pa sila motawag, tubagon ko na sila; ug samtang magasulti pa sila, madungog ko na. 25 Magsalo na sa pagsibsib ang lobo ug ang nating karnero, ug mokaon na ang liyon sa dagami sama sa baka; apan abog na ang kan-on sa mga halas. Dili na sila modaot ni mogun-ob sa akong balaang bukid," nag-ingon si Yahweh.

66 Mao kini ang giingon ni Yahweh, "Ang langit mao ang akong trono ug ang kalibotan maoy akong tumbanan. Asa man ang balay nga inyong tukoron alang kanako? Asa man ang dapit diin akong pahulayan? 2 Ang akong mga kamot maoy naghimo niining tanang mga butang; ingon niana ang pagtungha niining mga butanga—mao kini ang pahayag ni Yahweh. Mao kini ang tawo nga akong nauyonan, ang mapainubsanon, ang mahinulsulon nga ispiritu, ug mahadlokon sa akong pulong. 3 Siya nga nag-ihaw sa baka sama ra usab nga nagpatay sa usa ka tawo; siya nga naghalad sa nating karnero sama ra usab nga naglubag sa liog sa iro; siya nga naghalad sa trigo sama ra usab nga naghalad sa dugo sa baboy; siya nga naghalad sa insenso nagpanalangin ra usab sa pagkadaotan. Gipili nila ang kaugalingon nilang dalan, ug nalipay sila sa ilang kalaw-ayan. 4 Sa samang paagi pilion ko ang ilang silot, ipadangat ko kanila ang ilang gikahadlokan, tungod kay sa dihang nagtawag ako, walay mitubag; sa dihang nagsulti ako walay naminaw. Gihimo hinuon nila kung unsa ang daotan sa akong panan-aw, ug gipili ang paghimo kung unsa ang dili makapahimuot kanako." 5 Paminawa ang pulong ni Yahweh, kamo nga nagpangurog sa iyang mga pulong, "Miingon ang inyong igsoon nga nasilag ug misalikway kaninyo tungod sa akong ngalan, 'Mahimaya si Yahweh, unya makita namo ang inyong kalipay,' apan mapakaulawan sila. 6 Ang tingog sa gubat madungog gikan sa siyudad, ang tingog nga gikan sa templo, ang tingog ni Yahweh nga nanimalos sa iyang mga kaaway. 7 Sa wala pa siya magbati, manganak na siya; sa wala pa niya batia ang sakit, manganak na siya ug usa ka batang lalaki. 8 Kinsa may nakadungog nianang mga butanga? Kinsa may nakakita nianang mga butanga? Mahimugso ba sa usa lang ka adlaw ang usa ka yuta? Motungha ba sa usa lamang ka gutlo ang usa ka nasod? Kay sa dihang nagbati ang Zion, manganak dayon siya sa iyang mga anak. 9 Magpamabdos ba ako ug usa ka bata sa tagoangkan ug dili tugotan nga matawo? —nangutana si Yahweh. O magpakatawo ba ako ug usa ka bata ug dili madayon? nangutana ang Dios." 10 Pagmaya kamo uban ang Jerusalem ug paglipay alang kaniya, kamong nahigugma kaniya; pagmaya uban kaniya, kamong tanan nga nagbangotan tungod kaniya. 11 Kay makasuso kamo ug matagbaw; sa iyang dughan mahupay kamo; kay mag-inom kamo hangtod mabusog ug malipay sa kadagaya sa iyang gatas. 12 Mao kini ang gisulti ni Yahweh, "Ipakaylap ko ang kadagaya nganha kaniya sama sa suba, ug ang bahandi sa mga kanasoran sama sa nagdagayday nga sapa. Mosuso ka diha sa iyang kiliran, kuguson sa iyang mga bukton, ug yogyogon ibabaw sa iyang mga tuhod. 13 Sama sa inahan nga naglipay sa iyang anak, busa lipayon ka usab sa Jerusalem." 14 Makita mo kini, ug magmalipayon ang imong kasingkasing, ug moturok ang imong kabukogan sama sa lunhaw nga sagbot. Maila sa iyang mga alagad ang kamot ni Yahweh, apan ipakita niya ang iyang kasuko batok sa iyang mga kaaway. 15 Kay tan-awa, moabot si Yahweh uban ang kalayo, ug moabot ang iyang mga karwahe sama sa naghuros nga hangin aron modala sa kainit sa iyang kasuko ug sa iyang pagbadlong uban ang nagdilaab nga kalayo. 16 Kay ipahamtang ni Yahweh ang paghukom sa katawhan pinaagi sa kalayo ug pinaagi sa iyang espada. Daghan kadtong mapatay ni Yahweh. 17 Nagbalaan sila ug nagputli sa ilang kaugalingon, aron makasulod sila sa mga tanaman, nga nagsunod sa tawo nga atua sa taliwala niadtong mikaon sa karneng baboy ug sa mahugaw nga mga butang sama sa ilaga. "Moabot kanila ang kataposan—mao kini ang pahayag ni Yahweh. 18 Kay nasayod ako sa ilang binuhatan ug hunahuna. Moabot ang panahon nga akong tigomon ang tanang kanasoran ug ang mga pinulongan. Manganhi sila ug makita nila ang akong himaya. 19 Magbutang ako ug ilhanan diha kanila. Unya ipadala ko ang mga nahibilin kanila sa mga kanasoran sa: Tarshis, sa Put, ug sa Lud, mga tigpana

nga namana sa ilang mga pana ngadto sa Tubal, sa Javan,
ug sa halayo nga mga baybayon nga wala pa makadungog
mahitungod kanako o makita ang akong himaya. Imantala
nila ang akong himaya taliwala sa kanasoran. **20** Dad-on
nila pagbalik ang tanan mong mga igsoon nga gikan sa
tanang kanasoran, ingon nga halad ngadto kang Yahweh.
Moabot sila sakay sa mga kabayo, ug sa mga karwahe,
sa mga karomata, sa mga asno, ug sa mga kamelyo, aron
moadto sa akong balaang bukid sa Jerusalem—nag-ingon
si Yahweh. Kay dad-on sa katawhan sa Israel ang mga
halad nga trigo nga anaa sa hinlo nga sudlanan ngadto
sa balay ni Yahweh. **21** Magpili ako ug mga pari ug Levita
sa pipila kanila—nag-ingon si Yahweh. **22** Kay sama nga
molungtad diha sa akong atubangan ang bag-ong langit ug
bag-ong yuta nga akong himoon—mao kini ang pahayag
ni Yahweh—busa magpabilin ang imong mga kaliwat, ug
magpabilin ang imong ngalan. **23** Sukad sa usa ka bulan
hangtod sa sunod, ug sa matag Adlaw nga Igpapahulay,
manganhi ang tibuok katawhan aron moyukbo kanako—nag-
ingon si Yahweh. **24** Manggawas sila ug makita nila ang
mga patay nga lawas sa mga tawo nga misupak kanako,
kay ang mga ulod nga mokutkot kanila dili mamatay, ug ang
kalayo nga milamoy kanila dili mapalong; ug kaligutgotan
kini sa tanang mga binuhat.”

Jeremias

1 Mao kini ang mga pulong ni Jeremias nga anak nga lalaki ni Hilkia, ang usa sa mga pari sa Anatot sa yuta ni Benjamin. **2** Miabot kaniya ang pulong ni Yahweh sa mga adlaw ni Josia nga anak nga lalaki ni Amon, nga hari sa Juda, sa ikanapulog tulo ka tuig sa iyang paghari. **3** Miabot usab kini sa mga adlaw ni Jehoyakim nga anak nga lalaki ni Josia, ang hari sa Juda, hangtod sa ikalima nga bulan sa ikanapulog usa ka tuig ni Zedekia nga anak ni Josia, ang hari sa Juda, sa dihang gikuha ang katawhan sa Jerusalem ingon nga mga binilanggo. **4** Miabot kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, **5** "Gipili ko na ikaw; sa wala ko pa ikaw gihulma sa tagoangkan, gilain ko na ikaw sa wala ka pa nahimugso gikan sa tagoangkan; gihimo ko na ikaw nga propeta sa kanasoran." **6** Ah, Ginoong Yahweh!" Miingon ako, "Dili ako kahibalo mamulong, tungod kay batan-on pa kaayo ako." **7** Apan miingon si Yahweh kanako, "Ayaw pagsulti nga, 'Batan-on pa kaayo ako.' Kinahanglan nga molakaw ka bisan asa ko ikaw ipadala, ug kinahanglan nimong isulti kung unsa ang gimando ko kanimo! **8** Ayaw kahadlok kanila, kay mag-uban ako kanimo aron sa pagluwas kanimo—mao kini ang pahayag ni Yahweh." **9** Unya gituy-od ni Yahweh ang iyang kamot ug gihikap ang akong baba, ug miingon kanako, "Karon, gibutang ko na ang akong pulong sa imong baba. **10** Gipili ko ikaw karon ibabaw sa mga nasod ug ibabaw sa mga gingharian, aron sa pag-ibot ug sa paggun-ob, aron sa paglaglag ug pagpukan, aron sa pagtukod ug sa pagtanom." **11** Miabot kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, "Unsa man ang imong nakita, Jeremias?" Miingon ako, "Nakita ko ang usa ka sanga sa kahoy nga almond." **12** Miingon si Yahweh kanako, "Husto ang imong nakita, kay nagabantay ako sa akong pulong aron nga matuman kini." **13** Miabot kanako ang pulong ni Yahweh sa ikaduhang higayon, nga nag-ingon, "Unsa man ang imong nakita?" Miingon ako, "Nakita ko ang gipainit nga kolon nga nagbukal-bukal, nag-atubang kini gikan sa amihanan." **14** Miingon si Yahweh kanako, "Moabot ang katalagman gikan sa amihanang bahin, ngadto sa tanang namuyo niini nga yuta. **15** Kay pagatawgon ko ang tanang tribo sa amihanang mga gingharian, gipahayag ni Yahweh. Moabot sila, ug magtukod ang matag usa sa iyang trono sa agianan sa mga ganghaan sa Jerusalem, batok sa tanang mga paril nga nakapalibot niini, ug batok sa tanang mga siyudad sa Juda. **16** Magpahayag ako ug silot batok kanila alang sa ilang daotang binuhatan sa pagsalikway kanako, sa pagsunog ug insenso ngadto sa laing mga dios, ug sa pagsimba sa mga binuhat sa ilang mga kamot. **17** Andama ang imong kaugalingon! Barog ug isulti kanila ang gisugo ko kanimo. Ayaw kalisang sa ilang atubangan, o lisangon ko ikaw sa ilang atubangan! **18** Tan-awa! Karon gihimo ko ikaw nga sama sa lig-on nga siyudad, usa ka puthaw nga haligi, ug tumbaga nga mga paril batok sa tibuok yuta—batok sa mga hari sa Juda, sa mga opisyal niini, sa mga pari niini ug sa katawhan sa yuta. **19** Makig-away sila batok kanimo, apan dili sila makapildi kanimo, kay mag-uban ako aron sa pagluwas kanimo—mao kini ang pahayag ni Yahweh."

2 Miabot kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, **2** "Lakaw ug pagmantala ngadto sa igdulongog sa Jerusalem. Isulti kini, 'miingon si Yahweh niini: nahinumdoman ko alang kanimo ang matinud-anong kasabotan sa imong pagkabatan-on, ang imong gugma sa panahon nga minyoonon na kita, sa dihang misunod ka kanako didto sa kamingawan, ang yuta nga wala gitamnan. **3** Gilain ang Israel ngadto kang Yahweh, ang unang mga bunga sa iyang ani! Ang tanang mikaon gikan sa unang mga bunga giila nga sad-an; miabot kanila ang katalagman—mao kini ang pahayag ni Yahweh.'" **4** Paminawa ang pulong ni Yahweh, balay ni Jacob ug ang matag pamilya sa balay sa Israel. **5** Miingon si Yahweh niini, "Unsa man ang nakita nga sayop sa inyong mga amahan nganhi kanako, nga mipalayo man sila gikan sa pagsunod kanako? Nga misunod sila sa mga walay pulos nga mga diosdios ug nahimo silang walay pulos? **6** Wala sila miingon, 'Asa man si Yahweh, nga maoy nagpagawas kanato gikan sa yuta sa Ehipto? Asa man si Yahweh, nga nangulo kanato ngadto sa kamingawan, ngadto sa yuta sa Araba ug sa mga bung-aw, ug sa yuta nga uga ug sa hilabihan nga kangitngit, usa ka yuta nga walay nagaagi ug walay nagpuyo?' **7** Apan gidala ko kamo sa yuta sa Carmel, sa pagkaon sa bunga niini ug sa ubang maayong mga butang! Apan sa dihang miabot kamo, gihugawan ninyo ang akong yuta, gihimo ninyong dulomtanan ang akong panulondon! **8** Wala miingon ang mga pari, 'Asa man si Yahweh?' ug wala nagtagad kanako ang mga hanas sa balaod! Nagpakasala ang mga magbalantay batok kanako. Nanagna ang mga propeta alang kang Baal ug naglakaw sunod sa walay pulos nga mga butang. **9** Busa pakasad-on ko gihapon kamo—mao kini ang pahayag ni Yahweh—pakasad-on ko ang mga anak sa inyong mga anak nga lalaki. **10** Kay tabok sa mga baybayon sa Kitim ug tan-awa. Pagpadala ug mga mensahero ngadto sa Kedar ug sutaa ug tan-awa kung aduna bay sama niini kaniadto. **11** Nagbaylo ba ang nasod sa ilang mga dios, bisan tuod dili sila mga dios? Apan gibaylo sa akong katawhan ang ilang himaya alang sa mga butang nga dili makatabang kanila. **12** Pagkurog, kalangitan, tungod niini! Katingala ug kalisang—mao kini ang pahayag ni Yahweh. **13** Kay nakabuhat ug duha ka daotan ang akong katawhan batok kanako: Gibiyaan nila

ang mga tuboran sa buhing katubigan, ug nagkalot sila ug
mga atabay alang sa mga ilang kaugalingon, guba nga
mga atabay nga dili makapundo ug tubig. **14** Ulipon ba
ang Israel? Natawo ba siya sa panimalay sa iyang agalon?
Busa nganong nahimo man siyang inilog? **15** Nagngulob
ang batan-ong mga liyon batok kaniya. Nagsabasaba sila
pag-ayo ug gihimong kahadlokan ang iyang yuta. Naguba
ang iyang mga siyudad nga walay mga lumolupyo. **16** Ug
kiskisan usab sa katawhan sa Memfis ug sa Tapanhes
ang imong bagolbagol. **17** Wala ba ninyo kini buhata sa
inyong kaugalingon sa dihang gisalikway ninyo si Yahweh
nga inyong Dios, samtang gipangulohan niya kamo diha sa
dalan? **18** Busa karon, nganong moagi man kamo sa dalan
sa Ehipto ug moinom sa katubigan sa Shihor? Nganong
moagi man sa dalan sa Asiria ug moinom sa katubigan
sa Suba sa Eufrates? **19** Ang inyong pagkadaotan maoy
mibadlong kaninyo, ug ang inyong pagkawalay pagtuo maoy
misilot kaninyo. Busa hunahunaa kini ug sabta nga daotan
ug pait gayod kaayo kini sa dihang gisalikway ninyo si
Yahweh nga inyong Dios, ug walay kahadlok kanako—mao
kini ang pahayag sa Ginoo nga si Yahweh ang labaw nga
makagagahom. **20** Kay gibali ko ang yugo nga gipas-an
ninyo kaniadto; gibugto ko ang nakagapos kaninyo. Miingon
gihapon kamo, 'Dili ako moalagad!' sanglit miyukbo kamo
sa matag tag-as nga bungtod ug ilalom sa lunhaw nga
kahoy, ikaw nga mananapaw. **21** Gitanom ko kamo ingon
nga piniling paras, hingpit gayod nga gikan sa maayong
binhi. Giunsa man pagkahitabo nga giusab ninyo ang inyong
kaugalingon ngadto sa dunot ug walay pulos nga paras?
22 Kay bisan ug hinloan ninyo ang inyong kaugalingon sa
sapa o maghugas gamit ang sabon nga makalimpyo, ang
inyong pagkadaotan usa ka lama sa akong atubangan—mao
kini ang pahayag sa Ginoo nga si Yahweh. **23** Giunsa
man ninyo pag-ingon, 'Wala ako mahugawi! Wala kami
misunod sa mga Baal'? Tan-awa kung unsa ang inyong
gibuhat didto sa kawalogan! Hunahunaa kung unsa ang
inyong gibuhat—mga abtik kamo nga bayeng kamelyo nga
nagdagan dinhi ug didto, **24** usa ka ihalas nga asno nga anad
sa kamingawan, sa iyang kainit nagahanggap sa hangin!
Kinsa man ang makapugong sa iyang kaulag? Wala nay
mga lalaki nga kapoyon sa paggukod kaniya; makita nila
siya panahon sa tingpangulag. **25** Kinahanglan dili ninyo
tugotan nga magtiniil kamo ug uhawon ang inyong tutonlan!
Apan miingon kamo, 'Wala nay paglaom! Dili, gihigugma
ko ang mga langyaw ug mosunod kanila!' **26** Sama sa
kaulaw sa usa ka kawatan sa dihang makit-an siya, busa
maulawan usab ang panimalay sa Israel—sila, ilang mga
hari, ilang mga prinsipe, ilang mga pari ug mga propeta! **27**
Mao kini ang miingon ngadto sa kahoy, 'Ikaw ang akong
amahan,' ug ngadto sa bato, 'Ikaw ang naghatag kanakog
kinabuhi.' Kay ang ilang likod maoy nag-atubang kanako ug
dili ang ilang mga dagway. Bisan pa niana, moingon sila
sa panahon sa kagubot, 'Barog ug luwasa kami!' **28** Apan
asa naman ang mga dios nga gihimo ninyo alang sa inyong
kaugalingon? Pabaroga sila kung buot nila nga luwason
kamo panahon sa mga kalisdanan, kay ang inyong mga
diosdios sama kadaghan sa inyong mga siyudad, Juda! **29**
Busa nganong pasanginlan man ninyo ako sa pagbuhat ug
sayop! Nakasala kamong tanan batok kanako—mao kini ang
pahayag ni Yahweh. **30** Gisilotan ko ang inyong katawhan sa
walay kapuslanan. Dili sila modawat ug pagpanton. Gilamoy
sa inyong espada ang inyong mga propeta sama sa usa
ka mangtas nga liyon! **31** Kamo nga nahisakop niini nga
kaliwatan! Hatagi ug pagtagad ang akong pulong, ang pulong
ni Yahweh! Nahimo ba akong kamingawan sa Israel? O usa
ka yuta nga hilabihan kangitngit? Nganong moingon man
ang akong katawhan, 'Maglatagaw kita, dili na kami moanha
pa kanimo'? **32** Malimtan ba sa ulay ang iyang alahas, ug
sa pangasaw-onon ang iyang mga belo? Apan nalimtan
ako sa akong katawhan sulod sa daghang mga adlaw! **33**
Pagkamaayo gayod nimo mobuhat ug paagi aron mangita
ug gugma. Gitudlo pa gani nimo ang imong mga paagi sa
daotang mga babaye. **34** Nakaplagan diha sa imong bisti
ang dugo nga mao ang kinabuhi sa mga walay sala, ang
mga kabos nga mga tawo. Wala nakaplagan kining mga
tawhana sa mga buhat sa pagpangawat. **35** Apan miingon
ka, 'Wala akoy sala; sigurado nga mipahilayo na ang iyang
kasuko kanako.' Apan tan-awa! Magpahamtang ako ug
paghukom diha kanimo tungod kay miingon ka, 'Wala ako
nakasala.' **36** Nganong taphaw lamang kaayo ang inyong
pagtagad niining kabag-ohan diha sa imong mga paagi? **37**
Mahiubos usab kamo sa Ehipto, sama lamang sa nahitabo
kaninyo sa Asiria. Mogawas usab kamo didto nga magsubo,
inubanan sa inyong mga kamot ibabaw sa inyong ulo, kay
gisalikway ni Yahweh kadtong inyong gisaligan, busa dili ka
nila matabangan."

3 "Kung makigbulag ang lalaki sa iyang asawa ug mobiya
ang babaye gikan kaniya ug mahimong asawa sa laing
lalaki, mobalik pa ba ang lalaki kaniya? Dili ba mahugaw
pag-ayo kana nga yuta? Nagkinabuhi ka ingon nga usa ka
nagabaligya ug dungog nga adunay daghang hinigugma; ug
mobalik ka kanako? —mao kini ang pahayag ni Yahweh.
2 Hangad ngadto sa tag-as nga dapit nga walay tanom
ug tan-awa! Aduna bay laing dapit nga wala ka nagbuhat
ug malaw-ay nga pakighilawas? Naglingkod ka daplin sa
dalan nga naghulat sa imong mga hinigugma, ingon nga
Arabo didto sa kamingawan. Gihugawan nimo ang yuta
pinaagi sa pagbaligya ug dungog ug pagkadaotan. **3** Busa

gipugngan ang ulan sa panahon sa tingpamulak ug wala miabot ang ulan sa kataposan. Apan mapasigarbohon ang imong panagway, sama sa dagway sa bigaon nga babaye. Nagdumili ka sa pagbati ug kaulaw. **4** Dili ba nagtawag ka man kanako karon: 'Amahan ko! Labing suod ko nga higala bisan pa sa akong pagkabatan-on! **5** Masuko pa ba siya kanunay? Tipigan ba niya ang iyang kasuko hangtod sa kataposan?' Tan-awa! Mao kini ang imong giingon, apan gibuhat nimo ang tanang daotan nga imong mahimo!" **6** Unya miingon si Yahweh kanako sa mga adlaw ni Josia nga hari, "Nakita ba nimo kung unsa ang gibuhat sa Israel nga walay pagtuo? Mitungas siya sa matag bungtod ug ngadto sa ilalom sa matag lunhaw nga kahoy, ug didto nagbuhat siya nga sama sa nagbaligya ug dungog. **7** Miingon ako, 'Human niya buhata kining mga butanga, mobalik siya kanako,' apan wala siya mibalik. Unya nakita sa iyang walay pagtuo nga igsoong babaye nga mao ang Juda kining mga butanga. **8** Busa nakita ko kana, sa samang paagi nga nakabuhat ug pagpanapaw ang walay pagtuo nga Israel ug gipahawa ko siya ug naghatag ug sulat sa pagpakigbulag batok kaniya, wala nahadlok ang walay pagtuo niya nga igsoong babaye nga mao ang Juda; migawas usab siya ug nagbuhat nga sama sa nagbaligya ug dungog. **9** Wala lamang kaniya ang iyang pagbaligya ug dungog; gihugawan niya ang yuta, ug nanapaw siya pinaagi sa mga bato ug mga kahoy. **10** Unya human niining tanan, mibalik kanako ang walay pagtuo nga Juda nga iyang igsoong babaye, dili uban sa bug-os niyang kasingkasing, apan inubanan sa bakak—mao kini ang pahayag ni Yahweh." **11** Unya miingon si Yahweh kanako, 'Nahimong mas matarong ang walay pagtuo nga Israel kaysa walay pagtuo nga Juda! **12** Lakaw ug imantala kini nga mga pulong didto sa amihanan. Pag-ingon, 'Balik, walay pagtuo nga Israel! —mao kini ang pahayag ni Yahweh—dili na gayod ako masuko kaninyo sa kanunay. Sanglit matinud-anon man ako—mao kini ang pahayag ni Yahweh—dili ako magpabiling masuko hangtod sa kahangtoran. **13** Ilha ang imong pagkadaotan, kay nakasala ka batok kang Yahweh nga imong Dios; gipaambit nimo ang imong mga binuhatan ngadto sa mga dumoduong ilalom sa matag lunhaw nga kahoy! Kay wala ka naminaw sa akong tingog! —mao kini ang pahayag ni Yahweh. **14** Balik, katawhan nga walay pagtuo! —mao kini ang pahayag ni Yahweh—ako ang imong bana! Dad-on ko ikaw, usa gikan sa imong siyudad ug duha gikan sa pamilya, ug dad-on ko kamo sa Zion! **15** Hatagan ko kamo ug mga magbalantay nga sunod sa akong kasingkasing, ug bantayan nila kamo inubanan sa kahibalo ug panglantaw. **16** Unya mahitabo kini nga motubo ka ug mamunga didto sa maong yuta niadtong mga adlawa—mao kini ang pahayag ni Yahweh—dili na sila moingon, "Ang sudlanan sa kasabotan ni Yahweh!" Kining butanga dili na moabot sa ilang mga kasingkasing o mahinumdoman; dili na kini malimtan, ug dili na magbuhat ug lain.' **17** Nianang panahona magmantala sila mahitungod sa Jerusalem, 'Mao kini ang trono ni Yahweh,' ug magtigom ang ubang kanasoran didto sa Jerusalem sa ngalan ni Yahweh. Dili na sila maglakaw pa diha sa pagkamasinupakon sa ilang daotan nga mga kasingkasing. **18** Niadtong mga adlawa, maglakaw ang panimalay sa Juda uban sa panimalay sa Israel. Moabot sila gikan sa yuta sa amihanan ngadto sa yuta nga gihatag nako sa inyong mga katigulangan ingon nga panulondon. **19** Alang kanako, moingon ako, "Buot ko gayod nga pasidunggan ka ingon nga akong anak nga lalaki ug hatagan ka ug maayong yuta, usa ka panulondon nga mas nindot pa kaysa anaa sa ubang mga nasod!' Moingon ako, 'Tawgon mo ako nga "akong amahan".' Moingon ako nga dili ka motalikod gikan sa pagsunod kanako. **20** Apan sama sa babaye nga walay pagtuo sa iyang bana, giluiban mo ako, balay sa Israel—mao kini ang pahayag ni Yahweh." **21** Adunay tingog nga nadungog didto sa kapatagan, ang paghilak ug pagpangamuyo sa katawhan sa Israel! Kay giusab nila ang ilang mga paagi; gikalimtan nila si Yahweh nga ilang Dios. **22** "Balik, katawhan nga walay pagtuo! Ayohon ko kamo gikan sa pagluib!" "Tan-awa! Moanha kami kanimo, kay ikaw si Yahweh nga among Dios! **23** Sa pagkatinuod naggikan sa kabungtoran ang mga bakak, ug ang makalibog nga kasaba naggikan sa kabukiran; tinuod gayod nga si Yahweh nga atong Dios ang kaluwasan sa Israel. **24** Apan ang makauulaw nga mga diosdios maoy nagkuha sa gibuhat sa atong mga katigulangan—ang ilang mga karnero ug mga baka, ang ilang mga anak nga lalaki ug babaye! **25** Manghigda kita sa kaulaw. Hinaot nga tabonan kita sa atong kaulaw, kay nakasala kita batok kang Yahweh nga atong Dios! Kita ug ang atong mga katigulangan, gikan sa panahon sa atong pagkabatan-on hangtod karong adlawa, wala naminaw sa tingog ni Yahweh nga atong Dios!"

4 "Kung mobalik ka, Israel—mao kini ang pahayag ni Yahweh—kinahanglan nga kanako ka lamang mobalik. Kung kuhaon nimo ang mga dulomtanang butang gikan sa akong atubangan ug dili na maglatagaw pag-usab gikan kanako. **2** Kinahanglan nga magmatinud-anon ka, makiangayon, ug magpakamatarong sa dihang manumpa ka, 'Ingon nga buhi si Yahweh.' Unya panalanginan sa kanasoran ang ilang kaugalingon diha kaniya, ug diha kaniya mahimaya sila." **3** Kay gisulti kini ni Yahweh sa matag tawo didto sa Juda ug sa Jerusalem: 'Daroha ang imong kaugalingong yuta, ug ayaw pagpugas ngadto sa sampinitan. **4** Tulia ang inyong kaugalingon ngadto kang Yahweh, ug kuhaa ang yamis sa inyong kasingkasing,

katawhan sa Juda ug lumolupyo sa Jerusalem, kay kondili, mosilaob ang akong kasuko sama sa kalayo, ug mosiga nga walay makapalong niini, tungod sa pagkadaotan sa inyong binuhatan. **5** Ibalita ngadto sa Juda ug tugoti nga madungog ngadto sa Jerusalem. Isulti kini, "Patingoga ang budyong didto sa yuta." Imantala, "Pagtigom. Mangadto kita sa lig-on nga mga siyudad." **6** Ipataas ang bandera ug iatubang kini ngadto sa Zion, ug dagan alang sa kaluwasan! Ayaw pagpabilin, kay magdala ako ug katalagman gikan sa amihanan ug usa ka dako nga pagkalaglag. **7** Mogawas na ang liyon gikan sa iyang lungib ug nag-andam na ang tawo nga moguba sa kanasoran. Mobiya na siya sa iyang dapit aron magdala ug kahadlok sa imong yuta, aron gubaon ang imong mga siyudad, diin wala nay bisan usa nga magpuyo. **8** Tungod niini, sul-obi ang imong kaugalingon ug sako, pagbangotan ug pagdangoyngoy. Kay ang kadako sa kasuko ni Yahweh wala mipalayo kanato. **9** Unya mahitabo kini nianang adlawa—mao kini ang pahayag ni Yahweh—nga mamatay ang mga kasingkasing sa hari ug sa iyang mga opisyal. Mahadlok ang mga pari, ug malisang ang mga propeta.'" **10** Busa miingon ako, "Ah! Yahweh nga Ginoo. Sigurado gayod nga gilimbongan mo kining katawhan ug ang Jerusalem pinaagi sa pag-ingon, 'Adunay kalinaw alang kaninyo.' Apan mitigbas ang espada batok sa ilang kinabuhi." **11** Nianang panahona isulti kini sa katawhan ug sa Jerusalem, "Ang init nga hangin gikan sa kapatagan sa kamingawan maghimo ug dalan padulong sa anak nga babaye sa akong katawhan. Dili kini makatahop o maghinlo kanila. **12** Moabot ang hangin nga mas kusog pa niadto pinaagi sa akong sugo, ug maghukom ako batok kanila. **13** Tan-awa, misulong siya sama sa mga panganod, ug ang iyang mga karwahe sama sa unos. Mas paspas pa kaysa mga agila ang iyang mga kabayo. Pagkaalaot alang kanato, kay madaot gayod kita! **14** Hinloi ang imong kasingkasing gikan sa pagkadaotan, Jerusalem, aron maluwas ka. Hangtod kanus-a ka man maghunahuna pag-ayo kung unsaon pagpakasala? **15** Kay adunay tingog nga nagdala ug balita gikan sa Dan, ug nadungog gikan sa kabukiran sa Efraim ang umaabot nga katalagman. **16** Pahunahunaa ang kanasoran mahitungod niini: Tan-awa, ipahibalo sa Jerusalem nga padulong na ang mga moalirong kanato gikan sa layong dapit aron sa pagsinggit ug pagkiggubat batok sa mga siyudad sa Juda. **17** Mahisama sila sa tigbantay sa naugmad nga uma batok kaniya sa tibuok palibot, sanglit nagmasinupakon man siya kanako—mao kini ang pahayag ni Yahweh— **18** ug ang imong paggawi ug ang imong binuhatan maoy naghimo niining mga butanga kanimo. Mao kini ang imong silot. Pagkamakalilisang gayod niini! Hampakon gayod niini ang kasingkasing. **19** Kasingkasing ko! Kasingkasing ko! Gisakit ang sulod sa akong kasingkasing. Nagubot ang sulod sa akong kasingkasing. Dili ako makapabiling hilom tungod kay nadungog nako ang tingog sa budyong, usa ka pahimangno alang sa gubat. **20** Nagsunod ang mga katalagman; kay nagguba ang tibuok yuta. Sa kalit lamang naguba ang akong mga tolda, ang akong mga tabil sa usa lamang ka higayon. **21** Hangtod kanus-a man ako magtan-aw sa sukdanan? Madungog pa ba nako ang tingog sa budyong? **22** Kay ang pagkabuangbuang sa akong katawhan—wala sila makaila kanako. Mga hungog sila nga mga tawo ug wala silay panabot. Aduna silay kahibalo sa daotan, apan wala nasayod sa pagbuhat ug maayo. **23** Nakita ko ang yuta. Tan-awa! Wala kini porma ug walay sulod. Kay walay kahayag alang sa kalangitan. **24** Nagtan-aw ako sa kabukiran. Tan-awa, nagkurog kini, ug nauyog ang tanang kabungtoran. **25** Nagtan-aw ako. Tan-awa, walay bisan usa, ug nanglupad ang tanang kalanggaman sa kalangitan. **26** Nagtan-aw ako. Tan-awa, nahimong kamingawan ang tanaman ug nagun-ob ang tanang siyudad sa atubangan ni Yahweh, atubangan sa iyang hilabihan nga kapungot." **27** Mao kini ang giingon ni Yahweh, "Malaglag ang tibuok yuta, apan dili ko kini gubaon sa hingpit. **28** Tungod niini, magbangotan ang yuta, ug mongitngit ang kalangitan. Kay gipadayag ko ang akong katuyoan; dili ako magpugong; dili ako moundang sa pagpatuman niini. **29** Mokalagiw ang matag siyudad gikan sa kasaba sa mga nagkabayo ug sa mga tigpana nga adunay mga udyong; modagan sila ngadto sa kalasangan. Mosaka ang matag siyudad ngadto sa mga batoon nga mga dapit. Isalikway ang mga siyudad, kay wala nay magpuyo niini. **30** Karon nga nalaglag kana, unsa man ang imong buhaton? Kay bisan nagbisti ka ug dagtom pula, gidayandayanan ang imong kaugalingon pinaagi sa mga bulawan nga alahas, ug gipadako tan-awon ang imong mata pinaagi sa pintura, ang kalalakin-an nga nagtinguha kanimo karon nagsalikway na kanimo. Hinuon, nagsulay sila sa pagkuha sa imong kinabuhi. **31** Busa nadungog ko ang tingog sa kasakit, kasakit nga sama sa pagkatawo sa kamagulangang bata, ang tingog sa anak nga babaye sa Zion. Naghangus siya sa pagginhawa. Gidupa niya ang iyang mga kamot, 'Pagkaalaot nako! Naluya ako tungod niini nga mga mamumuno.'"

5 Pagdali ug adto sa kadalanan sa Jerusalem; pangita usab ngadto sa iyang mga plasa sa siyudad. Unya tan-awa ug paghunahuna mahitungod niini: Kung makakita ka ug tawo o bisan kinsa nga nagbuhat ug matarong ug nagmatinud-anon sa pagbuhat, pasayloon ko ang Jerusalem. **2** Bisan tuod nag-ingon sila, 'Ingon nga buhi si Yahweh,' apan bakak diay sila nga nanumpa." **3** Yahweh, dili ba nagtan-aw man ang imong mga mata alang sa pagkamatinud-anon? Gisilotan nimo ang mga tawo, apan wala nila nabati ang kasakit.

Gibuntog nimo sila sa hingpit, apan nagdumili gihapon sila
sa pagdawat ug pagpanton. Gipagahi nila ang ilang mga
nawong kaysa bato, ug nagdumili sila sa paghinulsol. 4
Busa miingon ako, “Tinuod nga kabos lamang kini nga mga
tawo. Mga buangbuang sila, kay wala sila nasayod sa mga
paagi ni Yahweh, ni sa mga sugo sa ilang Dios. 5 Moadto
ako sa mahinungdanon nga mga tawo ug ipahayag ang
mga mensahe sa Dios ngadto kanila, aron nga masayod
sila sa mga paagi ni Yahweh, ang mga kasugoan sa ilang
Dios.” Apan gibali nilang tanan ang ilang yugo; ug gibugto
nila ang mga kadena nga naghiusa kanila ngadto sa Dios.
6 Busa hasmagan sila sa liyon nga gikan sa kalibonan.
Laglagon sila sa lobo nga gikan sa Araba. Moabot ang
leopardo nga maoy magtukaw batok sa ilang mga siyudad.
Pagakuniskunison ang bisan kinsa nga mogawas sa siyudad
niini. Kay nagkadaghan ang ilang kalapasan. Walay puas
ang ilang pagkawalay pagtuo. 7 Nganong pasayloon ko
man kining mga tawhana? Gisalikway ako sa inyong mga
anak nga lalaki ug naghimo ug mga panumpa sa dili mga
dios. Gipakaon nako sila pag-ayo, apan nanapaw sila ug
nagpanon ngadto sa mga balay sa mga nagbaligyag dungog.
8 Nahisama sila sa mga kabayo nga nanginit. Nangita sila
ug kahabalan. Nagbahihi ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa
asawa sa iyang silingan. 9 Busa dili ba nako sila silotan—mao
kini ang pahayag ni Yahweh— ug dili ba ako manimalos
alang sa akong kaugalingon sa nasod nga sama niini? 10
Tungas sa iyang naghagdanhagdan nga parasan ug laglaga.
Apan ayaw sila laglaga sa hingpit. Pul-ongi ang ilang mga
paras, sanglit wala man naggikan kang Yahweh kadto nga
mga paras. 11 Kay ang mga panimalay sa Israel ug sa Juda
nagbudhi gayod kanako sa hingpit—mao kini ang pahayag
ni Yahweh. 12 Nagsulti sila ug mga bakak mahitungod
kang Yahweh ug miingon sila, “Wala siyay buhaton; walay
kadaot nga moabot kanato, ug dili kita makakita ug espada
o kagutom. 13 Mahimong hangin ang mga propeta, ug wala
ang pulong diha kanila, busa tugoti nga matuman diha
kanila ang ilang gipanulti.” 14 Busa si Yahweh, ang Dios nga
labawng makagagahom nagsulti niini, “Tungod kay misulti
ka niini, tan-awa, ibutang ko ang akong pulong diha sa
imong baba. Sama kini sa kalayo, ug sama sa kahoy kining
katawhan! Kay lamyon sila niini. 15 Tan-awa! Magpadala
ako ug nasod batok kaninyo nga gikan sa layo, balay sa
Israel—mao kini ang pahayag ni Yahweh—molungtad kini
nga nasod, ang karaan nga nasod! Mao kini ang nasod
nga wala nimo nasayran ang pinulongan, ni masabtan nimo
kung unsa ang ilang giingon. 16 Ang baslayan niini sama sa
naabli nga lubnganan. Mga sundalo silang tanan. 17 Busa
mahurot ang inyong inani, ang inyo usab nga mga anak nga
lalaki ug mga anak nga babaye, ug ang inyong pagkaon.
Pangkaonon nila ang inyong mga kahayopan ug mga baka;
kaonon nila ang bunga gikan sa inyong parasan ug bunga
sa mga kahoy nga igera. Lumpagon nila pinaagi sa espada
ang inyong lig-on nga mga siyudad nga inyong gisaligan. 18
Apan bisan pa niadtong mga adlawa—mao kini ang pahayag
ni Yahweh—dili nako buot nga laglagon kamo sa hingpit. 19
Sa dihang miingon kamo, Israel ug Juda, 'Nganong gibuhat
man ni Yahweh nga atong Dios kining mga butanga dinhi
kanato?' unya ikaw, Jeremias, mosulti ngadto kanila, 'Ingon
nga inyong gisalikway si Yahweh ug nag-alagad sa mga
langyaw nga dios diha sa inyong yuta, busa kinahanglan
mag-alagad usab kamo sa mga dumuduong diha sa yuta
nga dili inyo. 20 Isugid kini ngadto sa balay ni Jacob ug
tugoti nga madungog kini sa Juda. Pag-ingon, 21 'Pamatia
kini, kamong buangbuang nga katawhan nga walay panabot,
nga adunay mga mata apan dili makakita, ug aduna kamoy
mga dalunggan apan dili makadungog. 22 Wala ba kamo
nahadlok kanako—mao kini ang pahayag ni Yahweh—o
nangurog sa akong atubangan? Nagbutang ako ug balas
aron mahimong utlanan sa dagat, ang mapadayonon nga
sugo nga dili gayod supakon niini—bisan pa ug motaob ug
mohunas ang dagat, dili gayod kini mosupak. Bisan pa ug
modahunog ang mga balod, dili sila molapas niini. 23 Apan
tig-a ang kasingkasing niini nga katawhan. Hinungdan nga
nagmasupilon kini ug nagpalayo. 24 Kay wala sila miingon
sa ilang mga kasingkasing, “Kahadlokan nato si Yahweh
nga atong Dios, nga maoy naghatag ug ulan —ang sayo
nga ulan ug ang dugay nga ulan—sa hustong panahon
niini, nagtipig ug tukmang mga semana sa pag-ani alang
kanato. 25 Ang inyong mga kalapasan maoy nagpugong
niining mga butanga nga mahitabo. Ang inyong mga sala
maoy nagpahunong sa maayo nga moabot kaninyo. 26 Kay
nakaplagan ang daotan nga kalalakin-an nga uban sa akong
katawhan. Nagbantay sila nga daw sama sa naghapa nga
tawo aron modakop ug mga langgam; nag-andam sila ug
lit-ag sa pagdakop sa katawhan. 27 Sama sa hawla nga
napuno sa mga langgam, napuno usab ug limbong ang ilang
mga balay. Busa midako sila ug nadato. 28 Nanambok sila;
nihamis sila ug nahimsog. Gilatas nila ang tanang bahin sa
pagkadaotan. Wala nila labani ang katungod sa katawhan, o
ang katungod sa mga ilo. Nagmauswagon sila bisan wala
sila naghatag ug hustisya ngadto sa nagkinahanglan. 29
Dili ko ba sila silotan alang niining mga butanga—mao
kini ang pahayag ni Yahweh—ug dili ba ako manimalos
alang sa akong kaugalingong nasod nga sama niini? 30
Midagsang ang kabangis ug ang kalisang diha sa yuta. 31
Nanagna ang mga propeta ug bakak, ug nagdumala ang
mga pari pinaagi sa ilang kaugalingong gahom. Nahigugma

ang akong katawhan niini nga paagi, apan unsa man ang mahitabo sa kaulahian?"

6 Pangita ug katagoan, katawhan ni Benjamin, pinaagi
sa pagbiya sa Jerusalem. Patingoga ang budyong
didto sa Tekoa. Iisa ang timailhan didto sa Bet Hakeram,
sanglit mipakita man ang pagkadaotan gikan sa amihanan;
nagpadulong ang dakong kaguliyang. **2** Ang anak nga
babaye sa Zion, nga maanyag ug huyang nga babaye,
malaglag gayod. **3** Mangadto kanila ang mga magbalantay
sa mga karnero ug ang ilang mga panon; magtukod sila
ug mga tolda palibot batok kaniya; ang matag usa ka tawo
mobantay pinaagi sa iyang kaugalingong kamot. **4** Ihalad
ang inyong mga kaugalingon ngadto sa mga dios alang
sa pakiggubat. Bangon, ug mosulong kita pagkaudto. Dili
gayod kini maayo nga mahanaw ang kahayag, ug motabon
ang anino sa kagabhion. **5** Apan, mosulong gihapon kita
panahon sa kagabhion ug gun-obon ang iyang lig-on nga
mga salipdanan." **6** Kay miingon si Yahweh ang labawng
makagagahom niini. Pangputla ang iyang kakahoyan, ug
pagtapok ug yuta palibot sa Jerusalem. Mao kini ang
siyudad nga hustong sulongon, tungod kay napuno kini sa
mga pagdaugdaog. **7** Sama sa tubod nga nagpadagayday
ug presko nga tubig, busa naghatag usab ug kadaotan
kining siyudara. Kasamok ug kaguliyang ang nadungog
diha kaniya; nagpadayon ang balatian ug mga samad sa
akong atubangan. **8** Dawata ang pagpanton, Jerusalem,
o motalikod ako palayo gikan kanimo ug himoon ko ikaw
nga awaaw, ang yuta nga walay mopuyo."' **9** Miingon si
Yahweh nga labawng makagagahom niini, "Tilukon gayod
nila kadtong nahibilin sa Israel sama sa parasan. Ikab-ot
pag-usab ang imong kamot aron pupuon ang mga ubas
gikan sa mga paras. **10** Kinsa man gayod ang akong
pahayagan ug pahimangnoan aron maminaw sila? Tan-awa!
Gisampungan nila ang ilang mga dalunggan; ug wala sila
manumbaling! Tan-awa! Miabot ngadto kanila ang pulong
ni Yahweh aron sa pagbadlong kanila, apan dili nila kini
gusto. **11** Busa napuno na ako sa kapungot ni Yahweh.
Gikapoy na ako sa pagdala niini. Miingon siya kanako,
"Ibubo kini ngadto sa kabataan nga anaa sa kadalanan ug
diha sa mga pundok sa mga batan-ong lalaki. Kay dad-
on palayo ang matag lalaki uban sa iyang asawa; ug ang
matag usa nga tigulang na kaayo. **12** Ipanghatag ngadto sa
uban ang ilang kabalayan, lakip na ang ilang kaumahan ug
mga asawa. Kay sulongon ko ang mga lumolupyo sa yuta
pinaagi sa akong kamot—mao kini ang pahayag ni Yahweh.
13 Gipahayag ni Yahweh nga ang gikan sa pinakaubos
ngadto sa pinakabantogan, hakog silang tanan sa panalapi.
Malimbongon silang tanan, gikan sa propeta ngadto sa mga
pari. **14** Giayo sa diyutay lamang ang mga samad sa akong
katawhan, nga nag-ingon, 'Kalinaw, Kalinaw,' sa dihang
walay kalinaw. **15** Nangaulaw ba sila sa dihang nagbuhat
sila ug mga dulomtanan? Wala gayod sila naulaw; wala
sila masayod kung unsa ang kaulaw! Busa mapukan sila
uban sa mga napukan; mahugno sila sa dihang silotan sila,
miingon si Yahweh. **16** Miingon si Yahweh niini, "Barog diha
sa gisang-an sa dalan ug tan-awa; pangutana sa mga karaan
nga agianan. "Asa man kining maayo nga dalan?' Unya
pag-adto niini ug pangita ug dapit nga inyong kapahulayan.
Apan miingon ang katawhan, 'Dili kami moadto.' **17** Nagpili
ako alang kaninyo ug tigbantay aron maminaw sa budyong.
Apan miingon sila, 'Dili kami maminaw.' **18** Busa, paminaw,
kanasoran! Tan-awa, kamong mga saksi, kung unsa ang
mahitabo kanila. **19** Paminawa, kalibotan! Tan-awa, magdala
ako ug katalagman niini nga katawhan—ang bunga sa
ilang hunahuna. Wala sila manumbaling sa akong pulong o
balaod, apan gisalikway hinuon nila kini." **20** Unsa man ang
buot pasabot niining insenso nga miabot kanako gikan sa
Sheba? O kining mga pahumot nga gikan sa halayo nga
yuta? Dili ko madawat ang inyong mga halad nga sinunog,
ni ang inyong mga halad. **21** Busa miingon si Yahweh niini,
"Tan-awa, magbutang ako ug kapandolan batok niini nga
katawhan. Mapandol sila niini—ang mga amahan ug mga
anak nga lalaki. Mangamatay usab ang mga lumolupyo ug
ang ilang mga silingan.' **22** Miingon si Yahweh niini, 'Tan-
awa, mangabot ang katawhan nga gikan sa amihanang yuta.
Kay moabot ang dakong nasod nga nanghagit gikan sa
lagyong yuta. **23** Magdala silag mga pana ug mga bangkaw.
Mga bangis sila ug walay kaluoy. Ang ilang tingog ingon sa
nagdahunog nga dagat, ug nagsakay sila sa mga kabayo
nga naglaray nga sama sa makig-away nga kalalakin-an,
anak nga babaye sa Zion. **24** "Nadungog namo ang balita
mahitungod kanila. Nangaluya ang among mga kamot sa
kaguol. Nag-antos kami sa hilabihang kasakit sama sa
babaye nga manganak. **25** Ayaw pag-adto sa kaumahan,
ug ayaw paglakawlakaw diha sa kadalanan, kay ang mga
espada sa kaaway ug ang kalisang nagpalibot niini. **26**
Anak nga babaye sa akong katawhan, pagsul-ob kamo ug
sako ug pagligid diha sa abog sa lubong alang sa bugtong
anak. Pangandam sa hilabihang pagminatay alang sa inyong
kaugalingon, kay moabot sa kalit lang dinhi kanato ang
tiglaglag. **27** "Gihimo ko ikaw, Jeremias, nga maoy magsulay
sa akong katawhan sama sa tigsulay sa puthaw, busa
susihon ug sulayan nimo ang ilang mga paagi. **28** Hilabihan
sila ka masinupakon sa tanang katawhan, nga mogawas
aron magbalikas sa uban. Tumbaga ug puthaw silang tanan,
nga nagbuhat ug kadaotan. **29** Naghatag ug kusog nga
hangin ang hasohasan uban sa kalayo nga maoy misunog
kanila; ug naut-ot ang tingga diha sa kalayo. Mipadayon ang

pagpaputli kanila, apan wala kini pulos, tungod kay wala man nahawa ang daotan. **30** Pagatawgon sila nga sinalikway nga plata, kay gisalikway man sila ni Yahweh."

7 Miabot ang pulong nga gikan kang Yahweh ngadto kang Jeremias, **2** "Tindog ngadto sa ganghaan sa balay ni Yahweh ug imantala kini nga pulong! Pag-ingon, 'Pamatia ang pulong ni Yahweh, kamong tanan sa Juda, nagsulod kamo niini nga ganghaan aron sa pagsimba kang Yahweh. **3** Si Yahweh nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel, miingon niini: "Himoa nga maayo ang inyong mga pamaagi ug mga binuhatan, ug tugotan ko kamo sa pagpuyo niining dapita. **4** Ayaw isalig ang inyong kaugalingon ngadto sa malimbongon nga mga pulong ug moingon, "Templo ni Yahweh! Templo ni Yahweh! Templo ni Yahweh!" **5** Kay kung himoon ninyo nga maayo ang inyong mga pamaagi ug mga binuhatan; kung ipatuman gayod ninyo ang hustisya taliwala sa tawo ug sa iyang silingan— **6** kung dili ninyo pahimuslan ang nagpuyo sa yuta, ang ilo, o ang balo ug dili magpaagas ug dugo sa walay sala niini nga dapit, ug dili maglakaw sunod sa laing mga dios nga makadaot kaninyo— **7** ipapuyo ko kamo niining dapita, ang yuta nga akong gihatag sa inyong mga katigulangan gikan kaniadto ug hangtod sa kahangtoran. **8** Tan-awa! Nagsalig kamo sa malimbongong mga pulong nga dili makatabang kaninyo. **9** Nangawat ba kamo, nagpatay, ug nakapanapaw? Malimbongon ba kamong nanumpa ug naghalad ug insenso ngadto kang Baal ug misunod sa laing mga dios nga wala ninyo nailhi? **10** Ug mianhi ba kamo sa akong atubangan ug nagbarog niining balaya nga gitawag pinaagi sa akong ngalan ug moingon, "Naluwas kami," aron mahimo ninyo kining tanang mga salawayon? **11** Sa inyong panan-aw, tagoanan ba sa mga tulisan kining balaya nga nagdala sa akong ngalan? Apan tan-awa, nakita ko kini—mao kini ang pahayag ni Yahweh.' **12** Busa pag-adto sa akong dapit nga anaa sa Shilo, diin gitugotan ko nga magpabilin didto ang akong ngalan sa sinugdanan, ug tan-awa kung unsa ang akong gihimo niini tungod sa pagkadaotan sa akong katawhan sa Israel. **13** Busa karon, alang sa kasayoran sa tanan nga inyong gibuhat niining daotan nga bulohaton—mao kini ang pahayag ni Yahweh—nagsulti ako kaninyo pag-usab sa matag panahon, apan wala kamo maminaw. Gipatawag ko kamo, apan wala kamo mitubag. **14** Busa, kung unsa ang akong gibuhat sa Shilo, buhaton ko usab niini nga balay nga gitawag pinaagi sa akong ngalan, ang balay nga inyong gisaligan, kini nga dapit nga akong gihatag kaninyo ug sa inyong mga katigulangan. **15** Kay ipadala ko kamo palayo sa akong atubangan ingon nga gipadala ko palayo ang tanan ninyong mga igsoon nga lalaki, ang tanan nga mga kaliwat ni Efraim.' **16** Ug alang kanimo, Jeremias, ayaw pag-ampo alang niini nga katawhan, ug ayaw pagpatugbaw sa kasubo sa paghilak o mag-ampo alang kanila, ug ayaw paghangyo kanako, kay dili ako maminaw kanimo. **17** Wala ka ba nakakita kung unsa ang ilang gipangbuhat diha sa siyudad sa Juda ug diha sa kadalanan sa Jerusalem? **18** Nagtapok ug kahoy ang kabataan ug naghaling ug kalayo ang mga amahan! Nagmasa ug harina ang kababayen-an aron himoon nga tinapay alang sa rayna sa kalangitan ug nagbubo ug mga halad nga mainom alang sa ilang mga dios aron sa paghagit nila kanako. **19** Tinuod ba gayod nga naghagit sila kanako? —mao kini ang pahayag ni Yahweh—dili ba ang ilang kaugalingon maoy ilang gihagit, aron nga ang kaulaw maanaa kanila? **20** Busa miingon ang Ginoo nga si Yahweh niini, 'Tan-awa, ang akong kasuko ug kaligutgot igabubo niining dapita, diha sa tawo ug sa mananap, diha sa kahoy sa kaumahan ug bunga diha sa yuta. Mosilaob kini ug dili gayod mapalong.' **21** Si Yahweh nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel miingon niini, 'Idugang ang inyong mga halad nga sinunog ngadto sa inyong mga halad ug ang unod gikan niini. **22** Kay sa dihang gipadala ko ang inyong mga katigulangan pagawas sa yuta sa Ehipto, wala ako nagkinahanglan ug bisan unsang butang nga gikan kanila. Wala ako naghatag ug sugo ngadto kanila mahitungod sa mga matang sa mga halad nga sinunog ug mga halad. **23** Naghatag lamang ako kanila niini nga sugo, "Paminaw sa akong tingog, ug mahimo ninyo akong Dios, ug kamo mahimong akong katawhan. Busa lakaw sa tanan nga mga dalan nga gisugo ko kaninyo, aron nga mahimo kining maayo alang kaninyo." **24** Apan wala sila naminaw o naghatag ug pagtagad. Nagkinabuhi sila pinaagi sa ilang masinupakon nga laraw sa daotan nila nga mga kasingkasing, busa mibalik sila, ug wala mipadayon. **25** Sukad sa adlaw nga migawas ang inyong mga katigulangan gikan sa yuta sa Ehipto hangtod karong adlawa, gipadala ko ang matag usa sa akong mga sulugoon ug akong mga propeta diha kaninyo. Nagpadayon ako sa pagpadala kanila. **26** Apan wala sila naminaw kanako. Wala sila manumbaling. Hinuon, nagpagahi sila sa ilang mga liog. Labaw pa ang ilang pagkadaotan kaysa ilang mga katigulangan.' **27** Busa imantala kining tanan nga mga pulong ngadto kanila apan dili sila maminaw kanimo. Imantala kining mga butanga ngadto kanila, apan dili sila motubag kanimo. **28** Isulti ngadto kanila, 'Mao kini ang nasod nga wala maminaw sa tingog ni Yahweh nga Dios niini ug wala midawat sa pagpanton. Nalaglag ug naputol ang kamatuoran gikan sa ilang mga baba.' **29** Tupihi ang inyong mga buhok ug upawi ang inyong kaugalingon. Ug ilabay ang inyong buhok. Pag-awit ug mga awit sa patay duol sa hawan nga mga dapit. Kay gisalikway ug gibiyaan ni Yahweh kini nga kaliwatan tungod sa iyang

kasuko. **30** Kay nakabuhat ug daotan ang mga anak nga
lalaki ni Juda sa akong panan-aw—mao kini ang pahayag
ni Yahweh—gipahimutang nila ang dulomtanan nga mga
butang diha sa balay nga gitawag pinaagi sa akong ngalan
aron pasipad-an kini. **31** Unya gitukod nila ang taas nga
dapit sa Tofet nga anaa sa Walog sa Ben Hinom. Gihimo nila
kini aron sunogon ang ilang mga anak nga lalaki ug babaye
diha sa kalayo—usa ka butang nga wala nako gimando, ni
misulod sa akong hunahuna. **32** Busa tan-awa, moabot na
ang mga adlaw—mao kini ang pahayag ni Yahweh—sa diha
nga dili na kini tawgon nga Tofet o Walog sa Ben Hinom.
Mahimo na kini nga Walog sa Ihawanan; maglubong sila
ug mga patay nga lawas sa Tofet hangtod nga wala nay
mahibilin nga lawak. **33** Mahimong pagkaon alang sa mga
langgam sa kawanangan ug sa mga mananap sa yuta ang
mga patay nga lawas niini nga katawhan, ug wala nay bisan
usa nga makapalisang kanila. **34** Tapuson ko ang tingog
sa paghudyaka ug ang tingog sa kalipay, ang tingog sa
pamanhonon ug ang tingog sa pangasaw-onon diha sa mga
siyudad sa Juda ug sa mga kadalanan sa Jerusalem, kay
mahimong awaaw ang yuta.

8 Nianang panahona—kini ang gipahayag ni
Yahweh—kuhaon nila gikan sa mga lubnganan ang mga
bukog sa mga hari sa Juda ug sa mga opisyal niini, ang mga
bukog sa mga pari ug sa mga propeta, ug ang mga bukog
sa mga lumolupyo sa Jerusalem. **2** Unya katagon nila kini
ilalom sa kahayag sa adlaw ug bulan ug sa tanang mga
bituon sa kalangitan; gisunod ug gialagaran nila kini nga
mga butang sa kalangitan, nga gisundan nila ug gipangita,
ug gisimba nila. Dili na tigomon ang mga bukog o ilubong
pag-usab. Mahisama kini sa hugaw sa mga hayop ibabaw
sa yuta. **3** Sa matag nahibiling dapit diin giabog ko sila,
mas pilion nila ang kamatayon kaysa kinabuhi alang sa
ilang mga kaugalingon, kadtong tanan nga nahibilin gikan
niining daotan nga nasod—kini ang gipahayag ni Yahweh
nga pangulo sa kasundalohang anghel. **4** Busa sultihi
sila, miingon si Yahweh niini: Dili ba mobangon si bisan
kinsa nga matumba? Dili ba mosulay sa pagbalik si bisan
kinsa nga nawala? **5** Nganong kini nga katawhan, sa
Jerusalem, nagpadayon sa pagkawalay pagtuo? Nagpabilin
sila sa pagkamabudhion ug nagdumili sa paghinulsol. **6**
Nagpatalinghog ug naminaw ako, apan wala sila nagsulti ug
matarong; walay usa nga nagbasol sa iyang pagkadotan,
walay usa nga miingon, "Unsa man ang akong nabuhat?"
Silang tanan mipadayon sa ilang gitinguha, sama sa laki nga
kabayo nga nagdali padulong sa gubat. **7** Bisan pa ang
tolabong sa langit nasayod sa hustong mga panahon; ug
ang mga salampati, mga sayaw, ug mga lapay. Moadto sila
sa mga dapit nga ilang padulngan sa hustong panahon,
apan wala masayod ang akong katawhan sa mga sugo ni
Yahweh. **8** Unsaon ninyo pag-ingon, nga "Maalamon kami,
kay ang balaod ni Yahweh anaa kanato"? Sa pagkatinuod,
tan-awa! Ang malimbongong pangsulat sa mga escriba
nagbuhat ug bakak. **9** Maulaw ang maalamong mga tawo.
Mahadlok ug malit-ag sila. Tan-awa! Gisalikway nila ang
pulong ni Yahweh, busa unsa may kapuslanan sa ilang
kaalam? **10** Busa ihatag ko sa uban ang ilang mga asawa,
ug ang ilang kaumahan ngadto sa mopanag-iya niini, tungod
kay gikan sa yano ngadto sa pinakamahinungdanon, hakog
silang tanan alang sa dili matinud-anon nga katuyoan!
Gikan sa propeta ngadto sa pari, nagbuhat silang tanan ug
bakak. **11** Giayo nila ang mga samad sa akong katawhan,
sa pag-ingon "Kalinaw, Kalinaw" bisan walay kalinaw. **12**
Naulaw ba sila sa dihang nagbuhat sila ug mga dulomtanan?
Wala man gani sila naulaw! Busa mangapukan sila uban
niadtong nangapukan; miingon si Yahweh, mapukan sila
sa dihang silotan na sila. **13** Papahawaon ko gayod sila
sa hingpit—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—wala na
unyay mga ubas sa paras, ni mga bunga sa mga kahoy nga
igera. Kay malaya ang dahon, ug mangahanaw lamang ang
gihatag ko kanila. **14** Nganong nanglingkod man kita dinhi?
magtigom kita; mangadto kita sa pinarilang mga siyudad, ug
mangahilom kita didto sa kamatayon. Kay pahilomon kita ni
Yahweh nga atong Dios. Paimnon niya kita ug hilo, tungod
kay nakasala man kita batok kaniya. **15** Naghandom kita
ug kalinaw, apan wala gayoy maayo. Naghandom kita ug
panahon sa pagkaayo, apan tan-awa, adunay kalisang.
16 Ang kinusmo sa iyang mga lalaking kabayo nadungog
gikan sa Dan. Nauyog ang tibuok kalibotan sa dinahunog sa
pagbahihi sa iyang kusgang mga kabayo. Kay moabot sila
ug molamoy sa yuta ug sa kabtangan niini, ang siyudad
ug sa nagpuyo niini. **17** Kay tan-awa, magpadala ako ug
mga bitin sa inyong taliwala, mga malala nga bitin nga dili
ninyo maorasyonan. Paakon nila kamo—kini ang gipahayag
ni Yahweh."' **18** Walay kataposan ang akong kasubo,
ug nasakitan ang akong kasingkasing. **19** Tan-awa! Ang
pagtuaw sa anak nga babaye sa akong katawhan gikan sa
layong yuta! Wala ba si Yahweh sa Zion? O wala ba ang
iyang hari? Nganong gipasuko man nila ako pinaagi sa
ilang kinulit nga mga larawan ug walay bili nga langyaw nga
mga diosdios? **20** Milabay na ang ting-ani ug nahuman
na ang ting-init. Apan wala pa kita naluwas. **21** Nasakitan
ako tungod kay nasakitan ang anak nga babaye sa akong
katawhan. Nasubo ako sa makalilisang nga mga butang nga
nahitabo kaniya; nadismaya ako. **22** Wala bay tambal sa
Gilead? Wala bay mananambal didto? Nganong wala man
naayo ang anak nga babaye sa akong katawhan?

9 Kung makahatag pa lamang unta ug tubig ang akong ulo
ug mahimong tuboran sa mga luha ang akong mga mata!
Kay gitinguha ko ang paghilak adlaw ug gabii alang niadtong
gipamatay nga anak nga babaye sa akong katawhan. **2**
Kung aduna pa untay tawo nga makahatag kanako ug
usa ka dapit aron kapuy-an alang sa mga magpapanaw
sa kamingawan, diin moadto ako aron biyaan ang akong
katawhan. Kung mabiyaan ko lamang sila, tungod kay
mga mananapaw silang tanan, usa ka pundok sa mga
mabudhion! **3** Mipahayag si Yahweh, "Gibawog nila ang
mga pana nga mga bakak nga anaa sa ilang mga dila,
apan dili kini tungod sa bisan unsa nga pagkamatinud-anon
nga anaa kanila nga nakahimo kanilang kusgan ibabaw
sa kalibotan. Nagpadayon sila sa pagkadaotan. Wala sila
makaila kanako." **4** Ang matag-usa kaninyo, magbantay
batok sa inyong silingan ug ayaw pagsalig kang bisan kinsa
ninyo nga igsoong lalaki. Kay malimbongon gayod ang
matag igsoong lalaki, ug ang matag silingan naglakaw sa
pagkamabutangbutangon. **5** Ang matag tawo magbiaybiay
sa iyang silingan ug wala magsulti sa kamatuoran. Nagtudlo
ug malimbongong mga butang ang ilang mga dila. Naghago
sila sa pagbuhat ug daotan. **6** Ang imong puloy-anan anaa
taliwala sa limbong; pinaagi sa ilang limbong nagdumili
sila sa pag-ila kanako—kini ang gipahayag ni Yahweh." **7**
Miingon si Yahweh nga pangulo sa kasundalohang anghel
niini, "Tan-awa, tunawon ko sila ug sulayan, kay unsa paman
ang akong mabuhat, tungod sa nabuhat sa akong katawhan?
8 Daw hait nga mga udyong ang ilang mga dila; nagsulti
sila sa dili matinud-anong mga butang. Nagmantala sila ug
kalinaw sa ilang mga baba ngadto sa ilang mga silingan,
apan namakak sila sulod sa ilang mga kasingkasing ngadto
kanila. **9** Dili ko ba gayod sila silotan tungod niini nga mga
butang—kini ang gipahayag ni Yahweh— ug dili ko ba gayod
mismo panimaslan ang nasod nga sama niini? **10** Moawit
ako ug usa ka awit sa pagbangotan ug pagtuaw alang
sa kabukiran, ug pagaawiton ang awit alang sa patay sa
kasagbotan. Kay gisunog sila aron walay bisan usa nga
makalatas kanila. Dili sila makadungog sa tingog sa mga
baka. Mikalagiw ang tanang kalanggaman sa kawanangan
ug kahayopan. **11** Busa himoon ko ang Jerusalem nga mga
tapok sa mga nagun-ob, usa ka tagoanan sa mga ihalas nga
mga iro. Himoon ko nga magun-ob ang mga siyudad sa
Juda ang mga dapit nga walay mga lumolupyo. **12** Kinsa
man gayod ang maalamon nga tawo ang makasabot niini?
Alang kang kinsa man nagsulti si Yahweh, ug gipahayag
niya kini? Nganong namatay man ug nagun-ob ang yuta
sama sa kamingawan nga walay makalatas? **13** Miingon si
Yahweh, "Tungod kay gisalikway nila ang akong balaod nga
akong gihimo sa ilang atubangan, kay wala sila naminaw
sa akong tingog o nagsubay pinaagi niini. **14** Tungod kay
nagsubay sila pinaagi sa ilang tig-a nga mga kasingkasing
ug nagsunod sa mga Baal sumala sa gitudlo sa ilang mga
amahan nga ilang buhaton. **15** Busa miingon niini si Yahweh
nga pangulo sa kasundalohang anghel, ang Dios sa Israel,
'Tan-awa, pakan-on ko kining katawhan ug panyawan ug
paimnon ug makahilo nga tubig. **16** Unya patibulaagon ko
sila taliwala sa mga nasod nga wala nila nasayran, sila ni
ang ilang mga katigulangan. Padad-an ko sila ug espada
hangtod nga malaglag ko gayod sila sa hingpit.'" **17** Miingon
si Yahweh nga pangulo sa kasundalohang anghel niini,
"Hunahunaa kini: Ipatawag ang mga mag-aawit alang sa
patay; paanhia sila. Ipadala ang mga babaye nga hanas sa
pagbangotan; paanhia sila. **18** Padalia sila ug paawita sa awit
sa pagbangotan alang kanato, aron modagayday ang mga
luha sa atong mga mata ug ang tubig sa atong mga pilok. **19**
Kay nadungog ang pagtuaw didto sa Zion, 'Kung unsa kita
kaalaot. Naulawan kita pag-ayo, kay gibiyaan nato ang yuta
sukad gigun-ob nila ang atong mga balay.' **20** Busa kamong
mga babaye, paminawa ang pulong ni Yahweh; patalinghogi
ang mga mensahe nga mogikan sa iyang baba. Unya tudloi
ang inyong anak nga mga babaye ug awit sa pagbangotan,
ug ang matag silingan nga babaye ug awit alang sa patay. **21**
Kay miabot ang kamatayon agi sa atong mga bintana; miadto
kini sa atong mga palasyo. Mipatay kini sa mga bata nga
anaa sa gawas, ug sa batan-ong mga lalaki nga anaa sa mga
plasa sa siyudad. **22** Gipahayag kini, 'Kini ang gipahayag ni
Yahweh—ang mga patayng lawas sa mga tawo mangatagak
sama sa mga hugaw sa hayop nga anaa sa kaumahan,
ug sama sa mga uhay human sa mga mag-aani, ug wala
nay motigom niini.'" **23** Miingon si Yahweh niini, "Ayaw
tugoti nga magpasigarbo ang maalamong tawo sa iyang
kaalam, o ang maggugubat sa iyang kusog. Ayaw tugoti nga
magpasigarbo ang adunahan sa iyang mga bahandi. **24**
Kay kung magpasigarbo ang tawo sa bisan unsa, tugoti nga
anaa kini, nga aduna siyay pagsabot ug nakaila kanako.
Kay ako si Yahweh, nga nagbuhat uban sa maunongong
kasabotan, pagkamaangayon ug pagkamatarong ibabaw sa
kalibotan. Kay mao kini ang makapahimuot kanako—kini
ang gipahayag ni Yahweh." **25** Tan-awa, moabot ang mga
adlaw—kini ang gipahayag ni Yahweh—sa dihang silotan ko
ang tanan nga tinuli sa ilang lawas lamang. **26** Silotan ko
ang Ehipto ug Juda, ang Edom, ang katawhan sa Amon, ang
Moab, ug ang tanang katawhan nga nagpagupit ug mubo
kaayo. Kay dili mga tinuli kining mga nasora, ug ang tanang
balay sa Israel adunay dili tinuli nga kasingkasing."

10 "Paminawa ang pulong ni Yahweh nga gipahibalo
kaninyo, balay sa Israel. **2** Miingon si Yahweh niini,
'Ayaw pagtuon sa mga pamaagi sa mga nasod, ug ayaw

kadismaya pinaagi sa mga timailhan nga anaa sa kalangitan,
kay nakuyawan ang kanasoran pinaagi niini. 3 Kay walay
pulos ang relihiyoso nga tulomanon niining mga tawhana.
Namutol sila ug kahoy diha sa lasang, ug ang magkukulit
nagkulit sa kahoy. 4 Unya dayandayanan nila kini ug plata
ug bulawan. Gipalig-on nila kini pinaagi sa martilyo ug mga
lansang aron dili kini matumba. 5 Ang gibuhat sa ilang
mga kamot sama sa mga tawo-tawo nga anaa sa uma sa
pipino, tungod kay dili usab sila makasulti, ug pagaalsahon
sila kay dili man sila makalakaw. Ayaw kahadlok kanila,
kay dili man sila modala ug daotan, ni makahimo sa bisan
unsang maayo.'" 6 Walay usa nga sama kanimo, Yahweh.
Bantogan ka, ug bantogan sa gahom ang imong ngalan.
7 Kinsa may dili mahadlok kanimo, hari sa kanasoran?
Kay mao kini ang angay kanimo, kay walay sama kanimo
taliwala sa mga maalamong tawo sa kanasoran o sa tanan
nilang mga harianong gingharian. 8 Managsama silang
tanan, tampalasan sila ug buangbuang, mga tinun-an sa
mga diosdios nga walay pulos apan kahoy lamang. 9
Nagdala sila ug dinukdok nga plata nga gikan sa Tarshis,
ug bulawan nga gikan sa Ufaz nga hinimo sa mga hanas
nga magkukulit, ang mga kamot sa mga tigpanindot. Asul
ug tapul nga tila ang ilang mga bisti. Gibuhat kining tanan
nga mga butang sa hanas nilang mga tawo. 10 Apan si
Yahweh ang tinuod nga Dios. Siya ang buhi nga Dios ug
walay kataposang hari. Matay-og ang kalibotan sa iyang
kasuko, ug dili makasugakod ang kanasoran sa iyang
kasuko. 11 Sultihan mo sila sama niini, "Ang mga dios
nga wala nagbuhat sa kalangitan ug kalibotan mahanaw
gikan sa yuta ug sa ilalom niining kalangitan." 12 Apan
siya ang nagbuhat sa kalibotan pinaagi sa iyang gahom,
ug gitukod niya ang kalibotan pinaagi sa iyang kaalam, ug
pinaagi sa iyang kahibalo gibuklad niya ang kalangitan. 13
Makapadahunog ang iyang tingog sa katubigan diha sa
kalangitan, ug gipaalisngaw niya ang mga gabon gikan sa
yuta. Nagpakilat siya alang sa ulan ug nagpadala ug hangin
gikan sa iyang balay nga tipiganan. 14 Nahimong walay
alamag ug walay kahibalo ang matag tawo. Pakaulawan
ang matag trabahante sa puthaw pinaagi sa iyang mga
diosdios. Kay malimbongon ang iyang binuhat nga mga
larawan; wala kini kinabuhi. 15 Wala silay pulos, ang buhat
sa mga mabiaybiayon; malaglag sila panahon nga silotan na
sila. 16 Apan ang Dios, ang bahin ni Jacob, dili sama niini,
kay siya ang tighulma sa tanang mga butang. Ang Israel
ang tribo sa iyang panulondon; si Yahweh nga pangulo sa
kasundalohang anghel ang iyang ngalan. 17 Tigoma ang
inyong binugkos ug biya sa yuta, kamong katawhan nga
nagpuyo ilalom sa pagsulong. 18 Kay miingon si Yahweh
niini, "Tan-awa, isalikway ko ang mga lumolupyo sa yuta niini
nga panahon. Sakiton ko sila, ug bation nila kini." 19 Alaot
ako! Tungod sa nangabali kong kabukogan, nagnana ang
akong samad. Busa miingon ako, "Sa pagkatinuod kasakit
kini, apan kinahanglan antoson ko kini." 20 Nabungkag ang
akong tolda, ug naputol ang tanan nga mga pisi niini. Gikuha
nila ang akong mga anak gikan kanako, busa wala na gayod
sila. Wala nay bisan kinsa nga motukod sa akong tolda o sa
pagtaod sa mga tabil sa akong tolda. 21 Kay hungog ang mga
magbalantay sa karnero ug wala sila nangita kang Yahweh;
busa wala sila miuswag, ug nagkatibulaag ang tanan nilang
kahayopan. 22 Miabot ang balita, "Tan-awa! Moabot na kini,
moabot ang hilabihang linog nga gikan sa yuta sa amihanan
aron sa pagguba sa mga siyudad sa Juda ug mahimong
mga tagoanan alang sa ihalas nga mga iro." 23 Nasayod
ako, Yahweh, nga ang dalan sa tawo wala naggikan sa iyang
kaugalingon. Walay tawo nga molakaw nga makagiya sa
iyang kaugalingong mga lakang. 24 Badlonga ako, Yahweh,
uban sa katarong, dili sa imong kasuko o laglagon mo ako.
25 Ibubo ang imong hilabihan nga kasuko ngadto sa mga
nasod nga wala makaila kanimo ug ngadto sa mga pamilya
nga wala nagsangpit sa imong ngalan. Kay gitukob nila ug
gilamoy si Jacob aron sa paglaglag kaniya sa hingpit ug
gigun-ob ang iyang puloy-anan.

11 Miabot kang Jeremias ang pulong ni Yahweh, nga
nag-ingon, 2 "Paminaw sa mga pulong niining maong
kasabotan, ug isangyaw kini sa matag lalaki didto sa Juda ug
sa mga lumolupyo sa Jerusalem. 3 Sultihi sila, 'si Yahweh,
nga Dios sa Israel nagsulti niini: Tinunglo ang si bisan kinsa
nga dili maminaw sa mga pulong niining maong kasabotan.
4 Mao kini ang kasabotan nga akong gisugo sa inyong mga
katigulangan nga hinumdoman nila ang adlaw sa akong
pagdala kanila pagawas sa Ehipto, gikan sa hudno nga
tunawanan ug puthaw. Miingon ako, "Paminaw sa akong
tingog ug buhata kining tanang butang sumala sa akong
gisugo kaninyo, kay mahimo kamo nga akong katawhan
ug mahimo ako nga inyong Dios." 5 Tumana ako aron
nga mapamatud-an ko ang panumpa nga akong gisaad sa
inyong mga katigulangan, ang panumpa nga ihatag ko kanila
ang yuta diin nagadagayday ang gatas ug dugos, nga mao
ang inyong gipuy-an karon.'" Unya ako, si Jeremias, mitubag
ug miingon, "Oo, Yahweh!" 6 Miingon si Yahweh kanako,
"Isangyaw kining tanang butang diha sa mga siyudad sa Juda
ug diha sa mga kadalanan sa Jerusalem. Isulti, 'Paminaw sa
mga pulong niining maong kasabotan ug tumana kini. 7
Tungod kay nagahatag ako ug maligdong nga mga sugo sa
inyong mga katigulangan gikan sa adlaw sa akong pagdala
kanila pagawas sa yuta sa Ehipto hangtod niining higayona,
mapinadayonon ako nga nagpasidaan kanila ug naga-ingon,

“Paminaw sa akong tingog.’” 8 Apan wala sila maminaw o
mihatag ug pagtagad. Naglakaw ang matag tawo diha sa
pagkamasinupakon sa iyang daotang kasingkasing. Busa
gidala ko ang tanang tunglo niining kasabotan nga akong
gimando nga moabot batok kanila. Apan wala gihapon
nagtuman ang katawhan.” 9 Pagkahuman miingon si Yahweh
kanako, “Adunay pagpakig-abin nga nahibaloan taliwala sa
kalalakin-an sa Juda ug sa mga lumolupyo sa Jerusalem.
10 Mibalik sila sa mga kasaypanan sa ilang nahiunang
mga katigulangan, nga nagdumili sa pagpaminaw sa akong
pulong, ug hinuon milakaw sila ug misunod sa laing mga
dios aron sa pagsimba kanila. Gilapas sa panimalay sa
Israel ug sa panimalay sa Juda ang akong kasabotan nga
akong gibuhat uban sa ilang mga katigulangan. 11 Busa
misulti si Yahweh niini, 'Tan-awa, hapit ko na ipahamtang
ngadto kanila ang katalagman, ang katalagman nga dili
nila maikyasan. Unya magtawag sila kanako, apan dili ako
maminaw kanila. 12 Moadto ug magtawag ang mga siyudad
sa Juda ug ang mga lumolupyo sa Jerusalem ngadto sa
mga dios nga ilang gihatagan ug mga halad, apan dili gayod
nila sila luwason sa panahon sa katalagman. 13 Tungod kay
ikaw Juda, midaghan pag-ayo ang imong mga dios sama
sa gidaghanon sa imong mga siyudad. Gihimo nimo ang
daghang makauulaw nga mga halaran sa Jerusalem, mga
halaran sa insenso alang kang Baal, sumala sa gidaghanon
sa iyang kadalanan. 14 Busa ikaw mismo, Jeremias, dili
angay nga mag-ampo alang niining mga tawhana. Dili ka
angay nga magbakho o mag-ampo alang kanila. Tungod kay
dili ako maminaw sa dihang magpakitabang sila kanako diha
sa ilang katalagman. 15 Ngano nga ang akong hinigugma,
ang usa nga adunay hilabihan kadaghan ang daotang
tinguha, diha sa akong balay? Dili makatabang kaninyo
ang karne sa inyong mga halad. Nagmaya kamo tungod sa
inyong daotang mga binuhatan. 16 Gitawag kamo ni Yahweh
kaniadto nga dahonon nga kahoyng olibo, maanindot uban
sa bunga niini. Apan sunogon niya kini nga molanog sama
sa dahunog sa bagyo; mangabali ang mga sanga niini. 17
Kay si Yahweh nga labawng makagagahom, ang usa nga
mipahiluna kaninyo, nagsugo ug katalagman batok kaninyo
tungod sa daotang mga binuhatan nga gihimo sa panimalay
sa Israel ug sa panimalay sa Juda—gipasuko nila ako pinaagi
sa paghatag ug mga halad kang Baal.’” 18 Gitugot ni Yahweh
nga mahibaloan ko kining mga butanga, busa nahibaloan ko
sila. Ikaw, Yahweh, ang naghimo nga makita ko ang ilang
mga binuhatan. 19 Sama ako sa malumo nga karnero nga
gigiyahan padulong ngadto sa ihawanan. Wala ako masayod
nga naglaraw sila batok kanako, “Daoton ta ang kahoy uban
sa bunga niini! Wagtangon ta siya gikan sa yuta sa mga buhi
aron nga dili na gayod mahinumdoman ang iyang ngalan.”
20 Apan si Yahweh nga labawng makagagahom mao ang
matarong nga maghuhukom nga magsusi sa kasingkasing
ug sa hunahuna. Mosaksi ako sa imong panimalos batok
kanila, tungod kay gipadangat ko diha kanimo ang akong
sumbong. 21 Busa gisulti kini ni Yahweh mahitungod sa
mga tawo sa Anatot nga nagtinguha sa akong kinabuhi,
“Miingon sila, 'Dili ka angay nga managna sa ngalan ni
Yahweh, kondili mamatay ka pinaagi sa among mga kamot.
22 Busa misulti niini si Yahweh nga labawng makagagahom,
'Tan-awa, hapit ko na sila silotan. Mangamatay pinaagi sa
espada ang ilang kusgan nga mga batan-ong kalalakin-an.
Mangamatay pinaagi sa kagutom ang ilang mga anak nga
lalaki ug babaye. 23 Walay mahibilin kanila, tungod kay
magdala ako ug katalagman batok sa katawhan sa Anatot,
tuig sa pagsilot kanila.’”

12 Matarong ka, Yahweh, sa dihang magdala ako ug
panagbingkil diha kanimo. Angay ko gayod ikaw
nga sultihan sa hinungdan sa akong pagmulo: Nganong
molampos man ang pamaagi sa mga daotan? Malamposon
ang tanang walay pagtuo nga mga tawo. 2 Gitanom mo
sila ug nakagamot. Nagpadayon sila sa pagpamunga.
Duol ka sa ilang mga baba, apan halayo sa ilang mga
kasingkasing. 3 Apan ikaw, Yahweh, nakaila kanako. Nakita
mo ako ug gisulayan nimo ang akong kasingkasing diha
kanimo. Kuhaa sila sama sa karnero paingon ngadto sa
ihawanan, ug ilain sila alang sa adlaw sa pag-ihaw! 4
Hangtod kanus-a nga magpadayon sa pagka-uga ang yuta,
ug malawos ang mga tanom sa matag uma tungod sa
pagkadaotan sa mga lumolupyo niini? Gipanguha ang mga
mananap ug ang langgam. Sa pagkatinuod, ang katawhan
nagsulti, “Wala masayod ang Dios kung unsa ang mahitabo
kanato.” 5 Miingon si Yahweh, “sa pagkatinuod, kung
ikaw, Jeremias, modagan uban sa mga magbaktas nga
mga sundalo ug pakapoyon ka nila, unsaon man nimo
pagpakiglumba batok sa mga kabayo? Kung mahulog ka
didto sa luwas nga kabukiran, unsa man ang mahitabo
kanimo didto sa kabagnotan kilid sa Jordan? 6 Kay bisan ang
imong mga igsoong lalaki ug ang pamilya sa imong amahan
nagluib kanimo ug makusganon nga naghingilin kanimo.
Ayaw pagsalig kanila, bisan pa ug mosulti sila kanimo ug
nindot nga mga butang. 7 Gibiyaan ko ang akong balay;
gitalikdan ko ang akong panulondon. Gihatag ko ang akong
kaugalingong hinigugma nga katawhan ngadto sa mga kamot
sa ilang mga kaaway. 8 Nahisama ang akong panulondon
sa liyon nga anaa sa kabagnotan; giandam niya ang iyang
kaugalingon batok kanako uban sa iyang kaugalingong
tingog, busa nasilag ako kaniya. 9 Wala ba mahimo nga
puntikpuntik nga langgam ang akong gipanag-iya, nga ang
ubang mga langgam nga mangdadagit miadto ug milibot

batok kaniya? Lakaw ug tigoma ang tanang ihalas nga mga mananap ug dad-a sila aron kan-on siya. **10** Giguba sa daghang mga magbalantay sa karnero ang akong parasan. Gitunobtunoban nila ang tibuok bahin sa akong yuta; gihimo nila nga kamingawan ug biniyaan ang akong maanindot nga dapit. **11** Gihimo nila siya nga biniyaan. Nagbangotan ako alang kaniya; biniyaan siya. Ang tanang yuta nahimong biniyaan, kay wala nay bisan usa nga naghunahuna niini diha sa iyang kasingkasing. **12** Miabot ang mga tigguba batok sa tanang haw-ang nga mga dapit diha sa kamingawan, kay nagatukob ang espada ni Yahweh gikan sa kataposan sa yuta ngadto sa lain. Wala nay luwas nga dapit diha sa yuta alang sa bisan unsang buhing binuhat. **13** Nagpugas sila ug trigo apan miani sila ug mga sampinit. Naluya sila gikan sa pagtrabaho apan walay naani. Busa angay kamong maulaw sa inyong naani tungod sa kasuko ni Yahweh." **14** Gisulti kini ni Yahweh batok sa tanan nako nga mga silingan, ang mga daotan nga midagmal sa gipanag-iya sa akong katawhang Israel nga ilang napanunod gikan kanako, "Tan-awa, ako ang moibot kanila gikan sa ilang kaugalingong yuta, ug birahon ko pataas ang panimalay ni Juda gikan sa ilang taliwala. **15** Unya human sa akong pag-ibot niadtong maong mga nasod, mahitabo nga maluoy ako kanila ug dad-on ko sila pagbalik; Ibalik ko sila—ang matag usa ka tawo ngadto sa iyang napanunod ug sa iyang yuta. **16** Moabot ang higayon nga kung kadtong mga nasod maampingon nga makakat-on sa mga pamaagi sa akong katawhan, sa pagpanumpa pinaagi sa akong ngalan "Ingon nga buhi si Yahweh' ingon nga gitudloan nila ang akong katawhan nga manumpa pinaagi kang Baal, unya mapahimutang sila diha taliwala sa akong katawhan. **17** Apan si bisan kinsa nga dili maminaw, wagtangon ko kanang maong nasod. Mawagtang gayod kini ug malaglag—mao kini ang gisulti ni Yahweh."

13 Misulti si Yahweh kanako niini, "Lakaw ug pagpalit ug lino nga bahag ug isul-ob kini libot sa imong hawak, apan ayaw una kini ibutang sa tubig." **2** Busa mipalit ako ug bahag sumala sa pahimangno ni Yahweh, ug gisul-ob ko kini libot sa akong hawak. **3** Unya miabot kanako ang pulong ni Yahweh sa ikaduhang higayon, nga nag-ingon, **4** "Kuhaa ang bahag nga imong gipalit nga anaa libot sa imong hawak, lakaw ug panaw ngadto sa Eufrates. Tagoi kini didto sa lungag sa bato." **5** Busa miadto ako ug gitagoan kini didto sa Eufrates sumala sa gisugo ni Yahweh kanako. **6** Human sa daghang mga adlaw, miingon si Yahweh kanako, "Barog ug balik ngadto sa Eufrates. Kuhaa gikan didto ang bahag nga akong gipatagoan kanimo." **7** Busa mibalik ako sa Eufrates ug gikalot ang bahag nga akong gitagoan. Apan tan-awa! Nadaot na ang bahag; dili na kini mapuslan. **8** Unya miabot kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, **9** "Miingon si Yahweh niini: Sa samang paagi gub-on ko ang hilabihan nga pagkagarboso sa Juda ug sa Jerusalem. **10** Kining daotan nga katawhan nga nagdumili sa pagpaminaw sa akong pulong, nga naglakaw sa kagahi sa ilang kasingkasing, nga miadto sa laing mga dios sa pagsimba ug sa pagyukbo kanila—mahisama sila niining bahag nga dili na mapuslan. **11** Tungod kay ingon nga ang bahag motapot sa dapidapi sa usa ka tawo, gihimo ko usab ang tanang panimalay sa Israel ug ang tanang panimalay sa Juda nga motapot kanako—mao kini ang gisulti ni Yahweh—nga mahimong akong katawhan, sa pagdala kanako ug kabantog, pagdayeg, ug dungog. Apan dili sila maminaw kanako. **12** Busa angay nimo kining isulti nga pulong ngadto kanila, 'si Yahweh, ang Dios sa Israel, nag-ingon niini: Ang matag sudlanan mapuno ug bino.' Moingon sila kanimo, 'Wala ba gayod kita mahibalo nga ang matag sudlanan mapuno ug bino?' **13** Busa sultihi sila, 'Miingon si Yahweh niini: Tan-awa, pun-on ko na sa pagkahubog ang matag lumolupyo niining yutaa, ang mga hari nga naglingkod sa trono ni David, ang mga pari, ang mga propeta, ug ang tanang lumulopyo sa Jerusalem. **14** Unya dugmokon ko ang matag lalaki batok sa uban, ang mga amahan ug ang mga anak—mao kini ang gisulti ni Yahweh—Dili ko sila kaluy-an, ug dili ko sila paikyason gikan sa katalagman.'" **15** Paminaw ug hatagig pagtagad. Ayaw pagpagarbo, tungod kay si Yahweh nag-ingon. **16** Pasidunggi si Yahweh nga inyong Dios sa dili pa niya dad-on ang kangitngit, ug sa dili pa niya itugot nga mapandol ang inyong mga tiil diha sa mga kabukiran sa pagkakilomkilom. Tungod kay nangandoy kamo ug kahayag, apan himoon niyang hilabihan kangitngit ang dapit, ngadto sa mangitngit nga panganod. **17** Busa kung dili kamo maminaw, mohilak ako nga mag-inusara tungod sa inyong pagkagarboso. Mohilak gayod ako ug modagayday ang mga luha, tungod kay gibihag ang panon sa mga karnero ni Yahweh. **18** Isulti kini ngadto sa hari ug sa inahan nga rayna, 'Ipaubos ang inyong mga kaugalingon ug lingkod, tungod kay ang mga korona nga anaa sa inyong ulo, ang inyong garbo ug himaya, nawala na.' **19** Pagasirad-an ang mga siyudad sa Negev, ug walay usa nga moabri kanila. Pagabihagon ang Juda, ang tanan nga iya ngadto sa pagkabihag. **20** Iyahat ang inyong mga mata ug tan-awa ang usa nga nagpadulong gikan sa amihanan. Asa man ang panon sa mga karnero nga iyang gihatag kaninyo, ang panon sa mga karnero nga maanindot alang kaninyo? **21** Unsa man ang inyong isulti sa dihang ipahimutang sa Dios labaw kaninyo kadtong mga tawo nga gituohan ninyo nga inyong mga higala? Dili ba kini ang mga sinugdanan sa pag-antos sa mga kasakit nga modakop kaninyo sama sa babaye nga nanganak? **22** Unya tingali makaingon kamo diha sa inyong kasingkasing, 'Nganong

nagakahitabo man kining mga butanga kanako?' Tungod kini sa daghan ninyong kasaypanan nga walisan kamo sa inyong palda ug panamastamasan. **23** Mamahimo ba nga usbon sa katawhan sa Cush ang kolor sa ilang panit, o mausab sa leopardo ang iyang puntikpuntik? Kung mao kana, kamo usab sa inyong kaugalingon, bisan naanad na sa pagkadaotan, mamahimong makabuhat ug maayo. **24** Busa ipakatag ko sila sama sa tahop nga mawala diha sa hangin sa disyerto. **25** Mao kini ang akong gihatag kaninyo, ang bahin nga akong gigahin alang kaninyo—mao kini ang gisulti ni Yahweh—tungod kay gikalimtan ninyo ako ug misalig kamo sa pagpangilad. **26** Busa ako usab mismo ang mogisi sa inyong mga palda, ug makita ang inyong mga tinagoang bahin. **27** Nakita ko ang inyong pagpanapaw ug ang pagbahihi, ang pagkadaotan sa inyong pagbaligya ug dungog diha sa mga kabungtoran ug sa mga kaumahan, ug nakita ko kining dulumtanang mga butang! Alaot ka, Jerusalem! Hangtod kanus-a ka mamahimong limpyo pag-usab?"

14 Mao kini ang pulong ni Yahweh nga miabot kang Jeremias mahitungod sa hulaw, **2** "Pasagdi nga magbangotan si Juda; pasagdi nga mangatumba ang iyang mga ganghaan. Magsubo sila tungod sa yuta; mopatigbabaw gayod ang ilang paghilak alang sa Jerusalem. **3** Nagpasag-ob ug tubig ang mga agalon ngadto sa ilang mga sulugoon. Sa pag-adto nila sa mga atabay wala silay nakita nga tubig. Mibalik sila nga walay dala; gitabonan nila ang ilang mga ulo sa hilabihang kaulaw. **4** Tungod niini nangliki ang mga yuta, tungod kay walay ulan nga niabot sa yuta. Naulaw ang magdadaro nga mga lalaki busa gitabonan nila ang ilang mga ulo. **5** Kay bisan paman ang bayeng binaw mibiya sa iyang anak sa kaumahan, kay wala nay sagbot. **6** Nagtindog ang mga ihalas nga mga asno ngadto sa hawan nga kapatagan ug naghalhal sila sama sa ihalas nga mga iro. Nangahalap na ang ilang mga mata, tungod kay wala na silay masibsib. **7** Bisan pa kung mosaksi ang among mga sala batok kanamo, Yahweh, lihok alang sa kaayohan sa imong ngalan. Tungod kay nagkadaghan ang walay pagtuo namong mga binuhatan; nakasala kami batok kanimo. **8** Ang paglaom sa Israel, siya nga maoy moluwas kaniya panahon sa kalisdanan, nganong mahisama ka man sa usa ka dumuduong sa yuta, sama sa langyaw nga naglatagaw ug nagpabilin lamang sa usa kagabii? **9** Nganong nahisama ka man sa tawong nalibog, sama sa manggugubat nga wala nakahimo pagluwas kang bisan kinsa? Tungod kay anaa ka sa among taliwala, Yahweh! Ang imong ngalan gimantala nganhi kanamo. Ayaw kami biyai. **10** Miingon si Yahweh niini sa iyang katawhan: "Tungod kay ganahan silang maglatagaw, wala gayod nila gihikaw ang ilang mga tiil sa paghimo niini." Wala gayod nahimuot si Yahweh kanila. Karon iyang hinumdoman ang ilang pagkadaotan ug silotan ang ilang mga sala. **11** Miingon si Yahweh kanako, "Ayaw pag-ampo alang sa kaayohan niining mga tawhana. **12** Tungod kay kung magpuasa sila, dili ko gayod dunggon ang ilang mga pagdangoyngoy, ug kung mohalad sila ug mga halad nga sinunog ug mga halad nga pagkaon, dili ako mahimuot niini. Tungod kay ako silang tapuson pinaagi sa espada, kagutom, ug hampak." **13** Unya miingon ako, "O, Ginoo nga Yahweh! Tan-awa! Miingon ang mga propeta ngadto sa mga katawhan, 'Dili ninyo makita ang espada; wala gayoy kagutom alang kaninyo, tungod kay ihatag ko kaninyo ang tinuod nga kasigurohan niining dapita.'" **14** Miingon si Yahweh kanako, "Nanagna ang mga propeta ug mga bakak pinaagi sa akong ngalan. Wala ko sila gipadala, ni mihatag kanila ug bisan unsang sugo o nakig-sulti man lang kanila. Apan ang ilang gipanagna diha kaninyo mao ang malimbongon nga mga panan-awon nga walay kapuslanan, ug malimbongon nga pagpanagna nga naggikan sa ilang mga hunahuna." **15** Busa miingon si Yahweh niini, "Mahitungod sa mga propeta nga nanagna pinaagi sa akong ngalan apan wala nako gipadala—kadtong miingon nga wala na gayoy espada o kagutom niining dapita: Mangamatay gayod kining mga propetaha pinaagi sa espada ug kagutom. **16** Unya ilabay kadtong mga tawo nga ilang gitagnaan ngadto sa kadalanan sa Jerusalem tungod sa kagutom ug espada, tungod kay wala na gayoy bisan usa nga molubong kanila—sila, ilang mga asawa, ilang mga anak nga lalaki, o ang ilang mga anak nga babaye— tungod kay ibubo ko ngadto kanila ang ilang pagkadaotan. **17** Isulti kini nga pulong ngadto kanila, 'Pasagdi nga magdagayday ang mga luha sa akong mga mata, adlaw ug gabii. Ayaw kini tugoti nga mohunong, tungod kay adunay dako nga pagkapukan sa putli nga mga anak nga babaye sa akong katawhan—usa ka dako ug dili matambalan nga samad. **18** Kung moadto ako sa kaumahan, adunay usa nga mamatay pinaagi sa espada! Kung moadto ako sa siyudad, adunay mga sakit tungod sa kagutom. Naglatagaw sa yuta ang propeta ug ang pari, ug wala sila nasayod niini.'" **19** Gisalikway mo na ba sa hingpit ang Juda? Nagdumot kaba sa Zion? Nganong gisakit mo man kami kung wala na gayod kami kaayohan? Naglaom kami ug kalinaw, apan wala gayoy maayo— ug panahon sa kaayohan, apan tan-awa, ang kahadlok lamang ang anaa. **20** Among angkonon, Yahweh, ang among mga sala, ang sala sa among mga katigulangan, tungod kay nakasala gayod kami batok kanimo. **21** Ayaw kami isalikway! Alang sa imong ngalan, ayaw himoa nga maulawan ang imong mahimayaong trono. Hinumdomi ug ayaw putla ang imong kasabotan uban kanamo. **22** Aduna bay mga diosdios

nga makahimo sa kalangitan nga mohatag ug ulan ngadto sa kanasoran? Dili ba ikaw lang man, Yahweh nga among Dios, ang makabuhat niini? Naglaom kami kanimo, tungod kay ikaw ang nagbuhat niining tanan.

15 Unya miingon si Yahweh kanako, “Bisan pa ug motindog si Moises o si Samuel sa akong atubangan, dili ko gayod kaluy-an kining mga tawhana. Papahawaa sila sa akong atubangan, aron mopahawa sila. **2** Mahitabo nga moingon sila kanimo, 'Asa man kami moadto?' Unya kinahanglan nga sultihan nimo sila, 'Mao kini ang giingon ni Yahweh: Kadtong gitakda nga mamatay kinahanglan mamatay ngadto sa kamatayon; kadtong gitakda sa espada kinahanglan mopadulong sa espada. Kadtong gitakda sa kagutom kinahanglan gutomon; ug kadtong gitakda sa pagkabihag, kinahanglan mabihag.' **3** Tungod kay ako silang ibutang sa upat ka pundok—mao kini ang gipamulong ni Yahweh—ang espada sa pagpatay sa pipila, ang mga iro aron sa paglabnot sa uban, ang mga langgam sa kalangitan ug ang mga ihalas nga mananap sa kalibotan aron sa pagkaon ug pagpatay sa pipila. **4** Himoon ko silang butang nga makalilisang alang sa tanang gingharian sa kalibotan, tungod kini sa gibuhat ni Manases nga anak nga lalaki ni Hezekia, ang hari sa Juda didto sa Jerusalem. **5** Tungod kay kinsa man ang maluoy kanimo, Jerusalem? Kinsa man ang magsubo kanimo? Kinsa man ang molingi aron sa pagpangutana mahitungod sa imong kaayohan? **6** Gibiyaan mo ako—mao kini ang gipamulong ni Yahweh—nawala ka gikan kanako. Busa bunalan ko gayod ikaw sa akong kamot ug gub-on. Gikapoy na ako sa paghatag ug kaluoy kanimo. **7** Busa lainon ko sila gamit ang pangkaykay didto sa mga ganghaan sa yuta. Patyon ko sila. Silotan ko ang akong katawhan tungod kay wala sila mibiya sa ilang mga binuhatan. **8** Himoon ko nga mas daghan pa sa mga balas sa baybayon ang ilang mga biyuda. Batok sa mga inahan sa batan-ong mga lalaki ipadala ko ang tiglaglag panahon sa kaudtohon. Ipahamtang ko sa pinakalit ang kakurat ug kahadlok kanila. **9** Makuyapan ang inahan nga nanganak ug pito ka mga bata. Maglisud siyag ginhawa. Mosalop ang iyang adlaw samtang hayag pa. Maulaw siya, tungod kay ihatag ko ngadto sa espada ang nahibilin sa atubangan sa ilang mga kaaway —mao kini ang gipamulong ni Yahweh.” **10** Alaot ako, akong inahan! Tungod kay gipakatawo mo ako, ako mao ang tawo sa kagubot ug pakiglalis sa tanang kayutaan. Wala ako nanghulam kang bisan kinsa o ni gihatagan ako ni bisan kinsa, apan gitunglo ako nilang tanan. **11** Miingon si Yahweh: “Dili ko ba gayod ikaw luwason? Sa pagkatinuod himoon ko gayod nga magpakiluoy ug mangayo ug tabang ang imong mga kaaway sa panahon sa katalagman ug kalisod. **12** Aduna bay tawo nga makadukdok sa puthaw? Ilabi na ang puthaw nga gikan sa amihanan nga gisagolan ug bronsi? **13** Ihatag nako sa imong mga kaaway ang bahandi ug mga kabtangan ingon nga inilog. Buhaton ko kini tungod sa imong mga sala nga nabuhat sulod sa imong mga utlanan. **14** Unya himoon ko ikaw nga moalagad sa imong mga kaaway didto sa yuta nga wala pa nimo hisayri, tungod kay ang kalayo mosilaob, ug madagkotan ang akong kasuko batok kanimo.” **15** Yahweh, nasayod ka! Hinumdomi ug tabangi ako. Dad-a ang pagpanimalos alang kanako batok niadtong mga nagdaogdaog kanako. Mainantoson ka, apan ayaw sila tugoti nga kuhaon ako; Sayra nga nag-antos ako sa mga pagdaogdaog alang kanimo. **16** Nakaplagan ang imong mga pulong, ug gisabot ko kini. Nahimong akong kalipay ug nahimuot ang akong kasingkasing sa imong mga pulong, tungod kay gidala ko ang imong ngalan, Yahweh, Dios nga labawng makagagahom. **17** Wala ako milingkod palibot niadtong mga nagsaulog o naglipay. Milingkod ako nga malinawon tungod sa imong makagagahom nga kamot, tungod kay gipuno mo ako sa kasuko. **18** Nganong nagpadayon man ang akong kasakit ug dili matambalan ang akong samad, nagdumili nga mamaayo? Sama ka ba sa malimbongon nga tubig, nga mohubas ra? **19** Busa miingon si Yahweh niini, “Kung maghinulsol ka, Jeremias, pagahinloan ko ikaw, ug motindog ka sa akong atubangan ug moalagad kanako. Tungod kay kung ilain nimo ang binuang nga mga butang gikan sa bililhong mga butang, mahisama ka gayod sa akong baba. Mamalik kanimo ang mga tawo, apan dili ka mobalik ngadto kanila. **20** Himoon ko gayod ikaw nga sama sa bronsi nga pader nga dili masudlan niining mga tawhana, ug makig-away sila batok kanimo. Apan dili ka nila mabuntog, kay nag-uban man ako kanimo aron sa pagluwas ug pagtabang kanimo—mao kini ang gipamulong ni Yahweh— **21** Tungod kay luwason ko ikaw gikan sa kamot sa mga daotan ug lukaton gikan sa kamot sa mga madaugdaogon nga tigdumala.”

16 Unya miabot ang pulong ni Yahweh kanako, nga nag-ingon, **2** “Ayaw pagkuha ug asawa alang sa imong kaugalingon, ug ayaw pagbaton ug anak nga mga lalaki o anak nga mga babaye alang sa imong kaugalingon niining dapita. **3** Tungod kay miingon si Yahweh niini ngadto sa mga anak nga lalaki ug anak nga mga babaye nga natawo niining dapita, ngadto sa mga inahan nga nagsapupo kanila, ug ngadto sa mga amahan nga maoy hinungdan sa ilang pagkatawo niining yutaa, **4** 'Mangamatay sila sa makamatay nga balatian. Dili na sila magbangotan o malubong. Mahisama sila sa hugaw sa hayop nga anaa sa yuta. Tungod kay matapos sila pinaagi sa espada ug kagutom, ug ang ilang mga patayng lawas mahimong pagkaon sa mga langgam sa kawanangan ug sa mga

mananap sa yuta.' 5 Kay ang pulong ni Yahweh miabot
kanako, nga nag-ingon, 'Ayaw pagsulod sa balay diin
adunay pagbangotan. Ayaw pag—adto aron sa pagsubo o
sa pagpakitag simpatiya alang kanila, tungod kay gikuha
ko ang akong kalinaw gikan niining mga tawhana, ang
akong gugmang walay paglubad ug kaluoy—mao kini ang
giingon ni Yahweh. 6 Managsama nga mangamatay niining
yutaa ang inila ug dili inila. Dili sila malubong, ug walay
magbangotan alang kanila o ni adunay magsamad sa ilang
mga kaugalingon o magpaupaw alang kanila. 7 Kinahanglan
nga walay bisan usa nga mohatag ug pagkaon sa mga
nagbangotan aron sa paghupay kanila tungod sa kamatay,
ug kinahanglan nga walay mohatag ug makahupay nga
kupa sa iyang amahan o sa iyang inahan aron sa paghupay
kanila. 8 Kinahanglan nga dili ka moadto sa panimalay nga
nagkumbira aron lamang sa pagkaon ug pag-inom'. 9 Tungod
kay si Yahweh nga labawng makagagahom, ang Dios sa
Israel, miingon niini, 'Tan-awa, ug makita ninyo, sa inyong
mga adlaw ug niining dapita, hapit ko na butangan ug utlanan
ang tingog sa kalipay ug ang tingog sa kasadya, ang tingog
sa pamanhonon ug ang tingog sa pangasaw-onon.' 10 Unya
mahitabo nga imong isugilon kining mga pulonga ngadto sa
katawhan, ug moingon sila kanimo, 'Nganong gipahamtang
man ni Yahweh batok kanamo kining dakong kadaot? Unsa
man ang nahimo namo nga kalapasan nga nakasala man
kami kang Yahweh nga among Dios?' 11 Busa ingna sila,
'Tungod kay gibiyaan ako sa inyong mga katigulangan—mao
kini ang giingon ni Yahweh—ug miadto sila sa ubang mga
dios ug misimba ug miyukbo kanila. Gibiyaan nila ako ug
wala nagtuman sa akong balaod. 12 Apan kamo mismo
nagdala ug hilabihang pagkadaotan kaysa sa inyong mga
katigulangan, kay tan-awa, ang matag tawo naglakaw sa
pagkamasinupakon sa daotan niyang kasingkasing; walay
bisan usa nga naminaw kanako. 13 Busa ilabay ko kamo
gikan niining yutaa ngadto sa yuta nga wala ninyo hisayri,
bisan kamo ni ang inyong mga katigulangan, ug magsimba
kamo sa ubang mga dios didto adlaw ug gabii, tungod kay
dili ko kamo hatagan ug bisan unsang pabor.' 14 Busa,
tan-awa, moabot ang mga adlaw—mao kini ang giingon ni
Yahweh—sa dihang dili na kini igasulti, 'Ingon nga buhi si
Yahweh, siya nga nagdala sa katawhan sa Israel gikan sa
yuta sa Ehipto.' 15 apan, 'Ingon nga buhi si Yahweh, ang
nagdala sa katawhan sa Israel gikan sa yuta sa amihanan
ug gikan sa mga yuta diin niya sila gipatibulaag.' Tungod kay
dalhon ko sila pagbalik sa yuta nga akong gihatag sa ilang
mga katigulangan. 16 Tan-awa! magpadala ako ug daghang
mangingisda-mao kini ang giingon ni Yahweh-aron nga
ilahang panakpon ang katawhan. Human niini magpadala
ako ug daghang mangangayam aron nga pangayamon
silang tanan sa kabukiran ug kabungtoran, ug diha sa mga
bangag sa dagkong mga bato. 17 Tungod kay nagtan-aw
ako sa tanan nilang mga pamaagi; dili sila makatago gikan
kanako. Dili matago ang ilang mga sala gikan sa akong mga
mata. 18 Panimaslan ko sila ug doble sa ilang pagkadaotan
ug sa ilang paghugaw sa akong yuta pinaagi sa mga kinulit
nga larawan, ug sa paglukop sa akong panulondon sa ilang
mga hugaw nga mga rebulto." 19 Yahweh, ikaw mao ang
akong kota ug ang akong dalangpanan, ang dapit nga akong
kaduolan panahon sa mga kagul-anan. Ang mga kanasoran
moduol kanimo gikan sa mga kinatumyan sa kalibotan ug
moingon, 'Tinuod nga ang among katigulangan nagpanunod
ug bakak. Wala silay dala; wala gayoy ginansiya diha kanila.
20 Makahimo ba ug mga diosdios ang katawhan alang sa
ilang kaugalingon? Apan dili sila mga dios.' 21 Busa tan-
awa! Niini nga panahon pasayron ko sila, ipaila ko kanila
ang akong kamot ug ang akong gahom, aron nga masayran
nila nga ang akong ngalan mao si Yahweh.

17 "Ang sala sa Juda gisulat pinaagi sa puthaw nga
pangsulat nga hait ang tumoy. Gikulit kini diha sa
papan sa ilang mga kasingkasing ug diha sa mga sungay sa
imong mga halaran. 2 Bisan pa ug mahinumdoman sa ilang
mga anak ang ilang mga halaran ug ang mga poste ni Asera
nga anaa sa nagkatag nga mga kahoy ug anaa sa habog
nga mga kabungtoran. 3 Ang mga poste ni Asera nga atoa
sa bukid sa hawan nga dapit. Ihatag ko ingon nga inilog ang
imong kadato ug ang tanan nimong mga kabtangan, lakip
ang imong habog nga mga lugar, tungod sa sala nga imong
nabuhat sa tanan nimong ginsakopan. 4 Mawala kaninyo
ang panulundon nga akong gihatag kaninyo. Himoon ko
kamo nga ulipon sa inyong mga kaaway didto sa yuta nga
wala ninyo hisayri, tungod kay gihalingan ninyo ang akong
kasuko, nga magkalayo hangtod sa kahangtoran." 5 Miingon
si Yahweh; "Tinunglo ang tawo nga nagsalig sa laing tawo;
gihimo niyang kusog ang unod apan gipalayo niya ang iyang
kasingkasing kang Yahweh. 6 Tungod kay mahisama siya sa
gamay nga sampinit didto sa Araba ug dili makakita sa bisan
unsang maayo nga moabot. Magpuyo siya sa batoong mga
dapit diha sa kamingawan, yuta nga walay tanom ug walay
mga lumolupyo. 7 Apan bulahan ang tawo nga mosalig kang
Yahweh, tungod kay si Yahweh mao ang hinungdan sa iyang
pagsalig. 8 Kay sama siya sa kahoy nga natanom daplin sa
sapa, magkatag ang iyang mga gamot sa katubigan. Dili kini
mahadlok sa pag-abot sa ting-init, tungod kay kanunay nga
lunhaw ang mga dahon niini. Dili kini mabalaka sa tuig nga
tinghulaw, ug dili kini mohunong sa paghatag ug bunga.
9 Ang kasingkasing mao ang labing limbongan sa tanan.
Usa kini ka balatian; kinsa man ang makasabot niini? 10
Ako si Yahweh, mao ang nag-susi sa hunahuna, ug ang

mosulay sa kasingkasing. Hatagan ko ang tawo sumala sa iyang mga pamaagi, sumala sa bunga sa iyang mga binuhatan. **11** Adunay langgam nga maglumlom sa itlog sa uban. Adunay tawo nga madato sa dili matarong nga paagi, apan kung mahurot na ang katunga sa iyang mga adlaw, kadto nga pagkadato mobiya kaniya, ug sa katapusan mahimo siyang buangbuang." **12** "Halangdon nga trono ang dapit sa atong templo, sa sinugdan palang anaa na kini sa habog. **13** Si Yahweh ang paglaom sa Israel. Maulawan ang tanan nga mobiya kanimo. Kadtong anaa sa yuta nga mitalikod kanimo isulat diha sa abog. Tungod kay ilang gibiyaan si Yahweh, ang tuboran sa buhing tubig. **14** Ayoha ako, Yahweh, ug mamaayo ako! Luwasa ako, ug maluwas ako. Tungod kay ikaw mao ang akong awit sa pagdayeg. **15** Tan-awa, nag-ingon sila kanako, 'Asa naman ang pulong ni Yahweh? Paanhia kini!' **16** Alang kanako, wala ako midagan ingon nga magbalantay sa pagsunod kanimo. Wala ako nangandoy sa adlaw sa katalagman. Nasayod ka sa mga pulong nga akong gisulti gikan sa akong mga ngabil. Nahimo kini diha sa imong presensya. **17** Ayaw intawon ug kasuko kanako. Ikaw mao ang akong dalangpanan sa adlaw sa kalamidad. **18** Hinaot nga maulawan ang mga naggukod kanako, apan ayaw tugoti nga maulawan ako. Hinaot nga mahadlok sila, apan ayaw tugoti nga mahadlok ako. Ipadala ang adlaw sa kalamidad ngadto kanila ug dugmoka sila uban sa doble nimo nga bahin sa pagguba." **19** Miingon si Yahweh niini kanako: "Lakaw ug tindog ngadto sa ganghaan sa mga tawo diin mosulod ang mga hari sa Juda ug sa dapit diin sila mogawas, unya sa uban usab nga mga ganghaan sa Jerusalem. **20** Ingna sila, 'Paminawa ang pulong ni Yahweh, mga hari sa Juda ug kamong tanang katawhan sa Juda, ug ang tanang lumulupyo sa Jerusalem nga mosulod pinaagi niini nga mga ganghaan. **21** Miingon si Yahweh niini: "Pag-amping alang sa inyong mga kinabuhi ug ayaw kamo pagpas-an ug mga bug-at sa adlaw nga Igpapahulay aron dalhon kini ngadto sa mga ganghaan sa Jerusalem. **22** Ayaw pagdala ug mga palas-anon pagawas sa imong balay sa adlaw nga Igpapahulay. Ayaw pagtrabaho sa bisan unsang buluhaton, apan igahin ang adlaw nga Igpapahulay, ingon sa akong gisugo sa inyong mga katigulangan.'" **23** Wala sila naminaw o nagpatalinghog, apan ilang gipagahi ang ilang liog aron nga dili sila makadungog kanako ni modawat sa akong pagbadlong. **24** Mahitabo nga kung maminaw gayod kamo kanako-mao kini ang giingon ni Yahweh—ug dili magdala ug palas-anon ngadto sa mga ganghaan sa siyudad sa adlaw nga Igpapahulay apan igahin hinuon kini nga adlaw ngadto kang Yahweh ug dili magbuhat ug bisan unsang buluhaton nianang adlawa, **25** unya ang mga hari, mga prinsipe, ug kadtong naglingkod sa trono ni David moadto sa mga ganghaan sa siyudad sakay sa karwahe ug sa mga kabayo, sila ug ang ilang mga pangulo, mga kalalakin-an sa Juda ug mga lumulupyo sa Jerusalem, ug kini nga siyudad pagapuy-an hangtod sa kahangtoran. **26** Mangabot sila gikan sa mga siyudad sa Juda ug gikan sa tanang nakapalibot sa Jerusalem, gikan sa yuta sa Benjamin ug sa ubos nga mga yuta, gikan sa mga kabungtoran, ug gikan sa Negeb, nagdala ug mga halad sinunog ug mga sakripisyo, mga halad nga trigo ug mga insenso, pagpasalamat nga mga halad ngadto sa balay ni Yahweh. **27** Apan kung dili sila mamati kanako—sa paglain sa adlaw nga Igpapahulay ug magpas-an ug mga palas-unon ug mosulod sa mga ganghaan sa Jerusalem sa adlaw nga Igpapahulay—unya pagasindihan ko ang ilang mga ganghaan, ug sunugon niini ang mga kota sa Jerusalem, ug dili kini mapalong."

18 Ang pulong nga miabot kang Jeremias gikan kang Yahweh, nag-ingon, **2** "Tindog ug pag-adto sa balay sa magkukolon, kay didto nako ipadungog kanimo ang akong pulong." **3** Busa miadto ako sa balay sa magkukolon, ug tan-awa! Nagtrabaho ang magkukolon didto sa himoanan ug kolon. **4** Apan nangabungkag ang lapok nga iyang gihulma diha sa iyang kamot, busa nausab ang iyang hunahuna ug naghimo ug laing butang nga nindot sumala sa iyang panan-aw. **5** Unya miabot ang pulong ni Yahweh kanako, nga nag-ingon, **6** "Dili ko ba mahimo ang gibuhat sa magkukolon diha kaninyo, panimalay sa Israel? —mao kini ang gisulti ni Yahweh. Tan-awa! Sama sa lapok nga anaa sa kamot sa magkukolon—sama kamo niana sa akong kamot, panimalay sa Israel. **7** Sa usa ka higayon, mosangyaw ako mahitungod sa usa ka nasod o sa usa ka gingharian, nga papahawaon ko kini, pukanon o laglagon. **8** Apan kung isalikway sa nasod nga akong gisangyawan ang ilang pagkadaotan, dili ko na ipadayon ang kadaot nga akong gilaraw nga ipahamtang kanila. **9** Sa laing higayon, magsangyaw ako mahitungod sa nasod o gingharian, nga tukoron ko kini o itanom. **10** Apan kung magbuhat sila ug daotan sa akong panan-aw pinaagi sa dili pagpaminaw sa akong tingog, unya hunongon ko ang kaayo nga akong gisulti nga buhaton alang kanila. **11** Busa karon, pakigsulti sa katawhan sa Juda ug sa mga lumulupyo sa Jerusalem ug pag-ingon, 'Gisulti kini ni Yahweh: Tan-awa, magbuhat na ako ug kadaot batok kaninyo. Naglaraw na ako ug daotan batok kaninyo. Paghinulsol, matag tawo gikan sa iyang daotang mga binuhatan, aron nga magdala ug kaayohan diha kaninyo ang inyong mga pamaagi ug ang inyong mga binuhatan.' **12** Apan moingon sila, 'Wala kiniy pulos. Magbuhat kami sumala sa among kaugalingong mga laraw. Ang matag usa kanamo magbuhat kung unsa ang gitinguha sa among daotan ug masinupakon nga kasingkasing.' **13** Busa gisulti

kini ni Yahweh, 'Pangutan-a ang mga nasod, kinsa man ang nakadungog sa sama niining mga butanga? Nagbuhat sa makalilisang nga binuhatan ang ulay nga Israel. **14** Mibiya ba sukadsukad ang niyebe sa Lebanon didto sa batoon nga bahin sa bungtod? Natumpag na ba sukadsukad ang mga tubod sa kabukiran nga gikan sa halayo, kadtong bugnaw nga mga tubod? **15** Apan gikalimtan ako sa akong katawhan. Nagbuhat sila ug mga halad sa mga walay pulos nga mga diosdios ug maoy nahimong kapandulan sa ilang mga agianan; gibiyaan nila ang karaan nga mga dalan aron sa paglakaw sa dali nga agianan. **16** Mahimong awaaw ang ilang yuta, butang nga talamayon hangtod sa kahangtoran. Magpangurog ug magpanglingo sa iyang ulo kadtong mga moagi. **17** Katagon ko sila sa atubangan sa ilang mga kaaway sama sa sidlakan nga hangin. Ipakita ko kanila ang akong likod, ug dili ang akong dagway, sa adlaw sa ilang katalagman.'" **18** Busa miingon ang katawhan, "Dali, magbuhat kita ug daotang laraw batok kang Jeremias, sanglit nga dili man mahanaw ang balaod gikan sa mga pari, o ang mga tambag sa mga maalamong tawo, o ang mga pulong sa mga propeta. Dali, sulongon nato siya pinaagi sa atong mga pulong ug dili nato panumbalingon ang bisan unsang butang nga iyang gisangyaw." **19** Paminaw kanako, Yahweh, ug paminawa ang tingog sa akong mga kaaway. **20** Ang katalagman ba nga gikan kanila mao ang akong ganti alang sa akong pagkamaayo kanila? Kay nagkalot sila ug bangag alang kanako. Hinumdomi kung giunsa nako pagbarog diha kanimo aron nga mosulti alang sa ilang kaayohan, aron nga mawala na ang imong kapungot gikan kanila. **21** Busa itugyan ang ilang mga anak ngadto sa kagutom, ug ihatag sila ngadto sa mga kamot nga naggamit ug espada. Busa himoa nga magbangotan ang ilang mga kababayen-an ug ang mga biyuda, ug mangamatay ang ilang mga kalalakin-an, ug mangamatay sa espada ang ilang mga batan-on nga lalaki didto sa gubat. **22** Tugoti nga madungog ang singgit sa kasub-anan didto sa ilang mga balay, sama sa imong kalit nga pagpadala ug mga kaaway batok kanila. Kay nagkalot sila ug bangag aron sa pagdakop kanako ug nagbuhat ug mga lit-ag alang sa akong tiil. **23** Apan ikaw, Yahweh, nasayod ka sa tanan nilang laraw batok sa pagpatay kanako. Ayaw pasayloa ang ilang mga kalapasan ug mga sala. Ayaw papasa ang ilang mga sala diha kanimo. Hinuon, laglaga sila diha sa imong atubangan. Pamuhat batok kanila sa adlaw sa imong kaligutgot.

19 Miingon si Yahweh niini, "Lakaw ug palita ang kolon samtang anaa kauban nimo ang mga kadagkoan sa katawhan ug ang mga pari. **2** Unya pag-adto sa Walog sa Ben Hinom duol sa Ganghaan sa Buak nga Kolon, ug didto isangyaw ang mga pulong nga akong isulti kanimo. **3** Sulti, 'Paminawa ang pulong ni Yahweh, mga hari sa Juda ug ang mga lumulupyo sa Jerusalem! Si Yahweh nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel, miingon niini, "Tan-awa, magdala ako ug katalagman niining dapita, ug mobagting gayod ang mga dalunggan niadtong makadungog niini. **4** Gibuhat ko kini tungod kay gibiyaan nila ako ug gihugawan kining dapita. Naghalad sila niining dapita ug mga sakripisyo sa uban nga mga diosdios nga wala nila mailhi. Sila, ang ilang mga katigulangan, ug ang mga hari sa Juda nagpuno usab niining dapita ug dugo sa mga walay sala. **5** Nagtukod sila ug habog nga mga dapit kang Baal aron sa pagsunog sa ilang mga anak nga lalaki sa kalayo ingon nga sinunog nga halad kaniya—butang nga wala nako gimando o gisulti, ni wala misulod sa akong hunahuna. **6** Busa, tan-awa, moabot na ang mga adlaw—mao kini ang gisulti ni Yahweh— sa dihang dili na pagatawgon kining dapita ug Tofet, ang Walog sa Ben Hinom, kay mamahimo na kining Walog nga Ihawanan. **7** Himuon kong walay bili dinhing dapita ang tanan nga mga laraw sa Juda ug sa Jerusalem. Pagalaglagon ko sila pinaagi sa espada atubangan sa ilang mga kaaway ug pinaagi sa kamot niadtong nagpangita sa ilang mga kinabuhi. Unya ihatag ko ang ilang mga patay nga lawas ingon nga pagkaon sa mga langgam sa kalangitan ug sa mga mananap sa kalibotan. **8** Unya pagagun-obon ko kining siyudara ug mahimong butang nga talamayon, kay ang tanan nga moagi niini magpangurog ug magpanglingiw mahitungod sa tanang mga hampak. **9** Ipakaon ko kanila ang unod sa ilang mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye; kan-on sa matag tawo ang unod sa ilang mga silingan sa panahon nga pagalibotan sila ug paantoson sa ilang mga kaaway ug sa mga nagpangita sa ilang mga kinabuhi.'" **10** Unya buakon nimo ang kolon sa atubangan sa katawhan nga miuban kanimo. **11** Moingon ka kanila, 'Nagsulti niini si Yahweh nga labawng makagagahom: Pagabuhaton ko kining samang butang sa mga katawhan ug niining siyudara—mao kini ang gisulti ni Yahweh—ingon nga gipangkatag ni Jeremias ang kolon aron nga dili na kini mahulma pag-usab. Ilubong sa katawhan ang mga patay didto sa Tofet hangtod nga wala nay luna nga nahibilin sa dugang pa nga mga patay. **12** Mao kini ang akong buhaton niining dapita ug sa mga lumulupyo niini sa dihang buhaton ko kining siyudara sama sa Tofet—mao kini ang gisulti ni Yahweh— **13** busa mahisama sa Tofet ang mga panimalay sa Jerusalem ug ang mga hari sa Juda—ang tanan nga mahugaw nga katawhan nga nagsimba sa tanan nga mga kabituonan sa kalangitan ug nagbubo sa halad nga ilimnon sa uban nga mga diosdios diha sa atop sa ilang mga balay.'" **14** Unya miadto si Jeremias gikan sa Tofet, kung asa gipadala siya ni Yahweh aron sa pagpanagna. Nagtindog siya sa

hawanan sa balay ni Yahweh ug miingon ngadto sa tanang katawhan, 15 "Si Yahweh nga labawng makagagahom, Dios sa Israel, miingon niini, 'Tan-awa, magdala ako ug katalagman niining siyudara ug sa tanang lungsod niini nga akong gisangyawan batok niini, tungod kay gipagahi nila ang ilang liog ug nagdumili sa pagpaminaw sa akong mga pulong.'"

20 Si Pashur ang anak nga lalaki ni Imer nga pari—nga maoy pangulo sa opisyal—nakadungog nga nanagna si Jeremias niining mga pulonga atubangan sa balay ni Yahweh. 2 Busa gikulata ni Pashur si Jeremias nga propeta ug unya giposasan siya nga anaa sa Taas nga Ganghaan sa Benjamin didto sa balay ni Yahweh. 3 Nahitabo sa pagkaugma nga gipagawas ni Pashur si Jeremias ug gitanggal ang iyang mga posas. Unya miingon si Jeremias kaniya, "Wala tawga ni Yahweh nga Pashur ang imong ngalan, apan ikaw si Magor Missabib. 4 Kay miingon si Yahweh niini, 'Tan-awa, himoon ko ikaw nga butang nga makahahadlok, ikaw ug ang tanan nimong mga hinigugma, kay mangalaglag sila pinaagi sa espada sa ilang mga kaaway ug makita mo kini. Ihatag ko ang tibuok Juda ngadto sa kamot sa hari sa Babilonia. Mahimo silang mga binihag didto sa Babilonia o sulongon sila pinaagi sa espada. 5 Ihatag ko kaniya ang tanan nga katigayonan niining siyudara ug ang tanan nga mga kaadunahan, ang tanang bililhong mga butang ug ang tanan nga mga bahandi sa mga hari sa Juda. Ibutang ko kini ngadto sa kamot sa imong mga kaaway, ug pagasakmiton nila kini. Kuhaon nila kini ug dad-on didto sa Babilonia. 6 Apan ikaw, Pashur, ug ang tanan nga lumulupyo sa imong panimalay mahimong binihag. Moadto ka sa Babilonia ug mamatay didto. Ilubong ka didto ug ang imong mga hinigugma nga imong gipanagnaan ug malimbongon nga mga butang.'" 7 Yahweh, gilimbongan mo ako, ug nalimbongan ako. Kusgan ka kaysa kanako, ug nabuntog mo ako. Nahimo akong kataw-anan sa tibuok adlaw; ang tanan nagbiaybiay kanako. 8 Kay sa dihang mosulti ako, motawag ako ug mosangyaw, 'Kaguliyang ug kasamok.' Unya nahimong pagbadlong ug pagbiaybiay alang kanako ang pulong ni Yahweh kada adlaw. 9 Kung mosulti ako, 'Dili ko na hunahunaon pa si Yahweh. Dili na gayod ako mosulti mahitungod sa iyang ngalan.' Unya sama kini sa kalayo sa akong kasingkasing, nagkupot sa akong mga kabukogan. Busa nahasol ako sa pagpugong niini apan dili ko kini mahimo. 10 Nadungog ko ang mga hungihong sa kalisang gikan sa daghang mga katawhan. 'Ibalita! Kinahanglan nga ibalita nato kini!' Kadtong suod kanako nagtan-aw kung malaglag ba ako. 'Basin pa diay ug malimbongan siya. Kung mao kana, mabuntog ta siya ug makapanimalos kita kaniya.' 11 Apan nag-uban kanako si Yahweh sama sa makagagahom nga manggugubat, busa magsusapinday gayod kadtong naggukod kanako. Dili nila ako mabuntog. Maulawan gayod sila pag-ayo, tungod kay wala man sila nagmalampuson. Walay kataposan ang ilang kaulaw, ug dili na kini malimtan. 12 Apan Ikaw, Yahweh nga labawng makagagahom, ikaw nga nagsusi sa matarong ug ang nakakita sa hunahuna ug sa kasingkasing. Pakit-a ako sa imong pagpanghimalos kanila sukad nga gipakita ko kanimo ang akong sumbong. 13 Awiti si Yahweh! Dayga si Yahweh! Kay giluwas niya ang kinabuhi niadtong gidaogdaog gikan sa kamot sa nagbuhat ug mga daotan. 14 Matunglo unta ang adlaw nga ako nahimugso. Ayaw tugoti nga mahimong panalangin ang adlaw nga gihimugso ako sa akong inahan. 15 Matunglo unta ang tawo nga nagsulti sa akong amahan, ang usa nga nag-ingon, 'Lalaki nga bata ang natawo diha kanimo,' nga maoy hinungdan sa hilabihan nga kalipay. 16 Himoa nga mahisama sa mga siyudad nga gilaglag ni Yahweh kanang tawhana ug wala maluoy si Yahweh kanila. Padungga siya sa tingog sa pagpakitabang sa pagkakaadlawon, ang singgit sa panaggubat panahon sa udtong tutok, 17 tungod kay wala niya ako patya sa tagoangkan, nga naghimo sa akong inahan nga daw akong lubnganan, ang tagoangkan nga kanunayng mabdos hangtod sa kahangtoran. 18 Nganong gipakatawo man ako gikan sa tagoangkan aron lamang makakita sa mga kagubot ug kasakit, aron nga mapuno sa kaulaw ang akong mga adlaw?"

21 Ang pulong nga miabot kang Jeremias nga gikan kang Yahweh sa dihang gipadala ni Haring Zedekia si Pashur nga anak nga lalaki ni Malkia ug Zefania anak nga lalaki ni Maaseia ang mga pari alang kaniya. Miingon sila kaniya, 2 "Pangayo ug tambag gikan kang Yahweh alang kanamo, tungod kay makiggubat kanamo si Nebucadnesar ang hari sa Babilonia. Tingali ug magbuhat siyag milagro alang kanamo, sama sa nilabay nga mga panahon, ug iyang paatrason ang among mga kaaway gikan kanamo." 3 Busa miingon si Jeremias kanila, "Mao kini ang imong isulti kang Zedekia, 4 'Si Yahweh, ang Dios sa Israel, miingon niini: Tan-awa, hapit ko na balihon ang gamit nga alang sa gubat nga anaa sa imong kamot, nga imong gigamit aron sa pagpakig-away sa hari sa Babilonia ug sa mga Chaldeanhon nga nagpaduol kaninyo gikan sa gawas sa mga pader! Tungod kay tapokon ko sila diha sa tungatunga sa siyudad. 5 Ug ako mismo ang makig-away batok kanimo uban sa gibakyaw nga kamot ug sa lig-on nga bukton, ug sa hilabihang kasuko. 6 Tungod kay akong atakihon ang mga lumulupyo niining siyudara, ang mga tawo ug ang mga mananap. Mangamatay sila sa hilabihang hampak. 7 Human niini-mao kini ang giingon ni Yahweh—si Zedekia ang hari sa Juda, ang iyang mga sulugoon, ang katawhan, ug si bisan

kinsa nga magpabilin dinhi niining nasora pagkahuman sa hampak, sa espada ug sa kagutom, ihatag ko silang tanan ngadto sa kamot ni Nebucadnesar ang hari sa Babilonia, ug ngadto sa kamot sa ilang mga kaaway, ug sa kamot niadtong buot mopatay kanila. Unya patyon niya sila pinaagi sa sulab sa iyang espada. Dili niya sila kaluy-an, o luwason.' **8** Unya alang niining mga tawhana kinahanglan nga moingon ka, Nag-ingon si Yahweh niini: Tan-awa, Papilion ko kamo sa dalan sa kinabuhi ug sa dalan sa kamatayon. **9** Bisan kinsa nga magpabilin dinhi nga siyudad mamatay pinaagi sa espada, kagutom, ug sa hampak; apan si bisan kinsa nga mogawas ug moluhod sa mga Chaldeanhon nga anaa na sa inyong duol, mabuhi. Maluwas ang iyang kinabuhi. **10** Tungod kay moatubang ako batok niining nasora aron sa pagpadala ug katalagman ug dili kaayohan—mao kini ang giingon ni Yahweh. Itugyan kini ngadto sa kamot sa hari sa Babilonia ug iya kining pagasunogon.' **11** Mahitungod sa panimalay sa hari sa Juda, pamati sa pulong ni Yahweh. **12** Panimalay ni David, miingon si Yahweh, Pagdala ug hustisya sa kabuntagon. Luwasa ang usa ka tawo nga gikawatan pinaagi sa kamot sa tigdaogdaog, o mogawas ang akong kasuko sama sa nagdilaab nga kalayo, ug walay bisan usa nga makapalong niini, tungod sa daotan ninyo nga mga binuhatan. **13** Tan-awa, lumulupyo sa mao nga walog! Nakigbatok ako kaninyo, bato sa patag—mao kini ang giingon ni Yahweh-nakigbatok ako kang bisan kinsa nga nag-ingon, "Kinsa man ang mokanaog aron sa pag-ataki kanato?" o "Kinsa man ang mosulod sa atong mga balay?" **14** Giandam ko na ang bunga sa inyong mga tulomanon aron moanha kaninyo—mao kini ang giingon ni Yahweh— ug maghaling ako ug kalayo diha sa mga baga nga sampinit, ug ugdawon niya ang tanan nga nakapalibot niini.'"

22 Mao kini ang gisulti ni Yahweh, "Lakaw ngadto sa balay sa hari sa Juda ug isulti kini nga pulong didto. **2** Ug isulti, 'Hari sa Juda, paminawa ang pulong ni Yahweh—ikaw nga naglingkod sa trono ni David—ikaw, ug ang imong mga sulugoon, ug ang imong katawhan nga moagi niining mga ganghaan. **3** Nagsulti si Yahweh niini, "Buhata ang husto ug ang matarong, ug si bisan kinsa nga gikawatan—luwasa siya gikan sa mga kamot sa nagdaogdaog. Ayaw daogdaoga ang mga langyaw o mga batang ilo o balo diha sa inyong yuta. Ayaw pagpasiugda ug kasamok o paawasi ug dugo sa walay sala kining dapita. **4** Kay kung buhaton gayod ninyo kining mga butanga, nan magpadayon sa paglingkod ang mga hari nga naglingkod sa trono ni David nga mosulod sa ganghaan sakay sa usa ka karwahe ug sa mga kabayo, siya, lakip na ang iyang mga sulugoon, ug ang iyang katawhan! **5** Apan kung dili ninyo patalinghogan kini nga mga pulong nga akong gipahibalo—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—nan mapukan gayod kining harianong balay.'" **6** Kay nag-ingon si Yahweh niini mahitungod sa balay sa hari sa Juda, 'Sama ka sa Gilead, o sama sa bungtod sa Lebanon alang kanako. Apan himoon ko ikaw nga usa ka kamingawan, mga siyudad nga walay mga nagpuyo. **7** Kay paanhaon ko ang mga tawo nga mogun-ob kanimo! Pamutlon sa mga kalalakin-an gamit ang ilang mga hinagiban ang inyong labing maayo nga mga kahoyng sidro ug sunogon nila kini. **8** Unya daghang kanasoran ang mangagi niining siyudara. Ang tagsatagsa ka tawo magpangutan-anay, "Nganong gibuhat man kini ni Yahweh sa bantogang siyudad?" **9** Unya motubag ang ubang tawo, "Tungod kay gisalikway nila ang kasabotan ni Yahweh nga ilang Dios ug nagyukbo sa ubang mga dios ug misimba niini." **10** Ayaw paghilak sa tawong patay na ug ayaw pagbangotan alang kaniya; apan hilaki hinoon ang tawong molakaway na, tungod kay dili na siya mobalik pa ug dili na niya makita pa ang iyang yutang natawhan.' **11** Kay misulti niini si Yahweh mahitungod kang Jehoahaz ang anak nga lalaki ni Josias, ang hari sa Juda nga mipuli ingon nga hari kang Josias nga iyang amahan, 'Mibiya siya niining dapita ug dili na makabalik pa. **12** Mamatay siya didto sa dapit kung diin siya gibihag, ug dili na niya makita pa kining yutaa.' **13** Alaot siya nga nagtukod sa iyang balay sa dili matarong nga paagi, mga lawak sa itaas pinaagi sa pagpanlupig, nga nagpatrabaho sa iyang isigkatawo nga walay suhol; **14** ug miingon siya, 'Magtukod ako alang sa akong kaugalingon ug usa ka dakong balay nga may mga luag nga lawak sa itaas.' ug gibutangan niya kini ug dagkong mga bintana, ug gibungbongan niya kini gamit ang kahoyng sedro, ug gipintalan niya kini ug pula.' **15** Mao ba kini ang makahimo kanimo nga maayong hari, nga buot mo man nga makabalay gamit ang mga tabla sa sedro? Dili ba mikaon ug miinom man usab ang imong amahan, apan nagbuhat gihapon sa husto ug matarong? Unya malampuson ang tanan alang kaniya. **16** Naghukom siya dapig sa husto sa kabos ug mga nanginahanglan. Nan maayo gayod kini. Dili ba mao man kini ang buot ipasabot sa pag-ila kanako? —mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **17** Apan walay laing gitinguha sa imong mga mata ug kasingkasing gawas lamang sa kabalaka alang sa imong dili makatarongan nga pagbaton ug salapi ug pagpaawas sa dugo sa tawong walay sala, sa pagpanglupig ug pagdaogdaog sa uban. **18** Busa misulti si Yahweh niini mahitungod kang Jehoyakim ang anak nga lalaki ni Josias, ang hari sa Juda: Dili sila magbangotan alang kaniya, nga mag-ingon, 'Pagkamakaluluoy sa akong igsoon nga lalaki! o 'Pagkamakaluluoy sa akong igsoon nga babaye!' Dili sila magbangotan alang kaniya, nga mag-ingon, 'Pagkamakaluluoy sa akong agalon!' o 'Pagkamakaluluoy sa akong halangdong hari!' **19** Ilubong siya sama sa paglubong

sa usa ka asno, guyoron ug ilabay sa gawas nga bahin sa
mga ganghaan sa Jerusalem. 20 Tungas sa kabukiran sa
Lebanon ug singgit. Singgit ngadto sa Bashan. Pagsinggit
gikan sa kabungtoran sa Abarim, kay mangapukan na ang
tanan ninyong mga higala. 21 Nakigsulti ako kanimo samtang
luwas ka pa, apan mitubag ka, 'Dili gayod ako maminaw.'
Batasan na nimo kini sukad pa sa imong pagkabatan-on,
tungod kay wala mo gayod paminawa ang akong tingog. 22
Ipadpad sa hangin ang tanan ninyong mga magbalantay,
ug mangabihag ang inyong mga higala. Unya mangaulaw
gayod kamo ug maulawan kamo tungod sa tanan ninyong
daotang mga binuhatan. 23 Kamong mga nagpuyo sa
'Lebanon,' nga nahimutang sa sedro nga mga dagkong balay,
pagkamakaluluoy ninyo sa dihang modangat kaninyo ang
kasakit, ang kasakit nga sama sa babaye nga nagbati!" 24
Ingon nga ako buhi—mao kini ang giingon ni Yahweh— bisan
pa ug ikaw, Jehoyakin ang anak nga lalaki ni Jehoyakim,
ang hari sa Juda, mao ang singsing nga pangsilyo sa akong
tuong kamot, tangtangon ko gayod ikaw. 25 Kay gitugyan
ko na ikaw sa mga kamot niadtong nagtingoha sa imong
kinabuhi ug niadtong imong gikahadlokan, bisan pa sa
mga kamot ni Nebucadnezar ang hari sa Babilonia ug sa
mga Caldeahanon. 26 Ilabay ko ikaw ug ang imong inahan
nga naghimugso kanimo ngadto sa laing dapit, ang nasod
nga dili imong natawhan, ug mangamatay kamo didto. 27
Mahitungod niining yutaa nga buot nilang balikan, dili na
sila makabalik pa dinhi. 28 Tinamay na ba kini ug buak nga
sudlanan? Kini bang tawo nga si Jehoyakin usa ka tadyaw
nga dili na makapahimuot sa uban? Nganong gihinginlan
man siya ug ang iyang kaliwatan, ug gibihag sila sa yuta nga
wala nila mahibaloi? 29 O yuta, yuta, yuta! Patalinghogi ang
pulong ni Yahweh! 30 Nagsulti si Yahweh niini, 'Isulat ang
mahitungod niining tawo nga si Jehoyakin: Dili gayod siya
makaanak. Dili siya magmauswagon sulod sa iyang mga
adlaw, ug wala sa iyang mga kaliwat ang magmalampuson
o makalingkod pa sa trono ni David ug maghari sa tibuok
Juda.'"

23 Pagkaalaot sa mga magbalantay nga naggun-ob
ug nagpatibulaag sa mga karnero diha sa akong
sibsibanan—mao kini ang giingon ni Yahweh." 2 Busa
si Yahweh, ang Dios sa Israel, misulti niini batok sa
mga magbalantay nga nag-atiman sa iyang katawhan,
"Gipatibulaag ninyo ang panon sa akong kahayopan ug
gipang-abog sila. Wala ninyo sila atimana. Busa pagasilotan
ko kamo alang sa daotan ninyong nahimo—mao kini ang
giingon ni Yahweh. 3 Tigomon ko ang mga nahibilin nga
panon sa akong kahayopan gikan sa tibuok kayutaan diin ko
sila gipatibulaag, ug ibalik ko sila ngadto sa sibsibanan nga
dapit, kung diin sila magmabungahon ug managhan. 4 Unya
magpili ako ug mga magbalantay nga mag-atiman kanila aron
dili na sila mangahadlok o magkatibulaag. Wala nay bisan
usa kanila nga mawala—mao kini ang giingon ni Yahweh. 5
Tan-awa taliabot na ang mga adlaw—mao kini ang giingon
ni Yahweh—sa dihang pilion ko na alang kang David ang
usa ka matarong nga sanga. Maghari siya; magmaalamon
siya, ug himoon ang husto ug matarong sa kayutaan. 6
Maluwas ang Juda, ug magpuyo ang Israel nga layo sa
piligro. Unya mao kini ang ngalan nga siya pagatawagon:
Si Yahweh mao ang atong pagkamatarong. 7 Busa tan-
awa, taliabot na ang mga adlaw—mao kini ang giingon ni
Yahweh—sa dihang dili na sila magsulti nga, 'Ingon nga buhi
si Yahweh, nga nagpagawas sa katawhan sa Israel gikan
sa yuta sa Ehipto.' 8 Hinoon magasulti na sila nga, 'Ingon
nga buhi si Yahweh, nga nagkuha ug nagpabalik sa mga
kaliwat dinhi sa balay sa Israel sukad sa amihanang bahin
ug sa tibuok kayutaan kung diin sila gipang-abog.' Unya
magpuyo na sila sa ilang kaugalingong yuta." 9 Mahitungod
sa mga propeta, nadugmok ang akong kasingkasing, ug
nangurog ang akong mga kabukogan. Nahisama ako sa
tawong hubog, sama sa tawo nga nasobrahan sa bino,
tungod kang Yahweh ug sa iyang balaan nga mga pulong. 10
Tungod kay ang kayutaan nalukop na sa mga mananapaw.
Tungod niini nagmala na ang yuta. Nangalaya na ang mga
tanom didto sa kamingawan. Daotan ang pamaagi niining
mga propeta; ang ilang gahom wala gamita sa hustong
pamatasan. 11 "Daotan ang mga propeta ug ang mga pari.
Nakita ko usab ang ilang pagkadaotan bisan sa akong
puluy-anan! —mao kini ang giingon ni Yahweh— 12 busa
ang ilang mga dalan mahisama sa danlog nga dapit diha
sa kangitngit. Ug mangasukamod sila. Mangatumba sila
niini. Kay magpadala ako ug katalagman batok kanila sa
tuig sa ilang pagsilot—mao kini ang giingon ni Yahweh.
13 Kay nahikaplagan ko nga nagbuhat ug daotan ang
mga propeta sa Samaria: Nagpropesiya sila pinaagi kang
Baal ug gipahisalaag ang akong katawhan sa Israel. 14
Lakip ang mga propeta sa Jerusalem nahikaplagan ko
usab ug malaw-ay nga mga binuhatan: Nanapaw sila ug
naglakaw nga malimbongon. Gipalig-on nila ang mga kamot
sa mga tawong daotan; walay namiya sa iyang daotan
nga binuhatan. Nahisama na silang tanan sa Sodoma
alang kanako ug ang ilang pinuy-anan sama sa Gomora!"
15 Busa nagsulti si Yahweh nga labawng makagagahom
mahitungod sa mga propeta, "Tan-awa, pakaonon ko sila ug
panyawan ug paimnon ug makahilo nga tubig, kay migula
ang kadaotan gikan sa propeta sa Jerusalem paingon sa
tibuok nga kayutaan." 16 Nagsulti niini si Yahweh nga
labawng makagagahom, "Ayaw paminaw sa pulong sa
mga propeta nga naghatag ug propesiya diha kaninyo.

Gilimbongan lamang nila kamo! Nagpahayag sila sa ilang mga panan-awon bunga lamang sa ilang kaugalingong mga hunahuna, ug dili gikan sa baba ni Yahweh. **17** Kanunay silang nagasulti niadtong misupak kanako, 'Nag-ingon si Yahweh nga magmalinawon kamo.' Kay gisultihan usab nila katong tanan nga nagmagahi sa ilang kasingkasing, magaingon, 'Walay katalagman nga modangat kaninyo.' **18** Apan kinsa man ang nagbarog sa panagtigom ni Yahweh? Kinsa man ang nakakita ug nakadungog sa iyang pulong? Kinsa man ang nanumbaling ug naminaw sa iyang pulong? **19** Tan-awa, adunay unos nga moabot gikan kang Yahweh! Migula usab ang iyang naghingapin nga kasuko, ug ang buhawi nga kapungot. Motuyoktuyok kini sa ulo sa mga daotan. **20** Dili mahunong ang kapungot ni Yahweh hangtod nga dili kini mapagawas ug mahatod ngadto sa gitudlo sa iyang kasingkasing. Sa kataposang mga adlaw, masabtan ra ninyo kini. **21** Wala ko sugoa kining mga propeta. Migula lamang sila. Wala gayod akoy giingon ngadto kanila, apan nagpadayon gihapon sila sa pagpropesiya. **22** Kay kung nagbarog pa sila sa akong panagtigom, mahimo gayod nga maminaw ang akong katawhan sa akong pulong; mahimo usab nila nga mobiya sa ilang mga daotang mga pulong ug mga malaw-ay nga binuhatan. **23** Dios ba lamang ako nga anaa sa duol—mao kini ang giingon ni Yahweh—ug dili ba Dios usab sa halayo? **24** May makatago ba sa hilit nga dapit aron dili ko siya makita? —mao kini ang giingon ni Yahweh—ug dili ba anaa man ako bisan asa sa kalangitan ug sa kalibotan? — mao kini ang giingon ni Yahweh. **25** Nadungog ko kung unsa ang gisulti sa mga propeta, kadtong mga nagpropesiya ug mga bakak pinaagi sa akong ngalan. Ug miingon sila, 'Nagdamgo ako! Nagdamgo ako!' **26** Hangtod kanus-a ba kini magpadayon, ang mga propeta nga nagpropesiya nga bunga lamang sa ilang hunahuna ug nga nagpropesiya nga gikan sa malimbongon nilang kasingkasing? **27** Nagaplano sila nga pahikalimtan sa akong katawhan ang akong ngalan pinaagi sa mga damgo nga ilang gipadayag, ang matag-usa ngadto sa iyang isigkatawo, sama sa paghikalimot sa ilang mga katigulangan sa akong ngalan nga midapig sa ngalan ni Baal. **28** Pasultiha sa iyang damgo ang propeta nga adunay damgo. Apan kadtong akong gipadayagan sa usa ka butang, pasultiha siya sa akong ngalan nga matinud-anon. Unsa man ang kalabotan sa dagami ngadto sa lugas? —mao kini ang gipahayag ni Yahweh— **29** Dili ba nga akong pulong sama man sa kalayo? — mao kini ang gipahayag ni Yahweh— ug sama sa maso nga nagpinopino sa bato? **30** Busa tan-awa, kontra ko ang mga propeta—mao kini ang gipahayag ni Yahweh— si bisan kinsa nga mangangkon sa mga pulong gikan sa ubang tawo ug mosulti nga gikan kini kanako. **31** Tan-awa, kontra ko ang mga propeta—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—nga migamit sa ilang mga dila aron sa pagpropesiya. **32** Tan-awa, kontra ko ang mga propeta nga may damgo nga bakak—mao kini ang gipahayag ni Yahweh— ug isugilon nila kini ug niini nga paagi gipasalaag ang akong katawhan pinaagi sa ilang bakak ug pagpanghambog. Kontra ko sila, tungod kay wala ko sila gipadala ni gimandoan ko sila. Busa dili gayod nila matabangan kining katawhan—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **33** Kung mangutana kanimo kining mga tawhana, o ang usa ka propeta, o ang pari, 'Unsa man ang palas-anon ni Yahweh?' Sultihi sila, 'Kamo mao ang palas-anon, ug hinginlan ko ikaw'—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **34** Alang sa mga propeta, mga pari, ug katawhan nga moingon, 'Mao kini ang palas-anon ni Yahweh' pagasilotan ko kanang tawhana ug ang iyang panimalay. **35** Magpadayon kamo sa pagsulti, ang matag-usa sa iyang isigkatawo ug ngadto sa iyang mga kaigsoonan, 'Unsa man ang tubag ni Yahweh?' ug 'Unsa man ang gipahayag ni Yahweh?' **36** Apan kinahanglan dili na kamo mosulti bahin sa 'palas-anon ni Yahweh,' kay ang palas-anon pulong lamang sa tawo, ug gituis ninyo ang mga pulong sa buhi nga Dios, nga mao si Yahweh ang labawng makagagahom, nga atong Dios. **37** Mao kini ang imong angay isulti sa propeta, 'Unsa man ang tubag nga gihatag ni Yahweh kanimo? o 'Unsa man ang gisulti ni Yahweh?' **38** Apan kung isulti nimo, 'Ang palas-anon ni Yahweh', mao kini ang giingon ni Yahweh: Tungod kay gisulti man ninyo kining mga pulonga, 'Ang palas-anon ni Yahweh,' sa dihang gipadala ko ikaw, nga gisultihan, 'Dili ninyo isulti ang "Ang Palas-anon ni Yahweh,"' **39** busa, tan-awa, puniton ko ikaw ug ilabay palayo kanako, lakip ang siyudad nga akong gihatag kanimo ug sa imong mga katigulangan. **40** Unya pahamtangan ko kamo sa walay kataposang kaulawan ug kaalaot kaninyo nga dili gayod hikalimtan.

24 Gipakita ni Yahweh kanako ang usa ka butang. Ania karon, adunay duha ka mga basket sa mga bunga sa igera nga gipahimutang sa atubangan sa templo ni Yahweh. (Nahitabo kini nga panan-awon human mabihag ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia, si Jehoyakin ang anak nga lalaki ni Jehoyakim, ang hari sa Juda, ang mga opisyal sa Juda, ang mga batid nga trabahante ug ang mga tighimo ug mga puthaw nga gikan sa Jerusalem ug gidala sila ngadto sa Babilonia.) **2** Ang usa ka basket may maayong mga bunga sa igera sama sa nahinog pag-una nga bunga sa igera, apan ang laing basket may daot nga bunga sa igera nga dili na nila makaon. **3** Miingon si Yahweh kanako, "Unsa man ang imong nakita, Jeremias?" Miingon ako, "Mga bunga sa igera. Ang maayong mga bunga sa igera ug mga daot nga mga bunga sa igera nga dili na makaon." **4** Unya ang pulong ni Yahweh miabot kanako,

nga nag-ingon, 5 “Si Yahweh, ang Dios sa Israel, nag-ingon niini: Maglantaw ako sa kaayohan sa mga binihag sa Juda, sama niining maayong mga bunga sa igera, ang mga binihag nga akong gipapahawa gikan niining dapita paingon sa yuta sa Caldea. 6 Bantayan ko sila alang sa ilang kaayohan ug pabalikon ko niining yutaa. Tukoron ko sila, ug dili ko na sila lumpagon. Itanom ko sila, ug dili ko na sila ibton. 7 Unya hatagan ko sila ug kasingkasing nga moila kanako, kay ako si Yahweh. Mahimo sila nga akong katawhan ug ako mahimong ilang Dios, busa mobalik sila kanako sa tibuok nilang kasingkasing. 8 Apan sama sa daot nga mga bunga sa igera nga dili makaon—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—buhaton ko kini kang Zedekia, nga hari sa Juda, uban sa iyang mga opisyal, ug sa uban pang taga-Jerusalem nga nahibilin niining yutaa o namuyo didto sa yuta sa Ehipto. 9 Himoon ko silang mangil-ad nga butang, usa ka katalagman, diha sa panan-aw sa tanang gingharian sa kalibotan, usa ka makauulaw ug mahimong mga hisgotanan, talamayon, ug panghimaraoton sa bisan asang dapit nga akong dad-an kanila. 10 Ipadala ko batok kanila ang espada, kagutom, ug katalagman, hangtod nga mangamatay sila gikan sa yuta nga akong gihatag kanila ug sa ilang mga katigulangan.”

25 Mao kini ang mga pulong nga miabot kang Jeremias mahitungod sa tanang katawhan sa Juda. Nahitabo kini sa ikaupat nga tuig nga si Jehoyakim ang anak nga lalaki ni Josia, ang hari sa Juda. Mao kadto ang unang tuig sa paghari ni Nebucadnezar, ang hari sa Babilonia. 2 Gimantala kini ni Jeremias nga propeta sa tanang katawhan sa Juda ug sa tanang lumolupyo sa Jerusalem. 3 Miingon siya, “Sulod sa 23 ka tuig, sukad sa ika-13 nga tuig sa paghari ni Josia ang anak nga lalaki ni Amon, ang hari sa Juda hangtod niining adlawa, miabot kanako ang pulong ni Yahweh ug gibalikbalik ko kini sa pagsugilon kaninyo, apan wala gayod kamo maminaw. 4 Gipadala ni Yahweh sa makadaghan nganha kaninyo ang tanan niyang mga sulugoon nga mao ang mga propeta, apan wala gayod kamo naminaw ni nanumbaling. 5 Miingon kining mga propeta, “Kinahanglan mobiya ang tagsatagsa ka tawo gikan sa iyang pagkadaotan ug sa malaw-ay niyang mga binuhatan ug balik sa yuta nga gihatag na kaniadto ni Yahweh ngadto sa inyong mga katigulangan ug alang kaninyo, ingon nga makanunayong gasa. 6 Busa ayaw kamo pagsunod sa laing mga dios sa pagsimba kanila o sa pagyukbo kanila, ug ayaw ninyo siya hagita pinaagi sa buhat sa inyong mga kamot aron dili niya kamo silotan.' 7 Apan wala kamo naminaw kanako—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—tungod niana gihagit hinuon ninyo ako pinaagi sa buhat sa inyong mga kamot aron masilotan kamo. 8 Busa miingon niini si Yahweh nga labawng makagagahom, 'Tungod kay wala man ninyo paminawa ang akong mga pulong, 9 tan-awa, pasugoan ko nga tigomon ang tanang katawhan sa amihanan—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—pinaagi kang Nebucadnezar nga akong sulugoon, ang hari sa Babilonia, ug ipasulong ko sila batok niining yutaa ug sa mga lumolupyo niini, ug batok sa tanang kasikbit nga kanasoran diha kaninyo. Kay lainon ko sila sa kalaglagan. Himoon ko silang kahadlokan, biaybiayon, ug walay kataposang paggun-ob. 10 Pahilumon ko ang kasaba sa kalipay ug sa pagmaya, ang kabanha sa pamanhonon ug sa pangasaw-onon, ang tingog sa mga galingan ug palungon ko ang kahayag sa lampara. 11 Unya kining yutaa mahimong awaaw ug kahadlokan, ug kining mga nasora mag-alagad sa hari sa Babilonia sulod sa 70 ka tuig. 12 Unya mahitabo kini nga sa dihang matapos na ang 70 ka tuig, silotan ko ang hari sa Babilonia ug ang siyudad nga yuta sa Caldeanhon—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—tungod sa ilang mga sala ug mahimo kining awaaw hangtod sa hangtod. 13 Unya ipahamtang ko batok nianang yutaa ang akong gipanulti, ug ang tanang nahisulat sa libro nga gipanagna ni Jeremias batok sa tanang kanasoran. 14 Uliponon usab sila sa ubang kanasoran ug bantogang mga hari. Panimaslan ko sila sa ilang mga nabuhat ug sa gibuhat sa ilang mga kamot.'” 15 Kay miingon niini kanako si Yahweh, ang Dios sa Israel, “Kuhaa kining kupa sa bino sa kapungot gikan sa akong kamot ug paimna niini ang tanang kanasoran nga paadtoan ko kanimo. 16 Kay kung makainom masupinday dayon sila, ug mangabuang gumikan sa akong gipadala nga espada nganha kanila.” 17 Busa gidawat ko ang kupa sa bino gikan sa kamot ni Yahweh, ug gipainom ko ang tanang kanasoran nga gipaadtoan kanako ni Yahweh: 18 sa Jerusalem, sa mga siyudad sa Juda, sa mga hari niini, ug sa mga opisyal—aron malaglag sila ug kahadlokan, ug biaybiayon ug tinunglo, sama sa nahitabo kanila sa kasamtangang panahon. 19 Ang ubang mga nasod gipainom usab niini: si Faraon nga hari sa Ehipto ug ang iyang mga ulipon; ang iyang mga opisyal ug ang tanan niyang katawhan; 20 ang tanang katawhan nga nagkasagol ang kaliwatan ug ang tanang hari sa yuta sa Uz; ang tanang hari sa Filistia—sa Ashkelon, sa Gaza, sa Ekron, ug ang nahibiling bahin sa Ashdod; 21 sa Edom ug sa Moab ug ang katawhan sa Amon. 22 Ang mga hari sa Tyre ug sa Sidon, ang mga hari sa mga baybayon sa pikas bahin sa dagat, 23 sa Dedan, sa Tema, ug sa Buz uban ang tanang katawhan nga nagpatupi, kinahanglan paimnon usab sila niini. 24 Mao usab kini ang mga tawo nga moinom niini: ang tanang hari sa Arabia ug ang mga hari sa katawhan nga nagkasagol ang kaliwatan nga nagpuyo sa kamingawan; 25 ang tanang hari

sa Zimri, ang tanang hari sa Elam, ug ang tanang hari sa Medes; 26 ang tanang hari sa amihanan, ang mga katawhan nga duol ug lagyo—ang tanang katawhan nga uban sa iyang igsoong lalaki ug ang tanang mga gingharian sa kalibotan nga anaa ibabaw sa yuta. Sa kataposan ang hari sa Babilonia ang gipainom human nilang tanan. 27 Miingon si Yahweh kanako, "Karon kinahanglan sultihan mo sila, 'Si Yahweh ang labawng makagagahom, ang Dios sa Israel, miingon niini: Inom hangtod mahubog, unya magsuka, mangatumba, ug dili na makabangon tungod sa espada nga ipadangat ko diha kaninyo.'' 28 Unya kung mahitabo nga magdumili sila sa pagdawat sa kupa nga anaa sa imong kamot aron imnon, sultihi sila, 'Si Yahweh ang labawng makagagahom miingon niini: Kinahanglan moinom gayod kamo niini. 29 Kay tan-awa, ipahamtang ko na ang katalagman sa siyudad nga gitawag pinaagi sa akong ngalan, ug makalingkawas ba kamo gikan sa silot? Dili gayod kamo makalingkawas, kay pahamtangan ko ug espada ang tanang lumolupyo niining yutaa! —mao kini ang gipahayag ni Yahweh ang labawng makagagahom.' 30 Kinahanglan ipanagna mo kining mga pulong batok kanila, ug isulti ngadto kanila, 'Modahunog ang tingog ni Yahweh gikan sa kahitas-an ug mosinggit gikan sa iyang balaang dapit, ug modahunog gayod ang iyang tingog batok sa iyang katawhan; ug mosinggit siya batok sa tanan nga nagpuyo sa kalibotan, sama niadtong mga katawhan nga nagpuga sa mga ubas. 31 Ang tingog sa pagpakiggubat molanog hangtod sa kinatumyan sa kalibotan, tungod kay paninglon man ni Yahweh ang mga sumbong batok sa tanang kanasoran, ug pagahukman niya ang tanang buhing binuhat. Itugyan niya ang mga daotan ngadto sa espada—mao kini ang gipahayag ni Yahweh.' 32 Nag-ingon niini si Yahweh ang labawng makagagahom, 'Tan-awa, ang katalagman modangat gayod sa tagsatagsa ka mga nasod, ug ang dakong bagyo magsugod gikan sa labing suok nga bahin sa kalibotan. 33 Unya kadtong gipamatay ni Yahweh nianang adlawa magkatag sa bisan asang bahin sa kalibotan; walay magbangotan kanila, maghipos, o maglubong. Mahisama sila sa hugaw nga anaa sa yuta. 34 Pagminatay ug pagpakitabang kamong mga magbalantay! Pagligid diha sa mga abog, kamong mga pangulo sa panon, kay ang mga adlaw nga pagaihawon kamo nahiabot na; mabungkag kamo sa dihang malaglag kamo sama sa mahalon nga kolon. 35 Walay kadangpan alang sa mga magbalantay, wala gayoy kaikyasan sa mga pangulo sa panon. 36 Pamatia ang paghilak sa mga magbalantay ug ang pagminatay sa mga pangulo sa panon, kay gilaglag ni Yahweh ang ilang mga sibsiban. 37 Busa ang malinawon nga mga sibsiban mahimong biniyaan tungod sa tumang kasuko ni Yahweh. 38 Sama sa batang liyon nga mibiya sa iyang langub, kay ang ilang dapit nahimong kahadlokan tungod sa kasuko sa nagdaogdaog, ug tungod usab sa iyang mabangis nga kapungot.'"

26 Sa pagsugod sa paghari ni Jehoyakim ang anak nga lalaki ni Josia, miabot kini nga pulong gikan kang Yahweh, nga nag-ingon, 2 "Si Yahweh miingon niini: Tindog didto sa hawanan sa akong puloy-anan ug isulti sa tanang mga siyudad sa Juda nga mangabot aron sa pagsimba dinhi sa akong puloy-anan. Imantala ang tanang mga pulong nga akong gisugo kanimo nga isulti kanila. Ayaw gayod kulangi bisan usa ka pulong! 3 Kay tingali maminaw sila niini, nga ang tagsatagsa ka tawo mobiya sa iyang daotang mga binuhatan, aron dili ko ipahamtang batok kanila ang katalagman nga akong giplano tungod sa daotan nilang mga binuhatan. 4 Busa kinahanglang isulti mo kini kanila, 'Si Yahweh miingon niini: Kung dili kamo maminaw kanako pinaagi sa pagtuman sa akong balaod nga gihatag ko nganha kaninyo— 5 kung dili ninyo patalinghogan ang mga pulong sa akong mga sulugoon nga mao ang mga propeta nga kanunay kong gipadala nganha kaninyo—nga wala gayod ninyo paminawa! — 6 busa himoon ko gayod kining puloy-anan sama sa Shilo; himoon kong tinunglo kining siyudara sa panan-aw sa tanang mga kanasoran sa kalibotan.'" 7 Nakadungog sa pagpahibalo ni Jeremias ang mga pari, ang mga propeta, ug ang tanang katawhan didto sa puloy-anan ni Yahweh. 8 Sa nahuman na si Jeremias sa pagsulti sa tanang gisugo kaniya ni Yahweh gidakop siya sa tanang katawhan, sa mga pari, sa mga propeta, ug miingon, "Angay ka gayod nga patyon! 9 Nganong nagpropesiya ka man sa ngalan ni Yahweh ug miingon nga kining puloy-anan mahisama sa Shilo ug ang kining siyudara maawaaw nga wala nay magpuyo?" Busa gipalibotan sa tanang katawhan si Jeremias didto sa puloy-anan ni Yahweh. 10 Unya sa pagkadungog sa mga opisyal sa Juda niining mga pulonga miadto dayon sila sa puloy-anan ni Yahweh gikan sa balay sa hari. Nanglingkod sila sa ganghaan sa Bag-ong Ganghaan sa puloy-anan ni Yahweh. 11 Ang mga pari ug ang mga propeta nakigsulti sa mga opisyal ug sa tanang katawhan. Miingon sila, "Angayan gayod patyon kining tawhana, kay nagpropesiya man siya batok niining nasora, sumala gayod sa inyong nang dungog!" 12 Busa misulti si Jeremias ngadto sa tanang mga opisyal ug sa tanang katawhan, "Gipadala ako ni Yahweh aron managna batok niining puloy-anan ug niining siyudara, sa pagsulti sa tanang mga pulong nga inyong nadungog mismo. 13 Busa karon, bag-oha ang inyong mga pamaagi ug ang inyong pagkinabuhi, ug patalinghogi ang tingog ni Yahweh nga inyong Dios aron dili na niya ipadayon ang pagpahamtang kaninyo sa katalagman nga iyang gisulti batok kaninyo. 14

Tan-awa—ako mismo anaa sa inyong mga kamot! Buhata nganhi kanako kung unsa ang maayo ug matarong sa inyong panan-aw. **15** Apan angay ninyong masayran nga kung patyon ninyo ako, nan sad-an kamo, kining siyudara ug ang mga lumolupyo niini sa dugo sa tawong walay sala, tungod kay matuod gayod nga gipadala ako ni Yahweh nganha kaninyo aron sa pagmantala sa tanang pulong sa inyong mga igdulongog." **16** Unya miingon ang mga opisyal, ug ang tanang katawhan ngadto sa mga pari ug sa mga propeta, "Dili angay nga mamatay kining tawhana, tungod kay gimantala man niya ang mga butang nganhi kanato pinaagi sa ngalan ni Yahweh nga atong Dios." **17** Unya mitindog ang pipila sa mga kadagkoan sa kayutaan ug nakigsulti sa tibuok panagtigom sa katawhan. **18** Miingon sila, "Si Mika nga taga-Moreset nagppropesiya sa panahon sa paghari ni Hezekia sa Juda. Nakigsulti siya sa tanang katawhan sa Juda ug miingon, 'Nagsulti niini si Yahweh ang labawng makagagahom: Ang Zion pagadarohon sama sa usa ka uma, ang Jerusalem mahimong tinapok sa mga tinumpag, ug ang bungtod nga nahimutangan sa templo mahimong kalasangan.' **19** Gipatay ba siya ni Hezekia nga hari sa Juda ug sa tanang taga-Juda? Dili ba nahadlok man siya kang Yahweh ug nagpakiluoy siya atubangan ni Yahweh aron dili niya ipadayon ang katalagman nga iyang gimantala kanila? Busa buhaton ba nato ang mas labaw pa kadaotan batok sa atong kaugalingong kinabuhi?" **20** Sa wala madugay adunay laing tawo na usab ang nagpropesiya pinaagi sa ngalan ni Yahweh—si Uria ang anak nga lalaki ni Shemaya nga taga-Kiriat Jearim—nagpropesiya usab siya batok niining siyudara ug niining yutaa, nga uyon sa mga pulong ni Jeremias. **21** Apan sa pagkadungog ni Haring Jehoyakim ug sa tanan niyang kasundalohan ug sa mga opisyal ang iyang pulong, gipapatay siya sa hari, apan nakabalita si Uria ug nahadlok siya, busa mikalagiw siya ug miadto sa Ehipto. **22** Unya nagpadala si Haring Jehoyakim ug mga tawo nga moadto sa Ehipto—si Elnatan ang anak nga lalaki ni Acbor ug mga tawo aron moadto sa Ehipto sa pagdakop kang Uria. **23** Gidakop nila si Uria sa Ehipto ug gidala ngadto kang Haring Jehoyakim. Unya gipapatay siya ni Jehoyakim pinaagi sa espada ug gipalubong ang iyang patay nga lawas sa lubnganan sa mga yano nga tawo. **24** Apan ang kaluoy ni Ahikam ang anak nga lalaki Shafan anaa kang Jeremias, busa wala siya gitugyan ngadto sa katawhan aron pagapatyon.

27 Sa pagsugod sa paghari ni Zedekia ang anak nga lalaki ni Josia, nga hari sa Juda, kining pulong miabot kang Jeremias nga gikan kang Yahweh. **2** Mao kini ang gisulti ni Yahweh kanako, "Paghimo ug gapos ug yugo alang sa imong kaugalingon ug sangoni ang imong kaugalingon. Isangon kini sa imong liog. **3** Unya ipadala kini sa hari sa Edom, sa hari sa Moab, sa hari sa katawhan sa Amon, sa hari sa Tyre, ug sa hari sa Sidon. Ipadala sila sa kamot sa mga embahador sa hari nga mangadto sa Jerusalem ngadto kang Zedekia ang hari sa Juda. **4** Hatagi sila ug mga mando sa ilang mga agalon ug sultihi, 'Si Yahweh nga makagagahom, ang Dios sa Israel, nagsulti niini: Mao kini ang kinahanglan nimong isulti sa imong mga agalon, **5** Ako ang nagbuhat sa kalibotan pinaagi sa akong dakong kusog ug sa akong bukton. Gibuhat ko usab ang katawhan ug ang mga mananap diha sa kalibotan, ug ihatag ko kini kang bisan kinsa nga matarong sa akong mga mata. **6** Busa karon, akong ihatag kining tanang kayutaan ngadto sa mga kamot ni Nebucadnezar, ang hari sa Babilonia, nga akong alagad. Ihatag ko usab, ang mga buhing binuhat sa kaumahan ngadto kaniya, aron mag-alagad kaniya. **7** Kay ang tanang kanasoran mag-alagad kaniya, ang iyang mga anak nga lalaki, ug ang iyang mga apo nga lalaki hangtod sa pag-abot sa panahon nga matapos ang iyang pagdumala. Unya daghan ang mga nasod ug ang mga gamhanan nga hari mobuntog kaniya. **8** Busa ang nasod ug ang gingharian nga wala mag-alagad kang Nebucadnezar, ang hari sa Babilonia, ug wala nagpasangon sa yugo sa ilang liog sa hari sa Babilonia—akong pagasilotan ang nasod pinaagi sa espada, kagutom, ug katalagman—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—hangtod nga ako silang laglagon pinaagi sa iyang kamot. **9** Busa ayaw paminaw sa inyong mga propeta, sa inyong mga tighubad sa damgo, sa inyong mga mananagna, sa inyong mga babaylan, ug sa inyong mga espiritista, nga nagsulti kaninyo, 'Ayaw pag-alagad sa hari sa Babilonia.' **10** Kay nanagna sila sa mga bakak diha kaninyo aron ipadala kamo pahilayo sa inyong kayutaan, kay gipakalagiw ko kamo, ug mamatay. **11** Apan ang nasod nga nagpasangon niini sa liog ilalom sa yugo sa hari sa Babilonia ug nag-alagad kaniya, tugotan ko kini nga makapahulay sa iyang yuta—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—ug ila kining paga-ugmaron ug maghimo sa ilang mga puloy-anan."" **12** Busa misulti ako ngadto kang Zedekia ang hari sa Juda ug gihatag kaniya kining mensahe, "Pagpasangon kamo sa inyong mga liog ilalom sa yugo sa hari sa Babilonia ug pag-alagad kaniya ug sa iyang katawhan, ug mabuhi kamo. **13** Nganong mamatay ka man—ikaw ug ang imong katawhan—pinaagi sa espada, kagutom, ug katalagman, sama sa akong gipahayag bahin sa nasod nga midumili sa pag-alagad sa hari sa Babilonia? **14** Ayaw paminaw sa mga pulong sa mga propeta nga misulti kaninyo ug miingon, 'Ayaw alagari ang hari sa Babilonia,' kay nagpropesiya sila ug mga bakak diha kaninyo. **15** Kay wala ko sila gipadala—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—kay nagpropesiya sila sa

bakak pinaagi sa akong ngalan busa palayason ko ikaw ug mamatay ka, ikaw ug ang mga propeta nga nagpropesiya diha kanimo.'" 16 Ako kining isulti ngadto sa mga pari ug sa tanan nga katawhan ug moingon, "Nag-ingon si Yahweh niini: Ayaw paminaw sa mga pulong sa imong mga propeta nga nagpropesiya diha kaninyo ug nag-ingon, 'Tan-awa! Ang mga butang nga anaa sa balay ni Yahweh giuli na karon gikan sa Babilonia!' nagpropesiya sila ug mga bakak diha kaninyo. 17 Ayaw paminaw kanila. Kinahanglan mag-alagad kamo sa hari sa Babilonia ug mabuhi. Nganong kinahanglan man gun-obon kining siyudara? 18 Kung mga propeta sila, ug kung tinuod gayod nga miabot kanila ang pulong ni Yahweh, tugoti sila nga magpakiluoy ngadto kang Yahweh nga makagagahom nga dili ipadala ngadto sa Babilonia ang mga butang nga nahibilin sa iyang balay, ang balay sa hari sa Juda, ug sa Jerusalem. 19 Nagsulti si Yahweh nga makagagahom niini mahitungod sa mga haligi, sa dagat, ug ang mananap, ug ang tanan nga mga butang nga nahibilin niining siyudad— 20 ang mga butang nga wala nadala ni Nebucadnezar ang hari sa Babilonia sa dihang gibihag niya si Jehoyakin ang anak nga lalaki ni Jehoyakim, ang hari sa Juda, ngadto sa pagkabihag gikan sa Jerusalem ngadto sa Babilonia uban sa tanan nga mga pangulo sa Juda ug sa Jerusalem. 21 Si Yahweh nga makagagahom, ang Dios sa Israel, miingon niini mahitungod sa mga butang nga nahibilin sa balay ni Yahweh, ang balay sa hari sa Juda, ug sa Jerusalem, 22 Pagadad-on sila sa Babilonia, ug magpabilin sila didto hangtod sa adlaw nga mobalik ako kanila—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—unya ako silang dad-on ug ibalik dinhi niining dapita"

28 Nahitabo kini niadtong tuig, sa pagsugod sa paghari ni Zedekia ang hari sa Juda, sa ikaupat nga tuig ug sa ikalima nga bulan, si Hanania ang anak nga lalaki ni Azur nga propeta, nga naggikan sa Gibeon, nakigsulti kanako didto sa balay ni Yahweh sa atubangan sa mga pari ug sa tanang katawhan. Miingon siya, 2 "Si Yahweh nga makagagahom, ang Dios sa Israel, misulti niini: Akong gibuak ang yugo nga gibutang sa hari sa Babilonia. 3 Sulod sa duha ka tuig akong dad-on pagbalik niining dapita ang tanang mga butang nga iya sa balay ni Yahweh nga gidala ni Nebucadnezar ang hari sa Babilonia nga gikuha gikan niining dapita ug gidala didto sa Babilonia. 4 Unya akong dad-on pagbalik niining dapita si Jehoyakin ang anak nga lalaki ni Jehoyakim, ang hari sa Juda, ug ang tanan nga mga binihag sa Juda nga gipadala ngadto sa Babilonia—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—kay akong gub-on ang yugo sa hari sa Babilonia." 5 Busa si propeta Jeremias nakigsulti kang Hanania nga propeta sa atubangan sa mga pari ug sa tanan nga katawhan nga mitindog sa atubangan sa balay ni Yahweh. 6 Miingon ang propeta nga si Jeremias, "Buhaton unta kini ni Yahweh! Ipamatuod unta ni Yahweh ang mga pulong nga imong nagpropesiya ug dad-on pagbalik niining dapita ang mga butang nga iya sa balay ni Yahweh, ug ang tanang binihag nga gikan sa Babilonia. 7 Apan, paminawa ang pulong nga akong gipahayag sa imong igdulungog ug sa igdulungog sa tanan nga katawhan. 8 Ang mga propeta nga anaa nang daan sa wala pa ako ug ikaw nagpropesiya nang daan mahitungod sa daghang mga nasod ug batok sa gamhanang mga gingharian, mahitungod sa gubat, kagutom, ug katalagman. 9 Busa ang propeta nga nagpropesiya nga adunay kalinaw—kung mahitabo ang iyang pulong, unya masayran kini nga siya gayod ang propeta nga gipadala ni Yahweh." 10 Apan gikuha ni propeta Hanania ang yugo gikan sa liog ni propeta Jeremias ug giguba kini. 11 Unya nagsulti si Hanania sa atubangan sa tanang katawhan ug miingon, "Miingon si Yahweh niini: ingon niini, sulod sa duha ka tuig akong gubaon gikan sa liog sa matag nasod ang yugo nga gisangon ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia." Unya mibiya ang propeta nga si Jeremias. 12 Human gubaa ni Hanania nga propeta ang yugo gikan sa liog ni Jeremias nga propeta, ang pulong ni Yahweh miabot kang Jeremias, nga nag-ingon, 13 "Lakaw ug sultihi si Hanania, nga miingon si Yahweh niini: Giguba mo ang yugo nga kahoy, apan magbuhat ako ug puthaw nga yugo.' 14 Kay miingon niini si Yahweh nga makagagahom, ang Dios sa Israel: Akong isangon ang yugo nga puthaw sa liog sa tanang kanasoran aron mag-alagad kang Nebucadnezar nga hari sa Babilonia, ug mag-alagad sila kaniya. Hatagan ko usab siya ug ihalas nga mga mananap didto sa kaumahan nga ilalom sa iyang pagmando." 15 Unya miingon ang propeta nga si Jeremias ngadto kang propeta Hanania, "Paminaw Hanania! Wala ikaw gipadala ni Yahweh, apan imong gipatuo kining katawhan sa mga bakak. 16 Busa miingon si Yahweh niini: Tan-awa, ipadala ko ikaw gawas sa kalibotan. Mamatay ka karong tuiga, tungod kay imo mang gipahayag ang pagsupak batok kang Yahweh." 17 Sa ikapito ka bulan sa samang tuig, namatay ang propeta nga si Hanania.

29 Mao kini ang mga pulong sa linukot nga basahon nga gipadala ni propeta Jeremias nga gikan sa Jerusalem sa mga nahibilin nga mga pangulo sa mga binihag ug ngadto sa mga pari, mga propeta, ug sa tanang katawhan nga gibihag ni Nebucadnezar gikan sa Jerusalem ngadto sa Babilonia. 2 Nahitabo kini human sa paghari ni Jehoyakin, ang rayna nga inahan, ug labaw nga mga opisyal, ang mga pangulo sa Juda ug sa Jerusalem, gipadala pahilayo ang mga trabahante gikan sa Jerusalem. 3 Gipadala niya kining linukot nga basahon pinaagi sa kamot ni Elasa ang anak nga lalaki ni Shafan ug Gemaria nga anak ni Hikias nga lalaki

ngadto kang Zedekia, ang hari sa Juda, nga gipadala ngadto kang Nebucadnezar nga hari sa Babilonia. **4** Ang linukot nga basahon miingon, "Si Yahweh nga makagagahom, ang Dios sa Israel, nagsulti niini ngadto sa mga binihag kansang akong gipabihag gikan sa Jerusalem ngadto sa Babilonia, **5** 'Pagtukod ug mga balay ug pagpuyo kanila. Pagtanom sa mga tanaman ug pagkaon sa bunga niini. **6** Pangasawa ug panganak ug mga lalaki ug mga babaye. Unya hatagi ug pangasaw-onon ang inyong mga anak nga lalaki, ug hatagi ang inyong mga anak nga babaye ug mga pamanhunon. Tugoti sila nga makaanak ug lalaki ug mga babaye ug panaghan didto aron dili kamo mokunhod. **7** Pagmalinawon sa maong siyudad kung diin ko kamo gipabihag, ug pag-ampo kanako alang niini sanglit aduna may kalinaw alang kaninyo.' **8** Kay si Yahweh nga makagagahom, ang Dios sa Israel, nag-ingon niini, 'Ayaw tugoti nga ang inyong mga propeta nga anaa sa inyong taliwala ug sa inyong mga tighubad sa damgo nga molingla kaninyo, ug ayaw paminawa ang imong mga damgo. **9** Kay nagpropesiya sila nga malimbongon diha kaninyo sa akong ngalan. Wala ko sila gipadala—mao kini ang gipahayag ni Yahweh.' **10** Kay miingon si Yahweh niini, 'Sa dihang gidumalahan kamo sa Babilonia sulod sa 70 ka tuig, tabangan ko kamo ug tumanon ko ang akong maayong pulong alang kaninyo aron dad-on ko kamo pagbalik niining dapita. **11** Kay ako nasayod sa akong mga plano alang kanimo—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—plano alang sa kalinaw ug dili sa kalisdanan, aron hatagan kamo sa kaugmaon ug paglaom. **12** Unya magtawag kamo kanako, ug maglakaw ug mag-ampo kanako, ug patalinghogan ko kamo. **13** Kay pangitaon ninyo ako ug makaplagan ako ninyo, tungod kay nangita man kamo kanako sa tibuok ninyong kasingkasing. **14** Makaplagan ako ninyo—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—ug akong dad-on pagbalik ang inyong kadagaya; tigumon ko kamo gikan sa tanan nga kanasoran ug sa mga dapit diin ako kamong gipatibulaag—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—kay ako kamong pabalikon sa dapit kung diin gipabihag ko kamo.' **15** Sukad miingon ka nga si Yahweh magpili ug mga propeta alang kanato sa Babilonia, **16** Nagsulti niini si Yahweh ngadto sa hari nga naglingkod sa trono ni David ug sa tanan nga katawhan nga nagpuyo nianang siyudara, ang imong mga igsoong lalaki nga wala nahiapil kaninyo sa pagkabihag— **17** Nag-ingon si Yahweh nga makagagahom niini, 'Tan-awa, padad-an ko kamo ug espada, kagutom, ug mga balatian diha kaninyo. Kay himoon ko sila nga sama sa lata nga igera nga dili na maayong kan-on. **18** Unya gukdon ko sila pinaagi sa espada, kagutom, ug katalagman ug himoon silang makalilisang sa panan-aw sa tanan nga gingharian sa kalibotan—makalilisang, mahimo silang tinunglo ug pagabugalbogalan, ug kaulawan nga butang sa mga kanasoran diin ako silang gipatibulaag. **19** Tungod kay wala sila naminaw sa akong mga pulong— mao kini ang gipahayag ni Yahweh— nga akong gipadala ngadto kanila pinaagi sa akong mga alagad nga mga propeta. Gipadala ko sila pag-usab, apan wala kamo naminaw kanila— mao kini ang gipahayag ni Yahweh.' **20** Busa paminaw kamo sa pulong ni Yahweh, kamong tanan nga mga binihag nga gipadala gikan sa Jerusalem ngadto sa Babilonia, **21** Si Yahweh nga makagagahom, ang Dios sa Israel, nagsulti niini mahitungod kang Ahab ang anak nga lalaki ni Kolaias ug Zedekia ang anak nga lalaki ni Maasea, nga nagpropesiya ug mga bakak diha kaninyo sa akong ngalan: Tan-awa, ako silang itugyan sa kamot ni Nebucadnezar ang hari sa Babilonia. Pagapatyon niya sila sa imong atubangan. **22** Unya magasulti sa pagtunglo mahitungod niining mga tawhana pinaagi sa tanan nga mga binihag nga taga-Juda nga anaa sa Babilonia. Ang tunglo nag-ingon: Himoon unta kamo ni Yahweh nga mahisama kang Zedekia ug Ahab, nga gisunog sa hari sa Babilonia. **23** Mahitabo kini tungod sa makauulaw nga mga butang nga ilang gibuhat sa Israel sa dihang nanapaw sa asawa sa ilang mga silingan ug nagpahayag ug bakak nga mga pulong sa akong ngalan, mga butang nga wala ko gimando kanila nga isulti. Kay ako lamang ang nasayod; ako ang saksi—mao kini ang gipahayag ni Yahweh." **24** "Mahitungod kang Shemaya nga taga-Nehelam, nag-ingon niini: **25** Si Yahweh nga makagagahom, ang Dios sa Israel, nag-ingon niini: Tungod kay nagpadala ka ug sulat sa imong ngalan ngadto sa tanang katawhan sa Jerusalem, ngadto kang Zofonias nga anak nga lalaki ni Maasea ang pari, ug sa tanan nga mga pari, ug nag-ingon, **26** Gihimo ikaw ni Yahweh nga pari imbis nga si Jehoyada ang pari, kay ikaw man ang tinugyanan sa balay ni Yahweh. Ikaw ang magdumala sa tanang katawhan nga nagpakabuang ug nagpakapropeta. Kinahanglan butangan mo sila ug kahoy nga lapad ug kadenahan. **27** Busa karon, nganong wala man nimo badlonga si Jeremias nga taga-Anatot, nga nagpakapropeta batok kanimo? **28** Kay gipadala kita niya ngadto sa Babilonia ug nag-ingon, 'Taas kini nga panahon. Pagtukod ug mga balay ug pagpuyo niini, ug tamni ang mga tanaman ug kaon sa ilang mga bunga." **29** Gibasa sa pari nga si Zofonias kining maong sulat samtang naminaw si propeta Jeremias. **30** Unya miabot ang pulong ni Yahweh kang Jeremias, nga nag-ingon, **31** "Ipadala ang pulong sa tanang mga binihag ug sultihi, 'Nag-ingon si Yahweh niini mahitungod kang Shemaya ang taga-Nehelam: Tungod kay si Shemaya nagpropesiya kaninyo, ug iya kamong gipatuo ug mga bakak, **32** Busa nag-ingon si Yahweh niini: Tan-awa, akong silotan si Shemaya ang taga-Nehelam ug

ang iyang mga kaliwat. Wala gayoy tawo nga magpabilin niining katawhan. Wala gayoy maayo nga akong buhaton niining katawhan—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—kay nagmantala man siya sa pagrebelde batok kang Yahweh."

30 Miabot kang Jeremias ang pulong ni Yahweh nga nag-
ingon, **2** "Mao kini ang giingon ni Yahweh ang Dios sa
Israel, 'Isulat sa linukot nga sulatanan ang tanang pulong
nga akong gisulti kanimo diha sa sulatanan. **3** Kay tan-awa,
moabot ang adlaw—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—sa
dihang ibalik ko ang kadagaya sa akong katawhan sa Israel
ug sa Juda. Ako si Yahweh, nag-ingon niini. Kay pabalikon ko
sila ngadto sa yuta nga akong gihatag sa ilang katigulangan,
ug magpuyo sila niini.'" **4** Mao kini ang mga pulong nga
giingon ni Yahweh mahitungod sa Israel ug sa Juda, **5** "Kay
miingon si Yahweh niini, 'Nakadungog kita sa pagtiyabaw
sa kahadlok ug walay kalinaw. **6** Pangita ug tan-awa kung
makabaton ug anak ang usa ka lalaki. Nganong nakita ko
man ang matag batan-on nga naninghawak sama sa usa
ka babaye nga nagbati? Nganong nangluspad man ang
tanan nilang panagway? **7** Pagkaalaot! Kay kana nga adlaw
makuyaw ug walay sama niini. Panahon kini sa kagul-anan
alang kang Jacob, apan pagaluwason gihapon siya gikan
niini. **8** Kay mahitabo kini nianang adlawa—mao kini ang
gipahayag ni Yahweh nga labawng makagagahom—nga
pangbalion ko ang mga yugo nga anaa sa inyong liog, ug
pagatanggalon ko ang inyong mga kadena, aron dili na
kamo maulipon pa sa mga langyaw. **9** Hinuon magsimba sila
kang Yahweh nga ilang Dios ug mag-alagad kang David nga
ilang hari, nga himoon ko nga hari alang kanila. **10** Busa
ikaw, Jacob nga akong alagad, ayaw kahadlok—mao kini
ang gipahayag ni Yahweh—ug ayaw kabalaka Israel. Kay
timan-i, papaulion ko ikaw sa dili madugay gikan sa halayong
dapit, ug ang imong mga kaliwat nga gikan sa yuta sa
pagkaulipon. Mobalik si Jacob ug magmalinawon; layo siya
sa piligro, ug wala na gayoy gikahadlokan. **11** Kay mag-uban
ako kaninyo—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—aron
sa pagluwas kaninyo. Unya taposon ko sa hingpit ang
tanang mga nasod kung diin kamo akong gipatibulaag.
Apan dili ko gayod kamo puohon, bisan nga gipanton ko
kamo pinasubay sa hustisya ug dili gayod kamo tugotan
nga dili masilotan.' **12** Kay miingon si Yahweh niini, 'Dili na
maulian ang inyong samad; hilabihan na kaayo ang inyong
samad. **13** Walay usa nga magpakiluoy sa inyong kahimtang;
wala nay makatambal alang sa inyong samad aron kamo
maulian. **14** Gikalimtan na kamo sa tanan nga nahigugma
kaninyo. Dili na sila mangita kaninyo, tungod kay gisamaran
ko kamo sama sa kaaway nga nagsamad kaninyo ug sa
pagpanton sa usa ka mangtas nga agalon tungod sa daghan
ninyong kasaypanan ug sa inyong mga sala nga dili maihap.
15 Nganong magpakitabang man kamo alang sa inyong
mga samad? Dili na maulian ang inyong kasakit. Tungod
sa daghan ninyong kasaypanan, ang inyong sala nga dili
maihap, gihimo ko kining tanan alang kaninyo. **16** Busa ang
tanan nga naglamoy kaninyo pagalamoyon, ug ang tanan
nga inyong mga kaaway mamahimong ulipon. Kay ang mga
nangawat kaninyo makawatan, ug himoon ko ang tanang
nangilog kaninyo nga mailogan. **17** Kay magdala ako ug
kaayohan kaninyo; ayohon ko ang inyong mga samad—mao
kini ang gipahayag ni Yahweh— buhaton ko kini tungod kay
gitawag nila kamo: mga sinalikway. Walay nagtagad niini
nga Zion.'" **18** Miingon si Yahweh niini, "Tan-awa, akong
ibalik ang kadagaya sa mga tolda ni Jacob ug kaluy-an ang
iyang mga panimalay. Unya matukod ang siyudad gikan sa
labihang pagkagun-ob, ug ang kota molungtad pag-usab
kung asa kini gamiton. **19** Unya ang awit sa pagdayeg ug
tingog sa pagmaya madungog gikan kanila, kay padaghanon
ko sila ug dili ko sila puohon; pasidunggan ko sila aron dili
sila madaogdaog. **20** Unya ang ilang katawhan mahimong
sama kaniadto, ug ang ilang katawhan matukod sa akong
atubangan sa dihang silotan ko ang tanan nga nagsakit
kanila. **21** Ang ilang pangulo maggikan kanila. Moipon siya
sa inyong taliwala sa dihang moduol ako kaniya ug sa
dihang moduol siya kanako. Kay kung dili ko kini buhaton,
kinsa man ang mangahas sa pagduol kanako? —mao kini
ang gipahayag ni Yahweh. **22** Unya mahimo kamong akong
katawhan ug ako mahimong inyong Dios. **23** Tan-awa,
migawas na ang kasuko ni Yahweh ug ang iyang kapungot.
Mapadayonon kini nga unos. Motuyoktuyok sa mga ulo
sa daotang mga tawo. **24** Ang kapungot ni Yahweh dili
mahupay hangtod dili kini matuman ang katuyoan sa iyang
kasingkasing. Sa ulahing mga adlaw, masabtan ra ninyo
kini."

31 Mao kini ang gipahayag ni Yahweh, niadtong higayona
mamahimo ako nga Dios sa tibuok kaliwat sa Israel,
ug sila mamahimong akong katawhan." **2** Nagsulti si
Yahweh niini, "Ang katawhan nga nakalingkawas sa espada
nakakaplag ug kaluoy didto sa kamingawan; mogawas ako
aron papahulayon ang Israel." **3** Nagpakita si Yahweh kanako
kaniadto ug miingon, "Gihigugma ko ikaw Israel sa gugmang
walay kataposan. Busa gipaduol ko ikaw ngari kanako uban
sa matinud-anong kasabotan. **4** Tukoron ko kamo pag-usab
aron matukod kamo, putli nga Israel. Gamiton na ninyo pag-
usab ang inyong mga tamborin ug manggawas uban sa
malipayong panagsayaw. **5** Magtanom na kamo pag-usab
ug mga ubas didto sa kabukiran sa Samaria; magtanom ang
mga mag-uuma ug pahimuslan ang bunga niini sa husto.
6 Kay moabot ang adlaw nga imantala sa mga tigbantay
sa kabukiran sa Efraim nga, 'Dali na, motungas na kita sa

Zion ngadto kang Yahweh nga atong Dios.' 7 Kay miingon si Yahweh niini, "Singgit sa kalipay alang kang Jacob! Pagmaya alang sa pangulo sa katawhan sa kanasoran! Ipadungog ang pagdayeg nga nag-ingon, 'Giluwas ni Yahweh ang iyang katawhan, ang mga nahibilin sa Israel.' 8 Tan-awa, dad-on ko na sila pagbalik gikan sa amihanang dapit nga kayutaan. Tigomon ko sila sa dili madugay gikan sa mga pinakalayong bahin sa kalibotan. Mokuyog kanila ang buta ug bakol; mokuyog kanila ang mga mabdos nga babaye ug kadtong mga nagbati. Mobalik dinhi ang usa ka dakong pundok sa katawhan. 9 Moabot sila nga maghilak; ihatod ko sila kung magahangyo sila. Palakwon ko sila sa kasapaan sa tul-id nga dalan. Dili sila mapandol niini, kay mahimo akong amahan sa Israel, ug ang Efraim mahimo nakong kamagulangang anak." 10 "O kanasoran, patalinghogi ang pulong ni Yahweh. Ibalita ngadto sa lagyong baybayong mga dapit. Kamong kanasoran magaingon gayod, 'Siya nga nagpatibulaag sa Israel mao ang mitigom niini ug sama sa magbalantay nga nag-atiman sa iyang karnero.' 11 Kay gitubos ni Yahweh si Jacob ug gilukat siya gikan sa kamot nga mas kusgan pa kay kaniya. 12 Unya moabot sila ug magmaya sa kahitas-an sa Zion. Modan-ag ang ilang mga panagway tungod sa pagkamaayo ni Yahweh, sa daghang mais ug sa bag-ong bino, sa daghang lana ug sa mga anak sa mga karnero ug sa mga baka. Kay ang ilang mga kinabuhi mahisama sa usa ka binisbisang tanaman, ug dili na sila mobati ug kagul-anan pag-usab. 13 Unya managsayaw nga malipayon ang mga dalagang ulay, ug ang mga batan-on ug ang mga tigulang makigsayaw uban kanila. Kay pulihan ko ang ilang pagbangotan sa paglipay. Kaluy-an ko sila ug lipayon sila imbis magkaguol. 14 Unya lukopon ko ang kinabuhi sa mga pari diha sa kadagaya. Mapuno sa akong pagkamaayo ang akong katawhan—mao kini ang gipahayag ni Yahweh." 15 Misulti si Yahweh niini, "Adunay tingog nga nadungog didto sa Rama, pagdangoyngoy ug labihang paghilak. Ang naghilak mao si Raquel alang sa iyang mga anak. Midumili siya sa pagpahupay kanila, tungod kay wala na silay kinabuhi." 16 Misulti si Yahweh niini, "Undanga na ang inyong paghilak ug ang inyong mga mata sa pagluha; tungod kay adunay balos alang sa inyong pag-antos—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—mamalik ra ang inyong mga anak gikan sa yuta sa kaaway. 17 Adunay paglaom kaninyo sa umaabot—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—mamalik ang inyong mga kaliwat sa sulod sa ilang mga utlanan." 18 "Nadungog ko gayod ang pagbakho ni Efraim, "Gisilotan mo ako, ug gibunalan mo ako sama sa baka nga wala mamanso. Pabalika ako ug aron makabalik ako kanimo, kay ikaw si Yahweh nga akong Dios. 19 Kay nagbasol ako human sa akong pagtalikod kanimo; human ako namanso, gibunalan ko ang akong paa. Naulaw ako ug gipakaulawan, tungod kay gidala-dala ko ang sala sa akong pagkabatan-on.' 20 Dili ba si Efraim man ang akong bililhong anak? Dili ba siya man ang akong pinalangga, ug gikahimut-ang anak nga lalaki? Kay bisan nagasulti ako batok kaniya, gihunahuna ko gihapon siya. Sa ingon niini nga paagi, gimingaw ang akong kasingkasing kaniya. Magmaluluy-on gayod ako kaniya—mao kini ang gipahayag ni Yahweh." 21 Paghimo kamo ug mga timailhan sa dalan. Pagbutang ug mga ugsok nga ilhanan alang sa inyong kaugalingon. Ipahiluna ang inyong hunahuna sa saktong dalan, ang dalan nga inyong agian. Balik na, O putli nga Israel! Balik na niining siyudara nga imong gipanag-iya. 22 Hangtod kanus-a man kamo magmasinupakon mga babaye nga walay pagtuo? Kay nagbuhat si Yahweh ug bag-ong butang sa kalibotan—gipanalipdan sa babaye ang kusgan nga lalaki. 23 Si Yahweh nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel nagsulti niini, "Kung dad-on ko na pagbalik ang katawhan sa ilang yuta, isulti nila kini sa kayutaan sa Juda ug sa mga siyudad niini, 'Panalanginan unta kamo ni Yahweh, kamo nga matarong nga dapit diin siya nagpuyo, kamo nga balaang bukid.' 24 Kay ang Juda ug ang tanang siyudad niini maghiusa sa pagpuyo didto, ingon nga mga mag-uuma ug mga magbalantay kuyog sa ilang mga kahayopan. 25 Kay hatagan ko ug tubig kadtong gibudlayan, ug akong tagbawon ang nag-antos sa kauhaw." 26 Human niini nakamata ako, ug naamgohan ko nga nakaayo sa akong panimuot ang akong pagkatulog. 27 Tan-awa, taliabot na ang adlaw, —mao kini ang gipahayag ni Yahweh—sa dihang tukoron ko na ang mga balay sa Israel ug sa Juda lakip na ang kaliwat sa mga tawo ug mananap. 28 Kaniadto, gibantayan ko sila aron nga pagaibton sila ug aron pukanon sila, aron ilabay, gub-on ug sakiton sila. Apan sa umaabot nga mga adlaw, bantayan ko na sila, aron lig-onon sila ug tukoron sila—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. 29 Nianang adlawa wala nay makaingon pa, "Mikaon ug mga aslom nga ubas ang mga amahan, apan nadaot ang ngipon sa mga anak.' 30 Kay ang matag tawo mamatay sa iyang kaugalingong kasaypanan; ang matag usa nga mokaon ug aslom nga mga ubas, ang iyang ngipon maoy madaot. 31 Tan-awa, taliabot na ang adlaw—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—sa dihang himoon ko ang bag-ong kasabotan tali sa panimalay sa Israel ug sa panimalay sa Juda. 32 Dili kini sama sa kasabotan nga akong gihimo tali sa ilang katigulangan sa panahon nga giagak ko sila aron ipagawas sila gikan sa yuta sa Ehipto. Kadtong panahona mao ang pagsupak nila sa akong kasabotan, bisan ako ang ilang bana alang kanila—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. 33 Apan mao kini ang kasabotan nga akong himoon tali sa panimalay sa

Israel human niining panahona—mao kini ang gipahayag ni Yahweh: ibutang ko ang akong balaod nganha kanila ug isulat kini sa ilang kasingkasing, kay ako mahimong ilang Dios, ug sila mahimong akong katawhan. **34** Unya ang matag tawo dili na kinahanglan tudloan pa ang ilang silingan, o tudloan pa sa tawo ang iyang igsoong lalaki ug moingon, 'Ilha si Yahweh!' Kay silang tanan makaila na kanako gikan sa pinakauyamot kanila ngadto sa pinakabantogan—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—kay pasayloon ko ang ilang kasaypanan ug dili ko na hinumdoman pa ang ilang mga sala." **35** Nagsulti si Yahweh niini—'Si Yahweh, ang nagbuhat sa adlaw aron mohayag sa panahon sa adlaw ug gipahimutang ang bulan ug mga kabituonan aron mohayag sa kagabhion. Siya mao ang nagpalihok sa kadagatan aron modahunog ang mga balod niini. Si Yahweh ang iyang ngalan ang labawng makagagahom. Nagsulti siya niini, **36** "Bisan kung mahanaw man sa akong panan-aw kining mga lig-ong mga butang—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—hangtod sa kahangturan padayon nga mahimong nasod ang mga kaliwat sa Israel sa akong atubangan." **37** Nagsulti si Yahweh niini, "Kung masukod pa ang kalapad sa kalangitan, ug kung masusi ang patukoranan ilalom sa kalibotan, isalikway ko ba ang tanang kaliwat sa Israel tungod sa tanan nga ilang gibuhat—mao kini ang gipahayag ni Yahweh." **38** Tan-awa, taliabot na ang panahon—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—sa dihang matukod na pagbalik ang siyudad alang kanako, gikan sa Tore sa Hananel paingon sa Ganghaan sa Eskina. **39** Unya ang pagsukod mogikan sa bungtod sa Gareb ug palibot sa Goa. **40** Ang tibuok walog sa mga patay nga lawas ug mga abo, ug ang tanang kaumahan paingon sa walog sa Kidron lahos sa eskina sa Ganghaan sa mga Kabayo sa sidlakan nga bahin, igahin kini alang kang Yahweh. Dili na pagaibton ang siyudad o isalibay pag-usab hangtod sa kahangtoran."

32 Miabot ang pulong ni Yahweh kang Jeremias sa ikanapulo ka tuig sa paghari ni Zedekia nga hari sa Juda, ang ika-18 ka tuig ni Nebucadnezar. **2** Nianang panahona, gilibotan sa mga sundalo sa hari sa Babilonia ang Jerusalem, ug gibilanggo si Jeremias nga propeta didto sa hawanan sa guwardiya nga atua didto sa balay sa hari sa Juda. **3** Gibilanggo siya sa hari sa Juda nga si Zedekia ug miingon, "Nganong nagpropesiya ka man ug miingon, 'Miingon si Yahweh niini: Tan awa, hapit ko na nga itugyan kining siyudara ngadto sa mga kamot sa hari sa Babilonia, ug ilogon niya kini. **4** Dili makalingkawas si Zedekia nga hari sa Juda gikan sa mga kamot sa mga Caldeanhon, kay itugyan gayod siya sa mga kamot sa hari sa Babilonia. Magsulti siya sa hari, ug makita niya ang mga mata sa hari. **5** Dad-on niya si Zedekia sa Babilonia, ug magpabilin siya didto hangtod nga silotan ko siya—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. Bisan makig-away ka pa batok sa mga Caldeanhon, dili ka gayod magmalamposon.'" **6** Miingon si Jeremias, "Miabot ang pulong ni Yahweh kanako, ug miingon, **7** 'Tan-awa, moanha diha kanimo ang imong uyoan nga si Hanamel ang anak nga lalaki ni Shalum ug magaingon, Palita ang akong uma nga atua didto sa Anatot alang sa imong kaugalingon, kay anaa kanimo ang katungod sa pagpalit niini.'" **8** Unya, sumala sa gipahayag ni Yahweh, nga si Hanamel, ang anak nga lalaki sa akong uyoan, mianhi kanako sa hawanan sa guwardiya, ug miingon siya kanako, 'Palita ang akong uma nga atua sa Anatot sa yuta sa Benjamin, kay ang katungod nga manag-iya niini anaa kanimo. Palita kini alang sa imong kaugalingon.' Unya nakahibalo ako nga kini mao ang pulong ni Yahweh. **9** Busa gipalit ko ang uma nga atua sa Anatot gikan kang Hanamel, ang anak nga lalaki sa akong uyoan, ug nagtimbang ako ug plata alang kaniya, ug 17 ka shekels ang gibug-aton niini. **10** Unya nagsulat ako sa linukot nga basahon ug giselyohan ko kini, ug adunay mga nagsaksi niini. Unya akong gitimbang ang plata sa timbangan. **11** Pagkahuman gikuha ko ang kasabotan sa pagpalit nga senilyohan, gituman ang mga mando ug mga kasugoan, lakip usab ang wala na selyohi nga kasabotan. **12** Gihatag ko ang senilyohan nga linukot nga basahon ngadto kang Baruk ang anak nga lalaki ni Neria nga anak nga lalaki ni Masea, sa atubangan ni Hanamel, nga anak nga lalaki sa akong uyoan, ug ang mga saksi nga nahisulat sa senilyohan nga linukot nga basahon, ug sa atubangan sa tanang taga-Juda nga naglingkod didto sa hawanan sa guwardiya. **13** Busa naghatag ako ug mando kang Baruk sa atubangan nila. Miingon ako, **14** Miingon niini si Yahweh nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel, Kuhaa kining mga dokumento, ang resibo sa pagpalit nga senilyohan ug sa wala naselyohan nga mga kopya sa kasabotan sa pagpalit, ug isulod kini sa usa ka kulon aron molungtad kini sa dugay nga panahon. **15** Kay miingon niini si Yahweh nga labawng makakagahom, ang Dios sa Israel, pagapaliton pag-usab niining yutaa ang mga balay, mga uma, ug mga parasan." **16** Human nako mahatag ang resibo sa pagpalit kang Baruk nga anak nga lalaki ni Neria, nag-ampo ako kang Yahweh ug miingon, **17** 'Yahweh nga Ginoo! Tan-awa! Ikaw lamang ang nagbuhat sa kalangitan ug sa yuta pinaagi sa imong dakong gahom ug uban sa imong giisa nga bukton. Wala kay isulti nga lisod alang kanimo nga buhaton. **18** Gipakita nimo ang imong matinud-anon nga kasabotan sa liboan ug gipahamtang mo ang mga sala sa imong katawhan ngadto sa mga paa sa ilang mga anak. Ikaw ang bantogan ug gamhanan nga Dios; Yahweh nga labawng makagagahom ang imong ngalan. **19** Dako ang imong kaalam ug gamhanan

ang imong mga buhat, kay imong nakita ang tanang gihimo sa imong katawhan, aron hatagan ang matag-usa kung unsa ang angay sa ilang batasan ug binuhatan. **20** Naghimo ikaw ug mga timaan ug mga kahibulongang butang sa yuta sa Ehipto. Gihimo mo nga bantogan ang imong ngalan hangtod karong mga adlawa sa Israel ug sa tibuok katawhan. **21** Kay gidala mo ang imong katawhan gikan sa yuta sa Ehipto pinaagi sa mga timaan ug ang mga kahibulungang butang, pinaagi sa gahom sa mga kamot, ug giisa nga bukton ug pinaagi sa dakong kalisang. **22** Unya gihatag mo kanila kining yutaa—nga imong gisaad sa ilang mga katigulangan nga imong ihatag kanila—ang yuta nga nagdagayday ang gatas ug dugos. **23** Busa misulod ug giangkon nila kini. Apan wala nila gituman ang imong tingog o nagtuman sa imong balaod. Wala silay gihimo sa imong gimando kanila nga ilang himoon, busa gipahamtang mo kining tanang katalagman ngadto kanila. **24** Tan-awa! Miabot ang pagsulong sa yuta nga salipdanan ngadto sa siyudad aron mailog kini. Kay tungod sa espada, sa kagutom, mga katalagman, gitugyan ang siyudad sa kamot sa mga Caldeanhon nga nakig-away batok niini. Kay mahitabo gayod kung unsa ang imong gisulti nga mahitabo, ug tan-awa, ug naglantaw ka. **25** Unya miingon ka kanako, "Pagpalit ug uma alang sa imong kaugalingon uban sa plata ug pagkuha ug mga mosaksi niini, bisan pa ug itugyan kini nga siyudad ngadto sa mga Caldeanhon.'"' **26** Miabot ang pulong ni Yahweh ngadto kang Jeremias, nga nag-ingon, **27** "Tan-awa! Ako si Yahweh, ang Dios sa tanang katawhan. Aduna bay mga butang nga lisod alang kanako nga buhaton? **28** Busa miingon si Yahweh niini, 'Tan-awa, buot kung itugyan kining siyudara ngadto sa mga kamot sa mga Caldeanhon ug kang Nebucadnezar, nga hari sa Babilonia. Ug mailog niya kini. **29** Moabot ang mga Caldeanhon nga nakig-away batok niini nga siyudad ug sunogon kining siyudara, sa mga atop sa mga balay diin nagsimba ang mga tawo kang Baal ug nag-ipis ug mga halad nga ilimnon sa laing mga dios aron paghagit sa pagpasuko kanako. **30** Kay nagbuhat gayod ug daotan ang katawhan sa Israel ug sa Juda sa akong panan-aw gikan pa sa ilang pagkabatan-on. Nasilo gayod ako sa katawhan tungod sa ilang ginabuhat—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **31** Giingon ni Yahweh nga kining siyudara maoy hinungdan sa iyang kasuko ug kapungot sukad sa adlaw nga ila kining gitukod. Ug nilungtad kini hangtod karong adlawa. Busa ako kining kuhaon sa akong atubangan **32** tungod sa tanang kadaotan sa katawhan sa Israel ug sa Juda, ang mga butang nga ilang nabuhat nga maoy nakapasuko kanako—sila, ilang mga hari, ug mga prinsipe, ug mga pari, ug mga propeta, ug ang matag-tawo nga nagpuyo sa Juda ug sa Jerusalem. **33** Gitalikdan nila ako imbis nga ilang atubangon, bisan ako silang gitudloan pag-ayo. Gisulayan ko sila sa pagtudlo apan walay usa kanila nga naminaw aron modawat sa pagbadlong. **34** Gipahimutang nila ang ilang malaw-ay nga mga diosdios sa balay nga gitawag pinaagi sa akong ngalan, aron hugawan kini. **35** Nagtukod sila ug taas nga mga dapit alang kang Baal sa Walog sa Ben Hinom aron paghalad sa ilang mga anak nga lalaki ug babaye sa kalayo alang kang Molec. Wala ako nagmando kanila. Wala gayod misantop sa akong hunahuna nga buhaton nila kining mangil-ad nga butang nga maoy hinungdan nga makasala ang Juda.' **36** Busa karon, ako si Yahweh, ang Dios sa Israel, nagsulti niini mahitungod niining siyudara, ang siyudad nga imong giingon, 'Gitugyan kini sa kamot sa hari sa Babilonia pinaagi sa espada, sa kagutom, ug katalagman.' **37** Tan-awa, buot ko nga tigomon sila gikan sa kayutaan nga akong gidad-an kanila sa akong kapungot, hilabihang kasuko, ug dakong kaligutgot. Buot ko nga dad-on sila pagbalik niining dapita ug makapuyo sila nga malinawon. **38** Unya mahimo ko silang akong katawhan ug mahimo nila ako nga ang ilang Dios. **39** Hatagan ko sila ug usa ka kasingkasing ug usa ka dalan aron sa pagpasidungog kanako matag adlaw alang sa ilang kaayohan ug sa mosunod nilang kaliwatan. **40** Unya maghimo ako ug walay kataposang kasabotan diha kanila, nga dili ako motalikod sa paghimo ug maayo kanila. Hatagan ko sila ug kasingkasing nga magpasidungog kanako, aron dili na gayod sila motalikod kanako. **41** Unya magmaya ako sa paghimo ug maayo ngadto kanila. Matinud-anon ko silang ipahimutang niining yutaa sa tibuok nakong kasingkasing ug kinabuhi. **42** Kay miingon si Yahweh niini, 'Sama nga akong gidala kining dakong katalagman niining katawhan, busa buhaton ko usab kanila ang tanang mga maayong butang nga akong gisulti nga akong buhaton alang kanila. **43** Unya mapalit niining mga yutaa ang mga kaumahan, mahitungod sa imong gisulti, "Mao kini ang yutang nagun-ob, nga walay tawo o mananap. Gitugyan kini sa kamot sa mga Caldeanhon." **44** Mopalit sila ug mga uma pinaagi sa plata ug isulat kini sa sinelyohan nga linukot nga basahon. Magtigom sila ug mga saksi sa yuta ni Benjamin, sa tibuok Jerusalem ug sa mga siyudad sa Juda, sa mga siyudad sa kabungtoran ug sa kapatagan, ug sa mga siyudad sa Negev. Kay akong ibalik ang ilang kadagaya—mao kini ang gipahayag ni Yahweh.'"

33 Unya miabot ang pulong ni Yahweh kang Jeremias sa ikaduhang higayon, samtang gibilanggo siya sa sulod sa hawanan sa guwardiya, nga nag-ingon, **2** "Si Yahweh nga magbubuhat miingon niini— Si Yahweh nga maoy naghulma aron mapahiluna —si Yahweh ang iyang ngalan, **3** Tawga ako, ug ako magatubag kanimo. Ipakita ko kanimo ang dagkong mga butang, ug mga katingalahan

nga wala nimo nasayran.' 4 Kay si Yahweh, ang Dios sa
Israel, miingon niini mahitungod sa mga balay sa siyudad ug
sa balay sa mga hari sa Juda nga gipanglumpag tungod
sa yuta nga salipdanan ug sa espada, 5 Moabot ang mga
Caldeanhon aron makig-away ug aron pun-on ang mga balay
sa mga patay nga lawas sa mga tawo nga akong patyon
tungod sa akong kasuko ug kapungot, sa dihang talikdan
ko kining siyudara tungod sa tanan nilang pagkadaotan. 6
Apan tan-awa, magdala ako ug kaayohan, kay ako silang
ayohon ug dad-on ko kanila ang kauswagan, ang kalinaw,
ug pagkamatinumanon. 7 Kay dad-on ko pag-usab ang
kadagaya sa Juda ug sa Israel; tukuron ko sila sama sa
sinugdanan. 8 Unya akong hinloan ang tanan nilang mga
kasaypanan nga ilang nahimo batok kanako. Pasayloon ko
ang tanan nilang mga sala nga ilang nahimo batok kanako,
ug ang tanang mga pamaagi nga misupak sila kanako. 9
Kay kining siyudara mahimong hinungdan sa akong kalipay,
usa ka awit sa pagdayeg ug dungog sa tanang kanasoran
sa kalibotan nga makadungog sa tanang maayong mga
butang nga akong himoon alang niini. Unya mangahadlok ug
mangurog sila tungod sa tanang maayong butang ug sa
kalinaw nga akong ihatag niini.' 10 Miingon si Yahweh niini,
'Niining dapita nga inyong giingon karon, "Awaaw kini, ang
dapit nga walay tawo o mananap," sa siyudad sa Juda, ug
sa kadalanan sa Jerusalem nga nahimong awaaw nga walay
tawo o mananap, ug didto madunggan pag-usab 11 ang
tingog sa kalipay ug pagmaya, ang tingog sa pamanhonon ug
sa pangasaw-onon, ang tingog niadtong nagsulti, samtang
gidala nila ang mga halad sa pagpasalamat ngadto sa
balay ni Yahweh, "Pagpasalamat kang Yahweh nga labawng
makakagahom, kay maayo si Yahweh, ug ang iyang gugma
nga dili mopakyas molungtad hangtod sa kahangtoran!"
Kay ibalik ko ang kadagaya sa kayutaan kung unsa kini
kaniadto,' miingon si Yahweh. 12 Miingon niini si Yahweh nga
labawng makagagahom: 'Niining awaaw nga dapit, diin wala
nay tawo ni mananap—maanaa na usab sibsibanan niining
siyudara diin mapapahulay sa mga magbalantay ang panon
sa ilang mga karnero. 13 Sa mga siyudad sa kabungturan,
sa kapatagan, ug sa Negev, ug sa yuta sa Benjamin ug sa
tibuok Jerusalem, ug sa siyudad sa mga Juda, moagi na
usab ang panon sa karnero niadtong moihap kanila,' miingon
si Yahweh. 14 Tan-awa! Moabot ang mga adlaw—mao kini
ang gipahayag ni Yahweh—nga sa dihang akong himoon
kung unsa ang akong gisaad sa balay sa Israel ug sa
balay sa Juda. 15 Niadtong mga adlawa ug panahona
himoon ko ang matarong nga sanga nga motubo alang kang
David, ug magdala siya kaangayan ug katarong sa yuta.
16 Niadtong mga adlawa maluwas ang Juda ug magpuyo
nga adunay kasigurohan ang Jerusalem, kay mao kining
itawag kaniya, "Si Yahweh ang atong pagkamatarong."'
17 Kay miingon si Yahweh niini: 'Adunay tawo nga gikan
sa kaliwat ni David nga kanunay nga molingkod sa trono
sa balay sa Israel, 18 ni wala gayoy tawo nga gikan sa
mga nga Levita nga makabsan sa paghalad ug mga halad
sinunog sa akong atubangan, ug aron mosunog sa halad
nga pagkaon, ug sa paghalad sa trigo sa tanang higayon."'
19 Miabot ang pulong ni Yahweh kang Jeremias, nga nag-
ingon, 20 "Miingon si Yahweh niini: 'Kung mabakwi ang
akong kasabotan mahitungod sa panahon sa adlaw ug sa
gabii aron wala nay adlaw ug gabii sa hustong panahon, 21
unya mahimo nimong mabakwi ang akong kasabotan sa
akong alagad nga si David, aron nga wala na siyay anak nga
lalaki nga molingkod sa iyang trono, ug ang akong kasabotan
sa mga pari nga Levita, nga akong mga alagad. 22 Ingon
nga ang mga pangulo sa langit dili maihap, sama sa mga
balas sa baybayon nga dili masukod, busa dugangan ko ang
kaliwat ni David nga akong alagad ug ang mga Levita nga
nag-alagad kanako."' 23 Miabot ang pulong ni Yahweh kang
Jeremias, nga nag-ingon, 24 "Wala ba nimo gihunahuna
kung unsa ang giingon niining katawhan sa dihang miingon
sila, 'Ang duha ka pamilya nga gipili ni Yahweh, gisalikway
na niya sila karon'? Niining paagiha gitamay nila ang akong
katawhan, sa pag-ingon nga dili na sila usa ka nasod sa
ilang mga panan-aw. 25 Ako, si Yahweh ang miingon niini.
'Kung wala ko buhata ang kasabotan sa adlaw ug sa gabii,
ug kung wala ko gipahimutang ang mga balaod sa langit
ug sa yuta, 26 unya akong isalikway ang mga kaliwat ni
Jacob ug ni David nga akong alagad, ug dili nako dad-on
ang tawo aron nga magdumala kanila sa mga kaliwat ni
Abraham, ni Isaac, ug ni Jacob. Kay akong ibalik ang ilang
mga kadagaya ug magmangiluluy-on kanila."'

34 Miabot ang pulong ni Yahweh kang Jeremias, sa dihang
nakiggubat si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia
ug ang tanan niyang mga kasundalohan, uban ang tanang
gingharian sa kalibotan, nga iyang mga ginsakopan ilalom sa
iyang gahom, ug ang tanan nilang katawhan nga nakiggubat
batok sa Jerusalem ug sa tanang mga siyudad niini, nga
nag-ingon: 2 'Si Yahweh, ang Dios sa Israel, miingon niini:
Lakaw ug pakigsulti kang Zedekia nga hari sa Juda ug
sultihi siya," miingon si Yahweh niini: Tan-awa, igatugyan
ko kining siyudara ngadto sa kamot sa hari sa Babilonia.
Sunogon niya kini. 3 Dili ka makaikyas gikan sa iyang
kamot, kay dakpon ka gayod ug itugyan sa iyang kamot.
Magkakit-anay kamo sa hari sa Babilonia; ug sultihan dayon
ka niya sa dihang mahiabot ka sa Babilonia.' 4 Patalinghogi
ang pulong ni Yahweh, Zedekia nga hari sa Juda! Gisulti
kini ni Yahweh bahin kanimo, 'Dili ka mamatay pinaagi sa
espada. 5 Mamatay ka nga malinawon. Pagasunogon ang

imong patayng lawas sama sa imong mga katigulangan nga gisunog paglubong, ug sa mga hari nga nag-una kanimo. Moingon sila, “Pagkaalaot, agalon!” Magbangotan sila alang kanimo. Nagsulti ako karon—mao kini ang gipahayag ni Yahweh.” **6** Busa gimantala ni propeta Jeremias didto sa Jerusalem kining tanan nga mga pulong ngadto kang Zedekia nga hari sa Juda. **7** Nakiggubat ang kasundalohan sa hari sa Babilonia batok sa Jerusalem ug sa tanang nahibiling mga siyudad sa Juda: ang Lachis ug ang Azeka. Mao kini ang mga siyudad nga nagpabiling lig-on. **8** Miabot ang pulong ngadto kang Jeremias gikan kang Yahweh human sa pakigsaad ni Haring Zedekia uban sa tanang katawhan sa Jerusalem, aron sa pagmantala ug kagawasan ngadto kanila nga kinahanglan ipalingkawas **9** sa matag tawo ang iyang mga ulipon nga Hebreo, ang mga lalaki ug ang mga babaye, bisan kadtong nag-ulipon ug usa ka Judio, nga iyang igsoon. **10** Busa nagsaad ang tanang mga pangulo ug katawhan nga ipalingkawas sa matag tawo ang iyang mga ulipong lalaki ug mga ulipong babaye aron dili na sila mahimong mga ulipon pa. Gituman nila ug gipalingkawas sila. **11** Apan human niini nausab ang ilang mga hunahuna. Gidala nila pagbalik ang mga ulipon nga ilang gipalingkawas. Gipugos nila sila nga mahimong mga ulipon pag-usab. **12** Busa miabot ang pulong ni Yahweh ngadto kang Jeremias, nga nag-ingon, **13** “Si Yahweh, ang Dios sa Israel, nag-ingon niini, 'Ako mismo naghimo ug kasabotan tali sa imong mga katigulangan sa adlaw nga ako silang gidala pagawas gikan sa yuta sa Ehipto, gawas gikan sa puloy-anan sa pagkaulipon. Gisulti ko kini, **14** “Sa kataposan sa matag pito ka tuig, kinahanglan papaulion sa matag tawo ang iyang igsoon, ang iyang isigka-Hebreo nga nagbaligya sa iyang kaugalingon diha kaninyo ug nag-alagad kaninyo sulod sa unom ka tuig. Papaulia siya nga adunay kagawasan.” Apan wala namati ang imong mga katigulangan kanako ni mipatalinghog kanako. **15** Karon naghinulsol kamo sa inyong mga kaugalingon ug nagsugod sa pagbuhat kung unsa ang husto sa akong panan-aw. Gimantala ninyo ang kagawasan, ang matag usa kaninyo ngadto sa iyang silingan, ug naghimo kamo ug kasabotan atubangan sa akong puloy-anan nga gitawag pinaagi sa akong ngalan. **16** Apan mitalikod kamo ug gihugawan ang akong ngalan; gikuha ninyo pagbalik ang inyong mga ulipong lalaki ug mga ulipong babaye, nga inyong gipakagiw sa bisan diin nila buot moadto. Gipugos ninyo sila nga mahimo ninyong mga ulipon pag-usab.' **17** Busa nagsulti si Yahweh niini, 'Wala kamo namati kanako. Kinahanglan nga imantala ninyo ang kagawasan, ang matag usa kaninyo, ngadto sa inyong mga igsoon ug sa mga isigka-Israelita. Busa tan-awa! Imantala ko ang kagawasan nganha kaninyo—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—kagawasan gikan sa espada, sa katalagman, ug sa kagutom, kay himoon ko kamong kahadlokan sa panan-aw sa matag gingharian sa kalibotan. **18** Unya pagasilotan ko ang katawhan nga misupak sa akong kasabotan, nga wala nagtuman sa mga pulong sa kasabotan nga ilang gihimo sa akong atubangan sa dihang gitunga nila ang torong baka sa duha ka bahin ug milakaw taliwala sa mga bahin niini, **19** ug unya ang mga pangulo sa Juda ug sa Jerusalem, ang mga yunoko ug ang mga pari, ug ang tanang katawhan sa yuta nga milakaw taliwala sa mga bahin sa torong baka. **20** Itugyan ko sila ngadto sa kamot sa ilang mga kaaway ug ngadto sa kamot niadtong nagapangita sa ilang mga kinabuhi. Ang ilang mga lawas mahimong pagkaon alang sa kalanggaman sa kalangitan ug sa mga mananap sa yuta. **21** Busa itugyan ko si Zedekia ang hari sa Juda ug ang iyang mga pangulo ngadto sa kamot sa ilang mga kaaway ug ngadto sa kamot niadtong nagapangita sa ilang mga kinabuhi, ug ngadto sa kamot sa kasundalohan sa hari sa Babilonia nga makiggubat batok kaninyo. **22** Tan-awa, maghatag ako ug mando—mao kini ang gipahayag ni Yahweh— ug magdala pagbalik kanila dinhi sa siyudad aron makiggubat batok niini ug moilog, ug magsunog niini. Kay gun-obon ko ang mga siyudad sa Juda nga wala nay lumolupyo.'”

35 Miabot ang pulong ni Yahweh ngadto kang Jeremias sa mga adlaw ni Jehoyakin ang anak nga lalaki ni Josia nga hari sa Juda, nga nag-ingon, **2** “Lakaw ngadto sa panimalay sa mga Recabnon ug pakigsulti kanila. Unya dad-a sila sa akong puloy-anan, sulod sa usa sa mga lawak didto, ug daliti sila ug bino aron imnon.” **3** Busa gidala ko si Jaazania ang anak nga lalaki ni Jeremias ang anak nga lalaki ni Habazinia ug ang iyang mga igsoong lalaki, ang tanan niyang mga anak nga lalaki, ug ang tanang panimalay sa Recabnon. **4** Gidala ko sila ngadto sa puloy-anan ni Yahweh, sulod sa mga lawak sa mga anak nga lalaki ni Hanan ang anak nga lalaki ni Igdalia, ang tawo sa Dios. Kini nga mga lawak tupad sa lawak sa mga pangulo, nga anaa sa ibabaw sa lawak ni Maasea ang anak nga lalaki ni Shalum, ang tigbantay sa ganghaan. **5** Unya akong gibutang sa atubangan sa mga Recabnon ang mga panaksan ug mga kopa nga puno sa bino ug miingon ako kanila, “Inom kamo ug diyutay nga bino.” **6** Apan miingon sila, “Dili kami moinom sa bisan unsang bino, kay si Jonadab ang anak nga lalaki ni Recab, nagmando man kanamo, 'Ayaw kamo pag-inom sa bisan unsang bino, bisan ikaw o ang imong mga kaliwat, hangtod sa kahangtoran. **7** Ayaw usab kamo pagtukod ug bisan unsang mga puloy-anan, magpugas ug mga binhi, ni magtanom ug bisan unsang parasan; dili kini alang kaninyo. Kay kinahanglan magpuyo kamo sa mga tolda sa tanan

ninyong mga adlaw, aron nga magpuyo kamo sa daghang mga adlaw sa yuta kung diin kamo nagpuyo ingon nga mga langyaw.' 8 Nagtuman kami sa tingog ni Jonadab ang anak nga lalaki ni Recab, ang among katigulangan, sa tanan nga iyang gimando kanamo, nga dili moinom ug bino sa tanan namong mga adlaw, kami, ang among mga asawa, ang among mga anak nga lalaki, ug among mga anak nga babaye. 9 Dili gayod kami magtukod sa among mga puloy-anan nga among kapuy-an, ug walay parasan, uma, o binhi nga among panag-iyahon. 10 Nagpuyo kami sa mga tolda ug nagtuman kami ug gibuhat ang tanang gimando kanamo sa among katigulangan nga si Jonadab. 11 Apan sa dihang gisulong ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ang yuta, miingon kami, 'Dali, kinahanglan nga moadto kita sa Jerusalem aron makaikyas gikan sa kasundalohan sa Chaldean ug sa Armenian.' Busa nagpuyo na kami sa Jerusalem." 12 Unya miabot ang pulong ni Yahweh ngadto kang Jeremias, nga nag-ingon, 13 "Si Yahweh nga makagagahom, ang Dios sa Israel, nag-ingon niini, 'Lakaw ug sultihi ang mga tawo sa Juda ug ang mga lumolupyo sa Jerusalem, "Dili ba kamo modawat ug pagbadlong ug mopatalinghog sa akong mga pulong? —mao kini ang gipahayag ni Yahweh. 14 Ang mga pulong ni Jonadab ang anak nga lalaki ni Recab nga gihatag ngadto sa iyang mga anak nga lalaki ingon nga usa ka mando, nga dili moinom sa bisan unsang bino, nga ginasunod pa gihapon hangtod karon. Gituman nila ang mga mando sa ilang mga katigulangan. Apan alang kanako, magpadayon ako sa pagmantala nganha kaninyo, apan wala kamo nagpatalinghog kanako. 15 Gipadala ko nganha kaninyo ang tanan kong mga alagad, ang mga propeta. Nagpadayon ako sa pagpadala kanila aron sa pagsulti, 'Pabiyaa ang matag tawo gikan sa daotan niyang binuhatan ug magbuhat sa maayong binuhatan; tugoti nga wala nay bisan usa ang magsunod sa laing mga dios ug magsimba niini. Hinuon, balik sa yuta nga akong gihatag kaninyo ug sa inyong katigulangan.' Apan wala gihapon kamo mipatalinghog kanako ni nagtagad kanako. 16 Kay ang mga kaliwat ni Jonadab ang anak nga lalaki ni Recab nagsunod man sa mga mando sa ilang katigulangan nga iyang gihatag kanila, apan kining mga tawhana nagdumili sa pagpamati kanako.'" 17 Busa si Yahweh, ang Dios nga makagagahom ug ang Dios sa Israel, miingon niini, 'Tan-awa, ipahamtang ko sa Juda ug sa tanang lumolupyo sa Jerusalem, ang tanang katalagman nga akong gisulti batok kanila tungod kay nagsulti man ako kanila apan wala sila namati kanako; nagtawag ako kanila, apan wala sila mitubag.'" 18 Miingon si Jeremias ngadto sa panimalay sa mga Recabnon, "Miingon niini si Yahweh nga makagagahom, ang Dios sa Israel: Namati kamo sa mga mando ni Jonadab nga inyong katigulangan ug gitipigan ninyo kining tanan—gituman ninyo ang tanan nga iyang gimando kaninyo nga inyong buhaton— 19 busa si Yahweh nga makagagahom, ang Dios sa Israel, miingon niini, 'Kanunay gayod nga adunay usa nga maggikan sa kaliwat ni Jonadab ang anak nga lalaki ni Recab aron mag-alagad kanako.'"

36 Sa pag-abot sa ikaupat nga tuig sa paghari ni Jehoyakim ang anak nga lalaki ni Josia nga hari sa Juda, miabot kini nga pulong kang Jeremias gikan kang Yahweh, ug miingon siya, 2 "Pagkuha ug linukot nga sulatanan ug isulat niini ang tanang mga pulong nga akong isulti kanimo bahin sa Israel ug sa Juda, ug sa matag nasod. Buhata kini alang sa tanan nga akong isulti sukad sa mga adlaw ni Josia hangtod niining adlawa. 3 Kay basin pa ug mamati ang katawhan sa Juda sa tanang katalagman nga akong ipahamtang kanila. Kay basin pa ug mobiya ang matag-usa gikan sa daotan niyang binuhatan, aron nga pasayloon ko ang ilang kalapasan ug ang ilang mga sala." 4 Unya gitawag ni Jeremias si Baruk ang anak nga lalaki ni Neria, ug gisulat ni Baruk sa linukot nga sulatanan ang gidikta ni Jeremias, ang tanang mga pulong ni Yahweh nga gisulti kaniya. 5 Unya gimandoan ni Jeremias si Baruk. Miingon siya, "Ania ako sa bilanggoan ug dili makaadto sa puloy-anan ni Yahweh. 6 Busa kinahanglan nga moadto ka ug basaha gikan sa linukot nga sulatanan ang imong gisulat nga akong gidikta. Sa adlaw sa pagpuasa, kinahanglan nga imong basahon ang mga pulong ni Yahweh nga makadungog ang katawhan sulod sa iyang puloy-anan, ug makadungog usab ang katawhan sa Juda nga miabot gikan sa ilang mga siyudad. Imantala kining mga pulonga ngadto kanila. 7 Kay basin pa ug mahiabot ngadto kang Yahweh ang ilang mga pagpakiluoy. Kay basin pa ug mobiya ang matag tawo gikan sa daotan niyang binuhatan, sanglit hilabihan na man ang kapungot ug kaligutgot nga gisulti ni Yahweh batok niining katawhan." 8 Busa gibuhat ni Baruk ang anak nga lalaki ni Neria ang tanan nga gimando ni Jeremias nga usa ka propeta nga iyang pagabuhaton. Gibasa niya sa makusog ang mga pulong ni Yahweh diha sa iyang templo. 9 Sa pag-abot sa ikalima nga tuig ug sa ikasiyam nga bulan sa paghari ni Jehoyakim ang anak nga lalaki ni Josia, ang hari sa Juda, nga ang tanang katawhan sa Jerusalem ug ang katawhan nga miabot sa Jerusalem gikan sa mga siyudad sa Juda nagmantala ug pagpuasa alang sa pagpasidungog kang Yahweh. 10 Kusog nga gibasa ni Baruk ang mga pulong ni Jeremias sa puloy-anan ni Yahweh, gikan sa lawak ni Gemaria ang anak nga lalaki ni Shafan ang eskriba, sa ibabaw nga hawanan, nga kilid sa ganghaan pasulod sa puloy-anan ni Yahweh. Gibasa niya kini nga makadungog

ang tanang katawhan. 11 Karon nadungog ni Micaya ang
anak nga lalaki ni Gemaria ang anak nga lalaki ni Shafan
ang tanang mga pulong ni Yahweh sa linukot nga basahon
12 Miadto siya sa puloy-anan sa hari, ngadto sa lawak sa
sekretaryo. Nakita niya ang tanang opisyal nga naglingkod
didto: si Elishama ang sekretaryo, si Delaya ang anak nga
lalaki ni Shemaya, si Elnatan ang anak nga lalaki ni Acbor, si
Gemaria ang anak nga lalaki ni Shafan, ug si Zedekia ang
anak nga lalaki ni Hanania, ug ang tanang mga opisyal.
13 Unya gibalita ni Micaya ngadto kanila ang tanang mga
pulong nga iyang nadungog nga kusog nga gibasa ni Baruk
ngadto sa katawhan. 14 Busa ang tanang mga opisyal
nagpadala kang Jehudi ang anak nga lalaki ni Netania ang
anak nga lalaki ni Shelemia ang anak nga lalaki ni Cushi,
ngadto kang Baruk. Miingon si Jehudi kang Baruk, “Dad-
a ang linukot nga basahon nga imong gibasa ngadto sa
katawhan, ug anhi dinhi.” Busa gidala ni Baruk ang anak
nga lalaki ni Neria ang linukot nga basahon ug miadto
sa mga opisyal. 15 Unya miingon sila kaniya, “Lingkod
ug basaha kini aron madunggan namo kini.” Busa gibasa
ni Baruk ang linukot nga basahon. 16 Nahitabo kini sa
dihang nadungog nila kining tanang mga pulonga, nagtinan-
away ang matag-usa nga adunay kalisang ug miingon kang
Baruk, “Kinahanglan ibalita nato kining tanang mga pulong
ngadto sa hari.” 17 Unya nangutana sila kang Baruk, “Sultihi
kami, giunsa nimo pagsulat kining tanang mga pulong nga
gidikta ni Jeremias?” 18 Miingon si Baruk kanila, “Gidikta
niya nganhi kanako kining tanang mga pulong, ug gisulat
ko kini pinaagi sa tinta niining linukot nga basahon.” 19
Unya miingon ang mga opisyal ngadto kang Baruk, “Lakaw,
pagtago, ug si Jeremias man usab. Ayaw tugoti ang si bisan
kinsa nga masayod kung hain kamo.” 20 Busa gibutang
nila ang linukot nga basahon sa lawak ni Elishama ang
sekretaryo, ug miadto sila sa hari diha sa hawanan ug
gibalita nila ang tanan diha sa panagtigom sa hari. 21 Unya
gipalakaw sa hari si Jehudi aron kuhaon ang linukot nga
basahon. Gikuha kini ni Jehudi gikan sa lawak ni Elishama
nga sekretaryo. Unya gibasa niya kini nga makadungog ang
hari ug ang tanang mga opisyal nga nagtindog tupad niya.
22 Karon nagpuyo ang hari sa dapit kung diin siya nagapuyo
panahon sa tingtugnaw sa ikasiyam nga bulan, ug nagkalayo
ang pugon nga anaa sa iyang atubangan. 23 Sa matag
higayon nga basahon ni Jehudi ang tulo o upat ka mga linya,
tabason kini sa hari pinaagi sa kutsilyo ug itambog niya kini
ngadto sa kalayo sa pugon hangtod nga nahurot ang maong
linukot nga basahon. 24 Apan ang hari bisan ang iyang
mga sulugoon nga nakadungog sa tanang mga pulong niini,
wala nalisang, ni migisi sa ilang mga bisti. 25 Si Elnatan, si
Delaya, ug si Gemaria naghangyo sa hari nga dili sunogon
ang linukot nga basahon, apan wala siya namati kanila. 26
Unya nagmando ang hari kang Jerameel, ang paryente ni
Seraya ang anak nga lalaki ni Azriel, ug si Shelemia ang
anak nga lalaki ni Abdeel aron dakpon si Baruk nga eskriba
ug si Jeremias nga propeta, apan gitagoan sila ni Yahweh.
27 Unya miabot ang pulong ni Yahweh ngadto kang Jeremias
human nga gisunog sa hari ang linukot nga basahon ug ang
mga pulong nga gisulat ni Baruk nga gidikta ni Jeremias, nga
nag-ingon, 28 “Balik, pagkuha ug laing linukot nga sulatanan,
ug isulat niini ang tanang mga pulong nga anaa sa orihinal
nga linukot nga basahon, kadtong gisunog ni Jehoyakim
nga hari sa Juda. 29 Unya kinahanglan nimo kining isulti
kang Jehoyakim nga hari sa Juda: 'Gisunog nimo kadtong
linukot nga basahon, nga nag-ingon, “Nganong gisulat mo
man kini, 'Ang hari sa Babilonia moabot gayod ug gun-obon
kining yutaa, kay laglagon gayod niya ang mga tawo ug ang
mga mananap niini?”' 30 Busa gisulti kini ni Yahweh bahin
kanimo, Jehoyakim nga hari sa Juda: “Walay kaliwat nimo
ang molingkod sa trono ni David. Alang kanimo, ang imong
patay nga lawas ilabay ngadto sa gawas nga mainitan sa
adlaw ug matun-ogan sa gabii. 31 Kay pagasilotan ko ikaw,
ang imong mga kaliwat, ug ang imong mga sulugoon tungod
sa kalapasan ninyong tanan. Ipahamtang ko kanimo, sa
tanang mga lumulopyo sa Jerusalem, ug sa matag tawo sa
Juda ang tanang katalagman nga akong gisulti diha kaninyo,
apan wala kamo nagpanumbaling.” 32 Busa nagkuha si
Jeremias ug laing linukot nga sulatanan ug gihatag kini kang
Baruk ang anak nga lalaki ni Neria ang eskriba. Gisulat ni
Baruk ang tanang mga pulong nga gidikta ni Jeremias nga
gisulat sa linukot nga sulatanan nga gisunog ni Jehoyakim
nga hari sa Juda. Labot pa niana, daghan pa ug samang
mga pulong ang nadugang niining linukot nga basahon.

37 Karon naghari si Zedekia nga anak nga lalaki ni
Josia imbis nga si Jehoyakin nga anak nga lalaki ni
Jehoyakim. Gihimong hari ni Nebucadnezar nga hari sa
Babylonia si Zedekia sa tibuok yuta sa Juda. 2 Apan wala
naminaw si Zedekia, ang iyang mga sulugoon, ug ang
katawhan sa mga pulong ni Yahweh nga iyang gimantala
pinaagi sa kamot ni Jeremias nga propeta. 3 Busa gisugo ni
Haring Zedekia, si Jehucal nga anak nga lalaki ni Shelemia,
ug si Zefania nga anak nga lalaki ni Maasea nga pari sa
pagdala ug mensahe ngadto kang Jeremias nga propeta.
Miingon sila, “Pag-ampo alang kanamo ngadto kang Yahweh
nga atong Dios.” 4 Karon gawas sulod si Jeremias diha
sa katawhan, tungod kay wala pa man siya mabilanggo. 5
Minggula ang kasundalohan sa Faraon gikan sa Ehipto, ug
mibiya sa Jerusalem ang mga Caldeanhon nga nagpalibot
sa Jerusalem sa dihang nadungog ang balita mahitungod
kanila. 6 Unya miabot ang pulong ni Yahweh kang Jeremias

nga propeta, nga nag-ingon, 7 “Si Yahweh, nga Dios sa
Israel, miingon niini: Mao kini ang inyong isulti ngadto sa hari
sa Juda, tungod kay gipadala ka niya aron sa pagpangayo
ug tambag kanako, 'Tan-awa, ang kasundalohan sa Faraon,
nga miabot aron sa pagtabang kaninyo, mamalik na sa
Ehipto, sa ilang kaugalingon nga yuta. 8 Mobalik ang mga
Caldeanhon. Makig-away sila batok niining siyudara, ilogon,
ug sunogon kini.' 9 Miingon si Yahweh niini: Ayaw limbongi
ang inyong mga kaugalingon pinaagi sa pag-ingon, 'Sigurado
gayod nga mobiya ang mga Caldeanhon kanato,' kay dili
gayod sila mobiya. 10 Bisan pa ug nabuntog ninyo ang
tibuok kasundalohan sa mga Caldeanhon nga nakig-away
kaninyo ug ang nahibilin sa ilang mga tolda mao lamang
ang samaran nga mga kalalakin-an, mamangon sila ug
sunogon nila kining siyudara.” 11 Nahitabo kini sa dihang
mibiya ang kasundalohan sa mga Caldeanhon sa Jerusalem
samtang nagsingabot ang kasundalohan sa Faraon, 12
unya migikan si Jeremias sa Jerusalem padulong sa yuta
ni Benjamin. Buot niya nga panag-iyahon ang bahin sa
yuta didto taliwala sa katawhan. 13 Samtang atua siya sa
Ganghaan sa Benjamin, anaa didto ang pangulo sa mga
tigbantay. Ang iyang ngalan mao si Irija nga anak nga lalaki
ni Shelemia nga anak nga lalaki ni Hanania. Gigunitan
niya si Jeremias nga propeta ug miingon, “Ikaw mobiya
gayod paingon sa mga Caldeanhon.” 14 Apan miingon si
Jeremias, “Dili kana tinuod. Dili ako mobiya paingon sa mga
Caldeanhon.” Apan wala naminaw si Irija kaniya. Gigunitan
niya si Jeremias ug gidala ngadto sa mga opisyal. Nasuko
ang mga opisyal kang Jeremias. 15 Gikulata nila siya ug
gibilanggo, sa balay kaniadto ni Jonathan nga escriba, kay
gihimo naman nila kini nga bilanggoan. 16 Busa gibilanggo si
Jeremias sa lawak nga anaa sa ilalom sa yuta, diin nagpuyo
siya sulod sa daghang mga adlaw. 17 Unya nagpadala ug
usa ka tawo si Haring Zedekia nga maoy nagdala kaniya sa
palasyo. Sa iyang balay, nangutana ang hari kaniya sa tago,
“Aduna bay pulong nga gikan kang Yahweh?” Mitubag si
Jeremias, “Aduna: Igatugyan ka ngadto sa kamot sa hari
sa Babilonia.” 18 Unya miingon si Jeremias kang Haring
Zedekia, “Unsa man ang akong sala batok kanimo, sa imong
mga sulugoon, o niining katawhan nga gibilanggo man
ninyo ako? 19 Asa man ang imong mga propeta, ang mga
tawo nga nanagna alang kanimo ug miingon nga dili gayod
moanhi ang hari sa Babilonia batok kanimo o batok niining
yutaa? 20 Apan karon paminaw, akong agalong hari! Tugoti
nga moabot kanimo ang akong mga hangyo. Ayaw ako ibalik
sa balay ni Jonathan nga escriba, o kondili mamatay gayod
ako didto.” 21 Busa nagmando si Haring Zedekia. Gibutang
sa iyang mga sulugoon si Jeremias didto sa hawanan sa
tigbantay. Ginahatagan siya ug tipik sa tinapay matag adlaw
gikan sa kadalanan sa tighimo ug mga tinapay, hangtod nga
nahurot na ang tanang tinapay sa siyudad. Busa nagpabilin
si Jeremias sa hawanan sa tigbantay.

38 Nakadungog sila si Shefatia nga anak nga lalaki ni
Matan, si Gedalia nga anak nga lalaki ni Pashur, si
Jehucal nga anak nga lalaki ni Shelemia, ug si Pashur nga
anak nga lalaki ni Malkia sa mga pulong nga gipahayag
ni Jeremias sa tanang katawhan. Miingon siya kanila, 2
nga miingon si Yahweh niini: “Si bisan kinsa nga magpabilin
niining siyudara pagapatyon pinaagi sa espada, kagutom, ug
hampak. Apan maluwas ang si bisan kinsa nga moadto sa
mga Caldeanhon. Makaikyas siya, ug mabuhi. 3 Miingon si
Yahweh niini: Igatugyan kining siyudara ngadto sa kamot sa
kasundalohan sa hari sa Babilonia, ug ilogon niya kini.” 4
Busa miingon ang mga opisyal ngadto sa hari, “Ipapatay
kining tawhana, tungod kay niini nga paagi gipaluya niya ang
mga kamot sa manggugubat nga magpabilin niining siyudara,
ug ang mga kamot sa tanang katawhan. Nagmantala siya
niining mga pulonga, kay kining tawhana wala nagbuhat
alang sa kaayohan niining katawhan, apan sa kadaot
lamang.” 5 Busa miingon si Zedekia, “Tan-awa, anaa na
siya sa imong kamot sanglit wala may hari nga makahimo
sa pagpugong kanimo.” 6 Unya gidala nila si Jeremias ug
gihulog siya ngadto sa atabay ni Malkia, nga anak nga lalaki
sa hari. Nahimutang ang atabay sa hawanan sa tigbantay.
Gitunton nila si Jeremias gamit ang mga pisi. Walay tubig
sa atabay, apan lapokon kini, ug nalubong siya sa lapok.
7 Karon si Ebed Melec nga Cusitihanon nga usa sa mga
yunoko sa balay sa hari. Nadungog niya nga gibutang nila si
Jeremias ngadto sa atabay. Karon naglingkod ang hari sa
Ganghaan sa Benjamin. 8 Busa migawas si Ebed Melec
gikan sa balay sa hari ug nakigsulti sa hari. Miingon siya, 9
“Akong agalon nga hari, nagbuhat ug daotan kini nga mga
kalalakin-an pinaagi sa pagbuhat nila ug dili maayo kang
Jeremias nga propeta. Gihulog nila siya ngadto sa atabay
aron mamatay siya sa kagutom, sanglit wala nay pagkaon
sa siyudad.” 10 Unya gimandoan sa hari si Ebed Melec nga
Cusitihanon. Miingon siya, “Mandoi ang 30 ka kalalakin-an
gikan dinhi ug ipakuha si Jeremias nga propeta gikan sa
atabay sa dili pa siya mamatay.” 11 Busa gimandoan ni Ebed
Melec kadto nga mga kalalakin-an ug miadto sa balay sa
hari, ngadto sa lawak nga tipiganan sa mga bisti ilalom sa
balay. Nagkuha siya ug mga nuog ug daan nga bisti didto ug
gitunton kini kang Jeremias pinaagi sa mga pisi ngadto sa
atabay. 12 Miingon si Ebed Melec nga Cusitihanon ngadto
kang Jeremias, “Ibutang ang mga nuog ug ang daan nga
bisti sa ilalom sa imong mga bukton ug sa ibabaw sa mga
pisi.” Busa gibuhat kini ni Jeremias. 13 Unya gibira nila si
Jeremias pinaagi sa mga pisi. Niini nga paagi napagawas

nila siya gikan sa atabay. Busa nagpuyo si Jeremias sa hawanan sa tigbantay. **14** Unya nagpadala ug pulong si Haring Zedekia ug gipadala si Jeremias nga propeta ngadto kaniya, sa ikatulo nga pultahan sa balay ni Yahweh. Miingon ang hari kang Jeremias, "Aduna akoy buot ipangutana kanimo. Ayaw ililong kanako ang tubag." **15** Miingon si Jeremias kang Zedekia, "Kung tubagon ko ikaw, dili ba gayod nimo ako patyon? Apan kung mohatag ako kanimo ug tambag, dili ka man maminaw kanako." **16** Apan nanumpa si Haring Zedekia sa tago ug miingon, "Ingon nga buhi si Yahweh, nga maoy naghimo kanato, dili ko ikaw patyon o itugyan ngadto sa kamot sa mga kalalakin-an nga nangita sa imong kinabuhi." **17** Busa miingon si Jeremias ngadto kang Haring Zedekia, "Mao kini ang giingon ni Yahweh, ang Dios nga labawng makagagahom, nga Dios sa Israel: Kung moadto gayod kamo sa mga opisyal sa Hari sa Babilonia nan mabuhi ka, ug dili sunogon kini nga siyudad. Ikaw ug ang imong pamilya mabuhi. **18** Apan kung dili ka moadto sa mga opisyal sa hari sa Babilonia, nan itugyan kining siyudara ngadto sa kamot sa mga Caldeanhon. Sunogon nila kini, ug dili kamo makaikyas gikan sa ilang kamot." **19** Miingon si Haring Zedekia ngadto kang Jeremias, "Apan nahadlok ako sa katawhan sa Juda nga miikyas padulong sa mga Caldeanhon, tungod kay tingali ug itugyan ako sa ilang kamot, aron daugdaogon nila ako." **20** Miingon si Jeremias, "Dili ka nila itugyan ngadto kanila. Tumana ang mensahe nga gikan kang Yahweh nga akong ginasulti kanimo, aron nga mamaayo ang tanan alang kanimo, ug aron nga mabuhi ka. **21** Apan kung modumili ka sa pag-adto, mao kini ang gipakita ni Yahweh kanako. **22** Tan-awa! Ang tanang mga babaye nga nahibilin sa imong balay, hari sa Juda, pagadad-on ngadto sa balay sa mga opisyal sa hari sa Babilonia. Moingon kini nga mga babaye kanimo, 'Nalimbongan ka sa imong mga higala; gidaot ka nila. Nalubong na karon ang imong mga tiil sa lapok, ug managan ang imong mga higala.' **23** Kay ang tanan nimong mga asawa ug mga anak pagadad-on ngadto sa mga Caldeanhon, ug dili ka makaikyas gikan sa ilang kamot. Pagadakpon ka pinaagi sa kamot sa hari sa Babilonia, ug pagasunogon kini nga siyudad." **24** Unya miingon si Haring Zedekia ngadto kang Jeremias, "Ayaw ipahibalo kang bisan kinsa kining mga pulonga, aron nga dili ka mamatay. **25** Kung madunggan sa mga opisyal nga nakigsulti ako kanimo, ug kung moanhi sila ug mosulti kanimo, 'Sultihi kami sa imong giingon sa hari ug ayaw kini itago kanamo, o patyon ka namo,' **26** unya kinahanglan nga sultihan nimo sila, 'Naghangyo ako nga mapainubsanon sa atubangan sa hari nga dili niya ako ibalik sa balay ni Jonathan aron mamatay didto.'" **27** Unya nangadto ang tanang mga opisyal ngadto kang Jeremias ug nangutana kaniya, busa gitubag niya sila sumala sa gisugo sa hari kaniya. Busa miundang sila sa pagpakigsulti kaniya, tungod kay wala man nila nadungog ang gihisgotan tali ni Jeremias ug sa hari. **28** Busa nagpabilin si Jeremias sa hawanan sa tigbantay hangtod sa adlaw nga nailog ang Jerusalem.

39 Sa ikasiyam nga tuig ug ikanapulo nga bulan sa paghari ni Zedekia nga hari sa Juda, miabot si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia uban sa iyang mga kasundalohan batok sa Jerusalem ug gilibotan kini. **2** Sa ikanapulo ug usa ka tuig ug sa ikaupat nga bulan ni Zedekia, sa ikasiyam nga adlaw sa bulan, gisulod nila ang siyudad. **3** Unya miabot ang tanang mga opisyal sa hari sa Babilonia ug milingkod didto sa tunga nga ganghaan nga mao sila si: Nergal Sharezer, Samgar Nebo, ug si Sarsekim, nga usa ka mahinungdanon nga opisyal. Si Nergal Sharezer usa ka labaw nga opisyal ug ang ubang mga opisyal sa hari sa Babilonia. **4** Nahitabo kini sa dihang nakita sila ni Zedekia, nga hari sa Juda, ug sa tanan niyang mangugubat nga kalalakin-an, mikalagiw sila. Minggula sila sa kagabhion gikan sa siyudad agi sa agianan sa tanaman sa hari, latas sa ganghaan taliwala sa duha ka mga paril. Migula ang hari paingon sa Araba. **5** Apan gigukod sila sa kasundalohan sa mga Caldeanhon ug naapsan si Zedekia ngadto sa kapatagan sa walog sa Suba sa Jordan nga duol sa Jerico. Unya gidakop nila siya ug gidala siya ngadto kang Nebucadnezar, nga hari sa Babilonia, didto sa Ribla sa yuta sa Hamat, diin gihukman siya ni Nebucadnezar. **6** Gipatay sa hari sa Babilonia ang mga anak nga lalaki ni Zedekia sa iyang atubangan didto sa Ribla. Gipatay usab niya ang tanang halangdon nga mga tawo sa Juda. **7** Unya gilugit niya ang mga mata ni Zedekia ug gikadenahan siya ug tumbaga aron nga madala niya siya ngadto sa Babilonia. **8** Unya gipangsunog sa mga Caldeanhon ang balay sa hari ug ang balay sa mga tawo. Gilumpag usab nila ang mga paril sa Jerusalem. **9** Gipangbihag ni Nebuzaradan, nga pangulo sa mga tigpanalipod sa hari, ang tanang katawhan nga nahibilin sa siyudad. Lakip na ang mga tawo nga miikyas padulong sa mga Caldeanhon ug ang ubang mga tawo nga nahibilin ngadto sa siyudad. **10** Apan gitugotan ni Nebuzaradan nga pangulo sa mga tigpanalipod sa hari nga magpabilin sa yuta sa Juda ang labing kabos nga mga tawo nga walay nahot. Gihatagan niya sila ug kaparasan ug kaumahan nianang adlawa. **11** Unya nagmando si Nebucadnezar nga hari sa Babylonia ngadto kang Nebuzaradan nga pangulo sa mga tigpanalipod sa hari mahitungod kang Jeremias. Miingon siya, **12** "Kuhaa ug atimana siya. Ayaw siya pasakiti. Buhata ang bisan unsa nga isulti niya kanimo." **13** Busa nagsugo ug mga kalalakin-an si Nebuzaradan nga pangulo sa mga tigpanalipod sa hari, si Nebushazban nga labawng yunoko,

si Nergal Sharezer nga labawng opisyal, ug ang tanang mahinungdanon nga mga opisyal sa hari sa Babilonia. **14** Gikuha sa ilang mga tawo si Jeremias gikan sa hawanan sa tigbantay ug gisalig siya kang Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam nga anak nga lalaki ni Shafan, aron dad-on siya sa iyang balay, busa nagpabilin si Jeremias uban sa katawhan. **15** Karon miabot ang pulong ni Yahweh kang Jeremias samtang gibilanggo pa siya didto sa hawanan sa tigbantay, nga nag-ingon, **16** "Pagpakigsulti kang Ebed Melec nga Cusitihanon ug ingna siya, "Si Yahweh nga labawng makakagahom, nga Dios sa Israel, miingon niini: Tan-awa, ipatuman ko na ang akong gipamulong batok niining siyudara alang sa kaalaotan ug dili sa kaayohan. Tungod kay matuman kining tanan diha sa imong atubangan nianang adlawa. **17** Apan luwason ko ikaw nianang adlawa—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—ug dili ka itugyan ngadto sa kamot sa mga tawo nga imong gikahadlokan. **18** Kay luwason ko gayod ikaw. Dili ka mamatay pinaagi sa espada. Makaikyas ka nga buhi, tungod kay misalig ka man kanako—mao kini ang gipahayag ni Yahweh.'"

40 Miabot ang pulong ngadto kang Jeremias gikan kang Yahweh human nga gibuhian siya ni Nebuzaradan nga pangulo sa mga tigpanalipod sa hari didto sa Rama. Nakita niya si Jeremias nga gikadenahan uban sa tanang mga binihag sa Jerusalem ug sa Juda nga gidala ngadto sa pagkabihag sa Babilonia. **2** Gikuha si Jeremias sa pangulo sa guwardiya ug miingon ngadto kaniya, "Gitakda ni Yahweh nga imong Dios kini nga katalagman alang niini nga dapit. **3** Busa gituman gayod kini ni Yahweh. Gibuhat gayod niya sumala sa iyang gisugo, sanglit nakasala man kamong katawhan batok kaniya ug wala magtuman sa iyang tingog. Mao nga nahitabo kini nga butang kaninyo. **4** Apan karon tan-awa! Gitanggalan ko ikaw gikan sa mga kadena nga anaa sa imong mga kamot. Kung maayo kini alang kanimo nga mouban ka kanako didto sa Babilonia, uban, ug atimanon ko ikaw. Apan kung dili kini maayo alang kanimo nga mouban kanako sa Babilonia, ayaw kana buhata. Tan-awa ang tibuok yuta sa imong atubangan. Lakaw kung asa ang maayo ug husto sa imong panan-aw nga adtoan." **5** Sa dihang wala mitubag si Jeremias, miingon si Nebuzaradan, "Lakaw ngadto kang Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam nga anak nga lalaki ni Shafan, nga maoy gipadumala sa hari sa Babilonia sa mga siyudad sa Juda. Pabilin ngadto kaniya uban sa katawhan o lakaw bisan asa nga maayo sa imong panan-aw nga adtoan." Gihatagan siya sa pangulo sa mga tigpanalipod sa hari ug pagkaon ug gasa, ug unya gipalakaw siya. **6** Busa miadto si Jeremias kang Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam, sa Mizpa. Mipuyo siya uban kaniya ug uban sa katawhan nga nahibilin sa yuta. **7** Karon, nakadungog ang ubang mga pangulo sa kasundalohan nga taga-Juda—sila ug ang ilang mga katawhan—nga atua pa gihapon sa kabukiran, nga gihimo sa hari sa Babilonia nga gobernador sa tibuok yuta si Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam. Nadunggan usab nila nga siya ang gibutang aron magdumala sa mga kalalakin-an, kababayen-an ug mga kabataan nga labing kabos sa tanang katawhan sa yuta, kadtong wala nabihag didto sa Babilonia. **8** Busa miadto sila kang Gedalia didto sa Mizpa. Kining mga tawhana mao sila Ismael nga anak nga lalaki ni Netania; si Johanan ug Jonatan nga mga anak nga lalaki ni Karea; Seraya nga anak nga lalaki ni Tanhumet; mga anak nga lalaki ni Efai nga taga-Netofa; ug Jaazania nga anak nga lalaki sa taga-Maaca—sila ug ilang mga katawhan. **9** Nanumpa si Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam nga anak nga lalaki ni Shafan ngadto kanila ug sa ilang mga katawhan ug miingon ngadto kanila, "Ayaw kahadlok sa pag-alagad sa mga opisyal sa Caldeanhon. Puyo kamo sa yuta ug alagari ang hari sa Babilonia, ug maghatag kini ug kaayohan nganha kaninyo. **10** Tan-awa, magpuyo ako sa Mizpa aron makigtagbo sa mga Caldeanhon nga mianhi kanato. Busa, pamupo ug ubas aron himoong bino, pag-ani ug mga prutas sa ting-init, ug lana ug tipigi kini sa inyong mga sudlanan. Puyo kamo sa mga siyudad nga inyo nang gipuy-an." **11** Unya nadunggan sa tanang taga-Juda sa Moab, nga kauban sa katawhan sa Amon, ug sa Edom, ug sa tanang yuta, nga gitugotan sa hari sa Babilonia ang nahibilin nga taga-Juda nga magpabilin, ug gipili niya si Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam nga anak nga lalaki ni Shafan nga magdumala kanila. **12** Busa namalik ang tanang taga-Juda gikan sa tanang dapit diin sila nagkatibulaag. Mibalik sila sa yuta sa Juda, ngadto kang Gedalia sa Mizpa. Namupo sila ug mga ubas aron himoong bino ug nag-ani ug mga bunga sa ting-init sa hilabihan nga kadagaya. **13** Miadto si Johanan nga anak nga lalaki ni Karea ug ang tanang pangulo sa kasundalohan nga anaa sa kabukiran ngadto kang Gedalia sa Mizpa. **14** Miingon sila kaniya, "Nasayod ka ba nga gipadala ni Baalis nga hari sa katawhan sa Amon si Ismael nga anak nga lalaki ni Netania aron sa pagpatay kanimo?" Apan wala mituo kanila si Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam. **15** Busa gisultihan sa hilom ni Johanan nga anak nga lalaki ni Karea si Gedalia sa Mizpa ug miingon, "Tugoti ako sa pagpatay kang Ismael nga anak nga lalaki ni Netania. Walay maghunahuna nga ako ang mibuhat. Ug nganong patyon ka man niya? Nganong tugotan man ang tanang taga-Juda nga nagkatigom nganha kanimo aron magkatibulaag ug mapuo ang nahibilin sa Juda?" **16** Apan miingon si Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam kang Johanan nga anak nga lalaki

ni Karea, “Ayaw buhata kining butanga, tungod kay nagsulti ka lang ug bakak mahitungod kang Ismael.”

41 Apan nahitabo kini sa ikapitong bulan, nga miadto kang Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam sa Mizpa si Ismael nga anak nga lalaki ni Elishama, gikan sa harianong pamilya, ug ang pipila ka mga opisyal sa hari- napulo ka mga tawo nga uban kaniya. Nag-uban sila ug kaon didto sa Mizpa. **2** Mitindog ug gipatay ni Ismael nga anak nga lalaki ni Netania, ug sa napulo ka mga tawo uban kaniya si Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam nga anak nga lalaki ni Shafan, pinaagi sa espada. Gipatay ni Ismael si Gedalia nga gihimo sa hari sa Babilonia nga magdumala sa yuta. **3** Unya, gipatay usab ni Ismael ang tanang mga taga-Juda nga uban ni Gedalia sa Mizpa ug ang mga manggugubat nga kalalakin-an nga Caldeanhon nga nakaplagan didto. **4** Unya ikaduha na kadto nga adlaw human sa pagpatay kang Gedalia, apan wala pa gihapoy usa nga nasayod. **5** Adunay pipila ka mga tawo gikan sa Shekem, gikan sa Shilo, ug gikan sa Samaria—80 ka mga tawo nga gikiskisan ang ilang mga balbas, gigisi ang ilang mga bisti ug gisamaran ang ilang mga kaugalingon—nga nagdala ug mga pagkaon nga halad ug insenso sa ilang mga kamot aron moadto sa balay ni Yahweh. **6** Busa mitagbo kanila si Ismael nga anak nga lalaki ni Netania gikan sa Mizpa samtang nagpadulong sila, nga nagbaktas ug nanaghilak. Unya nahitabo kadto sa dihang natagboan na niya sila, miingon siya kanila, “Uban kamo ngadto kang Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam!” **7** Nahitabo kana sa dihang miabot na sila sa siyudad, gipangpatay sila ni Ismael nga anak nga lalaki ni Netania ug gilabay sila ngadto sa atabay, siya ug ang mga tawo nga uban kaniya. **8** Apan adunay napulo ka mga tawo nga uban kanila ang misulti kang Ismael, “Ayaw kami patya, kay aduna kami mga pagkaon didto sa among uma: trigo ug sebada, lana ug dugos.” Busa wala niya sila patya uban sa iyang mga kaubanan. **9** Dako ang atabay diin gilabay ni Ismael ang mga patay nga lawas sa mga tawo nga iyang gipatay, nga gipakalot ni Haring Asa aron pagpanalipod batok kang Haring Baasha sa Israel. Gipuno kini ni Ismael nga anak nga lalaki ni Netania ug patay nga mga lawas. **10** Human niini, gidakop usab ni Ismael ang uban pang katawhan nga atua sa Mizpa, ang mga anak nga babaye sa hari ug ang tanang katawhan nga nahibilin sa Mizpa nga gitugyan ni Nebuzaradan nga pangulo sa tigpanalipod ngadto kang Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam. Busa nadakpan sila ni Ismael nga anak nga lalaki ni Netania ug mipadayon sa pagtabok ngadto sa mga katawhan sa Amon. **11** Apan nadunggan ni Johanan nga anak ni Karea ug sa mga pangulo sa kasundalohan nga uban kaniya ang tanang kadaot nga gibuhat ni Ismael nga anak nga lalaki ni Netania. **12** Busa gidala nila ang tanan nilang katawhan ug nakiggubat batok kang Ismael nga anak nga lalaki ni Netania. Nakit-an nila siya sa dakong linaw sa Gibeon. **13** Unya nahitabo kadto nga sa dihang nakita sa tanang katawhan nga uban ni Ismael si Johanan nga anak nga lalaki ni Karea ug ang tanang mga pangulo sa kasundalohan nga uban kaniya, nalipay sila pag-ayo. **14** Busa mibalhin ang tanang katawhan nga nadakpan ni Ismael sa Mizpa ug miadto kang Johanan nga anak nga lalaki ni Karea. **15** Apan mikalagiw si Ismael nga anak nga lalaki ni Netania uban ang walo ka kalalakin-an gikan kang Johanan. Miadto siya sa katawhan sa Amon. **16** Gidala ni Johanan nga anak nga lalaki ni Karea ug sa tanang mga pangulo sa kasundalohan ang tanang katawhan nga ilang naluwas gikan kang Ismael nga anak nga lalaki ni Netania gikan sa Mizpa. Nahitabo kini human gipatay ni Ismael si Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam. Gikuha ni Johanan ug sa iyang mga kaubanan ang mga kusgan nga kalalakin-an, mga manggugubat, mga kababayen-an ug mga kabataan ug ang mga yunuko nga ilang naluwas gikan sa Gibeon. **17** Unya miadto sila ug nagpabilin sa mubo nga higayon sa Gerut Kimham, nga duol sa Betlehem. Padulong sila sa Ehipto **18** tungod sa mga Caldeanhon. Nahadlok sila kanila tungod kay gipatay man ni Ismael nga anak nga lalaki ni Netania si Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam, nga maoy gipadumala sa hari sa yuta sa Babilonia.

42 Unya miadto kang Jeremias nga propeta ang tanang mga pangulo sa kasundalohan ug si Johanan nga anak nga lalaki ni Karea, si Jezania nga anak nga lalaki ni Hoshaya, ug ang tanang katawhan gikan sa labing ubos ngadto sa inila. **2** Miingon sila kaniya, “Tugoti ang among mga paghangyo nga moabot diha kanimo. Iampo kami ngadto kang Yahweh nga imong Dios alang niining katawhan nga nahibilin, sanglit pipila nalang man kami, sama sa imong nakita. **3** Hangyoa si Yahweh nga imong Dios nga isulti kanamo ang dalan nga angay namong padulngan ug kung unsa ang angay namong buhaton.” **4** Busa miingon si Jeremias nga propeta kanila, “Nadungog ko kamo. Paminaw, mag-ampo ako kang Yahweh nga inyong Dios sumala sa inyong gihangyo. Sultihan ko kamo, kung unsa ang itubag ni Yahweh. Wala akoy itago gikan kaninyo.” **5** Miingon sila kang Jeremias, “Hinaot nga si Yahweh ang mahimong tinuod ug matinud-anon nga saksi batok kanamo, kung dili namo buhaton ang tanan nga gisulti ni Yahweh nga imong Dios nga among buhaton. **6** Maayo man kini o daotan, tumanon gayod namo ang tingog ni Yahweh nga among Dios, diin gipadala ka namo, aron mahimong maayo ang mga butang alang kanamo kung tumanon namo ang tingog ni Yahweh nga among Dios.” **7** Human sa napulo ka adlaw, miabot ang pulong ni Yahweh kang Jeremias. **8** Busa gipatawag ni

Jeremias si Johanan nga anak nga lalaki ni Karea ug ang tanang mga pangulo sa kasundalohan nga uban kaniya, ug ang tanang katawhan gikan sa labing ubos hangtod ngadto sa inila. 9 Unya miingon siya kanila, “Mao kini ang gisulti ni Yahweh, ang Dios sa Israel—diin gipadala ako ninyo aron isulti ko ang inyong mga hangyo sa iyang atubangan, 10 'Kung mobalik kamo ug mopuyo niini nga yuta, tukoron ko kamo ug dili gun-obon; itanom ko kamo ug dili ibton, kay walaon ko ang mga katalagman nga akong gipadala nganha kaninyo. 11 Ayaw kahadlok sa hari sa Babilonia nga inyong gikahadlokan. Ayaw siya kahadloki—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—sanglit mag-uban man ako kaninyo aron sa pagluwas kaninyo gikan sa iyang mga kamot. 12 Kay kaluy-an ko kamo. Magmaluluy-on ako kaninyo, ug dad-on ko kamo pagbalik sa inyong yuta. 13 Apan kung pananglitan moingon kamo, “Dili kami magpabilin niini nga yuta”— kung dili kamo maminaw sa akong tingog, ang tingog ni Yahweh nga inyong Dios. 14 Pananglitan moingon kamo, “Dili! Moadto gayod kami sa yuta sa Ehipto, diin dili na kami makakita ug gubat, ni makadungog sa tingog sa budyong, ug dili na kami magutman. Mopuyo kami didto.” 15 Karon paminaw kamo niini nga pulong ni Yahweh, kamo nga nahibilin sa Juda. Si Yahweh nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel, ang miingon niini, 'Kung buot gayod kamo moadto paingon sa Ehipto, aron molakaw ug mopuyo didto, 16 ug ang espada nga inyong gikahadlokan mag-una kaninyo didto sa yuta sa Ehipto. Ang kagutom nga inyong gikabalak-an mogukod kaninyo didto sa Ehipto, ug mamatay kamo didto. 17 Busa mahitabo kini nga ang tanang katawhan nga mogawas aron mopuyo didto sa Ehipto mamatay pinaagi sa espada, kagutom o hampak. Wala gayoy mangaluwas kanila, walay makaikyas sa katalagman nga akong ipahamtang ngadto kanila. 18 Kay miingon si Yahweh nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel niini: Sama nga gibubo ang akong kaligutgot ug kapungot didto sa lumolupyo sa Jerusalem, sa samang paagi ibubo ko ang akong kapungot diha kaninyo kung moadto kamo sa Ehipto. Matinuglo kamo ug kalisangan, talamayon, ug dili tahuron, ug dili na gayod ninyo makita kining dapita pag-usab.'” 19 Unya miingon si Jeremias, “Nagsulti si Yahweh mahitungod kaninyo—ang mga nahibilin sa Juda. Ayaw pag-adto sa Ehipto! Nasayod gayod kamo nga ako ang saksi batok kaninyo karong adlawa. 20 Kay makamatay ang inyong pag-ilad sa inyong kaugalingon sa dihang gipadala ninyo ako ngadto kang Yahweh nga inyong Dios ug miingon, 'Pag-ampo ngadto kang Yahweh nga atong Dios alang kanamo. Isulti kanamo ang tanan nga isulti ni Yahweh nga among Dios, ug tumanon namo kini.' 21 Kay gisuginlan ko kamo karong adlawa, apan wala kamo naminaw sa tingog ni Yahweh nga inyong Dios o sa bisan unsang butang mahitungod sa iyang pagpadala kanako nganha kaninyo. 22 Busa karon, makasiguro gayod kamo nga mamatay kamo pinaagi sa espada, kagutom, ug hampak sa dapit nga buot ninyong puy-an.”

43 Nahitabo kini human namantala ni Jeremias sa tanang katawhan ang tanang mga pulong nga ipasulti kaniya ni Yahweh nga ilang Dios. 2 Miingon si Azaria nga anak nga lalaki ni Hoshaya, si Johanan nga anak nga lalaki ni Karea, ug ang tanang mga mapahitas-on nga tawo ngadto kang Jeremias, “Nagasulti ka ug bakak. Wala ka gipadala ni Yahweh nga among Dios aron sa pag—ingon kanamo nga, “Ayaw kamo pangadto sa Ehipto aron sa pagpuyo didto.' 3 Tungod kay si Baruk nga anak nga lalaki ni Neria ang naghulhog kanimo batok kanamo aron itugyan kami sa mga kamot sa Caldeanhon, aron ipapatay mo kami ug mahimong binihag didto sa Babilonia.” 4 Busa midumili sa pagpamati si Johanan nga anak nga lalaki ni Karea, ang tanang mga prinsipe sa kasundalohan, ug ang tanang mga tawo sa tingog ni Yahweh nga magpuyo didto sa yuta sa Juda. 5 Gidala ni Johanan nga anak nga lalaki ni Karea ug sa tanang mga pangulo sa kasundalohan ang tanang mga nahibilin sa Juda nga namalik gikan sa tanang kanasoran diin nagkatibulaag sila aron magpuyo didto sa yuta sa Juda. 6 Gidala nila ang kalalakin-an ug kababayen-an, ang kabataan ug ang mga anak nga babaye sa hari, ug ang matag tawo nga gitugotan ni Nebuzaradan, nga pangulo sa mga tigpanalipod sa hari, nga magpabilin uban kang Gedalia nga anak nga lalaki ni Ahikam nga anak nga lalaki ni Shafan. Gidala usab nila si Jeremias nga propeta ug si Baruk nga anak nga lalaki ni Neria. 7 Miadto sila sa yuta sa Ehipto, ngadto sa Tapanhes, tungod kay wala sila maminaw sa tingog ni Yahweh. 8 Busa miabot ang pulong ni Yahweh kang Jeremias didto sa Tapanhes, nga nag-ingon, 9 “Pagkuha ug pipila ka dagkong mga bato, ug, sa atubangan sa mga katawhan sa Juda, tagoi kini sa alkitran diha sa agianan sa pultahan sa balay sa Faraon didto sa Tapanhes.” 10 Unya sultihi sila, “Nag-ingon si Yahweh nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel, 'Tan-awa! magpadala ako ug mga mensahero aron dad-on si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ingon nga akong sulugoon. Ibutang ko ang iyang trono ibabaw niining mga bato nga ikaw, Jeremias, naglubong. Ug ibutang ni Nebucadnezar ibabaw kanila ang iyang harianong tolda. 11 Tungod kay moabot siya ug sulongon niya ang yuta sa Ehipto. Mangamatay si bisan kinsa nga gitagana nga mamatay. Pagabihagon si bisan kinsa nga gitagana nga bihagon. Mangamatay sa espada si bisan kinsa nga gitagana nga mamatay sa espada. 12 Unya sunogon ko ang mga templo sa mga dios sa Ehipto. Pagasunogon o pagabihagon sila ni Nebucadnezar. Hinloan niya ang yuta sa Ehipto nga

daw sama sa usa ka magbalantay sa karnero nga nagakuha ug mga kuto sa ilang mga bisti. Mobiya siya niana nga dapit nga madaogon. 13 Gun-ubon niya ang mga haligi nga bato sa Heliopolis didto sa yuta sa Ehipto. Ug pagasunogon niya ang mga templo sa mga dios sa Ehipto.'"

44 Ang pulong nga miabot kang Jeremias mahitungod sa tanang mga taga-Judea nga namuyo didto sa yuta sa Ehipto, sa mga siyudad sa Migdol, Tapanhes, Memfis, ug sa yuta sa Patros. 2 "Miingon niini si Yahweh, nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel: Nakita ninyo ang tanang mga kadaot nga gipahamtang ko sa Jerusalem ug sa tanang mga siyudad sa Juda. Tan-awa, guba kini hangtod karon. Ug wala nay bisan usa nga nagpuyo niini. 3 Tungod kini sa ilang mga daotang binuhatan nga nakapasuko kanako pinaagi sa pagsunog ug insenso ug pagsimba sa laing mga dios. Mao kini ang mga dios nga wala nila mailhi, o kamo, o sa inyong mga katigulangan. 4 Busa nagpadala ako kanunay sa akong mga alagad nga mga propeta ngadto kanila. Gipadala ko sila aron sa pag-ingon nga 'Undangi na ninyo ang pagbuhat ug mangil-ad nga mga butang nga akong gikasilagan.' 5 Apan wala sila namati. Nagdumili sila sa pagtagad ug pagbiya gikan sa ilang pagkadaotan diha sa pagsunog ug insenso sa laing mga dios. 6 Busa gibubo ko ang akong kapungot ug kaligutgot ug nagpasilaob ug kalayo diha sa mga siyudad sa Juda ug sa mga kadalanan sa Jerusalem. Busa nagun-ob ug nalaglag kini hangtod karong adlawa. 7 Busa karon, miingon niini, si Yahweh ang Dios nga labawng makagagahom ug ang Dios sa Israel, "Nganong nagbuhat man kamo ug hilabihan kadaotan batok sa inyong kaugalingon? Nganong mibuhat man kamo ug mga butang nga makapapuo kaninyo gikan sa Juda—sa kalalakin-an ug sa kababayen-an, sa mga kabataan ug sa mga masuso? wala gayoy mahibilin diha kaninyo. 8 Gipasuko ninyo ako pinaagi sa inyong pagkadaotan uban sa mga buhat sa inyong mga kamot, pinaagi sa inyong pagsunog ug insenso ngadto sa ubang mga dios diha sa yuta sa Ehipto, nga diin anaa kamo nagpuyo. Miadto kamo didto aron nga malaglag, aron nga matinunglo kamo ug biaybiayon sa tanang kanasoran sa kalibotan. 9 Nakalimot na ba kamo sa kadaotan nga gibuhat sa inyong mga katigulangan ug sa mga hari sa Juda ug sa ilang mga asawa? Nakalimot na ba kamo sa inyong nabuhat nga daotan ug sa inyong mga asawa diha sa yuta sa Juda ug sa kadalanan sa Jerusalem? 10 Hangtod karon, wala gihapon sila nagpaubos. Wala nila tahora ang akong mga balaod ni mga kasugoan, ni sa pagtuman niini nga akong gibutang sa ilang atubangan, ug sa ilang mga katigulangan." 11 Busa miingon niini, si Yahweh nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel, "Tan-awa, moatubang ako batok kaninyo aron magdala ug kaalaotan ug aron sa paglaglag sa tibuok Juda. 12 Kay kuhaon ko ang mga nahibilin sa Juda nga miadto sa yuta sa Ehipto aron sa pagpuyo didto. Buhaton ko kini aron mangalaglag silang tanan didto sa yuta sa Ehipto. Mangamatay sila pinaagi sa espada ug kagutom. Malaglag pinaagi sa espada ug kagutom ang gikan sa labing ubos hangtod sa inila. Mangamatay sila ug himoong kataw-anan, panghimaraotan, biaybiayon ug kalisangan. 13 Tungod kay pagasilotan ko ang katawhan nga namuyo sa yuta sa Ehipto, sama nga gisilotan ko ang Jerusalem pinaagi sa espada, kagutom ug hampak. 14 Walay makaikyas ni maluwas sa mga nahibilin sa Juda nga namuyo didto sa yuta sa Ehipto ang makabalik pa sa yuta sa Juda, bisan tuod buot nila nga mobalik ug mopuyo didto. Walay makabalik kanila, gawas sa pipila nga makaikyas gikan dinhi." 15 Unya mitubag kang Jeremias ang tanang kalalakin-an nga nasayod nga nagsunog ug insenso ang ilang mga asawa sa laing dios, ug ang tanang pundok sa kababayen-an, ug ang tanang katawhan nga namuyo sa yuta sa Ehipto didto sa Patros. 16 Miingon sila, "Dili kami mamati kanimo—mahitungod sa pulong nga gisulti nimo kanamo sa ngalan ni Yahweh. 17 Tungod kay pagabuhaton gayod namo ang tanan namong giingon nga among buhaton—magsunog kami ug insenso alang sa Rayna sa Langit ug magbubo kami ug mga halad nga ilimnon kaniya sama sa among gibuhat, sa among mga katigulangan, sa among mga hari, ug sa among mga pangulo sa mga siyudad sa Juda ug sa kadalanan sa Jerusalem. Unya mapuno kami sa mga pagkaon, magmauswagon, ug dili makasinati ug bisan unsa nga katalagman. 18 Sa dihang wala na kami nagbuhat niining mga butanga, ang dili paghalad ug insenso sa Rayna sa Langit ug dili pagbubo ug mga halad nga ilimnon kaniya, nag-antos hinuon kami sa kawalad-on ug nangamatay pinaagi sa espada ug kagutom." 19 "Miingon ang mga kababayen-an, "Sa dihang nagahimo kami ug mga halad nga insenso sa Rayna sa Langit ug nagabubo ug mga ilimnon nga halad ngadto kaniya, nisupak ba ang among mga bana sa pagbuhat namo niining mga butanga, sa pagbuhat ug mga keyk nga sama sa iyang panagway ug pagbubo ug mga halad nga ilimnon ngadto kaniya?" 20 Unya miingon si Jeremias sa tanang katawhan—sa kalalakin-an, sa kababayen-an, ug sa tanang katawhan nga mitubag kaniya—nagmantala siya ug miingon, 21 Wala ba diay makahinumdom si Yahweh nga nagsunog kamo ug mga insenso sa mga siyudad sa Juda ug sa kadalanan sa Jerusalem—kamo ug ang inyong mga katigulangan, inyong mga hari ug mga pangulo, ug ang tanang katawhan sa maong yuta? Kay nahinumdoman kini ni Yahweh; ug nahunahunaan niya kini. 22 Unya wala na siya makaagwanta tungod sa inyong daotan ug mangil-ad nga mga binuhatan. Unya nahimong awaaw ang inyong yuta,

makalilisang, ug tinunglo mao nga wala nay namuyo niini ingon man karong adlawa. 23 Nahitabo kini nga katalagman batok kaninyo hangtod karong adlawa tungod kay nagsunog kamo ug insenso ug nakasala batok kang Yahweh, ug tungod kay wala kamo namati sa iyang tingog, sa iyang balaod, sa iyang mga mando ug kasugoan sa kasabotan." 24 Unya miingon si Jeremias sa tanang katawhan ug sa tanang mga kababayen-an, "Paminawa ang pulong ni Yahweh, kamong tanang taga-Juda nga anaa sa yuta sa Ehipto. 25 Miingon niini si Yahweh nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel, Misulti kamo ug ang inyong mga asawa pinaagi sa inyong mga baba ug nagpatuman niini pinaagi sa inyong mga kamot, miingon kamo, "Tumanon gayod namo ang among mga saad nga magsimba sa Rayna sa Langit, ug magbubo ug mga halad nga ilimnon diha kaniya." Karon tumana ang inyong mga saad; ug buhata kini. ' 26 Busa, Pamatia ang pulong ni Yahweh, kamong tanan nga taga-Juda nga nagpuyo sa yuta sa Ehipto, 'Miingon si Yahweh—tan-awa, gipanumpa ko pinaagi sa akong bantogan nga ngalan. Wala na gayoy kalalakin-an sa Juda didto sa tibuok yuta sa Ehipto ang magsangpit sa akong ngalan pinaagi sa ilang mga baba, kamo nga miingon karon, "Ingon nga buhi ang Ginoo nga si Yahweh." 27 Tan-awa, magbantay ako kanila alang sa kaalaotan ug dili sa kaayohan. Mangamatay pinaagi sa espada ug kagutom ang matag tawo sa Juda nga anaa sa yuta sa Ehipto, hangtod nga mahurot sila. 28 Unya mamalik ang mga naluwas sa espada gikan sa yuta sa Ehipto paingon sa yuta sa Juda, ang pipila lamang kanila. Busa masayod ang tanang mga nahibilin sa Juda nga miadto sa yuta sa Ehipto kung kang kinsa ba nga pulong ang tinuod: akoa ba o ilaha. 29 Mao kini ang timaan alang kaninyo—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—nga akong buhaton batok kaninyo niining dapita, aron nga masayran ninyo nga ang akong mga pulong mohamtang gayod kaninyo pinaagi sa katalagman.' 30 Miingon si Yahweh niini, 'Tan-awa, itugyan ko ang Faraon nga si Hopra nga hari sa Ehipto ngadto sa mga kamot sa iyang mga kaaway ug sa mga kamot sa mga buot mopatay kaniya. Sama kini sa akong pagtugyan kang Zedekia nga hari sa Juda ngadto sa mga kamot ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia, nga kaaway niya nga buot usab mopatay kaniya.'"

45 Mao kini ang pulong nga gisulti ni Jeremias nga propeta kang Baruk nga anak nga lalaki ni Neria. Nahitabo kini sa dihang gisulat ni Baruk sa linukot nga basahon kining mga pulonga nga gisulti ni Jeremias—mao kini ang ikaupat nga tuig ni Jehoyakim nga anak nga lalaki ni Josia, nga hari sa Juda, ug miingon siya, 2 "Miingon niini kanimo si Yahweh, ang Dios sa Israel, Baruk: 3 Miingon ka, 'Pagkaalaot ko, tungod kay gidungagan ni Yahweh ug kasubo ang akong kasakit. Gikapoy na ako sa pag-agulo, ug wala akoy kapahulayan.' 4 Mao kini ang kinahanglan mong isulti kaniya: "Miingon si Yahweh niini: Tan-awa, pagalumpagon ko, ang akong gitukod. Ibton ko ang akong gitanom—buhaton ko kini sa tibuok kalibotan. 5 Apan naghandom ka ba ug mga dagkong butang alang sa imong kaugalingon? Ayaw paghandom niini. Tan-awa, moabot ang katalagman sa tanang katawhan—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—apan ihatag ko kanimo ang imong kinabuhi ingon nga imong gipanag-iyahan bisan asa ka moadto.'"

46 Mao kini ang pulong ni Yahweh nga miabot kang Jeremias nga propeta bahin sa mga nasod. 2 Alang sa Ehipto: "Mahitungod kini sa kasundalohan sa Faraon nga si Neco, ang hari sa Ehipto nga anaa sa Carkemis didto sa suba sa Eufrates. Mao kini ang kasundalohan nga gibuntog ni Nebucadnezar, nga hari sa Babilonia sa ikaupat nga tuig sa paghari ni Jehoyakim nga anak nga lalaki ni Josia, nga hari sa Juda: 3 Andama ang gagmay ug dagko nga mga taming, ug lakaw aron sa pagpakig-away. 4 Ipangbutang ang mga hikot diha sa mga kabayo; kabay-i ninyo kini ug pagbarog kamo suot ang inyong mga kalo nga puthaw; baira ang mga bangkaw ug isul-ob ang inyong panagang. 5 Unsa man kining akong nakita? Nalisang sila ug maayo ug nanagan sila, tungod kay nabuntog na ang ilang mga sundalo. Nanagan sila aron maluwas ug wala nay lingilingi. Anaa ang kalisang bisan asa—mao kini ang gipahayag ni Yahweh— 6 dili makadagan ang kusog modagan, ug dili makaikyas ang mga sundalo. Nangapandol sila sa amihanan ug nangahagba daplin sa Suba sa Eufrates. 7 Kinsa man kining mibarog nga sama sa Nilo, kansang mga katubigan mibalodbalod nga sama sa kasubaan? 8 Mibarog ang Ehipto nga sama sa Nilo, sama sa kasubaan sa tubig nga mibalodbalod. Miingon ang Ehipto, 'Mobarog ako ug lunopan ang yuta. Gun-obon ko ang mga siyudad ug ang mga lumolupyo niini. 9 Pangisog, panungas kamong mga kabayo uban sa mga karwahe. Pagawsa ang mga sundalo, sa Cus ug sa Put, mga hanas nga kalalakin-an uban sa taming, ug sa Ludim, mga kalalakin-an nga hanas sa pagpamana.' 10 Nianang adlawa mao ang adlaw sa pagpanimalos alang sa Ginoo nga si Yahweh nga labawng makagagahom, ug siya mismo ang manimalos sa iyang mga kaaway. Molamoy ang espada ug matagbaw kini. Moinom kini hangtod nga mapuno sa ilang mga dugo. Tungod kay adunay ihalad alang sa Ginoo nga si Yahweh nga labawng makagagahom didto sa amihanang dapit sa Suba sa Eufrates. 11 Panungas kamo sa Gilead aron makapatambal, babayeng ulay nga anak sa Ehipto. Walay pulos ang imong pagtambal sa imong kaugalingon. Wala nay makaayo kanimo. 12 Nadungog na sa mga nasod ang imong kaulawan. Napuno ang kalibotan

sa imong mga pagbangotan, tungod kay nagkadinasmagay man ang mga sundalo; nagdungan sila ug kahagba." 13 Mao kini ang pulong ni Yahweh nga gisulti ngadto kang Jeremias nga propeta sa dihang miabot si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ug gisulong ang yuta sa Ehipto. 14 "Ipahibalo sa Ehipto, ug imantala kini sa Migdol, Memfis, ug sa Tapanhes. Barog na kamo sa angay ninyong tindogan ug andama ang inyong kaugalingon, tungod kay lamyon sa espada ang tanan nga anaa sa inyong palibot.' 15 Nganong nangasukamod man sa yuta ang inyong labing kusgan nga mga tawo? Dili na sila makatindog, tungod kay Ako, si Yahweh, ang mitukmod kanila sa yuta. 16 Gipadaghan niya ang mga tawong nahisukamod. Nangahagba ang mga sundalo. Nag-ingnanay sila, 'Tindog. Manguli na kita. Mamalik na kita sa atong kaugalingong katawhan, didto sa atong yutang natawhan. Biyaan nato kining espada nga maoy nagpalukapa kanato.' 17 Gimantala nila didto nga, 'Kutob lamang sa istorya ang Faraon nga hari sa Ehipto, ang tawo nga nagpalabay lamang sa iyang higayon.' 18 Ingon nga buhi ako—gipahayag sa Hari, kansang ngalan mao si Yahweh nga labawng makagagahom— adunay moabot nga sama sa Bukid sa Tabor ug Bukid sa Carmel nga duol sa dagat. 19 Andama ang inyong mga gamit nga dad-on kay pagabihagon kamo, kamong namuyo sa Ehipto. Tungod kay mahimong biniyaan ang Memfis, hingpit kining magun-ob ug wala nay mopuyo didto. 20 Sama sa himsog kaayo nga bayeng baka ang Ehipto, apan moabot gikan sa amihanan ang usa ka insekto nga mamaak. Moabot kini. 21 Sama sa tambok nga torong baka ang sinuholang mga sundalo nga anaa sa iyang taliwala, apan mangatras gihapon sila ug managan. Dili sila magkahiusa sa pagbarog, tungod kay moabot na ang adlaw sa hilabihan nga kadaot batok kanila, ang takna sa pagsilot kanila. 22 Nagtingog ang Ehipto nga sama sa bitin unya mikamang palayo, kay nagpadulong man ang iyang mga kaaway batok kaniya. Mopadulong sila kaniya ingon nga mga tigpamutol ug kahoy gamit ang mga atsa. 23 Pamutlon nila ang mga kahoy sa kalasangan—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—bisan pa ug labong kaayo kini. Tungod kay mas daghan pa ang mga kaaway kaysa sa mga dulon, nga dili maihap. 24 Mapakaulawan ang anak nga babaye sa Ehipto. Itugyan siya ngadto sa kamot sa mga tawo nga naggikan sa amihanan." 25 Si Yahweh nga labawng makagagahom, nga Dios sa Israel, miingon, "Tan-awa, silotan ko si Amon nga taga-Tebes, ang Faraon, ang Ehipto ug ang iyang mga dios, ang mga Faraon nga iyang mga hari, ug kadtong nagsalig kanila. 26 Itugyan ko sila ngadto sa kamot sa mga tawo nga naggukod sa ilang mga kinabuhi, ug ngadto sa kamot ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ug sa iyang mga sulugoon. Unya human niini pagapuy-an ang Ehipto sama sa milabay nga panahon—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. 27 Apan ikaw Jacob nga akong alagad, ayaw kahadlok. Ayaw kabalaka, Israel, tan-awa, ipahibalik ko ikaw gikan sa layong dapit, ug ang imong mga anak gikan sa yuta sa ilang pagkabinihag. Unya mobalik si Jacob, magmalinawon, ug makasiguro, ug wala gayoy si bisan kinsa nga makapalisang kaniya. 28 Ikaw, Jacob, nga akong alagad, ayaw kahadlok—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—tungod kay nag-uban man ako kanimo, busa magdala ako ug hingpit nga kalaglagan batok sa tanang kanasoran diin ko kamo gipakatag. Apan dili ko kamo hingpit nga laglagon. Hinuon, makiangayon ko kamong pantonon ug dili ko gayod kamo biyaan nga dili masilotan."

47 Mao kini ang pulong ni Yahweh nga miabot kang Jeremias nga propeta mahitungod sa mga Filistihanon. Miabot kini nga pulong kaniya sa wala pa gisulong sa Faraon ang Gaza. 2 "Miingon si Yahweh niini: Tan-awa, motungha ang lunop gikan sa amihanan. Mahisama kini sa milapaw nga suba! Unya lunopan niini ang yuta ug ang tanang anaa niini, ang mga siyudad ug ang mga lumolupyo niini! Busa mosinggit sa pagpakitabang ang tanang tawo, ug magbangotan ang tanang lumolupyo sa yuta. 3 Sa dahunog sa kusgang mga tiil sa ilang mga kabayo, sa masaba nga mga ligid sa ilang mga karwahe, dili tabangan sa mga amahan ang ilang mga anak tungod sa ilang kaugalingon nga kaluyahon. 4 Tungod kay moabot na ang adlaw nga magalaglag sa tanang mga Filistihanon, aron puohon gikan sa Tiro ug sa Sidon ang tanang mga naluwas nga buot motabang kanila. Tungod kay laglagon man sa hingpit ni Yahweh ang tanang mga Filistihanon, kadtong nahibilin gikan sa isla sa Caftor. 5 Magpaupaw ang mga taga Gaza. Bahin kang Askelon, manghilom ang mga tawo nga nahibilin sa ilang walog. Hangtod kanus-a paman ninyo samadsamaran ang inyong mga kaugalingon diha sa pagbangotan? 6 Pagkaalaot, espada ni Yahweh! Kanus-a ka pa man mohilom? Balik sa imong sakuban! Hunong ug pagpakahilom. 7 Unsaon man nimo pagpakahilom, nga gimandoan ka man ni Yahweh. Gipatawag ka niya aron sa pagsulong sa Askelon ug batok sa mga kabaybayonan."

48 Ngadto sa Moab, mao kini ang giingon ni Yahweh nga labawng makagagahom, nga Dios sa Israel, "Pagkaalaot sa Nebo, tungod kay hilabihan gayod ang pagkalaglag niini. Gibihag ug gipakaulawan ang Kiriataim. Gipangpulpog ug gipakaulawan ang mga kota niini. 2 Nawad-an na ug dungog ang Moab. Naglaraw ug kadaot ang iyang mga kaaway sa Hesbon batok kaniya. Miingon sila, 'Dali ug gun-obon nato siya ingon nga usa ka nasod. Mangahanaw usab ang Madmin—gukdon ka sa espada. 3 Paminaw!

Adunay panagsinggit nga naggikan sa Horonaim, diin adunay pagkaguba ug hilabihang pagkalaglag. **4** Nalaglag na ang Moab. Nadunggan na ang hilak sa iyang mga anak. **5** Nanungas sila sa bungtod sa Luhit nga naghilak, hangtod sa paglugsong padulong sa Horonaim, nadungog ang mga panagsinggit tungod sa pagkalaglag. **6** Kalagiw! Luwasa ang inyong mga kinabuhi sama sa sampinit nga anaa sa kamingawan. **7** Kay tungod sa inyong pagtuo sa inyong mga tulumanon ug sa inyong bahandi, mangabihag usab kamo. Unya mabihag si Chemos, uban sa iyang mga pari ug mga pangulo. **8** Tungod kay moadto ang tiglaglag sa matag siyudad; walay siyudad nga makaikyas. Busa mahanaw ang walog ug mangalaglag ang patag, sama sa giingon ni Yahweh. **9** Hatagi ug mga pako ang Moab, kay kinahanglan gayod niyang molupad palayo. Mahimong biniyaan ang iyang mga siyudad, ug wala nay mopuyo niini. **10** Hinaot nga matinunglo si bisan kinsa nga tapolan sa pagbuhat sa buluhaton ni Yahweh! Hinaot nga matinunglo si bisan kinsa nga maglikay nga mopaagas ug dugo diha sa iyang espada! **11** Nibati gayod ug kasigurohan ang Moab tungod sa iyang pagkabatan-on. Sama siya sa iyang bino nga wala pa gayod mabubo ngadto sa laing mga sudlanan. Wala pa gayod siya mabihag. Busa hilabihan gayod ang iyang kalami; wala gayod mausab ang iyang lasa. **12** Busa tan-awa, moabot ang mga adlaw—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—sa dihang ipadala ko kadtong mosulong kaniya ug magayabo sa tanan niyang mga bino nga anaa sa sudlanan ug magabuak sa iyang mga tibod. **13** Unya mapakaulawan ang Moab sa Chemos sama nga napakaulawan ang balay sa Israel ngadto sa Betel, nga ilang gisaligan. **14** Unsaon man ninyo pag-ingon, 'Mga sundalo kami, mga kusgan nga manggugubat'? **15** Magun-ob ang Moab ug sulongon ang mga siyudad niini. Tungod kay mikanaog man ang iyang hanas nga mga batan-on nga kalalakin-an ngadto sa dapit nga ihawanan. Mao kini ang gipahayag sa hari! Ang iyang ngalan mao si Yahweh nga labawng makagagahom. **16** Sa dili madugay moabot na ang kalaglagan sa Moab; naghaguros ang kaalaotan. **17** Pagdangoyngoy, kamong tanan nga anaa palibot sa Moab; ug kamong tanan nga nasayod sa iyang kabantogan, isinggit kini, 'Pagkaalaot, sa gamhanang sungkod, sa pinasidunggan nga baston, kay nabali na kini.' **18** Kanaog sa imong dungganon nga dapit ug lingkod sa mala nga yuta, ikaw nga anak nga babaye nga nagpuyo sa Dibon. Kay mosulong na kanimo ang molaglag sa Moab, ang mogun-ob sa imong mga kota. **19** Tindog sa dalan ug tan-awa, kamong katawhan nga namuyo sa Aroer. Pangutan-a ang mga nanagan ug mikalagiw. Ingna, 'Unsa man ang nahitabo?' **20** Napakaulawan ang Moab, tungod kay nabungkag na kini. Pagdangoyngoy ug pagbangotan; singgit sa pagpakitabang. Isulti sa mga tawo nga anaa daplin sa Suba sa Arnon nga nalaglag na ang Moab. **21** Karon miabot na ang pagsilot sa kabungtoran, ngadto sa Holon, sa Jaczah, ug Mepat, **22** ngadto sa Dibon, Nebo, ug Bet Diblataim, **23** ngadto sa Kiriataim, Bet Gamul, ug Bet Meon, **24** ngadto sa Keriot ug sa Bozra, ug ngadto sa tanang mga siyudad sa yuta sa Moab—ang kinalayoan ug ang kinaduolang mga siyudad. **25** Giputol na ang sungay sa Moab; napiang na ang iyang bukton—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **26** Huboga siya, tungod kay nagmapahitas-on man siya batok kang Yahweh. Tugoti nga moligid ang Moab sa iyang suka, ug tugoti nga biaybiayon siya. **27** Kay dili ba gihimo mo man usab nga kataw-anan ang Israel? Nakaplagan ba siya uban sa mga kawatan, nga nagpanglingo ka man sa dihang naghisgot ka bahin kaniya? **28** Biyai ang mga siyudad ug pagkampo kamo sa mga pangpang, kamong mga lumolupyo sa Moab. Pakighisama sa salampati nga nagsalag sa baba sa lungag diha sa mga bato. **29** Nadungog namo ang pagpasigarbo sa Moab—ang iyang pagkamapahitas-on, pagkahambogiro, pagkamapasigarbohon, paghimaya sa iyang kaugalingon ug nanghinobrang garbo sa iyang kasingkasing. **30** Mao kini ang gipahayag ni Yahweh—Nasayod gayod ako sa iyang masinupakong pamulong, nga wala gayoy bili, sama sa iyang mga binuhatan. **31** Busa modangoyngoy ako sa pagbangotan alang sa Moab, ug mosinggit ako sa kasubo alang sa tibuok Moab. Magbangotan ako alang sa katawhan sa Kir Heres. **32** Modangoyngoy ako alang kanimo nga mas hilabihan pa kay sa akong pagdangoyngoy alang sa Jazer, paras sa Sibma! Mitabok ang imong mga sanga lahos ngadto sa Dagat nga Asin paingon sa Jazer. Gisulong sa mga tiglaglag ang imong mga bunga sa ting-init ug ang imong bino. **33** Busa gisakmit ang pagmaya ug ang panaglipay gikan sa mga kahoy nga mamunga ug sa yuta sa Moab. Giundang ko na ang paghimo ug mga bino diha sa ilang mga pugaanan sa mga ubas. Dili na sila makagiok uban sa panaghugyaw. Adunay panagsinggit apan dili tungod sa kalipay. **34** Gikan sa mga singgit sa Hesbon hangtod sa Eleale, madungog ang ilang mga tingog sa Jahaz, gikan sa Zoar ngadto sa Horonaim ug Eglat Shelishia, kay bisan ang katubigan sa Nimrim nihubas na. **35** Tungod kay pagataposon ko si bisan kinsa nga nagahalad sa taas nga mga dapit ug nagasunog ug mga insenso sa iyang mga dios didto sa Moab—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **36** Busa nagbangotan gayod ang akong kasingkasing alang sa Moab sama sa usa ka plawta. Nagbangotan ang akong kasingkasing sama sa mga plawta alang sa katawhan sa Kir Hareset. Nangahanaw na ang ilang mga bahandi nga ilang naangkon. **37** Kay nangaupaw ang matag ulo ug gibalbasan ang matag balbas. Adunay mga samad ang matag kamot,

ug nagpalda sila ug sako. **38** Adunay pagbangotan bisan
asa, sa atop sa Moab o sa mga plasa. Tungod kay gilaglag
ko ang Moab sama sa mga sudlanan nga gisalibay na—mao
kini ang gipahayag ni Yahweh. **39** Nabungkag na gayod
kini! Hilabihan gayod ang ilang pagdangoyngoy sa ilang
pagbangotan! Mitalikod ang Moab tungod sa kaulaw! Busa
pagabiaybiayon ug kalisangan ang Moab sa tanan nga anaa
sa iyang palibot." **40** Tungod kay giingon kini ni Yahweh, "Tan-
awa, moabot ang mga kaaway sama sa usa ka naglupad
nga agila, nga magabukhad sa iyang mga pako ngadto
sa Moab. **41** Nabuntog na ang Keriot, ug nailog na ang
mga kota niini. Kay nianang adlawa mahisama sa mga
kasingkasing sa babaye nga nagbati ang mga kasingkasing
sa kasundalohan sa Moab. **42** Busa mapukan ang Moab ug
dili na sila pagatawgon nga usa ka katawhan, tungod kay
gihimo man niyang labaw ang iyang kaugalingon batok kang
Yahweh. **43** Padulong na ang kalisang, ang bung-aw, ug ang
lit-ag, diha kaninyo mga lumolupyo sa Moab—mao kini ang
gipahayag ni Yahweh. **44** Si bisan kinsa nga moikyas tungod
sa kalisang mahulog gayod sa bung-aw, ug si bisan kinsa
nga mokatkat pagawas sa bung-aw malit-ag, tungod kay
dad-on ko kini kanila sa tuig sa akong pagpanimalos batok
kanila—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **45** Motindog nga
walay umoy didto sa landong sa Hesbon ang mga mikalagiw,
tungod kay moutbo ang kalayo gikan sa Hesbon, kalayo
nga gikan sa tungatunga sa Sihon. Pagalamoyon niini ang
agtang sa Moab ug ang mga ulo sa mga tawong mapahitas-
on. **46** Pagkaalaot mo, Moab! Nalaglag na ang katawhan sa
Chemos, tungod kay gibihag na ang imong mga anak nga
lalaki ug babaye. **47** Apan ibalik ko ang pagkaanindot sa
Moab sa ulahing mga adlaw—mao kini ang gipahayag ni
Yahweh." Dinhi natapos ang paghukom alang sa Moab.

49 Mahitungod sa katawhan sa Amon, miingon si Yahweh
niini, "Wala bay mga anak ang Israel? Wala ba gayoy
tawo nga makapanunod sa mga butang sa Israel? Nganong
gisakop man ni Molec si Gad, ug ang iyang katawhan nga
namuyo sa mga siyudad niini? **2** Busa tan-awa, moabot na
ang mga adlaw—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—sa
dihang ipatingog ko ang timaan alang sa pagpakiggubat
batok sa Raba taliwala sa katawhan sa Amon, busa mahimo
kining biniyaan nga tinapok ug pagasunogon ang matag
baryo niini. Kay panag-iyahon sa mga Israelita kadtong
nanag-iya kaniya," miingon si Yahweh. **3** Nagminatay
sa pagbangotan, ang Heshbon, kay napukan na ang Ai!
Singgit, anak nga mga babaye sa Raba! Pagsul-ob ug
sako. Pagbangotan ug pagdagan sa walay hinungdan,
kay mabihag na si Molec, kauban sa iyang mga pari
ug sa mga pangulo niini. **4** Nganong nagpagarbo man
kamo sa inyong mga walog, mga walog nga hilabihan
kamabungahon, pagkawalay pagtuo nga anak nga babaye?
kamo nga nagasalig sa inyong mga bahandi ug moingon,
'Kinsa man ang makigbatok kanako?' **5** Tan-awa magdala
ako ug kalisang diha kaninyo—mao kini ang gipahayag sa
Ginoo nga si Yahweh nga labawng makagagahom—kini
nga kalisang moabot sa tanan niadtong nagpalibot kaninyo.
Magkatibulaag ang matag usa kaninyo. Wala na gayoy
makahimo sa pagtigom niadtong nanagan. **6** Apan human
niini ipahibalik ko ang kadagaya sa katawhan sa Amon—mao
kini ang gipahayag ni Yahweh." **7** Mahitungod sa Edom,
nagsulti si Yahweh niini nga labawng makagagahom, "Wala
na ba gayoy makita nga kaalam sa Teman? Nawala na ba
ang maayong tambag niadtong adunay pagsabot? Nadaot
naba ang ilang kaalam? **8** Kalagiw! Biya! Pagpuyo ngadto
sa mga bangag sa yuta, mga lumolupyo sa Dedan. Kay
magpadala ako ug katalagman kang Esau sa panahon
nga silotan ko siya. **9** Kung moanha ang mangangani
sa ubas diha kanimo, dili ba sila mobilin bisan gamay?
Kung ang kawatan moabot sa kagabhion, dili ba kuhaon
lamang nila kung unsa ang ilang gusto? **10** Apan huboan
ko gayod si Esau sa iyang bisti. Ipakita ko ang iyang mga
tagoanan nga dapit. Aron nga dili na niya matagoan ang
iyang kaugalingon. Nangalaglag ang iyang mga anak, ang
iyang mga igsoon, ug ang iyang mga silingan, ug nahanaw
siya. **11** Biyai ang imong mga bata nga ilo. Atimanon ko
sila, ug makasalig ang imong mga balo kanako." **12** Kay
miingon si Yahweh niini, "Tan-awa, kadtong dili takos niini
kinahanglan nga mag-inom ug pipila ka kopa. Naghunahuna
ka ba sa imong kaugalingon nga magalakaw nga dili silotan?
13 Kay nanumpa ako sa akong kaugalingon—mao kini
ang gipahayag ni Yahweh—nga mahimong kahadlokan
ang Bozra, biaybiayon, malaglag, ug gamiton alang sa
pagtunglo. Ang tanang mga siyudad niini malaglag hangtod
sa kahangtoran. **14** Nakadungog ako ug balita gikan kang
Yahweh, ug adunay gipadala nga mensahero ngadto sa
mga nasod, 'Paghiusa kamo ug sulonga siya. Pangandam
alang sa gubat.' **15** "Tan-awa, gipagamay ko ikaw tandi
sa ubang mga nasod, gitamay sa mga tawo. **16** Alang sa
imong pagkamahinadlokon, ang pagkagarboso sa imong
kasingkasing mao ang nakalimbong kanimo, mga lumolupyo
ngadto sa mga pangpang, kamo nga nagpuyo sa tumoy
sa kabungtoran aron nga makasalag kamo sa taas sama
sa agila. Dad-on ko kamo paubos gikan didto—mao kini
ang gipahayag ni Yawheh. **17** Kalisangan ang Edom sa
tanan nga moagi niini. Magkurog ug makapanghupaw ang
matag usa tungod sa tanang mga katalagman. **18** Sama sa
pagkalaglag sa Sodoma ug sa Gomora ug sa ilang mga
silingan," miingon si Yahweh, "walay tawo nga mopuyo didto;
walay tawo nga magpabilin didto. **19** Tan-awa, motungas siya

sama sa liyon nga gikan sa kalasangan sa Jordan ngadto sa lunhaw nga sibsibanan. Kay padaganon ko dayon ang Edom gikan niini, ug magbutang ako ug tawo nga mapilian nga magdumala niini. Kay kinsa man ang sama kanako, ug kinsa man ang mopatawag kanako? Kinsa man nga magbalantay sa karnero ang makasukol kanako?" **20** Busa pamati sa mga laraw ni Yahweh nga himoon batok sa Edom, mga laraw nga iyang nahimo batok sa mga lumolupyo sa Teman. Pagaguyoron gayod sila palayo, bisan ang labing gamay nga pundok sa mga karnero. Mahimong guba nga mga dapit ang ilang mga sibsibanan. **21** Matay-og ang yuta sa linagubo sa ilang pagkapukan. Madunggan ang kakusog sa pagsinggit hangtod sa Dagat nga Kabugangan. **22** Tan-awa, adunay mosulong nga sama sa agila, ug mohugpa ug mobukhad sa iyang mga pako ngadto sa Bozra. Unya nianang adlawa, mahisama sa kasingkasing sa usa ka babayeng nagbati ang mga kasingkasing sa mga kasundalohan sa Edom." **23** Mahitungod sa Damascus, "Mahimong maulawan ang Hamat ug ang Arpad, kay nadungog nila ang balita sa katalagman. Mangatunaw sila! Masamok sila sama sa dagat, nga dili gayod makapahulay. **24** Mahimong huyang pag-ayo ang Damascus, miikyas kini; gisakmit kini sa kalisang. Ang kalisod ug ang kasakit midakop niini, sama sa kasakit sa babayeng manganak. **25** Naunsa man nga ang siyudad sa pagdayeg wala biyai, ang lungsod sa akong kalipay? **26** Busa mangahagba ang matag batan-ong lalaki ngadto sa mga plasa niini, ug nianang adlawa mangahanaw ang tanang manggugubat nga kalalakin-an—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga labawng makagagahom." **27** "Kay sunogon ko ang paril sa Damascus, ug lamuyon niini ang mga kota sa Ben Hadad." **28** Mahitungod sa Kedar ug sa gingharian sa Hazor, miingon si Yahweh niini ngadto kang Nebucadnezar (karon sulongon ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia kining mga dapita): "Barog ug sulonga ang Kedar ug laglaga kadtong mga tawo nga anaa sa sidlakan. **29** Pagakuhaon ang ilang mga tolda ug ang ilang mga panon sa karnero, uban sa mga tabil sa ilang tolda ug ang tanan nilang mga gamit; pagakuhaon ang ilang mga kamelyo gikan kanila, ug maninggit ang kalalakin-an ngadto kanila, "Anaa sa matag kilid ang kalisang!" **30** Kalagiw! Paglatagaw sa halayo! Pagpabilin sa mga bangag sa yuta, mga lumolupyo sa Hazor—mao kini ang gipahayag ni Yahweh— kay naglaraw ug daotan si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia batok kaninyo. Kalagiw! Biya! **31** Barog! Sulonga ang malinawon nga nasod, nga nagpuyo nga luwas," miingon si Yahweh. Wala silay mga ganghaan o mga rehas didto kanila, ug nagpuyo ang mga tawo niini pinaagi sa ilang kaugalingon lamang. **32** Kay mahimong inilog ang ilang mga kamelyo, ug mahimong inilog sa gubat ang kadagaya sa ilang mga kabtangan. Unya patibulaagon ko sa matag dapit kadtong nagagupit sa ilang mga buhok, ug pahamtangan ko sila ug katalagman gikan sa matag kilid—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **33** Mahimong puloy-anan sa mga ihalas nga mga iro ang Hazor, usa ka biniyaan nga yuta hangtod sa kahangtoran. Wala gayoy mopuyo didto; walay tawo nga magpabilin didto." **34** Mao kini ang pulong ni Yahweh nga miabot kang propeta Jeremias mahitungod sa Elam. Nahitabo kini sa sinugdanan sa paghari ni Zedekia nga hari sa Juda, ug miingon siya, **35** "Mao kini ang giingon ni Yahweh nga labawng makagagahom: Tan-awa, laglagon ko ang mga tigpana sa Elam, nga maoy labing kusgan nilang bahin. **36** Kay dad-on ko ang upat ka mga hangin nga gikan sa upat ka mga bahin sa kalangitan, ug patibulaagon ko ang katawhan sa Elam niadto nga mga hangin. Walay nasod nga dili pagaadtoan niadtong nagkatibulaag nga gikan sa Elam. **37** Unya dugmokon ko ang Elam sa atubangan sa ilang mga kaaway ug niadtong nangita sa ilang mga kinabuhi. Kay magdala ako ug katalagman batok kanila, ang kabangis sa akong kasuko—mao kini ang gipahayag ni Yahweh— ug ipadala ko ang espada didto kanila hangtod nga malaglag ko sila. **38** Unya ibutang ko ang akong trono didto sa Elam ug laglagon ang hari niini ug ang mga pangulo nga gikan didto—mao kini ang gipahayag ni Yahweh— **39** ug mahitabo kini sa umaabot nga mga adlaw nga ipahibalik ko ang kadagaya sa Elam—mao kini ang gipahayag ni Yahweh."

50 Mao kini ang pulong nga gipahayag ni Yahweh mahitungod sa Babilonia, ang yuta sa mga Caldeanhon, pinaagi sa kamot ni Jeremias nga propeta, **2** "Ibalita ngadto sa kanasoran ug papaminawa sila. Ipataas ang bandera ug papaminawa sila. Ayaw kini itago. Isulti, 'nga nabihag na ang Babilonia. Napaulawan si Bel. Nalisang si Marduk. Napaulawan ang mga diosdios niini; nangalisang ang larawan niini.' **3** Motungha batok niini ang nasod nga gikan sa amihanan nga bahin, aron nga himoon ang iyang yuta nga biniyaan. Walay si bisan kinsa, ni tawo man o bangis nga mananap, ang mopuyo niini. Mokalagiw sila. **4** Niadtong mga adlawa ug nianang panahona—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—maghiusa ang katawhan sa Israel ug ang katawhan sa Juda aron sa paghilak ug mangita kang Yahweh nga ilang Dios. **5** Mangutana sila kung asa ang dalan paingon sa Zion ug moadto sila niini, nga moingon, "Mangadto kami ug makighiusa ngadto kang Yahweh sa walay kataposan nga kasabotan nga dili gayod mahikalimtan." **6** Nahisalaag ang akong katawhan sama sa panon sa mga karnero. Gipahisalaag sila sa mga magbalantay ngadto sa mga kabukiran; gipamuhian nila sila ngadto sa matag bungtod. Miadto sila, nakalimot sila sa dapit diin sila nagpuyo. **7** Gilamoy sila sa tanan nga nakakita kanila. Miingon ang ilang

mga kaaway, "Dili kami sad-an, tungod kay nakasala sila batok kang Yahweh, ang tinuod nila nga pinuy-anan—si Yahweh, ang paglaom sa ilang mga katigulangan.' 8 Biya gikan sa taliwala sa Babilonia; gawas gikan sa yuta sa mga Caldeanhon; pagpakasama sa mga laking kanding nga mobiya sa atubangan sa panon sa karnero. 9 Tan-awa, agdahon ko ug paanhion ang dakong pundok sa mga nasod gikan sa amihanan batok sa Babilonia. Maghiusa sila batok kaniya. Mabihag ang Babilonia gikan didto. Sama sa hanas nga manggugubat ang ilang mga pana nga walay mahibalik nga kawang. 10 Mahimong inilog ang Caldea. Matagbaw ang tanan nga moilog niini—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. 11 Magmaya ka, magsaulog ka sa akong mga panulondon; magluksolukso ka sama sa usa ka nating baka nga nagtamaktamak sa sibsibanan niini; sama sa kusgan nga kabayo ang imong pagbahihi. 12 Busa maulawan gayod pag-ayo ang imong inahan; maulawan gayod ang tawo nga nagpakatawo kanimo. Tan-awa, mahimo siyang dili mahinungdanon sa mga nasod, sa kamingawan, sa mala nga yuta, ug sa disyerto. 13 Tungod sa kasuko ni Yahweh, dili na mapuy-an ang Babilonia, apan hingpit kini nga magun-ob. Mangurog ang tanan nga moagi sa Babilonia ug moagulo tungod sa mga samad niini. 14 Andama ang inyong kaugalingon batok sa Babilonia ug sa tanan nga nakapalibot niini. Kinahanglan nga mopana ngadto kaniya ang matag usa nga miinat ug pana. Hutda ang tanan ninyong mga udyong, kay nakasala man siya batok kang Yahweh. 15 Paninggit kamo nga nakapalibot kaniya! Gitugyan na niya ang iyang kaugalingon; nangatumba na ang iyang mga tore, nangalumpag na ang iyang mga pariL, kay mao kini ang panimalos ni Yahweh. Panimalos ngadto kaniya! Buhata ngadto kaniya ang sama sa iyang nabuhat! 16 Laglaga ang tanan nga mga mag-uuma nga nagtanom ug mga binhi ug ang tawo nga nigamit ug galab sa panahon sa ting-ani didto sa Babilonia. Tugoti ang matag usa ka tawo nga mobalik sa kaugalingon niya nga katawhan gikan sa espada sa madaugdaogon; tugoti sila nga mokalagiw gikan sa kaugalingon nila nga yuta. 17 Usa ka karnero ang Israel nga natibulaag nga gipasalaag sa mga liyon. Gilamoy siya pag-una sa hari sa Asiria; unya human niini, gibali ang iyang mga bukog sa hari sa Babilonia nga si Nebucadnezar. 18 Busa si Yahweh nga labawng makagagahom, ang Dios sa Israel, miingon niini: Tan-awa, pagasilotan ko ang hari sa Babilonia ug ang iyang yuta, sama sa akong pagsilot sa hari sa Asiria. 19 Ibalik ko ang Israel sa iyang pinuy-anan; mosibsib siya ngadto sa Carmel ug sa Bashan. Unya matagbaw siya didto sa kabungtoran sa Efraim ug sa Gilead. 20 Niadtong mga adlawa ug nianang panahona, miingon si Yahweh, pangitaon ang kasal-anan sa Israel, apan wala gayoy makaplagan. Nagapangita ako mahitungod sa mga sala sa Juda, apan wala gayoy mahikaplagan, tungod kay pasayloon ko ang nahibilin nga akong giluwas." 21 "Barog batok sa yuta sa Merataim, batok niini ug ang tawo nga nagpuyo sa Pekod. Pamatyon mo sila pinaagi sa espada ug ilain sila alang sa kalaglagan—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—buhata ang tanan nga gimando ko kanimo. 22 Ang tingog sa gubat ug ang hilabihan nga pagkalaglag anaa sa yuta. 23 Naputol ug naguba gayod ang martilyo sa tibuok kayutaan. Naunsa nga gikalisangan sa mga nasod ang Babilonia. 24 Nagbutang ako ug lit-ag alang kanimo ug nalit-ag ka, Babilonia, ug wala ka masayod niini! Nakaplagan ka ug nabihag, tungod kay nagsupak ka man kang Yahweh. 25 Giablihan ni Yahweh ang iyang tipiganan sa mga hinagiban ug gipagawas ang tanan nga mga hinagiban sa iyang kasuko. Adunay buhat ang Ginoo nga si Yahweh nga labawng makagagahom didto sa yuta sa mga Caldeanhon. 26 Sulonga siya gikan sa halayo. Ablihi ang iyang mga kamalig ug tapoka siya sama sa tinapok nga trigo. Ilain siya alang sa kalaglagan. Ayaw tugoti nga adunay mahibilin kaniya. 27 Pamatya ang tanan niyang torong mga baka. Dad-a kini sa dapit diin paga-ihawon kini. Pagkaalaot nila, kay miabot na ang ilang panahon—ang panahon alang sa pagsilot kanila. 28 Adunay tingog niadtong mikalagiw, niadtong mga naluwas, nga gikan sa yuta sa Babilonia. Mao kini ang balita sa pagpanimalos ni Yahweh nga among Dios alang sa Zion, ug ang pagpanimalos alang sa iyang templo." 29 "Ipatawag ang mga tigpana batok sa Babilonia—ang tanan nga nagbinat sa ilang mga pana. Pagkampo batok kaniya, ug ayaw tugoti nga adunay makaikyas. Pabayra siya alang sa iyang nabuhat. Buhata ngadto kaniya pinaagi sa sukdanan nga iyang gigamit. Kay gipasipad-an man niya si Yahweh, ang Balaan sa Israel. 30 Busa mangahagba ang iyang batan-ong kalalakin-an didto sa plasa sa siyudad, ug mangalaglag ang tanan niyang mga manggugubat nga kalalakin-an nianang adlawa—mao kini ang gipahayag ni Yahweh." 31 "Tan-awa, makigbatok ako kanimo, mapahitas-on—mao kini ang gipahayag sa Ginoo nga labawng makagagahom nga si Yahweh—kay miabot na ang imong adlaw, nga mapahitas-on, ang panahon sa dihang pagasilotan ko ikaw. 32 Busa mangapandol ug mangatumba ang mga mapahitas-on. Wala na gayoy mobangon kanila. Pagasunogon ko ang ilang mga siyudad; pagalamuyon niini ang tanan nga nakapalibot kaniya. 33 Miingon niini si Yahweh nga labawng makagagahom: Dinaugdaog ang katawhan sa Israel, kauban sa katawhan sa Juda. Ang tanan nga nagbihag kanila nagpabilin nga nagpugong kanila; nagdumili sila sa pagpalakaw kanila. 34 Kusgan ang tawo nga nagluwas kanila. Si Yahweh nga labawng makagagahom ang iyang ngalan. Modapig gayod siya sa ilang mga kahimtang, aron

nga magdala ug kapahulayan sa yuta, ug magdala ug kasamok sa mga nagpuyo sa Babilonia. **35** Ang espada batok sa mga Caldeanhon—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—ug batok sa mga lumolupyo sa Babilonia, sa iyang mga pangulo, ug sa iyang manggialamon nga kalalakin-an. **36** Moabot na ang espada batok niadtong nagsulti sa mga pulong alang sa pagpanagna, aron nga mapadayag ang ilang kaugalingon ingon nga mga buangbuang. Moabot na ang espada batok sa iyang mga sundalo, aron nga mangalisang sila pag-ayo. **37** Moabot na ang espada batok sa ilang mga kabayo, sa ilang mga karwahe ug sa tanang katawhan nga anaa taliwala sa Babilonia, ug mahisama sila sa usa ka babaye. Moabot na ang espada batok sa iyang mga lawak nga tipiganan, ug mailog sila. **38** Moabot ang hulaw ngadto sa iyang katubigan, aron nga mangahubas kini. Kay yuta man siya sa walay pulos nga mga diosdios, ug magbuhat sila sama sa mga tawo nga nabuang pinaagi sa makauulaw nila nga mga diosdios. **39** Busa mopuyo didto sa disyerto ang mga bangis nga mga mananap uban sa ihalas nga mga iro, ug mopuyo didto kaniya ang dumalaga nga mga ostrich. Dili na gayod siya mapuy-an sa tanang panahon. Gikan sa kaliwatan hangtod sa mosunod nga kaliwatan, dili na gayod siya mapuy-an. **40** Sama sa paggun-ob sa Dios sa Sodoma ug sa Gomora ug sa ilang mga silingan—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—wala na gayoy tawo nga mopuyo didto; wala na gayoy tawo nga magpabilin kaniya." **41** "Tan-awa, moabot ang katawhan nga gikan sa amihanan, ang dakong nasod ug ang mga hari niini nangandam gikan sa halayong dapit. **42** Aduna silay mga pana ug mga bangkaw. Mabangis sila ug walay kaluoy. Sama sa hampak sa dagat ang ilang tingog, ug nagkabayo sila sa han-ay nga sama sa manggugubat nga kalalakin-an, batok kanimo, anak nga babaye sa Babilonia. **43** Nadungog sa hari sa Babilonia ang ilang balita ug nangaluya ang iyang mga kamot tungod sa kasubo. Mikupot kaniya ang kasakit sama sa babaye nga nagbati. **44** Tan-awa! Motungha siya sama sa liyon nga gikan sa kalasangan sa Jordan ngadto na sa sibsibanan nga dapit kay sa kalit padaganon ko sila gikan niini, ug magbutang ako ug tawo nga pilion aron nga magdumala niini. Kay kinsa man ang sama kanako, ug kinsa man ang mopatawag kanako? Kinsa man nga magbalantay sa karnero ang makaasdang kanako? **45** Busa pamati sa mga laraw ni Yahweh nga himoon batok sa Babilonia, ang mga laraw nga iyang gilaraw batok sa yuta sa mga Caldeanhon. Pagaguyoron gayod sila palayo, bisan pa ang labing gamay nga panon sa karnero. Mahimong awaaw ang ilang sibsibanan. **46** Matay-og ang yuta sa dahunog sa pagkabuntog sa Babilonia, ug nadungog taliwala sa mga nasod ang ilang panagsinggit sa kasubo."

51 "Miingon si Yahweh niini: Tan-awa, pahuroson ko ang hangin sa kalaglagan batok sa Babilonia ug batok niadtong namuyo sa Leb Kamai. **2** Magpadala ako ug mga langyaw ngadto sa Babilonia. Patibulaagon nila siya ug gun-obon ang iyang yuta, kay moabot sila gikan sa tanang bahin batok kaniya sa adlaw sa katalagman. **3** Ayaw tugoti nga makabinat pa ang mga tigpana sa ilang mga pana; ayaw sila tugoti nga makasul-ob pa ug panagang. Ayaw saylohi ang iyang mga batan-on nga kalalakin-an; igahin ang tibuok niya nga kasundalohan alang sa kalaglagan. **4** Kay mangahagba ang samaran nga mga tawo diha sa yuta sa mga Caldeanhon; kadtong mangamatay mangahagba sa iyang kadalanan. **5** Kay wala gisalikway ang Israel ug ang Juda sa ilang Dios, ni Yahweh nga labawng makagagahom, bisan tuod nga napuno ang ilang yuta sa nabuhat nga mga kasaypanan batok kaniya nga Balaan sa Israel. **6** Kalagiw gikan sa taliwala sa Babilonia; tugoti nga luwason sa matag tawo ang iyang kaugalingon. Ayaw ug kalaglag sa iyang kasal-anan. Tungod kay mao na kini ang takna sa pagpanimalos ni Yahweh. Panimaslan niya kining tanan diha kaniya. **7** Ang Babilonia usa ka kupa nga bulawan nga gigunitan ni Yahweh nga nakapahubog sa tibuok kalibotan; giinom sa mga nasod ang bino sa Babilonia ug nangabuang sila. **8** Kalit lamang nga mahugno ug malaglag ang Babilonia. Pagdangoyngoy alang kaniya! Hatagi siya ug tambal alang sa iyang kasakit; tingali ug mamaayo siya. **9** 'Nangandoy kami nga maayo ang Babilonia, apan wala siya naayo. Mamiya kitang tanan ug mopahilayo kaniya, ngadto sa atong kaugalingon nga yuta. Kay misangko ngadto sa kalangitan ang iyang pagkasad-an; misangko na kini ngadto sa kapanganoran. **10** Gipahayag ni Yahweh ang atong pagka walay sala. Dali kamo, isugid nato sa Zion ang mga nabuhat ni Yahweh nga atong Dios.' **11** Baira ang mga udyong ug dad-a ang mga taming. Gidasig ni Yahweh ang kasingkasing sa hari sa Medes diha sa laraw nga laglagon ang Babilonia. Alang kini sa pagpanimalos ni Yahweh, pagpanimalos alang sa pagkagun-ob sa iyang templo. **12** Iisa ang bandera diha sa mga paril sa Babilonia; lig-ona ang pagbantay; ipahiluna ang mga tigbantay; andama ang mga pagbanhig; tungod kay pagabuhaton sa GINOO ang iyang giingon mahitungod sa mga lumolupyo sa Babilonia. **13** Kamong katawhan nga namuyo daplin sa daghan nga mga sapa, kamong katawhan nga adunahan sa mga bahandi, moabot na ang inyong kataposan. Mubo na lamang karon ang hut-ong sa inyong kinabuhi. **14** Misaad si Yahweh nga labawng makagagahom pinaagi sa kaugalingon niyang kinabuhi, 'Pun-on ko ikaw sa imong mga kaaway, sama sa hampak sa panon sa mga dulon; magpatugbaw sila ug singgit sa pagpakiggubat batok kanimo.' **15** Gibuhat niya

ang kalibotan pinaagi sa iyang gahom; gipahimutang niya ang kalibotan pinaagi sa iyang kaalam. Pinaagi sa iyang panabot gipahalapad niya ang kalangitan. **16** Sa dihang magpadalugdog siya, adunay pagdahunog sa katubigan diha sa kalangitan, kay gipasaka niya ang alisngaw gikan sa kinatumyan sa kalibotan. Nagpakilat siya alang sa ulan ug nagpadala ug hangin gikan sa iyang mga lawak nga tipiganan. **17** Nahimong walay alamag ang matag tawo, mga walay kahibalo. Naulawan ang matag tigpanday sa puthaw pinaagi sa iyang mga diosdios. Tungod kay dili tinuod ug walay kinabuhi ang iyang hinimo nga mga larawan. **18** Wala kini mga pulos, ang binuhat sa mga bugalbugalon; mangahanaw kini sa takna nga pagasilotan na kini. **19** Apan ang Dios, nga Dios ni Jacob, dili sama niini, tungod kay siya man ang naghulma sa tanang mga butang. Ang Israel mao ang tribo sa iyang panulondon; ang iyang ngalan mao si Yahweh nga labawng makagagahom. **20** Ikaw ang akong martilyo sa gubat, ang akong hinagiban alang sa gubat. Pinaagi kanimo pagadugmokon ko ang mga kanasoran ug laglagon ang mga gingharian. **21** Pinaagi kanimo pagadugmokon ko ang mga kabayo ug ang mga nagsakay niini; pinaagi kanimo pagadugmokon ko ang mga karwahe ug ang mga nagpadagan niini. **22** Pinaagi kanimo pagadukmokon ko ang matag lalaki ug babaye; pinaagi kanimo pagadugmokon ko ang mga tigulang ug ang mga batan-on. Pinaagi kanimo pagadugmokon ko ang mga batan-on nga mga kalalakin-an ug ang mga babayeng ulay. **23** Pinaagi kanimo pagadukmokon ko ang mga magbalantay sa mga karnero ug ang mga panon sa ilang mga karnero; pinaagi kanimo pagadugmokon ko ang mga magdadaro nga mga kalalakin-an ug ang ilang mga pundok. Pinaagi kanimo pagadugmokon ko ang mga gobernador ug ang mga opisyal. **24** Panimaslan ko ang Babilonia ug ang tanan nga mga lumolupyo sa Caldea diha sa imong atubangan tungod sa tanang daotan nga mga butang nga ilang gibuhat sa Zion—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **25** Tan-awa, batok ako kanimo, bukid sa kalaglagan—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—nga molaglag sa tibuok kalibotan. Iisa ko ang akong kamot batok kaninyo, ug ipaligid ko kamo paubos gikan sa mga pangpang, ug pagaugdawon ko ang kabukiran. **26** Busa dili na sila mokuha ug bisan unsa nga bato diha kanimo aron sa pagtukod sa suok o sa patukoranan sa dako nga balay; tungod kay maguba ka hangtod sa kahangtoran—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **27** Iisa ang usa ka bandera ibabaw sa kalibotan. Patingoga ang budyong ngadto sa mga nasod. Tawga ang mga nasod sa pagsulong kaniya: Ararat, Mini, ug Ashkenaz. Pagpili ug usa ka pangulo aron sa pagsulong kaniya; pagdala ug mga kabayo sama sa nagpanon nga mga dulon. **28** Andama ang mga nasod aron sa pagsulong kaniya: Ang mga hari sa Medes ug ang mga gobernador niini, ang tanan nga mga opisyal niini ug ang tanan nga mga yuta nga ilalom sa iyang pagdumala. **29** Kay matay-og ug mag-agulo ang yuta, sanglit magapadayon man ang mga laraw ni Yahweh batok sa Babilonia, aron nga mahimong awaaw ang yuta sa Babilonia diin wala nay magpuyo. **30** Mihunong sa pagpakig-away ang mga kasundalohan sa Babilonia; nagpabilin lamang sila sa ilang mga kota. Nawad-an sila ug umoy; nahimo silang mga babaye—nangasunog ang iyang mga balay, nangaguba ang mga babag sa iyang mga ganghaan. **31** Midagan ang mensahero aron sa pagbalita ngadto sa lain pa nga mensahero, ug gisultihan sa tighatod ug balita ang lain nga tighatod sa balita aron ibalita ngadto sa hari sa Babilonia nga nailog na ang tibuok niyang siyudad. **32** Busa nailog na ang mga tabokanan sa suba; gisunog sa kaaway ang kabugangan nga anaa sa huyonghuyong nga yuta ug naglibog na ang mga kalalakin-an nga manggugubat nga gikan sa Babilonia. **33** Kay miingon si Yahweh nga labawng makakagahom, nga Dios sa Israel: Sama sa giokanan ang anak nga babaye sa Babilonia. Mao na kini ang takna nga tunob-tunoban siya. Sa dili madugay moabot na ang takna sa pag-ani kaniya. **34** Gilamoy ako ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia; gilibog niya ako. Ug gihimo akong tibod nga walay sulod; gilamoy niya ako sama sa mapintas nga mananap; gibusog niya ang iyang tiyan pinaagi sa lamian nako nga mga pagkaon; gihugasan niya ako.' **35** Siya nga nagpuyo sa Zion moingon, 'Hinaot nga maanaa sa Babilonia ang kadaot nga gibuhat kanako ug sa akong unod. 'Moingon ang Jerusalem, 'Hinaot nga maanaa sa mga lumolupyo sa Caldea ang akong dugo.' **36** Busa miingon si Yahweh niini: Tan-awa, dapigan ko ang inyong mga kahimtang ug manimalos ako alang kaninyo. Kay pahubason ko ang katubigan sa Babilonia ug mohunong sa pagdagayday ang iyang mga tubod. **37** Mahimong tinapok sa ginuba ang Babilonia, puloy-anan sa ihalas nga mga iro, kahadlokan, talamayon, diin walay mga lumolupyo. **38** Magdungan ug ngulob ang mga taga Babilonia sama sa batan-on nga mga liyon. Magngulob sila sama sa batang laki nga liyon. **39** Sa dihang magmainiton sila uban sa pagkahakog, maghimo ako ug kumbira alang kanila; hubogon ko sila aron nga mangalipay sila pag-ayo, ug unya matulog sa walay kataposan nga pagkatulog ug dili na gayod makamata—mao kini ang gipahayag ni Yahweh— **40** ipadala ko sila sama sa mga karnero ngadto sa ihawanan, sama sa toro nga mga karnero uban sa laki nga mga kanding. **41** Nailog na gayud ang Babilonia! Busa gisakmit ang tanang pagdayeg sa tibuok kalibotan. Tan-awa napukan na gayud ang dapit sa Babilonia taliwala sa mga kanasoran. **42** Mitungha ang dagat ibabaw sa Babilonia!

Natabonan siya sa hampak sa mga balod. 43 Nahimong
biniyaan ang iyang mga siyudad, usa ka mala nga yuta ug
usa ka kamingawan, usa ka yuta nga wala gayoy nagpuyo,
ug walay tawo nga moagi. 44 Busa silotan ko si Bel nga
anaa sa Babilonia; ipasuka ko kaniya ang iyang nalamoy, ug
dili na modagayday ang kanasoran diha kaniya uban sa
ilang mga halad. Mangalumpag ang mga paril sa Babilonia.
45 Gawas sa iyang taliwala, akong katawhan. Tugoti nga
luwason sa matag usa kaninyo ang iyang kaugalingon nga
kinabuhi gikan sa akong nagdilaab nga kapungot. 46 Ayaw
tugoti nga maluya o mahadlok ang inyong mga kasingkasing
sa balita nga nadungog diha sa yuta, kay moabot ang balita
sulod sa usa ka tuig. Human niini sa sunod nga tuig aduna
pay moabot nga balita, ug maanaa ang kasamok sa yuta.
Makigbatok ang magmamando sa ubang magmamando. 47
Busa, tan-awa, moabot ang mga adlaw nga pagasilotan
ko na ang mga kinulit nga mga diosdios sa Babilonia.
Maulawan ang tibuok niyang yuta, ug mangahagba sa iyang
taliwala ang tanan niyang katawhan nga gipamatay. 48 Unya
magmaya ang kalangitan ug ang kalibotan, ug ang tanan
nga anaa niini atubangan sa Babilonia. Kay moabot alang
kaniya ang tiglaglag gikan sa habagatan—mao kini ang
gipahayag ni Yahweh. 49 "Ingon nga gipahagba sa Babilonia
ang tanan niyang mga gipatay sa Israel, busa mangahagba
ang tanang mga gipamatay sa iyang yuta diha sa Babilonia.
50 Pahilayo! kamong mga nakalingkawas sa espada, Ayaw
pagpabilin dinhi. Hinumdomi si Yahweh sa halayo nga dapit;
tugoti nga mahinumdoman ang Jerusalem. 51 Naulawan
kami, tungod kay nakadungog kami ug mga pagbiaybiay;
mitabon sa among mga panagway ang mga pagbugalbugal,
tungod kay nakasulod man ang mga langyaw sa balaan nga
mga dapit sa balay ni Yahweh. 52 Busa, tan-awa, moabot na
ang mga adlaw—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—sa
dihang silotan ko na ang iyang kinulit nga mga diosdios, ug
mag-agulo ang mga tawong samaran sa tibuok niyang yuta.
53 Kay bisan pa ug moadto sa kalangitan ang Babilonia o
lig-onon ang mga tag-as niya nga mga kota, moabot ang
tiglaglag nga gikan kanako ngadto kaniya—mao kini ang
gipahayag ni Yahweh. 54 Miabot ang usa ka singgit sa
kasakit gikan sa Babilonia, usa ka hilabihan nga pagkahugno
gikan sa yuta sa mga Caldeanhon. 55 Tungod kay laglagon
ni Yahweh ang Babilonia. Gipahanaw niya ang kusog nga
tingog sa Babilonia. Naninggit sama sa mga balod sa
daghang katubigan ang ilang mga kaaway; mikusog ug
maayo ang ilang tingog. 56 Kay miabot na ang mga tiglaglag
batok kaniya—batok sa Babilonia! —ug nabihag ang iyang
mga manggugubat. Nangabali ang ilang mga udyong, tungod
kay si Yahweh mao ang Dios sa pagpanimalos; sigurado
gayod nga ipahamtang niya kini nga pagpanimalos. 57
Kay pagahubogon ko ang iyang mga prinsipe, ang iyang
mga magtatambag, ang iyang mga opisyal, ug ang iyang
mga kasundalohan, ug mangatulog sila sa walay kataposan
nga pagkatulog ug dili na gayod makamata—mao kini ang
gipahayag sa Hari: si Yahweh nga labawng makagagahom
ang iyang ngalan. 58 Miingon si Yahweh nga labawng
makagagahom niini: Lumpagon gayod sa hingpit ang mga
lig-ong paril sa Babilonia, ug pagasunogon ang iyang tag-
as nga mga ganghaan. Unya mahimong walay pulos ang
pagtabang sa mga tawo nga moduol kaniya; mangasunog
ang tanang butang nga gisulayan sa pagbuhat sa mga
nasod alang kaniya." 59 Mao kini ang pulong ni Jeremias
nga propeta nga gimando ngadto kang Seraya nga anak
nga lalaki ni Neria nga anak nga lalaki ni Masea sa dihang
miadto siya sa Babilonia uban ni Zedekia nga hari sa Juda
sa ikaupat nga tuig sa iyang paghari. Karon si Seraya usa
ka pangulong opisyal. 60 Kay gisulat ni Jeremias diha sa
linukot nga basahon ang mahitungod sa tanang katalagman
nga moabot sa Babilonia—Kining tanan nga mga pulong
nga nahisulat mahitungod kini sa Babilonia. 61 Miingon
si Jeremias kang Seraya, "Inig adto nimo sa Babilonia,
nan makita ug basahon nimo sa makusog kining mga
pulonga. 62 Unya moingon ka, 'Yahweh, ikaw mismo ang
nagpahayag nga laglagon mo kining dapita, ug nga wala
nay tawo o mananap ang mopuyo niini, ug mabiniyaan
kini hangtod sa kahangtoran.' 63 Unya sa dihang matapos
mo na pagbasa kining linukot nga basahon, hikti kini uban
ang bato ug ilabay kini ngadto sa tungatunga sa Eufrates.
64 Pag-ingon, 'Maunlod ang Babilonia sama niini. Dili kini
makabangon tungod sa katalagman nga akong ipadala batok
niini, ug mangahagba sila.'" Dinhi natapos ang mga pulong
ni Jeremias.

52 Nagsugod sa paghari si Zedekia sa dihang
nagpangidaron siya ug 21 ka tuig; naghari siya sa
Jerusalem sulod sa napulo ug usa ka tuig. Ang ngalan sa
iyang inahan mao si Hamutal; anak siya nga babaye ni
Jeremias nga taga-Libna. 2 Gibuhat niya ang daotan sa
panan-aw ni Yahweh; gibuhat niya ang tanang butang nga
gibuhat ni Jehoyakim. 3 Tungod sa kasuko ni Yahweh,
nahitabo kining tanan nga mga panghitabo sa Jerusalem
ug sa Juda, hangtod nga napahawa niya sila gikan sa
iyang atubangan. Unya nakigbatok si Zedekia tali sa hari sa
Babilonia. 4 Nahitabo nga sa ikasiyam nga tuig sa paghari ni
Haring Zedekia, sa ikanapulo nga bulan, ug sa ikanapulo
nga adlaw niana nga bulan, miabot si Nebucadnezar, nga
hari sa Babilonia, uban sa iyang mga kasundalohan batok
sa Jerusalem. Nagkampo sila sa atbang niini, ug nagtukod
sila ug mga salipdanan nga hinimo sa yuta sa palibot niini. 5
Mao nga napalibotan ang siyudad hangtod sa ikanapulo

ug usa ka tuig sa paghari ni Haring Zedekia. **6** Sa ikaupat nga bulan, sa ikasiyam nga adlaw niana nga tuig, hilabihan ang kagutom diha sa siyudad nga wala na gayoy pagkaon alang sa katawhan sa yuta. **7** Unya nagun-ob ang siyudad, ug nangikyas ang tanang mga manggugubat panahon sa kagabhion ug nanggawas sa siyudad pinaagi sa dalan sa ganghaan nga anaa sa tungatunga sa duha ka pariL, tapad sa tanaman sa hari, bisan tuod napalibotan na sa mga Caldeanhon ang siyudad. Busa miadto sila paingon sa Araba. **8** Apan gigukod sa kasundalohan sa mga Caldeanhon ang hari ug naapsan si Zedekia didto sa kapatagan sa walog sa Suba sa Jordan nga duol sa Jerico. Nagkatibulaag ang tanan niyang mga kasundalohan palayo kaniya. **9** Gidakop nila ang hari ug gidala siya ngadto sa hari sa Babilonia didto sa Ribla sa yuta sa Hamat, nga diin gipahamtang sa hari sa Babilonia ang hukom ngadto kaniya. **10** Gipangpatay sa hari ang mga anak nga lalaki ni Zedekia diha sa iyang atubangan, ug gipangpatay usab niya ang tanan nga mga pangulo sa Juda didto sa Ribla. **11** Unya gilugit niya ang mga mata ni Zedekia, ug gigapos siya sa tumbaga nga mga kadina, ug gidala siya ngadto sa Babilonia. Gibilanggo siya sa hari sa Babilonia hangtod sa adlaw sa iyang kamatayon. **12** Karon sa ikalima nga bulan, sa ikanapulo nga adlaw niana nga bulan, nga diin mao kana ang ika-19 nga tuig sa paghari ni Haring Nebucadnezar, nga hari sa Babilonia, miabot si Nebuzaradan sa Jerusalem. Siya ang pangulo sa mga tigpanalipod sa hari ug usa ka sulugoon sa hari sa Babilonia. **13** Gisunog niya ang balay ni Yahweh, ang palasyo sa hari, ug ang tanan nga mga balay sa Jerusalem; gisunog usab niya ang matag mahinungdanon nga mga dagkong balay diha sa siyudad. **14** Gigun-ob sa tanang kasundalohan sa Babilonia kauban ang pangulo sa mga tigpanalipod, ang mga pariL nga nakapalibot sa Jerusalem. **15** Alang sa tanan nga labing kabos nga katawhan, ang tanang mga tawo nga nahibilin sa siyudad, kadtong mga miikyas padulong sa hari sa Babilonia, ug ang tanan nga mga magkukulit—gidala ni Nebuzaradan, nga pangulo sa mga tigpanalipod, ang pipila kanila ngadto sa pagkabinihag. **16** Apan gibilin ni Nebuzaradan, nga pangulo sa mga tigpanalipod, ang pipila sa mga labing kabos niana nga yuta aron sa pagtrabaho sa mga kaparasan ug sa mga kaumahan. **17** Alang sa tumbaga nga mga haligi nga nahisakop sa balay ni Yahweh, ug sa mga tungtonganan ug lampara ug sa tangke nga tumbaga nga anaa sa balay ni Yahweh, gipulpog kini sa mga Caldeanhon ug gidala ang tanan nga mga tumbaga ngadto sa Babilonia. **18** Ang mga kulon, mga pala, mga igpapalong sa lampara, mga panaksan, ug ang tanang tumbaga nga kahimanan nga ginagamit sa pagpamuhat sa mga pari diha sa templo—gikuha kining tanan sa mga Caldeanhon. **19** Ang mga dagko nga panaksan ug ang mga sunoganan sa insenso, mga panaksan, mga kulon, mga tungtongan sa lampara, mga kawa, ug mga dagko nga panaksan nga hinimo sa bulawan, ug kadtong hinimo sa plata—gidala usab kini sa pangulo sa mga tigpanalipod sa hari. **20** Ang duha ka mga haligi, ang tangke nga tumbaga ug ang napulo ug duha ka mga torong baka nga tumbaga nga anaa ilalom sa tungtonganan, mga butang nga gihimo ni Solomon alang sa balay ni Yahweh, nga hinimo sa tumbaga nga hilabihan ka bug-at. **21** Anaa sa mga napulo ug walo ka cubit ang gitas-on sa mga haligi, ug ang sukod sa matag palibot niini anaa sa mga napulo ug duha ka cubit. Anaa sa upat ka mga tudlo ang gibagaon niini ug wala kini sulod. **22** Anaa sa taas niini ang ulohan sa tumbaga. Adunay gitas-on nga lima ka cubit ang ulohan niini, ang tanang palibot niini adunay kinulit nga mga dayandayan ug porma nga bunga sa kahoy nga granada. Hinimo kining tanan sa tumbaga. Sama lang nga gikulit sa una nga haligi ang lain nga haligi ug ang mga porma nga bunga sa kahoy nga granada niini. **23** Adunay 96 ka porma sa bunga sa kahoy nga granada nga nakapalibot sa ulohan nga bahin ug adunay nakapalibot nga 100 ka mga porma sa bunga sa kahoy nga granada ibabaw sa kinulit nga mga dayandayan. **24** Gikuha sa pangulo sa mga tigpanalipod ang binilanggo nga si Seraya, nga labaw nga pari, uban ni Zefania, nga ikaduhang pari, ug ang tulo ka mga tigbantay sa ganghaan. **25** Gikan sa siyudad gibilanggo niya ang gibihag nga opisyal nga nagadumala sa mga sundalo, ug ang pito sa mga kalalakin-an nga tigtambag sa hari, nga anaa pa gihapon sa siyudad. Gibihag usab niya ang opisyal sa sundalo sa hari nga nagapili ug mga kalalakin-an nga mahimong sundalo, uban sa 60 ka mga mahinungdanon nga mga kalalakin-an gikan sa yuta nga anaa sa siyudad. **26** Unya gikuha sila ni Nebuzaradan, nga pangulo sa mga tigpanalipod, ug gidala sila ngadto sa hari sa Babilonia ngadto sa Ribla. **27** Gipamatay sila sa hari sa Babilonia didto sa Ribla sa yuta sa Hamat. Niini nga paagi, migawas ang Juda gikan sa iyang yuta ngadto sa pagkabinihag. **28** Mao kini ang mga katawhan nga gibihag ni Nebucadnezar: sa ikapito nga tuig, 3, 023 ka mga taga-Juda. **29** Sa ika-18 ka tuig nga paghari ni Nebucadnezar, gibihag niya ang 832 ka mga katawhan gikan sa Jerusalem. **30** Sa ika-23 ka tuig nga paghari ni Nebucadnezar, gibihag ni Nebuzaradan, nga pangulo sa mga tigpanalipod sa hari, ang 745 ka mga tawo sa Juda. Mikabat ug 4, 600 ang tanang katawhan nga nabihag. **31** Nahitabo nga human sa ika-37 ka tuig nga pagkabihag ni Jehoyakin, nga hari sa Juda, sa ikanapulo ug duha ka bulan, sa ika-25 nga adlaw sa bulan, gibuhian ni Evil Merodac, nga hari sa Babilonia si Jehoyakin nga hari sa Juda gikan sa pagkabinilanggo. Nahitabo kini sa tuig nga

nagsugod sa paghari si Evil Merodac. **32** Malumo siyang
nakigsulti kaniya ug gihatagan siya ug lingkoranan nga mas
halangdon pa kaysa sa ubang mga hari nga uban kaniya
diha sa Babilonia. **33** Gihukas ni Evil Merodac ang bisti ni
Jehoyakin sa pagkabinilanggo, ug kanunay nga nagakaon
si Jehoyakin diha sa lamesa sa hari sa nahibilin nga mga
adlaw sa iyang kinabuhi, **34** ug ginahatagan siya kanunay sa
iyang matag adlaw nga pagkaon sa nahibiling mga adlaw sa
iyang kinabuhi hangtod sa iyang kamatayon.

Pagbangotan

1 Ang siyudad nga puno ug mga tawo kaniadto naglingkod
na karon nga masulob-on kaayo! Nahisama siya sa usa
ka biyuda, bisan ug usa siya ka gamhanan nga nasod!
Prinsesa siya taliwala sa kanasoran, apan karon gipugos
ngadto sa pagkaulipon! **2** Naghilak siya ug nagtiyabaw
sa kagabhion, ug ang iyang mga luha mitabon sa iyang
mga aping. Walay bisan usa sa iyang mga hinigugma nga
mihupay kaniya. Gibudhian siya sa tanan niyang mga higala.
Nahimo niya sila nga mga kaaway. **3** Human sa kakabos
ug pag-antos, nabihag ang Juda. Mipuyo siya taliwala sa
kanasoran ug wala makakaplag ug kapahulayan. Ang tanan
niyang mga maglulutos midakop kaniya sa iyang pagkawalay
paglaom. **4** Ang mga kadalanan sa Zion nagbangotan tungod
kay walay miadto sa nakatakda nga mga pista. Ang tanan
niyang mga ganghaan mingaw na. Nag-agulo ang iyang mga
pari. Ang iyang mga ulay nagmasulob-on, ug siya mismo
anaa sa tumang kasakit. **5** Ang iyang mga kalaban nahimo
niyang agalon; niuswag ang iyang mga kaaway. Gipaantos
siya ni Yahweh tungod sa iyang daghan nga kasal-anan.
Ang gagmay niyang mga anak nahimong binihag sa iyang
kalaban. **6** Ug mibiya ang katahom sa anak nga babaye sa
Zion. Ang iyang mga prinsipe nahisama sa mga binaw nga
wala makakita ug kasabsaban, ug milakaw sila nga walay
kusog atubangan sa mga nagalutos kanila. **7** Sa mga adlaw
sa iyang pag-antos ug sa iyang pagkawalay pinuy-anan,
hinumdoman sa Jerusalem ang tanan niya nga bililhong
mga bahandi nga gipanag-iyahan niya kaniadto. Sa dihang
nabihag ang iyang katawhan ngadto sa kamot sa iyang
kalaban, walay mitabang kaniya. Nakita siya sa iyang mga
kalaban ug mikatawa sa iyang kalaglagan. **8** Nakasala pag-
ayo ang Jerusalem, busa, gihimaraot siya ingon nga usa ka
butang nga mahugaw. Ang tanan nga nagpasidungog kaniya
nagbugalbugal na kaniya karon sanglit nakita nila ang iyang
pagkahubo. Nag-agulo siya ug misulay sa pagpalayo. **9**
Nahimo siyang dili hinlo ilalom sa iyang palda. Wala na siya
naghunahuna mahitungod sa iyang kaugmaon. Makalilisang
ang iyang pagkapukan. Walay naghupay kaniya. Misinggit
siya, "Tan-awa ang akong pag-antos, Yahweh, kay nahimong
hilabihan ka gamhanan ang kaaway!" **10** Ang kaaway mikuha
sa tanan nato nga mga bililhong bahandi. Nakita niya ang
mga nasod nga misulod sa iyang balaang dapit, bisan
tuod ug misugo ka nga dili gayod sila mosulod sa imong
tigomanang dapit. **11** Ang tanan niyang katawhan nag-
agulo samtang nangita sila ug tinapay. Gihatag nila ang
ilang bililhong mga bahandi alang sa pagkaon aron sa
pagpahiuli sa ilang kinabuhi. Tan-awa, Yahweh, ug isipa
ako, kay nahimo akong walay pulos. **12** Wala lamang ba
kini kaninyo, kamong tanan nga nagapangagi? Sud-onga
ug tan-awa kung aduna bay kasubo sa uban nga sama sa
kasubo nga gipahamtang kanako, sanglit gipaantos ako ni
Yahweh sa adlaw sa iyang bangis nga kasuko. **13** Gikan sa
kahitas-an mipadala siya ug kalayo sa akong kabukogan,
ug kini mibuntog kanila. Mibukhad siya ug pukot alang sa
akong tiil ug gipabalik niya ako. Gihimo niya ako nga masub-
anon ug huyang kanunay. **14** Ang yugo sa akong paglapas
gihigot pinaagi sa iyang kamot. Gitahi sila ug gibutang sa
akong liog. Giwala niya ang akong kusog. Gitugyan ako sa
Ginoo ngadto sa ilang mga kamot, ug dili ako makahimo sa
pagtindog. **15** Gipanglabay sa Ginoo ang kusgan nako nga
mga kalalakin-an nga nanalipod kanako. Nagtawag siya ug
panagtigom batok kanako aron sa pagdugmok sa akong
kusgan nga mga kalalakin-an. Giyatakan sa Ginoo ang mga
ulay nga anak nga babaye sa Juda sama sa mga ubas diha
sa pug-anan ug bino. **16** Mihilak ako tungod niining mga
butanga. Sa akong mga mata, miagas ang tubig gikan sa
akong mga mata sanglit ang tighupay nga magpahiuli sa
akong kinabuhi layo kanako. Nagsubo ang akong mga anak
tungod kay nagmadaugon ang mga kaaway. **17** Gidupa pag-
ayo sa Zion ang iyang mga kamot; walay mihupay kaniya.
Misugo si Yahweh nga kadtong anaa sa palibot ni Jacob
mahimo niyang mga kalaban. Dili hinlo ang Jerusalem alang
kanila. **18** Matarong si Yahweh, tungod kay misupak ako sa
iyang kasugoan. Paminaw, kamong tanan nga katawhan, ug
tan-awa ang akong kasubo. Ang akong mga ulay ug ang
akong kusgan nga mga kalalakin-an nahimong binihag. **19**
Mitawag ako sa akong mga higala, apan nagmaluibon sila
kanako. Ang akong mga pari ug ang akong mga kadagkoan
nangalaglag ngadto sa siyudad, samtang nangita sila ug
pagkaon aron sa pagpahiuli sa ilang mga kinabuhi. **20**
Tan-awa, Yahweh, kay ania ako sa kasakit; ang akong
kinahiladmang mga bahin gigaling. Gikumot ang akong
kasingkasing sulod kanako kay hilabihan gayod ang akong
pagsupak. Gikan sa gawas ang espada moputol sa kinabuhi.
Nahisama kini sa kamatayon diha sa balay. **21** Dungga ang
akong pag-agulo. Walay bisan usa nga mihupay kanako.
Nakadungog ang akong mga kaaway sa akong kalisod.
Naglipay sila nga gibuhat nimo kini. Ipaabot ang adlaw nga
imong gisaad, nga mahisama sila kanako. **22** Tugoti nga
ang tanan nilang pagkadaotan moabot sa imong atubangan.
Paantosa sila sama sa imong pagpaantos kanako tungod sa
akong paglapas; kay daghan ang akong mga pag-agulo, ug
huyang ang akong kasingkasing.

2 Tungod sa dakong kasuko sa Ginoo iyang gitakloban
ug itom nga panganod ang mga anak nga babaye sa
Zion! Gilumpag niya ang katahom sa Israel gikan sa langit
paingon sa yuta; gisalikway niya ang iyang kaugalingong

tumbanan sa adlaw sa iyang kasuko. 2 Gilamoy sa Ginoo
ug wala niya kaloy-i ang mga lungsod ni Jacob. Gilabay niya
ang kusgan nga mga siyudad sa anak nga babaye sa Juda
tungod sa iyang kapungot; gipukan niya sila unya gikuhaag
dungog ug gipakaulawan niya ang gingharian ug ang iyang
mga prinsipe. 3 Uban sa kabangis sa iyang kasuko iyang
giwagtang ang tanang kusog sa Israel. Gibawi niya ang
iyang tuong kamot ngadto kanila atubangan sa kaaway.
Gisunog niya si Jacob sama sa nagdilaab nga kalayo nga
nipukan sa tanang mga butang libot niini. 4 Gipana kita
niya sama sa iyang kaaway. Mitindog siya sa nahimutangan
sa gubat ingon nga kaaway, ug ang iyang kamot andam
na sa pagpatay. Gipangpatay niya ang tanang mga tawo
nga mahinungdanon kaayo sa panan-aw. Gibubo niya ang
iyang kasuko sama sa kalayo diha sa tolda sa anak nga
babaye sa Zion. 5 Nahimong sama sa kaaway ang Ginoo.
Gilamoy niya ang Israel. Gilamoy niya ang tanan niyang mga
palasyo; giguba niya ang ilang mga salipdanan. Gidugangan
niya ang ilang mga pagbakho ug ang ilang pagbangotan
sulod sa anak nga babaye sa Juda. 6 Gisulong niya ang
iyang tabernakulo nga daw usa ka lamang kini ka payag sa
tanaman. Giguba niya ang dapit sa hilom nga tigomanan. Si
Yahweh ang hinungdan nganong nakalimtan sa mga taga
Zion ang hilom nga panagtigom ug ang Igpapahulay, tungod
kay gisalikway niya ang hari ug pari diha sa kalagot sa
iyang kasuko. 7 Gisalikway sa Ginoo ang iyang halaran;
wala niya gihatagan ug bili ang balaan niya nga puluy-anan.
Gihatag niya ang mga pader sa iyang mga palasyo ngadto
sa kamot sa kaaway. Nanagsinggit sila sa kadaogan diha
sa balay ni Yahweh, sa adlaw sa hilom nga panagtigom. 8
Nakahukom na gayod si Yahweh sa pagbungkag sa pader
sa anak nga babaye sa Zion. Gibinat niya ang sukdanan ug
wala niya pugngi ang iyang kamot gikan sa pagbungkag
sa pader. Gipahuyang niya ang mga pader ug gipasubo
niya kini. 9 Nalumpag ang iyang mga ganghaan ngadto sa
yuta; gibungkag ug gibali niya ang mga rehas sa ganghaan.
Ang iyang hari ug ang iyang mga prinsipe uban na sa mga
Gentil, diin wala nay balaod ni Moises. Bisan ang iyang
mga propeta dili na makakita ug panan-awon gikan kang
Yahweh. 10 Nanaglingkod sa yuta ang mga katigulangan sa
anak nga babaye sa Zion ug nagsubo sila sa hilom. Giwisik-
wisikan nila ug abog ang ilang mga ulo; ug nagsul-ob sila
ug sako. Miyukbo sa yuta ang mga ulay sa Jerusalem.
11 Miundang na sa pagtulo ang akong mga luha; pula na
kaayo ang akong mga mata; anaa sa kasakit ang akong
kinasuloran nga bahin. Nilugwa ngadto sa yuta ang akong
atay tungod sa pagkadugmok sa mga anak nga babaye
sa akong katawhan, tungod kay wala nay kusog ang mga
bata ug ang mga masuso nga anaa sa mga dalan sa mga
baryo. 12 Nangutana sila sa ilang mga inahan, “Hain man
ang tinapay ug bino?” nangakuyapan sila sama sa mga
tawong samdan sa mga dalan sa siyudad, nangabugto ang
ilang mga kinabuhi diha sa sabakan sa ilang mga inahan.
13 Unsa man ang akong ikasulti kanimo, anak nga babaye
sa Jerusalem? Unsa man ang akong ikatandi kanimo aron
makahupay kanimo, ulay nga anak nga babaye sa Zion?
Ang imong pagkalumpag daw sama kalapad sa dagat. Kinsa
man ang makaayo kanimo? 14 Malimbongon ug binuang
ang mga panan-awon nga nakita sa imong mga propeta
alang kanimo. Wala nila gipadayag kanimo ang imong mga
kasal-anan aron ipasig-uli ang imong bahandi, apan nagtudlo
hinuon sila ug mga panlimbong ug mga pangtintal alang
kanimo. 15 Kadtong tanan nga milabay sa dalan namakpak
sa ilang mga kamot diha kanimo. Nagpanlingo sila sa
ilang mga ulo batok sa anak nga babaye sa Jerusalem ug
nag-ingon, “Mao ba kini ang siyudad nga ilang gitawag,
'Ang Kahingpit sa Pagkamaanyag,' 'Ang Kalipay sa Tibuok
Kalibotan?'” 16 Ang tanan nimong mga kaaway nagbuka sa
ilang mga baba aron sa pagbiay-biay kanimo. Nanaghoy
ug nagpangagot sila sa ilang mga ngipon; nga nag-ingon,
“Gilamoy na namo siya! Mao na gayod kini ang adlaw nga
among gipaabot! Nakaplagan na namo kini! Nakita na namo
kini!” 17 Nabuhat na ni Yahweh kung unsa ang iyang hukom.
Natuman na niya ang iyang pulong nga gimantala niya
kaniadto. Iyang gilaglag; wala siya mipakita ug kaluoy, kay
gitugot man niya nga magmaya ang imong mga kaaway
batok kanimo; gidugangan niya ang kusog sa imong mga
kaaway. 18 Naninggit ang ilang mga kasing-kasing ngadto
sa Ginoo, “Mga pader sa anak nga babaye sa Zion, patuloa
nga daw sama sa suba ang mga luha matag-adlaw ug
gabii. Ayaw paundanga ang imong kaugalingon. Ayaw
hunonga ang imong paghilak. 19 Tindog ug hilak matag
gabii; gikan sa pagsugod sa kagabhion ibubo daw sama
sa tubig ang imong kasing-kasing ngadto sa atubangan
sa Ginoo. Ibayaw ang imong mga kamot ngadto sa Ginoo
alang sa kinabuhi sa imong mga kabataan nga nanghigda
sa kaluya uban sa kagutom diha sa kadalanan.” 20 Tan-
awa, Yahweh, ug hatagi ug pagtagad kadtong mga tawo nga
hilabihan nimong gipaantos. Kinahanglan bang kan-on sa
mga kababayin-an ang ilang kaugalingong bunga, ang mga
anak nga ilang giatiman? Kinahanglan bang ihawon ang pari
ug ang propeta sulod sa balaang puluy-anan sa Ginoo? 21
Nagbuy-od sa kadalanan ang mga tigulang ug mga batan-
on. Nangamatay ang akong mga ulay ug ang akong kusgan
nga mga kalalakin-an pinaagi sa espada. Gipatay nimo sila
sa adlaw sa imong kapungot; gipatay mo sila sa bangis nga
pamaagi ug wala ka mipakita ug kaluoy. 22 Imong gipatawag
ang tanan kong mga kaaway palibot diha sa adlaw sa hilom

nga panagtigom; walay nakaikyas, ug walay nagpabilin nga buhi sa adlaw sa kapungot ni Yahweh. Gitapos sa akong mga kaaway ang tanan nakong giatiman ug gipadako.

3 Ako ang tawo nga nakakita sa kaalaotan sa bunal sa kapungot ni Yahweh. **2** Gipahilayo niya ako ug gipalakaw sa kangitngit kay sa kahayag. **3** Sigurado gayod nga gihimo niya ako nga kaaway; gidagmalan niya ako sa iyang kamot sa tibuok adlaw. **4** Gikuniskunis niya ang akong kaunoran ug akong panit; gidugmok niya ang akong mga bukog. **5** Nagtukod siya ug mga babag alang kanako, ug gipaalirongan ako sa kapaitan ug kalisdanan. **6** Gipapuyo niya ako sa mangitngit nga mga dapit, sama niadtong dugay na nga nangamatay. **7** Nagtukod siya ug pader libot kanako, ug dili ako makaikyas. Gipabug-atan niya ang akong mga gapos. **8** Bisan tuod nagtawag ug nagsinggit ako alang sa pakitabang, wala niya tagda ang akong mga pag-ampo. **9** Gibabagan niya ang akong agianan sa mga pader sa mga bato nga sinapsapan; baliko ang matag dalan nga akong agian. **10** Sama siya sa usa ka oso nga naghulat sa paghasmag kanako, usa ka liyon nga nagtago. **11** Gipatipas niya ang akong mga agianan. Gikuniskunis niya ako ug gibiyaan. **12** Gibinat niya ang iyang pana ug gitumong niya ako nga ig-onon alang sa udyong. **13** Gipana niya ang mga udyong sa iyang baslayan aron mosulod sa akong mga kidni. **14** Nahimo akong kataw-anan sa tanan nakong katawhan, ang ulohan sa ilang biaybiay nga alawiton adlaw-adlaw. **15** Gipuno niya ako sa kapait ug gipugos ako pag-inom sa panyawan. **16** Gigupok niya ang akong mga ngipon sa graba, ug gimu-mo niya ako ngadto sa abog. **17** Gikuhaan mo ako ug kalinaw sa akong kinabuhi; dili na ako makahinumdom sa bisan unsa nga kalipay. **18** Busa miingon ako, "Ang akong paglahutay nahanaw na, ug ang akong paglaom diha kang Yahweh nawala na." **19** Nahunahunaan ko ang akong kasakitan ug akong pagkahisalaag sa panyawan ug sa kapaitan. **20** Nahunahunaan ko gayod kini, ug moyukbo ako nga wala nay paglaom. **21** Apan nahunahunaan ko kini, ug mao kini ang hinungdan nga ako aduna pay paglaom: **22** Pinaagi kini sa matinud-anon nga kasabotan ni Yahweh mao nga wala kita gilaglag, kay ang maluloy-on niya nga mga buhat dili matapos. **23** Ang iyang maluloy-on nga mga buhat nganhi kanato bag-o matag buntag. Ang imong pagkamatinud-anon hilabihan! **24** "Si Yahweh mao ang akong panulondon," miingon ako sa akong kaugalingon, busa molaom ako kaniya. **25** Maayo si Yahweh sa magahulat kaniya, sa kinabuhi nga nangita kaniya. **26** Maayo gayod nga maghulat nga hilom sa kaluwasan ni Yahweh. **27** Maayo kini alang sa usa ka tawo nga magpas-an ug yugo sa iyang pagkabatan-on. **28** Palingkora siya nga mag-inusara ug maghilom, tungod kay gibutang kini ni Yahweh nganha kaniya. **29** Tugoti nga ibutang niya ang iyang baba sa abog, ug tingali mahimong adunay paglaom. **30** Tugoti nga ihatag niya ang iyang aping sa tawo nga nagsagpa kaniya. Tugoti nga mapuno siya sa kaulawan, **31** kay ang Ginoo dili mosalikway kaniya hangtod sa kahangtoran! **32** Kay bisan tuod nagdala siya ug kagul-anan, mopakita usab siya ug kaluoy nga naggikan sa pagkamaayo sa matinud-anon niyang kasabotan. **33** Kay dili siya magdaogdaog gikan sa iyang kasingkasing, o pasakitan ang mga anak sa mga tawo. **34** Ang pagdugmok sa tanan nga binihag sa kalibotan ilalom sa iyang tiil, **35** ang dili pagtagad sa hustisya sa mga tawo atubangan sa Labing Taas, **36** ang pagbaliwala sa usa ka tawo sa iyang katungod—wala ba nakakita ang Ginoo? **37** Kinsa man ang nagasulti ug unya kini mahitabo sa dihang ang Ginoo wala nagmando niini? **38** Dili ba ang katalagman ug kalamposan mogawas man sa baba sa Labing Taas? **39** Nganong magmulo man ang bisan kinsa nga tawo nga buhi? Nganong magmulo man ang bisan kinsa nga tawo mahitungod sa pagsilot alang sa iyang mga sala? **40** Sulayan ug susihon nato ang atong mga pamaagi, ug mobalik pag-usab kang Yahweh. **41** Ipataas nato ang atong mga kasingkasing ug atong mga kamot ngadto sa Dios sa kalangitan ug mag-ampo: **42** "Nakalapas kami ug misukol batok kanimo, busa wala mo kami pasayloa. **43** Gitabonan nimo ang imong kaugalingon uban sa kasuko ug nagalutos kanamo. Gipatay mo kami, ug wala mo kami gikaluy-an. **44** Gitabonan nimo ang imong kaugalingon sa panganod, aron nga walay pag-ampo nga makalahos. **45** Gisalikway mo kami ug gidumilian sa katawhan. **46** Ang tanan namong kaaway nagbuka sa ilang mga baba aron sa pagbiay-biay batok kanamo. **47** Ang kahadlok sa bung-aw miabot kanamo, ang pagkabiniyaan ug pagkadugmok." **48** Ang akong mata mihilak sama sa tubig sa suba tungod sa pagkadugmok sa anak nga babaye sa akong katawhan. **49** Ang akong mga mata wala naghunong sa pagdagayday, kay wala nay kahumanan niini **50** hangtod nga si Yahweh modungaw ug makakita gikan sa langit. **51** Ang akong mata nagdala ug hilabihan nga kasakit sa akong kinabuhi tungod sa tanang anak nga babaye sa akong siyudad. **52** Walay hunong ako nga gipangita sa akong mga kaaway sama sa usa ka langgam nga walay kapasikaran. **53** Gilaglag nila ang akong kinabuhi sa atabay ug gibutangan ug bato ang akong ulo. **54** Milapaw ang mga tubig ibabaw sa akong ulo; Miingon ako, "Mamatay na ako!" **55** Gitawag nako ang imong ngalan, Yahweh, gikan sa kinahiladman sa bung-aw. **56** Nadungog nimo ang akong tingog sa dihang miingon ako, "Ayaw tagoi ang imong igdulongog gikan sa akong tawag sa pagpahupay, gikan sa akong hilak sa pagpakitabang." **57** Giduol mo ako sa adlaw nga mitawag ako kanimo; gisultihan mo ako,

“Ayaw kahadlok!” **58** Ginoo, gipanalipdan mo ako sa dihang
nahukman ang akong kinabuhi; giluwas mo ang akong
kinabuhi! **59** Yahweh, nakita mo ang ilang pagdaogdaog
kanako. Hukmi ang akong kahimtang nga makataronganon.
60 Nakita mo ang tanan nilang mga buhat sa pagpanimalos,
ang tanan nilang mga laraw batok kanako. **61** Nadungog
mo ang ilang pagpanghimaraot, Yahweh, ug ang tanan
nilang mga laraw mahitungod kanako. **62** Nadungog nimo
ang mga ngabil niadtong nakigbatok kanako; nadungog
mo ang halalom nilang mga panghunahuna batok kanako
sa tibuok adlaw. **63** Sa paglingkod man nila o sa ilang
pagtindog, tan-awa, Yahweh! Ako mao ang ilang gibiaybiay
sa ilang alawiton. **64** Balosi sila Yahweh, sama sa kalisod
sumala sa nahimo sa ilang mga kamot. **65** Ihatag ang
pagkamahinadlokon sa ilang mga kasingkasing; ihatag ang
tunglo kanila. **66** Gukda sila sa imong kasuko ug laglaga sila
bisan asa ilalom sa kalangitan, Yahweh!

4 Ang bulawan hingpit nang natay-an; ang labing lunsay
nga bulawan nausab na. Ang balaan nga mga bato gibubo
na sa ulohan sa matag dalan. **2** Ang mga anak nga lalaki sa
Zion bililhon, gihatagan ug mas dako nga bili kaysa lunsay
nga bulawan. Apan karon giisip na sila ingon nga walay
pulos nga banga nga hinimo sa magkukulon. **3** Bisan ang
ihalas nga mga iro mopagawas man sa ilang mga suso aron
sa pagpasuso sa ilang mga itoy, apan ang anak nga babaye
sa akong mga katawhan ingon na kapintas sama sa mga
langgam nga abistros sa kamingawan. **4** Ang dila sa bata
nga masuso mitapot na sa alingagngag sa iyang baba uban
sa kauhaw; ang mga bata nangayo ug tinapay, apan walay
alang kanila. **5** Ang usa nga nagakaon ug mahalon nga mga
pagkaon nahimo na karong tinalikdan, ug gipanggutom sa
kadalanan; kadtong nagsuot ug pula nga mga bisti anaa na
karon sa ibabaw sa dinam-ok nga mga basura. **6** Ang kasal-
anan sa anak nga babaye sa akong katawhan mas dako pa
kaysa sala sa Sodoma, nga gipukan sa usa ka higayon,
bisan tuod walay mga kamot nga naggapos kaniya. **7** Ang
iyang mga pangulo kaniadto nagadan-ag sama sa nieve ug
sama kaputi sa gatas. Ang ilang mga lawas mas mapula
kaysa pagang; ang ilang hulagway sama sa sapiro. **8** Apan
karon ang kangitngit nagpaitom na sa ilang mga panagway,
ug dili na sila mailhan diha sa kadalanan, kay ang ilang mga
panit mitapot na sa nauga nilang mga bukog. Nahimo na
kining ingon kauga sa kahoy! **9** Kadtong gipatay pinaagi sa
espada mas maayo pa kaysa niadtong namatay pinaagi sa
kagutom; mas maayo pa sila kaysa niadtong gipanglabay,
giduslak pinaagi sa kagutom tungod sa kakulang sa bisan
unsang mga tanom gikan sa kaumahan. **10** Ang mga kamot
kaniadto sa manggiluluy-on nga mga kababayen-an nagluto
na sa ilang kaugalingon nga mga anak! Ang ilang mga
anak nahimo na nilang pagkaon sa dihang nangalaglag ang
akong katawhan. **11** Natagbaw si Yahweh sa iyang kapungot.
Gibubo niya ang nagdilaab niya nga kasuko; gidagkotan niya
ang usa ka kalayo diha sa Zion, ug gilamoy niini ang iyang
mga patukoranan. **12** Bisan ang mga hari sa kalibotan ni
bisan kinsa nga mga lumulupyo sa kalibotan dili makatuo nga
ang kabatok ug ang kaaway makasulod sa mga ganghaan sa
Jerusalem. **13** Apan nabuhat nila kini, tungod sa mga sala sa
iyang mga propeta, ug sa mga kasal-anan sa iyang mga pari
nga nagpaula sa dugo sa mga matarong sa iyang taliwala.
14 Kadtong mga propeta ug mga pari naglatagaw na karon
sama sa mga tawo nga buta diha sa kadalanan. Nahugawan
sila pinaagi sa dugo busa walay bisan usa nga makahimo sa
paghikap bisan sa ilang mga bisti. **15** “Palayo! Mahugaw,”
kining mga propeta ug mga pari misinggit. “Palayo! palayo!
ayaw kamig hikapa!” Busa naglatagaw sila ngadto sa lahi
nga mga kayutaan, apan bisan ang mga Gentil miingon,
“Dili na sila makahimo pa sa pagpuyo dinhi ingon nga
mga langyaw.” **16** Gipatibulaag sila ni Yahweh gikan sa
iyang presensya; wala gayod siya nagtan-aw kanila uban
sa pagdapig. Walay bisan usa nga midawat sa mga pari
uban sa bisan unsa nga pagtahod, ug wala sila mipakita
ug pagpakabana sa mga katigulangan. **17** Ang among
mga mata kanunay nga mapakyas sa pagpangita bisan sa
walay pulos nga mga pagtabang, bisan tuod buot na nilang
motan-aw sa usa ka nasod nga dili makaluwas kanamo. **18**
Gisubay nila ang among mga tunob padulong sa among mga
kadalanan. Ang among kataposan haduol na ug ang among
mga adlaw natapos na, kay ang among kataposan miabot
na. **19** Ang among manggugukod mas paspas pa kaysa mga
agila sa kawanangan. Gipangita nila kami sa kabukiran ug
naghulat kanamo diha sa kamingawan. **20** Ang gininhawa sa
among mga ilong, ang usa nga dinihogan ni Yahweh—ang
among hari, nadakpan diha sa ilang mga lungag; mao
kini ang among hari nga among giingon, “Magpuyo kami
ilalom sa iyang pagpanalipod taliwala sa mga nasod.” **21**
Pagmaya ug pagmalipayon, anak nga babaye sa Edom nga
nagpuyo diha sa yuta sa Uz, kay ang kupa moabot usab
diha kaninyo. Mangahubog kamo ug hukasan ninyo ang
inyong kaugalingon. **22** Anak nga babaye sa Zion, ang silot
alang sa inyong mga kasal-anan matapos na. Dili na gayod
niya kamo ipabiling mga binihag. Apan anak nga babaye sa
Edom, pagasilotan niya ang inyong mga sala ug ibutyag ang
inyong pagkadaotan.

5 Hinumdumi Yahweh kung unsa ang nahitabo kanamo.
Sud-onga ug tan-awa ang among makauulaw nga
kahimtang. **2** Ang among mga panulondon gipangkuha sa
mga dumuduong; ug ang among mga balay gipang-ilog sa

mga langyaw. **3** Nahimo kaming mga ilo ug ang among
mga inahan nahimong mga balo kay nangamatay na ang
mga amahan. **4** Ang tubig paliton pa namo sa plata nga
kantidad, ug ang among mga kahoy gipalit usab namo.
5 Ang among mga kaaway naggukod kanamo; duol na
kaayo sila nga mabatian na namo ang ilang gininhawa sa
among liog. Gikapoy kami apan wala kami papahulaya. **6**
Nanglimos kami sa mga taga-Ehipto ug taga-Assyria aron
kami makakaon. **7** Ang among mga Amahan nakasala;
wala na sila karon ug kami ang nag-antos sa silot sa ilang
mga sala. **8** Ang mga ulipon mao ang nagdumala kanamo,
ug walay makaluwas kanamo gikan sa ilang mga kamot.
9 Namiligro ang among kinabuhi sa pagkuha ug tinapay
atubangan sa espada sa kamingawan. **10** Ang among panit
init kaayo sama sa pugon, nasunog tungod sa kalintura
dala sa kagutom. **11** Ilang gipanglugos ang kababayin-an
sa Zion, ang mga ulay sa mga siyudad sa Juda. **12** Ilang
gibitay ang mga prinsipe pinaagi sa ilang kaugalingong
kamot, ug wala sila nagtahod sa mga katigulangan. **13**
Gidala nila sa galingan ang mga lagsik pa nga kalalakin-
an ug ang mga kabataan nagbaragbarag na sa pagpas-an
ug mga kahoy. **14** Gipapahawa nila ang mga katigulangan
sa ganghaan sa siyudad ug ang lagsik nga kalalakin-an
sa ilang mga panagtugtug. **15** Naundang ang kalipay sa
among kasingkasing; ang among mga sayaw nahimong
pagbangotan. **16** Natagak ang among mga korona! Pagkalaot
namo! Tungod kay nakasala kami! **17** Ang among mga
kasingkasing gipangkapoy na, ug nihanap na ang among
mga mata, **18** tungod sa mga ihalas nga iro nga naglatagaw
sa Bungtod sa Zion nga nahimong kamingawan. **19** Apan
ikaw si Yahweh; maghari ka sa walay kataposan, ug ang
imong trono molungtad sa tanang kaliwatan. **20** Nganong
gikalimtan mo man kami sa walay kataposan? Isalikway mo
ba kami sa dugay pang panahon? **21** Pabalika kami diha
kanimo Yahweh ug maghinulsol kami. Ipasig-uli ang among
adlaw sama kaniadtong panahon, **22** gawas kung gisalikway
mo na gayod kami ug ang imong kasuko kanamo hilabihan
gayod kaayo!

Ezequiel

1 Sa ika-30 ka tuig, sa ika-lima nga adlaw sa ika-upat nga bulan, sa panahon nga nagpuyo ako uban sa mga binihag didto sa Suba sa Kebar. Naabli ang kalangitan ug nakita ko ang mga panan-awon gikan sa Dios. **2** Sa ika-lima ka adlaw nianang bulana—ika-lima nga tuig kadto sa pagkabihag ni Haring Jehoyakin— **3** miabot ang pulong ni Yahweh ngadto kang Ezekiel ang anak ni Buzi nga pari, diha sa kayutaan sa Caldeanhon didto sa Suba sa Kebar, ug nakig-uban kaniya didto ang kamot ni Yahweh. **4** Unya nakita ko ang usa ka bagyo nga gikan sa amihanan; usa ka dakong panganod inubanan sa pagkilat ug gipalibotan kini sa kahayag ug ang sulod niini, ug ang kalayo nga anaa sa sulod sa panganod naggilakgilak sama sa nagbagang bulawan. **5** Diha sa taliwala, may upat ka mga buhing binuhat. Mao kini ang ilang panagway: sama sila sa dagway sa tawo, **6** apan ang matag-usa kanila adunay upat ka mga nawong ug ang matag binuhat adunay upat ka mga pako. **7** Tul-id ang ilang mga batiis, ug ang mga tikod sa ilang mga tiil daw sama sa mga kuko sa baka nga nagagilak sama sa gipahamis nga bronse. **8** Apan aduna silay mga kamot nga sama sa tawo diha ilalom sa ilang tagsatagsa ka mga pako. Silang upat, adunay panagway ug mga pako nga sama niini: **9** nag-abot ang ilang mga pako sa katapad nga binuhat, ug dili na sila molisoliso pa kung molakaw na sila; hinuon, ang matag-usa kanila molakaw paabanti. **10** Sama sa dagway sa tawo ang ilang mga hitsura. Ang upat kanila may panagway nga sama sa liyon sa tuong bahin, ug ang sa wala nga bahin sama sa panagway sa baka, ug ang likoran nga bahin sama sa panagway sa agila. **11** Sama niana ang ilang mga panagway, ug gibukhad nila ang ilang mga pako, aron mag-abot ang duha ka mga pako sa matag binuhat, ug ang laing paris sa pako nagtabon sa ilang mga lawas. **12** Molakaw ang matag binuhat kung asa sila giyahan sa Espiritu, molakaw sila nga dili na molisoliso pa. **13** Ingon niini ang panagway sa buhing mga binuhat, sama sila sa nagbagang kalayo, sama sa sulo; ang hayag nga kalayo nagauban usab sa paglihok sa mga binuhat, ug adunay pagkidlap sa kilat. **14** Paspas nga nagalihok ang mga buhing binuhat nga nagbahisbahis sama sila sa kilat! **15** Unya gitan-aw ko ang buhing mga binuhat; adunay usa ka ligid nga anaa sa yuta sa tapad sa buhing mga binuhat. **16** Mao kini ang hulagway ug ang porma sa mga ligid: sama sa beryl nga bato ang matag ligid, ug managsama ang upat; ang ilang hulagway ug porma sama sa ligid nga nagsumpay sa laing ligid. **17** Kung motuyok na ang mga ligid, motuyok kini nga dili na molikoliko sa bisan asa nga padulngan sa giatubangan sa mga binuhat. **18** Kay ang ilang mga yantas, habog kini ug makuyaw, kay nalukop sa mga mata ang palibot sa mga yantas. **19** Bisan asa moadto ang buhing binuhat, motuyok usab ang ligid uban kanila. Kung molupad ang buhing binuhat gikan sa yuta, madala usab ang maong mga ligid. **20** Bisan asa moadto ang Espiritu, atua sila ug molupad ang ligid nga anaa sa kilid niini, kay ang espiritu sa buhing binuhat anaa sa mga ligid. **21** Bisan asa moadto ang mga binuhat, motuyok usab ang mga ligid; ug kung mopundo ang mga binuhat, mopundo usab ang mga ligid; kung molupad ang mga binuhat gikan sa yuta, motuyok usab ang mga ligid tapad kanila, tungod kay ang espiritu sa buhing binuhat anaa sa mga ligid. **22** Sa ibabaw sa mga ulo sa buhing binuhat may hulagway sa atop-atop; sama kini sa naggilakgilak nga kristal ibabaw sa ilang mga ulo. **23** Ilalom sa atop-atop, ang matag pako sa binuhat mibukhad ug nag-abot ang ilang mga pako. Ang matag binuhat adunay laing paris sa mga pako nga motabon sa iyang kaugalingon lawas. **24** Unya nadungog ko ang tingog sa ilang mga pako sama sa haguros sa katubigan. Sama sa tingog sa Makagagahom sa bisan asa sila molihok. Sama sa tingog sa bagyo. Sama sa tingog sa mga kasundalohan. Sa panahon nga mopundo sila, itiklop nila ang ilang mga pako. **25** May tingog gikan sa atop-atop ibabaw sa ilang mga ulo sa panahon nga mopundo sila ug itiklop ang ilang mga pako. **26** Ang ibabaw sa atop-atop diha sa ilang mga ulo, may sama sa trono nga naghulagway sa batong sapiro, ug ang sama sa usa ka panagway sa tawo ang hulagway sa trono. **27** Aduna akoy nakita nga sama sa nagsinawsinaw nga nagbagang puthaw gikan sa iyang hawak pataas; nakita ko usab gikan sa iyang hawak paubos ang dagway sa kalayo ug ang kahayag nga nagpalibot niini. **28** Sama kini sa bangaw diha sa panganod sa panahon nga moulan mao ang kahayag nga nagpalibot niini. Mipakita kini sama sa himaya ni Yahweh. Sa dihang nakita ko kini, mihapa ako ug nadungog ko ang tingog nga misulti.

2 Miingon siya kanako, "Barog anak sa tawo; kay sultihan ko ikaw." **2** Unya, samtang nagsulti pa siya kanako, mikunsad ang Espiritu kanako ug gipatindog ako ug nadungog ko nga nakigsulti siya kanako. **3** Miingon siya kanako, "Anak sa tawo, ipadala ko ikaw ngadto sa katawhan sa Israel, sa masinupakon nga nasod nga misupak batok kanako—nakasala sila ug ang ilang katigulangan batok kanako bisan niining higayona! **4** Gahig mga ulo ug tig-ag mga kasingkasing ang ilang mga kaliwat. Ipadala ko ikaw ngadto kanila, ug sultihi sila, 'Mao kini ang gisulti ni Yahweh.' **5** Maminaw man sila o dili maminaw. Masinupakon sila nga panimalay, apan masayran nila nga adunay propeta nga uban kanila. **6** Ikaw, anak sa tawo, ayaw kahadlok kanila o sa ilang mga pulong. Ayaw kahadlok, bisan anaa ka sa

sampinitan ug sa mga tunok ug bisan nagpuyo ka kauban
ang mga tanga. Ayaw kahadlok sa ilang mga pulong ug
kahulga sa ilang mga nawong tungod kay masinupakon sila
nga panimalay. 7 Apan isulti mo ang akong mga pulong
ngadto kanila, mamati man sila o dili, kay masinupakon
sila kaayo. 8 Apan ikaw, anak sa tawo, paminaw sa akong
gisulti kanimo. Ayaw pagsupak sama sa masinupakon nga
panimalay. Ablihi ang imong baba ug kaona ang akong
ihatag kanimo!" 9 Unya mitan-aw ako, ug may mitunol
kanako; sa usa ka sinulat nga basahon. 10 Gibukhad niya
kini sa akong atubangan; gisulatan kini sa atubangan ug
sa luyo, ug ang nasulat niini mao ang pagbangotan, ang
kasubo, ug ang kaalaotan.

3 Miingon siya kanako, "Anak sa tawo, kaona ang imong
nakita. Kaona kining linukot nga basahon, unya lakaw
ug suginli ang panimalay sa Israel." 2 Busa minganga ako,
ug gipakaon niya kanako ang maong linukot nga basahon.
3 Miingon siya kanako, "Anak sa tawo, pakan-a ug busga
ang imong tiyan niining linukot nga basahon nga akong
gihatag kanimo!" Busa mikaon ako, ug tam-is kini sa akong
baba sama sa dugos. 4 Unya miingon siya kanako, "Anak
sa tawo, lakaw ngadto sa panimalay sa Israel ug isulti
kanila ang akong mga pulong. 5 Kay wala ko ikaw gipadala
sa katawhan nga lahig sinultihan o lisod ang pinulongan,
apan ngadto sa katawhan sa Israel— 6 dili sa gamhanang
nasod nga lahig sinultihan o lisod nga pinulongan nga dili
masabtan! Kung ipadala ko ikaw kanila, maminaw gayod sila
kanimo. 7 Apan ang panimalay sa Israel dili mouyon sa
pagpaminaw kanimo, kay dili sila buot maminaw kanako.
Busa ang tanan nga panimalay sa Israel gahig ulo ug tig-ag
kasingkasing. 8 Tan-awa! Pagahion ko ang imong ulo nga
mas gahi pa sa ilang mga ulo, ug ang imong agtang nga
mas gahi pa sa ilang mga agtang. 9 Gihimo kong sama sa
diyamante ang imong agtang, nga mas gahi pa kaysa batong
bantilis! Ayaw kahadlok kanila o pagpahulga sa ilang mga
panagway, tungod kay masinupakon sila nga panimalay." 10
Unya miingon siya kanako, "Anak sa tawo, ang tanan nga
mga pulong nga akong gipahibalo kanimo ibutang kini sa
imong kasingkasing ug paminawa gayod kini! 11 Unya lakaw
ngadto sa mga binihag, sa imong katawhan, ug sultihi sila.
Sultihi sila nga, 'Mao kini ang gisulti sa Ginoong Yahweh,'
bisan kung mamati man sila o dili." 12 Unya gibayaw ako
sa Espiritu ug nadungog ko sa akong luyo ang dahunog
sa usa ka dakong linog: "Dayega ang himaya ni Yahweh
diha sa iyang dapit!" 13 May tingog sa mga pako sa buhing
binuhat sa dihang nagkasangko sila, ug ang tingog sa mga
ligid nga anaa kanila, ug ang dahunog sa dakong linog. 14
Gibayaw ako sa Espiritu ug gidala palayo, ug milakaw ako
nga may kalagot ug kasuko sa akong kasingkasing, kay
ang gamhanan nga kamot ni Yahweh mao ang mipalakaw
kanako! 15 Busa miadto ako sa mga binihag didto sa Tel
Abib nga nagpuyo daplin sa Suba sa Kebar, ug mipuyo ako
uban kanila sa pito ka adlaw, ug nahibulong. 16 Unya sa
milabay na ang pito ka adlaw miabot ang pulong ni Yahweh
kanako nga nag-ingon, 17 "Anak sa tawo, gihimo ko ikaw nga
tigbantay sa panimalay sa Israel, busa paminaw sa pulong
gikan sa akong baba ug isulti kanila ang akong pagpasidaan.
18 Kung moingon ako ngadto sa daotan, 'Mamatay gayod
ikaw' ug wala mo siya pasidan-i o suginli sa pagpasidaan
ang daotan mahitungod sa iyang daotang binuhatan aron
siya mabuhi—mamatay ang daotan sa iyang sala, apan
paninglon ko ang iyang dugo diha sa imong kamot. 19
Apan kung gipasidan-an nimo ang daotan, ug wala siya
mitalikod sa pagkadaotan o sa iyang daotang binuhatan,
unya namatay siya sa iyang sala, apan giluwas mo ang
imong kaugalingong kinabuhi. 20 Kung ang usa ka matarong
motalikod sa iyang pagkamatarong ug nagbuhat sa daotan,
ug magbutang ako ug kapandolan kaniya, unya mamatay
siya. Tungod kay wala mo siya pasidan-i, mamatay siya sa
iyang sala, ug dili ko hinumdoman ang iyang nabuhat nga
matarong, apan paninglon ko ang iyang dugo diha sa imong
kamot. 21 Apan kung gipasidan-an mo ang matarong nga
tawo nga moundang sa pagpakasala aron dili na makasala,
mabuhi gayod siya tungod kay gipasidan-an mo man siya;
ug giluwas nimo ang imong kaugalingong kinabuhi." 22 Busa
ang kamot ni Yahweh anaa didto ug miingon siya kanako,
"Bangon! Gawas sa patag ug makigsulti ako kanimo didto!"
23 Mibangon ako ug miadto sa patag, ug anaa didto ang
himaya ni Yahweh, sama sa himaya nga akong nakita duol
sa suba sa Kebar; busa gipaubos ko ang akong nawong. 24
Mikunsad ang Espiritu kanako ug mipatindog kanako; ug
nakigsulti siya kanako ug miingon siya, "Lakaw ug panirado
sulod sa imong balay, 25 kay karon, anak sa tawo, dad-an
ka nilag pisi ug gaposon ka aron dili ka na makaadto kanila.
26 Patikigon ko ang imong dila diha sa imong alingagngag
aron maamang ka, ug dili ka na makahimo sa pagbadlong
kanila, tungod kay masinupakon man sila nga panimalay. 27
Apan kung mosulti na ako kanimo, ablihan ko ang imong
baba aron sa pagsulti kanila nga, 'Mao kini ang gisulti ni
Yahweh.' Ang tawo nga maminaw makadungog; apan ang
tawo nga dili maminaw dili makadungog, kay masinupakon
man sila nga panimalay!"

4 "Apan ikaw, anak sa tawo, pagkuhag tisa ug ibutang
kini sa imong atubangan. Unya iukit ang siyudad sa
Jerusalem niini. 2 Unya paliboti kini ug kasundalohan, ug
buhati kini ug mga kota. Paghimo ug kasakahan nga yuta
niini ug paliboti kini ug mga kampo. Butangi ug mga troso
nga pangguba ang palibot niini. 3 Unya pagkuha ug lapad

nga puthaw ug gamita kini ingon nga paril nga puthaw tali kanimo ug sa siyudad ug pag-atubang niini, kay sulongon na kini, ug ikaw ang mosulong niini. Mamahimo kining timailhan sa panimalay sa Israel. **4** Ug unya, pagtakilid ug higda sa imong wala nga bahin ug ibutang niini ang sala sa panimalay sa Israel; pas-anon mo ang ilang sala sulod sa daghang mga adlaw sa imong paghigda batok sa panimalay sa Israel. **5** Ako mismo ang magtahas kanimo ug usa ka adlaw nga magpaila alang sa usa katuig nga ilang silot: 390 ka mga adlaw! Sa ingon niini, pas-anon mo ang sala sa panimalay sa Israel. **6** Kung mahuman na kini nga mga adlaw, takilid sa ikaduhang higayon sa imong tuong bahin, kay pas-anon mo ang sala sa panimalay sa Juda sulod sa 40 ka mga adlaw. Tahasan ko ikaw ug usa ka adlaw alang sa matag tuig. **7** Atubanga ang Jerusalem nga gisulong, ug pinaagi sa imong kamot nga walay tabontabon sa pagpropesiya niini. **8** Tan-awa! Gaposon ko ikaw aron dili ka makalisoliso hangtod nga mahuman ang mga adlaw sa imong pagsulong. **9** Pagkuha ug mga trigo, sibada ug mga liso, mga batong, mga dawa ug lain pang matang sa trigo; ibutang kini sa usa ka sudlanan ug paghimo ug tinapay alang sa imong kaugalingon sumala sa gidaghanon sa mga adlaw sa imong pagtakilid. Kay kaonon mo kini sulod sa 390 ka mga adlaw. **10** Ang kaonon nimo nga pagkaon mokabat ug 20 ka shekel ang gibug-aton matag adlaw, ug kaonon mo kini sa tukmang mga takna sa matag-adlaw. **11** Unya moinom ka ug tubig, nga tunga sa litro, ug imnon nimo kini sa insaktong higayon. **12** Kan-on mo kini ingon nga sibada nga tinapay, apan lutoon nimo kini sa ilang atubangan gamit ang tae sa tawo!" **13** Kay miingon si Yahweh, "Nagpasabot kini nga hugaw ang tinapay nga kaonon sa katawhan sa Israel, taliwala didto sa kanasoran diin ko sila papahawaon." **14** Apan mitubag ako, “Ayaw, Ginoong Yahweh! Wala pa gayod ako mahugawi! Wala pa ako mikaon sa bisang unsa nga patay o bisan unsang gipatay sa mga mananap, sukad pa sa akong pagkabatan-on hangtod karon, ug wala pa nasudlan ang akong baba ug hugaw nga karne!" **15** Busa misulti siya kanako, "Tan-awa! Gihatagan ko ikaw ug tae sa baka imbis nga tae sa tawo aron makapangandam ka diha sa imong tinapay." **16** Misulti usab siya kanako, “Anak sa tawo, tan-awa! Paundangon ko ang gigikanan sa tinapay diha sa Jerusalem, ug mokaon sila ug tinapay nga may kabalaka samtang gibahinbahin kini ug moinom sa tubig nga may kahadlok samtang gibahinbahin kini. **17** Tungod kay makabsan na sila ug tinapay ug tubig, ang matag usa maulawan sa iyang igsoong lalaki ug magniwang tungod sa ilang mga kalapasan."

5 “Unya ikaw, anak sa tawo, pagkuha ug hait nga espada ingon nga pangkiskis alang sa imong kaugalingon, ug kiskisi ang imong ulo ug ang imong bangas, unya pagkuha ug timbangan aron timbangon kini ug bahina ang imong buhok. **2** Sunoga ang ikatulo nga bahin niini taliwala sa siyudad sa dihang mahuman na ang adlaw sa paglibot, ug kuhaa ang ikatulo nga bahin sa buhok ug tagodtagora kini pinaagi sa espada ug ibutang palibot sa siyudad. Unya isabwag ngadto sa kahanginan ang nahibilin pang ikatulo nga bahin niini, ug hulboton ko ang espada aron sa paggukod sa katawhan. **3** Apan pagkuha ug pipila ka mga buhok nga gikan niini ug ihikot kini ngadto sa gipilo nga sidsid sa imong kupo. **4** Unya pagkuha pa ug dugang nga buhok ug ilabay kini ngadto sa kalayo; ug sunoga kini; gikan didto mokatag ang kalayo ngadto sa tanang panimalay sa Israel.” **5** Miingon si Yahweh nga Ginoo niini, “Mao kini ang Jerusalem nga anaa sa taliwala sa kanasoran, diin ko siya gipahimutang, ug diin gipalibotan ko siya sa ubang kayutaan. **6** Apan tungod sa iyang kadaotan gisalikway niya ang akong mga kasugoan labaw pa sa gibuhat sa ubang mga nasod, ug gisalikway niya ang akong mga balaod nga mas labaw pa sa gibuhat sa mga nasod nga nakapalibot kaniya. Gisalikway sa katawhan ang akong mga paghukom ug wala milakaw sa akong mga balaod.” **7** Busa miingon si Yahweh nga Ginoo niini, “Tungod kay mas hilabihan man ang imong kadaotan kaysa sa ubang mga nasod nga nagpalibot kanimo ug wala maglakaw sa akong mga balaod o magbuhat sumala sa akong mga kasugoan, o bisan sa pagbuhat sumala sa mga kasugoan sa mga nasod nga nakapalibot kanimo,” **8** busa miingon niini si Yahweh nga Ginoo, “Tan-awa! Mamuhat ako batok kanimo. Ipahamtang ko ang mga paghukom diha sa imong taliwala aron nga makakita ang mga kanasoran. **9** Buhaton ko kanimo ang butang nga wala pa nako sukad himoa ug dili na nako pagahimoon pag-usab, tungod sa tanan nimong malaw-ay nga binuhatan. **10** Busa kaonon sa mga amahan ang mga kabataan sa imong taliwala, ug kaonon sa mga anak nga lalaki ang ilang mga amahan, ug sanglit ipahamtang ko ang paghukom diha kaninyo ug ipatibulaag sa matag dapit ang tanan nga nahibilin diha kanimo. **11** Busa, ingon nga ako buhi—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—mahitabo gayod kini tungod kay imong gihugawan ang akong balaan nga dapit uban sa tanan nga gikasilagan nga mga butang diha kanimo ug sa tanan nimong malaw-ay nga mga binuhatan, ug pagamyon ko kamo; Dili ako maluoy diha kanimo, ug dili ko ikaw palingkawason. **12** Mangamatay sa hampak ang ikatulo nga bahin kaninyo, ug lamyon sila sa kagutom diha sa imong taliwala. Mangahagba pinaagi sa espada ang ikatulo nga bahin nga nagpalibot kanimo. Unya ipatibulaag ko ang ikatulo nga bahin sa bisan asa nga dapit, ug hulboton ko ang espada aron sa paggukod kanila. **13** Unya mahuwasan na ako sa akong hilabihan nga

kapungot ug papahulayon ko ang akong kaligutgot diha kanila. Matagbaw na ako, ug ilang masayran nga Ako, si Yahweh, ang nakigsulti diha sa akong kapungot sa dihang nahuman na ang akong kaligutgot batok kanila. **14** Gub-on ko kamo ug pakaulawan diha sa mga nasod nga nakapalibot kaninyo sa atubangan sa matag usa nga mangagi. **15** Busa mamahimong mahisama sa usa ka butang ang Jerusalem nga talamayon ug bugalbugalan ngadto sa ubang katawhan, mahimong usa ka pasidaan ug kalisangan ngadto sa mga nasod nga nakapalibot kanimo. Ipahamtang ko ang mga paghukom batok kanimo pinaagi sa akong kapungot ug kaligutgot, ug uban sa mapintas nga pagbadlong—Ako, si Yahweh ang nagpahayag niini! **16** Pagadad-an ko ikaw ug bangis nga mga udyong sa kagutom nga mahimong paagi sa akong paglaglag kanimo. Tungod kay dugangan ko ang imong kagutom ug gub-on ang tipiganan sa imong tinapay. **17** Pagadad-an ko ikaw ug kagutom ug mga katalagman aron nga mangawad-an ka ug anak. Moagi kanimo ang hampak ug ang dugo ug magpadala ako ug espada batok kanimo—Ako, si Yahweh, ang nagpahayag niini."

6 Miabot ang pulong ni Yahweh nganhi kanako, nga nag-ingon, **2** "Anak sa tawo, atubanga ang kabukiran sa Israel ug pagpanagna ngadto kanila. **3** Ingna, 'Kabukiran sa Israel, paminawa ang pulong ni Yahweh nga Ginoo! Miingon si Yahweh nga Ginoo niini ngadto sa kabukiran ug sa kabungtoran, ngadto sa agianan sa sapa, ug ngadto sa mga walog: Tan-awa! Magdala ako ug espada batok kaninyo, ug gub-on ko ang anaa sa inyong taas nga mga dapit. **4** Unya mahimong biniyaan ang inyong mga halaran ug mangalumpag ang inyong mga haligi, ug ilabay nako ang inyong mga patayng lawas ngadto sa atubangan sa ilang mga diosdios. **5** Akong ipahimutang ang mga patayng lawas sa katawhan sa Israel sa atubangan sa ilang mga diosdios, ug katagon ang inyong mga bukog palibot sa inyong mga halaran. **6** Bisan asa kamo mopuyo, pagalaglagon ang mga siyudad ug mangalumpag ang mga anaa sa inyong taas nga mga dapit, aron nga mangaguba ug mahimong biniyaan ang inyong mga halaran. Unya mangaguba ug mangahanaw kini, mangalumpag ang inyong mga haligi ug mangahanaw ang inyong mga binuhat. **7** Mangahagba ang mga patay diha sa inyong taliwala ug mahibaloan ninyo nga ako mao si Yahweh. **8** Apan luwason ko ang pipila nga nahibilin diha kaninyo, ug adunay pipila nga makaikyas sa espada taliwala sa mga kanasoran, sa dihang natibulaag kamo ngadto sa ubang kanasoran. **9** Unya naghunahuna kanako kadtong nakaikyas taliwala sa kanasoran diin sila pagabihagon, nga nagsubo ako tungod sa ilang maluibon nga kasingkasing nga mibiya gikan kanako, ug pinaagi sa ilang mga mata nga malaw-ay nga nagatan-aw sa ilang mga diosdios. Unya ipakita nila diha sa ilang mga panagway ang kasilag tungod sa kadaotan nga ilang gibuhat pinaagi sa tanan nilang malaw-ay nga mga binuhatan. **10** Busa mahibaloan nila nga ako mao si Yahweh. Adunay katuyoan nga miingon ako nga akong ipadala kining mga katalagman ngadto kanila. **11** Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Ipakpak ang inyong mga kamot ug iindak-indak ang inyong tiil! Singgit, 'Pagkaalaot!' tungod sa tanang daotan nga binuhatan sa panimalay sa Israel! Tungod kay mahagba sila pinaagi sa espada, kagutom ug hampak. **12** Mamatay pinaagi sa hampak ang atua sa layo, ug mamatay pinaagi sa espada ang anaa sa duol. Mamatay pinaagi sa kagutom kadtong mga nahibilin ug nangaluwas. Niini nga paagi mapatuman ko ang akong kapungot batok kanila. **13** Unya mahibaloan ninyo nga ako mao si Yahweh, sa dihang ipahimutang ang mga patay taliwala sa ilang mga diosdios, palibot sa ilang mga halaran, sa matag taas nga bungtod—ngadto sa tanang kinatumyan sa bukid, ug ilalom sa matag dagkong kahoy ug labong nga kahoy sa tugas—ang mga dapit diin sila nagsunog ug mga insenso ngadto sa tanan nilang mga diosdios. **14** Hampakon nako sila pinaagi sa akong kamot ug himoon kung awa-aw ug biniyaan ang maong yuta, gikan sa kamingawan paingon sa Dibla, diha sa tanang dapit diin sila namuyo. Unya mahibaloan nila nga ako si Yahweh."

7 Miabot ang pulong ni Yahweh nganhi kanako, nga nag-ingon, **2** "Ikaw, anak sa tawo—miingon si Yahweh nga Ginoo niini ngadto sa yuta sa Israel.'"Ang kataposan! Miabot na ang kataposan ngadto sa upat ka utlanan sa yuta. **3** Karon anaa na kaninyo ang kataposan, kay ipahamtang ko ang akong kapungot diha kaninyo, pagahukman ko kamo sumala sa inyong mga pamaagi; unya ipasumbalik ko diha kaninyo ang tanan ninyong daotan nga mga binuhatan. **4** Tungod kay dili ako magpakita ug kaluoy diha kaninyo, ug dili ko kamo papalingkawason. Hinuon, ipasumbalik ko kaninyo ang inyong mga pamaagi, ug maanaa sa inyong taliwala ang inyong daotang mga binuhatan, busa mahibaloan ninyo nga ako mao si Yahweh. **5** Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Katalagman! Usa ka talagsaon nga katalagman! Tan-awa, moabot kini. **6** Moabot na gayod ang kataposan. Mibarog batok kaninyo ang kataposan. Tan-awa, padulong na kini! **7** Padulong na ang inyong kaalaotan kamong nagpuyo sa yuta. Miabot na ang panahon; haduol na ang adlaw sa kalaglagan, ug dili na gayod magmalipayon ang mga kabukiran. **8** Karon ipahamtang ko sa dili madugay ang akong kapungot batok kaninyo ug pun-on ko kamo sa akong kaligutgot sa dihang hukman ko na kamo sumala sa inyong mga pamaagi ug ipasumbalik ko kaninyo ang inyong daotan nga mga binuhatan. **9** Tungod kay dili gayod ako magpakita ug kaluoy

diha kaninyo, ug dili ko gayod kamo palingkawason. Buhaton ko nganha kaninyo, ang inyong binuhatan; ug maanaa sa inyong taliwala ang daotan ninyo nga mga binuhatan aron nga mahibaloan ninyo nga ako mao si Yahweh, ang nagsilot kaninyo. **10** Tan-awa, ang adlaw! Tan-awa, padulong na kini! Miabot na ang kalaglagan! Namulak na ang sungkod, nanalingsing na ang pagkamapahitas-on! **11** Nahimong sungkod sa pagkadaotan ang kabangis— wala ni usa kanila, ug wala ni usa sa ilang pundok, wala ni usa sa ilang mga kabtangan, ug wala ni usa sa ilang pagkamahinungdanon ang molungtad! **12** Padulong na ang panahon; nagkaduol na ang adlaw. Ayaw tugoti nga magmaya ang mga tigpalit, ni magbangotan ang mga tigbaligya, sanglit anaa sa tibuok pundok sa katawhan ang akong kasuko! **13** Tungod kay dili gayod makabalik ang tigbaligya sa mga butang nga napalit na, samtang buhi pa sila, sanglit batok man sa tibuok pundok sa katawhan ang panan-awon. Dili sila mamalik, tungod kay walay tawo nga nabuhi diha sa iyang sala ang mapalig-on! **14** Gipatingog nila ang budyong ug giandam ang tanan, apan walay nagmartsa aron sa pagpakiggubat; sanglit anaa sa tibuok pundok sa katawhan ang akong kapungot. **15** Anaa sa gawas ang espada, ug anaa sa sulod sa dakong balay ang hampak ug kagutom. Mangamatay pinaagi sa espada kadtong anaa sa uma, samtang lamoyon sa kagutom ug sa hampak kadtong anaa sa siyudad. **16** Apan moikyas gikan kanila ang naluwas, ug mangadto sila didto sa kabukiran. Mag-agulo silang tanan sama sa mga salampati diha sa mga walog—ang matag tawo tungod sa iyang kasal-anan. **17** Mawad-an ug umoy ang matag kamot ug mamuypoy ang mga tuhod sama sa tubig, **18** ug magbisti sila ug sako, ug maputos sila sa kalisang; makita ang kaulaw diha sa matag panagway, ug ang pagkaupaw sa ilang mga ulo. **19** Ipanglabay nila ang ilang mga plata ngadto sa mga kadalanan ug ang ilang mga bulawan daw sama sa hugaw nga butang. Dili makaluwas kanila ang ilang mga plata ug bulawan sa adlaw sa kapungot ni Yahweh. Dili maluwas ang ilang mga kinabuhi, ug dili matagbaw ang ilang kagutom, tungod kay nahimo nila nga kapandolan ang ilang pagpakasala. **20** Sa ilang garbo gikuha nila ang katahom sa iyang mga dayandayan, ug pinaagi niini naghimo sila ug diosdios nga larawan, ug sa ilang dulumtanang mga butang. Busa, gihimo nako kini nga mahugaw nga butang ngadto kanila. **21** Unya ihatag nako kadto nga mga butang ngadto sa kamot sa mga dumoduong ingon nga mga kinawat ug ngadto sa daotan dinhi sa kalibotan ingon nga kinawat, ug hugawhugawan nila kini. **22** Motalikod ako kanila sa dihang hugawhugawan nila ang akong gihigugma nga dapit; mosulod niini ang mga kawatan ug hugawhugawan kini. **23** Paghimo ug kadena, tungod kay napuno ang yuta sa paghukom sa dugo, ug napuno sa kabangis ang siyudad. **24** Busa dad-on ko ang hilabihang kadaotan sa kanasoran, ug panag-iyahon nila ang ilang mga balay, ug pagataposon ko ang garbo sa mga gamhanan, tungod kay hugawhugawan ang ilang mga balaang dapit! **25** Moabot ang kahadlok! Magapangita sila ug kalinaw, apan wala silay makaplagan. **26** Moabot ang daghang katalagman, ug daghang mga hungihong. Unya mangita sila ug panan-awon gikan sa propeta, apan mahanaw ang balaod gikan sa pari ug ang tambag gikan sa mga kadagkoan. **27** Magbangotan ang hari ug daw isul-ob sa prinsipe ang kasub-anan, samtang ang mga kamot sa katawhan diha sa yuta mangurog tungod sa kahadlok. Buhaton ko kini ngadto kanila sumala sa ilang mga binuhatan! Hukman ko sila sumala sa ilang mga pamaagi hangtod nga mahibaloan nila nga ako mao si Yahweh.'"

8 Busa nahitabo kini sa ikaunom nga tuig ug sa ikaunom nga bulan, sa ikalima nga adlaw sa bulan, samtang naglingkod ako sa akong balay ug naglingkod sa akong atubangan ang mga kadagkoan sa Juda, mitapion kanako didto pag-usab ang kamot ni Yahweh nga Ginoo. **2** Busa mitan-aw ako, ug tan-awa, adunay susama sa panagway sa usa ka tawo. Adunay kalayo gikan sa iyang mga dapidapi hangtod sa ubos nga bahin. Ug gikan sa iyang mga dapidapi paingon sa taas nga bahin adunay panagway sa usa ka butang nga nagsinaw, sama sa naggilak nga puthaw. **3** Unya mikab-ot siya nga daw usa ka kamot ug gikuha ako pinaagi sa buhok sa akong ulo; gibayaw ako sa Espiritu taliwala sa yuta ug sa langit, ug sa mga panan-awon gikan sa Dios, gidala niya ako sa Jerusalem, sa pultahan sulod sa amihanang bahin sa ganghaan, diin nagbarog ang diosdios nga naghagit ug hilabihang pangabugho. **4** Unya tan-awa, anaa didto ang himaya sa Dios sa Israel, sumala sa panan-awon nga akong nakita didto sa patag. **5** Unya miingon siya kanako, "Anak sa tawo, iyahat ang imong mga mata ngadto sa amihanan." Busa giyahat ko ang akong mga mata ngadto sa amihanan, ug ngadto sa amihanan sa ganghaan padulong sa halaran, didto sa pultahan, anaa ang diosdios sa pangabugho. **6** Busa miingon siya kanako, "Anak sa tawo, nakita ba nimo ang ilang ginabuhat? Mao kini ang mga hilabihan kadaotan nga ginabuhat sa panimalay sa Israel dinhi aron mopahilayo ako gikan sa akong balaang dapit. Apan molingi ka ug makakita ug hilabihan pa kadaotan nga mga butang." **7** Unya gidala niya ako sa pultahan sa hawanan ug mitan-aw ako, ug adunay bangag ang paril. **8** Miingon siya kanako, "Anak sa tawo, pagbakbak niini nga paril. "Busa gibakbakan ko ang paril, ug didto adunay pultahan. **9** Unya miingon siya kanako, "Lakaw ug tan-awa ang daotang mga butang nga ilang ginabuhat dinhi." **10** Busa misulod ako ug mitan-aw, ug tan-awa! Adunay matag

porma sa nagakamang ug dulumtanan nga mananap! Gikulit ngadto sa tibuok paril ang matag diosdios sa panimalay sa Israel. **11** Atua didto ang 70 ka mga kadagkoan sa panimalay sa Israel, ug nagabarog sa ilang taliwala si Jaazania nga anak nga lalaki ni Shafan. Nagabarog sila sa atubangan sa mga larawan, ug adunay dala nga butanganan sa insenso ang matag tawo aron mopataas ang kahumot sa aso sa insenso. **12** Miingon siya kanako, "Anak sa tawo, nakita ba nimo ang ginabuhat sa mga kadagkoan sa panimalay sa Israel didto sa ngitngit? Nagabuhat ang matag-usa niini sa tago nga lawak sa iyang diosdios, kay miingon sila, "Dili kita makita ni Yahweh! Gisalikway na ni Yahweh ang yuta." **13** Unya miingon siya kanako, "Lingi pag-usab ug tan-awa ang uban pang hilabihan kadaotan nga ilang ginabuhat." **14** Pagkahuman gidala niya ako sa pultahan sa ganghaan sa balay ni Yahweh nga atua sa amihanang bahin, ug tan-awa! Naglingkod didto ang kababayen-an nga nagbangotan alang kang Tamuz. **15** Busa miingon siya kanako, "Nakita ba nimo kini, anak sa tawo? Lingi pag-usab ug tan-awa bisan pa ang hilabihan kadaotan kaysa niini." **16** Gidala niya ako ngadto sa sulod sa hawanan nga balay ni Yahweh, ug tan-awa! sa pultahan sa templo ni Yahweh taliwala sa portico ug sa halaran, adunay mga 25 ka kalalakin-an nga nagtalikod sa templo ni Yahweh ug nag-atubang sila sa sidlakan, ug nagasimba sila sa adlaw. **17** Miingon siya kanako, "Nakita ba nimo kini, anak sa tawo? Diyutay ba lamang kini nga mga butang alang sa panimalay sa Juda nga buhaton kining daotang mga butang nga ilang ginabuhat dinhi? Kay gipuno nila ang yuta sa kabangis ug mibalik sila pag-usab aron sa paghagit kanako nga masuko, diha sa pagbutang ug sanga sa ilang mga ilong. **18** Busa pagabuhaton ko usab diha kanila; dili ako magpakita ug kaluoy, dili ko sila palingkawason. Bisan pa ug mohilak sila sa makusog nga tingog sa akong igdulungog, dili ko sila paminawon."

9 Unya nadungog ko ang iyang singgit, ug miingon, "Tugoti nga moadto ang mga tigbantay ngadto sa siyudad, padad-a ang matag-usa uban sa iyang hinagiban sa kalaglagan." **2** Unya tan-awa! Miabot ang unom ka kalalakin-an gikan sa agianan sa ibabaw nga ganghaan nga nag-atubang sa amihanan, dala sa matag usa ang iyang hinagiban sa pagpatay. Adunay usa ka tawo sa ilang taliwala nga nagbisti ug lino nga adunay kagamitan sa escriba sa iyang kiliran. Busa misulod sila ug mibarog sa tapad sa tumbaga nga halaran. **3** Unya mikayab ang himaya sa Dios sa Israel gikan sa mga kerubin diin kini nahimutang sa pultahan sa balay. Gitawag niya ang tawo nga nagbisti ug lino nga adunay kagamitan sa escriba sa iyang kiliran. **4** Miingon si Yahweh kaniya, "Agi taliwala sa siyudad —taliwala sa Jerusalem—ug paghimo ug timailhan sa mga agtang niadtong mga nag-agulo ug nanghupaw tungod sa tanang kadaotan nga gibuhat taliwala sa siyudad." **5** Unya nakigsulti siya sa uban samtang ako naminaw, "Agi sa siyudad sunod kaniya ug pagpatay. Ayaw pagpakita ug kaluoy, ug ayaw palingkawasa **6** hamtong man nga lalaki, batan-ong lalaki, ulay, gamay nga mga bata o kababayen-an. Pamatya silang tanan! Apan ayaw ilakip ang si bisan kinsa nga adunay timailhan sa iyang ulo. Pagsugod sa akong balaang dapit!" Busa nagsugod sila sa mga kadagkoan nga anaa atubangan sa balay. **7** Miingon siya kanila, "Hugawi ang balay, ug pun-a sa patay kining mga hawanan. Padayon!" Busa milakaw sila ug gisulong ang siyudad. **8** Samtang gisulong nila kini, nakita ko ang akong kaugalingon nga nag-inusara, mihapa ug midanguyngoy ako ug miingon, "O, Yahweh nga Ginoo, laglagon mo ba ang tanang nahibilin sa Israel diha sa pagbubo sa imong kapungot sa Jerusalem?" **9** Miingon siya kanako, "Hilabihan gayod kadako ang kasal-anan sa panimalay sa Israel ug Juda." Napuno ug dugo ang yuta ug napuno sa mga kadaotan ang siyudad, sanglit miingon man sila, 'Gikalimtan ni Yahweh ang yuta,' ug 'wala nakakita si Yahweh!' **10** Busa, dili ako magpakita ug kaluoy, dili ko sila palingkawason. Dad-on ko hinuon kining tanan diha kanila." **11** Tan-awa! mibalik ang tawo nga nagbisti ug lino nga adunay kagamitan sa escriba sa iyang kiliran. Nagpahibalo siya ug miingon, "Gibuhat ko na ang tanan nimong gimando."

10 Samtang nagtan-aw ako sa daw atop nga anaa sa ibabaw sa mga ulo sa mga kerubin; adunay mitungha ibabaw kanila nga daw sama sa usa ka safiro nga susama sa trono. **2** Unya nakigsulti si Yahweh sa tawo nga nagbisti ug lino ug miingon, "Adto taliwala sa mga ligid ilalom sa mga kerubin, ug pun-a sa mga nagbaga nga uling ang duha nimo ka mga kamot gikan sa taliwala sa mga kerubin ug ikatag kini sa siyudad." Unya misulod ang tawo samtang nagtan-aw ako. **3** Nagbarog ang mga kerubin sa tuong bahin sa balay sa dihang misulod ang tawo, ug napuno sa panganod ang kinasulorang hawanan. **4** Mikayab ang himaya ni Yahweh gikan sa kerubin ug mibarog ibabaw sa pultahan sa balay. Napuno niini ang balay sa panganod, ug napuno sa kahayag sa himaya ni Yahweh ang hawanan. **5** Nadungog ang tingog sa mga pako sa kerubin hangtod sa gawas nga hawanan, sama sa tingog sa labing Gamhanang Dios sa dihang misulti siya. **6** Nahitabo kini, sa dihang gimandoan sa Dios ang tawo nga nagbisti ug lino ug miingon, "Pagkuha ug baga gikan sa taliwala sa mga ligid nga anaa sa taliwala sa mga kerubin," misulod ang tawo ug mibarog tapad sa ligid. **7** Gikab-ot sa usa ka kerubin ang baga nga anaa taliwala sa mga kerubin, ug giisa ug gibutang kini ngadto sa mga kamot sa tawo nga nagbisti ug lino. Gikuha kini sa tawo ug mibalik. **8** Nakita ko sa mga kerubin ang daw kamot sa tawo nga anaa sa

ilalom sa ilang mga pako. 9 Busa mitan-aw ako, ug tan-awa!
Adunay upat ka mga ligid sa tapad sa mga kerubin—usa ka
ligid tapad sa matag kerubin—ug sama sa beril nga bato ang
hulagway sa mga ligid. 10 Managsama ang hulagway niining
upat ka mga ligid, sama sa ligid nga mitagbo sa lain pang
ligid. 11 Kung milihok sila, mosunod sila sa bisan asa sa
upat ka dapit ug dili mosaylo sa bisan asang dapit. Hinuon,
bisan asa moatubang ang ulo, gisunod nila kini. Wala sila
misaylo sa bisan asang dapit samtang nagpadulong sila. 12
Ang tibuok nilang lawas—lakip ang ilang mga likod, ilang
mga kamot ug ilang mga pako—nalukop sa mga mata, ug
nalukop usab sa mga mata ang palibot sa upat ka mga
ligid. 13 Samtang naminaw ako, gitawag ang mga ligid nga,
"Nagatuyok." 14 Adunay upat ka mga panagway ang matag
usa kanila; ang unang panagway mao ang panagway sa usa
ka kerubin, ang ikaduhang panagway mao ang panagway sa
usa ka tawo, ang ikatulo mao ang panagway sa liyon, ug ang
ikaupat mao ang panagway sa agila. 15 Unya mikayab ang
mga kerubin—mao kini ang mga buhing binuhat nga akong
nakita daplin sa Chebar Canal. 16 Sa dihang milihok ang
mga kerubin, moadto usab ang mga ligid sa tapad niini, ug
sa dihang ibukhad sa mga kerubin ang ilang mga pako aron
molupad gikan sa yuta, dili moliko ang mga ligid. Nagpabilin
gihapon kini sa ilang tapad. 17 Sa dihang mobarog ang
mga kerubin, mobarog usab ang mga ligid, ug sa dihang
mokayab sila, mokayab usab ang mga ligid uban kanila,
tungod kay anaa sa mga ligid ang espiritu sa buhing binuhat.
18 Unya migawas gikan sa ibabaw sa pultahan sa balay ang
himaya ni Yahweh ug mibarog ibabaw sa mga kerubin. 19
Sa akong atubangan gibukhad sa mga kerubin ang ilang
mga pako ug mikayab gikan sa yuta sa dihang migawas
sila, ug gibuhat usab kini sa mga ligid nga anaa sa ilang
tapad. Mibarog sila sa sidlakan nga bahin sa pultahan sa
balay ni Yahweh, ug mikunsad kanila ang himaya sa Dios
sa Israel gikan sa kahitas-an. 20 Mao kini ang mga buhing
binuhat nga akong nakita ilalom sa Dios sa Israel kilid sa
Chebar Canal, busa nakahibalo ako nga sila mga kerubin!
21 Adunay upat ka mga panagway ug upat ka mga pako ang
matag-usa kanila, 22 ug nahisama ang ilang mga panagway
sa mga panagway nga akong nakita sa panan-awon didto
sa Chebar Canal, ug milakaw dayon ang matag-usa kanila.

11 Unya gibayaw ako sa Espiritu ug gidala ngadto sa
sidlakang bahin sa ganghaan sa balay ni Yahweh, nga
nag-atubang sa sidlakan, ug tan-awa, diha sa pultahan sa
ganghaan adunay 25 ka kalalakin-an. Taliwala kanila, akong
nakita si Jaazania nga anak nga lalaki ni Azur ug si Pelatia
nga anak nga lalaki ni Benaya. 2 Miingon ang Dios kanako,
"Anak sa tawo, mao kini ang mga kalalakin-an nga nagbuhat
ug sala ug ang mga naglaraw ug daotan niini nga siyudad. 3
Nagaingon sila, 'Dili pa karon ang panahon sa pagtukod
ug mga balay; kini nga siyudad mao ang kulon, ug kita
ang karne.' 4 Busa pagpanagna batok kanila. Pagpanagna,
anak sa tawo." 5 Unya mikunsad ang Espiritu ni Yahweh
kanako ug miingon, "Isulti: Mao kini ang giingon ni Yahweh:
sama sa inyong ginaingon, panimalay sa Israel; tungod
kay nasayod ako kung unsa ang inyong gihunahuna. 6
Gipadaghan ninyo ang mga tawo nga inyong gipamatay niini
nga siyudad ug gipuno ang kadalanan niini. 7 Busa, miingon
si Yahweh nga Ginoo niini: Ang mga tawo nga inyong
gipamatay, kansang mga lawas inyong gipabuy-od taliwala
sa Jerusalem, mao ang karne, ug kini nga siyudad mao ang
kulon. Apan pagawason kamo gikan sa taliwala niini nga
siyudad. 8 Gikahadlokan ninyo ang espada, busa ipadala
ko ang espada diha kaninyo—mao kini ang gipahayag ni
Yahweh nga Ginoo. 9 Pagawason ko kamo gikan sa taliwala
niini nga siyudad, ug itugyan kamo ngadto sa mga kamot
sa mga langyaw, tungod kay pagahukman ko kamo. 10
Mangahagba kamo pinaagi sa espada. Pagahukman ko
kamo sulod sa mga utlanan sa Israel aron nga mahibaloan
ninyo nga ako si Yahweh. 11 Dili ninyo mahimong kulon
nga lutoanan kini nga siyudad, ni mahimo kamong karne
sa iyang taliwala. Pagahukman ko kamo sulod sa mga
utlanan sa Israel. 12 Unya mahibaloan ninyo nga ako si
Yahweh, kansang mga balaod wala ninyo lakwi ug kansang
mga kasugoan wala ninyo tumana. Gituman hinuon ninyo
ang mga kasugoan sa ubang mga nasod nga nagpalibot
kaninyo." 13 Nahitabo nga samtang nagapanagna ako,
namatay ang anak nga lalaki ni Benaya nga si Pelatia. Busa
mihapa ako ug midanguyngoy ug miingon, "Pagkaalaot,
Yahweh nga Ginoo, pagalaglagon mo ba gayod sa hingpit
ang mga nahibilin sa Israel?" 14 Miabot kanako ang pulong
ni Yahweh nga nag-ingon, 15 "Anak sa tawo, ang imong
mga kaigsoonan! Ang imong mga kaigsoonan! Ang mga
kalalakin-an sa imong banay ug ang tanang panimalay sa
Israel! Silang tanan nga ginaingon niadtong mga namuyo
sa Jerusalem, 'Halayo sila gikan kang Yahweh! Gihatag
na kini nga yuta kanato ingon nga atong panag-iyahan.'
16 Busa isulti, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Bisan
pa ug gipahilayo ko sila sa mga nasod, ug bisan pa ug
gipatibulaag ko sila sa mga kayutaan, sa gihapon ako ang
nahimo nilang dalangpanan sa mubo nga panahon diha
sa mga yuta diin sila miabot.' 17 Busa isulti, 'Mao kini ang
giingon ni Yahweh nga Ginoo: Pagatapokon ko kamo gikan
sa mga katawhan ug tigomon kamo gikan sa mga kayutaan
diin kamo nagkatibulaag, ug ihatag ko kaninyo ang yuta
sa Israel.' 18 Unya mangadto sila didto ug kuhaon ang
tanang dulumtanang butang ug ang tanang kadaotan gikan
niana nga dapit. 19 Hatagan ko sila ug usa ka kasingkasing,

ug bag-o nga espiritu. Kuhaon ko ang ilang kasingkasing nga sama sa bato gikan sa ilang unod ug hatagan ko sila ug malumo nga kasingkasing, **20** aron nga maglakaw sila sa akong mga balaod, ug tumanon nila ang akong mga kasugoan ug buhaton kini. Unya mahimo sila nga akong katawhan, ug ako ang mahimo nilang Dios. **21** Apan kadtong naglakaw uban sa paghigugma sa ilang dulumtanan nga mga butang ug sa ilang mga kadaotan, ipasumbalik ko kanila ang ilang binuhatan—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo." **22** Gibukhad sa mga kerubin ang ilang mga pako ug ang mga ligid nga anaa sa ilang tapad, ug anaa sa ilang ibabaw ang himaya sa Dios sa Israel. **23** Unya mikayab ang himaya ni Yahweh gikan sa taliwala sa siyudad ug mitungtong sa bukid ngadto sa sidlakan nga bahin sa siyudad. **24** Gibayaw ako sa Espiritu ug gidala ngadto sa Caldea, ngadto sa mga binihag, diha sa panan-awon nga gikan sa Espiritu sa Dios, ug mikayab ibabaw kanako ang panan-awon nga akong nakita. **25** Unya akong gipahayag ngadto sa mga binihag ang tanang mga butang nga akong nakita gikan kang Yahweh.

12 Miabot kanako ang pulong ni Yahweh nga nag-ingon, **2** "Anak sa tawo, nagpuyo ka taliwala sa masinupakon nga panimalay, diin aduna silay mga mata aron sa pagtan-aw apan dili sila makakita; ug aduna silay mga dalunggan aron maminaw apan dili makadungog, tungod kay masinupakon man sila nga panimalay. **3** Busa alang kanimo, anak sa tawo, andama ang imong mga butang alang sa pagbihag kanimo, ug pagsugod sa paglakaw panahon sa adlaw diha sa ilang atubangan, tungod kay pagabihagon ko ikaw sa ilang atubangan gikan sa imong dapit ngadto sa laing dapit. Tingali ug makakita sila, bisan pa ug masinupakon sila nga panimalay. **4** Dad-on nimo ang imong mga butang alang sa pagbihag kanimo samtang adlaw pa diha sa ilang atubangan; gawas inig kagabii diha sa ilang atubangan sa samang pamaagi nga bihagon ang usa ka tawo. **5** Bakbaki ang paril diha sa ilang atubangan ug gawas agi niini. **6** Pas-ana ang imong mga butang diha sa ilang atubangan, ug dad-a kini ngadto sa ngitngit. Taboni ang imong dagway, tungod kay kinahanglan nga dili nimo makita ang yuta, sanglit gihimo ko ikaw ingon nga timaan alang sa panimalay sa Israel." **7** Busa gibuhat ko kini, sama sa gimando kanako. Gipagawas nako ang akong mga butang alang sa pagbihag samtang adlaw pa, ug gibakbakan ko ang paril inig kagabii. Gidala ko ang akong mga butang sa ngitngit, ug gipas-an ko kini diha sa ilang atubangan. **8** Unya pagkabuntag miabot kanako ang pulong ni Yahweh nga nag-ingon, **9** "Anak sa tawo, wala ba nakapangutana ang panimalay sa Israel, ang masinupakon nga panimalay, 'Unsa man ang imong ginabuhat?' **10** Sultihi sila, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: kini nga buhat usa ka pagpanagna mahitungod sa prinsipe sa Jerusalem, ug sa tibuok panimalay sa Israel nga anaa sa ilang taliwala.' **11** Isulti, 'Usa ako ka timaan alang kaninyo. Sama sa akong gibuhat, busa mao usab kini ang pagabuhaton ngadto kanila; pagadakpon ug pagabihagon sila. **12** Magapas-an sa iyang mga butang ang prinsipe nga uban kanila diha sa ngitngit, ug mogawas agi sa paril. Bakbakon nila ang paril ug ipagawas ang ilang mga butang. Tabonan niya ang iyang dagway, aron nga dili niya makita ang yuta. **13** Ibukhad ko ang akong pukot diha kaniya ug malit-ag ko siya; unya pagadad-on ko siya ngadto sa Babilonia, ang yuta sa mga Caldeanhon, apan dili niya kini makita. Mamatay siya didto. **14** Patibulaagon ko usab sa nagkalainlain nga bahin kadtong mga nag-alirong nga motabang kaniya ug sa iyang tibuok kasundalohan, ug magpadala ako ug espada nga magagukod kanila. **15** Unya mahibaloan nila nga ako si Yahweh, sa dihang patibulaagon ko sila diha sa mga kanasoran ug ipakatag sila sa tibuok kayutaan. **16** Apan luwason ko ang pipila sa ilang mga kalalakin-an gikan sa espada, kagutom, ug hampak, aron nga adunay makalista sa tanan nilang kadaotan diha sa kayutaan diin ko sila gikuha, aron nga mahibaloan nila nga ako si Yahweh.'" **17** Miabot ang pulong ni Yahweh kanako, nga nag-ingon, **18** "Anak sa tawo, kaona ang imong tinapay ug imna ang imong tubig uban sa pagpangurog tungod sa kahadlok ug kabalaka. **19** Unya ingna ang katawhan sa yuta, "Miingon si Yahweh nga Ginoo niini mahitungod sa mga lumolupyo sa Jerusalem, ug sa yuta sa Israel: Pagakan-on nila ang ilang tinapay ug pagaimnon nila ang ilang tubig uban sa pagpangurog tungod sa kahadlok, sanglit pagakawaton ang tanang anaa sa yuta tungod sa kabangis niadtong namuyo didto. **20** Busa maawaaw ang gipuy-an nga mga siyudad, ug mabiniyaan ang yuta; busa mahibaloan ninyo nga ako si Yahweh.'" **21** Miabot pag-usab kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, **22** "Anak sa tawo, unsa man kining panultihon nga anaa sa yuta sa Israel nga nagaingon, 'Gilugwayan ang mga adlaw, ug nangapakyas ang matag panan-awon'? **23** Busa, sultihi sila, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Pagataposon ko na kini nga panultihon, ug dili na gayod kini isulti pa sa mga Israelita.' Sultihi sila, 'Haduol na ang mga adlaw nga matuman ang matag panan-awon. **24** Tungod kay wala na gayoy dili tinuod nga mga panan-awon o mga maanindot nga pagpanagna diha sa panimalay sa Israel. **25** Tungod kay ako si Yahweh! Mosulti ako, ug tumanon ko ang mga pulong nga akong giingon. Dili na gayod malangay kining butanga. Tungod kay isulti ko kini nga pulong sa inyong mga adlaw, masinupakon nga panimalay, ug tumanon ko kini! —mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo.'" **26** Miabot pag-usab kanako ang

pulong ni Yahweh nga nag-ingon, 27 "Anak sa tawo! Tan-awa, miingon ang panimalay sa Israel, 'Dugay pa mahitabo ang panan-awon nga iyang nakita, ug mahitabo sa layo pa nga panahon ang iyang mga gipanagna.' 28 Busa sultihi sila, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Dili na gayod malangay ang akong mga pulong, apan mahitabo na ang mga pulong nga akong gisulti—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo.'"

13 Miabot na usab kanako ang pulong ni Yahweh nga nagaingon, 2 "Anak sa tawo, pagpanagna batok sa mga propeta nga nagapanagna sa Israel, ug sultihi kadtong nagapanagna nga subay sa ilang kaugalingong mga hunahuna, 'Paminawa ang pulong ni Yahweh. 3 Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Pagkaalaot sa buangbuang nga mga propeta nga nagasunod sa ilang kaugalingon nga espiritu, apan wala gayoy nakita! 4 Israel, daw sama sa ihalas nga mga iro diha sa biniyaan nga mga yuta ang inyong mga propeta. 5 Wala kamo mangadto sa mga paril nga nakapalibot sa panimalay sa Israel aron ayohon ang guba nga mga bahin niini, aron nga malig-on sa gubat sa adlaw ni Yahweh. 6 Adunay dili tinuod nga mga panan-awon ug mga panagna ang mga tawo, kadtong nag-ingon, "Mao kini, ug mao kana ang gipahayag ni Yahweh." Wala sila gipadala ni Yahweh, apan gipalaom nila ang mga tawo nga mahitabo ang ilang mga mensahe. 7 Wala ba kamo nagsulti ug dili tinuod nga mga panan-awon ug naghimo ug bakak nga mga panagna, kamo nga nag-ingon, "Mao kini, ug mao kana ang gipahayag ni Yahweh" sa dihang wala man ako miingon?' 8 Busa miingon si Yahweh nga Ginoo niini, 'Tungod kay nagbuhat man kamo ug dili tinuod nga mga panan-awon ug nagsulti ug mga bakak—busa mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo batok kaninyo: 9 Makigbatok ang akong kamot ngadto sa mga propeta nga adunay dili tinuod nga mga panan-awon ug naghimo ug bakak nga mga panagna. Dili sila mahiapil sa tigom sa akong katawhan, o malangkob sa listahan sa panimalay sa Israel; kinahanglan nga dili gayod sila moadto sa yuta sa Israel. Aron nga mahibaloan ninyo nga ako si Yahweh nga Ginoo! 10 Tungod niini, ug tungod kay gipahisalaag nila ang akong katawhan ug miingon, "Kalinaw!" sa dihang walay kalinaw, nagtukod sila ug mga paril nga ilang pintalan ug puti.' 11 Sultihi kadtong nagpintal ug puti sa paril, 'Malumpag kini; mobundak ang kusog nga ulan, ug magpadala ako ug ulan nga ice, ug usa ka unos aron nga malumpag kini. 12 Tan-awa, malumpag ang paril. Wala ba kamo sultihi sa uban, "Asa man ang pintal nga inyong gitabon niini?" 13 Busa miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Magpadala ako ug unos tungod sa akong kapungot, ug magbunok ang ulan tungod sa akong kaligutgot! Laglagon kini sa hingpit pinaagi sa ulan nga ice tungod sa akong kapungot. 14 Kay pagalumpagon ko gayod ang paril nga inyong gitabonan ug pintal, ug pagalumpagon ko kini ngadto sa yuta hangtod nga makita na ang mga patukoranan niini. Busa malumpag kini, ug madat-ogan gayod kamo sa taliwala niini. Unya mahibaloan ninyo nga ako si Yahweh. 15 Kay pagalaglagon ko sa hingpit ang paril ug kadtong nagpaputi niini tungod sa akong kapungot. Sultihan ko ikaw, "Nahanaw na ang paril, ni ang mga tawo nga nagpaputi niini— 16 ang mga propeta sa Israel nga nanagna mahitungod sa Jerusalem ug niadtong adunay mga panan-awon sa kalinaw alang kaniya. Apan walay kalinaw! —mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo.'" 17 Busa ikaw, anak sa tawo, pagpakig-atubang batok sa mga anak nga babaye sa imong katawhan nga nanagna gikan sa ilang kaugalingong mga hunahuna, ug pagpanagna batok kanila. 18 Isulti, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Pagkaalaot sa mga babaye nga nagbuhat ug mga anting-anting diha sa tanang bahin sa ilang kamot ug nagbuhat ug nagkalainlain nga sukod sa mga belo alang sa ilang mga ulo, aron gamiton sa pagpanglimbong sa mga tawo. Limbongan mo ba ang akong katawhan apan luwason ang inyong mga kaugalingong kinabuhi? 19 Gipasipad-an mo ako diha sa akong katawhan alang sa pipila ka kumkom nga sebada ug mga tinipik sa tinapay, aron sa pagpatay sa mga tawo nga dili angay mamatay, ug pagbuhi niadtong dili na unta angay mabuhi, tungod sa inyong mga bakak ngadto sa akong katawhan nga nakadungog kaninyo. 20 Busa miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Supak ako niadtong mga anting-anting nga inyong gigamit aron sa paglit-ag sa kinabuhi sa mga tawo nga daw mga langgam lamang sila. Tinuod gayod, pagakuhaon ko kana gikan sa inyong mga bukton; ug kadtong mga tawo nga inyong gilit-ag sama sa mga langgam—pagabuhian ko sila. 21 Gision ko ang inyong mga belo ug luwason ko ang akong katawhan gikan sa inyong kamot, aron nga makalingkawas na sila sa inyong mga kamot. Mahibaloan ninyo nga ako si Yahweh. 22 Tungod kay gipaluya ninyo ang kasingkasing sa mga tawong matarong pinaagi sa mga bakak, bisan tuod ug wala nako tinguhaa ang iyang pagkaluya, ug tungod kay gidasig hinuon ninyo ang binuhatan sa usa ka tawong daotan aron nga dili siya magbag-o aron nga maluwas ang iyang kinabuhi— 23 busa dili na kamo makabuhat ug dili tinuod nga mga panan-awon o makapadayon sa paghimo ug mga pagpanagna, tungod kay luwason ko ang akong katawhan gikan sa inyong kamot. Mahibaloan ninyo nga ako si Yahweh.'"

14 Mianhi kanako ang pipila ka mga kadagkoan sa Israel ug milingkod sa akong atubangan. 2 Unya miabot ang pulong ni Yahweh kanako, nga nag-ingon, 3 "Anak sa tawo, nahigugma kining mga tawhana sa ilang mga

diosdios ug nagbutang ug babag nga kapandolan diha sa ilang atubangan. Angay ko bang tubagon ang ilang mga pangutana nganhi kanako? **4** Busa ipahibalo ug isulti kini kanila, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Ang matag tawo sa panimalay sa Israel nga naghigugma sa iyang mga diosdios ug nagbutang sa sala ingon nga babag nga iyang kapandolan diha sa iyang atubangan ug unya moadto sa propeta—ako, si Yahweh, ang motubag kaniya sumala sa kadaghan sa iyang mga diosdios. **5** Buhaton ko kini aron mahibalik ko ang panimalay sa Israel sa ilang mga kasingkasing nga gipahilayo gikan kanako pinaagi sa ilang mga diosdios.' **6** Busa sultihi ang panimalay sa Israel, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: "Paghinulsol ug biyai ang inyong mga diosdios! Talikdi ang tanan ninyong daotan nga mga binuhatan. **7** Tungod kay ang matag-usa nga gikan sa panimalay sa Israel ug ang matag langyaw nga nagpuyo sa Israel nga mibiya kanako, nga naghigugma sa iyang mga diosdios ug nagbutang sa sala ingon nga babag nga iyang kapandolan diha sa iyang atubangan ug unya miadto sa propeta aron sa pagpangita kanako—Ako, si Yahweh, ang motubag kaniya. **8** Busa moatubang ako batok nianang tawhana ug himoon ko siya nga timaan ug pasidaan, tungod kay papahawaon ko siya diha sa taliwala sa akong katawhan, ug mahibaloan ninyo nga ako si Yahweh. **9** Kung malimbongan ang propeta ug mosulti ug usa ka mensahe, nan, ako, si Yahweh, mao ang maglimbong sa maong propeta; Ituy-od ko ang akong kamot batok kaniya ug laglagon siya sa taliwala sa akong katawhan nga mga Israelita. **10** Magpas-an sila sa ilang kaugalingong kasal-anan; ang sala sa propeta sama lamang sa sala sa tawo nga nagpakisayod gikan kaniya. **11** Tungod niini, dili na mahisalaag gikan sa pagsunod kanako ang panimalay sa Israel ni hugawan ang ilang mga kaugalingon pinaagi sa tanan nilang mga kalapasan. Mahimo silang akong katawhan ug ako ang mahimo nilang Dios—Mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo.'" **12** Unya miabot ang pulong ni Yahweh kanako, nga nag-ingon, **13** "Anak sa tawo, kung makasala batok kanako ang yuta pinaagi sa pagbuhat ug busa ituy-od ko ang akong kamot batok niini ug putlon ang sungkod sa tinapay, ug pagadad-an ko kini ug kagutom ug mangamatay ang tawo ug mananap nga gikan sa yuta; **14** unya bisan kining tulo ka kalalakin-an—si Noa, Daniel, ug si Job—anaa sa taliwala niini nga yuta, maluwas lamang nila ang ilang mga kinabuhi pinaagi sa ilang pagkamatarong—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo. **15** Kung magpadala ako ug bangis nga mga mananap sa yuta ug himoon kining dili mabungahon aron mahimong biniyaan nga yuta diin wala nay tawo nga makaagi tungod sa mabangis nga mga mananap, **16** unya bisan pa kung anaa kining tulo ka kalalakin-an sa maong dapit—ingon nga ako buhi, gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—dili gayod nila maluwas bisan ang ilang mga anak nga lalaki o mga babaye; ang ilang kaugalingong kinabuhi lamang ang maluwas, apan mahimong biniyaan ang yuta. **17** O kung magdala ako ug espada batok nianang yutaa ug moingon "Espada, adto sa maong yuta ug patya ang tawo ug mananap nga anaa niini,' **18** unya bisan pa ug anaa kining tulo ka kalalakin-an taliwala sa maong dapit—ingon nga ako buhi, gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—dili gayod nila maluwas bisan ang ilang kaugalingong anak nga mga lalaki o mga babaye; ang ilang kaugalingong kinabuhi lamang ang maluwas. **19** O kung magpadala ako ug hampak batok niini nga yuta ug ibubo ko ang akong kapungot batok niini pinaagi sa pagpaagas ug dugo, aron pamatyon ang mga tawo ug ang mga mananap, **20** unya bisan ug anaa sa maong yuta si Noa, Daniel, ug Job—ingon nga ako buhi, gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—dili gayod nila maluwas bisan ang kaugalingon nilang mga anak nga lalaki o babaye, ang ilang kaugalingong kinabuhi lamang ang maluwas pinaagi sa ilang pagkamatarong. **21** Tungod kay miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Sa walay pagduhaduha buhaton ko gayod ang hilabihang kadaot pinaagi sa pagpadala sa akong upat ka mga silot—kagutom, espada, ihalas nga mga mananap, ug hampak—batok sa Jerusalem aron pamatyon ang mga tawo ug mga mabangis nga mga mananap nga anaa sa maong yuta. **22** Apan, tan-awa! adunay nasalin nga nahibilin diha sa yuta, mga nangaluwas nga moanha uban ang mga anak nga lalaki ug babaye. Tan-awa! moanha sila diha kaninyo, ug makita ninyo ang ilang mga pamaagi ug mga binuhatan ug mahupay kamo mahitungod sa silot nga gipadala ko ngadto sa Jerusalem, ug mahitungod sa tanan pang mga butang nga akong gipadala batok sa yuta. **23** Pagahupayon kamo sa mga nangaluwas sa dihang makita ninyo ang ilang mga pamaagi ug mga binuhatan, busa mahibaloan ninyo kining tanan nga mga butang nga akong gibuhat batok kaniya, nga wala ko kini gibuhat nga walay kapuslanan! —mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo."

15 Unya miabot ang pulong ni Yahweh kanako, nga nag-ingon, **2** "Anak sa tawo, sa unsa man nga paagi nga mahimong mas maayo ang paras kaysa bisan unsang kahoy nga adunay mga sanga nga anaa taliwala sa kalasangan? **3** Makakuha ba ang katawhan ug kahoy nga gikan sa paras aron makahimo ug bisan unsang butang? O makahimo ba sila ug mga ugsok gikan niini aron masab-itan ug bisan unsang butang? **4** Tan-awa! Kung ilabay kini ngadto sa kalayo ingon nga sugnod, ug kung masunog ang matag tumoy ug tunga niini, may kapuslanan pa ba kini alang sa bisan unsang butang? **5** Tan-awa! Sa dihang tibuok pa kini, dili kini makabuhat ug bisan unsang butang; sigurado

gayod nga, sa dihang nasunog na kini, nan dili gihapon kini makabuhat ug bisan unsang butang nga mahinungdanon. 6 Busa miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Dili sama sa mga kahoy sa mga kalasangan, gihatag ko ang paras ingon nga pangsugnod sa kalayo; buhaton ko ang samang paagi ngadto sa mga lumolupyo sa Jerusalem. 7 Tungod kay moatubang ako batok kanila. Bisan ug migula sila gikan sa kalayo, apan lamuyon gihapon sila sa kalayo; busa makahibalo kamo nga ako si Yahweh, sa dihang moatubang ako batok kanila. 8 Unya himoon kung biniyaan ang maong yuta tungod kay nakasala man sila—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo."

16 Unya miabot ang pulong ni Yahweh kanako, nga nag-ingon, 2 "Anak sa tawo, ipahibalo sa Jerusalem ang mahitungod sa iyang daotan nga mga binuhatan, 3 ug ipahayag, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini ngadto sa Jerusalem: Ang imong sinugdanan ug ang imong pagkahimugso nahimutang sa yuta sa Canaan; Amorihanon ang imong amahan ug Hitihanon ang imong inahan. 4 Sa adlaw sa imong pagkahimugso, wala giputol sa imong inahan ang imong pusod, ni gihugasan ka niya ug tubig o gihaplasan ka ug asin, o gibalot ka sa panapton. 5 Wala gayoy nagpakita ug kaluoy aron buhaton ang bisan unsa niining mga butanga alang kanimo, aron maluoy diha kanimo. Sa adlaw nga ikaw nahimugso, diin gidumtam ang imong kinabuhi, gilabay ka ngadto sa hawan nga kaumahan. 6 Apan miagi ako diha kanimo, ug nakita ko nga nagalunang ka sa imong kaugalingong dugo; busa miingon ako kanimo diha sa imong dugo, "Mabuhi ka! Miingon ako kanimo diha sa imong dugo, "Mabuhi ka!" 7 Gipatubo ko ikaw nga sama sa tanom diha sa kaumahan. Midaghan ka ug midako, ug nahimo ka nga alahas sa mga alahas. Naumol ang imong mga dughan, ug mibaga ang imong mga buhok, bisan pa ug hubo ka. 8 Miagi ako kanimo pag-usab ug nakita ko ikaw. Tan-awa! miabot na ang panahon sa gugma diha kanimo, busa gibukhad ko ang akong kupo diha kanimo ug gitabonan ang imong pagkahubo. Ug nanumpa ako diha kanimo ug gidala ikaw ngadto sa kasabotan—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—ug ikaw nahimong akoa. 9 Busa gihugasan ko ikaw ug tubig ug gitanggal ang dugo diha kanimo, ug gidihogan ko ikaw ug lana. 10 Gibistihan ko ikaw ug ginansilyo nga mga bisti ug gisuotan ug sandalyas nga hinimo gikan sa panit sa mananap. Gibalot ko ikaw sa labing maayo nga lino ug gitabonan ug seda. 11 Human gidayandayan ko ikaw ug mga alahas, gibutangan ug mga pulseras ang imong kamot, ug gikwentasan ang imong liog. 12 Gibutangan ko ug singsing ang imong ilong ug ariyos sa imong mga dalunggan, ug matahom nga korona sa imong ulo. 13 Busa gidayandayanan ka ug bulawan ug plata, ug gibistihan ikaw ug labing maayo nga lino, seda, ug ginansilyo nga mga bisti; nagkaon ikaw ug labing maayo nga harina, dugos, ug lana, ug hilabihan ang imong kaanyag, ug nahimo kang rayna. 14 Miabot ang imong kabantog ngadto sa kanasoran tungod sa imong kaanyag, tungod kay haom kini sa kahalangdon nga gihatag ko kanimo—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo. 15 Apan misalig ka sa imong kaanyag, ug nagpakasama ka sa babayeng nagabaligya ug dungog tungod sa imong kabantog; gibubo nimo ang imong malaw-ay nga binuhatan sa matag tawo nga moagi, aron nga maangkon niya ang imong katahom. 16 Ug gihukas nimo ang imong mga bisti ug naghimo ikaw uban kanila ug taas nga mga dapit nga gidayandayanan ug nagkalainlain nga kolor, ug didto nagpakasama ka sa babayeng nagabaligya ug dungog. Dili unta kini angay nga mahitabo. Ni maanaa kini nga butang. 17 Gikuha nimo ang labing maayo nga mga alahas nga bulawan ug plata nga gihatag ko kanimo, ug naghimo ka alang sa imong kaugalingon ug hulagway sa mga lalaki, ug gibuhat nimo ang ginabuhat sa babayeng nagabaligya ug dungog. 18 Gikuha nimo ang imong mga ginansilyo nga mga bisti ug gisul-ob kanila, ug gibutang nimo sa ilang atubangan ang akong mga lana ug mga pahumot. 19 Giandam nimo sa ilang atubangan ang tinapay nga gihatag ko kanimo—nga hinimo sa labing maayo nga harina, lana, ug dugos—aron makahatag ug kahumot, kay mao kini ang nahitabo—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo. 20 Unya gikuha nimo ang imong mga anak nga lalaki ug babaye nga imong gihimugso alang kanako ug gihalad mo sila ngadto sa mga larawan aron lamoyon ingon nga pagkaon. Gamay lamang ba nga butang ang imong malaw-ay nga mga binuhatan? 21 Gipamatay nimo ang akong mga anak ug gisunog sila ngadto sa kalayo. 22 Sa tanan nimong daotan ug malaw-ay nga mga binuhatan wala ka naghunahuna sa mga adlaw sa imong pagkabatan-on, sa dihang hubo ka pa ug naglunang sa imong dugo. 23 Alaot! Alaot ka! —mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—busa, dugang niining tanan nga kadaotan, 24 nagtukod ka ug mga simbahan alang sa mga diosdios sa matag plasa. 25 Gitukod mo ang imong taas nga dapit diha sa matag kanto sa kadalanan ug gihugawan nimo ang imong kaanyag, tungod kay gitanyag mo ang imong lawas sa matag tawo nga molabay ug nagbuhat ka ug daghang malaw-ay nga binuhatan. 26 Nagpakasama ka sa babayeng nagabaligya ug dungog uban sa mga Ehiptohanon, ang maulagon mo nga mga silingan, ug nagbuhat pa ikaw ug daghang malaw-ay nga binuhatan, nga nakapasuko kanako. 27 Tan-awa! hampakon ko ikaw pinaagi sa akong kamot ug kuhaan ka ug pagkaon. Itugyan ko ang imong kinabuhi ngadto sa

imong mga kaaway, ang mga anak nga babaye sa mga Filistihanon, nga nangaulaw sa imong malaw-ay nga mga binuhatan. **28** Nagpakahisama ka sa babayeng nagabaligya ug dungog ngadto sa mga taga-Asiria tungod kay dili ka matagbaw. Nagpakahisama ka sa babayeng nagabaligya ug dungog ug sa gihapon wala gayod matagbaw. **29** Nagbuhat ka ug daghang malaw-ay nga binuhatan sa yuta sa mga tigpatigayon sa Caldea, ug bisan pa niini wala gihapon ka matagbaw. **30** Pagkahuyang sa imong kasingkasing—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—nga gibuhat mo kining tanan nga mga butang, mga binuhatan sa mga walay ulaw nga babayeng nagabaligya ug dungog? **31** Nagtukod ka sa imong taas nga mga dapit sa matag kanto sa kadalanan ug naghimo ka ug simbahan sa imong mga diosdios sa matag plasa. Apan dili ka sama sa mga babayeng nagabaligya ug dungog tungod kay midumili ka man sa pagdawat ug bayad. **32** Ikaw babayeng mananapaw, nagdawat ka ug mga dumoduong puli sa imong bana. **33** Nagahatag ug bayad ang katawhan sa matag babaye nga nagabaligya ug dungog, apan ikaw ang nagahatag ug mga bayad sa imong tanan nga mga hinigugma ug nagasuhol kanila aron moadto kanimo ug magbuhat ug malaw-ay nga butang. **34** Busa adunay kalainan tali kanimo ug niadtong ubang mga babaye, sanglit wala may moadto kanimo aron maghangyo kanimo nga makigdulog kanila. Hinuon, gibayran mo sila. Walay nagbayad diha kanimo. **35** Busa, ikaw babayeng nagabaligya ug dungog, paminaw sa pulong ni Yahweh. **36** Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Tungod kay gibubo mo man ang imong kaulag ug gipakita ang imong mga tinagoang bahin pinaagi sa imong pagbuhat ug malaw-ay nga mga butang uban sa imong mga hinigugma uban sa imong dulumtanan nga mga diosdios, ug tungod sa dugo sa imong mga anak nga imong gihatag sa imong mga diosdios, **37** busa, tan-awa! Tigomon ko ang imong mga hinigugma nga imong nakaila, tanan nga imong gihigugma ug gikasilagan, ug tigomon ko sila batok kanimo sa matag kiliran. Ipakita ko kanila ang imong mga tinagoang bahin aron makita nila ang imong pagkahubo. **38** Tungod kay silotan ko ikaw sa imong pagpanapaw ug pagpaagas sa dugo, ug dad-on ko diha kanimo ang giula nga dugo sa akong hilabihang kapungot ug kalagot. **39** Itugyan ko ikaw ngadto sa ilang mga kamot aron nga tumpagon nila ang simbahan alang sa imong mga diosdios, ug gun-obon ang imong taas nga mga dapit ug huboan ka nila sa imong mga bisti ug kuhaon ang tanan nimong mga alahas. Biyaan ka nila nga hubo. **40** Unya magdala sila ug pundok sa katawhan batok kanimo ug batoon ug tagudtagoron ka pinaagi sa ilang mga espada. **41** Pagasunogon nila ang imong mga balay ug magbuhat ug daghang silot diha kanimo sa atubangan sa daghang mga babaye, tungod kay undangon ko ang imong pagkamalaw-ay, ug dili na nimo pagabayran ang imong mga hinigugma. **42** Unya mahupay ang akong kapungot batok kanimo; mawala ang akong kasuko diha kanimo, tungod kay matagbaw na ako, ug dili na gayod ako masuko. **43** Tungod kay wala nimo gihinumdoman ang mga adlaw sa imong pagkabatan-on ug nakahimo kanako nga magpangurog sa kasuko tungod niining tanan nga mga butang, busa, tan-awa! Ibalik ko kanimo ang silot tungod sa imong mga gibuhat—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo. Wala ba nimo gidugang ang pagbuhat ug malaw-ay nga mga butang diha sa tanan nimong dulumtanan nga mga binuhatan? **44** Tan-awa! Nagaingon ang matag usa nga nagsulti ug mga panultihon mahitungod kanimo nga, "Kung unsa ang inahan, mao usab ang iyang anak nga babaye." **45** Anak ka nga babaye sa imong inahan, nga gidumtan ang iyang bana ug mga anak, ug igsoon ka nga babaye sa imong mga igsoon nga babaye nga gidumtan ang ilang mga bana ug mga kaanakan. Hitihanon ang imong inahan, ug Amorihanon ang imong amahan. **46** Ang Samaria ang imong magulang nga babaye ug ang iyang mga anak nga babaye mao ang namuyo sa amihanang bahin, samtang ang imong manghod nga babaye ug ang iyang mga anak nga babaye mao ang namuyo sa habagatang bahin, nga mao ang, Sodoma. **47** Wala lamang ikaw naglakaw nga sama sa ilang pamaagi ug nagasunod sa ilang mga pamatasan ug naandan, apan mas labaw pa kanila ang tanan nimong binuhatan. **48** Ingon nga ako buhi—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—ang imong igsoon nga babaye nga mao ang Sodoma ug ang iyang mga anak nga babaye, wala makahimo ug kadaotan nga mas labaw pa sa daotan nga imong nahimo ug sa imong mga anak nga babaye. **49** Tan-awa! Mao kini ang sala sa Sodoma nga imong igsoon nga babaye: mapahitas-on siya, walay kabalaka ug walay pagpakabana sa bisan unsang butang. Wala niya gipaligon ang iyang mga kamot alang sa mga tawong kabos ug nagkinahanglan. **50** Mapahitas-on ug nagbuhat siya ug daotang mga binuhatan sa akong atubangan, busa gilaglag ko sila sumala sa imong nakita. **51** Wala gayod nakahimo ang Samaria bisan katunga sa imong mga sala; hinuon, nagbuhat ka ug daghang malaw-ay nga mga butang nga labaw pa sa ilang gibuhat, ug gipakita mo nga mas matarong pa ang imong mga igsoong babaye tungod sa tanang mga malaw-ay nga butang nga imong gibuhat! **52** Ilabina ikaw, ipakita ang imong kaugalingong kaulawan; niini nga paagi gipakita nimo nga mas matarong pa ang imong mga igsoon nga babaye kaysa kanimo, tungod sa mga sala nga imong nabuhat niadtong tanang malaw-ay nga mga pamaagi. Karon labi pang matarong ang imong igsoon nga babaye

kaysa kanimo. Ilabina na ikaw usab, ipakita ang imong kaugalingong kaulawan, tungod kay niini nga paagi gipakita nimo nga mas matarong pa ang imong mga igsoon nga babaye kaysa kanimo. **53** Tungod kay ibalik ko kanila ang ilang mga kadagaya—ang kadagaya sa Sodoma ug sa iyang mga anak nga babaye, ug ang kadagaya sa Samaria ug sa iyang mga anak nga babaye; apan mahilakip kanila ang imong mga kadagaya. **54** Tungod niining mga butanga ipakita ninyo ang inyong mga kaulawan; tamayon kamo tungod sa tanang butang nga inyong nabuhat, ug niini nga paagi mahimo kamong tighupay kanila. **55** Busa mahibalik sa ilang karaan nga kahimtang ang Sodoma nga imong igsoon nga babaye ug ang iyang mga anak nga babaye, ug mahibalik usab sa iyang karaan nga kahimtang ang Samaria ug ang iyang mga anak nga babaye. Unya mahibalik ka usab ug ang imong mga anak nga babaye sa imong karaan nga kahimtang. **56** Wala gayod nimo nahisgotan ang Sodoma nga imong igsoon nga babaye sa mga adlaw diin ikaw garboso, **57** sa wala pa mapadayag ang imong pagkadaotan. Apan karon, nahimo kang talamayon sa mga anak nga babaye sa Edom ug sa tanang mga anak nga babaye sa Filistihanon nga nagpalibot kaniya. Biaybiayon ka sa tanang tawo. **58** Magpakita ka sa imong kaulaw ug malaw-ay nga mga binuhatan! —mao kini ang gipahayag ni Yahweh! **59** Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Buhaton ko ang angay kanimo, ikaw nga nagsalikway sa imong panumpa pinaagi sa pagsupak sa kasabotan. **60** Apan hinumdoman ko ang kasabotan nga gihimo ko tali kanimo sa mga adlaw sa imong pagkabatan-on, ug magbuhat ako ug kasabotan uban kanimo hangtod sa kahangtoran. **61** Unya mahinumdoman nimo ang imong mga binuhatan ug maulaw ka sa dihang dawaton nimo ang imong mga magulang ug mga manghod nga babaye. Ihatag ko sila kanimo ingon nga mga anak nga babaye, apan dili tungod sa imong kasabotan. **62** Magbuhat ako ug kasabotan tali kanimo, ug makahibalo ka nga ako si Yahweh. **63** Tungod niining mga butanga, mahinumdoman nimo ang tanan ug maulaw ka, busa dili na nimo ibuka ang imong mga baba aron nga mosulti tungod sa imong kaulaw, sa dihang gipasaylo ko ikaw sa tanan mong nabuhat—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo.""

17 Miabot ang pulong ni Yahweh nganhi kanako, nga nag-
ingon, **2** "Anak sa tawo, paghatag ug usa ka tigmo ug pagsulti ug usa ka sambingay ngadto sa panimalay sa Israel. **3** Isulti nga, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Miadto sa Lebanon ang dakong agila nga adunay dagko ug taas nga mga pako, napuno sa mga balahibo nga nagkalainlain ug kolor ug mitugpa sa tumoy sa kahoy nga sidro. **4** Gibali niini ang tumoy sa mga sanga ug gidala kini ngadto sa yuta sa Canaan; gitanom niya kini ngadto sa siyudad sa mga tigpatigayon. **5** Mikuha usab siya ug pipila ka mga binhi sa maong yuta ug gitanom kini sa tabunok nga yuta. Gitanom niya kini daplin sa suba nga sama sa usa ka bagon. **6** Unya miturok kini ug nahimong nagakatay nga paras diha sa yuta. Mipaingon kaniya ang mga sanga niini, ug migamot kini. Busa nahimo kining paras ug misangasanga ug nanalingsing. **7** Apan adunay laing dakong agila nga adunay dagko nga mga pako ug daghang balahibo. Tan-awa! Mikatay ang gamot niini nga paras paingon sa agila, ug mikatay ang mga sanga niini paingon sa agila gikan sa dapit diin kini gitanom aron nga matubigan kini. **8** Natanom kini sa maayong yuta daplin sa suba aron nga mohatag kini ug daghang sanga ug mohatag ug bunga, aron nga mahimong maanindot nga paras.' **9** Isulti ngadto sa katawhan, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Molabong ba kini? Dili ba kini ibton ug pupoon ang bunga niini aron nga mangalaya kini, ug mangalaya ba ang tanang udlot sa tanom? Dili na kinahanglan ug kusgan nga bukton o daghang mga tawo aron sa pag-ibot sa mga gamot niini. **10** Busa tan-awa! Human kini matanom, motubo ba kini? Dili ba kini malaya sa dihang huypon sa hangin nga gikan sa sidlakan? Hingpit gayod kini nga malaya diha sa gitamnan niini.'" **11** Unya miabot ang pulong ni Yahweh nganhi kanako nga nag-ingon, **12** "Pagpakigsulti ngadto sa masinupakon nga panimalay, 'Wala ba kamo masayod kung unsa ang buot ipasabot niining mga butanga? Tan-awa! Miabot ang hari sa Babilonia ngadto sa Jerusalem ug gikuha ang iyang hari ug ang iyang mga prinsipe ug gidala sila ngadto kaniya didto sa Babilonia. **13** Unya nagkuha siya ug usa ka harianon nga kaliwat, naghimo ug kasabotan tali kaniya, ug gipapanumpa siya. Gikuha niya ang gamhanan nga mga tawo sa yuta, **14** aron nga mahimong huyang ang gingharian ug dili na makabarog. Maluwas ang yuta pinaagi sa pagtuman sa iyang kasabotan. **15** Apan misupak batok kaniya ang hari sa Jerusalem pinaagi sa pagpadala sa iyang mga tigpamaba ngadto sa Ehipto aron sa pagkuha ug mga kabayo ug kasundalohan. Molampos ba siya? Makaikyas ba ang tawo nga nagbuhat niining mga butanga? Kung supakon niya ang kasabotan, makaikyas ba siya? **16** Ingon nga ako buhi! —mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—mamatay gayod siya didto sa yuta sa hari nga maoy naghimo kaniya nga hari, kansang hari nga misalikway sa iyang gipanumpa, ug misupak sa kasabotan. Mamatay siya taliwala sa Babilonia. **17** Dili manalipod kaniya sa gubat ang Faraon kauban sa iyang kusgan nga kasundalohan ug sa dakong pundok sa kalalakin-an, sa dihang magtukod ug salipdanan ug katkatanan ang mga kasundalohan sa Babilonia aron sa paglaglag ug daghang kinabuhi. **18** Kay gisalikway sa hari ang iyang gipanumpa pinaagi sa pagsupak sa kasabotan. Tan-awa, gituy-od niya ang iyang kamot aron

sa pagsaad apan gibuhat gihapon niya kining mga butanga. Dili gayod siya makaikyas. **19** Busa miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Ingon nga ako buhi, dili ba gisalikway man niya ang akong gipanumpa ug gisupak niya ang akong kasabotan? Busa silotan ko gayod siya! **20** Ibukhad ko ang akong pukot ngadto kaniya, ug mabitik siya sa akong pukot. Unya dad-on ko siya ngadto sa Babilonia ug pagahukman ko siya didto tungod sa iyang pagluib nga iyang nabuhat sa dihang gibudhian niya ako! **21** Mangahagba pinaagi sa espada ang tanan niyang mga kasundalohan nga buot moikyas, ug magkatibulaag sa matag dapit ang mga nahibilin. Unya mahibaloan ninyo nga ako si Yahweh; gipahayag ko nga mahitabo gayod kini." **22** Miingon si Yahweh nga Ginoo niini, 'Busa pagakuhaon ko ang labing taas nga bahin sa kahoy nga sidro, ug itanom ko ang salingsing niini. Putolputolon ko kini, ug itanom ko kini ngadto sa taas nga kabukiran. **23** Itanom ko kini sa mga kabukiran sa Israel aron nga mosangasanga kini ug mamunga, ug mahimo kining maanindot nga kahoy nga sidro aron nga mopuyo ilalom niini ang mga langgam. Mosalag sila sa landong sa mga sanga niini. **24** Unya mahibaloan sa tanang kahoy sa uma nga ako si Yahweh. Pamutlon ko ang taas nga mga kahoy ug patuboon ko ang mubo nga mga kahoy. Palayaon ko ang labong nga kahoy ug buhion ko ang laya nga kahoy. Ako si Yahweh, gipahayag ko nga mahitabo gayod kini; ug gibuhat ko kini.'"

18 Miabot ang pulong ni Yahweh kanako pag-usab, nga nag-ingon, **2** "Unsa man ang buot mong ipasabot, ikaw nga migamit niini nga panultihon mahitungod sa yuta sa Israel ug miingon, 'Nikaon ang mga amahan ug aslom nga mga ubas, ug ang gingilohan ug mga ngipon mao ang mga bata'? **3** Ingon nga ako buhi, mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—wala na gayoy higayon alang kaninyo sa paggamit niini nga mga panultihon diha sa Israel. **4** Tan-awa! Akoa ang matag kinabuhi—ang kinabuhi sa amahan ingon man usab ang kinabuhi sa anak nga lalaki, akoa sila! Ang kalag nga nakasala mao ang mamatay! **5** Unsa man ang ikasulti mahitungod sa tawong matarong ug nagpahamtang sa pagkamakiangayon ug pagkamatarong— **6** kung dili siya mokaon ibabaw sa mga kabukiran o iyahat ang iyang mga mata ngadto sa mga diosdios sa panimalay sa Israel, ug kung wala niya gihugawan ang asawa sa iyang silingan, ni agdahon ang babaye panahon sa iyang regla, matarong ba siya nga tawo? **7** Unsa man ang ikaingon mahitungod sa tawong wala midaugdaog ni bisan kinsa, ug ginabalik niya ngadto sa nakautang ang garantiya alang sa utang, ug wala siya nangawat apan gihatag niya ang iyang pagkaon ngadto sa mga gigutom ug gibistihan niya ang hubo, matarong ba siya nga tawo? **8** Unsa man ang ikaingon mahitungod sa tawo nga wala magpatubo sa hilabihan alang sa kwarta nga iyang gipautang, ug wala kaayo siya magpaginansiya sa iyang gibaligya? Gikaingon na nga ginapahamtang niya ang iyang pagkamakiangayon ug nagmatinud-anon siya taliwala sa katawhan. **9** Kung kanang tawhana naglakaw sa akong mga balaod ug nagtuman nga matinud-anon sa akong mga kasugoan, nan mao kini ang saad alang niining tawong matarong: Mabuhi gayod siya! —mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo. **10** Apan kung aduna siyay anak nga lalaki nga bangis nga nagpaagas ug dugo ug nagbuhat niining daghang mga butang nga nalista dinhi, **11** bisan pa ug wala nagbuhat ang iyang amahan niining mga butanga, apan mikaon siya didto sa kabukiran ug gihugawan niya ang asawa sa iyang silingan, unsa man ang ikaingon mahitungod kaniya? **12** Gidaugdaog niining tawhana ang mga kabos ug mga nanginahanglan, ug nagapangilog ug nagapangawat siya, ug wala niya ginabalik ang gisaad nga ihatag, ug giyahat niya ang iyang mga mata ngadto sa mga diosdios ug nagbuhat ug malaw-ay nga mga binuhatan, **13** ug nagapatubo siya ug taas kaayo sa kwarta nga iyang gipahulam, ug nagpaginansiya siya ug dako sa iyang ginabaligya, kinahanglan ba nga mabuhi kanang tawhana? Dili gayod! Mamatay gayod siya ug maanaa gayod kaniya ang iyang dugo tungod kay gibuhat man niya kining malaw-ay nga mga butang. **14** Apan tan-awa! Pananglitan adunay usa ka tawo nga adunay anak nga lalaki, ug nakita sa iyang anak nga lalaki ang tanang sala nga nabuhat sa iyang amahan, ug bisan tuod nga nakita niya kini, wala niya buhata kadtong mga butanga. **15** Wala mikaon ang anak nga lalaki ibabaw sa kabukiran, ug wala niya giyahat ang iyang mga mata ngadto sa mga diosdios sa panimalay sa Israel, ug wala niya gihugawan ang asawa sa iyang silingan, unsa man ang ikaingon mahitungod kaniya? **16** Walay bisan usa nga gidaugdaog kanang anak nga lalaki, o mikuha sa gisaad nga ihatag o nangawat ug mga butang, apan naghatag hinuon siya ug pagkaon ngadto sa mga gigutom ug gibistihan ang hubo. **17** Wala magdaugdaog kanang anak nga lalaki ni bisan kinsa o hilabihan nga nagapatubo o nagpaginansiya ug dako alang sa utang, apan gituman niya ang akong kasugoan ug naglakaw sumala sa akong mga balaod; dili mamatay kanang anak nga lalaki alang sa sala sa iyang amahan: Mabuhi gayod siya! **18** Sanglit gidaugdaog man sa iyang amahan ang ubang tawo pinaagi sa pagpanguha ug gikawatan ang iyang igsoong lalaki, ug nagbuhat ug dili maayo taliwala sa iyang katawhan—tan-awa, mamatay siya tungod sa iyang mga sala. **19** Apan moingon kamo, 'Nganong dili man silotan ang anak nga lalaki sa sala sa iyang amahan?' Tungod kay nagmakiangayon man ang anak nga lalaki ug matarong ug nagtuman sa tanan

nakong balaod; gibuhat niya kini. Mabuhi gayod siya! **20** Ang tawo nga nakasala, siya mao ang mamatay. Dili silotan ang anak nga lalaki sa sala sa iyang amahan, ug dili silotan ang amahan sa sala sa iyang anak nga lalaki. Anihon sa tawong matarong ang iyang pagkamatarong, ug anihon sa tawong daotan ang kaalaotan. **21** Apan kung mobiya ang tawong daotan gikan sa tanang sala nga iyang nabuhat, ug tumanon ang tanan nakong mga balaod ug buhaton ang pagkamakiangayon ug ang pagkamatarong, unya mabuhi gayod siya ug dili mamatay. **22** Dili na hinumdoman batok kaniya ang tanang sala nga iyang nabuhat. Mabuhi siya pinaagi sa matarong niyang binuhatan. **23** Magmaya ba gayod ako diha sa kamatayon sa daotan—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—ug sa dili niya pagbiya gikan sa daotan niyang binuhatan aron nga mabuhi siya? **24** Apan kung mobiya ang tawong matarong gikan sa iyang pagkamatarong ug nagbuhat ug mga sala ug nagbuhat ug malaw-ay sama sa gibuhat sa tawong daotan, unya mabuhi ba siya? Kalimtan na ang tanang matarong nga iyang gibuhat sa dihang nagbudhi siya kanako pinaagi sa iyang pagluib. Busa mamatay siya sa mga sala nga iyang nabuhat. **25** Apan moingon kamo, 'Dili makiangayon ang pamaagi sa Ginoo!' Paminaw, panimalay sa Israel! Dili ba makiangayon ang akong mga pamaagi? Dili ba ang inyoha mang pamaagi ang dili makiangayon? **26** Sa dihang mobiya ang tawong matarong gikan sa iyang pagkamatarong, ug mobuhat ug sala ug mamatay tungod niini, nan mamatay siya sa sala nga iyang nabuhat. **27** Apan kung mobiya ang tawong daotan gikan sa iyang pagkadaotan ug nagbuhat nga makiangayon ug matarong, nan maluwas niya ang iyang kinabuhi. **28** Tungod kay nakita ug mibiya siya gikan sa tanang sala nga iyang nabuhat. Mabuhi gayod siya, ug dili siya mamatay. **29** Apan miingon ang panimalay sa Israel, 'Dili makiangayon ang pamaagi sa Ginoo!' Nganong dili man makiangayon ang akong pamaagi, panimalay sa Israel? Ang inyohang mga pamaagi ang dili makiangayon. **30** Busa hukman ko ang matag usa diha kaninyo sumala sa iyang mga pamaagi, panimalay sa Israel! —mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo. Paghinulsol ug pagbiya gikan sa tanan ninyong mga sala aron nga dili kini mahimong kapandolan sa sala batok kaninyo. **31** Biyai ang tanang mga sala nga inyong nabuhat; bag-oha ang inyong kasingkasing ug espiritu. Nganong kinahanglan man kamong mamatay, panimalay sa Israel? **32** Kay wala ko gikalipay ang kamatayon sa usa ka tawo—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—busa paghinulsol aron nga mabuhi!"

19 Karon ikaw, pagdala ug pagbangotan batok sa mga pangulo sa Israel **2** ug ingna, 'Kinsa man ang imong inahan? Usa ka bayeng liyon, nagpuyo siya kauban ang anak sa liyon; ngadto sa taliwala sa mga batan-ong liyon, giamuma niya ang iyang mga batang liyon. **3** Siya mismo ang nagpadako sa usa sa iyang mga batang liyon aron nga mahimong batan-ong liyon, usa ka liyon nga nakakat-on sa pagkuniskunis sa iyang mga tukbonon, ug unya gilamoy niya ang mga tawo. **4** Unya nakadungog ang mga nasod mahitungod kaniya. Nadakpan siya sa ilang lit-ag, ug gidala nila siya pinaagi sa mga kaw-it ngadto sa yuta sa Ehipto. **5** Unya nakita sa bayeng liyon nga bisan ug naghulat siya sa iyang pagbalik, nahanaw na ang iyang paglaom, busa nagkuha siya ug lain niyang anak nga batang liyon ug gipadako kini aron mahimong usa ka batan-ong liyon. **6** Naglibotlibot kining batan-ong liyon taliwala sa laing mga liyon. Usa siya ka batan-ong liyon ug nakakat-on sa pagkuniskunis sa iyang tukbonon; gilamoy niya ang mga tawo. **7** Gisakmit niya ang ilang mga balo ug giguba ang ilang mga siyudad. Nahimong biniyaan ang yuta ug ang tanan nga anaa niini tungod sa lanog sa iyang pagngulob. **8** Apan miadto batok kaniya ang mga nasod gikan sa nakapalibot nga mga probinsya; gibukhad nila ang ilang mga pukot nganha kaniya. Nadakpan siya sa ilang lit-ag. **9** Gibutang nila siya sa hawla pinaagi sa mga kaw-it ug unya gidala nila siya ngadto sa hari sa Babilonia. Gidala nila siya sa mga salipdanan aron dili na madunggan ang iyang tingog ngadto sa kabukiran sa Israel. **10** Sama sa paras ang imong inahan nga gitanom diha sa imong dugo daplin sa tubig, nagmabungahon kini ug nagsangasanga pag-ayo tungod sa kadagaya sa tubig. **11** Aduna kiniy lig-on nga mga sanga nga gigamit alang sa mga setro sa tigdumala, ug milapaw ang gidak-on niini ibabaw sa ubang mga sanga, ug nakita ang gitas-on niini pinaagi sa kalabong sa mga dahon niini. **12** Apan giibot ang paras tungod sa kapungot ug gilabay ngadto sa yuta, ug gipalaya sa hangin nga gikan sa sidlakan ang bunga niini. Nangabali ug nangalaya ang lig-ong mga sanga niini, ug gilamoy kini sa kalayo. **13** Busa karon gitanom na kini ngadto sa kamingawan, sa init ug mala nga yuta. **14** Kay migula ang kalayo gikan sa iyang dagkong mga sanga ug gilamoy ang bunga niini. Wala nay lig-on nga sanga, wala nay setro nga modumala niini.' Usa kini ka pagbangotan ug pagaawiton ingon nga pagbangotan."

20 Nahitabo kini sa ikapito nga tuig, sa ikanapulo nga adlaw sa ikalima nga bulan, nga miabot ang mga kadagkoan sa Israel aron sa pagpakisayod kang Yahweh ug milingkod sa akong atubangan. **2** Unya miabot ang pulong ni Yahweh nganhi kanako, nga nag-ingon, **3** "Anak sa tawo, ipahayag ngadto sa mga kadagkoan sa Israel ug sultihi sila, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Mianhi ba kamo aron sa pagpakisayod kanako? Ingon nga ako buhi, dili na gayod ninyo ako mapangutana! —mao kini ang gipahayag ni

Yahweh nga Ginoo.' 4 Hukman mo ba sila? Maghukom ka ba, anak sa tawo? Pahibaloa sila mahitungod sa daotang mga butang nga gipangbuhat sa ilang mga amahan. 5 Isulti kini kanila, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Sa adlaw nga akong gipili ang Israel ug giisa nako ang akong kamot aron sa pagpanumpa ngadto sa mga kaliwat sa panimalay ni Jacob, ug gipaila ang akong kaugalingon ngadto kanila sa yuta sa Ehipto, sa dihang giisa ko ang akong kamot aron sa pagpanumpa kanila. Miingon ako, "Ako si Yahweh nga inyong Dios"— 6 nianang adlawa giisa ko ang akong kamot aron sa pagpanumpa ngadto kanila nga pagawson ko sila gikan sa yuta sa Ehipto ngadto sa yuta nga gipili ko gayod pag-ayo alang kanila. Nagadagayday niini ang gatas ug dugos; labing maanindot ug tabunok kini taliwala sa tanang kayutaan. 7 Miingon ako kanila, "Ipalabay sa matag tawo ang dulumtanang mga butang ug ang mga diosdios sa Ehipto nga iyang gisimba. Ayaw hugawi ang inyong kaugalingon; Ako si Yahweh nga inyong Dios." 8 Apan misupak sila batok kanako ug dili buot maminaw kanako. Wala gipanglabay sa matag tawo ang dulumtanang mga butang ni gisalikway ang mga diosdios sa Ehipto nga iyang gisimba, busa buot ko gayod nga ibubo ang akong kapungot ngadto kanila aron sa pagtagbaw sa akong kaligutgot ngadto kanila taliwala sa yuta sa Ehipto. 9 Namuhat ako alang sa kaayohan sa akong ngalan aron nga dili kini mapasipalahan diha sa atubangan sa mga nasod diin sila namuyo. Gipaila ko ang akong kaugalingon ngadto kanila, sa ilang atubangan, pinaagi sa pagpagawas kanila gikan sa yuta sa Ehipto. 10 Busa gipagawas ko sila sa yuta sa Ehipto ug gidala sila ngadto sa kamingawan. 11 Unya gihatag ko kanila ang akong mga balaod ug gipahibalo ko ang akong mga kasugoan ngadto kanila, nga diin mabuhi ang tawo kung motuman siya niini. 12 Gihatag ko usab kanila ang akong mga Adlaw nga Igpapahulay ingon nga timaan tali sa akong kaugalingon ug kanila, aron mahibaloan nila nga ako si Yahweh ang naghimo kanila nga balaan. 13 Apan misupak ang panimalay sa Israel batok kanako didto sa kamingawan. Wala sila naglakaw diha sa akong mga balaod; hinuon, gisalikway nila ang akong mga kasugoan, nga diin mabuhi ang tawo kung motuman siya niini. Gipasipad-an nila pag-ayo ang akong mga Adlaw nga Igpapahulay, busa miingon ako nga ibubo ko ngadto kanila ang akong kapungot didto sa kamingawan aron sa pagtapos kanila. 14 Apan namuhat ako alang sa akong ngalan aron nga dili kini mapasipalahan diha sa atubangan sa mga nasod, nga nakakita sa akong pagpagawas kanila gikan sa Ehipto. 15 Busa giisa ko usab ang akong kamot aron sa pagpanumpa kanila ngadto sa kamingawan nga dili sila dad-on ngadto sa yuta nga igahatag unta nako kanila, ang yuta nga nagadagayday ang gatas ug dugos, nga mao ang labing matahom ug tabunok taliwala sa tanang kayutaan. 16 Gipanumpa ko kini tungod kay gisalikway nila ang akong mga kasugoan ug wala naglakaw diha sa akong mga balaod, ug gipasipalahan nila ang akong mga Adlaw nga Igpapahulay, sanglit nagsunod man ang ilang mga kasingkasing sa ilang mga diosdios. 17 Apan gikaluy-an ko sila gikan sa ilang kalaglagan ug wala ko sila patya ngadto sa kamingawan. 18 Miingon ako sa ilang mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye ngadto sa kamingawan, "Ayaw paglakaw sumala sa mga balaod sa inyong mga ginikanan; ayaw sunda ang ilang mga kasugoan o pasipalahan ang inyong mga kaugalingon pinaagi sa mga diosdios. 19 Ako si Yahweh nga inyong Dios, paglakaw diha sa akong mga balaod; tipigi ang akong mga kasugoan ug tumana kini. 20 Balaana ang akong mga Adlaw nga Igpapahulay aron nga mahimo kining timaan tali kanako ug kaninyo, aron nga mahibaloan ninyo nga ako si Yahweh nga inyong Dios." 21 Apan misupak batok kanako ang ilang mga anak nga lalaki ug mga babaye. Wala sila maglakaw diha sa akong mga balaod o gisunod ang akong mga kasugoan, nga diin mahimong mabuhi ang tawo kung motuman siya niini. Gipasipalahan nila ang akong Adlaw nga Igpapahulay, busa buot ko gayod nga ibubo ang akong kapungot ngadto kanila aron sa pagtagbaw sa akong kaligutgot batok kanila didto sa kamingawan. 22 Apan gipaiway ko ang akong kamot ug namuhat alang sa akong ngalan, aron nga dili kini mapasipalahan diha sa atubangan sa mga nasod nga nakakita sa akong pagpagawas sa mga Israelita. 23 Busa giisa ko usab ang akong kamot ug nanumpa kanila didto sa kamingawan, nga patibulaagon ko sila taliwala sa kanasoran ug ipakatag sila taliwala sa kayutaan. 24 Nakahukom ako sa pagbuhat niini sanglit wala man nila tumana ang akong mga kasugoan, ug sanglit gisalikway man nila ang akong mga balaod ug gipasipalahan ang akong mga Adlaw nga Igpapahulay. Nagtinguha sila sa pagsunod sa mga diosdios sa ilang mga amahan. 25 Unya gihatagan ko usab sila ug dili maayo nga mga balaod, ug mga kasugoan nga diin dili sila mabuhi. 26 Gihugawan ko sila pinaagi sa ilang mga gasa sa dihang naghimo sila ug paghalad sa matag kamagulangan sa tagoangkan ug sunogon sila. Gibuhat ko kini sa paglisang kanila ug aron mahibaloan nila nga ako si Yahweh.' 27 Busa, anak sa tawo, pagpakigsulti sa panimalay sa Israel ug sultihi sila, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Niining paagiha nagpasipala usab ang inyong mga amahan kanako sa dihang wala sila nagmatinud-anon kanako. 28 Sa dihang gidala ko sila ngadto sa yuta nga akong gipanumpa nga ihatag kanila, ug unya inig kakita nila ug bisan unsa nga taas nga bungtod ug labong nga kahoy, naghalad sila sa ilang mga halad, gihagit nila ako pinaagi sa ilang mga halad, ug

nagsunog usab sila didto ug humot nga insenso ug gibubo ang ilang mga halad nga ilimnon. **29** Unya miingon ako kanila, “Unsa man kining taas nga dapit diin nagdala kamo ug mga halad didto?” Busa ginganlan kini ug ngalan nga Bama hangtod niining adlawa.' **30** Busa sultihi ang panimalay sa Israel, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Nganong gihugawan man ninyo ang inyong mga kaugalingon pinaagi sa mga pamaagi sa inyong mga amahan? Busa nganong nagpakasama man kamo sa mga babaye nga nagbaligya ug dungog, nga nagapangita ug malaw-ay nga mga butang? **31** Kay sa dihang gihalad ninyo ang inyong mga gasa ug gisunog ninyo ang inyong mga anak nga lalaki, hangtod niining adlawa gihugawan ninyo ang inyong mga kaugalingon pinaagi sa tanan ninyong mga diosdios. Busa nganong tugotan ko man kamo sa pagpangutana kanako, panimalay sa Israel? Ingon nga ako buhi—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—dili ko gayod kamo tugotan sa pagpangutana kanako. **32** Dili gayod mahitabo ang inyong gihunahuna. Moingon kamo, “Magpakasama kita sa ubang mga nasod, sama sa mga banay didto sa ubang mga yuta nga nagsimba sa kahoy ug bato.” **33** Ingon nga ako buhi —mao kini ang gipahayag ni Yahweh—maghari gayod ako diha kaninyo pinaagi sa gamhanang kamot, sa giisa nga bukton, ug sa igabubo nga kapungot diha kaninyo. **34** Pagawson ko kamo gikan sa ubang katawhan ug tigomon ko kamo gikan sa mga nasod diin kamo gipatibulaag. Buhaton ko kini pinaagi sa gamhanang kamot ug sa gibubo nga kapungot. **35** Unya dad-on ko kamo ngadto sa kamingawan sa mga katawhan, ug atubangon ko kamo didto ug pagahukman. **36** Ingon nga gihukman ko ang inyong mga amahan ngadto sa kamingawan sa yuta sa Ehipto, busa hukman ko usab kamo—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **37** Pasuongon ko kamo sa ilalom sa akong sungkod, ug patumanon ko kamo sa akong mga gikinahanglan sa kasabotan. **38** Laglagon ko ang mga masinupakon diha kaninyo ug kadtong mga nakigbatok kanako. Papahawaon ko sila gikan sa yuta diin nagpuyo sila ingon nga mga langyaw, apan dili sila makasulod sa yuta sa Israel. Unya mahibaloan ninyo nga ako si Yahweh. **39** Busa alang kaninyo, panimalay sa Israel, miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Kinahanglan nga moadto ang matag usa kaninyo sa iyang kaugalingong mga diosdios. Simbaha sila kung modumili kamo sa pagpaminaw kanako, apan kinahanglan nga dili na ninyo pasipalahan ang akong balaan nga ngalan pinaagi sa inyong mga gasa ug sa inyong mga diosdios. **40** Kay sa akong balaan nga bukid, sa kinatumyan sa bukid sa Israel—mao kini ang gipahayag ni Yahweh—simbahon ako sa tanang panimalay sa Israel didto sa yuta. Mahimuot ako sa pagpadala kaninyo ug mga halad didto, ug ang unang mga abot nga inyong gigahin uban sa inyong mga balaang butang. **41** Dawaton ko kamo sama sa humot nga insenso sa dihang pagawson ko kamo gikan sa mga katawhan ug tigomon kamo gikan sa mga nasod diin kamo gipatibulaag. Ipakita ko ang akong kaugalingon ingon nga balaan taliwala kaninyo aron makita sa mga nasod. **42** Unya, makaila kamo nga ako si Yahweh sa dihang dad-on ko na kamo sa yuta sa Israel, ngadto sa yuta diin giisa ko ang akong kamot aron sa pagpanumpa nga ihatag sa inyong mga amahan. **43** Unya mahinumdoman ninyo didto ang daotan ninyong mga binuhatan, ug ang tanan ninyong mga binuhatan nga nakapahugaw kaninyo, ug kasilagan ninyo ang inyong mga kaugalingon diha sa inyong panan-aw alang sa tanan ninyong daotang mga butang nga inyong gibuhat. **44** Busa mahibaloan ninyo nga ako si Yahweh sa dihang himoon ko kini kaninyo alang sa akong ngalan, dili alang sa inyong daotang mga pamaagi o sa inyong malaw-ay nga binuhatan, panimalay sa Israel—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo.'” **45** Unya miabot ang pulong ni Yahweh kanako, nga nag-ingon, **46** “Anak sa tawo, atubang sa habagatang bahin sa kayutaan, ug pagpakigsulti batok sa habagatan; pagpanagna batok sa kalasangan sa Negev. **47** Isulti ngadto sa kalasangan sa Negev, 'Mao kini ang gipahayag ni Yahweh—miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Tan-awa, maghaling ako ug kalayo diha kaninyo. Sunogon niini ang matag lunhaw nga kahoy ug ang matag laya nga kahoy diha kaninyo. Dili mapalong ang nagdilaab nga kalayo; pagasunogon ang tanang tawo nga gikan sa habagatan paingon sa amihanan. **48** Unya makakita ang tanang tawo nga ako si Yahweh sa dihang dagkotan ko ang kalayo, ug dili kini mapalong.'” **49** Unya miingon ako, “Pagkaalaot! Yahweh nga Ginoo, moingon sila kanako, 'Dili ba tigsulti lamang siya ug mga sambingay?'”

21 Unya miabot kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, **2** “Anak sa tawo, atubang ngadto sa Jerusalem, ug pagsulti batok sa mga balaang dapit; panagna batok sa yuta sa Israel. **3** Sultihi ang yuta sa Israel, 'Misulti niini si Yahweh: Pamati! Nasuko ako batok kaninyo! Hulboton ko ang akong espada gikan sa sakoban niini ug pangpuohon ang mga matarong ug ang daotang tawo gikan kanimo! **4** Aron nga pangpuohon ko ang mga matarong ug daotan gikan kanimo, mogawas ang akong espada gikan sa sakoban niini batok sa tanang unod gikan sa habagatan padulong sa amihan. **5** Unya masayod ang tanang katawhan nga ako, si Yahweh ang mihulbot sa akong espada gikan sa sakoban. Dili na gayod ako mapugngan pa!' **6** Alang kanimo, anak sa tawo, pag-agulo sama sa pagdaguok sa imong tiyan! Pag-agulo uban ang kapait diha sa ilang atubangan! **7** Unya mahitabo nga mangutana sila kanimo, 'Sa unsa mang rason nga nag-agulo ka? Unya moingon ka, 'Tungod sa

moabot nga mga balita, tungod kay ang matag kasingkasing masakitan pag-ayo, ug ang matag kamot magakurog! Ang matag espiritu maluya, ug ang matag tuhod modagayday sama sa tubig. Tan-awa! Moabot na kini ug sama kini niini! Mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo." **8** Unya ang pulong ni Yahweh miabot kanako ug miingon, **9** "Anak sa tawo, panagna ug ingna, 'Nagsulti ang Ginoo sama niini: Ang espada! Ang espada! Pahaiton kini ug pasinawon! **10** Pahaiton kini aron sa pag-andam sa dako nga pagpamatay! Pasinawon kini aron mahisama sa kilat! Kinahanglan ba kitang maglipay tungod sa baton sa akong anak nga lalaki? Nagdumot ang espada sa matag baton! **11** Busa gihatag ang espada aron pasinawon, ug unya kuptan kini sa kamot! Gibaid pag-ayo ang espada ug gipasinaw kini ug ihatag ngadto sa kamot sa mopatay!' **12** Pagpakitabang ug pagbangotan, anak sa tawo! Tungod kay moabot ang espada batok sa akong katawhan! Batok kini sa tanang pangulo sa Israel. Ipanglabay sila batok sa espada uban sa akong katawhan. Busa, hapaka ang inyong batiis! **13** Tungod kay adunay pagsulay, apan unsaon man kung ang baton dili magdugay? mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo. **14** Karon, anak sa tawo, panagna ug ipakpak ang imong duha ka kamot, tungod kay ang espada mohasmag sa makatulo ka higayon! Ang espada alang kanila nga pamatyon! Alang kini nga espada sa kadaghanan aron sa pag-ihaw, dunggabon sila bisan-asa! **15** Aron malukmay ang ilang mga kasingkasing ug ang kadaghanan mangatumba, gipahimutang ko ang espada batok sa ilang mga ganghaan! Pagkaalaot! Gihimo kini sama sa kilat, gibuhian aron patyon! **16** Ikaw, espada! Hasmag sa tuo! Hasmag sa wala! Lakaw bisan asa ka moatubang. **17** Ipakpak ko usab ang duha ko ka kamot, ug unya dalahon ko ang akong kasuko sa pagpahulay! Ako, si Yahweh, ang nagmolung niini!" **18** Ang pulong ni Yahweh miabot kanako pag-usab, nga nag-ingon, **19** "Karon, anak sa tawo, paghimo ug duha ka mga dalan alang sa espada sa hari sa Babilonia nga moabot. Magsugod ang duha ka dalan sa mao ra nga yuta, ug ang usa ka ilhanan nga poste ang mogiya paingon sa siyudad. **20** Markahi ang usa ka dalan nga alang sa kasundalohan sa Babilonia nga moadto sa Raba, ang siyudad sa mga Amonihanon. Markahi usab ang laing dalan aron maoy mogiya sa kasundalohan ngadto sa Juda ug ngadto sa Jerusalem, ang lig-on nga mga siyudad. **21** Tungod kay mohunong ang hari sa Babilonia sa nag-abot nga mga dalan, aron magbansay sa pagpanagna. Uyogon niya ang pipila ka mga pana ug mangutana sa pipila ka mga diosdios kung asa nga dalan ang ilang agian ug iyang pagasutaon ang atay. **22** Sa iyang tuong kamot mao ang panagna mahitungod sa Jerusalem, aron ipahimutang ang mga troso nga mobangga batok niini, aron sa pag-abri sa iyang baba sa pagmando sa pagpamatay, sa pagpatingog sa singgit sa gubat, sa pagpahimutang sa tawo nga mobangga sa ganghaan, sa paghimo ug dalan, ug sa pagpatindog ug mga tore. **23** Mahimo kining kawang nga panan-awon diha sa mga mata sa taga Jerusalem, kadtong naghimo ug kasabotan tali sa taga-Babilonia! Apan pasanginlan sila sa hari nga nakalapas sa ilang gipanumpaan aron nga daugdaogon sila! **24** Busa ang Ginoo nga si Yahweh miingon niini: Tungod kay gipahinumdom ninyo kanako ang inyong kasal-anan ibutyag ko ang inyong kalapasan! Makit-an ang inyong sala sa tanan ninyong mga buhat! Tungod niini pahinumdoman ninyo ang matag-usa nga mabihag kamo pinaagi sa kamot sa inyong mga kaaway! **25** Ug kamong mga mahugaw ug daotan, nga magmamando sa Israel, nga ang adlaw sa pagsilot miabot na, ug kadto nga mga takna natapos na, **26** ang Yahweh nga Ginoo miingon niini diha kaninyo: Huboa ang purong ug ibutang ang korona! Mabag-o na tanang mga butang! Igatuboy ang mga mapainubsanon ug ipaubos ang mapahitas-on! **27** Ang pagkaguba! ang pagkaguba! Gub-on ko gayod kini! Dili kini mapasig-uli hangtod nga moabot ang gisangonan sa pagbuhat sa paghukom. **28** Busa ikaw, anak sa tawo, panagna ug ingna, 'Si Yahweh nga Ginoo miingon niini ngadto sa katawhan sa Amon mahitungod sa ilang umaabot nga kaulawan: Gihulbot na ang espada! Gipahait na kini alang sa pagpatay aron sa paglamoy, busa mahisama kini sa kilat! **29** Samtang makakita ug bakak nga mga panan-awon ang mga propeta alang kaninyo, samtang naghimo sila sa mga tulumanon aron sa paghimo ug mga bakak alang kaninyo, motabas kini nga espada sa mga liog sa daotan nga hapit na pamatyon, ang adlaw sa pagsilot miabot na ug kansang takna alang sa daotan matapos na. **30** Ibalik ang espada sa inyong sakoban. Sa dapit sa inyong binuhat, sa yuta nga inyong gigikanan, hukman ko kamo! **31** Ibubo ko ang akong kasuko nganha kaninyo! Ipasilaob ko ang kalayo sa akong kasuko batok kaninyo ug ibutang kamo ngadto sa kamot sa bangis nga tawo, mga hanas nga mga kalalakin-an sa pakiggubat! **32** Mahimo kamong panghaling sa kalayo! Ang inyong dugo mobanaw diha sa inyong yuta. Dili kamo mahinumdoman, tungod kay Ako, si Yahweh ang namulong niini!'"

22 Unya miabot kanako ang pulong ni Yahweh nga nag-ingon, **2** "Busa karon ikaw, anak sa tawo, mohukom ka ba? Hukman ba nimo ang siyudad sa dugo? Pahibaloa siya sa tanan niyang dulumtanan. **3** Kinahanglan mosulti ka, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Mao kini ang siyudad nga nagbubo sa dugo diha sa iyang taliwala aron nga moabot na ang iyang takna; ang siyudad nga nagbuhat ug mga diosdios aron hugawan ang iyang kaugalingon. **4** Sad-an ka gayod

tungod sa dugo nga imong gibubo, ug nahugawan pinaagi
sa mga diosdios nga imong gibuhat. Tungod kay gipadali
nimo ang imong mga adlaw ug giduol ang imong kataposang
katuigan. Busa pakaulawan ko ikaw ngadto sa kanasoran ug
himoong kataw-anan sa panan-aw sa matag kayutaan. **5**
Magbiaybiay diha kanimo kadtong anaa sa imong duol ug
kadtong layo kanimo, ikaw hugaw nga siyudad, nga nailhan
sa bisan asa nga dapit ingon nga napuno sa kalibog. **6**
Tan-awa! Mianha kanimo ang mga magmamando sa Israel,
matag-usa sa ilang kaugalingong gahom aron sa pagbubo sa
dugo. **7** Wala nila gitahod ang mga amahan ug mga inahan
diha kanimo, ug nagbuhat sila ug pagpanglupig ngadto sa
mga langyaw diha sa imong taliwala. Gidagmalan nila ang
mga ilo ug mga biyuda diha kanimo. **8** Gitamay nimo ang
akong balaang mga butang ug gipasipad-an ang akong
adlaw nga Igpapahulay. **9** Mianha diha kanimo ang mga
mabugalbugalon nga kalalakin-an aron sa pagbubo sa dugo,
ug nangaon sila didto sa mga kabukiran. Nagbuhat sila ug
daotan diha sa imong taliwala. **10** Nabutyag diha kanimo
ang pagkahubo sa amahan. Giabusaran nila diha kanimo
ang hugaw nga babaye sa panahon sa iyang pagdugo. **11**
Ang kalalakin-an nga nagbuhat ug mga dulumtanan ngadto
sa mga asawa sa ilang mga silingan, ug mga kalalakin-
an nga nagbuhat ug makauulaw nga kahugaw ngadto sa
ilang kaugalingong umagad nga mga babaye; mga kalalakin-
an nga nag-abusar sa ilang kaugalingong igsoong mga
babaye—anak nga babaye sa ilang kaugalingong mga
amahan—kining tanan anaa kanimo. **12** Nanguha ug mga
suborno kining mga tawhana diha kanimo aron sa pagbubo
ug dugo. Nagpatubo ka ug nagbaton sa hilabihan nga
ginansiya, nagdala ka ug kadaot sa imong mga silingan
pinaagi sa pagpanglupig, ug gikalimtan mo ako— mao kini
ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo. **13** Tan-awa! Pinaagi
sa akong kamot gihampak ko ang limbongan nga ginansiya
nga imong gibuhat, ug ang pag-ula sa dugo nga anaa sa
imong taliwala. **14** Malig-on ba ang imong kasingkasing,
magmakusganon ba ang imong mga kamot sa mga adlaw
nga hukman ko na ikaw? Ako, si Yahweh, ang namulong
niini, ug buhaton ko kini. **15** Busa katagon ko kamo taliwala
sa kanasoran ug tibulaagon sa kayutaan. Niini nga paagi,
hinloan ko ang inyong kahugawan. **16** Busa mahimo kamong
hugaw sa panan-aw sa kanasoran. Unya masayran ninyo
nga Ako si Yahweh.'" **17** Miabot na usab kanako ang pulong
ni Yahweh nga nag-ingon, **18** "Anak sa tawo, nahimong
taya alang kanako ang panimalay sa Israel. Mga salin na
lamang silang tanan sa bronsi ug lata, ug bakal ug tingga
diha sa imong taliwala. Mahisama sila sa taya sa plata diha
sa imong hudno. **19** Busa nagsulti niini si Yahweh nga Ginoo,
'Tungod kay kamong tanan nahimong sama sa taya, busa,
tan-awa! Tapokon ko kamo didto sa sentro sa Jerusalem. **20**
Kinahanglan adunay kalayo nga motayhop batok niini sa
nakolekta nga plata ug bronsi, bakal, tingga ug lata diha
sa taliwala sa hudno, ug tunawon ko kamo. Busa tapukon
ko kamo uban sa akong kasuko ug kaligutgot. Ibutang ko
kamo didto ug tayhupon ang kalayo aron nga matunaw
kini; busa tapukon ko kamo sa akong kalagot ug kasuko,
ibutang ug ibubo ko kamo didto. **21** Busa tapukon ko kamo
ug tayhupon inubanan sa kalayo sa akong kaligutgot aron
nga ibubo diha sa iyang atubangan. **22** Sama sa natunaw
nga plata diha sa tungatunga sa hudno, matunaw kamo, ug
masayran ninyo nga Ako si Yahweh, ang nagbubo sa akong
kaligutgot batok kaninyo!'" **23** Miabot kanako ang pulong ni
Yahweh nga nag-ingon, **24** "Anak sa tawo, sultihi siya, 'Yuta
ka nga hugaw. Wala nay ulan sa adlaw sa akong kasuko!
25 Adunay pagpanglupig sa iyang mga propeta taliwala
kanila, sama sa nagngulob nga liyon nga nagkuniskunis
sa tukbonon. Nagapamatay sila ug nagakuha sa bililhong
bahandi; ginapadaghan nila ang mga balo diha kaniya! **26**
Nagbuhat ug pagpanglupig sa akong balaod ang iyang
mga pari, ug gipasipad-an nila ang akong balaang mga
butang. Wala nila ilha ang kalahian sa balaang mga butang
ug hugaw nga mga butang, ug wala gitudlo ang kalahian
mahitungod sa hugaw ug sa limpyo. Gililong nila ang ilang
mga mata gikan sa akong adlaw nga Igpapahulay aron nga
pasipad-an ako sa ilang taliwala. **27** Sama sa mga lobo
diha kaniya ang iyang mga prinsipe nga nagkuniskunis sa
ilang mga tukbonon. Nagbubo sila ug dugo ug nagguba
sa kinabuhi, aron makaginansiya pinaagi sa limbong. **28**
Gitabonan sa ilang mga propeta ang ilang mga sala; nakakita
sila ug bakak nga mga panan-awon ug nagtagna sa bakak
kanila. Miingon sila "Nagsulti niini si Yahweh nga Ginoo"
bisan ug wala nagsulti si Yahweh niini. **29** Gidaogdaog
ang katawhan sa yuta pinaagi sa pagpangilkil ug giilogan
pinaagi sa pagpanulis, ug gidagmalan nila ang kabos ug
ang nanginahanglan, ug gidaogdaog ang mga langyaw nga
walay hustisya. **30** Busa nangita ako ug usa ka tawo gikan
kanila nga maoy magtukod sa pader ug maoy mobarog
alang kanako diha sa tinumpag niini alang sa yuta aron nga
dili ko kini gub-on, apan wala akoy nakaplagan. **31** Busa
ibubo ko ang akong kasuko diha kanila. Pagatapuson ko
sila pinaagi sa kalayo sa akong kasuko ug ipapas-an ko
kanila ang ilang kaugalingong binuhatan— mao kini ang
gipamulong ni Yahweh.'"

23 Miabot kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-
ingon, **2** "Anak sa Tawo, adunay duha ka babaye,
nga anak sa usa ka inahan. **3** Namuhat sila ingon nga
mga babayeng nagabaligya ug dungog didto sa Ehipto
sa panahon sa ilang pagkabatan-on. Gikumot ang ilang

mga dughan ug gihapuhap ang ilang mga atngal didto. **4** Ang ilang ngalan mao si Ohola—ang magulang—ug si Oholiba—ang manghod. Unya naasawa ko sila ug nanganak ug mga lalaki ug mga babaye. Mao kini ang pasabot sa ilang ngalan: Si Ohola nagpaila sa Samaria, ug si Oholiba nagpaila sa Jerusalem. **5** Apan namuhat si Ohola ingon nga babayeng nagabaligya ug dungog bisan sa dihang asawa ko pa siya; nanguwag siya ngadto sa iyang mga hinigugma, ngadto sa taga Asiria nga mao ang nagdumala, **6** sa mga gobernador nga nagsul-ob ug tapol nga bisti, ug ngadto sa iyang mga opisyal, nga mga kusgan ug ambongan, silang tanan mga mangangabayo. **7** Busa gitugyan niya ang iyang kaugalingon ngadto kanila ingon nga babayeng nagabaligya ug dungog, ngadto sa tanang labing maayong kalalakin-an sa taga Asiria, ug gihugawan niya ang iyang kaugalingon uban sa matag usa nga iyang gipanguwagan—ug uban sa tanan nilang mga diosdios. **8** Tungod kay wala niya biyai ang pagbaligya ug dungog didto sa Ehipto, sa dihang nakigdulog sila kaniya sa dalaga pa siya, sa dihang una nilang gisugdan ang paghapuhap sa iyang dughan, sa dihang una nilang gibubo ngadto kaniya ang ilang kaulag. **9** Busa gitugyan ko siya ngadto sa kamot sa iyang mga hinigugma, ngadto sa taga Asiria nga iyang gipanguwagan. **10** Gihuboan nila siya. Gikuha nila ang iyang mga anak nga lalaki ug babaye, busa gihukman nila siya, ug gipatay pinaagi sa espada, ug nahimo siya nga kaulawan alang sa ubang kababayen-an. **11** Nakita kini sa iyang igsoon nga si Oholiba, apan hilabihan ang iyang kauwagon ug namuhat siya ingon nga babayeng nagabaligya ug dungog labaw pa sa iyang igsoon. **12** Nanguwag siya ngadto sa mga taga Asiria, sa mga gobernador ug sa mga opisyal nga nagdumala ug nagsul-ob ug maanindot nga bisti, mga kalalakin-an nga mangangabayo. Mga kusgan ug ambongan silang tanan. **13** Nakita ko nga gihugawan niya ang iyang kaugalingon. Managsama lang sila sa iyang igsoon. **14** Gidugangan niya ug mas labaw pa ang iyang pagbaligya ug dungog. Nakita niya ang kinulit nga hulagway sa kalalakin-an diha sa mga pader, hulagway sa mga Caldeahanon nga gibulit sa kolor pula, **15** gibakusan ang ilang mga hawak, uban sa tag-as nga mga purong diha sa ilang mga ulo. Ang tanan kanila sama sa hulagway sa mga opisyal sa kasundalohan nga nagkarwahe, susama sa panagway sa mga lalaking anak sa Babilonia, nga nagpuyo sa yuta sa Caldea. **16** Sa pagkakita gayod niya kanila, nanguwag siya, busa nagpadala siya ug mga mensahero alang kanila ngadto sa Caldea. **17** Unya nangadto kaniya ang mga taga Babilonia ug nakigdulog, ug gihugawan nila siya uban sa ilang kaulag. Nahimo siya nga hugaw tungod sa iyang gibuhat, busa mibiya siya kanila sa pagkamalaw-ay. **18** Gipakita niya ang iyang mga buhat sa pagbaligya ug dungog ug gipakita niya ang hubo niyang lawas, busa gitalikdan siya sa akong kalag, sama nga gitalikdan sa akong kalag ang iyang igsoon. **19** Unya naghimo siya ug daghang pang buhat sa pagbaligya ug dungog, ingon nga gihinumdoman ug gisunod niya ang mga adlaw sa iyang pagkabatan-on, sa dihang namuhat siya ingon nga babayeng nagabaligya ug dungog didto sa Ehipto. **20** Nanguwag siya ngadto sa iyang mga hinigugma, kansang mga kinatawo sama kadagko sa kinatawo sa mga asno, ug kansang mga tagoangkan sama kadagko sa tagoangkan sa mga kabayo. **21** Mao kini ang paghimo nimo sa makauulaw nga mga buhat sa imong pagkabatan-on, sa dihang gihapuhap sa mga Ehiptohanon ang imong atngal ug gikumot ang imong dughan. **22** Busa, miingon niini si Yahweh nga Ginoo ngadto kang, Oholiba, 'Tan-awa! Himoon kong makigbatok kanimo ang imong mga hinigugma. Kadtong imong gitalikdan, pagadad-on ko sila batok kanimo sa tanang bahin: **23** ang mga taga Babilonia ug ang tanan nga mga Caldeahanon, Pekod, Shoa, ug Koa, ug ang tanang taga Asiria uban kanila, kusgan, ambongan nga mga lalaki, mga gobernador ug mga pangulo sa kasundalohan, silang tanan mga opisyal ug mga kalakin-an nga dungganon, ug mga mangangabaryo. **24** Mangabot sila batok kanimo uban sa mga hinagiban, ug uban sa mga karwahe ug mga karomata, ug uban sa dakong panon sa katawhan. Magbutang sila sa inyong palibot ug dagkong mga taming, gagmay nga mga taming, ug mga helmet batok kaninyo. Hatagan ko silag kahigayonan sa pagsilot kaninyo, ug silotan kamo nila pinaagi sa ilang mga gibuhat. **25** Tungod kay ipahamtang ko kaninyo ang akong kasuko sa pangabubho, ug silotan kamo nila uban ang kasuko. Pamutlon nila ang inyong mga ilong ug dalunggan, ug ang mga makaikyas malaglag pinaagi sa espada. Panguhaon nila ang inyong mga anak nga lalaki ug babaye, ug ang makaikyas kaninyo pagalamyon sa kalayo. **26** Huboan ka nila sa imong mga bisti ug panguhaon ang imong mga alahas. **27** Busa wagtangon ko ang makauulaw nimong binuhatan ug ang imong mga buhat sa pagbaligya ug dungog gikan sa yuta sa Ehipto. Dili ka na moyahat sa imong mga mata sa paghandom kanila, ug dili ka na maghunahuna pa sa Ehipto bisan kanus-a.' **28** Tungod kay mao kini ang gisulti ni Yahweh nga Ginoo, 'Tan-awa! Itugyan ko ikaw ngadto sa kamot sa imong gakasilagan, balik ngadto sa kamot sa usa nga imong gitalikdan. **29** Silotan ka nila nga masuk-anon gayod; kuhaon nila ang tanan nimong mga kabtangan ug biyaan ka nga hubo ug walay saput. Madayag ang hubo nga kaulawan sa imong pagbaligya ug dungog, ang imong makauulaw nga buhat ug ang imong pagkauwagon. **30** Pagabuhaton kining mga butanga diha kanimo tungod sa imong pagpamuhat ingon

nga babayeng nagabligya ug dungog, pagpanguwag ngadto sa mga nasod nga nakapahugaw kanimo uban sa ilang mga diosdios. **31** Naglakaw ka diha sa dalan sa imong igsoong babaye, busa ibutang ko ang kupa sa pagsilot diha sa imong kamot.' **32** Miingon niini si Yahweh nga Ginoo, 'Moinom ka sa lalom ug dako nga kupa sa imong igsoong babaye. Mahimo kang kataw-anan ug tumong sa pagyagayaga—dako ang sulod niining maong kupa. **33** Mapuno ka sa pagkahubog ug kasubo, ang kupa sa kalisang ug pagkagun-ob; ang kupa sa Samaria nga imong igsoong babaye. **34** Imnom nimo kini ug hutdon; unya buk-on nimo kini ug samaran ang imong dughan sa mga tipik niini. Tungod kay gipamulong ko na kini—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo.' **35** Busa, miingon niini si Yahweh nga Ginoo, 'Tungod kay gikalimtan mo ako ug gitalikdan, busa masinati mo usab ang mga sangpotanan sa imong makauulaw nga binuhatan ug ang mga buhat sa malaw-ay nga pagpakighilawas.'" **36** Miingon si Yahweh kanako, "Anak sa Tawo, hukman mo ba si Ohola ug si Oholiba? Busa ipakita kanila ang malaw-ay nilang mga binuhatan, **37** tungod kay nakahimo sila ug pagpanapaw, ug tungod kay anaay dugo sa ilang mga kamot. Nakapanapaw sila uban sa ilang mga diosdios, ug gisunog gani nila sa kalayo bisan ang ilang mga anak nga lalaki, ingon nga pagkaon alang sa ilang mga diosdios. **38** Unya magpadayon sila sa pagbuhat niini nganhi kanako: Hugawan nila ang akong sagradong dapit, ug pasipad-an ang akong mga adlaw nga Igpapahulay sa samang adlaw. **39** Kay sa dihang gipatay nila ang ilang mga anak alang sa ilang mga diosdios, unya miadto sila sa akong sagradong dapit sa samang adlaw aron sa pagpasipala niini! Busa tan-awa! Mao kini ang ilang gibuhat diha taliwala sa akong balay. **40** Gipadala nimo ang kalalakin-an nga naggikan sa layo, nga gipadad-an sa mga mensahero—karon tan-awa. Mianhi gayod sila, kadtong inyong gipangandaman pinaagi sa pagkaligo, pagkolor sa inyong mga mata, ug pagdayandayan sa inyong kaugalingon pinaagi sa alahas. **41** Naglingkod ka diha sa maanindot nimo nga higdaanan ug diha sa lamesa nga giandam atubangan niini kung diin imong gibutang ang akong insenso ug ang akong lana. **42** Busa ang dahunog sa masaba nga katawhan nagpalibot kaniya; lakip ang tanang matang sa kalalakin-an, bisan ang mga taga Sebean gidala gikan sa kamingawan, ug gibutangan nilag mga pulseras ang ilang mga kamot ug maanindot nga mga korona diha sa ilang mga ulo. **43** Unya miingon ako ngadto kaniya nga nagulang sa pagpanapaw, 'Karon magmakighilawason na gayod sila uban kaniya, ug maingon man usab siya ngadto kanila.' **44** Nangadto sila kaniya ug nakigdulog ingon nga ang kalalakin-an mangadto ug makig-uban sa babayeng nagabaligya ug dungog. Niini nga paagi nakigdulog sila kang Ohola ug Oholiba, ang makighilawason nga mga babaye. **45** Apan hukman ug silotan sila sa mga matarong nga kalalakin-an ingon nga mga mananapaw, ug silotan nila sila uban ang paghukom alang niadtong mamumuno, tungod kay mga mananapaw sila ug anaa sa ilang mga kamot ang dugo. **46** Busa misulti niini si Yahweh nga Ginoo: Mopatungha ako ug pundok batok kanila ug itugyan ko sila aron sakiton ug tulison. **47** Unya ang maong pundok mobato ug mopatay kanila pinaagi sa mga espada. Pamatyon nila ang mga anak nga lalaki ug mga babaye ug sunugon ang ilang mga balay. **48** Kay wagtangon ko ang makauulaw nga binuhatan gikan sa yuta ug pantonon ang tanang kababayen-an aron dili na gayod sila mamuhat ingon nga mga babayeng nagabaligya ug dungog. **49** Busa ipahiluna nila ang inyong makauulaw nga buhat batok kaninyo. Matagamtaman ninyo ang inyong mga sala uban sa inyong mga diosdios, ug mahibaloan ninyo sa ingon niini nga paagi nga ako si Yahweh nga Ginoo."

24 Miabot kanako ang pulong ni Yahweh sa ika-siyam nga tuig, sa ika-napulo nga bulan, ug sa ika-napulo nga adlaw sa mao nga bulan, nga nag-ingon, **2** "Anak sa tawo, isulat ang ngalan niining adlawa, niining maong adlawa, tungod kay karong adlawa gipalibotan sa hari sa Babilonia ang Jerusalem. **3** Busa pagsulti ug panultihon batok niining masinupakon nga panimalay, usa ka sambingay. Sultihi sila, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Itak-ang ang kaldero. Itak-ang kini ug bubo-i kini ug tubig. **4** Pagkuha ug pipila ka karne sulod niini, matag maayo nga bahin—paa ug abaga—ug pun-a kini sa pinakamaayo nga mga bukog. **5** Ihawa ang labing maayo sa panon sa mananap ug isugnod sa ilalom niini ang mga bukog. Pabukala kini ug lutoa ang mga bukog niini. **6** Busa miingon niini si Yahweh nga Ginoo: Pagkaalaot sa siyudad sa dugo, ang kaldero nga gitaya na ug dili na mawala pa kana nga taya. Isa-isaha kini pagkuha, apan ayaw pagripa alang niini. **7** Tungod kay ang iyang dugo anaa sa iyang taliwala. Gipahimutang niya kini sa hamis nga bato; wala niya kini gibubo sa yuta diin kini matabonan sa abog, **8** busa nagdala kini ug kaligutgot ngadto sa hingpit nga panimalos. Gibutang ko ang iyang dugo ngadto sa hamis nga bato aron nga dili kini matabonan. **9** Busa, nagsulti niini si Yahweh nga Ginoo: Pagkaalaot sa siyudad sa dugo. Padak-on ko usab ang tinapok nga sugnod. **10** Dapoga ang mga sugnod ug paghaling. Lutoa pag-ayo ang karne ug isagol ang mga lamas ug paiga ang mga bukog. **11** Unya itak-ang ang kaldero diha sa baga, aron mainit ug masunog ang bronsi, aron matunaw ang kahugaw nga anaa niini, ug mawala ang taya.' **12** Gikapoy siya tungod sa iyang paghago, apan wala natangtang diha kaniya ang taya pinaagi sa kalayo. **13** Ang imong makauulaw nga binuhatan

mao ang imong pagkahugaw, tungod kay gihinloan ko na ikaw, apan nagpakahugaw ka gihapon. Wala ka gihapon nakalingkawas gikan sa imong pagkahugaw hangtod nga ipahimutang ko diha kanimo ang akong kaligutgot. **14** Ako, si Yahweh, ang namulong niini, ug buhaton ko kini. Dili ako mohunong ni magpahulay gikan niini. Sama sa imong binuhatan, ug sa imong mga buluhaton, hukman ka gayod nila! —mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo." **15** Unya miabot kanako ang pulong ni Yahweh nga nag-igon, **16** "Anak sa tawo! Tan-awa, kuhaon ko gikan kanimo ang gikahimut-an sa imong mga mata inubanan sa hampak, apan kinahanglan nga dili ka magbangotan o ni maghilak, ug kinahanglan nga dili motulo ang imong luha. **17** Kinahanglan mag-agulo ka sa hilom. Ayaw paghaya ug minatay. Pagpurong ug sul-oba ang imong mga sandalyas, apan ayaw taboni ang imong bangas o mokaon ug tinapay sa kalalakin-an nga nagbangotan tungod sa pagkamatay sa ilang mga asawa." **18** Busa nakigsulti ako sa katawhan sa pagkabuntag, ug namatay ang akong asawa pagkagabii. Pagkabuntag gibuhat ko ang gisugo kanako. **19** Nangutana ang katawhan kanako, "Dili mo ba kami sultihan kung unsa ang pasabot niining mga butanga, ang mga butang nga imong gibuhat?" **20** Busa gisultihan ko sila, "Miabot kanako ang pulong ni Yahweh nga nag-ingon, **21** 'Sultihi ang panimalay sa Israel, nag-ingon niini si Yahweh nga Ginoo: Tan-awa! Panamastamasan ko ang akong balaang dapit— ang garbo sa inyong gahom, ang gikahimut-an sa inyong mga mata, ug ang gitinguha sa inyong kalag, ug malaglag pinaagi sa espada ang nangabiyaan ninyo nga anak nga mga lalaki ug anak nga mga babaye. **22** Unya buhaton ninyo ang tukmang butang sama sa akong gibuhat: Dili ninyo tabonan ang inyong bangas, ni mokaon sa tinapay sa nagbangotan nga kalalakin-an! **23** Hinuon magpurong kamo, ug magsuot ug sandalyas; dili na kamo magbangotan o maghilak, tungod kay malanay kamo sa inyong mga kasal-anan, ug mag-agulo ang matag-usa ka tawo alang sa iyang igsoon nga lalaki. **24** Busa mahimong timailhan si Ezekiel alang kaninyo, buhaton usab ninyo sa umaabot ang tanan niyang gibuhat. Unya masayran ninyo nga ako ang Ginoo nga si Yahweh!'" **25** Apan ikaw, anak sa tawo, sa adlaw nga dakpon ko ang ilang templo, nga mao ang ilang kalipay, ang ilang garbo, ug ang ilang nakita ug gitinguha—ug sa dihang kuhaon ko kanila ang ilang anak nga mga lalaki ug anak nga mga babaye— **26** nianang adlawa, moabot diha kaninyo ang binihag nga nakaikyas aron sa paghatag kaninyo sa mga balita! **27** Nianang adlawa maabli ang inyong baba ug makigsulti kamo nianang nakaikyas nga binihag—dili na kamo magpakahilom pa. Mahimo kamong timailhan alang kanila aron nga masayran nila nga ako si Yahweh."

25 Unya miabot kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, **2** "Anak sa tawo, andama ang imong kaugalingon batok sa katawhan sa Amon ug panagna batok kanila. **3** Isulti kini ngadto sa katawhan sa Amon, 'Paminawa ang pulong ni Yahweh nga Ginoo. Mao kini ang gisulti sa Ginoong Dios: Tungod kay miingon kamo, "Aha!" ibabaw sa akong sagradrong dapit sa dihang gipasipad-an kini, ug batok sa yuta sa Israel sa dihang nahimo kining biniyaan, ug batok sa balay sa Juda sa dihang gibihag sila, **4** busa, tan-awa, itugyan ko kamo ngadto sa katawhan sa sidlakan ingon nga ilang gipanag-iya. Magkampo sila batok kaninyo ug magpatindog sa ilang mga tolda taliwala kaninyo. Kaonon nila ang inyong prutas ug inomon ang inyong gatas. **5** Himoon ko ang Raba nga sibsibanan sa mga kamelyo ug ang katawhan sa Amon nga sibsibanan sa panon sa mga mananap. Ug unya mahibaloan ninyo nga ako si Yahweh. **6** Tungod kay miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Nipalakpak kamo sa inyong mga kamot ug mitadyak sa inyong mga tiil, ug nagmaya uban sa pagpasipala nga anaa kaninyo batok sa yuta sa Israel. **7** Busa, tan-awa! Dagmalan ko kamo pinaagi sa akong kamot ug itugyan ingon nga inilog ngadto sa mga nasod. Wagtangon ko kamo gikan sa mga katawhan ug himoon nga mahanaw taliwala sa mga nasod! Gub-on ko kamo, ug mahibaloan ninyo nga ako si Yahweh.' **8** Misulti ang Yahweh nga Ginoo niini, 'Tungod kay miingon ang Moab ug ang Seir, "Tan-awa! Sama sa ubang mga nasod ang balay sa Juda." **9** Busa, tan-awa! Abrihan ko ang bakilid sa Moab, gikan sa iyang siyudad didto sa utlanan—ang katahom sa Bet Jeshimot, Baal Meon, ug Kiriataim— **10** ngadto sa katawhan sa sidlakan nga nakigbatok sa katawhan sa Amon. Itugyan ko sila ingon nga kabtangan aron dili na mahinumdoman sa ubang mga nasod ang katawhan sa Amon. **11** Busa maghukom ako batok sa Moab, ug mahibaloan nila nga ako si Yahweh.' **12** Miingon niini si Yahweh nga Ginoo, 'Nanimalos ang Edom batok sa panimalay sa Juda ug nasayop sa pagbuhat niana. **13** Busa, miingon niini si Yahweh nga Ginoo: Dagmalan ko ang Edom pinaagi sa akong kamot ug gun-obon ko ang matag tawo ug mananap didto. Himoon ko silang linumpag, biniyaan nga dapit, gikan sa Teman hangtod sa Dedan. Malaglag sila pinaagi sa espada. **14** Ipahamtang ko ang akong pagpanimalos ngadto sa Edom pinaagi sa kamot sa akong katawhang Israel, ug buhaton nila ngadto sa Edom pinasikad sa akong kasuko ug kaligutgot, ug mahibal-an nila ang akong pagpanimalos— mao kini ang gisulti ni Yahweh nga Ginoo.' **15** Miingon niini ang Yahweh nga Ginoo, 'Nanimalos ang Filistihanon uban ang pagkadaotan ug gikan sa ilang mga kaugalingon gisulayan nila pagguba ang Juda sa makadaghan. **16** Busa mao kini ang gisulti ni Yahweh

nga Ginoo: Tan-awa! Kab-oton ko ang Filistihanon pinaagi
sa akong kamot, ug akong wagtangon ang Keretihanon
ug gub-on ang mga nahibiling lumolupyo sa baybayon. 17
Tungod kay manimalos ako batok kanila uban sa hilabihan
nga kasuko sa pagsilot, aron mahibaloan nila nga ako si
Yahweh, sa dihang mapanimaslan ko na sila."

26 Busa sa ika-onse ka tuig, sa unang adlaw sa bulan,
miabot kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon,
2 "Anak sa tawo, tungod kay miingon ang Tyre batok sa
Jerusalem, 'Aha! Nangabungkag na ang mga ganghaan sa
katawhan! Mibalik siya kanako; mapuno ako tungod kay
naguba na siya.' 3 Busa miingon si Yahweh nga Ginoo
niini, 'Tan-awa! Nakigbatok ako kanimo, Tyre, tigomon ko
ang daghang kanasoran batok kanimo sama sa dagat nga
mipasaka sa iyang mga balod. 4 Gub-on nila ang mga pader
sa Tyre ug pagalumpagon ang ilang mga tore. Silhigon ko
ang iyang mga abog ug himoon siya nga lunlon bato. 5
Mahimo siyang dapit nga bularanan ug mga pukot diha
taliwala sa kadagatan, tungod kay gisulti ko na kini—mao
kini ang giingon ni Yahweh—ug mahimo siya nga inilog
alang sa mga kanasoran. 6 Pamatyon pinaagi sa mga
espada ang iyang mga anak nga babaye diha sa kaumahan,
ug masayod sila nga ako mao si Yahweh.' 7 Tungod kay
mao kini ang giingon ni Yahweh: Tan-awa, dalhon ko gikan
sa amihanan si Nabucadnezar nga hari sa Babilonia, hari
sa mga hari, batok sa Tyre, uban sa mga kabayo ug mga
karwahe, uban sa mga tigkabayo ug dakong pundok sa
katawhan. 8 Pamatyon niya ang imong mga anak nga
babaye diha sa uma. Palibotan niya kamo ug magtukod ug
agianan diha sa imong mga pader ug mopataas sa iyang
mga salipod batok kanimo. 9 Ipahimutang niya ang troso
aron sa pagguba sa imong mga pader, ug lumpagon sa
iyang mga hinagiban ang imong mga tore. 10 Daghan ang
iyang mga kabayo hinungdan nga ang ilang mga abog maoy
motabon kanimo. Mauyog ang imong mga pader tungod sa
dahunog sa tigkabayo, mga karomata, ug mga karwahe. Sa
dihang mosulod siya sa imong mga ganghaan, mosulod siya
nga sama sa mga tawo nga mosulod sa usa ka siyudad nga
naguba na ang mga pader. 11 Ang kuko sa iyang mga kabayo
magtunobtunob sa inyong mga agianan. Pamatyon niya ang
imong mga katawhan pinaagi sa espada ug mahagba ang
imong kusgan nga mga poste ngadto sa yuta. 12 Ilogon
nila ang imong mga kabtangan ug imbargohon ang imong
mga baligya. Lumpagon nila ang imong mga pader ug
gub-on ang maanindot nimo nga mga balay. Ang imong
mga bato, mga timbre, ug ang mga ginuba, ipanglabay nila
ngadto sa mga katubigan. 13 Pahunongon ko ang kasaba sa
imong mga alawiton. Dili na gayod madunggan ang tingog
sa imong mga alpa. 14 Himoon ko ikaw nga lunlon bato,
mahimo kang dapit nga bularanan sa mga pukot. Dili kana
gayod matukod pag-usab, tungod kay, Ako si Yahweh nga
Ginoo mao ang nagsulti niini. 15 Ang Ginoong Dios miingon
niini ngadto sa Tyre, 'Dili ba mangatay-og ang mga isla
pinaagi sa kakusog sa imong pagkahagba, ug pinaagi sa
mga pag-agulo sa tanang samdan sa dihang maanaa na sa
inyong taliwala ang makalilisang nga pagpamatay? 16 Unya
manganaog ang tanang mga prinsipe sa dagat gikan sa ilang
mga trono ug hukason ang ilang mga bisti ug huboon ang
ilang binurdahang mga sinina. Bistihan nila ang ilang mga
kaugalingon uban ang pagpangurog, ug manglingkod sila sa
yuta ug magkurog sa mataghigayon, ug mangluspad sila
tungod kanimo. 17 Magsubo sila alang kanimo ug moingon,
'Nganong nangapukan man kamong mga manlalayag. Ang
inilang siyudad nga hilabihang kakusgan—karon nawala na
sa dagat. Ang usa nga nakapuyo kaniya maoy nagdala ug
kasamok ngadto sa matag-usa kanila nga nagpuyo duol
kanila. 18 Karon magkurog ang kabaybayonan sa adlaw sa
imong pagkapukan. Nalisang ang mga isla sa kadagatan,
tungod kay namatay ka man.' 19 Tungod kay miingon niini si
Yahweh nga Ginoo: Sa dihang himoon ko ikaw nga biniyaang
siyudad, sama sa ubang mga siyudad nga karon wala na
mapuy-i, sa dihang palutawon ko ang mga lawom batok
kanimo, ug sa dihang motabon kanimo ang dakong tubig,
20 unya dad-on ko ikaw ngadto sa karaang kapanahonan,
sama sa uban nga miadto na sa ilalom sa yuta; tungod kay
papuy-on ko ikaw sa pinaka-ubos nga bahin sa yuta sama
sa mga guba nga anaa sa karaang mga panahon. Tungod
niini dili kana mobalik ug mobarog sa yuta sa mga buhi.
21 Pahamtangan ko ikaw ug katalagman, ug mawala ka
hangtod sa kahangtoran. Unya pangitaon ka, apan dili ka
na gayod makaplagan pag-usab—mao kini ang giingon ni
Yahweh nga Ginoo."

27 Unya miabot na usab kanako ang pulong ni Yahweh,
nga nag-ingon, 2 "Karon ikaw, anak sa tawo, pagsugod
sa pagbangotan alang sa Tyre, 3 ug ingna ang Tyre,
nga nagpuyo sa taliwala sa mga ganghaan sa dagat, sa
mga negosyante nga katawhan sa daghang mga isla, ang
Ginoong Dios mao ang nagsulti niini kanimo: Tyre, miingon
ka, 'Hingpit ang akong kaanyag.' 4 Ang imong mga utlanan
anaa sa tungatunga sa kadagatan; ang imong magtutukod
naghimo kanimong hingpit nga maanyag. 5 Gihimo nila ang
imong mga tabla pinaagi sa sepres nga gikan sa Bukid sa
Hermon; nagkuha sila ug sedro gikan sa Lebanon aron sa
paghimo ug poste sa barko alang kanimo. 6 Naghimo sila
ug mga bugsay gikan sa kahoy nga tugas sa Basan; gihimo
nila ang imong mga salog gikan sa kahoy nga sedro nga
gikan sa Cyprus, ug gihaklapan kini ug tango sa elepante.
7 Ang inyong mga layag hinimo gikan sa kinulayan nga

mga panapton nga gikan sa Ehipto sama sa inyong mga bandera! 8 Kadtong nagpuyo sa Sidon ug sa Arbad mao ang inyong mga tigbugsay; ang mga magtutudlo sa Tyre naggikan kanimo; sila mao ang inyong mga tigtimon. 9 Batid nga mga tiggama nga gikan sa Biblos ang mihuman sa imong barko; ang tanan nimong mga barko ug ang ilang mga manlalawig maoy nagdala sa ilang mga baligya. 10 Ang Persia, Lydia, ug Libya mao ang imong mga sundalo, ang imong katawhan nga alang sa gubat. Gisang-at nila diha kanimo ang mga taming ug hilmit; gipakita nila ang imong katahom. 11 Ang katawhan sa Arbad ug Helek sa imong mga kasundalohan anaa sa imong mga pader nga nagpalibot kanimo, ug ang katawhan sa Gammad anaa sa imong mga tore. Ilang gipangsang-at ang ilang mga taming diha sa imong mga pader nga nakapalibot kanimo! Gisangkap nila ang imong kaanyag. 12 Ang Tarsis mao ang imong kauban sa pagbinayloay tungod sa imong kaabundansya sa maayong mga butang nga ibaligya: plata, puthaw, lata, ug tingga. Namalit sila ug namaligya sa inyong mga butang! 13 Si Jaban, Tubal, ug Mesek—namaligya ug mga ulipon ug mga butang nga hinimo gikan sa bronsi. Gidumalaan nila ang imong mga baligya. 14 Si Bet Torgama naghatag ug mga kabayo, wala gikapon nga mga kabayo, ug mga mula ingon nga imong baligya. 15 Ang katawhan sa Rodes mao ang imong mga negosyante sa daghang mga kabaybayonan. Anaa sa imong kamot ang pagbaligya; nagpadala sila ug bawog nga sungay, tango sa elepante, ug ebony ingon nga pasidungog! 16 Si Aram mao ang tigbaligya sa imong daghang mga produkto; naghatag sila ug mga esmeralda, tapol, kinulayang bisti, lunsay nga pahumot, mga perlas, ug mahalong mga bato nga rubi ingon nga imong baligya. 17 Nakigbaylo ug mga produkto ang Juda ug ang yuta sa Israel kanimo. Naghatag sila ug mga trigo gikan sa Minnit, tinapay, dugos, lana, ug balsamo ingon nga imong baligya. 18 Ang Damascus mao ang tigbaligya sa tanan nimong mga produkto, sa hilabihan nimo nga mga katigayonan, ug sa bino sa Helbon ug ang sapot sa Zahar. 19 Si Dan ug si Jaban nga gikan sa Uzzal naghatag kanimo sa mga baligya nga puthaw, sinamon, ug kalamus. Nahimo kining baligya diha kanimo. 20 Si Dedan mao ang imong tigbaligya sa mga maayong hapin sa kabayo. 21 Nakigbaylo kanimo sa mga produkto ang Arabia ug ang tanang pangulo sa Kedar; naghatag sila kanimo ug mga nating karnero, mga laking karnero ug mga kanding. 22 Miabot ang mga negosyante sa Sheba ug Raama aron sa pagbaligya kanimo sa pinakamaayong lamas ug sa tanang mahalong mutya; nakigbaylo sila ug bulawan alang sa imong mga baligya. 23 Nakigbaylo usab kanimo ang Haran, Kanne, ug Eden, uban sa Sheba, Asur, ug Kilmad. 24 Mao kini ang imong mga tigbaligya sa adunay disenyo nga mga kupo sa tapol nga mga sinina uban sa nagkadaiyang mga kolor, ug sa mga habol nga klasiklasi ang kolor, binurdahan, ug maayong pagkahimo nga mga bisti diha sa imong baligyaanan nga mga dapit. 25 Ang mga barko sa Tarsis mao ang tigdala sa mga baligya! Busa napuno ka, nabug-atan sa mga butang diha sa tungatunga sa kadagatan! 26 Gidala ka sa imong mga tigbugsay ngadto sa halapad nga kadagatan; ang hangin sa sidlakan maoy nagguba kanimo diha sa ilang taliwala. 27 Ang imong katigayonan, mga baligya, ang imong mga manlalawig ug mga tigtimon, ug ang mga tiggama sa barko; ang tanan nimong tigbaligya ug ang tanan katawhan nga alang sa gubat nga anaa kanimo, ug ang tanan nimong mga pahinante—mangalunod sila ngadto sa kinahiladman sa dagat sa adlaw sa imong pagkapukan. 28 Ang mga siyudad nga anaa sa kadagatan mangurog tungod sa hilak sa imong tigtimon; 29 Kadtong tanan nga naggunit sa mga bugsay mokanaog gikan sa ilang mga barko; ang tanan nga nagasakay sa barko ug ang mga tigtimon magbarog sa yuta. 30 Unya papaminawon ka nila sa ilang mga tingog ug motiyabaw; magbutang sila ug mga abog sa ilang mga ulo. Magligidligid sila sa mga abo. 31 Upawan nila ang ilang mga ulo alang kanimo ug magbisti sila ug sako, ug maghilak sila pag-ayo nganha kanimo ug maninggit. 32 Motiyabaw sila pag-ayo tungod sa pagbangotan alang kanimo ug mag-awit silag alawiton sa pagsubo nganha kanimo, nga sama sa Tyre, nga gipahilom diha sa taliwala sa kadagatan? 33 Sa dihang ang imong tigbaligya midunggo, makapalipay kini sa daghang mga tawo; gipadato mo ang mga hari sa kalibotan pinaagi sa kadako sa imong kabtangan ug mga baligya! 34 Apan sa dihang lisangon ka sa dagat, pinaagi sa lawom kaayo nga tubig, mangalunod ang tanan nimo nga mga baligya lakip ang mga pahinante niini! 35 Mangluspad diha kanimo ang tanan nga lumolupyo sa baybayon, ug magkurog sa kahadlok ang ilang hari! Magkurog ang ilang mga nawong! 36 Magmahay kanimo ang ubang mga tigbaligya; mahimo ka nga kahadlokan, ug mawala ka na hangtod sa hangtod."

28 Unya miabot kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, 2 "Anak sa tawo, sultihi ang nagdumala sa Tyre, 'Miingon niini si Yahweh nga Ginoo: Garboso ang imong kasingkasing! Miingon ka, 'dios ako! Molingkod ako diha sa lingkoranan sa mga dios nga anaa sa kasingkasing sa kadagatan!" Gihimo nimo ang imong kasingkasing sama sa kasingkasing sa dios, bisan nga tawo ka lamang ug dili dios; 3 naghunahuna ka nga mas maalamon ka kang Daniel, ug walay mga tinago nga dili nimo masabtan! 4 Nagpadato ka sa imong kaugalingon pinaagi sa kaalam ug katakos, ug nakabaton ug bulawan ug plata diha sa imong tigomanan sa mga bahandi! 5 Midaghan ang imong bahandi,

pinaagi sa imong dakong kaalam ug pagpamatigayon,
busa nagmagarbohon ang imong kasingkasing tungod
sa imong bahandi. 6 Busa, miingon niini si Yahweh nga
Ginoo: Tungod kay gihimo nimo ang imong kasingkasing
sama sa kasingkasing sa dios, 7 busa pagadad-on ko ang
mga langyaw batok kanimo, ang makahahadlok nga mga
kalalakin-an gikan sa laing mga nasod. Makigbatok sila sa
katahom sa imong kaalam pinaagi sa ilang mga espada, ug
hugawan nila ang imong himaya. 8 Ihulog kamo nila ngadto
sa bung-aw, mamatay kamo sama sa kamatayon niadtong
namatay didto sa kasingkasing sa kadagatan. 9 Moingon
ka ba gayod nga, “dios ako” diha atubangan sa mopatay
kanimo? Tawo ka ug dili Dios, ug itugyan ka ngadto sa kamot
sa duslak kanimo. 10 Mamatay ka sama sa kamatayon
sa mga wala matuli diha sa kamot sa mga langyaw, kay
gipamulong ko na kini—mao kini ang gipahayag ni Yahweh
nga Ginoo.”' 11 Miabot na usab kanako ang pulong ni
Yahweh, nga nag-ingon, 12 “Anak sa tawo, pagbangotan
alang sa hari sa Tyre ug sultihi siya, 'Miingon niini si Yahweh
nga Ginoo: Ikaw ang sumbanan sa pagkahingpit, puno sa
kaalam ug hingpit sa kaanyag. 13 Anaa ka sa Eden, ang
tanaman sa Dios. Naputos ka sa nagkadaiyang bililhon nga
bato: rubi, topasio, emerald, krisolito, onix, haspe, safiro,
turquiso ug berilo. Hinimo gikan sa bulawan ang imong mga
butanganan. Naandam na kini sa adlaw sa pag-umol kanimo
14 Gipahiluna ko ikaw diha sa balaang bukid sa Dios ingon
nga anghel nga akong gituboy sa pagbantay sa katawhan.
Anaa ka taliwala sa nagdilaab nga mga bato nga imong
ginalakwan. 15 Maligdong ka sa imong mga pamaagi gikan
sa adlaw sa pag-umol kanimo hangtod nga nakaplagan
diha kanimo ang dili pagkamakiangayon. 16 Napuno ka
sa kagubot tungod sa imong dagkong pamatigayon, ug
busa nakasala ka. Busa gipapahawa ko ikaw diha sa
bukid sa Dios, ingon nga nahugawan, ug giguba ko ikaw,
anghel nga magbalantay, ug giabog ko ikaw taliwala diha
sa nagdilaab nga mga bato. 17 Garboso ang imoong
kasingkasing tungod sa imong kaanyag; giguba nimo ang
imong kaalam tungod sa imong katahom. Gipadala ko ikaw
didto sa kalibotan. Gipahimutang ko ikaw atubangan sa
mga hari aron nga makita ka nila. 18 Napasipad-an ang
imong balaang mga dapit, tungod sa daghan nimong sala
ug sa imong pagpanikas diha sa pagpamatigayon. Busa
mogula ang kalayo gikan kanimo; lamyon ka niini. Himoon
ko ikaw nga mga abo diha sa kalibotan sa atubangan sa
tanan nga makakita kanimo. 19 Mangurog ang tanang tawo
nga nakaila kanimo taliwala sa katawhan; malisang sila, ug
mahanaw ka hangtod sa kahangtoran.”' 20 Unya miabot
kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, 21 “Anak sa
tawo, andama ang imong kaugalingon batok sa Sidon ug
panagna batok kaniya. 22 Isulti, 'Nag-ingon niini si Yahweh
nga Ginoo: Tan-awa! Batok ako kaninyo, Sidon! Tungod kay
himayaon ako diha sa inyong taliwala aron nga mahibaloan
sa imong katawhan nga ako si Yahweh sa dihang ipasibaw
ko na ang kaangayan diha kaninyo. Mapakita nga balaan
ako diha kaninyo. 23 Ipadala ko ang hampak diha kaninyo
ug ang dugo diha sa inyong kadalanan, ug matumba ang
gitigbas diha sa inyong taliwala. Unya mahibaloan ninyo
nga ako si Yahweh, kung makigbatok kaninyo ang espada
sa tanang bahin. 24 Unya wala nay tunukon nga mga
kahoy ug mga sampinit alang sa panimalay sa Israel gikan
niadtong tanang naglibot nga nagbiaybiay kaniya, busa
mahibaloan nila nga ako si Yahweh nga Ginoo!' 25 Miingon
niini si Yahweh nga Ginoo, 'Sa dihang tigomon ko na ang
panimalay sa Israel gikan sa taliwala sa katawhan kung diin
sila nagkatibulaag, ug sa dihang lainon ko na sila, aron
nga makita sa kanasoran, unya tukoron nila ang ilang mga
balay diha sa yuta nga akong ihatag sa akong sulugoon
nga si Jacob. 26 Unya magtukod sila ug mga balay ug
mamuyo nga luwas sa kakuyaw, mananom ug mga paras,
ug mamuyo nga luwas sa kakuyaw sa dihang ipadangat ko
na ang kaangayan alang sa tanan nga nagbiaybiay kanila sa
tanang bahin; busa mahibaloan nila nga ako si Yahweh nga
ilang Dios!”'

29 Sa ika-napulo nga tuig, sa ika-napulo nga bulan sa ika
-dose nga adlaw sa bulan, miabot kanako ang pulong
ni Yahweh, nga nagkanayon, 2 “Anak sa tawo, atubang
ngadto kang Paraon, ang hari sa Ehipto; panagna batok
kaniya ug batok sa tanang taga-Ehipto. 3 Sulti nga, 'Miingon
niini si Yahweh nga Ginoo: Tan-awa! Nakigbatok ako kanimo,
Paraon nga hari sa Ehipto. Ikaw, nga mapintas nga mananap
sa dagat nga nagapangatang diha sa taliwala sa suba, nga
nag-ingon, “Akoa ang akong sapa. Gihimo ko kini alang sa
akong kaugalingon.” 4 Kay butangan ko ug dakong taga ang
imong apapangig, ug ang isda sa imong Nilo masangit sa
imong mga himbis; Ipataas ko ikaw taliwala sa imong suba
kauban sa tanang mga isda nga nasangit sa imong mga
himbis. 5 Ilabay ko ikaw ngadto sa kamingawan, ikaw ug ang
tanang mga isda nga anaa sa imong suba. Mahapla ka sa
hawan nga dapit; dili kana mahibalik ni ituboy. Ihatag ko ikaw
ingon nga pagkaon sa mga buhing mananap sa kalibotan ug
ngadto sa mga langgam sa kalangitan. 6 Unya masayod
ang tanang lumulopyo sa Ehipto nga ako mao si Yahweh,
tungod kay nahimo silang mga punoan sa bugang ngadto sa
balay sa Israel. 7 Sa dihang gigunitan ka nila sa ilang mga
kamot, imong gibali ug gisamaran ang ilang mga abaga; ug
sa dihang misandig sila kanimo, nabali ka, ug gihimo mo
ang ilang mga paa nga walay kusog. 8 Busa miingon niini si
Yahweh nga Ginoo: Tan-awa! Magdala ako ug espada batok

kanimo. Pamatyon ko ang tawo ug ang mananap gikan kanimo. 9 Busa mahimong guba ug biniyaan ang yuta sa Ehipto. Unya masayod sila nga ako si Yahweh, tungod kay miingon ang mapintas nga mananap sa dagat nga, “Akoa ang suba, kay ako mao ang nagbuhat niini.” 10 Busa, tan-awa! Nakigbatok ako kanimo ug sa imong suba, maong itugyan ko ang yuta sa Ehipto ngadto sa pagkabiniyaan ug dili mapuslan, ug mahimo ka nga walay pulos nga yuta gikan sa Migdol hangtod sa Syene ug ngadto sa mga utlanan sa Cus. 11 Walay tiil sa tawo nga makaagi niini, ug walay ihalas usab nga mananap ang makaagi niini. Dili kini mapuy-an sulod sa 40 ka tuig. 12 Kay himoon ko nga awaaw ang yuta sa Ehipto taliwala sa dili mapuy-an nga mga yuta, ug ang matag siyudad nga anaa sa taliwala sa pinasagdang mga siyudad mahimong biniyaan sulod sa 40 ka mga tuig; unya akong patibulaagon ang Ehipto ngadto sa mga kanasoran, ug patibulaagon ko sila diha sa mga yuta. 13 Kay miingon niini si Yahweh nga Ginoo: Sa pagkatapos sa 40 ka tuig tigomon ko pag-usab ang Ehipto gikan sa katawhan diin sila nagkatibulaag. 14 Ipasig-uli ko ang kadato sa Ehipto ug ibalik sila ngadto sa rehiyon sa Patros, sa yuta nga ilang gigikanan. Ug mahimo silang kinaubosan nga gingharian didto. 15 Mao kini ang pinakaubos sa mga gingharian, ug dili na gayod kini ipataas taliwala sa mga kanasoran. Pakunhoron ko sila aron nga dili na sila magdumala sa mga kanasoran. 16 Dili na gayod mahimong rason nga kasaligan sa panimalay sa Israel ang mga Ehiptohanon. Hinuon, mahimo silang pahinumdom sa sala nga nabuhat sa Israel sa dihang miduol sila sa Ehipto aron sa pagpangayo ug tabang. Unya masayran nila nga ako si Yahweh ang Ginoo.” 17 Unya sa pag-abot sa ika 27 nga tuig sa unang adlaw sa unang bulan, miabot kanako ang pulong ni Yahweh nga nag-ingon, 18 “Anak sa tawo, gihan-ay ni Nebucadnezar ang iyang mga kasundalohan aron sa pagbuhat sa bug-at nga buluhaton batok sa Tyre. Nakangokango ang matag hilmit hangtod nga naupaw ang ulo, ug nangapaslot ang matag abaga. Ug bisan pa niana wala makadawat ug suhol ang iyang mga kasundalohan gikan sa Tyre sa bug-at nga trabaho nga iyang gibuhat batok niini. 19 Busa miingon niini si Yahweh nga Ginoo, 'Tan-awa! Itugyan ko ang yuta sa Ehipto ngadto kang Nebucadnezar nga hari sa Babilonia, ug iyang kuhaon ang katigayonan niini, ilogon ang mga kabtangan, ug dalhon ang tanan nga iyang makita didto; ug mao kadto ang suhol sa iyang mga kasundalohan. 20 Gihatag ko kaniya ang yuta sa Ehipto ingon nga suhol sa trabaho nga iyang gibuhat alang kanako—mao kini ang gisulti ni Yahweh nga Ginoo. 21 Nianang adlawa patuboon ko ang sungay alang sa panimalay sa Israel, ug pasultihon ko ikaw diha sa ilang taliwala, aron nga masayod sila nga ako mao si Yahweh.”

30 Miabot kanako ang pulong ni Yahweh nga nag-ingon, 2 “Anak sa tawo, panagna ug pagsulti, "Miingon niini si Yahweh nga Ginoo: Pagminatay, “Pagkaalaot sa umaabot nga adlaw.” 3 Hapit na ang takna. Hapit na ang adlaw ni Yahweh. Mahimo kining adlaw sa panganod, ang takna sa kalaglagan alang sa kanasoran. 4 Unya moabot ang espada batok sa Ehipto, ug adunay kaguol sa Cush sa dihang malaglag sa Ehipto ang gipamatay nga mga tawo—sa dihang gipanguha nila ang iyang bahandi, ug sa dihang naguba ang iyang mga patukoranan. 5 Cush, Libya, ug Lydia, ug ang tanang mga langyaw, uban sa ilang katawhan nga nahisakop sa kasabotan—mangalaglag sila pinaagi sa espada. 6 Miingon si Yahweh niini: Busa malaglag gayod ang nagtabang sa Ehipto, ug mahugno gayod ang garbo sa iyang kusog. Mangalaglag pinaagi sa espada ang ilang kasundalohan gikan sa Migdol hangtod sa Syene—mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo. 7 Makurat sila taliwala sa biniyaan nga kayutaan, ug mahisakop ang ilang mga siyudad sa tanang naguba nga mga siyudad. 8 Unya masayran nila nga ako si Yahweh, sa dihang daoban ko ang Ehipto, ug sa dihang malaglag ang tanan nilang magtatabang. 9 Nianang adlawa motungha kanako ang mga mensahero gikan sa mga barko aron lisangon ang kasigurohan sa Cush, ug adunay kaguol diha kanila sa adlaw sa kalaglagan sa Ehipto. Kay tan-awa! Moabot na kini. 10 Nag-ingon niini si Yahweh nga Ginoo: Pagatapuson ko ang katawhan sa Ehipto pinaagi sa kamot ni Nebucadnezar, ang hari sa Babilonia. 11 Siya uban ang iyang kasundalohan, ang kalisang sa kanasoran, moabot aron sa paggun-ob sa yuta; hulboton nila ang ilang mga espada batok sa Ehipto ug lukopon sa patayng katawhan ang ilang yuta. 12 Pahubason ko ang mga suba, ug ibaligya ko ang yuta ngadto sa kamot sa daotang mga tawo. Himoon ko ang yuta ingon sa hingpit nga biniyaan pinaagi sa kamot sa mga dumuduong—Ako, si Yahweh, nagsulti niini. 13 Nag-ingon niini si Yahweh nga Ginoo: Gun-obon ko ang mga diosdios, ug pagataposon ko ang walay pulos nga mga diosdios sa Memfis. Wala nay prinsipe sa yuta sa Ehipto, ug lisangon ko ang yuta sa Ehipto. 14 Unya himoon ko nga biniyaan ang Patros ug sunogon ang Zoan, ug ipakanaog ko ang paghukom ngadto sa Tebes. 15 Kay ipatagamtam ko ang akong kaligutgot sa Pelusium, ang salipdanan sa Ehipto, ug pamatyon ang kadaghanan sa Tebes. 16 Unya daoban ko ang Ehipto; mag-antos sa hilabihan ang Pelusium, malumpag ang Tebes, ug matag-adlaw makiggubat ang Memfis sa ilang mga kaaway. 17 Malaglag pinaagi sa espada ang batan-ong kalalakin-an sa Heliopolis ug sa Bubastis, ug mahimong binihag ang ilang

mga siyudad. 18 Sa Tapanhes, bakwion sa adlaw ang iyang
kahayag sa dihang balion ko ang yugo sa Ehipto didto, ug
matapos na ang garbo sa iyang kusog. Motabon kaniya ang
panganod, ug maglakaw sa pagkabinihag ang iyang anak
nga mga babaye. 19 Ipakanaog ko ang akong paghukom
sa Ehipto, aron nga masayran nila nga ako si Yahweh.'"
20 Unya nahitabo kini sa ika napulo ug usa nga tuig, sa
una nga bulan, sa ikapito nga adlaw sa bulan, miabot ang
pulong ni Yahweh kanako nga nag-ingon, 21 "Anak sa tawo,
Gibali ko ang bukton sa Paraon, ang hari sa Ehipto. Tan-
awa! Wala pa kini nabugkosan, o maalibyohan pinaagi sa
pagbugkos, aron nga mahimo kining kusgan sa paggunit sa
espada. 22 Busa nagsulti niini si Yahweh nga Ginoo, 'Tan-
awa, nakigbatok ako sa Paraon, ang hari sa Ehipto. Tungod
kay gibali ko ang iyang bukton, apil ang kusgan ug ang
napiangan, ug itagak ko gikan sa iyang kamot ang espada.
23 Unya katagon ko ang Ehipto taliwala sa kanasoran ug
tibulaagon sila taliwala sa kayutaan. 24 Lig-onon ko ang
bukton sa hari sa Babilonia ug ipahimutang ang espada sa
iyang kamot aron nga iyang laglagon ang bukton sa Paraon.
Mag-agulo siya sa atubangan sa hari sa Babilonia sama
sa pag-agulo sa tawo nga himalatyon. 25 Tungod kay lig-
onon ko ang mga bukton sa hari sa Babilonia, samtang
mangalaglag ang mga bukton sa Paraon. Unya mahibaloan
nila nga Ako si Yahweh, sa dihang ibutang ko ang akong
espada ngadto sa kamot sa hari sa Babilonia; ug pinaagi
niini sulongon niya ang yuta sa Ehipto. 26 Busa katagon ko
ang Ehipto taliwala sa kanasoran ug tibulaagon sila ngadto
sa kayutaan. Unya masayran nila nga ako si Yahweh.'"

31 Nahitabo kini sa ikanapulo ug usa ka tuig, sa ikatulo
nga bulan, sa unang adlaw sa bulan, nga miabot
kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, 2 "Anak sa
tawo, isulti ngadto sa Paraon, ang hari sa Ehipto, ug sa iyang
katawhan nga nakapalibot kaniya, 'Sa imong kabantog, kang
kinsa ka man nahisama? 3 Tan-awa! Ang Asiria mao ang
sedro sa Lebanon nga may maanyag nga mga sanga, nga
naghatag ug landong sa kalasangan, ug ang kinatas-an, ug
ang mga sanga niini mao ang nagporma sa tumoy sa kahoy.
4 Daghang tubig ang nakapahimo niini nga taas; gipadako
kini sa lalom nga katubigan. Nagdagayday ang mga suba sa
tanang bahin niini, tungod kay ang ilang mga tuboran miabot
ngadto sa tanang kahoy sa kaumahan. 5 Ang hilabihan nga
kataas niini mas labaw pa sa bisan unsang ubang kahoy nga
anaa sa uma, ug midaghan pag-ayo ang mga sanga niini;
nanag-as ang mga sanga niini tungod sa mga tubig samtang
nagtubo kini. 6 Ang matag langgam sa kalangitan nagsalag
sa mga sanga niini, samtang nanganak ang mga buhing
binuhat sa uma ubos sa mga kadahonan niini. Nagpuyo
ubos sa landong niini ang daghang kanasoran. 7 Tungod
kay matahom kaayo ang iyang kabantog ug ang kataas
sa mga sanga niini, tungod kay nahimutang ang gamot
niini sa daghang katubigan. 8 Ang mga sedro nga anaa
sa tanaman sa Dios. Walay kahoy nga mga sepros nga
makatandi sa mga sanga niini, ug dili makatupong ang bisan
unsa nga kahoy sa mga sanga niini. Walay laing kahoy didto
sa tanaman sa Dios nga sama kaanyag niini. 9 Gihimo ko
kining matahom nga may daghang mga sanga ug nasina
ang tanang mga kahoy sa Eden nga anaa sa tanaman sa
Dios. 10 Busa miingon ang Yahweh nga Ginoo niini: Tungod
kay taas kini, ug gipahimutang niini ang ibabaw sa kahoy
taliwala sa iyang mga sanga, gipataas niini ang kasingkasing
niini tungod sa iyang kataas. 11 Gihatag ko na kini didto sa
kamot sa usa ka gamhanan sa kanasoran, aron buhaton
kung unsa ang angay sa pagkadaotan niini. Gilabay ko na
kini. 12 Gipamutol kini sa mga langyaw nga gikahadlokan sa
tanang kanasoran ug gibiyaan aron mamatay. Nangahulog
ang mga sanga niini ngadto sa kabukiran ug sa tanang
mga walog, ug nagkatag ang mga bali nga sanga niini sa
tanan nga suba sa yuta. Unya mobiya ang tanang kanasoran
sa kalibotan nga mipasilong sa landong niini ug mipalayo
sila gikan niini. 13 Mipahulay ang tanang kalanggaman sa
kawanangan diha sa mga punoan sa kahoy nga natumba,
ug nangadto sa mga sanga niini ang matag mananap sa
kaumahan. 14 Nahitabo kini aron wala nay laing kahoy
nga motubo pinaagi sa tubig ang mopataas sa ilang mga
kadahonan nga sama katag-as sa kinatas-ang mga kahoy,
ug nga wala nay laing kahoy nga motubo daplin sa katubigan
ang makaabot sa maong katag-ason. Ang tanan kanila
gitagana sa kamatayon, ngadto sa ilalom sa yuta, uban sa
mga anak sa katawhan, uban niadtong miadto ilalom sa
bung-aw. 15 Miingon niini si Yahweh nga Ginoo: Sa adlaw
nga miadto ang sedro sa Sheol nagdala ako ug kasub-anan
ngadto sa kalibotan. Gitabonan ko ang lalom nga katubigan
nga anaa niini, ug gipahubas ko ang kadagatan. Gipahubas
ko ang dakong katubigan, ug nagdala ako ug pagbangotan
ngadto sa Lebanon alang kaniya. Busa nagsubo ang tanang
mga kahoy diha sa kaumahan tungod niini. (Sheol h7585) 16
Nagdala ako ug pagpangurog ngadto sa kanasoran diha
sa tingog sa pagkapukan niini, sa dihang gilabay ko kini
ngadto sa Sheol uban niadtong mikanaog didto sa bangag.
Busa gihupay ko ang tanang mga kahoy sa Eden didto sa
pinakaubos nga bahin sa kalibotan. Mao kini ang pinili ug
labing maayo nga mga kahoy sa Lebanon; ang mga kahoy
nga misuyop sa katubigan. (Sheol h7585) 17 Tungod kay miadto
usab sila uban niini sa Sheol, ngadto sa gipatay pinaagi sa
espada. Mao kini ang iyang kusgan nga bukton, kadtong
mga nasod nga namuyo sa landong niini. (Sheol h7585) 18
Kang kinsa man sa mga kahoy sa Eden ang makatupong sa

imong himaya ug kabantog? Tungod kay pagatumbahon ka uban sa mga kahoy sa Eden ngadto sa kinahiladman nga mga bahin sa kalibotan uban niadtong mga dili tinuli; magpuyo ka uban niadtong gipamatay pinaagi sa espada.' Mao kini si Paraon ug ang tanan niyang katawhan— mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo."

32 Unya nahitabo kini sa ika-dose ka bulan sa ika dose ka tuig, sa unang adlaw sa bulan, nga miabot kanako ang pulong ni Yahweh, ug miingon, **2** "Anak sa tawo, ipatugbaw ang pagbangotan mahitungod kang Paraon ang hari sa Ehipto; ingna siya, 'Sama ka sa batan-ong liyon sa tanang kanasoran, apan sama ka sa mapintas nga mananap sa kadagatan; kutawon mo ang tubig, kutawon mo ang mga tubig pinaagi sa imong tiil ug lubogon kini. **3** Ang Yahweh nga Ginoo nagsulti niini: Busa iitsa ko ang akong pukot nganha kanimo diha sa katilingban sa akong mga katawhan, ug unya birahon ka pataas diha sa akong pukot. **4** Pasagdan ko ikaw niana nga yuta. Ug iitsa ko ikaw ngadto sa kaumahan ug papuy-on ko ang tanang kalanggaman sa kalangitan; ug ang mga gigutom nga mga mananap sa kalibotan mangatagbaw pinaagi kanimo. **5** Tungod kay ibutang ko ang imong unod ngadto sa mga kabukiran, ug pun-on ko ang mga walog sa ulod nga gikan sa imong patay nga lawas. **6** Unya ibubo ko ang imong dugo sa kabukiran, ug ang mga tubod mapuno sa imong mga dugo. **7** Unya sa dihang ipapatay ko na ikaw, tabonan ko ang kalangitan ug mongitngit ang mga bituon; tabonan ko ang adlaw pinaagi sa mga panganod, ug ang bulan dili na mohatag ug kahayag. **8** Ang tanan nga mosidlak sa kalangitan pangitngiton ko diha kanimo, pangitngitan ko usab ang tibuok mong yuta, mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo. **9** Busa lisangon ko ang kasingkasing sa daghang mga katawhan sa kayutaan nga wala nimo nasayran, sa dihang mopadala ako ug pagkaguba sa mga kanasoran, sa tanang kayutaan nga wala nimo masayri. **10** Lisangon ko ang mga katawhan mahitungod kanimo; mokurog ang ilang mga hari sa kahadlok tungod kanimo sa dihang akong itigbas ang espada diha kanila. Sa matag gutlo ang matag usa mangurog tungod kanimo, sa adlaw sa imong pagkapukan. **11** Tungod kay miingon niini si Yahweh nga Ginoo: Ang espada sa hari sa Babilonia moabot batok kanimo. **12** Himoon ko nga malaglag ang imong mga lumolupyo pinaagi sa espada sa manggugubat, ang matag usa kanila magdala ug kakuyaw sa kanasoran. Gubaon niining mga manggugubat ang garbo sa Ehipto ug pamatyon ang tanan nga mga mipuyo niini. **13** Pamatyon ko usab ang tanang binuhing mananap gikan sa daplin sa mga lawom nga katubigan; dili na kutawon sa tiil sa tawo ang katubigan, ni ang mga tiil sa baka dili mokutaw niini. **14** Unya pakalmahon ko ang mga katubigan ug himoon nga ang ilang mga suba nga modagayday sama sa lana, mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo. **15** Sa dihang himoon kong pinasagdan nga dapit ang yuta sa Ehipto, sa dihang ang yuta nahimong omaw sa tanang kabuhong, sa dihang sulongon ko ang tanan nga lumolupyo niini, masayod sila nga ako mao si Yahweh. **16** Magbangotan sila; ang mga anak nga babaye sa kanasoran magbangotan kaniya; magbangotan sila alang sa Ehipto, sa tanan niya nga mga lumolupyo magbangotan, mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo. **17** Unya nahitabo kini sa ika-dose ka tuig, sa ika-kinse nga adlaw nianang bulana, nga ang pulong ni Yahweh miabot kanako, nga nag-ingon, **18** "Anak sa tawo, paghilak alang sa lumolupyo sa Ehipto ug dad-a sila sa ubos, siya ug ang mga anak nga babaye sa halangdon nga mga nasod, paingon ngadto sa kinaubsan sa kalibotan uban niadtong mikanaog sa lawom nga bung-aw. **19** Maanyag ka ba gayod kay kang bisan kinsa? Lakaw ngadto sa ilalom ug higda uban sa mga dili tinuli.' **20** Mangalaglag sila uban niadtong mga nangamatay pinaagi sa espada. Gihulbot na ang espada! Gitugyan na siya ngadto sa espada; Gapuson nila siya kauban ang iyang mga lumolupyo. **21** Mosulti ang pinakakusgan sa mga manggugubat sa Sheol mahitungod sa Ehipto ug sa iyang mga kaabin, 'Mikanaog sila dinhi! Manghigda sila uban sa mga dili tinuli, uban niadtong nangamatay pinaagi sa espada.' **(Sheol h7585)** **22** Atua usab didto ang Asiria uban sa tanan niyang lumolupyo. Naglibot kaniya ang iyang mga lubnganan; silang tanan namatay pinaagi sa espada. **23** Atua didto ang mga lubnganan nga nahimutang sa kinahiladman nga bahin sa bung-aw, uban sa tanan niyang mga lumolupyo. Naglibot ang inyong mga lubnganan sa tanan niadtong nangamatay, nga nangalaglag pinaagi sa espada, kadtong nagdalag kahadlok sa yuta sa mga buhi. **24** Atua usab didto ang Elam uban sa iyang mga lumolupyo. Naglibot kaniya ang iyang mga lubnganan; silang tanan nangamatay. Kadtong namatay pinaagi sa espada, nga mikanaog sa mga dili tinuli ngadto sa pinakaubos nga bahin sa kalibotan, kansang nagdala sa ilang kasamok sa kalibotan sa mga buhi ug kansang nagdala sa ilang kaugalingong kaulawan, uban niadtong gipanglubong ngadto sa bung-aw. **25** Naghimo silag putos alang sa Elam ug alang sa tanan niyang katawhan taliwala sa ilang mga gipatay; naglibot kaniya ang iyang mga lubnganan. Silang tanan dili mga tinuli, gipangdunggab pinaagi sa espada, tungod kay nagdala man sila ug kahadlok sa mga yuta sa buhi. Busa nagdala sila sa ilang kaugalingon nga kaulawan, uban niadtong gipanglubong sa bung-aw taliwala niadtong tanan nga gipangpatay, kadtong gipanglubong sa lubnganan. Lakip ang Elam kauban niadtong nangamatay. **26** Si Meshec, Tubal, ug ang tanan nilang katawhan atua usab didto!

Naglibot kanila ang ilang mga lubnganan. Tanan kanila dili mga tinuli, namatay pinaagi sa espada, tungod kay nagdala man sila ug kalisang sa yuta sa mga buhi. **27** Wala sila gilubong tupad sa mga manggugubat sa mga dili tinuli nga gilubong sa Sheol uban ang ilang mga hinagiban sa gubat, uban sa ilang mga espada nga gipaunlan diha sa ilang mga ulohan ug ang ilang mga kasal-anan ibabaw sa ilang mga bukog. Tungod kay milisang man sila sa mga manggugubat sa yuta sa mga buhi. **(Sheol h7585)** **28** Busa ikaw, Ehipto, pagadugmokon diha taliwala sa mga dili tinuli! Mohigda kamo tupad sa mga gipangdunggab pinaagi sa espada. **29** Atua didto ang Edom kauban ang iyang mga hari ug ang tanan niyang mga pangulo. Silang tanan mga kusgan uban niadtong namatay pinaagi sa espada. Nanghigda sila kauban ang mga dili tinuli, uban niadtong gipanglubong ngadto sa bung-aw. **30** Ang mga prinsipe sa amihan atua usab didto, silang tanan lakip ang taga-Sidon nga milugsong kauban sa usa nga nasamdan. Gamhanan sila ug nakapahadlok kini sa uban, apan karon anaa sila sa kaulawan, ang mga dili tinuli uban niadtong nadunggaban pinaagi sa espada. Nagdala sila sa ilang kaulawan, kauban niadtong atua sa ilalom sa bung-aw. **31** Molantaw si Paraon ug mahupay mahitungod sa tanan niyang lumolupyo nga nadunggaban pinaagi sa espada—si Paraon ug ang tanan niyang mga sundalo—mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo. **32** Ibutang ko siya ingon nga akong panghadlok sa yuta sa mga buhi, apan pahigdaon siya taliwala sa mga dili tinuli, uban niadtong nadunggaban pinaagi sa espada, si Paraon ug ang tanan niyang katawhan, mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo."

33 Unya miabot kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, **2** "Anak sa tawo, isulti kini ngadto sa imong katawhan; ingna sila, 'Sa dihang dad-on ko pag-usab ang espada batok sa bisan asa nga yuta, unya ang katawhan niana nga yuta mopilig usa ka tawo gikan kanila aron himoong magbalantay kanila. **3** Bantayan niya ang espada sa dihang mopadulong kini sa yuta, ug patingogon niya ang budyong aron pasidan-an ang katawhan! **4** Kung madungog sa katawhan ang tingog sa budyong apan dili magpakabana niini, ug kung moabot ang espada ug mopatay kanila, nan ang dugo sa matag-usa paninglon kaniya. **5** Kung adunay makadungog sa tingog sa budyong apan wala magtagad niini, ang iyang kaugalingong dugo paninglon diha kaniya; apan kung mihatag siya ug pagtagad, giluwas niya ang iyang kinabuhi. **6** Apan, kung ang magbalantay magtukaw ug makita ang espada nga moabot, apan kung wala niya gipatingog ang budyong, hinungdan nga wala makapangandam ang katawhan, ug kung moabot ang espada ug mokuha sa usa ka kinabuhi, nan kanang tawhana mamatay pinaagi sa kaugalingon niyang sala, apan paninglon ko ang iyang dugo gikan sa magbalantay.' **7** Karon ikaw, anak sa tawo! Himoon ko ikaw nga magbalantay alang sa panimalay sa Israel; madungog nimo ang mga pulong gikan sa akong baba ug pasidan-an mo sila alang kanako. **8** Kung moingon ako ngadto sa daotang tawo, 'Daotang tawo, mamatay ka gayod!' apan kung dili nimo kini isulti ingon nga pasidaan sa tawong daotan mahitungod sa iyang dalan, ug kung kanang tawhana mamatay tungod sa iyang sala, ang dugo nianang tawhana paninglon ko gikan sa imong kamot! **9** Apan kung, pasidan-an mo kanang tawhana mahitungod sa iyang binuhatan, aron nga talikdan niya kini, ug kung dili niya kini talikdan, nan mamatay siya tungod sa iyang sala, ug maluwas ang imong kinabuhi. **10** Busa ikaw, anak sa tawo, sultihi ang panimalay sa Israel, 'Nagsulti kamo niini, "Ang among mga kalapasan ug ang among kasal-anan anaa kanamo, ug nangadunot kami niini! Unsaon man namo pagkabuhi?"' **11** Ingna sila, 'Ingon nga ako buhi—mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo, wala ako malipay sa kamatayon sa daotan, tungod kay kung ang daotan maghinulsol sa iyang binuhatan, nan mabuhi siya! Paghinulsol! Paghinulsol gikan sa inyong daotang binuhatan! Tungod kay nganong kinahanglan man kamo nga mamatay, panimalay sa Israel?' **12** Busa karon, anak sa tawo, sultihi ang imong katawhan, 'Ang pagkamatarong sa tawo dili makaluwas kaniya kung siya makasala! Ang pagkadaotan sa tawo dili makalaglag kaniya kung maghinulsol siya gikan sa iyang kasal-anan! Tungod kay ang tawong matarong dili mabuhi tungod sa iyang pagkamatarong kung siya makasala. **13** Kung moingon ako ngadto sa matarong, "Sigurado gayod nga buhi siya!" ug kung mosalig siya sa iyang pagkamatarong ug makabuhat sa dili makiangayon, dili ko hinumdoman ang iyang pagkamatarong. Mamatay gayod siya tungod sa daotan niyang nabuhat. **14** Busa kung mosulti ako sa tawong daotan, "Mamatay ka gayod," apan kung maghinulsol siya gikan sa iyang pagpakasala ug mobuhat kung unsa ang angay ug matarong, **15** ug kung ibalik niya ang garantiya sa hulam nga mapugsanon niyang gipangayo, o kung ibalik niya kung unsa ang iyang gikawat, ug kung molakaw siya sa kasugoan nga mohatag ug kinabuhi ug dili na magpakasala, nan mabuhi gayod siya. Dili siya mamatay. **16** Wala sa mga sala nga iyang nabuhat ang pagahinumdoman pa. Nagbuhat siyag angay ug matarong, ug busa, sigurado gayod nga mabuhi siya! **17** Apan miingon ang imong katawhan, "Ang pamaagi sa Ginoo dili makiangayon!" apan ang imong mga pamaagi dili makiangayon! **18** Sa dihang ang matarong nga tawo mobiya gikan sa pagkamatarong ug unya mobuhat sa pagpakasala, nan mamatay gayod siya! **19** Sa dihang ang tawong daotan

mobiya gikan sa iyang pagkadaotan ug mobuhat kung unsa ang angay ug matarong, nan mabuhi gayod siya tungod niadtong mga butanga! **20** Apan kamo nga katawhan miingon, “Ang pamaagi sa Ginoo dili makiangayon!” Hukman ko ang matag-usa kaninyo sumala sa iyang binuhatan, panimalay sa Israel!” **21** Nahitabo kini sa ika-dose ka tuig, sa ika lima ka adlaw sa ika-napulo nga bulan sa atong pagkabinihag, nga adunay mikalagiw gikan sa Jerusalem nga miduol kanako ug miingon, “Nabihag ang siyudad!” **22** Sa kagabhion ang kamot ni Yahweh nagauban kanako sa wala pa miabot ang mga mikalagiw, ug naabri ang akong baba sa takna nga miabot siya sa kabuntagon. Busa ang akong baba naabri; dili na gayod ako amang! **23** Unya ang pulong ni Yahweh miabot kanako, ug miingon, **24** Anak sa Tawo, ang mga tawo nga namuyo niadtong linumpag sa yuta sa Israel miingon, 'Nag-inusara lamang si Abraham, ug napanunod niya ang yuta, apan kita daghan! Gihatag ang yuta alang kanato ingon nga panag-iyahon.' **25** Busa ingna sila, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo: Mokaon kamo ug dugo, ug iyahat ang inyong panan-aw diha sa inyong diosdios, unya paagason ninyo ang dugo sa katawhan. Angayan ba gayod kamong manag-iya niining yutaa? **26** Nagsalig lamang kamo sa inyong mga espada ug nagbuhat sa law-ay nga mga butang; ang matag lalaki nakigdulog sa asawa sa uban. Angay ba gayod kamong manag-iya sa yuta?' **27** Isulti kini kanila, 'Si Yahweh nga Ginoo nagsulti niini: Ingon nga ako buhi, sigurado gayod nga ang usa nga anaa sa linumpag mamatay pinaagi sa espada, ug ihatag ko kadtong anaa sa mga uma ingon nga pagkaon sa mga buhing binuhat, ug mangamatay sa hampak kadtong anaa sa kota ug sa mga langob. **28** Unya himoon ko ang yuta nga awaaw ug makahahadlok, ug ang garbo sa pagkabantogan niini matapos gayod, tungod kay ang kabungtoran sa Israel mahimong biniyaan, ug walay usa nga moagi niini.' **29** Busa masayod sila nga ako mao si Yahweh, sa dihang buhaton ko nga mingaw ug makahahadlok ang yuta tungod sa tanang dulumtanang mga butang nga ilang gibuhat. **30** Busa karon, anak sa tawo, nagsulti ang imong katawhan sa mga butang mahitungod kaninyo diha sa kilid sa mga pader ug sa mga ganghaan sa mga panimalay, nagsulti ang matag-usa—ang matag lalaki ngadto sa iyang igsoon nga lalaki, 'Moadto kita ug maminaw sa mga pulong ni Yahweh nga isulti sa propeta!' **31** Busa moduol kanako ang akong katawhan sama sa kasagaran nilang ginabuhat, ug molingkod sila sa imong atubangan ug maminaw sa imong mga pulong, apan dili nila kini tumanon. Ang matarong nga mga pulong anaa sa ilang mga baba, apan ang ilang mga kasingkasing nagtinguha sa dili makiangayong butang. **32** Tungod kay sama ka sa usa ka nindot nga awit diha kanila, usa ka maanindot nga sonata nga gitugtog sa kinuldasang tulonggon, busa maminaw sila sa imong mga pulong, apan walay usa kanila ang misunod niini. **33** Busa sa dihang mahitabo kining tanan, pagbantay! Mahitabo kini! Unya masayod sila nga ang usa ka propeta kauban nila.”

34 Unya miabot kanako ang pulong ni Yahweh nga nag-ingon, **2** “Anak sa tawo, panagna batok sa mga magbalantay sa Israel. Panagna ug sultihi sila, 'Nagsulti niini si Yahweh ngadto sa mga magbalantay: Pagkaalaot sa mga magbalantay sa Israel nga maoy nagbantay sa ilang kaugalingon. Dili ba magbantay man ang mga magbalantay sa mga panon sa mananap? **3** Gikaon ninyo ang tambok nga mga bahin ug nagbisti kamo sa balhibo sa karnero. Giihaw ninyo ang gipatambok nga mga panon sa mananap. Wala gayod kamo nagbantay kanila. **4** Wala ninyo gilig-on kadtong adunay mga balatian, bisan ug gitambalan ang mga nasakit. Wala ninyo bugkosa ang napiangan, ug wala ninyo gipasig-uli ang mga sinalikway o gipangita ang nangawala. Hinuon, gidumalahan ninyo sila pinaagi sa kusog ug pagpanglupig. **5** Unya nagkatibulaag sila nga walay magbalantay, ug human sila nagkatibulaag nahimo silang pagkaon alang sa tanang buhing mga mananap diha sa kaumahan. **6** Nahisalaag ang akong panon sa mananap didto sa tanang kabukiran ug sa matag habog nga bungtod, ug nagkatibulaag kini sa tibuok kalibotan. Apan wala gayoy nangita kanila. **7** Busa, mga magbalantay, paminawa ang pulong ni Yahweh: **8** Ingon nga ako buhi—mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo—tungod kay nahimong inilog ang akong panon sa mananap ug pagkaon alang sa tanang mga mananap diha sa kaumahan, tungod kay wala may magbalantay ug walay bisan usa sa akong mga magbalantay ang nangita sa akong panon sa mananap, apan gibantayan lamang sa mga magbalantay ang ilang kaugalingon ug wala nila bantayi ang akong mga panon sa mananap. **9** Busa, mga magbalantay, paminawa ang pulong ni Yahweh: **10** Nagsulti niini si Yahweh nga Ginoo: Tan-awa! Nakigbatok ako sa mga magbalantay, ug paninglon ko ang akong mga panon sa mananap diha sa ilang kamot. Unya papahawaon ko sila gikan sa ilang pagkamagbalantay sa mga panon sa mananap; dili na sila mahimong magbalantay alang sa ilang kaugalingon tungod kay kuhaon ko kanila ang panon sa mananap gikan sa ilang mga baba, aron nga dili na mahimong pagkaon diha kanila ang akong panon sa mananap. **11** Tungod kay miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Tan-awa! Ako mismo ang mangita sa akong mga panon sa mananap ug atimanon ko sila, **12** sama sa magbalantay nga nangita sa iyang mga panon sa adlaw nga anaa siya taliwala sa iyang nagkatibulaag nga mga panon sa mananap. Busa pangitaon ko ang akong mga panon sa mananap ug luwason ko sila gikan sa tanang dapit

kung asa sila nagkatibulaag sa adlaw sa mga panganod ug kangitngit. 13 Unya pagawason ko sila taliwala sa mga katawhan; tapukon ko sila gikan sa kayutaan ug dad-on sila sa ilang yuta. Ipahimutang ko sila sa mga sibsibanan didto sa kilid sa bukid sa Israel, didto sa kasapaan, ug sa matag pinuy-anan sa yuta. 14 Ipahiluna ko sila sa maayong pasibsibanan; ang ilang pasibsibanang mga dapit mao ang taas nga mga kabukiran sa Israel. Manghigda sila didto sa maayong dapit nga sibsibanan, sa madagayaong pasibsibanan, ug manibsib sila sa kilid sa kabukiran sa Israel. 15 Ako mismo ang magbantay sa akong panon sa mananap, ug ako mismo ang magpahigda kanila didto—mao kini ang gipamulong ni Yahweh— 16 Pangitaon ko ang nangawala ug ipasig-uli ang sinalikway. Pagabugkusan ko ang napiangan nga mga karnero ug tambalan ang nasakit nga mga karnero apan patyon ko ang mga himsog ug kusgan nga karnero. Magbantay ako uban ang hustisya 17 Busa karon ikaw, akong panon sa mananap— mao kini ang gisulti ni Yahweh nga Ginoo—tan-awa, mohukom ako taliwala sa karnero ug sa karnero ug taliwala sa mga laki nga karnero ug sa mga laki nga kanding. 18 Dili pa ba igo ang pagsibsib diha sa maayong sibsibanan, nga pagayatakan pa ninyo kung unsa ang nahibilin sa pasibsibanan; ug sa pag-inom sa tin-aw nga mga tubig, nga kinahanglan pa ninyong lapukon ang kasubaan pinaagi sa inyong mga tiil? 19 Kinahanglan ba nga makakaon ang akong karnero sa inyong gitamaktamakan, ug imnon ang gilapoklapokan sa inyong tiil? 20 Busa mao kini ang gisulti ni Yahweh nga Ginoo kanila: Tan-awa! Ako mismo ang maghukom taliwala sa himsog ug sa niwang nga mga karnero, 21 tungod kay gitulak ninyo sila sa inyong mga kilid ug sa mga abaga, ug gisungay ninyo ang mga huyang pinaagi sa inyong mga sungay hangtod nga nagkatibulaag sila gikan sa yuta. 22 Luwason ko ang akong mga panon sa mananap ug dili na sila mahimong inilog, ug maghukom ako taliwala sa usa ka karnero ug sa uban! 23 Itugyan ko kanila ang usa ka magbalantay, ang akong alagad nga si David. Siya maoy magbantay kanila, pakaonon niya sila, ug siya maoy ilang magbalantay. 24 Tungod kay Ako, si Yahweh, ang mamahimo nilang Dios, ug mahimong prinsipe alang kanila ang akong alagad nga si David—Ako, si Yahweh, ang namulong niini. 25 Unya magbuhat ako ug kasabotan sa kalinaw diha kanila ug wagtangon ang daotang ihalas nga mga mananap gikan sa yuta, aron nga magpuyo sila nga luwas sa kamingawan ug makatulog nga luwas sa mga kalasangan. 26 Magdala usab ako ug mga panalangin diha kanila ug sa mga dapit libot sa akong bungtod, tungod kay magpadala ako ug ulan sa gitakda nga panahon. Mao kini ang mga ulan sa panalangin. 27 Unya mamunga ang mga kahoy sa uma, ug maghatag ug ani ang kayutaan. Mahimong luwas ang akong karnero niining yutaa; unya masayran nila nga ako si Yahweh, sa dihang balion ko ang mga babag sa ilang yugo, ug sa dihang luwason ko sila gikan sa kamot sa nag-ulipon kanila. 28 Dili na sila mahimong inilog alang sa kanasoran, ug dili na sila pagalamuyon sa ihalas nga mga mananap sa kalibotan. Tungod kay magpuyo sila nga luwas, ug walay mohulga kanila. 29 Tungod kay magbuhat ako ug malinawon nga tamnanan alang kanila aron nga dili sila magutman diha sa yuta, ug dili na magtamay ang kanasoran batok kanila. 30 Unya masayran nila nga, Ako si Yahweh ang ilang Dios, ang nag-uban kanila. Sila ang akong katawhan, ang panimalay sa Israel— mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo. 31 Kay kamo ang akong mga karnero, ang panon sa mananap sa akong pasibsibanan, ug ang akong katawhan, ug ako mao ang inyong Dios—mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo.'"

35 Unya miabot kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, 2 "Anak sa tawo, atubang ngadto sa Bukid sa Seir ug panagna batok niini. 3 Sultihi kini, 'Si Yahweh nga Ginoo miingon niini: Tan-awa! Batok ako kanimo, Bukid sa Seir, ug dagmalan ko ikaw pinaagi sa akong kamot ug himoon ko ikaw nga biniyaan ug kahadlokan. 4 Gun-obon ko ang imong siyudad, ug mahimo kang biniyaan; unya mahibaloan nimo nga ako si Yahweh. 5 Tungod kay kanunay kang bangis ngadto sa katawhan sa Israel, ug tungod kay gitugyan nimo sila ngadto sa espada sa panahon sa ilang mga kalisdanan, niadto nga takna hilabihan ang silot alang kanila. 6 Busa, ingon nga buhi ako—mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo—andamon ko ikaw alang sa kamatayon, ug gukdon ka sa kamatayon! Tungod kay wala ka masilag sa kamatayon, gukoron ka niini. 7 Gun-obon ko nga hingpit ang Bukid sa Seir sa dihang pamatyon ko ang moagi ug mobalik pag-usab niini. 8 Unya pun-on ko sa mga patay ang kabukiran niini. Ang imong tag-as nga mga bungtod ug mga walog ug ang tanan nimong kasapaan—kadtong gipatay pinaagi sa espada mangahulog didto kanila. 9 Himoon ko ikaw nga biniyaan hangtod sa kahangtoran. Dili na pagapuy-an ang imong siyudad, apan mahibaloan nimo nga ako si Yahweh. 10 Miingon ka, "Kining duha ka nasod ug duha ka yuta mahimong akoa, ug panag-iyahon nato sila," bisan pa kung anaa si Yahweh kanila." 11 Busa, ingon nga buhi ako—mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga Ginoo—buhaton ko kini sumala sa imong kasuko ug sumala sa imong kasina ngadto sa Israel nga imong gikasilagan, ug ipakita ko ang akong kaugalingon ngadto kanila sa dihang hukman ko na ikaw. 12 Aron mahibaloan nimo nga ako si Yahweh. Nadungog ko ang tanang pagpakaulaw nga imong gisulti batok sa kabukiran sa Israel, sa dihang miingon ka, "Nagun-ob na sila; gihatag

na sila kanato aron atong lamoyon." 13 Gituboy mo ang imong kaugalingon batok kanako pinaagi sa imong gisulti, ug gipadaghan mo ang mga pulong nga imong gisulti batok kanako; ug nadungog ko kining tanan. 14 Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Himoon ko ikaw nga biniyaan, samtang maglipay ang tibuok kalibotan. 15 Ingon nga naglipay ka sa panulondon sa katawhan sa Israel tungod sa pagkahimo niini nga biniyaan, buhaton ko usab kini kanimo. Mahimo kang awaaw, Bukid sa Seir, ug ang tanan sa Edom— tanan nga anaa niini! Unya mahibaloan nila nga ako si Yahweh."

36 "Karon ikaw, anak sa tawo, panagna ngadto sa kabukiran sa Israel ug ingna, "Kabukiran sa Israel, paminawa ang pulong ni Yahweh. 2 Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Miingon ang kaaway mahitungod kaninyo, "Aha!" ug "Gipanag-iyahan na namo ang karaang tag-as nga mga dapit.'" 3 Busa panagna ug pag-ingon, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Tungod sa inyong pagkaawaaw ug tungod sa mga pagsulong nga nahitabo kaninyo gikan sa palibot, gipanag-iyahan na kamo sa ubang mga nasod; kamo na ang gibutangbutangan sa mga mabutangbutangon nga mga ngabil ug mga dila, ug ang gihisgotan sa katawhan. 4 Busa, kabukiran sa Israel, paminawa ang pulong ni Yahweh nga Ginoo: Miingon si Yahweh nga Ginoo niini ngadto sa kabukiran ug sa tag-as nga kabungtoran, ngadto sa mga sapa ug sa mga walog, ngadto sa wala nay mipuyo nga mga awaaw ug sa gipangbiyaan nga mga siyudad nga nahimong inilog ug maoy gibiaybiay sa ubang mga nasod nga nagpalibot niini— 5 busa miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Nagsulti gayod ako diha sa kalayo sa akong hilabihang kasuko batok sa ubang mga nasod, batok sa Edom ug sa tanang nagkuha sa akong yuta ingon nga ilang gipanag-iyahan, batok niadtong tanan nga adunay kalipay sa ilang kasingkasing ug adunay pagtamay diha sa ilang espiritu, samtang gisakop nila ang akong yuta aron maangkon nila ang mga sibsibanan niini alang kanila.' 6 Busa, panagna ngadto sa yuta sa Israel ug pag-ingon ngadto sa kabukiran ug ngadto sa habog nga kabungtoran, ngadto sa mga sapa ug sa mga walog, 'miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Tan-awa! Gipahayag ko kini diha sa akong hilabihang kasuko ug sa akong kalagot tungod kay gidala ninyo ang mga pagtamay sa kanasoran. 7 Busa, miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Ipataas nako ang akong kamot sa pagpanumpa nga maulawan gayod ang kanasoran nga nagpalibot kaninyo. 8 Apan kamo, kabukiran sa Israel, manalingsing kamo ug mamunga alang sa akong katawhan sa Israel, sanglit mobalik man sila diha kaninyo sa dili madugay. 9 Tan-awa, alang ako kaninyo, ug gidapigan ko kamo; darohon ug tamnan kamo ug mga binhi. 10 Busa pasanayon ko diha kaninyo ang mga tawo sa tibuok panimalay sa Israel, ang tanan niini. Puy-an na ang mga siyudad ug tukoron pag-usab ang mga nangaguba. 11 Kabukiran, pasanayon ko ang mga tawo ug mga mananap diha kaninyo aron modaghan sila ug magmabungahon. Unya papuy-an ko kamo sama kaniadto, ug pauswagon ko kamo labaw pa sa inyong kahimtang kaniadto, kay masayran ninyo nga ako si Yahweh. 12 Magdala ako ug mga tawo, ang akong katawhan sa Israel, aron molakaw diha kanimo. Panag-iyahan ka nila, ug ikaw ang mahimo nilang panulondon, ug dili na ikaw ang mahimong hinungdan sa pagkamatay sa ilang mga anak. 13 Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Tungod kay nag-ingon sila kaninyo, "Gilamoy nimo ang katawhan, ug namatay ang mga anak sa imong nasod," 14 busa dili na kamo molamoy pa ug mga tawo, ug dili na kamo ang mahimong hinungdan sa pagbangotan sa inyong nasod sa ilang kamatayon. Mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo. 15 Ni tugotan ko nga madungog pa ninyo ang mga pagtamay sa kanasoran; dili na ninyo pas-anon pa ang kaulaw sa katawhan o mahimong hinungdan sa pagkapukan sa inyong nasod—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo.'" 16 Unya miabot kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, 17 "Anak sa tawo, sa dihang mipuyo ang panimalay sa Israel sa ilang yuta, gihugawan nila kini pinaagi sa ilang mga paagi ug sa ilang mga buhat. Ang ilang mga paagi sama sa hugaw sa pagregla sa babaye diha sa akong atubangan. 18 Busa gibubo ko batok kanila ang akong hilabihang kasuko alang sa dugo nga ilang gibubo sa yuta ug alang sa ilang paghugaw niini pinaagi sa ilang mga diosdios. 19 Gipatibulaag ko sila taliwala sa kanasoran; nabulagbulag sila ngadto sa kayutaan. Gihukman ko sila sumala sa ilang mga paagi ug sa ilang mga binuhatan. 20 Unya miadto sila sa kanasoran, ug bisan asa sila miadto, gipasipalahan nila ang akong balaan nga ngalan sa dihang moingon ang mga tawo ngadto kanila, 'Mao ba gayod kini ang katawhan ni Yahweh? Kay giabog man sila sa iyang yuta.' 21 Apan aduna akoy kalooy sa akong balaan nga ngalan nga gihugawan sa balay sa Israel taliwala sa kanasoran, sa dihang miadto sila didto. 22 Busa isulti kini sa balay sa Israel: 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Wala ko kini gibuhat alang sa inyong kaayohan, balay sa Israel, apan alang sa akong balaan nga ngalan, nga inyong gipasipalahan taliwala sa kanasoran bisan asa kamo moadto. 23 Kay himoon nako nga balaan ang akong bantogang ngalan, nga inyong gipasipalahan taliwala sa kanasoran—gipasipalahan ninyo kini, taliwala sa kanasoran. Ug masayran sa kanasoran nga ako si Yahweh—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—sa dihang makita ninyo nga balaan ako. 24 Kuhaon ko kamo gikan sa kanasoran ug tigomon kamo gikan sa matag yuta, ug dad-on ko kamo sa inyong yuta. 25 Unya wisikwisikan ko

kamo ug hinlo nga tubig aron maputli kamo gikan sa tanan ninyong pagkadaotan, ug himoon ko kamong putli gikan sa tanan ninyong mga diosdios. **26** Hatagan ko kamo ug bag-ong kasingkasing ug bag-ong espiritu diha sa inyong kinasulorang bahin, ug kuhaon ko ang tig-a nga kasingkasing gikan sa inyong unod. Kay hatagan ko kamo ug humok nga kasingkasing. **27** Ibutang ko ang akong Espiritu diha kaninyo ug tugotan kamo sa paglakaw diha sa akong mga balaod ug sa pagtipig sa akong mga sugo, busa buhaton ninyo kini. **28** Unya mopuyo kamo sa yuta nga akong gihatag sa inyong mga katigulangan; kamo ang mahimo nakong katawhan, ug ako ang mahimo ninyong Dios. **29** Kay luwason ko kamo sa inyong pagkahugaw. Ipatawag ko ang trigo ug padaghanon kini. Dili na ako magpahamtang ug kagutom diha kaninyo. **30** Padaghanon ko ang bunga sa kahoy ug ang abot sa uma aron dili na kamo maulawan sa kagutom taliwala sa mga nasod. **31** Unya maghunahuna kamo sa daotan ninyong mga paagi ug sa inyong dili maayo nga mga binuhatan, ug adunay pagdumot diha sa inyong mga panagway tungod sa inyong kaugalingong mga sala ug sa inyong dulomtanang mga binuhatan. **32** Wala ko kini gibuhat alang sa inyong kaayohan—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—tugoti nga mailhan kini diha kaninyo. Busa kataha ug kaulaw tungod sa inyong mga paagi, balay sa Israel. **33** Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Nianang adlawa himoon ko kamong putli gikan sa inyong mga sala, tugotan ko kamo sa pagpuyo sa mga siyudad ug sa pagtukod ug balik sa nagun-ob nga mga dapit. **34** Kay darohon ninyo ang biniyaan nga yuta hangtod nga dili na kini mahimong biniyaan sa panan-aw sa tanang moagi niini. **35** Unya moingon sila, “Awaaw kini nga yuta, apan sama na kini sa tanaman sa Eden; lig-on na karon ug aduna nay nagpuyo sa mga awaaw nga mga siyudad ug sa mga dapit nga giguba ug gigun-ob.” **36** Unya masayod ang ubang kanasoran palibot kaninyo nga ako si Yahweh, nga gitukod ko pag-usab ang mga nangagun-ob ug nagtanom pag-usab ngadto sa mga dapit nga gibiyaan. Ako si Yahweh. Gipahayag ko kini ug buhaton ko kini. **37** Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Hangyoon ako pag-usab sa balay sa Israel sa pagbuhat niini alang kanila, sa pagpadaghan kanila sama sa panon sa katawhan. **38** Sama sa panon nga gigahin alang sa mga halad, sama sa panon diha sa Jerusalem sa iyang gitakda nga mga kasaulogan, malukop usab sa panon sa katawhan ang mga nangagun-ob nga mga siyudad ug masayran nila nga ako si Yahweh.’”

37 Gitapion kanako ang kamot ni Yahweh, ug gidala ako pinaagi sa Espiritu ni Yahweh ug gipahimutang ako taliwala sa walog; napuno kini sa mga bukog. **2** Unya gipaagi niya ako palibot niini. Tan-awa! Daghan niini ang anaa sa walog. Tan-awa! Uga na kaayo kini. **3** Miingon siya kanako, “Anak sa tawo, mabuhi pa ba pag-usab kining mga bukoga?” Busa miingon ako, “Yahweh nga Ginoo, ikaw lamang ang nasayod.” **4** Unya miingon siya kanako, “Panagna niini nga mga bukog ug sultihi kini, 'Uga nga mga bukog. Paminaw sa pulong ni Yahweh. **5** Miingon si Yahweh nga Ginoo niini ngadto sa mga bukog: Tan-awa! Hatagan ko kamo ug gininhawa, ug mabuhi kamo. **6** Butangan ko kamo ug mga lutahan ug unod. Lukopon ko kamo sa panit ug butangan kamo ug gininhawa aron mabuhi kamo. Unya masayod kamo nga ako si Yahweh.’” **7** Busa nanagna ako sama sa gimando kanako; sa akong pagpanagna, tan-awa, aniay usa ka dinahunog, nga linog. Unya nagtigom ang mga bukog— bukog batok sa bukog. **8** Mitan-aw ako, ug tan-awa, aduna na silay mga lutahan, ug mitubo ang mga unod ug nalukop na sila ug panit. Apan wala pa gihapon silay gininhawa. **9** Unya miingon si Yahweh kanako, “Panagna ngadto sa gininhawa, panagna, anak sa tawo, ug sultihi ang gininhawa, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Gininhawa, nga gikan sa upat ka mga hangin, ug hatagig gininhawa kining gipamatay, aron mabuhi sila.’” **10** Busa nanagna ako sama sa gimando kanako; nakabaton sila ug gininhawa ug nabuhi sila. Unya mitindog sila, usa ka hilabihan ka daghan nga kasundalohan. **11** Unya miingon si Yahweh kanako, “Anak sa tawo, kini nga mga bukog mao ang kinatibuk-ang balay sa Israel. Tan-awa! Miingon sila, 'Nauga na ang atong mga bukog, ug nahanaw na ang atong paglaom. Gipamatay kita.' **12** Busa panagna ug sultihi sila, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Tan-awa! Pagaablihan ko ang inyong mga lubnganan ug ipagawas ko kamo gikan niini, akong katawhan. Dad-on ko kamo ug balik ngadto sa yuta sa Israel. **13** Unya masayod kamo nga ako si Yahweh, sa dihang ablihan ko ang inyong mga lubnganan ug ipagawas ko kamo gikan niini, akong katawhan. **14** Ibutang ko kaninyo ang akong Espiritu aron mabuhi kamo, ug ipahiluna ko kamo sa inyong yuta sa dihang masayod kamo nga ako si Yahweh. Gipahayag ko ug pagabuhaton kini—mao kini ang gipahayag ni Yahweh.’” **15** Unya mikunsad kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, **16** “Busa karon, ikaw anak sa tawo, pagkuha ug usa ka lipak sa kahoy ug sulati kini, 'Alang sa Juda ug alang sa katawhan sa Israel, nga iyang mga kauban.' Unya pagkuha ug laing lipak sa kahoy ug sulati kini, 'Alang kang Jose, ang sanga sa Efraim, ug alang sa tanang katawhan sa Israel, nga ilang mga kauban.' **17** Hiusaha sila ngadto sa usa ka lipak, aron mahimo silang usa diha sa imong kamot. **18** Sa dihang makigsulti kanimo ang imong katawhan ug moingon, 'Dili mo ba kami sultihan kung unsa ang ipasabot nimo niining mga butanga?' **19** unya sultihi sila, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Tan-awa!

Kuhaon na nako ang sanga ni Jose nga anaa sa kamot sa Efraim ug ang mga tribo sa Israel nga iyang mga kauban ug itipo kini ngadto sa sanga sa Juda, aron mahimo kining usa ka sanga, ug mahiusa kini diha sa akong kamot.' **20** Kupti ang mga sanga nga imong gisulatan sa ilang atubangan. **21** Ipahayag ngadto kanila, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: 'Tan-awa! Pagakuhaon ko ang katawhan sa Israel gikan sa mga nasod kung diin sila nangadto. Tigomon ko sila gikan sa nagpalibot nga mga yuta ug dad-on ko sila sa ilang yuta. **22** Himoon ko silang usa ka nasod sa yuta, sa kabukiran sa Israel, ug adunay usa ka hari ingon nga maghari kanilang tanan, ug dili na sila mahimong duha ka mga nasod. Dili na sila mabahin sa duha ka mga gingharian. **23** Unya dili na nila hugawan ang ilang mga kaugalingon pinaagi sa ilang mga diosdios, sa ilang mangil-ad nga mga butang, o bisan unsa pa nilang mga sala. Kay luwason ko sila gikan sa tanan nilang pagkadili matinud-anon nga mga buhat kung diin sila nakasala, ug hinloan ko sila, aron mahimo silang akong katawhan ug ako ang ilang Dios. **24** Si David nga akong sulugoon mao ang maghari kanila. Busa adunay usa ka magbalantay kanilang tanan, ug maglakaw sila sumala sa akong mga kasugoan ug tipigan nila ang akong mga balaod ug tumanon kini. **25** Magpuyo sila diha sa yuta nga akong gihatag sa akong sulugoon nga si Jacob, diin nagpuyo ang inyong mga amahan. Magpuyo sila niini hangtod sa kahangtoran—sila, ilang mga anak, ug ang ilang mga apo, kay si David nga akong sulugoon mao ang ilang pangulo hangtod sa kahangtoran. **26** Maghimo ako ug usa ka kasabotan sa pagpakigdait uban kanila. Mahimo kining walay kataposan nga kasabotan uban kanila. Ipahimutang ug padaghanon ko sila ug ipahiluna ang akong balaang dapit sa ilang taliwala hangtod sa kahangtoran. **27** Ang akong puloy-anan mag-uban kanila; ako ang mamahimo nilang Dios, ug sila ang akong katawhan. **28** Unya masayod ang kanasoran nga ako si Yahweh ang naggahin sa Israel, sa dihang anaa kanila ang akong balaan nga dapit hangtod sa kahangtoran.'"

38 Mikunsad kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, **2** "Anak sa tawo, atubang ngadto kang Gog, ang yuta sa Magog, ang pangulong prinsipe sa Meshec ug Tubal; ug panagna batok kaniya. **3** Sultihi, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Tan-awa! Nakigbatok ako kanimo, Gog, ang pangulong prinsipe sa Meshec ug Tubal. **4** Busa ipatuyok ko ikaw ug sab-itan ug taga ang imong papangig, ipadala ko ikaw uban ang tanan nimong kasundalohan, mga kabayo, ug mga tigkabayo, silang tanan nga nagsul-ob ug bisti nga panggubat, usa ka dakong kasundalohan nga adunay dagko ug gagmay nga mga taming, silang tanan naggunit ug mga espada! **5** Mouban kanila ang Persia, Cus, ug Libya, silang tanan adunay mga taming ug mga helmet! **6** Ang Gomer ug ang tanan niyang kaubanan, ug Bet Togarma, gikan sa lagyong bahin sa amihanan, ug ang tanang kaubanan niini! Mag-uban kanimo ang daghang katawhan! **7** Pangandam! Oo, andama ang imong kaugalingon ug tigoma ang imong kasundalohan uban kanimo, ug ikaw ang ilang pangulo. **8** Pagatawgan ka human sa daghang mga adlaw, ug human sa pipila ka mga tuig moadto ka sa yuta nga nakabawi gikan sa espada ug nagtigom gikan sa daghang katawhan, nagtigom ug balik ngadto sa kabukiran sa Israel nga nagpadayon sa pagkaawaaw. Apan ipabalik ang yuta sa katawhan, ug magpuyo sila nga luwas, silang tanan! **9** Busa motungas kamo sama sa bagyo; mahisama kamo sa usa ka panganod nga motabon sa yuta, ikaw ug ang tanan nimong mga kauban, ang tanang kasundalohan nga uban kanimo. **10** Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Mahitabo kini sa adlaw nga mamugna ang mga laraw diha sa imong kasingkasing, ug maghandom ka ug daotan kaayo.' **11** Unya moingon ka, 'Motungas ako sa hawan nga yuta; moadto ako sa mga tawo nga malinawon ug luwas nga namuyo, silang tanan namuyo nga walay mga paril o mga babag, ug walay mga ganghaan ang siyudad. **12** Kuhaon ko ang mga bahandi ug kawaton ang mga inilog, aron madala sa akong kamot batok sa mga nagun-ob nga dapit nga karon gipuy-an na, ug batok sa katawhan nga nagtigom gikan sa mga nasod, katawhan nga nakabaton ug binuhing mga mananap ug mga kabtangan, ug kadtong namuyo sa tunga sa kalibotan.' **13** Moingon kanimo ang Sheba ug Dedan, ug ang mga tigpatigayon sa Tarshis uban sa tanan niining batan-ong manggugubat, 'Mianhi ka ba aron sa pagpangilog? Gitigom mo ba ang imong kasundalohan aron kuhaon ang mga inilog, aron dad-on ang plata ug bulawan, aron kuhaon ang ilang mga binuhing hayop ug kabtangan ug aron kuhaon pa ang ubang mga inilog?' **14** Busa panagna, anak sa tawo, ug sultihi si Gog, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Nianang adlawa, sa dihang magpuyo nga luwas ang akong katawhan sa Israel, dili ba ikaw ang masayod mahitungod kanila? **15** Moabot ka gikan sa inyong layong dapit sa amihanan uban sa daghang kasundalohan, nagsakay silang tanan sa mga kabayo, daghang kaubanan, usa ka panon sa kasundalohan. **16** Sulongon ninyo ang akong katawhan sa Israel sama sa panganod nga nagtabon sa yuta. Sa umaabot nga mga adlaw, pagadad-on ko ikaw batok sa akong yuta, aron mahimong mailhan ako sa mga nasod sa dihang ipakita ko ang akong kaugalingon pinaagi kanimo, Gog, nga balaan sa ilang atubangan. **17** Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Dili ba ikaw kadtong akong gihisgotan sa kanhing mga adlaw pinaagi sa kamot sa akong mga sulugoon, ang mga propeta sa Israel, nga nanagna sa ilang kaugalingong takna sa

daghang katuigan nga dad-on ko ikaw batok kanila? 18 Busa mahitabo kini sa adlaw sa dihang mosulong si Gog sa yuta sa Israel—mao kini ang pahayag ni Yahweh nga Ginoo—mosamot ang akong kasuko. 19 Sa akong nagkalayo nga kapungot, ipahayag ko nianang adlawa nga adunay usa ka dakong linog sa yuta sa Israel. 20 Mangurog sila sa akong atubangan—ang mga isda sa dagat ug ang mga langgam sa kalangitan, ang mapintas nga mga mananap sa kaumahan, ug ang tanang binuhat nga nagkamang sa yuta, ug ang matag tawo nga nahimutang ibabaw sa yuta. Matumpag ang kabukiran ug ang mga pangpang, hangtod nga mahugno ang matag paril sa kalibotan. 21 Magpatawag ako ug espada batok kaniya sa tanan nakong kabukiran—mao kini ang pahayag ni Yahweh nga Ginoo—ang matag espada sa tawo makigbatok sa iyang igsoon. 22 Unya pagahukman ko siya pinaagi sa hampak ug dugo; ug kusog nga ulan ug mag-ulan ug ice ug mag-ulan ug nagbaga nga asupre ngadto kaniya ug sa iyang mga kauban ug ang daghang nasod nga nag-uban kaniya. 23 Kay ipakita ko ang akong pagkabantogan ug ang akong pagkabalaan ug himoon kung inila ang akong kaugalingon sa mga mata sa daghang kanasoran, ug masayod sila nga ako si Yahweh.'"

39 Karon ikaw, anak sa tawo, panagna batok kang Gog ug pag-ingon, 'Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Tan-awa! makigbatok ako kanimo, Gog, pangulo sa Meshec ug sa Tubal. 2 Pabalikon ug giyahan ko ikaw; dad-on ko ikaw gikan sa layo nga bahin sa amihanan paingon ngadto sa kabukiran sa Israel. 3 Unya kuhaon ko ang imong pana nga anaa sa imong wala nga kamot ug ihulog ko ang mga udyong nga anaa sa imong tuo nga kamot. 4 Magbuy-od ka ngadto sa kabukiran sa Israel—ikaw ug ang tanan nimong mga sakop ug mga sundalo nga uban kanimo. Ihatag ko ikaw ngadto sa mga mananagit nga langgam ug sa ihalas nga mga mananap sa kaumahan aron kan-on. 5 Magbuy-od ka diha sa uma, kay ako mismo ang nagpahayag niini—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo. 6 Unya padad-an ko ug kalayo ang Magog ug kadtong nagpuyo nga luwas sa mga baybayon, ug masayod sila nga ako si Yahweh. 7 Kay himoon ko nga inila ang balaan kong ngalan taliwala sa akong katawhan sa Israel, ug dili ko na gayod tugotan nga pasipalahan ang balaan kong ngalan; masayod ang kanasoran nga ako si Yahweh, ang Balaang Dios sa Israel. 8 Tan-awa! Moabot ang adlaw, ug mahitabo kini—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo. 9 Mogula ang mga lumolupyo sa mga siyudad sa Israel ug gamiton nila ang mga hinagiban aron isugnod sa kalayo—ang gagmay ug dagko nga mga taming, mga pana, mga udyong, mga bunal ug ang mga bangkaw; isugnod nila kini sulod sa pito ka tuig. 10 Dili na sila motigom ug sugnod gikan sa kaumahan o mamutol ug mga kahoy gikan sa kalasangan, kay sunogon na man nila ang mga hinagiban; ilogan nila kadtong buot mangilog kanila; tulison nila kadtong buot manulis kanila—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo." 11 Unya mahitabo kini nianang adlawa nga magbuhat ako ug usa ka dapit didto alang kang Gog—usa ka lubnganan sa Israel, ang walog alang niadtong nagapanaw sa sidlakang bahin sa dagat. Mahimo kining babag alang niadtong buot moagi niini. Maglubong sila didto kang Gog uban sa daghang panon sa iyang katawhan. Pagatawagon nila kini nga Walog sa Hamon Gog. 12 Kay sulod sa pito ka bulan ilubong sila sa balay sa Israel aron sa paghinlo sa yuta. 13 Kay ilubong man sila sa tanang katawhan sa yuta; mahimo kining halandomong adlaw alang kanila sa dihang himayaon ako—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo. 14 Unya mopili sila ug mga tawo aron sa pagpadayon sa pagpanaw sa yuta, aron sa pagpangita niadtong milatas, apan nangamatay ug nagpabilin sa yuta ang ilang mga lawas, aron ilubong nila sila, ug mahinlo ang yuta tungod niini. Sa kataposan sa ikapitong bulan magsugod sila sa pagpangita. 15 Samtang moagi kining mga tawhana sa maong yuta, sa dihang makita nila ang bisan unsang bukog sa tawo, butangan nila kini ug timailhan, hangtod nga moabot ang mga tiglubong ug ilubong nila kini sa Walog sa Hamon Gog. 16 Aduna unyay siyudad didto nga nganlan ug Hamona. Niining paagiha mahinloan nila ang yuta. 17 Karon kanimo, anak sa tawo, miingon niini si Yahweh nga Ginoo: Sultihi ang tanang mga langgam ug ang tanang ihalas nga mga mananap sa kaumahan, 'Pagtigom ug pag-anhi. Pagtigom sa palibot sa halad nga akong gitanyag alang kaninyo, sa dakong halad sa kabukiran sa Israel, aron mahimo ninyong kan-on ang unod ug imnon ang dugo. 18 Kan-on ninyo ang unod sa mga manggugubat ug imnon ang dugo sa mga prinsipe sa kalibotan; mahisama sila sa mga torong karnero, mga nating karnero, mga kanding, ug mga torong baka, gipatambok silang tanan sa Bashan. 19 Unya kan-on ninyo ang tambok alang sa inyong katagbawan; imnon ninyo ang dugo hangtod nga mahubog; mao kini ang halad nga ihawon nako alang kaninyo. 20 Matagbaw kamo diha sa akong lamesa pinaagi sa kabayo, karwahe, manggugubat, ug sa tanang tawo sa gubat—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo.' 21 Unya ipahimutang ko ang akong himaya taliwala sa kanasoran, ug makita sa tanang kanasoran ang paghukom nga akong buhaton ug ang akong kamot nga giandam batok kanila. 22 Masayod ang balay sa Israel nga ako si Yahweh nga ilang Dios gikan nianang adlawa ug sa umaabot. 23 Masayod ang kanasoran nga gibihag ang balay sa Israel tungod sa ilang pagkadaotan pinaagi sa ilang pagbudhi kanako, busa gitago ko ang akong nawong gikan kanila ug gitugyan sila sa kamot sa ilang

mga kaaway aron mapukan silang tanan pinaagi sa espada.
24 Gibuhat ko lamang ngadto kanila ang angay sa ilang
pagkahugaw ug sa ilang mga sala, sa dihang gitago ko ang
akong nawong gikan kanila. 25 Busa miingon si Yahweh nga
Ginoo niini: Karon ipahibalik ko ang katigayonan ni Jacob,
ug magmaluloy-on ako sa tibuok balay sa Israel, sa dihang
mamuhat ako uban sa kalumo alang sa balaan kong ngalan.
26 Unya pas-anon nila ang ilang kaulawan ug ang tanan
nilang kalapasan sa pagbudhi kanako. Malimtan nila kining
tanan sa dihang mopahulay sila nga luwas didto sa ilang
yuta, ug walay molisang kanila. 27 Sa dihang kuhaon ko
sila gikan sa mga katawhan ug tapokon gikan sa kayutaan
sa ilang mga kaaway, ipakita ko ang akong pagkabalaan
sa daghang kanasoran. 28 Unya masayod sila nga ako si
Yahweh nga ilang Dios, kay gipabihag ko sila taliwala sa
kanasoran, ug unya tapokon ko sila balik sa ilang yuta. Dili
ko sila biyaan taliwala sa kanasoran. 29 Sa dihang ibubo ko
ang akong Espiritu sa balay sa Israel dili ko na itago ang
akong nawong gikan kanila—mao kini ang gipahayag ni
Yahweh nga Ginoo."

40 Sa ika-25 ka tuig sa among pagkabihag sa pagsugod
sa tuig sa ikanapulo nga adlaw sa bulan, sa ikanapulo
ug upat nga tuig human nailog ang siyudad—sa sama niana
nga adlaw, gitapion kanako ang kamot ni Yahweh ug gidala
niya ako didto. 2 Pinaagi sa mga panan-awon nga gikan sa
Dios gidala niya ako sa yuta sa Israel. Gidala niya ako aron
ipahimutang sa taas kaayo nga bukid; ngadto sa habagatang
bahin adunay sama sa mga gambalay nga sakop sa usa ka
siyudad. 3 Unya gidala niya ako didto. Tan-awa, adunay
tawo! Sama sa tumbaga ang iyang panagway. Naggunit
siya ug higot nga lino ug usa ka sukdanan nga kahoy, ug
nagtindog siya sa ganghaan sa siyudad. 4 Miingon kanako
ang tawo, "Anak sa tawo, pagtan-aw ug paminaw, ug sabta
pag-ayo ang tanan nga akong ipadayag kanimo, kay gidala
ka dinhi aron mapadayag ko kini kanimo. Isugilon ngadto sa
balay sa Israel ang tanang butang nga imong makita." 5
Adunay paril nga nakapalibot sa templo. Unom ka taas nga
cubit ang gitas-on sa usa ka sukdanan nga kahoy nga anaa
sa kamot sa tawo, ang matag taas nga cubit adunay usa ka
cubit ug usa ka dangaw ang gitas-on. Gisukod niya ang paril;
usa ka sukdanan nga kahoy ang gibag-on ug gihabogon. 6
Unya miadto siya sa ganghaan sa templo nga nag-atubang
sa sidlakan. Misaka siya sa mga ang-ang sa hagdanan niini
ug gisukod ang ganghaan—usa ka sukdanan nga kahoy
ang gilalomon. 7 Usa ka sukdanan nga kahoy ang gitas-on
ug gilapdon sa mga lawak sa guwardiya, adunay lima ka
cubit sa taliwala sa duha ka mga lawak, ug adunay sukod
nga usa ka sukdanan nga kahoy ang gilalomon sa pultahan
sa ganghaan sa templo nga paingon sa portico sa templo. 8
Gisukod niya ang portico sa ganghaan; usa ka sukdanan
nga kahoy ang gitas-on niini. 9 Gisukod niya ang portico
sa ganghaan. Usa ka sukdanan nga kahoy ang gilalomon
niini. Duha ka cubit ang gilapdon sa mga haligi. Mao kini
ang portico sa ganghaan nga nag-atubang sa templo. 10
Adunay tulo ka mga lawak sa guwardiya sa matag kilid
sa sidlakang ganghaan, ug adunay managsamang sukod
ang matag usa niini, ug adunay managsamang sukod ang
mga paril nga nagbulag niini. 11 Unya gisukod sa tawo
ang gilapdon sa agianan sa pultahan—napulo ka cubit; ug
gisukod niya ang gitas-on sa agianan sa pultahan—napulo
ug tulo ka cubit. 12 Gisukod niya ang paril nga maoy utlanan
sa mga lawak nga anaa sa atubangan—usa ka cubit ang
gitas-on. Unom ka cubit ang sukod sa matag kilid sa mga
lawak. 13 Unya gisukod niya ang agianan gikan sa atop
sa usa ka lawak nga sunod sa laing lawak—25 ka cubit,
gikan sa pultahan sa unang lawak ngadto sa ikaduha. 14
Unya gisukod niya ang paril nga nag-ulang sa mga lawak
sa guwardiya—60 ka cubit ang gitas-on; nagsukod siya
kutob sa ganghaan sa portico. 15 Adunay 50 ka cubit ang
pultahan gikan sa atubangan nga ganghaan ngadto sa laing
utlanan sa portico sa ganghaan. 16 Adunay sirado nga mga
bintana nga anaa sa mga lawak ug ngadto sa mga haligi
niini nga nakapalibot sulod sa mga ganghaan; ug mao usab
sa mga tamboanan. Adunay nakapalibot nga mga bintana sa
sulod, ug gidayandayanan ug mga palmera ang matag haligi
sa bintana. 17 Unya gidala ako sa tawo ngadto sa gawas
nga hawanan sa templo. Tan-awa, adunay mga lawak, ug
adunay agianan nga hinimo sa bato didto sa hawanan, nga
adunay 30 ka mga lawak unahan sa agianan nga hinimo sa
bato. 18 Miabot ang agianan nga hinimo sa bato ngadto
sa kilid sa mga ganghaan, managsama ang gilapdon niini
sa gitas-on sa mga ganghaan. Mao kana ang agianan nga
hinimo sa bato sa ubos nga bahin. 19 Unya gisukod sa tawo
ang gilay-on gikan sa atubangan sa ubos nga ganghaan
ngadto sa atubangan sa kinasulorang ganghaan; 100 ka
cubit ang sukod niini ngadto sa sidlakang bahin, ug sama
usab sa amihanang bahin. 20 Unya gisukod niya ang gitas-
on ug gilapdon sa ganghaan nga anaa sa amihanang bahin
sa gawas nga hawanan. 21 Adunay tulo ka mga lawak sa
matag kilid niana nga ganghaan, ug managsama lamang ang
sukod sa ganghaan ug sa portico niini ngadto sa sentrong
ganghaan—50 ka cubit ang gitas-on ug 25 ka cubit ang
gilapdon. 22 Ang mga bintana niini, ang portico, ug ang mga
lawak, ug mga palmera, nahisama ngadto sa ganghaan nga
nag-atubang sa sidlakan. Adunay pito ka ang-ang pasaka
ug sa portico niini. 23 Adunay usa ka ganghaan sa sulod
nga hawanan sa atubangan sa ganghaan nga nag-atubang

sa amihanan, ingon nga may ganghaan usab sa sidlakan; gisukod sa tawo ang usa ka ganghaan ngadto sa laing ganghaan—100 ka cubit ang gilay-on. **24** Pagkahuman gidala ako sa tawo ngadto sa ganghaan sa habagatang pultahan, ug managsama lamang ang sukod sa mga paril ug portico niini ngadto sa ubang mga ganghaan sa gawas nga bahin. **25** Adunay sirado nga mga bintana sa agianan ug sa portico niini sama sa anaa niana sa ganghaan. Adunay 50 ka cubit ang gitas-on ug 25 ka cubit ang gilapdon sa habagatang ganghaan ug sa portico niini. **26** Adunay pito ka ang-ang pasaka sa ganghaan ug sa portico niini, ug adunay mga kinulit nga mga palmera sa mga paril niini sa matag kilid. **27** Adunay ganghaan sa sulod nga hawanan sa habagatang bahin, ug gisukod sa tawo gikan sa ganghaan ngadto sa ganghaan nga anaa sa habagatang pultahan—100 ka cubit ang gilay-on. **28** Unya gidala ako sa tawo ngadto sa sulod nga hawanan agi sa habagatang ganghaan niini, nga adunay managsamang mga sukod sama sa ubang mga ganghaan. **29** Ang mga lawak niini, mga paril, ug mga portico sama lamang ang sukod ngadto sa ubang mga ganghaan; adunay mga bintana palibot sa portico. 50 ka cubit ang gitas-on ug 25 ka cubit ang gilapdon sa sulod nga ganghaan ug sa portico niini. **30** Aduna usab mga portico sa palibot sa sulod nga paril; 25 ka cubit ang gitas-on ug 5 ka cubit ang gilapdon. **31** Nag-atubang sa gawas nga hawanan kini nga portico nga adunay kinulit nga mga palmera ug sa mga paril niini ug adunay walo ka ang-ang pasaka niini. **32** Unya gidala ako sa tawo ngadto sa sulod nga hawanan agi sa sidlakang bahin ug gisukod ang ganghaan, nga adunay managsamang sukod sama sa ubang mga ganghaan. **33** Ang mga lawak niini, mga paril, ug ang portico adunay managsamang sukod sama sa ubang mga ganghaan, ug adunay mga bintana sa palibot. Adunay 50 ka cubit nga gitas-on ug 25 ka cubit nga gilapdon ang sulod nga ganghaan ug ang portico niini. **34** Nag-atubang sa gawas nga hawanan ang portico niini; adunay mga palmera sa matag kilid ug adunay walo ka ang-ang pasaka niini. **35** Unya gidala ako sa tawo sa amihanang ganghaan ug gisukod kini; sama lamang ang sukod niini sa ubang mga ganghaan. **36** Ang mga lawak niini, mga paril, ug ang portico adunay managsamang sukod sa ubang mga ganghaan, ug adunay mga bintana sa palibot. Adunay 50 ka cubit ang gitas-on ug 25 ka cubit ang gilapdon sa agianan ug sa portico niini. **37** Nag-atubang sa gawas nga hawanan ang portico niini; adunay mga palmera sa matag kilid niini ug adunay walo ka ang-ang pasaka niini. **38** Adunay lawak nga may pultahan sa matag agianan nga anaa sa sulod nga bahin. Dinhi nila hugasan ang mga halad nga sunogon. **39** Adunay duha ka lamesa sa matag kilid sa portico, diin ginaihaw ang mga halad nga sunogon, ug ang halad sa sala usab ug ang halad sa dili tinuyoan nga sala. **40** Diha sa paril sa hawanan, pasaka ngadto sa ganghaan sa amihanang bahin, adunay duha ka lamesa. Sa laing bahin usab adunay duha ka lamesa didto sa portico sa ganghaan. **41** Adunay upat ka lamesa sa matag kilid sa ganghaan; nag-ihaw sila ug mga mananap diha sa walo ka lamesa. **42** Adunay upat ka lamesa nga tinabas nga bato alang sa mga halad nga sunogon, 1 ug 1/2 ka cubit ang gitas-on, 1 ug 1/2 ka cubit ang gilapdon, ug usa ka cubit ang gihabogon. Gibutang nila didto ang mga butang nga ilang gamiton sa pag-ihaw sa halad nga sunogon alang sa mga halad. **43** Duha ka kaw-it nga usa ka dangaw ang gitas-on nga gitaod palibot sa portico, ug ibutang ang unod sa mga halad ngadto sa mga lamesa. **44** Duol sa sulod nga ganghaan, sa sulod nga hawanan, mao ang mga lawak sa mga mang-aawit. Anaa sa amihanang bahin ang usa niini nga mga lawak, ug ang usa anaa sa habagatang bahin. **45** Unya miingon kanako ang tawo, “Alang sa mga pari nga nag-alagad sa templo ang lawak nga nag-atubang sa habagatan. **46** Alang sa mga pari nga nag-alagad diha sa halaran ang lawak nga nag-atubang sa amihanan. Kini ang mga anak nga lalaki ni Zadok nga miduol diha kang Yahweh aron sa pag-alagad kaniya; kauban sila sa mga anak nga lalaki ni Levi.” **47** Unya gisukod niya ang hawanan—100 ka cubit ang gitas-on ug 100 ka cubit ang gilapdon nga kwadrado, uban sa halaran nga anaa sa atubangan sa balay. **48** Unya gidala ako sa tawo ngadto sa portico sa balay ug gisukod ang mga haligi niini—lima ka cubit ang gibagaon sa matag kilid. Napulo ug upat ka cubit ang gilapdon sa pultahan, ug tulo ka cubit ang gilapdon sa paril nga anaa sa matag kilid niini. **49** Adunay 20 ka cubit nga gitas-on sa portico, ug napulo ug usa ka cubit ang gilalomon niini. Adunay mga ang-ang nga pasaka niini ug mga haligi nga gibutang sa matag kilid niini.

41 Unya gidala ako sa tawo ngadto sa balaang dapit sa templo ug gisukod ang mga haligi sa pultahan—unom ka cubit ang gilapdon sa matag kilid. **2** Napulo ka cubit ang gilapdon sa pultahan; lima ka cubit ang gitas-on sa bungbong sa matag kilid niini. Unya gisukod sa tawo ang tanang bahin sa balaang dapit—mikabat ug 40 ka cubit ang gitas-on ug 20 ka cubit ang gilapdon. **3** Unya miadto ang tawo sa labing balaang dapit ug gisukod ang mga haligi sa pultahan—duha ka cubit, ug unom ka cubit ang gilapdon sa pultahan. Pito ka cubit ang gilapdon sa matag kilid sa bungbong. **4** Unya gisukod niya ang gitas-on sa lawak—20 ka cubit. Ang gilapdon niini hangtod sa atubangan sa templo— mikabat ug 20 ka cubit. Unya miingon siya kanako, “Mao kini ang labing balaan nga dapit.” **5** Unya gisukod sa tawo ang bungbong sa balay—mikabat kini ug unom ka cubit ang gibag-on. Upat ka cubit ang gilapdon sa matag kilid sa lawak libot

sa balay. 6 Adunay mga kilirang lawak sa tulo ka andana,
ang usa ka lawak ibabaw sa usa, 30 ka mga lawak sa
matag andana. Adunay mga tindoganan nga gipalibot sa
bungbong sa balay, aron pasandigan sa kilirang mga lawak,
tungod kay walay tukod ang bungbong sa balay. 7 Busa
gipalapad ang kilirang mga lawak nga palibot pataas, kay
nagakalapad ug nagakataas ang balay sa tanang bahin;
gipalapdan ang mga lawak ingon nga gipatas-an ang balay,
ug paingon sa taas ang hagdanan ngadto sa labing taas nga
bahin, agi sa tungang bahin. 8 Unya nakita ko ang taas
nga bahin sa tanang palibot sa balay, ang patukoranan sa
kilirang mga lawak; mikabat ug unom ka cubit ang gitas-
on sa igsusukod nga sungkod sa tawo. 9 Lima ka cubit
ang gilapdon sa bungbong sa kilirang mga lawak nga dapit
sa gawas. Adunay hawan nga bahin sa gawas niini nga
mga lawak sa balaang dapit. 10 Sa pikas bahin niining
hawan nga dapit mao ang gawas nga mga lawak alang
sa mga pari; mikabat ug 20 ka cubit ang gilapdon libot sa
balaang dapit. 11 Adunay mga pultahan sa kilirang mga
lawak gikan sa laing hawan nga dapit—anaa sa amihanang
dapit ang usa ka agianan, ug anaa sa habagatang bahin ang
usa. Lima ka cubit ang gilapdon sa palibot niining hawan
nga dapit. 12 70 ka cubit ang gilapdon sa gambalay nga
nakaatubang sa hawanan sa kasadpang bahin. Lima ka
cubit ang gibag-on sa paril nga nakapalibot niini, ug ang
gitas-on niini mikabat ug 90 ka cubit. 13 Unya gisukod sa
tawo ang balaang dapit—mikabat ug 100 ka cubit ang gitas-
on niini. Ang nakalahi nga gambalay, ang paril niini, ug ang
hawanan mikabat ug 100 ka cubit usab ang gitas-on. 14
100 ka cubit usab ang gilapdon sa atubangan sa hawanan
nga anaa sa atubangan sa balaang dapit. 15 Unya gisukod
sa tawo ang gitas-on sa gambalay nga anaa sa likod sa
balaang dapit sa kasadpang bahin niini, ug ang mga balkon
sa matag kilid—mikabat ug 100 ka cubit. Ang balaang dapit
ug ang portico, 16 ang kinasulorang mga paril ug ang mga
bintana, lakip ang gagmay nga mga bintana, ug ang mga
balkon libot sa tulo ka andana, gihaplakan tanan ug kahoy.
17 Ibabaw sa agianan pasulod sa kinasuloran sa balaang
dapit ug adunay sinukod nga dayandayan subay sa mga
bungbong. 18 Gidayandayanan kini ug mga kerubin ug mga
palmera; gipatung-an sa palmera ang matag kerubin, ug
adunay duha ka nawong ang matag kerubin: 19 nag-atubang
sa palmera ang nawong sa tawo sa usa ka kilid, ug nag-
atubang sa palmera ang nawong sa batan-ong liyon sa pikas
nga bahin. Gikulit kini sa tanang bahin sa balay. 20 Gikan
sa yuta hangtod sa agianan, gikulit ang kerubin ug ang
palmera sa gawas sa paril sa balay. 21 Kuwadrado ang mga
haligi sa ganghaan sa balaang dapit. Ang ilang hulagway
sama sa hulagway sa 22 kahoy nga halaran atubangan sa
balaang dapit, diin tulo ka cubit ang gihabogon ug duha
ka cubit ang gitas-on sa matag kilid. Hinimo sa kahoy ang
mga haligi sa kilid, ang pasukaranan, ug ang rehas. Unya
miingon ang tawo kanako, “Mao kini ang lamesa nga anaa
sa atubangan ni Yahweh.” 23 Adunay duha ka pultahan
alang sa balaang dapit ug sa labing balaang dapit. 24 Kini
nga mga pultahan adunay duha ka binisagrahan nga sira
nga nagtabon niini, duha ka sira alang sa usa ka pultahan
ug duha ka sira alang sa lain pang pultahan. 25 Gikulit kini
sa mga sira sa balaang dapit—nga gidayandayanan ug mga
kerubin ug mga palmera ang mga paril, ug giatopan ug
kahoy ang ibabaw sa portico nga anaa sa atubangan. 26
Adunay gagmay nga mga bintana ug mga palmera sa matag
kilid sa portico. Mao kini ang kilirang mga lawak sa balay, ug
aduna usab kini gipasubra nga mga atop.

42 Sunod gipaadto ako sa tawo ngadto sa gawas nga
hawanan sa amihanang bahin, ug gidala niya ako
ngadto sa mga lawak nga anaa sa atubangan sa gawas
nga hawanan ug sa amihanang bahin nga paril. 2 100 ka
cubit ang gitas-on padulong sa atubangan ug 50 ka cubit
ang gilapdon niadto nga mga lawak. 3 Nag-atubang ang
pipila niadto nga mga lawak sa sulod nga hawanan ug 20 ka
cubit ang gilay-on gikan sa balaang dapit. Adunay tulo ka
andana ang mga lawak, ug ang nahimutang sa ibabaw malili
ang nahimutang sa ubos ug abli kini kanila, nga adunay
agianan. Ang pipila ka mga lawak nag-atubang sa gawas
nga hawanan. 4 Napulo ka cubit ang gilapdon sa agianan
ug 100 ka cubit ang gitas-on padulong sa atubangan sa mga
lawak. Nag-atubang ang mga pultahan sa mga lawak ngadto
sa amihanang bahin. 5 Apan mas gamay ang ibabaw nga
mga hawanan, kay nakuhaan sa mga agianan gikan niini
ang dako nga hawan kaysa sa ilang gibuhat sa pinakaubos
ug sa tungatunga nga andana sa gambalay. 6 Kay ang mga
hawanan nga anaa sa ikatulo nga andana walay mga haligi,
wala nahisama sa mga hawanan nga adunay mga haligi.
Busa ang pinakataas nga andana sa mga lawak mas gamay
kung itandi ngadto sa mga lawak nga anaa sa pinakaubos
ug sa tungatunga nga mga andana. 7 Ang gawas nga paril
padulong sa mga lawak ngadto sa gawas nga hawanan, ang
hawanan nga anaa sa atubangan sa mga lawak. Adunay
50 ka cubit ang gitas-on niana nga paril. 8 Adunay 50 ka
cubit ang gitas-on sa mga lawak sa gawas nga hawanan, ug
100 ka cubit ang gitas-on sa mga lawak nga nag-atubang
sa balaan nga dapit. 9 Adunay agianan pasulod ngadto sa
pinakaubos nga mga lawak gikan sa sidlakan nga bahin,
gikan sa gawas nga hawanan. 10 Padulong sa paril sa
gawas nga hawanan sa sidlakan nga bahin, atubangan sa
sulod nga hawanan sa balaan nga dapit, adunay mga lawak
usab 11 sa agianan nga anaa sa atubangan niini. Sama sa

hulagway sa mga lawak nga anaa sa amihanang bahin. Adunay managsamang gitas-on ug gilapdon ug managsama ang mga agianan pagawas ug ang mga paghan-ay ug ang mga pultahan. **12** Sa habagatang bahin adunay mga pultahan sa mga lawak nga managsama lamang sa amihanang bahin. Ang agianan sa sulod adunay pultahan sa ulohan niini, ug nag-atubang ngadto sa nagkalainlaing mga lawak. Sa sidlakan nga bahin adunay pultahan padulong sa agianan sa kinatumyan. **13** Unya miingon ang tawo kanako, "Balaan ang mga lawak nga anaa sa amihanan ug sa habagatang mga lawak nga anaa sa atubangan sa gawas nga hawanan diin mag-alagad ang mga pari duol kang Yahweh mahimong mokaon sa pinakabalaan nga pagkaon. Magbutang sila didto ug pinakabalaan nga mga butang—ang halad nga pagkaon, ang halad alang sa sala, ug ang halad alang sa dili tinuyoan nga sala—kay mao kini ang balaan nga dapit. **14** Sa dihang mosulod ang mga pari didto, kinahanglan dili sila mogawas sa balaan nga dapit ngadto sa gawas nga hawanan, kung dili nila hukason ang mga bisti nga ilang gigamit sa pag-alagad, sanglit balaan man kini. Busa magbisti sila ug laing mga bisti sa dili pa sila mopaduol sa katawhan." **15** Nahuman ug sukod sa tawo ang sulod sa balay ug unya gipagawas ako ngadto sa ganghaan nga nag-atubang sa sidlakan nga bahin ug gisukod ang tibuok dapit nga nakapalibot didto. **16** Gisukod niya ang sidlakan nga bahin pinaagi sa sukdanan nga kahoy—500 ka cubit sa sukdanan nga kahoy. **17** Gisukod niya ang amihanang bahin—500 ka cubit sa sukdanan nga kahoy. **18** Gisukod usab niya ang habagatan nga bahin—500 ka cubit sa sukdanan nga kahoy. **19** Mituyok usab siya ug gisukod ang kasadpang bahin—500 ka cubit sa sukdanan nga kahoy. **20** Gisukod niya ang upat ka bahin niini. Napalibotan kini ug paril nga adunay 500 ka cubit ang gitas-on, ug 500 ka cubit ang gilapdon, aron sa paglain sa balaan gikan sa yano.

43 Unya gidala ako sa tawo didto sa ganghaan nga nag-atubang sa sidlakang bahin. **2** Tan-awa! Miabot ang himaya sa Dios sa Israel gikan sa sidlakan; ang iyang tingog sama sa hinaganas sa katubigan, ug misidlak ang kalibotan pinaagi sa iyang himaya. **3** Sumala kini sa hulagway sa panan-awon nga akong nakita, sumala sa panan-awon nga akong nakita sa dihang niabot siya aron sa paglaglag sa siyudad, ug ang mga panan-awon sama sa panan-awon nga akong nakita didto sa Kebar Canal—ug mihapa ako. **4** Busa miabot ang himaya ni Yahweh ngadto sa balay pinaagi sa dalan sa ganghaan nga nag-atubang sa sidlakan. **5** Unya gipataas ako sa Espiritu ug gidala ako didto sa sulod nga hawanan. Tan-awa! Gilukop sa himaya ni Yahweh ang balay. **6** Nagtindog ang tawo sa akong kiliran, ug nadungog ko nga adunay laing tawo nga nakigsulti kanako gikan sa balay. **7** Miingon siya kanako, "Anak sa tawo, mao kini ang dapit sa akong trono ug ang dapit alang sa akong mga lapa-lapa, diin magpuyo ako taliwala sa katawhan sa Israel hangtod sa kahangtoran. Dili na gayod pasipalahan sa balay sa Israel ang akong balaan nga ngalan—sila o ang ilang mga hari—inubanan sa ilang pagkawalay pagtuo o uban sa mga patayng lawas sa ilang mga hari diha sa ilang hataas nga mga dapit. **8** Dili na gayod nila pasipalahan ang akong balaan nga ngalan pinaagi sa pagbutang sa ilang mga ganghaan sunod sa akong ganghaan, ug ang ilang mga haligi sa ganghaan sunod sa akong mga haligi sa ganghaan, walay nakaali gawas lamang sa paril tali kanako ug kanila. Gipasipad-an nila ang akong balaan nga ngalan pinaagi sa ilang dulomtanang mga buhat, busa gilamoy ko sila sa akong kasuko. **9** Karon ipakuha kanila ang ilang pagkawalay pagtuo ug ang mga patay nga lawas sa ilang mga hari gikan sa akong atubangan, ug magpuyo ako sa ilang taliwala hangtod sa kahangtoran. **10** Anak sa tawo, kinahanglan sultihan nimo ang balay sa Israel mahitungod niini nga balay aron nga maulaw sila sa ilang mga sala. Kinahanglan maghunahuna sila mahitungod niini nga paghulagway. **11** Kay kung naulaw sila sa tanan nga ilang gihimo, unya ipakita kanila ang disenyo sa balay, ang matag detalye, ang mga agianan pagawas, mga agianan pasulod, ug tanang mga disenyo niini, tanang mga kasugoan ug mga balaod niini. Unya isulat kini sa ilang atubangan aron tipigan nila ang tanan nga disenyo ug tanang mga balaod niini, aron nga tumanon nila kini. **12** Mao kini ang patakaran alang sa balay: Mahimong labing balaan ang gikan sa kinatumyan sa bungtod ngadto sa tanan nga nakapalibot nga utlanan niini. Tan-awa! Mao kini ang patakaran alang sa balay. **13** Mao kini ang mga sukod sa halaran sa cubit—kana nga cubit mao ang naandan nga cubit ug usa ka maniko ang gitas-on. Busa ang kanal-kanal nga nakapalibot sa halaran mahimong usa ka cubit ang gilalomon, ug usa ka cubit usab ang gilapdon niini. Usa ka dangaw ang utlanan nga nakapalibot sa kilid niini. Mao kini ang pasukaranan sa halaran. **14** Duha ka cubit gikan sa kanal-kanal sa yuta ngadto sa ubos nga tindoganan sa halaran, ug usa ka cubit ang gilapdon sa tindoganan niini. Unya upat ka cubit gikan sa gamay nga tindoganan hangtod sa dako nga tindoganan sa halaran, ug usa ka cubit ang gilapdon sa dako nga tindoganan. **15** Upat ka cubit ang gitas-on sa halinganan sa ibabaw sa halaran alang sa mga halad sinunog, ug adunay upat ka mga sungay pataas sa halinganan. **16** Napulo ug duha ka cubit ang gitas-on ug napulo ug duha ka cubit ang gilapdon sa halinganan, usa ka kwadrado. **17** Napulo ug upat ka cubit ang gitas-on sa matag utlanan niini ug napulo ug upat ka cubit ang gilapdon sa matag bahin sa upat ka kilid niini, ug tunga sa cubit ang

gilapdon sa ngilit niini. Usa ka cubit ang gilapdon sa tanang nakapalibot nga kanal-kanal uban sa matag ang-ang nga nagaatubang sa sidlakan." **18** Human, miingon siya kanako, "Anak sa tawo, miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Mao kini ang mga patakaran alang sa halaran sa adlaw nga buhaton nila kini, alang sa paghalad sa halad sinunog, ug alang sa pagwisikwisik ug dugo niini. **19** Mohatag ka ug torong baka gikan sa panon sa mga baka ingon nga halad sa sala alang sa Levita nga mga pari nga mga kaliwat ni Zadok, kadtong moduol kanako aron sa pag-alagad kanako—mao kini ang pahayag ni Yahweh nga Ginoo. **20** Unya kuhaon nimo ang ubang dugo niini ug ibutang didto sa upat ka sungay ibabaw sa halaran ug sa upat ka kilid sa tindoganan niini ug sa ibabaw nga ngilit nga nakapalibot niini; hinloan nimo kini ug magbuhat ug pagpapas sa sala alang niini. **21** Unya kuhaa ang torong baka alang sa halad sa sala ug sunoga kini sa gigahin nga bahin sa templo sa gawas sa balaan nga dapit. **22** Unya sa ikaduhang adlaw maghalad ka ug laki nga kanding nga walay tatsa gikan sa mga kanding ingon nga halad sa sala; hinloan sa mga pari ang halaran sama sa ilang paghinlo sa mga torong baka. **23** Sa dihang mahuman ka sa paghinlo niini, paghalad ug walay tatsa nga torong baka gikan sa panon sa mga baka ug usa ka walay tatsa nga torong karnero gikan sa panon. **24** Ihalad kini sa atubangan ni Yahweh; itsahan kini ug asin sa mga pari ug ipataas kini ingon nga halad sinunog alang kang Yahweh. **25** Kinahanglan mag-andam ka ug laking kanding ingon nga halad sa sala sa matag adlaw sulod sa pito ka adlaw, ug kinahanglan mag-andam usab ang mga pari ug usa ka walay tatsa nga torong baka sa mga panon ug walay tatsa nga torong karnero gikan sa panon. **26** Kinahanglan silang magbuhat ug pagpapas sa sala alang sa halaran sulod sa pito ka adlaw ug putlion kini, ug niini nga paagi kinahanglan nga balaanon nila kini. **27** Kinahanglan taposon nila kini nga mga adlaw, ug sa ikawalo nga adlaw ug sa umaabot mahitabo nga andamon sa mga pari ang inyong mga halad sinunog ug inyong mga halad sa pagpasig-uli ibabaw sa halaran, ug dawaton ko kamo—mao kini ang pahayag ni Yahweh nga Ginoo."

44 Unya gidala ako sa tawo pabalik didto sa gawas sa balaang dapit sa ganghaan nga nag-atubang sa sidlakan; gisirad-an kini pag-ayo. **2** Miingon si Yahweh kanako, "Gisirad-an pag-ayo kining ganghaan; dili gayod kini maabli. Walay tawo nga makasulod niini, kay si Yahweh lamang, nga Dios sa Israel, ang makasulod niini, busa sirado gayod kini pag-ayo. **3** Molingkod niini ang tigdumala sa Israel aron mokaon ug pagkaon sa atubangan ni Yahweh. Mosulod siya sa agianan sa ganghaan sa portico ug mogawas sa samang agianan." **4** Pagkahuman gidala niya ako sa agianan sa amihanang bahin nga nag-atubang sa balay. Busa mitan-aw ako ug tan-awa, nalukop sa himaya ni Yahweh ang iyang panimalay, ug mihapa ako. **5** Unya miingon si Yahweh kanako, "Anak sa tawo, andama ang imong kasingkasing ug pagtan-aw pinaagi sa imong mga mata ug paminaw pinaagi sa imong mga dalunggan sa tanan nga akong ipahayag kanimo, sa tanan nga mga balaod sa balay ni Yahweh ug sa tanan nga mga patakaran niini. Paghunahuna mahitungod sa pasulod ug pagawas sa balay. **6** Unya sultihi ang mga masinupakon, ang balay sa Israel. 'Miingon niini si Yahweh nga Ginoo: Igo na alang kaninyo ang tanan ninyong dulomtanang mga binuhatan, balay sa Israel— **7** kay gidala ninyo ang mga langyaw nga wala natuli ang mga kasingkasing ug wala natuli ang unod aron mosulod sa akong balaang dapit, nagpasipala sa akong balay, samtang naghalad kamo kanako ug pagkaon, tambok ug dugo—gisupak ninyo ang akong kasabotan pinaagi sa tanan ninyong dulomtanang mga binuhatan. **8** Wala ninyo gituman ang inyong mga bulohaton nga may kalabotan sa akong balaang mga butang, apan nagpili kamo ug uban nga maoy mobuhat sa inyong mga bulohaton, ug gihimo ninyo sila nga maoy moatiman sa akong balaang dapit. **9** Miingon niini si Yahweh nga Ginoo: Walay langyaw, nga dili tinuli ang kasingkasing ug unod, nga gikan niadtong nagpuyo taliwala sa katawhan sa Israel, ang makasulod sa akong balaang dapit. **10** Apan mipalayo gikan kanako ang mga Levita —naglatagaw sila palayo gikan kanako, ug nagsunod sa ilang mga diosdios—apan pagabayran nila ang ilang sala. **11** Mga sulugoon sila sa akong balaang dapit, nga nagbantay sa mga ganghaan sa balay ug nag-alagad sa balay ug giihaw nila ang sunogon nga mga halad ug ang mga halad sa katawhan, ug motindog sila atubangan sa katawhan ug moalagad kanila. **12** Apan kay gibuhat man nila ang mga halad sa atubangan sa ilang mga diosdios, nahimo silang kapandolan sa sala alang sa panimalay sa Israel. Busa ipataas ko ang akong kamot aron sa pagpanumpa ug pagpakigsaad batok kanila—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo—antoson nila ang ilang silot. **13** Dili sila moduol kanako aron mamuhat ingon nga akong mga pari o mopaduol sa bisan unsa sa akong balaang mga butang, ang labing balaang mga butang. Hinuon, pas-anon nila ang pagsaway ug ang ilang sala alang sa dulomtanang mga buhat nga ilang nabuhat. **14** Apan himoon ko sila ingon nga mga katabang sa bulohaton sa balay, alang sa tanan nga mga bulohaton niini ug sa bisan unsa nga buhaton diha. **15** Unya ang Levita nga mga pari, kadtong mga anak nga lalaki ni Zadok nga nagtuman sa mga bulohaton sa akong balaang dapit sa dihang naglatagaw palayo ang katawhan sa Israel gikan kanako—mopaduol sila kanako aron sa pagsimba

kanako. Motindog sila sa akong atubangan aron mohalad kanako ug tambok ug dugo—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo. **16** Moadto sila sa akong balaang dapit; mopaduol sila sa akong lamesa aron sa pagsimba kanako ug sa pagtuman sa ilang mga bulohaton nganhi kanako. **17** Busa mahitabo kini sa dihang mosulod sila sa mga ganghaan sa sulod nga hawanan, kinahanglan nga magsul-ob sila ug mga bisti nga lino, kay dili sila makasulod sa mga ganghaan nga nagsul-ob ug balahibo sa hayop sa sulod nga hawanan ug sa balay niini. **18** Kinahanglan nga adunay lino nga turban sa ilang mga ulo ug lino nga mga bisti nga pang-ilalom sa ilang mga dapidapi. Kinahanglan nga dili sila magsul-ob ug mga bisti nga makapasingot kanila. **19** Sa dihang mogawas sila sa gawas nga hawanan, aron sa pag-adto sa katawhan, kinahanglan nga huboon nila ang ilang mga bisti nga ilang gisul-ob sa dihang mag-alagad sila; kinahanglan huboon nila kini ug ibutang sa balaang lawak, aron dili mahimong balaan ang ubang tawo pinaagi sa paghikap sa ilang pinasahi nga bisti. **20** Kinahanglan nga dili usab nila kiskisan ang ilang ulo ni tugotan nga motaas ang ilang buhok, apan kinahanglan nga putlan nila ang buhok sa ilang mga ulo. **21** Walay pari nga moinom ug bino kung mosulod siya sa sulod nga hawanan, **22** ni magdala ug balo o binulagan nga babaye ingon nga iyang asawa, apan ang ulay lamang nga gikan sa banay sa panimalay sa Israel o ang balo nga asawa sa pari kaniadto. **23** Kay tudloan nila ang akong katawhan sa kalahian sa balaan ug sa malaw-ay; ug masayod sila sa dili hinlo gikan sa hinlo. **24** Sa panaglalis mobarog sila aron sa paghukom pinaagi sa akong mga kasugoan; kinahanglan nga makiangayon sila. Tumanon nila ang akong balaod ug akong mga sugo sa matag pista, ug saulogon nila ang akong balaan nga Adlawng Igpapahulay **25** Dili sila moadto sa patay nga tawo aron dili mahugaw, gawas lamang kung amahan o inahan nila kini, anak nga lalaki o anak nga babaye, igsoong lalaki o igsoong babaye nga wala nakigdulog sa lalaki; kay mahimo silang hugaw. **26** Human mahugaw ang pari, moihap sila ug pito ka adlaw alang kaniya. **27** Sa adlaw nga mosulod siya sa balaang dapit, ngadto sa sulod nga hawanan aron sa pag-alagad sa balaang dapit, kinahanglan nga magdala siya ug halad sa sala alang sa iyang kaugalingon—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo. **28** Mao kini ang mahimo nilang panulondon: Ako ang ilang panulondon, ug kinahanglan nga dili ninyo sila hatagan ug kabtangan sa Israel; Ako ang mahimo nilang kabtangan! **29** Kaunon nila ang mga halad nga pagkaon, ang mga halad alang sa sala, ang mga halad alang sa dili tinuyoan nga sala, ug mailaha ang tanan nga gihalad ngadto kang Yahweh. **30** Mapanag-iya sa mga pari ang labing maayo nga unang mga bunga sa tanang butang ug ang matag gasa, ug ang bisan unsang butang nga gikan sa tanan ninyong mga gasa, ug ihatag ang labing maayo sa inyong mga halad nga pagkaon ngadto sa mga pari aron nga ang panalangin maanaa sa inyong balay. **31** Dili mokaon ang mga pari ug patay nga mga mananap o mananap nga gitukob sa laing mananap, langgam man o ihalas nga mananap.

45 Sa dihang nagripa kamo aron sa pagbahinbahin sa yuta ingon nga panulondon, kinahanglan nga maghalad kamo ngadto kang Yahweh; kini nga halad mahimong usa ka balaan nga bahin sa yuta, 25, 000 ka cubit ang gitas-on, ug 10, 000 ka cubit ang gilapdon. Mahimo kining balaan, ug ang tanang dapit palibot niini. **2** Gikan niini adunay 500 ka cubit ug 500 ka cubit kwadrado nga nakapalibot sa balaang dapit, uban sa nakapalibot nga utlanang 50 ka cubit ang gilapdon. **3** Gikan niining dapita mosukod ka ug bahin nga 25, 000 ka cubit ang gitas-on ug 10, 000 ka cubit ang gilapdon; mahimo kini nga balaang dapit, ang labing balaang dapit. **4** Mahimo kining usa ka balaang dapit sa yuta alang sa mga pari nga nag-alagad kang Yahweh, nga nagpaduol kang Yahweh aron sa pag-alagad kaniya. Mahimo kining usa ka dapit alang sa ilang kabalayan ug ang balaang luna alang sa balaang dapit. **5** Busa mahimo kining 25, 000 ka cubit ang gitas-on ug 10, 000 ka cubit ang gilapdon, ug alang kini sa mga lungsod alang sa mga Levita nga nag-alagad sa balay. **6** Mogahin kamo ug usa ka dapit alang sa siyudad, 5, 000 ka cubit ang gilapdon ug 25, 000 ka cubit ang gitas-on, mao kana ang sunod sa bahin nga giandam alang sa balaang dapit; mapanag-iya kini nga siyudad sa tanan nga balay sa Israel. **7** Ang yuta sa prinsipe mao ang isigkakilid nga bahin nga giandam alang sa balaang dapit ug sa siyudad. Maanaa kini sa ilang kasadpang bahin ug sa ilang sidlakang bahin. Managsama ang gitas-on sa gitas-on sa usa niadto nga mga bahin, gikan sa kasadpan ngadto sa sidlakan. **8** Panag-iyahon kining yutaa sa prinsipe sa Israel. Dili na gayod daugdaogon sa akong mga prinsipe ang akong katawhan; hinuon, ihatag nila ang yuta ngadto sa panimalay sa Israel, alang sa ilang mga tribo. **9** Miingon niini si Yahweh nga Ginoo: “Igo na kini alang kaninyo, mga prinsipe sa Israel! Kuhaa ang kagubot ug pagpang-away; buhata ang hustisya ug pagkamatarong! Undanga ninyo ang pagpalayas sa akong katawhan! —mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga Ginoo. **10** Kinahanglan nga aduna kamoy tukmang mga timbangan, tukmang mga epha, ug tukmang mga bat! **11** Managsama lamang ang kantidad sa epha ug ang bat, busa ang usa ka bat mahimong napulo ka bahin sa usa ka homer; ang epha mahimong napulo ka bahin sa usa ka homer. Managsama ang sukod niini sa homer. **12** Ang shekel mahimong 20 ka geras; ang 60 ka shekel

mahimong usa ka mina alang kanimo. **13** Mao kini ang
halad nga kinahanglan ninyong ihatag: ang ikaunom ka
bahin sa epha sa matag homer sa trigo, ug ihatag ninyo
ang ikaunom ka bahin sa epha sa matag homer sa sebada.
14 Ang patakaran sa paghatag ug lana mahimong napulo
ka bahin sa usa ka bat alang sa matag kor (nga napulo ka
bat), o sa matag homer, tungod kay ang homer napulo usab
ka bat. **15** Gamiton ang usa ka karnero o kanding gikan
sa panon sa matag 200 ka mga hayop gikan sa tubigon
nga mga rehiyon sa Israel sa bisan unsang halad nga
sinunog o halad alang sa pagpakigdait aron sa pagpapas
sa sala alang sa katawhan—mao kini ang gipahayag ni
Yahweh nga Ginoo. **16** Mohatag ang tanang katawhan sa
yuta niini nga halad ngadto sa prinsipe sa Israel. **17** Mahimo
kining kaakohan sa prinsipe aron sa pagsangkap sa mga
mananap alang sa mga halad nga sinunog, ang mga halad
nga trigo ug ang halad nga bino sa mga kasaulogan ug ang
mga kasaulogan sa bag-ong subang sa bulan, ug sa mga
Adlawng Igpapahulay—tanang gitakda nga mga kasaulogan
sa panimalay sa Israel. Mohatag siya alang sa mga halad
alang sa sala, mga halad nga trigo, mga halad sinunog ug
ang mga halad alang sa pagpakigdait aron sa pagpapas sa
sala alang sa balay sa Israel. **18** Miingon niini si Yahweh nga
Ginoo: Sa unang bulan, sa unang adlaw sa bulan, modala
ka ug torong baka nga walay tatsa gikan sa panon sa mga
baka ug paghimo ug halad alang sa sala sa balaang dapit.
19 Mokuha ug dugo ang pari gikan sa halad alang sa sala ug
ibutang kini sa mga haligi sa pultahan sa balay ug sa upat ka
suok sa utlanan sa halaran, ug sa mga haligi sa pultahan sa
ganghaan ngadto sa sulod nga hawanan. **20** Buhaton nimo
kini sa ikapito nga adlaw sa bulan alang sa sala sa matag
usa nga wala tuyoa o walay kasayoran niini; niini nga paagi
papason nimo ang sala alang sa templo. **21** Sa unang bulan
sa ikanapulog upat nga adlaw sa bulan, adunay kasaulogan
alang kaninyo, pito ka adlaw nga pagsaulog. Mokaon kamo
ug tinapay nga walay patubo. **22** Nianang adlawa, moandam
ug toro nga baka ang prinsipe alang sa iyang kaugalingon ug
alang sa tanang katawhan sa yuta ingon nga halad alang sa
sala. **23** Sulod sa pito ka adlaw nga kasaulogan, moandam
ang prinsipe ug halad nga sinunog alang kang Yahweh: pito
ka mga torong baka ug pito ka torong mga karnero nga
walay tatsa sa matag adlaw sulod sa pito ka mga adlaw,
ug usa ka laki nga kanding matag adlaw ingon nga halad
alang sa sala. **24** Unya moandam ang prinsipe ug halad
nga pagkaon sa usa ka epha sa matag torong baka ug usa
ka epha sa matag torong karnero uban ang usa ka hin sa
lana sa matag epha. **25** Sa ikapito nga bulan sa ikanapulog
lima nga adlaw sa bulan, diha sa kasaulogan, mohalad ang
prinsipe niini sulod sa pito ka mga adlaw: mga halad alang
sa sala, mga halad sinunog, mga halad nga pagkaon, ug
mga halad nga lana.

46 Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Pagasirad-an ang
ganghaan sa sulod nga hawanan, nga nag-atubang sa
sidlakan sulod sa unom ka adlaw nga tingtrabaho, apan
pagaablihan kini sa Adlaw nga Igpapahulay ug sa adlaw
sa bag-ong bulan. **2** Mosulod ang prinsipe sa gawas nga
hawanan agi sa ganghaan ug sa portico niini gikan sa
gawas, ug magtindog siya atubangan sa haligi sa sulod nga
ganghaan samtang ginahalad sa mga pari ang iyang halad
nga sinunog ug halad sa pagpakigdait. Unya magsimba siya
diha sa pultahan sa sulod nga ganghaan ug mogawas, apan
dili pagasirad-an ang ganghaan hangtod magabii. **3** Mosimba
usab sa mga Adlaw nga Igpapahulay ug sa mga bag-ong
bulan ang katawhan sa yuta sa atubangan ni Yahweh diha
sa agianan paingon sa ganghaan. **4** Ang halad nga sinunog
nga gihalad sa prinsipe ngadto kang Yahweh sa Adlaw nga
Igpapahulay mao ang unom ka walay tatsa nga mga nating
karnero ug usa ka walay tatsa nga torong karnero. **5** Usa
ka epha ang halad nga trigo uban ang torong karnero, ug
ang halad nga trigo uban ang mga nating karnero sumala
sa buot niya nga ihatag, ug ang usa ka hin sa lana uban
ang matag epha sa trigo. **6** Sa adlaw sa bag-ong bulan,
kinahanglan nga mohalad siya ug walay tatsa nga torong
baka gikan sa usa ka panon, unom ka mga nating karnero,
ug walay tatsa nga torong karnero. **7** Kinahanglan maghimo
siya ug halad nga trigo sa usa ka epha alang sa torong
baka ug usa ka epha alang sa torong karnero, ug kung
unsa ang iyang buot ihatag alang sa mga nating karnero,
ug usa ka hin sa lana alang sa matag epha sa trigo. **8**
Sa dihang mosulod ang prinsipe agi sa ganghaan ug sa
portico niini, kinahanglan nga mogawas siya agi sa samang
dalan. **9** Apan sa dihang moabot ang katawhan sa yuta
diha sa atubangan ni Yahweh sa panahon sa gitakda nga
mga kasaulogan, si bisan kinsa nga mosulod aron mosimba
agi sa amihanang ganghaan, kinahanglan mogawas agi
sa habagatang ganghaan; ug si bisan kinsa nga mosulod
agi sa habagatang ganghaan kinahanglan mogawas agi
sa amihanang ganghaan. Walay bisan usa nga mobalik sa
ganghaan nga iyang gisudlan, kay kinahanglan mogawas
siya padiritso. **10** Kinahanglan nga anaa ang prinsipe sa
ilang taliwala; sa dihang mosulod sila, kinahanglan mosulod
usab siya, ug sa dihang mobiya na sila, kinahanglan mobiya
na usab siya. **11** Sa mga kasaulogan, kinahanglan ang
halad nga trigo usa ka epha alang sa torong baka, ug usa
ka epha alang sa torong karnero, ug bisan unsa nga buot
niyang ihatag uban sa mga nating karnero ug usa ka hin sa
lana sa matag epha. **12** Sa dihang mohatag ang prinsipe
ug kinabubot-ong halad, halad nga sinunog man o halad

sa pagpakigdait ngadto kang Yahweh, pagaablihan ang ganghaan nga nag-atubang sa sidlakan alang kaniya. Ihalad niya ang iyang halad nga sinunog o halad sa pagpakigdait sama sa iyang gibuhat sa Adlaw nga Igpapahulay. Unya kinahanglan mogawas siya, ug pagasirad-an ang ganghaan sa dihang makagawas na siya. **13** Dugang pa, maghatag ka ug usa ka walay tatsa nga nating karnero nga nagpangidaron ug usa ka tuig ingon nga halad nga sinunog sa matag adlaw ngadto kang Yahweh; buhaton nimo kini kada buntag. **14** Mohatag ka ug halad nga trigo uban niini matag buntag, ikaunom ka bahin sa epha ug ikatulo ka bahin sa hin sa lana aron nga mohumok ang harina sa halad nga trigo alang kang Yahweh, sumala sa kanunay nga balaod. **15** Andamon nila ang nating karnero, ang halad nga trigo, ug ang lana matag buntag, ang halad sinunog sa kanunay. **16** Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: Kung mohatag ug gasa ang prinsipe sa bisan kinsa sa iyang mga anak nga lalaki, mao kini ang iyang panulondon. Mahimo kining kabtangan sa iyang mga anak nga lalaki, usa kini ka panulondon. **17** Apan kung mohatag siya ug gasa gikan sa iyang panulondon ngadto sa usa sa iyang mga sulugoon, mapanag-iya kini sa sulugoon hangtod sa tuig sa iyang kagawasan, ug unya ibalik kini ngadto sa prinsipe. Alang lamang sa iyang mga anak nga lalaki ang iyang panulondon. **18** Dili kuhaon sa prinsipe ang panulondon sa katawhan gikan sa ilang kaugalingong kabtangan; kinahanglan nga mohatag siya alang sa iyang mga anak nga lalaki gikan sa iyang kaugalingong kabtangan aron nga dili magkatibulaag ang akong katawhan, ang matag tawo gikan sa iyang kaugalingong kabtangan.'" **19** Pagkahuman gidala ako sa tawo agi sa dalan paingon sa ganghaan ngadto sa balaang mga lawak alang sa mga pari, nga nag-atubang sa amihanan ug tan-awa! Adunay dapit paingon sa kasadpan. **20** Miingon siya kanako, "Mao kini ang dapit diin pabukalan sa mga pari ang halad sa dili tinuyoan nga sala ug ang halad sa sala ug diin kinahanglan nila lutoon ang halad nga trigo. Kinahanglan nga dili nila dad-on ang mga halad ngadto sa gawas nga hawanan, kay mabalaan ang katawhan niini." **21** Unya gidala niya ako sa gawas nga hawanan ug gigiyahan niya ako aron moagi sa upat ka mga suok niana nga hawanan, ug nakita ko nga sa matag suok sa hawanan, adunay laing hawanan. **22** Sulod sa upat ka mga suok sa gawas nga hawanan adunay upat na usab ka gagmay nga hawanan, 40 ka cubit ang gitas-on ug 30 ang gilapdon. Managsama ang gidak-on sa tanang upat ka mga suok sa hawanan. **23** Adunay ali nga hinimo sa bato palibot sa upat niini, ug ang abohan anaa ilalom sa ali. **24** Miingon ang tawo kanako, "Mao kini ang mga dapit diin magpabukal ang mga sulugoon sa templo sa mga halad sa katawhan."

47 Unya gidala ako sa tawo balik ngadto sa pultahan sa templo, ug adunay nagdagayday nga tubig gikan sa ilalom sa agianan sa templo sa balay paingon sa sidlakan—kay ang atubangan sa templo nag-atubang sa sidlakan—ug nagdagayday ang tubig paingon sa habagatang bahin sa templo, sa tuong bahin sa halaran. **2** Busa gipagawas ako niya agi sa habagatang ganghaan ug gipalibot paingon sa ganghaan nga nag-atubang sa sidlakan, ug didto nagdagayday ang tubig gikan niini nga ganghaan sa habagatang bahin niini. **3** Samtang nagpadulong ang tawo sa sidlakan, adunay pangsukod nga pisi sa iyang kamot; nagsukod siya ug 1, 000 ka cubit ug gidala ako agi ngadto sa tubig nga taman sa kiting. **4** Unya nagsukod na usab siya ug 1, 000 ka cubit ug gidala ako ngadto sa tubig nga taman sa tuhod; ug nagsukod na usab siya ug laing 1, 000 ka cubit ug gidala ako ngadto sa tubig nga taman sa bat-ang ang gilalomon. **5** Sunod nagsukod na usab siya ug laing 1, 000 ka cubit, apan usa na kini ka suba nga dili nako matabok tungod kay mitaas ang tubig ug mahimo na nga langoyon ang kalalom niini—suba kini nga dili na malabang. **6** Miingon ang tawo nganhi kanako, "Anak sa tawo, nakita mo ba kini?" ug gipagawas niya ako ug gipalakaw pabalik paingon sa daplin sa suba. **7** Sa akong pagbalik, adunay daghang mga kahoy ang isig-kadaplin sa suba. **8** Miingon ang tawo kanako, "Mogawas kini nga tubig paingon sa sidlakang ginsakopan ug paubos sa Araba; kini nga tubig modagayday paingon sa Dagat nga Asin ug mahimo kini nga tab-ang. **9** Mahimo nga ang matag buhing binuhat nga nagpanon magpuyo kung diin nagdagayday ang tubig; adunay daghang mga isda niini, kay nagdagayday kini nga tubig didto. Himoon nga tab-ang ang tubig nga parat. Mabuhi ang tanang butang kung diin modangat ang suba. **10** Unya mahitabo nga magtindog ang mga mananagat sa En Gedi daplin sa tubig, ug adunay dapit nga ladlaran sa mga pukot diha sa En Eglaim. Adunay daghang nagkalainlaing matang sa isda didto sa Dagat nga Asin, sama sa kadagaya sa isda diha sa Dako nga Dagat. **11** Apan dili mamahimong tab-ang ang lapukon ug lamakan nga mga dapit sa Dagat nga Asin; alang kini sa paghatag ug asin. **12** Tapad niini nga suba sa mga daplin niini, sa isig kakilid, motubo ang tanang matang sa mga kahoy nga makahatag ug bunga nga makaon. Dili malaya ang mga dahon niini ug dili kini mawad-an ug bunga. Matag bulan mamunga ang mga kahoy, tungod kay modagayday kanila ang tubig nga gikan sa balaang puloy-anan. Ang bunga niini alang sa pagkaon, ug ang mga dahon niini alang sa pagpanambal. **13** Miingon si Yahweh nga Ginoo niini: "Mao kini ang paagi sa pagbahin-bahin ninyo sa yuta alang sa napulog duha ka mga tribo sa Israel: adunay duha ka bahin si Jose. **14** Bahinbahina ninyo sa patas ang giisa sa akong

kamot ug gipanumpa nga ihatag sa inyong mga amahan. Mainyo kining yutaa ingon nga panulondon. **15** Mao kini ang mahimong utlanan sa yuta sa amihanang bahin gikan sa Dako nga Dagat agi sa Hetlon, ug unya hangtod sa Zedad. **16** Unya ang utlanan paingon sa Berota, sa Sibraim, nga anaa sa tungatunga sa Damascus ug Hamat, ug paingon sa Hazer Haticon, nga tapad sa utlanan sa Hauran. **17** Busa ang utlanan gikan sa dagat paingon sa Hazar Enan sa utlanan sa Damascus ug Hamat padulong sa amihanan. Mao kini ang amihanang bahin. **18** Sa sidlakang bahin, taliwala sa Hauran ug sa Damascus ug taliwala sa Gilead ug sa yuta sa Israel mao ang Suba sa Jordan. Kinahanglan nga sukdon ninyo gikan sa utlanan hangtod sa sidlakan nga dagat; kining tanan mao ang sidlakan nga utlanan. **19** Unya sa habagatang bahin; habagatan sa Tamar paingon sa katubigan sa Meriba Kades, sa lugot sa Ehipto paingon sa Dako nga Dagat, ug ang habagatang bahin paingon sa habagatan. **20** Unya ang kasadpan nga utlanan mao ang Dako nga Dagat kung diin nagpadulong kini atbang sa Hamat. Mao kini ang kasadpan nga bahin. **21** Niini nga paagi bahinon ninyo kini nga yuta alang sa inyong mga kaugalingon, alang sa mga tribo sa Israel. **22** Busa bahin-bahinon ninyo kini nga mga panulondon alang sa inyong mga kaugalingon ug alang sa mga langyaw nga anaa sa inyong taliwala, kadtong mga naghimugso ug mga bata sa inyong taliwala ug kadtong uban kaninyo, sama sa mga lumad nga katawhan nga gipanganak sa Israel. **23** Unya mahitabo nga mag-uban ang langyaw sa mga tribo kung diin siya nagpuyo. Kinahanglan nga hatagan ninyo siya ug panulondon—mao kini ang pahayag ni Yahweh nga Ginoo."

48 Mao kini ang mga ngalan sa mga tribo. Makadawat ug usa ka bahin sa yuta ang tribo ni Dan; ang utlanan niini mosubay gikan sa amihanan nga utlanan sa Israel lahos sa Hetlon ug Lebo Hamat. Ang matag utlanan niini padulong ngadto sa Hazar Enan ug lahos sa utlanan sa Damascus paingon sa amihanan ug hangtod sa Hamat. Ang utlanan ni Dan maggikan sa sidlakan padulong sa Dako nga Dagat. **2** Subay sa utlanan ni Dan, gikan sa sidlakang bahin hangtod sa kasadpan, adunay usa ka bahin si Asher. **3** Subay sa utlanan ni Asher gikan sa sidlakang bahin paingon sa kasadpan, adunay usa ka bahin si Neftali. **4** Subay sa utlanan ni Neftali gikan sa sidlakan nga bahin hangtod sa kasadpan, adunay usa ka bahin si Manases. **5** Subay sa utlanan ni Manases gikan sa sidlakan nga bahin hangtod sa kasadpan, adunay usa ka bahin si Efraim. **6** Subay sa utlanan ni Efraim gikan sa sidlakang bahin paingon sa kasadpan, adunay usa ka bahin si Reuben. **7** Subay sa utlanan ni Reuben gikan sa sidlakan nga bahin paingon sa kasadpan, adunay usa ka bahin si Juda. **8** Ang halad nga yuta nga inyong ihalad mahimong anaa sa utlanan ni Juda ug palahos gikan sa sidlakang bahin paingon sa kasadpan nga bahin; 25, 000 ka cubit ang gilapdon. Ang gitas-on niini sama kadako sa usa ka bahin sa tribo gikan sa sidlakang bahin paingon sa kasadpan, ug ang templo anaa sa tungatunga niini. **9** Kini nga yuta nga inyong ihalad kang Yahweh 25, 000 ka cubit ang gitas-on ug 10, 000 ka cubit ang gilapdon. **10** Mao kini ang mga bulohaton niining balaan nga bahin sa yuta: adunay ihatag nga bahin sa yuta alang sa mga pari nga 25, 000 ka cubit ang gitas-on sa amihanang bahin; 10, 000 ka cubit ang gilapdon sa kasadpang bahin; 10, 000 ka cubit ang gilapdon sa sidlakang bahin; ug 25, 000 ka cubit ang gitas-on sa habagatang bahin, uban sa balaang dapit ni Yahweh taliwala niini. **11** Alang kini sa paggahin sa mga pari sa banay ni Zadok, nga matinud-anong nag-alagad kanako ug wala gayod nahisalaag sa dihang nahisalaag ang katawhan sa Israel, sama sa gibuhat sa mga Levita. **12** Ang halad alang kanila mahimong bahin niining labing balaan nga yuta, padulong sa utlanan sa mga Levita. **13** Ang yuta sa mga Levita nga subay sa utlanan sa yuta sa mga pari mahimong 25, 000 ka cubit ang gitas-on ug 10, 000 ka cubit ang gilapdon. Ang kinatibuk-ang gidak-on sa duha ka bahin sa yuta 25, 000 ka cubit ang gitas-on ug 20, 000 ka cubit ang gilapdon. **14** Kinahanglan nga dili nila kini ibaligya o ibaylo; walay mga unang bunga sa yuta sa Israel ang ilain gikan niining mga yutaa, kay balaan kining tanan ngadto kang Yahweh. **15** Ang nahibilin nga yuta, 5, 000 ka cubit ang gilapdon ug 25, 000 ka cubit ang gitas-on, alang sa paggahin nga galamiton sa siyudad, sa kabalayan, ug sa sibsibanan; taliwala niini mao ang siyudad. **16** Mao kini ang mga sukod sa siyudad: 4, 500 ka cubit ang gitas-on sa amihanang bahin; 4, 500 ka cubit ang gitas-on sa habagatang bahin; 4, 500 ka cubit ang gitas-on sa sidlakang bahin; ug 4, 500 ka cubit ang gitas-on sa kasadpang bahin. **17** Adunay sibsibanan alang sa siyudad paingon sa amihanang dapit nga 250 ka cubit ang gilalomon; paingon sa habagatan, 250 ka cubit ang gilalomon; sa sidlakan, 250 ka cubit ang gilalomon, ug sa kasadpan, 250 usab ka cubit ang gilalomon. **18** Ang nahibilin nga yuta sa balaan nga halad adunay 10, 000 ka cubit paingon sa sidlakan ug 10, 000 ka cubit paingon sa kasadpan. Molahos kini paingon sa utlanan sa balaan nga halad, ug ang abot niini mahimong pagkaon alang niadtong nagtrabaho sa siyudad. **19** Mag-uma ang katawhan nga nagtrabaho sa siyudad, ug ang katawhan nga nahisakop sa tanang tribo sa Israel. **20** Nagsukod ug 25, 000 ka cubit kwadrado ang tanang yuta nga halad. Niini nga paagi maghimo kamo ug balaan nga halad sa yuta, uban sa yuta nga alang sa siyudad. **21** Alang sa prinsipe ang nahibilin nga yuta sa kilid sa balaan nga halad ug ang

siyudad nga dapit. Ang yuta sa prinsipe sa sidlakan moabot
ug 25, 000 ka cubit gikan sa utlanan sa balaan nga halad
paingon sa sidlakan nga utlanan—ug ang iyang yuta sa
kasadpan moabot ug 25, 000 ka cubit paingon sa kasadpan
nga utlanan. Sa tungatunga mao ang balaan nga halad, ug
sa taliwala niini mao ang balaan nga dapit sa templo. **22**
Alang sa prinsipe ang yuta nga gikan sa gipanag-iyahan sa
mga Levita ug ang yuta sa siyudad nga anaa taliwala niini;
tungatunga kini sa utlanan sa Juda ug sa Benjamin—kini
nga yuta alang sa prinsipe. **23** Alang sa nahibilin nga mga
tribo, ang ilang mga bahin magsugod usab gikan sa sidlakan
paingon sa kasadpang bahin. Makadawat si Benjamin ug
usa ka bahin. **24** Subay sa utlanan ni Benjamin gikan sa
sidlakan paingon sa kasadpan, aduna usab usa ka bahin si
Simeon. **25** Subay sa utlanan ni Simeon gikan sa sidlakan
paingon sa kasadpan, adunay usa ka bahin si Isacar. **26**
Subay sa utlanan ni Isacar gikan sa sidlakan paingon sa
kasadpan, adunay usa ka bahin si Zebulun. **27** Paingon sa
habagatang utlanan ni Zebulun, gikan sa sidlakan paingon
sa kasadpang bahin mao ang usa ka bahin nga yuta ni Gad.
28 Moabot ang habagatang utlanan ni Gad gikan sa Tamar
paingon sa katubigan sa Meriba Kades, ug molahos ngadto
sa lugot sa Ehipto, ug unya paingon sa Dako nga Dagat. **29**
Mao kini ang yuta nga inyong pagaripahon; mahimo kining
panulondon sa mga tribo sa Israel. Mao kini ang ilang mga
bahin. Mao kini ang pahayag ni Yahweh nga Ginoo. **30** Mao
kini ang mga gawsanan gikan sa siyudad: sa amihanang
bahin, nga nagsukod ug 4, 500 ka cubit ang gitas-on, **31** mao
ang tulo ka mga ganghaan, ginganlan alang sa mga tribo sa
Israel: usa ka ganghaan alang kang Reuben, usa kang Juda,
ug usa alang kang Levi. **32** Adunay tulo ka mga ganghaan
sa sidlakang bahin nga nagsukod ug 4, 500 ka cubit ang
gitas-on; usa ka ganghaan alang kang Jose, usa alang kang
Benjamin, ug usa alang kang Dan. **33** Sa sidlakang bahin,
nga nagsukod ug 4, 500 ka cubit, mao ang tulo ka mga
ganghaan: usa ka ganghaan alang kang Simeon, usa alang
kang Isacar, ug usa alang kang Zebulun. **34** Sa kasadpang
bahin, nga nagsukod ug 4, 500 ka cubit, adunay tulo ka mga
ganghaan: ang usa ka ganghaan alang kang Gad, usa alang
kang Asher, ug usa alang kang Neftali. **35** Ang gilay-on
palibot sa siyudad 18, 000 ka cubit; gikan niadtong adlawa,
ang ngalan sa siyudad mao ang “Anaa si Yahweh.”

Daniel

1 Sa ikatulo ka tuig nga paghari ni Jehoyakim sa Juda,
misulong si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ngadto
sa Jerusalem ug gilibotan ang siyudad aron maundang ang
pagdawat niini sa tanang galamiton. **2** Gihatag sa Ginoo ang
kadaogan kang Nebucadnezar batok kang Jehoyakim nga
hari sa Juda, ug gihatag niya kaniya ang pipila ka sagradong
mga galamiton gikan sa templo sa Dios. Gidala niya kini
ngadto sa yuta sa Babilonia, ngadto sa puloy-anan sa iyang
dios, ug gibutang niya ang sagradong mga galamiton ngadto
sa tipiganan sa iyang dios. **3** Nakigsulti ang hari kang
Ashpenas, ang iyang pangulong opisyal, aron dad-on ang
pipila sa mga tawo sa Israel, lakip na ang kaliwat sa hari
ug sa mga halangdon— **4** ang mga batan-ong lalaki nga
walay ikasaway, ambongan, batid sa tanang kaalam, puno
sa kahibalo ug panabot, ug angayang moalagad sa palasyo
sa hari. Magtudlo siya kanila sa kahibalo sa pagsulat ug
pinulongan sa taga-Babilonia. **5** Matag adlaw nagpalain ang
hari alang kanila sa bahin sa iyang lamiang kalan-on ug
ubang bino nga iyang ginainom. Pagabansayon kining mga
batan-ong lalaki sulod sa tulo ka tuig, ug pagkahuman niana,
mag-alagad sila sa hari. **6** Lakip kanila mao sila si Daniel,
si Hanania, si Mishael, ug si Azaria, ug ang pipila sa mga
tawo sa Juda. **7** Gihatagan sila sa pangulong opisyal ug
mga ngalan: Si Daniel ginganlan ug Belteshazar, si Hanania
ginganlan ug Sadrac, si Mishael ginganlan ug Mesac, ug
si Azaria ginganlan ug Abednego. **8** Apan nakahukom si
Daniel sa iyang hunahuna nga dili niya hugawan ang iyang
kaugalingon pinaagi sa mga lamiang pagkaon bisan sa bino
nga ilimnon sa hari. Busa mihangyo siya sa pangulong
opisyal nga dili gayod niya hugawan ang iyang kaugalingon.
9 Karon gihatagan sa Dios si Daniel ug pabor ug kalooy
pinaagi sa pagtahod nga gihatag sa pangulong opisyal alang
kaniya. **10** Miingon ang pangulong opisyal ngadto kang
Daniel, "Mahadlok ako sa akong agalong hari. Siyay nagbuot
kung unsay inyong kan-on ug imnon. Unsaon nalang kung
makita kamo sa hari nga dili himsog kay sa laing mga batan-
ong lalaki nga imong kaidad? Tingali ug punggoton sa hari
ang akong ulo tungod kaninyo." **11** Unya misulti si Daniel
ngadto sa sinaligan nga gitahasan sa pangulong opisyal
nga moatiman kang Daniel, kang Hananias, kang Mishael,
ug kang Azaria. **12** Miingon siya, "Palihog sulayi kami, nga
imong mga sulugoon, sulod sa napulo ka adlaw. Hatagi
lamang kami ug mga utan aron pagakan-on ug tubig aron
paga-imnon. **13** Unya itandi ang among pamarog ngadto sa
pamarog sa mga batan-ong lalaki nga nagakaon sa mga
lamiang kalan-on sa hari, ug hukmi kami, nga imong mga
sulugoon, sumala sa imong makita." **14** Busa miuyon ang
sinaligan kaniya niini nga paagi, ug gisulayan niya sila sulod
sa napulo ka mga adlaw. **15** Sa natapos na ang napulo
ka adlaw ang ilang pamarog mas himsog pa gayod, ug
nahimsog pa gayod sila, kay sa tanang batan-ong lalaki nga
nagakaon sa mga lamiang kalan-on sa hari. **16** Busa gikuha
sa sinaligan ang ilang mga lamiang pagkaon ug ang ilang
bino ug mga utan na lamang ang gihatag kanila. **17** Alang
niining upat ka mga batan-ong lalaki, ang Dios naghatag
kanila ug kahibalo ug panabot sa pagsabot ug kaalam, ug
masabtan ni Daniel ang tanang matang sa mga panan-
awon ug mga damgo. **18** Sa natapos na ang panahon nga
gitagana sa hari aron pagadad-on na sila kaniya, gidala sila
sa pangulong opisyal sa atubangan ni Nebucadnezar. **19**
Nakigsulti ang hari kanila, ug sa taliwala sa tibuok grupo sa
katawhan wala gayoy mahisama kang Daniel, kang Hanania,
kang Mishael ug kang Azaria. Nagtindog sila sa atubangan
sa hari ug andam nga moalagad kaniya. **20** Sa matag
pangutana sa kaalam ug panabot nga gipangutana kanila
sa hari, nakita niya nga napulo ka pilo ang pagkamaayo
kay sa tanang salamangkero ug niadtong nag-angkon nga
makasulti sa patay, nga anaa sa iyang tibuok gingharian. **21**
Nagpuyo si Daniel didto hangtod sa unang tuig sa paghari ni
Haring Cyrus.

2 Sa ikaduha ka tuig sa paghari ni Nebucadnezar, aduna
siyay mga damgo. Nahasol ang iyang hunahuna, ug
dili siya makatulog. **2** Unya gipatawag sa hari ang mga
salamangkero ug kadtong nag-angkon nga makasulti sa
patay. Gipatawag usab niya ang mga salamangkero ug
ang maalamon nga mga tawo. Buot niyang isulti nila ang
mahitungod sa iyang mga damgo. Busa misulod sila ug
mitindog sa atubangan sa hari. **3** Miingon ang hari kanila,
"Nakadamgo ako, ug wala mahimutang ang akong hunahuna
kay buot kong masayran kung unsay kahulogan sa damgo."
4 Unya misulti ang maalamon nga tawo sa hari sa Aramico
nga pinulongan, "O Hari, mabuhi ka sa kanunay! Isulti
kanamo nga imong mga sulugoon ang imong damgo, ug
ipadayag namo ang kahulogan." **5** Mitubag ang hari ngadto
sa maalamong mga tawo, "Nahiluna na kining butanga.
Kung dili ninyo mapadayag kanako ang damgo ug dili kini
mahubad, pagawatastawason ang inyong mga lawas ug ang
inyong puloy-anan himoong tinapok nga basura. **6** Apan
kung isulti ninyo kanako ang damgo ug ang kahulogan niini,
makadawat kamo ug mga gasa gikan kanako, ganti, ug
dakong pagpasidungog. Busa isulti kanako ang damgo ug
ang kahulogan niini." **7** Mitubag sila pag-usab ug miingon,
"Tugoti ang hari nga mosugilon kanamo, nga iyang mga
sulugoon, sa damgo ug isaysay namo kanimo ang kahulogan
niini." **8** Mitubag ang hari, "Nasayod ako nga buot ninyong

langanon ang panahon tungod kay nakita ninyo kung unsa ka lig-on ang akong paghukom mahitungod niini. **9** Apan kung dili kamo makasulti sa akong damgo, aduna lamang akoy usa ka silot alang kaninyo. Nakahukom kamo sa pag-andam ug dili tinuod ug malimbongon nga mga pulong nga inyong giuyonan aron isulti kanako hangtod nga mausab ang akong hunahuna. Busa karon, isulti kanako ang damgo, ug unya masayod ako nga mahubad ninyo kini alang kanako." **10** Ang mga tawo nga maalamon mitubag sa hari, "Walay usa ka tawo sa kalibotan nga makahatag sa gipangayo sa hari. Wala gayoy bantogan ug gamhanan nga hari ang mimando sa sama niining butanga gikan kang bisan kinsang salamangkero, o gikan kang bisan kinsa nga nag-angkon nga makasulti sa patay, o gikan sa maalamon nga tawo. **11** Lisod gayod ang gipangayo sa hari, ug wala gayoy bisan kinsa nga makapadayag niini sa hari gawas lamang sa mga dios, ug wala sila nagpuyo uban sa mga tawo." **12** Nakapasuko ug nakapapungot gayod kini sa hari, ug nagmando siya sa paglaglag niadtong tanan nga anaa sa Babilonia nga inila pinaagi sa ilang kaalam. **13** Busa mikaylap ang kasugoan nga patyon kadtong tanan nga inila tungod sa ilang kaalam. Tungod niini nga kasugoan, gipangita nila si Daniel ug ang iyang mga higala aron ilang patyon. **14** Unya mitubag si Daniel uban ang pagkamaalamon ug pagkamasinubtanon kang Arioc nga kapitan sa tigpanalipod sa hari, nga miabot aron sa pagpatay niadtong tanan nga anaa sa Babilonia nga inila tungod sa ilang kaalam. **15** Gipangutana ni Daniel ang kapitan nga tigpanalipod sa hari, "Nganong dinalian man kaayo ang sugo sa hari?" Busa gisultihan ni Arioc si Daniel kung unsay nahitabo. **16** Unya miadto si Daniel ug nangayo ug pagtugot nga makigsulti siya sa hari aron maipakita niya ang kahulogan ngadto sa hari. **17** Unya mipauli si Daniel sa iyang puloy-anan ug gisugilon niya kang Hanania, kang Mishael, ug kang Azaria, kung unsay nahitabo. **18** Gihangyo dayon niya sila aron mangamuyo sa kalooy nga gikan sa Dios sa langit bahin niining tinago aron dili patyon si Daniel ug ang iyang mga kauban lakip na ang uban pang mga tawo sa Babilonia nga inila sa ilang kaalam. **19** Nianang gabhiona gipadayag sa Dios ang tinago kang Daniel pinaagi sa usa ka panan-awon. Unya gidayeg ni Daniel ang Dios sa langit **20** ug miingon,"Dalaygon ang ngalan sa Dios hangtod sa kahangtoran; tungod kay iya man ang kaalam ug ang gahom. **21** Giusab-usab niya ang mga panahon ug mga katuigan; gipanaog niya ug gipalingkod ang mga hari sa ilang mga trono. Nagahatag siya ug kaalam niadtong maalamon ug kahibalo niadtong adunay panabot. **22** Gipadayag niya ang halawom ug tinago nga mga butang tungod kay nasayod siya kung unsay anaa sa kangitngit, ug ang kahayag nagpuyo uban kaniya. **23** O Dios sa akong mga katigulangan, nagapasalamat ug nagadayeg ako kanimo alang sa kaalam ug gahom nga gihatag mo kanako. Karon gipadayag mo kanako ang among gihangyo kanimo; gipadayag mo kanamo ang butang mahitungod sa hari." **24** Unya miadto si Daniel aron makigkita kang Arioc (ang usa nga pinili sa hari nga maoy mopatay niadtong tanang maalamong tawo sa Babilonia). Miadto siya ug miingon kaniya, "Ayaw patya ang mga maalamong tawo sa Babilonia, dad-a ako sa hari aron ipakita ko sa hari kung unsay buot ipasabot sa iyang damgo." **25** Unya gidala dayon ni Arioc si Daniel sa atubangan sa hari ug miingon, "Nakita ko ang usa ka tawo nga binihag gikan sa Juda nga makahubad sa damgo sa hari." **26** Miingon ang hari kang Daniel (nga ginganlan ug Belteshazar), "Makahimo ka ba sa pagsulti kanako sa damgo nga akong nakita ug ang kahulogan niini?" **27** Mitubag si Daniel sa hari ug miingon, "Ang tinago nga gipangayo sa hari nga dili maipadayag niadtong adunay mga kaalam, ni pinaagi niadtong nag-angkon nga makasulti sa patay, ni pinaagi niadtong mga salamangkero, ug pinaagi niadtong mga nagatuon sa mga bituon. **28** Apan, adunay Dios nga nagpuyo sa langit, nga mopadayag sa mga tinago, ug gipadayag niya kini kanimo, Haring Nebucadnezar, kung unsay mahitabo sa umaabot nga mga adlaw. Mao kini ang imong damgo ug panan-awon sa imong hunahuna samtang naghida ka sa imong higdaanan. **29** Alang kanimo, hari, diha sa imong higdaanan naghunahuna ka mahitungod sa mga butang nga umaabot, ug ang usa nga makapadayag sa mga tinago nagpadayag kanimo kung unsay mahitabo. **30** Alang kanako, kining tinago wala gipadayag kanako tungod sa bisan unsang kaalam nga anaa kanako nga labaw kay sa ubang mga tawo nga buhi. Gipadayag kanako kining tinago aron ikaw, hari, makasabot sa kahulogan, ug aron masayod ka na sa hunahuna nga anaa sa imong kasingkasing. **31** O Hari, mihangad ka ug nakita mo ang usa ka dakong estatuwa. Kining estatuwa, hilabihan ka gamhanan ug masanag, nga nagbarog sa imong atubangan. Ang kasulaw niini makalilisang. **32** Hinimo sa lunsay nga bulawan ang ulo sa estatuwa. Ang dughan ug ang mga bukton niini hinimo sa plata. Ang tiyan ug ang mga paa niini hinimo sa bronse, **33** ug ang mga batiis niini hinimo sa puthaw. Ang mga tiil niini may bahin nga hinimo sa puthaw ug hinimo sa yuta nga kolonon. **34** Mihangad ka, ug ang usa ka bato nga gitumpag, apan dili kini pinaagi sa mga kamot sa tawo, ug naligid kini ngadto sa tiil sa estatuwa nga puthaw ug lapok, ug nagdugmok kini niini. **35** Unya dungan nga nadugmok ang puthaw, ang lapok, ang bronse, ang plata, ug ang bulawan ug nahimong sama sa uhot diha sa salog nga giukanan panahon sa ting-init. Gipadpad kini sa hangin ug walay nabilin niini. Apan ang bato nga

nagdugmok sa estatuwa nahimong dakong bukid ug gilukop niini ang tibuok kalibotan. **36** Mao kini ang imong damgo. Karon isulti namo sa hari ang kahulogan. **37** Ikaw, o hari, ang hari sa mga hari nga gihatagan sa Dios sa gingharian, sa gahom, sa kusog, ug sa kadungganan. **38** Gitugyan niya sa imong mga kamot ang dapit nga puy-an sa mga tawo. Gitugyan niya sa imong mga kamot ang tanang kahayopan sa kaumahan ug kalanggaman sa kalangitan, ug gihimo ka niya nga magdumala kanilang tanan. Ikaw mao kadtong ulo sa estatuwa nga bulawan. **39** Sunod kanimo, motungha ang mas ubos kanimo nga gingharian, ug may ikatulo nga gingharian nga bronse nga magdumala sa tibuok kalibotan. **40** Adunay ikaupat nga gingharian, nga lig-on nga sama sa puthaw, tungod kay makadugmok ang puthaw sa ubang mga butang ug makagupok sa tanan. Makagupok kini sa tanang butang ug makadugmok niini. **41** Sama sa imong nakita, ang tiil ug ang mga tudlo nga may bahin nga hinimo sa lapok ug may bahin nga hinimo sa puthaw, busa mao kini ang gingharian nga nabahinbahin; ang ubang kalig-on sa puthaw anaa niini, sama sa imong nakita nga ang puthaw nga sagol sa lapok. **42** Ingon nga ang tudlo sa tiil nga may bahin nga puthaw ug may bahin nga hinimo sa lapok, busa may bahin sa gingharian nga lig-on ug may bahin nga huyang. **43** Sama sa imong nakita ang puthaw nasagol sa lapok, busa ang katawhan sagol-sagol; dili sila magtapot sa usag-usa sama nga ang puthaw dili mosagol sa lapok. **44** Sa panahon niadtong mga hari, ang Dios sa langit magtukod ug usa ka gingharian nga dili gayod malumpag, ni mapukan sa laing katawhan. Modugmok kini sa ubang gingharian mao kadto ang kataposan sa tanan, ug magpabilin kini hangtod sa kahangtoran. **45** Sama sa imong nakita, ang usa ka bato gilumpag sa bukid, apan dili pinaagi sa mga kamot sa tawo. Nakadugmok kini sa puthaw, sa bronse, sa lapok, sa plata, ug nagpino sa bulawan. Ang gamhanang Dios nagpahibalo kanimo, hari, kung unsay mahitabo human niini. Tinuod ang damgo ug kasaligan ang kahulogan niini." **46** Mihapa si Haring Nebucadnezar sa atubangan ni Daniel ug gipasidunggan siya; nagsugo siya nga maghalad sila ug insenso alang kaniya. **47** Ang hari miingon kang Daniel, "Matuod nga ang imong Dios mao ang Dios sa mga dios, ang Ginoo sa mga hari, ug siya ang nagapadayag sa mga tinago, tungod kay ikaw ang nakapadayag niini nga tinago." **48** Unya gihimo sa hari si Daniel nga labaw nga gipasidunggan ug gihatagan siya ug daghang maanindot nga mga gasa. Gihimo niya siya nga magmamando sa tibuok probinsya sa Babilonia. Nahimo si Daniel nga pangulong gobernador sa tanang maalamon nga mga tawo sa Babilonia. **49** Naghangyo si Daniel sa hari, nga himoon niya si Sadrac, si Mesac, ug si Abednego nga labaw nga tigdumala sa probinsya sa Babilonia. Apan nagpabilin si Daniel sa palasyo sa hari.

3 Nagpabuhat si Haring Nebucadnezar ug usa ka estatuwa nga bulawan nga may 60 ka cubit ang gitas-on ug unom ka cubit ang gilapdon. Gipahimutang niya kini sa Kapatagan sa Dura sa probinsya sa Babilonia. **2** Unya nagpadala ug mga mensahe si Nebucadnezar aron sa pagtigom sa mga gobernador sa probinsya, mga gobernador sa rehiyon, ug ang mga gobernador sa lungsod, uban ang mga magtatambag, mga tinugyanan sa salapi, mga maghuhukom, mga pangulong maghuhukom, ug ang tanang mga pangulong opisyal sa mga probinsya aron motambong sa paghalad sa estatuwa nga iyang gipahimutang. **3** Unya nagtigom ang mga gobernador sa probinsya, mga gobernador sa rehiyon, ug mga gobernador sa lungsod, uban ang mga magtatambag, mga tinugyanan sa salapi, mga maghuhukom, mga pangulong maghuhukom, ug ang tanang mga pangulong opisyal sa mga probinsya sa paghalad sa estatuwa nga gipahimutang ni Nebucadnezar. Nagtindog sila atubangan niini. **4** Unya misinggit ang tigbalita, "Gimandoan kamo, O katawhan, mga kanasoran, ug mga pinulongan, **5** nga sa takna nga madungog ninyo ang mga huni sa mga budyong, mga plawta, mga kudyapi, mga lira, mga alpa, ug sa ubang matang sa mga plawta, ug sa tanang matang sa tulunggon, kinahanglan moluhod kamo ug mohapa atubangan sa estatuwa nga bulawan nga gipahimutang ni Haring Nebucadnezar. **6** Si bisan kinsa nga dili moluhod ug mosimba niana gayong taknaa, itambog dayon didto sa nagdilaab nga hudno." **7** Busa sa pagkadungog sa katawhan sa mga huni sa mga budyong, sa mga plawta, sa mga kudyapi, sa mga lira, sa mga alpa, ug sa ubang matang sa mga plawta ug sa tanang matang sa tulunggon, ang tanang katawhan, mga kanasoran ug mga pinulongan nangluhod ug nanghapa atubangan sa estatuwa nga bulawan nga gipahimutang ni haring Nebucadnezar. **8** Niadto gayong tungora adunay pipila ka mga Caldihanon nga miduol ug mipasaka ug sumbong batok sa mga Judio. **9** Miingon sila ngadto kang haring Nebucadnezar, "Oh Hari, mabuhi ka unta hangtod sa kahangtoran! **10** Ikaw, O Hari nagpakanaog ug usa ka kasugoan nga ang matag tawo nga makadungog sa mga huni sa mga budyong, sa mga plawta, sa mga kudyapi, sa mga alpa, ug sa ubang matang sa mga plawta, ug sa tanang matang sa tulunggon, kinahanglan moluhod ug mohapa atubangan sa estatuwa nga bulawan. **11** Si bisan kinsa nga dili moluhod ug mosimba kinahanglan itambog dayon didto sa nagdilaab nga hudno. **12** Karon adunay pipila ka mga Judio nga imong gipili nga pangulo sa probinsya sa Babilonia; sila si Sadrac, si Mesac ug si Abednego. Kining mga tawhana wala mipatalinghog kanimo,

O hari. Wala sila misimba o mialagad sa imong mga dios, o mihapa atubangan sa estatuwa nga bulawan nga imong gipahimutang." 13 Unya nasuko pag-ayo ug naglagot si Nebucadnezar ug mimando nga dad-on ngadto kaniya si Sadrac, si Mesac, ug si Abednego. Busa gidala nila kining mga tawhana sa atubangan sa hari. 14 Miingon si Nebucadnezar kanila, "Nakahukom na ba gayod kamo Sadrac, Mesac, ug Abednego, nga dili kamo mosimba sa akong mga dios o mohapa atubangan sa estatuwa nga bulawan nga akong gipahimutang? 15 Karon kung andam na kamo moluhod ug mohapa atubangan sa estatuwa nga akong gibuhat sa dihang madungog ninyo ang mga huni sa mga budyong, sa mga plawta, sa mga kudyapi, sa mga lira, sa mga alpa, ug sa ubang matang sa mga plawta, ug sa tanang matang sa tulunggon, walay angay nga dangatan sa tanan. Apan kung dili kamo mosimba, itambog dayon kamo didto sa nagdilaab nga hudno. Kinsa man ang dios nga makaluwas kaninyo gikan sa akong mga kamot?" 16 Gitubag ni Sadrac, Mesac, ug Abednego ang hari, "O Nebucadnezar, dili na kami kinahanglan motubag pa kanimo bahin niini. 17 Kung aduna may tubag, mao kini nga ang among Dios nga among gialagaran makahimo sa pagluwas kanamo gikan sa nagdilaab nga hudno, ug luwason niya kami gikan sa imong kamot, O hari. 18 Apan kung dili, sayri usab O hari, nga dili kami mosimba sa imong mga dios, ug dili kami mohapa ngadto sa estatuwa nga bulawan nga imong gipahimutang." 19 Unya misamot ang kapungot ni Nebucadnezar; nausab ang iyang panagway batok kang Sadrac, Mesac, ug Abednego. Nagmando siya nga painiton pa ang hudno kapito ka pilo kay sa naandan niini nga kainiton. 20 Unya gisugo niya ang pipila ka kusgan nga mga lalaki sa iyang kasundalohan nga gapuson sila si Sadrac, si Mesac, ug si Abednego ug sa pagtambog kanila didto sa nagdilaab nga hudno. 21 Gigapos sila nga nagsul-ob gihapon sa ilang mga kupo, mga bisti, mga purong, ug uban pang mga sapot, ug gitambog sila ngadto sa nagdilaab nga hudno. 22 Tungod kay gipatuman man gayod ang mando sa hari ug labihan na kainit ang hudno, nakapatay ang kalayo sa mga lalaki nga nagtambog kang Sadrac, Mesac, ug Abednego. 23 Kining tulo ka lalaki, si Sadrac, si Mesac, ug si Abednego, gitambog nga ginapos didto sa nagdilaab nga hudno. 24 Unya natingala si haring Nebucadnezar ug midali pagtindog. Nangutana siya sa iyang mga magtatambag, "Dili ba tulo man ka tawong ginapos ang atong gitambog sa kalayo?" Gitubag nila ang hari, "Tinuod kana, O hari." 25 Miingon siya, "Apan upat ka tawo ang akong nakita nga walay gapos nga naglakawlakaw taliwala sa kalayo, ug wala sila maunsa. Ang kahayag sa ikaupat sama sa anak sa mga dios." 26 Unya mipaduol si Nebucadnezar sa pultahan sa nagdilaab nga hudno ug gitawag niya sila, "Gawas kamo Sadrac, Mesac, ug Abednego, mga alagad sa Dios nga Labing Halangdon! Duol ngari!" Unya nanggawas sa kalayo si Sadrac, si Mesac, ug si Abednego. 27 Ang mga gobernador sa probinsya, mga gobernador sa rehiyon, ug uban pang mga gobernador, ug ang mga magtatambag sa hari nga nagtigom didto nakakita niining mga tawhana. Ang kalayo wala makapaso sa ilang mga lawas; wala masunog ang ilang mga buhok; ug wala maunsa ang ilang mga bisti; ug wala gani sila nanimahong aso. 28 Miingon si Nebucadnezar, "Daygon nato ang Dios ni Sadrac, ni Mesac, ug ni Abednego, nga nagpadala sa iyang mensahero ug naghatag sa iyang mensahe ngadto sa iyang mga alagad. Nagsalig sila kaniya sa dihang wala nila tumana ang akong mando, ug gitugyan nila ang ilang mga lawas kay sa pagsimba o paghapa sa bisan unsang dios gawas sa ilang Dios. 29 Busa nagpakanaog ako ug kasugoan nga si bisan kinsa nga mga tawo, mga nasod, o mga pinulongan ang magpasipala sa Dios ni Sadrac, ni Mesac, ug ni Abednego tagodtagoron gayod, ug kinahanglan panggun-obon ang ilang mga pinuy-anan tungod kay walay laing dios nga makaluwas sama niini." 30 Unya gipatas-an sa hari ang katungdanan ni Sadrac, ni Mesac, ug ni Abednego sa probinsya sa Babilonia.

4 Si Haring Nebucadnezar nagpadala niini nga kasugoan ngadto sa tanang katawhan, mga kanasoran, ug mga pinulongan nga nagpuyo sa kalibotan: "Magmalinawon pa unta kamo. 2 Ikalipay ko ang pagsugilon kaninyo ang mahitungod sa mga ilhanan ug mga katingalahan nga gibuhat kanako sa Dios nga Labing Halangdon. 3 Pagkagamhanan sa iyang mga timailhan ug iyang mga katingalahan! Ang iyang gingharian mao ang walay kataposang gingharian, ug ang iyang pagbuot molungtad hangtod sa tanang kaliwatan." 4 Ako si Nebucadnezar, malipayong nagpuyo sa akong panimalay, ug nagmalipayon sa kabuhong dinhi sa akong palasyo. 5 Apan aduna akoy damgo nga nakapahadlok kanako. Samtang naghigda ako, nakapahasol kanako ang hulagway nga akong nakita ug ang panan-awon sa akong hunahuna. 6 Busa nagmando ako nga dad-on dinhi kanako ang tanang tawo sa Babilonia nga may kaalam aron hubaron nila ang kahulogan sa akong damgo. 7 Unya miabot ang mga salamangkero, kadtong nag-angkon nga makasulti sa mga patay, ang maalamong mga tawo, ug ang mga nagatuon sa mga bituon. Gisugilon ko kanila ang damgo, apan wala nila kini mahubad alang kanako. 8 Apan sa kaulahian miabot si Daniel—nga ginganlan usab ug Belteshazar nga mao ang ngalan sa akong dios, ug anaa kaniya ang espiritu sa balaang mga dios—ug gisugilon ko kaniya ang damgo. 9 "Belteshazar, labaw sa mga salamangkero, nasayod ako

nga ang espiritu sa balaang mga dios anaa kanimo ug walay tinago nga lisod alang kanimo. Sultihi ako sa akong nakita sa akong damgo ug unsa ang buot ipasabot niini. **10** Mao kini ang panan-awon nga akong nakita sa akong hunahuna samtang ako naghigda sa akong higdaanan: Milantaw ako, ug adunay kahoy nga anaa sa taliwala sa kalibotan, taas kini kaayo. **11** Mitubo ang maong kahoy ug nahimong lig-on. Misangko ang tumoy niini sa kalangitan, ug makita kini ngadto sa tanang bahin sa tibuok kalibotan. **12** Maanindot ang mga dahon niini, daghan ug mga bunga, ug igo nga makapakaon sa tanan. Nagpasilong niini ang mga mananap, ug nagbatog sa mga sanga niini ang mga langgam sa kalangitan. Ang tanang buhing mga binuhat makakuhag pagkaon gikan niini. **13** Nakita ko sa akong hunahuna samtang ako naghigda sa akong higdaanan, ug ang balaang mensahero mikanaog gikan sa kalangitan. **14** Misinggit siya ug miingon, 'Putla ang kahoy ug putla ang mga sanga, husloa ang mga dahon niini, ug kataga ang mga bunga niini. Papahawaa ang mga mananap nga anaa ilalom niini ug palupara ang mga langgam gikan sa mga sanga. **15** Ibilin ang tuod sa mga gamot niini sa yuta, nga hiniktan sa puthaw ug bronse, taliwala sa lunhaw nga mga sagbot sa kaumahan. Pasagdi nga mabasa kini sa yamog nga gikan sa kalangitan. Pasagdi nga magpuyo kini uban sa mga mananap sa kasagbotan diha sa yuta. **16** Pasagdi nga mausab ang iyang hunahuna gikan sa panghunahuna sa tawo, ug pasagdi nga maghunahuna siya sama sa mananap hangtod mahuman ang pito ka tuig. **17** Kini nga hukom sumala sa kasugoan nga gibalita sa mensahero. Kini nga hukom gibuhat sa usa ka balaan aron masayod kadtong mga buhi nga ang Labing Halangdon magmando sa tanang gingharian sa katawhan ug ihatag kang bisan kinsa nga buot niyang ibutang nga magmando niini, bisan paman sa labing yanong mga tawo.' **18** Ako si Haring Nebucadnezar, nagdamgo niini. Karon ikaw Belteshazar, sultihi ako sa hubad, tungod kay walay bisan usa sa mga tawong may kaalam dinhi sa akong gingharian ang nakahubad niini alang kanako. Apan makahimo ka niini, tungod kay ang espiritu sa balaang mga dios anaa man kanimo." **19** Unya si Daniel nga ginganlan usab ug Belteshazar, wala gayod mahimutang sa makadiyot, ug nahasol ang iyang hunahuna. Miingon ang hari, "Belteshazar, ayaw tugoti nga mahasol ka sa damgo o sa hubad niini." Mitubag si Belteshazar, "Akong agalon, hinaot unta nga ang damgo alang niadtong nagdumot kanimo; hinaot unta nga ang hubad niini alang sa imong mga kaaway. **20** Ang kahoy nga imong nakita—nga mitubo ug nahimong lig-on, ug ang tumoy niini mikasangko sa kalangitan, ug makita sa tanang bahin sa kalibotan— **21** nga may maanindot nga mga dahon, ug adunay daghan nga mga bunga, aron mahimong pagkaon alang sa tanan, ug sa ilalom niini nagpasilong ang mga mananap sa kaumahan, ug gipuy-an sa mga langgam sa kalangitan— **22** kini nga kahoy mao ikaw, O hari, ikaw nga nahimong kusgan. Ang imong pagkabantogan midako ug misangko sa kalangitan, ug ang imong kagahom miabot ngadto sa tanang bahin sa kalibotan. **23** Nakita mo, O hari, ang balaang mensahero nga mikanaog gikan sa langit ug miingon, 'Putla ang kahoy ug laglaga kini, apan ibilin ang tuod sa mga gamot diha sa yuta, nga hiktan sa puthaw ug bronse, nga anaa taliwala sa lunhaw nga mga sagbot sa kaumahan. Pasagdi kini nga mabasa sa yamog nga gikan sa kalangitan. Pasagdi kini nga magpuyo uban sa ihalas nga mga mananap diha sa kaumahan hangtod nga molabay ang pito ka tuig.' **24** Mao kini ang hubad, O hari. Mao kini ang kasugoan sa Labing Halangdon nga moabot kanimo, akong agalon nga hari. **25** Papahawaon ka gikan sa mga tawo, ug magpuyo ka uban sa ihalas nga mga mananap sa kaumahan. Mokaon ka ug sagbot sama sa usa ka torong baka, ug mabasa ka sa yamog nga gikan sa kalangitan, ug molabay ang pito ka tuig hangtod nga ilhon mo nga ang Labing Halangdon maoy nagmando sa mga gingharian sa katawhan ug ihatag niya kini kang bisan kinsa nga buot niyang hatagan. **26** Mahitungod sa gimando nga ibilin ang tuod sa mga gamot sa kahoy, niini nga pamaagi ibalik kanimo ang imong gingharian sa panahon nga ilhon mo nga ang langit mao ang tigdumala. **27** Busa, O hari, dawata ang akong tambag kanimo. Hunong na sa pagpakasala ug buhata ang maayo. Biyai ang daotan nimong binuhatan pinaagi sa pagpakitag kaluoy ngadto sa mga dinaogdaog, ug basin pa kon magpadayon ang imong pagkamauswagon. **28** Kining tanan nahitabo gayod kang Haring Nebucadnezar. **29** Paglabay sa dose ka bulan naglakawlakaw siya didto sa atop sa iyang harianong gingharian sa Babilonia, **30** ug miingon siya, "Dili ba mao man kini ang bantogang Babilonia, nga akong gitukod alang sa akong harianong pinuy-anan, alang sa kahimayaan sa akong kadungganan?" **31** Sa dihang wala pa natapos ang hari sa pagsulti, adunay tingog nga gikan sa langit: "Haring Nebucadnezar, gipahibalo kini kanimo nga kining gingharian pagakuhaon na gikan kanimo. **32** Papahawaon ka gikan sa katawhan, ug magpuyo ka uban sa ihalas nga mga mananap diha sa kaumahan. Magakaon ka ug sagbot sama sa usa ka torong baka. Molabay ang pito ka tuig hangtod nga ilhon mo nga ang Labing Halangdon mao ang nagmando sa mga gingharian sa katawhan ug ihatag niya kini kang bisan kinsa nga buot niyang hatagan." **33** Dihadiha nahitabo gayod kini nga kasugoan batok kang Nebucadnezar. Gipapahawa siya gikan sa katawhan. Mikaon siyag sagbot sama sa torong baka, ug nabasa ang iyang lawas sa yamog nga gikan sa kalangitan. Mitaas ang iyang

buhok sama sa balahibo sa agila, ug ang iyang mga kuko sama sa kuko sa mga langgam. **34** Sa kataposang mga adlaw, ako si Nebucadnezar, mihangad sa langit, ug nahibalik kanako ang akong maayong panimuot. “Gidayeg ko ang Labing Halangdon, ug gipasidunggan ug gihimaya ko siya nga buhi sa walay kataposan. Kay ang iyang paghari walay kataposan, ug ang iyang gingharian molungtad hangtod sa tanang kaliwatan. **35** Ang tanang lumolupyo sa kalibotan giila nga ubos kaniya; buhaton niya ngadto sa kasundalohan sa langit ug sa mga tawo sa kalibotan ang uyon sa iyang kabubut-on. Walay bisan usa ang makapugong kaniya o makahagit kaniya. Walay bisan usa ang makasulti kaniya, 'Nganong gibuhat mo man kini?'” **36** Sa samang higayon nga nahibalik ang akong maayong panghunahuna, nahibalik usab kanako ang akong dungog ug katahom alang sa kahimayaan sa akong gingharian. Nalooy kanako ang akong mga magtatambag ug ang akong mga pangulo. Nahibalik kanako ang akong trono, ug nahimo pa akong mas bantogan. **37** Karon, ako si Nebucadnezar, magdayeg, magpasidungog, ug maghimaya sa Hari sa langit, kay ang tanan nga iyang gihimo maayo, ug ang iyang pamaagi makataronganon. Ginapaubos niya kadtong magarbohon.

5 Ang hari nga si Belshazar nagpahigayon ug dakong bangkite alang sa liboan niya ka inilang mga tawo, ug nakig-inom siya ug bino atubangan sa liboan ka mga tawo. **2** Samtang nag-inom si Belshazar ug bino, nagmando siya nga kuhaon ang mga sudlanan nga hinimo sa bulawan o sa plata nga gikuha sa iyang amahan nga si Nebucadnezar gikan sa templo sa Jerusalem, aron maimnan niya, sa iyang inilang mga tawo, sa iyang mga asawa ug mga puyopuyo. **3** Gidala sa mga sulugoon ang mga sudlanan nga bulawan nga gikuha gikan sa templo, ang balay sa Dios, didto sa Jerusalem. Gigamit kini nga imnanan sa hari, sa inilang mga tawo, sa iyang mga asawa ug sa iyang mga puyopuyo. **4** Nanginom sila ug bino ug nagdayeg sa ilang mga diosdios nga hinimo sa bulawan ug sa plata, sa bronse, sa puthaw, sa kahoy, ug sa bato. **5** Niadtong taknaa mitungha ang mga tudlo sa kamot sa tawo diha atbang sa tungtonganan sa lampara ug misulat sa bungbong sa palasyo sa hari. Gamay lamang nga bahin sa kamot ang nakita sa hari samtang nagsulat kini. **6** Unya nangluspad ang dagway sa hari ug nalisang siya sa iyang gihunahuna; nawad-an ug kusog ang iyang mga paa, ug nagapangurog ang iyang mga tuhod. **7** Unya misinggit ang hari nga nagsugo sa pagdala niadtong nag-angkon nga makasulti sa mga patay, mga tawong maalamon, ug mga astrologo. Giingnan sa hari kadtong inila sa ilang pagkamaalamon sa Babilonia, “Si bisan kinsa ang makasaysay niining sinulat ug sa buot ipasabot niini pagasul-oban sa tapul nga bisti ug ipakwentas kaniya ang kwentas nga bulawan. Mabatonan niya ang katungod sa ikatulo nga labing taas nga magmamando sa gingharian.” **8** Unya misulod ang tanang tawo sa hari nga inila sa ilang pagkamaalamon, apan dili nila mabasa ang nakasulat o makasaysay sa kahulogan niini ngadto sa hari. **9** Busa nabalaka pag-ayo si Haring Belshazar ug nangluspad ug samot ang iyang dagway. Nalibog pag-ayo ang mga inilang tawo sa hari. **10** Karon misulod ang rayna sa balay nga gipahigayonan sa bangkite tungod sa gisulti sa hari ug sa mga inila nga mga tawo. Miingon ang rayna, “Mabuhi sa kanunay ang Hari! Ayaw tugoti nga masamok ang imong hunahuna. Ayaw tugoti nga mangluspad pa ang imong dagway. **11** Adunay usa ka tawo dinhi sa imong gingharian nga may espiritu sa balaang mga dios. Sa panahon sa imong amahan, ang kahayag, ug ang panabot, ug ang kaalam sama sa kaalam sa mga dios makaplagan kaniya. Si Haring Nebucadnezar, ang imong amahan, naghimo kaniya nga labaw sa mga salamangkero, maingon man nga labaw niadtong makasulti sa mga patay, sa mga tawong maalamon, ug sa mga astrologo. **12** Usa ka talagsaong espiritu, kahibalo, panabot, paghubad sa mga damgo, pagpahayag sa mga tigmo ug pagsulbad sa mga problema—kini nga mga katakos makaplagan niining tawo nga si Daniel, nga ginganlan sa hari ug Belteshazar. Karon ipatawag si Daniel ug sultihan ka niya sa kahulogan sa nahisulat.” **13** Unya gidala si Daniel sa atubangan sa hari. Miingon ang hari kaniya, “Ikaw si Daniel, usa sa mga tawo nga binihag gikan sa Juda, nga gikuha sa akong amahan nga hari gikan sa Juda. **14** Nadungog ko ang mahitungod kanimo, nga anaa kanimo ang espiritu sa mga dios, ug ang kahayag ug ang panabot ug ang talagsaong kaalam makaplagan diha kanimo. **15** Karon gidala dinhi sa akong atubangan ang mga tawo nga giila nga maalamon ug kadtong nag-angkon nga makasulti sa patay aron basahon kining sinulat ug itug-an kanako ang hubad niini, apan dili sila makatug-an kanako sa buot ipasabot niini. **16** Nadungog ko nga makahubad ka ug makasulbad sa mga problema. Karon kung mabasa nimo ang sinulat ug masaysay ang buot ipasabot niini, pagasul-oban ka sa bisti nga tapul ug pakwentasan ug bulawan, ug mabatonan mo ang katungod sa ikatulo sa labing taas nga magmamando sa gingharian.” **17** Unya mitubag si Daniel sa atubangan sa hari, “Imoha na lamang kanang imong mga gasa, ug ihatag ang imong mga ganti ngadto sa laing tawo. Apan, basahon ko gihapon ang sinulat alang kanimo, O hari, ug isaysay ko kanimo ang buot ipasabot niini. **18** Alang kanimo, O hari, gihatag sa Labing Gamhanang Dios ngadto kang Nebucadnezar nga imong amahan ang gingharian, ang pagkabantogan, ang kadungganan, ug ang pagkagamhanan. **19** Tungod sa pagkabantogan nga gihatag sa Dios kaniya,

ang tanang katawhan, kanasoran, ug ang tanang pinulongan nagapangurog ug nahadlok kaniya. Gipatay niya kadtong gusto niya nga patyon, ug gipabiling buhi kadtong iyang gusto nga buhion. Gipataas niya kadtong iyang nahimot-an, ug iyang gipaubos kadtong iyang gingbut-an. **20** Apan sa dihang nagmagarbohon na ang iyang kasingkasing ug nagmagahi ang iyang espiritu nga mapalabilabihon na, gipakanaog siya gikan sa iyang harianong trono, ug gikuha nila gikan kaniya ang kagahom. Gipapahawa siya gikan sa katawhan, ug may pangisip siya sama sa usa ka mananap, ug nagpuyo siya tipon sa ihalas nga mga asno. **21** Mikaon siya ug sagbot sama sa baka. Nahumod ang iyang lawas sa yamog nga gikan sa langit hangtod nga nakaamgo siya nga ang Labing Gamhanang Dios mao ang nagamando sa tanang gingharian sa katawhan ug magbuot kung si kinsa ang gusto nga magmando kanila. **22** Ikaw Belshazar nga iyang anak, wala magpaubos sa imong kasingkasing, bisan nasayod ka na niining tanan. **23** Nagpasigarbo ka sa imong kaugalingon batok sa Ginoo sa langit. Gipakuha mo kanila ang mga sudlanan nga gikan sa iyang templo nga giimnan mo ug bino, sa inila nga mga tawo, sa imong mga asawa ug sa mga puyopuyo, ug gidayeg ninyo ang mga diosdios nga hinimo sa plata ug sa bulawan, sa bronse, sa puthaw, sa kahoy, ug sa bato—mga diosdios nga dili makakita, dili makadungog, o wala masayod sa tanan. Wala ninyo pasidunggi ang Dios nga nagkupot sa inyong gininhawa diha sa iyang kamot ug nasayod sa tanan ninyong mga dalan. **24** Busa gipakita sa Dios ang iyang kamot gikan sa iyang presensya ug nahitabo kining sinulat. **25** Mao kini ang gisulat, “Mene, Mene, Tekel ug Pharsin.' **26** Mao kini ang buot ipasabot: Ang 'Mene', nagpasabot nga giihap na sa Dios ang imong paghari sa gingharian ug natapos na kini. **27** Ang 'Tekel', 'nagpasabot nga gitimbang ka sa timbangan ug nahibaloan nga kulang ka sa timbang.' **28** Ang 'Peres', 'kini nagpasabot nga nabahin ang imong gingharian ug gihatag ngadto sa mga taga-Media ug sa mga taga-Persia.'" **29** Unya nagmando si Belshazar, ug gibistihan nila ug tapul si Daniel. Gikwentasan siyag bulawang kwentas, ug gipahibalo sa hari ang mahitungod kaniya nga aduna siyay katungod sa ikatulo nga labing taas nga magmamando sa gingharian. **30** Niadtong gabhiona, gipatay si Belshazar, ang hari sa Babilonia, **31** ug si Darius nga taga-Media maoy mipuli sa gingharian sa dihang 62 na ang iyang pangidaron.

6 Nakapahimuot kang Darius ang pagpili sa gingharian ug 120 ka mga gobernador sa mga probinsya nga maoy magdumala sa tibuok gingharian. **2** Labaw kanila ang tulo ka pangulo nga tigdumala, ug ang usa kanila mao si Daniel. Gipili kining mga pangulo nga tigdumala aron nga magdumala sa mga gobernador sa probinsya, aron dili na mawad-an ang hari. **3** Labing inila si Daniel sa ubang mga pangulo nga tigdumala ug sa mga gobernador sa probinsya tungod kay aduna siyay talagsaong espiritu. Naglaraw ang hari nga himoon siya nga labaw sa tibuok gingharian. **4** Unya ang ubang pangulo nga tigdumala ug ang mga gobernador sa probinsya nangita ug sayop sa katungdanan nga ginabuhat ni Daniel alang sa gingharian, apan wala silay nakita nga daotan o sayop sa iyang katungdanan tungod kay matinud-anon siya. Walay sayop o pagpasagad nga nakaplagan kaniya. **5** Unya miingon kining mga tawhana, “Wala gayod kitay makitang hinungdan nga ikasumbong batok niining Daniel gawas kung pangitaan nato siya ug butang nga mobatok kaniya nga may kalabutan sa balaod sa iyang Dios.” **6** Unya gidala sa mga pangulong tigdumala ug sa mga gobernador ang usa ka laraw ngadto sa atubangan sa hari. Miingon sila kaniya, “O Haring Darius, mabuhi ka unta sa kanunay! **7** Nakahukom ug nagkauyon ang mga gobernador, ang tanang pangulong tigdumala sa gingharian, ang mga gobernador sa rehiyon, ug ang mga gobernador sa probinsiya, ang mga magtatambag, ug ang mga gobernador, nga ikaw nga hari, magpakanaog ug usa ka kasugoan ug kinahanglan nga ipatuman kini, aron ang si bisan kinsa ang mag-ampo ngadto sa bisan unsa nga dios o sa tawo sulod sa 30 ka adlaw, gawas kanimo, O hari, kanang tawhana kinahanglan nga itambog ngadto sa puy-anan sa mga liyon. **8** Karon, O hari, ipakanaog ang kasugoan ug pirmahi ang dukomento aron dili kini mahimong usbon, sumala sa mga balaod sa Medianhon ug sa Persianhon, aron dili na kini makawang.” **9** Busa gipirmahan kini ni haring Darius ang dukomento nga ipakanaog ang kasugoan ngadto sa usa ka balaod. **10** Sa pagkasayod ni Daniel nga gipirmahan na ang dukomento ug nahimong balaod, mipauli siya sa iyang balay (karon abli ang mga bintana sa iyang lawak sa taas nga bahin sa balay nga nag-atubang ngadto sa Jerusalem), ug miluhod siya, sama sa iyang ginabuhat katulo sa usa ka adlaw, unya nag-ampo ug nagpasalamat ngadto sa iyang Dios, sama sa iyang ginabuhat kaniadto pa. **11** Unya nakita niining mga tawhana nga naghiusa sa paghimo niini nga laraw nga nangaliyupo ug nagpakitabang si Daniel sa Dios. **12** Unya miadto sila sa hari ug nakigsulti kaniya mahitungod sa iyang balaod: “Dili ba gipakanaog mo man ang usa ka balaod nga ang tanan nga mag-ampo sa bisan unsang dios o sa tawo sulod sa 30 ka adlaw, gawas kanimo, O hari, kinahanglan itambog ngadto sa puy-anan sa mga liyon?” Mitubag ang hari, “Magpabilin kini nga balaod, sumala sa balaod sa mga taga-Medes ug sa mga taga-Persia; dili na kini mahimong usabon.” **13** Unya gitubag nila ang hari, “Kanang tawo nga si Daniel, nga usa sa mga tawo nga binihag gikan sa Juda, wala

nagtagad kanimo, O hari, o sa balaod nga imong gisilyohan. Nag-ampo hinuon siya sa iyang Dios makatulo sa usa ka adlaw." **14** Sa pagkadungog sa hari niini, nasubo gayod siya pag-ayo, ug naghunahuna siya sa pagluwas kang Daniel gikan niini nga balaod. Naningkamot siya nga luwason si Daniel hangtod nga misalop na ang adlaw. **15** Unya kini nga mga tawo nga nagsabot sa maong laraw nangadto sa hari ug miingon kaniya, "Hibaloi, O hari, nga mao kini ang balaod sa mga taga-Medes ug sa mga taga-Persia, nga wala gayoy kasugoan ni balaod nga gipakanaog sa hari nga mahimong usabon." **16** Unya nagmando ang hari, ug gipasulod nila si Daniel, ug gitambog nila siya ngadto sa puy-anan sa mga liyon. Unya miingon ang hari kang Daniel, "Hinaot nga ang imong Dios, nga padayon mong gialagaran magluwas kanimo." **17** Gitabonan ug usa ka bato ang agianan sa puy-anan, ug gisilyohan kini sa hari sa iyang kaugalingong singsing nga pangsilyo ug uban sa singsing nga silyo sa iyang mga inilang tawo aron walay makahimo sa pag-usab sa gihimo mahitungod kang Daniel. **18** Unya mipauli ang hari sa iyang palasyo ug nagpuasa siya niadtong gabhiona. Walay gihimo nga kalingawan sa iyang atubangan, ug wala siya duawa sa katulogon. **19** Unya sa pagkakaadlawon mibangon ang hari ug midali sa pag-adto sa puy-anan sa mga Liyon. **20** Sa dihang nagkaduol na siya sa puy-anan, gitawag niya si Daniel uban ang masub-anong tingog, miingon kang Daniel, "Daniel, alagad sa buhi nga Dios, giluwas ka ba sa imong Dios, nga padayon nimong gialagaran gikan sa mga liyon?" **21** Unya miingon si Daniel, "Mabuhi unta sa kanunay ang hari! **22** Gipadala sa akong Dios ang iyang anghel nga maoy nagtak-om sa baba sa mga liyon, ug wala nila ako tukba. Kay nakaplagan ako nga matarong sa iyang atubangan ug sa imong atubangan usab, O hari, ug wala akoy daotan nga gihimo kanimo." **23** Unya nalipay pag-ayo ang hari. Nagmando siya kanila nga ipagawas si Daniel sa puy-anan sa mga liyon. Busa gipagawas nila si Daniel sa puy-anan sa mga liyon. Walay gasgas nga nakita kaniya, tungod kay nagsalig siya sa iyang Dios. **24** Unya nagmando ang hari, ug gikuha nila kadtong mga tawo nga nagpasangil kang Daniel ug gitambog sila ngadto sa puy-anan sa mga liyon—lakip ang ilang mga anak, ug ang ilang mga asawa. Sa wala pa sila motugkad sa salog, gitukob dayon sila sa mga liyon ug gikuniskunis hangtod nga nangapino ang ilang kabukogan. **25** Unya nagsulat si Haring Darius ngadto sa tanang katawhan, sa kanasoran, ug sa mga pinulongan nga nagpuyo sa tibuok kalibotan: "Hinaot magmalungtaron ang kalinaw alang kaninyo. **26** Ipakanaog ko ang usa ka kasugoan sa tanan nga gingsakpan sa akong gingharian kinahanglan nga ang mga tawo magapangurog ug mahadlok sa Dios ni Daniel, tungod kay siya mao ang buhi nga Dios ug magpuyo sa walay kataposan, ang iyang gingharian dili gayod mapukan; ang iyang gahom walay kinutoban. **27** Giluwas niya kita ug gitabangan, ug nagahimo siya ug mga katingalahan ug mga kahibulongan sa langit ug sa yuta; giluwas niya si Daniel gikan sa kapintas sa mga liyon." **28** Busa nagmauswagon si Daniel sa panahon sa paghari ni Darius ug sa panahon sa paghari ni Cyrus nga usa ka Persianhon.

7 Sa unang tuig sa paghari ni Belshazar sa Babilonia, adunay damgo si Daniel ug mga panan-awon samtang naghigda siya sa iyang higdaanan. Unya gisulat niya kung unsa ang iyang nakita sa damgo. Gisulat niya ang labing mahinungdanong mga panghitabo: **2** Gisaysay kini ni Daniel, "Sa akong panan-awon sa kagabhion nakita ko ang upat ka hangin sa langit nga mikusokuso sa lapad nga dagat. **3** Migula sa dagat ang upat ka nagkalainlaing dagkong mananap. **4** Ang unang mananap sama sa usa ka liyon apan adunay mga pako sa agila. Unya nakita ko, nga giputol ang mga pako niini ug gialsa kini gikan sa yuta ug gipabarog kini sa duha ka tiil, sama sa usa ka tawo. Gihatagan kini ug hunahuna sama sa tawo. **5** Unya adunay ikaduhang mananap, nga sama sa uso, ug mitakubo kini; gitangag niini ang tulo ka gusok. Gisultihan kini, 'Tindog ug kaona ang daghang mga tawo.' **6** Pagkahuman niini milantaw ako pag-usab. Adunay laing mananap, daw sama kini sa usa ka liyopardo. Sa likod niini adunay upat ka mga pako sama sa langgam, ug kini adunay upat ka mga ulo. Gihatagan kini ug katungod sa pagmando. **7** Human niadto, sa pagkagabii nakita ko sa akong damgo ang ikaupat nga mananap, makalilisang, bangis, ug kusgan kaayo. Kini adunay ngipon nga puthaw; may giusap, unya mipinopino ug mitunobtunob kung unsa ang nahibilin. Lahi kini gikan sa ubang mga mananap, ug may napulo kini ka mga sungay. **8** Samtang gisud-ong ko ang mga sungay, gilantaw ko kini ug nakita ko ang laing sungay nga mitubo sa taliwala niini, usa ka gamay nga sungay. Ang unang tulo ka mga sungay nangaibot gikan sa giturokan niini. Nakita ko niini nga sungay ang mga mata nga sama sa mga mata sa tawo ug baba nga nagpasigarbo mahitungod sa dagko nga mga butang. **9** Sa paglantaw nako, may gipahimotang nga mga trono, ug milingkod sa iyang lingkoranan ang Walay Kataposan. Ang iyang bisti sama ka puti sa niyebe, ug ang iyang buhok sama ka puti sa lonlon nga balahibo sa karnero. Ang iyang trono nagadilaab sa kalayo, ug ang ligid niini nagadilaab sa kalayo. **10** Nagdagayday ang usa ka suba nga kalayo gikan sa iyang atubangan; minilyon ang mialagad kaniya, ug usa ka gatos ka milyon ang mibarog sa iyang atubangan. Andam na sa paghukom ang hukmanan, ug giablihan na ang mga basahon. **11** Nagpadayon ako sa pagsud-ong tungod

sa mapasigarbohong mga pulong nga ginasulti sa sungay. Nagasud-ong ako samtang gipatay ang mananap, ug gilaglag ang lawas niini, ug gitugyan kini aron pagasunogon. **12** Alang niadtong upat ka nahibiling mga mananap, gikuhaan sila sa katungod sa pagmando, apan gilugwayan pa ang ilang kinabuhi sa gitakda nga panahon. **13** Sa akong panan-awon nianang gabhiona, nakita ko nga miabot uban sa mga panganod sa kalangitan ang usa ka binuhat nga sama sa anak sa tawo; miduol siya sa Walay Kataposan ug nagpaila sa iyang atubangan. **14** Gihatag kaniya ang katungod sa pagmando, ang himaya, ug ang harianong kagahom aron alagaran siya sa tanang katawhan, mga nasod, ug ang mga pinulongan. Ang iyang katungod sa pagmando molungtad sa walay kataposan ug katungod nga dili mawagtang, ug ang iyang gingharian dili gayod mapukan. **15** Alang kanako, Ako si Daniel, nagsubo ang akong espiritu nga ania kanako, ug naghasol kanako ang mga panan-awon nga akong nakita sa akong hunahuna. **16** Miduol ako sa usa kanila nga nagbarog didto ug naghangyo kaniya nga ipakita kanako ang kahulogan niining mga butanga. **17** 'Kining dagkong mga mananap nga upat kabuok, mao kini ang upat ka mga hari nga motungha sa kalibotan. **18** Apan ang balaang katawhan sa Labing Halangdon ang manag-iya sa gingharian, ug panag-iyahon nila kini hangtod sa walay kataposan.' **19** Unya buot ako nga masayod pa gayod mahitungod sa ikaupat nga mananap—lahi kini kay sa uban ug hilabihan gayod kini ka makalilisang tungod sa puthaw nga mga ngipon ug sa mga kuko nga bronse niini; may giusap kini, ug mipinopino kini, ug mitunobtunob kung unsa ang nahibilin. **20** Buot ako nga masayod sa napulo ka mga sungay nga anaa sa mga ulo niini, ug mahitungod sa laing sungay nga mitubo, ug sa tulo ka sungay sa wala pa kini mangaibot. Buot ako nga masayod mahitungod sa sungay nga adunay mga mata ug mahitungod sa baba nga nagpasigarbo mahitungod sa dagkong mga butang ug daw mas labaw pa kay sa mga kauban niini. **21** Sa akong paglantaw, nakita ko nga kini nga sungay nakiggubat batok sa balaang katawhan ug mipildi kini kanila **22** hangtod nga miabot ang Walay Kataposan, ug ang hustisya gihatag ngadto sa balaang katawhan sa Labing Halangdon. Unya miabot ang panahon nga naangkon sa balaang katawhan ang gingharian. **23** Mao kini ang gisulti sa tawo, 'Alang sa ikaupat nga mananap, mao kini ang ikaupat nga gingharian nga lahi sa ubang mga gingharian. Pagalamyon niini ang tibuok kalibotan, ug tunobtunoban kini ug pinopinohon. **24** Alang sa napulo ka mga sungay, gikan niini nga gingharian motungha ang napulo ka mga hari, ug ang laing hari motungha human kanila. Lahi siya kay sa mga nag-una kaniya, ug buntogon niya ang tulo ka mga hari. **25** Magasulti siya ug mga pulong batok sa Labing Halangdon ug pagalutoson ang katawhan sa Labing Halangdong Dios. Pagasulayan niya sa pag-usab ang mga kapistahan ug ang balaod. Kini nga mga butang itugyan ngadto sa iyang kamot sulod sa usa ka tuig, dugang ang duha ka tuig ug tunga. **26** Apan andam sa paghukom ang hukmanan, ug pagakuhaon nila ang iyang harianong gahom aron pagawagtangon ug pagalaglagon sa kataposan. **27** Ang gingharian ug ang kagahom, ug ang kabantogan sa mga gingharian ilalom sa tibuok kalangitan, ihatag sa katawhan nga nahisakop sa balaang katawhan sa Labing Halangdon. Ang iyang gingharian mao ang walay kataposang gingharian, ug alagaron siya ug tumanon sa ubang gingharian.' **28** Mao kini ang kataposan sa panan-awon. Alang kanako, ako si Daniel, nabalaka ako pag-ayo sa paghunahuna niining mga butanga ug nangluspad akong dagway. Apan gitipigan ko kining mga butanga sa akong kaugalingon.

8 Sa ikatulong tuig sa paghari ni Haring Belshazar, ako, si Daniel nakakita ug usa ka panan-awon (human niadtong naunang panan-awon). **2** Nakita ko sa panan-awon nga sa paglantaw ko atua na ako didto sa kuta sa Susa didto sa probinsiya sa Elam. Nakita ko sa panan-awon nga didto ako daplin sa Kanal sa Ulai. **3** Mihangad ako ug nakita ko diha sa akong atubangan ang usa ka laking karnero nga may duha ka sungay nga nagbarog daplin sa kanal. Ang usa ka sungay mas taas kay sa usa, apan hinay ang pagtubo sa taas kay sa mubo ug naapsan sa mubo ang gitas-on niini. **4** Nakita ko ang laking karnero nga nagdagan padulong sa kasadpan, sa amihanan, ug sa habagatan; wala gayoy laing mga mananap nga makasukol kaniya. Wala gayoy bisan usa kanila nga makaluwas gikan sa iyang mga kamot. Gibuhat niya ang iyang gusto, ug nahimo siyang bantogan. **5** Samtang namalandong ako mahitungod niini, nakita ko ang torong kanding nga migula gikan sa kasadpan, nga milatas sa ibabaw sa tibuok kalibotan, paspas ang dagan niini nga wala magdapat sa yuta. Ang maong torong kanding may dakong sungay sa tungatunga sa iyang mga mata. **6** Miduol siya sa laking karnero nga may duha ka sungay - nakita ko ang laking karnero nga nagbarog sa pikas tampi sa kanal - ug midasmag sa hilabihang kapintas ang torong kanding padulong sa laking karnero. **7** Nakita ko nga duol na ang torong kanding ngadto sa laking karnero. Napungot siya pag-ayo sa laking karnero, unya gisungag niya siya ug nabali ang duha ka sungay niini. Wala makasukol kaniya ang laking karnero. Gitumba siya sa torong kanding sa yuta ug gitamaktamakan. Walay si bisan kinsa nga makaluwas sa laking karnero gikan sa iyang gahom. **8** Unya midako pag-ayo ang torong kanding. Apan sa dihang nakusgan na siya, nabali ang iyang dakong sungay, ug sa nahimutangan niini mitubo ang upat ka laing dagkong sungay nga nag-atubang

sa upat ka mga kahanginan sa kalangitan. 9 Mitubo ibabaw
sa usa niini ang laing sungay, gamay sa una apan mianam-
anam sa pagdako diha sa habagatan, sa sidlakan, ug sa
matahom nga yuta. 10 Midako kini pag-ayo nga nakiggubat
na kini batok sa kasundalohan sa kalangitan. Ang pipila
niadtong mga kasundalohan ug ang pipila niadtong mga
kabituonan gitambog sa kalibotan, ug gitamaktamakan nila
kini. 11 Gipakasama niya kabantogan ang iyang kaugalingon
sa pangulo sa kasundalohan. Gikuha niini gikan kaniya
ang inadlawang halad sinunog, ug gihugawan ang dapit sa
iyang templo. 12 Tungod sa pagsupak, ang kasundalohan
gitugyan ngadto sa sungay sa kanding, ug gipahunong ang
halad sinunog. Giyatakyatakan sa sungay diha sa yuta ang
kamatuoran, ug nagmalampuson siya sa iyang gibuhat.
13 Unya nadungog ko ang usa ka balaang binuhat nga
misulti ug ang laing balaang binuhat nga mitubag kaniya,
“Hangtod kanus-a ba matapos kining mga butanga, kining
panan-awon mahitungod sa halad sinunog, sa sala nga
makalaglag, ang pagtugyan sa templo, ug ang pagyatakyatak
sa kasundalohan sa kalangitan?” 14 Miingon siya kanako,
“Molungtad kini sulod sa 2, 300 ka mga gabii ug mga adlaw.
Human niana mahiuli na sa hustong kahimtang ang templo.”
15 Sa pagkakita ko sa panan-awon, ako si Daniel, naninguha
sa pagsabot niini. Unya mibarog sa akong atubangan ang
binuhat nga sama sa usa ka tawo. 16 Nadungog ko ang
tingog sa tawo nga nagtawag tungatunga sa mga tampi sa
Kanal sa Ulai. Miingon siya, “Gabriel, tabangi kining tawhana
sa pagsabot sa panan-awon.” 17 Busa miduol siya sa akong
gibarogan. Sa duol na siya, nalisang ako ug mihapa ako sa
yuta. Miingon siya kanako, “Anak sa tawo, sabta nga kining
panan-awon alang sa kataposang panahon.” 18 Samtang
nakigsulti pa siya kanako, natumba ako sa yuta nga walay
panimuot. Unya gihikap niya ako ug gipabarog. 19 Miingon
siya kanako, “Tan-awa, ipakita ko kanimo ang mahitabo
sa umaabot nga panahon sa kapungot, tungod kay ang
panan-awon gitagana alang sa naghinapos nga panahon. 20
Alang sa laking karnero nga imong nakita nga may duha ka
sungay - sila mao ang mga hari sa Media ug Persia. 21
Ang torong kanding mao ang hari sa Gresya. Ang dakong
sungay nga anaa tungatunga sa iyang mga mata mao ang
unang hari. 22 Samtang ang sungay nga nabali diha sa
dapit nga gituboan sa laing upat ka mga sungay - upat
ka mga gingharian ang motungha gikan sa iyang nasod,
apan dili sama kaniyag gahom. 23 Sa kataposang panahon
niadtong mga gingharian, sa dihang moabot na sa utlanan
ang ilang pagkamalinapason, motungha ang usa ka hari
nga mapintas ang panagway nga hilabihan ka maalamon.
24 Mahimo siyang gamhanan apan dili pinaagi sa iyang
kaugalingong gahom. Mahimuot siya kung unsa ang iyang
nagun-ob; mamuhat siya ug magmalampuson. Pildihon
niya ang gamhanang katawhan, ang mga tawo taliwala
sa mga balaan. 25 Pinaagi sa iyang pagkamalimbungon
molampos ang iyang paglimbong ilalom sa iyang paghari.
Magpakabantogan siya sa iyang hunahuna. Laglagon niya
sa kalit lang ang daghang katawhan. Makigbatok pa gani
siya sa Hari sa mga hari, ug mabuntog siya, apan dili
pinaagi sa kamot sa tawo. 26 Matuod ang panan-awon nga
gisulti kanimo mahitungod sa mga kagabhion ug sa mga
kabuntagon. Apan silyohi ang panan-awon, kay magtumong
kini sa umaabot sa daghang mga adlaw. 27 Unya ako si
Daniel, gikapoy ug naluya sulod sa pipila ka mga adlaw.
Unya mibangon ako ug gibuhat ang buluhaton alang sa
hari. Apan nalisang ako sa panan-awon, ug walay usa nga
makasabot niini.

9 Si Darius mao ang anak ni Ahasuerus, usa sa kaliwat sa
taga-Media. Si Ahasuerus mao ang naghari sa gingharian
sa mga taga-Babilonia. 2 Karon sa unang tuig sa paghari
ni Darius, ako si Daniel nagtuon sa mga basahon sa mga
pulong ni Yahweh, ang pulong nga gisulti kang propeta
Jeremias. Nakita ko nga moagi usa ang 70 ka tuig ayha pa
matapos ang pagkasinalikway sa Jerusalem. 3 Mituaw ako
sa Ginoo nga atong Dios ug nagpakilooy kaniya uban ang
pag-ampo ug paghangyo, uban sa pagpuasa, sa pagbistig
sako, ug sa paglingkod diha sa abo. 4 Nag-ampo ako
kang Yahweh nga akong Dios, ug gisugid ko ang atong
mga sala. Miingon ako, “Palihog O Ginoo - ikaw mao
ang bantogan ug kahibulongang Dios - ikaw kanunay ang
nagtuman sa saad ug matinud-anong nahigugma niadtong
nahigugma kanimo ug nagbantay sa imong mga sugo. 5
Nakasala kami ug gibuhat ang daotan. Nagpakadaotan
kami ug nagmasinupakon, gisalikway ang imong mga sugo
ug mga balaod. 6 Wala namo paminawa ang imong mga
sulugoon nga mga propeta nga nagsugilon sa imong ngalan
sa among mga hari, sa among mga pangulo, sa among mga
katigulangan, ug sa tibuok katawhan sa yuta. 7 Kanimo O
Ginoo, nahisakop ang pagkamatarong. Apan alang kanamo
karong adlawa, ania kanamo ang kaulawan sa among
panagway - alang sa katawhan sa Juda ug niadtong namuyo
sa Jerusalem, ug sa tibuok Israel. Apil na niini kadtong anaa
sa duol maingon man usab kadtong atua sa halayo sa tibuok
kayutaan kung asa mo sila patibulaaga. Tungod kini sa
hilabihang pagluib nga nahimo namo batok kanimo. 8 Alang
kanamo O Yahweh ania ang kaulawan sa among panagway
- ngadto sa among mga hari, sa among mga pangulo, ug
sa among mga katigulangan - tungod kay nakasala kami
batok kanimo. 9 Kay iya sa Ginoo nga atong Dios ang
kalooy ug ang kapasayloan, kay misupak man kami batok
kaniya. 10 Wala namo tumana ang tingog ni Yahweh nga

among Dios pinaagi sa pagsubay sa iyang mga balaod nga iyang gihatag kanamo pinaagi sa iyang mga sulugoon nga mga propeta. **11** Gisupak ug gisalikway sa tibuok Israel ang imong balaod, nagdumili sa pagtuman sa imong tingog. Ang tunglo ug ang panumpa nga gisulat diha sa balaod ni Moises, ang alagad sa Dios, gibubo na kanamo tungod kay nakasala kami batok kaniya. **12** Gipamatud-an ni Yahweh ang mga pulong nga iyang gisulti batok kanamo ug batok sa among mga magmamando, pinaagi sa pagpahamtang kanamo sa dakong katalagman. Kay sa ilalom sa tibuok kalangitan wala gayod makatandi kung unsa ang nahitabo sa Jerusalem. **13** Ingon nga nahisulat kini sa balaod ni Moises, ang tanan niining mga katalagman midangat kanamo, apan wala kami magpakilooy kang Yahweh nga among Dios pinaagi sa pagsalikway sa among mga kalapasan ug wala tagda ang imong kamatuoran. **14** Busa giandam nang daan ni Yahweh ang katalagman ug gipahamtang kini kanamo, kay si Yahweh nga among Dios matarong sa tanan niyang mga gibuhat, apan wala gihapon kami mituman sa iyang tingog. **15** Karon, O Ginoo nga among Dios, gipalingkawas mo ang imong katawhan gikan sa yuta sa Ehipto pinaagi sa gamhanang kamot, ug gihimo mo nga mailhan ang imong ngalan alang sa imong kaugalingon sa kasamtangang adlaw. Apan nagpakasala gihapon kami; gibuhat namo ang daotang mga butang. **16** O Ginoo, tungod sa tanan mong matarong nga mga buhat, ipalayo ang imong kasuko ug ang imong kapungot gikan sa imong siyudad sa Jerusalem, ang imong balaan bukid. Tungod sa among mga sala, ug sa kalapasan sa among mga katigulangan, ang Jerusalem ug ang imong katawhan nahimong tumong sa pagbiaybiay niadtong mga nagpalibot kanamo. **17** Karon O among Dios, patalinghogi ang pag-ampo sa imong sulugoon, ug ang iyang pagpakilooy alang kanimo; tungod ug alang kanimo, O Ginoo, ipadan-ag ang imong panagway didto sa imong templo nga pinasagdan na. **18** O akong Dios, ablihi ang imong igdulongog ug patalinghogi; bukha ang imong mga mata ug tan-awa. Alaot gayod kami; tan-awa ang siyudad nga ginganlan sa imong ngalan. Wala kami magpakitabang tungod sa among pagkamatarong, kondili tungod sa imong dakong kalooy. **19** O Ginoo patalinghog! Pasayloa kami O Ginoo! Tagda ug pamuhat O akong Ginoo! Ayaw paglangan O Dios, tungod ug alang sa imong siyudad ug sa imong katawhan nga gitawag pinaagi sa imong ngalan." **20** Samtang nagsulti pa ako, nag-ampo ug nagsugid sa akong mga sala ug sa sala sa akong katawhan sa Israel, ug nagpadayag sa akong mga paghangyo sa atubangan ni Yahweh nga akong Dios alang sa balaang bukid sa Dios, **21** samtang nag-ampo ako, ang binuhat nga si Gabriel nga nakita ko sa akong unang panan-awon, tulin nga milupad padulong kanako, sa takna sa paghalad sa kagabhion. **22** Gipasabot niya ako ug miingon kanako, "Daniel, mianhi ako karon aron sa paghatag kanimo sa kaalam ug panabot. **23** Sa pagsugod mo sa pagpakilooy, ang sugo gihatag na ug mianhi ako aron sa pagsugilon kanimo sa tubag, tungod kay gihigugma ka man pag-ayo. Busa pamalandongi kining pulonga ug sabta ang gipadayag. **24** Kapitoan ka pilo ka pito katuig ang gitagana alang sa imong katawhan ug sa imong balaang siyudad sa pagtapos sa kalapasan ug sa sala, sa kapasayloan sa pagkadaotan, sa pagdala sa walay kataposang pagkamatarong, sa pagmantala sa panan-awon ug sa mga propesiya, ug sa pagbalaan sa labing balaang dapit. **25** Sayra ug sabta nga sukad pa kini sa paghatag sa sugo sa pagbalik ug sa pagtukod pag-usab sa Jerusalem sa pag-abot sa tawong dinihogan (nga mao ang pangulo), aduna pay kapitoan kapito kapilo ug ka-62 kapiloan ka pito katuig. Tukoron pag-usab ang Jerusalem uban ang mga kadalanan ug kuta, bisan pa man sa mga panahon sa kagul-anan. **26** Human sa ka-62 kapiloan ka pito katuig, ang tawong dinihogan mapukan ug wala nay mahibilin. Ang kasundalohan sa umaabot nga hari mogun-ob sa siyudad ug sa balaang dapit. Moabot ang kataposang panahon uban ang lunop, ug adunay panaggubat bisan pa hangtod sa kataposan. Ang pagkagun-ob gisugo nang daan. **27** Pamatud-an niya ang kasabotan sa kadaghanan sulod sa pito ka tuig. Sa tungatunga sa pito ka tuig taposon niya ang pagsakripisyo ug ang paghalad. Diha sa pako sa mga kangil-ad moabot ang usa ka tawo nga mobuhat sa kangil-aran. Gisugo nang daan nga ibubo ang mangilngig nga kataposan ug ang kalaglagan ngadto sa tawong nagbuhat sa kangil-aran."

10 Sa ikatulong tuig ni Cyrus ang hari sa Persia, gipadayag ang usa ka mensahe ngadto kang Daniel, nga ginganlan usab ug Belteshazar. Matuod kining mensahe. Mahitungod kini sa usa ka dakong gubat. Nasabtan ni Daniel ang mensahe sa kahulogan sa panan-awon. **2** Niadtong mga adlawa, ako si Daniel nagsubo gayod sulod sa tulo ka semana. **3** Wala ako mikaon sa lamian nga mga pagkaon, mga karne, wala ako miinom ug bino, ug wala ko dihogig lana ang akong kaugalingon hangtod wala pa matapos ang tulo ka semana. **4** Sa ika-24 nga adlaw sa unang bulan, samtang nagbarog ako daplin sa suba (nga mao ang Suba sa Tigris), **5** mihangad ako ug nakita ang usa ka tawo nga nagbistig lino, nga nagbakos ug lunsayng bulawan gikan sa Uphaz. **6** Ang iyang lawas sama sa batong topaz, ug ang iyang panagway daw sama sa kilat. Ang iyang mga mata sama sa nagdilaab nga mga sulo, ug ang iyang mga bukton ug mga tiil sama sa gipasinaw nga bronse. Ang iyang tingog daw sama sa tingog sa dakong panon sa katawhan. **7** Ako

si Daniel, mao lamang ang nakakita sa maong panan-awon, kay ang akong mga kauban wala man makakita sa panan-awon. Apan giabot sila sa dakong kalisang, ug nanagan sila aron motago. **8** Busa ako na lamang ang nahibilin ug nakakita niining talagsaong panan-awon. Nakabsan ako ug kusog; ang akong masanag nga panagway nangluspad, ug wala nay igong kusog nga nahibilin kanako. **9** Unya nadungog ko ang iyang mga pulong - ug samtang nadungog ko kini, nakuyapan ako ug natumba sa yuta. **10** May kamot nga mihikap kanako, ug nakapakurog kini sa akong mga tuhod ug sa akong mga palad. **11** Miingon ang anghel kanako, "Daniel, ang tawo nga gitamod pag-ayo, sabta ang mga pulong nga isulti ko kanimo. Barog, kay gipadala ako alang kanimo." Sa pagsulti niya kanako niining mga pulonga, mibarog ako nga nagkurog. **12** Unya miingon siya kanako, "Ayaw kahadlok Daniel. Kay sukad sa unang adlaw nga nagtinguha ka sa pagsabot ug sa pagpaubos sa imong kaugalingon atubangan sa Dios, gidungog ang imong mga pulong, ug mianhi ako tungod sa imong mga pulong. **13** Gibabagan ako sa prinsipe sa gingharian sa Persia, ug gitago ako didto sa mga hari sa Persia sulod sa 21 ka adlaw. Apan gitabangan ako ni Michael ang usa sa mga pangulo nga prinsipe. **14** Karon ania ako aron tabangan ka sa pagpasabot kung unsa ang mahitabo sa imong katawhan sa kataposang mga adlaw. Kay ang panan-awon alang sa umaabot nga mga adlaw." **15** Samtang nakigsulti siya kanako niining mga pulonga, miduko ako ug wala makasulti. **16** Ang binuhat nga daw sama sa anak sa tawo mihikap sa akong ngabil, ug gibuka ko ang akong baba ug miingon ngadto kaniya nga nagbarong sa akong atubangan: "Akong agalon, nahasol ako tungod sa panan-awon; wala na akoy nahibilin nga igong kusog. **17** Sulogoon mo lamang ako. Unsaon ko man sa pagpakigsulti sa akong agalon? Kay karon wala na akoy kusog, ug maglisod na gani sa pagginhawa." **18** Ug sa makausa pa ang binuhat nga daw sama sa anak sa tawo mihikap kanako ug mipabaskog kanako. **19** Miingon siya, "Ayaw kahadlok, ang tawo nga gitamod pag-ayo. Hinaot nga ang kalinaw maanaa kanimo! Paglig-on karon, pagmalig-on!" Samtang nagsulti pa siya kanako, nabaskog ako. Miingon ako, "Sulti na akong agalon, kay gilig-on mo na man ako." **20** Miingon siya, "Nasayod ka ba nganong mianhi ako kanimo? Sa dili madugay mobalik ako aron makiggubat sa prinsipe sa Persia. Sa akong pagbiya, moabot ang prinsipe sa Gresya. **21** Apan sultihan ko ikaw kung unsa ang nahisulat sa Basahon sa Kamatuoran. Walay laing isog nga makiggubat batok kanila, gawas kang Michael nga inyong prinsipe.

11 Sa unang tuig sa paghari ni Darius nga Medianhon, miabot ako aron sa pagtabang ug pagpanalipod kang Michael. **2** Karon sultihan ko ikaw sa kamatuoran. Adunay tulo ka hari nga motungha sa Persia, ug ang ikaupat hilabihan ang kadato kay sa uban pang mga hari. Sa dihang makabaton siya ug gahom pinaagi sa iyang pagkadato, iyang hagiton ang matag usa nga makigbatok sa gingharian sa Gresya. **3** Motungha ang usa ka gamhanang hari ug maghari sa hilabihan ka bantogan nga gingharian, ug buhaton niya ang iyang gitinguha. **4** Sa dihang makabarog na siya, mabungkag ang iyang gingharian ug pagabahinon sa upat ka bahin sa hangin sa langit, apan dili alang sa iyang mga kaliwatan, ug dili tungod sa iyang gahom sa dihang siya pa ang nagdumala. Tungod kay ang iyang gingharian puohon ug ihatag sa lain ug dili sa iyang mga kaliwatan. **5** Mahimong kusgan ang hari sa Habagatan, apan ang usa sa pangulo sa iyang mga kasundalohan mahimong mas kusgan pa kaniya ug magdumala sa iyang gingharian uban sa dakong gahom. **6** Human sa pipila ka katuigan, sa saktong panahon, maghimo sila ug panag-abin. Ang anak nga babaye sa hari sa Habagatan moadto sa hari sa Amihanan aron pagpamatuod sa ilang panag-abin. Apan dili molungtad ang kusog sa iyang mga bukton, bisan ang iyang pagbarog, o ang iyang bukton. Pagabiyaan siya—ug kadtong nagdala kaniya, ang iyang amahan, ug ang kadtong nitabang kaniya niadtong mga panahona. **7** Apan ang sanga nga gikan sa iyang punoan moturok sa iyang dapit. Sulongon niya ang kasundalohan ug sudlon ang kota sa hari sa Amihanan. Makig-away siya kanila, ug buntogon niya sila. **8** Pangdad-on niya sa Ehipto ang ilang mga diosdios uban ang mga hinulma nga puthaw ug ang ilang bililhon nga mga sudlanan sa plata ug bulawan. Sa pipila ka mga katuigan mopalayo siya gikan sa hari sa Amihanan. **9** Unya mosulong ang hari sa Amihanan sa gingharian sa hari sa Habagatan, apan mohawa siya sa iyang kaugalingong yuta. **10** Mangandam ang iyang mga anak nga lalaki ug magtigom ug dakong pundok sa kasundalohan. Walay hunong ang ilang pag-abot ug molukop sa tanan; moabot kini hangtod sa iyang kota. **11** Unya masuko pag-ayo ang hari sa Habagatan; moadto siya ug makig-away batok kaniya, ang hari sa Amihanan. Magtigom ang hari sa Amihanan ug dakong pundok sa kasundalohan, apan ang kasundalohan itugyan sa iyang mga kamot. **12** Bihagon nila ang kasundalohan, ug mabayaw ang kasingkasing sa hari sa Hagabatan, ug pagalaglagon niya ang linibo, apan dili siya magmadaugon. **13** Unya magtigom ang hari sa Amihanan ug laing pundok sa kasundalohan, mas daghan kay sa unang pundok. Human sa pipila ka mga katuigan, moabot gayod ang hari sa Amihanan uban ang dakong pundok sa kasundalohan nga gihatagan ug mas daghang kasangkapan. **14** Nianang panahona daghan ang motungha nga makigbatok sa hari sa Habagatan. Makigbatok ang mga anak sa daotan

taliwala sa imong katawhan aron sa pagtuman sa panan-awon, apan dili sila magmalampuson. **15** Moabot ang hari sa Amihanan, gipatongpatong ang mga tibugol nga yuta ug manaka sa mga kota, ug ilogon niya ang kinotaang siyudad. Dili makasukol ang kasundalohan sa Habagatan, bisan ang ilang labing maayong mga sundalo. Wala na silay igong kusog aron makatindog. **16** Hinoon, ang moabot nga tawo mamuhat sumala sa iyang mga gitinguha batok kaniya; walay si bisan kinsa ang makapugong kaniya. Mobarog siya sa yuta sa katahom, ug ang kadaotan anaa sa iyang mga kamot. **17** Makahukom ang hari sa Amihanan nga magpakita uban ang gahom sa iyang tibuok gingharian, ug uban kaniya ang kasabotan nga iyang himoon tali sa hari sa Habagatan. Ipaasawa niya kaniya ang iyang anak nga babaye aron sa pagpukan sa gingharian sa Habagatan. Apan ang maong laraw dili magmalampuson o makatabang kaniya. **18** Human niini, sulongon sa hari sa Amihanan ang kabaybayonan ug bihagon niya ang kadaghanan kanila. Apan usa ka komandante ang motapos sa iyang pagkamapahitas-on ug isumbalik kini kaniya. **19** Unya sulongon niya ang mga kota sa iyang kaugalingong dapit, apan mapukan siya ug malaglag; dili na siya makaplagan. **20** Unya adunay tawo nga motungha puli sa iyang dapit nga magsugo sa tigkolekta ug buhis sa pagpaningil tungod ug alang sa pagpanindot sa gingharian. Apan sa mosunod nga mga adlaw malaglag dayon siya, apan dili sa kasuko o sa gubat. **21** Motungha sa iyang dapit ang usa ka talamayon nga tawo nga dili gayod hatagan sa harianong pagpasidungog; moabot siya sa wala damha ug maghari sa gingharian pinaagi sa pagpanlimbong. **22** Ang kasundalohan mabanlas sa iyang atubangan sama sa baha. Managsama nga malaglag ang kasundalohan ug ang pangulo sa kasabotan. **23** Gikan sa panahon sa ilang pagpakig-abin kanila, mamuhat siya nga malimbongon; uban ang gamayng pundok sa katawhan mahimo siyang kusgan. **24** Sa walay pagpasidaan sulongon niya ang pinakadato nga dapit sa probinsya, ug buhaton niya ang wala nabuhat sa iyang amahan bisan sa iyang mga katigulangan. Iapod-apod niya ngadto sa iyang mga sumusunod ang mga inilog, mga kinawat, ug ang mga kabtangan. Maglaraw siya sa pagsulong sa mga kota, apan sa makadiyot lamang. **25** Pukawon niya ang iyang gahom ug ang iyang kasingkasing batok sa hari sa Habagatan uban ang dakong pundok sa kasundalohan. Makiggubat ang hari sa Habagatan uban ang dakong pundok, ug labihan ka kusgan nga kasundalohan, apan dili siya magmadaugon tungod kay ang uban makahimo sa pagbudhi batok kaniya. **26** Bisan gani kadtong mikaon sa lamian niyang pagkaon mosulay sa paglaglag kaniya. Malaglag ang iyang kasundalohan sama nga gibanlas sa baha, ug daghan kanila ang mahulog sa kamatayon. **27** Kining duha ka hari, managsama ang ilang mga kasingkasing nga nagtinguha ug daotan batok sa usag-usa, molingkod sila sa samang lamesa ug mamakak sa usag-usa, apan wala kini bili. Kay ang kataposan moabot sa gitakdang panahon. **28** Unya ang hari sa Amihanan mobalik sa iyang dapit uban ang labihan nga kadato, makigbatok ang iyang kasingkasing sa balaang kasabotan. Mamuhat siya unya mopauli sa iyang kaugalingong yuta. **29** Mobalik siya sa gitakda nga panahon ug makigbatok na usab sa Habagatan. Apan niining higayona dili na sama kaniadto. **30** Kay moabot ang mga barko sa Kittim aron makigbatok kaniya, ug mahadlok siya ug mobalik. Hilabihan ang iyang kasuko batok sa balaang kasabotan, ug iyang kahimut-an kadtong mosalikway sa balaang kasabotan. **31** Motungha ang iyang kasundalohan ug magpasipala sa dalangpanan. Kuhaon nila ang inadlaw-adlaw nga halad sinunog, ug magbuhat sila ug kahugaw nga maoy hinungdan sa kamingawan. **32** Alang niadtong nagbuhat ug daotan batok sa kasabotan, danihon niya sila ug limbongan. Apan ang mga tawo nga nakaila sa ilang Dios magmaisugon ug makasukol. **33** Ang maalamon nga mga tawo maoy magpasabot sa kadaghanan. Apan mapandol sila pinaagi sa espada ug pinaagi sa kalayo; mangabihag ug makawatan sila sulod sa pipila ka mga adlaw. **34** Sa ilang pagkapandol, talagsa na lamang ang motabang kanila. Daghan ang magpakaron-ingnon nga mounong kanila. **35** Mapandol ang pipila sa mga maalamon aron maputli sila, ug mahinlo, hangtod nga moabot ang kataposan. Kay ang gitakdang panahon moabot gayod. **36** Mamuhat ang hari sumala sa iyang gitinguha. Ituboy niya ang iyang kaugalingon ug himoon niyang bantogan ang iyang kaugalingon labaw sa tanang dios. Magsulti siya ug makalilisang nga mga butang batok sa Dios sa mga dios, tungod kay magmalampuson siya hangtod nga hilabihan na ang iyang kapungot. Kay ang kasugoan mahitabo gayud. **37** Dili niya tagdon ang mga diosdios sa iyang katigulangan o ang dios nga gitinguha sa mga babaye. Ang bisan unsa nga dios dili niya tagdon. Tungod kay himoon niyang gamhanan ang iyang kaugalingon labaw sa tanan. **38** Hinoon pasidunggan niya ang dios nga anaa sa mga kota. Usa kini ka dios nga wala gani hiilhi sa iyang katigulangan nga iyang pasidunggan uban ang bulawan ug ang plata, uban ang mahalon nga mga bato ug bililhon nga mga gasa. **39** Sulongon niya ang labing lig-on nga mga kota uban ang tabang sa usa ka langyaw nga dios. Kadtong miila kaniya, pasidunggan niya pag-ayo. Himoon niya sila nga pangulo sa daghang mga tawo, ug bahinon niya ang yuta isip ganti. **40** Sa kataposang panahon mosulong ang hari sa Habagatan. Makigbatok kaniya ang hari sa Amihanan sama sa alimpulos uban ang mga karwahe ug mga sundalong nagkabayo, ug uban sa daghang mga

barko. Makigbatok siya sa mga dapit, lukopon nila kini, ug walay makapugong kanila. **41** Moadto siya sa yuta sa katahom, ug linibo ang mga Israelita nga malaglag. Apan kini nga mga dapit makalingkawas sa iyang mga kamot: ang Edom, ang Moab, ug ang nahibilin sa katawhan sa Ammon. **42** Ituy-od niya ang iyang mga kamot sa mga kayutaan; dili makalingkawas ang yuta sa Ehipto. **43** Pagadumalahan niya ang mga bahandi nga bulawan ug plata, ug ang kinatibuk-ang bahandi sa Ehipto; ang mga taga Libya ug ang mga taga Etiopia mailalom sa iyang lakang. **44** Apan adunay balita nga gikan sa sidlakan ug sa amihanan nga makapalisang kaniya, hilabihan ang iyang kasuko tungod niini mogawas siya aron paglaglag ug pagbuhat ug kadaot. **45** Magtukod siya ug harianong tolda nga iyang puy-anan taliwala sa kadagatan ug kabungtoran sa katahom sa pagkabalaan. Moabot ang iyang kataposan, ug walay motabang kaniya.

12 "Nianang panahona, motungha si Michael, ang bantogang prinsipe nga tigpanalipod sa imong katawhan. Adunay panahon sa kalisod nga wala pa gayud mahitabo sukad pa sa sinugdan sa bisan asa nga nasod. Nianang panahona, ang imong katawhan maluwas, ang matag usa kansang ngalan nahisulat sa libro. **2** Daghan niadtong mipahulay na sa abog sa yuta ang mabanhaw, ang uban makabaton ug kinabuhing walay kataposan ug ang uban mapakaulawan ug walay kataposan nga mapasipad-an. **3** Kadtong mga maalamon mosidlak sama sa kahayag sa kalangitan, ug kadtong nakakabig ug daghan ngadto sa pagkamatarong, mahisama sa mga bituon hangtod sa kahangtoran. **4** Apan ikaw Daniel, tipigi kini nga mga pulong; silyohi ang libro hangtod nga moabot ang kataposang panahon. Daghan ang magdagan sa bisan asa, ug madugangan ang kahibalo." **5** Unya ako, si Daniel, mitan-aw, ug adunay laing duha nga nagtindog. Ang usa nagtindog sa daplin sa suba, ug ang usa nagtindog sa pikas tampi sa suba. **6** Ang usa kanila miingon ngadto sa tawo nga nagbisti ug lino, nga anaa sa daplin sa ibabaw sa suba, "Hangtod kanus-a matapos kining kahibulongan nga mga panghitabo?" **7** Nadungong ko ang tawo nga nagbisti ug lino, nga anaa sa daplin sa ibabaw nga bahin sa suba—gibayaw niya ang iyang duha ka kamot sa langit ug nanumpa ngadto sa adunay kinabuhi nga walay kataposan nga mahitabo kini sulod sa tulo ug tunga ka tuig. Sa dihang mapukan sa hingpit ang gahom sa balaang katawhan, kining tanan nga mga butang matapos. **8** Nakadungog ako, apan wala ako makasabot. Busa nangutana ako, "Akong agalon, unsa man ang sangpotan niining tanang mga butang?" **9** Miingon siya, "Lakaw na, Daniel, kay ang mga pulong magpabiling tinago ug gisilyohan hangtod sa kataposang panahon. **10** Daghan ang maputli ug mahinlo apan ang daotan magbuhat ug daotan. Walay daotan nga makasabot, apan kadtong mga maalamon makasabot niini. **11** Gikan sa panahon nga hunongon ang inadlaw-adlaw nga paghatag ug halad sinunog ug ang malaw-ay nga maoy hinungdan sa hingpit nga kamingawan, sulod sa 1, 290 ka mga adlaw. **12** Bulahan ang makahulat hangtod nga matapos ang 1, 335 ka mga adlaw. **13** Kinahanglang mopadayon ka sa imong panaw hangtod sa kataposan, ug mopahulay ka. Mobarog ka sa dapit nga gitagana kanimo, sa kataposan nga mga adlaw."

Hosea

1 Mao kini ang pulong ni Yahweh nga miabot ngadto kang
Hosea nga anak nga lalaki ni Beri sa mga adlaw nila
Uzia, Jotam, Ahaz, ug Hezekia, mga hari sa Juda, ug sa
mga adlaw ni Jeroboam nga anak nga lalaki ni Joash, hari
sa Israel. **2** Sa dihang nakigsulti si Yahweh pinaagi kang
Hosea, miingon siya kaniya, "Lakaw, pangasawa ug usa
ka babaye nga nagbaligya ug dungog. Makabaton siya ug
mga anak tungod sa iyang pagbaligya ug dungog. Tungod
kay kining yutaa nagbuhat ug hilabihan nga pagbaligya ug
dungog pinaagi sa pagbiya kang Yahweh." **3** Busa milakaw
si Hosea ug gipangasawa niya si Gomer nga anak nga
babaye ni Diblaim, ug nagsabak siya ug nanganak ug batang
lalaki. **4** Miingon si Yahweh kang Hosea, "Nganli siya ug
Jezreel. Tungod kay sa dili madugay silotan ko ang balay
ni Jehu tungod sa dugo nga naula didto sa Jezreel, ug
pagalaglagon ko ang gingharian sa panimalay sa Israel. **5**
Mahitabo kini sa adlaw nga akong balion ang udyong sa
Israel didto sa Walog sa Jezreel." **6** Nagsabak na usab si
Gomer ug nanganak ug batang babaye. Unya miingon si
Yahweh kang Hosea, "Nganli siya ug Lo Ruhama, tungod
kay dili ko na kaluy-an ug pasayloon ang balay sa Israel. **7**
Apan kaluy-an ko ang balay ni Juda, ug ako mismo ang
moluwas kanila, Yahweh nga ilang Dios. Dili ko sila luwason
pinaagi sa pana, espada, gubat, mga kabayo, o sa mga
lalaki nga nagkabayo." **8** Karon human malutas ni Gomer si
Lo Ruhama, nagsabak na usab siya ug nanganak ug batang
lalaki. **9** Unya miingon si Yahweh, "Nganli siya ug Lo Ammi,
tungod kay dili ko kamo katawhan, ug dili ako ang inyong
Dios. **10** Sanglit ang gidaghanon sa mga katawhan sa Israel
mahimong sama sa balas sa baybayon, nga dili masukod o
maihap. Mao kini ang gisulti kanila, 'Dili ko kamo katawhan,'
Ug pagasultihan sila, 'Kamo ang katawhan sa buhing Dios.'
11 Pagatigomon ang katawhan sa Juda ug ang katawhan
sa Israel. Ug magpili sila ug usa ka pangulo alang sa ilang
kaugalingon, ug motungas sila gikan sa yuta, tungod kay
maayo kining adlawa sa Jezreel.

2 Ingna ang imong mga igsoong lalaki, 'Akong katawhan!'
ug ngadto sa imong mga igsoong babaye, 'Gikaluy-an
kamo.'" **2** Pasakahi ug kaso ang imong inahan, tungod kay dili
ko siya asawa, ug dili pud ko niya bana. Ipasalikway kaniya
ang iyang pagbaligyag dungog ug ang iyang pagpanapaw
taliwala sa iyang dughan. **3** Kay kung dili, pagahuboan ko
siya ug ipakita ko ang iyang kahubo sama sa adlaw sa iyang
pagkahimugso. Himuon ko siya nga sama sa kamingawan,
sama sa nauga nga yuta, ug himuon ko siyang mamatay
tungod sa kauhaw. **4** Dili ko kaluy-an ang iyang mga anak,
tungod kay mga anak sila sa pagbaligyag dungog. **5** Tungod
kay nagabaligyag dungog ang ilang inahan, ug makauulaw
ang binuhatan sa nagsabak kanila. Miingon siya, "Moadto
ako sa akong mga hinigugma, tungod kay gihatagan nila ako
ug pan, tubig, sapot, lana, ug ilimnon." **6** Busa maghimo ako
ug babag aron alihan ug tunok ang iyang agianan. Magtukod
ako ug pader batok kaniya aron nga dili niya makita ang
iyang agianan. **7** Gukdon niya ang iyang mga hinigugma,
apan dili niya sila maapsan. Pangitaon niya sila, apan dili
gayod niya sila makita. Unya moingon siya, "Mobalik ako
ngadto sa akong unang bana, kay mas maayo pa ang akong
kahimtang kaniadto kaysa karon." **8** Tungod kay wala siya
masayod nga ako mao ang naghatag kaniyag trigo, sa bag-
ong bino ug lana, ug naghatag kaniyag plata ug bulawan,
nga ilang gigamit usab ngadto kang Baal. **9** Busa bawion ko
ang iyang trigo panahon sa ting-ani, ug ang akong bag-ong
bino sa panahon niini. Bawion ko ang akong mga bisti nga
gigamit aron sa pagtabon sa iyang pagkahubo. **10** Unya
huboan ko siya atubangan sa iyang mga hinigugma, ug
walay bisan usa nga makaluwas kaniya gikan sa akong
kamot. **11** Paundangon ko usab ang iyang mga kasaulogan,
ang iyang mga kumbira, ang mga kasaulogan sa bag-ong
bulan, ang iyang mga Adlawng Igpapahulay, ug ang tanan
niyang gitakda nga mga kasaulogan. **12** Gub-on ko ang iyang
kaparasan ug ang iyang mga kahoyng igera, hinungdan
nga miingon siya, 'Mao kini ang mga suhol nga gihatag
sa akong mga hinigugma.' Himuon ko silang kalasangan,
ug mokaon niini ang mga hayop sa kapatagan. **13** Silotan
ko siya tungod sa mga kasaulogan alang sa mga Baal, sa
dihang nagsunog siya ug insenso alang kanila, sa dihang
iyang gidayandayanan ang iyang kaugalingon sa iyang
mga singsing ug mga alahas, ug miadto siya sa iyang
mga hinigugma ug gikalimtan ako- mao kini ang giingon
ni Yahweh." **14** Busa kuhaon ko siya pagbalik. Dad-on ko
siya ngadto sa kamingawan ug malumo nga makigsulti
kaniya. **15** Ihatag ko kaniya pagbalik ang iyang kaparasan,
ug ang Walog sa Akor ingon nga pultahan sa paglaom.
Tubagon niya ako didto sama sa iyang gibuhat sa mga
adlaw sa iyang pagkabatan-on, ingon sa mga adlaw nga
migawas siya sa yuta sa Ehipto. **16** "Mahitabo kini nianang
adlawa—mao kini ang giingon ni Yahweh—nga motawag
kamo kanako nga, 'Akong bana,' ug dili na kamo motawag
kanako nga 'Akong Baal.' **17** Tungod kay akong papason
ang mga ngalan sa mga Baal gikan sa iyang baba; dili na
gayod mahinumdoman pagbalik ang ilang mga ngalan." **18**
"Niadtong adlawa maghimo ako ug kasabotan alang kanila
uban sa mga mananap sa kaumahan, uban sa mga langgam
sa kawanangan, ug uban sa mga nagakamang sa yuta.
Isalikway ko ang pana, ang espada, ug ang gubat gikan sa

yuta, ug pahigdaon ko ikaw nga layo sa piligro. 19 Isaad
ko nga mahimo mo akong bana hangtod sa kahangtoran.
Isaad ko nga mahimo mo akong bana sa pagkamatarong,
hustisya, kasabotan sa pagkamatinud-anon, ug kaluoy. 20
Ihatag ko nga matinud-anon ang akong kaugalingon kanimo,
ug mailhan mo si Yahweh. 21 Niadtong adlawa, motubag
ako—mao kini ang giingon ni Yahweh—tubagon ko ang
mga langit, ug tubagon nila ang kalibotan. 22 Ang yuta
motubag sa mga trigo, ang bag-ong bino ug ang lana, ug
ilang tubagon si Jezreel. 23 Itanom ko siya sa yuta alang sa
akong kaugalingon, ug kaloy-an ko si Lo Ruhama. Moingon
ako kang Lo Ami, 'Kamo si Ami Atah,' ug moingon sila
kanako, 'Ikaw ang among Dios.'"

3 Miingon si Yahweh nganhi kanako, "Lakaw pag-usab,
higugmaa ang babaye, nga gihigugma sa laing lalaki,
apan usa ka mananapaw. Higugmaa siya sama nga ako, si
Yahweh, nga nahigugma ang katawhan sa Israel, bisan ug
misimba sila sa mga diosdios ug gihigugma ang mga torta
nga adunay mga pasas." 2 Busa gipalit ko siya sa napulo
ug lima ka plata ug usa ka homer ug lethek nga sukod sa
sibada. 3 Gisultihan ko siya, "Kinahanglan mopuyo ka na
uban kanako sa taas nga panahon. Dili kana usa ka babaye
nga gabaligya ug dungog o gipanag-iya sa ubang lalaki. Sa
samang paagi, mag-uban ako kanimo." 4 Kay ang katawhan
sa Israel magpuyo sa taas nga panahon nga walay hari,
prinsipe, halad, haligi nga bato, efod o mga diosdios. 5
Pagkahuman niana mobalik ug mangita ang mga katawhan
sa Israel kang Yahweh nga ilang Dios ug kang David nga
ilang hari, ug sa kataposang mga adlaw, moduol sila nga
magapangurog sa atubangan ni Yahweh tungod sa iyang
pagkamaayo.

4 Paminawa ang pulong ni Yahweh, kamong katawhan
sa Israel. Adunay sumbong si Yahweh batok sa mga
lumulupyo sa yuta, tungod kay walay pagkamatinud-anon o
matinud-anon nga kasabotan, walay kaalam sa Dios sa yuta.
2 Adunay pagtunglo, pagpamakak, pagpatay, pagpangawat
ug pagpanapaw. Giguba sa katawhan ang tanan nga mga
utlanan, ug sunodsunod ang pagpang-ula sa dugo. 3 Busa
nauga na ang yuta, ug nangaluya na ang mga nagpuyo
niini; ang mga bangis nga mananap sa kaumahan ug ang
mga langgam sa kawanangan, gipanguha bisan paman ang
mga isda sa kadagatan. 4 Apan ayaw tugoti nga adunay
mokiha; ayaw tugoti ang bisan kinsa nga mamasangil sa
ubang tao. Tungod kay kamo nga mga pari, ang akong
gipasanginlan. 5 Mangapandol kamong mga pari panahon
sa adlaw; mangapandol usab uban kaninyo ang mga propeta
panahon sa kagabhion, ug pagalaglagon ko ang inyong
inahan. 6 Mapukan ang akong katawhan tungod kay kulang
sila ug kaalam. Tungod kay kamong mga pari gisalikway
ninyo ang kaalam, isalikway ko usab kamo kanako ingon
nga mga pari. Tungod kay gikalimtan ninyo ang akong
balaod, bisan ug ako inyong Dios, kalimtan ko usab ang
inyong mga anak. 7 Sa dihang nagkadaghan ang mga pari,
midaghan usab ang ilang pagpakasala batok kanako. Ilang
gibaylo ang ilang kadungganan sa kaulawan. 8 Gipangaon
nila ang mga sala sa akong katawhan; mga hakog sila ug
hilabihan ang ilang pagkadaotan. 9 Managsama lamang
ang katawhan ug ang mga pari: Silotan ko silang tanan
sa ilang mga tinuohan; ug pabayron ko sila sa ilang mga
binuhatan. 10 Mangaon sila apan dili kini igo; nagbuhat sila
ug salawayon nga pagpakighilawas apan dili kini managhan,
tungod kay nagpalayo sila kang Yahweh. 11 Gihigugma nila
ang pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, mag-inom ug
bino, ug bag-ong bino, nga maoy nagkuha sa ilang panabot.
12 Nangutana ang akong katawhan sa ilang kahoy nga
mga diosdios, nga naghatag kanila ug mga pagpanagna
sa ilang mga sungkod. Tungod kay ang hunahuna sa
pagkadaotan maoy nagpahisalaag kanila, ug namuhat
sila sama sa babayeng nagbaligya ug dungog imbis nga
magmatinud-anon sila sa ilang Dios. 13 Naghalad sila sa
ibabaw sa kabukiran ug misunog ug insenso sa kabungtoran,
ilalom sa mga kahoy nga tugas, mga alamo, mga roble,
tungod kay landong kini. Busa naghimo ug malaw-ay nga
pagpakighilawas ang inyong mga anak nga babaye, ug
nakapanapaw usab ang inyong umagad nga mga babaye.
14 Dili ko silotan ang inyong mga anak nga babaye sa dihang
gipili nila ang paghimo ug malaw-ay nga pagpakighilawas, ni
ang inyong umagad nga mga babaye sa dihang manapaw
sila. Tungod kay gihatag usab sa mga lalaki ang ilang
kaugalingon ngadto sa mga babaye nga nagbaligya ug
dungog, ug maghalad sila ug mga halad aron makabuhat
sila ug hugaw nga pakighilawas uban sa mga babaye nga
magbaligya ug dungog. Busa pagalaglagon ko ang katawhan
nga wala nakasabot. 15 Bisan tuod nakapanapaw kamo
Israel, hinaot dili mahimong sad-an ang Juda. Ayaw pag-
adto sa Gilgal, kamong katawhan; ayaw pagtungas sa Bet
Aven, ug ayaw panumpa, sa pag-ingon, "Ingon nga buhi si
Yahweh." 16 Tungod kay nagmasinupakon ang Israel, sama
sila kabadlongon sa nating baka. Unsaon man ni Yahweh
pagdala kanila ngadto sa sibsibanan sama sa mga karnero
nga anaa sa lunhaw nga sagbot? 17 Nakighiusa si Efraim sa
mga diosdios; biyai siya nga nag-inusara. 18 Bisan tuod ug
nawala na ang ilang isog nga ilimnon, nagpadayon gihapon
sila ug panapaw; gihigugma pag-ayo sa iyang mga pangulo
ang ilang kaulawan. 19 Pagaputoson siya sa mga pako sa
hangin; ug mapaulawan sila tungod sa ilang mga halad.

5 Paminawa kini, mga pari! Hatagig pagtagad, panimalay sa Israel! Paminaw, panimalay sa hari! Tungod kay moabot ang paghukom batok kaninyong tanan. Nahimo kamong lit-ag ngadto sa Mizpa ug pukot nga gibukhad ngadto sa Tabor. **2** Nagtindog ang mga masinupakon sa kinahiladman sa pagpamatay, apan silotan ko silang tanan. **3** Nakaila ako kang Efraim, ug wala matago kanako ang Israel. Efraim, karon nahimo kang sama sa babaye nga nagbaligya ug dungog; nahugawan ang Israel. **4** Dili sila tugotan sa ilang mga binuhatan nga mobalik sa Dios, tungod kay anaa kanila ang hunahuna sa pagpanapaw, ug wala sila makaila kang Yahweh. **5** Ang pagkamagarbohon sa Israel ang nagpamatuod batok kaniya; busa mapandol ang Israel ug ang Efraim sa ilang kasal-anan; ug mapandol usab ang Juda uban kanila. **6** Mangadto sila uban sa panon sa ilang mga karnero ug baka aron sa pagpangita kang Yahweh, apan dili nila siya makaplagan, tungod kay gipahilayo niya ang iyang kaugalingon gikan kanila. **7** Nagmaluibon sila kang Yahweh, tungod kay nag-anak sila ug dili ilang mga anak. Karon pagatukbon sila sa pagsaulog sa bag-ong bulan uban ang ilang mga kaumahan. **8** Patingoga ang budyong sa Gibea, ug ang trumpeta sa Rama. Patingoga ang singgit sa panaggubat sa Bet Aven: 'Gukdon namo kamo, Benjamin!' **9** Mahimong biniyaan ang Efraim sa adlaw sa pagsilot. Taliwala sa mga tribo sa Israel akong gipahayag ang sigurado nga mahitabo. **10** Sama niadtong nagsibog sa utlanan nga bato ang mga pangulo sa Juda. Ibubo ko kanila ang akong kapungot sama sa tubig. **11** Madugmok ang Efraim; madugmok siya sa paghukom, tungod kay miuyon siya sa paglakaw sunod sa mga diosdios. **12** Busa mahimo akong sama sa mananap ngadto sa Efraim, ug sama sa pagkadunot ngadto sa balay sa Juda. **13** Sa dihang nakita sa Efraim ang iyang balatian, ug nakita sa Juda ang iyang samad, unya miadto ang Efraim sa Asiria, ug nagpadala ang Juda ug mga mensahero ngadto sa bantogang hari. Apan wala siya makahimo sa pagtambal kaninyo nga katawhan o sa pag-ayo sa inyong samad. **14** Busa mahimo akong sama sa liyon ngadto sa Efraim, ug sama sa batan-ong liyon ngadto sa balay sa Juda. Ako, bisan ako, mokuniskunis ug mobiya; pagabihagon ko sila, ug walay bisan kinsa nga makaluwas kanila. **15** Molakaw ako ug mobalik sa akong dapit, hangtod nga ilhon nila ang ilang pagkasad-an ug mangita sa akong panagway, hangtod nga tinud-anay nila akong pangitaon sa ilang kalisdanan."

6 Dali kamo, mamalik kita kang Yahweh. Tungod kay iya kitang gikuniskunis, apan ayohon niya kita; gisamaran niya kita, apan bugkosan niya ang atong mga samad. **2** Human sa duha ka adlaw buhion niya kita; bangonon niya kita sa ikatulo nga adlaw, ug magkinabuhi kita sa atubangan niya. **3** Ilhon nato si Yahweh; modutdot kita sa pag-ila kaniya. Ang iyang pag-abot sama ka sigurado sa banagbanag; moanhi siya kanato sama sa ulan, sama sa ulan sa tingpugas nga mobisibis sa yuta." **4** Unsa man ang buhaton ko kanimo, Efraim? Unsa man ang buhaton ko kanimo, Juda? Ang inyong pagkamatinud-anon sama sa gabon sa kabuntagon, sama sa yamog nga dali lang nahanaw. **5** Busa gipinopino ko sila pinaagi sa mga propeta, gipangpatay ko sila pinaagi sa mga pulong sa akong baba. Ang imong mga sugo sama sa midan-ag nga kahayag. **6** Kay nagtinguha ako ug pagkamatinud-anon ug dili ang halad, ug ang kaalam sa Dios labaw pa sa mga halad sinunog. **7** Gisupak nila ang kasabotan sama kang Adan; wala sila nagmatinud-anon kanako. **8** Ang Gilead usa ka siyudad sa mga daotan uban ang mga lama sa dugo. **9** Sama sa mga daotan nga pundok sa mga kawatan nga adunay gibanhigan, mao nga nagtigom ang mga pari aron nga mopatay didto sa dalan paingon sa Shekem; nakabuhat sila ug makauulaw nga mga sala. **10** Nakita ko ang makalilisang nga butang sa balay sa Israel; anaa didto ang pagbaligya ug dungog ni Efraim, ug nahimong hugaw ang Israel. **11** Alang usab kanimo, Juda, natakda na ang pag-ani, sa dihang ipasig-uli ko ang kadagaya sa akong katawhan.

7 Sa dihang gusto nako ayohon ang Israel, mabutyag gayod ang sala sa Efraim, bisan paman ang mga daotang binuhatan sa Samaria, kay nagbuhat sila ug pagpangilad; mosulod ang kawatan, ug mosulong sa kadalanan ang panon sa mga tulisan. **2** Wala nila maamgohi sa ilang kasingkasing nga nahinumdoman nako ang tanan nilang mga daotang binuhatan. Karon gipalibotan sila sa daotan nilang binuhatan; ug nasayran nako kining tanan. **3** Pinaagi sa ilang pagkadaotan gilipay nila ang hari, ug pinaagi ilang mga bakak gilipay usab nila ang mga opisyal. **4** Maluibon silang tanan, sama sa gipainit nga pugon sa panadero, nga moundang sa pagsiga sa kalayo gikan sa pagmasa sa harina hangtod nga motubo kini. **5** Sa adlaw sa among hari gisakit sa mga opisyal ang ilang mga kaugalingon pinaagi sa makapainit nga bino. Gituy-od niya ang iyang kamot niadtong nagbiaybiay. **6** Tungod kay sama sa pugon ang ilang kasingkasing, gihimo nila ang ilang malimbongon nga laraw. Nag-aso-aso ang ilang kasuko sa tibuok gabii; ug sa pagkabuntag misilaob kini sama sa nagdilaab nga kalayo. **7** Hilabihan ang ilang kainit sama sa pugon, ug gilamoy nila kadtong nagdumala kanila. Nangalaglag ang tanan nilang mga hari; ug walay bisan usa kanila nga mitawag kanako. **8** Nakig-abin si Efraim uban sa mga katawhan. Sama sa lapad nga tinapay si Efraim nga wala pa mabali. **9** Gilamoy sa mga langyaw ang iyang kusog, apan wala siya nasayod niini.

Giwisik-wisikan siya ug mga puti nga buhok, apan wala siya masayod niini. **10** Ang pagkamahitas-on sa Israel mao gayod ang nagpamatuod batok kaniya; bisan pa niana, wala sila mibalik kang Yahweh nga ilang Dios, ni wala sila midangop kaniya, bisan pa niining tanan. **11** Sama sa salampati ang Efraim, tanga ug walay alamag, nga nagtawag sa Ehipto, unya milupad didto sa Asiria. **12** Sa dihang moadto sila, isabwag ko kanila ang akong pukot, birahon ko sila paubos sama sa mga langgam sa kawanangan. Silotan ko sila sa ilang pagpanon. **13** Kaalaot nila! Kay mibulag sila gikan kanako. Modangat na kanila ang kadaot! Nagmasinupakon sila batok kanako! Luwason ko unta sila, apan nagsulti sila ug mga bakak batok kanako. **14** Wala sila mihilak kanako sa tibuok nilang kasingkasing, apan midangoyngoy lamang sila sa ilang higdaanan. Nagtigom silang tanan ug trigo ug bag-ong bino, unya mibiya sila kanako. **15** Bisan ug gimatuto ko sila ug gilig-on ang ilang mga bukton, karon naglaraw sila ug daotan batok kanako. **16** Mibalik sila, apan wala sila mibalik kanako, ang Labing Halangdon. Sama sila sa udyong nga dili makapana. Mangalaglag gayod ang ilang mga opisyal tungod sa kabastos sa ilang mga dila. Mahimo kining ibiaybiay sa yuta sa Ehipto ngadto sa Israel.

8 "Itunong ang trumpeta sa imong ngabil! Moadto ang agila sa balay ni Yahweh tungod kay wala gituman sa katawhan ang akong kasabotan ug nagsupak batok sa akong balaod. **2** Nagtawag sila kanako, 'Akong Dios, nakaila kaming mga Israelita kanimo.' **3** Apan gisalikway sa Israel kung unsa ang maayo, ug pagagukdon siya sa kaaway. **4** Nagpili sila ug hari, apan dili pinaagi kanako. Naghimo silag mga prinsipe, apan wala ako masayod. Naghimo sila ug mga diosdios alang sa ilang kaugalingon pinaagi sa ilang mga plata ug bulawan, apan tungod lamang kini aron nga pagalaglagon sila." **5** "Gisalikway ang inyong nating baka, Samaria. Nagsilaob ang akong kasuko batok niining mga tawhana. Hangtod kanus-a man sila magpabiling sad-an? **6** Tungod kay gikan sa Israel kini nga diosdios; ang magbubuhat ang naghimo niini; Dili ang Dios! Pagagun-obon ang baka sa Samaria. **7** Tungod kay nagpugas ug hangin ang katawhan ug magaani ug alimpulos. Ang nagtindog nga trigo walay mga bunga; dili kini maghatag ug harina. Kung mahinog man kini, pagalamoyon kini sa mga langyaw. **8** Gilamoy ang Israel; naghigda sila karon taliwala sa mga kanasoran sama sa butang nga walay kapuslanan. **9** Tungod kay niadto sila sa Asiria sama sa ihalas nga asno nga nag-inusara. Nagsuhol ang Efraim ug hinigugma alang sa iyang kaugalingon. **10** Bisan tuod nagsuhol sila ug hinigugma taliwala sa mga nasod, tigomon ko sila karon. Mangaluya sila tungod sa pagdaogdaog sa hari ug sa mga prinsipe. **11** Tungod kay gipadaghan sa Efraim ang mga halaran alang sa mga halad sa sala, apan nahimo hinoon kining mga halaran sa pagbuhat ug mga sala. **12** Mahimo kong isulat sa 10, 000 ka higayon ang akong balaod alang kanila, apan lantawon nila kini nga daw katingalahan kanila. **13** Ug alang sa mga pagsakripisyo sa akong mga halad, ginahalad nila ang karne ug ginakaon kini, apan ako, si Yahweh, wala nagdawat niini. Karon, hunahunaon ko ang ilang mga kalapasan ug silotan ang ilang mga sala. Mobalik sila sa Ehipto. **14** Gikalimtan na ako sa Israel, nga iyang magbubuhat, ug nagtukod ug mga palasyo. Gilig-on sa Juda ang daghang mga siyudad, apan magpadala ako ug kalayo sa iyang mga siyudad; moguba kini sa iyang mga kota.

9 Ayaw paglipay, Israel, sama sa kalipay sa ubang mga tawo. Tungod kay nagmaluibon ka, ug mibiya sa imong Dios. Ganahan kang mobayad sa kantidad nga gipangayo sa babaye nga nagbaligya ug dungog diha sa tanang mga salog nga giukanan. **2** Apan dili mopakaon kanila ang salog nga giokanan ug ang pug-anan sa bino; pakyason sila sa bag-ong bino. **3** Dili na sila makapadayon sa pagpuyo sa yuta ni Yahweh; hinuon, mobalik si Efraim sa Ehipto, ug moabot ang adlaw nga mokaon sila ug hugaw nga pagkaon didto sa Asiria. **4** Dili na sila mobubo ug halad nga bino alang kang Yahweh, ni makapahimuot sila kaniya. Alang kanila mahimong sama sa pagkaon sa pagbangutan ang ilang mga halad: ang tanang mokaon niini mahugaw. Tungod kay ang pagkaon alang lamang sa ilang mga kaugalingon; dili kini moabot sa balay ni Yahweh. **5** Unsa man ang inyong buhaton sa gitakda nga kapistahan, sa adlaw sa kapistahan nga alang kang Yahweh? **6** Kay, tan-awa, kung makaikyas ba sila sa kadaot, ang Ehipto maoy motigom kanila, ug ang Memfis maoy molubong kanila. Kabahin sa ilang mga tinagoang mga plata- ang hait nga mga tanom maoy maghupot niini, ug mapuno sa mga tunok ang ilang mga tolda. **7** Nagsingabot na ang mga adlaw sa pagsilot; moabot na ang mga adlaw sa paghukom. Ipahibalo kining mga butanga sa tibuok Israel. Hungog ang propeta, ug buang ang tawo nga makinaadmanon, tungod sa inyong dakong sala ug dakong kahugawan. **8** Ang propeta maoy magbalantay nga iya sa Dios alang kang Efraim. Apan ang mga lit-ag nga alang sa langgam anaa sa tanan niyang agianan, ug ang kahugawan sa iyang atubangan anaa sa balay sa iyang Dios. **9** Gihugawan nila pag-ayo ang ilang mga kaugalingon sama sa mga adlaw sa Gibea. Hinumduman sa Dios ang ilang mga kalapasan, ug silotan sila tungod sa ilang mga sala. **10** Miingon si Yahweh, "Sa dihang nakaplagan ko ang Israel, sama kini sa pagpangita ug mga ubas sa kamingawan. Sama sa unang bunga sa kahoyng igera sa panahon nga tingbunga niini, nakaplagan ko ang inyong mga amahan. Apan miadto sila kang Baal

Peor, ug gitugyan nila ang ilang mga kaugalingon ngadto sa makauulaw nga rebulto. Nahimo silang sama ka hugaw sa rebulto nga ilang gihigugma. **11** Alang kang Efraim, molupad ang ilang himaya sama sa langgam. Wala nay paghimugso, walay pagbuntis, ug walay pagpanamkon. **12** Bisan pa ug magdala silag mga bata, kuhaon ko sila aron walay mahibilin kanila. Alaot sila sa dihang motalikod ako kanila! **13** Nakita ko si Efraim, sama sa Tiro, gitanom sa lunhawng mga sagbot, apan dalhon ni Efraim ang iyang mga anak ngadto sa tawo nga moihaw kanila." **14** Ihatag kanila, Yahweh unsa man ang ihatag mo kanila? Hatagi sila ug tagoangkan nga dili maka sapupog bata ug mga dughan nga dili mohatag ug gatas. **15** "Tungod sa ilang pagkadaotan didto sa Gilgal, didto ako nagsugod sa pagdumot kanila. Tungod sa ilang makasasalang binuhatan, palayason ko sila sa akong balay. Dili ko na sila higugmaon pa; masinupakon ang tanan nilang mga opisyal. **16** Nasakit si Efraim, ug nalaya ang ilang mga gamot; dili sila makabunga. Bisan pa ug aduna silay mga anak, pamatyon ko ang ilang hinigugmang mga anak." **17** Isalikway sila sa akong Dios tungod kay wala sila mituman kaniya. Maglatagaw sila sa mga kanasoran.

10 Ang Israel usa ka mahimsog nga paras nga nagahatag sa iyang bunga. Samtang nagadaghan ang iyang bunga, mas nagadaghan usab ang mga halaran nga iyang natukod. Samtang nanaghan ang bunga sa iyang yuta, mas nahimong maayo ang iyang mga haligi. **2** Malimbongon ang ilang kasingkasing; karon kinahanglan nga antoson nila ang ilang pagkasad-an. Bungkagon ni Yahweh ang ilang mga halaran; gub-on niya ang ilang mga haligi. **3** Tungod kay magasulti sila, "Wala kamiy hari, tungod kay wala kami nahadlok kang Yahweh, ug kung aduna kamiy hari—unsa man ang mabuhat niya alang kanamo?" **4** Nagsulti sila ug haw-ang nga mga pulong ug nagabuhat ug mga kasabotan pinaagi sa bakak nga pagpakigsaad. Busa ang hustisya magaturok sama sa makahilo nga mga sagbot sa mga tudling sa kaumahan. **5** Mangahadlok ang mga lumulupyo sa Samaria tungod sa mga baka sa Bet Aven. Nagsubo ang mga tawo alang kanila, sama niadtong mga pari nga nagsimba ug mga diosdios nga nagsadya kanila ug sa ilang katahom, apan wala na sila didto. **6** Pagadad-on sila sa Asiria ingon nga gasa sa bantogang hari. Mapakaulawan ang Efraim, ug ikaulaw sa Israel ang ilang diosdios. **7** Pagalaglagon gayod ang hari sa Samaria, sama sa tipak sa kahoy nga naglutaw sa tubig. **8** Ang mga hataas nga mga dapit sa pagkadaotan pagagub-on. Mao kini ang sala sa Israel! Motubo ang mga tunok ug sampinit sa ilang mga halaran. Magasulti ang katawhan sa mga kabukiran, "Taboni kami!" ug sa mga kabungtoran, "Tumpagi kami!" **9** "Israel, nakasala kamo sukad pa sa kapanahonan sa Gibea; didto nagpabilin kamo. Dili ba maapsan sa gubat ang mga anak nga lalaki sa kasaypanan didto sa Gibea? **10** Sa dihang tinguhaon ko kini, pantunon ko sila. Magtigom ang mga nasod batok kanila ug ibutang sila sa pagkaginapos tungod sa ilang makaduha nga kalapasan. **11** Usa ka tinudloang nating baka ang Efraim nga mahigugmaong mogiok sa trigo, busa pagabutangan ko ug yugo ang iyang liog. Pagayugohan ko ang Efraim; magdaro ang Juda; pagabirahon ni Jacob ang karas sa iyang kaugalingon. **12** Pagtanom ug pagkamatarong alang sa imong kaugalingon, ug aniha ang bunga sa matinud-anong kasabotan. Bungkala ang inyong wala nadaro nga yuta, tungod kay mao na kini ang panahon sa pagtuaw kang Yahweh, hangtod nga moabot siya ug magpaulan ug pagkamatarong diha kaninyo. **13** Nagdaro kamo ug pagkadaotan; nag-ani kamo ug pagdaogdaog. Gikaon ninyo ang bunga sa pagpanglimbong tungod kay nagsalig man kamo sa inyong mga laraw ug sa inyong daghang mga sundalo. **14** Busa motugbaw ang kagubot sa gubat taliwala sa inyong katawhan, ug pagalaglagon ang tanan ninyong lig-on nga mga siyudad. Mahimo kining sama sa paglaglag ni Shalman sa Bet Arbel panahon sa gubat, sa dihang gipangwataswatas ang mga inahan uban sa ilang mga anak. **15** Mahitabo usab kini kaninyo, Betel, tungod sa inyong hilabihang pagkadaotan. Sa pagkabanagbanag pagalaglagon sa hingpit ang hari sa Israel."

11 "Gihigugma ko si Israel sa batan-on pa siya, ug gitawag ko siya nga akong anak pagawas sa Ehipto. **2** Kung sigihon sila sa pagtawag, mas mosamot hinuon nga magpalayo sila kanako. Naghalad sila ngadto sa mga Baal ug nagsunog ug mga insenso ngadto sa mga diosdios. **3** Bisan kon ako mao ang nagtudlo kang Efraim sa paglakaw. Ako mao ang nagkupot sa ilang mga kamot pataas, apan wala sila nasayod nga ako ang nag-atiman kanila. **4** Gigiyahan ko sila gamit ang higot nga panapton sa mga tawo, gamit ang higot sa gugma. Nahimo ako ngadto kanila nga sama sa usa ka tawo nga nagkupot sa renda sa ilang mga apapangig aron mapasayon kini, ug miluhod ako ngadto kanila ug gipakaon sila. **5** Dili ba sila mobalik sa yuta sa Ehipto? Dili ba sila dumalahan sa Asiria tungod kay midumili sila sa pagbalik kanako? **6** Mahagbong ang espada ngadto sa ilang mga siyudad ug moguba sa mga ali sa ilang mga ganghaan; moguba kini kanila tungod sa kaugalingon nilang mga plano. **7** Hingpit nga nakahukom ang akong mga katawhan sa pagbiya kanako. Bisan pa ug mosangpit sila sa Labaw nga Makagagahom, walay motabang kanila. **8** Unsaon man nako pagbiya kanimo, Efraim? Unsaon man nako pagtugyan kanimo, Israel? Unsaon ko man paghimo kanimo nga sama kang Adma? Unsaon ko man paghimo kanimo nga sama kang Zeboim? Nausab ang akong kasingkasing; nakutaw

ang tanan nakong kaluoy. 9 Dili ko ipahamtang ang hilabihan
ko nga kasuko; dili ko na usab gub-on si Efraim. Tungod
kay Dios ako ug dili tawo; ako mao ang Balaan taliwala
kaninyo, ug dili ako moanha uban ang kasuko. 10 Mosunod
sila kang Yahweh; ug mongulob siya sama sa liyon. Sa
dihang mongulob siya, mangabot nga magkurog ang iyang
mga anak gikan sa kasadpan. 11 Moabot sila nga magkurog
sama sa mga langgam sa Ehipto, sama sa salampati nga
gikan sa yuta sa Asiria. Papuy-on ko sila sa ilang mga
balay- mao kini ang giingon ni Yahweh. 12 Gipalibotan ako
ni Efraim uban sa mga bakak, ug ang panimalay ni Israel
uban ang pagpanglimbong. Apan si Juda padayon nga nag-
uban kanako, ang Dios, ug nagmatinud-anon kanako, ang
Balaan."

12 Nagahanggap ang Efraim ug hangin ug nagasunod sa
hangin sa sidlakan. Nagpadayon siya sa pagpakaylap
sa mga bakak ug kabangis. Naghimo sila ug kasabotan
uban sa Asiria ug nagdalag lana sa olibo ngadto sa Ehipto.
2 Adunay sumbong si Yahweh batok sa Juda ug silotan niya
si Jacob sa iyang gibuhat; pagabalsan niya siya sa iyang
mga nabuhat. 3 Gikuptan ni Jacob ang tikod sa iyang igsoon
didto sa tagoangkan, nakiglayog siya sa Dios sa iyang
pagkahamtong. 4 Nakiglayog siya sa anghel ug midaog.
Mihilak siya ug mihangyo sa iyang pabor. Nahimamat niya
ang Dios didto sa Betel; ug didto nakigsulti ang Dios kaniya. 5
Mao kini si Yahweh, ang Dios nga pangulo sa kasundalohang
anghel; "Yahweh" ang ngalan nga itawag kaniya. 6 Busa
balik sa inyong Dios. Tipigi ang matinud-anong kasabotan
ug hustisya, ug paabot nga mapinadayonon sa inyong
Dios. 7 Ang mga magpapatigayon nagdala ug tikasan
nga mga timbangan; gihigugma nila ang pagpangilad. 8
Miingon si Efraim, "Nahimo gayod ako nga adunahan kaayo;
nakakaplag ako ug bahandi alang sa akong kaugalingon.
Dili sila makakaplag ug kalapasan nganhi kanako sa tanan
nakong gibuhat, bisan unsa nga sala." 9 "Ako si Yahweh
nga inyong Dios gikan sa yuta sa Ehipto. Himoon ko nga
magpuyo kamo pagbalik sa mga tolda, sama sa mga adlaw
sa gitakda nga kasaulogan. 10 Nagsulti ako sa mga propeta,
ug gihatagan ko sila ug daghang mga panan-awon alang
kaninyo. Nagahatag ako ug mga sambingay pinaagi sa mga
kamot sa mga propeta 11 Kung adunay pagkadaotan sa
Gilead, sigurado gayod nga walay pulos ang mga tawo.
Naghalad sila ug torong baka didto sa Gilgal; ang ilang mga
halaran mahisama sa mga tinapok nga bato diha sa mga
tudling sa kaumahan. 12 Mikagiw si Jacob didto sa yuta
sa Aram; mitrabaho si Israel; ug nagbantay siyag pundok
sa mga karnero aron makabaton ug asawa. 13 Gidala ni
Yahweh pagawas sa Ehipto ang Israel, ug giatiman sila
pinaagi sa propeta. 14 Gipasuko ni Efraim sa mapait si
Yahweh. Busa biyaan sa Ginoo ang iyang dugo ug ibalik
ang kaulawan ngadto kaniya.

13 "Sa dihang miistorya si Efraim, adunay pag-uyog.
Gituboy niya ang iyang kaugalingon ngadto sa Israel,
apan nahimo siyang sad-an tungod sa pagsimba kang Baal,
ug namatay siya. 2 Karon nagpakasala pa gayod sila ug
dugang. Nagbuhat sila ug puthaw nga mga larawan gikan sa
ilang plata, mga diosdios nga hinimo pag-ayo gikan sa mga
banggiitan nga magkukulit. Miingon ang katawhan kanila,
'Mao kini ang mga kalalakin-an nga mohalad ug halok sa
larawan nga baka.' 3 Busa mahisama sila sa mga panganod
sa kabuntagon, sama sa yamog nga mahanaw sa sayo,
sama sa tahop nga gipadpad palayo sa hangin gikan sa
giokanan nga salog, ug sama sa aso gikan sa panghaw.
4 Apan ako si Yahweh nga inyong Dios gikan sa yuta sa
Ehipto. Kinahanglan nga ako lamang ang inyong ilhon nga
Dios ug wala nay lain pa; kinahanglan nga ilhon ninyo nga
walay laing manluluwas gawas kanako. 5 Nailhan ko ikaw
didto sa kamingawan, didto sa yuta nga hilabihan ka uga. 6
Napuno ka sa dihang anaa kay sibsibanan; ug sa dihang
napuno ka, nagmapahitas-on ang imong kasingkasing.
Tungod niana gikalimtan mo ako. 7 Mahimo akong sama sa
liyon kanila; moatang ako sa dalan sama sa leopardo. 8
Hasmagan ko sila sama sa oso nga gikawatan sa iyang
mga anak. Kuniskunison ko ang ilang mga dughan, ug
lamoyon ko sila sama sa liyon, sama sa ihalas nga mananap
nga mokuniskunis pag-ayo kanila. 9 Laglagon ko ikaw,
Israel; kinsa man ang makatabang kanimo? 10 Asa na man
karon ang imong hari, aron nga moluwas kanimo ug sa
tanan nimong mga siyudad? Asa na man ang imong mga
tigdumala, nga tungod kanila miingon ka kanako, 'Tagai
ako ug hari ug mga prinsipe'? 11 Gihatagan ko ikaw ug
hari tungod sa akong kasuko, ug gikuha ko siya sa akong
kapungot. 12 Nagtapun-og na gayod ang kalapasan ug
ang pagkasad-an ni Efraim. 13 Moabot kaniya ang kasakit
sa pagpanganak, apan dili siya maalamon nga anak nga
lalaki, kay sa panahon nga ipakatawo na siya, wala siya
migawas sa tagoangkan. 14 Luwason ko ba sila gikan sa
kamot sa Seol? Luwason ko ba sila gikan sa kamatayon?
Asa na man, O kamatayon, ang imong mga hampak? Asa
na man, O Seol, ang imong kalaglagan? Nalilong ang kaluoy
gikan sa akong mga mata." **(Sheol h7585)** 15 Bisan paman ug
madagayaon na si Efraim labaw sa iyang mga igsoon nga
lalaki; moabot gayod ang sidlakan nga hangin; mohuros ang
hangin ni Yahweh gikan sa kamingawan. Mahubas gayod
ang tubod ni Efraim, ug mahubas ang iyang balon. Ilogon
sa kaaway ang iyang mga balay nga adunay mga bililhong
butang. 16 Mahimong sad-an ang Samaria, kay misupak

man siya batok sa iyang Dios. Mangalaglag sila pinaagi sa
espada; wataswatason ang ilang mga gagmayng anak, ug
laslasan ang tiyan sa ilang mga mabdos nga babaye.

14 Israel, balik ngadto kang Yahweh nga imong Dios, kay
napukan ka tungod sa imong pagkadaotan. **2** Dad-a
ang imong mga pulong ug balik ngadto kang Yahweh. Ingna
siya, “Isalikway ang tanan namong pagkadaotan ug dawata
kung unsa ang maayo, aron mahalad namo kanimo ang
bunga sa among mga ngabil. **3** Dili kita luwason sa Asiria; dili
usab kita mosakay sa mga kabayo aron sa pagpakiggubat.
Ni moingon pa kami sa mga buhat sa among mga kamot,
'Ikaw ang among mga dios,' kay makakaplag ug kaluoy diha
kanimo ang tawo nga walay amahan.” **4** “Ayohon ko sila
sa ilang pagbiya; higugmaon ko gayod sila, kay mipalayo
na ang akong kasuko kaniya. **5** Mahisama ako sa yamog
didto sa Israel; mamulak siya sama sa liryo ug mogamot
sama sa sedro sa Lebanon. **6** Mosalingsing ang iyang
mga sanga; mahisama ang iyang kaanyag sa mga kahoy
sa olibo, ug mahisama ang iyang kahumot sa mga sedro
sa Lebanon. **7** Mobalik ang mga tawo nga nagpuyo diha
sa iyang landong; mabuhi sila sama sa trigo ug mamulak
sama sa mga paras. Mahisama ang iyang pagkainila sa
bino sa Lebanon. **8** Efraim, unsa pa may labot ko sa mga
diosdios? Tubagon ko siya ug moatiman kaniya. Sama ako
sa sipres nga kanunay lunhaw ang mga dahon; naggikan
kanako ang imong bunga.” **9** Kinsa man ang maalamon
aron nga masabtan niya kining mga butanga? Kinsa man
ang makasabot niining mga butanga aron masayran niya
kini? Kay matarong ang mga dalan ni Yahweh, ug maglakaw
niini ang mga matarong, apan mapandol niini ang mga
masinupakon.

Joel

1 Mao kini ang pulong ni Yahweh nga miabot kang Joel nga
anak nga lalaki ni Petuel. **2** Paminawa kini, kamong mga
kadagkoan, ug paminaw kamong tanan nga mga lumolupyo
sa yuta. Nahitabo na ba kini sa inyong mga adlaw o sa mga
adlaw sa inyong mga katigulangan kaniadto? **3** Sultihi ang
inyong mga anak mahitungod niini, ug ipasulti sa inyong
mga anak ngadto sa ilang mga anak, ug sa ilang mga anak
sa sunod nga kaliwatan. **4** Gikaon sa dakong dulon ang
salin sa panon sa dulon; gikaon sa apan-apan ang salin
sa dakong dulon; ug gikaon sa ulod ang salin sa apan-
apan. **5** Bangon ug panghilak, kamong mga palahubog!
Danguyngoy, kamong tanan nga palainom ug bino, tungod
kay gikuha na gikan kaninyo ang tam-is nga bino. **6** Kay
mitungas nganhi sa akong yuta ang usa ka nasod, nga
kusgan ug dili maihap. Ang iyang mga ngipon mao ang
ngipon sa usa ka liyon, ug aduna siyay mga ngipon sa usa
ka bayeng liyon. **7** Gihimo niyang makalilisang nga dapit ang
akong kaparasan ug gipanitan ang akong kahoy nga igera.
Gipanitan ug gilabay niya ang panit niini; nangaputi ang
mga sanga niini. **8** Pagbangotan sama sa usa ka ulay nga
nagbisti ug sako tungod sa kamatayon sa iyang batan-ong
bana. **9** Gikuha ang halad nga trigo ug ang halad nga ilimnon
gikan sa balay ni Yahweh. Nagbangotan ang mga pari,
nga mga sulugoon ni Yahweh. **10** Naguba ang kaumahan,
nagbangotan ang yuta tungod kay nadaot ang trigo. Nahubas
ang bag-o nga bino, ug wala nay lana. **11** Kaulaw, kamong
mga mag-uuma, ug pagdanguyngoy, kamong mga tig-atiman
sa paras, alang sa trigo ug sebada. Kay nahanaw na ang
pag-ani sa kaumahan. **12** Nangalaya ang mga paras ug
nangauga na ang mga kahoy nga igera, ang mga kahoy
nga granada, ingon man ang mga kahoy nga palmera, ug
ang mga kahoy nga mansanas—nalaya ang tanang kahoy
sa kaumahan. Kay nawala na ang kalipay gikan sa mga
kaliwat sa katawhan. **13** Pagsul-ob ug sako ug pagbangotan,
kamong mga pari! Pagdanguyngoy, kamong mga alagad sa
halaran. Umari kamo, paghigda tibuok gabii nga nagsul-ob
ug sako, kamong mga sulugoon sa akong Dios. Kay wala
nay halad nga trigo ug halad nga ilimnon nga ihalad sa
balay sa Dios. **14** Pagpatawag ug balaan nga pagpuasa, ug
pagpatawag ug balaan nga panagtigom. Tigoma ang mga
kadagkoan ug ang tanang mga lumolupyo sa yuta ngadto sa
balay ni Yahweh nga inyong Dios, ug paghilak ngadto kang
Yahweh. **15** Alaot gayod nianang adlawa! Kay haduol na ang
adlaw ni Yahweh. Moabot ang kalaglagan gikan sa Labing
Gamhanan pinaagi niini. **16** Wala ba gikuha ang pagkaon sa
atong atubangan, ang kalipay ug kasadya gikan sa balay sa
atong Dios? **17** Nangalata ang mga binhi sa ilalom sa bantok
nga yuta niini, gibiyaan ug nangaguba na ang mga kamalig,
tungod kay nangalaya na ang trigo. **18** Nag-agulo gayod ang
mga mananap! Nag-antos ang panon sa mga baka tungod
kay wala na silay sibsibanan. Nag-antos usab ang mga
panon sa karnero. **19** Yahweh, nagtuaw ako diha kanimo.
Kay gilamoy sa kalayo ang mga sibsibanan sa kamingawan,
ug gisunog sa nagdilaab nga kalayo ang tanang mga kahoy
sa kaumahan. **20** Bisan ang mga mananap sa kaumahan
nagtuaw diha kanimo, kay namala ang tubig sa kasapaan,
ug gilamoy sa kalayo ang mga sibsibanan sa kamingawan.

2 Patingoga ang trumpeta sa Zion, ug patingoga ang
pagpasidaan diha sa akong balaang bukid! Tugoti nga
mangurog sa kahadlok ang tanang lumolupyo sa yuta, kay
hapit na ang adlaw ni Yahweh; sa pagkatinuod, haduol
na kini. **2** Mao kini ang adlaw sa kangitngit ug kadulom,
usa ka adlaw sa mga panganod ug hilabihang kangitngit.
Sama sa banagbanag nga mikaylap diha sa kabukiran,
nagpadulong ang daghan ug kusgan nga kasundalohan.
Wala pay kasundalohan nga sama niini, ug wala na gayoy
sama pa niini, bisan sa daghan pang kaliwatan. **3** Giugdaw
sa kalayo ang tanang butang nga anaa sa atubangan niini,
ug usa ka nagdilaab nga kalayo ang anaa sa luyo niini. Sama
sa tanaman sa Eden ang yuta nga anaa sa atubangan niini,
apan adunay nagun-ob nga kamingawan sa luyo niini. Sa
pagkatinuod, walay makaikyas gikan niini. **4** Sama sa mga
kabayo ang panagway sa kasundalohan, ug midagan sila
sama sa mga tigkabayo. **5** Sama sa kasaba sa mga karwahe
diha sa ibabaw sa kabukiran ang ilang paglukso, sama sa
nagdilaab nga kalayo nga misunog sa uhot ang kasaba niini,
sama sa kusgang kasundalohan nga andam na alang sa
gubat. **6** Gisakit ang mga tawo diha sa ilang presensya
ug nangluspad ang ilang mga panagway. **7** Nanagan sila
sama sa kusgan nga mga manggugubat; gisaka nila ang
mga paril sama sa mga sundalo; nagmartsa sila, ang matag
usa diha sa ilang gilakwan, ug wala mitipas sa ilang mga
laray. **8** Walay bisan usa nga midasmag sa uban nga
anaa sa kilid; nagmartsa sila, ang matag usa diha sa iyang
agianan; maguba nila ang mga panalipod ug dili mobulag
sa laray. **9** Nagdali sila ngadto sa siyudad, nanagan sila
padulong sa paril, nanaka sila sa kabalayan, ug nanglusot
sila sa mga bintana sama sa mga kawatan. **10** Nauyog ang
kalibotan diha sa ilang atubangan, nangurog ang kalangitan,
mingitngit ang adlaw ug ang bulan, ug wala na misidlak ang
mga bituon. **11** Gipatugbaw ni Yahweh ang iyang tingog
atubangan sa iyang kasundalohan, kay hilabihan kadaghan
ang iyang mga manggugubat; kusgan sila, nga nagtuman sa
iyang mga sugo. Kay bantogan ug hilabihan ka makalilisang
ang adlaw ni Yahweh. Kinsa man ang makaikyas niini?
12 "Apan bisan karon," miingon si Yahweh, "Balik kanako

uban sa bug-os ninyong kasingkasing. Pagpuasa, paghilak, ug pagbangotan." **13** Gisia ang inyong mga kasingkasing dili lamang ang inyong mga bisti, ug balik kang Yahweh nga inyong Dios. Kay matinabangon ug maluloy-on siya, dili daling masuko ug puno sa matinud-anong kasabotan, ug buot niya motalikod gikan sa pagpahamtang ug silot. **14** Kinsa man ang nasayod? Tingali ug mobalik siya ug magbaton ug kaluoy, ug mobiya nga adunay gibilin nga panalangin, usa ka halad nga trigo ug usa ka halad nga ilimnon alang kang Yahweh nga inyong Dios? **15** Patingoga ang budyong sa Zion, pagpahigayon ug balaang puasa, ug pagpatawag alang sa balaang panagtigom. **16** Tigoma ang katawhan, pagpahigayon ug balaang panagtigom. Tigoma ang mga kadagkoan, tigoma ang kabataan ug ang masuso nga mga bata. Tugoti nga mogawas sa ilang mga lawak ang mga pamanhonon, ug ang mga pangasaw-onon gikan sa ilang mga lawak. **17** Tugoti nga maghilak ang mga pari, nga mga sulugoon ni Yahweh, taliwala sa mga balkon ug sa halaran. Tugoti sila nga moingon, "Ipalingkawas ang imong katawhan, Yahweh, ug ayaw tugoti nga tamayon ang imong panulondon, nga biaybiayon sila sa kanasoran. Nganong kinahanglan man sila moingon ngadto sa ubang mga nasod, 'Asa man ang ilang Dios?'" **18** Unya nabalaka si Yahweh sa iyang yuta ug nagmaluluy-on sa iyang katawhan. **19** Mitubag si Yahweh sa iyang katawhan, "Tan-awa, padad-an ko kamo ug trigo, bag-ong bino, ug lana. Matagbaw kamo niini, ug dili ko na gayod tugotan nga maulawan kamo taliwala sa kanasoran. **20** Pahawaon ko gikan kaninyo ang mga nagasulong nga gikan sa amihanan, ug abogon sila ngadto sa mala ug biniyaang yuta. Moadto sa dagat nga anaa sa sidlakang bahin ang nag-una sa ilang kasundalohan, ug ang naulahi moadto sa dagat nga anaa sa kasadpan. Moalisbo ang baho niini." Sa pagkatinuod, nagbuhat siya ug dagkong mga butang. **21** Ayaw kahadlok, yuta, pagsadya ug paglipay, kay magbuhat si Yahweh ug dagkong mga butang. **22** Ayaw kahadlok, ihalas nga mananap sa kaumahan, kay motubo ang mga sibsibanan diha sa kamingawan, mamunga ang mga kahoy, ug maghatag ug abot niini ang mga kahoy nga igera ug mga paras. **23** Pagsadya, katawhan sa Zion, ug paglipay diha kang Yahweh nga inyong Dios. Kay hatagan niya kamo ug ulan sa tinglagas sa tukmang panahon ug magpaulan alang kaninyo, ang ulan sa tinglagas ug ang ulan sa tingpamulak sama kaniadto. **24** Mapuno ug trigo ang mga giokanan, ug mag-awas ang bag-ong bino ug lana sa dagkong mga banga. **25** "Ibalik ko kaninyo ang katuigan nga daghan ug abot diin gikaon sa panon sa mga dulon—ang labihan kadaghang dulon, ang modaot ug nagalaglag nga dulon— ang akong kusgan nga kasundalohan nga gipadala nako diha kaninyo. **26** Mokaon kamo ug daghan ug mangabusog, ug modayeg sa ngalan ni Yahweh nga inyong Dios, nga nagbuhat ug kahibulongan diha kaninyo, ug dili ko na gayod pakaulawan ang akong katawhan. **27** Masayod kamo nga anaa ako sa Israel, ug ako si Yahweh nga inyong Dios, ug wala nay lain pa, ug dili ko na gayod pakaulawan ang akong katawhan. **28** Ug unya mahitabo nga ibubo ko ang akong Espiritu sa tanang katawhan, ug managna ang inyong mga anak nga lalaki ug babaye. Magdamgo ang inyong hamtong nga kalalakin-an, ug makakita ug mga panan-awon ang inyong batan-ong kalalakin-an. **29** Sa mga sulugoon nga mga lalaki ug babaye usab, ibubo ko ang akong Espiritu niadtong mga adlawa. **30** Ipakita ko ang mga katingalahang butang diha sa kalangitan ug sa kalibotan, dugo, kalayo, ug mga haligi nga aso. **31** Mongitngit ang adlaw ug daw mahimong dugo ang bulan, sa dili pa moabot ang bantogan ug makalilisang nga adlaw ni Yahweh. **32** Unya maluwas ang tanan nga motawag sa ngalan ni Yahweh. Kay maanaa didto sa Bukid sa Zion ug sa Jerusalem kadtong nakaikyas, sumala sa gisulti ni Yahweh, ug uban sa mga naluwas, kadtong gitawag ni Yahweh.

3 Tan-awa, niadtong mga adlawa ug nianang taknaa, sa dihang ibalik ko ang mga binihag sa Juda ug sa Jerusalem, **2** tigomon ko ang tanang kanasoran, ug dad-on sila ngadto sa Walog ni Jehoshafat. Hukman ko sila didto, tungod sa akong katawhan ug sa akong panulondon nga Israel, nga ilang gitibulaag sa kanasoran, ug tungod kay gibahinbahin nila ang akong yuta. **3** Nagripa sila alang sa akong katawhan, gibaylo nila ang batan-ong lalaki sa babayeng nagbaligya ug dungog, ug nagbaligya sila ug batan-ong babaye aron nga makainom sila ug bino. **4** Karon, nganong nasuko man kamo kanako, Tyre, Sidon ug sa tanang rehiyon sa Filistia? Panimaslan ba ninyo ako? Bisan ug manimalos kamo kanako, ibalik ko diha dayon sa inyong kaugalingong ulo ang panimalos. **5** Tungod kay gikuha ninyo ang akong plata ug bulawan, ug gidala ninyo sa inyong mga templo ang akong bililhong mga bahandi. **6** Gibaligya ninyo ang katawhan sa Juda ug sa Jerusalem ngadto sa mga Griyego, aron nga ipahilayo sila gikan sa ilang teritoryo. **7** Tan-awa! Ipalingkawas ko sila, gikan sa dapit kung asa mo sila gibaligya, ug pabayron ko ikaw. **8** Ibaligya ko ang imong anak nga mga lalaki ug anak nga mga babaye, pinaagi sa kamot sa katawhan sa Juda. Ibaligya nila sila ngadto sa Sabeans, ngadto sa halayo nga nasod. Tungod kay mao man kini ang gipamulong ni Yahweh. **9** Imantala kini sa tibuok kanasoran, 'Andama ang inyong kaugalingon alang sa gubat, pukawa ang kusgan nga kalalakin-an, paduola sila, paandama ang tanang kalalakin-an aron sa pakiggubat. **10** Himoa ninyo nga mga espada ang inyong mga pangdaro

ug ang mga galab ngadto sa mga bangkaw. Pasultiha
ang huyang nga, “Kusgan ako.” **11** Pagdali ug pag-anhi,
kamong tanang haduol nga kanasoran, pagtigom kamo
didto. O Yahweh, ipakanaog ang imong kusgan nga mga
manggugubat.' **12** Paandama ang kanasoran ug paadtoa
ngadto sa Walog ni Jehoshafat. Tungod kay maglingkod
ako didto aron sa paghukom sa tibuok kanasoran. **13** Dad-
a ang galab, kay hinog na ang alanihon. Dali, pug-a ang
mga ubas, kay napuno na ang pug-anan sa bino. Nag-
awas na ang mga banga, tungod kay hilabihan na ang ilang
pagkadaotan.” **14** Adunay kagubot, kagubot diha sa Walog
sa Paghukom. Tungod kay haduol na ang adlaw ni Yahweh
didto sa Walog sa Paghukom. **15** Mingitngit ang adlaw ug
bulan, ug dili ipasidlak sa mga bituon ang ilang kahayag. **16**
Mongulob si Yahweh gikan sa Zion, ug ipatugbaw ang iyang
tingog gikan sa Jerusalem. Matay-og ang mga kalangitan
ug kalibotan, apan mahimong silonganan si Yahweh alang
sa iyang katawhan, ug kota alang sa katawhan sa Israel.
17 “Busa masayran ninyo nga Ako si Yahweh ang inyong
Dios nga nagpuyo sa Zion, ang akong balaang bukid. Unya
mahimong balaan ang Jerusalem, ug wala nay kasundalohan
ang magmartsa pag-usab batok kaniya. **18** Modagayday ang
tam-is nga bino sa kabukiran nianang taknaa, modagayday
sa kabungtoran ang gatas, ug modagayday ang tubig sa
tanang kasapaan sa Juda, ug motungha ang tuboran gikan
sa balay ni Yahweh ug tubigan ang Walog sa Shitim. **19**
Mahimong biniyaan nga linumpag ang Ehipto, ug mahimong
kamingawan ang Edom, tungod sa pagpanglupig nga gibuhat
ngadto sa katawhan sa Juda, tungod kay nagpaagas sila ug
mga dugo sa dili sad-an nga tawo diha sa ilang yuta. **20** Apan
pagapuy-an ang Juda hangtod sa hangtod, ug pagapuy-
an ang Jerusalem sa tanang kaliwatan. **21** Manimalos ako
alang sa ilang dugo nga wala ko pa ikapanimalos,” tungod
kay nagpuyo si Yahweh sa Zion.

Amos

1 Mao kini ang mga butang mahitungod sa Israel nga
nadawat ni Amos, nga usa sa mga magbalantay sa
karnero sa Tekoa, diha sa panan-awon. Nadawat niya kining
mga panan-awon sa mga adlaw ni Uzia nga hari sa Juda,
ug sa mga adlaw ni Jeroboam nga anak nga lalaki ni Joas
nga hari sa Israel, duha ka tuig sa wala pa ang linog. **2**
Miingon siya, “Modahunog ang tingog ni Yahweh gikan
sa Zion; mosinggit siya gikan sa Jerusalem. Mauga ang
mga pasibsibanan sa mga magbalantay ug karnero, ug
mangalaya ang mga sagbot sa tumoy sa Carmel.” **3** Mao kini
ang giingon ni Yahweh: “Pagasilotan ko ang Damascus, sa
tulo, bisan sa upat ka mga sala niini, tungod sa pagpasipala
nila sa Gilead pinaagi sa mga hinagiban nga puthaw. **4**
Magpadala ako ug kalayo sa balay ni Hazael, ug lamuyon
niini ang mga kota ni Ben Hadad. **5** Gun-obon ko ang
mga babag sa ganghaan sa Damascus ug patyon ang
tawo nga nagpuyo sa Biqat Aven, ug ang tawo usab nga
nagkupot sa sitro sa Bet Eden. Pagabihagon ngadto sa
Kir ang katawhan sa Aram,” miingon si Yahweh. **6** Mao
kini ang giingon ni Yahweh: “Pagasilotan ko ang Gaza, sa
tulo, bisan sa upat ka mga sala niini, tungod kay gibihag
nila ang tibuok katawhan, aron itugyan ngadto sa Edom. **7**
Magpadala ako ug kalayo ngadto sa mga paril sa Gaza, ug
pagalamuyon niini ang iyang mga kota. **8** Patyon ko ang
tawo nga nagpuyo sa Ashdod, ug ang tawo nga nagkupot
ug sitro gikan sa Ashkelon. Bakyawon ko ang akong kamot
batok sa Ekron, ug mangamatay ang nahibilin nga mga
Filistihanon,” miingon si Yahweh nga Ginoo. **9** Mao kini
ang giingon ni Yahweh; "Pagasilotan ko ang Tyre, sa tulo,
o bisan sa upat ka mga sala niini, tungod sa pagtugyan
nila sa tibuok katawhan ngadto sa Edom, ug gisupak nila
ang kasabotan sa pagnag-igsoonay. **10** Magpadala ako ug
kalayo sa mga paril sa Tyre, ug pagalamuyon niini ang iyang
mga kota.” **11** Mao kini ang giingon ni Yahweh, "Pagasilotan
ko ang Edom, sa tulo, o bisan sa upat ka mga sala niini,
tungod kay gigukod niya ug espada ang iyang igsoon ug
wala niya kini gikaloy-an. Nagpadayon ang iyang kasuko, ug
milungtad hangtod sa kahangtoran ang iyang kaligutgot.
12 Magpadala ako ug kalayo sa Teman, ug pagalamuyon
niini ang mga palasyo sa Bozra.” **13** Mao kini ang giingon ni
Yahweh, "Pagasilotan ko ang Amon, sa tulo, o bisan sa upat
ka mga sala niini, tungod kay gilaslas nila ang tiyan sa mga
babayeng mabdos sa Gilead, aron makapalapad sila sa
ilang mga utlanan. **14** Pagasunogon ko ang mga paril sa
Raba, ug pagalamuyon niini ang mga palasyo, uban ang
singgit sa adlaw sa pagpakiggubat, uban ang makusog nga
hangin sa adlaw sa alimpulos. **15** Mabihag ang ilang hari,
siya ug ang iyang mga opisyal,” miingon si Yahweh.

2 Mao kini ang gisulti ni Yahweh: “Sa tulo ka mga sala sa
Moab, bisan gani sa ika-upat, dili ko gayod bakwion ang
silot, tungod kay gisunog niya ang mga bukog sa hari sa
Edom hangtod nga naabo kini. **2** Paulanan ko ug kalayo ang
Moab, ug lamyon niini ang mga kuta sa Keriot. Mangamatay
ang Moab diha sa kaguliyang, inubanan sa panagsinggit ug
tingog sa trumpeta. **3** Laglagon ko ang iyang maghuhukom,
ug pamatyon ko ang tanang prinsipe uban kaniya,” nag-
ingon si Yahweh. **4** Mao kini ang gisulti ni Yahweh: “Sa tulo
ka mga sala sa Juda, bisan gani sa ika-upat, dili ko gayod
bakwion ang silot, tungod kay gisalikway nila ang balaod ni
Yahweh ug wala tumana ang iyang mga kasugoan. Ang ilang
pagkabakakon maoy nakapasalaag kanila nga gisubay usab
sa ilang mga amahan. **5** Paulanan ko ug kalayo ang Juda,
ug lamyon niini ang mga kuta sa Jerusalem.” **6** Mao kini
ang gisulti ni Yahweh, “Sa tulo ka mga sala sa Israel, bisan
gani sa ika-upat, dili ko gayod bakwion ang silot, tungod kay
gibaligya nila ang mga walay sala alang sa plata ug ang mga
kabos sa usa ka pares sa sandalyas. **7** Gitunobtunoban nila
ang mga ulo sa mga kabos sama sa mga tawo nga nagtunob
sa abog diha sa yuta; gisalikway nila ang mga dinaogdaog.
Ang usa ka lalaki ug ang iyang amahan nakighilawas sa
usa ra ka babaye busa gipakaulawan ang akong balaang
ngalan. **8** Nanghigda sila sa kilid sa matag halaran nga
nagsul-ob sa mga bisti ingon nga mga garantiya, ug diha sa
templo sa ilang Dios nanginom sila ug bino gikan niadtong
nakamulta. **9** Apan gilaglag ko ang mga Amorihanon sa
ilang atubangan, diin ang ilang katas-on sama sa gitas-on
sa kahoy nga sidro; kusgan siya sama sa kahoy nga tugas.
Bisan pa man niana laglagon ko ang iyang mga bunga ug
ang iyang mga gamot sa ilalom. **10** Gipalingkawas ko usab
kamo gikan sa yuta sa Ehipto ug gigiyahan kamo sulod sa
40 ka tuig didto sa kamingawan nga gipanag-iya sa mga
Amorihanon. **11** Nagpili ako ug mga propeta taliwala sa
inyong mga anak nga lalaki ug mga Nazareno gikan sa
inyong mga kabatan-onan. Dili ba mao man kini, O katawhan
sa Israel? -mao kini ang pamahayag ni Yahweh. **12** Apan
gidani ninyo ang mga Nazareno nga moinom ug bino ug
gimandoan ang mga propeta nga dili managna. **13** Tan-awa,
dugmokon ko kamo sama sa karomata nga puno sa trigo
nga modugmok sa usa ka tawo. **14** Bisan pa ang tawong
abtik dili gayod makaikyas; ang kusgan mawad-an gayod sa
iyang kaugalingong kusog; bisan pa ang mga gamhanan
dili gayod makaluwas sa iyang kaugalingon. **15** Dili gayod
makasugakod ang tigpana; dili gayod makaikyas ang kusog
modagan; ang tawong nangabayo dili gayod makaluwas sa
iyang kaugalingon. **16** Bisan pa ang labing isog nga mga

manggugubat mangikyas nga hubo niadtong adlawa -mao kini ang pamahayag ni Yahweh."

3 Paminawa kining pulong nga gisulti ni Yahweh batok kaninyo, katawhan sa Israel, batok sa tibuok kaliwatan nga akong gipalingkawas sa yuta sa Ehipto, **2** "Kamo lamang ang akong gipili gikan sa tanang kaliwatan sa kalibotan. Busa silotan ko kamo sa tanan ninyong mga sala." **3** Magkuyog ba ang duha ka tawo kung wala sila magkasinabot? **4** Mongulob ba ang liyon nga anaa sa lasang kung wala siyay tukbonon? Motingog ba ang batan-ong liyon gikan sa iyang puy-anan kung wala siyay natukob? **5** Malit-ag ba ang langgam sa yuta kung wala kini gibutangan ug paon? Mobitik ba ang lit-ag gikan sa yuta kung walay nalit-ag? **6** Dili ba malisang ang katawhan kung motingog ang trumpeta sa siyudad? Moabot ba ang katalagman sa siyudad kung wala kini gipadala ni Yahweh? **7** Dili gayod mobuhat ug bisan unsa si Yahweh nga inyong Ginoo gawas kung ipadayag niya ang iyang laraw ngadto sa iyang mga sulugoon nga mga propeta. **8** Mingulob na ang liyon; kinsa ba ang dili mahadlok? Misulti si Yahweh nga inyong Dios; kinsa ba ang dili managna? **9** Ipadayag kini ngadto sa mga kuta didto sa Asdod, ug sa mga kuta sa yuta sa Ehipto; isulti, "Pagtigom kamo sa kabukiran sa Samaria ug tan-awa ang dakong katingalahan nga anaa kaniya, ug kung unsa ang pagpanlupig nga anaa sa babaye. **10** Kay wala sila masayod kung unsaon pagbuhat sa husto—mao kini ang pamahayag ni Yahweh—Naghimo sila ug kasamok ug kadaot sa ilang mga kuta." **11** Busa, mao kini ang gisulti ni Yahweh nga Ginoo, "Palibotan sa kaaway ang yuta. Lumpagon ug kawatan niya ang mga kuta." **12** Mao kini ang gisulti ni Yahweh, "Sama sa duha lamang ka mga paa, o usa ka bahin sa dalunggan, ang maluwas sa magbalantay gikan sa baba sa liyon busa maluwas ba ang katawhan sa Israel nga nagpuyo sa Samaria, uban sa usa ka bahin sa lingkoranan, o ang bahin sa usa ka higdaanan." **13** Paminaw ug pagpamatuod batok sa balay ni Jacob —mao kini ang gisulti ni Yahweh nga inyong Ginoo, ang Dios nga gamhanan, **14** "Kay sa adlaw nga akong silotan ang mga sala sa Israel, silotan ko usab ang mga halaran sa Betel. Pamutlon ang mga sungay sa halaran ug mangahulog ngadto sa yuta. **15** Lumpagon ko ang balay sa tingtugnaw uban ang balay sa ting-init. Mangahanaw ang mga balay nga hinimo sa bato nga ivory, ug mangawagtang ang dagkong mga balay, —mao kini ang gisulti ni Yahweh."

4 Paminaw niining pulong, kamong mga baka sa Bashan, kamong anaa sa bukid sa Samaria, kamong nagdaugdaog sa mga kabos, kamong nagyatak sa mga timawa, kamong nagsulti sa inyong mga bana, "Dad-i kami ug ilimnon." **2** Ang Ginoo nga si Yahweh nanumpa pinaagi sa iyang pagkabalaan, "Tan-awa, moabot ang mga adlaw kaninyo nga birahon kamo nila pinaagi sa mga taga, ang ulahi kaninyo pinaagi sa taga sa isda. **3** Molatas kamo sa nangagun-ob nga paril sa siyudad, ang matag usa kaninyo moagi niini, ug igasalabay kamo ngadto sa Harmon—mao kini ang gipahayag ni Yahweh." **4** "Adto sa Betel ug pagpakasala, ngadto sa Gilgal ug pagpatuyang sa pagkasala, pagdala ug mga sakripisyo matag buntag, sa inyong ikapulo makatulo sa matag adlaw. **5** Paghalad ug pagpasalamat pinaagi sa tinapay; imantala ang kinabubot-on nga mga halad; ipahibalo kini, kay kini makalipay kanimo, kamong katawhan sa Israel— mao kini ang gipahayag sa Ginoo nga si Yahweh. **6** Gihatagan ko kamo ug hinlo nga mga ngipon sa tibuok ninyong mga siyudad ug makulangan ug tinapay ang tibuok ninyong mga dapit. Apan wala gihapon kamo mibalik kanako— mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **7** Wala ko kamo paulani sulod sa tulo ka bulan nga adunay ting-ani. Akong gipaulanan ang usa ka siyudad, ug wala ko paulani ang laing siyudad. Ang usa ka bahin sa siyudad naulanan, apan ang usa ka bahin sa yuta walay ulan ug namala kini. **8** Nagsusapinday ang duha o tulo ka siyudad ngadto sa laing siyudad aron sa pag-inom ug tubig, apan wala sila matagbaw. Apan wala gihapon kamo mibalik kanako — mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **9** Gisakit ko kamo pinaagi sa agup-op ug tagiptip. Ang inyong mga tanaman, ang inyong mga ubasan, ang inyong mga igos ug ang inyong mga kahoy nga olibo— ang mga dulon molamoy sa inyong tanom. Apan wala gihapon kamo mibalik kanako—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **10** Gipadad-an ko kamo ug katalagman sama didto sa Ehipto. Gipamatay ko ang inyong mga batan-ong lalaki pinaagi sa espada, gikuha ang inyong mga kabayo, ug mag-alisngaw ang kabaho sa mga patay sa inyong kampo nga mosulod sa lungag sa inyong mga ilong. Apan wala gihapon kamo mibalik kanako— mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **11** Laglagon ko ang inyong siyudad sama sa paglaglag sa Dios sa Sodoma ug Gomora. Mahisama kamo sa kahoy nga nasunog nga gilabnot gikan sa kalayo. Apan wala gihapon kamo mibalik kanako—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. **12** Busa buhaton ko ang makalilisang nga butang nganha kaninyo, o Israel; ug tungod kay buhaton ko ang makalilisang nga butang nganha kaninyo, pangandam sa pagtagbo sa inyong Dios, o Israel! **13** Kay tan-awa, siya nga nagbuhat sa kabukiran ang nagbuhat usab sa hangin, nagpadayag sa iyang panghunahuna ngadto sa katawhan, nagpangitngit sa kabuntagon, ug naglatas sa hataas nga mga dapit sa kalibotan. Si Yahweh, ang Dios nga makagagahom, mao ang iyang ngalan."

5 Paminawa kining pulong nga akong ipasibaw ingon nga pagbangotan diha kaninyo, balay sa Israel. **2** Napukan ang

babayeng ulay nga Israel; dili na siya makatindog; gisalikway siya sa iyang yuta; walay bisan usa nga mopatindog kaniya. **3** Kay mao kini ang gisulti sa Ginoo nga si Yahweh: "Ang liboan nga migula sa siyudad mabinlan na lamang ug gatosan, ug kadtong migula uban sa gatosan mabinlan na lamang ug napulo ka sakop sa balay sa Israel." **4** Kay mao kini ang gisulti ni Yahweh ngadto sa balay sa Israel: "Pangitaa ako ug pagkinabuhi! **5** Ayaw pangitaa ang Betel; ni mosulod sa Gilgal; ayaw pag-adto sa Berseba. Kay bihagon gayod ang Gilgal, ug mahimong kawang ang Betel. **6** Pangitaa si Yahweh ug pagkinabuhi, o iyang gun-obon pinaagi sa kalayo ang balay ni Jose. Pagalamuyon kini, ug walay bisan usa nga makapahunong niini sa Betel. **7** Kadtong katawhan nga nagtuis sa hustisya ngadto sa pait nga butang ug ilabay ang matarong ngadto sa yuta!" **8** Gibuhat sa Dios ang Pleiades ug ang Orion; gihimo niya nga kangitngit nga kabuntagon; gihimo niyang ngitngit ang adlaw pinaagi sa kagabhion ug gitawag ang katubigan sa dagat; gibobo niya kini ibabaw sa kalibotan. Si Yahweh ang iyang ngalan! **9** Nagdala siya ug kalit nga kalaglagan sa mga kusgan aron nga moabot ang kalaglagan sa mga salipdanan. **10** Gidumtan nila ang si bisan kinsa sa ganghaan sa siyudad, ug ilang gisalikway ang si bisan kinsa nga nagsulti sa kamatuoran. **11** Tungod kay inyong gilupigan ang kabos ug gikuha ang mga bahin sa trigo gikan kaniya —bisan tuod ug nagbuhat kamo ug mga balay sa gitiltil nga bato, dili kamo makapuyo niini. Aduna kay maanindot nga parasan, apan dili kamo makainom ug bino niini. **12** Kay nasayod ako nga daghan ang inyong kalapasan ug unsa kadako ang inyong mga sala—kamo nga nagsakit sa matarong, nagkuha ug mga suhol ug gisalikway ninyo ang mga timawa sa ganghaan sa siyudad. **13** Busa kinsa kadtong maampingon nga tawo nagpakahilom niana nga panahon, kay daotan kining panahona. **14** Pangitaa ang maayo ug dili ang daotan, aron mabuhi kamo. Busa Yahweh, ang Dios nga makagagahom, mag-uban kaninyo, samtang magsulti ka nga siya mao. **15** Dumti ang daotan, higugmaa ang maayo, ipatuman ang hustisya sa ganghaan sa siyudad. Tingali si Yahweh, ang Dios nga makagagahom, magmaluluy-on ngadto sa nahibilin nga kaliwat ni Jose. **16** Busa, mao kini ang gisulti ni Yahweh, ang Dios nga makagagahom, ang Ginoo, "Adunay pagminatay anaa sa plasa, ug magasulti sila sa tanang kadalanan, 'Pagkaalaot! Pagkaalaot! Gitawag nila ang mga mag-uuma nga magbangotan ug ang mga nagbangotan nga magminatay. **17** Diha sa mga parasan adunay pagminatay, kay moagi ako sa inyong taliwala," nagsulti si Yahweh. **18** Alaot kamong nangandoy sa adlaw ni Yahweh! Nganong nangandoy man kamo sa adlaw ni Yahweh? Mangitngit kini ug walay kahayag, **19** sama sa tawo nga nag-ikyas gikan sa lion ug nakasugat siya sa uso, o moadto siya sa balay ug gibutang niya ang iyang kamot sa paril ug mipaak kaniya ang bitin. **20** Mahimo bang kangitngit ang adlaw ni Yahweh ug dili kahayag? ngi-ob ug walay kahayag? **21** "Gidumtan ko, gisalikway ko ang iyong mga Pista, wala ako mahimuot sa inyong maligdong nga mga panagtigom. **22** Bisan tuod naghalad kamo kanako ug mga halad sinunog ug mga halad nga trigo, dili ko kini dawaton, ni motan-aw sa halad sa pakigdait sa inyong ginatambok nga mga mananap. **23** Ipalayo gikan kanako ang masaba ninyong panag-awit; dili ako maminaw sa tugtog sa inyong mga alpa. **24** Hinunoa, tugoti ang hustisya nga modagayday sama sa tubig, ug ang pagkamatarong magpadayon sama sa pagdagayday sa kasapaan. **25** Gidad-an ba ninyo ako ug mga sakripisyo ug mga halad didto sa kamingawan sulod sa 40 ka tuig, balay sa Israel? **26** Gituboy ninyo si Sikut ingon nga inyong hari, ug si Kaiwan, ang inyong dios sa bituon—ang diosdios nga inyong gibuhat alang sa inyong mga kaugalingon. **27** Busa ipabihag ko kamo halayo pa sa Damascu," nagsulti si Yahweh, nga ang ngalan mao ang Dios nga makagagahom.

6 Pagkaalaot niadtong nagpaharuhay sa Zion, ug kadtong luwas sa kabungtoran sa Samaria, nga inila nga mga tawo sa maayo nga mga nasod, kadtong anaa sa balay sa Israel nga mianha sa pagtabang! **2** Ang inyong mga pangulo nag-ingon, "Adto sa Calne ug tan-awa; gikan didto paingon sa Hamat, ang bantogan nga siyudad; dayon lugsong ngadto sa Gat sa filistihanon. Mas maayo ba sila kay sa imong duha ka gingharian? mas dako ba ang ilang utlanan kaysa imong utlanan?" **3** Alaot kadtong nagbaliwala sa adlaw sa katalagman ug naghimo sa trono sa kasamok nga mahiduol. **4** Naghigda sila sa mga mahalon nga higdaanan ug naghigda sila sa humok nga lingkoranan. Nagkaon sila sa karne sa mga nating karnero gikan sa ilang mga kahayopan ug sa mga baka nga gikan sa pasungan. **5** Nag-awit sila ug mga awit nga walay pulos inubanan sa tugtog sa alpa; gihimo nila ang mga tulonggon sama sa gibuhat ni David. **6** Nag-inom sila ug ilimnom gikan sa mga panaksan ug gidihogan nila ang ilang mga kaugalingon sa mga maayong lana, apan wala sila magbangotan sa pagkalaglag ni Jose. **7** Busa karon bihagon sila uban sa mga unang binihag na ug ang pista niadtong nagpahigayon mangahanaw lamang. **8** Ako ang Ginoo nga si Yahweh, nanumpa pinaagi sa akong kaugalingon— mao kini ang gipahayag sa Ginoo nga si Yahweh, ang Dios nga makagagahom, gidumtan ko ang garbo ni Jacob; gikasilagan ko ang iyang mga salipdanan. Busa itugyan ko ang siyudad ug ang tanan nga anaa niini." **9** Kung mahitabo kini nga adunay napulo ka mga tawo nga mahibilin sa usa ka balay, mamatay silang tanan. **10** Kung

ang paryenti sa usa ka tawo moadto aron pagkuha sa ilang lawas—ang tawo nga mosunog kanila human mapagawas ang mga patay nga lawas sa balay—kung mosulti siya ngadto sa tawo sa balay, “Aduna ka bay kauban dinhi?” Unsa kaha kung ang tawo mosulti nga “Wala” Unya mosulti siya, “Paghilom, kay kinahanglan dili nato hisgutan ang ngalan ni Yahweh.” **11** Kay, tan-awa, maghatag si Yahweh ug mando, ug madugmok ang dakong balay ngadto sa pagkapino, ug ang gamay nga balay. **12** Modagan ba ang mga kabayo diha sa batoon nga mga pangpang? Modaro ba ang tawo didto pinaagi sa mga baka? Apan gihimo ninyong hilo ang hustisya ug ang bunga sa pagkamatarong ngadto sa pagkapait. **13** Kamo nga nagmaya sa Lo Debar, nga nag-ingon, “Wala ba namo nailog ang Karnaim pinaagi sa among kaugalingong kusog?” **14** Apan tan-awa, magtuboy ako ug nasod nga makigbatok kaninyo, o balay sa Israel—mao kini ang gipahayag ni Yahweh, ang Dios nga makagagahom. Sakiton nila kamo gikan sa Lebo Hamat ngadto sa sapa sa Arabia.”

7 Mao kini ang gipakita ni Yahweh kanako, tan-awa, naghimo siya ug dulon ug milamoy sa nagsalingsing nga mga tanom, tan-awa, mao kini ang ulahi nga tanom human sa pag-ani sa hari. **2** Sa dihang nahuman na sila sa pagkaon sa mga tanom sa yuta, miingon ako, “Ginoo nga Yahweh, palihog pasayloa; unsaon man paglingkawas ni Jacob? Kay diyutay kaayo siya.” **3** Giusab ni Yahweh ang mahitungod niini. “Dili kini mahitabo,” miingon siya. **4** Mao kini ang gipakita sa Ginoo nga si Yahweh kanako: Tan-awa, ang Ginoo nga si Yahweh nagtawag ug kalayo aron sa pagsilot. Nakauga kini sa kinahiladman sa katubigan ilalom sa kalibotan ug milamoy usab sa yuta. **5** Apan miingon ako, “Ginoong Yahweh, palihog hunonga na; unsaon pagkalingkawas ni Jacob? Kay diyutay kaayo siya.” **6** Nausab ang hunahuna ni Yahweh ang mahitungod niini, “Dili usab kini mahitabo,” miingon ang Ginoo nga si Yahweh. **7** Mao kini ang gipakita ni Yahweh kanako: Tan-awa, mitindog ang Ginoo tupad sa parel, adunay tunton sa iyang kamot. **8** Miingon si Yahweh kanako, “Amos, unsa may imong nakita?” mitubag ako “Usa ka tunton.” Unya ang Ginoo miingon, “Tan-awa, butangan ko ug tunton ang akong katawhan sa Israel. wala na akoy ibilin kanila. **9** Mahimong magun-ob ang hataas nga bahin ni Isaac, ang templo sa Israel magun-ob, ug ipabuntog ko ang balay ni Jeroboam pinaagi sa espada.” **10** Unya si Amazia, ang pari sa Betel, nagpadala ug mensahe ngadto kang Jeroboam, ang hari sa Israel: “Naglaraw si Amos batok kanimo taliwala sa balay sa Israel. Dili mapas-an sa yuta ang tanan niyang mga pulong. **11** Kay mao kini ang gisulti ni Amos, mamatay si Jeroboam pinaagi sa espada, ug sigurado nga mabihag ang Israel gikan sa iyang yuta.” **12** Miingon si Amazia ngadto kang Amos, “Mananagna, lakaw na, dagan balik sa yuta sa Juda, ug kaon didto ug tinapay ug pagpropesiya. **13** Apan ayaw na gayod pagpropiseya dinhi sa Betel, kay mao kini ang templo sa mga hari ug harianong balay.” **14** Unya miingon si Amos kang Amazia, “Dili ako propeta ni anak sa propeta. Usa lamang ako ka magbalantay sa kahayopan, ug tig-atiman ako sa mga kahoy nga hegira. **15** Apan gikuha ako ni Yahweh gikan sa pag-atiman sa kahayopan ug gisultihan ako, 'Lakaw, pagpropesiya sa akong katawhan sa Israel.' **16** Karon paminawa ang pulong ni Yahweh. Miingon ka, 'Ayaw pagpropesiya batok sa Israel, ug ayaw pagsulti batok sa balay ni Isaac.' **17** Busa mao kini ang gisulti ni Yahweh, 'Ang imong asawa mahimong mananapaw sa siyudad; ang inyong mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye mangamatay pinaagi sa espada; sukdon ang imong yuta ug pagabalhinon; mamatay ka sa hugaw nga yuta, ug sigurado gayod nga mabihag ang Israel gikan sa iyang yuta.'”

8 Mao kini ang gipakita ni Yahweh kanako, Tan-awa ang basket nga puno ug prutas! **2** Miingon siya, “Unsa man ang imong nakita Amos?” Miingon ako, “Basket nga puno ug prutas.” Unya miingon si Yahweh kanako, “Moabot na ang katapusan sa akong katawhan nga mga Israelita; Dili ko na sila luwason pa. **3** Ang mga awit sa templo mahimong pagbangotan. Nianang adlawa—mao kini ang gipahayag ni Yahweh. Modaghan ang mga patay nga lawas, ilabay sila sa hilom sa bisan asang dapit! **4** Paminawa kini, kamong naglupig sa mga timawa ug nagpapahawa sa mga kabos sa ilang yuta. **5** Miingon sila, “Kanus-a man mahuman ang bag-ong bulan, aron makabaligya kita pag-usab ug trigo? Kanus-a man mahuman ang Adlaw nga Igpapahulay, aron makabaligya kita ug trigo? Himuon natong diyutay ang sukod ug patas-on nato ang kantidad, aron makalimbong kita sa sayop nga timbangan. **6** Aron mabaligya nato ang daot nga trigo, paliton ang kabos pinaagi sa plata, ug ang mga timawa pinaagi sa paris nga sandalyas.” **7** Nanumpa si Yahweh pinaagi sa garbo ni Jacob, “Dili ko gayod kalimtan ang ilang mga binuhatan. **8** Dili ba matay-og ang yuta alang niini, ug ang matag usa nga nagpuyo niini magbangotan? Motungha ang tanan sama sa Suba sa Nilo, ug moawas kini ug mahubas pag-usab sama sa suba sa Ehipto. **9** “Modangat nianang adlawa—mao kini ang gipahayag sa Ginoong Yahweh—pasalupon ko ang adlaw sa kaudtohon, ug pangitngiton ko ang adlaw sa panahon sa adlaw. **10** Himuon kong magbangotan ang inyong pista ug ang tanan ninyong mga awit mahimong pagbangotan. magsul-ob kamong tanan sa bisti sa pagbangotan ug kiskisan ang matag ulo. Himuon ko kini sama sa pagbangotan sa usa lamang ka anak nga lalaki, ug ang mapait nga adlaw sa kataposan niini. **11** Tan-

awa ang mga adlaw moabot na—mao kini ang gipahayag sa Ginoo nga si Yahweh—sa dihang magpadala ako ug kagutom sa yuta, dili kagutom sa pagkaon, ni uhawon sa tubig, apan sa pagpaminaw sa mga pulong ni Yahweh. 12 Magsusapinday sila sa kadagatan; Modagan sila gikan sa amihanan paingon sa habagatan aron mangita sa pulong ni Yahweh, apan dili nila kini mahikaplagan. 13 Nianang adlawa ang mga maanyag nga babayeng ulay ug ang mga batan-ong kalalakin-an mangaluya tungod sa kauhaw. 14 Kadtong nanumpa pinaagi sa sala sa Samaria mangapukan sila ug dili na gayod makabangon pag-usab."

9 Nakita ko ang Ginoo nga nagtindog kilid sa halaran, ug miingon siya, "Hampaka ang tumoy sa mga haligi sa templo aron nga matay-og ang mga patukuranan. Dugmoka ang templo aron mahulog sa ilang mga ulo, ug patyon ko ang nahibilin kanila pinaagi sa espada. Walay usa kanila ang makalingkawas ug walay usa kanila nga makaikyas. 2 Bisan pa ug mokalot sila paingon sa Seol, kuhaon ko gihapon sila sa akong mga kamot. Bisan pa ug mosaka sila sa langit, pakanaogon ko gihapon sila. **(Sheol h7585)** 3 Bisan pa ug motago sila sa tumoy sa bukid sa Carmel, pangitaon ko sila didto ug kuhaon. Bisan pa ug motago sila gikan sa akong panan-aw ngadto sa kinahiladman sa dagat, mandoan ko didto ang mga bitin ug mopaak kini kanila. 4 Bisan pa ug pangbihagon sila, sa ilang mga kaaway nga naggukod kanila, mandoan ko ang mga espada, ug mopatay kini kanila. Itutok ko ang akong mga mata kanila alang sa kadaotan ug dili sa kaayohan." 5 Gihikap ni Yahweh nga Ginoo nga labawng makagagahom ang yuta ug natunaw kini; nagbangotan ang tanang nagpuyo niini; motungha ang tanan niini sama sa suba, ug mokunhod pag-usab sama sa suba sa Ehipto. 6 Siya kining nagbuhat sa iyang hagdanan sa kalangitan, ug nagbuhat sa iyang lawak sa kalibotan. Gitawag niya ang mga tubig sa kadagatan, ug gibubo kini ibabaw sa kalibotan, Yahweh ang iyang ngalan. 7 "Dili ba alang kanako sama man kamo sa katawhan sa Etiopia, kamong Israelita? — mao kini ang pahayag ni Yahweh. Dili ba gipalingkawas ko man ang Israel gikan sa yuta sa Ehipto, ang mga Filistihanon gikan sa Crete ug ang Sirianhon gikan sa Kir? 8 Tan-awa, nagbantay ang mga mata sa Ginoo nga si Yahweh sa makasasala nga gingharian, ug laglagon ko kini gikan sa kalibotan, gawas lamang sa banay ni Jacob nga dili ko laglagon sa hingpit — mao kini ang pahayag ni Yahweh. 9 Tan-awa, magmando ako, ug tay-ogon ko ang puluy-anan sa Israel taliwala sa tanang kanasoran, sama sa pag-ayag sa trigo sa ayagan, aron nga walay mahulog bisan labing gamay nga bato ngadto sa yuta. 10 Mamatay ang tanang makasasala nga akong katawhan pinaagi sa espada, kadtong miingon nga, "Ang katalagman dili gayod modangat.' 11 Nianang mga adlawa tukuron ko ang tolda ni David nga napukan, ug ayohon ang mga kota niini. Tukuron ko ang mga nagun-ob, ug tukuron ko kini pag-usab sama sa nangaging mga adlaw, 12 Aron nga ilang maangkon ang nahibilin sa Edom, ug ang tanang nasod nga gitawag sa akong ngalan — mao kini ang pahayag ni Yahweh—gihimo niya kini. 13 Tan-awa, moabot ang mga adlaw—mao kini ang pahayag ni Yahweh — Sa dihang ang magdadaro makaapas sa mangangani, ug ang mga tigpuga sa bino makaapas kaniya nga nagpugas sa binhi. Motulo ug tamis nga bino sa kabukiran ug modagayday kini sa tanang kabungtoran. 14 Dad-on ko pagbalik gikan sa pagkabihag ang akong katawhan sa Israel. Tukoron nila ang nagun-ob nga mga siyudad ug puy-an kini, magtanom sila ug mga paras ug manginom sa mga bino niini, ug maghimo sila ug mga tanaman ug mangaon sa mga bunga niini. 15 Itanom ko sila sa ilang mga kayutaan, ug dili na gayod sila pagaibton pa gikan sa yuta nga akong gihatag kanila," nag-ingon si Yahweh nga imong Ginoo.

Obadia

1 Ang panan-awon ni Obadia. Ang Ginoo nga si Yahweh
miingon niini mahitungod sa Edomea: Nadungog namo
ang saysay gikan ni Yahweh, ug adunay tigpamaba nga
gipadala ngadto sa mga nasod, nga nag-ingon, “Barog!
Mobarog kita batok sa pakig-away kaniya!” **2** Tan-awa,
himoon ko ikaw nga gamay taliwala sa mga nasod, pagabiay-
biayon ka gayod sa hilabihan. **3** Nalimbongan ka sa garbo sa
imong kasing-kasing, ikaw nga nagpuyo diha sa pangpang sa
dagkong bato, sa imong puloy-anan nga naa sa hitaas; nga
nag-ingon sa imong kasingkasing, “Kinsa man ang magdala
kanako ngadto sa yuta?” **4** Bisan tuod nga ang kataas sa
imong kota sama sa agila, ug bisan tuod nahimotang ang
imong salag taliwala sa kabituonan, pukanon ko ikaw gikan
didto, nag-ingon si Yahweh. **5** Kung ang tulisan moabot
kanimo, kung ang kawatan moabot sa kagabhion (mapokan
gayod ikaw!), dili ba sila mangawat ug paigo alang sa
ilang kaugalingon? Kung ang tigtapok sa ubas moabot
kanimo, dili ba sila magbilin ug hagdawonon? **6** Gikawat
ang kabtangan ni Esau, ug gikuha ang iyang mga tinago
nga bahandi! **7** Ang tanang kalalakin-an nga imong kaabin
maoy maghatod kaninyo paingon sa utlanan. Ang kalalakin-
an nga inyong mga higala maoy naglimbong kaninyo, ug
modaug batok kaninyo. Sila nga mikaon sa inyong tinapay
mihimo ug bitik alang kaninyo. Walay kaalam diha kaniya. **8**
Dili ba nianang adlawa, si Yahweh miingon, laglagon ko
ang maalamong kalalakin-an nga gikan sa Edom, ug ang
panabot gikan sa bungtod ni Esau? **9** Ug mangalisang
ang imong kusgang kalalakin-an, sa Teman, aron nga ang
matag-tawo mangahanaw gikan sa bukid ni Esau pinaagi
sa pagpatay. **10** Tungod sa kabangis nga imong gihimo
sa imong igsoon nga si Jacob, maputos ka sa kaulaw, ug
mahanaw ka hangtod sa kahangtoran. **11** Sa adlaw nga
ikaw motindog nga walay pagtagad, sa adlaw nga gidala sa
mga dumuduong ang iyang katigayonan, ug nanulod ang
mga langyaw sa iyang mga ganghaan, ug nag-ilogay sa
Jerusalem, sama ra usab ikaw kanila. **12** Apan ayaw paglipay
sa adlaw sa imong igsoon, sa adlaw sa iyang kaalaotan, ug
ayaw pagmaya taliwala sa mga katawhan sa Judah sa adlaw
sa ilang pagkapokan; ayaw pagpanghambog sa adlaw sa
ilang kalisdanan. **13** Ayaw pagsulod sa ganghaan sa akong
katawhan sa adlaw sa ilang katalagman; ayaw paglipay
sa ilang kasakitan sa adlaw sa ilang katalagman, ayaw
kawata ang ilang kabtangan sa adlaw sa ilang pagkaguba.
14 Ug ayaw pagbarog diha sa nagsangang kadalanan, aron
pagpatay sa iyang mga nangikyas; ug ayaw itugyan sa mga
kaaway ang mga nakalahutay sa adlaw sa kalisdanan. **15**
Kay ang adlaw ni Yahweh haduol na sa tanang kanasoran.
Ingon nga imong gibuhat, buhaton usab kini kanimo; ang
imong mga binuhatan mobalik sa imong kaugalingong ulo.
16 tungod kay miinom ka man diha sa akong balaang bukid,
busa ang tanang kanasoran magpadayon usab sa pag-
inom. Moinom sila, ug motulon, ingon nga daw wala sila
namugna. **17** Apan sa Bukid sa Sion anaa didto ang mga
naka-ikyas, ug mahimo kining balaan; ug ang panimalay ni
Jacob maoy manag-iya sa ilang kaugalingon nga gipanag-
iyahan. **18** Ang panimalay ni Jacob mahimong kalayo, ug ang
panimalay ni Jose usa ka siga, ug ang panimalay ni Esau
mahimong dagami, ug pagasunogon nila sila, ug magalamoy
kanila. Walay makalingkawas ngadto sa panimalay ni Esau,
kay si Yahweh mao ang nagsulti niini. **19** Ug kadtong
gikan sa Negeb mao ang manag-iya sa bukid ni Esau, ug
kadtong anaa sa Sepela sila ang manag-iya sa yuta sa
mga Filistihanon; ug manag-iya sila sa yuta ni Efraim, ug
yuta sa Samaria; ug si Benjamin mao ang manag-iya sa
Gilead. **20** Ang mga binihag nga katawhan niining nasod sa
Israel manag-iya sa yuta sa Canaan paingon sa Zarefat. Ang
mga binihag sa Jerusalem, nga anaa sa Sefarad, mao ang
manag-iya sa siyudad sa Negeb. **21** Ang mga magtatabang
motungas sa bukid sa Sion aron hukman ang bukid ni Esau,
ug ang gingharian ma-iya ni Yahweh.

Jonas

1 Karon ang pulong ni Yahweh gipadayag kang Jonas nga
anak ni Amitai, nga nagaingon, **2** "Tindog ug adto sa
Ninebe, kadtong bantogan nga siyudad, ug pagpamulong
batok niini, tungod kay ang ilang pagkadaotan midangat na
kanako." **3** Apan si Jonas mitindog aron moikyas gikan sa
presensya ni Yahweh ug moadto sa Tarsis. Milugsong siya
sa Joppa ug nakakaplag ug barko paingon sa Tarsis. Busa
nagbayad siya sa pamasahe ug misakay sa barko aron
mouban kanila paingon sa Tarsis, palayo sa presensya ni
Yahweh. **4** Apan nagpadala si Yahweh ug kusog nga hangin
ngadto sa dagat ug nahimo kining gamhanan nga bagyo sa
dagat. Sa wala madugay ang barko daw hapit na maguba. **5**
Unya ang mga manlalayag nangahadlok pag-ayo ug ang
matag tawo misinggit ngadto sa iyang kaugalingon nga dios.
Ilang gilabay ngadto sa dagat ang mga karga sa barko aron
mogaan kini. Apan si Jonas mikanaog ngadto sa pinakasuok
nga bahin sa barko, ug didto siya naghigda ug nahinanok sa
pagkatulog. **6** Mao nga ang kapitan miduol ngadto kaniya ug
miingon kaniya, "Nganong natulog ka man? Bangon! Tawag
sa imong dios! Basin makamatngon pa ang imong dios
kanato ug dili kita malaglag." **7** Nag-ingnanay sila sa usag-
usa, "Dali, magripa kita, aron masayran nato kung kinsa
ang hinungdan niining daotan nga nagakahitabo kanato."
Busa nagripa sila, ug ang ripa natunong kang Jonas. **8** Unya
miingon sila kang Jonas, "Palihog sultihi kami kung kinsa
ang hinungdan niining kadaot nga nagakahitabo kanato."
Unsa man ang imong trabaho, ug asa ka man gikan? Unsa
ang imong nasod ug kang kinsa kang katawhan nahisakop?"
9 Si Jonas miingon kanila, "Usa ako ka-Hebreohanon; ug
adunay akoy kahadlok kang Yahweh, ang Dios sa langit, nga
nagbuhat sa dagat ug sa uga nga yuta." **10** Unya misamot pa
gayod sa kahadlok ang mga tawo ug miingon kang Jonas,
"Unsa man kining imong nabuhat?" Tungod nasayod man
ang mga tawo nga mipalayo siya sa presensya ni Yahweh,
tungod mitug-an man siya kanila. **11** Unya miingon sila kang
Jonas, "Unsa man ang angay namong buhaton kanimo aron
ang dagat molurang alang kanamo?" Tungod ang dagat nag-
anam pa gayod ug kakusog. **12** Si Jonas mitubag kanila,
"Dayongi ako ninyo ug ilabay ako ngadto sa dagat. Unya
ang dagat molurang alang kaninyo, tungod nasayod ako nga
ako ang hinungdan nganong nagakahitabo kining kusog nga
bagyo kaninyo." **13** Apan ang mga tawo mibugsay pa gayod
aron mobalik ang barko sa baybay, apan dili nila kini mahimo
tungod misamot pa gayod ang dagat ug kakusog batok
kanila. **14** Busa misinggit sila kang Yahweh ug miingon,
"Nagpakiluoy kami kanimo, Yahweh, nagpakiluoy kami, ayaw
kami paantosa tungod sa kinabuhi aning tawhana, ug ayaw
kami himoang sad-an sa iyang kamatayon, tungod ikaw,
Yahweh, nagbuhat kung unsa ang makapahimuot kanimo."
15 Busa ilang gialsa si Jonas ug gitambog sa dagat ug ang
dagat miundang sa kabangis. Unya nahadlok pag-ayo ang
mga tawo kang Yahweh. **16** Naghatag sila ug mga halad
kang Yahweh ug naghimo ug mga pagpakigsaad. **17** Karon
si Yahweh nag-andam ug dako kaayo nga isda aron lamyon
si Jonas, ug si Jonas anaa sa tiyan sa isda sulod sa tulo ka
adlaw ug tulo ka gabii.

2 Unya nag-ampo si Jonas kang Yahweh nga iyang Dios
sulod sa tiyan sa isda. **2** Miingon siya, "Nagtawag ako
kang Yahweh sa panahon sa akong kalisdanan ug gitubag
niya ako; sulod sa tiyan sa seol misinggit ako sa pakitabang!
Nadungog mo ang akong tingog. **(Sheol h7585)** **3** Gitambog
mo ako ngadto sa kinahiladman, ngadto sa kasingkasing sa
dagat, ug ang mga balod nagpalibot kanako; tanang gagmay
ug dagkong mga balod miagi kanako. **4** Ug miingon ako,
"Gipapahawa ako gikan sa imong mga mata; unsaon ko
na man pagkakita pag-usab sa imong balaang templo?' **5**
Nagpalibot ang tubig kanako aron sa pagkuha sa akong
kinabuhi; ang kalawom anaa sa akong palibot; naputos
ang akong ulo sa mga sagbot sa dagat. **6** Miadto ako sa
mga patukoranan sa kinahiladman sa mga kabukiran; ang
kalibotan uban sa mga babag niini misirado kanako sa
kahangtoran. Apan gidala mo ang akong kinabuhi gikan
sa bung-aw, Yahweh, akong Dios! **7** Sa dihang hapit na
mawad-an sa panimuot ang akong kalag, nahinumdoman ko
si Yahweh; unya ang akong pag-ampo miabot kanimo, sa
imong balaang templo. **8** Kadtong naminaw sa walay pulos
nga mga dios nagsalikway sa imong pagkamatarong ngadto
sa ilang mga kaugalingon. **9** Apan alang kanako, akong
ihalad kanimo uban ang tingog sa pagpasalamat; akong
tumanon kung unsa ang akong gisaad. Ang kaluwasan
moabot gikan kang Yahweh!" **10** Unya gisultian ni Yahweh
ang isda, ug giluwa niini si Jonas didto sa yuta.

3 Ang pulong ni Yahweh gipadayag kang Jonas sa ikaduha
nga higayon, nga nag-ingon, **2** "Tindog, adto sa Ninebe,
kadtong bantogan nga siyudad, ug imantala ang mensahe
nga akong gisugo kanimo nga ihatag." **3** Busa mitindog
si Jonas ug miadto sa Ninebe sa pagtuman sa pulong
ni Yahweh. Karon ang Ninebe usa ka dako kaayo nga
siyudad, tulo ka adlaw nga panaw. **4** Nagsugod si Jonas sa
pagsulod sa siyudad ug human sa usa ka adlaw nga panaw,
misinggit siya ug miingon, "Sulod sa 40 ka adlaw ang Ninebe
pagalaglagon." **5** Ang mga tawo sa Ninebe mituo sa Dios
ug nagsugo sila nga magpuasa. Misul-ob silang tanan ug
sako, gikan sa pinakainila kanila hangtod sa pinakaubos
kanila. **6** Sa wala madugay miabot ang balita sa hari sa

Ninebe. Mibarog siya sa iyang trono, gihubo ang iyang bisti
ug misul-ob ug sako, ug nilingkod sa abo. 7 Nagpadala siya
ug sugo nga nag-ingon, “Sa Ninebe, pinaagi sa katungod
sa hari ug sa iyang mga halangdon, sa dili pagtugot sa
tawo ni hayop, mga panon sa baka ni panon sa karnero, sa
pagtilaw sa bisan unsa. Ayaw sila pakaona ni paimna ug
tubig. 8 Apan tugoti ang tawo ug hayop nga magsul-ob ug
sako ug tugoti nga mosangpit sila ug kusog sa Dios. Tugoti
ang matag-usa nga mobiya sa ilang daotan nga binuhatan
ug gikan sa kabangis sa ilang mga kamot. 9 Basin diay?
Mahupay ang Dios ug mausab ang iyang hunahuna ug
motalikod gikan sa iyang mapintas nga kasuko aron dili kita
mangamatay.” 10 Nakita sa Dios ang ilang gibuhat, nga
mibiya sila sa ilang daotang mga binuhatan. Busa giusab sa
Dios ang iyang hunahuna mahitungod sa silot nga iyang
giingon nga buhaton kanila, ug wala niya kini buhata.

4 Apan kini daw sayop kaayo alang kang Jonas, ug
nasuko siya pag-ayo. 2 Busa nag-ampo si Jonas kang
Yahweh ug miingon, “Ah, Yahweh, dili ba mao man kini ang
akong gisulti sa dihang atua pa ako sa akong kaugalingong
nasod? Mao nga ang una kong gihimo misulay ako pag-
ikyas padulong sa Tarsis— tungod kay nasayod ako nga
ikaw ang Dios nga maluluy-on, adunay kahangawa, dugay
masuko, madagayaon sa pagkamatinud-anon, ug dili ka
dali nga mopadala ug katalagman. 3 Busa karon, Yahweh,
nagahangyo ako kanimo, kuhaa ang akong kinabuhi gikan
kanako, kay mas maayo pa alang kanako ang mamatay
kaysa ang mabuhi.” 4 Miingon si Yahweh, “Maayo ba nga
masuko ka pag-ayo?” 5 Unya si Jonas migawas sa siyudad
ug milingkod sa sidlakang bahin sa siyudad. Didto nagbuhat
siya ug kapasilungan ug milingkod sa ilalom niini nga landong
aron makita niya kung unsa ang dangatan sa siyudad. 6
Nag-andam ang Dios nga si Yahweh ug usa ka tanom ug
gipatubo kini alang kang Jonas aron malandongan ang iyang
ulo ug mahupay ang iyang kasuko. Nalipay pag-ayo si Jonas
tungod sa tanom. 7 Apan nag-andam ang Dios ug ulod sa
pagsubang sa adlaw pagkasunod buntag. Giatake niini ang
tanom ug nalawos ang tanom. 8 Nahitabo kini sa dihang
taas na ang adlaw sa sunod nga kabuntagon, nag-andam
ang Dios ug init nga hangin gikan sa sidlakan. Usab, ang
adlaw miinit pag-ayo sa ulo ni Jonas ug naluya siya. Unya
nangandoy si Jonas nga mamatay nalang siya. Miingon siya
sa iyang kaugalingon, “Mas maayo pa alang kanako nga
mamatay na lang kaysa mabuhi.” 9 Unya ang Dios miingon
kang Jonas, “Maayo ba nga masuko ka pag-ayo mahitungod
sa tanom?” Ug miingon si Jonas, “Mas maayo nga masuko
ko, bisan pa ug mamatay.” 10 Si Yahweh miingon kang
Jonas, “Aduna kay kahangawa alang sa tanom, nga dili ikaw
ang naghago, ni imong gipaturok. Niturok kini sa gabii ug
namatay sa pagkagabii. 11 Busa alang kanako, kinahanglan
ba nga dili ako mahangawa sa Nineve, kadtong bantogang
siyudad, nga adunay daghan pa kaysa 120, 000 ka mga
tawo nga wala masayod sa kalahian tali sa ilang tuong
kamot ug sa ilang walang kamot, ug ang daghang mga
mananap usab?”

Miquias

1 Mao kini ang pulong ni Yahweh nga miabot kang Mika nga taga-Moreset sa mga panahon sa paghari ni Jotam, ni Ahaz, ni Hezekia, ang mga hari sa Juda, ang pulong nga iyang nakita mahitungod kini sa Samaria ug sa Jerusalem. **2** Paminaw, kamong tanang katawhan. Paminaw, yuta, ug ang tanan nga anaa kaninyo. Tugoti nga si Yahweh nga Ginoo mahimong saksi batok kaninyo, ang Ginoo gikan sa iyang balaang templo. **3** Tan-awa, mogula si Yahweh sa iyang dapit; mokanaog siya ug motamak sa hataas nga mga dapit sa kalibotan. **4** Matunaw ang bukid ilalom kaniya; magkabulag ang mga walog sama sa kandila sa atubangan sa kalayo, sama sa katubigan nga igabubo sa tumoy nga dapit. **5** Kining tanan tungod sa pagsupak ni Jacob, ug tungod sa mga sala sa balay sa Israel. Unsa man ang hinungdan sa pagsupak ni Jacob? Dili ba ang Samaria? Unsa man ang hinungdan sa hataas nga mga dapit sa Juda? Dili ba ang Jerusalem? **6** "Himoon ko ang Samaria nga sama sa tinapok sa uma, sama sa usa ka dapit nga pagatamnan ug mga paras. Tumbahon ko ang iyang gambalay nga mga bato ngadto sa walog; kuhaon ko ang tabon sa iyang mga patukoranan. **7** Pagadugmokon ang tanan niyang kinulit nga mga larawan; ug pagasunogon ang tanan nga gisuhol kaniya sa pagbaligya ug dungog. Pagawagtangon ko ang tanan niya nga diosdios. Tigomon niya ang iyang suhol sa pagpamaligya sa iyang dungog, ug ibalik nila ang suhol sa pagbaligya ug dungog." **8** Tungod niini nga hinungdan magsubo ug magminatay ako; maglakaw ako nga magtiniil ug hubo; magminatay ako sama sa mga ihalas nga iro ug magsubo sama sa mga kuwago. **9** Kay wala nay kaayohan ang iyang samad, kay miabot kini sa Juda. Miabot kini ngadto sa ganghaan sa akong katawhan, sa Jerusalem. **10** Ayaw pagsulti mahitungod niini diha sa Gat; ayaw gayod paghilak. Nagligid ako sa akong kaugalingon sa abog didto sa Bet Leafra. **11** Pag-agi kamo, ang lumolupyo sa Shafir, nga hubo ug naulawan. Ang mga lumolupyo sa Zaanan wala manggula. Nagsubo ang taga-Bet-Ezel, kay nawala na ang makapanalipod kanila. **12** Kay ang mga lumolupyo sa Marot wala mahimutang sa paghulat sa maayong mga balita, tungod kay gipakanaog ni Yahweh ang katalagman ngadto sa mga ganghaan sa Jerusalem. **13** Isangon ang karwahe ngadto sa mga kabayo, mga lumolupyo sa Lakis. Kamo, nga mga taga-Lakis, maoy sinugdanan sa pagpakasala alang sa anak nga babaye sa Zion, kay ang kalapasan sa Israel nakaplagan diha kaninyo. **14** Busa maghatag kamo ug bahin sa gasa ngadto kang Moreset Gat; ang lungsod sa Aczib makapahiubos sa mga hari sa Israel. **15** Pagadad-on ko pag-usab ang manlulupig diha kaninyo, mga lumolupyo sa Maresha; moabot ang kahayag sa Israel ngadto sa Adulam. **16** Kiskisi ang inyong ulo ug gupiti ang inyong buhok alang sa mga kabataan nga inyong gikahimut-an. Opawi ang inyong kaugalingon sama sa mga agila, kay ang inyong mga anak pagakuhaon gikan kaninyo.

2 Alaot kadtong naglaraw ug daotan, kadtong naglaraw nga magbuhat ug daotan samtang naghigda. Sa pagdan-ag sa kabuntagon buhaton nila kini tungod kay aduna silay gahom. **2** Nagtinguha sila ug kaumahan ug sakmiton kini; nagtinguha sila ug mga balay ug ilogon kini. Daogdaogon nila ang usa ka tawo ug ang iyang panimalay, ang usa ka tawo ug ang iyang panulondon. **3** Busa miingon si Yahweh niini, "Tan-awa, hapit ko na ipahamtang ang katalagman batok niini nga banay, nga dili gayod ninyo matangtang gikan sa inyong mga liog. Dili na kamo maglakaw nga mapahitas-on, tungod kay daotan kini nga panahon. **4** Nianang adlawa awitan kamo sa inyong mga kaaway ug alawiton mahitungod kaninyo, ug magbangotan uban ang pagdangoyngoy. Moawit sila, 'Kaming mga Israelita nalaglag na gayod sa hingpit; giusab ni Yahweh ang utlanan sa akong katawhan. Giunsa man niya kini pagkuha gikan kanako? Gibahinbahin niya ang among mga kaumahan ngadto sa mga mabudhion!'" **5** Busa, kamong adunahan nga mga tawo walay mabahinan sa inyong mga kaliwat sa utlanan pinaagi sa pagripa diha sa panagtigom kang Yahweh. **6** "Ayaw panagna," miingon sila. "Kinahanglan dili sila managna niini nga mga butang; ang kaulawan kinahanglan dili gayod modangat." **7** Angay ba gayod kining isulti, panimalay ni Jacob, "Nasuko ba ang Espiritu ni Yahweh? Binuhatan ba gayod niya kini?" Dili ba makaayo man ang akong mga pulong ngadto kang bisan kinsa nga naglakaw sa pagkamatarong? **8** Sa dili pa lamang dugay mibatok ang akong katawhan sama sa usa ka kaaway. Gihukas ninyo ang kupo, ang mga bisti, gikan niadtong mga nangagi nga walay pagpasidaan, sama sa mga sundalo nga mipauli gikan sa gubat ngadto sa dapit nga gihunahuna nila nga luwas. **9** Giabog ninyo ang mga babaye nga sakop sa akong katawhan gikan sa ilang maanindot nga mga balay; giilog ninyo ang akong mga panalangin gikan sa ilang batan-ong mga anak hangtod sa kahangtoran. **10** Barog ug biya, kay dili kini mao ang dapit nga inyong kapuy-an, tungod sa kahugaw niini; nalaglag na kini sa hingpit nga kadaotan. **11** Kung adunay usa ka tawo nga moanha diha kaninyo nga may espiritu sa dili matuod ug bakak, unya moingon, "Managna ako kaninyo mahitungod sa bino ug makahubog nga ilimnon," ilhon siya nga propeta alang niini nga katawhan. **12** Tigomon ko gayod kamong tanan, O Jacob. Tigomon ko gayod ang mga nahibilin sa Israel. Tigomon ko sila sama sa mga karnero diha sa toril, sama sa panon sa kahayopan taliwala sa ilang sibsibanan. Adunay

kasaba tungod sa kadaghan sa katawhan. 13 Adunay usa
ka tawo nga mag-una sa agianan aron ilang sundon. Giguba
nila ang ganghaan ug manggawas; mag-una ang ilang hari
kanila. Si Yahweh ang mangulo kanila.

3 Miingon ako, “Karon paminaw, kamong mga pangulo ni
Jacob ug mga magmamando sa panimalay sa Israel: Dili
ba husto man ang inyong pagsabot sa hustisya? 2 Kamo
nga nasilag sa maayo ug nahigugma sa daotan, kamo nga
milangkat sa ilang mga panit, sa ilang mga unod gikan sa
ilang mga bukog— 3 gikaon usab ninyo ang unod sa akong
katawhan, ug gilangkat ang ilang panit, gibali ang ilang
mga bukog, ug gitagodtagod kini, sama sa karne nga anaa
sulod sa kulon, ug sa karne nga anaa sulod sa kaldero.
4 Unya motuaw kamong mga magmamando ngadto kang
Yahweh, apan dili niya kamo tubagon. Itago niya ang iyang
panagway gikan kaninyo nianang taknaa, tungod kay gibuhat
ninyo ang daotang binuhatan.” 5 Nagsulti si Yahweh niini
mahitungod sa mga propeta nga nakapahisalaag sa akong
katawhan, “Kadtong mga nagpakaon kanila nagpahibalo,
'Adunay kauswagan.' Apan alang niadtong walay bisan
unsang gihungit sa ilang mga baba, nangandam sila ug
gubat batok kaniya. 6 Busa, mahimo kining kagabhion alang
kaninyo aron wala kamoy makita; mongitngit kini aron wala
na kamoy panan-awon. Mosalop na ang adlaw sa mga
propeta, ug dili na modan-ag ang kahayag diha kanila. 7
Mapakaulawan ang mga mananagna, ug mangalibog ang
mga salamangkero. Sap-ungan nilang tanan ang ilang mga
baba, kay wala may katubagan gikan kanako.” 8 Apan
alang kanako, napuno ako sa gahom pinaagi sa Espiritu
ni Yahweh, ug napuno ako sa hustisya ug kusog, aron
mapadayag kang Jacob ang iyang kalapasan, ug ngadto sa
Israel ang iyang kasal-anan. 9 Karon paminawa kini, kamong
mga pangulo sa panimalay ni Jacob, ug mga magmamando
sa panimalay sa Israel, kamo nga nagdumot sa hustisya,
ug nagtuis sa tanang matarong. 10 Gitukod ninyo ang Zion
pinaagi sa dugo ug ang Jerusalem pinaagi sa kasal-anan. 11
Naghukom ang inyong mga pangulo alang sa usa ka suhol,
nanudlo ang inyong mga pari alang sa usa ka bayad, ug
nanagna ang inyong mga propeta alang sa salapi. Apan
nagsalig gihapon kamo kang Yahweh ug nag-ingon, “Dili
ba nag-uban man si Yahweh kanato? Walay kadaot nga
modangat kanato.” 12 Busa, tungod kaninyo, ipadaro ko ang
Zion sama sa uma, mahimong tapok sa pagkaguba ang
Jerusalem, ug mahisama sa kalasangan ang bungtod nga
nahimotangan sa templo.

4 Apan sa kataposang mga adlaw mahitabo gayod nga
ang bukid nga nahimutangan sa balay ni Yahweh tukoron
labaw sa ubang mga bukid. Bayawon kini labaw pa sa
kabungtoran, ug magbaha ang katawhan padulong niini.
2 Daghang kanasoran ang mangadto ug moingon, “Dali,
manungas kita ngadto sa bukid ni Yahweh, ngadto sa balay
sa Dios ni Jacob. Tudloan kita niya sa iyang mga pamaagi,
ug molakaw kita sa iyang mga agianan.” Kay mogula gikan
sa Zion ang balaod, ug gikan sa Jerusalem ang pulong
ni Yahweh. 3 Hukman niya ang daghang katawhan ug
mohukom kalabot sa daghang kanasoran sa halayo. Himoon
nila ang ilang mga espada nga mga lipya sa daro ug himoong
mga garab ang ilang mga bangkaw. Dili mohulbot ug espada
ang usa ka nasod batok sa laing nasod, ni magbansay pa sila
alang sa gubat. 4 Hinuon, maglingkod ang matag tawo ilalom
sa iyang parasan ug ilalom sa iyang kahoy'ng igera. Walay
bisan usa nga makapahadlok kanila, tungod kay namulong
na ang baba ni Yahweh nga labawng makakagahom. 5 Kay
maglakaw ang tanang katawhan diha sa ngalan sa ilang
tagsatagsa ka dios. Apan maglakaw kita diha sa ngalan ni
Yahweh nga atong Dios hangtod sa kahangtoran. 6 “Nianang
adlawa,” miingon si Yahweh, “Tapokon ko ang piang ug
tigomon ko ang sinalikway, kadtong akong gisakit. 7 Himoon
ko nga magpabilin ang piang, ug ang mga sinalikway ngadto
sa lig-on nga nasod, ug ako, si Yahweh, maghari kanila sa
Bukid sa Zion, karon ug hangtod sa kahangtoran. 8 Alang
kaninyo, nga nagbantay sa mga panon sa karnero gikan sa
tore, ang bungtod sa anak nga babaye sa Zion—moabot
kini kaninyo, mahibalik ang inyong gidumalahan kaniadto,
ang gingharian nga nahisakop sa anak nga babaye sa
Jerusalem. 9 Karon, nganong misingggit man kamo sa
makusog? Wala bay hari taliwala kaninyo? Nangamatay na
ba ang inyong magtatambag? Mao ba kini ang hinungdan sa
inyong pagping-it sa kasakit sama sa babaye nga nagbati?
10 Pabilin sa kasakit ug pagbati aron sa pagpanganak, anak
nga babaye sa Zion, sama sa babaye nga nagbati. Kay
karon pagawason na kamo sa siyudad, papuy-on sa uma,
ug paadtoon sa Babilonia. Luwason kamo didto. Luwason
kamo ni Yahweh gikan sa kamot sa inyong mga kaaway. 11
Karon daghang kanasoran ang nagkatigom aron makigbatok
kaninyo; nag-ingon sila, 'Pasagdi siya nga mahugawan;
pasagdi nga ang atong mga mata makakita sa Zion.'” 12
Miingon ang propeta, “Wala sila masayod sa gihunahuna
ni Yahweh, ni makasabot sa iyang mga laraw, kay gitigom
niya sila sama sa mga uhay nga giokonon. 13 Nag-ingon si
Yahweh, “Barog ug paggiok, anak nga babaye sa Zion, kay
himoon kong puthaw ang imong sungay, ug himoon kong
bronse ang imong mga kuko. Laglagon ninyo ang daghang
katawhan. Ako si Yahweh, maako ang ilang mga inilog nga
bahandi, ang ilang mga gipanag-iyahan alang kanako, ang
Ginoo sa tibuok kalibotan.

5 Karon pagtigom sa pagpakig-away, anak nga babaye sa
mga sundalo, nagpalibot na ang mga sundalo sa siyudad,
bunalan nila gamit ang sungkod ang aping sa maghuhukom
sa Israel. **2** Apan kamo, Bethlehem Efrata, bisan gamay
lamang kamo nga banay ni Juda, gikan kaninyo ang usa nga
moanhi kanako aron sa pagdumala sa Israel, nga nagsugod
gikan pa kaniadto nga panahon, gikan sa walay kataposan.
3 Busa biyaan sila sa Dios, hangtod sa panahon nga kadtong
manamkon manganak, ug ang uban sa iyang igsoong mga
lalaki mobalik ngadto sa katawhan sa Israel. **4** Motindog
siya ug pagabantayan niya ang iyang panon diha sa kusog
ni Yahweh, sa pagkahalangdon sa ngalan ni Yahweh nga
iyang Dios. Magpabilin sila, unya mahimo siyang bantogan
ngadto sa kinatumyan sa kalibotan. **5** Mahimo siya nga atong
kalinaw. Sa dihang moabot ang taga-Asiria sa atong yuta, sa
dihang magpanon sila padulong sa atong mga kuta, busa
magatindog kita batok kanila sa pito ka mga magbalantay
sa karnero ug walo ka mga pangulo sa mga sundalo. **6**
Bantayan nila ang yuta sa Asiria gamit ang mga espada, ug
sa mga ganghaan sa yuta ni Nimrod. Luwason niya kita
gikan sa taga-Asiria, sa dihang moabot sila sa atong yuta, sa
dihang magpanon sila pasulod sa atong mga utlanan. **7** Ang
nahibilin nga kaliwatan ni Jacob maanaa taliwala sa daghang
katawhan, sama sa yamog gikan kang Yahweh, sama sa
tubig ulan ngadto sa sagbot, nga wala maghulat sa tawo,
ug wala sila naghulat alang sa mga anak sa tawo. **8** Ang
nahibilin nga kaliwatan ni Jacob igapataliwala sa mga nasod,
taliwala sa daghang katawhan, sama sa liyon taliwala sa
mga mananap sa kalasangan, sama sa nating liyon taliwala
sa panon sa karnero. Sa dihang mosulod siya ngadto kanila,
tamakan niya sila ug kuniskunison, ug wala gayoy bisan
usa nga moluwas kanila. **9** Igabayaw ang inyong kamot
batok sa inyong mga kaaway, ug magalaglag kini kanila.
10 "Mahitabo kini nianang adlawa," miingon si Yahweh,
"nga laglagon ko ang inyong mga kabayo taliwala kaninyo
ug dugmokon ko ang inyong mga karwahe. **11** Pagagun-
obon ko ang mga siyudad sa inyong yuta ug laglagon ko
ang tanan ninyong mga salipdanan. **12** Laglagon ko ang
salamangka sa inyong kamot, ug wala na gayod kamoy mga
mananagna. **13** Laglagon ko ang mga kinulit nga larawan
ug ang inyong bato nga mga haligi nga anaa kaninyo. Dili
na kamo mosimba sa binuhat sa inyong mga kamot. **14**
Paga-ibton ko ang inyong mga haligi nga si Ashera taliwala
kaninyo, ug pagalaglagon ko ang inyong mga siyudad. **15**
Pagasilotan ko sa pagpanimalos sa kasuko ug kapungot
ngadto sa kanasoran nga wala naminaw."

6 Karon paminawa kung unsa ang isulti ni Yahweh, "Tindog
ug ipahayag ang imong sumbong atubangan sa mga
kabukiran; padungga ang kabungtoran sa inyong tingog.
2 Paminawa ang sumbong ni Yahweh, kamo nga mga
kabukiran, ug kamo nga nagpabilin nga mga patukoranan
sa kalibotan. Kay adunay sumbong si Yahweh sa iyang
katawhan, ug makighusay siya diha sa hukmanan batok
sa Israel." **3** "Akong katawhan, unsa man ang nabuhat ko
kaninyo? Giunsa ko man kamo paglisodlisod? Pagpamatuod
batok kanako! **4** Kay gipagawas ko kamo gikan sa yuta sa
Ehipto ug giluwas kamo gikan sa balay sa pagkaulipon.
Gipadala ko si Moises, si Aaron, ug si Miriam nganha kaninyo.
5 Akong katawhan, hinumdomi kung unsa ang giplano ni
Balak nga hari sa Moab, ug kung giunsa siya pagtubag ni
Balaam nga anak nga lalaki ni Beor sa dihang miadto kamo
gikan sa Shitim paingon sa Gilgal, aron masayran ninyo
ang matarong nga mga buhat ni Yahweh." **6** Unsa man
ang akong angay dad-on ngadto kang Yahweh, sa dihang
moyukbo ako sa halandong Dios? Moadto ba ako kaniya
uban ang mga halad sinunog, nga mga nating baka nga usa
pa lamang ka tuig? **7** Mahimuot ba si Yahweh sa liboan ka
mga torong karnero, o sa napulo ka libo nga mga suba sa
lana? Angay ko bang ihalad ang akong kamagulangang anak
alang sa akong kalapasan, ang bunga sa akong lawas alang
sa akong kaugalingong sala? **8** Gisultihan kamo niya, tawo,
kung unsa ang maayo, ug kung unsa ang gikinahanglan
ni Yahweh kaninyo: Pagmakiangayon, pagmahigugmaon,
ug pagmapainubsanon uban sa inyong Dios. **9** Ang tingog
ni Yahweh nagpahibalo ngadto sa siyudad— bisan gani
karon ang kaalam nag-ila sa imong ngalan: "Hatagi ug
pagtagad ang sungkod, ug ang nagbutang niini sa maong
dapit. **10** Adunay bahandi sulod sa mga balay sa daotan
nga linimbongan, ug limbongan nga mga sukdanan nga
dulumtanan. **11** Ilhon ko ba nga walay sala ang tawo kung
nagagamit siya ug tikasan nga timbangan, uban ang puntil
sa malimbongong timbangan? **12** Ang tawong adunahan
puno sa pagpanlupig, ang lumolupyo nagasultig bakak, ug
malimbongon ang ilang mga dila. **13** Busa gipahamtang ko
kaninyo ang hilabihan nga samad, giguba ko kamo tungod
sa inyong mga sala. **14** Makakaon kamo apan dili matagbaw;
ang inyong pagkauhaw magpabilin diha kaninyo. Magtipig
kamo ug pagkaon apan dili kamo makatigom, ug kung unsa
ang inyong matigom ihatag ko sa espada. **15** Magapugas
kamo apan dili makaani; maggiok kamo sa inyong mga olibo
apan dili kamo madihogan sa inyong kaugalingon sa lana;
magpuga kamo ug mga ubas apan dili kamo makainom ug
bino. **16** Gituman ang mga balaod nga gihimo ni Omri, ug
ang tanang binuhatan sa balay ni Ahab. Naglakaw kamo
pinaagi sa ilang tambag. Busa himoon ko kamo nga guba
nga siyudad, ug libakon kamo nga lumulupyo, ug magaantos
kamo sa pagtamay ingon nga akong katawhan."

7 Alaot ako! Kay nahisama ako sa dihang nahuman na ang
ting-ani sa ting-init, ug bisan usab ang paghagdaw sa
nahibilin nga mga ubas sa kaparasan: Wala nay pungpong
sa bunga nga makaplagan, walay bag-ong hinog nga igera
nga akong nakuha. **2** Nangahanaw na ang matinud-anon nga
mga tawo sa yuta, wala nay matarong nga tawo sa tibuok
katawhan. Namakak silang tanan sa paghulat aron sa pag-
ula sa dugo; dakpon sa matag usa ang iyang kaugalingong
igsoon nga lalaki gamit ang pukot. **3** Hanas ang ilang
mga kamot sa pagbuhat ug daotan: ang magmamando
mangayo ug salapi, ang maghuhukom andam nga modawat
ug suhol, ug ang gamhanan nga tawo nagsulti sa uban
kung unsa ang buot niyang angkonon. Busa nagkahiusa
sila sa paglaraw. **4** Ang labing maayo kanila sama sa mga
sampinit, ang labing matarong kanila daotan pa sa kural
nga tunokon. Mao kini ang adlaw nga gisulti sa inyong
magbalantay, ang adlaw sa inyong silot. Karon mao kini
ang panahon sa ilang kalibog. **5** Ayaw pagsalig sa bisan
kinsa nga silingan, ayaw pagsalig sa bisan kinsa nga higala.
Pagmatngon kung unsa ang inyong isulti bisan paman sa
babaye nga nag-unlan sa inyong mga bukton. **6** Kay dili
magatahod ang anak nga lalaki sa iyang amahan, ang anak
nga babaye mosukol batok sa iyang inahan, ug ang umagad
nga babaye makigbatok sa iyang ugangan nga babaye.
Ang mga kaaway sa tawo mao ang mga tawo nga anaa
sa iyang kagaulingong panimalay. **7** Apan alang kanako,
magatan-aw ako ngadto kang Yahweh. Magahulat ako sa
Dios alang sa akong kaluwasan; makadungog ang akong
Dios kanako. **8** Ayaw paglipay batok kanako, akong kaaway.
Human ako mapukan, mobangon ako. Sa dihang molingkod
ako diha sa kangitngit, si Yahweh mao ang akong kahayag.
9 Tungod kay nakasala ako batok kang Yahweh, antoson
ko ang iyang kasuko hangtod nga labanan niya ako, ug
magpakanaog ug paghukom alang kanako. Dad-on niya
ako ngadto sa kahayag, ug makita ko siya nga magluwas
kanako diha sa iyang pagkamatarong. **10** Unya makita
kini sa akong mga kaaway, ug mokuyanap ang kaulaw sa
tawo nga nagsulti kanako, “Asa man si Yahweh nga imong
Dios?” Motan-aw ako kaniya; pagatamakan siya sama sa
lapok nga anaa sa kadalanan. **11** Moabot ang adlaw nga
tukoron ang inyong mga kuta; nianang adlawa palaparon
pa pag-ayo ang mga utlanan. **12** Nianang adlawa moanha
kaninyo ang inyong mga katawhan, gikan sa Asiria ug sa
mga siyudad sa Ehipto, gikan sa Ehipto ngadto sa dakong
suba, ang Eufrates, gikan sa dagat ngadto sa dagat, ug
gikan sa bukid ngadto sa bukid. **13** Mahimong biniyaan
kadtong mga yutaa tungod sa katawhan nga namuyo karon
didto, tungod sa bunga sa ilang mga binuhatan. **14** Bantayi
ang imong katawhan gamit ang imong sungkod, ang panon
sa imong panulondon. Nagpuyo sila nga nag-inusara diha sa
kasagbotan, taliwala sa kalasangan. Pasibsiba sila diha sa
Basan ug sa Gilead sama sa nanglabay nga mga adlaw.
15 Sama sa mga adlaw sa dihang migawas kamo sa yuta
sa Ehipto, ipakita ko kanila ang mga kahibulongan. **16**
Makita sa kanasoran ug maulaw sa tanan nilang gahom.
Sampongan nila ang ilang mga baba sa ilang mga kamot; dili
na makadungog ang ilang mga dalunggan. **17** Motilap sila ug
abog sama sa bitin, sama sa mga binuhat nga nagakamang
sa yuta. Manggula sila sa ilang gitagoan uban ang kahadlok;
magaduol sila nga mahadlok kanimo, Yahweh nga among
Dios, ug mangahadlok sila tungod kanimo. **18** Kinsa ba
ang Dios nga sama kanimo, nga magawagtang sa sala,
ikaw nga nagpasaylo sa kalapasan sa nahibilin sa imong
panulondon? Dili molungtad ang imong kasuko, tungod
kay mahigugmaon ka nga nagpakita kanamo sa imong
matinud-anon nga kasabotan. **19** Magmaluluy-on ka kanamo
pag-usab; tunobtunoban mo ang among mga kasaypanan.
Itambog mo ang among mga sala ngadto sa kinahiladman
sa dagat. **20** Ihatag mo ang kamatuoran ngadto kang Jacob
ug ang matinud-anon nga kasabotan ngadto kang Abraham,
ingon nga nanumpa ka ngadto sa among katigulangan sa
nanglabay nga mga adlaw.

Nahum

1 Ang gipamulong mahitungod sa Ninibe. Ang Libro sa
Panan-awon ni Nahum, ang Elkoshite. **2** Si Yahweh
ang abugho-an nga Dios ug nagapanimalos; si Yahweh
nagapanimalos ug puno sa kapungot; si Yahweh nanimalos
sa iyang mga kaaway, ug nagapadayon ang iyang kasuko
sa iyang mga kaaway. **3** Si Yahweh dugay masuko ug
gamhanan siya kaayo; walay hinungdan nga sultihan niya
ang mga kaaway nga wala silay sala. Buhaton ni Yahweh
nga iyang agianan ang alimpulos ug ang bagyo, ug ang mga
panganod mao ang abog sa iyang mga tiil. **4** Gibadlong
niya ang dagat ug gipa-uga kini; gipauga niya tanang mga
kasubaan. Huyang si Bashan, ug si Carmel usab; ug ang
mga bulak sa Lebanon huyang. **5** Nauyog ang kabukiran sa
iyang presensiya; ug ang kabungtoran nalanay; ang yuta
nahugno sa iyang presensiya, lakip ang kalibotan ug ang
tanan nga mga tawo nga nagpuyo niini. **6** Kinsa man ang
makabarog sa iyang kapungot? Kinsa man ang makasukol
sa kabangis sa iyang kasuko? Ang iyang kapungot gibubo
sama sa kalayo, ug ang mga bato nadugmok pinaagi kaniya.
7 Maayo si Yahweh, dalangpanan sa adlaw sa kasamok;
ug matinud-anon siya niadtong nagdangop kaniya. **8** Apan
pagatapuson gayod niya ang iyang mga kaaway uban sa
lunop; ug gukdon niya sila sa kangitngit. **9** Unsa man ang
inyong gilaraw mga tawo batok kang Yahweh? Pagatapuson
gayod niya kini; ang kasamok dili na makabarog sa ikaduha
nga higayon. **10** Kay sila magkagubot sama sa tunokon
nga mga tanom; natuhop sila sa ilang kaugalingon nga
ilimnon; sila hingpit nga lamyon sa kalayo sama sa uga nga
dagami. **11** Adunay usa nga mibarog taliwa kaninyo, Ninibe,
nga naglaraw ug daotan batok kang Yahweh, ang usa nga
nagdasig sa pagkadaotan. **12** Mao kini ang gisulti ni Yahweh:
"Bisan pa ug kusgan sila ug kumpleto, mapungil gihapon
sila; ang ilang mga katawhan mawala. Apan ikaw, Judah:
Bisan tuod gisakit ko ikaw, dili ko na ikaw sakiton. **13** Karon
ako nang putlon kanang yugo sa mga tawo gikan kanimo;
ako nang putlon ang imong mga kadina." **14** Ug naghatag si
Yahweh ug mando mahitungod kanimo, Ninibe: "Wala nay
kaliwat nga modala sa imong ngalan. Wagtangon nako ang
kinulit nga mga hulagway ug ang mga hulagway nga hinimo
sa puthaw gikan sa mga balay sa inyong dios-dios. Ako
magakalot sa imong mga lubnganan, kay ikaw makauulaw."
15 Tan-awa, sa kabukiran adunay tiil sa usa ka tawo nga
magdala sa maayong balita, nga magpasayod sa kalinaw!
Sauloga ang imong Kapistahan, Judah, ug ampingi ang
imong panaad, kay ang daotan dili na makasulong kanimo;
hingpit na ang iyang pagkawagtang.

2 Ang usa nga modugmok kanimo padulong na aron makig-
batok kanimo. Butangi ug tawo ang mga pader sa siyudad,
bantayi ang mga kadalanan, himoa ang imong kaugalingon
nga lig-on, tigoma ang imong mga kasundalohan. **2** Kay
si Yahweh ang magpasig-uli sa pagkahalangdon ni Jacob,
sama sa pagkahalangdon sa Israel, bisan pa ug giguba ug
gilaglag sa mga kawatan ang mga sanga sa ilang kaparasan.
3 Pula ang mga taming sa iyang makusganong kalalakin-
an, ug ang maisogong kalalakin-an gibistihan ug pula; ang
mga karwahe nanagpangidlap uban ang ilang puthaw sa
adlaw nga nahimo silang andam, ug ang cipris nga bangkaw
ila nang gikaway. **4** Ang mga karwahe misutoy na sa
mga kadalanan; nagdali-dali sila nga nagbalikbalik diha sa
halapad nga kadalanan. Daw sama sila sa mga sulo, ug
nanagan sila sama sa mga kilat. **5** Ang usa nga modugmok
kanimo nagtawag sa iyang mga opisyal; nagkabangga-anay
ang matag-usa diha sa ilang pagmartsa; nagdali-dali sila
aron sulungon ang pader sa siyudad. Ang dagko nga taming
naandam na aron sa pagpanalipod sa mga moataki. **6** Ang
mga ganghaan sa mga suba napugos sa pag-abli, ug ang
palasyo nangaguba. **7** Ang rayna gihuboan sa iyang mga
sanina ug gibihag; ang iyang mga sulugoon nga babaye
nagdanguyngoy sama sa mga salampati, ug nagpamukmok
sa ilang mga dughan. **8** Ang Ninibe mahisama sa nagtulo
nga linaw sa tubig, uban ang iyang katawhan nga mibuhagay
sama sa naga-agas nga tubig. Misinggit ang uban, "Hunong,
hunong," apan walay usa nga milingi. **9** Panguha-a ang
kinawat nga mga plata, panguha-a ang kinawat nga bulawan,
kay walay kataposan niini, ngadto sa katahom sa tanang
maayo nga mga butang sa Ninibe. **10** Ang Ninibe haw-ang
ug naguba na. Naluya ang kasingkasing sa matag-usa,
nangurog ang ilang mga tuhod, ug ang kasubo anaa sa
tanan; nangluspad ang ilang mga dagway. **11** Asa naman
ang langob sa mga liyon, ang dapit kung asa ginapakaon
ang gagmay nga mga liyon, ang dapit diin nagalakaw-lakaw
ang laki ug baye nga liyon, uban ang gagmay nga mga
liyon, diin wala silay gikahadlokan? **12** Ang liyon mowatas-
watas sa iyang mga tinukob alang sa iyang gagmay nga
mga liyon; siya moluok sa iyang mga tinukob alang sa mga
bayeng liyon, ug pun-on niya sa iyang mga tinukob ang
langob, ug mapuno ang iyang tagoanan sa giwatas-watas
nga mga lawas. **13** "Tan-awa, makigbatok ako kanimo"—mao
kini ang gipamulong ni Yahweh sa katawhan. "Sunogon ko
ang inyong mga karwahe ug mag-aso kini, ug ang espada
magalamoy sa imong batan-ong mga liyon. Pagaputlon ko
ang imong pagkakawatan gikan sa imong kayutaan, ug
dili na gayod madunggan ang mga tingog sa imong mga
mensahero."

3 Pagkaalaot sa siyudad nga napuno sa dugo! Napuno kini
sa pagpamakak ug pagpangawat sa kabtangan; ang mga
biktima anaa kanunay kaniya. **2** Apan karon adunay kasaba
sa mga paglatigo ug ang tingog sa mga ligid nga nagtuyok,
nagdagan nga mga kabayo, ug nag-untol untol nga mga
karwahe. **3** Adunay mga tawong nagkabayo nga misulong,
nagpangidlap nga mga espada, nagsinawsinaw nga mga
bangkaw, daghan ang mga minatay, nagtipun-og ang mga
lawas. Dili maihap ang mga patay nga lawas; ang ilang mga
kaaway nangapandol diha kanila. **4** Kini nahitabo tungod sa
unodnong mga buhat sa mga maanyag nga nagbaligya sa
ilang dungog, ug ang hanas sa paggamit ug salamangka,
nga nagbaligya sa kanasoran pinaagi sa iyang pagkabigaon,
ug tungod kaniya ang katawhan nagabuhat ug salamangka.
5 "Tan-awa, makigbatok ako kanimo"—kini ang gisulti ni
Yahweh nga makagagahom. "Akong pagawalison ang imong
palda ug ipakita ang imong tinagoang bahin ngadto sa
kanasoran, maulawan ka ngadto sa mga gingharian. **6**
Labayan ko ikaw ug hugaw ug mahimo kang mangil-ad;
himoon ko ikaw nga talan-awon sa tanan. **7** Moabot ang
panahon nga molikay ang tanan motan-aw kanimo ug
moingon, 'nagun-ob na ang Nineve; kinsa ba ang mohilak
alang kaniya?' Asa man ako makakita ug tawo nga mohupay
kanimo?" **8** Ninibe, mas labaw pa ba ikaw kaysa sa Tebes,
nga natukod sa Suba sa Nilo, nga nalibotan siya ug tubig,
nga ang nanalipod mao ang lawod, nga ang pader niini mao
ang dagat? **9** Ang Etiopia ug ang Ehipto mao ang iyang
kusog, ug kini walay kinutoban; ang Put ug ang Libya mao
ang iyang kaabin. **10** Apan ang Tebes nabihag; ug naulipon
siya; ang iyang gagmay nga kabataan gipangwataswatas
diha sa likoanan sa mga dalan; ang iyang mga kaaway
nagripa alang sa iyang halangdon nga kalalakin-an, ug
gipangkadinahan ang tanan niyang mga bantogan nga
tawo. **11** Mahubog ka usab; ug mosulay ka sa pagtago, ug
mangita ka usab ug katagoan gikan sa imong kaaway. **12**
Ang tanan nimong mga kota mahisama sa kahoy nga igera
nga mao pay pagkahinog: kung uyogon kini, mangahulog
kini ngadto sa baba sa mokaon niini. **13** Tan-awa, ang
katawhan nga anaa kanimo mga babaye; ang ganghaan
sa imong yuta abli kaayo alang sa imong mga kaaway;
gilamoy sa kalayo ang ilang mga rehas. **14** Lakaw pagkalos
ug tubig alang sa nanagbabag; palig-ona ang imong kota;
adto ngadto sa yuta nga kulonon masaha kini; kuhaa ang
hulmahan alang sa tisa. **15** Lamoyon ka didto sa kalayo,
ug ang espada maoy mopokan kanimo. Pagalamoyon ka
niini ingon nga mga gagmay nga dulon nga molamoy sa
tanan. Himoa ang imong kaugalingon sama kadaghan sa
gagmay nga mga dulon, pagdaghan sama sa dagkong
mga dulon. **16** Gipadaghan nimo ang imong mga tigbaligya
nga mas daghan pa kaysa mga bituon sa kalangitan; apan
sama sila sa gagmay nga mga dulon: mangawat sila sa
yuta ug unya molupad palayo. **17** Ang imong mga prinsipe
sama kadaghan sa dagkong mga dulon, ug ang imong mga
heneral sama sa ilang panon nga mitugdong sa mga pader
sa adlaw nga tingbugnaw. Apan sa dihang mosidlak ang
adlaw manglupad sila ug walay usa nga nasayod kung
asa. **18** Hari sa Asiria, ang imong magbalantay nakatulog;
ang imong magmamando nagpahulay. Nagkatibulaag ang
imong katawhan sa kabukiran, ug walay usa nga makatigom
kanila. **19** Walay mahitabong kaayohan alang sa imong mga
samad. Hilabihan ang imong mga samad. Ang matag usa
nga makadungog sa balita bahin kanimo mopakpak sa ilang
mga kamot sa kalipay diha kanimo. Kinsa bay makaikyas sa
imong makanunayon nga pagkadaotan?

Habakuk

1 Ang nadawat nga mensahe ni Habakuk nga propeta,
2 "Yahweh, hangtod kanus-a ka man dili maminaw sa
akong pagpangayo ug pakitabang? Mituaw ako kanimo
diha sa kalisang, 'Kasamok!' Apan dili mo ako luwason.
3 Nganong gitugotan mo man ako nga makakita sa tanang
kasal-anan ug maglantaw sa dili maayong binuhatan? Anaa
sa akong atubangan ang kalaglagan ug ang kasamok;
adunay kagubot, ug misamot ang mga panagbingkil.
4 Busa
nagkawalay pulos ang balaod ug dili na molungtad ang
hustisya. Tungod kay gilibotan sa mga daotan ang mga
matarong; busa mikaylap ang bakak nga hustisya." Mitubag
si Yahweh kang Habakuk
5 "Tan-awa ang mga nasod ug
susiha (sila) kahingangha ug katingala! Kay magbuhat gayod
ako ug usa ka butang sa imong mga adlaw nga dili nimo
matuohan sa dihang isugilon kini kanimo.
6 Kay tan-awa!
Ituboy ko ang mga Caldeanhon— ang bangis ug madali-
dalion nga nasod— nagmartsa (sila) diha sa tibuok kayutaan
aron sa pagsakmit sa mga panimalay nga dili ilaha.
7
Makalilisang (sila) ug gikahadlokan; naggikan sa ilang mga
kaugalingon ang ilang paghukom ug pagkahalangdon.
8
Ang ilang mga kabayo usab mas paspas pa kaysa mga
leopardo, mas abtik pa kaysa mga lobo sa kagabhion. Busa
nagpanikad ang ilang mga kabayo, ug lagyo ang gigikanan
sa ilang mga tigkabayo— nanglupad (sila) sama sa agila
nga nagdali aron mokaon.
9 Moabot silang tanan alang
sa kasamok; mangabot ang ilang kadaghanon sama sa
hangin sa kamingawan, ug ilang tigomon ang ilang mga
bihag sama sa balas.
10 Busa ilang gibugalbugalan ang mga
hari ug kataw-anan lamang alang kanila ang mga tigdumala.
Gikataw-an nila ang matag salipdanan, kay gitapok nila ang
yuta palibot niini ug giilog kini.
11 Unya mohuros ang hangin;
kusog ang paghuros niini— ngadto sa mga sad-an nga tawo,
kadtong ilang kusog mao ang ilang dios." Nangutana na usab
si Habakuk kang Yahweh
12 "Dili ka ba gikan sa karaang
kapanahonan, Yahweh nga akong Dios, akong Balaan nga
Dios? Dili kami mamatay. Gitagana na (sila) ni Yahweh alang
sa paghukom, ug ikaw, nga sama sa dakong Bato, ang
nagtukod kanila alang sa pagpanton.
13 Putli kaayo ang
imong mga mata aron sa paglantaw sa daotan, ug dili ka
makatan-aw sa sayop nga binuhatan; busa nganong gikaluy-
an mo man kadtong nagbudhi? Nganong nagpakahilom ka
man lamang samtang gilamoy sa mga daotan ang mga
matarong pa kay kanila?
14 Gihimo mo ang mga tawo
nga walay tigdumala kanila sama sa isda sa kadagatan,
sama sa nagkamang nga mga butang.
15 Gitapok nila (sila)
pinaagi sa mga taga; giguyod ug gitapok nila ang mga tawo
pinaagi sa ilang pukot. Mao kini ang hinungdan nganong
nagmaya ug naninggit (sila) sa hilabihan.
16 Busa naghalad
ug nagsunog (sila) ug insenso ngadto sa ilang mga pukot,
kay ang gipatambok nga mga ihalas nga mananap mao
ang ilang bahin, ug ang tambok nga mga karne mao ang
ilang pagkaon.
17 Busa iyabyab ba diay nila ang ilang mga
pukot ug magpadayon pagpamatay sa mga nasod sa walay
kaluoy?"

2 Mobarog ako sa akong nahimutangan isip tigbantay ug
gipahiluna ko ang akong kaugalingon sa bantayanang
tore, ug magmabinantayon ako kung unsa ang iyang isulti
kanako ug kung unsaon ko pagtalikod gikan sa akong
sumbong.
2 Mitubag si Yahweh kanako ug miingon, "Isulat
kini nga panan-awon, ug isulat kini sa papan nga bato aron
nga modagan ang makabasa niini.
3 Kay ang panan-awon
alang sa umaabot nga panahon ug mahitabo gayod ug
dili mapakyas. Bisan kung malangan kini, hulata gayod
kini. Kay moabot gayod kini sa dili madugay.
4 Tan-awa!
Garboso ang tawo nga adunay dili husto nga tinguha. Apan
ang matarong magkinabuhi pinaagi sa iyang pagtuo.
5
Kay maluibon ang bino ngadto sa batan-on nga garboso
aron nga dili siya magpabilin, apan mosamot ang iyang
tinguha sama sa lubnganan ug sama sa kamatayon nga dili
gayod matagbaw. Iyang tigomon ang mga nasod nganha
sa iyang kaugalingon ug ang tanang katawhan alang sa
iyang kaugalingon. **(Sheol h7585)**
6 Kay dili ba mahimo kining
tanan ug usa ka panultihon aron sa pagpakaulaw kaniya
ug usa ka awit aron sa pagbiaybiay kaniya, nga naga-
ingon, "Pagkaalaot sa tawo nga nagpalambo sa dili iya! Kay
hangtod kanus-a man nimo dugangan ang kabug-aton sa
mga panumpa nga imong gikuha?'
7 Dili ba kaha kalit nga
mobarog ang mga tawo nga nagpaak kanimo, ug makamata
ang mga nagpalisang kanimo? Mahimo kang makaluluoy
ngadto kanila.
8 Tungod kay giilogan nimo ang daghang
katawhan, ilogan ka usab sa tanang nahibilin nga katawhan.
Kay nakaula ka ug dugo sa mga tawo ug ikaw ang nagbuhat
ug kasamok batok sa yuta, sa mga siyudad, ug sa tanan
nga nagpuyo niini.
9 'Pagkaalaot sa tawo nga nagkulit
ug daotan nga pagpamintaha alang sa iyang panimalay,
aron mapahiluna niya ang iyang salag sa habog nga dapit
aron maluwas siya gikan sa kamot sa daotan.'
10 Ikaw
ang nagdala ug kaulaw sa imong panimalay pinaagi sa
paglaglag sa daghang katawhan, ug nakasala ka batok sa
imong kaugalingon.
11 Kay mosinggit ang mga bato gikan sa
bungbong, ug motubag kanila ang mga babag nga kahoy,
12 'Pagkaalaot sa tawo nga nagtukod ug siyudad pinaagi
sa dugo, ug nagtukod ug lungsod sa pagkadaotan.'
13 Dili
ba gikan man kang Yahweh nga Labawng Makagagahom
nga naningkamot ang katawhan alang sa kalayo ug ang
ubang mga nasod naghago sa ilang kaugalingon alang sa

walay kapuslanan? 14 Apan mapuno ang yuta sa kahibalo
sa himaya ni Yahweh sama nga gitabonan sa tubig ang
dagat. 15 'Pagkaalaot sa tawo nga nagpainom ug bino sa
iyang silingan, ikaw nga nagdugang sa imong hilo aron nga
mangahubog (sila) ug aron imong masud-ong ang ilang
pagkahubo.' 16 Mabuhong ka unya sa kaulawan ug dili sa
himaya. Inom usab niini, ug ipadayag ang imong pagkahubo.
Moabot unya nganha kanimo ang kopa sa tuong kamot
ni Yahweh, ug matabonan sa kaulaw ang imong dungog.
17 Ang kasamok nga gihimo sa Lebanon ug ang kamatay
sa mga mananap makapalisang kanimo. Kay nagpaula ka
ug dugo sa tawo ug nagbuhat ka ug kasamok batok sa
yuta, sa mga siyudad, ug sa tanan nga nagpuyo niini. 18
Unsa man ang imong makuha sa mga kinulit nga larawan?
Kay magtutudlo ug bakak ang tawo nga nagkulit niini, o
ang nagporma ug hulagway sa tinunaw nga puthaw; kay
nagsalig siya sa kaugalingon niyang binuhat sa dihang
gihulma niya kining mga amang nga dios. 19 'Pagkaalaot sa
tawo nga miingon sa kahoy, 'Pagmata! O ngadto sa hilom
nga bato, Tindog!' Makatudlo ba kining mga butanga? Tan-
awa, gitaplakan kini ug bulawan ug plata, apan wala gayod
kini gininhawa. 20 Apan anaa si Yahweh sa iyang balaang
templo! Paghilom diha sa iyang atubangan, tibuok yuta."

3 Ang pag-ampo ni Habakuk nga propeta: 2 Nadungog ko,
Yahweh ang mga balita mahitungod kanimo, ug nahadlok
ako. Yahweh, buhata pagbalik ang imong gibuhat kaniadto
niini nga kapanahonan; ipahibalo kini niini nga kapanahonan;
ayaw kalimot sa pagbaton ug kaluoy taliwala sa imong
kasuko. 3 Miabot ang Dios gikan sa Teman, ug ang Balaan
nga Dios gikan sa Bukid sa Paran. (Selah) Mitabon sa
kalangitan ang iyang himaya, ug napuno sa pagdayeg kaniya
ang kalibotan. 4 Sama kahayag sa kilat ang duha ka sidlak
sa iyang kamot, diin gitago ang iyang kusog. 5 Nag-una
kaniya ang makamatay nga balatian, ug nagsunod sa iyang
tiil ang hampak. 6 Mitindog siya ug gisukod ang kalibotan;
mitan-aw siya ug giuyog ang kanasoran. Nalumpag bisan
ang walay kataposang kabukiran, ug miyukbo ang walay
kataposang mga bungtod. Walay kataposan ang iyang dalan.
7 Nakita ko ang mga tolda sa Cushan diha sa kasakit, ug
ang panapton sa mga tolda sa yuta sa Midian nga nagkurog.
8 Nasuko ba si Yahweh sa kasapaan? Napungot ka ba sa
mga suba, o hilabihan ba ang imong kaligutgot sa dagat,
sa dihang misakay ka sa imong mga kabayo ug sa imong
madaugon nga mga karwahe? 9 Gipagawas nimo ang imong
pana nga walay tabon; nagbutang ka ug udyong sa imong
pana! (Selah) Gibahin mo ang kalibotan pinaagi sa mga
suba. 10 Nakita ka sa kabukiran ug nalubag kini tungod
sa kasakit. Giagian kini ug dakong tubig nga mihaguros;
misinggit ang kinahiladman sa dagat. Gibayaw niini ang
iyang mga balod. 11 Wala milihok ang adlaw ug ang bulan sa
habog nga dapit nga ilang nahimutangan diha sa kahayag sa
imong mga udyong ug nanglupad (sila) diha sa kasilaw sa
hayag nga kidlap sa imong bangkaw. 12 Naglakaw ka ibabaw
sa kalibotan uban ang kasuko. Imong gigiok ang kanasoran
tungod sa imong hilabihan nga kasuko. 13 Miabot ka alang
sa kaluwasan sa imong katawhan, alang sa kaluwasan sa
imong dinihogan. Gibuntog nimo ang pangulo sa panimalay
sa daotan aron makita ang liog niini. (Selah) 14 Gitusok
nimo ang pangulo sa iyang mga manggugubat pinaagi sa
kaugalingon niyang mga udyong sanglit miabot man (sila)
sama sa unos aron sa pagpatibulaag kanamo, ang ilang
pagpasigarbo sama sa tawo nga molamoy sa mga kabos
diha sa tago nga dapit. 15 Mipanaw ka nga nagkabayo
ibabaw sa dagat, ug daw gitapok ang dagkong mga balod. 16
Nadungog ko kini ug nangurog ang akong tuhod! Nagkurog
usab ang akong ngabil tungod sa tingog. Misulod sa akong
kabukogan ang pagkadunot, ug nagkurog usab ang akong
kinasulorang bahin samtang hilom akong naghulat sa adlaw
sa kasakit nga moabot sa mga tawo nga misakop kanamo.
17 Bisan kung dili na manalinsing ang igera ug wala nay
abot gikan sa kaparasan; ug bisan pa kung dili na usab
mamunga ang kahoy nga olibo ug wala nay pagkaon gikan
sa uma; ug bisan pa kung wala nay panon sa mga karnero
gikan sa mga kulongan niini ug wala nay mga baka sa toril,
mao kini ang akong buhaton. 18 Magmaya gihapon ako diha
kang Yahweh. Magmalipayon ako tungod sa Dios sa akong
kaluwasan. 19 Si Yahweh nga akong Ginoo ang akong kusog
ug gihimo niyang sama kalig-on sa binaw ang akong mga
tiil. Gihimo niya nga makapadayon ako sa habog nga mga
dapit. — Ngadto sa pangulo sa mga mang-aawit, sa akong
mga instrumento nga adunay kwerdas.

Sofonias

1 Mao kini ang pulong ni Yahweh nga miabot kang Zefanias nga anak nga lalaki ni Cushi nga anak nga lalaki ni Gedalia nga anak nga lalaki ni Amaria nga anak nga lalaki ni Hezekia, sa mga adlaw ni Josia nga anak nga lalaki ni Amon, nga hari sa Juda. **2** "Pagalaglagon ko sa hingpit ang tanan butang nga anaa ibabaw sa kalibotan—mao kini ang gipamulong ni Yahweh. **3** Piliglagon ko ang tawo ug ang mapintas nga mananap; laglagon ko ang mga langgam sa kalangitan ug ang mga isda sa kadagatan, ang pagkagun-ob uban sa mga daotan. Tungod kay puohon ko ang tawo sa kalibotan—mao kini ang gipamulong ni Yahweh. **4** Hampakon ko sa akong kamot ang tibuok Juda ug ang tanan nga mga lumulupyo sa Jerusalem. Puohon ko ang tanan nga nagsimba kang Baal gikan niining dapita ug ang mga ngalan sa mga tawo nga nagsimbag diosdios taliwala niining mga pari, **5** ang katawhan nga atoa sa atop sa mga balay nga nagsimba sa langitnong mga binuhat, ug ang katawhan nga nagsimba ug nanumpa kang Yahweh apan nanumpa usab pinaagi sa ilang hari. **6** Puohon ko usab kadtong nagdumili sa pagsunod kang Yahweh, niadtong wala midangop kang Yahweh ug wala nangayo sa iyang giya." **7** Paghilom sa atubangan sa Ginoo nga si Yahweh! Kay haduol na ang adlaw ni Yahweh; Giandam na ni Yahweh ang halad ug gilain na niya ang iyang mga dinapit. **8** "Mahitabo kini nga adlaw panahon nga maghalad si Yahweh, niana silotan niya ang mga prinsipe ug ang mga anak nga lalaki sa hari, ug ang tanan nga nagsul-ob ug bisti sa mga langyaw. **9** Niana nga adlaw silotan ko ang tanan nga managlukso ngadto sa bakanan sa pultahan, niadtong mipuno sa kasamok ug pagpangilad sa balay sa iyang agalon. **10** Busa mahitabo gayod kini nianang adlawa—mao kini ang gipamulong ni Yahweh—nga ang paghilak sa kalisdanan maggikan sa Ganghaan sa Isda, pagdanguyngoy nga gikan sa Ikaduhang Distrito, ug ang labihan nga saba sa pagkahugno gikan sa kabungtoran. **11** Pagdanguyngoy, mga lumulupyo sa Merkado nga Distrito, tungod kay pagapukanon ang tanang mga negosyante; kadtong tanan nga namaligya sa plata pagapuohon usab. **12** Moabot gayod ang panahon nga pangitaon ko ang Jerusalem gamit ang mga lampara ug silotan ko kadtong mga tawo nga nangahubog sa ilang bino ug miingon diha sa ilang kasingkasing, 'Walay buhaton si Yahweh, maayo man o daotan.' **13** Pagailogon ang ilang mga kabtangan, ug ang ilang mga balay mapasagdan ug mangaguba! Motukod silag mga balay apan dili sila makapuyo niini, magtanom sila ug mga ubas apan dili sila makainom sa duga niini. **14** Ang dakong adlaw ni Yahweh haduol na, haduol na sa hilabihan! Ang tingod sa adlaw ni Yahweh sama sa mapait nga paghilak sa manggugubat! **15** Kana nga adlaw mao ang adlaw sa kaligutgot, ang adlaw sa hilabihan nga kalisdanan ug pag-antos, ang adlaw sa bagyo ug kadaot, ang adlaw sa kangitngit ug kadulom, ang madag-umon nga adlaw ug labihan nga kangitngit. **16** Adlaw gayod kini sa mga trumpeta ug pasidaan batok sa lig-on nga mga siyudad ug sa taas nga mga panagsangka. **17** Kay magdala ako ug kalisdanan alang sa katawhan, aron niana maglakaw sila sama sa buta nga tawo tungod kay nagpakasala man sila batok kang Yahweh. Ang ilang dugo ibubo sama sa abog, ug ang ilang kinasuloran nga mga bahin mahisama sa hugaw. **18** Nagtuo sila nga ang ilang mga plata ni bulawan makaluwas kanila sa adlaw sa kasuko ni Yahweh. Ang pagdilaab sa iyang pangabubho molamoy sa tibuok nga kalibotan, tungod kay magadala siya sa hingpit, ug makalilisang nga kataposan sa tanan nga mipuyo sa kalibotan."

2 Paghiusa ug pagtigom gayod kamo, walay ulaw nga nasod— **2** sa dili pa mahitabo ang gimando kanang adlaw molabay sama sa tahop, sa dili pa moabot ang hilabihan nga kasuko ni Yahweh diha kaninyo, sa dili pa moabot ang adlaw sa kaligutgot ni Yahweh diha kaninyo. **3** Pangitaa si Yahweh, kamong tanang mapaubsanon nga katawhan sa kalibotan nga nagtuman sa iyang mga mando! Pagmatarong kamo. Pagmapaubsanon, ug tingali niana nga paagi mapanalipdan kamo sa adlaw sa kasuko ni Yahweh. **4** Tungod kay ang Gaza pagabiyaan gayod, ug ang Ashkelon maguba. Sa udtong tutok papahawaon nila ang Ashdod, ug paga-ibton nila ang Ekron! **5** Pagkaalaot sa mga lumulupyo sa kabaybayonan, ang nasod sa Keretihanon! Nagsulti si Yahweh batok kanimo, Canaan, nga yuta sa mga Filistihanon. Laglagon ko ikaw hangtod nga mahurot kamo. **6** Busa ang mga kabaybayonan mahimong pasibsibanan alang sa magbalantay sa mga karnero ug ranso sa mga karnero. **7** Ang mga baybayon sa rehiyon mahisakop sa mga nahibilin sa panimalay ni Juda, nga maoy magbantay sa ilang mga karnero didto. mangatulog ang ilang mga katawhan didto panahon sa kagabhion sa mga balay sa Ashkelon, kay si Yahweh man nga ilang Dios maoy nag-atiman kanila ug magpasig-uli sa ilang mga bahandi. **8** Nadungog ko ang pagbiaybiay sa Moab ug ang pagyubit sa katawhan sa Amon sa dihang gibiaybiay nila ang akong katawhan ug gidaot ang ilang mga utlanan. **9** Busa, ingon nga ako buhi—mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga pangulo sa mga kasundalohang anghel, ang Dios sa Israel, — Himuon ko nga ang Moab mahisama sa Sodoma, ug ang katawhan sa Amon mahisama sa Gomora; ang dapit sa mga sampinit ug bung-aw nga asin, ug mahimong mingaw hangtod sa

hangtod. Apan pang-ilugon sa nahibilin kong katawhan ang
ilang mga kabtangan, ug ang salin sa akong nasod maoy
magapanag-iya kanila." 10 Mahitabo kini sa Moab ug Amon
tungod sa ilang garbo, tungod kay gitamay ug gibiaybiay
man nila ang katawhan ni Yahweh nga pangulo sa mga
kasundalohang anghel. 11 Unya mahadlok sila kang Yahweh,
kay pagatamayon man niya ang tanan nga mga diosdios sa
kalibotan. Ug ang matag-usa mosimba kaniya, ang matag-
usa nga gikan sa iyang dapit, ug gikan sa matag baybayon.
12 Kamo usab nga mga Cushihanon mangamatay pinaagi
sa akong espada, 13 ug sulongon sa Dios ang amihang
bahin sa Asiria ug laglagon, aron nga mahimong biniyaan ug
pinasagdan ang Nineve, ingon nga uga sama sa desyerto.
14 Unya didto magapanghingda ang mga mananap, ang
matag mananap sa mga kanasoran, bisan ang kuwago ug
ang ngewngew nga gikan sa desyerto mobatog ibabaw sa
mga haligi niini. Ang singgit sa awit magagikan sa mga
bintana; ang tinumpag maanaa sa mga agianan sa pultahan;
ang sidro nga kahoy nga iyang sagbayan makita. 15 Kini nga
siyudad walay kahadlok ug tinuboy sa iyang kaugalingon,
nga nag-ingon, "Kanako, walay makatupong." Nganong
nahimo man siyang makahahadlok, ang dapit nga puy-anan
sa mga mapintas nga mananap. Ang matag usa nga moagi
kaniya magpangsitsit ug magpangumo kaniya.

3 Pagkaalaot alang sa masinupakon nga siyudad!
Mahugawan na ang siyudad nga bangis. 2 Wala siya
naminaw sa tingog sa Dios, ni midawat sa pagtul-id nga
gikan kang Yahweh. Wala siya misalig kang Yahweh ug wala
siya midangop sa iyang Dios. 3 Ang iyang mga prinsipe
nagangulob nga mga liyon diha sa iyang taliwala. Ang
iyang mga maghuhukom sama sa mga lobo sa kagabhion
nga nagsigig pangisap bisan sa kabuntagon. 4 Mga walay
batasan ug traydor ang iyang mga propeta. Gipasipad-an
sa iyang mga pari kung unsa ang balaan ug nagabuhat
usab sa mga butang nga supak sa balaod. 5 Matarong si
Yahweh diha sa iyang taliwala. Wala siya nagbuhat ug sayop.
Matag buntag ginapahimutang niya ang iyang hustisya! Dili
kini matago diha sa kahayag, apan wala gihapon maulaw
kadtong mga katawhan nga dili matarong. 6 Gipukan ko ang
mga kanasoran; nangaguba ang ilang mga kota. Giguba ko
usab ang ilang mga dalan, busa walay nay moagi kanila.
Nangaguba ang ilang mga siyudad aron wala nay tawo nga
mopuyo niini. 7 Miingon ako, 'Sa pagkatinuod mangahadlok
gayod kamo kanako. Dawata ang pagbadlong ug dili kamo
puohon gikan sa inyong panimalay pinaagi sa tanan nga
buhaton ko kaninyo.' Apan matag buntag gipalabi hinuon
nila ang pagbuhat ug daotan. 8 Busa paabot kanako—mao
kini ang gipamulong ni Yahweh—hangtod sa adlaw nga
mobarog ako alang sa mga biktima. Tungod kay nakahukom
ako nga usahon ang mga kanasoran, aron tapukon ang
mga gingharian, ug ipahamtang kanila ang akong kasuko,
ang tanan kong kaligutgot, aron nga pagalamyon ang tanan
nga kayutaan pinaagi sa nagdilaab kong kasuko. 9 Apan
hatagan ko ang akong katawhan ug putli nga mga pulong,
mosangpit silang tanan sa ngalan ni Yahweh aron sa pag-
alagad kanako nga nanindog, abaga sa abaga. 10 Gikan
sa unahan sa suba sa Etiopia ang akong magsisimba ug
ang nagkatag kong katawhan, magadala ug mga halad
ngari kanako. 11 Nianang adlawa dili na kamo maulawan sa
tanan ninyong binuhatan nga inyong nahimo batok kanako,
tungod kay gikan nianang taknaa kuhaon ko gikan kaninyo
ang nagsaulog sa inyong garbo, ug tungod niana dili ka na
magmagarbuhon sa balaan kong bukid. 12 Apan biyaan ko
ikaw ingon nga usa ka ubos ug kabos nga katawhan, ug
magadangop ka sa ngalan ni Yahweh. 13 Ang nahibilin sa
Israel dili na gayod magbuhat ug sayop o mosultig bakak,
ug wala nay mosultig pagpanlimbong; busa manibsib sila
ug unya magapanghigda, ug wala na gayoy makahadlok
kanila." 14 Pag-awit, anak nga babaye sa Zion! Pagsinggit,
Israel. Pagmaya ug paglipay sa tibuok mong kasingkasing,
anak nga babaye sa Jerusalem. 15 Gikuha na ni Yahweh
ang imong silot; gipahilayo na niya ang imong mga kaaway!
Si Yahweh mao ang hari sa Israel taliwala kanimo. Dili
na gayod kamo mahadlok sa daotan pag-usab! 16 Niana
unya nga mga adlaw moingon sila sa Jerusalem, "Ayaw
kahadlok, Zion. Ayaw tugoti nga maluya ang imong mga
kamot. 17 Si Yahweh nga imong Dios anaa kanimo, ang
kusgan nga moluwas kanimo. Magasaulog siya diha kanimo
uban sa kalipay magmahinamon siya diha kanimo uban sa
iyang gugma. Magmalipayon siya diha kanimo ug mosinggit
siya sa kalipay, 18 sa gitakda nga adlaw sa kasaulogan.
Kuhaon ko ang katalagman gikan kanimo; ug dili kana gayod
maulawan tungod niini. 19 Tan-awa, akong wagtangon ang
tanang midaogdaog kanimo. Niana nga takna, luwason ko
ang bakol ug tigomon ang sinalikway. Himoon ko silang
mapasidunggan, ug wagtangon ko ang ilang kaulawan,
himoon ko silang mabantog sa tibuok kalibotan. 20 Niana
nga takna giyahan ko kamo; niana nga takna tapukon ug
usahon ko kamo. Himoon ko ang tanan nga kanasoran
sa tibuok kalibotan nga motahod ug magadayeg kaninyo,
makita ninyo nga gipasig-uli ko na kamo," nagaingon si
Yahweh.

Hageo

1 Sa ika duhang tuig nga naghari si Darius, sa ika unom nga bulan, unang adlaw sa bulan, ang pulong ni Yahweh miabot pinaagi sa propeta nga si Hageo ngadto sa gobernador sa Juda, nga si Zerubabel ang anak ni Shealtiel, ug ngadto sa labaw nga pari nga si Josue ang anak ni Jehozadak, ug miingon, **2** "Miingon niini si Yahweh nga tinubdan sa tanan: 'Nag-ingon kining mga tawhana, "Dili pa karon ang takna nga moadto kami o motukod pag-usab sa templo ni Yahweh."'" **3** Busa ang pulong ni Yahweh miabot pinaagi kang Hageo, ang propeta nga nag-ingon, **4** "Karon ba ang takna nga magpuyo kamo sa inyong nahuman nga mga balay, samtang kining balay nagpabiling guba? **5** Busa karon miingon si Yahweh nga tinubdan sa tanan: 'Pamalandongi ang inyong gibuhat! **6** Nagtanom kamo ug daghang mga binhi, apan diyutay ra ang abot; mikaon kamo apan wala nangabusog; miinom kamo apan wala nangahubog. Nagsuot kamo ug mga bisti apan gitugnaw gihapon kamo, ug ang nagadawat ug suhol nga salapi daw nagabutang lang niini sa usa ka panudlanan nga daghan ug buslot!' **7** Si Yahweh nga tinubdan sa tanan miingon niini: 'Pamalandongi ang inyong mga gibuhat! **8** Tungas ngadto sa bukid, pagdala ug mga kahoy, ug tukora pag-usab ang akong balay; unya mahimoot ako niini, ug mahimaya ako!' miingon si Yahweh. **9** Nagtinguha kamo ug daghan, apan tan-awa! diyutay lang ang inyong nadala sa panimalay, kay gihuypan ko kini! Ngano man?'— mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga tinubdan sa tanan! 'Tungod kay ang akong balay nagpabiling guba, samtang ang matag tawo nagpahayahay sa iyang kaugalingong balay. **10** Tungod niini ang kalangitan dili na mohatag ug yamog diha kaninyo, ug ang yuta dili na mohatag ug abot. **11** Nagpadala ako ug hulaw ngadto sa kayutaan ug kabukiran, ngadto sa katrigohan ug sa mga bag-o nga bino, ngadto sa mga lana ug ngadto sa anihunon sa kalibotan, ngadto sa tawo ug sa mga mananap, ug ngadto sa tanan nga hinagoan sa inyong mga kamot!'" **12** Unya si Zerubabel nga anak ni Shealtiel, ug ang labaw nga pari nga si Josue nga anak ni Jehozadak, ug sa tanang nahibilin nga katawhan gikan sa pagkabihag, mituman sa tingog ni Yahweh nga ilang Dios, ug sa mga pulong ni Hageo nga propeta, tungod kay ang nagpadala kaniya mao si Yahweh nga ilang Dios. Ug ang katawhan nahadlok sa panagway ni Yahweh. **13** Unya si Hageo, ang mensahero ni Yahweh, misulti sa mensahe ni Yahweh ngadto sa mga katawhan ug miingon, "'Magauban ako kaninyo!' — mao kini ang gipamulong ni Yahweh!" **14** Busa gidasig ni Yahweh ang espiritu sa gobernador sa Juda, nga si Zerubabel ang anak ni Shealtiel, ug ang espiritu sa labaw nga pari nga si Josue ang anak ni Jehozadak, ug ang espiritu sa tanang nahibilin nga katawhan gikan sa pagkabihag, mao nga miadto sila ug nagtukod sa templo ni Yahweh nga tinubdan sa tanan, nga ilang Dios, **15** sa ika-24 ka adlaw sa ika-unom nga bulan, sa ika-duhang tuig sa paghari ni Darius.

2 Sa ika pito nga bulan sa ika-21 ka adlaw, ang pulong ni Yahweh miabot pinaagi sa kamot ni Hageo nga propeta, ug miingon, **2** "Sultihi ang gobernador sa Juda, si Zerubabel nga anak ni Shealtiel, ug ang labaw nga pari nga si Josue nga anak ni Jehozadak; ug ang katawhan nga nabilin gikan sa pagkabihag. Sultihi, **3** 'Kinsa man kaninyo ang nakakita kaniadto sa himaya niining balaya? Ug unsay pagtan-aw ninyo niini karon? Daw sama sa walay pulos sa inyong mga mata? **4** Karon, pagmalig-on, Zerubabel!' — mao kini ang gipamulong ni Yahweh— 'ug pagmalig-on, Josue nga labaw nga pari nga anak ni Jehozadak; ug pagmalig-on, kamong tanan nga katawhan sa yuta!'—mao kini ang gipamulong ni Yahweh—'ug pagtrabaho, kay nag-uban ako kaninyo!'—mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga tinubdan sa tanan. **5** 'Pinaagi sa mga saad nga anaa sa kasabotan nga akong gitukod tali kaninyo sa dihang ninggula kamo sa Ehipto ug ang akong Espiritu mibarog taliwala kaninyo, ayaw kahadlok!' **6** Kay miingon niini si Yahweh nga tinubdan sa tanan: 'Sa dili madugay tay-ugon ko pag-usab ang mga kalangitan ug ang kalibotan, ang dagat ug ang uga nga yuta! **7** Ug pagatay-ugon ko ang matag nasod, ug ang matag nasod magdala sa ilang mga bililhong butang nganhi kanako, ug pagalukopon ko kining balaya sa himaya!' miingon si Yahweh nga tinubdan sa tanan. **8** 'Ang plata ug bulawan akoa! —mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga tinubdan sa tanan. **9** 'Ang himaya niining balaya mas labaw pa sa umaabot kaysa kaniadto,' miingon si Yahweh nga tinubdan sa tanan, 'ug ihatag ko ang kalinaw niining lugara!'—mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga tinubdan sa tanan." **10** Sa ika-24 ka adlaw sa ika siyam nga bulan, sa ika duhang tuig ni Darius, miabot ang pulong ni Yahweh pinaagi kang Hageo nga propeta ug miingon, **11** "Miingon niini si Yahweh nga tinubdan sa tanan: 'Pangutan-a ang mga pari mahitungod sa balaod, ug pag-ingon: **12** Kung ang usa ka tawo nagdala ug karne nga gihalad na ngadto kang Yahweh nga giputos sa iyang bisti, ug kung ang iyang bisti nasaghid sa tinapay o sa sabaw, bino o lana, o bisan unsa nga pagkaon, kana ba nga pagkaon mabalaan ba usab?'" Mitubag ang mga pari ug miingon, "Dili." **13** Unya miingon si Hageo, "Kung adunay tawo nga hugaw tungod kay nakasaghid sa patay, unya nakasaghid sa bisan unsa niining mga halad, "mamahimo na ba usab kining hugaw?" Mitubag ang mga pari ug miingon, "Oo, nahimo na silang hugaw." **14** Busa mitubag si Hageo ug miingon, "'Busa ingon niini usab ang mga tawo ug kining

nasora sa akong atubangan!'—mao kini ang gipamulong ni Yahweh—'busa mao man usab niining tanan nga ilang gihimo pinaagi sa ilang mga kamot: mahugaw kini nga halad nganhi kanako. **15** Busa karon, pamalandongi kini sukad karong adlawa, sa wala pa gibutang ang bato sa pikas bahin nga bato sa templo ni Yahweh, **16** bisan kinsa ang moadto sa trigohan alang sa 20 ka kadaghanong sukod sa abot sa trigo, 10 lang ang nakuha, ug bisan kinsa ang moadto sa pugaanan sa bino aron sa pagpuga ug 50 ka gidaghanong sukod sa sudlanan sa bino, 20 lang ang nakuha. **17** Gikastigo ko kamo ug ang tanan nga gitrabaho sa inyong mga kamot pinaagi sa pagpadunot ug pagpalata sa inyong mga tanom, apan wala gihapon kamo mibalik kanako'—mao kini ang gipamulong ni Yahweh. **18** 'Pamalandongi kini sukad karong adlawa, gikan sa ika-24 ka adlaw sa ika siyam nga bulan, gikan sa adlaw nga gitukod ang patukoranan sa templo ni Yahweh. Pamalandongi kini! **19** Aduna pa bay binhi nga nahibilin sa bodega? Wala na namunga ang paras, kahoy nga igera, granada, ug ang kahoy nga olibo! Apan gikan karong adlawa panalanginan ko na kamo!'" **20** Unya miabot ang pulong ni Yahweh sa ika duhang higayon kang Hageo sa ika-24 ka adlaw sa bulan ug miingon, **21** "Sultihi ang gobernador sa Juda, si Zerubabel, ug ingna nga, 'pagatay-ugon ko ang kalangitan ug ang kalibotan. **22** Kay pukanon ko ang trono sa mga gingharian ug pagalaglagon ko ang gahom sa mga gingharian sa mga nasod! Baliskaron ko ang mga karwahi ug ang mga nagsakay niini; Ang mga kabayo ug ang matag-usa nga nagkabayo niini mangahulog tungod sa espada sa iyang kaigsoonan. **23** Niadtong adlawa'—kini ang gipamulong ni Yahweh nga tinubdan sa tanan—'kuhaon ko ikaw, Zerubabel nga anak ni Shealtiel, ingon nga akong sulugoon'—kini ang gisulti ni Yahweh. 'Ibutang ko ikaw ingon nga silyo sa akong singsing, kay ikaw ang akong gipili!'—kini ang gipamulong ni Yahweh nga tinubdan sa tanan!"

Zacarias

1 Sa ikawalo nga bulan sa ikaduha nga tuig sa paghari
ni Darius,' miabot ang pulong ni Yahweh ngadto kang
Zacarias nga anak nga lalaki ni Berekia anak nga lalaki ni
Ido, nga propeta, miingon, **2** "Hilabihan gayod ang kasuko ni
Yahweh sa inyong mga amahan! **3** Sultihi sila, 'Miingon si
Yahweh nga labawng makagagahom niini: Balik kanako! —
mao kini ang gisulti ni Yahweh nga makagagahom— ug
mobalik ako kaninyo, ang gisulti ni Yahweh nga labawng
makagagahom. **4** Ayaw kamo pagpakasama sa inyong mga
amahan nga maoy gisultihan sa mga propeta kaniadto,
miingon, "Miingon si Yahweh nga labawng makagagahom
niini: Isalikway ang inyong daotang mga binuhatan ug ang
mga daotang tulumanon!" Apan wala sila maminaw ug wala
nagpanumbaling kanako— mao kini ang gisulti ni Yahweh.'
5 Ang inyong mga amahan, asa na man sila? Asa na man
ang mga propeta, anaa ba sila diri hangtod sa kahangtoran?
6 Apan ang akong mga pulong ug ang akong mga kasugoan
nga akong gimando sa akong mga sulugoon nga mga
propeta, wala ba sila nakaapas sa inyong mga amahan?
Busa naghinulsol sila ug miingon, "Sama nga naglaraw si
Yahweh nga labawng makagagahom sa pagbuhat kanato
kung unsa ang angay sa atong mga pamaagi ug mga buhat,
busa gipahamtang niya kini kanato." **7** Sa ika-24 nga adlaw
sa ikanapulo ug usa nga bulan, nga mao ang bulan sa
Shebat, sa ikaduhang tuig sa paghari ni Darius, miabot
ang pulong ni Yahweh ngadto kang Zacarias nga anak nga
lalaki ni Berekia nga anak nga lalaki ni Ido, nga propeta,
ug nag-ingon, **8** "Nakita ko sa kagabhion, ug, tan-awa!
Adunay tawo nga nagsakay sa pula nga kabayo, ug anaa
siya atubangan sa mga mirtol nga kahoy nga anaa sa walog;
ug sa iyang luyo anaay pula, pulapula- nga tabonon, ug
puti nga mga kabayo." **9** Miingon ako, "Unsa man kining
mga butanga, Ginoo?" Unya ang anghel nga nakigsulti
kanako miingon kanako, "Ipakita ko kanimo kung unsa kining
mga butanga." **10** Unya mitubag ug miingon ang tawo nga
nagtindog atubangan sa mga mirtol nga kahoy, "Mao kini
kadtong mga gipadala ni Yahweh aron sa pagsuroy sa
tibuok kalibotan." **11** Mitubag sila sa anghel ni Yahweh nga
nagtindog atubangan sa mga mirtol nga kahoy; miingon
sila kaniya, "Nagsuroysuroy kami sa tibuok kalibotan; tan-
awa, nagpabilin sa paglingkod ug nagpahulay ang tibuok
kalibotan." **12** Unya mitubag ang anghel ni Yahweh ug
miingon, "Yahweh nga labawng makagagahom, hangtod
kanus-a ka man dili magpakitag kaluoy sa Jerusalem ug
sa mga siyudad sa Juda nga nag-antos sa kasuko sulod
sa 70 ka tuig?" **13** Mitubag si Yahweh ngadto sa anghel
nga nakigsulti kanako, uban sa mga maayong pulong, mga
pulong sa kahupayan. **14** Busa ang anghel nga nakigsulti
kanako miingon kanako, "Tawag ug isulti, "Mao kini ang
giingon ni Yahweh nga makagagahom: Nangabubho ako
alang sa Jerusalem ug alang sa Zion uban ang dakong
kadasig! **15** Nasuko ako pag-ayo sa mga nasod nga anaa
sa kalinaw. Imbis nga diyutay lamang ang akong kasuko
diha kanila, gipasamot hinuon nila ang katalagman. **16** Busa
miingon si Yahweh nga makagagahom niini: Mibalik ako sa
Jerusalem uban ang kaluoy. Pagatukoron ko diha kaniya
ang akong balay —mao kini ang gisulti ni Yahweh nga
labawng makagagahom— ug mainat gayod ang pangsukod
nga linya ngadto sa Jerusalem!' **17** Sa pag-usab tawag ug
isulti, 'Miingon niini si Yahweh nga labawng makagagahom:
Modagaya gayod pag-usab ang pagkamaayo sa akong mga
siyudad, ug pagahupayon pag-usab ni Yahweh ang Zion, ug
pilion niya pag-usab ang Jerusalem.'" **18** Unya mihangad
ako ug nakita ko ang upat ka mga budyong! **19** Nakig-
istorya ako sa anghel nga nakigsulti kanako, "Unsa man
kini?" Mitubag siya kanako, "Mao kini ang mga budyong nga
nagpatibulaag sa Juda, sa Israel, ug sa Jerusalem." **20** Unya
gipakita kanako ni Yahweh ang upat ka mga manggagama.
21 Miingon ako, "Unsa man ang gipangbuhat niining mga
tawhana?" Mitubag siya, ug miingon, "Mao kini ang mga
budyong nga nagpatibulaag sa Juda aron nga walay bisan
usa nga tawo ang mohangad sa iyang ulo. Apan mianhi
kining mga katawhan aron sa pagpahawa kanila, aron
walaon ang mga budyong sa mga nasod nga mituboy sa
bisan unsang budyong batok sa yuta sa Juda aron sa
pagpatibulaag kaniya."

2 Pagkahuman mihangad ako ug nakita ko ang usa ka tawo
nga nagdala ug igsusukod. **2** Miingon ako, "Asa ka man
moadto?" Busa miingon siya kanako, "Alang sa pagsukod sa
Jerusalem, aron mahibaloan ang gilapdon ug kataas niini." **3**
Unya milakaw ang anghel nga nakigsulti kanako ug migawas
ang laing anghel aron sa pagsugat kaniya. **4** Miingon
ang ikaduhang anghel kaniya, "Dagan ug sultihi kanang
batan-ong lalaki; pag-ingon, 'Molingkod ang Jerusalem
didto sa walay paril nga nasod tungod sa kadaghan sa
mga lalaki ug mga mananap nga anaa kaniya. **5** Tungod
kay— mamahimo ako nga paril nga kalayo libot kaniya, ug
mamahimo niya akong himaya diha sa iyang taliwala—mao
kini ang gipamulong ni Yahweh. **6** Pagdali! Pagdali! gikan sa
yuta sa amihanan—mao kini ang gipamulong ni Yahweh—
tungod kay gipatibulaag ko kamo sama sa upat ka mga
hangin sa kawanangan! —Mao kini ang gipamulong ni
Yahweh. **7** Pagdali! Ikyas ngadto sa Zion, kamo nga namuyo
uban sa mga anak nga babaye sa Babilonia!'" **8** Tungod kay
pagkahuman sa pagpasidungog ug pagpadala kanako ni
Yahweh nga labawng makagagahom batok sa mga nasod

nga nangilog kaninyo— kay si bisan kinsa nga migunit kanimo, nakagunit gayod sa mahinungdanong butang nga gipanalipdan sa Dios! —human sa pagbuhat ni Yahweh niini, miingon siya, 9 "Ang akong mga kamot mismo ang motay-og kanila, ug ilogan sila sa ilang mga ulipon." Unya masayran gayod ninyo nga si Yahweh nga makagagahom ang nagpadala kanako. 10 "Pag-awit alang sa kalipay, anak nga babaye sa Zion, tungod kay hapit na akong moanha ug mopuyo uban kaninyo! —Mao kini ang gipamulong ni Yahweh." 11 Unya ang inila nga mga nasod maghiusa ngadto kang Yahweh nianang adlawa. Miingon siya, "Unya mahimo kamong akong katawhan; tungod kay mopuyo ako taliwala kaninyo," ug masayran ninyo nga si Yahweh nga labawng makagagahom ang nagpadala kanako nganha kaninyo. 12 Tungod kay maangkon ni Yahweh ang Juda ingon nga iyang katungod sa pagpanag-iya diha sa balaang yuta ug pilion pag-usab ang Jerusalem alang sa iyang kaugalingon. 13 Paghilom, kamong tanang binuhat, diha sa atubangan ni Yahweh, tungod kay mokanaog siya gikan sa iyang balaang dapit!

3 Unya gipakita ni Yahweh kanako si Josue nga pangulong pari nga nagtindog atubangan sa anghel ni Yahweh ug nagtindog si Satanas sa iyang tuo aron pakasad-on siya. 2 Miingon ang anghel ni Yahweh kang Satanas, "Hinaot nga badlongon ka ni Yahweh, Satanas; Hinaot nga si Yahweh, nga nagpili sa Jerusalem, magbadlong kanimo! Dili ba kini agipo nga gikuha gikan sa kalayo?" 3 Nagsul-ob si Josue ug hugaw nga bisti sa dihang nagtindog siya atubangan sa anghel. 4 Ug miingon ang anghel niadtong nagbarog sa iyang atubangan, "Hukasa gikan kaniya ang hugaw nga bisti." Unya miingon siya kang Josue, "Tan-awa! Gipapas ko na ang imong mga kalapasan ug sul-oban ko ikaw ug nindot nga bisti." 5 Miingon siya, "Ibutang ninyo ang hinlo nga purongpurong nganha kaniya!" Busa gibutang nila kang Josue ang hinlo nga purongpurong ug gisul-oban siya ug limpyo nga bisti samtang nagtindog ang anghel ni Yahweh. 6 Pagkahuman tiunay nga misugo kang Josue ang anghel ni Yahweh ug miingon, 7 "Miingon niini si Yahweh nga labawng makagagahom: Kung molakaw ka sa akong mga pamaagi, ug kung tumanon nimo ang akong mga sugo, nan ikaw ang magdumala sa akong balay ug ang magbantay sa akong mga hawanan, tungod kay pagatugotan ko ikaw nga molakaw ug moanhi uban niining nitindog sa akong atubangan. 8 Paminaw, Josue nga pangulong pari, ikaw ug ang imong mga kaubanan nga nagpuyo uban kanimo! Tungod kay kining mga kalalakin-an mao ang timailhan, tungod kay ako mismo ang magdala sa akong sulugoon nga mao ang Sanga. 9 Ug karon tan-awa ang bato nga akong gipahimutang sa atubangan ni Josue. Adunay pito ka mga kanto niining usa ka bato, ug ikulit ko ang mga pulong—mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga labawng makagagahom—ug sa usa ka adlaw kuhaon ko ang sala gikan niining maong yuta. 10 Nianang adlawa—mao kini ang gipahayag ni Yahweh nga labawng makagagahom—ang matag tawo magdapit sa iyang mga silingan aron sa paglingkod ilalom sa iyang kaparasan ug ilalom sa iyang kahoy nga igera."

4 Unya ang anghel nga nakig-istorya kanako miatubang ug nagpatindog kanako sama sa tawo nga mibangon gikan sa iyang pagkatulog. 2 Miingon siya kanako, "Unsa man ang imong nakita?" Miingon ako, "Nakakita ako ug tungtonganan sa suga nga hinimo gikan sa bulawan, uban ang panaksan nga anaa sa ibabaw niini. Aduna kini pito ka mga lampara ug pito usab ka mga pabilo sa ibabaw sa matag lampara. 3 Ug tupad niini ang duha ka olibo nga kahoy, ang usa anaa sa tuong bahin sa panaksan ug ang usa anaa sa wala. 4 Busa miingon ako pag-usab sa anghel nga nakig-istorya kanako. "Unsa man ang buot ipasabot niining mga butanga, akong agalon?" 5 Mitubag ang anghel, "Wala ka ba masayod kung unsay ipasabot niining mga butanga?" Miingon ako, "Wala, akong agalon." 6 Busa miingon siya kanako, "Mao kini ang pulong ni Yahweh ngadto kang Zerubabel: Dili pinaagi sa kusog o sa gahom, apan pinaagi sa akong Espiritu, sumala ni Yahweh nga labing gamhanan. 7 Unsa ka lang man, dako nga bukid? Sa atubangan ni Zerubabel mahimo kang patag, ug dad-on niya ang bato nga alang sa kinatumyan aron makasingit ug, 'Grasya! Grasya alang niini!'" 8 Miabot kanako ang pulong ni Yahweh, nga nag-ingon, 9 "Ang mga kamot ni Zerubabel maoy nagpahiluna sa patukoranan niini nga balay ug ang iyang kamot mismo ang mohuman niini. Unya masayod ka nga si Yahweh ang labing gamhanan mao ang nagpadala kanako diha kanimo. 10 Kinsa man ang nagtamay sa adlaw sa gamay nga mga butang? Magmaya kining mga tawhana ug makita nila ang igtutonton nga bato nga anaa sa kamot ni Zerubabel. (Kining pito ka mga lampara mao ang mga mata ni Yahweh nga nagtan-aw sa tibuok kalibotan.)" 11 Unya gipangutana ko ang anghel, "Unsa man kining duha ka mga kahoy nga olibo nga nagbarog sa wala ug tuo sa tungtunganan ug suga?" 12 Nangutana ako pag-usab kaniya, "Unsa man kining duha ka mga sanga sa olibo nga anaa sa kilid sa duha ka bulawan nga mga tubo nga adunay lana nga gibubo?" 13 Unya miingon siya kanako, "Wala ka nasayod kung unsa kini?" Mitubag ako, "Wala, akong agalon." 14 Busa miingon siya, "Mao kini ang mga anak nga lalaki sa bag-ong lana sa olibo nga nagbarog sa atubangan sa Ginoo sa tibuok kalibotan."

5 Unya milingi ako ug mihangad, ug nakita ko, ang naglupad
nga linukot nga basahon! **2** Miingon ang anghel kanako,
"Unsa man ang imong nakita?" Mitubag ako, "nakita ko
ang naglupad nga linukot nga basahon, nga adunay 20 ka
maniko ang katas-on ug 10 ka maniko ang kalapdon." **3** Unya
miingon siya kanako, "Mao kini ang tunglo nga mogawas
ibabaw sa tibuok kayutaan, tungod kay pagawagtangon
ang matag kawatan sumala sa giingon sa usa ka bahin,
samtang ang matag usa nga misaad ug bakak nga panumpa
wagtangon sumala sa giingon sa pikas bahin, sumala
sa ilang mga pulong. **4** "Ipadala ko kini—mao kini ang
gipamulong ni Yahweh nga labawng makagagahom— busa
mosulod kini didto sa balay sa kawatan ug didto sa balay sa
usa nga nanaad ug bakak nga panumpa gamit ang akong
ngalan. Magpabilin kini sa iyang balay ug ut-uton ang kahoy
ug ang mga bato niini." **5** Unya migawas ang anghel nga
nakigsulti kanako ug miingon, "Iyahat ang imong mga mata
ug tan-awa kung unsa ang taliabot!" **6** Miingon ako, "Unsa
kini?" Miingon siya, "mao kini ang bukag nga gisudlan sa
sukdanan nga moabotay. Mao kini ang ilang kalapasan sa
tibuok yuta." **7** Unya gikuha ang tingga nga tabon sa bukag
ug adunay babaye nga naglingkod ilalom niini! **8** Miingon
ang anghel, "Mao kini ang Pagkadaotan!" Giitsa niya pabalik
ang babaye pasulod ngadto sa bukag, ug gibutang niya ang
tingga nga tabon ibabaw sa abrihanan niini. **9** Mihangad ako
ug nakita ko ang duha ka babaye nga nagpadulong kanako,
ug anaa ang hangin sa ilang mga pako—tungod kay aduna
silay mga pako sama sa mga pako sa talabon. Gialsa nila
ang bukag ngadto sa tungatunga sa yuta ug sa langit. **10**
Busa miingon ako sa anghel nga nakigsulti kanako, "Asa
man nila dad-on ang bukag?" **11** Miingon siya kanako, "Dad-
on kini aron magtukod ug templo didto sa yuta sa Shinar,
aron nga kung andam na ang templo, ipahimutang ang
bukag didto sa giandam nga butanganan niini."

6 Unya milingi ako ug miyahat ug akong nakita ang upat ka
mga karwahe nga mitungha taliwala sa duha ka bukid; ug
hinimo sa bronsi ang duha ka bukid. **2** Adunay pula nga mga
kabayo ang unang karwahe, ang ikaduhang karwahe adunay
itom nga mga kabayo, **3** adunay puti nga mga kabayo ang
ikatulong karwahe, ug ang ikaupat nga karwahe adunay
kabang nga mga kabayo. **4** Busa mitubag ako ug miingon
sa anghel nga nakigsulti kanako, "Unsa man kini, akong
agalon?" **5** Mitubag ang anghel ug miingon kanako, "Mao kini
ang upat ka mga hangin sa langit nga migawas gikan sa dapit
diin sila nanindog atubangan sa Ginoo sa tibuok kalibotan. **6**
Moadto ang itom nga mga kabayo sa amihanan nga nasod;
moadto ang puting mga kabayo sa kasadpang nasod; unya
moadto ang kabang nga mga kabayo sa habagatang nasod."
7 Miadto ug nangita kining kusgan nga mga kabayo ug gilibot
ang tibuok kalibotan, busa miingon ang anghel, "Lakaw ug
libota ang kalibotan!" ug milakaw sila sa tibuok kalibotan. **8**
Unya misangpit sila kanako ug miingon, "Tan-awa kadtong
mangadto sa amihanang nasod; pagamaymayan nila ang
akong espiritu mahitungod sa amihanang nasod." **9** Busa
miabot ang pulong ni Yahweh kanako, ug miingon, **10**
"Kuhaa ang halad gikan sa mga bihag—gikan kang Heldai,
Tobia, ug Jedaya—ug adto sa samang adlaw ug isulod sa
balay ni Josia nga anak nga lalaki ni Zefania, nga gikan sa
Babylon. **11** Unya kuhaa ang plata ug bulawan, pagbuhat ug
korona ug ibutang kini sa ulo ni Josue nga anak nga lalaki ni
Jehozadak, nga labawng pari. **12** Pakigsulti kaniya ug pag-
ingon, 'Miingon niini si Yahweh nga labawng makagagahom:
Kini nga tawo, Sanga ang iyang ngalan! Modako siya diin
siya nahimutang ug unya itukod ang templo ni Yahweh! **13**
Siya mao ang mopatukod sa templo ni Yahweh ug ibayaw
ang katahom niini; unya molingkod siya ug magdumala
diha sa iyang trono. Mahimo siyang pari sa iyang trono
ug ang panagsabot sa kalinaw maanaa taliwala sa duha.
14 Ipahimutang ang korona sa templo ni Yahweh aron sa
pagpasidungog kang Heldai, Tobia, ug Jedaya ug ingon nga
paghinumdom sa pagkamanggihatagon sa anak nga lalaki ni
Zefania. **15** Unya moabot kadtong tua sa halayo ug motukod
sa templo ni Yahweh, busa masayran ninyo nga gipadala
ako ni Yahweh nga labawng makagagahom diha kaninyo;
tungod kay mahitabo lamang kini kung tinud-anay kamong
maminaw sa tingog ni Yahweh nga inyong Dios!"

7 Sa ikaupat nga tuig nga paghari ni Haring Darius, sa
ikaupat nga adlaw sa Kislev (ikasiyam kini nga bulan),
miabot ang pulong ni Yahweh kang Zacarias. **2** Gipadala sa
katawhan sa Betel si Sharezer ug si Regem Melec ug ang
ilang mga kalalakin-an aron sa pagpakilouy sa atubangan ni
Yahweh. **3** Nakigsulti sila sa mga pari nga anaa sa balay ni
Yahweh nga labawng makagagahom ug sa mga propeta;
miingon sila, "Magbangotan ba kami sa ikalimang bulan
pinaagi sa pagpuasa, sama sa among gibuhat sa daghang
mga katuigan?" **4** Busa miabot kanako ang pulong ni Yahweh
nga labawng makagagahom, nga nag-ingon, **5** "Pakigsulti
sa tanang katawhan sa yuta ug sa mga pari ug pag-ingon,
"Sa dihang nagpuasa ug nagsubo kamo sa ikalima ug sa
ikapitong bulan sulod sa 70 ka katuigan, tinud-anay ba kamo
nga nagpuasa alang kanako? **6** Sa dihang mikaon ug miinom
kamo, wala ba kamo nagkaon ug nag-inom alang sa inyong
kaugalingon? **7** Dili ba sama man niini nga mga pulong ang
gipamulong ni Yahweh pinaagi sa baba sa kanhing mga
propeta, sa dihang namuyo pa kamo nga mauswagon didto
sa Jerusalem ug sa kasikbit nga mga siyudad ug namuyo sa
Negev, ug sa tiilan sa mga bungtod didto sa kasadpan?" **8**
Miabot ang pulong ni Yahweh kang Zacarias, nga nag-ingon,

9 “Miingon niini si Yahweh nga labawng makagagahom,
'Paghukom uban sa matuod nga hustisya, sa kasabotan sa
pagkamatinud-anon, ug sa kaluoy. Ipabuhat kini sa matag
tawo ngadto sa iyang igsoon. 10 Ang biyuda ug ilo, ang
langyaw, ug ang tawong kabos—ayaw sila daugdaoga,
ug ayaw tugoti ang bisan kinsa kaninyo nga maglaraw ug
daotan sulod sa inyong kasingkasing batok sa uban.' 11
Apan nagdumili sila sa pagpaminaw ug nagmagahi sa ilang
mga abaga. Gisamponган nila ang ilang mga dalunggan
aron nga dili sila makadungog. 12 Gipagahi nila ang ilang
mga kasingkasing sama sa bato aron nga dili nila madungog
ang balaod o ang mga pulong ni Yahweh nga labawng
makagagahom. Gipadala niya kini nga mga mensahe ngadto
sa katawhan pinaagi sa iyang Espiritu kaniadto, pinaagi
sa baba sa mga propeta. Apan nagdumili sa pagpaminaw
ang katawhan, busa nasuko pag-ayo kanila si Yahweh nga
labawng makagagahom. 13 Nahitabo kini sa dihang mitawag
siya, wala sila namati. Sa sama usab nga paagi,” miingon
si Yahweh nga labawng makagagahom, “Mosangpit sila
kanako apan dili ako mamati. 14 Tungod kay katagon ko sila
pinaagi sa alimpulos ngadto sa tanang kanasoran nga wala
pa nila nakita, ug mahimong biniyaan ang yuta. Tungod kay
walay moagi sa yuta o mobalik niini tungod kay gihimong
biniyaang yuta sa katawhan ang maanindot nga yuta.”

8 Miabot kanako ang pulong ni Yahweh nga labawng
makagagahom, nga nag-ingon, 2 “Si Yahweh nga
pangulo sa kasundalohang anghel miingon niini: mainiton
ako alang sa Zion uban ang dakong kadasig ug mainiton
ako alang kaniya uban ang dakong kasuko! 3 Miingon
niini si Yahweh: Mobalik ako sa Zion ug magpuyo taliwala
sa Jerusalem, tungod kay pagatawgon nga “Ang Siyudad
sa Kamatuoran” ang Jerusalem ug ang bukid ni Yahweh
pagatawgon nga “Ang Balaang Bukid!” 4 Miingon niini
si Yahweh nga labawng makagagahom: Anaa na usab
ang mga tigulang nga kalalakin-an ug tigulang nga mga
kababayen-an sa kadalanan sa Jerusalem, ug ang matag
tawo adunay sungkod sa iyang kamot tungod kay tigulang
na kaayo siya. 5 Mapuno ang kadalanan sa siyudad ug
mga batang lalaki ug babaye nga nanagdula. 6 Miingon
niini si Yahweh nga labawng makagagahom: Kung adunay
kahibulongan sa mga panan-aw sa nahibiling katawhan
niadtong mga adlawa, kinahanglan ba nga kahibulongan
usab kini sa akong panan-aw? —mao kini ang gipamulong
ni Yahweh. 7 Miingon niini si Yahweh: Tan-awa, luwason ko
ang akong katawhan gikan sa yuta diin nagasubang ang
adlaw ug gikan sa yuta diin nagasalop ang adlaw! 8 Tungod
kay ibalik ko sila, ug magpuyo sila taliwala sa Jerusalem,
busa mahimo silang akong katawhan pag-usab, ug mahimo
nila akong Dios sa kamatuoran ug sa pagkamatarong!
9 Miingon niini si Yahweh nga labawng makagagahom:
Kamo nga padayon nga nakadungog karon sa samang mga
pulong nga gikan sa mga baba sa mga propeta sa dihang
gitukod ang patukoranan sa akong balay—kining akong
balay, si Yahweh: Lig-ona ang inyong mga kamot aron nga
matukod ang templo. 10 Tungod kay walay si bisan kinsa ang
nakatapok ug ani sa wala pa kadtong mga adlawa, walay
abot alang sa tawo o mananap, ug walay kalinaw gikan sa
mga kaaway alang kang bisan kinsa nga molakaw o mobalik.
Akong gipagbingkil ang matag tawo batok sa iyang silingan.
11 Apan karon dili kini mahisama kaniadtong mga adlawa,
magauban ako sa nahibilin niini nga mga tawo—mao kini
ang gipamulong ni Yahweh nga labawng makagagahom. 12
Tungod kay itanom ang mga binhi sa kalinaw; ang mokatay
nga paras magahatag sa bunga niini ug mohatag sa ani
niini ang yuta; magahatag ang kawanangan sa yamog niini,
tungod kay ipapanunod ko kining tanang mga butanga
sa nahibiling katawhan. 13 Panag-ingnan kamo sa ubang
mga nasod sa usa ka tunglo, balay sa Juda ug balay
sa Israel. Busa luwason ko kamo ug mahimo kamong
panalangin. Ayaw kamo kahadlok; himoang kusgan ang
inyong mga kamot! 14 Tungod kay misulti niini si Yahweh
nga labawng makagagahom: Sama nga naglaraw ako sa
pagpasakit kaninyo sa dihang gihagit sa inyong katigulangan
ang akong kasuko—miingon si Yahweh—ug wala gayod
nagpapugong, 15 busa maglaraw usab ako niining mga
adlawa sa pagbuhat ug maayo ngadto sa Jerusalem ug sa
balay sa Juda! Ayaw kahadlok! 16 Mao kini ang mga butang
nga kinahanglan ninyong buhaton: Isulti ang kamatuoran,
ang matag tawo uban sa iyang silingan. Paghukom uban sa
kamatuoran, sa pagkamakataronganon, ug sa kalinaw diha
sa inyong mga ganghaan. 17 Ayaw paglaraw ug daotan
diha sa inyong mga kasingkasing batok sa usag-usa, ug
ayaw higugmaa ang bakak nga panumpa—tungod kay mao
kini ang mga butang nga gikasilagan ko! —mao kini ang
gipamulong ni Yahweh.” 18 Unya miabot kanako ang pulong
ni Yahweh nga labawng makagagahom, nga nag-ingon,
19 “Miingon niini si Yahweh: Ang mga puasa sa ikaupat
nga bulan, sa ikalima nga bulan, sa ikapito nga bulan,
ug sa ikanapulo nga bulan mahimong mga panahon sa
kalipay, pagsadya, ug malipayon nga kasaulogan alang sa
balay sa Juda! Busa higugmaa ang kamatuoran ug kalinaw!
20 Miingon niini si Yahweh nga labawng makagagahom:
Mamalik pag-usab ang mga tawo, bisan kadtong namuyo sa
nagkalainlaing mga siyudad. 21 Moadto ang mga lumulupyo
sa usa ka siyudad padulong sa laing siyudad ug moingon,
“Mangadto kita aron maghangyo sa atubangan ni Yahweh ug
magtuaw kang Yahweh! Mangadto usab kami. 22 Daghang
mga tawo ug kusgan nga mga nasod ang mangabot ug

magtuaw kang Yahweh didto sa Jerusalem ug maghangyo sa panalangin ni Yahweh! **23** Miingon niini si Yahweh nga labawng makagagahom: Napulo ka mga kalalakin-an nianang mga adlawa gikan sa matag pinulongan ug nasod ang mokupot sa sidsid sa inyong kupo ug moingon, 'Paubana kami kaninyo, tungod kay nakadungog kami nga nag-uban ang Dios kaninyo!'"

9 Mao kini ang gisulti sa pulong ni Yahweh mahitungod sa yuta sa Hadrac ug Damascus. Tungod kay anaa sa tibuok katawhan ang panan-aw ni Yahweh, ug anaa usab sa tanang mga tribo sa Israel. **2** Mahitungod usab kini nga pahayag ngadto sa Hamat, nga utlanan sa Damascus, ug mahitungod kini sa Tyre ug Sidon, bisan tuod ug maalamon kaayo sila. **3** Nagtukod ug kota alang sa iyang kaugalingon ang Tyre ug nagpundo ug plata nga sama sa abog ug lunsay nga bulawan sama sa lapok sa kadalanan. **4** Tan-awa! Isalikway siya sa Ginoo ug gub-on ang iyang kusog diha sa kadagatan, mao nga lamoyon siya sa kalayo. **5** Makakita ang Ashkelon ug mahadlok! Mangurog usab sa hilabihan ang Gaza! Mapakyas ang paglaom ni Ekron! Mahanaw ang hari nga gikan sa Gaza, ug dili na gayod mapuy-an ang Ashkelon! **6** Mamuyo ang mga langyaw sa Ashdod, ug pagaputlon ko ang garbo sa mga Filistihanon. **7** Tungod kay wagtangon ko ang ilang dugo gikan sa ilang mga baba ug ang ilang mga pagkamalaw-ay taliwala sa ilang mga ngipon. Unya ang nahibilin mahimong alang sa atong Dios sama sa banay sa Juda, ug mahimong sama sa mga Jebusihanon ang Ekron. **8** Magkampo ako libot sa akong yuta batok sa kasundalohan sa kaaway aron nga walay makaagi o makabalik, tungod kay wala nay madaogdaogon ang makalabang agi niini. Tungod kay panalipdan ko na karon ang akong yuta sa akong kaugalingong panan-aw! **9** Pagsinggit uban ang dakong pagmaya, anak nga babaye sa Zion! Pagsinggit uban ang kalipay, anak nga babaye sa Jerusalem! Tan-awa! Moabot kanimo ang imong hari uban ang pagkamatarong ug iya kang luwason. Mapainubsanon siya ug nagsakay siya sa usa ka asno, sa nati sa usa ka asno. **10** Ug unya pagaputlon ko ang karwahe gikan sa Efraim ug ang kabayo gikan sa Jerusalem, ug pagaputlon ang pana gikan sa gubat; tungod kay magsulti siyag kalinaw ngadto sa mga nasod, ug maanaa ang iyang pagdumala sa tibuok kadagatan, ug gikan sa Suba hangtod sa kinatumyan sa kalibotan! **11** Ug alang kanimo Jerusalem, tungod sa dugo sa akong kasabotan diha kanimo, ipalingkawas ko ang imong mga binilanggo gikan sa bung-aw nga walay tubig. **12** Balik sa kota, mga binilanggo sa paglaom! Bisan karong adlawa sultihan ko ikaw nga igabalik ko kini kanimo sa makaduha ka pilo, **13** tungod kay gibawog ko ang Juda ingon nga akong pana. Gipuno ko na ang akong sudlanan sa mga udyong uban sa Efraim. Gipukaw ko ang imong mga anak nga lalaki, Zion, batok sa imong mga anak nga lalaki, Grecia, ug gihimo ko ikaw, Zion, nga sama sa espada sa manggugubat! **14** Motungha si Yahweh diha kanila, ug moigo ang iyang mga udyong sama sa kilat! Tungod kay patingogon sa akong Ginoo nga si Yahweh ang trumpeta ug mosulong uban ang mga bagyo gikan sa Teman. **15** Panalipdan sila ni Yahweh nga labawng makagagahom, ug lamoyon nila sila ug buntogon ang mga bato sa ilang mga lamboyog. Ug unya moinom sila ug mosinggit sama sa mga kalalakin-an nga nahubog sa bino, ug mapuno sila ug bino nga daw mga panaksan sila, sama sa mga eskina sa halaran. **16** Busa luwason sila ni Yahweh nga ilang Dios nianang adlawa; mahisama sila sa panon sa iyang katawhan, tungod kay mahimo silang mga bililhong bato sa usa ka korona, nga gipataas sa iyang yuta. **17** Pagkamaayo ug pagkamaanyag nilang tanan! Mokusgan ang mga batan-ong lalake pinaagi sa trigo ug ang mga ulay sa matam-is nga bino!

10 Pangayog ulan gikan kang Yahweh sa panahon sa tingpamulak—si Yahweh nga maoy nagbuhat sa mga dalugdog—ug naghatag siyag ulan sa matag-usa ug sa tanang pananom sa kaumahan. **2** Tungod kay nagsultig bakak ang mga diosdios sa panimalay; bakak ang panan-awon sa mga mini nga mananagna; nagsulti sila ug malimbongon nga mga damgo ug naghatag ug haw-ang nga paghupay, busa naglatagaw sila sama sa karnero ug nag-antos tungod kay wala silay magbalantay. **3** Misilaob ang akong kasuko batok sa mga magbalantay sa karnero; pagasilotan ko kadtong mga laking kanding—nga mao ang mga pangulo. Tabangan usab ni Yahweh nga labawng makagagahom ang iyang panon, ang balay sa Juda, ug himoon silang daw iyang kabayo diha sa panaggubat! **4** Magagikan kanila ang upat ka patukoranan; magagikan kanila ang ugsok sa tolda; magagikan kanila ang pana sa gubat; magagikan kanila ang tanang pangulo. **5** Mahisama sila sa mga manggugubat nga motamaktamak sa ilang mga kaaway didto sa lapok nga kadalanan panahon sa gubat; makiggubat sila, tungod kay nag-uban kanila si Yahweh, ug pakaulawan nila kadtong mga nagsakay sa mga kabayo nga panggubat. **6** Lig-onon ko ang balay sa Juda ug luwason ang balay ni Jose; tungod kay ipasig-uli ko sila ug magmanggiluluy-on diha kanila. Mahimo silang daw wala ko sila gisalikway, tungod kay ako si Yahweh nga ilang Dios, ug tubagon ko sila. **7** Unya mahisama si Efraim sa manggugubat, ug maglipay ang ilang mga kasingkasing ingon nga adunay bino; makakita ang ilang mga anak ug magsadya. Maglipay ang ilang mga kasingkasing kanako! **8** Tawgon ko sila ug tapokon, tungod kay luwason ko sila, ug

mahimo silang bantogan sama kaniadto! 9 Gitanom ko sila
taliwala sa mga katawhan, apan mahinumduman nila ako sa
halayong nasod, busa mabuhi ug mamalik sila ug ang ilang
mga anak. 10 Tungod kay ibalik ko sila gikan sa yuta sa
Ehipto ug tigomon sila gikan sa Asiria. Pagadad-on ko sila
ngadto sa yuta sa Gilead ug sa Lebanon hangtod nga wala
na gayoy igong dapit alang kanila. 11 Motabok ako sa dagat
sa ilang pag-antos; hampakon ko ang mga balod sa dagat ug
paugahon ang tanang kinahiladman sa Nilo. Pagahugnoon
ang kahalangdon sa Asiria, ug pagawagtangon ang sitro sa
Ehipto gikan sa mga Ehiptohanon. 12 Lig-onon ko sila dinhi
sa akong kaugalingon, ug molakaw sila sa akong ngalan—
mao kini ang gipamulong ni Yahweh.

11 Abrihi ang imong mga pultahan, Lebanon, kay tingalig
lamyom sa kalayo ang imong kahoy nga mga sedro!
2 Pagbangotan, sipros nga mga kahoy, kay nangatumba
na ang mga kahoy nga sedro! Kung unsa ang halangdon
pagagub-on! Pagbangotan! kamong mga akasya sa Bashan,
kay ang kusgan nga kalasangan gipangputol na. 3 Nanghilak
ang mga magbalantay sa karnero, tungod kay nangagun-
ob na ang ilang kabantog! Nagngulob ang mga batan-ong
liyon, tungod kay ang garbo sa Suba sa Jordan naguba
na! 4 Mao kini ang giingon ni Yahweh nga akong Dios,
"Sama sa magbalantay sa karnero, nga nagbantay sa tibuok
nga panon nga giandam aron ihawon! 5 (Ang mopalit
kanila moihaw kanila ug dili silotan, ug ang mibaligya
kanila magaingon, 'Dalaygon si Yahweh! Kay nahimo akong
adunahan!' Tungod kay walay kaluoy ang mga magbalantay
nga nagtrabaho alang sa tag-iya sa mga panon) 6 Alang
kanako wala na akoy kaluoy sa mga lumolupyo sa maong
yuta! —mao kini ang gipamulong ni Yahweh. Tan-awa! Ako
mismo hapit na motugyan sa matag-usa ka tawo ngadto
sa kamot sa iyang silingan ug ngadto sa kamot sa iyang
hari, ug gun-obon nila ang yuta ug walay bisan usa kanila
nga akong luwason gikan sa ilang kamot." 7 Busa nahimo
akong magbalantay sa panon sa karnero nga giandam
aron ihawon, alang niadtong nagabaligyag karnero. Nagdala
ako ug duha ka sungkod; ang usa ka sungkod gitawag ko
nga "Kaluoy" ug ang usa gitawag nako ug "Panaghiusa."
Niini nga paagi gibantayan ko ang mga karnero. 8 Nawad-
an ako ug pailob sa tulo ka magbalantay, ug gidumtan
usab ako nila, hinungdan nga gipatay ko sila sulod sa
usa ka bulan. 9 Unya giingnan ko ang mga tag-iya, "Dili
na ako motrabaho ingon nga magbalantay alang kanimo.
Ang karnero nga himalatyon—pasagdi nga mamatay; Ang
karnero nga malaglag—pasagdi nga malaglag. Pasagdi nga
kaonon sa nahibilin nga karnero ang unod sa iyang kauban."
10 Busa gikuha ko ang akong sungkod nga "kaluoy" ug gibali
ko kini aron sa pagputol sa kasabotan nga akong gihimo
uban sa tanan kong mga kabanay. 11 Nianang adlawa ang
kasabotan nabali, ug kadtong nagbantay sa karnero ug
nagtan-aw kanako nasayod nga si Yahweh ang nagsulti.
12 Giingnan ko sila, "Kung maayo kini alang kaninyo, bayri
ako sa akong suhol. Apan kung dili, ayaw kini buhata."
Busa nagtimbang sila ug suhol alang kanako—ug mikabat
kini ug 30 ka buok plata. 13 Unya miingon si Yahweh
kanako, "Ibutang sa tipiganan ang mga plata, ang labing
maayo unta nga bili ang angay nilang ihatag kanimo!" Busa
gikuha ko ang 30 kabuok nga plata ug gibutang kini sa
tipiganan didto sa balay ni Yahweh. 14 Unya gibali ko ang
ikaduha kong sungkod nga gitawag, "Panaghiusa," aron
balion ang pagkamanagsoon tali sa Juda ug Israel. 15
Miingon si Yahweh kanako, "Usbon ko, dalha pag-usab
ang galamiton sa buangbuang nga magbalantay alang sa
imong kaugalingon, 16 kay tan-awa, hapit ko na butangan
ug magbalantay ang yuta. Dili niya panumbalingon ang mga
karnero nga himalatyon. Dili usab niya pangitaon ang karnero
nga mawala, ni tambalan ang nangapiang nga karnero. Dili
usab niya pakaonon ang mga himsog nga karnero, apan
mokaon sa unod sa mga gipatambok nga karnero ug molaksi
sa ilang mga kuko. 17 Pagkaalaot niadtong walay pulos nga
magbalantay nga mipasagad sa mga panon sa karnero!
Hinaot nga matigbasan ug espada ang iyang bukton ug ang
iyang tuong mata! Hinaot nga maputol ang iyang bukton ug
mabuta ang iyang tuong mata!"

12 Mao kini ang gisulti sa pulong ni Yahweh mahitungod
sa Israel—ang pamahayag ni Yahweh, nga nagbuklad
sa kawanangan ug nagtukod sa patukoranan sa kalibotan,
nga nagpaanyag sa espiritu sa kinasuloran sa tawo, 2 "Tan-
awa, hapit ko na himoon nga mahisama ang Jerusalem sa
kupa hinungdan nga ang tanang katawhan nga naglibot
kaniya mangahubog. Mahisama usab kini sa Juda sa takna
nga pagalibotan na ang Jerusalem. 3 Nianang adlawa,
himoon kong bug-at nga bato ang Jerusalem alang sa
tanang katawhan. Si bisan kinsa nga buot mosulay sa
pag-alsa niana nga bato nagpasakit pag-ayo sa iyang
kaugalingon, ug ang tanang nasod sa kalibotan motigom
batok niana nga siyudad. 4 Nianang adlawa—mao kini ang
gipamulong ni Yahweh—bunalan ko ang mga kabayo uban
ang kapintas ug ang tigkabayo uban ang kapungot. Tan-
awon ko uban sa kaluoy ang panimalay ni Juda ug bunalan
ko aron mabuta ang mga kabayo sa mga kasundalohan.
5 Unya ang mga pangulo sa Juda moingon diha sa sulod
sa ilang kasingkasing, 'Ang mga lumolupyo sa Jerusalem
mao ang atong kusog tungod kang Yahweh nga labawng
makagagahom, nga ilang Dios.' 6 Nianang adlawa himoon
ko nga mahisama ang mga pangulo sa Juda sa mga kolon
nga halinganan taliwala sa kahoy ug sama sa mga nagsiga

nga sulo taliwala sa nagbarog nga katrigohan, tungod kay lamyon nila ang tanang katawhan nga naglibot gikan sa ilang tuo ug wala. Apan ang katawhan sa Jerusalem magpuyo pag-usab sa iyang kaugalingong dapit." **7** Unahon ni Yahweh pagluwas ang mga tolda sa Juda, aron nga ang dungog sa panimalay ni David ug ang dungog niadtong nagpuyo sa Jerusalem dili molabaw sa tibuok panimalay sa Juda. **8** Nianang adlawa si Yahweh mao ang manalipod sa mga lumolupyo sa Jerusalem, ug nianang adlawa kadtong huyang nga anaa kanila mahisama kang David, samtang ang panimalay ni David mahimong sama sa Dios, sama sa manulonda ni Yahweh diha sa ilang atubangan. **9** "Nianang adlawa sugdan ko paglaglag ang tanang kanasoran nga moasdang batok sa Jerusalem. **10** Apan ibubo ko ang espiritu sa kaluoy ug ang paghangyo sa panimalay ni David ug sa mga lumolupyo sa Jerusalem, aron motan-aw sila kanako, ang ilang gitusok. Magbangotan sila alang kanako, sama sa usa ka tawo nga nagbangotan alang sa iyang bugtong anak nga lalaki; magbangotan sila pag-ayo alang kaniya sama niadtong nagbangotan tungod sa kamatayon sa kamagulangang anak nga lalaki. **11** Nianang adlawa ang mga pagbangotan sa Jerusalem mahisama sa pagbangotan sa Hadad Rimon sa kapatagan sa Megido. **12** Magbangotan ang yuta, ang matag banay molain gikan sa ubang mga banay. Molain ang banay sa panimalay ni David ug ang ilang mga asawa molain usab gikan sa ilang mga bana. Molain usab ang banay sa panimalay ni Natan ug ang ilang mga asawa molain usab gikan sa ilang mga bana. **13** Molain usab ang banay gikan sa panimalay ni Levi ug ang ilang mga asawa molain usab gikan sa ilang mga bana. Molain usab ang banay sa mga Shimatihanon ug ang ilang mga asawa molain usab gikan sa ilang mga bana. **14** Ang matag banay nga nahibilin gikan sa mga banay—ang matag banay maglain usab ug ang mga asawa molain usab gikan sa ilang mga bana."

13 Nianang adlawa maabri ang tubod alang sa panimalay ni David ug sa mga lumolupyo sa Jerusalem, tungod sa ilang sala ug dili pagkaputli. **2** Nianang adlawa—mao kini ang gipamulong ni Yahweh ang labaw nga makagagahom—nga putlon ko ang mga ngalan sa mga diosdios gikan sa yuta aron nga dili na gayod sila mahinumdoman pa. Palayason ko usab sa yuta ang mga mini nga manalagna uban sa hugaw nila nga espiritu. **3** Si bisan kinsa nga tawo nga mopadayon sa pagpanagna, ang iyang amahan ug inahan nga nagpakatawo kaniya maoy mosulti kaniya nga, 'Mamatay ka, kay nagsulti ka ug bakak batok sa ngalan ni Yahweh!' Unya ang amahan ug inahan nga maoy naghimugso kaniya mao usab ang modunggab kaniya sa dihang managna siya. **4** Nianang adlawa ang matag manalagna maulaw sa iyang panan-awon sa dihang managna siya. Kini nga mga manalagna dili na mosul-ob sa ilang balhiboon nga bisti, aron sa paglimbong sa mga tawo. **5** Tungod kay ang matag-usa kanila moingon, 'Dili ako manalagna! Usa lamang ako ka mag-uuma, tungod kay nagatrabaho ako sa yuta sukad pa sa akong pagkabatan-on!' **6** Apan ang pipila moingon kaniya, 'Unsa man kining mga samad nga anaa sa imong mga bukton?' ug motubag siya, 'Samad kini sa dihang didto ako sa balay sa akong mga higala.'" **7** "Espada! Barog sa imong kaugalingon batok sa akong magbalantay sa karnero, ang tawo nga nagtindog duol kanako—mao kini ang gipamulong ni Yahweh nga labawng makagagahom. Bunali ang magbalantay sa karnero, ug ang panon sa mga karnero magkatibulaag! Tungod kay bakwion ko ang akong kamot batok niadtong mga ubos. **8** Unya mahitabo kini sa tibuok nga kayutaan—mao kini ang gipamulong ni Yahweh—nga ang 2/3 niini pagaputlon! Kadtong mga katawhan mangahanaw; ug ang usa ka bahin sa ikatulo mao lamang ang mahibilin didto. **9** Sunogon ko ang ikatulo nga bahin ug pinuhon kini sama sa pagpino sa plata nga gisunog; sulayan ko sila sama nga sulayan ang bulawan. Mosangpit sila sa akong ngalan, ug tubagon ko sila ug ingnon, 'Mao kini ang akong katawhan!' ug moingon sila, 'Si Yahweh mao ang akong Dios!'"

14 Tan-awa! Moabot ang adlaw ni Yahweh nga bahinon diha sa imong taliwala ang imong mga inilog. **2** Tungod kay tigomon ko ang mga nasod batok sa Jerusalem alang sa pagpakiggubat ug mabihag ang siyudad. Pang-ilogon ang mga balay ug panglugoson ang mga kababayen-an. Mabihag ang katunga sa siyudad, apan ang nahibilin nga katawhan dili papahawaon sa siyudad. **3** Apan mogawas si Yahweh ug makiggubat batok niadtong mga nasora sama sa iyang pagpakiggubat sa adlaw sa panagsangka. **4** Nianang adlawa ang iyang mga tiil motindog didto sa Bukid sa mga Olibo, nga anaa sa sidlakang bahin sa Jerusalem. Matunga ang Bukid sa Olibo taliwala sa sidlakan ug kasadpan ug mahimong dako nga walog ug ang katunga sa bukid mosibog sa amihan ug ang katunga mosibog sa habagatan. **5** Unya mokalagiw kamo paubos sa walog tungatunga sa mga kabukiran ni Yahweh, tungod kay ang walog nga anaa taliwala niadtong mga bukira mosangko sa Azal. Mokalagiw kamo sama sa pagkalagiw ninyo tungod sa linog sa mga adlaw ni Uzia, nga hari sa Juda. Unya moabot si Yahweh nga akong Dios ug ang tanang mga balaan magpuyo uban kaniya. **6** Nianang adlawa wala nay kahayag, apan walay katugnaw o ice. **7** Nianang adlawa, ang adlaw nga si Yahweh lamang ang nasayod sa tanan, wala nay adlaw ug gabii, kay ang kagabhion mao na ang panahon sa kahayag. **8** Nianang adlawa ang buhing tubig modagayday gikan sa Jerusalem.

Ang katunga kanila modagayday paingon sa dagat sa
sidlakan ug ang katunga modagayday ngadto sa dagat sa
kasadpan, sa ting-init man ug tingtugnaw. **9** Mahimong hari
si Yahweh sa tibuok kalibotan. Nianang adlawa anaa si
Yahweh, ang usa nga Dios, ug ang iyang ngalan lamang. **10**
Ang tibuok nga yuta mahisama sa Araba, gikan sa Geba
hangtod sa Rimon sa habagatang bahin sa Jerusalem.
Padayon usab nga mobarog ang Jerusalem ug magpabilin
kini sa iyang kaugalingong dapit, gikan sa Ganghaan sa
Benjamin ngadto sa dapit kung asa nahimutang ang unang
ganghaan, ug ngadto sa Kanto nga Ganghaan, ug gikan
sa Tore ni Hananel hangtod sa pug-anan ug bino sa hari.
11 Magpuyo ang katawhan sa Jerusalem ug didto wala
nay kasamok gikan sa Dios batok kanila. Magpuyo na nga
luwas ang Jerusalem. **12** Mao kini ang katalagman nga
ihampak ni Yahweh sa tanang katawhan nga nakiggubat
batok sa Jerusalem: Mangalata ang ilang unod bisan ug
nagtindog pa sila. Mangalata usab ang ilang mga mata sa
mga nahimutangan niini ug mangalata usab ang ilang mga
dila diha sa ilang mga baba. **13** Nianang adlawa ang dako
nga kahadlok nga gikan kang Yahweh moabot taliwala kanila.
Ug ang matag-usa modakop sa kamot sa uban, ug ang
kamot sa usa mobakyaw batok sa kamot sa uban. **14** Makig-
away usab ang Juda batok sa Jerusalem. Tigomon nila ang
bahandi sa tanang mga nasod nga naglibot kanila—bulawan,
plata, ug linong mga bisti nga daghan kaayo. **15** Moabot
usab ang katalagman ngadto sa mga kabayo ug sa mga
mula, sa mga kamelyo ug sa mga asno, ug ang matag
mananap niadtong kampoha mag-antos usab sa samang
katalagman. **16** Unya mahitabo nga ang tanan nga nahibilin
niadtong mga nasora nga mibatok sa Jerusalem motungas
hinuon didto matag tuig aron pagsimba sa hari nga si
Yahweh nga makagagahom, ug kinahanglan nga motamod
sa Kasaulogan sa mga Balongbalong. **17** Mahitabo nga kung
ang matag-usa nga gikan sa mga nasod sa kalibotan dili
mosubida ngadto sa Jerusalem aron pagsimba sa hari nga
si Yahweh nga makagagahom, dili sila padad-an ug ulan ni
Yahweh. **18** Kung ang nasod sa Ehipto dili motungas didto,
dili sila makadawat ug ulan. Moabot ang katalagman nga
gikan ni Yahweh sa mga nasod nga wala mitungas aron sa
pagsaulog sa Kasaulogan sa mga Balongbalong. **19** Mao kini
ang silot alang sa Ehipto ug ang silot niadtong kanasoran nga
wala mitungas paingon sa Jerusalem aron sa paghimo sa
Kasaulogan sa mga Balongbalong. **20** Apan nianang adlawa,
ang mga kampanilya sa mga kabayo moingon, “Paglain
alang kang Yahweh,” ug ang mga dagkong panaksan sa
balay ni Yahweh mahisama sa mga panaksan atubangan
sa halaran. **21** Tungod kay ang matag kulon sa Jerusalem
ug Juda gilain alang kang Yahweh nga makagagahom ug
ang matag usa nga magdala ug halad makagamit niini aron
lutoan ug makan-an. Nianang adlawa ang mga mamaligya
dili na magpabilin sa balay ni Yahweh nga makagagahom.

Malaquias

1 Ang pagpahayag sa pulong ni Yahweh ngadto sa Israel
pinaagi sa kamot ni Malaquias. **2** Miingon si Yahweh,
"Gihigugma ko kamo". Apan miingon kamo, "Giunsa mo
man kami paghigugma?" "Dili ba si Esau man ang igsoon ni
Jacob?" nag-ingon si Yahweh. "Apan sa gihapon gihigugma
ko si Jacob, **3** apan gikasilagan ko si Esau. Gihimo ko
nga biniyaan ang iyang mga kabukiran ug gihimo ko ang
iyang napanunod nga dapit alang sa ihalas nga mga iro sa
kamingawan." **4** Kung ang Edom moingon, "Gigun-ob kami,
apan tukoron namo pagbalik ang mga naguba," Moingon si
Yahweh nga gamhanan, "Matukod nila kini pagbalik apan
gun-obon ko gihapon kini pag-usab. Pagatawagon sila sa
uban nga 'Ang nasod sa kadaotan' ug 'Ang gitunglo ni Yahweh
nga katawhan hangtod sa kahangtoran.' **5** Makita kini sa
inyong mga mata, ug moingon kamo, 'Gamhanan si Yahweh
bisan pa sa mga utlanan sa Israel.'" **6** "Magpasidungog
ang anak nga lalaki sa iyang amahan, ug ang sulugoon sa
iyang agalon. Unya kung ako usa ka amahan, asa man ang
akong pasidungog? Kung ako usa ka agalon, asa man ang
balaang pagtahod alang kanako?" Nag-ingon si Yahweh nga
gamhanan ngadto kaninyo nga mga pari nga nagpasipala
sa akong ngalan. "Apan miingon kamo, 'Giunsa man namo
pagpasipala ang imong ngalan?' **7** Pinaagi sa paghalad
sa mga pan-os nga tinapay diha sa akong halaran. Apan
miingon kamo, 'Giunsa man namo sa paghugaw kanimo?
Pinaagi sa pagsulti nga, ang lamesa ni Yahweh talamayon.
8 Sa paghalad ninyo sa buta nga mga mananap, dili ba
daotan man kana? Sa paghalad ninyo sa mga piang ug mga
masakiton, dili ba daotan man kana? Ihatag kana ngadto sa
inyong gobernador! Dawaton ba niya kamo o mahimuot ba
siya kaninyo?" miingon si Yahweh nga gamhanan. **9** Karon
nagpadayon kamo sa pagtawag diha sa atubangan sa Dios,
nga magmaluloy-on siya nganhi kanato. Apan nag-ingon si
Yahweh nga gamhanan nga sa maong mga halad nga anaa
sa inyong mga kamot, mahimuot ba siya kaninyo? **10** "O,
kung adunay usa lamang unta kaninyo nga magasira sa
mga pultahan sa templo, aron nga dili na kamo maghaling
ug kalayo nga walay pulos diha sa akong halaran! Miingon
si Yahweh nga gamhanan, "Wala akoy kalipay diha kaninyo,
ug dili ko dawaton ang bisan unsa nga halad gikan sa inyong
mga kamot. **11** Sukad sa pagsubang sa adlaw hangtod
sa pagsalop niini ang akong ngalan mahimong bantogan
ngadto sa kanasoran ug diha sa matag dapit ang insenso
ug ang putli nga mga halad ihalad sa akong ngalan. Kay
ang akong ngalan mahimong bantogan sa kanasoran," nag-
ingon si Yahweh nga gamhanan. **12** "Apan gitamay ninyo
kini sa dihang miingon kamo nga nahugaw na ang lamesa
sa Ginoo, ug ang mga bunga niana, ang pagkaon talamayon
man usab. **13** Nag-ingon usab kamo, 'Pagkalaay ba niini,' ug
giyam-iran ninyo kini," nag-ingon si Yahweh nga gamhanan.
"Gidala ninyo kung unsa ang nakuha sa ihalas nga mananap
o ang piang o ang masakiton; ug mao kini ang gidala ninyo
ingon nga inyong halad. Dawaton ko ba kini gikan sa inyong
mga kamot?" nag-ingon si Yahweh. **14** "Matinunglo unta ang
malimbongon nga adunay usa ka laki nga mananap diha
sa iyang kahayopan ug nagsaad nga ihatag kini kanako,
apan ang gihalad hinuon kanako, ang Ginoo, ang mananap
nga masakiton! Kay bantogan ako nga hari," nag-ingon si
Yahweh nga gamhanan, "ug pasidunggan ang akong ngalan
ngadto sa kanasoran."

2 Karon kamong mga pari, kini nga kasugoan alang kaninyo.
2 "Kung dili kamo magpatalinghog, ug kung dili ninyo kini
ibutang sa inyong kasingkasing aron sa pagpasidungog sa
akong ngalan," nag-ingon si Yahweh nga gamhanan, "unya
ipadala ko kaninyo ang tunglo, ug tunglohon ko ang inyong
mga panalangin. Sa pagkatinuod, gitunglo ko gayod sila,
tungod kay wala ninyo gibutang sa inyong kasingkasing ang
akong kasugoan. **3** Tan-awa, pagabadlongon ko ang inyong
mga kaliwatan, ug ipahid ko ang hugaw diha sa inyong mga
dagway, ang hugaw nga gikan sa inyong mga kasaulogan,
ug pagakuhaon kamo niya uban niini. **4** Masayran ninyo
nga gipadala ko kini nga kasugoan nganha kaninyo, ug
magpadayon ang akong kasabotan uban kang Levi." Nag-
ingon si Yahweh nga gamhanan, **5** Ang akong kasabotan
kaniya mao ang kinabuhi ug ang kalinaw, ug gihatag ko
kini ngadto kaniya; gihadlok ko siya ug nahadlok siya
kanako, ug mibarog siya nga adunay kahadlok diha sa
akong ngalan. **6** Ang matuod nga pagtudlo anaa sa iyang
baba, ug walay bakak nga nakaplagan diha sa iyang mga
ngabil. Nagkinabuhi siya uban kanako diha sa kalinaw ug sa
pagkamatarong ug sa makadaghan gitalikdan niya ang sala.
7 Kay ang mga ngabil sa pari kinahanglan nga magatipig sa
kahibalo ug ang katawhan magpakisayod sa pahimangno
gikan sa iyang baba, kay siya ang mensahero ni Yahweh
nga gamhanan. **8** Apan mitipas kamo gikan sa matuod nga
dalan. Giangin ninyo ang kadaghanan aron mapandol diha
sa pagtahod sa balaod. Giguba ninyo ang kasabotan ni Levi,"
nag-ingon si Yahweh nga gamhanan. **9** "Busa, gihimo ko
usab kamo nga talamayon ug mangil-ad diha sa atubangan
sa tanang katawhan, tungod kay wala ninyo tipigi ang akong
mga pamaagi, kondili nagpakita hinuon kamo ug pinalabi
diha sa balaod." **10** Dili ba usa ra man ang amahan natong
tanan? Dili ba usa ra man ka Dios ang nagbuhat kanato?
Nganong wala may pagtuo ang matag tawo batok sa iyang
igsoon, nga mapasipad-on sa kasabotan sa atong mga
amahan? **11** Nawad-an na ug pagtuo ang Juda. Ang malaw-

ay nga butang gibuhat diha sa Israel ug sa Jerusalem. Kay gipasipad-an sa Juda ang balaang dapit nga gihigugma ni Yahweh, ug gipakaslan ang anak nga babaye sa langyaw nga dios. **12** Hinginlan unta ni Yahweh gikan sa mga tolda ni Jacob ang tawo nga nagbuhat niini, siya nga nagtukaw ug nagatubag, bisan pa kung nagadala siya ug halad ngadto kang Yahweh nga gamhanan. **13** Gihimo usab ninyo kini: gitabonan ninyo sa mga luha ang halaran ni Yahweh, uban sa paghilak ug sa pagpanghupaw, tungod kay wala gihapon niya tagda ang halad o dawata kini gikan sa imong kamot uban ang kalooy. **14** Apan miingon kamo, "Nganong wala man siya motagad?" Tungod kay si Yahweh mao ang saksi tali kaninyo ug sa asawa sa inyong pagkabatan-on, batok kang bisan kinsa nga ikaw walay pagtuo, bisan pa kung siya kauban nimo ug asawa pinaagi sa kasabotan. **15** Wala ba niya sila hiusaha, uban sa iyang espiritu? Nan nganong gihiusa man niya kamo? Tungod kay nangita siyag kaliwat nga gikan sa Dios. Busa pagbantay kamo diha sa inyong espiritu, ug ayaw paglu-ib sa asawa sa inyong pagkabatan-on. **16** "Kay gikasilagan ko ang panagbulag," Nag-ingon si Yahweh, ang Dios sa Israel, "ug ang usa nga nagatabon sa iyang bisti uban ang pagpanglupig." nag-ingon si Yahweh nga gamhanan. "Busa pagbantay kamo diha sa inyong espiritu ug ayaw kawad-ig pagtuo." **17** Gipalagot ninyo si Yahweh uban sa inyong mga pulong. Apan miingon kamo, 'Giunsa man namo siya pagpalagot?" Pinaagi sa pagsulti nga, "Ang tanang tawo nga nagabuhat ug daotan maayo sa panan-aw ni Yahweh, ug nalipay siya kanila," o "Asa man ang Dios sa hustisya?"

3 "Tan-awa, ipadala ko ang akong mensahero, ug andamon niya ang dalan alang kanako. Unya ang Ginoo nga inyong gipangita, kalit lang motungha diha sa iyang templo. Ang mensahero sa kasabotan nga inyong gikahimut-an, tan-awa, moabot na siya," nag-ingon si Yahweh nga gamhanan. **2** Apan kinsay molahutay sa adlaw sa iyang pag-abot? Kinsa man ang makaharong sa dihang mopakita na siya? Kay siya sama sa tigtunaw sa kalayo ug sa sabon nga panglaba. **3** Molingkod siya ingon nga tigputli ug tigputli sa plata, ug putlion niya ang mga anak nga lalaki ni Levi. Putlion niya sila sama sa bulawan ug sa plata, ug dad-on nila ang mga halad sa pagkamatarong ngadto kang Yahweh. **4** Unya ang halad sa Juda ug sa Jerusalem makapahimuot ngadto kang Yahweh, sama sa karaang mga adlaw, ug sa karaang katuigan. **5** "Unya atubangon ko kamo aron sa paghukom. Magasaksi dayon ako batok sa mga salamangkero, sa mga mananapaw, sa bakakong mga saksi, ug niadtong nagapanglupig sa mga sinuholan pinaagi sa iyang suhol, kadtong nagdaogdaog sa biyuda ug sa mga batang ilo, kadtong nagsalikway sa langyaw, ug batok niadtong wala motahod kanako," nag-ingon si Yahweh nga gamhanan. **6** Kay ako, nga si Yahweh walay pagkausab; busa kamo, mga anak nga lalaki ni Jacob, wala mapuo. **7** Sukad sa mga adlaw sa inyong mga amahan mitipas na kamo gikan sa akong mga kasugoan ug wala kini tumana. Balik kamo kanako, ug mobalik ako kaninyo," nag-ingon si Yahweh nga gamhanan. "Apan miingon kamo, 'Unsaon man namo sa pagbalik? **8** Makapangawat ba diay ang tawo ngadto sa Dios? Apan gikawatan ninyo ako. Apan miingon kamo, 'Giunsa man namo sa pagpangawat kanimo? Diha sa mga ikapulo ug sa mga halad. **9** Gitunglo kamo, kay gikawatan ninyo ako, kamong tibuok nasod. **10** Dad-a ang tibuok ikapulo ngadto sa balay nga tipiganan, aron adunay pagkaon didto sa akong balay, ug sulayi ako karon niini," miingon si Yahweh nga gamhanan, "kung dili ko ba ablihan alang kaninyo ang mga bintana sa langit ug ibubo ko ang panalangin nganha kaninyo, hangtod nga wala nay igong lawak nga kasudlan alang niining tanan. **11** Mosulti ako batok niadtong nagadaot sa inyong mga tanom, aron dili nila daoton ang abot sa inyong kayutaan. Ang kaparasan sa inyong kaumahan dili mawad-an ug bunga," nag-ingon si Yahweh nga gamhanan. **12** "Ang tanang kanasoran motawag kaninyo nga bulahan, kay mahimo kamong yuta sa kalipay," nag-ingon si Yahweh nga gamhanan. **13** Bug-at ang inyong gipamulong batok kanako," nag-ingon si Yahweh. "Apan nag-ingon kamo, 'Unsa man ang among gisulti batok kanimo?' **14** Miingon kamo, 'Walay kapuslanan ang pag-alagad sa Dios. Unsa may maangkon sa atong pagtuman sa iyang mga kasugoan o molakaw nga masulob-on sa atubangan ni Yahweh nga gamhanan? **15** Busa karon gitawag namo nga bulahan ang mapahitas-on. Wala lamang milampos ang mga daotan, kondili gisulayan pa gayod nila ang Dios ug milingkawas.'" **16** Unya kadtong nahadlok kang Yahweh nagsultihanay sa usag-usa. Nagpatalinghog ug naminaw si Yahweh, ug ang usa ka basahon sa handomanan gisulat sa iyang atubangan mahitungod niadtong adunay kahadlok kang Yahweh ug nagpasidungog sa iyang ngalan. **17** "Ma ako sila," nag-ingon si Yahweh nga gamhanan, "akong kaugalingong bahandi, sa adlaw nga buhaton ko kini. Malooy ako kanila, sama sa kalooy sa tawo sa iyang kaugalingong anak nga nag-alagad kaniya. **18** Unya sa makausa mailhan ninyo ang kalainan diha sa matarong ug sa daotan, diha sa nagasimba sa Dios ug sa wala nagasimba kaniya.

4 Kay tan-awa, ang adlaw moabot, nga nagdilaab sama sa kalayo, sa dihang ang tanang mapahitas-on ug ang mga daotan mahimong dagami. Ang adlaw nga moabot mosunog kanila," nag-ingon si Yahweh nga gamhanan, "aron nga walay mabilin niini bisan gamot ni sanga. **2** Apan alang kaninyo nga adunay kahadlok sa akong ngalan, mosubang

ang adlaw sa pagkamatarong uban sa kaayohan sa mga
bidlisiw niini. Manggawas kamo, ug manglukso sama sa
mga nati nga baka gikan sa puy-anan sa mananap. 3
Nianang adlawa tamaktamakan ninyo ang mga daotan, kay
mahisama sila sa abo ilalom sa inyong mga tiil sa adlaw nga
mamuhat na ako," nag-ingon si Yahweh nga gamhanan. 4
"Hinumdomi ang gitudlo sa akong sulugoon nga si Moises
nga akong gihatag kaniya didto sa Horeb alang sa tibuok
Israel, ang mga kasugoan ug ang mga balaod. 5 Tan-awa,
ipadala ko kaninyo si propeta Elias sa dili pa moabot ang
dako ug makalilisang nga adlaw ni Yahweh. 6 Tandogon niya
ang kasingkasing sa mga amahan ngadto sa mga anak,
ug ang kasingkasing sa mga anak ngadto sa ilang mga
amahan, aron nga dili ako moanha ug laglagon sa hingpit
ang yuta."

NEW TESTAMENT

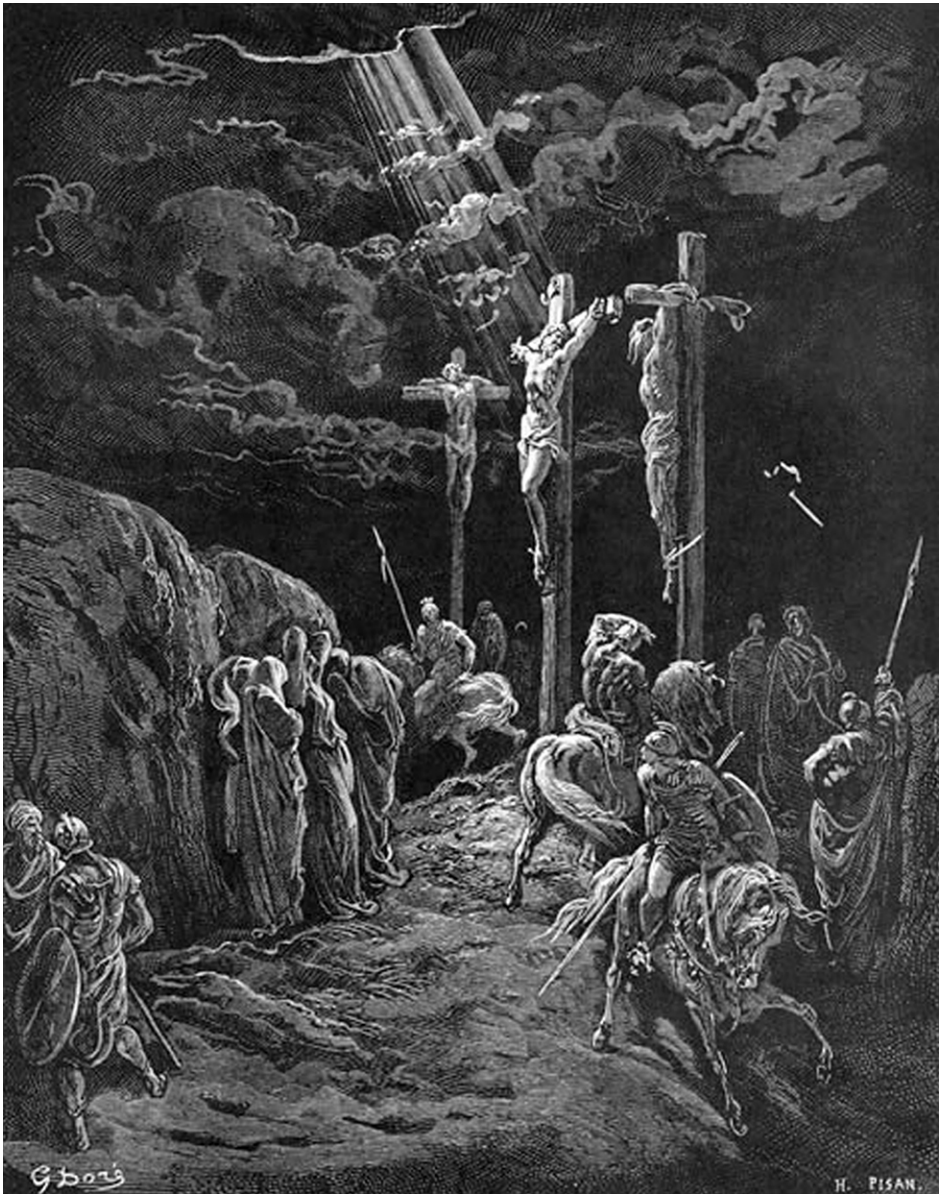

Miingon si Jesus, “Amahan, pasayloa sila, tungod kay wala sila masayod sa ilang gibuhat.”
Ug nagripa sila, alang sa pagbahinbahin sa iyang mga sapot.
Lucas 23:34

Mateo

1 Ang basahon sa talaan sa kaliwatan ni Jesu-Cristo nga
anak ni David nga anak ni Abraham. **2** Si Abraham ang
amahan ni Isaac, ug si Isaac ang amahan ni Jacob, ug
si Jacob ang amahan ni Juda ug sa iyang mga igsoon. **3**
Si Juda ang amahan ni Perez ug ni Zerah pinaagi kang
Tamar, si Perez ang amahan ni Hezron, ug si Hezron ang
amahan ni Ram. **4** Si Ram ang amahan ni Amminadab,
ug si Amminadab ang amahan ni Nahshon, ug si Nahshon
ang amahan ni Salmon. **5** Si Salmon ang amahan ni Boaz
pinaagi kang Rahab, ug si Boaz ang amahan ni Obed
pinaagi kang Ruth, si Obed ang amahan ni Jesse, **6** si
Jesse mao ang amahan ni David ang hari. Si David mao
ang amahan ni Solomon pinaagi sa asawa ni Uriah. **7** Si
Solomon ang amahan ni Rehoboam, ug si Rehoboam ang
amahan ni Abijah, si Abijah ang amahan ni Asa. **8** Si Asa
ang amahan ni Jehoshafat, si Jehoshafat ang amahan ni
Joram, ug si Joram ang amahan ni Uzziah. **9** Si Uzziah ang
amahan ni Jotham, si Jotham ang amahan ni Ahaz, ug si
Ahaz ang amahan ni Hezekiah. **10** Si Hezekiah ang amahan
ni Manasseh, si Manasseh ang amahan ni Amon, ug si
Amon ang amahan ni Josiah. **11** Si Josiah ang amahan ni
Jechoniah ug sa iyang mga igsoon sa panahon sa pagbiya
ngadto sa Babilonia. **12** Ug human sa pagbiya ngadto
sa Babilonia, si Jechoniah ang amahan ni Shealtiel, si
Shealtiel mao ang kaliwat ni Zerubbabel. **13** Si Zerubbabel
ang amahan ni Abiud, si Abiud ang amahan ni Eliakim, ug
si Eliakim ang amahan ni Azor. **14** Si Azor ang amahan
ni Zadok, si Zadok ang amahan ni Achim, si Achim ang
amahan ni Eliud. **15** Si Eliud ang amahan ni Eleazar, si
Eleazar ang amahan ni Matthan, ug si Matthan ang amahan
ni Jacob. **16** Si Jacob ang amahan ni Jose nga bana ni
Maria, pinaagi kaniya natawo si Jesus, nga gitawag ug
Cristo. **17** Ang tanang kaliwatan gikan kang Abraham ngadto
kang David kay napulo ug upat ka kaliwatan, gikan kang
David hangtod sa pagbiya ngadto sa Babilonia napulo ug
upat ka kaliwatan, ug gikan sa pagbiya ngadto sa Babilonia
hangtod kang Cristo napulo ug upat ka kaliwatan. **18** Ang
pagkatawo ni Jesu-Cristo nahitabo niining mosunod nga
paagi. Ang iyang inahan, si Maria, kaslonon ngadto kang
Jose, apan sa wala pa sila nagkahiusa, nakaplagan nga
siya buntis pinaagi sa Balaang Espiritu. **19** Ang iyang bana,
si Jose, usa ka matarong nga tawo, apan dili niya buot
nga pakaulawan siya sa kadaghanan. Mao nga nakahukom
siya nga taposon sa hilom ang iyang pagpakasal kaniya.
20 Samtang naghunahuna siya niining mga butanga, ang
anghel sa Ginoo nagpakita kaniya sa damgo, nga nag-ingon,
"Jose, anak ni David, ayaw kahadlok sa pagpangasawa
kang Maria, kay ang gipanamkon niya gipanamkon pinaagi
sa Balaang Espiritu. **21** Manganak siya ug usa ka anak
nga lalaki, ug tawgon nimo ang iyang ngalan nga Jesus,
kay iyang luwason ang iyang katawhan gikan sa ilang mga
sala." **22** Kining tanan nahitabo aron matuman kung unsa
ang gisulti sa Ginoo pinaagi sa propeta, nga nag-ingon, **23**
"Tan-awa, ang ulay manamkon ug manganak ug anak nga
lalaki, ug tawgon nila ang iyang ngalan nga Immanuel"—nga
ang buot ipasabot, "Ang Dios uban kanato." **24** Si Jose
nimata gikan sa iyang pagkatulog ug gibuhat ang gimando
sa anghel sa Ginoo kaniya ug gikuha niya siya ingon nga
iyang asawa. **25** Bisan pa niini, wala siya natulog uban
kaniya hangtod nga nanganak siya ug usa ka anak nga
lalaki. Ug iyang gitawag ang iyang ngalan nga Jesus.

2 Human matawo si Jesus sa Betlehem sa Judea sa
panahon ni Herodes nga hari, ang maalamon nga mga
tawo gikan sa sidlakan nangabot sa Jerusalem nga nag-
ingon, **2** "Diin man siya nga natawo nga Hari sa mga Judio?
Kami nakakita sa iyang bituon sa sidlakan ug mianhi aron
sa pagsimba kaniya." **3** Sa dihang si Herodes nga hari
nakadungog niini, siya nabalaka, ug ang tibuok Jerusalem
uban kaniya. **4** Si Herodes nagpatawag sa tanan nga
mga pangulong pari ug mga eskriba sa katawhan, ug siya
nangutana kanila, "Diin man ang Cristo matawo?" **5** Sila
miingon kaniya, "Sa Betlehem sa Judea, tungod kay mao
kini ang gisulat sa propeta, **6** 'Ug ikaw, Betlehem, sa yuta sa
Juda, dili labing ubos taliwala sa mga pangulo sa Juda, kay
gikan kanimo moabot ang usa ka magmamando nga maoy
magbalantay sa akong mga katawhan nga Israel.'" **7** Unya si
Herodes sa hilom gipatawag ang maalamon nga mga tawo
aron sa pagpangutana kanila sa tukma kung unsa nga takna
ang bituon nagpakita. **8** Siya nagpadala kanila sa Betlehem,
nga nag-ingon, "Lakaw ug pangitaa ug maayo ang bata.
Sa dihang inyo na siyang makita, padad-i ako ug pulong,
aron ako usab moadto ug mosimba kaniya." **9** Human nila
madungog ang hari, miadto sila sa ilang dalan, ug ang bituon
nga ilang nakita sa sidlakan miuna kanila hangtod miabot
kini ug nagpatungod kung asa dapit ang bata. **10** Sa dihang
nakita nila ang bituon, nagmaya sila uban sa dakong kalipay.
11 Sila miadto sa balay ug nakita ang bata uban ni Maria nga
iyang inahan. Sila miyukbo ug nagsimba kaniya. Giablihan
nila ang ilang mga bahandi ug naghalad kaniya ug mga gasa
nga bulawan, insenso, ug mira. **12** Ang Dios nagpahimangno
kanila diha sa damgo nga dili mobalik kang Herodes, busa
mibiya sila ngadto sa ilang kaugalingong nasod agi sa lahi
nga dalan. **13** Human sila mibiya, ang anghel sa Ginoo
nagpakita kang Jose diha sa damgo ug miingon, "Bangon,
dad-a ang bata ug ang iyang inahan, ug ikyas paingon

sa Ehipto. Pabilin didto hangtod nga mosulti ako kanimo, tungod kay pangitaon ni Herodes ang bata aron sa paglaglag kaniya." **14** Nianang gabhi-ona si Jose mibangon ug gikuha ang bata ug ang iyang inahan ug mibiya padulong sa Ehipto. **15** Siya nagpabilin didto hangtod sa kamatayon ni Herodes. Kini katumanan kung unsa ang gisulti sa Ginoo pinaagi sa propeta, "Gikan sa Ehipto gitawag ko ang akong anak nga lalaki." **16** Unya si Herodes, sa dihang nakita niya nga gibinuangan siya sa maalamon nga mga tawo, nasuko pag-ayo. Siya nagpadala ug gipapatay ang tanang batang lalaki nga anaa sa Betlehem ug sa tibuok niana nga rehiyon nga nagpanuigon ug duha ka tuig paubos, sumala sa takna nga iyang nahibaloan gikan sa maalamon nga mga tawo. **17** Unya katumanan kini kung unsa ang gisulti pinaagi kang propeta Jeremias, **18** "Ang tingog nadungog sa Rama, ang paghilak ug hilabihan nga pagbangotan, si Raquel naghilak sa iyang mga anak, ug nagdumili siya nga hupayon, tungod kay wala naman sila." **19** Sa dihang si Herodes namatay na, tan-awa, ang anghel sa Ginoo nagpakita sa usa ka damgo kang Jose didto sa Ehipto ug miingon, **20** "Bangon ug kuhaa ang bata ug ang iyang inahan ug adto sa yuta sa Israel tungod kay kadtong nangita sa kinabuhi sa bata patay na." **21** Si Jose mibangon, gikuha ang bata ug ang iyang inahan, ug miadto sa yuta sa Israel. **22** Apan sa dihang nadungog niya nga si Archelus na ang naghari sa Judea sa lugar sa iyang amahan nga si Herodes, siya nahadlok nga moadto didto. Human ang Dios nagpahimangno kaniya sa usa ka damgo, ug mibiya siya paingon sa rehiyon sa Galilea **23** ug miadto ug nagpuyo sa usa ka siyudad nga gitawag ug Nazaret. Kini katumanan kung unsa ang gisulti sa mga propeta, nga siya pagatawagon nga Nazareno.

3 Niadtong mga adlawa si Juan nga Tigbawtismo miabot sa pagwali didto sa kamingawan sa Judea nga nag-ingon, **2** "Paghinulsol, kay ang gingharian sa Dios duol na." **3** Kay mao kini siya ang gisulti ni Isaias nga propeta, nga nag-ingon, "Ang tingog sa usa ka tawo nga mitawag didto sa kamingawan, 'Andama ang dalan sa Ginoo, himoa ang iyang agianan nga matul-id.'" **4** Karon si Juan nagsul-ob ug sinina nga balahibo sa kamelyo ug usa ka panit nga bakos libot sa iyang hawak. Ang iyang pagkaon mga dulon ug ihalas nga dugos. **5** Unya ang Jerusalem, tibuok Judea, ug ang tanan nga rehiyon palibot sa Suba sa Jordan miadto kaniya. **6** Sila gibawtismohan pinaagi kaniya didto sa Suba sa Jordan, samtang sila nagsugid sa ilang mga sala. **7** Apan sa dihang iyang nakita ang kadaghanan sa mga Pariseo ug mga Saduseo nga miduol kaniya alang sa pagpabawtismo, siya miingon ngadto kanila, "Kamo mga anak sa makahilo nga mga bitin, kinsa man ang nagpahimangno kaninyo sa pag-ikyas gikan sa kapungot nga moabot? **8** Pamunga ug angayan sa paghinulsol. **9** Ug ayaw paghunahuna sa pagsulti sa inyong kaugalingon, 'Kami adunay Abraham nga among amahan,' Kay ako mosulti kaninyo nga ang Dios makahimo sa pagtuboy ug mga anak alang kang Abraham bisan paman niining mga bato. **10** Ang atsa nahimutang batok sa gamot sa mga kahoy. Busa ang matag kahoy nga dili mohatag ug maayong bunga pagaputlon ug ilabay ngadto sa kalayo. **11** Ako magbawtismo kaninyo uban sa tubig sa paghinulsol. Apan siya nga moabot human kanako mas gamhanan pa kay kanako, ug dili ako takos bisan pa sa pagdala sa iyang mga sandalyas. Siya magabawtismo kaninyo uban sa Balaang Espiritu ug sa kalayo. **12** Ang iyang pangkahig anaa sa iyang kamot aron ihinlo sa hingpit sa iyang giokanang salog ug sa pagtigom sa iyang mga trigo ngadto sa bodega. Apan iyang pagasunogon ang mga uhot sa kalayo nga dili gayod mapalong." **13** Unya si Jesus miabot gikan sa Galilea ngadto sa Suba sa Jordan aron sa pagpabawtismo kang Juan. **14** Apan si Juan nagpugong kaniya, sa pag-ingon, "Ako kinahanglan nga imong bawtismohan, ug mianhi ka kanako?" **15** Si Jesus mitubag ug miingon ngadto kaniya, "Tugoti kini karon, kay kini husto kanato sa pagtuman sa tanang pagkamatarong." Unya si Juan mitugot kaniya. **16** Human siya nabawtismohan, si Jesus mihaw-as dayon gikan sa tubig, ug tan-awa, ang langit naabli alang kaniya. Iyang nakita ang Espiritu sa Dios mikanaog sama sa salampati ug mihayag kaniya. **17** Tan-awa, ang usa ka tingog migawas gikan sa langit nga nag-ingon, "Kini ang akong hinigugmang Anak. Ako nalipay pag-ayo kaniya."

4 Unya si Jesus gigiyahan pinaagi sa Espiritu, ug gidala sa kamingawan aron tintalon sa yawa. **2** Sa dihang siya nagpuasa sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii, siya gigutom. **3** Ang maninintal niabot ug miingon kaniya, "Kung ikaw ang Anak sa Dios, mandoi kining mga bato aron mahimong tinapay." **4** Apan si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "Kini nahisulat, 'Ang tawo dili mabuhi sa tinapay lamang, apan pinaagi sa matag pulong nga mogawas sa baba sa Dios.'" **5** Unya gidala siya sa yawa sa balaang siyudad ug gibutang siya sa pinakahabog nga bahin sa templo, **6** ug miingon kaniya, "Kung ikaw ang Anak sa Dios, ambak ngadto sa ubos, kay kini nahisulat, "Mandoan niya ang iyang mga anghel aron mag-amping kanimo,' ug, 'Pagasapnayon ka nila sa ilang mga kamot, aron nga ang imong mga tiil dili maigo sa bato.'" **7** Miingon si Jesus kaniya, "Nahisulat usab kini, 'Dili nimo kinahanglan nga sulayan ang Ginoo nga imong Dios.'" **8** Usab, ang yawa nagdala kaniya sa habog nga dapit ug gipakita kaniya ang tanang gingharian sa kalibotan uban sa ilang katahom. **9** Siya miingon kaniya, "Kining tanan nga mga butang ihatag ko kanimo, kung ikaw moyukbo ug mosimba kanako." **10** Unya si Jesus miingon kaniya, "Palayo

gikan dinhi, Satanas! Kay kini nahisulat, 'Ikaw kinahanglan
mosimba sa Ginoo nga imong Dios, ug ikaw kinahanglan
nga moalagad kaniya lamang.'" **11** Unya ang yawa mibiya
kaniya, ug tan-awa, ang mga anghel niabot ug nag-alagad
kaniya. **12** Karon sa dihang nadungog ni Jesus nga si Juan
gidakop, siya mibalik sa Galilea. **13** Mibiya siya sa Nasaret
ug miadto ug mipuyo sa Capernaum, nga anaa duol sa
Dagat sa Galilea, sa mga teritoryo sa Zebulun ug Naftali. **14**
Kini nahitabo aron matuman ang giingon sa propeta nga
si Isaias, **15** "Ang yuta sa Zebulun ug ang yuta sa Naftali,
padulong sa dagat, tabok sa Jordan, Galilea sa mga Gentil!
16 Ang mga tawo nga naglingkod sa kangitngit nakakita sa
dakong kahayag, ug kadtong mga tawo nga naglingkod
sa rehiyon ug anino sa kamatayon, ngadto kanila adunay
kahayag nga misubang." **17** Gikan niadtong panahona si
Jesus misugod pagsangyaw ug miingon, "Paghinulsol, kay
ang gingharian sa langit haduol na." **18** Sa dihang naglakaw
siya sa daplin sa Dagat sa Galilea, nakita niya ang duha ka
managsoon, si Simon nga gitawag ug Pedro, ug si Andres
nga iyang igsoon, nga naglabay ug pukot sa dagat, kay sila
mga mangingisda. **19** Si Jesus miingon kanila, "Dali, sunod
kanako, ug himoon ko kamong mga mananagat ug mga
tawo." **20** Dihadiha ilang gibiyaan ang mga pukot ug misunod
kaniya. **21** Sa dihang si Jesus mipadayon gikan didto iyang
nakita ang ubang duha ka managsoon, si Santiago nga
anak ni Zebede, ug si Juan nga iyang igsoon. Sila anaa sa
sakayan uban ni Zebede nga ilang amahan nga nag-ayo sa
ilang mga pukot. Gitawag niya sila, **22** ug dihadiha mibiya
sila sa sakayan ug sa ilang amahan ug misunod kaniya.
23 Si Jesus miadto sa tibuok Galilea, nagtudlo sa ilang
mga sinagoga, nagsangyaw sa ebanghelyo sa gingharian,
ug nag-ayo sa tanang matang sa balatian ug mga sakit
sa mga tawo. **24** Ang balita mahitungod kaniya miabot sa
tibuok Siria, ug ang mga tawo nagdala padulong kaniya sa
tanan niadtong mga nagsakit, nagsakit sa nagkalainlaing
balatian ug mga kasakit, kadtong mga giyawaan, ug ang
patolon, ug paralitiko. Giayo sila ni Jesus. **25** Ang dakong
panon misunod kaniya gikan sa Galilea, ang Decapolis, ang
Jerusalem, ug ang Judea, ug gikan sa tabok sa Jordan.

5 Sa dihang nakita ni Jesus ang panon sa mga katawhan,
misaka siya ngadto sa bukid. Sa dihang siya naglingkod,
ang iyang mga disipulo miduol kaniya. **2** Iyang gibuka ang
iyang baba ug nagtudlo kanila, nga nag-ingon, **3** "Bulahan
ang kabos sa espiritu, kay ila ang gingharian sa langit. **4**
Bulahan kadtong nagbangutan, kay sila pagalipayon. **5**
Bulahan ang maaghop, kay sila makapanunod sa yuta. **6**
Bulahan kadtong gigutom ug gi-uhaw sa pagkamatarong,
kay sila pagabusgon. **7** Bulahan kadtong maluloy-on, kay sila
makabaton ug kalooy. **8** Bulahan ang putli ug kasing-kasing,
kay sila makakita sa Dios. **9** Bulahan ang mga tigpasiugda
sa kalinaw, kay sila pagatawgong mga anak sa Dios. **10**
Bulahan kadtong gipanglutos tungod sa pagkamatarong, kay
ila ang gingharian sa langit. **11** Bulahan kamo sa dihang
bugalbugalan kamo sa mga tawo ug pagalutuson kamo,
o magsulti sa tanang klase sa mga daotang butang batok
kaninyo nga bakak alang sa akong katuyoan. **12** Pagmaya
ug paglipay pag-ayo, tungod kay dako ang inyong ganti sa
langit. Sa ingon niini nga paagi gilutos sa mga tawo ang mga
propeta nga nagpuyo kaniadto una kaninyo. **13** Kamo mga
asin sa yuta. Apan kung ang asin mawad-an sa iyang lami,
unsaon man kini nga mahimong moparat pag-usab? Kini dili
na gayod maayo alang sa bisan unsang butang, gawas nga
ilabay ug pagatamaktamakan ilalom sa tiil sa mga tawo.
14 Kamo ang kahayag sa kalibotan. Usa ka siyudad nga
nahimutang sa usa ka bungtod nga dili matago. **15** Walay
tawo nga modagkot ug suga ug ibutang kini ilalom sa usa ka
sudlanan, apan ngadto hinuon sa patunganan sa suga, ug
kini modan-ag sa matag-usa sa panimalay. **16** Himoa ang
inyong kahayag nga modan-ag atubangan sa mga tawo sa
ingon niana nga paagi ilang makita ang inyong maayong
mga binuhatan ug daygon ang inyong Amahan nga anaa sa
langit. **17** Ayaw hunahunaa nga mianhi ako aron moguba sa
balaod o sa mga propeta. Ako mianhi dili sa pagguba kanila,
apan sa pagtuman kanila. **18** Sa pagkatinuod ako moingon
kaninyo nga hangtod ang langit ug ang yuta mahanaw,
walay bisan usa nga nahisulat o bisan usa ka kudlit sa bisan
unsa nga paagi ang mawala gikan sa balaod, hangtod nga
ang tanang mga butang matuman. **19** Busa bisan kinsa ang
motuis sa usa nga labing ubos niining mga sugo ug nagtudlo
sa uban sa pagbuhat niini mahimong tawgon nga labing ubos
sa gingharian sa langit. Apan bisan kinsa nga nagtipig niini
ug nagtudlo niini mahimong tawgong bantugan sa gingharian
sa langit. **20** Kay ako moingon kaninyo nga gawas kung
ang inyong pagkamatarong molabaw sa pagkamatarong sa
mga escriba ug sa mga Pariseo, kamo dili makasulod sa
gingharian sa langit. **21** Nakadungog kamo nga kini gisulti
kanila sa karaang mga panahon, 'Ayaw pagpatay,' ug, 'bisan
kinsa nga mopatay mahimong makuyaw sa paghukom.'
22 Apan ako moingon kaninyo nga ang matag-usa nga
masuko sa iyang igsoon mahimong anaa sa makuyaw nga
paghukom. Ug bisan kinsa nga moingon sa iyang igsoon
nga lalaki, 'Wala kay pulos nga pagkatawo!' mahimong anaa
sa kakuyaw sa konseho. Ug bisan kinsa nga moingon,
'Buang ka!' mahimong anaa sa kakuyaw sa kalayo sa
impiyerno. **(Geenna g1067)** **23** Busa kung kamo maghalad sa
inyong gasa sa altar ug didto hinumdomi nga ang inyong
igsoon adunay bisan unsang butang batok kaninyo, **24** biyai
ang inyong gasa didto sa atubangan sa altar, ug lakaw sa

inyong dalan. Una pagpasig-uli sa inyong igsoon ug unya
adto ug ihalad ang inyong gasa. 25 Pagpakig-uli sa inyong
magsusumbong samtang kamo uban kaniya padulong sa
korte, o ang inyong magsusumbong motugyan kaninyo
ngadto sa maghuhukom, ug ang maghuhukom motugyan
kaninyo ngadto sa opisyales, ug kamo igabanlod ngadto sa
prisohan. 26 Sa pagkatinuod ako moingon kaninyo, dili gayod
kamo makagawas gikan didto hangtod inyong mabayran
ang kataposang gamay nga salapi nga inyong nautang. 27
Inyong nadungog nga kini gisulti, 'Ayaw panapaw.' 28 Apan
ako moingon kaninyo nga ang matag-usa nga motan-aw sa
usa ka babaye uban ang kaibog diha kaniya nakabuhat na
sa pagpanapaw uban kaniya diha sa iyang kasingkasing.
29 Ug kung ang inyong tuong mata mahimong hinungdan
nga kamo mapandol, lugita kini ug ilabay palayo gikan
kaninyo. Kay mas maayo pa alang kaninyo nga ang usa ka
bahin sa inyong lawas kinahanglang mawala kaysa tibuok
ninyong lawas ilabay ngadto sa impiyerno. (Geenna g1067)
30 Ug kung ang inyong tuong kamot mahimong hinungdan
sa inyong pagkapandol, putla kini ug ilabay palayo gikan
kaninyo. Kay mas maayo pa alang kaninyo nga ang usa
ka bahin sa inyong lawas kinahanglang mawala kaysa
tibuok ninyong lawas mahiadto sa impiyerno. (Geenna g1067)
31 Kini usab ang gisulti, 'Bisan kinsa ang magpadala sa
iyang asawa sa layo, pahataga siya ug kasulatan kaniya sa
panagbulag.' 32 Apan ako moingon kaninyo nga ang matag-
usa nga makigbulag sa iyang asawa, gawas sa hinungdan
sa makauulaw nga pagpakighilawas, nakapahimo kaniya
nga babayeng mananapaw. Ug bisan kinsa nga makigminyo
kaniya human siya nakigbulag nakabuhat ug pagpanapaw.
33 Usab, nakadungog kamo nga kini gisulti niadtong karaang
mga panahon, 'Ayaw pagsaad sa bakak nga panumpa, apan
dalha ang imong mga panaad ngadto sa Ginoo.' 34 Apan
ako moingon kaninyo, ayaw na gayod pagpanumpa, bisan
sa langit, kay mao kini ang trono sa Dios; 35 bisan sa yuta,
kay mao kini ang tumbanan sa iyang tiil; bisan sa Jerusalem,
kay mao kini ang siyudad sa bantogang Hari. 36 Ayaw
panumpa pinaagi sa inyong ulo, kay dili kamo makahimo
sa usa ka buhok nga moputi o moitom. 37 Apan himoa
ang inyong pulong nga, 'Oo,' o 'Dili.' Ang bisan unsa nga
labaw pa niini gikan sa usa nga daotan. 38 Inyong nadungog
nga kini gisulti, 'Mata batok sa mata, ug ngipon batok sa
ngipon.' 39 Apan moingon ako kaninyo, ayaw pagsukol sa
usa nga daotan. Hinuon, bisan kinsa nga mosagpa kaninyo
sa inyong tuong aping, ipasagpa usab kaniya ang pikas. 40
Ug kung bisan kinsa ang mangandoy sa pag-adto sa korte
uban kaninyo ug mokuha sa inyong pangsulod nga bisti,
pasagdi usab kanang tawhana nga kuhaon ang inyong kupo.
41 Ug bisan kinsa nga motukmod kaninyo sa pag-adto sa
usa ka milya, adto usab uban kaniya sa duha. 42 Paghatag
ngadto kang bisan kinsa nga mangayo kaninyo, ug ayaw
pagtalikod gikan niadtong bisan kinsa nga nangandoy sa
pagpanghulam gikan kaninyo. 43 Kamo nakadungog nga kini
gisulti, 'Higugmaon ninyo ang inyong silingan ug dumti ang
inyong kaaway.' 44 Apan ako moingon kaninyo, higugmaa
ang inyong kaaway ug pag-ampo niadtong naglutos kaninyo,
45 aron nga kamo mahimong mga anak sa inyong Amahan
nga anaa sa langit. Kay siya makapahimo sa iyang adlaw
sa pagsubang sa daotan ug sa matarong, ug nagpadalag
ulan sa matarong ug sa dili matarong. 46 Kay kung inyong
higugmaon kadtong nahigugma kaninyo, unsang ganti ang
inyong makuha? Dili ba nagabuhat man bisan ang tigkolekta
ug buhis sa susamang butang? 47 Ug kung inyo lamang
pangumustahon ang inyong mga igsoon, unsay inyong
mabuhat nga labaw pa sa uban? Dili ba nagabuhat man
bisan ang mga Gentil sa susamang butang? 48 Busa kamo
kinahanglan mahingpit, sama kahingpit sa inyong langitnong
Amahan.

6 Pagbantay nga kamo dili magbuhat sa inyong buhat sa
pagkamatarong atubangan sa mga tawo aron makita
nila, kay kondili wala kamoy ganti gikan sa Amahan nga
anaa sa langit. 2 Busa sa dihang maghatag kamo ug
limos, ayaw pagpatingog ug trumpeta atubangan sa inyong
kaugalingon sama sa gibuhat sa mga tigpakaaron-ingnon
didto sa mga sinagoga ug sa kadalanan, aron nga maangkon
nila ang pagdayeg sa mga tawo. Sa pagkatinuod sultihan
ko kamo, nga nadawat na nila ang ilang ganti. 3 Apan
sa dihang mohatag kamo ug limos, ayaw itugot nga ang
inyong wala nga kamot masayod kung unsa ang gibuhat
sa inyong tuo nga kamot, 4 aron nga ang inyong gasa
mahimong ihatag sa tago. Unya ang inyong Amahan nga
nakakita sa tago moganti kaninyo. 5 Ug sa dihang mag-
ampo kamo, ayaw pahisama sa mga tigpakaaron-ingnon,
kay sila mahigugmaon nga motindog ug mag-ampo didto sa
mga sinagoga ug sa mga kilid sa dalan, aron nga sila makita
sa mga tawo. Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nadawat na
nila ang ilang ganti. 6 Apan kamo, sa dihang mag-ampo
kamo, sulod kamo sa suok nga lawak. Sirad-i ang pultahan,
ug pag-ampo sa inyong Amahan nga anaa sa tago. Unya
ang inyong Amahan nga makakita sa tago moganti kaninyo.
7 Ug sa dihang mag-ampo kamo, ayaw pagbuhat sa walay
pulos nga pagbalikbalik sama sa gibuhat sa mga Gentil,
kay naghunahuna sila nga madunggan sila tungod sa ilang
daghang gipangsulti. 8 Busa, ayaw pahisama kanila, kay
ang inyong Amahan nasayod kung unsa ang mga butang
nga inyong gikinahanglan sa dili pa kamo mangayo kaniya.
9 Busa pag-ampo sama niini: 'Amahan namo nga anaa sa
langit, balaanon ang imong ngalan. 10 Moabot ang imong

gingharian, matuman ang imong pagbuot sa yuta maingon sa langit. 11 Ihatag kanamo karong adlawa ang among tinapay sa matag-adlaw. 12 Pasayloa kami sa among mga utang, sama usab sa among pagpasaylo sa mga nakautang kanamo. 13 Ug ayaw kami dad-a ngadto sa tintasyon; hinuon luwasa kami gikan sa daotan.' 14 Kay kung inyong pasayloon ang mga tawo sa ilang kalapasan, ang inyong langitnong Amahan usab magapasaylo kaninyo. 15 Apan kung dili ninyo pasayloon ang ilang kalapasan, dili mopasaylo ang inyong Amahan sa inyong mga kalapasan. 16 Labaw pa niana, sa dihang magpuasa kamo, ayaw pagbaton sa masulub-on nga panagway sama sa gibuhat sa mga tigpakaaron-ingnon, kay magapadaotdaot sila sa ilang mga dagway aron mapakita nila sa mga tawo nga nagpuasa sila. Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nga nadawat na nila ang ilang ganti. 17 Apan kamo, sa dihang kamo magpuasa, dihogi ang inyong ulo ug hugasi ang inyong dagway. 18 Sa ingon dili kamo makita sa mga tawo nga nagpuasa, kondili ngadto lamang sa inyong Amahan nga anaa sa tago. Ug ang inyong Amahan nga makakita sa tago, moganti kaninyo. 19 Ayaw pagtigom alang sa inyong kaugalingong mga bahandi sa kalibotan, diin tayaan ug kutkuton sa anay, ug diin ang mga kawatan moguba ug mokawat. 20 Hinuon, pagtigom alang sa inyong kaugalingon ug mga bahandi didto sa langit, diin walay anay ni taya ang moguba, ug diin ang mga kawatan dili makaguba ug makakawat. 21 Kay kung diin ang imong bahandi, atua usab ang imong kasingkasing. 22 Ang mata mao ang suga sa lawas. Busa, kung ang inyong mata maayo, ang tibuok lawas mapuno sa kahayag. 23 Apan kung ang inyong mata daotan, ang inyong tibuok lawas mapuno sa kangitngit. Busa, kung ang kahayag nga anaa kaninyo kangitngit gayod, unsa kadako kana nga kangitngit! 24 Walay bisan usa nga makahimo sa pag-alagad sa duha ka agalon, kay pagadumtan niya ang usa ug higugmaon ang lain, o magmatinud-anon siya sa usa ug magtamay sa lain. Dili kamo makaalagad sa Dios ug sa bahandi. 25 Busa sultihan ko kamo, ayaw kabalaka mahitungod sa inyong kinabuhi, unsa ang inyong kaonon o unsa ang inyong imnon—o mahitungod sa inyong lawas, unsa gayod inyong suoton. Kay ang kinabuhi mas labaw pa kaysa pagkaon, ug ang lawas labaw pa kaysa mga bisti? 26 Tan-awa ang mga langgam sa kahanginan. Wala sila nagpugas o nag-ani o nagtigom sa mga kamalig, apan ang inyong langitnong Amahan nagpakaon kanila. Dili ba kamo labaw pa nga bililhon kay kanila? 27 Ug kinsa ang usa kaninyo nga nabalaka nga makadugang sa usa ka siko nga gitas-on sa iyang kinabuhi? 28 Ug nganong nabalaka man kamo mahitungod sa mga bisti? Hunahunaa ang mga lirio sa kaumahan, giunsa nila pagtubo. Wala sila motrabaho, ug wala sila manahi sa bisti. 29 Apan sultihan ko kamo, bisan si Solomon sa tanan niyang himaya wala makasul-ob sama sa usa niini. 30 Kung ang Dios nagbisti sa mga sagbot sa kaumahan, nga milungtad karon ug pagkaugma itambog didto sa hudno, dili ba kamo labaw pa nga iyang pagabistihan, kamo nga gamay ang pagtuo? 31 Busa ayaw kabalaka ug pagsulti, 'Unsa ang atong kaonon?' o, 'Unsa ang atong imnon?' o, 'Unsa nga bisti ang atong sul-ubon?' 32 Kay ang mga Gentil nangita niining mga butanga, ug ang inyong langitnong Amahan nasayod nga kamo nanginahanglan niini. 33 Apan unaha pagpangita ang iyang gingharian ug ang iyang pagkamatarong ug kining tanan nga mga butang igahatag kaninyo. 34 Busa, ayaw kabalaka alang sa ugma, kay ang ugma mabalaka alang sa iyang kaugalingon. Ang matag adlaw adunay igong suliran sa iyang kaugalingon.

7 Ayaw paghukom, ug kamo dili pagahukman. 2 Kay ang paghukom nga inyong ihukom, kamo pagahukman. Ug sa sukdanan nga inyong gisukod, kini ang isukod kaninyo. 3 Ug nganong nagtan-aw kamo ngadto sa gamay nga tipik sa dagami nga anaa sa mata sa inyong mga igsoon, apan wala ninyo mamatikdi ang troso nga anaa sa inyong kaugalingong mata? 4 Giunsa ninyo sa pag-ingon ngadto sa inyong mga igsoon nga, 'Tugoti ako sa pagkuha sa tipik sa dagami nga anaa sa imong mata,' samtang ang troso anaa sa imong kaugalingong mata? 5 Tigpakaaron-ingnon kamo! Unaha pagkuha ang troso nga anaa sa inyong kaugalingong mata, ug unya makakita kamo sa klaro aron sa pagkuha sa tipik sa dagami nga anaa sa mata sa inyong igsoon. 6 Ayaw ihatag kung unsa ang balaan ngadto sa mga iro, ug ayaw ilabay ang inyong mga perlas ngadto sa atubangan sa mga baboy. Kung inyo kining buhaton sila magyatakyatak niini sa ilang mga tiil, ug unya mosumbalik ug magkuniskunis kaninyo sa pino. 7 Pangayo, ug kini ihatag kaninyo. Pangita, ug kamo makakaplag. Panuktok, ug kini pagaablihan kaninyo. 8 Kay ang tanan nga nangayo, makadawat. Ug ang matag-usa nga mangita, makakaplag. Ug ngadto sa tawo nga manuktok, kini pagaablihan. 9 O unsa nga tawo anaa taliwala kaninyo, kung ang iyang anak mangayo kaniya ug tinapay, hatagan ba niya ug bato? 10 O kung siya mangayo ug isda, hatagan ba niya ug bitin? 11 Busa, kung kamong mga daotan nasayod kung unsaon paghatag ug maayong mga gasa ngadto sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang inyong Amahan nga gikan sa langit nga naghatag sa mga maayong butang niadtong nangayo kaniya? 12 Busa, bisan unsa nga mga butang nga buot ninyong ipabuhat sa mga tawo nganha kaninyo, kinahanglan kamo usab magbuhat ngadto kanila, tungod kay kini mao ang balaod ug mga propeta. 13 Sulod diha sa sigpit nga ganghaan. Kay luag ang ganghaan ug lapad ang dalan nga padulong sa kalaglagan, ug adunay daghang

mga tawo ang misubay niini. **14** Kay sigpit ang ganghaan
ug sigpit ang dalan nga padulong sa kinabuhi ug diyutay
lamang ang nakakaplag niini. **15** Pagbantay sa mini nga mga
propeta, nga moduol kaninyo nga nagbisti sa pangkarnero
apan ang tinuod bangis nga mga lobo. **16** Pinaagi sa ilang
mga bunga mailhan ninyo sila. Makabuhat ba ang mga tawo
sa pagtapok sa ilang mga ubas nga gikan sa sampinit o mga
igos nga gikan sa kadyapa? **17** Sa samang paagi, ang matag
maayo nga kahoy mamunga ug maayong bunga, apan
ang daot nga kahoy mamunga ug daot nga bunga. **18** Ang
usa ka maayong kahoy dili mamunga ug daot nga bunga,
ni bisan ang daot nga kahoy dili mamunga ug maayong
bunga. **19** Ang matag kahoy nga dili mamunga ug maayong
bunga pagaputlon ug ilabay ngadto sa kalayo. **20** Busa,
mailhan ninyo sila pinaagi sa ilang mga bunga. **21** Dili tanan
nga miingon kanako, 'Ginoo, Ginoo,' makasulod didto sa
gingharian sa langit, apan kadto lamang si bisan kinsa nga
nagbuhat sa kabubut-on sa akong Amahan nga anaa sa
langit. **22** Daghang katawhan nga moingon kanako niadtong
adlawa, 'Ginoo, Ginoo, dili ba nanagna man kami sa imong
ngalan, sa imong ngalan naghingilin ug mga demonyo, ug
sa imong ngalan nabuhat ang daghang gamhanan nga
mga binuhatan?' **23** Unya ako moingon kanila sa dayag,
'Ako wala makaila kaninyo! Palayo gikan kanako, kamo nga
nagabuhat ug daotan!' **24** Busa, ang tanan nga nakadungog
sa akong mga pulong ug mituman niini mahisama sa usa
ka maalamong tawo nga nagtukod sa iyang balay diha sa
usa ka bato. **25** Ang ulan mibundak, ang baha miabot, ug
ang hangin mihuros, ug mihampak niana nga balay, apan
wala kini maguba, tungod kay kini natukod man sa bato. **26**
Apan ang tanan nga nakadungog sa akong mga pulong ug
wala motuman niini mahisama sa usa ka buangbuang nga
tawo nga nagtukod sa iyang balay diha sa balas. **27** Ang
ulan mibundak, ang baha miabot, ug ang hangin mihuros,
ug mihampak niana nga balay. Ug naguba kini, ug hingpit
kining pagkaguba." **28** Kini nahitabo nga sa dihang natapos
na si Jesus sa pagsulti niining mga pulonga, ang panon sa
katawhan natingala sa iyang gitudlo, **29** kay siya nanudlo
kanila sama sa adunay katungod, ug dili sama sa ilang mga
eskriba.

8 Samtang si Jesus mikanaog gikan sa bungtod, baga nga
panon sa katawhan ang misunod kaniya. **2** Tan-awa,
usa ka sanglahon miyukbo kaniya, nga nag ingon. "Ginoo,
kung buot mo, makahimo ka sa paghinlo kanako." **3** Gituy-
od ni Jesus ang iyang kamot ug gihikap siya, nga nag-
ingon. "Buot ko. Mahinlo ka." Dihadiha dayon siya nahinlo
sa iyang sangla. **4** Si Jesus miingon kaniya, "Siguradoha
nga dili mo kini isaba kang bisan kinsa nga tawo. Lakaw,
ug ipakita ang imong kaugalingon sa pari ug paghalad ug
gasa ingon sa kasugoan ni Moises, alang sa pagpamatuod
kanila." **5** Samtang si Jesus miadto sa Capernaum, ang
kapitan niadto kaniya ug nangutana kaniya, **6** nga nag-
ingon, "Ginoo, ang akong sulugoon naghigda sa balay nga
paralisado ug anaa sa hilabihan nga kasakit." **7** Si Jesus
miingon kaniya, "Ako moadto ug ayohon siya." **8** Ang kapitan
mitubag ug miingon, "Ginoo, ako dili takos nga ikaw mosulod
ilalom sa akong silonganan, isulti lang ang pulong ug ang
akong sulugoon mamaayo. **9** Kay ako usab usa ka tawo nga
nabutang ilalom sa panggamhanan, ug ako adunay mga
sundalo ilalom kanako. Kung akong ingnon ang usa, 'Lakaw,'
siya molakaw, ug ngadto sa usa, 'Duol diri,' ug siya moduol,
ug sa akong sulugoon, 'Buhata kini,' ug siya mobuhat niini."
10 Sa dihang nadungog kini ni Jesus, siya natingala ug
miingon niadtong mga nagsunod kaniya, "Sa pagkatinuod
ako moingon kaninyo, ako wala makakaplag ni bisan kinsa
nga adunay pagtuo nga sama ani dinhi sa Israel. **11** Ako
moingon kaninyo, daghan ang moabot gikan sa sidlakan ug
kasadpan, ug sila nagpahayahay sa lamisa ni Abraham,
Isaac, ug Jacob, ngadto sa gingharian sa langit. **12** Apan
ang mga anak nga lalaki sa gingharian mahimong itambog
ngadto sa kinahiladman sa kangitngit, kung asa didto adunay
mga paghilak ug pagkagot sa mga ngipon." **13** Ug si Jesus
miingon sa kapitan, "Lakaw! Sama sa imong gituohan, mao
usab kini ang mahitabo kanimo." Ug ang sulugoon naulian
niana gayod nga oras. **14** Sa dihang si Jesus miadto sa
balay ni Pedro, iyang nakita ang ugangan nga babaye ni
Pedro nga naghigda sa balatian tungod sa kalintura. **15**
Gihikap ni Jesus ang iyang kamot, ug ang kalintura nihawa
kaniya. Unya siya nitindog ug nagsugod pagsilbi kaniya. **16**
Sa dihang mopadulong na ang kagabhion, ang mga tawo
midala kang Jesus ug mga gidumalaan sa demonyo. Iyang
giabog ang mga espiritu pinaagi sa usa ka pulong ug giayo
ang tanang nga nagbalatian. **17** Niini nga paagi natuman
kung unsa ang giingon ni Isaias nga propeta, nga nag-ingon,
"Siya sa iyang kaugalingon nikuha sa atong mga sakit ug
nagdala sa mga balatian." **18** Karon sa dihang nakita ni
Jesus ang mga panon nga milibot kaniya, siya mihatag
ug mga pagtudlo nga manabok paingon sa pikas bahin sa
dagat sa Galilea. **19** Unya ang eskriba miduol kaniya ug
miingon, "Magtutudlo, ako mosunod kanimo bisan asa ka
moadto." **20** Si Jesus miingon kaniya, "Ang mga milo adunay
mga lungag, ang mga langgam sa kawanangan adunay mga
salag, apan ang Anak sa Tawo walay kapahulayan sa iyang
ulo." **21** Laing mga disipulo na usab ang miingon kaniya,
"Ginoo, tugoti una ako sa paglubong sa akong amahan." **22**
Apan si Jesus miingon kaniya, "Sunod kanako, ug pasagdi
ang mga patay nga molubong sa ilang kaugalingong patay."
23 Samtang si Jesus misakay sa bangka, ang iyang mga

disipulo misunod kaniya didto. **24** Tan-awa, dihay dako
nga bagyo sa dagat, mao nga ang bangka matabonan sa
mga balod. Apan si Jesus natulog. **25** Ang mga disipulo
miduol kaniya ug mipukaw kaniya, nga nag-ingon, “Luwasa
kami, Ginoo; mahiagom na kita sa kamatayon!” **26** Si Jesus
miingon kanila, “Nganong nangahadlok man kamo, kamo nga
gamay ug pagtuo?” Unya siya mitindog ug iyang gibadlong
ang hangin ug ang dagat, **27** Ug unya miabot ang dakong
kalinaw. Ang mga kalalakin-an natingala ug miingon, “Unsa
nga matang kini sa pagkatawo, nga bisan ang mga hangin
ug ang dagat mituman man kaniya?” **28** Sa dihang si Jesus
miadto sa pikas bahin ug ngadto sa nasod sa Gadarenes,
duha ka tawo nga gidumalahan ug demonyo ang mitagbo
kaniya. Sila migawas gikan sa lubnganan ug labihan ka
pintas, mao nga walay magpapanaw nga moagi nianang
dalana. **29** Tan-awa, sila misinggit ug miingon, “Unsay labot
namo kanimo, Anak sa Dios? Mianhi kaba sa paglutos
kanamo sa wala pa ang gitakda nga panahon?” **30** Karon
adunay panon sa mga baboy nga nagkaon, sa dili layo gikan
kanila. **31** Ang demonyo nagpadayon sa pagpakiluoy kang
Jesus nga nag-ingon, “Kung imo kaming pagawson, ipadala
lamang kami sa mga panon sa mga baboy.” **32** Si Jesus
miingon kanila, “Lakaw!” Ang mga demonyo migawas ug
misulod sa mga baboy. Ug tan-awa, ang tibuok panon midali
ug dagan paubos sa pangpang ngadto sa dagat ug silang
tanan nangamatay sa tubig. **33** Ang mga tawo nga nag-
atiman sa mga baboy nanagan palayo. Ug sa dihang miadto
sila sa siyudad ilang gipanugilon ang tanan, ilabina kung
unsa ang nahitabo sa kalalakin-an nga gidumalaan sa mga
demonyo. **34** Tan-awa, ang tibuok siyudad niadto ug mitagbo
kang Jesus. Sa dihang nakita nila siya, sila nagpakiluoy
kaniya nga mobiya sa ilang rehiyon.

9 Si Jesus misulod sa usa ka bangka, patabok, ug miadto
sa iyang kaugalingon nga siyudad. **2** Tan-awa, sila midala
ngadto kaniya ug usa ka paralisado nga tawo nga naghigda
sa usa ka banig. Sa pagkakita sa ilang pagtuo, si Jesus
misulti ngadto sa paralisado nga tawo, “Anak, pagmalipayon.
Ang imong mga sala napasaylo na.” **3** Tan-awa, pipila ka
mga eskriba nagsulti sa ilang mga kaugalingon, “Kining
tawhana nagpasipala.” **4** Si Jesus nasayod sa ilang mga
hunahuna ug miingon, “Nganong naghunahuna kamo ug
daotan sa inyong mga kasingkasing? **5** Kay unsa ang mas
sayon sa pagsulti, 'Ang imong mga sala napasaylo na.' o
sa pagsulti 'Barog ug lakaw'? **6** Apan aron kamo masayod
nga ang Anak sa Tawo adunay katungod sa kalibotan sa
pagpasaylo sa mga sala, ...” siya miingon sa parilitiko,
'Barog, punita ang imong banig, ug adto sa imong balay.” **7**
Unya mibarog ang tawo ug miadto palayo sa iyang balay. **8**
Sa dihang ang mga panon nakakita niini, sila nahibulong
ug nagdayeg sa Dios, nga naghatag sa maong katungod
ngadto sa mga tawo. **9** Sa paglabay ni Jesus gikan didto,
iyang nakita ang usa ka tawo nga ginganlan ug Mateo, nga
naglingkod sa kolektahanan sa buhis. Siya miingon kaniya,
“Sunod kanako.” Siya mibarog ug misunod kaniya. **10** Sa
paglingkod ni Jesus aron mokaon didto sa balay, tan-awa,
daghan nga mga tigkolekta sa buhis ug mga makasasala
nga tawo ang miabot ug mikaon uban kang Jesus ug sa
iyang mga disipulo. **11** Sa dihang ang mga Pariseo nakakita
niini, sila miingon sa iyang mga disipulo, “Nganong ang
inyong magtutudlo nagkaon uban sa mga kubrador ug buhis
ug sa mga makasasala nga tawo?” **12** Sa dihang si Jesus
nakadungog niini, siya miingon, “Ang mga tawo nga lig-
on ang lawas dili manginahanglan ug mananambal, kadto
lamang nagsakit. **13** Kamo kinahanglan makakat-on kung
unsa ang mga pasabot niini, 'Ako nagtinguha sa kalooy ug
dili sa halad.' Kay ako miabot, dili sa pagtawag sa matarong
aron sa paghinulsol, apan sa mga makasasala.” **14** Unya ang
mga disipulo ni Juan miadto kaniya ug miingon, “Nganong
kami ug ang mga Pariseo kanunay nagapuasa, apan ang
imong mga disipulo dili nagapuasa?” **15** Si Jesus miingon
kanila, “Mahimo ba ang abay sa kasal nga magmasulob-
on samtang ang pamanhonon kauban pa nila? Apan ang
mga adlaw moabot sa dihang ang pamanhonon pagakuhaon
gikan kanila, ug unya sila magpuasa. **16** Walay tawo nga
mobutang sa usa ka bag-o nga panapton ngadto sa daang
panapton, kay ang tinapak magisi gikan sa panapton, ug
usa ka mas dako nga gisi ang mahimo. **17** Ni ang mga tawo
mobutang ug bag-o nga bino ngadto sa daang sudlanan nga
panit. Kung kini buhaton nila, ang mga panit magisi, ang
bino mahimong mayabo, ug ang sudlanan nga panit madaot.
Hinuon, sila mobutang sa bag-o nga bino sa bag-o nga mga
sudlanan nga panit, ug ang duha matipigan.” **18** Samtang si
Jesus nagsulti niining mga butang ngadto kanila, tan-awa,
usa ka opisyal ang miabot ug miluhod ngadto kaniya. Siya
miingon, “Ang akong anak namatay karon lang, apan adto
ug itapion ang imong kamot kaniya, ug siya mabuhi.” **19**
Unya si Jesus mibarog ug misunod kaniya, ug ang iyang
mga disipulo usab. **20** Tan-awa, usa ka babaye nga hilabihan
ang pagdugo sa dose ka tuig, miabot sa likod ni Jesus
ug mihikap sa tumoy sa iyang sinina. **21** Kay siya misulti
sa iyang kaugalingon, “Kung ako makahikap lamang sa
iyang sinina, ako mahimong mauli-an.” **22** Apan si Jesus
milingi ug nakita siya, ug miingon “Anak, pagmaisugon.
Ang imong pagtuo nakahimo sa pag-ayo kanimo.” Ug ang
babaye naulian dayon. **23** Sa dihang miabot si Jesus sa
balay sa opisyal, iyang nakita ang tigtugtog sa plawta ug ang
panon sa katawhan naghimo ug kasaba. **24** Siya miingon,
“Hawa palayo, kay ang babaye dili patay, apan siya natulog.”

Apan sila mikatawa kaniya sa pagbugal-bugal. 25 Sa dihang
ang panon nabutang na sa gawas, siya misulod sa kuwarto
ug gigunitan siya sa kamot, ug ang batang babaye mibarog.
26 Ang mga balita mahitungod niini mikaylap ngadto sa
tanan niana nga rehiyon. 27 Sa paglabay ni Jesus gikan
didto, duha ka buta nga mga lalaki ang misunod kaniya. Sila
nagsige ug singgit ug nagsulti, "Kaloy-i kami, Anak ni David!"
28 Sa dihang si Jesus miabot sa balay, ang buta nga mga
lalaki miduol kaniya. Si Jesus miingon kanila, "Nagtuo ba
kamo nga ako makahimo niini?" Sila miingon kaniya, "Oo,
Ginoo." 29 Unya gihikap ni Jesus ang ilang mga mata ug
miingon, "Mahitabo kini kaninyo sumala sa inyong pagtuo."
30 Ug ang ilang mga mata naabli. Unya si Jesus hugot nga
nagmando kanila ug miingon, "Tan-awa nga walay bisan
usa nga masayod niini." 31 Apan ang duha ka lalaki miadto
sa gawas ug gipakaylap ang mga balita mahitungod niini
nianang tibuok nga rehiyon. 32 Samtang kadtong duha ka
lalaki milakaw palayo, tan-awa, usa ka amang nga tawo nga
gidumalahan sa usa ka demonyo ang gidala ngadto kang
Jesus. 33 Sa dihang ang demonyo gipahawa na, ang amang
nga tawo nakasulti. Ang panon sa katawhan nahibulong
ug misulti, "Kini wala pa sukad nakita sa Israel!" 34 Apan
ang mga Pariseo miingon, "Pinaagi sa magmamando sa
mga demonyo, siya makapahawa sa mga demonyo." 35 Si
Jesus miadto sa tanan nga mga siyudad ug sa mga baryo.
Siya mipadayon sa pagtudlo sa ilang mga sinagoga, sa
pagwali sa ebanghelyo sa gingharian, ug sa pag-ayo sa
tanang matang sa balatian ug sa tanang matang sa sakit. 36
Sa dihang iyang nakita ang mga panon sa katawhan, siya
adunay gugma alang kanila, tungod kay sila nasamok ug
naluya. Sila sama sa karnero nga walay magbalantay. 37
Siya miingon sa iyang mga disipulo, "Ang anihonon daghan,
apan ang mga magbubuhat gamay. 38 Busa pag-ampo
ngadto sa Ginoo sa pag-ani, aron nga siya magpadala ug
mga magbbuhat didto sa iyang anihonon."

10 Gitawag ni Jesus sa tingob ang iyang napulo ug
duha ka mga disipulo ug naghatag kanila sa katungod
ibabaw sa mahugaw nga mga espiritu, sa pagpagawas
kanila, ug sa pag-ayo sa tanang matang sa mga balatian ug
tanang matang sa mga sakit. 2 Karon ang mga ngalan sa
napulo ug duha ka mga apostoles mao kini. Ang nauna, si
Simon (nga gitawag usab siya nga Pedro), ug si Andres nga
iyang igsoon; si Santiago ang anak nga lalaki ni Zebedee,
ug si Juan nga iyang igsoon; 3 si Filipe ug Bartolomeo; si
Tomas, ug Mateo ang kubrador sa buhis; si Santiago ang
anak nga lalaki ni Alfeo ug Taddeo; 4 si Simon ang Zealotes,
ug si Judas Iscariote, nga mao ang magbudhi kaniya. 5
Gipadala ni Jesus kining napulo ug duha. Nagsugo siya
kanila ug miingon, "Ayaw pag-adto sa dapit diin nagpuyo
ang mga Gentil, ug ayaw pagsulod sa bisan diin nga lungsod
sa mga Samarianhon. 6 Adtoa hinuon ang nangawala nga
karnero sa balay sa Israel. 7 Ug samtang kamo moadto,
pagwali ug pagsulti, "Ang gingharian sa langit nagkaduol na."
8 Ayoha ang masakiton, banhawa ang mga patay, hinloi ang
mga sanlahon, ug hinginli ang mga demonyo. Walay bayad
ang inyong pagdawat, walay bayad ang paghatag. 9 Ayaw
pagdala ug bulawan, salapi, o plata sa inyong mga puntil.
10 Ayaw pagdala ug sudlanan sa inyong pagpanglakaw, o
dugang pang sapot, o sandalyas, o usa ka sungkod, kay ang
magbubuhat angayan sa iyang pagkaon. 11 Bisan unsang
siyudad o baryo nga inyong masudlan, pangitaa kung kinsa
ang takos niini, ug pagpuyo didto hangtod nga kamo mobiya.
12 Sa inyong pagsulod didto sa balay, panghinaoti kini. 13
Kung ang balay takos, pasagdi nga ang inyong kalinaw
maanaa niini. Apan kung dili kini takos, pasagdi nga ang
inyong kalinaw magabalik kaninyo. 14 Alang niadtong dili
magdawat kaninyo o maminaw sa inyong mga pulong, sa
dihang mobiya na kamo niana nga balay o siyudad, itaktak
ang abog gikan sa inyong mga tiil. 15 Sa pagkatinuod
magsulti ako kaninyo, mas maantos pa alang sa yuta sa
Sodoma ug Gomorrah ang adlaw sa paghukom kaysa
nianang siyudara. 16 Tan-awa, ipadala ko kamo sama sa
karnero taliwala sa mga lobo, busa pagmaalamon sama sa
mga bitin ug dili makapasakit sama sa mga salampati. 17
Pagbantay sa katawhan! Itugyan nila kamo sa mga konseho,
ug latigohon nila kamo sa ilang mga sinagoga. 18 Ug dad-
on kamo atubangan sa mga gobernador ug sa mga hari
tungod kanako, ingon nga pagpamatuod ngadto kanila
ug ngadto sa mga Gentil. 19 Sa dihang itugyan na nila
kamo, ayaw kamo kabalaka mahitungod kung unsaon o
unsa ang inyong isulti, kay kung unsa ang igasulti ihatag
kaninyo nianang taknaa. 20 Kay dili na kamo ang magasulti,
kondili ang Espiritu sa inyong Amahan ang magasulti diha
kaninyo. 21 Ang igsoon magatugyan sa igsoon ngadto sa
kamatayon, ug ang amahan sa iyang mga anak. Ang mga
anak magatindog batok sa ilang mga ginikanan ug maoy
hinungdan nga sila pagapatyon. 22 Pagadumtan kamo sa
tanan tungod sa akong ngalan. Apan si bisan kinsa kadtong
maglahutay sa kataposan, kanang tawhana mamaluwas.
23 Sa dihang lutoson nila kamo niining siyudara, kalagiw
ngadto sa pikas, kay sa pagkatinuod magasulti ako kaninyo,
nga dili pa ninyo mahuman pag-adto ang mga siyudad
sa Israel sa dili pa moabot ang Anak sa Tawo. 24 Ang
usa ka disipulo dili molabaw sa iyang magtutudlo, ni ang
sulugoon motaas sa iyang agalon. 25 Igo lamang sa disipulo
nga mahisama siya sa iyang magtutudlo, ug ang sulugoon
mahisama sa iyang agalon. Kung tawagon nila nga agalon
sa balay nga Beelsebul, unsa pa kaha ang pagpakaulaw

nila sa iyang panimalay! 26 Busa ayaw kahadlok kanila, kay walay bisan unsang natago nga dili madayag, ug walay bisan unsang tinago nga dili masayran. 27 Kung unsa ang akong gisulti kaninyo diha sa mangitngit, isulti diha sa kahayag, ug kung unsa ang inyong nadungog nga malumo sa inyong dalunggan, imantala diha sa ibabaw sa atop. 28 Ayaw kahadloki kadtong mopatay sa lawas apan dili makahimo sa pagpatay sa kalag. Hinuon, kahadloki siya nga makahimo sa paglaglag sa kalag ug lawas didto sa impiyerno. **(Geenna g1067)** 29 Dili ba ang duha ka goryon gibaligya alang sa gamay nga sinsilyo? Apan walay usa kanila nga mangahulog ngadto sa yuta nga dili masayran sa inyong Amahan. 30 Apan bisan gani ang mga buhok sa inyong ulo inihap man. 31 Ayaw kahadlok, mas bililhon pa kamo kaysa sa daghang mga goryon. 32 Busa si bisan kinsa nga magsugid kanako atubangan sa katawhan, igasugid ko usab atubangan sa akong Amahan nga atua sa langit. 33 Apan siya nga maglimod kanako atubangan sa katawhan, igalimod ko usab atubangan sa akong Amahan nga atua sa langit. 34 Ayaw hunahunaa nga mianhi ako aron sa pagdala ug kalinaw ibabaw sa kalibotan. Wala ako mianhi aron sa pagdala ug kalinaw, kondili usa ka espada. 35 Kay mianhi ako aron sa pagbutang sa usa ka lalaki batok sa iyang amahan, ug sa anak nga babaye batok sa iyang inahan, ug sa umagad nga babaye batok sa iyang ugangan nga babaye. 36 Ang mga kaaway sa usa tawo mao kadtong anaa sa iyang kaugalingong panimalay. 37 Siya nga nahigugma sa amahan o sa inahan labaw pa kanako dili takos kanako. Ug siya nga naghigugma sa anak nga lalaki ug sa anak nga babaye labaw pa kanako dili takos kanako. 38 Siya nga dili magpas-an sa iyang krus ug mosunod kanako dili takos kanako. 39 Siya nga mangita sa iyang kinabuhi mawad-an niini. Apan siya nga mawad-an sa iyang kinabuhi tungod kanako makakaplag niini. 40 Siya nga magdawat kaninyo magadawat kanako, ug siya nga magadawat kanako magdawat usab kaniya nga nagpadala kanako. 41 Siya nga magdawat sa usa ka propeta tungod kay siya usa ka propeta makadawat sa ganti sa usa ka propeta. Ug siya nga magadawat sa usa ka tawo nga matarong tungod kay siya usa ka matarong nga tawo makadawat sa ganti sa tawong matarong. 42 Si bisan kinsa kadtong maghatag sa usa niining mga gagmay, bisan usa ka baso sa mabugnaw nga tubig, tungod kay siya usa ka disipulo, sa pagkatinuod magasulti ako kaninyo, walay paagi nga mawala kaniya ang iyang ganti."

11 Miabot sa dihang si Jesus natapos sa pagtudlo sa iyang napulo ug duha ka mga disipulo, siya mihawa gikan didto aron sa pagtudlo ug pagsangyaw sa ilang mga siyudad. 2 Karon sa dihang nabalitaan ni Juan didto prisohan ang mahitungod sa nahimo ni Cristo, siya nagpadala ug mensahe pinaagi sa iyang mga disipulo 3 ug miingon kaniya, "Ikaw ba ang usa nga moabot, o aduna pa bay laing tawo nga kinahanglan namong pangitaon?" 4 Si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Lakaw ug isulti kang Juan kung unsa ang inyong nakita ug nadungog. 5 Ang buta nga mga tawo nakadawat sa ilang panan-aw, ang bakol nga mga tawo nakalakaw, nahinloan ang mga sanglahon, ang mga bungol nakadungog pag-usab, ang mga patay nga tawo nabuhi pag-usab, ug ang mga nanginahanglan nga mga tawo nasultihan sa maayong balita. 6 Ug bulahan ang bisan si kinsa nga wala makakaplag ug higayon nga mapandoltungod kanako." 7 Samtang kining mga tawo padulong na sa dalan, si Jesus misulti sa panon sa katawhan mahitungod kang Juan, "Unsa ang inyong giadto sa disyerto nga tan-awon—ang bagakay nga napiog pinaagi sa hangin? 8 Apan unsa ang inyong giadto aron tan-awon—usa ka tawo nga nakasuot ug humok nga panapton? Tinuod, kadtong misuot ug humok nga panapton gapuyo sa mga balay sa hari. 9 Apan unsa ang inyong giadto aron tan-awon—usa ka propeta? Oo, ako mosulti kaninyo, ug mas labaw pa sa usa ka propeta. 10 Kini siya mao ang gisulat, 'Tan-awa, ako magapadala sa akong mensahero una sa imong dagway, nga mao ang moandam sa imong dalan una kanimo.' 11 Ako mosulti kaninyo sa tinuoray, taliwala niadtong gipakatawo sa mga babaye walay mas labaw kang Juan nga Magbabawtismo. Apan, ang dili mahinungdanon nga tawo sa gingharian sa langit mas dako kay kaniya. 12 Gikan sa adlaw ni Juan nga Magbabawtismo hangtod karon, ang gingharian sa langit nagaantos sa pagpanglupig, ug ang mga tawo nga manlulupig magailog niini pinaagi sa kusog. 13 Kay ang tanang mga propeta ug ang balaod nagapanag-an na hangtod kang Juan. 14 Ug kung ikaw andam sa pagdawat niini, kini si Elias, ang usa nga moabot. 15 Siya nga adunay dalunggan sa pagpamati, papamatia siya. 16 Sa unsa nako igakumpara kini nga henerasyon? Kini sama sa mga bata nga nagdula sa merkado, nga naglingkod ug nagtawag sa usag-usa 17 ug misulti, 'Kami nitugtog ug plawta alang kaninyo, ug kamo wala misayaw. Kami nagsubo, ug kamo wala midangoyngoy.' 18 Si Juan miabot nga wala nagkaon ug tinapay o nag-inom ug bino, ug sila misulti, 'Siya anaay demonyo.' 19 Ang Anak sa Tawo miabot nga nagkaon ug nag-inom ug sila misulti, 'Tan-awa, siya dako ug kaon nga tawo ug palahubog, usa ka higala sa mga kubrador sa buhis ug sa mga makasasala!' Apan ang kaalam gipakamatarong pinaagi sa iyang mga buhat." 20 Unya si Jesus misugod sa pagbadlong sa mga siyudad diin nahimo ang kadaghanan sa iyang gamhanan nga buhat, tungod kay wala sila naghinulsol. 21 "Pagkaalaot nimo, Corazin!

Pagkaalaot nimo, Betsaida! Kung ang makagagahom nga
mga buhat nga nahimo kaninyo nahitabo unta sa Tiro ug
Sidon, naghinulsol na unta sila kaniadto pa nga nagsul-ob
sa sako ug mga abo. **22** Apan mas maantos pa ang Tiro
ug Sidon sa adlaw sa paghukom kaysa kaninyo. **23** Ikaw,
Capernaum, nagahunahuna ka ba nga bayawon ka didto sa
langit? Dili, ikaw pagadad-on paubos sa hades. Kay kung sa
Sodoma aduna pa untay gihimo nga makagagahom nga
mga buhat nga nabuhat kanimo, kini nagpabilin pa unta
hangtod karon. **(Hadēs g86)** **24** Apan ako magasulti kanimo
nga mas sayon pa alang sa yuta sa Sodoma sa adlaw sa
paghukom kay kanimo." **25** Niadto nga higayon si Jesus
miingon, "Gidayeg ko ikaw, Amahan, Ginoo sa langit ug
sa kalibotan, tungod kay imong gitago kining mga butanga
gikan sa maalamon ug adunay pagsabot, ug gipakita kini
niadtong mga wala matudloi, sama sa mga gagmay nga
bata. **26** Oo, Amahan, kay kini makapahimuot gayod kanimo.
27 Ang tanang butang nga gisangon kanako gikan sa akong
Amahan. Ug walay bisan usa nga nasayod sa Anak gawas
sa Amahan, ug walay bisan usa nga nasayod sa Amahan
gawas sa Anak, ug si bisan kinsa nga gitinguha sa Anak nga
ipakita siya. **28** Duol kanako, kamong tanan nga naghago
ug ang gibug-atan, ug papahulayon ko kamo. **29** Kuhaa
ang akong yugo diha kaninyo ug pagkat-on gikan kanako,
kay ako malumo ug mapainubsanon ang kasingkasing, ug
inyong makaplagan ang kapahulayan sa inyong kalag. **30**
Kay ang akong yugo masayon ug ang akong lulan magaan."

12 Niadtong panahona miadto si Jesus sa Adlawng
Igpapahulay agi sa kaumahan sa trigo. Ang iyang mga
disipulo gipanggutom ug nagsugod sa pagkutlo ug mga ulo
sa trigo ug gikaon nila. **2** Apan sa dihang ang mga Pariseo
nakakita niana, sila misulti kang Jesus, "Tan-awa, ang imong
mga disipulo nagbuhat kung unsa ang supak sa balaod nga
buhaton sa Adlawng Igpapahulay." **3** Apan si Jesus miingon
kanila, "Wala ba ninyo nabasa kung unsa ang gibuhat ni
David, sa dihang gigutom siya, ug ang mga tawo nga kauban
niya? **4** Kung giunsa niya pag-adto sa balay sa Dios ug
mikaon sa tinapay sa presensya, nga supak sa balaod alang
kaniya nga mokaon, ug supak sa balaod alang niadtong
kauban niya, apan subay lamang sa balaod alang sa mga
pari? **5** Ug wala ba kamo nakabasa sa balaod, nga sa
Adlawng Igpapahulay ang mga pari sa templo nagpasipala
sa Adlawng Igpapahulay apan dili sad-an? **6** Apan mosulti
ako kaninyo ang usa nga mas labaw sa templo ania. **7**
Kung kamo nahibalo kung unsa ang gipasabot niini, 'Ako
naninguha sa kaluoy ug dili ang halad,' dili kamo buot mosilot
sa walay mga sala. **8** Kay ang Anak sa Tawo ang Ginoo sa
Adlawng Igpapahulay." **9** Unya si Jesus mibiya gikan didto
ug miadto sa ilang sinagoga. **10** Tan-awa, adunay tawo nga
uga ug kamot. Ang mga Pariseo nangutana kang Jesus, nga
nag-ingon, "Subay ba kini sa balaod ang pag-ayo sa Adlawng
Igpapahulay?" aron nga sila makahimo sa pagpasangil
kaniya ug sala. **11** Si Jesus misulti kanila, "Kinsang tawhana
nga anaa sa inyong taliwala, nga, kung siya adunay usa
ka karnero, ug kung kini nga karnero nahulog sa usa ka
lalom nga bangag sa Adlawng Igpapahulay, dili ba gunitan
kini ug aswaton kini pagawas? **12** Unsa ang mas labaw
nga bililhon, unya, ang usa ka tawo kay sa usa ka karnero!
Busa kini subay sa balaod ang pagbuhat ug maayo sa
Adlawng Igpapahulay." **13** Unya si Jesus misulti sa tawo,
"Ituy-od ang imong kamot." Gituy-od niya kini pagawas, ug
kini mibalik pagkahimsog, sama sa ubang kamot. **14** Apan
ang mga Pariseo migawas ug naglaraw batok kaniya. Sila
nangita kung unsaon nila nga siya mapatay. **15** Si Jesus
nakamatikod niini, siya miikyas gikan didto. Daghang mga
tawo ang misunod kaniya, ug giayo niya silang tanan. **16**
Gisugo niya sila nga dili siya mahimong mailhan ngadto
sa uban, **17** nga kini mahimong matuman, kung unsa ang
gisulti pinaagi ni Isaias nga propeta, nga nag-ingon, **18**
"Tan-awa, ang akong sulugoon nga akong pinili; ang usa
nga akong hinigugma, diin gikahimut-an pag-ayo sa akong
kalag. Akong ibutang ang akong Espiritu ngadto kaniya, ug
siya magpahibalo sa paghukom sa mga Gentil. **19** Dili siya
maningkamot ni mosinggit ug kusog; ni adunay makadungog
sa iyang tingog sa kadalanan. **20** Dili niya buakon ang bisan
unsa nga nagasgas nga bagakay; dili niya palungon ang
bisan unsa nga nag-asong lino, hangtod iyang ipadala ang
paghukom sa kadaogan. **21** Ug ang mga Gentil magasalig
sa iyang ngalan." **22** Unya adunay usa ka tawo nga buta
ug amang, nga gisudlan sa demonyo, ang gidala ngadto
kang Jesus. Siya nag-ayo kaniya, uban sa gisangpotan nga
ang amang nga tawo nakasulti ug nakakita. **23** Ang tanang
panon sa katawhan natingala ug nag-ingon, "Kini bang
tawhana ang anak ni David?" **24** Apan sa dihang ang mga
Pariseo nakadungog niining milagro, sila miingon, "Kining
tawhana dili makahingilin sa mga demonyo gawas kung
pinaagi kang Beelzebub, ang prinsipe sa mga demonyo." **25**
Apan si Jesus nasayod sa ilang mga hunahuna ug miingon
siya kanila, "Ang matag gingharian nga nabahin batok
sa ilang kaugalingon nahimong biniyaan, ug ang matag
siyudad o balay nga nabahin batok sa ilang kaugalingon dili
makabarog. **26** Kung si Satanas mipagawas kang Satanas,
siya nabahin batok sa iyang kaugalingon. Unsaon pagbarog
sa iyang gingharian? **27** Ug kung akong gipagawas ang
mga demonyo pinaagi kang Beelzebul, pinaagi ni kinsa
ang nabuhat sa inyong mga sumusunod sa pagpagawas
kanila? Tungod niini, sila mahimo ninyong maghuhukom. **28**
Apan kung akong gipagawas ang mga demonyo pinaagi sa

Espiritu sa Dios, unya ang gingharian sa Dios moabot diha kaninyo. **29** Ug unsaon pagsulod ni bisan kinsa sa balay sa tawong kusgan ug pagkawat sa iyang mga kabtangan nga wala gaposa pag-una ang tawong kusgan? Unya iyang makawat ang iyang mga kabtangan gikan sa iyang balay. **30** Ang usa nga dili uban nako batok kanako, ug ang usa nga wala nagtigom uban nako magbulagbulag. **31** Busa sultihan ko kamo, ang matag sala ug pagpasipala sa tawo mapasaylo, apan ang pagpasipala batok sa Espiritu dili mapasaylo. **32** Ug si bisan kinsa nga mosulti sa bisan unsa nga pulong batok sa Anak sa Tawo, kana mapasaylo niya. Apan si bisan kinsa nga mosulti batok sa Balaang Espiritu, kana dili na niya mahimong mapasaylo, niining kalibotana, ni diha sa umaabot. **(aiōn g165)** **33** Kung mahimo ang kahoy nga maayo ug ang bunga niini maayo, o mahimo ang kahoy nga daot ug ang bunga niini daot, kay ang kahoy mailhan pinaagi sa bunga niini. **34** Kamong mga kaliwat sa mga bitin, sanglit kamo mga daotan, unsaon ninyo pagsulti sa maayong mga butang? Kay kung unsa ang sulod sa kasingkasing ang baba mosulti. **35** Ang maayong tawo gikan sa maayong bahandi sa iyang kasingkasing, madala pagawas kung unsa ang maayo, ug daotang tawo gikan sa daotang bahandi sa iyang kasingkasing, madala pagawas kung unsa ang daotan. **36** Ug mosulti ako kaninyo nga sa adlaw sa paghukom ang mga tawo magahatag ug husay alang sa matag pulong nga walay pulos nga ilang nasulti. **37** Kay pinaagi sa inyong mga pulong kamo mahimong matarong, ug pinaagi sa inyong mga pulong kamo pagahukman." **38** Unya ang pipila ka mga eskriba ug mga Pariseo mitubag kang Jesus ug miingon, "Magtutudlo, kami nagtinguha sa mga timailhan gikan kanimo." **39** Apan si Jesus mitubag ug misulti kanila, "Usa ka daotan ug mananapaw nga kaliwatan nagapangita ug mga timailhan. Apan walay timailhan nga mahatag niini gawas sa timailhan ni Jonas nga propeta. **40** Ingon nga si Jonas sa tulo ka adlaw ug tulo ka gabii sa tiyan sa dakong isda, busa ang Anak sa Tawo kay tulo ka adlaw ug tulo ka gabii sa kasingkasing sa yuta. **41** Ang mga tawo sa Nineveh makabarog sa paghukom uban niining kaliwatan sa mga tawo ug pagahukman kini. Kay sila naghinulsol diha sa pagwali ni Jonas, ug tan-awa, usa nga mas labaw pa kay kang Jonas ania. **42** Ang Rayna sa Habagatan motindog sa paghukom uban sa mga kalalakin-an niining kaliwatan ug pagasilotan kini. Siya miabot gikan sa kinatumyan sa kalibotan sa pagpamati sa kaalam ni Solomon, ug tan-awa, usa nga mas labaw pa kay kang Solomon ania. **43** Sa dihang ang hugaw nga espiritu nawala na gikan sa tawo, kini miagi paingon sa dapit nga walay tubig ug nangita sa kapahulayan, apan wala kini nakakaplag. **44** Unya kini miingon, 'Mobalik ako sa akong balay kung asa ako naggikan.' Sa pagbalik, nakita niini nga ang balay nalimpyo ug napahimutang. **45** Unya kini miadto ug gidala uban niini ang pito ka mga espiritu nga mas daotan pa kay sa iyahang kaugalingon, ug silang tanan misulod ug mipuyo didto. Unya ang kataposang kahimtang nianang tawhana nahimong mas hilabihan pa kay sa una. Ingon niini ang mahimong mahitabo niining daotang kaliwatan." **46** Samtang si Jesus nakigsulti pa sa panon sa katawhan, tan-awa, ang iyang inahan ug iyang mga igsoong lalaki nagtindog sa gawas, nangita aron sa pagpakig-istorya kaniya. **47** Usa ka tawo miingon kaniya, "Tan-awa, ang imong inahan ug imong mga igsoong lalaki nagtindog sa gawas, nangita aron makig-istorya kanimo." **48** Apan si Jesus mitubag ug misulti kaniya nga nag-ingon kaniya, "Kinsa ang akong inahan? Ug kinsa ang akong mga igsoong lalaki?" **49** Unya gituy-od niya pagawas ang iyang kamot paingon sa iyang mga disipulo ug miingon, "Tan-awa, ania sila nga akong inahan ug akong mga igsoong lalaki! **50** Alang sa bisan kinsa nga nagbuhat sa kabubut-on sa akong Amahan nga anaa sa langit, kanang tawhana akong igsoong lalaki, ug igsoong babaye, ug inahan."

13 Niadtong adlawa si Jesus migawas sa balay ug milingkod daplin sa dagat. **2** Ang labihan kadaghan nga panon sa katawhan miduol palibot kaniya, busa misakay siya sa sakayan ug milingkod niini. Ang tanan nga panon sa katawhan nagtindog sa baybayon. **3** Unya miingon si Jesus sa daghang mga butang ngadto kanila diha sa mga sambingay. Miingon siya, "Tan-awa, ang usa ka magpupugas milakaw aron magpugas. **4** Samtang siya nagpugas, ang pipila ka mga binhi nahulog daplin sa dalan, ug ang mga langgam miabot ug nituka kanila. **5** Ang uban nga mga binhi nahulog sa batoon nga yuta, diin wala silay igong yuta. Dihadiha dayon nanurok sila, tungod kay ang yuta dili lalom. **6** Apan sa dihang misubang na ang adlaw, nasunog sila tungod kay wala sila makagamot, ug nalawos sila. **7** Ang uban nga mga binhi nahulog taliwala sa tunokon nga mga tanom. Mitubo ang tunokon nga mga tanom ug mituok kanila. **8** Ang uban nga mga binhi nahulog sa maayo nga yuta ug namunga ug lugas, ang pipila 100 kapilo ang gidaghanon, ang pipila 60, ug ang pipila 30. **9** Siya nga adunay mga dalunggan, papaminawa siya." **10** Miabot ang mga disipulo ug miingon kang Jesus, "Nganong nakigsulti ka man sa panon sa katawhan diha sa mga sambingay?" **11** Si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Gihatagan na kamo sa kahigayonan sa pagsabot sa mga tinago sa gingharian sa langit, apan wala kini gihatag kanila. **12** Tungod kay si bisan kinsa kadtong aduna, pagahatagan pa siya sa makadaghan, ug aduna siyay dakong pagsabot. Apan si bisan kinsa kadtong anaa, pagakuhaon gikan kaniya ang

bisan unsa nga anaa kaniya. 13 Busa nakigsulti ako kanila diha sa mga sambingay, tungod kay bisan sila nagtan-aw, wala gayod sila makakita. Ug bisan tuod nakadungog sila, wala gayod sila nagpatalinghog, ni makasabot sila. 14 Natuman ngadto kanila ang panagna ni Isaias, nga nag-ingon, 'Samtang maminaw makadungog kamo, apan sa bisan unsa nga pamaagi dili kamo makasabot; samtang magtan-aw makakita kamo, apan dili kamo makaila. 15 Kay kining kasingkasing sa mga tawo nagmagahi, ug naglisod na sila sa pagpaminaw, ug gisirado na nila ang ilang mga mata, aron wala na gayod silay makita uban sa ilang mga mata, o madungog uban sa ilang mga dalunggan, o makasabot uban ang ilang mga kasingkasing, aron mobalik sila pag-usab, ug ako magaayo kanila." 16 Apan bulahan ang inyong mga mata, kay sila makakita; ug ang inyong mga dalunggan, kay sila makadungog. 17 Sa pagkatinuod sultihan ko kamo nga daghang mga propeta ug matarong nga mga tawo ang nagtinguha nga makakita sa mga butang nga inyong nakita, ug wala nakakita kanila. Nagtinguha sila nga makadungog sa mga butang nga inyong nadunggan, ug wala nakadungog kanila. 18 Unya paminawa ang sambingay sa magpupugas. 19 Sa dihang madungog ni bisan kinsa ang pulong sa gingharian apan dili makasabot niini, unya moabot ang daotan ug mosakmit kung unsa na ang napugas sa iyang kasingkasing. Kini ang binhi nga napugas daplin sa dalan. 20 Siya nga napugas sa batoon nga yuta mao siya ang nakadungog sa pulong ug dihadiha midawat niini uban ang kalipay. 21 Apan wala siya makagamot sa iyang kaugalingon ug milahutay sa makadiyot lamang. Sa dihang miabot ang kasakit o paglutos tungod sa pulong, dihadiha napandol siya. 22 Siya nga napugas taliwala sa tunokon nga mga tanom, mao kini siya ang nakadungog sa pulong, apan ang mga kabalaka sa kalibotan ug ang pagkamalimbongon sa mga bahandi mituok sa pulong, ug nahimo siyang dili mabungahon. (aiōn g165) 23 Siya nga napugas sa maayong yuta, mao kini siya ang nakadungog sa pulong ug nakasabot niini. Mao kini siya nga naghatag gayod sa bunga ug nag-ugmad niini; ang pipila 100 ka-pilo kadaghan, ang pipila 60, ug ang pipila 30." 24 Nagpadayag si Jesus ug laing sambingay ngadto kanila. Miingon siya, "Ang gingharian sa langit sama sa usa ka tawo nga nagpugas sa maayong binhi didto sa iyang uma. 25 Apan samtang natulog ang mga tawo, miabot ang iyang kaaway ug nagpugas usab sa mga sagbot taliwala sa mga trigo ug unya mihawa. 26 Sa dihang nanurok ang mga uhay ug unya naghatag sa ilang ani, mitungha usab ang mga sagbot." 27 Miabot ang mga sulugoon sa tag-iya sa yuta ug miingon kaniya, 'Sir, dili ba nagpugas ka man ug maayong binhi sa imong uma? Sa unsang paagiha nga karon aduna na may mga sagbot niini?' 28 Siya miingon kanila, 'Ang kaaway ang nagbuhat niini.' Miingon ang mga sulugoon kaniya, 'Busa buot mo ba nga moadto kami ug pang-ibton sila?' 29 Miingon ang tag-iya sa yuta, 'Ayaw, o basin sa dihang inyong ibton ang mga sagbot, tingali maibot ninyo ang trigo kauban nila. 30 Tugoti nga magdungan sa pagtubo ang duha hangtod sa ting-ani. Sa panahon sa ting-ani moingon ako sa mga mag-aani, "Unaha sa pag-ibot ang mga sagbot ug bugkosa sila aron sunogon sila, apan tigoma ang trigo ngadto sa akong kamalig."'" 31 Unya nagpadayag si Jesus ug laing sambingay ngadto kanila. Miingon siya, "Ang gingharian sa langit sama sa usa ka liso sa mustasa nga gikuha sa usa ka tawo ug gipugas sa iyang uma. 32 Kini nga liso mao gayod ang kinagamyan sa tanang matang sa mga liso. Apan sa dihang motubo na kini, mas dako pa kini sa mga tanom sa tanaman. Mahimo kining usa ka kahoy, aron ang mga langgam sa kahanginan moabot ug magsalag sa mga sanga niini." 33 Unya si Jesus nagsugilon kanila ug laing sambingay. "Ang gingharian sa langit sama sa patubo nga gikuha sa usa ka babaye ug gisagol uban sa tulo ka sukod nga harina hangtod nga mitubo kini." 34 Ang tanan niining mga butanga nga giingon ni Jesus ngadto sa mga panon sa katawhan diha sa mga sambingay. Ug kung walay mga sambingay dili siya makigsulti kanila. 35 Aron nga kung unsa ang giingon pinaagi sa propeta matinuod gayod, sa dihang miingon siya, "Pagaablihan ko ang akong baba sa mga sambingay. Mosulti ako sa tinagong mga butang gikan sa patukoranan sa kalibotan." 36 Unya mibiya si Jesus sa panon sa katawhan ug misulod sa balay. Miduol ang iyang mga disipulo kaniya ug miingon, "Ipasabot kanamo ang sambingay sa mga sagbot sa uma." 37 Mitubag si Jesus ug miingon, "Siya nga nagpugas sa maayong binhi mao ang Anak sa Tawo. 38 Ang uma mao ang kalibotan; ug ang maayong binhi, mao kini ang mga anak sa gingharian. Ang mga sagbot mao ang mga anak sa daotan, 39 ug ang kaaway nga nagpugas kanila mao ang yawa. Ang ting-ani mao ang kataposan sa kalibotan, ug ang mga mag-aani mao ang mga anghel. (aiōn g165) 40 Busa, ingon nga ang mga sagbot gitigom ug gisunog uban sa kalayo, mao na kini ang kataposan sa kalibotan. (aiōn g165) 41 Magapadala ang Anak sa Tawo sa iyang mga anghel, ug tigomon nila sa gawas sa iyang gingharian ang tanang mga butang nga mao ang hinungdan sa sala ug kadtong nagbuhat ug kasaypanan. 42 Ilabay nila sila ngadto sa hudno sa kalayo, diin didto adunay panaghilak ug panagkagot sa mga ngipon. 43 Unya magasidlak ang matarong nga mga tawo sama sa adlaw diha sa gingharian sa ilang Amahan. Siya nga adunay mga dalunggan, tugoti nga maminaw siya. 44 Ang gingharian sa langit sama sa tinagong bahandi sa usa ka uma. Ang usa ka tawo nakakaplag niini ug nagtago niini. Sa iyang kalipay

milakaw siya, gipamaligya ang tanan niyang gipanag-iyahan, ug mipalit niadtong umaha. 45 Usab, ang gingharian sa
langit sama sa usa ka tawo nga tigpatigayon nga nangita
alang sa bililhong mga perlas. 46 Sa dihang nakaplagan niya
ang usa ka perlas sa dako kaayong kantidad, milakaw siya
ug gibaligya ang tanang butang nga iyang gipanag-iyahan
ug gipalit kini. 47 Ug usab, ang gingharian sa langit sama sa
usa ka pukot nga gilabay ngadto sa dagat, ug nagtigom
sa matag matang sa mga binuhat. 48 Sa dihang napuno
na kini, ang mga mananagat nagbira niini padulong sa
baybayon. Unya nanglingkod sila ug gitapok ang maayong
mga butang ngadto sa mga sudlanan, apan ang walay bili
nga mga butang gilabay nila. 49 Mao kini ang pamaagi sa
kataposan sa kalibotan. Moabot ang mga anghel ug ilain ang
daotan gikan niadtong mga matarong. (aiōn g165) 50 Ilabay
nila sila didto sa hudno sa kalayo, diin adunay panaghilak ug
panagkagot sa mga ngipon. 51 Nakasabot ba kamo niining
tanan nga mga butang?" Ang mga disipulo miingon kaniya,
"Oo." 52 Unya si Jesus miingon kanila, "Busa ang matag
eskriba nga nahimong disipulo didto sa gingharian sa langit
sama sa usa ka tawo nga tag-iya sa balay, nga mikuha sa
daan ug bag-ong mga butang gikan sa iyang kabtangan." 53
Unya miabot nga sa dihang nahuman na si Jesus niining
mga sambingaya, mibiya na siya niadtong dapita. 54 Unya
misulod si Jesus sa iyang kaugalingong rehiyon ug nagtudlo
sa mga tawo sa ilang sinagoga. Ang sangpotanan niini mao
nga nahibulong sila ug nag-ingon, "Diin man gikuha niining
tawhana ang iyang kaalam ug diin gikan kining mga milagro?
55 Dili ba kining tawhana mao man ang anak sa panday?
Dili ba ang iyang inahan mao man si Maria? Ug ang iyang
mga igsoon, dili ba sila si Santiago, Jose, Simon, ug Judas
man? 56 Ug ang iyang mga igsoon nga babaye, kauban man
kanato? Busa diin man gikan kining tawhana sa tanang mga
butang?" 57 Nakapasuko siya kanila. Apan miingon si Jesus
ngadto kanila, "Ang usa ka propeta gipasidunggan gawas
diha sa iyang kaugalingong nasod ug sa iyang kaugalingong
pamilya." 58 Ug wala siya nagbuhat sa daghang mga milagro
didto tungod sa ilang pagkadili-matinoohon.

14 Nianang tungora, si Herodes nga usa ka pangulo
sa distrito nakadungog sa mga balita mahitungod
kang Jesus. 2 Miingon siya sa iyang mga sulugoon, "Mao
kini si Juan nga Tigbawtismo; nabanhaw siya gikan sa
mga patay. Busa kini nga mga gahom mao ang namuhat
kaniya." 3 Kay si Herodes nagdakop kang Juan, gigapos
niya, ug gibutang siya sa bilanggoan tungod ni Herodias,
nga asawa sa iyang igsoong lalaki nga si Filipe. 4 Kay
si Juan miingon kaniya. "Dili kini makataronganon alang
kanimo nga maangkon siya ingon nga imong asawa." 5
Mahimo ni Herodes nga mahiagoman niya ang kamatayon,
apan nahadlok siya sa mga tawo, tungod kay giila nila siya
nga usa ka propeta. 6 Apan sa dihang ang takna sa adlaw
nga natawhan ni Herodes niabot, ang anak nga babaye ni
Herodias nagsayawsayaw taliwala kanila ug nakapahimuot
kang Herodes. 7 Ingon nga balos, nagsaad siya kaniya nga
ihatag kaniya kung unsa ang iyang pangayoon. 8 Human
siya gitambagan sa iyang inahan, miingon siya, "Ihatag
kanako dinhi, sa usa ka bandihado, ang ulo ni Juan nga
Tigbawtismo." 9 Ang hari naguol pag-ayo sa paagi sa iyang
pagpangayo, apan tungod kay nakapanumpa man siya, ug
tungod niadtong tanan nga nagkaon kauban niya, nagsugo
siya nga kinahanglan nga buhaton kini. 10 Nagpadala siya
ug giputlan ug ulo si Juan didto sa bilanggoan. 11 Unya ang
iyang ulo gibutang sa usa ka bandihado ug gihatag sa dalaga
ug gidala kini niya ngadto sa iyang inahan. 12 Unya ang iyang
mga disipulo nangabot, gikuha ang patay nga lawas, ug
gilubong kini. Human niini, miadto sila ug gisultihan si Jesus.
13 Karon sa dihang nadungog kini ni Jesus, mibiya siya gikan
didto pinaagi sa usa ka sakayan ngadto sa mamingaw nga
dapit. Sa dihang ang pundok sa katawhan nakadungog niini,
namaktas nga misunod sila kaniya gikan sa mga siyudad. 14
Unya si Jesus miduol kanila ug nakita ang dakong pundok
sa katawhan. Mibati siya ug kaluoy ngadto kanila ug gi-
ayo ang ilang balatian. 15 Sa dihang ang kagabhion miabot
na, ang mga disipulo miduol kaniya ug miingon. "Usa kini
ka mamingaw nga dapit, ug hapit na mosalop ang adlaw.
Ipapauli na ang pundok sa katawhan, aron makaadto sila
didto sa mga baryo ug makapalit ug pagkaon alang sa ilang
mga kaugalingon." 16 Apan si Jesus miingon kanila. "Dili na
kinahanglan nga ipalakaw sila. Hatagi sila ug bisan unsa
nga pagkaon." 17 Sila miingon kaniya, "Aduna lamang kami
lima ka tinapay ug duha ka isda." 18 Si Jesus miingon, "Dad-
a sila kanako." 19 Unya si Jesus nagmando sa pundok sa
katawhan nga manglingkod sa kasagbotan. Gikuha niya
ang lima ka tinapay ug duha ka isda. Mihangad siya sa
langit, gipasalamatan niya ug gipikaspikas ang tinapay ug
iyang gihatag ngadto sa mga tinun-an. Gihatag kini sa
mga dicipulo ngadto sa pundok sa katawhan. Nangaon
silang tanan ug nangabusog. 20 Unya gipanguha nila ang
salin sa gipikaspikas nga pagkaon - napulo ug usa ka mga
basket ang napuno. 21 Kadtong nangaon mga 5, 000 ka
mga lalaki, walay labot ang mga babaye ug mga bata. 22
Dihadiha dayon gisugo niya ang iyang mga disipulo nga
mosakay didto sa sakayan ug mag-una kaniya didto sa
tabok, samtang siya sa iyang kaugalingon magsugo sa
pundok sa katawhan nga mamauli. 23 Sa nahuman na niya
papaulia ang pundok sa katawhan, mitungas siya sa bukid
aron sa pag-ampo. Sa dihang miabot na ang kagabhion,
siya nag-inusara didto. 24 Apan ang sakayan anaa na karon

sa tungatunga sa dagat, halos dili na mapugngan tungod sa mga balod, kay ang hangin nakigtagbo man. **25** Sa ikaupat nga takna sa kagabhion si Jesus miadto kanila, nga naglakaw ibabaw sa dagat. **26** Sa dihang ang mga disipulo nakakita kaniya nga naglakaw ibabaw sa dagat, nangahadlok sila ug miingon, "Usa kini ka kalag," ug sila naninggit sa tumang kahadlok. **27** Apan si Jesus nakigsulti kanila nianang tungora ug miingon, "Pagmaisogon! Ako kini! Ayaw kahadlok." **28** Si Pedro mitubag kaniya ug miingon, "Ginoo, kung ikaw kana, mandoi ako nga moanha kanimo ibabaw sa tubig." **29** Si Jesus miingon, "Umari ka." Busa si Pedro migawas gikan sa sakayan ug naglakaw sa tubig aron sa pag-adto kang Jesus. **30** Apan sa dihang nakita ni Pedro ang hangin, nahadlok siya pag-ayo. Ug nagsugod na siya sa pagka-unlod, misinggit siya ug miingon, "Ginoo, luwasa ako!" **31** Dihadiha dayon gitunol ni Jesus ang iyang kamot, gigunitan si Pedro, ug miingon kaniya, "Ikaw nga gamay ug pagtuo, nganong nagduhaduha ka man?" **32** Unya sa dihang si Jesus ug si Pedro nakasakay na sa sakayan, ang hangin miundang na sa paghuros. **33** Unya ang mga disipulo nga anaa sa sakayan nagsimba kang Jesus ug miingon, "Tinuod gayod nga ikaw ang Anak sa Dios." **34** Sa dihang sila nakatabok na, nakaabot na sila sa yuta nga Geneseret. **35** Sa dihang ang mga tawo nianang dapita nakaila kang Jesus, nagpadala sila ug mensahe bisan diin didto sa kasikbit nga dapit, ug gidala nila ngadto kaniya ang tanan nga adunay balatian. **36** Nagpakiluoy sila kaniya nga makahikap unta sa sidsid sa iyang bisti, ug ang kadaghanan nga nakagunit niini nangaayo.

15 Unya ang pipila ka mga Pariseo ug mga eskriba miadto kang Jesus gikan sa Jerusalem. Miingon sila, **2** "Nganong ang imong mga disipulo nagsupak man sa mga tulomanon sa mga katigulangan? Kay wala sila maghugas sa ilang mga kamot sa dihang nangaon sila." **3** Si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Ug kamo - nganong inyo mang gisupak ang sugo sa Dios tungod ug alang sa inyong mga tulomanon? **4** Kay ang Dios miingon, 'Tahora ang inyong amahan ug inahan,' ug 'Siya nga magsulti ug daotan ngadto sa iyang amahan ug inahan, mamatay gayod.' **5** Apan kamo miingon, 'Si bisan kinsa nga mosulti sa iyang amahan o inahan, "Bisan unsang tabang nga nadawat ninyo gikan kanako mao na karon ang gasa nga gihatag sa Dios,"' **6** kanang tawhana dili na kinahanglan nga motahod sa iyang amahan. Niini nga paagi gihimo ninyo nga walay pulos ang pulong sa Dios tungod ug alang sa inyong mga tulomanon. **7** Kamong mga tigpakaaron-ingnon, maayo ang gibuhat ni Isaiah nga panagna mahitungod kaninyo sa dihang miingon siya, **8** 'Kining mga tawhana nagtahod kanako sa ilang mga ngabil, apan ang ilang mga kasingkasing halayo gikan kanako. **9** Nagsimba sila kanako sa walay kapuslanan, tungod kay nagtudlo sila ingon nga ang ilang mga pagtulon-an mao ang sugo sa mga tawo.'" **10** Unya gitawag niya ang panon sa katawhan ngadto sa iyang kaugalingon ug miingon kanila, "Paminawa ug sabta— **11** Walay bisan unsa nga mosulod ngadto sa baba ang makapahugaw sa usa ka tawo. Hinuon, kung unsa ang mogawas sa baba, mao kini ang makapahugaw sa usa ka tawo." **12** Unya ang mga disipulo miduol ug miingon kang Jesus, "Nasayod ka ba nga nasuko ang mga Pariseo sa dihang nadungog nila kini nga pamahayag?" **13** Si Jesus mitubag ug miingon, "Ang matag tanom nga wala gitanom sa akong langitnong Amahan pagaibton. **14** Pasagdi sila nga mag-inusara, sila ang mga giya nga buta. Kung ang usa ka tawong buta mogiya sa laing tawong buta, mangahulog silang duha ngadto sa bung-aw." **15** Mitubag si Pedro ug miingon kang Jesus, "Ipasabot kini nga sambingay kanamo." **16** Miingon si Jesus, "Kamo ba usab nagpabiling walay pagsabot? **17** Wala ba ninyo makita nga bisan unsa nga mogawas sa inyong baba moagi ngadto sa tiyan ug unya mogawas ngadto sa kasilyas? **18** Apan ang mga butang nga mogawas sa baba gikan sa kasingkasing. Mao sila ang mga butang nga makapahugaw sa usa ka tawo. **19** Kay gikan sa kasingkasing mosunod ang daotang mga hunahuna, pagpatay, pagpanapaw, malaw-ay nga pagpakighilawas, pagpangawat, pagsaksi ug mga bakak, ug mga pagtamay. **20** Mao kini ang mga butang nga makapahugaw sa usa ka tawo. Apan ang mokaon uban sa walay hugas nga mga kamot dili makapahugaw sa usa ka tawo." **21** Unya si Jesus mipahawa gikan didto ug mipaingon sa mga rehiyon sa mga siyudad sa Tiro ug Sidon. **22** Ug tan-awa, ang usa ka babayeng Canaanhon miabot gikan niana nga rehiyon. Misinggit siya ug miingon, "Kalooy-i ako, Ginoo, anak ni David; Ang akong anak nga babaye gisakit pag-ayo sa demonyo." **23** Apan si Jesus wala mitubag kaniya bisan usa ka pulong. Ang iyang mga disipulo miabot ug nagpakiluoy kaniya, nga nag-ingon, "Papahawaa siya, kay nagsinggit siya nga nagsunod-sunod kanato." **24** Apan si Jesus mitubag ug miingon, "Wala ako gipadala alang ni bisan kinsa gawas sa nangawala nga karnero sa panimalay sa Israel." **25** Apan miduol siya ug miluhod sa iyang atubangan, nga nag-ingon, "Ginoo, tabangi ako," **26** Mitubag siya ug miingon, "Dili angay nga kuhaon ang tinapay sa mga bata ug ilabay kini ngadto sa gagmay nga mga iro." **27** Miingon siya, "Oo, Ginoo, apan bisan pa ang gagmay nga mga iro mokaon sa pipila ka mga mumho nga mahulog gikan sa mga lamisa sa ilang agalon." **28** Unya mitubag si Jesus ug miingon ngadto kaniya, "Babaye, pagkadako sa imong pagtuo. Matuman kini alang kanimo sama sa imong gipangandoy." Ug ang iyang anak nga babaye namaayo

nianang taknaa. 29 Mibiya si Jesus niana nga dapit ug miadto
duol sa Dagat sa Galilea. Unya mitungas siya sa bungtod ug
milingkod didto. 30 Ang dakong panon sa katawhan miadto
kaniya. Gidala nila uban kanila ang bakol, buta, amang, ug
kimay nga mga tawo, ug daghan pang uban nga masakiton.
Gidala nila sila sa tiilan ni Jesus ug unya giayo niya sila. 31
Busa ang panon sa katawhan natingala sa dihang nakita
nila ang amang nga mga tawo nga nakasulti, ang mga
kimay naayo, ang bakol nakalakaw, ug ang buta nakakita.
Gidayeg nila ang Dios sa Israel. 32 Gitawag ni Jesus ang
iyang mga disipulo paduol kaniya ug miingon, “Aduna akoy
kaluoy sa pundok sa katawhan, tungod kay nag-uban sila
kanako sulod sa tulo na ka adlaw ug wala nay makaon.
Dili ko buot nga ipapauli sila nga dili makakaon, aron nga
dili sila makuyapan diha sa dalan.” 33 Ang mga disipulo
miingon kaniya, “Diin man kita makakuha ug igong mga
tinapay niining mamingaw nga dapit aron sa pagpatagbaw
sa hilabihan kadako nga pundok sa katawhan?” 34 Si Jesus
miingon kanila, “Pila man kabuok ang tinapay nga anaa
kaninyo?” Miingon sila, “Pito, ug pipila ka mga gagmay nga
isda.” 35 Unya gisugo ni Jesus ang panon sa katawhan nga
manglingkod sa yuta. 36 Gikuha niya ang pito ka tinapay ug
ang isda, ug human sa pagpasalamat, gipikaspikas niya ang
tinapay ug gihatag ngadto sa iyang mga disipulo. Ang mga
disipulo naghatag kanila ngadto sa pundok sa katawhan. 37
Nangaon ang tanang tawo ug natagbaw. Ug gitigom nila ang
tanang pagkaon nga nahibilin gikan sa mga gipikaspikas
nga bahin, napuno ang pito ka bukag. 38 Kadtong nangaon
4000 ka mga lalaki, gawas sa mga babaye ug mga bata. 39
Unya gipapauli ni Jesus ang panon sa katawhan ug misakay
didto sa sakayan ug miadto ngadto sa rehiyon sa Magadan.

16 Ang mga Pariseo ug mga Saduseo miduol ug misulay
kaniya pinaagi sa pagpangutana kaniya aron ipakita
kanila ang mga timaan gikan sa langit. 2 Apan mitubag siya
ug miingon ngadto kanila, “Sa dihang gabii na, moingon
kamo, 'Linaw kini nga panahon, kay ang kalangitan pula. 3
Ug sa kabuntagon moingon kamo, 'Dili maayo ang panahon
karong adlawa, kay pula ang langit ug dag-om.' Nasayod
kamo kung unsaon paghubad ang hulagway sa kalangitan,
apan dili kamo makahubad sa mga ilhanan sa panahon. 4
Ang daotan ug mananapaw nga kaliwatan nangita alang
sa usa ka ilhanan, apan walay ilhanan nga ikahatag niini
gawas sa ilhanan ni Jonas.” Unya mibiya si Jesus kanila
ug nagpalayo. 5 Ang mga disipulo miadto sa pikas bahin,
apan nakalimot sila sa pagdala ug tinapay. 6 Si Jesus
miingon kanila, “Pagpakabana kamo ug pagbantay sa mga
igpapatubo sa mga Pariseo ug Saduseo.” 7 Ang mga disipulo
nangatarongan sa usag usa ug miingon, “Tungod kini nga
wala kita makadala ug tinapay,” 8 Si Jesus nakabantay
niini ug miingon, “Kagamay sa inyong pagtuo, nganong
nangatarongan man kamo sa usag usa ug nag-ingon nga
tungod kini nga wala kamo makadala ug tinapay? 9 Wala
gihapon kamo makasabot o makahinumdom sa lima ka
tinapay alang sa 5, 000, ug pila ka mga bukag ang inyong
natigom? 10 O ang pito ka tinapay alang sa 4, 000, ug
pila ang nahibilin nga mga bukag ang inyong nakuha?
11 Nganong wala man kamo makasabot nga wala ako
maghisgot kaninyo mahitungod sa tinapay? Pagpakabana
kamo ug pagbantay sa igpapatubo sa mga Pariseo ug
Saduseo.” 12 Unya nakasabot sila nga wala siya magsulti
kanila nga magbinantayon sa igpapatubo diha sa tinapay,
kondili magbantay sa mga gipangtudlo sa mga Pariseo
ug mga Saduseo. 13 Karon sa dihang miadto si Jesus
ngadto sa mga bahin sa Cesarea Filipos, nangutana siya sa
iyang mga disipulo, nga nag-ingon, “Kinsa ang giingon sa
katawhan nga Anak sa Tawo?” 14 Miingon sila, “Ang uban
miingon si Juan nga Tigbawtismo; ang uban, si Elias; ug
ang uban, si Jeremias, o usa sa mga Propeta.” 15 Siya
miingon kanila, “Apan alang kaninyo kinsa man ako?” 16 Sa
pagtubag, si Simon Pedro miingon, “Ikaw mao ang Cristo,
ang Anak sa buhing Dios.” 17 Si Jesus mitubag ug miingon
kaniya, “Bulahan ikaw, Simon nga anak ni Jonas, kay ang
unod ug dugo wala nagpadayag niini kanimo, apan ang
akong Amahan nga anaa sa langit. 18 Ako usab moingon
kanimo nga ikaw si Pedro, ug ibabaw niining bato tukoron
ko ang akong simbahan. Ang ganghaan sa hades dili gani
makabuntog batok niini. (Hadēs g86) 19 Akong ihatag kanimo
ang mga yawi sa gingharian sa langit. Kung unsa ang
imong gibugkos dinhi sa kalibotan binugkos didto sa langit,
ug kung unsa ang imong gibadbaran dinhi sa kalibotan
pagabadbaran usab didto sa langit.” 20 Unya gimandoan
ni Jesus ang iyang mga disipulo nga kinahanglan dili sila
mosulti ni bisan kinsa nga siya ang Cristo. 21 Gikan niadtong
taknaa si Jesus misugod sa pagsulti sa iyang mga disipulo
nga kinahanglan siya moadto sa Jerusalem, mag-antos sa
daghang mga butang sa mga kamot sa mga kadagkoan ug
sa mga pangulong pari ug sa mga eskriba, pagapatyon,
ug pagabanhawon pagbalik sa ikatulo ka adlaw. 22 Unya
si Pedro mibira kaniya sa daplin ug gibadlong siya, nga
nag-ingon, “Hinaot nga mahilayo kini kanimo, Ginoo; hinaot
nga dili kini mahitabo kanimo.” 23 Apan milingi si Jesus
kaniya ug miingon kang Pedro, “Palayo kanako, Satanas!
Babag ka kanako, kay wala ka nagpakabana sa mga butang
sa Dios, kondili alang sa mga butang nga iya sa tawo.”
24 Unya miingon si Jesus sa iyang mga disipulo, “Kung
kinsa ang buot mosunod kanako, kinahanglan nga kalimtan
niya ang iyang kaugalingon, pas-anon ang iyang krus, ug
mosunod kanako. 25 Kay si bisan kinsa ang buot moluwas

sa iyang kinabuhi mawad-an niini, ug si bisan kinsa ang mawad-an sa iyang kinabuhi tungod kanako makakaplag niini. **26** Kay unsa ang kapuslanan sa usa ka tawo kung iyang maangkon ang tibuok kalibotan apan mawad-an sa iyang kaugalingon nga kinabuhi? Unsa ang ikahatag sa tawo nga baylo alang sa iyang kinabuhi? **27** Kay ang Anak sa Tawo moabot pinaagi sa himaya sa iyang Amahan uban sa iyang mga anghel. Unya bayaran niya ang matag usa ka tawo sumala sa iyang binuhatan. **28** Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, adunay pipila kaninyo dinhi nga nagtindog, nga dili makaagi ug kamatayon hangtod nga ilang makita ang Anak sa Tawo nga moabot diha sa iyang gingharian."

17 Unom na ka adlaw ang milabay gidala ni Jesus uban kaniya si Pedro, si Santiago, ug si Juan nga iyang igsoong lalaki, ug gidala sila didto sa taas nga bukid nga sila lamang. **2** Nausab siya sa atubangan nila. Ang iyang panagway misidlak sama sa adlaw, ug ang iyang bisti midan-ag sama sa kahayag. **3** Tan-awa, didto nagpakita ngadto kanila si Moises ug si Elias nga nakigsulti kaniya. **4** Si Pedro mitubag ug miingon kang Jesus, "Ginoo, maayo kini alang kanato nga ania dinhi. Kung ikaw magtinguha, maghimo ako dinhi ug tulo ka puy-anan- usa alang kanimo, ug usa alang kang Moises, ug usa alang kang Elias." **5** Samtang nagsulti pa siya, tan-awa, ang mahayag nga panganod naglandong kanila, ug tan-awa, didto anaay tingog nga migawas sa panganod, nga nag-ingon, "Mao kini ang akong pinalangga nga Anak, nga akong gikahimut-an. Paminaw kaniya." **6** Sa dihang nadungog kini sa mga disipulo, mihapa sila ug nahadlok pag-ayo. **7** Unya miabot si Jesus ug mihikap kanila ug miingon, "Barog ug ayaw kahadlok." **8** Unya mihangad sila apan walay bisan usa nga nakita gawas lamang kang Jesus. **9** Sa dihang milugsong sila sa bungtod, si Jesus nagsugo kanila, ug miingon, "Ayaw ibalita kining panan-awon ngadto kang bisan kinsa hangtod nga ang Anak sa Tawo mabanhaw gikan sa mga patay." **10** Ang iyang mga disipulo nangutana kaniya, ug miingon, "Ngano man nga nakasulti ang mga eskriba nga si Elias kinahanglan nga moanhi pag-una?" **11** Si Jesus mitubag ug miingon, "Si Elias sa pagkatinuod moanhi ug magpasig-uli sa tanan nga mga butang. **12** Apan magsulti ako kaninyo, nga si Elias miabot na, apan sila wala makaila kaniya. Hinuon, gibuhat nila ang bisan unsa nga ilang pagbuot ngadto kaniya. Sa samang paagi, ang Anak sa Tawo mag-antos usab ngadto sa ilang mga kamot." **13** Unya ang mga disipulo nakasabot nga siya nagsulti ngadto kanila mahitungod kang Juan nga Tigbawtismo. **14** Sa dihang miabot sila ngadto sa panon sa katawhan, usa ka lalaki ang miadto kaniya, nagluhod sa atubangan niya, ug miingon, **15** "Ginoo, kaluy-i ang akong anak nga lalaki, tungod kay siya gipatol ug nag-antos sa hilabihan. Kanunay siyang mahulog ngadto sa kalayo o sa tubig. **16** Gidala nako siya sa imong mga disipulo, apan wala sila makaayo kaniya." **17** Si Jesus mitubag ug miingon, "Dili matinuohon ug makasasalang kaliwat, hangtod kanus-a ako magpabilin uban kaninyo? Hangtod kanus-a ako kinahanglan mag-agwanta uban kaninyo? Dad-a siya nganhi kanako." **18** Si Jesus naghingilin kaniya, ug ang demonyo mipahawa kaniya. Ang bata nga lalaki naayo sukad nianang taknaa. **19** Unya ang mga disipulo miadto kang Jesus sa tago ug nag-ingon, "Ngano nga dili man kami makahimo sa paghingilin niini?" **20** Si Jesus miingon ngadto kanila, "Tungod kay kamo gamay ug pagtuo. Kay sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, kung kamo adunay pagtuo bisan ingon kagamay sa lugas sa mustasa nga liso, makasulti kamo niining bukira, 'Sibog gikan dinhi paingon didto,' ug mosibog kini ug walay dili mahimo alang kaninyo. **22** Samtang nagpabilin sila sa Galilea, si Jesus nag-ingon ngadto sa iyang mga disipulo, "Ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga kamot sa katawhan. **23** Ug patyon nila siya, ug sa ika-tulo ka adlaw mabanhaw siya." Ang mga disipulo nagmasulob-on kaayo. **24** Sa dihang miabot sila sa Capernaum, ang mga lalaki nga naningil sa katunga sa salapi nga buhis miadto kang Pedro ug miingon, "Nagbayad ba ang inyong magtutudlo sa katunga sa salapi nga buhis?" **25** Siya nag-ingon, "Oo." Apan sa dihang si Pedro miadto didto sa balay, si Jesus misulti una ngadto kaniya ug miingon, "Unsa man sa imong hunahuna, Simon? Ang mga hari ba sa kalibotan, gikan kang kinsa man ang ilang gidawat nga buhis o kinitaan? Gikan ba sa ilang kaugalingong katawhan o gikan sa mga langyaw?" **26** Sa dihang miingon si Pedro, "Gikan sa mga langyaw," si Jesus miingon kaniya, "Unya ang kaugalingong katawhan walay labot sa pagbayad. **27** Apan basin unya kitay mahimong hinungdan nga ang kubrador sa buhis makasala, adto sa dagat, ilabay ang taga, ug kuhaa ang isda nga unang motungha. Sa dihang ablihan mo ang baba niini, makakita ka ug salapi. Kuhaa kini ug ihatag kini ngadto sa mga kubrador sa buhis alang kanako ug kaninyo."

18 Sa samang takna ang mga disipulo miduol kang Jesus ug miingon, "Kinsa man ang labing dako sa gingharian sa langit?" **2** Si Jesus nagtawag sa gagmay nga mga bata paduol kaniya, milingkod siya sa ilang taliwala, **3** ug miingon, "Sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, gawas kung kamo maghinulsol ug mahisama sa gagmay nga bata, dili gayod kamo makasulod sa gingharian sa langit. **4** Busa si bisan kinsa ang magpaubos sa iyang kaugalingon sama niining gagmay nga bata, ang susamang tawo mao ang labing dako sa gingharian sa langit. **5** Ug si bisan kinsa ang modawat sa usa ka bata nga sama niini sa akong ngalan magdawat kanako. **6** Apan si bisan kinsa nga

mahimong hinungdan nga makasala ang usa niining gagmay nga mga bata nga nagtuo kanako, mas maayo pa alang kaniya nga ang dakong galingan nga bato ibitay sa iyang liog, ug aron nga siya maunlod didto sa kinahiladman sa dagat. 7 Pagkaalaot sa kalibotan tungod sa mga takna sa pagkapandol! Kay kinahanglan nga moabot kadtong mga taknaa, apan pagkaalaot alang niadtong tawhana sa paagi nga moabot kanang mga taknaa! 8 Kung ang imong kamot o ang imong tiil maoy hinungdan sa imong pagkapandol, putla kini ug ilabay palayo kanimo. Mas maayo kini alang kanimo nga mosulod ngadto sa kinabuhi nga pungkol o bakol, kaysa itambog ngadto sa walay kataposang kalayo nga adunay duha ka kamot o duha ka tiil. **(aiōnios g166)** 9 Kung ang imong mata maoy hinungdan sa imong pagkapandol, lugita kini ug ilabay palayo kanimo. Mas maayo pa alang kanimo nga mosulod ngadto sa kinabuhi nga adunay usa ka mata, kaysa itambog ka nga may duha ka mata ngadto sa walay kataposang kalayo. **(Geenna g1067)** 10 Matngoni nga dili kamo motamay ni bisan kinsa niining gagmay nga mga bata. Kay magsulti ako kaninyo nga sa langit ang ilang mga anghel kanunay magsud-ong sa dagway sa akong Amahan nga atua sa langit. 12 Unsa ang inyong hunahuna? Kung si bisan kinsa nga tawo nga adunay 100 ka karnero, ug ang usa kanila nahisalaag, dili ba niya biyaan ang 99 nga anaa sa kilid sa bungtod ug moadto aron sa pagpangita sa usa nga nahisalaag? 13 Ug kung makita na niya kini, sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, nga maglipay siya pag-aayo labaw pa niadtong 99 nga wala nahisalaag. 14 Sa samang paagi, dili kini mao ang kabubut-on sa inyong Amahan nga atua sa langit nga malaglag ang usa niining gagmay nga mga bata. 15 Kung ang imong igsoon nga lalaki makasala batok kanimo, lakaw, ipakita kaniya ang iyang sayop nga ikaw ug siya lamang. Kung maminaw siya kanimo, nadani nimo ang imong igsoon nga lalaki. 16 Apan kung dili siya maminaw kanimo, pagdala ug usa o duha o daghan pa nga mga igsoon, aron nga pinaagi sa baba sa duha o tulo ka mga saksi ang matag pulong mahimong mapamatud-an. 17 Ug kung magdumili pa siya sa pagpaminaw ngadto kanila, isulti kining mga butanga sa simbahan. Kung siya usab magdumili pa sa pagpaminaw sa simbahan, pasagdihi siya nga mahisama sa usa ka Gentil ug usa ka kubrador sa buhis. 18 Sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, bisan unsa nga mga butang nga gihigot ninyo dinhi sa kalibotan mao usab ang ihigot sa langit. Ug bisan unsa nga mga butang ang gibuhian ninyo dinhi sa kalibotan pagabuhian usab sa langit. 19 Labot pa magsulti ako kaninyo, nga kung ang duha kaninyo magkauyon dinhi sa kalibotan mahitungod sa bisan unsa nga butang nga gipangayo nila, kini usab pagabuhaton alang kanila sa akong Amahan nga atua sa langit. 20 Kay kung diin adunay duha o tulo nga nagkatigom sa akong ngalan, atua ako didto sa ilang taliwala." 21 Unya miduol si Pedro ug miingon kang Jesus, "Ginoo, makapila ba ka higayon nga ang akong igsoon makasala kanako ug ako siyang pasayloon? Hangtod ba sa makapito ka higayon?" 22 Si Jesus mitubag kaniya, "Wala ako magsulti kaninyo sa makapito ka higayon, kondili hangtod sa kapitoan kapito ka pilo. 23 Busa ang gingharian sa langit susama sa usa ka hari nga buot makighusay sa utang sa iyang mga sulugoon. 24 Samtang misugod na siya sa paghusay, usa ka sulugoon ang gidala ngadto kaniya nga nakautang kaniya ug 10, 000 ka talento. 25 Apan tungod kay wala na siyay paagi sa pagbayad, nagsugo ang iyang agalon nga ibaligya siya, lakip na ang iyang asawa ug mga anak ug ang tanang butang nga gipanag-iyahan niya, ug ang pagbayad pagahimoon. 26 Busa mihapa ang sulugoon, miyukbo sa iyang atubangan, ug miingon, 'Agalon, pailobi una ako, ug bayaran ko ikaw sa tanan.' 27 Busa ang agalon niadtong sulugoon, sanglit natandog siya uban sa kaluoy, gipagawas siya ug gipasaylo sa iyang utang. 28 Apan kana ang sulugoon migawas ug nakaplagan niya ang kauban niya nga sulugoon, nga nakautang kaniya ug 100 ka denaryo. Gigunitan niya siya, ug gituok, ug miingon, 'Bayari ako sa imong utang.' 29 Apan ang iyang kauban nga sulugoon miluhod ug mihangyo kaniya, nga nag-ingon, 'Pailobi una ako, ug pagabayaran ko ikaw.' 30 Apan ang nauna nga sulugoon nagdumili. Hinuon, milakaw siya ug gilabay siya ngadto sa bilanggoan, hangtod nga makabayad siya kaniya sa iyang nautang. 31 Sa dihang ang iyang kauban nga mga sulugoon nakakita kung unsa ang nahitabo, nangasuko sila pag-ayo. Nangabot sila ug gisultihan ang ilang agalon sa tanan nga nahitabo. 32 Unya kadtong agalon sa maong sulugoon nagpatawag kaniya, ug miingon kaniya, 'Ikaw daotan nga sulugoon, gipasaylo ko ikaw sa tanan nimong utang tungod kay mihangyo ka kanako. 33 Wala ka bay kaluoy sa imong kauban nga sulugoon, sama nga ako naluoy kanimo?' 34 Nasuko ang iyang agalon ug gitugyan siya ngadto sa mga maglulutos hangtod nga siya makabayad sa tanan nga nautang. 35 Ingon usab niana ang buhaton sa akong langitnong Amahan nganha kaninyo, kung ang matag usa kaninyo dili makapasaylo sa iyang igsoon nga gikan sa inyong kasingkasing."

19 Nahitabo kini sa dihang si Jesus natapos na niining mga pulonga, mibiya siya gikan sa Galilea, ug miabot didto sa utlanan sa Judea tabok sa Suba sa Jordan. 2 Ang dakong panon sa katawhan ang misunod kaniya, ug iyang giayo sila didto. 3 Ang mga Pariseo miduol kaniya, nagasulay kaniya, ug sa pag-ingon ngadto kaniya, "Uyon ba sa balaod alang sa usa ka lalaki nga makigbulag sa iyang

asawa sa bisan unsang hinungdan?" **4** Si Jesus mitubag ug miingon, "Wala ba ninyo nabasa, nga siya nga maoy nagbuhat kanila sukad pa sa sinugdanan nagbuhat kanila nga lalaki ug babaye? **5** Ug usab miingon siya, 'Kay niini hinungdan ang usa lalaki mobiya sa iyang amahan ug inahan ug moipon sa iyang asawa, ug ang duha mahimong usa na ka unod.' **6** Busa dili na sila duha, apan usa ka unod. Busa kung unsa ang gihiusa sa Dios, walay usa nga makahimo pagbulag." **7** Sila miingon kaniya, "Unya nganong si Moises nagsugo man kanamo sa paghatag ug usa ka kasulatan sa panagbulag ug unya papaulion siya?" **8** Miingon siya kanila, "Tungod sa pagkagahi sa inyong kasingkasing si Moises nagtugot kaninyo sa pagpakigbulag sa inyong mga asawa, apan sukad sa sinugdanan dili kini mao ang pamaagi. **9** Moingon ako kaninyo, si bisan kinsa ang makigbulag sa iyang asawa, gawas sa malaw-ay nga pagpakighilawas, ug makigminyo sa uban, nakahimo sa pagpanapaw. Ug ang lalaki nga makigminyo sa usa ka babaye nga nakigbulag nakahimo sa pagpanapaw." **10** Ang mga disipulo miingon kang Jesus, "Kung mao kana ang mahitabo sa usa ka lalaki uban sa iyang asawa, dili maayo nga magminyo." **11** Apan si Jesus miingon kanila, "Dili tanan makadawat niini nga pagtulon-an, apan kadto lamang gitugotan nga makadawat niini. **12** Kay adunay mga yunuko nga gipakatawo gikan sa tagoangkan sa ilang inahan. Ug adunay mga yunuko nga gihimong yunuko pinaagi sa mga tawo. Ug adunay mga yunuko nga mihimo sa ilang kaugalingon nga yunuko tungod ug alang sa kaayohan sa gingharian sa langit. Kung si kinsa ang makahimo sa pagdawat niini nga pagtulon-an, pasagdihi siya sa pagdawat niini." **13** Unya pipila ka gagmay mga bata gidala ngadto kaniya aron nga siya motapion sa iyang mga kamot ngadto kanila ug mag-ampo, apan ang mga disipulo nagbadlong kanila. **14** Apan si Jesus miingon, "Tugoti ang gagmay nga mga bata, ug ayaw sila did-i sa pagduol kanako, kay ang gingharian sa langit iya sa sama kanila." **15** Ug gitapion niya ang iyang kamot ngadto kanila, ug unya mibiya gikan didto. **16** Tan-awa, usa ka lalaki miadto kang Jesus ug miingon, "Magtutudlo, unsa ang maayong butang nga kinahanglan nakong buhaton aron ako makaangkon ug kinabuhing walay kataposan?" **(aiōnios g166)** **17** Si Jesus miingon kaniya, "Nganong nangutana ka man kanako mahitungod kung unsa ang maayo? Usa lamang ang maayo, apan kung buot kang mosulod ngadto sa kinabuhi, pagbantay sa kasugoan." **18** Ang lalaki miingon kaniya, "Hain nga mga kasugoan?" Si Jesus miingon, "Ayaw pagpatay, ayaw panapaw, ayaw pangawat, ayaw pagsaksi ug bakak, **19** tahora ang imong amahan ug ang imong inahan, ug higugmaa ang imong silingan sama sa imong kaugalingon." **20** Ang batan-ong lalaki miingon kaniya, "Kining tanan nga mga butanga ako nang gisunod. Unsa pa ang kinahanglan nakong buhaton?" **21** Si Jesus miingon kaniya, "Kung buot kang mahingpit, lakaw, ibaligya kung unsa ang anaa kanimo, ug ihatag kini ngadto sa mga kabos, ug ikaw makabaton ug bahandi didto sa langit. Unya balik, sunod kanako." **22** Apan sa dihang nadungog sa batan-ong lalaki kung unsa ang giingon ni Jesus, milakaw siya nga masulub-on, kay aduna siyay dakong mga katigayonan. **23** Si Jesus miingon sa iyang mga disipulo, "Sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, lisod alang sa usa ka dato nga tawo nga mosulod sa gingharian sa langit. **24** Usab magsulti ako kaninyo, mas masayon alang sa usa ka kamelyo nga moadto agi sa mata sa dagom, kaysa dato nga tawo nga mosulod didto sa gingharian sa Dios." **25** Sa dihang nadungog kini sa mga disipulo, natingala sila pag-ayo ug miingon, "Unya kinsa naman ang maluwas?" **26** Si Jesus mitan-aw kanila ug miingon, "Sa mga tawo dili kini mahimo, apan sa Dios ang tanang butang mahimo." **27** Unya si Pedro mitubag ug miingon kaniya, "Tan-awa, gibiyaan namo ang tanang butang ug misunod kanimo. Unya unsa man ang among maangkon?" **28** Si Jesus miingon kanila, "Sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, kamo nga misunod kanako, diha sa bag-ong pagkatawo sa dihang ang Anak sa Tawo molingkod na didto sa trono sa iyang himaya, moingkod usab kamo didto sa napulo ug duha ka mga trono, nga maghukom sa napulo ug duha ka banay sa Israel. **29** Ang matag usa nga mibiya sa ilang mga pinuy-anan, mga igsoong lalaki, mga igsoong babaye, amahan, inahan, mga anak, o yuta tungod ug alang sa kaayohan sa akong ngalan, makadawat ug gatosan ka pilo ug makapanunod sa kinabuhing walay kataposan. **(aiōnios g166)** **30** Apan daghan ang nakauna karon mahimong maulahi, ug daghan ang naulahi nga mahauna.

20 Kay ang gingharian sa langit nahisama sa usa ka tag-iya sa yuta, nga milakaw sayo sa kabuntagon aron sa pagpangita sa mga magbubuhat alang sa iyang parasan. **2** Human siya nagkauyon sa mga magbubuhat alang sa usa ka denaryo matag adlaw, gipadala niya sila ngadto sa iyang parasan. **3** Milakaw siya pag-usab sa ikatulong takna ug nakita ang ubang magbubuhat nga nagtindog nga walay gibuhat didto sa merkado. **4** Miingon siya ngadto kanila, 'Kamo usab, adto didto sa parasan, ug kung unsa nga sakto ihatag ko kaninyo.' Busa sila miadto aron sa pagbuhat. **5** Milakaw siya pag-usab ug sa ika-unom nga takna ug sa ikasiyam nga takna, ug nagbuhat sa susama. **6** Sa makausa pa gayod sa ika-11 nga takna milakaw siya ug nakakaplag pa sa uban nga nagtindog nga walay gibuhat. Miingon siya ngadto kanila, 'Nganong nagtindog kamo dinhi nga walay gibuhat sa tibuok adlaw?' **7** Miingon sila kaniya, 'Tungod kay walay nagpabuhat kanamo.' Miingon siya kanila,

'Kamo, usab, adto didto sa parasan.' 8 Sa dihang miabot na
ang kagabhion, ang tag-iya sa parasan miingon sa iyang
tigdumala, 'Tawaga ang mga magbubuhat ug bayari sila sa
ilang mga suhol, sugod sa naulahi hangtod sa nauna. 9 Sa
dihang miabot ang mga magbubuhat nga nakabuhat sa ika-
11 nga takna, ang matag usa kanila nakadawat ug usa ka
denaryo. 10 Sa dihang miabot ang unang magbubuhat, sila
naghunahuna nga makadawat sila sa labaw pa, apan ang
matag-usa kanila usab nakadawat ug usa ka denaryo. 11 Sa
dihang nadawat na nila ang ilang mga suhol, nagbagulbol
sila sa tag-iya sa katigayonan. 12 Sila miingon, 'Kining
naulahi nga magbubuhat naggahin lamang ug usa ka oras
sa pagbuhat, apan gihimo nimo sila nga patas kanamo,
kami nga nagpas-an sa palas-anon sa tibuok adlaw ug sa
makasunog nga kainit.' 13 Apan ang tag-iya mitubag ug
miingon sa usa kanila, 'Higala, wala ako makahimo kanimo
ug sayop. Dili ba miuyon ka man kanako alang sa usa
ka denaryo? 14 Dawata kung unsa ang alang kanimo ug
pauli na. Kalipay nako nga ihatag kini ngadto sa ulahing
nakuha nga magbubuhat sama lamang kaninyo. 15 Dili ba
makataronganon alang kanako sa pagbuhat kung unsa ang
akong pagbuot sa akong kaugalingong mga kabtangan? O
ang inyong mga mata daotan ba tungod kay ako maayo?'
16 Busa ang naulahi mao ang mahiuna, ug ang nahiuna
maulahi." 17 Samtang si Jesus mitungas sa Jerusalem,
gidala niya ang Napulog ug duha sa daplin, ug didto sa
dalan siya miingon ngadto kanila, 18 "Tan-awa, mitungas na
kita sa Jerusalem, ug ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa
mga pangulong pari ug sa mga eskriba. Hukman nila siya sa
kamatayon 19 ug itugyan siya ngadto sa mga Gentil aron
bugalbugalan nila siya, magbunal kaniya, ug maglansang
kaniya sa krus. Apan sa ikatulo nga adlaw mabanhaw siya."
20 Unya ang inahan sa mga anak nga lalaki ni Zebede miadto
kang Jesus uban ang iyang mga anak nga lalaki. Miyukbo
siya sa atubangan niya ug nangayo ug butang gikan kaniya.
21 Si Jesus miingon kaniya, "Unsa ang imong pangandoy?
Siya miingon kaniya, "Pagmando nga kining duha nako ka
anak nga lalaki makalingkod, ang usa sa imong tuo nga
kamot, ug ang usa sa imong wala nga kamot, didto sa imong
gingharian." 22 Apan si Jesus mitubag ug miingon, "Wala
kamo masayod kung unsa ang inyong gipangayo. Makahimo
ba kamo sa pag-inom sa kupa nga akong pagaimnan?" Sila
miingon kaniya, "Makahimo kami." 23 Miingon siya kanila,
"Makainom gayod kamo sa akong kupa. Apan sa paglingkod
sa akong tuo nga kamot o sa akong wala nga kamot dili
ako ang mohatag, apan alang niadtong giandaman nang
daan sa akong Amahan." 24 Sa dihang nadungog kini sa
ubang napulo ka disipulo nakadungog niini, wala gayod sila
nahimuot sa duha ka managsoon. 25 Apan gitawag sila
ni Jesus ngadto kaniya ug miingon, "Nasayod kamo nga
ang mga magmamando sa mga Gentil moulipon kanila, ug
ang ilang mahinungdanong mga tawo naggamit sa ilang
katungod nganha kanila. 26 Apan dili kini ang pamaagi
nganha kaninyo. Hinuon, si bisan kinsa nga buot molabaw
taliwala kaninyo kinahanglan mahimo ninyong sulugoon.
27 Ug si bisan kinsa nga buot mahiuna taliwala kaninyo
kinahanglan mahimo ninyong sulugoon. 28 Sama nga ang
Anak sa Tawo wala mianhi aron alagaran, kondili aron sa
pag-alagad, ug aron ihatag ang iyang kinabuhi ingon nga
tubos alang sa kadaghanan." 29 Samtang mohawa na sila
sa Jerico, ang dakong panon sa katawhan nagsunod kaniya.
30 Ug nakita nila ang duha ka buta nga tawo nga naglingkod
sa daplin sa dalan. Sa dihang nadungog nila nga si Jesus
moagi, sila misinggit ug miingon, "Ginoo, Anak ni David,
kaloy-i kami" 31 Apan ang panon sa katawhan nagbadlong
kanila, gisultihan sila nga mohilom. Apan, misinggit pa gayod
sila sa makusog ug miingon, "Ginoo, Anak ni David, kaloy-
i kami." 32 Unya si Jesus mihunong ug gitawag sila ug
miingon, "Unsa ang buot ninyo nga akong buhaton alang
kaninyo?" 33 Sila miingon kaniya, "Ginoo, nga ang among
mata maablihan." 34 Unya si Jesus, natandog uban ang
kaluoy, mihikap sa ilang mga mata. Dihadiha dayon sila
nakadawat sa ilang panan-aw ug misunod kaniya.

21 Samtang si Jesus ug ang iyang mga disipulo duol na
sa Jerusalem ug miadto sa Betfage, sa Bungtod sa
mga Olibo, unya si Jesus nagpadala ug duha ka disipulo,
2 nga nag-ingon kanila, "Adto didto sa sunod nga baryo,
ug kamo dihadiha dayon makakaplag ug usa ka asno nga
gihigot didto, ug ang usa ka nati uban niya. Badbari sila ug
dad-a sila kanako. 3 Kung adunay bisan kinsa nga mosulti
ug bisan unsa kaninyo mahitungod niini, moingon kamo, 'Ang
Ginoo nagkinahanglan kanila,' ug kanang tawhana dihadiha
dayon magpadala kanila kaninyo." 4 Karon kini nahitabo
nga kung unsa ang gisulti pinaagi sa propeta matuman.
Siya miingon, 5 "Sultihi ang anak nga babaye sa Zion. Tan-
awa, ang inyong Hari moabot kaninyo. Mapainubsanon ug
magsakay sa usa ka asno, Ug sa usa ka nati, ang anak sa
asno." 6 Unya ang mga disipulo miadto ug gibuhat kung
unsa ang gitudlo ni Jesus kanila. 7 Gidala nila ang asno
ug ang nati, ug gibutang nila ang ilang mga bisti ibawbaw
nila, ug si Jesus naglingkod didto. 8 Kadaghanan sa mga
panon nagbukhad sa ilang mga bisti sa dalan, ug ang uban
nagputol ug mga sanga gikan sa mga kahoy ug gibukhad
nila kini sa dalan. 9 Ang panon sa katawhan nga nag-una
kang Jesus ug kadtong nagsunod, misinggit, ug miingon,
"Hosanna ngadto sa anak ni David! Bulahan ang usa nga
miabot sa ngalan sa Ginoo. Hosanna sa kahitas-an!" 10 Sa
dihang si Jesus miadto sa Jerusalem, ang tanan sa siyudad

nagkaguliyang ug miingon, “Kinsa man kini?” **11** Ang panon
sa katawhan mitubag, “Mao kini si Jesus ang propeta, nga
gikan sa Nazaret didto sa Galilea.” **12** Unya si Jesus misulod
sa templo sa Dios. Nagpapahawa siya niadtong tanan nga
namalit ug namaligya sa templo. Gibalintong usab niya
ang mga lamesa sa tig-ilis ug salapi, ug mga lingkoranan
niadtong namaligya ug mga salampati. **13** Siya miingon
kanila, “Nahisulat kini, 'Ang akong balay pagatawagon nga
balay nga ampoanan,' apan gihimo ninyo kining tagoanan
sa mga tulisan.” **14** Unya ang buta ug ang bakol miadto
kaniya sa templo, ug nag-ayo siya kanila. **15** Apan sa dihang
ang mga pangulong pari ug ang mga eskriba nakakita sa
kahibulongang mga butang nga iyang gibuhat, ug sa dihang
nadungog nila ang mga bata nga naninggit sa templo ug
miingon, “Hosanna sa anak ni David,” natandog sila ug
nasuko. **16** Sila miingon kaniya, “Nakadungog ka ba kung
unsa ang gisulti niining katawhan?” Si Jesus miingon kanila,
“Oo! Apan wala ba ninyo nabasa, 'Gikan sa mga baba sa
mga gagmayng bata ug mga gipasuso nga mga bata aduna
kamoy kahingpitan nga pagdayeg'?” **17** Unya si Jesus mibiya
kanila ug migawas sa siyudad ug miadto sa Betania ug
natulog didto. **18** Karon sa kabuntagon sa pagbalik niya sa
siyudad, siya gigutom. **19** Nakita niya ang usa ka kahoy
nga igera sa daplin sa dalan. Giduol niya kini, apan walay
nakaplagan niini gawas sa dahon. Miingon siya niini, “Hinaot
nga wala nay bunga gikan kanimo pag-usab.” Ug dihadiha
dayon nalaya ang kahoy nga igera. **(aiōn g165)** **20** Sa dihang
ang mga disipulo nakakita niini, nahibulong sila ug miingon,
“Giunsa nga ang kahoy nga igera nalaya man dayon?”
21 Si Jesus mitubag ug miingon kanila, “Sa pagkatinuod
moingon ako kaninyo, kung ikaw adunay pagtuo, ug dili
magduhaduha, dili lamang ninyo mabuhat kung unsa ang
nahitabo sa kahoy nga igera, apan makaingon kamo bisan
niining bungtod, 'Malukat ka ug malabay didto sa dagat,
'ug mahitabo kini. **22** Ang tanan nga inyong gipangayo sa
pag-ampo samtang nagtuo, madawat ninyo.” **23** Sa dihang
miadto si Jesus sa templo, ang mga pangulong pari ug
mga kadagkoan miduol kaniya samtang siya nagtudlo ug
miingon, “Pinaagi sa unsang katungod nga gibuhat mo man
kining mga butanga? Ug kinsa ang naghatag kanimo niining
katungod?” **24** Si Jesus mitubag ug miingon kanila, “Ako usab
mangutana kaninyo ug usa ka pangutana. Kung sultihan
ninyo ako, ako usab mosulti kaninyo sa katungod nganong
gibuhat ko kining mga butanga. **25** Ang pagbawtismo ni
Juan—asa man kini gikan, gikan sa langit o gikan sa mga
tawo?” Naghisgotanay sila sa ilang kaugalingon, nga nag-
ingon, “Kung moingon kita, 'Gikan sa langit,' moingon siya
kanato, 'Ngano nga wala man kamo mituo kaniya?' **26** Apan
kung moingon kita, 'Gikan sa mga tawo,' mahadlok kita
sa panon sa katawhan, tungod kay gitan-aw nilang tanan
si Juan nga usa ka propeta.” **27** Unya mitubag sila kang
Jesus ug miingon, “Wala kami nasayod.” Miingon usab siya
kanila, “Ni dili usab ako makasulti kaninyo pinaagi kung
unsang katungod ang akong gibuhat niining mga butanga.
28 Apan unsa man sa inyong hunahuna? Adunay usa ka
tawo nga may duha ka anak nga lalaki. Miadto siya sa
nauna ug miingon, 'Anak, lakaw ug pagbuhat karon sa
parasan.' **29** Ang anak nga lalaki mitubag ug miingon, 'Dili
ako moadto,' apan human niana nausab ang iyang hunahuna
ug miadto. **30** Ug ang tawo miadto sa ikaduha ka anak
nga lalaki ug miingon sa samang mga butang. Ang anak
nga lalaki mitubag ug miingon, 'Moadto ako, sir,' apan wala
siya miadto. **31** Kinsa man sa duha ka anak nga lalaki ang
nagtuman sa kabubut-on sa iyang amahan?” Miingon sila,
“Ang nauna.” Si Jesus miingon kanila, “Sa pagkatinuod
moingon ako kaninyo, ang mga kubrador sa buhis ug ang
mga babayeng namaligya sa ilang dungog makasulod sa
gingharian sa Dios una kaninyo. **32** Kay si Juan mianhi
kaninyo uban sa dalan sa pagkamatarong, apan wala kamo
mituo kaniya, samtang ang mga kubrador sa buhis ug ang
mga babayeng namaligya sa ilang dungog nagtuo kaniya.
Ug kamo, sa dihang nakita ninyo kana nga nahitabo, wala
gani naghinulsol aron sa pagtuo kaniya. **33** Paminawa ang
laing sambingay. Adunay usa ka tawo, usa ka tawo nga
adunay lapad nga kayutaan. Nagtanom siya ug usa ka
parasan, gibutangan niya kini ug kural, nagkalot ug pug-
anan sa bino niini, nagtukod ug usa ka taas nga lantawanan,
ug gipa-abangan kini ngadto sa tig-atiman sa ubas. Unya
miadto siya sa laing nasod. **34** Sa dihang ang panahon sa
tingpamupo ug paras nagkaduol na, siya nagpadala ug pipila
ka mga sulugoon ngadto sa tig-atiman ug mga paras aron
sa pagkuha sa iyang mga ubas. **35** Apan ang tig-atiman
sa parasan nagkuha sa iyang mga sulugoon, gibunalan
ang usa, ug gipatay ang uban, ug gibato usab ang uban.
36 Sa maka usa pa, ang tag-iya nagpadala ug lain pang
mga sulugoon, mas daghan kaysa nauna, apan ang tig-
atiman ug mga parasan nagbuhat sa samang paagi. **37**
Human niana, ang tag-iya nagpadala sa iyang kaugalingon
nga anak ngadto kanila, nga nag-ingon, 'Tahoron nila ang
akong anak nga lalaki.' **38** Apan sa dihang ang tig-atiman
sa parasan nakakita sa anak nga lalaki, sila miingon sa
ilang mga kaugalingon, 'Mao kini ang manununod. Dali,
patyon nato siya ug atong panag-iyahon ang panulondon.'
39 Busa gikuha nila siya, gilabay siya pagawas sa parasan,
ug gipatay siya. **40** Karon sa dihang ang tag-iya sa parasan
miabot, unsa kaha ang iyang buhaton niadtong tig-atiman
sa parasan?” **41** Sila miingon kaniya, “Siya magalaglag
niadtong mga walay pulod nga mga tawo sa hilabihan nga

paagi, ug unya iyang paabangan ang parasan sa uban nga mga tig-atiman ug paras, mga tawo nga mobayad sa mga ubas sa dihang mahinog na kini." **42** Si Jesus miingon kanila, "Wala ba ninyo mabasa sa kasulatan, 'Ang bato nga gisalikway sa magtutukod nahimo nga patukoranan. Kini gikan sa Ginoo, ug kini makapahibulong sa atong mga mata?' **43** Busa moingon ako kaninyo, ang gingharian sa Dios pagakuhaon gikan kaninyo ug igahatag sa usa ka nasod nga mag-atiman sa iyang mga bunga. **44** Bisan kinsa kadtong mahulog niini nga bato mabuak sa pino. Apan bisan si kinsa ang mahulogan niini, madugmok kini." **45** Sa dihang ang mga pangulong pari ug ang mga Pariseo nakadungog sa iyang sambingay, nakita nila nga siya nagsulti mahitungod kanila. **46** Apan sa dihang nangita silag paagi sa pagbutang sa ilang mga kamot ngadto kaniya, nahadlok sila sa panon sa katawhan, tungod kay ang mga tawo nagsud-ong kaniya ingon nga usa ka propeta.

22 Si Jesus misulti pag-usab ngadto kanila sa mga sambingay, nga nag-ingon, **2** "Ang gingharian sa langit sama sa usa ka hari nga naghimog usa ka kombira sa kasal alang sa iyang anak nga lalaki. **3** Nagpadala siya sa iyang mga sulugoon aron sa pagtawag niadtong dinapit aron moadto sa kombira sa kasal, apan wala sila nangabot. **4** Nagpadala na usab ang hari sa ubang sulugoon, nga nag-ingon, 'Sultihi silang dinapit, "Tan-awa, naandam ko na ang akong panihapon. Ang akong mga baka ug pinatambok nga nating mga baka naihaw na, ug naandam na ang tanang butang. Adto na sa kombira sa kasal."' **5** Apan kadtong mga tawo wala maninuod sa pagtagad sa iyang pagdapit. Milakaw ang pipila balik sa ilang kaugalingong kaumahan, ug ang uban milakaw balik ngadto sa ilang mga dapit sa pagpatigayon. **6** Gidapat sa uban ang ilang mga kamot ngadto sa mga sulugoon sa hari, gipakaulawan sila, ug gipatay sila. **7** Apan nasuko ang hari. Gipadala niya ang iyang kasundalohan, ug gipatay kadtong mga mamumuno, ug gisunog ang ilang siyudad. **8** Unya miingon siya sa iyang mga sulugoon, 'Ang kombira sa kasal naandam na, apan kadtong dinapit dili takos. **9** Busa adto sa mga kadalanan ug dapita ang daghang tawo kutob sa imong mahimo paingon sa kombira sa kasal.' **10** Milakaw ang mga sulugoon sa mga kadalanan ug gitigom ang tanang mga tawo nga ilang nakaplagan, daotan man o maayo. Busa ang tigomanan sa kasal napuno sa mga bisita. **11** Apan sa dihang miabot ang hari aron sa pagtan-aw sa mga bisita, nakita niya didto ang usa ka tawo nga wala mosul-ob sa bisting pangkasal. **12** Ang hari miingon ngadto kaniya, 'Higala, giunsa mo man pagsulod dinhi nga wala mobisti ug pangkasal?' Ug ang tawo wala makatingog. **13** Unya ang hari miingon ngadto sa mga sulugoon, 'Gapusa ang kamot ug tiil niining tawhana, ug ilabay siya didto sa gawas nga mangitngit, diin adunay paghilak ug pagkagot sa mga ngipon.' **14** Kay daghang mga tawo ang gitawag, apan diyutay ra ang gipili." **15** Unya ang mga Pariseo miadto ug naglaraw unsaon nila pagbitik si Jesus pinaagi sa iyang kaugalingong pagsulti. **16** Unya gipadala nila ngadto kaniya ang ilang mga disipulo, kauban ang mga sakop ni Herodes. Miingon sila ngadto kang Jesus, "Magtutudlo, nakabalo kami nga ikaw matinud-anon, ug nga ikaw nagtudlo sa paagi sa Dios diha sa kamatuoran. Wala ikaw manginlabot sa pahayag sa uban, ug wala ikaw nagpakitag pagpalabi taliwala sa mga tawo. **17** Busa sultihi kami, unsa ang imong hunahuna? Uyon ba kini sa balaod nga mobayad sa mga buhis ngadto kang Cesar o dili?" **18** Apan nasabtan ni Jesus ang ilang pagkadaotan ug miingon, "Nganong kamo nagasulay man kanako, kamo mga tigpakaaron-ingnon? **19** Ipakita kanako ang salapi sa buhis. "Unya sila nagdala ug usa ka dinaryo ngadto kaniya. **20** Si Jesus miingon ngadto kanila, "Kang kinsang dagway ug ngalan kini?" **21** Sila miingon ngadto kaniya, "kang Cesar." Unya si Jesus miingon ngadto kanila, "Busa ihatag kang Cesar ang mga butang nga iya kang Cesar, ug sa Dios ang mga butang nga iya sa Dios." **22** Sa dihang sila nakadungog niini, sila natingala. Unya mibiya sila kaniya ug milakaw palayo. **23** Niadtong adlawa ang pipila ka mga Saduseo miduol ngadto kaniya, kadtong nagsulti nga walay pagkabanhaw. Nangutana sila kaniya, **24** nga nag-ingon, "Magtutudlo, si Moises miingon, 'Kung ang usa ka tawo mamatay, nga wala makabaton ug mga anak, ang iyang igsoong lalaki kinahanglan nga makigminyo sa iyang asawa ug magbaton ug anak alang sa iyang igsoong lalaki.' **25** Adunay pito ka managsoon. Ang nauna nakigminyo ug unya namatay, mibiya nga walay anak. Gibilin niya ang iyang asawa ngadto sa iyang igsoong lalaki. **26** Unya ang ikaduhang igsoong lalaki naghimo sa samang butang, unya ang ikatulo, hangtod sa ikapito nga igsoon, **27** Pagkahuman nilang tanan, namatay ang babaye. **28** Karon diha sa pagkabanhaw, kang kinsang asawa siya sa pito ka managsoon? Kay silang tanan nakaangkon man kaniya." **29** Apan si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Nasayop kamo, tungod kay wala kamo masayod sa kasulatan ni sa gahom sa Dios. **30** Kay diha sa pagkabanhaw dili na sila magminyoay, ni ihatag sa kaminyoon. Hinuon, mahisama na sila sa mga anghel sa langit. **31** Apan mahitungod sa pagkabanhaw sa mga patay, wala ba ninyo mabasa unsa ang giingon kaninyo pinaagi sa Dios, nga nag-ingon, **32** 'Ako ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob'? Ang Dios dili Dios sa mga patay, apan sa mga buhi. **33** Sa dihang ang mga panon sa katawhan nakadungog niini,

natingala sila sa iyang pagpanudlo. 34 Apan sa dihang ang
mga Pariseo nakadungog nga si Jesus nagpahilom sa mga
Saduseo, naghiusa sila sa pagtigom. 35 Ang usa kanila
nga magbabalaod, nangutana kaniya ug usa ka pangutana,
aron pagsulay kaniya- 36 "Magtutudlo, unsa man ang labing
dako nga kasugoan diha sa balaod?" 37 Si Jesus miingon
kaniya, "'Kinahanglan nimong higugmaon ang Ginoo nga
imong Dios sa tibuok nimong kasingkasing, sa tibuok nimong
kalag, ug sa tibuok nimong hunahuna.' 38 Mao kini ang dako
ug nauna nga kasugoan. 39 Ug ang ikaduhang kasugoan
sama niini— 'Kinahanglan nimong higugmaon ang imong
silingan sama sa imong kaugalingon.' 40 Dinhi niining duha
ka mga kasugoan nagsukad ang tibuok balaod ug ang mga
propeta." 41 Karon samtang ang mga Pariseo nagpabilin nga
nagtigom, si Jesus nangutana kanila ug usa ka pangutana.
42 Miingon siya, "Unsa ang inyong hunahuna mahitungod
kang Cristo? Kang kinsa siyang anak?" Miingon sila kaniya,
"Ang anak ni David." 43 Si Jesus miingon kanila, "Unya
giunsa man ni David diha sa Espiritu sa pagtawag kaniya
ug Ginoo, nga nag-ingon, 44 'Ang Ginoo miingon sa akong
Ginoo, "Lingkod sa akong tuong kamot, hangtod nga akong
himuon ang imong mga kaaway nga imong tumbanan.'"?"
45 Unya kung si David nagtawag kang Cristo nga 'Ginoo',
giunsa paghimo kaniya nga anak ni David?" 46 Walay usa
nga nakahimo sa pagtubag kaniya sa usa ka pulong, ug
wala nay tawo nga nangahas sa pagpangutana kaniya sa
daghan pang mga pangutana sukad niadtong adlawa.

23 Unya nakigsulti si Jesus sa mga panon sa katawhan
ug sa iyang mga disipulo, 2 Miingon siya, "Ang mga
escriba ug ang mga Pariseo milingkod sa lingkoranan ni
Moises. 3 Busa bisan unsa ang ilang isugo kaninyo nga
buhaton, buhata kini nga mga butang ug bantayi sila. Apan
ayaw sunda ang ilang mga binuhatan, tungod kay nagasulti
sila sa mga butang apan wala sila magbuhat niini. 4 Oo,
nagapos sila sa ilang bug-at nga palas-onon nga malisod
pas-anon, ug unya gibutang nila kini sa abaga sa mga tawo.
Apan sila sa ilang kaugalingon wala molihok sa usa ka tudlo
aron pagpas-an kanila. 5 Ang tanan nilang mga binuhatan,
gibuhat nila aron makita sa mga tawo. Kay nagahimo sila
sa ilang mga filacteria nga lapad, ug gipaluagan nila ang
sidsid sa ilang mga bisti. 6 Gihiguma nila ang pinasahi
nga mga dapit diha sa mga kombira ug sa pinasahi nga
mga lingkoranan didto sa mga sinagoga, 7 ug ang pinasahi
nga mga pagtimbaya didto sa merkado, ug pagatawgon
nga 'Rabbi' sa mga tawo. 8 Apan dili kamo angay nga
pagatawgon ug'Rabbi', kay aduna lamang kamoy usa ka
magtutudlo, ug kamong tanan managsoon. 9 Ug ayaw tawga
ang tawo nga inyong amahan dinhi sa kalibotan, kay usa
lamang ang inyong Amahan, ug atua siya sa langit. 10 Ni
mopatawag kamo ug 'magtutudlo', kay aduna kamoy usa
lamang ka magtutudlo, ang Cristo. 11 Apan siya nga labing
dako kaninyo mahimo nga inyong sulugoon. 12 Si bisan
kinsa nga mopataas sa iyang kaugalingon igapaubos. Ug
bisan kinsa nga mopaubos sa iyang kaugalingon igapataas.
13 Apan alaot kamo, mga escriba ug mga Pariseo, mga
tigpakaaron-ingnon! Gitak-opan ninyo ang gingharian sa
langit batok sa katawhan. Kay wala kamo mosulod niini sa
inyong kaugalingon, ug wala usab kamo motugot niadtong
buot mosulod. 15 Alaot kamo, mga escriba ug mga Pariseo,
mga tigpakaaron-ingnon! Kay kamo milatas sa dagat ug
yuta aron sa paghimo ug usa ka kinabig. Ug sa dihang
mahimo na siya, gihimo ninyo siya nga anak sa impiyerno
sa makaduha sama kaninyo ug sa inyong kaugalingon.
(Geenna g1067) 16 Pagkaalaot ninyo, kamong mga naggiya sa
buta, kamong misulti nga, 'Si bisan kinsa nga manumpa
pinaagi sa templo, wala kini pulos. Apan si bisan kinsa nga
manumpa pinaagi sa bulawan sa templo, ginapos siya sa
iyang pagpanumpa.' 17 Kamong buta nga mga buangbuang,
hain man ang labing dako, ang bulawan, o ang templo nga
adunay bulawan nga gihalad sa Dios? 18 Ug, 'Si bisan
kinsa nga manumpa sa halaran, wala kini pulos. Apan si
bisan kinsa nga manumpa pinaagi sa gasa nga anaa niini,
ginapos siya sa iyang mga pagpanumpa.' 19 Kamo buta nga
katawhan, kay hain man ang labing dako, ang gasa, o ang
halaran nga adunay gasa nga gihalad sa Dios? 20 Busa,
siya nga nanumpa sa halaran nanumpa niini ug pinaagi sa
tanang butang nga anaa niini. 21 Ug siya nga nanumpa
sa templo nanumpa niini ug pinaagi kaniya nga nagpuyo
niini. 22 Ug siya nga nanumpa diha sa langit nanumpa
pinaagi sa trono sa Dios ug pinaagi kaniya nga naglingkod
niini. 23 Alaot kamo, mga escriba ug mga Pariseo, mga
tigpakaaron-ingnon! Kay naghatag kamo sa ikapulo sa anis,
herba buena, ug komino, apan inyong gibiyaan ang mas
bug-at nga mga butang sa balaod—katarong, kaluoy, ug
pagtuo. Apan gikinahanglan ninyo kini nga mahuman, ug dili
biyaan ang uban nga wala nahuman. 24 Kamong mga giya
sa buta, gisala ninyo ang usa ka tagnok apan nagatulon
sa usa ka kamelyo! 25 Alaot kamo, mga escriba ug mga
Pariseo, mga tigpakaaron-ingnon! Kay gihinloan ninyo ang
gawas sa baso ug sa plato, apan ang sulod nila napuno
sa pagpanglimbong ug pagpasobra. 26 Kamong buta nga
Pariseo, hinloi una ang sulod sa kupa ug sa plato, aron ang
sa gawas mahinlo usab. 27 Alaot kamo, mga escriba ug
mga Pariseo, mga tigpakaaron-ingnon! Kay sama kamo sa
ginapaputi nga mga lubnganan, nga maanindot tan-awon
sa gawas, apan ang sulod napuno sa bukog sa mga patay
nga tawo ug sa tanang mahugaw nga mga butang. 28 Sa
samang paagi, kamo usab sa panggawas makita sa mga

tawo nga matarong, apan sa sulod napuno sa pagpakaaron-ingnon ug kalapasan. **29** Alaot kamo, mga escriba ug mga Pariseo, mga tigpakaaron-ingnon! Kay inyong gitukod ang mga lubnganan sa mga propeta ug gidayandayanan ang mga lubnganan sa matarong. **30** Kamo miingon, 'Kung nabuhi kami sa adlaw sa among mga amahan, dili gayod kami moapil kanila sa pag-ula ug dugo sa mga propeta.' **31** Busa kamo nagpamatuod sa inyong kaugalingon nga kamo ang mga anak niadtong nagpatay sa mga propeta. **32** Kamo usab nagpuno sa sukdanan sa sala sa inyong mga amahan. **33** Kamo mga halas, kaliwat kamo sa mga bitin nga malala, unsaon man ninyo paglikay ang paghukom sa impiyerno? **(Geenna g1067)** **34** Busa, tan-awa, akong gipadala kaninyo ang mga propeta, maalamon nga mga tawo, ug mga escriba. Ang pipila kanila inyong pamatyon ug ilansang sa krus. Ug ang pipila kanila inyong latigohon didto sa inyong mga sinagoga ug pagagukdon gikan sa siyudad ngadto sa laing siyudad. **35** Ang sangpotanan mao nga diha kaninyo moabot ang pag-ula sa dugo sa tanang matarong didto sa kalibotan, gikan sa dugo ni Abel ang matarong hangtod sa dugo ni Zacarias nga anak ni Baraquias, nga gipatay ninyo taliwala sa balaang puloy-anan ug sa halaran. **36** Sa pagkatinuod mosulti ako kaninyo, kining tanan nga mga butang mahitabo niini nga kaliwatan. **37** Jerusalem, Jerusalem, ikaw nga mipatay sa mga propeta, ug mibato sa mga gipadala kanimo! Sa kanunay ako nangandoy nga tigumon ang imong mga anak, sama sa pagtigom sa himungaan nga manok sa iyang mga piso ilalom sa iyang mga pako, apan wala ikaw mosugot! **38** Tan-awa, ang imong balay gibiyaan kanimo nga sinalikway. **39** Kay magasulti ako kanimo, Ikaw dili na makakita kanako sukad karon, hangtod nga mosulti ka, 'Bulahan siya nga moanhi diha sa ngalan sa Ginoo.'"

24 Si Jesus migawas sa templo ug mipadayon sa iyang lakaw. Ang iyang mga disipulo miduol kaniya ug gipakita kaniya ang mga gambalay sa templo. **2** Apan mitubag siya ug miingon kanila, "Wala ba ninyo makita kining tanan nga mga butang? Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, walay usa ka bato nga mahibilin sa matag-usa nga dili pagatumpagon." **3** Samtang naglingkod siya sa Bukid sa Olibo, ang mga disipulo miduol kaniya sa tago ug miingon, "Sulithi kami, kanus-a mahitabo kini nga mga butanga? Unsa ang mahimong timailhan sa imong pagbalik ug sa kataposan sa kalibotan?" **(aiōn g165)** **4** Si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Pag-amping nga walay makapahisalaag kaninyo. **5** Kay daghan ang manganhi sa akong ngalan. Sila moingon, 'Ako mao ang Cristo' ug magagiya sa kadaghanan aron mahisalaag. **6** Makadungog kamo ug mga gubat ug mga balita sa daghang gubat. Pagbantay nga dili kamo mangahadlok, kay kining mga butanga kinahanglan nga mahitabo; apan dili pa ang kataposan. **7** Kay ang nasod mobarog batok nasod, ug gingharian batok gingharian. Adunay mga kagutom ug mga paglinog sa nagkadaiyang dapit. **8** Apan kining tanan nga mga butang mao lamang ang sinugdanan sa kasakit sa pagpanganak. **9** Unya sila motugyan kaninyo ngadto sa dakong kasakit ug mopatay kaninyo. Pagadumtan kamo sa tanang kanasoran tungod sa akong ngalan. **10** Unya daghan ang mangapandol ug magluib sa usag usa, ug magdumotanay sa usag usa. **11** Daghang mini nga mga propeta ang motungha ug mogiya sa kadaghanan aron mahisalaag. **12** Tungod kay ang kasaypanan magkadaghan, ang gugma sa kadaghanan mangabugnaw. **13** Apan siya nga molahutay hangtod sa kataposan maluwas. **14** Kining ebanghelyo sa gingharian isangyaw sa tibuok kalibotan ingon nga pagpamatuod sa tanang mga nasod. Ug unya moabot na ang kataposan. **15** Busa, sa dihang makita ninyo ang kangilngig sa pagkalaglag, nga gisulti ni propeta Daniel, nga magatindog didto sa balaang dapit (tugoti nga masabtan sa magbabasa), **16** pasagdi kadtong mga anaa sa Judea nga moikyas ngadto sa kabukiran, **17** pasagdi siya nga anaa sa ibabaw sa balay nga dili na monaog aron mokuha sa bisan unsa nga anaa sa iyang balay, **18** ug pasagdi siya nga anaa sa uma nga dili na mobalik aron sa pagkuha sa iyang kupo. **19** Apan alaot kadtong mga mabdos ug kadtong mga nagapasuso nianang mga adlawa! **20** Pag-ampo nga ang inyong pagpanaw dili mahitabo sa tingtugnaw, ni sa Adlaw nga Igpapahulay. **21** Kay adunay moabot nga dakong kasakit, ingon nga wala pa mahitabo sukad sa sinugdanan sa kalibotan hangtod karon, wala pa, ni mahitabo pag-usab. **22** Gawas kung kadtong mga adlawa mapamubo, walay unod nga maluwas. Apan tungod ug alang sa mga pinili, kadtong mga adlawa mapamubo. **23** Unya kung adunay moingon kaninyo, 'Tan-awa, ania ang Cristo!' o, 'Didto ang Cristo!' ayaw kini tuohi. **24** Kay ang mini nga mga Cristo ug mini nga mga propeta moanhi ug mopakita sa dagkong mga timailhan ug kahibulongan, nga mogiya aron mahisalaag, kung mahimo, bisan ang pinili. **25** Tan-awa, ako kamong gisultihan sa wala pa ang panahon. **26** Busa, kung sila moingon kaninyo, 'Tan-awa, ang Cristo anaa sa kamingawan,' ayaw pag-adto sa kamingawan. O, 'Tan-awa, anaa siya sa sulod sa lawak,' ayaw kini tuohi. **27** Kay ingon nga ang kilat mosidlak gikan sa sidlakan ug magapangidlap padulong sa kasadpan, ingon niana usab ang pag-abot sa Anak sa Tawo. **28** Bisan asa nga adunay patay nga mananap, didto magtapok ang mga buwitre. **29** Apan dihadiha human sa dakong kasakit niadtong mga adlawa mongitngit ang adlaw, ang bulan dili na mohatag sa iyang kahayag, mangahulog ang mga bituon gikan sa langit, ug ang mga gahom sa kalangitan mauyog. **30** Unya

motungha ang ilhanan sa Anak sa Tawo didto sa langit, ug ang tanan nga mga tribo sa kalibotan mamukpok sa ilang mga dughan. Makita nila ang Anak sa Tawo nga moabot diha sa panganod sa langit nga adunay gahom ug dakong himaya. **31** Ipadala niya ang iyang mga anghel uban sa dakong tingog sa trumpeta, ug tigomon nila ang iyang mga pinili gikan sa upat ka hangin, gikan sa usa ka tumoy sa langit ngadto sa uban. **32** Pagkat-on gikan sa igera nga kahoy. Sa dihang mohumok na ang sanga ug manalingsing ang mga dahon, makabalo kamo nga ang ting-init haduol na. **33** Busa, kung makita na ninyo kining tanan nga mga butang, masayran ninyo nga siya haduol na, sirad-i ang mga ganghaan. **34** Sa pagkatinuod ako mosulti kaninyo, nga dili mahanaw kini nga kaliwatan, hangtod nga kining tanan nga mga butang mahitabo. **35** Ang langit ug ang yuta mangahanaw, apan dili gayod mahanaw ang akong mga pulong. **36** Apan mahitungod nianang adlawa ug taknaa walay usa nga masayod, bisan ang mga anghel sa langit, ni ang Anak, apan ang Amahan lamang. **37** Sama sa mga adlaw ni Noe, ingon niana ang pag-abot sa Anak sa Tawo. **38** Kay sama niadtong mga adlawa sa wala pa ang lunop nagangaon sila ug nag-inom, nagminyoay hangtod sa adlaw nga misulod si Noe sa arka, **39** ug wala silay nahibaw-an nga bisan unsa hangtod nga miabot ang lunop ug mianod kanila — ingon niana ang pag-abot sa Anak sa Tawo. **40** Unya adunay duha ka lalaki ang anaa sa uma - ang usa pagakuhaon ug ang usa ibilin. **41** Adunay duha ka babaye nga mogaling sa galingan — ang usa pagakuhaon ug ang usa ibilin. **42** Busa pagbantay, kay wala kamo masayod sa adlaw kung kanus-a ang inyong Ginoo moabot. **43** Apan hibaloi kini, nga kung nasayran pa sa agalon sa balay unsang orasa moabot ang kawatan, mobantay gayod siya ug dili siya motugot nga masulod ang iyang balay. **44** Busa kamo kinahanglan usab nga mangandam, kay ang Anak sa Tawo moabot sa takna nga wala ninyo gidahom. **45** Busa kinsa ang matinud-anon ug maalamon nga sulugoon, nga gibutang sa iyang agalon sa iyang panimalay, aron mohatag kanila sa pagkaon sa saktong takna? **46** Bulahan ang maong sulugoon, nga makita sa iyang agalon nga nagbuhat niana sa dihang siya moabot. **47** Sa pagkatinuod mosulti ako kaninyo nga ang agalon mobutang kaniya ngadto sa tanan niyang gipanag-iyahan. **48** Apan kung ang usa ka daotan nga sulugoon moingon sa iyang kasingkasing, 'Ang akong agalon nalangan,' **49** ug mosugod sa pagpangulata sa iyang kaubang mga sulugoon, ug mokaon ug moinom uban sa mga palahubog, **50** ang agalon sa maong sulugoon moabot sa adlaw nga wala gidahom sa sulugoon, ug sa takna nga wala niya masayri. **51** Ang iyang agalon mopikas kaniya ug himoon ang iyang kapalaran sama sa mga tigpakaaron-ingnon, diin adunay pagbakho ug pagkagot sa mga ngipon.

25 Unya ang gingharian sa langit mahisama sa napulo ka mga ulay nga nagdala sa ilang mga suga ug miadto aron mosugat sa pamanhonon. **2** Ang lima kanila mga buang-buang ug ang lima maalamon. **3** Kay sa dihang ang buang-buang nga mga ulay midala sa ilang mga suga, wala sila modala ug dugang lana uban kanila. **4** Apan ang maalamon nga mga ulay midala ug mga sudlanan sa lana uban sa ilang mga suga. **5** Karon samtang ang pamanhonon nalangan, nagduka silang tanan ug nakatulog. **6** Apan sa tungang gabii adunay usa ka singgit, 'Tan-awa, ang pamanhonon! Gawas ug sugata siya.' **7** Unya kadtong tanan nga mga ulay mibangon ug mipasiga sa ilang mga suga. **8** Ang mga buang-buang miingon ngadto sa mga maalamon, 'Hatagi kami ug pipila sa inyong lana tungod kay ang among mga suga mapalong na.' **9** Apan ang mga maalamon mitubag ug miingon, 'Sanglit dili na paigo alang kanamo ug kaninyo, lakaw hinuon niadtong namaligya ug pagpalit sa pipila alang sa inyong mga kaugalingon.' **10** Samtang nangadto sila aron mamalit, miabot na ang pamanhonon, ug kadtong nakaandam mikuyog kaniya didto sa kombira sa kasal, ug ang pultahan gisirad-an. **11** Human niini miabot usab ang uban nga mga ulay ug miingon, 'Agalon, agalon, ablihi kami.' **12** Apan mitubag siya ug miingon, 'Sa pagkatinuod mosulti ako kaninyo, nga wala ako makaila kaninyo.' **13** Busa pagbantay, kay wala kamo masayod sa adlaw o sa takna. **14** Kay sama kini sa usa ka tawo nga moadto sa laing nasod. Gitawag niya ang iyang kaugalingong mga sulugoon ug gihatag ngadto kanila ang iyang katigayonan. **15** Ang usa kanila gihatagan niya ug lima ka talento, sa laing usa gihatagan niya ug duha, ug ang laing usa gihatagan niya ug usa ka talento. Ang matag-usa nakadawat sa kantidad sumala sa iyang kaugalingong katakos, ug kanang tawhana miadto na sa iyang panaw. **16** Dihadiha ang usa nga nakadawat sa lima ka talento milakaw ug nagpatigayon kanila, ug nakaangkon pa sa laing lima ka talento. **17** Sa samang paagi ang usa nga nakadawat sa duha ka talento nakaangkon ug laing duha. **18** Apan ang sulugoon nga nakadawat sa usa ka talento milakaw palayo, nagkalot ug bangag sa yuta, ug gitago ang salapi sa iyang agalon. **19** Karon pagkahuman sa taas nga panahon mibalik ang agalon niadtong mga sulugoon ug nakighusay uban kanila. **20** Ang sulugoon nga nakadawat sa lima ka talento miabot ug nagdala usab sa laing lima ka talento, miingon siya, 'Agalon, gihatagan mo ako ug lima ka talento. Tan-awa, nakabuhat pa ako ug dugang lima ka talento.' **21** Ang iyang agalon miingon kaniya, 'Maayong pagkabuhat, buotan ug matinud-anon nga sulugoon! Nagmatinud-anon ka sa pipila

ka mga butang. Tugyanan ko ikaw sa mas daghan pa nga mga butang. Sulod didto sa kalipay sa imong agalon.' **22** Ang sulugoon nga nakadawat sa duha ka talento miabot ug miingon, 'Agalon, gihatagan mo ako ug duha ka talento. Tan-awa, nakabuhat ako ug dugang pang duha ka talento.' **23** Ang iyang agalon miingon kaniya, 'Maayong pagkabuhat, buotan ug matinud-anon nga sulugoon! Nagmatinud-anon ka man sa pipila ka mga butang. Tugyanan ko ikaw sa mas daghan pa nga mga butang. Sulod didto sa kalipay sa imong agalon.' **24** Unya ang sulugoon nga nakadawat sa usa ka talento miabot ug miingon, Agalon, nasayod ako nga ikaw usa ka istrikto nga tawo. Nagaani ikaw sa wala mo gitanom, ug nagaani ka sa wala mo gisabwag. **25** Nahadlok ako, busa nagpalayo ako ug gitagoan ang imong talento sa yuta. Tan-awa, ania dinhi ang alang kanimo.' **26** Apan mitubag ang iyang agalon ug miingon kaniya, 'Daotan ka ug tapolan nga sulugoon, nasayod ka nang daan nga ako nag-ani sa wala nako gitanom ug nagaani sa wala nako gisabwag. **27** Busa gihatag mo unta ang akong salapi ngadto sa mga maninipig, ug sa akong pagbalik madawat ko unta pagbalik ang akoa uban ang ginansiya. **28** Busa kuhaa ang talento gikan kaniya ug ihatag kini ngadto sa sulugoon nga adunay napulo ka talento. **29** Kay niadtong tanan nga nakaangkon, pagahatagan pa—ug madagayaon pa gayod. Apan gikan sa tanan nga wala makaangkon sa bisan unsa nga butang, pagakuhaon bisan unsa nga anaa kaniya. **30** Ilabay ang walay pulos nga sulugoon didto sa gawas nga mangitngit, diin didto adunay paghilak ug pagkagot sa mga ngipon.' **31** Sa dihang moabot ang Anak sa Tawo diha sa iyang himaya ug ang tanang anghel uban kaniya, unya molingkod siya sa iyang mahimayaong trono. **32** Pagatigomon diha sa atubangan niya ang tanang kanasoran, ug lainon niya ang katawhan gikan sa usag-usa, ingon sa usa ka magbalantay nga molahi sa karnero gikan sa mga kanding. **33** Ibutang niya ang karnero didto sa iyang tuong kamot, apan ang mga kanding didto sa iyang wala. **34** Unya ang Hari nag-ingon niadtong atua sa iyang tuong kamot, 'Dali, kamo nga gipanalanginan sa akong Amahan, panunod sa gingharian nga giandam alang kaninyo gikan sa patukuranan sa kalibotan. **35** Kay ako gigutom ug gihatagan ako ninyo ug pagkaon; giuhaw ako ug gihatagan ako ninyo ug mainom; usa ako ka langyaw ug gipasulod ako ninyo; **36** hubo ako, ug gibistihan ako ninyo; masakiton ako ug giatiman ako ninyo; nabilanggo ako ug miadto kamo kanako.' **37** Unya ang matarong motubag ug mosulti, 'Ginoo, kanus-a man kami nakakita kanimo nga gigutom, ug gipakaon ka? O giuhaw ug gipainom ka? **38** Ug kanus-a man kami nakakita nga ikaw usa ka langyaw, ug gipasulod ka? O hubo ug gibistihan ka? **39** Ug kanus-a man kami nakakita kanimo nga nagsakit, o nabilanggo, ug miadto kanimo?' **40** Ug ang Hari motubag ug moingon ngadto kanila, 'Sa pagkatinuod mosulti ako kaninyo, kung unsa ang inyong gibuhat alang sa labing ubos sa akong kaigsoonan dinhi, gibuhat ninyo kini kanako.' **41** Unya mosulti siya niadtong atua sa iyang walang kamot, 'Palayo gikan kanako, kamong tinunglo, ngadto sa walay kataposang kalayo nga giandam alang sa daotan ug sa iyang mga anghel, **(aiōnios g166)** **42** tungod kay gigutom ako apan wala kamo mohatag kanako ug pagkaon; giuhaw ako apan wala kamo maghatag kanako ug mainom; **43** usa ako ka langyaw apan wala kamo nagpasulod kanako; hubo apan wala kamo magbisti kanako; nagsakit ug nabilanggo, apan wala kamo mag-atiman alang kanako.' **44** Unya motubag usab sila ug mosulti, 'Ginoo, kanus-a man kami nakakita nga ikaw gigutom, o giuhaw, o usa ka langyaw, o hubo, o nagbalatian, o nabilanggo, ug wala moalagad kanimo?' **45** Unya motubag siya kanila ug mosulti, 'Sa pagkatinuod mosulti ako kaninyo, unsa ang wala ninyo gibuhat alang sa mga labing ubos niini, wala ninyo gibuhat alang kanako.' **46** Moadto kini sa walay kataposan nga silot apan ang matarong didto sa kinabuhing walay kataposan." **(aiōnios g166)**

26 Miabot nga sa dihang natapos na ni Jesus kining tanan nga mga pulong, miingon siya sa iyang mga disipulo, **2** "Nasayod kamo nga human sa duha ka adlaw moabot ang adlaw sa Pagsaylo, ug ang Anak sa Tawo igatugyan aron ilansang sa krus." **3** Unya ang mga pangulong pari ug mga kadagkoan sa katawhan nagkatigom didto sa palasyo sa labawng pari, nga ginganlan ug Caifas. **4** Naghiusa silang naglaraw sa pagdakop kang Jesus sa hilom ug sa pagpatay kaniya. **5** Kay miingon sila, "Dili panahon sa pista, aron nga dili magsugod ang kagubot taliwala sa katawhan." **6** Karon samtang si Jesus anaa sa Betania sa balay ni Simon nga sanglahon, **7** samtang nagsandig siya sa kan-anan, ang usa ka babaye miduol kaniya nga adunay usa ka alabastro nga tibod sa mahalon nga pahumot, ug gibubo niya kini didto sa iyang ulo. **8** Apan sa dihang nakakita niini ang iyang mga disipulo, nasuko sila ug miingon, "Unsa man ang hinungdan niining pag-usik-usik? **9** Mahimo pa unta kining ibaligya sa dako nga kantidad ug ihatag ngadto sa mga kabos." **10** Apan si Jesus, nga nasayod niini, miingon kanila, "Nganong ginasamok man ninyo kining babaye? Kay gibuhat niya ang matahom nga butang alang kanako. **11** Kanunay ninyong gikauban ang mga kabos, apan dili ninyo ako makauban sa kanunay. **12** Kay sa dihang gibubo niya kining pahumot sa akong lawas, gibuhat niya kini alang sa akong lubong. **13** Sa pagkatinuod moingon ako kaninyo, bisan asa mawali kining ebanghelyo sa tibuok kalibotan, kung unsa man ang nabuhat niini nga babaye masulti usab sa paghinumdom kaniya." **14** Unya ang usa sa napulog duha, nga ginganlan

ug Judas Iskariote, miadto sa mga pangulong pari **15** ug miingon, “Unsa man ang andam ninyong ihatag kanako aron sa pagtugyan kaniya nganha kaninyo?” Nagtimbang sila ug 30 kabuok nga plata alang kaniya. **16** Sukad niadtong taknaa nangita siya ug kahigayonan sa pagtugyan kaniya ngadto kanila. **17** Karon sa unang adlaw sa tinapay nga walay igpapatubo ang mga disipulo miduol kang Jesus ug miingon, “Diin mo man kami buot mangandam alang sa pagkaon nimo sa Pagsaylo nga panihapon?” **18** Miingon siya, “Adtoa ang usa ka tawo didto sa siyudad ug sultihi siya, 'Ang Magtutudlo nag-ingon, “Ang akong panahon haduol na. Pagabuhaton nako ang Pagsaylo dinhi sa imong balay kauban ang akong mga disipulo.” **19** Gibuhat sa mga disipulo ang gitugon ni Jesus, ug giandam nila ang pagkaon sa Pagsaylo. **20** Sa dihang miabot na ang kagabhion, milingkod siya aron mokaon kauban ang napulo ug duha ka mga disipulo. **21** Samtang nangaon sila, miingon siya, “Sa pagkatinuod moingon ako kaninyo nga ang usa kaninyo magluib kanako.” **22** Nagmasulub-on sila, ug ang matag usa nagsugod sa pagpangutana kaniya, “Sigurado nga dili ako, Ginoo?” **23** Mitubag siya, “Ang usa nga magtuslob sa iyang kamot uban kanako sa panaksan mao ang magbudhi kanako. **24** Molakaw ang Anak sa Tawo, sama sa nahisulat mahitungod kaniya. Apan alaot kanang tawhana nga pinaagi kaniya ang Anak sa Tawo budhian! Mas maayo alang nianang tawhana kung wala na lamang siya natawo.” **25** Si Judas, nga mao ang magbudhi kaniya miingon, “Ako ba kana, Rabbi?” Miingon siya kaniya, “Giingon mo na kini sa imong kaugalingon.” **26** Samtang nangaon sila, gikuha ni Jesus ang tinapay, gipanalanginan kini, ug gipikaspikas kini. Gihatag niya kini sa mga disipulo ug miingon, “Dawata, ug kaona. Mao kini ang akong lawas.” **27** Gikuha niya ang usa ka kopa ug naghatag ug pagpasalamat, ug gihatag kini kanila ug miingon, “Inom niini, kamong tanan. **28** Kay mao kini ang akong dugo sa pakigsaad nga ibubo sa kadaghanan alang sa kapasayloan sa mga sala. **29** Apan moingon ako kaninyo, dili na ako makainom pag-usab niining bunga sa paras, hangtod sa adlaw dihang moinom ako niini nga bag-o uban kaninyo didto sa gingharian sa akong Amahan.” **30** Sa dihang miawit sila ug mga alawiton, miadto sila sa Bungtod sa mga Olibo. **31** Unya si Jesus miingon kanila, “Kamong tanan karong gabhiona mabungkag tungod kanako, kay nahisulat kini, 'Pagabunalan ko ang magbalantay ug ang karnero sa panon magkatibulaag.' **32** Apan human sa akong pagkabanhaw, mag-una ako kaninyo didto sa Galilea.” **33** Apan si Pedro miingon kaniya, “Bisan kung ang tanan mopalayo tungod kanimo, dili ako mopalayo.” **34** Si Jesus miingon kaniya, “Sa pagkatinuod moingon ako kanimo, niini gayong gabhiona sa dili pa motuktugaok ang manok, ilimod mo ako sa makatulo ka higayon.” **35** Si Pedro miingon kaniya, “Bisan pa kung mamatay ako uban kanimo, dili ko ikaw ilimod.” Ug ang tanang mga disipulo misulti sa samang butang. **36** Unya si Jesus miadto uban kanila sa dapit nga gitawag ug Getsemane ug miingon sa iyang mga disipulo, “Lingkod dinhi samtang moadto ako didto aron moampo.” **37** Gidala niya si Pedro ug ang duha ka anak nga lalaki ni Zebedeo uban kaniya ug nagsugod sila sa pagkamasulub-on ug naguol. **38** Unya miingon siya kanila, “Ang akong kalag nagsubo gayod, bisan hangtod sa kamatayon. Pabilin dinhi ug pagtukaw uban kanako.” **39** Miadto siya sa unahan, mihapa, ug nag-ampo. Miingon siya, “Amahan ko, kung mahimo, tugoti kining kopa nga mosaylo gikan kanako. Apan, dili ang akong pagbuot, kondili ang imong pagbuot.” **40** Miadto siya sa iyang mga disipulo ug nakaplagan nga nangatulog sila, ug miingon siya kang Pedro, “Unsa, dili ba kamo makatukaw uban kanako bisan sa usa lamang ka oras? **41** Pagtukaw ug pag-ampo nga dili kamo madala ngadto sa tintasyon. Andam gayod ang espiritu, apan huyang ang unod.” **42** Mipalayo siya sa ikaduhang higayon ug miampo, miingon siya, “Amahan ko, kung kini dili mosaylo gawas kung imnon ko kini, ang imong kabubut-on maoy matuman.” **43** Mibalik na usab siya ug nakaplagan nga nangatulog sila, kay nagbug-at na ang ilang mga mata. **44** Unya gibiyaan niya sila pag-usab ug mipalayo. Nag-ampo siya sa ikatulo nga higayon ug gisulti ang sama nga mga pulong. **45** Unya miadto si Jesus sa mga disipulo ug miingon ngadto kanila, “Natulog ba gihapon kamo ug nagpahulay? Tan-awa, ang takna ania na, ug gibudhian na ang Anak sa Tawo ngadto sa kamot sa mga makasasala. **46** Tindog, manglakaw na kita. Tan-awa, ang usa nga maoy magbudhi kanako haduol na.” **47** Samtang nagsulti pa siya, si Judas, ang usa sa napulo ug duha, miabot. Ang dakong panon sa katawhan miabot uban kaniya gikan sa pangulong pari ug mga kadagkoan sa katawhan. Miabot sila uban ang mga espada ug mga bunal. **48** Karon ang tawo nga maoy mobudhi kang Jesus naghatag kanila ug ilhanan, nga nag-ingon, “Kung si kinsa ang akong halokan, siya na kana. Dakpa siya.” **49** Dihadiha miduol siya kang Jesus ug miingon, “Kumusta, Rabbi!” Ug gihalokan niya siya. **50** Si Jesus miingon kaniya, “Higala, buhata ang imong gianhi dinhi nga buhaton.” Unya miduol sila, gigunitan si Jesus, ug gidakop siya. **51** Tan-awa, ang usa niadtong kauban ni Jesus mituy-od sa iyang kamot, mihulbot sa iyang espada, ug mitigbas sa sulugoon sa labawng pari, ug naputol ang iyang dalunggan. **52** Unya miingon si Jesus kaniya, “Ibalik ang imong espada sa iyang butanganan, kay ang tanan niadtong naghulbot sa espada mahanaw pinaagi sa espada. **53** Naghunahuna ka ba nga dili ako makatawag sa akong Amahan, ug mopadala siya kanako ug labaw pa sa

napulo ug duha ka panon sa mga anghel? **54** Apan unsaon unya pagkatuman sa kasulatan, kinahanglan nga mahitabo gayod kini?" **55** Niadtong taknaa miingon si Jesus ngadto sa panon sa katawhan, "Migawas ba kamo uban sa mga espada ug mga bunal aron sa pagdakop kanako sama sa usa ka tulisan? Naglingkod ako matag adlaw didto sa templo ug nagtudlo, ug wala ninyo ako dakpa. **56** Apan kining tanan mahitabo aron nga ang mga sinulat sa mga propeta matuman." Unya ang tanang mga disipulo mibiya kaniya ug mipalayo. **57** Kadtong nagdakop kang Jesus nangulo kaniya palayo didto kang Caifas ang labawng pari, diin ang mga eskriba ug ang mga kadagkoan naghiusa pagtigom. **58** Apan si Pedro nagsunod kaniya sa halayo lamang didto sa hawanan sa labawng pari. Miadto siya sa sulod ug milingkod uban sa mga guwardiya aron makita ang mahitabo. **59** Karon ang mga pangulong pari ug ang tibuok Konseho nangita ug mga bakak nga pagpamatuod batok kang Jesus, aron nga mabutang nila siya sa kamatayon. **60** Apan wala gayod silay nakaplagan nga bisan unsa, bisan tuod daghang mga mini nga mga tigpamatuod ang miadto sa atubangan. Apan sa kadugayan adunay duha nga miadto sa atubangan **61** ug miingon, "Kining tawhana miingon, 'Makahimo ako sa pagguba sa templo sa Dios ug tukoron kini pag-usab sulod sa tulo ka adlaw.'" **62** Ang labawng pari mitindog ug miingon kaniya, "Wala ka bay itubag? Unsa man kining ginapamatud-an nila batok kanimo?" **63** Apan naghilom lamang si Jesus. Ang labawng pari miingon kaniya, "Gimandoan ko ikaw pinaagi sa buhi nga Dios, sultihi kami kung ikaw ba ang Cristo, ang Anak sa Dios." **64** Mitubag si Jesus, "Giingon mo na kini sa imong kaugalingon. Apan sultihan ko ikaw, sukad karon makakita na kamo sa Anak sa Tawo nga molingkod sa tuong kamot sa Gahom, ug moanhi ibabaw sa mga panganod sa langit." **65** Unya ang labawng pari migisi sa iyang mga bisti ug miingon, "Nagsulti siya ug pagpasipala! Nganong nanginahanglan pa man kita ug mga saksi? Tan-awa, nadungog na ninyo karon ang pagpasipala. **66** Unsa man ang inyong hunahuna?" Mitubag sila ug miingon, "Angay siya sa kamatayon." **67** Unya giluwaan nila ang iyang dagway ug gikulata siya, ug gihapak siya sa palad sa ilang mga kamot, **68** ug miingon, "Tagnaa kami, ikaw nga Cristo. Kinsa man kadtong mihapak kanimo?" **69** Karon si Pedro naglingkod sa gawas sa hawanan, ug ang usa ka sulugoon nga babaye miduol kaniya ug miingon, "Kauban ka usab ni Jesus nga taga-Galilea." **70** Apan gilimod niya kini sa atubangan nilang tanan, nga nag-ingon, "Wala ako masayod kung unsa ang inyong gipanulti." **71** Sa dihang migawas siya ngadto sa ganghaan, ang laing sulugoon nga babaye nakakita kaniya ug miingon niadtong anaa didto, "Kining tawhana kauban usab ni Jesus nga taga-Nazaret." **72** Ug milimod na usab siya uban sa panumpa, "Wala ako makaila nianang tawhana." **73** Pagkataodtaod kadtong mga nanagtindog miduol ug miingon kang Pedro, "Sigurado nga ikaw usab usa kanila, kay ang imong paagi sa pagsulti maoy nagpaila kanimo." **74** Unya nagsugod na siya sa pagpanunglo ug nanumpa, "Wala ako makaila nianang tawhana," ug dihadiha mituktugaok ang manok. **75** Nahinumdoman ni Pedro ang mga pulong nga giingon ni Jesus, "Sa dili pa motuktogaok ang manok ilimod mo ako sa makatulong higayon." Ug miadto siya sa gawas ug mihilak sa hilabihan gayod.

27 Karon sa dihang miabot na ang kabuntagon, ang tanang pangulong pari ug mga kadaagkoan sa mga katawhan naglaraw batok kang Jesus aron patyon siya. **2** Gigapos nila siya, gidala palayo, ug gitugyan siya kang Pilato nga gobernador. **3** Unya sa dihang si Judas, nga nagbudhi kaniya, nakakita nga si Jesus gihukman na, nagbasol siya ug gibalik ang 30 kabuok plata nga salapi ngadto sa mga pangulong pari ug mga kadagkoan, **4** ug miingon, "Nakasala ako pinaagi sa pagbudhi sa dugo nga walay sala." Apan miingon sila, "Unsay labot namo? Tan-awa kana sa imong kaugalingon." **5** Unya gilabay niya ang mga plata nga salapi didto sa templo, ug mipahawa, migawas ug gibitay ang iyang kaugalingon. **6** Gipamunit sa mga pangulong pari ang mga plata nga salapi ug miingon, "Supak kini sa balaod nga isagol ngadto sa panudlanan, tungod kay kini bayad sa dugo." **7** Naghisgot sila niining butanga ug uban sa maong salapi gipalit nila ang Uma sa Magkukulon aron kalubngan sa mga dumuduong. **8** Kay mao kini ang hinungdan nga kining umaha gitawag nga, "Ang uma sa dugo" hangtod karong adlawa. **9** Unya kadtong gisulti pinaagi kang Jeremias nga usa ka propeta natuman, nga nag-ingon, "Gikuha nila ang 30 kabuok nga plata nga salapi, ang bili nga gibutang kaniya sa mga tawo sa Israel, **10** ug gihatag nila kini alang sa uma sa magkukulon, ingon sa gimando sa Ginoo kanako." **11** Karon si Jesus mitindog atubangan sa gobernador, ug ang gobernador nangutana kaniya, "Ikaw ba ang hari sa mga Judio?" Si Jesus mitubag kaniya, "Gipamulong mo na." **12** Apan sa dihang gisumbong na siya sa mga pangulong pari ug mga kadagkoan, wala siya motubag. **13** Unya si Pilato nagsulti kaniya, "Wala mo ba nadungog ang mga sumbong batok kanimo?" **14** Apan wala siya motubag bisan usa ka pulong, busa ang gobernador nahibulong pag-ayo. **15** Karon diha sa kasaulogan, nabatasan kini sa gobernador nga magpagawas ug usa ka binilanggo nga napilian sa panon sa katawhan. **16** Nianang higayona aduna silay mangtas nga binilanggo nga ginganlan ug Barabas. **17** Busa sa dihang nagkatigom na sila, si Pilato nagsulti ngadto kanila, "Kinsa man ang buot ninyo nga akong buhian alang kaninyo? Si

Barabas ba, o si Jesus nga gitawag ug Cristo?" 18 Tungod
kay nasayod siya nga gitugyan nila siya tungod sa kasina. 19
Samtang naglingkod siya didto sa lingkoranan sa hukmanan,
ang iyang asawa nagpadala ug pulong ngadto kaniya ug
miingon, "Dili ka manghilabot nianang walay sala nga tawo.
Kay dako ang akong pag-antos karong adlawa diha sa
damgo tungod kaniya." 20 Karon ang mga pangulong pari
ug ang mga kadagkoan nagdani sa panon sa katawhan
nga pangayoon si Barabas, ug patyon si Jesus. 21 Ang
gobernador nangutana kanila, "Kinsa ba sa duha ang buot
ninyo nga akong buhian alang kaninyo?" Misulti sila, "Si
Barabas." 22 Nagsulti si Pilato kanila, "Unsa ba ang akong
pagabuhaton kang Jesus nga gitawag nga Cristo?" Silang
tanan nagtubag, "Ilansang siya sa krus." 23 Ug misulti
siya, "Ngano, unsa nga sayop ang iyang nabuhat?" Apan
misinggit pa sila sa makusog, "Ilansang siya sa krus." 24
Busa sa dihang nakita ni Pilato nga wala na siyay mabuhat
bisan unsa, apan nagsugod hinuon ang kasamok, nagkuha
siya ug tubig, nanghugas sa iyang mga kamot atubangan
sa panon sa katawhan, ug misulti, "Wala akoy sala sa
dugo niining walay sala nga tawo. Tan-awa kini sa inyong
kaugalingon." 25 Ang tanang tawo misulti, "Hinaot nga ang
iyang dugo maanaa kanamo ug sa among mga anak." 26
Unya gibuhian niya si Barabas ngadto kanila, apan iyang
gilatos si Jesus ug gitugyan aron ilansang siya sa krus.
27 Unya gikuha sa mga sundalo sa gobernador si Jesus
ngadto sa Praetorium ug gitigom ang tibuok kasundalohan.
28 Gihuboan nila siya ug gisul-oban ug dagtom pula nga
kupo. 29 Unya nagbuhat sila ug tunokong purongpurong ug
gibutang kini sa iyang ulo, ug sungkod sa iyang tuo nga
kamot. Nagluhod sila sa iyang atubangan ug nagbiaybiay
kaniya, nga nag-ingon, "Ibayaw, ang Hari sa mga Judio!" 30
Ug giluwaan nila siya, ug gikuha ang sungkod ug gibunalan
siya sa ulo. 31 Sa dihang gibiaybiay na nila siya, gihubo nila
ang kupo kaniya ug gisul-ob ang iyang kaugalingong mga
bisti, ug gidala siya palayo aron ilansang na siya sa krus. 32
Sa dihang migawas na sila, nakita nila ang tawo nga gikan
sa Cyrene nga ginganlan ug Simon, nga gipugos nila sa
pagkuyog kanila aron makahimo sa pagpas-an sa iyang
krus. 33 Miabot sila sa dapit nga ginganlan ug Golgota,
nga nagpasabot, "Ang Dapit sa Bagolbagol." 34 Gihatagan
nila siya ug ilimnon nga may sagol apdo. Apan sa dihang
gitilawan niya kini, wala niya giinom. 35 Sa dihang gilansang
na nila siya, gibahinbahin nila ang iyang mga bisti pinaagi
sa pagripa. 36 Ug nanglingkod sila ug nagtan-aw kaniya.
37 Ibabaw sa iyang ulo nagbutang sila ug sumbong batok
kaniya nga mabasa, "Mao kini si Jesus, ang hari sa mga
Judio." 38 Ang duha ka tulisan gilansang uban kaniya, ang
usa anaa sa iyang tuo ug ang usa anaa sa iyang wala.
39 Kadtong mangagi nagbugalbugal kaniya, maglingolingo
sa ilang mga ulo 40 ug nag-ingon, "Ikaw nga moguba sa
templo ug motukod niini pag-usab sulod sa tulo ka adlaw,
luwasa ang imong kaugalingon! Kung ikaw ang Anak sa
Dios, kanaog gikan sa krus!" 41 Sa samang paagi ang mga
pangulong pari nagbiaybiay kaniya, uban ang mga escriba
ug mga kadagkoan, ug miingon, 42 "Nagluwas siya sa uban,
apan dili niya maluwas ang iyang kaugalingon. Siya mao
ang Hari sa Israel. Pasagdi siyang monaog sa krus, ug unya
motuo kami kaniya. 43 Nagsalig siya sa Dios. Pasagdi ang
Dios nga maoy moluwas kaniya karon kung pagbuot niya,
tungod kay miingon siya, 'Ako ang Anak sa Dios.'" 44 Ug ang
mga tulisan nga gilansang sa krus uban kaniya misulti usab
sa samang pagtamay kaniya. 45 Karon gikan sa ikaunom
nga takna ang kangitngit miabot sa tibuok yuta hangtod sa
ika-siyam nga takna. 46 Sa pag-abot na sa ika-siyam nga
takna, misinggit si Jesus uban ang kusog nga tingog ug
miingon, "Eli, Eli, lama sabachthani?" nga nagkahulogan,
"Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaan mo man ako?" 47 Sa
dihang nadungog kini sa pipila niadtong nagtindog didto,
miingon sila, "Nagtawag siya kang Elias." 48 Dihadiha ang
usa kanila midagan ug nagkuha ug espongha, gipuno kini sa
suka, gibutang sa usa ka bagakay nga sungkod, ug gihatag
kini kaniya aron imnon. 49 Ang uban kanila miingon, "Biyai
siya nga mag-inusara. Tan-awon nato kung si Elias moabot
aron sa pagluwas kaniya." 50 Unya si Jesus misinggit
pag-usab uban ang kusog nga tingog ug nagtugyan sa
iyang espiritu. 51 Tan-awa, ang kurtina sa templo nagisi sa
makaduha gikan sa taas hangtod sa ubos. Ug nauyog ang
kalibotan, ug nangabuak ang mga bato. 52 Nangaabli ang
mga lubnganan, ug ang mga lawas sa daghang mga balaan
nga mga tawo nga nangatulog gibangon. 53 Migawas sila
sa mga lubnganan human sa iyang pagkabanhaw, misulod
sa balaang siyudad, ug nagpakita sa daghan. 54 Karon
sa dihang ang kapitan sa kasundalohan ug kadtong mga
nagbantay kang Jesus nakakita sa linog ug sa mga butang
nga nahitabo, nangahadlok sila pag-ayo ug miingon, "Tinuod
gayod nga Anak kini sa Dios." 55 Ang daghang mga babaye
nga nagsunod kang Jesus gikan sa Galilea nga nag-atiman
kaniya anaa didto naglantaw sa halayo. 56 Uban kanila
si Maria Magdalena, si Maria nga inahan ni Santiago ug
ni Jose, ug ang inahan sa mga anak ni Zebedee. 57 Sa
pagkagabii na, miabot ang adunahan nga tawo gikan sa
Arimatea, nga ginganlan ug Jose, nga usa usab ka disipulo
ni Jesus. 58 Miduol siya kang Pilato ug gipangayo ang
lawas ni Jesus. Unya si Pilato nagmando aron ihatag kini
kaniya. 59 Gikuha ni Jose ang lawas, giputos kini ug hinlo
nga linong panapton, 60 ug gibutang kini sa kaugalingon
niyang bag-o nga lubnganan nga iyang gitabas ngadto sa

bato. Unya giligid niya ang usa ka dakong bato ngadto sa pultahan sa lubnganan ug milakaw. **61** Atua didto si Maria Magdalena ug ang usa pa ka Maria, nga naglingkod atbang sa lubnganan. **62** Sa pagkasunod adlaw, nga mao ang adlaw human ang Pagpangandam, ang mga pangulong pari ug ang mga Pariseo nagtigom kauban ni Pilato. **63** Miingon sila, “Sir, nahinumduman namo nga sa dihang buhi pa ang malimbongon, siya miingon, 'Pagkahuman sa tulo ka adlaw mabanhaw ako pag-usab.' **64** Busa pagsugo nga ang lubnganan bantayan gayod hangtod sa tulo ka adlaw. Kay kung dili ang iyang mga disipulo moadto ug kawaton siya ug moingon sa katawhan nga, 'Nabanhaw siya gikan sa mga patay.' Ug ang ulahi nga paglingla mahimong mas labaw pa kaysa nahiuna.” **65** Si Pilato miingon kanila, “Pagkuha ug guwardiya. Lakaw ug bantayi kini pag-ayo.” **66** Busa miadto sila ug gibantayan pag-ayo ang lubnganan, gisilyohan ang bato ug gibutangan ug guwardiya.

28 Karon paglabay sa Adlaw nga Igpapahulay, samtang nagbanagbanag na padulong sa unang adlaw sa semana, si Maria Magdalena ug ang laing Maria miabot aron motan-aw sa lubnganan. **2** Tan-awa, adunay kusog nga linog, kay ang anghel sa Ginoo mikanaog gikan sa langit, miabot ug giligid ang bato, ug milingkod niini. **3** Ang iyang panagway sama sa kilat, ug ang iyang bisti sama ka puti sa nieve. **4** Ang mga guwardiya nangurog sa kahadlok ug nahimong sama sa patay nga mga tawo. **5** Ang anghel mitubag sa mga babaye ug miingon kanila, “Ayaw kahadlok, kay nasayod ako nga nangita kamo kang Jesus, nga gilansang sa krus. **6** Wala na siya dinhi, apan nabanhaw na sama sa iyang giingon. Dali ug tan-awa ang dapit diin ang Ginoo mihigda. **7** Lakaw pagdali ug sultihi ang iyang mga disipulo, 'Nabanhaw siya gikan sa mga patay. Tan-awa, moadto siya una kaninyo sa Galilea. Didto makita ninyo siya.' Tan-awa, giingnan ko na kamo.” **8** Ang mga babaye mibiya pagdali sa lubnganan uban sa kahadlok ug dakong kalipay, ug midagan aron sultihan ang iyang mga disipulo. **9** Tan-awa, si Jesus mitagbo kanila ug miingon, “Tanang pagdayeg.” Ang mga babaye miduol, migunit sa iyang tiil, ug misimba kaniya. **10** Unya miingon si Jesus kanila, “Ayaw kahadlok. Lakaw ug sultihi ang akong mga igsoon nga mobiya paingon sa Galilea. Makita nila ako didto.” **11** Karon samtang nagpadulong ang mga babaye, tan-awa, ang pipila ka mga guwardiya miadto sa siyudad ug gisultihan ang mga pangulong pari sa tanan nga nahitabo. **12** Sa dihang ang mga pari nakigtagbo sa mga kadagkoan ug naghisgot sa maong panghitabo uban kanila, gihatagan nila sa dakong kantidad nga salapi ang mga sundalo **13** ug giingnan sila, “Ingna ang uban, 'ang mga disipulo ni Jesus miabot sa kagabhion ug mikawat sa iyang lawas samtang nangatulog kami.' **14** Kung kining maong balita makaabot ngadto sa gobernador, danihon namo siya ug kuhaon ang bisan unsang kabalaka gikan kaninyo.” **15** Busa gikuha sa mga sundalo ang salapi ug gibuhat ang gitugon kanila. Kining maong balita mikaylap taliwala sa mga Judio ug nagpadayon hangtod karong adlawa. **16** Apan ang napulo ug usa ka mga disipulo nangadto sa Galilea, ngadto sa bukid nga giingon ni Jesus kanila. **17** Sa dihang nakita nila siya, gisimba nila siya, apan ang pipila nagduhaduha. **18** Si Jesus miduol kanila ug nakigsulti kanila ug miingon, “Ang tanang kagahom gihatag kanako sa langit ug sa yuta. **19** Busa panglakaw kamo ug paghimo ug mga disipulo sa tanang kanasoran. Bawtismohi sila sa ngalan sa Amahan, sa Anak, ug sa Balaang Espiritu. **20** Tudloi sila sa pagtuman sa tanang butang nga akong gisugo kaninyo. Ug tan-awa, ako mag-uban kaninyo sa kanunay, bisan sa kataposan sa kalibotan.” **(aiōn g165)**

Marcos

1 Mao kini ang sinugdanan sa ebanghelyo ni Jesu-Cristo,
ang Anak sa Dios. **2** Ingon sa nahisulat sa Isaias ang
propeta, “Tan-awa, akong ipadala ang akong mensahero
sa imong atubangan, ang usa nga moandam sa imong
agianan. **3** “Ang tingog sa usa ka tawo nagtawag ngadto
sa kamingawan, 'Himoa nga andam ang dalan sa Ginoo,
Himoa ang iyang agianan nga tul-id.'” **4** Sa pag-abot ni
Juan, siya nangbawtismo didto sa kamingawan ug nagwali
sa pagbawtismo sa paghinulsol alang sa kapasayloan sa
mga sala. **5** Ang tanang nasod sa Judea ug ang tanang
mga tawo sa Jerusalem miadto kaniya. Sila gibawtismohan
pinaagi kaniya didto sa Suba sa Jordan, samtang nagsugid
sila sa ilang mga sala. **6** Nagsul-ob si Juan ug sapot nga
balahibo sa kamelyo, aduna siyay panit nga bakos sa iyang
hawak, ug mikaon siya ug mga dulon ug ihalas nga dugos.
7 Nagwali siya ug nag-ingon, “Ang usa ka tawo moabot
sunod kanako nga mas gamhanan pa kay kanako, ug dili
ako takos bisan pa sa pagyukbo aron sa paghubad sa hikot
sa iyang sandalyas. **8** Ako magabawtismo kaninyo sa tubig,
apan siya magabawtismo kaninyo sa Balaang Espiritu.” **9**
Nahitabo niadtong mga adlawa nga si Jesus niabot gikan sa
Nazaret sa Galilea, ug siya gibawtismohan pinaagi ni Juan
didto sa Suba sa Jordan. **10** Sa nihaw-as na si Jesus sa
tubig, nakita niya ang kalangitan nga naabli ug ang Espiritu
mikunsad kaniya sama sa salampati, **11** samtang ang tingog
migawas sa kalangitan, “Ikaw ang akong pinalanggang anak.
Nahimuot kaayo ako kanimo.” **12** Unya ang Espiritu diha-diha
nagpugos kaniya sa pagpagawas ngadto sa kamingawan.
13 Siya atua sa kamingawan sa 40 ka mga adlaw, ug siya
gitintal ni Satanas. Uban siya sa mga ihalas nga mga
mananap, ug ang mga anghel nag-alagad sa iyang mga
gikinahanglan. **14** Karon human gidakop si Juan, si Jesus
niabot ngadto sa Galilea ug gimantala ang ebanghelyo sa
Dios, **15** ug nag-ingon, “Ang takna natuman na, ug ang
gingharian sa Dios haduol na. Paghinulsol ug tuohi ang
ebanghelyo.” **16** Ug paglabay sa daplin sa dagat sa Galilea,
nakita niya si Simon ug Andres ang igsoong lalaki ni Simon
nga nag-itsa sa pukot ngadto sa dagat, kay sila mangingisda
man. **17** Si Jesus miingon kanila, “Sunod kanako, ug himoon
ko kamo nga mangingisda sa mga tawo.” **18** Diha-diha ilang
gibiyaan ang ilang mga pukot ug misunod kaniya. **19** Sa
paglakaw ni Jesus sa unahan, nakita niya si Santiago ang
anak nga lalaki ni Sebedeo ug si Juan ang iyahang igsoon
nga lalaki; atua sila sa balangay nga nanagtapak sa mga
pukot. **20** Gitawag dayon niya sila; gibiyaan nila ang ilang
amahan nga si Sebedeo sa balangay kauban ang sinuholan
nga mga sulugoon, ug misunod sila kaniya. **21** Ug sa pag-
adto sa Capernaum, diha-diha sa Adlaw nga Igpapahulay
misulod siya sa sinagoga ug nanudlo. **22** Nahibulong sila sa
iyang pagtulon-an, tungod kay siya nagtudlo kanila ingon sa
usa nga adunay katungod ug dili sama sa mga manunulat
sa balaod. **23** Unya didto sa ilang sinagoga may usa ka
tawo nga adunay dili hinlo nga espiritu. Misinggit siya, **24**
“Unsay mahimo namo kanimo, Jesus nga taga-Nazaret?
Mianhi ka ba aron sa pagdaot kanamo? Nasayod ako kung
si kinsa ka. Ikaw ang usa nga Balaan sa Dios!” **25** Gibadlong
ni Jesus ang demonyo ug miingon, “Paghilom ug gawas
diha kaniya!” **26** Pagkahuman ang dili hinlo nga espiritu
nagpalukapa kaniya, ang dili hinlo nga espiritu misinggit
uban sa kusog nga tingog ug migawas gikan kaniya. **27** Ang
tanang tawo nangahibulong, busa nagpangutan-anay sila
sa usag-usa, “Unsa kini? Usa ka bag-o nga pagtulon-an
nga adunay kagahom! Iyang gimandoan bisan ang dili hinlo
nga mga espiritu, ug sila mituo kaniya.” **28** Diha-diha ang
mga balita mahitungod kaniya migawas bisan asa ngadto
sa tanang rehiyon nga nakapalibot sa Galilea. **29** Diha-
diha pagkahuman nila ug biya sa sinagoga, miadto sila sa
balay ni Simon ug Andres, uban kang Santiago ug Juan. **30**
Karon ang ugangang babaye ni Simon naghigda tungod sa
sakit nga hilanat. Diha-diha dayon ilang gisultihan si Jesus
mahitungod kaniya. **31** Busa miadto siya, gigunitan niya ang
kamot, ug gipatindog niya; ang hilanat mibiya kaniya, ug
siya nagsugod sa pag-alagad kanila. **32** Sa dihang gabii na,
human misalop ang adlaw, ilang gidala ngadto kaniya ang
tanang mga masakiton o gisudlan ug mga demonyo. **33** Ang
tibuok siyudad nagtapok tanan sa pultahan. **34** Giayo niya
ang daghang mga masakiton uban sa mga nagkalain-laing
mga balatian, ug gihinginlan ang daghang mga demonyo.
Apan wala niya tugoti ang mga demonyo sa pagsugilon
tungod kay sila nakaila kaniya. **35** Sayo kaayo siya nibangon
samtang ngitngit pa; mibiya siya ug miadto sa awaaw nga
dapit, ug nag-ampo siya didto. **36** Si Simon ug kadtong uban
niya nangita kaniya. **37** Ila siyang nakaplagan, ug miingon
sila ngadto kaniya, “Ang tanan nangita kanimo.” **38** Miingon
siya, “Moadto kita sa laing dapit, gawas ngadto sa palibot
sa lungsod, aron ako magwali usab didto. Mao kana ang
akong gianhi dinhi aron sa pagbuhat.” **39** Miadto siya sa
tibuok Galilea, nagwali siya didto sa ilang mga sinagoga ug
iyang gihinginlan ang mga demonyo. **40** Usa ka sanglahon
ang miadto kaniya; siya nagpakiluoy kaniya samtang siya
nagluhod. Siya miingon kaniya, “Kung buot nimo, mamahimo
mo akong hinloan.” **41** Mibati ug kaluoy, gituy-od ni Jesus
ang iyang kamot ug gihikap siya, nga nag-ingon ngadto
kaniya, “Buot ako. Mahinlo ka.” **42** Diha-diha ang sangla
mibiya kaniya, ug nahimo siya nga hinlo. **43** Si Jesus higpit
nga nagpasidaan kaniya ug gipadala dayon siya sa layo,

44 miingon si Jesus ngadto kaniya, “Siguroha nga dili ka
manugilon ngadto sa uban, apan lakaw, ipakita ang imong
kaugalingon ngadto sa pari, ug ihalad ang mga butang
alang sa imong pagkahinlo nga gimando ni Moises, isip
pagpamatuod ngadto kanila.” 45 Apan migawas siya ug
nagsugod sa pagsulti sa tanan. Ang tawo nagpakuyanap
pag-ayo sa pulong mao nga si Jesus dili na gawasnon sa
pag-adto sa mga lungsod; kinahanglan siya nga magpabilin
didto sa kamingawan nga mga dapit aron ang mga tawo mo-
adto kaniya gikan sa bisan asa.

2 Sa dihang mibalik si Jesus sa Capernaum human sa
pipila ka mga adlaw, ang mga tawo didto nakadungog
nga siya naa sa balay. 2 Busa daghan kaayo ang nagtapok
nga didto wala nay luna alang kanila sa sulod, wala bisan
sa palibot sa pultahan. Si Jesus mitudlo sa pulong ngadto
kanila. 3 Ang pipila miabot ngadto kang Jesus ug nagdala
sa paralisado nga tawo; upat ka mga tawo ang nagdayong
kaniya. 4 Sa dihang sila dili makaduol tungod sa mga panon,
ilang gihawa ang atop sa taas kung asa siya nagbarog. Sa
dihang sila nagkalot ug bangag niini, ilang gipaubos ang
higdaanan kung asa ang paralisado nga tawo naghigda. 5
Sa pagkakita sa ilang pagtuo, si Jesus miingon ngadto sa
paralisado nga tawo, “Anak, ang imong mga sala napasaylo
na.” 6 Apan adunay pipila sa mga iscriba nga naglingkod
didto nga nangatarongan sa ilang mga kasingkasing, 7
“Giunsa niining tawo sa pagsulti niining paagiha? Siya
nagpasipala! Kinsa ang makapasaylo sa mga sala apan
ang Dios lamang?” 8 Dihadiha si Jesus, nga nasayod sa
iyang espiritu kung unsa ang ilang gihunahuna sulod sa
ilang mga kaugalingon, miingon ngadto kanila, “Nganong
kamo naghunahuna niini sa inyong mga kasingkasing? 9
Unsa ang mas sayon sa pag-ingon ngadto sa paralisado
nga tawo, 'Ang imong mga sala napasaylo na' o sa pag-
ingon nga 'Barog, dad-a ang imong higdaanan, ug lakaw'?
10 Apan aron kamo masayod nga ang Anak sa Tawo adunay
katungod sa kalibotan aron sa pagpasaylo sa mga sala,”
siya miingon ngadto sa paralitiko, 11 “Ako moingon kanimo,
barog, dad-a ang imong banig, ug pauli sa imong balay.” 12
Siya mibarog ug dihadiha gidala ang banig, ug migawas
sa balay sa atubangan nilang tanan. Busa silang tanan
nahibulong ug naghatag sa paghimaya ngadto sa Dios, ug
sila miingon, “Kami wala nakakita sa bisan unsa nga sama
niini.” 13 Siya miadto pag-usab sa linaw, ug ang tanan nga
panon miadto kaniya, ug siya nagtudlo kanila. 14 Sa iyang
paglabay, iyang nakita si Levi nga anak ni Alpheus, nga
naglingkod sa dapit nga bayranan ug buhis ug siya miingon
kaniya, “Sunod kanako.” Siya mibarog ug misunod kaniya.
15 Samtang si Jesus nagkaon sa balay ni Levi, daghan
ang kobrador ug buhis ug makasasala nga mga tawo nga
nagkaon uban ni Jesus ug sa iyang mga disipulo, tungod kay
daghan ang nagsunod kaniya. 16 Sa dihang ang mga iscriba,
nga mga Pariseo, nakakita nga si Jesus nagkaon uban sa
mga makasasala nga mga tawo ug kobrador ug buhis, sila
miingon sa iyang mga disipulo, “Nganong siya nagkaon
man uban sa mga kubrador ug buhis ug makasasala nga
mga tawo?” 17 Sa dihang si Jesus nakadungog niini siya
miingon ngadto kanila, “Ang mga tawo nga lig-on ug lawas
dili manginahanglan ug mananambal; kadto lamang mga
tawo nga nagsakit ang nanginahanglan niini. Ako wala
moanhi aron tawgon ang mga matarong nga tawo, apan
sa makasasala nga mga tawo.” 18 Ang disipulo ni Juan ug
ang mga Pariseo nagpuasa. Sila miabot ug miingon kaniya,
“Nganong ang mga disipulo ni Juan ug ang mga disipulo sa
mga Pariseo nagpuasa, apan ang imong mga disipulo wala
magpuasa?” 19 Si Jesus miingon ngadto kanila, “Mahimo ba
nga ang abay sa kasal magpuasa samtang ang pamanhonon
uban pa kanila? Samtang anaa pa ang pamanhonon uban
kanila sila dili makapuasa. 20 Apan ang mga adlaw moabot
nga ang pamanhonon pagakuhaon gikan kanila, ug niadtong
mga adlawa, sila magpuasa. 21 Walay tawo motahi ug bag-o
nga panapton ngadto sa daan nga panapton, tungod kay ang
tapak magisi gikan sa daan, ug mosamot pa ang pagkagisi
niini. 22 Walay tawo nga mobutang ug bag-o nga bino ngadto
sa daang sudlanan nga panit, kung iya kanang buhaton
ang bino makagisi sa mga panit ug ang bino mayabo, ug
ang sudlanan nga panit usab. Hinuon, ibutang ang bag-o
nga bino ngadto sa bag-o nga sudlanan nga panit.” 23 Sa
Adlaw nga Igpapahulay si Jesus miadto sa pipila ka mga
kaumahan sa lugas, ug ang iyang mga disipulo nagsugod sa
pagpangutlo sa mga lugas ug gikaon kini. 24 Ug ang mga
Pariseo miingon kaniya, “Tan-awa, nganong sila nagabuhat
ug butang nga dili subay sa balaod nga buhaton sa Adlaw
nga Igpapahulay?” 25 Siya miingon ngadto kanila, “Wala ba
ninyo nabasa kung unsa ang gibuhat ni David sa dihang
siya nanginahanglan ug gigutom, siya ug ang mga tawo nga
kauban niya? 26 Giunsa niya pag-adto sa balay sa Dios
kadtong si Abiatar pa ang labaw nga pari, ug siya mikaon
sa tinapay sa atubangan, diin kini supak sa balaod nga
mokaon ang si bisan kinsa gawas sa mga pari; apan iyang
gihatag ang pipila niini niadtong mga kauban niya?” 27 Si
Jesus miingon, “Ang Adlaw nga Igpapahulay gibuhat alang
sa mga tawo, dili nga ang mga tawo alang sa Adlaw nga
Igpapahulay. 28 Busa ang Anak sa Tawo Ginoo usab sa
Adlaw nga Igpapahulay.”

3 Usab si Jesus naglakaw paingon sa sinagoga, ug ang
tawo nga mikupos ang kamot atua. 2 Milantaw sila kaniya
aron tan-awon kung iya ba siyang ayohon sa Adlaw nga
Igpapahulay. Nangita sila ug hinungdan aron pasanginlan

siya sa sayop nga binuhatan. 3 Nag-ingon si Jesus ngadto
sa tawo nga mikupos ang kamot, “Bangon ug tindog dinhi sa
taliwala sa kadaghanan.” 4 Unya miingon siya ngadto sa
mga tawo, “Kini ba subay sa balaod nga magbuhat ug maayo
sa Adlaw nga Igpapahulay o magbuhat ug makadaot; aron
sa pagluwas sa kinabuhi, o sa pagpatay?” Apan nanghilom
sila. 5 Mitan-aw siya sa palibot ngadto kanila nga anaay
kasuko, uban ang kasubo sa katig-a sa ilang kasingkasing,
ug siya nagsulti ngadto sa tawo, “Ituy-od ang imong kamot.”
Gituy-od niya kini ug gipahiuli ni Jesus ang iyang kamot.
6 Dihadiha dayon ang Pariseo migawas ug nagpatigayon
ug panagtigom uban sa mga sakop ni Herodes, ug sila
naglaraw batok kaniya nga patyon siya. 7 Unya si Jesus
mipalayo uban sa iyang mga disipulo ngadto sa dagat. Ug
ang dako nga panon sa katawhan misunod gikan sa Galilea
ug Judea, 8 gikan sa Jerusalem, Edumea ug unahan sa
Jordan, ug palibot sa Tiro ug Sidon. Ang dako nga panon
sa katawhan nakadungog sa tanan nga iyang nabuhat, ug
sila miadto kaniya. 9 Nagsulti siya sa iyang mga disipulo
nga andamon ang balangay alang kaniya tungod kay ang
duot sa panon baga kaayo, tingali madat-ogan nila siya. 10
Daghan ang iyang naayo, daghan kaayo nga ang tanan
nga adunay mga balatian miduot pag-ayo kaniya; nagalaom
sila nga makahikap lang unta kaniya. 11 Sa matag higayon
nga ang mga mahugaw nga mga espiritu makakita kaniya,
mangatumba sila sa iyang atubangan ug mosinggit, ug
moingon sila, “Ikaw ang Anak sa Dios.” 12 Gimandoan niya
sila ug hugot nga dili siya ipaila. 13 Mitungas siya ngadto
sa bungtod, ug gitawag niya kadtong buot niya, ug sila
miadto kaniya. 14 Gipili niya ang Napulog Duha (nga iyang
ginganlan nga mga apostoles), aron nga sila mahimo nga
makauban niya ug siya mahimong magpadala kanila aron sa
pagwali, 15 ug aron makabaton ug katungod nga mohingilin
sa mga demonyo. 16 Iyang gipili ang Dapulog Duha: ngadto
kang Simon nga iyang gihatagan ug pangalan nga Pedro; 17
Si Santiago ang anak ni Sebedeo, ug si Juan ang igsoon
nga lalaki ni Santiago (nga iyang gihatagan ug ngalan nga
Boanerges, nga mao, ang mga anak sa dalugdog); 18 ug si
Andres, Felipe, Bartolome, Mateo, Tomas, Santiago ang
anak ni Alfeo, Tadeo, si Simon nga Patriyota, 19 ug si Judas
Iscariote, nga magbudhi kaniya. 20 Unya miuli siya sa balay,
ug ang panon sa katawhan nagtigom pag-usab busa dili na
sila makahimo bisan sa pagkaon. 21 Sa dihang ang iyang
pamilya nakadungog mahitungod niini, migawas sila aron
sa pagdakop kaniya, tungod sila nag-ingon, “Wala na siya
sa maayong panghunahuna.” 22 Ang mga manunulat sa
balaod nga milugsong gikan sa Jerusalem nag-ingon, “Siya
gisudlan ni Beelzebul,” ug, “Pinaagi sa magmamando sa mga
demonyo iyang gihinginlan ang mga demonyo.” 23 Gitawag
sila ni Jesus ngadto kaniya ug miingon kanila sa mga
sambingay, “Unsaon ni Satanas paghingilin kang Satanas?
24 Kung ang gingharian nabahin batok sa iyang kaugalingon,
kana nga gingharian dili na makatindog. 25 Kung ang
balay nabahin batok sa ilang kaugalingon, kana nga balay
dili gayod makahimo sa pagtindog. 26 Kung si satanas
mobarog batok sa iyang kaugalingon ug mabahin, dili siya
makahimo sa pagtindog, apan moabot ang kataposan. 27
Apan walay bisan usa nga makasulod ngadto sa balay sa
kusgan nga tawo ug kawaton ang iyang mga kabtangan nga
dili hiktan una ang kusgan nga tawo. Unya kawaton niya
ang iyang mga kabtangan gikan sa iyang balay. 28 Sultihan
ko kamo sa tinuod, ang tanang mga sala sa mga tawo
mahimong mapasaylo, bisan ang tanang pagpasipala nga
ilang gipasipala; 29 apan kung kinsa kadtong magpasipala
batok sa Balaang Espiritu dili makaangkon sa kapasayloan,
apan kana nga tawo hukman hangtod sa walay kataposang
sala.” (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Nagsulti niini si Jesus tungod
kay nag-ingon sila, “Aduna siyay mahugaw nga espiritu.” 31
Ang iyang inahan ug iyang mga igsoon nga lalaki miabot
ug sila mitindog sa gawas. Nagpadala sila alang kaniya ug
gitawag nila siya. 32 Ang panon nanglingkod palibot kaniya,
ug nakigsulti sila kaniya, “Ang imong inahan ug mga igsoon
nga lalaki anaa sa gawas, ug buot nila nga masayod kung
asa ka.” 33 Gitubag niya sila, “Kinsa ang akong inahan ug
akong mga igsoon nga lalaki?” 34 Mitan-aw siya sa palibot
niadtong nanglingkod palibot kaniya ug nag-ingon, “Tan-awa,
ania ang akong inahan ug akong mga igsoon nga lalaki! 35
Kay kung kinsa kadtong nagbuhat sa kabubut-on sa Dios,
kana nga tawo mao ang akong igsoon nga lalaki, igsoon nga
babaye, ug inahan.”

4 Unya siya nagsugod na usab sa pagtudlo daplin sa
lanaw. Usa ka dako kaayo nga panon sa katawhan
nagtigom mialirong kaniya, busa misakay siya ngadto sa usa
ka sakayan ug gituklod ngadto sa lanaw, ug milingkod siya
niini. Ang tanang panon anaa sa daplin sa tubig sa baybay.
2 Nagtudlo siya kanila ug daghang mga butang pinaagi sa
mga sambingay, ug sa iyang pagtudlo, miingon siya kanila:
3 “Paminaw, ang magpupugas miadto alang sa pagpugas. 4
Samtang siya nagpugas, ang ubang mga binhi nangahulog
sa dalan, ug ang mga langgam miabot ug mituka kanila. 5
Ang ubang mga binhi nahulog sa kabatoan, kung diin wala
kaayo'y yuta. Dihadiha sila miturok, tungod ang yuta dili
lawom. 6 Apan sa dihang ang adlaw misubang, nangalawos
sila tungod kay sila wala makagamot, ug sila nangalaya. 7
Ang ubang mga binhi nahulog taliwala sa tunokong mga
tanom. Ang tunokong mga tanom mitubo ug naglumos
kanila. Kana nga binhi wala mibunga ug lugas. 8 Ang ubang
mga binhi nahulog ngadto sa maayong yuta ug mihatag ug

lugas sa pagturok ug pagtubo niini. Kana nga binhi mibunga
ang uban 30, uban 60, ug ang uban 100 ka pilo kung unsa
ang natanom." 9 Siya miingon, "Si bisan kinsa nga adunay
igdulongog aron mamati, tugoti siyang magpatalinghog." 10
Sa dihang si Jesus nag-inusara, kadtong suod kaniya ug
kauban ang napulo ug duha nangutana kaniya mahitungod
sa mga sambingay. 11 Siya miingon ngadto kanila, "Kaninyo
gihatag ang mga kahibulongan sa gingharian sa Dios. Apan
sambingay lamang alang niadtong tanan nga anaa sa gawas,
12 aron nga sa dihang sila motan-aw, oo sila makakita, apan
dili makakat-on, ug aron nga sa dihang sila maminaw, oo
sila makadungog, apan dili makasabot, o kaha sila mobalik
ug ang Dios mopasaylo kanila." 13 Siya miingon, "Wala
ba kamo makasabot niini nga sambingay? Unsaon unya
ninyo pagkasabot sa uban pa nga mga sambingay? 14 Ang
magpupugas nagpugas sa pulong. 15 Mao kini ang mga
nahulog sa daplin sa dalan, diin ang pulong napugas. Sa
pagkadungog nila niini, dihadiha dayon miabot si Satanas ug
mikuha sa pulong nga gipugas kanila. 16 Mao kini ang mga
napugas sa batoon nga yuta, nga sa pagkadungog nila sa
pulong, dihadiha dayon nagdawat niini uban ang kalipay; 17
Sila wala makagamot sa ilang kaugalingon, apan naglahutay
lamang sa makadiyot; unya, sa dihang mipatigbabaw ang
pagsulay o paglutos tungod sa pulong, sila mapandol dayon.
18 Ang uban mao kadtong napugas taliwala sa tunokong
mga tanom. Kini ang mga nakadungog sa pulong, 19 apan
ang kahangawa sa kalibotan, ang pagkamalimbongon sa
mga bahandi, ug ang mga tinguha alang sa ubang mga
butang, misulod ug milumos sa pulong, ug nahimo kining dili
mabungahon. (aiōn g165) 20 Kadtong napugas sa maayong
yuta, mao kadto ang nakadungog sa pulong ug nagdawat
niini ug naghatag kini sa bunga, ang uban 30, ug uban 60, ug
ang uban 100 ka pilo kung unsa ang natanom." 21 Si Jesus
miingon kanila, "Magdala ba kamo ug lampara sa sulod sa
balay aron ibutang kini ilalom sa usa ka basket, o ilalom sa
higdaanan?" Dad-on ninyo kini sa sulod ug ibutang ninyo
sa usa ka patunganan sa lampara. 22 Kay walay gitagoan,
nga dili mahibaloan, ni ang tanang butang nga natago, nga
dili madayag sa kahayag. 23 Kung bisan kinsa ang adunay
igdulungog sa pagpamati, magpatalinghog siya." 24 Siya
miingon kanila, "Matnguni kung unsa ang inyong nadungog,
kay ang sukdanan nga inyong gamiton, mao ang sukdanan
nga madawat ninyo; ug mas labaw pa ang inyong makuha.
25 Tungod kay si bisan kinsa ang anaa, pagahatagaan pa
siya ug labaw pa, ug si bisan kinsa ang nawad-an, gikan
kaniya pagakuhaon bisan pa kung unsa ang naangkon niya."
26 Si Jesus miingon, "Ang gingharian sa Dios sama sa usa
ka tawo nga nagpugas sa mga binhi sa yuta. 27 Matulog
siya ug mobangon, gabii ug adlaw; ug ang binhi manalinsing
ug mitubo, bisan wala siya makabalo kung giunsa. 28 Ang
yuta mamunga ug lugas sa iyang kaugalingon, mahauna
ang dahon, unya ang uhay, unya ang matimgas nga lugas
nga anaa sa uhay. 29 Apan sa dihang ang lugas mahinog
na, dihadiha dayon gipagawas niya ang garab tungod kay
ang ting-ani miabot na." 30 Siya miingon, "Sa unsa nato
ikatandi ang gingharian sa Dios ug unsa ang sambingay nga
mahimo natong gamiton aron sa pagpasabot niini? 31 Sama
kini sa usa ka liso sa mustasa, nga sa dihang ipugas kini
mao kini ang pinakagamay sa tanang mga liso nga gipugas
sa yuta. 32 Apan sa dihang gitanom na kini, mitubo kini
ug nahimong labing dako labaw sa tanang mga tanom sa
tanaman. Maghatag kini sa dagkong mga sanga, bisan gani
ang mga langgam sa kalangitan makahimo sa ilang mga
salag ilalom sa landong niini." 33 Uban sa daghang mga
sambingay nga sama niini gisulti niya ang pulong ngadto
kanila, hangtod nga makahimo pa sila sa pagpatalinghog. 34
Apan wala siya magsulti kanila nga dili pinaagi sa usa ka
sambingay. Apan sa tago gipasabot niya ang tanang mga
butang sa iyang kaugalingong mga disipulo. 35 Nianang
adlawa, sa pag-abot sa kagabhion, siya miingon kanila,
"Mangadto kita sa tabok." 36 Busa gibiyaan nila ang panon.
Ang mga disipulo nagdala kang Jesus uban kanila, sanglit
atua na siya sa sakayan. Ang ubang mga sakayan uban
usab kaniya. 37 Nagsugod didto ang usa ka mapintas nga
unos inubanan sa paghangin, ug ang mga balod miguba sa
sakayan, ug ang sakayan hapit na mapuno sa tubig. 38 Apan
si Jesus sa iyang kaugalingon anaa sa ulin, natulog nga
nagaunlan. Gipukaw nila siya, nga nag-ingon, "Magtutudlo,
wala ka bay pagpakabana nga hapit na kita mangamatay?"
39 Mibangon siya, gibadlong ang hangin, ug miingon ngadto
sa dagat, "Hilom, paghunong." Ug ang hangin mihunong, ug
adunay usa ka dakong kalinaw didto. 40 Siya miingon kanila,
"Nganong nangahadlok man kamo? Wala pa ba gihapon
kamoy pagtuo?" 41 Napuno sila sa dakong kahadlok ug sila
miingon sa usag-usa, "Kinsa man kini, nga bisan ang hangin
ug ang dagat nagatuman man kaniya?"

5 Miabot sila sa tabok sa lanaw, sa rehiyon sa Gerasenhon.
2 Sa dihang si Jesus mihaw-as sa bangka, ang usa
ka tawo nga adunay hugaw nga espiritu mitagbo kaniya.
Migawas siya gikan sa mga lubnganan. 3 Ang tawo nagpuyo
sa mga lubnganan. Wala na gayoy makapugong kaniya,
bisan pa gani ang kadena. 4 Siya kaniadto kanunay gigapos
sa mga kadena ug mga puthaw sa iyang tiil. Gibugto niya
ang mga kadena ug ang puthaw nabungkag. Walay bisan
usa nga kusgan ang makapugong kaniya. 5 Matag gabii ug
adlaw sa mga lubnganan ug sa mga kabukiran, nagasinggit
siya ug iyang ginasamaran ang iyang kaugalingon sa hait
nga mga bato. 6 Sa dihang iyang nakita si Jesus sa layo,

midagan siya ngadto kaniya ug miluhod sa iyang atubangan. **7** Nagsinggit siya sa makusog nga tingog, “Unsa ang akong buhaton diha kanimo, Jesus, Anak sa Labing Hataas nga Dios? Nagpakiluoy ako kanimo sa ngalan sa Dios, ayaw ako paantosa.” **8** Tungod kay si Jesus nag-ingon kaniya, “Gawas diha sa tawo, ikaw nga mahugaw nga espiritu.” **9** Siya nangutana kaniya, “Unsay ang imong ngalan?” Siya mitubag kaniya, “Akong ngalan kasundalohan, tungod kay daghan kami.” **10** Nagpakiluoy siya kaniya sa makadaghan nga higayon nga dili sila ipagawas sa maong rehiyon. **11** Karon ang dakong pundok sa mga baboy nagkaon didto sa bungtod. **12** Sila nanghangyo kaniya, sa pag-ingon, “Ipadala kami ngadto sa mga baboy; tugoti kami nga makasulod kanila.” **13** Siya nagtugot kanila sa pagbuhat niana. Ang mga mahugaw nga mga espiritu migawas ug misulod sa mga baboy, ug nagdalidali sila palugsong sa bungtod ngadto sa lanaw. Adunay mga 2, 000 ka mga baboy ang nangalunod sa lanaw. **14** Ang mga tawo nga nag-atiman sa mga baboy midagan ug nagsumbong ngadto sa siyudad ug sa kabukiran kung unsa ang nahitabo, ug daghan ang mga tawo ang nangadto aron sa pagtan-aw kung unsa ang nahitabo. **15** Miadto sila kang Jesus, ug sa dihang ilang nakita nga naglingkod didto ang tawo nga gigamhan sa mga demonyo, nakasinina ug anaa na sa iyang maayong panghunahuna—ang tawo nga adunay mga kasundalohan sa mga demonyo—ang mga tawo nangahadlok. **16** Kadtong nakakita kung unsa ang nahitabo ngadto sa tawo nga gigamhan sa mga demonyo nag-ingon niadtong nangabot kung unsa ang ilang nakita, ug ila usab gisulti ang mahitungod sa mga baboy. **17** Kadtong katawhan nga naabot didto nanghangyo kang Jesus nga mobiya sa ilang rehiyon. **18** Ang tawo nga gigamhan kaniadto sa demonyo miduol kang Jesus sa dihang mosakayay na sila sa bangka, nga hapit na mobiya. Ang tawo naghangyo kaniya kung mahimo ba nga mokuyog kaniya. **19** Si Jesus wala nagtugot nga siya mouban kanila, apan nag-ingon. “Pauli sa imong panimalay ug sa imong katawhan, ug ingna sila nga ang Ginoo nagpamuhat kanimo, ug unsang kaluoy ang gipatagamtam kanimo.” **20** Busa ang tawo mibiya ug iyang gimantala sa Decapolis kung unsa ang gibuhat ni Jesus kaniya. Ug silang tanan natingala. **21** Sa dihang si Jesus mitabok balik sa bangka sa pikas tampi, ang dakong panon sa katawhan nag-alirong kaniya, ug nagtindog siya sa daplin sa lanaw. **22** Usa ka pangulo sa sinagoga, usa ka tawo nga ginganlan ug Jairus, sa dihang nakit-an niya si Jesus, mihapa siya sa tiilan ni Jesus. **23** Nagpakiluoy siya sa makadaghan nga higayon, nga nag-ingon, “Ang akong gamay nga anak nga babaye hapit na mamatay. Nagpakiluoy ako kanimo, kuyog kanako ug itapion ang imong kamot sa iyaha aron siya maulian ug mabuhi.” **24** Si Jesus miuban kaniya ug ang baga nga panon sa katawhan misunod kaniya, ug nagdutdot palibot kaniya. **25** Karon adunay usa ka babaye nga nag-antos sa dugo nga naggawas kaniya sulod sa dose ka tuig. **26** Hilabihan ang iyang pag-antos sa pagpa-atiman sa daghan mga mananambal. Gigasto niya ang tanan niyang salapi aron siya mamaayo. Apan wala gayod siya naayo, hinuon misamot pa. **27** Iyang nadunggan ang balita mahitungod kang Jesus. Busa nagsunod siya kaniya samtang naglakaw siya ngadto sa dakong panon, ug iyang gigunitan ang iyang kupo. **28** Kay siya miingon, “Kung ako lang magunitan ang iyang bisti, ako mamaayo.” **29** Sa dihang siya naggunit kaniya, ang pagdugo miundang, ug nabati niya sa iyang kaugalingon nga naayo siya sa iyang balatian. **30** Nasayran ni Jesus sa iyang kaugalingon nianang tungora nga adunay gahom nga migawas gikan kaniya, ug milingi siya sa panon sa katawhan ug nangutana, “Kinsa man ang migunit sa akong bisti?” **31** Ang iyang mga tinun-an nag-ingon kaniya, “Imong nakita nga ang mga panon sa katawhan nagdutdot kanimo, ug moingon ka, 'Kinsa ang migunit kanako?'” **32** Apan si Jesus mitan-aw sa palibot aron iyang makita kung kinsa ang nagbuhat niini. **33** Ang babaye nasayod kung unsa ang nahitabo kaniya, ug busa miduol siya ngadto kaniya nga adunay kahadlok ug nangurog ug mihapa sa atubangan ni Jesus ug gisulti niya ang tanang kamatuoran. **34** Siya miingon kaniya, “Babaye, ang imong pagtuo ang nakaayo kanimo. Lakaw uban ang kalinaw ug mamahimsog ka, gawasnon ka gikan sa imong balatian.” **35** Samtang nag-istorya siya kaniya, ang mga tawo miabot gikan sa balay sa pangulo sa sinagoga, nga nag-ingon, “Ang imong anak nga babaye namatay na. Nganong hasolon pa man ang magtutudlo?” **36** Apan sa dihang iyang nadunggan kung unsa ang ilang giingon, si Jesus miingon sa pangulo sa sinagoga, “Ayaw kahadlok. Salig lang.” **37** Wala niya tugoti nga ang uban mokuyog kaniya, gawas lang kang Pedro, Santiago, ug Juan, nga igsoon ni Santiago. Unya miabot na sila sa balay sa pangulo sa sinagoga. **38** Nakita ni Jesus ang daghang katawhan nga naguol, kadtong katawhang naghilak ug kadtong nagdangoyngoy. **39** Sa dihang nakasulod na sila sa balay, miingon siya kanila, “Nganong nagsubo kamo ug nganong naghilak kamo? Kining bataa wala namatay apan natulog lang.” **40** Ila siyang gikataw-an. Apan iyang gipagaws silang tanan. Unya iyang giuban ang amahan sa bata ug ang inahan ug ang iyang mga kauban, ug misulod sa kwarto kung diin gibutang ang bata. **41** Iyang gigunitan ang bata sa iyang kamot, miingon siya kaniya, “Talitha koum,” buot ipasabot “Batang babaye, ako moingon kanimo, bangon.” **42** Dihadiha ang bata mibangon ug milakaw (kay siya dose na ang pangidaron). Ang mga tawo hilabihan ang katingala ug kahibulong. **43** Siya hugot nga nagpasidaan kanila nga

kinahangla nga walay bisan usa ang makahibalo mahitungod niini. Ug sila iyang giingnana nga hatagan siya ug pagkaon.

6 Si Jesus mibiya gikan didto ug miabot sa iyang lungsod nga
pinuy-anan, ug ang iyang mga disipulo misunod kaniya.
2 Sa pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay, siya nagtudlo
kanila didto sa sinagoga. Daghan sa mga nagpatalinghog
kaniya nakurat. Sila miingon, "Diin niya nakuha kining iyang
mga gipanudlo?" "Unsa kining kaalam nga gihatag sa Dios
kaniya?" "Unsa kining mga milagro nga gipamuhat sa iyang
mga kamot?" **3** Dili ba mao man kini ang panday, nga
anak ni Maria, ug ang igsoon nga lalaki ni Santiago ug
Jose ug Judas ug Simon? Dili ba nga ang iyang igsoon
nga mga babaye kauban man nato dinhi?" Ug sila nasina
kang Jesus. **4** Si Jesus miingon kanila, "Ang propeta
adunay kadungganan gawas sa iyang lungsod nga pinuy-
anan ug sa iyang kaugalingong kaparyentihan, ug sa iyang
kaugalingong panimalay." **5** Wala siya nakabuhat sa bisan
unsang gamhanang mga butang didto, gawas sa pagtapion
sa iyang mga kamot sa pipila ka mga masakiton nga
tawo ug pag-ayo kanila. **6** Ang ilang pagkawalay pagtuo
nakapahibulong kaniya. Siya miadto palibot sa ilang mga
baryo aron sa pagtudlo. **7** Gitawag niya ang napulo ug duha
ngadto kaniya ug gipadala sila nga tinagduha; siya mihatag
kanila ug katungod ngadto sa mga dili hinlo nga espiritu, **8**
ug giingnan niya sila nga dili magdala ug bisan unsa sa ilang
panaw gawas sa sungkod. Kinahanglan dili sila magdala ug
tinapay, walay panudlanan sa manlilimos, ug walay salapi
sa ilang mga bakos, **9** apan magsuot ug sandalyas, ug dili
magsul-ob ug duha ka mga bisti. **10** Siya miingon, "Sa matag
higayon nga mosulod kamo sa balay, pabilin didto hangtod
kamo mobiya. **11** Kung adunay dapit nga dili magdawat
kaninyo o maminaw kaninyo, sa pagbiya ninyo nianang
dapita, itaktak ang abog nga anaa sa inyong mga tiil, aron sa
pagpamatuod batok kanila." **12** Nanglakaw sila ug gimantala
nga ang mga tawo kinahanglan nga mobiya sa ilang mga
sala. **13** Ilang gihinginlan ang daghang mga demonyo, ug
gidihogan sa lana ug giayo ang daghang masakiton nga mga
tawo. **14** Nadungog kini ni Haring Herodes, kay ang ngalan ni
Jesus nahimong bantogan. Ang pipila miingon, "Si Juan nga
Tigbawtismo nabanhaw gikan sa mga patay ug tungod niini,
kining mga milagrosong gahom nagakahitabo kaniya." **15**
Ang pipila miingon, "Siya si Elias." Apan ang uban miingon,
"Siya usa ka propeta, sama sa mga propeta sa karaang
mga panahon." **16** Apan nadungog kini ni Herodes, siya
miingon, "Si Juan, nga akong gipapunggotan, nabanhaw." **17**
Tungod kay si Herodes mismo nagpakuha ug nagpadakop
kang Juan ug gibilanggo siya tungod kang Herodias, nga
asawa sa iyang igsoon nga si Felipe, tungod kay si Herodes
nakigminyo kaniya. **18** Kay si Juan nag-ingon kang Herodes,
"Dili uyon sa balaod alang kanimo nga makigpuyo sa asawa
sa imong igsoon." **19** Si Herodias nagtagana sa iyang
kaugalingon batok kang Juan ug buot niya siyang patyon.
Apan dili niya kini mahimo, **20** kay si Herodes nahadlok
kang Juan, ug siya nasayod nga siya matarong ug balaan
nga tawo. Busa si Herodes kanunay nagpanalipod kaniya.
Sa dihang madungog niya nga mosangyaw si Juan, ang
iyang mensahe makapasuko kaniya, ug bisan pa niana
siya gihapon malipay nga mamati kaniya. **21** Apan miabot
ang adlaw nga nakahigayon si Herodias sa pagbuhat: sa
adlaw nga natawhan ni Herodes nagkumbira siya alang sa
iyang mga opisyal, sa iyang mga magmamando, ug sa mga
pangulo sa Galilea. **22** Ang anak nga babaye ni Herodias
miadto ug misayaw alang kanila, ug siya nakapahimuot
kang Herodes ug sa iyang mga dinapit sa panihapon. Ang
hari miingon sa bata nga babaye, "Pangayo kanako sa
bisan unsa nga imong gusto ug ihatag ko kini kanimo."
23 Nanumpa siya kaniya nga miingon, "Bisan unsa nga
imong pangayoon kanako, igahatag ko kanimo, hangtod
sa katunga sa akong gingharian." **24** Migawas siya ug
miingon sa iyang inahan, "Unsay akong pangayoon kaniya?"
Siya miingon, "Ang ulo ni Juan nga Tigbawtismo." **25** Siya
nagdali pagbalik sa tigomanan sa hari ug miingon kaniya,
"Buot kong ihatag mo kanako karon dayon, ug ibutang sa
bandihado, ang ulo ni Juan nga Tigbawtismo." **26** Naguol
pag-ayo ang hari, apan tungod sa iyang gisaad, ug alang
sa iyang mga dinapit, dili siya makahimo sa pagbalibad
sa iyang gihangyo. **27** Busa gipadala sa hari ang usa ka
sundalo gikan sa iyang guwardiya ug gimandoan siya sa
pagdala kaniya sa ulo ni Juan. Ang guwardiya miadto ug
gipunggotan siya sa bilanggoan. **28** Gidala niya ang ulo
ni Juan nga gibutang sa bandihado ug gihatag ngadto sa
bata nga babaye, ug ang bata naghatag sa iyang inahan.
29 Sa pagkadungog niini, ang iyang mga disipulo miabot
ug nagkuha sa iyang patay nga lawas ug gipahigda kini sa
lubnganan. **30** Ang mga apostoles nagtigom palibot kang
Jesus, ug sila miingon kaniya sa tanan nga ilang nabuhat ug
gipanudlo. **31** Miingon siya ngadto kanila, "Umari kamo sa
awaaw nga dapit ug mopahulay kadali." Tungod kay daghan
ang mangabot ug manghawa, ug wala na silay kahigayonan
sa paglipaylipay, walay panahon bisan sa pagpangaon. **32**
Mipalayo sila sa sakayan padulong sa awaaw nga dapit nga
sila lamang. **33** Apan daghang tawo ang nakakita kanila nga
mibiya ug sila nakaila kanila. Nanagan sila didto gikan sa
tanang lungsod, ug sila nakauna pag-abot kanila. **34** Sa
pag-abot niya, nakita ni Jesus ang dakong panon; gibati
siya ug tumang kaluoy alang kanila, tungod kay sila sama
sa mga karnero nga walay magbalantay. Busa misugod
siya sa pagtudlo kanila sa daghang mga butang. **35** Sa

dihang hapon na, ang iyang mga disipulo miadto kaniya ug miingon, “Awaaw kini nga dapit ug hapon na kaayo. **36** Ipalakaw sila aron mangadto sila sa kasikbit nga dapit ug ngadto sa mga baryo ug aron makapalit ug pagkaon alang sa ilang mga kaugalingon.” **37** Apan siya mitubag ug miingon kanila, “Kamo maoy maghatag kanila ug pagkaon.” Miingon sila ngadto kaniya, “Manglakaw ba kami ug magpalit sa tinapay nga nagkantidad sa 200 ka denaryo ug ihatag kanila aron aduna silay makaon?” **38** Miingon siya kanila, “Pila kabuok tinapay ang inyong dala? Lakaw ug tan-awa.” Sa pagkahibalo nila, sila miingon, “Lima ka tinapay ug duha ka isda.” **39** Gimandoan niya ang tanang katawhan nga maglingkod nga nagkapundok diha sa lunhaw nga sagbot. **40** Nagpundok sila nga nanglingkod; mga pundok sa tinag 100 ug tinag 50. **41** Sa pagkuha niya sa lima ka tinapay ug sa duha ka isda, ug mihangad sa langit, gipanalanginan niya ug gipikaspikas ang tinapay ug gihatag sa mga disipulo aron ipang-apod-apod ngadto sa panon. Ang duha ka isda iyang gibahin sa ilang tanan. **42** Nangaon silang tanan hangtod nga sila nangabusog. **43** Gipanguha nila ang mga pinikaspikas nga tinapay, napuno ang napulo ug duha ka mga bukag, ug pipila usab ka mga isda. **44** Karon adunay 5, 000 ka mga lalaki ang nakakaon sa mga tinapay. **45** Dihadiha dayon iyang gipasakay ang iyang mga disipulo sa sakayan ug mag-una kaniya didto sa pikas bahin, sa Betsaida, samtang siya sa iyang kaugalingon nagpalakaw sa panon palayo. **46** Sa pagkawala nila, mitungas siya sa bukid aron sa pag-ampo. **47** Pag-abot sa kagabhion, ug ang sakayan anaa na karon sa tungatunga sa linaw, ug siya nag-inusara sa yuta. **48** Nakita niya nga sila naglisod sa gayong sa sakayan, kay ang hangin mikusokuso kanila. Sa ika-upat nga takna sa kagabhion siya miadto kanila, nga naglakaw sa linaw, ug buot niya nga molabay kanila, **49** apan sa pagkakita nila nga siya naglakaw sa linaw, naghunahuna sila nga siya usa ka multo ug sila naninggit, **50** kay silang tanan nakakita kaniya ug nangahadlok. Apan dihadiha dayon siya nagsulti kanila ug miingon, “Pagmaisog! Ako kini! Ayaw kahadlok.” **51** Misakay siya sa sakayan uban kanila, ug ang hangin miundang na sa paghuros; ug sila nahibulong pag-ayo kaniya. **52** Kay wala nila masabti ang mahitungod sa mga tinapay, apan ang ilang mga hunahuna hinay sa pagsabot. **53** Sa nakatabok na sila, midunggo sila sa yuta sa Genesaret ug giangkla ang sakayan. **54** Sa pagnaog nila sa sakayan, dihadiha dayon ang mga tawo nakaila nga si Jesus kadto. **55** Ang mga tawo nanagan sa tibuok rehiyon ug nagsugod sila pagdala sa mga masakiton nga anaa sa duyan padulong kaniya, bisan asa nga nadungog nila nga siya moabot. **56** Bisan asa siya mosulod nga mga baryo o mga siyudad, o mga kaumahan, ilang gipangbutang ang mga masakiton sa merkado, ug sila nagpakiluoy kaniya nga sila makahikap lamang bisan sa tumoy sa iyang bisti, ug sa kadaghan nga mohikap niini mamaayo.

7 Ang mga Pariseo nanagtigom kauban ni Jesus, kauban sa mga eskriba nga naggikan sa Jerusalem. **2** Ilang nakita nga ang uban sa iyang disipulo mikaon sa ilang tinapay uban ang kahugaw, kana mao, ang wala kapanghunaw, sa ilang mga kamot. **3** (Alang sa mga Pariseo ug sa tanang mga Judio, sila dili mangaon gawas kung sila makapanghunaw sa ilang mga kamot; sila nagagunit gihapon sa tulumanon sa ilang mga katigulangan. **4** Sa dihang ang mga Pariseo moabot gikan sa merkado, sila dili mangaon hangtod nga sila makapanghinlo sa ilang kaugalingon. Ug adunay lain pang sulondon nga ilang ginatuman bisan lisod, apil ang paghinlo sa mga kopa, mga tiil, bulawan nga sudlanan, ug bisan ang lingkoranan sa kan-anan.) **5** Ang mga Pariseo ug ang mga eskriba nangutana kang Jesus, “Nganong ang imong mga disipulo wala magkinabuhi sumala sa tolumanon sa mga katigulangnan, tungod kay sila nangaon sa ilang tinapay nga walay pagpanghunaw sa ilang mga kamot? **6** Siya miingon, “Si Isaias nanagna bahin kaninyo mga tigpakaaron-ingnon, siya misulat, 'Kining katawhan nagpasidungog kanako uban sa ilang ngabil, apan ang ilang kasingkasing layo kanako.' **7** Walay silbi ang ilang pagdayeg nga gihalad kanako, gitudlo ang balaod sa katawhan isip tinuohan.' **8** Inyong gisalikway ang kasugoan sa Dios ug paspas nga nihupot sa tulumanon sa tawo.” **9** Siya miingon, “Sayon kaninyo ang pagsalikway sa kasugoan sa Dios aron inyong mahuptan ang inyong tulumanon! **10** Tungod kay si Moises miingon, 'Tahora ang inyong amahan ug ang inyong inahan,' ug, 'Siya nga mosulti ug daotan sa iyang amahan o inahan, sa pagkatinuod mamatay gayod.' **11** Apan kamo miingon, 'Kung ang tawo moingon ngadto sa iyang amahan o inahan, “Bisan unsa nga tabang nga madawat ninyo gikan kanako mao ang Corban,”' (kana ginaingon nga, 'Gihatag sa Dios') - **12** unya kamo wala na magtugot kaniya sa pagbuhat sa bisan unsa alang sa iyang amahan o sa iyang inahan. **13** Inyong gihimo ang kasugoanan sa Dios nga walay bili sumala sa inyong tulumanon nga inyo gihapong gipasapasa. Ug daghan nga managsamang butang nga inyong gihimo.” **14** Iyang gitawag pag-usab ang panon ug miingon kanila, “Pamati kanako, tanan kaninyo, ug sabta. **15** Walay makapahugaw sa tawo nga gikan sa gawas kung kini mosulod kaniya. Ang makapahugaw sa tawo mao ang mogawas kaniya.” **16** Ang mahinungdanong mga sinulat wala maapil vs. 16. Kung si bisan kinsa nga tawo nga adunay dalunggan, siya papaminawa. **17** Karon si Jesus mibiya sa panon ug misulod sa balay, ang iyang mga tinun-an nangutana kaniya mahitungod sa sambingay. **18**

Si Jesus miingon, “Kamo ba wala pa gihapon makasabot? Wala ba ninyo makita nga bisan unsa nga mosulod sa tawo gikan sa gawas dili makahugaw kaniya, **19** tungod kay kini dili man muadto sa iyang kasingkasing, apan kini mopaingon sa iyang tiyan ug unya mugawas ngadto sa kasilyas.” Niini nga pulong gihimo ni Jesus nga ang tanang pagkaon nahinloan na. **20** Siya miingon, “Kini ang makapahugaw sa tawo nga mao ang mogawas kaniya. **21** Kay gikan sa kinasuloran sa tawo, mogawas sa kasingkasing, magahimo ug daotang hunahuna, pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, pagpangawat, pagpatay, **22** pagpanapaw, kahakog, pagkadautan, pagpanlimbong, kaulag, kasina, pagbutangbutang, pagpagarbo, binuang. **23** Kining tanang mga daotan naggikan sa sulod, ug mao ang makapahugaw sa tawo.” **24** Nitindog siya gikan didto ug miadto padulong sa rehiyon sa Tyre ug Sidon. Siya misulod sa balay ug dili siya buot nga adunay usa nga masayod nga siya atua didto. **25** Apan siya dili matago. Apan sa kalit lang ang babaye kinsa adunay gamayng anak nga babaye nga adunay hugaw nga espiritu— kini nga babaye nakadungog bahin kang Jesus ug miduol siya ug miluhod sa iyang tiilan. **26** Karon ang babaye usa ka Griyego, nga taga-Fenicia ang kaliwat. Nagpakiluoy siya kaniya nga palayason ang demonyo gikan sa iyang anak nga babaye. **27** Siya miingon kaniya, “Kinahanglan pakan-on una ang kabataan. Tungod kay dili sakto nga kuhaon ang tinapay sa mga bata ug ilabay sa mga iro.” **28** Apan siya mitubag ug miingon ngadto kaniya, “Oo, Ginoo, bisan ang mga iro ilawom sa lamesa mokaon sa mumho sa mga bata.” **29** Siya miingon ngadto kaniya, “Tungod kay ikaw misulti niini, gawasnon ka nga molakaw. Ang demonyo mugawas sa imong anak nga babaye.” **30** Siya mibalik sa iyang panimalay ug iyang nakita ang bata nga naghigda sa iyang higdaanan, ug wala na ang demonyo. **31** Miadto siya pag-usab sa gawas gikan sa rehiyon sa Tyre ug miadto agi sa Sidon sa dagat sa Galilea nga rehiyon sa Decapolis. **32** Ilang gidala ang usa ka tawo nga bungol ug amang, ug sila nagpakiluoy kang Jesus aron ipandong ang iyang kamot kaniya. **33** Iyang gikuha siya gikan sa pundok sa tago, ug iyang gibutang ang iyang mga tudlo sa iyang mga dalonggan, ug pagkahuman niyag luwa, iyang gihikap ang dila. **34** Siya mihangad sa langit; siya nanghupaw ug miingon kaniya, “Ephphatha,” kana ginaingon, “Buka!” **35** Gihimo ni Jesus nga ang iyang mga dalonggan makadungog, ug makausa gikuha niya ang nakapugong sa iyang dila nga siya dili makasolti, mao nga siya karon makasolti na ug maayo. **36** Iyang gisugo sila nga dili kini isulti kang bisan kinsa. Apan hinuon, sa dihang nagmando siya kanila nga magpakahilom, misamot hinuon sila pagsugilon mahitungod niini. **37** Sila hingpit nga nahibulong, nga nag-ingon, “Iyang gibuhat ang tanan pag-ayo. Gihimo niya nga bisan ang bungol makadungog ug ang amang makasulti.”

8 Niadtong mga adlawa, aduna na usab usa ka dakong panon, ug sila walay makaon. Si Jesus nagtawag sa iyang mga disipulo ug miingon kanila, **2** “Hilabihan ang akong kaluoy sa panon, tungod kay sila nagpadayon nga nakig-uban kanako sulod na sa tulo ka adlaw ug wala silay makaon. **3** Kung ako silang papaulion sa ilang panimalay nga wala makakaon sila mangaluya didto sa dalan. Ug ang pipila kanila gikan pa sa layo.” **4** Ang iyang mga disipulo mitubag kaniya, “Asa man kita magkuha ug igo nga tinapay sa awa-aw nga dapit aron tagbawon kining katawhan?” **5** Siya nangutana kanila, “Pila kabuok tinapay ang anaa kaninyo?” Sila miingon, “Pito.” **6** Siya nagsugo sa panon nga manglingkod sa yuta. Gikuha niya ang pito ka mga tinapay, ug human siya nakapasalamat, iyang gipikaspikas ang mga tinapay ug gihatag kini sa iyang mga disipulo ug giapod-apod. Busa giapod-apod na nila kini sa panon. **7** Aduna usab silay pipila ka gagmay nga isda, ug human siya nakapasalamat alang kanila, nagsugo siya sa mga disipulo aron sa pag-apod-apod usab niini. **8** Sila nangaon ug nangatagbaw. Ug ilang gihipos ang nabilin nga pagkaon gikan sa mga pinikaspikas nga bahin, kini pito ka bukag nga puno. **9** Adunay mga 4, 000 ka mga lalaki didto. Gipapauli sila ni Jesus. **10** Dihadiha dayon misakay siya sa sakayan uban sa iyang mga disipulo, ug sila miadto sa rehiyon sa Dalmanuta. **11** Unya ang mga Pariseo migawas ug misugod sa pagpakiglantugi kaniya. Sila nangita kaniya ug usa ka timailhan nga gikan sa langit, aron sa pagsulay kaniya. **12** Siya miginhawa ug lawom sa iyang espiritu ug miingon, “Nganong nangita man ug usa ka timailhan kini nga mga kaliwatan? Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, walay timailhan nga ihatag niini nga kaliwatan.” **13** Unya mibiya siya kanila, misakay na usab sa sakayan, ug mibiya ug miadto sa pikas bahin sa linaw. **14** Karon ang mga disipulo nakalimot sa pagdala ug tinapay uban kanila. Wala na silay bisan usa kabuok tinapay sa sakayan. **15** Siya nagpahimangno kanila ug miingon, “Pagbantay ug pag-amping batok sa patubo sa mga Pariseo ug sa patubo ni Herodes.” **16** Ang mga disipulo naglalis sa usag-usa, “Tungod kay wala na kitay tinapay.” **17** Si Jesus nasayod niini, ug siya miingon kanila, “Nganong naglalis man kamo kung wala nay tinapay? Wala ba gihapon ninyo makita? Wala ba gihapon ninyo masabti? Gipaluya na ba ninyo pag-ayo ang inyong mga kasingkasing? **18** Aduna kamoy mga mata, dili ba kamo makakita? Aduna kamoy mga dalunggan, dili ba kamo makadungog? Wala ba kamo nakahinumdom? **19** Sa dihang akong gipikaspikas ang tinapay taliwala sa 5, 000, pila ka bukag ang napuno sa pinikaspikas nga tinapay

nga inyong nadala?" Sila mitubag kaniya, "Napulo ug duha." **20** Ug sa dihang akong gipikaspikas ang pito ka tinapay taliwala sa 4, 000, pila ka bukag ang napuno nga inyong nadala?" Sila mitubag kaniya, "Pito." **21** Siya miingon, "Wala ba gihapon kamo makasabot?" **22** Sila miadto sa Betsaida. Ang mga tawo didto nagdala kaniya ug usa ka tawong buta ug nagpakiluoy kang Jesus nga hikapon siya. **23** Gigunitan ni Jesus ang tawong buta pinaagi sa iyang kamot, ug giagak siya pagawas sa baryo. Sa dihang naluwaan na niya ang iyang mga mata ug gitapion niya ang iyang kamot kaniya, nangutana siya kaniya, "Aduna ka na bay nakita?" **24** Mihangad siya, ug miingon, "Nakita ko ang mga tawo. Apan daw sama sila sa mga kahoy nga naglakawlakaw." **25** Unya gitapion na usab niya ang iyang mga kamot sa iyang mga mata, ug ang tawo mibuka sa iyang mata, ang iyang panan-aw nahibalik, ug nakita niya ang tanang butang nga tin-aw na. **26** Gipapauli siya ni Jesus paingon sa iyang panimalay ug miingon, "Ayaw pagsulod sa lungsod." **27** Si Jesus milakaw pagawas uban sa iyang mga disipulo didto sa mga baryo sa Cesarea Filipos. Didto sa dalan nangutana siya sa iyang mga disipulo, "Kinsa man kuno ako sumala sa gisulti sa mga tawo?" **28** Sila mitubag kaniya ug miingon, "Si Juan nga magbabawtismo. Ang uban miingon, 'Si Elias,' ug ang uban, 'Usa sa mga propeta.' **29** Siya nangutana kanila, "Apan kinsa man ako alang kaninyo?" Mitubag si Pedro nga nag-ingon kaniya, "Ikaw ang Cristo." **30** Ug si Jesus nagpahimangno kanila nga dili manugilon kang bisan kinsa mahitungod kaniya. **31** Siya nagsugod sa pagtudlo kanila nga ang Anak sa Tawo kinahanglan nga mag-antos sa daghang mga butang, igasalikway sa mga kadagkoan ug sa mga pangulong pari ug sa mga eskriba, pagapatyon, ug mabanhaw pag-usab human sa tulo ka adlaw. **32** Gisulti niya kini sa tin-aw. Unya si Pedro nagdala kaniya sa daplin ug nagsugod sa pagbadlong kaniya. **33** Apan si Jesus milingi ug mitan-aw sa iyang mga disipulo ug unya gibadlong niya si Pedro ug miingon, "Palayo kanako Satanas! Kay wala ka magpakabana sa mga butang sa Dios, apan sa mga butang sa mga tawo." **34** Unya iyang gitawag ang panon ug ang iyang mga disipulo, ug siya miingon, "Kung kinsa ang buot mosunod kanako, kinahanglan gayod niya ilimod ang iyang kaugalingon, ug mopas-an sa iyang krus, ug mosunod kanako. **35** Kay bisan kinsa kadtong buot moluwas sa iyang kinabuhi makabsan niini, ug kinsa kadtong makabsan sa iyang kinabuhi tungod kanako ug alang sa ebanghelyo mamaluwas niini. **36** Unsa man ang makuha sa usa ka tawo, kung maangkon niya ang tibuok kalibotan, ug unya mawad-an sa iyang kinabuhi? **37** Unsa man ang ikahatag sa usa ka tawo nga baylo alang sa iyang kinabuhi? **38** Bisan kinsa kadtong magakaulaw kanako ug sa akong mga pulong niining mananapaw ug makasasala nga kaliwatan, ikaulaw usab siya sa Anak sa Tawo pag-abot niya sa himaya sa iyang Amahan uban sa balaang mga manulonda."

9 Miingon si Jesus kanila, "Sa pagkatinuod ako magaingon kaninyo, adunay pipila kaninyo nga nagtindog dinhi nga dili makatilaw ug kamatayon nga dili pa nila makita ang gingharian sa Dios nga moabot uban sa gahom." **2** Paglabay sa unom ka adlaw, giuban ni Jesus si Pedro, Santiago, ug si Juan ug gidala sila sa taas nga bukid nga sila lamang. Unya nausab ang iyang panagway sa ilang atubangan. **3** Ang iyang bisti misilaw pag-ayo, hilabihan ang kaputi, nga walay manglalaba sa kalibotan nga arang makapaputi. **4** Unya si Elias uban si Moises mitungha ngadto kanila, ug sila nagsultihanay uban ni Jesus. **5** Si Pedro mitubag ug miingon kang Jesus, "Rabbi, maayo alang kanato nga ania kita dinhi ug kinahanglan mohimo kami ug tulo ka pasilonganan. Tugoti kami nga mobuhat ug usa alang kanimo, usa alang kang Moises, ug usa alang kang Elias." **6** (Tungod kay si Pedro wala masayod kung unsay isulti. Ang mga disipulo nalisang.) **7** Ang panganod miabot ug milandong kanila. Unya ang usa ka tingog migula gikan sa panganod, "Kini ang akong hinigugmang Anak. Paminaw kaniya." **8** Sa kalit lang, sa dihang sila mitan-aw sa palibot, wala na silay nakita nga uban kanila, apan si Jesus lamang. **9** Samtang sila nanglugsong sa bukid, siya nagmando kanila sa dili pagpanugilon kung unsa ang ilang nakita, hangtod nga ang Anak sa Tawo mabanhaw gikan sa mga patay. **10** Busa ilang gitago ang maong butang sa ilang mga kaugalingon, apan ilang gihisgotan sa ilang mga kaugalingon kung unsa ang buot ipasabot sa "mabanhaw gikan sa mga patay". **11** Sila nangutana kaniya, "Ngano nga ang mga iscriba miingon nga si Elias kinahanglan nga unang moabot?" **12** Siya miingon kanila, "Si Elias mouna gayod pag-abot aron nga iyang mapasig-uli ang tanang butang. Unya nganong nasulat nga ang Anak sa Tawo kinahanglang mag-antos ug daghang mga butang ug nga ang mga tawo magdumot kaniya? **13** Apan ako moingon kaninyo nga si Elias miabot na, ug ilang gibuhat kung unsa ang ilang buot buhaton kaniya, sumala sa gisulti sa kasulatan mahitungod kaniya." **14** Sa dihang sila mibalik kung asa nahimutang ang ubang mga disipulo, ilang nakita ang dakong panon palibot kanila, ug ang mga iscriba nakiglalis uban kanila. **15** Sa dihang nakita nila si Jesus, ang tibuok panon nahibulong pag-ayo; sila midagan ngadto kaniya ug mihatag sa mainiton nga pag-abi-abi. **16** Iyang gipangutana ang iyang mga disipulo, "Mahitungod sa unsa ang inyong gilalisan uban kanila? **17** Usa sa panon mitubag kaniya, "Magtutudlo, akong gidala kanimo ang akong anak nga lalaki; siya adunay espiritu nga naghimo kaniyang dili makasulti, **18** ug kini nahimong hinungdan nga siya magkirig-

kirig ug malabay siya sa ubos; mobula ang iyang baba, mokagot ang iyang mga ngipon, ug dayon motuskig. Akong gihangyo ang imong mga disipulo sa pagpagula niini gikan kaniya, apan dili sila makahimo." **19** Siya mitubag kanila, "Dili matinoohon nga kaliwatan, hangtod kanus-a ako mag-uban kaninyo? Hangtod kanus-a ba ako magapailob kaninyo? Dad-a siya nganhi kanako." **20** Ilang gidala ang batang lalaki ngadto kaniya. Sa dihang ang espiritu nakakita kang Jesus, kini dihadiha milabay kaniya ngadto sa pagkirig-kirig. Ang batang lalaki natumba sa yuta ug nagbula-bula ang baba. **21** Si Jesus nangutana sa iyang amahan, "Unsa na kadugay nga siya sama niini?" Ang amahan miingon, "Sukad sa iyang pagkabata. **22** Kini kanunay nga molabay kaniya ngadto sa kalayo o ngadto sa tubig ug misulay sa paglaglag kaniya. Kung ikaw makahimo sa pagbuhat sa bisan unsa, kaluy-i kami ug tabangi kami." **23** Si Jesus miingon kaniya, "'Kung ikaw makahimo'? Ang tanang butang mahimo alang sa usa nga motuo." **24** Dihadiha ang amahan sa bata misinggit ug miingon, "Mituo ako! Tabangi ang akong pagka dili matinuohon!" **25** Sa dihang nakita ni Jesus ang panon nga nagdagan ngadto kanila, iyang gibadlong ang mahugaw nga espiritu ug miingon, "Ikaw, amang ug bungol nga espiritu, ako nagmando kanimo, gula gikan kaniya, ug ayaw na gayod pagsulod ngadto kaniya pag-usab." **26** Kini misinggit ug gipakirig ang batang lalaki pag-ayo ug unya migula. Ang batang lalaki nahisama sa usa ka patay, labihan kaayo nga ang kadaghanan sa mga tawo nag-ingon, "Patay na siya." **27** Apan si Jesus migunit kaniya sa kamot ug gibangon siya, ug ang batang lalaki mitindog. **28** Sa dihang si Jesus miabot sa balay, ang iyang mga disipulo nangutana kaniya nga sila lamang, "Nganong wala man kami makahingilin niini?" **29** Siya miingon kanila, "Kini nga matang dili mahinginlan gawas sa pag-ampo." **30** Sila mibiya gikan didto ug milatas paingon sa Galilea. Si Jesus dili buot nga may masayod nga si bisan kinsa kung asa sila, **31** kay siya nagatudlo sa iyang mga disipulo. Siya miingon kanila, "Ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga kamot sa katawhan, ug ila siyang patyon. Sa dihang siya mamatay na, human sa tulo ka adlaw siya mabanhaw pag-usab." **32** Apan sila wala makasabot niining pahayag, ug sila nahadlok sa pagpangutana kaniya. **33** Sila miabot sa Capernaum. Sa dihang siya atua na sa balay iyang gipangutana ang iyang mga disipulo, "Unsa ang inyong gihisgotan samtang anaa sa dalan?" **34** Apan sila hilom lamang. Tungod kay naglalis sila sa matag-usa samtang anaa sa dalan mahitungod kung kinsa ang labing labaw. **35** Siya milingkod ug gitawag ang Napulog Duha sa paghiusa. Siya miingon kanila, "Si bisan kinsa ang buot nga mahiuna, siya kinahanglan maulahi sa tanan ug sulugoon sa tanan." **36** Siya mikuha ug gagmay nga bata ug gibutang siya sa ilang taliwala. Iyang gikugos ang bata sa iyang mga bukton ug miingon ngadto kanila, **37** "Si bisan kinsa nga modawat sa maong bata pinaagi sa akong ngalan, siya usab nagadawat kanako, ug si bisan kinsa nga nagadawat kanako, siya wala nagadawat kanako lamang, apan sa usa usab nga nagpadala kanako." **38** Si Juan miingon kaniya, "Magtutudlo, kami nakakita ug usa ka tawo nga nag-abog ug mga demonyo sa imong ngalan ug kami nagsanta kaniya, tungod kay siya wala man nagsunod kanato." **39** Apan si Jesus miingon, "Ayaw siya santaa. Tungod kay walay makahimo sa pagbuhat ug gamhanang mga buhat sa akong ngalan ug unya makahimo sa pagsulti sa bisan unsa nga daotang butang mahitungod kanako. **40** Si bisan kinsa nga dili batok kanato dapig kanato. **41** Si bisan kinsa nga mohatag kaninyo ug usa ka tasang tubig aron imnon tungod kay kamo nahisakop kang Cristo, sa pagkatinuod sultihan ko kamo, dili mawala kaniya ang iyang ganti. **42** Si bisan kinsa nga mahimong hinungdan sa usa niining gagmayng mga bata nga mituo kanako aron mapandol, mas maayo alang kaniya nga higtan ug usa ka dakong galingan nga bato ang iyang liog ug ihulog ngadto sa dagat. **43** Kung ang imong kamot mahimong hinungdan nga ikaw mapandol, putla kini. Mas maayo alang kanimo ang pagsulod ngadto sa kinabuhi nga pungkol kaysa adunay duha ka kamot ug moadto sa impiyerno, sa kalayo nga walay pagkapalong. **(Geenna g1067)** **44** Ang labing maayo nga mga karaan nga kopya giwala kining mga pulong gikan sa bersikulo 44 ug 46, bersikulo 44 "nga diin ang ilang ulod dili mamatay ug ang kalayo dili mapalong" **45** Kung ang imong tiil mahimong hinungdan nga ikaw mapandol, putla kini. Mas maayo alang kanimo nga mosulod sa kinabuhi nga putol ang tiil, kaysa aduna kay duha ka tiil, ug ilabay ngadto sa impiyerno. **(Geenna g1067)** **46** Tan-awa ang "note" sa bersikulo 44. **47** Kung ang imong mata mahimong hinungdan nga ikaw mapandol, lugita kini. Mas maayo alang kanimo nga mosulod sa gingharian sa Dios nga adunay usa ka mata, kaysa adunay duha ka mata ug ilabay ngadto sa impiyerno, **(Geenna g1067)** **48** diin ang ilang ulod dili mamatay, ug ang kalayo dili mapalong. **49** Kay ang tanan pagaasinan sa kalayo. **50** Ang asin maayo, apan kung ang asin mawad-an sa iyang kaparat, unsaon man nimo pagpabalik nga moparat kini pag-usab? Pagbaton ug asin sa inyong mga kaugalingon, ug pagmalinawon sa matag-usa."

10 Si Jesus mibiya sa maong dapit ug miadto sa rehiyon sa Judea ug sa lugar nga tabok sa Suba sa Jordan, ug ang panon sa katawhan miadto kaniya pag-usab. Siya nanudlo kanila pag-usab, sama sa iyang nabatasan nga pagabuhaton. **2** Ang mga Pariseo miadto kaniya ug nangutana, "Uyon ba kini sa balaod alang sa usa ka bana

nga mobulag sa iyang asawa?" Kini nga pangutana aron pagsulay kaniya. **3** Siya mitubag, "Unsa man ang gisugo ni Moises kaninyo?" **4** Sila miingon, "Si Moises nagtugot sa usa ka tawo nga mosulat ug usa ka pagpamatuod sa panagbulag ug unya ipadala siya palayo." **5** "Kini tungod sa inyong gahi nga mga kasingkasing siya nagsulat kaninyo niining balaod," Si Jesus miingon ngadto kanila. **6** "Apan gikan sa sinugdanan sa kabuhatan, 'Ang Dios nagbuhat kanila lalaki ug babaye.' **7** 'Kay mao kini ang hinungdan nga ang lalaki mobiya sa iyang amahan ug inahan ug makigtipon sa iyang asawa, **8** ug ang duha mahimong usa na ka unod. Busa dili na sila magpabilin nga duha, apan usa na ka unod.' **9** Busa kung unsa ang gihiusa sa Dios, dili pagabulagon sa tawo." **10** Sa dihang sila didto na sa balay, ang mga disipulo nangutana kaniya pag-usab mahitungod niini. **11** Siya miingon ngadto kanila, "Kinsa kadtong mobulag sa iyang asawa ug makigminyo sa lain nga babaye nakapanapaw batok kaniya. **12** Ug kung siya mobulag sa iyang bana ug makigminyo sa lain nga lalaki, siya nakapanapaw." **13** Ang mga tawo nagdala sa ilang gagmay nga mga bata ngadto kaniya aron siya makahimo sa paghikap kanila, apan ang mga disipulo nagbadlong kanila. **14** Sa dihang nakita kini ni Jesus, siya nasuko kanila, ug miingon ngadto kanila, "Tugoti ang gagmay nga mga bata nga mopaduol kanako, ug ayaw sila pugngi, tungod kay ang gingharian sa Dios iya sa sama kanila. **15** Sa pagkatinuod ako moingon kaninyo, kinsa kadtong dili modawat sa gingharian sa Dios sama sa usa ka bata dili gayod makasulod niini." **16** Unya siya mikuha ug mga bata ngadto sa iyang mga bukton ug gipanalanginan sila samtang iyang gibutang ang iyang mga kamot ngadto kanila. **17** Samtang siya nagsugod sa iyang panaw, usa ka tawo migukod ngadto kaniya ug miluhod sa iyang atubangan, ug nangutana, "Maayong Magtutudlo, unsa ang angay nakong buhaton aron mapanunod ang kinabuhing walay kataposan?" **(aiōnios g166)** **18** Ug si Jesus miingon, "Nganong gitawag mo man ako nga maayo? Walay bisan usa nga maayo, gawas lamang sa Dios. **19** Ikaw nasayod sa mga sugo: Ayaw pagpatay, ayaw panapaw, ayaw pangawat, ayaw pagsaksi ug mga bakak, ayaw panglimbong, tahora ang imong amahan ug inahan.'" **20** Ang tawo miingon, "Magtutudlo, kining tanan nga mga butang akong gituman gikan sa panahon sa akong pagkabatan-on." **21** Si Jesus mitan-aw kaniya ug gihigugma siya. Siya miingon ngadto kaniya, "Usa ka butang ang imong kulang. Ikaw kinahanglan ibaligya ang tanan nga anaa kanimo ug ihatag kini ngadto sa mga kabos, ug ikaw adunay bahandi sa langit. Unya balik, sunod kanako." **22** Apan kini nga mga pamahayag, siya nawad-an ug kadasig; siya nagmasulub-on ug milakaw palayo, tungod siya adunay daghang mga katigayonan. **23** Si Jesus mitan-aw sa palibot ug miingon ngadto sa iyang mga disipulo, "Lisod gayod kini alang niadtong mga dato nga mosulod sa gingharian sa Dios!" **24** Ang mga disipulo nahibulong sa iyang gipamulong. Apan si Jesus miingon ngadto kanila pag-usab, "Mga anak, lisod gayod ang pagsulod didto sa gingharian sa Dios! **25** Mas sayon alang sa usa ka kamelyo nga moagi sa bangag sa dagom, kay sa niadtong tawo nga dato sa pagsulod sa gingharian sa Dios." **26** Sila nahibulong pag-ayo ug miingon sa matag-usa, "Unya kinsa ra man ang maluwas?" **27** Si Jesus nagtan-aw kanila ug miingon, "Sa mga tawo dili kini mahimo, apan mahimo sa Dios. Kay ang tanang butang mahimo sa Dios." **28** Si Pedro misugod sa pagsulti kaniya, "Hinuon, gibiyaan namo ang tanang butang ug misunod kanimo." **29** Si Jesus miingon, "Sa pagkatinuod ako mosulti kaninyo, walay usa nga mobiya sa iyang balay, o mga igsoong lalaki, o mga igsoong babaye, o inahan, o amahan, o mga anak, o kayutaan, alang kanako, ug alang sa ebanghelyo **30** nga dili makadawat ug ginatos ka pilo sama sa ania karon niining kalibotana, mga balay, ug mga igsoong lalaki, mga igsoong babaye, mga inahan, ug mga anak, ug kayutaan, uban sa mga paglutos, ug ang kalibotan nga umaabot, kinabuhing walay kataposan. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **31** Apan daghan ang nahiuna nga maulahi, ug ang maulahi mahiuna." **32** Sila naglakaw sa dalan patungas ngadto sa Jerusalem, ug si Jesus nag-una kanila. Ang mga disipulo natingala, ug ang mga nagsunod kaniya nangahadlok. Unya gidala ni Jesus ang Napulog Duha ngadto sa daplin pag-usab ug nagsugod sa pagsulti kanila kung unsa ang umaabot nga mahitabo ngadto kaniya: **33** "Tan-awa, motungas kita ngadto sa Jerusalem, unya ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga pangulong pari ug sa mga eskriba. Sila ang magahukom kaniya ngadto sa kamatayon ug itugyan siya ngadto sa mga Gentil. **34** Sila magbugalbugal kaniya, lud-an siya, latigohon siya, ug itugyan siya ngadto sa kamatayon. Apan human sa tulo ka adlaw siya mabanhaw." **35** Si Santiago ug si Juan, mga anak nga lalaki ni Zebede, miduol kaniya ug miingon, "Magtutudlo, buot namo nga magbuhat ka alang kanamo bisan unsa nga among pangayoon kanimo." **36** Siya miingon ngadto kanila, "Unsa ang buot ninyo nga akong buhaton alang kaninyo?" **37** Sila miingon, 'Tugoti kami nga molingkod uban kanimo sa imong himaya, ang usa sa imong tuo nga kamot ug ang usa sa imong wala." **38** Apan si Jesus mitubag ngadto kanila, "Wala kamo masayod kung unsa ang inyong gipangayo. Makahimo ba kamo sa pag-inom sa kopa nga akong paga-imnan o makalahutay sa bawtismo nga ibawtismo kanako?" **39** Sila miingon ngadto kaniya, "Makahimo kami." Si Jesus miingon ngadto kanila, "Ang kopa nga akong paga-imnan, makainom kamo. Ug ang bawtismo nga ibawtismo kanako,

makalahutay kamo. 40 Apan kinsa kadtong molingkod sa
akong tuo nga kamot o sa akong wala nga kamot dili ako
ang magahatag, apan kini alang niadtong mga giandaman."
41 Sa dihang ang ubang napulo ka disipulo nakadungog
mahitungod niini, sila nagsugod ug kasuko pag-ayo ngadto
kang Santiago ug Juan. 42 Si Jesus nagtawag kanila ngadto
kaniya ug miingon, "Kamo nasayod nga kadtong giisip nga
magmamando sa mga Gentil maoy maghari kanila, ug ang
ilang bililhon nga mga tawo naggamit sa katungod ngadto
kanila. 43 Apan dili kini maoy pamaagi nganha kaninyo. Kinsa
kadtong nangandoy nga mahimong labing dako nganha
kaninyo kinahanglan mahimo ninyong sulugoon, 44 ug kinsa
kadtong nangandoy nga mahimong labaw nganha kaninyo
kinahanglan mahimong ulipon sa tanan. 45 Kay ang Anak sa
Tawo wala moanhi aron alagaran, apan sa pag-alagad, ug
motugyan sa iyang kinabuhi ingon nga usa ka lukat alang sa
kadaghanan." 46 Sila miabot ngadto sa Jerico. Samtang
siya mibiya sa Jerico uban ang iyang mga disipulo ug ang
usa ka dakong panon sa katawhan, adunay usa ka tawo
didto nga gipanganlan ug Bartimeos (siya anak nga lalaki ni
Timeos), usa ka buta nga makikilimos nga naglingkod daplin
sa dalan. 47 Sa dihang siya nakadungog kang Jesus nga
Nasareno nga nagpadulong na, siya nagsugod ug singgit ug
miingon, "Jesus, Anak ni David, kaloy-i intawon ako!" 48
Daghan ang nagbadlong sa buta nga tawo, nagsulti kaniya
nga maghilom. Apan siya misinggit ug kusog pa gayod,
"Anak ni David, kaloy-i intawon ako!" 49 Si Jesus mihunong
ug nagsugo nga siya tawgon. Sila nagtawag sa buta nga
tawo, nga nag-ingon, "Pagmaisog! Tindog! Siya nagtawag
kanimo" 50 Iyang gilabay sa daplin ang iyang kupo, mikalit
ug tindog, ug mipaduol kang Jesus. 51 Si Jesus mitubag
kaniya ug miingon, "Unsa ang buot nimo nga akong buhaton
alang kanimo?" Ang buta nga tawo miingon, "Rabbi, buot
nako nga makadawat sa akong panan-aw." 52 Si Jesus
miingon, "Lakaw. Ang imong pagtuo ang nakaayo kanimo."
Dihadiha dayon siya nakadawat sa iyang panan-aw, ug
misunod kaniya didto sa dalan samtang siya nagpadayon sa
paglakaw.

11 Karon samtang nagpadulong sila ngadto sa Jerusalem,
nagkaduol sila sa Betfage ug sa Betania, didto sa Bukid
sa mga Olibo, si Jesus nagpadala sa iyang duha ka disipulo
2 ug giingnan sila, "Pangadto kamo sa baryo nga atbang
kanato. Sa makasulod na kamo didto, makakita kamo ug usa
ka asno nga wala pa sukad masakyi. Badbari kini ug dad-a
dinhi kanako. 3 Kung adunay moingon kaninyo, 'Nganong
gibuhat ninyo kini?' kinahanglan moingon kamo, 'Ang Ginoo
nagkinahanglan niini ug iuli ra dayon kini.'" 4 Nanglakaw sila
ug ilang nakaplagan ang usa ka asno nga gihigot sa usa
ka pultahan sa gawas sa dalan, ug gibadbaran nila kini. 5
Ang pipila nga mga tawo nga nagbarog didto ug nagsulti
kanila, "Unsa kanang inyong gibuhat nga gibadbaran man
kanang asno?" 6 Ug gisultihan nila sila sumala sa giingon
ni Jesus kanila, ug gipalakaw sila sa mga tawo sa ilang
panaw. 7 Gidala sa duha ka disipulo ang asno ngadto kang
Jesus ug gihapin ang ilang mga bisti niini aron masakyan ni
Jesus. 8 Daghang mga tawo nagbukhad sa mga panapton
nila ngadto sa dalan, ug ang uban nagkatag sa mga sanga
nga gipamutol nila gikan sa mga kaumahan. 9 Kadtong
nag-una kaniya ug kadtong nagsunod kaniya naninggit,
"Hosana! Bulahan ang nag-anhi sa ngalan sa Ginoo. 10
Bulahan ang pag-abot sa gingharian sa atong amahan
nga si David! Hosana sa kahitas-an!" 11 Unya si Jesus
misulod sa Jerusalem ug miadto sa templo. Nagtan-aw siya
sa tanang butang sa palibot. Padulong na sa pagkagabii
niadtong tungora, ug miadto siya sa Betania kauban ang
Napulog Duha. 12 Sa pagkasunod adlaw, sa dihang mibalik
sila sa Betania, gigutom siya. 13 Nakita niya ang kahoy nga
igera sa unahan nga daghan ang mga dahon, busa miduol
siya aron tan-awon kung makakita ba siya ug bunga niini.
Sa nakaduol na siya niini, wala siyay nakit-an gawas sa
mga dahon, tungod kay dili man kadto tingbunga sa mga
igera. 14 Giingnan niya kini, "Wala nay makakaon sa mga
bunga gikan kanimo." Ang iyang mga disipulo nakadungog
sa iyang gisulti. (aiōn g165) 15 Nangabot sila sa Jerusalem,
ug misulod siya sa templo ug nagsugod sa pag-abog sa
mga namaligya ug mga mamalitay sulod sa templo. Giyabo
niya ang mga lamesa sa mga magbabaylo sa salapi ug
mga lingkoranan niadtong namaligya sa mga salampati.
16 Wala siya magtugot kang bisan kinsa nga magdala sa
bisan unsa nga mabaligya didto sa templo. 17 Nagtudlo siya
kanila ug nag-ingon, "Wala ba kini mahisulat, 'Ang akong
balay pagatawgon nga usa ka balay alampoanan alang sa
tanang kanasoran?' Apan gihimo ninyo kini nga tagoanan sa
mga kawatan." 18 Ang mga pangulong pari ug ang mga
manunulat sa balaod nakadungog kung unsa ang iyang
gisulti, ug gisulayan nila siya sa pagpatay. Kay nangahadlok
sila kaniya kay ang tanang katawhan nahibulong man sa
iyang pagtulon-an. 19 Sa matag gabii mobiya sila sa siyudad.
20 Samtang naglakaw sila sayo sa buntag, nakita nila ang
kahoy sa igera nga nalaya na hangtod sa iyang mga gamot.
21 Nakahinumdom si Pedro ug miingon, "Rabbi, tan-awa! Ang
kahoy sa igera nga imong gitunglo nalaya na." 22 Mitubag si
Jesus kanila, "Pagtuo sa Dios. 23 Sa pagkatinuod sultihan ko
kamo, si bisan kinsa nga moingon niining bukid, 'Hinaot nga
ang Dios moalsa kanimo ug moitsa kanimo didto sa dagat,'
ug kung wala siya magduhaduha sa iyang kasingkasing
apan motuo nga mahitabo kung unsa ang iyang gisulti, mao
kadto ang pagabuhaton sa Dios. 24 Busa sultihan ko kamo,

ang tanan nga pangayoon ninyo diha sa mga pag-ampo, tuohi nga madawat ninyo kini, ug maangkon ninyo kini. **25** Sa dihang motindog kamo ug mag-ampo, kinahanglan mopasaylo gayod kamo sa bisan unsa nga anaa kaninyo batok sa uban, aron mopasaylo usab ang inyong Amahan nga anaa sa langit sa inyong mga kalapasan. **26** (Ang labing maayo nga karaang kopya niini nga bersikulo giwala (tan-awa sa Mat. 6: 15)) Mar. 11: 26 Apan kung dili kamo mopasaylo, dili usab mopasaylo sa inyong mga sala ang Amahan ninyo nga atua sa langit. **27** Namalik sila pag-usab sa Jerusalem. Samtang si Jesus naglakaw didto sa templo, ang mga pangulo nga pari, mga manunulat sa balaod, ug ang tanang mga kadagkoan miduol kaniya. **28** Gisultihan nila siya, "Pinaagi sa unsang katungod gibuhat mo kining mga butanga, ug kinsa ang naghatag kanimo sa katungod sa pagbuhat niana?" **29** Giingnan sila ni Jesus, "Pangutan-on ko kamo sa usa ka pangutana. Sultihi ako ug tug-anan ko usab kamo kung sa unsa nga katungod gibuhat ko kining mga butanga. **30** Ang bawtismo ni Juan, gikan ba kadto sa langit o gikan sa tawo? Tubaga ako." **31** Naghisgot sila taliwala sa ilang kaugalingon ug naglalis nga nag-ingon, "Kung moingon kita nga 'Gikan sa langit'—moingon siya nga, 'Nganong wala man lagi kamo motuo kaniya?' **32** Apan kung moingon kita nga, 'Gikan sa tawo'"—nangahadlok sila sa katawhan tungod kay giila nila nga si Juan usa ka propeta. **33** Unya mitubag sila kang Jesus nga miingon, "Wala kami masayod." Unya misulti si Jesus kanila, "Dili usab ako motug-an kaninyo kung unsa nga katungod gibuhat ko kining mga butanga."

12 Unya si Jesus nagsugod sa pagtudlo kanila sa sambingay. Siya miingon, "Adunay tawo nga nagtanom sa parasan, nagbutang ug koral palibot niini, ug nagkalot ug bangag aron pug-anan sa paras. Unya iya kining gibutangan ug tore nga bantayanan ug unya gipaatiman niya ang parasan sa mga tigpatubo ug paras. Unya miadto siya sa layo. **2** Sa tukmang panahon, nagpadala siya ug sulugoon didto sa mga tigpatubo ug paras aron modawat siya sa pipila nga bunga gikan sa parasan. **3** Apan ila siyang gidakop, gikulata, ug gipapa-uli nga walay dala. **4** Nagpadala usab siya didto kanila ug lain pang sulugoon, ug ilang gisamad samaran ang iyang ulo ug gipakaulawan. Nagpadala na usab siya ug lain nga sulugoon, ug kini ilang gipatay. **5** Ilang gitagad ang daghan sa samang paagi, gikulata ang pipila ug ang uban gipatay. **6** Aduna pa siyay usa ka tawo nga nahibilin aron ipadala, ang hinigugmang anak nga lalaki. Siya mao ang kataposan nga iyang ipadala ngadto kanila. Nag-ingon siya "Tahuron gayod nila ang akong anak." **7** Apan ang mga saop nag-ingnanay sa matag usa "Kini ang manununod. Dali, ato siyang patyon, ug ang mapanunod atong maangkon." **8** Ila siyang gidakop, gipatay, ug gilabay sa gawas sa parasan. **9** Busa, unsa man ang buhaton sa tag-iya sa parasan? Siya moadto ug pouhon ang mga tigpatubo sa paras ug ang parasan ihatag niya didto sa uban. **10** Wala ba kamo makabasa niining kasulatan? 'Ang bato nga gisalikway sa magtutukod, nahimo nga patukoranan. **11** Kini naggikan sa Ginoo ug kahibulongan kini sa atong mga mata.'" **12** Sila nangita ug paagi sa pagdakop kang Jesus, apan nahadlok sila sa katawhan, kay sila nasayod nga nagsulti siya sa sambingay batok kanila. Busa mibiya sila ug nagpalayo. **13** Unya sila nagpadala didto kaniya sa pipila ka Pariseo ug pipila ka mga sakop ni Herodes, sa pagbitik kaniya sa iyang gipamulong. **14** Sa dihang sila miabot, sila misulti ngadto kaniya, "Magtutudlo, nasayod kami nga wala ka magpakabana sa gisulti sa uban, ug wala ka nagpihig sa matag usa ka tawo. Ikaw nanudlo sa kamatuoran sa pamaagi sa Dios. Uyon ba kini sa balaod nga mobayad ug buhis ngadto kang Cesar o dili? Mobayad ba kita o dili?" **15** Apan nasayod si Jesus sa ilang pagpakaaron-ingnon ug siya nag-ingon kanila, "Nganong gisulayan ako ninyo? Dad-i ako ug denario aron ako kining tan-awon." **16** Sila nagdala ug usa ngadto kang Jesus. Siya miingon kanila, "Kinsang hulagway ang nakasulat niini?" Sila nag-ingon "kang Cesar." **17** Si Jesus nag-ingon, "Ihatag kang Cesar ang mga butang nga iya kang Cesar, ug sa Dios ang mga butang nga iya sa Dios." Sila natingala kaniya. **18** Unya ang mga Saduceo miduol kaniya, sila nga nagsulti nga walay pagkabanhaw. Sila nangutana kaniya, nga nag-ingon, **19** "Magtutudlo, si Moises nagsulat alang kanato, 'Kung ang igsoong lalaki mamatay ug nabiyaan ang iyang asawa, apan wala siya makabaton ug anak, ang lalaki kinahanglan mokuha sa asawa sa iyang igsoon, ug mobaton ug anak alang sa iyang igsoong lalaki.' **20** Adunay pito ka managsoong lalaki; ang una nangasawa ug unya namatay, nibiya nga walay anak. **21** Unya ang ikaduha nakigminyo sa babaye ug namatay, nibiya nga walay anak. Ug ang ikatulo mao gihapon. **22** Ang pito mibiya nga walay mga anak. Sa kataposan niining tanan ang babaye namatay usab. **23** Panahon sa pagkabanhaw, sa dihang sila mabuhi pag-usab, kang kinsa nga asawa ang babaye? Kay ang tanang pito ka managsoong lalaki nakapangasawa man kaniya." **24** Si Jesus miingon, "Dili ba kini mao ang hinungdan nga nangasayop kamo, tungod kay wala kamo masayod sa kasulatan ug sa gahom sa Dios? **25** Kay sa dihang sila mabuhi gikan sa mga patay, sila dili na magminyoay, o tugotan nga mangasawa, apan sila sama na sa mga anghel sa langit. **26** Apan mahitungod sa mga namatay, nga sila mabuhi, wala ba kamo makabasa sa basahon ni Moises, sa gisaysay mahitungod sa sampinit, giunsa sa Dios sa pagpakigsulti kaniya ug nag-ingon, 'Ako ang Dios ni

Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob?'" **27** Dili siya Dios sa mga patay, apan sa mga buhi. Nasayop gayod kamo." **28** Ang usa sa mga manununlat sa balaod miduol ug naminaw sa ilahang panaghisgotanay; siya nakakita nga si Jesus mitubag kanila nga maayo. Siya nangutana kaniya, "Unsa nga kasugoan ang labing mahinungdanon sa tanan?" **29** Si Jesus mitubag, "Ang labing mahinungdanon mao kini, 'Pamati, Israel, ang Ginoo nga atong Dios, ang Ginoo usa lamang. **30** Kinahanglan higugmaon ninyo ang Ginoo nga inyong Dios sa tibuok ninyo nga kasingkasing ug tibuok ninyo nga kalag, sa tibuok ninyo nga hunahuna, ug sa tibuok ninyo nga kusog.' **31** Ang ikaduha nga sugo mao kini, 'Kinahanglan higugmaon ninyo ang inyong silingan sama sa inyong kaugalingon,' Wala nay makalabaw niining maong mga kasugoan." **32** Ang manununlat sa balaod nag-ingon, "Maayong, magtutudlo! Tinuod gayod ang imong giingon nga ang Dios usa lamang, ug nga wala nay lain gawas kaniya. **33** Sa paghigugma kaniya sa tibuok natong kasing-kasing ug tibuok nato nga salabotan ug tibuok nato nga kusog, ug sa paghigugma sa silingan sama sa kaugalingon, kini labaw pa sa mga halad nga sinunog ug sakripisyo." **34** Sa dihang si Jesus nakakita nga naghatag siya ug maayong tubag, siya nag-ingon kaniya, "Dili ka halayo sa gingharian sa Dios." Pagkahuman niana wala na gayoy nangahas sa pagpangutana kang Jesus sa daghang mga pangutana. **35** Si Jesus nanudlo didto sa templo, ug siya mitubag ngadto kanila ug miingon, "Giunsa kini nga ang mga manununlat sa balaod nagsulti nga ang Cristo anak ni David? **36** Si David sa iyang kaugalingon, pinaagi sa Balaang Espiritu, miingon, 'Ang Ginoo nag-ingon ngadto sa akong Ginoo, lingkod dinhi sa akong tuong kamot, hangtod nga himuon kung tumbanan ang imong mga kaaway.' **37** Si David sa iyang kaugalingon nagtawag kang Cristo 'Ginoo', busa naunsa nga siya anak ni David?" Ang dakong pundok sa katawhan naminaw kaniya uban sa kalipay. **38** Sa iyang pagpanudlo si Jesus miingon, "Pagbantay sa mga manununlat sa balaod, kinsa nagtinguha sa paglakaw nga nagbisti ug tag-as, ug buot sila sa pinasahi nga mga pag-abiabi diha sa mga merkado, **39** ug sa mga nahauna nga lingkoranan sa labaw sa mga sinagoga, ug sa mga nahaunang dapit sa mga pista. **40** Ila usab nga giilog ang balay sa mga balo, ug nag-ampo sila sa tag-as kaayo aron ipakita sa mga tawo. Kini makadawat ug labing dako nga silot." **41** Unya si Jesus milingkod atbang sa kahon nga halaran sa dapit sa templo; nagtan-aw siya sa mga tawo nga naghulog sa ilang salapi didto sa kahon. Ug daghan ang mga dato nga tawo nga nagbutang ug dagko nga kantidad sa salapi. **42** Unya ang kabos nga babaye nga balo miduol ug mibutang sa duha kadako, kantidad ug duha ka sentabo. **43** Gitawag ni Jesus ang iyang mga disipulo ug giingnan niya sila, "Sa pagkatinuod sultihan ko kamo nga, kining kabos nga babayeng balo nagbutang ug labaw pa kay kanila ngadto sa kahon nga halaran. **44** Silang tanan naghatag ug sobra sa ilang kadagaya. Apan kining babaye nga balo gawas sa iyang kakabos, nagbutang sa tanan niya nga salapi nga iyang ikabuhi."

13 Samtang si Jesus naglakaw palayo gikan sa templo, usa sa iyang mga disipulo miingon kaniya, "Magtutudlo, tan-awa ang maanindot nga mga bato ug mga dagkong binalay!" **2** Siya miingon ngadto kaniya, "Nakita mo ba kining mga dagkong binalay? Walay usa ka bato nga mahibilin sa lain nga dili mahugno." **3** Sa paglingkod niya sa Bukid sa mga Olibo atbang sa templo, si Pedro, Santiago, Juan, ug Andres nangutana kaniya sa tago, **4** "Sultihi kami, kanus-a man kining mga butanga mahitabo? Unsa man ang mga timailhan kung kining tanang mga butanga hapit na mahitabo?" **5** Si Jesus misugod sa pagsulti ngadto kanila, "Pag-amping nga walay bisan usa kaninyo nga mahisalaag. **6** Daghan ang moabot sa akong ngalan ug moingon, 'ako siya,' ug sila maggiya sa pagpahisalaag sa kadaghanan. **7** Sa dihang makadungog kamo sa mga gubat ug mga hungihong sa mga gubat, ayaw kabalaka; kay kining mga butanga kinahanglan nga mahitabo, apan dili pa kini mao ang kataposan. **8** Kay ang mga nasod mobarog batok nasod, ug gingharian batok gingharian. Adunay mga linog sa daghang mga dapit, ug mga kagutom. Kini ang mga sinugdanan sa pagkatawo sa mga kasakit. **9** Pagbantay kamo. Kamo igatugyan nila didto sa mga konseho, ug kamo latoson sa mga sinagoga. Kamo magabarog atubangan sa mga gobernador ug sa mga hari alang sa akong kaayohan, isip usa ka pagpamatuod ngadto kanila. **10** Apan ang ebanghelyo kinahanglan iwali una sa tanang mga kanasoran. **11** Sa dihang dakpon na nila kamo ug itugyan, ayaw kabalaka kung unsa ang inyong isulti. Kay nianang orasa, kung unsa ang inyong gikinahanglan isulti igahatag kaninyo; kini dili na kamo ang magsulti, apan ang Balaang Espiritu. **12** Ang igsoong lalaki magatugyan sa igsoong lalaki ngadto sa kamatayon, ug ang amahan sa iyang anak. Ang mga anak mobarog batok sa ilang mga ginikanan ug maoy hinungdan nga sila mabutang sa kamatayon. **13** Kamo pagadumtan sa tanan tungod sa akong ngalan. Apan kung kinsa kadtong molahutay sa kataposan, kanang tawhana maluwas. **14** Sa dihang makakita kamo sa dulumtanan nga biniyaan nga mobarog kung diin kini dili angay magabarog (tugoti nga ang magbabasa makasabot), tugoti kadtong anaa sa Judea nga mokalagiw didto sa mga kabukiran, **15** pasagdi siyang atua sa atop sa dili na pagkanaog didto sa balay, o pagkuha sa tanang butang pagawas niini, **16** ug pasagdi siya nga anaa sa uma sa dili na pagbalik aron sa pagkuha sa iyang kupo. **17** Apan alaot

kadtong adunay anak ug kadtong nagpasuso sa mga bata
nianang mga adlawa! 18 Pag-ampo nga kini dili mahitabo sa
tingtugnaw. 19 Kay adunay dakong kasakitan, nga wala pa
gayod nahitabo sukad sa sinugdanan, sa pagbuhat sa Dios
sa kalibotan, hangtod karon, dili, ni dili na gayod mahitabo
pag-usab. 20 Gawas kung ang Ginoo ipamubo ang mga
adlaw, walay unod nga maluwas, apan tungod sa mga pinili,
kadtong iyang gipili, iyang gipamub-an ang numero sa mga
adlaw. 21 Unya kung si bisan kinsa ang mosulti kaninyo,
'Tan-awa, ania na ang Cristo!' O, 'Tan-awa, atua siya!' ayaw
pagtuo niini. 22 Kay ang sayop nga mga Cristo ug ang sayop
nga mga propeta motungha ug mohatag ug mga timailhan
ug mga katingalahan, aron sa paglimbong, kung mahimo,
bisan pa sa pinili. 23 Pagbantay! Gisulti ko na kaninyo kining
tanang mga butanga sa wala pa ang panahon." 24 Apan
pagkahuman sa dakong kasakitan nianang mga adlawa, ang
adlaw mongitngit, ang bulan dili na mohatag sa kahayag, 25
ang mga bituon mangahulog gikan sa langit, ug ang mga
gahom nga anaa sa kalangitan mauyog. 26 Unya ilang makita
ang Anak sa Tawo nga moabot diha sa mga panganod
uban ang dakong gahom ug himaya. 27 Unya iyang ipadala
ang iyang mga anghel ug tigumon niya ang iyang mga
pinili gikan sa upat ka mga hangin, gikan sa kinatumyan sa
kalibotan ngadto sa kinatumyan sa kawanangan. 28 Tun-i
ang pagtulon-an gikan sa kahoy nga igera. Sa dili madugay
ang sanga mahimong mahumok ug mabutangan na kini
ug mga dahon, inyong masayran nga ang ting-init duol
na. 29 Busa usab, sa dihang kamo makakita niining mga
butang nga magakahitabo, masayran ninyo nga siya duol
na, anaa na gayod sa mga ganghaan. 30 Sa pagkatinuod,
ako mosulti kaninyo, kini nga kaliwatan dili pa mangamatay
hangtod nga kining mga butanga mahitabo. 31 Ang langit ug
ang kalibotan mangamatay, apan ang akong mga pulong
dili gayod mamatay. 32 Apan mahitungod nianang adlawa
o nianang taknaa, walay bisan usa nga masayod, bisan
ang mga anghel sa langit, ni bisan ang Anak, apan ang
Amahan. 33 Pagmabinantayon! Pagtukaw, tungod kay wala
kamo masayod kung unsa na kining panahona. Ang pipila
sa karaang panggamhanan nagbasa: Pagmabinantayon!
Pagtukaw ug pag-ampo, tungod kay.... 34 Kini sama sa
usa ka tawo nga mipanaw: mobiya siya sa iyang balay ug
gibutang niya ang iyang sulugoon nga maoy mobantay sa
balay, matag-usa sa iyang buluhaton. Ug iyang gimandoan
ang magbalantay magpabiling magtukaw. 35 Busa pagtukaw!
Kay wala kamo masayod kung kanus-a moabot ang agalon
sa balay, kung sa gabii ba, sa tungang gabii, sa tingtuktugaok
ba sa manok, o sa kabuntagon. 36 Kung moabot dayon
siya, ayaw tugoti nga makaplagan niya kamong nangatulog.
37 Unsa ang akong gisulti kaninyo akong gisulti sa tanan:
Pagtukaw!"

14 Kini duha ka adlaw na lamang sa dili pa moabot
ang Pagsaylo ug ang Kombira sa Tinapay nga Walay
Patubo. Ang mga pangulong pari ug ang mga scriba
naghunahuna kung unsaon nila pagdakop si Jesus sa hilom
ug unya patyon siya. 2 Kay sila nag-ingon, "Dili sa panahon
sa kombira, aron ang kagubot dili mahitabo taliwala sa
katawhan." 3 Samtang si Jesus atua sa Betany sa balay
ni Simon nga sanglahon, sa nagsandig siya sa kan-anan,
miduol kaniya ang usa ka babaye nga adunay alabastrong
tibod nga mahal kaayong pahumot, sa putling nardo. Gibuak
niya ang tibod ug gibubo kini ngadto sa ulo niya. 4 Apan
adunay pipila nga nangasuko. Nagsultihanay sila sa usag-
usa ug miingon, "Unsa ang hinungdan nga kini giusikan
man? 5 Kini nga pahumot mamahimo unta nga ibaligya
kapin pa sa 300 ka denaryo, ug ihatag sa mga kabos."
Ug gibadlong nila siya. 6 Apan si Jesus miingon, "Pasagdi
siya. Nganong gisamok ninyo siya? Nakahimo siya ug usa
ka matahom nga butang alang kanako. 7 Kauban ninyo
kanunay ang kabos, ug bisan unsa ang iyong gitinguha
kamo makabuhat sa maayo ngadto kanila, apan kamo dili
kanunay anaa kanako. 8 Gibuhat niya kung unsa ang angay
niyang buhaton: gidihogan niya ang akong lawas alang
sa paglubong. 9 Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, bisan
diin ang ebanghelyo igasangyaw sa tibuok kalibotan, kining
gibuhat niining bayhana pagahisgotan alang sa paghandom
kaniya." 10 Unya si Judas Iscariote, ang usa sa napulog
duha, miadto sa mga pangulong pari aron sa pagtugyan
kaniya ngadto kanila. 11 Sa pagkadungog sa mga pangulong
pari niini, nalipay sila ug nagsaad sa paghatag kaniya
ug salapi. Nagsugod na siya pagpangita ug kahigayonan
aron sa pagtugyan kaniya ngadto kanila. 12 Sa unang
adlaw sa tinapay nga walay patubo, sa paghalad nila sa
nating karnero sa Pagsaylo, ang iyang mga disipulo miingon
kaniya, "Hain man ang buot nimong adtoan namo aron
sa pag-andam alang sa imong pagkaon sa Pagsaylo nga
panihapon?" 13 Nagpadala siya ug duha sa iyang mga
disipulo ug miingon kanila, "Adto ngadto sa siyudad, ug ang
usa ka tawo nga nagadala ug usa ka banga nga tubig ang
mosugat kaninyo. Sunod kaniya. 14 Kung diin siya mosulod
nga balay, sunod kaniya sa sulod ug sultihi ang tag-iya sa
balay nga, 'Ang magtutudlo nag-ingon, "Hain ang akong
lawak nga abotanan diin ako makigsalo sa Pagsaylo kauban
ang akong mga disipulo?' 15 Ipakita niya kaninyo ang usa
ka dakong sinangkapan nga lawak sa taas nga andam na.
Buhata ang pagpangandam alang kanato didto. 16 Ang mga
disipulo mibiya ug miadto sa siyudad; nakaplagan nila ang
tanan sumala sa iyang giingon ngadto kanila, ug giandam

nila ang Pagsaylo sa pagkaon. 17 Sa pagkagabii, miabot
siya uban ang napulog duha. 18 Samtang sila nagsandig sa
kan-anan ug nangaon, si Jesus miingon, “Sa pagkatinuod
sultihan ko kamo, nga ang usa kaninyo nga mikaon uban
kanako magabudhi kanako.” 19 Naguol pag-ayo silang tanan,
ug ang usag-usa miingon kaniya, “Sigurado dili gayod ako?”
20 Si Jesus mitubag ug miingon kanila, “Usa kini sa napulog
duha, ang usa karon nga nagtuslob sa tinapay uban kanako
sa panaksan. 21 Kay ang Anak sa Tawo moadto sa dalan
sumala sa giingon sa kasulatan mahitungod kaniya. Apan
alaot kanang tawhana nga nagbudhi sa Anak sa Tawo. Mas
maayo unta kini kaniya kung wala na lamang siya natawo.”
22 Samtang nangaon sila, si Jesus mikuha sa tinapay,
gipanalanginan kini, ug gipikas-pikas kini. Gihatag niya kini
ngadto kanila ug miingon, “Dawata kini. Mao kini ang akong
lawas.” 23 Gikuha niya ang usa ka kupa, nagpasalamat, ug
gihatag kini kanila, ug nanginom silang tanan gikan niini. 24
Miingon siya kanila, “Mao kini ang akong dugo sa pakigsaad,
ang dugo nga iula alang sa kadaghanan. 25 Sa pagkatinuod
sultihan ko kamo, dili na ako moinom pag-usab niining bunga
sa paras, hangtod niadtong adlawa nga magainom ako niini
sa bag-o didto sa gingharian sa Dios.” 26 Sa nanag-awit
na sila ug usa ka salmo, nangadto sila sa Bukid sa mga
Olibo. 27 Miingon si Jesus kanila, “Kamong tanan mobiya
tungod kanako, kay kini nahisulat, 'Pagabunalan ko ang
magbalantay ug ang mga karnero magkatibulaag.' 28 Apan
human sa akong pagkabanhaw, mag-una ako kaninyo didto
sa Galilea. 29 Si Pedro miingon kaniya, “Bisan kung ang
tanan mobiya, dili gayod ako.” 30 Si Jesus miingon kaniya,
“Sa pagkatinuod sultihan ko ikaw, nga niining gabhiona, sa
dili pa motuktugaok ang manok sa makaduha, ilimod mo na
ako sa makatulong higayon.” 31 Apan si Pedro miingon,
“Kung ako mamatay man uban kanimo, dili ko ikaw ilimod.”
Silang tanan naghimo sa samang saad. 32 Sila miabot sa
dapit nga gitawag ug Getsemane, ug si Jesus miingon sa
iyang mga disipulo, “Lingkod dinhi samtang ako mag-ampo.”
33 Gidala niya sila Pedro, Santiago, ug Juan uban kaniya, ug
misugod sa pagsubo ug naguol pag-ayo. 34 Miingon siya
kanila, “Ang akong kalag nagmasulob-on pag-ayo, bisan sa
kamatayon. Pabilin dinhi ug pagtukaw.” 35 Milakaw si Jesus
ug diyutay sa unahan, mihapa sa yuta, ug nag-ampo siya,
kung mahimo, nga kining taknaa molabay unta gikan kaniya.
36 Siya miingon, “Abba, Amahan, ang tanang butang mahimo
nimo. Kuhaa kining kupa gikan kanako. Apan dili ang akong
kabubut-on, kondili ang imo.” 37 Mibalik siya ug nakaplagan
sila nga nangatulog, ug siya miingon kang Pedro, “Simon,
nakatulog ka ba? Dili ba gayod ikaw makatukaw sa usa
lamang ka takna? 38 Pagtukaw ug pag-ampo aron nga
kamo dili mahisulod ngadto sa panulay. Ang espiritu andam
gayod, apan luya ang unod. 39 Mipalayo na usab siya ug
nag-ampo, ug gigamit niya ang samang mga pulong. 40
Mibalik na usab siya ug nakaplagan sila nga nangatulog, kay
nangaloya na pag-ayo ang ilang mata ug wala sila masayod
kung unsa ang ikasulti ngadto kaniya. 41 Miduol siya sa
makatulong higayon ug miingon kanila, “Nangatulog pa
gihapon kamo ug namahulay? Igo na! Miabot na ang takna.
Tan-awa! Ang Anak sa Tawo igatugyan sa mga kamot sa
mga makasasala. 42 Panindog, manlakaw na kita. Tan-awa,
ang usa sa magbudhi kanako nagkaduol na. 43 Dihadiha,
samtang nagasulti pa siya, si Judas, ang usa sa napulog
duha, miabot, ug ang dakong panon sa katawhan uban
kaniya nga adunay mga espada ug mga puspos, gikan sa
mga pangulong pari, mga scriba, ug ang mga kadagkoan.
44 Karon ang magbubudhi niya mihatag kanila ug ilhanan,
nga miingon, “Si kinsa ang akong halokan, mao na kana
siya. Dakpa siya ug dad-a siya ubos sa pagbantay.” 45
Sa pag-abot ni Judas, dihadiha miduol siya kang Jesus,
ug miingon, “Rabbi!” Ug mihalok siya kaniya. 46 Unya
gigunitan nila ang iyang mga kamot ug gidakop siya. 47
Apan ang usa kanila nga nagtindog sa duol mihulbot sa
iyang espada ug mitigbas sa sulugoon sa labaw nga pari ug
naputol ang iyang dalunggan. 48 Si Jesus miingon kanila,
“Nanganhi ba kamo, ingon nga batok sa usa ka tulisan, nga
inubanan man sa mga espada ug mga puspos alang sa
pagdakop kanako?” 49 Sa adlaw-adlaw nga ako kauban
pa ninyo ug ako nagatudlo ngadto sa templo, wala ninyo
ako dakpa. Apan mahitabo kini aron matuman gayod ang
kasulatan. 50 Ug ang tanan nga kauban ni Jesus mibiya
kaniya ug mikalagiw. 51 Ang usa ka batan-on nga lalaki
misunod kaniya, nga nagsul-ob lamang ug usa ka lino nga
panapton nga giputos palibot kaniya; 52 gidakop nila siya
apan nabilin niya didto ang lino nga panapton ug midagan
siya palayo kanila nga hubo. 53 Gipangulohan nila si Jesus
ngadto sa labaw nga pari. Nagtigom didto uban kaniya
ang tanan nga mga pangulong pari, ang mga kadagkoan,
ug ang mga scriba. 54 Karon si Pedro misunod kaniya
gikan sa layo, hangtod sa hawanan sa labaw nga pari.
Milingkod siya tapad sa mga guwardiya, nga nagadangdang
duol sa kalayo. 55 Karon ang mga pangulong pari ug ang
tibuok Konseho nagapangita ug pagpamatuod batok kang
Jesus aron itugyan nila siya ngadto sa kamatayon. 56 Apan
wala sila makakaplag niini. Kay daghan ang nanagdala sa
bakak nga pagpamatuod batok kaniya, apan bisan ang ilang
pagpamatuod wala magka-uyon. 57 Ang pipila mitindog ug
nagdala sa bakak nga pagpamatuod batok kaniya; miingon
sila, 58 “Nakadungog kami nga siya nag-ingon, “Gubaon ko
kining temploha nga hinimo sa mga kamot, ug sulod sa tulo
ka adlaw pagatukoron ko ang lain nga dili binuhat sa mga

kamot.'" 59 Apan bisan ang ilang pagpamatuod wala magka-uyon. 60 Ang labaw nga pari nagtindog taliwala kanila ug nangutana kang Jesus, "Wala ka bay ikatubag? Unsa man kining ginapamatud-an sa mga tawo batok kanimo?" 61 Apan siya nagahilom ug wala mitubag bisan usa. Ang labaw nga pari nangutana kaniya pag-usab ug miingon, "Ikaw ba si Cristo, ang anak nga Bulahan?" 62 Si Jesus miingon, "Ako. Ug makita ninyo ang Anak sa Tawo nga magalingkod sa gamhanan nga tuong kamot ug moabot inubanan sa mga panganod sa langit." 63 Gigisi sa labaw nga pari ang iyang mga bisti ug miingon, "Nanginahanglan pa ba kita ug mga saksi? 64 Nadungog ninyo ang pagpasipala. Unsa man ang inyong hukom?" Ug silang tanan nagkahiusa nga naghukom kaniya nga angay sa kamatayon. 65 Ang pipila misugod sa pagluwa kaniya ug mitabon sa iyang dagway ug mihapak kaniya ug miingon, "Tag-ana!" Ang mga opisyal nagkuha kaniya ug naglatos kaniya. 66 Samtang si Pedro anaa sa silong sa hawanan, ang usa sa mga sulogoon nga babaye sa labaw nga pari miduol kaniya. 67 Nakita niya si Pedro nga nagtindog duol sa kalayo aron mainitan, ug siya mitutok kaniya. Unya miingon siya, "Ikaw usab kauban ni Jesus nga Nazareno." 68 Apan siya milimod niini, nga nag-ingon, "Ako wala makaila ni wala makasabot kung unsa ang imong gipanulti." Unya migawas siya sa hawanan. Ang pipila sa mga sinulat midugang, "Ug ang manok mituktugaok," apan ang pinakamaayong mga sinulat wala niining pulong. 69 Apan ang sulugoon didto nakakita kaniya ug misugod na usab sa pag-ingon niadtong mga nagatindog didto, "Kining tawhana usa kanila!" 70 Apan gilimod niya kini pag-usab. Sa pagkataodtaod kadtong nanagtindog didto nag-sulti kang Pedro, "Sa pagkatinuod ikaw usa kanila, kay ikaw usab taga Galilea." 71 Apan siya misugod sa iyang kaugalingon sa pagpanunglo ug pagpanumpa, "Wala gayod ako makaila niining tawhana nga inyong giingon." 72 Unya ang manok mituktugaok sa makaduhang higayon. Unya nahinumdoman ni Pedro ang mga gipamulong kaniya ni Jesus: "Sa dili pa motuktogaok ang manok sa makaduha, igalimod mo na ako sa makatulong higayon." Ug siya nahugno pag-ayo ug mihilak.

15 Sayo sa kabuntagon ang mga pangulong pari nagtigom kauban ang mga kadagkoan ug mga scriba ug ang tibuok Hukmanan. Unya gigapos nila si Jesus ug gidala palayo. Gitugyan nila siya kang Pilato. 2 Si Pilato nangutana kaniya, "Ikaw ba ang Hari sa mga Judio?" Siya mitubag kaniya, "Giingon mo na." 3 Ang mga pangulong pari nagpakita sa daghang mga sumbong batok kang Jesus. 4 Si Pilato nangutana pag-usab kaniya, "Dili ka ba motubag? Tan-awa daghan kaayong sumbong nga ilang gidala batok kanimo. 5 Apan si Jesus wala gihapon mitubag kang Pilato, ug kana nakapahibulong kaniya. 6 Karon sa panahon sa pista nabatasan ni Pilato nga magpagawas ngadto kanila ug usa ka binilanggo, ang binilanggo nga ilang pangayoon. 7 Didto sa bilanggoan uban sa mga masinupakon, sa taliwala sa mga nakapatay nga naghimo sa ilang bahin sa pagsupak, ang usa ka tawo nga ginganlan ug Barabbas. 8 Ang panon sa katawhan miadto kang Pilato ug misugod sa paghangyo kaniya nga pagahimoon niya alang kanila ang sama sa miagi. 9 Si Pilato mitubag kanila ug miingon, "Buot ba kamo nga pagabuhian ko kaninyo ang Hari sa mga Judio?" 10 Kay nasayod siya nga tungod sa kasina gitugyan si Jesus ngadto sa mga pangulong pari. 11 Apan ang mga pangulong pari nagsugyot sa katawhan sa pagsinggit nga kinahanglan buhian si Barabbas. 12 Si Pilato mitubag kanila pag-usab ug miingon, "Nan, unsa man ang akong buhaton sa Hari sa mga Judio?" 13 Sila misinggit pag-usab, "Ilansang siya sa krus!" 14 Si Pilato miingon kanila, "Unsa man ang sayop niyang nabuhat? Apan misinggit hinoon sila ug pag-ayo, "Ilansang siya sa krus." 15 Si Pilato buot makapahimuot sa katawhan, busa iyang gibuhian si Barabbas ngadto kanila. Gihampak niya si Jesus ug unya gitugyan siya aron ilansang sa krus. 16 Gidala siya sa mga sundalo sulod sa hawanan (ang kuta sa mga sundalo), ug gitigom nila ang tibuok kasundalohan. 17 Gisul-oban nila si Jesus ug dagtom-pula nga kupo, ug nagsapid sila sa usa ka purong-purong nga tunokon ug gibutang kini kaniya. 18 Nagsugod sila sa pagyukbo kaniya ug miingon, "Mabuhi, ang Hari sa mga Judio!" 19 Gibunalan nila ang iyang ulo sa usa ka bagakay ug giluwaan siya. Ug nangluhod sila sa atubangan niya sa pagsimba. 20 Sa diha nga sila nagbugalbugal kaniya, gihukasan nila siya sa dagtom-pula nga kupo ug gisul-ob kaniya ang iyang kaugalingong bisti, ug unya gihatod siya sa gawas aron ilansang siya sa krus. 21 Nagpugos sila sa usa ka lumalabay aron sa pag-alagad, usa sa ning-abot gikan sa nasod, ang usa ka tawo nga ginganlag Simon nga taga Cyrene (ang amahan ni Alexander ug Rufus); gipugos nila siya sa pagpas-an sa krus ni Jesus. 22 Ang mga sundalo nagdala kang Jesus sa dapit nga ginganlan ug Golgota (nga sa ato pa, Dapit sa Kalabira). 23 Ug gihatagan nila siya ug bino nga sinagolan ug mirra, apan wala siya nag-inom niini. 24 Gilansang nila siya sa krus ug gibahinbahin ang iyang bisti pinaagi sa pagripa aron sa pagkahibalo kung unsa ang bahin nga makuha sa matag sundalo. 25 Mao kini ang ikatulong takna sa paglansang kaniya sa krus. 26 Gisulat ang usa ka ilhanan ang sumbong batok kaniya, "ANG HARI SA MGA JUDIO." 27 Gilansang nila uban kaniya ang duha ka tulisan, ang usa sa tuo niya ug ang usa sa iyang wala. 28 Ang pinaka karaang mga kopya wala malakip ang bersikulo 28 (tan-awa ang Lucas 22: 3), vs 28, Ug

natuman ang kasulatan nga nag-ingon, 'Kauban siya sa mga malinapason.' **29** Kadtong mga nangagi nagbiay-biay kaniya, naglingolingo sa ilang ulo ug nag-ingon, “Aha! Ikaw nga moguba sa templo ug motukod niini pag-usab sulod sa tulo ka adlaw, **30** luwasa ang imong kaugalingon ug kanaog diha sa krus!” **31** Sa samang paagi uban sa usag-usa ang mga pangulong pari nagbugalbugal kaniya, kauban ang mga scriba, ug miingon, “Giluwas niya ang uban, apan dili siya makaluwas sa iyang kaugalingon. **32** Pakanaoga gikan sa krus ang Cristo, ang Hari sa Israel, aron makakita ug makatuo kita.” Ug kadtong gilansang sa krus uban kaniya nagtamay usab kaniya. **33** Sa ikaunom nga takna, ang kangitngit miabot sa tibuok kayutaan hangtod sa ikasiyam nga takna. **34** Sa ikasiyam nga takna si Jesus misinggit sa makusog nga tingog, “Eloi, Eloi, lama sabachthani?” nga gihubad, “Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaan mo man ako?” **35** Ang pipila sa mga nagatindog didto, nakadungog niini ug miingon, “Tan-awa, nanawag siya kang Elias.” **36** May usa nga midagan, gibutangan ug suka ang spongha, gibutang kini sa usa ka bagakay, ug gihatag kini kaniya aron imnon. Ang tawo miingon, “Tan-awon ta kung moanhi ba si Elias sa pagkuha kaniya.” **37** Unya si Jesus misinggit sa makusog nga tingog ug namatay. **38** Ang tabil sa templo nabahin sa duha gikan sa taas paubos. **39** Ug sa nakita sa kapitan nga mitindog ug mitan-aw kang Jesus nga siya patay na niining paagi, miingon siya, “Tinuod gayod nga kining tawhana Anak sa Dios.” **40** Aduna usab mga babaye didto nga mitan-aw sa halayo. Lakip kanila mao si Maria Magdalena, si Maria (ang inahan ni Santiago nga manghod ug si Joses), ug si Salome. **41** Sa dihang didto siya sa Galilea nagsunod sila kaniya ug nag-alagad kaniya. Daghan pang kababainhan usab ang nanungas ngadto kaniya sa Jerusalem. **42** Sa pag-abot sa kagabhion, tungod kay mao kini ang adlaw sa pagpangandam, kana mao, ang adlaw sa dili pa ang Adlaw nga Igpapahulay, **43** miadto didto si Jose nga taga Arimatea, tinahod siya nga sakop sa Konseho, nga nagpaabot sa gingharian sa Dios. Maisogon siyang miadto kang Pilato ug gipangayo ang lawas ni Jesus. **44** Nahibulong si Pilato kung namatay na ba gayod si Jesus; gipatawag niya ang kapitan ug gipangutana siya kung si Jesus patay na. **45** Sa dihang nasayran sa kapitan nga siya patay na, gihatag niya ang lawas ngadto kang Jose. **46** Mipalit si Jose ug panapton nga lino. Gikuha niya siya paubos gikan sa krus, giputos siya sa panapton nga lino, ug gilubong siya sa lubnganan nga gikan sa tiniltil nga bato. Unya giligid niya ang usa ka bato sa agianan pasulod sa lubnganan. **47** Si Maria Magdalena ug Maria nga inahan ni Joses nakakita sa dapit diin gilubong si Jesus.

16 Sa nahuman na ang Adlaw nga Igpapahulay, si Maria Magdalena ug si Maria nga inahan ni Santiago, ug si Salome, namalit ug mga pahumot, aron sa pag-adto ug pagdihog nila sa lawas ni Jesus alang sa paglubong. **2** Sa sayo kaayo sa unang adlaw sa semana, miadto sila sa lubnganan sa pagsubang sa adlaw. **3** Nagsultihanay sila sa matag-usa, “Kinsa man ang magaligid sa bato alang kanato gikan sa agianan sa lubnganan?” **4** Sa pagtan-aw nila, nakita nila nga adunay tawo nga miligid sa dako kaayong bato. **5** Misulod sila sa lubnganan ug nakita ang usa ka batan-ong lalaki nga nagsul-ob sa maputing bisti, nga naglingkod sa tuong bahin, ug nahibulong sila. **6** Miingon siya kanila, “Ayaw kahadlok. Gipangita ninyo si Jesus, nga Nazareno, nga gilansang sa krus. Nabanhaw siya! Wala na siya dinhi. Tan-awa ang dapit nga gibutangan kaniya. **7** Apan panlakaw kamo, sultihi ang mga disipulo ug si Pedro nga siya magauna kaninyo didto sa Galilea. Didto makita ninyo siya, sama sa gisulti niya kaninyo.” **8** Migawas sila ug midagan gikan sa lubnganan; kay nangurog sila ug nahibulong. Wala sila nagsulti ug bisan unsa kang bisan kinsa tungod kay hilabihan ang kahadlok nila. **9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.)** Ang labing maayo ug karaan nga mga kopya wala maglakip sa Marcos 16: 9-20 Sa sayo sa unang adlaw sa semana, human siya nabanhaw, nagpakita siya pag-una kang Maria Magdalena, nga gihinginlan niya sa pito ka demonyo. **10** Miadto siya ug gisultihan kadtong kauban niya, samtang sila nagbangotan ug nanghilak. **11** Nakadungog sila nga siya buhi ug nakit-an niya siya, apan wala sila mituo. **12** (Tan-awa ang sinulat sa bersikulo 9) Human niining mga butanga nagpakita siya sa laing dagway sa duha ka tawo, samtang nagalakaw sila paingon sa nasod. **13** Nangadto sila ug gisultihan ang nahibiling disipulo, apan wala sila mituo kanila. **14** (Tan-awa sa sinulat sa bersikulo 9) Unya sa wala madugay nagpakita si Jesus ngadto sa napulo ug usa samtang nagsandig sila sa lamesa, ug gibadlong niya sila sa ilang pagkawalay pagtuo ug pagkagahi sa kasingkasing, tungod kay wala sila motuo niadtong nakakita kaniya human siya mabanhaw gikan sa mga patay. **15** Miingon siya kanila, “Lakaw ngadto sa tibuok kalibotan, ug isangyaw ang ebanghelyo sa tanang binuhat. **16** Siya nga motuo ug magpabawtismo maluwas, ug siya nga dili motuo pagahukman sa silot. **17** (Tan-awa sa sinulat sa bersikulo 9) Kining mga ilhanan magauban niadtong motuo. Sa akong ngalan pagahinginlan nila ang mga demonyo. Magasulti sila sa bag-ong mga pinulongan. **18** Magapunit sila sa mga bitin uban sa ilang mga kamot, ug kung moinom sila sa bisan unsa nga makapatay dili kini makadaot kanila. Magatapion sila sa ilang mga kamot ngadto sa masakiton, ug mamaayo

sila.” **19** (Tan-awa ang sinulat sa bersikulo 9) Human sa
pagsulti sa Ginoo ngadto kanila, gibayaw siya ngadto sa
langit ug milingkod sa tuong kamot sa Dios. **20** Mibiya
ang mga disipulo ug nagsangyaw bisan asa, samtang ang
Dios nagapamuhat uban kanila ug nagpamatuod sa pulong
pinaagi sa mga milagrosong mga ilhanan nga misunod.

Lucas

1 Daghang mga tawo misulay pagsulat ug mga taho
mahitungod sa mga butang nga nahitabo taliwala kanamo.
2 Kadtong mga nakasaksi sukad sa sinugdan ug nahimong
mga sulugoon sa pulong, ang nagtaho kanamo. **3** Busa,
kini usab daw maayo alang kanako, sa pagsusi sa tanang
butang sa tukma gayod gikan pa sa sinugdanan, aron kini
mahisulat alang kanimo, labing halangdong Teofilo. **4** Buot
nako nga ikaw mahibalo sa tinuod nga mga butang nga
imong igatudlo. **5** Sa panahon ni Herodes, nga hari sa
Judea, adunay usa ka pari nga ginganlan ug Zacarias,
gikan sa laray ni Abijah. Ang iyang asawa naggikan sa mga
babayeng anak ni Aaron, ug siya si Elizabet. **6** Matarong
silang duha atubangan sa Dios, ug naglakaw nga matul-id
sa tanang kasugoan ug mga kalagdaan sa Ginoo. **7** Apan
wala sila nakabaton ug mga anak, tungod kay si Elizabet
apuli man, ug sila mga tigulang na kaayo. **8** Usa ka adlaw
niana samtang si Zacarias nagabuhat sa iyang katungdanan
ingon nga usa ka pari atubangan sa Dios sa han-ay sa iyang
buluhaton, **9** ang mga pari nagsunod sa ilang tulumanon ug
nagpili kaniya pinaagi sa ripa aron pagsulod sa templo sa
Ginoo ug pagsunog sa insenso. **10** Ang tibuok katilingban sa
katawhan nag-ampo gawas sa templo sa pag-abot sa takna
sa pagsunog sa insenso. **11** Ang usa ka anghel sa Ginoo
nagpakita kaniya, nga nagtindog sa tuo nga kiliran sa halaran
sa insenso. **12** Si Zacarias nakuyawan sa pagkakita kaniya,
ug nahadlok pag-ayo. **13** Apan ang anghel miingon kaniya,
"Ayaw kahadlok, Zacarias, tungod kay gidungog ang imong
pag-ampo. Ang imong asawa, nga si Elizabet, magmabdos
ug batang lalaki, ug imo siyang nganlag Juan. **14** Kamo
makabaton sa kalipay ug magmalipayon tungod kaniya, ug
daghang mga tawo ang magmaya sa iyang pagkahimugso.
15 Kay siya mahimong bantugan sa panan-aw sa Ginoo, ug
dili siya moinum ug bino o maisog nga ilimnon. Mapuno
siya sa Balaang Espiritu, bisan anaa pa siya sa sabakan
sa iyang inahan. **16** Tungod kaniya daghan sa mga anak
sa Israel ang mahibalik sa Ginoo nga ilang Dios. **17** Mag-
una siya kaniya diha sa espiritu ug gahom ni Elias. Siya
magpabalik sa kasingkasing sa mga amahan ngadto sa ilang
mga anak, ug ang nagmasinupakon sa paglakaw sumala
sa kaalam diha sa pagkamatarong. Buhaton niya kini aron
pag-andam sa katawhan alang sa Ginoo." **18** Miingon si
Zacarias sa anghel, "Sa unsang paagi nga ako mahibalo
nga kini mahitabo? Kay ako usa na ka tigulang nga tawo
ug ang akong asawa tigulang na usab kaayo." **19** Ang
anghel mitubag kaniya, "Ako si Gabriel, nga nagatindog sa
atubangan sa Dios, ug ako gipadala kanimo aron sa pagsulti
ug pagdala niining maayong balita. **20** Tan-awa, maamang ka
ug dili na makasulti hangtod matuman kining mga butanga,
kay ikaw wala motuo sa akong gipamulong, nga matuman
sa umaabot nga gitakdang panahon." **21** Samtang ang mga
tawo naghulat kang Zacarias ug natingala nganong nadugay
siya pag-ayo sa sulod sa templo. **22** Sa dihang migawas na
siya, dili na siya makasulti kanila, ug ilang nasabtan nga
nakakita siyag panan-awon sulod sa templo. Busa misinyas
nalang siya kanila, apan nagpabilin siyang dili makasulti. **23**
Sa dihang ang iyang buluhaton nahuman na, siya mipauli sa
ilang balay. **24** Human sa pipila ka adlaw, ang iyang asawa
nga si Elizabet nagmabdos. Nagtago siya sulod sa lima ka
bulan ug nag-ingon, **25** "Mao na kini ang gibuhat sa Ginoo
alang kanako. Siya nagbantay kanako, aron sa pagkuha sa
akong kaulawan taliwala sa katawhan." **26** Sa pag-abot sa
unom ka bulan sa pagmabdos ni Elizabet, ang anghel nga si
Gabriel gipadala sa Dios didto sa syudad sa Galilea, nga
ginganlag Nazaret, **27** ngadto sa usa ka ulay nga kaslonon
sa usa ka lalaki nga si Jose. Gikan siya sa kaliwatan ni
David, ug ang babayeng ulay mao si Maria. **28** Mipakita ang
angel kaniya ug miingon, "Mga Pangumusta, halangdong
pinili! Ang Ginoo anaa kanimo!" **29** Apan si Maria naglibog
sa iyang gipamulong, ug nabalaka kung unsa nga matang
kini sa pangumusta. **30** Ang anghel miingon kaniya, "Ayaw
kahadlok, Maria, kay ikaw nakakaplag ug kalooy uban sa
Dios. **31** Tan-awa, ikaw magmabdos ug manganak sa usa
ka batang lalaki, ug nganlan mo siya'g Jesus. **32** Mahimo
siyang bantogan, ug pagatawgon siyang Anak sa Labing
Halangdon. Ihatag sa Ginoong Dios kaniya ang trono sa
iyang amahan, nga si David. **33** Maghari siya sa tanang
kaliwatan ni Jacob hangtod sa kahangtoran, ug mahimong
walay katapusan ang iyang gingharian." **(aiōn g165)** **34** Unya
si Maria miingon sa anghel, "sa unsang paagi nga kini
mahitabo, nga usa man ako ka ulay?" **35** Ang anghel mitubag
kaniya, "mokunsad kanimo ang Balaang Espiritu ug ang
gahom sa Labing Halangdon magapandong kanimo. Busa
ang maong balaan nga mahimugso pagatawgon nga Anak sa
Dios. **36** Tan-awa, si Elizabet nga imong paryente namabdos
usab ug batang lalaki bisan sa iyang katigulangon; anaa
siya sa ika-unom ka bulan sa iyang pagpanamkon, bisan
siya gitawag nga apuli. **37** Kay walay butang dili mahimo
sa Dios." **38** Si Maria miingon, "Sa pagkatinuod, ako usa
ka alagad sa Ginoo. Buhata nga kini mahitabo kanako
sumala sa imong gipamulong." Ug ang anghel mibiya na
kaniya. **39** Karon niining mga adlawa midali pagtindog si
Maria aron sa pag-adto sa kabungtoran, sa usa sa mga
syudad sa Judea, **40** ug siya miadto sa balay ni Zacarias ug
mitimbaya kang Elizabet. **41** Sa pagkadungog ni Elizabet sa
pagtimbaya ni Maria, milihok ang bata sa iyang sabakan;
ug si Elizabet napuno sa Balaang Espiritu. **42** Misinggit

siya uban sa makusog nga tingog ug miingon, “Bulahan
ka sa babaye nga tanan, ug bulahan usab ang bunga sa
imong sabakan. 43 Sa unsang paagi nga giduaw man ako
sa inahan sa akong Ginoo? 44 Kay sa pagkadungog naku
sa imong pagtimbaya, ang bata sa akong sabakan milihok
sa kalipay. 45 Bulahan siya nga mituo, kay matuman na
ang mga butang nga giingon kaniya gikan sa Ginoo.” 46 Si
Maria miingon, “Ang akong kalag naghimaya sa Ginoo, 47
Ug nagmaya ang akong espiritu diha sa Dios nga akong
Manluluwas. 48 Kay iyang gihatagan ug pagtagad ang anaa
sa ubos nga kahimtang sa iyang sulugoon. Sukad karon ang
tanang kaliwatan magatawag kanako nga bulahan, 49 Kay
ang Usa ka Gamhanan nagbuhat sa mga kahibulongang
butang nganhi kanako; Ug balaan ang iyang ngalan. 50 Ang
iyang kalooy alang sa mosunod pa nga mga kaliwatan sa
mga tawo nga magmahadlukon kaniya. 51 Gibuhat niya
ang mga gamhanang mga butang uban sa iyang mga
bukton; siya nagpatibulaag sa mga tawong mapahitas-
on sa ilang kasingkasing. 52 Gipakanaog niya ang mga
mamumuno gikan sa ilang trono, ug gituboy niya ang ubos
ug kahimtang nga mga tawo. 53 Gihatagan niya sa mga
maayong butang ang mga tawong gutom, ug giabog ang mga
adunahang tawo nga walay bisan unsang nadala. 54 Siya
nagtabang sa iyang alagad nga si Israel, nga nagmaloloy-on
55 kang Abraham ug sa iyang mga kaliwatan hangtod sa
kahangtoran, sama sa iyang saad nga iyang pagabuhaton
sa atong mga katigulangan.” (aiōn g165) 56 Ug nipuyo si Maria
uban kang Elizabet sulod sa tulo ka bulan, ug pagkahuman
niana mibalik siya sa iyang pinuy-anan. 57 Karon sa panahon
nga si Elizabet manganak na, iyang gianak ang usa ka
batang lalaki. 58 Ug ang iyang mga silingan ug mga paryenti
nakadungog sa pagkamaayo sa Ginoo kaniya, ug nagmaya
sila uban kaniya. 59 Unya sa ikawalo ka adlaw human niadto,
nangadto sila aron sa pagpatuli sa bata; ug paganganlan
unta siya ug Zacarias, sama sa ngalan sa iyang amahan. 60
Apan ang iyang inahan mitubag ug miingon, “Dili, kondili
nganlan siya ug Juan.” 61 Ug sila miingon kaniya, “Walay
bisan usa nga gikan sa imong mga paryente nga ginganlan
niining ngalana.” 62 Misinyas sila sa iyang amahan aron
pagsuta kung unsa ang iyang buot ipangalan sa bata. 63
Busa nangayo siya ug usa ka sulatanan ug misulat, “Juan
ang iyang ngalan.” Ug silang tanan nahibulong pag-ayo
niini. 64 Dihadiha dayon ang iyang baba nabuka ug ang
iyang dila gawasnon na, ug nagsugod siya sa pagdayeg
sa Dios. 65 Unya ang kahadlok niabot sa matag usa nga
nagpuyo libot kanila ug ang tanang butang nga nahitabo
maoy gipanghisgotan sa tibuok kabungturan sa Judea. 66
Ang matag usa nga nakadungog bahin niini nagpadayon sa
paghunahuna sa nahitabo ug miingon, “Busa unsa kaha ang
dangatan niining bataa? Kay namatikdan nila nga ang kamot
sa Ginoo nag-uban man kaniya. 67 Ang iyang amahan nga
si Zacarias nga napuno sa Balaang Espiritu, ug siya misulti
niini nga panagna, 68 “Dalaygon ang Ginoo, ang Dios sa
Israel, tungod kay siya mianhi kanato ug nagbuhat sa usa ka
pamaagi aron paghatag ug kagawasan sa iyang katawhan.
69 Siya mihatag kanato ug usa ka gamhanang Manluluwas
gikan sa kaliwatan sa iyang alagad nga si David, 70 sama
nga ang Dios namulong pinaagi sa iyang mga balaang
propeta sa karaang panahon. (aiōn g165) 71 Sa iyang gisaad
nga maghatag kanato ug kaluwasan gikan sa atong mga
kaaway, ug gikan sa kamot sa matag usa nga nagadumot
kanato. 72 Siya naghimo niini aron mapakita ang kalooy
ngadto sa atong mga katigulangan, Ug ang paghinumdom
sa balaang kasabutan. 73 Nianang kasabutan nga mao ang
gipanumpaan sa atong katigulangan nga si Abraham. 74 Siya
naghimo ug panumpa sa paghatag kanato ug kagawasan
gikan sa kamot sa atong mga kaaway ug nagtugot kanato sa
pag-alagad kaniya nga walay kahadlok, 75 sa pagkabalaan
ug pagkamatarong sa iyang atubangan sa tanang panahon.
76 Ug ikaw, nga akong anak, pagatawgon nga propeta
sa Labing Halangdon, tungod kay ikaw ang mag-una sa
Ginoo aron sa pag-andam sa katawhan alang sa iyang pag-
anhi, 77 ug aron matabangan ang mga tawo nga mahibalo
kung unsaon nga sila maluwas pinaagi sa kapasayloan sa
ilang mga sala. 78 Ang atong Dios magapasaylo kanato
tungod sa iyang malumong kalooy. Pinaagi sa iyang kalooy,
ang Manluluwas, nga daw sama sa adlaw sa kabuntagon,
magaabot gikan sa langit aron sa pagtabang kanato. 79
Modan-ag siya ngadto sa mga tawo nga naglingkod sa
kangitngit ug sa landong sa kamatayon; siya mogiya sa
atong tiil ngadto sa dalan sa kalinaw.” 80 Unya nagdako ang
bata, ug nahimong kusgan diha sa espiritu. Nagpuyo siya
sa awaaw nga mga dapit hangtod nga siya nagsugod sa
pagpakita sa kadaghanan sa katawhan sa Israel.

2 Karon niadtong mga adlawa, nahitabo kadto nga si Cesar
Agustus nagpadala ug usa ka kasugoan nga nagmando
nga kinahanglang mapahigayon ang sensus sa tanang mga
tawo nga nagpuyo sa kalibotan sa Roma. 2 Mao kini ang
unang sensus nga gipahigayon sa dihang si Cirenio mao ang
gobernador sa Syria. 3 Busa ang tanan nangadto sa ilang
kaugalingon nga lungsod aron matala alang sa sensus. 4 Si
Jose mibiya usab gikan sa siyudad sa Nazaret sa Galilea ug
milakaw didto sa lungsod sa Judea nga anaa sa Betlehem,
nga gitawag nga siyudad ni David, tungod kay siya usa man
ka kaliwat gikan sa pamilya ni David. 5 Siya miadto didto
aron matala kauban ni Maria, nga iyang pangasaw-onon ug
nagpaabot sa usa ka anak. 6 Karon nahitabo kadto nga
samtang atua sila didto, ang takna miabot na alang kaniya

nga manganak. 7 Siya nanganak ug usa ka batang lalaki,
nga iyang kamagulangang anak, ug iyang giputos ug maayo
sa panapton. Unya gipahimutang niya siya didto sa pakan-
anan sa mga mananap, tungod kay wala nay luna alang
kanila didto sa lawak sa mga dumudoong. 8 Sa samang
rehiyon, adunay mga magbalantay sa mga karnero nga
nagpuyo didto sa mga kaumahan ug nagtan-aw kanunay sa
panon sa mga karnero sa takna sa kagabihion. 9 Sa kalit
lang, ang anghel sa Ginoo mitungha kanila, ug ang himaya
sa Ginoo midan-ag palibot kanila, ug nahadlok sila pag-ayo.
10 Unya ang anghel miingon kanila, “Ayaw kamo kahadlok,
tungod kay ako magpahibalo kaninyo sa maayong balita nga
makahatag ug dako kaayong kalipay sa tanang katawhan.
11 Karong adlawa ang usa ka manluluwas natawo alang
kaninyo sa siyudad ni David! Siya mao ang Cristo nga Ginoo!
12 Mao kini ang timailhan nga ihatag kaninyo, makaplagan
ninyo ang usa ka bata nga giputos sa panapton ug naghigda
didto sa pakan-anan sa mga mananap.” 13 Sa kalit lang
uban sa mga anghel adunay dakong panon sa langitnong
kasundalohan nga nagdayeg sa Dios, ug nag-ingon, 14
“Himaya sa Dios sa kahitas-an, ug aduna untay kalinaw sa
kalibotan taliwala sa katawhan nga iyang gikahimut-an.” 15
Nahitabo kadto nga sa dihang ang mga anghel nahanaw na
gikan kanila ug mibalik sa langit, ang mga magbalantay sa
karnero miingon sa usag-usa, “Mangadto na kita karon sa
Betlehem, ug tan-awon nato kining butang nga nahitabo,
nga maoy gipahibalo sa Ginoo kanato.” 16 Sila nagdali sa
pag-adto didto ug nakaplagan nila si Maria ug si Jose, ug
nakita nila ang bata nga naghigda didto sa pakan-anan sa
mga mananap. 17 Human nila kini nakita, ilang gipahibalo sa
katawhan kung unsa ang gisulti kanila mahitungod niining
bataa. 18 Ang tanan nga nakadungog niini nahibulong kung
unsa ang gisulti kanila sa mga magbalantay sa mga karnero.
19 Apan si Maria kanunay nga naghunahuna mahitungod
sa tanang butang nga iyang nadunggan, ug gitipigan kini
niya sa iyang kasingkasing. 20 Ang mga magbalantay sa
mga karnero mibalik, nga naghimaya ug nagdayeg sa Dios
sa tanang butang nga ilang nadungog ug nakita, sama sa
giingon kanila. 21 Sa ikawalo ka adlaw ug mao kadtong
panahona sa pagtuli sa bata, sila nagngalan kaniya ug
Jesus, ang ngalan nga gihatag sa anghel sa wala pa siya
gipanamkon sa sabakan. 22 Sa dihang ang gikinahanglan
nga gidaghanon sa mga adlaw alang sa ilang paghinlo
nilabay na, sumala sa balaod ni Moises, si Jose ug Maria
ilang gidala ang ilang bag-ong natawo nga anak nga lalaki
padulong sa templo sa Jerusalem aron ihalad siya sa
Ginoo. 23 Sumala sa nahisulat sa balaod sa Ginoo, “Ang
tanang lalaki nga anak nga migula sa sabakan pagatawagon
nga balaan alang sa Ginoo.” 24 Sila usab miadto aron sa
paghalad ug usa ka halad sumala sa giingon sa balaod sa
Ginoo, “Usa ka pares nga salampati o duha ka pispis nga
tukmo.” 25 Tan-awa, adunay usa ka tawo sa Jerusalem
nga ginganlan ug Simeon. Kining tawhana matarong ug
mainampuon. Siya naghulat sa manghuhupay sa Israel, ug
ang Balaang Espiritu anaa kaniya. 26 Gipadayag na kaniya
sa Balaang Espiritu nga dili usa siya mamatay sa dili pa niya
makita ang Ginoo nga Cristo. 27 Usa ka adlaw niana miadto
siya sa templo, giniyahan sa Balaang Espiritu. Sa dihang
ang ginikanan nagdala sa bata, nga si Jesus, aron himoon
niya kung unsa ang nabatasan nga gisugo sa balaod, 28
unya si Simeon nagdawat kaniya sa iyang mga bukton, ug
nagdayeg sa Dios ug nag-ingon, 29 “Karon tugoti nga ang
imong alagad mobiya sa kalinaw, Ginoo, sumala sa imong
pulong. 30 Kay nakita na sa akong mga mata ang imong
kaluwasan, 31 nga imong giandam sa panan-aw sa tanang
katawhan. 32 Mahimo siya nga kahayag nga mopadayag sa
kamatuoran ngadto sa mga Gentil ug mahimong himaya sa
imong katawhan Israel.” 33 Ang amahan ug inahan sa bata
nahibulong sa mga butang nga gipanulti mahitungod kaniya.
34 Unya si Simeon nagpanalangin kanila ug miingon kang
Maria nga iyang inahan. “Paminaw pag-ayo! Kini nga bata
gitagana alang sa pagkapukan ug pagbangon sa daghang
katawhan sa Israel ug timailhan sa gipamulong batok kaniya.
35 Usab, ang usa ka espada molagbas sa imong kaugalingon
nga kalag, aron ang mga hunahuna gikan sa daghang
kasingkasing mahimong mapadayag.” 36 Ang babaye nga
propeta nga ginganlan ug Ana atua usab didto. Siya mao
ang anak nga babaye ni Fanuel gikan sa tribo ni Aser.
Edaran na kaayo siya. Siya nagpuyo kauban sa iyang bana
sulod sa pito ka tuig pagkahuman sa iyang kaminyuon, 37 ug
unya siya nabiyuda sa 84 ka tuig. Siya wala gayod mobiya
sa templo ug nagpadayon sa pagsimba sa Dios inubanan
sa pagpu-asa ug mga pag-ampo, gabii ug adlaw. 38 Niana
gayong higayona, siya miadto ngadto kanila ug nagsugod
sa pagpasalamat sa Dios. Siya nagsulti mahitungod sa
bata ngadto sa tanan nga nagahulat alang sa pagtubos
sa Jerusalem. 39 Sa dihang sila nahuman na sa tanan
nilang gikinahanglang buhaton sumala sa balaod sa Ginoo,
sila mibalik sa Galilea, sa ilang kaugalingon nga siyudad,
sa Nazaret. 40 Ang bata nagdako ug nahimong kusgan,
nagataas ang kaalam, ug ang grasya sa Dios anaa kaniya.
41 Ang iyang ginikanan moadto kada tuig sa Jerusalem alang
sa Kasaulogan sa Pagsaylo. 42 Sa dihang nag-edad na siya
ug dose ka tuig, sila mitungas na usab alang sa nabatasan
nga panahon sa kasaulogan. 43 Pagkahuman nila ug puyo
sa gigahin nga mga adlaw alang sa kasaulogan, nagsugod
na silag pamauli sa ilang pinuy-anan. Apan ang bata nga si
Jesus nagpabilin didto sa Jerusalem ug ang iyang ginikanan

wala makabalo niini. 44 Sila nagdahom nga siya uban sa
panon nga nanglakaw uban kanila, busa sila nakalakaw
na ug usa ka adlaw nga panaw. Unya sila nagsugod na
sa pagpangita kaniya sa ilang mga kaparyentihan ug mga
kahigalaan. 45 Sa dihang wala nila siya makaplagi, mibalik
sila sa Jerusalem ug nagsugod sa pagpangita kaniya didto.
46 Nahitabo kadto sa pagkahuman sa tulo ka adlaw, ilang
nakaplagan siya didto sa templo, naglingkod didto sa taliwala
sa mga magtutudlo, naminaw kanila ug nangutana kanila
sa mga pangutana. 47 Ang tanan nga naminaw kaniya
nahibulong sa iyang pagpanabot ug sa iyang mga tubag.
48 Sa dihang ila siyang nakita, sila nahibulong. Ang iyang
inahan nag-ingon kaniya, "Anak, nganong gitagad mo man
kami niini nga paagi? Paminaw, ang imong amahan ug ako
nabalaka pag-ayo sa pagpangita kanimo." 49 Siya miingon
kanila, "Nganong nangita man kamo kanako? Wala ba kamo
nakabalo nga kinahanglan nga ako anaa sa balay sa akong
Amahan?" 50 Apan wala sila nakasabot kung unsa ang iyang
gipasabot niadto nga mga pulong. 51 Unya siya mibalik
pauli kauban nila padulong sa Nazaret ug nagmasinugtanon
kanila. Ang iyang inahan nagtipig niining tanan nga mga
butang sa iyang kasingkasing. 52 Apan si Jesus nagpadayon
nga nagtubo sa kaalam ug gidak-on, ug nadugangan ang
kaluoy diha sa Dios ug sa katawhan.

3 Karon sa ika kinse ka-tuig sa pagdumala ni Tiberio Cesar,
samtang si Poncio Pilato ang gobernador sa Judea, ug si
Herodes mao ang pangulo sa distrito sa Galilea, ang iyang
igsoon si Felipe mao ang pangulo sa distrito sa rehiyon
sa Iturea ug Traconite, ug si Lisanias mao ang pangulo
sa distrito sa Abilene, 2 ug nianang panahona si Anas
ug si Caifas sila ang mga pangulong pari, ang pulong sa
Dios niabot kang Juan, nga anak ni Zacarias, didto sa
kamingawan. 3 Milakaw siya sa tibouk rehiyon nga palibot
sa Suba sa Jordan, nagwali sa pagbawtismo sa paghinulsol
alang sa kapasayloan sa mga sala. 4 Ingon sa nahisulat sa
libro sa mga pulong ni propeta Isaias, "Ang tingog sa usa ka
tawo nga nagtawag sa kamingawan, 'Andama ang dalan
sa Ginoo, Himoang tul-id ang iyang mga agianan. 5 Ang
matag walog mapuno, ang matag kabukiran ug bungtod
mahimong mapatag, ug ang baliko nga mga dalan matul-
id, ang lubaklubak nga mga dalan mahimong mahapsay. 6
Tanang katawhan makakita sa kaluwasan sa Dios.'" 7 Busa
si Juan nag-ingon sa dakong panon sa katawhan nga miduol
aron magpabawtismo kaniya, "Kamong mga kaliwat sa mga
malala nga bitin, kinsa man ang nagpasidaan kaninyo nga
makalikay sa silot nga umaabot? 8 Pagbaton ug mga bunga
nga adunay katakos sa paghinulsol, ug ayaw pagsugod ug
istorya sa inyong mga kaugalingon, 'Aduna kami Abraham
nga among amahan,' tungod niini sultihan ko kamo nga ang
Dios makahimo ug mga anak alang kang Abraham bisan
gikan niining mga bato. 9 Ang atsa mitaop na sa gamot sa
mga kahoy. Busa ang matag kahoy nga dili makapamunga
ug maayong bunga paga-bughaon ug itambog ngadto
sa kalayo." 10 Unya ang mga katawhan sa mga panon
nangutana kaniya, nga nag-ingon, "Unya unsa ang angay
namong buhaton?" 11 Mitubag siya ug miingon kanila, "Kung
may usa ka tawo nga adunay duha ka bisti, kinahanglan
iyang ihatag ang usa niini ngadto sa uban nga wala niini ug
bisan kinsa nga adunay pagkaon sa maong paagi iya usab
kining pagabuhaton." 12 Unya pipila ka mga maniningil sa
buhis nga miduol usab kaniya aron magpabawtismo, ug
nag-ingon sila kaniya, "Magtutudlo, unsay angay namong
buhaton?" 13 Siya miingon kanila, "Ayaw kamo pangolekta
ug kwarta nga labaw pa sa kolektahonon nga kantidad." 14
Pipila sa mga sundalo nangutana usab kaniya, nga nag-
ingon, "Ug mag unsa nalang mi? Unsa may angay namong
buhaton?" Siya miingon kanila, "Ayaw kamo pagkuha ug
kwarta sa bisan kinsa pinaagi sa pagpugos, ug ayaw kamo
pagbutang-butang kang bisan kinsa nga bakak. Kinahanglan
makontento kamo sa inyong mga suhol." 15 Samtang ang
mga tawo mahinamon nga nagdahom sa Cristo nga umaabot,
ang matag usa nahibulong sulod sa ilang kasingkasing
mahitungod kang Juan kung siya ba gayod ang Cristo.
16 Si Juan mitubag sa ilang tanan nga nag-ingon, "Alang
kanako, gibawtismohan ko kamo sa tubig, apan adunay lain
nga moabot nga hilabihan kagamhanan kay sa kanako,
ug dili gani ako takos bisan pa sa pagbadbad sa hikot sa
iyang sandalyas. Bawtismohan niya kamo diha sa Balaang
Espiritu ug sa kalayo. 17 Ang iyang pangkahig anaa sa
iyang kamot nga maoy mohinlo pag-ayo ngadto sa iyang
giokanang salog ug sa pagtigum sa mga trigo didto sa iyang
kamalig. Apan iyang sunogon ang uhot sa kalayo nga dili
mapalong." 18 Sa kadaghanan sa iyang mga pagsangyaw,
iyang giwali ang maayong balita ngadto sa mga tawo. 19
Gibadlong usab ni Juan si Herodes ang pangulo sa distrito
sa pakigminyo sa asawa sa iyang igsoon nga si Herodias,
ug sa tanang ubang butang nga mga daotan nga gibuhat
niya. 20 Apan si Herodes mihimo ug mas daotan pa nga
butang. Iyang gipabilanggo si Juan. 21 Miabot kini nga,
samtang ang tanan katawhan gipangbawtismohan ni Juan,
si Jesus usab nabawtismohan. Samtang nag-ampo siya,
ang langit na abli. 22 Ang Balaang Espiritu mitugpa kaniya
nga adunay lawas nga sama sa salampati, samtang adunay
tingog nga gikan sa langit, "Ikaw ang akong hinigugmang
Anak. Gikahimot-an ko ikaw pag-ayo." 23 Karon si Jesus sa
iyang kaugalingon, sa dihang nagsugod siya sa pagtudlo, 30
ang iyang panuigon. Siya ang anak nga lalaki (mahimo unta)
ni Jose, ang anak nga lalaki ni Eli, 24 ang anak nga lalaki

ni Matat, ang anak nga lalaki ni Levi, ang anak nga lalaki
ni Melki, ang anak nga lalaki ni Janai, ang anak nga lalaki
ni Jose. 25 ang anak nga lalaki ni Matatias, ang anak nga
lalaki ni Amos, ang anak nga lalaki ni Nahum, ang anak nga
lalaki ni Esli, ang anak nga lalaki ni Nagai, 26 ang anak nga
lalaki ni Maat, ang anak ni Matatias, ang anak nga lalaki ni
Semei, ang anak nga lalaki ni Josec, ang anak nga lalaki ni
Juda, 27 ang anak nga lalaki ni Joanan, ang anak nga lalaki
ni Resa, ang anak nga lalaki ni Zerubabel, ang anak nga
lalaki ni Shealtiel, ang anak nga lalaki ni Neri, 28 ang anak
nga lalaki ni Melki, ang anak nga lalaki ni Adi, ang anak nga
lalaki ni Cosam, ang anak nga lalaki ni Elmadam, ang anak
nga lalaki ni Er, 29 ang anak nga lalaki ni Josue, ang anak
nga lalaki ni Eliezer, ang anak nga lalaki ni Jorim, ang anak
nga lalaki ni Matat, ang anak nga lalaki ni Levi, 30 ang anak
nga lalaki ni Simeon, ang anak nga lalaki ni Juda, ang anak
nga lalaki ni Jose, ang anak nga lalaki ni Jonam, ang anak
nga lalaki ni Eliakim, 31 ang anak nga lalaki ni Melea, ang
anak nga lalaki ni Mena, ang anak nga lalaki ni Matata, ang
anak nga lalaki ni Natan, ang anak nga lalaki ni David, 32
ang anak nga lalaki ni Jesse, ang anak nga lalaki ni Obed,
ang anak nga lalaki ni Boaz, ang anak nga lalaki ni Salmon,
ang anak nga lalaki ni Naason, 33 ang anak nga lalaki ni
Aminadab, ang anak nga lalaki ni Admin, ang anak nga lalaki
ni Arni, ang anak nga lalaki ni Hezron, ang anak nga lalaki ni
Perez, ang anak nga lalaki ni Juda, 34 ang anak nga lalaki ni
Jacob, ang anak nga lalaki ni Isaac, ang anak nga lalaki ni
Abraham, ang anak nga lalaki ni Tera, ang anak nga lalaki ni
Nahor, 35 ang anak nga lalaki ni Serug, ang anak nga lalaki
ni Reu, ang anak nga lalaki ni Peleg, ang anak nga lalaki ni
Heber, ang anak nga lalaki ni Shela, 36 ang anak nga lalaki
ni Cainan, ang anak nga lalaki ni Arfaxad, ang anak nga
lalaki ni Shem, ang anak nga lalaki ni Noe, ang anak nga
lalaki ni Lamec, 37 ang anak nga lalaki ni Metusela, ang
anak nga lalaki ni Enoc, ang anak nga lalaki ni Jared, ang
anak nga lalaki ni Mahalalel, ang anak nga lalaki ni Kenan,
38 ang anak nga lalaki ni Enos, ang anak nga lalaki ni Set,
ang anak nga lalaki ni Adan, ang anak nga lalaki sa Dios.

4 Unya si Jesus, napuno sa Balaang Espiritu, sa dihang
mibalik siya gikan sa Suba sa Jordan, ug gitultolan siya
sa Espiritu ngadto sa kamingawan sulod 2 sa kwarenta ka
adlaw ug gitintal siya sa yawa didto. Niadtong mga adlawa,
wala gayod siyay gikaon bisan unsa, ug sa kataposan nga
adlaw gigutom siya pag-ayo. 3 Ang yawa miingon kaniya,
"Kung ikaw ang Anak sa Dios, mando-i kining bato nga
mahimong pan." 4 Si Jesus mitubag kaniya, "Nahisulat kini,
'Nga ang Tawo dili mabuhi sa pan lamang.'" 5 Unya gidala
siya sa yawa sa taas nga dapit, ug gipakita kaniya ang tanan
nga mga gingharian sa kalibutan niadtong higayona. 6 Ang
yawa nag-ingon kaniya, "Ihatag ko kanimo ang katungod nga
magdumala sa tanan gingharian, ug ang tanan nga kaanyag
niini. Ako kining mabuhat tungod kay gihatag kini kanako
nga akong dumalahan, ug mahimo nako ihatag ni bisan
kinsa nga akong gusto. 7 Busa kung moyukbo ka kanako ug
mosimba ka kanako, ang tanan niini maimo." 8 Apan si Jesus
mitubag ug miingon kaniya, "Nahisulat kini, 'Kinahanglan
simbaha ang Ginoo nga imong Dios, ug siya lang gayod ang
alagari.'" 9 Sunod ang yawa nagtultol kang Jesus didto sa
Jerusalem ug gibutang siya sa pinakataas nga bahin sa
templo, ug miingon kaniya, "Kung ikaw ang Anak sa Dios,
ambak sa imong kaugalingon gikan diri. 10 Kay nahisulat
kini, "Iyang suguon ang iyang mga anghel nga moatiman
kanimo, aron panalipdan ka.' 11 ug, 'Pagasapnayon ka nila
sa ilang mga kamot, aron nga dili maigo ang imong mga
tiil batok sa bato.'" 12 Si Jesus mitubag kaniya nga nag-
ingon, "Gipamulong kini, 'Ayaw sulayi ang Ginoo nga imong
Dios.'" 13 Sa dihang nahuman na sa yawa tintala si Jesus,
nagpalayo siya ug mibiya kaniya hangtod sa sunod na usab
nga higayon. 14 Unya si Jesus mibalik sa Galilea uban
sa gahom sa Espiritu, ug ang balita mahitungod kaniya
mikaylap sa tibuok rehiyon nga palibot niini. 15 Nanudlo
siya sa mga sinagoga, ug ang tanan nagdayeg kaniya. 16
Usa kadlaw miadto siya sa Nazaret, sa siyudad kung aha
siya nagdako. Ingon sa iyang naandan, misulod siya sa
sinagoga sa adlaw nga Igpapahulay, ug mitindog siya ug
iyang gibasa ang kasulatan. 17 Ang linukot nga basahon
nga sinulat ni propeta Isaias ang gihatag kaniya, unya iyang
gi-ablihan ang linukot nga basahon ug nakaplagan niya
didto ang nahisulat, 18 "Ang Espiritu sa Ginoo anaa kanako,
Tungod kay gidihogan ako niya sa pagsangyaw sa maayong
balita ngadto sa mga kabos. Gipadala ako niya aron sa
pagpahibalo sa kagawasan ngadto sa mga dinakpan, Ug
makakita pag-usab ang mga buta, Mohatag ug kagawasan
ngadto sa gipang-daugdaug, 19 Aron ipahibalo ang tuig
sa pagkamaayo sa Ginoo." 20 Unya iyang gisirado ang
linukot nga basahon, gibalik niya kini ngadto sa piniyalan sa
sinagoga, ug milingkod siya. Ang mga mata sa mga tawo
nga naa sa sinagoga nagtutok kaniya. 21 Nagsugod siya
pag-ingon kanila, "Karon nga adlaw ang kasulatan natuman
na pinaagi sa inyong nadunggan." 22 Ang tanan nga naa
didto naka-saksi sa iyang gisulti ug silang tanan nahibulong
sa malomanay niyang mga pulong nga migula sa iyang
baba. Nag-ingon sila, "Usa lang kini ka anak ni Jose, dili ba?"
23 Si Jesus miingon ngadto kanila, "Sigurado gayod moingon
kamo kanako bahin niining panultihon, 'Mananambal, tambali
imong kaugalingon. Kung unsa ang among nadunggan sa
Capernaum, buhata usab diri sa imong lungsod.'" 24 Miingon
usab siya, "Sultihan ko kamo, walay propeta nga dawaton

sa iyang kaugalingong lugar. **25** Apan sultian ko kamo sa
kamatuoran daghan ang mga balo sa Israel sa panahon
ni Elias, sa dihang ang langit nisirado nga wala na nag-
ulan sulod sa tulo ka tuig ug tunga, ug adunay dakong
gutom sa tibuok nasod. **26** Apan si Elias wala gipaadto bisan
asa kanila, apan didto siya gipadala sa usa ka biyuda nga
nagpuyo sa Zarefat nga duol sa syudad sa Sidon. **27** Aduna
usab daghan nga mga sanglahon sa Israel sa panahon ni
propeta Eliseo, apan walay bisan usa nga giayo ngadto
kanila gawas kang Naaman nga taga-Siria." **28** Ang tanang
mga tawo nga anaa sa sinagoga napuno sila sa kalagot sa
dihang nadungog nila kining mga butanga. **29** Mitindog sila
ug ilang gipugos siya pagawas sa siyudad, ug ila siyang
gidala sa tumoy sa bungtod diin natukod ang maong siyudad,
aron ila siyang ihulog sa pangpang. **30** Apan milakaw siya
sa ilang taliwala ug nagpadayon sa iyang panaw. **31** Unya
milugsong siya sa Capernaum, ang siyudad sa Galilea. Usa
ka adlaw sa Igpapahulay nagtudlo siya sa mga tawo sa
sinagoga. **32** Nahibulong sila pag-ayo sa iyang gipanudlo,
tungod kay nagsulti siya nga adunay katungdanan. **33** Karon
sa Sinagoga nianang adlawa adunay usa ka tawo nga
nasudlan sa hugaw nga espiritu sa demonyo, misinggit
siya sa makusog niyang tingog, **34** "Unsa man ang among
buhaton alang kanimo, Jesus nga Nazaretnon? Mi-anhi kaba
aron sa paglaglag kanamo? Nakabalo ko kung kinsa ka!
Ikaw ang Usa ka Balaan sa Dios!" **35** Gibadlong ni Jesus
ang demonyo, nga nag-ingon, "Pag-hilom ug gawas diha
kaniya!" Sa dihang ang demonyo iyang gilabay ang tawo sa
ilang tunga, migawas siya gikan sa iyaha nga walay kadaot.
36 Ang tanan tawo natingala pag-ayo, ug kanunay silang
nag-istoryahanay sa matag usa mahitungod sa nahitabo.
Miingon sila, "Unsa nga matang sa pinulongan kini? Nga
mahimo niyang mandoan ang mga daotang espiritu nga
adunay katungod ug gahom ug nanggula sila?" **37** Busa ang
balita mahitungod kaniya misugod ug kaylap sa tanang bahin
nga palibot sa rehiyon. **38** Unya si Jesus mibiya sa sinagoga
ug misulod sa balay ni Simon, karon ang ugangan ni Simon
nga babaye nag-antos sa taas nga hilanat, ug nagpakiluoy
sila kaniya alang sa iyang balatian. **39** Busa mitindog siya sa
iyang tapad ug iyang gibadlong ang hilanat, ug mibaya kini
kaniya. Diha-diha mitindog siya ug nagsugod pag-alagad
kanila. **40** Sa dihang mosalopay na ang adlaw, gidala sa mga
tawo ngadto kang Jesus ang tanan nga adunay lain-lain nga
balatian ug sakit. Gitapion niya ang iyang kamot ngadto sa
tagsa-tagsa kanila ug nanga-ulian sila. **41** Ang mga demonyo
usab nanggawas gikan sa kadaghanan kanila, ug nagsinggit
nga nag-ingon, "Ikaw ang Anak sa Dios!" Gibadlong ni Jesus
ang mga demonyo, wala niya kini tugoti nga moistorya, kay
sila mismo nakabalo nga siya ang Cristo. **42** Sa dihang
ang banagbanag sa kaadlawon miabot, miadto si Jesus sa
mingaw nga dapit. Ang panon sa mga tawo nangita kaniya
ug naabot sila sa lugar kung hain siya, nanghangyo sila
nga dili mobiya kanila. **43** Apan miingon siya ngadto kanila,
"Kinahanglan gayod ako mosangyaw sa maayong balita
mahitungod sa gingharian sa Dios sa daghan pa nga mga
siyudad, tungod kay kini ang hinungdan nga gipadala ako
diri." **44** Unya nagpadayon siya sa pagwali sa mga sinagoga
sa tibuok probinsiya sa Judea.

5 Karon kini ang nahitabo, si Jesus nagtindog sa linaw sa
Genesaret samtang ang mga tawo nag-alirong kaniya ug
naminaw sa pulong sa Dios. **2** Iyang nakita ang duha ka
balangay nga gibira daplin sa linaw. Ang mga mangingisda
mihawa gikan didto ug naghugas sa ilang mga pukot. **3**
Si Jesus misakay sa usa sa mga balangay nga gipanag-
iyahan ni Simon ug gisugo siya nga ibutang kini sa tubig
distansya gamay gikan sa yuta. Unya milingkod siya ug
gitudloan ang mga tawo nga tua gawas sa balangay. **4** Sa
dihang nahuman na siya sa pagsulti, miingon siya kang
Simon, "Dad-a ang balangay didto sa lawom nga tubig ug
ipaubos ang imong pukot aron kini makakuha. **5** Si Simon
mitubag ug miingon, "Agalon, nagpamuhat kami tibuok gabii,
ug wala kami nakakuha, apan sa imong pulong, akong
ipaubos ang mga pukot." **6** Sa dihang nahuman na nila
kini, nakatapok sila ug daghang mga isda, ug ang ilang
mga pukot nangagisi. **7** Busa gisinyasan nila ang ilang mga
kauban sa lahing balangay nga kinahanglan moduol ug
motabang kanila. Sila miduol ug gipuno ang duha ka mga
balangay, mao nga nagsugod sila ug kaunlod. **8** Apan si
Simon Pedro, sa dihang nakita niya kini, miluhod siya sa
tiilan ni Jesus, nga nag-ingon, "Ginoo, palayo gikan kanako,
kay ako usa ka makasasala nga tawo." **9** Tungod kay siya
nahibulong, ug ang tanan nga nag-uban kaniya, sa ilang
nakuha nga isda ug sa ilang nadala. **10** Apil niini si Santiago
ug Juan, mga anak nga lalaki ni Zebedeo, nga kauban
ni Simon. Ug miingon siJesus ngadto kang Simon, "Ayaw
kahadlok, tungod kay gikan karon mga tawo na ang imong
kuhaon." **11** Sa dihang gidala na nila ang ilang balangay
ngadto sa yuta, ilang gibiyaan ang tanan ug misunod kaniya.
12 Miabot ang higayon, samtang tua siya sa usa sa mga
siyudad, tan-awa, adunay usa ka tawo didto nga sanglahon.
Sa pagkakita niya kang Jesus, mihapa siya sa yuta ug
nagpakiluoy kaniya, nga nag-ingon, "Ginoo, kung buot nimo,
mamahimo mo akong hinloan." **13** Unya gipataas ni Jesus
ang iyang kamot ug gihikap siya, miingon, "buot nako.
Mahinlo ka." Ug dihadiha ang iyang sangla nawala kaniya.
14 Siya nagsugo kaniya nga dili sultihan ang si bisan kinsa,
apan giingnan siya "Padayon sa imong dalan, ug ipakita
ang imong kaugalingon didto sa pari ug paghatag ug halad

para sa imong pagkahinlo, sumala kung unsa ang gisugo ni
Moises, alang sa pagpamatuod ngadto kanila." 15 Apan ang
balita mahitungod kaniya mikaylap bisan sa layo, ug dakong
panon sa katawhan ang nanagtigum aron sa pagpatalinghog
kaniya ug aron maayo sa ilang mga sakit. 16 Apan mibiya
siya paingon sa awaaw nga mga dapit ug nag-ampo. 17
Niabot ang usa ka adlaw nga siya nagpanudlo, ug adunay
mga Pariseo ug mga magtutudlo sa balaod nga naglingkod
didto nga naggikan sa nagkalain-laing mga baryo sa rehiyon
sa Galilea ug Judea, ug gikan usab sa siyudad sa Jerusalem.
Anaa kaniya ang gahom sa Ginoo sa pagpang-ayo. 18 Karon
pipila ka mga lalaki ang miabot, nagdayong sa banig nga
diin naghigda ang tawo nga paralisado, ug nangita sila ug
dalan nga madala nila siya sa sulod aron mapahimutang
siya sa atubangan ni Jesus. 19 Wala sila makakita ug dalan
aron madala siya sa sulod tungod sa panon, busa misaka
sila sa atop sa balay ug gitunton ang tawo gikan sa atop,
nga naa sa iyang banig, didto sa taliwala sa mga tawo,
sa atubangan ni Jesus. 20 Sa pagkakita sa ilang pagtuo,
si Jesus miingon, "Tawo, ang imong mga sala gipasaylo
kanimo." 21 Ang mga manunulat ug ang mga Pariseo
nagsugod ug pangutana niini, nag-ingon, "Kinsa kining
nagsulti ug pagpasipala? Kinsa ang makapasaylo sa mga
sala, di ba ang Dios lamang?" 22 Apan si Jesus, nakasabot
kung unsa ang ilang gihunahuna, nagtubag ug miingon
kanila, "Nganong kamo nagapangutana niini sa inyong mga
kasingkasing? 23 Asa ang mas sayon sa pagsulti, 'ang
imong mga sala napasaylo kanimo' o sa pagsulti 'Tindog ug
lakaw?' 24 Apan kinahanglan kamo makabalo nga ang Anak
sa Tawo adunay katungod sa kalibotan sa pagpasaylo sa
mga sala, Ako moiingon kanimo, 'Tindog, punita ang imong
banig, ug pauli sa imong balay.'" 25 Diha-diha dayon mitindog
siya sa atubangan nila ug gipunit niya ang banig nga iyang
gihigdaan; ug siya mibalik sa iyang balay, nga naghimaya sa
Dios. 26 Ang matag-usa nahibulong ug gihimaya nila ang
Dios. Sila napuno sa kalisang, nga miingon, "Kami adunay
nakita nga kahibulungang mga butang karong adlawa." 27
Human nahitabo kining mga butanga, si Jesus migawas
gikan didto ug nakita niya ang usa ka kubrador sa buhis nga
gingalan ug Levi nga naglingkod sa dapit nga bayaranan
ug buhis. Iyang giingnan siya, "Sunod kanako." 28 Busa
gibiyaan ni Levi ang tanang butang, mitindog, ug misunod
kaniya. 29 Unya nag-andam si Levi ug usa dakong kumbira
para kang Jesus didto sa iyang balay, ug tua ang daghang
kubrador sa buhis, ug ang ubang tawo nga nagpahiluna sa
lamesa ug nagkaon uban kanila. 30 Apan ang mga Pariseo
ug ilang mga manunulat nagbagulbol ngadto sa iyang mga
disipulo, nga nag-ingon, "Nganong mikaon kamo ug miinom
uban sa mga kubrador sa buhis ug uban pang makasasala
nga mga tawo?" 31 Si Jesus mitubag kanila, "Ang tawo nga
maayo ug lawas dili na magkinahanglan ug mananambal,
kadto lang tawo nga nagsakit ang manginahanglan niini. 32
Wala ako mianhi sa pagtawag sa tawo nga matarong aron
sa paghinulsol, apan sa pagtawag sa mga makasasala aron
sa paghinulsol." 33 Sila miingon kaniya, "Ang mga disipulo ni
Juan kanunay nagpuasa ug nag-ampo, ug ang mga disipulo
sa mga Pariseo mobuhat sa sama. Apan ang imong mga
disipulo nagkaon ug nag-inom." 34 Si Jesus miingon kanila,
"Anaa bay usa kaninyo nga abay sa kasal sa pamanhunon
nga magpuasa, samtang ang pamanhunon uban pa nila? 35
Apan moabot ang panahon nga ang pamanhunon kuhaon
gikan kanila, unya nianang mga adlawa sila mopuasa na."
36 Unya si Jesus misulti ug usa ka sambingay ngadto kanila.
"Walay tawo nga mogisi sa usa ka panapton nga gikan sa
bag-ong panapton ug gamiton kini aron isumpay sa daang
panapton. Kung iya kining buhaton, iyang gision ang bag-o
nga panapton, ug ang bahin gikan sa bag-ong panapton
dili gayod haom sa daang panapton. 37 Usab, walay tawo
nga mobutang ug bag-ong bino ngadto sa daang panit nga
sudlanan ug bino. Kung iyang buhaton kana, ang bag-
ong bino makagisi sa mga panit, ug ang bino mayabo, ug
ang sudlanan sa bino madaot. 38 Apan ang bag-ong bino
kinahanglan ibutang sa bag-o nga panit. 39 Walay tawo,
human moinom ug daang bino, mangandoy ug bag-o nga
bino, kay moingon siya, 'Ang daan mas maayo.'"

6 Kini nahitabo sa Adlaw nga Igpapahulay nga si Jesus
nag-adto sa trigohan ug ang iyang mga disipulo nangutlo
sa mga tinggas sa trigo, gikuso-kuso nila kini sa ilang mga
kamot, ug ilang gikaon ang lugas. 2 Apan ang uban nga
mga Pariseo nag-ingon, "Nganong nagbuhat man kamo ug
butang nga dili uyon sa balaod nga buhaton sa Adlaw nga
Igpapahulay?" 3 Si Jesus, mitubag kanila, nga nag-ingon,
"Wala ba ninyo nabasa kung unsa ang gibuhat ni David sa
dihang gigutom siya, siya ug ang mga lalaki nga kauban
niya? 4 Miadto siya sa balay sa Dios, ug mikuha sa tinapay
sa presensya ug mikaon sa pipila niini, ug gihatagan usab
niya ang iyang mga kauban nga mga lalaki aron makakaon,
bisan tuod ug mga pari lamang ang uyon sa balaod nga
mahimong mokaon niini." 5 Unya miingon siya kanila, "Ang
Anak sa Tawo mao ang Ginoo sa Adlaw nga Igpapahulay." 6
Kini nahitabo sa lain na usab nga Adlaw nga Igpapahulay
nga miadto siya sa sinagoga ug gitudloan ang mga tawo
didto. Adunay usa ka tawo didto nga kimay ang iyang tuo
nga kamot. 7 Ang mga Eskriba ug ang mga Pariseo nagtan-
aw kaniya pag-ayo kung moayo ba siya ug usa ka tawo sa
Adlaw nga Igpapahulay, aron basin ug naa silay makita nga
katarongan nga ilang ikapasangil kaniya sa pagbuhat ug
butang nga sayop. 8 Apan nasayod siya kung unsa ang ilang

gihunahuna ug miingon siya sa tawo nga kimay ang kamot, “Bangon, ug tindog diri sa taliwala sa tanan.” Busa nibangon ang tawo ug nitindog didto. **9** Si Jesus miingon ngadto kanila, “Mangutana ako kaninyo, uyon ba sa balaod sa Adlaw nga Igpapahulay ang pagbuhat ug maayo o ang pagbuhat ug makadaot, sa pagluwas sa kinabuhi o sa pagguba niini?” **10** Unya mitan-aw siya palibot kanilang tanan ug giingnan ang tawo, “Ituy-od ang imong kamot.” Iya kining gibuhat, ug ang iyang kamot naulian. **11** Apan napuno sila sa kasuko, ug nagsultianay sila sa matag-usa mahitungod sa kung unsa ang ilang buhaton ngadto kang Jesus. **12** Kini nahitabo niadtong mga panahon nga niadto siya sa bukid aron mag-ampo. Nagpadayon siya sa pag-ampo sa tibuok gabii ngadto sa Dios. **13** Sa dihang adlaw na, gitawag niya ang iyang mga disipulo ngadto kaniya, ug nagpili siya ug napulo ug duha kanila, nga iya usab ginganlan nga mga “apostoles.” **14** Ang mga pangalan sa mga apostoles mao silang Simon (nga iya usab ginganlan ug Pedro) ug ang iyang igsoon, nga si Andres, si Santiago, si Juan, si Felipe, si Bartolomeo, **15** si Mateo, si Tomas, si Santiago nga anak ni Alfeus, si Simon nga gitawag ug Patriyota, **16** si Judas, nga anak ni Santiago, ug si Judas Iscariote, nga nahimong mabudhion. **17** Unya si Jesus nilugsong gikan sa bukid uban kanila ug nitindog sa patag nga dapit. Ang dako nga panon sa iyang mga disipulo naa didto, ug ang dako usab nga panon sa katawhan gikan sa Judea ug Jerusalem, ug gikan usab sa daplin sa dagat sa Tiro ug Sidon. **18** Nangadto sila aron mamati kaniya ug aron mangaayo sa ilang mga sakit. Ang mga tawo nga gisamok sa mga dili hinlo nga espiritu nangaayo usab. **19** Ang matag-usa sa panon nagpadayon sa pagsulay ug hikap kaniya tungod kay ang gahom sa pag-ayo nagagikan kaniya, ug giayo niya silang tanan. **20** Unya mitan-aw siya sa iyang mga disipulo, ug miingon, “Bulahan kamo nga mga kabos, kay inyo ang gingharian sa Dios. **21** Bulahan kamo nga gigutom karon, kay kamo mangabusog. Bulahan kamo nga nagahilak karon, kay kamo mangatawa. **22** Bulahan kamo sa diha nga ang mga tawo magdumot kaninyo ug sa dihang ilahi kamo gikan sa ilang pundok ug sawayon kamo ug isalikway ang inyong ngalan isip daotan, tungod ug alang sa Anak sa Tawo. **23** Pagmaya kamo nianang adlawa ug lukso sa kalipay, tungod kay anaa gayod kamoy dakong ganti didto sa langit, kay ang ilang mga katigulangan nagtagad sa mga propeta sa samang paagi. **24** Apan pagkaalaot ninyo nga mga dato! Kay nadawat na ninyo ang inyong kaharuhay. **25** Pagkaalaot ninyo nga mga busog karon! Kay kamo gutomon unya. Pagkaalaot ninyo nga nagakatawa karon! Kay magsubo ug maghilak kamo unya. **26** Pagkaalaot ninyo, sa diha nga ang tanang tawo magsulti ug maayo kaninyo! Kay ang ilang mga katigulangan nagtagad sa mga mini nga propeta sa samang paagi. **27** Apan ako moingon kaninyo nga nagapamati, higugmaa ang inyong mga kaaway ug buhata ang maayo ngadto sa mga nagdumot kaninyo. **28** Panalangini kadtong nagtunglo kaninyo ug iampo kadtong nagdaog-daog kaninyo. **29** Kaniya nga mosagpa kanimo sa pikas aping, itugyan usab ang pikas. Kung ang usa ka tawo mokuha sa imong kupo, ayaw na usab kupti ang imong taas nga bisti. **30** Hatagi ang tanang tawo nga mangayo kanimo. Kung adunay usa ka tawo nga mokuha sa usa ka butang nga imong gipanag-iyahan, ayaw na siya ug ingna nga ihatag kini pagbalik kanimo. **31** Sama sa gusto nimong buhaton sa mga tawo diha kanimo, kinahanglan nga mao usab ang imong buhaton ngadto kanila. **32** Kung higugmaon lamang nimo ang mga tawo nga nahigugma kanimo, unsa man ang dungog nimo niana? Kay bisan ang mga makasasala nahigugma niadtong nahigugma kanila. **33** Kung magbuhat ka ug maayo ngadto lamang sa mga tawo nga nagbuhat ug maayo ngadto kanimo, unsa man ang dungog nimo niana? Kay bisan ang mga makasasala nagbuhat sa samang paagi. **34** Kung magpahulam ka lamang ug mga butang sa mga tawo nga imong gidahom nga mohatag pagbalik kanimo, unsa man ang dungog nimo niana? Bisan pa gani ang mga makasasala nagpahulam ngadto sa mga makasasala, ug nagdahom nga makadawat pag-usab sa samang kantidad. **35** Apan higugmaa ang inyong mga kaaway ug buhata ang maayo ngadto kanila. Pagpahulam ngadto kanila, ayaw na kabalaka sa pagkuha ug balik sa bisan unsa, ug dako ang imong ganti. Kamo mahimo nga mga anak sa Labing Taas, kay siya maayo ngadto sa mga dili mapinasalamaton ug daotan nga mga tawo. **36** Pagmaluluy-on, sama nga ang imong Amahan maluluy-on. **37** Ayaw paghukom, ug kamo dili pagahukman. Ayaw pakasad-a ang uban, ug kamo dili pakasad-on. Pasayloa ang uban, ug kamo pasayloon. **38** Panghatag sa uban, ug kini igahatag kanimo. Ang dako nga kantidad—gidasok, giuyog, ug nagaawas—ila kining igabubo sa imong paa. Kay kung unsa ang imong gigamit nga hustong sukdanan sa pagsukod, ang samang husto nga sukdanan usab maoy gamiton alang kanimo.” **39** Unya gisultihan usab niya sila ug sambingay. “Makahimo ba ang buta nga tawo sa pag-agak sa laing buta nga tawo? Kung iya kining buhaton, silang duha mangahulog ngadto sa lalom nga bangag, dili ba? **40** Ang disipulo dili labaw sa iyang magtutudlo, apan ang matag-usa sa dihang hingpit nga matudloan mahimo siya nga sama sa iyang magtutudlo. **41** Nganong nagtan-aw ka man sa gamay nga puling nga anaa sa mata sa imong igsoon nga lalaki, apan wala gani nimo namatikdan ang troso nga anaa sa imong kaugalingong mata? **42** Giunsa nimo pag-ingon sa imong igsoon, 'Igsoon, tugoti ako sa pagkuha sa gamay nga puling nga anaa sa

imong mata,' sa dihang ikaw mismo wala gani nimo nakita ang troso nga anaa sa imong kaugalingong mata? Mga tigpakaaron-ingnon! Unaha ug kuha ang troso sa imong kaugalingong mata, ug unya makakita ka pag-ayo aron makuha ang gamay nga puling nga anaa sa mata sa imong igsoon. **43** Kay walay maayong kahoy nga maghatag ug daot nga bunga, ug walay dili maayong kahoy nga maghatag ug maayong bunga. **44** Kay ang matag kahoy mailhan pinaagi sa matang sa bunga nga iyang ginahatag. Kay ang mga tawo dili magkuha ug igos gikan sa tunokon nga kahoy, o magkuha ug ubas gikan sa sampinit. **45** Ang maayong tawo gikan sa maayong bahandi sa iyang kasingkasing magpagawas kung unsa ang maayo, ug ang daotang tawo gikan sa daotang bahandi sa iyang kasingkasing magpagawas kung unsa ang daotan. Kay gikan sa kadagaya sa iyang kasingkasing isulti sa iyang baba. **46** Nganong nagtawag man kamo kanako, 'Ginoo, Ginoo,' ug wala ninyo gituman ang mga butang nga akong gisulti? **47** Ang tanang tawo nga moduol kanako ug makadungog sa akong mga pulong ug motuman niini, sultihan ko kamo kung unsa ang sama kaniya. **48** Sama siya sa tawo nga nagtukod ug balay, nga nagkalot ug lalom sa yuta ug gitukod ang patukoranan sa balay ngadto sa lig-on nga bato. Sa dihang miabot ang baha, ang kusog nga tubig miawas batok sa balay, apan wala kini matay-og, tungod kay maayo kaayo ang pagkatukod niini. **49** Apan ang tawo nga nakadungog sa akong mga pulong apan wala motuman niini, sama siya sa tawo nga nagtukod ug balay ibabaw sa yuta nga walay patukoranan. Sa dihang ang kusog nga tubig miawas batok sa balay, dihadiha kini nagun-ob, ug ang pagkaguba niadtong balaya nahingpit.

7 Pagkahuman ni Jesus ug sulti sa tanan niyang angay nga isulti sa mga tao nga naminaw, misulod na siya sa Capernaum. **2** Adunay ulipon sa usa ka centurion nga mahinungdanon kaayo kaniya nga nagmasakiton ug hapit na mamatay. **3** Apan pagkadungog niya mahitungod kang Jesus, gipaadtuan niya si Jesus sa mga kadagkoan sa mga Judio aron paadtuon ug luwason ang iyang ulipon gikan sa kamatayon. **4** Sa dihang duol na sila kang Jesus, gihangyo nila pag-ayo siya sa pag-ingon, "Takos siya nga himuon mo kini kaniya, **5** tungod kay gihigugma niya ang among nasod, ug siya ang nagtukod sa sinagoga alang kanamo." **6** Busa nagpadayon si Jesus sa paglakaw uban kanila. Apan sa wala pa siya nakapalayo gikan sa balay, nagpadala ang centurion sa iyang mga higala aron sa pag-ingon kang Jesus, "Ginoo, ayaw hasola ang imong kaugalingon, **7** tungod kay dili ako takos nga mosulod ka sa akong panimalay. Tungod niini, wala gayod ako naghunahuna sa akong kaugalingon nga igong katakos aron mopaduol kanimo, apan pagsulti lang ug usa ka pulong ug maulian na ang akong ulipon. **8** Tungod usab kay ako ang tawo nga gibutang ubos sa awtoridad ug naa akoy mga sundalo ubos kanako. Kung moingon ako sa usa, 'Paglakaw,' ug molakaw siya, ug ngadto sa usa, 'Anhi dinhi,' ug moanhi siya, ug ngadto sa akong alagad, 'Himoa kini,' ug himuon gayod niya kini." **9** Pagkadungog ni Jesus niini, nahibulong siya kaniya, ug miatubang siya sa kadaghanan nga nagsunod kaniya ug miingon, "Ako magaingon kaninyo, wala gayod ako makakita didto sa Israel ug usa ka tawo nga adunay dako nga pagtuo." **10** Ug kadtong gipadala nga mga tawo nibalik didto sa balay ug nakita nga ang ulipon himsog na. **11** Human niaana sa paglabay sa panahon, nahitabo nga si Jesus nilakaw padulong sa siyudad nga ginganlan ug Nain. Ang iyang mga disipulo uban kaniya, uban usab sa dakong pundok sa katawhan. **12** Sa dihang duol na siya sa pultahan sa siyudad, adunay patay nga tawo nga gidayongan pagawas sa siyudad, bugtong siyang anak sa iyang inahan. Usa siya ka biyuda nga babaye, ug uban kaniya ang dakong pundok sa katawhan nga gikan sa siyudad. **13** Pagkakita kaniya, ang Ginoo niduol kaniya uban sa kaluoy nga iyang gibati ngadto sa babaye ug miingon kaniya, "Ayaw paghilak." **14** Unya miadto siya sa atubangan ug gihikap ang gipahigdaan sa patay, ug nihunong kadtong mga tawo nga nag-alsa niini. Miingon siya, "Batan-ong lalaki, ako moingon kanimo, bangon." **15** Ang patay nga tawo milingkod ug nagsugod ug istorya. Unya gihatag siya ni Jesus ngadto sa iyang inahan. **16** Unya gidaog silang tanan sa kahadlok. Nagpadayon sila sa pagdayeg sa Dios, miingon sila, "Nakita na uban kanato ang bantugang propeta" ug "Gibantayan sa Dios ang iyang katawhan." **17** Kini nga balita mahitungod kang Jesus mikaylap ngadto sa tibuok Judea ug sa tanang silingan nga mga rehiyon. **18** Giingnan si Juan sa iyang mga disipulo mahitungod niining tanang butang. **19** Unya gitawag ni Juan ang duha sa iyang mga disipulo ug gipaadto sa Ginoo aron sa pag-ingon kaniya, "Ikaw na ba ang Usa nga Gipaabot, o anaa pay lain nga tawo nga kinahanglan namong pangitaon?" **20** Sa dihang tua na sila duol kang Jesus, nag-ingon ang mga tawo, "Gipadala kami ni Juan Bautista aron sa pag-ingon kanimo, 'Ikaw na ba ang Usa nga Gipaabot, o anaa pay lain nga tawo nga kinahanglan namong pangitaon?'" **21** Nianang orasa gipang-ayo niya ang daghang mga tawo gikan sa sakit ug sa ilang gipang-antos nga mga balatian ug gikan sa daotang mga espiritu, ug iyang gitugotan ang daghang mga tawong buta nga makakita. **22** Si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Pagkahuman ninyo ug biya padulong sa inyong panaw, suginli si Juan kung unsa ang inyong nakita ug nadungog. Ang mga tawong buta nakadawat ug panan-aw, ang mga tawong pungkol nakalakaw, ang mga tawong adunay sangla nahinloan, ang mga tawong bungol nakadungog, ang mga

tawong patay nahibalik ang kinabuhi, ug ang mga tawong nanginahanglan nasuginlan ug maayong balita. **23** Ang tawo nga dili mohunong sa pagtuo kanako tungod sa akong mga binuhatan mapanalanginan." **24** Pagkahuman ug biya sa mga mensahero ni Juan, nagsugod na si Jesus sa pagsugilon sa mga pundok sa katawhan mahitungod kang Juan, "Unsa may inyong gigawas ug gitan-aw didto sa kamingawan, ang tawo nga sama sa usa ka bagakay nga gipalid-palid sa hangin? **25** Apan unsa may inyong gigawas ug gitan-aw, ang tawo nga nagsul-ob ug humok nga mga panapton? Tan-awa, ang mga tawo nga nagsul-ob ug maanindot nga mga sinina ug nagpuyo nga harohay, tua sa mga palasyo sa hari. **26** Apan unsa may inyong gigawas ug gitan-aw, usa ka propeta? Oo, moingon ako kaninyo, ug labaw pa sa usa ka propeta. **27** Mao kini siya kung unsa ang nahisulat, 'Tan-awa, magpadala ako ug mensahero diha sa inyong atubangan, kinsa maoy moandam sa inyong agianan diha sa inyong atubangan.' **28** Ako moingon kaninyo, sa tanang gihimugso sa mga babaye, wala gayoy makalabaw kang Juan, apan ang labing walay bili nga tawo diha sa gingharian sa Dios mas labaw pa kay kaniya. **29** Sa dihang ang tanang tawo nakadungog niini, lakip na ang mga tigkolekta ug buhis, ilang gipahayag nga ang Dios matarong. Uban sila niadtong tanan nga nabawtismohan sa pagbawtismo ni Juan. **30** Apan ang mga Pariseo ug ang mga hanas sa balaod sa Judeo nga wala niya mabawtismohi, nagdumili sa kaalam sa Dios alang sa ilang kaugalingon. **31** kang kinsa man nako mahimong ikatandi ang mga katawhan niini nga henerasyon? Unsa may sama kanila? **32** Sama sila sa mga bata nga nagdula-dula diha sa merkado, kinsa naglingkod ug nagtawag sa usag-usa ug nag-ingon, 'Nagtugtog kami ug plawta alang kaninyo, ug wala kamo nanayaw. Nagsubo kami, ug wala kamo manghilak.' **33** Tungod kay si Juan Bautista mianhi ug wala nagkaon ug tinapay ug wala miinom ug bino, ug ikaw moingon, 'Naa siyay demonyo.' **34** Ang Anak sa Tawo mianhi ug nagkaon ug nag-inom ug ikaw moingon, 'Tan-awa, palakaon kaayo siya ug palahubog, higala sa mga tigkolekta ug buhis ug mga makakasala!' **35** Apan ang kaalam gipamatud-an pinaagi sa tanan niyang mga anak." **36** Karon adunay Pariseo nga naghangyo kang Jesus nga mokaon uban kaniya. Busa pagkahuman ni Jesus ug sulod sa balay sa Pariseo, naglingkod siya dapit sa lamisa nga nagpahayahay nga mikaon. **37** Tan-awa, adunay usa ka babaye didto sa siyudad nga makasasala. Nakita niya nga si Jesus gidapit didto sa balay sa Pariseo, ug nagdala siya ug nindot nga alabastru nga gisudlan ug pahumot. **38** Nagtindog siya dapit sa likod ni Jesus duol sa iyang tiil ug nihilak. Nagsugod siya sa pagbasa sa tiil ni Jesus pinaagi sa iyang luha, ug gipahiran niya kini sa buhok sa iyang ulo, gihalukan niya ang mga tiil ni Jesus, ug iya kining gidihogan ug pahumot. **39** Sa dihang ang Pariseo nga nagdapit kang Jesus nakakita niini, nakasulti siya sa iyang kaugalingon nga nag-ingon, "Kung kining tawhana usa ka propeta, makahibalo unta siya kung kinsa ug unsang klasiha kining babayhana ang mihikap kaniya nga siya makasasala." **40** Mitubag si Jesus ug miingon kaniya, "Simon, aduna akoy isulti kanimo." Miingon siya, "Isulti kini, Magtutudlo!" **41** Miingon si Jesus, "Adunay duha ka mangungotang sa usa ka tigpahulam. Ang usa nakautang ug lima ka gatos ka denaryo, ug ang usa nakautang ug singkwenta ka denaryo. **42** Tungod kay wala silay kwarta nga ikabayad, gipasaylo niya silang duha. Busa, kinsa kanila ang mas nahigugma kaniya?" **43** Si Simon mitubag kaniya ug miingon, "Tingali kadtong gipasaylo kaayo niya." Si Jesus miingon kaniya, "Sakto kaayo ang imong paghukom." **44** Miatubang si Jesus sa babaye ug miingon kang Simon, "Tan-awa kining bayhana. Misulod ako sa imong balay. Wala ko nimo hatagi ug tubig para sa akong mga tiil, apan siya, uban sa iyang mga luha, gibasa niya ang akong mga tiil ug gitrapohan niya kini sa iyang buhok. **45** Wala ko nimo hatagi ug halok, apan siya, gikan sa una nakong pagsulod, wala siya mihunong sa paghalok sa akong mga tiil. **46** Wala nimo dihogi ug lana ang akong ulo, apan siya nagdihog sa akong mga tiil ug pahumot. **47** Tungod niini, ako magaingon kanimo nga siya nga daghan ug sala ug gipasaylo na, ug gihigugma na usab kaayo. Apan siya nga kinsa gipasaylo lang ug gamay, gihigugma lang usab ug gamay." **48** Unya miingon siya kaniya, "Gipasaylo na ang imong mga sala." **49** Kadtong gidapit nagsugod na sa pag-ingon sa ilang mga kaugalingon, "Kinsa man kini nga mopasaylo sa mga sala?" **50** Unya miingon si Jesus ngadto sa babaye, "Ang imong pagtuo maoy nakaluwas kanimo. Lakaw nga malinawon."

8 Sa wala madugay pagkahuman niining hitaboa nga si Jesus nagsugod sa paglakaw libot sa nagkalain-laing siyudad ug baryo aron sa pagwali ug pagmantala sa maayong balita mahitungod sa Gingharian sa Dios ug kuyog kaniya ang napulo ug duha, **2** ug uban sa pipila ka mga kababayen-an nga nangaayo gikan sa mga daotang espiritu ug mga balatian. Sila mao si Maria nga gitawag ug Magdalena, nga kanhi gisudlan sa pito ka mga demonyo nga gipagawas, **3** si Juana nga asawa ni Chuza, nga tagadumala ni Herodes, si Susana ug daghan pang ubang mga kababayen-an nga naghatag kanila sa ilang kaugalingong mga materyal nga mga butang. **4** Karon, sa dihang nagtapok na ang dakong panon sa katawhan uban ang mga tawo nga miadto kaniya gikan sa nagkalain-laing siyudad, nisulti siya kanila gamit ang sambingay. **5** "Ang magpupugas miadto aron sa pagpugas sa mga liso. Sa dihang nagpugas siya, ang ubang mga

liso nahulog sa daplin sa dalan ug giyatakan sila ug gituka sa mga langgam sa kapanganuran. 6 Ang ubang mga liso nahulog sa kabatoan nga yuta ug sa ilang pagtubo, nangalaya sila tungod kay wala sila nayamogan. 7 Sa gihapon ang ubang mga liso nahulog taliwala sa tunukon nga mga tanom, ug ang tunukon nga mga tanom mitubo kauban sa mga liso ug mituok kanila. 8 Apan ang ubang mga liso nahulog sa maayong yuta ug mihatag ug abot nga miabot kini sa gatusan ka pilo ang kadaghanon." Pagkahuman ug sulti ni Jesus niining mga butanga, siya mitawag, "Kung si bisan kinsa kadtong adunay mga dalunggan nga makadungog, tugoti siya nga mamati." 9 Unya ang iyang mga disipulo nangutana kaniya kung unsa ang buot ipasabot niini nga sambingay. 10 Si Jesus misulti kanila, "Kamo gihatagan na sa katungod sa pagsabot sa mga misteryo sa gingharian sa Dios, apan ang ubang mga tawo gitudloan lamang sa mga sambingay, aron sa ilang 'pagtan-aw dili sila makakita, ug makadungog sila apan dili makasabot.' 11 Karon mao kini ang buot ipasabot sa sambingay. Ang liso mao ang pulong sa Dios. 12 Ang mga liso nga nahulog sa daplin sa dalan mao ang mga tawo nga nakadungog sa pulong, apan moabot ang yawa ug kuhaon ang pulong gikan sa ilang kasingkasing, aron dili sila motuo ug dili maluwas. 13 Unya, ang mga nahulog sa kabatoan nga yuta mao ang mga tawo nga nakadungog sa pulong, ug gidawat kini uban sa kalipay, apan wala silay mga gamot; motuo lamang sila sa makadiyot, apan sa panahon sa pagsulay mopalayo sila. 14 Ang mga liso nga nahulog sa tunukong mga tanom mao ang mga tawo nga nakadungog sa pulong, apan sa ilang pagpadayon, natuok sila sa mga kabalaka, mga bahandi, ug sa mga kalipay niini nga kinabuhi, ug busa dili sila makadala ug bunga sa pagkahamtong. 15 Apan ang mga liso nga nahulog sa maayong yuta, mao kadtong mga tawo nga, adunay tinuod ug maayong kasingkasing, paghuman nila ug pamati sa pulong, gitipigan nila kini ug nakapamunga nga adunay pagkamalahutayon. 16 Karon, walay usa, ang mopasiga ug lampara nga iyang tabonan ug panaksan o ibutang sa ilalom sa iyang katre. Hinuon, iya kining ibutang sa patungan sa lampara, para kung kinsa kadtong mosulod, makakita sa kahayag. 17 Kay walay tinago nga dili mabutyag, o mga sikreto nga dili mahibaw-an ug dili mogawas sa kahayag. 18 Busa pagbantay kamo kung unsaon ninyo pagpaminaw tungod kay bisan kinsa ang anaa, pagahatagan pa ug daghan, ug bisan kinsa ang wala, pagakuhaon kaniya ang bisan pa nga gihunahuna niya nga naa siya. 19 Unya ang inahan ug mga igsoong mga lalaki ni Jesus miadto kaniya, apan dili sila makaduol tungod sa kadaghan sa mga tawo. 20 Ug giingnan siya, "Ang imong inahan ug ang mga igsoon nimo nga lalaki nagtindog sa gawas, nagtinguha silang makigkita kanimo." 21 Apan si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Ang akong inahan ug mga igsoon mao kadtong mga tawo nga naminaw sa pulong sa Dios ug mosunod niini." 22 Ug karon nahitabo kini sa usa sa mga adlaw nga si Jesus ug iyang mga disipulo nanakay ug balangay, ug miingon siya kanila, "Moadto kita sa laing bahin sa linaw." Unya nangandam sila sa ilang paglayag. 23 Apan sa ilang paglayag, nakatulog si Jesus ug unya miabot ang usa ka unos nga anaay kusog kaayong hangin sa tibuok linaw, ug ang ilang sakayan nagsugod na ug kapuno ug tubig ug namiligro kaayo sila. 24 Unya miduol ang mga disipulo ni Jesus kaniya ug gipukaw siya, nga nag-ingon, "Agalon, Agalon, hapit na kita mangamatay!" Mibangon siya ug iyang gibadlong ang hangin ug ang kabangis sa tubig ug mihunong sila, ug mikalma. 25 Unya miingon siya kanila, "Hain man ang inyong pagtuo?" Sa ilang kahadlok, nahibulong kaayo sila ug nangutana sa matag usa, "Kinsa man kining tawhana, nga nagmando man siya bisan sa hangin ug tubig, ug sila misunod kaniya?" 26 Miabot sila sa rehiyon sa Gerasene nga naa sa pikas nga bahin sa Galilea. 27 Sa pagnaog ni Jesus sa yuta, misugat kaniya ang usa ka tawo gikan didto sa siyudad, ug kining tawhana nasudlan ug mga demonyo. Sa dugay nga panahon, wala siyay bisti, ug wala nagpuyo sa balay, kundili sa mga lubnganan. 28 Sa pagkakita niya ni Jesus, misinggit siya ug mihapa sa iyang atubangan. Inubanan sa makusog nga tingog siya miingon, "Unsa ang gibuhat ko kanimo, Jesus, Anak sa Labing Taas nga Dios? Ako mangamuyo kanimo, ayaw ako paantosa." 29 Kay nagmando man si Jesus sa dili hinlo nga espiritu nga mogawas sa lawas sa tawo, tungod kay daghan na nga panahon nga nadakpan siya. Bisan pa ug nabugkosan siya ug mga kadena, ug gibantayan, iya kining mabugto, ug gidala siya sa demonyo paingon sa kamingawan. 30 Unya nangutana si Jesus kaniya, "Unsa ang imong ngalan?" Ug siya mitubag, "Kasundalohan", kay daghan man ang mga demonyo nga misulod ngadto kaniya. 31 Nagpakiluoy sila niya nga dili sila mandoan nga mobiya paingon sa bung-aw. **(Abyssos g12)** 32 Unya usa ka panon sa daghang baboy nga gipakaon didto sa bungtod, ug ang mga demonyo nagpakiluoy nga tugotan sila nga sa mga baboy nalang sila mosulod. Gitugotan sila sa pagbuhat niana. 33 Busa migawas ang mga demonyo sa lawas sa tawo ug misulod didto sa mga baboy, ug ang panon sa baboy nihaguros paubos sa bungtod paingon sa linaw ug nangalunod. 34 Sa pagkakita sa nag-atiman sa mga baboy kung unsa ang nahitabo, mipalayo sila ug ilang gisugilon didto sa siyudad ug sa kabukiran. 35 Busa ang mga tawo nga nakadungog mahitungod niini miadto aron sa pagtan-aw kung unsa ang nahitabo, ug sila miadto kang Jesus ug ilang nakaplagan

ang tawo nga gigulaan ug mga demonyo. Nakasinina na siya
ug anaa na siya sa maayong panghunahuna, naglingkod
siya sa tiilan ni Jesus, ug nangahadlok sila. **36** Unya ang
mga nakakita kung unsa ang nahitabo, misugilon usab sa
ubang mga tawo kung giunsa pagkontrola sa mga demonyo
ang tawo nga naluwas. **37** Ang tanang tawo sa rehiyon sa
Gerasene ug ang nakapalibot nga lugar giingnan nila si
Jesus nga mobiya kanila kay giabot sila ug dakong kahadlok.
Busa misakay siya sa balangay aron sa pagbalik. **38** Ang
tawo nga gikan gigulaan sa mga demonyo nagpakiluoy kang
Jesus nga mokuyog siya kaniya, apan gipadala siya ni Jesus
palayo nga nag-ingon, **39** "Balik ngadto sa imong balay
ug isugilon ang tanang maayong buhat sa Dios nga iyang
gihimo kanimo. "Unya ang tawo mipauli, ug iyang gimantala
sa tibuok siyudad ang tanang maayong butang nga gibuhat
ni Jesus kaniya. **40** Sa pagbalik ni Jesus, giabi-abi siya sa
panon, kay gahulat man silang tanan kaniya. **41** Tan-awa,
adunay tawo nga miabot nga ginganlan ug Jairus, usa siya
sa mga pangulo sa sinagoga. Miyukbo si Jairus sa tiilan ni
Jesus ug nagpakiluoy siya nga moadto siya sa ilang balay,
42 kay aduna siyay usa ka anak nga babaye, mga napulo ug
duha ang pangidaron, ug kamatyunon na. Apan sa iyang
pagduol, ang panon sa katawhan miipit kaniya. **43** Anaa didto
ang usa ka babaye nga nagdugo sulod sa napulo ug duha
ka tuig ug nahurot na niya ug gasto ang iyang kwarta sa mga
manambalay, apan walay nakaayo ni bisan kinsa kanila. **44**
Miduol siya sa likod ni Jesus ug gihikap ang tumoy sa iyang
bisti, ug diha-diha dayon nahunong ang iyang pagdugo. **45**
Miingon si Jesus, "Kinsa ang nihikap kanako?" Sa diha ang
tanan milimod niini, miingon si Pedro, "Agalon, ang mga
panon sa mga tawo miipit ug midutdot kanimo." **46** Apan
miingon si Jesus, "Adunay mihikap kanako, kay kabalo ko
nga migawas ang gahom gikan kanako." **47** Sa pagkakita sa
babaye nga dili niya matago kung unsa ang iyang gibuhat,
miduol siya nga nangurog. Miluhod siya atubangan ni Jesus,
iyang gideklara sa atubangan sa tanang mga tawo ang
hinungdan sa iyang paghikap kaniya ug giunsa siya pag-ayo
dayon. **48** Unya miingon siya kaniya, "Anak nga babaye,
ang imong pagtuo mao ang nakapaayo kanimo. Lakaw nga
malinawon." **49** Samtang nagsulti pa siya, adunay miabot
gikan sa balay sa pangulo sa sinagoga, nga nag-ingon,
"Namatay na ang imong anak nga babaye. Ayaw na samoka
ang magtutudlo." **50** Apan sa pagkadungog ni Jesus niini,
mitubag siya kaniya, "Ayaw kahadlok. Tuo lang ug maluwas
siya." **51** Unya sa ilang pag-adto sa balay, wala niya tugoti si
bisan kinsa ang mosulod kuyog niya, gawas nilang Pedro,
Juan ug Santiago, ug ang amahan ug inahan sa batang
babaye. **52** Unya ang tanan nga mga tawo nangasubo ug
nagminatay alang kaniya, apan miingon siya, "Ayaw kamo
pagminatay. Dili siya patay, apan natulog lamang siya." **53**
Apan gikataw-an siya uban sa pagbiay-biay kay kabalo sila
nga patay na ang bata. **54** Apan, gikuha niya ang batang
babaye pinaagi sa kamot ug iyang gitawag nga nag-ingon,
"Bata, bangon." **55** Mibalik ang iyang espiritu ug diha-diha
dayon mibangon siya. Mimando siya nga hatagan nila ug
pagkaon. **56** Nahibulong ang mga ginikanan sa bata, apan
gimandoan niya sila nga dili nila isugilon sa uban kung unsa
ang nahitabo.

9 Iyang gitawag ang dose sa pagtigom, ug nihatag kanilag
gahom ug katungod nga idumala ang mga dimonyo ug
pag-ayo sa nagbalatian. **2** Iyang gipadala sila aron isangyaw
ang gingharian sa Dios ug ayuhon ang mga nagbalatian.
3 Siya miingon kanila, "sa inyong paglakaw ayaw kamo
pagdala sa bisan unsa, ni tungkod, ni pitaka, ni tinapay, ni
kuwarta, ni duha ka mga sinina. **4** Bisan unsa nga balay ang
inyong masudlan, pabilin didto hangtod nga kamo mobiya
gikan nianang dapita. **5** Alang niadtong wala modawat
kaninyo, kung kamo mobiya gikan sa siyudad, padpari ninyo
ang abug nga anaa gikan sa inyong mga tiil usa kini ka
pagpamatuod batok kanila. **6** Ug sila milakaw padulong
ngadto sa mga kabalayan, nga nagsangyaw sa maayong
balita ug nag-ayo sa mga tawo bisan asa. **7** Karon si
Herodes, ang pangulo sa maong distrito, nakadungog sa
tanang nahitabo ug labihan ang iyang kabalaka, tungod
kay gisulti sa uban nga si Juan Tigbawtismo nabanhaw
gikan sa mga patay, **8** sumala sa uban si Elias mitungha,
sumala sa uban usa sa karaang propeta nga nabanhaw pag-
usab. **9** Miingon si Herodes, "Ako nang giputlang ug ulo si
Juan, apan kinsa man kining akong nadunggan mahitungod
nianang mga butanga?" ug si Herodes nisulay sa pagpangita
kang Jesus. **10** Sa dihang ang usa sa mga sinugo mibalik,
sila miingon kaniya sa tanang butang nga ilang gibuhat.
Gidala nila uban kaniya, nibiya siya nga nag-inusara ngadto
sa siyudad nga gitawag Betsaida. **11** Apan ang katawhan
nakadungog bahin niini ug misunod kaniya, ug iya silang
gidawat, ug nakigsulti kanila bahin sa gingharian sa Dios, ug
iyang giayo kadtong nanginahanglan ug kaayohan. **12** Sa
dihang hapit na mahuman ang usa ka adlaw, ug ang napulo
ug duha niadto kaniya ug miingon, "palakwa ang mga panon
aron makaadto sila sa mga nagpalibot nga mga baryo ug
palibot sa mga lugar aron sa pagpangitag matulogan ug
makan-an, tungod kay ania man kita sa kamingawan nga
dapit." **13** Apan siya miingon kanila, "Hatagi ninyo sila sa
ilang pagkaon." Sila miingon, "Wala na kitay subra pa sa lima
kabuok nga tinapay ug duha ka isda, gawas kung mopalit
kita ug pagkaon alang niining tanang pundok sa katawhan."
14 Adunay lima ka libo nga mga lalaki nga tua didto. Siya
miingon sa iyang mga disipulo, "Ipalingkod sila ug pundoka

sa tig-singkuwinta ang matag-usa." **15** Unya ila kanang gihimo, ug ang tanang katawhan nanglingkod. **16** Iyang gikuha ang lima ka tinapay ug duha ka isda, ug nihangad sa langit, gipanalanginan niya kini, ug gipikaspikas sa ginagmay, ug gihatag niya sa mga disipulo aron ihatag ngadto sa mga panon. **17** Silang tanan nakakaon ug nangabusog, ug gikuha ang salin sa pagkaon ug nakapuno kinig napulo ug duha ka mga basket. **18** Kini nahitabo, sa dihang nag-ampo siya nga nag-inusara, ang mga disipulo diha uban niya, ug siya nangutana kanila, nga nag-ingon, “Unsa ang giingon sa kadaghanan bahin sa kong kinsa ako?” **19** Mitubag sila, nga nag-ingon, “Si Juan nga Tigbawtismo, apan ang uban nag-ingon si Elias, ug ang uban nag-ingon nga usa sa mga propeta sa karaang panahon nga nabanhaw pag-usab.” **20** Siya miingon kanila, "Apan kinsa ako kung kamo ang pasultihon?" Mitubag si Pedro, "Ang Cristo nga gikan sa Dios." **21** Apan nagpasidaan kanila, Si Jesus miingon ngadto kanila nga dili kini isulti kang bisan kinsa, **22** tungod kay gisulti nga ang Anak sa Tawo mag-antos sa daghang mga butang, siya isalikway sa mga katigulangan ug sa mga pangulong pari ug eskriba, pagapatyon, ug mabuhi pag-usab sa ika tulo ka adlaw. **23** Giingnan niya silang tanan, "Kung kinsa kadtong gusto mosunod kanako, siya kinahanglan musalikway sa iyang kaugalingon, mupas-an sa iyang kaugalingon nga krus matag-adlaw, ug mosunod kanako. **24** Si bisan kinsa nga mosulay sa pagluwas sa iyang kinabuhi mawad-an niini, apan si bisan kinsa kadtung nawad-an sa ilang kinabuhi tungod nako, siya maluwas niini. **25** Unsa man ang kaayohan sa tawo, kung maangkon niya ang tibuok kalibutan, apan mawad-an siya o mapildi sa iyang kaugalingon? **26** Kung kinsa man kadtong maulaw kanako ug sa akong pulong, siya usab ikaulaw sa Anak sa Tawo kung siya moadto sa iyang kaugalingong himaya, ug ang himaya sa Amahan ug sa balaang mga Angel. **27** Apan ako muingon kanimo sa pagkatinuod, adunay uban diha kaninyo nga motindug dinhi, ug dili makatilaw sa kamatayon hangtud nga makita nila ang gingharian sa Dios." **28** Niabot kini ug walo ka adlaw human si Jesus ming-ingun niining mga pulonga, gidala niya sila ni Pedro, Juan, ug Santiago, ug niadto siya saka sa bukid aron sa pag-ampo. **29** Samtang siya nag-ampo, ang iyang panagway nausab, ug ang iyang bisti nahimung puti ug nagsidlak. **30** Tan-awa dunay duha ka lalaki nga nakigsulti uban kaniya! sila mao si Moses ug Elias, **31** nga makita nga mahimayaon. Sila naghisgot mahitungod sa iyang pagbiya, diin matuman pa lamang ngadto sa Jerusalem. **32** Karon si Pedro ug niadtong uban kanila nakatulog pag-ayo. Apan sa diha nga nakamata na sila, ilang nakita ang iyang himaya ug ang duha mitindog uban kaniya. **33** Nahitabo kini samtang sila nagpahilayo na gikan kang Jesus, miingon si Pedro ngadto kaniya, "Agalon, maayo kay ania kami ug mas maayo siguro nga maghimo kami ug tulo ka mga silonganan. Atung himuon ang usa alang kanimo, ang usa alang kang Moses, ang usa alng kang Elias." Wala siya makasabot kung unsa ang iyang gipanulti bahin niini. **34** Sa dihang iyang gisulti kining mga butanga, ang panganod mitabon kanila; ug sila nahadlok sa dihang gilibotan sila sa panganod. **35** Ang tingog nadungog nila gikan sa panganod nga nag-ingon, "Kini akong pinili nga Anak. Paminaw kaniya." **36** Sadihang ang tingog natapos na, nag-inusara nalang si Jesus. Sila nagpabilin nga hilom, ug ni adtong mga adlawa walay usa kanila nga nisulti bahin niining mga butanga nga ilang nakita. **37** Kini nahitabo, pagkasunod adlaw, sa dihang milugsong na sila gikan sa bukid, dihay dako nga panon sa katawhan nga nitagbo niya. **38** Tan-awa, dihay usa ka tawo diha sa panon nga mihilak nga nag-ingon, "Magtutudlo, ako nag pakiluoy nimo sa pagtan-aw sa akong anak nga lalaki, tungod kay siya bugtong nako nga anak. **39** Tan-awa ang espiritu mikuha kaniya, ug diha diha mitiyabaw siya, ug mupalit-ad lit-ad kini niya ug nagbula-bula ang iyang baba. Kini mobiya kaniya nga adunay kalisod, ginasakit kaayo siya niini kung kini mohawa. **40** Nag hangyo na ako sa imung mga disipulo aron mugola kini gikan kaniya apan wala nila kini mahimo." **41** Mitubag si Jesus ug miingon, "Kamo nga dili matinuohon ug madunoton nga kaliwat, hangtud kanos-a paman ako magpabilin ug makig-uban kaninyo ug muantos? Dalha ang imong anak nga lalaki diri." **42** Samtang ang bata nagpadulong, ang demonyo nagpaumod kaniya ug mipalamba-lamba kaniya pag-ayo. Apan gibadlong ni Jesus ang dili hinlo nga espiritu, ug naayo ang bata nga lalaki, ug gihatag niyag balik sa iyang amahan. **43** Silang tanan nahibulong sa pagkadako sa Dios. Apan sa anaa pa sila sa ilang katingala sa tanang butang nga iyang gihimo, siya miingon sa iyang mga desipulo, **44** "Ibutang ninyo kining mga pulonga ilawom sa inyong mga dalunggan, kay ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga kamot sa mga tawo." **45** Apan wala nila masabti unsay ginapasabot nining pulonga, ug kini natago gikan kanila, ug sila dili makasabot niini. sila mangahadlok sa pag-pangutana bahin niining pulonga. **46** Unya ang panaglalis misugod ngadto kanila mahitungod kung kinsa kanila ang labing labaw. **47** Apan sa nahunahuna ni Jesus kung unsa ang tubag sa ilang kasing kasing, iyang gikuha ang gamay nga bata, ug gipalingkod sa iyang kiliran, **48** ug miingon ngadto kanila, "Kung ang usa modawat sama sa gamayng bata niini pinaagi sa akong ngalan, siya usab modawat kanako, kung ang usa ka tawo modawat kanako madawat usab niya ang nag padala kanako. Alang sa tawo nga pinaka ubos ninyong tanan, maoy usa ka labing dako." **49** Mitubag si Juan ug miingon, "Agalon, kami nakakita ug

usa ka tawo nga nang hingilin usab ug demonyo pinaagi sa imong ngalan, ug gipahunong namo siya, tungod kay wala siya misunod uban kanato." **50** Apan si Jesus mitubag kanila nga nag-ingon, "Ayaw ninyo siya pahunonga, kay siya nga dili batok kaninyo alang kaninyo." **51** Sa dihang nahitabo kini, ang mga adlaw nagkaduol alang sa iyang sa pagkayab sa langit, nahitabo nga iyang giandam niya ang iyang kaugalingon sa pag-adto sa Jerusalem. **52** Siya nagpadala ug mga minsahiro una kaniya, ug sila miadto ug misulod sa baryo sa Samaritanhon sa pagpangandam alang kaniya. **53** Apan ang katawhan didto wala midawat kaniya, tungod kay muadtoay man siya didto sa Jerusalem. **54** Sa dihang ang iyang mga desipulo nga si Santiago ug Juan nakakita niini, sila miiingon, "Ginoo, gusto ba nimo nga among manduan ang kalayo nga kini mukanaog gikan sa langit ug laglagon sila?" **55** Apan siya milingi ug mibadlong kanila. **56** Unya sila namiya ug nangadto sa laing baryo. **57** Sa dihang nagpadulong na sila sa ilang adtoan, dihay usa nga miingon kaniya, "Ako mosunod kanimo bisan asa ka moadto." **58** Si Jesus miingun kaniya, "Ang mga milo adunay mga lungag, ug ang mga langgam sa kawanangan adunay mga salag, apan ang Anak sa Tawo walay kaunlanan sa iyang ulo." **59** Unya siya miingon sa uban nga tawo, "Sunod kanako." Apan siya miingon, "Ginoo, tuguti una ako sa pag lubong sa akung amahan." **60** Apan siya mitubag kaniya, "biyai ang patay sa paglubong sa iyang kaugalingong patay, apan ikaw lakaw ug isangyaw bisan asa ang gingharian sa Dios." **61** Laing tawo usab miingon, "Ako musunod kanimo, Ginoo, apan tugoti una ako sa pagpananghid kanila nga anaa sa akong balay." **62** Apan si Jesus mitubag kaniya, "Walay usa, nga nagabutang sa iyang kamot diha sa daro nga sigig lingi sa luyo nga takos sa gingharian sa Dios."

10 Karon pagkahuman niining mga butanga, ang Ginoo nagtudlo ug lain pang 70, ug gipadala ang tagduha una kaniya sa matag siyudad ug lugar kung asa buot usab niyang moadto. **2** Siya nag-ingon kanila, “Daghan ang anihonon apan diyutay lang ang mga mamumoo. Busa pag-ampo kamo gilayon sa Ginoo sa ani, aron siya magpadala ug mga mamumoo sa iyang anihon. **3** Padayon kamo. Tan-awa, gipadala ko kamo sama sa mga nating karnero taliwala sa mga lobo. **4** Ayaw pagdala ug salapi, mga gamit, mga sandalyas, ug ayaw kamo pagpakighimamat sa bisan kinsa sa inyong dalan. **5** Sa bisan asa nga balay kamo mosulod, sultihi una sila, 'Ang kalinaw maanaa unta niining balaya.' **6** Kung ang tawo sa kalinaw anaa, ang kalinaw magpabilin kaniya, apan kung wala, mobalik kini kanimo. **7** Pabilin sa maong balay, kaon ug inom sa ilang idalit, kay ang mamumoo takos sa iyang bayad. Ayaw pagbalhin-balhin ug laing balay. **8** Sa bisan asa nga siyudad kamo mosulod, ug sila magadawat kaninyo, kaon kung unsa ang gidalit sa inyong atubangan, **9** ug ayoha ang mga masakiton nga atua didto. Isulti ngadto kanila, 'Ang gingharian sa Dios haduol na kaninyo.' **10** Apan sa bisan asa nga siyudad kamo mosulod, ug sila dili modawat kaninyo, gawas ngadto sa kadalanan ug sulti, **11** 'Bisan pa ang abog nga naga gikan sa inyong siyudad nga nanagtapot sa among tiil among itaktak batok kaninyo! Apan hibalo-i kini, haduol na ang gingharian sa Dios.' **12** Sultihan ko kamu nga sa adlaw sa paghukom mas maarang-arang pa ang Sodoma kaysa nianang siyudara. **13** Alaot ikaw, Corazin! Alaot ikaw, Betsaida! Kung nahitabo pa lang sa Tiro ug Sidon ang mga gamhanang butang nga nahitabo kaninyo, kaniadto pa unta sila naghinulsol, nanaglingkod diha sa sako ug abo. **14** Apan mas maarang-arang pa ang Tiro ug ang Sidon sa adlaw sa paghukom kaysa kaninyo. **15** Ikaw, Capernaum, nagdahom ba ikaw nga ibayaw ka sa langit? Dili! Ikaw pagalaglagon ngadto sa hades. **(Hadēs g86)** **16** Siya nga nagapatalinghog kanimo nagapatalinghog kanako, ug siya nga nagasalikway kanimo nagasalikway kanako, ug siya nga nagasalikway kanako nagasalikway kaniya nga nagpadala kanako.” **17** Ang 70 mibalik uban ang kalipay, nagsulti, “Ginoo, bisan gani ang mga demonyo nagtuman kanamo sa imong ngalan.” **18** Si Jesus miingon kanila, “Nakita ko si Satanas nga nahulog gikan sa langit sama sa kilat. **19** Nakita ninyo nga, gihatagan ko kamo ug gahom sa pagtamak sa mga serpente, ug sa mga tanga, ug sa tanang klaseng gahom sa kaaway, ug walay makapasakit kaninyo sa bisan unsa mang paagiha. **20** Apan bisan pa ayaw kamo pagmaya tungod lang niini, nga ang mga espiritu nagtuman kaninyo, apan mas labaw kamong angay magmaya nga ang inyong ngalan nakulit na sa langit.” **21** Nianang higayona usab hilabihan ang iyang pagmaya diha sa Balaang Espiritu, ug miingon, “Gidayeg ko ikaw, O Amahan, Ginoo sa langit ug yuta, tungod imong gitago kining mga butanga sa mga ligdong ug may panabot, ug gipadayag kini ngadto sa mga walay alamag, sama sa mga gagmay nga bata. Oo, Amahan, kay kini makapahimuot man sa imong panan-aw.” **22** “Gisalig kanako sa Amahan ang tanang butang, ug walay usa nga nakaila kinsa ang Anak gawas sa Amahan, ug walay usa nga nakaila kinsa ang Amahan gawas sa Anak, ug si bisan kinsa nga buot sa Anak nga ipadayag siya.” **23** Siya milingi sa mga disipulo, sa sekretong paagi miingon, “Bulahan kadtong nakakita sa mga butang nga inyong nakita. **24** Sultihan ko kamo, nga daghan ang mga propeta ug mga hari ang nangandoy nga makakita sa mga butang nga inyong nakit-an, apan wala nila kini nakita, ug makadungog sa mga butang nga inyong nadunggan, apan wala nila kini nadungog.” **25** Pagkataud-taud, adunay usa ka magtutudlo sa balaod sa mga Judio

nga mibarog ug misulay kaniya, ug misulti, “Magtutudlo, unsa may angay nakong buhaton aron akong maangkon ang kinabuhing dayon?” **(aiōnios g166)** **26** Si Jesus miingon kaniya, “Unsa man ang nahisulat sa balaod? Giunsa mo man kini pagbasa?” **27** Sa pagtubag, siya miingon, “Kinahanglan nga imong higugmaon ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasing kasing, sa tibuok mong kalag, sa tibuok mong kusog, sa tibuok mong hunahuna, ug ang imong silingan sama sa imong kaugalingon.” **28** Si Jesus miingon kaniya, “Sakto ang imong tubag. Buhata kini, ug ikaw mabuhi.” **29** Apan ang magtutudlo, buot magpakamatarong sa iyang kaugalingon, miingon kang Jesus, “Ug kinsa man ang akong silingan?” **30** Sa pagtubag, si Jesus miingon, “Adunay usa ka tawo nga nagakalaw paubos gikan sa Jerusalem paingon sa Jerico. Nahulog siya sa kamot sa mga tulisan, gikuha ang iyang mga gamit, ug gibunalbunalan siya, ug gibiyaan siya nga himalatyon. **31** Sa wala damha usa ka pari ang miagi niadtong dalana, ug sa pagkakita niya kaniya, mitipas siya sa lahi nga dalan. **32** Sa samang paagi usa usab ka Levita, sa iyang pag-agi sa maong dapit ug sa pagkakita kaniya, mitipas usab siya sa pikas dalan. **33** Apan adunay usa ka Samaryanhon, ug sa iyang pagpanaw, nahiagi sa iyang nahimutangan. Sa pagkakita niya kaniya, mibati siya sa hilabihang kaluoy. **34** Iya siyang giduol ug gibugkosan ang mga samad, gibuboan niya kini ug lana ug bino. Iya kining gisakay sa iyang hayop, ug gidala sa balay abotanan ug giatiman. **35** Sa pagkasunod adlaw, mikuha siya ug duha ka denario ug gihatag niya kini sa tag-iya, ug miingon, 'Atimana siya ug kung pila man ang imong magasto, sa akong pagbalik, ulian ko ikaw.' **36** Asa man niining tulo, sa imong hunahuna, ang silingan kaniya nga nahulog sa mga tulisan?” Ang magtutudlo miingon, “Kadtong nagpakita kaniya ug kaluoy.” **37** Si Jesus miingon kaniya, “Lakaw ug buhata ang susama nga buhat.” **38** Samtang sila nagapanaw, nahiabot sila sa usa ka dapit, ug usa ka babaye nga ginganlan ug Marta ang miabiabi kanila ngadto sa iyang balay. **39** Siya adunay igsoon nga babaye nga ginganlan ug Maria, nga nagalingkod sa tiilan sa Ginoo ug naminaw sa iyang mga pulong. **40** Apan si Marta nagkapuliki sa pag-andam sa pagkaon. Siya miduol kang Jesus, ug miingon, “Ginoo, wala ba kay pagpakabana nga gipasagdan rako sa akong igsoon nga nag-inusarang nag-atiman? Busa, sultihi siya sa pagtabang kanako.” **41** Apan ang Ginoo mitubag ug miingon kaniya, “Marta, Marta, pagkadaghan sa imong gikabalak-an, **42** apan usa lamang ang butang nga bililhon. Gipili ni Maria ang pinakamaayong bahin, nga dili na gayud makuha gikan kaniya.”

11 Nahitabo kini sa dihang nahuman siya ug ampo sa usa ka dapit, nga usa sa iyang mga disipulo nag-ingon, “Ginoo, tudloi kami sa pag-ampo sama sa gitudlo ni Juan sa iyang mga disipulo.” **2** Si Jesus miingon kanila, “Kung kamo moampo ingna niini, 'Amahan, balaanon ang imong ngalan. Tugoti nga moabot ang imong gingharian. **3** Ihatag kanamo ang matag adlaw namong tinapay. **4** Pasayloa kami sa among mga sala, ingon nga sa among kaugalingon nagpasaylo sa tanan nga nakautang kanamo. Ayaw itugot nga maduol kami sa tintasyon.'” **5** Si Jesus miingon kanila, “Kinsa kaninyo ang adunay usa ka higala, ug moadto kaniya sa tungang gabii, ug moingon kaniya, 'Higala, pahulama ako ug tulo ka tibuok nga tinapay, **6** tungod kay duna akoy higala nga bag-o palang niabot gikan sa dalan, ug wala akoy bisan unsa nga ikadalit kaniya.' **7** Unya ang usa didto sa sulod, mitubag, naga-ingon, 'Ayaw na ako samoka. Sirado na ang pultahan, ug ang akong mga anak, kuyog kanako, anaa na sa higdaanan. Dili na ako makahimong mobangon aron sa paghatag kanimo ug tinapay.' **8** Ako moingon kaninyo, bisan pa ug dili na siya mobangon aron hatagan ka ug tinapay tungod kay iya kang higala, ug bisan pa niana tungod sa imong walay ulaw nga paglahutay, siya mobangon ug hatagan ka sumala sa kadaghanon sa tinapay nga imong gikinahanglan. **9** Ako usab mosulti kaninyo, pangayo, ug kini igahatag kaninyo; pangita, ug kamo makakaplag; panuktok, ug kini pagaablihan para kaninyo. **10** Ang tanang tawo nga nagapangayo pagahatagan; ug ang tawo nga nagapangita makakaplag; ug ang tawo nga nagapanuktok, pagaablihan. **11** Kinsa kaninyo adunay anak nga lalaki nga nangayo sa iyang amahan ug usa ka tinapay, nga ang ihatag kaniya usa ka bato hinuon, o imbis nga usa ka isda, usa ka bitin? **12** O kung siya mangayo ug itlog, imo ba siyang hatagan ug tanga? **13** Busa, kung kamong mga daotan nakabalo unsaon paghatag ug maayo nga gasa sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang inyong Amahan nga gikan sa langit nga naghatag sa Balaang Espiritu adtong nangayo kaniya?” **14** Unya, gihinginlan ni Jesus ang demonyo, ug kini amang. Kini nahitabo nga sa dihang ang demonyo nakagawas na, ang amang nga tawo nakaistorya. Ang kadaghanan nahibulong! **15** Apan nga ubang mga tawo nag-ingon, “Pinaagi kang Beelzebul, ang magmamando sa mga demonyo, siya nakahingilin sa mga demonyo.” **16** Gisulayan siya sa uban ug gipangita gikan kaniya ang usa ka timailhan nga gikan sa langit. **17** Apan si Jesus nakabalo sa ilang hunahuna ug siya misulti ngadto kanila, “Ang matag gingharian nga nabahin batok sa iyang kaugalingon kini mahimong mamingaw, ug ang usa ka balay nga nabahin batok sa iyang kaugalingon matumba. **18** Kung si Satanas nabahin batok sa iyang kaugalingon, unsaon sa iyang gingharian pagtindog? Para kaninyong nagsulti nga ako nag-abog sa mga demonyo pinaagi kang Beelzebul. **19** Kung ako

naghingilin sa mga demonyo pinaagi kang Beelzebul, pinaagi kang kinsa sa inyong mga sumusunod ang paghingilin kanila? Tungod niini, sila ang inyong mga maghuhukom. **20** Apan kung ako naghingilin sa mga demonyo pinaagi sa tudlo sa Dios, unya ang gingharian sa Dios moabot kaninyo. **21** Sa dihang ang usa ka kusgan nga tawo sangkap sa hinagiban sa pagbantay sa iyang kaugalingong balay, ang iyang mga butang luwas, **22** apan kung ang mas kusgan nga tawo mobuntog kaniya, ug ang mas kusgan nga tawo kuhaon ang hinagiban gikan sa tawo, ug pangawaton ang mga bahandi sa tawo. **23** Ang usa nga dili uban kanako siya nakigbatok kanako, ug ang usa nga wala nakighiusa kanako magkatibulaag. **24** Kung ang hugaw nga espiritu mawala gikan sa usa ka tawo, kini magsuroysuroy sa mamala nga dapit ug mangita sa kapahulayan. Ug kung walay makaplagan, kini moingon, 'Ako mobalik sa akong balay kung asa ako naggikan.' **25** Sa pagbalik, kini nakakita nga hinlo ang balay ug han-ay. **26** Unya kini moadto ug modala kini ug pito pa ka ubang espiritu nga mas labaw pa kadaotan kaniya ug silang tanan magpuyo didto. Ug ang katapusang kahimtang sa maong tawo mamahimong mas labaw pa kay sa una." **27** Kini nahitabo nga, sa iyang pagsulti niining mga butanga, adunay usa ka babaye misinggit sa kadaghanan ug miingon ngadto kaniya, "Panalanginan kadtong nagsabak kanimo ug ang dughan nga nagpasuso kanimo." **28** Apan siya miingon, "Hinuon, mas panalanginan kadtong naminaw sa pulong sa Dios ug nagtipig niini." **29** Samtang ang panon sa katawhan nagatigom ug nagkadaghan ang mga tawo, siya nagsugod sa pagsulti, "Kini nga kaliwatan daotan nga kaliwatan. Kini nagapangita ug timailhan, bisan paman ug walay timailhan nga gihatag gawas sa timailhan ni Jonas. **30** Sama kang Jonas nga nahimong timailhan ngadto sa taga Ninive, busa mao usab ang timailhan sa Anak sa Tawo niini nga kaliwatan. **31** Ang Rayna sa Habagatan motindog sa hukmanan uban sa mga tawo niining kaliwatan ug pagahukman sila, kay siya naggikan sa kinatumyan sa kalibotan aron sa pagpamati sa kaalam ni Solomon, ug tan-awa, ang usa ka tawo nga mas labaw pa ni Solomon naa dinhi. **32** Ang mga tawo sa Ninive magtindog sa hukmanan uban niining kaliwatan sa katawhan ug aron sa paghukom niini, kay sila naghinulsol sa pagsangyaw ni Jonas, ug tan-awa, ang usa ka tawo nga mas labaw pa ni Jonas naa dinhi. **33** Walay usa, nga magpasiga ug usa ka suga, kini ibutang sa usa ka ngitngit nga aparador o sa ilalom sa usa ka bukag, kondili sa usa ka patunganan sa suga aron nga kung si bisan kinsa ang mosulod mahayagan. **34** Ang imong mata maoy suga sa lawas. Kung ang imong mata maayo, ang tibuok lawas napuno sa kahayag. Apan kung ang imong mata daot, ang imong lawas napuno sa kangitngit. **35** Busa, pag-amping nga ang kahayag nga anaa kaninyo dili kangitngit. **36** Ug unya, ang inyong tibuok lawas napuno sa kahayag, walay bahin niini ang kangitngit, ug ang imong tibuok lawas mahisama sa suga nga nagsiga ug naghayag kanimo." **37** Sa dihang siya nakahuman sa pagsulti, usa ka Pariseo nag-agda kaniya aron mokaon uban kaniya didto sa iyang panimalay, busa si Jesus miadto ug nagpahiluna. **38** Ug ang Pariseo natingala nga wala siya naghugas una sa wala pa ang panihapon. **39** Apan ang Ginoo misulti ngadto kaniya, "Unya karon, kamong mga Pariseo naghinlo sa gawas lamang sa tasa ug mga panaksan, apan ang sulod kaninyo napuno sa kahakog ug kadaotan. **40** Kamong walay pulos nga mga tawo! Dili ba ang usa nga nagbuhat sa gawas mao usab ang nagbuhat sa sulod? **41** Ihatag sa kabos unsa ang anaa sa sulod, ug ang tanang butang mahimong limpyo para kaninyo. **42** Apan alaot kamong mga Pariseo, tungod kay naghatag kamo ug ikapulo sa humot nga tanom ug kaningag ug ang tanan nga ubang tambal sa tanaman, apan kamo nagpasagad sa hustisya ug sa gugma sa Dios. Kini kinahanglan nga magmakiangayon ug higugmaa ang Dios, walay kapakyasan usab sa pagbuhat sa ubang mga butang. **43** Alaot kamong mga Pariseo, gusto kamong maglingkod atubangan sa sinagoga ug matinahurong pag-abiabi didto sa mga merkado nga dapit. **44** Alaot kamo, tungod kay kamo nahisama sa walay patik nga lubnganan nga ang mga tawo maglakaw ibabaw niini nga wala nakahibalo." **45** Ug ang usa ka magtutudlo sa balaod sa Judio nagtubag kaniya ug miingon, "Magtutudlo, unsa imong gisulti insulto usab kanamo." **46** Si Jesus miingon, "Ug alaot kamo, mga magtutudlo sa balaod! Inyong gipabug-atan ang mga tawo sa mga palas-anon nga malisod dad-on, apan wala gani kamo maghikap adtong mga palas-anon sa inyong kaugalingong mga tudlo. **47** Alaot kamo, tungod kay kamo nagtukod ug mga handumanan sa mga lubnganan sa mga propeta, ug unya ang inyong mga katigulangan maoy nagpatay kanila. **48** Busa kamo mga saksi ug nag-uyon sa gibuhat sa inyong mga katigulangan, tungod kay sa pagkatinuod sila ang nagpatay sa mga propeta, kansang mga lubnganan nga kamo nagtukod ug mga handumanan. **49** Sa kini nga rason usab, ang kaalam sa Dios nag-ingon, 'Ako magpadala kanila ug mga propeta ug mga apostoles, ug sila pagalutuson ug pagapatyon ang uban kanila.' **50** Kini nga kaliwatan, unya, manubag sa tanang dugo sa mga propeta nga naula sukad sa pagsugod sa kalibotan, **51** gikan sa dugo ni Abel hangtod sa dugo ni Zacarias, nga gipatay taliwala sa altar ug sa balaang puloy-anan. Oo, Ako moingon kaninyo, kani nga kaliwatan manubag. **52** Alaot kamong mga magtutudlo sa balaod sa Judio, tungod kay inyong gikuha ang susi sa kahibalo; kamo dili makasulod sa inyong kaugalingon, ug

inyong gibabagan kadtong buot nga musulod." **53** Human si Jesus mibiya didto, ang mga manunulat ug ang mga Pariseo nisupak kaniya ug nakiglalis kaniya mahitungod sa daghang mga butang, **54** gisulayan siya ug paglit-ag sa iyang kaugalingong mga pulong.

12 Sa kasamtangan, sa dihang nagtigom ang liboan nga mga tawo, nagkatinumbanay sila sa usag-usa, nagsugod siya pagsulti ngadto sa iyang mga disipulo una sa tanan, "Pagbantay kamo sa mga patubo sa mga Pariseo, nga mao ang pagpaka-aron ingnon. **2** Apan walay tinagoan nga dili mabutyag, ug walay gitagoan nga dili mahibaw-an. **3** Busa bisan unsay imong gisulti diha sa kangitngit madungog diha sa kahayag, ug bisan unsay imong gisulti diha sa igdulungog sa tago nga lawak, igamantala didto sa mga atop sa balay. **4** Sultihan ko kamo mga higala, ayaw kamo kahadlok niadtong makapatay sa lawas, human niana wala na silay laing mahimo. **5** Apan pasidan-an ko kamo niadtong angay kahadlokan. Kahadloki siya, nga human makapatay, adunay katungod sa pagtambog kanimo didto sa impiyerno. Oo, sultihan ko ikaw, kahadloki siya. **(Geenna g1067)** **6** Dili ba ang lima ka langgam mabaligya sa duha ka gagmayng sinsilyo? Apan walay usa kanila nga gikalimtan sa atubangan sa Dios. **7** Bisan pa ang mga buhok diha sa inyong ulo naihap man. Ayaw kahadlok. Mas bililhon pa kamo kaysa daghan nga langgam. **8** Sultihan ko kamo, ang matag-usa nga moangkon kanako atubangan sa katawhan, pagaangkonon usab sa Anak sa Tawo atubangan sa mga anghel sa Dios, **9** apan siya nga molimod kanako atubangan sa katawhan igalimod usab atubangan sa mga anghel sa Dios. **10** Ang matag-usa nga mosulti ug pulong batok sa Anak sa tawo, siya mapasaylo, apan kaniya nga nagapasipala sa Balaang Espiritu, dili gayod mapasaylo. **11** Sa dihang dad-on kamo nila sa mga sinagoga, sa mga magmamando, ug sa mga anaa sa panggamhanan, ayaw kamo kabalaka kung unsaon ninyo pagsulti sa inyong ipangatarungan, o unsay inyong itubag, **12** kay ang Balaang Espiritu magatudlo kaninyo niadtong taknaa kung unsay angay ninyong isulti." **13** Unya dunay usa ka tawo nga gikan sa pundok nag-ingon kaniya, "Magtutudlo, sultihi ang akong igsoon nga bahinon ang among napanunod nga mga kabilin." **14** Giingnan siya ni Jesus, "Tawo, kinsa may naghimo kanako nga maghuhukom ug tigpataliwala kaninyo?" **15** Ug iyaha silang giingnan, "Pagbantay nga mahilikay ninyo ang inyong kaugalingon gikan sa tanang hinakog nga pangandoy, tungod kay ang kinabuhi sa tawo wala diha sa kadagaya sa iyang kabtangan." **16** Unya gisuginlan sila ni Jesus sa usa ka sambingay, **17** nga nag-ingon, "Ang uma sa usa ka tawong dato mihatag ug daghang abot, ug miingon siya sa iyang kaugalingon, 'Unsa naman ang akong buhaton, nga wala naman akoy kabutangan sa akong mga abot?' **18** Ug miingon siya, 'Kini ang akong buhaton. Bungkagon nako ang akong kamalig ug magbuhat ako ug mas dako niini, ug didto nako ibutang ang akong mga abot ug akong mga kabtangan. **19** Ug ingnon nako ang akong kalag, "Kalag, daghan na kaayo ka ug kabtangan nga natigom alang sa daghan nga katuigan. Busa pahayahay na, pagkaon, pag-inom, ug paglipay.'" **20** Apan ang Dios miingon kaniya, 'Tawong buang, karong gabhiona ang imong kalag pagakuhaon gikan kanimo, ug ang tanang butang nga imong giandam, kinsa naman ang manag-iya?' **21** Mahisama niana ang dangatan sa usa ka tawo nga nagtigom ug bahandi para sa iyang kaugalingon apan dili dato sa Dios." **22** Giingnan ni Jesus ang iyang mga disipulo, "Busa sultihan ko kamo, ayaw kamo kabalaka sa inyong kinabuhi-kung unsay inyong kan-on, ug mahitungod sa inyong lawas-kung unsay inyong isuot. **23** Kay ang kinabuhi mas ahinungdanon kaysa pagkaon, ug ang lawas mahinungdanon kaysa mga bisti. **24** Hunahunaa ang mga uwak, nga wala sila nagtanum o nag-ani. Wala silay lawak tipiganan o kamalig, apan ang Dios nagpakaon kanila. Mas mahinungdanon pa kamo kaysa mga langgam! **25** Ug kinsa ba kaninyo nga pinaagi sa pagkabalaka nakadugang ug gitas-on sa iyang kinabuhi? **26** Ug kung dili kamo makahimo bisan niining diyutay nga butang, nganong mabalaka man kamo sa uban? **27** Hunahunaa ang mga kabulakan-giunsa nila pagtubo. Wala sila naghago, o nagtahi. Apan sultihan ko kamo, nga bisan si Solomon sa tanan niyang himaya wala gayud makabisti sa sama niini. **28** Kung ang Dios nagapabisti sa mga sagbot sa kaumahan, nga anaa karon, ug sa pagkaugma igalabay didto sa hudno, kamo pa ba ang dili niya bistihan. Pagkadiyutay sa inyong pagtuo! **29** Ayaw paghunahuna kung unsay inyong kaonon o imnon, ug ayaw kamo ug kabalaka. **30** Kay ang tanang katawhan sa tibuok kalibotan nagapangita niining mga butanga, ug ang inyong Amahan nasayod nga nagkinahanglan kamo niining mga butanga. **31** Apan pangitaa ang iyang gingharian, ug kining mga butanga igadugang nganha kaninyo. **32** Ayaw kahadlok, diyutay'ng panon, kay ang inyong Amahan mahimuot kaayo nga mohatag kaninyo sa gingharian. **33** Ibaligya ang inyong mga kabtangan ug ipanghatag sa mga kabos. Paghimo kamog mga puntil nga dili magisi-bahandi sa langit nga dili mahurot, diin walay kawatan nga makapaduol, ug walay bokbok nga makaguba. **34** Kay kung hain gani ang inyong mga bahandi, atua usab didto ang inyong kasingkasing. **35** Bakosi ang inyong tag-as nga mga bisti diha sa inyong hawak, ug pasigaha kanunay ang inyong mga suga, **36** ug pakasama kamo sa mga tawo nga naghulat sa ilang agalon nga gikan sa kombira sa kasal, aron sa pag-abot ug pagpanuktok niya, pagaablihan dayon

nila ang pultahan alang kaniya. **37** Bulahan kadtong mga sulugoon, diin nakaplagan sa ilang agalon nga nagbantay sa iyang pagbalik. Sa pagkatinuod sultihan ko kamo nga bakosan niya ang iyang taas nga bisti diha sa iyang hawak, palingkuron niya sila sa kan-anan, ug silbihan sila. **38** Kung ang agalon muabot sa tungang gabii, o bisan sa kaadlawon, ug makaplagan sila nga andam, bulahan kadto nga mga suluguon. **39** Timan-i kini, nga kung ang agalon sa panimalay nasayod sa takna sa pag-abot sa kawatan, dili gayod niya pasagdan ang iyang balay nga masulod. **40** Pag-andam usab kamo, tungod kay wala kamo masayod sa takna nga muabot ang Anak sa Tawo." **41** Si Pedro miingon, "Ginoo, imoha bang gisulti kining sambingay alang kanamo lamang o sa matag-usa usab?" **42** Ang Ginoo nag-ingon, "Kinsa man ang matinud-anon ug maalamon nga tagadumala sa panimalay sa iyang agalon aron maoy magbahinbahin ug pagkaon ngadto sa tanang suluguon sa hustong panahon? **43** Bulahan kadto nga suluguon, diin nakaplagan sa iyang agalon nga dunay gibuhat sa iyang pag-abot. **44** Sultihan ko kamo nga ipiyal gayod kaniya ang tanan niyang katigayonan. **45** Apan kung ang maong sulugoon magaingon sa iyang kasingkasing, 'Ang akong agalon naglangan sa iyang pagbalik,' ug mosugod pagpamunal sa mga lalaki ug mga babaye nga mga sulugoon, ug magsige ug kaon ug inom, ug mahimong hubog, **46** ang agalon niadto nga sulugoon moabot sa adlaw nga wala niya gidahom, ug sa takna nga wala niya mahibaloi, ug pagatagudtaguron siya ug magtakda ug dapit alang kaniya uban sa dili mga matinud-anon. **47** Kadto nga sulugoon, nga nahibalo sa kabubut-on sa iyang agalon, ug unya wala nangandam o nagbuhat sumala sa iyang kabubut-on, pagakastigohon sa makadaghan. **48** Apan kaniya nga wala mahibalo, ug nakabuhat ug sayop nga angay sa silot, pagakastigohan siya apan diyutay lamang. Ang matag-usa nga gihatagan ug daghan, mas labi pa ang paninglon kaniya, ug si bisan kinsa nga gipiyalan ug daghan, mangayo sila ug mas labaw pa kaniya. **49** Mianhi ako sa pagsunog sa kalibotan, ug nanghinaot ako nga kini misilaob na. **50** Apan aduna akoy bawtismo nga ibawtismo pa kanako, ug dili ako mahimutang hangtod matapos kini! **51** Nagahunahuna ba kamo nga mianhi ako sa kalibotan aron sa paghatag ug kalinaw? Sultihan ko kamo, dili, apan sa pagkabahinbahin. **52** Kay sugod karon adunay lima ka tawo sa usa ka balay nga magkabahinbahin, ang tulo batok sa duha, o duha batok sa tulo. **53** Magkabahinbahin sila, ang amahan batok sa anak nga lalaki, ug anak nga lalaki batok sa amahan; inahan batok sa iyang anak nga babaye, ug anak nga babaye batok sa iyang inahan; ugangang babaye batok sa iyang binalaye, ug binalaye batok sa ugangang babaye." **54** Si Jesus nagsulti usab ngadto sa mga katawhan, "Kung makita ninyo ang dag-om nga magagikan sa kasadpan magaingon dayon kamo nga, 'Moabot ang ulan,' ug unya mahitabo kini. **55** Ug kung mohuros ang hangin sa habagat, magaingon kamo nga, 'Maglagiti ang kainit karon,' ug unya mahitabo kini. **56** Mga tigpakaaron-ingnon, makabalo kamong mohubad sa dagan sa kalibotan ug sa kalangitan, apan naunsa nga dili kamo makabalo unsaon paghubad sa panahon karon? **57** Nganong dili man kamo makahukom kung unsay maayo alang sa inyong kaugalingon? **58** Sa dihang magkuyog kamo sa inyong kaaway paingon sa mahistrado, paningkamoti ang pagpakighusay kaniya diha sa dalan aron nga dili ka niya guyuron didto sa maghuhukom, ug ang maghuhukom dili magtugyan kanimo didto sa opisyal, ug ang opisyal dili magbalhog kanimo sa bilanggoan. **59** Sultihan ko kamo, nga dili gayud kamo makalingkawas gikan didto hangtod nga kabayran ninyo ang katapusang bahin nga salapi."

13 Niadtong higayona, ang ubang tawo didto nanugid kaniya mahitungod sa mga taga-Galilea kansang mga dugo gisagol ni Pilato alang sa ilang kaugalingon nga sakripisyo. **2** Mitubag si Jesus ug miingon kanila, "Naghunahuna ba kamo nga mas makasasala kining mga taga-Galilea kaysa sa ubang taga-Galilea tungod kay nag-antos sila sa ingon niini nga pamaagi? **3** Dili, sultihan ko kamo. Apan kung dili kamo maghinulsol, kamong tanan malaglag usab sa samang paagi. **4** O kadtong 18 ka mga tawo sa Siloam nga natumpagan sa tore ug nangamatay sila, naghuna-huna ba kamo nga hilabihan sila ka makasasala kaysa sa laing tawo nga naa sa Jerusalem? **5** Dili, Ako moingon. Apan kung dili kamo maghinulsol, kamong tanan malaglag usab." **6** Nagsulti si Jesus niniing sambingay, "Adunay usa ka tawo nga nagtanom ug kahoy nga higera sa iyang ubasan ug miadto siya ug nagapangita sa bunga niini apan wala siyay nakaplagan. **7** Ang tawo miingon ngadto sa hardenero, 'Tan- awa, sulod sa tulo ka tuig mianhi ako ug nagsulay sa pagpangita sa bunga niining kahoy nga higera apan wala ako'y nakaplagan. Putla kini. Nganong tugotan man kini nga masayang ang yuta?' **8** Mitubag ang hardenero ug miingon, 'Pasagdi kini karong tuiga samtang akong kalutan ang palibot niini ug butangan kini ug abuno. **9** Kung mamonga kini sunod tuig, maayo; Apan kung dili gani, putlon kini!'" **10** Karon nagtudlo si Jesus didto sa usa sa mga sinagoga panahon sa Adlaw nga Igpapahulay. **11** Tan-awa, usa ka babaye nga atua didto nga adunay daotan nga espiritu sa kaluyahon sulod sa 18 katuig, dili siya makatul-id ug dili makatindog ug tarong. **12** Sa dihang nakita siya ni Jesus, Iyaha siyang gitawag ug nag-ingon, "Makalingkawas ka sa imong kaluyahon." **13** Gitapion niya

ang iyang mga kamot kaniya, ug diha-diha nakabarog siya
ug gihimaya niya ang Dios. 14 Apan ang magmamando
sa sinagoga nasuko tungod kay si Jesus nang-ayo sa
Adlaw nga Igpapahulay. Busa mitubag ug nag-ingon ang
magmamando ngadto sa panon, “Naay unom ka adlaw nga
kinahanglan sa pagtrabaho. Anhi aron magpaayo, dili sa
Adlaw nga Igpapahulay.” 15 Ang Ginoo miingon kaniya ug
mitubag, “Mga tigpakaaron-ingnon! Dili ba matag usa kaninyo
magbadbad sa inyong asno o baka sa ilang puloy-anan ug
giyahan kini sa pagpa-inom sa Adlaw nga Igpapahulay? 16
Busa mao usab niining anak nga babaye ni Abraham, nga
gigapos ni Satanas sulod sa 18 katuig ang gidugayon, dili ba
diay kinahanglan badbaron ang iyang bugkos sa Adlaw nga
Igpapahulay?” 17 Sa pagsulti niya niining mga butanga, ang
tanan nga misupak kaniya naulawan, apan ang tibuok panon
sa katawhan nangalipay sa tanang mahimayaon nga mga
butang nga iyang nahimo. 18 Unya miingon si Jesus, “Sama
sa unsa ang gingharian sa Dios, ug unsa ang mahimong
ikatandi nako niini? 19 Sama kini sa liso sa mustasa nga
kuhaon sa tawo og ilabay ngadto sa iyang tanaman, ug
nagtubo kini ngadto sa dako nga kahoy, ug ang mga langgam
sa langit maghimo ug mga salag diha sa iyang mga sanga.”
20 Siya misulti pag-usab, “Sa unsa mahimo nakong ikatandi
ang gingharian sa Dios? 21 Sama kini sa patubo nga kuhaon
sa babaye ug isagol sa tulo ka taksanan nga harina hangtod
nga kini motubo.” 22 Giduaw ni Jesus ang matag lungsod ug
bario sa dalan paingon sa Jerusalem ug nanudlo kanila.
23 Adunay usa ka tawo nga misulti kaniya, “Ginoo, diyutay
lang ba ang mga tawo nga maluwas?” Busa gisultian niya
sila, 24 “Paningkamot sa pagsulod sa sigpit nga pultahan,
tungod kay daghan ang nagsulay ug wala makahimo sa
pagsulod. 25 Kon ang tag-iya sa balay motindog ug sirad-an
niya ang pultahan, unya magtindog kamo didto sa gawas ug
manuktok sa pultahan ug mag-ingon, 'Ginoo, Ginoo, pasudla
kami.' Ug siya motubag ug moingon kaninyo. 'Wala ako
makaila kaninyo o asa kamo nagikan.' 26 Unya moingon
kamo, 'Nangaon ug nag-inom kami sa imong atubangan ug
nanudlo ka sa among mga dalan.' 27 Apan siya motubag,
'Sultihan ko kamo, wala ako masayod kung asa kamo gikan.
Palayo gikan kanako, magbubuhat sa daotan!' 28 Aduna
unyay panaghilak ug magkagot sa mga ngipon sa dihang
makita ninyo si Abraham, si Isaac, si Jacob ug ang tanang
mga propeta atua sa gingharian sa Dios, apan kamo—kamo
ilabay didto sa gawas. 29 Mangabot sila gikan sa sidlakan,
kasadpan, amihanan, ug sa habagatan, ug magpaharohay
didto sa kan-anan nga lamesa sa gingharian sa Dios. 30
Ug hibal-i kini, ang naulahi maoy mauna, ug ang nauna
maoy maulahi.” 31 Sa wala madugay, pipila ka mga Pariseo
nangabot ug misulti kaniya, “Lakaw ug biya diri tungod kay
gusto ni Herodes nga patyon ka.” Si 32 Jesus miingon,
“Lakaw ug sultihi kadtong milo, 'Tan-awa, gihinginlan nako
ang mga demonyo ug maghimo ug pagpanambal karon ug
ugma, ug sa ikatulo ka adlaw makab-ot nako ang akong
tumong.' 33 Sa laing bahin, kinahanglan magpadayon ako
karon, ugma, ug sa sunod nga adlaw, sanglit dili angay
ang pagpatay sa usa ka propeta nga layo sa Jerusalem.
34 Jerusalem, Jerusalem, nga nagpatay sa mga propeta
ug nagbato niadtong gipadala kaninyo. Kanunay nakong
gitinguha ang pagtigom sa imong mga kaanakan sama sa
paagi nga ang himungaan nagtigom sa iyang mga piso
ilalom sa iyang mga pako, apan wala nimo kini tinguha-a. 35
Tan-awa, ang inyong balay gibiyaan. Sultihan ko kamo, dili
ako ninyo makaplagan hangtod nga mosulti kamo, "Bulahan
siya nga mianhi sa ngalan sa Ginoo.'"

14 Nahitabo usa ka Adlaw niana sa adlaw nga Igpapahulay,
sa dihang niadto siya sa balay sa usa sa mga pangulo
sa Pariseo aron mokaon ug tinapay, aron nga ila siyang
bantayan pag-ayo. 2 Tan-awa, sa iyang atubangan adunay
tawo nga nag-antos sa sakit nga edema. 3 Nangutana si
Jesus sa usa ka eksperto sa balaod sa Judio ug sa mga
Pariseo, “Uyon ba sa balaod ang pagpang-ayo sa Adlaw
nga Igpapahulay, o dili?” 4 Apan wala sila motingog. Busa
gigunitan siya ni Jesus, giayo siya, ug gipalakaw siya sa
layo. 5 Miingon siya kanila, “Kinsa kaninyo ang adunay anak
nga lalaki o baka nga nahulog sa atabay sa Adlaw nga
Igpapahulay dili ba ninyo dayon kuhaon pagawas?” 6 Wala
sila makahimo sa paghatag ug tubag niining mga butanga.
7 Sa dihang si Jesus nakamatikod kung giunsa niadtong
mga dinapit sa pagpili niadtong mga lingkoranan sa mga
halangdon, nagsulti siya sa sambingay, nag-ingon ngadto
kanila, 8 “Sa dihang dapiton kamo sa usa ka tawo ngadto
sa kumbira sa kasal, ayaw paglingkod sa lingkoranan sa
mga halangdon, tungod kay tingalig adunay gidapit nga mga
tawo nga mas halangdon pa kay kaninyo. 9 Sa dihang ang
tawo nga nagdapit kaninyong duha moabot, moingon siya
kaninyo, 'Ihatag sa lain nga tawo kanang imong lugar,' ug
unya sa kaulaw mahiadto ka sa mas ubos nga dapit. 10 Apan
sa dihang dapiton kamo, lakaw ug lingkod sa mas ubos nga
dapit, aron inig-abot sa tawo nga nagdapit kaninyo, moingon
siya kaninyo, 'Higala, anhi diri sa taas.' Unya pasidunggan
kamo sa kadaghanan nga naglingkod sa lingkoranan uban
kaninyo. 11 Tungod kay ang matag-usa nga mopataas sa
iyang kaugalingon ipaubos, ug siya nga naagpaubos sa
iyang kaugalingon ipataas.” 12 Ug miingon usab si Jesus
ngadto sa tawo nga nagdapit kaniya, “Kung mohatag ka ug
paniudto o panihapon, ayaw dapita ang imong mga higala o
mga igsoon o imong mga paryente o ang imong dato nga
mga silingan, kay tingalig modapit usab sila kanimo agig

balos, ug ikaw mabayran. 13 Apan sa dihang maghatag ka ug bangkete, dapita ang mga kabus, ang piang, ang pongkol, ug ang buta, 14 ug panalanginan ka, kay dili man sila makabalos kanimo. Pagabalusan ka ra unya sa pagbanhaw sa mga matarong." 15 Sa dihang ang usa sa ila milingkod sa lamesa uban kang Jesus nakadungog niini nga mga butang, miingon siya kaniya, "Bulahan siya nga magakaon ug tinapay sa gingharian sa Dios!" 16 Apan miingon si Jesus ngadto kaniya, "Adunay tawo nag-andam ug dakong panihapon ug gidapit ang kadaghanan. 17 Sa dihang andam na ang panihapon, gipadala niya ang iyang sulugoon sa pagsulti niadtong mga dinapit, 'Ngari kamo, kay ang tanang butang karon andam na.' 18 Managsama silang nagbuhat ug mga pasangil. Ang usa nag-ingon ngadto kaniya, 'Nakapalit ako ug uma, ug kinahanglan moadto ako aron sa pagtan-aw niini. 19 Palihog pasayloa ako.' Ang uban miingon, 'Nakapalit ako ug lima ka paris nga mga torong baka, ug moadto ako aron sulayan sila. Palihog pasayloa ako.' 20 Ug ang usa miingon, 'Aduna akoy giminyoan nga asawa, ug dili ako makaadto.' 21 Ang sulugoon miabot ug miingon sa iyang agalon niining mga butanga. Ug ang agalon sa balay nasuko ug miingon sa iyang sulugoon, 'Gawas dayon didto sa kadalanan ug agianan sa mga siyudad ug dad-a dinhi ang mga kabus, ang mga piang, ang buta, ug ang bakol.' 22 Ang sulugoon miingon, 'Agalon, ang imong gisugo natuman na, ug aduna pa gihapoy luna.' 23 Ang agalon miingon ngadto sa iyang sulugoon, 'Gawas ngadto sa kadalanan ug mga koral ug pugsa sila sa pagpaadto sa akong balay, aron ang akong balay mapuno. 24 Kay sultihan ko ikaw, wala niadtong mga tawhana nga unang gidapit nga makatilaw sa akong panihapon.'" 25 Karon dakong panon sa mga katawhan mikuyog uban kaniya, ug milingi siya ug miingon ngadto kanila, 26 "Kung bisan kinsa kadtong moduol kanako ug dili niya kasilagan ang iyang kaugalingong amahan, inahan, asawa, anak mga igsoon nga lalaki ug mga igsoon nga babaye—oo, ug ang iyang kaugalingon usab dili siya mahimo nga akong disipulo. 27 Ug kinsa kadtong dili magpas-an sa iyang kaugalingong krus ug mosunod ngari kanako dili mahimo nga akong disipulo. 28 Kay kinsa kaninyo, nga nagplano sa pagtukod ug tore, dili ba una molingkod ug kwentahon ang kantidad aron mabana-bana kung naa bay igo nga kinahanglanon aron makumpleto kini? 29 Kon dili, sa dihang iyang gibutang ang pundasyon ug dili siya makahimo sa paghuman niini, ang tanang makakita niini mosugod sa pagbiay-biay kaniya, 30 sa pag-ingon, 'Kining tawhana nagsugod sa pagtukod apan dili makahimo sa paghuman.' 31 O unsang hari, nga samtang moadto siya aron makig-away sa ubang hari didto sa giyera, dili ba molingkod una aron mokuha ug tambag mahitungod kung makahimo ba siya sa pagpakig-away uban sa napulo ka libo ka kalalakin-an aron makig-away sa ubang hari nga moabot batok kaniya uban sa 20 ka libo nga kalalakin-an? 32 Ug kon dili, samtang ang ubang sundalo layo pa kaayo, nagpadala siya ug mga tigpamaba ug nangutana sa kahimtang sa kalinaw. 33 Busa, kinsa man kaninyo ang dili motugyan sa tanang anaa kaniya dili mamahimong akong disipulo. 34 Ang asin maayo, apan kung ang asin mawad-an ug kalami, unsa-on man kini nga mamahimong parat pag-usab? 35 Kini dili na magamit sa yuta o bisan ngadto sa pundok sa hugaw sa mga hayop. Ilabay kini sa layo. Kinsa kadtong adunay dalunggan nga makabati, papamatia siya."

15 Karon ang tanan nga mga maniningil ug buhis ug ang ubang makasasala niadto kang Jesus aron maminaw kaniya. 2 Ang Pariseo ug ang mga manunulat nagbagulbol sa usag usa, unya miingon, "Kining tawhana gadawat ug mga makasasala, ug gakaon pa gayod kauban nila." 3 Nagsugilon si Jesus ug sambingay kanila, 4 "Kinsa kaninyo, kung kamo adunay 100 nga nating karnero unya nawala ang isa, dili ba ninyo biyaan ang 99 sa kamingawan, aron pangitaon ang isa nga nawala hangtod nga makaplagan ninyo kini? 5 Unya sa dihang makaplagan na ninyo kini, pas-anon ninyo kini ug ibutang sa inyong abaga ug magmalipayon." 6 Sa dihang pag-abot ninyo sa balay, tawagon ninyo ang tanan ninyong mga higala ug silingan, ug moingon kanila, 'Pagmalipayon kamo uban kanako, tungod kay nakaplagan ko na ang akong karnero nga nawala.' 7 Ako moingon kaninyo sa sama nga paagi, nga mas aduna pa'y kalipay sa langit tungod sa isa ka makasasala nga naghinulsol, kaysa sa 99 ka matarong nga mga tawo nga dili na kinahanglan maghinulsol. 8 O kinsa nga babaye ang adunay pulo ka sinsilyo, kung mawala niya ang isa niini, dili ba niya dagkotan ang lampara, silhigan ang balay, ug makugihon nga mangita hangtod nga makaplagan niya kini? 9 Ug sa dihang makaplagan na niya kini, tawagon niya ang iyang mga higala ug silingan, ug moingon, 'Pagmalipayon kamo uban kanako, tungod kay nakaplagan ko na ang isa ka sinsilyo nga akong nawala, ' 10 Ug sama usab, ako moingon kaninyo, adunay kalipay sa presensya sa mga anghel sa Dios alang sa isa ka makasasala nga naghinulsol." 11 Unya miingon si Jesus, "Ang usa ka tawo adunay duha ka lalaki nga anak, 12 ug ang kamanghoran miingon sa ilang amahan, 'Amahan, ihatag na kanako karon ang akong panulondon nga katigayonan." Mao nga gibahin sa amahan ang iyang kabtangan tali kanila. 13 Sa wala pa milabay ang pipila ka adlaw, ang kamanghoran nga anak, namutos ug naglakaw ngadto sa layo nga lugar, ug giusik-usikan niya ang iyang salapi sa abunda nga pagpuyo. 14 Ug pagkahuman niyag gasto niining tanan, adunay dakong kagutom ang nahitabo

sa maong lugar, mao nga nahiabot siya sa kawalad-on. 15 Milakaw siya ug nagtrabaho sa isa ka lungsoranon sa
maong kaumahan, unya iya siyang gisugo ngadto sa iyang
uma aron magpakaon sa mga baboy. 16 Ug gusto unta
siya mokaon ug panit sa mga liso tungod kay wala gayoy
naghatag kaniya ug bisan unsa nga pagkaon. 17 Apan
sa dihang ang kamanghoran nga anak nakahunahuna sa
iyang kaugalingon, siya miingon, 'Pila ka sulugoon sa akong
amahan ang adunay sakto nga pagkaon, unya ako ania,
mamatay na sa ka gutom! 18 Mohawa ko ngari ug moadto sa
akong amahan, ug sultihan ko siya, "Amahan, nakasala ako
batok sa langit, ug sa imong panan-aw. 19 Dili na gayod ako
takos nga tawagon nga imong anak; himoa na lang ko nga
isa sa imong mga sulugoon." 20 Mao nga ang kamanghoran
nga anak mipahawa ug miadto sa iyang amahan. Samtang
layo pa siya, nakita siya sa iyang amahan, ug natandog sa
tumang kaluoy, midagan, migakos ug mihalok kaniya. 21
Ang anak miingon, 'Amahan, nakasala ako batok sa langit,
ug sa imong panan-aw. Dili na gayod ako takos nga tawagon
nga imong anak." 22 Ang amahan miingon sa iyang mga
sulugoon, 'Dad-a karon dayon ang labing maayo nga kupo
ug ipasul-ob kini kaniya, sul-obi iyang tudlo ug sing-sing,
ug hatagi siyag sandalyas saiyang tiil. 23 Unya dad-a ang
tambok nga nating baka ug ihawa kini. Mangaon kita ug
magkumbira. 24 Tungod kay ang akong anak namatay na,
ug karon nabuhi. Siya nawala, apan karon nakaplagan.'
Unya nagsugod na sila ug kumbira. 25 Karon ang iyang
kamagulangan nga anak tua sa uma. Sa dihang duol na
siya sa balay, nakadungog siya ug sonata ug panagsayaw.
26 Mitawag siya sa usa ka sulugoon ug nangutana kung
unsa ang pasabot niining mga butanga. 27 Ang sulugoon
mitubag, 'Ang imong igsoon mibalik na sa balay ug gipaihaw
sa imong amahan ang tambok nga nating baka, tungod kay
siya nibalik nga luwas. 28 Ang kamagulangan nga anak
nasuko, ug wala gayod misulod, apan ang iyang amahan
nigawas ug gihangyo siya. 29 Mitubag ang kamagulangan
nga anak, 'Paminaw, sa pila ka tuig nga ako nagpakaulipon
diha kanimo, ug wala gayod ako nagsupak sa imong balaod,
apan bisag nating kanding wala mo man lang ako gihatagan
aron makalipay-lipay ako kauban ang akong mga higala, 30
apan sa dihang niabot ang imong anak, nga maoy nagguba
sa imong pagpamuyo uban sa mga babaye nga gabaligya
ug dungog, giihaw nimo alang kaniya ang tambok nga nating
baka.' 31 Ang amahan miingon kaniya, 'Anak, kanunay
kang anaa kanako, ug ang tanan nga akoang gipanag-
iyahan imuha usab. 32 Apan kinahanglan gayod nga kita
magkumbira ug maglipay, tungod kay kining imong igsoon
namatay, unya nabuhi; siya nawala, ug karon nakaplagan."

16 Si Jesus miingon usab ngadto sa mga disipulo, "Adunay
usa ka dato nga anaay tagadumala, ug nahiabot kaniya
ang balita nga kining tagadumala nag-usik-usik sa iyang
kabtangan. 2 Busa gipatawag siya sa dato ug miingon
kaniya, 'Unsa kining akong nadungog mahitungod kanimo?
Paghatag ug listahan sa imong gidumalaan, tungod dili na
ikaw mahimong tagadumala.' 3 Ang tagadumala miingon
sa iyang kaugalingon, 'Unsa man ang akong angay nga
buhaton, nga kuhaon naman sa akong agalon ang akong
katungdanan sa pagdumala? Wala akoy igo nga kusog sa
pagbugwal, ug maulaw usab ako magpakiluoy. 4 Kabalo
na ako sa akong buhaton, aron sa dihang papahawaon na
ako sa akong katungdanan sa pagdumala, pagadawaton
ako sa mga tawo sa ilang mga balay.' 5 Unya gipatawag sa
tagadumala ang matag-usa nga nakautang sa iyang agalon,
ug iyang gipangutana ang nahiuna, 'Pila man ang imong
utang sa akong agalon?' 6 Siya miingon, 'Usa ka gatos nga
sukod nga lana sa olibo.' Ug siya miingon kaniya, 'Kuhaa ang
imong listahan, pagdali ug lingkod ug sulati ug 50.' 7 Unya
miingon ang tagadumala sa usa pa, 'Ug pila man ang imong
utang?' Siya miingon, 'Usa ka gatos nga sukod sa trigo.'
Siya miingon kaniya, 'Kuhaa ang imong listahan, unya sulati
ug 80.' 8 Unya gidayeg sa agalon ang dili matarong nga
tagadumala tungod sa iyang maro nga binuhatan, tungod
kay ang mga anak niining kalibotana labi pang maro alang
kaayohan sa ilang katawhan kay sa mga anak sa kahayag.
(aiōn g165) 9 Sultihan ko kamo, pakighigala kamo pinaagi sa
kalibotanong bahandi, kay aron kung mawala na kini, ila
kamong pagadawaton ngadto sa walay katapusang pinuy-
anan. (aiōnios g166) 10 Siya nga matinud-anon sa gagmay nga
mga butang, matinud-anon usab sa mga dagkong butang,
ug siya nga dili matarong sa mga gagmay nga butang dili
usab matarong sa mga dagkong butang. 11 Busa, kung dili
kamo matinud-anon sa paggamit sa kalibutanong bahandi,
kinsa man ang mosalig kaninyo sa tinuod nga bahandi. 12
Sa samang paagi, kung dili kamo matinud-anon sa mga
butang nga iya sa uban, kinsa man ang mohatag kaninyo
sa inyong kaugalingong butang? 13 Walay sulugoon nga
makaalagad ug duha ka agalon, kay iya gayong dumtan
ang usa ug higugmaon ang usa, o kaha mahimo siyang
mahinalaron sa usa ug biaybiayon ang usa pa. Dili kamo
mahimong makaalagad sa Dios ug bahandi." 14 Karon ang
mga Pariseo, nga mga mahigugmaon sa salapi, nakadungog
niining tanan, ug sila nagtamay kaniya. 15 Ug siya miingon
kanila, "Inyong gipakamatarong ang inyong kaugalingon sa
panan-aw sa mga tawo, apan ang Dios nakabalo sa inyong
kasingkasing. Kay kung kinsa kadtong gibayaw taliwala sa
mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 16 Ang balaod ug
ang mga propeta nagapadayong mapuslanon hangtod nga

miabot si Juan. Sukad niadtong higayona, ang ebanghelyo mahitungod sa gingharian sa Dios giwali na, ug ang matag-usa misulay pagpugos ug sunod niini. **17** Apan mas sayon pa mawagtang ang kalangitan ug kalibotan kaysa mawad-an ug bili ang usa ka kudlit niining balaod. **18** Ang tanan nga nakigbulag sa iyang asawa unya nakigminyo sa uban nakabuhat sa pagpanapaw, ug siya nga makigminyo sa tawo nga binulagan sa iyang bana nakapanapaw usab. **19** Karon adunay usa ka dato nga tawo nga nagbisti ug purpura ug manipis nga lino ug nagalipay matag- adlaw sa iyang dako nga bahandi. **20** Adunay usa ka makililimos nga ginganlan ug Lazaro nga naghigda sa iyang ganghaan, ug napuno sa nuka, **21** ug nangandoy nga makakaon sa pagkaon nga nangahulog sa lamisa sa dato- ug dugang pa niana, manuol kaniya ang mga iro sa pagtilap sa iyang mga nuka. **22** Ug niabot ang higayon nga namatay na ang maong makililimos ug gidala siya sa mga anghel ngadto sa kiliran ni Abraham. Ang dato usab namatay ug gilubong, **23** ug didto sa hades, diin siya nagaantos, iyang giyahat ang iyang mga mata ug nakita si Abraham sa layo ug si Lazaro nga nagahigda sa iyang dughan. **(Hadēs g86)** **24** Ug misinggit siya ug miingon, 'Amahan nga Abraham, kaloy-i intawon ako, ug ipadala si Lazaro nganhi, aron iyang ituslob ang tumoy sa iyang tudlo sa tubig ug aron mabugnawan ang akong dila, tungod kay hilabihan ang akong pag-antos niining init nga kalayo. **25** Apan si Abraham miingon, 'Anak, hinumdomi nga sa sa tibuok nimong kinabuhi nadawat na nimu ang mga maayong butang, ug si Lazaro sa samang paagi daotang mga butang ang nadawat. Apan karon siya malipayon diri, ug ikaw nagaantos. **26** Ug bisan pa niining tanan, usa ka dakong bung-aw ang maayong pagkabutang, kay aron kadtong buot molabang gikan diri paingon kanimo dili makahimo, ug walay makalabang gikan diha paingon kanamo.' **27** Ang dato miingon, 'Nagpakiluoy ako kanimo, Amahang Abraham, nga ipadala mo siya ngadto sa balay sa akong amahan- **28** tungod ako adunay lima ka igsoon nga lalaki- aron iya silang mapahimangnoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' **29** Apan si Abraham miingon, 'Atua si Moises ug ang mga propeta; tugoti nga sila mamati kanila.' **30** Ang dato mitubag, 'Dili, Amahang Abraham, apan kung adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.' **31** Apan si Abraham miingon kaniya, 'Kung dili sila mamati kang Moises ug sa mga propeta, dili usab sila madani bisan ug adunay mabanhaw gikan sa patay.'". /.

17 Si Jesus miingon ngadto sa iyang mga disipulo, "Kini sigurado nga mga butang nga maoy hinungdan sa sala nga moabot, apan alaot siya nga pinaagi kaniya sila moabot! **2** Kini mas maayo alang kaniya kung ang usa ka galingan nga bato ibutang libot sa iyang liog ug itambog siya ngadto sa dagat, kaysa siya maoy hinungdan sa usa niining mga gagmayng bata nga madagma. **3** Pagbantay sa inyong kaugalingon. Kung ang imong igsoon nakasala, badlonga siya, ug kung siya naghinulsol, pasayloa siya. **4** Kung siya makasala batok kanimo sa makapito sulod sa usa ka adlaw, ug sa makapito nga higayon mobalik kanimo, sa pag-ingon, 'Ako naghinulsol,' ikaw kinahanglan mopasaylo kaniya!" **5** Ang mga apostoles miingon ngadto sa Ginoo, "Dugangi ang among pagtuo." **6** Ang Ginoo miingon, "Kung kamo adunay pagtuo sama sa usa ka liso sa mustasa, makahimo kamo sa pagsulti niining sicamoro nga kahoy, 'malukat ka ug matanom balhin ngadto sa dagat,' ug kini motuman kaninyo. **7** Apan kinsa kaninyo, nga adunay usa ka sulugoon nga nagdaro o nagbantay sa karnero, magaingon ngadto kaniya sa dihang siya miabot gikan sa uma, 'dali dayon ug lingkod aron sa pagkaon.' **8** Apan siya dili moingon kaniya, 'Pag-andam ug bisan unsang pagkaon alang kanako, ug ibutang ang usa ka bakos libot sa imong sinina ug alagari ako hangtod nga ako mahuman sa pagkaon ug pag-inom. Unya pagkahuman niana ikaw mokaon ug moinom'? **9** Wala siya nagpasalamat sa sulugoon tungod kay gibuhat niya ang mga butang nga maoy gisugo, nagbuhat ba siya? **10** Bisan usab kamo, sa dihang kamo nahuman na sa tanang butang nga gisugo kaninyo, kinahanglan moingon, 'Kami dili takos nga mga sulugoon. Kami nagbuhat lamang kung unsa ang among gikinahanglan nga buhaton."' **11** Nahitabo kadto samtang sila padulong sa Jerusalem, siya naglakaw agi sa utlanan sa Samaria ug Galilea. **12** Sa iyang pagsulod sa usa ka baryo, didto siya gisugat sa napulo ka mga tawo nga sanglahon. Sila nagtindog layo kaniya **13** ug gikusog nila ang ilang mga tingog, sa pag-ingon, "Jesus, Agalon, kaluy-i kami." **14** Sa dihang siya nakakita kanila, siya miingon ngadto kanila, "Lakaw ug ipakita ang inyong mga kaugalingon ngadto sa mga pari." Ug kini nahitabo nga, samtang sila miadto, sila nangahinlo na. **15** Sa dihang ang usa kanila nakakita nga siya naayo, siya mibalik, uban sa makusog nga tingog sa pagpasidungog sa Dios. **16** Siya miyukbo sa tiilan ni Jesus, naghatag kaniya ug mga pagpasalamat. Siya usa ka Samarianhon. **17** Si Jesus mitubag, nag-ingon. "Dili ba napulo man ang nangahinlo? Asa na ang siyam? **18** Wala nay uban nga mibalik aron mohatag ug pasidungog ngadto sa Dios, gawas niining langyaw?" **19** Siya miingon ngadto kaniya, "Tindog, ug lakaw. Ang imong pagtuo ang nakaayo kanimo." **20** Gipangutana sa mga Pariseo kung kanus-a ang gingharain sa Dios moabot, si Jesus mitubag kanila ug miingon, "Ang gingharian sa Dios dili sama sa usa ka butang nga mapanid-an. **21** Ni sila magaingon, 'Tan-awa dinhi!' o, 'Tan-awa didto!' tungod kay ang gingharian sa Dios anaa

sa inyong taliwala." 22 Si Jesus miingon ngadto sa mga disipulo, "Ang mga adlaw moabot nga kamo mangandoy aron makakita sa usa sa mga adlaw sa Anak sa Tawo, apan kamo dili makakita niini. 23 Sila moingon kaninyo, 'Tan-awa, didto! Tan-awa, dinhi!' Apan ayaw pag-adto aron sa pagpangita, o sa pagsunod human kanila, 24 kay ingon nga ang kilat makita sa dihang mokilab kini gikan sa usa ka bahin sa kalangitan ngadto sa ubang bahin sa kalangitan, busa ang Anak sa Tawo anaa na sa iyang adlaw. 25 Apan una siya kinahanglan mag-antos sa daghang mga butang ug isalikway niining kaliwatana. 26 Ingon nga kini nahitabo sa mga adlaw ni Noe, busa kini usab mahitabo sa mga adlaw sa Anak sa Tawo. 27 Sila mikaon, sila miinom, sila naminyo, ug sila gihatag sa kaminyoon, hangtod ang adlaw nga si Noe misulod ngadto sa arka-ug ang baha miabot ug gilaglag silang tanan. 28 Sama nga kini nahitabo sa mga adlaw ni Lot, sila mikaon, miinom, namalit, namaligya, nagtanom, ug sila nagtukod. 29 Apan sa adlaw nga si Lot migawas gikan sa Sodoma, nag-ulan kini ug kalayo ug asupre gikan sa langit ug gilaglag silang tanan. 30 Human sa samang paagi mao kini ang adlaw nga ang Anak sa Tawo mopadayag. 31 Nianang adlawa, ayaw tuguti siya nga anaa sa atop nga monaog aron sa pagkuha sa iyang mga butang pagawas sa balay. Ug ayaw tuguti siya nga anaa sa uma nga mobalik. 32 Hinumdumi ang asawa ni Lot. 33 Kinsa kadtong nagapangita aron maangkon ang iyang kinabuhi mawad-an niini, apan kinsa kaadtong mawad-an sa iyang kinabuhi maluwas niini. 34 Ako mosulti kaninyo, nianang gabhiona adunay duha ka lalaki sa usa ka higdaanan. Ang usa pagakuhaon, ug ang usa mahibilin. 35 Adunay duha ka babaye nga naggaling. Ang usa pagakuhaon, ug ang usa mahibilin." 36 Luke 17: 36 ang maayong kaarang kopya giwala, vs. 36 Adunay duha ka tawo sa uma; ang usa pagakuhaon ug ang usa mahibilin. 37 Sila nangutana kaniya, "Asa, Ginoo?" Ug siya moingon ngadto kanila, "Diin kung adunay usa ka lawas, adunay mga agila usab nga magkahiusa nga magtigom."

18 Unya siya nagsulti ug sambingay kanila mahitungod kong unsaon nila pag-ampo kanunay, ug dili dali maluya, 2 nag-ingon, "Adunay maghuhukom sa maong siyudad nga dili mahadlok sa Dios ug wala nagrespeto sa mga tawo. 3 Karon adunay biyuda niana nga nasod, ug siya kanunay nagaadto kaniya, nga nagkanayon, 'Tabangi ako nga makuha ang hustisya batok sa akong kaaway,' 4 Dugay na nga panahon wala siya motabang kaniya, apan sa kadugayan siya miingon sa iyang kaugalingon, 'Bisan pa nga wala ako nahadlok sa Dios o nagrespeto sa mga tawo, 5 tungod kay kining biyuda nakahatag kanako ug kasamok, ako siyang tabangan sa pagkuha ug hustisya, aron dili na siya magsigig balik-balik kanako.'" 6 Unya miingon ang Ginoo, "Paminaw kong unsa ang gisulti sa dili matarong nga maghuhukom. 7 Karon wala ba ihatag sa Dios ang hustisya sa iyang mga pinili nga nagpakitabang kaniya adlaw ug gabii? Dili ba siya magpailob kanila? 8 Sultihan ko kamo nga diha-diha ihatag niya ang hustisya kanila. Apan sa pag-abot sa Anak sa Tawo, may pagtuo ba pa nga iyang makita sa kalibotan?" 9 Unya gisulti usab niya kini nga sambingay ngadto sa uban nga naghunahuna nga matarong sila ug ubos ang pagtan-aw sa ubang tawo, 10 "Duha ka tawo ang misaka didto sa templo aron mag-ampo—Pariseo ang usa ug maniningil sa buhis ang usa. 11 Ang Pariseo mitindog ug nag-ampo sa kini nga mga butang mahitungod sa iyang kaugalingon, 'Dios, ako nagpasalamat nga dili ako sama sa uban nga mga tawo nga kawatan, dili makatarunganon nga tawo, mananapaw, o bisan sama niining koleltor sa buhis. 12 Nagpuasa ako kaduha ka higayon kada simana. Naghatag ako ug ikanapulo sa tanan nakong kinitaan.' 13 Apan ang maniningil sa buhis nagtindog sa layo, ug wala gani nagyahat sa iyang mga mata sa langit, apan namukpok sa iyang dughan, nga nag-ingon, "Dios ko, kaluy-i ako, nga usa ka makasasala.' 14 Sultihan ko kamo, nga matarong kining tawhana sa pagpauli niya sa iyang balay kay sa usa ka tawo, tungod kay si bisan kinsa nga mopataas sa iyang kaugalingon ipaubos, apan si bisan kinsa nga mopaubos sa iyang kaugalingon ipataas." 15 Gidala usab sa mga tawo ang ilang mga anak ngadto kaniya, aron itapion niya kanila ang iyang mga kamot, apan sa dihang nakita kini sa mga tinun-an, gisanta nila sila. 16 Apan gitawag sila ni Jesus nga nagkanayon, "Tugoti ang gagmay nga mga bata sa pagduol kanako, ug ayaw sila santaa. Tungod kay ang gingharian sa Dios alang sa mga sama kanila. 17 Sultihan ko kamo sa tinuod, si bisan kinsa nga dili modawat sa gingharian sa Dios sama sa bata dili gayod makasulod niini." 18 Usa ka tigmando ang nangutana kaniya nga nagkanayon, "Maayong magtutudlo, unsa ang akong buhaton aron maangkon ang kinabuhing walay kataposan?" **(aiōnios g166)** 19 Miingon si Jesus kaniya, "Nganong gitawag mo ako nga maayo? Walay usa nga maayo, gawas sa Dios lamang. 20 Nakahibalo ka sa mga kasugoan-ayaw panapaw, ayaw pagpatay, ayaw pangawat, ayaw pagsaksi ug bakak, tahora ang imong amahan ug inahan." 21 Ang tigmando miingon, "Gituman ko kining tanang butang gikan pa sa akong pagkabatan-on." 22 Pagkadungog ni Jesus niini, miingon siya kaniya, "Usa ka butang ang wala nimo mabuhat. Kinahanglan nga ibaligya nimo ang anaa kanimo ug iapud-apod ang halin sa mga kabos, ug aduna kay bahandi sa langit-ug balik ug sunod kanako." 23 Apan pagkadungog sa dato nga tawo niining mga butanga, nasubo siya pag-ayo tungod kay dato kaayo siya. 24 Unya mitan-aw si Jesus kaniya ug nasubo siya

kaayo ug miingon, “Milisod gayod sa mga dato ang pagsulod
sa gingharian sa Dios! 25 Tungod kay mas sayon pa sa
kamelyo sa pagsulod sa bangag sa dagom, kay sa tawo
nga dato sa pagsulod sa gingharian sa Dios.” 26 Kadtong
nakadungog miingon, “Kinsa na lang ang maluwas?” 27
Mitubag si Jesus, “Ang mga butang nga dili mahimo sa
mga tawo mahimo sa Dios.” 28 Miingon si Pedro, “Maayo,
gibiyaan namo ang tanan nga among gipanag-iyahan ug
misunod kanimo.” 29 Unya miingon si Jesus kanila, “Sultihan
ko kamo sa tinuod nga walay tawo nga mibiya sa iyang
balay, o asawa, o mga igsoon, o mga ginikanan, o mga
anak tungod ug alang sa gingharian sa Dios, 30 nga dili
makadawat ug hilabihan dinhi sa kalibotan, ug sa umaabot
nga kalibotan, ug sa kinabuhing walay kataposan.” (aiōn g165,
aiōnios g166) 31 Human niya matigom ngadto kaniya ang
napulo ug duha, miingon siya kanila, “Tan-awa, moadto kita
sa Jerusalem, ug ang tanang mga butang nga gisulat sa
mga propeta mahitungod sa Anak sa Tawo mamatuman. 32
Kay itugyan siya ngadto sa mga Hentil, ug biay-biayon siya,
ug pakaulawan siya, ug lud-an siya. 33 Human siya latuson,
patyon nila siya ug sa ikatulo nga adlaw mabanhaw siya pag-
usab.” 34 Wala silay nasabtan sa kini na nga mga butang,
ug gitipigan nila kini nga pulong, kay wala sila nakasabot
sa mga butang nga gisulti kanila. 35 Ug nahitabo nga sa
nagkaduol na si Jesus sa Jerico, adunay tawo nga buta
nga naglingkod sa daplin sa dalan ug nagpakilimos, 36 ug
nadunggan niya ang panon sa mga tawo nga milabay, ug
nangutana siya kon unsa ang nagakahitabo. 37 Gisultihan
nila siya nga milabay si Jesus nga Nazaretnon. 38 Mao nga
ang tawo nga buta misinggit, nga nag-ingon, “Jesus, anak
ni David, kaluy-iintawn ako.” 39 Ang naglakaw ug nag-una
gibadlong ang tawo nga buta, gisultihan siya nga maghilom.
Apan misinggit pa hinuon siya sa makadaghan, “Anak ni
David, kaluy-i intawn ako.” 40 Mihunong si Jesus ug mitindog
ug nagmando siya nga dad-on ang tawo ngadto kaniya.
Unya sa dihang duol na ang buta nga tawo, gipangutana
siya ni Jesus, 41 “Unsa ang buot nimo nga buhaton ko
kanimo?” Miingon siya, “Ginoo, buot ko nga madawat ang
akong panan-aw.” 42 Miingon si Jesus kaniya, “Dawata ang
imong panan-aw. Ang imong pagtuo ang nakaayo kanimo.”
43 Diha-diha nadawat niya ang iyang panan-aw, ug misunod
kaniya ug naghimaya sa Dios. Sa pagkakita niini sa tanang
tawo mihatag sila ug pagdayeg sa Dios.

19 Si Jesus misulod ug miagi sa Jerico. 2 Ania, adunay
usa ka tawo didto nga ginganlan ug Zaqueo. Siya usa
ka pangulo sa mga maniningil sa buhis ug siya dato. 3
Naningkamot siya pagtan-aw kon kinsa si Jesus, apan dili
siya makakita ibabaw sa panon sa katawhan, tungod kay
mubo man siya. 4 Busa midagan siya una sa mga tawo ug
misaka ngadto sa kahoy nga sikomoro aron makita siya,
tungod kay moagi man si Jesus nianang dalana. 5 Sa dihang
si Jesus miabot sa maong dapit, mihangad siya ug miingon,
“Zaqueo, pagdali ug naog, kay karong adlawa ako moadto sa
imong balay.” 6 Busa midali siya pagnaog ug midawat kaniya
nga malipayon. 7 Sa dihang nakita kini sa tanan, nagbagolbol
sila, nga miingon, “Mianhi siya sa pagduaw sa usa ka tawo
nga makasasala.” 8 Mitindog si Zaqueo ug miingon sa Ginoo,
“Tan-awa, Ginoo, ang katunga sa akong mga kabtangan
ihatag ko sa mga kabos, ug kung ako nakalimbong kang
bisan kinsa sa bisan unsang butang, igauli ko sa upat pa ka-
pilo nga kantidad. 9 Miingon si Jesus kaniya, “Karon ang
kaluwasan nahiabot niining balaya, tungod kay siya usab
usa ka anak ni Abraham. 10 Kay ang Anak sa Tawo mianhi
pagpangita ug pagluwas sa mga tawo nga nawala.” 11 Sa
dihang nadungog nila kining mga butanga, siya nagpadayon
pagsulti ug nagsugilon sa usa ka sambingay, tungod kay
nagkaduol na siya sa Jerusalem, ug sila naghunahuna nga
ang gingharian sa Dios motungha man dihadiha. 12 Busa
siya miingon, “Usa ka halangdong tawo miadto sa layo nga
nasod aron pagdawat sa iyang kaugalingong gingharian
ug unya mobalik ra. 13 Iyang gitawag ang napulo sa iyang
mga sulugoon, ug gihatag kanila ang napulo ka mina,
unya miingon siya kanila, 'pagpatigayon kamo ug negosyo
hangtud ako mobalik.' 14 Apan ang iyang lungsoranon
nagdumot kaniya ug nagpadalag usa ka delegasyon sa
mga tinugyanan ngadto kaniya, nga nagsulti, 'dili kami buot
nga kining tawhana magmando kanamo.' 15 Nahitabo kini
sa dihang siya mibalik pag-usab, human niya madawat
ang gingharian, iyang gisugo ang mga sulugoon nga iyang
gihatagan ug salapi aron sa pagpakigkita kaniya, aron siya
unta masayod kon pila na ang ilang naganansya sa ilang
pagnegosyo. 16 Ang nauna miabot sa atubangan niya, nga
nag-ingon, 'Ginoo, ang imong mina nadungagan pa ug laing
napulo ka mina.' 17 Ang halangdong tawo mitubag, 'Maayo
kana, buotan nga sulogoon. Tungod kay matinud-anon ka sa
ginagmay, ikaw adunay katungod sa napulo ka siyudad.' 18
Miabot ang ika-duha, nga miingon, “Ang imong mina, ginoo,
nadungagan pa ug laing lima.' 19 Ang halangdong tawo
miingon kaniya, 'Ikaw magdumala sa lima ka siyudad.' 20
Ug ang laing usa miabot, nga miingon, 'Ginoo, ania ang
imong mina, gitago ko kini pagsiguro sa usa ka panapton,
21 kay nahadlok ako kanimo tungod kay ikaw istrikto nga
tawo. Modawat ka sa wala nimo gihagoan, ug mag-ani ka sa
wala mo gitanom.' 22 Ang halangdong tawo miingon kaniya,'
Pinaagi sa imong kaugalingong mga pulong pagahukman ko
ikaw, daotan nga sulugoon. Nasayod ka man diay nga usa
ako ka tawo nga istrikto, nagadawat sa wala nako gihagoan,
ug nagaani sa wala nako gitanom. 23 Unya ngano nga wala

mo man gibutang ang akong salapi sa tipiganan, aron sa akong pagbalik ako unta magkuha uban sa tubo niini?' 24 Ang halangdong tawo miingon kanila nga nanagtindog sa duol, 'Kuhaa gikan kaniya ang mina, ug ihatag kini kaniya nga adunay napulo ka mina.' 25 Sila miingon kaniya, ' Ginoo, aduna na siyay napulo ka mina.' 26 'Sultihan ko kamo, nga ang matag usa nga anaa pagahatagan pa gayod, apan siya nga nawad-an, bisan pa ang anaa kaniya kuhaon pa gayod. 27 Apan kining akong mga kaaway, sa mga tawo nga dili buot nga maghari ako kanila, dad-a sila dinhi ug patya sila sa akong atubangan.'" 28 Pagkahuman niyag sulti niining mga butanga, siya miuna pag-adto, tungas sa Jerusalem. 29 Kini nahitabo sa dihang nagkaduol na siya sa Betfage ug Betania, didto sa bukid nga gitawag ug Olivet, siya nagpadala ug duha ka tinun-an, 30 nga nag-ingon, "Adto sa sunod nga baryo. Sa inyong pagsulod, kamo makakaplag ug batan-ong asno nga wala pa sukad masakyi. Badbari kini ug dad-a nganhi kanako. 31 Kung adunay mangutana kaninyo, 'Nganong gibadbaran ninyo kini?' ingna, 'Ang Ginoo nagkinahanglan niini.'" 32 Kadtong gipadala nangadto ug nakakaplag sa nating kabayo sumala sa gisulti ni Jesus kanila. 33 Sa dihang gibadbaran nila kini, ang mga tag-iya miingon kanila, "Nganong gibadbaran man ninyo ang batan-ong asno?" 34 Mitubag sila, "Ang Ginoo nagkinahanglan niini." 35 Gidala nila kini kang Jesus, ug unya ilang gitaklap ang ilang mga bisti ibabaw sa batan-ong asno ug misakay si Jesus niini. 36 Sa iyang pag-adto, gibukhad nila ang ilang mga bisti sa dalan. 37 Sa nagkaduol na siya sa Bungtod sa Olibo sa dapit diin sila molugsong, ang tibuok nga panon sa mga tinun-an nagsugod sa pagmaya ug pagdayeg sa Dios sa makusog nga tingog alang sa tanang gamhanang mga butang nga ilang nakita, 38 nga nag-ingon, "Bulahan ang hari nga mianhi sa ngalan sa Ginoo! Kalinaw sa langit ug himaya sa kahitas-an!" 39 Ang uban nga Pariseo diha sa panon sa katawhan miingon kaniya, "Magtutudlo, badlonga ang imong mga tinun-an." 40 Mitubag si Jesus ug miingon, "Sultihan ko kamo, kung kini sila manghilom, mosinggit ang mga bato." 41 Sa nagkaduol na si Jesus sa siyudad, mihilak siya ibabaw niini, 42 ug miingon, "Kung lamang nakaila ka niining adlawa, bisan kanimo, ang mga butang nga magdala kanimo sa kalinaw! Apan natago na kini karon gikan sa imong mata. 43 Kay ang mga adlaw modangat kanimo, sa dihang ang imong mga kaaway magtukod ug paril palibot kanimo, ug magpalibot kanimo, moasdang sila kanimo gikan sa matag suok. 44 Maghampak sila kanimo ngadto sa yuta ug sa imong mga anak. Sila dili magbilin ug usa ka bato ibabaw sa uban, tungod kay wala ka moila sa higayon nga ang Dios naningkamot pagluwas kanimo." 45 Misulod si Jesus sa templo ug nagsugod pagpahawa sa tanang namaligya, 46 unya nag-ingon kanila, "Nahisulat kini, ang akong balay usa ka balay alampoanan,' apan inyo kining gihimong tagoanan sa mga tulisan." 47 Busa si Jesus nagtudlo matag-adlaw sa templo. Apan ang mga pangulong pari ug mga iskriba ug mga pangulo sa katawhan buot mopatay kaniya, 48 apan wala sila makakita ug pamaagi sa pagbuhat niini, tungod kay ang katawhan naminaw man pag-ayo kaniya.

20 Niabot ang usa ka adlaw, sa dihang si Jesus nagtudlo sa mga tawo didto sa templo ug nagsangyaw sa ebanghelyo, ang pangulong mga pari ug ang mga manunulat miadto kaniya kauban ang mga kadagkoan. 2 Sila miingon kaniya, "Sultihi kami unsay katungod nimo sa pagbuhat niining mga butanga? O kinsa siya nga naghatag kanimo niini nga katungod?" 3 Siya mitubag ug miingon kanila, "Ako usab mangutana kaninyo. Sultihi ko mahitungod 4 sa pagbawtismo ni Juan. Kadto ba gikan sa langit o gikan sa mga tawo?" 5 Sila nangatarongan sa ilang mga kaugalingon, miingon, "kung kita moingon, 'Gikan sa langit,' siya moingon, 'Unya ngano man nga wala kamo motuo kaniya?' 6 Apan kung kita moingon, 'Gikan sa tawo,' tanang tawo mobato kanato, tungod kay sila mituo nga si Juan propeta." 7 Busa sila mitubag nga wala sila makabalo asa kadto gikan. 8 Si Jesus miingon kanila, "Dili usab ako mosulti kaninyo kung unsang katungod nako sa pagbuhat niining mga butanga." 9 Siya misugilon sa mga tawo niini nga sambingay, "Ang tawo nagtanom sa parasan, gipiyal kini sa mga tig-atiman sa paras, ug miadto sa laing kaumahan sa dugay nga panahon. 10 Sa gitakda nga panahon siya nagpadala ug sulugoon ngadto sa tig-atiman sa paras, nga sila kinahanglan mohatag kaniya sa bunga sa parasan. Apan gikulata siya sa mga nag-atiman sa paras, ug gipapauli siya nga walay dala. 11 Unya siya nagpadala ug lain nga sulugoon ug gikulata usab nila kini, gihimoan siya sa dakong kaulawan, ug gipapauli nga walay dala. 12 Siya usab nagpadala pa gihapon sa ikatulo ka higayon ug ila usab siyang gisamaran, ug gilabay ngadto sa gawas. 13 Unya ang agalon sa parasan nag-ingon, 'Unsay akong buhaton? Akong ipadala ang akong pinalanggang anak. Basin ila kining tahuron.' 14 Apan sa dihang nakita siya sa mga tig-atiman sa paras, sila nag-inistoryahanay, miingon, 'Kini ang manununod. Ato siyang patyon, aron ang iyang masunod nga katigayonan maatoa.' 15 Gilabay nila siya pagawas sa parasan ug gipatay. Unsa unya ang pagabuhaton sa agalon sa parasan ngadto kanila? 16 Siya moanhi ug laglagon kining mga tig-atiman sa paras, ug ihatag ang parasan sa uban." Ug sa dihang nadungog nila kini, sila miingon, "Dili itugot sa Dios!" 17 Apan si Jesus mitan-aw kanila, ug miingon, "Unsa ang ipasabot niinig kasulatan? 'Ang bato nga gisalikway sa magtutukod, nahimo nga pundasyon'? 18 Matag usa nga mahulog niadtong

batoha mapulpog. Apan kung kinsa ang mahulogan niini madugmok." **19** Busa ang mga manunulat ug mga pangulong pari nangita ug paagi kung unsaon nila pagdakop kaniya niadtong orasa, kay sila nakahibalo nga siya naghisgot sa maong sambingay batok kanila. Apan nahadlok sila sa mga tawo. **20** Gibantayan siya pag-ayo, sila nagpadala ug mga espiya nga nagpakaaron-ingnon nga matarong, nga sila unta makakita ug sayop sa iyang gipamulong, aron matugyan nila siya ngadto sa pagdumala ug kagamhanan sa gobernador. **21** Sila nganutana kaniya, miingon, "Magtutudlo, nakahibalo kami nga ikaw nagsulti ug nagtudlo sa husto, ug wala nadani ni bisan kinsa, apan ikaw nagtudlo sa kamatuoran mahitungod sa pamaagi sa Dios. **22** Uyon ba sa balaod nga kami mobayad sa buhis kang Cesar, o dili?" **23** Apan nasabtan ni Jesus ang ilang pagkamaro, ug miingon kanila, **24** "Ipakita kanako ang denaryo. Kang kinsang dagway ug ngalan ang nahisulat niini?" Sila miingon, "kang Cesar." **25** Siya miingon kanila, "Ihatag kang Cesar ang mga butang nga kang Cesar, ug sa Dios, ang mga butang nga sa Dios." **26** Ang mga manunulat ug mga pangulong pari walay ikasaway sa iyang giingon atubangan sa mga tawo. Sila nahibulong sa iyang tubag ug wala silay nasulti. **27** Sa dihang ang pipila ka mga Saduseo miadto kaniya, ang mga nag-ingon nga walay pagkabanhaw, **28** sila nangutana kaniya, miingon, "Magtutudlo, si Moises nagsulat kanato nga kung ang igsoon nga lalaki sa usa ka lalaki namatay, adunay asawa, ug walay anak, kuhaon sa igsoon nga lalaki ang asawa sa iyang igsoon, ug maghatag ug anak alang sa iyang igsoon. **29** Adunay pito ka mga managsoon nga lalaki ug ang magulang nagminyo apan namatay nga walay anak, **30** ug ang ikaduha usab. **31** Ang ikatulo nikuha kaniya, ug sa ingon niana ang pito usab wala naka anak, ug nangamatay. **32** Sa human niana ang babaye usab namatay. Sa pagkabanhaw unya, **33** kang kinsang asawa kadtong babaye? Tungod kay ang pito naminyo man kaniya." **34** Si Jesus miingon kanila, "Ang mga anak niining kalibotan magminyo, ug ihatag sa kaminyoon. **(aiōn g165)** **35** Apan sila nga gihukman nga angayan modawat sa pagkabanhaw gikan sa kamatayon ug mosulod sa walay kataposan dili magminyo o dili na ihatag sa kaminyoon. **(aiōn g165)** **36** Dili na usab sila mamatay, kay sila managsama na sa mga anghel ug mga anak sa Dios, isip mga anak sa pagkabanhaw. **37** Apan ang mga patay mabanhaw, bisan si Moises nagpakita, sa lugar kung diin may kalabotan sa gamay nga kahoy, diin siya nagtawag sa Ginoo nga Dios ni Abraham ug Dios ni Isaac ug Dios ni Jacob. **38** Karon siya dili Dios sa patay, apan sa buhi, tungod kay ang tanan buhi diha kaniya." **39** Ang pipila sa mga manunulat mitubag, "Magtutudlo, maayo kaayo ang imong tubag." **40** Tungod kay sila wala na misulay pagpangutana kaniya sa daghan pang mga pangutana. **41** Si Jesus miingon kanila, "Giunsa nila pagkaingon nga ang Cristo anak ni David? **42** Tungod kay si David mismo miingon sa libro sa mga Salmo, Ang Ginoo miingon sa akong Ginoo, 'Lingkod sa akong tuong dapit, **43** hangtod nga ang imong mga kaaway akong himoon nga tumbanan sa imong mga tiil.' **44** Si David busa mitawag kang Cristo ug 'Ginoo', sa unsa nga paagi nahimo siya nga anak ni David?" **45** Pagkadungog sa mga tawo siya miingon sa iyang mga disipulo, **46** "Pagbantay sa mga manunulat, nga naninguha sa paglakaw nga tag-as ang mga kupo ug gusto ug pinasahi nga mga pagtagad sa merkado, ug mga lingkuranan sa pangulo sa mga sinagoga, ug pangulong mga lugar sa mga kumbira. **47** Sila usab mangilog sa mga balay sa mga byuda, ug magpaka-aron ingnon sa pagbuhat ug tag-as nga mga pag-ampo. Kini mga maka-angkon sa dako nga paghukom sa silot."

21 Si Jesus miyahat ug nakita niya ang mga dato nga nagbutang sa ilang mga gasa ngadto sa tipiganan sa bahandi. **2** Ug nakita niya ang usa ka pobre nga balo nga nagbutang ug duha ka sintimos. **3** Busa siya miingon, "Sa tinuod, ako moingon kaninyo, kining pobre nga balo nagbutang ug mas dako kaysa sa uban kanila. **4** Kining tanan nga ilang gipanghatag nga gasa gawas lang sa ilang kadagaya. Apan kini nga balo, gawas sa iyang kapobrehon, gibutang ang tanan niyang kwarta diin siya nabuhi. **5** Samtang ang uban misulti kabahin sa templo, kung giunsa kini pagdayandayan sa mga maanyag nga mga bato ug mga halad, siya miingon, **6** "Kining mga butanga nga inyong nakita, ang adlaw moabot nga walay bisag usa ka bato nga pinatong sa usa ka bato nga dili pagatumpagon." **7** Mao nga nangutana sila kaniya, ug miingon, "Magtutudlo, kanus-a man kining mga butanga mahitabo? Ug unsa man ang mga timailhan nga kining mga butanga hapit na mahitabo?" **8** Si Jesus mitubag, "Pagbantay nga kamo dili malimbongan. Kay daghang moanhi gamit ang akong ngalan, ug moingon, 'Ako siya,' ug 'Ang panahon duol na.' Ayaw pagsunod ngadto kanila. **9** Kung kamo makadungog ug mga giyera ug mga kagubot, ayaw kalisang, tungod kay kining mga butanga kinahanglan mahitabo pag-una, apan ang kataposan dili mahitabo diha-diha dayon." **10** Unya siya miingon kanila, "Ang nasod makiggubat batok sa laing nasod, ug gingharian batok sa gingharian. **11** Adunay kusog nga mga paglinog, ug sa nagkalain-laing mga dapit adunay mga kagutom ug mga katalagman. Aduna usab mga hilabihan ka makalilisang nga mga panghitabo ug dakong mga timailhan gikan sa langit. **12** Apan sa dili pa kining mga butanga, panakpon nila kamo ug lutoson, itugyan kamo didto sa mga sinagoga ug mga prisohan, ug dad-on kamo atubangan sa mga hari ug mga gobernador tungod sa akong ngalan. **13** Kini mogiya

kaninyo sa kahigayonan sa pagsaksi. **14** Busa sulbara sa
inyong mga kasingkasing nga dili mangandam sa inyong
depensa sa dili pa ang oras, **15** kay ako maghatag kaninyo
ug mga pulong ug kaalam, nga ang tanan ninyong kaaway
dili mamahimong mosukol o mosumpaki. **16** Apan itugyan
usab kamo sa inyong mga ginikanan, mga igsoon, mga
paryente ug mga higala, unya ang uban kaninyo ibutang nila
sa kamatayon. **17** Dumtan kamo sa tanan tungod sa akong
ngalan. **18** Apan walay buhok sa inyong ulo ang madaot. **19**
Sa inyong paglahutay kamo makaangkon sa inyong mga
kalag. **20** Sa dihang makita na ninyo ang Jerusalem nga
napalibotan sa kasundalohan, mao na kana ang ilhanan
nga ang kalaglagan duol na. **21** Unya ipakagiw ngadto sa
mga bungtod ang anaa sa Judea, ug palakawa ang anaa sa
tunga sa siyudad, ug ayaw tugoti nga ang anaa sa kasikbit
nga dapit makasulod. **22** Tungod kay mao kini ang mga
adlaw sa pagbalos, aron ang tanan nga mga butang nga
nahisulat matuman. **23** Alaot gayod ang mga babayeng
buntis ug kanila nga adunay gipasuso nianing panahona!
Tungod kay adunay mahitabong dakong kasakit sa yuta, ug
kaligutgot ngadto sa mga tawo. **24** Sila malaglag pinaagi
sa sulab sa espada ug sila mabihag sa tanan nga mga
nasod, unya ang Jerusalem laglagon sa mga Gentil, hangtod
nga ang panahon sa mga Gentil matuman. **25** Adunay
mga timailhan sa adlaw, sa bulan, ug sa mga bituon. Sa
kalibotan, adunay mga kasakit sa mga nasod, ug kahadlok
sa pagdahunog sa dagat ug mga balod. **26** Adunay mga tawo
nga mawad-an ug panimoot sa kahadlok ug sa paghandom
sa mga butang nga moabot sa kalibotan. Tungod kay ang
gamhanang mga butang sa langit pagauyugon. **27** Unya
makita nila ang Anak sa Tawo nga moabot nga sinapnay
sa panganod nga adunay gahom ug dakong himaya. **28**
Apan sa dihang kining mga butanga nagakahitabo na,
tindog, ug ihangad ang inyong mga ulo, tungod kay ang
inyong kaluwasan duol na." **29** Si Jesus nagsugilon kanila ug
sambingay, "Tan-awa ang igira nga kahoy, ug ang tanang
kahoy. **30** Kung sila mangudlot ug bag-ong dahon, makita
ninyo kini ug mahibaloan na ninyo nga ang ting-init hapit
na moabot. **31** Sa ingon usab, kung makita ninyo kining
mga butanga nga mahitabo, kabalo na kamo nga ang
gingharian sa Dios duol na. **32** Sa pagkatinuod, ako naga-
ingon kaninyo, kini nga kaliwatan dili mahanaw, hangtod sa
kining tanan nga mga butang mahitabo. **33** Ang langit ug
ang yuta mahanaw, apan ang akong mga pulong dili gayod
mahanaw. **34** Apan bantayi ang inyong kaugalingon, aron
ang kabug-aton sa inyong kasing-kasing dili ang unodnong
pagpatuyang, paghuboghubog, ug kabalaka sa kinabuhi.
Tungod kay kining adlawa moabot kaninyo sa kalit **35** sama
sa usa ka lit-ag. Kini moabot sa tanan nga nagpuyo sa tibuok
kalibotan. **36** Apan pagmabinantayon sa tanang oras, pag-
ampo nga ikaw mamahimong lig-on sa pag-ikyas niining
mga butang nga mahitabo, ug magtindog atubangan sa
Anak sa Tawo." **37** Busa kada adlaw siya nagatudlo sa
templo ug sa gabii mogawas siya, ug nagaadto kada gabii
sa bukid nga gitawag nga Olibo. **38** Tanan nga tawo niabot
sayo sa buntag aron maminaw kaniya sa templo.

22 Sa nagkaduol na ang Pista sa Tinapay nga walay
patubo, ang ginatawag nga Pista sa Pagsaylo. **2** Ang
pangulo sa mga pari ug mga eskriba naghisgot, kon unsaon
nila sa pag patay si Jesus, tungod kay nahadlok sila sa mga
tawo. **3** Si satanas misulod kang Judas Iskariote, usa sa
napulog duha. **4** Si Judas miadto sa mga pangulo sa mga
pari ug sa mga Kapitan ug naghisgot sila mahitungod kon
unsay paagi nga madala niya si Jesus ngadto kanila. **5** Sila
nalipay, ug nagkauyon nga hatagan nila siya ug kwarta. **6**
Siya miuyon, ug nangitag higayon nga madala niya siya
ngadto kanila ug ipalayo siya gikan sa daghang mga tawo.
7 Ang adlaw sa Tinapay nga walay patubo miabot, diin
ang nating karnero sa Pagsaylo kinahanglan nga ihalad. **8**
Gipadala ni Jesus si Pedro ug Juan, ug naga ingon, "Lakaw
kamo ug andama ninyo ang panihapon sa Pagsaylo, aron
kita mangaon. **9** Sila nangutana kaniya, "Asa nimo buot kami
nga mangandam?" **10** Siya mitubag kanila, "Paminaw, kon
makaabot na kamo sa siyudad, naay tawo nga nagdala ug
sudlanan sa tubig nga mosugat kaninyo. Sunod kamo kaniya
ngadto sa balay nga iyang paga-adtoan. **11** Unya sultihi
ang agalon sa balay, Ang Magtutudlo nag ingon kaninyo,
"Asa man dapit ang lawak sa mga dumuduong, diin ako
magakaon sa Pagsaylo kauban sa akong mga disipulo?"
12 Siya magatudlo kaninyo sa dako ug sinangkapan nga
lawak. Buhata ang pagpangandam didto." **13** Busa nangadto
sila, ug nakaplagan nila ang mga butang nga giingon niya
nga anaa didto. Unya nag andam sila ug pagkaon sa
Pagsaylo. **14** Sa dihang miabot na ang takna, milingkod siya
kauban ang mga apostoles. **15** Unya siya miingon kanila,
"Dako kaayo ang akong pangandoy nga mokaon sa Pista
sa Pagsaylo kauban ninyo sa dili pa ako mag antos. **16**
Kay sultihan ko kamo, nga dili na ako mokaon pag usab,
hangtod nga matuman kini sa gingharian sa Dios." **17** Unya
mikuha si Jesus sa kopa, ug sa dihang nahuman siya ug
pagpasalamat siya miingon, "Dawata ninyo kini nga akong
ihatag kaninyo. **18** Kay sultihan ko kamo nga dili na ako
mo inom niining bino pag usab, hangtod nga moabot ang
gingharian sa Dios." **19** Unya siya mikuha ug Tinapay, ug
sa dihang siya nakapasalamat na, gipikas-pikas niya kini,
ug gihatag niya kini kanila, nga nag ingon, "Mao kini ang
akong lawas nga akong ihatag kaninyo. Buhata ninyo kini sa
pag hamdom kanako." **20** Sa samang paagi human sa ilang

panihapon mikuha siya ug kopa, ug nag ingon, “Mao kini ang kopa sa bag-ong pakigsaad diha sa akong dugo, nga akong iula alang kaniyo. **21** Apan pagbantay. Ang usa sa moluib kanako kauban nako dinhi sa lamesa. **22** Tungod kay ang Anak sa Tawo sa pagkatinuod itugyan gayod kon unsay ang gitagna bahin kaniya. Apan makaluluoy ang tawo nga magluib kaniya!” **23** Unya sila nagsugod ug pangutan-anay sa usag-usa, kinsa kaha kanila ang magabuhat sa ingon niini nga butang. **24** Unya didto adunay nahitabo nga panag lalis tali kanila mahitungod kon kinsa ang ilhon nga labaw kanila. **25** Siya misulti kanila, “Ang hari sa mga Gentil adunay kaugalingon nga pagdumala ngadto kanila, ug ang matag usa kinsa adunay katungod pagdumala ngadto kanila pagatawgon nga halangdong tigdumala. **26** Apan kini dili kinahanglan mahitabo kaninyo sama kaninyo. Hinuon, kinsa kadtong mag-ila nga siya ang labing dako magpakita nga labing ubos. Ug pasagdi nga ang labing mahinungdanon mag alagad. **27** Kay si kinsaman ang labing dako, kadto bang milingkod sa lamesa, o kadtong nag alagad? dili ba kadtong milingkod sa lamesa? bisan Ako nagalagd uban kaninyo. **28** Apan kamo nagapadayon sa pag-unong kanako sa akong kalisdanan. **29** Busa ihatag ko kaninyo ang gingharian, ingon nga ang akong Amahan naghatag nganhi kanako, **30** aron makig uban ako kaninyo sa pag inom ug pagkaon sa akong lamesa didto sa akong gingharian. Ug magalingkod kamo uban kanako sa akong trono aron maghukom kamo sa dose ka tribu sa Israel. **31** Simon, Simon, pagbantay, Kay gipangayo ka ni Satanas, aron siya moalig-ig kanimo sama sa trigo. **32** Apan naga ampo ako kanimo, nga ang imong pagtuo dili gayod mapakyas. Aron inigbalik nimo magahatag ka ug kadasig sa imong kaigsoonan.” **33** Si Pedro nag ingon ngadto kaniya, “Ginoo, Andam ako nga mounong kanimo bisan pa sa bilanggoan ug sa kamatayon.” **34** Si Jesus mitubag, “Sultihan ko ikaw, Pedro nga, sa dili pa motuktugaok ang manok ilimod muna ako sa makatulo ka higayon.” **35** Unya si Jesus misulti kanila, “Kung gipadala ko kamo nga walay puntil, o bag nga tagana, o sapatos, naabay nakulang kaninyo?” Ug sila mitubag, “Wala.” **36** Unya siya miingon kanila, “Apan karon, ang usa nga adunay puntil, padad- a siya, ug usab sa bag nga tagana. Ang usa nga walay espada ibaligya ang iyang kupo aron ipalit ug usa. **37** Kay ako moingon kaninyo, kon unsa ang nahisulat bahin kanako kinahanglan matuman, 'Ug isipon siya nga malinapason sa balaod.' Kay ang gipanagna bahin kanako matuman gayod.” **38** Unya sila misulti, “Ginoo, tan-awa! Adunay duha ka espada” Ug siya misulti kanila, “Igo na kana.” **39** Pagkahuman sa panihapon, Si Jesus miadto, sumala sa naandan niyang gibuhat, didto sa Bungtod sa mga Olibo, ug ang iyang mga tinun-an misunod kaniya. **40** Sa dihang sila miabot na, siya nag ingon kanila, “Pag-ampo kamo aron dili kamo madala sa tintasiyon.” **41** Unya mibiya siya sa dili kaayo layo kanila nga igo ra malabay ug bato, ug siya niluhod ug nag-ampo, **42** nga nag ingon, “Amahan, kon mahimo kuhaa kining kopa sa kasakitan nganhi kanako. Ug bisan pa niana dili ang akong kabubut-on maoy matuman kon dili ang imong kabubut-on.” **43** Ug ang anghel gikan sa langit nagpakita kaniya, ug gihatagan siya ug kusog. **44** Tungod kay naaman siya sa dakong kasakitan, ug nag-ampo siya sa dakong kasakit, ug ang iyang singot sama kadagko sa tinulo sa dugo nga mitulo sa yuta. **45** Pagtindog na niya gikan sa mga pag-ampo, nibalik siya sa iyang mga tinun-an, ug nakita niya sila nga nangatulog tungod sa ilang dakong kasubo, **46** ug nangutana siya, nganong nangatulog man kamo? Bangon kamo ug pag-ampo aron dili kamo madala sa tintasiyon.” **47** Samtang nagpadayon pa siya ug sulti, tan-awa, adunay panon nga nagpadulong kanila, kauban ni Judas, usa sa napulo ug duha, nga nangulo kanila. Siya niduol kang Jesus ug mihalok kaniya, **48** apan si Jesus misulti kaniya, “Judas luiban ba diay nimo ang Anak sa Tawo pinaagi sa halok?” **49** Unya ang tanan nga nakapalibot kang Jesus naka saksi kon unsa ang nahitabo, nagsulti sila, “Ginoo, amo ba silang tigbason pinaagi sa espada?” **50** Unya ang usa kanila mitigbas gayod sa sulugoon sa labaw nga pari, ug naputol ang iyang tuong dalunggan. **51** Si Jesus nagsulti, “Igo na kana” unya gihikap niya ang dalunggan, ug naayo siya. **52** Si Jesus nagsulti ngadto sa labaw sa kaparian ug sa agalon sa mga guwardiya sa templo, ug sa mga pangulo, nga miabot batok kaniya, “Mianhi ba kamo batok sa tulisan, ug nag dala ug espada ug mga pospos? **53** Samtang kauban pa ako ninyo sa matag adlaw didto sa templo, wala ninyo ako dagmali. Apan inyo kining panahon, ug ang katungod sa kangitngit.” **54** Gidakop nila siya, ug gidala nila sa palayo, ug gidala usab nila siya didto sa balay sa pangulo sa mga pari. Apan si Pedro misunod nga nag palayo. **55** Pagkahuman nila ug haling sa kalayo diha sa tunga sa hawanan ug nanglingkod silang tanan, Si Pedro nilingkod usab sa taliwala uban kanila. **56** Usa sa babaye nga katabang nakakita kaniya sa diha nga siya naglingkod diha sa kahayag sa kalayo, mitan-aw kaniya ug nag-ingon, “Kining tawhana kauban usab niya.” **57** Apan si Pedro naglimod, ug nag ingon, “Babaye, Wala ko makaila kaniya.” **58** Paglabay sa pipila ka oras adunay lain nga nakakita kaniya, ug nag ingon, “Usa ka sa usab sa kauban nila. “Apan si Pedro nag ingon, “Tawo, dili ako Kauban nila.” **59** Pagkahuman sa mubong panahon naay laing tawo nga nakakita kaniya ug nag ingon, “Sa pag katinuod kining tawhana kauban gayod niya tungod kay taga Galilea man usab siya.” **60** Apan si Pedro nag ingon, “Wala gayod ako

masayod sa imong gipanulti." Ug samtang kamulo pa siya ug sulti dihadiha mituktugaok ang manok. **61** Unya milingi, ang Ginoo ug nitan-aw kang Pedro. Ug si Pedro nahinumdom sa gisulti sa Ginoo, nga misulti siya, "Sa dili pa motuktugaok ang manok ilimod muna ako sa makatulo ka higayon." **62** Si Pedro nidagan sa gawas, ug nihilak pag-ayo. **63** Unya ang mga lalaki nga nagbantay kang Jesus nagbiaybiay ug naglatigo kaniya. **64** Pagkahuman gitaptapan nila ang iyang nawong, sila nangutana kaniya, ug nag ingon, "Tag-ana daw kinsa ang naglatigo kanimo?" **65** Daghan ang mga pulong nga gisulti nila batok kang Jesus, nga pag pasipala. **66** Sa dihang nagbanag-banag na, ang labaw sa katawhan nagtigom, kauban sa mga pangulo nga pari ug mga escriba. Gidala nila siya ngadto sa labaw nga hukmanan, **67** Ug nag-ingon, "Kon ikaw ang Cristo, sultihi kami," Apan miingon siya kanila, "Kon sultihan ko kamo, dili kamo motuo, **68** ug kon Ako mangutana kaninyo, dili kamo motubag. **69** Apan sukad karon, ang Anak sa Tawo magalingkod didto sa tuong kamot sa gahom Dios." **70** Silang tanan nag ingon, "Unya ikaw ba ang Anak sa Dios?" Ug si Jesus misulti kanila "Giingon mo nga ako." **71** Ug sila nag ingon, "Nganong nag kinahanglan pamanta ug mga saksi? Kitang tanan nakadungog na gikan mismo sa iyang baba."

23 Mitindog ang tibuok nila nga panon, ug gidala si Jesus sa atubangan ni Pilato. **2** Nagsugod sila sa pagsumbong batok kaniya, nga nag-ingon, "Nakaplagan namo kining tawhana nga nagpasipala sa among nasod, ug nagdumili sa paghatag ug buhis kang Cesar, ug nag-ingon nga siya mismo ang Cristo, ang hari." **3** Nangutana si Pilato kaniya, nga nag-ingon, "Ikaw ba ang Hari sa mga Judio?" Ug mitubag si Jesus kaniya ug miingon, "Gipamulong mo na." **4** Miingon si Pilato sa mga pangulong pari ug sa panon sa katawhan, "Wala ako'y makita nga sayop niining tawhana." **5** Apan namugos sila, nga nag-ingon, "Gisamok niya ang mga tawo, ug nanudlo sa tibuok Judea, gikan sa Galilea ug bisan dinhi nga dapit." **6** Busa sa pagkadungog ni Pilato niini, nangutana siya kong taga-Galilea ba ang maong tawo. **7** Sa pagkahibalo niya nga ubos siya sa katungod ni Herodes, gipaadala niya si Jesus ngaadto kang Herodes, nga sa iyang kaugalingon atoa usab sa Jerusalem niadtong mga adlawa. **8** Sa pagkakita ni Herodes kang Jesus, nalipay kaayo siya, tungod kay dugay na nga panahon nga nangandoy siya aron makakita kaniya. Nakadungog siya mahitungod kaniya ug naglaom nga makakita sa mga milagro nga iyang buhaton. **9** Gipangutana ni Herodes si Jesus sa daghang mga pulong, apan wala siya tubaga ni Jesus. **10** Nanindog ang mga pangulong pari ug mga escriba, ug nagsumbong batok kaniya sa hilabihan gayod. **11** Giinsulto siya ni Herodes uban sa iyang mga sundalo, ug gibiay-biay siya, ug gisul-oban ug nindot nga sinina, unya gipadala balik ngadto kang Pilato. **12** Nahimong suod nga higala sa usag-usa si Herodes ug Pilato niadto gayod nga adlaw (kaniadto kaaway sila). **13** Unya gitawag ni Pilato ug gitapok ang mga pangulong pari ug ang mga magmamando ug ang panon sa katawhan, **14** ug miingon kanila, "Gidala ninyo kanako kining tawhana daw tawo nga nagdumala sa katawhan nga nagbuhat ug daotan, ug tan-awa, ako, nangutana kaniya sa inyong atubangan, ug nakaplagan nako nga walay sayop kining tawhana kalabot niadtong mga butang nga gipasangil ninyo kaniya. **15** Ayaw, ni bisan si Herodes, kay gipadala niya ug balik kanato, ug tan-awa, dili takos sa kamatayon ang iyang nabuhat. **16** Busa ako siyang silotan, ug buhian siya." **17** Ang labing maayo nga karaang mga kopya giwala sa Lucas 23: 17, Karon si Pilato kinahanglan nga mopagawas ug usa ka piniriso alang sa mga Judio sa kasaulogan. **18** Apan naninggit silang tanan nga nag-ingon, "Palayo niini nga tawo, ug ipagawas si Barabas alang kanamo!" **19** Si Barabas usa ka tawo nga gibutang sa prisohan tungod sa pagrebelde sa siyudad ug tungod sa pagpatay. **20** Nagsulti na usab si Pilato kanila, sa pagpangandoy nga buhian si Jesus. **21** Apan naniyagit sila nga nagkanayon, "Ilansang siya sa krus, ilansang siya sa krus." **22** Miingon siya kanila sa ikatulong higayon, "Ngano, unsa ang nabuhat niya nga daotan? Wala ako'y nakita kaniya nga angay siyang silotan ug kamatayon. Busa human siya kastiguhon, buhian ko siya." **23** Apan namugos sila pinaagi sa kusog nga tingog, ug masuknaon nga ilansang siya sa krus. Ug nadani si Pilato sa ilang tingog. **24** Busa nakahukom si Pilato nga buhaton ang ilang gikinahanglan. **25** Gibuhian niya ang ilang gipangayo nga usa ka piniriso tungod sa kagubot ug pagpatay. Apan gitugyan niya si Jesus sumala sa ilang kabubut-on. **26** Sa dihang gidala nila siya palayo, gidakop nila si Simon nga Cireno nga gikan sa nasod, ug gibutang nila ang krus kaniya aron pas-anon, ug magsunod kang Jesus. **27** Ang dako nga pundok sa tawo, ug ang mga babaye nga naguol ug nagbangutan alang kaniya, ang nagsunod kaniya. **28** Apan milingi si Jesus kanila ug miingon, "Mga anak nga babaye sa Jerusalem, ayaw paghilak alang kanako, apan hilaki ninyo ang inyong mga kaugalingon ug ang inyong mga anak. **29** Kay tan-awa, tungod kay moabot ang mga adlaw nga moingon sila, 'Bulahan ang mga baog ug ang mga sabakan nga walay sulod, ug ang mga suso nga walay mosuso.' **30** Unya mosugod sila sa pagsulti sa mga kabungtoran, 'Tumpag kanamo,' ug sa mga bukid, 'Tabon kanamo.' **31** Kay kon buhaton nila kini nga mga butang samtang lunhaw pa ang mga kahoy, unsa na lang ang mahitabo kung uga na kini?" **32** Ang laing mga tawo nga duha ka kriminal, gidala

usab palayo uban kaniya aron silotan sa kamatayon. **33** Sa dihang miabot sila sa dapit nga gitawag Ang Bagolbagol, didto gilansang nila siya sa krus uban ang mga kriminal, usa sa iyang tuo ug ang usa sa wala. **34** Miingon si Jesus, "Amahan, pasayloa sila, tungod kay wala sila masayod sa ilang gibuhat." Ug nagripa sila, alang sa pagbahinbahin sa iyang mga sapot. **35** Nagtindog ang mga tawo nga nagtan-aw samtang ang mga pangulo nagbiay-biay kaniya, sa pag-ingon, "Giluwas niya ang uban. Ipaluwas kainya ang iyang kaugalingon, kung siya ang Cristo sa Dios, ang usa nga pinili." **36** Gipanamastamasan usab siya sa mga sundalo, nga miduol kaniya, ug mihatag kaniya ug suka, **37** ug nag-ingon, "Kung ikaw ang Hari sa mga Judio, luwasa ang imong kaugalingon." **38** Aduna usab timaan sa ibabaw kaniya, "MAO KINI ANG HARI SA MGA JUDIO." **39** Ang usa sa mga kriminal nga gilansang sa krus, nanginsulto kaniya nga nag-ingon, "Dili ba ikaw man ang Cristo? Luwasa ang imong kaugalingon ug kami." **40** Apan mitubag ang usa nga nagbadlong kaniya sa pag-ingon, "Wala ka ba mahadlok sa Dios, tungod kay ikaw usab nakatagamtam sa maong silot? **41** Matarong ang pagsilot kanato, tungod kay nadawat nato ang angay sa atong binuhatan. Apan walay daotang nabuhat kining tawhana." **42** Ug midugang siya, "Jesus, hinumdumi ako kon moabot ka na sa imong gingharian." **43** Miingon si Jesus kaniya, "Sa pagkatinuod sultian ko ikaw, karon uban ka kanako sa paraiso." **44** Ug karon miabot ang ikaunom nga takna, ug ang kangitngit mitabon sa tibuok yuta hangtod sa ikasiyam **45** nga takna kay napakyas man ang adlaw sa iyang kahayag. Unya natunga pagkagisi paubos ang kurtina sa templo. **46** Misinggit si Jesus sa kusog nga tingog nga nagkanayon, "Amahan, itugyan ko sa imong mga kamot ang akong espiritu." Pagsulti niya niini, namatay siya. **47** Sa pagkakita sa centurion kon unsa ang nahitabo, gihimaya niya ang Dios nga nag-ingon, "Tinuod gayod nga matarong kining tawhana." **48** Sa dihang nakita sa kadaghanan nga nagtapok aron mosaksi sa mga nahitabo, namalik sila nga namukpok sa ilang mga dughan. **49** Apan ang tanan nga nakaila kaniya, ug ang mga babaye nga nagsunod kaniya gikan sa Galilea, nanindog sa layo ug nagtan-aw niining mga butanga. **50** Tan-awa, adunay tawo nga ginganlag Jose nga sakop sa Konseho, maayo siya ug matarong nga tawo **51** (wala siya mouyon sa hukom ug sa ilang gibuhat), gikan sa Arimatea, nga usa ka siyudad sa mga Judio, diin naghulat alang sa gingharian sa Dios. **52** Kining tawhana, nanghangyo kang Pilato, ug gipangayo ang lawas ni Jesus. **53** Gipaubos niya kini, ug giputos ug pino nga lino, ug gibutang siya sa lubnganan nga gibangag sa bato, ug wala pa kini mabutangi ni bisan kinsa. **54** Adlaw kadto sa Pagpangandam, ug ang Adlaw nga Igpapahulay nagbanag-banag na. **55** Ang mga babaye nga mikuyog kaniya gikan sa Galilea, nagsunod ug nakakita sa lubnganan ug kon giunsa pagbutang ang iyang lawas. **56** Mibalik sila ug giandam ang mga pahumot ug mga lana. Unya namahulay sila sa Adlaw nga Igpapahulay sumala sa kasugoan.

24 Sayo sa buntag sa unang adlaw sa semana, sila miabot sa lubnganan, dala ang mga pahumot nga ilang giandam. **2** Nakita nila ang bato nga naligid palayo gikan sa lubnganan. **3** Misulod sila, apan wala nila nakita ang lawas ni Ginoong Jesus. **4** Nahitabo kini, samtang nahibulong sila mahitungod niini, sa kalit lang, duha ka mga lalaki ang mitindog nga nagsuot ug makasisilaw nga bisti. **5** Samtang ang mga babaye napuno sa kahadlok ug miduko sa ilang mga dagway sa yuta, sila miingon sa mga babaye, "Nganong nangita kamo sa buhi taliwala sa patay? **6** Wala siya dinhi, apan nabanhaw! Hinumdumi kung giunsa niya pagsulti kaninyo kaniadtong anaa pa siya sa Galilea, **7** miingon nga ang Anak sa Tawo kinahanglan itugyan ngadto sa mga kamot sa makasasala nga mga tawo ug ilansang sa krus, ug sa ikatulo ka adlaw, mabanhaw pag-usab." **8** Ang mga babaye nakahinumdum sa iyang mga pulong, **9** ug nibalik gikan sa lubnganan ug nagsulti niining tanan nga mga butang sa napulo ug usa ug sa tanan. **10** Karon si Maria Magdalena, Joana, Maria ang inahan si Santiago, ug ang uban nga mga babaye nga kauban nila misugilon niining mga butang sa mga apostoles. **11** Apan kini nga mensahe sama sa walay pulos nga istorya alang sa mga apostoles, ug sila wala motuo sa mga babaye. **12** Apan si Pedro mibarog, ug midagan padulong sa lubnganan, ug nagyukbo ug nitan-aw sa sulod, nakita niya ang panapton nga lino nga mao nalang ang nahibilin. Dayon si Pedro mipauli sa iyang balay, nahibulong kung unsa ang nahitabo. **13** Tan-awa, duha kanila mopaingon anang adlawa sa baryo nga ginganlan ug Emaus, nga 60 ka estadyum gikan sa Jerusalem. **14** Sila nag-istoryahanay mahitungod sa tanang mga butang nga nahitabo. **15** Nahitabo kini, samtang sila naghisgotanay ug nagpangotan-anay, si Jesus sa iyang kaugalingon mipaduol ug mikuyog kanila. **16** Apan gipugngan ang ilang mga mata sa pag-ila kaniya. **17** Si Jesus miingon kanila, "Unsa inyong giistoryahang duha samtang kamo nagalakaw?" Sila mitindog nga magul-anon. **18** Ang usa kanila, ginganlan ug Cleopas, mitubag kaniya, "Ikaw ra ba ang usa ka tawo sa Jerusalem nga wala nakahibalo sa mga butang nga nahitabo didto karong mga adlawa?" **19** Si Jesus miingon kanila, "Unsa nga mga butang?" Sila mitubag kaniya, "Ang mga butang nga mahitungod kang Jesus nga Nasareno, nga usa ka propeta, gamhanan sa buhat ug pulong atubangan sa Dios ug sa tanan tawo. **20** Ug giunsa sa mga pangulong pari ug atong mga magmamando

pagtugyan kaniya aron hukman sa silot sa kamatayon ug paglansang kaniya sa krus. **21** Apan kami naglaum nga siya maoy mohatag ug kagawasan sa Israel. O, ug bisan pa niining tanan, karon ang ikatulo nga adlaw sukad nga kining mga butang nahitabo. **22** Apan usab, ang uban nga mga babaye nga among kauban nagpahibulong kanamo, nga miadto sa lubnganan sayo sa kabuntagon. **23** Sa dihang wala nila makita ang iyang lawas, sila miabot, ug miingon nga sila nakakita ug panan-awon sa mga anghel nga nag-ingon kanila nga siya nabuhi. **24** Pipila sa mga tawo kinsa miuban padulong sa lubnganan, ug nakita ang sama sa gisulti sa mga babaye. Apan wala nila siya nakita." **25** Si Jesus miingon kanila, "O buangbuang nga mga tawo ug hinay ang kasingkasing sa pagtuo sa tanan nga gipang-istorya sa mga propeta! **26** Dili ba mahinungdanon ang pagsakripisyo ni Cristo niining mga butanga, ug musulod diha sa iyang himaya?" **27** Sa sinugdanan gikan kang Moises ug sa tanan nga mga propeta, gipasabot ni Jesus kanila ang mga butang nga may kalabotan sa iyang kaugalingon ngadto sa tanan nga kasulatan. **28** Sa dihang duol na sila sa baryo, diin sila mopadulong, si Jesus milihok ingon nga siya molakaw pagpadayon. **29** Apan sila mipugos kaniya, ug miingon, "Pabilin kauban kanamo, tungod kay duol na ang gabii ug ang adlaw hapit na mahuman." Busa si Jesus misulod ug mipabilin uban kanila. **30** Kini nahitabo, sa dihang siya milingkod kauban nila aron sa pagpangaon, gikuha niya ang tinapay, gipanalanginan kini, ug gipikaspikas, ug gihatag kanila. **31** Unya naablihan ang ilang mga mata, ug sila nakaila kaniya, ug siya nawala sa ilang panan-aw. **32** Sila miingon sa usag-usa, "Wala ba midilaab ang sulod sa atong mga kasingkasing, sa dihang siya nakig-istorya kanato sa dalan, samtang giablihan niya kanato ang kasulatan?" **33** Sila nanindog niadtong orasa, ug mibalik sa Jerusalem. Nakita nila ang napulo ug usa nga nagtigum, ug kadtong mga nikuyog kanila, **34** miingon, "Ang Ginoo tinuod nga nabanhaw, ug nagpakita kang Simon." **35** Busa ilang gisulti ang mga butang nga nahitabo sa ilang pagpadulong, ug kung giunsa ni Jesus pagpakita kanila pinaagi sa pagpikas sa tinapay. **36** Sa dihang gihisgotan nila kining mga butang, si Jesus sa iyang kaugalingon mibarog sa ilang taliwala, ug siya miingon, "Ang kalinaw maanaa kaninyo." **37** Apan sila nangalisang ug napuno sa kahadlok, daw nakakita sila ug kalag. **38** Si Jesus miingon kanila, "Nganong nasamok kamo? Nganong adunay mga pangutana nga mitungha sa inyong mga kasingkasing? **39** Tan-awa ang akong mga kamot ug mga tiil, nga kini ako mismo. Hikapa ako ug tan-awa. Kay ang kalag walay unod ug mga bukog, nga sa makita ninyo anaa kanako." **40** Sa dihang gisulti niya kini, iyang gipakita kanila ang iyang mga kamot ug mga tiil. **41** Sa dihang dili pa sila makatuo sa hilabihang kalipay ug pagkahibulong, si Jesus miingon kanila, "Naa ba kamoy bisag unsa nga pagkaon?" **42** Gihatagan nila siya ug sinugbang isda. **43** Gikuha kini ni Jesus ug gikaon sa ilang atubangan. **44** Siya miingon kanila, "Kaniadtong ako kauban ninyo, ako miingon kaninyo nga ang tanan nga nahisulat sa balaod ni Moises ug ang mga propeta ug ang mga Salmo kinahanglan matuman." **45** Unya iyang giablihan ang ilang mga hunahuna, aron sila makasabot sa kasulatan. **46** Siya miingon kanila, "Kini nahisulat, nga ang Cristo kinahanglan mag-antos, ug mabanhaw pag-usab gikan sa kamatayon sa ikatulo nga adlaw. **47** Ug ang paghinulsol ug pagpasaylo sa mga sala kinahanglan isangyaw pinaagi sa iyang ngalan sa tanang mga nasod, sugod sa Jerusalem. **48** Kamo ang mga saksi niining mga butanga. **49** Tan-awa, Akong ipadala ang saad sa akong Amahan alang kaninyo. Apan hulata didto sa siyudad, hangtod kamo masul-oban sa gahom nga gikan sa kahitas-an." **50** Unya si Jesus migiya kanila pagawas hangtod anaa na sila duol sa Bitania. Gipataas niya iyang mga kamot, ug gipanalanginan sila. **51** Kini nahitabo, samtang siya mipanalangin kanila, siya mibiya kanila ug gibayaw ngadto sa kalangitan. **52** Ug sila midayeg kaniya, ug mibalik sa Jerusalem sa dakong kalipay. **53** Sila anaa kanunay sa templo, nagapanalangin sa Dios.

Juan

1 Sa sinugdan mao ang Pulong, ug ang Pulong uban sa
Dios, ug ang Pulong Dios. **2** Kini anaa na sa sinugdan
uban sa Dios. **3** Ang tanang butang nabuhat pinaagi kaniya,
ug kung wala siya walay usa ka butang nga mabuhat. **4**
Diha kaniya anaa ang kinabuhi, ug kana nga kinabuhi mao
ang kahayag sa tanang katawhan. **5** Ang kahayag midan-ag
diha sa kangitngit, ug ang kangitngit wala makabuntog niini.
6 Adunay tawo nga gipadala sa Dios, nga ang ngalan mao si
Juan. **7** Miabot siya ingon nga usa ka saksi sa pagpamatuod
mahitungod sa kahayag, nga ang tanan motuo pinaagi
kaniya. **8** Si Juan dili mao ang kahayag, apan miabot aron
nga siya magpamatuod mahitungod sa kahayag. **9** Mao
kini ang tinuod nga kahayag, nga naghatag ug kahayag sa
tanang katawhan, nga miabot sa kalibotan. **10** Anaa siya sa
kalibotan, ug ang kalibotan nabuhat pinaagi kaniya, ug ang
kalibotan wala nakaila kaniya. **11** Siya miabot ngadto sa
iyang gipanag-iyahan, ug ang iyang gipanag-iyahan wala
midawat kaniya. **12** Apan sa tanan nga midawat kaniya,
nga mituo sa iyang ngalan, gihatagan niya ug katungod nga
mahimong mga anak sa Dios. **13** Kini wala gipakatawo sa
dugo, ni kabubut-on sa unod, ni sa kabubut-on sa tawo,
apan sa Dios. **14** Ang Pulong nahimong unod ug nagpuyo
uban kanato. Nakita nato ang iyang himaya, himaya ingon
nga siya usa ug bugtong nga miabot gikan sa Amahan,
puno sa grasya ug kamatuoran. **15** Nagpamatuod si Juan
mahitungod kaniya ug misinggit nga nag-ingon, “Kini mao
ang usa nga akong giingon, 'Siya nga moabot sunod kanako
mas labaw pa kanako, kay siya una kanako.'” **16** Kay gikan
sa iyang pagkabug-os kitang tanan nakadawat ug sunod-
sunod nga grasya. **17** Kay ang balaod gihatag pinaagi kang
Moises. Ang grasya ug kamatuoran miabot pinaagi kang
Jesu-Cristo. **18** Wala pa gayoy nakakita sa Dios sukad
kaniadto. Ang usa ug bugtong nga Dios, nga anaa sa
dughan sa Amahan, siya ang nagpaila kaniya. **19** Ug mao
kini ang pagpamatuod ni Juan sa dihang ang mga Judio
nagpadala ug mga pari ug mga Levita ngadto kaniya gikan
sa Jerusalem aron sa pagpangutana kaniya, “Kinsa ka?” **20**
Siya nagsaysay, ug wala naglimod, unya mitubag, “Dili ako
ang Cristo.” **21** Busa nangutana sila kaniya, “Kinsa man
diay ka? Ikaw ba si Elias?” Siya miingon, “Dili ako.” Miingon
sila, “Ikaw ba ang propeta?” Nitubag siya, “Dili.” **22** Unya
niingon sila kaniya, “Kinsa ka, aron nga makahatag kami ug
tubag niadtong nagpadala kanamo? Unsa man ang imong
ikasulti mahitungod sa imong kaugalingon?” **23** Siya miingon,
“Ako usa ka tingog, nga nagsinggit sa kamingawan: 'Himoa
nga tul-id ang dalan sa Ginoo,' sama sa giingon ni Isaias
ang propeta.” **24** Ug kadtong gipadala gikan kadto sa mga
Pariseo. **25** Ug sila nangutana kaniya ug miingon kaniya,
“Unya nganong nagbawtismo ka man kung dili ikaw ang
Cristo, ni si Elias, ni ang propeta?” **26** Ug si Juan nitubag
kanila nga nag-ingon, “Nagbawtismo ako sa tubig. Apan
taliwala kaninyo nagtindog ang usa ka tawo nga wala ninyo
mailhi; **27** siya nga moabot sunod kanako, nga bisan ang
higot sa iyang sandalyas dili ako takos nga mobadbad.” **28**
Kining mga butanga nahitabo sa Betanya sa laing bahin sa
Jordan, diin nagbawtismo si Juan. **29** Sa sunod nga adlaw
nakita ni Juan si Jesus nga paingon kaniya ug niingon,
“Tan-awa, ania ang Nating Karnero sa Dios nga mokuha
sa sala sa kalibotan! **30** Mao kini siya ang akong giingon,
'Ang usa nga moabot sunod kanako mas labaw pa kanako,
kay siya una kanako.' **31** Wala ako makaila kaniya, apan
kini mao aron nga siya mapadayag ngadto sa Israel nga
ako miabot sa pagbawtismo pinaagi sa tubig.” **32** Si Juan
nagpamatuod, nga nag-ingon, “Akong nakita ang Espiritu
nga mikanaog susama sa salampati gikan sa langit, ug
nagpabilin kini kaniya. **33** Wala ako nakaila kaniya, apan
siya nga nagpadala kanako aron magbawtismo pinaagi sa
tubig miingon kanako, 'Kaniya nga imong makita ang Espiritu
nga mokanaog ug magpabilin ngadto kaniya, mao siya ang
magbawtismo pinaagi sa Balaang Espiritu.' **34** Ako nakakita
ug nakapamatuod nga siya mao ang Anak sa Dios.” **35**
Usab, sa sunod adlaw, samtang nagtindog si Juan uban sa
iyang duha ka disipulo, **36** nakita nila si Jesus nga naglakaw,
ug si Juan niingon, “Tan-awa, ang Nating Karnero sa Dios!”
37 Ug ang iyang duha ka mga disipulo nakadungog nga
siya miingon niini, ug misunod sila kang Jesus. **38** Unya
nilingi si Jesus ug nakita niya sila nga nagsunod kaniya
ug miingon kanila, “Unsa ang inyong tuyo?” Mitubag sila,
“Rabbi, (diin gihubad nga nagpasabot nga magtutudlo), asa
ka nagpuyo?” **39** Miingon siya kanila, “Dali ug tan-awa.”
Unya niduol sila ug nakita kung diin siya nagpuyo; nagpabilin
sila uban kaniya nianang adlawa, kay mga ika-napulo nga
takna na niadtong taknaa. **40** Si Andres usa sa duha nga
nakadungog kang Juan nga nagsulti ug unya nisunod kang
Jesus, ang igsoon ni Simon Pedro. **41** Una niyang nakit-an
ang iyang kaugalingong igsoon nga si Simon ug miingon
kaniya, “Among nakit-an ang Mesiyas” (diin gihubad nga:
Cristo). **42** Gidala niya siya ngadto kang Jesus. Ug si Jesus
nitan-aw kaniya ug miingon, “Ikaw si Simon nga anak ni
Juan, pagatawgon ka nga Cefas” (diin gihubad nga Pedro).
43 Sa sunod adlaw, sa dihang si Jesus buot na nga mobiya
ug moadto na sa Galilea, iyang nakit-an si Felipe ug miingon
kaniya, “Sunod kanako.” **44** Si Felipe gikan sa Betsaida,
ang siyudad ni Andres ug Pedro. **45** Si Felipe nakakita kang
Nataniel ug miingon kaniya, “Siya nga gisulat ni Moises ug
sa mga propeta diha sa balaod, amo siyang nakit-an: Si

Jesus nga anak ni Jose, nga gikan sa Nazaret." **46** Miingon si Nataniel kaniya, "Aduna bay maayong butang nga maggikan sa Nazaret?" Si Felipe miingon kaniya, "Dali ug tan-awa." **47** Si Jesus nakakita kang Nataniel nga padulong ngadto kaniya ug naghisgot mahitungod kaniya, "Tan-awa, usa ka tinuod nga Israelita, diha kaniya walay pagpanglimbong!" **48** Si Nataniel miingon kaniya, "Giunsa nimo pag-ila kanako?" Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "Sa wala pa nagtawag si Felipe kanimo, sa dihang ikaw anaa sa ilalom sa kahoy nga igera, nakita ko ikaw." **49** Nitubag si Nataniel, "Rabbi, ikaw ang Anak sa Dios! Ikaw ang Hari sa Israel!" **50** Si Jesus nitubag ug miingon ngadto kaniya, "Tungod kay niingon ako kanimo, 'Nakita ko ikaw sa ilalom sa kahoy nga igera,' maong mituo kana? Makakita ka ug mas dagko pang mga butang kaysa niini." **51** Ug siya miingon, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo, makita ninyo ang langit nga maabli, ug ang mga anghel sa Dios nga mosaka ug mokanaog diha sa Anak sa Tawo."

2 Tulo ka adlaw ang milabay, adunay kasal sa Cana sa Galilea, ug ang inahan ni Jesus atua didto. **2** Si Jesus ug ang iyang mga disipulo gidapit sa kasal. **3** Sa dihang nahurot na ang bino, ang inahan ni Jesus miingon kaniya, "Wala na silay bino." **4** Si Jesus mitubag kaniya, "Babaye, nganong miduol ka man kanako? Wala pa miabot ang akong panahon." **5** Ang iyang inahan miingon sa mga sulugoon, "Bisan unsa ang iyang isulti kaninyo, buhata." **6** Karon adunay unom ka bato nga mga banga nga ginagamit sa mga Judio alang sa seremonyas sa paghugas, matag-usa masudlan ug duha kon tulo ka metreta. **7** Si Jesus miingon kanila, "Pun-a ug tubig ang mga banga." Ug ila kining gisudlan hangtod napuno. **8** Unya iyang giingnan ang mga sulugoon, "Pagtakos ug diyutay ug dalha kini sa pangulong tigsilbi." Busa ilang gihimo. **9** Gitilawan sa pangulong tigsilbi ang tubig nga nahimong bino, apan wala siya nahibalo diin kini gikan (apan ang mga sulugoon nga nisalod sa tubig nahibalo). Unya gitawag niya ang pamanhonon ug **10** miingon kaniya, "Ang matag tawo magdalit pag-una sa maayo nga bino ug unya ang mas barato nga bino sa dihang sila nahubog na. Apan gitagoan nimo ang maayo nga bino hangtod karon." **11** Kini ang unang timaan nga gibuhat ni Jesus sa Cana sa Galilea, ug iyang gipadayag ang iyang himaya, ug mituo ang iyang mga disipulo kaniya. **12** Human niini si Jesus, iyang inahan, iyang mga igsoon, ug iyang mga disipulo milugsong padulong sa Capernaum ug nagpuyo sila didto sa pipila ka mga adlaw. **13** Karon ang panahon sa Pagsaylo sa mga Judio haduol na, ug si Jesus mitungas padulong sa Jerusalem. **14** Nakit-an niya ang mga nagabaligya ug mga baka, karnero, ug mga salampati, ug ang mga tigbaylo ug salapi nanglingkod didto. **15** Busa mihimo siya ug usa ka latigo gamit ang mga pisi ug gipahawa niya silang tanan pagawas sa templo, lakip na ang mga karnero ug ang mga baka. Iyang gikatag ang mga sinsilyo sa mga tigbaylo ug salapi ug gibalintong ang ilang mga lamesa. **16** Sa mga tigbaligya ug salampati miingon siya, "Dalha kining mga butanga palayo gikan dinhi. Undangi sa paghimo nga baligyaanan ang balay sa akong Amahan." **17** Nakahinumdom ang iyang mga disipulo nga kini nahisulat "Ang akong pagkamainiton sa imong panimalay maoy magalamoy kanako." **18** Unya ang pamunoan sa mga Judio mitubag ug miingon kaniya, "Unsa man nga timaan ang imong ipakita kanamo, sanglit ikaw nihimo man niining mga butanga? **19** Si Jesus mitubag, "Gub-a kining templo, ug sulod sa tulo ka adlaw ako kining tukoron pag-usab." **20** Unya ang pamunoan sa mga Judio miingon, "Kini nga templo natukod sulod sa 46 ka tuig, unya imo lang kining tukoron pag-usab sulod sa tulo ka adlaw?" **21** Apan, ang iyang gihisgotan mahitungod sa templo sa iyang lawas. **22** Busa sa dihang mabanhaw siya gikan sa mga patay, makahinumdom ang iyang mga disipulo nga iya kining giingon, ug gituohan nila ang kasulatan ug ang pamahayag nga gisulti ni Jesus. **23** Karon sa dihang atua siya sa Jerusalem sa Pagsaylo, panahon sa pista, daghan ang mituo sa iyang ngalan sa dihang nakita nila ang mga timaan nga iyang gibuhat. **24** Apan wala misalig si Jesus kanila tungod kay nasayod siya kanilang tanan, **25** tungod kay wala siya nanginahanglan ug bisan kinsa aron mopamatuod kaniya mahitungod sa usa ka tawo, kay nahibalo siya kung unsa ang anaa sa iyang kinasuloran.

3 Karon adunay usa ka Pariseo nga ginganlan ug Nicodemo, usa ka pangulo sa mga Judio. **2** Kining tawhana miadto kang Jesus sa pagkagabii ug miingon kaniya, "Rabbi, nasayod kami nga ikaw usa ka magtutudlo nga naggikan sa Dios kay walay tawo nga makahimo niining mga timaan nga imong gihimo gawas kon ang Dios uban kaniya." **3** Si Jesus mitubag kaniya, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, gawas kon ang tawo dili matawo pag-usab, dili siya makakita sa gingharian sa Dios." **4** Miingon si Nicodemo kaniya, "Unsaon man sa usa ka tawo nga matawo pag-usab kung tigulang na siya? Dili siya makasulod ngadto sa tago-angkan sa iyang inahan sa ikaduhang higayon ug matawo pag-usab, makahimo ba siya?" **5** Si Jesus mitubag, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, gawas kon ang usa ka tawo dili matawo diha sa tubig ug sa Espiritu, dili siya makahimo sa pagsulod ngadto sa gingharian sa Dios. **6** Kay kadtong natawo sa unod, unod usab, ug kadtong natawo sa Espiritu, espiritu usab. **7** Ayaw katingala nga miingon ako kanimo, 'Kinahanglan nimong matawo pag-usab.' **8** Ang hangin mohuros sa bisan asa niya buot mopadulong; madunggan nimo ang tingog

niini, apan wala ikaw masayod diin kini gikan o diin kini padulong. Sama usab sa tanan nga natawo diha sa Espiritu." **9** Si Nicodemo mitubag ug miingon kaniya, "Giunsa man kining mga butanga?" **10** Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "Di ba usa ikaw ka magtutudlo sa Israel, apan wala ka makasabot niining mga butanga? **11** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako mosulti kanimo, nagsulti kami kung unsa ang among nahibaw-an, ug nagpamatuod mahitungod sa unsa ang among nakita. Apan wala ikaw midawat sa among pagpamatuod. **12** Kung nagsulti ako kanimo mahitungod sa kalibotanong mga butang, unya wala ka mituo, unsaon man nimo pagtuo kung magsulti ako kanimo mahitungod sa langitnong mga butang? **13** Walay bisan usa nga nikayab ngadto sa langit gawas kaniya nga nikanaog gikan sa langit: ang Anak sa Tawo. **14** Sama nga gipataas ni Moises ang sungkod nga bitin ngadto sa kamingawan, busa gikinahanglan usab nga mapataas ang Anak sa Tawo, **15** aron nga ang tanang motuo kaniya makaangkon ug kinabuhing walay kataposan. **(aiōnios g166)** **16** Kay gihigugma pag-ayo sa Dios ang kalibotan, nga iyang gihatag ang bugtong niyang Anak, nga bisan kinsa ang motuo kaniya dili mamatay apan makabaton ug kinabuhing walay kataposan. **(aiōnios g166)** **17** Kay wala gipadala sa Dios ang iyang Anak ngadto sa kalibotan aron sa pagsilot sa kalibotan, apan aron luwason ang kalibotan pinaagi kaniya. **18** Siya nga motuo kaniya dili silotan, apan siya nga dili motuo gisilotan na tungod kay wala man niya tuohi ang ngalan sa bugtong Anak sa Dios. **19** Mao kini ang hinungdan alang sa paghukom: Ang kahayag miabot sa kalibotan, ug ang mga tawo nahigugma sa kangitngit kaysa kahayag tungod kay daotan ang ilang mga binuhatan. **20** Kay ang tanan nga naghimo ug daotan nasilag sa kahayag ug dili moadto sa kahayag aron dili mapadayag ang ilang mga binuhatan. **21** Apan, siya nga nagbuhat sa kamatuoran moadto sa kahayag aron nga ang iyang mga binuhatan, nga natuman diha sa Dios, mahimong mapadayag." **22** Human niini, si Jesus ug ang iyang mga disipulo miadto didto sa yuta sa Judea. Didto naghatag siya ug pipila ka panahon uban kanila ug nangbawtismo. **23** Karon si Juan nangbawtismo usab sa Aenon nga duol sa Salim tungod adunay mas daghang tubig didto. Miadto ang mga tawo ngadto kaniya ug gipangbawtismohan sila, **24** kay si Juan wala pa man gitambog sa prisohan. **25** Unya adunay namugna nga panaglalis taliwala sa pipila ka mga disipulo ni Juan ug usa ka Judio mahitungod sa seremonyas sa paghugas. **26** miadto sila kang Juan ug miingon kaniya, "Rabbi, siya nga uban kanimo sa lain nga bahin sa Suba sa Jordan, mahitungod kaniya nga imong gipamatud-an, tan-awa, nangbawtismo siya, ug nagpadulong silang tanan ngadto kaniya." **27** Si Juan mitubag, "Ang usa ka tawo dili makadawat ug bisan unsa gawas kon gihatag kini kaniya gikan sa langit. **28** Kamo mismo makapamatuod nga ako miingon, "Dili ako si Cristo' apan hinuon, 'Ako gipadala ug una kaniya.' **29** Ang pangasaw-onon nasakop ngadto sa pamanhunon. Karon ang higala sa pamanhunon, nga nagtindog ug nakadungog kaniya, naglipay pag-ayo tungod sa tingog sa pamanhunon. Unya, mao kini ang naghingpit sa akong kalipay. **30** Kinahanglan siya mopataas, apan kinahanglan ako mokunhod. **31** Siya nga gikan sa langit labaw sa tanan. Siya nga iya sa kalibotan gikan sa kalibotan ug nagsulti mahitungod sa kalibotan. Siya nga gikan sa langit labaw sa tanan. **32** Nagpamatuod siya mahitungod sa unsa ang iyang nakita ug nadungog, apan walay nidawat sa iyang pagpamatuod. **33** Siya nga midawat sa iyang pagpamatuod niuyon nga ang Dios matuod. **34** Kay siya nga gipadala sa Dios nagsulti sa mga pulong sa Dios. Kay walay sukdanan ang iyang gihatag nga Espiritu. **35** Ang Amahan nahigugma sa Anak ug naghatag sa tanang mga butang ngadto sa iyang mga kamot. **36** Siya nga motuo sa Anak adunay kinabuhing walay kataposan, apan ang nisupak sa Anak dili makakita sa kinabuhi, apan ang kapungot sa Dios magpabilin diha kaniya." **(aiōnios g166)**

4 Karon sa dihang si Jesus nahibalo nga ang mga Pariseo nakadungog nga naghimo siya ug namawtismo sa mas daghan pa nga mga disipulo kaysa kang Juan **2** (bisan tuod si Jesus sa iyang kaugalingon wala nagbawtismo, apan ang iyang mga disipulo lamang) **3** mibiya siya sa Judea ug mibalik pag-usab sa Galilea. **4** Apan kinahanglan alang kaniya nga moagi sa Samaria. **5** Busa miabot siya sa usa ka lungsod sa Samaria, nga gitawag ug Sikar, duol sa luna sa yuta nga si Jacob mihatag sa iyang anak nga si Jose. **6** Ang atabay ni Jacob atua didto. Gikapoy si Jesus gikan sa iyang panaw busa milingkod siya duol sa atabay. Hapit na kini mag alas sais ang takna. **7** Ang usa ka babaye nga Samarianhon miduol sa pagkalos ug tubig, ug miingon si Jesus kaniya, "Hatagi ako ug gamayng tubig aron mainom." **8** Kay ang iyang mga disipulo miadto man sa lungsod aron mopalit ug pagkaon. **9** Unya ang babaye nga Samarianhon miingon kaniya, "Ngano man nga ikaw, nga usa ka Judio, nagahangyo man kanako, nga usa ka babaye nga Samarianhon, ug tubig nga mainom?" Kay ang mga Judio dili makigsandurot sa mga Samarianhon. **10** Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "Kung nailhan mo unta ang gasa sa Dios, ug si kinsa kini nga nagaingon kanimo, 'Hatagi ako ug mainom,' mangayo ka unta kaniya, ug siya maghatag kanimo, sa buhi nga tubig." **11** Ang babaye miingon kaniya, "Sir, wala kay usa ka timba ug ang atabay lalom. Unya hain ka man anang buhi nga tubig? **12** Dili ka man labing labaw, labaw pa ikaw, kaysa among amahan nga si Jacob, nga

mihatag kanamo ug atabay ug miinom gikan gayod niini mismo, ingon sa gihimo sa iyang mga anak ug sa iyang baka?" **13** Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "Ang tanan nga moinom niining tubiga uhawon pa pag-usab, **14** apan si bisan kinsa kadtong moinom gikan sa tubig nga akong ihatag kaniya dili na gayod uhawon pa pag-usab. Hinuon, ang tubig nga akong ihatag kaniya mahimong usa ka tuboran sa tubig diha kaniya ug motubod sa kinabuhing walay kataposan." **(aiōn g165, aiōnios g166)** **15** Ang babaye miingon kaniya, "Sir, hatagi ako niini nga tubig aron nga dili na ako uhawon ug dili na moanhi dinhi aron sa pagkalos ug tubig." **16** Miingon si Jesus kaniya, "Lakaw, tawga ang imong bana, ug balik dinhi." **17** Ang babaye mitubag ug miingon kaniya, "Wala akoy bana." Mitubag si Jesus, "Husto ka sa pag-ingon, 'Wala akoy bana,' **18** kay ikaw adunay lima ka mga bana, ug ang usa nga anaa kanimo karon dili mao ang imong bana. Kung unsa ang imong giingon tinuod." **19** Ang babaye miingon kaniya, "Sir, nakita ko nga ikaw usa ka propeta. **20** Ang among mga amahan nagsimba niining bukira, apan nagsulti ka nga ang Jerusalem mao ang dapit diin ang mga tawo magasimba." **21** Si Jesus miingon kaniya, "Tuohi ako, babaye, nga ang takna moabot na sa dihang kamo magasimba sa Amahan dili niining bukira ni sa Jerusalem. **22** Nagasimba kamo sa wala ninyo mailhi. Nagasimba kami sa kung unsa ang among nahibaloan, kay ang kaluwasan gikan sa mga Judio. **23** Apan, ang takna taliabot na, ug mao na kini karon dinhi, sa dihang ang tinuod nga mga magsisimba magasimba sa Amahan diha sa espiritu ug sa kamatuoran, kay ang Amahan nagapangita sa mga tawo nga mahimo niyang mga magsisimba. **24** Ang Dios Espiritu, ug ang mga tawo nga mosimba kaniya kinahanglan nga magasimba sa espiritu ug sa kamatuoran." **25** Ang babaye miingon kaniya, "Nasayod ako nga ang Mesiyas moabotay na (nga mao ang gitawag nga Cristo). Sa dihang moabot siya, isaysay niya ang tanang butang kanamo." **26** Si Jesus miingon kaniya, "Ako mao siya, ang usa nga nakigsulti kanimo." **27** Nianang higayona ang iyang mga disipulo nakabalik na. Karon nangatingala sila ngano nga nakig-istorya siya uban sa usa ka babaye, apan walay bisan usa nga miingon, "Unsa ang imong gusto?" o "Ngano nga nakig-istorya ka man uban kaniya?" **28** Busa gibiyaan sa babaye ang iyang banga, mibalik sa lungsod, ug miingon sa mga tawo, **29** "Ngari kamo, tan-awa ang usa ka tawo nga nagsulti kanako sa tanang butang nga akong gibuhat. Dili mahimong kini mao ang Cristo, mahimo ba kini?" **30** Mibiya sila sa lungsod ug miadto kaniya. **31** Sa maong higayon, ang mga disipulo nag-awhag kaniya, sa pag-ingon, "Rabbi, kaon na." **32** Apan siya miingon kanila, "Aduna akoy pagkaon nga wala ninyo mahibaloi." **33** Busa ang mga disipulo nagsultianay sa matag usa, "Walay usa nga nagdala kaniya ug bisan unsa aron kaonon, nagdala ba sila?" **34** Si Jesus miingon kanila, "Ang akong pagkaon mao ang paghimo sa kabubut-on niya nga nagpadala kanako ug aron sa paghingpit sa iyang buhat. **35** Dili ba moingon kamo, 'Aduna pay laing upat ka bulan ug unya moabot ang ting-ani'? Ako nag-ingon kaninyo, hangad ug tan-awa ang kaumahan, kay sila hinog na alang sa ting-ani! **36** Siya nga nagaani makadawat ug mga suhol ug makatigom ug bunga alang sa kinabuhing walay kataposan, aron siya nga nagapugas ug siya nga nagaani maglipay nga hiniusa. **(aiōnios g166)** **37** Kay niini nga panultihon. 'Ang usa maoy nagpugas, ug ang uban maoy mag-ani,' natinuod. **38** Gipadala ko kamo aron moani sa wala ninyo trabahoi. Ang uban nagtrabaho, ug kamo miapil ngadto sa ilang hinagoan." **39** Daghan nga mga Samarianhon niana nga siyudad ang mituo kaniya tungod sa gibalita sa babaye nga nagpamatuod, "Siya nagsulti kanako sa tanang butang nga akong nabuhat." **40** Busa sa dihang ang mga Samarianhon miadto kaniya, naghangyo sila kaniya nga magpabilin uban kanila, ug mipabilin siya didto sa duha ka adlaw. **41** Ug daghan pa gayod ang mituo tungod sa iyang pulong. **42** Miingon sila sa babaye, "Wala na kami nagatuo tungod sa kung unsa ang imong giingon, kay kami mismo nakadungog, ug kami nakahibalo nga kini siya mao gayod ang manluluwas sa kalibotan." **43** Pagkahuman niadtong duha ka mga adlaw, mibiya siya didto paingon sa Galilea. **44** Kay si Jesus mismo nagpahayag nga ang usa ka propeta walay kadungganan sa iyang kaugalingon nga nasod. **45** Sa dihang miabot siya ngadto sa Galilea, ang mga taga Galilea nag-abiabi kaniya. Nakita nila ang tanang mga butang nga iyang nahimo sa pista sa Jerusalem, kay sila miadto man usab ngadto sa pista. **46** Karon nahiabot na usab siya sa Cana sa Galilea, diin gihimo niya nga bino ang tubig. Adunay usa ka harianon nga pamunuan kansang anak atua sa Capernaum nga nagsakit. **47** Sa dihang nakadungog siya nga si Jesus niabot gikan sa Judea padulong sa Galilea, miadto siya kang Jesus ug naghangyo kaniya nga mokanaog ug ayohon ang iyang anak, nga hapit na mamatay. **48** Unya si Jesus miingon kaniya. "Kondili ka makakita sa mga timaan ug mga katingalahan, dili ka gayod motuo." **49** Ang opisyal miingon kaniya, "Sir, kanaog sa dili pa mamatay ang akong anak." **50** Si Jesus miingon kaniya, "Lakaw. Ang imong anak mabuhi." Ang tawo mituo sa pulong nga gisulti ni Jesus kaniya, ug siya mipauli. **51** Samtang mikanaog siya, ang iyang mga sulugoon misugat kaniya, nag-ingon nga ang iyang anak nabuhi. **52** Busa nangutana siya kanila sa takna sa dihang nagsugod siyag kaayo. Sila mitubag kaniya, "Gahapon sa alas syete ang takna ang hilanat mibiya kaniya." **53** Unya ang amahan nakaamgo nga

mao kadto ang takna nga si Jesus miingon kaniya, “Ang imong anak mabuhi.” Busa siya mismo ug ang iyang tibuok panimalay mituo. **54** Mao kini ang ikaduha nga timaan nga gihimo ni Jesus sa dihang migawas siya sa Judea padulong sa Galilea.

5 Human niini adunay usa ka kapistahan sa mga Judio, ug si Jesus mitungas sa Jerusalem. **2** Karon sa Jerusalem diha sa ganghaan sa mga karnero, adunay usa ka kaligoanan, nga gitawag sa Hebreo ug Betesda, ug aduna kini lima ka pasilonganan. **3** Ang dakong gidaghanon sa mga tawo nga masakiton, buta, bakol, ug paralitiko **4** nanaghigda didto. **5** Adunay usa ka tawo didto nga nagsakit sulod na sa 38 ka tuig. **6** Sa dihang nakita siya ni Jesus nga naghigda didto, ug human niya nahibaloan nga naghigda siya didto sa dugay na kaayo nga panahon, nangutana siya kaniya, “Buot mo ba nga mamaayo?” **7** Mitubag ang masakiton nga tawo, “Sir, wala akoy bisan usa nga mosakwat kanako sa ligoanan sa dihang ang tubig makutaw na. Sa akong pag-adto, adunay uban pa nga nanaog na una kanako.” **8** Miingon si Jesus kaniya, “Bangon, kuhaa ang imong banig, ug lakaw.” **9** Dihadiha dayon ang tawo naulian ug gikuha niya ang iyang higdaanan, ug nilakaw. Karon kanang adlawa mao ang Adlaw nga Igpapahulay. **10** Busa miingon ang mga Judio ngadto kaniya kadtong naayo, “Mao kini ang Adlaw nga Igpapahulay ug wala ka gitugotan sa pagdala sa imong banig.” **11** Siya mitubag, “Siya nga nag-ayo kanako miingon kanako, 'Kuhaa ang imong banig ug lakaw.'' **12** Nangutana sila kaniya, “Kinsa man ang tawo nga nag-ingon kanimo, 'Kuhaa kana ug lakaw'?” **13** Apan, ang usa nga naayo wala nakaila kung kinsa siya tungod kay wala nabantayan ang paghawa ni Jesus, kay adunay usa ka pundok sa katawhan niana nga dapit. **14** Human niini, nakaplagan siya ni Jesus sa sulod sa templo ug miingon kaniya, “Tan-awa, naayo kana! Ayaw na gayod pagpakasala, aron wala nay hilabihan pang mahitabo kanimo.” **15** Milakaw ang tawo ug nagsugilon ngadto sa mga Judio nga si Jesus maoy nag-ayo kaniya. **16** Karon tungod niining mga butanga gilutos sa mga Judio si Jesus, tungod kay gibuhat niya kining mga butanga sa Adlaw nga Igpapahulay. **17** Mitubag si Jesus ngadto kanila, “Ang akong Amahan nagabuhat bisan karon, ug ako usab, nagabuhat.” **18** Tungod niini, nangita ug paagi ang mga Judio aron patyon gayod siya, tungod kay wala lamang niya supaka ang Adlaw nga Igpapahulay, apan gitawag usab niya ang Dios nga iyang kaugalingong Amahan, ug gihimo ang iyang kaugalingon nga pareha sa Dios. **19** Mitubag si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, walay mabuhat ang Anak sa iyang kaugalingon, gawas lamang kung unsa ang iyang nakita nga gibuhat sa Amahan, kay bisan unsa ang gibuhat sa Amahan, gibuhat usab kining mga butanga sa Anak. **20** Kay nahigugma ang Amahan sa iyang Anak ug gipakita niya ang tanang butang nga siya mismo ang nagbuhat ug gipakita niya kaniya ang dagkong mga butang labaw pa niini aron nga kamo mahibulong. **21** Kay ingon nga gibanhaw sa Amahan ang mga patay ug naghatag kanila sa kinabuhi, bisan ang Anak naghatag usab ug kinabuhi ngadto sa kang bisan kinsa nga buot niya. **22** Kay wala naghukom ang Amahan kang bisan kinsa, apan gihatag niya ang tanang paghukom ngadto sa Anak **23** aron nga mopasidungog ang matag-usa sa Anak ingon nga gipasidunggan nila ang Amahan. Ang usa nga wala nagpasidungog sa Anak wala nagpasidungog sa Amahan nga nagpadala kaniya. **24** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, siya nga nakadungog sa akong pulong ug nagtuo kaniya nga nagpadala kanako adunay kinabuhing walay kataposan ug dili na pagahukman, apan siya nakalatas na gikan sa kamatayon ngadto sa kinabuhi. **(aiōnios g166)** **25** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo nga ang takna moabot na, ug karon, sa dihang ang mga patay makadungog sa tingog sa Anak sa Dios, ug kadtong makadungog mabuhi. **26** Kay ingon nga ang Amahan adunay kinabuhi sa iyang kaugalingon, busa naghatag usab siya ngadto sa Anak aron nga aduna siya'y kinabuhi sa iyang kaugalingon, **27** ug naghatag ang Amahan sa katungod sa pagdala ug hukom tungod kay siya ang Anak sa Tawo. **28** Ayaw kahibulong niini, kay adunay takna nga moabot nga diin ang matag-usa nga atua sa lubnganan makadungog sa iyang tingog **29** ug mogawas: kadtong nagbuhat ug maayo ngadto sa pagkabanhaw sa kinabuhi, ug kadtong nagbuhat ug daotan ngadto sa pagkabanhaw sa paghukom. **30** Wala akoy mabuhat gikan sa akong kaugalingon. Kung unsa ang akong nadungog, mao kana akong paghukom, ug ang akong paghukom matarong tungod kay wala ako nangita sa akong kaugalingon nga kabubut-on apan ang kabubut-on niya nga nagpadala kanako. **31** Kung magpamatuod ako mahitungod sa akong kaugalingon, ang akong pagpamatuod mahimong dili tinuod. **32** Adunay usa pa nga nagpamatuod mahitungod kanako, ug nasayod ako nga tinuod ang pagpamatuod nga iyang gihatag mahitungod kanako. **33** Nagpadala kamo kang Juan, ug nagpamatuod siya sa kamatuoran. **34** Apan ang pagpamatuod nga akong nadawat dili gikan sa tawo. Miingon ako niining mga butanga aron nga kamo maluwas. **35** Si Juan mao ang usa ka suga nga nagasiga ug nagadan-ag, ug kamo andam sa pagmaya sa iyang kahayag sa mubo lang nga panahon. **36** Apan ang pagpamatuod nga ania kanako mas dako pa kaysa kang Juan, kay ang mga buhat nga gihatag sa Amahan kanako nga pagahumanon, ang mga buluhaton nga akong ginabuhat, nagpamatuod mahitungod kanako nga ang Amahan nagpadala kanako. **37** Ang Amahan nga nagpadala

kanako sa iyang kaugalingon nagpamatuod mahitungod kanako. Ni wala pa kamo sukad nga nakadungog sa iyang tingog ni nakakita sa iyang pamarog. **38** Wala nagpabilin ang pulong niya diha kaninyo, kay wala man kamo mituo sa usa nga iyang gipadala. **39** Nagsusi kamo sa mga kasulatan tungod kay naghunahuna kamo nga diha kanila aduna kamoy kinabuhing walay kataposan, ug kining sama nga mga kasulatan nagpamatuod mahitungod kanako, **(aiōnios g166)** **40** ug dili kamo andam nga moanhi dinhi kanako aron nga makabaton kamo ug kinabuhi. **41** Dili ako modawat ug pagdayeg gikan sa mga tawo, **42** apan nasayod ako nga wala kamoy gugma sa Dios diha sa inyong mga kaugalingon. **43** Mianhi ako sa ngalan sa akong Amahan, ug wala ninyo ako dawata. Kung adunay lahi nga moanhi sa iyang kaugalingon nga ngalan, pagadawaton ninyo siya. **44** Unsaon man ninyo pagtuo, nga kamo nagdawat ug mga pagdayeg gikan sa usag-usa apan wala nangita sa pagdayeg nga gikan sa Dios? **45** Ayaw paghunahuna nga nagsumbong ako sa akong kaugalingon diha kaninyo sa atubangan sa akong Amahan. Ang usa nga nagsumbong kaninyo mao si Moises, nga gihatagan ninyo sa inyong paglaom. **46** Kung nagtuo kamo kang Moises, nagtuo kamo kanako tungod kay nagsulat siya mahitungod kanako. **47** Kung wala kamo nagtuo sa iyang mga sinulat, unsaon man ninyo pagtuo sa akong mga pulong?"

6 Human niining mga butanga, miadto si Jesus sa pikas bahin sa Dagat sa Galilea, gitawag usab nga Dagat sa Tiberias. **2** Ang dako nga panon nagsunod kaniya tungod kay nakita nila ang mga timaan nga iyang gihimo ngadto sa mga nagsakit. **3** Mitungas si Jesus sa bukid ug nilingkod siya didto kauban ang iyang mga disipulo. **4** (Karon ang Pagsaylo, ang kapistahan sa mga Judio, haduol na.) **5** Sa dihang mihangad si Jesus ug nakita ang dakong panon nga nagpadulong kaniya, miingon siya kang Felipe, "Asa man kita mopalit ug tinapay aron makakaon sila?" **6** (Apan gisulti kini ni Jesus aron sulayan si Felipe, kay siya mismo nakahibalo kung unsa ang iyang buhaton.) **7** Mitubag si Felipe kaniya, "Ang 200 nga denario nga kantidad sa tinapay dili paigo alang sa matag-usa bisan gamay." **8** Ang usa sa mga disipulo, si Andres, ang igsoon ni Simon Pedro, miingon kang Jesus, **9** "Adunay batang lalaki dinhi nga anaay lima ka tinapay nga sebada ug duha ka isda, apan unsa lamang kini taliwala sa kadaghanan?" **10** Miingon si Jesus, "Palingkora ang mga tawo." (Karon adunay daghan nga sagbot didtong dapita.) Busa nanglingkod ang katawhan, mga 5, 000 ang gidaghanon. **11** Unya gikuha ni Jesus ang mga tinapay ug ang mga isda ug human nagpasalamat, iya kining gihatag ngadto sa nanglingkod, kutob sa ilang gusto. **12** Sa dihang nabusog na ang mga tawo, miingon siya sa iyang mga disipulo, "Tapoka ang mga tinipik nga nahibilin, aron nga walay masayang." **13** Busa gitapok nila kini ug napuno ang napulo ug duha ka bukag uban sa mga tinipik gikan sa lima ka tinapay nga sebada; ang mga tinipik nga salin gikan adtong nangaon. **14** Unya, sa dihang ang mga tawo nakakita niini nga timaan nga iyang gibuhat, miingon sila, "Mao gayod kini ang propeta nga moabot sa kalibotan." **15** Sa dihang naamgohan ni Jesus nga moduol na sila ug mogunit kaniya pinaagi sa pinugos nga paagi aron himoon siyang hari, mihawa na usab siya ug mitungas sa bukid nga nag-inusara. **16** Sa dihang gabii na, ang iyang mga disipulo nilugsong ngadto sa dagat. **17** Nisakay sila sa bangka, ug miadto sa dagat sa Capernaum. Niining higayona ngitngit na, ug si Jesus wala pa miadto kanila. **18** Ug ang kusog nga hangin mihaguros, ug mikusog na ang balod sa dagat. **19** Sa dihang nakabugsay na sila ug mga 25 o 30 ka stadia, nakita nila si Jesus nga naglakaw sa dagat ug nagapaduol sa bangka, ug nangahadlok sila. **20** Apan miingon siya kanila, "Ako kini! Ayaw kahadlok." **21** Unya andam sila sa pagdawat kaniya ngadto sa bangka, ug dihadiha ang bangka nakaabot na sa yuta nga diin mao ang ilang adtoan. **22** Pagkasunod adlaw, ang panon nga nagtindog sa pikas bahin sa dagat nakakita nga walay laing bangka didto gawas sa usa, ug si Jesus wala misakay niini uban sa iyang mga disipulo apan ang iyang mga disipulo milakaw nga sila lamang. **23** Bisan paman niini, adunay pipila ka mga bangka nga miabot gikan sa Tiberias duol sa dapit diin sila nangaon sa tinapay human makahatag ug pasalamat ang Ginoo. **24** Sa dihang nahibaloan sa panon nga wala si Jesus ni ang iyang mga disipulo didto, sila mismo nanakay sa mga bangka ug miadto sa Capernaum sa pagpangita kang Jesus. **25** Human nila siya nakaplagan sa pikas bahin sa dagat, miingon sila kaniya, "Rabbi, kanus-a lang ka nakaabot dinhi?" **26** Si Jesus mitubag kanila, nga nag-ingon, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, nangita kamo kanako, dili tungod kay nakakita kamo ug mga timaan, apan tungod kay nakakaon kamo ug pipila sa mga tinapay ug nangabusog. **27** Ayaw pagbuhat alang sa pagkaon nga mahanaw, apan pagbuhat alang sa pagkaon nga molahutay ngadto sa kinabuhing walay kataposan diin ihatag kaninyo sa Anak sa Tawo, kay ang Dios nga Amahan nagbutang sa iyang selyo ngadto kaniya." **(aiōnios g166)** **28** Unya miingon sila kaniya, "Unsa man ang kinahanglan namong buhaton, aron nga among mahimo ang mga buhat sa Dios?" **29** Mitubag si Jesus ug miingon kanila, "Mao kini ang buhat sa Dios: aron nga kamo motuo sa usa nga iyang gipadala." **30** Busa miingon sila kaniya, "Unya unsa man nga timaan ang imong buhaton, aron nga kami makakita ug motuo kanimo? Unsa man ang imong buhaton? **31** Ang among mga amahan mikaon ug manna didto sa kamingawan, sama sa nahisulat,

'Gihatagan niya sila ug tinapay gikan sa langit aron kan-on.'" **32** Unya mitubag si Jesus kanila, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, dili si Moises ang naghatag kaninyo ug tinapay gikan sa langit, apan ang akong Amahan mao ang naghatag kaninyo sa tinuod nga tinapay gikan sa langit. **33** Kay ang tinapay sa Dios mao ang mikanaog gikan sa langit ug naghatag ug kinabuhi ngadto sa kalibotan." **34** Busa miingon sila kaniya, "Sir, hatagi kami kanunay niining maong tinapay." **35** Miingon si Jesus kanila, "Ako ang tinapay sa kinabuhi; siya nga moduol kanako dili na gayod gutomon, ug siya nga motuo kanako dili na gayod uhawon. **36** Apan sa pagkatinuod gisultihan ko kamo nga nakakita na kamo kanako, ug wala kamo mituo. **37** Ang tanan nga ihatag sa Amahan kanako moduol kanako, ug siya nga moduol kanako dili gayod nako isalikway. **38** Kay mikanaog ako gikan sa langit, dili sa pagbuhat sa akong kaugalingon nga kabubut-on, apan sa iyang kabubut-on nga nagpadala kanako. **39** Ug mao kini ang iyang kabubut-on nga nagpadala kanako, nga wala akoy usa nga mawala sa tanan niadtong iyang gihatag kanako, apan banhawon sila sa ulahi nga adlaw. **40** Kay mao kini ang kabubut-on sa akong Amahan, nga ang matag-usa nga makakita sa Anak ug motuo kaniya makabaton ug kinabuhing walay kataposan ug ako siyang banhawon sa ulahi nga adlaw. **(aiōnios g166)** **41** Unya nagbagulbol ang mga Judio mahitungod kaniya tungod kay miingon siya, "Ako ang tinapay nga mikanaog gikan sa langit." **42** Miingon sila, "Dili ba kini nga Jesus ang anak ni Jose, nga ang amahan ug inahan nga nailhan nato? Unya giunsa niya pag-ingon karon nga, 'Mikanaog ako gikan sa langit'?" **43** Mitubag si Jesus ug miingon kanila, "Hunonga ang pagbagulbol sa inyong mga kaugalingon. **44** Walay bisan usa nga makaduol kanako gawas kung ipaduol siya sa Amahan nga nagpadala kanako, ug ako siyang banhawon sa ulahi nga adlaw. **45** Nahisulat kini diha sa mga propeta, "Ang tanan tudloan sa Dios." Ang tanan nga nakadungog ug nakakat-on gikan sa Amahan moduol kanako. **46** Dili nga aduna nay nakakita sa Amahan, gawas kaniya nga gikan sa Dios—siya nakakita sa Amahan. **47** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, siya nga motuo adunay kinabuhing walay kataposan. **(aiōnios g166)** **48** Ako ang tinapay sa kinabuhi. **49** Ang inyong mga amahan nikaon sa manna didto sa kamingawan, ug sila namatay. **50** Kini mao ang tinapay nga mikanaog gikan sa langit, aron nga ang usa ka tawo makakaon sa pipila niini ug dili mamatay. **51** Ako ang buhing tinapay nga mikanaog gikan sa langit. Kung si bisan kinsa nga mokaon sa pipila niini nga tinapay, mabuhi siya sa kahangtoran. Ang tinapay nga akong ihatag mao ang akong unod alang sa kinabuhi sa kalibotan." **(aiōn g165)** **52** Ang mga Judio nangasuko ug nagsugod na ug lalis, nga nag-ingon, "Unsaon daw paghatag niining tawhana sa iyang unod nganhi kanato aron kan-on?" **53** Unya miingon si Jesus kanila, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, gawas kung mokaon kamo sa unod sa Anak sa Tawo ug moinom sa iyang dugo, makabaton kamo ug kinabuhi sa inyong mga kaugalingon. **54** Si bisan kinsa nga mokaon sa akong unod ug moinom sa akong dugo makabaton ug kinabuhing walay kataposan, ug banhawon nako siya sa ulahi nga adlaw. **(aiōnios g166)** **55** Kay ang akong unod mao ang tinuod nga pagkaon, ug ang akong dugo mao ang tinuod nga ilimnon. **56** Siya nga mokaon sa akong unod ug moinom sa akong dugo magpabilin kanako, ug ako diha kaniya. **57** Sama nga ang buhi nga Amahan nagpadala kanako, ug ingon nga ako nabuhi tungod sa Amahan, busa siya nga mokaon kanako, siya usab mabuhi tungod kanako. **58** Mao kini ang tinapay nga mikanaog gikan sa langit, dili sama sa gikaon sa mga amahan ug namatay. Siya nga mokaon niini nga tinapay mabuhi sa kahangtoran." **(aiōn g165)** **59** Apan si Jesus miingon niining mga butanga didto sa sinagoga samtang nagtudlo siya didto sa Capernaum. **60** Unya daghan sa iyang mga disipulo nga nakadungog niini miingon, "Kini usa ka lisod nga pagtulon-an; kinsa man ang makadawat niini?" **61** Si Jesus, tungod kay nakahibalo siya sa iyang kaugalingon nga ang iyang mga disipulo nagbagulbol niini, miingon kanila, "Nalain ba kamo niini? **62** Unya unsa kaha kung makita ninyo ang Anak sa Tawo nga mokayab padulong kung asa siya kaniadto? **63** Ang Espiritu mao ang naghatag ug kinabuhi; ang unod dili makapulos. Ang mga pulong nga akong gisulti kaninyo espiritu, ug sila kinabuhi. **64** Apan adunay pipila kaninyo nga wala mituo." Kay nakahibalo si Jesus gikan pa sa sinugdan kung kinsa ang dili motuo ug kinsa ang magbudhi kaniya. **65** Miingon siya, "Kini tungod niini nga ako nagsulti kaninyo nga walay makaduol kanako gawas kung gitugot kini kaniya pinaagi sa Amahan." **66** Tungod niini, daghan sa iyang mga disipulo ang namiya ug wala na mikuyog uban niya. **67** Unya miingon si Jesus sa napulo ug duha, "Dili ninyo buot nga mopahawa usab, buot ba ninyo?" **68** Si Simon Pedro mitubag kaniya, "Ginoo, kang kinsa man kami moadto? Anaa kanimo ang mga pulong sa kinabuhing walay kataposan, **(aiōnios g166)** **69** ug nagtuo kami ug nahibalo nga ikaw ang Usa ka Balaan sa Dios." **70** Miingon si Jesus kanila, "Dili ba gipili ko kamo, ang napulo ug duha, ug ang usa kaninyo yawa?" **71** Karon nagsulti siya mahitungod kang Judas nga anak ni Simon Iscariote, kay siya man gayod, ang usa sa napulo ug duha, nga magbudhi kang Jesus.

7 Ug human niining mga butanga si Jesus mipanaw sa Galilea, kay dili siya buot nga moadto sa Judea tungod kay ang mga Judio nangita aron mopatay kaniya. **2** Karon ang Judio nga pista sa mga Payag-payag, haduol na. **3** Busa ang iyang mga igsoon miingon kaniya, "Biyai kining

dapita ug adto sa Judea, aron nga ang imong mga disipulo
makakita usab sa mga buhat nga imong gihimo. 4 Walay
usa nga mobuhat sa usa ka butang diha sa tago kung
sa iyang kaugalingon buot niyang mahibaw-an sa dayag.
Kung imong buhaton kining mga butanga, ipakita ang imong
kaugalingon sa kalibotan." 5 Kay bisan ang iyang mga igsoon
wala motuo kaniya. 6 Busa miingon si Jesus kanila, "Ang
akong panahon wala pa moabot, apan ang inyong panahon
kanunay andam. 7 Ang kalibotan dili magdumot kaninyo,
apan kini nagadumot kanako tungod kay ako nagpamatuod
bahin niini nga ang ilang mga binuhatan daotan. 8 Pangadto
kamo sa kapistahan; dili ako moadto niini nga kapistahan
tungod kay ang akong panahon wala pa matuman." 9 Human
siya miingon niining mga butanga kanila, siya nagpabilin sa
Galilea. 10 Apan sa dihang ang iyang mga igsoon nakalakaw
na ngadto sa kapistahan, unya mitungas usab siya, nga
dili dayag apan sa tago lamang. 11 Ang mga Judio nangita
kaniya didto sa kapistahan ug miingon, "Asa naman siya?"
12 Adunay daghang paghisgot taliwala sa panon mahitungod
kaniya. Ang uban miingon, "Siya usa ka maayo nga tawo."
Ang uban miingon, "Dili, siya ang nangulo sa pagpahisalaag
sa panon." 13 Apan walay usa nga misulti sa dayag bahin
kaniya tungod kay nahadlok sa mga Judio. 14 Sa dihang ang
kapistahan hapit na mahuman, si Jesus mitungas sa templo
ug misugod sa pagtudlo. 15 Unya ang mga Judio nahibulong,
ug miingon, "Unsa ba kining tawhana nga daghan man
kaayo ang nahikat-onan? Nga wala man siya makaiskwela."
16 Si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Ang akong pagtulon-
an dili kini kanako, apan kaniya nga nagpadala kanako.
17 Kung ang matag usa motinguha sa pagbuhat sa iyang
kabubut-on, masayod siya bahin niini nga pagtulon-an, kung
kini ba naggikan sa Dios, o kung ako nagsulti gikan sa
akong kaugalingon. 18 Si bisan kinsa nga mosulti gikan
sa iyang kaugalingon nagapangita sa iyang kaugalingong
himaya, apan si bisan kinsa nga nagapangita sa himaya
niya nga nagpadala kaniya, kanang tawhana tinuod, ug
walay dili matarong diha kaniya. 19 Dili ba si Moises man
ang naghatag ug balaod kaninyo? Apan bisan usa kaninyo
walay nagtuman sa balaod. Nganong nagapangita man
kamo sa pagpatay kanako?" 20 Ang panon mitubag, "Ikaw
adunay demonyo. Kinsa man ang nangita kanimo aron
ikaw patyon?" 21 Si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Ako
naghimo sa usa ka buhat, ug kamong tanan nahibulong
tungod niini. 22 Si Moises mihatag ug pagpatuli kaninyo (kini
dili gikan kang Moises, apan gikan sa mga katigulangan),
ug sa Igpapahulay kamo magtuli ug usa ka tawo. 23
Kung ang usa ka tawo modawat sa pagpatuli panahon sa
Igpapahulay aron nga ang balaod ni Moises dili maguba,
nganong nangasuko man kamo kanako tungod ba kay
gihimo nako ang usa ka tawo nga hingpit ug himsog panahon
sa Igpapahulay? 24 Ayaw paghukom sumala sa panagway,
apan paghukom nga makatarunganon." 25 Pipila kanila gikan
sa Jerusalem nga miingon, "Dili ba kini ang usa nga ilang
gipangita aron patyon? 26 Ug tan-awa, siya nagasulti nga
dayag, ug sila walay ikasulti kaniya. Dili mahimo nga ang
mga magmamando masayod sa tinuod nga mao kini ang
Cristo, dili ba? 27 Apan nasayod kita kung asa gikan kining
usa. Apan sa dihang ang Cristo moabot, walay usa nga
masayod kung asa siya gikan." 28 Unya si Jesus misinggit
didto sa templo, nga nagtudlo ug nagsulti, "Kamo nakaila
kanako ug nasayod kung asa ako gikan. Wala ako mianhi
sa akong kaugalingon, apan siya nga mipadala kanako
tinuod, ug wala kamo masayod kaniya. 29 Nasayod ako
kaniya tungod kay gikan ako kaniya ug siya ang mipadala
kanako." 30 Misulay sila sa pagdakop kaniya, apan walay
usa nga mitugyan kaniya, tungod kay ang iyang takna wala
pa moabot. 31 Apan daghan sa panon nga mituo kaniya, ug
sila nagaingon, "Sa dihang moabot ang Cristo, maghimo ba
siya ug daghan pang mga timaan kaysa nabuhat niining
usa?" 32 Ang mga Pariseo nakadungog sa panon nga
naghinunghungay niining mga butanga mahitungod kang
Jesus, ug ang pangulo sa mga pari ug ang mga Pariseo
mipadala sa mga kadagkoan aron sa pagdakop kaniya. 33
Unya miingon si Jesus, "Ako magpabilin uban kaninyo sa
hamubo lang nga panahon, ug unya moadto ako kaniya nga
mipadala kanako. 34 Magapangita kamo kanako apan dili
ninyo ako makaplagan; kung asa ako moadto, dili kamo
makahimo sa pag-adto." 35 Busa ang mga Judio miingon
sa ilang kaugalingon, "Asa man kining tawhana moadto
nga dili man nato siya mahikaplagan? Moadto ba siya aron
sa pagsabwag taliwala sa mga Griyego ug tudlo-an ang
mga Griyego? 36 Unsa kining pulong nga iyang giingon,
"Mangita kamo kanako apan dili ninyo ako makaplagan; diin
ako moadto, dili kamo makaadto?" 37 Sa kataposan, ang
dakong adlaw sa kapistahan, si Jesus mitindog ug misinggit,
nga nag-ingon, "Kung si bisan kinsa nga giuhaw, tugoti
siya nga moduol kanako ug mag-inom. 38 Siya nga mituo
kanako, sama sa gisulti sa kasulatan, ang mga sapa sa buhi
nga tubig modagayday gikan sa iyang tiyan." 39 Apan siya
miingon niini bahin sa Espiritu, nga alang niadtong motuo
kaniya makadawat; ang Espiritu wala pa gihatag tungod
kay si Jesus wala pa man himayaa. 40 Pipila sa panon, sa
dihang nadunggan nila kini nga mga pulong, nga miingon,
"Tinuod gayod nga mao kini ang propeta." 41 Ang uban
nagaingon, "Mao kini ang Cristo." Apan ang uban nagaingon,
"Ang Cristo ba gikan sa Galilea? 42 Ang kasulatan ba wala
miingon nga ang Cristo maggikan sa kaliwatan ni David ug
gikan sa Betlehem, ang baryo diin si David nagpuyo?" 43

Busa adunay pagkabahin sa mga panon tungod kaniya. **44** Pipila kanila buot nga modakop kaniya, apan walay usa nga migunit kaniya. **45** Unya ang mga pamunoan mibalik ngadto sa pangulo sa mga pari ug sa mga Pariseo, nga miingon ngadto kanila, “Nganong wala man ninyo siya dad-a?” **46** Ang mga pamunoan mitubag, “Walay bisan usa nga nakasulti nga sama niini.” **47** Busa ang mga Pariseo mitubag kanila, “Nalingla ba usab gihapon kamo? **48** Aduna bay mga magmamando nga mituo kaniya, o sa mga Pariseo? **49** Apan kini nga panon wala masayod sa balaod, sila tinunglo.” **50** Si Nicodemo (usa sa mga Pariseo, nga miadto kang Jesus sa dili palang dugay), miingon ngadto kanila, **51** “Ang ato bang balaod maghukom sa usa ka tawo sa walay pagpaminaw gikan kaniya ug pagsuta kung unsa ang iyang gipangbuhat?” **52** Sila mitubag ug miingon kaniya, “Ikaw ba usab gikan sa Galilea? Susiha ug tan-awa nga walay propeta nga naggikan sa Galilea.” **53** Unya ang tanan miuli sa tagsa-tagsa nila ka panimalay.

8 Si Jesus miadto sa bukid sa mga Olibo. **2** Pagkasayo sa buntag mibalik siya pag-usab didto sa templo, ug ang tanang katawhan nangabot; milingkod siya ug nanudlo kanila. **3** Ang mga escriba ug ang mga Pariseo nagdala ug usa ka babaye nga nasakpan nga nagbuhat sa pagpanapaw. Gibutang nila siya sa taliwala. **4** Unya sila miingon kaniya, “Magtutudlo, kining bayhana nasakpan nga nagabuhat sa pagpanapaw. **5** Karon sa balaod, si Moises nagmando kanato sa pagbato sa maong tawo; unsa man ang imong ikasulti bahin kaniya?” **6** Gisulti nila kini sa tuyo nga mabitik siya aron aduna silay ikapasangil bahin kaniya, apan si Jesus miluhod ug unya nagsulat sa yuta pinaagi sa iyang tudlo. **7** Sa dihang nagpadayon sila sa pagpangutana kaniya, mitindog siya ug miingon kanila, “Siya nga walay sala diha kaninyo, paunaha siya sa paglabay ug bato kaniya." **8** Miukbo na usab siya, ug misulat gamit ang iyang tudlo. **9** Pagkadungog nila niini, tinagsa sila nga mibiya, una ang pinakamagulangan. Sa kataposan si Jesus na lamang ang nabilin, uban ang babaye nga anaa sa taliwala. **10** Mitindog si Jesus ug miingon kaniya, “Babaye, asa naman ang namasangil kanimo?” Wala bay usa nga naghukom kanimo?” **11** Siya miingon, “Wala Ginoo.” Miingon si Jesus, “Bisan ako dili magahukom kanimo. Lakaw ug ayaw na pagpakasala.”] **12** Nagsulti si Jesus kanila pag-usab nga nag-ingon, “Ako mao ang kahayag sa kalibotan; siya nga nagasunod kanako dili maglakaw sa kangitngit apan adunay kahayag sa kinabuhi.” **13** Ang mga Pariseo miingon ngadto kaniya, “Ikaw nagsaksi mahitungod sa imong kaugalingon; ang imong pagsaksi dili tinuod. **14** Mitubag si Jesus ug miingon kanila, “Bisan kung nagsaksi ako mahitungod sa akong kaugalingon, ang akong gisaksi tinuod. Nasayod ako kung asa ako gikan ug asa ako padulong, apan kamo wala nasayod kung asa ako naggikan ug asa ako padulong. **15** naghukom kamo sumala sa unod; Wala Ako maghukom ni bisan kinsa. **16** Kung maghukom ako, ang akong paghukom tinuod tungod kay ako wala mag-inusara, apan ako uban sa akong Amahan nga nagpadala kanako. **17** Oo, ug diha sa inyong balaod nahisulat nga ang pagpamatuod sa duha ka tawo tinuod. **18** Gipadala niya ako nga magsaksi mahitungod sa akong kaugalingon, ug ang Amahan nga nagpadala kanako nagasaksi mahitungod kanako.” **19** Sila miingon kaniya, “Asa ang imong amahan?” Si Jesus mitubag, “Wala kamo makaila kanako o bisan sa akong Amahan; kung nakaila kamo kanako, kamo usab nakaila sa akong Amahan.” **20** Miingon siya niining mga pulonga sa tipiganan sumala sa iyang gitudlo didto sa templo, ug walay usa nga midakop kaniya tungod kay ang iyang takna wala pa-man miabot. **21** Busa miingon na usab siya kanila, “molakaw ako palayo; mangita kamo kanako ug mamatay sa inyong mga sala. Kung asa ako moadto, dili kamo makaadto.” **22** Ang mga Judio miingon, “Patyon ba niya ang iyang kaugalingon? Mao nga miingon siya nga; 'Kung asa ako padulong dili kamo makaadto?” **23** Si Jesus miingon kanila, “Gikan kamo sa ubos; gikan ako sa taas. Iya kamo niining kalibotan; ako dili iya niining kalibotan. **24** Busa, magaingon ako kaninyo nga kamo mamatay pinaagi sa inyong mga sala. Gawas kung motuo kamo nga AKo mao AKo, kamo mamatay sa inyong mga sala.” **25** Busa sila miingon ngadto kanila, “Kinsa ka ba?" si Jesus miingon kanila, “Kung unsa ang akong gisulti kaninyo gikan sa sinugdanan. **26** Adunay daghang mga butang nga akong ikasulti ug ikahukom mahitungod kaninyo. Bisan pa niana, siya nga nagpadala kanako mao lamang ang tinuod; ug ang mga butang nga akong nadungog gikan kaniya, kining mga butanga ang akong isulti sa kalibotan.” **27** Wala sila makasabot nga siya nagsulti ngadto kanila mahitungod sa Amahan. **28** Si Jesus miingon, “Sa dihang inyong ipataas ang Anak sa Tawo, unya inyong masayran nga kana mao Ako, ug niana ako walay mabuhat sa akong kaugalingon. Ingon nga ang Amahan nagtudlo kanako, akong isulti kining mga butanga. **29** Siya nga nagpadala kanako uban kanako, ug siya dili mobiya kanako, tungod kay ako kanunay nagabuhat kung unsa ang makapahimuot kaniya.” **30** Samtang gisulti ni Jesus kining mga butanga, daghan ang mituo kaniya. **31** Si Jesus miingon niadtong mga Judio nga mituo kaniya, “Kung magpabilin kamo sa akong mga pulong, kamo tinuod gayud nga akong mga disipulo; **32** ug masayran ninyo ang kamatuoran, ug ang kamatuoran maghimo kaninyong gawasnon.” **33** sila mitubag kaniya, “Mga kaliwat kami ni Abraham ug dili mga ulipon ni bisan kinsa; giunsa nimo pagkasulti, 'Mahimo kamong

gawasnon?" **34** Si Jesus mitubag kanila, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, mosulti ako kaninyo, ang matag-usa nga nagabuhat ug sala naulipon sa sala. **35** Ang ulipon dili magpabilin sa panimalay hangtod sa hangtod; ang anak magpabilin hangtod sa hangtod. **(aiōn g165)** **36** Busa, kung ang Anak maghimo kanimo nga gawasnon, kamo mahimo gayod nga tinuod nga gawasnon. **37** Nasayod ako nga kamo mga kaliwat ni Abraham; nangita kamo kanako kay buot ninyo akong patyon tungod kay ang akong mga pulong walay dapit diha kaninyo. **38** Nagsulti ako kung unsa ang akong nakita uban sa akong Amahan, ug nagbuhat usab kamo kung unsa ang inyong nadungog gikan sa inyong amahan." **39** Sila mitubag ug miingon kaniya, "Ang among amahan mao si Abraham." Si Jesus miingon kanila, "Kung mga anak kamo ni Abraham, magbuhat kamo sa buluhaton ni Abraham. **40** Apan, karon nangita kamo kanako aron sa pagpatay, ang usa ka tawo nga nagsulti kaninyo sa kamatuoran nga akong nadungog gikan sa Dios. Si Abraham wala nagbuhat niini. **41** Nagbuhat kamo sa buluhaton sa inyong Amahan." Sila miingon kaniya, "Wala kami natawo sa manggihilawason; aduna kami usa ka Amahan: ang Dios." **42** Miingon si Jesus kanila, "Kung ang inyong Amahan mao ang Dios, kamo mahigugma kanako, kay gikan ako sa Dios ug ania dinhi; kay wala ako moanhi sa akong kaugalingon, apan nagpadala siya kanako. **43** Nganong dili man kamo makasabot sa akong mga pulong? Tungod kay kamo wala nakadungog sa akong mga pulong. **44** Iya kamo sa inyong amahan, nga mao ang yawa, ug nangandoy kamo sa pagbuhat sa gitinguha sa inyong amahan. Mamumuno siya sukad pa sa sinugdanan ug wala nagbarog sa kamatuoran tungod kay walay kamatuoran diha kaniya. Sa dihang siya mosulti ug bakak, siya nagsulti gikan sa iyang kaugalingon nga kinaiyahan tungod kay siya bakakon ug siya ang amahan sa tanang mga bakak. **45** Apan, tungod kay nagsulti ako kaninyo sa kamatuoran, dili kamo motuo kanako. **46** Kinsa ba kaninyo ang magsilot kanako sa sala? Kung ako mosulti sa kamatuoran, ngano nga dili man kamo motuo kanako? **47** Siya nga iya sa Dios maminaw sa mga pulong sa Dios; dili kamo maminaw kaniya tungod kay kamo dili man iya sa Dios." **48** Ang mga Judio mitubag ug miingon kaniya, "Wala ba kami nagsulti sa tinuod nga ikaw usa ka Samarianhon ug adunay demonyo?" **49** Si Jesus mitubag, "Wala akoy demonyo, apan nagpasidungog ako sa akong Amahan, apan wala kamo mopasidungog kanako. **50** Wala ako mangita sa akong himaya; adunay usa nga nangita ug maghukom. **51** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, mosulti ako kaninyo, kung ang matag-usa motuman sa akong pulong, dili gayod siya makakita sa kamatayon." **(aiōn g165)** **52** Ang mga Judio miingon kaniya, "Karon nasayod kami nga ikaw adunay demonyo. Si Abraham ug ang mga propeta namatay na; apan ikaw karon miingon, "Kung ang matag-usa motuman sa akong pulong, siya dili gayod makatilaw sa kamatayon." **(aiōn g165)** **53** Dili ka labaw sa among amahan nga si Abraham, ikaw ba? Ang mga propeta nangamatay na usab. Si kinsa ang naghimo sa imong kaugalingon nga ing-ana?" **54** Mitubag si Jesus, "Kung himayaon ko ang akong kaugalingon, ang akong himaya kawang; ang akong Amahan maoy naghimaya kanako— nga inyong ginaingon nga siya mao ang inyong Dios. **55** Wala kamo makaila kaniya, apan nakaila ako kaniya, kung moingon ako nga, "wala ako makaila kaniya," mahimo ako nga sama kaninyo, nga bakakon. Bisan pa niana, ako nakaila kaniya, ug nagtuman sa iyang pulong. **56** Ang inyong amahan nga si Abraham nalipay nga makakita sa akong adlaw; nakakita siya niini ug siya nalipay." **57** Ang mga Judio miingon kaniya, "Wala pa ikaw nagpangidaron ug 50, unya ikaw nakakita na kang Abraham?" **58** Miingon si Jesus kanila, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod moingon ako kaninyo, sa wala pa si Abraham, AKO anaa na." **59** Unya mipunit sila ug mga bato aron sa pagbato kaniya, apan mitago si Jesus ug unya mibiya sa templo.

9 Karon samtang si Jesus milabay, nakita niya ang usa ka tawo nga buta gikan pa sa iyang pagkatawo. **2** Ang mga disipulo nangutana kaniya, "Rabbi, kinsa may nakasala, kining tawhana o ang iyang ginikanan, hinungdan nga siya natawo nga buta?" **3** Si Jesus mitubag, "Dili kini tungod sa sala niining tawhana, o sa iyang mga ginikanan, apan aron nga ang mga buhat sa Dios mapadayag diha kaniya. **4** Kinahanglan nga buhaton nato ang buluhaton sa nagpadala kanako samtang adlaw pa. Kay ang kagabhion moabot sa dihang wala nay makahimo sa pagbuhat ug buluhaton. **5** Samtang ania pa ako sa kalibotan, ako ang kahayag sa kalibotan." **6** Pagkahuman ni Jesus ug sulti niining mga butanga, miluwa siya sa yuta, naghimog lapok ginamit ang laway, ug gihidhidran niyag lapok ang mga mata sa buta. **7** Siya miingon kaniya, "Lakaw, panghilam-os didto sa linaw sa Siloam (diin gihubad nga: gipaadto)." Busa ang tawo milakaw palayo, ug nanghilam-os, ug mibalik nga makakita na. **8** Unya ang mga silingan sa tawo ug kadtong mga nakakita kaniya kaniadto nga nagpakilimos miingon, "Dili ba kini nga tawo ang kanunay naglingkod ug nagpakilimos?" **9** Ang pipila miingon, "Siya gayod." Ang uban miingon, "Dili, apan siya sama kaniya." Apan siya miingon, "Ako kini." **10** Sila miingon kaniya, "Unya giunsa man pagkabuka ang imong mga mata?" **11** Siya mitubag, "Ang tawo nga gitawag ug Jesus naghimog lapok ug gihidhid sa akong mga mata ug miingon kanako, 'Adto sa Siloam ug panghilam-os.' Busa miadto ako ug nanghilam-os, ug unya makakita na ako." **12** Sila miingon kaniya, "Asa naman siya?" Siya mitubag,

“Wala ako masayod.” 13 Unya gidala nila ang tawo nga
kaniadto buta ngadto sa mga Pariseo. 14 Adlaw kadto
nga Igpagpahulay sa dihang si Jesus naghimog lapok ug
nabuka ang iyang mga mata. 15 Unya gipangutana pag-
usab sa mga Pariseo kung giunsa niya pagdawat sa iyang
panan-aw. Siya miingon kanila, “Gibutangan niyag lapok
ang akong mga mata, unya nanghilam-os ako, ug ako
karon makakita na.” 16 Pipila sa mga Pariseo miingon,
“Kining tawhana dili gikan sa Dios tungod kay wala niya
ginasunod ang Igpapahulay.” Ang uban miingon, “Unsaon
sa usa ka tawo nga makasasala pagbuhat sa maong mga
timaan?” Busa adunay pagkabahin taliwala kanila. 17 Busa
ilang gipangutana ang buta nga tawo pag-usab, “Unsa may
ikasulti nimo mahitungod kaniya sukad nga iyang gibuka ang
imong mga mata?” Ang tawo nga buta miingon, “Siya usa
ka propeta.” 18 Karon ang mga Judio wala gihapon motuo
mahitungod kaniya nga siya buta ug siya karon makakita na
hangtod nga ilang gipatawag ang iyang ginikanan niadtong
tawo nga makakita na. 19 Ilang gipangutana ang ginikanan,
“Mao ba kini ang inyong anak nga giingon nga natawong
buta? Giunsa nganong nakakita naman siya karon?” 20 Busa
ang iyang ginikanan mitubag kanila, “Nasayod kami nga amo
kining anak ug siya buta sukad pa sa iyang pagkatawo. 21
Giunsa niya pagkakita karon, wala kami masayod, ug kung
kinsa ang mipabuka sa iyang mga mata, wala kami masayod.
Pangutan-a siya, siya hamtong na. Siya makatubag na alang
sa iyang kaugalingon.” 22 Gisulti kini sa iyang mga ginikanan,
tungod kay nahadlok man sila sa mga Judio. Kay ang mga
Judio nagkauyon nang daan nga kung si bisan kinsa ang
moingon nga siya ang Cristo, siya mahimo nang pagawason
sa sinagoga. 23 Tungod niini, ang iyang mga ginikanan
miingon, “Siya hamtong na, pangutan-a siya.” 24 Busa sa
ikaduha nga higayon ilang gitawag pag-usab ang tawo nga
buta ug giingnan siya, “Ihatag ang himaya sa Dios. Nasayod
kami nga kining tawhana makasasala.” 25 Unya ang maong
tawo mitubag, “Wala ako masayod kung makasasala siya.
Usa lang ka butang ang akong nasayran: Buta ako, ug karon
makakita na.” 26 Unya sila miingon kaniya, “Unsa ang iyang
gibuhat kanimo? Giunsa niya pagbuka sa imong mga mata?”
27 Siya mitubag, “Gisultihan ko na kamo, ug wala kamo
maminaw! Nganong buot pa man ninyo nga madungog
kini pag-usab? Kamo dili ba buot nga mahimo niyang mga
disipulo, dili ba? 28 Ug ilang giinsulto siya sa pag-ingon,
“Ikaw ang iyang disipulo, apan kami mga disipulo ni Moises.
29 Nasayod kami nga ang Dios misulti kang Moises, apan
wala kami masayod kung kining usa asa naggikan.” 30 Ang
tawo mitubag ug miingon kanila. “Kini talagsaon, nga wala
kamo masayod kung asa siya naggikan, apan iyang gibuka
ang akong mga mata. 31 Nasayod kami nga ang Dios dili
maminaw sa mga makakasala, apan kung ang matag-usa
masimbahon ug kanunay motuman sa iyang gisugo, siya
maminaw kaniya. 32 Sukad sa sinugdanan sa kalibotan
wala pa gayoy nadungog nga adunay nakapabuka sa mga
mata sa tawo nga buta sukad sa iyang pagkatawo. (aiōn
g165) 33 Kung kining tawhana dili pa gikan sa Dios, wala
gayod siyay mahimo.” 34 Sila mitubag ug miingon kaniya,
“Ikaw hingpit nga natawo sa kasal-anan, ug ikaw nagtudlo
kanamo?” Unya ila siyang gipagawas palayo. 35 Si Jesus
nakabalita nga ila siyang gihinginlan pagawas sa sinagoga.
Nakaplagan niya siya ug giingnan, “Mituo ka ba sa Anak sa
Tawo?” 36 Siya mitubag ug miingon, “Kinsa man siya Ginoo,
aron nga ako motuo kaniya?” 37 Si Jesus miingon kaniya,
“Ikaw nakakita na kaniya, ug siya mao ang nakigsulti uban
kanimo.” 38 Ang tawo miingon, “Ginoo, mituo ako “ug siya
misimba kaniya. 39 Si Jesus miingon, “Alang sa paghukom
ako miabot niining kalibotana aron ang kadtong dili makakita
mahimong makakita ug kadtong makakita mahimong buta.”
40 Ang pipila sa mga Pariseo nga anaa didto uban kaniya
nakadungog niining mga butanga ug nangutana kaniya,
“Kami ba usab mga buta?” 41 Si Jesus miingon kanila, “Kung
kamo buta, kamo unta wala nay sala, apan karon kamo nag-
ingon, 'Kami nakakita; busa ang inyong sala magpabilin.

10 Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako mosulti kaninyo,
siya nga dili moagi sa pultahan paingon sa kulongan
sa karnero, apan mokatkat hinuon sa lahing dalan, kanang
tawhana kawatan ug tulisan. 2 Siya nga magasulod agi
sa pultahan mao ang magbalantay sa karnero. 3 Ang
magbalantay sa pultahan magaabli alang kaniya. Ang mga
karnero makadungog sa iyang tingog, ug iyang pagatawgon
ang iyang kaugalingong mga karnero pinaagi sa ngalan ug
giyahan sila pagawas. 4 Sa dihang iya nang mapagawas
ang tanan nga iyang gipanag-iya, mouna siya kanila, ug
ang mga karnero mosunod kaniya, kay sila nakaila man sa
iyang tingog. 5 Dili sila mosunod sa langyaw apan molikay
hinuon sila kaniya, kay sila wala man makaila sa tingog
sa mga langyaw.” 6 Si Jesus misulti niini nga sambingay
kanila, apan wala sila makasabot kung unsa kining mga
butanga nga iyang gipanulti ngadto kanila. 7 Unya si Jesus
misulti kanila pag-usab, “Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod,
ako moingon kaninyo, ako ang pultahan sa mga karnero.
8 Ang uban nga niabot una kanako kawatan ug tulisan,
apan ang mga karnero wala maminaw kanila. 9 Ako ang
pultahan. Kung adunay mosulod agi kanako, siya maluwas;
mosulod siya ug mogawas ug makakaplag ug sibsibanan.
10 Ang kawatan dili moabot kung dili siya mangawat ug
mopatay ug moguba. Ako mianhi aron nga sila adunay
kinabuhi ug makabaton niini nga madagayaon. 11 Ako

ang maayong magbalantay. Ang maayo nga magbalantay motugyan sa iyang kinabuhi alang sa mga karnero. **12** Ang sinuholan nga sulugoon dili usa ka magbalantay ug dili tag-iya sa mga karnero. Kon iyang makita ang lobo nga moabot pasagdan lang ang karnero ug moikyas. Ug dad-on sila sa lobo ug ipatibulag sila. **13** Siya modagan palayo tungod kay siya usa man lamang ka sinuholan nga sulugoon ug wala moamping sa mga karnero. **14** Ako ang maayo nga magbalantay, ug ako nakaila sa akong gipanag-iya, ug ang akong gipanag-iya nakaila kanako. **15** Ang Amahan nakaila kanako, ug ako nakaila sa Amahan, ug akong itugyan ang akong kinabuhi alang sa mga karnero. **16** Aduna akoy lahing mga karnero nga wala dinhi nga kulongan. Kinahangan nga ako usab silang pagadad-on, ug sila makadungog sa akong tingog aron nga mahimong usa ka panon sa karnero ug usa lang ka magbalantay. **17** Mao kini ang hinungdan nga ang Amahan nahigugma kanako: Akong itugyan ang akong kinabuhi aron nga ako kining mabawi pag-usab. **18** Walay makakuha niini gikan kanako, apan akong itugyan ang akong kaugalingon. Aduna akoy katungod sa pagtugyan niini, ug aduna usab akoy katungod sa pagbawi niini pag-usab. Ako kining nadawat nga mando gikan sa akong Amahan." **19** Ang pagkabahin nahitabo pag-usab sa mga Judio tungod niini nga mga pulong. **20** Ang kadaghanan kanila miingon "Siya adunay demonyo ug nabuang. Nganong maminaw man kamo kaniya?" **21** Ang uban miingon, "Dili ingon ini ang mga pulong sa usa ka tawo nga giyawaan. Makahimo ba gud ang usa ka demonyo sa pag-abli sa mga mata sa buta?" **22** Unya kini ang panahon sa Kapistahan sa Paghalad didto sa Jerusalem. **23** Tingtugnaw kadto, ug si Jesus milakaw didto sa templo sa portiko ni Solomon. **24** Unya ang mga Judio nagpalibot kaniya ug miingon, "Unsa kadugayon nga imo kaming ipaduhaduha? Kung ikaw ang Cristo, sultihi kami sa klaro." **25** Si Jesus mitubag kanila, "Ako nagsulti kaninyo, apan wala kamo motuo. Ang mga binuhatan nga akong gihimo sa ngalan sa akong Amahan, kini nagpamatuod mahitungod kanako. **26** Apan kamo wala motuo tungod kay kamo dili man akong mga karnero. **27** Ang akong mga karnero makadungog sa akong tingog; ako nakaila kanila, ug sila mosunod kanako. **28** Ako naghatag kanila ug kinabuhing walay kataposan; sila dili gayod mamatay, ug walay usa nga makakawat kanila sa akong kamot. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **29** Ang akong Amahan, nga naghatag kanila kanako, labaw sa tanan, ug walay makahimo sa pagkawat kanila gikan sa kamot sa Amahan. **30** Ako ug ang Amahan usa ra." **31** Unya ang mga Judio mikuha pag-usab ug mga bato aron batohon siya. **32** Si Jesus mitubag kanila, "Nagpakita ako ug daghan nga maayong binuhatan diha kaninyo gikan sa Amahan. Asa niadtong akong mga gipangbuhat ang hinungdan nga pagabatohon ninyo ako?" **33** Ang mga Judio mitubag kaniya, "Dili ka namo batohon tungod sa imong maayong binuhatan, apan sa pagpasipala, tungod kay ikaw nga usa ka tawo, naghimo sa imong kaugalingon nga Dios." **34** Si Jesus mitubag kanila, "Wala ba mahisulat sa inyong balaod, 'Ako miingon, "Kamo mga dios?" **35** Kung siya nagtawag kanila nga mga dios, kansang pulong sa Dios miabot (ug ang kasulatan dili mausab), **36** mosulti ba kamo kaniya nga gilahi sa Amahan ug gipadala sa kalibotan, 'Ikaw nagapasipala,' tungod kay ako miingon, 'Ako ang Anak sa Dios'? **37** Kung wala ako maghimo sa mga buhat sa akong Amahan, ayaw kamo pagtuo kanako. **38** Apan kung ako naghimo niini, bisan kung dili kamo motuo kanako, pagtuo sa mga binuhatan aron nga kamo makaila ug makasabot nga ang Amahan ania kanako ug ako anaa sa Amahan." **39** Ug sila misulay sa pagdakop kaniya pag-usab, apan siya mipalayo sa ilang mga kamot. **40** Miadto na usab siya sa unahan sa Jordan sa dapit kung asa si Juan una nga nagapangbawtismo, ug siya mipuyo didto. **41** Daghang mga tawo ang miadto kaniya ug sila miingon, "Sa pagkatinuod si Juan walay gibuhat nga mga timaan, apan tinuod ang tanang mga butang nga gisulti ni Juan mahitungod niining tawhana." **42** Daghan ang mga tawo didto nga mituo kaniya.

11 Karon adunay usa ka tawo nga ginganlan ug Lazaro nga nagsakit. Siya gikan sa Betania, ang baryo ni Maria ug sa iyang igsoon nga si Marta. **2** Si Maria mao ang nagdihog sa Ginoo ug mira ug nagpahid sa tiil uban sa iyang buhok, ang iyang igsoon nga si Lazaro nagsakit. **3** Ang managsoong babaye nagpadala ngadto kang Jesus, nga nag-ingon, "Ginoo, tan-awa, ang imong hinigugma nagsakit." **4** Sa dihang si Jesus nakadungog niini, siya miingon, "Kining sakita dili alang sa kamatayon, apan alang hinuon kini sa kahimayaan sa Dios aron nga ang Anak sa Dios mahimaya pinaagi niini." **5** Karon gihigugma ni Jesus si Marta ug ang iyang igsoon nga babaye ug si Lazaro. **6** Busa sa dihang nadungog niya nga si Lazaro nagsakit, si Jesus nagpabilin pa ug duha ka adlaw sa dapit kung asa siya. **7** Unya human niini, siya miingon sa mga disipulo, "Mangadto kita sa Judea pag-usab." **8** Ang mga disipulo miingon kaniya, "Rabbi, sa pagkakaron ang mga Judio nagasulay sa pagbato kanimo, ug buot gihapon ka mobalik pag-usab didto?" **9** Si Jesus mitubag, "Dili ba dose ka oras ang usa ka adlaw? Kung adunay usa nga molakaw panahon sa adlaw, siya dili mapandol, tungod kay siya makakita pinaagi sa kahayag niining kalibotan. **10** Apan, kung siya molakaw sa kangitngit, siya mapandol tungod kay wala kaniya ang kahayag. **11** Siya misulti niining mga butanga, ug human niining mga butanga, siya miingon kanila, "Ang

atong higala nga si Lazaro natulog, apan ako moadto aron nga ako siyang pukawon sa pagkatulog." 12 Busa ang mga disipulo miingon kaniya, "Ginoo, kung natulog lang siya, siya maulian." 13 Karon si Jesus naghisgot sa iyang kamatayon, apan sila naghunahuna nga siya naghisgot mahitungod sa pagpahulay nga pagkatulog. 14 Unya si Jesus miingon kanila sa klaro, "Patay na si Lazaro. 15 Ako nalipay, alang sa inyong kaayohan, nga ako wala didto aron kamo motuo. Mangadto kita kaniya." 16 Si Tomas, nga gitawag nga Didymus, miingon sa iyang kauban nga mga disipulo, "Mangadto usab kita aron nga mamatay kita uban kang Jesus." 17 Sa dihang miabot si Jesus, nasayran niya nga si Lazaro gilubong upat na kaadlaw ang milabay. 18 Ang Betania duol sa Jerusalem, 15 ka estadya ang gilay-on. 19 Daghan ang mga Judio nga miadto kang Marta ug kang Maria, alang sa paghupay kanila mahitungod sa ilang igsoon. 20 Unya si Marta, sa dihang nakadungog siya nga si Jesus moabot, miadto aron sa pagpakigkita kaniya, apan si Maria naglingkod didto sa balay. 21 Unya si Marta miingon kang Jesus, "Ginoo, kung ania ka pa unta dinhi, ang akong igsoon dili unta namatay. 22 Bisan karon, ako nasayod nga bisan unsa nga imong pangayuon gikan sa Dios, iyang igahatag kanimo." 23 Si Jesus miingon kaniya, "Ang imong igsoon mabuhi pag-usab." 24 Si Marta miingon kaniya, "Ako nasayod nga siya mabuhi pag-usab panahon sa pagbanhaw sa kataposang adlaw." 25 Si Jesus miingon kaniya, "Ako ang pagkabanhaw ug ang kinabuhi; siya nga nagatuo kanako, bisan pa kung siya mamatay, mabuhi; 26 ug si bisan kinsa nga buhi ug motuo kanako dili gayod mamatay. Nagatuo kaba niini?" (aiōn g165) 27 Siya miingon ngadto kaniya, "Oo, Ginoo, nagtuo ako nga ikaw ang Cristo, ang Anak sa Dios, nga moabot sa kalibotan." 28 Sa dihang siya miingon niini, siya mipalayo ug gitawag ang iyang igsoon nga si Maria sa tago. Siya miingon, "Ang magtutudlo ania ug siya nagtawag kanimo." 29 Sa dihang nadungog niya kini, siya mitindog dayon ug miadto kaniya. 30 Karon wala pa moadto si Jesus sa baryo apan anaa pa gihapon diin si Marta nakigkita kaniya. 31 Busa sa dihang ang mga Judio, nga uban kaniya sa iyang balay ug kadtong naghupay kaniya, nakakita kang Maria nga nagdali ug tindog ug migawas, sila misunod kaniya, nga naghunahuna nga moadto siya sa lubong aron magbakho didto. 32 Unya sa dihang si Maria, miabot ug nakakita kang Jesus, miluhod siya sa iyang tiilan ug miingon kaniya, "Ginoo, kung ania ka pa unta dinhi, dili unta mamatay ang akong igsoon." 33 Sa dihang nakita siya ni Jesus nga naghilak, ug ang mga Judio nga mikuyog kaniya naghilak usab, natandog pag-ayo ang iyang espiritu ug nabalaka; 34 siya miingon, "Asa ninyo siya gibutang?" Sila miingon kaniya, "Ginoo, anhi ug tan-awa." 35 Mihilak si Jesus. 36 Unya ang mga Judio miingon, "Tan-awa unsa kadako ang iyang paghigugma kang Lazaro!" 37 Apan ang pipila kanila miingon, "Dili ba kining tawhana nga maoy nag-abli sa mga mata sa usa ka buta nga tawo, makahimo usab niining tawhana nga dili mamatay?" 38 Unya si Jesus usab, natandog pag-ayo ang iyang kaugalingon, miadto sa lubnganan. Usa kini ka langob, ug usa ka bato ang nakaali niini. 39 Si Jesus miingon, "Kuhaa kanang bato." Si Marta, nga igsoon ni Lazaro, nga namatay, miingon kang Jesus, "Ginoo, niining higayona ang lawas nalata na, kay siya upat naman kaadlaw nga namatay." 40 Si Jesus miingon kaniya, "Wala ba ako nag-ingon kanimo nga, kung ikaw motuo, ikaw makakita sa himaya sa Dios?" 41 Busa ilang gikuha ang bato. Naghangad si Jesus ug miingon, "Amahan, ako nagpasalamat kanimo nga ikaw naminaw kanako. 42 Ako nasayod nga ikaw kanunay gayod nagapaminaw kanako, apan tungod ug alang sa mga panon nga nagtindog palibot kanako nga ako maga-ingon niini, aron nga sila motuo nga ikaw nagpadala kanako." 43 Human kini niya gisulti, misinggit siya uban ang kusog nga tingog, "Lazaro, gawas!" 44 Ang patay nga tawo migawas; ang iyang mga tiil ug mga kamot nagapos sa panapton, ang iyang nawong halos naputos ug panapton. Si Jesus miingon kanila, "Badbari ug palakawa siya." 45 Unya daghan sa mga Judio nga miadto kang Maria ug nakakita kung unsa ang gibuhat ni Jesus, mituo kaniya; 46 apan ang pipila kanila miadto sa mga Pariseo ug nag-ingon kanila sa mga butang nga gibuhat ni Jesus. 47 Unya ang pangulong pari ug ang mga Pariseo gitigom ang konseho ug miingon, "Unsa ang atong pagabuhaton?" Kining tawhana daghan na ang gibuhat nga mga timaan. 48 Kung ato siyang pasagdan sama niini, ang tanan motuo kaniya; ang mga Romano moanhi ug ilugon ang atong dapit ug ang atong nasod." 49 Bisan pa niini, ang usa ka tawo sa ilang taliwala, si Caiafas, ang labaw nga pari niadto nga tuig, miingon kanila, "Wala kamoy nasayran. 50 Wala ninyo gihunahuna nga kini mas maayo alang kaninyo nga ang usa ka tawo mamatay alang sa katawhan kaysa ang tibuok nga nasod mahanaw." 51 Karon nagsulti siya niini dili gikan sa iyang kaugalingon. Hinuon, ingon nga labaw'ng pari niadtong tuiga, iyang gitagna nga si Jesus mamatay alang sa nasod; 52 ug dili lamang alang sa nasod, apan aron nga ang mga anak sa Dios nga nagkatibulaag kinahanglan mahiusa. 53 Busa gikan niadtong adlawa nagplano sila kung unsaon nila pagpatay si Jesus. 54 Wala na si Jesus naglakaw nga dayag taliwala sa mga Judio, apan mibiya siya gikan didto paingon sa dapit nga duol sa kamingawan paingon sa lungsod nga gitawag ug Ephraim. Didto nagpabilin siya kauban ang mga disipulo. 55 Karon ang Pagsaylo sa mga Judio haduol na, ug daghan ang mitungas sa Jerusalem gikan sa mga dapit sa wala pa ang Pagsaylo aron sa pagputli sa ilang mga kaugalingon. 56

Sila nangita kang Jesus, ug nag-istoryahanay sa usag-usa samtang sila nanindog sa templo, “Unsay inyong hunahuna? Nga dili siya moadto sa kapistahan?” **57** Karon ang mga pangulong pari ug ang mga Pariseo mihatag ug mando nga kung adunay nasayod kung asa si Jesus, kinahanglan siya mosumbong niini aron nga sila modakop kaniya.

12 Unom ka adlaw sa wala pa ang Pagsaylo, si Jesus miabot sa Betania, diin si Lazaro, nga gibanhaw ni Jesus gikan sa mga patay, atoa didto. **2** Busa nag-andam sila ug panihapon alang kaniya didto, ug si Marta ang nagsilbi, apan si Lazaro mao ang usa nga kauban niadtong naglingkod sa lamisa uban kang Jesus. **3** Unya si Maria mikuha ug litra sa pahumot nga hinimo gikan sa bililhon ug lunsay nga nardo, ug gidihogan ang tiil ni Jesus niini, ug gitrapohan ang iyang tiil sa iyang buhok. Ang panimalay nalukop sa kahumot sa pahumot. **4** Si Judas Iscariote, nga usa sa iyang mga disipulo, ang usa nga magbudhi kaniya, miingon, **5** “Nganong kini nga pahumot wala gibaligya ug tulo ka gatos nga denario ug ihatag sa mga kabos?” **6** Karon miingon siya niini, dili tungod kay naluoy siya sa mga kabos, apan tungod kay siya usa ka kawatan: anaa kaniya ang puntil sa kwarta ug kawaton kung unsa ang nasulod niini. **7** Si Jesus miingon, “Tugoti siya sa pagtipig kung unsay anaa kaniya alang sa adlaw sa paglubong kanako. **8** Anaa kanunay ang mga kabos diha kaninyo; apan dili ninyo ako makauban sa kanunay.” **9** Karon usa ka dakong panon sa mga Judio nasayod nga si Jesus atoa didto, ug sila miadto, dili lamang alang kang Jesus, apan alang usab sa pagtan-aw kang Lazaro, nga gibanhaw ni Jesus gikan sa mga patay. **10** Ang mga pangulong pari nagsabotsabot aron nga patyon usab nila si Lazaro; **11** kay tungod kaniya daghan sa mga Judio ang mipalayo ug mituo kang Jesus. **12** Sa pagkasunod nga adlaw ang usa ka panon miabot sa kapistahan. Sa dihang nadunggan nila nga moadto si Jesus sa Jerusalem, **13** mikuha sila sa mga sanga sa kahoy nga palmira ug migawas aron mosugat kaniya ug misinggit, “Hosanna! Bulahan siya nga moabot sa ngalan sa Ginoo, ang Hari sa Israel.” **14** Nakakita si Jesus sa nating asno ug nagsakay niini; ingon sa nahisulat, **15** “Ayaw kahadlok, anak nga babaye sa Zion; tan-awa, ang imong Hari moabot, nga mosakay sa nating asno.” **16** Ang iyang mga disipulo wala makasabot niining mga butanga sa una nga higayon; apan sa dihang si Jesus gihimaya, sila nahinumdom nga kining mga butanga nahisulat mahitungod kaniya ug nabuhat nila kini nga mga butang ngadto kaniya. **17** Karon nagpamatuod ang panon nga uban kaniya sa dihang gitawag niya si Lazaro pagawas sa lubnganan ug gibanhaw siya gikan sa mga patay. **18** Kini usab ang hinungdan nga ang panon miadto aron nga maghimamat kaniya tungod kay sila nakadungog nga siya nakabuhat niini nga timaan. **19** Busa ang mga Pariseo miingon sa ilang mga kaugalingon. “Tan-awa, wala na kitay mahimo; tan-awa, ang kalibotan nagsunod na kaniya.” **20** Karon adunay mga Griyego nga nagkuyog niadtong motungas aron sa pagsimba didto sa kapistahan. **21** Kini sila miadto kang Felipe, nga gikan sa Betsaida sa Galilea, ug nangutana kaniya, nga miingon, “Sir, buot kaming makakita kang Jesus.” **22** Si Felipe milakaw ug gisultihan si Andres; milakaw si Andres uban kang Felipe, ug ilang gisultihan si Jesus. **23** Si Jesus mitubag kanila ug miingon, “Ang takna miabot na alang sa Anak sa Tawo nga himayaon. **24** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako magasulti kaninyo, gawas nga ang usa ka lugas sa trigo matagak sa yuta ug mamatay, kini magapabilin sa iyang kaugalingon lamang; apan kung kini mamatay, kini magdala ug daghang bunga. **25** Siya nga magahigugma sa iyang kinabuhi mawad-an niini; apan siya nga magadumot sa iyang kinabuhi niining kalibotana makaangkon niini alang sa kinabuhing walay kataposan. **(aiōnios g166)** **26** Ang si bisan kinsa nga mag-alagad kanako, pasagdi siya nga mosunod kanako; ug kung asa ako, atoa usab ang akong mga sulugoon. Ang si bisan kinsa nga moalagad kanako, ang Amahan magapasidungog kaniya. **27** Karon ang akong kalag nabalaka: unsa ang angay nakong isulti? 'Amahan, luwasa ako gikan niining taknaa'? Apan tungod niini ako miabot niining taknaa. **28** Amahan, himayaon ang imong ngalan.” Unya ang usa ka tingog gikan sa langit miingon, “Ako na kining gihimaya ug ako kining pagahimayaon pag-usab.” **29** Unya ang panon nga mitindog ug nakadungog niini miingon nga nidalugdog. Ang uban miingon, “Dihay anghel nga misulti kaniya.” **30** Si Jesus mitubag ug miingon, “Kini nga tingog wala miabot alang kanako, apan alang kaninyo. **31** Karon ang paghukom niining kalibotana: Karon ang magmamando niining kalibotana igalabay pagawas. **32** Ug ako, sa dihang ako igabayaw gikan sa yuta, magaduol ang matag-usa kanako.” **33** Siya miingon niini aron sa pag-ila kung unsa nga matang sa kamatayon ang iyang kamatyan. **34** Ang panon mitubag kaniya, “Kami nakadungog gikan sa balaod nga si Cristo magpabilin hangtod sa kahangtoran. Unsaon nimo pagkasulti, 'Ang Anak sa Tawo kinahanglan nga ipataas'? Kinsa kini nga Anak sa Tawo?” **(aiōn g165)** **35** Unya si Jesus miingon kanila, “Ang kahayag magpabilin uban kaninyo sa hamubo nga panahon. Lakaw samtang anaa pa kaninyo ang kahayag, aron nga ang kangitngit dili mag-una kaninyo. Siya nga magalakaw sa kangitngit wala masayod kung asa siya padulong. **36** Samtang anaa pa kaninyo ang kahayag, pagtuo sa kahayag aron nga mamahimo kamong mga anak sa kahayag.” Si Jesus miingon niining mga butanga ug unya mipahawa ug mitago kanila. **37** Bisan

tuod si Jesus nakabuhat sa daghang mga timaan sa ilang atubangan, apan wala gihapon sila motuo kaniya **38** aron nga ang pulong ni Isaias nga propeta matuman, diin siya nag-ingon: "Ginoo, kinsa ba ang mituo sa among pagpahayag? Ug kang kinsa ba gipadayag ang bukton sa Ginoo?" **39** Kay alang niini nga hinungdan sila dili motuo, kay si Isaias usab miingon, **40** "Iyang butahon ang ilang mga mata, ug iyang pagahion ang ilang mga kasingkasing; kondili, sila makakita uban sa ilang mga mata ug makasabot uban sa ilang mga kasingkasing, ug mobalik, ug ako silang ayohon." **41** Si Isaias miingon niining mga butanga tungod kay iyang nakita ang himaya ni Jesus ug misulti kaniya. **42** Apan bisan pa niana, daghan sa mga magmamando ang mituo kang Jesus; apan tungod sa mga Pariseo, sila wala mag-angkon niini aron nga dili sila ipapahawa gikan sa sinagoga. **43** Sila mas labaw pa nga nahigugma sa mga pagdayeg nga gikan sa mga tawo kay sa pagdayeg nga gikan sa Dios. **44** Si Jesus misinggit ug miingon, "Siya nga nagtuo kanako, magatuo dili lamang kanako apan kaniya usab nga mipadala kanako, **45** ug siya nga nakakita kanako nakakita kaniya nga mipadala kanako. **46** Ako mianhi ingon nga kahayag sa kalibotan aron nga si bisan kinsa nga magatuo kanako dili magpabilin sa kangitngit. **47** Si bisan kinsa nga nakadungog sa akong mga pulong apan wala magtipig niini, dili ako mohukom kaniya; kay wala ako mianhi aron sa paghukom sa kalibotan, apan sa pagluwas sa kalibotan. **48** Siya nga magasalikway kanako ug wala modawat sa akong mga pulong adunay usa nga mohukom kaniya: kini mao ang pulong nga akong gisulti nga maghukom kaniya sa kataposan nga adlaw. **49** Kay wala ako mosulti alang sa akong kaugalingon, apan ang Amahan nga nagpadala kanako, nga naghatag kanako ug mando kung unsa ang isulti. **50** Nasayod ako nga ang iyang mando mao ang kinabuhing walay kataposan, busa mao kana ang akong gisulti—sama sa gisulti sa akong Amahan kanako, igasulti ko usab." **(aiōnios g166)**

13 Karon sa wala pa ang Pista sa Pagsaylo sa dihang si Jesus nasayod nga ang iyang takna moabot na nga siya mobiya niining kalibotan paingon sa Amahan—naghigugma sa iyang mga gipanag-iya nga anaa sa kalibotan—siya magahigugma kanila hangtod sa kataposan. **2** Karon ang yawa nagbutang na niini sa kasingkasing ni Judas Iscariote nga anak ni Simon, aron mobudhi kang Jesus. **3** Nasayod sila nga ang Amahan naghatag kaniya sa tanan ngadto sa iyang mga kamot ug nga siya naggikan sa Dios ug mobalik sa Dios. **4** Nagtindog siya human sa panihapon ug gihubo ang iyang pangsapaw nga sinina. Unya iyang gikuha ang tuwalya ug iya kining gitapis. **5** Unya nagbubo siya ug tubig sa planggana ug nagsugod sa paghugas sa mga tiil sa iyang mga disipulo ug gitrapohan sa tuwalya nga iyang gitapis. **6** Siya miduol kang Simon Pedro, ug si Pedro miingon kaniya, "Ginoo, imo bang hugasan ang akong mga tiil?" **7** Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "Kung unsa ang akong buhaton kaninyo dili kamo makasabot karon, apan unya masabtan ra ninyo kini." **8** Si Pedro miingon kaniya, "Dili gayod nimo hugasan ang akong mga tiil." Si Jesus mitubag kaniya, "Kung dili ako mohugas kanimo, ikaw walay kaambitan kanako." **(aiōn g165)** **9** Si Simon Pedro miingon kaniya, "Ginoo, ayaw lamang ang akong mga tiil ang hugasi, apan apil usab ang akong mga kamot ug ulo." **10** Si Jesus miingon kaniya, "Siya nga nakaligo na wala na magkinahanglan, gawas sa paghugas sa iyang mga tiil" apan siya hingpit nga limpyo; kamo limpyo, apan dili ang matag-usa." **11** (Kay si Jesus nasayod kung kinsa ang magbudhi kaniya; mao nga siya miingon, "Dili ang tanan kaninyo limpyo.") **12** Busa sa dihang si Jesus nahuman na sa paghugas sa ilang mga tiil ug gikuha ang iyang sinina ug naglingkod pag-usab, siya miingon kanila, "Nasayod ba kamo kung unsa ang akong gibuhat alang kaninyo? **13** Gitawag ako ninyo nga 'magtutudlo' ug 'Ginoo,' ug sakto ang inyong giingon, tungod kay ako kana. **14** Unya kung ako, ang Ginoo ug ang Magtutudlo, naghugas sa inyong mga tiil, kinahanglan nga hugasan usab ninyo ang tiil sa usag-usa. **15** Kay ako naghatag kaninyo ug sumbanan aron nga kamo usab magbuhat sama sa akong gibuhat alang kaninyo. **16** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako magasulti kaninyo, ang sulugoon dili labaw sa iyang agalon; o ang mensahero labaw pa sa nagpadala kaniya. **17** Kung nasayod kamo niining mga butanga, kamo mapanalanginan kung kamo magbuhat niini. **18** Ako wala maghisgot mahitungod kaninyong tanan; ako nasayod kung kinsa kadtong akong napili—apan kini aron nga ang kasulatan matuman: 'Siya nga nagakaon sa akong tinapay mopataas sa iyang tikod batok kanako.' **19** Gisultihan ko kamo niini karon sa dili pa kini mahitabo aron nga sa dihang mahitabo na kini, kamo magatuo nga mao AKO. **20** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako magasulti kaninyo, siya nga magadawat sa akong gipadala, magadawat kanako, ug siya nga magadawat kanako, magadawat kaniya nga nagpadala kanako. **21** Sa dihang si Jesus miingon niini, nabalaka ang iyang espiritu, siya nagpamatuod ug miingon, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako magasulti kaninyo nga ang usa kaninyo magbudhi kanako." **22** Ang mga disipulo nagtinan-away sa usag-usa, natingala kung kinsa ang iyang gihisgotan. **23** Usa sa iyang mga disipulo, nga gihigugma ni Jesus, naghigda sa lamesa nga nagsandig sa dughan ni Jesus. **24** Si Simon Pedro nagsinyas niini nga disipulo ug miingon, "Sultihi kami kung kinsa kini nga iyang gisulti" **25** Busa mibalik siya ug nagpauraray sa dughan ni Jesus ug miingon, "Ginoo, kinsa kini?" **26** Unya mitubag si Jesus, "Kini

siya mao ang akong tusloan ug pinikas sa tinapay ug ihatag kaniya." Busa sa dihang napikas niya ang tinapay, iya kining gihatag kang Judas nga anak ni Simon Iscariote. **27** Ug unya, human sa tinapay, si Satanas misulod kaniya, busa si Jesus miingon kaniya, "Unsa ang imong pagabuhaton, dalia kini pagbuhat." **28** Karon walay usa nga naghigda sa lamesa nga nasayod nganong iya kining gisulti kaniya. **29** Ang pipila naghunahuna nga, sukad nga anaa kang Judas ang puntil sa kwarta, si Jesus miingon kaniya, "Palit kung unsa ang atong kinahanglanon alang sa pista," o nga siya kinahanglan adunay ihatag sa kabos. **30** Human madawat ni Judas ang tinapay, migawas dayon siya. Gabii na kadto. **31** Sa dihang wala na si Judas, si Jesus miingon, "Karon ang Anak sa Tawo gihimaya, ug ang Dios nahimaya kaniya, **32** Ang Dios maghimaya kaniya sa iyang kaugalingon, ug siya maghimaya kaniya dihadiha dayon. **33** Gagmay nga mga kabataan, ako uban kaninyo sa mubo nga panahon. Mangita kamo kanako, ug sama sa akong giingon sa mga Judio, 'Kung diin ako moadto, dili kamo makaadto.' Karon sultihan ko usab kamo niini. **34** Ako maghatag kaninyo ug bag-o nga sugo, nga kinahanglan higugmaon ninyo ang usag-usa; ingon nga ako nahigugma kaninyo, busa kinahanglan usab nga inyong higugmaon ang usag-usa. **35** Pinaagi niini ang matag-usa masayod nga kamo akong mga disipulo, kung inyong higugmaon ang usag-usa." **36** Si Simon Pedro miingon kaniya, "Ginoo, asa ka moadto?" si Jesus mitubag, "Kung asa ako moadto, dili kamo makasunod kanako karon, apan makasunod kamo kanako pagkahuman." **37** Si Pedro miingon kaniya, "Ginoo, nganong dili ako makasunod kanimo karon? Akong itugyan ang akong kinabuhi alang kanimo." **38** Si Jesus mitubag, "Imo bang itugyan kanako ang imong kinabuhi? Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako magasulti kanimo, sa dili pa magtuktugaok ang sunoy imo na akong ilimod sa makatulo ka higayon."

14 "Ayaw tugoti nga mabalaka ang inyong kasingkasing. Tuo kamo sa Dios, tuo usab kanako. **2** Sa balay sa akong Amahan daghan ug mga lawak. Kung kini dili tinuod, ako mosulti kaninyo, kay moandam ako ug dapit alang kaninyo. **3** Kung moadto ako ug moandam ug dapit alang kaninyo, mobalik ako pag-usab ug dawaton ko kamo aron nga kung diin ako anaa usab kamo. **4** Nasayod kamo sa dalan kung asa ako padulong." **5** Si Tomas miingon kang Jesus, "Ginoo wala kami makabalo kung asa ka padulong, unsaon namo pagkahibalo sa dalan?" **6** Si Jesus miingon kaniya, "Ako ang dalan, ang kamatuoran, ug ang kinabuhi; walay makaadto sa Amahan gawas kung pinaagi kanako. **7** Kung nakaila kamo kanako, nakaila usab kamo sa akong Amahan. Gikan karon nakaila na kamo kaniya, ug nakakita na kaniya." **8** Si Felipe miingon kang Jesus, "Ginoo, ipakita kanamo ang Amahan, ug kana igo na alang kanamo." **9** Si Jesus miingon kaniya, "Dugay na ako nga nakig-uban kaninyo ug wala pa ba gihapon ka makaila kanako, Felipe? Si bisan kinsa nga nakakita kanako nakakita sa Amahan. Nganong naka-ingon ka man, 'Ipakita kanamo ang Amahan'? **10** Wala ka ba mituo nga ako anaa sa Amahan ug ang Amahan ania kanako? Ang mga pulong nga gisulti ko kaninyo wala nako gisulti gikan sa akong kaugalingong katungod, apan kini sa Amahan nga nagpuyo kanako nga mao ang namuhat sa iyang buluhaton. **11** Tuohi ako nga ako anaa sa Amahan, ug ang Amahan ania kanako, o tuo tungod sa mga buhat. **12** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, sultihan ko kamo, siya nga motuo kanako mobuhat sa mga buluhaton nga akong ginabuhat, ug siya mobuhat sa mas labaw pa nga mga buluhaton kaysa niini tungod kay ako moadto sa Amahan. **13** Bisan unsa ang inyong pangayoon sa akong ngalan, ako kining buhaton aron nga ang Amahan himayaon diha sa Anak. **14** Kung mangayo kamo ug bisan unsa sa akong ngalan, ako kining buhaton. **15** Kung nahigugma kamo kanako, tumanon ninyo ang akong mga kasugoan. **16** Ug mag-ampo ako sa Amahan, ug hatagan niya kamo ug laing Maghuhupay aron nga siya makig-uban kaninyo hangtod sa kahangtoran: **(aiōn g165)** **17** ang Espiritu sa kamatuoran. Nga dili madawat sa kalibotan tungod kay kini wala makakita kaniya o makaila kaniya. Apan kamo nakaila kaniya, kay siya mipuyo uban kaninyo ug maanaa kaninyo. **18** Dili ko kamo biyaan nga mag-inusara; mobalik ako kaninyo. **19** Apan sa mubo nga panahon ang kalibotan dili na makakita kanako, apan kamo makakita kanako. Tungod kay ako buhi, kamo usab mabuhi. **20** Nianang adlawa masayod kamo nga ako anaa sa akong Amahan, ug kamo ania kanako, ug ako anaa kaninyo. **21** Siya nga nagbaton sa akong mga kasugoan ug nagtuman niini mao ang nahigugma kanako, ug siya nga nahigugma kanako higugmaon sa akong Amahan, ug ako siyang higugmaon ug akong ipakita ang akong kaugalingon kaniya." **22** Si Judas (dili si Iscariot) miingon kang Jesus, "Ginoo, nganong imong ipakita ang imong kaugalingon kanamo ug dili sa kalibotan?" **23** Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "Si bisan kinsa nga nahigugma kanako, motuman siya sa akong pulong. Higugmaon siya sa akong Amahan, ug kami moanha kaniya, ug kami mohimo sa among puluy-anan diha kaniya. **24** Siya nga wala mahigugma kanako dili motuman sa akong mga pulong. Ang pulong nga inyong nadungog dili gikan kanako apan gikan sa Amahan nga nagpadala kanako. **25** Gisulti ko kini nga mga butang kaninyo, samtang ako anaa uban kaninyo. **26** Bisan pa niana, ang Maghuhupay—ang Balaang Espiritu nga ipadala sa Amahan sa akong ngalan—siya motudlo kaninyo sa tanang butang ug siya magpahinumdom kaninyo sa tanang

butang nga gisulti ko kaninyo. 27 Ibilin ko kaninyo ang kalinaw; ihatag ko kaninyo ang akong kalinaw. Dili ko kini ihatag sama sa paghatag sa kalibotan. Ayaw tugoti nga mabalaka ang inyong kasingkasing, ug ayaw kahadlok. 28 Nakadungog kamo nga ako miingon kaninyo, 'Ako molakaw ug mobalik ako kaninyo.' Kung kamo nahigugma kanako, kamo malipay tungod kay ako moadto sa Amahan, kay ang Amahan mas labaw kay kanako. 29 Karon gisultihan ko kamo sa wala pa kini mahitabo aron nga, sa dihang kini mahitabo, motuo kamo. 30 Dili na ako mosulti ug daghan pa kaninyo, kay ang tigdumala niining kalibotan moabot na. Wala siyay gahom nganhi kanako, 31 apan aron nga ang kalibotan makabalo nga ako nahigugma sa Amahan, akong buhaton ang gisugo sa Amahan kanako. Manindog kita ug manglakaw gikan dinhi."

15 "Ako ang tinuod nga punoan, ug ang akong Amahan mao ang tig-atiman. 2 Kuhaon niya ang matag sanga nga ania kanako nga wala nagahatag ug bunga, ug iyang pul-ongan ang mga sanga nga nagapamunga aron nga kini mamunga ug daghan. 3 Kamo hinlo na tungod sa mga mensahe nga gisulti ko kaninyo. 4 Pabilin kanako, ug ako kaninyo. Sama nga ang sanga dili makapamunga sa iyang kaugalingon gawas kung kini magpabilin sa punoan, bisan usab kamo, gawas kung kamo magpabilin kanako. 5 Ako ang punoan, kamo ang mga sanga. Siya nga magpabilin kanako, ug ako kaniya, mamunga ug daghan, kay kung wala ako wala kamoy mahimo. 6 Si kinsa kadtong dili magpabilin kanako, isalibay siya sama sa sanga ug mangalaya, ug tapokon nila ang mga sanga ug itambog ngadto sa kalayo, ug sila mangasunog. 7 Kung kamo magpabilin kanako, ug kung ang akong mga pulong magpabilin kaninyo, pangayoa ang bisan unsa nga inyong gitinguha, ug kini mahitabo alang kaninyo. 8 Ang akong Amahan mahimaya niini: nga kamo mamunga ug daghan ug nga kamo akong mga disipulo. 9 Sama sa paghigugma sa Amahan kanako, ako usab nahigugma kaninyo; busa pabilin sa akong gugma. 10 Kung inyong tumanon ang akong mga kasugoan, kamo magpabilin sa akong gugma sama nga ako nituman sa mga kasugoan sa akong Amahan ug nagpabilin sa iyang gugma. 11 Gisulti ko kini nga mga butang kaninyo aron nga ang akong kalipay maanaa kaninyo ug aron ang inyong kalipay mahingpit. 12 Kini ang akong sugo, nga kamo maghigugmaay sa matag usa sama sa akong paghigugma kaninyo. 13 Walay usa nga adunay gugma nga mas labaw kaysa niini, nga iyang ihatag ang iyang kinabuhi alang sa iyang mga higala. 14 Kamo akong mga higala kung mobuhat kamo sa mga butang nga akong gisugo kaninyo. 15 Wala ko na kamo gitawag nga akong mga sulugoon, kay ang sulugoon wala masayod kung unsa ang ginabuhat sa iyang agalon. Gitawag ko kamo nga mga higala, kay ang tanan nga akong nadungog gikan sa akong Amahan, akong gipahibalo kaninyo. 16 Dili kamo ang nagpili kanako, apan ako ang nagpili kaninyo ug nagtudlo kaninyo aron manglakaw ug mamunga, ug ang inyong bunga kinahanglan magpabilin. Mao kini aron bisan unsa ang inyong pangayoon sa Amahan sa akong ngalan, ihatag niya kini kaninyo. 17 Kini mao ang mga butang nga akong gisugo kaninyo: nga maghinigugmaay kamo sa matag usa. 18 Kung ang kalibotan nagdumot kaninyo, sayri nga kini nagdumot kanako sa wala pa kini nagdumot kaninyo. 19 Kung kamo iya sa kalibotan, ang kalibotan mahigugma kaninyo ingon nga iya. Apan tungod kay kamo dili iya sa kalibotan ug tungod kay gipili ko kamo gikan sa kalibotan, nagpasabot nga ang kalibotan nagdumot kaninyo. 20 Hinumdomi ang pulong nga akong gisulti kaninyo, 'Ang sulugoon dili labaw sa iyang agalon.' Kung gilutos nila ako, lutoson usab nila kamo; kung ilang tumanon ang akong pulong, tumanon usab nila ang inyong pulong. 21 Buhaton nila kining tanan nga mga butang diha kaninyo tungod sa akong ngalan kay wala man sila makaila kaniya nga nagpadala kanako. 22 Kung wala ako mianhi ug misulti kanila, wala unta sila makasala, apan karon wala silay ikapasumangil alang sa ilang sala. 23 Siya nga nagdumot kanako nagdumot usab sa akong Amahan. 24 Kung wala ko nahimo ang mga buluhaton nga wala gayoy nakahimo kanila, wala unta sila makasala, apan karon sila nakakita ug nagdumot kanako ug sa akong Amahan. 25 Apan kini aron matuman ang pulong nga nahisulat sa ilang balaod, 'Nagdumot sila kanako sa walay hinungdan.' 26 Kung ang Maghuhupay—nga akong ipadala kaninyo gikan sa Amahan, nga mao, ang Espiritu sa kamatuoran, nga gikan sa Amahan—moabot, siya makapamatuod mahitungod kanako. 27 Kamo usab makapamatuod tungod kay kamo uban kanako gikan pa sa sinugdanan.

16 "Gisulti ko kaninyo kining mga butanga aron nga dili kamo mapahilayo. 2 Pagawason nila kamo sa mga sinagoga. Apan ang takna moabot sa dihang ang matag-usa nga mopatay kaninyo maghunahuna nga siya nagdalit ug paghalad sa Dios. 3 Buhaton nila kining mga butanga tungod kay wala nila ako mailhi ug ang Amahan. 4 Gisulti ko kaninyo kining mga butanga aron nga sa dihang moabot ang ilang takna, makahinumdom kamo nga ako nagsulti kaninyo mahitungod kanila. Wala ko kamo sultihi mahitungod niining mga butanga sa sinugdanan tungod kay ako uban kaninyo. 5 Apan karon moadto ako kaniya nga nagpadala kanako, apan walay usa kaninyo ang nangutana kanako, 'Asa ka moadto?' 6 Apan tungod kay ako miingon niining mga butanga kaninyo, napuno sa kaguol ang inyong kasingkasing. 7 Apan sultihan ko kamo sa kamatuoran: mas maayo alang kaninyo nga mobiya ako. Kay kung dili ako mobiya, ang Maghuhupay

dili moabot kaninyo, apan kung mobiya ako, ipadala ko siya kaninyo. **8** Sa dihang siya moabot, ang Maghuhupay magapamatuod nga ang kalibotan sayop mahitungod sa sala, mahitungod sa pagkamatarong, ug mahitungod sa paghukom— **9** mahitungod sa sala, tungod kay wala sila mituo kanako; **10** mahitungod sa pagkamatarong, tungod kay moadto ako sa Amahan, ug dili na kamo makakita kanako; **11** ug mahitungod sa paghukom, tungod kay ang tigdumala niining kalibotana gihukman na. **12** Daghan pang mga butang ang isulti ko kaninyo, apan dili kamo makasabot niini karon. **13** Apan sa dihang siya, ang Espiritu sa Kamatuoran, moabot, mogiya siya kaninyo sa tanan nga kamatuoran, kay dili siya magasulti gikan sa iyang kaugalingon. Apan mosulti siya sa bisan unsa nga iyang madungog, ug isulti niya kaninyo kung unsa ang moabot. **14** Himayaon niya ako, tungod kay kuhaon niya kung unsa ang anaa kanako ug isulti niya kini kaninyo. **15** Ang tanang butang nga iya sa Amahan akoa. Busa, moingon ako nga kuhaon sa Espiritu kung unsa ang anaa kanako ug isulti niya kini kaninyo. **16** Sa mubo nga higayon dili kamo makakita kanako, ug human sa mubo nga higayon makakita kamo kanako." **17** Unya pipila sa iyang mga disipulo miingon sa matag-usa, "Unsa kining iyang giingon kanato, 'Sa mubo nga higayon dili kamo makakita kanako ug human sa mubo nga higayon makakita kamo kanako,' ug, 'Tungod kay ako moadto sa Amahan'?" **18** Busa miingon sila, "Unsa kining iyang ginaingon, 'Sa mubo nga higayon'? Wala kita nasayod kung unsa ang iyang gipanulti." **19** Nakita ni Jesus nga buot nilang mangutana kaniya, ug miingon siya kanila, "Mao ba kini ang inyong gipangutana sa inyong kaugalingon mahitungod sa akong giingon, 'Sa mubo nga higayon dili kamo makakita kanako ug human sa mubo nga higayon makakita kamo kanako'? **20** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo, manghilak kamo ug magbangotan, apan ang kalibotan malipay; mapuno kamo sa kaguol, apan ang inyong kagul-anan ilisan ug kalipay. **21** Sa dihang ang babaye manganakay na naguol siya tungod kay hapit na ang takna sa iyang pagpanganak, apan sa dihang gihimugso na niya ang bata, dili na siya makahinumdom sa kasakit tungod sa iyang kalipay nga ang usa ka bata nga natawo sa kalibotan. **22** Busa naguol kamo karon, apan makita ko kamo pag-usab, ug malipay ang inyong kasingkasing, walay si bisan kinsa nga makakuha sa inyong kalipay gikan kaninyo. **23** Niana nga adlaw dili na kamo mangutana kanako ug bisan unsa. Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo, kung mangayo kamo bisan unsa sa Amahan pinaagi sa akong ngalan, ihatag niya kini kaninyo. **24** Hangtod karon wala pa kamo nangayo ug bisan unsa pinaagi sa akong ngalan. Pangayo, ug makadawat kamo aron ang inyong kalipay mahimong hingpit. **25** Miingon ako kaninyo niining mga butanga sa pasumbingay, apan moabot ang takna nga dili na ako mosulti kaninyo sa pasumbingay, kondili mosulti ako kaninyo sa klaro mahitungod sa Amahan. **26** Niana nga adlaw mangayo kamo pinaagi sa akong ngalan ug dili ako moingon kaninyo nga ako nag-ampo sa Amahan alang kaninyo, **27** kay ang Amahan mismo naghigugma kaninyo tungod kay nahigugma kamo kanako ug tungod kay mituo kamo nga ako gikan sa Amahan. **28** Gikan ako sa Amahan, ug mianhi ako sa kalibotan. Usab, mobiya ako sa kalibotan ug moadto ako sa Amahan." **29** Ang iyang mga disipulo miingon, "Tan-awa, karon nagsulti ka na sa yano ug wala ka na migamit ug pasumbingay. **30** Karon nasayod na kami nga nasayod ka sa tanang butang, ug wala na nimo gikinahanglan si bisan kinsa aron mangutana kanimo. Tungod niini, mituo kami nga ikaw gikan sa Dios." **31** Si Jesus mitubag kanila, "Nagtuo na ba kamo karon? **32** Tan-awa, ang takna moabotay na, Oo, ug miabot na gayod, sa dihang magkatibulaag kamo, ang matag-usa sa ilang kaugalingong panimalay, ug biyaan ninyo ako nga mag-inusara. Apan wala ako mag-inusara tungod kay ang Amahan uban kanako. **33** Gisulti ko kaninyo kining mga butanga aron nga kamo adunay kalinaw gikan kanako. Sa kalibotan, aduna kamoy kasamok, apan pagmalig-on: Gibuntog ko na ang kalibotan."

17 Human miingon si Jesus niining mga butanga, mihangad siya sa langit ug miingon, "Amahan, ang takna miabot na, himayaa ang imong Anak aron nga ang Anak maghimaya kanimo— **2** sama nga imong gihatag kaniya ang katungod diha sa tanang unod aron siya magahatag sa kinabuhing walay kataposan sa tanan nga imong gihatag kaniya. **(aiōnios g166)** **3** Mao kini ang kinabuhing walay kataposan: nga makaila sila kanimo, ang bugtong ug matuod nga Dios, ug imo siyang gipadala, si Jesu-Cristo. **(aiōnios g166)** **4** Ako naghimaya kanimo sa kalibotan. Natapos ko na ang buluhaton nga imong gihatag kanako nga pagabuhaton. **5** Karon, Amahan, himayaa ako uban kanimo sa himaya nga akong naangkon uban kanimo sa wala pa gibuhat ang kalibotan. **6** Gipadayag ko ang imong ngalan ngadto sa katawhan nga imong gihatag kanako gikan sa kalibotan. Imo sila, ug imo silang gihatag kanako, ug gituman nila ang imong pulong. **7** Karon nasayod na sila nga ang tanang butang nga imong gihatag kanako naggikan kanimo, **8** kay gihatag ko kanila ang tanan nga pulong nga imong gihatag kanako. Gidawat nila kini ug tinuod nga nakahibalo nga ako gikan kanimo, ug mituo sila nga ikaw nagpadala kanako. **9** Nag-ampo ako alang kanila. Wala ako nag-ampo alang sa kalibotan apan alang niadtong imong gihatag kanako, kay sila imo man. **10** Ang tanan nga anaa kanako imo man, ug ang imoha akoa, ug ako nahimaya diha kanila.

11 Wala na gayod ako sa kalibotan, apan kining katawhan
anaa sa kalibotan, ug moanha ako kanimo. Balaan nga
Amahan, bantayi sila pinaagi sa imong ngalan nga imong
gihatag kanako aron sila mahiusa, sama nga kita nahiusa.
12 Samtang uban pa ako kanila, giampingan ko sila pinaagi
sa imong ngalan, nga imong gihatag kanako. Gipanalipdan
ko sila, ug walay usa kanila nga nalaglag, gawas sa anak sa
kalaglagan, aron nga ang kasulatan matuman. **13** Karon
moanha ako kanimo, apan mosulti ako niining mga butanga
sa kalibotan aron sila makaangkon sa akong kalipay nga
mahingpit diha kanila. **14** Gihatag ko kanila ang imong
pulong, ug ang kalibotan magdumot kanila tungod kay sila
dili iya sa kalibotan, sama nga ako dili iya sa kalibotan. **15**
Wala ako naghangyo kanimo aron kuhaon sila gikan sa
kalibotan apan aron nga ikaw magbantay kanila gikan sa
daotan. **16** Dili sila iya sa kalibotan, sama nga ako dili iya
sa kalibotan. **17** Ihalad sila sa imong kaugalingon diha sa
kamatuoran. Ang imong pulong mao ang kamatuoran. **18**
Sama nga gipadala mo ako sa kalibotan, busa gipadala ko
sila sa kalibotan. **19** Gihalad ko ang akong kaugalingon
diha kanimo alang kanila, aron magahalad usab sila sa
ilang kaugalingon kanimo diha sa kamatuoran. **20** Wala ako
nag-ampo alang lamang niini, apan alang usab niadtong
mituo kanako pinaagi sa ilang pulong **21** aron magkahiusa
silang tanan, sama nga ikaw, Amahan, ania kanako, ug
ako anaa kanimo. Nag-ampo ako nga sila usab maanaa
kanato aron nga ang kalibotan motuo nga ikaw nagpadala
kanako. **22** Ang himaya nga imong gihatag kanako, gihatag
ko kanila, aron mahiusa sila, sama nga kita nahiusa; **23**
ako diha kanila, ug ikaw dinhi kanako. Aron nga hingpit sila
nga mahiusa, aron nga ang kalibotan masayod nga ikaw
nagpadala kanako, ug nahigugma kanila, sama nga ikaw
nahigugma kanako. **24** Amahan, buot nako nga kadtong
imong gihatag kanako uban usab kanako kung asa ako
aron ilang makita ang akong himaya, nga imong gihatag
kanako. Kay gihigugma mo ako sa wala pa gibuhat ang
kalibotan. **25** Matarong nga Amahan, ang kalibotan wala
makaila kanimo, apan ako nakaila kanimo; ug kini nakaila
nga ikaw nagpadala kanako. **26** Gihimo ko nga maila ang
imong ngalan ngadto kanila, ug ipaila ko kini aron nga ang
gugma nga sama sa imong paghigugma kanako maanaa
kanila, ug ako maanaa kanila.

18 Human si Jesus misulti niining mga pulonga, miadto
siya uban sa iyang mga disipulo ngadto sa pikas bahin
sa Walog sa Kidron, nga diin adunay usa ka tanaman nga
diin siya misulod ug ang iyang mga disipulo. **2** Karon si
Judas, nga magbudhi kaniya, nasayod usab niining dapita,
kay si Jesus kanunay nga nagaadto didto uban sa iyang mga
disipulo. **3** Unya si Judas, nga ningdawat sa pundok sa mga
sundalo gikan sa mga pangulong pari ug sa mga Pariseo,
ug mga opisyal, miabot didto nga dala ang mga parol, ug
mga sulo, ug mga hinagiban. **4** Unya si Jesus, nga nasayod
sa tanang butang nga nahitabo kaniya, miduol ug nangutana
kanila, "Si kinsa ang inyong gipangita?" **5** Sila mitubag
kaniya, "Si Jesus nga Nazaretnon." Si Jesus miingon kanila,
"Ako." Si Judas, nga nagbudhi kaniya, nagtindog usab uban
sa mga sundalo. **6** Busa sa dihang siya miingon kanila,
"Ako," miatras sila ug nangatumba sa yuta. **7** Unya si Jesus
nangutana pag-usab kanila, "Si kinsa ang inyong gipangita?"
Sila miingon pag-usab, "Si Jesus nga Nazaretnon." **8** Si
Jesus mitubag, "Gisultihan ko na kamo nga ako. Busa kung
nangita kamo kanako, tugoti silang molakaw." **9** Nahitabo
kini aron matuman ang mga pulong nga iyang giingon: "Si
kinsa kadtong gihatag nimo kanako, walay usa nga nawala
kanako." **10** Unya si Simon Pedro, nga adunay usa ka
espada, naghulbot niini ug gitigbas ang sulugoon sa labaw
nga pari ug naputol ang iyang tuong dalunggan. Karon ang
ngalan sa sulugoon mao si Malcus. **11** Si Jesus miingon kang
Pedro, "Ibalik ang espada ngadto sa iyang sakuban. Dili ba
nako imnon ang kupa nga gihatag sa Amahan kanako?"
12 Busa ang pundok sa mga sundalo, ug ang kapitan, ug
ang mga opisyal sa mga Judio, midakop kang Jesus ug
gigapos siya. **13** Gidala nila siya pag-una ngadto kang
Annas, kay siya ang ugangang lalaki ni Caifas, nga mao
ang labaw nga pari nianang tuiga. **14** Karon si Caifas mao
ang usa nga mihatag ug tambag sa mga Judio nga mas
maayo nga ang usa ka tawo mamatay alang sa katawhan.
15 Si Simon Pedro misunod kang Jesus, ug ang usa pa
ka disipulo. Karon kana nga disipulo nailhan sa labaw nga
pari, ug misulod siya uban kang Jesus ngadto sa hawanan
sa labaw nga pari; **16** apan si Pedro nagtindog sa gawas
sa pultahan. Busa ang laing usa ka disipulo, nga nailhan
sa labaw nga pari, migawas ug nakig-istorya sa babaeng
tigbantay sa pultahan ug iyang gidala si Pedro pasulod. **17**
Unya ang babaeng sulugoon, ang tigbantay sa pultahan,
miingon kang Pedro, "Dili ba ikaw usab usa sa mga disipulo
niining tawhana?" Siya miingon, "Dili ako." **18** Karon ang
mga sulugoon ug mga opisyal nagtintog didto, ug naghaling
sila ug kalayo nga uling, kay tugnaw, ug nagpainit sila sa
ilang kaugalingon. Si Pedro uban usab kanila, nagtindog
didto ug nagpainit sa iyang kaugalingon. **19** Unya ang labaw
nga pari nangutana kang Jesus mahitungod sa iyang mga
disipulo ug sa iyang pagpanudlo. **20** Si Jesus mitubag ngadto
kaniya, "Dayag akong misulti sa kalibotan. Kanunay ako
nagatudlo sa mga sinagoga ug sa templo diin ang tanan
nga mga Judio magtigom. Wala akoy giingon sa tago. **21**
Nganong nangutana ka kanako? Pangutan-a kadtong mga
nakadungog kanako mahitungod kung unsa ang akong

giingon. Pangitaa kining mga tawhana nga nasayod kung unsa ang akong giingon." **22** Sa dihang miingon si Jesus niini, usa sa mga opisyal nga nagtindog didto misumbag kang Jesus ug miingon, "Ingon niana ka ba motubag sa labaw nga pari?" **23** Si Jesus mitubag kaniya, "Kung nagsulti ako nga sayop, pamatud-i nga sayop, apan kung sakto, nganong imo akong gipasakitan?" **24** Unya si Annas nagdala kaniya nga ginapos ngadto kang Caifas nga labaw nga pari. **25** Karon si Simon Pedro nagtindog ug nagpainit sa iyang kaugalingon. Unya ang mga tawo miingon kaniya, "Dili ba ikaw usab usa sa iyang mga disipulo?" Milimod siya ug miingon, "Dili ako." **26** Usa sa mga sulugoon sa labaw nga pari, nga paryente sa tawo nga ang dalunggan giputol ni Pedro, miingon, "Dili ba nakit-an ko ikaw sa tanaman uban niya?" **27** Unya si Pedro milimod pag-usab, ug dihadiha dayon ang manok mituktugaok. **28** Unya gidala nila si Jesus gikan kang Caifas ngadto sa palasyo sa gobernador. Kini sayo sa kabuntagon, ug wala sila misulod sa palasyo sa gobernador aron nga dili sila mahugawan apan makakaon sa Pagsaylo. **29** Busa si Pilato migawas ngadto kanila ug miingon, "Unsay pasangil nga inyong gidala batok niining tawhana?" **30** Sila mitubag ug miingon kaniya, "Kung kining tawhana wala nagbuhat ug daotan, dili namo siya ihatag kanimo." **31** Busa si Pilato miingon kanila, "Dad-a ninyo siya ug hukmi siya sumala sa inyong balaod." Ang mga Judio miingon kaniya, "Dili kini subay sa balaod alang kanato ang pagpatay sa usa ka tawo." **32** Sila miingon niini aron ang pulong ni Jesus matuman nga iyang gisulti aron sa pagpaila kung sa unsa nga matang sa kamatayon siya mamatay. **33** Unya si Pilato misulod pag-usab sa palasyo sa gobernador ug gitawag si Jesus ug miingon siya kaniya, "Ikaw ba ang Hari sa mga Judio?" **34** Si Jesus mitubag, "Nagsulti ka ba gikan sa imong kaugalingon, o gisultihan ka sa uban mahitungod kanako?" **35** Si Pilato mitubag, "Dili ako Judio, ako ba?" Ang imong kaugalingong katawhan ug ang pangulong pari naghatag kanimo nganhi kanako. Unsa ang imong gibuhat?" **36** Si Jesus mitubag, "Ang akong gingharian dili dinhi niini nga kalibotan. Kung ang akong gingharian kabahin niining kalibotana, makig-away ang akong mga sulugoon aron dili ako ihatag ngadto sa mga Judio. Apan karon ang akong gingharian dili gikan dinhi." **37** Unya si Pilato miingon kaniya, "Unya, ikaw usa ka hari?" Si Jesus mitubag, "Ikaw nag-ingon nga ako usa ka hari. Alang niining katuyoan natawo ako, ug alang niining katuyoan mianhi ako sa kalibotan aron sa pagsaksi sa kamatuoran. Ang matag-usa nga nahisakop sa kamatuoran maminaw sa akong tingog." **38** Si Pilato miingon kaniya, "Unsa ang kamatuoran?" Sa dihang siya miingon niini, siya migawas pag-usab sa mga Judio ug miingon kanila, "Wala akoy nakita nga sala niining tawhana. **39** Apan aduna kamoy nabatasan nga ako magpagawas ug usa ka tawo ngadto kaninyo sa Pagsaylo. Busa buot ba ninyo nga buhian nako ang Hari sa mga Judio alang kaninyo?" **40** Unya misinggit sila pag-usab ug miingon, "Dili kining tawhana, apan si Barabbas." Si Barabbas usa ka kawatan.

19 Unya gipakuha ni Pilato si Jesus ug gipalatos siya. **2** Ang mga sundalo naghimo ug korona nga tunokon. Gibutang nila kini sa ulo ni Jesus ug gisul-oban siya ug dagtom-pula nga bisti. **3** Miadto sila kaniya ug miingon, "Dayega, ang Hari sa mga Judio!" ug gikulata nila siya. **4** Ug unya migawas pag-usab si Pilato ug miingon kanila, "Tan-awa, gidala naku siya sa gawas alang kaninyo aron nga masayran ninyo nga wala akoy nakita nga sala diha kaniya. **5** Busa migawas si Jesus, nagsuot siya ug korona nga tunokon ug dagtom-pula nga bisti. Unya miingon si Pilato kanila, "Tan-awa kining tawhana!" **6** Busa sa dihang ang mga pangulong pari ug mga opisyal nakakita kang Jesus, naninggit sila ug miingon, "Ilansang siya! ilansang siya!" Miingon si Pilato kanila, "Dad- siya ninyo ug kamoy maglansang kaniya, tungod kay wala akoy nakaplagan nga sayop diha kaniya." **7** Ang mga Judio mitubag kaniya, "Kami adunay balaod, ug sumala sa balaod kinahanglan siyang patyon tungod kay giangkon niya nga siya ang Anak sa Dios." **8** Sa pagkadungog ni Pilato niining pulonga, misamot ang iyang kahadlok, **9** ug misulod siya pag-usab sa palasyo sa gobernador ug miingon kang Jesus, "Taga diin ka man gikan?" Apan si Jesus wala mitubag kaniya. **10** Unya miingon si Pilato kaniya, "Dili ka ba makigsulti kanako? Wala ka ba masayod nga ako adunay gahom sa pagpalingkawas kanimo ug gahom sa pagpalansang kanimo?" **11** Mitubag si Jesus kaniya, "Wala kay bisan unsang gahom nganhi kanako gawas kung unsa ang gihatag kanimo gikan sa kahitas-an. Busa, siya nga nagtugyan kanako diha kanimo ang adunay dakong sala." **12** Tungod niini nga tubag, buhian unta siya ni Pilato, apan ang mga Judio naninggit nga nag-ingon, "Kung buhian mo kining tawhana, dili ka higala ni Cesar: Ang tanan nga maghimo sa iyang kaugalingon isip nga hari kay batok kang Cesar." **13** Sa pagkadungog ni Pilato niini nga mga pulong, gidala niya si Jesus sa gawas ug milingkod siya sa hukmananan sa dapit nga gitawag ug "Ang daplin sa dalan," apan sa Hebreo, "Gabbatha." **14** Karon mao kadto ang adlaw sa pagpangandam alang sa Pagsaylo, sa ika-unom nga oras. Miingon si Pilato sa mga Judio, "Tan-awa, ania ang inyong hari!" **15** Naninggit sila, "Ipalayo siya! ipalayo siya; ilansang siya!" Miingon si Pilato ngadto kanila, "Kinahanglan ba nga ilansang nako ang inyong hari?" Ang mga pangulong pari mitubag, "Kami walay laing hari gawas kang Cesar." **16** Unya gihatag ni Pilato si Jesus ngadto kanila aron ilansang.

17 Unya gikuha nila si Jesus, ug migawas siya, nga nagpas-
an sa krus alang sa iyang kaugalingon, ngadto sa dapit nga
gitawag “Ang Dapit sa Kalabira,” nga sa Hebreo gitawag
nga “Golgota.” 18 Gilansang nila si Jesus didto, ug uban
kaniya ang duha ka laing tawo, usa sa matag kilid, uban
kang Jesus nga anaa sa tunga. 19 Nagsulat usab si Pilato
ug usa ka ilhanan ug gibutang kini sa krus. Didto adunay
nakasulat: SI JESUS NGA TAGA-NAZARET, ANG HARI
SA MGA JUDIO. 20 Daghang mga Judio ang nakabasa sa
maong ilhanan tungod kay ang dapit kung asa gilansang si
Jesus duol sa siyudad. Ang ilhanan gisulat sa Hebreo, sa
Latin, ug sa Griyego. 21 Unya ang mga pangulong pari sa
mga Judio miingon kang Pilato, “Ayaw isulat, 'Ang Hari sa
mga Judio,' apan hinuon, 'Kining usa nga nag-ingon, “Ako
ang Hari sa mga Judio.”'” 22 Si Pilato mitubag, “Kung unsa
ang akong gisulat ako nang gisulat.” 23 Human gilansang sa
mga sundalo si Jesus, gikuha nila ang iyang bisti ug gitunga
sa upat ka bahin; usa ka bahin alang sa kada sundalo,
ug ang kupo. Karon ang kupo walay tinahian, hinabi gikan
sa taas 24 Unya nag-ingnanay sila sa matag-usa, “Dili
nato kini gision, apan hinuon magripa kita alang niini aron
makahukom kung si kinsa ang makapanag-iya niini.” Kini
nahitabo aron nga ang kasulatan matuman nga miingon,
“Ilang gibahinbahin ang akong bisti sa ilang kaugalingon;
nag-ripa sila sa akong sinina.” 25 Gibuhat sa mga sundalo
kining mga butanga. Ang inahan ni Jesus, ang igsoong
babaye sa iyang inahan, si Maria nga asawa ni Cleopas, ug
si Maria Magdalena. Kini nga mga babaye nagtindog duol
sa krus ni Jesus. 26 Sa dihang nakita ni Jesus ang iyang
inahan ug ang disipulo nga iyang gihigugma nga nagtindog
sa duol, miingon siya sa iyang inahan, “Babaye, tan-awa,
ang imong anak!” 27 Unya miingon siya sa disipulo, “Tan-
awa, ang imong inahan!” Gikan nianang orasa gidala siya sa
disipulo sa iyang kaugalingong panimalay. 28 Pagkahuman
niini ni Jesus, tungod kay nasayod siya nga ang tanang
butang nahingpit na, aron mahingpit ang kasulatan, miingon,
“Giuhaw ako.” 29 Ang usa ka sudlanan nga puno sa aslom
nga bino gibutang didto, busa nagbutang sila sa espongha
nga puno sa aslom nga bino ngadto sa usa ka sungkod nga
hisopo ug gipataas kini ngadto sa iyang baba. 30 Sa dihang
nainom na ni Jesus ang aslom nga bino, siya miingon,
“Natapos na.” Giduko niya ang iyang ulo ug gitugyan ang
iyang espiritu. 31 Unya ang mga Judio, tungod kay kini
adlaw sa pagpangandam, ug aron nga ang mga lawas dili
magpabilin sa krus sa adlaw nga Igpapahulay (kay ang
adlaw nga Igpapahulay usa ka mahinungdanon nga adlaw),
gihangyo si Pilato nga balion ang ilang mga tiil ug kuhaon
sila. 32 Unya ang mga sundalo miabot ug gibali nila ang
mga tiil sa unang tawo ug sa ikaduhang tawo nga gilansang
uban kang Jesus. 33 Sa pag-abot nila kang Jesus, nakita
nila nga siya patay na, busa wala na nila balia ang iyang
mga tiil. 34 Bisan pa niana, ang usa ka sundalo miduslak sa
iyang kilid gamit ang bangkaw, ug dihadiha migawas ang
dugo ug tubig. 35 Ang usa nga nakakita niini mipamatuod,
ug ang iyang pagpamatuod tinuod. Nasayod siya nga ang
iyang gisulti tinuod aron nga kamo usab motuo. 36 Kay kini
nga mga butang nahitabo aron matuman ang kasulatan,
“Walay usa sa iyang mga bukog ang mabali.” 37 Usab, ang
laing kasulatan miingon, “Sila magatan-aw kaniya nga ilang
giduslak.” 38 Human niining mga panghitabo si Jose nga
taga-Arimatea, sanglit usa siya ka disipulo ni Jesus (apan sa
tago tungod sa kahadlok sa mga Judio) naghangyo kang
Pilato nga kung mahimo iyang kuhaon ang lawas ni Jesus.
Gitugotan siya ni Pilato. Busa miadto si Jose ug gikuha
ang iyang lawas. 39 Miadto usab si Nicodemus, siya nga
kaniadto miadto kang Jesus sa pagkagabii. Gidala niya ang
sinagol nga mira ug mga aloe, nga mikabat ug usa ka gatos
ka litras ang kabug-aton. 40 Busa gikuha nila ang lawas ni
Jesus ug giputos kini sa lino nga panapton uban sa mga
pahumot, ingon nga nabatasan sa mga Judio sa paglubong
sa mga lawas. 41 Karon sa dapit nga siya gilansang didto
adunay tanaman; ug sa maong tanaman adunay bag-o nga
lubnganan nga wala pay tawo nga gilubong. 42 Tungod
kay mao kadto ang adlaw sa pagpangandam alang sa mga
Judio ug tungod kay ang lubnganan duol lang, gilubong nila
si Jesus didto.

20 Karon sa sayo sa unang adlaw sa semana, samtang
ngitngit pa kini, miabot si Maria Magdalena didto
sa lubnganan ug nakita niya ang bato nga naligid na
gikan sa lubnganan. 2 Busa midagan siya ug miadto
kang Simon Pedro ug sa laing disipulo nga hinigugma
ni Jesus, ug miingon siya kanila, “Gikuha nila ang Ginoo
gikan sa lubnganan ug wala ako masayod kung diin nila
siya gibutang.” 3 Unya migawas si Pedro ug ang lain pang
disipulo, ug miadto sila didto sa lubnganan. 4 Nagdungan
sila ug panagan, ug ang laing disipulo midali pagdagan una
kang Pedro ug nauna pag-abot didto sa lubnganan. 5 Ug sa
iyang pagduko nakita niya ang mga panapton nga lino nga
nahimutang didto, apan wala siya misulod. 6 Unya miabot si
Simon Pedro sunod kaniya ug misulod sa lubnganan. Nakita
niya ang panapton nga lino nga nahimutang didto, 7 ug
ang panapton nga lino nga giputos sa iyang ulo. Wala kini
nabutang tapad sa panapton kondili nalain kini nga gipilo
sa usa ka dapit. 8 Unya ang laing disipulo, ang nauna nga
miabot sa lubnganan, misulod usab, ug nakita niya ug mituo.
9 Kay hangtod nianang taknaa wala gihapon nila nasabti
ang kasulatan nga mabanhaw gayod siya gikan sa mga
patay. 10 Busa ang mga disipulo namauli sa ilang puluy-

anan. 11 Apan mihilak si Maria nga nagtindog sa gawas sa
lubnganan. Sa iyang paghilak, miduko siya aron sa pagtan-
aw sa lubnganan. 12 Nakita niya nga naglingkod ang duha
ka anghel nga nakaputi, ang usa anaa sa ulohan, ug ang
usa atua sa tiilan diin gipahimutang ang lawas ni Jesus. 13
Miingon sila kaniya, “Babaye, nganong naghilak ka man?”
Miingon siya kanila, “Tungod kay gikuha nila ang akong
Ginoo, ug wala ako masayod diin nila siya gibutang.” 14 Sa
pagsulti niya niini, milingi siya ug nakita nga nagbarog si
Jesus didto, apan wala siya makaila nga si Jesus kadto.
15 Miingon si Jesus kaniya, “Babaye, nganong naghilak ka
man? Kinsa man ang imong gipangita?” Naghunahuna siya
nga siya mao ang magbalantay sa tanaman, busa miingon
siya kaniya, “Sir, kung gikuha mo man siya, sultihi ako kung
diin mo siya gibutang, ug kuhaon ko siya.” 16 Si Jesus
miingon kaniya, “Maria.” Milingi siya, ug miingon kaniya
sa pinulongang Aramaico, “Rabboni,” (nga nagkahulogan:
“Magtutudlo.”) 17 Si Jesus miingon kaniya, “Ayaw ako ug
hikapa, kay wala pa ako makaadto sa akong Amahan, apan
adtoa ang akong mga kaigsoonan ug sultihi sila nga moadto
ako didto sa akong Amahan ug inyong Amahan, ug sa
akong Dios ug inyong Dios.” 18 Miabot si Maria Magdalena
ug gisuginlan ang mga disipulo, “Nakita ko ang Ginoo,” ug
mao kining mga butanga ang iyang gisulti kaniya. 19 Sa
pagkagabii nianang adlawa, ang unang adlaw sa semana,
ug sirado ang mga pultahan sa dapit kung diin nagpuyo ang
mga disipulo tungod sa kahadlok sa mga Judio, miabot si
Jesus ug mibarog taliwala kanila ug nagsulti kanila, “Ang
kalinaw maanaa kaninyo.” 20 Sa pagsulti niya niini, gipakita
niya kanila ang iyang mga kamot ug ang iyang kilid. Unya sa
pagkakita sa mga disipulo sa Ginoo, nangalipay sila. 21 Unya
si Jesus miingon kanila pag-usab, “Ang kalinaw maanaa
kaninyo. Ingon nga gipadala ako sa Amahan, busa ipadala
ko usab kamo.” 22 Sa pagsulti ni Jesus niini, gihuypan niya
sila ug miingon kanila, “Dawata ang Balaang Espiritu. 23 Si
bisan kinsang mga sala nga inyong pasayloon, pasayloon
kini alang kanila; si bisan kinsang mga sala nga inyong
huptan, pagahuptan usab sila. 24 Si Tomas nga usa sa
napulog duha, nga gitawag ug Didymus, wala makauban
kanila sa pag-abot ni Jesus. 25 Pagkataodtaod ang ubang
mga disipulo misugilon kaniya, “Nakita namo ang Ginoo.”
Miingon siya kanila, “Gawas kung makita ko ang inagian sa
mga lansang sa iyang mga kamot, ug mabutang ko ang
akong tudlo sa inagian sa mga lansang, ug mabutang ang
akong kamot diha sa iyang kilid, dili gayod ako motuo.” 26
Pagkahuman sa ikawalo ka adlaw ang iyang mga disipulo
anaa na usab sa sulod, ug nahiuban na si Tomas kanila.
Miabot si Jesus samtang sirado ang mga pultahan, ug
mibarog taliwala kanila, ug miingon, “Ang kalinaw maanaa
kaninyo.” 27 Unya giingnan niya si Tomas, “Ipaduol dinhi ang
imong tudlo, ug tan-awa ang akong mga kamot, ipaduol
dinhi ang imong kamot, ug ibutang sa akong kilid, ayaw
pagduhaduha, kondili pagmatinuohon.” 28 Mitubag si Tomas
ug miingon kaniya, “Akong Ginoo ug akong Dios.” 29 Si
Jesus miingon kaniya, “Tungod kay nakita mo na ako, mituo
na ikaw. Bulahan kadtong wala makakita, apan mituo.” 30
Sa kasamtangan nagbuhat pa si Jesus ug daghan pang
mga katingalahan diha sa atubangan sa mga disipulo, mga
katingalahan nga wala gayod nahisulat niini nga kasulatan,
31 apan gisulat kini aron motuo kamo nga si Jesus mao ang
Cristo, ang Anak sa Dios, ug nga sa pagtuo, makabaton
kamo ug kinabuhi diha sa iyang ngalan.

21 Human niining mga butanga gipakita na usab ni Jesus
ang iyang kaugalingon ngadto sa mga disipulo didto
sa Dagat sa Tiberias. Gipakita niya ang iyang kaugalingon
sa ingon niini nga paagi: 2 Nagkauban si Simon Pedro ug
Tomas nga gitawag ug Didymus, Nataniel nga gikan sa
Cana sa Galilea, ang mga anak nga lalaki ni Zebedeo, ug
ang laing duha ka disipulo ni Jesus. 3 Miingon si Simon
Pedro kanila, “Managat ako.” Miingon sila kaniya, “Kami
usab mouban kanimo.” Nanlakaw sila ug misakay sa usa
ka sakayan, apan wala gayod silay nakuha tibuok gabii.
4 Karon, sa dihang nagakabuntag na, si Jesus mibarog
sa baybayon, apan ang mga disipulo wala makaila nga si
Jesus diay kadto. 5 Busa miingon si Jesus kanila, “Mga
batan-ong lalaki, aduna ba kamoy makaon?” Mitubag sila
kaniya, “Wala.” 6 Miingon siya kanila, “Ihulog ang inyong
pukot sa tuong bahin sa sakayan, ug makakaplag kamo
ug pipila.” Busa gilabay nila ang ilang pukot, apan wala
sila makaguyod niini tungod sa kadaghan sa isda. 7 Unya
ang hinigugmang disipulo ni Jesus miingon kang Pedro,
“Mao kana ang Ginoo.” Sa pagkadungog ni Pedro nga ang
Ginoo diay kadto, gihikot niya ang iyang panggawas nga
sapot (kay hubo man siya), ug milukso didto sa dagat. 8
Miduol ang ubang mga disipulo sa sakayan (kay dili pa man
kaayo sila layo sa yuta, mga 200 cubico), ug gibira nila
ang pukot nga puno sa isda. 9 Sa pagkawas nila ngadto
sa yuta, nakita nila ang hinaling didto ug sinugbang isda
niini, uban ang tinapay. 10 Si Jesus miingon kanila, “Dad-
a ang pipila sa mga isda nga inyong nakuha.” 11 Misaka
si Simon Pedro ug gibira ang pukot padulong sa yuta,
nga puno sa dagkong isda; 153. Daghan kaayo ang anaa,
apan wala magisi ang pukot. 12 Si Jesus miingon kanila,
“Paduol ug pamahaw.” Walay mga disipulo nga misulay sa
pagpangutana kaniya, “Kinsa ka?” Nasayod sila nga ang
Ginoo kini. 13 Miduol si Jesus, mikuha sa tinapay, ug gihatag
kini kanila, ug ang isda usab. 14 Mao kini ang ikatulong
higayon nga gipakita ni Jesus ang iyang kaugalingon ngadto

sa mga disipulo human siya mabanhaw gikan sa mga patay. **15** Pagkahuman nila ug kaon sa pamahaw, si Jesus miingon kang Simon Pedro, “Simon anak ni Juan, gihigugma mo ba ako labaw pa sa tanan?” Miingon si Pedro kaniya, “Oo Ginoo, nasayod ka nga gihigugma ko ikaw.” Si Jesus miingon ngadto kaniya, “Pakan-a ang akong mga karnero.” **16** Misulti siya pag-usab sa ikaduhang higayon, “Simon anak ni Juan, gihigugma mo ba ako? Si Pedro miingon kaniya, “Oo Ginoo, nasayod ka nga gihigugma ko ikaw.” Si Jesus miingon kaniya, “Atimana ang akong karnero.” **17** Miingon siya pag-usab sa ikatulong higayon, “Simon anak ni Juan, gihigugma mo ba ako? Naguol si Pedro tungod kay si Jesus nangutana man kaniya sa makatulong higayon, “Gihigugma mo ba ako?” Miingon siya kaniya, Ginoo, nasayod ka sa tanang butang, nasayod ka nga gihigugma ko ikaw.” Si Jesus miingon kaniya, “Pakan-a ang akong karnero. **18** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, sultihan ko ikaw, sa dihang batan-on ka pa, ikaw ra ang mosul-ob sa imong kaugalingon ug magalakaw bisan asa nimo gusto, apan inigkatigulang na nimo, pagatuy-oron mo na ang imong mga kamot, ug ang laing tawo na ang mosul-ob sa imong bisti ug ang magadala kanimo sa dapit nga dili mo gusto adtoan.” **19** Karon gisulti kini ni Jesus aron sa pagpakita sa matang sa kamatayon nga si Pedro makapasidungog sa Dios. Human niya kini masulti, miingon siya kang Pedro, “Sunod kanako”. **20** Milingi si Pedro ug nakita ang disipulo kansang hinigugma ni Jesus nga nagasunod kanila; ang usa nga nagpauraray sa dughan ni Jesus didto sa panihapon ug miingon, “Ginoo, kinsa ba ang magaluib kanimo?” **21** Nakita siya ni Pedro ug unya miingon kang Jesus, “Ginoo, unsa ba ang pagabuhaton niining tawhana?” **22** Si Jesus miingon kaniya, “Kung pagbuot nako nga siya magpabilin hangtod sa akong pagbalik, unsa may labot mo? Sunod kanako.” **23** Busa kining pamahayag mikaylap taliwala sa mga kaigsoonan, nga dili gayod mamatay ang maong disipulo. Apan si Jesus wala mosulti kang Pedro nga ang laing disipulo dili mamatay, kondili, “Kung pagbuot kong magpabilin siya hangtod sa akong pagbalik, unsa may labot mo?” **24** Mao kini ang disipulo nga nagpamatuod mahitungod niining mga butanga, ug ang nagsulat niining mga butanga, ug nasayran nato nga tinuod ang iyang pagpamatuod. **25** Aduna usab daghan pang mga butang nga nabuhat ni Jesus. Kung isulat pa sa tagsa-tagsa, akong pangagpas nga bisan ang kalibotan mismo dili igo nga kasudlan sa basahon nga kinahanglan sulaton.

Mga Buhat

1 Ang nahauna kong sinulat nga basahon, O Teofilos,
nagsugilon sa tanan nga gisugdan ni Jesus sa pagbuhat
ug pagpanudlo, **2** hangtod sa adlaw nga gidawat siya sa
kahitas-an. Human niya sa paghatag ug sugo pinaagi sa
Balaang Espiritu sa iyang pinili nga mga apostoles, **3** nga
human sa iyang pag-antos mipakita siya kanila. Kay sulod sa
40 ka-adlaw kanunay siyang nagpakita kanila, nga nagsulti
sa mga butang mahitungod sa gingharian sa Dios. **4** Sa
dihang nakigtigom siya uban kanila gisugo niya sila nga dili
mobiya sa Jerusalem kondili hulaton ang saad sa Amahan,
nga mahitungod niini, miingon siya, "Nadungog ninyo gikan
kanako **5** nga si Juan sa pagkatinuod nagbawtismo sa tubig
apan kamo pagabawtismohan diha sa Balaang Espiritu sa
pipila ka mga adlaw." **6** Sa nagkatigom na sila gipangutana
nila siya, "Ginoo, mao na ba kini ang panahon nga ipasig-
uli mo na ang gingharian ngadto sa Israel?" **7** Miingon
siya kanila, "Gidili kaninyo ang pagkasayod sa takna o sa
mga panahon nga gitagal sa Amahan pinaagi sa iyang
kaugalingong pagbulot-an. **8** Apan magadawat kamo sa
gahom, sa dihang ang Balaang Espiritu mokunsad kaninyo,
ug kamo magasaksi kanako sa Jerusalem ug sa tibuok
Judea ug Samaria, ug sa kinatumyan sa yuta." **9** Sa pagsulti
ni Ginoong Jesus niining mga butanga, samtang sila nagtan-
aw, siya gibayaw paitaas, ug gisalipdan siya sa panganod
gikan sa ilang mga mata. **10** Samtang nagtutok sila pag-
ayo sa langit sa iyang pagkayab, sa kalit lang, adunay
duha ka tawo nga nagbisti ug puti nga nagtindog uban
kanila. **11** Miingon sila, "Kamong mga tawo sa Galilea,
nganong nagtindog kamo dinhi nga naghangad sa langit?
Kining Jesus nga gibayaw sa langit mobalik sa samang
paagi sa pagkakita ninyo kaniya padulong sa langit." **12**
Unya namauli sila sa Jerusalem gikan sa Bukid sa Olibo,
nga duol sa Jerusalem, nga may laktonon nga usa ka
Adlaw'ng Igpapahulay. **13** Sa pag-abot nila, misaka sila sa
taas nga lawak, diin sila mag-abotan. Sila mao si Pedro,
Juan, Santiago, Andres, Filipe, Tomas, Bartolomeo, Mateo,
Santiago nga anak ni Alphaeus, Simon nga Zealot, ug si
Judas nga anak ni Santiago. **14** Nagkahiusa silang tanan
samtang sila makugihon nga nagpadayon diha sa mga pag-
ampo. Lakip ang mga babaye nga, si Maria nga inahan ni
Jesus, ug ang iyang igsoon nga mga lalaki. **15** Niadtong
mga adlawa mitindog si Pedro taliwala sa mga kaigsoonan,
nga adunay 120 ka-tawo, ug miingon, **16** "Mga kaigsoonan,
kinahanglan nga matuman gayod ang kasulatan, nga gisulti
sa Balaang Espiritu kaniadto pinaagi sa baba ni David
mahitungod kang Judas, nga migiya sa mga nagdakop kang
Jesus. **17** Kay siya kauban man namo ug nagdawat usab sa
iyang bahin sa mga kaayohan niining pagpangalagad." **18**
(Karon kining tawhana nagpalit ug uma gikan sa kinitaan sa
iyang daotang binuhatan. Unya siya nahulog nga nag-una
ang ulo, ug ang lawas niya mibuto, ug ang tanang sulod sa
iyang ginhawaan nakay-ag. **19** Ug kini nahibaloan sa tanan
nga nagpuyo sa Jerusalem nga kadtong yutaa gitawag sa
kaugalingon nilang pinulongan nga Akeldama, nga mao,
Ang yuta sa dugo.) **20** Kay nahisulat kini sa basahon sa mga
Salmo, "Tugoti ang iyang yuta nga mahimong biniyaan, ug
ayaw tugoti nga adunay bisan kinsang tawo nga mopuyo
didto. Ug tugoti ang laing tawo nga magkuha sa iyang
katungdanan sa pagkapangulo. **21** Busa kini kinahanglan
nga ang mga tawong gikauban nato sa tanang higayon sa
pagsulod ug paggula sa Ginoong Jesus taliwala kanato,
22 gikan pa sa pagbawtismo ni Juan hangtod sa adlaw
nga siya gibayaw gikan kanato, usa niini gikinahanglan
nga nakasaksi uban kanato sa iyang pagkabanhaw." **23**
Gipaatubang nila sa unahan ang duha ka tawo, si Jose
nga gitawag ug Barsabas kinsa ginganlan usab ug Justo,
ug si Matias. **24** Nag-ampo sila ug miingon, "Ikaw, Ginoo,
nakaila sa mga kasingkasing sa tanang tawo, busa ipadayag
kung kinsa niining duha ang imong gipili **25** aron sa pagpuli
sa dapit niining pagpangalagad ug pagkaapostol sukad sa
paglapas ni Judas aron sa pag-adto sa iyang kaugalingong
dapit." **26** Ug nagripa sila kanila; ug ang ripa natunong kang
Matias ug giisip siya nga kauban na sa napulo ug usa nga
mga apostoles.

2 Sa dihang pag-abot sa adlaw sa Pentecostes silang
tanan nagtigom sa usa ka dapit. **2** Sa kalit adunay
dahunog gikan sa langit nga sama kakusog sa huros sa
hangin, nga milukop sa tibuok balay nga ilang gilingkoran. **3**
Dihay mipakita kanila nga daw dila nga kalayo nga miapod-
apod kanila, ug milingkod sa matag usa kanila. **4** Silang
tanan napuno sa Balaan nga Espiritu ug nagsugod sila ug
sulti sa nagkalain-laing pinulongan, sumala sa gihatag sa
Espiritu kanila. **5** Unya adunay mga Judio nga nagpuyo sa
Jerusalem, mga diosnon nga tawo, nga gikan sa nagkalain-
laing nasod ilalom sa langit. **6** Sa dihang nakabati sila sa
saba kaayo, ang tanang tawo miduol ug naglibog tungod
kay ang matag usa kanila misulti man sa kaugalingon nilang
pinulongan. **7** Nahibulong sila nga nag-ingon, "Dili ba taga
Galilea man kining mga tawhana nga misulti sa atong
pinulongan? **8** Ngano nga ato man silang madungog, matag
usa sa atong kaugalingong pinulongan nga atong nadak-
an? **9** Anaay taga Partia ug taga Media ug taga Elam ug
kadtong mipuyo sa Mesopotamia, sa Judea ug Capadocia,
sa Ponto ug Asia, **10** taga Frigia ug taga Pamfilia, sa Ehipto
ug uban pang dapit sa Libya sa Cirene, ug mga bisita
gikan sa Roma, **11** mga Judio ug proseletes, Creta, ug taga

Arabia, nadungog nato nga misulti sila sa atong pinulongan
mahitungod sa kahibulongang mga buhat sa Dios." 12 Silang
tanan natingala ug naglibog; sila nag ingna-nay sa matag
usa, "Unsa bay buot ipasabot niini?" 13 Apan ang uban
kanila nagbiay-biay ug nag-ingon, "Silang tanan puno sa
bag-ong bino." 14 Apan si Pedro mitindog uban sa onse,
sa kusog nga tingog, ug nag-ingon kanila, "Katawhan sa
Judia ug kamong tanan nga nagpuyo sa Jerusalem, buot
kung masayod kamo; paminaw kamo sa akong isulti. 15
Kining mga tawhana wala nangahubog sama sa inyong
gituohan, kay kini ikatulong takna pa sa adlaw. 16 Apan kini
ang gipamulong kaniadto pinaagi kang propeta Joel: 17
'Mao na kini ang kataposan nga mga adlaw, 'Ang Dios nag-
ingon, 'Ibubo ko ang akong Espiritu sa tanang katawhan,
ang inyong mga anak nga lalaki ug babaye managna. Ug
ang mga batan-on nga lalaki makakita ug mga panan-awon.
Ug ang inyong mga tigulang nga lalaki magdamgo ug mga
damgo. 18 Ingon man usab ang akong mga sulugoon ug
ang akong mga sulugoon nga babaye nianang mga adlawa
akong ibubo ang akong Espiritu, ug sila managna. 19 Ipakita
ko ang katingalahan ibabaw sa kalangitan ug mga timaan sa
kalibotan dinhi sa ubos, dugo, kalayo, ug baga nga aso. 20
Ang adlaw mahimong kangit-ngit ug ang bulan mahimong
dugo sa dili pa moabot ang talagsaong adlaw sa Ginoo. 21
Ang tanan nga mosangpit sa ngalan sa Ginoo maluwas.' 22
Katawhan sa Israel, pamati-a kining mga pulonga: Si Jesus
nga Nazaretnon, ang tawo nga gipamatuod-an sa Dios diha
kaninyo pinaagi sa dakong buhat ug katingalahan ug ilhanan
nga gibuhat sa Dios pinaagi kaniya sa inyong taliwala, kamo
sa inyong kaugalingon nahibalo na niini— 23 tungod sa
gitakda nga plano ug kahibalo sa Dios, siya gitugyan, ug
kamo, pinaagi sa kamot sa mga masinupakon sa balaod
nga mga lalaki, gilansang siya sa krus ug gipatay; 24 siya
nga gibanhaw sa Dios, ug giwala ang kasakit sa kamatayon
diha kaniya, tungod kay dili posibli nga siya magunitan sa
kamatayon. 25 Kay si David misulti mahitungod kaniya, 'Ako
nakakita sa Ginoo kanunay sa akong atubangan, tungod kay
siya dinhi kanunay sa akong tuong kamot aron nga dili ako
matarog. 26 Busa ang akong kasingkasing nagmalipayon
kaayo ug ang akong dila naglipay. Unya, ang akong unod
magpuyo nga masaligon. 27 Tungod kay wala mo man
isalikway ang akong kalag ngadto sa Hades, Ug dili mo
itugot nga ang Usa ka Balaan madunot. (Hadēs g86) 28 Imong
gipadayag kanako ang dalan sa kinabuhi; imo akong gipuno
sa kalipay uban sa imong panagway.' 29 Mga igsoon, ako
magasulti kaninyo nga maisugon mahitungod sa patriarka
nga si David: siya namatay ug gilubong, ug ang iyang
lubnganan uban kanato niining mga adlawa. 30 Busa, siya
usa ka propeta ug nasayod nga ang Dios nagsaad ug
nanumpa ngadto kaniya nga gikan sa iyang kaliwat adunay
maglingkod sa iyang trono. 31 Ug iya nang nalantawan kini
ug nagahisgot mahitungod sa pagkabanhaw ni Cristo: wala
siya gipasagdan didto sa Hades, ni ang iyang unod makita
nga madunot. (Hadēs g86) 32 Kining Jesus gibanhaw siya sa
Dios, Ug kitang tanan saksi. 33 Busa ingon nga binayaw
ngadto sa tuong kamot sa Dios ug nakadawat sa saad sa
Balaang Espiritu gikan sa Amahan, siya nagbubo niini nga
inyong makita ug madungog. 34 Kay si David wala mikayab
sa langit, apan nag-ingon siya, "Ang Ginoo nag-ingon ngadto
sa akong Ginoo, Lingkod sa akong tuong kamot, 35 Hangtod
nga himuon ko ang imong kaaway nga tumbanan sa imong
tiil." 36 Busa, pasagdi ang tibuok kabanayan sa Israel nga
masayod nga ang Dios naghimo kaniya nga Ginoo ug Cristo,
kining Jesus nga gilansang ninyo sa krus." 37 Sa dihang
sila nakadungog niini silang tanan daw gitusok ang ilang
kasingkasing, ug nag-ingon didto kang Pedro ug sa mga
apostoles, "Mga igsoon, unsa man ang among buhaton?" 38
Ug si Pedro nag-ingon ngadto kanila, "Paghinulsol kamo
ug pagpabawtismo, ang matag usa kaninyo, sa ngalan ni
Jesu-Cristo alang sa kapasayloan sa inyong mga sala, ug
makadawat kamo ug gasa sa Balaang Espiritu. 39 Kay alang
kaninyo mao ang saad ug ngadto sa inyong mga kabataan
ug alang niadtong naa sa halayo, sumala sa kadaghanon sa
tawo nga pagatawgon sa Ginoong Dios." 40 Daghan ang
mga laing pulong nga siya nagsaksi ug nagsugyot kanila;
siya miingon, "Luwasa ang inyong kaugalingon gikan sa
pagkadaotan niini nga kaliwatan." 41 Unya silang tanan
midawat sa iyang mensahe ug nagpabawtismo, ug nianang
adlawa adunay nadugang nga 3, 000 ka mga kalag. 42
Nagpadayon sila sa pagtuon sa gitudlo sa mga apostoles
ug sa pagpanagtigom, sa pagpikas-pikas ug tinapay ug
sa pag-ampo. 43 Giabot ug kahadlok ang mga katawhan,
ug daghang mga kahibulongan ug ilhanan ang nabuhat
pinaagi sa mga apostoles. 44 Silang tanan nga nagtuo
naghiusa ug managsama sa tanan nga mga butang, 45
ug gibaligya nila ang ilang mga katigayonan ug ang ilang
gipanag-iyahan ug giapud-apod kini kanila, sumala sa matag
usa nga gikinahanglan. 46 Busa nagpadayon sila sa matag
adlaw sa usa ka tumong didto sa templo, ug sila nagpikas-
pikas ug tinapay didto sa ilang balay, ug nag-ambitay sila sa
ilang mga pagkaon uban sa kalipay ug sa pagpaubos sa
kasingkasing; 47 ug sila nagdayeg sa Dios ug nakabaton ug
pabor sa tanan nga mga tawo. Sa matag adlaw gidugangan
sa Ginoo ang ilang pundok sa mga tawo nga naluwas.

3 Karon si Pedro ug si Juan miadto sa templo sa oras sa
pag-ampo, ang ikasiyam nga oras. 2 Usa ka tawo nga
bakol sukad sa iyang pagkatawo, gidala sa matag adlaw
ug gibutang didto sa pultahan sa templo nga gitawag ug

Matahom, aron makapangayo siya ug limos gikan sa mga
tawo nga moadto sa templo. 3 Sa dihang nakita niya si
Pedro ug si Juan nga mosulod sa templo, nagpakilimos
siya. 4 Si Pedro ug si Juan mitutok kaniya ug miingon, “Tan-
awa kami.” 5 Ang bakol mitan-aw kanila, ug nagdahom
nga makadawat siya ug mga butang nga gikan kanila. 6
Apan si Pedro miingon, “Plata ug bulawan walay akoa, apan
kong unsa lang ang naa kanako, maoy ihatag ko kanimo.
“Pinaagi sa ngalan ni Cristo Jesus nga taga Nazaret, lakaw.”
7 Gigunitan ni Pedro ang iyang tuong kamot, ug gipatindog
siya: ug dihadiha ang iyang tiil ug mga lutahan nakabaton
ug kusog. 8 Milukso, ug mitindog ang tawong bakol ug
nagsugod siyag lakaw; misulod siya sa templo uban kang
Pedro ug kang Juan, milakaw, naglukso-lukso, ug nagdayeg
sa Dios. 9 Ang tanang mga katawhan nakakita kaniya nga
naglakaw ug nagdayeg sa Dios. 10 Nabantayan nila nga
kadto mao ang tawo nga kanunay naglingkod didto sa
Matahom nga Ganghaan sa templo aron sa pagpakilimos;
ug napuno sila sa katingala ug kahibulong tungod sa kung
unsa ang nahitabo kaniya. 11 Samtang siya migunit kang
Pedro ug kang Juan, ang mga tawo nanagan paduol kanila
sa dapit nga ginatawag ug Portico ni Solomon, uban sa
dakong kahibulong. 12 Sa dihang si Pedro nakakita niini, siya
mitubag sa mga tawo, “Kamo nga mga katawhan sa Israel,
nganong natingala man kamo? Nganong nagtutok man kamo
kanamo, nagatuo ba kamo nga kami ang nakahimo kaniya sa
pagpalakaw pinaagi sa among gahom o pagkadiosnon? 13
Ang Dios ni Abraham, ug ni Isaac, ug ni Jacob, ang Dios sa
atong mga amahan, nga nagpasidungog sa iyang sulugoon
nga si Jesus. Nga mao ang inyong gitugyan ug gisalikway
atubangan ni Pilato, sa dihang nakahukom siya nga siya
iyang buhian. 14 Gisalikway ninyo ang Usa nga Balaan
ug Matarong, ug inyong gipangayo nga maoy buhian ang
mamumuno alang kaninyo. 15 Gipatay ninyo ang Prinsipe sa
kinabuhi; nga gibanhaw sa Dios gikan sa mga patay; ug
kita ang mga saksi niini. 16 Karon ang pagtuo sa iyahang
ngalan maoy nakapalig-on niining tawhana, nga inyong
nakita ug nailhan. Oo, ang iyang pagtuo kang Jesus maoy
naghatag kaniya ug hingpit nga kaayohan diha sa inyong
atubangan. 17 Karon, mga igsoon, nasayod ako nga wala
kamoy nahibal-an, ingon usab sa gibuhat sa inyong mga
pangulo. 18 Apan ang mga butang nga gisulti sa Dios pinaagi
sa baba sa mga propeta, nga kinahanglan ang iyang Cristo
moantos, iya nang natuman karon. 19 Busa, paghinulsol,
ug balik, aron ang inyong mga sala pagapapason, ug
aron moabot ang mga higayon sa paglig-on sa presensya
sa Ginoo; 20 ug ipadala niya ang Cristo nga pinili alang
kaninyo, nga si Jesus. 21 Siya nga mao ang anaa sa mga
langit kinahanglan pagadawaton ug magpabilin hangtod nga
moabot ang takna sa pagpasig-uli sa tanang mga butang,
nga sumala sa gipamulong sa Dios sa baba sa iyang mga
balaang propeta sukad sa karaang panahon. (aiōn g165) 22 Si
Moises nagaingon, 'Ang Ginoong Dios motuboy sa usa ka
propeta nga sama kanako gikan sa inyong mga kaigsoonan.
Magapatalinghog kamo sa tanang mga butang nga igasulti
niya nganha kaninyo.' 23 Ug mahitabo nga ang matag-usa
nga dili magapatalinghog sa maong propeta mapukan gayod
diha sa mga katawhan. 24 Oo, ang tanang mga propeta
gikan kang Samuel ug hangtod niadtong nagsunod kaniya,
tanan naghisgot, ug sila usab nagsulti niining mga adlawa.
25 Kamo ang mga anak sa mga propeta ug sa kasabotan
nga gihimo sa Dios tali sa inyong mga katigulangan, ingon
sa gisulti niya kang Abraham, 'Pinaagi sa imong binhi ang
tanang pamilya sa kalibotan pagapanalanginan.' 26 Human
gibanhaw sa Dios ang iyang Alagad, gipadala siya una
nganha kaninyo, aron nga panalanginan kamo ug motalikod
kamo diha sa inyong pagkadaotan.

4 Samtang si Pedro ug si Juan nagsulti ngadto sa mga
tawo, ang mga pari ug ang kapitan sa templo ug ang
mga Saduseo miduol ngadto kanila. 2 Nabalaka pag-
ayo sila tungod kay si Pedro ug si Juan nagapanudlo
sa mga tawo mahitungod kang Jesus ug nagmantala sa
iyang pagkabanhaw gikan sa mga patay. 3 Sila gidakop
nila ug gibilanggo hangtod sa pagkabuntag, tungod kay
gabii man niadtong tungora. 4 Apan daghan niadtong mga
katawhan nga nakadungog sa maong mensahe nagtuo;
ug ang kadaghanon nila nga mituo miabot ug 5, 000 ka
kalalakin-an. 5 Ug pag-abot sa sunod nga adlaw, ang mga
pangulo, ug mga katigulangan, ug mga manunulat sa balaod,
nagtigom didto sa Jerusalem. 6 Si Annas nga pangulong pari
atua didto, si Caiafas, si Juan, ug si Alexander, ug ang tanan
nga mga paryente sa pangulong pari. 7 Sa dihang anaa
sila Pedro ug si Juan sa ilahang taliwala, ilang gipangutana
sila, “Sa unsa nga gahom, ug sa unsa nga ngalan, kamo
nakabuhat niini?” 8 Unya si Pedro, napuno sa Balaang
Espiritu, nagsulti ngadto kanila, “Kamo nga mga pangulo sa
katawhan, ug mga katigulangan, 9 kung kami niining adlawa
inyong giimbistigar kalabot sa maayong buhat nga nahitabo
niining usa ka tawo nga masakiton—kung sa unsang paagi
kining tawhana naayo? 10 Angay kini ninyong mahibaw-an
ug sa tanang katawhan sa Israel, nga pinaagi sa pangalan
ni Cristo Jesus nga taga-Nazaret, nga inyong gilansang,
apan gibanhaw sa Dios gikan sa mga patay—pinaagi kaniya
kining tawhana nagbarog sa inyong atubangan nga himsog.
11 Si Cristo Jesus mao ang bato nga gisalikway sa mga
magtutukod apan maoy nahimong nag-unang patukoranan.
12 Wala nay laing tawo diin kita makabaton ug kaluwasan:
kay wala nay laing ngalan ilalom sa langit, nga gikahatag

ngadto sa mga katawhan, diin kita maluwas." 13 Karon sa dihang nakita nila ang kaisog ni Pedro ug ni Juan, ug ilang nahibaw-an nga sila mga yanong tawo lamang, ug wala makaeskwela, sila nangatingala, ug ilang nasayran nga sila Pedro ug Juan nakauban ni Jesus. 14 Ug tungod kay nakita man nila ang tawo nga naayo nga nagbarog uban nila, ang mga pangulo sa mga Judio wala gayoy ikasulti batok kanila. 15 Apan human nila mando-i ang mga apostoles sa pagbiya sa panagtigom sa konseho, nagsabotsabot dayon sila. 16 Miingon sila, "Unsay atong buhaton alang niining mga tawhana? Tungod kay ang kamatuoran sa nahitabong milagro nga ilang gibuhat nahibaw-an naman sa kadaghanan nga namuyo dinhi sa Jerusalem; kita dili makalimod niini. 17 Apan kini dili mokaylap ngadto sa kadaghanan, pasidan-an nato sila sa dili na pagsugilon niini nga pangalan ngadto kang bisan kinsa." 18 Gipatawag nila pag-usab si Pedro ug si Juan ug gimandoan nila sa dili na pagpanugilon ni pagpanudlo sa ngalan ni Jesus. 19 Apan si Pedro ug si Juan mitubag ug nag-ingon kanila, "Kung husto sa mata sa Dios ang pagtuman kaninyo o kaniya, kamo ang maghukom. 20 Tungod kay dili kami makatabang sa pagsulti kabahin sa mga butang nga among nakita ug nadungog." 21 Human nila gipasidan-an si Pedro ug si Juan, ila silang gipalakaw. Wala silay nakaplagan nga ikapasangil aron silotan sila, tungod kay ang tanang katawhan nagadayeg man sa Dios tungod sa nahitabo. 22 Ang tawo nga nakasinati sa milagro sa kaayohan nagaedad na ug kapin sa 40 ka tuig. 23 Human sila gibuhian, si Pedro ug si Juan namalik didto sa ilang mga katawhan ug gisulti nila ang tanan nga giingon kanila sa mga pangulong pari ug sa mga katigulangan. 24 Sa dihang nadungog nila kini, gipatugbaw nila ang ilang mga tingog ngadto sa Dios ug nag-ingon, "Ginoo, ikaw ang nagbuhat sa kalangitan ug sa kalibotan ug sa dagat, ug ang tanan nga anaa niini, 25 ikaw nga pinaagi sa Balaang Espiritu, ug pinaagi sa baba sa among amahan nga si David nga imong alagad, nagaingon, 'Nganong nangasuko man ang mga Gentil nga kanasoran, ug ang mga katawhan nagahunahuna ug mga walay kapuslanan nga mga butang? 26 Ang mga hari sa kalibotan nagkahiusa, ug ang mga nangulo niini nagkatigom batok sa Ginoo, ug batok sa iyang Usa nga Dinihogan.' 27 Sa pagkatinuod, si Herodes ug si Poncio Pilato, uban sa mga Gentil ug sa mga katawhan sa Israel, nagtigom niini nga siyudad batok sa imong balaan nga sulugoon nga si Jesus, nga mao ang imong gidihogan. 28 Nagtigom sila aron buhaton ang tanan nga sa imong kamot ug sa imong pagbuot mahitabo. 29 Ug karon Ginoo, tan-awa ang ilang mga pagpanghulga sa imong mga alagad aron mosulti sa imong pulong uban sa tanang kaisog. 30 Aron samtang ituy-od nimo ang imong mga kamot sa pag-ayo, ang mga ilhanan ug mga kahibulongan magakahitabo unta pinaagi sa ngalan sa imong balaan nga Alagad nga si Jesus." 31 Pagkahuman sa ilang mga pag-ampo, ang dapit nga ilang gitigoman nauyog, ug silang tanan napuno sa Balaang Espiritu, ug nagsulti sila sa pulong sa Dios uban sa kaisog. 32 Ang dakong ihap sa mga magtutuo nagkahiusa sa ilang kasingkasing ug sa ilang kalag: ug walay bisan usa kanila nga nagaingon nga ang mga butang nga iyang gipanag-iya iyaha lamang; kung dili, ilang gihiusahan ang tanan. 33 Uban sa dakong gahom ang mga apostoles nagapadayon sa ilang pagsangyaw sa ilang pagpamatuod mahitungod sa pagkabanhaw sa Ginoong Jesus, ug ang dakong grasya naa uban kanilang tanan. 34 Walay usa ka tawo nganha kanila nga nakulangan sa mga butang, tungod kay ang tanan nga dunay gipanag-iya nga titulo sa yuta o mga balay nagbaligya man niini ug ang halin sa mga butang nga ilang gibaligya 35 ug gidala ngadto sa tiilan sa mga apostoles. Ug ilaha kining giapod-apod ngadto sa matag magtutuo, sumala sa ilahang panginahanglan. 36 Si Jose, nga usa ka Levita, usa ka tawo gikan sa Cyprus, nga gihatagan ug ngalan nga Barnabas sa mga apostoles. (nga nagpasabot, Anak sa pagdasig). 37 Aduna siyay uma, ug iya kining gibaligya ug ang halin niini nga salapi gidala niya ngadto sa tiilan sa mga apostoles.

5 Karon adunay usa ka tawo nga ginganlan ug Ananias, kauban ang iyang asawa nga si Safira, nga nagbaligya sa ilang katigayonan, 2 ug iyang gitagoan ang ubang halin nga salapi (ang iyang asawa nasayod niini), ug gidala ang laing bahin ug gibutang kini diha sa tiilan sa mga apostoles. 3 Apan si Pedro miingon, "Ananias, nganong gitugotan man nimo si Satanas nga gilukop ang imong kasingkasing sa pagpamakak sa Balaang Espiritu ug sa pagkuha sa laing bahin sa halin sa yuta? 4 Samtang kini wala pa mahalin, wala ba kini magpabilin sa imong pagpanag-iya? Ug human kini mahalin, wala ka na bay katungod niini? Giunsa nimo paghunahuna kining butanga sa imong kasingkasing? Ikaw wala namakak sa tawo, apan sa Dios. 5 Sa pagkadungog niining mga pulonga, si Ananias natumba ug namatay siya. Ug dakong kahadlok ang miabot niadtong tanan nga nakadungog niini. 6 Ang mga batan-ong lalaki miadto sa atubangan ug giputos siya, ug ilang gidala siya sa gawas ug gilubong. 7 Human ang tulo ka oras, ang iyang asawa misulod, walay kasayoran unsa ang nahitabo. 8 Si Pedro miingon kaniya, "Sultihi ako kung imo ba gayod gibaligya ang yuta sa dakong kantidad." Siya mitubag, "Oo, sa dakong kantidad." 9 Unya si Pedro miingon kaniya, "Giunsa kini nga kamo nagkauyon sa pagsulay sa Espiritu sa Ginoo? Tan-awa, ang mga tiil niadtong mga tawo nga naglubong sa imong bana ania sa pultahan, ug ila kang dayongan

pagawas." 10 Siya sa kalit dayon natumba sa iyang tiilan,
ug namatay siya, ug ang mga batan-ong lalaki misulod ug
nakita siya nga namatay na; ila siyang gidayongan pagawas
ug siya gilubong tapad sa iyang bana. 11 Miabot ang tumang
kahadlok sa tibuok simbahan, ug sa tanan nga nakadungog
niining mga butanga. 12 Daghang mga timailhan ug mga
kahibulongan ang nahitabo taliwala sa mga tawo pinaagi sa
mga kamot sa mga apostoles. Silang tanan nagkahiusa sa
portico ni Solomon. 13 Apan walay bisan kinsa nga adunay
kaisog sa pag-apil kanila; apan, ang mga tawo adunay taas
nga pagtamod kanila. 14 Sa gihapon ang mga magtutuo
nagkadugang pagkadaghan ngadto sa Ginoo, kadaghanan
sa mga lalaki ug mga babaye, 15 busa ilang gidala ang mga
masakiton didto sa mga kadalanan ug gipahigda nila sa mga
lingkoranan, aron sa paglabay ni Pedro pinaagi sa iyang
anino malandongan ang uban kanila. 16 Aduna usab miabot
nga dakong panon sa mga tawo gikan sa mga lungsod nga
nakapalibot sa Jerusalem, nga nagdala sa masakiton ug
kadtong gisudlan sa hugaw nga espiritu, ug silang tanan
nangaayo. 17 Apan ang labaw nga pari mibarog, ug kadtong
tanan nga uban kaniya (nga pundok sa mga Saduseo); ug
silang tanan napuno sa kasina, 18 ug gidakop nila ang mga
apostoles, ug gibutang sila sa pangpubliko nga bilanggoan.
19 Apan panahon sa kagabhi-on giabrihan sa anghel sa
Ginoo ang pultahan sa bilanggoan ug gipagawas sila, ug
miingon, 20 "Lakaw, barog didto sa templo ug isulti sa mga
tawo ang mahitungod niining pulong sa Kinabuhi." 21 Sa
dihang sila nakadungog niini, sila misulod didto sa templo sa
pagkabanagbanag ug nagtudlo. Apan ang labaw nga pari
miabot, ug kadtong uban kaniya, ug gipatawag ang konseho,
ug ang tanan nga mga pangulo sa mga tawo sa Israel,
unya nagpadala ug tawo sa bilanggoan aron sa pagkuha sa
mga apostoles. 22 Apan ang mga opisyal miadto didto sa
bilanggoan ug wala silay nakaplagan, ug namalik sila ug
nagsugilon, 23 "Nakita namo ang bilanggoan nga sirado pag-
ayo ug ang mga guwardiya nagbarog sa pultahan, apan sa
among pag-abli niini, wala kamiy bisan usa nga nakaplagan
sa sulod." 24 Karon sa dihang ang kapitan sa templo ug ang
pangulo sa mga pari nakadungog niining mga pulonga, sila
nalibog pag-ayo mahitungod kanila kung unsa ang mahitabo
unya. 25 Unya adunay miabot ug miingon kanila, "Ang
tawo nga inyong gibutang sa bilanggoan nagbarog didto
sa templo ug nagtudlo sa mga tawo." 26 Busa ang kapitan
mikuyog sa mga opisyal, ug gidala sila pagbalik, apan wala
sila hilabti, kay sila mahadlok nga pagabatohon sa mga
tawo. 27 Sa dihang nadala na nila sila, ila silang gipalingkod
sa atubangan sa konseho. Ang labaw nga pari gisukitsukit
sila, 28 nga nag-ingon, "Kami hugot nga nagsugo kaninyo
nga dili magtudlo niining pangalana, apan, inyong gilukop
ang Jerusalem sa inyong pagtudlo, ug naninguha nga inyo
kaming lambigiton sa kamatayon niining tawhana." 29 Apan
si Pedro ug ang mga apostoles mitubag, "Kinahanglan kami
nga motuman sa Dios hinuon kay sa tawo. 30 Ang Dios
sa atong katigulangan nagbanhaw kang Jesus, nga inyong
gipatay, pinaagi sa pagbitay sa kahoy. 31 Gibayaw siya
sa Dios sa iyang tuong kamot aron mahimong Prinsipe ug
Manluluwas, alang sa paghinulsol sa Israel, ug kapasayloan
sa mga sala. 32 Kami ang mga saksi niining mga butanga,
ug ang Balaang Espiritu usab, nga gihatag sa Dios niadtong
nagtuman kaniya." 33 Sa dihang nakadungog ang mga
miyembro sa konseho mahitungod niini, sila naglagot ug buot
nilang patyon ang mga apostoles. 34 Apan ang Pariseo nga
ginganlan ug Gamaliel, usa ka magtutudlo sa balaod, nga
gipasidunggan sa tanang mga tawo, mibarog ug nagsugo
nga ang mga apostoles ibutang sa gawas sa makadyot.
35 Unya miingon siya ngadto kanila, "Mga tawo sa Israel,
hatagi ug pagtagad ang inyong gitanyag nga buhaton niining
mga tawhana. 36 Kay kaniadto nga mga kapanahonan, si
Teudas mitungha nga nag-angkon nga siya inila, ug pipila
ka mga tawo, miabot ug mga upat ka gatos, ang mikuyog
kaniya. Gipatay siya, ug ang tanan nga sumusunod niya
nagkatibulaag ug nangawala. 37 Sunod niining tawhana, si
Judas nga taga Galilea nagbarog sa adlaw sa pagpanglista
ug nagdani ug mga tawo nga mokuyog kaniya. Ug siya usab
namatay, ug ang tanang sumusunod kaniya nagkatibulaag.
38 Karon ako magsulti kaninyo, palayo gikan niining mga
tawhana ug pasagdi sila, kung kini plano o buhat sa tawo,
kini pagalaglagon. 39 Apan kung kini iya sa Dios, kamo
dili makahimo sa paglaglag kanila; inyong mahibaloan nga
kamo nakig-away batok sa Dios." Busa sila nadani. 40 Unya
ilang gitawag ang mga apostoles pasulod ug gibulan sila
ug gimandoan sila nga dili na mosulti sa ngalan ni Jesus
ug gitugotan sila nga manglakaw. 41 Ilang gibiyaan ang
konseho nga malipayon ug nag-isip nga takos sa pag-
antos sa kaulawan alang sa Ngalan. 42 Ug sa matag adlaw,
sa templo ug sa matag kabalayan, nagpadayon sila sa
pagpanudlo ug pagsangyaw nga si Jesus mao ang Cristo.

6 Karon niining mga adlawa, sa dihang ang gidaghanon
sa mga disipulo nagkadaghan, nagsugod ang reklamo sa
mga Judio sa Gresya batok sa mga Hebreohanon, tungod
kay ang ilang mga balo gikalimtan sa matag adlaw nga
pag-apod-apod sa pagkaon. 2 Ang napulo ug duha ka mga
apostoles mitawag sa pundok sa mga disipulo ngadto kanila
ug miingon, "Dili kini makatarunganon alang kanamo sa
pagpaundang sa pulong sa Dios aron sa pag-andam sa mga
kan-anan. 3 Kinahanglan magpili kamo, mga kaigsoonan, ug
pito ka mga tawo taliwala kaninyo, mga tawo nga maayo ang
kadungganan, puno sa Espiritu ug kaalam, kansang atong

pilion ibabaw niini nga gimbuhaton. 4 Kay alang kanamo,
kanunay kami magpadayon sa pag-ampo ug pagpamohat
sa pulong." 5 Ang ilang mga pamahayag nakapahimuot
sa tibuok katawhan. Busa gipili nila si Esteban, usa ka
tawo nga puno sa pagtuo ug Balaang Espiritu, ug si Filipe,
Procorus, Nicanor, Timon, Parmenas, ug Nicolaus nga
usa ka proseletes nga gikan sa Antioquia. 6 Ang mga
magtutuo nagdala niining mga tawhana atubangan sa mga
apostoles, nga nag-ampo ug unya nagtapion sa ilang mga
kamot ngadto kanila. 7 Busa ang pulong sa Dios mitubo;
ug ang gidaghanon sa mga disipulo nanaghan pag-ayo
didto sa Jerusalem; ug ang dakong gidaghanon sa mga pari
nahimong nagmatinumanon sa pagtuo. 8 Karon si Esteban,
nga puno sa grasya ug gahom, nagbuhat sa daghang mga
katingalahan ug ilhanan taliwala sa katawhan. 9 Apan
adunay nanagtindog nga pipila ka mga tawo nga sakop sa
sinagoga nga gitawag ug ang sinagoga sa Libertino, sa mga
taga Cirene ug mga taga Alexandria, ug ang pipila nga gikan
sa Cilicia ug Asya. Kining mga tawhana nakiglantugi kang
Esteban. 10 Apan wala sila makadaog batok sa kaalam ug sa
Espiritu nga nag-uban kang Esteban sa iyang pagpamulong.
11 Unya sa tago sila nagdani sa pipila ka mga tawo nga
miingon, "Nakadungog kami nga si Esteban nagsulti ug
mapasipalaong pulong batok kang Moises ug batok sa Dios."
12 Gipagubot nila ang katawhan, mga kadagkoan, ug ang
mga manununlat sa balaod, ug giatubang nila si Esteban,
gidakop siya ug gidala siya sa hukmanan. 13 Nagdala sila
ug bakakong mga saksi, nga miingon, "Kining tawhana wala
mohunong sa pagpamulong batok niining balaang dapit ug
sa balaod. 14 Kay nadungog namo siya nga nag-ingon nga
si Jesus nga taga Nazaret magaguba niining dapita ug mag-
usab niining mga nabatasan nga gihatag kanato ni Moises.
15 Ang matag usa nga naglingkod didto sa hukmanan mitutok
kaniya ug nakita nga ang iyang dagway sama sa dagway sa
usa ka anghel.

7 Ang labaw nga pari miingon, "Tinuod ba kining mga
butanga?" 2 Si Stefen mitubag, "Mga igsoon ug mga
amahan, pamati kamo kanako: Ang Dios nga mahimayaon
nagpakita sa atong amahan nga si Abraham kadtong
atua siya sa Mesopotamia, sa wala pa siya nagpuyo sa
Haran; 3 miingon siya kaniya, "Pagbiya sa imong yuta ug
kaparyentihan, ug lakaw ngadto sa dapit nga akong ipakita
kanimo. 4 Busa mibiya siya sa yuta sa taga-Caldaean
ug nagpuyo sa Haran; gikan didto, human mamatay ang
iyang amahan, gidala siya sa Dios niining yutaa, diin kamo
nakapuyo karon. 5 Wala siyay gihatag nga panulondon
kaniya, wala, bisan igo lang nga matindogan sa tiil. Apan siya
nagsaad— bisan ug si Abraham wala pa gayoy anak—nga
iyang ihatag ang yuta isip usa ka panag-iyahon alang kaniya
ug sa iyang kaliwatan nga mosunod kaniya. 6 Ang Dios
nakigsulti kaniya sama niini nga paagi, nga ang iyang
kaliwatan mopuyo sa mubo nga panahon sa langyaw nga
yuta, ug ang mga lumulupyo didto pagahimuon silang ulipon
ug motagad kanila ug dili maayo sulod sa 400 ka tuig.
7 'Ug akong pagahukman ang nasod diin sila mahimong
mga ulipon,' miingon ang Dios, 'ug pagkahuman niana
sila mogawas ug mosimba kanako niining dapita.' 8 Ug
gihatag niya kang Abraham ang kasabotan sa pagtuli, busa
si Abraham nahimong amahan ni Isaac ug gituli niya siya sa
ikawalo nga adlaw; Si Isaac nahimong amahan ni Jacob,
ug si Jacob amahan sa dose ka patriarka. 9 Ang patriarka
gidumalahan sa ilang kasina batok kang Jose ug gibaligya
siya sa Ehipto, ug ang Dios miuban kaniya, 10 giluwas siya
sa tanan niyang kalisdanan, ug gihatagan siya ug pinasahi
nga pagtagad ug kaalam sa atubangan sa Paraon, nga
hari sa Ehipto. Gihimo siya sa Paraon nga gobernador sa
Ehipto ug sa tibuok niyang panimalay. 11 Unya miabot ang
kagutom ug dakong kalisdanan sa tibuok Ehipto ug Canaan:
ug ang atong mga amahan walay nakaplagan nga pagkaon.
12 Apan sa dihang nakadungog si Jacob nga adunay trigo
sa Ehipto, gipadala niya sa unang higayon ang atong mga
katigulangan. 13 Sa ikaduha nga higayon, nagpaila na sa
iyang kaugalingon si Jose sa iyang mga igsoon; ug nailhan
sa Paraon ang pamilya ni Jose. 14 Gipapauli ni Jose ang
iyang mga igsoon aron sultihan si Jacob, ang iyang amahan,
nga moadto sa Ehipto, kauban ang iyang mga paryente,
75 ka tawo tanan. 15 Mao nga si Jacob milugsong sa
Ehipto; unya siya namatay, siya ug lakip na ang atong mga
katigulangan. 16 Gidala sila sa Shechem ug gibutang sa
lubnganan nga napalit ni Abraham sa plata nga kantidad
gikan sa mga anak ni Hamor sa Shechem. 17 Samtang
ang panahon sa gisaad nagkaduol na sama sa gisaad sa
Dios kang Abraham, ang mga tawo midako ug nanaghan sa
Ehipto, 18 hangtod nga adunay mitungha nga laing hari sa
Ehipto, usa ka hari nga wala makaila kang Jose. 19 Kini
nga hari gilimbongan ang atong katawhan ug gidaogdaog
ang atong mga katigulangan, gipanglabay nila ang ilang
mga gagmayng bata aron dili sila mabuhi. 20 Niana nga
panahon si Moises natawo; siya ambungan gayod kaayo
atubangan sa Dios ug giatiman sa tulo ka bulan sa puloy-
anan sa iyang amahan. 21 Sa dihang gilabay siya sa gawas,
gikuha siya sa anak nga babaye sa Paraon ug giatiman
siya ingon nga iyang anak. 22 Natudloan si Moises sa tanan
nga nahibaw-an sa mga Ehiptohanon; ug siya gamhanan
sa iyang mga pulong ug mga buhat. 23 Apan pagtungtong
niya sa edad nga 40, miabot sa iyang kasingkasing nga
susihon ang kahimtang sa iyang mga kaigsoonan, ang mga
anak sa Israel. 24 Pagkakita ni Moises nga gidaogdaog

ang usa ka Israelita, gipanalipdan niya kini ug gipanimaslan gikan sa Ehiptohanon nga maoy nagdaogdaog pinaagi sa pagpuspus niini: **25** naghunahuna siya nga ang iyang mga kaigsoonan makasabot nga giluwas sila sa Dios pinaagi sa iyang kamot, apan wala sila makasabot. **26** Sa sunod nga adlaw miduol siya sa mga Israelita samtang sila nag-away; gisulayan niya sila ug husay; miingon siya, 'Mga sir, managsoon kamo; nganong buhatan man ninyo ug sayop ang usag usa?' **27** Apan ang usa nga maoy nakabuhat ug sayop sa iyang silingan gituklod siya, ug miingon, 'Kinsa ang naghatag kanimo ug katungod nga magmando ug maghukom kanamo? **28** Buot ba nimong patyon ako, sama sa pagpatay nimo sa Ehiptohanon kagahapon?' **29** Nibiya si Moises palayo human niya kini madungog; nahimo siyang langyaw sa yuta sa Midian, diin siya nahimong amahan sa duha ka anak nga lalaki. **30** Paglabay sa 40 ka tuig, adunay usa ka anghel nga mipakita kaniya sa kamingawan sa Bungtod sa Sinai, sa usa ka nagdilaab nga kalayo sa gamay nga kahoy. **31** Pagkakita ni Moises sa kalayo, natingala siya sa iyang nakita; sa dihang giduol niya kini ug gisusi, ang tingog sa Ginoo miingon, **32** 'Ako ang Dios sa imong mga amahan, ang Dios ni Abraham, ni Isaac, ug ni Jacob.' Nangurog si Moises ug wala gayod siya nisulay ug tan-aw. **33** Ang Ginoo misulti kaniya, 'Huboa ang imong sandalyas, kay kining dapit nga imong gibarogan balaan. **34** Nakita ko na gayod ang kalisdanan sa akong katawhan nga atua sa Ehipto; Nadungog ko ang ilang pag-agulo, ug mikanaog ako aron luwason sila; mao nga duol ngari, kay ipadala ko ikaw sa Ehipto.' **35** Kining Moises nga ilang gisalikway, sa dihang sila miingon nga, 'Kinsa ang naghimo kanimo nga mahimong usa ka magmamando ug usa ka maghuhukom?'—siya ang gipadala sa Dios nga mangulo ug moluwas. Gipadala siya pinaagi sa kamot sa anghel nga nagpakita kang Moises sa gamay nga kahoy. **36** Nangulo kanila si Moises pagawas sa Ehipto, pagkahuman niya ug buhat ug mga milagro ug ilhanan sa Ehipto, sa Pula nga Dagat, ug sa kamingawan sa sulod sa 40 ka tuig. **37** Mao usab kini ang Moises nga miingon sa katawhan sa Israel, 'Magpabarog ang Dios ug usa ka propeta alang kaninyo gikan sa inyong mga kaigsoonan, usa ka propeta sama kanako.' **38** Kini mao ang tawo nga anaa sa panagtigom sa kamingawan kauban ang mga anghel nga nakigsulti kaniya sa Bungtod sa Sinai. Kini mao ang tawo nga kauban sa atong katigulangan; kining tawhana ang nakadawat ug buhing mga pulong aron ipadayag kanato. **39** Kini mao ang tawo nga wala gisunod sa atong mga katigulangan; Ilaha siyang gituklod palayo kanila, ug ang ilang kasingkasing nibalik ngadto sa Ehipto. **40** Nianang panahona miingon sila kang Aaron, 'Himoi kami ug diosdios nga mangulo kanamo. Kini nga Moises, nga maoy nangulo sa atong kagawasan sa Ehipto, wala na kami makabalo kung unsa ang nahitabo kaniya.' **41** Mao nga naghimo sila ug nating baka niadtong panahona ug nagdala ug halad sa diosdios, unya naglipay tungod sa binuhat sa ilang mga kamot. **42** Apan ang Dios mibiya ug gitugyan sila nga moalagad sa binuhat sa langit; ingon sa nahisulat sa libro sa mga propeta, 'Naghalad ba kamo kanako ug gipatay nga mapintas nga mananap ug uban pang mga halad sulod sa 40 ka tuig sa kamingawan, panimalay sa Israel? **43** Gidawat ninyo ang tolda ni Molec ug ang bituon sa diosdios nga si Repan, ug ang mga larawan nga inyong gibuhat aron mosimba kanila: Ug dalhon ko kamo saylo pa sa Babilonia.' **44** Ang atong mga katigulangan adunay tolda sa pagpamatuod sa kamingawan, sama sa gimando sa Dios sa dihang nakig-istorya siya kang Moises, nga kinahanglan niyang buhaton kini sama sa iyang nakita. **45** Kini mao ang balongbalong nga gidala sa atong katigulangan sa atong yuta pinaagi kang Josue. Kini nahitabo sa dihang sila misulod sa tanang gipanag-iyahan sa maong mga nasod, nga gipapahawa sa Dios atubangan sa atong mga katigulangan. Sama kini niini hangtod sa kapanahonan ni David, **46** nga nakakaplag ug kaluoy sa mata sa Dios; nangayo siya ug usa ka puloy-anan alang sa Dios ni Jacob. **47** Apan gibuhatan ni Solomon ug balay ang Dios. **48** Ngani, ang Labing Halangdon wala magpuyo sa mga balay nga binuhat lamang sa mga kamot; sama sa giingon sa propeta, **49** 'Ang langit ang akong trono, ug ang yuta ang tumbanan sa akong tiil. Unsa nga matang sa balay ang imong matukod alang kanako? miingon ang Ginoo: O diin man ang dapit nga ako makapahulay? **50** Dili ba ang akong kaugalingong kamot man ang nagbuhat niining mga butanga?' **51** Kamong mga tawo nga gahi ug liog ug wala natuli ang kasingkasing ug dalunggan, kanunay kamong nagdumili sa Balaang Espiritu; sama lamang ang inyong binuhatan sa binuhatan sa inyong mga katigulangan. **52** Kinsa sa mga propeta ang wala gilutos sa inyong mga katigulangan? Gipatay nila ang propeta nga miabot sa wala pa niabot ang Usa ka Matarong; ug kamo nahimo na usab nga magbubudhi ug mamumuno kaniya, **53** kamong mga tawo nga nakadawat sa balaod nga gipatukod sa mga anghel, apan wala ninyo kini gitipigan." **54** Karon sa dihang nakadungog ang mga miyembro sa konseho niining mga butanga, nahiwa ilang kasingkasing, ug mikagot sa ilang mga ngipon ngadto kang Stefen. **55** Apan siya, nga puno sa Balaang Espiritu, mihangad sa langit ug nakita ang himaya sa Dios; ug iyang nakita si Jesus nga nagtindog sa tuo nga kamot sa Dios. **56** Miingon si Stefen, "Tan-awa, nakita ko ang langit nga naabli, ug ang Anak sa Tawo nagtindog sa tuo nga kamot sa Dios." **57** Apan ang mga miyembro sa

konseho misinggit sa makusog, ug nanampong sa ilang mga dalunggan, unya dalidali nga miduol kaniya; **58** gipapahawa nila siya pagawas sa siyudad ug gibato: ug gipamutang sa mga saksi ang ilang panggawas nga mga sinina sa tiilan sa batan-ong lalaki nga ginganlan ug Saulo. **59** Samtang gibato nila si Stefen, nagsangpit siya sa Dios ug miingon, "Ginoong Jesus, dawata ang akong espiritu." **60** Miluhod siya ug misangpit sa makusog nga tingog, "Ginoo, ayaw sila pakasad-a niining mga butanga." samtang gisulti niya kini, natulog siya.

8 Si Saulo nag-uyon bahin sa iyang kamatayon. Busa didto nagsugod niadtong adlawa ang usa ka dako kaayong paglutos batok sa simbahan sa Jerusalem; ug ang mga magtutuo nagkatibulaag sa tibuok nga mga rehiyon sa Judea ug sa Samaria, gawas sa mga apostoles. **2** Ang mga mainampuon nga tawo naglubong kang Estefen ug nagbuhat ug hilabihang pagbangotan ngadto kaniya. **3** Apan si Saulo nagdaot ug maayo sa simbahan; siya miadto sa matag kabalayan ug gipangguyod pagawas ang mga lalaki ug mga babaye, ug gibutang sila didto sa bilanggoan. **4** Apan ang mga magtutuo nga nagkatibulaag milakaw aron sa pagsangyaw sa pulong. **5** Si Felipe miadto didto sa siyudad sa Samaria ug nagmantala kanila mahitungod kang Cristo. **6** Sa dihang ang panon sa mga katawhan nakabati ug nakakita sa mga timailhan nga gibuhat ni Felipe, sila naminaw pag-ayo ug naghiusa kung unsa ang iyang giingon. **7** Tungod kay gikan sa daghang mga katawhan nga anaa kanila, ang mahugaw nga espiritu migula dungan sa makusog nga paghilak; ug daghang paralitiko ug bakol nga mga tawo ang nanga-ayo. **8** Ug didto adunay dakong kalipay niadto nga siyudad. **9** Apan adunay usa ka tawo sa siyudad nga ginganlan ug Simon, nga sa bag-o lang nagabuhat ug pagpamarang; iyang gipahibulong ang mga katawhan nga taga-Samaria, samtang nag-angkon nga siya usa ka mahinungdanon nga tawo. **10** Ang tanan nga mga Samaritanhon, gikan sa pinakaubos ngadto sa pinakataas, namati pag-ayo kaniya; sila miingon, "Kining tawhana ang gahom sa Dios ug gitawag nga Bantogan." **11** Sila namati kaniya, tungod kay siya nagpahibulong man kanila sa dugay na kaayo nga panahon sa iyang mga pagpamarang. **12** Apan sa dihang sila nagtuo kung unsa ang gisangyaw ni Felipe mahitungod sa ebanghelyo sa gingharian sa Dios ug ang pangalan ni Jesu Cristo, sila nabawtismohan, babaye ug lalaki. **13** Ug si Simon usab sa iyang kaugalingon nagtuo: human siya nabawtismohan, siya nagpadayon kauban ni Felipe; sa dihang siya nakakita sa mga timailhan ug dagkong mga butang nga nabuhat, siya nahibulong. **14** Karon sa dihang ang mga apostoles sa Jerusalem nakadungog nga ang Samaria nakadawat na sa pulong sa Dios, sila nagpadala kanila ni Pedro ug ni Juan. **15** Sa dihang sila naglugsong, sila nag-ampo alang kanila, nga ila untang madawat ang Balaang Espiritu. **16** Tungod kay hangtod niana nga takna, ang Balaang Espiritu wala pa man mikunsad ni bisan kinsa kanila; sila nabawtismohan lamang sa ngalan ni Ginoong Jesus. **17** Unya si Pedro ug si Juan nagbutang sa ilang mga kamot ngadto kanila, ug ilang nadawat ang Balaang Espiritu. **18** Karon sa dihang si Simon nakakita nga ang Balaang Espiritu mahatag pinaagi sa pagpandong sa mga apostoles sa ilang mga kamot, siya nagtanyag kanila ug salapi. **19** Siya miingon, "Hatagi ako niini nga gahom, usab, nga kang bisan kinsa man nako ibutang ang akong mga kamot mahimong makadawat sa Balaang Espiritu." **20** Apan si Pedro miingon kaniya, "Unta ang imong plata nga salapi malaglag kauban nimo, tungod kay naghunahuna ka man sa pagbaton ug gasa sa Dios inubanan sa salapi. **21** Wala nakay bahin niini nga butang, tungod kay ang imong kasingkasing dili matarong uban sa Dios. **22** Busa paghinulsol niining imong pagkadaotan, ug pag-ampo ngadto sa Ginoo, aron siya mahimo pa tingaling makapasaylo kanimo kung unsa ang imong gitinguha. **23** Tungod kay ako nakakita nga ikaw anaa sa kahilo sa kaligotgot ug anaa sa pagkaginapos sa sala." **24** Si Simon mitubag ug nag-ingon, "Pag-ampo sa Ginoo alang kanako, nga wala sa mga butang nga imong gipanulti mahimong mahitabo kanako." **25** Sa dihang si Pedro ug si Juan natawong saksi ug nagsulti sa pulong sa Ginoo, sila mibalik sa Jerusalem; didto sa dalan, sila nagsangyaw sa ebanghelyo sa daghang mga baryo sa mga Samaritanhon. **26** Karon ang manulonda sa Ginoo nakigsulti ngadto kang Felipe ug nag-ingon, "Barog ug adto padulong sa habagatan didto sa dalan nga palugsong gikan sa Jerusalem ngadto sa Gaza." (Kini nga dalan anaa sa desyerto nga bahin.) **27** Siya mibarog ug milakaw. Tan-awa, adunay usa ka tawo nga gikan sa Etiopia, usa siya ka yunoko nga dako ang kagahom ilalom sa Candace, nga mao ang rayna sa mga taga-Etiopia. Siya mao ang gisaligan sa tanan niya nga kabtangan. Siya miadto sa Jerusalem aron sa pagsimba. **28** Siya mibalik ug naglingkod sa iyang karwahe, ug nagbasa sa basahon ni propeta Isaias. **29** Ang Espiritu miingon kang Felipe, "Lakaw ug ubani kini nga karwahe." **30** Busa si Felipe midagan ngadto kaniya, ug nadunggan niya siya nga nagbasa sa Isaias nga mao ang propeta, ug nag-ingon, "Ikaw ba nakasabot kung unsa ang imong gibasa?" **31** Ang taga-Etiopia nag-ingon, "Unsaon man nako, gawas kon adunay mogiya kanako?" Siya nagpakiluoy kang Felipe nga mosaka sa karwahe ug molingkod uban niya. **32** Karon ang basahon sa kasulatan nga maoy gibasa sa taga-Etiopia mao kini, "Siya gidala sama sa karnero nga paingon sa ihawanan; ug sama sa usa ka nating karnero didto sa atubangan sa

iyang manggugupit hilom, ug wala niya gibuka ang iyang baba: **33** Sa pagpakaulaw kaniya ang iyang paghukom gihikaw: Kinsa man ang mopahayag sa iyang kaliwatan? Tungod kay ang iyang kinabuhi gikuha gikan sa kalibotan." **34** Busa ang yunoko nangutana kang Felipe, ug nag-ingon, "Ako nagpakiluoy kanimo, kang kinsa man ang propeta nakigsulti? Sa iyaha bang kaugalingon, o sa ubang tawo?" **35** Si Felipe nagsugod ug saysay; siya misugod niini nga kasulatan sa Isaias alang sa pagsangyaw mahitungod kang Jesus ngadto kaniya. **36** Sa ilang pagpadayon didto sa dalan, miabot sila diin adunay tubig; ang yunoko miingon, "Tan awa, adunay tubig diri; unsa man ang makapugong kanako nga magpabawtismo?" **37** (Ang pinaka maayo ug karaang kopya giwala ang Buhat 8: 37) Si Felipe miingon, "Kung ikaw mituo sa tibuok nimong kasingkasing, ikaw mahimong pagabawtismohan." Ang taga-Etiopia mitubag, "Ako nagtuo nga si Jesu Cristo mao ang Anak sa Dios." **38** Busa ang taga-Etiopia nagmando nga ang karwahe ipapahunong. Sila mituslob didto sa tubig, si Felipe ug ang yunoko, ug si Felipe nagbawtismo kaniya. **39** Sa dihang sila mihaw-as sa tubig, ang Espiritu sa Ginoo nagkuha kang Felipe; ang yunoko wala na makakita kaniya, ug milakaw siya sa iyang dalan nga nagmalipayon. **40** Apan si Felipe nagpakita didto sa Azotus. Siya miagi niana nga rehiyon ug nagsangyaw sa ebanghelyo sa tibuok nga mga siyudad, hangtod miabot siya sa Cesarea.

9 Apan si Saulo, nagpadayon sa pagsulti ug mga bahad bisan sa pagpatay batok sa mga disipulo sa Ginoo, miadto sa labaw sa mga pari **2** ug nangayo kaniya ug mga sulat sa mga sinagoga sa Damasco, aron kung siya makakaplag bisan kinsa nga sakop sa Dalan, bisan lalaki o babaye, siya magdala kanila balik sa Jerusalem. **3** Samtang siya naglakaw, kini nahitabo sa dihang siya duol na sa Damasco, sa kalit lang midan-ag sa iyang palibot ang kahayag nga gikan sa langit; **4** ug siya natumba sa yuta ug nakadungog sa usa ka tingog nga nag-ingon ngadto kaniya, "Saulo, Saulo, nganong ginalutos mo ako?" **5** Si Saulo mitubag, "Kinsa ka, Ginoo?" Ang Ginoo miingon, "Ako si Jesus nga imong ginalutos; **6** apan barog, sulod didto sa siyudad, ug pagasultihan ka kung unsa ang angay nimong buhaton." **7** Ang mga tawo nga kauban ni Saulo sa paglakaw nagtindog nga wala makatingog, nakadungog sa tingog, apan walay nakita. **8** Si Saulo mitindog gikan sa yuta, ug sa dihang gibuka niya ang iyang mga mata, wala na siyay makita; busa sila nag-agak kaniya nga ginunitan ang kamot ug gidala siya didto sa Damasco. **9** Sulod sa tulo ka adlaw siya dili makakita, ug siya wala mikaon ni miinom. **10** Karon adunay usa ka disipulo sa Damasco nga ginganlan ug Ananias; ug ang Ginoo nakigsulti kaniya sa usa ka panan-awon, "Ananias." Ug siya miingon, "Tan-awa, ania ako dinhi, Ginoo." **11** Ang Ginoo miingon kaniya, "Tindog ug adto sa dalan nga ginatawag ug Tul-id, ug didto sa balay ni Judas pangutana sa usa ka gingalan ug Saulo, usa ka tawo nga gikan sa Tarso; kay siya nag-ampo; ug siya nakakita **12** ug usa ka panan-awon sa usa ka tawo nga ginganlan ug Ananias nga misulod ug mitapion sa iyang kamot ngadto kaniya, aron siya makadawat sa iyang panan-aw." **13** Apan si Ananias mitubag, "Ginoo, ako nakadungog gikan sa kadaghanan mahitungod niining tawhana, kung unsa ka dako ang pagpangdaot nga iyang gibuhat ngadto sa imong katawhan sa Jerusalem. **14** Siya adunay katungod gikan sa pangulong pari aron pangdakpon ang tanan dinhi nga motawag pinaagi sa imong ngalan." **15** Apan ang Ginoo miingon ngadto kaniya, "Lakaw, kay siya usa ka pinili nga galamiton alang kanako, nga magdala sa akong ngalan sa atubangan sa mga Gentil ug sa mga hari ug sa mga anak sa Israel; **16** kay akong ipakita kaniya unsa ka dako ang iyang pagaantuson tungod sa akong ngalan." **17** Busa si Ananias milakaw, ug misulod ngadto sa balay. Mitapion sa iyang kamot ngadto kaniya, siya miingon, "Igsoong Saulo, ang Ginoong Jesus, nga nagpakita kanimo sa dalan sa imong pagpadulong nganhi, gipadala ako aron ikaw makadawat sa imong panan-aw ug mapuno sa Balaang Espiritu." **18** Dihadiha dayon usa ka butang sama sa himbis ang nangahulog gikan sa mata ni Saulo, ug siya nakadawat sa iyang panan-aw; siya mitindog ug nagpabawtismo; **19** ug siya mikaon ug nabaskog. Siya nagpabilin uban sa mga disipulo sa Damasco sulod sa pipila ka mga adlaw. **20** Pagkahuman siya nagmantala kang Jesus didto sa mga sinagoga, nga nag-ingon nga siya ang Anak sa Dios. **21** Ang tanan nga nakadungog kaniya nahibulong ug miingon, "Dili ba mao man kini nga tawo ang naglaglag niadtong anaa sa Jerusalem nga mosangpit niining ngalana? Ug siya mianhi dinhi aron pagdala kanila balik ngadto sa mga pangulong pari." **22** Apan si Saulo gigamhan sa pagsangyaw ug gilibog ang mga Judio nga nagpuyo sa Damasco pinaagi sa pagpamatuod nga si Jesus mao ang Cristo. **23** Pagkahuman sa daghang mga adlaw, ang mga Judio naglaraw aron sa pagpatay kaniya. **24** Apan ang ilang mga laraw nasayran ni Saulo. Sila nagbantay sa mga ganghaan adlaw ug gabii aron sa pagpatay kaniya. **25** Apan ang iyang mga disipulo mikuha kaniya pagkagabii ug gipanaog siya agi sa pader, gitunton siya sa usa ka bukag. **26** Sa dihang siya miabot ngadto sa Jerusalem, si Saulo misulay sa pag-apil sa mga disipulo, apan silang tanan nangahadlok pa kaniya, wala motuo nga siya usa na ka disipulo. **27** Apan si Barnabas mikuha kaniya ug nagdala kaniya ngadto sa mga apostoles. Ug siya misulti kanila kung giunsa ni Saulo pagkakita sa Ginoo didto sa dalan ug ang

Ginoo nagkigsulti ngadto kaniya, ug kung giunsa didto sa
Damasco nga si Saulo sa walay kukahadlok nagasangyaw
sa ngalan ni Jesus. 28 Siya nakigkita kanila sulod ug gawas
sa Jerusalem. Siya nagsulti sa walay kukahadlok sa ngalan
ni Ginoong Jesus 29 ug nagkiglantugi uban sa mga Judio sa
Gresya; apan sila nagpadayon sa pagsulay sa pagpatay
kaniya. 30 Sa dihang ang mga kaigsoonan nasayod niini, sila
nagdala kaniya palugsong ngadto sa Caesarea ug gipadala
siya palayo ngadto sa Tarso. 31 Busa, ang simbahan sa
tibuok Judea, Galilea, ug Samaria adunay kalinaw ug nalig-
on; ug, nagalakaw sa kahadlok sa Ginoo ug sa kahupay sa
Balaang Espiritu, ang simbahan mitubo ang kadaghan. 32
Karon nahitabo nga, samtang si Pedro miadto sa tibuok
rehiyon, siya miadto palugsong usab sa katawhan sa Dios
nga nagpuyo sa lungsod sa Lida. 33 Didto niya nakaplagan
ang usa ka tawo nga ginganlan ug Eneas, anaa sa iyang
higdaanan sa walo ka tuig, kay siya paralisado. 34 Si Pedro
miingon kaniya, “Eneas, si Jesu-Cristo ang nag-ayo kanimo.
Bangon ug hiposa ang imong higdaanan.” Ug dihadiha
dayon siya mibangon. 35 Busa ang tanan nga nagpuyo sa
Lida ug sa Sharon nakakita sa tawo ug sila nangakabig
ngadto sa Dios. 36 Karon didto sa Jopa adunay usa ka
disipulo nga ginganlan ug Tabita, mahubad kini nga “Dorcas.”
Kini nga babaye puno sa maayong mga buhat ug maluluy-
on nga nagbuhat alang sa mga kabos. 37 Kini nahitabo
niadtong mga adlawa nga siya nagsakit ug namatay; sa
dihang nahugasan na nila siya, ila siyang gihaya sa taas
nga lawak. 38 Tungod kay ang Lida duol lang sa Jopa, ug
ang mga disipulo nakadungog nga si Pedro tua pa didto,
sila nagpadala ug duha ka tawo ngadto kaniya, paghangyo
kaniya, “Kuyog kanamo sa walay langan.” 39 Si Pedro
mitindog ug mikuyog uban kanila. Sa dihang siya miabot,
gidala nila siya ngadto sa taas nga lawak. Ug ang tanang
mga balo nag-alirong kaniya nga naghilak, gipakita kaniya
ang kupo ug mga bisti nga gibuhat ni Dorcas samtang siya
uban pa kanila. 40 Si Pedro nagpagawas nilang tanan sa
lawak, miluhod, ug nag-ampo; unya, miatubang ngadto sa
lawas, siya miingon, “Tabita, bangon.” Iyang gibuka ang
iyang mga mata, ug sa dihang nakita niya si Pedro milingkod
siya. 41 Unya gigunitan ni Pedro ang iyang kamot ug
gipatindog siya; ug dihang gitawag niya ang mga magtutuo
ug ang mga balo, gipakita niya kanila nga siya buhi na.
42 Kining butanga nasayran sa tibuok Jopa, ug daghang
katawhan ang mituo sa Ginoo. 43 Nahitabo kadto nga si
Pedro nagpabilin sa daghang mga adlaw sa Joppa uban sa
usa ka tawo nga ginganlan ug Simon, usa ka magtatabas ug
panit sa hayop.

10 Karon adunay usa ka tawo sa siyudad sa Cesarea,
nga Cornelio ang ngalan, ang senturyon sa gitawag
nga Italyanhong batalyon. 2 Siya usa ka matinud-anon nga
tawo, usa nga nagsimba sa Dios uban ang tanan nga anaa
sa iyang panimalay; nagahatag siya ug daghang salapi
alang sa Judio nga katawhan ug kanunay nag-ampo sa
Dios. 3 Sa ikasiyam nga takna sa adlaw, dayag nga iyang
nakita sa usa ka panan-awon ang anghel sa Dios nga
mipaduol kaniya. Ang anghel miingon kaniya, “Cornelio!” 4
Si Cornelio mitutok sa anghel ug nalisang pag-ayo ug siya
miingon, “Unsa man, sir?” Ang anghel miingon kaniya, “Ang
imong mga pag-ampo ug mga gasa sa mga kabos mipataas
nga halad handomanan sa presensya sa Dios. 5 Karon
pagpadala ug mga lalaki sa siyudad sa Jopa aron kuhaon
ang tawo nga gingalan ug Simon, nga ginganlan usab ug
Pedro. 6 Siya nagpuyo kauban ang magtatabas ug panit
sa hayop nga gingalan ug Simon, kinsang balay anaa sa
baybayon.” 7 Sa dihang ang anghel nga nakigsulti kaniya
mibiya, gitawag ni Cornelio ang duha niya ka mga sulugoon
sa balay, ug ang sundalo nga nagsimba sa Dios gikan sa
maong kasundalohan nga nag-alagad usab kaniya. 8 Si
Cornelio miingon kanila sa tanan nga nahitabo ug gipaadto
sila sa Jopa. 9 Karon sa sunod nga adlaw mga ikaunom nga
takna, sa dihang anaa sila sa ilang panaw ug nagkaduol na
sa siyudad, si Pedro miadto sa taas sa balay aron sa pag-
ampo. 10 Unya siya gigutom ug buot mokaon, apan samtang
ang mga tawo nagluto sa pagkaon, nakatagpilaw siya; 11 ug
nakita niya ang langit nga naabli, ug naay sudlanan nga
mipakanaog, sama sa dakong panapton nga nagpadulong
sa yuta, nga gitunton sa upat niini ka mga suok. 12 Niini
adunay tanang matang sa upat ug tiil nga mga mananap ug
mga butang nga nagakamang sa yuta, ug mga langgam
sa kalangitan. 13 Unya usa ka tingog ang miingon kaniya:
“Tindog, Pedro, patya ug kaon.” 14 Apan si Pedro miingon,
“Dili Ginoo; kay ako wala makakaon ug bisan unsa nga
mahugaw ug dili limpyo.” 15 Apan ang tingog miabot kaniya
pag-usab sa ikaduhang higayon: “Kung unsay gilimpyohan
sa Dios, ayaw kini tawga nga mahugaw.” 16 Kini nahitabo sa
makatulo ka higayon; unya ang sudlanan dihadiha gikuha
pabalik sa langit. 17 Karon samtang si Pedro nalibog pag-
ayo mahitungod kung unsa ang ipasabot sa panan-awon
nga iyang nakita, tan-awa, ang mga lalaki nga gipadala
ni Cornelio mitindog atubangan sa ganghaan, paghuman
nila ug pangutana sa dalan padulong sa balay. 18 Ug sila
nanawag ug nangutana kung si Simon, nga ginganlan usab
ug Pedro, nagpuyo didto. 19 Samtang naghunahuna si Pedro
mahitungod sa panan-awon, ang Espiritu miingon kaniya,
“Tan-awa, tulo ka mga lalaki ang nangita kanimo. 20 Tindog
ug adto sa ubos ug lakaw uban kanila. Ayaw kahadlok sa
pag-uban, tungod kay ako nagpadala kanila.” 21 Busa si
Pedro mikanaog ug miadto sa mga lalaki ug miingon, “Siya

nga inyong gipangita mao ako. Nganong mianhi kamo?"
22 Miingon sila, "Ang kapitan nga ginganlan ug Cornelio,
matarong nga tawo ug usa nga nagsimba sa Dios, ug gitahod
sa tanang nasod sa mga Judio, giingnan sa balaang anghel
sa Dios sa pagkuha kanimo aron moadto sa iyang balay,
aron makapaminaw siya sa mensahe gikan kanimo." **23**
Busa gidapit sila ni Pedro nga mosulod ug magpabilin uban
kaniya ug sa mga tawo nga kauban niya. Sa pagkasunod
buntag siya mibangon ug mikuyog kanila, ug ang pipila sa
mga kaigsoonan nga gikan sa Jopa mikuyog kaniya. **24** Sa
pagkasunod nga adlaw sila miabot sa Cesarea. Si Cornelio
naghulat kanila; gitawag niya ang iyang mga paryenti ug
suod nga mga higala. **25** Nahitabo kini nga sa dihang si Pedro
misulod, si Cornelio mihimamat kaniya ug miluhod sa iyang
tiilan aron sa pagpasidungog kaniya. **26** Apan gipatindog
siya ni Pedro ug miingon, "Tindog; ako usab usa lamang ka
tawo." **27** Samtang si Pedro nakigsulti kaniya, misulod siya
ug nakita niya ang daghang tawo nga nagtigom. **28** Miingon
siya kanila, "Kamo sa inyong kaugalingon nasayod nga dili
uyon sa balaod alang sa mga Judio nga tawo ang makig-
uban o mobisita sa usa nga gikan sa laing nasod. Apan
gipakita sa Dios kanako nga dili nako kinahanglan tawgon
ang bisan kinsa nga tawo nga mahugaw o dili limpyo. **29** Mao
nga mianhi ako sa walay pakiglalis, sa dihang ako gipaanhi.
Busa mangutana ako kanimo nganong gipakuha mo man
ako." **30** Miingon si Cornelio, "Upat ka adlaw ang milabay sa
sama niining taknaa, ako nag-ampo dinhi sa akong balay
sa ika-siyam ang takna; ug nakakita ug tawo nga mitindog
sa akong atubangan sa hayag nga bisti. **31** Siya miingon,
'Cornelio, ang imong pag-ampo nadungog sa Dios, ug ang
imong mga gasa alang sa mga kabos nagpahinumdom
sa Dios mahitungod kanimo. **32** Busa pagpadala ug tawo
sa Jopa, ug pangitaa ang tawo nga ginganlan ug Simon,
nga usab ginatawag ug Pedro. Nagpuyo siya sa balay sa
magtatabas ug panit sa hayop nga ginganlan ug Simon, diha
sa baybayon.' Pipila ka karaan nga mga sinulat midugang:
Kung siya moabot, siya mosulti kanimo. **33** Busa sa walay
langan ako nagpakuha kanimo. Buotan ka kay ikaw mianhi.
Unya karon, ania kitang tanan dinhi sa panan-aw sa Dios,
aron sa pagpaminaw sa tanan nga gitudlo kanimo sa Ginoo
nga isulti." Pipila ka karaan nga mga sinulat midugang:
Gitudlo sa Dios nga isulti. **34** Unya gibuka ni Pedro ang
iyang baba ug miingon, "Sa pagkatinuod, akong naila nga
ang Dios dili modapig ni bisan kinsa. **35** Hinuon, sa matag
nasod si bisan kinsa nga mosimba ug mobuhat ug matarong
nga binuhatan madawat diha kaniya. **36** Kamo nasayod sa
mensahe nga iyang gipadala ngadto sa mga tawo sa Israel,
sa dihang iyang gipahibalo ang maayong balita mahitungod
sa kalinaw pinaagi kang Jesu-Cristo, nga maoy Ginoo sa
tanan - **37** kamo mismo nasayod sa mga panghitabo nga
nagakahitabo, nga nahitabo sa tibuok Judea, sugod sa
Galilea, pagkahuman sa bawtismo nga gipahibalo ni Juan;
38 ang mga panghitabo mahitungod kang Jesus nga taga-
Nasaret, kung giunsa sa Dios pagdihog kaniya sa Balaang
Espiritu ug sa gahom. Siya mianhi nga nagbuhat ug maayo
ug nag-ayo sa tanan nga gidaogdaog sa yawa, tungod kay
ang Dios uban kaniya. **39** Kami ang mga saksi niining mga
butang nga iyang gibuhat didto sa nasod sa mga Judio
ug sa Jerusalem - kini nga Jesus kansang ilang gipatay,
sa pagbitay sa kahoy. **40** Kini nga tawo gibanhaw sa Dios
sa ikatulo nga adlaw ug gihatagan siya aron mahimong
mailhan, **41** dili sa tanan nga mga tawo, apan sa mga saksi
nga gipili nang daan sa Dios - kami mismo, nga mikaon ug
miinom uban kaniya human siya nabanhaw gikan sa mga
patay. **42** Siya nagmando kanamo sa pagsangyaw sa mga
tawo ug pagpamatuod nga kini mao ang usa nga gipili sa
Dios nga mahimong Maghuhukom sa buhi ug sa patay. **43**
Tungod kaniya ang tanan nga mga propeta nahimong saksi,
aron nga ang matag-usa nga motuo kaniya mamahimong
makadawat sa kapasayloan sa mga sala pinaagi sa iyang
ngalan." **44** Samtang si Pedro nagsulti niining mga butanga,
ang Balaang Espiritu mikunsad ngadto sa tanang naminaw
sa iyang mensahe. **45** Ang mga tawo nga apil sa tinuli nga
pundok sa mga magtutuo - tanan nga miuban kang Pedro
- nahibulong, tungod kay ang gasa sa Balaang Espiritu
gibubo usab sa mga Gentil. **46** Kay sila nakadungog niining
mga Gentil nga nagsulti sa uban nga mga pinulongan ug
nagdayeg sa Dios. Unya si Pedro mitubag, **47** "Aduna bay
makapugong sa tubig gikan niining mga tawhana aron sila
dili mabawtismohan, kining mga tawhana nga nakadawat sa
Balaang Espiritu ingon nga sama kanato?" **48** Unya siya
nagmando kanila nga magpabawtismo pinaagi sa ngalan ni
Jesu-Cristo. Unya naghangyo sila kaniya nga magpabilin
uban kanila sa pipila ka mga adlaw.

11 Karon ang mga apostoles ug ang mga kaigsuonang
mga lalaki nga kinsa atua sa Judea nakadungog nga
ang mga Gentil nakadawat usab sa pulong sa Dios. **2**
Sa dihang si Pedro misaka ngadto sa Jerusalem, sila nga
nasakop sa pundok sa mga tinuli nagbadlong kaniya; **3**
miingon sila, "Nakiglambigit ka ngadto sa mga tawo nga
walay mga tuli ug mikaon uban kanila!" **4** Apan si Pedro
nagsugod sa pagpasabot sa butang ngadto kanila sa han-
ay; siya miingon, **5** nag-ampo ako sa siyudad sa Jopa, ug
sa kalit akong nakita ang panan-awon nga sudlanan nga
nagpaubos, sama sa lapad nga palid mipaubos gikan sa
langit pinaagi sa iyang upat ka mga kanto; kini mikanaog
nganhi kanako. **6** Gitutokan ko kini ug akong gihunahuna
ang mahitungod niini; akong nakita ang mga mananap nga

adunay upat ka tiil nga anaa sa kalibotan, bangis nga mga mananap, nagkamang nga mga mananap, ug mga langgam sa kawanangan. 7 Unya nakadungog ako ug tingog nga nagsulti nganhi kanako, “Bangon, Pedro; pag-ihaw ug kaon!” 8 Ako miingon, “Dili gayod, Ginoo: kay wala pay dili balaan o dili hinlo nga nakasulod sa akong baba.” 9 Apan ang tingog mitubag usab gikan sa langit, “Unsa ang gideklara nga hinlo sa Dios ayaw tawga nga dili hinlo.” 10 Kini nahitabo sa tulo ka higayon, ug unya ang tanang butang gikuha pagbalik paingon sa langit. 11 Tan-awa, sa dili kalayoan adunay tulo ka mga tawo nga nagtindog atubangan sa balay diin atua kami; gipadala sila gikan sa Cesarea nganhi kanako. 12 Ang Espiritu nagmando kanako nga mouban kanila, ug nga ako dili magbuhat ug kalainan mahitungod kanila. Kining unom ka mga igsoong lalaki mikuyog uban kanako, ug miadto kami ngadto sa balay sa tawo. 13 Siya misulti kanamo giunsa niya pagkakita sa anghel nga nagtindog sa iyang balay ug nag-ingon, “Pagpadala ug mga tawo ngadto sa Jopa ug dad-a pagbalik si Simon, nga ang lahi nga ngalan mao si Pedro. 14 Siya magsulti nganha kanimo ug mensahe nga mahimong paagi nga ikaw maluwas-ikaw ug ang imong tibuok panimalay.” 15 Sa pagsugod nako ug sulti ngadto kanila, ang Balaang Espiritu niabot kanila, sama kanato sa sinugdanan. 16 Nahinumdom ako sa pulong sa Ginoo, giunsa niya pag-ingon, “Si Juan gayod nagbawtismo sa tubig; apan kamo pagabawtismohan sa Balaang Espiritu.” 17 Unya kung ang Dios naghatag kanila sa sama nga gasa isip iyang gihatag nganhi kanato sa dihang mituo kita kang Ginoong Jesu-Cristo, kinsa ba ako, nga ako makigbatok sa Dios?’” 18 Sa dihang ila kining nadungog nga mga butang, sila wala nibalos sa pag-ingon, apan ila hinuong gidayeg ang Dios ug miingon, “Unya ang Dios mihatag sa paghinulsol alang sa kinabuhi ngadto usab sa mga Gentil.” 19 Busa ang mga magtutuo kansang nag-antos sa pagsugod sa kamatayon ni Esteban nga nagkatibulaag gikan sa Jerusalem-kining mga magtutuo miadto sa sama kalayo sa Fenicia, Cyprus, ug Antioquia. Misulti sila ug mensahe mahitungod kang Jesus ngadto lamang sa mga Judio, wala nay lain bisan usa. 20 Apan ang uban kanila, mga katawhan gikan sa Cyrus ug Cirene miabot ngadto sa Antioquia ug misulti ngadto sa mga Griyego ug giwali ang Ginoong Jesus. 21 Ug ang kamot sa Ginoo nag-uban kanila; ang dakong ihap nagtuo ug mibalik ngadto sa Ginoo. 22 Ang balita mahitungod kanila miabot sa mga dalunggan sa simbahan sa Jerusalem: ug ilang gipadala pagawas si Barnabas sama kalayo sa Antioquia. 23 Sa dihang siya miabot ug nakita ang gasa sa Dios, nalipay siya; ug gidasig niya silang tanan sa pagpabilin diha sa Ginoo sa tibuok nilang kasingkasing. 24 Kay siya maayo man nga tawo ug puno sa Balaang Espiritu ug sa pagtuo, ug daghang mga tawo nga nadugang ngadto sa Ginoo. 25 Unya si Barnabas migawas ngadto sa Tarsus para mangita kang Saulo. 26 Sa dihang iya nang nakaplagan siya, gidala niya siya ngadto sa Antioquia. Kini nahitabo, nga sa tibuok tuig ilang gitigom tanan uban ang simbahan ug nagtudlo sa daghang mga tawo. Ang mga disipulo unang gitawag nga mga Kristohanon didto sa Antioquia. 27 Karon niini nga mga adlaw ang ubang mga propeta milugsong gikan sa Jerusalem ngadto sa Antioquia. 28 Ang usa kanila, nga ginganlan ug Agabus, mitindog ug gipakita sa Espiritu nga ang usa ka dakong kagutom mahitabo sa tibuok kalibotan. Kini mahitabo sa mga adlaw ni Claudio. 29 Busa, ang mga disipulo, isip matag-usa makahimo, ug nakahukom sa pagpadala ug tabang sa mga kaigsoonang lalaki sa Judea. 30 Ila kining nahimo; nagpadala sila ug kwarta sa mga pangulo pinaagi sa kamot ni Barnabas ug Saulo.

12 Karon mahitungod niadtong panahona ang Hari nga si Herodes nangdapat niadtong uban nga gikan sa katilingban aron dagmalan sila. 2 Iyang gipatay si Santiago nga igsoon nga lalaki ni Juan pinaagi sa espada. 3 Pagkahuman nakita niya nga nakapahimuot kini sa mga Judio, nagpadayon siya sa pagdakop usab kang Pedro. Mao kana ang panahon sa mga adlaw sa pan nga walay patubo. 4 Pagkahuman ug dakop kaniya, gibutang niya siya sa bilanggoan ug nagtagana ug upat ka han-ay sa mga sundalo aron magbantay kaniya; iyang tuyo nga siya dad-on sa katawhan pagkahuman sa Pagsaylo. 5 Busa si Pedro nagpabilin didto sa bilanggoan, apan ang mga pag-ampo inubanan sa pagkugi gihimo sa katilingban ngadto sa Dios alang kaniya. 6 Sa wala pa ang adlaw nga pagadad-on siya ni Herodes sa gawas, nianang kagabhi-on natulog si Pedro tunga sa duha ka mga sundalo, nga gigapos ug duha ka kadena; ug ang mga guwardiya naa sa atubangan sa pultahan nga nagbantay sa bilanggoan. 7 Tan-awa, usa ka anghel sa Ginoo sa kalit nagpakita kaniya, ug ang kahayag midan-ag sa silda. Gihampak niya si Pedro sa kiliran ug gipukaw siya ug miingon, “Bangon ug dali.” Unya ang mga kadena nangatangtang gikan sa iyang mga kamot. 8 Ang anghel miingon kaniya, “Panapot ug suota ang imong mga sandalyas.” Gibuhat kini ni Pedro. Ang anghel miingon kaniya, “Sul-oba ang imong kupo ug sunod kanako.” 9 Busa si Pedro misunod sa anghel ug migawas. Siya wala masayod nga unsa ang gihimo sa anghel tinuod gayod. Siya nagtuo nga siya nakakita ug usa ka panan-awon. 10 Pagkahuman nila ug labay sa una ka guwardiya ug sa ikaduha, naabot sila sa ganghaan nga puthaw nga paingon ngadto sa siyudad; kini naabli sa iyang kaugalingon alang kanila. Nanggawas ug nangadto sila sa dalan, ug ang angel mibiya kaniya dayon. 11 Sa dihang nakamatngon na si

Pedro, siya miingon, “Karon nasayod na ako nga gipadala
sa Ginoo ang iyang angel ug giluwas ako gikan sa kamot ni
Herodes, ug gikan sa tanang gilaoman sa mga tawo nga
mga Judio.” **12** Pagkahuman niya makaamgo niini, miadto
siya sa balay ni Maria nga inahan ni Juan kansang apelyido
Marcos; daghang mga magtutuo nga nagtigom didto ug
nagaampo. **13** Sa dihang siya nagtuktok sa pultahan sa
ganghaan, ang usa ka sulugoon nga babaye nga ginganlan
ug Roda miadto aron sa pagtubag. **14** Sa dihang nailhan
niya ang tingog ni Pedro, sa iyang kalipay napakyas siya
sa pag-abre sa pultahan; hinuon, siya midagan padulong
sa kwarto; siya nagbalita nga si Pedro nagtindog didto sa
pultahan. **15** Busa miingon sila kaniya, “Nabuang naka.”
Apan namugos gayod siya nga mao kadto. Sila miingon,
“Iya kadtong anghel.” **16** Apan nagpadayon sa pagpanuktok
si Pedro, ug sa naabrehan na nila ang pultahan, nakita nila
siya ug nahibulong. **17** Misinyas si Pedro kanila sa iyang
kamot nga mohilom, ug gisultihan niya sila kung giunsa
siya pagpagawas sa Ginoo sa bilanggoan. Siya miingon,
“Ibalita kining mga butanga ngadto kang Santiago ug sa
mga igsoon.” Unya mibiya siya ug miadto sa laing dapit.
18 Karon sa pagkabuntag, walay gamay nga kahinam sa
mga sundalo, mahitungod sa nahitabo kang Pedro. **19**
Pagkahuman ug pangita ni Herodes kaniya apan wala
siya makaplagi, gipangutana niya ang mga guwardya ug
nagmando kanila nga pamatyon. Unya milugsong siya gikan
sa Judea ngadto sa Cesarea ug nagpuyo didto. **20** Karon
nasuko pag-ayo si Herodes sa mga tawo sa Tiro ug Sidon.
Sila miadto uban kaniya. Unya ilang gidani si Blastus, ang
katabang sa hari, nga motabang kanila. Unya nangayo
sila ug kalinaw, tungod kay ang ilang nasod nagdawat
ug pagkaon gikan sa nasod sa hari. **21** Sa usa ka adlaw
nga gitagana nagsuot si Herodes ug harianong bisti ug
naglingkod siya sa trono; siya nakigpulong kanila. **22** Ang
mga tawo naninggit, “Kini ang tingog sa usa ka dios, dili
sa usa ka tawo!” **23** Diha-diha gihampak siya sa anghel sa
Ginoo, tungod kay wala niya gihatag ang himaya sa Dios;
siya gikaon sa mga ulod ug namatay. **24** Apan ang pulong sa
Dios mitubo ug midaghan. **25** Human ni Barnabas ug Saulo
mahuman ang ilang tahas dito sa Jerusalem, sila mibalik;
giuban nila si Juan, kansang apelyido Marcos.

13 Karon sa panagtigom didto sa Antioquia, adunay mga
propeta ug mga magtutudlo. Sila mao si Barnabas
ug si Simeon (gitawag nga Niger), si Lucio sa Cirene, si
Manaen (ang sinagop nga igsoon ni Herodes ang pangulo
sa distrito), ug si Saulo. **2** Samtang ilang gisimba ang Ginoo
ug nagpuasa, ang Balaang Espiritu miingon, “Igahin alang
kanako si Barnabas ug si Saulo, aron magbuhat sa buluhaton
nga akong gitawag kanila.” **3** Pagkahuman sa panagtigom
sa pagpuasa, nag-ampo, ug gitapion ang ilang mga kamot
niining mga tawhana, sila nagpadala kanila. **4** Busa si
Barnabas ug si Saulo mituman sa Balaang Espiritu ug
milugsong sa Seleucia; gikan didto milayag sila padulong sa
isla sa Cipre. **5** Sa dihang didto sila sa siyudad sa Salamis,
ilang gimantala ang pulong sa Dios sa mga sinagoga sa mga
Judio. Kuyog usab nila si Juan Marcos isip ilang katabang.
6 Sa dihang naadtoan na nila ang tibuok isla sa Pafos,
nakaplagan nila ang usa ka salamangkero, usa ka mini nga
propeta sa mga Judio, nga ginganlan ug Bar-Jesus. **7** Kini
nga salamangkero adunay kalambigitan sa prokonsul, Sergio
Paulo, nga usa ka maalamon nga tawo. Kining tawhana
ang nagpatawag kang Barnabas ug Saulo, tungod kay buot
niya madungog ang pulong sa Dios. **8** Apan si Elimas “ang
salamangkero” (ingon niana ang paghubad sa iyang ngalan)
misupak kanila; iyang gisulayan sa pagpalikay ang prokonsul
palayo gikan sa pagtuo. **9** Apan si Saulo, nga gitawag usab
ug Pablo, napuno sa Balaang Espiritu; siya mitutok kaniya
10 ug miingon, “Ikaw anak sa yawa, napuno ka sa tanang
matang sa pagpanglimbong ug pagkadaotan. Kaaway ka
sa tanang matang sa pagkamatarong. Dili ka moundang
sa paglubag sa tul-id nga mga dalan sa Ginoo, dili ba? **11**
Karon tan-awa, ang kamot sa Ginoo diha kanimo, ug ikaw
mahimong buta. Dili nimo makita ang adlaw sa makadiyot.”
Diha-diha adunay nahulog kang Elimas nga usa ka yamog ug
kangitngit; ug nagsugod siya ug lakaw palibot ug naghangyo
sa mga tawo nga agakon siya pinaagi sa kamot. **12** Human
nakita sa prokonsul kung unsa ang nahitabo, mituo siya,
tungod kay hilabihan ang iyang katingala sa mga pagtulon-
an mahitungod sa Ginoo. **13** Karon si Pablo ug ang iyang
mga higala naglayag gikan sa Pafos ug miabot sa Perga
didto sa Pampilya. Apan si Juan mibiya kanila ug mibalik sa
Jerusalem. **14** Si Pablo ug ang iyang mga higala nagbiyahe
gikan sa Perga ug miabot sa Antioquia sa Pisidia. Didto
miadto sila sa sinagoga sa Adlaw nga Igpapahulay ug
nanglingkod. **15** Human sa pagbasa sa balaod ug sa mga
propeta, ang mga pangulo sa sinagoga nagpadala kanila
ug mensahe nga nag-ingon, “Mga igsoon, kung aduna
kamoy mensahe sa pagdasig alang sa katawhan dinhi, isulti
kini.” **16** Busa si Pablo mitindog ug misinyas uban sa iyang
kamot; miingon siya, “Mga katawhan sa Israel ug kamo
nga nagpasidungog sa Dios, paminaw. **17** Ang Dios niining
mga katawhan sa Israel nagpili sa atong mga katigulangan
ug gihimong hilabihan kadaghan ang mga tawo sa dihang
nagpuyo sila sa kayutaan sa Ehipto, ug uban sa binayaw
nga kamot gipangulohan niya sila pagawas niini. **18** Kay
sa mga 40 ka mga katuigan siya nag-uban kanila didto
sa kamingawan. **19** Pagkahuman niya ug buntog ang pito
ka nasod sa yuta sa Canaan, iyang gihatagan ang atong

katawhan sa ilang yuta alang sa panulondon. **20** Kining tanan nga panghitabo nahitabo sa mga 450 ka mga katuigan. Human niining mga butanga, ang Dios mihatag kanila ug mga maghuhukom hangtod kang Samuel ang propeta. **21** Human niini, ang mga tawo nangayo ug usa ka hari, busa ang Dios naghatag kanila kang Saul ang anak ni Kish, ang tawo nga gikan sa tribo ni Benjamin, sa panahon sa 40 ka tuig. **22** Unya human siya kuhaa sa Dios sa pagkahari, iyang gituboy si David aron mahimong ilang hari. Kini mahitungod kang David nga ang Dios miingon, 'Ako nang nakaplagan si David nga anak ni Jesse nga mao ang tawo sunod sa akong kasingkasing; iya gayod nga buhaton ang tanang butang nga akong gitinguha.' **23** Gikan sa mga kaliwat niining tawhana ang Dios nagdala sa Israel ug usa ka Manluluwas, si Jesus, sama sa iyang gisaad nga buhaton. **24** Kini nagsugod ug kahitabo sa dihang, wala pa miabot si Jesus, unang gipahibalo ni Juan ang bawtismo sa paghinulsol sa tanan nga katawhan sa Israel. **25** Samtang gihuman pa ni Juan ang iyang buluhaton, miingon siya, 'Kinsa ako sa inyong hunahuna? Dili ako ang usa. Apan paminaw, ang usa moabot sunod kanako, ang sapatos sa maong tiil dili ako takos sa pagbadbad.' **26** Mga igsoon, mga anak sa hanay ni Abraham, ug kadtong kauban ninyo nga nagsimba sa Dios, kini alang kanato nga ang mensahe mahitungod niining kaluwasan gipadala na. **27** Kay sila nga nagpuyo sa Jerusalem, ug ang ilang tigdumala, wala nakaila pag-ayo kaniya, o kaha ilang nasabtan pag-ayo ang mga tingog sa mga propeta nga gibasa sa matag Adlaw nga Igpapahulay; busa ilang natuman ang mga mensahe sa mga propeta pinaagi sa paghukom kang Jesus ngadto sa kamatayon. **28** Bisan tuod wala nila nakaplagan ang maayong hinungdan alang sa pagpatay kaniya, sila naghangyo kang Pilato sa pagpatay kaniya. **29** Sa dihang nakahuman na sila sa tanang butang nga nahisulat mahitungod kaniya, gikuha nila siya paubos gikan sa kahoy ug gipahigda siya sa lubnganan. **30** Apan ang Dios nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay. **31** Sa daghang mga adlaw nakit-an siya niadtong misubida uban kaniya gikan sa Galilea padulong sa Jerusalem. Kining mga tawhana karon iya nang mga saksi ngadto sa katawhan. **32** Busa kami nagdala kaninyo ug maayong balita mahitungod sa mga saad nga gihimo ngadto sa atong mga katigulangan: **33** ang Dios nagtipig niini nga mga saad nganhi kanato, ilang mga anak, nga niana iyang gibanhaw si Jesus gikan sa mga patay. Mao usab kini ang nahisulat sa ikaduhang salmo: 'Ikaw ang akong anak nga lalaki, karong adlawa ako nahimo nga imong Amahan.' **34** Mahitungod usab sa kamatuoran nga siya nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay aron nga ang iyang lawas dili madugta, misulti siya sama niini: 'Akong ihatag kanimo ang balaan ug kasigurohan nga mga panalangin ni David.' **35** Mao kini ang hinungdan nganong siya usab miingon sa lain nga salmo, 'Ikaw dili motugot nga ang imong Usa ka Balaan makasinati ug pagkadugta.' **36** Kay pagkahuman ni David ug human sa iyang kaugalingong kaliwatan nga mialagad sa mga tinguha sa Dios, namatay siya, ug gipahigda kauban sa iyang mga amahan, ug nakasinati ug pagkadugta, **37** apan siya nga gibanhaw sa Dios wala makasinati ug pagkadugta. **38** Busa tugoti nga mahibaloan kini diha kaninyo, mga igsoon, nga pinaagi niining tawhana namantala diha kaninyo ang kapasayloan sa mga sala. **39** Pinaagi kaniya ang matag-usa nga motuo mamatarong gikan sa tanan nga mga butang diin dili kamo mahimong mamatarong pinaagi sa balaod ni Moises. **40** Busa pagbantay nga ang butang nga gipamulong sa mga propeta dili mahitabo kaninyo: **41** 'Tan-awa, kamong mga bugalbugalon, ug katingala pag-ayo ug unya mangahanaw; kay ako maghimo ug buluhaton sa inyong mga adlaw, usa ka buluhaton nga dili gayod kamo motuo, bisan pa kung adunay usa ka tawo nga magpahibalo niini kaninyo.'" **42** Samtang si Pablo ug si Barnabas mibiya, ang mga tawo nagpakiluoy kanila nga ila untang isulti ang sama nga mga pulong pag-usab sa sunod Adlaw nga Igpapahulay. **43** Sa dihang ang panagtigom sa sinagoga nahuman, daghan sa mga Judio ug ang mga matinud-anon nga proseletes ang misunod kang Pablo ug Barnabas, nga nakigsulti ngadto kanila ug nag-awhag kanila sa pagpadayon diha sa grasya sa Dios. **44** Sa sunod Adlaw nga Igpapahulay, halos ang tibuok siyudad nagtigom aron makadungog sa pulong sa Ginoo. **45** Sa diha nga ang mga Judio nakakita sa panon, napuno sila sa pangabugho ug misultig pagsupak sa mga butang nga gipamulong ni Pablo ug miinsulto kaniya. **46** Apan si Pablo ug Barnabas misulti nga maisogon ug miingon, "Kini kinahanglan nga ang pulong sa Dios mauna ug sulti diha kaninyo. Sa paglantaw kaninyo nga gituklod kini palayo gikan sa inyong kaugalingon ug giila ang inyong kaugalingon nga dili takos sa kinabuhing walay kataposan, tan-awa, mobalik kami sa mga Gentil. **(aiōnios g166)** **47** Kay mao kini ang gimando sa Ginoo kanamo, nga nag-ingon, 'Ako nagbutang kanimo isip usa ka kahayag alang sa mga Gentil, nga kinahanglan nimong dad-on ang kaluwasan ngadto sa pinakalayo nga mga bahin sa kalibotan.'" **48** Sa pagkadungog sa mga Gentil niini, nalipay sila ug gidayeg ang pulong sa Ginoo. Daghan ang gipili sa kinabuhing walay kataposan nga mituo. **(aiōnios g166)** **49** Ang pulong sa Ginoo mikaylap ngadto sa tibuok rehiyon. **50** Apan ang mga Judio nag-awhag sa mga matinud-anon ug mahinungdanong kababayen-an, ug ang mga nag-unang kalalakin-an sa siyudad. Kini nagpasugod sa paglutos batok kang Pablo ug Barnabas ug gilabay sila paggawas lagpas sa utlanan sa ilang siyudad. **51**

Apan si Pablo ug Barnabas mitaktak sa abog gikan sa ilang tiil batok kanila. Unya miadto sila sa siyudad sa Iconio. **52** Ug ang mga disipulo napuno sa kalipay ug uban sa Balaang Espiritu.

14 Nahitabo kini didto sa Iconio nga si Pablo ug Barnabas misulod sa sinagoga sa mga Judio ug misulti sa paagi nga ang dakong panon sa mga Judio ug sa mga Griyego mituo. **2** Apan ang mga Judio nga masinupakon nagpalibog sa mga hunahuna sa mga Gentil ug naghimo kanila nga masilag batok sa mga kaigsoonan. **3** Busa nagpabilin sila didto sa dugay nga panahon, nagsulti nga maisugon uban sa gahom sa Ginoo, samtang siya mihatag ug pagpamatuod sa mensahe mahitungod sa iyang grasya. Iya kining gibuhat pinaagi sa pagtugot sa mga timailhan ug mga kahibulongan nga gipamuhat pinaagi sa mga kamot ni Pablo ug ni Barnabas. **4** Apan ang kadaghanan sa siyudad nabahin: ang pipila nga mga tawo midapig sa mga Judio, ug ang pipila sa mga apostoles. **5** Sa dihang ang mga Gentil ug mga Judio misulay pagdani sa ilang mga pangulo aron pagdaogdaog ug pagbato kang Pablo ug kang Barnabas, **6** nahibaloan nila kini ug miikyas sa mga siyudad sa Lycaonia, Lystra ug Derbe, ug sa palibot nga rehiyon, **7** ug didto ilang gisangyaw ang ebanghelyo. **8** Didto sa Lystra adunay usa ka tawo nga naglingkod, walay kusog ang iyang mga tiil, bakol gikan pa sa sabakan sa iyang inahan, kansang wala makalakaw sukad. **9** Kini nga tawo nakadungog sa mga gipanulti ni Pablo. Misud-ong si Pablo kaniya ug nakita nga siya adunay pagtuo nga mamahimong maayo. **10** Busa miingon siya kaniya sa kusog nga tingog, "Itindog ang imong mga tiil." Ug ang tawo milukso ug milakawlakaw. **11** Sa dihang nakita sa panon sa katawhan kung unsa ang gibuhat ni Pablo, sila nagpatugbaw sa ilang mga tingog, nga nagsulti sa pinulongan nga Lycaonia, "Ang mga dios nanganaog alang kanato sama sa hulagway sa tawo." **12** Gitawag nila si Barnabas nga "Zeus," ug si Pablo, "Hermes," tungod kay siya ang nangulong tigpamaba. **13** Ang pari ni Zeus, nga ang templo anaa lang sa gawas sa siyudad, nagdala ug mga toro ug mga garlan didto sa ganghaan; siya ug ang panon sa katawhan buot motanyag ug halad. **14** Apan sa dihang ang mga apostoles, nga si Barnabas ug si Pablo, nakadungog niini, gigisi nila ang ilang bisti ug dihadiha dayon miadto sa panon, misinggit **15** ug miingon, "Mga tawo, nganong gibuhat ninyo kining mga butanga? Kami usab mga tawo lamang nga adunay susamang pagbati nga sama kaninyo. Kami nagdala ug maayong mga balita, aron mobiya gayod kamo niining walay pulos nga mga butang alang sa buhing Dios, nga nagbuhat sa kalangitan, sa kalibotan, ug sa kadagatan ug sa tanan nga anaa niini. **16** Sa niaging mga kapanahonan, siya nagtugot sa tanang nasod nga maglakaw sa ilang kaugalingong mga pamaagi. **17** Apan sa gihapon, wala siya mibiya nga walay saksi, ingon niana siya nagbuhat ug maayo ug naghatag kaninyo sa ulan sa kalangitan ug mga mabungahong tempo, nga mipuno sa inyong mga kasingkasing uban sa mga pagkaon ug kalipay." **18** Bisan pa niining mga pulonga, si Pablo ug si Barnabas halos wala nakapugong sa panon sa katawhan aron sa paghalad ngadto kanila. **19** Apan ang uban nga mga Judio nga gikan sa Antioquia ug Iconio miadto ug gidani ang panon sa katawhan. Gibato nila si Pablo ug giguyod siya pagawas sa siyudad, naghunahuna sila nga siya patay na. **20** Apan sa dihang ang mga disipulo mialirong kaniya, mitindog siya ug misulod sa siyudad. Sa sunod nga adlaw, siya miadto sa Derbe uban si Barnabas. **21** Pagkahuman nila ug sangyaw sa ebanghelyo niana nga siyudad ug nagkabig sa daghang disipulo, sila mibalik sa Lystra, sa Iconio, ug sa Antioquia. **22** Sila makanunayon nga nagpalig-on sa mga panghunahuna sa mga disipulo ug nagdasig kanila sa pagpadayon sa pagtuo. Sila miingon kanila nga pinaagi sa daghang mga pag-antos nga kita kinahanglan mosulod sa gingharian sa Dios. **23** Sa dihang sila nagpili alang kanila ug mga kadagkoan sa matag katilingban sa mga magtutuo, ug nag-ampo inubanan sa pagpuasa, sila nagtugyan kanila sa Ginoo, nga ilang gituohan. **24** Unya sila milabay sa Pisidia ug miabot sa Pamfilia. **25** Sa dihang gisulti nila ang pulong didto sa Perga, milugsong sila sa Atalia. **26** Gikan didto sila milawig sa Antioquia, diin sila gitugyan sa grasya sa Dios alang sa buluhaton nga ila na karong nahuman. **27** Sa pag-abot nila sa Antioquia ug gitigom ang pundok, gisulti nila ang tanang mga butang nga gibuhat sa Dios kanila, ug giunsa niya pag-abli sa pultahan sa pagtuo alang sa mga Gentil. **28** Nagpabilin sila sa dugay nga panahon uban ang mga disipulo.

15 Pipila ka mga lalaki milugsong gikan sa Judea ug nagtudlo sa mga kaigsoonan, sa pagingon, "Gawas kung kamo magpatuli sumala sa nabatasan ni Moises, kamo dili gayod maluwas." **2** Sa dihang si Pablo ug si Barnabas adunay dili pag-uyon ug paglantugi uban kanila, ang mga kaigsoonan nakahukom nga si Pablo, Barnabas, ug ang pipila sa uban kinahanglan motungas sa Jerusalem ngadto sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan mahitungod niini nga pangutana. **3** Busa sila, nga pinadala sa simbahan, susamang milabay sa Phoenicia ug sa Samaria ug gipahibalo ang pagkakabig sa mga Gentil; ilang gidala ang hingpit nga kalipay ngadto sa mga kaigsoonan. **4** Sa dihang miabot na sila sa Jerusalem, giabiabi sila sa mga simbahan ug sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan, ug ilang gipahibalo ang tanang mga butang nga gibuhat sa Dios uban kanila. **5** Apan pipila sa mga lalaki nga nagtuo, nga nahisakop sa

pundok sa mga Pariseo, mitindog ug miingon, “Kinahanglan
nga magpatuli sila ug sa pagsugo kanila sa pagbantay
sa balaod ni Moises.” **6** Busa ang mga apostoles ug ang
mga kadagkoan nagtigom aron sa paghunahuna niining
butanga. **7** Pagkahuman sa daghan nga panaglantugi, si
Pedro mitindog ug miingon ngadto kanila, “Mga kaigsoonan,
kamo nasayod nga sa milabay nga panahon ang Dios
nagbuhat ug pagpili taliwala kaninyo, nga pinaagi sa akong
baba ang mga Gentil kinahanglang makadungog sa pulong
sa ebanghelyo, ug motuo. **8** Ang Dios, nga maoy nakabalo sa
kasingkasing, nagsaksi kanila, naghatag kanila sa Balaang
Espiritu, sama sa iyang gibuhat kanato; **9** ug iyang gihimo kini
nga walay kalainan taliwala kanato ug kanila, sa pagbuhat
sa ilang mga kasingkasing nga hinlo pinaagi sa pagtuo.
10 Unya karon nganong inyong gisulayan ang Dios, nga
kinahanglan inyong ibutang ang yugo sa liog sa mga disipulo
nga bisan ang atong mga amahan ni bisan kita dili makahimo
pagdala? **11** Apan kita nagtuo nga kita naluwas pinaagi sa
grasya ni Ginoong Jesus, sama kanila.” **12** Ang tanan nga
katawhan nagpabilin sa paghilom samtang sila naminaw
kang Barnabas ug Pablo nga nagsaysay sa mga timailhan
ug mga kahibulongan nga gibuhat sa Dios taliwala sa mga
Gentil pinaagi kanila. **13** Pagkahuman nila ug hunong sa
pagsulti, si Santiago mitubag, nga nag-ingon, “Mga igsoon,
paminaw kamo kanako. **14** Si Simon nag-ingon unsa ka
maluluy-on ang Dios pagtabang sa mga Gentil aron sa
pagkuha gikan kanila nga usa ka katawhan alang sa iyang
ngalan. **15** Ang mga pulong sa mga propeta nag-uyon
niini, ingon nga kini nahisulat. **16** Pagkahuman niining mga
butanga ako mobalik. Ug akong tukuron pag-usab ang
barongbarong ni David, nga nahulog; ako kining ipatindog
ug ipasig-uli pag-usab. **17** Kay aron ang nahibilin sa mga
tawo mangita sa Ginoo, lakip ang tanang mga Gentil nga
gitawag pinaagi sa akong ngalan. **18** Mao kini ang giingon
sa Ginoo, nga maoy naghimo nining karaang mga butang
nga mailhan. **(aiōn g165)** **19** Busa, ang akong hunahuna mao,
nga kinahanglan dili na nato samukon kadtong mga Gentil
nga midawat sa Dios; **20** apan kita magsulat ngadto kanila
nga kinahanglan magdumili sila gikan sa mahugaw nga mga
diosdios, gikan sa malaw-ay nga pakighilawas, ug gikan sa
unsang linuok, ug gikan sa dugo. **21** Alang kang Moises
gikan sa karaang mga kaliwatan adunay mga tawo sa matag
siyudad nga nagasangyaw ug nagabasa kaniya ngadto sa
sinagoga matag Adlaw nga Igpapahulay.” **22** Unya kini daw
maayo ngadto sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan,
uban ang tibuok simbahan, sa pagpili kang Judas Barsabbas
ug Silas, mga pangulo sa simbahan, ug ipadala sila sa
Antioquia uban kang Pablo ug Barnabas. **23** Sila misulat niini,
“Ang mga apostoles, mga kadagkoan ug mga kaigsoonan,
ngadto sa mga Gentil nga mga kaigsoonan sa Antioch,
Syria ug Cilicia, mga pagtimbaya. **24** Kami nakadungog
nga ang pipila ka mga lalaki nga wala namo gihatagan ug
igong sugo, migawas gikan kanamo ug nagsamok kaninyo
uban sa mga pagtudlo nga nakahimo pagsamok sa inyong
mga kalag. **25** Busa daw kini maayo kanatong tanan sa
pag-uyon sa pagpili sa mga lalaki ug ipadala sila kaninyo
uban ang among hinigugmang Barnabas ug Pablo, **26**
mga tawo nga anaa sa kuyaw ang ilang kinabuhi alang sa
pangalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **27** Busa among
ipadala si Judas ug Silas, nga maoy magsulti usab kaninyo
sa susamang mga butang. **28** Kay kini daw mas maayo
ngadto sa Balaang Espiritu ug kanato, sa pagbutang diha
kaninyo nga walay dakong palas-anon kay sa niining mga
mahinungdanong mga butang: **29** nga kamo mobiya gikan
sa mga butang nga gihalad sa mga diosdios, dugo, sa mga
butang nga linuok, ug gikan sa malaw-ay nga pakighilawas.
Kung magbantay kamo sa inyong kaugalingon gikan niini,
kini makaayo gayod kaninyo. Panamilit.” **30** Busa sila, sa
dihang sila nagbulagbulag na, miabot didto sa Antioch;
pagkahuman ilang gitapok ang pundok sa katawhan, ug
ilang gipadala ang sulat. **31** Sa dihang ila kining nabasa,
labihan ang ilang kalipay tungod sa mga pagdasig. **32** Si
Judas ug si Silas, ug ang mga propeta usab, nagdasig sa
mga kaigsoonan uban sa daghang mga pulong ug naglig-on
kanila. **33** Pagkahuman nila ug gahin sa pipila ka higayon
didto, sila gipadala diha sa kalinaw gikan sa mga kaigsoonan
alang adtong nagpadala kanila. **34** Ang labing maayong
karaang kopya giwala sa bersikulo 34 (tan-awa sa Buhat
15: 40). Bersikulo 34, Apan kini daw maayo nga si Silas
magpabilin didto. **35** Apan si Pablo ug Barnabas nagpabilin
sa Antioch uban ang kadaghanan, diin sila nagtudlo ug
nagwali sa pulong sa Ginoo. **36** Pagkahuman sa pipila
ka mga adlaw si Pablo miingon ngadto kang Barnabas,
“Mamalik na kita karon ug duawon ang mga kaigsoonan sa
kada siyudad diin kita nagmantala sa pulong sa Ginoo, ug
pagtan-aw kung naunsa sila. **37** Si Barnabas buot usab nga
ubanon si Juan nga gitawag ug Marcos uban kanila. **38** Apan
si Pablo naghunahuna nga dili maayo ubanon si Marcos, nga
maoy mibiya kanila gikan sa Pamphylia ug dugang pa wala
na mikuyog kanila sa pagpamuhat. **39** Unya didto miulbo
ang hait nga panagsumpaki, busa sila nagbulag gikan sa
matag-usa, ug si Barnabas gidala si Marcos uban kaniya
ug milawig palayo sa Cyprus. **40** Apan si Pablo gipili si
Silas ug mibiya, pagkahuman siya gitugyan pinaagi sa mga
kaigsoonan sa grasya sa Ginoo. **41** Ug siya miadto padulong
sa Syria ug Cilicia, naglig-on sa mga kasimbahanan.

16 Si Pablo nahiabot usab sa Derbe ug Listra; ug ania
karon, usa ka disipulo nga ginganlan ug Timoteo

ang atua didto, ang anak nga lalaki sa usa ka babayeng
Judio nga magtutuo; ang iyang amahan usa ka Griyego.
2 Siya nahisgotan pag-ayo sa mga kaigsoonan nga atua
sa Listra ug Iconium. 3 Buot ni Pablo nga ubanon niya
siya sa iyang paglakaw; busa gidala niya siya ug gituli siya
tungod sa mga Judio nga atua niadtong dapita, kay nasayod
silang tanan nga ang iyang amahan usa ka Griyego. 4
Samtang miadto sila sa ilang agianan padulong sa mga
siyudad, gihatod nila sa kasimbahanan ang mga angay
buhaton aron tumanon nila, ang mga angay nga buhaton
nga sinulat sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan sa
Jerusalem. 5 Busa ang kasimbahanan nalig-on diha sa
pagtuo ug midaghan matag adlaw. 6 Si Pablo ug ang iyang
mga kauban nangadto sa mga rehiyon sa Prygia ug Galatia,
sanglit gidid-an man sila sa Balaang Espiritu sa pagwali sa
pulong sa probinsiya sa Asya. 7 Sa dihang nagkahaduol na
sila sa Mysia, misulay sila sa pag-adto sa Bithynia, apan
ang Espiritu ni Jesus nagpalikay kanila. 8 Busa sa paglabay
sa Mysia, mikanaog sila ngadto sa siyudad sa Troas. 9 Usa
ka panan-awon ang mitungha kang Pablo sa kagabhion:
ang usa ka tawo sa Macedonia nagbarog didto, nagtawag
kaniya ug misulti, “Anhi dinhi sa Macedonia ug tabangi
kami.” 10 Sa pagkakita ni Pablo sa maong panan-awon,
dihadiha dayon nangandam kami paingon sa Macedonia,
sa pagtuo nga ang Dios nagtawag kanamo sa pagwali sa
ebanghelyo ngadto kanila. 11 Busa sa pagpangandam sa
paglayag gikan sa Troas, kami nagsubay dayon padulong
sa Samothrace, ug sa pagkasunod adlaw nahiabot kami
sa Neapolis; 12 Gikan didto nangadto kami sa Filipos, nga
usa ka siyudad sa Macedonia, ang pinakamahinungdanong
siyudad sa distrito ug usa ka kolonya sa Roma, ug nagpabilin
kami niining siyudara sulod sa pipila ka mga adlaw. 13 Sa
Adlaw'ng Igpapahulay nangadto kami gawas sa ganghaan
duol sa suba, diin kami naghunahuna nga adunay dapit
didto alang sa pag-ampo. Nanglingkod kami ug nakigsulti sa
mga babaye nga miabot ug nagtapok. 14 Usa ka babaye
nga ginganlan ug Lydia, nga namaligya ug tapol gikan sa
siyudad sa Thyatira, nga nagsimba sa Dios, ang namati
kanamo. Giablihan sa Ginoo ang iyang kasingkasing aron sa
pagpamati sa mga butang nga gipamulong ni Pablo. 15 Sa
nabawtismohan na siya, ug ang iyang tibuok panimalay,
nag-awhag siya kanamo, nga nag-ingon, “Kung inyong
hukman ang akong pagkamatinud-anon sa Ginoo, uban sa
akong balay, ug pagpabilin didto.” Ug nadani kami niya.
16 Nahitabo kadto samtang kami padulong sa dapit nga
alampoanan, ang usa ka batan-on nga babaye adunay
espiritu sa pagpanagna ang nasugatan namo- nagdala siya
ug sapi sa iyang mga agalon pinaagi sa pagpanghimalad.
17 Kini nga babaye nagsunod kang Pablo ug kanamo ug
nagsinggit, nga nag-ingon, “Kining mga tawhana mga alagad
sa Labing Halangdong Dios. Sila nagmantala kaninyo sa
dalan sa kaluwasan.” 18 Gibuhat niya kini sa daghang mga
adlaw. Apan si Pablo, gisamokan na gayod kaniya, milingi
ug miingon sa espiritu, “Gimandoan ko ikaw sa ngalan ni
Cristo Jesus nga gula gikan kaniya.” Ug migula kini diha
dayon. 19 Sa pagkakita sa iyang mga agalon nga ang ilang
paglaom nga makasapi nawala na, ilang gidakop si Pablo
ug Silas ug giguyod sila ngadto sa merkado atubangan
sa mga awtoridad. 20 Sa dihang gidala na nila sila sa
maghuhukom, sila miingon, “Kining mga tawhana mga Judio
ug naghimo sa daghang kasamok sa atong siyudad. 21
Nagtudlo sila sa mga butang nga dili subay sa atong balaod
aron dawaton o sundon ingon nga mga Romano.” 22 Unya
ang panon sa katawhan nagdungan ug panindog batok
kang Pablo ug Silas; ang mga maghuhukom naggisi sa
ilang mga sapot ug gihukasan sila ug gimandoan sila nga
pagabunalan sa mga sungkod. 23 Sa nabunalan na sila
sa makadaghan, ilang gilabay sila didto sa bilanggoan ug
gimandoan ang magbalantay sa bilanggoan nga bantayan
sila pag-ayo. 24 Human niya makuha kini nga sugo, gilabay
sila sa magbalantay sa bilanggoan sa pinakasuok nga bahin
sa bilanggoan ug gigapos ang ilang mga tiil sa sepohan. 25
Sa pagkatungang gabii si Pablo ug Silas nag-ampo ug nag-
awit ug mga alawiton ngadto sa Dios, ug ang ubang mga
binilanggo naminaw kanila. 26 Sa kalit lang adunay kusog
nga linog, busa ang patukoranan sa bilanggoan nauyog; ug
dihadiha dayon ang tanang mga pultahan nangaabli, ug ang
kadena sa tanan nangatangtang. 27 Ang magbalantay sa
bilanggoan nakamata gikan sa pagkatulog ug nakita nga
naabli na ang mga pultahan sa bilanggoan; iyang gihulbot
ang iyang espada ug patyon na unta ang iyang kaugalingon,
tungod kay nagtuo siya nga ang mga binilanggo nakaikyas
na. 28 Apan si Pablo misinggit sa makusog nga tingog, nga
nag-ingon, “Ayaw pasakiti ang imong kaugalingon, tungod
kay kaming tanan ania ra dinhi.” 29 Ang magbalantay sa
bilanggoan nagtawag alang sa suga ug midali pagsulod ug
mihapa nga nangurog sa kahadlok sa atubangan ni Pablo
ug Silas, 30 ug gidala sila sa gawas ug miingon, “Mga Sir,
unsa may akong angay buhaton aron maluwas?” 31 Sila
miingon, “Tuo kang Ginoong Jesus, ug mamaluwas ka, ikaw
ug ang imong panimalay.” 32 Sila nagsugilon sa pulong sa
Ginoo ngadto kaniya, uban ang tanan nga anaa sa iyang
balay. 33 Unya gidala sila sa magbalantay sa bilanggoan
sa sama gihapong taknaa sa kagabhion, ug gihugasan
ang ilang mga samad, ug siya ug ang iyang panimalay
gibawtismohan dayon. 34 Iyang gidala si Pablo ug Silas
ngadto sa iyang balay ug nag-andam ug pagkaon alang
kanila. Siya nagmaya pag-ayo uban sa iyang panimalay,

tungod kay silang tanan nagtuo naman sa Dios. **35** Karon sa pagkaadlaw na, ang mga maghuhukom nagpadala ug pulong ngadto sa mga magbalantay sa bilanggoan nga nag-ingon, “Buhii kadtong mga tawhana.” **36** Ang magbalantay sa bilanggoan misugilon sa maong mga pulong ngadto kang Pablo, nga nag-ingon, “Ang mga maghuhukom nagpadala ug pulong kanako nga buhian kamo: busa karon gawas, ug lakaw nga malinawon.” **37** Apan si Pablo miingon ngadto kanila, “Ila kaming gibunalan sa kadaghanan, mga tawo nga wala nahukman isip Romano, ug gilabay kami ngadto sa bilanggoan; karon ila kaming buhian sa hilom? Dili gayod; tugoti nga sila mismo ang moanhi ug mopagawas kanamo.” **38** Gisugilon kini sa mga magbalantay sa bilanggoan ngadto sa mga maghuhukom; ang mga maghuhukom nangahadlok sa pagkadungog nila nga si Pablo ug Silas mga Romano. **39** Ang mga maghuhukom miabot ug nagpakiluoy kanila; ug sa dihang ila na silang gidala pagawas sa bilanggoan, ilang gihangyo si Pablo ug Silas sa pagbiya sa siyudad. **40** Busa si Pablo ug Silas migawas sa bilanggoan ug miabot sa balay ni Lydia. Sa dihang si Pablo ug Silas nakakita sa mga kaigsoonan, gidasig nila sila ug unya mibiya sa siyudad.

17 Karon sa diha nga naagian na nila ang mga siyudad sa Amfipolis ug Apolonia, miabot sila sa siyudad sa Tesalonica, diin adunay sinagoga sa mga Judio. **2** Si Pablo, sama sa iyang nabatasan, miadto kanila, ug sulod sa tulo ka Adlaw nga Igpapahulay nakiglantugi uban kanila gikan sa Kasulatan. **3** Gibukhad niya ang Kasulatan ug gipasabot niya nga kinahanglan gayod ang Cristo nga mag-antos ug mabuhi pag-usab gikan sa mga patay. Misulti siya, “Kining Jesus nga akong gimantala kaninyo mao si Cristo.” **4** Pipila sa mga Judio nadani ug miapil kang Pablo ug Silas, kauban ang mga mainampoon nga mga Griyego, daghan nga inilang mga kababayen-an ug usa ka dakong panon. **5** Apan ang mga dili magtutuong mga Judio, nangatandog sa kasina, mikuha ug pipila ka mga daotang mga lalaki nga gikan didto sa merkado, nagtigom ug dakong panon sa katawhan, ug gibutang ang siyudad sa kaguliyang. Miataki sila sa balay ni Jason, buot nilang dad-on si Pablo ug Silas gawas didto sa mga tawo. **6** Apan sa wala nila sila makaplagi, ilang giguyod si Jason ug pipila ka mga kaigsoonan sa atubangan sa mga pangulo sa siyudad, nga nanagsinggit, “Kining mga tawhana misupak sa atong naandang pamaagi ug mianhi usab diri. **7** Kining mga tawhana nga giabi-abi ni Jason nagsupak sa kasugoan ni Cesar; sila misulti nga adunay laing hari— mao si Jesus.” **8** Sa dihang ang panon sa katawhan ug ang mga pangulo sa siyudad nakadungog niining mga butanga, nahasol sila. **9** Pagkahuman nila nakuha ang salapianong pasalig gikan kang Jason ug sa uban, gibuhian nila sila. **10** Niadtong gabhi-ona ang mga kaigsoonan gipadala silang Pablo ug Silas didto sa Berea. Sa pag-abot nila didto, miadto sila sa sinagoga sa mga Judio. **11** Karon kining mga tawhana mas taas ang panghunahuna kaysa sa mga taga-Tesalonica, kay gidawat nila ang pulong nga adunay kaandam sa hunahuna, ginasusi ang Kasulatan kada adlaw aron sa pagtan-aw kung mao ba kining mga butanga. **12** Busa kadaghanan sa ila mituo, lakip na ang ubang mga dungganong mga babayeng Griyego ug daghang mga kalalakin-an. **13** Sa pagkahibalo sa mga Judio sa Tesalonica nga si Pablo nagmantala usab sa pulong sa Dios didto sa Berea, miadto sila didto ug ilang gigubot ug gisamok ang panon sa katawhan. **14** Unya dihadiha dayon, gipadala sa mga kaigsoonan si Pablo ngadto sa dagat, apan si Silas ug Timoteo nagpabilin didto. **15** Kadtong nag-una kang Pablo gidala siya palayo hangtod sa siyudad sa Atenas. Sa pagbiya nila didto kang Pablo, nakadawat sila ug mga sugo alang kang Silas ug Timoteo nga moadto kaniya sa labing dali nga panahon. **16** Karon samtang nagpaabot si Pablo kanila sa Atenas, gisamok siya sa iyang espiritu sulod kaniya sa pagkakita niya sa siyudad nga puno sa mga diosdios. **17** Busa nangatarongan siya didto sa sinagoga uban sa mga Judio ug kadtong mga misimba sa Dios ug ang uban usab nga iyang nahimamat kada adlaw didto sa merkado. **18** Apan ang pipila sa mga pilosopong Epicureo ug Estoico nasugatan usab niya. Ug ang pipila miingon, “Unsa ang buot isulti niining tabian nga tawo?” Ang uban miingon, “Daw mura siyag magsasangyaw sa lain nga mga dios,” tungod kay nagsangyaw siya mahitungod kang Jesus ug ang pagkabanhaw. **19** Ilang gikuha si Pablo ug gidala ngadto sa Areopago, nga nag-ingon, “Mahimo ba namong mahibaw-an kining bag-ong pagtulon-an nga imong gipamulong? **20** Kay nagdala ka ug katingalahan nga mga butang sa among mga dalunggan. Busa, buot kaming masayod kung unsa ang buot ipasabot niining mga butanga.” **21** (Karon ang tanang taga-Atenas ug ang mga dumuduong nga nagpuyo didto gigahin ang ilang oras sa wala o di ba kaha pagpamulong o pagpaminaw mahitungod sa bag-ong butang.) **22** Busa si Pablo nagbarog taliwala sa mga Areopago ug miingon, “Kamong katawhan sa Atenas, nakita nako nga kamo mainampoon kaayo sa tanang paagi. **23** Kay sa akong paglabay ug pagpaniid sa mga butang sa inyong pagsimba, nakakaplag ako ug halaran uban sa sinulat nga, SA WALA MAILHI NGA DIOS. Busa kung kinsa ang inyong gisimba diha sa pagkawalay alamag, mao kini akong ipahibalo kaninyo. **24** Ang Dios nga nagbuhat sa kalibotan ug sa tanang anaa niini, tungod kay siya ang Ginoo sa langit ug sa yuta, wala mipuyo sa templo nga binuhat sa mga kamot. Ni **25** gialagaran pinaagi sa mga kamot sa mga tawo, ingon nga siya nagkinahanglan ug

bisan unsa, kay siya sa iyang kaugalingon ang naghatag
sa mga tawo ug kinabuhi ug gininhawa ug sa tanang laing
mga butang. 26 Ug gikan sa usa ka tawo iyang gibuhat
ang matag nasod sa mga tawo nga nagpuyo sa ibabaw
sa kalibotan, nagtakda sa ilang mga piniling mga panahon
ug mga utlanan sa ilang pinuy-anan nga dapit. 27 Busa,
kinahanglan pangitaon nila ang Dios ug tingali basin moduol
sila kaniya ug makaplagan siya, ug sa pagkatinuod, wala
siya mahilayo gikan sa matag-usa kanato. 28 Kay tungod
kaniya nabuhi ug nakalihok ug nakaangkon kita sa atong
kinabuhi, sama lang sa inyong kaugalingong mga balak
nga namulong, 29 'Kay kita usab iyang mga anak.' Ingon
nga anak man sa Dios, kinahanglan dili kita maghunahuna
nga ang pagkabalaan sama sa bulawan, o plata, o mga
bato, kinulit uban sa arte ug panghunahuna sa tawo. 30
Busa gitaligam-an sa Dios ang mga panahon sa walay
pagkaalamag, apan karon iyang gimandoan ang tanang
mga tawo bisag asa nga maghinulsol. 31 Tungod kay iya
nang giandam ang adlaw sa iyang paghukom sa kalibotan
sa pagkamatarong pinaagi sa tawong iyang pinili. Gihatagan
sa Dios ug pamatuod nga kining tawhana ngadto sa matag
usa nga mabanhaw siya gikan sa mga patay." 32 Unya sa
pagkadungog sa mga tawo sa Atenas sa pagkabanhaw sa
mga patay, ang uban gibiay-biay nila si Pablo; apan ang
uban miingon, "Mamati kami kanimo pag-usab mahitungod
niining butanga. 33 "Pagkahuman niadto, si Pablo mibiya
kanila. 34 Apan adunay mga tawo ang miapil kaniya ug
mituo kaniya, lakip si Dionisio nga Areopagohanon, ang
babaye nga ginganlan ug Damaris, ug ang uban pa nga
miuban kanila.

18 Pagkahuman niining mga butanga si Pablo mibiya sa
Atenas ug miadto sa Corinto. 2 Didto siya nakakaplag
ug usa ka Judio nga ginganlan ug Aquila, usa ka tawo
nga Ponto ang kagikan; siya bag-o lang miabot gikan sa
Italya kauban ang iyang asawa nga si Priscila, tungod kay si
Claudio nagmando sa tanang mga Judio nga mopahawa sa
Roma; 3 ug si Pablo miadto kanila; Si Pablo nagpuyo ug
nagtrabaho kauban nila tungod kay managsama man ang
ilang panginabuhian. Sila tighimo ug mga barongbarong. 4
Busa si Pablo nakiglantugi didto sa sinagoga kada Adlaw nga
Igpapahulay. Siya nagdani sa mga Judio ug mga Griyego.
5 Apan sa dihang si Silas ug si Timoteo milugsong gikan
sa Macedonia, si Pablo gimandoan pinaagi sa Espiritu
nga magpamatuod sa mga Judio nga si Jesus mao ang
Cristo. 6 Sa dihang ang mga Judio misupak ug nanginsulto
kaniya, si Pablo nagyabyab sa iyang bisti ngadto kanila ug
miingon kanila, "Unta ang inyong dugo maanaa sa inyong
kaugalingon nga mga ulo; Ako walay sala. Gikan karon
moadto na ako sa mga Gentil." 7 Unya siya mibiya gikan
didto ug miadto sa pinuy-anan ni Titius Justus, usa ka
tawo nga nagsimba sa Dios. Ang iyang pinuy-anan duol sa
sinagoga. 8 Si Crispus, ang nangulo sa sinagoga ug ang
tibuok niya nga panimalay nagtuo ngadto sa Ginoo. Daghan
sa mga taga-Corinto nga nakabati kang Pablo nagtuo
ug nabawtismohan. 9 Ang Ginoo miingon kang Pablo sa
kagabihion pinaagi sa usa ka panan-awon, "Ayaw kahadlok,
apan pagsulti ug ayaw pagpakahilom. 10 Tungod kay ako
uban kanimo, ug walay bisan usa ang mosulay sa pagdaot
kanimo, tungod kay ako daghan ug katawhan niini nga
siyudad." 11 Si Pablo nagpuyo didto ug usa ka tuig ug unom
ka bulan, nagtudlo sa pulong sa Dios taliwala kanila. 12 Apan
sa dihang si Galio nahimong gobernador sa Acaya, ang mga
Judio nagkahiusa sa pagbatok kang Pablo ug gidala siya
didto sa atubangan sa hukmanan; 13 sila miingon, "Kining
tawhana nangdani ug mga katawhan aron sa pagsimba sa
Dios nga sukwahi sa balaod." 14 Apan sa dihang mosulti
na si Pablo, Si Galio miingon sa mga Judio, "Kamong mga
Judio, kung tinood kini usa ka butang nga daotan o usa ka
salaod, kini makataronganon nga makiglabot kaninyo. 15
Apan tungod kay kaning mga pangutana mahitungod sa mga
pulong ug mga pangalan ug inyong kaugalingon nga balaod,
husaya kini sa inyong kaugalingon. Ako wala nangandoy nga
mahimong usa ka manghuhukom niining mga butanga." 16
Si Galio nagpapahawa kanila sa hukmanan. 17 Apan silang
tanan nagkuha kang Sostenes, ang tigdumala sa sinagoga,
sa pinugos nga paagi, ug gilatos siya sa atubangan sa
hukmanan. Apan si Galio wala nagbalibali kung unsa ang
ilang gibuhat. 18 Si Pablo, pagkahuman ug puyo didto sa
pila pa ka mga adlaw, mibiya sa mga kaigsoonan ug milawig
padulong sa Syria kauban ni Priscila ug Aquila. Sa wala pa
siya mibiya sa pantalan, sa Cencreae, gikiskisan niya ang
iyang ulo tungod kay gikuha niya ang usa ka Nazaretnon
nga panaad. 19 Sa dihang sila niabot sa Efeso, si Pablo
mibiya kang Priscila ug Aquila didto, apan siya sa iyang
kaugalingon miadto didto sa sinagoga ug nakiglantugi kauban
sa mga Judio. 20 Sa dihang ilang gipangutana si Pablo nga
magpabilin sa taas pa nga panahon, siya nagdumili. 21 Apan
sa iyang pagbiya kanila, siya miingon, "Ako mobalik pag-
usab kaninyo kung kini kabubut-on sa Dios." Siya dayon
milawig gikan sa Efeso. 22 Sa dihang si Pablo midunggo na
sa Cesarea, siya mitungas ug nakig-abiabi sa Jerusalem
nga simbahan ug unya miadto palugsong sa Antioquia.
23 Pagkahuman niya ug gahin sa pila pa ka panahon
didto, si Pablo migikan ug miadto padulong sa rehiyon sa
Galacia ug Frigia ug nagdasig sa tanang mga disipulo. 24
Karon adunay usa ka Judio nga ginganlan ug Apolos, nga
natawo sa Alejandria, niabot sa Efeso. Siya hanas kaayo
sa pagpamulong ug makusganon diha sa Kasulatan. 25

Si Apolos natudloan sa mga pagtulun-an sa Ginoo. Isip mainiton diha sa Espiritu, siya nagsulti ug nagtudlo sa tukma nga mga butang mahitungod kang Jesus, apan siya nahibalo lamang sa pagbawtismo ni Juan. **26** Si Apolos nagsugod sa pagsulti nga walay kahadlok didto sa sinagoga. Apan sa dihang si Priscila ug si Aquila nakadungog kaniya, sila nakighigala kaniya ug nagpasabot kaniya sa dalan sa Dios sa mas tukma pa gayod. **27** Sa dihang siya nagtinguha nga molabay sa Acaya, ang mga kaigsuonan nagdasig kaniya ug nagsulat sa mga disipulo sa Acaya aron sa pag-abiabi kaniya. Sa dihang siya miabot, siya nagtabang ug maayo niadtong nagtuo pinaagi sa grasya. **28** Si Apolos sa kadaghanan gilupig ang mga Judio sa iyang gahom ug kahibalo, sa pagpakita pinaagi sa Kasulatan nga si Jesus mao ang Cristo.

19 Nahitabo kini samtang si Apolos anaa sa Corinto, miagi si Pablo sa ibabaw sa kabungtoran ug miabot siya sa siyudad sa Efeso, ug nakaplagan ang pipila sa mga disipulo didto. **2** Miingon si Pablo kanila, "Nadawat ba ninyo ang Balaang Espiritu sa dihang mituo kamo?" Miingon sila kaniya, "Wala, wala man gani kami makadungog mahitungod sa Balaang Espiritu." **3** Miingon si Pablo, "Ngadto sa unsa man nga kamo nagpabawtismo?" Miingon sila, "Ngadto sa pagbawtismo ni Juan." **4** Busa si Pablo mitubag, "Si Juan mobawtismo inubanan ang pagbawtismo sa paghinulsol. Gisultihan niya ang mga tawo nga kinahanglan motuo sila sa usa kong kinsa ang bout moabot human kaniya, mao kana, si Jesus." **5** Sa dihang ang mga tawo nakadungog niini, gibawtismohan sila sa ngalan ni Ginoong Jesus. **6** Unya sa dihang gitapion ni Pablo ang iyang mga kamot kanila, ang Balaang Espiritu mikunsad kanila ug nagsulti sila ug nagkalain-laing mga pinulongan ug nanagna. **7** Ang tanan mga napulo ug duha ka mga lalaki. **8** Miadto si Pablo sa sinagoga ug nagsulti nga walay kahadlok sulod sa tulo ka bulan. Nangulo siya sa mga panaghisgot ug nagdani sa mga tawo mahitungod sa mga butang nga may kalabutan sa gingharian sa Dios. **9** Apan sa dihang ang pipila ka mga Judio nagmagahi ug nagmasinupakon, nagsugod sila sa pagsulti ug daotan nga pamaagi mahitungod kang Cristo didto sa panon sa katawhan, busa si Pablo mibiya kanila, ug gidala ang mga magtutuo palayo gikan kanila. Siya nagsugod sa pagsulti kada adlaw didto sa hawanang tudloanan sa Tirano. **10** Kini nagpadayon sulod sa duha ka tuig, aron ang tanang tawo nga namuyo sa Asia makadungog sa pulong sa Ginoo, ang mga Judio ug Griyego. **11** Ang Dios naghimo ug mga gamhanang buhat pinaagi sa mga kamot ni Pablo, **12** aron bisan pa ang naay sakit maulian, ug ang mga daotan nga espritu mogawas sa mga tawo, sa pagkuha nila sa mga panyo ug mga tapis gikan sa lawas ni Pablo. **13** Apan adunay mga Judio nga espiritista nga nagbiyahe sa maong lugara nga nagdala sa ngalan ni Jesus alang sa ilang kaugalingong pagamit. Sila nakigsulti niadtong adunay daotang mga espiritu; sila miingon, "Ako nagmando kanimo pinaagi kang Jesus nga gisangyaw ni Pablo nga mobiya." **14** Kadtong naghimo niini mao ang pito ka anak nga mga lalaki sa pangulong pari sa mga Judio, Esceva. **15** Ang daotang espiritu mitubag kanila, "Nakaila ako kang Jesus, ug nakaila ako kang Pablo; apan kinsa man kamo?" **16** Ang daotang espiritu naa sa tawo milukso sa Espiritista ug nalupig sila ug gikulata sila. Unya nanghawa sila pagawas sa balay nga hubo ug samaran. **17** Kini nahibal-an sa tanan, sa mga Judio ug mga Griyego, nga namuyo sa Efeso. Sila nangahadlok kaayo, ug ang ngalan ni Ginoong Jesus napasidunggan. **18** Daghan usab sa mga magtutuo miabot ug nagsugid ug miangkon sa mga daotang mga butang nga ilang nahimo. **19** Daghan ang nagbansay ug mga salamangka ug nagdala sa ilang mga basahon ug gisunog sa panan-aw sa matag-usa. Sa dihang ilang giihap ang bili niini, kini mga 50, 000 kadaghanon sa plata. **20** Busa ang pulong sa Ginoo mikaylap sa gamhanang mga pamaagi. **21** Karon sa natapos na ni Pablo ang iyang pagpangalagad sa Efeso, nakahukom siya diha sa Espiritu nga moagi sa Macedonia ug Acaya sa iyang dalan ngadto sa Jerusalem; siya miingon, "Pagkahuman nako ug adto didto, kinahanglan usab nako makita ang Roma." **22** Gipadala ni Pablo sa Macedonia ang duha niya ka mga disipulo, si Timoteo ug si Erastus, nga nitabang kaniya. Apan siya nagpabilin makadiyot sa Asya. **23** Ug nianang taknaa mitumaw ang dakong kasamok sa Efeso mahitungod sa Dalan. **24** Ang usa ka platero nga ginganlan ug Demetrius, nga naghimo ug plata nga istatuwa ni Diana, nagdala sa dakong negosyo alang sa mga magbubuhat. **25** Busa gitigom niya ang mga trabahante sa maong panginabuhi ug miingon, "Mga sir, nakabalo kamo nga kini nga negosyo nakapahimo kanato ug daghan nga kuwarta. **26** Kamo nakakita ug nakadungog niana, dili lamang sa Efeso, apan halos tibuok Asya, kini si Pablo nagdani ug nagpalayo sa daghang mga tawo. Siya nagaingon nga walay mga dios nga hinimo sa mga kamot. **27** Ug dili lamang ang kakuyaw nga ang atong mga negosyo dili na kinahanglanon, apan bisan pa ang templo sa bantogang diosa nga si Diana mahimong kining walay pulos. Unya siya mawad-an na sa iyang kadungganan, siya nga gisimba sa tanan sa Asya ug sa tibuok kalibotan." **28** Sa dihang nadungog nila kini napuno sila sa kasuko ug misinggit sa kusog, sa pag-ingon, "Bantogan si Diana sa mga taga-Efeso." **29** Ang tibuok siyudad napuno sa kalibog, ug ang mga tawo nagdali-dali ug adto sa tiyatro. Gidakop nila ang mga kauban ni Pablo sa pagbiyahe, nga si Gaius ug si Aristarchus, nga miabot gikan

sa Macedonia. 30 Si Pablo bout mosulod taliwala sa panon
sa katawhan, apan ang mga disipulo nagpugong kaniya. 31
Usab, pipila ka mga pangulo nga higala ni Pablo nagpadala
sa pulong ug naghangyo kaniya nga dili mosulod sa tiyatro.
32 Pipila ka mga tawo naninggit sa usa ka butang, ug ang
pipila lahi, kay ang pundok sa katawhan anaa sa kalibog.
Kasagaran kanila wala gani nasayod nganong nagtigom
sila. 33 Gidala sa mga Judio si Alexander pagawas gikan
sa pundok sa katawhan ug gibutang siya atubangan sa
mga tawo. Misinyas si Alexander sa iyang kamot aron
maghimo ug usa ka pamahayag sa mga tawo. 34 Apan sa
dihang nakaamgo sila nga siya usa ka Judio, silang tanan
naninggit sa usa ka tingog nga hapit miabot sa duha ka
oras, "Bantogan si Diana sa mga taga Efeso." 35 Sa dihang
gipahilom sa tigdumala sa lungsod ang pundok sa katawhan,
siya miingon, "Kamo mga tawo sa Efeso, unsa nga tawo
didto ang wala masayod nga ang siyudad sa mga taga-Efeso
mao ang magbalantay sa templo sa bantogang Diana ug sa
mga larawan nga nahulog gikan sa langit? 36 Sa pagkakita
nga kining mga butanga dili ikalimod, kamo kinahanglan
nga maghilom ug dili maghimo sa pagpangagpas. 37 Kay
inyong gidala kining mga tawhana dinhi sa korte nga dili man
gani mga kawatan sa templo ni tigpasipala sa atong diosa.
38 Busa, kung si Demetrius ug ang mga mananalsal uban
kaniya adunay mga sumbong batok ni bisan kinsa, abre ang
mga hukmanan ug adunay mga gobernador. Tugoti sila nga
magpasangil sa usag-usa. 39 Apan kung mangita kamo sa
bisan unsang mga butang mahitungod sa laing mga butang,
kinahanglan kini mahusay sa kasagaran nga panagtigom.
40 Kay sa pagkatinuod kita anaa sa kakuyaw mahitungod
sa kagubot niining adlawa. Walay hinungdan alang niining
kagubot, ug dili kita makahimo sa pagpahayag niini." 41 Sa
dihang nasulti na niya kini, gitapos niya ang panagtigom.

20 Human sa kaguliyang, si Pablo gipadala alang sa
mga disipulo ug giawhag sila. Unya siya nagsulti ug
panamilit kanila ug mibiya padulong didto sa Macedonia. 2
Sa pag-adto niya niadtong mga rehiyona ug nag-awhag pag-
ayo sa mga magtutuo, miadto siya Greece. 3 Human siya
nagpabilin didto sulod sa tulo ka bulan, ang tinagong laraw
nga gihimo batok kaniya pinaagi sa mga Judio sa hapit na
siya maglayag padulong sa Siria, busa nakahukom siya
sa pagbalik agi sa Macedonia. 4 Giubanan siya hangtod
sa Asya nila ni Sopater nga taga-Berea, ang anak ni
Pyrrhus; si Aristarchus ug Secundus nga mga magtutuo
gikan saTesalonica; si Gaius nga taga-Derbe; si Timoteo;
ug Tychicus ug si Trophimus nga gikan sa Asya. 5 Apan
kining mga tawhana miuna kanamo ug nagahulat kanamo
sa Troas. 6 Human sa adlaw sa tinapay nga walay patubo
milayag kami gikan sa Filipos, ug sa lima ka adlaw miabot
kami kanila sa Troas. Didto nagpabilin kami sulod sa pito ka
mga adlaw. 7 Sa unang adlaw sa semana, sa nagkatigom na
kami aron sa pagpikaspikas sa tinapay, si Pablo nagsangyaw
sa mga magtutuo. Naglaraw siya nga mobiya pagkasunod
adlaw, busa nagpadayon siya sa pagsangyaw hangtod sa
pagkatungang gabii. 8 Adunay daghan nga lampara sa
ibabaw nga bahin sa lawak diin kami nagkatigom. 9 Diha sa
bintana may naglingkod nga usa ka ulitawo nga ginganlan
ug Eutychus, nga giabot sa halalom nga paghikatulog. Kay
taas na kaayo ang pagsangyaw ni Pablo, kining ulitawo,
nga nahinanok pa gihapon, nahulog gikan sa ikatulong
andana ug gisakwat nga patay na. 10 Apan mikanaog
si Pablo, mihapa siya kaniya, ug migakos kaniya. Unya
miingon siya, "Ayaw kamo kaguol, kay siya buhi pa." 11 Unya
misaka siya balik sa taas ug gipikaspikas ang tinapay ug
nangaon. Human sa pagpakigsulti kanila ug dugay hangtod
sa kaadlawon, mibiya na siya. 12 Gidala nila pagbalik ang
lalaki nga buhi ug nahupay pag-ayo. 13 Kami sa among
kaugalingon milakaw pag-una kang Pablo ngadto sa sakayan
ug milayag padulong sa Asos, sa tuyo nga pasakyon namo si
Pablo. Mao kini ang gitinguha niya sa iyang kaugalingon nga
pagabuhaton, tungod kay gituyo niya nga didto agi sa yuta.
14 Sa nasugatan na namo siya sa Asos, gipasakay na namo
siya sa sakayan ug miadto sa Mitylene. 15 Unya milayag
kami gikan didto ug miabot pagkasunod adlaw atbang sa
isla sa Chios. Sa pagkasunod adlaw midunggo kami sa isla
sa Samos, ug pagkaugma midunggo kami sa siyudad sa
Miletus. 16 Kay nakahukom man si Pablo nga maglayag agi
sa Efeso, aron dili siya malangan sa Asya; kay nagdali siya
nga moabot sa Jerusalem sa adlaw sa Pentecostes, kung
kining tanan mamahimo na niyang buhaton sa ingon. 17
Gikan sa Miletus nagpadala siya ug mga tawo ngadto sa
Efeso ug gipatawag niya ang mga kadagkoan sa simbahan.
18 Sa dihang miabot na sila ngadto kaniya, miingon siya
kanila, "Nasayod na kamo sa inyong kaugalingon, nga
sukad sa unang adlaw sa pagtunob sa akong tiil sa Asya,
kung sa unsang paagi ako kanunay naggahin ug panahon
alang kaninyo. 19 Nagpadayon ako pag-alagad sa Ginoo
uban sa pagpa-ubos sa hunahuna ug inubanan sa mga
luha, ug sa mga pag-antos nga nahitabo kanako tungod
sa mga tinagong laraw sa mga Judio. 20 Nasayod kamo
nga wala akoy gilikayan sa pagpadayag kaninyo sa bisan
unsa nga mapuslanon, ug giunsa ko kamo pagtudlo sa
dayag ug miadto usab sa kabalayan. 21 Nasayod kamo nga
sa kanunay nagpahimangno ako kaninyong mga Judio ug
mga Griyego mahitungod sa paghinulsol ngadto sa Dios
ug sa pagtuo sa atong Ginoong Jesus. 22 Ug karon, tan-
awa, moadto ako sa Jerusalem nga inagda sa Balaang
Espiritu, nga walay kasayoran sa bisan unsang mahitabo

kanako didto, **23** gawas sa gipamatuod sa Balaang Espiritu kanako sa matag siyudad ug nagaingon nga ang mga gapos ug pag-antos naghulat na kanako. **24** Apan wala nako hunahunaa ang akong kinabuhi sa kung unsang paagi nga mas bililhon pa sa akong kaugalingon, aron mahingpit na ang akong lumba ug ang pag-alagad nga akong nadawat gikan kang Ginoong Jesus, sa pagsaksi sa ebanghelyo diha sa grasya sa Dios. **25** Ug karon, tan-awa, nasayran ko nga kamong tanan, nga gisuroyan ko taliwala sa akong pagsangyaw mahitungod sa gingharian, dili na makakita sa akong panagway. **26** Busa gipamatuod-an ko kaninyo niining adlawa, nga ako hinlo sa dugo ni bisan kinsang tawo. **27** Kay wala ako nagpugong sa pagpadayag kaninyo sa kinatibuk-ang kabubut-on sa Dios. **28** Busa pag-amping kamo sa inyong kaugalingon, ug sa tanang panon nga kanila ang Balaang Espiritu naghimo kaninyong magtatan-aw, aron nga bantayan ninyo ang katilingban sa Ginoo nga gitubos niya pinaagi sa kaugalingon niyang dugo. **29** Nasayod ako nga human sa akong pagbiya, magasulod taliwala kaninyo ang mga mapintas nga lobo, ug dili kaloy-an ang panon. **30** Nasayod ako nga bisan gani taliwala kaninyo ang pipila sa mga tawo moadto ug mosulti sa mga butang nga mangil-ad, aron sa pagpahimulag sa mga disipulo sa pagsunod kanila. **31** Busa pagtukaw kamo. Hinumdomi nga sulod sa tulo ka tuig wala ako maghunong sa pagpahimangno sa matag usa kaninyo inubanan sa luha sa adlaw ug gabii. **32** Ug karon gipiyal ko na kamo sa Dios, ug ngadto sa pulong sa iyang grasya, nga mao ang makahimo kaninyo sa pagpa-uswag ug maghatag kaninyo sa kabilin taliwala sa tanang gilain. **33** Wala ako maibog sa tawong may plata, bulawan, o bisti. **34** Kamo sa inyong kaugalingon nasayod nga kining mga kamot nagsangkap sa akong kaugalingon nga mga panginahanglan ug niadtong kauban nako. **35** Sa tanan nga mga butang naghatag ako kaninyo ug panig-ingnan kung unsaon ninyo pagtabang ang huyang pinaagi sa pagpamuhat, ug kung unsaon ninyo paghinumdom ang mga pulong sa Ginoong Jesus, mga pulong nga siya mismo miingon: “Labing bulahan ang paghatag kay sa pagdawat.” **36** Human siya nagsulti niining paagiha, miluhod siya ug nag-ampo uban kanilang tanan. **37** Labihan ang ilang paghilak ug migakos kang Pablo ug gihagkan siya. **38** Naguol gayod sila tungod sa iyang gipamulong, nga sila dili na makakita sa iyang panagway pag-usab. Unya giubanan nila siya hangtod sa sakayan.

21 Sa dihang mibulag kami gikan kanila ug milawig, miadto kami padulong sa siyudad sa Cos, ug sa sunod nga adlaw sa siyudad sa Rodas, ug gikan didto padulong sa siyudad sa Patara. **2** Sa dihang among nakaplagan ang usa ka sakayan nga motabok sa Feonicia, misakay kami ug milawig. **3** Sa dihang amo nang nalantawan ang isla sa Cyprus, mibiya kami ug miliko sa wala, ug milawig ngadto sa Siria, ug midunggo sa siyudad sa Tiro, tungod kay atua didto ang sakayan nga nagpanaog sa mga butang. **4** Human among nakaplagan ang mga disipulo, nagpabilin kami didto sulod sa pito ka adlaw. Ang mga disipulo nag-ingon kang Pablo pinaagi sa Espiritu nga dili gayod siya motunob sa Jerusalem. **5** Sa dihang milabay ang mga adlaw, kami mibiya ug nagpadayon sa among panaw. Silang tanan, kauban ang ilang mga asawa ug mga anak, nag-uban kanamo sa among dalan hangtod nakagawas kami sa siyudad. Dayon nangluhod kami sa baybayon, nag-ampo, ug nagsultihanay kami sa panamilit sa matag usa. **6** Misakay kami sa sakayan, samtang sila mibalik pag-usab sa ilang panimalay. **7** Sa dihang nahuman na kami sa paglawig gikan sa Tiro, nahiabot kami sa Ptolemais. Didto nag-abi-abi kami sa mga kaigsoonan ug nagpabilin kami uban kanila sulod sa usa ka adlaw. **8** Pakasunond adlaw mibiya kami ug miadto sa Cesarea. Misulod kami sa balay ni Filipe, ang tigsangyaw sa ebanghelyo, nga usa sa pito, ug nagpabilin kami uban kaniya. **9** Karon kining tawhana adunay upat ka anak nga babayeng ulay nga mananagna. **10** Sa nagpabilin kami didto sa pipila ka mga adlaw, miabot ang usa ka propeta nga gikan sa Judea nga ginganlan ug Agabus. **11** Miduol siya kanamo ug gikuha ang bakos ni Pablo. Niining tungora iyang gihiktan ang iyang kaugalingon nga tiil ug mga kamot ug nag-ingon, “Miingon, ang Balaang Espiritu, 'Busa sama niini ang paggapos sa mga Judio sa Jerusalem ang tawo nga nakapanag-iya niining bakos, ug ila siyang itugyan sa mga kamot sa mga Gentil.” **12** Sa dihang among nadunggan kining mga butanga, kami ug ang mga tawo nga nagpuyo nianang dapita nagpakiluoy kang Pablo nga dili moadto tungas sa Jerusalem. **13** Unya si Pablo mitubag, “Unsa man ang inyong gibuhat, nagpahilak ug nagpasakit sa akong kasingkasing? Kay ako andam, dili lamang magpagapos, kondili mamatay usab sa Jerusalem alang sa ngalan sa Ginoong Jesus.” **14** Sanglit si Pablo dili buot nga madani, miundang na kami sa pagsulay ug miingon, “Hinaot nga ang pagbuot sa Ginoo ang matuman.” **15** Human niining mga adlawa, among gipanguha ang among mga gamit ug mitungas sa Jerusalem. **16** Didto adunay lain usab ang mikuyog kanamo nga pipila sa mga disipulo gikan sa Cesarea. Gikuyog nila ang usa ka tawo nga ginganlan Mnason, ang usa ka tawo nga gikan sa Cyprus, nga disipulo kaniadto, kung diin kami magpuyo. **17** Sa dihang naabot na kami sa Jerusalem, ang mga kaigsoonan nag-abiabi kanamo nga malipayon. **18** Pagkasunod nga adlaw si Pablo mikuyog kanamo ngadto kang Santiago, ug ang tanang mga kadagkoan anaa usab didto. **19** Sa pagtimbaya niya kanila, iyang gisugilon sa matag-usa ang mga butang nga nabuhat

sa Dios ngadto sa mga Gentil pinaagi sa iyang pagpamuhat. **20** Sa dihang nadunggan nila kini, ilang gidayeg ang Dios, ug miingon sila kaniya, "Tan-awa, igsoon, pila ka libo ang nagtuo taliwala sa mga Judio. Silang tanan naningkamot sa pagtipig sa balaod. **21** Nagsugilon sila mahitungod kanimo, nga imong gitudloan ang tanang mga Judio nga nagpuyo uban sa mga Gentil nga ilang isalikway si Moises, ug imong gisuginlan sila nga dili tulion ang ilang mga anak, ug dili musunod sa karaang mga tulomanon. **22** Unsay angay namong buhaton? Makadungog gayod sila nga moanhi ka. **23** Busa buhata kung unsa ang among isulti kanimo karon: aduna kami upat ka lalaki nga naghimo ug pakigsaad. **24** Dad-a kining mga tawhana ug magpaputli sa imong kaugalingon uban kanila, ug bayari ang ilang panginahanglan alang kanila, aron makagisan nila ang ilang mga ulo. Busa ang tanan masayod nga ang mga butang nga giingon nila bahin kanimo dili gayod tinuod. Masayran usab nila nagkinabuhi ka uban kanamo nga nagtipig sa balaod. **25** Apan mahitungod sa mga Gentil nga adunay pagtuo, nagsulat na kami ug naghatag sa mga pahimangno nga kinahanglan kanunay silang magbantay sa ilang mga kaugalingon gikan sa mga butang nga gihalad sa mga diosdios, gikan sa dugo, gikan sa unsang mga tinuok, ug gikan sa malaw-ay nga pakighilawas. **26** Pagkasunod adlaw gidala ni Pablo ang mga tawo, aron sa paghinlo sa iyang kaugalingon uban kanila nga moadto didto sa templo, aron sa pagpahibalo sa gidugayon sa mga adlaw sa paghinlo, hangtod nga ang halad mahalad sa matag usa kanila. **27** Sa dihang ang pito ka adlaw hapit na mahuman, ang pipila ka mga Judio nga gikan sa Asya nakakita kang Pablo didto sa templo, ug naghulhog sa panon sa mga tawo, ug nagdakop kaniya. **28** Naninggit sila, "Katawhan sa Israel, tabangi kami. Mao kining tawhana ang nagtudlo sa tanang mga tawo bisan asa sa mga butang nga sukwahi sa katawhan, sa balaod, ug niining dapita. Tuod man, gidala usab niya ang mga Griyego didto sa templo ug naghugaw sa balaang dapit." **29** Kay sa miagi nakita nila si Trofimo nga taga Efeso nga kuyog kaniya sa siyudad, ug naghunahuna sila nga gidala siya ni Pablo didto sa Templo. **30** Ang tanan sa siyudad gihulhogan, ug midagan dugok ang katawhan ug gigunitan nila si Pablo. Giguyod nila siya pagawas sa templo, ug gisirad-an dayon ang mga pultahan. **31** Nga daw patyon na nila siya, ang balita miabot didto sa pangulong kapitan sa guwardya nga ang tibuok Jerusalem nasamok. **32** Nianang tungora gidala niya ang mga kasundalohan ug ang mga kapitan ug midagan padulong lugsong sa panon sa katawhan. Sa pagkakita sa mga tawo sa pangulo sa kapitan ug mga kasundalon, miundang sila sa paglatigo kang Pablo. **33** Unya ang pangulo sa kapitan miduol ug gigunitan si Pablo, ug nagmando kaniya nga gaposon siya sa duha ka kadena. Nangutana siya kung kinsa siya ug unsay iyang nabuhat. **34** Kadaghanan sa panon sa katawhan nagsinggit sa lahi nga tubag ug ingon man usab ang uban. Sanglit ang kapitan dili gayod makasulti bisan unsa tungod sa kasaba, nagmando siya nga dad-on si Pablo sa kuta. **35** Sa dihang miabot sila sa mga hagdanan, gialsa siya sa mga sundalo tungod sa pagpasakit sa panon sa katawhan. **36** Kay ang panon sa katawhan nagsunod kanila ug kanunay nagsinggit, "Ipalayo siya kanamo!" **37** Sa hapit na si Pablo dad-on didto sa kuta, miingon siya sa pangulo sa kapitan, "Mahimo ba ako makigsulti kanimo?" Ang kapitan miingon, "Makasulti ka Griyego? **38** Dili ba ikaw Ehiptohanon, nga nangulo kaniadto sa mga nagsupak ug nagdala sa 4, 000 ka mga nagmasinupakon didto sa kamingawan?" **39** Si Pablo miingon, "Ako usa ka Judio, gikan sa siyudad sa Tarso sa Cilicia. Usa ako ka lumolupyo sa mahinungdanon nga siyudad. Manghangyo ako kanimo, tugoti ako sa pagsulti sa katawhan." **40** Sa dihang ang kapitan naghatag kaniya sa pagtugot, si Pablo mitindog sa hagdanan ug nagsinyas sa iyang kamot ngadto sa mga tawo. Sa dihang anaa nay dakong kahilom, nagsulti siya sa Hebreo. Siya miingon,

22 "Mga kaigsoonan ug mga amahan, paminawa ang akong pagpanalipod nga akong buhaton karon kaninyo." **2** Sa dihang ang pundok nakadungog kang Pablo nga nakigsulti ngadto kanila sa Hebreohanon nga pinulongan, sila nahilom. Siya miingon, **3** "Usa ako ka Judio, nga natawo sa Tarsus sa Cilicia, apan gimatuto niining siyudara sa tiilan ni Gamaliel. Natudloan ako pinaagi sa higpit nga mga pamaagi sa pamalaod sa atong mga katigulangan. Maiiniton ako ngadto sa Dios, sama kaninyong tanan karon. **4** Akong gilutos kining Dalan ngadto sa kamatayon; akong gigapos ang mga lalaki ug mga babaye ug ako silang gibalhog didto sa bilanggoan. **5** Ang labaw nga pari usab ug ang tanan nga mga hamtong makapamatuod nga nakadawat ako ug sulat gikan kanila alang sa mga kaigsoonan sa Damasco, alang sa akong panaw didto. Akong gidala pagbalik ang mga gapos sa Jerusalem kadtong kabahin niining Dalan aron pagasilotan. **6** Nahitabo kini samtang ako naglakaw ug duol na sa Damasco, sa kaudtohon sa kalit mitungha ang dakong kahayag gikan sa langit nagsugod ug dan-ag palibot kanako. **7** Natumba ako sa yuta ug may nadungog akong tingog nga miingon, 'Saulo, Saulo, nganong gilutos mo man ako?' **8** Mitubag ako, 'Kinsa ka ba, Ginoo?' Misulti siya kanako, 'Ako si Jesus nga Nazaretnon, nga imong gilutos.' **9** Kadtong mga miuban kanako nakakita sa kahayag apan wala sila makadungog sa iyang tingog nga misulti kanako. **10** Miingon ako, 'Unsa ang angay nakong buhaton, Ginoo?' Ang Ginoo miingon kanako, 'Bangon, ug adto sa Damasco; didto pagasultian ka sa tanan nimong angay nga pagabuhaton.'

11 Dili ako makakita tungod sa kasulaw sa kahayag, busa
miadto ako sa Damasco nga giagak sa mga kamot sa
mga mikuyog kanako. 12 Didto nahimamat nako ang usa
ka tawo nga ginganlan ug Ananias, usa ka mainampoon
nga tawo sumala sa balaod ug maayo ang gipangsulti sa
tanang mga Judio nga mipuyo didto. 13 Miduol siya kanako,
mitindog duol kanako ug miingon, 'Igsoong Saulo, dawata
ang imong panan-aw.' Nianang taknaa nakita nako siya. 14
Unya miingon siya, 'Ang Dios sa atong mga katigulangan
gipili ka aron makahibalo sa iyang kabubut-on, aron makita
ang Usa ka Matarong, ug maminaw sa tingog nga naggikan
sa iyang kaugalingong baba. 15 Kay ikaw ang magasaksi
alang kaniya ngadto sa tanang mga tawo mahitungod sa
kung unsa ang imong nakita ug nadungog. 16 Ug karon
nganong naghulat ka man? Tindog, pagpabawtismo, ug
hugasi ang imong mga sala, pinaagi sa pagtawag sa iyang
ngalan.' 17 Paghuman nako ug balik sa Jerusalem, ug
samtang nag-ampo ako didto sa templo, nahitabo kini nga
ako nakakita ug panan-awon. 18 Nakit-an nako siya nga
nag-ingon kanako, 'Pagdali ug pagbiya sa Jerusalem karon
dayon, tungod kay dili nila dawaton ang imong pagpamatuod
mahitungod kanako.' 19 Miingon ako, 'Ginoo, kabalo sila sa
ilang mga kaugalingon nga ako silang gibilanggo ug gilatigo
ang mga mituo kanimo sa matag sinagoga. 20 Sa dihang
miula ang dugo ni Esteban nga imong saksi, nagbarog
usab ako didto ug miuyon, ug akong gibantayan ang mga
bisti sa nagpatay kaniya.' 21 Apan miingon siya kanako,
'Biya, tungod kay ipadala ko ikaw ngadto sa mga Gentil.'"
22 Gitugotan siya sa mga tawo pagsulti hangtod niining
higayona. Apan misinggit sila ug miingon, "Palayo sa maong
kaubanan niining kalibotana: kay dili maayo nga mabuhi pa
siya." 23 Samtang naninggit sila, ilang gilabay ang ilang mga
bisti, ug milabay sila ug abog sa hangin, 24 ang pangulong
kapitan nagmando nga dad-on si Pablo didto sa kuta. Iyang
gimandoan nga kinahanglan pangutan-on siya uban ang
pagkastigo, aron nga sa iyang kaugalingon mahibaloan
unta niya nganong misiyagit sila batok kaniya sama niana.
25 Sa dihang gigapos nila siya sa pisi nga hinimo gikan
sa panit sa mananap, si Pablo miingon sa senturyon nga
nagtindog tupad kaniya, "Uyon ba sa balaod nga imong
kastigohon ang tawo nga Romanhon bisan wala pa kini ka
hukmi?" 26 Sa pagkadungog sa senturyon niini, miadto siya
sa pangulong kapitan ug miingon kaniya, "Unsa may buot
nimong buhaton? Kay kining tawhana usa ka lumulupyo
sa Roma." 27 Ang pangulong kapitan miadto ug miingon
kaniya, "Sultihi ako, usa ka ba ka lumulupyo sa Roma?" Si
Pablo miingon, "Oo." 28 Ang pangulong kapitan mitubag, "Sa
dakong kantidad lamang sa salapi ang hinungdan nga akong
naangkon ang pagka-Romanhon." Apan si Pablo miingon,
"Ako natawo ug lumulupyo sa Roma." 29 Unya ang mga
tawo nga buot mangutana kaniya nibiya kaniya diha dayon.
Nahadlok usab ang pangulong kapitan, sa pagkasayod niya
nga si Pablo usa ka Romanhon, tungod kay gigapos nila
siya. 30 Sa pagkasunod adlaw, ang pangulong kapitan buot
masayod sa kamatuoran mahitungod sa mga pasangil sa
mga Judio batok kang Pablo. Busa iyang gibadbaran sa
iyang mga gapos ug mimando sa mga pangulong pari ug
ang tanang konseho nga makigtagbo. Unya iyang gidala si
Pablo didto sa ubos ug gibutang taliwala nila.

23 Si Pablo mitan-aw ug diretso sa mga miyembro sa
konseho ug miingon, "Mga igsoon, nagpuyo ako
atubangan sa Dios sa tanang maayong konsinsya hangtod
karong adlawa." 2 Ang labaw nga pari nga si Ananias
nagmando niadtong tawo nga nagtindog uban kaniya sa
pagsagpa sa iyang baba. 3 Unya miingon si Pablo ngadto
kaniya, "Ang Dios mohapak kanimo, ikaw bong-bong nga
gipaputi. Naglingkod ka ba sa paghukom kanako pinaagi sa
balaod, ug pagsugo sa paghapak kanako, batok sa balaod?"
4 Kadtong mga nanagtindog miingon, "Ingon ba niini ang
imong pag-insulto sa labaw nga pari sa Dios?" 5 Si Pablo
miingon, "Wala ako makahibalo, mga igsoon, nga siya labaw
nga pari. Kay mao kini ang nahisulat, dili ka angay mosulti
ug daotan sa magmamando sa imong mga katawhan." 6 Sa
dihang nakita ni Pablo ang usa ka bahin sa konseho nga
mga Saduseo ug ang ubang mga Pariseo, nag-istorya siya
sa makusog didto sa konseho, "Mga igsoon, Ako usa ka
Pariseo, anak sa usa ka Pariseo. Tungod kay masaligon
ako nga ang pagkabanhaw sa mga patay ingon nga ako
hinukman." 7 Sa dihang iya kining giingon, ang panaglalis
nagsugod taliwala sa mga Pariseo ug mga Saduseo, ug
ang panagtigom nabahin. 8 Alang sa mga Saduseo nag-
ingon nga walay pagkabanhaw, walay mga anghel, ug walay
mga espiritu, apan ang mga Pariseo nag-ingon nga kining
tanan anaa. 9 Busa ang dako nga kaguliyang nahitabo,
ug ang ubang mga manunulat sa balaod nga nahisakop
sa mga Pariseo mitindog ug nakiglantugi nga nag-ingon,
"Wala kitay nakitang sayop niining tawhana. Unsa kaha
kung ang espiritu o ang anghel nagsulti ngadto kaniya?"
10 Sa dihang adunay miabot nga dakong panagbangi, ang
pangulo sa kapitan nahadlok nga kunis-kunison nila sa pino
si Pablo, busa iyang gimanduan ang mga sundalo aron
moadto sa ubos ug pugson siya pagkuha gikan sa mga
miyembro sa konseho, ug pagdala kaniya didto sa kuta.
11 Pagkasunod gabii ang Ginoo mitindog tapad kaniya ug
miingon," Ayaw kahadlok, kay ikaw man ang nagpamatuod
mahitungod kanako sa Jerusalem, busa kinahanglan usab
kang mosaksi sa Roma." 12 Sa dihang buntag na, ang ubang
mga Judio naghimo ug panagsabot ug gitawag nga tinunglo

ang ilang kaugalingon: Sila miingon nga dili nila buot mokaon ni moinom bisan unsa hangtod nga mapatay nila si Pablo. **13** Adunay sobra 40 ka mga tawo nga naghimo niining laraw. **14** Miadto sila sa mga pangulong pari ug mga kadagkoan ug miingon, “Gibutang namo ang among kaugalingon ilalom sa dakong tunglo, nga dili mokaon hangtod among mapatay si Pablo. **15** Busa karon, pasagdi ang konseho pagsulti sa pangulong kapitan sa pagdala kaniya ngadto kanimo, ingon nga ikaw buot modisisyon sa iyang kaso nga labaw pa sa tukma. Alang kanamo, kami andam sa pagpatay kaniya sa dili pa siya moanhi dinhi.” **16** Apan ang anak nga lalaki sa igsoong babaye ni Pablo nakadungog nga sila namakak nga maghulat, busa siya miadto ug misulod sa kuta ug giingnan si Pablo. **17** Mitawag si Pablo sa usa sa mga kapitan ug miingon, “Dad-a kining batan-ong lalaki didto sa pangulong kapitan, kay aduna siyay gustong isulti ngadto kaniya.” **18** Busa ang kapitan gikuha ang batan-ong lalaki ug gidala siya ngadto sa pangulong kapitan ug miingon, "Si Pablo nga binilanggo nagtawag kanako ngadto kaniya, ug namalihog kanako sa pagdala niining batan-ong lalaki nganha kanimo. Aduna siyay buot isulti nganha kanimo.” **19** Ang pangulong kapitan nagdala kaniya pinaagi sa iyang kamot ngadto sa pribadong dapit ug gipangutana siya, “Unsa kining imong isulti kanako?” **20** Ang batan-ong lalaki miingon, “Ang mga Judio miuyon sa paghangyo kanimo sa pagdala kang Pablo ugma ngadto sa konseho, ingon nga sila moadto aron sa pagpangutana ug mas tukma mahitungod niining kaso. **21** Apan ayaw pagsugot ngadto kanila, tungod kay sobra sila sa 40 ka mga tawo nga namakak ug naghulat kaniya. Sila gitawag nga nagtunglo sa ilang mga kaugalingon, ni sa pagkaon o sa pag-inom hangtod ilang mapatay siya. Bisan karon sila andam, naghulat sa pagtugot gikan kanimo.” **22** Busa ang pangulong kapitan gitugotan ang batan-ong lalaki nga molakaw, pagkahuman ug tudlo kaniya, “Ayaw pagsaba nga imong gisulti kining mga butanga nganhi kanako.” **23** Unya iyang gitawag ang duha ka mga kapitan ug miingon, “Pagkuha ug duha ka gatos ka mga sundalo nga andam sa pag-adto sa mas layo pa sa Cesarea, ug 70 ka mga mangangabayo usab, ug 200 nga magbabangkaw. Ikaw mobiya sa ika tulo nga takna sa kagabhion.” **24** Iya usab gimandoan sa paghatag ug mga hayop kanila nga mahimong masakyan ni Pablo, ug sa pagdala kaniya nga luwas ngadto kang Felix nga gobernador. **25** Unya nagsulat siya ug sulat nga sama niini: **26** “Claudio Lisias ngadto sa labing maayo nga gobernador nga si Felix, ug mga pangumusta. **27** Kining tawhana gidakop sa mga Judio ug patyon na unta nila, sa dihang miabot ako kanila uban sa mga sundalo ug giluwas siya, sukad nga akong nahibaloan nga siya usa ka lomulupyo sa Roma. **28** Gusto nako mahibalo ngano nga giakusahan nila siya, busa ako siyang gikuha ngadto sa ilang konseho. **29** Akong nahibaw-an nga siya giakusahan mahitungod sa mga pangutana sa ilang kaugalingong balaod, apan walay giakusar batok kaniya nga angay sa kamatayon o pagkabilanggo. **30** Unya kini nahimo nga inila nganhi kanako nga adunay laraw batok sa tawo, busa ako dayon siyang gipadala nganha kanimo, ug gitugonan ang iyang magsusumbong usab sa pagdala sa ilang mga sumbong batok kaniya sa imong presensiya. Panamilit.” **31** Busa ang mga sundalo misunod sa ilang mga mando: gikuha nila si Pablo ug gidala siya pagkagabii sa Antipatris. **32** Sa sunod adlaw, kasagaran sa mga sundalo nibiya sa mangangabayo aron pagkuyog uban kaniya ug sila mismo nibalik ngadto sa kuta. **33** Sa dihang ang mga mangangabayo niabot sa Cesarea ug gihatod ang sulat ngadto sa gobernador, ilang gipakita usab si Pablo ngadto kaniya. **34** Sa dihang nabasa sa gobernador ang sulat, nangutana siya asa nga probinsiya gikan si Pablo; sa dihang iyang nahibaw-an nga siya gikan sa Cilicia, miingon siya, **35** “Nadungog ko ikaw nga bug-os sa dihang ang imong magsusumbong mianhi.” Unya nagmando siya sa pagtago kaniya sa palasyo ni Herodes.

24 Pagkahuman sa lima ka adlaw, si Ananias ang pangulong pari, uban nga mga kadagkoan, ug usa ka mamumulong nga ginganlan ug Tertulo, miadto didto. Kini nga mga tawo nagdala ug mga sumbong batok kang Pablo ngadto sa gobernador. **2** Sa dihang si Pablo mitindog sa atubangan sa gobernador, si Tertulo nagsugod ug pasangil kaniya ug miingon ngadto sa gobernador, “Tungod kanimo aduna kami dakong kalinaw; ug ang imong layo nga panglantaw nagdala ug maayong kabag-ohan sa atong nasod; **3** busa uban sa tanang pasalamat among dawaton ang tanan nga imong buhaton, labing maayong Felix. **4** Busa dili ko na ikaw langanon pa, mohangyo ako kanimo nga maminaw ka kanako kadali uban sa kaluoy. **5** Kay among nakaplagan kining tawhana nga usa ka dangan ug maoy usa ka hinungdan nga ang tanang Judio sa tibuok kalibotan nagmasupilon. Siya ang pangulo sa Nazareno nga sekta. **6** Buhat 24: 6-8, ang labing maayo ug karaang mga kopya naglaktaw sa mga pulong nga “tanan sa” gikan sa bersikulo 6 ug mao usab sa mga dugang sa 24: 7 ug 8 (tana-awa sa pataban(dugang) nga mga pulong). Gisulayan pa gani niya ug panamastamas ang templo; busa gidakop namo siya. **7** Ang labing maayo ug karaan nga mga kopya naglaktaw sa bersikulo 7, “Ug gusto namo siyang hukman sumala sa atong balaod,” **8** Ang labing maayo ug karaan nga mga kopya naglaktaw sa dugang sa bersikulo 8, “nagsugo sa mga nagpasangil kaniya nga moanha sa imong atubangan.” Sa dihang pangutan-on nimo si Pablo mahitungod niining tanan nga mga butang, ikaw, usab,

mahimong makahibalo kung unsa ang among gipasangil kaniya." 9 Ang mga Judio nahiusa nga nagpasangil kang Pablo, usab, ug nag-ingon nga kining mga butanga tinuod. 10 Apan sa dihang ang gobernador misinyas alang kang Pablo sa pagsulti, mitubag si Pablo, "Nakasabot ako nga sa daghang katuigan ikaw nahimong maghuhukom niini nga nasod, ug busa ako nalipay sa pagpasabot sa akong kaugalingon nganha kanimo. 11 Makahimo ikaw sa pagsusi nga wala pa nilapas ug napulo ug duha ka adlaw sukad sa akong pag-adto aron magsimba didto sa Jerusalem; 12 ug sa dihang nakaplagan nila ako didto sa templo, wala ako nakiglalis kang bisan kinsa, ug wala ako nagsamok sa mga panon, bisan sa mga sinagoga, o bisan didto sa siyudad; 13 ug dili nila mapamatud-an diha kanimo ang mga pasangil nga ilang gihimo batok kanako karon. 14 Apan ako kining angkonon diha kanimo, nga sumala sa paagi nga ilang gitawag ug sekta, sa samang paagi akong gialagaran ang Dios sa among mga katigulangan. Nagmatinud-anon ako sa tanan nga anaa sa balaod ug mga sinulat sa mga propeta. 15 Aduna usab akoy samang pagsalig diha sa Dios, sama ra niining mga katawhan nga naghulat usab niini, ang umaabot nga pagkabanhaw sa mga patay, ang mga matarong ug ang mga dili matarong; 16 ug niini, nagtrabaho ako aron makaangkon ug konsensya nga walay ikapasangil atubangan sa Dios ug sa katawhan sa tanang mga butang. 17 Karon human sa daghang katuigan nga ako niabot aron sa pagdala ug tabang ngadto sa akong nasod ug mga gasa nga salapi. 18 Sa dihang ako kining gibuhat, pipila ka mga Judio gikan sa Asya ang nakakaplag kanako sa usa ka seremonyas sa pagputli diha sa templo, dili uban sa panon o sa paghugyaw. 19 Kini nga mga tawo kinahanglan nga anaa sa imong atubangan karon ug mosulti kung unsa ang anaa kanila nga batok kanako, kung sila adunay bisan unsa. 20 Kung ogaling, kini susama ra nga mga tawo kinahanglan nga mosulti kung unsa ang sayop nga ilang nakaplagan nganhi kanako sa dihang ako mitindog atubangan sa Konseho sa mga Judio; 21 gawas kung kini mahitungod niining usa ka butang nga akong gisulti ug kusog sa dihang mitindog ako uban kanila, 'Kini mahitungod sa pagkabanhaw sa mga patay nga ako ginahukman karong adlawa pinaagi kaninyo.'" 22 Si Felix nahibalo gayod ug maayo mahitungod niini nga Dalan, ug iyang gihimo nga maghulat ang mga Judio. Nag-ingon siya, "Bisan kanus-a si Lisias ang pangulo mulugsong gikan sa Jerusalem akong hukman ang imong sumbong." 23 Unya iyang gimandoan ang kapitan nga bantayan si Pablo, apan sa pagbaton ug kaluoy, ug aron nga walay bisan usa nga magpugong sa iyang mga higala gikan sa pagtabang kaniya o gikan sa pagduaw kaniya. 24 Human sa pipila ka mga adlaw, mibalik si Felix uban sa iyang asawa nga si Drusila, usa ka Judio nga babaye, ug iyang gipatawag si Pablo ug iyang nadunggan gikan kaniya ang mahitungod sa pagtuo diha kang Cristo Jesus. 25 Apan sa dihang si Pablo nangatarongan uban kaniya mahitungod sa pagkamatarong, pagpugong sa kaugalingon, ug ang umaabot nga paghukom, nahadlok si Felix; ug, siya mitubag, "Lakaw una palayo karon, apan kung anaa na usab akoy panahon, tawgon ko ikaw." 26 Sa sama usab nga panahon, naglaom siya nga si Pablo maghatag ug salapi ngadto kaniya, busa kanunay niyang gipatawag siya ug nakigsulti uban kaniya. 27 Apan sa dihang milabay ang duha ka tuig, si Porcio Festus ang nahimong gobernador human ni Felix, apan gusto ni Felix nga makabaton ug pagdapig sa mga Judio, ug iyang gibiyaan si Pablo nga padayon nga gibantayan.

25 Karon, si Festus misulod sa probinsiya, ug human sa tulo ka adlaw, miadto siya gikan sa Ceasarea hangtod sa Jerusalem. 2 Ang pangulong pari ug ang mga inila nga mga Judio mipasaka ug mga sumbong batok kang Pablo ngadto kang Festus, ug sila maisogong nakigsulti kang Festus. 3 Ug nanghangyo sila kang Festus sa usa ka pag-uyon mahitungod kang Pablo, nga ipatawag siya didto sa Jerusalem aron pagapatyon nila siya sa dalan. 4 Apan si Festus mitubag nga si Pablo usa ka binilanggo sa Cesarea, ug hapit na siya mobalik didto. 5 "Busa, kung si kinsa kaninyo ang makahimo," miingon siya, "kinahanglan mouban ka kanamo. Kung adunay sayop niadtong tawhana, mamahimo gayod kamo makapasangil kaniya." 6 Human siya magpabilin sulod sa walo o labaw pa sa pulo ka adlaw, milugsong siya sa Caesarea. Ug sa sunod nga adlaw, milingkod siya sa lingkorana sa hukmanan ug nagmando nga si Pablo dad-on ngadto kaniya. 7 Sa pag-abot niya, ang mga Judio gikan sa Jerusalem nagtindog sa duol, ug nagpasaka sa daghang mga mabug-at nga sumbong nga wala gayod nila mapamatod-i. 8 Gipanalipdan ni Pablo ang iyang kaugalingon ug miingon, "Wala magsupak sa ngalan sa mga Judio, wala magsupak sa templo, ug wala magsupak alang kang Cesar, aduna ba akoy nabuhat nga daotan." 9 Apan buot ni Festus nga makapahimuot sa mga Judio, ug busa siya mitubag kang Pablo ug miingon, "Buot ka bang motungas sa Jerusalem ug didto ka nako pagahukman mahitungod niining mga butanga?" 10 Si Pablo miingon, "Nagtindog ako sa atubangan sa hukmanan ni Caesar diin ako angay pagahukman. Wala akoy sayop nga nahimo sa mga Judio, sama sa nasayran mo usab. 11 Bisan paman kung aduna akoy nabuhat nga daotan ug kung aduna man akoy nahimo nga takos sa kamatayon, dili gayod ako mobalibad nga mamatay. Apan kung ang ilang mga sumbong walay pulos, walay bisan usa ang

motugyan kanako ngadto kanila. Ako nalang idangop kang Cesar." **12** Unya si Festus nagkigsulti sa mga kadagkoan ug mitubag, "Gitawag nimo si Cesar; makaadto ka kang Cesar." **13** Karon sa paglabay sa pipila ka mga adlaw, si Haring Agripa ug si Bernice miabot sa Cesarea aron sa paghatag ug panggamhanang pagduaw kang Festus. **14** Human sa pagpabilin didto sa pipila ka mga adlaw, si Festus nagtanyag sa kaso ni Pablo ngadto sa hari; miingon siya, "Adunay usa ka tawong binilanggo nga biniyaan ni Felix. **15** Sa dihang atua ako sa Jerusalem, ang mga pangulong pari ug ang mga kadagkoan sa Judio nagpadala ug mga sumbong kanako batok niining tawhana, ug nanghangyo nga mahukman siya sa kamatayon. **16** Niini mitubag ako nga dili kini ang nabatasan sa mga Romano sa pagtugyan sa usa ka tawo alang sa usa ka paghangyo; hinuon, ang gipasangnginlan adunay kahigayonan nga moatubang sa mga nagpasangil ug manalipod batok sa mga sumbong kaniya." **17** Busa, sa pag-abot nilang tanan dinhi, wala na gayod ako maglangan, pagkasunod adlaw naglingkod ako sa lingkoranan sa hukmanan ug nagmando ako nga ang tawo dad-on sa akong atubangan. **18** Sa dihang ang nagpasangil mitindog ug gipasanginlan siya, sa akong hunahuna walay bug-at nga sumbong batok kaniya. **19** Hinuon, aduna silay gikasaway kaniya pinaagi sa kaugalingon nilang relihiyon ug mahitungod kang Jesus nga namatay, nga gipamatod-an ni Pablo nga nabuhi. **20** Nalibog gayod ako kung unsaon nako pagsusi kining mga butanga, ug nangutana ako kaniya kung buot ba niya moadto sa Jerusalem aron hukman didto mahitungod niining mga butanga. **21** Apan sa dihang si Pablo nga gipabantayan sa mga sundalo sa bilanggoan aron sa paghulat sa hukom sa Emperador, ako siyang gimandoan nga bantayan hangtod siya mapadala ngadto kay Cesar." **22** Si Agripa nakigsulti kang Festus, "Buot gayod ako mamati nianang tawhana." "Ugma," Si Festus miingon, "Madungog nimo siya." **23** Busa pagkasunod adlaw, si Agripa ug Bernice miabot dinuyogan sa mga seremonyas; misulod sila ngadto sa tigomanan nga kauban ang mga pangulo sa mga sundalo ug uban kanila ang mga dungganon nga mga tawo sa maong siyudad. Ug sa dihang nagsugo na si Festus, gidala kanila si Pablo. **24** Si Festus miingon, "Haring Agripa, ug sa tanang tawo nga ania kauban namo, nakita ninyo kining tawhana; ang katawhan sa Judio nga nanghangyo kanako sa Jerusalem, ug ania usab sila nga kauban nato, ug nagsinggit sila kanako nga kinahanglan dili gayod siya mabuhi. **25** Apan nasayran nako nga wala gayod siyay nabuhat nga daotan nga angayan sa kamatayon; apan tungod kay iyang gitawag ang Emperador, ako nakahukom nga ipadala siya didto. **26** Apan wala akoy makatarunganon nga masulat ngadto sa Emperador. Tungod niining nga katarungan, ako siyang gidala kaninyo, ilabi na gayod kanimo, Haring Agripa, aron aduna akoy masulat mahitungod niining kasoha. **27** Kay kini dili makatarunganon alang kanako nga magpadala ug binilanggo ug wala akoy maasoy nga basihanan batok kaniya."

26 Busa gisultihan ni Agripa si Pablo "Makahimo naka sa pagsulti alang sa imong kaugalingon." Unya gituy-od ni Pablo ang iyang kamot ug siya nanalipod. **2** "Giisip nako ang akong kaugalingon nga malipayon, Haring Agrippa, sa paghimo sa akong kaso dinhi sa imong atubangan karon batok sa tanan nga mga pasangil sa mga Judio; **3** ilabina, tungod kay ikaw hanas sa tanan nga nabatasan sa mga Judio ug mga pangutana. Mao nga manghangyo ako kanimo nga paminawon mo ako nga mapailubon. **4** Sa pagkatinuod, ang tanang mga Judio nasayod kung unsa ang akong kinabuhi gikan sa akong pagkabatan-on sa akong nasod ug sa Jerusalem. **5** Nasayod sila kanako gikan sa sinugdanan ug sila miangkon nga nagpuyo ako isip Pariseo, ang pinakaisog nga sekta sa atong relihiyon. **6** Karon ako mitindog dinhi aron pagahukman tungod kay ako nangita sa saad nga gihimo sa Dios sa atong mga amahan. **7** Alang niining pangatarungan sa atong napulog duha ka tribu nga matinud-anon nga nag-alagad sa Dios gabii ug adlaw, ug naglaom kita nga makab-ot kini. Alang kini sa paglaom sa mga Judio nga namasangil kanako, Hari! **8** Nganong gihunahuna mo man nga talagsaon alang sa Dios nga mobanhaw sa mga patay? **9** Niadtong usa ka higayon nga ako naghunahuna sa akong kaugalingon nga kinahanglan buhaton ko ang daghang mga butang nga supak sa ngalan ni Jesus nga taga-Nazaret. **10** Gibuhat ko kini didto sa Jerusalem; Gipriso nako ang daghan nga mga balaan sa bilanggoan, ug aduna akoy katungod gikan sa mga pangulong pari nga buhaton kini; ug sa dihang sila gipangpatay, akong gihatag ang akong pag-uyon batok usab kanila. **11** Kanunay nako silang gisilotan sa tanan nga mga sinagoga ug ako silang gisulayan aron mahimong magpasipala. Nasuko ako pag-ayo kanila ug gigukod ko sila bisan paman sa langyaw nga mga siyudad. **12** Samtang gibuhat ko kini, miadto ako sa Damasco uban ang katungod ug mga sugo gikan sa mga pangulong pari; **13** ug samtang anaa pa ako didto sa dalan, sa udtong tutok, Hari, nakita nako ang kahayag gikan sa langit nga mas sulaw pa kaysa adlaw ug midan-ag kini palibot kanako ug sa mga lalaki nga kauban nako sa paglakaw. **14** Ug sa dihang kaming tanan nangatumba sa yuta, akong nadungog ang tingog nga nagsulti kanako nga miingon sa Hebrohanon nga pinulongan, "Saulo, Saulo, nganong gilutos mo man ako? Lisod kini alang kanimo sa pagsipa sa igtutugsok. **15** Unya ako miingon, 'Kinsa ka man, Ginoo?' Ang Ginoo mitubag, 'Ako si Jesus nga imong gilutos. **16** Karon bangon ug tindog

sa imong mga tiil; tungod niining tumonga ako nagpakita
kanimo, sa pagpili kanimo nga mahimong sulugoon ug saksi
mahitungod sa mga butang nga imong nasayran mahitungod
kanako karon ug ang mga butang nga akong ipadayag
kanimo sa umaabot; 17 ug luwason ko ikaw gikan sa mga
tawo ug gikan sa mga Gentil nga akong paadtoan kanimo,
18 aron maabli ang ilang mga mata ug aron sa pagpabiya
kanila gikan sa kangitngit ngadto sa kahayag ug gikan sa
gahom ni Satanas ngadto sa Dios, aron sila makadawat
ug kapasayloan sa sala gikan sa Dios ug ang panulondon
nga akong ihatag ngadto kanila nga akong gigahin alang sa
akong kaugalingon pinaagi sa ilang pagtuo kanako.' 19 Busa,
Haring Agripa, wala nako gisupak ang langitnong panan-
awon; 20 apan, kadtong anaa una sa Damasco, ug unya sa
Jerusalem, ug sa tibuok nasod sa Judea, ug usab ngadto sa
mga Gentil, ako nagsangyaw nga kinahanglan magbasol
ug mobalik sa Dios, maghimo ug mga buhat nga takos sa
paghinulsol. 21 Mao kini ang hinungdan nga ang mga Judio
nagdakop kanako didto sa templo ug nagsulay sa pagpatay
kanako. 22 Gitabangan ako sa Dios hangtod karon, busa
gibarogan ko ug gipamatud-an sa yano nga mga tawo ug sa
mga bantugan mahitungod sa wala nay mas labaw pa kung
dili ang giingon sa mga propeta ug ni Moses nga mahitabo;
23 nga si Cristo kinahanglan mag-antos, ug siya ang una
nga nabanhaw gikan sa mga patay ug sa pagmantala sa
kahayag ngadto sa katawhan sa mga Judio ug ngadto
sa mga Gentil. 24 Sa pagkahuman sa pagpanalipod ni
Pablo si Festo miingon sa makusog nga tingog, “Pablo,
nabuang ka na; ang imong dakong nakat-onan mao ang
nakapabuang kanimo.” 25 Apan si Pablo miingon, “Dili ako
buang, pinakahalangdon nga Festo; apan uban ang kaisog
ako nagsulti sa kamatuoran ug kaligdong. 26 Kay ang hari
nasayod mahitungod niining mga butanga; ug busa, ako
gawasnon sa pagsulti kaniya, kay ako nadani nga walay
matago gikan kaniya; Tungod kay kini wala gibuhat diha sa
usa ka suok. 27 Nagtuo ba ikaw sa mga propeta, Haring
Agrippa? Nasayod ako nga nagtuo ka.” 28 Miingon si Agripa
kang Pablo, “Sa mubo nga panahon danihon mo ba ako
ug himuon nga Kristohanon?” 29 Si Pablo miingon, “Nag-
ampo ako sa Dios, bisan sa mubo o taas nga panahon, dili
kay ikaw lang, apan ang tanan usab nga naminaw kanako
karong adlawa, mahimo nga sama kanako, apan walay
labot niining mga kadena sa prisohan.” 30 Unya ang hari
mitindog, ug ang gobernador, ug si Bernice usab, ug kadtong
naglingkod kauban nila; 31 ug sa dihang mibiya sila sa
hawanan, nagsulti sila sa usag-usa ug miingon, “Kini nga
tawo dili takos sa kamatayon o mga gapos.” 32 Miingon si
Agrippa ngadto kang Festo, “Kining tawhana gipagawas na
unta kung wala lamang siya mihangyo kang Cesar.”

27 Sa dihang nagkauyon na kami nga molayag paingon
sa Italya, ilang gitugyan si Pablo ug ang uban pang
mga binilanggo sa kapitan nga ginganlan ug Julius, sa
Augustan nga Regiment. 2 Misakay kami sa sakayan
gikan sa Adramyttium, nga molayag sa baybayon sa Asya.
Busa nangadto kami sa dagat. Si Aristarchus nga gikan
sa Tesalonica sa Macedonia mikuyog uban kanamo. 3 Sa
pagkasunod adlaw midunggo kami sa siyudad sa Sidon,
kung asa giatiman pag-ayo ni Julius si Pablo ug gitugotan sa
pag-adto sa iyang mga higala aron sa pagdawat sa ilang
pag-atiman. 4 Gikan didto, kami migikan ug milayag libot sa
isla sa Cyprus nga nagsalipod gikan sa hangin, tungod kay
ang hangin nagsungsong kanamo. 5 Samtang kami milayag
latas sa tubig nga duol sa Cilicia, ug Pamphylia, miadto
kami sa Mira, usa ka siyudad sa Lycia. 6 Didto, ang kapitan
nakakaplag ug sakayan gikan sa Alexandria nga molayag
padulong sa Italya. Gibutang kami niya didto. 7 Samtang
kami naghinay-hinay sa paglayag sa daghang mga adlaw
ug sa katapusan miabot na gayod nga nagkalisod duol sa
Cnidus, ang hangin wala na nagtugot nga moadto kami
niadtong dalana, busa milayag kami daplin sa nasalipdan nga
bahin sa Crete, atbang sa Salmone. 8 Milayag kami daplin
sa baybay uban ang kalisod, hangtod nga midunggo na kami
sa usa ka dapit nga gitawag ug Matahom nga Dalangpanan,
duol nga siyudad sa Lasea. 9 Miagi na ang hataas nga
panahon kanamo, ang panahon sa mga Judio nga pagpuasa
milabay na, ug makuyaw na kini karon ang paglayag. Busa
si Pablo nagpasidaan kanila, 10 ug miingon, "Mga katawhan,
akong nakita nga sa atong paglayag makahiagom kita sa
kadaot ug daghang kapildihan, dili lamang sa mga lulan ug
sa sakayan, apan sa atong kinabuhi usab." 11 Apan ang
kapitan mihatag ug labaw nga pagtagad sa iyang agalon
ug sa tag-iya sa sakayan, kaysa niadtong gipamulong ni
Pablo. 12 Tungod ang dunggoanan dili sayon sa panahon sa
tingtugnaw, ang kadaghanan sa mga tripulante nagtambag
sa paglawig gikan didto, kung sa bisan unsang pamaagi nga
kami makaabot sa siyudad sa Phoenix, aron sa paggahin
sa panahon sa tintugnaw didto. Ang Phoenix mao ang
dunggoanan sa Crete, ug nag-atubang sa amihang sidlakan
ug habagatang sidlakan. 13 Sa mihuyop na paghinay ang
hangin nga habagatan, ang mga tripulante naghunahuna
nga anaa na ang ilang mga gikinahanglan. Busa ilang gikuha
ang angkla ug milayag ngadto sa Crete, duol sa baybayon.
14 Apan human sa mubo nga panahon ang usa ka makusog
nga hangin, nga gitawag ug Ang Amihang Sidlakan, misugod
sa pagkusokuso kanamo gikan sa tabok sa isla. 15 Sa dihang
naabtan ang ulo sa sakayan ug dili na kini makasongsong
sa hangin, minunot kami ug napadpad uban niini. 16 Kami
midangop sa daplin nianang nasalipdan sa gamay nga isla

nga gitawag ug Cauda; ug bisan sa kalisod nakahimo kami
sa pagluwas sa gamayng sakayan. 17 Sa dihang napataas
na nila kini, naggamit sila sa pisi aron hiktan ang tibuok
sakayan. Sila nangahadlok nga makaadto sa kabalasan sa
Syrtis, busa gitonton nila ang angkla sa dagat ug gipadpad.
18 Labihan ang among kabun-og tungod sa unos, busa
sa pagkasunod adlaw ang mga tripulante nagsugod na
sa paglabay sa mga lulan nila sa dagat. 19 Sa ikatulong
adlaw gipanglabay sa mga tripulante ang mga kagamitan sa
sakayan ngadto sa dagat pinaagi sa ilang mga kamot. 20 Ug
sa diha nga ang adlaw ug mga bituon wala misidlak kanamo
sa pipila ka mga adlaw, ug ang dako nga unos nagpabilin
gihapon sa pagkusokuso kanamo, ang tanang paglaom
nga kami maluwas nahanaw. 21 Sa dihang dugay na sila
nga wala na gayoy pagkaon, si Pablo mitindog taliwala
sa mga tripulante ug miingon, “Mga katawha, naminaw
unta kamo kanako, ug wala molayag gikan sa Crete, aron
makahiagom niining kadaot ug kapildihan. 22 Ug karon
nagdasig ako kaninyo nga maglig-on, kay walay bisan kinsa
nga makabsan sa kinabuhi taliwala kaninyo, kondili ang
pagkawala sa sakayan. 23 Kay sa miaging gabii ang anghel
sa Dios kung asa ako nahisakop, nga gisimba ko usab - ang
anghel niya mitindog tupad kanako 24 ug miingon, "Ayaw
kahadlok, Pablo. Ikaw makig-atubang kang Caesar, ug tan-
awa, ang Dios sa iyang kaluoy gitugyan kanimo kadtong
tanan nga naglayag kauban nimo. 25 Busa, mga katawhan,
pagbaton ug kadasig, tungod kay ako nagsalig sa Dios, nga
kana mahitabo sama sa gisulti kanako. 26 Apan kinahanglan
modunggo gayod kita ngadto sa usa ka isla." 27 Sa pag-
abot sa ikanapulog upat ka gabii, sa gianod kami niining
dalana ug diha sa Dagat sa Adriatic, sa hapit na tungang
gabii ang mga tripulante naghunahuna nga nagkaduol na
sila sa yuta. 28 Gisukod nila ug nakaplagan nga 20 ang
kalawmon; human sa pipila ka takna, nagtugkad na usab
sila ug nakakaplag ug 15 ang kalawmon. 29 Nangahadlok
sila kay basin ug masangko sila sa mga bato, busa gitunton
nila ang upat ka angkla gikan sa likod nga bahin sa sakayan
ug nag-ampo nga moabot na unta ang kabuntagon. 30 Ang
mga tripulante nangitag pamaagi sa pagbiya sa sakayan
ug gipaubos ang gamayng sakayan ngadto sa dagat, ug
nagpakaaron-ingnon nga ihulog nila ang angkla gikan sa
unahang bahin sa sakayan. 31 Apan si Pablo miingon
sa kapitan ug sa mga sundalo, "Gawas kung kining mga
tawhana magpabilin niining sakayan, dili kamo maluwas."
32 Unya giputol sa mga sundalo ang pisi sa sakayan ug
gianod palayo. 33 Sa pagkabanagbanag na, si Pablo nag-
awhag kanilang tanan sa pagkuhag pagkaon. Siya miingon,
"Kining adlawa ang ikanapulog upat ka adlaw nga kamo
nagpaabot ug walay gikaon; wala gayod kamo makakaon.
34 Busa nanghangyo ako kaninyo sa pagkuha ug pipila ka
pagkaon, kay alang kini sa inyong kaluwasan; ug walay
bisan usa sa inyong buhok ang mawala." 35 Sa pagsulti
niya niini, gikuha niya ang tinapay ug nagpasalamat sa Dios
atubangan sa matag-usa. Ug gipikaspikas niya ang tinapay
ug misugod sa pagkaon. 36 Unya silang tanan nadasig ug
mikuha usab sila sa pagkaon. 37 Mga 276 kami ka tawo nga
anaa sa sakayan. 38 Sa dihang silang tanan nangabusog na,
gipagaan nila ang sakayan pinaagi sa paglabay sa mga trigo
sa dagat. 39 Sa pagkaadlaw na, wala sila makaila sa yuta,
apan nakita nila ang baybay sa dagat, ug naghisgotanay
kung mahimo ba nilang madala ang sakayan didtong dapita.
40 Busa gibuhian nila ang higot sa angkla ug gibiyaan nila
sa dagat. Sa mao nga higayon gibadbad nila ang higoy sa
timon ug gibukhad ang layag alang sa hangin. Ug busa
mipadulong sila sa baybay. 41 Apan miabot sila sa dapit diin
ang duha ka bugwak sa tubig nagtagbo, ug ang sakayan
misangyad sa yuta. Ang dulong sa barko niungot didto ug
dili na kini malihok, apan ang likod niini misugod na usab
pagkaguba tungod sa kusog kaayong balod. 42 Ang laraw
sa mga sundalo mao ang pagpatay sa mga binilanggo aron
walay bisan usa kanila nga akalangoy palayo ug makaikyas.
43 Apan ang kapitan nagtinguha sa pagluwas kang Pablo,
busa gipugngan niya ang ilang laraw; ug gimandoan niya
kadtong makahimo sa paglangoy nga moambak sa tubig
paingon sa yuta. 44 Unya ang kadaghanan sa mga tawo
kinahangalan nga mosunod, ang uban sa mga tabla ug ang
uban sa mga butang nga gikan sa sakayan. Niining paagiha
nahitabo nga ang tanan kanamo luwas nga miabot sa yuta.

28 Sa dihang kami gidala didto nga luwas, among nakat-
onan nga ang isla gitawag ug Malta. 2 Ang lumad nga
katawhan mitanyag nganhi kanamo dili lang sa kasagarang
kaluoy, apan naghaling sila ug kalayo ug nagdawat kanamong
tanan, tungod kay walay hunong ang ulan ug ang katugnaw.
3 Apan sa dihang si Pablo nakatigom ug usa ka bugkos nga
kahoy ug gibutang niya kini ngadto sa kalayo, ang halas nga
malala migula tungod sa kainit, ug milikos ngadto sa iyang
kamot. 4 Sa dihang ang lumad nga katawhan nakakita sa
mananap nga nagbitay gikan sa iyang kamot, sila miingon
sa usag-usa, “Kini nga tawo sa pagkatinuod mao ang usa ka
mamumuno nga nakalingkawas gikan sa dagat, bisan ang
hustisya dili gayod motugot kaniya nga mabuhi.” 5 Apan
niadto iyang gisawilik ang mananap ngadto sa kalayo ug
wala gayod siyay giantos nga kasakit. 6 Sila nagpaabot
kaniya nga mahimong manginit pag-ayo uban sa kalintura o
kalit matumba ug mamatay. Apan human sila nagtan-aw
kaniya sa taas nga oras ug nakita nila nga walay nahitabo
kaniya, ilang giusab ang ilang hunahuna ug miingon nga
siya usa ka dios. 7 Karon sa usa ka duol nga lugar didto ang

kayutaan nga nahisakop sa usa ka pangulo sa isla, ang usa ka tawo nga ginganlan ug Publio. Siya nagdawat kanamo ug maloluy-ong mihatag alang kanamo sa tulo ka adlaw. **8** Kini nahitabo nga ang amahan ni Publio nahimong nagsakit uban sa kalintura ug disenteriya. Sa dihang si Pablo miadto kaniya, siya nag-ampo, gitapion niya ang iyang kamot ngadto kaniya, ug naayo siya. **9** Human kini nahitabo, ang uban nga mga tawo sa isla nga nagsakit usab miabot ug sila nangaayo. **10** Ang mga tawo usab mipasidungog kanamo uban sa daghang mga pasidungog. Sa dihang kami nangandam aron sa paglayag, sila naghatag kanamo kung unsa ang among gikinahanglan. **11** Human sa tulo ka bulan, kami milawig sa sakayan sa Alexandria nga tingtugnaw sa isla, kansang kinulit nga hulagway mao Ang Kaluha nga Managsoon. **12** Human kami midunggo sa siyudad sa Siracusa, nagpabilin kami didto sa tulo ka adlaw. **13** Gikan didto kami milawig ug miabot sa siyudad sa Regium. Human sa usa ka adlaw ang usa ka habagat nga hangin mitungha pataas, ug sa ikaduhang adlaw kami miabot sa siyudad sa Puteoli. **14** Didto namo nakaplagan ang pipila ka mga kaigsoonan ug midapit aron mopuyo uban kanila sulod sa pito ka adlaw. Niini nga dalan miabot kami sa Roma. **15** Gikan didto sa mga kaigsoonan, human sila makadungog mahitungod kanamo, miadto sila aron makigkita kanamo sama kalayo sa Ang Merkado sa Apio ug Ang Tres Tabernas. Sa dihang si Pablo nakakita sa mga kaigsoonan, siya nagpasalamat sa Dios ug nagmaisogon. **16** Sa dihang kami misulod sa Roma, si Pablo gitugotan sa pagpuyo nga siya lamang uban ang sundalo nga maoy magbantay kaniya. **17** Unya kini miabot human sa tulo ka mga adlaw si Pablo nagtawag sa tanan niadtong mga kalalakin-an nga mga pangulo sa mga Judio. Sa dihang sila miabot, siya miingon ngadto kanila, “Mga kaigsoonan, bisan tuod ako walay nabuhat nga sayop batok sa mga tawo o mga naandan sa atong mga katigulangan, ako gihatod isip usa ka binilanggo gikan sa Jerusalem ngadto sa mga kamot sa mga taga-Roma. **18** Human sila nangutana kanako, nangandoy sila sa akong kagawasan, tungod kay walay igong hinungdan nganhi kanako ang silot sa kamatayon. **19** Apan sa dihang ang mga Judio misulti batok sa ilang tinguha, napugos ako nga mohangyo kang Cesar, bisan tuod kini dili ingon nga ako nagdala sa bisan unsa nga pasangil batok sa akong nasod. **20** Tungod kay sa akong paghangyo, unya, naghangyo ako aron sa pagpakigkita kaninyo ug aron makigsulti uban kaninyo. Kini tungod kay kung unsa ang gisaligan sa Israel mahitungod nga ako gigapos niining kadena.” **21** Unya sila miingon ngadto kaniya, “Wala kami nakadawat ug mga sulat gikan sa Judea mahitungod kanimo, ni bisan usa sa mga kaigsoonan nga miduol ug mibalita o miingon ug bisan unsa nga daotan mahitungod kanimo. **22** Apan buot kami nga makadungog gikan kanimo kung unsa ang imong gihunahuna bahin niining pundok, tungod kay nahibaloan namo nga ginasupak kini bisan asa. **23** Sa dihang sila nakaandam ug adlaw alang kaniya, daghang mga tawo ang miabot ngadto kaniya sa iyang pinuy-anan. Siya nagpadayag sa mga butang ngadto kanila, ug nagpamatuod mahitungod sa gingharian sa Dios. Siya misulay sa pagdani kanila mahitungod kang Jesus, gikan sa balaod ni Moises ug gikan sa mga propeta, gikan sa buntag hangtod sa gabii. **24** Ang pipila nadani mahitungod sa mga butang nga giingon, samtang ang uban wala mituo. **25** Sa dihang sila wala makauyon sa usag-usa, sila mibiya human si Pablo misulti niining usa ka pulong, “Ang Balaang Espiritu misulti pag-ayo pinaagi kang Isaias ang propeta sa inyong mga katigulangan. **26** Siya miingon, 'Adto niining katawhan ug ingna, 'Pinaagi sa pagpaminaw ikaw makadungog, apan dili makasabot; Ug sa pagtan-aw ikaw makakita, apan dili makasabot. **27** Kay ang kasingkasing niining mga tawo mahimong luya, Ang ilang mga dalunggan lisod makadungog, Ilang gipiyong ang ilang mga mata; Aron dili sila nahimong makasabot uban sa ilang mga mata, Ug makadungog uban sa ilang mga dalunggan, Ug makasabot uban ang ilang kasingkasing, Ug mobalik usab, Ug ayohon ko sila.' **28** Busa, kamo kinahanglan mahibalo nga kining kaluwasan sa Dios gipadala ngadto sa mga Gentil, ug sila maminaw. **29** Ang Binuhatan 28: 29 - ang labing maayo nga karaang mga kopya giwala sa bersikulo 29, Sa dihang siya nagsulti niining mga butanga, ang Judio migikan, nga adunay dakong kalibog sa ilang mga kaugalingon. **30** Si Pablo mipuyo sa duha ka tuig sa iyang kaugalingong giabangan nga balay, ug iyang giabi-abi ang tanan nga miadto kaniya. **31** Nagsangyaw siya sa gingharian sa Dios ug mitudlo sa mga butang mahitungod kang Ginoong Jesu-Cristo uban sa tanang kaisog. Walay usa nga nakapugong kaniya.

Roma

1 Si Pablo, usa ka sulugoon ni Jesu-Cristo, gitawag
aron mamahimong usa ka apostol, ug gilain alang sa
ebanghelyo sa Dios. **2** Mao kini ang ebanghelyo nga daan na
niyang gisaad pinaagi sa iyang mga propeta diha sa balaang
mga kasulatan. **3** Mahitungod kini sa iyang Anak, nga natawo
gikan sa mga kaliwatan ni David sumala sa unod. **4** Siya ang
gituboy nga mahimong Anak sa Dios pinaagi sa gahom sa
Espiritu sa pagkabalaan pinaagi sa pagkabanhaw gikan sa
mga patay, si Jesu-Cristo nga atong Ginoo. **5** Pinaagi kaniya
nakadawat kita sa grasya ug sa pagkaapostol alang sa
pagtuman sa pagtuo taliwala sa tanang kanasoran, tungod
sa iyang ngalan. **6** Taliwala niining mga nasod, gitawag usab
kamo aron mahisakop ngadto kang Jesu-Cristo. **7** Kini nga
sulat alang sa tanan nga anaa sa Roma, ang hinigugma sa
Dios, nga gitawag aron mamahimo nga balaang mga tawo.
Hinaot nga ang grasya maanaa kaninyo, ug ang kalinaw
nga gikan sa Dios nga atong Amahan ug ni Ginoong Jesu-
Cristo. **8** Una, gipasalamatan ko ang akong Dios pinaagi ni
Jesu-Cristo alang kaninyong tanan, tungod kay ang inyong
pagtuo gimantala sa tibuok kalibotan. **9** Kay ang Dios mao
ang akong saksi, nga akong gialagaran sa akong espiritu
diha sa ebanghelyo sa iyang Anak, kung giunsa nako sa
pagpadayon sa paghisgot kaninyo. **10** Sa kanunay ako
nagahangyo sa akong mga pag-ampo nga pinaagi sa bisan
unsang pamaagi sa kataposan magmalampuson unta ako
karon pinaagi sa kabubut-on sa Dios nga moabot kaninyo. **11**
Kay ako nagtinguha sa pagpakigkita kaninyo, aron mahatag
ko kaninyo ang pipila ka mga espirituhanong gasa, aron sa
pagpalig-on kaninyo. **12** Mao kana, akong gipangandoy nga
magdinasigay taliwala kaninyo, pinaagi sa pagtuo sa matag-
usa, kaninyo ug kanako. **13** Karon dili nako buot nga kamo
dili masayod, mga igsoon, nga kanunay ako naghunahuna
sa pag-anha kaninyo, apan nababagan ako hangtod karon.
Pagbuot ko kini aron makabaton sa pipila ka bunga taliwala
kaninyo sama usab sa uban nga mga Gentil. **14** Utangan ako
sa mga Griyego ug ngadto sa mga langyaw, sa maalamon
ug ngadto sa buangbuang. **15** Busa, alang kanako, andam
usab ako sa pagmantala sa ebanghelyo kaninyo nga anaa
sa Roma. **16** Kay dili ko ikaulaw ang ebanghelyo, kay
mao kini ang gahom sa Dios alang sa kaluwasan alang sa
kang bisan kinsa nga motuo, una sa mga Judio ug sa mga
Griyego. **17** Kay niini ang pagkamatarong sa Dios gipadayag
gikan sa pagtuo ngadto sa pagtuo, sama nga kini nahisulat,
“Ang matarong magkinabuhi pinaagi sa pagtuo.” **18** Kay ang
kaligutgot sa Dios gipadayag gikan sa langit batok sa tanan
nga dili diosnon ug dili matarong nga mga tawo, nga pinaagi
sa dili matarong gipugngan ang kamatuoran. **19** Tungod
kini kay ang nasayran mahitungod sa Dios makita ngadto
kanila. Kay ang Dios naglamdag kanila. **20** Kay ang dili niya
makita nga mga kinaiyahan tin-aw nga makita sukad pa sa
pagbuhat sa kalibotan. Masabtan nila pinaagi sa binuhat nga
mga butang. Kining mga kinaiyahan mao ang iyang walay
kataposan nga gahom ug balaanong kinaiyahan. Tungod
niini, kining mga tawhana walay ikapasangil. **(aïdios g126)** **21**
Kini tungod kay, bisan tuod nailhan nila ang mahitungod
sa Dios, wala sila naghimaya kaniya ingon nga Dios, ni
naghatag sa mga pagpasalamat nila kaniya. Hinuon, nahimo
silang buangbuang sa ilang mga hunahuna, ug sa ilang
kasingkasing nga walay pagsabot ug gipangitngitan. **22**
Nag-angkon sila nga mga maalamon, apan nahimo silang
buangbuang. **23** Gibaylo nila ang himaya sa dili madunot
nga Dios sa susama sa larawan sa madunot nga tawo,
sa mga langgam, sa mga mananap nga upat ang tiil, ug
sa mga nagakamang nga mga butang. **24** Busa ang Dios
nagtugyan kanila ngadto sa mga kailibgon sa ilang mga
kasingkasing alang sa kahugawan, aron ang ilang mga lawas
magpakaulaw taliwala sa ilang kaugalingon. **25** Mao kini sila
ang nagbaylo sa kamatuoran sa Dios alang sa usa ka bakak,
ug nagsimba ug nag-alagad sa binuhat kaysa Magbubuhat,
nga gidayeg hangtod sa kahangtoran. Amen. **(aiōn g165)** **26**
Tungod niini, gitugyan sila sa Dios ngadto sa makauulaw nga
mga pagbati, kay ang ilang mga babaye nagbaylo sa ilang
mga naandan nga mga kalihokan nga supak sa kinaiyahan.
27 Sa ingon usab, ang mga lalaki mobiya sa ilang mga
naandan nga kalihokan uban sa mga babaye ug nagdilaab
diha sa ilang mga kailibgon alang sa usag usa. Mao kini ang
mga lalaki nga nagbuhat uban sa isig ka mga lalaki sa dili
angay, ug nagdawat sa ilang mga kaugalingon sa silot nga
angay sa ilang kasaypanan. **28** Tungod kay wala sila miuyon
nga makabaton ug Dios sa ilang kahibalo, gitugyan niya sila
ngadto sa mangil-ad nga hunahuna, aron sila makahimo
niadtong mga butang nga dili husto. **29** Napuno sila uban sa
tanang dili pagkamatarong, pagkadaotan, pagkahakog nga
pangibog, ug malisyoso. Napuno sila sa kasina, pagpatay,
panag-away, pagpanglimbong, ug daotang mga tuyo. **30** Sila
mga tabian, mapanamastamason, ug nagdumot sa Dios. Sila
mapintas, mapahitas-on, ug hambogiro. Magbubuhat sila sa
daotang mga butang, ug masinupakon sila sa ilang mga
ginikanan. **31** Wala silay pagsabot; dili sila kasaligan, walay
natural nga pagbati, ug walay kalooy. **32** Nakasabot sila sa
mga pamaagi sa Dios, nga kadtong nagabuhat nianang mga
butanga angayan sa kamatayon. Apan dili lamang ginabuhat
nila ang maong mga butang, sila usab miuyon sa uban nga
nagbuhat niini.

2 Busa ikaw walay ikapasumangil, ikaw nga tawo, ikaw nga
naghukom, kay kung unsa ang imong ihukom ngadto sa

uban ikaw naghukom sa imong kaugalingon. Kay ikaw nga naghukom nagbuhat sa samang mga butang. 2 Apan kita nasayod nga ang paghukom sa Dios sumala sa kamatuoran sa dihang kini moabot niadtong nagbuhat sa maong mga butang. 3 Apan hunahunaa kini, ikaw tawo, ikaw nga naghukom niadtong nagbuhat sa maong mga butang bisan nagbuhat ka sa samang mga butang. Ikaw ba makaikyas gikan sa paghukom sa Dios? 4 O naghunahuna ka ba ug gamay sa kaabunda sa iyang pagkamaayo, sa iyang nalangan nga pagsilot, ug sa iyang pagpailob? Wala ba ikaw masayod nga ang iyang pagkamaayo nagpasabot aron mogiya kanimo sa paghinulsol? 5 Apan kini tungod sa imong kagahi ug sa dili mahinulsolon nga kasingkasing nga ikaw nagtigom alang sa imong kaugalingong kapungot sa adlaw sa kapungot, kana mao, ang adlaw sa pagpadayag sa matarong nga paghukom sa Dios. 6 Iyang bayaran ug balik ang matag tawo sa sama nga sukod sa iyang binuhatan: 7 alang niadtong makanunayon, ang maayong binuhatan nga nagpakita sa pagdayeg, kadungganan, ug ang dili pagkamadunoton, siya maghatag ug kinabuhi nga walay kataposan. **(aiōnios g166)** 8 Apan niadtong nangita lamang sa iyang kaugalingon, nga nagsupak sa kamatuoran apan nagtuman sa dili pagkamatarong, ang kapungot ug mapintas nga kasuko moabot. 9 Ang Dios modala ug dakong kasakit ug kasubo sa matag kalag sa tawo nga nagbuhat ug daotan, ngadto sa Judio una, ug usab ngadto sa Griyego. 10 Apan ang pagdayeg, pagpasidungog, ug ang kalinaw moabot ngadto sa matag-usa nga nagbuhat ug maayo, ngadto sa mga Judio una, ug ngadto usab sa Griyego. 11 Kay walay gidapigan ang Dios. 12 Kay ingon kadaghan sa nakasala nga walay balaod malaglag usab nga dili pinasikad sa balaod, ug ingon kadaghan sa nakasala nga nag-ila sa balaod pagahukman pinaagi sa balaod. 13 Kay dili kadtong nagapaminaw sa balaod ang matarong sa atubangan sa Dios, apan kadtong nagbuhat sa balaod mao ang gipakamatarong. 14 Kay sa dihang ang mga Gentil, nga walay balaod, naandan nga nagbuhat pinaagi sa mga butang sa balaod, sila, mga balaod sa ilang kaugalingon, bisan pa nga wala kanila ang balaod. 15 Pinaagi niini ilang gipakita nga ang mga buhat nga gikinahanglan sa balaod nahisulat sa ilang mga kasingkasing. Ang ilang kosensiya usab nagsaksi kanila, ug ang ilang kaugalingon nga mga hunahuna usab nagpasangil o nanalipod kanila sa ilang mga kaugalingon, 16 ug ngadto usab sa Dios. Kana mahitabo sa adlaw sa dihang ang Dios mohukom sa mga tinago sa tanang katawhan, sumala sa akong ebanghelyo, pinaagi kang Jesu-Cristo. 17 Pananglitan imong gitawag ang imong kaugalingon nga Judio, nagsalig sa balaod, magarbohong nagmalipayon sa Dios, 18 nasayod sa iyang kabubut-on, ug nagsulay sa mga butang nga lahi gikan niini, nga natudlo-an pinaagi sa balaod. 19 Ug pananglitan masaligon ka sa imong kaugalingon ingon nga usa ka giya sa buta, usa ka kahayag niadtong anaa sa kangitngit, 20 usa ka tigbadlong sa buang-buang, usa ka magtutudlo sa mga bata, ug nga ikaw anaa sa balaod nga gihulagway sa kaalam ug sa kamatuoran. 21 Unya, ikaw, nga nagtudlo sa uban, dili mo ba tudloan ang imong kaugalingon? Ikaw nga nagwali sa dili pagpangawat, mangawat ka ba? 22 Ikaw nga nagsulti nga dili manapaw, manapaw ka ba? Ikaw nga nagadumot sa mga diosdios, kawatan mo ba ang mga templo? 23 Ikaw nga mapahitas-on nga naglipay diha sa balaod, gipakaulawan ba nimo ang Dios pinaagi sa imong paglapas sa balaod? 24 Kay "Ang ngalan sa Dios gipakaulawan taliwala sa mga Gentil tungod kaninyo," sama nga kini nahisulat. 25 Kay ang pagtuli magpulos gayod kanimo kung ikaw motuman sa balaod, apan kung ikaw masinupakon sa balaod, ang imong pagkatinuli mahimong dili tinuli. 26 Kung, unya, ang dili tinuli nga tawo magpadayon sa mga gikinahanglan sa balaod, dili ba kaha ang iyang pagkatinuli pagailhon ingon nga tinuli? 27 Ug dili ba ang usa nga wala natuli pinaagi sa kinaiyahan maghukom kaninyo, sa dihang makatuman siya sa balaod? Kini tungod kay aduna kamoy sinulat nga mga basahon ug pagtuli apan kamo masinupakon sa balaod! 28 Kay siya dili usa ka Judio sa panggawas lamang; ni ang pagtuli nga mao lamang ang panggawas nga unod. 29 Apan siya usa ka Judio sa kinasuloran, ug ang pagkatinuli mao kanang anaa sa kasingkasing, sa espiritu, wala sa sulat. Ang pagdayeg sa maong tawo miabot dili gikan sa mga tawo apan gikan sa Dios.

3 Unya unsay nakabintaha sa mga Judio? Ug unsa ang kapuslanan sa pagkatinuli? 2 Maayo kini sa matag paagi. Una sa tanan, gisaligan ang mga Judio ug pinadayag gikan sa Dios. 3 Kay unsaon man kung ang pipila sa mga Judio walay pagtuo? Ang ila bang pagkawalay pagtuo makahimo sa pagkamatinud-anon sa Dios nga walay pulos? 4 Dili unta kini mahitabo. Hinuon, pasagdi nga ang Dios makaplagan nga tinuod, bisan paman ang kada-tawo bakakon. Kay sama sa nahisulat, "Aron nga ikaw mapakita nga matarong sa imong mga pulong, ug mahimong madaogon sa dihang moabot na ka sa paghukom." 5 Apan kung ang atong dili pagkamatarong nagpakita sa pagkamatarong sa Dios, unsa ang atong ikasulti? Ang Dios dili ingon nga dili matarong kung iyang ipahamtang ang iyang kapungot, siya ba? Nagsulti ako niini sumala sa tawhanong pagsabot. 6 Dili unta kini mahitabo! Kay unsaon unya sa Dios paghukom sa kalibotan? 7 Apan kung ang kamatuoran sa Dios pinaagi sa akong pagpamakak makahatag sa madagayaon nga pagdayeg alang kaniya, nganong nagpabilin nga hukman ako isip

makasasala? 8 Nganong dili isulti, sama nga kami bakak
nga gipanugilon nga miingon, ug sama sa gipamatud-an sa
uban nga among gisulti, “Magbuhat kita ug daotan, aron
ang maayo moabot”? Ang paghukom kanila husto. 9 Unya
unsa? Mangatarongan ba kita sa atong mga kaugalingon?
Dili gayod. Tungod kay ato nang gipasanginlan ang mga
Judio ug mga Griyego, tanan kanila, nga sila ilalom sa sala.
10 Kini sama sa nahisulat: “Walay bisan usa nga matarong,
walay usa. 11 Walay bisan usa nga nakasabot. Walay bisan
usa ang nangita sa Dios. 12 Silang tanan mitalikod palayo.
Sila nahimong walay pulos. Walay bisan usa nga nagbuhat
ug maayo, wala, walay bisan usa. 13 Ang ilang tutonlan abli
nga lubnganan. Ang ilang mga dila nanglingla. Ang hilo sa
halas anaa sa ilang mga ngabil. 14 Ang ilang mga baba puno
sa pagpamalikas ug kaligutgot. 15 Ang ilang mga tiil paspas
nga mobubo ug dugo. 16 Ang kalaglagan ug pag-antos anaa
sa ilang mga dalan. 17 Kini nga mga tawo wala makaila sa
dalan sa kalinaw. 18 Walay kahadlok sa Dios sa atubangan
sa ilang mga mata.” 19 Karon nasayod kita nga bisan unsay
isulti sa balaod, nakigsulti kini ngadto sa usa nga anaa ilalom
sa balaod. Kini aron ang matag baba mahilom, ug aron ang
tanan sa kalibotan mahimong manubag sa Dios. 20 Kini
tungod kay walay unod ang mahimong matarong pinaagi sa
mga buhat sa balaod sa iyang panan-aw. Kay pinaagi sa
balaod moabot ang kahibalo sa sala. 21 Apan karon gawas
gikan sa balaod ang pagkamatarong sa Dios nahimong inila.
Gisaksihan kini pinaagi sa balaod ug mga Propeta, 22 mao
kana, ang pagkamatarong sa Dios pinaagi sa pagtuo kang
Cristo Jesus alang niadtong tanan nga nagtuo. Tungod kay
walay kalainan. 23 Kay ang tanan nakasala ug nakabsan sa
himaya sa Dios. 24 Sila walay bayad nga gipakamatarong
pinaagi sa iyang grasya pinaagi sa pagtubos nga anaa kang
Cristo Jesus. 25 Ang Dios naghatag kang Cristo Jesus
isip pagpasig-uli pinaagi sa pagtuo sa iyang dugo. Siya
nagtanyag kang Cristo isip pagpamatuod sa iyang hustisya,
tungod sa iyang pagsalikway sa nahiuna nga mga sala 26
sa iyang pagpailob. Kining tanan nahitabo sa pagpakita
sa iyang pagkamatarong niining kasamtangang panahon.
Kini aron siya makapamatuod sa iyang kaugalingon nga
matarong, ug aron ipakita nga iyang gipakamatarong ang si
bisan kinsa tungod sa pagtuo kang Jesus. 27 Asa unya ang
pagpanghambog? Wala kini giapil. Sa unsa nga hinungdan?
Sa mga buhat? Dili, apan ngadto sa hinungdan sa pagtuo. 28
Kita unya makahukom nga ang usa ka tawo gipakamatarong
pinaagi sa pagtuo nga walay buhat sa balaod. 29 O ang
Dios ba Dios lamang sa mga Judio? Dili ba usab siya
Dios sa mga Gentil? Oo, sa mga Gentil usab. 30 Kung, sa
pagkatinuod, ang Dios usa lang, iyang gipakamatarong ang
pagtuli pinaagi sa pagtuo, ug ang dili pagkatinuli pinaagi sa
pagtuo. 31 Unya ato bang gihimong walay kapuslanan ang
balaod pinaagi sa pagtuo? Dili unta kini mahitabo! Hinuon,
ituboy nato ang balaod.

4 Unya unsa man ang atong isulti nga nakaplagan ni
Abraham, nga atong katigulangan, sumala sa unod? 2
Kay kung si Abraham gipakamatarong pa pinaagi sa mga
buhat, siya mahimong adunay rason sa pagpanghambog,
apan dili sa atubangan sa Dios. 3 Tungod kay unsa man
ang gisulti sa kasulatan? “Si Abraham mituo sa Dios, ug kini
giisip kaniya nga pagkamatarong.” 4 Karon alang kaniya nga
nagbuhat, ang balos wala giisip nga grasya, apan alang
sa kung unsa ang nautang. 5 Apan alang kaniya nga wala
magbuhat apan hinuon mituo sa usa nga nagmatarong sa dili
diosnon, ang iyang pagtuo giisip ingon nga pagkamatarong.
6 Si David nagsulti usab ug panalangin ngadto sa tawo
nga giisip sa Dios nga matarong bisan walay binuhatan. 7
Siya miingon, “Bulahan kadtong kang kinsang kasal-anan
gipasaylo na, ug kansang mga sala gitabonan. 8 Bulahan
ang tawo nga ang Ginoo wala na mag-isip sa sala.” 9 Unya
kining panalangin gipahayag lamang ba niadtong mga tinuli,
o usab niadtong dili tinuli? Kay kami moingon, “Ang pagtuo
giisip alang kang Abraham nga pagkamatarong.” 10 Busa
giunsa man kini pag-isip? Sa dihang si Abraham nga natuli
na, o sa wala pa natuli? Dili kini sa natuli na, apan sa wala
pa natuli. 11 Si Abraham nakadawat sa ilhanan sa pagtuli.
Kini mao ang usa ka silyo sa pagkamatarong sa pagtuo nga
gipanag-iyahan na niya sa dihang siya anaa sa pagkadili
tinuli. Ang sangpotan niini nga timailhan mao nga siya
nahimong amahan sa tanang mga nagtuo, bisan pa nga sila
dili tinuli. Kini nagpasabot nga ang pagkamatarong gilakip
alang kanila. 12 Kini usab nagpasabot nga si Abraham
nahimong amahan sa pagkatinuli alang niadtong niabot nga
dili lang gikan sa pagkatinuli, apan usab alang niadtong
misunod sa lakang sa atong amahan nga si Abraham. Ug
kini mao ang pagtuo nga iyang naangkon sa wala pa siya
natuli. 13 Kay dili kini pinaagi sa balaod nga ang saad
gihatag ngadto kang Abraham ug sa iyang mga kaliwatan,
kini nga saad nga sila mahimong manununod sa kalibotan.
Hinuon, kini pinaagi sa pagkamatarong sa pagtuo. 14 Kay
kung kadtong iya sa balaod mao pa ang mga manununod,
ang pagtuo nahimo nga walay sulod, ug ang saad walay
pulos. 15 Kay ang balaod nagdala sa kapungot, apan kung
diin walay balaod, ni walay pagkamasinupakon. 16 Tungod
niini nga hinungdan kini mahitabo pinaagi sa pagtuo, aron
nga kini mahimo pinaagi sa grasya. Isip sangpotan, ang
saad sigurado alang sa mga kaliwatan. Ug kining mga
kaliwatan naglakip dili lang niadtong nasayod sa balaod,
apan usab niadtong gikan sa pagtuo ni Abraham. Kay siya
mao ang amahan kanatong tanan, 17 kay sama sa nahisulat,

“Gihimo ko ikaw nga amahan sa daghang mga nasod.”
Si Abraham anaa sa atubangan sa iyang gisaligan, nga
mao, ang Dios, nga naghatag ug kinabuhi sa patay ug
gitawag ang mga butang nga wala ngadto sa pagkaanaa.
18 Bisan pa sa tanang mga kakulian, si Abraham hugot
misalig sa Dios alang sa umaabot. Busa nahimo siyang
amahan sa daghang mga nasod, sumala kung unsa ang
gipangsulti,”... Sa ingon ang mahimo nimong mga kaliwatan.”
19 Siya dili huyang sa pagtuo. Si Abraham miila nga ang
iyang kaugalingong lawas daw patay na—siya hapit na
mag 100 ang panuigon. Iya usab giila ang pagkapatay sa
tagoangkan ni Sara. 20 Apan tungod sa saad sa Dios, si
Abraham wala nagduhaduha sa pagkawalay pagtuo. Hinuon,
siya nagmalig-on sa pagtuo ug naghatag ug pagdayeg sa
Dios. 21 Siya bug-os nga kumbinsido nga kung unsa ang
gisaad sa Dios, siya gayod makahimo sa pagtuman. 22
Busa kini usab naglakip kaniya sa pagkamatarong. 23 Karon
wala kini gisulat alang lamang sa iyang kaayohan, nga kini
naglakip lang kaniya. 24 Nahisulat usab kini alang kanato,
niadtong mahimong ihapon, kanato nga nagtuo kaniya nga
nagbanhaw kang Jesus nga atong Ginoo gikan sa patay.
25 Mao kini ang usa nga gitugyan alang sa atong mga
kalapasan ug gibanhaw alang sa atong pagkamatarong.

5 Sanglit gipakamatarong na kita pinaagi sa pagtuo, aduna
na kitay kalinaw uban sa Dios pinaagi sa atong Ginoong
Cristo Jesus. 2 Tungod kaniya makaduol na usab kita pinaagi
sa pagtuo diha sa grasya nga atong gibarogan. Magmaya
kita sa pagsalig nga gihatag sa Dios kanato alang sa
kaugmaon, ang pagsalig nga atong ipaambit diha sa himaya
sa Dios. 3 Dili lamang kini, apan magmaya usab kita sa atong
mga pag-antos. Nasayod kita nga ang pag-antos maghatag
ug pagkamalahutayon. 4 Ang paglahutay maghatag ug
kauyonan, ug ang pag-uyon maghatag ug pagsalig alang sa
umaabot. 5 Kini nga pagsalig dili mapakyas, tungod kay
ang gugma sa Dios gibubo sa atong mga kasingkasing
pinaagi sa Balaang Espiritu, nga gihatag kanato. 6 Kay
samtang nagpabilin pa kitang huyang, sa tukmang panahon
namatay si Cristo alang sa dili diosnon. 7 Tungod kay lisod
alang sa usa ka tawo nga mamatay alang sa usa ka tawo
nga matarong. Mao nga, tingali adunay usa nga mahagit
sa pagpakamatay alang sa usa ka tawong matarong. 8
Apan ang Dios nagpakita sa iyang gugma nganhi kanato,
tungod kay samtang kita nagpabilin nga makasasala, si
Cristo namatay alang kanato. 9 Labaw pa, unya, karon nga
kita gipakamatarong pinaagi sa iyang dugo, kita nangaluwas
niini gikan sa kaligutgot sa Dios. 10 Kay kung, samtang
mga kaaway pa kita, gipasig-uli kita sa Dios pinaagi sa
kamatayon sa iyang Anak, mas labaw pa, human kita
napasig-uli, nangaluwas kita pinaagi sa iyang kinabuhi. 11
Dili lamang kini, apan kita usab magmaya sa Dios pinaagi
sa atong Ginoong Cristo Jesus, pinaagi kaniya kita karon
nakadawat niini nga pagpasig-uli. 12 Busa unya, ingon nga
pinaagi sa usa ka tawo misulod ang sala sa kalibotan, niining
paagiha nakasulod ang kamatayon pinaagi sa sala. Ug ang
kamatayon mikaylap sa tanang katawhan, tungod kay ang
tanan nakasala man. 13 Kay sa wala pa ang balaod, ang
sala anaa na sa kalibotan, apan dili ipahamtang ang sala
kung wala ang balaod. 14 Bisan pa niana, ang kamatayon
nagmando na sukad kang Adan hangtod kang Moises, bisan
pa niadtong wala makasala sama sa pagsupak ni Adan,
nga maoy sumbanan niya nga mao ang moabot. 15 Apan
bisan pa niana, ang walay bayad nga gasa dili susama
sa paglapas. Kay kung pinaagi sa paglapas sa usa ang
kadaghanan nangamatay, mas labaw pa ang grasya sa Dios
ug ang gasa pinaagi sa grasya sa usa ka tawo, nga si Cristo
Jesus, modagaya alang sa tanan. 16 Kay ang gasa dili sama
sa sangpotanan sa usa ka tawo nga nakasala. Kay sa laing
bahin, ang paghukom sa silot sa sala miabot na tungod sa
paglapas sa usa ka tawo. Apan sa laing bahin, ang walay
bayad nga gasa nga nagagikan diha sa pagkamatarong
miabot na human sa daghang mga kalapasan. 17 Kay kung,
pinaagi sa paglapas sa usa, ang kamatayon nagmando sa
usa, mas labaw pa niadtong makadawat sa kadagaya sa
grasya ug ang gasa sa pagkamatarong magmando pinaagi
sa kinabuhi sa usa nga mao, si Jesu-Cristo. 18 Busa unya,
tungod sa usa ka paglapas ang tanang tawo misangpot sa
pagkahinukman sa silot, bisan tuod pinaagi sa usa ka buhat
sa pagkamatarong miabot na ang pagmatarong sa kinabuhi
sa tanang tawo. 19 Kay pinaagi sa pagsupak sa usa ka
tawo ang kadaghanan nahimong mga makasasala, bisan
pa pinaagi sa pagkamasulondon sa usa ang kadaghanan
namahimo nga matarong. 20 Apan ang balaod miabot sa
uban, aron nga ang paglapas mamahimong modagaya. Apan
sa dihang midagaya ang sala, ang grasya midagaya mas
labaw pa niana. 21 Nahitabo kini aron, ingon nga nagmando
ang sala sa kamatayon, bisan ang grasya magmando pinaagi
sa pagkamatarong sa walay kataposang kinabuhi pinaagi
kang Jesu-Cristo nga atong Ginoo. **(aiōnios g166)**

6 Unya unsa man ang atong ikasulti? Kinahanglan ba kita
magpadayon sa sala aron nga modagaya ang grasya? 2
Dili unta kini mahitabo. Kita nga namatay sa sala, unsaon
nato pagpabilin sa pagpuyo niini? 3 Wala ba kamo masayod
nga sa kadaghan sa nabawtismohan ngadto kang Cristo
Jesus gibawtismohan ngadto sa iyang kamatayon? 4 Unya,
gilubong na kita, uban kaniya pinaagi sa bawtismo ngadto
sa kamatayon. Kini nahitabo aron nga sama kang Cristo
nga gibanhaw gikan sa mga patay pinaagi sa himaya sa

Amahan, aron usab kita mahimong makalakaw sa kabag-ohan sa kinabuhi. **5** Kay kung kita nahiusa uban kaniya sama sa iyang kamatayon, kita usab nahiusa uban sa iyang pagkabanhaw. **6** Nasayod kita niini, nga ang atong karaang pagkatawo gilansang na uban kaniya, aron nga ang lawas sa sala mapukan. Nahitabo kini aron nga kita dili na gayod maulipon sa sala. **7** Siya nga namatay gipahayag na nga matarong kung kabahin sa sala. **8** Apan kung kita namatay uban kang Cristo, mituo kita nga mabuhi usab kita uban kaniya. **9** Nasayod kita nga si Cristo gibanhaw gikan sa mga patay, ug nga siya dili na gayod mamatay. Ang kamatayon dili na magmando nganha kaniya. **10** Kay bahin sa kamatayon nga namatay siya sa sala, namatay siya sa makausa alang sa tanan. Apan, ang kinabuhi nga iyang gikinabuhi, gikinabuhi niya kini alang sa Dios. **11** Sa samang paagi, kinahanglan nga kamo usab moila sa inyong kaugalingon nga patay sa sala, apan buhi sa Dios diha kang Cristo Jesus. **12** Busa ayaw tugoti ang sala nga magmando sa inyong may kamatayong lawas aron nga kamo mamahimong motuman sa kailibgon niini. **13** Ayaw itugyan ang mga bahin sa inyong lawas ngadto sa sala ingon nga gamit alang sa dili pagkamatarong, apan itugyan ang inyong kaugalingon ngadto sa Dios, ingon nga buhi gikan sa mga patay. Ug itugyan ang mga bahin sa inyong lawas ingon nga gamit sa pagkamatarong alang sa Dios. **14** Ayaw tugoti ang sala nga magmando nganha kaninyo. Kay dili na kamo ilalom sa balaod, apan ilalom na sa grasya. **15** Unya unsa? Magpakasala ba kita tungod kay kita dili ilalom sa balaod, apan ilalom sa grasya? Dili unta kini mahitabo. **16** Wala ba kamo masayod nga ang inyong gitugyanan sa inyong mga kaugalingon ingon nga mga sulugoon, ang usa nga diin kamo nahimong mga sulugoon, ang usa nga inyong kinahanglang tumanon? Tinuod kini nga bisan kamo mga sulugoon sa sala nga naghatod ngadto sa kamatayon, o mga sulugoon sa pagkamatinumanon nga naghatod ngadto sa pagkamatarong. **17** Apan salamat sa Dios! Kay kamo kaniadto mga sulugoon sa sala, apan gituman na ninyo gikan sa kasingkasing ang sumbanan sa pagpanudlo nga gihatag kaninyo. **18** Gihimo na kamong gawasnon gikan sa sala, ug nahimo na kamong mga sulugoon sa pagkamatarong. **19** Nagsulti ako sama sa usa ka tawo tungod sa kaluyahon sa inyong unod. Kay sama ra nga inyong gitugyan ang mga bahin sa inyong lawas ingon nga mga ulipon sa pagkamahugaw ug sa daotan, sa samang paagi karon, itugyan ang mga bahin sa inyong lawas ingon nga mga ulipon sa pagkamatarong alang sa pagkabalaan. **20** Kay sa dihang kamo mga ulipon sa sala, gawasnon kamo gikan sa pagkamatarong. **21** Nianang higayona, unsa nga bunga ang inyong naangkon sa mga butang nga inyo nang gikaulaw karon? Kay ang dangatan niadtong mga butanga mao ang kamatayon. **22** Apan karon nga nahimo na kamong gawasnon gikan sa sala ug naulipon na sa Dios, naangkon na ninyo ang inyong bunga alang sa pagkabalaan. Ang sangpotan mao ang kinabuhing walay kataposan. **(aiōnios g166)** **23** Kay ang bayad sa sala mao ang kamatayon, apan ang walay bayad nga gasa sa Dios mao ang kinabuhing walay kataposan diha kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. **(aiōnios g166)**

7 O wala ba kamo masayod, mga kaigsoonan (kay nakigsulti ako sa mga tawo nga nasayod mahitungod sa balaod), nga ang balaod ba magdumala sa usa ka tawo samtang buhi pa siya? **2** Tungod kay ang babayeng minyo nahigot pinaagi sa balaod ngadto sa iyang bana samtang buhi pa siya, apan kung mamatay na ang bana, makagawas na siya gikan sa balaod sa kaminyoon. **3** Busa unya, samtang buhi pa ang iyang bana, kung makigpuyo siya uban ang laing lalaki, pagatawagon siya nga usa ka mananapaw. Apan kung mamatay na ang bana, gawasnon na siya gikan sa balaod, busa dili na siya usa ka mananapaw kung makigpuyo siya sa laing lalaki. **4** Busa, mga igsoon ko, nahimo usab kamong mga patay sa balaod pinaagi sa lawas ni Cristo. Mao kini aron nga mahiusa kamo sa uban, mao nga, ngadto kaniya nga nabanhaw gikan sa mga patay, aron nga makapamunga kita alang sa Dios. **5** Kay sa diha pa kita sa unod, ang makasasala nga mga pagbati maoy nagpukaw sa atong mga ginsakopan pinaagi sa balaod nga mamunga ngadto sa kamatayon. **6** Apan karon nakagawas na kita gikan sa balaod. Nangamatay na kita nianang naghigot kanato. Mao kini nga kita makahimo sa pag-alagad diha sa pagkabag-o sa Espiritu, ug dili sa karaan nga mga sinulat. **7** Unya unsa man ang atong ikasulti? Ang balaod ba mismo sala? Dili kini mahimo. Apan, wala unta ako makaila sa sala, kung dili pa kini pinaagi sa balaod. Kay wala ko unta masayran ang hakog nga pangibog kondili pa sa gisulti sa balaod, “Dili gayod kamo maibog.” **8** Apan ang sala nagkuha sa kahigayonan pinaagi sa kasugoan ug nagdala sa matag pangibog kanako. Kay kung walay balaod, patay ang sala. **9** Sa usa ka higayon nabuhi ako nga wala ang balaod, apan sa dihang miabot ang kasugoan, ang sala nakabawi pag-usab sa kinabuhi, ug namatay ako. **10** Ang kasugoan nga mao unta ang magdala sa kinabuhi nahimong kamatayon alang kanako. **11** Kay ang sala nagkuha sa kahigayonan pinaagi sa kasugoan ug naglimbong kanako. Pinaagi sa kasugoan kini nagpatay kanako. **12** Busa ang balaod balaan, ug ang kasugoan balaan, matarong, ug maayo. **13** Busa ang maayo nahimo bang kamatayon kanako? Dili kini mahimo. Apan ang sala, aron nga kini mapadayag nga sala pinaagi kung unsa ang maayo, nagdala sa kamatayon kanako. Aron

nga pinaagi sa kasugoan, ang sala mopalabi pa gayod nga magpakasala nga dili na masukod. **14** Kay atong nasayran nga ang balaod espirituhanon, apan ako unodnon. Gibaligya na ako ilalom sa pagkaulipon sa sala. **15** Kay kung unsa man ang akong gibuhat, wala ko gayod masabti. Kay kung unsa man ang buot kong buhaton, wala nako gibuhat, ug kung unsa ang akong gidumtan, akong gibuhat. **16** Apan kung ang dili ko buot mao ang akong buhaton, miuyon ako sa balaod nga ang balaod maayo. **17** Apan karon dili na ako mao ang nagbuhat niini, kondili ang sala nga nagapuyo kanako. **18** Kay nasayod ako nga dinhi kanako, nga mao kanang akong unod, walay nagpuyo nga maayong butang. Kay ang pagtinguha sa maayo anaa kanako, apan dili ako makabuhat niini. **19** Kay ang maayo nga buot kong buhaton wala nako gibuhat, apan ang daotan nga dili ko buot, maoy akong gibuhat. **20** Karon kung akong buhaton ang dili ko buot buhaton, dili na ako mao ang nagbuhat niini, apan hinuon ang sala nga nagapuyo kanako. **21** Nakaplagan ko, unya, ang kasugoan nga anaa kanako nga buot nakong buhaton kung unsa ang maayo, apan ang pagkadaotan mao gayod ang ania kanako. **22** Kay may kalipay ako diha sa balaod sa Dios uban ang sulod sa tawo. **23** Apan nakita ko ang kalahian sa kasugoan diha sa mga bahin sa akong lawas. Makig-away kini batok sa bag-ong kasugoan sa akong hunahuna. Nahimo akong binihag pinaagi sa kasugoan sa sala nga ania na sa mga bahin sa akong lawas. **24** Usa ako ka makaloluoy nga tawo! Kinsa man ang moluwas kanako gikan niining lawas sa kamatayon? **25** Apan ang pagpasalamat maanaa sa Dios pinaagi ni Jesu-Cristo nga atong Ginoo! Busa unya. Ako sa akong kaugalingon nag-alagad sa balaod sa Dios uban sa akong panghunahuna. Apan, uban ang unod nag-alagad ako sa kasugoan sa sala.

8 Busa karon wala nay paghukom alang niadtong anaa na kang Cristo Jesus. **2** Kay ang kasugoan sa Espiritu sa kinabuhi diha kang Cristo Jesus naghimo kanako nga gawasnon gikan sa kasugoan sa sala ug sa kamatayon. **3** Kay kung unsa ang dili mahimo sa balaod tungod kay kini luya pinaagi sa unod, gibuhat sa Dios. Iyang gipadala ang iyang kaugalingong Anak sa pagkasama sa makasasalang unod aron mamahimong halad alang sa sala, ug gihukman niya ang sala diha sa unod. **4** Gibuhat niya kini aron ang gikinahanglan sa balaod matuman dinhi kanato, kita maglakaw dili sumala sa atong unod, kondili sumala sa Espiritu. **5** Kadtong nagkinabuhi sumala sa unod nagtagad sa mga butang sa unod, apan kadtong nagkinabuhi sumala sa Espiritu nagtagad sa mga butang sa Espiritu. **6** Kay ang panghunahuna sa unod mao ang kamatayon, apan ang panghunahuna sa Espiritu mao ang kinabuhi ug kalinaw. **7** Tungod kay ang hunahuna sa unod mao ang pagpakig-away batok sa Dios, kay dili kini sakop sa balaod sa Dios, ni mahimo kini. **8** Kadtong mga anaa sa unod dili makapahimuot sa Dios. **9** Bisan pa niini, kamo wala na sa unod kondili anaa na sa Espiritu, kung matuod kini nga ang Espiritu sa Dios nagpuyo kaninyo. Apan kung ang usa ka tawo wala makaangkon sa Espiritu ni Cristo, siya dili sakop kaniya. **10** Kung si Cristo anaa kaninyo, ang lawas patay na diha sa sala, apan ang Espiritu buhi diha sa pagkamatarong. **11** Kung ang Espiritu niya nga nagbanhaw kang Jesus gikan sa mga patay nagapuyo kaninyo, siya nga nagbanhaw kang Cristo gikan sa patay magahatag ug kinabuhi usab sa inyong mga lawas nga may kamatayon pinaagi sa iyang Espiritu, nga nagpuyo nganha kaninyo. **12** Busa, mga igsoon, mga utangan kita, apan dili sa unod nga pagkinabuhi sumala sa unod. **13** Kay kung magkinabuhi kamo sumala sa unod, mangamatay kamo, apan kung pinaagi sa Espiritu gibutang ninyo sa kamatayon ang mga buhat sa lawas, mabuhi kamo. **14** Kay sama sa gidaghanon nga gigiyahan pinaagi sa Espiritu sa Dios, mao kining mga anak sa Dios. **15** Kay wala kamo makadawat sa espiritu sa pagkaulipon pag-usab aron nga mahadlok. Hinuon, kamo nakadawat sa espiritu sa pagkasinagop, diin makasangpit kita, "Abba, Amahan!" **16** Ang Espiritu sa iyang kaugalingon magasaksi uban sa atong espiritu nga kita mga anak sa Dios. **17** Kung kita mga anak, unya mga manununod usab kita, mga manununod sa Dios. Ug hiniusa kitang mga manununod uban kang Cristo, kung mag-antos gayod kita uban kaniya aron nga kita usab himayaon uban kaniya. **18** Kay akong giisip ang mga pag-antos niining panahona dili takos nga ikatandi sa himaya nga ipadayag nganhi kanato. **19** Kay ang naghinamhinam nga paghandom sa binuhat nagahulat sa pagpadayag sa mga anak sa Dios. **20** Kay ang binuhat napailalom sa pagkakawang, dili sa kaugalingong pagbuot, apan kaniya nga nagtugot niini. Mao kini ang kasiguradohan **21** nga ang binuhat mismo itugyan gikan sa pagkaulipon ngadto sa pagmadunuton, ug kini pagadad-on ngadto sa kagawasan sa himaya sa mga anak sa Dios. **22** Kay nasayod kita nga ang tibuok binuhat nag-agulo ug nag-antos sa kasakit hangtod karon. **23** Dili lamang kana, kondili bisan sa atong kaugalingon, nga adunay naunang mga bunga sa Espiritu—bisan kita mismo nag-agulo sulod sa atong kaugalingon, nagahulat alang sa atong pagkasinagop, ang pagtubos sa atong lawas. **24** Kay pinaagi niining pagsalig naluwas kita. Apan kung unsa ang atong gisaligan nga mahitabo nga wala pa nakita, kay si kinsa man ang masaligon nga maghulat alang niadtong nakita na niya? **25** Apan kung masaligon kita sa wala pa nato makita, maghulat kita uban ang pagpailob niini. **26** Sa samang paagi, ang Espiritu usab magtabang sa atong kaluhayon.

Kay wala kita masayod kung unsaon nato pag-ampo, apan
ang Espiritu mismo maoy mangaliyupo alang kanato sa
dili malitok nga mga agulo. 27 Siya nga nagasusi sa mga
kasingkasing nasayod sa hunahuna sa Espiritu, tungod kay
siya nangaliyupo alang sa mga magtutuo sumala sa kabubut-
on sa Dios. 28 Nasayod kita alang niadtong nahigugma sa
Dios, gibuhat niya ang tanang butang alang sa maayo, alang
niadtong gitawag sumala sa iyang katuyoan. 29 Tungod kay
kadtong giila na niyang daan, gipili usab niyang daan aron
mahisama sa hulagway sa iyang Anak, aron mamahimo
siyang kamagulangan sa daghang magsoon. 30 Kadtong
gipangpili na niyang daan, iya usab kining gitawag. Kadtong
iyang gitawag, iya usab kining gipakamatarong. Kadtong
iyang gipakamatarong, iya usab kining gihimaya. 31 Unya
unsa ang atong ikasulti mahitungod niining mga butanga?
Kung ang Dios dapig kanato, kinsa man ang makabatok
kanato? 32 Wala niya gihikaw ang iyang kaugalingong
Anak kondili gitugyan siya alang kanatong tanan, kung
giunsa nga dili usab niya ihatag kanato sa walay bayad
ang tanang mga butang? 33 Kinsa ba ang magdala sa
bisan unsa nga pasangil batok sa usa nga pinili sa Dios?
Ang Dios mao ang usa nga nagpakamatarong. 34 Kinsa
ang usa nga magahukom sa silot? Si Cristo mao ang usa
nga namatay alang kanato, ug labaw pa niana, nabanhaw
usab siya. Nagamando siya uban sa Dios didto sa dapit
sa kadungganan, ug siya mao ang usa nga mangaliyupo
alang kanato. 35 Kinsa ang makapahimulag kanato gikan sa
gugma ni Cristo? Kagul-anan ba, o kasakit, o paglutos, o
kagutom, o pagkahubo, o kakuyaw, o espada? 36 Sama
kini sa nahisulat, “Alang sa imong kaayohan ginapamatay
kami sa tanan nga adlaw. Giisip kami sama sa karnero
nga ihawonon.” 37 Niining tanang butang labaw pa kita sa
mga mananaog pinaagi sa usa nga nahigugma kanato. 38
Kay ako hugot nga nagtuo nga bisan ang kamatayon, ni
ang kinabuhi, ni ang mga anghel, ni ang panggamhanan,
ni ang mga butang sa kasamtangan, ni ang mga butang
nga moabot, ni ang mga gahom, 39 ni ang kataas, ni
ang kalawom, ni ang bisan unsang binuhat nga butang,
mamahimong makapahimulag kanato gikan sa gugma sa
Dios, nga anaa kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.

9 Nagasulti ako sa kamatuoran diha kang Cristo. Wala ako
mamakak, ug ang akong konsensiya nagasaksi uban
kanako diha sa Balaang Espiritu, 2 nga kanako adunay
dakong kasubo ug walay hunong nga kasakit sa akong
kasingkasing. 3 Kay ako nangandoy sa akong kaugalingon
nga mahimong tinunglo ug mahimulag gikan kang Cristo
tungod ug alang sa akong mga igsoon, kadtong gikan sa
akong kaugalingong banay sumala sa unod. 4 Sila mao ang
mga Israelita. Aduna silay pagsagop, ang himaya, ang mga
kasabotan, ang gasa sa balaod, ang pagsimba sa Dios, ug
ang mga saad. 5 Sa ilang mga katigulangan naggikan ang
Cristo nga mao ang miabot uban ang pagtahod sa unod –
siya mao ang Dios sa tanan. Pagadayegon siya sa walay
kataposan. Amen. (aiōn g165) 6 Apan dili ingon nga ang mga
saad sa Dios napakyas. Kay dili tanan diha sa Israel tinuod
nga iya sa Israel. 7 Ni ang tanan nga mga kaliwat ni Abraham
tinuod niyang mga anak. Apan, “Pinaagi kini kang Isaac nga
pagatawagon ang inyong mga kaliwat.” 8 Mao kana, nga
ang mga anak sa unod dili mga anak sa Dios. Apan ang
mga anak sa saad giila nga mga kaliwat. 9 Kay kini mao ang
pulong sa saad: “Sa ingon niini nga panahon moanhi ako ug
ang usa ka anak nga lalaki igahatag ngadto kang Sara.” 10
Dili lamang kini, apan human nagmabdos usab si Rebeka
pinaagi sa usa ka lalaki, ang atong amahan nga si Isaac -
11 kay ang mga anak sa wala pa mahimugso ug wala pa
makabuhat sa bisan unsang maayo o daotan, aron nga ang
katuyoan sa Dios sumala sa gipili mahimong mobarog, dili
tungod sa mga buhat, kondili tungod kaniya nga nagtawag
- 12 giingon kini kaniya, “Ang magulang mag-alagad sa
manghod.” 13 Sama kini sa nahisulat, “Gihigugma ko si
Jacob, apan gidumtan ko si Esau.” 14 Unsa unya ang atong
ikasulti? Aduna bay dili pagkamatarong diha sa Dios? Unta
kini dili mahitabo. 15 Kay siya miingon kang Moises, “Maluoy
ako niadtong akong gikaluy-an, ug mahingawa ako niadtong
akong gikahingawaan.” 16 Busa, dili kini tungod kaniya nga
nagbuot, ni tungod kaniya nga midagan, apan tungod sa
Dios, nga nagpakita sa kaluoy. 17 Kay ang kasulatan nag-
ingon kang Paraon, “Kay niini nga katuyoan gituboy ko
ikaw, aron akong mapasundayag ang akong gahom diha
kanimo, ug aron ang akong ngalan mamantala sa tibuok
kalibotan.” 18 Busa, ang Dios adunay kaluoy niadtong buot
niya, ug niadtong gimbut-an niya, himoon niyang matig-a.
19 Makasulti ka unya nganhi kanako, “Nganong nakahimo
gihapon siya sa pagpangita ug sayop? Kay si kinsa man
ang makasukol sa iyang kabubut-on?” 20 Sa laing bahin,
tawo, kinsa ka ba nga motubag batok sa Dios? Makahimo
ba ang hinulma sa pagsulti sa usa ka tawo nga nag-umol
niini, “Nganong gihimo mo man ako nga ingon niini?” 21
Ang magkokolon ba walay katungod ngadto sa lapok aron
maghimo gikan sa samang lapok sa usa ka sudlanan alang
sa pinasahi nga paggamit, ug ang laing sudlanan alang
sa inadlaw-adlaw nga paggamit? 22 Unsa kaha kung ang
Dios, nga buot magpakita sa iyang kapungot ug magpaila sa
iyang gahom, naglahutay uban sa dakong pailob nga mga
panudlanan sa kapungot nga giandam alang sa paglaglag?
23 Unsa kaha kung gibuhat niya kini aron ipaila ang kadato
sa iyang himaya ngadto sa mga panudlanan sa kaluoy, nga
iyang giandam nang daan alang sa himaya? 24 Unsa kaha

kung gibuhat niya kini alang kanato, nga gitawag usab niya, dili lamang gikan sa mga Judio, kondili gikan usab sa mga Gentil? **25** Ingon usab sa gisulti niya sa Oseas: “Tawgon ko nga akong katawhan ang dili nako katawhan, ug iyang hinigugma nga dili hinigugma. **26** Ug mahimo kini nga kung diin giingon kini kanila, 'Dili kamo akong katawhan,' didto sila pagatawagon nga 'mga anak sa Buhing Dios.'” **27** Si Isaias misinggit mahitungod sa Israel, “Kung ang gidaghanon sa mga anak sa Israel sama sa balas sa dagat, ang mahibilin lamang niini mao ang mangaluwas. **28** Kay ang Ginoo magapatuman sa iyang pulong sa kalibotan, sa dili madugay ug sa hingpit. **29** Ug sama kini sa giingon ni Isaias kaniadto, “Kung ang Ginoo nga labing gamhanan wala nagbilin sa mga kaliwatan alang kanato, mahimo kitang sama sa Sodoma, ug mahisama sa Gomora. **30** Unya unsa ang atong ikasulti? Nga ang mga Gentil, nga wala magtinguha sa pagkamatarong, nakaangkon sa pagkamatarong, ang pagkamatarong pinaagi sa pagtuo. **31** Apan ang Israel, nga nagpadayon sa balaod sa pagkamatarong, wala nahiabot niini. **32** Nganong wala? Tungod kay wala nila kini gipadayon pinaagi sa pagtuo, kondili pinaagi sa mga buhat. Napandol sila sa bato sa kapandolan, **33** ingon kini sa nahisulat, “Tan-awa nagbutang ako sa Zion ug usa ka bato nga kapandolan ug bato sa kalapasan. Siya nga motuo niini dili gayod maulawan.”

10 Mga igsoon, ang tinguha sa akong kasingkasing ug ang akong hangyo sa Dios alang kanila, alang sa ilang kaluwasan. **2** Kay ako nagsaksi mahitungod kanila nga sila adunay kasibot sa Dios, apan dili pinasikad sa kahibalo. **3** Kay sila wala masayod sa pagkamatarong sa Dios, ug sila nagtinguha sa pagtukod sa ilang kaugalingon nga pagkamatarong. Wala sila nagpailalom sa pagkamatarong sa Dios. **4** Kay si Cristo maoy katumanan sa balaod sa pagkamatarong sa tanan nga motuo. **5** Kay si Moises nagsulat mahitungod sa pagkamatarong nga gikan sa balaod: “Ang tawo nga mibuhat sa pagkamatarong sa balaod mabuhi pinaagi niining pagkamatarong.” **6** Apan ang pagkamatarong nga gikan sa pagtuo nagaingon niini, “Ayaw pagsulti sa inyong kasingkasing, 'Kinsa ang mokayab didto sa langit?' (nga sa ato pa, aron pagdala kang Cristo paubos). **7** Ug ayaw pagsulti, kinsa ang monaog didto sa bung-aw?'” (nga sa ato pa, aron pagdala kang Cristo pataas gikan sa mga patay.) **(Abyssos g12)** **8** Apan unsa ang gisulti niini? “Ang pulong duol na kaninyo, sa inyong baba ug sa inyong kasingkasing.” Mao kana ang pulong sa pagtuo, nga among gimantala. **9** Kay kung sa inyong baba inyong ilhon si Jesus ingon nga Ginoo, ug motuo sa inyong kasingkasing nga ang Dios nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay, kamo maluwas. **10** Kay pinaagi sa kasingkasing ang tawo mituo sa pagkamatarong, ug pinaagi sa baba iyang giila ang kaluwasan. **11** Kay ang kasulatan nag-ingon, “Ang tanan nga motuo kaniya dili mabutang sa kaulawan.” **12** Kay walay kalahi-an tali sa Judio ug sa Griyego. Kay ang sama lamang nga Ginoo mao ang Ginoo sa tanan, ug siya dato sa tanan nga mosangpit kaniya. **13** Kay ang tanan nga mosangpit sa ngalan sa Ginoo maluwas. **14** Unsaon man nila pagtawag kaniya nga wala nila tuohi? Ug unsaon man nila pagtuo kaniya nga wala nila madungog? Ug unsaon nila pagkadungog kung walay magwawali? **15** Ug unsaon nila pagwali, gawas kung ipadala sila? —Ingon kini nahisulat, “Pagkatahom sa mga tiil niadtong nagmantala sa malipayong mga balita sa maayong mga butang!” **16** Apan silang tanan wala maminaw sa ebanghelyo. Kay si Isaias miingon, “Ginoo, kinsa man ang mituo sa among mensahe?” **17** Busa ang pagtuo nagagikan sa pagpaminaw, ug sa pagpaminaw sa pulong ni Cristo. **18** Apan ako moingon, “Wala ba sila makadungog?” Oo, tinuod gayod. “Ang ilang tingog nangabot sa tanang kayutaan, ug ang ilang mga pulong didto sa kinatumyan sa kalibotan.” **19** Dugang pa, moingon ako, “Wala ba masayod ang Israel?” Sauna si Moises miingon, “Ako maghagit kaninyo aron masina sa unsa nga dili nasod. Pinaagi sa nasod nga walay salabutan, agdahon ko kamo ngadto sa kasuko.” **20** Ug si Isaias maisogon kaayo ug miingon, “Nakaplagan ako niadtong wala nangita kanako. Nagpakita ako niadtong wala naghangyo kanako.” **21** Apan ngadto sa Israel miingon siya, “Sa tanang adlaw gitunol ko ang akong mga kamot ngadto sa mga masinupakon ug masupilon nga katawhan.”

11 Unya ako moingon, gisalikway ba sa Dios ang iyang katawhan? Dili gayod kini mahitabo. Kay ako usab usa ka Israelita, usa sa kaliwat ni Abraham, sa tribo ni Benjamin. **2** Ang Dios wala nagsalikway sa iyang katawhan, nga nailhan na niyang daan. Wala ba kamo masayod sa giingon sa kasulatan mahitungod kang Elias, kung gi-unsa niya pagpakiluoy sa Dios batok sa Isreal? **3** “Ginoo, ilang gipamatay ang imong mga propeta, gipangbuak usab nila ang imong halaran. Ako na lamang ang nahibilin, ug gipapangita nila ang akong kinabuhi.” **4** Apan unsa ang gitubag sa Dios ngadto kaniya? “Akong gitagana sa akong kaugalingon ang 7000 ka kalalakin-an nga wala miluhod ngadto kang Baal.” **5** Bisan pa niini, hangtod karong higayona aduna pay pipila nga nahibilin tungod sa pagpili sa grasya. **6** Apan kung kini pinaagi sa grasya, dili na kini pinaagi sa mga buhat. Kay kung dili ang grasya dili na gayod mahimong grasya. **7** Unya unsa man? Ang butang nga gipangita sa Israel, wala makabaton niini, apan ang mga pinili nakabaton niini, ug ang uban kanila nagmagahi. **8** Sama kini sa nahisulat: “Ang Dios naghatag kanila sa espiritu sa pagkatapolan, mga mata aron nga dili sila makakita, ug mga dalunggan aron nga dili sila makadungog, hangtod karong adlawa.” **9** Ug si David nag-

ingon, “Pasagdi nga ang ilang lamesa nga mahimong usa ka pukot, nga usa ka lit-ag, usa ka kapandolan, ug pagbalos batok kanila. 10 Himoa nga mangitngit ang ilang mga mata aron dili na sila makakita. Mabawog kanunay ang ilang mga likod.” 11 Ako moingon unya, “Nangapandol ba sila aron mahulog? Dili gayod unta kini mahitabo. Hinuon, pinaagi sa ilang kapakyasan, ang kaluwasan miabot ngadto sa mga Gentil, aron sa paghagit kanila sa pagkasina. 12 Karon kung ang ilang kapakyasan mao ang kadato sa kalibotan, ug kung ang ilang kapildihan mahimong bahandi sa mga Gentil, unsa pa kaha kadako ang ilang katumanan? 13 Ug karon nakigsulti ako kaninyong mga Gentil. Samtang ako usa ka apostol sa mga Gentil, ipasigarbo ko gayod ang akong bulohaton. 14 Tingali makahagit ako nga masina kadtong akong mga kadugo. Tingali maluwas nato ang pipila kanila. 15 Kay kung ang pagsalikway niadto mao ang pagpasig-uli sa kalibotan, unsa man ang ilang kapa-ingnan kondili ang kinabuhi gikan sa mga patay? 16 Kung ang unang bunga gitipigan, mao usab ang tinipik nga minasa. Kung ang gamot balaan, mao usab ang mga sanga. 17 Apan kung ang pipila sa mga sanga mangabali, kung kamo, usa ka sanga sa ihalas nga olibo, nga gisumpay uban kanila, ug kung kamo nakig-ambit uban kanila diha sa kadagaya sa gamot sa kahoy nga olibo, 18 ayaw kamo pagpasigarbo ngadto sa mga sanga. Apan kung magpasigarbo kamo, dili kamo ang nagtabang sa gamot, kondili ang gamot mao ang nagtabang kaninyo. 19 Moingon unya kamo, “Ang mga sanga gipamutol aron akong masumpay.” 20 Tinuod kana. Tungod sa ilang pagkawalay pagtuo gipamutol sila, apan kamo mobarog nga lig-on tungod sa inyong pagtuo. Ayaw paghunahuna nga taas na ang imong kaugalingon, apan pagmahadlokon. 21 Kay kung wala man gani gitipigan sa Dios ang tinuod nga sanga, ni magatipig siya kanimo. 22 Tan-awa sa, unya, ang matang sa mga buhat ug ang pagkabangis sa Dios. Sa usa ka bahin, ang kabangis miabot ngadto sa mga Judio nga nahulog. Apan sa lain nga bahin, ang pagkamaayo sa Dios miabot nganha kaninyo, kung magpadayon kamo diha sa iyang pagkamaayo. Kay kondili kamo usab pagaputlon. 23 Ug usab, kung dili na sila magpadayon sa ilang pagkawalay pagtuo, isumpay sila pagbalik. Kay ang Dios makahimo gayod sa pagsumpay kanila pagbalik. 24 Kay kung kamo pagaputlon gikan sa naandan nga sanga sa ihalas nga kahoy nga olibo, ug sukwahi kini sa naandan nga pagsumpay didto sa maayong kahoy sa olibo, unsa pa kaha kining mga Judio, nga mao ang tinuod nga mga sanga, mamahimo ba nga ibalik didto sa ilang kaugalingong kahoy nga olibo? 25 Kay dili ako buot nga dili ninyo masayran, mga igsoon, kining tinago, aron nga dili kamo magmaalamon sa inyong kaugalingon nga panghunahuna. Kini nga tinago mao ang pasiuna nga pagmagahi nga nahitabo sa Israel, hangtod nga ang kahumanan sa mga Gentil moabot na. 26 Sa ingon nga ang tanan Israel mamaluwas, sama kini sa nahisulat nga: “Diha sa Zion magagikan ang Manluluwas. Pagakuhaon niya ang pagkadili diosnon gikan kang Jacob. 27 Ug mao na kini ang akong kasabotan ngadto kanila, sa dihang kuhaon nako ang ilang mga sala.” 28 Sa lain nga bahin mahitungod sa ebanghelyo, gikasilagan sila tungod kaninyo. Sa lain nga paagi sumala sa pagpili sa Dios, gihigugma sila tungod sa mga katigulangan. 29 Kay ang mga gasa ug ang pagtawag sa Dios walay pagkausab. 30 Kay kamo kaniadto masinupakon sa Dios, apan karon nakaangkon na kamo sa kalooy tungod sa ilang pagkamasinupakon. 31 Sa samang paagi, karon kining mga Judio nagmasinupakon. Tungod niini pinaagi sa kaluoy nga gipakita kaninyo makadawat na usab sila sa kaluoy. 32 Kay gipahilom sa Dios ang tanan ngadto sa pagkamasinupakon, aron iyang mapakita ang kaluoy sa tanan. **(eleēsē g1653)** 33 O, ang kalalom sa bahandi sa kaalam ug kahibalo sa Dios! Dili gayod matugkad ang iyang mga paghukom, ug ang iyang paagi dili gayod masuta! 34 “Kay si kinsa ba gayod ang nasayod sa hunahuna sa Ginoo? O kinsa ba ang mamahimo niyang magtatambag? 35 O kinsa ba ang unang naghatag ug bisan unsa ngadto sa Dios, aron mabalsan siya niini?” 36 Kay gikan kaniya, ug pinaagi kaniya, ug alang kaniya, ang tanang butang. Ngadto kaniya ang himaya sa walay kataposan. Amen. **(aiōn g165)**

12 Busa giawhag ko kamo, mga kaigsoonan, pinaagi sa kaluoy sa Dios, sa pagtugyan sa inyong lawas ingon nga buhing halad, balaan, makapahimuot sa Dios. Mao kini ang inyong makataronganon nga pag-alagad. 2 Ayaw pahiuyon niining kalibotana, apan ipabag-o pinaagi sa pag-usab sa inyong panghunahuna. Buhata kini aron masayran ninyo kung unsa ang maayo, angayan, ug hingpit nga kabubut-on sa Dios. **(aiōn g165)** 3 Kay ako maga-ingon, tungod sa grasya nga gihatag kanako, nga ang tanan nga anaa sa taliwala kaninyo kinahanglan nga dili maghunahuna ug mas labaw sa ilang kaugalingon kaysa angay nilang hunahunaon. Hinunoa, kinahanglan nga maghunuhuna sila diha sa maalamon nga paagi, sama nga ang Dios naghatag sa matag usa sa tukma nga gidak-on sa pagtuo. 4 Kay daghan kita nga mga bahin diha sa usa ka lawas, apan dili ang tanang mga bahin managsama ang gimbuhaton. 5 Sa samang paagi, kita nga daghan usa lamang ka lawas diha kang Cristo, ug ang tagsatagsang mga bahin sa matag usa. 6 Aduna kitay nagkalainlaing mga gasa sumala sa grasya nga gihatag kanato. Kung ang gasa sa usa mao ang pagpanagna, pabuhata siya sumala sa gidaghanon sa iyang pagtuo. 7 Kung ang gasa sa usa mao ang pag-alagad, paalagara siya. Kung ang gasa sa usa mao ang pagpanudlo, patudloa

siya. 8 Kung ang gasa sa usa mao ang pagpangdasig,
padasiga siya. Kung ang gasa sa usa mao ang paghatag,
ipabuhat kini kaniya sa walay tihiktihik. Kung ang gasa sa
usa mao ang pagkapangulo, ipabuhat kini uban sa pag-
atiman. Kung ang gasa sa usa mao ang pagpakita sa kaluoy,
ipabuhat kini uban sa kalipay. 9 Himoa ang paghigugma nga
walay pagpakaaron-ingnon. Dumti kung unsa ang daotan; ug
kupti kung unsa ang maayo. 10 Mahitungod sa paghigugma
sa mga kaigsoonan, pagmahigugmaon ngadto sa usag
usa. Mahitungod sa pagpasidungog, tahora ang usag usa.
11 Mahitungod sa pagkamakugihon, ayaw pagduhaduha.
Mahitungod sa espiritu, pagmatinguhaon. Mahitungod sa
Ginoo, alagari siya. 12 Pagmaya diha sa pagsalig nga
naangkon ninyo mahitungod sa umaabot. Pagmapailobon
diha sa mga kasamok. Padayon sa pag-ampo. 13 Pakigbahin
sa mga panginahanglan sa mga magtutuo. Pangita ug
daghang paagi aron ipakita ang pagkamaabi-abihon. 14
Panalangini kadtong naglutos kaninyo; pagpanalangin ug
ayaw pagpanunglo. 15 Paglipay uban niadtong naglipay;
paghilak uban niadtong naghilak. 16 Pagbaton kamo ug
samang hunahuna ngadto sa usag usa. Ayaw paghunahuna
sa mapahitas-on nga paagi, kondili dawata ang ubos nga
mga tawo. Ayaw pagmaalamon sa inyong kaugalingon nga
mga panghunahuna. 17 Ayaw basli ang daotan sa daotan.
Buhata ang maayong mga butang diha sa panan-aw sa
tanang tawo. 18 Kung mahimo, hangtod sa madaog ninyo,
pagmalinawon uban sa tanang tawo. 19 Ayaw panimalos,
hinigugma, apan hatagi ug pagtagad ang kasuko sa Dios.
Kay nahisulat kini nga,"'Ang panimalos iya kanako; ako ang
mobalos,' nag-ingon ang Ginoo." 20 "Apan kung ang inyong
kaaway gigutom, pakan-a siya. Kung siya giuhaw, hatagi
siya ug mainom. Kay kung ikaw magbuhat niini, nagapundok
ikaw ug nagbaga nga uling ngadto sa iyang ulo." 21 Ayaw
padaog sa daotan, hinoon dag-a ang daotan pinaagi sa
maayo.

13 Tugoti nga ang matag kalag nga magmatinumanon sa
mas labawng panggamhanan, kay walay katungdanan
gawas kon kini gikan sa Dios. Ug ang panggamhanan
nga naglungtad gipili sa Dios. 2 Busa siya nga nagasukol
niana nga kagamhanan nakigbatok sa sugo sa Dios; ug
kinsa kadtong nagabatok niini makadawat ug paghukom
sa ilang kaugalingon. 3 Kay ang mga magmamando dili
kahadlokan sa maayo ug binuhatan, apan sa daotan ug
binuhatan. Ikaw ba nagtinguha sa dili pagkahadlok sa
panggamhanan? Buhata kung unsa ang maayo, ug ikaw
makaangkon ug pagdayeg gikan niini. 4 Kay siya usa ka
sulugoon sa Dios nganha kanimo alang sa maayo. Apan
kung inyong buhaton kung unsa ang daotan, pagkahadlok;
kay wala niya gidala ang espada sa walay katarungan.
Kay siya sulugoon sa Dios, usa ka tigpanimalos alang sa
kasuko niadtong usa nga nagabuhat ug daotan. 5 Busa
kamo kinahanglan nga motuman, dili lamang tungod sa
kasuko, apan tungod usab sa konsensya. 6 Tungod niini
kamo usab mobayad ug mga buhis. Kay ang mga anaa
sa panggamhanan mga sulugoon sa Dios, nga nagtagad
niining butanga nga mapadayonon. 7 Bayari ang matag-usa
kung unsa ang nautang kanila: pagbuhis alang niadtong
angay buhisan; bayad alang niadtong angay bayaran;
kahadlok niadtong angay kahadlokan; tahod niadtong angay
tahuron. 8 Ayaw pangutang kang bisan kinsa ug bisan
unsang butang, gawas sa paghigugmaay sa usag usa.
Kay siya nga nahigugma sa iyang silingan nakatuman sa
balaod. 9 Kay, "Dili kamo mohimo sa pagpanapaw, kamo
dili mopatay, kamo dili mangawat, kamo dili mangibog," ug
kung adunay laing kasugoan usab, kini naglangkob niining
pulonga: "Imong pagahigugmaon ang imong silingan sama
sa imong kaugalingon." 10 Ang gugma dili magpasakit sa
iyang isigka silingan. Busa, ang gugma mao ang katumanan
sa balaod. 11 Tungod niini, kamo nasayod sa takna, nga
mao na kini ang takna alang kaninyo nga magmata gikan sa
pagkatulog. Kay karon ang atong kaluwasan nagakaduol
na kay sa dihang kita unang mituo. 12 Ang kagabhion
hapit na matapos, ug ang adlaw nagakaduol. Busa atong
isalikway ang mga buhat sa kangitngit, ug atong isul-ob ang
hinagiban sa kahayag. 13 Magalakaw kita nga tarong, ingon
nga anaa sa kahayag, dili diha sa mapatuyangon nga mga
paghudyaka o paghuboghubog. Ug dili kita maglakaw diha
sa malaw-ay nga pakighilawas o diha sa dili mapugngang
kaulag, ug dili diha sa panagbingkil o pagkasina. 14 Apan
isul-ob ang Ginoong Jesu-Cristo, ug ayaw hatagig higayon
ang unod, alang sa mga kaulag niini.

14 Dawata kung kinsa ang huyang sa pagtuo, sa walay
paghatag sa paghukom mahitungod sa panaglalis. 2
Usa ka tawo adunay pagtuo nga mokaon sa bisan unsa,
ang uban nga huyang nagakaon lamang ug mga utanon.
3 Mahimo ang usa nga mokaon sa bisan unsa ug dili
magtamay sa usa nga dili mokaon sa bisan unsa. Ug mahimo
nga ang usa nga dili mokaon sa bisan unsa dili maghukom
sa uban nga mokaon sa bisan unsa. Kay ang Dios nagdawat
kaniya. 4 Si kinsa man ka, ikaw nga naghukom sa ulipon
nga gipanag-iyahan sa uban? Kini atubangan sa iyang
kaugalingon nga agalon nga siya mobarog o mahulog. Apan
siya mamahimo nga makabarog, kay ang Ginoo makahimo
kaniya sa pagpabarog. 5 Ang usa ka tawo nagpakabililhon sa
usa ka adlaw nga labaw sa uban. Ang uban nagpakabililhon
nga ang matag-adlaw managsama ra. Pasagdi ang matag-
usa sa paghunahuna sa iyang kaugalingon. 6 Siya nga
nagbantay sa maong adlaw, nagbantay niini alang sa Ginoo.

Ug siya nga nagakaon, nagkaon alang sa Ginoo, kay siya naghatag sa Dios ug pagpasalamat. Siya nga dili mokaon, naglikay gikan sa pagkaon alang sa Ginoo. Siya usab naghatag ug pagpasalamat sa Dios. **7** Kay walay usa kanato ang nagkinabuhi alang sa iyang kaugalingon, ug walay magpakamatay alang sa iyang kaugalingon. **8** Kay kung buhi kita, mabuhi kita alang sa Ginoo. Ug kung kita mamatay, mamatay kita alang sa Ginoo. Busa bisan kita buhi o patay, kita iya sa Ginoo. **9** Kay alang niini nga katuyoan si Cristo namatay ug nabuhi pag-usab, aron mahimo siyang Ginoo sa mga patay ug sa mga buhi. **10** Apan kamo, nganong mohukom kamo sa inyong igsoon? Ug kamo, nganong inyong tamayon ang inyong igsoon? Kay kitang tanan magabarog atubangan sa hukmanan sa Dios. **11** Kay kini nahisulat "Ingon nga Ako buhi," nag-ingon ang Ginoo, "kanako ang matag tuhod magaluhod, ug ang matag dila magahatag ug pagdayeg sa Dios." **12** Unya, ang matag-usa kanato magahatag ug husay sa iyang kaugalingon ngadto sa Dios. **13** Busa, dili na kita maghinukmanay sa matag-usa, apan hinuon hunahunaon kini, aron walay usa nga mahimong kapandulan o makaangin sa iyang igsoon. **14** Ako nasayod ug nadani diha sa Ginoong Jesus, nga walay dili hinlo pinaagi sa iyang kaugalingon. Alang kaniya lamang nga naghunahuna sa bisan unsang butang nga dili hinlo, alang kaniya kini dili hinlo. **15** Kung tungod sa pagkaon ang imong igsoon masakitan, ikaw wala na magsubay paglakaw diha sa gugma. Ayaw gub-a sa imong pagkaon ang usa nga gipakamatyan na ni Cristo. **16** Busa ayaw tugoti nga ang imong maayong binuhatan mahimong hinungdan sa mga tawo nga motamay kanila. **17** Kay ang gingharian sa Dios dili mahitungod sa pagkaon o sa pag-inom, apan mahitungod sa pagkamatarong, kalinaw, ug kalipay diha sa Balaang Espiritu. **18** Kay ang usa nga nangalagad kang Cristo niining paagiha dawaton sa Dios ug paga-uyonan sa mga tawo. **19** Busa, padayunon nato ang mga butang nga makapalinaw ug ang mga butang nga makapalig-on sa matag-usa. **20** Ayaw gub-a ang gibuhat sa Dios tungod sa pagkaon. Ang tanang butang mahinlo gayod, apan daotan kini alang niadtong tawo nga nagakaon ug nakahimo kaniya nga kapandolan. **21** Maayo ang dili pagkaon ug karne, ni sa pag-inom ug bino, ni sa bisan unsa nga diin ang imong igsoon makasala. **22** Kini nga maong tinuohan nga anaa kanimo, tipigi sa imong kaugalingon ug sa Dios. Bulahan ang usa ka tawo nga wala naghukom sa iyang kaugalingon tungod sa pagtamod sa iyang giuyonan. **23** Siya nga nagduhaduha pagahukman kung siya mokaon, tungod kay kini wala nagagikan sa pagtuo. Ug bisan unsa nga wala nagagikan sa pagtuo sala.

15 Karon kita nga mga lig-on kinahanglan nga magpas-an sa mga kaluyahon sa mga huyang, ug kinahanglan nga dili magpahimuot sa atong kaugalingon. **2** Himoa nga ang matag usa kanato magpahimuot sa iyang silingan kay mao kana ang maayo, aron sa paglig-on kaniya. **3** Kay bisan gani si Cristo wala magpahimuot sa iyang kaugalingon. Sama kini sa nahisulat, "Ang mga pagbiaybiay niadtong nagtamay kanimo nahulog kanako." **4** Kay bisan unsa nga nahisulat kaniadto gisulat alang sa atong pagpanudlo, aron nga pinaagi sa pagpailob ug pinaagi sa pagdasig sa kasulatan makabaton kita ug pagsalig. **5** Karon hinaot nga ang pailob sa Dios ug ang kadasig magatugot kaninyo nga mahimong managsama ang hunahuna sa usag usa sumala kang Cristo Jesus. **6** Hinaot nga buhaton niya kini aron nga uban sa usa ka hunahuna makadayeg kamo pinaagi sa usa ka baba ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **7** Busa dawata ang usag usa, sama sa pagdawat ni Cristo kaninyo, sa pagdayeg ngadto sa Dios. **8** Kay ako magasulti nga si Cristo nahimo nga sulugoon ngadto sa pagkatinuli sa ngalan sa kamatuoran sa Dios. Gihimo niya kini aron nga mapamatud-an niya ang mga saad nga gihatag ngadto sa mga amahan, **9** ug alang sa mga Gentil sa paghimaya sa Dios sa iyang kaluoy. Sama kini sa nahisulat, "Busa ako magahatag ug pagdayeg kanimo taliwala sa mga Gentil ug magaawit sa pagdayeg sa imong ngalan." **10** Gisulti usab kini, "Paglipay, kamong mga Gentil, uban ang iyang katawhan." **11** Ug usab, "Pagdayeg sa Ginoo, kamong tanan nga mga Gentil; tugoti nga ang tanang katawhan magdayeg kaniya." **12** Usab, si Isaias nag-ingon, "Anaa gayod ang gamot ni Jesse, ug ang usa nga mabanhaw aron momando ibabaw sa mga Gentil. Ang mga Gentil makabaton ug pagsalig diha kaniya." **13** Karon hinaot nga ang Dios sa pagsalig magpuno kaninyo sa tanang kalipay ug kalinaw alang sa pagtuo, aron nga kamo magmadagayaon diha sa pagsalig, pinaagi sa gahom sa Balaang Espiritu. **14** Hugot usab ako nga nagtuo mahitungod kaninyo, akong mga igsoon. Hugot usab ako nga nagtuo nga kamo sa inyong kaugalingon napuno sa pagkamaayo, napuno sa tanang kahibalo. Hugot usab akong nagtuo nga kamo makahimo sa pagdasig sa usag usa. **15** Apan nagasulat ako kaninyo nga maisogon gayod mahitungod sa pipila ka mga butang aron sa pagpahinumdom pag-usab kaninyo, tungod sa gasa nga gihatag kanako sa Dios. **16** Kini nga gasa mao nga kinahanglan nga mamahimo akong sulugoon ni Cristo Jesus nga gipadala ngadto sa mga Gentil, sa pagtanyag ingon nga usa ka pari sa ebanghelyo sa Dios. Kinahanglan ko gayod kining buhaton aron nga ang halad sa mga Gentil mamahimong dawaton, hinalad sa Dios pinaagi sa Balaang Espiritu. **17** Busa ang akong kalipay anaa kang Cristo Jesus ug sa mga butang sa Dios. **18** Kay dili ako makahimo sa pagsulti sa bisan unsa gawas sa nahimo ni Cristo pinaagi

kanako alang sa pagkamasulondon sa mga Gentil. Kining
mga butanga nahimo pinaagi sa pulong ug buhat, **19** pinaagi
sa gahom sa mga ilhanan ug mga katingalahan, ug pinaagi
sa gahom sa Balaang Espiritu. Mao kini nga aron gikan sa
Jerusalem, ug libot sama kalayo sa Ilyricum, madala nako
sa hingpit ang ebanghelyo ni Cristo. **20** Niini nga paagi, ako
gayong tinguha ang pagmantala sa ebanghelyo, apan dili sa
dapit nga wala mailhi ang ngalan ni Cristo, aron nga ako
dili makatukod ibabaw sa patukoranan sa laing tawo. **21**
Ingon kini sa nahisulat: "Kinsa kadtong miabot nga wala
makabalita kaniya makakita kaniya, ug kinsa kadtong wala
makadungog makasabot." **22** Busa nababagan usab ako
sa daghang higayon sa pag-anha kaninyo. **23** Apan karon,
wala na akoy luna niining mga rehiyona, ug nagtinguha
ako sa daghang mga katuigan nga moanha kaninyo. **24**
Busa kung makaadto ako sa Espanya, hinaot nga makita
ko kamo sa akong pag-agi, ug ihatod ako sa akong dalan
pinaagi kaninyo, human nga ako malipay sa pagpakig-
uban diha kaninyo sa mubong higayon. **25** Apan karon
moadto na ako sa Jerusalem aron sa pag-alagad sa mga
magtutuo. **26** Kay gikalipay pag-ayo sa Macedonia ug sa
Acaya ang paghimo ug usa ka pag-amot ngadto sa mga
kabos taliwala sa mga magtutuo nga atua sa Jerusalem. **27**
Oo, gikalipay pag-ayo nila, ug, sa katapusan, sila gayod
utangan kanila. Kay kung ang mga Gentil nakaambit sa
ilang espirituhanong mga butang, utang usab nila kini kanila
aron alagaran sila sa mga butang kalibotanon. **28** Busa, sa
dihang nahuman na nako ug napamatud-an kining bunga
ngadto kanila, moadto ako kaninyo agi sa dalan didto sa
Espanya. **29** Nasayod ako nga, sa dihang moanha ako
kaninyo, moanha ako nga puno sa panalangin ni Cristo.
30 Karon nagaawhag ako kaninyo, mga igsoon, pinaagi
sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ug pinaagi sa gugma sa
Espiritu, nga maningkamot kamo uban kanako sa inyong
mga pag-ampo sa Dios alang kanako. **31** Pag-ampo nga
makalingkawas ako gikan sa mga masinupakon sa Judea,
ug ang akong pagpangalagad alang sa Jerusalem madawat
ngadto sa mga magtutuo. **32** Pag-ampo nga makaanha
ako kaninyo nga adunay kalipay pinaagi sa kabubut-on sa
Dios, ug mahimo nga ako makakaplag ug kapahulayan
uban kaninyo. **33** Hinaot nga ang Dios sa kalinaw maanaa
kaninyong tanan. Amen.

16 Akong ipadala kaninyo si Febe nga atong igsoong
babaye, nga usa ka alagad sa simbahan didto sa
Cenchrea, **2** aron dawaton ninyo siya diha sa Ginoo.
Buhata kini sa pamatasan nga angay sa mga magtutuo,
ug barog uban kaniya sa bisan unsang butang nga siya
manginahanglan kaninyo. Kay siya sa iyang kaugalingon
usab nahimong magtatabang sa kadaghanan, ug kanako
usab. **3** Pangumustaha si Prisca ug si Aquila, akong mga
isig ka magbubuhat diha kang Cristo Jesus, **4** nga alang sa
akong kinabuhi nabutang sa kakuyaw ang ilang kaugalingong
kinabuhi. Nagpasalamat ako ngadto kanila, ug dili lang ako,
apan lakip ang tanang kasimbahanan sa mga Gentil. **5**
Pangumustaha ang simbahan nga anaa sa ilang balay.
Pangumustaha si Epaenetus nga akong hinigugma, nga
mao ang unang bunga sa Asya ngadto kang Cristo. **6**
Pangumustaha si Maria, nga naghago sa pagpamuhat alang
kaninyo. **7** Pangumustaha si Andronicus ug si Junias, akong
mga kadugo, ug akong mga kaubanan nga binilanggo. Inila
sila uban sa mga apostoles, nga anaa usab kang Cristo una
kanako. **8** Pangumustaha si Ampliatus, akong hinigugma
diha sa Ginoo. **9** Pangumustaha si Urbanus, atong isig
ka magbubuhat diha kang Cristo, ug si Stachys, akong
hinigugma. **10** Pangumustaha si Apelles, nga gikahimut-
an diha kang Cristo. Pangumustaha kadtong anaa sa
panimalay ni Aristobulus. **11** Pangumustaha si Herodion,
akong kadugo. Pangumustaha kadtong anaa sa panimalay
ni Narcissus, nga anaa sa Ginoo. **12** Pangumustaha si
Tryfaena ug si Tryfosa, nga nagahago sa pagpamuhat diha
sa Ginoo. Pangumustaha si Persis ang hinigugma, nga
namuhat sa hilabihan diha sa Ginoo. **13** Pangumustaha
si Rufus, gipili diha sa Ginoo, ug ang iyang inahan ug
akoa. **14** Pangumustaha si Asyncritus, Flegon, Hermes,
Patrobas, Hermas, ug ang kaigsoonan nga kauban nila. **15**
Pangumustaha si Filologus ug si Julia, si Nereus ug ang
iyang igsoong babaye, ug si Olympas, ug ang tanang mga
magtutuo nga uban kanila. **16** Pangumustaha ang matag-usa
uban sa balaan nga halok. Ang tanan nga kasimbahanan ni
Cristo nangumusta kaninyo. **17** Karon giawhag ko kamo,
mga kaigsoonan, sa paghunahuna mahitungod niadtong
nahimong hinungdan sa pagkabahinbahin ug pagkapandol.
Sila nagalapas sa pagtulon-an nga inyong nakat-onan.
Palayo gikan kanila. **18** Kay ang mga tawo nga sama niini
wala nag-alagad sa atong Ginoo nga Cristo, apan sa ilang
kaugalingong tiyan. Pinaagi sa ilang malamaton ug ulog-
ulog nga sinultihan ilang gilimbongan ang mga kasingkasing
sa mga walay alamag. **19** Kay ang panag-ingnan sa inyong
pagkamatinumanon nakaabot sa tanan. Busa, nagmaya ako,
diha kaninyo, apan buot ko nga kamo magmaalamon sa
kung unsa ang maayo, ug walay alamag kung unsa ang
daotan. **20** Ang Dios sa kalinaw sa dili madugay modugmok
kang Satanas ilalom sa inyong mga tiil. Hinaot nga ang
grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo maanaa kaninyo. **21** Si
Timoteo, akong isigka magbubuhat, nangumusta kaninyo, ug
si Lucius, si Jason, ug si Sosipater, akong kadugo. **22** Ako,
si Tertius, nga nagsulat niining sinulat, nangumusta kaninyo
diha sa Ginoo. **23** Si Gaius, ang nag-atiman alang kanako

ug sa tibuok simbahan, nangumusta kaninyo. Si Erastus, ang nagatipig ug salapi sa siyudad, nangumusta kaninyo, uban kang Quartus ang igsoong lalaki. **25** Karon ngadto kaniya nga makahimo sa pagpabarog kaninyo sumala sa akong ebanghelyo ug sa mga pagsangyaw kang Jesu-Cristo, sumala sa pagpadayag sa mga kahibulongan nga tinago nga gitipigan sukad pa kaniadto, **(aiōnios g166)** **26** apan kana karon napadayag ug gihimong inila pinaagi sa mga gipanagna nga sinulat sumala sa mando sa walay kataposan nga Dios, alang sa pagkamatinumanon sa pagtuo uban sa tanang mga Gentil. **(aiōnios g166)** **27** Ngadto sa nag-inusarang maalamon nga Dios, pinaagi kang Jesu-Cristo, ang himaya hangtod sa kahangtoran. Amen. **(aiōn g165)**

1 Corinto

1 Si Pablo, gitawag ni Cristo Jesus aron mahimong usa
ka apostol pinaagi sa kabubut-on sa Dios, ug kang
Sostines nga atong igsoon, **2** ngadto sa simbahan sa
Dios diha sa Corinto, niadtong mga hinalad na kang Jesu-
Cristo, nga gitawag ingon nga balaang katawhan. Nagasulat
usab kami niadtong tanang nagtawag sa ngalan sa atong
Ginoong Jesu-Cristo sa matag dapit, ang ilang Ginoo ug
atua usab. **3** Hinaot nga ang grasya ug kalinaw maanaa
kaninyo gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong
Jesu-Cristo. **4** Nagapasalamat ako kanunay sa akong Dios
alang kaninyo tungod sa grasya sa Dios nga gihatag kaninyo
ni Cristo Jesus. **5** Gihimo niya kamong mga adunahan sa
tanang paagi, sa tanang pagpanulti ug uban sa tanang
kahibalo, **6** sama sa pagpamatuod mahitungod kang Cristo
nga gipamatud-an ingon nga tinuod taliwala kaninyo. **7** Busa
wala kamo makulangi sa espirituhanong mga gasa samtang
naghinamhinam kamo nga naghulat sa pagpadayag sa
atong Ginoong Jesu-Cristo. **8** Pagalig-onon usab niya kamo
hangtod sa kataposan, aron nga maputli kamo sa adlaw sa
atong Ginoong Jesu-Cristo. **9** Matinud-anon ang Dios nga
nagtawag kaninyo ngadto sa pagpakighiusa sa iyang Anak,
nga si Jesu-Cristo nga atong Ginoo. **10** Karon giawhag ko
kamo, mga kaigsoonan, pinaagi sa ngalan sa atong Ginoong
Jesu-Cristo, nga magkauyon na kamong tanan, ug nga
walay pagkabahinbahin taliwala kaninyo. Giawhag ko kamo
nga maghiusa sa samang hunahuna ug pinaagi sa samang
katuyoan. **11** Kay nagtaho kanako ang katawhan ni Cloe nga
adunay panaglalis diha kaninyo. **12** Ang akong ipasabot mao
kini: Ang matag usa kaninyo nagaingon nga, "Iya ako ni
Pablo," o "Iya ako ni Apollos," o "Iya ako ni Cefas," o "Iya
ako ni Cristo." **13** Nabahin ba gud si Cristo? Gilansang ba sa
krus si Pablo alang kaninyo? Gibawtismohan ba kamo sa
ngalan ni Pablo? **14** Nagpasalamat ako sa Dios nga wala
akoy gibawtismohan bisan usa kaninyo, gawas kang Crispo
ug Gayo. **15** Ingon kini niini aron nga walay makasulti nga
gibawtismohan kamo sa akong ngalan. **16** (Gibawtismohan
ko usab diay ang panimalay ni Stefanas. Human niana,
wala na ako masayod kung may nabawtismohan pa ba
ako nga lain.) **17** Kay wala ako gipadala ni Cristo aron sa
pagbawtismo kondili aron sa pagsangyaw sa ebanghelyo.
Wala niya ako gipadala aron sa pagsangyaw sa mga pulong
nga inubanan sa tawhanon nga kaalam, aron dili gayod
mawad-an ug gahom ang krus ni Cristo. **18** Kay ang mensahe
mahitungod sa krus binuang alang niadtong himalatyon na.
Apan niadtong mga linuwas sa Dios, mao kini ang gahom
sa Dios. **19** Kay nahisulat naman kini, "Pagalaglagon ko
ang kaalam sa mga maalamon. Pagapakyason ko ang
pagpanabot sa nagpakamanggialamon." **20** Hain naman
ang tawong manggialamon? Hain naman ang manunulat?
Hain naman ang mga tawong tiglantugi niining kalibotana?
Dili ba gihimo man sa Dios nga kabuang ang kaalam
niining kalibotana? **(aiōn g165)** **21** Sanglit ang kaalam niining
kalibotana wala makaila sa Dios, gikahimut-an sa Dios
ang pagluwas niadtong mituo kaniya pinaagi sa kabuang
nga pagsangyaw. **22** Kay nangayo ang mga Judio sa mga
milagrosong mga ilhanan, ug ang mga Griyego nangita ug
kaalam. **23** Apan among gisangyaw si Cristo nga gilansang
sa krus, usa ka kapandolan sa mga Judio ug binuang ngadto
sa mga Griyego. **24** Apan alang niadtong tinawag sa Dios,
mga Judio ug Griyego, gisangyaw namo si Cristo ingon nga
gahom ug kaalam sa Dios. **25** Kay ang giingon nga binuang
sa Dios mas labaw pang maalamon kaysa sa mga tawo, ug
ang kahuyang sa Dios labaw pang kusgan kaysa sa mga
tawo. **26** Susiha ang inyong pagkatinawag, mga igsoon.
Dili daghan kaninyo ang maalamon pinaagi sa sukaranan
sa mga tawo. Dili daghan kaninyo ang gamhanan. Dili
usab daghan kaninyo ang may halangdon nga pagkatawo.
27 Apan gipili sa Dios ang gipakabuang nga mga butang
sa kalibotan aron pakaulawan ang mga maalamon. Gipili
sa Dios ang huyang dinhi sa kalibotan aron pakaulawan
kung unsa ang kusgan. **28** Gipili sa Dios kung unsa ang
gipakaubos ug ang tinamay sa kalibotan. Gipili gani niya ang
mga butang nga tinamod nga wala nay bili, aron himoong
walay bili ang mga butang nga gitamod ingon nga bililhon.
29 Gibuhat niya kini aron walay usa nga makabaton ug
hinungdan sa pagpasigarbo sa iyang atubangan. **30** Tungod
sa gibuhat sa Dios, anaa na kamo karon kang Cristo Jesus,
nga nahimo natong kaalam gikan sa Dios. Nahimo siyang
atong pagkamatarong, pagkabalaan ug pagkatinubos. **31**
Tungod niini, ingon sa gisulti sa kasulatan, "Tugoti nga ang
nagpasigarbo, magpasigarbo diha sa Ginoo."

2 Sa dihang mianha ako kaninyo, mga igsoon, wala
ako moanha uban sa kahanas sa pagpamulong o sa
kaalam ingon nga akong gimantala ang tinagong mga
kamatuoran mahitungod sa Dios. **2** Kay nakahukom ako nga
dili makisayod sa dihang ako anaa pa sa inyong taliwala
gawas lang kang Jesu-Cristo, ug sa paglansang kaniya sa
krus. **3** Ug ako uban kaninyo sa kaluya, ug sa kahadlok, ug
sa hilabihang pagpangurog. **4** Ug ang akong mensahe ug
ang akong pagmantala dili mao ang makapadani nga mga
pulong sa kaalam. Hinuon, nagpadayag sila sa Espiritu ug
sa gahom, **5** aron nga ang inyong pagtuo dili mahimong
kaalam sa mga tawo, apan diha sa gahom sa Dios. **6**
Karon tinuod nga nagsulti kami sa kaalam taliwala sa mga
hamtong na, apan dili ang kaalam niining kalibotana, o sa
mga magmamando niining panahona, nga mangahanaw ra.

(aiōn g165) 7 Hinuon, magsulti kami sa kaalam sa Dios diha
sa tinagong kamatuoran, ang tinagong kaalam nga gitagana
sa Dios sa wala pa ang panahon alang sa atong himaya.
(aiōn g165) 8 Walay mga magmamando niining panahona ang
nasayod niini nga kaalam, kay kung nasabtan pa nila kini
niadtong taknaa, wala na unta nila gilansang sa krus ang
Ginoo sa himaya. (aiōn g165) 9 Apan ingon sa nahisulat, "Mga
butang nga walay mata nga nakakita, walay dalunggan nga
nakadungog, walay hunahuna nga nakahanduraw, ang mga
butang nga giandam na sa Dios alang niadtong nahigugma
kaniya." 10 Mao kini ang mga butang nga gipadayag sa Dios
kanato pinaagi sa Espiritu. Kay ang Espiritu magasusi sa
tanan, bisan pa ang halawom nga mga butang sa Dios. 11
Kay kinsa ba ang nasayod sa panghunahuna sa tawo gawas
sa espiritu sa tawo nga anaa kaniya? Busa usab, walay usa
nga nasayod sa halawom nga mga butang sa Dios gawas
sa Espiritu sa Dios. 12 Apan wala nato nadawat ang espiritu
sa kalibotan, apan ang Espiritu nga gikan sa Dios, aron nga
masayran nato ang mga butang nga gihatag kanato sa Dios
nga walay bayad. 13 Nagsulti kita mahitungod niining mga
butanga sa mga pulong nga dili matudlo sa kaalam sa tawo,
apan ang gitudlo sa Espiritu kanato. Ang Espiritu maghubad
sa espirituhanong mga pulong inubanan sa espirituhanong
kaalam. 14 Ang tawo nga dili-espirituhanon dili makadawat
sa mga butang nga iya sa Espiritu sa Dios, kay binuang sila
alang kaniya. Dili siya makaila kanila tungod kay wala sila
makasabot sa espirituhanon. 15 Ang usa nga espirituhanon
maghukom sa tanang mga butang, apan dili siya ilalom
sa paghukom sa uban. 16 "Kay si kinsa ba ang nasayod
sa hunahuna sa Ginoo, nga makahimo siya sa pagtudlo
kaniya?" Apan nakabaton kita sa panghunahuna ni Cristo.

3 Ug ako, mga igsoon, dili makasulti kaninyo ingon nga
espirituhanong mga tawo, apan hinuon ingon nga unodnon
nga mga tawo, ingon nga mga bata pa diha kang Cristo. 2
Gipainom ko kamo ug gatas ug dili karne, kay dili pa kamo
andam alang sa karne. Ug bisan gani karon dili pa kamo
andam. 3 Kay kamo unodnon pa gihapon. Kay diin anaa
ang pangabugho ug panag-away kaninyo, dili ba nagpuyo
man kamo sumala sa unodnon, ug dili ba naglakaw man
kamo pinaagi sa tawhanong sukaranan? 4 Kay sa dihang
ang usa moingon, "Misunod ako kang Pablo," ug ang lain
moingon, "Misunod ako kang Apollos," dili ba nagkinabuhi
man kamo ingon nga mga tawhanon? 5 Unya kinsa ba si
Apollos? Ug kinsa diay si Pablo? Mga alagad nga inyong
gituohan, ang matag-usa nga gihatagan sa Ginoo ug mga
buluhaton. 6 Ako ang nagtanom, si Apollos ang nagbisbis,
apan ang Dios ang nagpatubo. 7 Busa, dili ang nagtanom ni
ang nagbisbis mao ang mahinungdanon. Apan ang Dios
mao ang nagpatubo. 8 Karon usa lang kadtong nagtanom
ug kadtong nagbisbis, ug ang tagsa-tagsa makadawat sa
iyang mga suhol sumala sa iyang kaugalingon nga paghago.
9 Kay kami ang isigka-magbubuhat sa Dios. Kamo ang
tanaman sa Dios, ug gambalay sa Dios. 10 Sumala sa
grasya sa Dios nga gihatag kanako ingon nga hanas nga
magtutukod, ako ang nagpahiluna sa usa ka patukoranan
ug adunay lain ang nagtukod niini. Apan mag-amping ang
matag tawo kung giunsa niya kini pagtukod. 11 Kay walay
bisan usa ang makapahimutang sa usa ka patukoranan
gawas lang sa napahiluna na, mao kana, si Jesu-Cristo.
12 Karon kung si bisan kinsa ang magtukod ug bulawang
patukoranan, plata, bililhong mga bato, kahoy, dagami, o
uhot, 13 ang iyang mga binuhatan mapadayag, kay ang
kahayag magpadayag niini. Kay mapadayag kini diha sa
kalayo. Pagasulayan sa kalayo ang kalidad kung unsa
ang nahimo sa tagsa-tagsa. 14 Kung ang buhat ni bisan
kinsa magpabilin, makadawat siya ug ganti; 15 apan kung
ang buhat ni bisan kinsa masunog, mag-antos siya sa
kapildihan, apan maluwas ang iyang kaugalingon, ingon nga
nakalingkawas pinaagi sa kalayo. 16 Wala ba kamo masayod
nga kamo templo sa Dios ug ang Espiritu sa Dios nagpuyo
diha kaninyo? 17 Kung si bisan kinsa ang molaglag sa
templo sa Dios, ang Dios magalaglag nianang tawhana. Kay
ang templo sa Dios balaan, ug kamo usab. 18 Ayaw tugoti
ang bisan kinsa nga maglimbong sa iyang kaugalingon.
Kung si bisan kinsa kaninyo ang naghunahuna nga siya
maalamon niining panahona, pasagdi siya nga mahimong
usa ka "buangbuang" aron nga magmaalamon siya. (aiōn
g165) 19 Kay ang kaalam niining kalibotana binuang alang
sa Dios. Kay nahisulat kini, "Bitikon niya ang maalamon sa
ilang pagkamalinglahon." 20 Ug usab, "Nasayod ang Ginoo
nga ang pangatarongan sa maalamon walay kapuslanan."
21 Busa wala nay pagpasigarbo mahitungod sa mga tawo!
Kay ang tanang mga butang inyoha na, 22 bisan si Pablo, o
si Apollos, o si Cefas, o ang kalibotan, o ang kinabuhi, o
ang kamatayon, o ang kasamtangan nga mga butang, o
ang mga butang nga moabotay pa. Ang tanang mga butang
inyoha na, 23 ug kamo iya ni Cristo ug si Cristo iya sa Dios.

4 Kinahanglan ingon niini ang pagtagad sa usa ka tawo
kanamo, ingon nga mga sulugoon ni Cristo ug mga
piniyalan sa mga tinagong kamatuoran sa Dios. 2 Niini
nga bahin, mao kini ang usa nga gikinahanglan alang sa
mga piniyalan nga sila kasaligan. 3 Apan alang kanako
usa lamang kini ka gamay nga butang aron inyo akong
hukman o pinaagi sa mga hukmanan sa tawo. Kay wala
ko gani gihukman bisan ang akong kaugalingon. 4 Wala
akoy kasayoran sa bisan unsang mga sumbong nga nahimo
batok kanako, apan wala kana nagpasabot nga ako dili sad-
an. Ang Ginoo mao ang maghukom kanako. 5 Busa ayaw

ipakanaog ang paghukom mahitungod sa bisan unsang butang sa dili pa ang takna, sa dili pa moabot ang Ginoo. Dad-on niya sa kahayag ang mga butang nga natago sa kangitngit ug ipadayag ang mga katuyoan sa kasingkasing. Unya ang tagsa-tagsa makadawat sa iyang pagdayeg gikan sa Dios. **6** Karon, mga igsoon, akong gikinabuhi kining mga balaod sa akong kaugalingon ug kang Apolos alang sa inyong kaayohan, aron nga gikan kanamo makakat-on kamo sa buot ipasabot sa panultihon, “Ayaw paglapas sa kung unsa ang nahisulat.” Mao kini aron nga walay mousbaw nga pagdapig kaninyo sa usa batok sa uban. **7** Kay si kinsa man ang nakakita sa kalainan diha kaninyo ug sa uban? Unsa ba ang anaa kaninyo nga wala ninyo nadawat nga walay bayad? Kung nadawat ninyo kini nga walay bayad, nganong nagpasigarbo man kamo nga daw ingon nga wala kamo nagbuhat niini? **8** Naangkon na ninyo ang tanan nga mahimo ninyong tinguhaon! Nahimo na kamong dato! Ug nagsugod na kamo sa paghari—ug kana nahitabo bisan wala kami! Sa pagkatinuod, nanghinaot ako nga kamo naghari na gayod, aron nga kami maghari uban kaninyo. **9** Kay ako naghunahuna nga ang Dios nagbutang kanamo nga mga apostoles sa pagpakita ingon nga ulahi sa linya sa panon ug sama sa mga tawo nga hinukman sa kamatayon. Nahimo kaming talan-awon sa kalibotan—sa mga anghel, ug sa katawhan. **10** Mga buangbuang kami alang sa kaayohan ni Cristo, apan mga maalamon kamo kang Cristo. Mga luya kami, apan mga lig-on kamo. Mga tinahod kamo, apan kami gipakaulawan. **11** Hangtod niining taknaa gigutom kami ug giuhaw, nagkagidlay na ang among bisti, walay kaluoy kaming gibunalan, ug kami walay puloy-anan. **12** Naghago kami pag-ayo, namuhat uban ang among kaugalingong mga kamot. Sa dihang gitunglo kami, nagpanalangin kami. Sa dihang gisakit kami, nagmalahutayon kami. **13** Sa dihang gibutangbutangan kami, nagsulti kami uban sa kalooy. Nahimo kami, ug pabilin nga giisip, nga sinalikway sa kalibotan ug labing mahugaw sa tanang mga butang. **14** Wala ako nagsulat niining mga butanga aron nga pakaulawan kamo, apan sa pagpanton kaninyo ingon nga akong hinigugma nga mga anak. **15** Kay bisan kung aduna kamoy 10, 000 ka mga magbalantay diha kang Cristo, wala kamoy daghang mga amahan. Kay nahimo akong inyong amahan diha kang Cristo Jesus pinaagi sa ebanghelyo. **16** Busa ako nag-awhag kaninyo nga inyo akong sundon. **17** Mao nga akong gipadala diha kaninyo si Timoteo, ang akong hinigugma ug matinud-anon nga anak diha sa Ginoo. Pahinumdoman niya kamo sa akong paagi diha kang Cristo, sama sa akong pagtudlo kanila sa bisan asa nga dapit ug sa matag kasimbahanan. **18** Karon ang pipila kaninyo nahimong mapahitas-on, nagabuhat ingon nga dili ako moanha diha kaninyo. **19** Apan moanha ako diha kaninyo sa dili madugay, kung kabubut-on sa Ginoo. Unya akong mahibaloan dili lamang ang mga gipangsulti niining mga mapahitas-on gayod, apan akong makita ang ilang gahom. **20** Kay ang gingharian sa Dios wala nagsukad diha pagsulti apan diha sa gahom. **21** Unsa man ang inyong gusto? Moanha ba ako kaninyo uban sa bunal o uban sa gugma ug sa espiritu sa kalumo?

5 Nakadungog kami ug balita nga adunay malaw-ay nga pagpakighilawas taliwala kaninyo, usa ka matang sa pagpakighilawas nga wala gani gitugotan taliwala sa mga Gentil. Ang balita mao nga ang usa kaninyo nakigdulog sa asawa sa iyang amahan. **2** Ug nagpahambog pa gayod kamo! Dili ba kinahanglan magbangotan man unta kamo? Ang usa nga nagbuhat niini kinahanglan nga papahawaon taliwala kaninyo. **3** Kay bisan tuod wala ako sa lawas apan anaa gihapon sa espiritu, ako nang gihukman ang usa nga nagbuhat niini, sama nga ako anaa didto. **4** Sa diha nga magatigom kamo sa ngalan sa atong Ginoong Jesus, ug ang akong espiritu nahiuban usab diha sa gahom sa atong Ginoong Jesus, ako nang gihukman kining tawhana. **5** Gibuhat ko kini aron nga itugyan kining tawhana ngadto kang Satanas alang sa kalaglagan sa unod, aron nga ang iyang espiritu mamaluwas sa adlaw sa Ginoo. **6** Ang inyong pagpanghambog dili maayo. Wala ba kamo masayod nga ang gamay nga igpatubo makapatubo sa tibuok tinapay? **7** Hinloi ang inyong kaugalingon sa daan nga igpatubo aron nga mamahimo kamong bag-o nga minasa, aron nga mamahimo kamong tinapay nga walay igpatubo. Alang kang Cristo, ang atong nating karnero sa Pagsaylo, gihalad na. **8** Busa magsaulog kita sa kapistahan, dili sa daan nga igpatubo, ang igpatubo sa dili maayo nga kinaiya ug pagkadaotan. Hinuon, magsaulog kita sa tinapay nga walay igpatubo uban ang pagkamatinud-anon ug kamatuoran. **9** Gisulat ko kaninyo sa akong sulat nga dili kamo makig-uban sa makighilawasong mga tawo. **10** Wala ko gayod gipasabot ang mga malaw-ay nga mga tawo niining kalibotana, o ang mga hakog, o ang mga limbongan, o ang mga nagsimba sa diosdios, sanglit ang pagpalayo gikan kanila nagkinahanglan man nga mogawas kamo niining kalibotana. **11** Apan karon ako nagsulat kaninyo nga dili makig-uban ni bisan kinsa nga gitawag ug usa ka igsoon apan nagkinabuhi diha sa malaw-ay nga pagpakighilawas, o sa pagkahakog, o sa nagsimba ug diosdios, o nagasulti ug malaw-ay, o usa ka palahubog, o usa ka limbongan. Ayaw gani pagsalo bisan sa pagkaon nianang tawhana. **12** Kay unsa may kalabotan ko sa paghukom niadtong anaa sa gawas sa simbahan? Hinuon, dili ba ninyo hukman ang anaa sa sulod sa simbahan? **13** Apan ang Dios maghukom niadtong anaa sa gawas. “Papahawaa ang daotan nga tawo taliwala kaninyo.”

6 Sa dihang ang usa kaninyo adunay panagbingkil sa
usag-usa, makahimo ba siya pag-adto sa atubangan
sa husgado sa dili magtutuong maghuhukom, kaysa sa
atubangan sa mga magtutuo? **2** Wala ba kamo masayod
nga ang mga magtutuo ang maghukom sa kalibotan? Ug
kung mohukom kamo sa kalibotan, dili ba kamo makahimo
sa paghusay sa dili mahinungdanong mga butang? **3**
Wala ba kamo masayod nga atong pagahukman ang
mga anghel? Unsa pa kaha, unya, makahimo ba kita ug
paghukom sa mga butang niini nga kinabuhi? **4** Unya
kung kamo maghimo sa mga paghukom nga nalakip sa
pang-adlaw-adlaw nga kinabuhi, nganong ginasang-at man
ninyo ang mga kaso atubangan niadtong dili sakop sa
simbahan? **5** Gisulti ko kini sa inyong kaulawan. Wala bay
usa taliwala kaninyo nga takos sa paghusay sa usa ka
panagbingkil tali sa mga igsoon? **6** Apan sa atong nakita
karon, ang usa ka magtutuo miadto sa hukmanan batok sa
uban nga magtutuo, ug kana nga kaso gipahimutang sa
atubangan sa usa ka maghuhukom nga dili magtutuo! **7**
Ang kamatuoran nga adunay gayoy mga nagkalain-laing
mga panagbingkil taliwala sa mga Kristohanon kapildihan
na alang kaninyo. Nganong dili man hinuon moantos sa
sayop? Nganong man dili hinuon ninyo tugotan ang inyong
mga kaugalingon nga malimbongan? **8** Apan nasayop
kamo ug nanglimbong sa uban, ug kini mao ang inyong
kaugalingong mga igsoon! **9** Wala ba kamo masayod
nga ang dili matarong dili makapanunod sa gingharian sa
Dios? Ayaw pagtuo sa mga bakak. Ang makihilawason,
nagsimba ug mga dios-dios, mga mananapaw, mga lalaking
nagbaligya ug dungog, kadtong nakighilawas sa samang
pagkatawo, **10** mga kawatan, ang hakog, mga palahubog,
mga mapasipalaon, ug mga mangingilad—wala kanila ang
makapanunod sa gingharian sa Dios. **11** Ug ingon nga ang
pipila kaninyo. Apan gihinloan na kamo, apan gihalad na
kamo sa Dios, apan kamo gipakamatarong na uban sa Dios
sa ngalan sa Ginoong Jesu-Cristo ug pinaagi sa Espiritu sa
atong Dios. **12** Ang tanan makataronganon alang kanako,"
Apan dili tanan makaayo. "Ang tanan makataronganon alang
kanako," Apan dili ako mahimong magpakaagalon pinaagi
kanila. **13** "Ang kalan-on alang sa tiyan ug ang tiyan alang
sa kalan-on," Apan ang Dios maglaglag uban kanilang duha.
Ang lawas wala gitagana alang sa pagkamakihilawason.
Hinuon, ang lawas alang sa Ginoo, ug ang Ginoo magtagbo
alang sa lawas. **14** Ang Dios nagbanhaw sa Ginoo ug
banhawon usab kita pinaagi sa iyang gahom. **15** Wala
ba kamo masayod nga ang inyong mga lawas nahisakop
kang Cristo? Mahimo ba nga akong pagakuhaon ang mga
nahisakop kang Cristo ug isagol sila sa usa ka nagbaligya
ug dungog? Dili kini mahimo! **16** Wala ba kamo masayod
nga siya nga nagpasakop sa usa ka nagbaligya ug dungog
nahimong usa ka unod uban kaniya? Sama sa gisulti sa
kasulatan, "Ang duha mahimong usa ka unod." **17** Apan siya
nga nahisakop sa Ginoo mahimong usa ka espiritu uban
kaniya. **18** Dagan gikan sa pagkamakihilawason! Matag
sala nga mabuhat sa usa ka tawo kini gawas sa lawas,
apan ang pagkamakihilawason sa tawo sala batok sa iyang
kaugalingong lawas. **19** Wala ba kamo masayod nga ang
inyong lawas templo sa Balaang Espiritu, nga nagpuyo diha
kaninyo, nga inyong nabatonan gikan sa Dios? Wala ba
kamo masayod nga dili kamo ang tag-iya sa inyong mga
kaugalingon? **20** Kay kamo gipalit sa usa ka kantidad. Busa
himayaa ang Dios diha sa inyong lawas.

7 Karon mahitungod sa mga hisgotanan nga inyong gisulat:
"Maayo kini alang sa usa ka lalaki nga dili motandog
sa usa ka babaye." **2** Apan tungod sa mga tintasyon
sa daghang immoral nga mga buhat, ang matag lalaki
kinahanglan adunay kaugalingong asawa, ug ang matag
babaye kinahanglan adunay kaugalingong bana. **3** Ang bana
kinahanglan mohatag sa iyang asawa sa panagtiayon nga
mga katungod, ug sama usab ang asawa ngadto sa iyang
bana. **4** Wala nay katungod ang asawa ngadto sa iyang
kaugalingong lawas, kondili ang bana na. Ug sama usab,
ang bana wala nay katungod ngadto sa iyang kaugalingong
lawas, apan sa asawa na. **5** Ayaw paghikawi ang usag-
usa, gawas sa gikasabotan ug alang sa usa ka tukmang
panahon. Buhata kini aron nga kamo makagahin sa inyong
kaugalingon sa pag-ampo. Unya kinahanglan kamo mag-
ipon pag-usab, aron nga si Satanas dili motintal kaninyo
tungod sa inyong kakulangon sa pagpugong sa kaugalingon.
6 Apan gisulti ko kining mga butanga nganha kaninyo ingon
nga usa ka pagtugot ug dili ingon nga usa ka mando. **7**
Manghinaot ako nga ang matag-usa sama kanako. Apan ang
matag-usa adunay kaugalingong gasa gikan sa Dios. Ang
usa anaa niining matang nga gasa, ug ang uban niana nga
matang. **8** Ngadto sa dili minyo ug sa mga balo mosulti ako
nga maayo alang kanila nga magpabilin nga dili-minyo, sama
kanako. **9** Apan kung dili nila matun-an ang pagpugong
sa kaugalingon, kinahanglan silang magminyo. Kay mas
maayo pa alang kanila ang pagminyo kaysa masunog
uban sa pagbati. **10** Karon ngadto sa mga minyo ihatag ko
kini nga mando—dili ako, kondili ang Ginoo: "Ang asawa
kinahanglang dili mobulag gikan sa iyang bana." **11** Apan
kung makigbulag siya gikan sa iyang bana, kinahanglan
magpabilin siya nga dili minyo o dili ba kaha makig-uli kaniya.
Ug "Ang bana kinahanglang dili makigbulag sa iyang asawa."
12 Apan alang sa uban nga nabilin ako maga-ingon—ako,
dili ang Ginoo—nga kung si bisan kinsa ang igsoon nga
adunay asawa nga dili magtutuo, ug kung kontento siya

nga magpuyo uban kaniya, kinahanglan dili siya makigbulag kaniya. **13** Kung ang usa ka babaye adunay bana nga dili magtutuo, ug kung kontento siya nga magpuyo uban kaniya, kinahanglan dili siya makigbulag kaniya. **14** Kay ang dili magtutuong bana gigahin tungod sa iyang asawa, ug ang dili magtutuo nga asawa gigahin tungod sa igsoon. Sa laing bahin ang inyong mga anak mahimong dili hinlo, apan sa pagkatinuod linain sila. **15** Apan kung ang dili kristohanon nga kapikas makigbulag, pasagdi siya nga mobiya. Sa ingon niana nga mga panghitabo, ang igsoong lalaki o babaye dili hiniktan sa ilang mga pakigsaad. Ang Dios nagtawag kanato sa pagpuyo nga malinawon. **16** Kay giunsa mo man pagkahibalo, babaye, kung imo bang maluwas ang imong bana? O giunsa mo man pagkahibalo, lalaki, kung imo bang maluwas ang imong asawa? **17** Pasagdi lang nga ang matag-usa magpuyo sa kinabuhi nga gitagana sa Ginoo kaniya, ang tagsa-tagsa sumala sa pagtawag sa Dios kaniya. Mao kini ang akong mando sa tanang mga kasimbahanan. **18** Tinuli ba si bisan kinsa sa dihang gitawag siya aron motuo? Dili siya kinahanglang mosulay sa pagpakita sa pagkadili-tinuli. Kay dili ba tinuli si bisan kinsa sa dihang gitawag siya sa pagtuo? Dili na siya kinahanglang magpatuli. **19** Kay dili ang pagkatinuli ni ang pagkadili-tinuli ang bililhon nianang mga butanga. Ang mahinungdanon mao ang pagtuman sa mga mando sa Dios. **20** Kinahanglan ang matag-usa magpabilin sa iyang pagkatinawag sa dihang nagtawag ang Dios kaniya ngadto sa pagtuo. **21** Ulipon ba kamo sa dihang gitawag kamo sa Dios? Ayaw na hunahunaa ang mahitungod niini. Apan kung mahimo na kamong gawasnon, pahimusli kini. **22** Kay ang tawo nga gitawag sa Ginoo gawasnong tawo sa Ginoo. Sama usab sa usa ka gawasnon sa dihang gitawag siya aron sa pagtuo ulipon na ni Cristo. **23** Gipalit na kamo uban sa kantidad, busa ayaw na kamo pagpaulipon sa mga tawo. **24** Mga igsoon, sa bisan unsa nga kahimtang sa kinabuhi ang anaa kanato sa dihang gitawag kita aron sa pagtuo, magpabilin kita nga sama niana. **25** Karon mahitungod niadtong wala gayod magminyo, wala akoy kasugoan gikan sa Ginoo. Apan akong ihatag ang akong panghunahuna sama sa usa nga kasaligan, pinaagi sa kaluoy sa Ginoo. **26** Busa, naghunahuna ako nga tungod sa umaabot nga kalisdanan, maayo pa alang niining usa ka tawo nga magpabilin kung unsa siya. **27** Nahiktan ba kamo sa usa ka babaye? Ayaw pangitaa nga mahimong gawasnon kaniya. Wala ba kamoy asawa? Ayaw pangita ug usa ka asawa. **28** Apan kung magminyo kamo, wala kamo nakabuhat ug usa ka sala. Ug kung ang usa ka dili-miyo nga babaye magminyo, wala siya nakabuhat ug sala. Apan niadtong nagminyo makabaton ug daghang matang sa mga kasamok samtang magpuyo, ug buot ko nga kamo makagawas gikan kanila. **29** Apan kini ang akong isulti, mga igsoon: Ang panahon mubo. Sukad karon, pasagdi kadtong adunay mga asawa nga magpuyo sama sa wala. **30** Kadtong naghilak kinahanglang molihok sama ra nga sila wala maghilak, ug kadtong nagmaya mahisama nga wala sila nagmaya, ug kadtong mga namalit sa bisan unsa sama nga wala sila makabaton sa bisan unsa. **31** Ug kadtong nakig-uyon sa kalibotan kinahanglang dili magbuhat ingon nga sila hingpit nga nalambigit niini, kay ang pamaagi niini nga kalibotan padulong na matapos. **32** Buot ko nga gawasnon kamo gikan sa mga kabalaka. Ang dili minyo nga lalaki nagpakabana mahitungod sa mga butang sa Ginoo, unsaon sa pagpahimuot kaniya. **33** Apan ang minyo nga lalaki nagpakabana mahitungod sa mga butang sa kalibotan, unsaon sa pagpahimuot ang iyang asawa— **34** nabahin siya. Ang dili minyo nga mga babaye o ang putli nagpakabana mahitungod sa mga butang sa Ginoo, unsaon pagpakabalaan diha sa lawas ug sa espiritu. Apan ang minyo nga babaye nagpakabana mahitungod sa mga butang sa kalibotan, unsaon sa pagpahimuot ang iyang bana. **35** Nagsulti ako niini alang sa inyong kaugalingong kaayohan, ug dili magbutang sa bisan unsang pagpugong alang kaninyo. Gisulti ko kung unsa ang husto, aron nga magmatinud-anon kamo sa Ginoo nga walay bisan unsang makasamok. **36** Apan kung si bisan kinsa ang naghunahuna nga wala niya tagda ang iyang pangasaw-onon uban sa pagtahod— kung siya anaa na sa hustong pangidaron sa pagminyo ug kung mahimo kini—kinahanglan buhaton niya kung unsa ang iyang gusto. Dili siya makasala. Kinahanglan silang magminyo. **37** Apan kung hugot siyang nagbarog sa iyang kasingkasing, kung wala siya napugos apan makahimo sa pagpugong sa iyang kaugalingong kabubot-on, ug kung siya nakahukom sa iyang kaugalingong kasingkasing sa pagbuhat niini, sa pagtipig sa iyang kaugalingong pangasaw-onon nga magpabiling ulay, makabuhat siya ug maayo. **38** Busa ang usa nga makigminyo sa iyang pangasaw-onon nagbuhat ug maayo, ug ang usa nga mipili nga dili makigminyo magbuhat ug labi pang maayo. **39** Ang babaye nahiktan na sa iyang bana samtang buhi pa siya. Apan kung mamatay ang iyang bana, gawasnon na siya sa pagminyo pag-usab sa bisan kinsa nga iyang gustong minyoan, apan diha lamang sa Ginoo. **40** Apan sa akong pagsabot nga mas magmalipayon kung magpuyo siya kung unsa siya. Ug naghunahuna ako nga nabatonan ko usab ang Espiritu sa Dios.

8 Karon mahitungod sa pagkaon nga gihalad sa mga diosdios: Nasayod kita nga, "kitang tanan adunay kahibalo." Ang kahibalo makapadako sa ulo, apan ang gugma makapalig-on. **2** Kung si bisan kinsa ang maghunahuna nga

siya nasayod sa pipila ka butang, kana nga tawo sa gihapon wala masayod ingon sa iyang kinahanglang mahisayran. **3** Apan kung si bisan kinsa ang nahigugma sa Dios, kana nga tawo inila pinaagi kaniya. **4** Busa mahitungod sa pagkaon sa kalan-on nga gihalad sa mga diosdios: Nasayod kita nga "ang diosdios niining kalibotana walay pulos" ug "nga walay laing Dios apan usa lang." **5** Kay tingali ang daw gitawag nga dios anaa, sa langit man o sa yuta, sama nga anaay daghang mga "dios" ug daghang "ginoo." **6** Apan alang kanato, "Adunay usa lamang ka Dios nga Amahan, gikan kaniya ang tanang mga butang, ug alang kaniya kita nagkinabuhi, ug usa ka Ginoo si Jesu-Cristo, diin pinaagi kaniya ang tanang mga butang naglungtad, ug pinaagi kaniya kita naglungtad." **7** Apan, kini nga kahibalo dili sa tanan. Hinuon, ang pipila kaniadto naandan ang pagsimba sa diosdios, ug sila mikaon niining kalan-on ingon nga kini mga butang gihalad sa usa ka diosdios. Ang ilang konsyensya nahugawan tungod kay kini huyang. **8** Apan ang pagkaon dili mopaila kanato ngadto sa Dios. Dili kita ang labing daotan kung kita dili mokaon, ni labing maayo kung kita mokaon niini. **9** Apan ampingi nga ang inyong kagawasan dili mamahimong hinungdan nga mapandol ang usa ka tawo nga huyang sa pagtuo. **10** Kay pananglitan adunay usa nga makakita kanimo, nga adunay kahibalo, nagakaon sa pagkaon sa templo sa usa ka diosdios. Dili ba ang iyang huyang nga hunahuna magdasig kaniya sa pagkaon kung unsa ang gihalad ngadto sa mga diosdios? **11** Busa tungod sa inyong pagsabot mahitungod sa matuod nga kinaiyahan sa diosdios, ang usa nga labing huyang, ang igsoon diin gipakamatyan ni Cristo, mapukan. **12** Busa, kung kamo nakasala batok sa inyong igsoon ug nasamad ang ilang huyang nga mga hunahuna, nakasala kamo batok kang Cristo. **13** Busa, kung ang pagkaon maoy hinungdan sa akong igsoon aron mapandol, dili na gayod ako mokaon ug karne pag-usab, aron nga dili ako ang mamahimong hinungdan nga mahulog ang akong igsoon. **(aiōn g165)**

9 Dili ba ako gawasnon? Dili ba ako apostol? Wala ko ba nakita si Jesus nga atong Ginoo? Dili ba kamo akong isig ka magbubuhat diha sa Ginoo? **2** Kung dili ako apostol ngadto sa uban, apan unta ako diha kaninyo. Kay kamo ang pamatuod sa akong pagkaapostol diha sa Ginoo. **3** Mao kini ang akong panalipod niadtong nagsuta kanako: **4** Wala ba kami katungod sa pagkaon ug pag-inom? **5** Wala ba kami katungod sa pagkuha ug among makauban nga usa ka asawa nga usa ka magtutuo, sama sa gibuhat sa nahibiling mga apostoles, ug sa mga kaigsoonan diha sa Ginoo, ug kang Cepas? **6** O si Barnabas lamang ba ug ako ang kinahanglan mamuhat? **7** Kinsa ang nag-alagad nga sundalo sa iyang kaugalingong paggasto? Kinsa ang nagtanom ug usa ka parasan ug dili mokaon sa bunga niini? O kinsa ang nag-atiman sa usa ka panon sa hayop ug dili moinom sa gatas gikan niini? **8** Gisulti ko ba kining mga butanga pinasikad sa tawhanong katungod? Dili ba ang balaod nagsulti man usab niini? **9** Kay kini nahisulat diha sa balaod ni Moises, "Ayaw pagbutang ug busal sa baka sa dihang kini nagagiok sa lugas." Tinuod ba gayod nga ang baka ang gitagad sa Dios? **10** Dili ba siya naghisgot mahitungod kanato? Kini nahisulat alang kanato, tungod kay ang usa nga nagdaro kinahanglang magdaro sa paglaom, ug ang usa nga naggiok kinahanglang maggiok diha sa pagdahom sa pag-ambit sa ani. **11** Kung kami mitanom ug espirituhanong mga butang taliwala kaninyo, sobra na ba kaayo kini alang kanamo ang pag-ani sa materyal nga mga butang gikan kaninyo? **12** Kung ang uban nagbuhat niini nga katungod gikan kaninyo, dili ba mas labaw na kami? Bisan pa man niana, wala kami nag-angkon niini nga katungod. Hinuon, gilahutay namo ang tanan kaysa mahimong usa ka babag sa ebanghelyo ni Cristo. **13** Wala ba kamo nasayod nga kadtong nag-alagad sa templo nagkuha sa ilang pagkaon gikan sa templo? Wala ba kamo nasayod nga kadtong nag-alagad sa halaran nag-ambit kung unsa ang gihalad diha sa halaran? **14** Sa samang paagi, ang Ginoo nagmando nga kadtong nagsangyaw sa ebanghelyo kinahanglang mokuha sa ilang panginabuhi gikan sa ebanghelyo. **15** Apan wala ako miangkon sa bisan unsa niining mga katungod. Ug wala ako nagsulat niini aron adunay mga butang nga mahitabo alang kanako. Palabihon ko pa nga mamatay kaysa bisan kinsa nga mohikaw kanako niining panghinambog. **16** Kay kung ako nagsangyaw sa ebanghelyo, ako walay rason sa paghinambog, tungod kay kinahanglan ko kining buhaton. Ug kaalaotan ang mamahimo kanako kung dili nako isangyaw ang ebanghelyo! **17** Kay kung buhaton ko kini sa kinabubut-on, ako adunay ganti. Apan kung dili kinabubut-on, sa gihapon ako adunay usa ka kaakohan nga gipiyal kanako. **18** Unsa unya ang akong ganti? Nga sa dihang ako nagsangyaw, maitanyag ko ang ebanghelyo sa walay bayad ug aron dili paggamit sa tibuok nakong katungod diha sa ebanghelyo. **19** Kay bisan tuod ako gawasnon gikan sa tanan, ako nahimong sulugoon sa tanan, aron nga ako mahimong makadala sa daghan. **20** Ngadto sa mga Judio ako nagpakasama sa usa ka Judio, aron sa pagdala sa mga Judio. Niadtong nailalom sa balaod, nahimo ako nga sama sa usa nga nailalom sa balaod aron sa pagdala niadtong nailalom sa balaod. Gihimo ko kini bisan nga ang akong kaugalingon wala nailalom sa balaod. **21** Niadtong gawas sa balaod, nahimo ako nga sama sa usa nga gawas sa balaod, bisan nga ako sa akong kaugalingon dili gawas sa balaod sa Dios, apan ilalom sa balaod ni Cristo.

Gihimo ko kini aron nga mahimo kong madala kadtong gawas sa balaod. **22** Ngadto sa mga huyang ako nahimong huyang, aron nga mahimo nakong madala ang huyang. Ako nakahimo sa tanang butang ngadto sa tanang mga tawo, aron nga mahimo nako ang tanang paagi nga maluwas ang pipila. **23** Nagbuhat ako sa tanang butang alang sa ebanghelyo, aron nga ako makaambit sa mga panalangin niini. **24** Wala ba kamo masayod nga sa usa ka lumba ang tanan nga mga magdadagan modagan sa lumba, apan usa lamang ang makadawat sa ganti? Busa dagan aron makadaog sa ganti. **25** Ang usa ka magdudula adunay pagpugong sa kaugalingon sa tanan niyang pagbansay. Sila nagbuhat niini aron madawat ang purong-purong nga mahanaw, apan modagan kita aron nga atong madawat ang usa ka dili madunot nga purong-purong. **26** Busa wala ako midagan nga walay katuyoan o nagsumbag sa hangin. **27** Apan gibuntog ko ang akong lawas ug gihimo kining usa ka ulipon, aron nga human ako makasangyaw sa uban, ang akong kaugalingon dili mahimong dili mahiapil.

10 Buot ko nga makahibalo kamo, mga igsoon, nga ang tanan natong mga amahan nailalom sa panganod ug ang tanan milabang sa dagat. **2** Ang tanan gibawtismohan ni Moises ngadto sa panganod ug didto sa dagat, **3** ug ang tanan mikaon sa samang espirituhanon nga pagkaon. **4** Ang tanan miinom sa samang espirituhanon nga ilimnon. Kay sila miinom gikan sa usa ka espirituhanon nga bato nga nagsunod kanila, ug kana nga bato mao si Cristo. **5** Apan ang Dios wala kaayo nahimuot sa kadaghanan kanila, ug ang ilang mga patay nga lawas nagkatag sa kamingawan. **6** Karon kining mga butanga mao ang mga panag-ingnan alang kanato, aron nga dili na kita maibog sa mga daotan nga mga butang sama sa ilang gibuhat. **7** Ayaw pagsimba sa mga diosdios, sama sa gibuhat sa pipila kanila. Kini sama sa nahisulat, “Ang mga tawo milingkod aron sa pagkaon ug pag-inom, ug mitindog aron magdula.” **8** Dili kita magbuhat ug malaw-ay nga pakighilawas, sama sa gibuhat sa kadaghanan kanila. Sa usa ka adlaw, 23, 000 nga mga tawo ang nangamatay tungod niini. **9** Dili usab nato sulayan si Cristo, sama sa gibuhat sa kadaghanan kanila ug gilaglag pinaagi sa mga bitin. **10** Ayaw usab pagbagulbol, sama sa gibuhat sa kadaghanan kanila ug gilaglag pinaagi sa usa ka anghel sa kamatayon. **11** Karon kining mga butanga nahitabo kanila isip mga panag-ingnan alang kanato. Kini nahisulat alang sa pagpanudlo kanato—alang kanato diin ang kataposan sa mga katuigan miabot. **(aiōn g165)** **12** Busa tugoti nga ang si bisan kinsa nga naghunahuna nga siya nagtindog mag-amping nga siya dili matumba. **13** Walay tintasyon nga midangat kaninyo nga wala mahitabo sa tanang katawhan. Hinunoa, ang Dios matinud-anon. Dili siya motugot nga tintalon kamo labaw pa sa inyong makaya. Uban sa tintasyon siya usab maghatag ug pamaagi nga kamo makaikyas, aron nga kamo makahimo sa pagsugakod niini. **14** Busa, akong mga hinigugma, palayo kamo gikan sa pagsimba sa diosdios. **15** Nakigsulti ako kaninyo ingon nga mahunahunaon nga mga tawo, aron nga inyong hukman ang akong isulti. **16** Ang kupa sa panalangin nga gipanalanginan nato, dili ba kini ang usa ka pagpakig-ambit sa dugo ni Cristo? Ang tinapay nga atong gipikaspikas, dili ba kini usa ka pagpakig-ambit sa lawas ni Cristo? **17** Tungod kay adunay usa lamang ka tinapay, kitang tanan sa usa lang ka lawas. Kitang tanan nagkahiusa ug kuha gikan sa usa lamang ka tinapay. **18** Tan-awa ang katawhan sa Israel: dili ba kadtong nagkaon sa mga gihalad nakig-abin man sa halaran? **19** Unya karon unsa man ang akong gisulti? Nga ang diosdios tinuod? O nga ang pagkaon nga hinalad sa diosdios tinuod? **20** Apan ako mosulti mahitungod sa mga butang nga gihalad sa Gentil nga mga pagano, nga sila naghalad niining mga butanga sa mga demonyo ug dili sa Dios. Dili ko buot nga mahimo kamong makig-abin uban sa mga demonyo! **21** Dili kamo makainom sa kupa sa Ginoo ug kupa sa mga demonyo. Dili kamo mahimong makig-uban sa lamesa sa Dios ug sa lamesa sa mga demonyo. **22** O ato bang hagiton ang Ginoo aron sa mangabubho? Labing kusgan ba kita kay kaniya? **23** Ang tanang butang uyon sa balaod, “apan dili ang tanang butang mapuslanon. “Ang tanang butang uyon sa balaod,” apan dili ang tanang butang makalig-on sa mga tawo. **24** Kinahanglan nga walay si bisan kinsa ang mangita sa iyang kaugalingong kaayohan. Hinuon, ang matag usa kinahanglan nga mangita ug kaayohan sa iyang silingan. **25** Makahimo kamo pagkaon sa bisan unsa nga gibaligya sa merkado, sa walay pagpangutana sa konsensya. **26** Kay “ang kalibotan iya sa Ginoo, ug ang kinatibuk-an niini.” **27** Kung ang mga dili magtutuo modapit kanimo nga mokaon sa pagkaon, ug buot nimo nga moadto, kaona ang bisan unsa nga gibutang sa imong atubangan sa walay pagpangutana sa konsensya. **28** Apan kung ang usa ka tawo moingon kanimo, “Kini nga pagkaon gikan sa usa ka pagano nga paghalad” ayaw kini kaona. Kini alang sa usa nga nagpahibalo kanimo, ug tungod sa konsensya. **29** Wala ako nagpasabot sa imong kaugalingong konsensya, apan ang konsensya sa ubang tawo. Kay ngano nga kinahanglan man nga ang akong kagawasan mahukman sa konsensya sa uban? **30** Kung ako moambit sa pagkaon uban ang pagpasalamat, nganong sawayon man ako alang sa kung unsa akong gipasalamatan na? **31** Busa, bisan mokaon o moinom kamo, o bisan unsa ang inyong buhaton, buhata ang tanan sa paghimaya sa Dios. **32** Ayaw paghatag ug kapandolan sa mga Judio o sa mga Griyego, o sa simbahan

sa Dios. 33 Naningkamot ako sa pagpahimuot sa tanang
tawo sa tanang mga butang. Wala ako nangita sa akong
kaayohan, apan kana sa kadaghanan. Buhaton ko kini aron
nga maluwas sila.

11 Sundoga ako, ingon nga ako nagsundog kang Cristo. 2
Karon gidayeg ko kamo tungod kay nahinumdom kamo
kanako sa tanang butang. Gidayeg ko kamo tungod kay
nagkupot kamo sa mga tulumanon ingon nga gihatod ko kini
nganha kaninyo. 3 Karon buot ko nga kamo makasabot nga
si Cristo mao ang ulo sa matag lalaki, nga ang lalaki ang ulo
sa babaye, ug ang Dios mao ang ulo ni Cristo. 4 Bisan kinsa
nga lalaki nga mag-ampo o managna nga adunay tabon ang
iyang ulo nagpakaulaw sa iyang ulo. 5 Apan bisan kinsa nga
babaye nga mag-ampo o managna nga walay tabon ang
iyang ulo nagpakaulaw sa iyang ulo. Kay kini usa ug susama
nga butang ingon nga ang iyang ulo gikagisan. 6 Kay kung
ang usa ka babaye dili magtabon sa iyang ulo, kinahanglan
nga pamub-an niya ug putol ang iyang buhok. Kung kini
makauulaw alang sa usa ka babaye nga putlon ang iyang
buhok o kagisan ang iyang ulo, kinahanglan tabonan niya
ang iyang ulo. 7 Kay ang lalaki dili kinahanglan magtabon sa
iyang ulo, sanglit siya ang hulagway ug himaya sa Dios.
Apan ang babaye mao ang himaya sa lalaki. 8 Kay ang
lalaki wala gihimo gikan sa babaye. Hinuon, ang babaye
gihimo gikan sa lalaki. 9 Kay ang lalaki wala gihimo alang
sa babaye. Hinuon, ang babaye gihimo alang sa lalaki.
10 Mao nga ang babaye kinahanglan nga adunay usa ka
simbolo sa katungod sa iyang ulo, tungod sa mga anghel.
11 Bisan paman niana, diha sa Ginoo, ang babaye mag-
agad ngadto sa lalaki, ug ang lalaki mag-agad ngadto sa
babaye. 12 Kay ang babaye gikan sa lalaki, busa ang lalaki
gikan sa babaye. Ug ang tanang butang gikan sa Dios. 13
Paghukom alang sa inyong kaugalingon: Angay ba alang
sa babaye nga mag-ampo ngadto sa Dios nga ang iyang
ulo wala gitabonan? 14 Dili ba nga ang kinaiyahan mismo
nagtudlo man kaninyo nga kung ang lalaki adunay taas nga
buhok, kini usa ka pagpakaulaw alang kaniya? 15 Dili ba
nga ang kinaiyahan nagtudlo man kaninyo nga kung ang
usa ka babaye taas ug buhok, iya kining himaya? Kay ang
iyang buhok gihatag kaniya ingon nga tabon. 16 Apan kung
adunay buot nga makiglalis mahitungod niini, wala na kitay
lain pang tulumanon, ni ang kasimbahanan sa Dios. 17
Apan sa mosunod nga mga pahimatngon, wala ko kamo
gidayeg. Kay sa dihang magtigom kamo, kini dili alang sa
kaayohan apan alang sa kadaotan. 18 Kay sa unang bahin,
nakadungog ako nga sa dihang magtigom kamo diha sa
simbahan, adunay pagkabahinbahin diha kaninyo, ug sa
pipila diha nga bahin nagtuo ako. 19 Kay anaa gayod ang
pagkabahinbahin diha kaninyo, aron nga kadtong gitugotan
maila diha kaninyo. 20 Kay sa dihang nagtigom kamo,
dili ang Panihapon sa Ginoo ang inyong gikaon. 21 Sa
dihang mikaon kamo, ang matag usa magkaon sa iyang
kaugalingong pagkaon sa wala pa makakaon ang uban. Ang
usa gigutom, ug ang uban nangahubog. 22 Wala ba kamoy
mga balay nga kan-an ug imnan? Panamastamasan ba
ninyo ang simbahan sa Dios ug pakaulawan kadtong walay
gipanag-iyahan? Unsa may ikasulti ko kaninyo? Angayan
ko ba kamong daygon? Dili ako modayeg kaninyo tungod
niini! 23 Kay akong nadawat gikan sa Ginoo kung unsa
ang gipasa nako diha kaninyo, nga ang Ginoong Jesus,
sa gabii sa dihang siya gibudhian, mikuha ug tinapay. 24
Pagkahuman niya sa pagpasalamat, iya kining gipikaspikas
ug miingon, "Mao kini ang akong lawas, nga alang kaninyo.
Buhata kini aron sa paghinumdom kanako." 25 Sa samang
paagi gikuha niya ang kupa pagkahuman sa panihapon, ug
miingon siya, "Kini nga kupa mao ang bag-o nga kasabotan
diha sa akong dugo. Buhata kini kanunay sa dihang moinom
kamo niini, sa paghinumdom kanako." 26 Kay sa matag
higayon nga kamo mokaon niini nga tinapay ug moinom
niini nga kupa, nagmantala kamo sa kamatayon sa Ginoo
hangtod nga siya mobalik. 27 Busa, si bisan kinsa, nga
mokaon sa tinapay o moinom sa kupa sa Ginoo sa dili takos
nga pamatasan, mahimong sad-an sa lawas ug sa dugo sa
Ginoo. 28 Tugoti ang usa ka tawo nga magsusi pag-una
sa iyang kaugalingon, ug niini nga paagi tugoti siya nga
mokaon sa tinapay ug moinom sa kupa. 29 Kay siya nga
mokaon ug moinom nga wala magsusi sa lawas, mikaon ug
miinom ug paghukom sa iyang kaugalingon. 30 Mao kini
nganong daghan kaninyo ang huyang ug masakiton, ug ang
pipila kaninyo nakatulog. 31 Kung atong susihon ang atong
kaugalingon, dili kita pagahukman. 32 Apan kung gihukman
kita sa Ginoo, gipanton kita, aron nga dili kita mahukman
sa silot uban sa kalibotan. 33 Busa, akong mga igsoon, sa
dihang magtigom kamo aron mokaon, hulata ang matag-
usa. 34 Kung adunay gigutom, tugoti siya nga mokaon didto
sa balay, aron nga sa dihang magtigom kamo dili kini alang
sa paghukom. Ug mahitungod sa ubang mga butang nga
inyong gisulat, maghatag ako ug pagpanudlo sa dihang ako
moabot.

12 Mahitungod sa espirituhanon nga mga gasa, mga
igsoon, dili ako buot nga kamo dili makahibalo. 2
Nahibalo kamo nga sa mga pagano pa kamo, nahisalaag
kamo ngadto sa dili makasulti nga mga diosdios, sa bisan
unsa nga mga paagi gipangulohan kamo nila. 3 Busa
buot ko nga mahibaloan ninyo nga walay usa nga mosulti
pinaagi sa Espiritu sa Dios nga makaingon, "Si Jesus mao
ang tinunglo." Walay usa nga makaingon, "Si Jesus mao
ang Ginoo," gawas sa Balaang Espiritu. 4 Karon adunay

nagkalain-lain nga mga gasa, apan managsama lang nga Espiritu. 5 Ug adunay nagkalain-lain nga mga buluhaton, apan managsama lang nga Ginoo. 6 Ug adunay nagkalain-lain nga mga matang sa buhat, apan kini sama lang nga Dios nga naghimo kanila nga mahimo sa tanan. 7 Karon sa matag usa gihatag ang gawasnon nga pagpakita sa Espiritu alang sa kaayohan sa tanan. 8 Kay sa usa gihatag sa Espiritu ang pulong sa kaalam, ug sa uban ang pulong sa kahibalo pinaagi sa sama lang nga Espiritu. 9 Sa uban gihatag ang pagtuo pinaagi sa sama lang nga Espiritu, ug sa uban mga gasa sa pagpang-ayo pinaagi sa usa ka Espiritu. 10 Sa uban gihatag ang mga buhat sa gahom, ug sa uban pagpanagna. Sa uban gihatag ang katakos sa pag-ila tali sa mga espiritu, sa uban mga nagkalain-lain nga matang sa mga pinulongan, ug sa uban ang paghubad sa mga pinulongan. 11 Apan ang usa ug sama lang nga Espiritu ang nagbuhat niining tanan, naghatag ug mga gasa sa matag usa sa tagsa-tagsa, sumala sa iyang gipili. 12 Kay ingon nga ang lawas usa ug adunay daghan nga mga sakop ug ang tanan sakop sa sama nga lawas, mao nga kini uban kang Cristo. 13 Kay pinaagi sa usa ka Espiritu gibawtismohan kitang tanan ngadto sa usa ka lawas, mga Judio man o mga Griyego, ginapos man o gawasnon, ug ang tanan gihimo sa pag-inom sa usa ka Espiritu. 14 Kay ang lawas dili usa ka sakop, apan daghan. 15 Kung ang tiil moingon, “Sanglit ako dili kamot, dili ako bahin sa lawas,” dili kini labing ubos nga sa bahin sa lawas. 16 Ug kung ang dalunggan magaingon, “Tungod kay dili man ako mata, dili ako bahin sa lawas,” dili kini labing ubos nga sa bahin sa lawas. 17 Kung ang tibuok lawas ang mata, hain man ang pagbati sa pagdungog? Kung ang tibuok lawas mao ang dalunggan, hain man ang pagbati sa pagsimhot? 18 Apan ang Dios nagpahimutang sa matag bahin sa lawas ingon nga siya nagbuhat niini. 19 Ug kung silang tanan sama nga sakop, hain man ang lawas? 20 Busa karon daghan sila nga mga sakop, apan usa lang ang lawas. 21 Ang mata dili makaingon sa kamot, “Wala ako magkinahanglan kanimo.” Ni ang ulo moingon ngadto sa mga tiil, “Wala ako magkinahanglan kanimo.” 22 Apan ang mga sakop sa lawas nga makita nga labing mahuyang mao ang mahinungdanon. 23 Ug ang mga bahin sa lawas nga atong gihunahuna nga dili kaayo dungganon, mohatag kita kanila sa labing dako nga pagpasidungog, ug ang atong dili angayan nga mga sakop adunay labaw nga dungog. 24 Karon ang atong angayan nga mga sakop dili kinahanglan nga tagdon uban sa dungog, kay aduna na silay dungog. Apan gihiusa sa Dios ang tanan nga mga sakop, ug naghatag siya ug dugang nga kadungganan niadtong nakulangan niini. 25 Gibuhat niya kini aron walay pagkabahin-bahin sa lawas, apan nga ang mga sakop kinahanglan nga moamping alang sa usag-usa uban sa sama nga pagbati. 26 Ug sa diha nga ang usa ka sakop mag-antos, ang tanan nga mga sakop mag-antos usab. O sa diha nga ang usa ka sakop mapasidunggan, ang tanang mga sakop maglipay usab. 27 Karon kamo mao ang lawas ni Cristo ug ang tagsatagsa mga sakop niini. 28 Ug nagpili ang Dios diha sa simbahan sa una mga apostoles, ikaduha ang mga propeta, ikatulo ang mga magtutudlo, unya kadtong nagbuhat ug gamhanan nga mga buhat, unya ang mga gasa sa pagpang-ayo, kadtong maghatag ug mga pagtabang, kadtong nagbuhat sa buhat sa pagdumala, ug kadtong adunay nagkalain-lain nga mga matang sa mga pinulongan. 29 Ang tanan ba kanila mga apostoles? Ang tanan ba mga propeta? Ang tanan ba mga magtutudlo? Ang tanan ba nagabuhat sa gamhanang mga buhat? 30 Tanan ba kanila adunay mga gasa sa pagpang-ayo? Ang tanan ba kanila makasulti uban sa mga pinulongan? Ang tanan ba kanila makahubad sa mga pinulongan? 31 Tinguhaa gayod ang pagpangita sa labing dako nga mga gasa. Ug ipakita ko kaninyo ang dugang pang labing maayo nga paagi.

13 Pananglitan makasulti ako sa mga pinulongan sa mga tawo ug sa mga anghel. Apan kung wala akoy gugma, mahimo akong usa ka saba nga agong o usa ka nagtagingting nga piyangpiyang. 2 Pananglitan aduna akoy gasa sa pagpanagna ug makasabot sa tanang tinago nga mga kamatuoran ug kahibalo, ug kung ako adunay tanang pagtuo ingon nga makapabalhin sa mga bukid. Apan kung wala akoy gugma, wala akoy pulos. 3 Ug pananglitan akong ihatag ang tanan nga akong gipanag-iyahan aron sa pagpakaon sa kabos, ug akong ihatag ang akong lawas aron nga sunogon. Apan kung wala akoy gugma, wala akoy makuha. 4 Ang gugma mapailubon ug maluluy-on. Ang gugma dili masina o hambog. Dili kini mapahitas-on 5 o bastos. Dili kini dalo. Dili kini dali masuko, ni mag-ihap sa mga kasaypanan. 6 Dili kini malipay sa dili matarong. Hinuon, maglipay kini diha sa kamatuoran. 7 Ang gugma maantoson sa tanang mga butang, motuo sa tanang mga butang, adunay pagsalig mahitungod sa tanang mga butang, ug molahutay sa tanang mga butang. 8 Ang gugma dili matapos. Kung aduna may mga panagna, kini mangahanaw. Kung adunay mga pinulongan, mahunong kini. Kung adunay kahibalo, kini mahanaw. 9 Kay kita nahibalo lamang sa pipila ug makapanagna kita sa pipila lamang. 10 Apan sa dihang ang hingpit moabot, kadtong dili hingpit mangahanaw. 11 Sa dihang usa pa ako ka bata, nagsulti ako sama sa usa ka bata, naghunahuna ako sama sa usa ka bata, nangatarongan ako sama sa usa ka bata. Sa dihang nahimo na akong hamtong, akong gisalikway ang binata nga mga butang. 12 Kay karon nagtan-aw kita nga dili diritso diha sa samin, apan unya sa nawong ug nawong. Karon nahibalo ako sa bahin lamang,

apan unya makahibalo ako sa bug-os ingon nga ako bug-os nga nailhan. **13** Apan karon kining tulo magapabilin: ang pagtuo, ang umaabot nga pagsalig, ug ang gugma. Apan ang mas labaw niini mao ang gugma.

14 Tinguhaa ang gugma ug pagmainiton alang sa espirituhanon nga mga gasa, ilabina kay kamo kamo magapanagna. **2** Tungod kay ang usa nga nagapanulti sa dila wala nakigsulti sa mga tawo kondili sa Dios. Kay walay nakasabot kaniya tungod kay siya nagasulti man sa tinago nga mga butang sa Espiritu. **3** Apan ang usa nga nagapanagna nakigsulti sa mga tawo aron sa pagpalig-on kanila, aron sa pagdasig kanila, ug sa paghupay kanila. **4** Ang usa nga nagsulti sa dila nagpalig-on sa iyang kaugalingon, apan ang usa nga nagapanagna magpalig-on sa simbahan. **5** Karon nanghinaot ako nga kamong tanan makasulti sa mga pinulongan. Apan labaw pa niana, nanghinaot ako nga kamo makahimo sa pagpanagna. Ang nagapanagna labaw pa sa usa nga makasulti sa mga dila (gawas kung adunay usa nga maghubad aron nga ang simbahan malig-on). **6** Apan karon, mga kaigsoonan, kung moanha ako kaninyo nga magsulti sa mga dila, unsa man ang matabang nako kaninyo? Wala, gawas kung magsulti ako kaninyo sa gipadayag, o kahibalo, o panagna, o pagtulon-an. **7** Kung ang walay kinabuhi nga mga kasangkapan magtingog—sama sa plawta o alpa—ug dili kini mohimo ug nagkalainlaing tonada, unsaon man pagkahibalo ni bisan kinsa kung unsa nga tono ang ginatugtog sa plawta ug sa alpa? **8** Kay kung ang trumpeta gipatugtog sa dili sakto nga tingog, unsaon man pagkahibalo ni bisan kinsa kung kanus-a ang takna sa pagpangandam sa gubat? **9** Busa anaa kini kaninyo. Kung mosulti kamo ug pinulongan nga dili masabtan, unsaon man pagkasabot ni bisan kinsa kung unsa ang inyong giingon? Ikaw magasulti, ug walay makasabot kanimo. **10** Adunay daghang nagkalain-lain nga mga pinulongan sa kalibotan ug ang tanan adunay ipasabot. **11** Apan kung wala ako makasabot sa usa ka pinulongan, mahimo akong usa ka langyaw sa mamumulong ug ang mamumulong mahimong usa ka langyaw kanako. **12** Sama usab kaninyo. Tungod kay mahinamon man kamo sa lihok sa Espiritu, pagmainiton aron modagaya ang paglig-on sa simbahan. **13** Busa ang usa nga nagsulti sa dila kinahanglang mag-ampo nga siya makahubad. **14** Kay kung mag-ampo ako diha sa dila ang akong espiritu mag-ampo usab, apan ang akong hunahuna dili magmabungahon. **15** Unsa man ang angay nakong buhaton? Mag-ampo ako pinaagi sa akong espiritu, apan mag-ampo usab ako pinaagi sa akong hunahuna. Moawit ako pinaagi sa akong espiritu, ug moawit usab ako pinaagi sa akong hunahuna. **16** Kay kondili, kung modayeg ka sa Dios pinaagi sa imong espiritu, unsaon man pag-ingon sa langyaw ug "Amen" sa dihang nagpasalamat ka kung wala siya makasabot sa imong gisulti? **17** Kay igo na ang inyong pagpasamalat, apan ang ubang tawo wala nalig-on. **18** Nagpasalamat ako sa Dios nga nagasulti ako sa mga dila labaw pa kaninyong tanan. **19** Apan sa simbahan mas pilion ko pa nga pagsulti ug lima ka pulong nga akong masabtan aron nga ako makahimo sa pagpanudlo sa uban, kay sa 10, 000 ka mga pulong diha sa dila. **20** Mga kaigsoonan, ayaw pagbinata sa inyong panghunahuna. Apan, sa pagkadaotan, pagpakasama kamo sa mga gagmay nga bata. Apan sa inyong panghunahuna kinahanglan nga hamtong. **21** Sa balaod kini nahisulat, "Pinaagi sa mga tawo nga adunay laing mga pinulongan ug pinaagi sa mga ngabil sa mga langyaw makigsulti ako niining mga tawhana. Bisan pa niana dili nila ako madunggan," nag-ingon ang Ginoo. **22** Busa ang mga dila mao ang mga timaan, dili sa mga magtutuo, apan sa dili magtutuo. Apan ang pagpanagna usa ka timaan, dili sa dili magtutuo, apan sa magtutuo. **23** Busa, kung ang tibuok simbahan managtigom ug ang tanan magsulti sa mga dila, ug mosulod ang tagagawas ug ang dili magtutuo, dili ba sila moingon nga nangabuang na kamo? **24** Apan kung kamong tanan managna unya mosulod ang dili magtutuo o tagagawas, matandog siya sa tanan nga iyang madungog. Mahukman siya sa tanan nga gipang-ingon. **25** Ang tinago sa iyang kasingkasing mahimong mapagawas. Tungod niana, moyukbo siya ug mosimba sa Dios. Mopahayag siya nga ang Dios anaa gayod taliwala kaninyo. **26** Unya unsa man ang sunod mga kaigsoonan? Kung magtigom kamo, ang matag usa adunay usa ka salmo, usa ka pagtulon-an, usa ka pagpadayag, usa ka pinulongan, o usa ka pagsabot. Buhata ang tanan aron nga malig-on ang simbahan. **27** Kung adunay magapanulti sa dila, duha o tulo ra ang pinakadaghan, ug sila magpulihanay. Ug kinahanglan nga adunay mohubad kung unsa ang naingon. **28** Apan kung walay mohubad, pahiloma silang tanan diha sa simbahan. Pasultiha ang matag usa kanila sa ilang kaugalingon ngadto sa Dios. **29** Pasultiha ang duha o tulo ka mga propeta, ug papaminawa ang ubang tawo uban sa pag-ila kung unsa ang giingon. **30** Apan kung ang panglantaw gihatag sa usa nga naglingkod sa panagtigom, pahiloma ang usa nga nag-istorya. **31** Kay ang matag usa kaninyo mahimong isa-isa nga managna aron ang tanan makakat-on ug ang tanan madasig. **32** Kay ang mga espiritu sa mga propeta anaa sa pagdumala sa mga propeta. **33** Kay ang Dios dili Dios sa kalibog, kondili sa kalinaw. Ug diha sa tanang mga simbahan sa tanang mga magtutuo, **34** kinahanglan nga ang mga babaye magpabilin nga hilom sa kasimbahanan. Kay wala sila gitugotan sa pagsulti. Hinuon, kinahanglan nga sila magpadumala, sama sa giingon sa balaod. **35** Kung aduna

silay gitinguha nga makat-onan, papangutan-a sila sa ilang mga bana sa balay. Kay makauulaw kini alang sa usa ka babaye nga mosulti sa simbahan. **36** Ang pulong ba sa Dios naggikan kaninyo? Kamo lamang ba ang naabtan niini? **37** Kung adunay naghunahuna sa iyang kaugalingon nga siya usa ka propeta o espirituhanon, kinahanglan nga ilhon niya nga ang mga butang nga akong gisulat kaninyo mao ang mando sa Ginoo. **38** Apan kung adunay dili moila niini, ayaw usab siya ilha. **39** Busa, mga kaigsoonan, tinguhaa gayod ang gasa sa pagpanagna ug ayaw dumilii ang uban sa pagsulti diha sa mga dila. **40** Apan himoa nga ang tanang mga butang mabuhat sa han-ay ug sa hustong paagi.

15 Karon magpahinumdom ako kaninyo, mga igsoon, sa ebanghelyo nga gimantala ko kaninyo, diin inyong gidawat ug inyong gibarogan. **2** Pinaagi niini nga ebanghelyo kamo naluwas, kung mokupot kamo nga lig-on sa pulong nga gisangyaw ko kaninyo, gawas kon kawang ang inyong gituohan. **3** Kay gidala nako kaninyo ang pinakamahinungdanon nga mga butang nga nadawat usab nako: nga si Cristo namatay alang sa atong mga sala sumala sa mga kasulatan, **4** nga gilubong siya, ug nga nabanhaw siya sa ikatulo nga adlaw sumala sa mga kasulatan. **5** Ug nagpakita siya kang Cefas, unya ngadto sa napulo ug duha. **6** Unya sa usa ka higayon nagpakita siya sa kapin 500 ka mga kaigsoonan. Kadaghanan kanila mga buhi pa gihapon, apan ang pipila nakatulog. **7** Unya mipakita siya kang Santiago, unya ngadto sa tanang mga apostoles. **8** Sa kataposan niining tanan, mipakita siya kanako, ingon sa usa ka bata nga natawo sa sayop nga panahon. **9** Kay ako mao ang kinaulahian sa mga apostoles. Dili ako takos nga tawgon nga usa ka apostoles tungod kay akong gilutos ang simbahan sa Dios. **10** Apan pinaagi sa grasya sa Dios ako mao ako, ug ang iyang grasya nga ania kanako wala makawang. Hinuon, naningkamot ako sa pagbuhat kaysa kanilang tanan. Apan dili kini ako, kini ang grasya sa Dios nga ania kanako. **11** Busa bisan ako o sila, mao nga kami nagsangyaw ug kamo mituo. **12** Karon kung si Cristo gimantala ingon nga nabanhaw gikan sa mga patay, unsaon man pag-ingon sa pipila kaninyo nga walay pagkabanhaw sa mga patay? **13** Apan kung walay pagkabanhaw sa mga patay, buot pasabot bisan si Cristo wala mabanhaw. **14** Ug kung wala mabanhaw si Cristo, buot pasabot ang among pagsangyaw kawang lamang, ug ang inyong pagtuo usab kawang lamang. **15** Ug kita makaplagan nga mini nga mga saksi mahitungod sa Dios, tungod kay kita nagpamatuod batok sa Dios, sa pag-ingon nga siya nagbanhaw kang Cristo bisan wala man diay. **16** Kay kung ang mga patay dili banhawon, pasabot nga bisan si Cristo wala usab mabanhaw. **17** Ug kung si Cristo wala banhawa, ang inyong pagtuo kawang lamang ug kamo anaa pa gihapon sa inyong mga sala. **18** Unya kadtong nangamatay diha kang Cristo mahanaw usab. **19** Kung niini lamang nga kinabuhi kita adunay pagsalig sa umaabot diha kang Cristo, sa tanang katawhan kita ang labing makaluluoy. **20** Apan karon si Cristo gibanhaw gikan sa mga patay, ang unang mga bunga niadtong mga nangamatay. **21** Kay sanglit ang kamatayon miabot pinaagi sa usa ka tawo, pinaagi usab sa usa ka tawo miabot ang pagkabanhaw sa mga patay. **22** Kay tungod kang Adan ang tanan mamatay, busa diha usab kang Cristo ang tanan mahimong buhi. **23** Apan ang tagsatagsa anaay kaugalingon nga han-ay: Kang Cristo, nga mao ang unang mga bunga, ug unya kadtong nahisakop kang Cristo mabuhi sa iyang pag-abot. **24** Unya mao na ang kataposan, sa diha nga si Cristo motugyan sa gingharian ngadto sa Dios nga Amahan. Mao kini ang panahon nga iyang wagtangon ang tanan nga mando, ug tanan nga pamunoan ug gahom. **25** Kay kinahanglan nga siya maghari, hangtod nga mabutang niya ang tanan niyang mga kaaway ilalom sa iyang mga tiil. **26** Ang kataposan nga kaaway nga pagalaglagon mao ang kamatayon. **27** Kay "iyang gibutang ang tanang butang ubos sa iyang mga tiil." Apan sa dihang giingon nga "iyang gibutang ang tanan," kini tataw nga dili lakip ang usa nga nagbutang sa tanan ilalom sa iyang kaugalingon. **28** Sa dihang ang tanang mga butang napailalom kaniya, nagpasabot nga mismo ang Anak mahimong ilamom kaniya nga nagpailalom sa tanang butang diha kaninya. Kini mahitabo aron nga ang Dios nga Amahan mahimong tanan sa tanan. **29** O kon dili unsa man ang mahimo niadtong gibawtismohan alang sa mga patay? Kung ang mga patay wala gayod gibanhaw, nganong gibawtismohan man sila alang kanila? **30** Ug nganong sa matag takna anaa man kita sa kakuyaw? **31** Namatay ako sa matag adlaw. Kana mao ang ipahayag ko sa akong pagpasigarbo nganha kaninyo, mga kaigsoonan, nga akong nabatonan diha kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. **32** Unsa man ang akong maangkon, gikan sa usa ka tawhanong panglantaw, kung nakig-away ako batok sa mga mapintas nga mananap didto sa Efeso, kung wala mabanhaw ang mga patay? "Mangaon kita ug manginom, kay ugma mangamatay kita." **33** Ayaw pagpalimbong: "Ang daotang mga kauban makadaot sa maayong mga pamatasan." **34** Pagmatngon! Pagpuyo nga matarong! Ayaw pagpakasala. Kay ang pipila kaninyo walay kahibalo sa Dios. Isulti ko kini aron maulawan kamo. **35** Apan moingon ang usa ka tawo, "Unsaon man pagkabanhaw sa mga patay? Ug sa unsa man nga matang sa lawas sila moabot?" **36** Wala gayod kamoy alamag! Kung unsa ang inyong gipugas dili magsugod sa pagtubo gawas kon kini mamatay. **37** Ug kung unsa ang inyong gipugas dili mao ang lawas nga mogula, apan usa ka binhi. Mamahimo

kining trigo o lain pang butang. **38** Apan ang Dios magahatag niini ug lawas nga maoy iyang gipili, ug sa matag binhi ang iyang kaugalingon nga lawas. **39** Dili ang tanan nga unod managsama. Hinuon, adunay usa ka unod sa mga tawo, ug laing unod alang sa mga mananap, ug lain pang unod alang sa mga langgam, ug lain alang sa isda. **40** Aduna usab langitnon nga mga lawas ug yutan-on nga mga lawas. Apan ang himaya sa langitnon nga lawas usa ka matang ug ang himaya sa yutan-on lahi usab. **41** Adunay usa ka himaya sa adlaw, ug laing himaya sa bulan, ug laing himaya sa mga bituon. Kay ang himaya sa usa ka bituon lahi kaysa lain pa nga bituon. **42** Mao usab ang pagkabanhaw sa mga patay. Kung unsa ang ginapugas madunoton, ug kadtong gibanhaw dili madunot. **43** Kini gipugas sa kaulawan; kini gibanhaw sa himaya. Kini gipugas sa kahuyang; kini gibanhaw sa gahom. **44** Kini gipugas sa usa ka tawhanon nga lawas; kini gibanhaw sa usa ka espirituhanon nga lawas. Kung adunay tawhanon nga lawas, adunay espirituhanon usab nga lawas. **45** Busa kini nahisulat usab, "Ang unang tawo nga si Adan nahimong buhi nga kalag." Ang kataposan nga Adan nahimong usa ka nagahatag ug kinabuhi nga espiritu. **46** Apan ang espirituhanon wala nahiuna ug abot apan ang lawasnon, ug unya ang espirituhanon. **47** Ang nauna nga tawo iya sa yuta, hinimo sa abog. Ang ikaduha nga tawo gikan sa langit. **48** Kadtong mga hinimo sa abog sama usab kaniya nga hinimo sa abog. Ug kadtong mga hinimo sa langit, sama usab kaniya nga iya sa langit. **49** Ingon nga gidala nato ang panagway sa tawo sa abog, dalhon usab nato ang panagway sa tawo sa langit. **50** Karon isulti ko kini, mga igsoon, nga ang unod ug dugo dili makapanunod sa gingharian sa Dios. Ni unsa ang madunot makapanunod sa unsa ang dili madunot. **51** Tan-awa! Sultihan ko kamo sa usa ka tinago nga kamatuoran: Kitang tanan dili mamatay, apan kitang tanan mausab. **52** Kita mangausab sa usa ka gutlo, sa pagpamilok sa mata, diha sa kataposan nga trumpeta. Kay patingogon ang trumpeta, ug pagabanhawon ang mga patay ug dili na madunot, ug kita mausab. **53** Kay kining madunot nga lawas kinahanglan masul-oban sa kung unsa ang dili madunot, ug kining adunay kamatayon nga lawas kinahanglan masul-oban sa walay kamatayon. **54** Apan sa dihang kining madunot nga lawas masul-oban sa kon unsa ang dili madunot, ug sa dihang kining lawas nga mamatay masul-oban sa walay kamatayon, unya matuman na ang panultihon nga nahisulat, "Ang kamatayon gilamoy diha sa kadaogan." **55** "Kamatayon, hain ang imong kadaogan? Kamatayon, hain ang imong kasakit?" **(Hadēs g86)** **56** Ang kasakit sa kamatayon mao ang sala, ug ang gahom sa sala mao ang balaod. **57** Apan salamat sa Dios, nga maoy naghatag kanato sa kadaogan pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo! **58** Busa, akong hinigugma nga mga kaigsoonan, pagmalig-on ug ayaw pagpatarog. Kanunay nga magmadagayaon sa buhat sa Ginoo, tungod kay kamo nasayod nga ang inyong buhat sa Ginoo dili makawang.

16 Karon, mahitungod sa pagpangolekta sa mga magtutuo, ingon sa gisugo ko sa kasimbahanan sa Galacia, nga inyong buhaton. **2** Sa unang adlaw sa semana, ang matag-usa kaninyo kinahanglan maggahin ug pipila ka butang ug tago-i kini kutob sa inyong maabot. Buhata kini aron nga wala nay pagpangolekta sa pag-abot nako. **3** Ug sa dihang moabot na ako, kung si kinsa ang inyong giuyonan, mopadala ako uban sa mga sulat aron ihatod ang inyong halad ngadto sa Jerusalem. **4** Ug kung gikinahanglan nga moadto usab ako, muoban sila kanako. **5** Apan moanha ako kaninyo sa dihang moagi na ako sa Macedonia. Kay moagi man ako sa Macedonia. **6** Tingali magpabilin ako uban kaninyo o basin diha pa ako magpalabay sa tingtugnaw, aron nga matabangan ninyo ako sa akong pagpanaw, bisan asa ako moadto. **7** Kay dili ko buot nga makigkita kaninyo sa mubo lamang nga panahon. Kay nagtinguha ako nga makig-uban kaninyo sa taas nga panahon, kung itugot sa Ginoo. **8** Apan magpabilin ako sa Efeso hangtod sa Pentecostes, **9** kay ang halapad nga pultahan giablihan alang kanako, ug adunay daghan nga mga kaaway. **10** Karon sa dihang moabot na si Timoteo, paninguhaa nga dili siya magmahadlokon diha kaninyo, kay nagbuhat siya sa buluhaton sa Ginoo, sama sa akong gibuhat. **11** Ayaw tugoti nga adunay magbiaybiay kaniya. Tabangi siya sa iyang dalan diha sa kalinaw, aron nga makaanhi siya kanako. Kay nagdahom ako kaniya nga makaanhi uban sa mga kaigsoonan. **12** Karon mahitungod sa atong igsoon nga si Apollos, gidasig ko siya pag-ayo sa pagduaw kaninyo uban sa mga kaigsoonan. Apan dili pa niya kabubut-on nga moanha karon. Bisan paman niini, moanha siya sa tukma nga panahon. **13** Pagmabinantayon, barog nga lig-on diha sa pagtuo, pagmakusganon, pagmalig-on. **14** Tugoti nga ang tanan ninyong buhaton mahimo diha sa gugma. **15** Nasayod kamo sa panimalay ni Stefanas, nga sila mao ang unang mga nakabig diha sa Acaya, ug gitugyan nila ang ilang kaugalingon sa pag-alagad sa mga magtutuo. Karon giawhag ko kamo, mga kaigsoonan, **16** nga magpaubos niadtong mga katawhan sa matag-usa nga nagtabang diha sa buhat ug ang naghago uban kanamo. **17** Ug magmaya ako sa pag-abot ni Stefanas, Fortunatus, ug Acaicus. Sila ang nagdugang sa inyong pagkulang. **18** Kay gibag-o nila ang akong espiritu ug kaninyo. Busa, ilha ang mga tawo nga sama niini. **19** Ang kasimbahanan sa Asya nangumusta kaninyo. Si Aquila ug si Prisca nangumusta kaninyo diha sa Ginoo, uban sa simbahan nga mao ang ilang panimalay. **20** Ang tanang kaigsoonan nangumusta

kaninyo. Pangumustaha ang matag-usa uban sa balaan nga halok. **21** Ako, si Pablo, nagsulat niini pinaagi sa kaugalingon nakong kamot. **22** Kung adunay usa nga wala mahigugma sa Ginoo, matinunglo unta siya. Among Ginoo, balik na! **23** Ang grasya sa Ginoong Jesus maga-uban kaninyo. **24** Ang akong gugma magauban kaninyong tanan diha kang Cristo Jesus.

2 Corinto

1 Si Pablo, usa ka apostol ni Cristo Jesus pinaagi sa
kabubut-on sa Dios, ug si Timoteo nga atong igsoon,
ngadto sa simbahan sa Dios nga anaa sa Corinto, ug ngadto
sa tanang magtutuo sa tibuok rehiyon sa Acaya. **2** Hinaot
nga ang grasya maanaa kaninyo ug ang kalinaw nga gikan
sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo. **3**
Hinaot nga dayegon ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong
Jesu-Cristo. Siya mao ang Amahan sa mga kaluoy ug ang
Dios sa tanang paghupay. **4** Ang Dios maghupay kanato sa
tanan natong kagul-anan, aron nga makahupay usab kita
niadtong anaa sa bisan unsa nga kagul-anan. Naghupay kita
sa uban sa samang paghupay nga gigamit sa Dios aron sa
paglipay kanato. **5** Kay sama sa mga pag-antos ni Cristo
nga midagaya tungod ug alang kanato, busa modagaya
usab ang atong paghupay pinaagi kang Cristo. **6** Apan kung
may kagul-anan man kami, alang kini sa inyong kahupayan
ug kaluwasan. Ug kung gihupay man kami, alang kini sa
inyong kahupayan. Ang inyong kalipay nagmalamboon sa
dihang nagmapaubsanon kamo nga nag-ambit sa sama
nga mga pag-antos nga giantos usab namo. **7** Ug malig-on
ang among pagsalig mahitungod kaninyo. Nasayod kami
nga sa pag-ambit usab ninyo sa mga pag-antos, miambit
usab kamo sa paghupay. **8** Kay dili kami buot nga dili kamo
masayod, mga igsoon, mahitungod sa mga kasamok nga
among nabatonan didto sa Asya. Gibug-atan gayod kami
labaw pa sa among makaya, hilabihan gayod kabug-at nga
wala na kami naglaom nga mabuhi pa. **9** Sa pagkatinuod,
hinukman na kami sa kamatayon nganhi kanamo. Apan wala
kini naghimo kanamo nga mosalig sa among kaugalingon,
kondili sa Dios gayod, nga nagbanhaw sa mga patay. **10**
Giluwas niya kami gikan niadtong makamatay nga kakuyaw,
ug nagluwas siya kanamo pag-usab. Gisalig na namo diha
kaniya nga luwason niya kami pag-usab. **11** Pagabuhaton
niya kini ingon nga kamo usab magtabang kanamo pinaagi
sa inyong mga pag-ampo. Unya daghan ang maghatag ug
mga pagpasalamat pinaagi kanamo alang sa grasyahanon
nga kaluoy nga gihatag kanamo pinaagi sa mga pag-
ampo sa kadaghanan. **12** Mapagarbohon kami niini: ang
pagpamatuod sa among konsensya. Kay putli man kini
nga mga katuyoan ug matinud-anon nga miabot gikan
sa Dios nga among gipahigayon sa among kaugalingon
dinhi sa kalibotan. Labi pa namong nabuhat kining tanan
uban kaninyo—dili sa kalibotanong kaalam, apan pinaagi sa
grasya sa Dios. **13** Wala kami nagsulat kaninyo sa bisan
unsa nga dili ninyo mabasa o masabtan. Naglaom ako
nga masabtan ninyo kami sa hingpit, **14** sama sa inyong
gamay nga nasabtan kanamo karon. Unya sa adlaw sa
atong Ginoong Jesus kami ang mahimo ninyong hinungdan
alang sa pagpasigarbo, sama usab kanamo. **15** Tungod kay
masaligon ako mahitungod niini, buot ko nga mouna pag-
anha kaninyo, aron nga makadawat kamo sa kaayohan sa
ikaduhang pagduaw. **16** Naglaraw ako sa paghapit aron sa
pagduaw kaninyo sa akong panaw padulong sa Macedonia.
Unya buot ko nga moduaw na usab kaninyo sa akong
pagpanaw gikan sa Macedonia, ug unya mapadala ninyo ako
sa akong pagpadulong sa Judea. **17** Sa dihang naghunahuna
ako niining paagiha, nagduhaduha ba ako? Naglaraw ba ako
sa mga butang sumala sa mga tawhanong sukaran, aron
nga moingon ako nga, “Oo, oo” ug “Dili, dili” sa samang
takna? **18** Apan sama nga ang Dios nagmatinud-anon, dili
namo dunganon sa pagsulti ang “Oo” ug “Dili.” **19** Kay ang
Anak sa Dios, nga si Jesu-Cristo, nga gimantala nako ug
nila ni Silvanos ug Timoteo diha kaninyo, dili “Oo” ug “Dili.”
Hinunoa, kanunay siyang “Oo.” **20** Kay ang tanan nga mga
saad sa Dios kanunay nga “Oo” diha kaniya. Busa pinaagi
usab kaniya moingon kita nga “Amen” ngadto sa himaya sa
Dios. **21** Karon mao kini ang Dios nga nagpamatuod kanamo
uban kaninyo diha kang Cristo, ug nagsugo siya kanato.
22 Gisilyohan na niya kita ug gihatag kanato ang Espiritu
sa atong mga kasingkasing ingon nga usa ka garantiya
sa kung unsa ang iyang ihatag sa umaabot. **23** Hinuon,
nagtawag ako sa Dios aron magsaksi alang kanako nga ang
hinungdan sa wala ko pag-anha diha sa Corinto aron nga
mapalingkawas ko kamo. **24** Dili kini tungod kay nagsulay
kami sa pagpugong kung unsa ba gayod ang inyong pagtuo.
Hinuon, nagabuhat kami uban kaninyo alang sa inyong
kalipay, sa inyong pagbarog sa inyong pagtuo.

2 Busa nakahukom ako sa akong kaugalingon nga dili na
gayod ako moanha pag-usab kaninyo nga may kasakit
nga mga kahimtang. **2** Kung nakapasakit ako kaninyo,
kinsa man ang makapadasig kanako dili ba kamo lamang
nga akong napasakitan? **3** Nagsulat ako sama sa akong
gibuhat aron nga sa dihang moanha na ako kaninyo dili na
ako mapasakitan niadtong magpalipay unta kanako. Aduna
akoy pagsalig mahitungod kaninyong tanan nga ang akong
kalipay sama sa kalipay nga anaa kaninyong tanan. **4** Kay
nagsulat ako kaninyo gikan sa dakong kagul-anan, uban sa
kasakit sa kasingkasing, ug sa hilabihan nga paghilak. Dili
ko gusto nga mapasakitan ko kamo. Hinuon, gusto nako
nga makahibalo kamo sa giladmon sa akong gugma diha
kaninyo. **5** Kung si bisan kinsa nga hinungdan sa kasakit,
wala lamang siya nagpasakit kanako, apan sa pipila pang
pamaagi — dili kini ibutang sa hilabihan ka mapintas nga
pagkaingon — diha kaninyong tanan. **6** Kini nga pagsilot
pinaagi sa kadaghanan igo na nianang tawhana. **7** Busa
karon kaysa sa silotan, kinahanglan nga pasayloon ninyo

ug hupayon siya. Buhata kini aron nga dili siya mabug-atan pinaagi sa tumang kasubo. 8 Busa gidasig ko kamo nga pamatud-an sa kadaghanan ang inyong gugma alang kaniya. 9 Mao kini ang hinungdan nga ako nagsulat, aron nga masulayan ko kamo ug masayran kung matinumanon ba kamo sa tanang butang. 10 Kung inyong pasayloon si bisan kinsa, pasayloon ko usab kanang tawhana. Kung unsa ang akong gipasaylo — kung aduna man akoy gipasaylo — gipasaylo na kini alang sa inyong kaayohan diha sa presensya ni Cristo. 11 Mao kini aron dili kita malimbongan ni Satanas. Kay nasayod na kita sa iyang mga plano. 12 Ang usa ka pultahan giablihan sa Ginoo alang kanako sa dihang miabot ako sa siyudad sa Troas aron sa pagsangyaw didto sa ebanghelyo ni Cristo. 13 Bisan pa niana, wala akoy kalinaw sa hunahuna, tungod kay wala nako nakit-an didto ang akong igsoon nga si Tito. Busa mibiya ako kanila ug mibalik sa Macedonia. 14 Apan salamat sa Dios, nga diha kang Cristo nga naggiya kanato sa kanunay diha sa kadaogan. Pinaagi kanato gipakaylap niya bisan asa ang kahumot sa kahibalo mahitungod kaniya. 15 Kay kita mao ang kahumot ni Cristo alang sa Dios, diha sa mga linuwas ug kadtong magakahanaw. 16 Ngadto sa mga tawo nga magakahanaw, mao kini ang baho gikan sa kamatayon padulong sa kamatayon. Niadtong mga naluwas, mao kini ang humot gikan sa kinabuhi padulong sa kinabuhi. Kinsa man ang takos niining mga butanga? 17 Kay dili kita sama sa daghang mga tawo nga nagbaligya sa pulong sa Dios aron makasapi. Hinuon, uban sa putli nga panghunahuna, nagsulti kita diha kang Cristo, ingon nga kita gipadala gikan sa Dios, diha sa panan-aw sa Dios.

3 Nagasugod na ba usab kami sa pagdayeg sa among kaugalingon? Dili na kami manginahanglan ug sulat sa pagpaila kaninyo o gikan kaninyo, sama sa ubang mga tawo, dili ba? 2 Kamo mismo ang among sulat sa pagpaila, nga nahisulat sa among mga kasingkasing, nga naila na ug nabasa na sa tanang katawhan. 3 Ug nagpakita kamo nga kamo ang sulat gikan kang Cristo, gipadala pinaagi kanamo. Nahisulat kini dili pinaagi sa tinta kondili pinaagi sa Espiritu sa buhi nga Dios. Wala kini nahisulat sa mga papan sa bato, kondili diha sa papan sa kasingkasing sa mga tawo. 4 Ug mao kini ang pagsalig nga nabatonan namo diha sa Dios pinaagi kang Cristo. 5 Dili kami takos sa among kaugalingon nga moangkon sa bisan unsa nga butang ingon nga naggikan kanamo. Hinuon, ang among katakos nagagikan sa Dios. 6 Ang Dios maoy naghimo kanamo nga mga sulugoon sa bag-ong kasabotan. Mao kini ang usa ka kasabotan nga dili sa sulat apan sa Espiritu. Kay ang sulat makamatay, apan makahatag ug kinabuhi ang Espiritu. 7 Karon ang pag-alagad nga mobunga ug kamatayon — kinulit nga mga letra ibabaw sa mga bato — miabot sa maong himaya nga dili gayod makasud-ong ang katawhan sa dagway ni Moises. Tungod kini kay ang himaya nga anaa sa iyang panagway, usa ka himaya nga mahanaw. 8 Unsa pa gayod kamahimayaon unya ang pag-alagad nga buhaton sa Espiritu? 9 Kay kung ang pag-alagad sa silot adunay himaya, unsa pa kaha ka labaw ang mabuhat niadtong pag-alagad sa pagkamatarong nga modagaya diha sa himaya! 10 Kay sa pagkatinuod, ang usa ka butang nga gihimo nang mahimayaon dili na gayod himayaon niini nga paagi, tungod sa himaya nga maoy milabaw niini. 11 Kay kung kadtong miagi adunay himaya, unsa pa kaha ka labaw kadtong nagpabilin nga adunay himaya! 12 Sanglit aduna man kami niana nga pagsalig, maisugon gayod kami. 13 Dili kami sama kang Moises, nga mitabon sa iyang nawong, aron nga ang katawhan sa Israel dili makatan-aw gilayon sa naghinapos nga himaya nga molabay lamang. 14 Apan sirado ang ilang mga hunahuna. Ug bisan gani hangtod niining adlawa ang samang tabon nagpabilin pa diha sa basahon sa daang kasabotan. Dili kini maablihan, tungod kay diha lamang kang Cristo kini makuha. 15 Apan bisan gani karon, sa matag higayon nga basahon si Moises, ang tabon nagpabilin gihapon sa ilang mga kasingkasing. 16 Apan sa dihang ang tawo modangop sa Ginoo, ang tabon pagakuhaon. 17 Karon ang Ginoo mao ang Espiritu. Kung hain ang Espiritu sa Ginoo, adunay kagawasan. 18 Karon kitang tanan, uban sa walay tabon nga mga panagway, makakita na sa himaya sa Ginoo. Giusab na kita sa mao gihapon nga mahimayaong panagway sa unang ang-ang sa himaya ngadto sa lain, ingon nga gikan sa Ginoo, nga mao ang Espiritu.

4 Busa, tungod kay aduna kami niini nga buluhaton, ug ingon nga nakadawat kami sa kaluoy, wala kami magpakaluya. 2 Hinuon, among gisalikway ang mga pamaagi nga makauulaw ug tinago. Wala kami magkinabuhi sa pagpanglimbong, ug wala namo tuisa ang pulong sa Dios. Pinaagi sa pagpadayag sa kamatuoran, gitugyan namo ang among mga kaugalingon diha sa panghunahuna sa matag-usa atubangan sa Dios. 3 Apan kung natabonan ang among ebanghelyo, matabonan lamang kini niadtong nangawala. 4 Sa ilaha nga bahin, ang dios niining kalibotana maoy nagbuta sa ilang dili-matinuohon nga mga hunahuna. Ug tungod niini, dili sila makakita sa kahayag sa ebanghelyo diha sa himaya ni Cristo, nga mao ang hulagway sa Dios. **(aiōn g165)** 5 Apan wala kami nagmantala sa among kaugalingon, kondili kang Cristo Jesus ingon nga Ginoo, ug sa among kaugalingon ingon nga inyong sulugoon tungod ug alang kang Jesus. 6 Kay ang Dios mao ang nag-ingon, “Ang kahayag modan-ag diha sa kangitngit.” Midan-ag siya sa

among mga kasingkasing, aron mohatag sa kahayag sa kahibalo diha sa himaya sa Dios sa presensya ni Jesu-Cristo. **7** Apan aduna kami niining bahandi sulod sa mga banga nga kolon, aron nga mapatin-aw kini nga ang hilabihan ka dakong gahom iya sa Dios ug dili kanamo. **8** Gipaantos kami sa tanang paagi, apan wala kami mapildi. Nangalibog kami apan wala gayod kami mawad-i ug paglaom. **9** Ginalutos kami apan wala pasagdi. Gidagmalan kami apan wala mapukan. **10** Ginadala namo kanunay sa among lawas ang kamatayon ni Jesus, aron nga ang kinabuhi ni Jesus mapakita usab sa among mga kalawasan. **11** Kami nga buhi kanunay ginatugyan sa kamatayon tungod ug alang kang Jesus, aron nga ang kinabuhi ni Jesus maipakita sa among tawhanong mga lawas. **12** Kay mao kini ang hinungdan, ang kamatayon mao ang namuhat dinhi kanamo, apan ang kinabuhi mao ang namuhat diha kaninyo. **13** Apan aduna kitay managsama nga espiritu sa pagtuo sumala sa nahisulat na: "Mituo ako, busa nagsulti na ako." Mituo na usab kami, ug busa nagsulti na usab kami. **14** Nasayod kami nga ang nagbanhaw kang Ginoong Jesus magabanhaw usab kanamo uban kang Jesus. Nasayod kami nga pagadad-on niya kami kauban ninyo didto sa iyang atubangan. **15** Ang tanang butang alang sa inyong kaayohan, aron nga sa ingon nga ang grasya mapakaylap ngadto sa daghan pang katawhan, ang pagpasalamat magkadaghan alang sa kahimayaan sa Dios. **16** Busa wala kami magakaluya. Bisan tuod sa gawas nag-anam kami ug kadunot, apan sa kinasuloran gibag-o kami sa matag adlaw. **17** Kay niini nga panahon, ang gaan nga kagul-anan mao ang nag-andam kanamo alang sa walay kataposan nga gibug-aton sa himaya nga wala gayoy makasukod. **(aiōnios g166)** **18** Kay wala kami motan-aw sa mga butang nga makita, kondili alang sa mga butang nga dili makita. Ang mga butang nga among makita lumalabay lamang, apan ang mga butang nga dili makita mao ang malungtaron. **(aiōnios g166)**

5 Nasayod kita nga kung malaglag ang yutan-ong pinuy-anan nga atong gipuy-an, aduna kitay pinuy-anan nga gikan sa Dios. Usa kini ka balay nga dili binuhat sa tawhanong mga kamot, kondili usa ka walay kataposang balay, sa langit. **(aiōnios g166)** **2** Kay nag-agulo kita niini nga tolda, naghandom nga masul-oban sa atong langitnong pinuy-anan. **3** Naghandom kita niini tungod kay sa pagsul-ob niini dili na kita makaplagan nga hubo. **4** Kay sa pagkatinuod samtang anaa kita niini nga tolda, nag-agulo kita, nga gibug-atan. Dili kita buot nga mahimong hubo. Hinuon, buot kita nga mabistihan, aron nga kung unsa man ang may kamatayon mahimong lamyon pinaagi sa kinabuhi. **5** Ang usa nga miandam kanato alang niining butang mao ang Dios, nga naghatag kanato sa Espiritu ingon nga panaad kung unsa man ang moabot. **6** Busa magmasaligon sa kanunay. Pagmabinantayon samtang anaa pa kita niining lawasa, nalayo kita sa Ginoo. **7** Kay maglakaw kita pinaagi sa pagtuo, dili pinaagi sa panan-aw. **8** Busa magmasaligon kita. Mas maayo hinoon nga mahilayo kita gikan sa lawas ug makauban ang Ginoo didto sa pinuy-anan. **9** Busa himoon nato kini nga tumong, bisan kung anaa kita sa pinuy-anan o nalayo, aron sa pagpahimuot kaniya. **10** Kay kinahanglan mopakita kitang tanan sa atubangan sa paghukom ni Cristo, aron nga ang matag-usa makadawat kung unsa ang angay alang sa mga butang nga nabuhat sa lawas, kung maayo ba kini o daotan. **11** Busa, sa pag-ila sa kahadlok sa Ginoo, nagdani kami sa mga tawo. Ug kung unsa kami tin-aw nga nakita sa Dios. Naglaom ako nga tin-aw usab kini diha sa inyong mga konsensya. **12** Wala kami magsulay sa pagdani kaninyo pag-usab aron sa pagpakita kanamo ingon nga tinud-anay. Hinuon, naghatag kami kaninyo ug hinungdan aron nga kamo makapasigarbo kanamo, aron nga aduna kamoy ikatubag niadtong nagpahambog mahitungod sa binuhatan apan dili mahitungod sa kung unsa ang anaa sa kasingkasing. **13** Kay kung kami mawala sa among mga panghunahuna, mao kini ang alang sa Dios. Ug kung kami anaa sa maayong mga panghunahuna, kini alang sa inyong kaayohan. **14** Kay ang gugma ni Cristo nagdasig kanato, tungod kay kami sigurado niini: nga ang usa ka tawo namatay alang sa tanan, ug busa ang tanan nangamatay. **15** Ug si Cristo namatay alang sa tanan, aron nga kadtong buhi kinahanglan nga dili na gayod magkinabuhi sa ilang mga kaugalingon. Hinuon, kinahanglan silang magkinabuhi alang kaniya nga namatay ug nabanhaw. **16** Tungod niini nga hinungdan, sukad karon dili na kami mohukom kang bisan kinsa sumala sa tawhanong sukaran, bisan paman kami sa makausa giila si Cristo sa sama niini nga pamaagi. Apan karon dili na gayod kami mohukom kang bisan kinsa niini nga paagi. **17** Busa, si bisan kinsa nga anaa na kang Cristo, usa na siya ka bag-ong binuhat. Ang daang mga butang miagi na. Tan-awa, nabag-o na sila. **18** Kining tanang mga butang gikan sa Dios. Iya kitang gipasig-uli sa iyang kaugalingon pinaagi kang Cristo, ug gihatag kanato ang buluhaton sa pagpasig-uli. **19** Mao nga, diha kang Cristo ang Dios nagpasig-uli sa kalibotan alang sa iyang kaugalingon, wala gihunahuna ang ilang mga kalapasan batok kanila. Gisalig niya kanamo ang mensahe sa pagpasig-uli. **20** Busa gipili na kami ingon nga pinadala ni Cristo, ingon nga gipakita niya ang iyang pagka-Dios pinaagi kanamo. Kami nangalipuyo kaninyo, alang sa kaayohan ni Cristo: "Pagpasig-uli sa Dios!" **21** Gihimo niya si Cristo ingon nga halad alang sa atong sala. Siya ang usa nga wala

gayod makasala. Gibuhat niya kini aron nga kita mahimong matarong sa Dios pinaagi kaniya.

6 Ug busa, sa pagtinabangay, naghangyo kami kaninyo nga ayaw dawata ang grasya sa Dios nga walay kapuslanan lamang. **2** Kay nagasulti siya, "Sa husto nga kahigayonan nagtagad ako kaninyo, ug sa adlaw sa kaluwasan mitabang ako kaninyo." Tan-awa, karon ang husto nga kahigayonan. Tan-awa, karon ang adlaw sa kaluwasan. **3** Wala kami magbutang ug kapandulan atubangan ni bisan kinsa, kay dili namo buot nga ang among buluhaton mopaingon sa pagkadaotan. **4** Hinuon, gipamatud-an namo sa among kaugalingon pinaagi sa tanan namong mga buhat, nga kami mga sulugoon sa Dios. Kami iyang mga sulugoon diha sa daghang pag-antos, sa kagul-anan, sa kasubo, sa kalisdanan, **5** sa pagbunal, sa pagkabinilanggo, sa kagubot, sa pagkugi, sa walay tulog nga kagabhion, sa kagutom, **6** sa pagkaputli, sa kahibalo, sa pagpailob, sa pagkamaayo, sa Balaang Espiritu, ug sa tinuod nga gugma. **7** Kami mao ang iyang mga sulugoon diha sa pulong sa kamatuoran, diha sa gahom sa Dios. Aduna kami taming sa pagkamatarong sa tuong kamot ug sa wala. **8** Namuhat kami diha sa kadungganan ug kaulawan, sa pagdaot ug sa pagdayeg. Gipasanginlan kami ingon nga mga limbongan ug bisan pa niana kami nagmatinud-anon. **9** Namuhat kami ingon nga mga dili inila ug sa gihapon nagpabili kaming mga inila. Namuhat kami ingon nga himalatyon ug — tan-awa! — nagpabili kaming buhi. Namuhat kami ingon nga gisilotan sa among mga binuhatan apan dili hinukman sa kamatayon. **10** Namuhat kami nga magul-anon, apan nagmaya kami kanunay. Namuhat kami ingon nga kabos, apan nakahimo kami sa kadaghanan nga maadunahan. Namuhat kami nga walay gipanag-iyahan apan nanag-iya sa tanang mga butang. **11** Gisulti namo ang kinatibuk-ang kamatuoran kaninyo, mga taga-Corinto, ug ang among kasingkasing abli pag-ayo. **12** Ang inyong mga kasingkasing wala namo pugngi, apan gipugngan ninyo pinaagi sa inyong kaugalingon nga mga pagbati. **13** Karon diha sa makiangayong pagbaylo — nakigsulti ako ingon nga mga anak — ablihi pag-ayo ang inyong mga kasingkasing. **14** Ayaw pagpagapos uban sa dili mga magtutuo. Kay unsa man ang maangkon sa matarong sa pagpakig-uban sa mga malinapason? Ug unsa man ang mabatonan sa panagtigom sa kahayag uban ang kangitngit? **15** Unsa man ang kasabotan nga mabatonan ni Cristo uban kang Beliar? O unsa man ang bahin nga mabatonan sa mga magtutuo uban sa dili-magtutuo? **16** Ug unsa man ang kasabotan tali sa templo sa Dios ug sa mga diosdios? Kay kita mao ang templo sa buhi nga Dios, sama sa giingon sa Dios: "Mopuyo ako sa ilang taliwala ug molakaw kauban nila. Ako mahimo nga ilang Dios, ug sila mahimo nga akong katawhan." **17** Busa, "Gawas gikan diha kanila, ug pagpalahi," miingon ang Ginoo. "Ayaw paghikap sa mahugaw nga butang, ug dawaton ko kamo. **18** Ako mahimo nga inyong Amahan, ug kamo mahimo nga akong mga anak nga lalaki ug babaye," miingon ang Ginoo nga Makakagahom.

7 Mga hinigugma, sanglit nakabaton na kita niini nga mga saad hinloan nato ang atong mga kaugalingon sa tanan nga nakahimo kanato nga hugaw diha sa atong lawas ug espiritu. Ipadayon nato ang pagkabalaan diha sa kahadlok sa Dios. **2** Paghimog lawak alang kanamo! Wala kami nakasala ni bisan kinsa. Wala kami nagpasakit ni bisan kinsa o nagpahimulos ni bisan kinsa. **3** Dili kini paghukom kaninyo nga nag-ingon ako niini. Kay sa gikaingon ko na nga kamo anaa na sa among mga kasingkasing, kay alang kanamo magkauban kitang mamatay ug mabuhi nga magkauban. **4** Aduna akoy dakong pagsalig kaninyo, ug magarbuhon ako alang kaninyo. Napuno ako sa paghupay. Nag-awas na ang akong kalipay bisan sa tanan namong mga pag-antos. **5** Sa dihang miabot kami sa Macedonia, ang among lawas wala gayoy pahulay. Hinuon, nasamok kami sa matag paagi pinaagi sa mga panagbingkil sa gawas ug kahadlok ngadto sa sulod. **6** Apan ang Dios, nga naghupay sa kaluya, naghupay kanamo pinaagi sa pag-abot ni Tito. **7** Dili lamang kini sa iyang pag-abot nga ang Dios naghupay kanamo. Mao usab kini ang kahupayan nga nadawat ni Tito gikan kaninyo. Misulti siya kanamo sa inyong dakong pag-antos, ang inyong kasub-anan, ug ang inyong halawom nga kabalaka kanako. Busa hilabihan pa ang akong pagmaya. **8** Bisan tuod ang akong sulat nakahimo kaninyo nga magul-anon, wala ako nagbasol niini. Apan nagbasol ako niini sa dihang nakita ko nga ang akong sulat nakapaguol kaninyo. Apan kamo naguol sa makadiyot lamang nga panahon. **9** Karon nalipay ako, dili tungod kay kamo naguol, apan tungod kay ang inyong kagul-anan nagdala kaninyo sa paghinulsol. Inyong nasinatian ang diosnon nga kasubo, busa ang inyong pag-antos dili mawala tungod kanamo. **10** Kay ang diosnon nga kasub-anan modala kini sa paghinulsol nga mosangpot sa kaluwasan nga walay pagbasol. Apan ang kalibotanong kabalaka, magdalag kamatayon. **11** Tan-awa unsa ang nahimo niining dako nga kalig-onan sa diosnon nga kasub-anan diha kaninyo. Unsa kadako ang kalig-onan diha kaninyo nga nagpamatuod nga kamo walay sala. Unsa kadako ang inyong kayugot, ang inyong kahadlok, ang inyong tinguha, ang inyong kasibot, ug ang inyong pangandoy sa pagtan-aw nga ang hustisya mahitabo na gayod! Sa kinatibuk-an kamo nagpamatuod sa inyong kaugalingon nga mahimong walay sala niini nga butang. **12** Bisan paman nagsulat ako kaninyo, wala ako magsulat tungod ug alang sa nagabuhat sa sayop, ni ngadto

sa usa nga nag-antos sa sayop. Nagsulat ako aron ang inyong pagkamainiton kanamo mahibaloan gayod ninyo diha sa panan-aw sa Dios. **13** Pinaagi kini niini nga nadasig kami. Dugang pa sa among kaugalingong paghupay, labaw pa ang among pagmaya tungod sa kalipay ni Tito, tungod kay ang iyang espirtu nabag-o tungod kaninyong tanan. **14** Kay kung nagpasigarbo ako ngadto kaniya mahitungod kaninyo, wala ako maulaw. Sa laing bahin, sama sa tanan nga gisulti namo diha kaninyo mao ang tinuod, ang among pagpasigarbo mahitungod kaninyo ngadto kang Tito napamatud-an nga tinuod. **15** Ang iyang pagbati alang kaninyo nagmadagayaon pa, sa dihang iyang mahinumdoman ang pagkamatinumanon ninyong tanan, kung giunsa ninyo siya pagdawat uban ang kahadlok ug pagpangurog. **16** Nagmaya ako tungod kay aduna akoy hingpit nga pagsalig kaninyo.

8 Buot namo nga masayod kamo, mga kaigsoonan, mahitungod sa grasya sa Dios nga gihatag ngadto sa mga kasimbahanan sa Macedonia. **2** Panahon sa dakong pagsulay sa kagul-anan, ang kadagaya sa ilang kalipay ug ang ilang kakabos nakahatag ug dakong bahandi sa pagkamanggihatagon. **3** Kay napamatud-an nako nga naghatag sila labaw pa sa ilang mahimo, ug bisan sobra pa kung unsa ang ilang mahimo. Ug sa ilang kaugalingon nga kabubot-on **4** uban sa pagpakiluoy sila nangamuyo kanamo alang sa kahigayonan sa pag-ambit niini nga buluhaton ngadto sa mga magtutuo. **5** Dili kini mahitabo ingon sa among gilaoman. Hinuon, giuna nila paghatag ang ilang mga kaugalingon ngadto sa Ginoo. Unya gihatag nila ang ilang kaugalingon kanamo pinaagi sa kabubut-on sa Dios. **6** Busa giawhag namo si Tito, nga nagsugod na niini nga tahas, sa pagdala sa katumanan niining buhat sa pagkamangihatagon sa inyong bahin. **7** Apan buhong kamo sa tanan—sa pagtuo, sa pagpanulti, sa kahibalo, sa tanang kakugi, ug sa inyong gugma alang kanamo. Busa siguradoha usab nga kamo buhong niining manggihatagon nga buhat. **8** Gisulti ko kini dili ingon nga sugo. Hinuon, gisulti ko kini sa tuyo nga sulayan ang pagkamatinud-anon sa inyong gugma pinaagi sa pagtandi niini ngadto sa kainiton sa uban nga mga tawo. **9** Kay nasayod kamo sa grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Bisan tuod adunahan siya, alang sa inyong kaayohan nahimo siyang kabos, aron nga pinaagi sa iyang kakabos mahimo kamong adunahan. **10** Niini nga butang mohatag ako kaninyo ug tambag nga makatabang kaninyo. Usa ka tuig na ang milabay, wala kamo nagsugod sa pagbuhat sa usa ka butang, apan nagtinguha kamo sa pagbuhat niini. **11** Karon taposa na kini. Ingon nga aduna pay kadasig ug pagtinguha sa pagbuhat niini, madala usab ninyong kini ngadto sa katumanan, labaw pa sa inyong mabuhat. **12** Kay kung matinguhaon kamo sa pagbuhat niini nga mga buhat, usa kini ka maayo ug madawat nga butang. Kinahanglan kini makuha kung unsa ang anaa sa usa ka tawo, dili sa kung unsa ang wala niya maangkon. **13** Kay kini nga tahas dili aron nga ang uban mahuwasan ug kamo mahimong mabug-atan. Hinunoa, kinahanglan adunay kaangayan. **14** Ang inyong kabuhong sa kasamtangan nga panahon magapatagbo kung unsa ang ilang panginahanglan. Mao usab kini aron nga ang ilang kabuhong makapatagbo sa inyong gikinahanglan, ug aron nga adunay kaangayan. **15** Mao kini sama sa nahisulat na: "Ang usa nga adunay mas daghan pa wala mabinlan, ug ang usa nga nakabaton ug diyutay wala makulangan." **16** Apan salamat sa Dios, nga nagbutang ngadto sa kasingkasing ni Tito sa samang tinud-anay nga pag-atiman nga akong nabatonan kaninyo. **17** Kay wala lamang siya nagdawat sa atong hangyo, apan siya usab tinud-anay gayod mahitungod niini. Mianha siya kaninyo sa iyang kaugalingon nga kabubut-on. **18** Gipadala namo uban kaniya ang igsoon nga gidayeg sa tanan nga mga kasimbahanan sa iyang buhat sa pagmantala sa ebanghelyo. **19** Dili lamang kini, apan gipili usab siya pinaagi sa kasimbahanan aron sa paglakaw uban kanamo sa among pagdala niining buhat sa pagkamanggihatagon. Alang kini sa pagpasidungog sa Ginoo ug alang sa among tinud-anay nga pagtabang. **20** Gilikayan namo ang pangagpas nga adunay magmulo mahitungod kanamo niining pagkamanggihatagon nga among ginadala. **21** Nag-amping kami sa pagbuhat kung unsa ang madungganon, dili lamang sa atubangan sa Ginoo, apan sa atubangan usab sa mga tawo. **22** Nagpadala na usab kami ug laing igsoon uban kanila. Gisulayan namo siya kanunay, ug nakita namo nga siya madasigon alang sa daghang tahas. Labaw pa ang iyang pagkugi karon tungod sa dako niyang pagsalig diha kaninyo. **23** Alang kang Tito, siya ang akong kauban ug isigka magbubuhat alang kaninyo. Alang sa among mga kaigsoonan, gipadala sila sa mga kasimbahanan. Nagpasidungog sila kang Cristo. **24** Busa ipakita kanila ang inyong gugma, ug ipakita sa mga kasimbahanan ang hinungdan sa among pagpasigarbo mahitungod kaninyo.

9 Bahin sa mga buluhaton alang sa mga magtutuo, kinahanglan kini alang kanako nga magsulat kaninyo. **2** Nasayod ako sa inyong tinguha, nga akong gipasigarbo didto sa katawhan sa Macedonia. Ako silang giingnan nga ang Acaya nakaandam na sukad niadtong miaging tuig. Ang inyong kamatinguhaon maoy nakapadasig sa kadaghanan kanila aron molihok. **3** Karon akong gipadala ang atong mga kaigsoonan aron nga ang among pagpasigarbo bahin kaninyo dili makawang, ug aron nga kamo mangandam, ingon sa akong giingon nga angay ninyong buhaton. **4** Kay kung dili, kung adunay taga-Macedonia nga mouban

kanako ug makaplagan nga dili kamo andam, maulawan kami — wala akoy ikasulti bahin kaninyo —kay nagsalig ako pag-ayo diha kaninyo. **5** Busa naghunahuna ako nga gikinahanglan ang pagdasig sa mga kaigsoonan aron nga moanha diha kaninyo ug aron makigsabot pag-una alang sa mga gasa nga inyong gisaad. Aron nga kini maandam na ingon nga usa ka panalangin, ug dili ingon nga usa ka butang nga gipangayo. **6** Ang tumong mao kini: ang usa nga diyutay ra ang gitanom, diyutay ra usab ang paga-aihon, ug ang usa nga nagatanom alang sa katuyoan sa usa panalangin maga-ani usab ug usa ka panalangin. **7** Pasagdi nga ang matag usa mohatag sumala sa giplano sa iyang kasingkasing. Ayaw siya pahataga nga magul-anon o napugos. Kay ang Dios nahigugma sa tawong malipayong naghatag. **8** Ug ang Dios makapadaghan sa matag panalangin alang kaninyo, aron nga, sa kanunay, diha sa tanang mga butang, makabaton kamo sa tanan ninyong gikinahanglan. Mahimo na kini aron nga magkadaghan matag maayo nga buhat. **9** Mao kini sumala sa nahisulat na: "Giapod-apod na niya ang iyang kabtangan ug gihatag na niya kini sa mga kabos. Ang iyang pagkamatarong molungtad hangtod sa kahangtoran." **(aiōn g165)** **10** Siya nga naghatag sa binhi sa magpupugas ug tinapay alang sa pagkaon, magasangkap usab ug magapadaghan sa inyong binhi alang sa pagpugas. Padaghanon pa niya ang ani sa inyong pagkamatarong. **11** Nilambo kamo sa matag paagi aron nga kamo magmanggihatagon. Modala kini ug pagpasalamat ngadto sa Dios pinaagi kanato. **12** Kay sa pagdala niining pag-alagad wala lamang nagpahinagbo sa mga panginahanglan sa mga magtutuo. Nakapadaghan usab kini sa daghang mga buhat sa pagpasalamat alang sa Dios. **13** Tungod sa inyong pagsulay ug sa pagpamatuod pinaagi niining pag-alagad, gihimaya usab ninyo ang Dios pinaagi sa pagtuman sa inyong pagsugid sa ebanghelyo ni Cristo. Gihimaya usab ninyo ang Dios pinaagi sa inyong pagkamanggihatagon sa inyong gasa ngadto kanila ug sa tanan. **14** Nangandoy sila kaninyo, ug naga-ampo sila alang kaninyo. Gibuhat nila kini tungod sa dako nga grasya sa Dios nga anaa kaninyo. **15** Hinaot nga ang pagpasalamat iya sa Dios tungod sa iyang dili matukib nga gasa!

10 Ako, si Pablo, mismo ang maghangyo kaninyo, pinaagi sa pagkamapaubsanon ug kalumo ni Cristo. Maaghop ako sa dihang anaa pa ako sa inyong atubangan, apan maisogon ako alang kaninyo sa dihang halayo na ako. **2** Magpakiluoy ako kaninyo nga, sa dihang uban pa ako kaninyo, dili kinahanglan nga magmaisog ako uban sa pagsalig sa kaugalingon. Apan tingali kinahanglan akong magmaisogon sa dihang makigbatok ako niadtong naghunahuna nga nagpuyo kami sumala sa unodnon. **3** Kay bisan tuod nagalakaw kami sa unodnon, wala kami makiggubat sumala sa unod. **4** Kay ang mga hinagiban sa among pagpakiggubat dili unodnon. Hinuon, aduna silay langitnon nga gahom aron sa paglumpag sa mga kota. Dalahon nila sa walay kapuslanan ang mga makapahisalaag nga pakiglalis. **5** Bungkagon usab namo ang matag taas nga butang nga magpataas batok sa kahibalo sa Dios. Ginabihag namo ang matag hunahuna ngadto sa pagkamatinumanon kang Cristo. **6** Ug andam kami sa pagsilot sa matag buhat sa pagkamasinupakon, hangtod nga mahingpit ang inyong pagkamatinumanon. **7** Tan-awa kung unsa ang tin-aw diha sa inyong atubangan. Kung si bisan kinsa nga nagtuo nga iya na siya ni Cristo, tugoti siya nga pahinumdoman niya ang iyang kaugalingon nga iya na siya ni Cristo, mao man usab kami. **8** Kay bisan pa man kung magpasigarbo ako bisan sa gamay lang kaayo mahitungod sa among katungod, nga gihatag sa Ginoo alang kanamo aron sa pagtukod kaninyo ug dili sa paglaglag kaninyo, dili ako mapakaulawan. **9** Dili nako gusto nga makita nga ako makapalisang kaninyo pinaagi sa akong mga sulat. **10** Kay ang pipila ka mga tawo misulti, "Ang iyang mga sulat tinuod ug gamhanan, apan huyang siya sa lawasnon. Ang iyang mga pulong dili angay paminawon." **11** Tugoti nga ang maong mga tawo masayod nga kung unsa kami diha sa mga pulong sa among sulat, sa dihang wala kami, mao ra gihapon ang among buhaton pag-anaa na kami diha. **12** Dili kami moadto aron sa pagpundok sa among mga kaugalingon o sa pagtandi sa among mga kaugalingon uban niadtong nagdayeg sa ilang mga kaugalingon. Apan sa dihang gisukod nila ang ilang kaugalingon pinaagi sa usag-usa ug itandi ang ilang mga kauglingon sa matag-usa, wala silay panabot. **13** Apan, kami, dili magpasigarbo lapas sa utlanan. Hinuon, buhaton lamang namo ang kutob sa utlanan kung unsa ang gigahin sa Dios alang kanamo, utlanan nga nagaabot sa inyong gilay-on. **14** Kay wala kami magpalapas sa among mga kaugalingon sa dihang nakaabot na kami diha kaninyo. Kay una kaming nakapaabot kaninyo uban ang ebanghelyo ni Cristo. **15** Wala kami nagpasigarbo lapas sa utlanan mahitungod sa paghago sa uban. Hinuon, naglaom kami nga motubo ang inyong pagtuo diha sa among dapit sa buluhaton nga magmauswagon gayod, ug magpabilin kini sa hustong utlanan. **16** Maglaom kami alang niini, aron nga makasangyaw pa kami sa ebanghelyo bisan pa sa mga dapit nga saylo na kaninyo. Dili kami magpasigarbo mahitungod sa buhat nga nabuhat na sa laing mga dapit. **17** "Apan tugoti nga ang nagpasigarbo, magpasigarbo diha sa Ginoo." **18** Kay dili kini ang usa nga nagtanyag sa iyang kaugalingon nga mao ang giuyonan. Hinuon, mao kini ang usa nga gitanyag sa Ginoo.

11 Nanghinaot ako nga moantos unta kamo uban kanako
sa pipila nga mga binuang. Apan giantos gayod ninyo
ako! **2** Kay nangabugho ako kaninyo. Aduna akoy diosnong
pangabugho alang kaninyo, sanglit gisaad ko man kamo nga
ipaminyo sa usa ka bana. Gisaad ko nga ikatugyan kamo
ingon nga usa ka putli nga ulay alang kang Cristo. **3** Apan
nahadlok ako nga sa bisan unsang paagi, sama sa bitin nga
naglimbong kang Eba pinaagi sa iyang pagkamalinglahon,
ang inyong mga panghunahuna tingali mahisalaag gikan
sa tinuoray ug putli nga paghigugma kang Cristo. **4** Kay
pananglitan adunay tawo nga moabot ug magmantala ug
lahi nga Jesus kaysa sa usa nga among gisangyaw. O
pananglitan magdawat kamo ug lahi nga espiritu kaysa sa
kung unsa ang inyo nang nadawat. O pananglitan magdawat
kamo ug lahi nga ebanghelyo kaysa sa usa nga inyo
nang nadawat. Nagmainantuson gayod kamo niining mga
butanga! **5** Kay sa akong hunahuna dili ako labing ubos
niadtong ginatawag nga labing maayo nga mga apostoles. **6**
Apan bisan wala ako nabansay sa pagpanulti, nabansay na
ako diha sa kahibalo. Diha sa matag paagi ug sa tanang
butang gipahibalo namo kini kaninyo. **7** Nakasala ba ako
pinaagi sa pagpa-ubos sa akong kaugalingon aron nga
kamo mapasidunggan? Kay gisangyaw ko ang ebanghelyo
sa Dios nga walay bayad diha kaninyo. **8** Gikuhaan ko
ang ubang mga kasimbahanan pinaagi sa pagdawat ug
tabang gikan kanila aron nga ako makaalagad kaninyo. **9**
Sa dihang uban pa ako kaninyo ug anaa ako sa kawalad-
on, wala ako maghasol ni bisan kinsa. Kay ang akong
mga panginahanglan gipahinagbo sa mga kaigsoonan nga
miabot gikan sa Macedonia. Sa tanang butang gipalikay
ko ang akong kaugalingon nga mahimong palas-anon diha
kaninyo, ug padayonon ko kana sa pagbuhat. **10** Ingon
nga ang kamatuoran ni Cristo ania na kanako, kining
pagpasigarbo nako dili mahilom sa mga bahin sa Acaya.
11 Ngano man? Tungod ba kay wala na ako mahigugma
kaninyo? Ang Dios ang nasayod. **12** Apan kung unsa man
ang akong ginabuhat, mao usab akong pagabuhaton. Akoa
kining buhaton aron nga akong maputol ang kahigayonan
niadtong mga naninguha sa higayon aron nga makita nga
sama kanamo kung unsa ang ilang ginapasigarbo. **13**
Kay ang maong mga tawo mini nga mga apostoles ug
malimbongon nga mga magbubuhat. Nagtakoban sila ingon
nga mga apostoles ni Cristo. **14** Ug kini dili katingad-an,
kay bisan gani si Satanas nagtakoban ingon nga anghel sa
kahayag. **15** Dili na gayod kini ikatingala kung ang iyang
mga alagad magtakoban usab ingon nga mga alagad sa
pagkamatarong. Ang ilang padulngan mao ang takos sa
ilang mga binuhatan. **16** Mosulti ako pag-usab: Ayaw tugoti
nga adunay maghunahuna nga usa ako ka buangbuang.
Apan kung gibuhat na ninyo kini, dawata ako ingon nga usa
ka buangbuang aron nga makapasigarbo ako ug diyutay.
17 Ang akong ginasulti mahitungod niining masaligon nga
pagpasigarbo wala makalingkawas pinaagi sa Ginoo, apan
nagasulti ako ingon nga usa ka buangbuang. **18** Sanglit
daghang mga tawo nagpasigarbo sumala sa unodnon,
magpasigarbo usab ako. **19** Kay malipayon kamong nag-
antos sa mga buang-buang. Maalamon kamo sa inyong
kaugalingon! **20** Kay nag-antos kamo uban sa tawo kung
siya nag-ulipon kaninyo, kung siya naglamoy kaninyo, kung
siya nagpahimulos kaninyo, kung iyang giila ang iyang
kaugalingon nga mas maayo kaysa kaninyo, o kung gisagpa
niya kamo. **21** Mosulti ako sa atong kaulaw nga kita huyang
kaayo sa pagbuhat niana. Apan kung si bisan kinsa ang
magpasigarbo — mosulti ako sama sa usa ka buangbuang
— magpasigarbo usab ako. **22** Mga Hebreohanon ba sila?
Ako man usab. Mga Israelita ba sila? Ako man usab. Mga
kaliwat ba sila ni Abraham? Ako man usab. **23** Mga alagad
ba sila ni Cristo? (Nagsulti ako ingon nga ako wala na sa
akong hunahuna) Mas labaw pa ako. Nakabuhat ako sa mas
daghan pang buluhaton, sa mas daghang pagkabilanggo,
sa mga pagbunal nga dili maihap, sa pagsagubang sa
daghan pang makuyaw nga kamatayon. **24** Gikan sa mga
Judio nadawat ko sa lima ka higayon ang “40 ka mga
hampak nga gikuhaan ug usa.” **25** Sa makatulo ka higayon
gibunalan ako ug mga sungkod. Gibato ako usa ka higayon.
Sa makatulo ka higayon gilumsan ako. Naglutaw-lutaw
sa halapad nga dagat usa ka gabii ug usa ka adlaw. **26**
Kanunay ako anaa sa mga panaw, sa kakuyaw gikan sa
mga suba, sa kakuyaw gikan sa mga tulisan, sa kakuyaw
gikan sa akong kaugalingong katawhan, sa kakuyaw gikan
sa mga Gentil, sa kakuyaw sulod sa siyudad, sa kakuyaw
sa kamingawan, sa kakuyaw diha sa dagat, sa kakuyaw
gikan sa mini nga mga kaigsoonan. **27** Nakasinati na ako
ug paghago ug kalisdanan, sa daghang gabii nga walay
tulog, sa kagutom ug sa kauhaw, kanunay nga magpuasa,
sa katugnaw ug kahubo. **28** Gawas nianang tanan, anaa
ang adlaw-adlaw nga kabug-aton dinhi kanako sa akong
kabalaka alang sa tanang kasimbahanan. **29** Kinsa ba
ang naluya, nga wala man ako maluya? Si kinsa ba ang
hinungdan sa pagkapandol, nga wala man ako nagdumot?
30 Kung kinahanglan man ako magpasigarbo, mopasigarbo
ako kung unsa ang mapakita sa akong kahuyangon. **31** Ang
Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesus, nga mao ang
dayegon hangtod sa kahangtoran, nasayod nga wala ako
mamakak! **(aiōn g165)** **32** Didto sa Damasco, ang gobernador
nga sakop ni Haring Aretas mao ang nagbantay sa siyudad
sa Damasco aron sa pagdakop kanako. **33** Apan gitunton

ako gamit ang bukag agi sa bintana sa pader, ug nakaikyas ako gikan sa iyang mga kamot.

12 Kinahanglan ako magpasigarbo, apan walay maangkon pinaagi niini. Apan magpadayon ako sa mga panan-awon ug mga pagpadayag gikan sa Ginoo. **2** Aduna akoy nasayran nga tawo diha kang Cristo nga napulog upat na ka katuigan ang milabay, nga — anaa man sa lawas o gawas sa lawas, wala ako masayod niini, ang Dios ra ang nasayod —gidala ngadto sa ikatulong langit. **3** Ug nasayod ako nga kining tawhana — anaa man sa lawas, o gawas sa lawas, wala ako masayod, ang Dios ra ang nasayod — **4** gidala ngadto sa paraiso ug nadungog ang mga butang nga sagrado kaayo alang kang bisan kinsa nga isulti. **5** Alang sa maong tawo magpasigarbo ako. Apan alang sa akong kaugalingon dili ako magpasigarbo, gawas sa akong kahuyangon. **6** Kung buot kong magpasigarbo, dili na ako buangbuang, kay ako nagasulti na sa kamatuoran. Apan naglikay ako sa pagpagarbo, aron nga walay usa nga maghunahuna ug labaw pa kanako kaysa sa kung unsa ang nakita kanako o nadungog gikan kanako. **7** Maglikay usab ako sa pagpagarbo tungod sa katalagsaon nga matang niadtong mga pagpadayag. Busa, aron nga dili ako magmagarbohon, ang usa ka tunok sa unod ang gihatag kanako, sa usa ka mensahero gikan kang Satanas aron mohasol kanako, aron dili na ako mahimong magarbohon kaayo. **8** Sa makatulong higayon naghangyo ako sa Ginoo mahitungod niini, aron kuhaon kini palayo kanako. **9** Ug miingon siya kanako, “Ang akong grasya igo alang kanimo, kay ang gahom gihimong hingpit diha sa kaluyahon.” Busa mas magpasigarbo pa gayod ako mahitungod sa akong kaluyahon, aron nga ang gahom ni Cristo mopuyo kanako. **10** Busa may katagbawan ako diha kang Cristo diha sa kaluyahon, diha sa mga pagtamay, diha sa mga kasamok, diha sa mga paglutos, ug diha sa malisod nga mga kahimtang. Tungod kay sa higayon nga maluya ako, nan diha ako kusgan. **11** Nahimo akong usa ka buangbuang! Gipugos ninyo ako niini, nga kinahanglan unta ninyo akong dayegon. Kay dili ako ubos niadtong ginatawag nga labing maayo nga mga apostoles, bisan kung ako walay hinungdan. **12** Ang tinuod nga mga timailhan sa usa ka apostoles gipakita na diha kaninyo sa hingpit nga pagpailob, mga timailhan, ug mga kahibulongan ug mga gamhanang mga buhat. **13** Kay sa unsang paagi nahimong kamong ubos kaysa sa ubang mga kasimbahanan, gawas nga ako wala magsamok diha kaninyo? Pasayloa ako alang niini nga sayop! **14** Tan-awa! Andam na ako nga moanha kaninyo sa ikatulo nga higayon. Dili na ako mahimong palas-anon diha kaninyo, kay dili nako gusto kung unsa ang anaa kaninyo. Kamo ang akong gusto. Kay ang mga anak dili kinahanglan nga magtigom alang sa ilang mga ginikanan. Hinuon, kinahanglan nga ang mga ginikanan magtigom alang sa ilang mga anak. **15** Ikalipay ko pag-ayo nga mogasto ug makagasto alang sa inyong mga kalag. Kung gihigugma ko kamo pag-ayo, diyutay ba ang paghigugma kanako? **16** Apan sama sa ingon, wala ko na kamo gihasol. Apan, sanglit maabilidad man ako pag-ayo, ako mao ang nadakpan ninyo pinaagi sa paglimbong. **17** Gipahimuslan ko ba kamo pinaagi kang bisan kinsa nga akong gipadala diha kaninyo? **18** Giawhag ko si Tito nga moanha kaninyo, ug ipauban ko laing igsoon. Gipahimuslan ba kamo ni Tito? Wala ba kami maglakaw sa samang dalan? Wala ba kami maglakaw sa samang mga lakang? **19** Naghunahuna ba kamo nga hangtod karon gipanalipdan namo ang among mga kaugalingon gikan kaninyo? Diha sa panan-aw sa Dios, anaa na kami diha kang Cristo nga nag-ingon sa tanang butang alang sa inyong paglig-on. **20** Kay nahadlok ako nga sa dihang moabot na ako dili ko na kamo makaplagan ang sama sa akong gipangandoy. Nahadlok ako nga dili na ninyo ako makita sama sa inyong gipangandoy. Nahadlok ako nga tingali adunay mga panaglalis, mga pangabugho, pagkasuko, kinaugalingon nga mga tinguha, paglinibakaay, garbo, ug walay kahapsay. **21** Nahadlok ako nga sa akong pagbalik, ipaubos ako sa akong Dios sa inyong atubangan. Nahadlok ako nga tingali magmagul-anon ako niadtong daghan nga mga nagkasala kaniadto, nga wala maghinulsol sa kahugaw ug sa pagkamahilawason ug sa pagpatuyang nga ilang ginabuhat.

13 Mao na kini ang ikatulo nga higayon nga moanha ako kaninyo. “Ang matag pasangil kinahanglan nga matuman pinaagi sa pagpamatuod sa duha o sa tulo ka mga saksi.” **2** Miingon na akong daan niadtong mga nakasala kaniadto ug sa tanan nga nahibilin sa dihang ako anaa pa diha sa ikaduha nga higayon, ug mosulti ako niini pag-usab: Sa akong pagbalik, dili ko na sila ipalingkawas. **3** Gisulti ko kini kaninyo tungod kay nangita kamo ug pagpamatuod nga si Cristo nakigsulti pinaagi kanako. Dili siya huyang nganha kaninyo. Hinuon, gamhanan siya nganha kaninyo. **4** Kay gilansang siya sa krus tungod sa kahuyang, apan nabuhi siya pinaagi sa gahom sa Dios. Kay kita usab huyang diha kaniya, apan mabuhi kita uban kaniya pinaagi sa gahom sa Dios nga anaa na kaninyo. **5** Susiha ang inyong kaugalingon aron nga makita kung kamo anaa na ba sa pagtuo. Sulayi ang inyong kaugalingon. Wala ba ninyo maamgohi nga si Jesu-Cristo anaa na kaninyo? Anaa na siya, gawas kung kamo wala giuyonan. **6** Ug masaligon ako nga inyong makaplagan nga kami giuyonan. **7** Karon nag-ampo kami sa Dios aron nga dili na kamo makahimo ug bisan unsang sayop. Wala ako mag-ampo aron nga maipakita nga milampos kami sa pagsulay. Hinuon, nag-

ampo ako nga kamo magbuhat kung unsa ang husto, bisan kami daw napakyas sa maong pagsulay. **8** Kay wala kami mahimo sa pagbuhat sa bisan unsa batok sa kamatuoran, kondili alang lamang sa kamatuoran. **9** Kay nagmaya kami sa dihang kami huyang ug lig-on kamo. Nag-ampo usab kami nga kamo mahingpit. **10** Gisulat ko kining mga butanga samtang halayo ako kaninyo, aron nga sa dihang makauban ko na kamo dili na ako makapasakit batok kaninyo. Dili ko buot gamiton ang katungod nga gihatag sa Ginoo kanako sa pagtukod kaninyo ug dili sa paglumpag kaninyo. **11** Sa kataposan, pagmayana, mga kaigsoonan! Pagbuhat alang sa pagpasig-uli, pagdinasigay, pagsinabtanay sa usag-usa, pagpuyo diha sa kalinaw. Ug ang gugma sa Dios ug ang kalinaw maanaa kaninyo. **12** Abi-abiha ang matag-usa uban ang balaang halok. **13** Mag-abi-abi kaninyo ang tanan nga magtutuo. **14** Hinaot nga ang grasya ni Ginoong Jesu-Cristo, ang gugma sa Dios, ug ang pakig-ambit sa Balaang Espiritu maanaa kaninyong tanan.

Galacia

1 Kini si Pablo ang apostol. Ako dili apostol nga gikan sa
mga tawo ni pinaagi sa tawo, apan pinaagi kang Jesu-
Cristo ug sa Dios nga Amahan, nga nagbanhaw kaniya
gikan sa mga patay. **2** Uban sa tanang kaigsoonan nga
kuyog kanako, ako nagsulat ngadto sa mga kasimbahan
sa Galacia. **3** Ang grasya diha kaninyo ug ang kalinaw
nga gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong
Jesu-Cristo, **4** nga naghatag sa iyang kaugalingon alang sa
atong mga sala aron nga siya makahimo sa pagpahigawas
kanato gikan niining kasamtangang daotan nga panahon,
sumala sa kabubut-on sa atong Dios ug Amahan. **(aiōn
g165) 5** Alang kaniya ang himaya hangtod sa kahangtoran.
(aiōn g165) 6 Ako natingala nga kamo dali lang nga mituo
ngadto sa lahi nga ebanghelyo. Ako natingala nga kamo
mibiya palayo gikan kaniya nga nagtawag kaninyo pinaagi sa
grasya ni Cristo. **7** Wala nay laing ebanghelyo, apan adunay
pipila ka mga tawo nga naghimo kaninyo ug kasamok ug
gustong tuison ang ebanghelyo ni Cristo. **8** Apan bisan
kung kami o usa ka anghel nga gikan sa langit tingali
magmantala kaninyo sa ebanghelyo nga dili sama sa
usa nga among gimantala kaninyo, siya kinahanglan nga
tungluhon. **9** Sama sa among gisulti kaniadto, busa karon
ako mosulti pag-usab. "Kung adunay usa nga momantala
kaninyo sa ebanghelyo nga dili sama sa usa nga inyong
nadawat, siya kinahanglang tunglohon." **10** Kay ako ba karon
nagapangita sa pagtugot sa mga tawo o sa Dios? Ako ba
nagapangita aron magpahimuot sa mga tawo? Kung ako
sa gihapon nagasulay sa pagpahimuot sa mga tawo, ako
dili usa ka sulugoon ni Cristo. **11** Kay ako gusto nga kamo
masayod, mga kaigsoonan, nga ang ebanghelyo nga akong
gimantala dili gikan sa yanong mga tawo. **12** Wala ko kini
madawat gikan sa tawo, o ako natudloan niini. Hinuon,
kini gipadayag kanako pinaagi kang Jesu-Cristo. **13** Kamo
nakadungog mahitungod sa karaan nakong kinabuhi sa
Judaismo, unsa ako kabangis nga naglutos kaniadto sa
simbahan sa Dios nga labaw pa sa sukdanan ug paglaglag
niini. **14** Ako nakigbisog sa Judaismo labaw pa sa daghan
nakong mga isigka Judio. Ako hilabihan ka matinguhaon
alang sa mga tulumanon sa akong mga amahan. **15** Apan
ang Dios nahimuot sa pagpili kanako gikan sa taguangkan
sa akong inahan. Siya nagtawag kanako pinaagi sa iyang
grasya **16** aron sa pagpadayag sa iyang Anak kanako, aron
nga ako siyang imantala sa mga Gentil. Wala dayon ako
nagpakisayod sa unod ug dugo **17** ug ako wala miadto sa
Jerusalem niadtong nahimong mga apostoles nga nahiuna
kanako. Hinuon miadto ako sa Arabia ug unya mibalik sa
Damascus. **18** Unya human sa tulo ka tuig ako miadto sa
Jerusalem aron duawon si Cephas, ug ako mipuyo uban
kaniya sa 15 ka mga adlaw. **19** Apan ako walay nakita nga
laing apostoles gawas kang Santiago, ang igsoon sa Ginoo.
20 Tan-awa, atubangan sa Dios, ako wala mamakak kung
unsa ang akong gisulat kaninyo. **21** Unya ako miadto sa
mga rehiyon sa Siria ug Cilicia. **22** Ako wala gihapon mailhi
sa panan-aw sa mga kasimbahanan sa Judea nga anaa
kang Cristo, **23** apan sila nakadungog lamang, "Siya nga
naglutos kanato karon nga nagamantala sa pagtuo nga iya
nang giguba." **24** Sila nagahimaya sa Dios tungod kanako.

2 Unya human sa katorse ka tuig ako mitungas sa Jerusalem
uban kang Barnabas. **2** Akong gidala usab si Tito uban
kanako. Mitungas ako tungod kay ang Dios nagpadayag
kanako nga kinahanglan ako moadto. Akong gisangon
ngadto kanila ang ebanghelyo nga akong gimantala taliwala
sa mga Gentil. (Apan nakigsulti ako sa tago lamang niadtong
mga mahinungdanong mga pangulo). Ako kining gibuhat
aron sa pagsiguro nga wala ako magdagan, o midagan,
alang sa walay kapuslanan. **3** Apan bisan gani si Tito,
nga uban kanako, nga usa ka Griyego, wala gipugos aron
magpatuli. **4** Kining butanga mitungha tungod sa mga bakak
nga kaigsoonan nga miabot sa tago aron sa pagpaniid
sa atong kagawasan nga anaa kang Cristo Jesus. Sila
nagtinguha nga kita mahimong mga ulipon diha sa balaod.
5 Wala kita mitugot nga magpasakop kanila bisan sa usa
lamang ka takna, aron nga ang kamatuoran sa ebanghelyo
magpabilin nga dili mausab alang kaninyo. **6** Apan kadtong
uban nga miingon nga ang mga pangulo walay gikahatag
kanako. Bisan unsa sila dili kini igsapayan kanako. Ang Dios
dili modawat sa mga pinalabi sa tawo. **7** Hinuon, ilang nakita
nga ako gisaligan sa pagmantala sa ebanghelyo niadtong
dili mga tinuli. Kini sama kang Pedro nga nagmantala sa
ebanghelyo niadtong tinuli. **8** Kay ang Dios, nga namuhat
uban kang Pedro alang sa pagkaapostol niadtong mga
tinuli, namuhat usab kanako ngadto sa mga Gentil. **9** Sa
dihang si Santiago, Cephas, ug Juan, nga naila ingon nga
maoy nagtukod sa simbahan, nakasabot sa grasya nga
gihatag kanako, ilang gihatag ang ilang tuong kamot sa
pag-abiabi kang Barnabas ug kanako. Ila kining gibuhat
aron nga kita kinahanglan moadto sa mga Gentil, ug aron
nga sila kinahanglan moadto niadtong mga tinuli. **10** Gusto
usab nila nga atong hinumdoman ang mga kabos. Ako
usab matinguhaon sa pagbuhat nianang maong butanga. **11**
Karon sa dihang si Cephas miabot sa Antioch, ako siyang
gibadlong diha sa iyang atubangan tungod kay siya sayop.
12 Sa wala pa miabot ang pipila ka mga tawo nga gikan
kang Santiago, si Cephas nakigkaon uban sa mga Gentil.
Apan sa dihang kining mga tawhana miabot, siya mihunong
ug mipalayo gikan sa mga Gentil. Siya nahadlok niining

mga tawhana nga nagkinahanglan sa pagpatuli. 13 Usab
ang kadaghanan sa mga Judio miapil niining pagpakaaron-
ingnon ni Cephas. Ug tungod niini bisan gani si Barnabas
nadala usab sa ilang pagpakaaron-ingnon. 14 Apan sa
dihang akong nakita nga wala sila misunod sa kamatuoran sa
ebanghelyo, ako miingon ngadto kang Cephas sa atubangan
nilang tanan, "Kung ikaw Judio apan nagpuyo sa Gentil
nga pamatasan inay diha sa Judio nga pamatasan, unsaon
nimo pagpugos ang mga Gentil nga magpuyo sama sa mga
Judio?" 15 Kita nga mga Judio pinaagi sa pagpakatawo ug
dili "Gentil nga mga makasasala" 16 nasayod nga walay
usa ang gipakamatarong pinaagi sa mga buhat sa balaod.
Hinuon, sila gipakamatarong pinaagi sa pagtuo kang Jesu-
Cristo. Kita miabot sa pagtuo kang Cristo Jesus aron nga kita
mamatarong pinaagi sa pagtuo kang Cristo ug dili pinaagi sa
mga buhat sa balaod. Kay pinaagi sa mga buhat sa balaod
walay unod nga mamatarong. 17 Apan kung, sa dihang
kita mangita sa Dios aron nga mamatarong kita diha kang
Cristo, atong makaplagan usab ang atong mga kaugalingon
nga makasasala, si Cristo ba nahimong usa ka sulugoon
sa sala? Kini dili gayod! 18 Kay kung akong tukoron pag-
usab ang akong pagsalig sa pagbantay sa balaod, ang
pagsalig nga ako nang giguba, akong ipakita ang akong
kaugalingon ingon nga usa ka masinupakon sa balaod. 19
Pinaagi sa balaod ako namatay sa balaod, aron nga ako
magpuyo alang sa Dios. 20 Ako gilansang uban kang Cristo.
Kini dili na ako ang nabuhi, apan si Cristo nga nagpuyo
kanako. Ang kinabuhi nga ako karong gikinabuhi diha sa
unod akong gikinabuhi pinaagi sa pagtuo sa Anak sa Dios,
nga nahigugma kanako ug naghatag sa iyang kaugalingon
alang kanako. 21 Wala nako gisalikway ang grasya sa Dios,
kay kung ang pagkamatarong anaa pinaagi sa balaod, busa
si Cristo namatay sa walay hinungdan.

3 Buang-buang kamong taga-Galacia, kinsang daotan
nga mata ang nakadaot kaninyo? Dili ba si Jesu-Cristo
gihulagway ingon nga gilansang sa krus atubangan sa inyong
mga mata? 2 Ako buot nga makakat-on niini gikan kaninyo.
Nadawat ba ninyo ang Espiritu pinaagi sa pagtuman sa
balaod o pinaagi sa pagtuo kung unsa ang inyong nadungog?
3 Buang-buang ba gayod kamo? Nagsugod ba kamo diha
sa Espiritu aron tapuson karon sa unod? 4 Nag-antos ba
kamo sa daghan nga mga butang alang sa wala, kung sa
pagkatinuod sila alang sa wala? 5 Unya siya ba nga naghatag
sa Espiritu diha kaninyo ug namuhat sa gamhanang mga
buhat taliwala kaninyo nagbuhat niini pinaagi sa mga buhat
sa balaod o pinaagi sa pagpaminaw uban ang pagtuo? 6 Si
Abraham "mituo sa Dios ug kini gitamod kaniya ingon nga
pagkamatarong." 7 Sa samang paagi, sabton, unya, nga
kadtong nagtuo mga anak ni Abraham. 8 Ang kasulatan
daan nang nagpakita nga ang Dios himoong matarong ang
mga Gentil pinaagi sa pagtuo. Ang ebanghelyo gimantala
nang daan ngadto kang Abraham: "Diha kanimo ang tanang
kanasoran mahimong mapanalanginan." 9 Busa, kadtong
adunay pagtuo panalanginan uban kang Abraham, nga
adunay pagtuo. 10 Kadtong nagsalig pinaagi sa pagtuman
sa balaod mailalom sa tunglo. Kay kini nahisulat, "Tunglohon
ang matag-usa nga dili magpabilin pinaagi sa tanang mga
butang nga nahisulat sa basahon sa balaod, sa pagbuhat
niining tanan." 11 Karon kini klaro nga walay tawo nga
gipakamatarong sa Dios pinaagi sa balaod, kay "Ang
matarong magpuyo pinaagi sa pagtuo. " 12 Ang balaod
dili gikan sa pagtuo, apan hinuon, "Siya nga nagbuhat
niining mga butanga diha sa balaod magpuyo pinaagi sa
mga balaod." 13 Si Cristo ang naglukat kanato gikan sa
tunglo sa balaod sa dihang siya nahimong usa ka tinunglo
alang kanato. Kay kini nahisulat, "Tinunglo ang si bisan
kinsa nga gibitay sa kahoy." 14 Ang tumong mao nga
ang panalangin nga anaa kang Abraham mahatag sa mga
Gentil pinaagi kang Cristo Jesus, aron nga kita mahimong
makadawat sa saad sa Espiritu pinaagi sa pagtuo. 15 Mga
igsoon, ako mosulti sa tawhanong mga pulong. Bisan sa
dihang ang tawhanong kasabotan gikauyonan na, wala nay
makasalikway o makadugang niini. 16 Karon ang mga saad
nasulti na ngadto kang Abraham ug sa iyang mga kaliwatan.
Kini wala miingon, "sa mga kaliwatan, "nga naghisgot sa
daghan, apan hinuon ngadto lamang sa usa, "sa imong
kaliwat," nga mao ang Cristo. 17 Karon ako magsulti niini.
Ang balaod, diin miabot 430 na ka tuig ang milabay, wala
makasalikway sa kasabotan nga nahiuna nang natukod
sa Dios. 18 Kay kung ang panulundon moabot pinaagi sa
balaod, kini dili na gayod moabot pinaagi sa saad. Apan ang
Dios gawasnon nga mihatag niini kang Abraham pinaagi sa
usa ka saad. 19 Unya nganong ang balaod gihatag man?
Gidugang kini tungod sa mga kalapasan, hangtod nga ang
kaliwat ni Abraham moabot kanila nga iyang gisaaran. Ang
balaod gibutang aron mapakusgan pinaagi sa mga anghel
pinaagi sa kamot sa tigpataliwala. 20 Karon ang tigpataliwala
nagpasabot sa dili lamang usa ka tawo, apan ang Dios usa
lamang. 21 Busa ang balaod ba supak sa mga saad sa Dios?
Sa pagkatinuod dili gayod! Kay kung ang balaod nga gihatag
makahimo sa paghatag ug kinabuhi, ang pagkamatarong
moabot gayod pinaagi niana nga balaod. 22 Apan hinuon,
ang kasulatan nagbilanggo sa tanan nga mga butang nga
nailalom sa sala. Ang Dios nagbuhat niini aron nga ang
iyang saad sa pagluwas kanato pinaagi sa pagtuo kang
Jesu-Cristo mahimong ikahatag niadtong nagtuo. 23 Apan
sa wala pa miabot ang pagtuo kang Cristo, kita nabilanggo
ug nagapos pinaagi sa balaod hangtod nga napadayag ang

pagtuo. 24 Busa ang balaod nahimo natong magbalantay
hangtod nga si Cristo miabot, aron nga kita mahimong
matarong pinaagi sa pagtuo. 25 Karon ang pagtuo miabot,
wala na gayod kita nailalom sa magbalantay. 26 Kay kamong
tanan mga anak na sa Dios pinaagi sa pagtuo kang Cristo
Jesus. 27 Kamong tanan nga nabawtismohan diha kang
Cristo gibistihan ang inyong kaugalingon diha kang Cristo.
28 Walay Judio ni Griyego, ulipon ni gawasnon, lalaki ni
babaye, kay kamong tanan usa diha kang Cristo Jesus. 29
Kung kamo iya kang Cristo, nagpasabot nga kamo mga
kaliwat ni Abraham, ug mga manununod sumala sa saad.

4 Ako magasulti nga samtang ang manununod usa pa
ka bata, siya walay kalainan sa usa ka ulipon, bisan
tuod siya ang tag-iya sa tibuok katigayonan. 2 Hinuon, siya
nailalom sa mga magbalantay ug sa mga piniyalan hangtod
sa panahon nga gitagal sa iyang amahan. 3 Busa kita usab,
sa dihang mga bata pa kita, kita naulipon ngadto sa mga
binatang pagtulon-an sa kalibotan. 4 Apan sa dihang ang
hustong panahon niabot, ang Dios nagpadala sa iyang Anak,
gipakatawo sa usa ka babaye, gipakatawo ilalom sa balaod.
5 Iya kining gibuhat aron sa paglukat niadtong nailalom
sa balaod, aron nga kita makadawat sa pagkasinakop
ingon nga mga anak. 6 Tungod kay kamo mga anak, ang
Dios nagpadala sa Espiritu sa iyang Anak sa atong mga
kasingkasing, ang Espiritu nga nagtawag, “Abba, Amahan.”
7 Tungod niini nga hinungdan kamo dili na ulipon apan
usa na ka anak. Kung kamo usa na ka anak, unya kamo
manununod na usab pinaagi sa Dios. 8 Bisan kaniadto, sa
dihang kamo wala nasayod sa Dios, kamo mga naulipon
niadtong usa nga anaa pinaagi sa kinaiyahan nga dili gayod
mga dios. 9 Apan karon nga kamo nasayod na sa Dios, o
hinuon, karon nga kamo nailhan na sa Dios, nganong mibalik
man kamo pag-usab sa huyang ug walay kapuslanan nga
mga nag-unang pagtulon-an? Buot ba kamong tanan nga
maulipon pag-usab? 10 Kamo mabinantayon nga nagtuman
sa mga pinasahing mga adlaw, sa mga bag-ong bulan, mga
panahon, ug katuigan. 11 Ako nahadlok alang kaninyo.
Ako nahadlok nga tingali ako namuhat diha kaninyo sa
walay kapuslanan. 12 Ako naghangyo kaninyo, mga igsoon,
mahimong ingon nga ako, kay ako usab mahimong ingon
nga kamo. Kamo walay nabuhat nga sayop kanako. 13 Apan
kamo nasayod niana nga tungod sa lawasnong balatian
nga akong gimantala ang ebanghelyo kaninyo sa unang
higayon. 14 Bisan ug ang akong lawasnong kahimtang
nabutang kaninyo sa pagsulay, kamo wala nagtamay o
nagsalikway kanako. Hinuon inyo akong gidawat ingon nga
anghel sa Dios, ingon nga ako gayod si Cristo Jesus. 15
Busa, hain karon ang inyong kalipay? Kay ako magpamatuod
kaninyo niana, nga kung kinahanglanon, inyo gayong lugiton
ang inyong mga mata ug ihatag ngari kanako. 16 Busa
unya, nahimo ba ako nga inyong kaaway tungod kay ako
misulti man kaninyo sa kamatuoran? 17 Sila mabination
nga nangita kaninyo, apan sa walay kapuslanan. Buot nila
nga ibulag kamo gikan kanako aron nga kamo mosunod
kanila. 18 Maayo kanunay nga mahimong mabination alang
sa maayong hinungdan, ug dili lamang sa dihang ako anaa
kauban ninyo. 19 Akong gagmay nga mga anak, ako nag-
antos sa kasakit alang kaninyo pag-usab hangtod nga si
Cristo mahulma diha kaninyo. 20 Buot ko nga makig-uban
diha kaninyo karon ug usbon ang akong tono, tungod kay
nalibog ako mahitungod kaninyo. 21 Sultihi ako, kamo
nga nagtinguha nga mailalom sa balaod, wala ba kamo
makadungog kung unsa ang giingon sa balaod? 22 Kay kini
nahisulat nga si Abraham adunay duha ka mga anak nga
lalaki, ang usa pinaagi sa ulipon nga babaye ug ang usa
pinaagi sa gawasnon nga babaye. 23 Apan, ang usa nga
pinaagi sa ulipon natawo lamang pinaagi sa unod. Apan ang
usa nga pinaagi sa gawasnon nga babaye natawo pinaagi
sa usa ka saad. 24 Kining mga butanga mahimong gipasabot
gamit ang pasumbingay, kay kining mga babaye sama sa
duha ka mga pakigsaad. Ang usa kanila gikan sa Bukid sa
Sinai. Siya naghimugso sa mga bata nga mga ulipon. Kini si
Hagar. 25 Karon si Hagar mao ang Bukid sa Sinai nga anaa
sa Arabia. Siya nagsimbulo sa kasamtangang Jerusalem,
kay siya naulipon uban sa iyang mga anak. 26 Apan ang
Jerusalem nga atua sa taas gawasnon, mao kana, ang
atong inahan. 27 Kay kini nahisulat, “Pagmaya, ikaw nga
dili manganak nga babaye, ikaw nga wala makabaton ug
anak. Pagtiyabaw ug pagsinggit alang sa kalipay, ikaw nga
wala makasinati sa pagpanamkon. Kay daghan pa ang mga
anak sa biniyaan, labaw pa niadtong mga adunay bana.” 28
Karon kamo, mga igsoon, sama kang Isaac, mga anak sa
saad. 29 Niana nga higayon ang usa nga natawo sumala sa
unod milutos sa usa nga natawo sumala sa Espiritu. Kini
sama gihapon karon. 30 Unsa ang giingon sa kasulatan?
“Ipalayo ang babayeng ulipon ug ang iyang anak nga lalaki.
Kay ang anak nga lalaki sa babaye nga ulipon dili gayod
makapanunod uban ang anak nga lalaki sa babaye nga
gawasnon.” 31 Busa, mga kaigsoonan, kita dili mga anak sa
babaye nga ulipon, apan hinuon sa babaye nga gawasnon.

5 Kini alang sa kagawasan nga si Cristo naghimo kanato
nga gawasnon. Busa barog nga malig-on ug ayaw
palingla pag-usab ilalom sa yugo sa pagkaulipon. 2 Tan-awa,
ako, si Pablo, mosulti kaninyo nga kung kamo mahimong
tinuli, si Cristo dili makahimo kaninyo ug kaayohan sa bisan
unsa nga pamaagi. 3 Usab, ako magpamatuod sa matag
usa ka tawo nga tinuli nga siya mahimong kinahanglan
nga motuman sa kinatibuk-an nga balaod. 4 Kamo gilain

gikan kang Cristo, kamong tanan nga “gipakamatarong” pinaagi sa balaod. Nahilayo kamo gikan sa grasya. **5** Kay pinaagi sa Espiritu, ug pinaagi sa pagtuo, kita naghulat sa pagsalig sa pagkamatarong. **6** Diha kang Cristo Jesus ni tinuli o dili tinuli nagpasabot nga bisan unsa. Pagtuo lamang ang nagbuhat pinaagi sa gugma nagpasabot sa usa ka butang. **7** Midagan kamo ug maayo. Kinsa ang mipahunong kaninyo gikan sa pagtuman sa kamatuoran? **8** Ang pagdani sa pagbuhat niana dili gikan kaniya nga mitawag kaninyo. **9** Ang gamay nga igpapatubo nakaapekto sa tibuok minasa. **10** Aduna akoy pagsalig kaninyo ngadto sa Ginoo nga dili kamo maghunahuna sa bisan unsang pamaagi. Siya nga mipalibog kaninyo magdala sa iyang kaugalingong silot, bisan kinsa siya. **11** Mga igsoon, kung ako pabilin nga nagsangyaw sa pagkatinuli, nganong gilutos man gihapon ako? Niana nga bahin ang mga babag alang sa krus mahimong maguba. **12** Nagtinguha ako nga kadtong nagpahisalaag kaninyo mahimong kapunon ang ilang mga kaugalingon. **13** Kay ang Dios nagtawag kaninyo, mga igsoon, sa kagawasan. Ayaw lang gayod ninyo gamita ang inyong pagkagawasnon sama sa kahigayonan alang sa unod. Hinuon pinaagi sa gugma mag-alagad sa matag usa. **14** Kay ang tibuok balaod natuman sa usa ka kasugoan; sa “Kinahanglan higugmaon ninyo ang inyong silingan sama sa inyong kaugalingon.” **15** Apan kung inyong paakon ug tukbon ang matag usa, pagbantay nga dili kamo maguba sa matag usa. **16** Ako magasulti, lakaw pinaagi sa Espiritu, ug dili ninyo tumanon ang tinguha sa unod. **17** Kay ang unod adunay lig-on nga tinguha batok sa Espiritu, ug ang Espiritu adunay lig-on nga tinguha batok sa unod. Kay kini sukwahi sa matag usa. Ang sangpotanan niini dili ninyo mabuhat ang mga butang nga inyong gitinguha nga buhaton. **18** Apan kung ang Espiritu magapanguna kaninyo, dili na kamo ilalom sa balaod. **19** Karon ang mga buhat sa unod makita. Sila makighilawason, dili putli, kaulag, **20** pagsimbag diosdios, pagpamarang, pagdinumtanay, panagbingkil, pangabugho, kapungot, iya-iyahay, sinupakay, pagkabahinbahin, **21** kasina, paghuboghubog, kagubot, ug uban pang mga butang nga sama niini. Ako nagpahimangno kaninyo, sama sa akong pagpahimangno kaniadto, nga kadtong nagbuhat sa mga butang dili makapanunod sa gingharian sa Dios. **22** Apan ang bunga sa Espiritu mao ang gugma, kalipay, kalinaw, pagpaubos, pagkamaluluy-on, pagkamaayo, pagtuo, **23** pagkabuotan, ug mapinungganon sa kaugalingon. Ang balaod dili batok niini nga mga butang. **24** Kadtong mga nahisakop kang Cristo Jesus gilansang sa krus ang unod uban niining pagbati ug ang daotang mga tinguha. **25** Kung kita magpuyo pinaagi sa Espiritu, molakaw usab kita pinaagi sa Espiritu. **26** Dili kita mahimong magmagarbuhon, maghagit sa matag-usa, o masina sa matag usa.

6 Mga igsoon, kung ang usa ka tawo madakpan sa pipila ka paglapas, kamo nga mga espirituwal kinahanglan magpahiuli nianang tawhana sa espiritu sa kalumo. Pagmabinantayon kamo sa inyong kaugalingon, aron nga dili kamo matintal. **2** Pas-ana ang mga kabug-aton sa uban, ug aron inyong matuman ang balaod ni Cristo. **3** Kung si bisan kinsa nga naghunahuna nga siya labaw bisan siya dili, gilimbongan niya ang iyang kaugalingon. **4** Ang matag-usa kinahanglan magsusi sa iyang kaugalingon nga binuhatan. Unya siya anaay usa ka butang sa iyang kaugalingon lamang nga mahimong ikapasigarbo, sa walay pagtandi sa iyang kaugalingon ngadto kang bisan kinsa. **5** Tungod kay ang matag-usa magpas-an sa iyang kaugalingon nga palas-anon. **6** Ang usa nga natudloan sa pulong kinahanglan magpaambit sa tanan nga maayong mga butang uban sa magtutudlo. **7** Ayaw pagpalimbong. Ang Dios dili mabiaybiayon. Bisan unsa ang gitanom sa tawo, mao usab kana ang iyang paga-anihon. **8** Kay siya nga nagpugas sa liso diha sa iyang tawhanong kinaiya anihon ang kalaglagan, apan siya nga nagpugas sa liso diha sa Espiritu, anihon ang kinabuhing walay kataposan gikan sa Espiritu. **(aiōnios g166)** **9** Kinahanglan dili kita kapoyan sa pagbuhat ug maayo, kay sa hustong panahon mag-ani kita kung dili kita moundang. **10** Mao nga, kung kita adunay kahigayonan, magbuhat kita ug maayo ngadto sa matag-usa. Magbuhat kita ug maayo ilabina niadtong anaa sa panimalay sa tumutuo. **11** Tan-awa ang mga dagko nga letra nga akong gisulat kaninyo sa akong kaugalingon nga mga kamot. **12** Kadtong gustong daygon sa mga tawo diha sa unod nagpugos kaninyo sa pagpatuli. Sila nagbuhat lamang niini aron nga dili sila pagalutoson alang sa krus ni Cristo. **13** Bisan gani kadtong nagpatuli sa ilang kaugalingon wala nagtuman sa balaod. Hinuon, gusto nila nga matuli kamo aron nga sila magpasigarbo mahitungod sa inyong unod. **14** Dili gayod mahimo nga ako magpasigarbo gawas sa krus sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Tungod kini kaniya nga ang kalibotan gilansang alang kanako ug ako ngadto sa kalibotan. **15** Kay ang pagkatinuli o dili tinuli walay bili. Hinuon, ang pagkabag-ong binuhat maoy mahinungdanon. **16** Sa tanan nga magkinabuhi niini nga mando, ang kalinaw ug kaluoy maanaa unta kanila, ug maanaa sa Israel sa Dios. **17** Gikan karon ayaw tugoti ang si bisan kinsa nga magsamok kanako, tungod kay akong gidala ang mga timaan ni Jesus sa akong lawas. **18** Ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo mag-uban sa inyong espiritu, mga igsoon. Amen.

Taga Efeso

1 Kang Pablo, apostol ni Cristo Jesus pinaagi sa kabubut-
on sa Dios, alang sa mga gigahin sa Dios sa Efeso nga
matinumanon sa pagsalig kang Cristo Jesus **2** —Hinaot
nga ang grasya ug kalinaw sa atong Dios nga Amahan ug
Ginoong Jesu Cristo maana kaninyo. **3** Hinaot nga ang
Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu Cristo mahimaya,
kaniya nga nagpanalangin kanato sa tanang espirituhanong
panalangin sa kalangitan diha kang Cristo. **4** Kay gipili kita
sa Dios aron motuo kang Cristo bisan sa wala pa mahimo
ang kalibutan. Gipili kita niya aron mahimong balaan ug
walay ikasaway sa iyang panan-aw. **5** Pinaagi sa gugma
sa Dios daan na kitang gitakda nga gisagop ingon nga
iyang mga anak pinaagi kang Jesu Cristo. Gibuhat kini niya
tungod kay nalipay siya nga buhaton ang iyang tinguha
kanato. **6** Nahitabo kining tanan aron ang Dios madayeg
tungod sa iyang mahimayaong grasya, nga gihatag niya nga
walay bayad pinaagi sa iyang hinigugma. **7** Kay tungod sa
iyang hinigugma, aduna kitay kaluwasan pinaagi sa iyang
dugo, kapasayluan sa mga sala, pinaagi sa kadato sa iyang
grasya. **8** Kini nga grasya gihatag nga walay pagpugong
kanato sa tanang kaalam ug salabutan. **9** Gipahibalo sa
Dios kanato ang mga tinago nga kamatuoran mahitungod sa
plano niya, sumala sa iyang tinguha nga iyang gipakita kang
Cristo: **10** kung moabot na ang higayon nga matuman ang
iyang plano, iyang dad-on nga tingob ang tanan sa langit ug
sa yuta nga gimanduan ni Cristo. **11** Gipili kita kang Cristo
ug gigahin niadto pa, sumala sa plano kaniya nga naghimo
sa tanang mga butang pinaagi sa iyang kabubut-on, **12**
aron mabuhi unta kita nga magdayeg sa iyang himaya,
kita nga mga unang nagsalig kang Cristo. **13** Gikan kang
Cristo nga kamo nakadungog pud sa pulong sa kamatuoran,
ang maayong balita sa inyong kaluwasan kang Cristo,
nga inyo pud gituohan ug giselyuhan pinaagi sa saad sa
Balaang Espiritu. **14** Ang Espiritu mao ang pasalig sa atong
pamana, hangtod ang pagpanag-iya atong maangkon, alang
sa pagdayeg sa iyang himaya. **15** Tungod niini, sukad sa
dihang nakadungog ako bahin sa inyong pagtuo sa atong
Ginoong Jesus, ug sa inyong gugma alang sa tanan nga
gigahin kaniya, **16** wala ako niundang ug pagpasalamat sa
Dios kaninyo ug paghinumdom kaninyo sa akong mga pag-
ampo. **17** Nag-ampo ako nga ang Dios sa atong Ginoong
Jesu Cristo nga Amahan sa himaya, maghatag kaninyo
sa espiritu sa kaalam ug magpadayag sa iyang kahibalo,
18 aron ang mata sa inyong kasingkasing malamdagan
aron makahibalo kamo kung unsa ang pagsalig sa among
pagkatawag, kung unsa ang bahandi sa himaya nga iyang
gipamana sa mga gigahin alang kaniya- **19** ug unsa kadako
ang iyang gahum nga anaa kanato nga mituo, sumala sa
paglihok sa iyang kusog nga gahum. **20** Kini ang gahum
nga milihok kang Cristo sa dihang gibanhaw siya sa Dios
ug nagpalingkod kaniya dapit sa iyang tuong kamot diha
sa kalangitan, **21** nga labaw pa sa tanang mga gamando,
ug sa mga adunay gahum, ug mga nagsakop, ug sa mga
ngalan nga ginganlan, dili lang sa karong panahon, apan sa
panahon sad nga umaabot. **(aiōn g165)** **22** Gipasakop sa Dios
ang tanang mga butang ubos sa mga tiil ni Cristo, ug gihimo
niya siya nga pangulo sa tanang mga butang diha sa Iglesia,
23 nga mao ang lawas niya, nga ang kahingpit niya maoy
nagpuno sa tanang mga butang sa tanang pamaagi.

2 Kay mga patay kamo sa inyong mga kalapasan ug mga
sala **2** nga diin nagkinabuhi kamo niadto, nga gasunod
sa mga prinsipyo niining kalibutan, sumala sa nagmando sa
mga adunay gahum sa kahanginan, sa espiritu nga naglihok
sa mga anak nga masinupakon. **(aiōn g165)** **3** Kaniadto kitang
tanan kauban niadtong dili mga tumutuo ug gihimo nato ang
dautan nga pangandoy sa atong mga lawas, nga gihimo
ang kabubut-on sa lawas ug sa hunahuna, ug daan na sa
atong kinaiya nga mga anak kita sa kapungot sama sa
uban. **4** Apan kay dato sa kaluoy ang Dios nga tungod sa
kadako sa iyang gugma nga diin gihigugma kita niya, **5**
kaniadto nga kita patay pa sa kalapasan, gidala kita niya sa
bag-ong kinabuhi uban kang **6** Cristo—pinaagi sa grasya
naluwas kamo—ug gibanhaw kita niya ug gipalingkod sad
kita niya sa kalangitan kauban ni Cristo Jesus. **7** Gihimo
niya kini aron nga sa umaabot nga panahon iya gyud nga
ipakita kanato kung unsa kadako ang bahandi sa iyang
grasya tungod sa iyang kaluoy diha kang Cristo Jesus.
(aiōn g165) **8** Kay tungod sa grasya naluwas kamo pinaagi
sa pagtuo. Ug kini dili gikan kanato; kondili gasa gikan
sa Dios, **9** dili sa atong mga binuhatan aron walay bisan
usa nga makapanghambog. **10** Kay kita mga binuhat sa
Dios, gilalang diha kang Cristo Jesus sa pagbuhat ug mga
maayong buluhaton nga dugay na kaayong plano sa Dios
nga atong sundon. **11** Busa hinumdumi ninyo nga kaniadto
mga Gentil kamo sa unod, nga gitawag “nga mga paganong
dili tuli” adtong mga gitawag nga tuli sa mga unod nga
binuhatan lang sa mga tawo. **12** Kay niadtong panahuna
nabulag kamo kang Cristo, nga nabulag sa katawhan sa
Israel, ug mga estranghero mahitungod sa mga kasabutan
sa saad, nga walay kasiguraduhan sa kaugmaon, ug walay
Dios niining kalibutan. **13** Apan karon tungod kang Cristo
Jesus kamo nga kaniadto layo sa Dios naduol na sa Dios
pinaagi sa dugo ni Cristo. **14** Kay siya ang atong kalinaw
tungod kay gihimo niya ang mga Judio ug Gentil nga usa
na ka katawhan. Ug sa iyang lawas giguba niya ang paril
sa kasuko nga nagbulag kanato sa usa'g usa. **15** Diin nga,

gitangtang niya ang balaod sa mga sugo ug mga kalagdaan aron mahimo niya ang bag-ong katawhan gikan sa duha ka katawhan, sa ingon nga adunay pakigdait. **16** Gihimo kini niya aron mahiusa ang duha ka katawhan ingon nga usa ka lawas sa Dios pinaagi sa krus, nga undangon ang ilang kasuko sa usa'g usa. **17** Mianhi si Jesus ug gisangyaw ang maayong balita ug ang iyang kalinaw sa mga tua sa layo ug kalinaw sa mga duol kaniya. **18** Kay tungod kang Jesus makaduol kitang duha ka katawhan pinaagi sa usa ka Espiritu didto sa Amahan. **19** Mao nga karon kamo nga mga Gentil dili na kamo mga estranghero ug mga langyaw, tungod kay kamo mga isig kalungsod sa mga gigahin alang sa Dios, nga sakop sa pamilya sa Dios. **20** Kay kini sila gitukod sa pundasyon sa mga apostoles ug mga propeta, si Cristo mismo ang bato nga tugkaranan. **21** Pinaagi sa gahum ni Jesus ang tibuok tinukod sa iyang pamilya tingob nga mahaum ug magkadaghan ingon nga templo nga gigahin alang sa Ginoo, **22** nga diin tingob nga gitukod sad kamo nga mahimong puloy-anan sa Dios pinaagi sa Espiritu.

3 Tungod niini, ako, si Pablo, ang piniriso kang Cristo Jesus alang kaninyo nga mga Gentil - **2** kung nakadunggog na kamo mahitungod sa pagdumala sa gasa sa Dios nga iyang gihatag kanako alang kaninyo, **3** sumala sa pinadayag nga gipakita kanako, ang tinago nga kamatuoran nga aduna akoy mubo nga gisulat kaniadto kaninyo. **4** Kung makabasa kamo mahitungod niini, makasabot kamo sa akong panan-aw sa tinago nga kamatuoran mahitungod kang Cristo **5** nga sa uban nga henerasyon wala kini gipahibalo sa mga katawhan, apan karon kini napadayag sa iyang mga apostoles ug mga propeta nga gigahin pinaagi sa Espiritu: **6** nga ang mga Gentil mga kauban nga manonod ug kauban nga mga membro sa lawas ug kauban nga kabahin sa pag-ambit sa saad ni Cristo Jesus pinaagi sa maayong balita. **7** Tungod niini nahimo akong suluguon pinaagi sa grasya sa Dios nga gihatag niya kanako pinaagi sa paglihok sa iyang gahum. **8** Sa ako gihatag kini nga gasa, bisan pa ako ang ubos sa labing ubos sa mga gigahin sa Dios, aron isangyaw sa mga Gentil ang maayong balita mahitungod sa dili masukod nga bahandi ni Cristo **9** ug aron malamdagan ang tanan mahitungod sa plano sa Dios, ang tinago nga kamatuoran nga sa dugay nga panahon gitago sa Dios nga maoy naglalang sa tanan. **(aiōn g165)** **10** Mao nga, mahibaw-an sa mga gamando ug sa mga adunay gahum sa kalangitan ang lisod sabton nga kaalam sa Diyos pinaagi sa Iglesia, **11** sumala sa walay kahangturang plano nga iyang gituyo kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. **(aiōn g165)** **12** Kay diha kang Cristo aduna kitay kaisug ug katungod nga moduol kaniya nga adunay pagsalig tungod sa atong pagtuo. **13** Busa naghangyo ako kaninyo nga dili kamo mawad-an ug paglaum bisan pa sa akong mga pag-antos alang kaninyo, kay mao kini ang inyong kahimayaan. **14** Tungod niini, nagluhod ako sa Amahan, **15** nga diin ginganlan ug gilalang ang matag usa ka pamilya sa langit ug sa yuta **16** nga kamo iyang tagaan, sumala sa bahandi sa iyang himaya nga malig-on kamo nga adunay gahum pinaagi sa iyang Espiritu nga anaa kaninyo; **17** aron si Cristo magpuyo sa inyong kasingkasing pinaagi sa pagtuo ug aron kamo mogamot ug magmalig-on sa iyang gugma, **18** aron makasabot kamo, uban sa tanan nga gigahin alang sa Dios, kung unsa kalapad ug kataas ug kahabog ug kalawom ang gugma ni Cristo, **19** aron inyong mahibaw-an ang labaw kaayong dakong gugma ni Cristo, aron mapuno kamo sa tanan nga kahingpit sa Dios. **20** Karon sa iya nga makabuhat sa tanan, labaw pa sa tanan nga atong gipangayo o gihunahuna, sumala sa iyang gahum nga galihok kanato, **21** sa iya ang himaya sa Iglesia ug kang Cristo Jesus sa tanan nga mga henerasyon hangtod sa kahangturan. Amen. **(aiōn g165)**

4 Busa, ingon nga pinireso alang sa Ginoo, giawhag ko kamo nga magkinabuhi nga takos sa pagtawag sa Dios kaninyo, **2** nga adunay dakong pagpaubos ug kaligdong ug pasensiya, nga gadawat sa usa'g usa sa gugma. **3** Buhata ninyo ang tanan aron maipadayon ang panaghiusa gikan sa Espiritu pinaagi sa kalinaw nga nagbugkos kaninyo. **4** Adunay usa ka lawas, ug usa ka Espiritu, sama usab nga gitawag kamo sa usa ka sigurado nga pagdahum sa inyong pagkatawag; **5** ug adunay usa ka Ginoo, usa ka pagtuo, usa ka bautismo, **6** usa ka Dios ug Amahan sa tanan, nga labaw sa tanan ug pinaagi sa tanan ug anaa sa tanan. **7** Ang matag usa kanato gihatagan ug gasa sumala sa sukod sa gasa ni Cristo. **8** Sama sa gisulti sa Kasulatan, Niadtong misaka siya sa kahitas-an, gidala niya ang mga dinakpan ngadto sa pagkabihag, ug gihatagan niya ug gasa ang mga katawhan. **9** Unsa may gipasabot aning pamahayag nga “Misaka siya,” dili ba nga minaog sad siya paingon sa kinailawman sa kalibutan? **10** Siya nga minaog mao sad siya ang misaka sa tanang kalangitan, aron pun-on niya ang tanan nga butang. **11** Naghatag si Cristo ug mga gasa sama niini: mga apostoles, mga propeta, mga ebanghelista, mga pastor ug mga manunudlo, **12** aron sa pagsangkap niadtong mga gigahin alang sa Dios aron mag-alagad sila, aron mapalig-on ang lawas ni Cristo, **13** hangtod maabot nato ang panaghiusa sa pagtuo ug kasayuran sa Anak sa Dios, ug maabot ang hingpit nga kahamtong isip nga mga nitubo sa tibuok nga sukdanan ni Cristo. **14** Ingon niini kini aron dili na kita murag mga bata nga mabandabanda ug madala sa bisan unsang klase sa pagtudlo pinaagi sa pagpanglimbong sa mga tawo gamit ang sayop nga pangilad. **15** Hinuon, isulti nato ang kamatuoran nga adunay gugma ug motubo kita sa

tanang paagi ngadto kaniya, nga mao ang ulo, nga si Cristo, **16** nga pinaagi kaniya sama kita nga tingob nga mahaom sa usa ka lawas sa mga tumutuo ug tingob nga gihawiran sa matag lutahan, nga nagtinabangay sumala sa paglihok sa sukdanan sa matag bahin sa pagtubo sa lawas, aron mapalig-on ang matag usa sa gugma. **17** Busa gisulti nako kini, ug giawhag kamo nako diha sa Ginoo, nga dili na kamo magkinabuhi sama sa mga Gentil, nga walay kapuslanan ang ilang mga hunahuna, **18** kay ngitngit ang ilang panan-aw, nga nabulag sa kinabuhi diha sa Dios tungod sa ilang pagka-ignorante, ug sa kagahi sa ilang kasingkasing. **19** Gihatag na nila ang ilang kaugalingon ngadto sa kauwag diha sa mga hugaw nga binuhatan, sa matag klase nga kahakog. **20** Apan dili ingon niana ang inyong nakat-unan mahitungod kang Cristo. **21** Kung nakadungog na kamo mahitungod kaniya ug natudluan na mahitungod kaniya nga mao kini ang kamatuoran mahitungod kang Jesus, **22** kinahanglan ninyo isalikway ang daang tawo—kadtong mitukma sa inyong daang pamatasan nga gidaot pinaagi sa mga kaibog nga makalinlang, **23** aron mabag-o kamo sa espiritu sa inyong hunahuna, **24** ug aron magkinabuhi kamo nga bag-o nga tawo, nga gihimo sa Dios sa pagkamatarong ug pagkabalaan diha sa kamatuoran. **25** Busa isalikway ang bakak. "Isulti ang kamatuoran, ang kada usa sa iyang silingan," tungod kay kita membro sa usa'g usa. **26** "Masuko kamo, apan dili magpakasala." Ayaw tuguti nga mosalop ang adlaw nga nasuko pa kamo **27** ug ayaw ninyo hatagi ug higayon ang demonyo. **28** Ang nangawat dili na gyud mangawat kondili kinahanglan maningkamot siya sa pagtrabaho nga mapuslanon nga gagamit sa iyang mga kamot, aron aduna siyay ikahatag sa tawong nanginahanglan. **29** Kinahanglan walay sinultihan nga makadaot ang mogawas sa inyong baba, apan hinuon mga pulong nga mapuslanon sa pagdasig nga magpalig-on sa uban sumala sa ilang panginahanglan, aron makahatag ug grasya kanila nga namati. **30** Ug ayaw pagbuhat nga makaguol sa Balaang Espiritu sa Dios, nga pinaagi kaniya giselyohan kamo alang sa adlaw sa kaluwasan. **31** Tangtanga diha kaninyo ang tanang kaligutgot ug kapungot ug kasuko, ug sininggitay ug pag-insulto, uban ang tanan nga dautan; **32** ug magmaayohon kamo sa usa'g usa, magmaluluy-on, magpinasayloay sa usa'g usa sama sa walay pugong nga pagpasaylo kaninyo sa Dios diha kang Cristo.

5 Busa sundoga ninyo ang Dios, ingon nga mga anak nga iyang hinigugma, **2** ug magkinabuhi sa gugma sama nga gihigugma kamo ni Cristo ug gihatag niya ang iyang kaugalingon alang kanato ingon nga usa ka humot nga halad ug sakripisyo nga makapahimuot sa Dios. **3** Ang lawasnong imoralidad o ang tanang kahugaw o kahakog ayaw gyud ninyo hunahunaa, kay dili angayan sa mga gigahin sa Dios. **4** Bisan ang pagkabastos, binuang nga pag-istorya, o yagayaga nga dili angay, kondili magmapasalamaton kamo. **5** Kay kamo nakasigurado nga walay lawasnong imoral, dili putli, o hakog nga tawo, nga naghimaya sa diosdiosan, ang makabaton ug pamana sa gingharian ni Cristo ug sa Dios. **6** Ayaw kamo pagpalimbong sa mga pulong nga walay pulos. Kay tungod niining mga butanga ang kasuko sa Dios moabot sa mga anak nga dili matinumanon. **7** Busa dili kamo makig-uban kanila. **8** Kay kaniadto diha kamo sa kangitngit, apan karon kamo mao ang kahayag sa Ginoo. **9** Busa maglakaw kamo ingon nga mga anak sa kahayag - kay ang bunga sa kahayag tanan maayo, matarong ug kamatuoran, **10** — nga nagpakita kung unsay makapahimuot sa Ginoo. **11** Dili kamo pag apil-apil sa pagbuhat sa walay pulos nga buluhaton diha sa kangitngit, kondili ipadayag ninyo sila, **12** kay ang mga butang nabuhat nila sa tago labihan nga makauulaw kung ihulagway. **13** Ang tanan gipadayag sa kahayag, **14** kay ang kahayag nagasidlak sa tanan. Busa niini adunay nag-ingon, "Pagmata, kamo nga nakatulog, ug mobangon gikan sa kamatayon, ug si Cristo maghayag kaninyo." **15** Busa ampingi ninyo ang inyong kinabuhi, nga dili sama sa mga dili maalamon kondili sama sa mga maalamon. **16** Pahimusli ang panahon kay ang mga adlaw dautan. **17** Dili kamo magpakabuang, kondili sabton ninyo kung unsa ang kabubut-on sa Ginoo. **18** Ug dili kamo magpakahubog sa bino, kay kini magdala kaninyo sa kalaglagan, apan hinuon mapuno kamo sa Balaang Espiritu, **19** magsinultihay kamo sa salmo ug mga awit, ug mga alawiton nga espirituhanon, nga mag-awit ug maghimaya nga kinasingkasing ngadto sa Ginoo, **20** magpasalamat kanunay sa tanang mga butang sa ngalan sa atong Ginoong Jesu Cristo sa Dios nga Amahan; **21** magpasakop kamo sa usa'g usa alang sa pagtahod kang Cristo. **22** Mga asawa kinahanglan magpasakop kamo sa inyong kaugalingong mga bana, sama sa Ginoo. **23** Kay ang bana mao ang ulo sa asawa sama nga si Cristo usab ang ulo sa Iglesia, ug siya ang Manluluwas sa atong lawas. **24** Apan ingon nga ang Iglesia nagpasakop kang Cristo, ingon nga kinahanglan sad ang mga asawa sa ilang mga bana sa tanang butang. **25** Mga bana, higugmaa ang inyong mga asawa sama kang Cristo nga naghigugma sa Iglesia ug naghatag sa iyang kaugalingon alang kaniya, **26** aron mahimo niyang balaan siya kay gihinluan kita niya sa paghugas sa tubig pinaagi sa pulong, **27** aron mapresentar niya sa iyang kaugalingon ang Iglesia nga mahimayaon, nga walay mantsa o kunot o bisan unsa nga sama niini, apan hinuon balaan ug walay sayop. **28** Sa sama nga pamaagi, mga bana kinahanglan higugmaa gyud ninyo ang iyong kaugalingong asawa sama sa inyong

kaugalingong lawas. Ang naghigugma sa iyang kaugalingong
asawa naghigugma sad sa iyang kaugalingon. **29** Walay
bisan kinsa nga magdumot sa iyang kaugalingong lawas,
apan iya kining gimatuto ug gihigugma, sama kang Cristo
sad nga naghigugma sa Iglesia, **30** tungod kay membro
kita sa iyang lawas. **31** Tungod niini nga hinungdan ang
lalaki mobiya sa iyang amahan ug inahan ug siya makig-
usa sa iyang asawa; ug ang duha mahimong usa ka unod.
32 Kini dakung kamatuoran nga tinago, apan ako nagsulti
bahin kang Cristo ug sa iyang Iglesia. **33** Bisan pa niini, ang
matag usa kaninyo kinahanglan higugmaon niya ang iyang
kaugalingong asawa sama sa iyang kaugalingon, ug ang
asawa kinahanglan motahod sa iyang bana.

6 Mga anak, tumana ninyo ang inyong mga ginikanan diha
sa Ginoo, kay mao kini ang matarong. **2** "Tahora ang
imong amahan ug inahan" (mao kini ang unang sugo nga
adunay saad), **3** aron maayo ang inyong kahimtang ug
taas ang inyong kinabuhi sa kalibutan." **4** Ug, kamo nga
mga amahan, ayaw hagita ang inyong mga anak sa kasuko
apan hinuon padak-a sila sa disiplina ug sa mga pagtudlo
sa Ginoo. **5** Mga ulipon, pagtuman kamo sa inyong mga
amo dinhi sa kalibutan nga adunay dakong pagtahod ug
kahadlo nga tininuod sa inyong kasingkasing ingon nga
gibuhat ninyo kini kang Cristo, **6** dili lang ninyo kini buhaton
aron malipay sila kung nagtan-aw sila kaninyo, apan ingon
nga ulipon kamo ni Cristo mismo, **7** buhata ang kabubut-
on sa Dios nga gikan sa inyong kasingkasing nga mag-
alagad kamo nga magmalipayon alang sa Ginoo ug dili lang
alang sa mga tawo nga **8** hinumdumi ninyo nga sa matag
maayong binuhatan sa usa ka tawo makadawat siya ug
ganti gikan sa Ginoo, maulipon man siya o gawasnon. **9** Ug
kamo nga mga amo, mao sad ang inyong buhaton sa mga
ulipon nga dili ninyo hulgaon sila, kay nakahibalo man kamo
nga siya nga Amo nila ug Amo sad ninyo anaa sa langit, ug
walay pinalabi sa iya. **10** Sa katapusan, magpakabaskog
kamo diha sa Ginoo ug diha sa kakusog sa iyang dakong
gahum. **11** Isul-ob ninyo ang tibuok nga hinagiban sa Dios
aron makabarog kamo batok sa mga limbonganong plano
sa yawa. **12** Kay ang atong gubat dili batok sa unod ug
dugo, apan batok sa mga espirituhanong mga nangulo ug sa
anaay gahum ug sa mga gamando sa dautang kangitngitan,
batok sa mga dautang espiritu sa kalangitan. **(aiōn g165)** **13**
Busa sul-oba ninyo ang tibuok nga hinagiban sa Dios aron
makabarog kamo batok sa kadautan sa niining panahon nga
dautan ug buhata ang tanan aron makabarog kamo nga
malig-on. **14** Busa magbarog kamo nga malig-on, nga gasul-
ob sa bakus sa kamatuoran ug sa taming sa dughan sa
pagkamatarong **15** ug pagsul-ub kamo ug sapatos sa inyong
mga tiil nga maandamon sa pagsangyaw sa maayong balita
mahitungod sa kalinaw nga **16** kanunay nga dad-on ninyo
ang panagang sa pagtuo nga maoy mopatay sa gadilaab nga
mga pana sa yawa. **17** Ug gamita ang helmet sa kaluwasan
ug ang espada sa Espiritu nga mao ang pulong sa Dios,
18 pinaagi sa tanang pag-ampo ug pangamuyo sa tanang
panahon diha sa Espiritu nga gabantay sa iyang tubag nga
adunay paglahutay sa tanan ug pag-ampo alang sa tanan
nga gigahin sa Dios. **19** Ug ampo-i ako nga ang mensahe
mahatag sa akoa inig abri nako sa akong baba nga anaay
kaisug inig pahibalo sa misteryo sa maayong balita nga
diin nahimo akong embahador nga nakakadina, **20** aron sa
akong pagkapriso makasulti ako nga adunay kaisug nga
maoy angay nakong himuon. **21** Apan aron makahibalo
unta sad kamo kung unsa na akong mga kalihukan diri ug
unsa na ang akong kahimtang, si Tiquico nga hinigugmang
igsoon ug matinumanon nga alagad sa Ginoo, siya maoy
magpahibalo sa inyo sa tanan. **22** Ako siyang gipaanha
diha alang aning nga tuyo aron makahibalo kamo sa among
kahimtang ug iyang hupayon ang inyong mga kasingkasing.
23 Ang kalinaw ug ang gugma nga adunay pagtuo nga
gikan sa Dios Amahan ug sa Ginoong Jesu Cristo maanaa
sa kaigsuonan. **24** Ang grasya maanaa sa tanang mga
nahigugma sa Ginoong Jesu Cristo sa paghigugma nga dili
mamatay.

Filipos

1 Si Pablo ug si Timoteo, mga alagad ni Cristo Jesus,
alang sa tanan nga gigahin diha kang Cristo Jesus nga
anaa sa Filipos, uban sa mga tigtan-aw ug mga diakono. **2**
Hinaot nga ang grasya maanaa kaninyo ug ang kalinaw
nga gikan sa Dios nga atong Amahan ug sa Ginoong Jesu-
Cristo. **3** Akong gipasalamatan ang akong Dios sa matag
hinumdom kaninyo. **4** Kanunay sa akong matag ampo
alang kaninyong tanan, kini uban sa kalipay nga ako nag-
ampo. **5** Ako nagpasalamat alang sa inyong pagpakig-uban
sa ebanghelyo gikan sa unang adlaw hangtod karon. **6**
Ako masaligon niining butanga, nga siya nga nagsugod sa
maayong buhat diha kaninyo mopadayon sa hingpit niini
hangtod sa adlaw ni Jesu-Cristo. **7** Husto kini alang kanako
nga mobati niining paagiha mahitungod kaninyong tanan
tungod kay ania kamo sa akong kasingkasing. Kamong
tanan nahimo nga akong mga kaabag sa grasya sa akong
pagkabinilanggo ug sa akong pagpanalipod ug pagpasalig
sa ebanghelyo. **8** Kay ang Dios mao ang akong saksi,
kung unsa ang akong paghandom kaninyong tanan sa
giladmon sa gugma ni Cristo Jesus. **9** Ug ako nagaampo
niini: nga ang inyong gugma modagaya ug modako pag-ayo
diha sa kahibalo ug sa tanang panabot. **10** Ako nagaampo
niini aron nga inyo untang masulayan ug mapili ang mga
butang nga hilabihan kamaayo. Ako nagaampo niini aron
nga magmatinud-anon ug walay ikasaway diha kaninyo sa
adlaw ni Cristo. **11** Kini usab aron nga kamo mapuno sa
bunga sa pagkamatarong nga miabot pinaagi kang Jesu-
Cristo, alang sa himaya ug pagdayeg sa Dios. **12** Karon
buot nako nga masayod kamo, mga igsoon, nga ang mga
butang nga nahitabo kanako nakapadayon sa pagpa-uswag
sa ebanghelyo pag-ayo. **13** Kini tungod kay ang akong mga
kadina kang Cristo nahimong naila sa tibuok guwardiya
sa palasyo ug ngadto sa tanan. **14** Ug ang kasagaran sa
mga igsoon diha sa Ginoo nadani pag-ayo tungod sa akong
mga kadina aron mangahas sa pagsulti sa pulong sa walay
kahadlok. **15** Sa pagkatinuod ang pipila nagmantala kang
Cristo tungod sa kasina ug panagbingkil, ug usab ang uban
tungod sa maayong kabubut-on. **16** Ang mga nagmantala
kang Cristo tungod sa gugma nasayod nga ako gibutang
dinhi alang sa pagpanalipod sa ebanghelyo. **17** Apan ang
ubang nagmantala kang Cristo tungod sa hinakog ug dili
tinud-anay nga mga tumong. Sila naghunahuna nga sila
makahimo ug kasamok alang kanako sa akong mga kadina.
18 Busa unsa? Bisan sa unsang paagi, kung sa pagpakaaron-
ingnon o sa kamatuoran, si Cristo mamantala, ug niini
magmaya ako! Oo, ako magmaya. **19** Kay ako nasayod nga
kini moresulta sa akong kaluwasan. Kini nahitabo tungod sa
inyong mga pag-ampo ug sa tabang sa Espiritu ni Jesu-
Cristo. **20** Kini sumala sa akong masaligon nga paglaom ug
kasigurohan nga ako dili maulawan. Hinuon, uban sa tanang
kaisog, ingon sa kanunay ug usab karon, ako naglaom nga
si Cristo mabayaw sa akong lawas, bisan sa kinabuhi o
bisan sa kamatayon. **21** Kay alang kanako ang pagkinabuhi
mao si Cristo, ug ang pagkamatay kadaogan. **22** Apan kung
ang pagkinabuhi diha sa unod makahatag ug bunga gikan
sa akong mga paghago, ako wala masayod kung unsa ang
akong pilion. **23** Kay ako napugos niining duha ka mga
pilianan. Ako nagtinguha nga mobiya ug makig-uban kang
Cristo, nga maayo, ug mas labing maayo! **24** Apan ang
pagpabilin diha sa unod mas gikinahanglan alang sa inyong
kaayohan. **25** Sanglit kay ako masaligon mahitungod niini,
ako nasayod nga ako magpabilin ug magpadayon uban
kaninyong tanan, alang sa inyong pag-uswag ug kalipay diha
sa pagtuo. **26** Tungod niana, ang inyong paghimaya kang
Cristo Jesus tungod kanako modagaya tungod sa akong
pakig-uban kaninyo pag-usab. **27** Ipahigayon lamang ang
inyong mga kinabuhi sa paagi nga takos sa ebanghelyo
ni Cristo. Buhata kini aron nga, kung moanha ako sa
pagpakigkita kaninyo o kung wala ako, madungog ko kung
unsaon ninyo pagbarog nga lig-on sa usa ka espiritu.
Manghinaot ako nga madunggan ko nga kamo anaa sa
usa ka kalag nga nagkahiusa sa pagpaningkamot alang sa
pagtuo sa ebanghelyo. **28** Ug ayaw kahadlok sa bisan unsa
nga buhaton sa inyong mga kaaway. Kini usa ka timailhan
kanila alang sa ilang pagkalaglag. Apan alang kaninyo kini
timailhan sa inyong kaluwasan, ug kini gikan sa Dios. **29**
Kay kaninyo kini gihatag, tungod ug alang kang Cristo, dili
lamang sa pagtuo diha kaniya, apan usab ang pag-antos
alang kaniya. **30** Kay kamo adunay samang panagbangi
sama sa inyong nakita kanako, ug ang inyong nadungog
uban kanako karon.

2 Ako pananglit unya adunay pagdasig diha kang Cristo.
Ako pananglit adunay paghupay gikan sa iyang gugma.
Ako pananglit adunay panaghiusa sa Espiritu. Ako pananglit
adunay pagkamalumo ug kaluoy. **2** Himoa ang akong kalipay
nga mapuno pinaagi sa samang paghunahuna, adunay sama
nga gugma, hiniusa diha sa espiritu, ug adunay susama nga
katuyoan. **3** Pagbuhat sa walay paghinakog o pagpagarbo.
Hinuon uban sa pagpaubos hunahunaa ang uban nga mas
maayo kaysa imong kaugalingon. **4** Ayaw pagtan-aw alang
sa imo lamang nga mga panginahanglan, apan alang usab
sa panginahanglan sa uban. **5** Paghunahuna sa pamaagi
nga sama usab kang Cristo Jesus. **6** Milungtad siya diha
sa dagway sa Dios, apan wala niya hunahunaa nga siya
tupong sa Dios ingon nga pagagunitan. **7** Hinuon, siya
nagpakawalay sulod sa iyang kaugalingon. Gikuha niya ang

dagway sa usa ka sulugoon. Mipakita siya nga sama sa mga tawo. Nakaplagan siya ingon nga hulagway sa usa ka tawo. **8** Nagpauobs siya sa iyang kaugalingon ug nahimong masinugtanon hangtod sa kamatayon, ang kamatayon sa krus. **9** Busa ang Dios usab nagbayaw kaniya. Gihatagan siya ug ngalan nga labaw sa tanang ngalan. **10** Gibuhat niya kini aron sa ngalan ni Jesus ang matag tuhod kinahanglan moluhod, ang mga tuhod niadtong anaa sa langit ug sa yuta ug sa ilalom sa yuta. **11** Ug gibuhat niya kini aron ang matag dila kinahanglan magasugid nga si Jesu-Cristo ang Ginoo, alang sa himaya sa Dios nga Amahan. **12** Busa unya, akong hinigugma, ingon nga kamo kanunay nagatuman, dili lamang diha sa akong atubangan apan karon mas labaw kung wala ako, trabahoa ang inyong kaugalingon nga kaluwasan uban sa kahadlok ug pagkurog. **13** Kay ang Dios mao ang nagapanglihok diha kaninyo nga mobuot ug mobuhat alang sa iyang kalipay. **14** Buhata ang tanang butang sa walay pagbagulbol ug panaglalis. **15** Pagbuhat sa ingon niini nga paagi aron mahimo kamong walay ikasaway ug matinuoron nga mga anak sa Dios nga walay tatsa. Pagbuhat sa ingon niini nga paagi aron nga ikaw mosidlak sama nga kahayag sa kalibotan, taliwala sa hiwi ug makasasala nga kaliwatan. **16** Kupti pag-ayo ang pulong sa kinabuhi aron nga ako adunay katarongan nga mohimaya sa adlaw ni Cristo. Kay unya masayod ako nga ako wala modagan nga kawang ni naghago nga kawang. **17** Apan bisan pa kung ako ibubo ingon nga halad sa sakripisyo ug pag-alagad sa inyong pagtuo, maglipay ako, ug maglipay ako uban kaninyong tanan. **18** Sa samang paagi kamo usab paglipay, ug paglipay kamo uban kanako. **19** Apan ako nanghinaot sa Ginoong Jesus nga ipadala si Timoteo diha kaninyo sa dili madugay, aron ako usab madasig sa dihang ako mahibalo sa mga butang mahitungod kaninyo. **20** Kay kanako wala nay lain nga sama sa iyang batasan, nga tinuoray nga nabalaka alang kaninyo. **21** Kay silang tanan nagapangita sa ilaha lamang kaugalingon nga kaayohan, dili sa mga butang ni Jesu-Cristo. **22** Apan kamo nasayod sa iyang katakos, tungod kay ingon sa usa ka bata nga mialagad sa iyang amahan, busa siya usab nag-alagad uban kanako sa ebanghelyo. **23** Busa nanghinaot ako nga ipadala siya sa dili madugay ingon nga nakita nako kung unsa ang mga butang nga moabot kanako. **24** Apan ako masaligon diha sa Ginoo nga ako usab makaadto sa dili madugay. **25** Apan ako naghunahuna nga kinahanglan ipadala si Epaphroditus balik kaninyo. Siya akong igsoon ug kauban sa pagpamuhat ug kauban nga sundalo, ug inyong mensahero ug sulugoon sa akong mga panginahanglan. **26** Kay siya naguol pag-ayo, ug nangandoy siya nga makauban kamong tanan, tungod kay nadungog ninyo nga siya nagsakit. **27** Siya nagsakit gayod pag-ayo nga hapit siya mamatay. Apan ang Dios naluoy kaniya, ug dili lamang kaniya, apan usab kanako, aron nga dili ako masubo diha sa kasub-anan. **28** Busa labing matinguhaon ako niining tanan nga ipadala siya, aron nga sa dihang inyo siyang makita pag-usab malipay kamo ug mahimo ako nga gawasnon gikan sa kabalaka. **29** Dawata si Epaphroditus uban sa tanang kalipay diha sa Ginoo. Tahora ang mga tawo nga sama niya. **30** Kay kini buluhaton alang kang Cristo nga hapit na niya ikamatay. Gibutang niya sa piligro ang iyang kinabuhi sa pag-alagad kanako ug gipuno niya kung unsa ang wala ninyo buhata sa pag-alagad kanako.

3 Sa kataposan, akong mga igsoon, paglipay diha sa Ginoo. Alang kanako ang pagsulat pag-usab niining samang mga butang diha kaninyo dili makahasol. Kining mga butanga makapanalipod kaninyo. **2** Pagbantay sa mga iro. Pagbantay sa daotang mga magbubuhat. Pagbantay sa mga mamumuno. **3** Kay kita ang mga tinuli. Kita ang nagadayeg pinaagi sa Espiritu sa Dios. Kita mapasigarbuhon diha kang Cristo Jesus, ug walay pagsalig sa unod. **4** Bisan pa, ako sa akong kaugalingon adunay pagsalig sa unod. Kung si bisan kinsa ang naghunahuna nga siya adunay pagsalig sa unod, ako gayod mas labaw pa. Ako gituli sa ikawalo ka adlaw. **5** Ako natawo sa kaliwatan sa Israel, sa tribo ni Benjamin. Ako natawo nga usa ka Hebreohanon sa Hebreohanong kagikan. Mahitungod sa balaod, ako natawo nga usa ka Pariseo. **6** Ako mainiton nga naglutos sa simbahan. Mahitungod sa pagkamatarong sa balaod, walay ikasaway kanako. **7** Apan bisan unsang mga butang nga gitamod kanako, giisip ko sila ingon nga walay bili tungod kang Cristo. **8** Sa pagkatinuod, karon akong giisip kining tanang butang nga kapildihan tungod sa labing maayo nga kahibalo kang Cristo Jesus nga akong Ginoo. Tungod kaniya akong gisalikway ang tanang butang. Giisip ko sila nga walay bili aron akong maangkon si Cristo **9** ug mahikaplagan diha kaniya. Ako wala magbaton sa pagkamatarong sa akong kaugalingon gikan sa balaod. Hinuon, ako adunay pagkamatarong pinaagi sa pagtuo diha kang Cristo, ang pagkamatarong nga gikan sa Dios sumala sa pagtuo. **10** Busa karon buot nako nga masayran siya ug ang gahom sa iyang pagkabanhaw ug ang pakig-ambit sa iyang mga pag-antos. Buot ako nga mausab pinaagi kang Cristo ngadto sa pagkasama sa iyang kamatayon, **11** bisan unsa nga paagi aron nga akong masinatian ang pagkabanhaw gikan sa mga patay. **12** Dili tinuod nga ako nang nadawat kining mga butanga, o nga ako nahimo na nga hingpit. Apan nagpadayon ako aron nga akong makuptan kana diin ako gikuptan ni Cristo Jesus. **13** Mga igsoon, wala ako maghunahuna nga ako mismo nakakupot na niini. Apan adunay usa ka butang: Akong gikalimtan kung unsa ang nangagi ug nakigbisog alang sa umaabot.

14 Nagpadayon ako padulong sa dag-anan aron pagdaog
sa ganti sa langitnong pagtawag sa Dios diha kang Cristo
Jesus. 15 Kitang tanan nga mga hamtong, maghunahuna
kita niini nga paagi. Ug kung kamo maghunahuna sa lahi
mahitungod sa bisan unsa, ang Dios usab magapadayag
niana kaninyo. 16 Apan, bisan unsa ang atong nakab-ot,
maglakaw kita sa hapsay nga pamaagi sumala niini. 17
Pagsundog kanako, mga igsoon. Bantayi pag-ayo kadtong
naglakaw pinaagi sa panag-ingnan diha kaninyo nga anaa
kanamo. 18 Daghan ang nagalakaw, mahitungod niadtong
kanunay nako nga ginasulti kaninyo, ug karon ako nagsulti
kaninyo uban sa mga luha—daghan ang naglakaw ingon
nga kaaway sa krus ni Cristo. 19 Ang ilang padulngan mao
ang kalaglagan. Kay ang ilang dios mao ang ilang tiyan, ug
ang ilang garbo mao ang ilang kaulawan. Sila naghunahuna
mahitungod sa kalibotanong mga butang. 20 Apan ang atong
puluy-anan didto sa langit, nga diin kita usab nagpaabot
alang sa manluluwas, ang Ginoong Jesu-Cristo. 21 Siya
ang mag-usab sa atong maluyahong lawas ngadto sa lawas
nga giporma sama sa iyang mahimayaon nga lawas, nga
giporma pinaagi sa kusog sa iyang gahom aron dumalahan
ang tanang butang sa iyang kaugalingon.

4 Busa, hinigugma nako nga mga kaigsoonan diin akong
gihandom, ang akong kalipay ug korona, niining paagiha
barog nga lig-on diha sa Ginoo, hinigugmang mga higala.
2 Naghangyo ako kang Euodia, ug naghangyo ako kang
Syntyche, paghiusa kamo sa hunahuna diha sa Ginoo. 3 Sa
pagkatinuod, ako naghangyo usab ngadto kanimo, akong
tinuod nga katambayayong: tabangi kining kababayen-an.
Tungod kay sila naghago uban kanako sa pagpakaylap
sa ebanghelyo uban kang Clemente ug sa uban pa nga
akong kauban nga mga isigka-magbubuhat, nga ang mga
ngalan anaa sa libro sa kinabuhi. 4 Paglipay diha sa Ginoo
kanunay. Usbon ko pag-ingon, paglipay. 5 Himoa nga ang
inyong kalumo maila sa tanang katawhan. Ang Ginoo haduol
na. 6 Ayaw kabalaka mahitungod sa bisan unsang butang.
Hinuon, sa tanang butang pinaagi sa pag-ampo ug mga
paghangyo, uban ang pagpasalamat, himoa nga ang inyong
mga paghangyo mahimong mahibaw-an diha sa Dios. 7
Ug ang kalinaw sa Dios, nga diin molabaw sa tanan nga
panabot, magabantay sa inyong mga kasingkasing ug sa
inyong mga panghunahuna diha kang Jesu-Cristo. 8 Sa
kataposan, mga igsoon, bisan unsa nga butang nga tinuod,
bisan unsa nga butang nga halangdon, bisan unsa nga
butang nga matarong, bisan unsa nga butang nga putli,
bisan unsa nga butang nga matahom, bisan unsa nga
butang nga maayong pagkasulti, kung anaay mga butang
nga maayo kaayo, ug anaay mga butang nga madayeg,
hunahunaa kining mga butanga. 9 Ang mga butang nga
inyong natun-an ug nadawat ug nadungog ug nakita dinhi
kanako, buhata kining mga butanga. Ug ang Dios sa
kalinaw mag-uban kaninyo. 10 Hilabihan ang akong kalipay
diha sa Ginoo tungod kay sa kataposan karon nabag-
o na gayod ang inyong kabalaka alang kanako. Aduna
gayod kamoy kabalaka kanako kaniadto, apan wala kamoy
kahigayonan sa pagtabang. 11 Kini dili tungod sa akong mga
panginahanglan mao nga gisulti ko kini. Kay ako nakakat-
on na nga makontento sa tanan nga mga kalisdanan. 12
Nasayod ako kung unsa ang makaluluoy, ug nasayod usab
ako kung unsa ang anaa sa kadagaya. Sa matag paagi
ug sa tanang mga butang nakat-unan ko na ang sekreto
unsaon pagkaon sa kadagaya ug sa kagutmanan, unsaon
sa pagpaharuhay ug sa pagkamakaluluoy. 13 Mahimo nako
ang tanang butang pinaagi kaniya nga naglig-on kanako.
14 Bisan pa niini, nagbuhat kamo ug maayo aron sa pag-
ambit kanako sa akong mga kalisdanan. 15 Ug nasayod
kamo, kamo nga mga taga Filipos, nga sa sinugdanan sa
pag-ebanghelyo, sa dihang ako mibiya na sa Macedonia,
walay simbahan nga mitabang kanako sa butang sa paagi
paghatag ug pagdawat gawas lamang kaninyo. 16 Bisan sa
dihang didto pa ako sa Tesalonica, sa dihang nagpadala
kamo ug hinabang alang sa akong mga panginahanglan
sa makadaghan. 17 Kini dili kay ako nagapangita sa gasa,
hinuon, nagapangita ako sa bunga nga magapauswag sa
inyong kaayohan. 18 Akong nadawat ang tanang mga
butang, ug aduna akoy daghan. Napuno ako. Nadawat
nako gikan kang Epaphroditus ang mga butang nga gikan
kaninyo. Sila ang mga pahumot nga nangalisngaw sa
kahumot, ang ginadawat nga halad ug makapahimuot sa
Dios. 19 Ug ang akong Dios magdugang sa inyong mga
panginahanglan sumala sa iyang adunahang himaya diha
kang Cristo Jesus. 20 Karon sa atong Dios ug Amahan
ang himaya sa walay kataposan ug sa kahangturan. Amen.
(aiōn g165) 21 Magkumustahay ang tanang magtutuo diha
kang Cristo Jesus. Ang mga kaigsoonan nga uban kanako
nangumusta kaninyo. 22 Ang tanan nga mga magtutuo dinhi
nangumusta kaninyo, ilabina kadtong anaa sa panimalay ni
Caesar. 23 Hinaot nga ang grasya sa Ginoong Jesu-Cristo
mag-uban sa inyong espiritu.

Colosas

1 Si Pablo, usa ka apostoles ni Cristo Jesus pinaagi sa
kabubut-on sa Dios, ug si Timoteo nga atong igsoon,
2 ngadto sa mga magtutuo ug matinud-anon nga mga
kaigsoonan diha kang Cristo nga anaa sa Colosas. Ang
grasya maanaa kaninyo, ug ang kalinaw nga gikan sa Dios
nga atong Amahan. **3** Kami naghatag ug mga pagpasalamat
sa Dios, ang Amahan sa atong Ginoong Cristo Jesus, ug
kami kanunay moampo alang kaninyo. **4** Nadungog namo
ang inyong pagtuo kang Cristo Jesus ug ang gugma nga
anaa kaninyong tanan alang niadtong gigahin alang sa Dios.
5 Aduna kamoy gugma niini tungod sa masaligong paglaom
nga gitagana alang kaninyo sa kalangitan. Nakadungog
kamo mahitungod niining masaligong paglaom sa wala
pa ang pulong sa kamatuoran, ang ebanghelyo, **6** diin
miabot nganha kaninyo. Kini nga ebanghelyo naghatag
ug bunga ug nagtubo sa tibuok kalibotan. Nagapamuhat
na usab kini diha kaninyo gikan sa adlaw nga inyong
nadungog kini ug nakakat-on mahitungod sa grasya sa
Dios sa kamatuoran. **7** Mao kini ang ebanghelyo ingon
nga inyong nakat-onan gikan kang Epafras, ang among
hinigugmang kaubanan nga alagad, nga matinud-anon nga
nag-alagad kang Cristo alang kanamo. **8** Si Epafras nagpaila
kanamo sa inyong gugma sa Espiritu. **9** Tungod niini nga
gugma, gikan sa adlaw nga nadungog namo kini wala kami
mihunong sa pag-ampo alang kaninyo. Naghangyo kami
nga pun-on kamo uban sa kahibalo sa iyang kabubut-on
sa tibuok kaalam ug espirituhanong pagsabot. **10** Naga-
ampo kami nga magalakaw kamo nga takos diha sa Ginoo
sa makapahimuot nga mga pamaagi. Naga-ampo kami nga
kamo magapamunga sa matag maayong buhat ug magatubo
kamo diha sa kahibalo sa Dios. **11** Naga-ampo kami nga
magmalig-on kamo sa matag abilidad sumala sa gahom
sa iyang himaya ngadto sa tanang pagkamalahutayon ug
pagpailob. **12** Naga-ampo kami nga kamo magmalipayon
nga magahatag ug pagpasalamat ngadto sa Amahan, nga
naghimo kaninyo nga takos nga makaangkon ug bahin sa
kabtangan sa mga magtutuo diha sa kahayag. **13** Siya
nagluwas kanato gikan sa pagdumala sa kangitngit ug
nagbalhin kanato ngadto sa gingharian sa iyang hinigugmang
Anak. **14** Sa iyang Anak aduna kitay katubsanan, ang
pagpasaylo sa mga sala. **15** Ang Anak mao ang hulagway sa
dili makita nga Dios. Siya ang kamagulangan sa tanan nga
binuhat. **16** Kay pinaagi kaniya ang tanang butang nabuhat,
kadtong anaa sa kalangitan ug kadtong anaa sa kalibotan,
ang makita ug ang dili makita nga mga butang. Bisan kon
ang mga trono o pagdumala o ang mga panggamhanan o
ang mga adunay awtoridad, ang tanang mga butang nabuhat
pinaagi kaniya ug alang kaniya. **17** Siya anaa na sa wala pa
ang tanang butang, ug kaniya ang tanang butang nahiusa.
18 Ug siya mao ang ulo sa lawas, ang simbahan. Siya ang
sinugdanan ug ang kamagulangan gikan sa mga patay, busa
siya ang una taliwala sa tanang mga butang. **19** Kay ang
Dios nahimuot nga ang kinatibuk-an niya nabuhi diha kaniya,
20 ug aron sa pagpasig-uli pinaagi sa Anak sa tanang mga
butang alang kaniya. Ang Dios naghimo ug kalinaw pinaagi
sa dugo sa iyang krus. Ang Dios nagpasig-uli sa tanang
butang kaniya sa iyang kaugalingon, bisan ang mga butang
sa kalibotan o ang mga butang didto sa kalangitan. **21** Ug
kamo usab, sa usa ka higayon, mga dumuduong sa Dios
ug iyang mga kaaway sa hunahuna ug sa daotang mga
binuhatan. **22** Apan karon gipasig-uli niya kamo pinaagi sa
iyang tawhanong lawas pinaagi sa kamatayon. Gibuhat niya
kini aron sa pagpakita kaninyo nga balaan, walay sala, ug dili
salawayon sa iyang atubangan, **23** kung mapadayonon kamo
diha sa pagtuo, natukod nga lig-on, dili matarog gikan sa
masaligong paglaom sa ebanghelyo nga inyong nadungog.
Mao kini ang ebanghelyo nga gimantala sa matag-usa nga
binuhat ubos sa kalangitan. Mao kini ang ebanghelyo diin
ako, si Pablo, nahimong usa ka alagad. **24** Karon nagmaya
ako sa akong mga pag-antos alang kaninyo. Ug pun-on
ko ang akong unod kung unsa man ang kulang sa kasakit
ni Cristo tungod ug alang sa iyang lawas, diin mao ang
simbahan. **25** Mao kini ang simbahan nga ako usa ka alagad,
sumala sa kaakuhan gikan sa Dios nga gihatag kanako alang
kaninyo, aron pun-on ang pulong sa Dios. **26** Mao kini ang
tinagong kamatuoran nga gitagoan alang sa mga katuigan
ug alang sa mga kaliwatan. Apan karon gipadayag na kini
niadtong nagtuo kaniya. **(aiōn g165)** **27** Mao kini kadtong buot
sa Dios nga mahimong maila kung unsa ang mga bahandi
sa himaya niining gitagoang kamatuoran taliwala sa mga
Gentil. Mao kini nga si Cristo anaa kaninyo, ang pagsalig sa
umaabot nga himaya. **28** Mao kini siya ang atong gimantala.
Gitambagan namo ang matag-usa, ug gitudloan namo ang
matag-usa uban sa tanang kaalam, aron mapakita namo
ang matag-usa nga hingpit diha kang Cristo. **29** Kay alang
niini nagtrabaho ug naningkamot ako sumala sa iyang kusog
nga nagapamuhat kanako diha sa gahom.

2 Kay buot kong masayod kamo kung unsa kadako ang
pagpakigbisog nga ania kanako alang kaninyo, alang
niadtong anaa sa Laodicea, ug alang sa kadaghanan nga
wala pa makakita sa akong nawong diha sa unod. **2** Namuhat
ako aron nga ang ilang mga kasingkasing madasig pinaagi
sa panaghiusa diha sa gugma ug ngadto sa bug-os nga
kadato sa hingpit nga pagsalig sa pagpasabot, ngadto sa
kahibalo sa tinago nga kamatuoran sa Dios, mao kana, si
Cristo. **3** Nga kaniya ang tanang mga bahandi sa kaalam ug

kahibalo natago. 4 Ako kining isulti aron nga walay usa nga
maglimbong kaninyo uban sa madanihon nga pagpamulong.
5 Ug bisan paman dili ako uban kaninyo diha sa unod, hinuon
ako uban kaninyo sa espiritu. Malipayon ako nga nagtan-
aw sa inyong maayong pagkahan-ay ug ang kalig-on sa
inyong pagtuo kang Cristo. 6 Ingon nga inyong gidawat si
Cristo nga Ginoo, paglakaw diha kaniya. 7 Pagtubo gayod
kamo diha kaniya, pagpatukod ngadto kaniya, magmalig-
on sa pagtuo sama sa gitudlo kaninyo, ug pagmadagaya-
on sa pagpasalamat. 8 Pagmatngon nga walay usa nga
makadakop kaninyo pinaagi sa mga panghunahuna ug ang
walay sulod nga limbong sumala sa naandan sa mga tawo,
sumala sa mga butang sa kalibotan, ug dili sumala kang
Cristo. 9 Kay diha kaniya nagapuyo ang kabug-os sa Dios
sa lawasnon. 10 Ug kamo napuno diha kaniya. Siya ang ulo
sa matag gahom ug katungod. 11 Diha kaniya kamo usab
natuli uban sa usa ka pagtuli nga wala gihimo pinaagi sa
mga tawo sa pagkuha sa lawasnong unod, apan diha sa
pagkatinuli kang Cristo. 12 Kamo gilubong uban kaniya diha
sa pagbawtismo. Ug diha kaniya gibanhaw kamo pinaagi
sa pagtuo diha sa gahom sa Dios, nga nagbanhaw kaniya
gikan sa mga patay. 13 Ug sa dihang namatay kamo sa
inyong mga kalapasan ug sa dili pagkatinuli sa inyong
unod, siya naghimo kaninyo nga mabuhi uban kaniya ug
nagpasaylo kanatong tanan sa atong mga kalapasan. 14
Iyang gipapas ang nahisulat sa natala nga mga utang ug ang
mga patakaran nga batok kanato. Gikuha niya kining tanan
ug gilansang kini ngadto sa krus. 15 Gikuha niya ang mga
gahom ug mga katungod. Gibutyag niya kini sa dayag ug
gigiyahan kini sa usa ka madaugon nga pagsaulog pinaagi
sa iyang krus. 16 Busa, ayaw tugoti nga adunay mohukom
kaninyo sa pagkaon o sa pag-inom, o mahitungod sa adlaw
sa kombira o sa usa ka bag-ong bulan, o mahitungod sa
Adlaw nga Igpapahulay. 17 Kini usa ka anino sa mga butang
nga umaabot, apan ang unod mao si Cristo. 18 Ayaw itugot
nga adunay makawatan sa ganti pinaagi sa pagtinguha sa
pagpaubos ug pinaagi sa pagsimba sa mga anghel. Ingon
sa usa ka tawo nga mosulod ngadto sa mga butang nga
nakita na niya ug mahimong magarbohon pinaagi sa iyang
lawasnong panghunahuna. 19 Siya wala magpabilin ngadto
sa ulo. Kini nagsugod sa ulo nga ang tibuok lawas ug ang
tanan nga mga lutahan ug sa mga kaugatan naghatag ug
naggunit niini; kini motubo uban ang pagtubo nga gihatag
sa Dios. 20 Kung kamo namatay uban kang Cristo ngadto
sa mga butang sa kalibotan, nganong nagkinabuhi man
kamo ingon nga gikinahanglan gayod sa kalibotan: 21 "Ayaw
pagkupot, ni motilaw, ni mohikap?" 22 Ang tanan niining mga
butanga gitagana alang sa pagkadunot uban sa paggamit,
sumala sa pahimangno ug mga pagtulon-an sa mga tawo.
23 Kini nga mga balaod adunay kaalam sa kinaugalingong
paghimo sa pagtulon-an ug pagpaubos ug pagpasobra sa
lawas. Apan wala silay bili batok sa pagpatuyang sa unod.

3 Unya kung ang Dios nagbanhaw kaninyo uban kang
Cristo, pangitaa ang mga butang sa kahitas-an, diin si
Cristo nagalingkod sa tuong kamot sa Dios. 2 Paghunahuna
mahitungod sa mga butang sa kahitas-an, dili mahitungod
sa mga butang sa kalibotan. 3 Kay kamo namatay, ug ang
inyong kinabuhi natago kang Cristo diha sa Dios. 4 Sa
dihang si Cristo mopakita, nga mao ang inyong kinabuhi,
unya kamo usab makita uban kaniya sa himaya. 5 Ibutang
sa kamatayon, unya, ang mga ginsakopan nga anaa sa
kalibotan—ang pagkamahilawason, ang pagkamahugaw, ang
kaibog, ang daotang tinguha, ang pagkahakog, nga mao ang
pagsimba sa diosdios. 6 Kini mao ang mga butang nga ang
kasuko sa Dios moabot sa mga anak sa pagkamasinupakon.
7 Kini mao ang mga butang nga kamo usab sa maka-
usa naglakaw sa dihang nagpuyo kamo uban kanila. 8
Apan karon kinahanglan nga inyong wad-on kining tanang
mga butanga—ang kapungot, ang kasuko, ang daotan nga
tinguha, ang pagtamay, ug ang malaw-ay nga pagpamulong
nga gikan sa inyong mga baba. 9 Ayaw kamo pamakak sa
matag-usa, tungod kay gihukas na ninyo ang karaan nga
pagkatawo uban sa iyang mga naandan. 10 Ug gibutang
ninyo ang bag-o nga pagkatawo, nga gibag-o sa kahibalo
sumala sa dagway niadtong usa nga nagbuhat kaniya. 11
Niini nga kahibalo, walay Greyigo ug Judio, tinuli ug dili-tinuli,
dumuduong, taga-Scita, ulipon, tawong may kagawasan,
apan hinuon si Cristo mao ang tanang butang ug sa tanang
mga butang. 12 Ibutang, unya, ingon nga pinili sa Dios,
balaan ug hinigugma, kasingkasing sa kaluoy, pagkamaayo,
pagpaubos, pagka-aghop, ug pagkamapailubon. 13 Pag-
inantosay kamo sa usag-usa. Pagpinasayloay ngadto sa
usag-usa. Kung adunay usa nga anaay sumbong batok
sa uban, pagpasaylo sa paagi nga ang Ginoo nagpasaylo
kaninyo. 14 Ug labaw niining mga butanga, pagbaton ug
gugma, nga mao ang gapos sa pagkahingpit. 15 Tugoti nga
ang kalinaw ni Cristo modumala sa inyong mga kasingkasing.
Alang niini nga kalinaw nga kamo gitawag diha sa usa ka
lawas. Ug pagmapasalamaton. 16 Tugoti nga ang pulong ni
Cristo mopuyo kaninyo sa kadato gayod. Uban sa tanang
kaalam pagtinudloay ug pagtinambagay kamo sa usag-usa
uban sa mga salmo ug mga himno ug sa mga espirituhanon
nga mga alawiton. Pag-awit uban sa pagkamapasalamaton
sa inyong mga kasingkasing ngadto sa Dios. 17 Ug bisan
unsa ang inyong buhaton, sa pulong o sa buhat, buhata ang
tanan sa ngalan ni Ginoong Jesus. Pasalamati ang Dios
nga Amahan pinaagi kaniya. 18 Mga asawa, pagpasakop
sa inyong mga bana, kay mao kini ang angay ninyong

buhaton diha sa Ginoo. **19** Mga bana, higugmaa ang inyong
mga asawa, ug ayaw ninyo sila pasakiti. **20** Mga kabataan,
tumana ang inyong mga ginikanan sa tanang butang, tungod
kay kini makapahimuot sa Ginoo. **21** Mga amahan, ayaw
hagita ang inyong mga anak, aron dili sila mawad-an ug
paglaom. **22** Mga ulipon, tumana ninyo ang inyong mga
agalon sumala sa unod sa tanang mga butang, dili pakita sa
mata ingon nga magpadayeg sa mga tawo, apan uban sa
matinud-anon nga kasingkasing. Kahadloki ang Ginoo. **23**
Bisan unsa ang inyong pagabuhaton, buhata gikan sa kalag
ingon nga alang sa Ginoo, ug dili alang sa mga tawo. **24**
Nasaayod kamo niana nga inyong madawat gikan sa Ginoo
ang ganti sa kabtangan. Kini mao si Ginoong Cristo nga
inyong gialagaran. **25** Kay ang matag usa nga nagbuhat ug
dili matarong makadawat ug silot alang sa dili matarong nga
iyang gibuhat, ug walay gipalabi niini.

4 Mga agalon, ihatag ngadto sa mga sulugoon kung unsa
ang sakto ug angay. Nakahibalo kamo nga kamo usab
adunay usa ka agalon didto sa langit. **2** Padayon nga malig-
on diha sa pag-ampo. Pagtukaw niini diha sa pagpasalamat.
3 Pag-ampo kamo sa hiniusa alang usab kanamo, nga
ang Dios moabli ug pultahan alang sa pulong, sa pagsulti
sa tinagong kamatuoran kang Cristo. Tungod niini, ako
gikadinahan. **4** Ug pag-ampo nga mahimo nako kining
tataw, ingon sa kinahanglan nakong isulti. **5** Paglakaw
diha sa kaalam niadtong anaa sa gawas, ug tubosa ang
panahon. **6** Himoa ang imong mga pulong nga kanunay
inubanan sa grasya. Himoa kini nga tinimplahan sa asin,
aron inyong masayran kung unsaon ninyo pagtubag ang
matag tawo. **7** Alang sa mga butang nga may kalabotan
kanako, si Tychicus maoy mopahibalo niini kaninyo. Usa siya
ka minahal nga igsoong lalaki, usa ka matinud-anon nga
alagad, ug kauban nga sulugoon diha sa Ginoo. **8** Gipadala
ko siya diha kaninyo alang niini, aron nga masayran ninyo
ang maong panghitabo mahitungod kanamo, ug aron nga
madasig niya ang inyong mga kasingkasing. **9** Gipadala
ko siya uban si Onesimus, ang matinud-anon ug minahal
nga igsoong lalaki, nga usa kaninyo. Isulti nila ang tanang
butang nga nahitabo dinhi. **10** Si Aristarchus, akong kauban
nga binilanggo, nangumusta kaninyo, ug si Marcos usab,
ang ig-agaw ni Barnabas diin kamo nakadawat ug mga
mando, “Kung moanha siya kaninyo, dawata siya,” **11** ug
usab si Jesus nga gitawag ug Justus. Kini lamang ang
naa sa tinuli nga akong mga isigka magbubuhat alang sa
gingharian sa Dios. Sila nahimong usa ka maghuhupay
nganhi kanako. **12** Si Epafras nangumusta kaninyo. Siya usa
kaninyo ug usa ka sulugoon usab ni Cristo Jesus. Kanunay
siyang naningkamot alang kaninyo diha sa pag-ampo, aron
nga makabarog kamo nga hingpit ug adunay bug-os nga
pagsalig diha sa kabubut-on sa Dios. **13** Kay ako nagsaksi
kaniya, nga siya namuhat pag-ayo alang kaninyo, alang
niadtong anaa sa Laodicea, ug alang niadtong anaa sa
Hierapolis. **14** Si Lucas ang hinigugma nga mananambal
ug si Demas nangumusta kaninyo. **15** Pangumustaha ang
mga kaigsoonan diha sa Laodicea, ug si Nymfa, ug ang
simbahan nga anaa sa iyang panimalay. **16** Kung mabasa
na kining maong sulat diha sa inyong taliwala, basaha usab
kini didto sa simbahan sa taga-Laodicea, ug tan-awa usab
nga mabasa ang sulat nga gikan sa Laodicea. **17** Sultihi
si Archippus, “Tan-awa ang buluhaton nga imong nadawat
gikan sa Ginoo, nga kinahanglang tumanon nimo kini.” **18**
Kini nga mga pangumusta gikan sa akong kaugalingon
nga kamot—si Pablo. Hinumdomi ang akong mga kadena.
Hinaot nga ang grasya magauban kaninyo.

1 Tesalonica

1 Gikan kang Pablo kauban si Silvanus ug si Timoteo
ngadto sa Iglesia sa mga taga Tesalonica diha sa Dios
Amahan ug sa Ginoong Jesu Cristo. Grasya ug kalinaw
maanaa kaninyo. **2** Kanunay kami nga nagpasalamat sa
Dios kaninyong tanan; giapil kamo namo sa among mga
pag-ampo. **3** Walay undang ang among paghinumdom sa
inyong mga buluhaton sa pagtuo, buluhaton sa gugma, ug
pasensya sa paglaom sa kaugmaon diha sa atong Ginoong
Jesu Cristo sa atubangan sa atong Dios ug Amahan. **4** Mga
igsoon nga hinigugma sa Dios, nakahibalo kami sa inyong
pagkatawag, **5** kung giunsa pag-abot sa maayong balita diha
kaninyo dili sa pulong lang, kondili pinaagi sad sa gahum,
sa Balaang Espiritu, nga aduna gyuy kasiguradohan, ug
nakahibalo kamo kung unsang klase nga mga tawo kami
kadtong diha kami kaninyo nga alang sa inyong kaaayuhan.
6 Gisundog ninyo kami ug ang Ginoo, sa inyong pagdawat sa
pulong uban sa dakung pag-antos inubanan sa kalipay gikan
sa Balaang Espiritu, **7** mao nga nahimo kamong ehemplo sa
tanang tumutuo sa Masedonia ug Acaya. **8** Tungod kaninyo
nikaylap ang pulong sa Ginoo, dili lamang sa Masedonia
ug sa Acaya — kondili sa tanang dapit nga nikaylap ang
inyong pagtuo sa Dios, mao nga wala na kami angay nga
ikasulti. **9** Kay sila mismo nagbalita mahitungod kanamo,
kung giunsa ninyo kami pagdawat, ug giunsa ninyo pagbalik
sa Dios gikan sa mga diosdiosan aron mag-alagad sa buhi
ug tinuod nga Dios, **10** ug sa paghulat ninyo sa iyang Anak
gikan sa langit, nga iyang gibanhaw sa patay, si Jesus nga
maoy moluwas kanato sa umaabot nga kapungot.

2 Kamo mismo nakahibalo, mga igsoon, nga ang among
pag-anha kaninyo wala masayang, **2** apan nakahibalo
kamo nga miagi kami ug kalisod ug gipaulawan sa Pilipos.
Wala kami kahadlok diha sa Dios nga misulti sa pulong
sa Dios bisan sa grabeng kasamok. **3** Kay ang among
pag-awhag dili gikan sa sayop, dili gikan sa kahugaw, dili
gikan sa paglimbong, **4** apan tungod kay giaprubahan kami
sa Dios nga gisaligan sa maayong balita, mao nga kami
nagsulti dili aron magpahalipay sa mga tawo, kondili sa Dios
nga nag-usisa sa among mga kasingkasing. **5** Kay kami
wala migamit ug mga pulong nga ulog-ulog, sama sa inyong
nahibaloan, ug dili sad sa pasumangil sa pagkahakog, saksi
ang Dios, **6** ug wala kami nangita ug himaya gikan sa
tawo, bisan kaninyo ug sa uban, bisan pwede unta namo
angkonon ang pribilehiyo isip mga apostoles ni Cristo. **7**
Hinuon, kami nagmalumo sa inyoha sama sa inahan nga
naghupay sa iyang kaugalingong mga anak. **8** Mao nga
kami adunay paghigugma kaninyo; nalipay kami nga iambit
kaninyo dili lang ang maayong balita sa Dios apan bisan
ang among kaugalingong kinabuhi, kay kamo nahimo nga
suod kaayo kanamo. **9** Kay nahinumdoman ninyo, mga
igsoon, ang among pagtrabaho ug paghago: nagtrabaho
kami gabii ug adlaw aron dili magpabug-at sa bisan kinsa
kaninyo, samtang among gisangyaw ang maayong balita
sa Dios. **10** Kamo ang mga saksi, ug ang Ginoo sad,
kung unsa kabalaan, kamatarong, ug walay maikasaway
ang uban sa among paggawi diha uban kaninyo nga mga
tumutuo, **11** sama sa pagkahibalo ninyo nga sa matag usa
kaninyo, sama sa usa ka amahan sa iyang kaugalingong
mga anak, gi-awhag ug gidasig kamo namo ug gasaksi,
12 nga maglakaw kamo sa pamaagi nga takos sa Dios
nga nagtawag kaninyo sa iyang kaugalingong gingharian
ug himaya. **13** Tungod niini nga hinungdan nagpasalamat
sad kami kanunay sa Dios, nga sa dihang nadawat ninyo
gikan kanamo ang pulong sa mensahe nga pulong sa Dios,
gidawat kini ninyo nga dili pulong sa tawo apan kung unsa
gyud siya, ang pulong sa Dios, nga naglihok usab kaninyo
nga mga mituo. **14** Kay kamo, mga igsoon, misundog sa
mga iglesia sa Dios nga diha kang Cristo Jesus, nga tua
sa Judea tungod kay miagi kamo ug kalisod nga parehas
sa inyong kaugalingong kaubanan, sama sa ilang naagian
sa mga Judio, **15** nga mipatay kang Ginoong Jesus ug sa
mga propeta, ug nagpalayas kanamo, ug wala nagpahalipay
sa Dios apan naglutos sa tanang katawhan. **16** Gibabagan
kami nila sa pagsulti sa mga Gentil aron unta maluwas sila,
aron kanunay pun-on ang ilang mga sala. Miabot na ang
grabe nga kapungot kanila. **17** Kami, mga igsoon, nahibulag
kaninyo sa mubo nga higayon, sa lawas lang apan dili
sa kasingkasing, ug gibuhat namo ang tanan nga adunay
dakong paghandom aron makita ang inyong dagway, **18**
tungod kay gusto namo moanha kaninyo, ako si Pablo sa
makausa pa, apan gibabagan kami ni Satanas. **19** Kay unsa
man ang among pagsalig, o kalipay, o korona sa himaya sa
umaabot sa dihang mobalik ang atong Ginoong Jesus —dili
ba kamo, sama sad sa uban? **20** Tungod kay kamo ang
among himaya ug among kalipay.

3 Busa, sa dihang wala na kami makaantos, gihunahuna
namo nga mas maayo nga magpabilin na lang kami sa
Atens. **2** Gipaanha namo si Timoteo, among igsoon ug
ministro sa Dios sa maayong balita ni Cristo aron lig-onon
ug hupayon kamo mahitungod sa inyong pagtuo, **3** aron
walay matandog niini nga mga paglutos, kay kamo mismo
nakahibalo nga gitawag kita alang niini. **4** Sa pagkatinuod,
sa diha pa kami uban kaninyo, gisulti na namo daan kaninyo
nga mag-antos sa paglutos kita, ug nahitabo na kini sama
sa inyong nahibaw-an. **5** Tungod niini nga hinungdan,
kadtong wala na gyud ko makaagwanta, nagpaanha ako aron

makahibalo ko kung unsa nay kahimtang sa inyong pagtuo,
kay tingali gisulayan kamo sa manunulay ug mawalay pulos
ang among gihaguan. 6 Kadtong nakabalik na si Timoteo
kanamo gikan sa inyoa ug nagdala siya ug maayong balita
mahitungod sa inyong pagtuo ug gugma, nga kanunay
maayo ang paghinumdom ninyo sa amoa, ug nangandoy
kamo nga makigkita kanamo sama sad nga nangandoy pud
kami nga makigkita kaninyo- 7 tungod niini, mga igsoon,
napahupay kami kaninyo pinaagi sa inyong pagtuo taliwala
sa tanan namong kagul-anan ug pag-antos. 8 Mao nga
karon buhi kami, kung kamo magbarog nga malig-onon sa
Ginoo. 9 Kay unsa pa may pasalamat nga among ikahatag
sa Dios mahitungod kaninyo, sa tanang kalipay nga anaa
kanamo? 10 Gabii ug adlaw munamuna namong pag-ampo
aron makita kamo namo ug mahatag kaninyo kung unsa
pa ang kulang sa inyong pagtuo. 11 Hinaot nga ang atong
Dios ug Amahan mismo, ug ang atong Ginoong Jesus, ang
magtultol kanamo padulong kaninyo, 12 ug hinaot ang Ginoo
magdugang ug magpa-abunda sa inyong paghinigugmaay
sa usa'g usa ug sa tanang tawo sama usab sa among
gibuhat kaninyo. 13 Hinaot nga buhaton niya kini aron lig-
onon ang inyong kasingkasing nga walay maikasulti ang
uban sa inyong pagkabalaan diha sa atong Dios ug Amahan,
inigbalik sa atong Ginoong Jesus kauban sa tanan niyang
mga balaan.

4 Sa katapusan, mga igsoon, gidasig ug giawhag kamo
namo diha sa Ginoong Jesus, nga sama sa inyong
pagdawat sa mga katudloan gikan kanamo mahitungod
sa pagkinabuhi ninyo ug pagpahalipay sa Dios, sama sa
inyo nang gibuhat—mas buhaton pa unta ninyo kini. 2 Kay
nakahibalo kamo sa katudloan nga among gihatag kaninyo
pinaagi sa Ginoong Jesus. 3 Mao kini ang kabubut-on sa
Dios, nga magpakabalaan kamo—diin nga likayan ninyo ang
lawasnong imoralidad, 4 aron matag usa kaninyo makahibalo
kung unsaon pagpakighiusa sa iyang kaugalingong asawa
sa pagkabalaan ug pagtahod, 5 dili sa lawasnon nga mga
pagbati (sama sa mga Gentil nga wala kaila sa Dios), 6 ug
aron walay tawo nga makalapas ug makabuhat ug sayop sa
iyang igsoon mahitungod niini nga butang, tungod kay ang
Ginoo ang mobalos sa tanan aning mga butanga, sama sa
among gipahimangno ug gisaksi kaninyo. 7 Kay wala kita
gitawag sa Dios sa kahugaw, apan ngadto sa pagkabalaan.
8 Busa, ang mosalikway niini wala nagsalikway sa tawo,
kondili sa Dios, nga naghatag sa iyang Balaang Espiritu
kaninyo. 9 Bahin sa paghigugma nga inigsoonay dili na
kinahanglan nga aduna pay mosulat kaninyo, kay kamo
mismo gitudluan sa Dios nga maghigugmaay sa usa'g usa.
10 Gani, gibuhat na ninyo kini sa tanang mga kaigsoonan sa
tibuok Masedonia, apan gi-awhag kamo namo, mga igsoon,
nga mas buhaton pa ninyo kini. 11 Giawhag sad kamo namo
nga maningkamot kamo nga maghinilum, dili manghilabot
sa uban, ug magkinabuhi sa inyong kaugalingonh mga
kamot, sama sa among gisugo ninyo. 12 Buhata kini aron
magmaayo ang inyong pamatasan nga adunay respito sa
mga wala pa sa pagtuo, ug aron wala kamoy kinahanglanon.
13 Dili namo buot nga masayop kamo sa pagsabot, mga
igsoon, mahitungod sa mga nangatulog, aron dili kamo
maguol pag-ayo sama sa uban nga walay kasigurohan sa
kaugmaon. 14 Kay kung mituo kita nga si Jesus namatay ug
nabanhaw, mao sad nga ang Dios ikuyog niya kang Jesus
kadtong diha kaniya nga mga nakatulog. 15 Kay kini gisulti
namo pinaagi sa pulong sa Ginoo, nga kitang mga buhi, mga
nahabilin inig balik sa Ginoo, sigurado nga dili kita mag-una
sa mga nakatulog. 16 Tungod kay ang Ginoo mismo monaog
gikan sa langit, nga adunay magsinggit, nga adunay tingog
sa arkanghel, ug adunay trumpeta sa Dios, ug ang mga
patay diha kang Cristo mouna sa pagkabanhaw. 17 Unya
kitang mga buhi, nga mga nahabilin, modungan kanila nga
isaka sa mga panganod aron tagbuon ang Ginoo sa langit,
ug unya kita kanunay nang uban sa Ginoo. 18 Busa, hupaya
ninyo ang usa'g usa niini nga mga pulong.

5 Karon mahitungod sa oras ug panahon, mga igsoon,
dili na kinahanglan nga aduna pay isulat kaninyo. 2 Kay
kamo mismo nakahibalo pag-ayo nga ang pag-abot sa adlaw
sa Ginoo ingon usab sa kawatan sa gabii. 3 Sa dihang
moingon sila nga "Malinawon na ug walay katalagman,"
kalit nga moabot dayon kanila ang kalaglagan ingon sa
mabdos nga babaye nga nagbati, ug wala gyuy paagi nga
sila makalikay. 4 Apan kamo, mga igsoon, wala kamo
sa kangitngit nga maapsan kamo inana nga adlaw sama
sa usa ka kawatan. 5 Kay kamong tanan mga anak sa
kahayag ug mga anak sa adlaw. Dili kita mga anak sa gabii
o kangitngit. 6 Mao nga, dili kita matulog sama sa gihimo
sa uban, apan kanunay kita nga magbantay ug anaa sa
maayong hunahuna. 7 Kay sila nga nangatulog, nangatulog
sa gabii ug sila nga nahubog, nahubog sa gabii. 8 Apan
kay kita mga anak man sa adlaw, kinahanglan aduna kitay
maayong hunahuna; ibutang nato ang taming dughan sa
pagtuo ug gugma, ug ingon nga helmet, ang kasigurohan sa
atong umaabot nga kaluwasan. 9 Kay wala kita gitakda sa
Dios nga makadawat kita sa iyang kapungot, kondili nga
makadawat kita sa kaluwasan pinaagi sa atong Ginoong
Jesu Cristo, 10 nga namatay alang kanato aron nga bisag
buhi kita o patay, mabuhi kita kauban niya. 11 Busa hupayon
ninyo ug lig-unon ang usa'g usa sama sa inyong gibuhat na.
12 Naghangyo ako kaninyo, mga igsoon, nga ilhon ninyo sila
nga naghago ug nagdumala kaninyo sa Ginoo, nga nag-
awhag kaninyo. 13 Naghangyo sad ako kaninyo nga taas

ang pag-ila ninyo sa ilaha sa gugma tungod sa ilang mga buluhaton. Pagdinaitay kamo sa usa'g usa. **14** Giawhag kamo namo, mga igsoon: pasidan-i ang mga gubot, dasiga ang nawad-an ug paglaum, tabangi ang mga maluyahon, pasensyahi ang tanan. **15** Magmatngon kamo nga walay bisag usa nga mobalos ug dautan sa dautan bisan kang kinsa, apan kanunay nga maningkamot kamo sa pagbuhat ug maayo sa usa'g usa ug sa tanan. **16** Magmalipayon kamo kanunay, **17** mag-ampo nga walay undang, **18** magpasalamat sa tanan, kay mao kini ang kabubut-on sa Dios kaninyo diha kang Cristo Jesus. **19** Ayaw ninyo ug supila ang Espiritu. **20** Ayaw ug tamaya ang mga propesiya. **21** Susiha ninyo ang tanang butang; ug kupti ang maayo. **22** Likayi ninyo ang tanang dautan. **23** Hinaut nga ang Dios sa kalinaw mismo maghingpit sa inyong pagkabalaan, ug ang inyong tibuok nga espiritu, kalag, ug lawas maampingan aron walay ikasaway kaninyo sa pagbalik sa atong Ginoong Jesu Cristo. **24** Matinumanon siya nga nagtawag kaninyo nga mao sad ang magbuhat niini. **25** Mga igsoon, ampo-i sad kami. **26** Kumustaha ang tanang mga igsoon sa balaan nga halok. **27** Naghangyo ako kaninyo diha sa Ginoo nga kini nga sulat basahon ninyo sa tanang mga kaigsoonan. **28** Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu Cristo maanaa kaninyo.

2 Tesalonica

1 Gikan kang Pablo, Silvanus, ug ni Timoteo, alang sa
iglesia nga taga-Tesalonica nga iya sa Dios nga atong
Amahan ug kang Ginoong Jesu Cristo. **2** Hinaut nga
ang grasya ug kalinaw sa Dios nga atong Amahan ug
kang Ginoong Jesu Cristo anaa kaninyo. **3** Kinahanglan
magpasalamat kami kanunay sa Dios kaninyo, mga igsoon,
kay mao kini ang angay, tungod kay galambo kaayo ang
inyong pagtuo ug misamot ang gugma ninyo sa usa'g usa. **4**
Mao nga kami nagpasigarbo nga nagsulti sa mga iglesia sa
Dios mahitungod sa inyong pasensya ug pagtuo taliwala sa
tanan nga paglutos ug pasakit nga inyong giagwanta. **5** Kini
ang klaro nga tima-an sa matarong nga paghukom sa Dios,
nga naghimo kaninyo nga takos sa ginharian sa Dios nga
tungod niini nag-antos sad kamo. **6** Matarong ang Dios nga
ibalik niya ang pasakit didto sa mga nagpasakit kaninyo, **7**
ug pahuwasan niya kadtong nakadawat ug pasakit uban
kanamo, sa panahon nga ipadayag ang Ginoong Jesu-Cristo
gikan sa langit uban sa mga anghel sa iyang gahum. **8**
Pinaagi sa gadilaab nga kalayo, siya ang manimalos sa
mga wala nakaila sa Dios ug sa mga wala nagtuman sa
maayong balita sa atong Ginoong Jesus. **9** Mag-antos sila
sa silot sa walay katapusang paghukom layo sa presensya
sa Ginoo ug sa himaya sa iyang gahum, **(aiōnios g166)** **10**
inig balik niya sa adlaw nga himayaon siya sa iyang mga
balaan, nga mahibulong ang tanan nga mga tumutuo tungod
kay gituohan nila ang among pasidungog kaninyo. **11** Mao
kini ang hinungdan nga kanunay kaming nag-ampo alang
kaninyo, nga ang atong Dios himoon kamong takos nga
ingon nga iyang tinawag, ug tumanon ninyo ang matag
handom sa kaayuhan ug matag lihok sa pagtuo nga adunay
gahum, **12** aron himayaon ninyo ang ngalan sa atong
Ginoong Jesus, ug kamo sad niya, tungod sa grasya sa
atong Dios ug Ginoong Jesu Cristo.

2 Karon naghangyo kami kaninyo, mga igsoon, mahitungod
sa pagbalik sa atong Ginoong Jesu Cristo ug sa pagtigum
kanatong tanan diha kaniya, **2** nga dili dali mauyog ang
inyong mga hunahuna o mabalaka, pinaagi man sa espiritu
o sa pulong o sa sulat nga gikan kanamo — aron dili
kamo motuo nga ang adlaw sa atong Ginoo niabot na. **3**
Ayaw kamo palimbong kang bisan kinsa sa bisan unsang
pamaagi. Kay dili moabot kini hangtod dili pa moabot ang
pagkahulog, ug maipadayag ang tawo nga masinupakon,
nga mao ang anak sa kadautan. **4** Mao kini siya ang
mobatok ug magpadayeg sa iyang kaugalingon batok sa
tanan nga gitawag nga Dios o gisimba, aron siya maglingkod
didto sa templo sa Dios ug iyang gipahulagway ang iyang
kaugalingon nga Dios. **5** Wala ba kamo makahihumdum nga
kadtong diha pa ako kaninyo nga gisultihan namo nako aning
mga butanga? **6** Karon nahibaloan na ninyo kung kinsa ang
nagpugong kaniya, aron maipadayag lang siya sa saktong
panahon. **7** Kay ang misteryo mahitungud sa masinupakon
nagsugod nga napadayag na, apan adunay nagpugong
kaniya karon samtang dili pa siya mapahawa sa dalan. **8**
Diha pa dayon maipadayag ang masinupakon, nga patyon
sa Ginoong Jesus pinaagi sa ginhawa sa iyang baba ug
iyang himuon nga wala na pinaagi sa pagpadayag sa iyang
pagbalik. **9** Ang pag-anhi sa masinupakon pinaagi sa trabaho
ni Satanas puno siya sa tanang gahum, mga timaan, ug mga
katingalahan nga dili tinuod, **10** ug tanang limbong sa pagka
dili matarong alang sa adtong mga laglagonon, kay wala
nila gidawat ang gugma sa kamatuoran aron unta maluwas
sila. **11** Tungod niini nga hinungdan magpadala kanila ang
Dios sa sayop nga bulohaton, **12** aron touhan nila ang
bakak, aron mahukman silang tanan, kadtong wala motuo
sa kamatuoran apan nagpakalipay sa dili matarong. **13** Apan
angay kaming magpasalamat sa Dios kanunay mahitungod
kaninyo, mga igsoon nga hinigugma sa Ginoo, kay kamo
ang gipili sa Dios nga maoy unang bunga sa kaluwasan nga
gigahin niya pinaagi sa Espiritu ug sa pagtuo sa kamatuoran,
14 nga diin gitawag kamo niya pinaagi sa maayong balita
aron maangkon ninyo ang himaya sa atong Ginoong Jesu
Cristo. **15** Mao nga, mga igsoon, pagbarog kamo nga lig-on,
ug guniti pag-ayo ang naandan nga pamaagi nga gitudlo
kaninyo pinaagi sa pagsulti o sa among sulat. **16** Karon
hinaot nga ang atong Ginoong Jesu Cristo mismo, ug ang
atong Dios Amahan nga naghigugma kanato ug naghatag
kanato ug hupay nga walay katapusan ug maayong pagsalig
sa umaabot nga panahon pinaagi sa grasya, **(aiōnios g166)** **17**
maghupay ug magmalig-on sa inyong mga kasingkasing sa
tanang maayong buluhaton ug sinultihan.

3 Ug karon, mga igsoon, ampo-i kami aron paspas ang
pagkaylap ug mahimaya ang pulong sa Dios sama diha
sa inyo **2** ug aron maluwas kami sa mga dautang mga tawo
kay dili man tanan adunay pagtuo. **3** Apan matinumanon ang
Ginoo nga maoy maglig-on sa inyo ug magbantay sa inyo
batok kang Satanas. **4** Gasalig kami sa Ginoo mahitungod
kaninyo nga gibuhat ninyo ug magpadayon kamo ug buhat
sa mga gisugo namo ninyo. **5** Hinaut nga ang Ginoo ang
magtultol sa inyong mga kasingkasing didto sa gugma sa
Dios ug sa pag-agwanta ni Cristo. **6** Karon suguon kamo
namo, mga igsoon, sa ngalan sa atong Ginoong Jesu Cristo
nga likayi ninyo ang mga kaigsoonan nga nagtinapulan ug
wala magsunod sa mga naandan nga pamaagi nga nadawat
ninyo gikan kanamo. **7** Kay kamo mismo nasayod kung
unsaon ninyo pagsundog kanamo. Wala kami nagtinapulan

diha kaninyo, **8** wala sad namo gikaon ang pagkaon sa uban
nga wala gibayri. Hinoon, nagtrabaho ug naghago kami pag-
ayo gabii ug adlaw aron bisan kinsa kaninyo dili unta mabug-
atan sa amo. **9** Dili ingon nga wala kami katungod, apan
kami ang inyong ehemplo aron kami ang inyong sundugon.
10 Kadtong diha pa kami sa inyo gisugo mo namo nga,
"Kung adunay dili ganahan motrabaho, dili siya pakan-on."
11 Kay nakadungog kami nga adunay nagtinapulan diha sa
inyo, wala sila gatrabaho apan nanghilabot hinuon sa uban.
12 Karon kana sila maoy among gisugo ug giawhag pinaagi
kang Ginoong Jesu Cristo nga hilum ra magtrabaho ug
mokaon ra sa ilang kaugalingong pagkaon. **13** Apan kamo,
mga igsoon, ayaw kamo kawad-an ug kadasig sa pagbuhat
ug sakto. **14** Kung adunay dili motuman sa gisulti namo niini
nga sulat, bantayi kana siya ug ayaw kamo pakigkuyog ana
niya, aron maulawan siya. **15** Ayaw siya isipa nga kaaway,
apan pasidan-i siya isip nga igsoon. **16** Hinaut nga ang
Ginoo sa kalinaw mismo ang maghatag kaninyo ug kalinaw
sa tanang panahon sa bisan unsa nga pamaagi. **17** Ang
Ginoo mag-uban kaninyong tanan. Mao kini ang akong
pangumusta, ako ni si Pablo, pinaagi sa akong mga kamot,
nga mao ang timaan sa matag sulat nako. **18** Hinaut nga
ang grasya sa atong Ginoong Jesu Cristo anaa kaninyong
tanan.

1 Timoteo

1 Gikan kang Pablo, nga apostol ni Cristo Jesus sumala
sa kasuguan sa Dios nga atong manluluwas ug ni Cristo
Jesus nga atong pasalig, **2** Alang kang Timoteo, nga tinuod
nga anak sa pagtuo. Grasya, kaluoy, ug kalinaw gikan sa
Dios atong Amahan ug kang Cristo Jesus atong Ginoo.
3 Sama sa gi-awhag ka nako pag-ayo nga buhaton nimo
sa dihang mibiya ako pa Masedonia, magpabilin ka sa
Efeso aron mamandu-an nimo ang pipila ka mga tawo nga
dili sila magtudlo ug lain nga doktrina. **4** Ug dili sad nila
tagaan ug pagtagad ang mga estorya- estorya ug ang walay
katapusang pagsubay sa kagigikanan nga maoy hinungdan
sa panaglalis imbis nga makatabang sa plano sa Dios,
nga panaagi sa pagtuo. **5** Apan ang tumong sa kasuguan
gugma nga nagagikan sa putli nga kasingkasing, sa maayo
nga konsensiya, ug sa kinasingkasing nga pagtuo. **6** Ang
ubang mga tawo nahisalaag ug mibiya gikan niining mga
butanga ug miadto sa walay pulos nga pakigpulong. **7** Buot
nilang mahimo nga magtutudlo sa balaod, apan wala sila
makasabot sa ilang mga gipanulti o sa ilang mga gipamugos.
8 Apan kita nakahibalo nga ang balaod maayo kung kini
sundon subay sa balaod. **9** Ug nasayod kita niini, nga ang
balaod wala gihimo alang sa matarong nga tawo, apan alang
sa mga mangilapason ug masinupakon nga mga tawo, sa
mga tawo nga dili diosnon ug sa mga makasasala, alang
niadtong walay Dios ug malaw-ay, alang adtong mopatay sa
ilang amahan ug inahan, sa mga mamamatay, **10** sa mga
lawasnong imoral, sa mga makighilawas sa isig ka lalaki,
sa mga nagbihag ug mga tawo aron himoong ulipon, sa
mga bakakon, sa mga nagsaksi sa dili tinood, ug sa bisag
unsa pa nga taliwas sa sakto nga doktrina, **11** sumala sa
mahimayaon nga maayong balita sa bulahang Dios nga
sa diin gisaligan ako. **12** Nagpasalamat ako kang Cristo
Jesus nga atong Ginoo, nga nagpalig-on kanako, kay giisip
niya ako nga matinud-anon ug nagbutang kanako niini nga
pagpangalagad- **13** ako, nga tigpasipala niadto, naglutos, ug
bayolente nga tawo. Apan ako nakadawat ug kaluoy tungod
kay ako ignorante sa ako mga gipangbuhat kay wala pa
ako sa pagtuo. **14** Apan ang grasya sa atong Ginoo ga-
awas awas uban sa pagtuo ug gugma kang Cristo Jesus. **15**
Kini nga mensahe masaligan ug takos sa tanang pagdawat,
nga si Cristo Jesus nianhi dinhing kalibutan sa pagluwas sa
makasasala. Ako ang labing dautan niini. **16** Apan tungod
niini nga hinungdan ako ang unang nahatagan ug kaluoy,
aron pinaagi kanako, ang labing dautan, mapakita ni Cristo
Jesus ang tanang pailob, ingon nga ehemplo kanila nga
motuo kaniya sa kinabuhing dayon. **(aiōnios g166)** **17** Ug karon
sa iya nga hari sa tanang panahon, nga walay kamatayon,
ug dili makita, ug bugtong nga Dios, kaniya ang dungog
ug himaya hangtod sa kahangturan. Amen. **(aiōn g165)** **18**
Nagtakda ako niini nga mando kanimo, Timoteo, akong anak,
ug ako miuyon sa mga propesiya nga mikaylap mahitungod
kanimo, aron ikaw moapil sa maayong pag-away; **19** aron
ikaw maanaan ug pagtuo ug maayo nga konsensya. Ang
ubang mga tawo nagsalikway niini ug mahitungod sa ilang
pagtuo mura sila ug mga nahisama sa nalunod nga barko. **20**
Sama nila Hemeneus ug Alejandro, nga akong gitugyan kang
Satanas aron matudluan nga dili unta sila manamastamas.

2 Busa una sa tanan, nag-awhag ako pag-ayo nga
maghangyo, mag-ampo, mangamuyo, ug magpasalamat
kamo alang sa tanan nga mga tawo, **2** alang sa mga hari
ug sa tanan nga adunay gahum, aron malinawon ug hilom
ang atong pagkinabuhi nga disonon sa tanan ug adunay
dignindad. **3** Kini maayo ug madawat sa Dios nga atong
Manluluwas. **4** Buot niya nga ang tanang mga tawo maluwas
ug makahibalo sa kamatuoran. **5** Kay usa ra ang Dios,
ug usa ra ang tigpataliwala sa Dios ug sa tawo, nga mao
ang tawo nga si Cristo Jesus, **6** nga naghatag sa iyang
kaugalingon nga tubos alang sa tanan, ang saksi sa sakto
nga panahon. **7** Tungod niini nga tuyo, ako, mismo, nahimo
nga mantala ug apostol. Gasulti ako sa kamatuoran; wala
ako mamakak. Magtutudlo ako sa mga Gentil sa pagtuo
ug kamatuoran. **8** Busa, buot nako nga ang mga lalaki sa
tanang dapit mag-ampo ug magtaas sa ilang putling mga
kamot nga walay kapungot ug duhaduha. **9** Mao sad sa mga
babaye buot nako nga magsinina ug tarong, nga dili law-ay
ug magapugong sa ilang kaugalingon, dili sa mga buhok
nga sinapid, o pagsul-ob sa mga bulawan, o perlas, o mahal
nga mga sinina, **10** kondili pinaagi sa angay sa mga babaye
nga magpaila sa ilang pagkadiosnon pinaagi sa maayong
mga buluhaton. **11** Ang babaye kinahanglan magtuon sa
paghilom ug magtuman sa tanan. **12** Dili nako tugutan
nga ang babaye motudlo ug magmando sa lalaki, kondili
maghilom lang. **13** Kay si Adan mao ang una nga giporma,
ug unya dayon si Eba. **14** Ug si Adan wala nailad, apan
ang babaye nailad pag-ayo sa kalapasan. **15** Bisan pa niini,
maluwas siya pinaagi sa pagpanganak, kung magpadayon
sila sa pagtuoug paghigugma ug pagkabalaan nga adunay
maayong paghunahuna.

3 Kasaligan kini nga panultihon: Kung adunay buot nga
mahimong tagadumala, nagtinguha siya ug maayong
buluhaton. **2** Busa ang tagadumala kinahanglan walay
ikasaway, bana sa usa ka asawa, dili magpalabi, maalamon,
matinarongon, maabiabihon, kahibalo motudlo, **3** dili gapalabi
sa bino, dili palaaway, apan hinuon, malumo, malinawon,
dili mahigugmaon sa kwarta. **4** Kinahanglan maayo ang

pagdumala niya sa iyang panimalay, ug ang iyang mga anak kinahanglan gatuman kaniya nga adunay tanang pagtahod; **5** kay kung ang lalaki dili kahibalo magdumala sa iyang kaugalingong panimalay, unsaon man niya pag-atiman sa usa ka iglesia sa Dios? **6** Kinahanglan nga dili siya bag-o pa lang nga tumutuo, aron dili siya maghinambog ug masilotan sama sa yawa. **7** Kinahanglan sad nga siya adunay maayong dungog ngadto sa mga taga-gawas, aron dili siya mapaulawan ug mabitik sa lit-ag sa yawa. **8** Ang mga diacono sad, kinahanglan takos sa pagtahod, dili galainlain ang istorya, wala gapalabi sa pag-inom ug bino, ug dili hakog. **9** Kinahanglan tipigan nila ang gipadayag nga kamatuoran sa pagtuo nga adunay hinlo nga konsensiya. **10** Kinahanglan sad maaprobahan usa sila, ug anha pa dayon sila mangalagad tungod kay wala nay ikasaway kanila. **11** Ang mga babaye, sa samang pamaagi, kinahanglan takos sad sa pagtahod, dili mangdaut sa uban, dili magpalabi, ug matinumanon sa tanang butang. **12** Ang mga diacono kinahanglan mga bana sa usa ka asawa ug maayo magdumala sa ilang mga anak ug panimalay. **13** Kay kadtong mga maayo mangalagad makabaton alang sa ilang kaugalingon ug maayong pagdungog ug dakong kaisog sa pagtuo diha kang Cristo Jesus. **14** Akong gisulat kanimo kining mga butanga ug naglaum ako nga makaanha ako kanimo dayon, **15** apan kung malangan ako, nagsulat ako daan aron makahibalo ka kung unsaon pagiya sa balay sa buhi nga Dios, nga mao ang haligi ug gasuporta sa kamatuoran. **16** Ug kauban kita nga nagkasinabot nga, "Dako ang gipadayag nga kamatuoran sa pagkadiosnon." "Siya nagpakita sa lawas", "Gipamatud-an siya nga matarong sa Espiritu, "Nakita sa mga anghel, "Gisangyaw sa kanasuran, "Gituohan sa kalibotan, "Gibayaw ngadto sa himaya."

4 Karon claro nga nag-ingon ang Espiritu nga sa kaulahiang mga adlaw ang ubang mga tawo mobiya sa ilang pagtuo ug maminaw sila sa mga limbonganong espiritu ug mga pagtulon-an sa mga demonyo **2** pinaagi sa mga bakakong tigpakaaron-ingnon, diin nga ang ilang mga kaugalingong konsensya sama sa gimarkahan sa binagang puthaw. **3** Gidili nila ang pagminyo ug pagdawat ug mga pagkaon nga gihimo sa Dios aron pagaambiton nga adunay pagpasalamat sa mga tumutuo nga nakahibalo na sa kamatuoran. **4** Kay tanang gilalang sa Dios maayo, ug walay gidawat nato nga adunay pagpasalamat ang maisalikway, **5** kay gibalaan na kini pinaagi sa pulong sa Dios ug pag-ampo. **6** Kung kaning mga butanga ipahinumdom nimo sa mga kaigsoonan, mahimo kang maayong alagad ni Jesu Cristo tungod kay ikaw gimatuto pinaagi sa mga pulong sa pagtuo ug sa maayong pagtulun-an nga imong gisunod. **7** Apan ayaw dawata ang malaw-ay nga mga storya nga ganahan sa mga tigulang nga mga babaye, apan bansaya imong kaugalingon sa kinabuhing diosnon. **8** Kay ang pagbansay sa lawas gamay lang ang iyang pagkamapuslanon, apan ang kinabuhi nga diosnon adunay kapuslanan sa tanang butang ug adunay saad niining kanabuhi karon ug sa kinabuhi nga umaabot. **9** Kini nga mensahe masaligan ug angayan nga dawaton pag-ayo. **10** Kay tungod niini makigbisog kita ug nagtrabaho kaayo, tungod kay aduna kita'y pagsalig sa buhing Dios, nga manluluwas sa tanang tawo, labi na sa mga tumutuo. **11** Ipahibalo ug itudlo kini nga mga butanga. **12** Ayaw itugot nga tamayon ka tungod sa imong pagkabatan-on, apan hinuon, himoa ang imong kaugalingon nga ehemplo sa pagtuo pinaagi sa imong mga pulong, batasan, gugma, pagtuo ug pagkaputli. **13** Hangtod dili pa ako moanha, atimana ang pag-basa, pag-awhag ug pagtudlo. **14** Ayaw pasagdi ang gasa nga anaa kanimo, nga gihatag sa imo pinaagi sa propesiya, sa pagpandong sa kamot sa mga pangulo sa iglesia kanimo. **15** Atimana kining mga butanga, magkinabuhi pinaagi aning mga butanga, aron makita sa tanang mga tawo ang imong kauswagan. **16** Bantayi pag-ayo imong kaugalingon ug ang mga pagtulon-an. Pagpadayon aning mga butanga tungod kay sa pagbuhat nimo niini maluwas nimo ang imong kaugalingon ug kadtong naminaw kanimo.

5 Ayaw kasab-i ang usa ka tigulang, apan awhaga siya nga isip usa ka amahan, ug awhaga ang mga batan-on nga lalake nga isip nga mga igsoon. **2** Awhaga ang mga tigulang nga babaye isip nga mga inahan, ug ang mga batan-on nga mga babaye nga mga igsoon nga adunay tanang kaputli. **3** Tahura ang mga balo nga babaye, kadtong mga tinuod nga balo; **4** apan kung ang balo adunay mga anak o mga apo, sila ang unang magkat-on nga magpakita ug pagtahod sa ilang kaugalingong panimalay ug makabalos sila sa ilang mga ginikanan, tungod kay makahimuot kini sa Dios. **5** Apan ang tinuod nga balo nga nag-inusara na lang ug nagsalig siya sa Dios, kanunay siya gahulat sa atubangan niya uban sa mga hangyo ug mga pag-ampo gabii ug adlaw. **6** Apan kadtong babaye nga mahigugmaun sa luho patay na bisan tuod siya buhi. **7** Ug isangyaw kining mga butanga aron walay ikasaway kanila. **8** Apan kung kinsa ang dili maghatag sa mga kinahanglanon sa iyang kaugalingong paryente, hilabi na sa iyang kaugalingong panimalay, siya naglimod sa pagtuo ug mas dautan pa siya sa dili tumutuo. **9** Iapil ninyo sa listahan ang balo nga dili ubos sa saysenta anyos, nga asawa sa usa ka bana. **10** Kinahanglan nailhan siya sa iyang maayong binuhatan, nag-atiman man siya sa iyang mga anak, o maabiabihon sa mga estranghero, o naghugas sa mga tiil sa mga balaan, o nagpahupay sa nagkalisodlisod, o nagsunod sa tanang

maayong bulohaton. **11** Apan ang mga batan-ong balo, idumili ang pag-apil kanila sa listahan, kay kung madala sila sa mga lawasnong kaibog nga sukwahi kang Kristo, gusto na nila magminyo. **12** Sa ing-ani nga pamaagi makasala sila tungod kay ilang gibawi ang ilang saad kaniadto. **13** Usa pa, naanad na sila sa pagtinapulan, sige na lang ug panumbalay. Ug dili lamang sila nahimong tapulan, kondili nahimo pa silang libakira ug hilabtanon, gisulti nila ang dili unta nila angay nga isulti. **14** Busa ako, buot nako magminyo ang mga batan-on nga babaye, manganak pa, idumala ang ilang panimalay, aron dili matagaan ang kaaway ug higayon nga mag-akusa kanato sa pagbuhat ug dautan. **15** Kay ang uban nitalikod na ug nisunod kang Satanas. **16** Kung adunay tumutuo nga babaye nga adunay mga paryente nga balo, kinahanglan siya ang motabang kanila, aron dili sila palas-anon sa iglesia, aron nga matabangan gyud ang tinuod nga mga balo. **17** Ang mga pangulo sa iglesia nga maayo ang ilang pagpangulo angay ilhon nga takos sa doble nga pagtahod, labi na kadtong nagtrabaho mahitungod sa pulong ug sa pagtulon-an. **18** Kay ang Kasulatan nag-ingon, "Ayaw ninyo sampungi ang baba sa baka samtang kini gagiok sa trigo," ug ""Angay hatagan ang trabahanti sa iyang sweldo." **19** Ayaw dawata ang akusasyon batok sa usa ka pangulo sa iglesia, gawas kon adunay duha o tulo nga mga saksi. **20** Badlonga ang makasasala sa atubangan sa tanan aron nga ang uban mahadlok. **21** Nagmando gyud ako kanimo sa atubangan sa Dios, ug kang Cristo Jesus, ug sa mga pinili nga mga anghel, nga tumanon nimo kini nga mga lagda nga walay pagdapig, ug wala kay buhaton nga aduna kay palabihon. **22** Ayaw pagdalidali sa pagpandong sa kamot kang bisan kinsa, ug ayaw usab pag-apilapil sa mga sala sa uban nga tawo. Kinahanglan kanunay kang putli. **23** Kinahanglan dili lang tubig ang imong imnom, apan angay nga moinom ka ug gamay nga bino alang sa imong tiyan ug sa imong mga gabalikbalik nga sakit. **24** Ang sala sa ubang mga tawo dayag nga nahibaloan, ug nag-una na kanila sa paghukom. Apan mosunod na ang uban. **25** Sa ingon sad nga paagi, ang ubang maayong bulohaton dayag na nahibaloan, apan bisan ang uban dili gyud matago.

6 Ang mga anaa sa ilalum sa yugo sa pagkaulipon ilhon nila ang ilang mga kaugalingong amo, nga takos sa tanang pagtahod, aron nga ang ngalan sa Dios ug ang pagtulon-an dili mapasipala. **2** Kadtong mga ulipon nga ang ilang amo tumutuo kinahanglan dili wad-on ang ilang pagtahod kanila, tungod kay sila mag-igsoon. Hinuon, angay kamo nga moalagad gyud pag-ayo kanila, kay ang mga amo nga gialagaran mga tumutuo ug hinigugma. Itudlo ug ipahayag kining tanan. **3** Kung adunay magtudlo ug lain ug dili modawat sa atong maayong pulong, ang pulong sa atong Ginoong Jesu Cristo ug sa diosnong katudloan, **4** mapahitas-on siya ug walay nahibaw-an. Hinuon, adunay siyay sakit sa pakiglalis ug sa pakig-away sa pulong nga diin gikan ang kaibog, panagbingkil, insulto, dautan nga mga pagduda, **5** ug mga away sa mga tawo nga dunot ug mga hunahuna. Mitalikod sila sa kamatuoran, ug gihunahuna nila nga ang pagkadiosnon mao ang paagi aron makaganansiya. **6** Apan ang pagkadiosnon nga adunay katagbawan dako ug ganansiya. **7** Kay wala kitay gidala pagsulod niining kalibutan, ug wala sad kitay madala nga bisan **8** unsa. Hinuon, kinahanglan nga matagbaw kita sa mga pagkaon ug sa mga sanina. **9** Karon kadtong gusto nga maadunahan mahulog sa pagkatintal, ngadto sa lit-ag, ngadto sa mga binuang ug makadaot nga tinguha ug sa bisan unsa nga makalunod sa mga tawo ngadto sa kadautan ug kalaglagan. **10** Kay ang paghigugma sa kwarta maoy gamot sa tanang klase nga dautan. Ang ubang mga tawo nga nangandoy niini nahiimulag gikan sa pagtuo ug gitusok nila ang ilang mga kaugalingon sa kaguol. **11** Apan ikaw, nga tawo sa Dios, likayi kini nga mga butanga. Paningkamuti ang pagkamatarong, ang pagkadiosnon, matinud-anon, paghigugma, pagkamainantuson, ug magmalumo. **12** Makig-away sa maayong pakig-away sa pagtuo. Kupti ninyo ang kinabuhing dayon nga diin kamo gitawag, ug ang gipamatud-an nimo sa atubangan sa mga saksi kung unsa gyud ang maayo. **(aiōnios g166)** **13** Nagmando ako kanimo sa atubangan sa Dios nga maoy hinungdan nga buhi ang tanang mga butang, ug sa atubangan ni Cristo Jesus, nga nagsugilon sa kamatuoran ngadto kang Poncio Pilato, **14** nga imong tumanon sa hingpit ang balaod, nga walay ikasaway, hangtod sa pagpakita sa atong Ginoong Jesu Cristo. **15** Ang iyang pagpadayag mahitabo sa gitakda nga panahon sa Usa ka Bulahan, ang naginusarang makagagahom, ang Hari nga naghari, ug ang Ginoo nga maoy nagmando. **16** Siya lang gyud ang walay kamatayon nga nagpuyo sa kahayag nga dili maduolan. Walay tawo nga nakakita kaniya o nga makatan-aw kaniya. Sa iya ang pagtahod ug walay hangtod nga kagamhanan. Amen. **(aiōnios g166)** **17** Sultihi ang mga adunahan niining kalibutana nga dili sila magmapahitas-on, ni bisan molaom sa bahandi nga walay kasiguradohan. Hinuon, molaom sila sa Dios nga maoy naghatag kanato sa tanan nga tinuod nga mga bahandi nga makapahalipay. **(aiōn g165)** **18** Sultihi sila nga buhaton ang maayo nga magpakaadunahan sila sa maayo nga binuhatan, nga magmahinatagon ug andam nga magpaambit. **19** Pinaagi niini, nagtigom sila sa ilang mga kaugalingon ug maayong pundasyon sa umaabot, ug ilang madawat ang tinuod nga kinabuhi. **20** Timoteo, panalipdi kung unsa ang gihatag kanimo. Likayi ang mga sulti nga walay pulos ug mga lalis

nga nagsumpaki mahitungod sa gitawag nga sayop nga kaalam. **21** Ang ubang mga tawo gisangyaw kining mga butanga mao nga sila nangasaag sa pagtuo. Hinaut nga ang grasya maanaa kaninyong tanan.

2 Timoteo

1 Gikan kang Pablo, nga apostol ni Cristo Jesus pinaagi
sa kabubut-on sa Dios, sumala sa saad sa kinabuhi
nga anaa kang Cristo Jesus, **2** alang kang Timoteo, nga
gihigugmang anak: Grasya, kalooy, ug kalinaw gikan sa
Dios Amahan ug kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. **3**
Nagpasalamat ako sa Dios nga gialagaran nako gikan sa
akong mga katigulangan sa putli nga konsensiya, samtang
kanunay ako gahinumdom kanimo sa akong mga pag-
ampo, gabii ug adlaw **4** nangandoy nga makakita kanimo,
gahinumdom sa imong mga luha, aron mapuno ako sa
kalipay; **5** sa dihang nahinumduman nako ang imong pagtuo
nga tinuod; nga diha una sa imong lola nga si Lois, ug sa
imong inahan nga si Eunice, ug diin kombinsido ako nga
anaa sad kanimo. **6** Mao kini ang hinungdan nga ako kang
pahinumduman nga pagpainiton nimo ang gasa sa Dios
nga anaa kanimo pinaagi sa pagpandung nako sa akong
mga kamot kanimo. **7** Kay ang Dios wala naghatag kanato
ug espiritu sa kahadlok, kondili sa gahum ug gugma ug
sa disiplina. **8** Busa ayaw kaulaw sa saksi mahitungod sa
atong Ginoo, ni bisan sa akoa, Pablo, nga iyang priniso,
apan makig-ambit ka sa mga pag-antos alang sa maayong
balita pinaagi sa gahum sa Dios **9** nga nagluwas kanato ug
nagtawag kanato sa balaan nga pagkatawag, dili pinaagi sa
atong mga binuhatan, kondili pinaagi sa iyang kaugalingong
plano ug grasya nga Iyang gihatag kanato diha kang Cristo
Jesus sukad sa wala pa nagsugod ang panahon; **(aiōnios
g166)** **10** apan karon ang kaluwasan sa Dios gipahayag sa
pagpakita sa atong manluluwas nga si Cristo Jesus nga
naglaglag sa kamatayon ug nagdala ug kinabuhi nga walay
katapusan sa kahayag pinaagi sa maayong balita, **11** diin
gipili ako nga magsasangyaw, apostol, ug magtutudlo. **12**
Tungod niini nga hinungdan nag-antos sad ako niining mga
butanga: apan wala ako maulaw; kay nakaila ako kaniya nga
akong gituohan, ug ako nakombinsi nga iyang ampingan
kadtong akong gipiyal kaniya hangtod moabot ang adlaw. **13**
Magpadayon ka sa pagsundog sa himsog nga mga pulong
nga nadunggan nimo gikan kanako, sa pagtuo ug sa gugma
nga anaa kang Cristo Jesus. **14** Kanang maayong butang
nga gitugyan sa Dios kanimo, bantayi pinaaagi sa Balaang
Espiritu, nga nagpuyo kanato. **15** Nahibaw-an na nimo kini,
nga ang tanan nga nagpuyo diha sa Asia nisalikway kanako;
lakip niini nga grupo sila Figelo ug Hermogenes. **16** Hinaot
unta nga kaloy-an sa Ginoo ang panimalay ni Onesiforo:
kay kanunay siya nga nagpalagsik kanako, ug wala maulaw
sa akong kadena, **17** apan kadtong nianhi siya sa Roma,
gakugi gyud siya ug pangita kanako, ug nakit-an niya ako -
18 hinaot nga hatagan siya sa Ginoo ug kalooy inig abot
sa adlaw - ug sa tanang pagtabang niya kanako sa Efeso,
nakahibalo kaayo ka niini.

2 Busa ikaw, akong anak, magpalig-on ka sa grasya nga
anaa kang Cristo Jesus. **2** Ug ang mga butang nga
nadunggan nimo gikan kanako taliwala sa daghang mga
saksi, isalig nimo sa matinud-anon nga mga tawo, nga maoy
makatudlo sad sa uban. **3** Mag-antos ka sa kalisod uban
nako, ingon nga usa ka maayong sundalo ni Cristo Jesus. **4**
Walay sundalo nga nag-alagad samtang nagpalambigit sa
mga kalihokan niining kinabuhi, aron nga iyang mapahimuot
ang iyang taas nga opisyal. **5** Usa sad, kung adunay
tawo nga makigkompetensiya ingon nga atleta, dili siya
makoronahan gawas kung makigkompetensiya siya sumala
sa mga balaod. **6** Ang kugihan nga mag-uuma maoy una
nga makadawat sa iyang bahin sa abot. **7** Hunahunaa ang
akong gisulti, kay ang Ginoo ang maghatag kanimo ug
pagsabot sa tanan. **8** Hinumdumi si Jesu Cristo, nga gikan
sa kaliwat ni David, nga gibanhaw gikan sa kamatayon,
sumala sa akong mensahe nga maayong balita, **9** sa diin
nag-antos ako hangtod sa gikadenahan ingon nga kriminal.
Apan ang pulong sa Dios wala gyud makadenahan. **10** Busa
naglahutay ako sa tanan alang adtong nga mga pinili, aron
hinaut sila sad makabaton sa kaluwasan nga anaa kang
Cristo Jesus, uban sa walay katapusang himaya. **(aiōnios
g166)** **11** Masaligan kini nga panultihon: “Kung kita namatay
uban kaniya, mabuhi usab kita uban kaniya. **12** Kung kita
molahutay, maghari usab kita uban kaniya. Kung ato siyang
ilimod, ilimod sad kita niya. **13** Kung kita dili matinud-anon,
magpabilin siya nga matinud-anon, kay dili niya malimod ang
iyang kaugalingon.” **14** Ipadayon nimo ang pagpahinumdom
kanila niining mga butanga. Pasidan-i sila atubangan sa
Dios nga dili sila makig-away mahitungod sa mga pulong,
tungod kay ang pagbuhat niini walay kapuslanan, gadaot
sa mga maminaw niini. **15** Paningkamuti pag-ayo nga
mapakita nimo imong kaugalingon ingon nga giuyonan sa
Dios nga nagtrabaho nga walay ikaulaw, nga sakto ang
paggamit sa pulong sa kamatuoran. **16** Likayi ang malaw-ay
nga panultihon, nga magdala sa samot nga pagkinabuhi
nga dili diosnon. **17** Ang ilang pulong mokaylap sama sa
kabahong, uban niini sila Himeneo ug Felito, **18** mga lalaki
nga nasalaag gikan sa kamatuoran, nga nag-ingon nga
nahitabo na ang pagkabanhaw, ug gilibog nila ang pagtuo sa
uban. **19** Bisan pa niini, gatindog ang lig-on nga pundasyon
sa Dios nga aduna niining kinudlit, “Nakahibalo ang Ginoo
kinsa ang iya,” ug “Ang tanan nga nagsangpit sa ngalan
sa Ginoo kinahanglan mobiya sa dili pagkamatarong.” **20**
Sa dato nga panimalay, dili lamang mga bulawan ug plata
ang mga galamiton, apan aduna sad gikan sa kahoy ug
pula nga yuta; ang uban alang sa halangdong paggamit

ug ang uban sa dili halangdon. **21** Kung manghinlo ang usa ka tawo sa iyang kaugalingon gikan sa dili halangdon nga paggamit, mahimo siya nga halangdon nga galamiton, gigahin, mapuslanon sa Amo, ug andam siya sa tanang maayo nga buluhaton. **22** Magpalayo ka sa lawasnong kaibog sa mga batan-on, ug tinguhaa ang pagkamatarong, pagtuo, gugma, kalinaw, uban kanila nga nagtawag sa Ginoo gikan sa putli nga kasingkasing. **23** Apan balibari ang binuang ug ignoranti nga mga pangutana, kay nasayod ka nga kini maoy hinungdan sa mga lalis. **24** Kinahanglan ang alagad sa Ginoo dili mangaway, apan hinuon kinahanglan malumo siya sa tanan, kahibalo magtudlo, mapailubon, **25** adunay kaaghup nga magtudlo adtong mga mosupak kaniya. Basin pa ang Dios maghatag kanila ug paghinulsol sa diin masayod sila sa kamatuoran, **26** ug unta mabalik kanila ang maayong panghunahuna aron makaikyas sila sa lit-ag sa yawa, kay sila nadakpan niya alang sa iyang kabubut-on.

3 Apan kini hibalo-i: sa mga ulahi nga mga adlaw moabot ang mga peligro nga mga panahon. **2** Kay ang mga tawo higugmaon nila ang ilang mga kaugalingon, mahigugmaon sila sa kwarta, hambogero, mapahitas-on, tigpasipala, masinupakon sa mga ginikanan, dili mapasalamaton, dili balaan, **3** wala sa kinaiyanhon nga pagbati, walay kaluoy, madinauton, walay pagpugong sa kaugalingon, bayolente, dili mahigugma-on sa maayo, **4** mga traydor, walay pagmatngon, magarboso, mahigugma-on sa lawasnon nga kalipay imbes mahigugma-on sa Dios. **5** Aduna silay porma nga pagkadiosnon, apan gilimod nila ang gahum niini. Talikdi kini nga mga tao. **6** Kay ang uban niining mga tawhana mosulod sa mga panimalay ug danihon ang mga babaye nga luya sa espirituhanong bahin nga napuno sa mga kasalanan hinungdan nga nadani sila sa lainlaing tinguha. **7** Kini nga mga babaye kanunay nga mosulay nga makakat-on ug bag-ong mga butang, apan dili gyud sila makahibalo sa kamatuoran. **8** Sa sama nga pamaagi nga si Jannes ug si Jambres mikontra kang Moises, kini nga mga bakakon nga magtutudlo mitindog sad batok sa kamatuoran. Nadaut ang ilang hunahuna ug ang ilang pagtuo dili mapamatud-an. **9** Apan dili gyud sila makauswag pag-ayo, kay ang ilang pagkabuang makita man sa tanan, sama sa pagkabuang adtong duha ka mga lalaki. **10** Apan ikaw misunod sa akong mga pagtulon-an, pamatasan, tumong, pagtuo, taas nga pag-antos, gugma, pailob, **11** mga paglutos, mga pag-antos, ug kung unsa ang nahitabo kanako sa Antioquia, sa Iconio ug sa Listra. Giantos nako kadtong mga paglutos, ug sa tanan niini, ang Ginoo nagluwas kanako. **12** Ang tanan nga gusto nga magkinabuhi sa diosnon nga pamaagi diha kang Cristo Jesus lutuson gyud. **13** Ang mga dautan ug mga impostor mosamot gyud, samtang panguluhan nila ang uban nga masalaag sama nga sila mismo nahisalaag. **14** Apan ikaw, magpadayon ka sa imong nakat-onan ug gituohan pag-ayo, kay nakahibalo ikaw kung kang kinsa nimo kini nakat-onan. **15** Nakahibalo ka nga gikan pa sa imong pagkabata nahibaw-an na nimo ang balaan nga mga kasulatan nga naghimo kanimong maalamon sa kaluwasan pinaagi sa pagtuo diha kang Cristo Jesus. **16** Ang tanan nga Kasulatan dinasig sa Dios ug kini mapuslanon sa doktrina, sa pagtuo, sa paghusto, ug sa pagbansay sa pagkamatarong **17** aron nga ang tawo sa Dios mahimong takos, sangkap sa mga maayo nga buhat.

4 Sa panan-aw sa Dios ug ni Cristo Jesus, nga hapit na maghukom sa buhi ug patay, ug tungod sa iyang pagpakita ug sa iyang gingharian, maligdong ako nga gamando kanimo: **2** Iwali ang pulong; pangandam kanunay hamugaway man o dili. Pagbadlong, pagsaway, pag-awhag, nga adunay pailob sa tanan ug pagtudlo. **3** Tungod kay moabot ang panahon nga ang mga tawo dili na molahutay sa maayo nga katudluan. Hinuon, tugotan nila nga mapalibutan sila sa magtutudlo nga magtudlo lang sa unsay miuyon sa ilang kaugalingong mga pang-ibog. Sa niini nga pamaagi gigitik ang ilang mga dalunggan. **4** Ilang ipatalikod ang ilang mga dalunggan palayo sa kamatuoran, ug lingi-on ang mga tinumutumo nga sugilanon. **5** Apan ikaw, pagpugong sa imong hunahuna sa tanang mga butang; antosa ang kalisod; buhata ang katungdanan sa usa ka evangelista; tumana ang imong ministeryo. **6** Tungod kay ako gibubu na ingon nga halad. Ang panahon sa akong pagbiya niabot na. **7** Nakigkompitensya ako sa maayo nga pakiglaban; nahuman na nako ang lumba; akong gitipigan ang pagtuo. **8** Ang korona sa pagkamatarong gitagana na alang kanako, korona nga ang Ginoo nga matarong nga maghuhukom, maghatag kanako niadto nga adlaw; ug dili lang kanako, apan sa tanan sad nga naghigugma sa iyang pagbalik. **9** Paningkamoti nga makaari ka kanako sa labing dali nga panahon, **10** kay si Demas nibaya na kanako. Gihigugma niya kini nga kalibutan ug miadto sa Tesalonica. Si Crescente miadto sa Galacia, ug si Tito miadto sa Dalmasia. **(aiōn g165)** **11** Si Lucas ra gyud ang kauban nako. Kuhaa si Marcos ug dad-a uban kanimo tungod kay siya makatabang kanako sa buluhaton. **12** Si Tiquico ako gipaadto sa Efeso. **13** Ang kupo nga akong gibilin sa Troas kang Carpus, dad-a inig anhi nimo ug ang mga libro labi na gyud kadtong nahimo sa panit. **14** Si Alejandro nga platero nakahimo kanako ug dakong kasakitan. Ang Ginoo nalang ang magbalos kaniya sumala sa iyang mga gihimo. **15** Bantayi sad siya, tungod kay mibarog siya batok sa atong mga pulong. **16** Sa una nakong pagdepensa, walay bisan usa nga mibarog

alang kanako, apan ang tanan mibiya kanako. Hinaut nga
dili unta kini mahimo nga sala batok kanila. **17** Apan ang
Ginoo mibarog alang kanako ug nagpalig-on kanako aron
pinaagi kanako, ang pagsangyaw matuman gyud, ug ang
tanang mga Gentil makadugog unta. Mao nga giluwas ako
gikan sa baba sa liyon. **18** Ang Ginoo magluwas kanako
gikan sa matag dautan nga buluhaton ug magluwas kanako
alang sa iyang langitnong gingharian. Kaniya ang himaya
hangtod sa kahangturan. Amen. **(aiōn g165)** **19** Kumustaha si
Prisila, Aquila, ug ang panimalay ni Onisiforo. **20** Si Erastos
nagpabilin sa Corinto, apan si Trofimo akong gibilin nga
adunay sakit sa Milito. **21** Paningkamoti nga makaanhi ka
sa dili pa moabot ang tingtugnaw. Nangumusta kanimo
si Eubulo, si Prudente, si Lino, si Claudia ug ang tanang
mga kaigsoonan. **22** Hinaot ang Ginoo mag-uban sa imong
espiritu. Hinaot nga ang grasya maanaa kanimo. Amen.

Tito

1 Si Pablo, usa ka sulugoon sa Dios ug usa ka apostol ni
Jesu-Cristo, kay ang pagtuo sa mga piniling katawhan sa
Dios ug ang kahibalo sa kamatuoran nga nag-uyon uban ang
pagkadiosnon. **2** Kini adunay pagsalig sa walay kataposang
kinabuhi nga ang Dios, dili mamakak, misaad sa wala pa
ang tanang kaliwatan. **(aiōnios g166)** **3** Sa tukmang panahon,
iyang gipadayag ang iyang pulong pinaagi sa mensahe
nga iyang gisalig kanako nga ipahayag. Ako nagahimo niini
pinaagi sa mando sa Dios nga atong manluluwas. **4** Ngadto
kang Tito, usa ka tinuod nga anak sa atong managsama nga
pagtuo. Ang grasya, kaluoy, ug kalinaw nga gikan sa Dios
nga Amahan ug kang Cristo Jesus nga atong manluluwas. **5**
Alang niini nga katuyoan ikaw akong ibilin sa Creta, aron
ikaw mamahimong maghan-ay sa mga butang nga wala pa
nahuman ug magtudlo sa mga pangulo sa matag siyudad
ingon sa akong gisugo kanimo. **6** Ang usa ka pangulo
kinahanglan walay ikasaway, ang bana sa usa ka asawa,
uban ang matinud-anon nga mga anak dili mapasanginlan sa
pagkadaotan o wala mamatuto. **7** Kini kinahanglan alang sa
maglalantaw, ingon nga tigdumala sa panimalay sa Dios, nga
mahimong dili salawayon. Siya kinahanglan nga dili gayod
sabaan o walay pagpugong. Siya kinahanglan nga dili dali
masuko, dili hinginom ug bino, dili palaaway, ug dili hakog
nga tawo. **8** Hinuon, kinahanglan siya maabiabihon, higala sa
kung unsa ang maayo. Siya maalamon, matarong, diosnon,
ug adunay pagpugong sa kaugalingon. **9** Kinahanglan nga
siya gayod nagahupot ug hugot sa kasaligan nga mensahe
nga gipanudlo, aron nga siya makahimo sa pagdasig uban
sa maayong pagpanudlo ug tul-iron kadtong misupak kaniya.
10 Tungod kay adunay daghang masinupakon nga katawhan,
ilabina niadtong mga tinuli. Ang ilang mga pulong walay
pulos. Ilang gilimbongan ug gigiyahan ang katawhan sa
sayop nga dalan. **11** Kinahanglan gayod nga pahunongon
sila. Nagatudlo sila sa dili nila angay nga itudlo alang sa
makauulaw nga pagpaginansiya ug nagbungkag sa tibuok
panimalay. **12** Ang usa kanila, ang maalamon nga tawo
alang kanila, miingon, "Ang mga Cretanhon walay hunong sa
pagkabakakon, daotan ug makuyaw nga mananap, tapolan
nga mga tiyan." **13** Kini nga pahayag matuod, mao nga tul-
ira sila pag-ayo aron sila mamaayo sa pagtuo. **14** Ayaw
paghatag ug bisan unsang pagtagad sa mga tinuohan sa
Judio o sa kasugoan sa tawo nga mitalikod sa kamatuoran.
15 Alang niadtong putli, ang tanang mga butang putli. Apan
niadtong namansahan ug dili matinuohon, walay putli. Kay
ang ilang mga hunahuna ug konsensiya namansahan. **16**
Sila nag-angkon nga nakaila sila sa Dios, apan ila siyang
gisalikway pinaagi sa ilang mga binuhatan. Sila salawayon
ug masinupakon. Sila wala mahiuyon sa bisan unsa nga
maayong buhat.

2 Apan ikaw, isulti unsa ang nahiuyon sa matinud-anon nga
pagpanudlo. **2** Ang mga tigulang nga lalaki kinahanglan
adunay pagpugong sa kaugalingon, maligdong, mabination,
insakto sa pagtuo, sa gugma, ug sa pagkamalahutayon. **3**
Ang mga tigulang nga babaye sa samang paagi kinahanglan
mopakita kanunay sa ilang mga kaugalingon ingon nga
angay tahuron, dili tabian. Kinahanglan dili sila magpaulipon
sa sobra nga bino. Kinahanglan itudlo nila unsa ang maayo
4 aron sa pagbansay sa mga batan-on nga mga kababayen-
an sa maalamon nga paghigugma sa ilang kaugalingon nga
mga bana ug mga anak. **5** Kinahanglan ila silang bansayon
nga mahimong maalamon, putli, maayo nga moatiman sa
panimalay, ug matinumanon sa ilang kaugalingon nga mga
bana. Kinahanglan nga buhaton nila kining mga butanga aron
ang pulong sa Dios dili matamay. **6** Sa samang paagi, dasiga
ang mga batan-on nga lalaki nga magmaalamon. **7** Sa tanan
nga paagi ipakita ang imong kaugalingon ingon nga maayong
sumbanan sa maayong mga buhat; ug sa dihang ikaw
manudlo, ipakita ang pagkamatarong ug pagkamaligdong. **8**
Isulti ang mga pulong nga maayo ug walay ikasaway, aron
nga si bisan kinsa nga mosupak maulawan, tungod kay
wala siya'y daotan nga ikasulti mahitungod kanato. **9** Ang
mga ulipon kinahanglan motuman sa ilang mga agalon sa
tanang mga butang. Kinahanglan sila mopahimuot kanila ug
dili makiglalis uban kanila. **10** Dili sila angay manghilabot.
Hinuon, kinahanglan ilang ipakita ang maayong pagtuo, aron
nga sa matag paagi ilang madayeg ang atong pagtulon-
an mahitungod sa Dios nga atong manluluwas. **11** Tungod
kay ang grasya sa Dios gipakita man sa tanang mga tawo.
Kini mobansay kanato sa pagdumili sa dili pagkadiosnon
ug sa kalibotanon nga mga pagbati. **12** Kini mobansay
kanato sa pagpuyo nga maalamon, pagkamatarong, ug
sa diosnon nga mga paagi niining panahona **(aiōn g165)**
13 samtang kita nagahulat sa unahan aron modawat sa
atong mahimayaon nga paglaom, ang pagpadayag sa
himaya sa atong bantugang Dios ug Manluluwas nga si
Cristo Jesus. **14** Si Jesus naghatag sa iyang kaugalingon
alang kanato aron sa pagtubos kanato gikan sa tanan nga
pagkamalapason sa balaod ug sa paghimo nga putli, alang
sa iyang kaugalingon, ang pinasahi nga mga katawhan nga
madasigon sa pagbuhat sa maayong mga binuhatan. **15**
Isulti ug idasig kining mga butanga. Ihatag ang pagbadlong
uban sa tanan nga katungod. Ayaw itugot nga dunay usa
nga mosalikway kanimo.

3 Pahinumdomi sila sa pagpailalom ngadto sa mga
magmamando ug sa mga nangatungdanan, aron tumanon

nila, aron maandam alang sa matag maayong buhat. **2** Pahinumdomi sila sa dili pagpakiglantugi kang bisan kinsa, aron malikayan ang panaglalis, ug tugotan ang ubang tawo sa ilang kaugalingong paagi, ug aron ikapakita ang pagkamapaubsanon ngadto sa tanang mga tawo. **3** Kay sa makausa kita sa atong mga kaugalingon walay panghunahuna ug dili matinumanon. Nahisalaag kita ug nahimong ulipon pinaagi sa nagkadaiyang mga pagbati ug mga kalipay. Nagpuyo kita sa pagkadaotan ug kaibog. Kita mga salawayon ug nagdinumtanay sa matag usa. **4** Apan sa dihang ang kamaayo sa Dios nga atong manluluwas ug ang iyang gugma alang sa katawhan mitungha, **5** dili kini pinaagi sa mga buhat sa pagkamatarong nga atong nahimo, apan tungod sa iyang kaluoy nga iya kitang giluwas. Giluwas kita niya pinaagi sa paghugas sa bag-ong pagkatawo ug kabag-ohan pinaagi sa Balaang Espiritu. **6** Ang Dios madagayaon nga mibubo sa Balaang Espiritu kanato pinaagi sa atong Manluluwas nga si Jesu-Cristo. **7** Gibuhat niya kini kay aron nga, human gimatarong pinaagi sa iyang grasya, mamahimo kitang kabahin diha sa pagsalig sa kinabuhing walay kataposan. **(aiōnios g166)** **8** Kini nga pulong kasaligan. Buot ako nga kamo masaligon nga mosulti mahitungod niining mga butanga, aron nga kadtong nagsalig sa Dios mahimong matinud-anon sa maayong mga buhat nga iyang gibutang diha kanila. Kini nga mga butang maayo ug mapuslanon alang sa tanang katawhan. **9** Apan likayi ang binuang nga mga pagpakiglantugi ug ang mga gigikanan ug panaglalis ug panagbingkil mahitungod sa balaod. Kadtong mga butanga walay bili ug dili mapuslanon. **10** Isalikway si bisan kinsa nga maghimog hinungdan sa pagkabahin-bahin diha kaninyo, human sa una ug ikaduha nga pagpasidaan, **11** ug hibaloi nga kanang usa nga motalikod gikan sa hustong dalan ug nagpakasala ug nanghimaraot sa iyang kaugalingon. **12** Sa dihang ipadala ko diha kanimo si Artemas o Tychicus, pagdali ug anhi dayon kanako sa Nicopolis, diin nakahukom ako nga magpuyo panahon sa tingtugnaw. **13** Pagdali ug ipadala si Zenas, ang hanas sa balaod, ug si Apollos, sa paagi nga sila dili makulangan. **14** Ang atong katawhan kinahanglan nga makakat-on nga makiglambigit sa maayong mga buhat nga nagatagbo sa dinalian nga panginahanglan aron dili sila mahimong dili mabungahon. **15** Ang tanan nga uban kanako nangumusta kaninyo. Kumustaha kadtong naghigugma kanato diha sa pagtuo. Ang grasya magauban kaninyong tanan.

Filemon

1 Si Pablo, usa ka binilanggo kang Cristo Jesus, ug sa
igsoon nga si Timoteo ngadto kang Filemon, atong
hinigugma nga higala ug isig ka magbubuhat. **2** ug ngadto
kang Apphia nga atong igsoong babaye, ug kang Archippo
nga atong kaubang sundalo, ug ngadto sa simbahan nga
nagtigom sa imong balay. **3** Hinaot nga ang grasya ug
kalinaw sa Dios nga atong Amahan ug sa Ginoong Jesu-
Cristo maanaa kaninyo. **4** Kanunay ako nga nagpasalamat
sa akong Dios. Naghisgot ako kanimo sa akong mga pag-
ampo. **5** Nadungog ko ang gugma ug ang pagtuo nga
anaa kanimo diha kang Ginoong Jesus ug alang sa tanang
mga magtutuo. **6** Nag-ampo ako nga ang pakig-ambit
sa imong pagtuo mahimong magmabungahon alang sa
kahibalo sa tanang maayo nga butang diha kang Cristo.
7 Kay ako adunay dakong kalipay ug kahupayan tungod
sa imong gugma, tungod kay ang mga kasingkasing sa
mga magtutuo nakapahulay pinaagi kanimo, igsoon. **8**
Busa, bisan ako adunay tanang kaisog kang Cristo sa
pagmando kanimo sa pagbuhat kung unsa ang kinahanglan
nga imong buhaton, **9** apan tungod sa gugma, naghangyo
hinuon ako kanimo—Ako, si Pablo, usa ka tigulang na
nga tawo, ug karon usa ka binilanggo alang kang Cristo
Jesus. **10** Magahangyo ako kanimo mahitungod sa akong
anak nga si Onesimus, diin nagpakaamahan ako sa akong
pagkaginapos, **11** Kay sa makausa siya walay pulos kanimo,
apan karon mapuslanon siya alang kanimo ug kanako. **12**
Ipadala ko siya ug balik diha kanimo, siya nga gimahal nako
pag-ayo. **13** Nanghinaot ako kung mahimo nga magpabilin
siya uban kanako, aron siya makaalagad kanako alang
kanimo, samtang ako ginapos alang sa ebanghelyo. **14**
Apan ako dili buot mobuhat sa bisan unsang butang nga dili
inubanan sa imong pagtugot. Dili ko buot nga ang imong
maayong binuhatan mahimong gikan sa panginahanglan
apan gikan sa maayong kabubut-on. **15** Tingali tungod niini
siya nabulag gikan kanimo sa usa ka higayon, aron nga
mahibalik siya kanimo hangtod sa kahangtoran. **(aiōnios g166)**
16 Dili na siya usa ka ulipon, apan labing maayo pa kaysa
usa ka ulipon, usa ka hinigugmang igsoon. Hinigugma siya
labi na kanako, ug labaw diha kanimo, sa unod man ug diha
sa Ginoo. **17** Ug busa kung kanimo ako usa ka kauban,
dawata siya ingon nga ako. **18** Kung nakasala siya kanimo o
nakautang kanimo sa bisan unsang butang, ipaangkon kana
kanako. **19** Ako, si Pablo, nagsulat niini pinaagi sa akong
kaugalingong kamot: Mobayad ako kanimo. Dili sa pag-ingon
kanimo nga ikaw nakautang kanako sa imong kaugalingon.
20 Oo, igsoon, buhati ako ug pabor diha sa Ginoo; hatagi
ug pahulay ang akong kasingkasing diha kang Cristo.
21 Masaligon mahitungod sa imong pagkamatinumanon,
nagsulat ako kanimo. Nasayod ako nga mobuhat ka ug
sobra pa kaysa akong gipangayo. **22** Sa samang higayon,
pag-andam ug usa ka lawak alang kanako, kay naglaom ako
nga pinaagi sa inyong mga pag-ampo igahatag ako pagbalik
diha kaninyo. **23** Si Epaphras, akong isig ka binilanggo kang
Cristo Jesus, nangumusta kanimo. **24** Mao usab si Marcos,
Aristarchus, Demas, ug si Lucas, akong isig ka magbubuhat.
25 Hinaot nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo
maanaa sa inyong espiritu. Amen.

Hebreohanon

1 Kaniadto ang Dios nakigsulti sa atong mga katigulangan
pinaagi sa mga propeta sa daghang mga higayon ug sa
daghang mga pamaagi. **2** Apan niining kasamtangang mga
adlaw, ang Dios nakigsulti kanato pinaagi sa usa ka Anak,
nga iyang gipili nga mahimong manununod sa tanang mga
butang, ug pinaagi kaniya gibuhat niya usab ang kalibotan.
(aiōn g165) **3** Ang iyang Anak mao ang kahayag sa iyang
himaya, ang kinaiya gayod sa iyang kinaiyahan, ug iyang
gipadayon sa paglungtad ang tanang butang pinaagi sa
pulong sa iyang gahom. Human nga iyang nahinloan ang
mga sala, milingkod siya sa tuong kamot sa halangdon sa
kahitas-an. **4** Nahimo siyang labaw sa mga anghel, ingon
nga ang ngalan nga iyang napanunod mas labing maayo kay
sa ilang ngalan. **5** Kay si kinsa ba sa mga anghel ang iyang
giingnan, "Ikaw ang akong anak, karon ako mahimo nga
imong Amahan"? Ug usab "Ako mahimo nga amahan kaniya,
ug siya mahimo nga anak nako"? **6** Usab, sa dihang gidala
sa Dios ang panganay nga anak ngadto sa kalibotan, siya
miingon, "Ang tanang anghel sa Dios kinahanglan mosimba
kaniya." **7** Mahitungod sa mga anghel siya nag-ingon, "Siya
nga nagbuhat sa iyang mga anghel nga mga espiritu, ug sa
iyang mga alagad nga dilaab sa kalayo." **8** Apan mahitungod
sa anak siya nag-ingon, "Ang imong trono, Dios, hangtod sa
kahangtoran. Ang sitro sa imong gingharian mao ang sitro sa
hustisya. **(aiōn g165)** **9** Ikaw nahigugma sa pagkamatarong ug
nagdumot sa pagkamalapason, busa ang Dios, nga imong
Dios, nagdihog kanimo sa lana sa kalipay labaw pa sa imong
mga kauban." **10** "Sa sinugdanan, Ginoo, ikaw nagbutang sa
patukoranan sa kalibotan. Ang kalangitan binuhat sa imong
mga kamot. **11** Mangahanaw sila, apan ikaw magapadayon.
Kining tanan madunot sama sa usa ka bisti. **12** Lukoton
mo kini sama sa usa ka kupo, ug mausab sila sama sa
usa ka bisti. Apan ikaw mao sa gihapon, ug ang imong
mga katuigan dili mohunong." **13** Apan si kinsa ba sa mga
anghel ang giingnan sa Dios sa bisan kanus-ang higayon,
"Lingkod sa akong tuong kamot hangtod nga akong himoon
ang imong mga kaaway nga usa ka tumbanan sa imong
mga tiil"? **14** Dili ba ang tanan nga mga anghel nga espiritu
gipadala aron sa pagpamuhat ug pag-amping niadtong mga
manununod sa kaluwasan?

2 Busa kinahanglan nga hatagan nato ug mas labaw pa
nga pagtagad kung unsa ang atong nadunggan, aron nga
dili kita mapahilayo gikan niini. **2** Kay kung ang mensahe nga
gisulti pinaagi sa mga anghel tinuod, ug sa matag paglapas
ug pagsupak nagdawat sa patas nga silot, **3** unsaon kaha
nato pag-ikyas kung atong talikdan ang dakong kaluwasan?
—ang kaluwasan nga unang gipahibalo pinaagi sa Ginoo
ug gipamatud-an kanato pinaagi niadtong nakadungog
niini. **4** Ang Dios nagpamatuod usab niini pinaagi sa mga
ilhanan, mga katingalahan, ug pinaagi sa nagkalainlain
nga gamhanang mga buhat, ug pinaagi sa mga gasa sa
Balaang Espiritu nga iyang giapod-apod sumala sa iyang
kaugalingong kabubut-on. **5** Ang Dios wala nagbutang sa
umaabot nga kalibotan, mahitungod kung unsa ang atong
ginasulti, ilalom sa mga anghel. **6** Hinuon, adunay usa ka
tawo nga kung diin nagpamatuod ug miingon, "Unsa man
ang tawo, nga ikaw nagtagad man kaniya? O ang anak sa
tawo, nga ikaw nag-atiman man kaniya? **7** Gibuhat nimo ang
tawo nga ubos gamay kaysa mga anghel; gikoronahan nimo
siya sa himaya ug dungog. **8** Gibutang nimo ang tanang
pagbuot ilalom sa iyang tiilan." Kay gihatag sa Dios ang
tanang pagbuot sa tawo. Wala niya gibiyaan ang bisan unsa
nga wala nailalom kaniya. Apan karon wala pa nato nakita
ang tanan nga nailalom kaniya. **9** Bisan pa niana, nakita
nato ang usa nga gihimo sa makadiyot, nga ubos kaysa
mga anghel—si Jesus, nga, tungod sa iyang pag-antos ug
kamatayon, gikoronahan uban sa himaya ug dungog. Busa
karon pinaagi sa grasya sa Dios, si Jesus nakatilaw sa
kamatayon alang sa matag tawo. **10** Kini angay nga ang
Dios, tungod kay ang tanang butang mitungha alang kaniya
ug pinaagi kaniya, kinahanglan magdala sa daghang mga
anak ngadto sa himaya, ug niana nahimo gayod siya nga
pangulo sa ilang kaluwasan sa hingpit pinaagi sa iyang
mga pag-antos. **11** Kay managsama nga ang usa nga
naghalad ug kadtong mga hinalad, tanan naggikan sa usa ka
tinubdan, ang Dios. Alang niini nga hinungdan ang usa nga
naghalad kanila sa Dios dili maulaw nga tawagon sila nga
mga igsoon. **12** Siya miingon, "Akong imantala ang imong
ngalan sa akong mga igsoon, ako magaawit mahitungod
kanimo gikan sa sulod sa panagtigom." **13** Ug miingon siya
pag-usab, "Mosalig ako diha kaniya." Ug usab, "Tan-awa,
ania ako ug ang mga anak nga gihatag sa Dios kanako." **14**
Busa, sanglit kay ang mga anak sa Dios nakaambit man
sa unod ug dugo, si Jesus usab miambit sa samang mga
butang, aron nga pinaagi sa kamatayon buhaton niya nga
dili makahimo ang usa nga anaay gahom sa kamatayon, nga
mao, ang yawa. **15** Mao kini aron nga iyang mapalingkawas
kadtong tanan nga pinaagi sa kahadlok sa kamatayon
nagpuyo sa pagkaulipon sa tibuok nilang kinabuhi. **16** Kay
sa pagkatinuod dili ang mga anghel ang iyang gitabangan.
Kondili, iyang gitabangan ang mga kaliwatan ni Abraham.
17 Busa gikinahanglan gayod alang kaniya nga mahimong
sama sa iyang mga igsoong sa tanang paagi, aron nga siya
mahimong usa ka maluluy-on ug matinud-anon nga labawng
pari diha sa mga butang sa Dios, ug aron makab-ot niya ang

kapasayloan alang sa mga sala sa katawhan. 18 Tungod kay si Jesus mismo nag-antos, gitintal, makahimo siya sa pagtabang niadtong mga natintal.

3 Busa, mga igsoong balaan, kauban sa langitnong pagtawag, palandungi si Jesus, ang Apostol ug ang Labaw nga Pari sa atong pagsugid. 2 Siya matinud-anon sa Dios, nga nagpili kaniya, sama nga si Moises matinud-anon usab sa tanan nga panimalay sa Dios. 3 Kay si Jesus giila nga takos sa labi pang dako nga himaya kaysa kang Moises, tungod kay ang usa nga nagtukod sa usa ka balay labaw nga gipasidunggan kaysa balay. 4 Kay ang matag balay gitukod pinaagi sa usa ka tawo, apan ang usa nga nagtukod sa tanang butang mao ang Dios. 5 Si Moises nagmatinud-anon gayod ingon nga usa ka sulugoon sa tibuok panimalay sa Dios, nga nagpamatuod mahitungod sa mga butang nga mahimong isulti sa umaabot. 6 Apan si Cristo mao ang Anak nga gipiyalan sa panimalay sa Dios. Kita mao ang iyang balay kung atong kuptan pag-ayo ang atong pagsalig ug garbo sa pagsalig. 7 Busa, sama kini sa giingon sa Balaang Espiritu, "Karon, kung madungog ninyo ang iyang tingog, 8 Ayaw pagahia ang inyong mga kasingkasing sama sa gibuhat nga pagsupak sa mga Israelita, sa panahon sa pagsulay didto sa kamingawan. 9 Nahitabo kini sa dihang ang inyong mga katigulangan misupak pinaagi sa pagsulay kanako, ug nakita nila ang akong mga buhat sulod sa 40 ka tuig. 10 Busa ako wala mahimuot niana nga kaliwatan. Ako miingon, 'Kanunay silang mahisalaag diha sa ilang mga kasingkasing, ug wala sila masayod sa akong mga paagi.' 11 Sama kini sa akong gipanumpa sa akong kasuko: dili gayod sila makasulod sa akong kapahulayan." 12 Pagbantay, mga igsoon, aron nga walay daotan nga dili matinuohon nga kasingkasing sa bisan kinsa kaninyo, usa ka kasingkasing nga mobiya gikan sa buhi nga Dios. 13 Hinuon, dasiga ang usag-usa matag adlaw, samtang gitawag pa kini nga karong adlawa, aron nga walay usa taliwala kaninyo ang magmagahi pinaagi sa pagkamalimbongon sa sala. 14 Kay kita mahimong kauban ni Cristo kung lig-on kita nga magkupot sa atong pagsalig kaniya gikan sa sinugdanan hangtod sa kataposan. 15 Mahitungod niini giingon kini, "Karon adlawa, kung maminaw kamo sa iyang tingog, ayaw pagahia ang inyong mga kasingkasing, sama sa pagsupak nga gibuhat sa mga Israelita." 16 Kinsa ba kini nga nakadungog sa Dios ug nagsupak? Dili ba mao man kadtong tanan nga gipangulohan ni Moises pagawas sa Ehipto? 17 Ug kang kinsa man nasuko ang Dios sulod sa 40 ka tuig? Dili ba mao man kadtong nakasala, nga ang mga patay nga lawas nahimutang sa kamingawan? 18 Kang kinsa man nanumpa ang Dios nga dili sila makasulod sa iyang kapahulayan, kung dili niadtong nagpasupilon kaniya? 19 Makita nato nga sila dili makahimo sa pagsulod sa iyang papahulayan tungod sa pagkawalay pagtuo.

4 Busa, kinahanglan magmainampingon gayod kita aron walay usa kaninyo nga daw mapakyas sa pagkab-ot sa mapadayonong saad sa pagsulod sa kapahulayan sa Dios. 2 Kay anaa na kanato ang maayong balita mahitungod sa kapahulayan sa Dios nga gimantala kanato sama sa mga Israelita, apan kana nga mensahe wala napuslan niadtong nakadungog niini kung dili kini ubanan sa pagtuo. 3 Kay kita, ang mga nagatuo — kita mao ang makasulod nianang kapahulayan, sama kini sa giingon, "Ingon nga ako nanumpa sa akong kapungot, Dili sila makasulod sa akong kapahulayan." Miingon siya niini, bisan tuod ang iyang gibuhat nga buluhaton natapos na sukad sa pagsugod sa kalibotan. 4 Kay miingon siya sa laing bahin mahitungod sa ikapitong adlaw, "Ang Dios mipahulay sa ikapitong adlaw gikan sa tanan niyang gibuhat." 5 Pag-usab miingon siya, "Dili sila makasulod sa akong kapahulayan." 6 Busa, sanglit ang kapahulayan sa Dios sa gihapon gitagana alang sa pipila aron makasulod, ug sanglit daghang mga Israelita nga nakadungog sa maayong balita mahitungod sa iyang kapahulayan dili makasulod tungod sa pagkamasinupakon, 7 ang Dios pag-usab nagtakda ug saktong adlaw, nga gitawag "Karong Adlawa." Gipahimutang niya kining adlawa sa dihang misulti siya ngadto kang David, nga misulti kaniadto human kini unang gisulti, "Karong adlawa kung kamo maminaw sa iyang tingog, ayaw pagahia ang inyong mga kasingkasing." 8 Kay kung si Josue mihatag pa kanila sa pahulay, ang Dios wala na unta nagsulti mahitungod sa lain pang adlaw. 9 Busa aduna pa gihapoy usa ka Adlaw nga kapahulayan nga gitagana alang sa katawhan sa Dios. 10 Kay siya nga makasulod sa kapahulayan sa Dios nakapahulay usab sa iyang kaugalingon gikan sa iyang mga buhat, ingon sa gibuhat sa Dios. 11 Busa magmatinguhaon kita sa pagsulod nianang kapahulayan, aron nga walay usa nga mahulog diha sa samang pagkamasinupakon nga gibuhat nila. 12 Kay ang pulong sa Dios buhi ug abtik ug mas hait pa kaysa bisan unsang espada nga duhay sulab. Modulot kini bisan sa nabahing kalag gikan sa espiritu, ug mga lutahan gikan sa kinasuloran sa bukog. Makahimo kini sa pag-ila sa hunahuna sa kasingkasing ug mga tinguha. 13 Walay binuhat nga butang ang matago gikan sa panan-aw sa Dios. Hinuon, ang tanang butang dayag ug abli sa mga mata niadtong pagahatagan gayod sa husay. 14 Unya adunay usa ka bantogang labawng pari nga nakalatas sa kalangitan, si Jesus ang Anak sa Dios, magmalig-on kita sa pagkupot sa atong mga gituohan. 15 Kay wala kitay labawng pari nga dili makabati ug kalooy sa atong mga kaluyahon, apan usa nga sa tanang mga paagi gitintal sama kanato, gawas lamang

nga wala siyay sala. **16** Busa moduol kita uban ang pagsalig didto sa trono sa grasya, nga makadawat kita sa kalooy ug makakaplag sa grasya nga makatabang sa takna sa pagkinahanglan.

5 Kay ang matag labaw nga pari, gipili gikan sa taliwala sa katawhan, gitudlo aron sa pagbuhat alang sa mga butang nga may kalabotan sa Dios, aron nga siya mohalad sa mga gasa ug mga halad alang sa mga sala. **2** Malumo siyang motabang sa dili-maalam ug sa masupilon sanglit siya sa iyang kaugalingon nalibotan man sa kaluyahon. **3** Tungod niini, siya usab kinahanglan magdalit ug mga paghalad alang sa iyang mga sala susama sa iyang gihimo alang sa mga sala sa katawhan. **4** Ug walay tawo nga makaangkon niining kadungganan alang sa iyang kaugalingon, kondili, kinahanglan nga siya tinawag sa Dios, sama kang Aaron kaniadto. **5** Ni si Cristo wala magpasidungog sa iyang kaugalingon pinaagi sa paghimo sa iyang kaugalingon nga labaw nga pari. Hinuon, ang Dios miingon ngadto kaniya, "Ikaw ang akong Anak, karong adlawa ako mahimong imong Amahan." **6** Susama usab kini sa iyang gisulti sa laing dapit, "Ikaw ang usa ka pari sa kahangtoran sunod sa laray ni Melchizedek." **(aiōn g165)** **7** Sa panahon sa iyang pagkaunodnon, gihalad niya ang mga pag-ampo ug mga paghangyo, nga naghilak uban sa mga luha ngadto sa Dios, ang usa nga makaluwas kaniya gikan sa kamatayon. Tungod sa iyang balaang pagtahod sa Dios, gidungog siya. **8** Bisan tuod siya usa ka anak, nakat-onan niya ang pagkamasinugtanon gikan sa mga butang nga iyang giantos. **9** Nahingpit siya ug sa niini nga paagi nahimong hinungdan sa walay kataposang kaluwasan alang sa tanan nga nagtuman kaniya, **(aiōnios g166)** **10** nga gipili sa Dios ingon nga labaw nga pari sunod sa laray ni Melchizedek. **11** Daghan pa kami ug ikasulti mahitungod kang Jesus, apan lisod kini ipasabot sanglit kamo nagmagahi man sa pagpaminaw. **12** Kay bisan niining panahona nahimo kamong mga magtutudlo, gikinahanglan pa gihapon nga adunay usa ka tawo nga motudlo kaninyo sa nag-unang mga balaod sa mga pulong sa Dios. Nanginahanglan kamo sa gatas, dili ang gahi nga pagkaon. **13** Kay si bisan kinsa nga makainom lamang sa gatas walay kasinatian sa mensahe sa pagkamatarong, kay usa pa man siya ka bata. **14** Sa laing bahin, ang gahi nga pagka-on alang niadtong mga hamtong na, tungod sa ilang kasinatian sa pag-ila sa husto gikan sa sayop nga nabansay sa pag-ila sa maayo man ug daotan.

6 Busa, biyaan na nato ang naunang pagtulon-an mahitungod sa mensahe ni Cristo, kinahanglan magpadayon kita ngadto sa pagkahamtong, dili na magpahimutang pag-usab sa patukoranan sa paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat ug pagtuo sa Dios, **2** ni patukoranan sa pagtulon-an mahitungod sa pagbawtismo, pagpandong sa mga kamot, ang pagkabanhaw sa mga patay, ug sa paghukom nga walay kataposan. **(aiōnios g166)** **3** Buhaton usab nato kini kung itugot sa Dios. **4** Kay kini dili mahimo alang niadtong nalamdagan na sa makausa, nga nakatilaw sa langitnong gasa, nga nakaambit na sa Balaang Espiritu, **5** ug nakatagamtam na sa maayong pulong sa Dios ug sa mga gahom sa umaabot nga panahon, **(aiōn g165)** **6** ug unya nahulog - dili na mahimo ang pagpabalik pa kanila sa paghinulsol. Tungod kay gilansang nila pag-usab ang Anak sa Dios alang sa ilang mga kaugalingon, gibiaybiay siya diha sa kadaghanan. **7** Kay ang yuta nga nagdawat na sa ulan nga kanunay mahulog niini, ug niana nagahatag sa abot nga magamit alang niadtong nag-ugmad sa yuta, magadawat ug panalangin gikan sa Dios. **8** Apan kung mamunga man kini ug mga tunok ug mga kadyapa, wala kini kapuslanan ug hapit na matinunglo. Ang kataposan niini mao ang pagkasunog. **9** Bisan kung nagasulti kami sama niini, mga hinigugmang higala, nadani kami sa mas maayong mga butang mahitungod kaninyo ug sa mga butang mahitungod sa kaluwasan. **10** Kay ang Dios makiangayon gayod nga dili malimtan ang inyong nabuhat ug ang gugma nga inyong gipakita alang sa iyang ngalan, sa niana gialagaran ninyo ang mga magtutuo ug nagpabilin sa pag-alagad kanila. **11** Ug dako ang among tinguha nga ang matag-usa kaninyo makapakita sa samang kakugi uban sa bug-os nga kasigurohan sa pagsalig hangtod gayod sa kataposan. **12** Dili namo buot nga mahimo kamong hinay, apan hinuon mosundong kamo niadtong makapanunod sa mga saad tungod sa pagtuo ug pailob. **13** Kay sa dihang gihimo sa Dios ang iyang saad ngadto kang Abraham, nanumpa siya sa iyang kaugalingon, sanglit dili man siya makapanumpa pinaagi kang bisan kinsa nga mas labaw ps. **14** Miingon siya, "Sa pagkatinuod panalanginan ko iakw, ug padaghanon ko ang imong mga kaliwat." **15** Sa niini nga paagi, nabatonan ni Abraham kung unsa ang gisaad human siya mapailubong naghulat. **16** Kay ang mga tawo manumpa pinaagi sa usa ka tawo nga mas labaw pa sa ilang mga kaugalingon, ug sa matag panaglalis sa ilang panumpa mao ang katapusan alang sa pagpamatuod. **17** Sa dihang nakahukom ang Dios sa pagpakita sa mas tin-aw nga dili mausab nga kalidad sa iyang katuyoan ngadto sa mga manununod sa saad, gipasaligan niya kini uban ang usa ka panumpa. **18** Gibuhat niya kini aron pinaagi sa duha ka dili mausab nga mga butang, diin ang Dios dili makahimo sa pagpamakak, kami nga mikalagiw alang sa dalangpanan makabaton sa usa ka malig-ong pagdasig aron hugot nga magkupot ngadro sa pagsalig nga gipahimutang

atong atubangan. 19 Gibatonan ta kining pagsalig ingon
nga kasigurohan ug kasaligang angkla sa atong mga kalag,
pagsalig nga mosulod ngadto sa kinasulorang dapit luyo sa
tabil. 20 Si Jesus misulod niadtong dapita ingon sa usa ka
mag-uuna alang kanato, nahimong usa ka labaw nga pari
hangtod sa kahangtoran sunod sa laray ni Melchizedek. (aiōn
g165)

7 Mao kini si Melchizedek, ang hari sa Salem, ang pari
sa Labing Halangdon nga Dios, nga misugat kang
Abraham nga mibalik gikan sa pagpamatay sa mga hari
ug nagpanalangin kaniya. 2 Mihatag si Abraham kaniya sa
ikapulo sa tanan niyang nadakpan. Ang iyang ngalan nga
“Melchizedek” nagpasabot nga “Hari sa Pagkamatarong,”
ug usab ang “Hari sa Salem,” mao ang “Ang Hari sa
Kalinaw.” 3 Siya walay amahan, walay inahan, ug walay
mga kaliwat, walay sinugdanan sa mga adlaw ni kataposan
sa kinabuhi. Hinuon, nagpabilin siya nga usa ka pari
hangtod sa kahangtoran, sama sa Anak sa Dios. 4 Karon
hunahunaa kung unsa ka bantogan kining tawhana. Ang
atong katigulangan nga si Abraham naghatag kaniya sa
ikapulo sa labing maayong mga butang nga iyang nakuha
gikan sa gubat. 5 Ug sa pagkatinuod, ang mga kaliwat ni
Levi nga nakadawat sa parianong dapit adunay sugo gikan
sa balaod sa pagkuha sa ikapulo gikan sa mga tawo, mao
kana, gikan sa ilang kaubanan nga mga Israelita, bisan
tuod sila kaliwatan nga nagagikan kang Abraham. 6 Apan si
Melchizedek, nga dili kaliwat gikan kang Levi, nagdawat
sa ikapulo gikan kang Abraham, ug nagpanalangin kaniya,
ang usa nga adunay mga saad. 7 Dili ikalimod nga ang
labing ubos nga tawo gipanalanginan pinaagi sa labing
labaw nga tawo. 8 Sa niini nga kahimtang ang mga tawo nga
midawat sa ikapulo mamatay sa umaabot nga adlaw, apan
sa laing bahin ang usa nga nagdawat sa ikapulo ni Abraham
gihulagway ingon nga buhi sa dayon. 9 Ug, sa pamaagi sa
pagsulti, si Levi, nga midawat sa ikapulo, nagbayad usab
sa ikapulo pinaagi kang Abraham, 10 tungod kay si Levi
didto pa man sa tago nga bahin sa iyang kaliwat nga si
Abraham sa pagsugat ni Melchizedek kang Abraham. 11
Karon kung ang pagkahingpit mahimo pinaagi sa parianong
laray sa mga Levita (kay ubos niini ang mga tawo nga
nakadawat sa balaod), unsa pa may dugang pagkinahanglan
nga maanaa sa laing pari nga pabarogon sumala sa laray ni
Melchizedek, ug dili sa ngalan sumala sa laray ni Aaron?
12 Kay sa dihang nailisan ang pagkapari, kinahanglan nga
mailisan usab ang balaod. 13 Kay ang gisultihan niining mga
butanga nahisakop ngadto sa lain nga tribo, diin wala pay
tawo nga nag-alagad sa halaran. 14 Dayag kini karon nga
ang atong Ginoo naggikan kang Juda, ang usa ka tribo nga
wala gayod hisgoti ni Moises mahitungod sa mga pari. 15
Ug kung unsa ang atong gisulti labing tin-aw pa kung ang
laing pari mobarog susama kang Melchizedek. 16 Kining
bag-o nga pari dili mahimong usa ka pari sumala sa balaod
nga kabahin sa tawhanon nga kaliwat, kondili sumala sa
gahom sa dili malaglag nga kinabuhi. 17 Kay ang kasulatan
nagpamatuod mahitungod kaniya: “Ikaw ang pari sa walay
kataposan sumala sa laray ni Melchizedek.” (aiōn g165) 18
Kay gilain na ang daan nga kasugoan tungod kay huyang
kini ug walay pulos. 19 Kay walay gihingpit sa balaod. Apan,
adunay labing maayo nga pagsalig alang sa umaabot pinaagi
niini makaduol kita ngadto sa Dios. 20 Ug kining labing
maayong pagsalig dili mahitabo kung walay pagpanumpa,
kay kining ubang mga pari walay pagpanumpa. 21 Apan
ang Dios nanumpa sa dihang miingon siya mahitungod
kang Jesus, “Ang Ginoo nanumpa ug dili gayod mausab
ang iyang hunahuna: 'Ikaw ang pari sa walay kataposan.'”
(aiōn g165) 22 Pinaagi usab niini si Jesus nahimong pasalig
sa labing maayong kasabotan. 23 Sa pagkatinuod, ang
kamatayon magpugong sa mga pari sa pag-alagad hangtod
sa kahangtoran. Mao kini ang hinungdan nga daghang mga
pari, usa pagkahuman sa uban. 24 Apan tungod kay buhi si
Jesus hangtod sa kahangtoran, ang iyang pagkapari walay
pagkausab. (aiōn g165) 25 Busa siya usab makaluwas gayod
niadtong moduol sa Dios pinaagi kaniya, tungod kay buhi
siya sa gihapon aron sa pagpataliwala alang kanila. 26 Kay
angay alang kanato ang maong labaw nga pari. Wala siyay
sala, walay ikasaway, putli, linain gikan sa mga makasasala,
ug gihimong labing hataas kaysa sa kalangitan. 27 Wala
siya magkinahanglan, dili sama sa uban nga labawng mga
pari, sa paghalad adlaw-adlaw sa mga halad, una alang
sa iyang kaugalingong mga sala, ug unya alang sa sala
sa mga tawo. Gibuhat niya kini sa makausa ra alang sa
tanan, sa dihang gihalad niya ang iyang kaugalingon. 28 Kay
ang balaod nagpili sa mga tawo nga may kaluyahon ingon
nga mga labaw nga pari, apan ang pulong sa panumpa,
nga miabot human sa balaod, nagpili ug usa ka Anak, nga
gihingpit sa walay kataposan (aiōn g165)

8 Karon ang punto kung unsa ang among ginasulti mao
kini: aduna kitay usa ka labaw nga pari nga naglingkod sa
tuong kamot sa trono sa Halangdon diha sa mga kalangitan.
2 Usa siya ka sulugoon sa Balaang dapit, ang matuod nga
tabernaculo nga gipatindog sa Ginoo, dili ni bisan kinsa
nga tawo. 3 Kay ang matag labaw nga pari gitudlo aron sa
paghalad sa mga gasa ug mga halad; busa gikinahanglan
kini nga adunay pipila ka butang aron ihalad. 4 Karon kung
si Cristo ania pa sa kalibotan, dili gayod siya mahimong pari
sa tanan, sanglit aduna nay nagahalad sa mga gasa sumala
sa balaod. 5 Gialagaran nila ang pipila nga butang nga
sinundog ug landong sa langitnong mga butang, sama kang

Moises nga gipasidan-an sa Dios sa dihang hapit na niya
tukuron ang tabernaculo: “Tan-awa,” miingon ang Dios, “Nga
buhaton mo ang tanan sumala sa sumbanan nga gipakita
kanimo didto sa bukid.” 6 Apan karon gidawat na ni Cristo
ang usa ka labaw nga buluhaton tungod kay siya usab
ang tigpataliwala sa labaw pang maayo nga kasabotan,
nga gitukod sa labaw pang maayo nga mga saad. 7 Kay
kung wala pay kulang ang naunang kasabotan, nan dili na
kinahanglan mangita pa sa ikaduha nga kasabotan. 8 Kay
sa dihang nakaplagan sa Dios ang kakulangon sa mga tawo,
miingon siya, “'Tan-awa, moabot na ang mga adlaw,' miingon
ang Ginoo, 'sa dihang magahimo ako ug usa ka bag-o nga
kasabotan tali sa balay sa Israel ug sa balay sa Juda. 9 Dili
kini sama sa kasabotan nga akong gihimo sa ilang mga
katigulangan sa adlaw nga gikuha ko sila pinaagi sa kamot
aron sa paggiya kanila pagawas sa yuta sa Ehipto. Kay
wala sila nagpadayon sa akong kasabotan, ug wala na ako
naghatag ug pagtagad ngadto kanila,' miingon ang Ginoo. 10
Kay mao kini ang kasabotan nga akong pagahimuon tali sa
balay sa Israel pagkahuman niadtong mga adlawa,' miingon
ang Ginoo. 'Ibutang ko ang akong mga balaod ngadto sa
ilang mga hunahuna, ug isulat ko usab ngadto sa ilang
mga kasingkasing. Ako mahimong ilang Dios, ug mahimo
silang akong katawhan. 11 Dili sila magtudlo sa iyang isigka-
silingan ug sa iyang isigka-igsoon, nga nag-ingon, “Ilha ang
Ginoo,” kay ang tanan makaila naman kanako, gikan sa dili
inila hangtod sa labing inila kanila. 12 Kay ako magmaloloy-
on sa ilang mga buhat nga dili matarong, ug dili ko na gayod
hinumdoman pa ang ilang mga sala.'” 13 Sa pag-ingon nga
“bag-o,” gihimo niyang daan ang unang kasabotan. Ug niana
iyang gipahayag nga andam nang mahanaw ang daan.

9 Karon bisan pa ang naunang kasabotan adunay usa
ka dapit alang sa pagsimba dinhi sa kalibotan ug mga
pamaagi alang sa pagsimba. 2 Kay sulod sa tabernaculo
adunay usa ka lawak nga giandam, ang gawas nga lawak,
nga gitawag ug balaang dapit. Niining dapita anaa ang
tangkawan, ang lamesa, ug ang tinapay sa atubangan. 3
Ug luyo sa ikaduha nga tabil ang lain pa nga lawak, nga
gitawag ug labing balaan nga dapit. Aduna kini bulawan
nga halaran alang sa insenso. 4 Aduna usab kini arka sa
kasabotan, nga gihal-opan gayod ug bulawan. Sa sulod
niini ang usa ka bulawan nga banga nga adunay manna,
ang sungkod ni Aaron nga nanalingsing, ug ang papan nga
bato sa kasabotan. 5 Ibabaw sa arka sa kasabotan ang
hulagway sa mahimayaon nga kerubin nga naglandong
ibabaw sa tabon sa pagpasig-uli, nga dili nato mahulagway
sa tinagsatagsa karon. 6 Human maandam kining mga
butanga, ang mga pari manulod kanunay sa gawas nga
lawak sa tabernaculo alang sa pagbuhat sa ilang mga
buluhaton. 7 Apan ang labaw nga pari mosulod sa ikaduha
nga lawak nga mag-inusara ka-usa kada tuig, ug kanunay
maghalad ug dugo nga halad alang sa iyang kaugalingon
ug alang sa wala gituyo nga kasaypanan sa mga tawo. 8
Ang Balaang Espiritu mao ang nagpadayag nga ang dalan
paingon sa labing balaan nga dapit wala pa gibutyag hangtod
nga ang naunang tabernaculo nagbarog pa. 9 Mao kini ang
usa ka paghulagway alang niining panahona. Ang mga gasa
ug ang mga halad nga gihalad karon dili na makahingpit sa
kaisipan sa magsisimba. 10 Kini mga pagkaon ug mainom
lamang, nga may kalambigitan sa nagkadaiyang matang
sa seremonyas sa paghugas. Mao kini ang tanang mga
tulumanon alang sa unod nga gihatag hangtod nga ang bag-
ong pamaagi mapahimutang sa dapit. 11 Mianhi si Cristo
ingon nga usa ka labaw nga pari sa maayo nga mga butang
nga paaboton, pinaagi sa labing dako ug labawng hingpit
nga balaang tolda nga dili hinimo sa mga kamot sa tawo,
nga dili iya niining hinimo nga kalibotan. 12 Dili kini pinaagi
sa dugo sa mga kanding ug mga nating baka, kondili pinaagi
sa iyang kaugalingong dugo nga misulod si Cristo ngadto sa
labing balaan nga dapit sa makausa ra alang sa tanan ug
gisiguro ang atong walay kataposang kaluwasan. **(aiōnios
g166)** 13 Kay kung ang dugo sa mga kanding ug sa mga
torong baka ug ang pagwisik-wisik sa abo sa dumalaga nga
baka niadtong mahugaw nga gipahinungod kanila ngadto sa
Dios ug makapahinlo sa ilang lawas, 14 unsa pa kaha ang
dugo ni Cristo, nga pinaagi sa Espiritu nga walay kataposan
naghalad sa iyang kaugalingon nga walay ikasaway ngadto
sa Dios, maghinlo sa atong kaisipan gikan sa mga patay
nga mga binuhatan aron sa pag-alagad sa buhing Dios?
(aiōnios g166) 15 Kay niini nga hinungdan, si Cristo mao
ang tigpataliwala sa bag-o nga kasabotan. Tungod kini kay
ang kamatayon gikuha aron sa pagpalingkawas niadtong
nailalom sa naunang kasabotan gikan sa silot sa ilang mga
sala, aron nga kadtong gitawag sa Dios mahimong modawat
sa saad sa ilang walay kataposan nga panulondon. **(aiōnios
g166)** 16 Kay diin gani ang usa ka tawo mabiyaan sa usa ka
tugon, gikinahanglan nga mapamatud-an ang kamatayon
nianang tawhana nga nagbuhat niini. 17 Kay ang tugon
bililhon lamang kung adunay kamatayon, tungod kay wala
kini bili samtang buhi pa ang nagbuhat niini. 18 Busa bisan
pa ang nahauna nga kasabotan natukod nga walay dugo. 19
Kay sa dihang gihatag ni Moises ang matag sugo sa balaod
sa tanang mga tawo, mikuha siya sa dugo sa nating baka ug
sa mga kanding, uban ang tubig, balahibo nga mapula ug
hisopo, ug giwisikwisik sa linukot nga basahon ug sa tanan
nga mga tawo. 20 Unya siya miingon, “Mao kini ang dugo
sa kasabotan diin ang Dios naghatag sa mga kasugoan
diha kaninyo.” 21 Sa sama nga paagi, siya nagwisikwisik sa

dugo ngadto sa tabernaculo ug sa tanan nga panudlanan
nga ginamit sa mga parianong tulomanon. 22 Ug sumala
sa balaod, halos ang tanan nahinloan pinaagi sa dugo.
Kung walay pag-ula sa dugo walay kapasayloan. 23 Busa
kinahanglan nga ang mga hulad sa mga butang sa langit
mahinloan gayod pinaagi niining paghalad sa mga mananap.
Apan, ang langitnong mga butang sa ilang kaugalingon
pagahinloan uban sa labi pang maayo nga mga halad. 24
Kay si Cristo wala misulod ngadto sa labing balaan nga
dapit nga binuhat sa mga kamot, nga hulad lamang sa usa
nga tinood. Hinuon siya misulod mismo sa langit, nga siya
nangatubang karon sa atubangan sa Dios alang kanato. 25
Wala siya miadto didto aron sa paghalad kanunay sa iyang
kaugalingon, sama sa ginabuhat sa labaw nga pari, nga
misulod sa labing balaan nga dapit matag tuig uban sa laing
dugo. 26 Kung kana tinuod, nagpasabot nga gikinahanglan
usab niya nga mag-antos sa makadaghang higayon sukad
sa sinugdanan sa kalibotan. Apan karon gipadayag siya
sa makausa lamang ka higayon sa kataposan sa katuigan
aron sa pagkuha sa sala pinaagi sa paghalad sa iyang
kaugalingon. (aiōn g165) 27 Sama nga ang matag tawo gimbut-
an aron mamatay sa makausa ra, ug human niana moabot
ang paghukom, 28 si Cristo usab, nga gihalad sa makausa
aron sa pagkuha sa mga sala sa tanan, mopakita sa ikaduha
nga higayon, dili sa katuyoan nga atubangon ang sala, apan
alang sa kaluwasan niadtong mapailobon nga nagpaabot
alang kaniya.

10 Kay ang balaod anino lamang sa mga maayong butang
nga moabot, dili kadtong matuod sa ilang kaugalingon.
Ang balaod dili gayod makahingpit niadtong magpaduol
ngadto sa Dios pinaagi sa mao ra nga mga halad nga
kanunay ginahalad sa mga pari tuig-tuig. 2 O dili ba kadtong
mga halad gipahunong na sa paghalad? Sa ingon niana
nga kahimtang ang mga magsisimba, nga nahinloan sa
makausa, wala na gayoy kahibalo mahitungod sa mga sala.
3 Apan niadto nga mga halad adunay usa ka pahinumdom
sa mga sala nga nahimo tuig-tuig. 4 Kay dili mahimo nga
ang dugo sa mga toro nga baka ug mga kanding makakuha
sa mga sala. 5 Sa dihang miangi si Cristo sa kalibotan, siya
miingon, "Wala ka magtinguha sa mga halad o mga gasa.
Hinuon, giandaman mo ako ug usa ka lawas alang kanako.
6 Wala ka mahimuot sa tibuok sinunog nga mga gasa o mga
halad alang sa sala. 7 Unya miingon ako, "Tan-awa, ania
ako aron sa pagbuhat sa imong kabubut-on, Dios, sama sa
nahisulat mahitungod kanako sa mga linukot nga basahon."
8 Ug miingon siya sama sa gipahayag sa taas, "Wala ka
nangandoy sa mga halad, mga gasa, o tibuok sinunog nga
mga halad alang sa sala, ni nahimuot ka kanila"— ang mga
halad nga gihalad sumala sa balaod. 9 Unya miingon siya,
"Tan-awa, ania ako aron sa pagbuhat sa imong kabubut-
on." Gilahi niya ang naunang buluhaton aron matukod ang
ikaduha. 10 Sa ikaduha nga buluhaton, gihalad na kita sa
Dios pinaagi sa iyang kabubut-on pinaagi sa paghalad sa
lawas ni Jesu-Cristo sa makausa ra alang sa tanan. 11
Sa pagkatinuod, ang matag pari nagbarog adlaw-adlaw sa
pag-alagad, naghalad sa samang mga halad, nga bisan
pa niini dili makawagtang sa mga sala. 12 Apan human
naghalad si Cristo ug usa ka paghalad alang sa mga sala
sa kahangtoran, siya milingkod sa tuong kamot sa Dios,
13 nagpaabot hangtod nga ang iyang kaaway magpaubos
ug mahimong tumbanan alang sa iyang tiil. 14 Kay pinaagi
sa usa ka halad siya adunay kahingpitan sa kahangtoran
kansang hinalad sa Dios. 15 Ug ang Balaang Espiritu
usab nagpamatuod kanato. Kay una miingon siya, 16 "Mao
kini ang kasabotan nga akong himuon uban kanila human
niadtong mga adlawa,' miingon ang Ginoo: "Akong ibutang
ang akong mga balaod sa ilang mga kasingkasing, ug akong
isulat kini sa ilang mga hunahuna." 17 Unya miingon siya,
"Dili ko na hinumdoman pa ang ilang mga sala ug ang mga
buhat nga wala mosubay sa balaod." 18 Karon diin may
kapasayloan alang niini, wala na gayoy bisan unsa nga halad
alang sa sala. 19 Busa, mga igsoon, aduna na kitay pagsalig
sa pagsulod ngadto sa labing balaan nga dapit pinaagi sa
dugo ni Jesus. 20 Mao kana ang dalan nga iyang gi-ablihan
alang kanato pinaagi sa iyang lawas, ang bag-o ug buhi nga
paagi pinaagi sa tabil. 21 Ug tungod kay aduna kitay usa ka
bantogan nga pari sa balay sa Dios, 22 magpaduol kita uban
sa matuod nga kasingkasing sa bug-os nga pagsalig ug
pagtuo, ang atong mga kasingkasing nga nawisikwisikan sa
kahinlo gikan sa daotan nga kaisipan ug ang atong lawas
nga nahugasan uban sa matuod nga tubig. 23 Hugot gayod
usab kitang maggunitay sa pagsugid sa atong masaligon
nga pagpaabot, nga walay pagduhaduha, tungod kay ang
Dios nga nagsaad matinud-anon. 24 Atong hunahunaon
kung unsaon pagdasig ang usag usa sa paghigugma ug sa
maayong mga buhat. 25 Dili nato hunongon ang panagtigom,
sama sa gibuhat sa pipila. Hinuon, awhaga pa ang usag usa,
sama sa imong pagtan-aw sa nagkaduol na nga adlaw. 26
Kay kung mapadayonon kita nga magpakasala human nato
madawat ang kahibalo sa kamatuoran, ang usa ka paghalad
alang sa sala nga dili na gayod molungtad. 27 Hinuon,
adunay usa ka makalilisang nga mapaabot sa paghukom,
ug ang usa ka mabangis nga kalayo nga magalamoy sa
kaaway sa Dios. 28 Bisan kinsa nga nagsalikway sa balaod
ni Moises namatay sa walay kaluoy sa pagpamatuod sa
duha o tulo ka mga saksi. 29 Unsa pa kaha ang labaw nga
silot nga angay sa matag usa nga sa inyong hunahuna
nagyatakyatak sa Anak sa Dios, bisan kinsa nga nagtagad

sa dugo sa kasabotan nga sama sa usa ka butang nga dili balaan, ang dugo nga nahalad na niya sa Dios — bisan kinsa nga nagbiaybiay sa Espiritu sa grasya? **30** Kay nasayod kita sa usa nga miingon, “Ang pagpanimalos alang kanako; ako ra ang mobalos.” Ug usab, “Ang Ginoo maoy maghukom sa iyang mga katawhan.” **31** Kini usa ka makalilisang nga butang nga mahulog gikan sa mga kamot sa buhi nga Dios! **32** Apan hinumdomi ang nangagi nga mga adlaw, human nga kamo nalamdagan na — kung giunsa ninyo pag-agwanta ang dako nga kasakit sa pag-antos. **33** Nabutyag kamo sa kadaghanan nga pagbiaybiay pinaagi sa mga pagpakaulaw ug sa paglutos, ug kamo nakasalmot uban niadtong nakasinati niana nga pag-antos. **34** Kay may kaluoy kamo niadtong mga binilanggo, ug gidawat ninyo nga malipayon ang pag-ilog sa inyong mga bahandi, sa pagkahibalo nga kamo sa inyong kaugalingon adunay labaw pang maayo ug walay kataposan nga bahandi. **35** Busa ayaw isalikway ang inyong pagsalig, nga adunay dako nga ganti. **36** Kay nagkinahanglan kamo ug pailob, aron nga makadawat kamo kung unsa ang gisaad sa Dios, human ninyo gibuhat ang iyang kabubut-on. **37** “Kay mubo na lamang kaayo nga panahon, ang usa nga moanhi moabot gayod ug dili magalangan. **38** Ang usa nga matarong magpuyo pinaagi sa pagtuo. Apan kung mobalik siya, dili na ako mahimuot kaniya.” **39** Apan dili kita sama sa pipila niadtong mibalik sa pagkapukan. Hinuon, kita mao kadtong adunay pagtuo alang sa pagtipig sa atong mga kalag.

11 Karon ang pagtuo mao ang kasigurohan sa usa ka tawo sa dihang masaligon siya nga magdahom sa usa ka butang. Usa kini ka kasigurohan mahitungod kung unsa ang wala pa nakita. **2** Kay pinaagi niini ang atong mga katigulangan giuyonan sa ilang pagtuo. **3** Pinaagi sa pagtuo atong nasabtan nga ang kalibotan nahimo pinaagi sa pagmando sa Dios, aron nga kung unsa ang makita wala nahimo gikan sa mga butang nga makita. **(aiōn g165)** **4** Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Abel naghalad sa Dios sa mas angay nga halad kaysa gibuhat ni Cain. Tungod niini nga siya gidayeg ingon nga matarong. Gidayeg siya sa Dios tungod sa mga gasa nga iyang gidala. Tungod niana, si Abel nagpadayon sa pagsulti, bisan tuod siya patay na. **5** Pinaagi sa pagtuo nga si Enoc gibayaw ug wala na makakita sa kamatayon. “Wala siya makaplagi, tungod kay ang Dios nagkuha kaniya.” Kay kini giingon mahitungod kaniya nga siya nakapahimuot sa Dios sa wala pa siya gibayaw. **6** Kung walay pagtuo dili mahimo ang pagpahimuot sa Dios, kay ang sa usa nga moduol sa Dios kinahanglang motuo nga siya anaa gayod ug iyang gantihan kadtong nangita kaniya. **7** Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Noah, sa dihang gipahimangnoan sa Dios mahitungod sa mga butang nga wala pa nakita, uban sa diosnong pagtahod nagbuhat ug usa ka arka aron sa pagluwas sa iyang pamilya. Pinaagi sa pagbuhat niini, iyang gihukman ang kalibotan ug nahimong manununod sa pagkamatarong nga miabot pinaagi sa pagtuo. **8** Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Abraham, sa dihang siya gitawag, mituman ug miadto sa dapit nga iyang madawat isip panulondon. Milakaw siya, nga wala masayod kung asa siya padulong. **9** Pinaagi sa pagtuo nga siya mipuyo sa yuta nga gisaad ingon nga usa ka langyaw. Mipuyo siya sa tolda uban kang Isaac ug Jacob, ang kauban nga manununod sa samang saad. **10** Kini tungod kay siya nagtan-aw sa unahan sa pagtukod sa usa ka siyudad nga ang arketekto ug tighimo mao ang Dios. **11** Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Abraham, ug si Sarah sa iyang kaugalingon, nakadawat sa gahom sa pagmabdos bisan tuod nga tigulang na kaayo sila, tungod kay ilang giila ang Dios ingon nga matinumanon, ang usa nga nagsaad kanila ug anak nga lalaki. **12** Busa gikan usab niining usa ka tawo nga haduol na sa kamatayon nahimugso ang dili maihap nga mga kaliwatan. Nahimo silang sama kadaghan sa kabituonan sa kalangitan ug ang dili maihap nga mga lugas sa balas sa baybayon. **13** Kining tanan nangamatay sa pagtuo nga wala makadawat sa mga saad. Hinuon, sa pagkakita ug pag-abiabi kanila gikan sa layo, ilang giangkon nga sila mga dumuduong ug mga langyaw sa kalibotan. **14** Kay kadtong namulong niining mga butanga nagapatin-aw nga sila nangita ug usa ka yutang natawhan alang sa ilang kaugalingon. **15** Sa pagkatinuod, kung sila naghunahuna sa nasod nga ilang gibiyaan, sila aduna untay higayon sa pagbalik. **16** Apan sama niini, sila nagtinguha sa usa ka mas maayong nasod, mao nga, usa ka langitnon. Busa ang Dios wala maulaw nga pagatawagon nga ilang Dios, sanglit siya nag-andam man ug usa ka siyudad alang kanila. **17** Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Abraham, human siya gisulayan, gihalad si Isaac. Oo, siya nga malipayong midawat sa mga saad naghalad sa iyang bugtong anak nga lalaki, **18** mahitungod kaniya nga kini ginaingon, “Gikan kang Isaac ang imong mga kaliwatan pagatawagon” **19** Si Abraham naghunahuna nga makahimo ang Dios sa pagbanhaw kang Isaac gikan sa mga patay, ug sa mahulagwayong pagkasulti, iya gayod siyang naangkon pagbalik. **20** Pinaagi kadto sa pagtuo nga gipanalanginan ni Isaac si Jacob ug si Esau mahitungod sa mga butang nga umaabot. **21** Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Jacob, sa dihang hapit na siya mamatay, nagpanalangin sa tagsatagsa nga mga anak nga lalaki ni Jose. Nagsimba si Jacob, nga nanukod sa ibabaw sa iyang sungkod. **22** Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Jose, sa dihang ang iyang kataposan haduol na, nagsulti sa pagbiya sa mga anak sa Israel gikan sa Ehipto ug nagmando kanila

sa pagdala sa iyang mga bukog uban kanila. **23** Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Moises, sa dihang siya nahimugso, gitagoan sulod sa tulo ka bulan sa iyang ginikanan tungod kay nakita nila nga usa siya ka matahom nga bata, ug wala sila mahadlok sa mando sa hari. **24** Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Moises, sa dihang midako na siya, nagdumili nga tawagon nga anak sa anak nga babaye ni Paraon. **25** Hinuon, gipili niya nga makig-ambit sa kasakit uban ang katawhan sa Dios, kaysa magmalipayon sa sala sa hamubo nga higayon. **26** Iyang giila ang kaulawan sa pagsunod kang Cristo ingon nga dakong kadato kaysa mga bahandi sa Ehipto, tungod kay nagtutok siya sa iyang umaabot nga ganti. **27** Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Moises mibiya sa Ehipto. Wala siya mahadlok sa kasuko sa hari, tungod kay siya nakaantos pinaagi sa pagtan-aw ngadto sa usa nga dili makita. **28** Pinaagi sa pagtuo iyang gituman ang pagsaulog sa Pagsaylo ug ang pagwisikwisik sa dugo, aron nga ang manlalaglag sa panganay dili makahikap sa panganay nga anak nga lalaki sa mga Israelita. **29** Pinaagi kadto sa pagtuo nga sila nakalabang sa Kasagbotan nga dagat ingon nga mamala nga yuta. Sa dihang ang mga Ehiptohanon misulay sa paghimo niini, nangalumos sila. **30** Pinaagi kadto sa pagtuo nga ang paril sa Jericho nangapukan, human nila gilibotan sulod sa pito ka adlaw. **31** Pinaagi kadto sa pagtuo nga ang babaye nga si Rahab nga nagbaligya ug dungog wala malaglag uban niadtong mga masinupakon, tungod kay siya midawat sa mga espiya sa luwas. **32** Ug unsa paman ang akong ikasulti? Kay ang panahon kulang kanako kung mosugilon ako kang Gideon, Barak, Samson, Jephtah, David, Samuel, ug sa mga propeta, **33** nga pinaagi sa pagtuo mibuntog sa mga gingharian, nagbuhat sa makiangayon, ug nakadawat sa mga saad. Ilang napugngan ang baba sa mga liyon, **34** nagpalong sa gahom sa kalayo, nakalikay sa sulab sa espada, nangaayo gikan sa mga balatian, nahimong kusgan sa gubat, ug hinungdan nga ang mga langyaw nga mga sundalo nanagan. **35** Ang kababayen-an nagdawat sa ilang mga patay pinaagi sa pagkabanhaw. Ang uban gisakit, nga wala midawat sa ilang kagawasan aron nga makasinati sila sa mas maayo nga pagkabanhaw. **36** Ang uban nag-antos sa pagbiaybiay ug mga pagbunal, oo, bisan ang mga gapos ug pagkabilanggo. **37** Gibato sila. Gigabas pagtunga. Gipang-ihaw pinaagi sa espada. Nanglakaw sila pinaagi sa panit sa karnero ug sa panit sa kanding nga masulob-on, gisakit, ug gipasipalaan **38** (diin ang kalibotan dili takos) nasalaag sa kamingawan, sa kabukiran, sa mga langob, ug sa mga bangag sa yuta. **39** Bisan tuod ang tanang katawhan giuyonan sa Dios tungod sa ilang pagtuo, wala sila makadawat sa iyang gisaad. **40** Ang Dios nagsangkap nang daan sa usa ka butang nga labing maayo alang kanato, aron nga kung wala kita dili sila mahimong hingpit.

12 Busa, sanglit ginalibotan kita sa usa ka dako nga panon sa mga saksi, atong ilabay ang tanang butang nga makapabug-at kanato ug ang sala nga sayon kaayong naggapos kanato. Magmapailobon kita pagdagan sa lumba nga gibutang sa atong atubangan. **2** Itutok nato ang atong mga mata kang Jesus, ang tinubdan ug maghihingpit sa atong pagtuo, kinsa alang sa kalipay nga gibutang sa iyang atubangan milahutay sa krus, gitamay sa kaulawan, ug naglingkod sa tuong kamot ngadto sa trono sa Dios. **3** Kay isipa siya nga milahutay sa mga madumtanong pagpamulong nga gikan sa makasasala batok sa iyang kaugalingon, aron nga dili na kamo kapoyan o magmaluya. **4** Wala pa kamo misukol o nakigbisog batok sa sala hangtod nga mawad-an ug dugo. **5** Ug inyong nahikalimtan ang pagdasig nga nagtudlo kaninyo ingon nga mga anak: “Akong anak, hatagi ug dakong pagtagad ang pagpanton sa Ginoo, ni mabugnaw sa dihang badlongon kamo niya.” **6** Kay pantonon sa Ginoo ang bisan kinsa nga iyang gihigugma, ug silotan niya ang matag anak nga iyang gidawat. **7** Paglahutay sa mga pagsulay ingon nga pagpanton. Ang Dios nagtagad kaninyo ingon nga iyang mga anak, kay unsa man ang anak kung ang iyang amahan wala magpanton? **8** Apan kung wala kamoy pagpanton, nga giambitan natong tanan, busa kamo mga anak sa gawas ug dili iyang mga anak. **9** Dugang pa niini, aduna kita'y mga kalibotanong amahan aron mopanton kanato, ug gitahod nato sila. Dili ba kinahanglan nga mas labaw pa natong tumanon ang Amahan sa espiritu ug magkinabuhi? **10** Kay ang atong amahan tuod man nagpanton kanato sa pipila ka katuigan ingon nga kini matarong alang kanila, apan ang Dios nagpanton kanato alang sa maayo aron nga makaambit kita sa iyang pagkabalaan. **11** Walay pagpanton nga daw maanindot sa kasamtangan apan hinuon sakit gayod. Bisan pa niini, sa ulahi mamunga kini ug malinawon nga bunga sa pagkamatarong alang niadtong mga nabansay pinaagi niini. **12** Busa ipataas ang inyong mga kamot nga nagmaluya ug himoa ang inyong huyang nga mga tuhod nga magmalig-on pag-usab; **13** paghimo ug tul-id nga mga dalan alang sa inyong tiil, aron nga bisan kinsa ang bakol dili mahisalaag apan hinuon mamaayo. **14** Ipadayon ang kalinaw uban sa tanang katawhan, ug usab ang pagkabalaan nga kung wala niini walay bisan usa nga makakita sa Ginoo. **15** Pagbantay aron nga walay bisan usa ang dili malabot sa grasya sa Dios, ug walay gamot sa kasuko ang motubo aron maghimo ug kagubot ug makadaot sa daghan. **16** Pagbantay nga walay malaw-ay nga pakighilawas o dili diosnon nga tawo sama kang Esau, nga alang sa usa lang ka kan-

anan gibaligya ang iyang katungod isip magulang. **17** Kay nahibalo kamo nga human niana, sa dihang iyang gitinguha ang pagpanunod sa panalangin, gisalikway siya, tungod kay wala siya nakakaplag ug kahigayonan alang sa paghinulsol uban sa iyang amahan, bisan tuod nangita siya niini sa kakugi inubanan sa mga luha. **18** Kay wala kamo mianhi sa usa ka bukid nga mahikap, bukid sa nagdilaab nga kalayo, sa kangitngit, sa kasubo, ug bagyo. **19** Wala kamo mianhi sa kusog nga dinahunog sa trumpeta, o sa mga pulong gikan sa usa ka tingog nga maoy hinungdan nga ang makadungog niini magpakiluoy nga wala na untay laing pulong ang isulti ngadto kanila. **20** Kay dili sila makakaya kung unsa ang gimando: "Bisan gani kung ang usa ka mananap mohikap sa bukid, kinahanglan batohon kini." **21** Makalilisang kaayo kini nga talan-awon nga si Moises miingon, "Nalisang ako pag-ayo nga ako nangurog." **22** Hinuon, mianhi kamo sa Bukid sa Zion ug ngadto sa siyudad sa buhi nga Dios, ang langitnong Jerusalem, ug sa 10, 000 ka mga anghel sa pagsaulog. **23** Mianhi kamo sa panagtigom sa tanang kamagulangang anak nga nalista sa langit, ngadto sa Dios ang maghuhukom sa tanan, ug ngadto sa mga espiritu sa matarong nga gihingpit. **24** Mianhi kamo kang Jesus, ang tigpataliwala sa bag-o nga kasabotan, ug sa giwisikwisik nga dugo nga nagsulti ug mas maayo kaysa dugo ni Abel. **25** Tan-awa nga dili kamo mobalibad sa usa nga nagsulti. Kay kung wala sila miikyas sa dihang mibalibad sila sa usa nga nagpahimangno kanila dinhi sa kalibotan, dili gayod kita maka-ikyas kung mopalayo kita sa usa nga nagpahimangno gikan sa langit. **26** Nianang panahona ang iyang tingog motay-og sa kalibotan. Apan karon siya nagsaad ug miingon, "Apan sa makausa pa akong tay-ogon dili lamang ang kalibotan, apan usab ang kalangitan." **27** Kining mga pulonga, "Apan sa makausa pa," nagpaila sa pagtangtang niadtong mga butang nga natay-og, mao kana, ang mga butang nga nabuhat, aron nga kadtong mga butang diin dili matay-og magpabilin. **28** Busa, sa pagdawat sa gingharian nga dili matay-og, magmapasalamaton kita ug niini nga paagi simbaha ang Dios nga madinawaton uban sa pagtahod ug pagkahadlok, **29** kay ang atong Dios usa ka kalayo nga molukop.

13 Ipadayon ang inigsoon nga paghigugma. **2** Ayaw kalimot sa pag-abiabi sa mga dumuduong, kay pinaagi sa pagbuhat niini, ang pipila nakaabiabi sa mga anghel nga wala masayod niini. **3** Hinumdomi kadtong nabilanggo, ingon nga kamo atua didto uban kanila, ug ingon nga ang inyong mga lawas gidagmalan sama kanila. **4** Himoa nga ang kaminyoon talahuron sa tanan, ug himoa nga ang higdaanan sa kaminyoon magpabilin nga putli, kay ang Dios maghukom sa makihilawason ug mga mananapaw. **5** Himoa nga ang inyong pamaagi sa pagkinabuhi mahimong gawasnon gikan sa pagkamahigugmaon sa salapi. Matagbaw sa mga butang nga anaa kaninyo, kay ang Dios mismo miingon, "Dili ko gayod kamo biyaan, ni ako mosalikway kaninyo." **6** Magmatagbawon kita aron magmaisogon kita sa pag-ingon, "Ang Ginoo mao ang akong magtatabang; dili ako mahadlok. Unsa may mahimo sa uban nganhi kanako?" **7** Hunahunaa kadtong nangulo kaninyo, kadtong nagsulti sa pulong sa Dios nganha kaninyo, ug huna-hunaa ang sangpotan sa ilang binuhatan; sundoga ang ilang pagtuo. **8** Si Jesu-Cristo mao gihapon kaniadto, karon, ug hangtod sa kahangtoran. **(aiōn g165)** **9** Ayaw pagpadala sa nagkadaiya ug sa lain nga mga pagtulon-an, kay maayo pa nga ang kasingkasing matukod pinaagi sa grasya, dili pinaagi sa mga balaod mahitungod sa pagkaon nga wala makatabang niadtong nagkinabuhi pinaagi kanila. **10** Aduna kitay usa ka halaran nga kadtong nag-alagad sa tabernakulo walay katungod sa pagkaon. **11** Kay ang dugo sa mga mananap, gihalad alang sa mga sala, nga maoy gidala sa labaw nga pari ngadto sa balaang dapit, apan ang ilang mga lawas gisunog gawas sa kampo. **12** Busa si Jesus usab nag-antos sa gawas sa ganghaan sa siyudad, aron sa paghalad sa katawhan ngadto sa Dios pinaagi sa iyang kaugalingon nga dugo. **13** Busa mangadto kita didto kaniya sa gawas sa kampo, dala ang iyang kaulawan. **14** Kay wala kitay bisan unsa nga siyudad dinhi nga molungtad. Hinuon pangitaon nato ang moabotay nga siyudad. **15** Pinaagi kang Jesus kinahanglan nga makanunayon kitang maghalad ug mga halad sa pagdayeg ngadto sa Dios, pagdayeg nga mao ang bunga sa atong mga ngabil nga nag-ila sa iyang ngalan. **16** Ug ayaw kalimti ang pagbuhat ug maayo ug pagtabang sa usag-usa, kay mao kana nga mga halad ang nakapahimuot gayod sa Dios. **17** Pagtuman ug pagpasakop sa inyong mga pangulo, kay kanunay silang nagbantay kaninyo alang sa inyong mga kalag, ingon nga sila maghatag ug husay. Pagtuman aron nga ang inyong mga pangulo mag-atiman kaninyo uban sa kalipay, ug dili sa kaguol, nga dili gayod makatabang kaninyo. **18** Pag-ampo alang kanamo, kay nagsalig kami nga kami adunay usa ka tin-aw nga kaisipan, nga nagtinguha sa pagkinabuhi nga dungganon sa tanang mga butang. **19** Ug dasigon ko kamong tanan nga magbuhat labaw pa niini, aron nga makabalik ako kaninyo sa dili madugay. **20** Karon hinaot nga ang Dios sa kalinaw, nga nagpabalik gikan sa mga patay sa bantogan nga magbalantay sa karnero, ang atong Ginoong Jesus, pinaagi sa dugo sa walay kataposan nga kasabotan, **(aiōnios g166)** **21** magsangkap kaninyo sa matag maayong butang sa pagbuhat sa iyang kabubut-on, nga nagapamuhat kanato kung unsa ang makapahimuot pag-ayo sa iyang panan-aw, pinaagi kang Jesu-Cristo, kinsa kaniya ang himaya hangtod sa kahangtoran ug sa walay

kataposan. Amen. **(aiōn g165)** **22** Karon magdasig ako kaninyo,
mga igsoon, sa pag-antos uban ang pulong sa pagdasig
nga mubo nakong gisulat alang kaninyo. **23** Hibaloi nga
ang atong igsoon nga si Timoteo nakagawas na, diin ako
makigkita kaninyo kung mobalik siya sa dili madugay. **24**
Kumustaha ang tanan ninyong mga pangulo ug ang tanang
mga magtutuo. Kadtong gikan sa Italya nangumusta kaninyo.
25 Hinaot nga ang grasya mag-uban kaninyong tanan.

Santiago

1 Si Santiago, usa ka sulugoon sa Dios ug kang Ginoong
Jesu-Cristo, ngadto sa 12 ka mga tribo nga Nagkatibulaag,
mga pangamusta. **2** Isipa kining tanan nga kalipay, akong
mga igsoon, sa dihang kamo makasinati sa daghang
mga kasamok, **3** nasayod kamo nga ang pagsulay sa
inyong pagtuo mosangpot sa paglahutay. **4** Tugoti nga
ang paglahutay nga hingpit mabuhat, aron nga kamo
mamahimong mahingpit ug hingkod, ug walay makulang.
5 Apan kung adunay usa kaninyo nga nanginahanglan
ug kaalam, pangayo niini gikan sa Dios, ang usa nga
mohatag nga madagayaon ug walay pagbadlong sa tanan
nga mangayo, ug siya mohatag niini. **6** Apan pangayo
uban sa pagtuo, nga walay pagduhaduha, kay ang usa nga
nagduhaduha sama sa balod sa dagat, dad-on pinaagi sa
hangin ug dalahon bisan asa. **7** Tungod kay ang usa ka
tawo kinahanglan dili maghunahuna nga siya makadawat sa
iyang gihangyo sa Ginoo; **8** kanang tawhana nagduhaduha,
mabalhinbalhinon sa tanan niya nga mga pamaagi. **9** Ang
kabos nga igsoon kinahanglan nga magmaya sa iyang
pagkahalangdon, **10** samtang ang dato nga igsoon diha
sa iyang pagpaubos, tungod kay siya molabay lamang
sama sa usa ka bulak sa uma nga malaya. **11** Ang adlaw
mosubang uban sa makasunog nga kainit ug makapauga sa
mga tanom, ug ang mga bulak mangatagak ug ang iyang
kaanyag mamatay. Sa samang paagi ang dato nga tawo
mangawala lang sa tunga-tunga sa ilang mga buluhaton. **12**
Bulahan ang tawo nga molahutay sa pagsulay, kay human
siya makalahutay sa pagsulay, siya makadawat ug korona sa
kinabuhi, nga gisaad niadtong nahigugma sa Dios. **13** Walay
usa nga moingon sa dihang siya tintalon, “Kini nga tintasyon
gikan sa Dios,” tungod kay ang Dios dili matintal pinaagi
sa daotan, ug ang Dios dili motintal ni bisan kinsa. **14** Ang
matag-usa nga tawo matintal pinaagi sa iyang daotang mga
tinguha nga nagkabig ug nagguyod kaniya palayo. **15** Unya
human nga ang makasasala nga tinguha manamkon, ang
sala matawo, ug pagkahuman nga ang sala dako na, kini
mosangpot sa kamatayon. **16** Ayaw kamo pagpalimbong,
akong hinigugmang mga igsoon. **17** Ang matag maayo nga
gasa ug matag hingpit nga gasa kini gikan sa kahitas-an,
nga moabot kanato gikan sa Amahan sa mga kahayag. Siya
dili mausab sama sa gabalhinbalhin nga mga anino. **18** Gipili
sa Dios ang paghatag sa kinabuhi nganhi kanato pinaagi sa
pulong sa kamatuoran, aron nga mahisama kita sa unang
abot taliwala sa iyang mga binuhat. **19** Kamo nasayod
niini, akong hinigugma nga mga igsoon. Ang matag tawo
kinahanglan nga maabtikon sa pagpamati, magmahinay
sa pagsulti, ug magmahinay sa pagkasuko, **20** kay ang
pagkasuko sa usa ka tawo dili mosangpot sa pagkamatarong
sa Dios. **21** Busa biyai ang tanang mahugaw nga sala ug ang
daotan nga anaa sa bisan asa, ug diha sa pagkamaubsanon
madawat ang natanom nga pulong, nga makahimo sa
pagluwas sa inyong mga kalag. **22** Tumana ang pulong, ayaw
lamang kini paminawa, aron dili malimbongan ang inyong
kaugalingon. **23** Kay kung ang usa makadungog sa pulong
ug dili magbuhat niini, siya sama sa usa ka tawo nga misusi
sa iyang naandan nga dagway sa samin. **24** Siya misusi
sa iyang dagway, ug siya milakaw ug sa wala madugay
nalimtan na niya kung unsa ang iyang dagway. **25** Apan ang
tawo nga mitan-aw ug mabinantayon ngadto sa hingpit nga
balaod, ang balaod sa kagawasan, ug padayon sa pagtuman
niini, dili lamang usa ka tigpaminaw nga makalimot, kini nga
tawo mahimong mapanalanginan samtang ginabuhat niya
kini. **26** Kung ang adunay usa kaninyo nga naghunahuna sa
iyang kaugalingon nga relihiyoso, apan dili niya mapugngan
ang iyang dila, iyang gilimbongan ang iyang kasingkasing ug
ang iyang relihiyon walay pulos. **27** Putli ug walay buling
nga relihiyon atubangan sa atong Dios ug Amahan mao
kini: ang pagtabang sa wala nay mga amahan ug sa mga
balo sa ilang mga pag-antos, ug sa pagpanalipod sa ilang
kaugalingon gikan sa dunot nga kalibotan.

2 Mga igsoon ko, ayaw sunda ang pagtuo sa atong Ginoong
Jesu-Cristo, ang Ginoo sa himaya, pinaagi sa pagdapig
sa usa ka tawo. **2** Kung adunay mosulod nga usa ka tawo
sa inyong panagtigom nga nakasul-ob ug bulawan nga mga
singsing ug maayong mga bisti, ug aduna usab mosulod
nga usa ka kabos nga tawo nga may hugaw nga bisti, **3**
ug inyong tagdon pag-ayo ang dato nga tawo nga nagsuot
sa maayo nga mga bisti, ug mag-ingon, “Palihog lingkod
dinhi sa nindot nga dapit,” apan mag-ingon kamo ngadto sa
kabos nga tawo, “Magtindog ka didtong dapita,” o, “Lingkod
sa akong tiilan,” **4** wala ba kamo maghukom sa inyong
mga kaugalingon, ug nahimo nga maghuhukom nga may
daotang hunahuna? **5** Paminaw, akong hinigugma nga mga
kaigsoonan, dili ba ang Dios man nagpili sa mga kabos dinhi
sa kalibotan aron madato sa pagtuo ug makapanunod sa
gingharian nga iyang gisaad niadtong nahigugma kaniya? **6**
Apan gipakaulawan ninyo ang mga kabos! Dili ba ang mga
dato man ang nagdaogdaog kaninyo, ug dili ba sila man
ang nagguyod kaninyo ngadto sa hukmanan? **7** Dili ba ang
mga dato man ang nagpasipala sa maayong ngalan nga
maoy gigamit sa pagtawag kaninyo? **8** Apan, kung inyong
tumanon ang harianon nga balaod, ingon nga nahisulat sa
kasulatan, “Kinahanglan nga higugmaon ninyo ang inyong
silingan sama sa inyong kaugalingon,” nagbuhat kamo ug
maayo. **9** Apan kung kamo nagdapig sa usa ka tawo,

nakasala kamo, hinukman pinaagi sa balaod ingon nga mga nakasupak sa balaod. **10** Kay si bisan kinsa ang nagtuman sa tibuok balaod, apan sa gihapon napandol sa usa lamang ka bahin, nahimo siyang sad-an sa pagsupak sa tibuok balaod! **11** Kay ang Dios nga misulti, "Ayaw pagpanapaw", misulti usab, "Ayaw pagpatay." Kung ikaw wala manapaw, apan nakapatay ka, gisupak nimo ang balaod sa Dios. **12** Busa pagsulti ug pagtuman ingon niadtong mga hinukman pinaagi sa balaod sa kagawasan. **13** Kay ang paghukom miabot nga walay kaluoy niadtong wala nagmaloloy-on. Ang kaluoy magmadaugon labaw sa paghukom! **14** Unsa kini kamaayo, akong mga kaigsoonan, kung ang usa moingon nga siya adunay pagtuo, apan wala siyay buhat? Kana ba nga pagtuo makaluwas kaniya? **15** Kung ang usa ka igsoon nga lalaki o babaye nagkinahanglan ug mga bisti ug sa inadlaw nga pagkaon, **16** ug ang usa kaninyo magsulti ngadto kanila, "Lakaw diha sa kalinaw, pagmainiton ug kaon ug maayo," apan wala kamo maghatag kanila sa mga butang nga gikinahanglan alang sa lawas, unsa kana kamaayo? **17** Sa samang pamaagi ang pagtuo, kung kini walay mga buhat, patay. **18** Apan kung adunay mosulti, "Ikaw adunay pagtuo, ug ako adunay mga buhat." Ipakita kanako ang inyong pagtuo nga walay mga buhat, ug ipakita ko kaninyo ang akong pagtuo pinaagi sa akong mga buhat. **19** Nagatuo kamo nga adunay usa ka Dios; husto kamo. Apan ang mga demonyo nagtuo usab niana ug nangurog. **20** Buot ka ba masayod, buang-buang nga tawo, nga ang pagtuo walay pulos kung walay mga buhat? **21** Dili ba si Abraham nga atong patriarka gipakamatarong pinaagi sa iyang binuhatan sa dihang gihalad niya si Isaac ang iyang anak nga lalaki ngadto sa ibabaw sa halaran? **22** Makita ninyo nga ang iyang pagtuo namuhat pinaagi sa iyang mga binuhatan, ug pinaagi sa mga buhat ang iyang pagtuo nagkab-ot sa katuyoan niini. **23** Ang kasulatan natuman nga nag-ingon, "Si Abraham mituo sa Dios, ug giisip siya nga matarong." Busa gitawag si Abraham nga usa ka higala sa Dios. **24** Nakita ninyo nga gipakamatarong ang usa ka tawo pinaagi sa mga buhat, ug dili lamang pinaagi sa pagtuo. **25** Sa sama nga paagi usab dili ba si Rahab nga babaye nga gabaligya sa iyang kaugalingon gipakamatarong pinaagi sa mga buhat, sa dihang gidawat niya ang mga mensahero ug gipadala sila sa lain nga dalan? **26** Kay kung ang lawas ibulag sa espiritu patay man, ang pagtuo usab nga walay mga buhat patay usab.

3 Dili ang kadaghanan kaninyo mahimong mga magtutudlo, mga kaigsoonan ko, hibalo-i nga kita makadawat ug dakong paghukom. **2** Kay kitang tanan napandol sa daghang mga paagi. Kung si bisan kinsa nga wala mapandol sa iyang mga pulong, usa siya ka putli nga tawo, nga makahimo sa pagpugong sa iyang tibuok lawas. **3** Karon kung atong butangan ug renda ang baba sa kabayo sila motuman kanato, ug atong mapalihok ang ilang tibuok lawas. **4** Tan-awa usab nga ang mga barko, bisan pa nga sila mangadagko kaayo ug gimaneho pinaagi sa kusog nga mga hangin, gigiyahan pinaagi sa usa ka gamay kaayo nga timon diin ang kapitan magtinguha sa pagtuyok bisan asa. **5** Ingon usab nga ang dila usa ka gamay nga bahin sa lawas, apan manghambog ug dagkong mga butang. Tan-awa kung unsa ka dako ang usa ka lasang nga mosilaob pinaagi sa usa ka kidlap! **6** Ang dila usa usab ka kalayo, ang usa ka makasasalang kalibotan nahimutang sa mga bahin sa atong lawas, diin makahugaw sa tibuok lawas ug makapasilaob sa kalayo sa dalan sa kinabuhi, ug ang kaugalingon mahimutang sa kalayo pinaagi sa impiyerno. **(Geenna g1067)** **7** Matag matang sa ihalas nga mananap, langgam, nagkamang nga mananap sa yuta, ug mga linalang sa dagat mahimong maanad ug mapaanad pinaagi sa katawhan, **8** apan walay si bisan kinsa taliwala sa tawo ang makahimo sa pagpaanad sa dila; kini usa ka nag-alindasay nga daotan, puno sa makamatay nga hilo. **9** Pinaagi sa dila atong gidayeg ang atong Ginoo ug ang Amahan, ug pinaagi niini kita magtunglo sa mga tawo, nga gibuhat sama sa hulagway sa Dios. **10** Mogawas sa susamang baba ang pagsulti ug panalangin ug pagtunglo. Mga kaigsoonan ko, kini nga mga butang dili angay nga mahitabo. **11** Ang usa ka tubod nagabubo ba ug susamang presko ug pait nga tubig? **12** mga kaigsoonan ko, ang usa ka kahoy nga igira motubo ba nga Olibo, o ang usa ka paras motubo ba nga igos? Ni ang parat nga tubod dili makahimo sa paghatag ug preskong tubig. **13** Kinsa man kaninyo ang maalamon ug masinabtanon? Pasagdi kanang tawhana nga magpakita sa usa ka maayong kinabuhi pinaagi sa iyang mga buhat sa pagkamainubsanon nga gikan sa kaalam. **14** Apan kung aduna kay pait nga pangabugho ug hakog nga tinguha sa imong kasingkasing, ayaw pagpanghambog ug pamakak batok sa kamatuoran. **15** Dili kini usa ka kaalam nga niabot paubos gikan sa ibabaw, apan hinuon kalibotanon, dili espirituhanon, demonyo. **16** Kay diin anaa ang pagpangabugho ug kahakog nga tinguha, adunay kalibog ug tanang mangil-ad nga naandan. **17** Apan ang kaalam nga gikan sa ibabaw mao ang una nga putli, unya mahigugmaon sa kalinaw, matinabangon, mainiton nga kasingkasing, puno sa kalooy ug maayong bunga, walay gidapigan nga pipila ka mga tawo, ug matinud-anon. **18** Ug ang bunga sa pagkamatarong gitanom sa kalinaw alang niadtong magbuhat ug kalinaw.

4 Asa ba naggikan ang panaglalis ug panagbingkil taliwala kaninyo? Dili ba sa pagpatigbabaw sa inyong daotang mga tinguha nga gipakig-awayan sa inyong mga sakop? **2**

Nagtinguha kamo sa kung unsa ang wala kaninyo. Mopatay kamo ug mogukod kamo human sa kung unsa ang inyong wala maangkon. Nag-away kamo ug naglalis, apan wala gihapon ninyo kini nakuha tungod kay wala kamo nangayo sa Dios. **3** Nangayo kamo apan wala makadawat tungod kay nangayo kamo alang sa dili maayo nga mga butang, aron nga mag-usik-usik kamo niini sa daotan ninyong mga tinguha. **4** Kamong mga mananapaw! Wala ba kamo masayod nga ang pagpakighigala sa kalibotan pagsupak batok sa Dios? Busa, si bisan kinsa nga buot makighigala sa kalibotan naghimo sa iyang kaugalingon nga kaaway sa Dios. **5** O naghunahuna ba kamo nga ang kasulatan walay kahulogan sa dihang kini nag-ingon nga ang Espiritu nga iyang gibutang dinhi kanato sa kinasuloran nangabugho alang kanato? **6** Apan ang Dios mihatag sa hilabihan nga grasya, mao nga ang kasulatan nag-ingon, "Ang Dios magasalikway sa mapahitas-on, apan maghatag ug grasya sa mapainubsanon." **7** Busa, pagpailalom sa Dios. Isalikway ang yawa ug siya mokalagiw gikan kaninyo. **8** Paduol sa Dios, ug siya mopaduol diha kaninyo. Hinloi ang inyong mga kamot, kamong mga makasasala, ug putlia ang inyong mga kasingkasing, kamong maduhaduhaon. **9** Pagsubo, pagbangutan, ug paghilak! Pulihi ang inyong katawa ngadto sa kasubo ug ang inyong kalipay sa kangiob. **10** Ipaubos ang inyong kaugalingon diha sa Ginoo, ug siya magpataas kaninyo. **11** Ayaw pagsulti batok sa usag usa, mga igsoon. Ang tawo nga magsulti batok sa usa ka igsoon o maghukom sa iyang igsoon nagsulti batok sa balaod ug naghukom sa balaod sa Dios. Kung kamo maghukom sa balaod, wala kamo nagtuman sa balaod, apan mga maghuhukom niini. **12** Usa lamang ang naghatag sa balaod ug maghuhukom, ang Dios, ang usa nga makahimo sa pagluwas ug paglaglag. Kinsa kamo nga maghukom sa inyong silingan? **13** Paminaw, kamo nga nag-ingon, "Karong adlawa o ugma mangadto kamo niining lungsod, ug magpabilin kamo ug usa ka tuig didto, ug magpatigayon, ug maghimog ginansiya." **14** Kinsa ang nasayod kung unsa ang mahitabo ugma, ug unsa raman ang inyong kinabuhi? Kay sama kamo sa gabon nga mopakita sa makadiyot ug unya mahanaw. **15** Hinuon kinahanglan kamo mosulti, "Kung kini maoy kabubut-on sa Ginoo, kami magkinabuhi o kami magbuhat niini o niana." **16** Apan karon naghinambog kamo mahitungod sa inyong mga plano. Ang tanang paghinambog daotan. **17** Busa, alang kaniya nga nasayod pagbuhat sa maayo apan wala kini buhata, alang kaniya kini sala.

5 Duol karon, kamo nga mga dato, hilak sa makusog tungod sa mga kaalaotan nga moabot kaninyo. **2** Ang inyong mga bahandi nangadugta na ug ang inyong mga bisti gipangkaon na sa anay. **3** Ang inyong mga bulawan ug ang inyong plata nahimong wala nay mga bili, ug ang ilang mga taya magapamatuod batok kaninyo ug molamoy sa inyong mga unod sama sa kalayo. Gitigom ninyo ang inyong mga bahandi sa kataposang mga adlaw. **4** Tan-awa, ang suhol sa mga mamomuo—niadtong wala ninyo gibayran alang sa pag-ani sa inyong mga kaumahan—nagasinggit! Ug ang mga pagsinggit niadtong nag-ani sa inyong mga tanom miabot na sa mga igdulungog sa Kasundalohan sa Ginoo. **5** Nagpuyo kamo nga haruhay sa kalibotan ug nagpatagbaw sa iyong mga kaugalingon. Nagpatambok kamo sa inyong mga kasingkasing alang sa adlaw sa ting-ihaw. **6** Gihukman ninyo ug gipatay ang matarong nga dili mosukol kaninyo. **7** Busa pagkamapailubon, mga igsoon, hangtod sa pag-abot sa Ginoo, sama sa mag-uuma nga naghulat sa bililhong pag-ani sa yuta, nga nagahulat nga mapailubon alang niini, hangtod motulo ang sayo ug ulahi nga ulan. **8** Magpailob usab kamo; lig-ona ang inyong mga kasingkasing, tungod kay haduol na ang pag-abot sa Ginoo. **9** Ayaw pagbagulbol, mga igsoon, batok sa usag-usa, aron nga dili kamo pagahukman. Tan-awa, ang maghuhukom nagatindog na sa pultahan. **10** Alang sa panig-ingnan, mga igsoon, hunahunaa ang pag-antos ug pagpailob sa mga propeta nga nagsulti sa ngalan sa Ginoo. **11** Tan-awa, gitawag nato kadtong naglahutay nga, "bulahan." Nadungog ninyo ang pagpailob ni Job, ug nasayran ninyo ang katuyuan sa Ginoo alang kang Job, kung giunsa sa Ginoo nga puno sa kahangawa ug kaluoy. **12** Labaw sa tanan, akong mga kaigsoonan, ayaw panumpa, bisan pinaagi sa langit o pinaagi sa yuta, o pinaagi sa bisan unsang pagpanumpa. Kondili ang inyong "Oo" pasabot nga "Oo" ug ang inyong "Dili" pasabot nga "Dili," aron nga dili kamo mahiagom ubos sa paghukom. **13** Aduna bay usa nga nag-antos taliwala kaninyo? Kinahanglan nga mag-ampo siya. Nagmalipayon ba ang uban? Paawita siya ug pagdayeg. **14** Nagmasakiton ba ang bisan kinsa taliwala kaninyo? Patawaga siya sa mga kadagkoan sa simbahan, ug mag-ampo ang mga kadagkoan alang kaniya, magadihog kaniya sa lana diha sa ngalan sa Ginoo, **15** ug ang pag-ampo sa pagtuo makaluwas sa masakiton nga tawo, ug ang Ginoo magapabangon kaniya. Kung nakabuhat siya ug sala, ang Dios magapasaylo kaniya. **16** Busa isugid ang inyong mga sala ngadto sa usag-usa, ug pag-ampo alang sa usag-usa, nga kamo mamaayo. Ang pag-ampo sa matarong maghatag ug dakong katumanan. **17** Si Elias usa ka tawo nga adunay pagbati sama kanato. Nag-ampo siya nga mainiton nga dili moulan, ug walay ulan sa yuta sulod sa tulo ka tuig ug unom ka bulan. **18** Ug miampo pag-usab si Elias, ug ang kalangitan mibubo ug ulan sa yuta ug ang yuta mihatag ug ani. **19** Mga kaigsoonan ko, kung si bisan kinsa kaninyo mahisalaag gikan sa kamatuoran, apan ang usa

ka tawo maggiya kaniya pabalik, **20** pahibalo-a siya nga si
bisan kinsa ang mogiya sa usa ka makasasala pagawas sa
kasaypanan sa iyang dalan makaluwas sa iyang kalag gikan
sa kamatayon ug magatabon sa sala sa kadaghanan.

1 Pedro

1 Ako si Pedro, apostol ni Jesu-Cristo, ngadto sa mga
langyaw nga nagkatibulaag, ang mga pinili, sa tibuok
Pontus, Galacia, Capadocia, Asya, Bitinya. **2** Kini sumala
sa plano nang daan sa Dios nga Amahan. Kini pinaagi sa
pagbalaan alang sa Espiritu alang sa pagmasinugtanon ug
alang sa pagwisikwisik sa dugo ni Jesu-Cristo. Hinaot ang
grasya maanaa kaninyo, ug ang inyong kalinaw mouswag.
3 Hinaot nga ang Dios Amahan sa atong Ginoong Jesu-
Cristo magpanalangin. Sa dako niyang kaluoy, gihatagan
niya kita ug bag-ong kinabuhi alang sa pagsalig sa usa ka
panulundon. Kini nga panulundon pinaagi sa pagkabanhaw ni
Jesu-Cristo gikan sa mga patay. **4** Kini alang sa panulundon
nga dili mahanaw, dili mamantsahan, ug dili molubad. Kini
giandam sa langit alang kaninyo. **5** Gipanalipdan kamo sa
gahom sa Dios pinaagi sa pagtuo, alang sa kaluwasan nga
andam ipadayag sa kataposang panahon. **6** Naglipay kamo
pag-ayo mahitungod niini, bisan karon gikinahanglan ninyo
nga bation ang kaguol sa daghan nga nagkalainlaing mga
kasamok. **7** Tungod kini sa pagpamatuod sa inyong pagtuo,
nga mas bililhon pa kay sa bulawan nga mahanaw, bisan
nga gisulayan kini pinaagi sa kalayo. Kini mahitabo aron nga
ang inyong pagtuo mosangpot sa pagdayeg, sa himaya,
ug dungog sa pagpadayag ni Jesu-Cristo. **8** Wala kamo
makakita kaniya, apan gihigugma ninyo siya. Wala ninyo
siya nakita karon, apan mituo kamo kaniya ug hilabihan ang
inyong kalipay nga dili malitok, ang mahimayaong kalipay.
9 Karon nadawat ninyo alang sa inyong kaugalingon ang
resulta sa inyong pagtuo, ang kaluwasan sa inyong mga
kalag. **10** Ang mga propeta nagsusi ug nangutana pag-ayo
mahitungod niini nga kaluwasan, mahitungod sa grasya nga
maanaa kaninyo. **11** Nagsusi sila aron masayod mahitungod
kang kinsa ug kanus-a ang Espiritu ni Cristo nga anaa kanila
nga nakigsulti ngadto kanila. Nahitabo kini ingon nga siya
makigsulti nang daan kanila mahitungod sa pag-antos ni
Cristo ug ang mahimayaong mga butang human niana. **12**
Kini gipadayag ngadto sa mga propeta nga wala sila nag-
alagad alang sa ilang kaugalingon, apan alang kaninyo. Kini
mao ang ilang gibuhat mahitungod sa mga butang nga gisulti
kaninyo pinaagi niadtong gipasabot sa Balaang Espiritu, nga
gipadala gikan sa langit. Kini mao ang mga butang nga bisan
ang mga anghel nagtinguha nga mapadayagan. **13** Busa
andama ang inyong mga hunahuna. Pagmalinawon. Ibutang
ang tanang nga pagsalig diha sa grasya nga pagadad-on
nganha kaninyo sa pagpadayag ni Jesu-Cristo. **14** Ingon
nga matinumanon nga mga anak, ayaw ipahiuyon ang
inyong kaugalingon sa mga tinguha nga inyong gisunod sa
dihang kamo mga wala pay alamag. **15** Apan ingon nga ang
nagtawag kaninyo balaan, kamo, usab, magbalaan sa tibuok
ninyong pamatasan. **16** Kay kini nahisulat, “Pagbalaan, kay
ako balaan man.” **17** Ug kung mosangpit kamo sa “Amahan”
nga mao ang magahukom nga walay pagpalabi sumala
sa binuhatan sa matag-usa, gamita ang inyong panahon
sa pagpanaw diha sa balaanong pagtahod. **18** Nasayod
kamo nga dili tungod sa mangahanaw nga plata o bulawan
nga kamo natubos gikan sa binuang nga pamatasan nga
inyong natun-an gikan sa inyong mga amahan. **19** Hinuon,
natubos kamo pinaagi sa hamili nga dugo ni Cristo, nga
sama sa usa ka karnero nga walay buling o mansa. **20**
Si Cristo gipili ng daan sa wala pa gibuhat ang kalibotan,
apan karon gipadayag siya kaninyo niining kataposan nga
mga panahon. **21** Pinaagi kaniya mituo kamo sa Dios, nga
nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay ug nganha kaniya
nga naghatag sa himaya aron nga ang inyong pagtuo ug
pagsalig maanaa sa Dios. **22** Gihimo ninyo nga putli ang
inyong mga kalag pinaagi sa pagtuman sa kamatuoran.
Kini alang sa katuyoan sa tinuoray nga inigsoong gugma,
busa higugmaa ang matag-usa nga gikan sa kinailadman sa
kasingkasing. **23** Natawo na kamo pag-usab, dili gikan sa
madunot nga binhi, apan gikan sa dili madunot nga binhi,
pinaagi sa pagkinabuhi ug pagpabilin sa pulong sa Dios.
(aiōn g165) **24** Kay “ang tanan nga unod sama sa sagbot,
ug ang tanang himaya niini sama sa bulak sa sagbot. Ang
sagbot malaya, ug mangahulog ang bulak, **25** apan ang
pulong sa Ginoo magpabilin hangtod sa kahangtoran.” Mao
kini ang maayong balita nga gipahibalo kaninyo. **(aiōn g165)**

2 Busa isalikway ang tanang pagkadaotan, tanang
paglimbong, pagpakaaron-ingnon, kasina, ug ang tanang
pagpangdaot. **2** Sama sa mga bata nga bag-ong natawo,
naninguha sa lunsay nga espirituhanong gatas, aron nga
pinaagi niini kamo motubo diha sa kaluwasan, **3** kung
nakatilaw kamo nga ang Ginoo maayo. **4** Duol kaniya nga
mao ang buhing bato nga gisalikway sa mga tawo, apan
kana gipili sa Dios ingon nga bililhon alang kaniya. **5** Kamo
usab sama sa buhing mga bato nga gitukod aron mahimong
usa ka espirituhanong balay, aron mamahimong balaan nga
pagkapari nga naghalad sa espirituhanong mga paghalad
nga makapahimuot sa Dios pinaagi kang Jesu-Cristo. **6**
Ang Kasulatan nag-ingon niini, “Tan-awa, nagbutang ako
sa Zion ug usa ka mahinungdanong bato, pinili ug bililhon.
Si bisan kinsa nga motuo kaniya dili gayod maulawan.”
7 Ang dungog unya alang kanimo nga mituo. Apan, “ang
gisalikway nga bato sa mga magtutukod, kini mahimong
ulo sa patukoronan”— **8** ug, “ang bato nga makapandol
ug ang bato nga makapadagma.”Sila mangapandol, nga
nagasupak sa pulong, nga mao usab ang ilang padulngan.
9 Apan mga pinili kamo nga katawhan, ang harianong

pagkapari, balaan nga nasod, ang katawhan nga gipanag-iya sa Dios, aron nga mapahibalo ninyo ang kahibulangang mga buhat sa nagtawag kaninyo gikan sa kangitngit ngadto sa iyang kahibulongang kahayag. **10** Kaniadto dili kamo katawhan, apan karon kamo katawhan na sa Dios. Wala kamo nakadawat ug kaluoy, apan karon nadawat na ninyo ang kaluoy. **11** Mga hinigugma, gitawag ko kamo ingon nga mga langyaw ug mga dumuduong aron molikay gikan sa unodnong mga tinguha, diin naghimog panag-away batok sa inyong kalag. **12** Kinahanglan nga aduna kamoy maayong pamatasan taliwala sa mga Gentil, aron nga, kung mosulti sila nga nagbuhat kamo sa daotang mga butang, makita nila ang maayo ninyong binuhatan ug magdayeg sa Dios sa adlaw sa iyang pagbalik. **13** Tumana ang matag tawhanong katungod alang sa Ginoo. Tumana ang mga hari ingon nga labaw, **14** ug ang mga gobernador usab, nga gipadala aron mosilot sa nagbuhat ug daotan ug magdayeg niadtong nagbuhat ug maayo. **15** Kay kini mao ang kabubut-on sa Dios, nga sa pagbuhat ug maayo mapahilom ninyo ang walay pulos nga istorya sa mga buangbuang nga mga tawo. **16** Ingon nga mga tawong gawasnon, ayaw gamita ang inyong kagawasan ingon nga tabon alang sa pagkadaotan, apan pagpakasama sa mga alagad sa Dios. **17** Tahora ang tanang mga tawo. Higugmaa ang kaigsoonan. Kahadloki ang Dios. Tahora ang hari. **18** Mga sulugoon, pagpasakop kamo sa inyong mga agalon uban ang bug-os nga pagtahod. Pagpasakop kamo dili lamang sa maayo ug sa malumo nga mga agalon, apan ngadto usab sa mga daotan. **19** Kay kini dalaygon si bisan kinsa nga molahutay sa kasakit samtang nag-antos sa dili makataronganon tungod sa iyang kahibalo sa Dios. **20** Kay unsay dungog niana kung kamo nakasala ug unya molahutay samtang gisilotan? Apan kung nagbuhat kamo ug maayo unya kamo nag-antos samtang gisilotan, kini kahimut-an sa Dios. **21** Kay tungod niini kamo gitawag, tungod kay si Cristo usab nag-antos alang kaninyo. Nagbilin siya ug panag-ingnan alang kaninyo aron sundon ang iyang mga dalan. **22** Wala siya nakahimo ug sala, ni limbong nga makita diha sa iyang baba. **23** Sa dihang siya giinsulto, wala siya mibalos sa pag-insulto. Sa dihang nag-antos siya, wala siya mibalos, apan gitugyan niya ang iyang kaugalingon ngadto sa matarong nga maghuhukom. **24** Siya mismo ang nagpas-an sa atong mga sala sa iyang lawas ngadto sa kahoy, aron nga wala na gayod kitay kabahin diha sa sala, ug aron nga magkinabuhi kita alang sa pagkamatarong. Pinaagi sa iyang mga labod kamo nangaayo. **25** Kamong tanan naglatagaw sama sa nasalaag nga mga karnero, apan karon nahiuli na kamo ngadto sa magbalantay ug tigpanalipod sa inyong mga kalag.

3 Niini nga pamaagi, kamo nga mga asawa kinahanglan nga magpailalom kamo sa inyong mga kaugalingong bana. Buhata kini aron, bisan kung ang pipila ka mga lalaki makasupak sa pulong, tungod sa pamatasan sa ilang mga asawa madaog sila bisan wala ang pulong. **2** Kay makita nila ang inyong tinud-anay nga pamatasan uban ang pagtahod. **3** Himoa kini dili sa pagpadayan-dayan: pagsalapid sa buhok, pagpangalahas sa bulawan, o pagsul-ob ug mahalon nga bisti. **4** Hinuon, himoa kini uban sa kinasuloran sa kasingkasing sa tawo, ug ang molungtad nga kaanyag sa malumo ug malinawon nga espiritu, nga diin bililhon atubangan sa Dios. **5** Kay ang balaang babaye nagpaanyag sa ilang kaugalingon sa niini nga pamaagi. Aduna silay pagsalig sa Dios ug nagpailalom sila sa ilang mga kaugalingong bana. **6** Sa niini nga paagi mituman si Sara kang Abraham ug gitawag niya siya ug ginoo. Karon iya na kamong mga anak kung mobuhat kamo sa maayo ug kung dili kamo mahadlok sa kasamok. **7** Sa samang paagi, kamong mga bana kinahanglan magpuyo uban sa inyong mga asawa sumala sa pagsinabtanay, ingon nga usa ka luya nga sudlanan, ang babaye. Kinahanglan magtahod kamo kanila ingon nga isig ka manununod sa gasa sa kinabuhi. Buhata kini aron nga ang inyong mga pag-ampo dili mababagan. **8** Sa kataposan, kamong tanan, maghiusa sa hunahuna, pagmaluluy-on, paghigugmaay ingon nga magsoon, pagmalumo, ug pagmapaubsanon. **9** Ayaw balosi ug daotan ang daotan o pagtamay ang pagtamay. Sa laing bahin, padayon sa pagpanalangin, tungod niini gitawag kamo, aron makapanunod kamo sa panalangin. **10** "Ang usa nga buot mohigugma sa kinabuhi ug makita ang maayong mga adlaw kinahanglan pahunongon ang iyang dila gikan sa daotan ug ang iyang ngabil sa pagpanglimbong. **11** Talikdan na niya ang daotan ug mobuhat kung unsa ang maayo. Kinahanglan pangitaon niya ang kalinaw ug mopadayon niini. **12** Ang mata sa Ginoo nagtan-aw sa matarong, ug ang iyang dalunggan nakadungog sa ilang mga paghangyo. Apan ang dagway sa Ginoo nagbatok niadtong nagbuhat ug daotan." **13** Si kinsa man ang mosakit kaninyo kung nagtinguha kamo sa maayo? **14** Apan kung nag-antos kamo tungod sa pagkamatarong, bulahan kamo. Ayaw kahadlok kung unsa ang ilang gikahadlokan. Ayaw ug kabalaka. **15** Hinuon, igahin ang Ginoo nga Cristo sa inyong mga kasingkasing ingon nga balaan. Pag-andam kanunay sa pagtubag sa matag-usa nga mangutana kaninyo kung nganong kamo adunay pagsalig sa Dios. Buhata kini uban sa pagpaubos ug pagtahod. **16** Pagbaton sa maayo nga konsensiya aron ang mga tawo nga nagtamay sa inyong maayo nga kinabuhi diha kang Cristo maulawan tungod kay nagsulti sila batok kaninyo ingon nga kamo nagabuhat ug daotan. **17** Mas

maayo, kung ang Dios nagtinguha, nga kamo nag-antos pagbuhat sa maayo kaysa pagbuhat ug daotan. **18** Si Cristo usab nag-antos sa makausa alang sa mga sala. Siya nga matarong nag-antos alang kanato, nga dili matarong, aron iya kitang dal-on ngadto sa Dios. Gipatay siya diha sa unod, apan nabuhi siya pinaagi sa Espiritu. **19** Pinaagi sa Espiritu, miadto siya ug nagsangyaw sa mga espiritu nga sa karon binilanggo. **20** Nagsupak sila sa panahon nga nagpailob ang Dios sa pagpa-abot sa mga adlaw ni Noe, sa mga adlaw sa paghimo sa arka, ug ang Dios nagluwas sa pipila ka mga tawo—walo ka mga kalag—pinaagi sa tubig. **21** Usa kini ka hulagway sa bawtismo nga nagluwas kaninyo karon—dili lang sa paghugas sa buling sa lawas, apan ingon nga pagdangop sa maayong konsensiya ngadto sa Dios—pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesu-Cristo. **22** Si Cristo anaa sa tuong kamot sa Dios. Miadto siya sa langit. Ang mga anghel, ang kagamhanan, ug mga gahom kinahanglan magpailalom kaniya.

4 Busa, tungod kay si Cristo nag-antos diha sa unod, sul-obi ang inyong kaugalingon sa samang katuyoan. Kay si bisan kinsa ang nag-antos diha sa unod miundang na gikan sa sala. **2** Ingon nga resulta, isip tawo, alang sa nahibilin nga panahon nga siya anaa sa unod, dili na magpuyo alang sa tawhanong tinguha, apan alang sa kabubut-on sa Dios. **3** Kay igo na ang panahon nga milabay aron buhaton kung unsa ang buot buhaton sa mga Gentil—kalaw-ayan, kaulag, paghuboghubog, pagsabasaba, ug paghudyaka sa kombira, ug malaw-ay nga mga buhat sa pagsimba ug diosdios. **4** Naghunahuna sila nga kini talagsaon nga kamo wala nakig-uban kanila niining baha sa pagpatuyang, busa nagsulti sila ug daotan mahitungod kaninyo. **5** Maghatag sila ug husay sa usa nga andam maghukom sa buhi ug sa patay. **6** Alang niini nga katuyoan ang ebanghelyo gisangyaw usab ngadto sa mga patay, aron, bisan sila nahukman na diha sa unod ingon nga mga tawo, mabuhi sila sama sa Dios diha sa espiritu. **7** Ang kataposan sa tanang butang haduol na. Busa paghunahuna sa sakto, ug pagmalinawon sa inyong panghunahuna alang sa mga pag-ampo. **8** Labaw sa tanang butang, pagmainiton sa paghigugma ngadto sa uban, kay ang gugma nagtabon sa daghang mga sala. **9** Pagmaabi-abihon sa usag-usa sa walay pagbagulbol. **10** Ingon nga ang matag-usa kaninyo nakadawat sa gasa, gamita kini sa pag-alagad sa uban. Buhata kini ingon nga maayong piniyalan sa daghang mga gasa sa Dios. Kung adunay usa nga mosulti, tugoti kini nga mahisama sa mga tigpamaba sa Dios. **11** Kung adunay usa nga nag-alagad, himoa kini nga naggikan sa kusog nga gisangkap sa Dios. Buhata kini nga mga butang aron sa tanang paagi ang Dios mahimaya pinaagi kang Jesu-Cristo. Hinaot nga maanaa diha ang himaya ug gahom ni Jesu-Cristo hangtod sa kahangtoran. Amen. **(aiōn g165)** **12** Mga hinigugma, ayaw hunahunaa ingon nga talagsaon ang pagsulay sa kalayo nga nahitabo kaninyo, ingon nga talagsaong butang ang nahitabo kaninyo. **13** Hinuon, bisan daghan ang inyong nasinatian nga mga pag-antos kang Cristo, pagmaya, aron magmaya usab kamo ug magmalipayon sa pagpadayag sa iyang himaya. **14** Kung kamo gitamay tungod sa ngalan ni Cristo, bulahan kamo, tungod kay ang Espiritu sa himaya ug ang Espiritu sa Dios nagpuyo kaninyo. **15** Apan ayaw tugoti si bisan kinsa nga mag-antos ingon nga mamumuno, kawatan, magbubuhat ug daotan, o hilabtanon. **16** Apan kung si bisan kinsa mag-antos ingon nga Kristohanon, ayaw tugoti nga ikaulaw niya kini; hinuon, tugoti nga himayaon niya ang Dios uban nianang ngalana. **17** Kay kini ang panahon sa paghukom nga magsugod sa panimalay sa Dios. Kung sugdan kini nganhi kanato, unsa ang dangatan niadtong wala mituman sa ebanghelyo sa Dios? **18** Ug kung "ang matarong nga tawo lisod maluwas, unsa pa kaha ang dili diosnon nga tawo ug ang makasasala?" **19** Busa pasagdi kadtong nag-antos tungod sa kabubut-on sa Dios nga isalig ang ilang mga kalag sa matinud-anon nga Magbubuhat sa pagbuhat ug maayo.

5 Nagdasig ako sa mga hamtong sa inyong taliwala, ingon nga ako, kauban nga hamtong. Usa usab ako ka saksi sa mga pag-antos ni Cristo, ug usa usab ako ka sumasalmot sa himaya nga mapadayag. **2** Busa, gidasig ko kamo, mga hamtong, atimana ang panon sa Dios sa inyong taliwala. Tan-awa sila, dili tungod kay inyong gikinahanglan, apan tungod kay gitinguha usab ninyo, sumala sa kabubut-on sa Dios. Tan-awa sila, dili tungod sa kahakog sa salapi, apan sa pagkamasinugtanon. **3** Ayaw pagbuhat ingon nga agalon sa mga tawo nga anaa sa inyong pag-atiman. Hinuon, angay nga mahimo kamong panig-ingnan sa panon. **4** Unya sa panahon nga ang Pangulong Magbalantay mapadayag, inyong madawat ang walay paglubad nga korona sa himaya. **5** Sa samang paagi, kamong mga batan-on, pagpailalom kamo sa mas magulang nga mga tawo. Kamong tanan, bistihi ang inyong kaugalingon sa pagpaubos ug alagari ang usag usa. Kay ang Dios nagbatok sa mapahitas-on, apan naghatag siya ug grasya sa mapainubsanon. **6** Busa ipaubos ang inyong kaugalingon ilalom sa gamhanang kamot sa Dios aron ipataas niya kamo sa tukmang panahon. **7** Itugyan ang tanan ninyong kabalaka diha kaniya, tungod kay siya nag-atiman kaninyo. **8** Pagmaigmat, pagmabinantayon. Ang inyong kaaway, nga mao ang yawa, sama sa nagangulob nga liyon nga naglibotlibot, nangita ug tukbonon. **9** Barog batok kaniya. Pagmalig-on sa inyong pagtuo. Nasayod kamo nga managsama ang inyong mga pag-antos nga nadaog sa mga kaigsoonan sa kalibotan. **10** Pagkahuman sa

makadiyot ninyong pag-antos, ang Dios sa tanang grasya, nga nagtawag kaninyo sa walay kataposang himaya diha kang Cristo, maghingpit kaninyo, magpabarog kaninyo ug maglig-on kaninyo. **(aiōnios g166)** **11** Kay kaniya ang pagdumala hangtod sa kahangtoran. Amen. **(aiōn g165)** **12** Giisip ko si Salvano ingon nga matinud-anon nga igsoon, ug nagsulat ako kaninyo sa mubo nga sulat pinaagi kaniya. Nagdasig ako kaninyo ug nagpamatuod kaninyo nga kung unsa ang akong nasulat mao ang tinuod nga grasya sa Dios. Barog niini. **13** Ang babaye nga naana sa Babilonia, nga gipili uban kaninyo, nangumusta kaninyo. Si Marcos usab, ang akong anak, nangumusta kaninyo. **14** Pangumustaha ang matag-usa pinaagi sa halok gugma. Hinaot nga ang kalinaw maanaa kaninyong tanan nga anaa kang Cristo.

2 Pedro

1 Si Simon Pedro, usa ka ulipon ug apostol ni Jesu-Cristo,
alang niadtong midawat sa samang hamili nga pagtuo
sama sa among nadawat, pagtuo diha sa pagkamatarong sa
atong Dios ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo. **2** Hinaot nga
ang grasya maanaa kaninyo, ug hinaot nga ang kalinaw
motubo pinaagi sa kahibalo sa Dios ug kang Jesus nga atong
Ginoo. **3** Ang tanang mga butang nga may kalabotan sa
balaanong gahom alang sa kinabuhi ug ang pagkadiosnon
gihatag kanato pinaagi sa kahibalo sa Dios, nga nagtawag
kanato pinaagi sa iyang kaugalingong himaya ug kaligdong.
4 Pinaagi niini, gihatag niya kanato ang hamili ug dagko
nga mga saad. Gibuhat niya kini aron nga mahimo kamong
mag-aambit diha sa balaanong kinaiyahan, aron nga kamo
makalikay gikan sa pagkamadunoton nga anaa sa kalibotan
tungod sa daotang mga tinguha. **5** Alang niini nga hinungdan,
buhata ninyo ang labing maayo aron madugangan ang
kaligdong pinaagi sa inyong pagtuo, ug pinaagi sa inyong
kaligdong, mao ang kahibalo. **6** Pinaagi sa inyong kahibalo,
idugang ang pagpugong sa kaugalingon, ug pinaagi sa
inyong pagpugong sa kaugalingon, idugang ang paglahutay,
ug pinaagi sa inyong paglahutay, idugang ang pagkadiosnon.
7 Pinaagi sa inyong pagkadiosnon, idugang ang inigsoon nga
pagbati, ug pinaagi sa inyong inigsoon nga pagbati, idugang
ang gugma. **8** Kung kining mga butanga anaa na kaninyo ug
motubo na diha kaninyo, dili na kamo mahimong baog o dili
mabungahon diha sa kahibalo sa atong Ginoong Jesu-Cristo.
9 Apan kadtong nakulangan niining mga butanga makakita
lamang kung unsa ang anaa sa duol; ug siya usa ka buta.
Nahikalimtan niya ang pagpanghinlo gikan sa iyang daan
nga mga sala. **10** Busa, mga igsoon, buhata ninyo ang labing
maayo aron nga ang inyong pagkatinawag ug pagkapinili
masiguro alang sa inyong kaugalingon. Kung buhaton ninyo
kining mga butanga, dili kamo mangapandol. **11** Niini nga
paagi ang agianan pasulod didto sa walay kataposan nga
gingharian sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-
Cristo madagayaon nga igahatag kaninyo. **(aiōnios g166)** **12**
Busa andam ako kanunay sa pagpahinumdom kaninyo
niining mga butanga, bisan tuod nasayod na kamo niini, ug
bisan tuod lig-on na kamo karon diha sa kamatuoran. **13**
Ang akong hunahuna nga mao kini ang husto sa pagkutaw
kaninyo inubanan sa usa ka pahimangno mahitungod niining
mga butanga, samtang ania pa ako niining tolda. **14** Kay
ako nasayod nga sa umaabot akong biyaan ang akong
tolda, sumala sa gipakita sa atong Ginoong Jesu-Cristo
mipakita kanako. **15** Akong buhaton ang labing maayo
alang kaninyo aron kanunay nga mahinumdom niining mga
butanga pagkahuman sa akong pagbiya. **16** Kay wala
kami magsunod sa malinglahon nga tumotumong mga
sugilanon sa dihang magsulti kami kaninyo mahitungod
sa gahom ug hulagway sa atong Ginoong Jesu-Cristo.
Hinuon, nakasaksi kami sa iyang pagkahalangdon. **17** Kay
gidawat niya ang kadungganan ug himaya gikan sa Dios
nga Amahan sa dihang gipadala kaniya ang usa ka tingog
pinaagi sa halangdong Himaya nga nag-ingon, “Mao kini ang
akong Anak, ang Bugtong hinigugma, nga akong gikahimut-
an pag-ayo.” **18** Nadungog namo kining tingog nga migawas
gikan sa langit, samtang nag-uban pa kami kaniya didto
sa balaang bukid. **19** Nakabaton kami niining pulong nga
panagna nga hinimo nga may kasigurohan gayod, buhata
ninyo ang labing maayo aron sa pagtagad niini. Sama kini
sa lampara nga nagadan-ag sa usa ka mangit-ngit nga dapit
hangtod nga moabot na ang kabuntagon ug mosubang na
ang bituon sa kabuntagon sa inyong mga kasingkasing. **20**
Hibaloi kini pag-una, nga walay panagna ang mahitungod sa
kinaugalingon nga paghubad. **21** Kay wala gayoy panagna
nga miabot pinaagi sa kabubut-on sa usa ka tawo. Hinuon,
gigiyahan ang mga tawo pinaagi sa Balaang Espiritu nga
nagsulti gikan sa Dios.

2 Ang mini nga mga propeta miduol ngadto sa mga
tawo, ug ang mini usab nga mga magtutudlo moanha
kaninyo. Sa hilom modala sila sa makadaot nga mga
tumotumo, ug ilang ilimod ang agalon nga nagpalit kanila.
Nagdala sila ug hinanali nga pagkalaglag sa ilang mga
kaugalingon. **2** Daghan ang mosunod sa ilang mga kalaw-
ayan, ug pinaagi kanila ang dalan sa kamatuoran mahimong
mapanamastamasan. **3** Uban sa kahakog sila makahimo
sa pagpangginansiya kaninyo uban sa malimbungong mga
pulong. Ang paghukom kanila dili magdugay; ang paglaglag
kanila dili matulog. **4** Kay ang Dios wala mopahilikay sa mga
anghel nga nakasala. Hinuon iya silang gitugyan ngadto
sa ubos sa Tartarus aron taguan nga nakakadina sa ilalom
nga mangitngit hangtod sa paghukom. **(Tartaroō g5020)** **5**
Sa gihapon, wala siya mopahilikay sa karaang kalibotan.
Hinuon, iyang gitipigan si Noe, nga usa ka tigpahibalo sa
pagkamatarong, uban sa pito ka mga kaubanan, sa dihang
siya nagpadala ug usa ka lunop sa kalibotan sa mga dili-
diosnon. **6** Ang Dios usab mipakunhod sa mga siyudad
sa Sodoma ug Gomora sa pagkaabo ug gisilotan sila sa
pagkalaglag, ingon nga sumbanan kung unsa ang mahitabo
sa mga dili-diosnon. **7** Apan alang sa matarong nga si Lot,
nga gidaogdaog pinaagi sa pamatasan sa malinapason
nga mga tawo diha sa kalaw-ayan, ang Dios nagluwas
kaniya. **8** Kay kadtong matarong nga tawo, nga nagpuyo
uban kanila sa matag-adlaw, gipaantos sa iyang matarong
nga kalag tungod sa iyang nakita ug nadungog. **9** Nasayod
ang Ginoo kung unsaon pagluwas ang mga diosnon nga

katawhan gikan sa mga pagsulay, ug unsaon pagpugong ang dili matarong nga katawhan alang sa pagsilot sa adlaw sa paghukom. **10** Kini pinasahi nga matuod alang niadtong nagpadayon sa dunot nga mga tinguha sa unod ug nagatamay sa katungod. Sila maisog ug mabuotbuoton sa kaugalingon. Dili sila mahadlok sa pagpanamastamas sa usa nga mahimayaon. **11** Ang mga anghel adunay mas dakong kusog ug gahom, apan wala sila modala ug makainsulto nga mga paghukom batok kanila ngadto sa Ginoo. **12** Apan kining walay hunahuna nga mga mananap gihimo lamang aron dakpon ug laglagon. Wala sila masayod kung unsa ang ilang gitamay. Sila mangalaglag. **13** Madawat nila ang ganti sa ilang sayop nga mga binuhatan. Naghunahuna sila nga ang bililhong mga butang niana nga adlaw usa ka makalipay. Sila mga mantsa ug mga lama. Naglipay sila sa ilang malimbongon nga mga buhat samtang sila nagkombira uban kanimo. **14** Aduna silay mga mata nga puno sa mananapaw nga mga babaye; wala gayod silay katagbawan diha sa sala. Ilang gidani ang huyang nga mga kalag ngadto sa pagbuhat ug daotan, ug ang ilang mga kasing-kasing gibansay sa pagkamaibugon. Mga anak sila sa tunglo! **15** Gibiyaan nila ang matarong nga dalan. Sila nahisalaag ug sila misunod sa dalan ni Balaam nga anak ni Beor, nga nahigugma sa pagdawat ug bayad sa pagka dili matarong. **16** Apan siya nakabaton ug pagbadlong alang sa iyang kaugalingong kalapasan. Ang dili makasulti nga asno nagsulti sa tingog sa tawo nga nagpahunong sa kabuang sa propeta. **17** Kini nga mga tawo sama sa mga tuboran nga walay tubig. Sama sila sa mga panganod nga gipalid sa usa ka bagyo. Ang mabaga nga kangitngit nakatagana alang kanila. **18** Nagsulti sila ug walay pulos nga pagpanghinambog. Ilang gidani ang mga tawo pinaagi sa mga pangibog sa unod. Ilang gidani ang mga tawo nga naningkamot sa paglikay gikan sa pagkinabuhi diha sa kasaypanan. **19** Sila nagsaad ug kagawasan ngadto kanila, apan mismo ang ilang mga kaugalingon nangaulipon sa pagkadautan. Kay ang tawo ulipon sa bisan unsa nga makabuntog kaniya. **20** Si bisan kinsa ang molikay sa kahugaw sa kalibotan pinaagi sa kaalam sa Ginoo ug sa Manluluwas nga si Jesu-Cristo, ug unya mobalik pag-usab niadtong mga kahugaw, ang kataposang kahimtang mahimong mas daotan alang kanila kaysa sa unang kahimtang. **21** Kini mahimong mas maayo pa alang kanila nga wala masayod sa paagi sa pagkamatarong kaysa nasayod niini ug mopalayo gikan sa balaang kasugoan nga gihatod ngadto kanila. **22** Kini nga panultihon matuod ngadto kanila: “Ang iro mobalik sa iyang kaugalingong suka. Ang giligo na nga baboy mobalik paglunang sa lamakan.”

3 Karon, nagsulat ako kaninyo, mga hinigugma, kini mao ang ikaduha nga sulat ingon nga pahinumdom aron sa pagpukaw sa inyong tinud-anay nga huna-huna, **2** aron nga inyong mahinomduman ang mga pulong nga gisulti ko kaniadto pinaagi sa mga balaang propeta ug ang sugo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga gihatag pinaagi sa inyong mga apostoles. **3** Hibalo-i una kini, nga moabot ang mga mabugalbugalon sa ulahing mga adlaw. Magbugalbugal sila ug magpadayon sumala sa ilang kaugalingon nga mga tinguha. **4** Moingon sila, “Asa naman ang saad sa iyang pagbalik? Kay sukad nangatulog na ang among mga amahan, nagpabilin nga mao ra gihapon ang tanang mga butang, sukad pa sa sinugdanan sa pagmugna.” **5** Gituyo nila ang paghikalimot nga ang kalangitan ug ang yuta nagalungtad gikan sa tubig ug pinaagi sa tubig, sa dugay nga panahon, pinaagi sa sugo sa Dios, **6** ug nga pinaagi niining mga butanga, ang kalibotan niadtong panahona gilaglag, pinaagi sa lunop. **7** Apan karon ang kalangitan ug ang yuta gitagana na alang sa kalayo pinaagi sa samang sugo. Gitagana sila alang sa adlaw sa paghukom ug ang paglaglag sa mga dili diosnon nga mga tawo. **8** Kinahanglan nga dili kini makalingkawas sa inyong nasayran, mga hinigugma, nga ang usa ka adlaw sa Ginoo sama sa usa ka libo ka tuig, ug ang usa ka libo ka tuig sama lang sa usa ka adlaw. **9** Ang Ginoo dili maglangan mahitungod sa iyang mga saad, ingon sa paglangan nga gihunahuna sa pipila. Hinuon, nagmapailubon siya nganha kaninyo. Wala siya nagtinguha nga ang bisan kinsa kaninyo malaglag, kondili nga ang tanan makahimog lawak alang sa paghinulsol. **10** Apan, ang adlaw sa Ginoo moabot ingon sa usa ka kawatan: Ang kalangitan mahanaw inubanan sa usa ka makusog nga tingog, ang mga butang pagasunogon sa kalayo, ug ang yuta ug mga binuhatan sulod niini mapadayag. **11** Sanglit kining tanang mga butang pagalaglagon man niini nga paagi, unsa man ang angay ninyo nga buhaton? Kinahanglan nga magkinabuhi kamo nga balaan ug diosnon nga pagkinabuhi. **12** Kinahanglan kamong molaum ug magdali sa pag-abot sa adlaw sa Dios. Nianang adlawa, ang kalangitan pagalaglagon pinaagi sa kalayo, ug pagatunawon ang mga butang sa tumang kainit. **13** Apan sumala sa iyang saad, magapaabot kita sa bag-ong mga langit ug bag-ong yuta, diin magapuyo ang mga matarong. **14** Busa, mga hinigugma, sanglit nagpaabot man kamo niining mga butanga, buhata ninyo ang labing maayo aron makaplagan kamo nga walay buling ug walay ikasaway sa iyang atubangan, diha sa kalinaw. **15** Ug usab, hunahunaa ang pagpailob sa atong Ginoo alang sa kaluwasan, sama sa gisulat kaninyo sa atong hinigugmang igsoon nga si Pablo, sumala sa kaalam nga gihatag kaniya. **16** Gisulti ni Pablo kining mga butanga sa tanan niyang mga sulat, diin adunay ubang mga butang nga malisod sabton. Ang walay alamag ug mabalhinon nga mga tawo nagtuis

niining mga butanga, ingon nga gibuhat usab nila ang ubang kasulatan, ngadto sa ilang kaugalingong kalaglagan. **17** Busa, mga hinigugma, sanglit nasayod naman kamo niining mga butanga, bantayi ang inyong mga kaugalingon aron nga dili kamo mahisalaag pinaagi sa limbong sa malinapason nga mga tawo ug mawad-an kamo sa inyong mga kaugalingong pagkamatinumanon. **18** Apan managtubo diha sa grasya ug kahibalo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo. Hinaot nga ang himaya maanaa kaniya karon ug sa walay kataposan. Amen! **(aiōn g165)**

1 Juan

1 Mao kana ang gikan sa sinugdanan—nga among
nadungog, nga among nakita pinaagi sa among mga
mata, nga amo usab nga gitan-aw, ug ang among mga kamot
maoy naggunit—may kalabotan ang Pulong sa kinabuhi. **2**
Ug ang kinabuhi nahimong dayag, ug kami usab nakakita,
ug nahimo nga mga saksi, ug nagpahayag kaninyo sa
kinabuhing walay kataposan, nga uban diha sa Amahan,
ug nahimo nga dayag dinhi kanato. **(aiōnios g166)** **3** Ang
among nakita ug nadungog amo usab nga gipahayag diha
kaninyo, aron nga kamo adunay panaghiusa uban kanamo,
ug ang atong panaghiusa uban sa Amahan ug uban sa
iyang Anak, si Jesu-Cristo. **4** Ug kami nagsulat niining mga
butanga kaninyo aron nga ang atong kalipay mahimong
hingpit. **5** Mao kini ang mensahe nga among nadungog gikan
kaniya ug isangyaw diha kaninyo: Ang Dios kahayag ug
diha kaniya wala na gayoy kangitngit. **6** Kung kita moingon
nga kita adunay panaghiusa uban kaniya apan naglakaw
diha sa kangitngit, namakak kita ug wala nagkinabuhi sa
kamatuoran. **7** Apan kung kita maglakaw diha sa kahayag
ingon nga siya anaa sa kahayag, kita adunay panaghiusa sa
matag-usa ug ang dugo ni Jesus nga iyang Anak naghinlo
kanato gikan sa tanang sala. **8** Kung kita moingon nga
kita walay sala, kita milimbong sa atong kaugaligon ug ang
kamatuoran wala dinhi kanato. **9** Apan kung isugid nato
ang atong mga sala, siya matinud-anon ug matarong nga
mopasaylo kanato sa atong mga sala ug maghinlo kanato
gikan sa tanang kalapasan. **10** Kung kita moingon nga kita
wala makasala, kita naghimo kaniya nga bakakon, ug ang
iyang pulong wala dinhi kanato.

2 Akong hinigugmang mga anak, ako nagsulat niining
mga butanga kaninyo aron nga kamo dili makasala.
Apan kung aduna may usa nga makasala, aduna kitay
manlalaban uban sa atong Amahan, si Jesu-Cristo–ang usa
nga matarong. **2** Siya ang tigpasig-uli sa atong mga sala, ug
dili lamang kanato, apan usab sa tibuok kalibotan. **3** Pinaagi
niini kita nasayod kaniya, kung ampingan nato ang iyang
mga sugo. **4** Siya nga nagaingon, “Ako nakaila sa Dios,”
apan wala motipig sa iyang mga sugo, usa ka bakakon, ug
ang kamatuoran wala kaniya. **5** Apan si bisan kinsa nga
nagtipig sa iyang pulong, sa tinud-anay diha sa maong tawo
ang gugma sa Dios nahimong hingpit. Pinaagi niini masayod
kita nga kita anaa kaniya. **6** Siya nga nagaingon nga siya
nagpabilin sa Dios kinahanglan nga sa iyang kaugalingon
molakaw usab sama sa paglakaw ni Jesu-Cristo. **7** Mga
hinigugma, ako wala mosulat ug bag-ong sugo kaninyo,
apan ang daan nga sugo nga anaa na kaninyo gikan sa
sinugdanan. Ang daang sugo mao ang pulong nga inyong
nadungog. **8** Bisan ako nagsulat ug bag-ong sugo kaninyo,
nga tinuod diha kang Cristo ug diha kaninyo, tungod kay ang
kangitngit milabay, ug ang tinuod nga kahayag midan-ag
na. **9** Siya nga nagsulti nga siya anaa sa kahayag apan
nagdumot sa iyang igsoon anaa sa kangitngit bisan karon.
10 Siya nga nahigugma sa iyang igsoon nagpabilin diha sa
kahayag ug walay hinungdan nga makapandol kaniya. **11**
Apan siya nga nagdumot sa iyang igsoon anaa sa kangitngit
ug nagalakaw diha sa kangitngit; wala siya masayod kung
asa siya moadto, tungod kay ang kangitngit nagbuta sa iyang
mga mata. **12** Ako nagsulat kaninyo, hinigugmang kabataan,
tungod kay ang inyong mga sala gipasaylo na pinaagi sa
iyang ngalan. **13** Ako nagsulat kaninyo, mga amahan, tungod
kay kamo nasayod kaniya gikan sa sinugdanan. Ako nagsulat
kaninyo, mga batan-ong lalaki, tungod kay inyong nadaog
ang daotan. Ako nagsulat kaninyo, gagmay nga kabataan,
tungod kay kamo nasayod sa Amahan. **14** Ako nagsulat
kaninyo, mga amahan, tungod kay nasayod kamo kaniya
gikan sa sinugdanan. Ako nagsulat kaninyo, mga batan-ong
lalaki, tungod kay kamo mga kusgan, ug ang pulong sa Dios
nagapabilin kaninyo, ug inyong nadaog ang usa daotan.
15 Ayaw higugmaa ang kalibotan o ang mga butang nga
anaa niining kalibotan. Kung adunay usa nga mohigugma
sa kalibotan, ang gugma sa Amahan wala kaniya. **16** Kay
ang tanan nga anaa sa kalibotan–ang kaibog sa unod, ang
kaibog sa mga mata, ug ang garbo sa kinabuhi–dili iya sa
Amahan apan sa kalibotan. **17** Ang kalibotan ug ang tinguha
niini mangahanaw. Apan si bisan kinsa ang mobuhat sa
kabubut-on sa Dios magpabilin hangtod sa kahangtoran.
(aiōn g165) **18** Gagmay nga kabataan, kini ang kataposang
takna. Sama sa inyong nadunggan nga ang mga anticristo
moabot, bisan karon daghan ang mga anticristo nga miabot,
pinaagi niini kita masayod nga kini mao na ang kataposang
takna. **19** Sila migawas gikan kanato, apan sila dili iya nato.
Kay kung sila uban kanato sila magpadayon kuyog kanato.
Apan sa dihang sila mibiya, kana mipakita nga sila dili uban
kanato. **20** Apan kamo adunay dihog nga gikan sa Usa ka
Balaan, ug kamong tanan nasayod sa kamatuoran. **21** Wala
ako mosulat kaninyo tungod kay wala kamo masayod sa
kamatuoran, apan tungod kay kamo nasayod niini ug tungod
kay walay bakak sa kamatuoran. **22** Kinsa man ang bakakon
kondili kadtong milimod nga si Jesus mao ang Cristo? Kining
tawhana mao ang anticristo, tungod kay gilimod niya ang
Amahan ug ang Anak. **23** Walay usa nga molimod sa Anak
nga makabaton sa Amahan. Si bisan kinsa nga nagaila sa
Anak makabaton usab sa Amahan. **24** Alang kaninyo, tugoti
kung unsa ang inyong nadunggan gikan sa sinugdanan
magpabilin diha kaninyo. Kung unsa ang inyong nadunggan
gikan sa sinugdanan magapabilin diha kaninyo, kamo usab

magpabilin diha sa Anak ug sa Amahan. **25** Ug kini ang saad nga ihatag niya kanato: kinabuhing walay kataposan. **(aiōnios g166)** **26** Ako kining gisulat kaninyo mahitungod niadtong mga tawo nga magpahisalaag kaninyo. **27** Ug alang kaninyo, ang dihog nga inyong nadawat gikan kaniya magapabilin kaninyo, ug dili na kamo magkinahanglan ug bisan kinsa nga motudlo kaninyo. Apan ingon nga ang iyang dihog magatudlo kaninyo mahitungod sa tanang butang ug mao ang tinuod ug dili bakak, ug bisan kini natudlo kaninyo, pabilin diha kaniya. **28** Ug karon, hinigugmang kabataan, pabilin diha kaniya, aron nga sa dihang siya mopakita, aduna kitay kaisog ug dili maulaw sa iyang atubangan sa iyang pag-abot. **29** Kung kamo nasayod nga siya matarong, kamo nasayod nga ang tanan nga nagbuhat ug maayo natawo diha kaniya.

3 Tan-awa kung unsang klase ang gugma nga gihatag sa Amahan kanato, nga kita kinahanglan tawgon nga mga anak sa Dios, ug kini mao kung unsa kita. Tungod niini, ang kalibotan wala makaila kanato, tungod kay kini wala makaila kaniya. **2** Hinigugma, karon kita mga anak sa Dios, ug kini wala pa gipadayag kung unsa kita sa umaabot. Kita nasayod nga sa dihang si Cristo mopakita, kita mahisama kaniya, kay kita makakita kaniya kung unsa gayod siya. **3** Ug ang matag usa nga anaa niini nga pagsalig mahitungod sa umaabot motutok kaniya moputli sa iyang kaugalingon sama nga siya putli. **4** Ang tanan nga magapadayaon sa pagpakasala nagbuhat kung unsa ang pagkamalapason. Kay ang sala mao ang pagkamalinapason. **5** Kamo nasayod nga si Cristo napadayag aron pagkuha sa mga sala. Ug diha kaniya walay sala. **6** Walay usa nga magpabilin diha kaniya nga magpadayon sa pagpakasala. Walay usa nga magpadayon sa sala ang nakakita kaniya o nakaila kaniya. **7** Pinalangga nga mga anak, ayaw tugoti si bisan kinsa nga mogiya kaninyo sa pagkahisalaag. Siya nga nagbuhat sa pagkamatarong mao ang matarong, sama nga si Cristo matarong. **8** Siya nga nagbuhat ug sala iya sa yawa, kay ang yawa nagpakasala gikan sa sinugdanan. Tungod niini nga tumong ang Anak sa Dios napadayag, aron nga iyang gub-on ang mga buhat sa yawa. **9** Bisan kinsa nga gipakatawo sa Dios dili mobuhat ug sala tungod kay ang binhi sa Dios magpabilin diha kaniya. Dili siya magpadayon sa sala tungod kay siya gipakatawo sa Dios. **10** Tungod niini ang mga anak sa Dios ug ang mga anak sa yawa napadayag. Si bisan kinsa nga wala nagbuhat kung unsa ang matarong dili iya sa Dios, ni ang usa nga wala naghigugma sa iyang igsoon. **11** Kay kini ang mensahe nga inyong nadungog gikan pa sa sinugdanan, nga kita kinahanglan maghigugmaay sa matag usa, **12** dili sama kang Cain nga iya sa daotan ug nagpatay sa iyang igsoon. Ug nganong gipatay niya siya? Tungod kay ang iyang mga buhat daotan, ug sa iyang igsoon matarong. **13** Ayaw kahibulong, akong mga igsoon, kung ang kalibotan magdumot kaninyo. **14** Kamo nasayod nga nakalatas na kita sa kamatayon ngadto sa kinabuhi, tungod kay nahigugma kita sa mga igsoon. Si bisan kinsa nga wala nahigugma magpabilin sa kamatayon. **15** Si bisan kinsa nga modumot sa iyang igsoon usa ka mamumuno. Ug kamo nasayod nga ang kinabuhi nga walay kataposan wala nagpabilin sa mamumuno. **(aiōnios g166)** **16** Pinaagi niini nasayod kita sa gugma, tungod kay gihatag ni Cristo ang iyang kinabuhi alang kanato. Kita usab kinahanglan nga mohatag sa atong kinabuhi alang sa atong mga igsoon. **17** Apan si bisan kinsa nga adunay mga bahandi sa kalibotan, nakakita sa kawad-on sa iyang igsoon, ug gisirado ang iyang kasingkasing diha sa pagkahangawa ngadto kaniya, unsaon pagpabilin sa gugma sa Dios diha kaniya? **18** Akong pinalanggang mga anak, dili kita maghigugma pinaagi sa pulong ni sa dila, apan sa mga buhat ug sa kamatuoran. **19** Pinaagi niini kita nasayod nga kita anaa sa kamatuoran ug makapaniguro kita sa atong mga kasingkasing sa iyang atubangan. **20** Tungod kay kung ang atong mga kasingkasing mohukom kanato, ang Dios mas dako kay sa atong mga kasingkasing, ug nasayod siya sa tanang butang. **21** Mga hinigugma, kung ang atong mga kasingkasing dili mohukom kanato, aduna kitay pagsalig diha sa Dios. **22** Ug bisan unsa ang atong pangayoon madawat nato gikan kaniya, tungod kay atong gituman ang iyang mga kasugoan ug nagbuhat sa mga butang nga makapahimuot sa iyang panan-aw. **23** Ug kini ang iyang kasugoan—nga kita kinahanglan motuo sa ngalan sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo ug maghigugma sa matag usa—sama nga iyang gihatag kanato kini nga kasugoan. **24** Siya nga motuman sa mga kasugoan sa Dios magpabilin diha kaniya, ug ang Dios magpabilin diha kaniya. Ug pinaagi niini kita masayod nga siya magpabilin kanato, pinaagi sa Espiritu nga iyang gihatag kanato.

4 Mga hinigugma, ayaw tuohi ang matag espiritu, apan sulayi ang mga espiritu aron makita kung sila iya ba sa Dios, tungod kay daghang mini nga mga propeta ang midagsang sa kalibotan. **2** Pinaagi niini inyong masayran ang Espiritu sa Dios—ang matag espiritu nga nag-ila nga si Jesu-Cristo mianhi diha sa unod iya sa Dios, **3** ug ang matag espiritu nga wala moila kang Jesus dili iya sa Dios. Kini mao ang espiritu sa anti-cristo, nga inyong nadunggan nga moabot, ug karon ania na sa kalibotan. **4** Kamo iya sa Dios, hinigugmang mga anak, ug gidaog na sila tungod kay siya nga anaa kaninyo mas dako pa kay kaniya nga anaa sa kalibotan. **5** Sila iya sa kalibotan, busa kung unsa ang ilang isulti iya sa kalibotan, ug ang kalibotan maminaw kanila. **6** Kita iya sa Dios. Siya nga nakaila sa Dios maminaw kanato.

Siya nga dili iya sa Dios dili maminaw kanato. Pinaagi niini masayod kita sa matuod nga espiritu ug sa sayop nga espiritu. **7** Mga hinigugma, maghinigugmaay kita sa matag-usa, tungod kay ang gugma iya sa Dios, ang matag-usa nga mahigugma natawo sa Dios ug makaila sa Dios. **8** Ang tawo nga wala mahigugma wala nakaila sa Dios, kay ang Dios gugma. **9** Niini ang gugma sa Dios napadayag sa atong taliwala, nga ang Dios nagpadala sa iyang bugtong anak sa kalibotan aron nga kita mabuhi pinaagi kaniya. **10** Mao kini ang gugma, dili kita ang nahigugma sa Dios, apan siya nahigugma kanato, ug nagpadala sa iyang Anak nga mahimong halad-sakripisyo sa atong mga sala. **11** Mga hinigugma, kung ang Dios nahigugma pag-ayo kanato, kita usab kinahanglan mahigugma sa matag-usa. **12** Walay bisan usa ang nakakita sa Dios. Kung maghigugmaay kita sa matag-usa, ang Dios magpabilin kanato ug ang iyang gugma mahingpit dinhi kanato. **13** Pinaagi niini masayran nato nga kita nagpabilin kaniya ug siya nganhi kanato, tungod kay iyang gihatag kanato ang iyang Espiritu. **14** Ug atong nakit-an ug nasaksihan nga ang Amahan nagpadala sa iyang Anak nga mahimong manluluwas sa kalibotan. **15** Si bisan kinsa nga moila nga si Jesus ang Anak sa Dios, ang Dios mopabilin kaniya ug siya anaa sa Dios. **16** Ug nasayod kita ug nagtuo sa gugma nga ang Dios anaa kanato. Ang Dios gugma, ug siya mopabilin diha sa gugma nagpabilin sa Dios, ug ang Dios nagpabilin diha kaniya. **17** Niini nga gugma nahimong hingpit sa atong taliwala, aron makabaton kita ug pagsalig sa adlaw sa paghukom, ingon sa iyang pagkasiya, ug mao usab kita niining kalibotana. **18** Walay kahadlok diha sa gugma. Apan ang hingpit nga gugma magwagtang sa kahadlok, tungod kay ang kahadlok adunay kalabotan sa silot. Apan ang usa nga mahadlok wala pa nahimong hingpit diha sa gugma. **19** Kita nahigugma tungod kay ang Dios una nga nahigugma kanato. **20** Kung si bisan kinsa ang mosulti nga, “ako nahigugma sa Dios” apan nagdumot sa iyang igsoon, siya bakakon. Kay ang usa nga wala mahigugma sa iyang igsoon, nga iyang nakita, dili makahigugma sa Dios, nga wala niya makita. **21** Ug mao kini ang kasugoan nga anaa kanato nga gikan kaniya: Si bisan kinsa ang nahigugma sa Dios kinahanglan mahigugma usab sa iyang igsoon.

5 Si bisan kinsa nga nagtuo nga si Jesus mao ang Cristo gihimugso sa Dios. Ug si bisan kinsa nga naghigugma kaniya nga gikan sa Amahan naghigugma usab sa iyang mga anak. **2** Pinaagi niini atong masayran nga atong gihigugma ang mga anak sa Dios—sa dihang atong gihigugma ang Dios ug gibuhat ang iyang mga mando. **3** Kay kini mao ang gugma alang sa Dios—nga atong gitipigan ang iyang mga mando. Ug ang iyang mga mando dili usa ka palas-anon. **4** Kay ang tanan nga gihimugso sa Dios mibuntog sa kalibotan. Ug kini mao ang kadaogan nga mibuntog sa kalibotan, bisan ang atong pagtuo. **5** Kinsa ang usa nga mibuntog sa kalibotan? Ang usa nga mituo nga si Jesus ang Anak sa Dios. **6** Mao kini siya nga miabot pinaagi sa tubig ug dugo—si Jesu-Cristo. Miabot siya dili lamang pinaagi sa tubig, apan pinaagi sa tubig ug dugo. **7** Kay adunay tulo nga nagpamatuod: **8** ang Espiritu, ang tubig, ug ang dugo. Kining tulo adunay panag-uyon. **9** Kung nakadawat kita sa pagpamatuod sa katawhan, ang pagpamatuod sa Dios mas labaw. Kay ang pagpamatuod sa Dios mao kini—nga siya mismo nagpamatuod mahitungod sa iyang Anak. **10** Siya nga mituo sa Anak sa Dios adunay pagpamatuod sa iyang kaugalingon. Si bisan kinsa nga wala mituo sa Dios naghimo kaniyang bakakon, tungod kay wala siya mituo sa pamatuod nga gihatag sa Dios mahitungod sa iyang Anak. **11** Ug ang pamatuod mao kini—nga ang Dios naghatag kanato sa kinabuhing walay kataposan, ug kini nga kinabuhi anaa sa iyang Anak. **(aiōnios g166)** **12** Siya nga nakabaton sa Anak nakabaton sa kinabuhi. Siya nga wala makabaton sa Anak sa Dios wala makabaton sa kinabuhi. **13** Kining mga butanga nga akong gisulat kaninyo aron nga kamo masayod nga kamo adunay kinabuhi nga walay kataposan—nganha kaninyo nga nagtuo sa ngalan sa Anak sa Dios. **(aiōnios g166)** **14** Ug mao kini ang pagsalig nga atong nabatonan sa iyang atubangan, nga kung mangayo kita ug bisan unsa sumala sa iyang kabubut-on, naminaw siya kanato. **15** Ug kung nasayod kita nga naminaw siya kanato—bisan unsa ang atong pangayoon kaniya—nasayod kita nga anaa kanato ang bisan unsa nga atong gipangayo kaniya. **16** Kung si bisan kinsa ang nakakita sa iyang igsoong lalaki nga nakabuhat ug sala nga dili mosangpot ngadto sa kamatayon, kinahanglan mag-ampo siya nga ang Dios maghatag kaniya ug kinabuhi. Naghisgot ako niadtong adunay sala nga dili masangpot sa kamatayon. Adunay sala nga mosangpot sa kamatayon—wala ako nag-ingon nga kinahanglan siya mag-ampo mahitungod niana. **17** Ang tanang dili pagkamatarong kay sala—apan adunay sala nga dili mosangpot sa kamatayon. **18** Nasayod kita nga ang tanan nga nahimugso sa Dios dili magpakasala. Apan ang usa nga nahimugso sa Dios nagtipig kaniya nga luwas, ug ang daotan dili makapanakit kaniya. **19** Nasayod kita nga iya kita sa Dios, ug nasayod kita nga ang tibuok kalibotan nailalom sa pagdumala sa usa nga daotan. **20** Apan nasayod kita nga ang Anak sa Dios miabot na ug gihatagan kita niya ug panabot, nga masayod kita kaniya nga tinuod, ug nga kita anaa kaniya nga tinuod—bisan sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo. Siya ang tinuod nga Dios ug ang kinabuhi nga walay kataposan. **(aiōnios g166)** **21** Minahal kong mga anak, pagpahilayo kamo sa mga dios-dios.

2 Juan

1 Gikan sa hamtong ngadto sa pinili nga babaye ug sa iyang
mga anak, nga akong gihigugma diha sa kamatuoran, ug
dili lamang ako, apan ngadto usab sa tanan nga nasayod sa
kamatuoran, **2** tungod sa kamatuoran nga nagpabilin kanato
ug magpabilin uban kanato sa kahangtoran. **(aiōn g165)** **3**
Ang grasya, kaluoy, ug kalinaw maga-uban kanato gikan sa
Dios nga Amahan ug gikan kang Jesu-Cristo, ang Anak sa
Amahan, diha sa kamatuoran ug gugma. **4** Dako kaayo ang
akong kalipay nga akong nakaplagan ang pipila sa imong
mga anak nga nagalakaw diha sa kamatuoran, sama nga
ato kining nadawat nga mga kasugoan gikan sa Amahan. **5**
Ug karon naghangyo ako kanimo, babaye, dili ingon nga ako
nagsulat nganha kanimo ug usa ka bag-o nga kasugoan,
apan niadtong ato nang nabatonan gikan pa sa sinugdanan,
nga kinahanglan kitang maghigugmaay sa matag-usa. **6** Ug
kini ang gugma, nga kinahanglan magalakaw kita sumala
sa iyang mga kasugoan. Kini ang kasugoan, bisan sa
inyong nadungog gikan pa sa sinugdanan, nga kinahanglan
magalakaw kamo niini. **7** Kay daghan ang mga mangingilad
ang nanungha sa kalibotan, ug wala sila mosugid nga si
Jesu-Cristo miabot diha sa unod. Mao kini ang mangingilad
ug ang anti-cristo. **8** Pagtan-aw sa inyong kaugalingon,
nga dili ninyo mawala ang mga butang nga gitrabahoan
natong tanan, apan hinuon aron nga makadawat kamo
sa tibuok nga ganti. **9** Bisan kinsa nga nag-una ug wala
mopabilin diha sa pagtulun-an ni Cristo wala nagbaton sa
Dios. Siya nga nagpabilin diha sa pagtulun-an nakabaton sa
Amahan ug sa Anak. **10** Kung adunay moanha kaninyo ug
wala modala niini nga pagtulun-an, ayaw siya dawata sa
inyong panimalay ug ayaw siya abi-abiha. **11** Kay siya nga
nag-abiabi kaniya nag-apil sa iyang daotang mga buhat.
12 Aduna akoy daghang mga butang nga angay pa isulat
nganha kaninyo ug wala ako mangandoy nga isulat kini diha
sa papel ug sa tinta. Apan naglaom ako nga makaanha
kaninyo ug makigsulti sa inyong atubangan, aron nga ang
atong kalipay mapuno. **13** Ang mga anak sa imong pinili nga
igsoong babaye nangumusta kaninyo.

3 Juan

1 Ang hamtong ngadto sa minahal nga Gaius, nga akong
gimahal diha sa kamatuoran. **2** Minahal, ako nag-ampo
nga molambo ka sa tanang butang ug magmahimsog, sama
nga ang imong kalag malamboon. **3** Kay ako nalipay ug
dako sa dihang ang mga kaigsoonan miabot ug nagdalag
pagsaksi sa imong kamatuoran, ingon nga naglakaw ka
diha sa kamatuoran. **4** Wala nay labaw sa akong kalipay
gawas niini, sa pagkadungog nga ang akong mga anak
nagalakaw diha sa kamatuoran. **5** Minahal, nagkinabuhi ka
sa pagkamatinud-anon sa bisan kanus-a nga nagapamuhat
ka alang sa mga kaigsoonan ug alang sa mga langyaw, **6**
nga maoy nakasaksi sa imong gugma taliwala sa simbahan.
Maayo ang imong gibuhat sa pagpadala kanila sa ilang
paglakaw sa pamatasan nga takos sa Dios, **7** tungod sa
katuyoan sa Ngalan milakaw sila, nga walay gikuha gikan
sa mga Gentil. **8** Busa kita kinahanglan moabiabi sa sama
niini, aron nga kita mahimong isigka magbubuhat alang sa
kamatuoran. **9** Nagasulat ako ngadto sa panagtigom, apan si
Diotrefes, nga gustong mauna taliwala kanila, wala modawat
kanamo. **10** Busa, kung moabot ako, akong hinumdoman
ang iyang mga buhat nga iyang gihimo, giunsa niya sa
pagsulti ug kataw-anan nga mga butang batok kanamo uban
sa daotang mga pulong. Wala pa matagbaw niini nga mga
binuhatan, siya gayud wala modawat sa mga kaigsoonan.
Iyang gidid-an kadtong nagtinguha sa pagbuhat sa sama
niini ug gipapahawa sila sa panagtigom. **11** Minahal, ayaw
sunduga unsa ang daotan apan kung unsa ang maayo.
Ang usa nga nagbuhat ug maayo iya sa Dios; ang usa nga
nagbuhat ug daotan wala makakita sa Dios. **12** Si Demetrius
nahimong saksi pinaagi sa tanan ug pinaagi sa kamatuoran.
Kami usab nakapamatuod, ug nasayod ka nga ang among
pagpamatuod tinuod. **13** Aduna pa akoy daghang mga
butang nga isulat kanimo, apan wala ako naghinaot sa
pagsulat niini nganha kanimo pinaagi sa igsusulat ug sa
tinta. **14** Apan nagdahom ako sa pagpakigkita kanimo sa dili
madugay, ug mag-atubangay kita sa pag-istoryahanay sa
usag-usa. Ang kalinaw maanaa kanimo. Ang mga higala
nangumusta kanimo. Pangumustaha ang mga higala pinaagi
sa ngalan.

Judas

1 Si Judas, usa ka sulugoon ni Jesu-Cristo, ug igsoon ni Santiago, alang niadtong tinawag, nga mga hinigugma sa Dios nga Amahan, ug nagtipig alang kang Jesu-Cristo: **2** Hinaot nga ang kaluoy ug kalinaw ug gugma magmadagayaon diha kaninyo. **3** Mga hinigugma, samtang nagmakugi ako sa pagsulat nganha kaninyo mahitungod sa atong hiniusa nga kaluwasan, nagsulat ako kaninyo aron sa pag-awhag kaninyo nga makigbisog gayod sa pagtuo nga gitugyan sa makausa alang sa tanan nga mga magtutuo. **4** Kay ang pipila ka mga tawo miyuhot sa tago diha kaninyo. Mao kining mga tawhana ang gipatikan na sa pagkahinukman sa silot. Sila mao ang mga dili-diosnon nga mga tawo nga nagbaylo sa grasya sa Dios ngadto sa kalaw-ayan, ug nga milimod sa atong bugtong Agalon ug Ginoo, si Jesu-Cristo. **5** Karon buot kong ipahinumdom kaninyo—bisan tuod nga nasayod na kamo niini—nga ang Ginoo nagluwas sa mga tawo pagawas sa kayutaan sa Ehipto, apan pagkahuman iyang gilaglag kadtong wala nagtuo. **6** Ang mga anghel usab nga wala magbantay sa ilang mga kaugalingong kahimtang sa katungdanan, kondili mibiya sa ilang naandan nga tigomanang dapit—Ang Dios nagbutang kanila sa walay kataposang gapos nga kadena, sa tumang kangitngit, alang sa paghukom diha sa dakong adlaw. **(aïdios g126)** **7** Sama kini sa Sodoma ug Gomora ug sa mga siyudad nga nakapalibot kanila, nga nagpatuyang usab sa ilang kaugalingon diha sa pagkamakihilawason ug nagpadayon sa dili-kasagarang mga tinguha. Nagpakita sila ingon nga mga panag-ingnan niadtong moantos sa silot sa kalayo nga walay kataposan. **(aiōnios g166)** **8** Apan sa samang paagi, kining mga nagdamgo usab naghugaw sa ilang mga lawas. Gisalikway nila ang katungod, ug misulti sila sa malaw-ayon nga mga butang batok sa usa nga mahimayaon. **9** Apan bisan gani si Michael nga arkanghel, sa dihang nakiglalis siya sa yawa ug nakig-away kaniya mahitungod sa lawas ni Moises, wala mangahas sa pagdala sa masipalaong paghukom batok kaniya. Hinuon misulti siya, "Hinaot nga ang Ginoo magbadlong kanimo!" **10** Apan kining mga tawhana nagbutangbutang batok sa bisan unsa nga wala nila masabti. Ug unsa ang ilang nasabtan—nga walay kabuot nga mga mananap nasayod lang pinaagi sa awhag kinaiyahan—mao kini ang nakalaglag kanila. **11** Alaot sila! Kay naglakaw sila diha sa paagi ni Cain, ug misunod sa sayop nga ginansya ni Balaam. Nangalaglag sila sa pagsupak ni Kora. **12** Mao kini sila ang mga adunay tinagong kapagangan sa inyong kombira sa gugma. Nagkombira sila nga walay kaulaw, gipakaon lamang ang ilang mga kaugalingon. Mga panganod sila nga walay tubig, nga gipalid sa hangin. Sila ang nangalarag nga mga kahoy nga wala gayoy bunga—namatay sa makaduha, nangaibot ang mga gamot. **13** Mga mabangis sila nga balod sa dagat, nga mibula sa ilang kaugalingong kaulaw. Sila ang nahisalaag nga mga bituon, kansang maitom nga kangitngit nga gitagana sa kahangtoran. **(aiōn g165)** **14** Si Enoc, ang ikapito gikan kang Adan, nga nanagna mahitungod kanila, nga nag-ingon, "Tan-awa! Ang Ginoo moabot uban sa liboan ug liboan niyang mga Anghel. **15** Moanhi siya aron ipadangat ang paghukom sa tanan. Moanhi siya aron silotan ang tanan nga dili diosnon sa tanang mga buhat nga ilang nahuman sa dili diosnon nga paagi, ug sa tanang mapintas nga mga pulong nga gisulti sa mga dili diosnong makasasala batok kaniya." **16** Mao kini ang mga bagulbolan, reklamador, nga misunod sa daotan nilang mga tinguha. Sila mao ang kusog manghambog, nga alang sa ilang kaugalingong pamintaha, pag-ulog-ulog sa uban. **17** Apan kamo, mga hinigugma, hinumdomi ang mga gipamulong kaniadto pinaagi sa mga apostoles sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **18** Miingon sila kaninyo, "Sa kataposang mga panahon adunay mga mabiaybiayon nga mosunod sa ilang kaugalingong mga tinguha nga dili-diosnon." **19** Kining mga tawhana nagkabahinbahin. Sila mga kalibotanon, ug wala sila makabaton sa Espiritu. **20** Apan kamo, mga hinigugma, tukora ang inyong mga kaugalingon sa inyong labing balaang pagtuo, ug pag-ampo diha sa Balaang Espiritu. **21** Padayon kamo sa inyong mga kaugalingon diha sa gugma sa Dios, ug paghulat sa kaluoy sa atong Ginoong Jesu-Cristo nga magdala kaninyo sa kinabuhing walay kataposan. **(aiōnios g166)** **22** Pagmaluloy-on niadtong nagduhaduha. **23** Luwasa ang uban pinaagi sa pagsakmit kanila gikan sa kalayo. Pagmaluluy-on ngadto sa uban inubanan sa kahadlok. Dumti bisan ang bisti nga namansahan pinaagi sa unod. **24** Karon ngadto sa usa nga makapalikay kaninyo gikan sa pagkapandol, ug maoy hinungdan nga kamo magtindog sa atubangan sa iyang mahimayaon nga presensya, nga walay ikasaway ug uban sa dakong kalipay, **25** ngadto sa bugtong Dios nga atong Manluluwas pinaagi kang Ginoong Jesu-Cristo nga atong Ginoo, ang himaya, pagkahalangdon, pagdumala, ug gahom, sa wala pa ang tanang kapanahonan, karon, ug sa kahangtoran, Amen. **(aiōn g165)**

Pinadayag

1 Kini ang gipadayag ni Jesu-Cristo nga gihatag sa Dios
kaniya sa pagpakita sa iyang mga alagad nga sa dili
madugay mahitabo. Gipaila niya kini pinaagi sa pagpadala
sa iyang anghel ngadto kang Juan. **2** Si Juan nagpamatuod
sa tanan niyang nakita mahitungod sa pulong sa Dios ug sa
pagpamatuod nga gihatag mahitungod kang Jesu-Cristo. **3**
Bulahan kadtong mibasa sa makusog—ug kadtong tanan
nga nakadungog—sa mga pulong niining panagna ug sa
pagtuman kung unsa ang nahisulat niini, tungod kay ang
panahon haduol na. **4** Si Juan, ngadto sa pito ka iglesia sa
Asya: Ang grasya maanaa kaninyo ug kalinaw gikan kaniya
nga mao karon, ug mao kaniadto, ug mao ang umaabot,
ug gikan sa pito ka mga espiritu nga anaa sa atubangan
sa iyang trono, **5** ug gikan kang Jesu-Cristo, nga mao ang
matinud-anon nga saksi, ang panganay gikan sa mga patay,
ug ang magmamando sa hari sa kalibotan. Ngadto kaniya
nga nahigugma kanato ug nagpahigawas kanato gikan
sa atong mga sala pinaagi sa iyang dugo, **6** gibuhat kita
niya nga usa ka gingharian, mga pari sa Dios ug sa iyang
Amahan—kaniya ang himaya ug gahom hangtod sa walay
kataposan. Amen. **(aiōn g165)** **7** Tan-awa, siya moabot uban
sa mga panganod; ang matag mata makakita kaniya, lakip
ang naglansang kaniya. Ug ang tanan nga tribo sa kalibotan
magbangotan diha kaniya. Oo, Amen. **8** "Ako ang Alpa ug
ang Omega," nag-ingon ang Dios, "Ang mao karon, ug mao
kaniadto, ug mao ang umaabot, ang Makagagahom." **9**
Ako, si Juan—ang inyong igsoon ug nakig-ambit kaninyo
diha sa pag-antos ug sa gingharian ug sa pagpailob ug
sa paglahutay nga anaa kang Jesus—nga anaa sa isla
nga gitawag ug Patmos tungod sa pulong sa Dios ug
pagpamatuod mahitungod kang Jesus. **10** Anaa kanako ang
Espiritu sa maong adlaw sa Ginoo. Nadungog ko ang kusog
nga tingog sa akong luyo sama sa trumpeta. **11** Nga nag-
ingon siya, "Isulat kini sa basahon kung unsa ang imong
nakita, ug ipadala kini sa pito ka iglesia - ngadto sa Efeso,
sa Esmirna, sa Pergamo, sa Tiatira, sa Sardis, sa Filadelfia,
ug sa Laodicea." **12** Milingi ako sa pagtan-aw kung kinsang
tingog nga nakigsulti kanako, ug sa akong paglingi akong
nakita ang pito ka tangkawan nga bulawan. **13** Sa taliwala
sa tangkawan adunay usa nga sama sa Anak sa Tawo, nga
nagsul-ob sa taas nga bisti nga sangko sa iyahang tiilan, ug
ang usa ka bakus nga bulawan palibot sa iyang dughan. **14**
Ang iyang ulo ug buhok maputi sama kaputi sa balahibo
sa nating karnero—sama kaputi sa niyebe, ug ang iyang
mata sama sa nagdilaab nga kalayo. **15** Ang iyang tiil sama
kasinaw sa bronse, sama sa bronse nga gitunaw diha sa
hudno, ug ang iyang tingog sama sa daghang naghaganas
nga tubig. **16** Adunay pito ka mga bituon nga anaa sa iyang
tuong kamot, ug migula sa iyang baba ang hait nga espada
nga adunay duha ka sulab. Ang iyang nawong misidlak
sama sa adlaw nga hilabihan kasulaw. **17** Sa dihang nakita
ko siya, natumba ako sa iyang tiilan daw sama sa patay nga
tawo. Gitapion niya ang iyang tuong kamot nganhi kanako ug
miingon, "Ayaw kahadlok. Ako ang Una ug ang Kataposan,
18 ug ang usa nga nabuhi. Ako namatay, apan tan-awa,
Ako nabuhi sa kahangtoran! Ug aduna akoy mga yawi sa
Kamatayon ug sa Hades. **(aiōn g165, Hadēs g86)** **19** Busa isulat
kung unsa ang imong nakita, unsa ang karon, ug unsa
ang mahitabo human niini. **20** Isip tinago nga kahulogan
mahitungod sa pito ka mga bituon nga imong nakita sa
akong tuong kamot, ug ang pito ka tangkawan nga bulawan:
ang pito ka mga bituon nga mao ang mga anghel sa pito ka
mga iglesia, ug ang pito ka tangkawan nga mao ang pito ka
mga iglesia."

2 "Alang sa anghel sa iglesia sa Efeso isulat: 'Kini ang mga
pulong sa usa nga nagkupot sa pito ka mga bituon sa
iyang tuo nga kamot. Ang usa nga naglakaw taliwala sa pito
ka bulawan nga tangkawan nagsulti niini," **2** "Ako nasayod
kung unsa ang inyong nabuhat ug sa inyong kalisod ug
sa inyong mapailubong paglahutay, ug kamo dili makig-
uban niadtong mga daotan, ug inyong gisulayan kadtong
nag-angkon sa ilang kaugalingon nga mga apostoles, apan
dili, ug nakaplagan sila nga sayop. **3** Ako nasayod nga
kamo adunay mapailubong paglahutay, ug kamo nag-antos
tungod sa akong ngalan, ug kamo wala gikapoy. **4** Apan
kini ang akong ikasupak kaninyo—inyong gibiyaan ang
inyong unang gugma. **5** Busa hinumdomi asa kamo gikan
nahulog. Paghinulsol ug buhata ang mga butang nga inyong
gibuhat kaniadto. Gawas kung kamo maghinulsol, ako
moanha kaninyo ug kuhaon ang inyong tangkawan gikan
sa nahimutangan niini. **6** Apan kamo aduna niini—kamo
nasuko kung unsa ang nabuhat sa mga Nicolaita, nga ako
usab gikasuk-an. **7** Kung kamo adunay dalunggan, pamatia
kung unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.
Niadtong magmadaogon akong pagatugotan nga mokaon
gikan sa kahoy sa kinabuhi, nga anaa didto sa paraiso sa
Dios.' **8** "Alang sa anghel sa iglesia sa Esmyrna isulat: 'Kini
ang mga pulong sa usa nga nahauna ug ang naulahi—nga
namatay ug nahimong nabuhi pag-usab:" **9** "Ako nasayod sa
inyong mga pag-antos ug sa inyong kakabos (apan kamo
dato), ug ang pagpakaulaw niadtong nag-ingon nga sila mga
Judio (apan dili, apan usa ka sinagoga ni Satanas). **10** Ayaw
kahadloki kung unsa ang inyong pagaantoson. Tan-awa! Ang
yawa buot molabay sa pipila kaninyo didto sa bilanggoan
aron kamo sulayan, ug kamo mag-antos sa napulo ka adlaw.

Pagmatinud-anon hangtod sa kamatayon, ug akong igahatag kaninyo ang korona sa kinabuhi. **11** Kung kamo adunay dalunggan, pamatia kung unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. Ang usa nga magmadaogon dili masakitan pinaagi sa ikaduha nga kamatayon.' **12** "Alang sa anghel sa iglesia sa Pergamum isulat: 'Kini ang mga pulong sa usa nga adunay hait, ang duha ka kilid sa espada:" **13** "Ako nasayod kung asa kamo nagpuyo—kung asa ang trono ni Satanas. Apan kamo nagkupot ug hugot sa akong ngalan, ug wala ninyo gilimod ang inyong pagtuo kanako, bisan sa mga adlaw ni Antipas nga akong saksi, ang akong usa ka matinud-anon, nga gipatay sa taliwala kaninyo, didto asa si Satanas nagpuyo. **14** Apan ako adunay pipila ka butang nga ikasupak kaninyo: Adunay pipila kaninyo nga nagkupot ug hugot ngadto sa mga pagtulon-an ni Balaam, nga nagtudlo kang Balak sa paglabay ug usa ka babag nga makapandol sa atubangan sa mga anak sa Israel, aron sila mokaon sa pagkaon nga gihalad ngadto sa mga diosdios ug mahimo nga makighilawason. **15** Sa samang paagi, kamo adunay pipila usab nga nagkupot ug hugot sa pagtulon-an sa mga Nicolaita. **16** Busa! Paghinulsol, kung kamo dili, ako moanha kaninyo sa walay langan, ug ako maghimo ug away batok kanila uban sa espada nga mogawas sa akong baba. **17** Kung kamo adunay dalunggan, pamatia kung unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. Sa usa nga magmadaogon, akong pagahatagan ug pipila sa nakatago nga manna, ug akong pagahatagan ug usa ka puti nga bato nga adunay bag-o nga ngalan nga nasulat sa bato, usa ka ngalan nga walay bisan usa nga nasayod apan kadto lamang usa nga makadawat niini.' **18** "Alang sa anghel sa iglesia sa Tyatira isulat: 'Kini ang mga pulong sa Anak sa Dios, nga adunay mga mata nga sama sa nagadilaab nga kalayo ug mga tiil sama sa pinasinaw nga tumbaga:" **19** "Ako nasayod kung unsa ang inyong nabuhat—sa inyong gugma ug pagtuo ug sa pag-alagad ug sa inyong mapailubong paglahutay, ug kung unsa ang inyong nabuhat karon mas labaw pa sa inyong gibuhat kaniadto. **20** Apan ako adunay ikasupak kaninyo: Inyong gipatuyangan ang babaye nga si Jezebel, nga gitawag ang iyang kaugalingon nga babayeng propeta. Pinaagi sa iyang pagtudlo siya nanglimbong sa akong mga alagad sa pagbuhat ug malaw-ay nga pagpakighilawas ug mokaon sa gihalad ngadto sa diosdios. **21** Ako siyang gihatagan ug panahon sa paghinulsol, apan siya dili andam nga maghinulsol sa iyang pagkamakihilawason. **22** Tan-awa! akong ilabay siya ngadto sa higdaanan sa masakiton, ug kadtong nagbuhat ug pagpanapaw uban kaniya ngadto sa labihang pag-antos, gawas kung sila maghinulsol sa iyang nabuhat. **23** Akong latoson ang iyang mga anak hangtod nga mamatay, ug ang tanan nga mga iglesia masayod nga ako mao siya nga nagasusi sa mga hunahuna ug mga tinguha. Akong hatagan ang matag-usa kaninyo sumala sa inyong nabuhat. **24** Apan didto sa nahibilin kaninyo sa Tyatira, sa tanan nga wala nagkupot niining pagtulon-an, ug wala masayod sa ginatawag sa pipila nga lalom nga mga butang ni Satanas—kaninyo ako magsulti, 'ako dili mobutang kaninyo ug bisan unsang kabug-aton.' **25** Sa bisan unsa nga paagi, kamo kinahanglan nga mokupot ug hugot hangtod ako mobalik. **26** Ang usa nga magmadaogon ug nagbuhat kung unsa ang akong nabuhat hangtod sa kataposan, kaniya ako mohatag ug katungod ibabaw sa mga nasod. **27** Siya momando kanila uban ang puthaw nga sungkod, sama sa kolon iya kining buakbuakon. **28** Ingon nga ako nakadawat gikan sa akong Amahan, ako usab mohatag kaniya ug bituon sa kabuntagon. **29** Kung kamo adunay dalunggan, pamatia kung unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.'

3 "Isulat ngadto sa anghel sa iglesia sa Sardis: 'Ang mga pulong sa usa nga naghawid sa pito ka mga Espiritu sa Dios ug sa pito ka mga bituon. "Nasayod ako kung unsa ang imong nabuhat. Aduna kay kadungganan nga ikaw buhi, apan ikaw patay. **2** Pagmata ug lig-ona kung unsa man ang mga nahibilin, kay himalatyon na kini, tungod kay wala nako nakita ang imong mga binuhatan nga nahuman na sa panan-aw sa akong Dios. **3** Busa hinumdomi, kung unsa ang imong nadawat ug nadungog. Tumana kini ug paghinulsol. Apan kung ikaw dili mahigmata, moabot ako sama sa usa ka kawatan, ug dili ka masayod kung unsang taknaa ako moanha kanimo. **4** Apan adunay pipila ka mga ngalan sa mga tawo sa Sardis nga wala maghugaw-hugaw sa ilang mga bisti. Magalakaw sila uban kanako, nga sinul-oban ug puti, kay sila takos man. **5** Ang usa nga magmadaugon pagasul-oban ug puti nga mga bisti, ug dili gayod nako pagapapason ang iyang ngalan sa basahon sa kinabuhi, ug akong isulti ang ilang ngalan sa atubangan sa akong Amahan, ug sa atubangan sa iyang mga anghel. **6** Kung aduna kamoy igdulongog, patalinghugi kung unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia." **7** "Isulat kini ngadto sa anghel sa iglesia sa Filadelfia: Ang mga pulong sa usa ka balaan ug matuod—gigunitan niya ang yawi ni David, giablihan niya ug walay bisan usa nga makasirado, pagasirhan niya ug walay bisan usa nga makaabli. **8** Nasayod ako kung unsa ang imong nabuhat. Tan-awa, akong gibutang sa imong atubangan ang abli nga pultahan nga walay bisan usa nga makasirado. Nasayod ako nga aduna kay diyutay nga kusog, bisan pa niana gituman mo ang akong pulong ug wala maglimod sa akong ngalan. **9** Pagtukaw! Niadtong nahisakop sa sinagoga ni Satanas, kadtong miingon nga sila mga Judio apan dili diay, —hinuon namakak sila. Paanhion ko sila ug ipayukbo sa imong tiilan, ug sila makahibalo

nga gihigugma ko ikaw. 10 Sanglit gitipigan mo man ang
akong sugo aron nga molahutay nga mapailobon, ako usab
magbantay kanimo sa takna sa pagsulay nga moabot sa
tibuok kalibotan, aron sulayan kadtong nagpuyo sa yuta. 11
Moabot ako sa dili madugay. Hugti ug guniti kung unsay
anaa kanimo aron walay bisan usa nga makakuha sa imong
purong-purong. 12 Ang usa nga magmadaugon pagahimoan
ko ug usa ka haligi sa templo sa akong Dios, ug dili gayod
siya makagawas niini. Akong isulat kaniya ang ngalan sa
akong Dios, ang ngalan sa siyudad sa akong Dios (ang bag-
ong Jerusalem, nga mokanaog gikan sa langit sa akong
Dios), ug ang akong bag-ong ngalan. 13 Ang usa nga
adunay igdulongog, papatalinghoga siya kung unsa ang
gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.' 14 "Isulat ngadto sa
anghel sa iglesia sa Laodicea: 'Ang mga pulong Amen, ang
kasaligan ug matuod nga saksi, ang magmamando sa tibuok
binuhat sa Dios. 15 Nasayod ako kung unsa ang imong
nabuhat, ug nga ikaw dili bugnaw ni init. Nangandoy ako
nga ikaw unta dili bugnaw o init! 16 Busa, tungod kay ikaw
dagaang man—dili init ni bugnaw—igasuka ko ikaw pagawas
sa akong baba. 17 Kay ikaw miingon, "Adunahan ako, aduna
akoy daghang mga bahandi, ug wala na akoy gikinahanglan."
Apan wala ikaw masayod nga ikaw alaot kaayo, makaluluoy,
kabos, buta ug hubo. 18 Pamati sa akong tambag: Pagpalit
gikan kanako ug bulawan nga giputli pinaagi sa kalayo aron
mamahimo ikaw nga adunahan, ug masanag nga puting
mga bisti aron imong isul-ob sa imong kaugalingon ug dili
mapakita ang kaulaw sa imong pagkahubo, ug tambal nga
idihog sa imong mga mata aron ka makakita. 19 Ang matag-
usa nga akong gihigugma akong gimatuto ug gitudluan
sila kung unsaon nila pagkinabuhi. Busa, pagmaugdang
ug paghinulsol. 20 Tan-awa, nagtindog ako sa pultahan ug
nanuktok. Kung kinsa kadtong makadungog sa akong tingog
ug magaabli sa pultahan, mosulod ako sa iyang panimalay,
ug mokaon uban kaniya, ug siya uban kanako. 21 Ang
usa nga magmadaugon, pagahatagan ko siya ug katungod
sa paglingkod uban kanako ngadto sa akong trono, sama
nga ako usab nagmadaugon ug naglingkod uban sa akong
Amahan sa iyang trono. 22 Kung aduna kamoy igdulongog,
patalinghogi kung unsay gisulti sa Espiritu ngadto sa mga
iglesia."

4 Human niining mga butanga ako nagtan-aw, ug nakita ko
ang poltahan sa langit nga naabri. Ang una nga tingog,
miingon kanako sama sa trumpeta, miingon, "Saka ngari, ug
akong ipakita kanimo kung unsa ang mahitabo human niining
mga butanga." 2 Sa dihang ako gikonsaran sa Espiritu,
ug akong nakita ang trono nga nahimotang sa langit, ug
adunay usa nga milingkod niini. 3 Ang usa nga milingkod
niini sama sa haspe ug carnalina. Adunay balangaw libot sa
trono. Ang balangaw sama sa emeralda. 4 Palibot sa trono
adunay 24 ka mga trono, ug gilingkoran kini ug 24 ka mga
kadagkoan, nakabisti ug puti nga mga panapton, uban ang
bulawan nga purongpurong sa ilang mga ulo. 5 Gikan sa
trono adunay pangidlap sa kidlat, ug dinahunog sa dalogdog.
Pito ka mga suga ang nagasiga sa atubangan sa trono, ang
suga nga mao ang pito ka Espiritu sa Dios. 6 Ayha ang
trono adunay dagat, tin-aw nga sama sa bildo. Ang palibot
sa trono adunay upat ka mga buhing binuhat, puno sa mga
mata ang atubangan ug likod. 7 Ang una nga buhing binuhat
sama sa liyon, ang ikaduha nga buhing binuhat sama sa
baka, ang ikatulo nga buhing binuhat adunay dagway nga
sama sa usa ka tawo, ug ang ikaupat nga buhing binuhat
sama sa usa ka naglupad nga agila. 8 Ang matag-usa sa
upat ka buhing binuhat adunay unom ka mga pako, puno sa
mga mata gikan sa taas paingon sa ubos. Adlaw ug gabii
sila walay hunong sa pag-sulti, "Balaan, balaan, balaan ang
ngalan sa Ginoong Dios, ang nagdumala sa kinatibok-an,
nga mao ang kaniadto, ug ang karon, ug ang umaabot."
9 Matag buhing binuhat mihatag ug himaya, dungog, ug
pasalamat sa usa nga naglingkod sa trono, ang usa nga
buhi hangtod sa kahangtoran, (aiōn g165) 10 ang 24 ka mga
kadagkoan mihapa sa atubangan sa usa nga naglingkod sa
trono. Nagyukbo sila sa usa nga nabuhi sa walay kataposan,
ug ilang gibutang ang ilang mga purongpurong sa trono, ug
nag-ingon, (aiōn g165) 11 "Takos ka, among Ginoo ug among
Dios, sa pagdawat sa himaya ug sa dungog ug sa gahom.
Tungod kay ikaw ang naghimo sa tanang butang, ug pinaagi
sa imong pagbuot, sila anaa na ug nabuhat."

5 Unya nakita ko sa tuo nga kamot niadtong usa nga
naglingkod sa trono, ang linukot nga basahon nga
gisulatan sa atubangan ug sa likod nga bahin, ug gisilyohan
kini sa pito ka silyo. 2 Nakita ko usab ang usa ka gamhanan
nga anghel nga nagmantala uban sa kusog nga tingog,
"Kinsa man ang takos nga moabli sa linukot nga basahon ug
sa pagtangtang sa mga silyo niini?" 3 Walay bisan usa sa
langit o sa yuta o sa ilalom sa yuta nga makahimo sa pag-
abli sa linukot nga basahon o sa pagbasa niini. 4 Mihilak
ako tungod kay walay bisan usa nga nakaplagan nga takos
sa pag-abli sa linukot nga basahon o sa pagbasa niini.
5 Apan usa sa mga kadagkoan miingon kanako, "Ayaw
paghilak. Tan-awa! Ang Liyon sa banay ni Juda, ang Gamot
ni David, nagmadaogon, busa makahimo na siya sa pag-abli
sa linukot nga basahon ug sa pito ka silyo niini." 6 Taliwala
sa trono ug sa upat ka buhing binuhat ug taliwala sa mga
kadagkoan, nakita ko ang Nating Karnero nga nagbarog,
nga daw siya miagi sa kamatayon. Aduna siyay pito ka
sungay ug pito ka mata - mao kini ang pito ka Espiritu
sa Dios nga gipadala sa tibuok kalibotan. 7 Miduol siya

ug gikuha ang linukot nga basahon gikan sa tuong kamot
niadtong usa nga naglingkod sa trono. 8 Sa dihang gikuha
niya ang linukot nga basahon, ang upat ka buhing binuhat
ug ang 24 ka kadagkoan mihapa sa ilang kaugalingon sa
yuta atubangan sa Nating Karnero. Ang matag-usa kanila
adunay mga alpa ug bulawan nga panaksan nga puno sa
insenso, nga mao ang mga pag-ampo sa mga balaan. 9
Nanag-awit sila ug bag-ong awit: "Takos ikaw nga mokuha
sa linukot nga basahon ug sa pag-abli sa mga silyo niini.
Kay ikaw mao man ang gipatay, ug uban sa imong dugo
gibayran mo ang katawhan alang sa Dios gikan sa matag
banay, pinulongan, mga tawo ug kanasoran. 10 Gihimo
mo sila nga usa ka gingharian ug mga pari aron moalagad
sa atong Dios, ug magamando sila sa kalibotan." 11 Unya
mitan-aw ako ug nadungog ko ang tingog sa daghang mga
anghel palibot sa trono - ang gidaghanon nila 200, 000,
000 - ug ang mga buhing binuhat ug mga kadagkoan. 12
Miingon sila sa makusog nga tingog, "Takos ang Nating
Karnero nga gipatay aron sa pagdawat sa gahom, bahandi,
kaalam, kusog, kadungganan, himaya, ug pagdayeg." 13
Nadungog ko ang matag binuhat nga didto sa langit ug sa
yuta, ilalom sa yuta, sa dagat, ug ang tanang binuhat nga
anaa niini, nga nag-ingon, "Kaniya nga milingkod sa trono ug
sa Nating Karnero, ang pagdayeg, kadungganan, himaya,
ug ang gahom sa pagmando, hangtod sa kahangtoran." **(aiōn
g165)** 14 Ang upat ka mga buhing binuhat miingon, "Amen!"
ug ang mga kadagkoan mihapa sa ilang kaugalingon sa
yuta ug nagsimba.

6 Ako mitan-aw sa dihang ang Nating Karnero miabli sa
usa sa pito ka mga silyo, ug akong nadungog ang usa
sa upat ka buhing binuhat nga nag-ingon sa tingog nga
sama sa dalugdog, "Dali!" 2 Ako mitan-aw ug adunay usa
ka puti nga kabayo! Ang nagsakay niini nagkupot ug pana,
ug siya gihatagan ug purongpurong. Siya migula sama sa
usa ka mananaog aron sa pagbuntog. 3 Sa dihang ang
Nating Karnero miabli sa ikaduhang silyo, akong nadungog
ang ikaduha nga buhing binuhat nga nag-ingon, "Dali" 4
Unya ang laing kabayo migula-nga nagdilaab sa kapula. Ang
nagsakay niini gihatagan ug pagtugot sa pagkuha sa kalinaw
gikan sa kalibotan, aron ang mga tawo magpinatyanay
sa matag-usa. Ang nagsakay niini gihatagan ug usa ka
dakong espada. 5 Sa dihang ang Nating Karnero miabli
sa ikatulong silyo, akong nadungog ang ikatulong buhing
binuhat nga nag-ingon, "Dali!" Akong nakita ang usa ka itom
nga kabayo, ug ang nagsakay niini nagkupot ug usa ka
pares sa timbangan sa iyang kamot. 6 Akong nadungog ang
daw tingog taliwala sa upat ka buhing binuhat nga nag-ingon,
"Ang usa ka takos sa trigo alang sa usa ka denaryo, ug ang
tulo ka takos sa sebada alang sa usa ka denaryo. Apan ayaw
hilabti ang lana ug bino." 7 Sa dihang ang Nating Karnero
miabli sa ikaupat nga silyo, akong nadungog ang tingog sa
ikaupat nga buhing binuhat nga nag-ingon, "Dali!" 8 Unya
akong nakita ang usa ka luspad nga kabayo. Ang nagsakay
niini ginganlan ug Kamatayon, ug ang hades nagsunod
kaniya. Sila gihatagan ug katungod hangtod sa ikaupat ka
bahin sa kalibotan, sa pagpatay gamit ang espada, kagutom
ug balatian, ug uban ang mga ihalas nga mga mananap
sa kalibotan. **(Hadēs g86)** 9 Sa dihang ang Nating Karnero
miabli sa ikalima nga silyo, akong nakita sa ilalom sa altar
ang mga kalag niadtong gipatay tungod sa pulong sa Dios
ug ang pagpamatuod nga ilang gikuptan uban ang lig-on
nga pagtuo. 10 Sila misinggit sa kusog nga tingog, "Unsa
pa kadugay, Magmamando sa tanan, balaan ug matuod,
hangtod ikaw ang maghukom niadtong nagpuyo sa kalibotan,
ug hangtod ikaw ang mobalos sa among dugo?" 11 Unya
ang matag-usa kanila gihatagan ug usa ka puting bisti, ug
sila gisultihan nga sila kinahanglan mohulat sa gamay nga
gidugayon hangtod nga ang tibuok gidaghanon sa ilang
kaubang sulugoon ug ang ilang igsoong lalaki ug igsoong
babaye nga pagapatyon, sama sa pagpatay kanila. 12 Sa
dihang ang Nating Karnero miabli sa ikaunom nga silyo,
ako mitan-aw ug didto adunay usa ka dakong linog. Ang
adlaw nahimong sama kaitom sa bisting sako, ug ang bulan
nahimong sama sa dugo. 13 Ang mga bituon sa kalangitan
nangahulog ngadto sa kalibotan, sama sa igos nga kahoy
nga mahulog ang iyang bunga sa dihang gitay-og sa kusog
nga hangin. 14 Ang langit mahanaw sama sa usa ka linukot
nga basahon nga gilukot. Ang matag bukid ug isla mabalhin
gikan sa ilang nahimutangan. 15 Unya ang mga hari sa
kalibotan ug ang mahinungdanong mga tawo, ug ang mga
pangulo, ang mga adunahan, ang mga gamhanan, ug si
bisan kinsa, ulipon ug gawasnon, nanago sa mga langob,
ug taliwala sa mga bato sa kabukiran. 16 Miingon sila sa
kabukiran ug sa mga bato, "Tumpagi kami! Itago kami gikan
sa iyang nawong nga naglingkod diha sa trono ug gikan sa
kasuko sa Nating Karnero. 17 Kay ang dakong adlaw sa
ilang kapungot miabot na, ug kinsa man ang makahimo sa
pagtindog?"

7 Human niini nakita ko ang upat ka mga manulonda
nga nagbarog sa upat ka suok sa kalibotan, hugot nga
nagpugong sa upat ka hangin sa kalibotan aron walay
hangin nga mohuros didto sa yuta, didto sa dagat, o sa
bisan unsang kahoy. 2 Nakita ko ang ubang manulonda
gikan sa silangan, nga adunay silyo sa buhi nga Dios. Siya
mitawag sa lanog nga tingog sa upat ka mga manulonda nga
gihatagan ug pagtugot aron sa pagguba sa yuta ug sa dagat:
3 "Ayaw gub-a ang kalibotan, ang dagat, o ang mga kahoy
hangtod mabutangan ta ug silyo ang mga agtang sa mga

sulugoon sa atong Dios." 4 Nadungog ko ang gidaghanon
niadtong nasilyohan: mga 144, 000, ang nasilyohan gikan sa
matag banay sa mga katawhan sa Israel: 5 ang 12, 000
nga nasilyohan gikan sa banay ni Juda, ang 12, 000 gikan
sa banay ni Ruben, ang 12, 000 gikan sa banay ni Gad. 6
Ang 12, 000 gikan sa banay ni Asher, ang 12, 000 gikan sa
banay ni Neftali, ang 12, 000 gikan sa banay ni Manases. 7
ang 12, 000 gikan sa banay ni Simeon, ang 12, 000 gikan sa
banay ni Levi, ang 12, 000 gikan sa banay ni Isacar, 8 ang
12, 000 gikan sa banay ni Zebulun, ang 12, 000 gikan sa
banay ni Jose, ug ang 12, 000 gikan sa banay ni Benjamin
ang nasilyohan. 9 Human niini nga mga butanga mitan-aw
ako, ug adunay dakong panon nga walay bisan usa nga
makaihap—gikan sa tanang kanasoran, banay, katawhan,
ug mga pinulongan—nanagbarog sa atubangan sa trono
ug sa atubangan sa Nating Karnero. Nagsul-ob sila sa
maputing bisti ug naggunit sa sanga sa palmera sa ilang mga
kamot, 10 ug sila nagtawag uban sa lanog nga tingog: "Ang
kaluwasan iya sa atong Dios nga naglingkod didto sa trono,
ug sa Nating Karnero!" 11 Ang tanan nga mga manulonda
nagbarog nga nag-alirong sa trono ug nag-alirong sa mga
kadagkoan ug sa upat ka mga buhing binuhat, ug sila mihapa
sa yuta ug gipaduol ang ilang mga dagway sa yuta diha sa
atubangan sa trono, ug sila nagsimba sa Dios, 12 nga nag-
ingon, "Amen! Ang pagdayeg, ang himaya, ang kaalam, ang
pagpasalamat, ang kadungganan, ang gahom, ug ang kalig-
on anaa sa atong Dios hangtod sa kahangtoran! Amen!" (aiōn
g165) 13 Unya usa sa mga kadagkoan nangutana kanako,
"Kinsa man kining gisul-oban ug maputi nga mga bisti, ug
diin man sila gikan? 14 Ako miingon kaniya, "Sir, nasayran
mo na," ug miingon siya kanako, "Mao kini ang usa sa mga
nakalingkawas sa Dakong Kagul-anan. Gilabhan nila ang
ilang mga bisti ug nahimo kining puti sa dugo sa Nating
Karnero. 15 Kay mao kini ang hinungdan, nga sila anaa sa
atubangan sa trono sa Dios, ug nagsimba sila kaniya adlaw
ug gabii sa iyang templo. Siya nga naglingkod atubangan sa
trono magabukhad sa iyang barongbarong ngadto kanila. 16
Dili na sila gutomon pag-usab, ni dili na sila uhawon pag-
usab. Ang adlaw dili na makapaso kanila, ni bisan unsang
kainit nga makasunog. 17 Kay ang Nating Karnero sa taliwala
sa trono mao ang ilang magbalantay, ug siya ang magagiya
kanila sa mga tuboran sa tubig sa kinabuhi, ug ang Dios
magapahid sa matag luha gikan sa ilang mga mata."

8 Sa dihang giabrihan sa Nating Karnero ang ikapito ka
silyo, dihay kahilom sa langit nga niabot ug tunga sa
oras. 2 Unya akong nakita ang pito ka mga manulonda nga
nagtindog atobangan sa Dios, ug pito ka mga trumpeta ang
gihatag kanila. 3 Adunay laing manulonda nga miabot, nga
naggunit ug usa ka bulawan nga panaksan sa encenso, nga
nagtindog sa altar. Daghang encenso ang gihatag kaniya
mao nga iya kining gihalad uban ang mga pag-ampo sa
tanang katawhan nga balaan ngadto sa bulawan nga altar
atubangan sa trono. 4 Ang aso sa encenso, uban ang pag-
ampo sa mga balaan, miulbo atubangan sa Dios gikan sa
kamot sa mga manulonda. 5 Ang manulonda nagdala ug
panaksan sa encenso puno kini ug kalayo gikan sa altar.
Unya iya kining gilabay paingon sa kalibotan, ug adunay
linagapak sa dalugdog, dahunog, kidlap sa kilat, ug ang
pagpanglinog. 6 Ang pito ka mga manulonda nga adunay
pito ka mga trumpeta nga andam na sa pagpatingog niini. 7
Ang una nga manulonda nagpatingog sa iyang trumpeta,
ug nag-ulan ug yelo ug kalayo nga sagol ug dugo. Kini
gihulog ngadto sa kalibotan mao nga ang ikatulong bahin
niini nasunog, ang ikatulong bahin sa kakahoyan nasunog,
ug ang tanang lunhaw nga sagbot nasunog. 8 Ang ikaduha
nga manulonda nipatingog sa iyang trumpeta, ug daw
dihay sama sa dakong bukid nga nasunog sa kalayo nga
gilabay ngadto sa dagat. 9 Ang ikatulong bahin sa dagat
nahimong dugo, ang ikatulong bahin sa mga buhing binuhat
sa dagat nangamatay, ug ang ikatulong bahin sa mga barko
nangaguba. 10 Ang ikatulo ka manulonda nipatingog sa
iyang trumpeta, ug ang dako nga bituon nahulog gikan sa
langit, nga nagdilaab sama sa sulo, ug ang ikatulong bahin
sa mga suba ug mga tubod sa tubig. 11 Ang ngalan sa
bituon Panyawan. Ang ikatulong bahin sa tubig nahimong
pait, ug daghang mga tawo ang nangamatay gikan sa
tubig nga nahimong pait. 12 Ang ikaupat nga manulonda
nipatingog sa iyang trumpeta, ug ang ikatulong bahin sa
adlaw gihampak, sama usab nga ang ikatulong bahin sa
bulan ug ang ikatulong bahin sa mga bituon. Mao nga
ang ikatulong bahin mingitngit; ang ikatulong bahin sa
adlaw ug ang ikatulong bahin sa gabii walay kahayag. 13
Akong nakita, ug akong nadungog ang usa ka agila nga
naglupad tungatunga sa kawanangan, nga nagatawag sa
makusog nga tingog, "Alaot, alaot, alaot, kadtong nagpuyo
sa kalibotan, tungod sa nahibilin nga huyop sa trumpeta nga
patingogon sa tulo ka mga manulonda."

9 Unya ang ikalima nga manulonda nagpatingog sa iyang
trumpeta. Nakita ko ang usa ka bituon gikan sa langit
nga nahulog sa kalibotan. Ang bituon gihatagan ug yawi
sa agianan padulong sa kinahiladman ug walay kataposan
nga bung-aw. (Abyssos g12) 2 Giablihan niya ang agianan
sa kinahiladman ug walay kataposan nga bung-aw, ug ang
haligi nga aso miulbo sa agianan sama sa aso nga gikan sa
dakong hudno. Ug mingitgit ang adlaw ug ang hangin pinaagi
sa aso nga miulbo sa agianan. (Abyssos g12) 3 Migawas gikan
sa aso ang mga dulon ibabaw sa kalibotan, ug gihatagan
sila ug gahom sama sa mga tanga didto sa kalibotan. 4

Gisultihan sila nga dili pagdaoton ang mga sagbot sa yuta o bisan unsa nga lunhaw nga tanom o kahoy, apan kadto lamang mga tawo nga walay silyo sa Dios sa ilang mga agtang. **5** Wala sila gitugotan sa pagpatay niadtong mga tawo, apan sa pagpaantos lamang kanila sulod sa lima ka bulan. Ang ilang pag-antos mahisama kalala sa tanga nga motusok sa usa ka tawo. **6** Niadtong mga adlawa pagapangitaon sa mga tawo ang ilang kamatayon, apan dili makakaplag niini. Mangandoy sila nga mamatay, apan ang kamatayon mopalayo gikan kanila. **7** Ang mga dulon daw sama sa mga kabayo nga giandam alang sa panggubatan. Sa ilang mga ulo adunay usa ka butang nga daw sama sa purongpurong nga bulawan ug ang ilang mga dagway daw sama sa dagway sa mga tawo. **8** Aduna silay buhok nga sama sa buhok sa babaye ug ang ilang ngipon daw sama sa ngipon sa liyon. **9** Aduna silay kotamaya sama sa puthawng kotamaya ug ang lagapak sa ilang mga pako daw sama sa dahunog nga hinimo sa daghang mga karwahe ug mga kabayo nga nagadagan paingon sa panggubatan. **10** Sila adunay mga ikog nga anaay suyod nga malala sama sa tanga; ang mga ikog nila adunay gahom aron sa pagsakit sa katawhan sulod sa lima ka bulan. **11** Ang manulonda sa kinahiladman ug walay kataposan nga bung-aw mao ang hari nila. Ang iyang ngalan sa Hebreo mao si Abadon, ug sa Griyego ginganlan siya ug Apolyon. **(Abyssos g12)** **12** Ang pinakaunang tunglo milabay na. Pagbantay! Human niini aduna pay nahibilin nga duha ka mga katalagman nga moabot. **13** Ang ikaunom nga manulonda nagpatingog sa iyang trumpeta, ug nadungog ko ang usa ka tingog nga naggikan sa mga sungay sa bulawanong altar nga anaa sa atubangan sa Dios. **14** Ang tingog miingon sa ikaunom nga manulondal nga adunay trumpeta, “Hubari ang upat ka mga manulondal nga ginapos didto sa dakong suba sa Eufrates.” **15** Ang upat ka mga manulonda nga andam alang niadto gayong taknaa, niadtong adlawa, niadtong bulana, ug niadtong tuiga, gibuhian aron sa pagpatay sa ikatulong bahin sa katawhan. **16** Ang gidaghanon sa mga kasundalohan nga nagkabayo 200, 000, 000. Nadungog ko ang ilang gidaghanon. **17** Ingon niini ang akong nakita nga mga kabayo sa akong panan-awon ug kadtong nagkabayo ngadto kanila: Ang ilang mga kotamaya nagdilaab sa kapula, dagtom asul ug asupre nga dalag. Ang ulo sa mga kabayo susama sa mga ulo sa mga liyon, ug migula sa ilang mga baba ang kalayo, ang aso, ug ang asupre. **18** Ang ikatulong bahin sa katawhan nangamatay pinaagi niining tulo ka mga hampak: ang kalayo, aso ug asupre nga naggikan sa ilang mga baba. **19** Tungod kay ang gahom sa mga kabayo anaa sa ilang mga baba ug sa ilang mga ikog — tungod kay ang ilang mga ikog sama sa mga halas, ug anaa silay mga ulo diin ilang gamiton sa pagsamad sa katawhan. **20** Ang nabilin sa mga katawhan, kadtong wala nangamatay pinaagi niining mga hampak, wala maghinulsol sa mga buhat nga ilang nahimo, ni wala maghunong sa pagsimba sa mga demonyo ug mga diosdios nga bulawan, plata, tumbaga, bato, ug kahoy— mga butang nga dili makakita, makadungog, o makalakaw. **21** Ni wala sila maghinulsol sa ilang pagkamamumuno, sa ilang pagkamamarang, sa ilang pagkamahilawason o sa ilang pagpadayon ug pagpangawat.

10 Ug akong nakita ang laing gamhanang anghel mikanaog gikan sa langit. Siya naputos sa panganod, ug adunay bangaw ibabaw sa iyang ulo. Ang iyang dagway susama sa adlaw ug ang iyang tiil susama sa haligi nga kalayo. **2** Iyang gigunitan ang gamay nga linukot nga basahon sa iyang kamot nga naabli, ug iyang gibutang ang iyang tuong tiil sa dagat ug ang iyang walang tiil sa yuta. **3** Unya siya misinggit sa makusog nga tingog susama sa liyon nga nagngulob, ug sa dihang siya misinggit ang pito ka mga dalugdog midahunog. **4** Sa dihang ang pito ka mga dalugdog midahunog, mosulat na unta ako, apan ako nakadungog sa tingog gikan sa langit nga nag-ingon, “Tipigi kung unsa ang gisulti sa pito ka mga dalugdog. Ayaw kini isulat.” **5** Unya ang anghel nga akong nakita nga nagtindog sa dagat ug sa kalibotan, gibayaw ang iyang tuong kamot sa langit **6** ug nanumpa ngadto kaniya nga buhi hangtod sa kahangtoran - nga nagbuhat sa langit ug ang tanan nga anaa niini, sa kalibotan ug sa tanan nga anaa niini, ug sa dagat ug sa tanan nga anaa niini: “Wala na gayoy langan. **(aiōn g165)** **7** Apan sa adlaw nga ang ikapito nga anghel magpatingog na sa iyang trumpeta, unya ang katingalahan sa Dios matuman, sama sa iyang gimantala ngadto sa iyang mga sulugoon nga mga propeta.” **8** Ang tingog nga akong nadungog gikan sa langit misulti pag-usab kanako: “Lakaw, kuhaa ang binuklad nga linukot nga basahon nga anaa sa kamot sa anghel nga nagatindog sa dagat ug sa yuta.” **9** Unya ako miadto sa anghel ug gisultihan siya sa paghatag kanako sa gamay nga linukot nga basahon. Siya miingon kanako, “Kuhaa ang linukot nga basahon ug kan-a kini. Kini makahimo sa imong tiyan nga pait, apan diha pa sa imong baba kini mahimong sama katam-is sa dugos.” **10** Akong gikuha ang gamay nga linukot nga basahon gikan sa kamot sa anghel ug gikaon kini. Kini sama katam-is sa dugos sa akong baba, apan human ako mikaon niini, ang akong tiyan nahimo nga pait. **11** Unya naay mga tingog nga miingon kanako, “Ikaw kinahanglan magtag-an pag-usab mahitungod sa daghang mga katawhan, kanasoran, mga pinulongan, ug mga kaharian.”

11 Gihatagan ako ug usa ka bagakay nga sama sa
sukdanang sungkod aron gamiton. Giingnan ako,
“Tindog ug sukda ang templo sa Dios ug ang altar, ug
kadtong nagsimba niini. **2** Apan ayaw pagsukda ang
hawanan sa gawas sa templo, kay gihatag na kini sa
mga Gentil. Pagayatakyatakan nila ang balaang siyudad
sulod sa 42 ka mga bulan. **3** Igahatag ko sa akong duha
ka saksi ang kagahom sa pagpanagna sulod sa 1, 260
ka adlaw, nga sinul-oban sa mga sako nga bisti.” **4** Kini
nga mga saksi mao ang duha ka kahoy nga olibo ug ang
duha ka tangkawan nga nagtindog atubangan sa Ginoo sa
kalibotan. **5** Kung bisan kinsa ang magpili sa pagpasipala
kanila, ang kalayo mogawas sa ilang baba ug pagalamyon
ang ilang mga kaaway. Si bisan kinsa ang mangandoy sa
pagpasipala kinahanglan pagapatyon niining paagiha. **6**
Kining mga saksi adunay kagahom sa pagsirado sa langit
aron walay mahulog nga ulan sa panahon sa pagpanagna
nila. Aduna silay gahom sa paghimo sa tubig ngadto sa
dugo ug sa paghampak sa kalibotan sa tanang matang sa
hampak sa bisan kanus-a nila buot buhaton. **7** Sa natapos
na sila sa ilang pagpamatuod, migula ang mapintas nga
mananap gikan sa kinahiladman ug walay kataposang bung-
aw aron makiggubat batok kanila. Pagabuntogon niya sila
ug pagapatyon silang tanan. **(Abyssos g12)** **8** Magabuy-od
ang ilang mga lawas sa dalan sa dagkong siyudad (nga
nagasimbolo sa gitawag nga Sodoma ug Egypt) diin ang
ilang Ginoo gilansang sa krus. **9** Kay sa tulo ug tunga ka
adlaw ang pipila nga gikan sa matag katawhan, banay,
pinulongan, ug nasod magatan-aw sa ilang mga lawas ug dili
sila tugotan nga ipahimutang nila sa lubnganan. **10** Kadtong
nagpuyo sa kalibotan magmaya didto kanila ug magsaulog,
magpadala ug mga gasa sa matag usa tungod kay gisakit
niining duha ka mga propeta ang mga nagpuyo sa kalibotan.
11 Apan human sa tulo ug tunga ka adlaw sa gininhawa
sa kinabuhi nga gikan sa Dios magasulod ngadto kanila
ug magatindog sila sa ilang mga tiil. Ang dakong kahadlok
miabot niadtong nakakita kanila. **12** Unya nadungog nila ang
makusog nga tingog nga gikan sa langit nga miingon kanila,
“Saka ngari!” Ug misaka sila sa langit diha sa panganod,
samtang nakakita kanila ang mga kaaway. **13** Niadtong
taknaa adunay dakong linog ug nalumpag ang ikanapulong
bahin sa siyudad. Nangamatay sa linog ang 7, 000 ka tawo
ug ang nahibilin nga naluwas nangalisang ug naghatag ug
paghimaya sa Dios sa langit. **14** Milabay na ang ikaduhang
kaalaotan. Pagbantay! Ang ikatulong kaalaotan moabot sa
dili madugay. **15** Unya gipatingog sa ikapitong anghel ang
iyang trumpeta, ug ang makusog nga mga tingog misulti
didto sa langit ug miingon, “Ang gingharian sa kalibotan
nahimong gingharian sa atong Ginoo ug sa iyang Cristo.
Maghari siya hangtod sa kahangtoran.” **(aiōn g165)** **16** Unya
ang 24 ka kadagkoan nga nagalingkod sa mga trono sa
atubangan sa Dios naghapa sa ilang kaugalingon sa yuta,
uban sa pagpaubos sa ilang mga dagway, ug nagasimba sa
Dios. **17** Miingon sila, “Maghatag kami ug pasalamat kanimo,
Ginoong Dios, nga magmamando sa tanan, ang usa nga
mao karon ug ang kagahapon, tungod kay gihuptan mo ang
dakong gahom ug nagsugod sa paghari. **18** Napungot ang
mga kanasoran, apan miabot ang imong kaligutgot. Miabot
ang panahon alang sa paghukom sa mga nangamatay ug sa
paghatag sa ganti sa imong mga sulugoon nga mga propeta,
ang mga balaan, ug sa mga nangahadlok sa imong ngalan,
mga dili mahinungdanon ug ang mga gamhanan. Ug miabot
ang panahon nga laglagon mo kadtong mga nagalaglag
sa kalibotan.” **19** Unya naablihan ang templo sa Dios sa
langit ug ang arka sa iyang kasabotan nakita sulod sa iyang
templo. Adunay mga pagpangidlap sa kilat, mga dahunog,
mga lagapak sa dalugdog, usa ka linog, ug dakong ulan sa
nieve.

12 Nakita ang usa ka dakong ilhanan sa langit: usa ka
babaye nga sinul-oban ug adlaw, ug ang bulan ubos
sa iyang tiilan; ug anaa sa iyang ulo ang usa ka korona sa
napulog duha ka mga bituon. **2** Mabdos siya ug nagsinggit
sa kasakit—sa kasakit sa pagpanganak. **3** Ug nakita ang
laing ilhanan sa langit: Tan-awa! Adunay usa ka dakong
pulang dragon nga adunay pito ka mga ulo ug napulo ka
mga sungay, ug adunay pito ka korona sa iyang mga ulo. **4**
Ang iyang ikog mikahig palayo sa ikatulo nga kabituonan sa
langit ug gitambog sila paubos sa kalibotan. Ang dragon
mitindog sa atubangan sa babaye nga hapit nang manganak,
aron nga sa dihang manganak na siya, iyang lamyon ang
iyang anak. **5** Siya nanganak sa usa ka anak nga lalaki,
usa ka lalaking bata, nga mao ang magmando sa tanang
kanasoran uban ang puthaw nga sungkod. Ang iyang anak
gisakmit ngadto sa Dios ug sa iyang trono, **6** ug mikalagiw
ang babaye ngadto sa kamingawan, kung asa ang Dios
nag-andam ug dapit alang kaniya, aron nga pagaatimanon
siya sulod sa 1, 260 ka mga adlaw. **7** Karon adunay gubat
sa langit. Si Michael ug ang iyang mga anghel nakiggubat
batok sa dragon; ug ang dragon ug ang iyang mga anghel
nakiggubat ug balik. **8** Apan dili igo ang kusog sa dragon
aron modaog. Busa wala nay dapit sa langit alang kaniya ug
sa iyang mga anghel. **9** Ang dakong dragon—nga karaan
nga serpente nga gitawag ug yawa o Satanas nga mao ang
naglimbong sa tibuok kalibotan—nga gilabay paubos ngadto
sa kalibotan, ug ang iyang mga anghel gilabay paubos uban
kaniya. **10** Unya akong nadungog ang usa ka makusog
nga tingog sa langit: “Karon miabot na ang kaluwasan,
ang gahom—ug ang gingharian sa atong Dios, ug ang

katungod sa iyang Cristo. Alang sa tigpasangil sa atong mga kaigsoonan nga gilabay paubos—ang usa nga mipasangil kanila sa atubangan sa atong Dios adlaw ug gabii. **11** Ilang nabuntog siya pinaagi sa dugo sa nating karnero ug pinaagi sa pulong sa ilang pagpamatuod, kay wala nila higugmaa pag-ayo ang ilang kinabuhi, bisan pa sa kamatayon. **12** Busa, paglipay, kamong mga langit, ug kamong tanan nga nagpuyo kanila. Apan alaot ang kalibotan ug kadagatan tungod kay ang yawa anaa sa ubos ninyo. Siya napuno uban ang makalilisang nga kasuko, tungod kay siya nasayod nga diyutay na lamang ang iyang panahon. **13** Sa dihang nakaamgo ang dragon nga gitambog siya sa kalibotan, iyang gigukod ang babaye nga nagpakatawo sa batang lalaki. **14** Apan ang babaye gihatagan ug duha ka mga pako sa dakong agila, aron siya makalupad ngadto sa dapit nga giandam alang kaniya nga anaa sa kamingawan, ang dapit kung asa siya pagaatimanon, alang sa usa ka panahon, mga panahon, ug katunga sa panahon—nga dili maabot sa serpente. **15** Ang serpente mibugwak ug tubig sa iyang baba sama sa usa ka suba, aron siya makahimo ug usa ka baha aron ipaanod siya palayo. **16** Apan ang kalibotan mitabang sa babaye. kini miabli sa iyang baba ug milamoy sa suba nga gibugwak sa dragon sa iyang baba. **17** Unya ang dragon napungot sa babaye ug miadto aron sa pagpakiggubat uban ang nahibilin niyang mga kaliwatan—kadtong nagtuman sa mga sugo sa Dios ug nagkupot sa pagpamatuod mahitungod kang Jesus.

13 Unya ang dragon mitindog didto sa balas sa baybayon.
Unya akong nakita ang usa ka mapintas nga mananap nga mihaw-as sa dagat. Siya adunay napulo ka mga sungay ug pito ka mga ulo. Sa iyang mga sungay adunay napulo ka mga korona, ug sa iyang mga ulo adunay mga ngalan nga nagapasipala sa Dios. **2** Kining nakita kong mapintas nga mananap sama sa usa ka liyopardo. Ang iyang tiil sama sa tiil sa usa ka oso, ug ang iyang baba sama sa baba sa liyon. Ang dragon naghatag sa iyang gahom ngadto kaniya, ug sa iyang trono, ug sa iyang dakong katungod sa pagmando. **3** Ang usa sa mga ulo sa mapintas nga mananap mipakita nga adunay makuyaw nga samad nga mamahimong hinungdan sa iyang kamatayon. Apan kana nga samad namaayo na, ug ang tibuok kalibotan nahibulong ug misunod sa mapintas nga mananap. **4** Ilang gisimba usab ang dragon, kay gihatag niya ang iyang katungod sa mapintas nga mananap. Ilang gisimba usab ang mapintas nga mananap, ug mipadayon sa pag-ingon, “Kinsa ang sama sa mapintas nga mananap? ug “Kinsa ang makig-away batok kaniya?” **5** Ang mapintas nga mananap gihatagan ug baba aron mapahitas-ong makasulti sa mga pulong ug mga pagpasipala. Siya gitugotan sa pagtuman sa katungod sulod sa 42 ka bulan. **6** Busa ang mapintas nga mananap miabli sa iyang baba aron sa pagsulti ug mga pasipala batok sa Dios, pagpasipala sa iyang ngalan, ang dapit kung asa siya nagpuyo, ug kadtong nagpuyo sa langit. **7** Ang mapintas nga mananap gitugotan sa pagpakiggubat sa mga balaang katawhan ug sa pagbuntog kanila. Usab, ang katungod gihatag kaniya ibabaw sa matag tribo, katawhan, pinulongan, ug nasod. **8** Ang tanan nga nagpuyo sa kalibotan magasimba kaniya, ang tanang ngalan nga wala mahisulat, sukad pa sa pagbuhat sa kalibotan, sa basahon sa kinabuhi, nga gipanag-iyahan sa nating karnero, nga gipatay. **9** Kung si bisan kinsa ang adunay dalunggan, pasagdi siya nga maminaw. **10** Kung kinsa ang kuhaon sa pagpamihag, ngadto sa pagkabinihag siya moadto. Kung kinsa ang pagapatyon uban ang usa ka espada, uban sa espada siya pagapatyon. Ania dinhi ang usa ka tawag sa malahutayong pagpailob ug sa pagtuo alang niadtong balaan. **11** Unya akong nakita ang laing mapintas nga mananap nga migawas sa yuta. Siya adunay duha ka mga sungay sama sa usa ka karnero ug siya nagsulti sama sa usa ka dragon. **12** Iyang gituman ang tanang katungod sa nahaunang mapintas nga mananap sa iyang presensiya, ug nagbuhat sa kalibotan ug niadtong nagpuyo niini sa pagsimba sa nahaunang mapintas nga mananap—ang usa nga adunay makuyaw nga samad nga naayo na. **13** Siya nagpakita ug gamhanang mga milagro, bisan ang pagbuhat ug kalayo paubos sa kalibotan gikan sa langit sa atubangan sa katawhan, **14** ug pinaagi sa mga timailhan nga gitugot kaniya sa pagbuhat, iyang gilimbongan kadtong nagpuyo sa kalibotan, sa pagsulti kanila nga magbuhat ug larawan sa pagpasidungog sa mapintas nga mananap nga nasamad pinaagi sa espada, apan nagpabilin siyang buhi. **15** Siya gitugotan sa paghatag ug gininhawa ngadto sa larawan sa mapintas nga mananap aron nga ang larawan makahimo sa pagsulti ug ang hinungdan nga ang tanan nga misupak sa pagsimba sa mapintas nga mananap pagapatyon. **16** Iyang gipugos usab ang tanan, ang dili mahinungdanon ug gamhanan, adunahan ug kabos, gawasnon ug ulipon, sa pagdawat sa usa ka patik sa tuong kamot o sa agtang. **17** Kini dili na makahimo si bisan kinsa sa pagpalit o pagpamaligya gawas kung siya adunay patik sa mapintas nga mananap, nga mao, ang iyang ngalan o ang iyang numero. **18** Kini nagtawag alang sa kaalam. Kung kinsa ang adunay salabotan, tugoti siya sa pagbalansi sa numero sa mapintas nga mananap. Kay mao kini ang numero sa usa ka tawong binuhat. Ang iyang numero mao ang 666.

14 Mitan-aw ako ug nakita ang Nating Karnero didto nga nagtindog sa akong atubangan sa Bukid sa Zion. Uban kaniya ang 144, 000 nga nakabaton sa ngalan niya ug ngalan sa iyang Amahan nga nahisulat sa ilang mga agtang.

2 Nadungog ko ang usa ka tingog gikan sa langit nga masaba
sama sa dahunog sa katubigan ug makusog nga dalugdog.
Ang tingog nga nadungog ko sama usab sa mga mag-aalpa
nga nagtugtog sa ilang mga alpa. 3 Nanag-awit sila ug bag-
ong awit atubangan sa trono ug atubangan sa upat ka buhing
mga binuhat ug mga kadagkoan. Walay bisan usa nga
makakat-on sa awit gawas sa 144, 000 nga gitubos gikan
sa kalibotan. 4 Kini sila ang wala maghugaw sa ilang mga
kaugalingon kauban sa mga babaye, tungod kay giampingan
nila ang ilang kaugalingon nga putli. Mao kini sila ang
nagsunod sa Nating Karnero bisan asa siya paingon. Mao
kini ang gitubos gikan sa katawhan isip unang mga bunga sa
Dios ug sa Nating Karnero. 5 Walay bakak nga nakaplagan
sa ilang baba, tungod kay sila walay sala. 6 Nakita ko ang
laing anghel nga naglupad sa taliwala sa kalangitan, nga
adunay walay kataposan nga mensahe sa maayong balita
aron imantala niadtong nagpuyo sa kalibotan - sa matag
nasod, banay, pinulongan, ug katawhan. (aiōnios g166) 7
Mitawag siya uban sa makusog nga tingog, “Kahadloki ang
Dios ug ihatag kaniya ang himaya. Kay miabot na ang takna
sa iyang paghukom. Simbaha siya, ang usa sa naghimo
sa langit, sa kalibotan, sa kadagatan, ug sa mga tuboran
sa katubigan.” 8 Ang laing anghel - ang ikaduhang anghel
- misunod nga nag-ingon, “Napukan na, napukan na ang
bantogang Babilonia, nga nagpainom sa tanang kanasoran
sa bino sa iyang malaw-ay nga pakighilawas, ang bino nga
nagdala sa dakong kapungot alang kaniya. “ 9 Ang laing
anghel - ang ikatulong anghel - misunod kanila, nga nag-
ingon uban sa makusog nga tingog, “Kung si bisan kinsa ang
mosimba sa mapintas nga mananap ug sa iyang larawan, ug
modawat sa usa ka patik sa iyang agtang o sa iyang kamot,
10 moinom usab siya sa bino sa kapungot sa Dios, ang bino
nga giandam na ug ibubo nga walay sagol ngadto sa kupa
sa iyang kasuko. Ang tawo nga moinom niini pagasakiton
uban sa kalayo ug asupri atubangan sa balaan niyang mga
anghel ug atubangan sa Nating Karnero. 11 Ang aso gikan
sa ilang pag-antos nagaulbo hangtod sa kahangtoran, ug
wala silay pahulay adlaw o gabii - kining mga magsisimba
sa mapintas nga mananap ug sa iyang hulagway, ug ang
tanang makadawat sa patik sa iyang ngalan. (aiōn g165) 12
Ania ang tawag sa mapailobon nga paglahutay sa mga
balaan, kadtong nagtuman sa mga sugo sa Dios ug nagtuo
kang Jesus.” 13 Nadungog ko ang tingog gikan sa langit
nga nag-ingon, “Isulat kini: Bulahan ang mga patay nga
nangamatay diha sa Ginoo.” “Oo,” nag-ingon ang Espiritu,
“aron nga makapahulay sila gikan sa ilang mga paghago,
kay ang mga binuhatan nila nagasunod kanila.” 14 Mitan-
aw ako ug nakita ko nga adunay panganod nga maputi, ug
ang naglingkod sa panganod daw sama sa usa ka Anak sa
Tawo. Aduna siyay bulawan nga purongpurong sa iyang ulo
ug usa ka hait nga garab sa iyang kamot. 15 Unya ang laing
anghel migula sa templo ug mitawag sa makusog nga tingog
niadtong usa nga naglingkod sa panganod: “Kuhaa ang
imong garab ug pagsugod na sa pag-ani. Kay ang takna sa
pag-ani miabot na, sanglit ang anihonon sa kalibotan hinog
na.” 16 Unya ang usa nga naglingkod sa panganod milabyog
sa iyang garab ibabaw sa kalibotan, ug ang kalibotan naani.
17 Ang laing anghel migula gikan sa templo sa langit; siya
usab adunay hait nga garab. 18 Sa gihapon ang laing anghel
migula gikan sa halaran, ang usa ka anghel nga adunay
kagahom sa kalayo. Mitawag siya sa makusog nga tingog
ngadto sa anghel nga adunay hait nga garab, “Kuhaa ang
imong hait nga garab ug tigoma ang mga pungpong sa mga
paras gikan sa parasan sa kalibotan, kay ang ilang mga
paras hinog na.” 19 Ang anghel milabyog sa iyang garab
ngadto sa kalibotan ug gitigom ang pinupo nga paras sa
kalibotan ug gilabay kini ngadto sa dakong kawa sa bino sa
kapungot sa Dios. 20 Ang pug-anan sa bino gitunobtunoban
gawas sa siyudad ug ang dugo miawas gikan niini hangtod
sa gitas-on sa busal sa kabayo, mga 1600 ka stadyum.”

15 Unya nakita ko ang laing ilhanan sa langit, dako ug
kahibulongan: Adunay pito ka mga anghel uban ang
pito ka mga hampak, nga mao ang kataposan nga mga
hampak (tungod kanila ang kapungot sa Dios natapos
na). 2 Nakita ko ang daw sama sa dagat nga bildo nga
sinagolan sa kalayo, ug nagatindog sa kilid sa dagat kadtong
mga nagmadaogon sa mapintas nga mananap ug sa iyang
larawan, ug ibabaw sa kadaghanon nga nagpadayag sa
iyang ngalan. Nagkupot sila ug mga alpa nga gihatag kanila
sa Dios. 3 Nanag-awit sila sa alawiton ni Moises, ang
sulugoon sa Dios, ug ang alawiton sa Nating Karnero: “Dako
ug kahibulongan ang mga gibuhat mo, Ginoong Dios, nga
nagmando sa kinatibuk-an. Matarong ug matuod ang imong
mga paagi, Hari sa kanasoran. 4 Kinsa ang dili mahadlok
kanimo, Ginoo, ug mohimaya sa imong ngalan? Kay ikaw
lamang ang balaan. Ang tanang kanasoran manganhi ug
magsimba sa imong atubangan tungod sa imong matarong
nga mga buhat gipadayag.” 5 Human niining mga butanga
nga nakita ko, ug ang pinakabalaan nga dapit, diin ang
barong-barong sa mga saksi, ug naabli ang langit. 6 Gikan
sa pinakabalaan nga dapit miabot ang pito ka mga anghel
uban ang pito ka mga hampak, nagsul-ob sa puti, mahayag
nga lino ug adunay bulawan nga bakos palibot sa ilang
mga dughan. 7 Ang usa sa upat ka buhing mga binuhat
naghatag sa pito ka mga anghel ug pito ka panaksan nga
bulawan nga puno sa kapungot sa Dios nga buhi hangtod sa
kahangtoran. (aiōn g165) 8 Napuno sa aso ang pinakabalaan
nga dapit gikan sa himaya sa Dios ug gikan sa iyang gahom.

Walay bisan usa nga makasulod niini hangtod matapos ang pito ka mga hampak sa pito ka mga anghel.

16 Nadungog ko ang kusog nga tingog nga nagtawag
sa labing balaang dapit ug miingon ngadto sa pito
ka anghel, “Lakaw ug ibubo ngadto sa kalibotan ang pito
ka panaksan sa kapungot sa Dios.” **2** Milakaw ang unang
anghel ug nagbubo sa iyang panaksan ngadto sa kalibotan;
miabot ang mangil-ad ug sakit kaayo nga mga kabahong
sa mga tawo nga adunay patik sa mapintas nga mananap,
kadtong mga tawo nga nagsimba sa iyang larawan. **3** Gibubo
sa ikaduhang anghel ang iyang panaksan didto sa dagat;
nahimo kining dugo sama sa patay nga tawo, ug nangamatay
ang tanang buhi nga anaa sa dagat. **4** Ug gibubo sa
ikatulong anghel ang iyang panaksan didto sa mga suba ug
sa mga tuboran sa tubig; nahimo kining dugo. **5** Nadungog
ko ang anghel sa katubigan nga miingon, “Ikaw matarong
- ang usa nga mao karon ug mao kaniadto, ang Usa nga
Balaan - tungod kay gidala mo kining mga paghukom. **6**
Tungod kay giula nila ang dugo sa imong mga balaan ug
mga propeta, gihatagan mo sila ug dugo aron imnon; mao
kini ang angay kanila.” **7** Nadungog ko ang halaran nga
mitubag, “Oo, Ginoong Dios, nga nagmando sa tanan, ang
paghukom mo matuod ug makataronganon.” **8** Gibubo sa
ikaupat nga anghel ang iyang panaksan didto sa adlaw, ug
gihatagan sa pagtugot sa pagsunog sa mga tawo sa kalayo.
9 Gisunog sila pinaagi sa hilabihang kainit, ug gipasipad-an
nila ang ngalan sa Dios, nga adunay gahom labaw niining
mga hampak. Wala sila maghinulsol o maghatag kaniya ug
himaya. **10** Gibubo sa ikalimang anghel ang iyang panaksan
ngadto sa trono sa mapintas nga mananap, ug ang kangitngit
mitabon sa iyang gingharian. Gipaak nila ang ilang mga dila
sa kasakit. **11** Gipasipad-an nila ang Dios sa langit tungod sa
ilang kasakit ug mga kabahong, ug nagdumili gihapon sila sa
paghinulsol kung unsa ang ilang nabuhat. **12** Ug gibubo sa
ikaunom nga anghel ang iyang panaksan ngadto sa dakong
suba, ang Eufrates, ug mihubas ang tubig niini aron nga
maandam ang dalan alang sa mga hari nga moabot gikan
sa sidlakan. **13** Nakita ko ang tulo ka mahugaw nga mga
espiritu nga sama sa mga baki nga nanggawas sa mga
baba sa dragon, sa mapintas nga mananap, ug sa mini nga
mga propeta. **14** Kay sila mga espiritu sa demonyo nga
nagbuhat ug mga milagrosong ilhanan. Mangadto sila sa
mga hari sa tibuok kalibotan aron sa pagtigom kanila alang
sa gubat sa dakong adlaw sa Dios, nga nagmando labaw
sa tanan. **15** (“Pagbantay! Ako moabot sama sa kawatan!
Bulahan ang usa nga kanunay nagabantay, ug nagasul-
ob sa iyang bisti aron nga dili siya mogawas nga hubo ug
makita nila ang iyang makauulaw nga kahimtang.”) **16** Gidala
nila silang tanan didto sa dapit nga gitawag sa Hebreo nga
Armagedon. **17** Ug gibubo sa ikapitong anghel ang iyang
panaksan ngadto sa kahanginan. Unya migawas ang usa ka
kusog nga tingog gikan sa labing balaan nga dapit ug gikan
sa trono, nga nag-ingon, “Nahuman na!” **18** Adunay mga
pagpangidlap sa kilat, ngulob, mga dahunog sa dalugdog,
ug makalilisang nga linog - usa ka linog nga mas kusog pa
kaysa bisan unsang nahitabo sukad nga ang mga tawo anaa
na sa kalibotan, hilabihan ka kusog gayod kining maong
linog. **19** Ang gamhanang siyudad natunga sa tulo ka bahin,
ug nahugno ang mga siyudad sa kanasoran. Unya ang Dios
nagtawag sa pagpahinumdom sa gamhanang Babilonia,
ug gihatag niya sa siyudad ang kopa nga napuno sa bino
nga hinimo gikan sa iyang hilabihang kapungot. **20** Unya
nawagtang ang matag isla ug ang mga kabukiran wala
na gayod hikaplagi. **21** Ang dagkong ulan sa nieve (yelo),
nga adunay gibug-aton nga usa ka talanton, ang nahulog
gikan sa langit ngadto sa mga tawo, ug gitunglo nila ang
Dios alang sa hampak sa ulan nga nieve (yelo) tungod kay
makalilisang gayod kadto nga hampak.

17 Usa sa pito ka mga manulonda nga adunay pito ka mga
panaksan miabot ug miingon kanako, “Dali, ipakita ko
kanimo ang pagsilot sa bantogan nga bigaon nga nagalingkod
sa daghang katubigan, **2** uban ang mga hari sa kalibotan
nga naghimo sa malaw-ay nga pagpakighilawas, ug niadtong
bino sa iyang pagkamahilawasnon ang mga lumulopyo sa
kalibotan nangahubog.” **3** Gidala ako sa manulonda palayo
diha sa Espiritu padulong sa kamingawan, ug nakita ko ang
usa ka babaye nga naglingkod sa mapula nga mapintas
nga mananap nga nalukop sa mga mapasipalahong mga
ngalan. Ang mapintas nga mananap adunay pito ka mga
ulo ug napulo ka mga sungay. **4** Nagsul-ob ang babaye sa
tapol ug mapula nga dinayandayanan sa bulawan, bililhong
mga bato, ug mga perlas. Nagkupot siya sa iyang kamot
sa usa ka kupang bulawan nga napuno sa salawayon nga
mga butang ug ang mga mahugaw sa iyang malaw-ay nga
pagpakighilawas. **5** Sa iyang agtang nakasulat ang usa
ka ngalan nga adunay usa ka tinagong kahulogan: “ANG
BANTOGANG BABILONIA, ANG INAHAN SA MGA BIGAON
UG SA SALAWAYONG MGA BUTANG SA KALIBOTAN.”
6 Nakita ko ang babaye nga nahubog sa dugo sa mga
balaan ug ubang dugo sa mga saksi alang kang Jesus. Sa
pagkakita ko kaniya, hilabihan ang akong kahibulong. **7**
Apan ang anghel miingon kanako, “Nganong nahibulong
ka man? Ipasabot ko kanimo ang kahulogan sa babaye
ug sa mapintas nga mananap nga nagadala kaniya (ang
mapintas nga mananap nga adunay pito ka ulo ug napulo
ka sungay). **8** Ang mapintas nga mananap nga imong
nakita kaniadto, wala na karon, apan hapit na siya mogawas
gikan sa kinahiladman, sa dili matugkad nga bung-aw. Unya

motungha siya aron sa paglaglag. Kadtong nagpuyo sa kalibotan, kansang mga ngalan nga wala nahisulat sa libro sa kinabuhi sukad pa sa pasukaranan sa kalibotan—mahibulong sila sa dihang makita nila ang mapintas nga mananap nga anaa kaniadto, nga wala na karon, kondili moabotay pa. (Abyssos g12) **9** Kini ang mga tawag alang sa hunahuna nga adunay kaalam. Ang pito ka mga ulo mao kadtong pito ka mga bungtod diin naglingkod ang babaye. **10** Sila usab ang pito ka mga hari. Ang lima ka mga hari nangahulog na, ang usa anaa pa, ug ang uban wala pa moabot; sa dihang siya moabot, magpabilin lamang siya sa makadiyot. **11** Ang mapintas nga mananap nga anaa kaniadto, apan wala na karon, mao usab siya ang ikawalo nga hari; apan usa siya niadtong pito ka mga hari, ug magaadto siya sa paglaglag. **12** Ang napulo ka mga sungay nga nakita mo mao ang napulo ka mga hari nga wala pa nakadawat sa gingharian, apan makadawat sila sa katungod ingon nga mga hari sa usa lamang ka takna uban ang mapintas nga mananap. **13** Kini sila may usa lamang ka hunahuna, ug ihatag nila ang ilang gahom ug katungod ngadto sa mapintas nga mananap. **14** Makiggubat sila batok sa Nating Karnero. Apan ang Nating Karnero magabuntog kanila tungod kay siya ang Ginoo sa mga ginoo ug Hari sa mga hari—ug uban kaniya ang mga tinawag, ang mga pinili, ug ang mga matinud-anon." **15** Ang manulonda miingon kanako, "Ang mga tubig nga imong nakita, diin ang bigaon naglingkod, mao ang mga tawo, mga panon sa katawhan, mga kanasoran, ug mga pinulongan. **16** Ang napulo ka mga sungay nga nakita mo—sila ug ang mapintas nga mananap magadumot sa bigaon. Himuon nila siya nga biniyaan ug hubo, lamuyon nila ang iyang unod, ug sunogon nila siya sa hingpit uban sa kalayo. **17** Kay ang Dios nagbutang niini sa ilang mga kasingkasing aron magdala sa iyang katuyoan pinaagi sa pag-uyon sa paghatag kanila sa gahom sa pagmando ngadto sa mapintas nga mananap hangtod nga matuman ang mga pulong sa Dios. **18** Ang babaye nga nakita mo mao ang bantogan nga siyudad nga gimandoan sa mga hari sa kalibotan."

18 Human niining mga butanga akong nakit-an ang lain na usab nga anghel nga mikanaog gikan sa langit. Siya adunay dakong katungod, ug ang kalibotan nadan-agan sa iyang himaya. **2** Nagsinggit siya nga adunay makagagahom nga tingog, nga nag-ingon, "Nagun-ob, nagun-ob ang bantogan nga Babilonia! Siya ang nahimo nga puloy-anan sa mga demonyo, ang puloy-anan sa tanang hugaw nga espiritu, ug ang puloy-anan sa tanang mga hugaw ug salawayon nga langgam. **3** Kay ang tanan mga nasod naghuboghubog sa bino nga adunay tinguha sa iyang daotang pakighilawas nga nagdala sa iyang silot. Ang mga hari sa kalibotan nagbuhat sa malaw-ay nga pakighilawas alang kaniya. Ang mga tigpatigayon sa kalibotan nahimong dato pinaagi sa gahom sa iyang pagkaabunda nga pagkinabuhi." **4** Unya akong nadungog ang lain na usab nga tingog nga gikan sa langit nga nag-ingon, "Gawas gikan kaniya, akong katawhan, aron dili kamo makaambit sa iyang mga sala, ug aron dili kamo makadawat bisan unsa sa iyang mga hampak. **5** Ang iyang mga sala naglut-od sama kataas sa langit, ug ang Dios nakahinumdom sa mga daotan niyang binuhatan. **6** Bayari siya sama sa pagbayad niya ug balik sa uban, ug bayari sa makaduha kung unsa ang iyang nabuhat; diha sa kupa iyang gisagol, ug sa makaduha isagol ang gidaghanon alang kaniya. **7** Samtang iyang gipasidunggan ang iyang kaugalingon ug nagpuyo sa abunda nga pagkinabuhi, hatagi siya sa susamang pag-antos ug kagul-anan. Kay siya nag-ingon sa iyang kasingkasing, 'Ako naglingkod sama sa rayna; dili ako biyuda, ug dili gayod ako makakita sa kagul-anan.' **8** Busa sa usa ka adlaw ang iyang mga hampak mag-una kaniya: kamatayon, kagul-anan, ug kagutom. Siya lamoyon sa kalayo, tungod kay ang Ginoong Dios bantogan, ug siya ang iyang maghuhukom." **9** Ang mga hari sa kalibotan nga nagbuhat sa malaw-ay nga pagpakighilawas ug nawad-an sa pagpugong kauban niya maghilak ug magbakho sa dihang ilang makita ang aso sa iyang pagkasunog. **10** Magtindog sila sa layo, nangahadlok sa iyang pag-antos, nga mag-ingon, "Pagkaalaot, pagkaalaot gayod ang bantogan nga siyudad, sa Babilonia, ang gamhanan nga siyudad! Kay sa kalit lamang nga takna ang imong silot moabot na." **11** Ang tanan nga mga tigpatigayon sa kalibotan maghilak ug magbangotan alang kaniya, gumikan kay wala nay mopalit sa iyang mga patigayon— **12** ang nagtigayon sa bulawan, plata, ang mga mahalon nga bato, mga perlas ug ang mga panapton nga lino, tapol, sida, dagtom pula, ang tanan nga nagkalainlaing matang sa mga humot nga kahoy, ang matag sudlanan nga hinimo gikan sa tango sa elepante, **13** ang matag sudlanan nga gihimo sa mahalon nga kahoy, tumbaga, puthaw, marmol, kaningag, lamas, insenso, mira, mahumot nga insenso, bino, lana, harina, trigo, baka ug karnero, mga kabayo ug ang mga karwahi, ug mga ulipon ug kalag sa mga tawo. **14** Ang bunga nga imong gihandom sa tanan nimong kusog mahanaw kini gikan kanimo. Ang tanan nimong kaabunda ug kabtangan mahanaw kini, dili na gayod makaplagan pag-usab. **15** Ang mga tigpatigayon niining mga butanga nga nadato pinaagi kaniya motindog sa layo gikan kaniya tungod sa kahadlok sa iyang pag-antos, maghilak ug kusog nga magbakho. **16** Moingon sila, "Pagkaalaot, pagkaalaot sa bantogan nga siyudad nga nagsul-ob sa sinina nga pinong lino, sa tapol ug sa dagtom pula, ug gidayandayanan sa bulawan, sa mga mahalon nga bato, ug sa mga perlas!" **17** Sa kalit lang nga takna

ang tanan nga bahandi nasayang. Ang tanan nga mga kapitan sa barko, tanan nga mga tawo nga naa sa dagat, mga manlalayag, ug tanan diin ang panginabuhi naggikan sa dagat, nagtindog didto sa layo. **18** Sila nagsinggit sa dihang ilang nakita ang aso sa iyang pagkasunog. Sila nag-ingon, "Unsa nga siyudad ang sama sa bantogan nga siyudad?" **19** Ilang gibutangan ug abog ang ilang mga ulo, ug nagsinggit, naghilak ug nagbangotan, "Pagkaalaot, pagkaalot sa bantogan nga siyudad diin ang tanan nga adunay barko nga naa sa dagat nahimong dato pinaagi sa iyang bahandi. Sa usa lang ka takna, naguba kini." **20** "Paglipay diha kaniya, kalangitan, kamong mga balaan, mga apostoles, ug mga propeta, tungod kay ang Dios nagdala sa inyong hukom ngadto kaniya!" **21** Ang bantugan nga anghel mikuha sa usa ka bato nga sama kadako sa galingan ug kini gilabay ngadto sa dagat, nga nag-ingon, "Niini nga paagi, ang Babilonia, ang bantogan nga siyudad, ilabay uban ang kagubot ug dili na gayod siya makaplagan. **22** Ang mga tingog sa mga mag-aalpa, mga musikero, ang mga tigpatingog sa mga plawta, ug sa mga tigtrumpeta dili na gayod madungog diha kanimo. Wala nay manggagama sa bisan unsa nga makaplagan nganha kanimo. Wala nay tingog sa galingan ang madungog diha kanimo. **23** Ang mga kahayag sa lampara dili na gayod modan-ag diha kanimo. Ang mga tingog sa pamanhunon ug sa pangasaw-onon dili na madunggan diha kanimo, tungod kay ang imong tigpatigayon nahimong mga prinsipe sa kalibotan, ug ang mga kanasoran nalingla pinaagi sa imong salamangka. **24** Nakaplagan nganha kaniya ang dugo sa mga propeta ug ang mga balaan, ug ang dugo sa tanan nga gipangpatay sa kalibotan."

19 Human niining mga butanga nadungog ko ang makusog nga tingog sa dakong gidaghanon sa katawhan sa langit nga nag-ingon, "Aleluyah. Ang kaluwasan, himaya, ug gahom iya sa atong Dios. **2** Matuod ug matarong ang iyang mga hukom, kay iyang gihukman ang hilabihan ka daotan nga babaye nga maoy nagdaot sa kalibotan pinaagi sa iyang malaw-ay nga pagpakighilawas. Nanimalos siya alang sa dugo sa iyang mga sulugoon, nga siya mismo ang nag-ula." **3** Sa ikaduhang higayon misulti sila, "Aleluya! Miulbo ang aso gikan kaniya hangtod sa walay kataposan." **(aiōn g165)** **4** Ang 24 ka mga kadagkoan ug ang upat ka buhing mga binuhat nanghapa sa ilang kaugalingon ug nagsimba sa Dios nga naglingkod sa trono. Sila nag-ingon, "Amen. Aleluya!" **5** Unya ang usa ka tingog migawas gikan sa trono, nga nag-ingon, "Dayga ang atong Dios, kamong tanan nga iyang mga sulugoon, kamo nga nagmahinadlokon kaniya, kamo nga dili mahinungdanon ug gamhanan." **6** Unya nadungog ko ang kasaba nga sama sa tingog sa dakong gidaghanon sa katawhan, sama sa dahunog sa katubigan, ug sama kakusog sa lipak sa dalugdog, nga nag-ingon, "Aleluya! Kay ang atong Ginoong Dios, ang magmamando sa kinatibuk-an, maghari na siya. **7** Magmaya ug maglipay pag-ayo kita ug ihatag kaniya ang himaya tungod kay ang kasaulogan sa kasal sa Nating Karnero miabot na, ug ang iyang pangasaw-onon nag-andam na sa iyang kaugalingon." **8** Siya gitugotan sa pagbisti sa hayag ug hinlo nga nipis nga lino (tungod kay ang nipis nga lino mao ang binuhatan nga matarong sa iyang balaan nga katawhan). **9** Ang anghel miingon kanako, "Sulata kini: Bulahan kadtong mga dinapit sa kombira sa kasal sa Nating Karnero." Siya usab miingon kanako, "Mao kini ang matuod nga mga pulong sa Dios." **10** Mihapa ako sa iyang tiilan alang sa pagsimba kaniya, apan siya miingon kanako, "Ayaw kini buhata! Ako usa nimo ka kauban nga sulugoon ug ang imong kaigsoonan nga naggunit sa pagpamatuod mahitungod kang Jesus. Simbaha ang Dios, kay ang pagpamatuod mahitungod kang Jesus mao ang espiritu nga gitagna." **11** Unya nakita ko nga naabli ang langit, ug nakita ko nga adunay usa ka puting kabayo! Ang usa nga nagsakay niini gitawag nga Matinud-anon ug Matuod. Naghukom siya uban ang katarong ug siya nakiggubat. **12** Ang mga mata niya sama sa nagdilaab nga kalayo, ug sa iyang ulo adunay daghang mga purongpurong. Aduna siyay ngalan nga gisulat kaniya nga walay bisan usa nga nakahibalo apan siya lamang. **13** Nagsul-ob siya sa usa ka kupo nga gituslob sa dugo, ug ang iyang ngalan gitawag nga Ang Pulong sa Dios. **14** Ang mga kasundalohan sa langit nagsunod kaniya diha sa maputing mga kabayo, nga nagbisti sa manipis nga lino, puti ug hinlo. **15** Migula gikan sa iyang baba ang usa ka hait nga espada nga maoy mopatay sa kanasoran, ug magamando siya kanila uban ang puthaw nga sungkod. Yatakyatakan niya didto sa pug-anan sa bino ang kapungot sa kaligutgot sa Dios, nga magmando sa kinatibuk-an. **16** Adunay sinulat sa iyang kupo ug sa iyang paa nga usa ka ngalan, HARI SA MGA HARI UG GINOO SA MGA GINOO. **17** Nakita ko ang anghel nga nagtindog didto sa adlaw. Nagtawag siya sa makusog nga tingog sa tanang langgam nga naglupad sa kawanangan, **18** "Panganhi kamo, ug pagtigom alang sa dakong panihapon sa Dios. Kaona ang unod sa mga hari, ang unod sa mga pangulong sundalo, ang unod sa gamhanang mga tawo, ang unod sa mga kabayo ug sa nangabayo kanila, ug ang unod sa tanang tawo, gawasnon man ug ulipon, dili mahinungdanon ug gamhanan." **19** Nakita ko ang mapintas nga mananap ug ang mga hari sa kalibotan uban ang ilang mga kasundalohan. Nagkatigom sila aron sa pagpakiggubat batok sa usa nga nagkabayo ug uban sa iyang kasundalohan. **20** Nadakpan ang mapintas nga mananap ug uban kaniya ang bakakong propeta nga nagbuhat ug mga ilhanan sa atubangan niya.

Nianang mga ilhanan naglingla siya niadtong midawat sa patik sa mapintas nga mananap ug kadtong nagsimba sa iyang larawan. Ang duha kanila gitambog nga buhi ngadto sa nagdilaab nga linaw sa nagkalayo nga asupri. **(Limnē Pyr g3041 g4442)** **21** Gipangpatay ang nahibilin kanila pinaagi sa espada nga migula sa baba sa usa nga nagsakay sa kabayo. Ang tanan nga mga langgam mikaon sa ilang patay nga unod.

20 Unya nakita ko ang usa ka anghel nga mikanaog gikan sa langit, nagbaton sa yawi sa lalom ug dili matugkad nga bung-aw ug adunay dakong kadena diha sa iyang kamot. **(Abyssos g12)** **2** Gihawiran niya ang dragon, ang karaang serpente, nga mao ang Yawa, o Satanas, ug gigapos siya sulod sa 1, 000 ka tuig. **3** Gitambog niya siya didto sa kinahiladman ug dili matugkad nga bung-aw, gisirad-an kini, ug gisilyohan kini sa ibabaw niya. Gihimo kini aron nga dili na gayod siya makapanglimbong sa mga kanasoran hangtod nga matapos na ang 1, 000 ka tuig. Human niana, kinahanglan pagabuhian siya sulod sa hamubo nga panahon. **(Abyssos g12)** **4** Unya nakita ko ang mga trono. Naglingkod didto kadtong gihatagan ug katungod sa paghukom. Nakita ko usab ang mga kalag niadtong gipangputlan ug ulo alang sa pagpamatuod mahitungod kang Jesus ug alang sa pulong sa Dios. Wala sila mosimba sa mapintas nga mananap ug sa iyang larawan, ug sila nagdumili sa pagdawat sa marka sa ilang agtang ug kamot. Nangabuhi sila, ug naghari sila kauban ni Cristo sulod sa 1, 000 ka tuig. **5** Ang uban sa mga nangamatay dili mabuhi hangtod nga matapos ang 1, 000 ka tuig. Kini ang unang pagkabanhaw. **6** Bulahan ug balaan ang nakaambit sa unang pagkabanhaw! Ang ikaduhang kamatayon wala nay gahom ibabaw niini. Mamahimo silang mga pari sa Dios ug sa Cristo ug magahari uban kaniya sulod sa 1, 000 ka tuig. **7** Sa dihang matapos na ang 1, 000 ka tuig, si Satanas pagabuhian gikan sa iyang pagkabilanggo. **8** Moadto siya aron sa paglimbong sa mga kanasoran sa upat ka suok sa kalibotan—ang Gog ug Magog—aron sa pagtigom kanila alang sa gubat. Mahisama sila kadaghan sa balas sa dagat. **9** Misaka sila sa halapad nga patag sa kayutaan ug gilibotan ang kampo sa mga balaan, ang pinalangga nga siyudad. Apan ang kalayo mikunsad gikan sa langit ug milamoy kanila. **10** Ang yawa nga milimbong kanila, gitambog ngadto sa linaw sa nagkalayong asupri, diin gitambog ang mapintas nga mananap ug ang mini nga propeta. Paantoson sila adlaw ug gabii hangtod sa kahangtoran. **(aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442)** **11** Unya nakita ko ang usa ka dakong trono nga maputi ug ang usa nga milingkod niini. Ang yuta ug ang langit nahanaw gikan sa iyang atubangan, apan walay dapit nga ilang kaadtoan. **12** Nakita ko ang mga patay—ang mga gamhanan ug ang mga dili inila— nagtindog atubangan sa trono, ug gibuklad ang mga libro. Unya gibuklad ang laing libro—ang Libro sa Kinabuhi. Ang mga patay gihukman sumala sa nahisulat sa mga libro, sumala kung unsa ang ilang nabuhat. **13** Ang dagat mitugyan sa mga patay nga anaa niini. Ang Kamatayon ug ang Hades mitugyan usab sa mga patay nga anaa kanila, ug ang mga patay gihukman sumala sa ilang binuhatan. **(Hadēs g86)** **14** Ang Kamatayon ug ang Hades gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. Kini mao ang ikaduha nga kamatayon—ang linaw nga kalayo. **(Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442)** **15** Kung bisan kinsa nga ngalan ang dili makaplagan nga nasulat sa Libro sa Kinabuhi, igatambog siya ngadto sa linaw nga kalayo. **(Limnē Pyr g3041 g4442)**

21 Unya akong nakita ang bag-ong langit ug ang bag-ong yuta, kay ang unang langit ug ang unang yuta miagi na, ug ang kadagatan nahanaw na. **2** Akong nakita ang balaang siyudad, ang bag-ong Jerusalem, nga mikanaog sa langit gikan sa Dios, nangandam sama sa pangasaw-onon nga gidayandayanan alang sa iyang bana. **3** Nadungog ko ang dakong tingog gikan sa trono nga miingon, “Tan-awa! Ang puloy-anan sa Dios uban sa katawhan, ug magpuyo siya uban kanila. Mahimo silang iyang katawhan, ug ang Dios sa iyang kaugalingon makig-uban kanila ug siya mahimo nga ilang Dios. **4** Pagapahiran niya ang mga luha gikan sa ilang mga mata, ug wala nay kamatayon, o kasub-anan, o paghilak, o kasakit. Ang daang mga butang miagi na. **5** Siya nga naglingkod sa trono miingon, “Tan-awa! Akong gihimong bag-o ang tanang mga butang.” Siya miingon, “Isulat kini tungod kay kini nga mga pulong masaligan ug matuod.” **6** Miingon siya kanako, “Kini nga mga butang nahuman na! Ako ang Alpa ug ang Omega, ang sinugdanan ug ang kataposan. Kadtong mga giuhaw pagahatagan ko sa mainom nga walay bayad gikan sa tubod sa tubig sa kinabuhi. **7** Ang usa nga magmadaugon makapanunod niining mga butanga, ug ako mahimo nga iyang Dios, ug siya mahimo nga akong anak. **8** Apan kadtong talawan, ang walay pagtuo, ang dulumtanan, ang mga mamumuno, ang malaw-ay nga pagpakighilawas, ang mga mamamarang, ang nagsimba sa mga diosdios, ug ang tanang mga bakakon, ang ilang dapit mao ang linaw nga kalayo sa nagdilaab nga asupre. Mao kana ang ikaduhang kamatayon.” **(Limnē Pyr g3041 g4442)** **9** Ang usa sa pito ka mga anghel miduol kanako, ang usa nga adunay pito ka panaksan nga puno sa pito ka kataposang mga hampak, ug siya miingon, “Dali ngari. Ipakita ko kanimo ang pangasaw-onon, ang asawa sa Nating Karnero.” **10** Unya gidala niya ako sa layo sa Espiritu ngadto sa dako ug habog nga bukid ug gipakita kanako ang balaang siyudad, ang Jerusalem, mikanaog sa langit gikan sa Dios. **11** Ang Jerusalem adunay himaya sa Dios, ug ang iyang kahayag susama sa pinakabililhong bato, sama sa usa ka batong

kristal sa matin-aw nga haspe. 12 Kini adunay dako, habog
nga paril nga adunay napulo ug duha ka ganghaan, uban sa
napulo ug duha ka mga anghel nga anaa sa ganghaan. Sa
ganghaan nahisulat ang mga ngalan sa napulo ug duha ka
banay sa mga anak sa Israel. 13 Sa sidlakan adunay tulo ka
ganghaan, sa amihan tulo ka ganghaan, sa habagatan tulo
ka ganghaan, ug sa kasadpan tulo ka ganghaan. 14 Ang
paril sa siyudad adunay napulo ug duha ka pundasyon, ug
niini adunay napulo ug duha ka ngalan sa napulo ug duha
ka apostoles sa Nating Karnero. 15 Ang usa nga nakigsulti
kanako adunay sukdanan nga sungkod nga ginama sa
bulawan aron sukdon ang siyudad, ang mga ganghaan, ug
ang paril niini. 16 Ang siyudad gipahimutang sa kuwadrado,
ang katas-on niini susama sa iyang kalapdon. Gisukod niya
ang siyudad gamit ang sukdanan nga sungkod, 12, 000
ka estadiya ang katas-on (ang katas-on, kalapdon, ug ang
kahabogon susama lang). 17 Gisukod usab niya ang paril
niini, 144 kyubits ang kabagaon pinaagi sa sukdanan sa
tawo (nga mao usab ang pagkasukod sa anghel). 18 Ang
paril ginama sa haspe ug ang siyudad sa putling bulawan,
sama sa matin-aw nga bildo. 19 Ang mga pundasyon sa
paril gidayandayanan sa matag matang sa bililhong bato.
Ang una mao ang haspe, ang ikaduha mao ang sapiro, ang
ikatulo mao ang kalsidonia, ang ikaupat mao ang emeralda,
20 ang ikalima mao ang sardonika, ang ikaunom mao ang
sardius, ang ikapito mao ang krisolito, ang ikawalo mao ang
berilio, ang ikasiyam mao ang topasio, ang ikanapulo mao
ang krisopraso, ang ikanapulo ug usa mao ang hasinto, ug
ang ikanapulo ug duha mao ang amatista. 21 Ang napulo
ug duha ka mga ganghaan mga napulo ug duha ka mga
perlas, ang matag ganghaan ginama gikan sa usa ka perlas.
Ang mga kadalanan sa siyudad putling bulawan, nga sama
sa matin-aw nga bildo. 22 Wala akoy nakitang templo sa
siyudad, kay ang Ginoong Dios, nga nagdumala ngadto sa
tanan, ug ang Nating Karnero mao ang templo niini. 23 Ang
siyudad wala na nanginahanglan sa adlaw o sa bulan aron
magdan-ag niini tungod kay ang himaya sa Dios naghayag
niini, ug ang lampara niini mao ang Nating Karnero. 24 Ang
kanasoran magalakaw uban sa kahayag nianang siyudara.
Ang mga hari sa kalibotan magadala sa ilang katahom
ngadto niini. 25 Ang mga ganghaan niini dili pagasirhan
panahon sa adlaw, ug wala nay kagabhion didto. 26 Dad-on
nila ang katahom ug ang kadungganan sa kanasoran ngadto
niini, 27 ug walay dili hinlo nga makasulod niini. Ni si bisan
kinsa nga nagbuhat sa bisan unsang butang nga makauulaw
o malimbungon nga makasulod, apan kadto lamang kansang
mga ngalan nga nahisulat sa libro sa kinabuhi sa Nating
Karnero.

22 Unya ang anghel nagpakita kanako sa suba sa tubig
sa kinabuhi, tubig nga sama katin-aw sa kristal. Kini
nag-agas gikan sa trono sa Dios ug sa Nating Karnero
2 paingon sa taliwala sa agianan sa siyudad. Sa matag
daplin sa suba adunay kahoy sa kinabuhi, nga nagdala
ug napulo ug duha ka klase sa bunga, ug kini nagdala ug
bunga sa matag bulan. Ang mga dahon sa kahoy alang sa
kaayohan sa tanang kanasoran. 3 Didto wala na gayoy
tunglo. Ang trono sa Dios ug sa Nating Karnero anaa na
unya sa siyudad, ug ang iyang mga sulugoon moalagad
kaniya. 4 Sila makakita sa iyang hulagway, ug ang iyang
ngalan anaa sa ilang mga agtang. 5 Didto wala nay gabii;
dili na sila magkinahanglan ug kahayag sa suga o kahayag
sa adlaw tungod kay ang Ginoong Dios magahayag kanila.
Maghari sila hangtod sa kahangtoran. (aiōn g165) 6 Ang anghel
miingon kanako, “Kini nga mga pulong kasaligan ug matuod.
Ang Ginoo, ang Dios sa mga espiritu sa mga propeta,
nagpadala sa iyang anghel aron sa pagpakita sa iyang
mga sulugoon kung unsa ang kinahanglan nga mahitabo
sa umaabot.” 7 “Tan-awa! Moabot ako sa dili madugay!
Bulahan ang nagtuman sa mga pulong sa panagna niining
basahon.” 8 Ako, si Juan, mao ang nakadungog ug nakakita
niining mga butanga. Sa dihang nakita ug nadungog ko
sila, ako mihapa sa tiilan sa anghel aron mosimba kaniya,
ang anghel nga nagpakita kanako niining mga butanga. 9
Miingon siya kanako, “Ayaw kana buhata! Ako sama sa
sulugoon nga uban kanimo, uban sa imong mga igsoon
nga mga propeta, ug uban niadtong nagtuman sa mga
pulong niining basahon. Simbaha ang Dios!” 10 Siya miingon
kanako, “Ayaw silyohi ang mga pulong sa panagna niining
basahon, tungod kay ang takna duol na. 11 Ang usa nga
dili matarong, pasagdi nga magpadayon siya sa pagbuhat
ug dili matarong. Ang usa nga malaw-ayon, pasagdi nga
magpadayon sa pagkamalaw-ayon. Ang matarong, pasagdi
nga mopadayon sa pagbuhat ug matarong. Ang balaan,
pasagdi nga magpadayon sa pagkabalaan.” 12 “Tan-awa!
Mobalik ako sa dili madugay. Ang akong ganti madawat
nako, aron ganti sa matag-usa sumala sa iyang nabuhat. 13
Ako ang Alpa ug ang Omega, ang Una ug ang Ulahi, ang
Sinugdan ug ang Kataposan. 14 Bulahan kadtong naglaba sa
ilang mga bisti aron sila mahatagan sa katungod sa pagkaon
gikan niadtong kahoy sa kinabuhi ug sa pagsulod sa siyudad
agi sa mga ganghaan. 15 Didto sa gawas ang mga iro, ang
mga salamangkero, ang mga makighilawason, ang mga
tigpatay, ang mga tigsimba ug diosdios, ug ang matag-usa
nga naghigugma ug nagbuhat sa pagkabakakon. 16 Ako,
si Jesus, nagpadala sa akong anghel aron mopamatuod
nganha kaninyo mahitungod niining mga butanga alang sa
kasimbahanan. Ako ang gamot ug ang kaliwat ni David,

ang mahayag nga Bituon sa Kabuntagon.” **17** Ang Espiritu
ug ang Pangasaw-onon nagaingon, “Adto ngari! Pasultiha
ang nakadungog, “Adto ngari!” Bisan kinsa ang giuhaw,
paanhia siya, ug bisan kinsa ang nangandoy niini, pakuhaa
siya nga libre ug tubig sa kinabuhi. **18** Ako nagpamatuod sa
matag-usa nga nakadungog sa mga pulong sa panagna
niini nga basahon: Kung si bisan kinsa adunay modugang
kanila, ang Dios magadugang kaniya sa mga hampak
nga nahisulat niini nga basahon. **19** Kung si bisan kinsa
adunay mokuha gikan sa mga pulong niini nga basahon
sa panagna, ang Dios magakuha sa iyang bahin sa kahoy
sa kinabuhi ug sa siyudad nga balaan, nga nahisulat niini
nga basahon. **20** Siya nga maoy nagpamatuod niining mga
butanga nagaingon, “Oo! Ako moabot sa dili madugay.”
Amen! Umari ka, Ginoong Jesus! **21** Hinaot nga ang grasya
ni Ginoong Jesus magauban sa matag-usa. Amen.

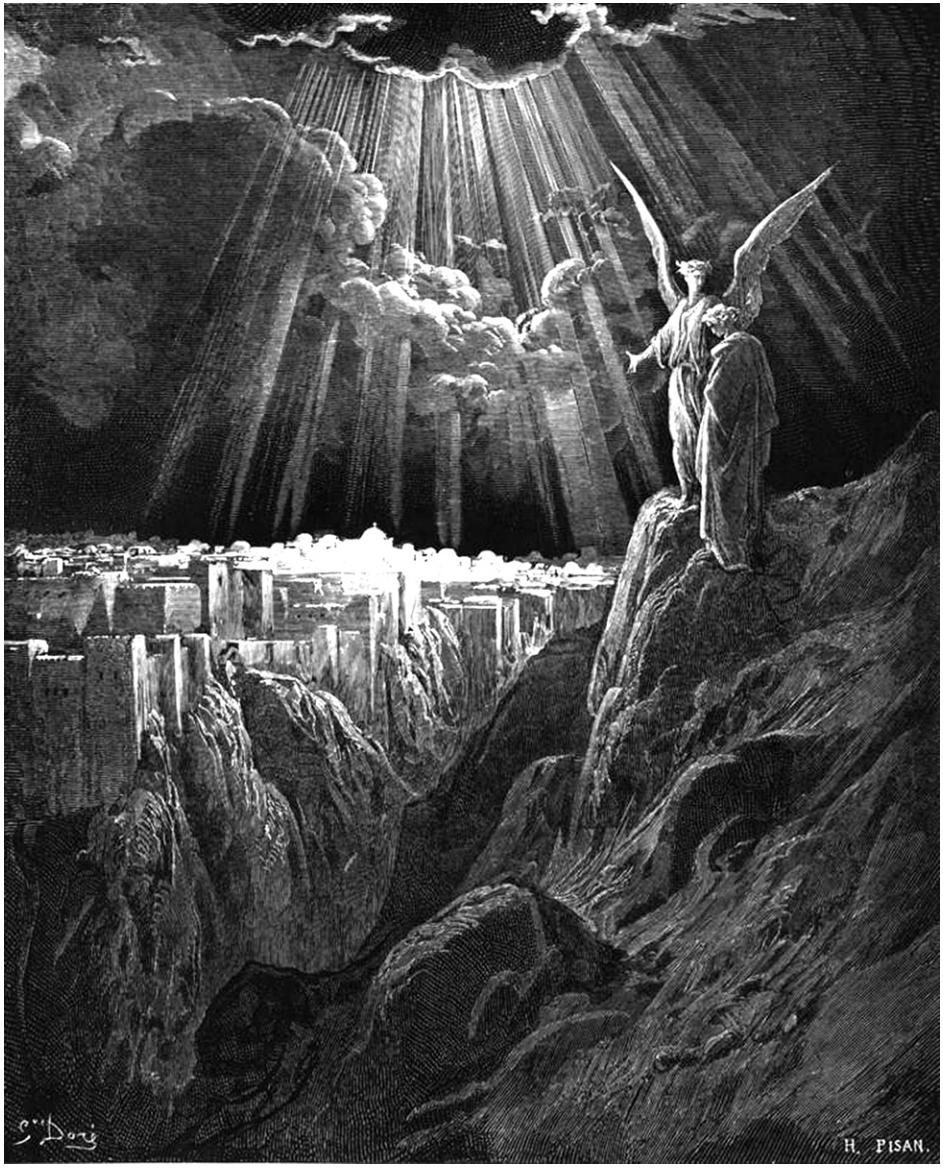

Akong nakita ang balaang siyudad, ang bag-ong Jerusalem, nga mikanaog sa langit gikan sa Dios, nangandam sama sa pangasaw-onon nga gidayandayanan alang sa iyang bana. Nadungog ko ang dakong tingog gikan sa trono nga miingon, "Tan-awa! Ang puloy-anan sa Dios uban sa katawhan, ug magpuyo siya uban kanila. Mahimo silang iyang katawhan, ug ang Dios sa iyang kaugalingon makig-uban kanila ug siya mahimo nga ilang Dios."
Pinadayag 21:2-3

Reader's Guide

Cebuano at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Cebuano at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Cebuano---Cebuano-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Lucas 8:31
Roma 10:7
Pinadayag 9:1
Pinadayag 9:2
Pinadayag 9:11
Pinadayag 11:7
Pinadayag 17:8
Pinadayag 20:1
Pinadayag 20:3

aïdios

Roma 1:20
Judas 1:6

aiōn

Mateo 12:32
Mateo 13:22
Mateo 13:39
Mateo 13:40
Mateo 13:49
Mateo 21:19
Mateo 24:3
Mateo 28:20
Marcos 3:29
Marcos 4:19
Marcos 10:30
Marcos 11:14
Lucas 1:33
Lucas 1:55
Lucas 1:70
Lucas 16:8
Lucas 18:30
Lucas 20:34
Lucas 20:35
Juan 4:14
Juan 6:51
Juan 6:58
Juan 8:35
Juan 8:51
Juan 8:52
Juan 9:32
Juan 10:28
Juan 11:26
Juan 12:34
Juan 13:8
Juan 14:16
Mga Buhat 3:21
Mga Buhat 15:18
Roma 1:25
Roma 9:5
Roma 11:36
Roma 12:2
Roma 16:27
1 Corinto 1:20
1 Corinto 2:6
1 Corinto 2:7
1 Corinto 2:8
1 Corinto 3:18
1 Corinto 8:13
1 Corinto 10:11
2 Corinto 4:4
2 Corinto 9:9
2 Corinto 11:31
Galacia 1:4
Galacia 1:5
Taga Efeso 1:21
Taga Efeso 2:2
Taga Efeso 2:7
Taga Efeso 3:9
Taga Efeso 3:11
Taga Efeso 3:21
Taga Efeso 6:12
Filipos 4:20
Colosas 1:26
1 Timoteo 1:17
1 Timoteo 6:17
2 Timoteo 4:10
2 Timoteo 4:18
Tito 2:12
Hebreohanon 1:2
Hebreohanon 1:8
Hebreohanon 5:6
Hebreohanon 6:5
Hebreohanon 6:20
Hebreohanon 7:17
Hebreohanon 7:21
Hebreohanon 7:24
Hebreohanon 7:28
Hebreohanon 9:26
Hebreohanon 11:3
Hebreohanon 13:8
Hebreohanon 13:21
1 Pedro 1:23
1 Pedro 1:25
1 Pedro 4:11
1 Pedro 5:11
2 Pedro 3:18
1 Juan 2:17
2 Juan 1:2
Judas 1:13
Judas 1:25
Pinadayag 1:6
Pinadayag 1:18
Pinadayag 4:9
Pinadayag 4:10
Pinadayag 5:13
Pinadayag 7:12
Pinadayag 10:6
Pinadayag 11:15
Pinadayag 14:11
Pinadayag 15:7
Pinadayag 19:3
Pinadayag 20:10
Pinadayag 22:5

aiōnios

Mateo 18:8
Mateo 19:16
Mateo 19:29
Mateo 25:41
Mateo 25:46
Marcos 3:29
Marcos 10:17
Marcos 10:30
Lucas 10:25
Lucas 16:9
Lucas 18:18
Lucas 18:30
Juan 3:15
Juan 3:16
Juan 3:36
Juan 4:14
Juan 4:36
Juan 5:24
Juan 5:39
Juan 6:27
Juan 6:40
Juan 6:47
Juan 6:54
Juan 6:68

Juan 10:28
Juan 12:25
Juan 12:50
Juan 17:2
Juan 17:3
Mga Buhat 13:46
Mga Buhat 13:48
Roma 2:7
Roma 5:21
Roma 6:22
Roma 6:23
Roma 16:25
Roma 16:26
2 Corinto 4:17
2 Corinto 4:18
2 Corinto 5:1
Galacia 6:8
2 Tesalonica 1:9
2 Tesalonica 2:16
1 Timoteo 1:16
1 Timoteo 6:12
1 Timoteo 6:16
2 Timoteo 1:9
2 Timoteo 2:10
Tito 1:2
Tito 3:7
Filemon 1:15
Hebreohanon 5:9
Hebreohanon 6:2
Hebreohanon 9:12
Hebreohanon 9:14
Hebreohanon 9:15
Hebreohanon 13:20
1 Pedro 5:10
2 Pedro 1:11
1 Juan 1:2
1 Juan 2:25
1 Juan 3:15
1 Juan 5:11
1 Juan 5:13
1 Juan 5:20
Judas 1:7
Judas 1:21
Pinadayag 14:6

eleēsē

Roma 11:32

Geenna

Mateo 5:22
Mateo 5:29
Mateo 5:30
Mateo 10:28
Mateo 18:9
Mateo 23:15
Mateo 23:33
Marcos 9:43
Marcos 9:45
Marcos 9:47
Lucas 12:5
Santiago 3:6

Hadēs

Mateo 11:23
Mateo 16:18
Lucas 10:15
Lucas 16:23
Mga Buhat 2:27
Mga Buhat 2:31
1 Corinto 15:55
Pinadayag 1:18
Pinadayag 6:8
Pinadayag 20:13
Pinadayag 20:14

Limnē Pyr

Pinadayag 19:20
Pinadayag 20:10
Pinadayag 20:14
Pinadayag 20:15
Pinadayag 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numerus 16:30
Numerus 16:33
Deuteronomio 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Hari 2:6
1 Hari 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Mga Salmo 6:5
Mga Salmo 9:17
Mga Salmo 16:10
Mga Salmo 18:5
Mga Salmo 30:3
Mga Salmo 31:17
Mga Salmo 49:14
Mga Salmo 49:15
Mga Salmo 55:15
Mga Salmo 86:13
Mga Salmo 88:3
Mga Salmo 89:48
Mga Salmo 116:3
Mga Salmo 139:8
Mga Salmo 141:7
Panultihon 1:12
Panultihon 5:5
Panultihon 7:27
Panultihon 9:18
Panultihon 15:11
Panultihon 15:24
Panultihon 23:14
Panultihon 27:20
Panultihon 30:16
Ecclesiastes 9:10
Awit sa mga Awit 8:6
Isaias 5:14
Isaias 7:11
Isaias 14:9
Isaias 14:11
Isaias 14:15
Isaias 28:15
Isaias 28:18
Isaias 38:10
Isaias 38:18
Isaias 57:9
Ezequiel 31:15
Ezequiel 31:16
Ezequiel 31:17
Ezequiel 32:21
Ezequiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonas 2:2
Habakuk 2:5

Tartaroō

2 Pedro 2:4

Questioned

None yet noted

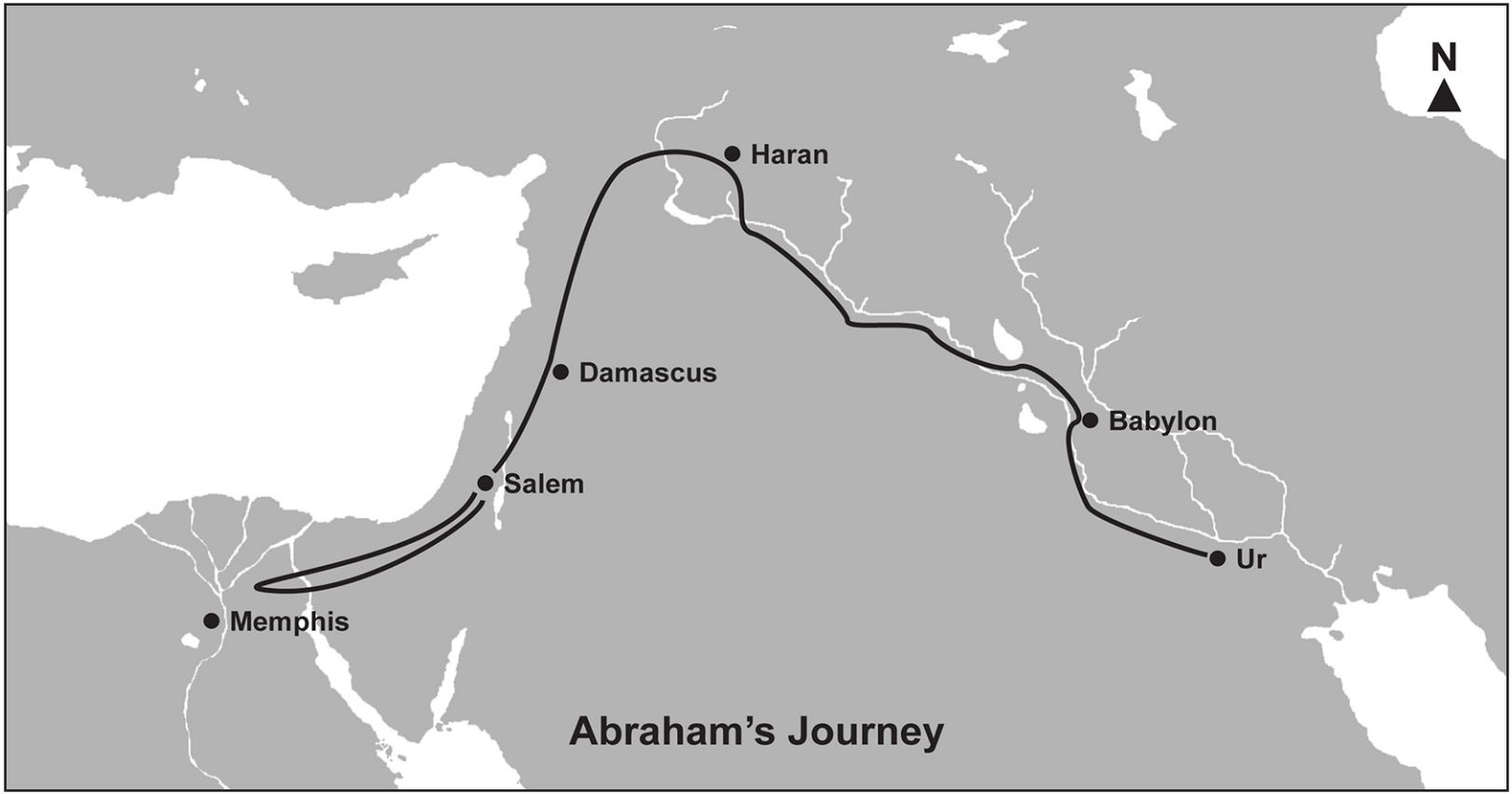

Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Abraham, sa dihang siya gitawag, mituman ug miadto sa dapit nga iyang madawat isip panulondon. Milakaw siya, nga wala masayod kung asa siya padulong. - Hebreohanon 11:8

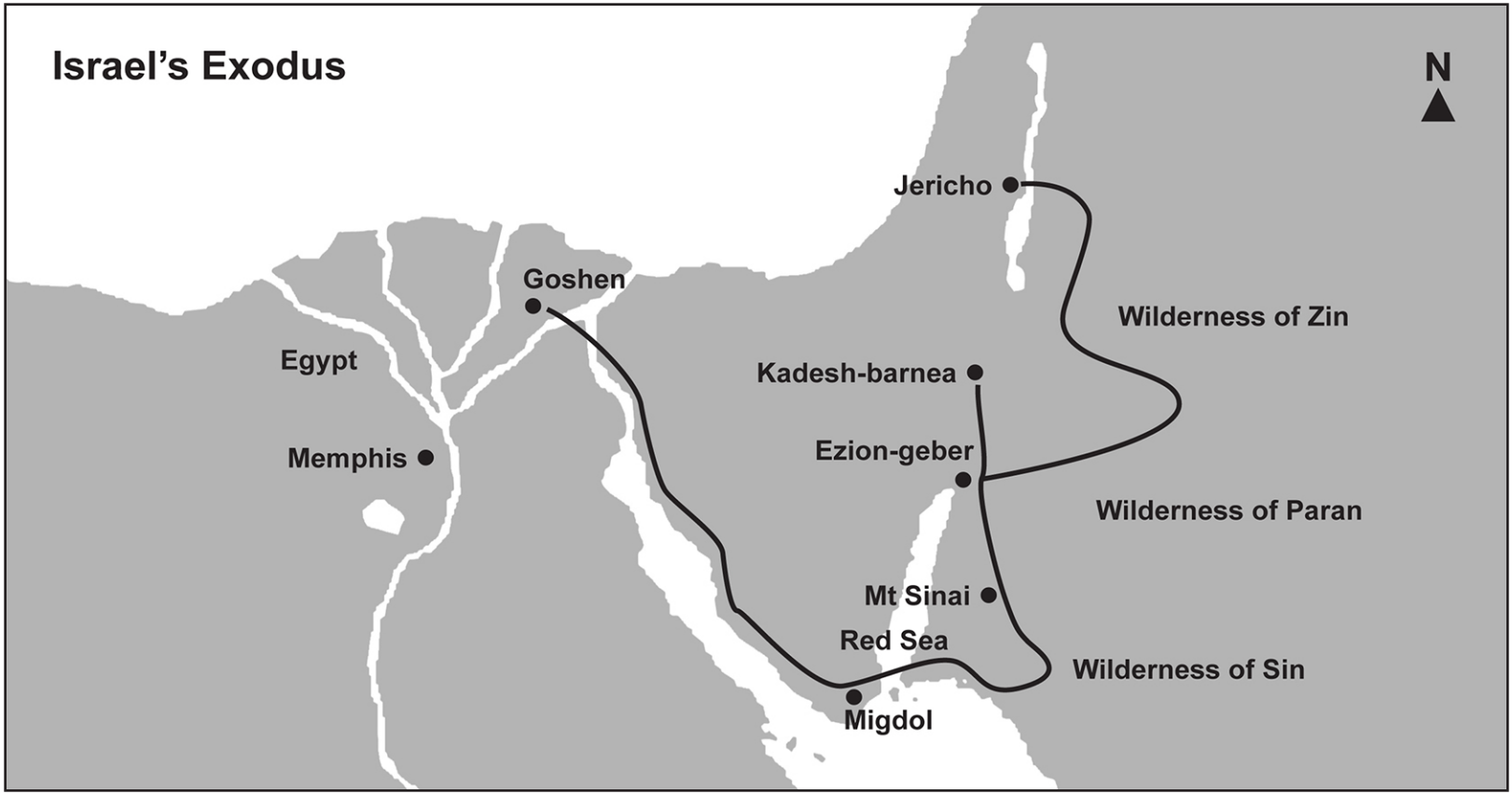

Sa dihang gitugotan sa Faraon ang katawhan sa paglakaw, wala sila gigiyahan sa Dios sa dalan nga paingon sa yuta sa mga Filistihanon, bisan tuod ug duol lamang kadto nga yuta. Kay miingon ang Dios, "Basin ug mausab ang hunahuna sa katawhan kung makasinati sila sa gubat ug mamalik sa Ehipto." - Exodo 13:17

Kay ang Anak sa Tawo wala moanhi aron alagaran, apan sa pag-alagad, ug motugyan sa iyang kinabuhi ingon nga usa ka lukat alang sa kadaghanan. - Marcos 10:45

Si Pablo, usa ka sulugoon ni Jesu-Cristo, gitawag aron mamahimong usa ka apostol, ug gilain alang sa ebanghelyo sa Dios. - Roma 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3		Mankind is created in God's image, male and female He created us				
How are we sinful?			Romans 5:12-19		Sin entered the world through Adam and then death through sin				
Where are we?			**When are we?**						
			Innocence		Fallen				Glory
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
		Son			John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise				
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
	Angels	Holy			Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
		Imprisoned		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Fugitive			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 20:13 Thalaasa	
		First Beast						Revelation 19:20 Lake of Fire	
		False Prophet							
		Satan						Revelation 20:2 Abyss	
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all				

Destiny

Cebuano at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you," John 15:16*. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Busa panglakaw kamo ug paghimo ug mga disipulo sa tanang kanasoran. Bawtismohi sila sa ngalan sa Amahan, sa Anak, ug sa Balaang Espiritu. - Mateo 28:19